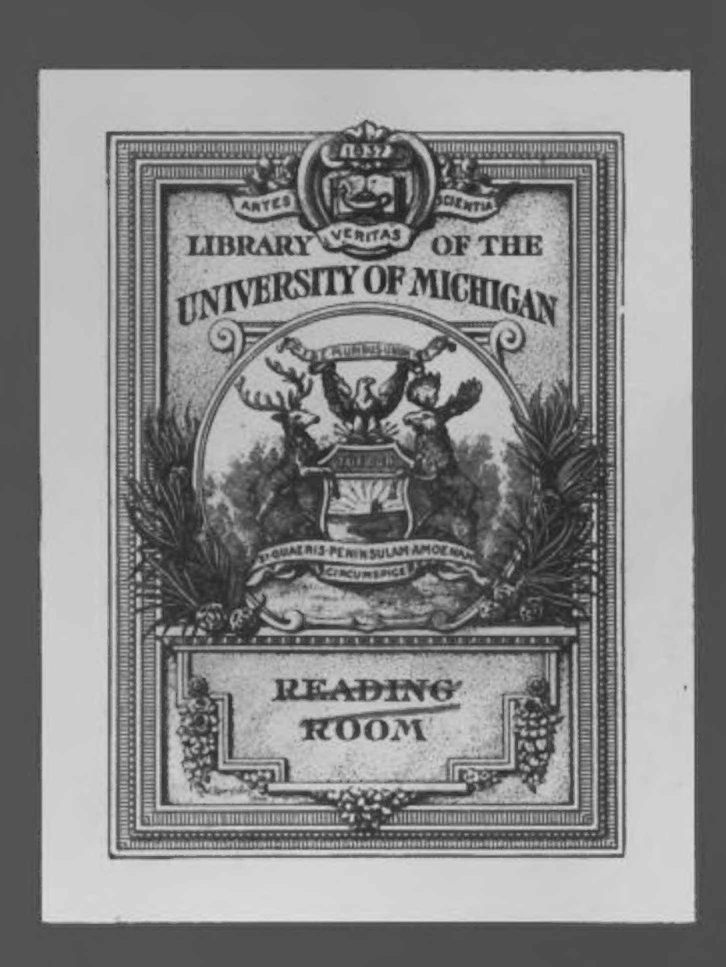
Menge-Güthli... griechisch-d... und deutschgriec... Wörterbuch, ...

Hermann Menge,
Otto Güthling

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE
READING
ROOM

Ergebene Bitte

an alle, die sich für die Vervollkommnung des vorliegenden Wörterbuches interessieren :: ::

□ □ □

Die Verfasser des Wörterbuches wären Ihnen dankbar, wenn Sie uns mitteilen würden, was Ihnen bei Benutzung des Werkes auffällt. — Wir nehmen jede Bemerkung mit Dank entgegen. Halten Sie, bitte, das Kleinste nicht zu gering für die Mitteilung! Namentlich ist uns die Angabe von Lücken — nicht aufgeführte Ausdrücke — erwünscht, womöglich unter Angabe des Fundortes oder unter Beifügung eines gedruckten Beleges (Zeitungsausschnitt). Um ein Werk wie das vorliegende mehr und mehr der Vervollkommnung entgegenzuführen, sind jene Wünsche und Verbesserungsvorschläge unentbehrlich und von besonderem Werte, zu welchen die praktische Benutzung Veranlassung gibt. Für die kleine Ausgabe des Wörterbuches würde eine Angabe von Lücken nur dann dienen können, wenn diese sich etwa auf gebräuchliche Ausdrücke bezögen. :: ::

Zu den Bemerkungen bitten wir für jedes Wort einen besonderen Zettel zu benutzen, damit derselbe am betreffenden Ort in das Redaktions-Exemplar eingeklebt werden kann! :: :: :: ::

Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung
(Prof. G. Langenscheidt)
Berlin-Schöneberg, Bahnstraße 29/30.

Diese Zettel werden durch die Gefälligkeit jeder Sortiments- □□□□□□ buchhandlung gratis befördert. □□□□□□

Z. 3. 50. V. 14.

An die Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung (Prof. G. Langenscheidt) □ Berlin-Schöneberg

Bei Benutzung des .... Wörterbuches, kleine / große Ausgabe, ist mir folgendes aufgefallen:

An die Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung (Prof. G. Langenscheidt) □ Berlin-Schöneberg

Bei Benutzung des .... Wörterbuches, kleine / große Ausgabe, ist mir folgendes aufgefallen:

LANGENSCHEIDTS HANDWÖRTERBÜCHER

MENGE-GÜTHLING

GRIECHISCH-DEUTSCHES UND DEUTSCH-GRIECHISCHES

HAND- UND SCHULWÖRTERBUCH

METHODE TOUSSAINT-LANGENSCHEIDT

MENGE-GÜTHLING

GRIECHISCH-DEUTSCHES UND DEUTSCH-GRIECHISCHES

WÖRTERBUCH

IM ERSTEN BANDE MIT BESONDERER BERÜCKSICHTIGUNG
DER ETYMOLOGIE

HAND- UND SCHULAUSGABE

TEIL II

DEUTSCH-GRIECHISCH

VON

PROFESSOR DR OTTO GÜTHLING

OBERLEHRER AM STÄDTISCHEN GYMNASIUM ZU LIEGNITZ

EINGETRAGENE SCHUTZMARKE

BERLIN-SCHÖNEBERG
LANGENSCHEIDTSCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG
(PROF. G. LANGENSCHEIDT)

LANGENSCHEIDTSCHE BUCHDRUCKEREI, BERLIN-SCHÖNEBERG

Dem Andenken

meines hochverehrten Lehrers

Prof. Dr. Ernst Julius Brix

weiland Prorektor des Städtischen Gymnasiums
in Liegnitz.

VORWORT.

Von meinem in gleichem Verlage erschienenen deutsch-griechischen Taschenwörterbuche sind mir dreizehn Rezensionen bekannt geworden, welche zu meiner großen Freude durchweg günstig ausgefallen sind, abgesehen von wenigen Aussetzungen, die eben jeder Rezensent zu machen hat und die sich jedes Buch muß gefallen lassen. Auf diese Aussetzungen, die vielleicht auch bei diesem größeren Wörterbuche gemacht werden, muß ich kurz eingehen.

Ein Rezensent meint, ich hätte zu viele Fremdwörter aufgenommen. Wenn ich auch im allgemeinen die Bestrebungen der deutschen Sprachvereine billige, so muß ich doch bemerken, daß es unmöglich ist, solche Fremdwörter, die in Fleisch und Blut übergegangen sind, mit einem Schlage zu verbannen.

Ein anderer Rezensent ist der Ansicht, ich hätte manches unwichtige Wort aufgenommen, während ein dritter einen Vorzug darin erblickt. Darauf erwidere ich, daß es unmöglich ist, es allen recht zu machen, und daß die Scheidung zwischen Wichtigem und Unwichtigem nur auf persönlicher Ansicht beruht.

Ein vierter Rezensent sagt, er hätte es gern gesehen, wenn ich mehr grammatische Regeln angeführt oder eine gute griechische Grammatik zitiert hätte. Ersteres ist unmöglich, denn dann würde das Buch zu umfangreich geworden sein; letzteres ist unpraktisch, denn man kann doch nicht annehmen, daß die griechische Grammatik, die der Verfasser für die beste hält, sich auch in den Händen des Lesers befinde. War eine grammatische Bemerkung oder Regel notwendig, habe ich eine solche in knapper Form gegeben; wer weitere Belehrung will, möge seine Grammatik zur Hand nehmen; ein Wörterbuch soll und darf keine Grammatik sein oder diese ersetzen.

Im übrigen habe ich mich größtmöglicher Kürze befleißigt, namentlich bei solchen Artikeln, die, wie es in der Natur der Sache liegt, einen größeren Raum beanspruchen; doch wird man in meinem Wörterbuche keinen Artikel von drei, vier und mehr Spalten finden. Hier war Beschränkung geboten. Sich durch spaltenlange Artikel hindurchzuwinden, ist geradezu eine Qual, und wie oft findet man das, was man sucht, erst am Ende eines solchen Artikels.

Eigennamen habe ich nicht aufgenommen, da diese leicht im griechisch-deutschen Teile zu finden sind; außerdem wird bald ein Taschenwörterbuch hierfür, von mir bearbeitet, in demselben Verlage erscheinen.

Die Bedeutungen der Wörter beschränken sich der Natur der Sache nach nicht auf die attische Sprache, es mußte vielmehr auch der Wortschatz anderer Schriftsteller berücksichtigt werden, zumal da unzählige Wörter und Redewendungen nicht bei klassischen (attischen) Schriftstellern vorkommen. Einige Male habe ich auch das Neugriechische heranziehen müssen.

Bei der Korrektur hat mir mein Freund, der Pastor W. Przyrembel in Rückersdorf (Niederschlesien), gute Dienste geleistet; ich halte es für meine Pflicht, ihm auch an dieser Stelle meinen herzlichsten Dank auszusprechen.

Schließlich bitte ich, meinem Buche dieselbe wohlwollende Aufnahme zuteil werden zu lassen, wie sie meinem Taschenwörterbuche zuteil geworden ist.

Liegnitz, Ostern 1910.

Otto Güthling.

Erklärung der Zeichen und Abkürzungen.

¹ ² ꝛc. (hochstehende Ziffern) zeigen an, daß der Artikel so oftmals da ist, als Ziffern vor ihm stehen.
† (Kreuz) = neutestamentlich.
⚓ (Anker) = Schiffahrt.
a. = auch.
Abl. = Ableitung.
abs. = absolut.
abstr. = abstrakt.
acc. = Akkusativ.
acc. c. inf. = Accusativus cum infinitivo.
adj. = Adjektiv.
adv. = Adverb.
a/hd. = alt-hochdeutsch.
a/i. = alt-indisch od. sanskrit.
akt., *akt.* = aktiv(isch).
Akt. = Aktivum.
a/lt. = alt-lateinisch.
and. = andere.
a/nd. = alt-niederdeutsch.
a/nord. = alt-nordisch.
äol. = äolisch.
aor. = Aorist.
aor. mixt. = aoristus mixtus.
apokop. = apokopiert.
aram. = aramäisch.
att. = attisch.
Augm. = Augment.
Bed. = Bedeutung.
bisw. = bisweilen.
bsd. = besonders.
buk. = bukolisch.
bzw. = beziehungsweise.
Causat. = Causativum.
cf. = vergleiche.
cj. = Konjunktion (Bindewort).
comp. = Komparativ.
concr. = konkret.
conj. = Konjunktiv; Conjunctum.
copul. = kopulativ.
dat. = Dativ.
d-e = deine.
d-m = deinem.
d-n = deinen.
d-r = deiner.
d-s = deines.
demin. = Deminutivum.
demonstr(at). = demonstrativum.
Desider. / Desiderat. = Desiderativum.
d. h. = das heißt.
dial., dialekt. = dialektisch.
dor. = dorisch.
ds = dieses, dies.
du. = Dual.
E. = Etymologie.
e-e = eine, ꝛc. (vgl. d-e).
eig. = eigentlich.
Einw. = Einwohner.
engl. = englisch.
enklit. = enklitisch.
ep. = episch.
etw. = etwas.
F. = Form(en).
f u. *fem.* = Femininum.
Frequent. = Frequentativum.
fut. = Futurum.
g. E. = gegen Ende.
gen. = Genitiv.
gew. = gewöhnlich.
Ggsz = Gegensatz.
got. = gotisch.
gramm. = grammat(ikal)isch.
griech. = griechisch.
h. = haben.
hebr. = hebräisch.
hypothet. = hypothetisch.
idg. = indogermanisch.
impf. = Imperfektum.
impr. = Imperativ.
incohat. = inkohativ.
ind. = Indikativ.
indekl. = indeklinabel.
inf. = Infinitiv.
insb. = insbesondere.
int. = Interjektion.
intens. = Intensivum.
intr., *intrans.* = intransitiv.
ion. = ionisch.
iron. = ironisch.
iterat. = iterativ.
Iterativf. = Iterativform.
j. od. jmd = jemand.
j-m = jemand(em) (Dativ).
j-n = jemand(en) (Akkusativ).
j-s = jemandes.
koll., kollekt. = kollektivisch.
kompar. = komparativisch.
Kompos. = Kompositum.
l. = lassen.
laked. = lakedämonisch.
lit. = litauisch.
Lok. = Lokativ.
lt. = lateinisch.
m = Maskulinum.
m. = mit.
M. = Medium.
math. / mathem. = mathematisch.
m-e = meine, ꝛc. (vgl. d-e).
med. = medial.
metapl. = metaplastisch.
meton. = metonymisch.
m/hd = mittel-hochdeutsch.
milit. = militärisch.
n od. *neutr.* = Neutrum.
n/d. = nieder-deutsch.
neugr = neugriechisch.
n/hd. = neu-hochdeutsch.
nom. = Nominativ.
nom. propr. = nomen proprium (Eigenname).
num. = Numerale.
od. = oder.
opt. = Optativ.
or. obl. = oratio obliqua.
P. = Passivum.
part. = Participium.
part. conj. = participium conjunctum.
pass., *pass.* = passiv(isch).
person. = personifiziert.
pf. = Perfektum.
pl. = Plural.
plpf. = Plusquamperfektum.
poet. = poetisch.
Präter. = Präteritum.
priv. od. *privat.* = privativum.
pron. = Pronomen.
(*Pron. demonstrat.*)
pros. = prosaisch, Prosaiker.
prp. = Präposition.
prs. = Präsens.
redupl. = redupliziert.
refl. = reflexiv.
s. = siehe.
sc. = scilicet (nämlich).
s-e = seine, ꝛc. (vgl. d-e).
sg. u. *sing.* = Singular.
skr. = sanskrit.
sn = sein (Verbum).
sp. = spät-griechisch.
Sprichw. = Sprichwort.
subst. = Substantiv.
Suff. = Suffix.
sup. und *superl.* = Superlativ.
synekd. = synekdochisch.
synk. od. Synk. = synkopiert od. Synkope.
tempor. = temporal.
trans. = transitiv.
u. = und.
u. a. = und andere(s).
u. ä. = und ähnliche(s).
übh. = überhaupt.
übtr. = übertragen.
uneig. = uneigentlich.
ungebr. = ungebräuchlich.
unpers. = unpersönlich.
u. o. = und oft.
v. = Verb.
V. = Vers.
Verbdgn = Verbindungen.
verw. = verwandt.
vgl. = vergleiche.
viell. = vielleicht.
voc. = Vokativ.
Vok. = Vokal.
vorh. = vorhergehend.
w. = werden.
wahrsch. = wahrscheinlich.
weitergeb. = weitergebildet.
zB. = zum Beispiel.
zsgz. = zusammengezogen.
Zshg = Zusammenhang.
Zssg(n) = Zusammensetzung(en).

A

A *n* Ἀ. ἀ, τὸ ἄλφα, indekl.

Aal *m* ἡ ἔγχελυς (υος), *pl.* ἐγχέλεις, εων, als Speise τὰ ἐγχέλεια, kleiner ~ τὸ ἐγχελύδιον, τὸ ἐγχέλειον, ~e fangen ἐγχέλεις θηρᾶσθαι, vom ~e ἐγχέλειος (2), ~e haltend ἐγχελυοτρόφος (2).

aalartig ἐγχέλεσιν ὅμοιος, ὥσπερ od. καθάπερ ἔγχελυς (ἐγχέλεις).

Aalaugen *npl.*: mit ~ ἐγχελυωπός (2).

Aalbehälter *m* ὁ ἐγχελεών (ῶνος).

Aalfang *m* ἡ τῶν ἐγχέλεων θήρα, (als Ort) τὸ χωρίον, καθ' ὃ τὰς ἐγχέλεις ἀγρεύουσιν od. θηρῶνται od. αἱ ἐγχέλεις θηρεύονται.

Aalfleisch *n* τὰ ἐγχέλεια.

aalglatt: er ist ein ~er Mensch δραπετεύει διὰ τῶν δακτύλων ὥσπερ ἔγχελυς.

Aalhälter *m* s. Aalbehälter.

Aalhaut *f* τὸ ἐγχέλειον od. τὸ ἐγχέλυος δέρμα.

Aalraupe *f* ἡ μύραινα, ὁ κωβιός.

Aalzüchter *m* ὁ ἐγχελυοτρόφος.

Aar *m* ὁ ἀετός (αἰετός), s. Adler.

Aas *n* τὸ κενέβρειον, τὰ κενέβρεια (toter Körper eines Tieres auch τὸ θήρειον σῶμα νεκρόν, τὸ σῶμα διεφθορὸς καὶ ἐρριμμένον), ἡ βορά, τὸ ἑλώριον, τὸ κύρμα (als Nahrung für Raubtiere), τὸ δέλεαρ (ατος) (als Lockspeise, Köder).

Aasfliege *f* ἡ στρατιῶτις (ιδος) μυῖα.

Aasgeier *m* ὁ περκνόπτερος ἀετός (αἰετός), ὁ ὀρειπέλαργος, ὁ ὑπάετος.

Aasgeruch, -gestank *m* ἡ ἀπὸ τῶν κενεβρείων δυσωδία od. δυσοσμία.

Aasgrube *f* τὰ κενέβρεια.

ab (hinab) κάτω: auf und ab gehen περιπατεῖν, (hinweg) παρά mit *acc.*, (seitab) παρὰ τὴν πλευράν, rechts ab παρὰ τὴν δεξιάν, εἰς τὰ δεξιά, ab und zu gehen φοιτᾶν, θαμίζειν (bei j-m παρά od. πρός τινα), ab und zu (dann u. wann) ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε, in Zssgn mit Verben durch ἀπό, μετά, παρά (s. die Verben).

abächzen sich ἐκκάμνειν od. (ἐκ)τήκεσθαι (P.) στενάζοντα od. ὀλοφυρόμενον od. στεναγμοῖς od. ὑπὸ στεναγμῶν.

abackern ἀποτέμνειν (auch M.) od. ἀφαιρεῖν τῷ ἀρότρῳ (τι γῆς).

abändern μεταλλάττειν, κινεῖν, μετακινεῖν, μεθιστάναι, μετατίθεσθαι (M.), μεταβάλλειν, seine Meinung ~ μεταγιγνώσκειν, eine Schrift ~ μεταγράφειν.

Abänderung *f* ἡ μετακίνησις, ἡ μετάλλαξις, ἡ μετάθεσις, ἡ μεταβολή.

abängstigen ἄγχειν, περίφοβον oder περιδεῆ τιθέναι, καθιστάναι τινὰ εἰς φόβον od. ἀγωνίαν od. ἀδημονίαν, sich ~ ἀγωνιᾶν (um etw. περί τινος od. ἐπί τινι od. πρός τι), περίφοβον εἶναι, ἀδημονεῖν, ἐκθνῄσκειν φόβῳ.

abarbeiten 1. (durch Arbeit wegschaffen) πονοῦντα od. συντεινόμενον ἀφαιρεῖν. — **2.** (Unebenheiten beseitigen) λεαίνειν, ἀποξεῖν, ὁμαλύνειν. — **3.** (eine Schuld durch Arbeit tilgen) ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐργασίᾳ ἀποτίνειν. — **4.** (durch Arbeit abnutzen) κατα-, ἐκτρίβειν. — **5.** (durch Arbeit entkräften, ermüden) καταπονεῖν, sich ~ καταπονεῖσθαι (P.), ἀποκάμνειν πονοῦντα, ἀπαγορεύειν ὑπὸ πόνων.

abärgern sich ἀχθόμενον od. ἀγανακτοῦντα κατατρίβεσθαι (P.) od. (ἐκ)τήκεσθαι (P.).

Abart *f* τὸ ἐξηλλαγμένον εἶδος (zB. von Hunden τῶν κυνῶν); eine ~ von Pferden ἵπποι ἐξηλλαγμένοι τῆς ἀρχαίας φύσεως.

abarten εἰς ἀλλότριον εἶδος ἐκπίπτειν, ἐξίστασθαι od. ἐξαλλάττεσθαι (P.) τοῦ γένους od. τοῦ εἴδους od. τῆς φύσεως.

abäsen ἐπι-, κατανέμεσθαι (M.).

abästen περικόπτειν oder περιαιρεῖν ἀκρεμόνας oder ὄζους od. κλάδους τοῦ δένδρου, ἀποκλαδεύειν.

abbalgen ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν.

abbarbieren ἀποκείρειν, ἀποξυρεῖν.

abbauen ein Bergwerk ἐκμεταλλεύειν.

abbeißen ἀπο-, κατα δάκνειν, ἀπεσθίειν, ἀποτρώγειν.

abbeizen ἀποτήκειν.

abbekommen μεταλαμβάνειν τί τινος, im üblen Sinne ἀπολαύειν (φλαῦρόν τι), κακῶς oder κάκιον ἀπαλλάττειν.

abbersten ἀπορρήγνυσθαι (P.).

abberufen ἀπο-, ἐκ-, μετακαλεῖν, μεταπέμπεσθαι (M.).

abbestellen j-n λέγειν oder φράζειν oder προαγορεύειν (προειπεῖν) τινὶ μὴ παραγενέσθαι, etw. ~ ἀπειπεῖν mit folg. μή und *inf.*, προστάττειν oder κελεύειν μὴ ποιεῖν τι.

abbetteln j-m. etw. ἐξαιτεῖσθαι (M.) τί τινος.

abbeugen, abbiegen *trans.* ἀπο-, μετα-, παρακλίνειν, *intr.* ἀποκλίνειν, ἐκ-, παρεκτρέπεσθαι (M.).

abbezahlen ἀπο-, ἐκτίνειν.

Abbild *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀπείκασμα, τὸ εἰκόνισμα, ὁ τύπος, τὸ ἀπο-, ἐκτύπωμα, τὸ μίμημα, τὸ εἴδωλον, (in Wachs, Ton u. dgl.) τὸ πλάσμα.

abbilden εἰκάζειν, ἀπ-, ἐξεικάζειν, μιμεῖσθαι (M.), ἀποτυποῦν (auch M.), ἀφομοιοῦν, (in Wachs, Ton u. dgl.) πλάττειν, uneigtl. εἰκάζειν, ἀπεικάζειν.

Abbildung *f* ἡ εἰκασία, ἡ ἀπεικασία, ἡ ἀπο-, ἐκτύπωσις, ἡ μίμησις, ἡ πλάσις; als Sache s. Abbild.

abbinden 1. (losbinden) λύειν, ἀπολύειν. — **2.** (unterbinden) ἀποδεῖν, ἀποβροχίζειν, (mit einem Faden) ἀπολινοῦν.

Abbinden *n* ἡ λύσις, ἡ ἀπόδεσις.

Abbitte *f* ἡ παραίτησις, ~ tun παραιτεῖσθαι (M.) τι, συγγνώμην αἰτεῖσθαι (M.) τινος od. ὑπέρ τινος.

abbitten παραιτεῖσθαι (M.).

abblasen 1. (wegblasen) δια-, ἀποφυσᾶν. — **2.** (zum Rückzug blasen) τὸ ἀνακλητικὸν σαλπίζειν oder σημαίνειν.

abblatten, abblättern φυλλίζειν, ἀποφυλλίζειν, περιαιρεῖν τὰ φύλλα, βλαστολογεῖν; den Weinstock ~ κλαδεύειν, οἰναρίζειν.

Abblatten *n* ἡ κλαδεία, ἡ κλάδευσις.

abblühen παρ-, ἀπανθεῖν, παρακμάζειν.

abborgen j-m etw. δανείζεσθαι (M.) τι παρά τινος.

abbrechen I *trans.* 1. (wegbrechen) ἀποθραύειν, περιρρηγνύναι, ἀποκλᾶν. — 2. (einreißen, niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν, eine Brücke ~ λύειν, καταλύειν γέφυραν, s. Lager, Zelt. — 3. (unterbrechen), z. B. eine Rede oder ein Gespräch μεταξὺ τὸν λόγον καταλείπειν, καταλύειν τὸν λόγον, παύεσθαι (M.) μεταξὺ λέγοντα. — 4. (entziehen) ὑφ-, ἀφαιρεῖν τινός τι, παραιρεῖσθαι (M.) τινός τι. — II *intr.* ἀπορρήγνυσθαι, ἀποκλᾶσθαι (P.), (in der Rede) ἀποσιωπᾶν, von etw. ~ παύεσθαι (M.) λέγοντα περί τινος.

Abbrechen *n*, **Abbrechung** *f* gew. durch Verben. ~ in der Rede ἡ ἀποσιώπησις.

abbrennen *trans.* ἀπο-, κατακαίειν (-κάειν, -κᾶειν), καταφλέγειν, *intr.* durch P., (von Menschen) τῶν ὑπαρχόντων ἀποστερεῖσθαι (P.) διὰ πυρός.

Abbrennen *n* ἡ κατάκαυσις, ἡ κατάφλεξις, ὁ ἐμπρησμός, gew. durch die Infinitive der Verben, *intr.* τὸ καταφλέγεσθαι (P.).

abbringen 1. eigtl. ἀπάγειν τινὰ ἀπό τινος, παρατρέπειν τινά τινος, ἀφιστάναι τινά τινος od. ἀπό τινος, παύειν, ἀπο-, καταπαύειν τινά τινος, j-n von einer Meinung ~ μεταπείθειν τινά. — 2. (abschaffen) λύειν, καταλύειν.

Abbringung *f* ἡ ἀπαγωγή, ἡ ἀποτροπή, gew. durch Verben.

abbröckeln *trans.* ἀποθραύειν τί τινος, *intr.* durch das P.

Abbruch *m* 1. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή (eines Gebäudes), ἡ λύσις, διάλυσις (einer Brücke), τὸ μεταστρατοπεδεύεσθαι (M.) (eines Lagers), ἡ ἀναίρεσις (eines Zeltes), auf ~ ἐπὶ καθαιρέσει. — 2. (Verminderung) ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ ζημία, ἡ βλάβη, (als Sache) τὸ ἐλάττωμα, ~ tun ἐλαττοῦν, ζημιοῦν, βλάπτειν, ἔλαττον ποιεῖν, j-m ~ tun βλάπτειν od. ζημιοῦν τινα, ~ leiden βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (sämtlich P.), ἔλαττον ἔχειν.

abbrühen ὕδατι ζέοντι ἀφαιρεῖν.

abbürsten ἀποκαθαίρειν, ἀπομάττειν.

abbüßen ἀπο-, ἐκτίνειν τι, δίκην ἀντιδιδόναι τινός.

Abbüßung *f* ἡ ἀπό-, ἔκτισις, gew. durch Verben.

Abc *n* τὰ γράμματα, τὰ στοιχεῖα, einer, der das ~ nicht kennt ὁ ἀναλφάβητος (2).

Abcbuch *n* τὸ στοιχειακὸν βιβλίον, ἡ στοιχείωσις.

Abclehrer *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματοδιδάσκαλος.

Abcschüler *m* ὁ τὰ γράμματα μανθάνων.

Abctafel *f* τὸ γραμματεῖον.

abdachen 1. s. abdecken. — 2. (abhängig machen, schräg wie ein Dach machen) ἐγκλίνειν, κάταντες ποιεῖν τι.

Abdachung *f* ἡ ἔγκλισις, τὸ ἔγ-, ἀπόκλιμα.

abdämmen ἀποχοῦν, χώματι εἴργειν τι, χῶμα περιβάλλειν τινί, ἀπογεφυροῦν.

Abdämmung *f* ἡ χῶσις, ἡ ἀπόχωσις (gew. durch Verben).

abdampfen ἀποφέρεσθαι (P.), s. abdämpfen.

Abdampfen *n*, **Abdampfung** *f* ἡ ἀνα-, ἀποθυμίασις, gew. durch Verben.

abdämpfen ἀναθυμιᾶν, ἀπ-, ἐξατμίζειν, ἐξατμιᾶν.

abdanken ἀφιέναι, ἀποπέμπειν, einen Beamten ~ παύειν τινὰ ἄρχοντα, καταπαύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, *intr.* ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, ἐξίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) od. ἀπολύεσθαι (P.) τῆς ἀρχῆς.

Abdanken *n*, **Abdankung** *f* ἡ ἄφεσις, ἡ ἀποπομπή, gew. durch Verben.

abdarben sich etw. ἀποστεροῦντα ἑαυτόν τινος ode. ἀφαιρούμενον ἑαυτόν τι καρτερεῖν.

abdecken 1. ἀποστεγάζειν, διαιρεῖν od. ἀποσκευάζειν τὴν ὀροφήν, den Tisch ~ ἀπαίρειν od. ἀφαιρεῖν τὴν τράπεζαν. — 2. (die Haut abziehen) δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν.

Abdecker *m* 1. ὁ ἀποδέρων τὰ νεκρὰ ζῷα od. τὰ κενέβρεια. — 2. (Henker, Scharfrichter) ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος.

abdienen ἀπο-, ἐκτίνειν διακονοῦντα od. μισθοφοροῦντα od. μισθοφορίᾳ.

abdingen τὸν μισθὸν od. τὴν τιμὴν ἐλάττω ποιεῖν od. ὁμολογεῖν.

abdorren die P. der folg. Verben.

abdörren ἀποξηραίνειν, ἀπομαραίνειν, s. dörren, rösten.

abdrängen ἀπ-, παρωθεῖν, von sich ~ durch d. P. dieser Verben.

abdrechseln ἀποτορνεύειν (auch übtr.), ἀποσμιλεύειν (übtr.).

abdrehen (durch Drehen abtrennen) στρέφοντα ἀποσπᾶν od. ἀφέλκειν od. ἀφαιρεῖν.

abdringen s. abzwingen.

Abdruck *m* 1. (das Abdrucken) ἡ ἀπο-, ἐκτύπωσις. 2. (das Abgedruckte) τὸ ἀπο-, ἐκτύπωμα, ὁ τύπος (in erhabener Arbeit), eines Siegels τὸ ἀποσφράγισμα, τὸ ἐκμαγεῖον (in weichen Stoffen). — 3. (Ebenbild) ἡ εἰκών (όνος).

abdrucken 1. ἀπο-, ἐκμάττειν (in Wachs od. Gips), ἐκτυποῦν (auch M.), ἀποτυποῦσθαι (M., in erhabener Arbeit). — 2. (Masse, worin man etw. abdruckt) τὸ ἐκμαγεῖον.

abdrücken ein Geschoß ἀποσχάζειν, ἀφιέναι, βάλλειν, s. abschießen.

abdunsten, abdünsten s. abdampfen, abdämpfen.

abebnen ὁμαλύνειν.

Abend *m* 1. ἡ ἑσπέρα, ἡ ὀψία, ἡ δείλη, später ~ ἡ βαθεῖα ἑσπέρα, des ~s, am ~, gegen ~, abends ἑσπέρας, καθ' oder πρὸς ἑσπέραν, δείλης, am späten ~, spät am ~ ὀψὲ τῆς ἑσπέρας, περὶ τὴν νύκτα, gleich mit Einbruch des ~s ἀφ' ἑσπέρας εὐθύς, bis zum ~ εἰς ἑσπέραν, es wird ~ ἑσπέρα γίγνεται, da es ~ wurde ἐπεὶ πρὸς ἑσπέραν ἦν, ~ des Lebens ἡ τοῦ βίου ἑσπέρα, am Lebensabend ἐν δυσμαῖς τοῦ βίου. 2. (Westen) αἱ ἡλίου δυσμαί, ἡ δύσις, αἱ δύσεις (ἡλίου), gegen ~ gelegen ὁ, ἡ, τὸ πρὸς δυσμὰς ἡλίου oder πρὸς ἡλίου δύσιν, ἑσπέριος. — 3. heiliger ~ ἡ πρὸ τῆς ἑορτῆς ἡμέρα.

Abendbesuch *m*: j-m einen ~ machen πρὸς ἑσπέραν ἐπισκοπεῖν τινα od. φοιτᾶν πρός τινα.

Abendbrot, -essen *n* τὸ δεῖπνον (die Hauptmahlzeit der Griechen), τὸ δόρπον, τὸ δειλινόν, die Zeit des ~s ὁ δορπηστός.

Abenddämmerung *f* τὸ κνέφας (ους, *dat.* -ᾳ), ἡ δείλη ὀψία; er kam in der ~ κνεφαῖος ἦλθεν.

Abendfeier *f*, **-fest** *n* ἡ ἑσπερινή (od. -ία) od. δειλινή, oder καθ' ἑσπέραν ἑορτή.

Abendgebet *n* ἡ ἑσπερινή (od. -ία) od. καθ' ἑσπέραν εὐχὴ od. προσευχή.

Abendgesang *m* ἡ ἑσπερινή (od. -ία) od. καθ' ἑσπέραν ᾠδή, od. τὸ ἑσπερινὸν usw. ᾆσμα.

Abendhimmel *m* ὁ πρὸς ἑσπέραν οὐρανός.

Abendkühle *f* τὸ ἑσπερινὸν od. καθ' ἑσπέραν ψῦχος.

Abendland *n* ἡ πρὸς (od. καθ') ἡλίου δυσμὰς (oder δύσεις) γῆ, *pl.* αἱ πρὸς usw. χῶραι, τὰ πρὸς ἡλίου δυσμάς.

abendländisch ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἡλίου δυσμάς, ~e Gebräuche τὰ ἐν ταῖς πρὸς ἡλ. δυσμ. νομιζόμενα oder ἔθη od. οἱ ἐν usw. νόμοι.

abendlich 1 (am Abend geschehend) ἑσπερινός, δειλινός, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ἑσπέραν. — 2. (gegen Abend gelegen) siehe unter Abend.

Abendlied *n* s. Abendgesang.

Abendluft *f* ἡ ἑσπερινή oder ἑσπερία oder κατὰ oder πρὸς τὴν ἑσπέραν αὔρα, τὰ δειλινὰ πνεύματα.

Abendmahl *n* s. Abendbrot; das christliche ~ τὸ κυριακὸν δεῖπνον, ἡ εὐχαριστία.

Abendmahlzeit *f* s. Abendbrot.

Abendnebel *m* ἡ ἑσπερία ὁμίχλη.

Abendröte *f*, **-rot** *n* ὁ περὶ τὸν δυόμενον ἥλιον ἐρυθραινόμενος οὐρανός.

Abends s. unter Abend.

Abendsegen *m* s. Abendgebet.

Abendseite *f* τὰ πρὸς ἡλίου δύσιν od. δυσμὰς (κεκλιμένα).

Abendsonne *f* ὁ δυόμενος ἥλιος, ὁ πρὸς ἑσπέραν ἥλιος.

Abendspaziergang *m* ὁ καθ' ἑσπέραν περίπατος.

Abendstern *m* ὁ ἕσπερος.

Abendstille *f* ἡ καθ' ἑσπέραν ἡσυχία.

Abendstunde *f* ἡ ἑσπερινὴ ὥρα, in der ~ περὶ ἑσπέραν, περὶ δείλην ὀψίαν.

Abendtau *m* ἡ ἑσπερινὴ od. ἑσπερία δρόσος.

Abendunterhaltung *f* ἡ ἑσπερινὴ oder καθ' ἑσπέραν ὁμιλία od. συνουσία od. διατριβή, οἱ ἑσπερινοὶ od. ἑσπέριοι λόγοι.

abendwärts πρὸς ἡλίου δυσμὰς od. δύσιν.

Abendwind *m* ὁ ζέφυρος.

Abendzeit *f* ἡ ἑσπερινὴ ὥρα, zur ~ (am Abend) siehe unter Abend.

Abenteuer *n* τὸ θαυμάσιον ἔργον, τὸ θαυμάσιον oder τεράστιον od. παράβολον od. παράδοξον πρᾶγμα, ὁ κίνδυνος, τὸ κινδύνευμα, τὸ ἐπικίνδυνον, τὸ παράβολον, ein ~ bestehen κινδυνεύειν κίνδυνον, ἀναρρίπτειν od. αἱρεσθαι od. ὑποδύεσθαι (M.) κίνδυνον.

abenteuerlich τερατικός, τεράστιος (2), τερατολόγος (2), τερατώδης, παράδοξος (2), θαυμάσιος, ἄτοπος (2), ἀλλόκοτος (2), παράλογος (2), ἐπικίνδυνος (2), παράβολος (2), ξένος.

Abenteuerlichkeit *f* ἡ παραδοξία, ἡ ἀτοπία oder das *neutr.* d. vorh. *adj.*

abenteuern περιπλανᾶσθαι (P.) κινδυνεύοντα κινδύνους od. φενακίζοντα φενακισμούς.

Abenteurer *m* ὁ ῥιψοκίνδυνος, ὁ φιλοκίνδυνος, ὁ κινδυνευτής.

aber 1. δέ (autem) nie am Anfange eines Satzes, meist mit einem korrespondierenden μέν verbunden, ἀλλά (sed, at) stärker als δέ und stets am Anfange eines Satzes, μέντοι bei Einwürfen, nie am Anfange eines Satzes, ~ doch γὲ (enkl.) μήν, πλὴν ἀλλά, ~ dennoch ὅμως δέ, ἀλλ' ὅμως, ἀλλὰ καὶ ὥς (~ auch so), nun ~ ἀλλὰ δή, ἀλλά τοι, ἀλλὰ γάρ, ἀλλὰ μήν. — 2. (abermals, wiederum) αὖθις, πάλιν αὖθις, αὖθις πάλιν, tausend und ~ tausend μυρίοι, glücklich und ~ glücklich τρισμακάριος (2 u. 3), τρισμακάριστος (2).

aberben j-m etw. κληρονομεῖν τί τινος.

Aberglaube *m* ἡ δεισιδαιμονία, ὁ θειασμός, ἡ θρησκεία.

abergläubig, -bisch δεισιδαίμων, ~ sein δεισιδαιμονεῖν, δεισιδαιμόνως ἔχειν.

aberkennen s. absprechen.

abermalig ὁ, ἡ, τὸ αὖθις od. πάλιν, δεύτερος.

abermals πάλιν, αὖθις, πάλιν αὖ, πάλιν αὖθις, αὖ πάλιν, αὖθις πάλιν, αὖθις αὖ, δεύτερον (auch mit πάλιν od. αὖθις verbunden).

aberndten θερίζειν (auch M.), ἐκθερίζειν (Feldfrüchte), ὀπωρίζειν (auch M., Baumfrüchte), τρυγᾶν (Trauben), die Felder sind abgeerntet ὁ σῖτος ἐκ τῶν ἀγρῶν συγκεκόμισται, ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς σῖτος τεθέρισται.

Aberwitz *m* ἡ παράνοια, ἡ παραφροσύνη, ἡ παραφρόνησις.

aberwitzig παράφρων, παράπληκτος (2), ~ sein παρανοεῖν, παραφρονεῖν, παραληρεῖν, παραπαίειν.

abessen *trans.* ἀπ-, ἐξ-, κατεσθίειν, *intr.* παύεσθαι (M.) ἐσθίοντα oder δειπνοῦντα, abgegessen haben γίγνεσθαι ἀπὸ δείπνου.

abfahren I *trans.* 1. ἀπάγειν, ἀποκομίζειν (durch Fahren wegschaffen), ἐλαύνοντα κατατρίβειν (durch Fahren abnutzen).
II *intr.* 2. ἀπ-, ἐξελαύνειν, ὁρμᾶν, ἐξορμᾶν, zu Schiffe ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀπαίρειν, ἀνάγεσθαι (P. u. M.). — 3. (abgleiten) ἀπ-, ἐξολισθάνειν, übtr. (keinen Erfolg haben) ἀποσφάλλεσθαι (P.), zB. τῆς ἐλπίδος, ἁμαρτάνειν τινός.

Abfahrt *f* ἡ ὁρμή, ἡ ἔξοδος, zu Schiffe ὁ ἔκ-, ἀνά-, ἀπόπλους, ἡ ἀναγωγή, gew. durch die vorh. Verben.

Abfall *m* 1. (das Herabfallen) ἡ φορά, ἡ καταφορά, ἡ κάτω φορά, ἡ κατάπτωσις. — 2. (Abgang) τὸ παράθραυσμα, τὸ ἀπότριμμα, τὸ ἀπορρίνημα (beim Feilen), τὸ ἀπόξυσμα (beim Schaben), τὸ παράπρισμα (beim Sägen), τὸ πελέκημα (beim Behauen). — 3. ~ von e-r Partei ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀποστασία; s. zum ~ von j-m bewegen ἀφιστάναι τινά τινος od. ἀπό τινος. — 4. (Abweichung) ἡ παράλλαξις, ἡ παραλλαγή. 5. (Verminderung) ἡ ἐλάττωσις, (als Sache) τὸ ἐλάττωμα.

abfallen 1. (herunterfallen) ἀπο-, καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), κατολισθάνειν, (von Früchten, Blättern u. dgl.) ῥεῖν, ἀπορ-, καταρρεῖν, die Fesseln fallen ab αἱ πέδαι περιρρέουσιν. — 2. von j-m ~ ἀφίστασθαί (ἀποστῆναί) τινος od. ἀπό τινος, ἀποστατεῖν τινος, καταλείπειν u. προδιδόναι τινά (j-n im Stiche lassen). — 3. (verschieden sein) διαφέρειν, ἐξ-, ἀπαλλάττειν (auch P.). — 4. (vermindert werden, abnehmen) μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), χείρω od. ἥττω γίγνεσθαι, (vom Körper) τήκεσθαι (P.), μαραίνεσθαι (P.), φθίνειν und φθίνεσθαι, abgefallen sein ἀπ-, κατεσκληκέναι. — 5. übtr. für mich fällt dabei nichts ab ἐμοὶ οὐδὲν ἐκ τούτων περιγίγνεται.

abfällig (von einer Meinung) ἐναντίος, j-n ~ bescheiden ἀπαρνεῖσθαι (P.) od. ἀνανεύειν τινί τι, ~ beschieden werden ἀποτυγχάνειν τινός.

abfangen j-n ὑπολαμβάνειν, αἱρεῖν; ein Stück Wild ~ ἀπο-, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν.

abfärben ἀναχρωννύναι, συγχρῴζειν (die Farbe mitteilen), ἀποχραίνεσθαι (P.), τὴν βαφὴν ἀφιέναι (die Farbe wechseln).

Abfärben *n* ἡ ἀνάχρωσις.

abfassen j-n συλλαμβάνειν τινά, eine Schrift ~ συντιθέναι, συγγράφειν, συντάττειν (auch M.).

Abfassung *f* 1. eines Menschen ἡ σύλληψις, gew. durch Verben. — 2. ~ e-r Schrift ἡ σύνταξις, ἡ συγγραφή.

abfaulen κατα-, ἀποσήπεσθαι (P. u. *perf.* II).

Abfaulen *n* ἡ ἀπόσηψις.

abfegen ἀπο-, ἐκκαθαίρειν, ἀπομάττειν, ἐκκορεῖν, σαίρειν.

abfeilen 1. (wegfeilen) ῥινᾶν, ἀπορρινᾶν, ῥινῶντα λεαίνειν. — 2. (durch Feilen trennen) ἀποπρίειν.

abfertigen 1. (abschicken) ἀποστέλλειν, ἀπο-, διαπέμπειν. — 2. (entlassen) ἀπολύειν, ἀποπέμπειν, j-n kurz ~ βραχέα διαλεχθέντα ἀποπέμπειν τινά, ἐλέγχειν, eine Arbeit, ein Geschäft ~ πρᾶγμα περαίνειν, χρηματίζειν, ἀπεργάζεσθαι (M.). — 3. (kurz zurechtweisen) ἐπιστομίζειν, ἐξελέγχειν, übel abgefertigt werden κακῶς ἀπαλλάττειν.

Abfertigung *f* 1. (Absendung) ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἀποστολή. — 2. (Abmachung) ὁ χρηματισμός, seine ~ von j-m bekommen χρηματίζειν πρός τινα, kurze ~ ὁ ἔλεγχος, j-m eine ~ geben ἐλέγχειν τινά.

abfeuern ἀφιέναι βέλος, βάλλειν.

abfinden j-n ἀπαλλάττειν, διοικεῖν τὰ πρός τινα, διαλύειν τινά, sich mit j-m ~ ὁμολογεῖν τινι, συντίθεσθαί τι τινι od. πρός τινα, διαλλάττεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, διαλύεσθαι (P.) πρός τινα, sich bei j-m ~ χάριν od. μισθὸν ἀποδιδόναι τινί.

Abfindung *f* ἡ διαλλαγή, ἡ διάλυσις.

Abfindungs-geld *n*, **-quantum** *n*, **-summe** *f* ἡ σύνταξις.

abflachen ὁμαλίζειν.

abfliegen ἀποπέτεσθαι.

abfließen ἀπορρ-, καταρρεῖν.

abflößen zB. Holz ξύλα διακομίζειν κατὰ τὸν ποταμόν.

Abfluß *m* ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια, ἡ ἀπόρρυσις, (als Ort) τὸ στόμα, ~ habend ἀπόρρυτος (2).

abfluten ἀποχωρεῖν, διαρρεῖν.

abfordern j-m etw. ἀπαιτεῖν τινά τι, ἐξαιτεῖν (auch M.) τινά τι und παρά τινός τι, ἀξιοῦν τινα παραδιδόναι τι; mir wird etw. abgefordert ἀπαιτοῦμαί τι.

Abforderung *f* ἡ ἀπ-, ἐξαίτησις.

abformen ἀποτυποῦν (auch M.).

Abformung *f* ἡ ἀποτύπωσις.

abfragen j-m etw. ἐκπυνθάνεσθαί τινός τι, ἀν-, διερωτᾶν, ἐξετάζειν τινά τι u. περί τινος.

abfressen ἀπ-, κατεσθίειν, ἀπο-, παρατρώγειν, κατα-, ἐπιβόσκεσθαι, νέμεσθαι, κατανέμεσθαι (M.), ἀποκείρειν.

abfrieren ἀποκαίεσθαι (-κάεσθαι, -κᾴεσθαι) od. ἀποσήπεσθαι (P.) ὑπὸ ψύχους, mir sind die Finger abgefroren ὑπὸ ψύχους τοὺς δακτύλους ἀποσέσηπα.

abführen 1. ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκφέρειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, heimlich ~ ὑπάγειν, ins Gefängnis ~ ἀπάγειν (εἰς τὸ δεσμωτήριον), zum Tode ~ ἀπάγειν (τὴν ἐπὶ

θανάτῳ). Wasser durch einen Kanal ~ ἀποχετεύειν. 2. (abbringen) j-n von etw. ~ ἀπάγειν, ἀποτρέπειν τινά τινος, vom rechten Wege ~ παράγειν, παρατρέπειν, vom Thema ~ ἀποπλανᾶν ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως. — 3. *abs.* Unreinigkeiten aus dem Leibe ~ (purgieren) ἐκκρίνειν τι (διὰ τῆς γαστρός), ἐξ-, ὑπάγειν, λαπάττειν, ταράττειν, ἐλαύνειν od. λύειν τὴν κοιλίαν od. γαστέρα.

abführend ὑπαγωγός (2), ὑπήλατος (2), ἐκκριτικός, καθαρτικός, ἐλατήριος, ~es Mittel τὸ ἐλατήριον, τὸ καθαρτικόν, τὸ κάθαρμα, ἡ συρμαία, τὸ ὑπήλατον φάρμακον.

Abführung *f* 1. ἡ ἀπαγωγή, ἡ ἐκκομιδή (gew. durch Verben). 2. (Reinigung des Leibes) ἡ ὑπαγωγὴ τῆς κοιλίας, ἡ ἔκκρισις.

Abführungsmittel *n* s. unter abführend.

abfüllen ἀπο-, μετα-, μετεγχεῖν.

abfüttern 1. ἐμπιμπλάναι τινά τινος, χιλοῦν, ἱκανῶς od. εὖ χορτάζειν, ἀποχορτάζειν, εὐωχεῖν. — 2. (das letzte Futter [dem Vieh] geben) προσφέρειν τελευταίαν τὴν τροφήν τινι.

Abgabe *f* (Übergabe, Abgeben) ἡ ἀπό-, παράδοσις, (an den Staat ꝛc.) ἡ ἀποφορά, ὁ φόρος, ὁ δασμός, τὰ τέλη, τὸ τέλεσμα, ~n bezahlen τελεῖν, ὑποτελεῖν φόρον, δασμοφορεῖν, ~n einnehmen δασμολογεῖν, j-m ~n auflegen δασμολογεῖν τινα, τάττειν φόρον τινί, j. der ~n bezahlt ὑποτελής, δασμοφόρος (2), j. der ~n einzieht ὁ δασμολόγος; frei von ~n ἀτελής, Freiheit von ~n ἡ ἀτέλεια, Freiheit von außerordentlichen ~n ἡ ἀνεισφορία.

abgabenfrei s. unter Abgabe.

Abgabenfreiheit s. unter Abgabe.

Abgang *m* 1. (das Weggehen) ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben. — 2. (Verkauf) s. Absatz. — 3. (Verminderung) ἡ μείωσις, τὸ μείωμα, ἡ ἐλάττωσις, τὸ ὑστέρημα; ~ leiden an etw. ἐλαττοῦσθαί (P.) τι, ~ des Blutes ἡ αἵματος κάθαρσις, s. Abfall.

abgängig 1. (mangelnd) ἐλλείπων, ~ sein oder werden ἐλλείπειν, (von Waren) καλὴν ἔχων τὴν διάθεσιν, εὐπράσιμος (2). — 2. (abgenutzt) κατατετριμμένος.

abgären παύεσθαι (M.) ζυμούμενον (P.), (vom Weine) ἐκχλευκίζεσθαι (P.), (von Leidenschaften) ἀποζεῖν.

abgeben ἀπο-, ἀνα-, παραδιδόναι (ersteres bsd. etwas Empfangenes oder Schuldiges), ein Amt ~ ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, ἀπολύεσθαι (P.) τῆς ἀρχῆς, e-n Brief ~ ἀποφέρειν ἐπιστολήν, ein Urteil ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ein Kommando ~ ἀπιέναι ἐκ τῆς ἀρχῆς, (v. Steuern) ἀποφέρειν, ὑποτελεῖν, τελεῖν, φέρειν. j-m etw. ~ μεταδιδόναι τινί τινος, sich mit j-m ~ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, συνεῖναί τινι, χρῆσθαί τινι, συνδιατρίβειν τινί, im üblen Sinne φύρεσθαι (P.) πρός τινα, sich mit etw. ~ διατρίβειν περί τι od. ἔν τινι od. ἐπί τινι, ἅπτεσθαί od. ἀνθάπτεσθαί (M.) τινος, μεταχειρίζειν τι (M. τινός), πράττειν τι, ἐπιτηδεύειν τι, εἶναι περί od. ἀμφί τι, πραγματεύεσθαι (M.) περί τι od. περί τινος, (sich zu etw. hergeben, sich zu etw. gebrauchen lassen) εἶναι od. γίγνεσθαι ἀντί τινος, auch bloß εἶναι (e-n Beweis ~ εἶναι τεκμήριον), τάξιν τινὸς ἔχειν, παρέχειν ἑαυτόν, auch παρέχεσθαι, ἐπέχειν, λαμβάνειν, πράττειν τά τινος (die Stelle von j-m od. etw. einnehmen), auf der Bühne ὑποκρίνεσθαί (M.) τινα, j-m etw. ~ (tadeln, züchtigen, zurechtweisen) ἐπιπλήττειν τινί od. τινά, καθάπτεσθαί (M.) τινος, καθικνεῖσθαί τινος, in milder Form παρρησιάζεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, παρρησίᾳ χρῆσθαι πρός τινα (M.), sich mit Kleinigkeiten ~ μικρολογεῖσθαι (M.).

abgebrochen περιρραγής, (von der Rede) ἀτελής, ἀπότομος (2).

Abgebung *f* ἡ παράδοσις, s. Abgabe.

abgedroschen πολυπάτητος (2), καθημαξευμένος, τεθρυλημένος, πολυθρύλητος (2), ἀγοραῖος, κοινός.

abgefeimt ἐπίτριπτος (2), πανοῦργος (2); ein ~er Mensch τὸ περίτριμμα, τὸ παιπάλημα.

abgehen ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), wohin εἰς od. ἐπί τι, zu Wagen oder zu Pferde ~ ἀπελαύνειν, zu Schiffe ~ ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (P. u. M.), ἀπαίρειν, (von Briefen u. dgl.) ἀποπέμπεσθαι, ἀποστέλλεσθαι, διαπέμπεσθαι (P.), mit Tode ~ τελευτᾶν, ἀπαλλάττειν τοῦ ζῆν, ἀποθνήσκειν, von der Schule ~ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλάττεσθαι (P.), (sich von etw. entfernen) χωρίζεσθαί (P.), παραχωρεῖν, ἀποπλανᾶσθαί (P.) τινος, (von Ausscheidungsstoffen) ἐκκρίνεσθαι (P.), ἀποχωρεῖν, (von einer Meinung, Gewohnheit u. dgl.) ἐξίστασθαί τινος, μεταλλάττειν τὴν γνώμην, μεθίστασθαι τῆς γνώμης, τοῦ τρόπου usw., παραπείθεσθαι u. μεταπείθεσθαι (P.) (durch Überredung), von der Meinung j-s ~ οὐχ ὁμολογεῖν τινι, διαφωνεῖν τινι, (von Waren) διάθεσιν ἔχειν, πωλεῖσθαι (P.), es geht mir etw. ab ἐλλείπει μοί τι od. τινος, ἐλλείπω τινός, ἀπολείπει μέ τι, ἐνδέομαί (P.) τινος, ἐνδεῖ μοί τινος, ἐνδεής εἰμί τινος, sich nichts ~ lassen χαρίζεσθαι (M.) ἑαυτῷ πάντα od. ταῖς ἐπιθυμίαις, (vom Preise) ἀφαιρεῖσθαι (P.) τῆς τιμῆς, (einen Ausgang nehmen) ἀποβαίνειν, es geht schlecht für j-n ab κακῶς od. οὐ χαίρων ἀπαλλάττει τις.

abgeizen s. abdarben.

abgelebt τῷ σώματι od. ὑπὸ γήρως ἀπειρηκώς, παρηκμακώς, ῥαθυ-, ὑπεργήρως, ῥαθυγέρων.

abgelegen 1. (πολύ) ἀπέχων, διεστώς, κεχωρισμένος τινός, ἀφεστάμενος, διεστάμενός τινος u. ἀπό τινος. — 2. (einsam) ἔρημος, ~ sein ἀπέχειν, ἀφίστασθαι, διίστασθαι, κεχωρίσθαι.

Abgelegenheit *f* ἡ ἐρημία, τὸ διάστημα, ἡ διάστασις.

abgeloben ἀπεύχεσθαι (M.), ἀπειπεῖν, ἀπαγορεύειν ποιοῦντά τι, ὀμνύναι μηκέτι ποιήσειν τι.

abgemessen ἔμ-, σύμμετρος, εὔρυθμος (sämtlich 2).

abgeneigt 1. (nicht wohlwollend) δυσμενής, κακόνους, δύσνους, ἀλλότριος, ἀλλοτρίως διακείμενος, j-m ~ sein δυσμενῆ usw. εἶναί τινι, ἀλλοτρίως, δυσμενῶς, δυσκόλως, ἀηδῶς ἔχειν od. διακεῖσθαί τινι, e-r Sache ~ sein οὐ φιλεῖν τι, οὐ βούλεσθαι, φεύγειν τι, ἀλλοτρίως, ἀηδῶς ἔχειν πρός τι, j-n ~ machen ἀλλοτριοῦν τινα. — 2. (nicht willig zu etw.) ἀπρόθυμος (2), ~ sein ἀπροθύμως ἔχειν πρός τι, οὐ βούλεσθαι mit *inf.* — 3. (feindlich gesinnt) ἐχθρός.

Abgeneigtheit *f* 1. ἡ ἀλλοτριότης (ητος), ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, gegen j-n πρός τινα. — 2. (Haß, Groll) τὸ ἔχθος. — 3. (Mangel an Bereitwilligkeit) τὸ ἀπρόθυμον, ἡ φυγή (τινος).

Abgeordnete(r) *m* ὁ πρεσβευτής (*gen.* οῦ, *pl.* οἱ πρέσβεις, εων, εσι, εις), ὁ ἀπόστολος (insbesondere werden die zwölf Jünger Christi von diesem selbst ἀπόστολοι, Gesandte, Botschafter genannt). ~ sein πρεσβεύειν (u. M.), e-n Abgeordneten schicken πρεσβεύεσθαι (M.).

abgeraten von etw. ἀποπλανᾶσθαί (P.), ἀποσφάλλεσθαί (P.) τινος, ἀποτυγχάνειν τινός.

abgerben εὖ δέψειν, übtr. δέρειν, ἐκδέρειν, μαλάττειν, ἀπολέπειν (zB. τῇ μάστιγι) τὸ νῶτον.

Abgesandte(r) *m* s. Abgeordneter, Gesandter.

abgeschieden κεχωρισμένος, ἔρημος, die ~en (die Toten) s. abscheiden.

Abgeschiedenheit *f* ἡ ἐρημία (von Personen und Örtern), ἡ ἀναχώρησις (von Personen), auch ἡ μονοδιαιτησία, ~ vom politischen Leben ἡ ἀπραγμοσύνη.

abgeschlossen in sich ἐν-, αὐτοτελής.

Abgeschlossenheit *f* τὸ αὐτοτελές, in ~ von der Welt leben ἐξεστάναι τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων, s. Vollendung, Vollkommenheit.

abgeschmackt (unschmackhaft) ἕωλος (2), übtr. μῶρος (μωρός), ψυχρός, ἄκαιρος, ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος, ἀλλόκοτος (sämtlich 2), ἀηδής, ἀπειρόκαλος (2, nur von Personen), ψυχρολόγος (2), ~ handeln ἀπειροκαλεύεσθαι; ~ reden ἄτοπα, ἄκαιρα usw. λέγειν, ~e Rede ἡ ψυχρολογία.

Abgeschmacktheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἀηδία, ἡ ψυχρότης

(ητος) oder die Neutra der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἀπειροκαλία (nur von Personen).

abgesehen von etw. χωρίς od. ἄνευ τινός, ~ davon, daß χωρίς τοῦ mit *inf.*

abgespannt s. abspannen.

Abgespanntheit *f* s. Abspannung.

abgestanden (von Speisen und Getränken) ἕωλος (2), ἐξ-, παρεξεστηκώς (ἐξ-, παρεξεστώς).

abgestumpft ἀμβλύς (von Personen u. Sachen), ἀπειρηκώς (nur von Personen).

Abgestumpftheit *f* ἡ ἀμβλύτης (ητος), τὸ ἀπειρηκός (ότος).

abgestutzt κολοβός, (an den Hörnern) τῶν κεράτων, (am Schwanz) κολοβοῦρος, κολοβόκερκος (2).

abgewinnen j-m etw. κρατήσαντα oder νικήσαντα λαμβάνειν τι παρά τινος, πλεονεκτεῖν τινός τι, j-m den Vorteil ~ πλέον ἔχειν od. πλεονεκτεῖν τινος, κρείττω γίγνεσθαί τινος, περιγίγνεσθαί τινος, j-m ein Lächeln ~ ἐξάγειν (auch M.) γέλωτα ἔκ τινος, προάγειν τινὰ εἰς γέλωτα, j-m einen Vorsprung ~ s. zuvorkommen; e-r Sache Geschmack ~ ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐραστὴν γίγνεσθαί τινος od. περί τι, ἐρασθῆναί τινος, keinen Geschmack ~ können ἀηδῶς ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τι, δυσχεραίνειν περί τι, viele gewinnen der Sache Geschmack ab ἐπιθυμητὰς λαμβάνει πολλοὺς τὸ πρᾶγμα

abgewöhnen j-m etw. ἀπεθίζειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, παύειν τινά τινος od. ποιοῦντά τι, ἀποδιδάσκειν τινά τι od. ποιεῖν τι, ἀποτρέπειν τινά τινος, sich etw. ~ ἀπομανθάνειν τι od. ποιεῖν τι, παύεσθαι (M.) ποιοῦντά τι, ἐᾶν τι.

abgießen ἀποχεῖν (auch M.), (in ein anderes Gefäß) μεταχεῖν, μετεγχεῖν, (bei der Libation) ἀποσπένδειν, (eine Figur in Gips, Wachs u. dgl.) ἐκμάττειν, (in Metall) χωνεύειν, τορεύειν.

Abglanz *m* τὸ ἀπαύγασμα, ὁ ἀπαυγασμός, ἡ ἀπόστιλψις, gew. durch Verben, (Ebenbild) ἡ εἰκών (όνος).

abglänzen ἀποστίλβειν, ἀπαυγάζειν.

abglätten ἀπο-, ἐκλεαίνειν, ἀπο-, συγξεῖν.

abgleichen ἀπ-, ἀν-, ἐξισοῦν.

Abgleichen *n* ἡ ἀνίσωσις.

abgleiten, -glitschen ἀπ-, ἐξ-, παρολισθάνειν, von etw. τινός, ἀποσφάλλεσθαί (P.) τινος.

abglühen (ein Metall) πυρακτοῦν (πυρακτεῖν), πυροῦν, (e-n Wein) ἀφέψειν.

Abgott *m* durch Umschreibung, zB. er ist sein ~ χρῆται αὐτῷ ὥσπερ θεῷ, προσκυνεῖ αὐτὸν ὥσπερ θεόν, θεραπεύει od. τιμᾷ αὐτὸν ὥσπερ θεὸν od. ἐξ ἴσου τοῖς θεοῖς, das Gold ist sein ~ τὸν χρυσὸν ἔχει ὥσπερ θεόν, (Götze) τὸ εἴδωλον.

Abgötterei *f* ἡ εἰδωλολατρεία, ~ treiben εἰδωλολατρεῖν, der ~ treibt ὁ εἰδωλολάτρης.

abgöttisch, nur in der Verbindung ~ verehren θεραπεύειν od. τιμᾶν τινα ὥσπερ θεὸν od. ἐξ ἴσου τοῖς θεοῖς.

abgraben 1. (durch Graben wegschaffen) ἀποσκάπτειν, ἀπορύττειν, ἀναρρηγνύναι. — **2.** (durch Graben ableiten) ἀπ-, παροχετεύειν.

Abgrabung *f* ἡ κατόρυξις, ἡ παροχέτευσις, gew. durch Verben, ~ eines Hügels ἡ λόφου ἐκκοπή.

abgrämen sich λύπῃ, φροντίσι ἐκπονεῖσθαι, κατατρύχεσθαι (P.), φθίνειν, λυπούμενον κατατρύχεσθαι usw., λύπῃ ἐνδιδόναι.

abgrasen νέμεσθαι, ἀπονέμεσθαι (M.), ἀποβόσκεσθαι, ἀποκείρειν τὴν πόαν (von Tieren), ἐξαμᾶν τὴν πόαν (von Menschen).

abgreifen κατατρίβειν (mit od. ohne ἐπαφῇ od. ἐπαφαῖς).

abgrenzen ὁρίζειν, ἀφορίζειν (auch M.), διορίζειν.

Abgrund *m* τὸ βάραθρον (eig. u. übtr.), ὁ κρημνός, ἡ φάραγξ (γγος), ἡ ἄβυσσος, ὁ βυθός (Tiefe), ἡ σήραγξ (γγος, Felsenkluft), ~ des Verderbens ἡ ἐξώλεια, ὁ ὄλεθρος, in den ~ stürzen κατακρημνίζειν, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλλειν, j-n in den ~ des Verderbens stürzen ἐξολλύναι τινά, sich in den ~ des Verderbens stürzen διδόναι ἑαυτὸν εἰς προῦπτον κίνδυνον, sich am Rande des ~es befinden περὶ τῶν ἐσχάτων κινδυνεύειν, ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἑστάναι, dem ~e zueilen ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς προῦπτον ᾅδην.

abgürten λύειν τὴν ζώνην, ἀποζωννύναι.

Abguß *m* **1.** (das Abgießen) ἡ ἔκμαξις, ἡ χωνεία, (das nach e-m Modell Gegossene) τὸ ἔκμαγμα, τὸ ἐκμαγεῖον, τὸ τόρευμα, τὸ χώνευμα, u. durch Verben). — **2.** das Abgegossene) τὸ ἀπόχυμα. — **3.** (eine Flüssigkeit, die durch Übergießen auf andere Körper erzeugt wird) τὸ ἀπόπλυμα.

abhaaren *trans.* ἀφαιρεῖν τὰς τρίχας, *intr.* ἀποβάλλειν τὰς τρίχας.

abhacken s. abhauen.

abhalten 1. j-n von etw. εἴργειν, ἀπείργειν τινά τινος. — **2.** (abwehren) ἀμύνειν, ἀλέξειν, (mit Gewalt) ἀπωθεῖν. — **3.** (j-n an etw. hindern) κωλύειν, ἀποκωλύειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι, ἐμποδὼν εἶναί τινι μὴ ποιεῖν τι. — **4.** (j-n von etw. abwenden) ἀποτρέπειν τινά τινος. — **5.** (j-n stören) ἀσχολίαν παρέχειν τινί, eine Versammlung, eine Musterung ~ ἐκκλησίαν, ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.), ein Fest ~ ἄγειν ἑορτήν; ein Verhör ~ ἀνάκρισιν ποιεῖσθαι (M.).

abhaltend διακωλυτικός.

Abhaltung *f* (als Handlung) ἡ κώλυσις, ἡ διακώλυσις, ἡ ἀποτροπή od. durch Verben, (als Sache, welche abhält) τὸ κώλυμα, τὸ διακώλυμα, τὸ ἐμπόδιον, τὸ ἐμπόδισμα, als Zustand (durch Geschäfte u. dgl.) ἡ ἀσχολία, e-e Abhaltung haben ἀσχολίαν ἔχειν od. ἄγειν, ἄσχολον εἶναι; ich habe eine ~ ἀσχολία τίς ἐστί μοι, οὐ σχολή ἐστί μοι, ἀσχολοῦμαι (P.) περί τι od. mit *part.*

abhandeln 1. (durch Kauf, Tausch u. dgl. an sich bringen) ὠνεῖσθαί (M.) od. ἐμπολᾶν od. ἀγοράζειν (a. M.) τι παρά τινος. — **2.** (herunterhandeln vom Preise) ὑφαιρεῖν τῆς τιμῆς. — **3.** (mündlich oder schriftlich etw. behandeln) διαλέγεσθαι (P.), διεξέρχεσθαί (διεξιέναι) τι od. περί τινος, πραγματεύεσθαί (M.) τι od. περί τι (gründlich ~). — **4.** (ein Geschäft zu Ende bringen) διαπράττειν, περαίνειν τι, es wird über etw. abgehandelt λόγος ἐστὶ περί τινος.

abhanden kommen ἀφανίζεσθαι (P.), ἀφανῆ γίγνεσθαι, ἀπογίγνεσθαι, διαφεύγειν, ~ gekommen sein οὐκέτι παρεῖναι od. ὑπάρχειν, etw. ~ kommen lassen ἀφανίζειν, ἀποβάλλειν τι.

Abhandlung *f* **1.** (das Abhandeln) ἡ διάπραξις, ἡ πραγματεία. — **2.** (schriftliche ~) ἡ συγγραφή, ὁ λόγος, ἡ διατριβή, ἡ πραγματεία.

Abhang *m* τὸ κάταντες od. τὸ πρόσαντες (je nach dem Standpunkt von oben oder unten), steiler, jäher ~ ὁ κρημνός, τὸ κρημνῶδες.

abhängen I *trans.* λύειν, ἀπολύειν. — **II** *intr.* eig. ἐξηρτῆσθαί (P.) τινος od. ἔκ τινος, übtr. ἠρτῆσθαι ἔκ τινος, ἐξηρτῆσθαί τινος od. ἔκ τινος, εἶναι ὑπό od. ἐπί τινι, ὑποχείριον εἶναί τινι, ἀνηρτῆσθαι εἴς τινα (von Pers.), εἶναι ἐπί τινι, ἀνηρτῆσθαι od. κρέμασθαι ἔκ τινος, ἀνηρτῆσθαι εἴς τι, αἰωρεῖσθαι (P.) ἔν τινι, ἀνακεῖσθαι ἐπί τινι (von Sachen), es hängt etw. von mir ab κύριός εἰμί τινος od. mit *inf.*, ἐπ' ἐμοί ἐστι mit *inf.*, es hängt wesentlich von mir ab οὐκ ἐλάχιστον(μέρος) ἐν ἐμοί ἐστι mit *inf.*, davon hängt es nicht ab οὐ παρὰ τοῦτ' ἔστιν, von sich ~ ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι, ἑαυτοῦ γίγνεσθαι.

abhängig 1. (von Örtern) ἐπικλινής, κατάντης, καταφερής, von etw. ~ sein εἶναι ἔκ od. ἀπό τινος, εἶναί τινος. — **2.** (unterwürfig) ὑπήκοος (2), ὑποχείριος (2), vgl. abhängen; j. od. etw. von sich ~ machen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.), ὑποτάττειν ἑαυτῷ τινα od. τι, ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι, sich von j-m ~ machen ἀναρτᾶν ἑαυτὸν εἴς τινα, ὑποτάττειν ἑαυτόν τινι.

Abhängigkeit *f* **1.** (e-s Ortes) τὸ κάταντες. — **2.** (Unterwürfigkeit) ἡ ὑπόταξις, ἡ ὑποταγή, s. abhängen, abhängig.

abhärmen sich θυμοφθορεῖν, τήκεσθαι (P.) λύπῃ

abhärten ἰσχυρὸν od. καρτερὸν ποιεῖν od. ἀποδεικνύναι, ποιεῖν τινα ὥστε δύνασθαι καρτερεῖν, ἀνδρίζειν τινά, sich ~ ἀνδρίζεσθαι (M.), διαπονεῖν od. ἀσκεῖν τὸ σῶμα, abgehärtet καρτερός, καρτερικός (gegen etw. πρός τι), διαπεπονημένος, ~ sein gegen etw. καρτερεῖν od. γεγυμνασμένον εἶναι πρός τι, nicht ~ sein gegen etw. ἀγυμνάστως ἔχειν πρός τι.

Abhärten n, **Abhärtung** f ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις (als Handlung), ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις (als Zustand), gew. durch Verben.

abhaspeln τολυπεύειν.

abhauen κόπτειν, ἀπο-, περι-, ἐκκόπτειν, τέμνειν, ἀπο-, ἐκτέμνειν, j-m etw. τινός oder τινί τι, j-m wird die rechte Hand abgehauen ἀποτέμνεταί τινος (od. τινι) ἡ δεξιά od. ἀποτέμνεταί τις τὴν δεξιάν, mit dem Beile ~ ἀποπελεκᾶν, (Holz u. dgl.) ἀποσχίζειν, e-n Wald ~ κόπτειν od. ἐκκόπτειν od. τέμνειν od. ἐκτέμνειν ὕλην, Zweige ~ κολάζειν, κλαδεύειν, die äußersten Teile von etw. ~ ἀκρωτηριάζειν (a. M.) τι.

Abhauen n ἡ ἀπο-, ἐκ-, περικοπή, ἡ ἀποτομή, gew. durch Verben.

abhäuten δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν.

Abhäuten n, **Abhäutung** f ἡ δάρσις, ἡ ἐκδορά, gew. durch Verben.

abheben ἀπαίρειν, ἀφ-, ἀναιρεῖν.

abheilen ἐξυγιάζεσθαι (P.).

abhelfen ἰᾶσθαί, ἀκεῖσθαί, ἐξακεῖσθαί (M.) τι, ἐπικουρεῖν, ἐπαμύνειν, βοηθεῖν τινι, ἐπανορθοῦν (u. M.) τι.

abhellen (abklären) διυλίζειν.

abherzen κατασπάζεσθαι (M.) (τῷ στόματι), καταφιλεῖν (abküssen).

abhetzen καταπονεῖν (ein Pferd ἵππον), κατατρίβειν.

Abhilfe f τὸ φάρμακον, τὸ ἐπικούρημα, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, τὸ ἄκος (für oder gegen etw. τινός), (eines Fehlers) ἡ ἐπανόρθωσις, τὸ ἐπανόρθωμα.

abhobeln ἀπο-, συγξεῖν, ῥυκανᾶν, ῥυκάνῃ ξεῖν.

abhold s. abgeneigt.

abholen μετέρχεσθαί, μετιέναι τινά und τι, ἔρχεσθαι oder ἰέναι ἄξοντά τινα, κομίζειν, φέρειν (mitnehmen), M. für sich ~, ~ lassen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα und τι, κελεύειν ἄγειν τινά u. τι, j-n im feierlichen Zuge ~ προσελθόντα(ς) προπέμπειν τινά, (Lohn und Geschenke) ~ ἀπολαμβάνειν.

Abholen n, **Abholung** f ἡ κομιδή, gew. durch Verben.

abholzen ἀποξυλίζειν, einen Ort ~ ξύλα τέμνειν κατά χωρίον τι, ξύλων ἐρημοῦν χωρίον, ἐκ-, κατακόπτειν πάντα τὰ δένδρα, ξύλα od. δένδρα κόπτειν.

abhorchen ὑπακούσαντα μανθάνειν τι, j-m etw. ~ παρακούειν τί τινος od. παρά τινος.

abhören s. abhorchen.

Abhülfe f s. Abhilfe.

abhülsen ἀπολοπίζειν, ἀπο-, ἐκλέπειν.

abhungern λιμῷ καταπονεῖν, κατα-, oder ἐκτρύχειν, sich ~ τήκεσθαι (P.) λιμῷ, ἀπόλλυσθαι λιμῷ, abgehungert λιμῷ ἀπειρηκώς od. ἐκτετρυχωμένος.

abhüten s. abweiden.

abirren ἀποπλανᾶσθαί (P.), ἀποσφάλλεσθαί (P.), ἀφαμαρτάνειν τινός.

abjagen 1. j-m etw. βίᾳ ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι oder τινός τι, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, ἐξαρπάζειν τινί τι. — 2. (müde jagen) καταπονεῖν, κατατρίβειν (δρόμῳ).

abjochen λύειν, ὑπολύειν (z. B. ἵππους), ἀποζευγνύναι, ἀποζυγοῦν.

abkämmen κτενίζειν.

abkämpfen j-m etw. διαγωνιζόμενον ἀποστερεῖν τινά τινος od. ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά (τινός) τι, λαμβάνειν τι παρά τινος, sich ~ ἀγωνιζόμενον ἀπαγορεύειν.

abkappen ἐπι-, ἀποκόπτειν, κολοβοῦν.

abkargen j-m etw. γλίσχρως ἔχοντα ἀποστερεῖν τινά τινος.

abkarten συσκευάζεσθαι (M.), s. verabreden; ein abgekartetes Spiel ὁμολογουμένη προστασία.

abkaufen ὠνεῖσθαί, ἐξωνεῖσθαί, πρίασθαί, ἀποπρίασθαί (M.) τι παρά τινος, ὠνῇ od. χρήμασι παραλαμβάνειν, ἀγοράζειν τι παρά τινος, über ἐξωνεῖσθαί τι, παραιτεῖσθαί od. ἀπολύεσθαί (M.) τι χρήμασιν, sich etw. für etw. ~ lassen ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος oder ἀντί od. ὑπέρ τινος.

Abkäufer m ὁ ὠνητής, gew. durch Verben.

abkehlen ἀποσφάττειν, ἀποδειροτομεῖν.

abkehren 1. (wegwenden) ἀποστρέφειν, ἀπο-, παρατρέπειν, sich ~ ἀποστρέφειν. — 2. (abwenden) παρατρέπειν, παρακλίνειν. — 3. (durch Kehren reinigen) ἐκκορεῖν, ἐκκαθαίρειν.

abklären διυλίζειν, διηθεῖν, καθαίρειν.

ablauben ἀποτρώγειν.

abklopfen ἐκ-, ἀποσείειν, ἐκκρούειν.

abknappen ὑφαιρεῖν τινά τι.

abkneifen ἀπο-, περικνίζειν.

abknicken ἀποθρύπτειν, ἀποκλᾶν.

abknüpfen λύειν, ἀπολύειν.

abkochen ἀφέψειν, ἀποζεῖν, abgekochter Trank τὸ ἀπόζεμα, τὸ ἀφέψημα, (sich die Mahlzeit bereiten, beim Militär) δειπνοποιεῖσθαι (M.).

Abkochen n ἡ ἀφέψησις.

abkommen 1. (sich entfernen von etw., abirren) ἀποπλανᾶσθαί (P.) τινος, ἀποσφάλλεσθαί (P.) τινος, ἔξω od. πόρρω γίγνεσθαί τινος, ἐκπίπτειν (z. B. τῆς ὁδοῦ), ἔξω φέρεσθαί (P.) τινος, παραφέρεσθαί (P.) τινος, παρατρέπεσθαί (P.) τινος, (in der Rede) ἐκπίπτειν τινός, ἀπολείπειν τι, (von e-r Meinung, Gewohnheit u. dgl.) ἐξίστασθαί od. ἀφίεσθαί τινος, προΐεσθαί τι, μεθίεσθαί τινος, ~ können σχολὴν ἔχειν od. ἄγειν, σχολή ἐστί τινι, nicht ~ können ἀσχολίαν ἔχειν oder ἄγειν. — 2. (nicht nötig, überflüssig sein) περιττὸν εἶναι, οὐδενὸς ἄξιον εἶναι. — 3. (außer Gebrauch kommen, veralten) καταλύεσθαι (P.), ἀπαρχαιοῦσθαι (P.), ἀφανίζεσθαι (P.).

Abkommen n: ein ~ mit j-m treffen ὁμολογεῖν τινι, συναλλάττειν τινί, συντάττεσθαι (M.) πρός τινα, διοικεῖν τὰ πρός τινα.

abkömmlich οὐκ oder μὴ ἀναγκαῖος, nicht ~ ἀναγκαῖος.

Abkömmling m ὁ ἀπό-, ἔκγονος, ὁ ἀπό τινος (mit und ohne γεγονώς).

abkopieren von etw. ἀπεικάζειν γραφήν τινα.

abkratzen ἀποψῆν, ἀποξεῖν, ἀπο-, ἀναξύειν, ἀποκνίζειν, ἀποκνῆν, ὄνυξι περιαιρεῖν, κνίζοντα oder κνῶντα καθαίρειν.

abkriegen: er hat etw. abgekriegt οὐ χαίρων ἀπήλλαχεν, s. abbekommen.

abkühlen ἀπο-, ἀνα-, καταψύχειν, ψύχειν, ψυχραίνειν, ψυχοῦν, ganz ~ περιψύχειν, die Luft kühlt sich ab ἀποψύχεται (P.), auch ἀποψύχει, übtr. ἀπο-, καταψύχειν, abkühlend ψυκτικός, ἀνα-, κατα-, ἐμψυκτικός, ganz abgekühlt περίψυκτος.

Abkühlung f ἡ ἀνά-, ἀπό-, ἔμ-, κατά-, περίψυξις, ἡ ψῦξις, ὁ ψυγμός, ἡ ἀναψυχή.

abkündigen (öffentlich bekanntmachen) ἀνακηρύττειν, ἀναγορεύειν, δι-, ἀν-, ἐπαγγέλλειν.

Abkündigung f ἡ ἀνακήρυξις, ἡ ἀναγόρευσις, gew. durch Verben, auch τὸ ἀνακήρυγμα.

Abkunft f ἡ γενεά, τὸ γένος, der ~ nach τὸ γένος, von guter ~ εὐγενής, von niederer ~ ἀγενής, von guter ~ sein ἀγαθὸν τὸ γένος εἶναι, ἀγαθῶν od. ἐξ ἀγαθῶν γονέων εἶναι, καλῶς od. εὐγενῶς γεγονέναι, von geringer ~ sein κακῶς γεγονέναι, ἐκ ταπεινῶν εἶναι, j-s ~ ausmitteln und nachweisen γενεαλογεῖν τινα.

abkürzen συν-, ἐπιτέμνειν, συστέλλειν, συγκόπτειν, von der Rede συντέμνειν od. συστέλλειν λόγον, διὰ βραχυτέρων εἰπεῖν, um die Rede abzukürzen ὡς συνελόντι εἰπεῖν, eine Erzählung ~ βραχέως oder διὰ βραχέων, διὰ βραχυτέρων od. ἐν βραχέσι διελθεῖν τι, im Schreiben ~ βραχυτέροις χρῆσθαι τοῖς γράμμασι, γράφειν συστέλλοντα τὰ γράμματα od. διὰ συντόμων τῶν γραμμάτων, διὰ σημείων γράφειν, den Weg ~ συντέμνειν τὴν ὁδόν, abgekürzt σύντομος (2), συνεσταλμένος, βραχύτερος.

Abkürzung *f* ἡ συγκοπή, ἡ συστολή, ἡ ἐπιτομή, ἡ συντομία, ἡ συντομή, gew. durch Verben.
abküssen καταφιλεῖν (mit u. ohne τῷ στόματι), κατασπάζεσθαι (M.).
Abküssen *n* τὸ καταφίλημα.
abladen κατα-, ἀποτιθέναι, ἀποσκευάζειν, καταβάλλειν, ἀποσάττειν, ἀποφορτίζεσθαι (M.), ἐξαιρεῖν τὰ φορτία, (ein Fahrzeug) ἀπογεμίζειν, ἀποφορτίζειν (a. M.).
ablagern (vom Weine) παλαιοῦσθαι (P.), abgelagert παλαιός.
Ablaß *m*: ohne ~ συνεχῶς, durch διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διαμένειν, διάγειν mit *part.*, zB. ich tue etw. ohne ~ διατελῶ usw. ποιῶν τι, kirchlicher ~ ἡ συγγνώμη.
ablassen I *trans.* 1. von Flüssigkeiten u. dgl. ἀφιέναι, ἀπ-, παροχετεύειν. — 2. (überlassen) ἀποδίδοσθαι (M., durch Verkauf), παραδιδόναι, παρα-, συγχωρεῖν, vom Preise etw. ~ ἀνιέναι (ἵημι) τῆς τιμῆς, ἔλαττω τίθεσθαι τὴν τιμήν. — **II** *intr.* (abstehen von etw.) ἀφ-, ὑφίεσθαί τινος, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, παύεσθαί od. ἀποπαύεσθαί (M.) τινος, λήγειν τινός, ἀπειπεῖν u. ἀπολείπειν mit *part.*, φεύγειν τι, ἀποτρέπεσθαί (P.) τινος (von Gewohnheiten u. dgl.), ἐᾶν τι, wir müssen nicht ~ οὐκ ἀνετέον.
Ablativ *m* ἡ ἀφαιρετική πτῶσις.
ablauben s. abblatten.
ablauern j-n od. etw. τηρεῖν, ἐπι-, παρατηρεῖν, φυλάττειν, θηρεύειν, die Zeit od. Gelegenheit ~ καιροφυλακεῖν τι, καιροτηρεῖν, καιροσκοπεῖν, καιρὸν τηρεῖν, ἐφορμεῖν τοῖς καιροῖς.
Ablauf *m* 1. (das Abfließen) ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια. — 2. (von der Zeit) τὸ τέλος, ἡ ἔξοδος, dem ~ nahe sein ἐπ᾿ ἐξόδῳ εἶναι, mit ~ des Jahres τελευτῶντος τοῦ ἔτους, nach ~ des Jahres ἐξεληλυθότος τοῦ ἔτους, vor ~ des Termines πρὶν ἐξήκειν oder ἐξεληλυθέναι τὴν προθεσμίαν, vor ~ des Waffenstillstandes πρὶν ἐξήκειν od. ἐξεληλυθέναι τὰς σπονδάς.
ablaufen I *trans.* 1. (durch Laufen abnutzen) τρέχοντα κατατρίβειν, sich die Hufe ~ τὰς ὁπλὰς ὑποτρίβεσθαι (M.), sich die Füße ~ τοὺς πόδας ὑποτρίβεσθαι, sich ~ ἀποκάμνειν od. ἀπαγορεύειν τρέχοντα od. θέοντα, καταπονεῖσθαι (P.) od. κατατρύχεσθαι (P.) δρόμῳ, j-m etw. ~ φθάνειν od. προφθάνειν λαβόντα τι, προλαμβάνειν τι, j-m den Vorteil ~ πλεονεκτεῖν τινος. — **II** *intr.* 2. (vom Wasser) ἀπορ-, καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.), (von der Zeit) ἐξ-, περι-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), abgelaufen sein ἐξήκειν, παροίχεσθαι, auch τελευτᾶν (s. Ablauf). — 3. (einen Ausgang haben) ἀποβαίνειν, προχωρεῖν, πίπτειν, es läuft etw. gut, schlecht für mich ab εὖ (od. χαίρων), κακῶς ἀπαλλάττω τινός, wie wird die Sache ~? πῶς ἀποβήσεται τὸ πρᾶγμα; wie wird das ~? τί ἐκ τούτων γενήσεται; das läuft gut ab ταῦτα καλῶς γίγνεται, wie wird es mit mir ~? τί γενήσεται περὶ ἐμοῦ; τί ἐγὼ πείσομαι; wie es abgelaufen ist οἷον ἀπέβη.
ablauschen παρακούειν τι παρά τινος, ὑπακούσαντα μανθάνειν od. παραλαμβάνειν τι, ἐνορᾶν τινί τι oder ἔν τινί τι, j-s Charakter ~ καταγιγνώσκειν τινὸς τοὺς τρόπους.
Ableben *n* ἡ ἀποβίωσις, ἡ τελευτή, s. Tod.
ablecken ἀπο-, περι-, διαλείχειν, ἀπολάπτειν, περιλιχμᾶσθαι.
abledern δέρειν, ἐκ-, ἀποδέρειν.
ablegen eig. ἀποτίθεσθαι (für immer), κατατίθεσθαι (momentan), eine Last u. dgl. ~ ἀποσκευάζεσθαι (M.), Kleidung ἀπο-, ἐκδύεσθαι (M.), von Eigenschaften, Sitten, Gewohnheiten u. dgl. ἀποτίθεσθαι, ἀφίεσθαι, ἐξίστασθαί τινος, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, eine Meinung, ein Vorurteil ~ μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, (verrichten) ἀποφαίνεσθαι, ἐπιδείκνυσθαι (M.), eine Probe, einen Eid u. dgl. ~ s. unter den betr. Substantiven.
Ablegen *n*, **Ablegung** *f* ἡ ἀπό-, ἔκδυσις, ἡ ἀπόθεσις, ἡ ἐπίδειξις, gew. durch Verben.
Ableger *m* τὸ μόσχευμα, ἡ παραφυάς (άδος), durch ~ fortpflanzen μοσχεύειν, καταμοσχεύειν, ἀποφυτεύειν, die Fortpflanzung durch ~ ἡ ἀποφυτεία, ἡ μοσχεία, ἡ μόσχευσις.
ablehnen 1. (etw. weglehnen) ἀπο-, ἐκ-, μετα-, παρακλίνειν. — 2. (von sich abweisen) ἀπο-, διακρούεσθαι, ἀπωθεῖσθαι, ἀποτρίβεσθαι (ernst, entschieden), ἀπομάχεσθαι (sich sträuben gegen etw., sämtlich M.). — 3. (abschlagen) ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.). — 4. (höflich abschlagen) παραιτεῖσθαι (M.), ἀπαξιοῦν.
Ablehnen *n*, **Ablehnung** *f* ἡ διάκρουσις, ἡ παραίτησις, gew. durch Verben.
ableihen δανείζεσθαί (M.) τι παρά τινος.
ableisten ἀποδιδόναι, einen Eid ~ ὅρκον ὀμνύναι oder ἀπομνύναι.
ableiten ὀχετεύειν, ἀπ-, ἐξ-, παροχετεύειν, ἀπάγειν, παρα-, ἐκτρέπειν, auch ἐκβιβάζειν, einen Krankheitsstoff ~ ἀντισπᾶν, ein ableitendes Mittel τὸ ἀντισπαστικὸν φάρμακον oder βοήθημα, (herleiten) zB. das Geschlecht ~ ἀνάγειν od. ἀνατείνειν τὸ γένος εἴς τινα, ἀναφέρειν τι εἴς τινα od. εἴς τι, γενεαλογεῖν τινά τινος, κατάγειν τὸ γένος ἀπό τινος, ein Wort ~ παρονομάζειν, ἐτυμολογεῖν τι ἀπό τινος, παράγειν ὄνομα ἔκ τινος, ein abgeleitetes Wort τὸ παρώνυμον, ein abgeleiteter Name τὸ παρωνύμιον.
Ableitung *f* ἡ ὀχετεία, ἡ ἐξοχετεία, ἡ ὀχεταγωγία, ~ vom rechten Wege ἡ παραγωγή, ~ eines Krankheitsstoffes ἡ ἀντίσπασις, ~ eines Wortes ἡ παρωνυμία, ἡ ἐτυμολογία, gew. durch Verben.
Ableitungsgraben, -kanal *m* ὁ ὀχετός, ἡ διῶρυξ (χος).
ablenken I *trans.* ἀποκλίνειν, ἀποστρέφειν, ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκ-, παρατρέπειν, das Gespräch ~ παρατρέπειν od. ἀπαρτᾶν τὸν λόγον (von etw. τινός), den Geist von etw. ~ ἀπάγειν τὴν γνώμην ἀπό τινος.
II *intr.* (eine andere Richtung nehmen) ἀποστρέφεσθαι (P.), ἀποκλίνειν, ἀποκάμπτειν, vom Wege ~ ἐκτρέπεσθαι (M.) τῆς ὁδοῦ, vom Gegenstande des Gespräches ~ παρατρέπεσθαι (M.) τοῦ λόγου.
Ablenken *n*, **Ablenkung** *f* ἡ ἀποστροφή, ἡ παραγωγή, gew. durch Verben.
ablernen j-m etw. μανθάνειν τι παρά τινος, παραλαμβάνειν τι ἀπό τινος, ἐνορᾶν τινί τι.
ablesen 1. ἀναγιγνώσκειν, ἀναλέγεσθαι (M.). — 2. (abnehmen u. sammeln) ἀπο-, ἀνα-, συλλέγειν, ἀποδρέπεσθαι (M.).
Ablesen *n* ἡ ἀνάγνωσις, gew. durch Verben.
ableugnen ἀρνεῖσθαί (P.), ἐξαρνεῖσθαί (P.) τι od. μή mit *inf.*, ἔξαρνον εἶναί τινος u. τι, eidlich ~ ἀπομνύναι, μή mit *inf.*
Ableugnen *n*, **Ableugnung** *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις.
abliefern 1. παρα-, ἀποδιδόναι, φέρειν, ἀποφέρειν, ἀπάγειν (letztere drei wozu man verpflichtet ist), (von Abgaben) εἰσφέρειν. — 2. (einsenden) ἀποπέμπειν τι πρός τινα.
Ablieferung *f* ἡ παράδοσις, ἡ ἀποφορά, ἡ ἀπόδοσις, gew. durch Verben.
abliegen ἀπέχειν, διεστάναι, κεχωρίσθαι, ἀπεῖναι, von etw. ~ τινός od. ἀπό τινος.
ablisten j-m etw. δόλῳ ὑφαιρεῖσθαί (M.) τί τινος od. λαμβάνειν od. ἐξάγειν δόλῳ τί τινος.
ablocken ἐξάγειν (j-m etw. τινός τι), j-n von etw. ~ ἐξάγειν τινὰ ἔκ τινος, j-m durch Überredung u. dgl. etw. ~ πείθειν od. παραπείθειν τινά.
ablockern ἐκ-, παραλύειν.
ablohnen ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν μισθόν τινι, abgelohnt werden ἀπολαμβάνειν τὸν μισθόν.
ablöschen 1. ἀπ-, ἀναψύχειν (zB. glühendes Eisen). — 2. (durch Löschen tilgen) ἐξαλείφειν.
ablösen 1. λύειν, ἀπο-, ἐκλύειν, ein Glied vom Körper ~ ἀποτέμνειν. — 2. (j-s Stelle übernehmen) διαδέχεσθαί (M.) τινι (seltener τινα), διάδοχον εἶναί od. γίγνεσθαί τινος, sich ablösend διαδοχῇ, κατὰ διαδοχήν, ἐκ διαδοχῆς, sich einander ablösend ἐκ διαδοχῆς ἀλλη-

λοις, sich ablösende Posten φρουραὶ κατὰ διαδοχὴν ἐπιοῦσαι, leicht abzulösen εὐαπόλυτος (2).

Ablösen *n*, **Ablösung** *f* 1. ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, (e-s Gliedes) ἡ ἀποτομή. — 2. (Nachfolge) ἡ διαδοχή, gew. durch Verben.

abmachen 1. (losmachen) λύειν, ἀπολύειν τί τινος. ἀφαιρεῖν. — 2. (beendigen, erledigen, durchsetzen) διαπράττειν (auch M.), καταπράττειν, περαίνειν. ἀπο-, ἐπιτελεῖν. κατεργάζεσθαι (M.), das ist nun abgemacht τοῦτο μὲν δὴ ἀπήλλακται, abgemachte Sachen, Dinge τὰ εἰργασμένα. — 3. (mit j-m übereinkommen) συντίθεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος. ὁμολογεῖν od. συνομολογεῖν τινί τι od. *inf.*, es ist abgemacht σύγκειται. Geschäfte mit j-m ~ χρηματίζειν πρός τινα περί τινος, abgemacht sein τέλος od. πέρας ἔχειν, als dies abgemacht war ἐπεὶ καλῶς ταῦτα εἶχεν.

abmagern 1. ἰσχναίνεσθαι, ἀπ-, κατισχναίνεσθαι (P.), καταλεπτύνεσθαι (P.). — 2. (hinschwinden) κατατήκεσθαι (P.), abgemagert sein κατεσκληκέναι τὸ σῶμα.

Abmagerung *f* (des Körpers durch Krankheit) ἡ φθίσις, ἡ ἀτροφία, gew. durch Verben.

abmähen τέμνειν, Getreide ~ θερίζειν, ἐκ-, ἀποθερίζειν, poet. ἀμᾶν, ἀπ-, ἐξαμᾶν.

Abmähen *n* ὁ θερισμός, gew. durch Verben.

abmahnen ἀποτρέπειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι. παραινεῖν τινι μὴ ποιεῖν τι. οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι. ἀποσπεύδειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι μὴ ποιεῖν τι. παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.

Abmahnung *f* ἡ παραίνεσις (μὴ ποιεῖν τι). ἡ ἀποτροπή od. durch Verben.

abmalen γραφῇ ἀπεικάζειν, ἀποζωγραφεῖν, auch bloß γράφειν.

Abmalen *n* ἡ ἀπεικασία, gew. durch Verben.

Abmarsch *m* ἡ ἀποκομιδή, ἡ ἄφ-, ἔξοδος. ἡ ἀνάζευξις, gew. durch Verben, sich zum ~ anschicken παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἀπιόντα.

abmarschieren ἀποπορεύεσθαι (P)., ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποχωρεῖν, ἀπάγειν. ἀπαίρειν. ~ lassen ἀπάγειν.

abmartern καταπονεῖν. κοποῦν, sich mit etw. ~ κατασκελετεύεσθαι (P.) ἐπί τινι.

abmatten (j-n durch Anstrengung u. dgl.) καταπονεῖν. κόπτειν. κοποῦν, sich ~ κάμνειν. abgemattet sein πονεῖν, ἀπειρηκέναι, abgemattet werden καταπονεῖσθαι. κόπτεσθαι, κατατρίβεσθαι (P.). κάμνειν, ἀποκάμνειν.

Abmattung *f* ὁ κάματος, ὁ κόπος. τῷ ἐγκοπεῖ.

abmeißeln ἀποκολάπτειν, ἀποτέμνειν od. ἀποκόπτειν

abmergeln ἀπισχναίνειν, ἐκμαραίνειν, ἐκτρύχειν. κατασκελετεύειν; abgemergelt κατατετριμμένος. ἐκτετρυχωμένος. κατεσκελετευμένος, κατεσκληκώς.

abmerken j-m etw. ἐνορᾶν τινί τι od. ἔν τινί τι, καταγιγνώσκειν τινός τι. γιγνώσκειν. αἰσθάνεσθαι. προσέχοντα od. ἐπιμελόμενον μανθάνειν.

abmessen 1. μετρεῖν, ἀνα-, ἐκ-, διαμετρεῖν, etw. nach etw. ~ συμμετρεῖν τι πρός τι od. εἴς τι, ῥυθμίζειν τι πρός τι. σταθμᾶσθαί (M.) τί τινι. — 2. (beurteilen) etw. nach etw. ~ μετρεῖσθαί od. ἀναμετρεῖσθαί (M.) τι πρός τι, τεκμαίρεσθαί (M.) τί τινι, auch ἀπό od. ἔκ τινος u. πρός τι.

Abmessen *n*. **Abmessung** *f* ἡ μέτρησις, ἡ ἀνα-, ἡ συμμέτρησις, gew. durch Verben.

abmieten j-m etw. μισθοῦσθαί (M.) τι παρά τινος. μισθοῦ λαμβάνειν τι παρά τινος.

Abmieter *m* durch die Partizipien des vorhergehenden Verbs.

Abmietung *f* ἡ μίσθωσις.

abmüden s. ermüden.

abmüßigen sich σχολάζειν. σχολὴν ἑαυτῷ παρέχειν od. παρασκευάζειν, sich Zeit ~ σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν. ich kann mir keine Zeit ~ ἄσχολός εἰμι. ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχω.

abnagen ἀπο-, περι-, κατατρώγειν, περιεσθίειν, von etw. παρατρώγειν, παρεσθίειν τινός, es nagt mir das Herz ab ἐσθίει μοι (oder μου) τὴν καρδίαν.

Abnahme *f* 1. durch Verben od. *subst.* (s. ab-, Ab-nehmen). 2. (Verringerung) ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις. ἡ ἀπόλειψις. ~ des Körpers ἡ φθίσις, ~ des Auges ἡ ἀμβλύτης (ητος) τῆς ὄψεως. ἡ ἀμβλυωπία, ~ erleiden μειοῦσθαι. ἐλαττοῦσθαι (P.), in ~ geraten παλαιοῦσθαι (P.). — 3. (Verkauf von Waren) ἡ διάπρασις. ~ finden (verkauft werden) πιπράσκεσθαι.

abnehmen I *trans.* 1. (wegnehmen) καθαιρεῖν. j-m eine Last ~ κουφίζειν τινὰ βάρους. sich den Hut, Kranz u. dgl. ~ περιαιρεῖσθαι (M.). den Ring ~ περιαιρεῖσθαι τὸν δάκτυλον. Früchte vom Baume ~ δρέπεσθαι od. ἀποδρέπεσθαι (M.) καρπούς. ein Körperglied ~ ἀποτέμνειν, ἀποκόπτειν. Haar oder Bart ~ κείρειν. ἀποκείρειν, sich die Haare oder den Bart ~ lassen κείρεσθαι (M.). ἀποξύρεσθαι (M.). j-m e-n Eid ~ ἐξορκοῦν od. ἐξορκίζειν τινά. — 2. (Waren von j-m kaufen) ὠνεῖσθαί τι παρά τινος. — 3. (mit Gewalt j-m etwas wegnehmen) ἀφαιρεῖσθαί τινά od. τινός τι. ὑφαιρεῖσθαί (M.) τί τινος (mit List). — 4. (berauben) ἀποστερεῖν τινά τινος. die Rüstung ~ ἀποσυλᾶν τινά τι. 5. (übernehmen) παρα-, ἀπολαμβάνειν, παραδέχεσθαι (M.). — 6. (aus etw. schließen, folgern, erkennen) τεκμαίρεσθαί (M.) τι ἀπό τινος. συμβάλλεσθαί (M.) τι ἔκ τινος. es läßt sich hieraus ~ δῆλόν ἐστιν ἐκ τούτων. φαίνεται. soviel ich ~ kann καθ' ὅσον ἐγὼ γιγνώσκω. — II *intr.* (verringert werden) ἐλαττοῦσθαι (P.). μειοῦσθαι (P.). (von Zuständen) λήγειν, παύεσθαι (M.). ἀποπαύεσθαι (M.), λωφᾶν. χαλᾶν. (vom Körper) μαραίνεσθαι (P.). ἐκμαραίνεσθαι (P.), παρακμάζειν. meine Kraft nimmt ab ἀσθενέστερος γίγνομαι, die Sehkraft nimmt ab οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμβλύτεροι γίγνονται, (~, so daß ein Mangel eintritt) ἐπι-. ἀπο-, ἐν-. ὑπολείπειν. der Mond nimmt ab ἡ σελήνη ἐκλείπει (doch wohl nur von Mondfinsternissen), bei abnehmendem Monde μηνὸς φθίνοντος.

Abnehmen *n* ἡ ἀφ-, καθαίρεσις (Wegnehmen), ἡ ἀποτομή (eines Gliedes), ἡ ἀπο-. ἐκδοχή (Übernahme), s. Abnahme.

Abnehmer *m* 1. ὁ δεχόμενος. gew. durch Verben. s. abnehmen. — 2. (Käufer) ὁ ὠνητής oder durch Verben, s. kaufen; die Waren finden viele ~ τὰ φορτία πολλοὺς λαμβάνει τοὺς ὠνησομένους.

Abneigung *f* (des Gemüts, = Widerwille) ἡ κακό-, ἡ δύσνοια. ἡ ἀπέχθεια, τὸ δυσμενές. ~ gegen j-n haben, hegen ἀποστρέφεσθαί (P.) τινα. δύσνουν εἶναί τινι, gegen etw. δυσχεραίνειν τι od. περί τι. δυσκόλως ἔχειν πρός τι (πρός τινα gegen j-n), es erweckt etw. ~ δι' ἀπεχθείας γίγνεταί τι. ἀπέχθειαν ἔχει od. φέρει τι. mit ~ πρὸς ἀπέχθειαν.

abnorm ἀλλόκοτος (2). τὸ παρὰ (τὴν) φύσιν γενόμενον.

Abnormität *f* τὸ ἀλλόκοτον. τὸ παρὰ (τὴν) φύσιν γενόμενον.

abnötigen j-m etw. ἐξ-, προσαναγκάζειν τινά m. *inf.*, ἐξάγειν βίᾳ τί τινος.

abnutzen ἀπο-. κατατρίβειν, ἐκτρύχειν τι. καταχρῆσθαί τινι. ein abgenutztes Gewand ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον, abgenutzte Waffen τὰ ὅπλα πεπονηκότα, übtr. von Äußerungen (= abgedroschen) καθημαξευμένος, τεθρυλημένος.

Abnutzen *n*, **Abnutzung** *f* ἡ ἀποτριβή, gew. durch Verben.

abordnen ἀποστέλλειν.

abortieren ἀμβλίσκειν, ἐξαμβλίσκειν. ἐξαμβλοῦν.

Abortus *m* τὸ ἄμβλωμα. τὸ ἔκτρωμα.

abpachten j-m etw. μισθοῦσθαί (M.) τι παρά τινος.

abpacken ἀποσκευάζειν, ἀποσάττειν.

abpassen τηρεῖν, παρα-. ἐπιτηρεῖν. φυλάττειν, die rechte Zeit ~ τὸν καιρὸν τηρεῖν. καιροφυλακεῖν. καιροσκοπεῖν. καιροτηρεῖν.

abpeitschen μαστιγοῦν, διαμαστιγοῦν, δέρειν.

abpfänden ῥυσιάζειν, das Abgepfändete τὸ ῥύσιον

abpflücken ἀπο-, ἀναδρέπειν (auch M.), Blüten ~ ἀπανθίζειν (auch M.), Feigen ~ ἀποσυκάζειν, Blätter ~ ἀποφυλλίζειν. Früchte ~ καρπολογεῖν.

Abpflücken *n* von Früchten ἡ καρπολογία, gew. durch Verben.

abpflügen ἀροῦντα ἀφαιρεῖν.

abplatzen ἀπορρ-, περιρρήγνυσθαι (P.).
abpochen ἀποκόπτειν, ἀποσείειν.
abpolieren ἐκλεαίνειν, ἀπο-, συγξεῖν.
abprägen ἀποτυποῦν.
abprallen ἀφάλλεσθαι (M.) ἀπό τινος, ἀποπάλλεσθαι (P.) τινος u. ἀπό τινος.
Abprallen *n* ἡ ἄφαλσις, ὁ ἀποπαλμός.
abpressen ἐκπιάζειν, j-m Geld ~ ἐκβιάζεσθαί (M.) τινι ἀργύριον, ἀργυρολογεῖν τινα.
abprügeln μαστιγοῦν, δέρειν, ἐκδέρειν.
abputzen ἀπο-, ἐκκαθαίρειν.
abquälen ἀποκνῆν, ταλαιπωρεῖν, τρύχειν, καταπονεῖν. sich ~ ἀγωνιᾶν, ἀδημονεῖν, mit etw. περί τινος, κατασκελετεύειν ἑαυτὸν ἔν τινι, μοχθεῖν ἐπί τινι.
abrahmen τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος ἀπ-, ἐξαντλεῖν od. ἀφαιρεῖν.
abranken den Weinstock βλαστολογεῖν, οἰναρίζειν.
Abranken *n* ἡ βλαστολογία, ὁ οἰναρισμός.
abraspeln ἀποξεῖν (mit u. ohne ξύστρῳ).
abraten j-m von etw. ἀποτρέπειν τινά τινος, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι μὴ δρᾶν od. μὴ ποιεῖν τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, μεταπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.
Abraten *n* ἡ ἀποτροπή, gew. durch Verben.
Abrater *m* durch die Partizipien der Verben.
abräumen ἀν-, ἀφαιρεῖν (auch M.), ἐκ-, ἀποσκευάζειν, einen Tisch u. dgl. κενοῦν, ἐκκενοῦν.
abrechnen 1. (in der Rechnung abziehen) ἀφαιρεῖν τι (λογιζόμενον). — 2. mit j-m ~ διαλογίζεσθαι (M.) πρός τινα.
Abrechnen *n*, **Abrechnung** *f* ὁ διαλογισμός, mit j-m ὁ πρός τινα διαλογισμός.
Abrede *f* 1. (Verabredung) ἡ συνθήκη, ἡ ὁμολογία, ~ mit j-m nehmen συντίθεσθαι (M.) πρός τινα od. τινί, ὁμολογεῖν τινι mit folg. *inf.*, τάττεσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, der ~ gemäß ἐκ τῶν ὡμολογημένων, κατὰ τὴν ὁμολογίαν. — 2. (etw. in Abrede stellen = leugnen) ἀρνεῖσθαί (P.) τι od. mit *inf.* (auch mit μή), ἔξαρνον εἶναί od. γίγνεσθαί τι od. περί τινος od. mit *inf.*, οὐ φάναι τι, ἀντιλέγειν (wenn es = widersprechen), ἐναντιοῦσθαι (P.).
abreden s. abmahnen, abraten.
abreiben 1. (durch Reiben entfernen) ἀπο-, ἐκ-, περιτρίβειν, (zum Zwecke der Reinigung) σμῆν, σμήχειν, ἀποσμήχειν, ἀποψῆν, ψήχειν. — 2. (durch Reiben abnutzen) κατα-, ἐπιτρίβειν, ἀποθλίβειν, mit dem Striegel ἀποστλεγγίζειν.
Abreiben *n*, **Abreibung** *f* ἡ ἀπότριψις, ἡ σμῆξις, gew. durch Verben.
Abreise *f* ἡ ἔξοδος, ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ὁρμή, zur See ὁ πλοῦς, ὁ ἀπό-, ὁ ἔκπλους, ἡ ἀναγωγή, gew. durch Verben, s. d. folg., zB. vor der ~ πρὶν ἀπελθεῖν, nach der ~ ἀπελθών, bei der ~ ὁρμώμενος ἤδη, ἀπαίρων ἤδη. Anstalten zur ~ treffen παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἀπιόντα.
abreisen ἀπ-, ἐξέρχεσθαί (-ιέναι) τινος od. ἔκ τινος, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἀπαίρειν, ὁρμᾶν, ὁρμᾶσθαι (P.), zu Wasser ἐκ-, ἀποπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), abgereist sein οἴχεσθαι.
abreißen I *trans.* 1. (durch Reißen trennen) ἀπορρ-, περιρρηγνύναι, ἀφαιρεῖν, ἀπο-, περισπᾶν, ἀπαράττειν, ἀποσπαράττειν, Zweige od. Blätter ἀπο-, περικλᾶν, (von Gegenständen, die man am Leibe hat) περισπᾶσθαι (M., zB. eine Kopfbedeckung, e-n Ring u. dgl.) — 2. (niederreißen) καθ-, ἀναιρεῖν, κατασκάπτειν, (e-n Abriß machen) διαγράφειν τι. — II *intr.* ἀπορρήγνυσθαι (P.).
Abreißen *n* ἡ ἀπόρρηξις, ὁ ἀποσπασμός, ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ κατάτριψις, ἡ περίκλασις, gew. durch Verben.
abrennen ἐν δρόμῳ od. τρέχοντα ἀποκρούειν, περικόπτειν, sich etw. ~ M.
abrichten παιδεύειν, διδάσκειν, κατασκευάζειν τινά mit *inf.*, (von Tieren) τιθασεύειν, δαμάζειν, ein Pferd πωλοδαμνεῖν, einen Hund ἐπιτηδεύειν πρός τι, zB. auf den Tierfang πρὸς τὸ αἱρεῖν τὰ θηρία, e. nicht abgerichteter (roher) Hund ἄπειρος κύων, nicht abgerichtet ἀνάγωγος (2).

Abrichten *n*, **Abrichtung** *f* ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, ἡ τιθασεία, ἡ δάμασις, gew. durch Verben.
abrinden ἀπο-, ἐκλεπίζειν, einen Baum ἀποφλοιοῦν δένδρον.
abrinnen καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.), s. abfließen.
Abriß *m* ἡ διαγραφή, ἡ σκιαγραφία, ἡ γραφή, ἡ ὑπογραφή, einen ~ von etw. entwerfen δια-, ὑπογράφειν (auch M.) τι.
abrollen ἀν-, ἐξελίττειν.
abrücken *trans.* ἀπο-, μετακινεῖν, ἀπο-, μετατιθέναι, *intr.* = abziehen (s. d.).
abrudern ἀπελαύνειν τὴν ναῦν ταῖς κώπαις od. ἐρέττοντα.
abrufen 1. ἀπο-, ἐκ-, μετακαλεῖν. — 2. (laut rufen) βοᾶν, ἀναβοᾶν. — 3. (zurückrufen) ἀνακαλεῖν.
abrunden ἀπο-, περιτορνεύειν, στρογγυλίζειν, στρογγυλοῦν (auch übtr.), κυκλοτερὲς ποιεῖν.
abrupfen ἀποκνίζειν, ἀπο-, περιτίλλειν (bsd. von Haaren, Federn u. dgl.).
abrüsten διαλύειν τὸ πῆγμα, (die Vorbereitungen zum Kriege einstellen) καταπίθεσθαι τὰ ὅπλα, παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα.
absäbeln τῇ κοπίδι (Säbel) od. τῷ ξίφει od. τῷ ἀκινάκῃ ἀποκόπτειν, ἀποξιφίζειν.
Absage *f* ἡ ἀπόρρησις, gew. durch Verben.
absagen ἀπαγορεύειν, ἀποφάναι, ἀπειπεῖν gew. m. *inf.* und μή, durch einen Herold ἀποκηρύττειν, einen Besuch ~ lassen κελεύειν λέγειν τινὰ μὴ παρέσεσθαι od. μὴ ἥξειν πρός od. παρά τινα, ein abgesagter Feind ὁ ἀδιάλλακτος ἐχθρός, ὁ ἔχθιστος, ein abgesagter Feind von j-m oder etw. sein μισεῖν τι oder τινα εἰς τὰ ἔσχατα.
absägen ἀπο-, ἐκπρίειν.
absatteln ἀφαιρεῖν τὸ ἐφίππιον (auch *pl.*), ἀποσκευάζειν, ἀποσάττειν, den Reiter ~ (vom Pferde) ἐκτραχηλίζειν, ἀποσείεσθαι (M.) τὸν ἐπιβάτην.
Absatz *m* 1. (Ruhepunkt) ἡ ἀνάπαυσις, ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, einen ~ machen παῦλαν λαμβάνειν, ἀναπαύεσθαι (M.), in der Rede διαλαμβάνειν λέγοντα, ~ in der Rede, in der Schrift τὸ κῶλον, ἡ ἀπόθεσις, die Absätze an dem Schuhwerk τὰ τῶν ὑποδημάτων ἴχνη, ~ am Halme τὸ γόνυ (ατος), ἡ διαφυή, ~ an einer Mauer τὸ διειλημμένον τοῦ τείχους. — 2. (Verkauf) ἡ πρᾶσις, ἡ διάπρασις, ἡ διάθεσις, ~ finden διάθεσιν ἔχειν, διαπιπράσκεσθαι (P., von Waren), ἔχειν ὅποι διατίθεσθαι (vom Verkäufer), guten ~ finden πολλὰ πιπράσκειν, ῥᾷστα ἔχειν διατίθεσθαι (vom Verkäufer), ὠνητὰς ἔχειν πολλούς (auch von Waren), es findet etw. keinen ~ οὐκ ἔχει τι διάθεσιν, διάθεσις οὐκ ἔστι τινός, ἄπρατον γίγνεταί τι, Mangel an ~ ἡ ἀπρασία. — 3. (Bodensatz bei Flüssigkeiten) τὸ ὑπόστημα, ἡ ὑπόστασις, ἡ ὑποστάθμη.
abschaben ἀποξεῖν, ἀπο-, ἐκκνῆν, ein abgeschabtes Gewand τὸ κατατετριμμένον ἱμάτιον, ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον.
abschaffen 1. (von Einrichtungen) λύειν, καταλύειν, ἀναιρεῖν, ἀκυροῦν, ἀθετεῖν, ἀποτιθέναι (auch M.), μετατίθεσθαι. — 2. (entlassen) ἀποπέμπειν, ἀφιέναι. — 3. (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.), von Tieren οὐκέτι τρέφειν.
Abschaffen *n*, **Abschaffung** *f* ἡ κατάλυσις, ἡ ἀκύρωσις, ἡ ἀναίρεσις, ἡ ἀθέτησις, ἡ ἀποπομπή, ἡ ἄφεσις, ἡ ἀπόδοσις, gew. durch Verben.
abschälen λοπίζειν, ἀπο-, ἐκλέπειν (-πίζειν), rings ~ περιλοπίζειν, Bäume φλοΐζειν, περιαιρεῖν τὸν φλοιόν.
abschattieren σκιαγραφεῖν.
Abschattierung *f* ἡ σκιαγραφία.
abschätzen τιμᾶν, διατιμᾶσθαι (M.) mit *gen. pretii*, etw. hoch ~ τιμᾶν τι μεγάλου od. πολλῶν χρημάτων, sich (*dat.*) ~ lassen ἀποτιμᾶσθαι (M.), mutmaßlich ~ εἰκάζειν.
abschätzig εὐκαταφρόνητος (2), φαῦλος, ~ über j-n urteilen παρ' ὀλίγον od. παρ' οὐδὲν ποιεῖσθαί (M.) τινα.
Abschätzung *f* ἡ τιμή, ἡ τίμησις, ἡ διατίμησις, mutmaßliche ~ ἡ εἰκασία.

Abschaum *m* (ein verworfener Mensch) τὸ κάθαρμα, τὸ ἀποκάθαρμα, ὁ ἐξωλέστατος od. εἰς τὸ πᾶν διεφθαρμένος.

abschäumen ἀπαφρίζειν, ἀπαντλεῖν τὸν ἀφρόν.

abscheiden 1. (absondern) ἀποκρίνειν, ἀποχωρίζειν, διορίζειν. — 2. (sich entfernen) ἀπαλλάττεσθαι (P.), ὑποχωρεῖν, aus der Welt ~ ἀπαλλάττεσθαι τοῦ ζῆν, ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν, die Abgeschiedenen οἱ τεθνεῶτες, οἱ καμόντες, abgeschieden (einsam) ἔρημος.

Abscheiden *n*, **Abscheidung** *f* durch Verben, (= Tod) ὁ θάνατος.

abscheren κείρειν, ἀποκείρειν, ξυρεῖν, ἀποξυρεῖν, Schafe πεκτεῖν, πέκειν, ἀποπέκειν.

Abscheu *f* ὁ βδελυγμός, ἡ βδελυγμία, τὸ στύγημα, ἡ ἀπότρεψις, ~ haben βδελύττεσθαι (P.), μυσάττεσθαι (P.), ἀποστρέφεσθαι (P.), vor etw. τι, καταπτύειν, στυγεῖν.

abscheuern περιπλύνειν, ἐκκορεῖν, περισμῆν.

abscheulich βδελυρός, βδελυκτός, παμβδελυρός, μυσαρός, μιαρός, ἐναγής, auch αἰσχρός, δεινός.

Abscheulichkeit *f* ἡ βδελυρία, ἡ μιαρία, τὸ αἶσχος, (abscheuliche Handlung) τὸ αἰσχρὸν oder ἀνόσιον ἔργον, τὸ μύσος.

abschicken ἀποπέμπειν, ἀφιέναι (von Personen u. Sachen), διαπέμπειν (nach verschiedenen Richtungen), ἀπο-, ἐξαποστέλλειν (von Personen, Heeren und Flotten), ἐκπέμπειν (von Heeren, Flotten u. Kolonien).

Abschicken *n*, **Abschickung** *f* ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀποστολή, ἡ ἔκπεμψις, gew. durch Verben.

Abschied *m* 1. (Entfernung) ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποχώρησις, der ~ vom Leben ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ζῆν, ~ von j-m nehmen δεξιωσάμενον od. ἀσπασάμενον ἀπέρχεσθαί (-ιέναι), ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, προσειπεῖν τινα τὰ ὕστατα. — 2. (Entlassung) ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀπόπεμψις, gew. durch Verben., s. entlassen, j-m den ~ geben ἀποπέμπειν od. ἀφιέναι τινά, den ~ nehmen ἐξίστασθαι τῆς ἀρχῆς, ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν (von Beamten), ἀποστρατεύεσθαι (M.), ἐξίστασθαι τῆς στρατείας (von Soldaten), einer Sache den ~ geben χαίρειν ἐᾶν τι, ἀφ- προΐεσθαί τι.

Abschiedsaudienz *f* ἡ πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν od. πρὸ τῆς ἐξόδου ἔντευξις, eine ~ gewähren συντακτικὴν ὁμιλίαν παρέχειν.

Abschiedsbesuch *m*, s. das vorhergehende Wort: j-m einen ~ machen ἀσπασόμενον ἐντυγχάνειν τινί, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.

Abschiedsfest *n*, **-schmaus** *m* τὰ ἐξιτήρια, j-m einen ~ geben ἐξιτήρια ἑστιᾶν τινα.

Abschiedskuss *m* τὸ ὕστατον φίλημα, den ~ geben ἀπαλλαττόμενον τὸ ὕστατον φιλεῖν od. φιλεῖν τινα τὸ ὕστατον πρὶν ἀπελθεῖν.

Abschiedsrede *f* ὁ ἐξιτήριος od. συντακτικὸς λόγος.

abschießen 1. ein Geschoss βάλλειν, ἀφιέναι, ἀποτοξεύειν (einen Pfeil ~), ἐξαποστέλλειν (von einem groben Geschütz). — 2. (wegschießen) βάλλοντα oder τοξεύοντα ἀποκόπτειν od. ἀφαιρεῖν τινά τι od. ἀποστερεῖν τινά τινος.

Abschießen *n* ἡ βολή, ἡ ἄφεσις, gew. durch Verben.

abschiffen ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀν-, ἐξανάγεσθαι (P. u. M.), ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.).

abschildern γράφειν, διεξέρχεσθαι (von mündlicher und schriftlicher Darstellung), χαρακτηρίζειν (etw. nach seiner Eigentümlichkeit ~).

abschinden ἀπο-, ἐκδέρειν.

abschirren ἀποζευγνύναι, ἀποζυγοῦν, λύειν.

abschlachten σφάττειν, κατα-, ἀποσφάττειν.

Abschlachtung *f* ἡ σφαγή, gew. durch Verben.

Abschlag *m* 1. (Verminderung des Preises) ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις (τῆς τιμῆς), auf ~ bezahlen προκαταβάλλειν τι τῆς τιμῆς od. τῶν χρημάτων, auf ~ nehmen προλαμβάνειν τι τῆς τιμῆς. — 2. (Zahlung auf ~) ἡ προκαταβολή, ὁ ἀρραβὼν (ὤνου), ἡ κατὰ μέρος ἀπόδοσις.

abschlagen I *trans.* 1. ἀποκρούειν, ἀπο-, περικόπτειν, ἀποτέμνειν, zB. j-m den Kopf ~ τινὸς τὴν κεφαλήν, es ist ihm der Kopf abgeschlagen worden ἀποτέτμηται τὴν κεφαλήν. — 2. (durch Schlagen abwehren, zurückschlagen), zB. den Angriff ~ τὰς προσβολὰς ἀποκρούεσθαι (M.), die Feinde ~ ἀπωθεῖσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, τρέπειν oder τρέπεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους. — 3. (versagen) eine Bitte ~ ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀπαγορεύειν, ἀποφάναι, οὐ φάναι, ἀνανεύειν, ἀναίνεσθαι, ἀπαναίνεσθαι (M.), οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ich werde dir nichts ~ οὐκ ἀτυχήσεις παρ' ἐμοῦ οὐδενός ὧν ἂν βούλῃ, πάντων τεύξῃ ὧν ἂν δέῃ, οὐκ ἀτυχήσεις παρ' ἐμοῦ οὐδενός. — 4. das Wasser ~ (= harnen) οὐρεῖν. — II *intr.* (vom Preise) μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), der Preis von etw. schlägt ab ἐλάττονος πωλεῖταί oder ἀποδίδοταί τι.

abschlägig (-glich): j-n ~ bescheiden, eine ~e Antwort geben οὐκ ἀποδέχεσθαί (M.) τινα, ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, οὐ φάναι, ἀποφάναι, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), von j-m eine ~e Antwort bekommen ἀτυχεῖν od. ἀπρακτεῖν παρά τινος, ἄπρακτον ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, οὐ πείθειν τινά, ~e Antwort ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις (seitens des Gebers), ἡ ἀπότευξις (seitens des Empfängers).

Abschlagszahlung *f* ἡ προκαταβολή, ὁ ἀρραβὼν (ὤνου).

abschleifen τῇ ἀκόνῃ (mit dem Schleifstein) περιτρίβειν od. λεαίνειν od. ὑφ-, περιαιρεῖν, übtr. παιδεύειν, εὔκοσμον ποιεῖν τινα, abgeschliffen ἐπί-, περίτριπτος (2), κομψός, ἀστεῖος.

abschleudern σφενδονᾶν, ἀποσφενδονᾶν, ἀφιέναι.

abschließen 1. (zuschließen, verschließen) ἀπο-, κατακλείειν. — 2. (zustande bringen) ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), περαίνειν, συμπεραίνειν, διαπράττειν (auch M.), τέλος ἐπιτιθέναι τινί, die Rechnung ~ ἀνα-, συγκεφαλαιοῦν τὸν λογισμόν, einen Vertrag mit j-m ~ συντίθεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, συνθήκην ποιεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, einen Frieden ~ σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, einen Kauf ~ ὠνὴν ποιεῖσθαι (M.). — 3. sich von der Welt ~ ἐξίστασθαι oder μεθίεσθαι τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων oder πραγμάτων.

abschlürfen ἀπορροφεῖν (etw. τι, von etw. τινός).

Abschluss *m* τὸ τέλος, τὸ πέρας, ἡ διάπραξις, einer Rechnung ἡ τῶν λογισμῶν συγκεφαλαίωσις, eines Bündnisses αἱ σπονδαί, gew. durch Verben, zum ~ bringen s. abschließen, zum ~ kommen τέλος od. πέρας λαμβάνειν, περαίνεσθαι (P.).

abschmeicheln j-m etw. κολακεύοντα oder θωπεύοντα od. κολακείᾳ od. θωπείᾳ τυγχάνειν τινός od. λαμβάνειν παρά τινος.

abschmeißen s. abwerfen.

abschmelzen I *trans.* ἀπο-, περιτήκειν, (von Metallen) χωνεύοντα λύειν od. ἀπολύειν. — II *intr.* durch das *pass.* dieser Verben.

abschmutzen ἀναχρωννύναι.

abschnallen λύειν (mit oder ohne ἐκ περόνης oder ἐκ πόρπης).

abschneiden 1. ἀποτέμνειν, ἀποκόπτειν, ἀφαιρεῖν (mit u. ohne τέμνοντα), περιτέμνειν (ringsum ~), τέμνειν ἀπό u. ἔκ τινος, mit der Schere ~ ἀποψαλίζειν, die Spitze ~ ἀκροτομεῖν, sich die Nägel ~ ὀνυχίζεσθαι, ἀπονυχίζεσθαι (M.), Hände, Füße, Nasen, Ohren ~ ἀκρωτηριάζειν, j-m die Kehle ~ ἐκτέμνειν τὴν λάρυγγά τινος, ἀποσφάττειν τινά. — 2. (die Verbindung mit j-m oder etw. hemmen) ἀποκλείειν τινά τινος, ἀπείργειν τινά τινος, die Feinde ~ ἀπολαμβάνειν, ἀπο-, ὑποτέμνεσθαι (M.), j-m den Rückzug ~ διακλείειν τινὰ τῆς ἐπανόδου, j-m die Hoffnung ~ ὑποτέμνειν τὰς ἐλπίδας τινός od. τινί, j-m die Gelegenheit ~ ὑποτέμνεσθαι τοὺς χρόνους τινός. — 3. (entziehen) περι-, παρ-, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι u. τινός τι.

Abschneiden *n* ἡ τομή, ἡ ἀποτομή, ἡ ἀπό-, ἡ διάκλεισις, ἡ ἀφαίρεσις, gew. durch Verben.

abschnellen ἀποπάλλειν, ἀποσφενδονᾶν (ein Geschoß), ἀφιέναι (einen Bogen), *intr.* durch das *pass.* dieser Verben.
Abschnitt *m* ἡ τομή, ἡ ἀποτομή, τὸ τμῆμα, τὸ ἔκτμημα, (in der Rede) ἡ περίοδος, τὸ κῶλον, (in der Schrift) τὸ κεφάλαιον, ἡ περιοχή, (in der Zeit) ἡ περίοδος.
Abschnitzel *n* τὸ σμίλευμα, τὸ ἀποσμίλευμα.
abschnitzeln ἀποσμιλεύειν.
abschnüren λύειν.
abschöpfen ἀπαντλεῖν, ἀπαρύτειν, ἀφαιρεῖν, den Schaum von etw. ~ ἀπαφρίζειν τι.
abschrauben κοχλίαν ἐξέλκειν, κοχλίαν ἐξαιροῦντα λύειν.
abschrecken j-n von etw. φόβῳ ἀποτρέπειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι, ἐκπλήττειν τινὰ μὴ ποιεῖν, sich ~ lassen φόβῳ ἀποτρέπεσθαι (P.) τινος oder ἐκπλήττεσθαι (P.) μὴ ποιεῖν τι, abschreckend φοβερός, ἀποτρόπαιος (2), um des abschreckenden Beispiels willen strafen ἀποτροπῆς ἕνεκα κολάζειν.
Abschreckung *f* durch Verben
Abschreckungsmittel *n* ἡ ἀποτροπή.
abschreiben 1. ἀπο-, ἐκ-, μεταγράφειν, eine Schuld ἀπογράφειν. — 2. (brieflich aufsagen) γράφειν oder ἐπιστέλλειν μή mit *inf.* — 3. (durch Schreiben abnutzen) γράφοντα ἀπο-, κατατρίβειν. — 4. (kopieren) ἀντίγραφα ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν τινός.
Abschreiber *m* durch das *part.* der vorhergehenden Verben, (von Büchern zur Vervielfältigung od. Herausgabe) ὁ βιβλιογράφος.
abschreien *trans.* βοῶντα od. κράζοντα καταλέγειν od. (vorlesend) ἀναγιγνώσκειν, *refl.* sich ~ (sich müde schreien) βοῶντα od. κράζοντα ἀπο-, ἐκκάμνειν od. ἀπαγορεύειν.
abschreiten (= mit Schritten abmessen) βηματίζειν, βήμασιν ἀναμετρεῖν (auch M.), s. absteigen.
Abschrift *f* τὸ ἀπόγραφον, τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀντίγραμμα, ἡ ἀντιγραφή, eine ~ von etw. machen oder nehmen ποιεῖσθαι (M.) oder λαμβάνειν ἀντίγραφα (*neutr. pl.*) τινος, s. abschreiben.
abschuppen ἀπολεπίζειν, λεπίδας ἀφαιρεῖν.
Abschuß *m* 1. = Abschießen, s. d. W. — 2. (des Wassers) ἡ φορά, ἡ καταφορά. — 3. (abschüssiger Ort) ἡ καταφέρεια, ὁ κρημνός, gew. das *neutr. sing.* der *adj.*, s. unter abschüssig.
abschüssig κατάντης, πρανής, κατακλινής, καταφερής, ἑτεροκλινής, ἐπικλινής, sehr ~ κρημνώδης, ἀπόκρημνος, κατάκρημνος, ἀπότομος (sämtlich 2).
Abschüssigkeit *f* ἡ καταφέρεια, besser durch das *neutr. sing.* der vorhergehenden *adj.*
abschütteln ἀπο-, ἐκ-, κατασείειν, ἀποτινάττεσθαι (M.), den Reiter (vom Pferde) ~ ἀποσείεσθαι, ἀποκρούεσθαι (M.), das Joch ~ τὸ ζυγὸν ἀποσείεσθαι (M.), den Staub ~ σοβεῖν τὴν κόνιν, Vorwürfe, Tadel, Traurigkeit ~ ἐγκλήματα, ψόγον, λύπας ἀποσείεσθαι oder ἀπωθεῖσθαι (M.), übtr. ἀποτρίβεσθαι (M.).
abschütten ἀπο-, δια-, κατα-, προχεῖν.
abschwächen einen Ausdruck συστέλλειν τοὺς λόγους, die Wirkung ~ μειοῦν τὴν δύναμιν.
abschwären ἕλκει φθείρεσθαι (P.).
abschwatzen j-m etw. παραπείθειν (θωπεύμασι) τινα ὥστε δοῦναί τι, παραπείθοντα λαμβάνειν τι παρά τινος oder ἐξάγειν τί τινος, θωπεύμασιν ἐξάγειν τί τινος.
abschwefeln δαδοῦν.
abschweifen (bsd. in der Rede) πλανᾶσθαι, ἀποπλανᾶσθαι (P.) ἀπό τινος oder τινός, ἐκ-, παρατρέπεσθαι (P.), ἐκβαίνειν, ἐκβολὴν ποιεῖσθαι (M.) τοῦ λόγου, ἔξω δρόμου φέρεσθαι (P.), vom Rechte παρεκβαίνειν τοῦ δικαίου, zu etw. ~ ἐκβαίνειν ἐπί τι.
Abschweifung *f* ἡ ἀποπλάνησις, ἡ πλάνη, ἡ ἐκ-, παρατροπή, ἡ ἐκβολή, ἡ παρέκβασις, gew. durch Verben.
abschwemmen ἀποκλύζειν, ἀποπλύνειν.
abschwören ἀπ-, ἐξομνύναι (auch M.) τι od. mit *inf.* u. μή od. folg. ὡς οὐ, διόμνυσθαι mit *inf.* u. μή, ἀπομόσαντα ἀρνεῖσθαι (P.), (sich eidlich von etw. lossagen) ἀπομόσαντα ἀπειπεῖν.
Abschwören *n*, **Abschwörung** *f* ἡ ἐξ-, ἀπωμοσία, ἡ ἀπώμοσις, stets zum ~ bereit ἀπωμοτικός.
absegeln ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀν-, ἐξανάγεσθαι (P. u. M.), ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.), αἴρειν.
Absegeln *n* ὁ ἀπό-, ἔκπλους, ἡ ἀναγωγή.
absehen I *intr.* 1. (wegsehen) ἀφορᾶν, παρορᾶν, παραβλέπειν, übtr. οὐκ ἔχειν λόγον τινός, abgesehen davon ἄνευ od. χωρὶς τούτου (τούτων). — II *trans.* 2. (bis ans Ende sehen) καθορᾶν, ἀφορᾶν, ἐξικνεῖσθαι τῷ ὄμματι. — 3. j-m etw. ~ καθορᾶν, μανθάνειν τι παρά τινος, j-m alles an den Augen ~ θεραπεύειν τινά, χαρίζεσθαί (M.) τινι κατὰ πάντα, ποιεῖν ὅ τι ἄν τις οἰηθῇ ποιήσας χαριεῖσθαί τινι. — 4. (begreifen) ἐν-, κατανοεῖν. — 5. (abpassen) ἐπι-, παρατηρεῖν, die günstige Zeit ~ ἐπιτηρεῖν καιρόν, καιροσκοπεῖν, es auf etw. ~ ἐνέχειν, προσέχειν τινί, τηρεῖν τι, ἐπινοεῖν τι, dies ist auf mich abgesehen τοῦτο πρὸς od. ἐπ' ἐμὲ τείνει.
Absehen *n* ἡ ἐπίνοια, s. Absicht.
abseihen ἀπ-, διηθεῖν.
abseits ἄπωθεν, χωρίς, δίχα.
absenden ἀποστέλλειν, ἀπο-, ἐκπέμπειν, ἀφιέναι.
Absendung *f* ἡ ἀποστολή, ἡ ἀπό-, ἔκπεμψις, ἡ ἀπο-, ἐκπομπή, gew. durch Verben.
absengen ἀφεύειν, ἐπικαίειν (-κάειν).
absenken (Pflanzen) μοσχεύειν, καταμοσχεύειν, ἀποφυτεύειν.
Absenken *n* ἡ μόσχευσις, ἡ καταμόσχευσις, ἡ μοσχεία, ἡ ἀποφυτεία.
Absenker *m* τὸ μόσχευμα, ἡ παραφυάς (ἄζος).
absetzen I *trans.* 1. κατατιθέναι, ἀποτίθεσθαι (M.). 2. (verkaufen) ἀπεμπολᾶν, διατίθεσθαι (M.), ἀποδίδοσθαι (M.), e-n Beamten ~ καταπαύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς od. ἄρχοντα, einen Feldherrn ~ παύειν τινὰ στρατηγοῦντα, den Reiter ~ ἐκτραχηλίζειν τὸν ἐπιβάτην. — 3. (entwöhnen) ἀπογαλακτίζειν. — II *intr.* (aufhören, abbrechen) παύεσθαι, ἀνα-, διαναπαύεσθαι (M.), λήγειν λέγοντα, ἀναγιγνώσκοντα, ohne abzusetzen ἀδιαλείπτως, συνεχῶς, οὐ (μὴ) διαλείποντα, οὐ (μὴ) παυόμενον.
Absetzen *n*, **Absetzung** *f* e-s Beamten ἡ κατάπαυσις, gew. durch Verben.
abseufzen sich στενάζοντα ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) od. κάμνειν od. ἑαυτὸν καταπονεῖν.
Absicht *f* 1. (das Streben nach einem Zweck; subjektiv) ἡ βουλή, ἡ βούλησις (Wille), ἡ προαίρεσις (Vorhaben), ἡ διάνοια, ἡ ἐπίνοια, ἡ γνώμη (der dem Tun zugrunde liegende Gedanke), ἡ περιβολή (Zweck, zB. der Zweck der Rede ἡ περιβολὴ τοῦ λόγου), böse ~ ἡ ἐπιβουλή, in welcher ~? τί βουλόμενος, τί ἐπινοῶν, τί διανοούμενος, ich tue etw. mit ~ ποιῶ τι βουλόμενος od. ἐκ προαιρέσεως od. ἐκ προνοίας (mit Vorbedacht), ἐκ προθέσεως (mit Vorsatz), ich tue etw. in der ~, um ποιῶ τι ἐπίτηδες od. διὰ τοῦτο, ταύτῃ τῇ διανοίᾳ od. γνώμῃ, ἵνα, ohne ~ εἰκῇ, ἄλλως, in guter ~ ἀπὸ καλῆς γνώμης, ἐπ' ἀγαθῷ, in böser ~ κακόν τι ἐπινοῶν, ἐπὶ κακῷ, aus böser ~ ἐξ ἐπιβουλῆς, in feindlicher ~ ἐπὶ πολέμῳ, redliche ~en haben δίκαια φρονεῖν, böse ~en gegen j-n haben od. hegen κακὸν ἐπινοεῖν τινι, ἐπιβουλεύειν τινι, ~en auf etw. haben ἐπιβουλεύειν τινί (im bösen Sinne), ἐπιθυμεῖν τινος, στοχάζεσθαί (M.) τινος. — 2. (das, was man beabsichtigt; objektiv) ὁ σκοπός, τὸ τέλος, τὸ ἐπινοούμενον, τὸ βουλόμενον, seine ~ bei j-m erreichen τυγχάνειν ὧν βούλεταί τις παρά τινος, προχωρεῖ τί τινι ἀπό τινος, in ~ auf κατά, εἰς, πρός mit *acc.*
absichtlich *adj.* ἐπιτηδευτός, προαιρετός, ἑκούσιος, ἑκών, *adv.* ἐπίτηδες, γνώμῃ, ἐκ προθέσεως, ἐκ προαιρέσεως, ἐκ προνοίας, ἑκουσίως, auch ἀπὸ γνώμης, προαιρετῶς.
absichtslos *adj.* ἀκούσιος (2), ἄκων (ohne Willen, nur von Personen), μάταιος, εἰκαῖος (ohne Zweck), *adv.* μάτην, εἰκῇ.

absieden ἀφέψειν, ἀποζεῖν. abgesotten ἑφθός, ἑψητός, ἄπεφθος (2).

absingen ᾄδειν, ἀπᾴδειν, διέρχεσθαι od. περαίνειν ᾄδοντα.

Absingen *n*, **Absingung** *f* durch die Verben, unter ~ von Hymnen marschierten sie ὕμνους ᾄδοντες ἐπορεύοντο.

absitzen I *intr.* vom Pferde ~ καταβαίνειν ἀφ' ἵππου, j-n ~ lassen καταβιβάζειν τινὰ ἀφ' ἵππου, κελεύειν τινὰ καταβαίνειν ἀφ' ἵππου. — II *trans.* eine Strafe ~ εἰς φυλακὴν παραδοθέντα δίκην διδόναι, τὸν νόμῳ ταχθέντα χρόνον ἐν δεσμοῖς εἶναι. eine Schuld ~ τὰ ὀφειλόμενα χρέα διαλύεσθαι (M.) ἐν εἱρκτῇ ὄντα.

absolut 1. (an und für sich, seinem eigentlichen Wesen nach) durch καθ' ἑαυτόν, ἁπλοῦς, αὐτός, εἰλικρινής (rein), ἀνυπόθετος (2, ohne Voraussetzung), ἄκρατος (2, unvermischt), das ~e Sein (in der Philosophie) τὸ αὔταρκες αὐτὸ αὑτῷ, τὸ αὐτὸ κατὰ ταὐτὰ ἔχον, τὸ ἀπόλυτον, ~e Macht κυρία δύναμις, ~e Macht über etw. haben κύριον εἶναί τινος, αὐτοκράτορα εἶναί τινος od. περί τινος od. mit *inf.*, *adv.* παντελῶς, ἁπλῶς, παντάπασιν (bsd. bei Negationen). — 2. (unbedingt) αὐτοτελής, ἁπλοῦς.

Absolution *f* ἡ ἀπόλυσις.

Absolutismus *m* ἡ αὐτοκρατορία.

absonderlich *adj.* ἐξαίρετος (2), ἔκκριτος (2), ἐκπρεπής (auserlesen, hervorragend), δεινός (tüchtig). *adv.* διαφερόντως, μάλιστα, πρὸ πάντων.

absondern 1. ἀποκρίνειν, χωρίζειν, ἀπο-, διαχωρίζειν, διιστάναι, διαστέλλειν, διακαθίζειν, ἀφορίζειν, διαζευγνύναι (etw. von etw. τί τινος od. ἀπό τινος). — 2. (ausschließen) ἐκκλείειν. sich ~ χωρίζεσθαι (P.), (von physischen Stoffen) ἀπο-, ἐκκρίνεσθαι (P.), leicht abzusondern εὐχώριστος (2), schwer abzusondern δυσχώριστος (2).

Absondern *n*, **Absonderung** *f* ὁ χωρισμός, ἡ ἀποχώρισις, ἡ ἀπόκρισις, ἡ διάστασις, ἡ διάζευξις, (von physischen Stoffen) ἡ διά-, ἔκκρισις. ~ der Galle ἡ ἀποκάθαρσις χολῆς.

absorbieren καταπίνειν.

absorgen sich κατατήκεσθαι (P.) od. ἀνιᾶσθαι (P.) φροντίζοντα od. μεριμνῶντα, ἀποτήκεσθαι (P.) φροντίσιν od. φροντίζοντα.

abspalten ἀποσχίζειν, σχίσαντα ἀφαιρεῖν.

Abspaltung *f* ἡ ἀπόσχισις.

abspannen 1. (vom Wagen ~) λύειν, ὑπολύειν, ἀποζευγνύναι, ἀποζυγοῦν (vom Wagen ἀφ' ἅρματος). — 2. (die Spannung aufheben) χαλᾶν, ἀνα-, ἐπιχαλᾶν, παριέναι (ἵημι), abgespannt ἀν-, παρειμένος, κεχαλασμένος, ἄνετος (2), (von Körper- und Geisteskräften) καταπονεῖν, den Geist ἀνιᾶν, abgespannt sein κάμνειν, ἀποκάμνειν, ἀπειρηκέναι, abgespannt καταπονηθείς, κατάπονος (2), κατάκοπος (2), καμών, ἀπειρηκώς, den Geist ~ (ihm Erholung gewähren) ἀνιέναι (ἵημι) τὴν ψυχήν, ῥᾳστώνην παρέχειν od. παρασκευάζειν τῇ ψυχῇ.

Abspannen *n* ἡ λύσις, ἡ ὑπόλυσις, ἡ ἀπόζευξις, gew. durch Verben.

Abspannung *f* 1. (Aufhebung der Spannkraft) ἡ ἄνεσις, ἡ χάλασις. — 2. (Ermattung) ἡ ἀτονία, ὁ κόπος. — 3. (Erholung) ἡ ἄνεσις, ἡ ῥᾳστώνη.

abspeisen I *intr.* ἀποδειπνεῖν, abgespeist haben ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι. — II *trans.* σιτίζειν τινά, ἑστιᾶν τινα, δεῖπνον παρέχειν τινί, j-n mit leeren Hoffnungen ~ κεναῖς ἐλπίσι βουκολεῖν τινα, damit lasse ich mich nicht ~ ταῦτα οὐκ ἐξαρκεῖ μοι, οὐκ ἀγαπῶ ταῦτα od. τούτοις od. ἐπὶ τούτοις.

abspenstig ἀλλότριος, j-n ~ machen von j-m ἀφιστάναι τινά τινος, παραιρεῖσθαι (M.) τινά τινος, ἀλλοτριοῦν τινά τινος od. τινά τινι, ἀπαλλοτριοῦν τινά τινος πρός τινα (j-m etw. entfremden), ἀποβουκολεῖν τινά τινος.

absperren εἴργειν, περιείργειν, ἀποκλείειν (aussperren), εἰργνύναι (einsperren), ἀποτειχίζειν (durch eine Mauer), φράττειν, περιφράττειν (durch eine Scheidewand).

Absperrung *f* ἡ ἀπόκλεισις, ἡ ἀποτείχισις, ὁ ἀποτειχισμός, gew. durch Verben.

Absperrungsmauer *f* τὸ ἀπο-, διατείχισμα.

abspiegeln ἐν-, κατοπτρίζειν, ἀποκατα-, ἐμφαίνειν, sich in etw. ~ ἀποκατα-, ἐμφαίνεσθαι (P.) ἔν τινι, ἀντανακλᾶσθαι (P.) ἔν τινι.

Abspiegelung *f* 1. ἡ ἔμφασις, ἡ ἀντανάκλασις, gew. durch Verben. — 2. (Spiegelbild) ἡ ἔμφασις, ἡ κατοπτρικὴ φαντασία.

abspinnen einen Faden νήθειν, κλώθειν, sich ~ διεκπεραίνεσθαι (P.).

abspitzen 1. (zuspitzen) κατ-, ἐπ-, ἀποξύνειν. — 2. (durch Spitzen abhauen) ἀποκόπτειν, ἀποτέμνειν τὰ ἄκρα τινός, die Haare ~ τὰς τρίχας ἄκρας ἀποτέμνειν.

absprechen 1. j-m etw. ~ ἀποκρίνειν τινά τινος, j-m das Leben ~ καταγιγνώσκειν od. καταψηφίζεσθαί (M.) τινος θάνατον (vom Richter), οὐ φάναι τὸν νοσοῦντα ἀποφεύξεσθαι τὸν θάνατον, ἀπαγγέλλειν θάνατόν τινι (vom Arzte), j-m e. Eigenschaft ~ οὐ φάναι τινὰ ἔχειν τι, j-m die Hoffnung ~ ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος τὴν ἐλπίδα. — 2. (absprechend urteilen) θρασέως od. θρασύτερον ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, αὐθαδίζεσθαι, ἀπαυθαδίζεσθαι (M.).

absprechend, absprecherisch αὐθάδης, θρασύς, ἀπηνής, ἀπαυθαδιζόμενος, ἀλαζών (όνος).

absprengen I *trans.* ἀποκόπτειν, ἀπορρηγνύναι, ἀπαράττειν, βίᾳ ἀφαιρεῖν. — II *intr.* δρόμῳ ἀπελαύνειν.

abspringen 1. (herabspringen) καταπηδᾶν, καθάλλεσθαι (M.) ἀπό τινος. — 2. (zurückspringen) ἀφάλλεσθαι (M.), ἀποπάλλεσθαι (P.) — 3. (sich plötzlich abtrennen) λύεσθαι (P.), ἀπορρήγνυσθαι (P.). — 4. (schnell von etw. ablassen) ἀφίστασθαί (M.) τινος, ἀποπηδᾶν τινος, von e-r Meinung ~ ἐξαίφνης ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ταχὺ μεταπίπτειν εἰς ἄλλην γνώμην.

Absprung *m* ἡ ἀποπήδησις, übtr. ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ἀποπλάνησις, ἡ ἀπόστασις, ἡ τῆς γνώμης ἀλλοίωσις, gew. durch Verben.

abspülen 1. (durch Spülen reinigen, abwaschen) ἀπο-, ἐκ-, καταπλύνειν, rings ~ περιπλύνειν. — 2. (wegspülen, vom Wasser) ἀπο-, ὑποκλύζειν.

Abspülung *f* ἡ κατάπλυσις, ἡ ὑπόκλυσις, gew. durch Verben.

abstammen γεγονέναι od. γένος ἔχειν ἔκ τινος (unmittelbar), ἀπό τινος (entfernter), γεγονέναι τινός, von edlem, niederm Geschlechte ~ καλῶς, κακῶς γενέσθαι, (von Wörtern, abgeleitet sein) παρῆχθαι.

Abstammung *f* τὸ γένος, ἡ γενεά, ἡ γένεσις.

Abstand *m* 1. (im Raume) τὸ διάστημα, ἡ ἀπό-, διάστασις. — 2. (Unterschied) ἡ διαφορά, es ist ein großer ~ zwischen πολὺ διαφέρει τί τινος.

abstatten ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν, eine Schuld ~ ἀπο-, ἐκτίνειν τὰ ὀφειλόμενα, Dank ~ χάριν ἀποδιδόναι, ἀποτίνειν od. ἀπονέμειν (durch die Tat), χάριτας λέγειν, χάριν ὁμολογεῖν τινι (durch Worte), e-n Besuch ~ ἐντυγχάνειν τινί, Bericht ~ ἀπαγγέλλειν, (von e-r Gesandtschaft) ἀποπρεσβεύειν, einen Glückwunsch ~ συγχαίρειν od. συνήδεσθαί (P.) τινί τινος od. ἐπί τινι, e-n Gruß ~ χαίρειν τινὰ κελεύειν παρά τινος.

Abstattung *f* ἡ ἀπόδοσις, ἡ ἔκτισις, des Dankes ἡ χάριτος ὁμολογία od. ἀπόδοσις, eines Berichtes ἡ ἀπαγγελία, e-s Besuches ἡ ἔντευξις, gew. durch Verben.

abstäuben τὴν ἐποῦσαν κόνιν ἀποσείειν od. ἐκτινάσσειν ἀπό τινος.

abstechen 1. (durch Stechen absondern) ἀπο-, ἐκτέμνειν. — 2. (schlachten) σφάττειν, ἀποσφάττειν. — 3. (auffallend verschieden sein) πολὺ διαφέρειν, δια-, ἐκπρέπειν (von etw. τινός), abstechend πολὺ διαφέρων, δια-, ἐκπρεπής.

Abstecher *m* ἡ ἐκτροπή, ἡ παρεκτροπή, ἡ παρέκβασις, e-n ~ machen ἐκ-, παρεκβαίνειν, ἐκ-, παρεκτρέπεσθαι (M.).

abstecken ὁρίζειν, δι-, ἀφορίζειν, ein Lager ~ στρατοπεδεύειν (gew. M.), καταστρατοπεδεύειν (auch M.), στρατόπεδον ποιεῖσθαι (M.).

Absteckung *f* eines Lagers ἡ στρατοπέδευσις, ἡ στρατοπεδεία.

abstehen 1. (entfernt sein) ἀπέχειν τινός, διαστῆναι ἀπό τινος. — 2. (ablassen) ἀφίστασθαί τινος, παύεσθαί, ἀποπαύεσθαί (M.), ἀποτρέπεσθαί (P.) τινος oder ποιοῦντά τι, von e-r Meinung ~ ἄλλην od. ἐναντίαν γνώμην αἱρεῖσθαι (M.), μεταγιγνώσκειν, παραπείθεσθαι (P.), von e-r Forderung ~ τῆς αἰτήσεως ὑφίεσθαι, οὐκέτι ἀπαιτεῖν. — 3. (verderben) zB. abgestandener Wein οἶνος ἐξεστηκώς, (von Fischen) ἀποθνῄσκειν, διαφθείρεσθαι (P.), ἀποπνίγεσθαι (P.).

abstehlen j-m etw. ἐκ-, ὑπεκ-, παρακλέπτειν τινί τι, ὑφαιρεῖσθαί τινός (M.) τι.

absteigen 1. ἀπο-, καταβαίνειν, vom Pferde ~ ἀπὸ τοῦ ἵππου, vom Wagen ~ ἐκ τοῦ ἅρματος, vom Schiffe ~ ἐκ τῆς νεώς, ~ lassen κατα-, ἐκβιβάζειν. — 2. (einkehren) καταλύειν παρά τινι, κατάγεσθαι (P.), (bei j-m πρός τινα, παρά τινι), εἰς οἰκίαν, εἰς πανδοκεῖον (in e-m Wirtshause), in ~der Linie κάτω τοῦ γένους.

Absteigen n ἡ κατά-, ἀπόβασις, ἡ κατάλυσις, ἡ καταγωγή, gew. durch Verben.

Absteigequartier n ἡ καταγωγή, τὸ καταγώγιον (-εῖον), τὸ κατάλυμα, τὸ ξενοδοχεῖον, ὁ ξενών (ῶνος).

abstellen καταλύειν, παύειν, καταπαύειν, ἀθετεῖν, ἀναιρεῖν.

Abstellung f ἡ κατάλυσις, ἡ κατάπαυσις, ἡ ἀθέτησις, gew. durch Verben.

absterben ἐκ-, ἀποθνῄσκειν, φθείρεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), von einzelnen Gliedern des Körpers, Pflanzen u. dgl. μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), αὐαίνεσθαι (P.), ἀπογηράσκειν, φθίνειν, e-r Sache ~ χαίρειν ἐᾶν τι, χαίρειν λέγειν τινί, der Welt ~ ἐξίστασθαι τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων τε καὶ σπουδασμάτων, μεθίεσθαι (M.) τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Absterben n ἡ μάρανσις, ἡ απομάρανσις, ὁ μαρασμός, ἡ αὔανσις, ἡ φθορά, ἡ φθίσις, gew. durch Verben.

absteuern ἐκπλεῖν, ἀπαίρειν.

abstimmen ψηφίζεσθαι, διαψηφίζεσθαι (M.), τὴν ψῆφον φέρειν (mit Stimmsteinen), χειροτονεῖν (durch Aufheben der Hand), geheim ~ κρύβδην ψηφίζεσθαι, κρύφα διαψηφίζεσθαι, ἀφανῆ τὴν ψῆφον φέρειν, (der Reihe nach durchstimmen) διαψηφίζεσθαι, διαχειροτονεῖν, ~ lassen ἐπιψηφίζειν, τὴν ψῆφον διδόναι τινί (j-m das Stimmtäfelchen geben), eine Versammlung ~ lassen über etw. ἐπιψηφίζειν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τι, τὴν ψῆφον προτιθέναι od. ἐμβάλλειν εἰς τὴν ἐκκλησίαν περί τινος.

Abstimmung f ἡ ψηφοφορία, ἡ διαψήφισις, ἡ ψῆφος, ἡ χειροτονία, ἡ διαχειροτονία, eine ~ verlangen ψῆφον αἰτεῖν, gew. durch Verben.

abstoßen 1. (wegstoßen) ἀπ-, παρωθεῖν (auch M.), ὠθεῖν (j-n von etw. τινὰ ἀπό τινος). — 2. (losstoßen) ἀποκρούειν, παρατρίβειν. — 3. (zurückwerfen) ἀπο-, ἀναπάλλειν, (*intr.*) vom Lande ~ ἀπαίρειν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), eine Schuld ~ ἐκτίνειν τὸ ὀφείλημα, διαλύειν τὸ χρέος.

abstoßend (vom Betragen) δυσξύμβολος (2), δύσμ(ε)ικτος (2), χαλεπός, auch δυσέντευκτος (2).

abstrafen κολάζειν, ζημιοῦν, τιμωρεῖσθαι (M.).

Abstrafung f ἡ κόλασις, τὸ κόλασμα.

abstrahieren διανοεῖσθαι (M.), θεωρεῖν, ἐν νῷ λαμβάνειν, θεωρεῖν τι (αὐτὸ) καθ' ἑαυτό, von etw. ~ (= absehen von etw.) ἀφίστασθαί τινος, ἐᾶν τι.

abstrakt *adj.* νοητός, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ~er Begriff ἡ ἰδέα, *adv.* καθ' ἑαυτό.

Abstraktion f ἡ θεωρία, τὸ θεωρεῖν τι καθ' ἑαυτό, (= abstrakter Begriff) ἡ ἰδέα.

abstreichen ἀπομάττειν, περιψῆν, ἀποσμήχειν, mit dem Striegel ~ ἀποστλεγγίζειν, *intr.* (von Raubvögeln) ἀποπέτεσθαι.

abstreifen ἀπο-, περισπᾶν, ἀφ-, περιαιρεῖσθαι (M.), ἀποψήχειν, ἀποξεῖν, Laub, Blätter ~ ἀποφυλλίζειν, φυλλολογεῖν, die Haut ~ ἀπο-, ἐκδέρειν, Rinde, Schale u. dgl. ἀπολεπίζειν, die Fesseln ~ ἀπολύεσθαι (P.) τῶν δεσμῶν, übtr. (von sich ~) ἐκδύεσθαι, ἀποσείεσθαι (M.).

abstreiten 1. διαμάχεσθαι (M.) mit *inf.* (mit und ohne μή) od. ὡς οὐ, διισχυρίζεσθαι (M.) περί τινος ὡς οὐ, j-m etw. ~ διαμάχεσθαί τινι περί τινος. — 2. (leugnen) οὐ φάναι.

abstriegeln ἀποστλεγγίζειν, ἀποξυστροῦν.

abströmen ἀπορρ-, καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.) (von etw. τινός).

abstrus δυσξύμβλητος, ἀλλόκοτος, παράδοξος (sämtl. 2).

abstufen eig. βαθμηδὸν od. κατὰ βαθμοὺς ποιεῖν od. ἀπεργάζεσθαι (M.), übtr. διατάττειν, διακοσμεῖν, μερίζειν, ἀποχραίνειν (die Schattierung der Farben).

Abstufung f durch Verben, ~ der Farben ἡ ἀπόχρωσις.

abstumpfen ἀμβλύνειν, ἀπαμβλύνειν, (die Augen, das Gesicht) ἀμαυροῦν, ἐκκωφεῖν, ἐκκωφοῦν (betäuben), ~d ἀμβλυντικός, abgestumpft ἀμβλύς, ἀπειρηκώς.

Abstumpfung f des Gesichts ἡ ἀμαύρωσις, ἡ ἀμβλύτης (ητος), sonst durch Verben.

Absturz m 1. (steile Höhe) ὁ κρημνός. — 2. ~ des Wassers ἡ φορά, ἡ καταφορά.

abstutzen κολούειν, κολοβοῦν, ἀκρωτηριάζειν (die äußersten Gliedmaßen eines Körpers), κολάζειν (Bäume u. Sträucher).

Abstutzung f ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ὁ ἀκρωτηριασμός, gew. durch Verben.

absuchen ἀπο-, ἐκλέγειν, (von Jägern und Hunden) στιβεύειν.

Absud m τὸ ἀπόζεμα, τὸ ἀφέψημα.

absurd s. abgeschmackt.

Abt m ὁ ἀρχιμανδρίτης, ὁ κοινοβιάρχης.

abtakeln τὰ ὅπλα od. τὰ σκεύη ἐξαιρεῖσθαι (M.) ἐκ νεώς, ἀφ-, ἐξοπλίζειν ναῦν.

abtauen *trans.* τήκειν, ἀνα-, ἀπο-, κατατήκειν, *intr.* durch die *pass.*

abtauschen ἀμείβεσθαί (M.) τι παρά τινος, ἀνταλλάττεσθαί (M.) τί τινος od. παρά τινος.

Abtauschung f ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἄμειψις, gew. durch Verben.

Abtei f ἡ ἀββάτεια, τὸ κοινόβιον.

abteilen διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, διακρίνειν, διορίζειν, διανέμειν, διαστέλλειν, ἀπο-, διαμερίζειν, διατέμνειν (zerschneiden).

Abteilung f 1. (das Abteilen) ἡ διαίρεσις, ἡ διανομή, ὁ διαμερισμός, ἡ διαστολή, gew. durch Verben. — 2. (das Abgeteilte, der Teil) τὸ μέρος, ἡ μερίς (ίδος), τὸ μόριον, eines Werkes ὁ λόγος, τὸ κεφάλαιον, eines Heeres ἡ τάξις, τὸ τάγμα, τὸ τέλος, ὁ λόχος.

Äbtissin f ἡ ἀρχιμανδρῖτις (ιδος).

abtoben sich καταπονεῖν ἑαυτὸν θορυβοῦντα.

abtöten ἀπο-, κατανεκροῦν, ἀφανίζειν, ἐξαφανίζειν.

Abtrag m: j-m ~ tun s. Schaden, Nachteil bringen.

abtragen 1. ein Gebäude u. dgl. καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, einen Hügel ἀναρρηγνύναι, ἐκκόπτειν. — 2. (wegtragen) ἀναιρεῖν, ἐκσκευάζειν. — 3. (bezahlen) zB. Schulden ἐκ-, ἀποτίνειν, διαλύειν, ἀποδιδόναι τὸ χρέος od. τὸ ὀφειλόμενον, Steuern εἰσφέρειν, ἀπάγειν, τελεῖν, ἀποτελεῖν (φόρον oder δασμούς), Gelübde ~ ἀποδιδόναι εὐχάς. — 4. (abnutzen), zB. Kleider ἀπο-, κατατρίβειν, abgetragenes Kleid ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον.

Abtragung f ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ ἀναίρεσις, ἡ ἀπότισις, ἡ εἰσφορά, ἡ τρῖψις, ἡ κατάτριψις, gew. durch Verben.

abträufeln *intr.* ἀπο-, καταστάζειν, s. abtriefen.

abtreiben I. *trans.* 1. (wegtreiben) ἀπελαύνειν, εἴργειν, ἀπωθεῖν (u. M.), ἀποκρούειν, von der Leibesfrucht φθείρειν, ἀπο-, διαφθείρειν, abtreibend ἀμβλωτικός, ἐκβόλιος (2), ~des Mittel τὸ ἐκβόλιον, τὸ διεκβόλιον, τὸ ἀποκυητήριον, τὸ ἀπόφθαρμα, abgetrieben ἐκβόλιμος (2). — 2. (Tiere durch Anstrengung ermüden) καταπονεῖν (ἐλαύνοντα). — 3. einen Wald ~ (abholzen) τέμνειν od. ἐκκόπτειν ὕλην, Feld und Wald auf der Jagd ~ θηρῶντα od. κυνηγετοῦντα διέρχεσθαι (-ιέναι) ὕλην od. ἀγρούς. — II. *intr.* (von Fahrzeugen) ἀποφέρεσθαι (P.), ἀπελαύνεσθαι (P.).

Abtreibung f ἡ ἀπελασία, ὁ ἀπωσμός, ἡ ἀπόκρουσις.

ἡ ἄπωσις, gew. durch Verben, ~ der Leibesfrucht ἡ ἐκβολή, ἡ διαφθορά, ~ eines Waldes ἡ ἐκκοπή.

abtrennen διαλύειν, χωρίζειν, διαχωρίζειν.

abtreten I. *trans.* 1. (durch Treten abnutzen) κατατρίβειν. 2. (durch Treten absondern) ἐπιβαίνοντα od. πατοῦντα od. τῷ ποδὶ ἀφαιρεῖν, j-m etw. ~ παραχωρεῖν, συγχωρεῖν, ὑπείκειν τινί τινος, ἐξ-, ἀφίστασθαί τινί τινος, παριέναι (ἵημι) τινί τι. — II. *intr.* (weggehen) ἀπέρχεσθαι, ἀπιέναι, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), ἀφ-, ἐξ-, μεθίστασθαι (letzteres = beiseitetreten), vom Redner καταβαίνειν, j-n ~ lassen μεταστήσασθαί τινα, bei j-m ~ καταλύειν παρά τινι, κατάγεσθαι (P.) πρός τινα.

Abtreten *n*, **Abtretung** *f* (Überlassung) ἡ παραχώρησις, sonst durch Verben, s. auch Abtritt.

abtriefen ἀπο-, καταστάζειν, ἀπο-, καταλείβεσθαι (P.) (von etw. τινός).

abtrinken ἀπο-, ὑποπίνειν, ἀπορροφεῖν (etw. von etw. τινός τι).

Abtritt *m* 1. (das Abtreten) ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ μετάστασις (letzteres auch vom Chore im Drama), ἡ κατάβασις (vom Schauspieler und Redner). — 2. (geheimes Gemach) ὁ ἀπόπατος, ἡ ἄφοδος, ἡ ἀποσκευή, ὁ ἰπνός, ἡ εὐμάρεια (vgl. das franz. commodité), ὁ θᾶκος.

abtrocknen I. *trans.* ἀπομάττειν, ἀπομοργνύναι, ξηραίνειν, ἀπο-, ἐπι-, ἀναξηραίνειν, sich die Hände, den Schweiß ~ τὰς χεῖρας, τὸν ἱδρῶτα ἀπομάττεσθαι (M.) od. ἀπομόργνυσθαι (M.), sich die Tränen ~ ἀπομόργνυσθαι δάκρυα. — II. *intr.* durch das *pass.* der Verben od. ξηρὸν γίγνεσθαι.

abtrollen sich ἔρρειν, ἀπέρρειν, ἀπολιβάζειν.

abtropfen, abtröpfeln s. abtriefen.

abtrotzen j-m etw. ~ βίᾳ ἐξαιρεῖν (auch M.) τί τινος.

abtrünnig ἀποστάς, ἀφεστώς, ὁ ἀποστάτης, ὁ προδότης (*f* ἡ προδότις, ιδος), j-n von j-m ~ machen ἀφιστάναι τινά τινος od. ἀπό τινος, von j-m ~ werden ἀφίστασθαί (ἀποστῆναί) τινος oder ἀπό τινος, ἀποστατεῖν τινος.

Abtrünnigkeit *f* ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀποστασία, ἡ προδοσία (Verrat).

abtun 1. (Kleidung u. dgl. ablegen, ausziehen) ἐκ-, ἀποδύεσθαι, κατατίθεσθαι (M.), περιαιρεῖσθαι (M.). — 2. (vollenden, beendigen) διαπράττειν (auch M.), ἀπεργάζεσθαι (M.), περαίνειν, διαπεραίνειν, ἀποτελεῖν, Geschäfte mit j-m ~ χρηματίζειν πρός τινα. — 3. (umbringen, hinrichten) θανατοῦν, θανάτῳ διδόναι, κατεργάζεσθαι (M.), σφάττειν, ἀποσφάττειν.

aburteilen κρίνειν, τὴν διαγνώμην od. τὴν διάγνωσιν od. τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.

abverdienen ἀπεργάζεσθαι (M.), μισθαρνοῦντα ἀποδιδόναι τὸ ὀφειλόμενον.

abverlangen s. abfordern.

abwägen ἀποσταθμεῖν, ζυγοστατεῖν, ἱστάναι (σταθμῷ od. ἐν τῷ ζυγῷ), übtr. nach Gründen σταθμᾶσθαι (M.), ἀναμετρεῖσθαι (M.), ἀντεξετάζειν, auf der Hand ~ διαβαστάζειν, gegeneinander ~ ἀντισηκοῦν.

Abwägung *f* ἡ ζυγοστασία, ἡ ἀναμέτρησις, gew. durch Verben.

abwälzen ἀπο-, κατακυλίνδειν (-κυλινδεῖν, seltener -κυλίειν), ἀπωθεῖν, übtr. von sich ~ ἀπωθεῖσθαι (M.), ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπο-, διαλύεσθαι (M.), διακρούεσθαι (M.).

Abwälzung *f* ἡ ἄπωσις, ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.

abwandeln = auf und ab ~ περιπατεῖν, als gramm. term. techn. κλίνειν.

Abwandelung *f* ἡ κλίσις.

abwarten 1. (erwarten) ἀνα-, περι-, προσ-, ὑπομένειν, τηρεῖν, ἐπιτηρεῖν, φυλάττειν, καραδοκεῖν, etw. ruhig ~ ἀνέχεσθαι, περιορᾶσθαι (M.) τι. — 2. (etw. sorgfältig behandeln) θεραπεύειν τι, κήδεσθαί τινος, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τινος, ἐπιτηδεύειν τι.

abwärts κάτω, κατά mit *gen.* u. *acc.*, ~ gehen κάτω ἰέναι, βαίνειν, γίγνεσθαι, φέρεσθαι (P.), oft durch Zsfg. mit κατά, zB. ~ fließen καταρρεῖν, ~ führen κατάγειν, ~ gehend (geneigt) καταφερής, κατάντης, κατακλινής.

Abwartung *f* durch die Verben.

abwaschen ἀπο-, περιλούειν, ἀπο-, ἐκ-, κατα-, περιπλύνειν, ἀπονίζειν, ἀποκαθαίρειν, ἀπορρύπτειν, sich ~ ῥύπτεσθαι (M.), ἀπολούεσθαι (-οῦσθαι) (M.), ἀπονίζεσθαι (M.).

Abwaschung *f* ἡ ῥύψις, ἡ ἀπόλουσις, ἡ κατάπλυσις, gew. durch Verben.

abwässern (gehörig wässern) διαβρέχειν.

abweben ἐξυφαίνειν.

abwechseln I. *trans.* 1. ἀμείβειν, ἀλλάττειν, μεταλλάττειν τι. — II. *intr.* 2. ἐπαλλάττειν, ἀμείβεσθαι (M.), ἐκδέχεσθαι (M.), j-m etw. ~ (durch Tausch abnehmen) ἀνταλλάττεσθαι (M.), διαμείβεσθαι (M.). — 3. (wechselweise tun) ἀμείβεσθαι (M.).

abwechselnd 1. ἀμοιβαῖος. — 2. *adv.* ἀμοιβαίως, ἐν-, ἐπ-, παραλλάξ, ἐν (τῷ) μέρει, ἀνά oder κατὰ oder παρὰ μέρος.

Abwechselung *f* 1. (Abtauschung, Tausch) ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀνταλλαγή. — 2. (Veränderung) ἡ μετάλλαξις, ἡ μεταλλαγή, ἡ παράλλαξις, ἡ παραλλαγή, ἡ μεταβολή, mannigfaltige ~ ἡ ποικιλία.

Abweg *m* ἡ ἐκ-, παρα-, παρεκτροπή, j-n auf ~e bringen πλανᾶν, ἀποπλανᾶν τινα, παρατρέπειν τινά, auf ~e geraten πλανᾶσθαι (P.), παρατρέπεσθαι (P.).

abwehen (ἐπι)πνέοντα καταχεῖν od. ἀπο-, δια-, κατασκεδαννύναι.

Abwehr *f* ἡ ἄμυνα, ἡ ἀποτροπή, ἡ ἀλκή, (Schutzwehr) ἡ προβολή, τὸ πρόβλημα.

abwehren ἀμύνειν, ἀπαμύνειν, ἀποτρέπειν, ἀπείργειν, ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν, ἀπαλέξειν (etw. von j-m τί τινος), von sich ~ das Med. dieser Verben od. ἀπομάχεσθαι (M.), ἀποκρούεσθαι (M.).

[1]**abweichen** (durch Erweichen ablösen) διαβρέχοντα ἀπολύειν.

[2]**abweichen** 1. (sich entfernen von etw.) ἐκκλίνειν, ἀποκάμπτειν, ἐκτρέπεσθαι (P.), ἐκβαίνειν. — 2. (verschieden sein) διαφέρειν, παραλλάττειν, χωρίζεσθαι (M.), ἐξαλλάττεσθαι (P.) τινος. — 3. (etw. übertreten) παραβαίνειν τι, ποιεῖν παρά τι, in Meinung und Ansicht von j-m ~ ἀφεστάναι τινός, διαφέρεσθαι (P.) τινι, διαφωνεῖν τινι.

abweichend διεστώς, διάφορος (2), διαφέρων.

Abweichung *f* 1. ἡ ἔκκλισις, ἡ ἐκτροπή, ἡ παράλλαξις, ἡ διαφορά, in Meinungen ἡ διαφωνία. — 2. (das Abweichende) τὸ διάφορον.

abweiden (von Tieren) περι-, καταβόσκεσθαι (M.), ἐπι-, κατανέμεσθαι (M.), (von Hirten) ἐπι-, κατανέμειν.

abweinen sich δακρύοντα od. κλάοντα ἐκτήκεσθαι (P.) od. κατατρύχεσθαι (P.), (sich ausweinen) ἀποδακρύειν.

abweisen 1. ἀπελαύνειν, ἀποκωλύειν, ἀπείργειν, ἀποστέλλειν, einen Antrag und dgl. ἀνανεύειν, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀναστέλλεσθαι (M.), eine Beschuldigung ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπολύεσθαι (M.), einen Feind παρ-, ἀπωθεῖσθαι (M.), mit einem Gesuche, einer Bitte abgewiesen werden ἀποτυγχάνειν oder ἀτυχεῖν τινος, einen Bewerber um ein Amt ~ ἀποδοκιμάζειν. — 2. (wegschicken) ἀποπέμπειν. — 3. (nicht annehmen) οὐ προσδέχεσθαι (M.).

Abweisung ἡ ἀποκώλυσις, ἡ ἄρνησις, ἡ ἀπότευξις, gew. durch Verben.

abwelken ἀπο-, ἐκμαραίνεσθαι (P.), von Pflanzen auch ἀτροφεῖν, φθίνειν.

abwenden 1. (nach einer andern Seite hinwenden) ἀποστρέφειν, ἀπο-, παρατρέπειν, παρακλίνειν, sich von etw. ~ ἀποστρέφεσθαι (P.), ἀποτρέπεσθαι (P.) τινος, ἐκτρέπεσθαι (P.) τι. — 2. übtr. von sich ~ (abspenstig machen) ἀλλοτριοῦν τινα ἑαυτῷ. — 3. (verhüten) ἀμύνειν, ἀποτρέπειν, διαλύειν, durch Bitten ~ παραιτεῖσθαι (M.), von sich ~ ἀμύνεσθαι, ἀπαμύνεσθαι, ἀλέξεσθαι (sämtl. M.), ein drohendes Geschick ~ ἐξοσιοῦσθαι (M.), was Gott ~ (verhüten) möge ὃ μὴ γένοιτο.

abwendig machen: j-n von j-m ~ ἀλλοτριοῦν, ἀπαλλοτριοῦν τινα ἀπό τινος u. τινα πρός τινα, ἀφιστάναι τινά τινος, j-n von einer Pflicht ~ ἀπαλλάττειν τινά.

Abwendung *f* ἡ ἀποστροφή, ἡ ἀποτροπή, gew. durch Verben.

abwerfen 1. ἀπορρίπτειν, ἀποβάλλειν (dies bes. vom

Hirsche, das Geweih), den Reiter vom Pferde ~ ἀποσείεσθαι (M.) oder ἀποκρούειν od. ἐκτραχηλίζειν τὸν ἱππέα. — 2. (Gewinn bringen) κέρδος φέρειν od. ἀπο-, προσφέρειν od. ἔχειν od. παρέχειν.

Abwerfen *n* ἡ ἀποβολή, gew. durch Verben.

abwesend ἀπών. im Ausland ἀπό-, ἔκδημος (2), ~ sein ἀπεῖναι, ἀπογίγνεσθαι, (im Ausland) ἀπο-, ἐκδημεῖν, j-n ~ anklagen ἐρήμην κατηγορεῖν τινος, j-n ~ verurteilen ἐρήμην τὴν δίαιταν καταγιγνώσκειν τινός, j-n ~ zum Tode verurteilen ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον καταγιγνώσκειν τινός.

Abwesenheit *f* ἡ ἀπουσία, im Ausland ἡ ἀπο-, ἐκδημία, in ~ durch *part.* ἀπών zB. in meiner ~ ἐμοῦ ἀπόντος, in seiner ~ ἀπόντος αὐτοῦ.

abwettern (aufhören zu wettern) ἀποχειμάζειν.

abwetzen 1. (durch Wetzen schärfen) παραθήγειν, κατ-, παρακονᾶν. — 2 (abnutzen) ἀπο-, κατατρίβειν.

abwickeln, abwinden ἀνελίττειν.

abwiegen s. abwägen.

abwischen ἀπομάττειν, ἀπο-, περιψῆν, ἀπομοργνύναι, ἀποσμήχειν, ἀποκαθαίρειν, mit dem Schwamm ~ σπογγίζειν, ἀποσπογγίζειν, sich etw. ~ durch das M.

Abwischtuch *n* τὸ ἐκμαγεῖον, τὸ χειρόμακτρον.

abwürgen ἀποσφάττειν.

abzahlen ἀπαριθμεῖν, ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν, διαλύειν.

abzählen ἀπ-, διαριθμεῖν.

Abzahlung *f* ἡ ἐκ-, ἀπότισις, ἡ διάλυσις.

Abzählung *f* ἡ ἀπ-, διαρίθμησις, ἡ διαλογή.

abzahnen (aufhören zu zahnen) παύεσθαι (M.) ὀδοντοφυοῦντα, ein Pferd, das abgezahnt hat ἵππος ὁ κατηρτυκώς.

abzapfen Wein u. dgl. κατασταμνίζειν, Blut ἀφαιμάττειν, einen Wassersüchtigen ~ παρακεντεῖν.

Abzapfung *f* ἡ ἀφαίμαξις, ἡ παρακέντησις.

abzäumen ἀποχαλινοῦν.

abzäunen ἀπο-, διαφράττειν, διαφραγνύναι, περιειργνύναι.

Abzäunung *f* ἡ ἀπόφραξις, (als Sache) τὸ διά-, περίφραγμα.

abzehren *trans.* μαραίνειν, ἀπομαραίνειν, ἐκτήκειν, *intr.* μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), φθίνειν, ἀτροφεῖν, abgezehrt ἄτροφος (2), abgezehrt sein κατεσκληκέναι.

Abzehrung *f* ὁ μαρασμός, ἡ τηκεδών (όνος), ἡ ἀτροφία, ἡ φθίσις, ἡ φθόη (letztere drei im bestimmteren ärztlichen Sinne).

Abzeichen *n* τὸ ἐπί-, παράσημον, τὸ σημεῖον, ὁ χαρακτήρ (ῆρος), mit einem ~ versehen ἐπίσημος (2).

abzeichnen εἰκάζειν, ἀπεικάζειν (γραφῇ), διαγράφειν.

Abzeichnung *f* ἡ διαγραφή, ἡ ἀπεικασία, (das Abgezeichnete) τὸ διάγραμμα, τὸ ἀπείκασμα.

abzerren ἀποσπαράττειν, ἀποσύρειν, ἀφέλκειν.

abziehen I *trans.* ἀποσπᾶν, ἀποσύρειν, j-m die Kleider ~ ἀποδύειν, ἐκδύειν, seine eigenen Kleider ἀποδύεσθαι, ἐκδύεσθαι (M.), den Hut, den Ring u. dgl. ~ περιαιρεῖσθαι (M.), j-m die Haut ~ ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν τινα, j-n von etw. ~ (abbringen) ἀποτρέπειν τινά τινος, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ἀφέλκειν τινά τινος, j-m etw. ~ (kürzen) ἀφαιρεῖν, ὑφαιρεῖν τί τινος, ein Messer ~ ὀξύνειν od. ἀκονᾶν μάχαιραν, die Hand von j-m ~ ἀπο-, καταλείπειν τινά. — II *intr.* ἀνα-, ἀποχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπελαύνειν, ἀπαλλάττεσθαι (P.).

abzielen σκοπεῖν, τείνειν, συντείνειν εἰς, ἐπί od. πρός τι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, ἀποσημαίνειν εἴς τινα, ὑπαινίττεσθαί (M.) τινα.

abzirkeln τῷ διαβήτῃ od. τῷ τόρνῳ χρώμενον ἀναμετρεῖν τι, übtr. ἀκριβοῦν, ἀπ-, ἐξακριβοῦν, κατὰ στάθμην ποιεῖσθαι (M.), ῥυθμίζειν.

Abzug *m* 1. (Verminderung) ἡ ὑφαίρεσις. — 2. (Weggang) ἡ ἄφοδος, ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀνα-, ἀποχώρησις, zum ~ blasen τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν. — 3. (Kanal) ἡ ἀποφορά, ὁ ὀχετός.

Abzugsgraben *m* ὁ ὀχετός

abzupfen ἀπο-, περιτίλλειν.

abzwacken j-m etw. περι-, ὑφαιρεῖσθαί (M) τινός τι, ὑφαρπάζειν.

abzwecken σκοπεῖν τι, τείνειν πρός τι, δύνασθαι.

abzwicken ἀποκνίζειν.

abzwingen j-m etw. βίᾳ ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι, ἐκβιάζεσθαί (M.) τινί τι, ἀναγκάζειν mit folg. *inf.*, j-m ein Lächeln ~ μόλις γέλωτα ἐξάγεσθαι ἔκ τινος, j-m durch die Folter ein Geständnis ~ ἐκβασανίζειν τινά.

ach οἴ, οἴμοι, φεῦ, ἰού, ~ ich Unglücklicher οἴμοι τῶν ἐμῶν κακῶν, ~ daß doch, ~ wenn doch εἴθε mit *opt.*, ὤφελον od. ὡς ὤφελον (ες, ε) mit *nom.* u. *inf.*

Achat *m* ὁ ἀχάτης, weißer ~ ὁ λευκαχάτης.

Achse *f* ὁ ἄξων (ονος), auf der ~ fortschaffen ὑποζυγίοις od. πεζῇ διακομίζειν, ~ der Erde ὁ πόλος.

Achsel *f* ἡ μασχάλη, ἡ μάλη, ὁ ὦμος (Schulter), unter der ~ ὑπὸ μάλης, etw. auf die leichte ~ nehmen ὀλιγωρεῖν τινος, ὀλιγώρως ἔχειν τινός, ἐν ἐλαφρῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, j-n über die ~ ansehen κατα-, ὑπερφρονεῖν τινος, auf beiden ~n tragen ἐπαμφοτερίζειν, ἄπιστον εἶναι.

Achselband *n* (als Schmuck) ὁ ἀναμασχαλιστήρ (ῆρος).

Achselgrube, -höhle *f* ἡ μασχάλη, in der ~ ὑπὸ μάλης.

Achselträger *m* ὁ ἐπαμφοτερίζων, ὁ ἄπιστος (2) od. δίγλωττος (2) ἀνήρ od. ἄνθρωπος, ein ~ sein ἐπαμφοτερίζειν.

[1]**acht** ὀκτώ (als Ziffer η'), die Zahl Acht ἡ ὀγδοάς (άδος), ἡ ὀκτάς (άδος), der ~e ὁ ὄγδοος, ~ mal ὀκτάκις, ein Zeitraum von ~ Jahren ἡ ὀκταετηρίς (ίδος), am ~en Tage ὀγδοαῖος, ~ Fuß lang ὀκτάπους, ουν, ~ Jahre alt ὀκταέτης.

[2]**acht** kommt nur in einigen Redensarten vor, zB. ~ haben od. geben auf etw. προσέχειν (τὸν νοῦν) τινι, ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαί (M.) od. ἐπιστρέφεσθαί (P.) τινος, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, λόγον ἔχειν περί τινος, ἐπισκοπεῖν τι, τηρεῖν, δια-, ἐπι-, παρατηρεῖν τι (aufpassen, um eines Vorteils willen), δια-, παραφυλάττειν τι (um etw. zu schützen), ἐπιμελεῖσθαί (P.) od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος (Sorgfalt auf etw. verwenden), ἐνθυμεῖσθαί (P.) τινος, ὑπακούειν τινί (j-m od. etw. Folge leisten), etw. außer ~ lassen ἀμελεῖν, παραμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν τινός, παριέναι (ἵημι) τι, παρακούειν τινός (nicht hören wollen), (Vorsicht) ἡ εὐλάβεια, ἡ φυλακή, sich in ~ nehmen εὐλαβεῖσθαί (P.), ἐξευλαβεῖσθαί (P.), φυλάττεσθαί (M.) τινα, τι (auch mit folg. μή), nimm dich in ~, daß nicht σκόπει μή mit folg. *conj.*, sich nicht in ~ nehmen ἀφυλακτεῖν, ἀφυλάκτως ἔχειν πρός τι, j. der sich in ~ nimmt εὐλαβής, φυλακτικός.

[3]**Acht** *f* (Ächtung) ἡ προγραφή (proscriptio), j-n in die ~ erklären προγράφειν τινά (proscribere alqm), ἀτιμοῦν τινα, φυγαδεύειν τινά (verbannen), in die ~ erklärt ἄτιμος (2), προγραφείς (proscriptus).

achtbar τίμιος, δόκιμος (2), εὐδόκιμος (2), ἀξιόχρεως (2), αἰδοῦς ἄξιος.

Achteck *n* τὸ ὀκτάγωνον.

achteckig ὀκτάγωνος (2).

Achtel *n* τὸ ὄγδοον μέρος, 7/8 τὰ ἑπτὰ μέρη, 1 1/8 enthaltend ἐπόγδοος (2).

achtellig ὀκτάπηχυς, υ.

achten I *intr.* 1. auf etw. προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, nicht auf etw. ~ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαι (M.) τι, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀλογεῖν τι, ὑπερορᾶν τι. — 2. auf j-n ~ ὑπακούειν τινί. — II *trans.* 3. (dafür halten) ἡγεῖσθαι (M.), νομίζειν, ποιεῖσθαί τί τι od. τι ἔν τινι, für würdig ~ ἀξιοῦν. 4. (schätzen) περιβλέπειν τινά, τιμᾶν τινα, ἄγασθαί (P.) τινα. — 5. (hoch achten) περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) od. ἡγεῖσθαι (M.), höher ~ περὶ πλέονος ποιεῖσθαι (M.), sehr hoch ~ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι (M.), höher als alles ~ πρὸ πάντων ποιεῖσθαι (M.), gering ~ περὶ μικροῦ od. μικροῦ ποιεῖσθαί τι, ὀλιγωρεῖν τι-

νος, garnicht ~ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαι, für nichts ~ τίθεσθαι (M.) παρ' οὐδέν, für nichts geachtet werden ἐν οὐδενὸς μέρει εἶναι.
ächten προγράφειν τινά, φυγαδεύειν τινά, ἐπικηρύττειν τινὶ χρήματα, ἀτιμοῦν.
Achtender *m* (von einem Hirsch) ὁ ὀκτάρριζος ἔλαφος.
achtens τὸ ὄγδοον.
Achterklärung *f* ἡ προγραφή (proscriptio), ἡ ἀτίμωσις, ἡ δήμευσις (Konfiskation), ἡ ἐπικήρυξις.
achterlei: auf ~ Art ὀκταχῶς.
achtfach, -fältig ὀκταπλοῦς, ὀκταπλάσιος.
achtfüßig 1. (mit acht Füßen) ὀκτά-, ὀκτώπους, συν. ὀκταπόδης. — 2. (acht Fuß lang od. breit) ὀκτὼ ποδῶν, in der Metrik: ὀκτάμετρος (2).
achtgeben s. achten.
achtglied(e)rig ὀκτάκωλος (2).
achthundert ὀκτακόσιοι (als Ziffer ω'), der ~ste ὁ ὀκτακοσιοστός.
achtjährig ὀκταέτης (*fem.* -έτις, ιδος), ὀκτὼ ἔτη ἔχων, ὄγδοον ἔτος ἄγων (acht Jahre alt), ὀκτὼ ἐτῶν (acht Jahre dauernd).
achtlos 1. (ohne acht) ἀμελής, ἀπερίσκεπτος (2), ἄλογος (2), ἀνευλαβής. — 2. (ohne Achtung) οὐδενὸς ἄξιος.
Achtlosigkeit *f* ἡ ἀμέλεια.
achtmal ὀκτάκις.
achtmalig ὀκτάκις γιγνόμενος.
achtmonatlich ὀκτάμηνος (2), ὀκταμηνιαῖος.
achtrud(e)rig ὀκτήρης.
achtsaitig ὀκτάχορδος (2).
achtsam προσεχής, ἐπιμελής, προσέχων (τὸν νοῦν).
Achtsamkeit *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φυλακή, ἡ προσοχή.
achtsäulig ὀκτάστυλος.
achtschenklig ὀκτασκελής.
achtseitig ὀκτάεδρος (2), ὀκτάπλευρος (2).
achtspännig ὀκτὼ ἵππων, ὀκτάρρυμος (2), ein ~er Wagen ἅρμα τετράρρυμόν τε καὶ ὀκτὼ ἵππων.
achtstündig ὀκτὼ ὡρῶν.
achttägig ὀκτὼ ἡμερῶν, ὀκταήμερος (2), ὀγδοαῖος.
achttausend ὀκτακισχίλιοι (als Ziffer ,η), der ~ste ὀκτακισχιλιοστός.
achtteilig ὀκταμερής.
Achtung *f* 1. (Hochschätzung) ἡ ἀξία, ἡ εὐδοκίμησις. 2. (Ruf) ἡ δόξα. — 3. (Ehrenbezeigung) ἡ τιμή, ἡ θεραπεία, ~ vor j-m haben, j-m ~ erweisen τιμᾶν, θεραπεύειν τινά, keine ~ vor j-m haben ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, in ~ stehen τιμᾶσθαι, θεραπεύεσθαι (P.), ἐν τιμῇ εἶναι, εὐδοκιμεῖν, εὐδοξεῖν, in ~ stehend τίμιος, εὐδόκιμος (2), εὔδοξος (2).
Ächtung *f* ἡ προγραφή, ἡ ἐπικήρυξις, ἡ ἀτίμωσις.
achtungsvoll αἰδούμενος, μετ' αἰδοῦς, αἰδοῦς πλήρης.
achtungswert, -würdig αἰδοῦς od. λόγου ἄξιος, auch bloß ἄξιος, αἰδέσιμος (2).
achtzehn ὀκτωκαίδεκα, ὀκτὼ ἐπὶ δέκα, εἴκοσι δυοῖν δέοντες, δέουσαι, δέοντα (als Ziffer ιη').
achtzehnfach ὀκτωκαιδεκαπλασίων, ον.
achtzehnjährig ὀκτωκαιδεκέτης, -καέτης (*fem.* -κέτις, ιδος).
achtzehnte ὀκτωκαιδέκατος, ὄγδοος ἐπὶ δεκάτῳ od. ἐπὶ δέκα, am ~n Tage ὀκτωκαιδεκαταῖος.
achtzeilig ὀκτάστιχος (2).
achtzig ὀγδοήκοντα (als Ziffer π'), der ~ste ὀγδοηκοστός, am ~sten Tage ὀγδοηκοσταῖος.
achtzigellig ὀγδοηκοντάπηχυς.
achtzigjährig ὀγδοηκονταέτης, -τούτης (*fem.* -τοῦτις, ιδος), ὀγδοήκοντα ἐτῶν.
achtzollig ὀκτω-, ὀκταδάκτυλος (2), -ιαῖος.
ächzen αἰάζειν, στενάζειν, στεναχεῖν.
Ächzen *n* ὁ στεναγμός, ὁ στόνος.
Acker *m* ὁ ἀγρός, ἡ ἄρουρα (auch als bestimmtes Maß), τὸ ἄρωμα (Saatland).
Ackerarbeit *f* τὰ (κατὰ τὸν ἀγρόν) ἔργα.
ackerbar ἀρόσιμος (2), γεωργήσιμος (2).
Ackerbau *m* ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία, τὰ γεωργικά, ἡ τῆς γῆς ἐργασία, τὰ ἐν τῇ γεωργίᾳ, τὰ (κατ' ἀγρὸν) ἔργα, ~ treiben γεωργεῖν, γεωπονεῖν, γεωργὸν εἶναι, ἐργάζεσθαι (M.) τὴν γῆν od. τοὺς ἀγρούς, zum ~ gehörig, im ~ erfahren γεωργικός, die Kunst des ~s ἡ γεωργική.
Ackerbauer *m* ὁ (κατ' ἀγρὸν) ἐργάτης, ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος, ὁ γεωργός.
Ackerfeld, -land *n* ἡ ἄρουρα, ὁ ἀγρός, ἡ χώρα, ἡ γεωργία, τὸ γεώργιον, ἡ ἀρόσιμος od. γεωργήσιμος γῆ, τὰ γεωργούμενα.
Ackergaul *m*, **-pferd** *n* ὁ πρὸς τὴν γεωργίαν ἵππος, ὁ γεωργὸς od. ἀρότης ἵππος (die Alten gebrauchten zur Feldbestellung Stiere, keine Pferde, daher s. Ackerstier).
Ackergeräte *n/pl.* τὰ γεωργικὰ σκεύη od. ἐργαλεῖα, ἡ πρὸς τὴν γεωργίαν κατασκευή, τὰ τῶν γεωργῶν ἐργαλεῖα.
Ackergesetz *n* (lex agraria) ὁ κληρουχικὸς νόμος.
Ackerknecht *m* ὁ δοῦλος (Sklave), ὁ θής (ητός, Mietknecht), ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος (δοῦλος), ὁ ἐργάτης.
Ackerlänge *f* (ein Maß) ἡ ἄρουρα.
Ackermann *m* s. Ackerbauer.
Ackermännchen *n* (Bachstelze) ἡ σεισοπυγίς (ίδος „Wippsterz"), gelbe Bachstelze ὁ ἄνθος.
ackern ἀροῦν, ἀροτριᾶν.
Ackern *n* ὁ ἄροτος, ἡ τῆς γῆς κατεργασία.
Ackerstier *m* ὁ γεωργὸς od. γεωργικὸς od. ἀρότης βοῦς.
Ackervieh *n* τὰ πρὸς γεωργίαν ὑποζύγια, auch τὰ γεωργὰ od. γεωργικὰ ὑποζύγια.
Ackerzeit *f* ὁ ἀρότου καιρός.
addieren προστιθέναι, προσαριθμεῖν, zusammen~ συγκεφαλαιοῦν.
Addieren *n*, **Addition** *f* ἡ πρόσ-, σύνθεσις, ἡ συγκεφαλαίωσις.
ade, adieu χαῖρε, ὑγίαινε, ἔρρωσο.
Adel *m* 1. (Edelsinn) ἡ εὐγένεια, ἡ καλοκἀγαθία. — 2. (die Adligen) οἱ γνώριμοι, οἱ εὐγενεῖς, οἱ γενναῖοι, οἱ ἄριστοι, οἱ εὐπατρίδαι, οἱ ἔντιμοι, οἱ πρῶτοι ἐν τῇ πόλει.
ad(e)lig γενναῖος, εὐγενής, ὁ γεννάδας, ὁ, ἡ εὐπατρίδης (*fem.* auch ἡ εὐπατρις, ιδος), καλὸς κἀγαθός (καλοκἀγαθος).
adeln 1. (in den Adelstand erheben) εὐγενῆ ποιεῖν τινα, ἐγκρίνειν τινὰ ἐν τοῖς εὐπατρίδαις od. εἰς τοὺς εὐπατρίδας, ἐντάττειν τινὰ τοῖς εὐπατρίσιν. — 2. übtr. κοσμεῖν, εὐδόκιμον ποιεῖν, σεμνὸν ἀποδεικνύναι.
Adelstand *m* s. Adel.
Adelstolz *m* ἡ διὰ τὴν εὐγένειαν ὑπερηφανία.
Ader *f* ἡ φλέψ (βός, in belebten wie unbelebten Körpern), ἡ ἴς (ἰνός), gew. αἱ ἶνες (in Pflanzen), ἡ ῥάβδος, ἡ διαφυή (in Steinen od. Metallen), αἱ στημόνιοι διαλήψεις (die fadigen Adern am Hauptnerv des Blattes), kleine ~ (Aderzweig) τὸ φλέβιον, zur ~ lassen ἀφαιμάττειν, σχάζειν φλέβα, φλεβοτομεῖν, κατα-, ἀποσχάζειν (mit u. ohne φλέβα), mit aufgelaufenen ~n ἐπίφλεβος (2), mit vielen od. starken ~n φλεβώδης, (von Blättern) ἰνώδης.
Aderbruch *m* ἡ φλεβορραγία, ὁ κιρσός (κρισσός).
Äderchen *n* τὸ φλέβιον.
ad(e)rig φλεβώδης.
Aderlassen *n*, **Aderlaß** *m* ἡ φλεβοτομία, ἡ ἀφαίμαξις, ὁ κατασχασμός, ἡ κατάσχασις.
Aderlaßschnepper *m* τὸ φλεβοτόμον.
aderlos ἄφλεβος (2).
Aderröhre *f* ὁ φλεβικὸς πόρος.
adieu s. ade, j-m ~ sagen χαίρειν λέγειν τινί.
Ädil *m* ὁ ἀστυνόμος, ὁ ἀγορανόμος, ~ sein ἀστυνομεῖν, ἀγορανομεῖν, zum Amt des Ä. gehörend, sein Amt betreffend ἀστυνομικός, ἀγορανομικός, der Gerichtshof des Ädilen τὸ ἀστυνόμιον, τὸ ἀγορανόμιον.
Ädilität *f* ἡ ἀστυνομία, ἡ ἀγορανομία.
Adjektiv(um) *n* τὸ ἐπίθετον, τὸ ἐπιθετικόν, ἡ ἐπίθεσις.
adjektivisch ἐπιθετικός.
Adjunkt *m* ὁ συνεργός.

Adjutant *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ διάγγελος.
Adler *m* ὁ αἰετός (ἀετός), junger ~ ὁ ἀετιδεύς.
adlerähnlich, -artig ἀετώδης.
Adlerauge *n*: ein ~ haben (übtr.) ὀξύτερον βλέπειν [αἰετοῦ.]
Adlernase *f* ἡ γρυπὴ ῥίς (νός), mit einer ~ γρυπός. als Eigenschaft ἡ γρυπότης (ητος).
Adlerstein *m* ὁ ἀετίτης λίθος.
Administration *f*, **Administrator** *m*, **administrieren** s. Verwaltung, Verwalter, verwalten.
Admiral *m* ὁ ναύαρχος, ὁ ἄρχων (οντος) τῶν νεῶν. ~ sein ναυαρχεῖν, ἄρχειν τῶν νεῶν.
Admiralität *f* οἱ ναύαρχοι, οἱ ναυαρχοῦντες.
Admiralsflagge *f* ἡ φοινικίς (ίδος).
Admiralsschiff *n* ἡ στρατηγίς (ίδος) od. ναυαρχίς [(ίδος) ναῦς.]
Admiralsstelle, -würde *f* ἡ ναυαρχία.
adoptieren εἰσποιεῖσθαί τινα, ποιεῖσθαί od. τίθεσθαί τινα υἱόν od. παῖδα, υἱοθετεῖν, υἱοποιεῖσθαι (sämtlich M.), adoptiert werden von j-m υἱὸν ποιεῖσθαι ὑπό τινος, εἰσποιεῖσθαι πρός τινα od. ἐπὶ τὸ ὄνομά τινος, υἱὸν ποιητὸν γίγνεσθαί τινι, sich ~ lassen εἰσ-, ἐκποίητον γίγνεσθαι, j-n von j-m ~ lassen εἰσποιεῖν τινα υἱόν τινι od. τινα εἰς τὸν οἶκόν τινος, εἰσάγειν τινὰ υἱόν τινι, adoptiert ποιητός, εἰσποίητος (2), θετός.
Adoption *f* ἡ ποίησις, ἡ εἰσποίησις, durch ~ aus einer Familie geschieden ἐκποίητος (2).
Adoptivsohn *m* ὁ εἰσποίητος od. ποιητός od. θετός [υἱός.]
Adoptivtochter *f* ἡ θετὴ θυγάτηρ.
Adoptivvater *m* ὁ ποιητὸς πατήρ.
Adressat *m*: einen Brief an den ~en abgeben τὰ γράμματα (τὴν ἐπιστολὴν) ἀποδιδόναι τινί.
Adresse *f* (eines Briefes) ἡ τῆς ἐπιστολῆς ἐπιγραφή.
adressieren: einen Brief an j-n ~ ἐπιστολήν τινι oder πρός τινα ἐπιγράφειν, j-n an j-n ~ συνιστάναι τινά τινι.
adverbialisch ἐπιρρηματικός.
Adverbium *n* τὸ ἐπίρρημα.
Advokat *m* ὁ σύνδικος, ὁ συνήγορος, ὁ παράκλητος, ὁ πρόδικος, ~ sein λόγον καὶ δίκην ὑπέχειν τινός, συνδικεῖν τινι, συνήγορον εἶναί τινι, συνειπεῖν τινι. Beistand eines ~en ἡ συνδικία.
Advokatengebühren *f/pl.*, **-lohn** *m* τὸ συνηγορικόν.
advokatenmäßig ἀγοραῖος (2), δικανικός.
Aerolith *m* ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταφερόμενος oder κατενεχθεὶς λίθος.
Äffchen *n* τὸ πιθήκιον, ἡ πιθηκίς (ίδος), ὁ πιθηκιδεύς [(junger Affe).]
Affe *m* ὁ πίθηκος (auch Schimpfwort), ὁ καλλίας (Hausaffe), junger ~ ὁ πιθηκιδεύς, sich wie ein ~ gebärden πιθηκίζεσθαι (M.).
Affekt *m* 1. (starke Gemütsbewegung, Leidenschaft) τὸ πάθος. — 2. (Gemütsaufwallung) ἡ ὁρμή, ὁ θυμός, ἡ ὀργή, in ~ sein περιπαθῶς ἔχειν, περιπαθεῖν, j-n in ~ bringen καθιστάναι τινὰ εἰς πάθος, in ~ kommen καθίστασθαι εἰς πάθος, θυμοῦσθαι (P.), ohne ~ ἀπαθής.
Affektation *f* ἡ προσποίησις, ἡ ὑπόκρισις.
Affektion *f* (von einer Krankheit) ἡ ἀντίληψις.
affektlos ἀπαθής, ἥσυχος (2), ἠρεμαῖος.
Affektlosigkeit *f* ἡ ἀπάθεια, ἡ ἡσυχία, ἡ ἠρεμία, ἡ ἠρέμησις, ἡ ἠρεμαιότης (ητος) und das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
affektvoll ἐμ-, περιπαθής, σφοδρός (heftig), δεινός (gewaltig), ~es Wesen ἡ περιπάθεια, ἡ σφοδρότης (ητος), ἡ δεινότης (ητος) und das *neutr.* der *adj.*
äffen 1. j-n ~ ἐμ-, προσπαίζειν τινί (letzteres auch τινά), ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τινά, ἐρεσχελεῖν τινα, μωκᾶσθαί (M.) τινα. — 2. (betrügen, täuschen) κλέπτειν τινά.
affenähnlich, -artig πιθηκώδης, πιθηκοειδής, πιθήκειος, sich ~ benehmen πιθηκίζεσθαι (M.), das ~e Benehmen ὁ πιθηκισμός.
Affenliebe *f* ἡ ἄγαν od. ἡ λίαν φιλοστοργία od. στοργή.
Affennase *f* ἡ σιμὴ ῥίς (νός).
Affenpossen *f/pl.*, **-spiel** *n*, **-werk** *n* ὁ πιθηκισμός.
affizieren: j-n ~ αἴσθησιν παρέχειν τινί, affiziert werden πάσχειν, διατίθεσθαι.
After *m* 1. eig. ἡ πυγή, ὁ πρωκτός, ἡ στεφάνη, ὁ ἀρχός, ὁ δακτύλιος. — 2. (in Zssgn in der Bed.: falsch), zB. Afterkönig ὁ ψευδοβασιλεύς, Afterweisheit ἡ ψευδοσοφία, Afterkunst ἡ ψευδοτεχνία.
Afterrede *f* ἡ διαβολή, ἡ συκοφαντία.
afterreden διαβάλλειν, συκοφαντεῖν, ψευδολογεῖν.
Afterredner *m* ὁ ψευδολόγος.
Agent *m* ὁ ἐπίτροπος, eines Staates ὁ πρόξενος, ~ sein ἐπιτροπεύειν, προξενεῖν.
agieren 1. (eine Rolle u. dgl. darstellen) ὑποκρίνεσθαι (M.), ἀγωνίζεσθαι (M.). — 2. (gestikulieren) μορφάζειν, σχηματίζεσθαι (M.), χειρονομεῖν.
Agio *n* ἡ καταλλαγή, ἡ ἐπικαταλλαγή, ὁ κόλλυβος.
Agnat *m* ὁ γένει προσήκων τινί, ὁ συγγενής.
Agraffe *f* ἡ λαβίς (ίδος), ἡ περόνη, ἡ πόρπη.
ah (Ausruf der Freude und der Verwunderung) βαβαί, βαβαιάξ, παπαῖ, ἆ.
aha (Ausruf) οὕτωσί, ἰδού, εἶεν.
Ahle *f* (Werkzeug der Schuster) τὸ ὄπεας (ατος), τὸ ὀπήτιον, τὸ ὀπητίδιον.
ahnden ἐπεξέρχεσθαί (-ιέναι) τί τινι oder τινί τινος, τιμωρεῖσθαί (M.) τι, τινα, τινά τινος.
Ahndung *f* ἡ τιμωρία.
ähneln ἐοικέναι (εἰκέναι), προσεοικέναι, ᾐκάσθαι (od. εἰκάσθαι *inf. perf.* von εἰκάζω) τινί, παρ-, προσόμοιον εἶναι.
[1]**ahnen** (vorempfinden) προαισθάνεσθαι, οἰωνίζεσθαι (M.), μαντεύεσθαι (M.), ἐνθυμεῖσθαι (P.), κατεικάζειν (vermuten), ὑποπτεύειν (argwöhnen).
[2]**Ahnen** *m/pl.* (die Voreltern) οἱ πρόγονοι, οἱ προγεγενημένοι, οἱ παλαίγονοι, οἱ ἄνωθεν, οἱ πάπποι.
[1]**ahnenstolz**: ~ sein σεμνύνεσθαι (M.) ἐπὶ τῷ τῶν προγόνων καταλόγῳ od. ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς.
[2]**Ahnenstolz** *m* τὸ σεμνύνεσθαι (M.) ἐπὶ τῷ τῶν προγόνων καταλόγῳ, ἡ διὰ τὴν τοῦ γένους εὔκλειαν ὑπερηφανία.
Ahnentafel *f* ὁ τῶν προγόνων κατάλογος.
Ahnfrau *f* ἡ πρόγονος, ἡ προμήτωρ (ορος).
Ahnherr *m* ὁ προπάτωρ (ορος), ὁ ἀρχηγέτης, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ γένους.
ähnlich ὅμοιος, παρόμοιος (2), ἐοικώς, εἰκώς, (nahe kommend) παραπλήσιος, bis. von Personen ἐμφερής, προσεμφερής, von Verhältnissen ἀνάλογος (2), ~ sein ὁμοιοῦσθαί u. προσομοιοῦσθαί (P.) τινι, ἐοικέναι (εἰκέναι) τινί, ὅμοιον, παραπλήσιον usw. εἶναί τινι, ~ machen ὁμοιοῦν, ἀφ-, ἐξομοιοῦν, προσεικάζειν, konstr. mit dem *dat.*, doch kann bei ὅμοιος u. παραπλήσιος das deutsche „als, wie“ auch durch καί gegeben werden, zB. ~ wie jetzt ὁμοίως καὶ νῦν. Mit ὅμοιος werden viele Zssgn gebildet, zB. von ~em Geschlecht ὁμοιογενής, von ~em Haar ὁμοιόθριξ (-τριχος), von ~er Gestalt ὁμοιοσχήμων, von ~em Charakter ὁμοιότροπος (2), von ~em Ansehen ὁμοιοειδής, von ~er Bedeutung ὁμοιόσημος (2).
Ähnlichkeit *f* ἡ ὁμοιότης (ητος), ἡ ἐμφέρεια, τὸ προσεμφερές, ~ der Gestalt ἡ ὁμοιοσχημοσύνη, ~ der Farbe ἡ ὁμοιόχροια, ~ der Verhältnisse ἡ ὁμοιοπάθεια, ~ der Art und Weise ἡ ὁμοιοτροπία.
Ahnung *f* ἡ προαίσθησις, ἡ ἐνθύμησις, ὁ οἰωνισμός, τὸ οἰώνισμα, keine ~ von etw. haben οὐδὲν αἰσθάνεσθαί τι, voll böser ~ sein πολλὰ ὀττεύεσθαι (M).
Ahnungsgabe *f* ἡ μαντική, ~ besitzen μαντικὸν oder μάντιν εἶναι.
ahnungsreich, -voll μαντικός oder durch die *part.* der Verben (s. ahnen).
Ahorn *m* ἡ πλάτανος, ἡ σφένδαμνος, ἡ ζυγία, von ~ [σφενδάμνινος.]
Ähre *f* ὁ στάχυς (υος), ~en lesen σταχυολογεῖν, ~en ansetzen ἀποσταχυοῦν, ~en treiben σταχυοβολεῖν, ~en tragen σταχυοφορεῖν, mit ~en versehen σταχυηρός.
ährenartig σταχυώδης.

Ährenbündel *n* τὸ δράγμα.
Ährenkranz *m* ὁ σταχύων στέφανος.
Ährenlese *f* ἡ σταχυολογία.
Ährenleserin *f* ἡ καλαμήτρια, ἡ καλαμητρίς (ίδος).
ährentragend σταχυηρός, σταχυηφόρος (2).
Akademie *f* ἡ ἀκαδημία, ἡ ἀκαδήμεια.
Akademiker *m* ὁ ἀπό od. ἐκ τῆς ἀκαδημίας.
akademisch ἀκαδημαϊκός.
Akazie *f* ἡ (μέλαινα) ἀκακία, ἡ (Αἰγυπτία) ἄκανθα, die wohlriechende ~ ἡ λευκὴ ἀκακία.
Akt *m* τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις, im Drama τὸ ἐπεισόδιον.
Akte *f* (Gesetz, Beschluß) τὸ ψήφισμα, τὸ δόγμα.
Akten *pl.* τὰ γράμματα, τὰ γραμματεῖα, αἱ ἀναγραφαί, αἱ χάρται, τὰ χαρτία, τὰ ὑπομνήματα.
Aktenguсker, -hocker, -mensch *m* ὁ γραμματοκύφων (ωνος).
Aktenschrank *m* τὸ γραμματοφυλάκιον, -φυλακεῖον.
Aktenstück *n* τὰ γράμματα, s. Akten.
Aktie *f* ἡ μερίς (ίδος), ἡ συμβολή, τὸ σύμβολον.
aktiv (= tätig) ἐνεργός, ἐνεργής, ἐνεργητικός, ~ sein ἐνεργεῖν, ein ~es Verbum τὸ ἐνεργητικόν (ῥῆμα).
Aktivität *f* ἡ ἐνέργεια.
Aktivum *n* τὸ ἐνεργητικόν (ῥῆμα).
Aktuar(ius) *m* ὁ γραμματεύς, ὁ γραμματοφύλαξ (ακος), ~ sein γραμματεύειν, γραμματίζειν, das Amt eines Aktuars ἡ γραμματεία.
Alabaster *m* ὁ ἀλάβαστος, ὁ (ἡ) ἀλάβαστρος, ὁ ἀλαβαστρίτης λίθος, ἡ ἀλαβαστρῖτις (ιδος), ein Gefäß aus ~ ὁ ἀλάβαστος, ὁ ἀλάβαστρος.
alabasterähnlich, -artig ἀλαβαστροειδής.
Alant *m* (ein Kraut) τὸ ἑλένιον, τὸ πάνακες, ἡ πανάκεια, ἡ πανακίς (ίδος).
Alarm *m* ὁ θόρυβος, ~ schlagen σημαίνειν εἰς τὰ ὅπλα.
alarmieren διαθορυβεῖν, φοβεῖν, ἐκπλήττειν.
alarmierend θορυβητικός.
Alaun *m* ἡ στυπτηρία (γῆ), ἡ χαλκῖτις (ιδος).
alaunartig στυπτηριώδης.
Alaunschiefer *m* ὁ σπίνος.
albern μῶρος, ἠλίθιος, ἀβέλτερος (2), ἄτοπος (2), ἄκαιρος (2), ~e Rede od. Handlung τὸ λήρημα, ὁ λῆρος, ὁ ὕθλος, ~ sein μωραίνειν, εὐηθίζεσθαι (M.), ~ reden ληραίνειν, παραληρεῖν, ἄτοπα λαλεῖν, μωρολογεῖν.
Albernheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἀβελτερία, ἡ εὐήθεια, ~en οἱ λῆροι.
Alfanzerei *f* ὁ ὕθλος.
Alkali *n* τὸ λίτρον.
Alkove *f*, **Alkoven** *m* ἡ ζωθήκη.
All *n* τὸ πᾶν, τὰ πάντα (in Bezug auf alle einzelnen Teile), τὰ ὅλα.
allbarmherzig πανοικτίρμων.
allbekannt θρυλούμενος, τεθρυλημένος, πολυθρύλητος (2), περιβόητος (2), κοινός.
allbeliebt πᾶσι φίλος od. κεχαρισμένος.
allbereits s. bereits.
allberühmt περιβόητος (2).
allda s. daselbst.
alldort s. dort.
alledem: bei od. **trotz** ~ οὐδὲν δ' ἧττον, οὐ μὴν ἀλλά, ὅμως δέ, ἀλλ' ὅμως.
Allee *f* ὁ ὄρχος, ὁ δρόμος δένδρεσιν ἐπίσκιος.
Allegorie *f* ἡ ἀλληγορία, ἡ ὑπόνοια.
allegorisch ἀλληγορικός, ἐν ὑπονοίᾳ, καθ' ὑπόνοιαν, ~ darstellen ἀλληγορεῖν.
allein **I** *adj.* μόνος, ~ lassen μονοῦν, ἀπομονοῦν, ~ sein μονοῦσθαι, ἀπομονοῦσθαι (P.), ἐρημοῦσθαι (P.). — **II** *adv.* μόνον. — **III** *conj.* (aber) ἀλλά, δέ, μέντοι, nicht ~, sondern auch οὐ μόνον, ἀλλὰ καί.
Alleinbesitz *m* ἡ ἐξαίρετος κτῆσις.
Alleinhandel *m* ἡ μονοπωλία, ~ treiben μονοπωλεῖν, das Recht des ~s τὸ μονοπώλιον.
Alleinherrschaft *f* ἡ μοναρχία, ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ αὐτοκρατορία.
Alleinherrscher ὁ μόναρχος, ὁ μονάρχης, ὁ τύραννος, ὁ βασιλεύς, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ sein μοναρχεῖν, βασιλεύειν, τυραννεύειν, τυραννεῖν, αὐτοκρατορεύειν.
alleinig μόνος.
Alleinleben *n* ἡ μοναυλία.
Alleinsein *n* ἡ μόνωσις, ἡ ἐρημία.
allemal ἀεί, ἑκάστοτε, ein für ~ εἰσάπαξ.
allenfalls τάχα, εἰ τύχοι, wenn ~ εἴ ποτε, ἐάν ποτε.
allenthalben πανταχοῦ, πανταχῇ, ἑκασταχοῦ, ~ wo nur ὅπουπερ ἄν mit *conj.*, ~ her πανταχόθεν, ~ hin πανταχοῖ, πανταχόσε.
aller, alle, alles πᾶς, πᾶσα, πᾶν, alle zusammen ἅπαντες, σύμπαντες, all und jeder οἱ καθ' ἕκαστον, alle, welche ὅσοι, alles, was ὅσα, in allen Stücken πάντα, alle Tage καθ' ἡμέραν, alle Jahre καθ' ἐνιαυτόν, alle drei Jahre διὰ τρίτου ἔτους. ‚Aller' in Zssgn wird meistens durch den *gen. pl.* von πᾶς mit einem ***superl.*** wiedergegeben, zB. der Allerbeste ὁ ἄριστος πάντων od. πάντων ὁ ἄριστος, Zssgn, wie zB. πανάριστος, παμμέγιστος sind in Prosa ungebräuchlich.
allerbarmend πανοικτίρμων.
allerbester πάντων ἄριστος.
allerdings γέ (enklit.) δή, δηλονότι, πάντως, παντελῶς, παντάπασι(ν), erwidernd: μέντοι, πάνυ γε.
allererst πάντων πρῶτος, ἐν τοῖς πρώτοις, zu ~ πρώτιστον, πρώτιστα, παντὸς μᾶλλον.
allerfahren πάντων ἔμπειρος (2), ἐμπειρότατος.
allergrößt πάντων μέγιστος.
allerhand, allerlei παντοῖος, παντοδαπός, ποικίλος (bunt durcheinander).
Allerheiligste *n* τὸ ἄδυτον, τὸ ἄβατον.
allerhöchstens εἰς τὰ μάλιστα.
allerletzt ὕστατος, ἔσχατος.
allerliebst πάντων φίλτατος, χαριέστατος, πάνυ κεχαρισμένος, ironisch: θαυμάσιος, als Beifallsruf: εὖ γε, καλῶς, κάλλιστα.
allermeist πλεῖστος, *adv.* πάντων μάλιστα, ὡς δυνατὸν μάλιστα.
allernächst ὁ, ἡ, τὸ ἐγγύτατα (von Raum und Zeit), *adv.* ὡς ἐγγυτάτω.
allerseits κύκλῳ πανταχῇ, κυκλόθεν, πανταχόθεν, (alle zusammen) σύμπαντες.
allerwärts s. allenthalben.
alleweile ἄρτι, νῦν δή.
allezeit διὰ παντός (χρόνου), ἑκάστοτε, πάντοτε, ἀεί.
Allgegenwart *f* τὸ πανταχοῦ (πᾶσι) παρεῖναι.
allgegenwärtig πανταχοῦ παρών.
allgemach s. allmählich.
allgemein **1.** κοινός. — **2.** (universal) καθολικός. — **3.** (öffentlich) δημόσιος. — **4.** (überall, von allen) ἐν od. παρὰ πᾶσι, ὑπὸ πάντων. — **5.** ~ (herrschend) werden (von Sitten und Gebräuchen) ἐπικρατεῖν, im ~en τὸ ὅλον, ὅλως, καθ' ὅλου, ἐπὶ τὸ πολύ, ἐπὶ τὸ πλῆθος, ἐν κεφαλαίῳ, τὸ σύμπαν, κοινῶς, πανδημεί.
Allgemeinheit *f* τὸ κοινόν, ἡ κοινότης (ητος).
Allgewalt *f* τὸ κράτος, ἡ μεγίστη δύναμις, ἡ θεία δύναμις.
allgewaltig παγκράτωρ (ορος), παγκρατής, πάντων ἐπικρατῶν.
allhier ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ, ἐνθάδε, παρ' ἡμῖν.
Allianz *f* αἱ σπονδαί, ἡ συμμαχία.
alliieren sich συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M., mit j-m τινί od. πρός τινα).
alliiert sein mit j-m συμμάχεσθαι (M.) τινι, σύμμαχον εἶναί τινι, der ~e ὁ σύμμαχος.
alljährlich ἐνιαύσιος (2), κατ' ἐνιαυτόν, der ~e Wechsel ἡ κατ' ἐνιαυτὸν μεταβολή.
Allmacht *f* ἡ παντοκρατορία, ἡ μεγίστη δύναμις.
allmächtig ὁ παντοκράτωρ (ορος), ὁ πάντων κρατῶν, ὁ πάντα δυνάμενος.
allmählich κατὰ μικρόν, κατὰ βραχύ, ἐκ προσαγωγῆς, βάδην (Schritt für Schritt), ἠρέμα (sachte), ~ etw. zustande bringen λανθάνειν ἀποτελοῦντά τι.
allmonatlich κατὰ μῆνα, μηνὸς ἑκάστου.
Allmutter *f* ἡ πάντων μήτηρ.
Allschöpfer *m* ὁ τὸ πᾶν od. τὰ πάντα κατασκευάσας, ὁ τῶν πάντων δημιουργός, ὁ τὸ πᾶν γεννήσας od. ποιήσας.

allsehend πανόπτης, πάντα ὁρῶν.
allseitig zu umschreiben mit πᾶς, zB. ~es Wohlwollen ἡ παρὰ πάντων εὔνοια.
alltäglich 1. eig. καθ' ἡμέραν, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ~e Nahrung ἡ καθ' ἡμέραν τροφή. — 2. (gewöhnlich, allbekannt) κοινός, ἀγοραῖος, φαῦλος.
alltags s. alltäglich, sonst auch ὁ τυχών, φαῦλος, zB. der Alltagsmensch ὁ τυχών, das Alltagskleid ἡ φαύλη ἐσθής (ῆτος).
allumfassend πανδεχής, ~e Kenntnis ἡ τῶν πάντων ἐμπειρία.
Allvater *m* ὁ κοινὸς od. τῶν πάντων πατήρ.
allverbreitet πάνδημος (2), von Gerüchten: πολυθρύλητος (2), θρυλούμενος, τεθρυλημένος.
allverehrt πᾶσιν od. παρὰ πᾶσιν ἔντιμος (2), ὑπὸ πάντων τιμώμενος, πάντιμος (2).
allverhaßt ὑπὸ πάντων μισούμενος, πᾶσιν ἀπεχθής.
allwaltend τὰ πάντα διοικῶν, τῶν πάντων ἐπιμελούμενος.
allweise σοφώτατος, τελέως σοφός.
Allweisheit *f* ἡ τελεία od. παντελὴς σοφία.
allwissend πάντα εἰδώς.
Allwissenheit *f* τὸ πάντα εἰδέναι.
allwo ὅπουπερ, ἔνθαπερ.
allzu ἄγαν, λίαν, oft durch den *comp.* eines *adj.* od. *adv.* auszudrücken (auch mit dem Zusatze τοῦ δέοντος), zB. allzu schwer βαρύτερος (τοῦ δέοντος), ~ sehr μᾶλλον (τοῦ δέοντος), auch ὑπεράγαν, ὑπὲρ τὸ μέτριον, παρὰ τὸ μέτριον, in Zssgn mit Verben ὑπέρ-, zB. ~ sehr lieben ὑπερερᾶν, ~ sehr ehren ὑπερτιμᾶν.
allzumal ὁμοῦ πάντες, σύμπαντες, ἅπαντες, πανδημεί (von einem ganzen Volke).
Almosen *n* τὸ δῶρον, ἡ δόσις, ἡ ἐλεημοσύνη, um ~ bitten προσαιτεῖν, ~ geben ἐπαρκεῖν τοῖς δεομένοις, βοηθεῖν τινι, διδόναι ἀπόρῳ od. πένητί τινι, εὐεργετεῖν τινα.
Aloe *f* ἡ ἀλόη.
Aloeholz *n* τὸ ἀγάλλοχον, ἡ ξυλαλόη.
Alp *m*, **Alpdrücken** *n* ὁ ἐφιάλτης, ὁ πνιγαλίων (ωνος).
Alphabet *n* τὰ γράμματα, τὰ εἴκοσι τέτταρα γράμματα, τὸ ἀλφάβητον.
alphabetisch κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν, κατὰ στοιχεῖον, ἀλφαβητικός.
Alraun *n* (ein Kraut) ὁ μανδραγόρας (ου u. α).
als 1. *conj.* der Zeit: ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτε, ἡνίκα, oft wird ~ durch Partizipialkonstr. wiedergegeben und zwar durch das *part. conj.* bei gleichem Subjekt, zB. als Xerxes besiegt war, floh er Ξέρξης νικηθεὶς ἔφυγεν, od. durch den *gen. abs.* bei verschiedenem Subjekt, zB. als Xerxes besiegt war, flohen die Perser Ξέρξου νικηθέντος ἔφυγον οἱ Πέρσαι, so oft ~ ὁπόταν mit *conj.*, ὁπότε mit *opt.*, so bald ~ ὡς πρῶτον, ὡς τάχιστα mit *ind.* u. *opt.*, ἐπειδάν mit *conj.*, ~ kaum οὐκ ἔφθη ... καί, ~ noch nicht οὔπω ... καί, ~ bereits ἤδη τε ... καί. — 2. (als wie, so wie) ὡς, ὥσπερ, zB. er ehrt ihn wie einen Vater τιμᾷ αὐτὸν ὥσπερ πατέρα, ~ wenn, ~ ob ὡς, ὥσπερ, ὡς ἄν mit *part.*, ὡσεί, ὡσανεί, ὡσπερεί mit *opt.*, so groß, so viel ~ τοσοῦτος (τόσος), ὅσος, ~ nach *comp.* ἤ oder der bloße *gen. comp.*, zB. reicher ~ Krösus πλουσιώτερος ἢ Κροῖσος od. Κροίσου, älter ~ achtzig Jahre ἔτη γεγονὼς πλείω ὀγδοήκοντα, ~ daß ἢ ὥστε mit *inf.*, πρὶν ἤ oder πρίν mit *inf.*, ~ nach einem verneinenden Satze (= außer) εἰ μή, πλὴν ἤ. — 3. oft wird ~ durch das *part.* von εἰμί wiedergegeben, zB. Agesilaus wurde als Jüngling (in seiner Jugend) König Ἀγησίλαος νέος ὢν ἐβασίλευσεν, ~ dein Freund rate ich dir φίλος ὢν συμβουλεύω σοι. — 4. (zum Beispiel) οἷον. — 5. bei den Verben des Scheinens, Geltens, Sich-zeigens bleibt ~ unübersetzt.
alsbald αὐτίκα, παραυτίκα, αὐτίκα δὴ μάλα, παραχρῆμα, εὐθύς, εὐθέως, διὰ ταχέων, τὴν ταχίστην.
alsdann 1. (in jener Zeit) τότε, τηνικαῦτα, τηνικάδε. — 2. (dann) εἶτα, ἔπειτα.
also 1. Folgerungspartikel οὖν, τοίνυν, ἄρα (nicht am Anfange des Satzes), οὐκοῦν (am Anfange des Satzes), ~ nicht οὐκ ἄρα, οὐ τοίνυν, οὔκουν. — 2. *adv.* (so) οὕτω(ς), ὧδε, ταύτῃ, τῇδε, dem ist ~ οὕτω ταῦτ' ἔχει.
alsogleich s. alsbald.
alt I *adj.* (lange bestehend) παλαιός, ἀρχαῖος, die Alten (aus früherer Zeit) οἱ πάλαι, οἱ παλαιοί, von, nach ~er Art, Sitte παλαιότροπος (2). — 2. (vom Lebensalter) πρέσβυς, γεραιός, παλαιός, sehr ~ ὑπεργήρως, wie ~? πηλίκος; so ~ τηλικοῦτος, τηλικόσδε, dreißig Jahre ~ τριάκοντα ἐτῶν, τριάκοντα ἔτη γεγονώς, auch τριακονταέτης, τριακοντούτης und so in ähnlichen Fällen, über dreißig Jahre ~ sein ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη γεγονέναι, ἔτη ἔχειν πλείω τῶν τριάκοντα, ein ~er Mann ὁ γέρων (οντος), γεραιός, πρεσβύτης, eine ~e Frau ἡ γραῦς (αός), γεραιά, ~ werden (von Menschen) γηράσκειν, (von Dingen) παλαιοῦσθαι (P.), älter sein als j. ἡλικίᾳ προέχειν τινός, es beim ~en lassen οὐδὲν νεωτερίζειν, οὐδὲν τῶν καθεστώτων κινεῖν, wieder der ~e werden πάλιν εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἥκειν.
II *adv.* ἀρχαίως (nach alter Art).
altad(e)lig εὐγενέστατος.
Altan *m* τὸ αἴθριον, οἱ δρύφακτοι, τὰ δρύφακτα.
Altar *m* ὁ βωμός, ἡ ἐσχάρα (Altarherd, für Brandopfer), ἡ θυμέλη (in der Orchestra des Theaters), einen gemeinschaftlichen ~ habend ὁμοβώμιος (2).
Altardecke *f* ἡ ἐνδυτή.
altbacken ἕωλος (2).
Alter *n* 1. (das lange Bestehen oder Sein von Dingen, antiquitas) ἡ παλαιότης, ἡ ἀρχαιότης (ητος), τὸ πολυχρόνιον. — 2. (Lebensalter, aetas) ἡ ἡλικία, jugendliches ~ ἡ νεότης (ητος), ἡ (τῆς ἡλικίας) ἀκμή, ἡ ὥρα, männliches ~ ἡ ἥβη, in das männliche ~ treten ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς ἥβην, ἔφηβον γίγνεσθαι. — 3. (Greisenalter, senectus) τὸ γῆρας (ως), der von gleichem ~ ist ὁ (ἡ) ὁμῆλιξ (κος), ὁ (ἡ) ἧλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης (*fem.* -ῶτις, ιδος), in gleichem ~ sein mit j-m ὁμήλικα εἶναί τινι. — 4. vor **alters** πάλαι, τὸ πάλαι, τὸ παλαιόν, τὸ ἀρχαῖον, von alters her ἀπὸ od. ἐκ παλαιοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου, ἐξ ἀρχῆς.
altern γηράσκειν, καταγηράσκειν, παρηβᾶν, γεροντιᾶν, γεροντίζειν, v. Sachen παλαιοῦσθαι (P.), alternd ἀφῆλιξ (κος), nicht alternd ἀγήρως, ἀγήρατος (2).
Altersgenosse *m* ὁ ἧλιξ, ὁ ὁμῆλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης.
Altersgenossin *f* ἡ ἧλιξ (κος), ἡ ἡλικιῶτις (ιδος).
altersgrau χρόνῳ πολιός (von Sachen), πολιὰς ἔχων, γέρων ὢν καὶ πολιός.
Altersklasse, -stufe *f* ἡ ἡλικία.
altersschwach βαρὺς ὑπὸ γήρως, γήρᾳ ἀδύνατος ὤν.
Altersschwäche *f* τὸ γῆρας (in Bezug auf den Körper), τὸ τῆς διανοίας γῆρας (in Bezug auf den Geist), an ~ sterben ὑπὸ τοῦ γήρως ἀποθνῄσκειν.
altertümlich ἀρχαῖος, ἀρχαϊκός, ἀρχαιοπρεπής, ἀρχαιότροπος (2), ~es Wesen und Sitte ἡ ἀρχαιοτροπία, von ~em Ansehen ἀρχαιοειδής.
Altertümlichkeit *f* ἡ ἀρχαιότης (ητος), τὸ ἀρχαιοπρεπές.
Altertumsforscher *m* ὁ ἀρχαιολογικός, ὁ περὶ τὰ ἀρχαῖα σπουδάζων.
Altertumsforschung *f* ἡ τῶν παλαιῶν ἀναζήτησις, ἡ περὶ τὰ ἀρχαῖα διατριβή, ἡ ἀρχαιολογία.
Altertumskunde *f* ἡ ἀρχαιολογία.
altherkömmlich ἀρχαῖος, πάτριος.
altklug παλαιόφρων.
ältlich γεροντικός, πρεσβυτικός, auch durch die Kompar. von alt.
altmodisch παλαιότροπος (2), ἀρχαϊκός.
Altstadt *f* ἡ παλαιὰ πόλις, ἡ παλαιόπολις.
altväterisch s. altmodisch.
Altvordern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ ἄνωθεν od. οἱ ἄνω τοῦ γένους.
Altweibergeschwätz, -gewäsch *n* ὁ γραῶν ὕθλος, ἡ γραολογία.
altweibermäßig γραϊκός.

am = an dem siehe an, beim *sup.* durch das *neutr. pl.*, zB. am besten βέλτιστα.
Amarant *m* ὁ ἀμάραντος, dazu das *adj.* ἀμαράντινος.
Amazone *f* ἡ Ἀμαζών (όνος).
Amboß *m* ὁ ἄκμων (ονος). kleiner ~ τὸ ἀκμόνιον, das Untergestell des ~ τὸ ἀκμόθετον. ὁ ἀκμοθέτης.
Ambrosia *f* ἡ ἀμβροσία.
ambrosisch ἀμβρόσιος.
Ameise *f* ὁ μύρμηξ (κος), die große ~ ὁ ἱππομύρμηξ.
ameisenähnlich, -artig μυρμηκοειδής, -κώδης.
Ameisenbär, -fresser *m* ὁ μυρμηκοφάγος.
Ameisenei *n* τὸ τοῦ μύρμηκος ᾠόν.
Ameisenhaufe *m* ἡ μυρμηκία.
amen 1. (so sei es) κύριον ἔστω (fiat). — 2. (ich habe ausgeredet) εἴρηκα (dixi), ~ sagen τελευτᾶν τὸν λόγον.
Amethyst *m* ὁ (ἡ) ἀμέθυστος, τὸ ἀμέθυστον, von ~ ἀμεθύστινος.
Amiant *m* ὁ ἀμίαντος.
Amme *f* ἡ τροφός, ἡ τίτθη, ἡ τιθήνη, ἡ θηλάστρια. ~ sein τιτθεύειν, τιθηνεῖσθαι, θηλάζειν (auch M.) τινά. [Amme sein s. unter Amme.]
Ammendienst *m* ἡ τιτθεία, ἡ τιθήνησις, ~e tun —]
Ammenfest *n* (in Sparta) τὰ τιθηνίδια (ἱερά).
Amnestie *f* ἡ ἄδεια, ἡ ἀμνηστία. ~ geben ἄδειαν παρέχειν.
Amor *m* ὁ Ἔρως (ωτος).
Ampfer *m* (Pflanze) τὸ λάπαθον.
Amphibie *f* τὸ ἀμφίβιον.
Amphitheater *n* τὸ ἀμφιθέατρον.
amphitheatralisch ἀμφιθέατρος (2).
Amputation *f* ἡ τομή.
amputieren τέμνειν, περιτέμνειν.
Amsel *f* ὁ κόττυφος, ὁ κόψιχος.
Amt *n* 1. τὸ ἔργον, τὰ δέοντα, τὰ προσήκοντα, τὰ καθήκοντα, ἡ τάξις, τὸ χρέος. von ~s wegen ἐκ τῶν προσηκόντων, das ist nicht meines ~es οὐδὲν προσήκει μοι, ein obrigkeitliches ~ ἡ ἀρχή, (Würde) ἡ τιμή. — 2. (Dienst) ἡ λειτουργία. — 3. (Amtsgebiet) ἡ ἐπαρχία, ὁ νομὸς τοῦ δικαστοῦ, ein ~ bekleiden τιμὴν od. τάξιν ἔχειν, der sich in einem ~e befindet ὁ ἐν τέλει (ὤν). das ~ niederlegen τῆς ἀρχῆς ἐξίστασθαι od. παραχωρεῖν, ohne ~ sein σχολῇ διάγειν, σχολὴν ἔχειν.
Amthaus *n* τὸ ἀρχεῖον, τὸ δημόσιον, τὸ δικαστήριον, τὸ ἀγορανόμιον, τὸ πρυτανεῖον (je nach dem Titel des Amtes). [II *adv.* δημοσίᾳ.]
amtlich I *adj.* ὁ, ἡ, τὸ ἐκ τῶν προσηκόντων. —]
amtlos ὁ ἰδιώτης, ὁ ἰδιωτεύων, ἰδιωτικός. das ~e Leben ὁ ἰδιωτικὸς βίος. [τινος.]
Amtmann *m* ὁ δικαστής, ὁ ἄρχων, ὁ ἐπάρχων νομοῦ]
Amtsantritt *m* ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν εἴσοδος, gew. durch Verben, zB. bei seinem ~ sagte er folgendes εἰσιὼν εἰς τὴν ἀρχὴν ἔλεξε τάδε.
Amtsbruder *m* ὁ συνάρχων (οντος, im Staatsdienste), ὁ συνεργός. ~ sein συνάρχειν, συνεργεῖν τινι.
Amtsdiener *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ δημόσιος.
Amtseid *m* ὁ (δημόσιος) ὅρκος.
Amtseifer *m* ἡ προθυμία, ἡ σπουδαιότης (ητος).
Amtserschleichung *f* ἡ ἐριθεία, ἡ σπουδαρχία.
Amtsführung *f* ἡ ἀρχή, während seiner ~ ἄρχοντος αὐτοῦ, παρὰ τὴν ἀρχήν.
Amtsgenosse *m* s. Amtsbruder.
Amtsgeschäfte *n/pl.* τὰ δέοντα, τὰ καθ-, προσήκοντα.
Amtskleid *n*, **-tracht** *f* ἡ καθήκουσα ἐσθής (ῆτος) od. στολή.
Amtsmiene *f*: eine ~ annehmen σεμνοπροσωπεῖν, mit einer ~ τὰς ὀφρῦς αἴρων. [Verben.]
Amtsnachfolger *m* ὁ διάδοχος τῆς ἀρχῆς, gew. durch]
Amtspflicht *f* τὰ δέοντα, τὰ προσ-, καθήκοντα.
Amtsschreiber *m* ὁ γραμματεύς.
Amtstreue *f* ἡ ὁσιότης (ητος). [ἀρχήν.]
Amtsverhältnisse *n/pl.* τὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ περὶ τὴν]
Amtsverwaltung *f* ἡ ἀρχή, τὸ ἄρχειν.
Amtswohnung *f* ἡ δημοσία οἰκία.
Amtswürde *f* ἡ σεμνότης (ητος), τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς σεμνόν. [κτήριον.]
Amulett *n* τὸ βασκάνιον, τὸ περίαπτον, τὸ φυλα-]
an I. *prp.* A. auf die Frage: wo? 1. neben, nahe an ἐν, ἐπί, πρός mit *dat.* — 2. um — herum περί mit *dat.*
3. an — vorbei oder hin κατά mit *acc.*, ~ etw. leiden der bloße *acc.*, zB. am Kopfe leiden κάμνειν τὴν κεφαλήν, ~ etw. fassen der bloße *gen.*, zB. ~ der Hand fassen τῆς χειρὸς λαμβάνειν. — B. auf die Frage: woher, woraus, wodurch? 4. ἐκ (vor Vok. ἐξ) ἀπό mit *gen.* od. der bloße *dat.*, zB. j-n ~ etw. erkennen γιγνώσκειν τινά τινι oder ἔκ τινος. — C. auf die Frage: wohin? 5. εἰς, ἐπί, πρός, παρά mit *acc.*, bei den Verben des Hängens, Anknüpfens usw. ἐκ mit *gen.*, zB. an den Baum hängen ἀναρτᾶν ἐκ τοῦ δένδρου. — 6. bis ~ μέχρι (μέχρις), ἄχρι (ἄχρις) mit *gen.*, μέχρι (ἄχρι) πρός mit *acc.*, bis ~s Ende διὰ τέλους. — 7. gegen, ungefähr ἀμφί, περί, εἰς mit *acc.*, zB. ~ dreitausend Reiter ἀμφὶ (περί, εἰς) τρισχιλίους ἱππέας. — D. auf die Frage: wann? 8. ἐν mit *dat.*, κατά mit *acc.*, oft auch der bloße *dat.* oder *gen.*, zB. am Tage μεθ' (καθ') ἡμέραν oder ἡμέρας, ~ diesem Tage ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, am fünften Tage πέμπτῃ ἡμέρᾳ, am Morgen ἕωθεν, am Abend τῆς ἑσπέρας, καθ' ἑσπέραν, am Anfange ἐν ἀρχῇ, ἐξ ἀρχῆς, ἀρχόμενος, am Ende ἐπὶ τελευτῆς, τελευτῶν (*part. praes.* von τελευτάω), τὸ τέλος, häufig durch *adj.* auf -αῖος ausgedrückt, zB. sie kamen am dritten, vierten, fünften usw. Tage an ἀφίκοντο τριταῖοι, τεταρταῖοι, πεμπταῖοι usw., am Morgen ἑωθινός, ~ demselben Tage αὐθημερόν. — 9. ~ und für sich χωρίς, καθ' αὑτό, soviel ~ mir liegt ὅσον ἐν ἐμοί (ἐστι), τό γ' ἐπ' ἐμοί, es ist ~ dem ἔστι ταύτῃ, es ist nicht ~ dem οὐ ταῦτ' ἐστί πω ταύτῃ, es ist nichts ~ ihm οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν, φαῦλος (ἄνθρωπός) ἐστιν, es ist ~ mir καθήκει εἰς ἐμέ. — II. *adv.* in Verbindung mit der *prp.* von = von — an ἀπό, ἐκ mit *gen.*, zB. von jener Zeit an ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου, von Kindheit an ἐκ παιδός, ἐκ νέου (bei mehreren ἐκ παίδων, ἐκ νέων), von Stund' an ἀπὸ τοῦδε εὐθύς, τὸ ἀπὸ τοῦδε.
Anachronismus *m* ἡ τῶν χρόνων σύγχυσις, τὸ περὶ τοὺς χρόνους σφάλμα, ὁ ἀναχρονισμός. einen ~ begehen συγχεῖν τοὺς χρόνους, σφάλλεσθαι (P.) περὶ τοὺς χρόνους, ἀναχρονίζειν.
Anagramm *n* τὸ ἀνάγραμμα, ein ~ machen ἀναγραμματίζειν, die Anfertigung eines ~s ὁ ἀναγραμματισμός.
anähneln, anähnlichen ἀπεικάζειν τί τινι od. τι πρός τι.
analog ἀνάλογος (2).
Analogie *f* ἡ ἀναλογία, τὸ ἀνάλογον.
Analogieschluß *m* ἡ ἀναλογία
Analyse *f* ἡ ἀνάλυσις.
Anapäst *m* ὁ ἀνάπαιστος.
Anarchie *f* ἡ ἀναρχία, ἡ ἀνομία.
anatmen προσ-, ἐπιπνεῖν τινι.
Anatom *m* ὁ τὴν ἀνατομίαν ἀσκῶν.
Anatomie *f* ἡ ἀνατομή, als Wissenschaft ἡ ἀνατομικὴ (τέχνη).
anatomieren ἀνατέμνειν.
anatomisch ἀνατομικός.
anäugeln προσβλέπειν τινά u. τινί, ἐποφθαλμιᾶν τινι.
anbacken an etw. προσκολλᾶσθαι (P.) τινι, ἐμ-, προσ-, συμφῦναί τινι.
anbahnen ὁδοποιεῖν, προοδοποιεῖν, προπαρασκευάζειν.
Anbau *m* 1. ἡ ἐργασία, von Gewächsen ἡ φυτεία, vom Weine ἡ ἀμπελουργία. — 2. (Niederlassung) ἡ κατοικία, ἡ κατοίκισις, ὁ κατοικισμός, ἡ ἀποικία. — 3. (Anfügebau) ἡ ἐποικοδομή, ἡ ἐπιγεγενημένη κατασκευή.
anbauen 1. (daran bauen) προσ-, ἐποικοδομεῖν.
2. (bebauen) ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν. — 3. (mit

Bewohnern besetzen) κατοικίζειν, sich in einem Lande ∼ κατοικεῖν u. κατοικίζεσθαι (P.) ἐν χώρᾳ oder εἰς χώραν, von Pflanzen und Gewächsen φυτεύειν, vom Weinstock ἀμπελουργεῖν.

Anbauer *m* ὁ ἐργάτης, ὁ γεωργός, ὁ οἰκιστής, ὁ κατοικιστής.

anbefehlen ἐπιστέλλειν, ἐπι-, προστάττειν τινί τι, ἐπισκήπτειν. etw. j-s Fürsorge ∼ ἐπιτρέπειν τινί τι.

Anbeginn *m* ἡ ἀρχή, von ∼ ἐξ ἀρχῆς.

anbehalten (die Kleidung) ἔχειν, οὐκ ἀποτίθεσθαι.

anbei ἅμα.

anbeißen ἐνδάκνειν τι, προσφύεσθαί (-φῦναί) τινι. an der Angel ∼ περιπίπτειν τῷ ἀγκίστρῳ. übtr. ἅπτεσθαί (M.) τινος, nicht ∼ wollen εὐλαβεῖσθαί (P.) τι. ὀκνεῖν, μέλλειν, διαμέλλειν.

anbelangen ἀνήκειν εἴς τι, was anbelangt τὸ πρός od. εἰς od. κατά τι, was mich anbelangt ὅσον ἐπ' ἐμοί. τὸ κατ' ἐμέ. τό γ' ἐμόν. ἔγωγε. auch durch ἕνεκα mit *gen.*, zB. was die Freundschaft anbelangt ἕνεκά γε φιλίας.

anbellen ὑλακτεῖν τινα, ἐφυλακτεῖν τινι.

anbequemen j-m etw. προσ-, συναρμόττειν. συνοικειοῦν τινί τι. sich einer Sache ∼ συνοικειοῦν ἑαυτόν τινι, συναρμόττεσθαί (M.) τινι od. πρός τι.

anberaumen καθιστάναι, συντάττειν, ὁρίζειν, προορίζειν, auch bloß τάττειν.

Anberaumung *f* ἡ κατάστασις, gew. durch Verben.

anbeten 1. προσκυνεῖν τινα. übtr. σέβεσθαί τινα, θεραπεύειν τινά, λατρεύειν τινί, ἐπιθυμεῖν τινος. ἐρᾶν τινος. — 2. (zu j-m beten) προσεύχεσθαί (M.) τινι. θύειν (opfern).

Anbeter *m* 1. durch die *part.* der vorhergehenden Verben. 2. (Liebhaber) ὁ ἐραστής. viele ∼ haben πρὸς πολλῶν θεραπεύεσθαι. ἐραστάς oder ἐπιθυμητάς ἔχειν πολλούς.

anbetreffen προσήκειν, was mich anbetrifft τό γε εἰς ἐμέ od. ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐπ' od. ἐν ἐμοί.

anbetteln μεταιτεῖν τινα, j-n um etw. ∼ προσ-, ἐπαιτεῖν τινά τι.

Anbetung *f* ἡ προσκύνησις. ὁ σεβασμός. ἡ εὐχή. αἱ εὐχαί. übtr. ἡ θεραπεία. ἡ λατρεία.

anbetungswürdig προσκυνητός. πάσης θεραπείας [ἄξιος.]

anbieten 1. (darreichen) προσφέρειν, προσάγειν, προτείνειν. — 2. (vorschlagen) ἐπαγγέλλειν. ὁμολογεῖν, zum Gebrauch παρέχειν. παρέχεσθαι. παριστάναι (sehr oft übrigens reicht das *impf.* von διδόναι hin). sich zu etw. ∼ ἐπαγγέλλεσθαί (M.) oder ἀναδέχεσθαί (M.) τι. Freundschaft ∼ προτείνεσθαι (M.) φιλίαν.

anbinden *trans.* δεσμεύειν. an etw. ∼ προσδεῖν. προσ-, περιάπτειν τί τινι, ἐξάπτειν τί τινος, ἀναδεῖν τι πρός τι. die Sandalen ∼ ὑποδεῖν (einem andern), ὑποδεῖσθαι (M.) τὰ σάνδαλα (sich selbst). *intr.* mit j-m ∼ ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τινι.

Anbinden *n.* das ∼ der Sandalen ἡ ὑπόδεσις, sonst gew. durch Verben.

Anbiß *m* 1. ἡ δῆξις. ἡ ἀνάδηξις, τὸ δῆγμα. — 2. (Imbiß, Frühstück) τὸ ἔμβρωμα. τὸ πρόγευμα.

anblasen καταφυσᾶν τι. ἐμφυσᾶν τινι, das Feuer ∼ ἀναρριπίζειν od. ἐκριπίζειν τὸ πῦρ.

Anblasen *n* ἡ φύσησις, ὁ ἐκριπισμός, gew. durch Verben.

Anblick *m* 1. ἡ ὄψις, ἡ πρόσοψις, ἡ πρόσβλεψις, τὸ βλέμμα, τὸ ἀνά-, ἔμβλεμμα. ἡ θέα. — 2. (das, was man anblickt) ἡ θέα, τὸ θέαμα. τὸ ὅραμα. τὸ εἶδος, oft durch *part.*, zB. bei diesem ∼ floh er τοῦτο ἰδὼν ἔφυγεν, schön von ∼ sein καλὸν εἶναι τὸ εἶδος, einen traurigen ∼ gewähren λύπην παρέχειν τοῖς θεωμένοις. einen angenehmen ∼ gewähren ἡδονὴν παρέχειν τοῖς θεωμένοις.

anblicken βλέπειν, ἀποβλέπειν πρός od. εἴς τινα, βλέπειν πρός τινα, προσορᾶν τινα. ἐμβλέπειν τινί, drohend j-n ∼ ὑποβλέπειν τινά, argwöhnisch j-n ∼ ὑφορᾶν (auch M.) τινα.

anblinzeln σκαρδαμύττειν πρός τινα.

anblöken 1. (von Rindern) μυκᾶσθαι (M.) πρός τινα, (von Schafen) βληχᾶσθαι (M.) πρός τινα, auch ἀντιμυκᾶσθαι. καταβληχᾶσθαι. — 2. (anfahren, anschreien) δεινῇ τῇ φωνῇ προσφωνεῖν.

anbohren τρυπᾶν, τετραίνειν.

anbrechen I. *trans.* (ein Stück abbrechen) ἅπτεσθαί (M.) τινος. ein Faß ∼ ἀνοίγειν πίθον. — II. *intr.* der Tag bricht an ὑπολάμπει oder ὑποφαίνει, mit ∼dem Tage ἅμα τῷ διαυγάζειν, ἅμα τῇ ἕῳ. ὑπολαμπούσης ἡμέρας, die Nacht bricht an ἡ νὺξ ἐπέρχεται oder ἔπεισιν, mit ∼dem Frühling ἦρος γιγνομένου. ἅμα τῷ ἦρι.

anbrennen *trans.* ἐμπιμπράναι. ἐμπρήθειν, ἐμπυρεύειν. κάειν, ἐπι-, ἐκκάειν. — *intr.* ἐμπίπρασθαι, ἐπι-, ἐκκάεσθαι, ἀνάπτεσθαι (P.), ∼ lassen (von Speisen) προσκάειν.

Anbrennen *n* durch Verben.

anbringen 1. (anfügen) προστιθέναι. προσφέρειν, προσάπτειν, προσβάλλειν, προσ-. συνάπτειν τί τινι. in der Rede etw. ∼ προσμειγνύναι τι τῷ λόγῳ. χρῆσθαί τινι ἐν τῷ λόγῳ od. κατὰ τὸν λόγον. daran angebracht sein προσεῖναί τινι, κατεσκευάσθαι ἔν τινι. — 2. (beibringen, verursachen) ἐπιφέρειν. προσάπτειν τί τινι. — 3. (verkaufen) πιπράσκειν (s. verkaufen), Worte, Bitten ∼ φαίνειν od. προσφέρειν od. προφέρειν λόγους u. dgl., etw. vor Gericht ∼ ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς δικαστάς. εἰσαγγέλλειν, etw. bei j-m anzubringen haben δεῖσθαί (P.) τινος. gut angebracht εὔκαιρος (2), εὔθετος (2), übel angebracht ἄκαιρος (2).

Anbringen *n* 1. ἡ πρόσθεσις. ἡ προσφορά, ἡ πρόσβλησις, ∼ vor Gericht ἡ εἰσαγγελία, ἡ ἀναφορά. — 2. (Vorstellung, Gesuch) ὁ λόγος. ἡ ἔντευξις, ἡ δέησις (s. die vorhergehenden Verben).

Anbruch *m*, das Anbrechen. gew. durch die unter „anbrechen" angeführten Verben, ∼ des Tages ἡ ἕως, ὁ ὄρθρος.

anbrüchig (von Fäulnis angegriffen) σαπρός. σαθρός (auch übtr.).

Anbrüchigkeit *f* ἡ σαπρότης, ἡ σαθρότης (ητος).

anbrüllen βρυχᾶσθαι (P.) πρός τινα, s. anblöken.

anbrummen τονθορύζειν πρός τινα.

anbrüten ἐπῳάζειν.

Andacht *f* ἡ εὐφημία (religiöse ∼. andächtiges Schweigen), (Gebet) αἱ εὐχαί, seine ∼ verrichten εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), εὐχὰς εὔχεσθαι (M.) θεῷ. θύειν (opfern).

andächtig προσεκτικός, προσεχής, religiös ∼ εὔφημος (2). εὐσεβής, θεοσεβής. ∼ schweigen εὐφημεῖν, ∼es Schweigen ἡ εὐφημία.

Andachtsort *m* τὸ ἱερόν.

andämmen χοῦν, προσχοῦν.

Andante *n* τὸ ἀναβεβλημένον μέλος.

andauern δια-, ἐπιμένειν, κατέχειν.

Andenken *n* 1. ἡ μνήμη, ἡ ἀνάμνησις. ἡ μνεία. ἡ μνημοσύνη, etw. im ∼ bewahren τίθεσθαί τι εἰς μνήμην, im ∼ behalten διὰ μνήμης ἔχειν τι. μεμνῆσθαί τινος, μνήμην ἔχειν τινός. διὰ μνήμης φέρειν τι. 2. (Erinnerungszeichen) τὸ μνημεῖον, τὸ μνημόσυνον. τὸ μνῆμα. τὸ κειμήλιον, noch im frischen ∼ ἔτι ἔναυλος (2). das ∼ von etw. vernichten ἀφαιρεῖσθαι (M.) μνήμην τινός, ἀφανίζειν τι ἐξ ἀνθρώπων μνήμης. ein ∼ von sich stiften ἑαυτοῦ κατασκευάζειν od. καταλείπειν μνήμην.

andere (der, die, das) 1. (= alius) ἄλλος, η, ο. der eine ... der ∼ ὃ μέν ... ὃ δέ. einige ... ∼ οἳ μέν ... οἳ δέ. der eine tut dies, der ∼ jenes ἄλλος ἄλλο ποιεῖ, dem einen sagte ich dies, dem andern jenes ἄλλῳ ἄλλα ἔλεξα. einer den andern ἀλλήλους. einer ehrt den andern τιμῶσιν ἀλλήλους, von einem Jahr zum andern εἰς ἔτος. einer um den andern κατὰ διαδοχήν, ἐκ περιτροπῆς, ein andermal ἄλλοτε, αὖθις, πάλιν, einmal, ein andermal τότε μέν, τότε δέ. ἄλλοτε μέν, ἄλλοτε δέ, einem andern gehörig ἀλλό-

τριος, er mit vier ~n πέμπτος αὐτός. unter anderm, unter anderm auch ἄλλοι (αι, α) καί od. τε καί, zB. unter anderm sagte er auch ἔλεξεν ἄλλα καί, was anders als? τί ἄλλο ἤ; (einer von zweien, alter) ἕτερος, δεύτερος (secundus). Bezieht sich „andere" auf ein *subst.* im Satze so, daß zu dem *adj.* derselbe substantivische Begriff zu ergänzen ist, so wiederholt man das *subst.*, zB. ein Bruder liebt den andern ἀδελφὸς ἀδελφὸν φιλεῖ. — 2. (verschieden, verschiedenartig) ἄλλος, ἕτερος, ἀλλοῖος, ἑτεροῖος, διάφορος (2), nicht selten werden Zssgn mit μετά gebildet, zB. einen andern Namen bekommen μετονομάζεσθαι (M.), nach einem andern Orte ziehen μετοικεῖν, an einen andern Wohnsitz bringen μετοικίζειν.

ändern ἀλλοιοῦν, ἀλλάττειν, μεταλλάττειν, μεθιστάναι, μεταβάλλειν, sich ~ ἀλλοιοῦσθαι (P.), μεταβάλλειν, μεταπίπτειν, zum schlechten περιίστασθαι, die Meinung ~ ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἄλλην γνώμην λαμβάνειν, μετανοεῖν, μεταπείθεσθαι (P.), μεταγιγνώσκειν, den Entschluß ~ μεταβουλεύεσθαι (M.), μεταγιγνώσκειν, was nicht zu ~ ist ἀμετακίνητος, ἄτροπος, ἀμετάστατος (sämtlich 2), das läßt sich nicht ~ οὐκ ἂν γένοιτο μὴ οὐχ οὕτω ἔχειν ταῦτα, οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι ταῦτα.

andernfalls εἰ δὲ μή.

anderntells, andrerseits τοῦτο δέ, τὰ δέ (nach vorhergehendem τοῦτο μέν, τὰ μέν, bisw. bloß δέ (nach vorhergehendem μέν), δ' αὖ, auch bloß αὖ.

anders ἄλλῃ, ἄλλως, ἄλλοθι, ἑτέρως, irgend ~ ἄλλῃ πῃ, ἄλλως πως, ἑτέρως πως, ~ beschaffen ἀλλοῖος, ἑτεροῖος, bald so, bald ~ ἄλλοτε ἄλλως, wenn ~ εἴπερ, ~ reden als man denkt ἄλλα μὲν ἐν νῷ ἔχειν, ἄλλα δὲ λέγειν, ~ als so ἄλλως ἢ οὕτως, nicht ~ als so οὐκ ἄλλως ἢ οὕτως, ~ als gewöhnlich ἑτέρως τῶν εἰωθότων, διαφερόντως, ~ gesinnt sein οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ~ machen ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, ἀλλάττειν, μεταβάλλειν, es ist nicht ~ als ob σχεδὸν δοκεῖ μοι mit entspr. *inf.*, es geht nicht ~ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα, häufig durch Kompos. mit μετά, zB. anders stellen μεθιστάναι, μετατάττειν u. dgl., auch Zssgn mit ἄλλος, ἕτερος, zB. anders gefärbt ἀλλό-, ἑτερόχρους, anders denken ἀλλο-, ἑτεροδοξεῖν.

anderswie ἄλλῃ πῃ, ἄλλως πως, ἑτέρως πως, ὡς ἄλλως, ὡς ἑτέρως.

anderswo ἄλλοθι, ἀλλοθί που, ἀλλαχόθι, ἄλλῃ, ἀλλαχοῦ, ἑτέρωθι, nirgend ~ ἄλλοθι οὐδαμοῦ.

anderswoher ἄλλοθεν, ἀλλαχόθεν, irgend ~ ἄλλοθέν ποθεν, nirgend ~ ἄλλοθεν οὐδαμόθεν.

anderswohin ἄλλοσε, ἀλλαχόσε, ἄλλῃ, ἀλλαχῇ, ἑτέρωσε, irgend ~ ἄλλοσέ ποι, nirgend ~ ἄλλοσε οὐδαμόσε.

anderthalb εἷς καὶ ἥμισυς, ~ Obolen ὀβολὸς καὶ ἥμισυς, ὀβολὸς καὶ ἡμιωβέλιον, τριημιωβόλιον, ~ Fuß lang τριημιποδιαῖος, ~ Jahre ἐνιαυτὸς καὶ ἓξ μῆνες, ~mal so viel od. groß ἡμιόλιος (als etw. τινός).

Änderung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μετάστασις, ἡ μετάλλαξις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάθεσις, im Staatsleben ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία, ~ der Meinung ἡ μετάνοια, der Gestalt ἡ μεταμόρφωσις, der Lebensweise ἡ ἐκδιαίτησις, zu ~en geneigt μεταβλητικός.

anderwärts ἀλλαχοῦ.

anderweitig ἄλλος.

andeuten 1. σημαίνειν, ἐπισημαίνειν, ὑποδηλοῦν, αἰνίττεσθαι (M., dunkel ~), φράζειν (mit Worten), δηλοῦν, φαίνειν (offenbaren), etw. Künftiges ~ προσημαίνειν, μαντεύεσθαι (M.), νοεῖν. — 2. (befehlen) ἐπαγγέλλειν, προαγορεύειν τινί τι.

Andeutung *f* 1. τὸ σῆμα, ἡ ἔμφασις. — 2. (Vorbedeutung) τὸ τέρας, τὸ σημεῖον. — 3. (Befehl) τὸ κέλευσμα.

andichten jem. etw. πλάττεσθαί (M.) τι περί τινος, κατασκευάζειν, ἐπιψεύδεσθαί (M.), ψευδόμενον ἐπιφέρειν τινί τι, καταψεύδεσθαί (M.) τί τινος.

andonnern 1. ἐμβροντᾶν (auch übtr.), ἐκπλήττειν τινά, ἐπιπλήττειν τινί, wie angedonnert οἷον ἐμβεβροντημένος od. ἐμβρόντητος. — 2. (laut anpochen) σφόδρα κρούειν, παίειν, κόπτειν τι.

Andorn *m* (Pflanze) τὸ χαμηλοπόδιον.

Andrang *m* ἡ ἐπιφορά, ἡ ὁρμή, ἡ ἐπιδρομή, τὸ ἐγκεῖσθαι, ~ von Menschen ὁ ὄχλος, ~ des Blutes ἡ πληθώρα αἵματος.

andrängen ὠθεῖν πρός τι, sich an j-n ~ ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι, προσπίπτειν τινί, sich ~ ὠθίζεσθαι (M.).

andrerseits s. anderntells.

andringen ἐπι-, προσφέρεσθαί (P.), ἐγκεῖσθαί, προσ-, ἐπικεῖσθαί τινι, ἐφορμᾶν τινι u. πρός τινα, ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι, προσβάλλειν τινί u. πρός τινα.

androhen ἀπειλεῖν, ἐπαπειλεῖν τινί τι.

Androhung *f* ἡ ἀπειλή, gew. durch Verben.

andrücken προσπιέζειν, sich an etw. ~ ἐγ-, προσκεῖσθαί (M.) τινι, προσφῦναί τινι, προσπλέκεσθαί (P.) τινι.

anduften προσπνεῖν τινι (ἡδύ), εὐωδίαν προσπνεῖν τινι.

aneignen sich προσποιεῖσθαι, ἰδιοποιεῖσθαι, ἐξιδιοῦσθαι, περιβάλλεσθαι, σφετερίζεσθαι (sämtl. M.), κτᾶσθαι (M.), von Eigenschaften συνεθίζεσθαι (P.), vom Wissen μελετᾶν, καταμελετᾶν, mit Anstrengung διαπονεῖσθαι (M.), angeeignet ἐπίκτητος (2).

Aneignung *f* ἡ προσποίησις, ἡ κτῆσις, gew. durch Verben.

aneinander πρός u. ἐπ' ἀλλήλοις, ἐπ' ἀλλήλων (auf die Frage: wo?), πρὸς ἀλλήλους (auf die Frage: wohin?), sonst durch die betr. Kasus, zB. ~ stoßen ἔχεσθαι ἀλλήλων, ~ geraten ὁμόσε γίγνεσθαι od. ἰέναι εἰς χεῖρας, ~ reihen συνείρειν, συνάπτειν.

aneinanderhängend, -stoßend συνεχής.

Anekdote *f* ὁ λόγος, τὸ διήγημα, τὸ διηγημάτιον, τὸ ἀπόφθεγμα (witzige Rede).

anekeln es ekelt mich an βδελύττομαί τι, ἀηδῶ, ἄσημ-

Anemone *f* ἡ ἀνεμώνη.

anempfehlen παραινεῖν oder εἰσηγεῖσθαι (M.) τινί τι, παρέχει μοί τι, παρεγγυᾶν.

anerben καταλείπειν od. παραδίδοσθαι (P.) τοῖς παισί od. τοῖς ἐπιγιγνομένοις, angeerbt πάτριος (2), παρὰ τοῦ πατρὸς od. παρὰ τῶν πατέρων παρειλημμένος, κληρονομαῖος, (angeboren) ἐγγενόμενος, ἔμφυτος (2), es ist mir angeboren ἐμπέφυκέ μοι, φύσει ἔνεστί μοι.

Anerbieten *n*, **Anerbietung** *f* τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἐπαγγελία, Anerbietungen machen ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι, προτείνειν (auch M.) τι, παρέχεσθαί τι, j-m große Anerbietungen machen μεγάλα προτείνειν τινί.

anerkannt σαφής, σαφέστατος, ὁμολογημένος, ein Mann von ~em Werte εὐδοκιμῶν ἐπ' ἀρετῇ, ~ermaßen ὁμολογουμένως, ἐξ ὁμολογουμένου.

anerkennen 1. γιγνώσκειν, ἐπιγιγνώσκειν, γνωρίζειν, δέχεσθαι (M.), j-n als Sohn ~ εἰσ-, ἀναδέχεσθαί τινα παῖδα, j-n als König ~ (vom Volke) δέχεσθαί τινα βασιλέα, (von andern Mächten) προσειπεῖν τινα βασιλέα. — 2. (lobend ~) ἐπαινεῖν. — 3. (einräumen, zugestehen) ὁμολογεῖν, Götter ~ νομίζειν θεούς.

anerkennenswert ἄξιος ἐπαίνου od. λόγου, ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, οὐ μεμπτός.

Anerkennung *f* ὁ ἔπαινος, ἡ τιμή, gew. durch Verben.

anerschaffen j-m etw. προσ-, ἐμφύειν τινί τι, ἐντίκτειν τι ἔν τινι, προσάπτειν τινί τι, anerschaffen (als *part.*) ἔμφυτος (2), φύσει ἐνών.

anfächeln προσ-, ἐπιπνεῖν.

anfachen ῥιπίζειν, ἀναρ-, ἐκριπίζειν, ἐγείρειν (übtr., zB. einen Krieg πόλεμον), ἐξεγείρειν, ζωπυρεῖν, ἀναζωπυρεῖν, ἐρεθίζειν, ἐκκάειν, gew. durch Verben.

Anfachung *f* ἡ ῥίπισις, ἡ ἐκζωπύρησις, ἡ ἔγερσις.

anfahren I *intr.* an etw. προσελαύνειν τινί, zu Schiffe προσ-, καταπλεῖν, προσορμίζεσθαι (M.), (anstoßen) προσπταίειν τινί. — II *trans.* (herbeifahren) προσκομίζειν, (j-n hart anreden) ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, καθάπτεσθαί (M.) τινος, χαλεπῶς ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, πλῆξις (Schelten), gew. durch Verben.

Anfahren *n* ἡ ἐπαγωγή (das Herbeischaffen), ἡ ἐπι-

Anfall *m* (von Feinden) ἡ ἐπιδρομή, ἡ ὁρμή, ἡ εἰσ-, ἐπι-, προσβολή, einen ~ machen auf j-n ἐφορμᾶν τινι, (von Krankheiten) ἡ λαβή, ἡ καταβολή, plötzlicher ~ ἡ ἐπίσκηψις, (vom Fieber) ὁ παροξυσμός.

anfallen προσ-, εἰσβάλλειν, ἐφορμᾶν, ἐπιτρέχειν. προσ-, εἰσπίπτειν, ἐπιπηδᾶν τινι, (von Krankheiten) ἐπιπίπτειν. ἐπισκήπτειν, (von Feinden) ἐπιχειρεῖν, ἐπιφέρεσθαί (P.), ἐπιτίθεσθαί (M.), ἐγκεῖσθαί τινι.

Anfang *m* ἡ ἀρχή. ἡ καταρχή, im ~ τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα, κατ᾽ ἀρχάς, ἀρχόμενος, vom ~ ἐξ od. ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἀρχῆθεν, von ~ bis Ende ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους (sprichw. Redensarten: ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρὸς τοὺς πόδας, ἐκ πυθμένος εἰς κορυφήν = dem deutschen ‚vom Wirbel bis zur Zeh‘), ohne ~ (ohne Zeit) ἄναρχος (2), (nach Inhalt) ἀκέφαλος (2), den ~ machen mit etw. ἀρχὴν ποιεῖσθαι (M.) ἔκ od. ἀπό τινος, etw. zu tun ποιῶν τι, den ~ nehmen τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν, τὸ πρῶτον γίγνεσθαι, ohne ~ ἀρχὴν οὐκ ἔχων, ~ von Reden, Schriftstücken u. dgl. τὸ προοίμιον.

anfangen 1. (unter mehreren zuerst) ἄρχειν, (zum ersten Male etw. tun) ἄρχεσθαι (M.) τινος, κατ-, ἐξάρχειν τινός, ἀρχὴν ποιεῖσθαι (M.) τινος, der *inf.* im deutschen wird entweder durch d. *part.* od. d. *inf.* wiedergegeben, zB. ich fange an zu lernen: a) ἄρχομαι μανθάνων (ich bin mit dem Lernen im Anfange begriffen); b) ἄρχομαι μανθάνειν (ich beginne mit dem Lernen und mit nichts anderem), ein Geschäft ~ ἐπιχειρεῖν πράγματί τινι. — 2. (versuchen) ἅπτεσθαί (M.) τινος. — 3. (machen, tun) πράττειν, ποιεῖν, was soll ich ~? τί ποιήσω; was ist anzufangen? τί δεῖ πράττειν; τί ποιητέον; was soll man mit ihm ~? τί δεῖ χρῆσθαι αὐτῷ od. τί χρησόμεθα αὐτῷ; mit ihm ist nichts anzufangen χαλεπός ἐστι προσφέρεσθαι, δυσκόλως διάκειται, οὐδὲν ὄφελός ἐστιν αὐτοῦ, οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν, etw. recht ~ ὀρθῶς ποιεῖν τι, καλῶς χρῆσθαί τινι, etw. verkehrt ~ οὐκ ὀρθῶς ποιεῖν τι, κακῶς χρῆσθαί τινι. — 4. Für einzelne Verbindungen gibt es verba inchoativa auf -σκω, zB. ~ mannbar zu werden ἡβάσκειν. ~ zu altern γηράσκειν, auch Kompos. mit ἀνά, ἐξ, ὑπό, zB. ~ zu brennen ἐκφλέγεσθαι (P.), ~ zu schreien ἀναβοᾶν, bei Verben, die e-n Zustand ausdrücken, kann durch *aor.* u. *fut.* das Anfangen des Zustandes wiedergegeben werden, zB. er fing an zu herrschen ἐβασίλευσεν.

Anfänger *m* (Urheber) ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ὑπάρχων (οντος), auch ὁ πράττων (πράξας) τι, in einer Wissenschaft ὁ περὶ τὰ στοιχεῖα σπουδάζων. ὁ πρωτόπειρος, in etw. τινός.

anfänglich *adv.* τὸ πρῶτον. τὰ πρῶτα, ἐξ ἀρχῆς, τὴν ἀρχήν, ἀρχόμενος. — *adj.* ὁ. ἡ. τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὁ. ἡ. τὸ κατ᾽ ἀρχάς.

anfangs s. anfänglich.

Anfangsbuchstabe *m* τὸ πρῶτον γράμμα od. στοιχεῖον, auch τὸ ἄκρον γράμμα.

Anfangsgründe *m/pl.* αἱ ἀρχαί, τὰ στοιχεῖα (τῶν μαθημάτων), τὰ πρῶτα. zu den ~n gehörig στοιχειώδης.

Anfangspunkt *m* ἡ ἀρχή. ἡ ἀφορμή.

Anfangswort *n* τὸ πρῶτον ῥῆμα.

anfärben ἀνα-, κατα-. ἐπιχρωννύναι, ἐπιχρωματίζειν, ἐπιχρῴζειν.

Anfärbung *f* ἡ ἀνά-. κατά-. ἐπίχρωσις, gew. durch Verben.

anfassen λαμβάνειν, ἐπιλαμβάνειν (auch M.) τινός, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.), ἅπτεσθαί (M.) τινος. j-n bei der Hand ~ λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός.

Anfassen *n* ἡ ἀντίληψις. ἡ λαβή, ἡ ἁφή, gew. durch Verben.

anfaulen σήπεσθαι, ὑποσήπεσθαι (P.).

anfechten 1. (angreifen) πράγματα παρέχειν τινί, προσμάχεσθαί τινι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ein Testament ~ πειρᾶσθαι ἀκύρους ποιεῖν τὰς διαθήκας. — 2. (beunruhigen) ταράττειν, sich von etw. nicht ~ lassen ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, was ficht dich an? τί ἔχεις; τί ἔπαθες; laß dich das nicht ~ θάρρει.

Anfechten *n*, **Anfechtung** *f* 1. ἡ ἐναντίωσις, τὸ ἐναντιοῦσθαι, ~ der Ehre ἡ διαβολή, ἡ ἐπήρεια. — 2. (Beunruhigung) ἡ ταραχή, ἡ φροντίς (ίδος). — 3. (Versuchung) ὁ πειρασμός, ~en von etw. haben ταράττεσθαι, ἐνοχλεῖσθαι. πειράζεσθαι ὑπό τινος.

anfeinden 1. (j-n hassen) δυσμενῶς ἔχειν τινί, ἐχθαίρειν, μισεῖν τινα. — 2. (bekriegen) πολεμεῖν τινι. — 3. (entgegen sein) ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, von j-m angefeindet werden ἀπεχθάνεσθαί τινι.

Anfeindung *f* ἡ δυσμένεια, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος, ἡ ἀπέχθεια.

anfertigen ποιεῖν, παρασκευάζειν, s. verfertigen.

Anfertigung *f* s. Verfertigung.

anfesseln δεῖν, προσδεῖν, προσδεσμεύειν an etw. τινὶ od. πρός τι.

anfeuchten βρέχειν, δεύειν, ἀρδεύειν, ἐφυγραίνειν, ἄρδειν.

Anfeuchtung *f* ἡ βροχή, ἡ ἐπι-, καταβροχή, ἡ ἄρδευσις, ἡ ἀρδεία, gew. durch Verben.

anfeuern (antreiben, ermutigen u. dgl.) παροξύνειν, παρορμᾶν τινα, παρεγγυᾶν τινι, δια-, παρακελεύεσθαί (M.) τινι, ἐγ-, ἐπικελεύειν τινί, ἀκονᾶν τινα.

Anfeuerung *f* ὁ παρακελευσμός, gew. durch Verben.

anflechten προσ-, συμπλέκειν τινί.

anflehen ἀντιβολεῖν, ἱκετεύειν τινά. ἱκέτην γίγνεσθαί τινος, λιπαρεῖν, ἐπικαλεῖσθαι (M.), die Götter ~ εὔχεσθαι od. προσεύχεσθαι (M.) τοῖς θεοῖς.

Anflehung *f* ἡ ἱκετεία, ἡ εὐχή, gew. durch Verben.

anflicken an etw. ἀναρ-, προσράπτειν τινὶ od. πρός τι.

anfliegen 1. ἐπι-, προσπέτεσθαι. — 2. (an etw. in eiliger Bewegung anstoßen) φέρεσθαι (P.) κατά τινος, προσφέρεσθαί τινι, φερόμενον προσπταίειν τινί. — — 3. (von Gewächsen) παραβλαστάνειν.

anfließen προσ-, ἐπιρρεῖν.

anflößen διακομίζειν κατὰ τὸν ποταμόν.

anfluchen j-m etw. ἐπ-, καταρᾶσθαί (M.) τινί τι.

Anflug *m* (von Gewächsen) τὸ παραβλάστημα, ἡ παραβλάστησις, einen ~ von Röte bekommen ὑπερυθριᾶν, einen ~ von Röte haben ὑπέρυθρον εἶναι.

Anforderung *f* ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, eine ~ an j-n machen ἀξιοῦν τι παρά τινος, ἀπαιτεῖν τινά τι, πράττεσθαί (M.) τινά τι, eine gerechte ~ an j-n machen δικαιώματα ἔχειν πρός τινα.

Anfrage *f* τὸ ἐπερώτημα, ἡ πύστις, eine ~ an j-n tun πυνθάνεσθαί τι παρά τινος, ἐπερωτᾶν τινά τι.

anfragen ἐρωτᾶν, ἐπερωτᾶν (*aor.* ἐπηρόμην, ἐπερέσθαι) τινα, πυνθάνεσθαί τινος u. παρά τινος, ζητεῖν παρά τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.

anfressen ἐπι-, περιτρώγειν τι, περιβιβρώσκειν τι, ἅπτεσθαί (M.) τινος.

anfrieren συμ-, περι-, προσπήγνυσθαί (P.) τινι (ὑπὸ ψύχους).

anfrischen 1. (kühlen) ἀναψύχειν. — 2. (ermutigen, aufmuntern) παρορμᾶν, παροξύνειν, διακελεύεσθαι (M.). — 3. (erquicken, kräftigen) ἐγείρειν, ἀνεγείρειν. — 4. (wiederherstellen) ἀποκαθιστάναι.

Anfrischung *f* ἡ ἀναψυχή, ἡ ἀνάψυξις, ἡ ἀποκατάστασις, ὁ διακελευσμός. ἡ παρόρμησις, gew. durch Verben.

anfügen προσ-, συν-, ἐν-, ἐφάπτειν τινί τι, ἐφ-. προσαρμόττειν τινί, προστιθέναι (zulegen).

Anfügung *f* ἡ πρόσθεσις, gew. durch Verben.

anfühlen ἅπτεσθαί, ἐφ-, καθάπτεσθαί (M.) τινος, ψαύειν τινός, ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι.

Anfühlen *n* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἁφή, gew. durch Verben.

anführen 1. (leiten, führen) ἄγειν, προσάγειν, ἡγεῖσθαι (M.), j-n zu etw. τινί τινος od. τι, (als Feldherr) ἡγεῖσθαι. ἡγεμόνα εἶναι, ἡγεμονεῖν, στρατηγεῖν (mit *gen.*), ἄγειν στρατιάν. — 2. (vorbringen) παραδείγμασι (Beispiele) χρῆσθαι, παραβάλλειν, παρατίθεσθαί (M.) τι, auch bloß λέγειν, καταλέγειν, μνημονεύειν, ἀπομνημονεύειν, ἐπιμιμνήσκεσθαί (P.) τινος, (als Zeugen ~) ἐπάγεσθαι (M.), παρέχεσθαι (M.), (Be-

weise, Gründe ~) προφέρειν (auch M.), παραφέρειν, παρέχεσθαι. — 3. = täuschen, s. d.

Anführer *m* 1. ὁ ἄγων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος). — 2. (Feldherr) ὁ στρατηγός, ὁ ἄρχων (οντος), der Reiterei ὁ ἵππαρχος, des Fußvolks ὁ πέζαρχος, der Flotte ὁ ναύαρχος. des Chors ὁ χορηγός, ὁ κορυφαῖος. ~ sein ἡγεῖσθαι, eines Heeres στρατηγεῖν, des Chores χορηγεῖν.

Anführerin *f* ἡ ἡγεμών (όνος).

Anführung *f* 1. ἡ ἀγωγή, ἡ ἐξήγησις, eines Heeres ἡ ἡγεμονία, ἡ στρατηγία. ἡ ἀρχή, oft durch Verben, zB. unter ~ des Agesilaus Ἀγησιλάου ἄρχοντος od. στρατηγοῦντος. — 2. (Aufzählung) ἡ προφορά, ἡ ἀπομνημόνευσις, ἡ παράθεσις, ἡ ἐπαγωγή, gew. durch Verben.

anfüllen ἐμ-, ἀναπιμπλάναι, πληροῦν, ἀναπληροῦν, μεστοῦν, ἀναμεστοῦν. etw. mit etw. τί τινος, γεμίζειν τί τινος (vollladen, befrachten). angefüllt sein ἐμπλησθῆναι, μεστόν od. πλήρη εἶναι. sich mit etw. ~ ἐμπίμπλασθαί (P.), ἐμφορεῖσθαί (P.) τινος (von Speisen).

Anfüllung *f* ἡ πλήρωσις, ἡ ἐμ-, ἀναπλήρωσις, ἡ ἔμπλησις, ~ des Magens ἡ πλησμονή, gew. durch Verben.

Anfurt *f* (Landungsort) ὁ ὅρμος, ὁ πρόσορμος, ἡ προσβολή, ἡ κατάρσις, ἡ ἔμβασις.

Angabe *f* 1. (Aussage) ὁ λόγος, der ~ nach λόγῳ, gew. durch Verben, zB. nach seiner Angabe ἐξ ὧν φησι od. λέγει, nach dieser ~ ἐκ τούτων τῶν εἰρημένων, nach der ~ des Thucydides κατὰ τοὺς λόγους od. τὰ εἰρημένα τοῦ Θουκυδίδου od. ὡς λέγει od. ὥς φησι Θουκ. — 2. (Bestimmung) ὁ ὁρισμός, ὁ διορισμός. — 3. (Bekanntmachung) ἡ δήλωσις. — 4. (Geständnis) ἡ ὁμολογία. — 5. (Anklage) ἡ ἔνδειξις, ἡ μήνυσις, τὸ μήνυμα. — 6. (Berechnung) ὁ λογισμός. — 7. (Entwurf) ἡ ὑποτύπωσις.

angaffen κεχηνέναι πρός τι, προσκεχηνέναι τινί, κεχηνότα θεᾶσθαι (M.) τι.

angähnen χάσκειν πρός τι (τινα), ἐγχάσκειν τινί.

angeben 1. (aussagen) λέγειν, φάναι, σημαίνειν, δηλοῦν. — 2. (bekannt machen) ἀποδεικνύναι, ἐκφαίνειν, eins nach dem andern ~ καταλέγειν, διέρχεσθαι. — 3. (bekennen) ὁμολογεῖν. — 4. (anklagen) κατηγορεῖν τινος, εἰσαγγέλλειν, φαίνειν, μηνύειν, καταμηνύειν, ἐνδεικνύναι. — 5. (fälschlich, boshaft, verräterisch) ~ διαβάλλειν, συκοφαντεῖν. — 6. (verraten) ἐξαγγέλλειν. — 7. (raten) συμβουλεύειν, εἰσηγεῖσθαι, ὑποβάλλειν, ὑποσημαίνειν, πείθειν τινὰ ποιεῖν τι. — 8. (entwerfen) ὁρίζειν, προγράφειν, ὑποτυποῦν. den Ton ~ (beim Singen u. dgl.) ἐνδιδόναι μέλος, übtr. ἡγεῖσθαι od. ὑφηγεῖσθαι (M.) τινος. was soll man da ~? τί δεῖ πράττειν; τί ποιητέον;

Angeben *n* ἡ μήνυσις (Anklage), ἡ συκοφαντία (fälschliches Angeben), ἡ συμβουλία, ἡ εἰσήγησις (Raten), ὁ λόγος, ἡ πρόφασις (Vorgeben), gew. durch Verben.

Angeber *m* ὁ μηνυτής, ὁ κατήγορος, ὁ συκοφάντης, gew. durch *part.* d. vorhergehenden Verben.

Angeberei *f* ἡ διαβολή, ἡ συκοφαντία.

Angeberlohn *m* τὰ μήνυτρα.

Angebinde *n* τὸ δῶρον, τὰ ξένια.

angeblich *adj.* λεγόμενος, *adv.* λόγῳ (μὲν — Ggs. ἔργῳ δέ), πρόφασιν (μὲν — Ggs. τὸ δ' ἀληθὲς od. τῇ δὲ ἀληθείᾳ), auch durch ὡς mit *part. fut.*, zB. ~ um ihn zu töten ὡς ἀποκτενῶν.

angeboren ἔμ-, σύμφυτος (2), ἐμπεφυκώς, φύσει ἐν-, προσών, συγγενής, οἰκεῖος, φυσικός. es ist ~ ἐμπέφυκε od. φύσει ἔν-, πρόσ-, πάρεστι, ὑπάρχει, φύσει ἔχω τι.

angebunden: kurz ~ durch παρρησιάζεσθαι (M.) u. ἡ παρρησία, zB. du bist kurz ~ μετὰ πολλῆς παρρησίας λέγεις.

angedeihen lassen j-m etw. παρέχειν (auch M.), χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ἀξιοῦν τινά τινος, ἀπονέμειν τινί τι, μεταδιδόναι τινί τινος (j-m von etw. abgeben).

Angedenken *n* s. Andenken.

angeerbt s. anerben.

angefüllt πλήρης, ἔμ-, κατά-, ἀνάπλεως (2), μεστός, ἀνάμεστος (2). mit od. von etw. τινός. s. auch anfüllen u. voll.

Angehänge *n* τὸ ἄρτημα, τὸ παράρτημα, τὸ περίαμμα.

angehen 1. (sich j-m mit Bitten u. dgl. nähern) προσέρχεσθαί (-ιέναι) τινι, ἐντυγχάνειν τινί, δεῖσθαί (P.) τινος, ἐγκεῖσθαί τινι, ἀντιβολεῖν τινα. — 2. (betreffen) προσήκειν τινί, ἔχειν od. τείνειν πρός τι, εἶναι πρός τινα, was mich angeht τὸ πρὸς ἐμέ, ὅσον ἐν ἐμοί, das geht mich nichts an οὐδέν μοι μέλει τούτων, was geht das mich an? τί προσήκει μοι τούτων; — 3. verwandt sein, zB. er geht mich nichts an οὐδὲν προσήκει μοι. — 4. (möglich sein) ἐγχωρεῖ, ἐγγίγνεται, ἐνδέχεται, ἔξεστιν, wenn es angeht εἰ θέμις, sobald es nur angeht ὅπῃ ἂν παρείκῃ, da es angeht ἐξόν, ἐνόν, τυχόν, es geht nicht an (ist unmöglich) οὐκ ἔστι, ἀδύνατόν ἐστι, (es ist nicht erlaubt) οὐ θέμις, οὐκ ἔξεστι. — 5. (anfangen) ἄρχεσθαι (M.), ἀρχὴν λαμβάνειν, der Kampf geht an ἄρχεται ἡ μάχη, ὁ ἀγὼν καθίσταται, εἰς χεῖρας ἔρχονται, die Versammlung geht an πληροῦται ἡ ἐκκλησία od. τὸ δικαστήριον, mit ~dem Frühlinge, mit ~dem Sommer εὐθὺς τοῦ ἦρος, τοῦ θέρους γενομένου, ein ~der Schüler ἀρχόμενος μανθάνειν. — 6. es geht an = es ist erträglich μέτριόν od. ἀνασχετόν ἐστιν, ἐπιεικῶς ἔχει.

angehören 1. j-m als Besitz εἶναί τινος, was mir, was uns angehört (Besitz) τὰ ἐμά, τὰ ἡμέτερα, das, was uns nicht angehört τὰ ἀλλότρια. — 2. (verwandt sein) προσήκειν τινί, κηδεστὴν od. συγγενῆ εἶναί τινος.

angehörig 1. ἴδιος, οἰκεῖος, durch *possess.*, zB. das mir, dir ~e τὰ ἐμά, τὰ σά, das j-m ~e τά τινος.
2. (verwandt) προσήκων τινί, συγγενής, die ~en οἱ προσήκοντες, οἱ συγγενεῖς, οἱ οἰκεῖοι.

angeifern ἐμ-, προσπτύειν τινί.

Angeklagte *m* ὁ φεύγων (οντος).

Angel *f* τὸ ἄγκιστρον (der Fischer), ἡ στρόφιγξ (γγος), ὁ στροφεύς (der Tür), von andern Dingen ὁ πόλος. zwischen Tür und ~ sein ἐν ἐσχάτῳ κινδύνῳ εἶναι.

angelangen an einem Orte ἀφικνεῖσθαι εἴς, ἐπί τι, ἐπί τινος, ἥκειν, παραγίγνεσθαι εἴς τι, καθανύειν (-ύτειν) εἴς, ἐπί τι, zur See καταπλεῖν, κατάγεσθαι (M.) εἰς, πρός τι.

angelartig, -förmig ἀγκιστροειδής, ἀγκιστρώδης.

Angeld *n* ἡ προκαταβολή, ὁ ἀρραβών (ῶνος), τὸ ἐπίχειρον, τὸ ἐνέχυρον.

angelegen: sich etw. ~ sein lassen σπουδάζειν περί τι, ἐπιμελές τι ποιεῖσθαι (M.), ἐπιμελῶς τι πράττειν, ἐπιτηδεύειν τι, φροντίζειν ὑπέρ, περί τινος, ἐπείγειν τι, οὐκ ἀμελεῖν τινος, μέλει μοί τινος. sich nichts ~er sein lassen, als οὐδὲν (od. μηδὲν) προυργιαίτερον ποιεῖσθαι (M.) τοῦ mit *inf.*

Angelegenheit *f* τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις (Geschäft), im *pl.* gew. ohne πράγματα, zB. meine ~en τὰ ἐμά, die ~en der Thebaner τὰ τῶν Θηβαίων, die gegenwärtigen ~en τὰ παρόντα, τὰ ἐμποδών, τὰ παρεστῶτα. sich um fremde ~en bekümmern πολυπραγμονεῖν.

angelegentlich I *adj.* πρόθυμος (2), σπουδαῖος, ἐπιμελής, ἐκτενής. — II *adv.* σπουδῇ, ἐπιμελῶς, προθύμως, ἰσχυρῶς, μάλα, σφόδρα. ~ bitten λιπαρεῖν, ἐγκεῖσθαι δεόμενον. ~ wünschen σφόδρα εὔχεσθαι (M.) od. ἐπιθυμεῖν. ~ empfehlen παραινεῖν, ~ besprechen σπουδαιολογεῖν (auch M.).

Angelfischerei *f* ἡ ἀγκιστρεία, ἡ ἀγκιστρευτική (τέχνη), τὸ ἀγκιστρευτικόν.

Angelhaken *m* τὸ ἄγκιστρον (an der Angel), ὁ στροφεύς (an der Tür).

Angelhändler *m* ὁ ἀγκιστροπώλης.

angeln ἀγκιστρεύειν, καλαμεύειν, ῥαβδεύεσθαι (M.). nach etw. ~ (haschen) θηρᾶν (auch M.), θηρεύειν, διώκειν τι.

Angeln *n* s. Angelfischerei.

angeloben ἐγγυᾶσθαι (M., a. ἐγγυᾶν), καθυπισχνεῖσθαι, ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν mit *inf. fut.*, πίστιν διδόναι τινός.

Angelöbnis *n*, **Angelobung** *f* ἡ ὁμολογία, ἡ ὑπόσχεσις, ἡ διεγγύησις.
Angelpunkt *m* s. Hauptpunkt.
Angelrute *f* ὁ (ἁλιευτικός) κάλαμος, ἡ ῥάβδος.
Angelschnur *f* ἡ ὁρμιά.
Angelstern *m* ὁ ἀρκτοῦρος.
angelweit offen stehen παντάπασιν ἀνεῳγμένον *od.* ἀναπεπταμένον εἶναι.
Angelzapfen *m* (an der Tür) ὁ γίγγλυμος.
angemessen 1. ἀνάλογος, σύμ-, ἔμμετρος (sämtlich 2), μέτριος (3 u. 2). — 2. (passend) ἐπιτήδειος, ἱκανός, ἁρμόδιος, δίκαιος, gew. durch κατά m. *acc.*, zB. dem Körper ~ κατὰ λόγον τοῦ σώματος, der Größe ~ κατὰ τὸ μέγεθος, ~ sein ἁρμόττειν πρός τι, συναρμόττειν τινί, εὐαρμόστως ἔχειν πρός τι. (von Verdiensten) ἄξιον εἶναί τινος.
Angemessenheit *f* ἡ ἀναλογία, ἡ συμμετρία, ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ ἱκανότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια oder durch *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
angenehm ἡδύς, γλυκύς, καλός, φίλος, προσφιλής, τερπνός, ἐπιτερπής, χαρίεις, κεχαρισμένος, ἀρεστός, ἀσπαστός, wenn es dir ~ ist εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν, j-m etw. Angenehmes erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινι, etw. ~ finden ἥδεσθαί (P.) τινι.
Anger *m* ἡ νομή, ὁ λειμών (ῶνος).
angesehen περίβλεπτος (2), ἔνδοξος (2), λαμπρός, ἐπιφανής, τίμιος, ἔντιμος (2), δόκιμος, εὐδόκιμος (2), σεμνός, γνώριμος, ἐν ἀξιώματι (ἀξιώσει) ὤν, ~ sein τιμᾶσθαι (P.), ἐν τιμῇ εἶναι, εὐδοκιμεῖν (wegen etw. ἐπί τινι).
angesessen s. ansässig.
Angesicht *n* τὸ πρόσωπον, ἡ ὄψις. vor j-s ~, im ~ ἐνώπιόν *od.* κατενώπιόν τινος, ἐν ὄψει τινός *od.* bloß ἐν mit *dat.*, im ~ des Feindes ἐν ὄψει τῶν πολεμίων, παρόντων τῶν πολεμίων, vor j-s ~ kommen ἔρχεσθαι εἰς ὀφθαλμούς τινι, ἐντυγχάνειν τινί, j-n von ~ kennen γιγνώσκειν τὸ εἶδός τινος, j-n ins ~ loben ἐπαινεῖν παρόντα τινά, schön von ~ εὐπρόσωπος (2).
angesichts: ~ dieser Verhältnisse ἐν τοιούτοις ὢν πράγμασι, τοιούτων ὄντων τῶν πραγμάτων.
angespannt (angestrengt, eifrig) ἐκτενής, σύν-, ἔντονος (2).
angestammt πάτριος (2), ἔμφυτος (2), s. angeboren.
angestrengt ἐν-, συντεταμένος, σύν-, ἔντονος (2).
angetrunken ὑποπεπωκώς.
angewöhnen j-m etw. ἐθίζειν τινά τι oder πρός τι, συνεθίζειν τινὰ εἴς τι (beide Verben auch mit *inf.*), sich ~ ἐθίζεσθαι, συνεθίζεσθαι (P.), σύνηθές τι γίγνεταί τινι, ἔθος λαμβάνειν.
Angewohnheit *f* τὸ ἔθος, τὸ ἔθισμα, ἡ συνήθεια.
Angewöhnung *f* ὁ ἐθισμός, ὁ συνεθισμός.
angießen ἐπι-, παρα-, προσχεῖν, übtr. wie angegossen ὥσπερ προσκεκολλημένος, προσκόλλητος (2), das Kleid sitzt wie angegossen τὸ ἱμάτιον κάλλιστα προσήρμοσται τῷ σώματι.
anglänzen j-n καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί.
Angler *m* ὁ ἀγκιστρευτής, ὁ καλαμεύς.
anglimmen ὑπεκκαίεσθαι (P.), ζωπυρεῖσθαι (P.), ἅπτεσθαί πυρός.
anglotzen κεχηνότα ἐμβλέπειν τινί.
angreifbar ἐπίμαχος (2) *od.* durch Verben, s. angreifen.
angreifen 1. (berühren, anfassen) ἅπτεσθαί (M.), ἐπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, προσβάλλειν τὴν χεῖρά τινι, heftig ~ αἱρεῖν τι. — 2. (unternehmen) ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί, ἀνθ-, ἐφάπτεσθαί (M.) τινος, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ἐπιβάλλεσθαί (M.) τι, ἰέναι ἐπί τι, ὁρμᾶν ἐπί *od.* εἴς τι, den Feind ~ ἐπιχειρεῖν, ἐπιτίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, ὁρμᾶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἐφορμᾶν τοῖς πολεμίοις, ein Land ~ ἐμ-, εἰσβάλλειν εἰς χώραν, eine Meinung u. dgl. ~ ἐναντιοῦσθαι (P.) δόγματί τινι, j-n mit Worten u. dgl. ~ ἐπιπλήττειν τινί, j-s Ehre ~ διαβάλλειν τινά, anvertrautes Gut ~ ἅπτεσθαι (M.) τῆς παρακαταθήκης, Gelder ~ ἀφαιρεῖν τῶν χρημάτων, fremdes Geld ~ σφετερίζεσθαι (M.) χρήματά τινος. — 3. (rühren) κινεῖν, διακινεῖν. — 4. (schwächen, entkräften) ἅπτεσθαί τινος, ἐκ-, καταπονεῖν, βλάπτειν τινά, λυμαίνεσθαί (M.) τινα oder τινι, ἀσθενοῦν, ἀσθενέστερον ποιεῖν, sich ~ (anstrengen) συντείνειν, συν-, ἐντείνεσθαι (P.), σπεύδειν, σπουδῇ χρῆσθαι, φιλοπονεῖν περί τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἔν *od.* ἐπί τινι, leicht anzugreifen εὐεπίθετος (2), schwer anzugreifen δυσεπίθετος (2), der angreifende Teil (im Kriege) ὁ ἄρχων *od.* ὁ αἴτιος (τοῦ πολέμου), ὁ ὑπάρχων.
Angreifen *n*, **Angreifer** *m* durch die Verben.
angrenzen ὅμορον oder πρόσορον εἶναί τινι, ὁμορεῖν, συνομορεῖν, γειτνιάζειν, γειτνιᾶν, γειτονιᾶν, unmittelbar an etw. ~ ἔχεσθαί τινος.
angrenzend ὅμορος, πρόσορος, μεθόριος, πρόσχωρος, πλησιόχωρος (samtl. 2), ἀγχιτέρμων, προσαφής.
Angriff *m* ἡ ἐπιχείρησις, τὸ ἐπιχείρημα, ἡ ἐπίθεσις, ἡ ἔφοδος, ἡ προσ-, εἰσ-, ἐμ-, ἐπιβολή, ἡ ἐφορμή, ἡ ἐφόρμησις, ~ mit Worten u. dgl. ἡ ἐπίπληξις, ~ auf die Ehre j-s ἡ διαβολή, oft durch *part.*, zB. den ~ der Feinde zurückschlagen ἀπωθεῖν τοὺς ἐπιόντας πολεμίους, einen ~ machen s. angreifen; das Zeichen zum ~ geben τὸ πολεμικὸν σημαίνειν, τὸ πολεμικὸν ἐγκελεύειν, ἐγκελεύεσθαι (M.) πρὸς τὴν σύστασιν, auf den ersten oder beim ersten ~ αὐτοβοεί, ἐξ ἐφόδου.
Angriffsbündnis *n* ἡ συμμαχία.
Angriffspunkt *m* ἡ λαβή.
Angriffssignal *n* τὸ πολεμικόν.
Angriffswaffen *f.pl.* τὰ βέλη.
angrinsen ἐγχάσκειν τινί.
Angst *f* ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία, τὸ δέος, in ~ sein wegen etw. δεδιέναι περί oder ὑπέρ τινος oder περί τινι, ἀδημονεῖν τινι und ἐπί τινι, ἀγωνιᾶν περί oder ὑπέρ τινος, in ~ setzen εἰς ἀδημονίαν καθιστάναι, in großer ~ sein περιδεδιέναι, περιδεᾶ εἶναι, außer ~ sein ἀδεᾶ εἶναι, es ist mir angst und bange ἀδημονῶ καὶ ἀπορῶ.
Angstgefühl *n* s. Angst.
Angstgeschrei *n* ἡ οἰμωγή.
ängstigen ἄγχειν, φόβον ἐμβάλλειν τινί, εἰς ἀπορίαν καθιστάναι τινά, ἀποκναίειν, sich ~ ἄγχεσθαι (P.), ἀγωνιᾶν, ἀδημονεῖν, δυσθυμεῖν, s. sich fürchten.
Ängstigung *f* *trans.* durch Verben, *intr.* ἡ ἀγωνία, ἡ ἀδημονία, ἡ δυσθυμία, auch ἡ ἀπορία.
ängstlich 1. (Angst empfindend) περίφοβος (2), περιδεής, ὀκνηρός, ~ sein s. sich ängstigen. — 2. (sehr besorgt) περίεργος (2). — 3. (Angst bereitend) ἄπορος (2), δεινός, j-n ~ machen s. ängstigen; ~ sein in etw. δυσχεραίνειν ἔν τινι.
Ängstlichkeit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀδημονία, ὁ ὄκνος, übermäßige ~ ἡ περιεργία, ἡ μικρολογία.
Angstschweiß *m* ὁ ὑπ' (μετ') ἀγωνίας ἱδρώς (ῶτος), ~ schwitzen ἱδροῦν ἀγωνιῶντα *od.* ἀδημονοῦντα.
angstvoll ἀπορίας μεστός, ἄθλιος, ἀλγεινός, περιδεής, περιδεδιώς.
angürten ὑπο-, περιζωννύναι, sich ~ M.
anhaben 1. (Kleider) ἐνδεδυκέναι, ἠμφιεσμένον εἶναί τι, περιβεβλῆσθαί τι, φορεῖν τι, Schuhe ~ ὑποδεδεμένον εἶναι, keine Schuhe ~ ἀνυπόδητον εἶναι. — 2. j-m etw. ~ ἐπιλαμβάνεσθαί (M.), περιγίγνεσθαί, ἐπικρατεῖν τινος. — 3. (überführen, widerlegen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν τινά. — 4. (schädigen) βλάπτειν τινά, λυμαίνεσθαί (M.) τινα *od.* τινι.
anhaften ἐνέχεσθαί (P.) τινι, προσ-, συμπεφυκέναι τινί, προσηρτῆσθαί τινι.
anhäkeln προσάπτειν τινί τι.
Anhalt *m* ἡ λαβή, ἡ ἀντίληψις (Stütze), ἡ ἀνάπαυλα (Haltmachen).
anhalten I *trans.* 1. an etw. ~ προσέχειν, προσβάλλειν τί τινι. — 2. (zurückhalten) κατ-, ἐπέχειν, ἐφιστάναι, j-n ~ ὑπολαμβάνειν, ἀναστέλλειν, συλλαμβάνειν, den Atem ~ συνέχειν τὸ πνεῦμα, j-n zu etw. ~ προτρέπειν τινὰ ἐπί τι, παρορμᾶν εἴς τι, ἐθίζειν

πρός τι, sich an etw. ~ ἀντι-, ἐπιλαμβάνεσθαι (M.) τινος, ἔχεσθαι u. ἀντέχεσθαι (M.) τινος, ἐρείδεσθαι u. ἐπερείδεσθαι (P.) τινι. — II *intr.* 3. (stillstehen) στῆναι, ἐπιστῆναι, μένειν, ἐπέχειν, ἀναπαύεσθαι (M.), mit etw. ~ lassen κατέχειν τι. — 4. (fortdauern, fortbestehen) ἰσχύειν, ἐπιμένειν, κατέχειν, mit Bitten ~ λιπαρεῖν, ἐγκεῖσθαι δεόμενον. — 5. (fortfahren) διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit *part.*, um etw. ~ μνηστεύεσθαι (M.) τι, μετέρχεσθαι (-ιέναι) τι, bei j-m ~ um etw. αἰτεῖν τινά τι.

Anhalten *n* 1. ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐπίστασις, ἡ κατοχή. — 2. (Antreiben) ἡ προτροπή. — 3. (Stillstand) ἡ μονή, ἡ ἐπιμονή, ἡ ἀνάπαυσις. — 4. (Ansuchen) ἡ αἴτησις, das ~ um ein Weib ἡ μνηστεία, τὸ μνήστευμα.

anhaltend 1. *adj.* μόνιμος, ἀδιάλειπτος, πολυχρόνιος (sämtl. 2), συνεχής, ~er Regen ὄμβροι συχνοί. — 2. das *adv.* durch διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit entspr. *part.*, zB. er schläft ~ διατελεῖ usw. καθεύδων.

Anhaltepunkt *m* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα. auf dem Marsche, der Reise ὁ σταθμός (Station). ἡ προσορμή (Landungsplatz).

Anhaltspunkt *m* ἡ λαβή.

Anhang *m* 1. ἡ προσθήκη, τὸ ἐπίμετρον, τὸ πάρεργον. — 2. (die Anhänger) οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ ἑταῖροι, οἱ συστασιῶται (Parteianhänger).

anhangen s. anhängen.

anhängen I *trans.* 1. ἀν-, ἐξ-, προσαρτᾶν τι ἔκ od. ἀπό τινος, ἀνακρεμαννύναι τι εἴς τι oder ἔκ τινος, sich an etw. ~ κρέμασθαι ἔκ τινος, προσκολλᾶσθαι τινι, περιπλέκεσθαι (P.) τινι. — 2. (bei-, anfügen) προστιθέναι, προσβάλλειν τί τινι, συνάπτειν τι πρός τι, j-m einen Schandfleck ~ περιάπτειν τινί (auch προσβάλλειν, ἐπιφέρειν) αἰσχύνην, j-m etw. ~ σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, χλευάζειν. — II *intr.* j-m ~ εἶναι σύν τινι, ἔχεσθαί τινος, πείθεσθαί τινι, προσκολλᾶσθαί od. προσαρτᾶσθαί (P.) τινι.

Anhänger *m* 1. ὁ ἐραστής, ὁ ἐπιθυμητής. — 2. (Freund, Genosse) ὁ συνών, ὁ μετά τινος ὤν, ὁ ἑταῖρος, (in Meinungen, Ansichten, Handlungen u. dgl.) ὁ ἀκόλουθος, (im Kriege) ὁ σύμμαχος. — 3. die ~ (Mitgenossen) οἱ σύν τινι (ὄντες), οἱ μετά τινος, οἱ ἀμφί, περί τινα, ~ einer Partei, Sekte u. dgl. οἱ συστασιῶται, οἱ ἀπό τινος, j-s ~ sein στῆναι μετά τινος, ἔχεσθαί τινος, ein eifriger ~ j-s sein διώκειν τινά.

anhängig machen ἀναφέρειν πρὸς τοὺς δικαστάς, εἰσαγγέλλειν, eine Klage ~ machen δίκην λαγχάνειν (bei j-m gegen j-n πρός τινά τινι).

anhänglich εὔνους (2), πιστός, πρόθυμος (2), προσφιλής.

Anhänglichkeit *f* ἡ εὔνοια, ἡ πίστις, ἡ προθυμία, ἡ σπουδή.

Anhängsel *n* ἡ προσ-, ἐπιθήκη, τὸ ἐφόλκιον, τὸ πρόσφυμα.

Anhauch *m* ἡ πνοή, ἡ ἐμπνοή, ἡ ἐπίπνοια, ἡ ἐπίπνευσις (auch übtr.), ἡ πρόσπνευσις.

anhauchen ἐπι-, προσπνεῖν τινι, εἰσπνεῖν τινα.

anhauen ἐπι-, περικόπτειν, (im Bergbau) καινοτομεῖν.

anhäufen ἐπισάττειν, σωρεύειν, συλλέγειν, ἀθροίζειν.

Anhäufung *f* ὁ ἀθροισμός, ἡ σώρευσις, ἡ ἐπίσαξις, gew. durch Verben.

anheben ἄρχεσθαι, ἐξάρχειν, s. anfangen.

anheften ἐξάπτειν τί τινος, προσ-, συνάπτειν τινί τι, προσ-, συρράπτειν (mit e-r Nadel), προσπερονᾶν (mit e-r Spange), ans Kreuz ~ ἀνασταυροῦν.

Anheftung *f* ἡ προσαφή, gew. durch Verben.

anheilen *trans.* ἐξιώμενον od. ἀκεσάμενον προσπηγνύναι. *intr.* ἀπουλωθέντα προσκολλᾶσθαι, συμφύεσθαι (P.).

anheimfallen ἐπανέρχεσθαι πρός od. εἴς τινα, γίγνεσθαί τινος, es fällt mir etw. anheim λαγχάνω τι. es fällt mir etw. wieder anheim ἀπολαμβάνω τι.

anheimgeben ἀπο-, προσνέμειν.

anheimstellen ἐπιτρέπειν, ἐφιέναι τινί τι.

anheischig: sich zu etw. ~ machen ἀνα-, ὑποδέχεσθαι, ὑπισχνεῖσθαι, ὑφίστασθαι, ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τι od. *inf. fut.*

anher δεῦρο, bis ~ μέχρι τοῦ νῦν.

anhetzen 1. (Hunde) ἐπαφιέναι, ἐπιρρύζειν. — 2. (aufhetzen) παροξύνειν, παρορμᾶν. — 3. (aufwiegeln) ἐπανιστάναι.

Anhetzung *f* durch Verben. übtr. ἡ παρακίνησις, ἡ παρόρμησις, ἡ ἐπανάστασις.

Anhöhe *f* ὁ λόφος, ὁ γήλοφος.

anhören j-n od. etw. ἀκροᾶσθαι (M.) τινος, τι, προσέχειν τὸν νοῦν τινι (aufmerksam ~), etw. ~ εἰσακούειν τι, j-n ~ ἀκούειν τινός, ὑπακούειν τινός od. τινί, (als Ohrenzeuge) παραγενόμενον ἀκούειν.

Anhören *n*, **Anhörung** *f* ἡ ἀκρόασις, ἡ ἀκοή, gew. durch Verben.

anhusten j-n βήττειν κατά τινος od. πρός τινα (um ihm ein Zeichen zu geben), καταχρέμπτεσθαι (M.) τινος (beim Husten anspeien).

animalisch ζῳικός, ζῳώδης.

Anis *m* τὸ ἄνηθον, τὸ ἄνισον, von ~ ἀνήθινος.

Anisöl *n* τὸ ἀνηθέλαιον.

anjetzt s. jetzt.

anjochen ζευγνύναι, προσ-, ἐπιζευγνύναι.

Anjochung *f* ἡ ζεῦξις, gew. durch Verben.

ankämpfen gegen j-n διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.) τινι od. πρός τινα, προσπολεμεῖν τινι.

Ankämpfen *n* durch Verben.

ankaufen ἀργυρίῳ κτᾶσθαι, ὠνῇ προσλαμβάνειν, ὠνεῖσθαι, ἀγοράζειν.

Ankäufer *m* ὁ ὠνητής, ὁ ἀγοραστής.

ankeilen σφηνοῦν τι πρός τι.

[1]**Anker** *m* eig. u. übtr. ἡ ἄγκυρα, den ~ auswerfen ἀγκυροβολεῖν, τὴν ἄγκυραν ἀφιέναι od. βάλλεσθαι (M.), χαλᾶν τὴν ἄγκυραν, den ~ lichten τὴν ἄγκυραν αἴρεσθαι od. ἀναιρεῖσθαι (M.), ἀνασπᾶν, ἀναλύειν (mit u. ohne ἄγκυραν), vor ~ legen προσορμίζειν, vor ~ liegen προσορμίζεσθαι (M.), ἐφορμεῖν, auf offener See vor ~ liegen σαλεύειν ἐπ' ἀγκυρῶν, ἀποσαλεύειν, ἐν σάλῳ στῆναι ἐπ' ἀγκυρῶν.

[2]**Anker** *m* (als Maß = ein halber Eimer) ἀμφορεὺς ὁ ἥμισυς.

Ankerarm *m* τὸ τῆς ἀγκύρας κέρας (ως).

Ankerboje *f* τὸ ἀγκύρας σημεῖον.

Ankerbucht *f* τὸ ναύσταθμον.

ankerförmig ἀγκυροειδής.

Ankergeld *n* τὸ ναῦλον, τὸ ἐλλιμένιον.

ankerlos ἀγκυρῶν ἔρημος.

ankern s. Anker werfen, vor Anker gehen; nach etw. ~ (übtr.) θηρᾶν τι, θηρεύειν τι, ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος.

Ankerplatz *m* ὁ ὅρμος, ὁ ὕφορμος, τὸ ἐπίνειον, τὸ ἀγκυροβόλιον, τὸ ναύλοχον.

Ankertau *n* ὁ κάμιλος, τὰ ἀγκύρια, τὰ πείσματα.

Ankerwurf *m* τὸ ἀγκυροβόλιον.

anketten (ankettelu) an etw. προσδεῖν τινι od. πρός τι, προσδεσμεύειν od. προσπασσαλεύειν τινί od. πρός τι.

ankirren κηλεῖν.

ankitten προσκολλᾶν τι, κολλᾶν τι πρός τι.

Anklage *f* 1. ἡ κατηγορία, ἡ ἔγκλησις, ἡ αἰτίασις, ἡ εἰσαγγελία, ἡ ἔνδειξις, ἡ αἰτίας ἐπιφορά. — 2. (Tadel, Beschuldigung) ἡ μέμψις, ἡ κατάμεμψις. förmliche ~ τὸ ἔγκλημα, τὸ αἰτίαμα, (wegen Staatsverbrechen) ἡ γραφή, (wegen bürgerlicher Vergehen) ἡ δίκη.

anklagen 1. κατηγορεῖν, κατειπεῖν τινος, αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, αἰτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, förmlich ~ wegen eines Vergehens ὑπάγειν τινά (mit ὡς und dem *acc.* eines *part.*, zB. wegen Verrats ὡς προδόντα), διώκειν τινά τινος, wegen politischer Verbrechen γράφεσθαι (M.) τινά τινος, γραφὴν γράφεσθαι κατά τινος, fälschlich ~ ἐπάγειν αἰτίαν ψευδῆ τινι, (als falscher, boshafter Ankläger) συκοφαντεῖν. — 2. (beschuldigen) ἐγκαλεῖν τινί τι, μέμφεσθαι (M.) τινα εἴς τι oder τινί τι, ἐλέγχειν τινός τι, αἰτιᾶσθαι τινά τινος.

Anklagepunkte *m/pl.* τὰ ἐγκλήματα, τὰ κατηγορήματα, τὰ τῆς γραφῆς.

Ankläger *m* ὁ κατήγορος, ὁ μηνυτής (Angeber), gew. *part.* der Verben, boshafter, falscher ~ ὁ συκοφάντης, s. anklagen.

Anklageschrift *f* ἡ γραφή, ἡ ὑπογραφή.

Anklagestand *m*: j-n in ~ versetzen ποιεῖν τινα ὑπόδικον, εἰς δίκην καθιστάναι.

anklammern ἔχμασι συμπεριλαμβάνειν, συνδεσμεύειν, sich an etw. ~ ἀντιλαμβάνεσθαί. ἀντέχεσθαί (M.) τινος, περι-, προσπλέκεσθαί (P.) τινι, ἐμφῦναί τινι.

Anklang *m*: meist umschrieben, zB. es hat einen ~ von etw. αἴσθησιν παρέχει τινός, ~ finden bei j-m ἀρέσκειν τινί, ἔπαινον ἔχειν πρός τινος. τιμᾶσθαι. ἐπαινεῖσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν παρά τινι.

ankleben *trans.* κολλᾶν τι πρός τι. προσκολλᾶν τί τινι, *intr.* προσκεκολλῆσθαί (*inf. perf. pass.*) τινι, προσ-, ἐμφῦναί (-πεφυκέναι) τινι. παραπεπηγέναι τινί, προσκεῖσθαί τινι, ἐπικαθῆσθαί τινι.

ankleiden ἐνδύειν, ἀμφιεννύναι τινά τι. περιστέλλειν τινά τι, sich ~ ἐνδύεσθαι, ἀμφιέννυσθαι (M.).

Ankleiden *n* ἡ ἀμφίεσις. ἡ περιβολή, gew. durch Verben.

anklingen lassen ἀνακωδωνίζειν. es klingt nach etw. an αἴσθησιν παρέχει τινός.

anklopfen κόπτειν, κρούειν τι.

Anklopfen *n* ἡ κροῦσις.

anknüpfen ἅπτειν, ἐφάπτειν. προσανάπτειν. προσείρειν τινί τι, ἀφάπτειν. ἀπαρτᾶν τι ἔκ τινος. Unterhandlungen ~ λόγους προσφέρειν τινί, miteinander εἰς λόγους συνέρχεσθαι. Freundschaft ~ φιλίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα.

Anknüpfung *f* durch Verben, ~ von Unterhandlungen τὸ συνέρχεσθαι εἰς λόγους.

Anknüpfungspunkt *m* ἡ ἀφορμή.

anknurren κνυζᾶσθαι πρός τινα.

anködern δελεάζειν, ἀγκιστρεύεσθαι (M.).

ankommen 1. ἀφικνεῖσθαι. ἔρχεσθαι, προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι, ἥκειν, von Feinden, Unglück u. dgl. ἐπιέναι, ἐπιφοιτᾶν. ἐπέρχεσθαι. von leblosen Dingen, Waren u. dgl. φοιτᾶν, εἰσφέρεσθαι. προσκομίζεσθαι (P.). — 2. es kommt mir etw. an (befällt, ergreift mich) ἔπεισί μοι, ἐπέρχεταί μοί τι, λαμβάνει με, εἴσεισί od. εἰσέρχεταί με, es kommt mir etw. leicht (schwer) an ῥᾳδίως (χαλεπῶς) ποιῶ τι, ἔργον (οὐδέν) ἐστί μοι ποιεῖν τι. — 3. bei j-m ~ (vorkommen) ἐντυγχάνειν τινί. — 4. (etw. ausrichten) οὐκ ἄπρακτον εἶναι παρά τινος. τυγχάνειν ὧν βούλεταί τις παρά τινος. — 5. (zu einer Versorgung, zu einer Stellung u. dgl. gelangen) εὑρίσκειν ἔργον od. βίον, gut (schlecht) ~ mit etw. καλῶς od. εὖ (κακῶς) ἀποβαίνει μοί τι, καλῇ (κακῇ) τῇ τύχῃ χρῶμαι περί τι, χαίρων (κακῶς) ἀπαλλάττω τινός. — 6. es kommt auf etw. od. j-n an ἀν-, περιέρχεται εἴς τι od. τινα. ἔστιν ἐπί τινι. ἔστι πρός τι. δεῖ τινος πρός τι, es kommt auf einen Versuch an πειρατέον τοίνυν oder γε δή. πειρώμεθα γοῦν, es kommt nicht auf etw. an οὐ od. οὐδὲν δεῖ τινος. wenn es darauf ankommt ἐν χρείᾳ. ἐν ἀνάγκῃ, προσκειμένης τῆς ἀνάγκης, τούτων γε ἕνεκα, es kommt viel darauf an πολὺ διαφέρει, die Sachen, auf die es ankommt τὰ διαφέροντα πράγματα, es kommt mir darauf an μέλει μοί τινος, ζητῶ τι, δέομαί (P.) τινος, es soll mir nichts darauf ~ οὐδὲν ἀντιλέγω, οὐ κωλύω, es kommt noch darauf an, daß λοιπὸν ἔτι ἐστίν od. ὑπολείπεται mit *inf.*, es auf j-n ~ lassen ἐπιτρέπειν τί τινι, ἀναφέρειν τι εἴς τινα, alles aufs Glück ~ lassen πάντα τῇ τύχῃ διδόναι. κινδυνεύειν, ἀναρρίπτειν κίνδυνον, es auf eine Schlacht ~ lassen ἀναρρίπτειν μάχην, er läßt es darauf ~ οὐδὲν αὐτῷ μέλει. οὐ διαφέρει αὐτῷ, es nicht auf die Mühe ~ lassen οὐ φεύγειν τὸν πόνον.

Ankömmling *m* ὁ ἔπηλυς (υδος). ὁ ξένος (der Fremde), ὁ ἔποικος (Kolonist).

ankoppeln ζευγνύναι, συζευγνύναι.

ankündigen 1. ἀπ-, εἰσαγγέλλειν, (öffentlich) κατ-, παραγγέλλειν, προαγορεύειν, προειπεῖν, (als Herold) κηρύττειν, ἀποκηρύττειν, κηρυκεύειν, (durch öffentlichen Anschlag) προγράφειν, den Krieg ~ ἐπαγγέλλειν πόλεμον. — 2. (andeuten) δηλοῦν, σημαίνειν, nicht angekündigt ἀκήρυκτος, ἀνεπάγγελτος ἀκατάγγελτος (sämtlich 2).

Ankündigung *f* ἡ ἐπαγγελία (als Handlung), τὸ ἐπάγγελμα, τὸ κήρυγμα (als Sache), öffentliche ~ ἡ προγραφή, ἡ πρόρρησις.

Ankunft *f* ἡ ἄφιξις, ἡ πάροδος, τὸ προσέρχεσθαι, in der Heimat ἡ ἐπιδημία, (eines Schiffes) ἡ προσόρμισις, bei der ~, nach der ~ durch die *part.* der Verben.

ankünsteln προσμηχανᾶσθαί (M.) τί τινι.

anlächeln προσμειδιᾶν τινι, διαμειδιᾶν πρός τινα

anlachen προσ-, ἐγ-, ἐπιγελᾶν τινι, bildl. ἐπιλάμπειν.

Anlage *f* 1. (Beilage) ἡ προσθήκη. — 2. (Entwurf) ἡ ἀρχή, ἡ καταβολή, ἡ ἀφορμή, ἡ ὑπόθεσις. — 3. (Riß) ἡ σκιαγραφία. — 4. (Fähigkeit, Talent) ἡ ὀργή, ἡ φύσις, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), gute ~ ἡ εὐφυΐα. schlechte ~ ἡ κακοφυΐα, Mangel an ~ ἡ ἀφυΐα, von guten ~n εὐφυής, von schlechten ~n κακοφυής, ohne ~n ἀφυής.

anlallen προσλαλεῖν τινι. ἀσήμους φωνὰς φθέγγεσθαι (M.) πρός τινα, ψελλίζεσθαι (M.) πρός τινα, ἀσήμως λαλεῖν πρός τινα.

anlanden προσ-, καθορμίζεσθαι (M. u. P.), κατάγειν od. προσβάλλειν (τὴν ναῦν), an einer Insel ~ καταίρειν εἰς νῆσον, προσορμίζεσθαι τῇ νήσῳ.

Anlanden *n*, **Anlandung** *f* ἡ καταγωγή, ἡ προσόρμισις, zum ~ geeignet εὔορμος (2).

anlangen 1. s. ankommen. — 2. (betreffen) ἀνήκειν εἴς τι, was anlangt τὸ πρός, εἰς od. κατά τι, was mich anlangt ὅσον ἐν ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ.

Anlaß *m* ἡ αἰτία, ἡ ἀφορμή, ἡ πρόφασις, ~ zu etw. geben αἰτίαν od. πρόφασιν παρέχειν τινός (od. *inf.*), ~ nehmen von etw. προφάσει χρῆσθαί τινι, ἀφορμὴν λαμβάνειν ἔκ τινος, einen ~ suchen λαβὴν ζητεῖν, ~ bekommen τυγχάνειν ἀφορμῆς.

anlassen 1. *trans.* (j-n etw. anbehalten lassen) ἐᾶν τινα ἔχειν τι, das Wasser ~ ἐπαφιέναι ὕδωρ, j-n übel ~ χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, ἐπιπλήττειν τινί. — 2. sich ~ (scheinen) ἐοικέναι, προχωρεῖν, es läßt sich (zB. zum Krieg) an ἔοικεν ἔσεσθαι (πόλεμος), ἐπίκειται (πόλεμος), die Sache läßt sich gut (schlecht) an καλῶς (κακῶς) προχωρεῖ τὸ πρᾶγμα, er läßt sich gut an καλὴν τὴν ἐλπίδα παρέχεται, δοκεῖ ἱκανὸς od. ἐπιτήδειος εἶναι πρός τι od. ποιεῖν τι, wie läßt es sich an? πῶς δοκεῖ ἔσεσθαι;

Anlauf *m* ἡ ὁρμή, ἡ ῥύμη, ἡ προσβολή, ἡ ἐπιδρομή, ἡ εἰσβολή, beim ersten ~ genommen werden αὐτοβοεὶ od. ἐξ ἐφόδου ἁλίσκεσθαι, e-n ~ zu etw. nehmen ὁρμᾶν ἐπί τι.

anlaufen 1. an etw. ~ ἐπιτρέχειν, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, δρόμῳ φέρεσθαι ἐπί τι, das Wild ~ lassen θηρίον δέχεσθαι (M.). — 2. (sich stoßen) προσπταίειν τινί (mit u. ohne τρέχοντα), προσκόπτειν τινί od. πρός τι. — 3. (an-, aufschwellen) ἀνοιδεῖν, οἰδαίνειν, ἀνοιδαίνειν (auch P.), ὀγκοῦσθαι (P.). — 4. (zunehmen) αὐξάνεσθαι u. ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν. — 5. (den Glanz verlieren, von Metallen, Glas u. dgl.) ἀμαυροῦσθαι (P.), ὁμίχλῃ καλύπτεσθαι (P.), angelaufen ὁμιχλώδης. blau angelaufen (vom Stahle) κυανοῦς.

Anlaut *m* τὸ πρῶτον γράμμα od. στοιχεῖον.

anlegen 1. προστιθέναι, προσ-, ἐμβάλλειν. προσερείδειν τινί, Hand ~ προσφέρειν od. ἐπιβάλλειν χεῖράς τινι. — 2. (anziehen) περιτίθεσθαι, ἐνδύεσθαι, περιβάλλεσθαι (M.), (ein Kleid u. dgl.) περιτιθέναι, ἐνδύειν. περιβάλλειν, j-m Ketten ~ δεσμεύειν, περιβάλλειν τινὰ δεσμοῖς. Holz ~ (ans Feuer) στοιβάζειν ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ, ξύλα προσφέρειν τῷ πυρί, das Schiff od. mit dem Schiffe ~ s. ankern, anlanden; sein Geld auf Zinsen ~ τὰ χρήματα ἐνεργὰ ποιεῖν, δανείζειν ἐπὶ τόκῳ. — 3. (bauen, einrichten, gründen) κτίζειν, καθιστάναι. κατασκευάζειν. einen Plan ~ συντιθέναι od.

συντίθεσθαι βουλήν, es worauf ~ ἐπίτηδες od. ἐξεπίτηδες ποιεῖν, βούλεσθαι, προθυμεῖσθαι (P.).

Anlegung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ κατασκευή, gew. durch Verben.

Anlehen *n*, **Anleihe** *f* τὸ δάνεισμα, τὸ δάνειον, eine ~ machen δάνεισμα ποιεῖσθαι (M.), δανείζεσθαι (M.).

anlehnen ἐπι-, προσ-, ἀνακλίνειν, προσερείδειν τί τινι, sich an etw. ~ ἐγ-, ἐπι-, προσανακλίνεσθαί (P.) τινι, übtr. ἐξαρτᾶν ἑαυτὸν ἔκ τινος, ἐξηρτῆσθαί τινος od. ἔκ τινος.

Anlehnung *f* ἡ ἀνά-, ἐπίκλισις, τὸ ἀνάκλιμα, gew. durch Verben.

anleimen προσ-, ἐπι-, κατακολλᾶν τί τινι, κολλᾶν τι πρός τι.

Anleimen *n*, **Anleimung** *f* ἡ προσκόλλησις, gew. durch Verben.

anleiten εἰσηγεῖσθαί τινί τι, ἡγεῖσθαι (M.), προάγειν τινὰ πρός od. ἐπί τι, ὑφηγεῖσθαί (M.) τινί τι, προβιβάζειν τινὰ εἴς od. πρός τι, παιδεύειν τινὰ εἰς, ἐπί, πρός τι.

Anleitung *f* ἡ εἰσ-, ὑφήγησις, ἡ διδασκαλία, ἡ μέθοδος, j-m ~ zu etw. geben προπαιδεύειν τινὰ εἴς τι.

anlernen καταμανθάνειν.

anleuchten ἐπιλάμπειν τινί, καταλάμπεσθαί (M.) τινος.

anliegen προσ-, ἐπι-, παρακεῖσθαί τινι, (von Kleidern) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν τινί, j-m mit Bitten ~ λιπαρεῖν καὶ προσκεῖσθαι, λιπαρεῖν τινα m. *inf.*

Anliegen *n* 1. ἡ δέησις, ἡ ἔντευξις. — 2. (Sorge) ἡ φροντίς (ίδος), ein ~ an j-n haben δεῖσθαί τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος.

anliegend 1. ἐπι-, προσκείμενος. — 2. (angrenzend) πρόσορος (2), γειτονικός.

anlocken ἐπ-, προσ-, ὑπάγεσθαι, ἐπισπᾶσθαι (M.), ἐφέλκειν (auch M.), κηλεῖν, θέλγειν, ψυχαγωγεῖν, Vögel ~ παλεύειν.

anlockend ἐπ-, προσαγωγός (2), θελκτήριος (2).

Anlockung *f* ἡ ἐπ-, ὑπαγωγή.

anlöten συστεγνοῦν τί τινι, κολλᾶν, προσκολλᾶν.

Anlötung *f* ἡ κόλλησις, ἡ προσκόλλησις.

anmachen 1. (anfügen) προσάπτειν, προστιθέναι τινί τι, Feuer ~ ἐναύειν, ἀνάπτειν, ἀνακαίειν πῦρ. — 2. (vermischen, Wein und andere Flüssigkeiten) προσ-, ἐπιμειγνύναι τινί τι.

anmahnen παρακελεύεσθαί (M.) τινι, παραινεῖν τινι, s. ermahnen.

anmalen χρίειν, ἐπιχρίειν, ἐπιχρωματίζειν, ἐπιχρωννύναι.

Anmarsch *m* ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπαγωγή, ἡ ἐπ-, προσέλασις, im ~ sein s. das folg. Wort.

anmarschieren ἐπ-, προσέρχεσθαι (-ιέναι), ἐπ-, προσελαύνειν.

anmaßen sich etw. προσποιεῖσθαί (M.) τι od. *inf.*, ἀντιποιεῖσθαί τινος od. *inf.*, μεταποιεῖσθαί τινος, ἰδιοποιεῖσθαί τι, οἰκειοῦσθαί τι, σφετερίζεσθαί (sämtlich M.) τι, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ἀμφισβητεῖν τινος (im Streite).

anmaßend ἀλαζών (όνος), αὐθάδης, ὑπερήφανος (2), ὑβριστής, ~ sein ἀλαζονεύεσθαι, καταλαζονεύεσθαι (M.), αὐθαδίζεσθαι, ἀπαυθαδίζεσθαι (M.), ὕβρει χρῆσθαι.

Anmaßung *f* 1. ἡ προσποίησις, ἡ ἰδιοποίησις, ὁ σφετερισμός. — 2. (Stolz) ἡ αὐθάδεια, ἡ ὕβρις, ἡ ὑπερηφανία, ἡ ἀλαζονεία.

anmauern προστιθέναι τῷ τείχει.

anmelden 1. εἰσαγγέλλειν (e-n Besuch). — 2. (ankündigen) ἀπ-, ἐπ-, κατ-, παρ-, προσαγγέλλειν.

Anmeldung *f* ἡ εἰσ-, ἐπαγγελία.

anmerken 1. j-m od. einer Sache αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν, καταμανθάνειν τινός τι. — 2. (aufzeichnen) σημειοῦσθαι, διασημαίνεσθαι (M.), ὑπομιμνήσκειν, παραγραφὴν ποιεῖσθαι (M.). — 3. (bezeichnen) παρασημαίνεσθαι, παρασημειοῦν, ich lasse mir ~, daß δῆλός oder φανερός εἰμι, φαίνομαι (P.) mit entsprechendem *part.*

Anmerkung *f* 1. (das Anmerken) ἡ σημείωσις, ἡ παρασημείωσις, ἡ παρασημασία. — 2. (das beigesetzte Zeichen) τὸ σῆμα, τὸ σημεῖον, ἡ παραγραφή. — 3. (Erläuterung) τὸ σχόλιον, τὸ ὑπόμνημα.

anmessen συμμετρεῖν τι πρός τι, διαλαμβάνειν μέτρῳ.

Anmut *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ τερπνότης (ητος), ohne ~ ἄχαρις (ἄχαρι, *gen.* ἀχάριτος), ἀχάριστος (2).

anmuten s. zumuten.

anmutig χαρίεις, ἐπίχαρις (ἐπίχαρι, *gen.* -άριτος), ἡδύς, τερπνός, ἐπιτερπής, καλός.

anmutslos s. unter Anmut (ohne ~).

Anmutung s. Zumutung.

annageln προσηλοῦν τί τινι, καθηλοῦν τι πρός τι, προσπασσαλεύειν τί τινι od. πρός τινι.

annagen τρώγειν, κατατρώγειν.

annähen προσράπτειν τι πρός τι od. τί τινι, συρράπτειν τί τινι od. πρός τι, καταρράπτειν τι εἴς τι, ἐπιρράπτειν τι ἐπί τινι.

annähern, annahen πλησιάζειν, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), von der Zeit und Ereignissen προ-, ἐπικεῖσθαι, μέλλειν.

Annäherung *f* ὁ πλησιασμός, gew. durch Verben, siehe Anmarsch.

Annahme *f* 1. (das Annehmen) ἡ λῆψις, ἡ παράληψις, ἡ ἀπο-, εἰσδοχή, τὸ λαμβάνειν, τὸ δέχεσθαι, ~ an Kindes Statt ἡ εἰσποίησις, ἡ ποίησις, ἡ υἱοθεσία. — 2. (Billigung) ἡ ἀποδοχή, ἡ ἐπικύρωσις. — 3. (Voraussetzung) ἡ ὑπόθεσις, ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑποδοχή, ἡ δόξα, in der Dialektik τὸ λῆμμα, ~ eines Mitgliedes ἡ εἴσκρισις, es berechtigt etw. zu der ~ γίγνεταί τι εἰς ὑποδοχὴν τοῦ m. *inf.*

Annalen *f pl.* τὰ χρονικά, οἱ ὧροι (ionisch), τὰ γράμματα, αἱ ἀναγραφαί.

Annalist *m* ὁ χρονικῶν συγγραφεύς, ὁ χρονογράφος, ὁ ὡρογράφος.

annehmbar ἀποδεκτός, προσδεκτός, besser umschrieben, zB. ὃ ἄν τις δέξαιτο (ἀποδέξαιτο), s. annehmlich.

annehmen 1. λαμβάνειν, παραλαμβάνειν, δέχεσθαι, ἀπο-, εἰσ-, προσδέχεσθαι (M.), j-n ~ (vor sich lassen) ἀπο-, προσδέχεσθαι, προσίεσθαί τινα, bei j-m angenommen werden εἰσάγεσθαι παρά τινα, ἐντυγχάνειν τινί, j-n nicht ~ οὐ προσίεσθαι, ἀποκωλύειν, ἀποπέμπειν, ἀπελαύνειν τινά, (Lehre, Rat) εἰσδέχεσθαι, j-n (zu e-m Dienste, Mitglied od. dgl.) ~ εἰσκρίνειν τινά, e-n Vorschlag ~ πείθεσθαι (P.). — 2. (wählen, aneignen) αἱρεῖσθαι (M., mit dopp. *acc.*), eine Meinung ~ αἱρεῖσθαι γνώμην, einen Gebrauch ~ αἱρεῖσθαι νόμον, νόμῳ χρῆσθαι, an Kindes Statt ~ τίθεσθαι παῖδα, εἰσποιεῖσθαι, υἱοθετεῖν, υἱοποιεῖν, e-e Miene ~ προσποιεῖσθαι (M.) σχῆμα. — 3. (genehmigen) ἐπικυροῦν, zB. ein Gesetz νόμον. — 4. (meinen) νομίζειν, ἡγεῖσθαι, für wahr ~ ἀληθῆ νομίζειν. — 5. (voraussetzen) ποιεῖν, τιθέναι, ὑπολαμβάνειν, nehmen wir an, daß dies wahr sei ποιῶμεν (od. ποίει) τοῦτο ἀληθὲς εἶναι, sich ~ eines Dinges ἐπιμέλεσθαι, ἐπιμελεῖσθαι (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich j-s ~ προνοεῖν τινος, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι, vor Gericht ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος. — 6. (billigen) ἐπαινεῖν, ἀπο-, εἰσ-, προσδέχεσθαι (M.). — 7. etw. ~ (auf sich beziehen) λαμβάνειν τι ὡς πρὸς ἑαυτὸν λεχθέν, od. ὡς καθ' ἑαυτοῦ πραχθέν, es ist angenommen δέδοκται, da wir es angenommen haben δόξαν ἡμῖν ταῦτα, wie es sich ~ läßt ὡς ἔοικεν, ὡς (ὥσπερ, οἷον) εἰκός od. τὸ εἰκός.

annehmlich προσ-, ἀποδεκτός, ἀρεστός, εὐάρεστος (2), εὔλογος (2).

Annehmlichkeit *f* 1. τὸ ἀρεστόν, ἡ ἐπιείκεια. — 2. (Vergnügen) ἡ ἡδονή, ἡ χάρις (ιτος), ἡ τερπνότης (ητος), τὸ ἡδύ, ~en τὰ τερπνά.

annieten προσηλοῦν τί τινι.

annoch καὶ νῦν ἔτι, μέχρι τοῦδε.

annullieren κατα-, διαλύειν, ἀκυροῦν, ἀθετεῖν, ἀναιρεῖν, ἄκυρον ποιεῖν.

anomal ἀνώμαλος (2).

Anomalie *f* ἡ ἀνωμαλία, ἡ ἀνωμαλότης (ητος), τὸ ἀνώμαλον.

anonym (von Schriftwerken) ἀνεπίγραφος (2), ἀδέσποτος (2).

anordnen 1. δια-, συντιθέναι (auch M.), τάττειν, δια-, συντάττειν, καθιστάναι, διακοσμεῖν, οἰκονομεῖν, διοικεῖν (verwalten). — 2. (befehlen) τάττειν, προστάττειν.

Anordner *m* ὁ διαθετήρ (ῆρος), ὁ διαθέτης, ὁ διοικητής.

Anordnung *f* 1. ἡ διάθεσις, ἡ τάξις, ἡ διάταξις, ἡ διακόσμησις. — 2. (geordnete Reihe) ὁ κόσμος, ἡ τάξις. — 3. (Befehl) τὸ πρόσταγμα, gew. durch Verben.

anpacken κατα-, συλλαμβάνειν τι, ἀντιλαμβάνεσθαι, ἅπτεσθαι (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, αἱρεῖν τι, den Feind ~ ἐπιτίθεσθαι τῷ πολεμίῳ.

anpassen *trans.* etw. an etw. ~ ἐν-, ἐφ-, προσαρμόττειν τί τινι, εὔρυθμον ποιεῖν τι πρός τι, *intr.* ἁρμόττειν, ἐν-, ἐφ-, προσαρμόττειν τινί.

Anpassung *f* ἡ ἐφάρμοσις, ἡ ἐφαρμογή, gew. durch Verben.

anpeitschen (Pferde) κεντεῖν, μαστίζειν.

anpfählen (Gewächse) χαρακοῦν.

Anpfählung *f* ἡ χαράκωσις.

anpflanzen φυτεύειν, καταφυτεύειν.

Anpflanzung *f* (als Handlung) ἡ φυτεία, ἡ φύτευσις, (als Sache) ἡ φυτεία, τὰ φυτεύματα.

anpflöcken πασσαλεύειν, προσπασσαλεύειν τί τινι und πρός τι.

anpichen προσπηγνύναι πίττῃ.

anpicken κολάπτειν.

anpissen κατουρεῖν τινος, προσ-, ἐνουρεῖν τινι.

anpochen an etw. κρούειν, κόπτειν τι.

Anpochen *n* ἡ κροῦσις, gew. durch Verben.

Anprall *m* ἡ ὁρμή, ἡ ῥύμη, ἡ ἐπιφορά.

anprallen an etw. σκήπτειν εἴς od. πρός τι, συγκρούειν τινί, προσπταίειν τινί, κατα-, ἀνακλᾶσθαι (P.) πρός τι u. ἔν τινι (vom Schalle und vom Strahle).

Anprallen *n* durch Verben.

anpreisen ἐπαινεῖν τινί τι, ἀνακηρύττειν.

Anpreisung *f* ὁ ἔπαινος, gew. durch Verben.

anpressen προσθλίβειν, προσπιέζειν τι πρός τι.

anprobieren πειρᾶσθαι (P.) τινος.

Anputz *m* ὁ κόσμος.

anputzen κοσμεῖν, ἐπι-, διακοσμεῖν, καλλύνειν, καλλωπίζειν, sich ~ καλλωπίζεσθαι (M.).

anranken sich περιελίττεσθαί (P.) τινι u. περί τι.

anraten 1. (anleiten) εἰσηγεῖσθαι (M.). — 2. (raten) συμβουλεύειν. — 3. (zureden) πείθειν, παραινεῖν. — 4. (Anlaß zu etw. geben) αἴτιον γίγνεσθαί τινί τινος. — 5. (Mittel u. Wege angeben) ὑποτίθεσθαί τινί τι.

Anraten *n* ἡ συμβουλή, ἡ εἰσήγησις, ἡ παραίνεσις, gew. durch Verben, zB. auf ~ j-s συμβουλεύσαντός τινος, πεισθεὶς ὑπό τινος.

anräuchern καπνίζειν, ὑποθυμιᾶν (mit Weihrauch od. ä.).

anrechnen 1. j-m etw. ~ κατα-, ὑπολογίζεσθαι (M.), ὑπολογεῖν. — 2. (zuschreiben) ἀνατιθέναι τινί τι, ἐπάγειν τινί τι, ἀναφέρειν τι πρός τινα. — 3. (für etw. halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), ποιεῖσθαι (M.), zur Schande ~ αἰσχύνην ἡγεῖσθαι od. ποιεῖσθαι, zur Ehre ~ τιμὴν ποιεῖσθαι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, j-m etw. hoch ~ πλείστην χάριν εἰδέναι τινί, man kann mir das nicht ~ τοῦτο οὐκ ἂν ὑπόλογον γένοιτο ἐμοί.

Anrechnung *f* ὁ καταλογισμός, ὁ ὑπόλογος, in ~ bringen κατα-, ὑπολογίζεσθαι (M.), ὑπόλογόν τι ποιεῖσθαί (M.) τινι.

Anrede *f* ἡ πρόσρησις, τὸ πρόσρημα, ἡ προσηγορία, ἡ προσφώνησις, ὁ λόγος, ἡ ἔντευξις, eine ~ an j-n halten λόγον od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα.

anreden προσαγορεύειν (προσειπεῖν), προσφωνεῖν τινα, freundlich ~ προσομιλεῖν τινι, φιλανθρώπως διαλέγεσθαί (P.) τινι.

anregen κινεῖν, ἀνα-, παρακινεῖν, j-n zu etw. ~ ὁρμᾶν, ἐξ-, παρορμᾶν, παροξύνειν τινὰ ἐπί od. πρός τι, προτρέπειν τινὰ εἰς, ἐπί od. πρός τι od. mit *inf.*, παρακελεύεσθαί (M.) τινι mit *inf.*, διεγείρειν.

Anregung *f* ἡ παρόρμησις, ἡ παρακίνησις, ἡ ὁρμή, gew. durch Verben, etw. in ~ bringen λόγον ἐγείρειν od. ἐμβάλλειν περί τινος, μνήμην ἐμβάλλειν τινός.

anreiben προστρίβειν τινί τι.

Anreiben *n*, **Anreibung** *f* ἡ πρόστριψις.

anreihen etw. an etw. ἐν-, συνείρειν, συνάπτειν τί τινι, sich ~ ἀκολουθεῖν, ἕπεσθαί τινι, συνέπεσθαί τινι, (v. Sachen) ἔχεσθαί τινος, ἐπι-, συγκεῖσθαί τινι.

Anreihung *f* ἡ συναφή, ἡ συνάφεια.

anreißen (Vorräte u. dgl.) ἅπτεσθαι (M.) τινος, ἐπιτέμνειν.

anreiten 1. ἐφιππεύειν, ἐφιππάζεσθαι (M.), προσελαύνειν (ἵππῳ). — 2. (im Reiten an etw. stoßen) ἐλαύνοντα προσπταίειν τινί.

anreizen 1. παρακινεῖν, παρορμᾶν, παροξύνειν τινὰ ἐπί od. πρός τι, προτρέπειν τινὰ εἰς, ἐπί od. πρός τι, ἐπαίρειν τινὰ πρός τι od. *inf.* — 2. (erbittern) ἐρεθίζειν. — 3. (aufmuntern) δια-, παρακελεύεσθαι (M.) — 4. (zum Zorne reizen) ἐξ-, παροργίζειν.

Anreizung *f* ἡ ὁρμή, ἡ παρόρμησις, ὁ παροξυσμός, ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, gew. durch Verben.

Anreizungsmittel *n* τὸ ὁρμητήριον.

anrennen προσκόπτειν, προσπταίειν τινί, gegen den Feind ~ ἐπιτρέχειν τινί od. ἐπί τι, προστρέχειν τινί od. πρός τινα, ἐπι-, προσφέρεσθαί (P.) τινι, προσβάλλειν τινί od. πρός τι, ἐπιτίθεσθαί τινι.

Anrennen *n* durch Verben.

Anrichte *f*, **Anrichtetisch** *m* τὸ ἐλεόν, ὁ ἐλεός.

anrichten 1. (von Speisen) σκευάζειν, παρασκευάζειν, καταρτύειν, παρατιθέναι (auftragen). — 2. (zustande bringen) ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), παρέχειν, αἴτιον εἶναί τινος, Unglück ~ κακῶν αἴτιον εἶναι, Schaden ~ βλάπτειν, βλάβην φέρειν, Lärm ~ κινεῖν θόρυβον.

Anrichtung *f* ἡ παρασκευή, ἡ κατασκεύασις, gew. durch Verben.

anriechen etw. προσάγειν τὰς ῥῖνάς τινι, j-m etw. ~ ὀσφραινόμενον αἰσθάνεσθαί τινος mit *part.*

anritzen ἐπισχίζειν.

anrollen *trans.* προσ-, ἐπικυλινδεῖν, *intr.* P.

anrosten προσπήγνυσθαι (P.) ἰῷ.

anrüchig ὕποπτος (2), κακῶς ἀκούων, κακόδοξος (2).

Anrüchigkeit *f* τὸ ὕποπτον, τὸ κακόδοξον, ἡ κακοδοξία.

anrücken *trans.* προσ-, ἐπάγειν, *intr.* προσ-, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), προσ-, ἐπελαύνειν, προσ-, ἐπάγειν, zur See προσ-, ἐπιπλεῖν.

Anrücken *n* ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπ-, προσέλασις, zur See ὁ ἐπίπλους.

anrufen 1. καλεῖν, ἀνα-, ἐπικαλεῖν, προσφωνεῖν τινα. — 2. (bitten) ἐπι-, ἀνακαλεῖσθαι, ἐπιβοᾶσθαι (M.) τινα, die Götter ~ εὔχεσθαι od. ἐπεύχεσθαι (M.) τοῖς θεοῖς, als Zeugen ~ μαρτύρεσθαι, ἐπιμαρτύρεσθαι (M.) τινα.

Anrufung *f* ἡ κλῆσις, ἡ ἀνά-, ἐπίκλησις, ἡ εὐχή, ἡ προσευχή, gew. durch Verben, zB. unter ~ der Götter μαρτυρόμενος τοὺς θεούς.

anrühmen s. anpreisen.

anrühren 1. etw. ἅπτεσθαι, καθ-, ἐφ-, προσάπτεσθαι (M.) τινος, θιγγάνειν τινός, ψαύειν, ἐπιψαύειν τινός. — 2. (mit etw. mischen) προσ-, ἐπιμειγνύναι τί τινι, ἀνακυκᾶν.

Anrühren *n* ἡ ψαῦσις, ἡ πρόσψαυσις, ἡ ἀφή, ἡ προσαφή, gew. durch Verben.

ansagen (bekannt machen, ankündigen) προαγορεύειν (προειπεῖν), ἐπαγγέλλειν, (angeben) ἐξειπεῖν, λέγειν, καταλέγειν, φράζειν.

Ansagung *f* ἡ ἐπαγγελία, ἡ κατάλεξις, gew. durch Verben.

ansammeln ἀθροίζειν, συνάγειν, συλλέγειν, συναγείρειν, συναλίζειν, sich ~ P., sich nach und nach ~ ἐπαυξάνεσθαι (P.).

Ansammeln *n*, **Ansammlung** *f* ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, ἡ συναγωγή, ἡ σύλλεξις, gew. durch Verben.

ansässig ἐγκεκτημένος (χωρία), ἀγρὸν καὶ οἰκίαν ἔχων, ~ sein ἀγρὸν καὶ οἰκίαν ἔχειν, ἐγκεκτῆσθαι, sich ~ machen ἐγκτᾶσθαι.

Ansatz *m* 1. (zum Springen) ἡ ὁρμή, ἡ ῥύμη, τὸ ἐπιχείρημα, einen ~ zu etw. nehmen ὁρμᾶν ἐπί τι, einen ~ zu etw. haben ῥοπὴν ἔχειν πρός τι. — 2. (Zusatz) ἡ προσ-, ἐπιθήκη. — 3. (Auswuchs) ἡ ἔμ-, ἀπόφυσις. — 4. ~ in der Rechnung ἡ ἀπογραφή.

ansaugen μύζειν, sich an etw. ~ ἐμφύεσθαί τινι.
anschaffen παρα-, κατασκευάζειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν, sich ~ M., κτᾶσθαι.
Anschaffung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ὁ πορισμός, ἡ κτῆσις, gew. durch Verben.
anschauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν (zuschauen, betrachten), εἰσ-, προσβλέπειν τι, ἐμβλέπειν τινί (auf etw. sehen), καθορᾶν (überschauen), σκοπεῖν, θεωρεῖν, κατανοεῖν (betrachten, überdenken).
anschaulich θεατός, ὁρατός (sichtbar), φανερός, δῆλος, ἐμφανής, ἐναργής (deutlich).
Anschaulichkeit *f* ἡ ἐμφάνεια, ἡ ἐνάργεια.
Anschauung *f* ἡ θέα (mit dem Auge), ἡ θεωρία (mit dem Auge und dem Geiste), ἡ σκέψις, ἡ αἴσθησις (geistige ~).
Anschauungsvermögen *n* ἡ θεωρητικὴ δύναμις, τὸ θεωρητικόν.
Anschein *m* ἡ δόκησις, ἡ δόξα, ἡ ἔμφασις, τὸ εἶδος, τὰ εἰκότα, dem ~ nach κατὰ τὸ εἰκός, ὡς ἔοικε, es hat den ~ zu etw. ἔοικεν ἔσεσθαί τι, κινδυνεύει ἔσεσθαί τι, ἐπίδοξόν ἐστί τι γενέσθαι, einen ~ von etw. haben εἶδος ἔχειν τινός, δοκεῖν εἶναί τι, der gute ~ ἡ εὐπρέπεια, τὸ εὐπρεπές, ἡ εὐπροσωπία.
anscheinen καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί, καταυγάζειν.
anscheinend δοκῶν, κινδυνεύων mit entspr. *inf.*
anschicken sich zu etw. παρασκευάζεσθαι (M.) πρός τι, εἰς od. ἐπί τι, auch mit *inf.* u. ὡς mit *part. fut.*, τρέπεσθαι (M.) πρός τι, εὐτρεπίζεσθαι πρός τι, sich zur Reise ~ συσκευάζεσθαι (M.) τὴν πορείαν oder μέλλειν ἤδη πορεύεσθαι, sich gut zu etw. ~ ἱκανὸν oder ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι od. ποιεῖν τι, οἷόν τ' εἶναι ποιεῖν τι.
Anschickung *f* ἡ παρασκευή, ἡ συσκευασία (zur Reise), gew. durch Verben.
anschieben προσκινεῖν, προσκυλίνδειν, προσάγειν.
anschielen πλαγίοις ὄμμασι προσβλέπειν τινά od. τινί, παραβλέπειν, ὑποβλέπειν (auch M.) τινά.
anschießen I *trans.* 1. τιτρώσκειν, ein Tier ~ βάλλειν, ἀλλ' οὐκ ἀποκτείνειν, eine Schußwaffe ~ δοκιμάζειν τι, πεῖραν λαμβάνειν τινός, von Verliebten angeschossen sein τετρῶσθαι, vom Weber παρυφαίνειν. — II *intr.* 2. (anfangen zu schießen) πρῶτον βάλλειν, ἐξάρχειν βάλλοντα. — 3. (sich schnell nähern) ἐπᾴσσειν, προσφέρεσθαι (P.), ἐπι-, προσπίπτειν, προσβάλλειν, von Kristallen, Salz u. dgl. συμπήγνυσθαι (P. mit *perf.* II), von Pflanzen ἀνα-, ἐκβλαστάνειν.
anschiffen προσ-, ἐπιπλεῖν, προσορμίζεσθαι (M.).
Anschiffen *n* ὁ πρόσ-, ἐπίπλους.
anschimmern καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί.
anschirren ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι, ἐνσκευάζειν.
Anschirren *n* ἡ ζεῦξις, ἡ ὑπόζευξις, gew. durch Verben.
Anschlag 1. (Bellen des Hundes) ἡ κλαγγή, (~ der Saiten) ὁ ψαλμός. — 2. (öffentliche Bekanntmachung) τὸ πρόγραμμα, ἡ προγραφή, τὸ ἔκθεμα, τὸ ἀνακήρυγμα. — 3. (Berechnung) ἡ τίμησις, τὸ τίμημα, ἡ ὑπογραφή, ὁ λογισμός, ὁ καταλογισμός, einen (Kosten-)~ machen προδιακρίνειν τὸ ἀνάλωμα od. τὴν τιμήν τινος, in ~ bringen ἐναριθμεῖσθαι, λογίζεσθαι, ἐκ-, ὑπολογίζεσθαι (M.) τι, λόγον ἔχειν oder ποιεῖσθαι (M.) τινος, ὑπόλογον ποιεῖσθαί τι, nicht in ~ bringen οὐδένα ὑπόλογον ποιεῖσθαί τινος, nicht in ~ kommen ἐν οὐδενὸς εἶναι λόγῳ. — 4. (Entwurf, Vorhaben) ἡ βουλή, ἡ ἐπιβολή, τὸ βούλευμα, ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, einen ~ gegen j-n fassen ἐπιβουλεύειν τινί, μηχανὴν μηχανᾶσθαι εἴς τινα, ἐπιμηχανᾶσθαί (M.) τινί τι.
anschlagen I *trans.* 1. an etw. ~ κόπτειν, κρούειν, προσαράττειν τι, die Saiten ~ ψάλλειν, κρούειν, Feuer ~ ἐγείρειν od. ἐξάγειν πῦρ. — 2. (annageln) πηγνύναι, προσπηγνύναι, προσάπτειν, προσηλοῦν, προσπασσαλεύειν τί τινι. — 3. (schätzen, berechnen) λογίζεσθαι, ἐκ-, διαλογίζεσθαί (M.) τι, τιμᾶν (auch M.) τι, ἱστάναι, συνιστάναι τιμήν τινος, zu Geld ~ λογίζεσθαι (M.) εἰς ἀργύριον, gerichtlich ~ ὅρον στῆσαι, τιθέναι ἐπί τινος, öffentlich ~ προγράφειν, etw. hoch ~ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M) τι (höher, sehr hoch ~ περὶ πλείονος, περὶ πλείστου). — II *intr.* 4. (an etw. anrennen) προσκόπτειν, προσπταίειν τινί. — 5. (bellen) κλάζειν, ἀνακλάζειν. — 6. (wirken) ποιεῖν (von Arzeneien), die Arzenei schlägt bei mir an ὀνίναμαι τοῦ φαρμάκου.
Anschlagen *n* ἡ κροῦσις, ὁ ψαλμός, ἡ κλαγγή, gew. durch Verben.
anschlägig (schlau) μηχανικός, πανοῦργος (2), ἐπίβουλος (2), ἐπινοητικός.
anschlämmen προσχοῦν, κατιλύειν.
Anschlämmung *f* ἡ πρόσχωσις.
anschleichen sich προσέρπειν τινί, ὑπέρχεσθαι (-ιέναι) τινα, λανθάνειν προσερχόμενον (-ιόντα).
anschleudern an etw. σφενδονᾶν πρός τι, προσαράττειν τινί, angeschleudert werden προσφέρεσθαί τινι, ἐκφέρεσθαι εἴς τι.
anschließen I *trans.* 1. mit Fesseln ~ δεσμεύειν, καταδεῖν τινα, δεσμὰ περιβάλλειν τινί. — 2. (beifügen) προστιθέναι, ἐπιβάλλειν, προσπαραβάλλεσθαι (M.), προσάπτειν τινί, sich ~ προστίθεσθαί τινι, ἔχεσθαί τινος, ἕπεσθαι, συνέπεσθαι, ἀκολουθεῖν, παρα-, συνακολουθεῖν τινι, sich in Reihe und Glied ~ συν-, παρατάττεσθαί (M.) τινι, συγκλείειν. — 3. sich an eine Partei ~ ἵστασθαι σύν τινι oder μετά τινος, συνίστασθαι πρός τινα, sich aneinander ~ ἑξῆς ἀλλήλων εἶναι. — II *intr.* (genau passen) ἁρμόττειν.
Anschließen *n*, **Anschließung** *f* durch die vorhergehenden Verben.
Anschluß *m* ἡ συναφή, ἡ συνέχεια, gew. durch Verben.
anschmeicheln sich an j-n θωπεύμασι oder θωπείαις ὑπέρχεσθαι od. ὑποτρέχειν od. μετιέναι τινά, θεραπεύειν, von Tieren περισαίνειν τινά.
anschmeißen προσαράττειν τί τινι.
anschmelzen I *trans.* χωνεύοντα προσ-, συμπηγνύναι. — II *intr.* χωνευόμενον (χωνευθέν) προσ-, συμπήγνυσθαί (P.) τινι.
anschmettern προσαράττειν τί τινι, προσβάλλειν τί τινι.
anschmieden συγκροτεῖν, προσχαλκεύειν, προσπασσαλεύειν (mit Banden), καταδεσμεύειν (an Ketten).
anschmiegen: sich an etw. ~ προσπλέκεσθαι (P.) τινι, περι-, προσπτύσσεσθαι (M.), περιπίπτειν τινί.
anschmieren ἐπι-, προσχρίειν, προσαλείφειν.
anschnallen ἐμπορπᾶν, προσπορπάζειν, περόνῃ καταλαμβάνειν od. κατ-, συνέχειν.
anschnauben ἐπι-, προσπνεῖν.
anschnauzen ὑλακτεῖν τινα, ἐπιπλήττειν τινί.
anschneiden ἐπιτέμνειν τινός, καινοτομεῖν.
Anschnitt *m* τὸ ἐπιτέμνειν, ἡ ἐπιτομή, als Sache τὸ τμῆμα.
anschnüffeln προσβάλλειν τὰς ῥῖνάς τινι.
anschnüren ἐπι-, περισφίγγειν, ἀναδεῖν σπάρταις (σπάρτοις) od. σχοινίοις.
anschrauben τῷ κοχλίᾳ συλλαμβάνειν.
anschreiben ἀνα-, ἀπο-, καταγράφειν, gut angeschrieben sein καλῶς ἀκούειν, εὐδοκιμεῖν, schlecht angeschrieben sein ἐν οὐδενὶ λόγῳ εἶναι, κακῶς ἀκούειν, παροράσθαι ὑπό τινος.
anschreien καταβοᾶν τινος, ἐμ-, ἐπιβοᾶν τινι.
Anschrot *m* ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα.
anschuhen sich ὑποδεῖσθαι oder ὑποδύεσθαι (M.) ὑποδήματα.
anschuldigen αἰτιᾶσθαι u. ἐπαιτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, αἰτίαν ἐπάγειν oder ἐπιφέρειν τινί τινος, angeschuldigt werden ἐν αἰτίᾳ εἶναι, von j-m αἰτίαν ἔχειν ὑπό τινος, s. beschuldigen; angeschuldigt ὑπαίτιος (2) τινος.
Anschuldigung *f* ἡ αἰτίασις, ἡ αἰτίας ἐπιφορά, ἡ αἰτία (als Handlung), τὸ ἔγκλημα, τὸ αἰτίαμα (als Sache).
anschüren: das Feuer ~ σκαλεύειν, ὑποσκαλεύειν πῦρ, ἀνεγείρειν τὴν φλόγα.
anschütten ἐπι-, ἐπεγχεῖν.
anschwärzen eig. μελαίνειν, übtr. j-n bei j-m ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, βασκαίνειν τινά.

Anschwärzer *m* ὁ διάβολος, ὁ βάσκανος.
Anschwärzung *f* ἡ διαβολή, ἡ βασκανία.
anschweben πετόμενον ἐπιφέρεσθαι (P.).
anschweißen συγκροτεῖν.
anschwellen I *trans.* 1. πληροῦν (den Fluß), ἐμπιμπλάναι (die Segel). — 2. (vergrößern) αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν. — II *intr.* οἰδεῖν, ἐξοιδεῖν, διογκοῦσθαι (P.), (von Flüssen) πληροῦσθαι (P.), πλήρη γίγνεσθαι, πληθύειν, (vom Meere) μετεωρίζεσθαι.
Anschwellen *n* 1. von Flüssen ἡ πλήρωσις, von Körperteilen ἡ οἴδησις. — 2. (Vergrößerung) ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπαύξη, gew. durch Verben.
Anschwellung *f* (Geschwulst) τὸ οἴδημα.
anschwemmen προσχοῦν, προχεῖν (an der Mündung eines Flusses), angeschwemmtes Land τὸ πρόσχωμα, ἡ πρόσχωσις, ἡ πρόχυσις.
Anschwemmen *n*, **Anschwemmung** *f* ἡ πρόσχωσις, gew. durch das Verbum προσχοῦν.
anschwimmen προσνεῖν, προσνήχεσθαι.
ansegeln προσ-, ἐπιπλεῖν.
ansehen 1. eig. βλέπειν εἴς od. πρός τινα, ἀποβλέπειν πρός oder εἴς τινα, προσβλέπειν τινά, εἰσ-, προσ-, ἐφορᾶν τι, scharf ~ ἐμβλέπειν τινί od. εἴς τινα, διαβλέπειν εἴς od. πρός τινα, δριμὺ ἐνορᾶν τινι, unverwandt ~ ἀτενὲς od. ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν πρός τινα, ἀσκαρδαμυκτεῖν, gerade ~ ἀντιβλέπειν τινί od. εἴς od. πρός τινα, ἀντοφθαλμεῖν, mit Verachtung ~ παρορᾶν, ὑποβλέπειν τινά, einander ~ εἰς ἀλλήλους ὁρᾶν, eine Festlichkeit, ein Schaustück und dgl. ~ θεᾶσθαι (M.). — 2. (etw. mit ansehen, es geschehen lassen) περιορᾶν τι mit folgendem *part.*, zB. ihr habt es (ruhig) mit angesehen, daß eine griechische Stadt in Sklaverei geriet περιείδετε πόλιν ἑλληνικὴν δουλείᾳ περιπεσοῦσαν. — 3. (erwägen) σκοπεῖν, θεωρεῖν, θεᾶσθαι (M.), λόγον ἔχειν od. ποιεῖσθαί (M.) τινος. — 4. (an j-m etw. bemerken) ἐνορᾶν τινί τι od. τινί mit *dat. part.*, ἐπαισθάνεσθαί τινος u. *gen. part.*, auch durch δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν εἶναι. — 5. (für etw. halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), ὑπολαμβάνειν, τιθέναι τι ἔν τινι, τιθέναι ἐν μέρει τινός, κρίνειν mit doppeltem *acc.* — 6. (strafen) κολάζειν, j-n hart ~ ἰσχυρῶς κολάζειν.
Ansehen *n* 1. (die Handlung des Ansehens, das Werfen des Blickes auf eine Person oder einen Gegenstand) durch Verben. — 2. (die äußere Gestalt) τὸ εἶδος, ἡ ὄψις, ἡ ἰδέα, τὸ σχῆμα, von gutem ~ εὐσχήμων, von schlechtem ~ ἀσχήμων, schön von ~ καλὸς ἰδεῖν. — 3. (Schein, Anschein) ἡ δόξα, den Anschein haben δοκεῖν, ἐοικέναι, ἐπίδοξον εἶναι mit *inf.* — 4. (Achtung, Würde) ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, ἡ δόξα, ἡ ἐπιφάνεια, ἡ τιμή, in ~ stehen εὐδοκιμεῖν, ἀξίωμα ἔχειν, εὐδοξεῖν, τιμᾶσθαι (P.) ὑπό oder πρός τινος, in ~ stehend τίμιος, ἔντιμος (2), sich ein ~ geben σεμνύνεσθαι (M.).
ansehenswert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος
ansehnlich 1. (von gutem Ansehen) εὐσχήμων, εὐπρεπής. — 2. (beträchtlich, bedeutend) πολύς, μέγας, μεγαλεῖος, λαμπρός, μεγαλοπρεπής, ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, οὐ φαῦλος. — 3. (angesehen) ἐν ἀξιώματι ὤν, τίμιος, ἔντιμος (2), σεμνός.
Ansehnlichkeit *f* entw. die *neutr.* der vorhergehenden *adj.* oder ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐπρέπεια, τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ τιμή, ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα.
Ansehung: in ~ κατά, εἰς, περί mit *acc.*, ἕνεκα mit *gen.*, gew. durch den Bestimmungsakkusativ.
ansetzen I *trans.* 1. eig. προσ-, ἐπιτιθέναι, προσβάλλειν τινί, συν-, προσάπτειν, προσάγειν, προσφέρειν. — 2. (annähen) ἐπιρ-, προσ-, συρράπτειν. — 3. (durch Klammern anfügen) ζευγνύναι. — 4. (anleimen) προσκολλᾶν. — 5. übtr. (bestimmen, zB. einen Termin, eine Strafe u. dgl.) τάττειν (a. M.), τιθέναι, καθιστάναι, ὁρίζειν. — 6. (anrechnen) ὑπολογίζεσθαι (M.). — 7. (Pflanzen) φυτεύειν, σπείρειν, Brut ~ τίκτειν oder γεννᾶν νεόττια, γονεύειν, den Becher ~ ἐπέχεσθαι, Kolonisten in einem Lande ~ οἰκίζειν χωρίον, Blüten, Früchte, Blätter u. dgl. ~ φύειν ἄνθη, καρπούς, φύλλα, sich ~ (von Blüten u. dgl.) προσφύεσθαι, Fleisch, Fett ~ παχύνεσθαι (P.), εὔσαρκον od. πιμελῆ γίγνεσθαι. — II *intr.* 8. (zum Sprunge) ~ ὁρμὴν λαμβάνειν. — 9. (beginnen, versuchen) ἅπτεσθαι (M.), πειρᾶσθαι (P.), ἐπιχειρεῖν, (von Pflanzen) βλαστάνειν, ἐκβλαστάνειν.
Ansetzung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ προσβολή, ἡ τάξις, ἡ κατάστασις, gew. durch Verben.
Ansicht *f* 1. (Anblick) ἡ ὄψις, ἡ ἔνοψις, τὸ εἶδος. — 2. (Urteil, Meinung) ἡ γνώμη, ἡ δόξα, τὸ δοκοῦν, ἡ διάνοια, ich habe die ~ ἐμοὶ δοκεῖ, γιγνώσκω, dieselbe ~ mit j-m haben ταὐτὰ γιγνώσκειν τινί, verschiedene ~ haben οὐ ταὐτὰ γιγνώσκειν τινί, διχογνωμονεῖν, seine ~ ändern μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, nach meiner ~ ἐξ ὧν ἐγὼ γιγνώσκω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐμοὶ δοκεῖν.
ansichtig werden ὁρᾶν, καθορᾶν, einander ~ werden ἐν καταφανεῖ γίγνεσθαι ἀλλήλοις.
ansiedeln ἀπ-, εἰσ-, κατοικίζειν εἰς χώραν, οἰκίζειν u. συνοικίζειν χώραν, sich ~ ἐνοικίζεσθαι, κατοικίζεσθαι (P.) εἰς χώραν oder ἐν χώρᾳ, ἀποικεῖν εἰς χώραν.
Ansiedelung *f* 1. (als Handlung) ἡ ἀπ-, κατοίκισις, ὁ ἀπ-, κατοικισμός. — 2. (als Sache = Kolonie) ἡ ἀποικία, ὁ ἀποικισμός, ἡ ἐποικία.
Ansiedler *m* ὁ ἄποικος, ὁ γεωμόρος.
ansingen ἐπᾴδειν τινί.
ansinnen j-m etw. ἀξιοῦν, δικαιοῦν τινα mit *acc. c. inf.*
Ansinnen *n* ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, τὸ ἀξιοῦν.
ansitzen προσ-, παρακαθῆσθαι, προσεδρεύειν, (daranhängen) ἐγκαθῆσθαι, προσπήγνυσθαι (P.), προσκεῖσθαι.
anspannen (Pferde usw.) ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι, (ein Seil usw.) ἐν-, ἐκ-, κατα-, ἐπιτείνειν, alle Kräfte ~ ἐν-, διατείνεσθαι (M.), alle Segel ~ (Sprichw.) πάντα κάλων ἐξ-, ἐφιέναι oder ἐκτείνειν, κινεῖν, angespannt ἐκτενής, σύντονος (2).
Anspannung *f* 1. (der Pferde) ἡ ζεῦξις. — 2. (Anstrengung) ἡ ἔκ-, ἔντασις, ἡ συντονία.
anspeien, anspucken ἐμπτύειν, ἐγχρέμπτεσθαί (M.) τινι, προσπτύειν τινί, als Zeichen der höchsten Verachtung καταπτύειν u. καταχρέμπτεσθαί (M.) τινος.
Anspeien *n*, **Anspucken** *n* durch Verben.
anspielen auf etw. αἰνίττεσθαί (M.) τι od. εἴς τι, ὑπαινίττεσθαί, συνεμφαίνειν τι, τείνειν πρός τι.
Anspielen *n*, **Anspielung** *f* ὁ αἰνιγμός, τὸ αἴνιγμα, ἡ ὑπόνοια, auf etw. τινός, durch Verben.
anspießen πείρειν, δια-, ἀνα-, καταπείρειν.
anspinnen συννήθειν τί τινι, συμπλέκειν, übtr. Ränke, Böses u. dgl. ~ σκευωρεῖσθαι, μηχανᾶσθαι, πραγματεύεσθαι (sämtlich M.).
anspornen κεντεῖν, κεντρίζειν, übtr. παροξύνειν, παρορμᾶν, παροτρύνειν, παρα-, ἐπικελεύεσθαί (M.) τινι.
Ansprache *f* 1. ἡ πρόσρησις, τὸ πρόσρημα, ἡ προσηγορία, eine ~ an j-n halten λόγον λέγειν πρός τινα. — 2. (Bitte, Gesuch) ἡ δέησις, ἡ προσαίτησις, ἡ ἔντευξις.
ansprechen 1. (anreden) προσαγορεύειν (προσειπεῖν) τινά, προσφωνεῖν τινα, j-n um etw. ~ προσαιτεῖν τινά τι, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος. — 2. es spricht mich etw. an ἀντιλαμβάνεταί μού τι, ἀρέσκει μοι, ἀπαντᾷ μου τῇ ψυχῇ, αἴσθησιν παρέχει μοι, ψυχαγωγεῖ μέ τι, (sehr) κηλεῖ με, s. beanspruchen.
ansprengen I *trans.* (besprengen) ἐπιρ-, καταρ-, προσραίνειν. — II *intr.* ἐπιφέρεσθαι (P.), προσελαύνειν κατὰ κράτος, ἐφορμᾶν τῷ ἵππῳ.
anspringen ἐπιπηδᾶν τινι, ἐφάλλεσθαι (M.), ἐνάλλεσθαι, (von Sachen) ἐκ-, καταφέρεσθαι (P.) κατά τινος
anspritzen προσραίνειν.
Anspruch *m* τὸ ἀξίωμα, τὸ δικαίωμα, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, ἡ αἴτησις, ~ auf etw. machen ἀξιοῦν τυχεῖν τινος, ἀντιποιεῖσθαί (M.) τινος, μετα-, προσποιεῖσθαί

(M.) τινος. ἀντέχεσθαί τινος, gerichtlich auf etw. ~ machen ἐπιδικάζεσθαί (M.) τινος. ich habe ~ auf etw. δίκαιός εἰμι τυχεῖν τινος, ἄξιός εἰμί τινος. viele Ansprüche machen πολλῶν (geringe ὀλίγων) (P.) δεῖσθαι.

anspruchslos μέτρια φρονῶν. ἐπιεικής. μέτριος. εὔκολος (2).

Anspruchslosigkeit *f* τὸ μέτριον φρόνημα. ἡ εὐκολία, ἡ μετριότης (ητος).

anspruchsvoll αὐθάδης. δύσκολος (2). ὑπερήφανος (2), ~es Wesen ἡ αὐθάδεια. ἡ δυσκολία. ἡ ὑπερηφανία.

ansprudeln καχλάζειν πρός τι.

Ansprung *m* 1. (das Anspringen) ἡ ἐπιπήδησις. ἡ ἐπιδρομή, (vom Pferde) ἡ ἐπισκέλισις. 2. (Hautausschlag) ὁ λειχήν (ῆνος).

anspucken s. anspeien.

anspuckenswert κατά-, πρόσπτυστος (2).

anspülen an etw. *intr.* προσ-, ἐπικλύζειν τινί. *trans.* = anschwemmen (s. d. Wort).

anstacheln κεντεῖν. κεντρίζειν, s. anspornen.

Anstalt *f* 1. (Anordnung, Vorbereitung) ἡ διάθεσις, ἡ κατα-. παρασκευή. ~en zu etw. treffen παρασκευάζεσθαί (M.) τι εἰς od. πρός τι od. mit *inf.* od. ὅπως mit *ind. fut.* od. ὡς mit *part. fut.* — 2. (die getroffene Einrichtung) ἡ κατάστασις, τὰ καθεστῶτα. ~ für Leibesübungen τὸ γυμνάσιον. (Lehranstalt) τὸ διδασκαλεῖον. τὸ παιδευτήριον.

Anstand *m* 1. (Standort [Ansitz] der Jäger) ἡ ἐνέδρα, ὁ λόχος. auf den ~ gehen (od. sein) εἰς λόχον ἰέναι. λοχᾶν, ἐλλοχᾶν τὰ θηρία, ἐνεδρεύειν. — 2. (Stellung, Verhalten) τὸ σχῆμα. — 3. = Anständigkeit (s. d. Wort). — 4. (Aufschub, Verzögerung) ἡ ἀναβολή. ἡ μέλλησις. ἡ διαμέλλησις. ohne ~ ἀμελλητί, ἀνυπερθέτως. ἀπροφασίστως, ἀόκνως. — 5. (Zweifel) ἡ δίστασις, ὁ ὄκνος. ~ nehmen ὀκνεῖν. διστάζειν.

anständig 1. εὐσχήμων. εὐσταλής. — 2. (sittsam) κόσμιος. — 3. (geziemend) εὐπρεπής. ἀξιοπρεπής. — 4. (passend) πρέπων. εὐάρμοστος (2). ~es Betragen ἡ εὐσχημοσύνη. ἡ κοσμιότης (ητος).

Anständigkeit *f* ἡ εὐσχημοσύνη. τὸ πρέπον. τὸ κόσμιον, τὸ εὐπρεπές. ἡ εὐπρέπεια. ἡ κοσμιότης (ητος).

Anstandsgefühl *n* τὸ κόσμιον. ἡ κοσμιότης (ητος). Mangel an ~ ἡ ἀπειροκαλία.

anstarren ἀτενὲς od. ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν εἴς τινα u. τι.

anstatt 1. ἀντί m. *gen.* — 2. (für) ὑπέρ m. *gen.*, ~ daß ἀντὶ τοῦ m. *inf.*

anstaunen ἐπιθαμβεῖν τι u. τινα. προσχαίνειν τινί, θεώμενόν τι od. τινα θαυμάζειν.

anstechen 1. κεντεῖν. — 2. (durchstechen) διαπείρειν. ein Faß ~ ἀνοίγειν πίθον. mit Worten κερτομεῖν, ἐπικερτομεῖν τινα. ἐπισκώπτειν.

Anstechung *f* ἡ κέντησις. eines Fasses ἡ πιθοιγία. mit Reden od. Worten ἡ σκῶψις. ἡ ἐπίσκωψις. ἡ κερτομία, ἡ κερτόμησις. gew. durch Verben.

anstecken 1. etw. an etw. ~ προσ-, συνάπτειν. προσαρμόττειν τί τινι, (mit einer Nadel) προσπερονᾶν τί τινι, e-n Degen u. dgl. παρα-. περιζώννυσθαι (M.). — 2. (anzünden) ἅπτειν. ἀνάπτειν. — 3. (in Brand stecken) ἐμπιμπράναι τι. πῦρ ἐμβάλλειν τινί, von Krankheiten: ἀναπιμπλάναι. χραίνειν. νοσοποιεῖν. angesteckt werden ἀνα-. κατα-, ἐμπίμπλασθαί τινος. *intr.* von Krankheiten: ἕρπειν. διαδίδοσθαι (P.)

ansteckend λοιμώδης, λοιμικός. ἕρπων. ~e Krankheit ὁ λοιμός. ἡ λοιμώδης νόσος. τὸ λοιμικὸν πάθος.

Ansteckung *f* übtr. ὁ μιασμός. sonst durch Verben.

anstehen 1. (daranstehen) παρ-, προσεστάναι τινί. παρα-. προσκεῖσθαί τινι. ἔχεσθαί τινος. — 2. (passend, geziemend sein) πρέπειν. ἐμπρέπειν τινί. — 3. (aufgeschoben sein) ἀναβάλλεσθαι (P.). ~ lassen ἀναβάλλεσθαι (M.). ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος. ich will es noch ~ lassen μικρόν τι περιμενῶ. — 4. (Bedenken tragen) διστάζειν. ὀκνεῖν. διαμέλλειν. κατοκνεῖν. ἀπορεῖν. — 5. (gefallen, recht sein) zB. es steht mir etw. an ἀρέσκει μοί τι, ἀγαπῶ τινι od. τι. es steht mir etw. nicht an ἀπαρέσκει μοί τι, δυσχεραίνω τι od. τινί od. ἐπί τινι, einer, dem nichts ansteht δυσχερής, δύσκολος (2).

ansteigen *trans.* ἀναβαίνειν ἐπί τι, προσβαίνειν τινί. *intr.* angestiegen kommen προσέρχεσθαι (-ιέναι). προσχωρεῖν, von Anhöhen und Bergen ἀνέχειν.

ansteigend ἀν-, προσάντης.

anstellen 1. (an etw. stellen) προσ-, παρατιθέναι, προσ-, παριστάναι τινί τι, eine Leiter an eine Mauer stellen ἐπι-, προσερείδειν κλίμακα τῷ τείχει, j-n ~ τάττειν, καθιστάναι τινὰ εἴς τι, ἀποδεικνύναι mit dopp. *acc.*, sich ~ (vom Jäger) ἰέναι εἰς ἐνέδραν. — 2. (veranstalten) κατα-, παρασκευάζειν, ποιεῖν (auch M.), einen Wettkampf ~ τιθέναι od. προτιθέναι ἀγῶνα, ἀγωνοθετεῖν, ein Gastmahl ~ παρασκευάζειν δεῖπνον od. συμπόσιον, eine Untersuchung ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.), ich weiß nicht, was ich mit ihm ~ soll οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι αὐτῷ. — 3. sich ~ (sich zeigen, benehmen) φαίνεσθαι (P.), παρέχειν ἑαυτόν, sich gut ~ zu etw. καλῶς πράττειν τι, καλῶς ἅπτεσθαί (M.) τινος. sich ~, als ob man etw. tun wolle προσποιεῖσθαι (M.) ποιήσειν τι. ἐπίδοξον εἶναι ποιήσειν τι, προδεικνύναι ὡς ποιήσοντά τι.

anstellig ἐπιτήδειος, ἱκανὸς πρός τι od. *inf.*, εὐφυής πρός od. εἴς τι.

Anstelligkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ ἱκανότης (ητος), ἡ εὐφυΐα.

Anstellung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάστασις, von Kampfspielen ἡ ἀγωνοθεσία, zu einem Amte ἡ τάξις, gew. durch Verben.

anstemmen ἀντ-, ἐπ-, προσερείδειν τινί τι, sich ~ ἀντ-, ἐπερείδεσθαι (P.) τινι.

Anstemmen *n*, **Anstemmung** *f* ἡ ἀντ-, ἀπ-, ἐπέρεισις, ὁ ἐπερεισμός. gew. durch Verben.

anstieren ταυρηδὸν ἐμβλέπειν τινί od. ἀποβλέπειν πρός τινα, ἀποταυροῦσθαι (M.).

anstiften 1. μηχανᾶσθαι (M.), συντάττειν, σκευωρεῖσθαι (M.), ὑποβάλλειν (heimlich, listig). — 2. (veranlassen) ποιεῖν τι, ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.) τι, αἴτιον εἶναι oder γίγνεσθαί τινος. — 3. (Unruhen, Händel u. dgl. erregen) κινεῖν, ἐγείρειν, συνιστάναι, j-n zu etw. ~ παρασκευάζειν τινά.

Anstifter *m* ὁ αἴτιος, ὁ ἀρχηγός, gew. durch *part.* der vorhergehenden Verben.

Anstiftung *f* ἡ εἰσήγησις, ἡ ὑποβολή. ἡ ὑποθήκη, gew. durch Verben, zB. auf j-s ~ εἰσηγησαμένου τινός.

anstimmen (von Instrumenten und Liedern) ἀνακρούεσθαι (M.), (einen Gesang) ἀναβάλλεσθαι (M.), ἐνδιδόναι. ἐξάρχειν ᾠδῆς.

Anstimmen *n*, **Anstimmung** *f* ἡ ἀνάκρουσις, ἡ ἀναβολή, gew. durch Verben.

Anstoß *m* 1. (das Anstoßen an etw. und das, woran man stößt) τὸ πταῖσμα. ἡ πρόσκρουσις. τὸ πρόσκρουσμα, ἡ προσκοπή. — 2. (Bedenklichkeit) ἡ ἀπορία. — 3. (Hindernis) τὸ κώλυμα. τὸ ἐμπόδιον. ~ nehmen an etw. δυσχεραίνειν τι. ἀπορεῖν, διαπορεῖσθαι (M.), j-m ~ geben διαφθείρειν τινά, ohne ~ μηδὲν ἐπισχών, πάντα ἑξῆς (ohne abzubrechen).

anstoßen 1. προσκόπτειν, προσκρούειν, προσπταίειν τινί (eig. u. übtr.), mit der Zunge ~ διαπταίειν. ψελλίζειν. bei j-m ~ προσκρούεσθαί (M.) τινι. — 2. (angrenzen) ἔχεσθαί τινος, προσκεῖσθαί od. ὅμορον εἶναί τινι, ἑξῆς εἶναί τινος.

anstoßend ἐχόμενος. ὁ. ἡ. τὸ ἑξῆς. συνεχής. ~es Haus οἰκία ὁμότοιχος.

anstößig δυσχερής. ἀηδής. ἄτοπος (2). ἀπαρεστής, ἀπρεπής. αἰσχρός, βδελυρός. es ist mir etw. ~ ἀπαρέσκει μοί τι. δυσχεραίνω τι od. τινί od. ἐπί τινι, ἀγανακτῶ τι od. τινι, ἐπί τινι, διά τι. λυπεῖ μέ τι, δυσχερές ἐστί μοί τι.

Anstößigkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* od. ἡ ἀτοπία. ἡ ἀηδία. ἡ δυσχέρεια, ἡ ἀπρέπεια. ἡ αἰσχρότης (ητος), ἡ βδελυρία.

anstrahlen ἐπι-. καταυγάζειν. ἐπιλάμπειν τινί. καταλάμπειν τινός.

anstreben etw. συντείνειν εἰς u. ἐπί τι, σπεύδειν τι, σπουδάζειν περί τι. διώκειν, θηρᾶν (auch M.) τι.

anstreichen I *trans.* 1. (mit Farbe) χρίειν, ἐπιχρίειν, ἀλείφειν, περιαλείφειν, γανοῦν, (ein Haus) κονιᾶν. — 2. (mit einem Striche bezeichnen) παρασημαίνεσθαι (M.). — 3. übtr. j-m etw. ~ οὐ περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι, κολάζειν τινά ὑπέρ τινος. — II *intr.* 4. an etw. ~ παράπτεσθαί (M.) τινος.

Anstreichen *n* 1. ἡ ἀλοιφή, ἡ ἐπίχρισις, gew. durch Verben. — 2. (Berührung) ἡ παραφή, gew. durch Verben.

anstreifen παράπτεσθαί (M.) od. παραθιγγάνειν τινός, übtr. ἐγγύτατα εἶναί τινος.

Anstreifen *n* durch Verben.

anstrengen ἐν-, ἐπι-, δια-, συντείνειν. sich ~ ἀπο-, διατείνεσθαι (M.), ἰσχυρίζεσθαι (M.). angestrengt σύντονος (2), *adv.* συντόνως, συντεταμένως.

Anstrengung *f* ἡ διά-, ἔν-, ἐπί-, σύντασις, ἡ συντονία, ἡ σπουδή, ὁ πόνος, ἡ πραγματεία, ohne ~ ἀκονιτί.

Anstrich *m* ἡ ἀλοιφή, τὸ περιάλειμμα, τὸ γάνωμα. übtr. τὸ εἶδος, einen ~ von etw. haben ὕπεστί μοί τι τινος, einen ~ von etw. geben περιάπτειν τινὶ δόξαν τινός.

anströmen ἐπιρρεῖν, ἐπιφέρεσθαι (P.), an etw. ~ προσκλύζειν τινὶ od. πρός τι.

Ansturm *m* ἡ ἐφορμή, ἡ προσβολή.

anstürmen βίᾳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ἐφορμᾶν ἐπί τινα, δρόμῳ ἰέναι ἐπί τινα, an eine Mauer προσβάλλειν τῷ τείχει od. πρὸς τεῖχος.

Ansturz *m* s. Andrang, Angriff.

anstürzen s. andringen, angreifen.

anstützen s. anstemmen.

ansuchen um etw. μετέρχεσθαί (-ιέναι) τι, μνηστεύειν (auch M.) τι, bei j-m um etw. ~ ζητεῖν τι παρά τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, διαπράττεσθαί (M.) τι παρά τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.

Ansuchen *n* ἡ αἴτησις, ἡ δέησις, ἡ ἔντευξις, ἡ χρεία.

antasten ἅπτεσθαί (M.) τινος, ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι, gewaltsam od. feindlich ~ ἀνθάπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, λυμαίνεσθαί (M.) τι u. τινι, j-s Ehre ~ διαβάλλειν τινά, λυμαίνεσθαι (M.) τὴν δόξαν τινός, ἐπηρεάζειν τινί.

Antastung *f* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἀφή, ἡ ἐπιχείρησις, ἡ λύμη, ἡ διαβολή, gew. durch Verben.

Anteil *m* τὸ μέρος, ἡ μερίς (ίδος), ἡ μοῖρα, der gebührende ~ τὸ ἐπιβάλλον ἐπί τινα μέρος od. bloß τὸ ἐπιβάλλον, gleicher ~ ἡ ἰσομοιρία, der gleichen ~ hat ἰσόμοιρος (2), gleichen ~ haben ἰσομοιρεῖν (mit j-m an etw. τινί τινος), ~ haben, bekommen an etw. ἀντιλαμβάνεσθαι (M.), μεταλαμβάνειν, κοινωνεῖν, μετέχειν τινός, j-n ~ nehmen lassen an etw. μεταδιδόναι τινί τινος, ~ nehmen an j-s Freude, Kummer, Leid συνήδεσθαί (P.), συλλυπεῖσθαί (P.), συμπάσχειν τινί.

Antilope *f* ἡ δορκάς (άδος) (Antilope dorcas), ὁ ἱππέλαφος (Antilope picta).

Antipathie *f* ἡ ἀντιπάθεια.

Antipoden *m/pl.* οἱ ἀντίποδες.

Antiquitäten *f/pl.* τὰ ἀρχαῖα.

Antlitz s. Angesicht.

antönen ἀντηχεῖν τινι, προσβάλλειν τινὶ u. πρός τι.

Antönen *n* ἡ ἀντήχησις, ἡ προσβολή.

antosen θορυβεῖν πρός τι, κτυπεῖν πρός τι, ἐπιρροιβδεῖν, ἐπιβρέμειν.

Antosen *n* ὁ θόρυβος, κτύπος, gew. durch Verben.

Antrag *m* 1. ὁ λόγος (häufig *pl.*), ἡ εἰσήγησις. 2. (das Beantragte, Vorgeschlagene) τὸ εἰσήγημα, j-m e-n ~ machen wegen etw. λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος, j-m e-n ~ machen, etw. zu tun προκαλεῖσθαί (M.) τινα ποιεῖν τι, einen ~ stellen εἰπεῖν γνώμην, in ~ bringen εἰσφέρειν.

antragen j-m etw. ἐπάγειν, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), προτείνειν, auf etw. ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, εἰσηγεῖσθαί (M.) τι u. περί τινος, συμβουλεύειν od. ὑποτίθεσθαί τι, ἀξιοῦν m. *inf.*

Antragsteller *m* ὁ εἰσηγησάμενος, ὁ γράψας.

antrauen: j-m eine Frau ~ ἐγγυᾶν τινι γυναῖκα.

antreffen ἐν-, ἐπι-, περιτυγχάνειν τινί, (ertappen) καταλαμβάνειν, φωρᾶν, καταφωρᾶν τινα.

antreiben 1. κεντεῖν, κεντρίζειν, ὀτρύνειν, μυωπίζειν (Pferde u. dgl.), j-n ~ παρ-, ἐξορμᾶν, κατεπείγειν ἐπί od. πρός τι. — 2. (ermuntern) ἐπαίρειν, προτρέπειν τινά, παρακελεύεσθαί (M.) τινι.

antreten 1. (festtreten) πατεῖν, στείβειν, Erde an einen Baum ~ περισάττειν τί τινι. — 2. (feststampfen) κατασάττειν. — 3. (ein Amt u. dgl.) εἰσιέναι, καθίστασθαι (καταστῆναι) εἰς ἀρχήν, einen Weg ~ ἐνίστασθαι ὁδόν, einen Marsch ~ ὁρμᾶσθαι (P.) u. ὁρμᾶν ἐπὶ τὴν πορείαν, eine Erbschaft ~ ἐμβατεύειν εἰς κληρονομίαν, πορεύεσθαι (P.) εἰς κλῆρον, αἱρεῖν κλῆρον, sein vierzigstes Jahr ~ ἄρτι τετταράκοντα ἔτη γίγνεσθαι ἀπὸ γενεᾶς. — 4. (in Reih u. Glied treten, von Soldaten) ἰέναι ἐπὶ τὰ ὅπλα, παρα-, συντάττεσθαι (M.), ~ lassen παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα, κελεύειν ἐπὶ τὰ ὅπλα, παρα-, συντάττειν, zum Tanz ~ παρατάττεσθαι (M.) εἰς χορόν.

Antretung *f*, **Antritt** *m* ἡ ἀρχή, eines Amtes ἡ εἰς τὸ ἄρχειν κατάστασις, gew. durch Verben, zB. beim Antritt ἀρχόμενος, ὁρμώμενος, vor ~ πρὶν ὁρμᾶσθαι, was beim ~ geschieht εἰσιτήριος (2).

Antrieb *m* ἡ ὁρμή, ἡ προθυμία, ἡ προτροπή.

Antrittsaudienz *f* ἡ πρώτη ἔντευξις.

Antrittsrede *f* ὁ εἰσιτήριος λόγος.

Antrittsschmaus *m* τὰ εἰσιτήρια.

antun 1. gew. *part.* angetan ἐνδεδυκώς τι, ἠμφιεσμένος τι, περιβεβλημένος τι (angezogen, angekleidet). — 2. j-m etw. ~ ἐργάζεσθαί (M.) od. ποιεῖν τινά τι, j-m Ehre, Schande ~ περιάπτειν τινὶ τιμάς, τιμᾶν τινα, περιάπτειν oder περιποιεῖν τινι αἰσχύνην, j-m Gutes ~ ἀγαθὰ od. εὖ ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, j-m Böses ~ κακὰ od. κακῶς ποιεῖν τινα, κακουργεῖν τινα, j-m Unrecht ~ ἀδικεῖν τινα, Gewalt ~ βιάζεσθαί (M.) τινα, βίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, sich Gewalt ~ (sich bezwingen) κρατεῖν ἑαυτοῦ, ἐγκρατῆ γίγνεσθαι ἑαυτοῦ, (sich umbringen) διεργάζεσθαι (M.), διαχρῆσθαι ἑαυτόν.

Antwort *f* ἡ ἀπόκρισις, (schriftliche) ἡ ἀντιγραφή, (e-s Orakels) ὁ χρησμός, (die durch einen Gesandten überbrachte) ἡ ἀπαγγελία, eine ~ geben, erteilen ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀπόκρισιν ποιεῖσθαι (M.) od. διδόναι od. ἀποδιδόναι, (schriftlich) ἀντιγράφειν, ἀνταπιστέλλειν, (vom Orakel) ἀναιρεῖν, eine abschlägige ~ erteilen οὔ φάναι, ἀποφάναι, ἀρνεῖσθαι (P.), eine abschlägige ~ bekommen ἀτυχεῖν παρά τινος, ἄπρακτον ἀπέρχεσθαι (-ιέναι) παρά τινος, ἀπρακτεῖν παρά τινος.

antworten ἀποκρίνεσθαι (M.), j-m auf etw. ~ τινὶ πρός τι, auf einen Brief schriftlich ~ ἀντιγράφειν, ἀντεπιστέλλειν, für j-n ~ ὑπεραποκρίνεσθαι (M.), (vom Orakel) ἀναιρεῖν.

Antwortschreiben *n* ἡ (ἀντεπεσταλμένη) ἐπιστολή, ein ~ erlassen ἀντιγράφειν od. ἀντεπιστέλλειν τινί.

anvertrauen ἐπιτρέπειν, πιστεύειν, διαπιστεύειν τινί τι, παρα-, κατατίθεσθαί (M.) τινί τι (bei j-m etwas niederlegen), ἐγχειρίζειν (einhändigen), sich j-m ~ ἑαυτὸν ἐπιτρέπειν τινί, es ist mir etw. anvertraut ἐπιτέτραμμαί τι, das Anvertraute ἡ παρακαταθήκη, j-m etw. im geheimen ~ ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενον λέγειν τί τινι.

anverwandt συγγενής, προσήκων (auch mit γένει od. κατὰ γένος), ἀναγκαῖος (blutsverwandt).

Anverwandtschaft *f* ἡ συγγένεια, ἡ ἀναγκαιότης (ητος), = die Verwandten οἱ συγγενεῖς.

Anwachs *m* ἡ ἐπίδοσις, ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, τὸ αὔξημα, s. Zuwachs.

anwachsen an etw. συμ-, προσ-, ἐμφύεσθαί (-φῦναι, -πεφυκέναι) τινι, (zuwachsen) αὐξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι (ἐπὶ τὸ μεῖζον), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, (vom Flusse) ἀναβαίνειν, (von Zinsen u. Schulden) χωρεῖν, angewachsen προσφυής.

Anwachsen *n* ἡ πρόσ-, σύμφυσις, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, gew. durch Verben.

Anwalt *m* ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος. j-s ~ sein συναγορεύειν, συνηγορεῖν, συνδικεῖν τινι.

Anwaltschaft *f* ἡ συνηγορία, ἡ συνδικία.

anwälzen προσ-, ἐπικυλίνδειν.

anwandeln: es wandelt mich etw. an εἰσέρχεταί με (μοί) τι, εἰσ-, ὑπέρχεταί μοί τι, παρίσταταί μοί τι, περιπίπτω τινί, πάσχω τι, was wandelt dich an, daß du so zitterst? τί παθὼν οὕτω τρέμεις;

Anwandlung *f* τὸ πάθος, ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ~ von Schwäche ἡ καταβολὴ ἀσθενείας, gew. umschrieben, zB. in einer solchen ~ οὕτω διατεθείς (τὴν ψυχήν), ἐν τοιαύτῃ τῇ διαθέσει (τῆς ψυχῆς), eine ~ von etw. haben s. anwandeln. [haben προσδοκᾶν τι.)

Anwartschaft *f* ἡ ἐλπὶς τῆς διαδέξεως, ~ auf etw.

anweben προσυφαίνειν τί τινι od. πρός τι, παρυφαίνειν. [einem Wedel) ῥιπίδι περιψύχειν.)

anwedeln (von Hunden) προσ-, περισαίνειν τινά. (mit

anwehen ἐπι-, προσπνεῖν τινι.

Anwehen *n* ἐπίπνοια.

anweisen δεικνύναι, καταδεικνύναι, ἀπονέμειν, τάττειν, κατατάττειν, j-n zu etw. ~ παιδεύειν od. διδάσκειν τινά τι, ἐξηγεῖσθαί (M.) τινί τινος, (unter mehrere verteilen) διανέμειν, j-m Geld ~ διαγράφειν τινὶ ἀργύριον.

anweißen λευκοῦν, κονιᾶν.

Anweisung *f* (auf Geld) ἡ διαγραφή, die ~ dazu geben διαγράφειν, (Unterricht) ἡ παίδευσις, ἡ εἰσαγωγή, gew. durch Verben.

anwendbar χρήσιμος, ἐπιτήδειος, καιρός, ἐπίκαιρος (2), ~ sein auf etw. καιρὸν ἔχειν πρός τι, εἶναι πρός τι. [τὸ χρήσιμον.)

Anwendbarkeit *f* ἡ χρησιμότης, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος),

anwenden χρῆσθαί (M.) τινι, gut, schlecht ~ καλῶς, κακῶς τίθεσθαι od. διατίθεσθαι, (beziehen, übertragen) μεταφέρειν τι ἐπί τι, λέγειν πρός τινα, ἀποβλέπειν εἴς od. πρός τινα λέγων τι, es läßt sich darauf ~ ἁρμόττει τούτῳ od. πρὸς τοῦτο, ἔστι πρὸς τοῦτο, es ist bei ihm nicht angewandt αὐτῷ οὐ χρήσιμόν ἐστιν. [durch Verben.)

Anwendung *f* ἡ χρῆσις, τὸ χρῆσθαι, ἡ χρεία, gew.

anwerben μισθοῦσθαι (M.), μισθῷ πείθειν, ἀπογράφειν πρὸς τὴν στρατείαν, συλλέγειν od. συνάγειν στρατιώτας.

Anwerber *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.

Anwerbung *f* ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ἡ ἄθροισις, gew. durch Verben. [τι εἴς τι.)

anwerfen προσ-, ἐμ-, ἐπιβάλλειν τί τινι, παραβάλλειν

anwesend παρών, παραγενόμενος, ~ sein παρεῖναι, παραγίγνεσθαι, zufällig ~ sein παρατυγχάνειν τινί od. τυγχάνειν παρόντα.

Anwesenheit *f* ἡ παρουσία, in j-s ~ παρόντος τινός.

anwidern: es widert mich etw. an βδελύττομαί (P.) od. μυσάττομαί (P.) τι.

anwiehern χρεμετίζειν πρός τινα.

anwischen: j-m etw. ~ ἀναμάττειν τινί τι.

anwohnen προσ-, παροικεῖν τινι.

Anwohner *m* ὁ πρόσ-, πάροικος, ὁ πρόσχωρος oder das *part.* der vorhergehenden Verben, die ~ eines Meeres οἱ περὶ τὴν θάλατταν.

Anwuchs *m* ἡ πρόσφυσις, τὸ παραφυές, τὸ παρα-, ἐκφυόμενον, τὸ πρόσφυμα, ἡ ἀπόφυσις.

anwünschen εὔχεσθαι, ἐπεύχεσθαί (M.) τινί τι, j-m Böses ~ κατεύχεσθαί τί τινος, καταρᾶσθαί (M.) τί τινι, ἐπαρᾶσθαί (M.) τί τινι. [Verben.)

Anwünschung *f* ἡ εὐχή, ἡ ἀρά, ἡ κατάρα, gew. durch

Anwurf *m* (von Kalk u. dgl.) ἡ ἐπιβολή, τὸ κονίαμα, (im Würfelspiel) ἡ πρώτη βολή.

anwürfeln (zuerst würfeln) πρῶτον βάλλειν.

anwurzeln καταρριζοῦσθαι (P.).

Anzahl *f* ὁ ἀριθμός, (Menge) τὸ πλῆθος, in großer ~ συχνός, eine ~ von hundert ἡ ἑκατοντάς (άδος), von tausend ἡ χιλιάς (άδος), von zehntausend ἡ μυριάς (άδος), geringe ~ ἡ ὀλιγότης (ητος), in kleiner ~ ὀλίγοι τὸ πλῆθος, von gleicher ~ ἴσοι τὸν ἀριθμόν od. ἰσάριθμοι. [σκώπτειν τινά.)

anzapfen: ein Faß ~ ἀνοίγειν πίθον, übtr. (necken) ἐπι-

anzaubern: j-m etw. ~ ἐπᾴδοντά τινι ἐμποιεῖν τι.

Anzauberung *f* ἡ ἐπῳδή.

Anzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ τέρας (ατος), ~ aus dem Vogelflug ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα.

Anzeige *f* ἡ μήνυσις, ἡ δεῖξις, ἡ ἔνδειξις, ἡ ἐπαγγελία, (das Angezeigte) τὸ μήνυμα, τὸ ἔνδειγμα, τὸ ἐπάγγελμα, (Merkmal) τὸ δεῖγμα, τὸ ἐπίδειγμα, τὸ σημεῖον, ἡ ἔμφασις.

anzeigen 1. (andeuten) σημαίνειν. — 2. (eröffnen) δηλοῦν, ἀνα-, ἀποφαίνειν, gerichtlich ~ μηνύειν, καταμηνύειν, φαίνειν, ἐπιδεικνύναι. — 3. (berichten) ἀπ-, ἐπαγγέλλειν. — 4. (vorbedeuten) προ-, ἐπισημαίνειν, schriftlich ~ ἀπογράφειν. — 5. (ein Merkmal von etw. sein) δηλοῦν, σημαίνειν.

Anzeiger *m* ὁ μηνυτής, ὁ ἑρμηνεύς, gew. durch Verben.

anzetteln (vom Gewebe) στῆσαι τὸν στήμονα, προφορεῖσθαι (M.), übtr. (anstiften) ὑφαίνειν τι, μηχανᾶσθαι (M.), ῥάπτειν, συρράπτειν, πλέκειν μηχανάς, παρασκευάζειν, Prozesse ~ δικορραφεῖν. [durch Verben).)

Anzettelung *f* eig. durch Verben, übtr. ἡ μηχανή (besser

anziehen I *trans.* 1. (ankleiden) ἐνδύειν, ἀμφιεννύναι τινά τι, περιβάλλειν τινί τι, sich ~ ἐνδύεσθαι, ἀμφιέννυσθαι (M.), περιβάλλεσθαι (M.), Schuhe ~ ὑποδεῖν, ὑποδεῖσθαι (M.). — 2. (herbeiziehen) προσ-, ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν. — 3. (an sich ziehen) ἐπισπᾶσθαι (M.), ἄγειν πρὸς ἑαυτόν, übtr. ἐφέλκεσθαι, προσ-, ἐπάγεσθαι (M.). — 4. (straff ~) ἐν-, κατατείνειν, es zieht an (es tut weh) ἀλγῶ. — II *intr.* (anrücken) ἐπελαύνειν, ἐπέρχεσθαι.

Anziehen *n*, **Anziehung** *f* ἡ ἕλξις, ἡ ὁλκή, gew. durch Verben.

anziehend ἐπισπαστικός, (anlockend) προσ-, ἐπαγωγός (2).

Anziehungskraft *f* τὸ ἀγωγόν, ἡ τοῦ ἄγειν od. ἕλκειν δύναμις, übtr. τὸ ἐπ-, προσαγωγόν.

Anzug *m* 1. (Kleidung) τὸ ἔσθημα, τὸ ἀμφίεσμα, ἡ περιβολή, τὸ σχῆμα. — 2. (Anmarsch) ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπαγωγή, ἡ προσέλασις, im ~e sein προσελαύνειν, ἐπιέναι. [πτικός, πικρός.)

anzüglich καθαπτικός, ἀδικητικός, ὑβριστικός, σκω-

Anzüglichkeiten *f/pl.* τὰ σκώμματα.

anzünden 1. ἀν-, ἐν-, ἐφάπτειν, πυρεύειν, ἐναύειν. 2. (in Flammen setzen) ἀναφλέγειν. — 3. (in Brand stecken) κάειν, ἀνακάειν, ἐμπιμπράναι, καταφλέγειν.

Anzündung *f* ἡ ἔμπρησις, ἡ ἀνάκαυσις, ὁ ἐμπρησμός, ἡ ἄναψις, gew. durch Verben.

anzwängen προσαναγκάζειν.

Apanage *f* ἡ σύνταξις, τὰ εἰς τροφὴν διδόμενα χρήματα, ~ beziehen καρποῦσθαι (M.) σύνταξιν, als ~ angewiesen sein δεδόσθαι εἰς τροφήν.

Apartement *n* τὸ οἴκημα, ὁ θάλαμος.

Apfel *m* τὸ μῆλον, von Äpfeln μήλινος.

Apfelbaum *m* ἡ μηλέα.

apfelfarbig μήλινος, μηλινοειδής, μηλοειδής.

Apfelkern *m* ὁ μήλου κόκκος.

Apfelschimmel *m* ὁ ψαρὸς ἵππος.

Apfelwein *m* ὁ μηλίτης οἶνος.

Aphorismen *m/pl.* οἱ ἀφορισμοί.

aphoristisch ἀφοριστικός.

Apologie *f* ἡ ἀπολογία.

apoplektisch ἀποπληκτικός.

Apoplexie *f* ἡ ἀπόπληξις, ἡ ἀποπληξία.

Apostat *m* ὁ ἀποστάτης.

Apostel *m* ὁ ἀπόστολος.

Apostelamt *n* ἡ ἀποστολή.

Apostelgeschichte *f* αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων.

apostolisch ἀποστολικός.

Apostroph *m* ἡ ἀπόστροφος (γραμμή).

Apotheke *f* τὸ φαρμακεῖον, τὸ φαρμακοπώλιον.

Apotheker *m* ὁ φαρμακοπώλης, ὁ φαρμακεύς.

Apothekerbüchse *f* ἡ φαρμακευτικὴ πυξίς (ίδος).

Apothekerkunst *f* ἡ φαρμακευτική.

Apparat *m* ἡ παρασκευή. τὰ σκεύη (ῶν).

Appell schlagen, blasen τὸ παρακλητικὸν σημαίνειν.

Appellation *f* ἡ ἔφεσις (an j-n εἴς, ἐπί, πρός τινα), ἡ ἐπίκλησις, ἡ ἀναφορά (Regreß), ein Prozeß, bei welchem ~ stattfinden kann ἡ ἐφέσιμος od. ἔκκλητος δίκη.

Appellationsgericht *n* τὸ κύριον δικαστήριον.

Appellativum *n* τὸ προσηγορικὸν ὄνομα, ἡ προσηγορία. [ἐπικαλεῖσθαί (M.) τινα, ἐφιέναι εἴς τινα.)

appellieren ἀνα-, καταφέρειν τὴν δίκην πρός τινα,

Appendix *m* ἡ προσθήκη.

Appetit *m* ἡ ὄρεξις, ὁ πόθος. ~ erregen ἀναπείθειν. ~ zu etw. haben ὀρέγεσθαί (M. u. P.), ἐφίεσθαί, ἐπιθυμεῖν τινος, mit ~ essen ἡδέως ἐσθίειν, ~ machend εὐόρεκτος (2), guten ~ habend εὔσιτος (2), keinen ~ habend κακόσιτος (2). Mangel an ~ ἡ κακοσιτία.

appetitlich ὀρεκτός, ποθεινός, ἐπαγωγός (2).

appetitlos ἀπό-, κακόσιτος (2).

Appetitlosigkeit *f* ἡ ἀπο-, κακοσιτία.

applaudieren ἐπικροτεῖν, bei etw. ~ ἐπί τινι, εὐμενῶς ἐπιθορυβεῖν, ἀνακροτεῖν τὰς χεῖρας.

Applaus *m* s. Beifall.

Applikatur *f* ἡ χειροθεσία.

appretieren λεαίνειν, ἐξ-, καταρτύειν.

Appretur *f* durch Verben.

Aprikose *f* τὸ Ἀρμενιακὸν μῆλον.

Aprikosenbaum ἡ Ἀρμενιακὴ μηλέα.

April *m* ὁ τέταρτος μήν.

apropos ἀλλά, ~ kommen ἐν καιρῷ (εἰς, πρὸς oder κατὰ καιρόν) ἔρχεσθαι od. παραγίγνεσθαι od. συμβαίνειν.

Äquator *m* ὁ ἰσημερινὸς κύκλος.

Äquinoktium *n* ἡ ἰσημερία.

Äquivalent *n* τὸ ἀντάξιον, j-m ein ~ für etw. geben ἀντάξιά τινος διδόναι τινί. [ζῳδάρια, τὰ φυτάρια.)

Arabesken *f/pl.* τὰ φανταστικὰ ἄνθη γεγραμμένα, τὰ

Arbeit *f* 1. ὁ πόνος. ὁ μόχθος, ἡ ἐργασία, ~ lieben φιλοπονεῖν, ~ liebend φιλόπονος (2), ohne ~ ἄπονος (2). ἄμοχθος (2). — 2. (Tagewerk, -arbeit) τὸ πρᾶγμα, ἡ ἐργασία, τὸ ἔργον, τὸ ἐπιτήδευμα (gewöhnliche Beschäftigung), ~ haben ἄσχολον εἶναι, ἀσχολίαν ἔχειν, ~ geben, verdingen ἐργοδοτεῖν, ~ für Geld übernehmen ἐργολαβεῖν, Übernahme einer ~ ἡ ἐργολάβεια. — 3. (das durch Arbeit Verfertigte) τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, ~ eines Bildhauers τὸ πλάσμα, ~ eines Malers ἡ γραφή. — 4. (Bearbeitung) ἡ τέχνη, ἡ διάθεσις, etw. in ~ haben ἀπεργάζεσθαί (M.) τι.

arbeiten 1. (tätig sein) ἐργάζεσθαι (M.), πονεῖν, μοχθεῖν, κάμνειν, πράττειν τι, an etw ~ εἶναι περί od. ἀμφί τι, gern ~ φιλοπονεῖν, entgegen~ ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιπράττειν, dahin ~, daß πράττειν, μηχανᾶσθαι (M.), παρασκευάζειν mit ὅπως u. *ind. fut.*, j-m in die Hände ~ ὑπηρετεῖν τινι. συμπράττειν τινί τι. — 2. (fertigen) ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), ποιεῖν, κατασκευάζειν, ἐπιτηδεύειν τι. σπουδάζειν τι.

Arbeiten *n* ἡ ἐργασία, s. Arbeit, gew. durch Verben.

Arbeiter *m* ὁ ἐργάτης, ὁ ἐργολάβος (für Lohn), ὁ τεχνίτης (für künstliche Sachen). ὁ δημιουργός (Handwerker).

Arbeitgeber *m* ὁ ἐργοδότης. ~ sein ἐργοδοτεῖν.

arbeitmüde ἀπειρηκὼς ὑπὸ πόνων.

Arbeitnehmer *m* ὁ ἐργολάβος.

arbeitsam ἐργαστικός, ἐργατικός, σπουδαῖος, ἐθελουργός, ἐθελόπονος, φιλόπονος, φίλεργος (letztere vier 2), ~ sein φιλοπονεῖν.

Arbeitsamkeit *f* entw. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* od. ἡ ἐθελοπονία, ἡ φιλοπονία, ἡ φιλεργία, ἡ σπουδή.

Arbeitsanstalt s. Arbeitshaus. [χρηστὴ μέλιττα.)

Arbeitsbiene *f* ἡ ἐργάτις (ιδος) oder ἐργαζομένη oder

arbeitsfähig ἐργαστικός, ἐργατικός.

Arbeitshaus *n* τὸ ἐργαστήριον, (als Strafanstalt) τὸ ζητρεῖον od. ζήτρειον.

Arbeitsleute *m/pl.* οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ τεχνῖται.

Arbeitslohn *m* ὁ μισθός, τὸ χειροδόσιον.

arbeitslos ἄπονος (2), σχολάζων.

Arbeitslosigkeit *f* ἡ ἀπονία, ἡ σχολή.

Arbeitslust *f* ἡ φιλοπονία.

arbeitslustig φιλόπονος (2).

Arbeitsscheu *f* ἡ μισοπονία, ἡ φυγοπονία, ἡ ἀπονία.

arbeitsscheu μισόπονος. φυγόπονος, ἄπονος (sämtlich 2).

Arbeitsstätte *f* τὸ ἐργαστήριον.

Arbeitstag *m* ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα.

arbeitsunfähig ἀδύνατος (2).

arbeitsvoll μεστὸς πόνων.

Arbeitszeug *n* τὰ ἐργαλεῖα.

Archaismus *m* ὁ ἀρχαϊσμός.

Archäolog *m* ὁ ἀρχαιολόγος.

Archäologie *f* ἡ ἀρχαιολογία.

Architekt *m* ὁ ἀρχιτέκτων (ονος), zum ~ gehörig ἀρχιτεκτονικός, ~ sein ἀρχιτεκτονεῖν.

Architektur *f* ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ ἀρχιτεκτονία.

Architrav *n* τὸ ἐπιστύλιον.

Archiv *n* τὸ γραμματοφυλάκιον (-κεῖον)

Archivar *m* ὁ γραμματοφύλαξ (κος).

Archont *m* ὁ ἄρχων (οντος), ~ sein ἄρχειν.

arg 1. (schlimm, böse) κακός, πονηρός, nichts ~es im Sinne haben οὐδὲν κακὸν ἐπινοεῖν, ein ~er Schelm ὁ πονηρότατος, das Übel ärger machen πλέον θάτερον ποιεῖν. — 2. (groß, bedeutend) δεινός, das wäre ~ δεινὸν ἂν εἴη, er macht alles ärger als es ist δεινότερα πάντα λέγει ἢ κατὰ τὸ ὄν, es zu ~ machen ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον. [ἐπινοεῖ.)

Arg: ohne ~ ἄδολος (2), er ist ohne ~ οὐδὲν κακὸν

Ärger *m* 1. (Unwille) ἡ ἀγανάκτησις. — 2. (Zorn) ἡ ὀργή. — 3. (Trauer) ἡ λύπη. — 4. (Mißmut) ἡ δυσθυμία. — 5. (Verdruß) ἡ ἀνία. — 6. (Belästigung) ἡ ἀχθηδών (όνος), j-m ~ verursachen s. ärgern, aus ~ ὑπ' ὀργῆς, gew. durch die *part.* der Verben.

ärgerlich 1. (sich leicht ärgernd) δύσκολος (2), ὀργίλος, χαλεπός, ἀγανακτητικός. — 2. (Ärger empfindend) δύσθυμος (2), ~ sein über etw. δυσχεραίνειν, δυσφορεῖν, ἀγανακτεῖν τι od. ἐπί τινι. — 3. (Ärger verursachend) λυπηρός. ἀνιαρός, ἀγανακτητός, ἀχθεινός, δυσχερής.

ärgern λυπεῖν, ἀνιᾶν, δάκνειν, κνίζειν, δυσθυμίαν od. λύπην παρέχειν, ὀργίζειν (in Zorn versetzen), sich über etw. ~ δάκνεσθαι (P.) ἐπί τινι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι. ἀνιᾶσθαί (P.). ἄχθεσθαί (P.), ἀγανακτεῖν τινι u. ἐπί τινι, ἀσχάλλειν τινί, od. ἐπί τινι, δυσφορεῖν τινι, ἐπί τινι, περί τι.

Ärgernis *n* s. Ärger; (Anstoß) τὸ πρόσκρουσμα (-κρουμα), τὸ πρόσκομμα, ἡ προσκοπή.

Arglist *f* ἡ κακοτεχνία, ἡ πανουργία. ἡ σκευωρία, etw. mit ~ betreiben σκευωρεῖσθαί (M.) τι, κακοτεχνεῖν περί τι.

arglistig κακότεχνος, κακοσύνετος, πανοῦργος (sämtl. 2), ~ handeln κακοτεχνεῖν, πανουργεῖν.

arglos ἄδολος. ἄκακος, ἀπειρόκακος (sämtl. 2), ἁπλοῦς, εὐήθης.

Arglosigkeit *f* entw. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* od. ἡ εὐήθεια. ἡ ἀκακία. ἡ ἁπλότης (ητος).

Argwohn *m* ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια, τὸ ὕποπτον, ~ gegen j-n fassen ὑποψίαν λαμβάνειν κατά τινος. ~ hegen ὑποψίαν ἔχειν πρός τινα. ἐν ὑποψίᾳ ἔχειν τινά. in ~ geraten περιπίπτειν ὑποψίᾳ. ἐμπίπτειν εἰς ὑποψίαν, ~ erregen εἰς ὑποψίαν ἐμβάλλειν, ὑποψίαν παρέχειν. [πεῖν. ὑποτοπεῖσθαι (P.).)

argwöhnen ὑποπτεύειν ὑποτοπεύειν, ὑπονοεῖν, ὑποτο-

argwöhnisch ὕποπτος (2), ὑπόπτης. ὑπονοητής, ~ sein ὑπόπτως ἔχειν, ~ ansehen ὑφορᾶν (auch M.) τινα.

Arie *f* ὁ νόμος, τὸ μέλος, ἡ ᾠδή, τὸ μελύδριον (kleine ~).

Aristokraten *m/pl.* οἱ δυνατοί, οἱ ὀλίγοι.

Aristokratie *f* ἡ ἀριστοκρατία.
aristokratisch ἀριστοκρατικός, eine ~e Verfassung haben ἀριστοκρατεῖσθαι (P.).
Arithmetik *f* ἡ ἀριθμητική.
arithmetisch ἀριθμητικός.
Arkade *f* ἡ στοά.
Arkanum *n* τὸ μυστήριον.
Arlesbeere *f* τὸ ὄον (οὖον), Baum, an welchem sie wächst ἡ ὄα (ὄη, οἴη).
arm πένης (ητος). — 1. (dürftig) ἐνδεής. — 2. (Mangel leidend) ἄπορος (2). — 3. (ohne Geld) ἀχρήματος (2). — 4. (bettelarm) πτωχός. — 5. (elend) δειλός, ἄθλιος, ~e Sterbliche δειλοὶ βροτοί, ~er Sünder κατάκριτος εἰς θάνατον. — 6. ~ sein πένητα εἶναι, πένεσθαι, πενίᾳ ἐνέχεσθαι (P.), an etw. (nicht viel haben) σπανίζειν τινός, (Mangel leiden) ἀπορεῖν τινος, ἐνδεῶς ἔχειν τινός, ~ an Worten sein λόγων ἀπορεῖν.
Arm *m* 1. ὁ βραχίων (ονος), ἡ ἀγκάλη, (Unterarm) ὁ καρπός, ἡ χείρ (ρός), in od. auf die ~e nehmen ἀγκὰς λαμβάνειν, ἀγκάζεσθαι, ἀγκαλίζεσθαι, ἐναγκαλίζεσθαι (sämtlich M.), auf den ~en tragen ἐν ἀγκάλαις περιφέρειν, mit bloßen ~en ἀχειρίδωτος (2), unter dem ~e haben ὑπὸ μάλης ἔχειν od. φέρειν, j-m unter den ~ fassen ὑπολαμβάνειν τινά, j-m unter die ~e greifen (übtr.) ὀρέγειν τὴν χεῖρά τινι, ὑπουργεῖν τινι. — 2. der ~ eines Flusses, Berges ὁ ἀγκών (ῶνος), τὸ κέρας (ατος, ως). — 3. (Macht, Stärke) ἡ δύναμις, τὸ κράτος.
Armatur *f* ἡ ὅπλισις, ὁ ὁπλισμός, τὰ ὅπλα.
Armband *n* τὸ ψέλλιον, τὸ ἀμφωλένιον, τὸ περικάρπιον, ὁ βραχιονιστήρ (ῆρος).
Armbrust *f* τὸ τόξον.
Armbug *m* ὁ ἀγκών (ῶνος).
Ärmchen *n* ὁ μικρὸς βραχίων (ονος).
Armee *f* τὸ στράτευμα, ἡ στρατιά (auf dem Zuge), ὁ στρατός, τὸ στρατόπεδον (im Lager), ὁ στόλος (ausgesandte ~), eine ~ anführen στρατηγεῖν.
Ärmel *m* ἡ χειρίς (ῖδος), mit ~n versehen χειριδωτός, Kleid mit einem ~ ἡ ἐξωμίς (ίδος), ὁ ἑτερομάσχαλος χιτών (ῶνος), Kleid mit zwei ~n ὁ ἀμφιμάσχαλος χιτών (ῶνος).
Armenanstalt *f*, **-haus** *n* τὸ πτωχοδοχεῖον, τὸ πτωχοτροφεῖον.
Armenpflege *f* ἡ τῶν πτωχῶν ἐπιμέλεια.
Armenpfleger *m* ὁ τῶν πτωχῶν ἐπιμελόμενος.
Armensteuer *f* ὁ ἔρανος.
Armgelenk *n* ἡ τοῦ βραχίονος καμπή.
armieren ὁπλίζειν, ἐξοπλίζειν, παρασκευάζειν.
Armierung *f* ἡ ὅπλισις, ὁ ὁπλισμός, ἡ παρασκευή, s. Armatur.
ärmlich εὐτελής, ἐνδεής, γλίσχρος, λεπτός, ταπεινός, in ~en Verhältnissen sein, leben ταπεινῶς od. ταπεινὰ πράττειν, ταπεινῶς ζῆν.
Ärmlichkeit *f* ἡ εὐτέλεια, τὸ εὐτελές (und das *neutr.* der andern vorhergehenden *adj.*), ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ γλισχρότης (ητος).
Armschiene *f* τὸ περιβραχιόνιον.
armselig 1. κακοδαίμων, ἄθλιος. — 2. (elend, ärmlich) φαῦλος, μοχθηρός, αὐχμηρός.
Armseligkeit *f* ἡ κακοδαιμονία, ἡ φαυλότης (ητος), ἡ μοχθηρία.
Armsessel, **-stuhl** *m* ὁ κλισμός, ἡ κλισία.
Armut *f* ἡ πενία, ἡ ἔνδεια, ἡ ἀπορία, ἡ σπάνις (εως), ἡ ἀχρηματία (Geldmangel), ἡ πτωχεία (Bettelarmut), in die größte ~ geraten εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καθίστασθαι.
aromatisch ἀρωματικός, ~ riechen ἀρωματίζειν.
Arrest *m* 1. ἡ φυλακή (Haft), τὸ δεσμωτήριον (Gefängnis), in ~ bringen ἄγειν, ἐπ-, εἰσάγειν, ἐμβάλλειν τινὰ εἰς δεσμωτήριον, in ~ nehmen συλλαμβάνειν. 2. (Beschlag) jB. ~ auf etw. legen ἐνεπισκήπτεσθαι (M.) ἔν τινι.
Arrestant *m* ὁ ἐν φυλακῇ ὤν, ὁ δεσμώτης.
arretieren συλλαμβάνειν, βάλλειν τινὰ εἰς φυλακήν, ἄγειν od. ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον.
Arrieregarde *f* ἡ οὐρά, οἱ ὀπισθοφύλακες, zur ~ gehören ὀπισθοφυλακεῖν, Anführer der ~ sein οὐραγεῖν, Anführer der ~ ὁ οὐραγός.
arrogant αὐθάδης, μέγα φρονῶν, ὑβριστικός.
Arroganz *f* ἡ αὐθάδεια.
Arsch *m* ἡ πυγή, ὁ πρωκτός (After), auf den ~ schlagen πυγίζειν.
Arschbacken *m/pl.* αἱ πυγαί, τὰ γλούτια.
Arsenal *n* ἡ ὁπλο-, σκευοθήκη, τὸ ἐργαστήριον, Aufseher des ~s ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων, ~ für Schiffe τὸ νεώριον, der Aufseher darüber ὁ νεωρός.
Arsenik *n* τὸ ἀρσενικόν, ἡ σανδαράκη (-ράχη).
Arsis *f* ἡ ἄρσις.
Art *f* 1. (Gattung, Geschlecht) τὸ γένος, τὸ φῦλον, aus der ~ schlagen ἐξίστασθαι, ἐξαλλάττεσθαι (P.) τοῦ γένους. — 2. (Klasse, Species) τὸ μόριον, τὸ εἶδος, oft mit τίς, οἷον od. ὥσπερ zu übersetzen; jede ~ von Gefahr πᾶς κίνδυνος. — 3. (Wesen, Eigentümlichkeit) ἡ φύσις, von guter ~ εὐφυής, ἀγαθοφυής, von schlechter ~ κακοφυής, nach ~ δίκην τινός, κατά τι. — 4. (Art und Weise, Gewohnheit, Beschaffenheit) ὁ τρόπος, ἡ ὁδός, ὁ νόμος, ἡ ἰδέα, auf diese ~ ταύτῃ, τοῦτον τὸν τρόπον, von solcher ~ τοιοῦτος, von solcher ~ wie οἷος, von gleicher ~ ὁμοιότροπος (2), auf vielfache ~ πολυτρόπως, auf alle ~ ἐκ παντὸς τρόπου, auf welche ~? τίνι τρόπῳ; auf solche ~ τοιούτῳ τρόπῳ, auf alle mögliche ~ πάσῃ μηχανῇ.
arten nach j-m ὁμοιοῦσθαί (P.) τινι, ὅμοιον γίγνεσθαί τινι, geartet sein φύσιν ἔχειν, πεφυκέναι, so geartet sein, daß φύσιν ἔχειν τοιαύτην ὥστε mit *inf.* oder οὕτω πεφυκέναι ὥστε mit *inf.*
Arterie *f* ἡ ἀρτηρία, zu den ~n gehörig ἀρτηριακός, eine ~ öffnen ἀρτηριοτομεῖν, das Öffnen od. Zerschneiden einer ~ ἡ ἀρτηριοτομία.
arterienartig ἀρτηριώδης.
artig 1. (in Betragen und Anstand) κόσμιος, κομψός, εὐπρεπής, εὐσχήμων, εὔτακτος (2), im Umgange ἐπιδέξιος (2), ὁμιλητικός, κοινός, ἀστεῖος, χαρίεις, εὔχαρις, εὐτράπελος (2), ~ sein εὐτακτεῖν, εὐσχημονεῖν, (in Reden u. Scherzen) εὐτραπελεύεσθαι, κομψεύεσθαι (M.). — 2. v. Sachen ἡδύς, εὐάρεστος (2), ἐπίχαρις. — 3. ironisch (wunderbar) θαυμάσιος, καλός.
Artigkeit *f* 1. ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης (ητος), ἡ κομψεία, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐπρέπεια, ἡ ἐπιδεξιότης (ητος), ἡ εὐκολία, ἡ εὐτραπελία oder das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* — 2. (Freundlichkeit) τὸ φιλάνθρωπον. — 3. (Witzigkeit) ἡ ἀστειότης (ητος).
Artikel *m* 1. (in der Grammatik) τὸ ἄρθρον. — 2. (Teil) τὸ μέρος. — 3. (Art, Gattung) τὸ γένος, τὸ εἶδος.
Artikulation *f* ἡ διάρθρωσις.
artikulieren ἀρθροῦν, διαρθροῦν.
artikuliert ἔναρθρος (2).
Artillerie *f* 1. αἱ μηχαναί, (als Wissenschaft) ἡ περὶ τὰς μηχανὰς ἐπιστήμη. — 2. (die Mannschaften) οἱ ἐπὶ τῶν μηχανῶν.
Artilleriewesen *n* τὰ περὶ τὰς μηχανάς.
Artillerist *f* ὁ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς.
Artischocke *f* ὁ (ἡ) σκόλυμος.
artischockenartig σκολυμώδης.
Arz(e)nei *f* τὸ φάρμακον, ~ gegen etw. τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον, ~ nehmen φαρμάκοις χρῆσθαι, φαρμακοποτεῖν, das Trinken von ~ ἡ φαρμακοποσία, mit ~ handeln φαρμακοπωλεῖν.
arzeneiähnlich, **-artig** φαρμακώδης.
Arzeneibereitung *f* ἡ φαρμακοποιία.
Arzeneibüchse *f*, **-glas** *n* ἡ φαρμακευτικὴ πυξίς (ίδος), τὸ ναρθήκιον.
Arzeneibude *f*, **-laden** *m* τὸ φαρμακεῖον.
Arzeneihändler *m* ὁ φαρμακοπώλης.
Arzeneihandlung *f* τὸ φαρμακεῖον.
Arzeneikunde *f*, **-kunst** *f* ἡ ἰατρική, ἡ φαρμακευτική, in der ~ erfahren ἰατρικός.
Arzeneimittel *n* s. Arzenei.
Arzeneimittellehre *f* ἡ φαρμακευτική.

Arzeneitrank *m* τὸ ποτὸν φάρμακον.
Arzeneiwissenschaft *f* s. Arzeneikunde.
Arzt *m* ὁ ἰατρός, ὁ ἰατροτέχνης, ὁ θεραπευτής, ~ sein ἰατρεύειν, θεραπεύειν (bei j-m τινά), den ~ betreffend ἰατρικός.
Ärztin *f* ἡ ἰατρός, ἡ ἰάτρια.
ärztlich ἰατρικός, ~e Hilfe nötig haben ἰατροῦ δεῖσθαι (P.), j-n ~ behandeln ἰατρεύειν τινά (M. sich ~ behandeln lassen), ~e Behandlung ἡ ἰάτρευσις, τὸ ἰάτρευμα.
Arztlohn *m* τὰ ἰατρεῖα.
Asbest *m* ὁ ἀμίαντος, ἡ ἄσβεστος.
Asche *f* ἡ τέφρα, ἡ κόνις, ἡ σποδός, glühende ~ ἡ θερμοσποδία, in ~ verwandeln τεφροῦν, ἀποτεφροῦν, zu ~ brennen σποδοῦν, σποδίζειν, zu ~ werden τεφροῦσθαι, ἀποτεφροῦσθαι (P.), übtr. ἀφανίζεσθαι (P.), mit ~ bedecken κατατεφροῦν, sanft ruhe deine ~ κούφη σοι χθὼν ἐπάνω πέσοι.
aschenartig, -farbig τεφρώδης, τεφροειδής, σποδώδης, σποδοειδής.
Aschenhaufen *m* ἡ σποδιά.
Aschenkrug *m* ἡ ὑδρία.
aschgrau s. aschenartig, übtr. das geht ins ~e δεινότατα ταῦτα.
Asket *m* ὁ ἀσκητής (*f* ἡ ἀσκήτρια).
asketisch ἀσκητικός.
Asphalt *m* ἡ ἄσφαλτος, mit ~ bestreichen ἀσφαλτοῦν.
asphaltartig ἀσφαλτώδης.
Asphodill *m* ὁ ἀσφόδελος, von ~ ἀσφοδέλινος.
asphodillenartig ἀσφοδελώδης.
As *n* (die römische Münze) τὸ ἀσσάριον. (auf den Würfeln) ὁ οἰνός, ἡ οἰνή.
Assel *f* ὁ ὄνος, ὁ πολύπους (οδος).
Assignation *f* ἡ διαγραφή.
assignieren διαγραφὴν διδόναι.
Assistent *m* ὁ συνεργός, ὁ συμπράκτωρ (ορος).
Assistenz *f* ἡ συνέργεια (-γία), ἡ ὑπηρεσία, ἡ ὑπουργία, τὸ ὑπούργημα, τὸ ὑπηρέτημα.
assistieren παρίστασθαί, βοηθεῖν τινι.
Ast *m* ὁ ἀρκεμών (όνος), ὁ ὄζος, ὁ κλάδος, ὁ κλών (ωνός), voller Äste ὀζώδης, πολύοζος (2).
Ästchen *n* ὁ κλαδίσκος.
ästereich, ästig ὀζώδης, πολύοζος (2), ὀζωτός, κλαδώδης.
Asthma *n* τὸ ἆσθμα, ἡ δύσπνοια, ἡ βραχύπνοια, ἡ τοῦ πνεύματος κολοβότης (ητος), an ~ leidend ἀσθματικός, δύσπνους, an ~ leiden δυσπνοεῖν.
astig s. ästereich.
Astrolabium *n* τὸ ἀστρολάβον ὄργανον.
Astrolog *m* ὁ ἀστρολόγος, ein ~ sein ἀστρολογεῖν.
Astrologie *f* ἡ ἀστρολογία.
astrologisch ἀστρολογικός.
Astronom *m* ὁ ἀστρονόμος, ὁ ἀστρολόγος, ein ~ sein ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν.
Astronomie *f* ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία.
astronomisch ἀστρονομικός, ἀστρολογικός.
Asyl *n* τὸ ἄσυλον.
asyndetisch ἀσύνδετος (2).
Asyndeton *n* τὸ ἀσύνδετον.
Aszendenz *f* (die Aszendenten) οἱ πρόγονοι, männliche ~ πρὸς πατρός, weibliche ~ πρὸς μητρός.
Atem *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ἀναπνοή, ~ holen πνεῖν, ἀναπνεῖν, πνεῦμα ἀναφέρειν, wieder zu ~ kommen ἐξ-, ἐπαναπνεῖν, kurzer, schwerer ~ s. Asthma; kurz, schwer ~ holen ἀσθμαίνειν, δυσπνοεῖν, πνευστιᾶν, den ~ anhalten ἀπνευστιάζειν, συνέχειν τὸ πνεῦμα, das Anhalten des ~s ἡ ἀπνευστία, ~ sammeln πνεῦμα ἀθροίζειν, in einem ~ ἀπνευστί, ὑπὸ τὴν ἀναπνοήν, j-n nicht zu ~ kommen lassen οὐ διδόναι τινὶ ἀναπνοάς, außer ~ sein τὸ πνεῦμα ἄνω ἔχειν, bis zum letzten ~(zuge) εἰς (τὴν) ἐσχάτην ἀναπνοήν.
Atemholen *n* ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάπνοια, ἡ ἀνάπνευσις, ἡ ἀναψυχή, leichtes, schweres ~ ἡ εὔπνοια, ἡ δύσπνοια.
atemlos ἄπνους, ἄπνευστος (2), *adv.* ἀπνευστί.

Atemlosigkeit *f* ἡ ἀπνευστία od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Atemzug *m* ἡ ἀναπνοή, in einem ~ s. Atem.
Atheismus *m* ἡ ἀθεότης (ητος).
Atheist *m* ὁ ἄθεος, ὁ ἀρνησίθεος.
Äther *m* ὁ αἰθήρ(έρος), zu ~ werden ἐξαιθεροῦσθαι (P.).
ätherisch αἰθέριος (2 u. 3).
Athlet *m* ὁ ἀθλητής, ὁ ἀσκητής, Kampf der ~en ἡ ἄθλησις, τὸ ἄθλημα, τὸ ἀγώνισμα, ἡ ἀγώνισις.
athletisch ἀθλητικός, ἀγωνιστικός.
atmen πνεῖν, ἀναπνεῖν, (leben) ἐμπνεῖν, ἔμπνουν εἶναι.
Atmen *n* s. Atemholen.
Atmosphäre *f* ὁ περιέχων (mit u. ohne ἀήρ), ἡ ἀτμοσφαῖρα.
atmosphärisch ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὸν ἀέρα.
Atom *n* ἡ ἄτομος.
Atramentstein *m* ἡ χαλκῖτις (ιδος) στυπτηρία (roter), τὸ μίσυ (υος u. εως, gelber).
Attacke *f*, **attackieren** s. Angriff, angreifen.
Attentat *n* τὸ ἐπιβούλευμα, ἡ ἐπιβουλή, ein ~ auf j-n machen ἐπιβουλεύειν, ἐπιχειρεῖν τινι.
Attest, Attestat *n*, **attestieren** s. Zeugnis, bezeugen.
Attribut *n* (in der Grammatik) τὸ ἐπίθετον.
atzen (fressen) βιβρώσκειν.
ätzen 1. (füttern) τρέφειν, (durch Lockspeise anlocken) δελεάζειν. — 2. (beizen) ἐπικάειν.
ätzend καυστικός, ξυστικός, (scharf, stechend) δριμύς.
Atzung *f* ἡ βορά, ἡ τροφή.
au ἰού, φεῦ, παπαί.
auch καί, ~ dazu ἔτι δέ, πρὸς δὲ τούτοις, ~? ἦ; sowohl ... als auch καὶ ... καί, nicht nur ... sondern ~ οὐ μόνον ... ἀλλὰ καί, ~ nicht οὐ μέντοι, οὐδέ, μηδέ, ~ sogar ἀλλὰ δὴ καί, wohl ~ κἄν (καὶ ἄν), wenn ~ εἰ καί, ~ wenn καὶ εἰ, aber ~ ἀλλὰ καί, aber ~ nicht ἀλλ' οὐδέ (μηδέ), oder ~ ἢ (καί).
Audienz *f* ἡ ἔντευξις, ἡ προσαγωγή (von dem, welcher sie sucht), ὁ χρηματισμός (von dem, welcher sie erteilt), j-m ~ geben ἀκούειν τινός, χρηματίζειν τινί, ~ haben ἐντυγχάνειν τινὶ περί τινος, ~ bekommen μεταλαγχάνειν λόγου, um ~ bitten προσαγωγῆς δεῖσθαι (P.), ἔντευξιν od. καιρὸν ἐντεύξεως αἰτεῖσθαι (M.), j-m keine ~ erteilen (ἄπρακτον) ἀποπέμπειν τινά.
Audienzsaal *m*, **-zimmer** *n* τὸ χρηματιστήριον, ὁ χρηματιστικὸς πυλών (ῶνος).
Auditorium *n* 1. (Lehr-, Vortragszimmer) τὸ ἀκροατήριον, ἡ ἀκρόασις. — 2. (Zuhörer) οἱ ἀκροώμενοι, οἱ ἀκροαταί.
Aue *f* ὁ λειμών (ῶνος).
Auerhahn *m* ὁ τέτραξ (αγος).
Auerhenne *f* ἡ τέτραξ (αγος).
Auerochs *m* ὁ βόνασος, ὁ οὖρος βοῦς, ὁ βούβαλος.
[1]**auf** *prp.* 1. auf die Frage: wo? ἐν mit *dat.*, ἐπί mit *gen.* u. *dat.*, κατά mit *acc.* u. *gen.* — 2. auf die Frage: wohin? εἰς, ἀνά (hinauf), ἐπί mit *acc.*, von der Zeit ἀνά, πρός mit *acc.*, ~ etw. antworten ἀποκρίνεσθαι (M.) πρός τι, ~einander (nacheinander) ἐφεξῆς, ~ griechisch ἑλληνιστί, ~ diese Weise ταύτῃ, Schlag auf Schlag πληγὴ ἐκ πληγῆς, ~ sechs Jahre ἐπὶ ἓξ ἔτη, ~ morgen εἰς αὔριον, ~ gut Glück ἀγαθῇ τύχῃ. — 3. (wegen) ἐπί mit *dat.*, διά mit *acc.* — 4. (gegen, ungefähr) περί mit *acc.*, ὡς.
[2]**auf** 1. als *adv.* nur in den Verbdgn. ~ sein (aufgewacht sein) ἐγρηγορέναι, wohl~ sein (gesund sein) καλῶς ἔχειν, nicht wohl~ sein κακῶς ἔχειν. — 2. (offen sein) ἀνεῳγέναι.
[3]**auf** als Ermunterungspartikel ἄγε, ἄγε δή, φέρε, φέρε δή, ἴθι δή, ἀλλά, zu mehreren Personen gesagt ἄγετε usw.
aufächzen ἀνοιμώζειν.
aufackern καταροῦν.
aufarbeiten κατεργάζεσθαι (M.), διαπράττειν, διατελεῖν.
aufatmen ἀναπνεῖν (von etw. ἔκ τινος), ἐξαναπνεῖν, ἀναψύχεσθαι (P. übtr.).
Aufatmen *n* ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάπνευσις.

aufätzen ἐκτήκειν καυστικοῖς φαρμάκοις.

aufbacken 1. (noch einmal backen) ἀναπέττειν. — 2. (durch Backen verbrauchen) ἀναλίσκειν ὀπτῶντα τὸν ἄρτον. — 3. (auf etw. fest kleben) *trans.* προσκολλᾶν, *intr.* προσκολλᾶσθαι (P.), προσφύεσθαι (-φῦναι).

aufbahren ἐπιτιθέναι τῇ κλίνῃ.

Aufbau *m* 1. ἡ οἰκοδομία, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ κατασκευή. — 2. (Wiederaufbau) ἡ ἀνοικοδόμησις.

aufbauen οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν, eine Mauer ~ τειχίζειν, ἐκτειχίζειν, wieder ~ ἀνοικοδομεῖν, ἀνασκευάζειν, ἀνιστάναι, ἀνορθοῦν.

aufbäumen sich ἀναχαιτίζειν, ὄρθιον ἵστασθαι.

aufbauschen κολποῦν (eig.), δι-, ἐξογκοῦν (a. übtr.).

aufbeben ἀναπάλλεσθαι (P.).

aufbehalten 1. (nicht vom Kopfe nehmen) ἔχειν, οὐ περιαιρεῖσθαι (M.). — 2. (aufbewahren) διαφυλάττειν, διασῴζειν, διατηρεῖν. — 3. es ist mir ~ (es erwartet mich, steht mir bevor) μένει με.

aufbeißen καταδάκνειν.

aufbellen ἀνακλάζειν.

aufbersten ἀναρρήγνυσθαι (P.).

aufbewahren διαφυλάττειν, θησαυρίζειν, τηρεῖν, ἀποτίθεσθαι, aufbewahrt sein die P. dieser Verben u. ἀποκεῖσθαι.

Aufbewahrung *f* ἡ τήρησις, ἡ διατήρησις, ὁ θησαυρισμός, ἡ ἀπόθεσις, Ort zur ~ ὁ θησαυρός, ἡ ἀποθήκη.

aufbiegen ἀνακάμπτειν.

aufbieten (Truppen) συνάγειν, συλλέγειν, ἀθροίζειν, Kräfte ~ ἐν-, συντείνειν, alles ~ πάντα ποιεῖν, μηχανᾶσθαι (M.), ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι.

Aufbieten *n*, **Aufbietung** *f* (von Soldaten) ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, ~ der Kräfte ἡ σύντασις.

aufbinden 1. (in die Höhe binden) ἀναδεῖν, ἀναδεσμεύειν. — 2. (mit einem Bande auf etw. befestigen) ἐπιδεῖν τί τινι od. ἐπί τι, ἐν-, ἀναδεῖν, ἐνδεσμεύειν, περιάπτειν τινί τι. — 3. übtr. j-m etw. ~ παίζοντα od. ἐμπαίζοντα λέγειν τινί, φενακίζειν τινά. — 4. (losbinden) λύειν, δια-, καταλύειν.

Aufbinden *n* durch die vorh. Verben.

aufblähen φυσᾶν, πνευματοῦν, διογκοῦν, χαυνοῦν, sich ~ φυσᾶσθαι (P.) usw.

Aufblähen *n*, **Aufblähung** *f* ἡ διόγκωσις, ἡ πνευμάτωσις, ὁ ὄγκος, τὸ φύσημα.

aufblasen φυσᾶν, ἐμ-, ἀναφυσᾶν, übtr. τυφοῦν, ἐκτυφοῦν, sich ~ u. aufgeblasen sein durch die P. dieser Verben, aufgeblasen ὀγκώδης, ὑπερήφανος (2).

aufblättern ἀνελίττειν, ἀναπτύσσειν.

aufbleiben 1. (nicht schlafen gehen) οὐ κοιμᾶσθαι (P.), ἀγρυπνεῖν, ἀπέχεσθαι (M.) τοῦ ὕπνου. — 2. (offen bleiben) οὐ κατακλείεσθαι (P.), ἀνεῳγμένον od. ἀναπεπταμένον εἶναι.

Aufbleiben *n* ἡ ἀγρυπνία, sonst durch Verben.

Aufblick *m* durch Verben, τὸ ἀνάβλεμμα, der ~ nach oben, zu Gott ἡ ἀνάμνησις τοῦ θείου.

aufblicken ἀναβλέπειν εἰς od. πρός τι.

aufblinken ἐκλάμπειν.

aufblitzen ἐξαστράπτειν, ἐκλάμπειν.

aufblühen ἐξ-, ἐπανθεῖν, wieder ~ ἀνανθεῖν, ἀκμάζειν.

Aufblühen *n* ἡ ἄνθησις, ἡ ἐξάνθησις, ἡ ἄνθη.

aufbohren διατρυπᾶν.

aufborgen δανεισάμενον συνάγειν od. συλλέγειν, δανείζεσθαι (M.).

aufbraten πάλιν ὀπτᾶν.

aufbrauchen ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν τι, ἀποκαταχρῆσθαί τινι.

aufbrausen ἀνα-, ἐκζεῖν (eig.), κυμαίνειν, ἐκφέρεσθαι (P., übtr.), aufbrausend ὀξὺς πρὸς ὀργήν, ὀργίλος, θυμικός.

Aufbrausung *f* ἡ ἀνά-, ἡ ἔκζεσις.

aufbrechen I *trans.* 1. ἐκ-, ἀναρρηγνύναι, (eine Tür) ἐκκόπτειν, διαιρεῖν, einen Brief ~ λύειν ἐπιστολήν, (ein Stück Wild) ἐξεντερίζειν, ἐκκοιλιάζειν. — II *intr.* 2. ῥήγνυσθαι, ἀναρρήγνυσθαι (P.), (von Wunden) χάσκειν, (von Blüten) ἐξανθεῖν, (von eiternden Körperteilen) ἐξελκοῦσθαι (P.). — 3. (sich auf den Weg machen) ὁρμᾶν, ὁρμᾶσθαι (P.), πορεύεσθαι (P.), αἴρειν, ἀπαίρειν, (von Heeren) ἀναζευγνύναι, ἀνασκευάζειν (auch M.), (von Schiffen) ἀπαίρειν, ἀναλύειν, ἀνάγεσθαι u. ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.), (von e-r auseinandergehenden Gesellschaft) διανίστασθαι, διαλύεσθαι (P).

Aufbrechen *n* ἡ λύσις, durch Verben.

aufbreiten ἀναπτύσσειν, ἐκπεταννύναι, στρωννύναι, ἐπιστρωννύναι.

aufbrennen *trans.* (durch Brennen verbrauchen) καταφλέγειν, κατακάειν, (ein Zeichen einbrennen) ἐγκάειν, Schläge ~ πληγὰς ἐν-, προστρίβειν, *intr.* ἀπο-, κατακάεσθαι, καταφλέγεσθαι (P.).

aufbringen 1. (aufrichten) ὀρθοῦν, ἀνορθοῦν, ἀνιστάναι. — 2. (großziehen) ἀνα-, ἐκτρέφειν, (einen Kranken) ἀναρρωννύναι, ἀνιστάναι, σῴζειν, διασῴζειν. — 3. (zusammenbringen) ἐκπορίζειν, συνάγειν, Geld ~ ἐκπορίζειν χρήματα, Schiffe ~ κατάγειν πλοῖα. — 4. (vorbringen, einführen) προφέρειν, εἰσηγεῖσθαι (M.), εἰσάγειν, καθιστάναι, καταδεικνύναι. — 5. (erzürnen) ἐρεθίζειν, ἐξοργίζειν, θυμοῦν, ἀγριαίνειν, aufgebracht sein gegen j-n χαλεπαίνειν, ἀγανακτεῖν τινι, über etw. δυσχεραίνειν πρός τι, ὀργίζεσθαι (P.) διά τι, χαλεπῶς φέρειν τι.

Aufbringung *f* ὁ πορισμός, ἡ συναγωγή, ~ von Schiffen ἡ πλοίων καταγωγή, gew. durch Verben.

Aufbruch *m* ἡ ὁρμή, ἡ πορεία, ἡ ἔξοδος, (vom Heere) ἡ ἐξελασία, ἡ ἀνάζευξις, (von Schiffen) ἡ ἀνάλυσις, (von Gesellschaften) ἡ διανάστασις.

aufbrüllen ἀναβρυχᾶσθαι (M.).

aufbürden ἐπιβάλλειν, ἐπιτιθέναι (eig.), ἐπιφέρειν, προστρίβειν, ἐπάγειν (übtr.), sich etw. ~ αἴρεσθαί (M.), ἀναιρεῖσθαί (M.) τι.

aufdämmen χοῦν, ἀνα-, ἐπι-, καταχοῦν.

aufdämmern ὑποφαίνειν (auch P.), ἀναφαίνεσθαι (P., übtr.).

aufdampfen ἀναθυμιᾶσθαι (P.), ἐξατμίζειν (auch P.), ~ lassen ἀναθυμιᾶν.

Aufdampfen *n* ἡ ἀναθυμίασις.

aufdecken 1. (darauf decken) στρωννύναι. — 2. (enthüllen) ἐκ-, ἀνα-, ἀποκαλύπτειν (auch übtr.), δηλοῦν, ἀποφαίνειν, ἐξελέγχειν, sich ~ ἀνα-, ἐκκαλύπτεσθαι (M.). — 3. (sich in unanständiger Weise entblößen) ἀνασύρεσθαι (M.).

Aufdeckung *f* ἡ στρῶσις, ἡ ἀνα-, ἀποκάλυψις, ἡ δήλωσις, ὁ ἔλεγχος, gew. durch Verben.

aufdingen παραδιδόναι τινὰ εἰς διδαχήν.

aufdrängen: eine Tür ~ ὠθοῦντα ἀνακόπτειν θύραν, sich j-m ~ εἰσβιάζεσθαι (M.) πρός τινα, εἰσέρχεσθαι πρός τινα ἄκλητον, προσπίπτειν od. ἐγκεῖσθαί τινι, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, ἐπιέναι τινί, εἰσιέναι τινά (von Sachen).

aufdrehen λύειν, ἀναλύειν.

aufdringen βίᾳ ἐπιφέρειν od. προσάγειν τινί τι, s. aufdrängen.

aufdringlich ἐπαχθής.

Aufdringlichkeit *f* τὸ ἐπαχθές.

aufdrücken 1. etw. auf etw. ~ ἐρείδειν τι εἴς τι, ἐπερείδειν τί τινι, σκήπτειν, ein Siegel ~ ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, ἐπισφραγίζειν τι, ἐπισημαίνεσθαί (M.) τι. — 2. (durch Druck öffnen) ἐκ-, καταθλίβειν.

Aufdrückung *f* durch Verben, ~ eines Siegels ἡ σφραγῖδος ἐπιβολή.

aufducken ἀνακύπτειν.

aufdunsen sich ἐκτύφεσθαι, χαυνοῦσθαι (P.), aufgedunsen χαῦνος.

aufeinander s. einander.

Aufeinanderfolge *f* ἡ συνέχεια, ἡ ἀλληλουχία, ἡ ἀκολουθία, (in der Rede) ἡ συνάφεια.

aufeisen διακόπτειν τὸν κρύσταλλον, καταρρηγνύναι τὸν πάγον.

Aufenthalt *m* 1. (das Verweilen an einem Orte) ἡ διατριβή, ἡ μονή, ἡ δίαιτα, seinen ~ an e-m Orte haben δίαιταν od. διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί, δια-

τρίβειν, μένειν ἐν τόπῳ τινί, (~ in der Fremde) ἡ ἀποδημία, seinen ~ in der Fremde haben ἀποδημεῖν. — 2. (Verzögerung) ἡ τριβή, ἡ διατριβή, ἡ μέλλησις, ἡ ἐπίσχεσις. ohne ~ ἀμελλήτως, ἀμελλητί.

Aufenthaltsort *m* ἡ διατριβή, ἡ δίαιτα, τὸ οἰκητήριον, ἡ διαγωγή, seinen ~ verändern μετανίστασθαι, (von Tieren) ἐκτοπίζειν.

auferlegen s. auflegen; sich etw. ~ προστίθεσθαί τι.

auferstehen ἀναβιώσκεσθαι (*aor.* ἀναβιῶναι), von den Toten ~ ἀνεγείρεσθαι (P.) ἐκ τῶν τεθνεώτων.

Auferstehung *f* ἡ ἀναβίωσις, ἡ ἀνά-, ἐξανάστασις, ἡ ἔγερσις. [ιστάναι.}

auferwecken ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, ἀναβιώσασθαι, ἀν-}

Auferweckung *f* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀνέγερσις.

auferziehen ἀνα-, ἐκτρέφειν (physisch), τρέφειν καὶ παιδεύειν (physisch u. moralisch).

Auferziehung *f* ἡ τροφή, ἡ ἀνα-, ἐκτροφή, ἡ ἔκθρεψις, ἡ τροφὴ καὶ παιδεία.

aufessen κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν.

auffahren I *trans.* 1. Geschütze gegen eine Stadt ~ ἐφιστάναι μηχανήματα ἐπὶ πόλιν. — 2. (den Weg) κατατρίβειν. — 3. (herbeifahren) προσκομίζειν. — II *intr.* 4. (in die Höhe fahren) ἀνα-, ἐκφέρεσθαι (P.), gen Himmel ~ ἀναβαίνειν εἰς τὸν οὐρανόν. — 5. (aufspringen) ἀναπηδᾶν, ἀνατρέχειν, (von einer Tür) ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.). — 6. (zornig w.) ἐξοργίζεσθαι (P.), θυμοῦσθαι (P.). [χολος (2), χαλεπός.}

auffahrend ὀξὺς πρὸς ὀργήν, ὀργίλος, θυμικός, ἀκρά-}

auffallen 1. (auf etw. fallen) ἐμ-, ἐπιπίπτειν τινί, (mit Wucht) ἐπισκήπτειν εἴς τι, mit dem Kopfe ~ τὴν κεφαλὴν προσκόπτειν τινί. — 2. übtr. αἴσθησιν παρέχειν τινί, es fällt mir etw. auf θαυμάζω τι, κινοῦμαι ὑπό τινος, χαλεπῶς φέρω τι.

auffallend s. auffällig.

auffällig, auffallend θαυμαστός, ἀλλόκοτος (2), ὑπερβάλλων, (lästig) δυσχερής, ἀνιαρός.

auffangen δέχεσθαι, ἀνα-, ἐν-, ὑποδέχεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν, (Briefe u. dgl.) ὑπολαμβάνειν, μεσολαβεῖν, (Spione, Schiffe u. dgl.) ἀπο-, ὑπολαμβάνειν (P. ἁλίσκεσθαι). [gew. durch Verben.}

Auffangen *n*, **Auffangung** *f* ἡ ὑποδοχή, ἡ ὑπόληψις.}

auffassen ἀπο-, ἐκδέχεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν, (mit dem Verstande) ἀναλαμβάνειν, μανθάνειν, κατανοεῖν, etw. so ~ οὕτως ὑπολαμβάνειν τι.

Auffassung *f* (übtr.) ἡ ἀνά-, ἀντί-, κατάληψις.

Auffassungsgabe *f*, **-kraft** *f*, **-vermögen** *n* τὸ καταληπτικόν, ὁ νοῦς.

auffinden ἐξ-, ἀνευρίσκειν.

Auffinden *n*, **Auffindung** *f* ἡ ἀν-, ἐξεύρεσις.

auffischen ἀνάγειν ἐν κύρτῳ od. δικτύῳ, ἀγρεύειν.

aufflackern s. aufflammen.

aufflammen ἐκφλέγεσθαι (P.), ἐκλάμπειν, ἐκκάεσθαι (P.), übtr. (von Leidenschaften) ἀναφλέγεσθαι (P.).

aufflattern ἀναπτεροῦσθαι (P.), ἀναπέτεσθαι (M.).

aufflechten ἀναπλέκειν, ἀναδεῖν, (losflechten) ἀναλύειν (τὴν πλοκήν od. τὸ πλέγμα).

aufflicken προσράπτειν τί τινι, j-m Hiebe ~ πληγὰς ἐντείνειν od. προστρίβειν τινί.

auffliegen ἀνα-, ἐκπέτεσθαι (M.), ἄνω φέρεσθαι (P.), μετέωρον αἴρεσθαι (P.), ἀναδίδοσθαι, ἀναρρίπτεσθαι (P.); die Tür fliegt auf ἀναπετάννυνται αἱ θύραι.

auffordern παρακαλεῖν, προκαλεῖσθαι (M.), προτρέπειν ἐπί τι, κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, (veranlassen) κινεῖν, αἴτιον εἶναι. [τροπή, ἡ παραίνεσις, ἡ αἰτία.}

Aufforderung *f* ἡ πρόκλησις, τὸ παράγγελμα, ἡ προ-}

auffressen καταβιβρώσκειν, κατεσθίειν, j-n mit Haut und Haaren ~ ὠμὸν κατεσθίειν τινά, ὠμοῦ ἐσθίειν τινός.

auffrischen ἀναψύχειν, ἀναλαμβάνειν, ἀναζωπυρεῖν, ἀνακαινίζειν, ἀνακαινοῦν, (im Gedächtnis) ἀνανεοῦσθαι (M.).

Auffrischung *f*, gew. durch Verben, (im Gedächtnis) ἡ ἀνανέωσις.

aufführen 1. (ein Gebäude) κατασκευάζειν, ἱστάναι, ἀνιστάναι, οἰκοδομεῖν, einen Damm ~ χωννύναι χῶμα, Geschütze ~ ἐφιστάναι μηχανάς. — 2. (vorführen) ἄγειν, παράγειν, einen Chor ~ ἄγειν χορόν, χορηγεῖν, ein Schauspiel ~ ἐπιτελεῖν θέαν, διδάσκειν δρᾶμα (vom Dichter), ὑποκρίνεσθαι (M.) τραγῳδίαν od. κωμῳδίαν (von Schauspielern), j-n im Triumph ~ θριαμβεύειν τινά. — 3. (anführen, beibringen) παρατίθεσθαι, ἐπάγεσθαι, παρέχεσθαι (M.), καταλέγειν, j-n namentlich ~ λέγειν τινὰ ὀνόματι, ὀνομάζειν, sich ~ παρέχειν ἑαυτόν mit dem entspr. *adj.* im *acc.*, sich anständig ~ εὐσχημονεῖν, sich unanständig ~ ἀσχημονεῖν.

Aufführung *f* 1. (Errichtung) ἡ κατασκευή. — 2. ~ eines Chores ἡ χορηγία, ~ eines Trauerspiels ἡ τραγῳδίας διδασκαλία, gew. durch Verben. — 3. (Betragen) οἱ τρόποι, unordentliche ~ ἡ ἀταξία. — 4. (Lebenswandel) ὁ βίος. [Schutt) ἐπιχοῦν.}

auffüllen ἀναπιμπλάναι, ἀναπληροῦν, ἐπεγχεῖν, (von}

auffüttern τρέφειν, ἀνα-, ἐκτρέφειν.

Aufgabe *f* 1. τὸ πρόβλημα, τὸ ζήτημα, ἡ πρότασις. — 2. (aufgetragenes Geschäft) τὸ ἔργον, τὸ τεταγμένον, τὸ προσταχθέν, eine ~ vorlegen προβάλλειν πρόβλημα, προτείνειν πρότασιν, es ist eine schwere ~ ἔργον ἐστί, als wäre es eine leichte ~ ὡς οὐδὲν ἔργον ὄν, etw. sich zur ~ machen ὑποτίθεσθαί (M.) τι od. *inf.*, προαιρεῖσθαί (M.) τι od. προαίρεσίν τινα, es ist mir eine schwere ~ gestellt ἐν μεγάλῳ ἀγῶνι καθέστηκα.

Aufgang *m* 1. (von Gestirnen) ἡ ἀνατολή, vor ~ der Sonne πρὶν ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, πρὸ ἡλίου ἀνίσχοντος, vom ~ der Sonne bis zum Untergang ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου. — 2. (der Ort, wo man hinaufgeht) ἡ ἄνοδος, ἡ ἀνάβασις.

aufgeben 1. (fahren lassen, sein l.) ἀν-, ἀφιέναι, ἀποβάλλειν, προΐεσθαι, (von Personen) προλείπειν, προδιδόναι, ein Unternehmen ~ ἐᾶν τι, die Hoffnung ~ ἀπελπίζειν, ἀπογιγνώσκειν, ἀφιέναι τὴν ἐλπίδα, ἀφίστασθαι τῆς ἐλπίδος, ein Amt ~ ἐξίστασθαι ἀρχῆς, καταλύειν ἀρχήν, einen Plan ~ μεταγιγνώσκειν, den Geist ~ ἀφιέναι τὴν ψυχήν, von den Ärzten aufgegeben werden ἀπογιγνώσκεσθαι ὑπὸ τῶν ἰατρῶν. — 2. (übergeben) διδόναι, ἀποδιδόναι. — 3. (vorlegen) προβάλλειν, προτείνειν. — 4. (auftragen) προσ-, ἐπιτάττειν.

aufgeblasen ἀναπεφυσημένος, ὀγκώδης, ὑπερήφανος (2), ~ sein τυφοῦσθαι, ἐκτυφοῦσθαι, ὀγκοῦσθαι (P.).

Aufgeblasenheit *f* ὁ ὄγκος, ὁ τῦφος, ἡ ὑπερηφανία, ἡ χαυνότης (ητος).

Aufgebot *n* 1. τὸ παράγγελμα, ἡ παράγγελσις, τὸ ἐπίταγμα, τὸ κήρυγμα. — 2. (aufgebotene Mannschaft) οἱ ἐν ἡλικίᾳ.

aufgedunsen χαῦνος, ~ sein χαυνοῦσθαι (P.).

Aufgedunsenheit *f* ἡ χαυνότης (ητος).

aufgehen 1. (von Pflanzen) βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν, (von Gestirnen) ἀνατέλλειν, ἀνίσχειν, (vom Feuer) ἀνα-, ἐκλάμπειν, in Feuer ~ ἀνα-, ἐκκάεσθαι, ἀναφλέγεσθαι (P.), in Rauch ~ καταφλέγεσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.) εἰς καπνόν. — 2. (sich öffnen) ἀνοίγεσθαι (P.), ῥήγνυσθαι (P.) u. ἀναρρήγνυσθαι (P. von Wunden und Geschwüren), ἐξανθεῖν (von Blumen), τήκεσθαι (P. vom Eise). — 3. (verbraucht werden) δαπανᾶσθαι, ἀναλίσκεσθαι, καταναλίσκεσθαι (P.). ~ lassen ἀναλίσκειν, δαπανᾶν, (von Zahlen) ἀπαρτίζεσθαι (P.), j., der viel ~ läßt δαψιλής. [ἡ ἀνατολή, gew. durch Verben.}

Aufgehen *n* ἡ βλάστησις, ἡ ἀναβλάστησις (von Pflanzen),}

aufgeklärt πεπαιδευμένος, σοφός.

aufgekocht ἀνάβραστος (2). [λαγή.}

Aufgeld *n* ὁ κόλλυβος, ἡ καταλλαγή, ἡ ἐπικαταλ-}

aufgelegt sein διακεῖσθαι, διατίθεσθαι (P.), ἔχειν mit entspr. *adv.*, zB. gut ~ εὖ, καλῶς ἔχειν, nicht ~ δυσθύμως ἔχειν, zu etw. ~ προθύμως ἔχειν πρός τι.

aufgelesen ἀνάλεκτος (2). [χαύνωμα.}

aufgelockert χαῦνος, ἀραιός, das Aufgelockerte τὸ}

aufgelöst διάλυτος (2).

aufgeräumt 1. εὔθετος (2), διακεκοσμημένος, εὐτάκτως ἔχων. — 2. (heiter) φαιδρός, εὔθυμος (2), ἱλαρός.

Aufgeräumtheit *f* durch d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἱλαρία, ἡ ἱλαρότης, ἡ φαιδρότης (ητος).

aufgeregt ἐμπαθής, sehr ~ περιπαθής, ~ sein περιπαθεῖν.

Aufgeregtheit *f* ἡ περιπάθησις.

aufgeschossen (von Menschen) προφερής.

aufgeschwollen ὀγκώδης, διοιδής, ~ sein οἰδαίνειν, διοιδαίνειν.

aufgesotten s. aufgekocht.

aufgesprungen ῥαγόεις.

aufgestülpt σιμός, ἀνάσιμος (2).

aufgestutzt κεκαλλωπισμένος.

aufgeweckt ὀξὺς τὴν διάνοιαν, συνετός, εὐμαθής, ἀγχίνους, πρόθυμος (2), ἱλαρός, φαιδρός, εὔθυμος (2).

Aufgewecktheit *f* ἡ εὐ-, προθυμία, ἡ τῆς διανοίας ὀξύτης (ητος), ἡ ὀξύτης, ἡ φαιδρότης, ἡ ἱλαρότης (ητος), ἡ ἱλαρία, ἡ ἀγχίνοια, ἡ σύνεσις, ἡ εὐμάθεια (-ία).

aufgeworfen (von der Nase) σιμός, ἀνάσιμος (2).

aufgießen ἐπι-, ἐγχεῖν τί τινι.

aufglimmen ἀναζωπυρεῖσθαι (P.), ἐκλάμπειν.

aufgraben ἀν-, ἐξορύττειν, ἀνασκάπτειν, (Erde ~) ἀναβάλλειν.

aufgreifen συλλαμβάνειν, αἱρεῖν, ἀναρπάζειν.

Aufgreifen *n* ἡ σύλληψις, gew. durch Verben.

aufgrünen ἀναθάλλειν.

aufgurgeln ἀναγαργαρίζειν.

aufgürten 1. (aufschürzen) ἀνα-, ὑποζωννύναι. — 2. (ausgürten) ἀποζωννύναι, λύειν.

Aufgürtung *f* ἡ ὑπόζωσις, ἡ λύσις, ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.

Aufguß *m* τὸ ἀπόβρεγμα, τὸ ἔγχυμα.

aufhaben 1. auf dem Kopfe haben περικεῖσθαί τι, ἔχειν od. φέρειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ od. περὶ τὴν κεφαλήν. — 2. (mit etw. beauftragt sein) ἐπι-, προστετάχθαι (τι od. *inf.*). — 3. (offen h., zB. den Mund) κεχηνέναι. — 4. es hat etw. auf sich διαφέρει, es hat nichts auf sich οὐδὲν διαφέρει.

aufhacken ἀνασκάπτειν, ἀνασκαλεύειν.

aufhalten 1. (hemmen, zurückhalten) ἔχειν, κατ-, ἐπέχειν, ἴσχειν, εἴργειν, ἀπείργειν, (von Feinden) δέχεσθαι (M.), ὑπομένειν, ἀναστέλλειν, ἀνακόπτειν. — 2. sich ~ διαιτᾶσθαι (P.), τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.), διάγειν, διατρίβειν, sich im Auslande ~ ἀποδημεῖν, (als Fremder an einem Orte) ἐπι-, ἐνδημεῖν, sich bei einer Sache ~ διατρίβειν περί τι, προσκαθῆσθαί τινι, sich über etw. ~ μέμφεσθαί (M.) τινι, ἐπισκώπτειν τι, sich über j-n ~ κατηγορεῖν τινος. — 3. (unterbrechen, hindern) ἀπολαμβάνειν, κωλύειν, δια-, ἐπικωλύειν, ἐμποδίζειν, (auffangen) ὑποδέχεσθαι (M.), ὑπολαμβάνειν. — 4. (offen halten) die Hand ~ ὀρέγειν τὴν χεῖρα, die Augen ~ ἀναπεπταμένα ἔχειν τὰ βλέφαρα.

Aufhaltung *f* (Hemmung) ἡ ἐποχή, ἡ ἀπόληψις, ἡ κώλυσις, ὁ ἐμποδισμός, ἡ διατριβή, (Tadel) ἡ μέμψις, ἡ κατάμεμψις, gew. durch Verben.

aufhängen ἀναρτᾶν, κρεμαννύναι, ἀνακρεμαννύναι, ἀνάπτειν, αἰωρεῖν (an etw. ἔκ τινος, πρός τι), an einen Nagel ~ προσπασσαλεύειν, ἥλῳ ἀνάπτειν, sich ~ ἀναρτᾶν ἑαυτόν, ἀπάγχεσθαι (M.).

Aufhängen *n* ἡ ἀν-, ἐξάρτησις, (als Selbstmord) ἡ ἀγχόνη.

aufhaspeln ἀναπηνίζεσθαι (M.).

aufhauen *trans.* 1. (durch Hauen öffnen) ἐκκόπτειν, κατασχίζειν. — 2. (daraufschlagen) ἐπικόπτειν. — *intr.* 3. (losschlagen) παίειν, πλήττειν.

aufhäufen σωρεύειν, ἀνασωρεύειν, ἀθροίζειν, συνάγειν, συννεῖν, θησαυρίζειν, (Erde) ἐπαμᾶσθαι (M.).

Aufhäufung *f* ἡ σώρευσις, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, ἡ συναγωγή, ἡ σωρεία, ἡ ἐπισώρευσις, ὁ θησαυρισμός, gew. durch Verben.

aufheben 1. (in die Höhe heben) αἴρειν, ἐπαίρειν (auch M.), den Stock ~ ἐπαίρειν τὴν βακτηρίαν, die Augen ~ ἀναβάλλειν τοὺς ὀφθαλμούς, die Hände ~ ἀνατείνειν τὼ χεῖρε (τὰς χεῖρας). — 2. (aufrichten) ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, ἀνορθοῦν, ἀνιστάναι, Tote ~ u. bestatten ἀναιρεῖσθαι (M.) τοὺς νεκρούς. — 3. (aufbewahren) κατα-, ἀποτιθέναι (auch M.), τηρεῖν, διαφυλάττειν, θησαυρίζειν, aufgehoben sein ἀνα-, ἀποκεῖσθαι. — 4. (ergreifen, verhaften) συλλαμβάνειν, (durch Überfall) ὑποτρέχειν, ὑποτέμνειν (auch M.). — 5. (im Fortgange unterbrechen, beendigen) λύειν, δια-, καταλύειν, eine Versammlung ~ ἀνιστάναι, ἀφιέναι ἐκκλησίαν, die Freundschaft ~ διαλύειν τὴν φιλίαν, die Tafel ~ διαλύειν τὸ συμπόσιον, eine Belagerung ~ πολιορκίαν ἐκλείπειν. — 6. (abschaffen, ungültig machen) λύειν, καταλύειν, καθαιρεῖν, ἀθετεῖν, ἀκυροῦν, (durch Abstimmung) ἀποψηφίζεσθαι (M.), ἀποχειροτονεῖν.

Aufheben *n*, **Aufhebung** *f* 1. (Emporheben) ἡ ἄρσις. — 2. (Aufbewahrung) ἡ ἀπόθεσις, τὸ κατατίθεσθαι. — 3. (Verhaftung) ἡ σύλληψις. — 4. (Abschaffung) ἡ διά-, κατάλυσις, gew. durch Verben, viel ~s von etw. machen δεινὸν od. μέγα ποιεῖσθαί (M.) τι, δεινολογεῖσθαι (M.) περί τινος, δεινὰ παθεῖν, δεινοπαθεῖν, das Aufhebensmachen ἡ δεινολογία.

aufheften προσράπτειν τί τινι, übtr. j-m etw. ~ φενακίζειν τινά.

aufheitern αἰθριάζειν, der Himmel heitert sich auf διαιθριάζει, αἰθρία γίγνεται, διαγελᾷ, übtr. φαιδρύνειν, φαιδροῦν, εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, aufgeheitert werden durch P.

Aufheiterung *f* ἡ αἰθρία, übtr. ἡ εὐφροσύνη.

aufhelfen ἀνιστάναι, ἐπανορθοῦν τινα, übtr. ἀναλαμβάνειν, ἐπανορθοῦν, κουφίζειν τινά, συλλαμβάνειν τινί, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι, ὠφελεῖν τινα.

aufhellen: die Luft ~ αἰθριάζειν τὸν ἀέρα, s. aufheitern, (von Flüssigkeiten) διυλίζειν, (deutlich machen) σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, διασαφεῖν, δηλοῦν.

Aufhellung *f* übtr. ὁ σαφηνισμός, ἡ δήλωσις, gew. durch Verben.

aufhetzen (ein Wild) ἀνιστάναι, gew. übtr. (erzürnen, erbittern) einen gegen j-n ~ ἐρεθίζειν, ἀνερεθίζειν, ἐξοργίζειν, παροξύνειν, παρασκευάζειν τινὰ ἐπί τινα, (Leute untereinander) διανιστάναι.

Aufhetzung *f* ὁ ἐρεθισμός, gew. durch Verben.

aufhissen: die Segel ~ αἴρεσθαι (M.) τὰ ἱστία, eine Fahne, Flagge ~ αἴρειν od. ἐπαίρειν σημεῖον.

aufhocken *trans.* αἴρεσθαι (M.), βαστάζειν ἐπὶ νώτου, νωτοφορεῖν, νωταγωγεῖν, *intr.* ἀναβαίνειν εἰς τὸ νῶτόν τινος.

aufhorchen ἀκροᾶσθαι (M.), ὑπακούειν τινός, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί.

aufhören 1. (nachlassen etw. zu tun) παύεσθαι, ἀνα-, κατα-, ἀποπαύεσθαι (M.), λήγειν, καταλήγειν (mit *gen.* od. *part.*), zB. er hörte auf zu reden ἐπαύσατο τοῦ λόγου od. λέγων, ἀφίστασθαί τινος (von etw. abstehen), ~ lassen παύειν, καταπαύειν mit *gen.* od. *part.*, oft drückt man den Begriff des Aufhörens durch Vba mit ἀπό aus: ~ zu leben ἀποβιῶναι, ~ zu weinen ἀποδακρύειν, ~ zu trauern ἀποκηδεύειν. — 2. (ein Ende nehmen) λήγειν, καταλήγειν, λωφᾶν, ἐκλείπειν, τελευτᾶν, παύεσθαι, ἀνα-, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.), καθίστασθαι, der Lärm hört auf κατέστη ὁ θόρυβος, da hört alles auf τοῦτ' ἤδη τὸ μέγιστον καὶ ἔσχατόν ἐστιν.

Aufhören *n* ἡ παῦλα, ἡ τελευτή, ἡ λώφησις, gew. durch Verben, ohne ~ ἀδιαλείπτως, ἀκαταπαύστως.

aufhüllen ἀπο-, ἀνα-, ἐκκαλύπτειν, ἀναφαίνειν, übtr. ἀναφαίνειν, δῆλον od. κατάδηλον ποιεῖν, δηλοῦν, σαφηνίζειν.

aufhüpfen ἀνασκιρτᾶν, vor Freude ~ γαυριᾶν (a. M.), ἀγάλλεσθαί τινι od. ἐπί τινι.

aufhusten ἀναρρήττειν, ἀναχρέμπτεσθαι (M.).

aufjagen ἀν-, ἐξανιστάναι, ἀνασοβεῖν.

aufjammern ἀνοιμώζειν, ἀνολολύζειν.

aufjauchzen ἀναβρυάζειν, ἀνευάζειν, ἀναβακχεύειν.

aufjubeln ἀναβρυάζειν, s. aufjauchzen.

Aufkauf *m* ἡ συνωνή.

aufkaufen συν-, ἐξαγοράζειν, προπωλεῖν, συνωνεῖσθαι.

Aufkäufer *m* ὁ προπώλης, ὁ συναγοράζων.

aufkeimen βλαστάνειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν.

Aufkeimen *n* ἡ βλάστησις, ἡ ἀνα-, ἐκβλάστησις, gew. durch Verben.

aufkitten ἀνα-, ἐπι-, προσ-, συγκολλᾶν.

aufklaffen χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.

aufklappen ἀναπτύσσειν.

aufklären s. aufheitern, aufhellen, (deutlich machen) δηλοῦν, σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, διασαφεῖν, j-m etw. ~ διδάσκειν τινά τι u. περί τινος, παιδεύειν.

Aufklärung *f* ἡ ἀνακάθαρσις, ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, gew. durch Verben.

aufkleben προσκολλᾶν.

aufklimmen ἀναρριχᾶσθαι (M.) πρός τι.

aufklopfen κόπτοντα διαρρηγνύναι, Nüsse ~ καταγνύναι κάρυα.

aufknacken δάκνοντα καταγνύναι.

aufknöpfen λύειν, διαλύειν, χαλᾶν.

aufknüpfen 1. (einen Knoten lösen) λύειν, διαλύειν. — **2.** (aufhängen) ἀναρτᾶν.

Aufknüpfung *f* ἡ λύσις.

aufkochen *trans.* ἑψεῖν, ἀναβράττειν, *intr.* ἀναζεῖν, ἀναβράττεσθαι (P.).

aufkommen 1. (in die Höhe kommen) ἀνίστασθαι, ἐξανίστασθαι, aus dem Wasser ~ ἀναδύεσθαι (-δῦναι) ἐκ τοῦ ὕδατος. — **2.** (gedeihen, von Pflanzen u. dgl.) αὐξάνεσθαι (P.), ἀναβλαστάνειν, von einer Krankheit ~ ἀνακύπτειν, ῥαΐζειν, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀναρρώννυσθαι (P.). — **3.** (in Gebrauch kommen) ἐπιπολάζειν, ἐπικρατεῖν. — **4.** (in gute Verhältnisse kommen) αὐξάνεσθαι (P.), nicht ~ können συμφορὰς φέρειν, μοχθεῖν, gegen j-n nicht ~ können ἥττονα εἶναι oder ἡττᾶσθαι (P.) τινος, j-n nicht ~ lassen κατέχειν τινά.

Aufkommen *n* ἡ ἀνάληψις, ἡ σωτηρία, man zweifelt an seinem ~ οὐ δοκεῖ σωθήσεσθαι, s. Genesung.

aufkratzen ἀναξύειν, ἀναχαράττειν, κνάπτειν, eine Wunde ~ ἀναξαίνειν ἕλκος, (die Haut od. Rinde) ἀφελκοῦν.

aufkräuseln (das Haar) βοστρυχίζειν, ἐνουλίζειν.

aufkündigen: j-m etw. ~ ἀπαγορεύειν, ἀπειπεῖν τινί τι, (ein Kapital, Geld u. dgl.) ἀπαιτεῖν, einen Vertrag ~ λύειν σπονδάς.

Aufkündigung *f* ἡ ἀπαίτησις, ἡ λύσις, gew. durch Verben.

auflachen ἀνα-, ἐκγελᾶν, laut ~ ἀνακαγχάζειν.

Auflachen *n* ὁ καγχασμός, gew. durch Verben.

aufladen ἀνα-, ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι od. ἐπί τι, sich etw. ~ (eine Arbeit, ein Geschäft u. dgl.) ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), ἀναιρεῖσθαι, (Haß, Feindschaft u. dgl.) ἐπάγεσθαι (M.).

Auflage *f* **1.** (Abgabe) ὁ φόρος, ὁ δασμός, ἡ σύνταξις, (als Strafe) ἡ ἐπιβολή, eine ~ auf etw. machen τάττειν od. προστάττειν φόρον τινός. — **2.** (eines Buches) ἡ ἔκδοσις.

auflassen 1. (aufstehen lassen) ἐᾶν τινα ἀνίστασθαι. — **2.** (nicht verschließen) οὐ κλείειν, ἀνεῳγμένον ἐᾶν.

Auflauerer *m* ὁ ἐπί-, κατάσκοπος, gew. durch *part.*

auflauern: j-m ~ ἐπιβουλεύειν τινί, ἐφεδρεύειν τινί, ἐφορμεῖν τινι, φυλάττειν τινά, (im Hinterhalt) λοχᾶν, ἐλλοχᾶν, ἐνεδρεύειν τινά, θηρᾶν τι (etw. zu erjagen suchen), ἐπι-, παρατηρεῖν τι, προσέχειν τινί (auf etw. passen).

Auflauern *n* ἡ ἐφεδρεία, ὁ λόχος, ἡ ἐπιβουλή, ἡ ἐπιβούλευσις, τὸ ἐπιβούλευμα, ἡ ἐνέδρα.

Auflauf *m* **1.** (Menschenmenge) τὸ πλῆθος, ὁ ὄχλος, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ στάσις, ἡ σύστασις, einen ~ erregen στασιάζειν, ταράττειν, θόρυβον od. ταραχὴν ποιεῖν. — **2.** (Backwerk) ὁ ἀνάστατος.

auflaufen 1. (aufschwellen) ἀνοιδεῖν, ἀνοιδαίνεσθαι (P.), ὀγκοῦσθαι, διογκοῦσθαι (P.), ἀναφλεγμαίνειν (durch Entzündung). — **2.** (anwachsen) αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), (von Zinsen) χωρεῖν, συρρεῖν. — **3.** sich die Füße ~ ἐπι-, ὑποτρίβεσθαι (M.) τοὺς πόδας.

Auflaufen *n* durch die vorhergehenden Verben, s. auch anschwellen.

aufleben: wieder ~ ἀναβιώσκεσθαι (*aor.* ἀναβιῶναι), übtr. ἀναζωπυρεῖσθαι (P.), ἀποκαθίστασθαι.

Aufleben *n* ἡ ἀναβίωσις, gew. durch Verben.

auflecken ἀνα-, περιλείχειν, ἀπολάπτειν.

auflegen (stützen) ἐρείδειν, ἐν-, ἐπερείδειν, (eine Last u. dgl.) ἐπιτιθέναι, ἐμ-, ἐπιβάλλειν, dem Pferde Geschirr, Sattel ~ ἐπισκευάζειν τὸν ἵππον, Abgaben ~ τάττειν φόρον (gesetzlich), ἐπιβάλλειν φόρον (willkürlich), noch dazu ~ προσανατιθέναι, eine Strafe ~ ἐπιτιθέναι oder ἐπιβάλλειν τινί δίκην (ζημίαν, τίμημα, ἐπιβολήν), ein Buch ~ ἐκδιδόναι βιβλίον.

Auflegung *f* ἡ ἐπίθεσις, ἡ ἐπιβολή, ~ einer Abgabe ἡ φόρου τάξις od. πρόσταξις, gew. durch Verben.

auflehnen: etw. an etw. ~ ἀνακλίνειν πρός τι, προσανακλίνειν τινί, sich gegen j-n ~ ἐπανίστασθαί τινι, στασιάζειν πρός τινα.

Auflehnung *f* ἡ ἀπόστασις, ἡ ἐπανάστασις, gew. durch Verben.

aufleimen ἀνα-, προσκολλᾶν.

Aufleimung *f* ἡ προσκόλλησις.

auflesen ἀνα-, συλλέγειν, dürres Holz ~ φρυγανίζειν (auch M.).

Auflesen *n* ἡ συλλογή, ~ von dürrem Holze ὁ φρυγανισμός.

aufleuchten ἀνα-, ἐκλάμπειν.

Aufleuchten *n* ἡ ἀνά-, ἔκλαμψις.

aufliegen ἐπικεῖσθαι, ἐπανακεῖσθαι, προσκεῖσθαί τινι, (müßig sein) καθῆσθαι, ἀργεῖν καὶ σχολάζειν, (offen liegen, von Büchern usw.) ἀνεπτυγμένον εἶναι.

auflockern χαυνοῦν, ἀραιοῦν, ἐπικουφίζειν, die aufgelockerte Erde τὸ χαύνωμα.

Auflockerung *f* ἡ χαύνωσις, ἡ ἀραίωσις.

auflodern ἀνα-, ἐκκάεσθαι, ἀναφλέγεσθαι (P.), ἀναπνεῖν, ἀναλάμπειν, hell ~ σελαγεῖσθαι (P.).

Auflodern *n* ἡ ἀνάλαμψις.

auflösbar, auflöslich λυτός, διαλυτός, (schmelzbar) τηκτός.

auflösen 1. λύειν, ἀνα-, κατα-, διαλύειν, ein Heer ~ διαλύειν στρατιάν, einen Knoten χαλᾶν. — **2.** (zersetzen) διακρίνειν. — **3.** (zergehen lassen) διιέναι (ἵημι) τινί od. ἔν τινι, sich ~ λύεσθαι u. d. P. der übrigen Verben. — **4.** (sich in etw. verwandeln) τρέπεσθαι (P.) od. μεταβαίνειν εἴς τι.

auflösend λυτικός, διαλυτικός.

Auflösung *f* ἡ λύσις, διά-, ἀνά-, κατάλυσις, gew. durch Verben.

Auflösungsmittel *n* τὸ διαλυτικὸν φάρμακον.

auflöten προσκολλᾶν, συγκροτεῖν.

aufmachen 1. (öffnen) ἀνοίγειν, χαλᾶν, z. B. die Tür θύρας, einem Anklopfenden ~ ὑπακούειν, einen Brief ~ λύειν, die Augen ~ ἀναβλέπειν, den Mund ~ χάσκειν, ein Buch ~ ἀναπτύσσειν od. ἀνελίττειν βιβλίον. — **2.** (auseinanderbreiten) ἀναπεταννύναι. — **3.** sich ~ (auf den Weg) ὁρμᾶν, ἀνίστασθαι, πορεύεσθαι (P.).

aufmalen (ein Bild) ἀναζωγραφεῖν.

Aufmarsch *m* ἡ παραγωγή.

aufmarschieren παρελαύνειν, παριέναι, συντεταγμένους χωρεῖν, ~ lassen παρα-, συντάττειν, παρατεταγμένους προάγειν.

aufmauern ἀνατειχίζειν, ἀνορθοῦν τεῖχος.

aufmerken 1. προσέχειν (mit od. ohne τὸν νοῦν) τινί, nicht ~ ἀμελεῖν τινος. — **2.** (anmerken) σημειοῦν, διασημαίνεσθαι. — **3.** (aufzeichnen) ὑπογράφεσθαι (M.).

aufmerksam προσεκτικός, ἐπιμελής, ~ auf etw. sein προσέχειν τινί, ὑπακούειν, ἐπιστρέφεσθαι (P.) τινος, ~ verrichten ἐπιμελῶς πράττειν, j-n aufmerksam machen ἐπιστρέφειν τινὰ εἴς τι od. πρός τι, ἐπιστῆσαί τινα ἐπί τι, ~ gegen j-n sein θεραπεύειν τινά.

aufmessen μετρεῖν, ἀναμετρεῖν.

Aufmessen *n* ἡ μέτρησις, ἡ ἀναμέτρησις.

aufmischen ἀναμιγνύναι, ἀνακεραννύναι.

Aufmischung *f* durch Verben.

aufmuntern 1. ἐγείρειν, παρα-, διακελεύεσθαί (M.) τινι, παρακαλεῖν, παροξύνειν, παρορμᾶν. — **2.** (erheitern) εὐφραίνειν.

Aufmunterung *f* ἡ ἔγερσις, ἡ παρόρμησις, gew. durch Verben.

Aufmunterungsmittel *n* τὸ ὁρμητήριον.
aufmutzen j-m etw. προφέρειν τινί τι ὡς ὄνειδος.
aufnageln προσπασσαλεύειν, προσηλοῦν τί τινι.
aufnähen προσ-, συρράπτειν τί τινι.
Aufnahme *f* ἡ ὑπο-, εἰσδοχή, freundschaftliche ~ ἡ δεξίωσις, τὸ δεξίωμα, ~ von Fremden ἡ ξένων ὑποδοχή, ἡ ξενοδοχία, ~ an Kindes Statt ἡ ποίησις, ἡ εἰσποίησις, gute ~ (Billigung) ὁ ἔπαινος, ἡ ἀποδοχή, gute ~ finden ἔπαινον ἔχειν, ἐπαινεῖσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν, in ~ kommen ἀρέσκειν, in ~ bringen αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, in ~ sein (blühen) ἀνθεῖν, (geehrt sein) τιμᾶσθαι, θεραπεύεσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν.
aufnehmen 1. (in die Höhe nehmen) ἀναλαμβάνειν, αἴρειν, ἀναιρεῖν (auch M.) — 2. (fortsetzen) ὑπολαμβάνειν. — 3. (messen) διαγράφειν. — 4. (borgen) δανείζεσθαι (M.). — 5. (empfangen) δέχεσθαι, ὑπο-, ἀναδέχεσθαι (M.), freundlich ~ δεξιοῦσθαι, ἀσπάζεσθαι (M.), sehr freundlich ~ κατασπάζεσθαι (M.), gastfreundlich ~ ξενίζειν, in eine Gesellschaft, einen Verein u. dgl. ~ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι (M.), προσγράφειν τινά τινι, durch Wahl ~ εἰσκρίνειν τινά εἴς τι, etw. übel ~ χαλεπῶς φέρειν, δυσχεραίνειν τι, ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, etw. gut ~ ἀγαπᾶν, an Kindes Statt ~ εἰσποιεῖσθαι (M.), υἱοθετεῖν. — 6. es mit j-m ~ διακινδυνεύειν πρός τινα, παρατάττεσθαί (M.) τινι, δέχεσθαί (M.) τινα, ἀντέχειν, ἀνταίρειν τινί, es mit j-m ~ können ἀντίπαλον od. ἐνάμιλλον εἶναί τινι, οὐχ ἥττονα εἶναί τινος, es mit jedem ~ können οὐδενὸς δεύτερον εἶναι.
Aufnehmung *f* 1. (Messung) ἡ διαγραφή. — 2. ~ von Geld ὁ δανεισμός, gew. durch Verben.
aufnötigen j-m etw. ἀναγκάζειν u. καταναγκάζειν τινά λαμβάνειν τι.
aufopfern 1. (dem Untergange weihen) κατασφάττειν, διαφθείρειν, sich für etw. ~ καθιερεύειν ἑαυτὸν ὑπέρ τινος. — 2. (dahingeben) προΐεσθαι, προδιδόναι, ἀποβάλλειν, οὐ φείδεσθαί (M.) τινος, ἀναλίσκειν τι, j-m etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ἐπιτρέπειν τινί τι, ἀποβάλλειν τι ὑπέρ τινος.
Aufopferung *f* ἡ σφαγή, ἡ διαφθορά, ἡ ἀποβολή, ἡ πρόδοσις, gew. durch Verben, es kostet mir viel ~ μόλις ἀνέχομαι m. *part.*
aufpacken 1. (eine Last u. dgl.) ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι. — 2. (zusammenpacken) συσκευάζεσθαι (M.). — 3. (ein Pack öffnen) λύειν.
aufpassen 1. τηρεῖν, παρατηρεῖν, προσέχειν τινί, j-m ~ θηρᾶν τινα, ἐπιβουλεύειν τινί. — 2. (anpassen) περι-, προσαρμόττειν.
Aufpasser *m* ὁ κατάσκοπος, ὁ φύλαξ (ακος).
aufpfählen ἀνασκολοπίζειν, ἀνασταυροῦν.
aufpflanzen ἱστάναι, ἀν-, καθιστάναι, Geschütze ~ ἐφιστάναι μηχανάς.
Aufpflanzen *n* ἡ ἀνά-, κατάστασις, gew. durch Verben.
aufpicken (ein Ei) ἐκγλύφειν, ἐκκολάπτειν, Körner ἀναλέγειν.
aufplatzen ῥήγνυσθαι, ἀναρρ-, διαρρήγνυσθαι (P.), (von Früchten u. dgl.) διαχάσκειν, καταχασμᾶσθαι (P.).
aufpochen *trans.* (aufklopfen) διακόπτειν, διακρούειν, *intr.* zB. (vom Herzen) πάλλεσθαι (P.), ἀναπηδᾶν.
Aufpochen *n* ἡ ἀναπήδησις.
aufprägen ἐνσημαίνεσθαί (M.) τινί τι, auch übtr., zB. j-m einen Charakter ~ ἐνσημαίνεσθαι τύπον τινί.
aufprallen (in die Höhe prallen) ἀναπάλλεσθαι (P.), ἀναθρώσκειν.
aufpressen 1. (pressend öffnen) ἐκθλίβειν. — 2. (darauf pressend darstellen) ἐντυποῦν (auch M.).
Aufputz *m* ὁ κόσμος, ὁ καλλωπισμός, τὸ καλλώπισμα, τὸ σχῆμα.
aufputzen 1. (reinigen) ἐκκαθαίρειν, καλλύνειν. — 2. (schmücken) κοσμεῖν, διακοσμεῖν, καλλωπίζειν, σχηματίζειν, ποικίλλειν, διαποικίλλειν, ἀνθίζειν.
aufquellen 1. (hervorsprudeln) ἀναβλύζειν, ἀναπέμπεσθαι (P.). — 2. (aufschwellen) ἀνοιδαίνειν, ὀγκοῦσθαι (P.), ~ lassen ἀναδιδόναι, ἀναπέμπειν.
aufraffen 1. συν-, ἀναρπάζειν, συλλαμβάνειν, συλλέγειν (zusammenraffen). — 2. sich ~ ἀνορμᾶν, ἀναπηδᾶν, (von einer Krankheit) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.
aufragen ἀνέχειν.
aufranken sich ἀνέρπειν, ἄνω ἑλίττεσθαι (P).
aufrasen ἐκμαίνεσθαι (P.).
aufrasseln von einer Tür ἀνοίγεσθαι (P.) μετὰ ψόφου.
aufrauchen ἀναπέμπειν καπνόν, ἀναθυμιᾶσθαι (P.).
aufräumen 1. (in Ordnung bringen) διατάττειν, διακοσμεῖν, εὐθετίζειν, τάττειν κατὰ τόπον, διατάττειν ἕκαστα κόσμῳ. — 2. (wegschaffen) ἀποσκευάζειν, ἀναιρεῖν.
Aufräumen *n*, **Aufräumung** *f* ἡ διακόσμησις, ἡ ἀναίρεσις, gew. durch Verben.
aufrechnen ἀναλογίζεσθαί (M.) τι.
Aufrechnung *f* ὁ ἀναλογισμός.
aufrecht ὀρθός, ὄρθιος, ~ stellen ὀρθοῦν, ὀρθὸν ἀνιστάναι, ~e Stellung ἡ ὀρθότης (ητος), ~ stehen ὀρθοῦσθαι (P.), ὀρθὸν ἱστάναι, ~ gehen ὀρθὸν βαδίζειν, ~ sitzen ἀνακαθῆσθαι, sich ~ setzen ἀνακαθίζειν (auch M.), ~ erhalten κατ-, ἐπανορθοῦν (auch übtr.), übtr. σῴζειν, διασῴζειν, διαφυλάττειν.
Aufrechthaltung *f* ἡ κατόρθωσις, ἡ σωτηρία, ἡ φυλακή, gew. durch Verben.
aufrecken ὀρθὸν ἐφιστάναι, ἀνατείνειν.
Aufreckung *f* ἡ ἀνάτασις.
aufreden j-m etw. ἀναπείθειν τινὰ ὠνεῖσθαί τι.
aufregen 1. κινεῖν (in Bewegung setzen). — 2. (aufrühren) ταράττειν, ἀνα-, διαταράττειν. — 3. (in Aufregung u. dgl. versetzen) κινεῖν, ἀνακινεῖν, ἐγείρειν, ἀν-, ἐπεγείρειν, ταράττειν, παροξύνειν.
aufregend κινητικός, ἐγερτικός, ταρακτικός.
Aufregung *f* ἡ κίνησις, ἡ ταραχή, ἡ ἔγερσις, gew. durch Verben.
aufreiben παρα-, ἐπιτρίβειν, (vertilgen, vernichten) συντρίβειν, φθείρειν, διαφθείρειν, langsam ~ ἀποσμύχειν.
Aufreibung *f* ἡ παρά-, ἐπίτριψις, ἡ διαφθορά, gew. durch Verben.
aufreihen ἀν-, συνείρειν, ζευγνύναι ἐφεξῆς.
aufreißen I *trans.* ἀναρρ-, διαρρηγνύναι, διασπᾶν, eine Wunde ~ ἀναξαίνειν ἕλκος, die Augen ~ διέλκειν τοὺς ὀφθαλμούς, den Mund ~ εὐρύνειν τὸ στόμα (τὰ χείλη). — II *intr.* ἀναρρ-, διαρρήγνυσθαι (P.), διαχάσκειν.
Aufreißung *f* ἡ ῥῆξις, ἡ διάρρηξις, einer Wunde ἡ ἀφέλκωσις.
aufreiten *intr.* παρελαύνειν, sich ~ παρατρίβεσθαι (τῷ μηρῷ) ἐλαύνοντα.
aufreizen παροξύνειν, ἐρεθίζειν, ἐπαίρειν, παραθήγειν, παρακονᾶν.
Aufreizung *f* ὁ παροξυσμός, ὁ ἐρεθισμός, gew. durch Verben.
aufrennen I *trans.* ἐπιτρέχοντα od. ἐφαλλόμενον ἐκκόπτειν. — II *intr.* ἐμ-, προσπίπτειν, προσπταίειν τινί (τρέχοντα od. φερόμενον), von e-m Schiffe ἐξοκέλλειν εἴς τι.
aufrichten 1. (in die Höhe richten) ἀνορθοῦν, ἐπανορθοῦν, ὀρθὸν ἀνιστάναι. — 2. (errichten, Gebäude u. dgl.) ἱστάναι, ἀν-, καθιστάναι, κατασκευάζειν. — 3. übtr. (zusprechen, trösten) ἐγείρειν, παραμυθεῖσθαι (M.), ἐπανορθοῦν. — 4. sich ~ ὀρθοῦσθαι, ἀνορθοῦσθαι (P.), ὀρθὸν ἀνίστασθαι, (sich erholen) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀνακύπτειν.
aufrichtig ἁπλοῦς, ἀληθής, ἀληθινός, ἀψευδής, εὐήθης, χρηστός (von Pers.), ἄπλαστος (2), εἰλικρινής (von Sachen), ~ sein ἀληθεύειν, ἀψευδεῖν.
Aufrichtigkeit *f* ἡ ἁπλότης, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ἀλήθεια, ἡ εἰλικρίνεια od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Aufrichtung *f* 1. (Emporrichtung) ἡ ὄρθωσις, ἡ ἀνόρθωσις. — 2. (Errichtung) ἡ κατάστασις, ἡ κατασκευή, übtr. ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία.
aufriegeln χαλᾶν, ἀποκινεῖν od. παραφέρειν od. ἀναζυγοῦν τὸν μοχλόν.
aufringeln (das Haar) βοστρυχίζειν.
Aufriß *m* (eines Gebäudes von der Vorderseite) ἡ ὀρθογραφία.

aufritzen καταμύττειν, κατασχάζειν, κατασχίζειν.
aufröcheln ἀσθμαίνειν.
aufrollen 1. (in die Höhe winden) ἀνειλεῖν, ἀναστέλλειν, αἴρειν, ἀνακυλινδεῖν. — 2. (zusammenrollen) ἀνειλεῖν, συνελίττειν. — 3. (auseinanderrollen) ἀνειλεῖν, ἀνελίττειν, ἀναπτύσσειν, *intr.* ἀνειλεῖσθαι (P.).
aufrücken I *intr.* 1. ἀνα-, ἐπαναβαίνειν. — 2. (ein höheres Amt bekommen) προάγεσθαι (P.) εἰς τιμιωτέραν ἕδραν od. τάξιν. — II *trans.* j-m etw. ~ προφέρειν τινί τι εἰς ὄνειδος, ὀνειδίζειν τινί τι.
Aufruf *m* τὸ κήρυγμα, τὸ παράγγελμα, ἡ πρόκλησις, einen ~ an j-n ergehen lassen προκαλεῖσθαί (M.) τινα, παραγγέλλειν τινί.
aufrufen 1. καλεῖν, ἀνακαλεῖν. — 2. (auffordern) προκαλεῖσθαί (M.), παρακαλεῖν τινα, (vom Befehlshaber) παραγγέλλειν τινί.
Aufruhr *m* 1. ἡ στάσις. — 2. (Unruhe) ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, zum ~ reizen εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τινά, in ~ sein ἐν στάσει εἶναι, στασιάζειν, gegen j-n πρός τινα, an einem ~ teilnehmen συστασιάζειν.
aufrühren κινεῖν, ἀνα-, διακινεῖν, ταράττειν, ἀναταράττειν, eig. u. übtr. κινεῖν u. ἀνακινεῖν (auch = von neuem erwähnen).
Aufrührer *m* ὁ στασιώτης, ὁ στασιαστής, gew. durch d. *part.* στασιάζων, νεωτερίζων, ἀφεστώς.
aufrührerisch στασιαστικός, στασιωτικός, νεωτεροποιός (2), ἀποστατικός (von Personen), στασιώδης, ταραχώδης (von Personen und Örtern), ~ machen εἰς στάσιν ἐμβάλλειν, ταράττειν, ἀν-, ἀφιστάναι.
aufrülpsen ἐρυγγάνειν.
aufrütteln ἀνασείειν, ἀνασαλεύειν, κινεῖν, ἀνακινεῖν, j-n aus dem Schlafe ~ ἀνεγείρειν τινὰ ἐξ ὕπνου.
aufsagen 1. (auswendig hersagen) ἀποστοματίζειν, ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, διέρχεσθαι (-ιέναι), καταλέγειν. — 2. (aufkündigen) ἀπειπεῖν, λύειν.
aufsammeln ἀνα-, συλλέγειν, ἀγείρειν, ἀθροίζειν, θησαυρίζειν (auch M.).
Aufsammeln *n*, **Aufsammlung** *f* ἡ συλλογή, ὁ θησαυρισμός, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, τὸ ἄθροισμα, ἡ ἄγερσις, ὁ ἀγερμός.
aufsässig ἀπεχθής, δύσνους (2), ἐχθρός, j-m ~ sein ἀπεχθῶς od. ἐθελέχθρως ἔχειν πρός τινα, ἀπεχθάνεσθαι πρός τινα, κακονοεῖν τινι.
Aufsässigkeit *f* ἡ ἀπέχθεια, ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια.
aufsatteln ἐπισάττειν, ἐπισκευάζειν.
Aufsatz *m* 1. auf etw. τὸ ἐπίθεμα, in der Baukunst ἡ στεφάνη, auf dem Kopfe τὸ διάδημα, ἡ στεφάνη. — 2. (schriftliche Abhandlung) τὸ σύγγραμμα, ἡ μελέτη, einen ~ machen über etw. συγγράφειν περί τινος.
aufsaugen ἀναπίνειν.
aufsäugen ἀνα-, ἐκτρέφειν, ἐκτιτθεύειν, ἀτιτάλλειν.
aufscharren 1. διασκαλεύειν, διασκάλλειν, διαμᾶσθαι (M.), von Hühnern σκαριφᾶσθαι (M.) — 2. (auf einen Haufen bringen) σωρεύειν, ἀνασωρεύειν.
aufschaudern ἀναφρίττειν.
aufschauen ἀναβλέπειν.
aufschaufeln 1. (wegschaufeln) ἀνασκάπτειν. — 2. mit der Schaufel aufhäufen ἀναβάλλειν τῇ ἄμῃ, ἐπαμᾶσθαι (M.).
aufschäumen ἐξανθεῖν ἀφρῷ, ἀνα-, ἐπιζεῖν, ἀφρίζειν, ἐξαφρίζειν, ἀναβράττεσθαι (P.).
Aufschäumen *n* ὁ ἀφρισμός, ὁ ἐξαφρισμός, ὁ ἀναβρασμός, ἡ ἀνάβρασις, ἡ ἀνάζεσις, τὸ ἀνάζεμα.
aufscheuchen ἀνασοβεῖν, ἀνιστάναι, κινεῖν, ἐκδιώκειν, aufgescheucht werden ἀναπτοεῖσθαι (P.).
aufschichten νεῖν, συννεῖν, σωρεύειν, e-n Scheiterhaufen ~ πυράν νεῖν.
aufschieben (einen Riegel u. dgl.) ἀνοίγειν, ἀποκινεῖν (τὸν μοχλόν), eine Sache ~ ἀναβάλλειν (auch M.) τι, ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ὑπερβάλλεσθαι (M.), ἀνα-, ὑπερτίθεσθαι.
Aufschieben *n*, **Aufschiebung** *f* ἡ ἀναβολή, ἡ μέλλησις, s. Aufschub.

aufschießen (schnell emporwachsen) ἀναβλαστάνειν, ἀναφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ἀνα-, ἐκτρέχειν, ἀναφέρεσθαι (P.), ἀναθεῖν, ἀνάγεσθαι (P.) εἰς ὕψος, ~ lassen ἀναφύειν.
Aufschießen *n* ἡ ἀνα-, ἐκδρομή, ἡ ἀναβλάστησις.
aufschimmern ἀνα-, ἐκλάμπειν, ἀναφαίνεσθαι (P.).
aufschirren σάττειν, ἐπισάττειν.
Aufschlag *m* 1. e-s Kleides τὸ κράσπεδον, ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, ein Kleid mit e-m ~ ἐσθὴς παρυφασμένη. — 2. (Erhöhung des Preises) ἡ ἐπιτίμησις. — 3. in der Metrik ἡ ἄρσις, ἡ ἀνάκρουσις.
aufschlagen I *trans.* 1. (in die Höhe schlagen) ἄνω κόπτειν. — 2. (aufstellen) τιθέναι, ἱδρύειν, ἱστάναι, ein Zelt ~ σκηνοῦν, κατασκηνοῦν, ein Lager ~ στρατοπεδεύεσθαι (M.), καθίζεσθαι, e-n Wohnsitz ~ κατοικεῖν, ein Gelächter ~ ἐκγελᾶν, ἐξάγεσθαι (P.) εἰς γέλωτα. — 3. (öffnen) διανοίγειν, (durch Schlagen) ἐκκόπτειν, ein Buch ~ ἀναπτύσσειν od. ἀνελίττειν βιβλίον, die Augen ~ ἐκ-, ἀναβλέπειν, ein Kleid u. dgl. ~ ἀναβάλλειν, ἀναστέλλειν. — 4. (Kleider mit einem Aufschlag versehen) παρυφαίνειν. — II *intr.* 5. auf etw. schlagen παίειν, τύπτειν, πατάσσειν, (mit Heftigkeit) ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, καταφέρεσθαι (P.) εἴς τι, ἐνσκήπτειν εἴς τι. — 6. (im Preise steigen) ἐπιτιμᾶσθαι (P.).
Aufschlagen *n* eines Lagers ἡ στρατοπεδεία, ἡ στρατοπέδευσις, ἡ κατασκευή, e-s Zeltes ἡ σκηνοπηγία, ἡ κατασκήνωσις, des Preises ἡ ἐπιτίμησις, gew. durch Verben.
aufschließen ἀνοίγειν, ἀναπεταννύναι, übtr. ἀποκαλύπτειν.
aufschlitzen ἀνα-, παρα-, κατασχίζειν, ἐπιτέμνειν.
aufschluchzen ἀνολολύζειν, ἀνοιμώζειν.
Aufschluß *m* ἡ δήλωσις, ἡ ἐξήγησις, ἡ ἀνακάλυψις, ~ über etw. geben δηλοῦν, σαφηνίζειν, διασαφεῖν τι, διδάσκειν, ἀποφαίνειν, ἐξηγεῖσθαι (M.), ~ über etw. bekommen διδάσκεσθαί (P.) τι, μανθάνειν τι, ~ haben über etw. εἰδέναι τι.
aufschmausen κατεσθίειν.
aufschmeißen eine Tür ἐκκόπτειν, s. aufwerfen.
aufschmieden 1. (zusammenschmieden) συγκροτεῖν. — 2. (anschmieden) προσπασσαλεύειν.
aufschmieren ἐπιχρίειν, ἐπαλείφειν, ἐπιπλάττειν τί τινι od. ἐπί τι, übtr. j-m etw. ~ δολίως πωλεῖν od. πιπράσκειν τινί.
aufschnallen 1. (anschnallen) προσπερονᾶν. — 2. (losschnallen) λύειν (τὴν περόνην).
aufschnappen ἐγ-, ἀνακάπτειν, übtr. ἁρπάζειν, προσ-, ὑφαρπάζειν.
aufschneiden 1. σχίζειν, διασχίζειν, ἀνα-, δια-, ἐπιτέμνειν. — 2. (prahlen) ἀλαζονεύεσθαι (M.), τερατεύεσθαι (M.), μεγαλαυχεῖν, ῥαχίζειν, λαπίζειν.
Aufschneider *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ μεγαλήγορος, gew. durch *part.* der vorh. Verben.
Aufschneiderei *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ τερατεία.
aufschneiderisch ἀλαζονικός.
aufschnellen *trans.* ἀναπάλλειν, ἀνασείειν, *intr.* ἀναπάλλεσθαι (P.), ἀναπηδᾶν, ἀνάλλεσθαι (M.).
Aufschnitt *m* ἡ τομή (Schnitt), τὸ πρόσχισμα (Schlitz am Schuhe).
aufschnüren 1. (mit einer Schnur befestigen) ἐπισφίγγειν τί τινι. — 2. (losschnüren) λύειν, die Schuhe ὑπολύειν.
aufschöpfen ἀντλεῖν, aus einem Vorrate ἀρύτειν (gew. M.), ἀπαρύτειν.
aufschossen βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν.
Aufschößling *m* ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα, ἡ βλάστη, ἡ παραφυάς (άδος).
aufschrauben 1. (in die Höhe schrauben) ἐπαίρειν κοχλίᾳ. — 2. (anschrauben) προσάπτειν κοχλίᾳ. — 3. (losschrauben) λύειν od. χαλᾶν τὸν κοχλίαν.
aufschrecken ἐκπλήττειν, ἀναφοβεῖν, ἀνασοβεῖν.
aufschreiben ἀνα-, ἐγ-, καταγράφειν, κατασημαίνεσθαι (M.).
Aufschreiben *n* ἡ ἀνα-, ἀπο-, ἐπιγραφή.
aufschreien ἀνα-, ἐκβοᾶν, ἀνα-, ἐκκεκραγέναι, ἀνα-, ἐκκραυγάζειν, laut ~ ἀνολολύζειν.

Aufschreien *n* ἡ ἀνα-, ἐκβόησις, gew. durch Verben.
Aufschrift *f* ἡ ἐπιγραφή, τὸ ἐπί-, ὑπόγραμμα, eine ~ auf etw. setzen ἐπιγράφειν τι, mit einer ~ versehen (*part.*) ἐπιγεγραμμένος, ohne ~ ἀνεπίγραφος (2).
Aufschub *m* ἡ ἀναβολή, ἡ μέλλησις, ἡ διατριβή, ohne ~ οὐκ εἰς ἀναβολάς, ἀμελλητί, mit ~ ἀναβολικῶς, einen ~ von etw. bewirken ἀναβολὴν ποιεῖν τινος.
aufschürzen περι-, ὑπο-, ἀναζωννύναι, ἀναστέλλειν, sich ~ ἀνακολπάζειν.
Aufschürzen *n* ἡ ἀναστολή.
aufschütteln ἀνακινεῖν, ὑπο-, διασείειν, ταράττειν.
aufschütten 1. ἐγ-, ἐπιχεῖν. — 2. (aufhäufen) σωρεύειν, ἐπισωρεύειν, Erde χοῦν, ἀναχοῦν, Getreide ἀποταμιεῦν, Getreide auf die Mühle ἐπιβάλλειν, einen Grabhügel ~ ἐπιχοῦν τύμβον od. τάφον.
aufschwänzen ein Pferd ἀναδεῖν τὴν οὐρὰν ἵππου.
aufschwatzen j-m etw. πείθειν, ἀναπείθειν τινά τι, ἐνάγειν τινί τι.
aufschweben ἀναιωρεῖσθαι (P.), μετέωρον ἀναφέρεσθαι (P.) od. αἴρεσθαι (P.), μετεωρίζεσθαι (P.), ἀναπέτεσθαι (M.).
aufschwellen *intr.* ἐξ-, ἀν-, διοιδαίνειν, *trans.* διογκοῦν, ἐμφυσᾶν, ἐμπνεῖν, aufgeschwollen ὀγκώδης.
Aufschwellen *n* 1. ἡ οἴδησις, ἡ ἀνοίδησις, ἡ ὄγκωσις. — 2. (Aufschwellung) τὸ οἴδημα, ὁ ὄγκος, ἡ ὄγκωσις.
aufschwemmen διογκοῦν, διαχεῖν.
aufschwingen ἀναπάλλειν, ἀνασείειν, sich ~ ἀναπέτεσθαι (M.), ἀναφέρεσθαι (P.), μετέωρον ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), sich zu etw. ~ προέρχεσθαι (-ιέναι) ἐπί τι.
Aufschwung *m* ἡ ἀναφορά, ἡ ὁρμή, übtr. ἡ ἐπίδοσις, einen ~ zu etw. nehmen ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, ἐπιδιδόναι ἐπί od. πρός τι, einen großen ~ nehmen πολλὴν ἐπίδοσιν λαμβάνειν, πολὺ ἐπιδιδόναι, in ~ kommen (von Sitten, Gebräuchen, Gewohnheiten und dgl.) ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν.
aufsehen ἀνα-, διαβλέπειν.
Aufsehen *n* 1. (das Sehen nach oben) τὸ ἀναβλέπειν, τὸ ἀνάβλεμμα. — 2. (Verwunderung) τὸ θαῦμα, ~ machen bei j-m περίβλεπτον γίγνεσθαι ἔν τινι, θαυμάζεσθαι (P.) πρός τινος, θαῦμα παρέχειν τινί, es macht etw. ~ θαυμαστὸν φαίνεταί τι.
Aufseher *m* 1. ὁ ἐπίσκοπος, ὁ ἐπιστάτης, ὁ ἐφ-, προεστώς. — 2. (Wächter) ὁ φύλαξ(ακος), Amt des ~s ἡ ἐπιστασία, ~ der Kinder ὁ παιδαγωγός, ~ über etw. sein ἐπισκοπεῖν τι, ἐπιστατεῖν τινος.
Aufseherin *f* ἡ ἐπίσκοπος, ἡ ἐπιστάτις (ιδος), ἡ φύλαξ (ακος) od. *part.* der vorhergehenden Verben.
aufsetzen 1. (aufstellen) ἀνορθοῦν, ἱστάναι, ἐγείρειν. — 2. (auf etw. setzen) ἐπιτιθέναι, sich etw. ~ (einen Kranz u. dgl.) ἐπιτίθεσθαι, (Speisen auf den Tisch setzen) παρατιθέναι, sich ~ (zB. auf ein Pferd) ἐπιβαίνειν ἵππον od. ἵππου. — 3. schriftlich ~ συγ-, ἀπο-, διαγράφειν.
Aufsetzung *f* ἡ ἐπί-, παράθεσις, gew. durch Verben.
aufseufzen ἀναστενάζειν.
Aufsicht *f* ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπιστασία, ἡ φυλακή, ἡ ἐπιμέλεια, die ~ über etw. führen ἐπιστατεύειν τινός, ἐπισκοπεῖν, ἐφορᾶν τι, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τινος, φυλακὴν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ohne ~ sein ἀμελεῖσθαι (P.).
aufsieden ἀναζεῖν (*trans.* u. *intr.*), *trans.* ἀναβράττειν.
aufsitzen 1. vom Reiter ἀναβαίνειν (ἐπὶ τὸν ἵππον), ἐπιβαίνειν (ἵππον od. ἵππου), ~ lassen ἀναβιβάζειν ἐφ' ἵππους τοὺς ἱππέας (vom Befehlshaber), δέχεσθαι (M.) od. προσίεσθαι τὸν ἐπιβάτην (vom Pferde). — 2. (aufrecht sitzen) ἀνακαθῆσθαι, wachend ~ ἀγρυπνοῦντα καθῆσθαι, ἀγρυπνεῖν. — 3. (festsitzen) ἱδρῦσθαι εἴς τι, ἔν τινι, κατά τι, ἐμ-, περιπεπηγέναι τινί.
aufspalten σχίζειν, δια-, ἀνα-, παρασχίζειν, aufgespalten sein χάσκειν, διαχάσκειν.
aufspannen ἐν-, ἀνα-, διατείνειν, ein Tuch, Segel u. dgl. ἐκ-, ἀναπεταννύναι, alle Segel ~ (Sprichw.) πάντα κάλων ἐκτείνειν.
Aufspannen *n* ἡ ἔν-, ἐπίτασις, ἡ ἐκπέτασις, gew. durch Verben.
aufsparen 1. (aufbewahren) ἀποτίθεσθαι (M.), φυλάττειν, διαφυλάττειν, Vorräte ταμιεύεσθαι (M.), ἀποταμιεύειν, aufgespart sein ἀποκεῖσθαι. — 2. (bis auf eine andere Zeit ~, aufschieben) ὑπερβάλλεσθαι (M.) εἰσαῦθις, ἀναβάλλεσθαι (M.).
aufspeichern θησαυρίζειν, ἀποθησαυρίζειν, ἀπο-, κατατίθεσθαι.
Aufspeicherung *f* ὁ θησαυρισμός.
aufspeisen κατεσθίειν.
aufsperren ἀναπεταννύναι, den Mund ~ χάσκειν, κεχηνέναι, χασμᾶσθαι (M.), mit aufgesperrtem Munde χείλεσι διερρυηκόσι, κεχηνώς, διακεχηνώς.
Aufsperren *n* (des Mundes) ἡ χάσμη, ὁ χασμός, τὸ χάσμα, τὸ χάσμημα.
aufspießen ἀναπείρειν, auf einen Pfahl ~ ἀνασκολοπίζειν.
Aufspießen *n* ἡ ἀνασκολόπισις, ὁ ἀνασκολοπισμός.
aufsprengen 1. (eine Tür) διαρρηγνύναι, ἐκκόπτειν. — 2. (aufjagen) ἀνασοβεῖν, ἀναπτοεῖν, ἀνιστάναι.
aufsprießen ἀναβλαστάνειν, ἀνα-, ἐκφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ~ lassen ἐκφύειν, ἀνιέναι (ἵημι), ἀναδιδόναι.
Aufsprießen *n* ἡ ἀναβλάστησις.
aufspringen 1. (in die Höhe springen) ἀναπηδᾶν, ἀναθρῴσκειν, ἀνατρέχειν, vor Freude ~ ἀνασκιρτᾶν, ἀγαλλιᾶσθαι (M.), vom Sitze ~ ὑπαν-, ἐξανίστασθαι, ἀνατρέχειν. — 2. (sich plötzlich öffnen) ἀναπετάννυσθαι (P.), ῥήγνυσθαι (P.), ῥαγάδας λαμβάνειν, χάσκειν, διαχάσκειν (Risse bekommen).
Aufspringen *n* ἡ ἀναπήδησις, ἡ ἐξανάστασις, gew. durch Verben.
aufspritzen *trans.* ἀναρραίνειν, ἀναπέμπειν, ἀναφυσᾶν, *intr.* ἀναφέρεσθαι (P.).
aufsprossen ἀναβλαστάνειν.
aufsprudeln ἀναβλύζειν, ἀναζεῖν, ~ lassen ἀναδιδόναι.
Aufsprudeln *n* ἡ ἀνάβλυσις.
aufsprühen (von Funken) ἀνάττειν, ἀναφέρεσθαι (P.).
Aufsprühen *n* ἡ ἀναφορά.
aufspüren ἰχνεύειν, ἀν-, ἐξιχνεύειν, ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξερευνᾶν, ἐπιζητεῖν, von Jagdhunden ἀνευρίσκειν τῇ ὀσμῇ.
Aufspüren *n* ἡ ἰχνεία, ἡ ἔρευνα.
aufstacheln παροξύνειν.
aufstampfen ποσὶ κροτεῖν.
Aufstampfen *n* ὁ κρότος.
Aufstand *m* ἡ στάσις (gegen die gesetzliche Staatsgewalt), ἡ ἀν-, ἐπανάστασις (gegen fremde Herrschaft), ἡ ἀπόστασις (Abfall), ~ erregen στάσεις ποιεῖσθαι (M.), νεωτερίζειν.
aufständisch στασιωτικός, νεωτεροποιός.
aufstechen 1. τέμνειν, ἐπιτέμνειν, παρακεντεῖν, κεντήσαντα λύειν, eine Geschwulst σχάζειν. — 2. (aufspießen) ἀναπείρειν.
aufstecken 1. (anstecken) προσπερονᾶν τί τινι, προσάπτειν τινί τι, ἀνάπτειν τι πρός τι, περιπηγνύναι τί τινι. — 2. eine Flagge ~ αἴρειν od. ἐπαίρειν τὰ σημεῖα. — 3. ein Kleid ~ συλλαμβάνειν ἄνω περόνῃ ἱμάτιον.
aufstehen 1. ἐξανίστασθαί τινος od. ἔκ τινος, ἀνίστασθαι ἔκ τινος (vom Sitz, Lager und dgl.), ἐγείρεσθαι, ἀν-, ἐξεγείρεσθαι (P., vom Schlafe), früh ~ ἐπορθρεύειν, vor j-m ~ ὑπανίστασθαι ἀπὸ oder ἐκ τῆς ἕδρας, ὑπεξανίστασθαί τινι, εἴκειν τινὶ τῆς ἕδρας, ~ lassen ἀνιστάναι, ἐξανιστάναι. — 2. (sich auflehnen) ἐπανίστασθαί τινι. — 3. (zum Vorschein kommen) φαίνεσθαι (P.). — 4. (offen stehen) ἀνεῳγμένον εἶναι, ἀνοικτὸν εἶναι.
Aufstehen *n* ἡ ἀνάστασις, ἡ ἐξανάστασις, gew. durch Verben.
aufsteigen 1. (emporsteigen) αἴρεσθαι, ἀναφέρεσθαι (P.), ~ lassen ἀναπέμπειν. — 2. (aufs Pferd u. dgl. steigen) ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον, ἐπιβαίνειν ἵππον od. ἵππου, ~ lassen (j-n aufs Pferd) ἀναβιβάζειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον. — 3. (entstehen) γίγνεσθαι, ἐπέρχεσθαι, in einen höheren Rang ~ προβαίνειν εἰς τιμιωτέραν τάξιν.
Aufsteigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἀναφορά, gew. durch Verben.

aufsteigend (von einer Anhöhe) προσάντης, σιμός, in ~er Linie εἰς τὸ ἄνω τοῦ γένους.

aufstellen 1. (aufrecht hinstellen) ἱστάναι, ἀν-, καθιστάναι, ὀρθοῦν. — 2. (hinstellen) τιθέναι, ἀνατιθέναι. — 3. (feststellen) ἱδρύειν. — 4. (ordnen) τάττειν, δια-, παρα-, συντάττειν (bsd. von Soldaten), gegen den Feind ~ ἀντιτάττειν, sich ~ (in Reih und Glied) τάττεσθαι (M.), sich entgegenstellen ἀντιτάττεσθαι (M.). — 5. (aufzeigen, darbieten) δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, παρέχειν, Zeugen ~ μάρτυρας παριστάναι od. παρέχειν (a. M.), einen Satz, eine Behauptung ~ τίθεσθαι λόγον, φάναι, eine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, etw. als Beispiel ~ προτιθέναι τι παράδειγμα. — 6. (offen hinstellen) τιθέναι, τείνειν (zB. ein Netz), ἱστάναι, ποιεῖν (zB. eine Falle).

Aufstellung *f* ἡ ἀνάστασις, ἡ ἀνάθεσις, ἡ διάθεσις, ἡ τάξις, ἡ διάταξις, gew. durch Verben, ~ von Behauptungen, Meinungen ἡ ἀπόδειξις, ἡ θέσις, gew. durch Verben.

aufstemmen ἐρείδειν πρός od. εἴς τι od. ἐπί τινος, sich ~ ἐπερείδεσθαί τινι, ἀπερείδεσθαι (P.) πρός τι.

aufstempeln ἐνσημαίνεσθαι (M.) τί τινι.

aufsticken ἐμποικίλλειν τί τινι.

aufstöbern ἀν-, ἐξερευνᾶν, ἐξιχνεύειν.

aufstöhnen ἀναστενάζειν.

aufstören ἀναταράττειν, κινεῖν, ἀνακινεῖν.

aufstoßen 1. (durch einen Stoß öffnen) ἐκκόπτειν, ἐξανακρούειν, κόψαντα ἀνοίγειν. — II *intr.* 2. von Speisen ἐπιπολάζειν, ἀναπλεῖν, es stößt mir auf ἐρυγγάνω τι. — 3. (begegnen) παρα-, περι-, προσπίπτειν τινί, ἐν-, ἐπι-, παρα-, περι-, συντυγχάνειν τινί.

Aufstoßen *n* (aus dem Magen) τὸ ἔρευγμα, ὁ ἐρευγμός, ~ haben ἐρεύγεσθαι, ἐρυγγάνειν, ~ erregend, verursachend ἐρευγματώδης, ἐρευγμώδης, ein saures ~ ἡ ὀξυρεγμία, ein saures ~ haben ὀξυρεγμεῖν, ὀξυρεγμᾶν.

aufstrahlen ἀνα-, ἐκλάμπειν.

Aufstrahlen *n* ἡ ἀνάλαμψις.

aufsträuben sich (von den Haaren) φρίττειν.

aufstreben ἄνω τείνειν, ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς od. πρός τι, μειζόνων ἐφίεσθαι.

Aufstreben *n* ἡ σπουδή, ἡ ὁρμή.

aufstrecken ἀνατείνειν.

aufstreichen ἐπιχρίειν, ἐπαλείφειν τι, ἐπιπλάττειν τί τινι u. ἐπί τι.

aufstreifen: die Ärmel ~ ἀναστέλλειν oder περισπᾶσθαι (M.) ἄνω τὰς χειρίδας, ἀναπτύσσειν.

aufstreuen προσ-, ἐμ-, ἐπιπάττειν τί τινι, καταπάττειν τί τινος, ἐνδιασπείρειν τί τινι.

Aufstrich *m* ἡ ἐπίχρισις.

aufstülpen ἀναγνάμπτειν, ἀναστέλλειν, aufgestülpt σιμός, mit aufgestülpter Nase σιμός, ἀνάσιμος (2).

aufstürmen ἀνάπτειν, ἀνορούειν, ἀν-, ἐξορμᾶν.

aufstutzen καλλωπίζειν, καλλύνειν, κατα-, ἐκκοσμεῖν.

aufstützen ἐπερείδειν, σκήπτειν (u. M.), sich ~ ἐπερείδεσθαί τινι, ἀπερείδεσθαι (P.) πρός τι, σκήπτεσθαι (M.) εἴς τι od. ἔν τινι.

aufsuchen ζητεῖν, ἀνα-, ἐπιζητεῖν, ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξερευνᾶν, μαστεύειν, θηρᾶν.

Aufsuchung *f* ἡ ζήτησις, ἡ ἀναζήτησις, ἡ ἔρευνα, ἡ θήρα, gew. durch Verben.

auftafeln παρατιθέναι.

auftakeln ὁπλίζειν, ἐξοπλίζειν.

Auftakt *m* (in der Metrik und Musik) ἡ ἄρσις.

auftauchen ἀναδύεσθαι ἔκ τινος, ἐξαναδύεσθαί (-δῦναι) τινος, ἀνακύπτειν ἔκ τινος, es taucht eine Hoffnung auf ἀναφέρει ἐλπίς.

Auftauchen *n* ἡ ἀνάδυσις, gew. durch Verben.

auftauen *trans.* τήκειν, ἀνατήκειν, διαλύειν, *intr* (eig.) durch das P., es taut auf διαλύεται ἡ χιὼν καὶ ὁ παγετός, διαλύονται οἱ πάγοι, übtr. (munter werden) θαρρύνεσθαι (P.), ἀναθαρρεῖν.

auftaumeln σφαλλόμενον ἀνίστασθαι.

auftischen παρατιθέναι, übtr. προφέρειν, εἰς τὸ μέσον φέρειν, προτιθέναι.

auftoben ἀναταράττεσθαι (P.), κυμαίνειν (von der Flut), ἀναθορυβεῖν (von Menschen).

Auftrag *m* ἡ ἐντολή, τὸ πρόσταγμα, τὸ ἐπι-, προστεταγμένον, τὸ ἐντεταλμένον, τὸ ἐπεσταλμένον, ἡ ἐπιτροπή, j-m einen ~ geben ἐπι-, προστάττειν, ἐντέλλεσθαί (M.), ἐπιτρέπειν, ἐπισκήπτειν τινί τι od. *inf.*, κελεύειν τινά mit *inf.*, schriftlich ἐπιστέλλειν τινί τι, e-n ~ bekommen κελεύεσθαι (P.), j-s ~ ausrichten ἀπαγγέλλειν τὰ παρά τινος, in j-s ~e κελευσθείς od. ταχθεὶς ὑπό τινος.

auftragen 1. παρατιθέναι, παραφέρειν (Speisen), ἐντρίβειν, ἐπι-, προσφέρειν, ἐπιβάλλειν τί τινι (Farbe und dgl.). — 2. (Auftrag geben) προστάττειν, ἐπιτρέπειν usw. s. unter Auftrag.

Auftragen *n* ἡ παράθεσις (von Speisen), ἡ ἔντριψις, ἡ ἐπιβολὴ χρώματος (~ von Schminke), gew. durch Verben.

aufträufeln ἐπιστάζειν τί τινι.

auftreiben 1. zum Aufstehen ἀν-, ἐξανιστάναι. — 2. (ausfindig machen) εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν. — 3. (aufblähen) φυσᾶν, ἀνα-, ἐμφυσᾶν, ὀγκοῦν, διογκοῦν, ausschicken, um Geld aufzutreiben ἐκπέμπειν ἐπὶ χρημάτων πορισμόν. — 4. (mühsam zusammenbringen) ἐκπορίζειν, συνάγειν.

Auftreibung *f* ὁ πορισμός, gew. durch Verben.

auftrennen λύειν, ἀνα-, παραλύειν, ein Gewebe ἀνυφαίνειν.

auftreten I *trans.* 1. τοῖς ποσὶν od. ἐπιβαίνοντα ἐκκόπτειν. — II *intr.* 2. (auf etw. treten) ἐφίστασθαί τινι, βαίνειν ἐπί τινος, ἐπιβαίνειν τινός, stark ~ κτυπεῖν τοῖν ποδοῖν, leise ~ μαλακῶς od. ἐλαφρῶς βαδίζειν. — 3. (erscheinen) φαίνεσθαι (P.), παραγίγνεσθαι. — 4. (hervortreten) ἀνίστασθαι, προέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς μέσον, als Redner ~ παρέρχεσθαι (-ιέναι), πάροδον ποιεῖσθαι (M.), auf der Bühne ~ ἀναβαίνειν, εἰσιέναι, προϊέναι ἐπὶ τὴν σκηνήν, τὴν πρόσοδον ποιεῖσθαι (M.), als Kläger ~ κατήγορον ἐφίστασθαι, in e-m Wettkampf ~ καταβαίνειν εἰς ἀγῶνα od. ἀγωνιούμενον, gegen j-n ~ ἐπανίστασθαί, ἐπεξιέναι τινί, ~ lassen ἀναβιβάζειν, ἀνιστάναι, hart, gelinde gegen j-n ~ πικρῶς, πρᾴως προσφέρεσθαί (P.) τινι.

Auftreten *n* ἡ πάροδος (vom Redner und Schauspieler), gew. durch Verben.

austrinken ἀνα-, κατα-, ἐκπίνειν.

Auftritt *m* 1. (eines Redners, Schauspielers) ἡ πάροδος, gew. durch Verben. — 2. (Vorfall) τὸ πρᾶγμα. — 3. (im Drama) τὸ ἐπεισόδιον.

auftrocknen ἀνα-, ἀποξηραίνειν, *intr.* P.

auftröpfeln ἐπιστάζειν τί τινι.

auftun ἀνοίγειν, χαλᾶν, den Mund ~ (zum Sprechen) λύειν τὸ στόμα, die Augen ~ ἀνοίγειν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀναβλέπειν, sich ~ ἀνοίγεσθαι, ἀναπετάννυσθαι (P.), χάσκειν, ἀναχάσκειν, λύεσθαι (P.).

auftürmen πυργοῦν, σωρεύειν, ἐπισωρεύειν, einen Scheiterhaufen συννεῖν πυράν.

aufwachen ἐγείρεσθαι, ἀν-, ἐξεγείρεσθαι (P.), ἀνίστασθαι ἐξ ὕπνου.

Aufwachen *n* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀν-, ἐξέγερσις, gew. durch Verben.

aufwachsen ἀναβλαστάνειν, ἀνα-, ἐκφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), (von lebenden Wesen) τρέφεσθαι, ἀνα-, ἐκτρέφεσθαι (P.), mit j-m ~ συντρέφεσθαί, συμπαιδεύεσθαί (P.) τινι.

aufwägen ἱστάναι, s. aufwiegen.

aufwalken ἐπιγνάπτειν.

aufwallen ζεῖν, ἀνα-, ἐπιζεῖν, ἀναβράττεσθαι (P.), (von Leidenschaften und vom Meere) κυμαίνειν.

Aufwallung *f* ἡ ζέσις, (Seegang) ὁ κλύδων (ωνος), ~ des Gemüts ὁ θυμός, ἡ ὀργή.

aufwälzen κυλίνδειν ἄνω, ἀνα-, ἐπικυλίνδειν.

Aufwand *m* ἡ δαπάνη, ἡ δαπάνησις, τὸ δαπάνημα, ἡ ἀνάλωσις, τὸ ἀνάλωμα, großer ~ ἡ πολυτέλεια, ~ machen für od. in etw. δαπανᾶν ἀμφί oder εἴς τι, ἀναλίσκειν od. καταναλίσκειν εἴς τι, den ~ bestreiten können ὑποφέρειν ἀναλώματα, der viel ~ macht πολυτελής, δαπανηρός, vielen ~ erfordern προσδεῖσθαι (P.).

πολλῆς δαπάνης, εἶναι μεγάλης δαπάνης, geringen ~ erfordernd εὐδάπανος (2).

aufwärmen ἀναπέττειν (eine Speise), übtr. ἀναθερμαίνειν, ἀνακαινίζειν.

aufwarten 1. (Diener sein) ὑπηρετεῖν, διακονεῖν, ὑπουργεῖν τινι, θεραπεύειν τινά. — 2. j-m mit etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, παρέχειν τινί τι.

Aufwärter *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ θεράπων (οντος), ὁ διάκονος, oft ὁ παῖς.

Aufwärterin *f* ἡ ὑπηρέτις (ιδος), ἡ θεράπαινα, ἡ [διάκονος.]

aufwärts ἄνω, εἰς τὸ ἄνω, ~ gebogen σιμός, ἀνάσιμος (2), der ~führende Weg ἡ ἄνω ὁδός, ἡ ἄνοδος.

Aufwartung *f* 1. ἡ θεραπεία, ἡ διακονία, ἡ ὑπηρεσία. — 2. (Begrüßung) ἡ ἔντευξις, ὁ ἀσπασμός, j-m seine ~ machen ἐντυγχάνειν τινί, δεόμενον παραγίγνεσθαί τινι, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, θεραπεύειν τὰς θύρας τινός, προσέρχεσθαί τινι.

aufwaschen ἀπο-, ἐκπλύνειν, διακαθαίρειν.

aufwecken ἐγείρειν, ἀν-, ἐξεγείρειν, ἀν-, ἐξανιστάναι.

Aufwecken *n* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀν-, ἐξέγερσις, ἡ ἀνάστασις, ἡ ἐξανάστασις.

aufwehen πνέοντα ἀναφέρειν.

aufweichen *trans.* ἀνα-, ἀποβρέχειν, τήκειν, ἀνα-, διατήκειν, *intr.* durch P.

aufweinen ἀνακλάειν, ἐκδακρύειν.

aufweisen δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, παρέχειν (M. etw. von sich ~). [Verben.]

Aufweisen *n* ἡ δεῖξις, ἡ ἀπό-, ἐπίδειξις, gew. durch

aufwenden δαπανᾶν, ἀναλίσκειν (εἰς, πρός τι), noch dazu ~ προσαναλίσκειν.

Aufwendung *f* τὸ ἀνάλωμα, s. Aufwand.

aufwerfen 1. (in die Höhe werfen) ἀναρρίπτειν, ἀναπέμπειν, ἀναβάλλειν, Erde χοῦν, ἀναχοῦν, (vom Maulwurf) ἀνορύττειν, einen Grabhügel ~ τύμβον χοῦν, einen Graben ~ ἀναβάλλειν τάφρον, ταφρεύειν, aufgeworfene Lippen χείλη παχέα, mit aufgeworfener Nase σιμός, ἀνάσιμος (2). — 2. (daraufwerfen) ἐπι-, ἐμβάλλειν. — 3. übtr. (vorbringen) ἐμβάλλειν, προβάλλεσθαι (M.), προτιθέναι, προφέρειν, sich zu etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) mit *inf. fut.*, z.B. sich zum Retter ~ ἐπαγγέλλεσθαι σώσειν. [durch Verben.]

Aufwerfung *f* ἡ ἀνάρριψις, ἡ ἀναβολή, ἡ χῶσις, gew.

aufwickeln 1. auf etw. ~ ἐν-, ἀν-, ἐπειλεῖν τί τινι, περιελίττειν τί τινι. — 2. (auseinanderwickeln) ἀν-, ἐξελίττειν, ἀνειλεῖν.

aufwiegeln ἀνασείειν, ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, παρορμᾶν, παροξύνειν, ταράττειν, ἐμβάλλειν εἰς στάσιν (zur Empörung), j-n gegen j-n ~ ἐπανιστάναι τινά τινι, ἀφιστάναι τινά τινος, διαστασιάζειν τινὰ πρός τινα.

Aufwiegelung *f* ὁ στασιασμός, gew. durch Verben.

aufwiegen 1. (an Gewicht od. Wert gleich sein od. übertreffen) ἀντάξιον εἶναί τινος, ἀντίπαλον εἶναί τινι, ἰσόρροπον od. ἀντίρροπον εἶναί τινι. — 2. (aufwägen) ἱστάναι τινί τι, etw. mit Gold ~ ἴσην τὴν ὁλκὴν χρυσοῦ ἀντιδιδόναι. [*part.* der Verben.]

Aufwiegler *m* ὁ στασιαστής, ὁ στασιώτης, gew. durch

aufwieglerisch s. aufrührerisch.

aufwinden 1. (in die Höhe winden) ὀνεύειν, ἀνέλκειν. — 2. (auseinanderwinden) ἀνελίττειν, λύειν.

aufwirbeln I *trans.* ἄνω ἑλίττειν oder φέρειν. — II *intr.* ἑλίττεσθαι, φέρεσθαι (P.) ἄνω.

aufwirren διαλύειν, ἐξαπλοῦν, (Dunkelheiten) σαφηνίζειν.

aufwischen ἀπομάττειν, ἀποσμῆν, ἀποσμήχειν, (mit dem Schwamme) ἀπο-, ἀνασπογγίζειν.

aufwogen κυμαίνειν, κυματοῦσθαι (P., beide auch übtr.).

aufwuchern ἀνατρέχειν (von Pflanzen)

aufwühlen ἀνασκαλεύειν, ἀνασκάπτειν, ἀνορύττειν.

Aufwurf *m* (aufgeworfene Erde) τὸ χῶμα, ὁ χοῦς, ἡ ἀναβολή, ἡ ἀμβολάς (άδος), ἡ ἐκβολή.

aufzählen 1. ἀν-, ἀπ-, δι-, κατ-, ἐξαριθμεῖν, ἀνα-, καταλογίζεσθαι (M.). — 2. (der Reihe nach nennen oder angeben) καταλέγειν, δι-, διεξέρχεσθαι (-ιέναι), δι-, διεξηγεῖσθαι (M.), Schläge ~ πληγὰς ἐντείνειν od. ἐπιβάλλειν τινί. [σις, gew. durch Verben.]

Aufzählung *f* ἡ διαρίθμησις, ὁ κατάλογος, ἡ διήγη-

aufzäumen: ein Pferd ~ χαλινοῦν od. ἐγχαλινοῦν ἵππον, χαλινὸν ἐμβάλλειν ἵππῳ.

Aufzäumung *f* ἡ χαλίνωσις.

aufzehren κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν, ἀναλίσκειν, ἀπ-, κατ-, ἐξαναλίσκειν.

Aufzehrung *f* ἡ ἀνάλωσις, gew. durch Verben.

aufzeichnen κατασημαίνεσθαι (M.), gew. γράφειν, ἀνα-, ἀπογράφειν (u. M.).

Aufzeichnung *f* ἡ ἀνα-, ἀπογραφή.

aufzeigen δεικνύναι, ἀνα-, ἐπι-, ἀποδεικνύναι (u. M.).

aufziehen I *trans.* 1. (aufspannen) ἐντείνειν (z.B. Saiten χορδάς). — 2. (in die Höhe ziehen) ἀνασπᾶν, ἀνέλκειν, αἴρειν, ἐπαίρειν, die Segel ~ ἐπαίρειν od. αἴρεσθαι (M.) ἱστία, den Vorhang ~ παράγειν τὴν αὐλαίαν. — 3. (großziehen) τρέφειν, ἀνατρέφειν, Junge ~ ἐξάγειν νεοττούς, νεοττοτροφεῖν. — 4. (höhnen) χλευάζειν, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, κωμῳδεῖν τινα. — II *intr.* 5. (aufmarschieren) παρελαύνειν, παρ-, παρεξέρχεσθαι (-ιέναι), in feierlichem Zuge ~ πομπὴν πέμπειν oder ἄγειν, die Wache zieht auf οἱ φύλακες ἔρχονται φρουρήσοντες, sprichw. gelindere Saiten ~ ὑφίεσθαι (M.).

Aufziehen *n*, **Aufziehung** *f* durch Verben.

Aufzug *m* 1. (beim Weber) ὁ στήμων (ονος), *demin.* τὸ στημόνιον, den ~ anlegen στῆσαι τὸν στήμονα, στημονίζεσθαι (M.), διάζεσθαι (M.), προφορεῖσθαι (M.). — 2. (im Drama) ἡ πρᾶξις. — 3. feierlicher ~ ἡ πομπή, ἡ πομπεία, einen ~ halten πομπὴν πέμπειν od. τελεῖν. — 4. (äußere Haltung) τὸ σχῆμα, ἡ σκευή, ἡ παρασκευή.

aufzwängen ἀνα-, ἐκμοχλεύειν, διαναγκάζειν.

aufzwingen: j-m etw. ~ βίᾳ προσφέρειν τινί τι, ἀναγκάζειν τινά mit *inf.*, es wurde mir aufgezwungen ἀνάγκῃ πειθόμενος ἔλαβον.

Augapfel *m* ἡ κόρη, ἡ γλήνη.

Auge *n* 1. ὁ ὀφθαλμός (auch an Pflanzen), τὸ ὄμμα. — 2. (Sehkraft, Sehvermögen) ἡ ὄψις, das ~ des Geistes ἡ τῆς ψυχῆς od. τῆς διανοίας ὄψις, die ~n gehen mir über οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύων ἐμπίμπλανται, soweit das ~ reicht ἐφ' ὅσον ἡ ὄψις ἐφικνεῖται, vor ~n ἐν ὄψει, πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐμποδών, unter die ~n sagen κατ' ὀφθαλμοὺς λέγειν, παρρησίᾳ λέγειν, etw. vor ~n stellen ποιεῖν τι πρὸ ὀφθαλμῶν, τιθέναι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, etw. vor ~n haben ὁρᾶν τι (ἐν ὀφθαλμοῖς), etw. im ~ haben σκοπεῖν τι, unter ~n haben, nicht aus den ~n lassen ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχειν, aus den ~n kommen, verlieren οὐκέτι ὁρᾶν, ἐξ ὀφθαλμῶν γενέσθαι, auf etw. ein ~ haben ἀποβλέπειν πρός τι, ἀφορᾶν εἴς τι, προσέχειν τινί, vor die ~n kommen ἔρχεσθαι εἰς ὀφθαλμούς τινι od. τινος, ἐμφανῆ γίγνεσθαί τινι, schlimme ~n haben ὀφθαλμιᾶν, mit eigenen ~n αὐτοψεί, mit eigenen ~n etw. sehen αὐτόπτην εἶναί τινος, mit unverwandten ~n ἀσκαρδαμυκτί, mit unverwandten ~n auf etw. sehen ἀτενὲς ὁρᾶν εἴς τι, es ist mir etw. ein Dorn im ~ ὀφθαλμιῶ τι od. ἐπί τινι, μισός ἐστί μοί τι, μισῶ τι, στυγῶ τι, ein kleines ~ (Äuglein) τὸ ὀμμάτιον, τὸ ὀμματίδιον τὸ ὀφθαλμίδιον.

augenähnlich, -artig ὀφθαλμοειδής (-μώδης).

Augenarzt ὁ τῶν ὀφθαλμῶν ἰατρός, ὁ ὀφθαλμικός, ὁ ὀφθαλμόσοφος.

Augenblick *m* ἡ χρόνου στιγμή, ὁ ἀκαρὴς χρόνος, in einem ~ ἐν ἀκαρεῖ (χρόνῳ), ἀκαρεί, für den ~ τὸ παραυτίκα, der jetzige ~ τὸ αὐτίκα, der günstige ~ ὁ καιρός, diesen ~ αὐθι, αὐτόθι, ἀκμήν, παραχρῆμα.

augenblicklich I *adv.* παραχρῆμα, αὐτίκα μάλα, αὐτόθι, τάχα. — II *adj.* ἀκαριαῖος, ὁ, ἡ, τὸ αὐτίκα oder παραυτίκα.

Augenbraue *f* ἡ ὀφρύς (ύος), die ~n emporziehen τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν od. αἴρειν od. ἐπαίρειν od. ἀνατείνειν,

κατοφρυοῦσθαι, die ~n zusammenziehen συνάγειν τὰς ὀφρῦς.

Augenbutter *f* ἡ λήμη.

Augendiener *m* ὁ ὀφθαλμόδουλος.

Augendienerei *f*, **-dienst** *m* ἡ ὀφθαλμοδουλεία, ἡ ἀρεσκεία.

Augenentzündung *f* ἡ ὀφθαλμῶν φλόγωσις, ἡ ξηροφθαλμία.

augenfällig ἐμ-, προφανής, ἐναργής, s. offenbar.

Augenfälligkeit *f* ἡ ἐνάργεια.

Augenfehler *m* τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς (oder *sing.*) κακόν (natürlicher), τὸ κοίλωμα (Krankheit der Hornhaut), τὸ ὄψεως σφάλμα (ein Versehen).

Augenfell *n* (eine Krankheit) τὸ πτερύγιον.

Augenfistel *f* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).

Augenflecken *m* (Fehler in der Hornhaut) τὸ λεύκωμα, τὸ ἄργεμον, τὸ ἄργεμα, ὁ ἄργεμος.

Augenfluß *m* ἡ ἐπιφορά, ἡ λήμη, ἡ λημία (gew. *pl.*).

Augenglas *n* ὁ διοπτρικὸς ὕαλος, ἡ διόπτρα.

Augenhöhle *f* ἡ κόγχη, ὁ κόγχος, ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἕδρα, τὸ κοῖλον od. τὸ κοίλωμα τῶν ὀφθαλμῶν.

Augenknochen *m/pl.* τὰ ὑπώπια.

Augenkrankheit *f* ἡ ὀφθαλμία, an einer ~ leiden ὀφθαλμιᾶν, von einer ~ angesteckt werden ὀφθαλμίζεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμούς.

Augenkrätze *f* ἡ ψωροφθαλμία.

Augenlicht *n* ἡ ὄψις (Gesicht), des ~s berauben τυφλοῦν, τῆς ὄψεως ἀποστερεῖν, das ~ wiederbekommen πάλιν ἀναβλέπειν, ἀναλαμβάνειν τὴν ὄψιν, ἐξομματοῦσθαι (P.).

Augenlid *n* τὸ βλέφαρον, das obere ἡ ἐπικυλίς (ίδος), das untere ἡ ὑποκοιλίς (ίδος), τὸ ὑπόκοιλον, τὸ ὑποφθάλμιον.

Augenliderkrankheit *f* ἡ πτίλωσις.

augenlos ἀνόμματος (2).

Augenlust *f* ἡ ὀφθαλμῶν τέρψις, τὸ ἥδιστον θέαμα.

Augenmaß *n* ἡ (ἀπ' ὄψεως) εἰκασία, ἡ σκέψις, nach dem ~ bestimmen εἰκάζειν, τεκμαίρεσθαι (M.), σκεψάμενον ποιεῖν τι.

Augenmerk *n*: sein ~ auf etw. richten ἐφορᾶν, σκοπεῖν τι, βλέπειν od. ἀποβλέπειν πρός τι, ἀφορᾶν πρός u. ἐπί τι, προσέχειν τινί.

Augenmittel *n* τὸ πρὸς ὀφθαλμοὺς oder ὀφθαλμικὸν φάρμακον, auch τὸ ὀφθαλμῶν φάρμακον.

Augenpflege *f* ἡ τῶν ὀφθαλμῶν θεραπεία.

Augenpulver *n* (etw., das dem Auge weh tut) αἱ ὀφθαλμῶν ἀλγηδόνες.

Augenreiz *m* s. Augenlust.

Augensalbe *f* τὸ κολλύριον.

Augenschein *m* ἡ ὄψις, ἡ θεωρία, in ~ nehmen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, der ~ lehrt es αὐτὸ τὸ πρᾶγμα διδάσκει od. δηλοῖ, nach dem ~e ἀπ' ὄψεως.

augenscheinlich ἐμφανής, ἐναργής, δῆλος, φανερός, πρόδηλος (2), σαφής, προύπτος (2).

Augenscheinlichkeit *f* ἡ ἐμφάνεια, ἡ ἐνάργεια od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Augenschirm *m* τὸ παρώπιον, ἡ παρωπίς (ίδος).

Augenschmerz *m* ἡ ὀφθαλμῶν ἀλγηδών (όνος), τὸ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς κακόν.

Augenschwäche *f* ἡ ἀμβλυωπία, ἡ τῆς ὄψεως ἀμβλύτης (ητος), ὁ ἀμβλυωγμός, j. der an ~ leidet ἀμβλυωπής (-ός), ἀμβλωπής (-ός), an ~ leiden ἀμβλυώττειν, ἀμβλυωπεῖν.

Augenstern *m* ἡ γλήνη.

Augentäuschung *f* ἡ δι' ὄψεως ἀπάτη.

Augentriefen *n* ἡ λήμη.

Augenweide *f* ἡ ψυχαγωγία, ἡ ὀφθαλμῶν τέρψις, τὸ ἥδιστον θέαμα, eine ~ gewähren ψυχαγωγεῖν, eine ~ gewährend ψυχαγωγός (2).

Augenweite *f* τὸ ὄψεως μῆκος, ἐφ' ὅσον ἂν ἡ ὄψις ἐφικνῆται, auf ~ ἐξ ὄψεως μήκους.

Augenwimper *f* ἡ βλεφαρίς (ίδος).

Augenwinkel *m* ὁ κανθός.

Augenzahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).

Augenzeuge *m* ὁ αὐτόπτης, ὁ παρὼν τοῖς γενομένοις, ~ von etw. sein αὐτοπτεῖν τι, αὐτόπτην εἶναί τινος, παρεῖναί τινι, παρόντα ὁρᾶν.

Äuglein *n* τὸ ὀμμάτιον, τὸ ὀφθαλμίδιον.

Augment *n* (in der Grammatik) ἡ αὔξησις, ohne ~ ἀναύξητος (2), Weglassen, Fehlen des ~s ἡ ἀναυξησία.

Augur *m* ὁ οἰωνοσκόπος, ὁ οἰωνιστής, ὁ ἐπ' οἰωνοῖς ἱερεύς, als ~ beobachten οἰωνοσκοπεῖν.

Augurium *n* ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα.

August *m* ὁ ὄγδοος μήν (ηνός).

Auktion *f* ἡ ὑπὸ κήρυκι γιγνομένη πρᾶσις, ἡ ἀπαρτία, ἡ δημιοπρασία, eine ~ veranstalten ἀπάρτιον προγράφειν.

Auktionator *m* ὁ ἀποκηρύττων.

aus 1. ἐκ (vor Vok. ἐξ) mit *gen.*, ἀπό mit *gen.* zur Bezeichnung des örtlichen Ausgehens. — **2.** (durch, wegen) ὑπό mit *gen.*, ἕνεκα mit *gen.* (nachgestellt), ἐπί mit *dat.*, gewöhnlich *dat.* ohne *prp.* od. mit dem *part.*, zB. aus Haß ὑπὸ μίσους od. μίσει od. μισῶν. — **3.** zur Bezeichnung des Stoffes, aus dem etw. gemacht ist, der bloße *gen.*, zB. die Bildsäule ist aus Gold gemacht τὸ ἄγαλμα χρυσοῦ πεποίηται. — **4.** bei den Verben der Trennung, des Loslassens, der Entfernung, des Befreiens aus etw. steht gewöhnlich der bloße *gen.*, obwohl auch ἀπό und ἐκ mit *gen.* stehen können. — **5.** ebenso steht der bloße *gen.* bei den Wörtern, welche den Teil eines Ganzen ausdrücken (partitiver Genitiv). — **6.** aus einem Lande od. einer Stadt, um die Herkunft einer Person zu bezeichnen, wird selten durch ἐκ od. ἀπό, sondern gewöhnlich durch ein von dem Namen des Landes od. der Stadt abgeleitetes *adj.* ausgedrückt, zB. Themistokles aus Athen Θεμιστοκλῆς Ἀθηναῖος, Tissaphernes aus Persien Τισσαφέρνης Πέρσης (zuweilen mit dem Zusatz ὢν τὸ γένος). — **7.** ~ sein τέλος ἔχειν, πεπαῦσθαι, es ist ~ mit mir ὄλωλα, ἀπόλωλα, οἴχομαι, ~ und eingehen bei j-m φοιτᾶν, προσφοιτᾶν τινι, θαμίζειν πρός τινα, nicht wissen, wo ~ noch ein ἐσχάτως ἀπορεῖν, ἐν ἐσχάτῃ ἀπορίᾳ εἶναι, etw. ~ j-m machen ποιεῖν od. τιθέναι τινά τι, sich nichts ~ etw. machen οὐκ ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, sich viel aus j-m machen πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τινα, was wird ~ mir werden? τί γενήσομαι; τί γενήσεταί μοι od. περὶ ἐμέ; τί πάθω;

ausackern κατ-, ἐξαροῦν, ἀροῦντα ἐκβάλλειν.

ausantworten ἐκ-, παραδιδόναι (τινί τι).

Ausantwortung *f* ἡ παράδοσις.

ausarbeiten ἐξ-, ἀπεργάζεσθαι (M.), ποιεῖν, κατασκευάζειν, mit Mühe ~ ἐκπονεῖν, mit Genauigkeit und Sorgfalt ~ ἀπακριβοῦν, von geistigen Arbeiten συντιθέναι, μελετᾶν, ἀσκεῖν, schriftlich ~ συγγράφειν.

Ausarbeitung *f* **1.** ἡ ἐξεργασία, ἡ μελέτη. — **2.** (das Ausgearbeitete) τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, τὸ μελέτημα. — **3.** (schriftliche ~) τὸ σύγγραμμα, häufig durch Verben.

ausarten ἐξαλλάττειν εἰς ἕτερον γένος, ἐξίστασθαι τοῦ γένους, μεταβάλλειν, μεθίστασθαι, παρεκβαίνειν, μεταπίπτειν εἴς τι, ausgeartet (von Menschen) ἀγενής.

Ausartung *f* ἡ διάστασις, ἡ μεταβολή, ἡ παρατροπή, gew. durch Verben.

ausatmen *trans.* ἐκπνεῖν, ἐκφυσᾶν. — *intr.* ἐκπνεῖν, ἀποψύχειν.

Ausatmen *n*, **Ausatmung** *f* ἡ ἐκπνοή, ἡ ἔκπνοια.

ausbacken εὖ πέττειν, εὖ ὀπτᾶν, ἐξοπτᾶν.

ausbaden (büßen, entgelten) ὑπέχειν δίκην oder ζημίαν τινός.

ausbalgen ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν.

Ausbau *m* ἡ ἐξοικοδόμησις, besser durch die Verben. (ein ~ bei einem Gebäude) ἡ ἐκφορά.

ausbauen ἐξοικοδομεῖν, ἐπιτελεῖν (vollenden, ausführen).

ausbedingen sich etw. von j-m. ἀξιοῦν od. διαπράττεσθαί (M.) τι παρά τινος od. mit *inf.*, sich etw. ~ διομολογεῖσθαι (M.) περί τινος, es ist ausbedungen ὡμολόγηται.

ausbeißen: sich einen Zahn ~ ἐνδακόντα ἐκβάλλειν ὀδόντα, übtr. (ausstechen) ἐκβάλλειν τινά.

ausbeizen βαφῇ ἀφανίζειν, βάμμασιν ἀφαιρεῖν τι.

ausbessern ἐπι-, ἀνασκευάζειν, ein Kleid ἀκεῖσθαι (M.) ἐσθῆτα, eine schriftliche Arbeit διορθοῦν, der etw. ausbessert ὁ ἐπισκευαστής, ὁ ἀκεστής, ὁ διορθωτής.

Ausbesserung *f* ἡ ἐπισκευή, ἡ διόρθωσις.

ausbeugen ἐκ-, ἀπο-, ὑπο-, ὑπεκκλίνειν, παρεκτρέπεσθαί (P., τι einer Sache), einer Frage διαφεύγειν.

Ausbeute *f* (Ertrag von etw.) ἡ πρόσοδος (gew. *pl.*), τὰ προσιόντα ἔκ τινος, τὸ λῆμμα, τὸ κέρδος.

ausbeuteln ἐκσείειν (eig.), τρυγᾶν, ἐξαναλίσκειν (übtr.), ἀποστερεῖν τινά τινος.

ausbeuten καρποῦσθαι (M.), j-n ~ (übtr.) τρυγᾶν, κερδαίνειν τι ἔκ τινος.

ausbezahlen ἐκ-, ἀποτίνειν.

ausbiegen *trans.* ἀνα-, ἐπικάμπτειν, *intr.* s. ausbeugen.

ausbieten κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), ~ lassen διακηρύττειν.

ausbilden den Körper δια-, ἐκπονεῖν, ἀσκεῖν, den Geist παιδεύειν, διδάσκειν, vollkommen ~ τελειοῦν.

Ausbildung *f* des Körpers ἡ διαπόνησις, ἡ ἄσκησις, des Geistes ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, ἡ μάθησις, volle ~ ἡ τελείωσις, τὸ τέλος.

ausbitten sich etw. von j-m αἰτεῖσθαί (M.) τινά τι od. παρά τινός τι.

ausblasen (aushauchen) ἐκ-, διαφυσᾶν, ἐκπνεῖν, (auslöschen) σβεννύναι, ἀπο-, κατασβεννύναι, ein Ei ~ ᾠὸν κενοῦν.

ausbleiben 1. (nicht wiederkommen) οὐκ ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), διάγειν ἀπόντα, οὐ παραγίγνεσθαι. — 2. (säumen) χρονίζειν, βραδύνειν, μέλλειν. — 3. (unterbleiben) ἐλ-, ἐπιλείπειν. — 4. (unterbrochen werden) ἐπιλείπειν. — 5. (ausgelassen werden) παραλείπεσθαι (P.). — 6. (aufhören) παύεσθαι (M.), λωφᾶν.

Ausbleiben *n* ἡ ἀπουσία, ἡ μέλλησις, ἡ ἐπί-, ἔκ-, ἔλλειψις, ἡ λώφησις.

ausbleichen *trans.* ἐκπλύνειν, ἀμαυροῦν, ἀφανίζειν, *intr.* durch P., ausgebleicht ἔκπλυτος (2).

ausblühen ἀπ-, παρανθεῖν.

ausbluten ἐκχεῖν πᾶν τὸ αἷμα.

ausbohren τρυπᾶν, διατρυπᾶν.

ausborgen δανείζειν, χρήματα δανεισμῷ συμβάλλειν.

ausbraten *trans.* (vollständig braten) ἐξοπτᾶν, (durch Braten gewinnen ὀπτῶντα ἐξάγειν (das Fett τὴν πιμελήν).

ausbrauchen καταχρῆσθαί τι, ausgebraucht haben οὐκέτι δεῖσθαί (P.) τινος, ausgebraucht ἄχρηστος (2).

ausbrausen eig. ἀποβράττειν, übtr. von Leidenschaften παρανθεῖν, παρακμάζειν, πραΰνεσθαι, καταπραΰνεσθαι (P.).

ausbrechen I *trans.* 1. ἐκρηγνύναι, ἐκβάλλειν, ἐκκόπτειν, βίᾳ ἐξάγειν od. ἐξαιρεῖν. — 2. (ausspeien) ἀν-, ἐξεμεῖν, ἐξερεύγειν. — II *intr.* 3. ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.). — 4. (plötzlich entstehen) ἄρχεσθαι γίγνεσθαι, ἀναδίδοσθαι (von innen heraus), vom Feuer ἐκκάεσθαι (P.), von Ausschlägen, Blüten u. dgl. ἐξανθεῖν, von Vulkanen ἀναπέμπειν ῥύακας, in Gelächter ~ ἐκγελᾶν, ὁρμᾶν εἰς γέλωτα, in Tränen ~ δακρυρροεῖν, in Klagen ~ ὀδύρεσθαι, ἀνοδύρεσθαι (M.), ἀναβοᾶν εἰς οἰμωγήν, ἐκβοᾶν, ἀνοιμώζειν, in Zorn ~ ἐξοργίζεσθαι (P.).

ausbreiten 1. (auseinanderbreiten) ἀνα-, δια-, ἐκπεταννύναι, ἀναπτύσσειν (entfalten), ἐκτείνειν (die Arme). — 2. (bekannt machen) διαδιδόναι, δια-, κατασπείρειν, δημοσιεύειν (allgemein ~), ἀνακηρύττειν (öffentlich verkündigen). — 3. (ausdehnen, vergrößern) αὐξάνειν, προβιβάζειν, sich ~ αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, sich über etw. ~ ἀποτείνειν λόγον περί τινος, διεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἐξηγεῖσθαι (M.), ausgebreitet = sehr groß πολύς, μέγας, ἄφθονος (2), ὑπερμεγέθης.

Ausbreitung *f* ἡ ἀνάπτυξις, ἡ ἐκπέτασις, ἡ ἐπίδοσις, ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, gew. durch Verben.

ausbrennen I *trans.* 1. (durch Brennen reinigen) κάειν, ἐξοπτᾶν. — 2. (durch Brennen tilgen) ἀπο-, ἐκκάειν. — II *intr.* aufhören zu brennen παύεσθαι καόμενον, σβέννυσθαι, ἀπο-, κατασβέννυσθαι (P.).

ausbringen ἐκφέρειν, ἐξαγορεύειν, eine Gesundheit auf j-n ~ φιλοτησίαν προπίνειν τινί.

Ausbringung *f* (einer Gesundheit) ἡ πρόποσις, ἡ ἀναφώνησις.

Ausbruch *m* 1. ἡ ἔκρηξις, ἡ ἐκβολή, ἡ διέκδυσις, (einer Leidenschaft) ἡ ὁρμή. — 2. (Anfang) ἡ ἀρχή (zB. eines Krieges), die Ausbrüche des Zornes τὰ τῆς ὀργῆς, ~ des Weines ὁ πρόδρομος, ὁ πρότροπος, ἡ ἀπορρώξ (ῶγος).

ausbrüten (Eier) ἐκλέπειν, ἐκλεπίζειν, ἐκκολάπτειν, ἐκπέττειν, ἐκνεοττεύειν, übtr. μηχανᾶσθαι (M.), ἐπινοεῖν, ῥάπτειν, ἐκτίκτειν.

Ausbrüten *n* ἡ ἐκκόλαψις, ἡ ἔκλεψις, ἡ ἐκλέπισις, gew. durch Verben.

Ausbund *m* ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος, gew. mit dem *sup.*, zB. ein ~ von Schlechtigkeit πάντων κάκιστος od. πονηρότατος.

ausbürsten καθαίρειν ξύστρᾳ, κορεῖν.

ausdampfen *trans.* ἀπο-, ἐκπνεῖν, ἀποθυμιᾶν, *intr.* ἀποφέρεσθαι, ἀναθυμιᾶσθαι (P.).

Ausdampfen *n* ἡ ἀποθυμίασις, gew. durch Verben.

Ausdauer *f* ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, ἡ μονή, ἡ παρα-, ἐπι-, ὑπομονή, ἡ συνέχεια.

ausdauern *trans.* καρτερεῖν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι, *intr.* δια-, παραμένειν, διαρκεῖν, in etw. ~ ἐγκαρτερεῖν τινι, προσμένειν τινί.

ausdauernd παραμόνιμος (2), καρτερικός, καρτερός.

ausdehnen τείνειν, ἐκ-, ἀπο-, διατείνειν, μηκύνειν, ἀπομηκύνειν, übermäßig ~ ὑπερτείνειν, die Herrschaft ~ αὐξάνειν τὴν ἀρχήν, ἐπικτᾶσθαι ἀρχήν, sich ~ die P. der Kompos. von τείνω, übtr. αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ausgedehnt ἐκτεταμένος, (groß, viel) πολύς.

Ausdehnung *f* ἡ ἔκτασις, ἡ αὔξησις, gew. durch Verben.

ausdenken 1. εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, ἐπινοεῖν, μηχανᾶσθαι (M.), ἐκφροντίζειν, σοφίζεσθαι (M.). — 2. (ersinnen) πλάττειν.

ausdeuten διερμηνεύειν, ἐξηγεῖσθαι (M.), διασαφηνίζειν.

Ausdeutung *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἐξήγησις.

ausdienen (seine Zeit) παραμένειν τὸν τεταγμένον χρόνον, (von Soldaten) διαστρατεύεσθαι (M.), ausgedient haben διεστρατεῦσθαι, ὑπὲρ τὸν κατάλογον εἶναι, (von Staatsbeamten) ἐξεστηκέναι τῆς ἀρχῆς, ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, (von Sachen) παλαιοῦσθαι (P.).

ausdorren durch d. P. der folgenden Verben.

ausdörren ἀποφρύγειν, ἀποξηραίνειν, ἐξ-, καθαυαίνειν, (durch Sonnenhitze) ἐκκάειν, καυματίζειν, übtr. μαραίνειν, ἀπομαραίνειν.

ausdrechseln ἀποτορνεύειν (eig. u. übtr.).

ausdrehen ἐκστρέφειν, (j-m etw. aus der Hand) ἐκβιάζειν, ἐξαιρεῖν.

ausdreschen ἀπ-, καταλοᾶν, ἀποδινεῖν, j-n ~ (übtr.) αἰκίζειν, μαστιγοῦν.

Ausdruck *m* 1. (das Sich-verständlich-machen) ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἀπαγγελία (Darstellung). — 2. (das Kundgeben) ἡ δήλωσις, ἡ παράφρασις. — 3. (Wort) τὸ ῥῆμα, ἡ λέξις, ὁ λόγος. — 4. (Redensart) ἡ φράσις, kräftiger ~ ἡ ἔμφασις, ~ des Innern τὸ ἦθος, ἡ ἐνάργεια. — 5. (Darstellung durch sinnliche Zeichen) ἡ μίμησις, ohne ~ ἀνέμφατος (2), ~ im Deklamieren ἡ ὑπόκρισις.

ausdrücken 1. (auspressen) ἀπο-, ἐκθλίβειν, ἐκπιέζειν, ἐκπυρηνίζειν, ἐκστραγγίζειν, (den Saft) ἐξοπίζειν, (e-n Schwamm) συνθλίβειν, συμπιέζειν (σπογγιάν), (ein Siegel u. dgl.) ἐκτυποῦν (σφραγῖδα u. dgl.). — 2. (andeuten) σημαίνειν, φαίνειν, δηλοῦν, (mit Worten) λέγειν, φράζειν, sich ~ φάναι, λόγοις χρῆσθαι, sich kurz ~ συντόμως od. διὰ βραχέων εἰπεῖν, sich richtig, fehlerhaft ~ ὀρθολογεῖν, σολοικίζειν.

Ausdrücken *n* ἡ ἐκ-, ἀπόθλιψις, ἡ ἐκτύπωσις, siehe Ausdruck, gew. durch Verben.

ausdrücklich πρόδηλος (2), σαφής, ἐμφανής, ῥητός, unter ~er Bedingung ἐπὶ ῥητοῖς, ~e Bestimmung ἡ διάρρησις, *adv.* σαφῶς, διαρρήδην, ῥητῶς, ~ sagen διειπεῖν, ~ befehlen σαφῶς od. ἁπλῶς προστάττειν, ~ verlangen φανερῶς ἀξιοῦν, δικαιοῦν.

ausdruckslεer, -los ἀνέμφατος (2), ψυχρός.
ausdrucksvoll ἐμφαντικός, δεινός, ζωτικός (lebensvoll, von Kunstwerken), das Ausdrucksvolle der Rede ἡ τοῦ λόγου ἔμφασις od. δεινότης (ητος).
Ausdrucksweise *f* (eines Schriftstellers) ἡ λέξις, ἡ τοῦ συγγραφέως ἀγωγή.
ausduften ἀποπνεῖν.
Ausduften *n* ἡ ἀποπνοή, ἡ ἀπόπνοια.
ausdulden διαντλεῖν, διακαρτερεῖν, ausgeduldet haben οὐκέτι ἀλγεῖν, ἔξω κακῶν εἶναι.
ausdünsten *trans.* ἐξατμίζειν, ἀπο-, διαπνεῖν, *intr.* (ausdunsten) ἀποφέρεσθαι (P.), διαπνεῖν, διαφορεῖσθαι (P.), δι-, ἐξατμίζειν.
Ausdünstung *f* ὁ ἀτμός, τὸ ἀποφερόμενον, ἡ ἀναφορά, ἡ διάπνευσις, ἡ διαπνοή, gew. durch Verben.
auseinander in der Zssg mit Verben durch διά, seltener κατά, ἀνά, ἀπό, ~! (als Zuruf) διάστητε.
auseinanderblasen διαφυσᾶν.
auseinanderbrechen διακλᾶν, διαθρύπτειν.
auseinanderbreiten ἀνα-, διαπεταννύναι, ἀναπτύσσειν.
auseinanderbringen χωρίζειν, διαχωρίζειν, διαζευγνύναι, (Streitende) διιστάναι.
auseinanderdehnen δια-, παρατείνειν.
auseinanderfahren διαρρήγνυσθαι, διαλύεσθαι (P., von festen Körpern), διαχεῖσθαι, διασπείρεσθαι (P., von e-r Masse einzelner Teile).
auseinanderfallen λύεσθαι, διαλύεσθαι, διαχεῖσθαι (P.), διαρρεῖν.
auseinanderfließen διαρρεῖν, διαχεῖσθαι (P., von schmelzbaren Dingen).
auseinandergeben: sich ~ ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinandergehen 1. (sich trennen) δια-, καταλύεσθαι (P.), ἀπαλλάττεσθαι (P.). — 2. (von Sachen) διαχαλᾶν, ~ lassen δια-, καταλύειν, ἀφιέναι (ἵημι).
Auseinandergehen *n* ἡ διά-, κατάλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.
auseinanderhalten διέχειν, διείργειν.
auseinanderjagen διασκεδαννύναι, διωθεῖν.
auseinanderklaffen χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinanderkommen διαλύεσθαι, διασπείρεσθαι (P.), χωρίζεσθαι, διαχωρίζεσθαι (P.), (von Befreundeten) διίστασθαι, διαλλάττεσθαι (P.).
auseinanderlassen διαπέμπειν, διαλύειν, διιέναι (ἵημι).
auseinanderlaufen διαθεῖν, διατρέχειν, (vom Wasser) διαχεῖσθαι (P.), διαρρεῖν.
auseinanderlegen χωρίζειν, διαχωρίζειν.
auseinanderliegen 1. χωρίζεσθαι (P.). — 2. (abstehen, entfernt sein) δι-, ἀφίστασθαι, ἀπέχειν. — 3. (unordentlich liegen) διερρῖφθαι, εἰκῇ κεῖσθαι.
auseinanderlösen ἀνα-, διαλύειν.
auseinandermachen, -nehmen διαλαμβάνειν, διαιρεῖν, διαλύειν, χωρίζειν, διαχωρίζειν.
Auseinandernehmen *n* ἡ διαίρεσις, ἡ διάλυσις, ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις.
auseinanderreißen διασπᾶν, διέλκειν, διαρρηγνύναι.
auseinandersägen δια-, καταπρίειν, δίχα πρίειν.
auseinanderschlagen διακόπτειν, διατέμνειν, διαθραύειν, (etw. Gefaltetes) ἀναπτύσσειν.
auseinandersein 1. χωρὶς εἶναι ἀλλήλων. — 2. (uneinig sein) διεστάναι.
auseinandersetzen 1. διατιθέναι, διιστάναι, χωρίζειν, διαχωρίζειν. — 2. (erklären, deutlich machen) δι-, ἐξ-, διεξηγεῖσθαι (M.), δι-, διεξέρχεσθαι, genau ~ διακριβοῦσθαι, διακριβολογεῖσθαι (M.).
Auseinandersetzung *f* 1. ἡ διάθεσις, ἡ διάστασις, ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις. — 2. (Erzählung) ἡ διήγησις, ἡ ἐξήγησις, gew. durch Verben.
auseinandersitzen χωρὶς ἀλλήλων καθῆσθαι, διακαθῆσθαι, ~ lassen διακαθίζειν.
auseinanderspannen 1. (ausspannen) δια-, παρατείνειν — 2. (ein Gespann trennen) διαζευγνύναι.
auseinandersperren δια-, παρεκτείνειν, διείργειν, διαζευγνύναι.
auseinanderspreizen (die Beine) δια-, περιβαίνειν, mit auseinandergespreizten Beinen gehen διαπλίττεσθαι (M.).
auseinandersprengen διαρρηγνύναι, διασπᾶν, (mit Hebeln) διαμοχλεύειν, (mit Keilen) διασφηνοῦν, (eine Versammlung) διασκεδαννύναι.
auseinanderstehen διίστασθαι, διέχειν, κεχωρίσθαι, διακεχωρίσθαι, (von Teilen e-s Ganzen) χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinanderstellen διιστάναι, χωρὶς καθιστάναι, διατιθέναι, χωρίζειν, διαχωρίζειν.
auseinanderstieben διασκεδάννυσθαι (P.).
auseinanderstreuen διασπείρειν, διαχεῖν, διασκεδαννύναι.
auseinandertreiben διωθεῖν, βίᾳ διιστάναι, διασκεδαννύναι.
auseinandertrennen διαλύειν.
auseinandertreten *intr.* διίστασθαι, χωρίζεσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.), *trans.* διαπατεῖν, καταθραύειν, καταπατεῖν.
auseinandertun χωρίζειν, διαχωρίζειν, sich ~ durch P. u. χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinanderwälzen διακυλίνδειν.
auseinanderwehen διαφυσᾶν, διαπνεῖν.
auseinanderweichen διαχάζειν.
auseinanderwerfen διαρρίπτειν, διασκεδαννύναι.
auseinanderwickeln ἀν-, ἐξ-, διελίττειν, ἐκμηρύεσθαι (M., ein Knäuel).
auseinanderwohnen χωρὶς ἀλλήλων κατοικεῖν.
auseinanderziehen *trans.* διασπᾶν, διέλκειν, *intr.* διοικίζεσθαι (P. u. M.).
auserkoren, auserlesen, auserwählt I *adj.* λεκτός, ἀπόλεκτος (2), αἱρετός, πρόκριτος (2), ἐξαίρετος (2), λογάς (άδος). — II *adv.* λογάδην.
auserlesen, ausersehen, auserwählen 1. ἐκ-, ἐπιλέγειν (auch M.), ἀπολέγειν, ἐκκρίνειν, προκρίνειν (u. M.), ἐξαιρεῖν (u. M.), προαιρεῖσθαι (M.). — 2. (j-n zu etw. bestimmen) αἱρεῖσθαί (M.) τινά τι, τάττειν τινὰ ἐπί τι, ich bin vom Schicksal zu etw. ausersehen εἵμαρταί μοι m. *inf.*, πέφυκα m. *inf.*
auserzählen πάντα διεξέρχεσθαι (-ιέναι), διεξηγεῖσθαι (M.), παύεσθαι (M.) διεξελθόντα.
ausessen κατεσθίειν, (eine Schüssel) ἐκκενοῦν.
ausfädeln ἐξαιρεῖν τὴν κρόκην ἐκ τῆς ῥαφίδος, διαλύειν τὴν κρόκην.
ausfahren I *trans.* 1. (einen Weg) καθαμαξεύειν. — 2. (aus dem Lande führen) ἐκκομίζειν, j-n ~ ἐκκομίζειν ἐφ' ἁμάξης. — II *intr.* 3. ἐξελαύνειν, (zu Schiff) ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.). — 4. (mit dem Fuße ausgleiten) ἐξολισθάνειν, ἐκ-, διεκπίπτειν.
Ausfahrt *f* ἡ ἐξέλασις, (Ort der ~) ἡ διέξοδος, gew. durch Verben.
Ausfall *m* 1. (das Ausfallen) ἡ ἔκπτωσις, ἡ ἀποβολή (das Verlieren), (eines Buchstabens in der Mitte e-s Wortes) ἡ συγκοπή, (am Ende eines Wortes) ἡ ἀποκοπή. — 2. (von Belagerten) ἡ ἔξοδος, ἡ ἐπέξοδος, ἡ ἐκβοήθεια, (im Felde) ἡ ἐπιδρομή, e-n ~ machen ἐπεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἐκβοηθεῖν. — 3. übtr. σκώπτειν τινά, εἴς τινα, πρός τινα, καθάπτεσθαί (M.) τινος. — 4. (von Fechtenden) ἡ προβολή. — 5. (das Fehlende) τὸ ἔλλειμμα, τὸ ἐλλεῖπον (οντος).
ausfallen I *intr.* 1. ἐκπίπτειν, ἐκ-, ἀπορρεῖν (von Federn, Blättern u. dgl.). — 2. e-n Ausfall machen siehe unter Ausfall. — 3. (unterbleiben, wegbleiben) ἐλλείπειν, παραλείπεσθαι (P.). — 4. (einen Ausgang nehmen) ἀποβαίνειν, πίπτειν, προχωρεῖν (letzteres bsd. von einem glücklichen Ausgange), gut ~ εὖ od. καλῶς ἀποβαίνειν, schlecht ~ κακῶς ἀποβαίνειν, ἀντιπίπτειν, die Opfer fielen gut aus τὰ ἱερὰ ἐγένετο, anders ~ μεταπίπτειν. — II *trans.* (durch einen Fall verrenken) πεσόντα διαστρέφειν.
Ausfallen *n* 1. s. Ausfall; ἡ ἀποβολή. — 2. (Verrenkung) ἡ διαστροφή, gew. durch Verben.

ausfaulen ἐκ-, δια-, ἀποσήπεσθαι (P.).
Ausfaulen *n* ἡ ἀπόσηψις.
ausfechten διαμάχεσθαι (M.), für j-n etw. ~ (zB. vor Gericht) ὑπέχειν τὴν δίκην τινός, διαπράττειν τι ὑπέρ τινος.
ausfegen ἐκκορεῖν, σαίρειν, καθαίρειν, ἐκκαθαίρειν.
ausfeilen ἐκρινεῖν, übtr. ἐξεργάζεσθαι (M.), διασκευάζειν, ἐξακριβοῦσθαι (M.).
Ausfeilung *f* ἡ διόρθωσις (übtr.).
ausfertigen ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), γράφειν, συγγράφειν.
Ausfertigung *f* ἡ ἀπεργασία, ἡ σύνθεσις, ἡ γραφή, τὸ σύγγραμμα.
ausfinden εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, nicht auszufinden ἀνεξεύρετος (2).
Ausfinden *n* ἡ ἐξ-, ἀνεύρεσις.
ausfindig machen s. ausfinden.
ausfischen: e-n Teich ~ ἐκκενοῦν λίμνην τῶν ἰχθύων.
ausflattern ἐκ-, ἀποπέτεσθαι.
ausflechten λύειν, διαλύειν.
ausflicken ἀκεῖσθαι (M.).
ausfliegen ἐκ-, ἀποπέτεσθαι, πέτεσθαι ἔξω.
ausfließen ἐκρεῖν, ἐκχεῖσθαι (P.), (vom Flusse) ἐκβάλλειν.
Ausflucht *f* 1. (Flucht aus einem Orte) ἡ φυγή, ἡ ἀποφυγή. — 2. (gew. nur übtr. = Vorwand) ἡ πρόφασις, τὸ προκάλυμμα, ἡ διαφυγή, ἡ διάδυσις, Ausflüchte machen διαδύεσθαι (M., -δῦναι), προφάσει χρῆσθαι, προφασίζεσθαι (M.), τεχνάζειν, etw. als ~ gebrauchen προκαλύπτεσθαί (M.) τι, σκήπτεσθαί (M.) τι od. *inf.*
Ausflug *m* übtr. ἡ ἀποδημία, e-n ~ machen ἀποδημεῖν.
Ausfluß *m* (das Ausfließende) ἡ ἐκροή, ὁ ἔκρους, ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια, (eines Flusses) ἡ ἐκβολή, τὸ στόμα, einen ~ haben (von Flüssen) ἐκβάλλειν, in etw. εἰσβάλλειν εἴς τι.
ausfoltern ἐξετάζειν βασάνοις χρησάμενον.
ausforschen ἐξετάζειν, ἐξερευνᾶν, ἀναζητεῖν, j-n ~ δια-, ἐκπυνθάνεσθαί τινος, ἀνακρίνειν τινά, ἐκπειρᾶσθαί (P.) τινος.
Ausforschung *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ ἀνάκρισις, gew. durch Verben.
ausfragen ἐξετάζειν, διερωτᾶν τινα, s. ausforschen.
ausfressen ἐξεσθίειν, ἐκτρώγειν.
ausfrieren ἐκπήγνυσθαι (P.).
Ausfuhr *f* ἡ ἐκκομιδή, ἡ ἐξαγωγή.
ausführbar ἀνυστός, πράξιμος (2).
ausführen 1. ἐξάγειν, ἐκκομίζειν, ἐξηγεῖσθαι (M.). — 2. (zu Ende bringen, vollenden) ἀνύτειν, ἀποτελεῖν, περαίνειν, ἀπεργάζεσθαι (M.), πράττειν, διαπράττειν, ἔργῳ ἀποδεικνύναι, (mit Worten) δι-, διεξέρχεσθαι u. ἐξηγεῖσθαι λόγῳ.
ausführlich ἀκριβής, διὰ πλειόνων, διὰ μακροτέρων, (im einzelnen) καθ' ἓν ἕκαστον, etw. ~ erörtern διακριβοῦν (auch M.), ἐξακριβοῦν.
Ausführlichkeit *f* ἡ ἀκρίβεια, τὸ ἀκριβές, τὸ μῆκος.
Ausführung *f* 1. (das Vollbringen) ἡ πρᾶξις, ἡ διάπραξις, τὸ ἔργον, glückliche ~ τὸ κατόρθωμα, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία. — 2. gelehrte ~ ἡ διέξοδος, gew. durch Verben.
Ausfuhrzoll *m* τὸ δια-, παρα-, ἐξαγώγιον, auch ἡ πεντηκοστή (Abgabe des 50. Teils).
ausfüllen ἀνα-, ἀπο-, ἐκ-, ἐπανα-, συμπληροῦν, ἀνα-, ἀπο-, ἐκπιμπλάναι, (etw. mit etw. τί τινος), einen Graben ~ χοῦν τάφρον, (mit Erde od. Schutt) ~ χοῦν, den Tag mit etw. ~ διημερεύειν ἔν τινι od. mit *part.* ποιοῦντά τι.
Ausfüllung *f* ἡ πλήρωσις, ἡ ἀναπλήρωσις, ἡ χῶσις, gew. durch Verben.
ausfüttern 1. (durch Füttern stark machen) διατρέφειν, τρέφοντα παχύνειν od. αὐξάνειν, τρέφειν εἰς πολυσαρκίαν. — 2. ein Kleid ~ ὑπορράπτειν τι τῷ ἱματίῳ.
Ausgabe *f* ἡ ἔκδοσις, (an mehrere) ἡ διάδοσις, (eines Buches) ἡ ἔκδοσις, die ~ e-s Buches besorgen ἐκδιδόναι βιβλίον, (von Geld) ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα, ~n machen ἀναλίσκειν ἀναλώματα (für etw. εἴς τι), die täglichen ~n ἡ ἐφ' ἡμέραν διοίκησις.
Ausgabebuch *n* οἱ ἀπολογισμοί.
Ausgang *m* 1. (das Ausgehen) ἡ ἔξοδος. — 2. (Ort des Ausgehens) ἡ ἔξοδος, ἡ δίοδος (Durchgang). — 3. (Ende, Erfolg) ἡ ἀπόβασις, τὸ τέλος, einen ~ nehmen ἀποβαίνειν (einen guten, schlechten καλῶς, κακῶς), τελευτᾶν εἴς τι, ἀπο-, κατασκήπτειν εἴς τι, beim ~ des Sommers τελευτῶντος τοῦ θέρους, (der Rede) ὁ ἐπίλογος, (e-s Dramas) τὸ ἐξόδιον, (eines Wortes oder Verses) ἡ κατάληξις, der gleiche ~ τὸ ὁμοιοτέλευτον, τὸ ὁμοιόπτωτον.
Ausgangspunkt *m* ἡ ἀφορμή.
Ausgangszoll *m* s. Ausfuhrzoll.
ausgären ἐξαφρίζεσθαι (M.), (vom Weine) ἐκγλευκίζεσθαι (P.).
ausgeben ἐκ-, δια-, ἀποδιδόναι, Geld ~ ἀναλίσκειν od. δαπανᾶν χρήματα, das Losungswort ~ παραδιδόναι τὸ σύνθημα, sich als etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι, προσποιεῖσθαι (M.) εἶναί τι, zB. er gibt sich für einen Feldherrn aus στρατηγὸς εἶναι ἐπαγγέλλεται, ich gebe etw. für Wahrheit aus ψεύδομαι λέγων τι, ich gebe fremdes Eigentum für das meinige aus ὑποβάλλομαι od. προσποιοῦμαι (M.) τὰ ἀλλότρια.
Ausgeben *n* s. Ausgabe; das ~ des Losungswortes ἡ τοῦ συνθήματος παράδοσις, ἡ παράγγελσις.
Ausgeber *m* ὁ ταμίας, ~ sein ταμιεύειν (auch M.), das Amt e-s ~s ἡ ταμιεία.
Ausgeberin *f* ἡ ταμία.
Ausgebot *n* ἡ ἀνακήρυξις.
Ausgeburt *f* τὸ γέννημα, τὸ ἔκγονον, τὸ πλάσμα.
ausgehen 1. ἐξιέναι, ἐξέρχεσθαι, πορεύεσθαι u. ἐκπορεύεσθαι (P.), ἐξορμᾶν, ἐξελαύνειν (vom Heere), auf Fouragierung ~ προνομεύειν, ἐξάγειν εἰς προνομήν (auch *pl.*), ausgegangen sein ἐκτὸς εἶναι, nicht ausgegangen sein ἔνδον εἶναι (zu Hause sein). — 2. (ausfallen, von Federn) ἀπορρεῖν, (von Haaren) μαδᾶν, ἀπομαδᾶν, (von Farben) ἀφανίζεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι. — 3. auf etw. ~ θηρᾶν, θηρεύειν τι, διώκειν τι, ἐπινοεῖν, μηχανᾶσθαί (M.) τι. — 4. von etw. ~ (anfangen) ἄρχεσθαι (M.) ἔκ od. ἀπό τινος od. *part.*, von e-m Grundsatze ~ ὑποθέσει χρῆσθαι, ὑποτίθεσθαι (M.), etw. geht von mir aus γίγνεται ἐξ ἐμοῦ, ein Beschluß ist ausgegangen ψήφισμα ἐγένετο. — 5. (zu Ende gehen, mangeln) ἐκ-, ἐπιλείπειν τινά, (von Feuer und Licht) σβέννυσθαι, κατασβέννυσθαι (P.), leer ~ ἀπέρχεσθαι κεναῖς ταῖς χερσί, ἄμοιρον γίγνεσθαί τινος, οὐ μετέχειν τινός, οὐ τυγχάνειν τινός, j-n leer ~ lassen οὐ μεταδιδόναι τινί τινος, frei ~ (ungestraft davonkommen) ἀζήμιον, ἀθῷον ἀπαλλάττειν, (einen Befehl u. dgl.) ~ lassen ἐπιτάττειν, παραγγέλλειν, (durch den Herold) ἐπικηρύττειν τί τινι. — 6. (e-n Ausgang nehmen, von Begebenheiten) ἀποβαίνειν, τελευτᾶν. — 7. (eine Endung haben, von Wörtern) λήγειν, καταλήγειν εἴς τι.
Ausgehen *n* ἡ ἔξοδος, ἡ ὁρμή, ἡ ἀποβολή, ἡ μάδησις, ἡ ἀπό-, ἔκ-, ἐπίλειψις, ἡ σβέσις, gew. durch Verben, s. Ausgang.
ausgelassen 1. (übergangen) παραλελειμμένος, ἐκλιπής. — 2. übtr. ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, ἀνειμένος, ~ sein ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, sich ~ freuen ὑπερχαίρειν, ἐκπεπταμένως εὐφραίνεσθαι (P.).
Ausgelassenheit *f* ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀμετρία.
ausgelernt: in etw. ~ sein ἀκριβοῦν τι od. περί τινος, ἐξεπίστασθαί τι.
ausgemacht I *adj.* ὁμολογούμενος, ὡμολογημένος, ἀναμφισβήτητος (2), σαφής, εἰλικρινής, φανερός, τακτός, τεταγμένος, ῥητός. — II *adv.* ὁμολογουμένως, φανερῶς, σαφῶς.
ausgenommen s. außer.
ausgesucht s. auserkoren, auserlesen, auserwählt.
ausgewachsen τέλειος (τὴν ἡλικίαν), von Pferden und

Eseln auch: κατηρτυκώς, ~es Getreide σῖτος περιπεφυκώς.
ausgewählt s. auserkoren.
ausgezeichnet ἐκ-, διαπρεπής, ἐπίσημος (2), ἐξαίρετος (2), διαφέρων, ἐπιφανής.
ausgiebig δαψιλής, ἄφθονος (2).
ausgießen ἐκ-, προχεῖν, (beim Opfer) σπένδειν, καταπένδειν, etw. über etw. ~ καταχεῖν τί τινος, das Feuer ~ καταχέοντα κατασβεννύναι τὸ πῦρ.
Ausgießung *f* ἡ ἐκ-, πρόχυσις, ἡ σπονδή, ἡ λοιβή, gew. durch Verben.
ausglätten ἀπο-, ἐκλεαίνειν.
ausgleichen ἰσοῦν, ἀν-, ἐξ-, ἐπανισοῦν, ἀν-, ἐξισάζειν, ὁμαλίζειν, (etw. mit etw. τι πρός τι), e-n Schaden ~ (wieder gut machen) ἐπανορθοῦσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.).
ausgleiten ὀλισθάνειν, ἀπ-, ἐξολισθάνειν.
Ausgleiten *n* ἡ ὀλίσθησις, τὸ ὀλίσθημα.
ausglühen *trans.* (durch Glühen) δια-, ἐκπυροῦν, *intr.* (aufhören zu glühen) σβέννυσθαι, ἀποσβέννυσθαι, ἀπαιθαλοῦσθαι (sämtlich P.), ausgeglüht διάπυρος (2).
ausgraben ἐξ-, ἀνορύττειν, ἀνασκάπτειν, (Metalle) μεταλλεύειν.
ausgräten: einen Fisch ~ ἐξαιρεῖν τοῦ ἰχθύος τὰς ἀκάνθας.
ausgrübeln ἐκφροντίζειν, ἐξευρίσκειν, σοφίζεσθαι (M.).
ausgucken θεᾶσθαι (M.), ἀφ-, ἐφορᾶν, aus dem Fenster ~ παρακύπτειν ἐκ τῆς θυρίδος, sich die Augen ~ ἀμβλύνεσθαι (P.) τὴν ὄψιν ἀποβλέποντα εἴς τι.
ausgurgeln ἀναγαργαρίζειν (u. M.).
Ausguß *m* ἡ προχοή, ἡ ἐκ-, πρόχυσις.
aushacken ἐκκόπτειν, (die Augen) ἐξορύττειν.
aushalten I *intr.* 1. μένειν, ὑπο-, περι-, διαμένειν. — II *trans.* 2. (dulden) ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι, (nicht erliegen) ἀντέχειν τινί, (freiwillig erleiden) ὑφίστασθαι, etw. ~ (schwer ertragen) καρτερεῖν τι, ἐγκαρτερεῖν τινι od. τι od. ἔν τινι, (zu erdulden haben) πάσχειν, im Unglück ~ ταλαιπωρεῖσθαι (P.), den Angriff der Feinde ~ δέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, er hält es nicht aus zu schweigen οὐκ ἀνέχεται σιγῶν, einer, der viel ~ kann καρτερός, καρτερικός. — 3. e-n Ton ~ ἀποτείνειν φθόγγον.
Aushalten *n* ἡ δια-, ὑπομονή, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, τὸ καρτέρημα, ἡ ταλαιπωρία, τὸ πάθος.
aushändigen παρα-, ἀποδιδόναι τινί τι, παρεγγυᾶν.
Aushändigung *f* ἡ παρά-, ἀπόδοσις, ἡ παρεγγυή, ἡ παρεγγύησις.
aushängen (zur Schau) ἐκ-, προτιθέναι, προφαίνειν.
Aushängeschild *n* ἡ προθήκη, τὸ σημεῖον, übtr. τὸ πρόσχημα.
ausharnen *trans.* ἀπουρεῖν, *intr.* οὐρεῖν.
Ausharnen *n* ἡ οὔρησις, ἡ ἀπούρησις.
ausharren μένειν, δια-, ὑπομένειν, bei j-m ~ μένειν παρά τινι, παραμένειν τινί, bei etw. ~ ἐμμένειν τινί, καρτερεῖν τινι od. ἔν od. ἐπί τινι, ἐγκαρτερεῖν τινι od. πρός τι, bei einer Tätigkeit ~ (immerfort etw. tun) διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν m. *part.*, (im Kampfe) ἀντέχειν.
ausharrend μόνιμος, ἐπί-, παράμονος (2), παραμόνιμος (2), καρτερός, καρτερικός.
aushauchen ἀπο-, ἐκπνεῖν, ἀπο-, ἐκφυσᾶν, die Seele ~ ἀποψύχειν, ἐκπνεῖν.
Aushauchen *n* ἡ ἀπο-, ἐκπνοή, ἡ ἀπόπνοια, ἡ ἔκπνευσις.
aushauen ἐκκόπτειν, ἐκκολάπτειν (ausmeißeln), καταξαίνειν (einen Stein).
aushäuten ἀπο-, ἐκδέρειν.
ausheben ἐξαιρεῖν, ἐξέλκειν, ἀποσπᾶν, (Soldaten) κατα-, ἐκλέγειν.
Aushebung *f* ἡ ἀφαίρεσις, (von Soldaten) ὁ κατάλογος, ἡ καταγραφή, eine ~ veranstalten κατάλογον (a. *pl.*) od. καταγραφὰς ποιεῖσθαι (M.).
Aushebungsliste *f* ὁ κατάλογος.
aushecken 1. (ausbrüten) ἐκλέπειν, ἐκλεπίζειν. — 2. übtr. (aussinnen) μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.).
ausheilen I *trans.* ἐξακεῖσθαι, ἐξιᾶσθαι (M.), ἐξυγιάζειν. — II *intr.* (ganz gesund werden) ἐξυγιαίνειν, ἐξυγιάζεσθαι (P.).
Ausheilung *f* ἡ ἐξάκεσις.
ausheizen ἱκανῶς θερμαίνειν, διαθερμαίνειν, ausgeheizt διάθερμος (2).
Ausheizen *n* ἡ διαθερμασία.
aushelfen ἐπ-, ἐξαρκεῖν, ἐπικουρεῖν od. βοηθεῖν τινι.
Aushilfe *f* ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικούρησις (als Handlung), τὸ ἐπικούρημα, τὸ βοήθημα (als Sache), gew. durch Verben.
aushöhlen κοιλαίνειν, ἐκκοιλαίνειν, (mit dem Meißel) χαράττειν, (mit der Schaufel) σκάπτειν.
Aushöhlung *f* ἡ κοίλανσις, gew. durch Verben.
aushöhnen καταγελᾶν τινος, ἐγγελᾶν τινι, χλευάζειν, ἐπισκώπτειν τινά.
Aushöhnung *f* ὁ καταγέλως (ωτος), ἡ χλευασία.
ausholen (zum Schlage od. Wurf) αἴρειν, ἐπαναίρειν, ἀνατείνειν (τὴν χεῖρα), mit dem Stocke ~ αἴρειν (auch M.) τὴν βακτηρίαν, weit ~ im Reden ἄρχεσθαί (M.) ποθεν ἄνωθεν, ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν, ἀνωτέρω ἄγειν τὸν λόγον, ἐξ ἀρχῆς ἀναλαμβάνειν τὸν λόγον.
aushorchen ὠτακουστεῖν, j-n ~ ἐκ-, διαπυνθάνεσθαί τινος.
aushören διακούειν τινός.
Aushub *m* 1. durch Verben, s. ausheben. — 2. τὸ κράτιστον, τὸ ἄριστον, τὰ ἀκροθίνια, τὸ ἄνθος, ἡ ἀκμή.
aushülsen ἐκ-, ἀπολεπίζειν, ἐκλέπειν, ἐκκοκκίζειν.
aushungern λιμῷ ἐκτήκειν od. διαφθείρειν, λιμοκτονεῖν, eine Festung ~ (λιμῷ) ἐκπολιορκεῖν od. αἱρεῖν φρούριον, ausgehungert κακῶς ἔχων ὑπὸ λιμοῦ.
Aushungern *n* ἡ λιμοκτονία, gew. durch Verben.
aushusten 1. ἐκβήττειν, ἀναχρέμπτεσθαι, ἀναχελύττεσθαι (M.). — 2. (aufhören zu husten) παύεσθαι (M.) τοῦ βήττειν.
Aushusten *n* ἡ ἀνά-, ἀπόχρεμψις.
ausjagen ἐκβάλλειν, ἐξάγειν.
ausjäten ἐκριζοῦν, ποάζειν, βοτανίζειν.
ausjochen λύειν (ζυγοῦ).
auskämmen κτενίζειν.
auskämpfen διαπολεμεῖν.
auskaufen ἐξαγοράζειν, πάντα πρίασθαι.
auskehren κορεῖν, ἐκκορεῖν, σαίρειν, σαροῦν.
Auskehricht *n* ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (ακος), τὸ σάρωμα, τὸ ἀποσάρωμα, ὁ χλῆδος.
auskeimen ἐκ-, διαβλαστάνειν, δια-, περιφύεσθαι (M., -φῦναι, von ~dem Getreide).
auskeltern ἀπιποῦν.
auskernen ἐκκοκκίζειν, ἐκγιγαρτίζειν, ἐκπυρηνίζειν.
ausklagen διαδικάζεσθαί (M.) τινι, eine Schuld ~ κατηγορεῖν τινος χρέος.
ausklatschen: 1. j-n ~ πτερνοκοπεῖν τινα, θορυβεῖν πρός τινα od. κατά τινος, ἀναθορυβεῖν πρός τινα. — 2. (ausplaudern) διαθρυλεῖν τι, διαφημίζειν τι.
ausklauben ἐκκοκκίζειν, διακρίνειν, übtr. ἐπινοεῖν, σοφιζόμενον εὑρίσκειν.
auskleben ἐπικολλᾶν.
auskleiden ἀπο-, ἐκδύειν, sich ~ M. od. περιαιρεῖσθαι (M.) τὰ ἱμάτια.
Auskleidezimmer *n* τὸ ἀποδυτήριον.
ausklopfen ἐκτινάσσειν.
ausklügeln σοφίζεσθαι (M.).
auskneifen (davonlaufen) ἀποδιδράσκειν.
ausknеten διαμάττειν.
auskochen *trans.* ἐκπέττειν, ἀφέψειν, *intr.* (aufhören zu kochen) ἀποβράττειν.
auskommen 1. ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), προέρχεσθαι. — 2. (bekannt werden) διαδίδοσθαι, δηλοῦσθαι, ἐκφέρεσθαι (P.). — 3. (entstehen, vom Feuer) γίγνεσθαι, ἐκκάεσθαι (P.). — 4. (genug haben) βίον ἱκανὸν ἔχειν, ἀρκοῦντα ἔχειν, ich komme mit etw. aus ἀρκεῖ μοί τι, ἀρκοῦμαι. — 5. (seine Absicht erreichen) πράττειν, ἀνύτειν τι. — 6. mit j-m ~ (sich mit j-m vertragen) εὖ προσφέρεσθαί (P.) τινι, j. mit dem man gut ~ kann ὁμιλητικός, j. mit dem man nicht ~ kann δύσκολος (2), δυστράπελος (2), δυσχερής.

Auskommen *n* 1. (das zum Leben Nötige) ὁ βίος, τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια, sein ~ h. ἱκανὸν βίον ἔχειν. — 2. (friedlicher Umgang) ἡ συνήθεια. mit ihm ist kein ~ ἀκοινώνητός ἐστιν, ein ~ mit j-m treffen συντίθεσθαί τι τινι od. πρός τινα.
auskosten ἀπογεύεσθαί (M.) τινος, ἀπολαύειν τινός.
auskramen (von Worten) ἐκ-, προ-, διατιθέναι, ἐπιδεικνύναι (letztere beiden auch M.), übtr. zB. seine Gelehrsamkeit ~ ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.) τῆς σοφίας.
Auskramung *f* ἡ ἔν-, ἐπίδειξις.
auskratzen ἐξορύττειν (zB. die Augen), ἐξαλείφειν, ἀποξύειν (Flecken u. dgl.), ἐκχαράττειν (mit dem Meißel).
auskriechen (aus dem Ei) ἐκλεπίζεσθαι (P.), ἐκδύεσθαι (-δῦναι), ἐξέρχεσθαι.
ausfühlen *trans.* διαψύχειν, *intr.* P.
auskundschaften κατασκοπεῖν (vom Spion), (erforschen) ἐρευνᾶν, δι-, ἐξερευνᾶν, (ausfragen) ἀνα-, διαπυνθάνεσθαι.
Auskundschafter *m* ὁ κατάσκοπος (vom Spion), ὁ ἐρευνητής, gew. durch Verben.
Auskundschaftung *f* ἡ κατασκοπή, ἡ ἔρευνα, gew. durch Verben.
Auskunft *f* (Mittel u. Wege etw. zu erreichen) ὁ πόρος, ἡ μηχανή, (Belehrung) ὁ λόγος, ~ geben πόρον πορίζειν, ~ geben über etw. ἐξηγεῖσθαι (M.) od. φράζειν od. διδάσκειν τι, keine ~ wissen ἀπορεῖν, eine ~ finden εὑρίσκειν μηχανήν.
Auskunftsmittel *n* ἡ μηχανή.
auskünsteln τεχνᾶσθαι, σοφίζεσθαι, μηχανᾶσθαι (M.).
auskurieren ἐξακεῖσθαι (M.).
auslachen καταγελᾶν τινος, ἐγγελᾶν τινι, διαγελᾶν τινα, ausgelacht werden γέλωτα παρέχειν τινί, γέλωτα γίγνεσθαί τινι.
auslachenswert καταγέλαστος (2).
ausladen (Waren) ἀφ-, ἐξαιρεῖσθαι (M.) τὰ φορτία, ἀπογεμίζειν, ἀποφορτίζεσθαι (M.). od. durch Verben.
Ausladung *f* ἡ τῶν φορτίων ἐξαίρεσις od. ἐξαγωγή
Auslage *f* 1. τὸ ἀνάλωμα, ἡ ἀνάλωσις, τὸ προανάλωμα, ἡ δαπάνη, τὸ δαπάνημα. — 2. (in der Fechtkunst) ἡ προβολή. ἡ ὑπερορία.
Ausland *n* ἡ ἔξω (χώρα), ἡ ξένη, ἡ τῶν βαρβάρων,
Ausländer *m* ὁ ξένος, ὁ ἀλλόφυλος (Angehöriger eines anderen Volkes od. Landes), ὁ ἔπηλυς (υδος, Ankömmling), ὁ βάρβαρος (jeder Nichtgrieche).
Ausländerin *f* ἡ ξένη od. βάρβαρος γυνή, ἡ βάρβαρος.
ausländisch ξένος, ξενικός, ἀλλόφυλος (2), βάρβαρος (2), βαρβαρικός.
auslangen ἀρκεῖν, δι- ἐξαρκεῖν, s. ausreichen, ausholen.
auslassen 1. (weglassen) παρα-, διαλείπειν. — 2. seinen Zorn an j-m ~ ὀργῇ χρῆσθαι πρός τινα, seinen Zorn nicht ~ ἀποκρύπτεσθαι (M.) τὴν ὀργήν. — 3. sich über etw. ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) περί τινος, sich weitläufig über etw. ~ πολὺν εἶναι περί τι od. περί τινος λέγοντα, μακρὸν ἀποτείνειν λόγον περί τινος. — 4. (Fett, Wachs u. dgl. schmelzen lassen) τήκειν, ἀνατήκειν. — 5. (weiter machen) χαλᾶν.
Auslassung *f* 1. ἡ παράλειψις. — 2. (das Ausgelassene) τὸ παράλειμμα, τὸ ἔλλειμμα. — 3. (Schmelzung) ἡ τῆξις, gew. durch Verben.
Auslauf *m* s. auslaufen; (in der Baukunst) ἡ ἐκφορά.
auslaufen 1. ἐκτρέχειν, ἐξορμᾶν, ἐξελαύνειν, (mit dem Schiffe) ἀνάγεσθαι (M.), ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.), ἀπαίρειν, ἐκπλεῖν, Schiffe ~ lassen ἀνάγειν τὰς ναῦς. — 2. (von Flüssigkeiten) ἐκρεῖν, (von Gefäßen) ἀν-, ἀφιέναι τὸ ὕδωρ, (von Gewächsen) ἕρπειν, ἀνατρέχειν. — 3. (sich erstrecken) ἐκπετάννυσθαι, ἐξάγεσθαι, ἐκτείνεσθαι (P.). — 4. (sich in etw. endigen) τελευτᾶν εἴς τι, λήγειν εἴς τι.
Auslaufen *n* ἡ ὁρμή, ἡ ἐκδρομή, (von Schiffen) ἡ ἀναγωγή, (vom Wasser) ἡ ἐκροή, gew. durch Verben.
Ausläufer *m* ἡ παρα-, ἀποφυάς (άδος), ἡ ἀπό-, παράφυσις, ~ e-s Gebirges ἡ ὄρους ἀποχίς (ίδος).
auslaugen ἐξέψειν od. ἐξέλκειν κονίαν.

ausläuten I *trans.* 1. τὸ τελευταῖον κρούειν τὸν κώδωνα. — II *intr.* 2. es läutet aus ὁ κώδων τὸ τελευταῖον κρούεται. — 3. (durch Läuten den Schluß von etw. anzeigen) τῷ κώδωνι σημαίνειν τὴν τελευτήν.
auslecken δια-, περι-, ἐκλείχειν.
ausleeren κενοῦν, ἐκκενοῦν, ἐξινᾶν, (ein Gefäß) ἐξαντλεῖν, den Leib ~ λαπάττειν τὴν γαστέρα, ἀποσκευάζεσθαι (M.). τὸ ὑποχώρημα.
Ausleerung *f* ἡ κένωσις, ἡ ἐκκένωσις, (vom Stuhlgang)
auslegen 1. ἐκ-, προτιθέναι, (zur Schau) ἐπιδείκνυσθαι (M.). — 2. sich ~ (beim Fechten) προβάλλεσθαι (M.), ἐν προβολῇ ἑστάναι. — 3. für j-n etw. ~ δαπανᾶν ὑπέρ τινος, προαναλίσκειν τινός. — 4. (belegen, mit Decken u. dgl.) στρωννύναι τί τινι, (mit Gold u. dgl.) ποικίλλειν τί τινι. — 5. (erklären, deuten) ἐξηγεῖσθαι (M.), ἑρμηνεύειν, δι-, ἀφερμηνεύειν, σαφηνίζειν, Träume ~ ὀνείρους κρίνειν, (Orakel) διακρίνειν, ἀναδιδάσκειν, falsch ~ παραγιγνώσκειν τινός, σφάλλεσθαι (P.) τῆς κρίσεως, gut od. übel ~ εὖ, κακῶς ὑπολαμβάνειν, j-m etw. übel ~ μέμφεσθαί (M.), ὀνειδίζειν τινί τι.
Ausleger *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἑρμηνεύς, gew. durch Verben.
Auslegung *f* ἡ ἐξήγησις, ἡ ἑρμηνεία, gew. durch Verben.
Auslegungskunst *f* ἡ ἐξηγητική, ἡ ἑρμηνευτική (τέχνη).
auslehren δια-, ἐκπαιδεύειν.
ausleihen δανείζειν, ἐκδανείζειν, χρήματα δανεισμῷ συμβάλλειν, auf Zinsen ~ ἐπὶ τόκῳ δανείζειν, τοκίζειν. gew. durch Verben.
Ausleiher *m* ὁ δανειστής, ὁ ἐκδανειστής, ὁ τοκιστής.
Ausleihung *f* ὁ δανεισμός, τὸ δάνεισμα, ἡ ἐκδάνεισις. ἔδοσ.
auslenken: aus dem Wege lenken ὑπεκκλίνειν τῆς ὁδοῦ.
auslernen I *intr.* (die Lehre verlassen) ἐξίστασθαι τῆς μαθήσεως od. τῆς διδασκαλίας, παύεσθαι (M.) εἰς διδασκάλου φοιτῶντα. — II *trans.* (genau lernen) ἀκριβῶς, σαφῶς μανθάνειν, ἐκμανθάνειν, (*intr.*) ich lerne nie aus γηράσκω ἀεὶ (αἰεὶ) πολλὰ διδασκόμενος.
Auslese *f* ἡ ἐκλογή, eine ~ treffen, vornehmen ἐκλογὴν ποιεῖσθαι (M.), ἐκλέγειν.
auslesen 1. (auswählen) ἐκ-, ἐπιλέγειν (u. M.), αἱρεῖσθαι (M.), auserlesene Mannschaft ἐπίλεκτοι στρατιῶται. — 2. (zu Ende lesen) ἐξανα-, διαναγιγνώσκειν, διέρχεσθαι ἀναγιγνώσκοντα. ρεσις.
Auslesen *n* ἡ ἔκλεξις, ἡ ἐκλογή, ἡ αἵρεσις, ἡ ἐξαίρεσις.
auslichten (einen Wald) διακαθαίρειν.
Auslichtung *f* ἡ διακάθαρσις.
ausliefern παρα-, ἐκ-, προδιδόναι (letzteres bsd. an den Feind), von Sachen auch: ἀποδιδόναι, ἐγχειρίζειν τινί τι (j-m etw. einhändigen).
Auslieferung *f* ἡ παρά-, ἔκ-, πρό-, ἀπόδοσις, gew. durch Verben, j-s ~ verlangen ἐξαιτεῖν (auch M.) τινα παρά τινος.
auslocken ἐξάγειν (herauslocken).
auslöschen I *trans.* 1. σβεννύναι, ἀπο-, κατασβεννύναι (zB. Feuer), ἐξ-, διαλείφειν (eine Schrift u. dgl.). — 2. übtr. ἀφανίζειν, ἐξαφανίζειν, διαφθείρειν. — II *intr.* (aufhören zu brennen) σβέννυσθαι u. Kompos. (P.).
Auslöschung *f* ἡ σβέσις, ἡ κατάσβεσις, ἡ ἐξάλειψις, gew. durch Verben. κληροῦν.
auslosen διαλαγχάνειν, διαδιδόναι κλήρῳ, ἀπο-, δια-
auslösen λύειν, ἀπο-, ἐκλύειν, λυτροῦσθαι (M.).
Auslosung *f* ἡ ἀπο-, διακλήρωσις, gew. durch Verben.
Auslösung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ λύτρωσις.
ausmachen 1. (herausmachen) ἐξορύττειν (Bäume u. dgl.), ἀφανίζειν, ἐξαλείφειν (Flecken u. dgl.), ἐκλεπίζειν (aus der Schale), ἐκκοκκίζειν (auskernen). — 2. (betragen) καθίστασθαι, ποιεῖν, ἀποτελεῖν, δύνασθαι, γίγνεσθαι, εἶναι, ὑπάρχειν. — 3. (beendigen) δια-, καταπράττειν, παύειν, ἐκ-, ἐπιτελεῖν, διαλύειν. — 4. (ausfindig machen) εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν. — 5. (bestimmen, entscheiden) κρίνειν, κατακρίνειν, διαγιγνώσκειν. — 6. mit j-m etw. ~ διακρίνε-

σθαί (M.) τι πρός τινα, συντίθεσθαί τι πρός τινα, ὁμολογεῖν τινι περί τινος. — 7. (von Bedeutung sein) διαφέρειν, das macht nichts aus οὐδὲν διαφέρει, οὐδεὶς φθόνος, es macht nicht viel aus οὐ πολὺ παραλλάττει.
ausmalen 1. ἀπεργάζεσθαι (M.), διαζωγραφεῖν (ein Bild). — 2. übtr. ἐπικοσμεῖν, καθ' ἓν ἕκαστον διέρχεσθαι.
Ausmarsch *m* ἡ ἔξοδος, ἡ πορεία, ἡ ὁρμή, ἡ ἐξέλασις, ἡ ἐξόρμησις, ἡ ἐκστρατεία.
ausmarschieren ἐξέρχεσθαι, πορεύεσθαι, ἐκστρατεύειν (u. M.), ἐξορμᾶν, ἔξοδον ποιεῖσθαι (M.), ἀναζευγνύναι.
ausmauern ἐξοικοδομεῖν λίθοις, ἐνοικοδομεῖν λίθους.
ausmeißeln 1. ἐκκολάπτειν. — 2. (mit dem Meißel bilden) ἐκγλύφειν.
ausmelken ἐξαμέλγειν.
ausmergeln κατατρύχειν, ἐκτρυχοῦν, ἀπισχναίνειν, καταπονεῖν.
ausmerzen ἐκβάλλειν, ἀποδοκιμάζειν, ἐκκρίνειν.
ausmessen 1. (das Maß ermitteln) μετρεῖν, ἐκ-, κατα-, ἀναμετρεῖν (auch M.), συμμετρεῖσθαι (M.). — 2. (nach dem Maße verteilen) ἀπο-, διαμετρεῖν.
Ausmesser *m* ὁ μετρητής.
ausmisten ἐκκοπρίζειν, ἐκκοπροῦν.
Ausmisten *n* ἡ ἐκκόπρωσις.
ausmitteln ἐξευρίσκειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν, ἐξευπορεῖν, (durch Nachdenken) τεκμαίρεσθαι (M.), ἐπινοεῖν, was nicht auszumitteln ist ἀνεξεύρετος (2), ἀτέκμαρτος (2).
Ausmittelung *f* ἡ ἐξεύρεσις, ὁ πόρος, gew. durch Verben.
ausmöblieren κατα-, παρασκευάζειν.
ausmünden (von Flüssen) ἐμ-, εἰσ-, ἐκβάλλειν, ἐξιέναι (ἵημι), ἐκδιδόναι, ῥεῖν, προχεῖσθαι (P.).
ausmünzen κόπτειν.
ausmustern ἀποδοκιμάζειν, ἐκ-, ἀποκρίνειν.
Ausmusterung *f* ἡ ἀποδοκιμασία, ἡ ἔκκρισις.
Ausnahme *f* ἡ ἐξαίρεσις, ἡ ὑπεξαίρεσις, ohne ~ ὁμοίως, πάντως, ἐφεξῆς, alle ohne ~ πάντες ἑξῆς oder ἐφεξῆς, οὐδεὶς ὅστις οὐ, mit ~ von πλήν od. χωρίς od. ἐκτός m. *gen.*, eine ~ machen von etw. οὐ ταύτῃ ἔχειν, ἀνόμοιον εἶναί τινι, κεχωρίσθαι τινός, mit etw. ἐκκρίνειν, παραλείπειν, ἐξαίρετον ποιεῖν.
ausnahmslos ὁμοίως, πάντως, durch πᾶς.
ausnahmsweise παρὰ τὸ εἰωθός, παρὰ τὸ σύνηθες.
ausnehmen 1. (herausnehmen) ἐξαιρεῖν, (ein Tier ausweiden) ἐξαιρεῖν, ἐκκοιλιάζειν, ἐξεντερίζειν. — 2. (ausschließen) ὑπεξαιρεῖν, ἐξαίρετον ποιεῖν (auch M.), ἀφορίζειν, ἐκκρίνειν, παραλείπειν, ausgenommen πλήν, χωρίς, ἐκτός, ἔξω m. *gen.* — 3. sich ~, sich wie etw. ~ αἴσθησιν od. σχῆμα παρέχειν τινός, ὄψιν ἔχειν τινός, sich gut ~ καλὸν εἶναι ἰδεῖν od. ἀκούειν, εὐπρεπῶς od. καλῶς ἔχειν.
ausnehmend I *adj.* ἐξαίρετος (2), διαφέρων, δεινός, θαυμαστός, ἐπίσημος (2), ἐκπρεπής. — II *adv.* διαφερόντως, ἐξαιρέτως, ὑπερβαλλόντως, καθ' ὑπερβολήν.
ausnutzen καρποῦσθαί (M.) τι, τρυγᾶν τι, ἐργολαβεῖν ἔν τινι, κερδαίνειν τι ἔκ od. ἀπό τινος.
auspacken 1. (ausleeren) κενοῦν. — 2. (herausnehmen) ἐξαιρεῖν, ἐκτιθέναι, ἐκλαμβάνειν, προφέρειν.
auspariieren διακρούεσθαι (M.).
auspeitschen μαστιγοῦν, διαμαστιγοῦν, αἰκίζειν, πληγὰς ἐμβάλλειν.
Auspeitschung *f* ἡ μαστίγωσις, ἡ διαμαστίγωσις, gew. durch Verben.
auspfänden ἐνεχυράζειν τὰ χρήματά τινος, ῥυσιάζειν τινά.
Auspfändung *f* ἡ ἐνεχυρασία, ὁ ἐνεχυρασμός.
auspfeifen συρίττειν, δια-, ἐκσυρίττειν τινά, κατασυρίττειν τινός, ἐκκλώζειν τινά, ausgepfiffen werden συρίττεσθαι, ἐκπίπτειν.
Auspfeifen *n* ὁ συριγμός, ὁ κλωγμός.
auspflastern στρωννύναι λίθοις.
auspichen πιττοῦν, καταπιττοῦν.
auspicken ἐκκολάπτειν.
Auspizien *n/pl.* οἱ οἰωνοί, τὰ σημεῖα, günstige ~ καλὰ σημεῖα, unter günstigen ~ οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις.
ausplaudern ἐκ-, διαλαλεῖν, ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), ἐξαγγέλλειν, ἐκφέρειν.
Ausplaudern *n* ἡ ἐξαγγελία, gew. durch Verben.
ausplündern διαρπάζειν, ἄγειν καὶ φέρειν, λείαν ποιεῖσθαι (M.), συλᾶν (bsd. Tempel), ἀποσυλᾶν, σκυλεύειν (den getöteten Feind).
Ausplünderung *f* ἡ διαρπαγή, ἡ σύλησις, ἡ ἱεροσυλία (Tempelraub).
auspochen (Kleider u. dgl.) ἐκτινάσσειν, (e-n Schauspieler u. dgl.) θορυβεῖν, ἐπιθορυβεῖν, πτερνοκοπεῖν.
auspolieren ἀποξεῖν, übtr. ἀν-, ἐξεργάζεσθαι (M.).
auspolstern καταστρωννύναι.
ausposaunen δια-, ἐκκωδωνίζειν, διαφημίζειν, θρυλεῖν, διαθρυλεῖν.
ausprägen χαράττειν, ἐκτυποῦν, (Münzen) κόπτειν, übtr. ἐξομοργνύναι (auch M.) εἴς τι.
auspressen ἐκθλίβειν, ἐκπιέζειν, ἐκχυλίζειν, ἀπ-, ἐξιποῦν, (ein Geständnis durch die Folter) ~ βασανίζειν τινά, Tränen ~ ἐξάγειν od. ἐκκαλεῖσθαι (M.) δάκρυα, τιθέναι τινὰ δακρύοντα.
ausprügeln αἰκίζειν (u. M.), μαστιγοῦν, διαμαστιγοῦν, πληγὰς ἐμβάλλειν od. ἐντείνειν τινί.
auspumpen ἀντλεῖν, ἐξαντλεῖν.
ausputzen 1. δια-, ἐκκαθαίρειν (reinigen). — 2. (Bäume) κλαδεύειν. — 3. (ausschmücken) ἐπικοσμεῖν, καλλύνειν.
ausquetschen ἐκθλίβειν, ἐκπυρηνίζειν.
ausradieren ἐξαλείφειν.
ausrasen ἀπομαίνεσθαι (P.), παύεσθαι (M.) τῆς μανίας od. μαινόμενον.
ausräuchern 1. (mit Räucherwerk) ἐπι-, ὑποθυμιᾶν, θυμιάμασι καθαίρειν. — 2. (mit Rauch anfüllen) καπνίζειν, καπνοῦν, καπνῷ ἀναπληροῦν.
ausraufen τίλλειν, ἀπο-, ἐκ-, παρατίλλειν (letzteres an gewissen Teilen).
Ausraufen *n* ἡ τίλσις, ὁ ἀποτιλμός, gew. durch Verben.
ausräumen (ein Zimmer) ἐκκενοῦν, (Geräte) ἀποκινεῖν, ἀποσκευάζειν (u. M.).
Ausräumung *f* ἡ ἐκκένωσις, ἡ ἀποκίνησις, ἡ κάθαρσις, gew. durch Verben.
ausräuspern ἀπο-, ἐκχρέμπτεσθαι (M.).
Ausräuspern *n* ἡ ἀπόχρεμψις.
ausrechnen λογίζεσθαι, ἐκλογίζεσθαι (M.).
Ausrechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ ἐκλογισμός.
ausrecken ὀρέγειν, διατείνειν, (in die Höhe) ἀνατείνειν, sich ~ σκορδινᾶσθαι (M.).
Ausrede *f* 1. (Vorwand) ὁ λόγος, ἡ πρόφασις. — 2. (Entschuldigung, Rechtfertigung) ἡ ἀπολογία, τὸ ἀπολόγημα.
ausreden 1. (die Rede beendigen) παύεσθαι (M.) τοῦ λόγου od. λέγοντα, j-n nicht ~ lassen ὑπολαμβάνειν τινὰ λέγοντα. — 2. j-m etw. ~ μεταπείθειν τινά, μεθιστάναι τινὰ λόγοις, λόγοις παρατρέπειν τινά τινος. — 3. sich ~ (herausreden) προφασίζειν τι. — 4. (sich satt reden) ἄχρι κόρου λέγειν.
ausregieren παύεσθαι (M.) oder ἐξίστασθαι oder παραχωρεῖν τῆς ἀρχῆς.
ausregnen: es hat ausgeregnet οὐκέτι ὕει.
ausreiben ἐκτρίβειν.
ausreichen ἀρκεῖν, δι-, ἐξαρκεῖν, mit etw. ~ ἱκανὸν ἔχειν τι, οὐ δεῖσθαι (P.) πλειόνων, ich reiche damit aus ἀρκεῖ μοι τοῦτο.
ausreißen I *trans.* ἐκρηγνύναι, ἐκτίλλειν (Haare u. dgl.), ἐκκοκκίζειν, ἀνασπᾶν (Pflanzen u. dgl.), (mit der Wurzel) ἐκριζοῦν. — II *intr.* (durch einen Riß entzweigehen) ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.), (Reißaus nehmen) ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν, φεύγειν, οἴχεσθαι, οἴχεσθαι φεύγοντα.
Ausreißen *n* ἡ ἀνάσπασις, (schnelle Flucht) ὁ δρασμός, gew. durch Verben.
Ausreißer *m* ὁ δραπέτης, (von Soldaten, Deserteur) ὁ ῥίψασπις (ιδος).
ausreiten ἐξελαύνειν, ἐξιππάζεσθαι, ἐξιππεύειν.
ausrenken ἐξαρθρεῖν (-οῦν), στρέφειν, διαστρέφειν, sich den Fuß ~ στρέφεσθαι (P.) τὸν πόδα, sich ~ (von Gliedern) ἐκπαλεῖν, ἐξαρθρεῖν, ausgerenkt ἐκπαλής, ἔξαρθρος (2), das ausgerenkte Glied τὸ ἐξάρθρημα (-ωμα).

Ausrenkung *f* ἡ ἐξάρθρησις (-ωσις), ἡ διαστροφή, ἡ ἐκβολή, ἡ ἔξωσις (*trans.*), ἡ ἐκπάλησις (*intr.*).
ausrichten (etw. veranstalten) κατα-, παρασκευάζειν, ἐπιτελεῖν, χορηγεῖν, διακοσμεῖν, (e-n Schmaus) ἑστιᾶν, (ausführen) ἀπο-, ἐπιτελεῖν, δια-, καταπράττειν (u. M.), ἀνύτειν, ἐξανύτειν (-ύειν), περαίνειν, (den Zweck erreichen, Wirkung haben) δύνασθαι, ἀνύτειν, nichts ~ ἀπρακτεῖν, ἄπρακτον γίγνεσθαι, ἀποτυγχάνειν, einen Gruß an j-n ~ λέγειν τινὶ χαίρειν παρά τινος, einen Auftrag ~ ποιεῖν od. πράττειν τὰ προστεταγμένα, λέγειν od. ἀπαγγέλλειν τὰ παρά τινος.
Ausrichtung *f* durch Verben.
ausrinnen ἐκρεῖν.
Ausritt *m* ἡ ἔλασις, ἡ ἐξέλασις.
ausroden ἐκπρεμνίζειν, ἐκριζοῦν.
ausrotten ἐκκόπτειν, ἐκριζοῦν, (vertilgen) ἀναιρεῖν, ἀφανίζειν, mit Stumpf und Stiel ~ ἐκπρεμνίζειν.
Ausrottung *f* ἡ ἐκκοπή, ἡ ἀναίρεσις, gew. durch Verben.
ausrücken ἐξελαύνειν, ἐξιέναι, ἐκστρατεύειν (u. M.), ἐξορμᾶν, ἐκπορεύεσθαι (P.), τὴν ἔξοδον ποιεῖσθαι (M.), ~ lassen ἐξ-, προάγειν.
Ausrücken *n* ἡ ἐξελασία, ἡ ἐκστρατεία.
Ausruf *m* ἡ ἀναβόησις (das Aufschreien), ἡ ἀνακήρυξις, τὸ κήρυγμα (durch den Herold).
ausrufen *intr.* βοᾶν, ἀναβοᾶν, φωνεῖν, ἀναφωνεῖν, ἀναφθέγγεσθαι (M.), *trans.* (laut verkündigen) κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, zum Könige ~ βασιλέα ἀναγορεύειν.
Ausrufer *m* ὁ κῆρυξ (υκος), Amt des ~s ἡ κηρυκεία.
Ausruferin *f* ἡ κηρύκαινα.
Ausrufungszeichen *n* τὸ ἐπιφωνηματικόν.
ausruhen ἡσυχίαν ἄγειν, ἀναπαύεσθαι (M.) (von etw. ἔκ τινος), παῦλαν λαμβάνειν τινός, ~ lassen ἀνα-, διαναπαύειν.
Ausruhen *n* ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάπαυσις (ersteres auch Ort zum ~.)
ausrupfen τίλλειν, ἀπο-, ἐκτίλλειν.
Ausrupfen *n* ἡ τίλσις.
ausrüsten παρα-, κατασκευάζειν, ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν (letztere drei bsd. von Soldaten), στέλλειν (bsd. Schiffe, Flotte).
Ausrüstung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ἡ ὅπλισις, ἡ ἐξ-, καθόπλισις, ὁ ὁπλισμός, ὁ καθοπλισμός, (das, womit man ausgerüstet ist) τὰ ὅπλα, τὸ ὅπλισμα, ἡ σκευή, ἡ παρασκευή.
Aussaat *f* 1. ὁ σπόρος, ἡ σπορά. — 2. (Same) τὸ σπέρμα.
aussäen σπείρειν, δια-, ἐνσπείρειν.
Aussage *f* ὁ λόγος, τὰ λεγόμενα od. εἰρημένα, (eines Zeugen) ἡ μαρτυρία, (eines Berichterstatters) ἡ ἀπαγγελία, gew. durch d. Verben λέγειν u. ὁμολογεῖν, zB. nach deiner ~ ἐξ ὧν σὺ λέγεις.
aussagen λέγειν, φάναι, ἀπαγγέλλειν, ἀφηγεῖσθαι (M.), (von einem Zeugen) μαρτυρεῖν, gegen j-n ~ καταμαρτυρεῖν τινος.
aussägen ἐκ-, ἀποπρίειν.
Aussatz *m* 1. ἡ λέπρα, ἡ λεπρότης (ητος), ἡ ἐλεφαντίασις, weißer ~ ἡ λεύκη, den ~ haben λεπρᾶν, λεπριᾶν, λεπροῦσθαι (P.), ἐλεφαντιᾶν. — 2. (~ im Spiel) ἡ ἔκθεσις, τὰ ἐκτεθέντα.
aussätzig λεπρός, ~ aussehend λεπρώδης, ~ werden λεπροῦσθαι (P.).
aussäubern δια-, ἐκκαθαίρειν.
aussaufen ἐκπίνειν, ἐκλάπτειν.
aussaugen ἐκθηλάζειν (aus der Brust), ἐκμύζειν, ἐκμυζᾶν, ἐκπίνειν, das Land ~ (von Pflanzen) καρπίζεσθαι (M.) τὴν γῆν, ἐπὶ καλάμῃ ἀροῦν, übtr. ταλαιπωρεῖν (auch von Personen).
Aussaugen *n* ἡ ἐκμύζησις, ὁ ἐκμυζηθμός, ὁ καρπισμός.
ausschälen ἐκλέπειν, ἐκλεπίζειν.
ausscharren ἐξ-, ἀνορύττειν, ἐκσκαλεύειν.
ausschauen προορᾶν.
ausschäumen ἀπ-, ἐξαφρίζειν, *intr.* auch P.
ausscheiden *trans.* ἐκ-, ἀπο-, διακρίνειν, ἀφορίζειν, ἀποχωρίζειν, *intr.* ἀπαλλάττειν (u. P.).
Ausscheidung *f* I *trans.* ἡ ἐκ-, ἀπόκρισις. — II *intr.* ἡ ἀπαλλαγή (zB. aus dem Leben τοῦ βίου), gew. durch Verben.
ausschelten ἐπιπλήττειν τινί, λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαι (M.) τινι.
ausschenken (Getränke nach dem Maße verkaufen) καπηλεύειν.
ausscheuern ἐκ-, διακαθαίρειν.
ausschicken ἀπο-, ἐκπέμπειν, ἀπο-, ἐξαποστέλλειν.
Ausschickung *f* ἡ ἔκπεμψις, ἡ ἀποστολή, gew. durch Verben.
ausschießen I *trans.* 1. (als ungeeignet beiseite lassen) ἀπο-, ἐκκρίνειν, ἀποδοκιμάζειν. — 2. j-m das Auge ~ βαλόντα ἀποστερεῖν τινα τοῦ ὀφθαλμοῦ, βαλόντα ἐκκόπτειν ὀφθαλμόν τινος. — II *intr.* 3. (von Pflanzen) βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν.
ausschiffen *intr.* ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν, *trans.* ἐκτιθέναι, (Mannschaften) ἐκ-, ἀποβιβάζειν, sich ~ ἀποβαίνειν.
Ausschiffen *n*, **Ausschiffung** *f* 1. (das Aussegeln) ὁ ἔκπλους, ἡ ἀναγωγή. — 2. (das Aussteigen ans Land) ἡ ἀπόβασις, gew. durch Verben.
ausschirren λύειν, ἀποζυγοῦν.
ausschlafen ἀπο-, ἐκκοιμᾶσθαι, ἐξεγείρεσθαι (P.), einen Rausch ~ ἐκνήφειν ὕπνῳ, ἀποκραιπαλᾶν.
Ausschlag *m* 1. (der Wage) ἡ ῥοπή. — 2. (Entscheidung, Erfolg) ἡ ῥοπή, ἡ κρίσις, einer Sache den ~ geben ῥοπὴν ἔχειν oder ποιεῖν πρός τι, ἀποτελεῖν τι. — 3. (der Haut) τὸ ἄνθος, τὸ ἐξάνθημα, ἡ ἐξάνθησις, τὸ ἔκζε(σ)μα, (am Munde) ἡ ἄφθα, (auf dem Kopfe) ὁ ἀχώρ (ῶρος).
ausschlagen 1. (herausschlagen) ἐκκόπτειν, ἐκκρούειν. — 2. (inwendig beschlagen) δια-, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν. — 3. (etw. Angebotenes nicht annehmen) ἀπ-, διωθεῖσθαι, παραιτεῖσθαι, οὐ δέχεσθαι, οὐ προσίεσθαι (sämtlich M.) τι. — 4. (mit den Füßen) λακτίζειν, ἐκ-, ἀπολακτίζειν. — 5. (den ersten Schlag tun) ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων, ὑπάρχειν. — 6. (vom Feuer) ἀναφλέγεσθαι, ἀναφέρεσθαι (P.), (von Gewächsen) δια-, ἐκ-, παραβλαστάνειν, παραφύεσθαι (-φῦναι), (von Geschwüren und dergleichen) ἐξανθεῖν, ἐκθύειν, φωριᾶν. — 7. zum besseren ~ συμφέρεσθαι (P.) ἐπὶ τὸ βέλτιον, zum Vorteil ~ καθίστασθαι εἰς τὸ δέον. — 8. (zu Ende schlagen, v. Herzen) παύεσθαι (M.) παλλόμενον od. ἀναπηδῶντα. — 9. (einen Ausgang haben) ἀποβαίνειν, πίπτειν, ἐκπίπτειν, κατασκήπτειν, ἀποκλίνειν, ῥέπειν.
Ausschlagen *n* ἡ ἔκκρουσις, ἡ ἐκκόσμησις, ἡ παραίτησις, τὸ λάκτισμα, ὁ λακτισμός, ἡ διαβλάστησις (der Unterschied ergibt sich aus den vorhergehenden Verben), gew. durch Verben.
ausschlappen ἐκλάπτειν.
ausschleifen 1. (gehörig schleifen) διακονᾶν. — 2. (durch Schleifen herausbringen) θήγοντα ἀφανίζειν τι.
ausschleudern ἀπο-, ἐκσφενδονᾶν.
ausschließen ἀπο-, ἐκκλείειν τινά τινος, ἐξείργειν, ἀπελαύνειν τινά τινος, ἀπομονοῦν, ἀποσχοινίζειν τινά τινος, οὐ δέχεσθαι (M.) τινα εἴς τι, ausgeschlossen sein von etw. ἀπεληλαμένον od. ἄμοιρον εἶναί τινος, οὐ μετέχειν τινός, sich von etw. ~ ἀπομονοῦσθαί (P.) τινος, φεύγειν τι.
ausschließend, ausschließlich I *adj.* ἴδιος, κύριος, μόνος. — II *adv.* ἰδίᾳ, κυρίως, οὐδὲν ἀλλ' ἤ.
Ausschließung *f* ἡ ἀπόκλεισις, gew. durch Verben.
ausschlüpfen ἐξέρπειν.
ausschlürfen ἐκ-, καταρροφεῖν.
Ausschluß: mit ~ πλήν, χωρίς mit *gen.*
ausschmelzen ἐκχωνεύειν, ἐκτήκειν, *intr.* P.
ausschmieren δια-, περιχρίειν.
ausschmücken κοσμεῖν, ἐπι-, δια-, κατα-, ἐκκοσμεῖν, καλλωπίζειν, ποικίλλειν, διαποικίλλειν, καλλύνειν, κομμοῦν.
Ausschmückung *f* (als Handlung) ἡ κόσμησις, ἡ κατα-,

ἐκκόσμησις, gew. durch Verben, (als Sache) ὁ κόσμος. τὸ κόσμημα, τὸ καλλώπισμα, ἡ ποικιλία.

ausschnarchen ἀπορέγχειν, παύεσθαι (M.) ῥέγχοντα.

ausschnauben *trans.* ἀνα-, ἐκφυσᾶν, ἐκπνεῖν, *intr.* ἀναπνεῖν, ἐξαναπνεῖν, ἀναψύχεσθαι (P.).

ausschnaufen s. die vorhergehenden Verben.

ausschneiden ἐκτέμνειν, ἐκκόπτειν, (Bäume ~, ausschneiteln) διακαθαίρειν, περιτέμνειν, περικόπτειν δένδρα. [Verben.]

Ausschneiden *n* ἡ διακάθαρσις, ἡ περικοπή, gew. durch

ausschneiteln (Bäume) s. ausschneiden.

ausschneuzen ἀπομύττειν, sich ~ ἀπομύττεσθαι (M.).

Ausschnitt *m* ἡ ἐκκοπή, ἡ ἐκτομή, τὸ ἀπότμημα.

ausschnitzen γλύφειν, ἀναγλύφειν, διασμιλεύειν.

Ausschnitzen *n* ἡ γλυφή.

ausschöpfen δι-, ἐξαντλεῖν.

ausschreiben 1. (abschreiben) ἐκγράφειν. — 2. (vollständig schreiben) ὁλογραφεῖν, ἀκριβῶς γράφειν, ausgeschrieben ὁλόγραφος (2), ὁλογράμματος (2). — 3. (öffentlich bekannt machen) προγράφειν, ἀνακηρύττειν, παραγγέλλειν, ἐπιτάττειν, eine Versammlung ~ ἐπιτάττειν od. ποιεῖσθαι (M.) ἐκκλησίαν od. σύνοδον.

Ausschreiben *n* ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, ἡ ἐπίταξις (auch von Steuern), τὸ ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα.

Ausschreibung *f* (von Steuern) s. ausschreiben.

ausschreien I *trans.* 1. etw. ~ ἀνακηρύττειν, διαβοᾶν τι, ausgeschrieen διαβόητος (2). — 2. j-n ~ καταβοᾶν τινος, διαβάλλειν τινά. — II *intr.* (aufhören zu schreien) παύεσθαι (M.) βοῶντα. [Verben.]

Ausschreien *n* ἡ ἀνακήρυξις, ἡ διαβόησις, gew. durch

ausschreiten διαβαίνειν, (vorwärts schreiten) προβαίνειν.

Ausschuß *m* (von Männern) οἱ αἱρετοί od. αἱρεθέντες, (engerer ~) οἱ ἔκκριτοι, (von Sachen) τὰ ἀποδοκιμασθέντα. [τῶν αἱρετῶν σύνοδος.]

Ausschußversammlung *f* ὁ τῶν αἱρετῶν σύλλογος, ἡ

ausschütteln ἐκ-, ἀνασείειν.

ausschütten ἐκ-, προχεῖν, ἐκβάλλειν, über etw. ~ καταχεῖν τινος, seinen Zorn über j-n ~ ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα. ich schütte mein Herz gegen j-n aus λέγω τινὶ τὰ πάντα ὅσα ἔχω ἐν θυμῷ. sich vor Lachen ~ ἐκχεῖσθαι (P.) γέλωτι.

ausschwären (vom Auge) ἑλκωθέντα ἀφανίζεσθαι (P.).

ausschwatzen *trans.* ἐκλαλεῖν, ἐξαγορεύειν, ἐκφέρειν, ἐξαγγέλλειν, *intr.* (aufhören zu schwatzen) παύεσθαι (M.) τοῦ φλυαρεῖν od. φλυαροῦντα.

ausschwefeln δια-, περιθειοῦν.

Ausschwefeln *n* ἡ περιθείωσις.

ausschweifen I *trans.* 1. (eine gebogene Form geben) κυρτοῦν. — II *intr.* 2. (vom Wege) ἐκ-, παρεκφέρεσθαι, ἔξω φέρεσθαι, ἀποπλανᾶσθαι (sämtlich P. u. mit *gen.*), ἔξω od. ἐκτὸς δρόμου φέρεσθαι (P.) od. πίπτειν. — 3. (in moralischer Hinsicht) ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, ὑπερβάλλειν ἔν τινι, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ἀκολάστως od. ἀκρατῶς ἔχειν, τρυφᾶν, παρεκφέρεσθαι (P.) πέρα τοῦ μέτρου, ἀσωτεύεσθαι, ἀκρατεύεσθαι (M.).

ausschweifend ἀκόλαστος (2), ἄμετρος (2), ἀσελγής, ἄσωτος (2), ~e Lebensart ἡ ἀσωτία, ἡ εἰς τὴν δίαιταν παρανομία.

Ausschweifung *f* ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκολασία, eine begangene ~ τὸ ἀκολάστημα, τὸ ὕβρισμα, (im Trinken) περὶ πότους, (in der Liebe) περὶ ἔρωτας.

ausschwelgen παύεσθαι (M.) τῆς ἀσωτίας.

ausschwenken ἐκσείειν.

ausschwingen λικμᾶν, ἀνικμᾶν, λικμῶντα καθαίρειν.

ausschwitzen ἀφ-, δι-, ἐξιδροῦν, ἰδίειν, Harz ~ ἐξικμάζειν, δακρυρροεῖν, ἐκ-, ἀποδακρύειν, ἀποστάζειν, ἀπολείβειν.

aussegeln ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν.

aussehen I *intr.* 1. εἶναι ἰδεῖν, φαίνεσθαι (P.), εἶδος ἔχειν, τὴν ὄψιν παρέχειν od. ἔχειν, τὸ σχῆμα ἔχειν, sauer ~ δριμὺ ὁρᾶν, neidisch ~ φθονερὰ βλέπειν, gesund ~ εὐχροεῖν, ἀκμάζειν τὸ σῶμα, schwarz, rot u. dgl. ~ μέλαιναν, ἐρυθρὰν und dgl. τὴν χρόαν ἔχειν, er sieht gut aus καλῶς ἔχει, wie etw. ~ εἶδος od. σχῆμα παραπλήσιον ἔχειν τινί, ὅμοιον εἶναί τινι, ἐοικέναι τινί, es sieht aus als ob δοκεῖ mit *inf.*, ἐοικέναι mit *dat.* des *part.* od. mit dem *inf.* — 2. (ausschauen) προορᾶν, von einem Orte aus eine Aussicht in die Ferne haben ἐπὶ πολὺ ἐξικνεῖσθαι τῇ ὄψει. — II *trans.* 3. sich die Augen ~ ἀμβλύνεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποβλέποντα εἴς τι.

Aussehen *n* τὸ εἶδος, τὸ σχῆμα, ἡ ὄψις, ἡ ἰδέα, gutes ~ ἡ εὐχροια, schlechtes ~ ἡ κακόχροια, von gutem ~ εὔχρους, von schlechtem ~ κακόχρους.

aussehend τὸ εἶδος ἔχων, δοκῶν, φαινόμενος, weit ~ ἐκτεταμένος, ἀμφίβολος (2).

ausseigen, ausseihen ἀπ-, διηθεῖν.

ausseimen: den Honig ~ ἀνατήκειν τὸ μέλι.

aus sein 1. (zu Ende sein) διαπεπρᾶχθαι, τέλος ἔχειν, πεπαῦσθαι, es ist aus mit mir ἀπόλωλα. — 2. auf etw. ~ (auf etw. ausgehen) διώκειν τι. — 3. auswärts sein ἀπεῖναι, ἀπογίγνεσθαι. — 4. (ausgeleert, ausgelöscht sein), s. ausleeren, auslöschen.

außen ἔξω, ἐκτός, von ~ ἔξωθεν, nach ~ εἰς τὸ (τὰ) ἔξω.

aussenden ἐκπέμπειν, ἀποστέλλειν. [ὁρώμενα.]

Außendinge *n/pl.* τὰ ἔξω (ἔξωθεν), τὰ ἐκτός, τὰ

Aussendung *f* ἡ ἔκπεμψις, ἡ ἐκπομπή, gew. durch Verben.

Außenseite *f* τὸ (τὰ) ἔξωθεν, τὸ (τὰ) ἔξω, τὸ σχῆμα.

Außenwelt *f* τὰ ἐκτὸς ἡμῶν, τὰ ὁρώμενα.

Außenwerke *n/pl.* τὰ προτειχίσματα.

außer I *prp.* 1. (außerhalb) ἔξω, ἐκτός mit *gen.*, ~ Landes sein ἀπο-, ἐκδημεῖν, ~ sich sein ἐκτὸς (ἔξω) ἑαυτοῦ εἶναι od. γίγνεσθαι, ἐκπλαγῆναι, ἐξίστασθαι, ganz ~ sich sein ὑπερεκπλαγῆναι, über etw. τι od. ἐπί τινι, j-n ~ sich bringen ἐξιστάναι τινὰ ἑαυτοῦ od. τοῦ φρονεῖν, ἐκπλήττειν τινά, ~ acht lassen ἀμελεῖν τινος, ~ Atem sein ἄπνευστον εἶναι. — 2. (ausgenommen) πλήν, χωρίς, ἄνευ, ἐκτός mit *gen.* — 3. bei Vergleichungen (neben) παρά m. *acc.* — II *cj.* πλήν, εἰ μή, ὅτι μή, nach Negationen ἀλλ' ἤ, πλὴν ἀλλ' ἤ, ~ daß ἀλλ' ὅτι, ἀλλ' ἢ ὅτι, ~ wenn πλὴν εἰ, ~ insofern daß πλὴν ὅσα.

außeramtlich *adj.* ἴδιος, *adv.* ἰδίᾳ.

außerdem πρὸς τούτοις πρὸς δέ, προσέτι, χωρὶς oder ἔξω τούτων, ἔτι δέ.

Äußere *n* τὸ (τὰ) ἔξω oder ἔξωθεν oder ἐκτός, (die ~ Form) τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, ἡ ὄψις, ἡ περικοπή, ein schönes ~ ἡ εὐσχημοσύνη, von schönem ~n εὐσχήμων.

äußere, äußerlich ὁ, ἡ, τὸ ἔξω od. ἔξωθεν od. ἐκτός, ἐξωτερικός, die ~en Teile τὰ ἐκτός.

außerehelich νόθος (3 od. 2).

außergerichtlich ὁ, ἡ, τὸ ἄνευ δίκης.

außerhalb ἔξω, ἔξωθεν, ἐκτός mit *gen.*

äußern δηλοῦν, δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι, φανερὸν od. δῆλον ποιεῖν, seine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, Zorn, Furcht usw. ~ φαίνεσθαι (P.) od. φανερὸν εἶναι ὀργιζόμενον, περίφοβον ὄντα, sich ~ (erscheinen, sich zeigen) φαίνεσθαι (P.), δηλοῦσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, in Reden usw. sich ~ λέγειν, γνώμην ἀποφαίνεσθαι od. ἀποδείκνυσθαι (M.) περί τινος, sich gegen j-n ~ δηλοῦν περί τινός τινι od. πρός τινα.

außerordentlich I *adj.* ὑπερβάλλων, ὑπερφυής, οὐχ ὁ τυχών, διαφέρων, θαυμάσιος, θαυμαστός, δεινός, μέγιστος, παράδοξος (2). — II *adv.* πάνυ, διαφερόντως, δεινῶς, ὑπερβαλλόντως, ὑπερφυῶς, μάλιστα, εἰς oder καθ' ὑπερβολήν.

äußerst I *adj.* (zuletzt, letzter) ὕστατος, ἔσχατος, (von der Entfernung) ἐξώτατος, (von der Höhe) ἄκρος, ἀκρότατος, ἔσχατος. — II *adv.* ἐσχάτως, ὑπερβαλλόντως, aufs ~e εἰς τὸ (τὰ) ἔσχατον(α), im ~en Elend sein τὰ ἔσχατα πάσχειν, in ~er Gefahr sein ἐν ἐσχάτῳ κινδύνῳ εἶναι, ἐσχάτως διακεῖσθαι, das Äußerste wagen

περὶ ψυχῆς τρέχειν, etw. aufs ~e treiben προέρχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατόν τινος.

Äußerung *f* ἡ δήλωσις, ἡ φανέρωσις, ἡ ἐπίδειξις, gew. durch die Verben, (das, was man äußert) ὁ λόγος, τὸ ῥῆμα, eine ~ tun γνώμην ἀποφαίνεσθαι (M.), ~ des Wohlwollens τὸ ἔνδειγμα εὐνοίας.

außerwesentlich ὁ, ἡ, τὸ ἔξωθεν, ὁ, ἡ, τὸ ἔξω τοῦ πράγματος, ὁ, ἡ, τὸ τυχών (οῦσα, όν).

aussetzen I *trans.* 1. (heraussetzen) ἐκ-, προτιθέναι, ausgesetzt sein ἐκκεῖσθαι, zur Schau ~ ἐπιδεικνύναι (u. M.), ans Land setzen ἀπο-, ἐκβιβάζειν. — 2. (bestimmen) προ-, κατατιθέναι, τάττειν, ausgesetzt sein (von e-m Preise) προκεῖσθαι, (von e-m Gehalte) ἐκκεῖσθαι. — 3. (unterbrechen) ἐπέχειν, διαλείπειν τι. — 4. etw. an jem. ~ (tadeln) μέμφεσθαί (M.) τινί τι, κακίζειν τινά, woran nichts auszusetzen ist οὐ μεμπτός, ἄμεμπτος (2). 5. (bloßstellen, preisgeben) zB. ein Kind ἐκτιθέναι, προδιδόναι, j-n e-r Gefahr ~ περιβάλλειν τινὰ κινδύνῳ, sich e-r Sache ~ ὑπέχειν od. ὑφίστασθαί τι (auf sich nehmen), παρέχειν ἑαυτόν m. *inf.* (absichtlich oder nach freiem Entschluß), ἐπάγεσθαί od. περιβάλλεσθαί (M.) τι (sich zuziehen, zB. Neid φθόνον), sich dem Gelächter, der Schande u. dgl. ~ γέλωτα, αἰσχύνην ὀφλισκάνειν. — II *intr.* (stille stehen) δια-, ἐπιλείπειν.

Aussetzung *f* ἡ ἔκθεσις, ἡ πρόθεσις, ἡ ἐπίδειξις, ἡ ἐκβίβασις, eines Preises ἡ προθήκη, ἡ καταβολή, eines Gehaltes ἡ τάξις, ἡ σύνταξις, (Stillstand) ἡ διάλειψις, gew. durch Verben.

Aussicht *f* 1. ἡ ἄπ-, πρόοψις, ἡ θέα, ~ auf etw. haben προ-, ἐφ-, καθορᾶν τι, s. aussehen 2. — 2. übtr. ἡ ἐλπίς (ίδος), ἡ προσδοκία, ~ haben ἐλπίδα od. ἐλπίδας ἔχειν, ἐν ἐλπίδι εἶναι mit *inf. fut.*, in ~ stellen προτιθέναι τινὶ ἐλπίδα, εἰς ἐλπίδας καθιστάναι τινά, in ~ stehen ἐπισημαίνειν, ὑποφαίνεσθαι (P.), μέλλειν.

aussieben κοσκινεύειν, κοσκινίζειν, ὑποσείειν, διασήθειν.

aussieden *trans.* ἀφέψειν, Silber ~ καθαίρειν ἄργυρον, *intr.* ἀποζεῖν.

aussingen *trans.* ᾄδοντα περαίνειν, *intr.* ᾄδοντα παύεσθαι (M.).

aussinnen 1. ἐξευρίσκειν, μηχανᾶσθαι (M.), ἐκτεχνᾶσθαι (M.), ἐκπορίζειν. — 2. (durch Nachdenken hervorbringen) δια-, ἐκφροντίζειν, ἐπινοεῖν, πλάττειν.

aussöhnbar καταλλακτικός, εὐδιάλλακτος (2).

aussöhnen ἐξιλάσκεσθαι, ἐξιλεοῦν (bsd. die Gottheit), δι-, κατ-, συναλλάττειν, miteinander ~ διαλλάττειν, διαλύειν πρὸς ἀλλήλους, sich mit j-m ~ διαλύεσθαι (M. und P.), καταλλάττεσθαι (P.) πρός τινα.

Aussöhnung *f* ἡ ἐξίλασις, ὁ ἐξιλασμός, ἡ κατ-, συν-, διαλλαγή, ἡ διάλυσις.

aussondern ἐκ-, ἀποκρίνειν, ἀπο-, ἐκλέγειν, ἀπομερίζειν, ἀφορίζειν.

Aussonderung *f* ἡ ἀπό-, ἔκκρισις, ἡ ἔκλεξις, ἡ ἐκλογή, ὁ ἀφορισμός.

ausspähen κατοπτεύειν, κατασκοπεύειν.

Ausspäher *m* ὁ κατόπτης, ὁ πρό-, κατάσκοπος.

Ausspähung *f* ἡ κατασκοπή.

ausspannen 1. (ein Tuch, eine Decke u. dgl.) τείνειν, ἐκ-, ἀπεκτείνειν. — 2. (auseinanderfalten) ἀναπεταννύναι. — 3. (abspannen) ἀπο-, ἀναζυγοῦν, λύειν.

Ausspannung *f* ἡ ἔκτασις, ἡ λύσις, gew. durch Verben.

ausspeien 1. (ausspucken) ἀπο-, ἐκπτύειν. — 2. (ausbrechen) ἐξεμεῖν, ἀνερεύγειν. — 3. (auswerfen aus dem Körper) ἀναπέμπειν, ἀναφέρειν, ἀναφυσᾶν, zB. Blut ~ ἀναφέρειν od. ἀνάγειν αἷμα, Feuer ~ ἀποπνεῖν πῦρ.

Ausspeien *n* τὸ ἀποπτύειν, ἡ ἀναπομπή, ἡ ἀναφορά, gew. durch Verben.

ausspeisen κατεσθίειν.

ausspenden διαδιδόναι, διανέμειν (τί τισι).

Ausspendung *f* ἡ διάδοσις, ἡ διανομή.

aussperren ἀποκλείειν.

Aussperrung *f* ἡ ἀπόκλεισις.

ausspielen 1. (durch Lotterie u. dgl.) ἐκκυβεύειν, διαλαγχάνειν. — 2. (der Erste beim Spielen sein) ἐξάρχειν κυβεύοντα, ein Musikstück ~ περαίνειν τὸ κροῦσμα, τέλος ἐπιτιθέναι τῷ κρούσματι.

Ausspielen *n*, **Ausspielung** *f* ἡ διάληξις, gew. durch Verben.

ausspinnen 1. einen Faden ~ κατάγειν τὴν κρόκην, μηρύεσθαι (M.). — 2. übtr. (weitläufig auseinandersetzen) ἀποτείνειν μακρὸν λόγον περί τινος, παρατείνειν μῦθον.

ausspionieren s. ausspähen, auskundschaften.

ausspotten χλευάζειν τινά, καταγελᾶν τινος, ἐντρυφᾶν, ἐμπαίζειν τινί.

Ausspottung *f* ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ὁ καταγέλως (ωτος).

Aussprache *f* 1. (das Aussprechen) ἡ προφορά, ἡ ἐκφώνησις. — 2. (Art, wie ein Wort auszusprechen ist) ἡ ἠχή, schlechte ~ ἡ κακοστομία.

aussprechen 1. ἐκφωνεῖν, ἐκ-, προφέρειν, φθέγγεσθαι (M.), lang ~ παρατείνειν, kurz ~ βραχύνειν, συστέλλειν. — 2. (zu erkennen geben, durch Worte ausdrücken) εἰπεῖν, κατ-, ἐξειπεῖν, δηλοῦν, ἀποφαίνεσθαι (M.), ἐξηγεῖσθαι (M.), (ein Urteil) καταχρίνειν, διαγιγνώσκειν, ἀποφαίνεσθαι, sich ~ ἀποφαίνεσθαι τὴν γνώμην, δῆλον γίγνεσθαι, δηλοῦν, nicht auszusprechen ἄρρητος (2), λόγου μείζων oder κρείττων.

aussspreizen διαπλίττειν, διατείνειν, (die Beine) δια-, περιβαίνειν, (die Schenkel) διαμηρίζειν.

aussprengen 1. ἀπο-, ἐκκόπτειν, ἀποσπᾶν. — 2. (von Flüssigkeiten) δια-, ἐκχεῖν. — 3. (ein Gerücht) διαδιδόναι, δια-, ἐνσπείρειν, διαθρυλεῖν, διαθροεῖν.

Aussprengung *f* durch Verben.

ausspringen ἀπορ-, περιρρήγνυσθαι (P.), sich den Fuß ~ ἁλλόμενον διαστρέφειν τὸν πόδα.

ausspritzen 1. ἀπορ-, ἐκραίνειν, ἐκ-, ἀναφυσᾶν (aus Mund und Nase herausschnauben), ἀποπυτίζειν (mit dem Munde), etw. mit etw. ~ ἐγκλύζειν τί τινι. — 2. (spritzend auslöschen) κατασβεννύναι ὕδωρ ἐπιρραίνοντα.

aussprossen ἐκβλαστάνειν.

Ausspröẞling *m* τὸ ἐκβλάστημα.

Ausspruch *m* 1. ὁ λόγος, τὸ λεχθέν, τὸ εἰρημένον, ἡ ῥῆσις, τὸ ῥῆμα. — 2. (Sentenz) ἡ γνώμη, τὸ ἀπόφθεγμα, (eines Orakels) ὁ χρησμός, τὸ μάντευμα, (des Richters) ἡ κρίσις, ἡ ψῆφος, einen ~ tun (als Richter) κρίσιν od. διάγνωσιν ποιεῖσθαι (M.), δικάζειν, τὴν ψῆφον τίθεσθαι, (vom Orakel) δηλοῦν, ἀναιρεῖν, oft auch durch den bloßen Artikel, wenn der Ausspruch selbst angeführt oder der Urheber bezeichnet wird, zB. der ~ ,erkenne dich selbst' τὸ γνῶθι σαυτόν, der ~ des Sokrates τὸ τοῦ Σωκράτους.

aussprudeln *trans.* ἀναπέμπειν, ἀναδιδόναι, *intr.* ἐξάττειν, ἀναβλύζειν.

aussprühen I *trans.* ἀναπέμπειν καὶ διασκεδαννύναι, Funken ~ σπινθηρίζειν. — II *intr.* ἐξάττειν.

ausspucken ἀνα-, ἀπο-, ἐκπτύειν, ἀποπυτίζειν, vor j-m ~ καταπτύειν τινός, διαπτύειν τινά, dabei ~ ἐπιχρέμπτεσθαί (M.) τινι.

Ausspucken *n* ἡ πτύσις, ὁ πτυσμός, ἡ ἐκβολή.

ausspülen ἀνα-, ἐκ-, ἀποπλύνειν, δια-, ἐκ-, ὑποκλύζειν, sich den Mund ~ διακλύζεσθαι (M.) τὸ στόμα, sich die Kehle ~ ἀναγαργαρίζεσθαι (M.), ἀνακογχυλιάζειν, (vom Flusse) ὑποκλύζειν.

Ausspülen *n* ὁ διακλυσμός, ὁ ἀνακογχυλιασμός, gew. durch Verben.

ausspüren ἐρευνᾶν, ἐξερευνᾶν, ἐξ-, ἀνιχνεύειν, (vom Hunde) ἀνευρίσκειν τῇ ὀσμῇ, ἐκρινίζειν, ῥινηλατεῖν.

Ausspürung *f* ἡ ἔρευνα, ἡ ῥινηλασία, ἡ ἐξίχνευσις, gew. durch Verben.

ausstaffieren s. ausstatten.

Ausstand *m* 1. etwa: τὸ παύεσθαι ἔργων. — 2. τὰ ὀφειλόμενα χρήματα, τὸ ὀφειλόμενον χρέος.

ausstatten χορηγεῖν, κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν, κατασκευάζειν, κατακοσμεῖν τινά τινι, διαποικίλλειν τί τινι, eine Tochter ~ ἐκδιδόναι θυγατέρα.

Ausstattung *f* 1. ἡ σκευασία, ἡ κατα-, παρασκευή, ἡ κόσμησις, ἡ κατακόσμησις, ἡ χορηγία, (einer Braut) ἡ ἔκδοσις. — 2. (Mitgift) ἡ προίξ (κός), ἡ φερνή,

ohne ~ ἄπροικος (2), ἀνέκδοτος (2), eine ~ mitgeben προῖκα ἐπιδιδόναι παρ᾽ ἑαυτοῦ.

ausstäupen μαστιγοῦν.

ausstechen ἐξορύττειν (die Augen), ἐκκεντεῖν, ἐκκόπτειν, (mit d. Grabstichel) γλύφειν, j-n ~ (übtr.) παρωθεῖν, ὑπερβάλλειν τινά τινι.

ausstecken αἴρειν (zB. eine Fahne, ein Signal), ἐκ-, προτιθέναι (ein Ziel), ausgesteckt sein ἐκ-, προκεῖσθαι.

ausstehen I *intr.* 1. (feil sein) ἐκ-, προκεῖσθαι. — 2. (von Geld) ich habe Gelder ~ χρήματα oder χρέος ὀφείλεταί μοι. — II *trans.* (aushalten, ertragen) ὑπομένειν, ὑφίστασθαι, ὑποφέρειν, ἀνέχεσθαι, καρτερεῖν, πάσχειν, j-n nicht ~ können οὐ φέρειν, μισεῖν τινα, ἀποδοκιμάζειν.

aussteigen ἐκ-, κατα-, ἀποβαίνειν, ~ lassen ἐκβιβάζειν.

Aussteigen *n* ἡ ἔκβασις.

ausstellen προτιθέναι (bsd. eine Leiche), δια-, ἐκτιθέναι, ἐπιδεικνύναι (Waren u. dgl.), καθιστάναι, τάττειν (Wachen), ausgestellt sein προ-, ἐκκεῖσθαι, schriftlich ~ γράφειν, ein Zeugnis ~ μαρτυρεῖν τινι διὰ γραμμάτων, s. auch aussetzen, tadeln.

Ausstellung *f* 1. ἡ πρόθεσις (bsd. von Leichen), ἡ διάθεσις, ἡ ἐπίδειξις (von Waren u. dgl.), ἡ κατάστασις (von Wachen), gew. durch Verben. — 2. (Tadel) ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, eine ~ gegen etw. machen καθάπτεσθαί (M.) τινος, ψέγειν τι.

aussterben ἐξαποθνῄσκειν, ἀφανίζεσθαι (P.), (von Häusern) ἐξερημοῦσθαι, κενοῦσθαι (P.), ausgestorben κενός, ἔρημος (2 u. 3).

Aussteuer *f*, **aussteuern** s. Ausstattung, ausstatten.

ausstopfen ἐμβύειν, διανάττειν τί τινι, ἐμπιμπλάναι τί τινος.

ausstoßen I *trans.* 1. (herausstoßen, herausschlagen) ἐξωθεῖν, ἐκκρούειν, ἐκκόπτειν. — 2. (hinausdrängen, -treiben) ἐξωθεῖν, ὠθεῖν ἔξω, ἐκβάλλειν, ἀπελαύνειν, (aus einer Gesellschaft oder einem Verein) ἐκβάλλειν, ἀπελαύνειν, ἐκκρίνειν, ἀποδοκιμάζειν, ἐκφυλλοφορεῖν, ἐκκηρύττειν, einen Buchstaben ~ ἐξαιρεῖν od. ἐκθλίβειν γράμμα, einen Laut ~ ἀφιέναι φθόγγον, προΐεσθαι oder ῥηγνύναι φωνήν, ein Wort ~ ἐκβάλλειν, ἱέναι u. ἀφιέναι λόγον, Schmähreden ~ λοιδορεῖσθαι (M.), Seufzer ~ ἀναφέρειν στεναγμούς, ἀναστενάζειν, Verwünschungen ~ ἀφιέναι ἀράς, καταρᾶσθαί (M.) τινος, Klagen ~ ἀναβοᾶν εἰς οἰμωγήν, ἀνοιμώζειν. — II *intr.* 3. auf j-n zustoßen ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι. — 4. den ersten Stoß tun πρότερον πλήττειν oder παίειν.

Ausstoßung *f* ἡ ἔκκρουσις, ἡ ἐκβολή, sonst durch Verben.

ausstrahlen ἐκλάμπειν, ἀπαυγάζειν.

ausstrecken ἀνα-, ἐκ-, ἀπο-, προτείνειν, ὀρέγειν (bsd. die Hand), die Hand nach etw. ~ διατείνειν od. ὀρέγειν τὴν χεῖρα ἐπί τι, ὀρέγεσθαί, ἐπορέγεσθαί (P.) τινος, die Beine ~ ἀποτείνειν τὰ σκέλη, sich ~ (niederlegen) κατακεῖσθαι, mit ausgestreckten Armen ὀρέγδην.

Ausstreckung *f* ἡ ἔκτασις, gew. durch Verben.

ausstreichen δι-, ἐξαλείφειν, διαγράφειν, leicht auszustreichen εὐεξάλειπτος (2).

Ausstreichung *f* ἡ ἐξάλειψις, besser durch Verben.

ausstreiten 1. j-m etw. ~ (durch Streiten aus dem Sinne bringen) ἐρίζοντα ἀποτρέπειν τινά τινος, ich lasse mir das nicht ~ οὐ πείθομαι, οὐκ ἀποτρέπομαι (P.) τῆς γνώμης. — 2. (aufhören zu streiten) παύεσθαι (M.) μαχόμενον od. τοῦ μάχεσθαι.

ausstreuen σπείρειν, δια-, κατασπείρειν, Samen ~ σπέρμα καταβάλλειν, übtr. (zB. ein Gerücht) ἐνσπείρειν, διαδιδόναι, διαθρυλεῖν.

Ausstreuung *f* ἡ διασπορά, ἡ διάδοσις, gew. durch Verben.

ausstriegeln ἀποστλεγγίζειν.

ausströmen 1. ἀπορ-, ἐκρεῖν. — 2. (sich ergießen, von Flüssen) ἐκβάλλειν, ἐμβάλλειν εἰς.

Ausströmung *f* ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια, ἡ ἐκροή, ὁ ἔκρους, (von Flüssen) ἡ ἐκβολή, (von der Luft) ἡ ἀποφορά.

ausstudieren 1. (aussinnen) ἐξευρίσκειν, διαφροντίζειν. — 2. (genau kennen lernen) ἐξεπίστασθαι, ἀκριβῶς γιγνώσκειν, διακριβοῦν, ἐκμανθάνειν. — 3. (die Studien vollenden) ἐξίστασθαι τῆς παιδείας, ἀκριβοῦν τὰ παιδεύματα.

ausstürmen ἀποχειμάζειν.

aussuchen 1. (wählen) κρίνειν, αἱρεῖσθαι (M.), ἐκλέγειν, ἐκλαμβάνειν. — 2. (durchsuchen) ἀναζητεῖν, ἐξετάζειν.

Aussuchung *f* ἡ αἵρεσις, ἡ ἐκλογή, ἡ ἐξέτασις, ἡ διαζήτησις, gew. durch Verben.

aussühnen: eine Schuld ~ ἄγος ἐλαύνειν, ἀφοσιοῦσθαι (M.), καθαγνίζειν.

austäfeln σανιδοῦν, (mit getäfelter Arbeit versehen) φατνοῦν.

austanzen 1. (einen Tanz) ἐξορχεῖσθαι (M.). — 2. (aufhören zu tanzen) ἀποπαύεσθαι (M.) τῆς ὀρχήσεως oder ὀρχούμενον.

austapezieren κοσμεῖν od. ἐπι-, ἐκκοσμεῖν ταπίσιν.

Austausch *m* ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀντ-, ἀντικαταλλαγή, ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀνταμοιβή.

austauschen ἀμείβειν, ἀλλάττεσθαι, κατ-, ἀνταλλάττεσθαι (M.), μεταβάλλειν (etw. gegen etw. τί τινος od. τι πρός τι), gegenseitig ~ ἀντιδιαλλάττεσθαι (M.).

Austauschung *f* s. Austausch.

austeilen διανέμειν, διαδιδόναι, ἀπο-, διαμερίζειν, (als Geschenk) διαδωρεῖσθαι (M.), (durchs Los) διακληροῦν.

Austeilung *f* ἡ διανομή, ἡ διάδοσις, ὁ διαμερισμός, (durchs Los) ἡ διακλήρωσις, gew. durch Verben.

Auster *f* τὸ ὄστρειον (ὄστρεον), τὸ λιμνόστρεον, τὸ τῆθος.

austerartig ὀστρειώδης.

Austerbänke *f/pl.* τὰ λιμνόστρεα.

Austerfang *m* ἡ ὀστρείων θήρα.

Austerschale *f* τὸ τοῦ ὀστρείου ὄστρακον.

austilgen ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, (Feuer) κατασβεννύναι, (eine Schrift) ἐξαλείφειν, διαγράφειν, (eine Schmach) ἀποτρίβεσθαι (M.), (Gesetze u. dgl.) καταλύειν, (durch Mord) ἀναιρεῖν.

Austilgung *f* ἡ ἀφάνισις, ἡ κατάλυσις, besser durch Verben.

austoben ἀποῤῥάττειν, ἀνιέναι (nachlassen, auch M.), (von Leidenschaftlichen u. Rasenden) ἀπομαίνεσθαι (P.), λήγειν od. ἀνιέναι od. παύεσθαι (M.) τῆς μανίας, πραΰνεσθαι, καταπραΰνεσθαι (P.).

austönen οὐκέτι ἠχεῖν.

austraben διατροχάζειν, τῷ αὐτοφυεῖ δρόμῳ φέρεσθαι (P.).

Austrag *m* ἡ κατάκρισις.

austragen 1. (heraustragen) ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν. — 2. (durch Reden verbreiten) ἐκφέρειν, ἐξειπεῖν, ἐξαγγέλλειν, διαθρυλεῖν. — 3. j-n ~ (verleumden) διαβάλλειν τινά. — 4. (betragen) ἀποτελεῖν, δύνασθαι, das trägt nichts aus οὐδὲν διαφέρει. — 5. (die Leibesfrucht ~) ἐκ-, διαφέρειν, τελεσφορεῖν, einen Rechtshandel ~ διαδικάζεσθαι (M., von der Partei), διαδικάζειν (vom Richter).

Austragen *n*, **Austragung** *f* ἡ ἐκφορά, ἡ διαβολή, gew. durch Verben.

austrauern παύεσθαι (M.) πενθοῦντα, ἀποπενθεῖν.

austräufeln ἀποστάζειν.

austräumen παύεσθαι (M.) ὀνειροπολοῦντα.

austreiben ἐκβάλλειν, ἐξωθεῖν, das Vieh ~ ἐξελαύνειν τὰ βοσκήματα, ἐξάγειν τὰ βοσκήματα εἰς τὰς νομάς, durch Schläge ~ πληγαῖς ἐξαναγκάζειν, Schweiß ~ ἐξάγειν ἱδρῶτα, Geister ~ ἐξελαύνειν od. ἐξᾴδειν δαίμονας.

Austreibung *f* ἡ ἐξέλασις, gew. durch Verben.

austreten I *trans.* 1. πατεῖν, καταπατεῖν (niedertreten), πατοῦντα ἀποσβεννύναι (durch Treten auslöschen). — 2. die Schuhe ~ πατοῦντα χαλαρὰς ποιεῖν τὰς ἐμβάδας. — II *intr.* ἐκ-, ὑπερβαίνειν, (von Flüssen) πληροῦσθαι, ὑπερχεῖσθαι (P.), (sich heimlich entfernen) φεύγειν, δια-, ἐκφεύγειν, ὑποχωρεῖν, ἀποδιδράσκειν, (aus einem Verein) ἐξίστασθαί τινος, ἀφίστασθαί τινος, ἀπολείπειν τι.

Austreten *n* ἡ καταπάτησις, ἡ ἔκβασις, ἡ πλήρω-

σις, ἡ φυγή, ἡ ὑποχώρησις, ἡ ἀπόστασις, gew. durch Verben.
austriefen ἐκ-, προλείβεσθαι (M.), ἀποστάζειν.
austrinken ἐκ-, κατα-, ἀναπίνειν, ἐκκανάζειν.
Austritt *m* ἡ ἔξοδος, ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπόστασις.
austrocknen I *trans.* ξηραίνειν, ἀνα-, δια-, καταξηραίνειν, ἀφ-, ἐξ-, καθαυαίνειν, (den Körper) ἀπο-, ἐκμαραίνειν. — II *intr.* die P. dieser Verben.
austrommeln, austrompeten ὑπὸ τυμπάνων, ὑπὸ σάλπιγγος, πρὸς σάλπιγγα ἀνακηρύττειν.
auströpfeln ἀποστάζειν.
austummeln sich ἀλινδεῖσθαι (P.).
austun 1. (ausstreichen) ἐξαλείφειν. — 2. (ausleihen) δανείζειν. — 3. (verpachten) μισθοῦν.
austünchen κονιᾶν, καταλευκοῦν.
ausüben 1. (eine Kunst, Gewerbe u. dgl.) ἀσκεῖν, ἐργάζεσθαι, ἐξεργάζεσθαι (M.), ἐπιτηδεύειν, (von Lehrern) ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (von Ärzten) δημοσιεύειν, (von Tugenden) χρῆσθαι m. *dat.*, ἀσκεῖν m. *acc.* — 2. (ausrichten) ποιεῖν, πράττειν. — 3. (durch die Tat üben) ἔργῳ ἐπιδείκνυσθαι (M.), πράττειν.
Ausübung *f* ἡ ἄσκησις, ἡ ἐργασία, ἡ ἐξεργασία, ἡ ἐπιτήδευσις, gew. durch Verben.
auswachsen 1. (die völlige Größe erreichen) τὸ κατὰ φύσιν od. δίκαιον μέγεθος λαμβάνειν, τέλειον γίγνεσθαι. — 2. (vom Getreide) περιφύεσθαι (-φῦναι). — 3. (verwachsen sein) κυρτὸν εἶναι, κυφοῦσθαι (P.), κυρτοῦσθαι (P.), δύσμορφον γίγνεσθαι.
Auswachsen *n* (des Getreides) ἡ περίφυσις.
auswägen 1. (wägend prüfen) ἱστάναι σταθμῷ, σταθμᾶσθαι (M.). — 2. (wägend zuteilen) ἀποσταθμᾶν.
Auswahl *f* 1. ἡ ἐκλογή, ἡ ἐπίλεξις, ἡ αἵρεσις, ἡ ἔκλεξις, eine ~ treffen ἔκλεξιν od. ἐκλογὴν ποιεῖσθαι (M.), mit ~ λογάδην, ἐπικριδόν, ohne ~ ἀκρίτως, ἀναμίξ, φύρδην. — 2. (das Ausgewählte) ἡ ἐκλογή, ἡ παρεκβολή (bsd. aus Schriftstellen), sonst durch die *adj.* λεκτός, αἱρετός, ἐπίλεκτος (2).
auswählen ἐξαιρεῖν, κρίνειν, ἐκκρίνειν, ἐκλέγειν, αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι (M.), ἀπολέγειν.
Auswanderer *m* ὁ ἄπ-, μέτοικος, ὁ μετανάστης, gew. durch die *part.* der Verben.
auswandern ἀποικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι, ἐκπορεύεσθαι (P.), ἐξιέναι, (von Tieren) ἐκτοπίζειν.
Auswanderung *f* ἡ ἀπ-, ἐξ-, μετοίκησις, ἡ ἀνά-, μετά-, μετανάστασις, (von Tieren) ὁ ἐκτοπισμός.
auswärmen θάλπειν, δια-, ἐκθάλπειν, διαθερμαίνειν.
Auswärmung *f* ἡ διαθερμασία, gew. durch Verben.
auswärtig ὁ, ἡ, τὸ ἔξω od. ἐκτός, ὁ, ἡ, τὸ ἐπὶ ξένης, s. ausländisch.
auswärts 1. (draußen) ἔξω, ἔξωθεν, ἐκτός. — 2. (nach außen hin) εἰς od. πρὸς τὰ ἔξω, ~ gebogen od. gekrümmt κυρτός, ἐπίκυρτος (2), βλαισός (von den Beinen).
auswaschen ἐκ-, δια-, ἀπο-, περιπλύνειν, δια-, ἐκνίζειν, ῥύπτειν, (vom Flusse, der das Ufer aushöhlt) ὑποκλύζειν.
auswässern ἐξυδατοῦν, ἐξυδαροῦν, ἐκπλύνειν, διαβρέχειν.
Auswässerung *f* ἡ ἐξυδάτωσις, ἡ διαβροχή, gew. durch Verben.
auswechseln ἀντιδιαλλάττεσθαι (M.), ἀνταλλάττειν, ἀμείβειν (etw. gegen etw. τί τινος), großes Geld gegen kleines ~ ἀπο-, διακερματίζειν, die Gefangenen ~ τοὺς αἰχμαλώτους ἀντιδιαλλάττεσθαι.
Auswechselung *f* ἡ κατ-, ἀντιδιαλλαγή, ~ der Gefangenen ἡ τῶν αἰχμαλώτων ἀντίδοσις.
Ausweg *m* ἡ ἔξ-, διέξοδος, übtr. ἡ ἔκβασις, ἡ διέκδυσις, ἡ καταφυγή, ἡ ἀποστροφή (sämtlich auch in eig. Bed.), ὁ πόρος, einen ~ finden πόρον πορίζειν, keinen ~ finden ἀπορεῖν, διαπορεῖν (auch P.), ἐν ἀπορίᾳ εἶναι.
auswehen πνέοντα κατασβεννύναι.
ausweichen: j-m ~ ἐκτρέπεσθαί (P.), ἐκκλίνειν τινά, ἐξίστασθαί, παραχωρεῖν τινι (τῆς ὁδοῦ), εἴκειν, ὑπείκειν τινί, einer Sache ~ (etw. vermeiden) φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν τι, διακρούεσθαί (M.) τι, eine ~de Antwort geben λοξὰ ἀποκρίνεσθαι (M.).
Ausweichung *f* ἡ ὑποχώρησις, ἡ ἔκκλισις, ἡ φυγή, gew. durch Verben.
ausweiden ἐκκοιλιάζειν, ἐξεντερίζειν, ἐξαιρεῖν (τὴν κοιλίαν).
Ausweiden *n*, **Ausweidung** *f* ἡ ἐξαίρεσις, besser durch Verben.
ausweinen: sich ~ ἀποδακρύειν, ἀποκλάεσθαι (M.), sich ausgeweint haben ἅλις δακρύων ἔχειν, sich die Augen ~ δακρύοντα ἀμβλύνεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμούς od. διαφθείρειν τοὺς ὀφθαλμούς, seinen Schmerz ~ δακρύοντα ἐπικουφίζειν τὴν λύπην.
Ausweis *m* ἡ μαρτυρία, τὸ τεκμήριον, nach ~ von etw. κατά τι.
ausweisen 1. (vertreiben) ἀπελαύνειν. — 2. (zeigen, darlegen) δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, διδάσκειν, sich ~ δηλοῦσθαι (P.), φαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι.
Ausweisung *f* ἡ ἐξέλασις, gew. durch Verben.
ausweißen κονιᾶν, λευκοῦν.
ausweiten εὐρύνειν, διευρύνειν, χαλᾶν, ἐπιχαλᾶν, χαλαρὸν ποιεῖν.
auswendig ὁ, ἡ, τὸ ἔξω od. ἐκτός, *adv.* ἔξωθεν, ~ hersagen ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, ~ wissen ἐξειδέναι, ἀπὸ μνήμης εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι, ~ lernen ἐκμανθάνειν, τίθεσθαι εἰς μνήμην.
Auswendiglernen *n* ἡ μελέτη.
aus werden (zu Ende gehen) τελεῖσθαι (P.).
auswerfen 1. (z.B. ein Auge) βάλλοντα ἐκκόπτειν od. ἐκκρούειν od. ἐξωθεῖν. — 2. (hinauswerfen) ἐκβάλλειν, ἐκ-, ἀπορρίπτειν, (Netze, Anker) ἀφιέναι, (vom Meere u. Vulkanen) ἀποβράττειν, ἀναπέμπειν, (Schleim u. dgl.) ἀνα-, ἀποχρέμπτεσθαι (M.), ἀναχελύττεσθαι (M.), ἀναφέρειν, ἀνάγειν, (eine Summe) τάττειν, καθιστάναι.
Auswerfen *n*, **Auswerfung** *f* ἡ ἔξωσις, ἡ ἐκβολή, ἡ ἀναπομπή, ἡ ἀναφορά, ἡ ἀναγωγή, ἡ ἀπόχρεμψις, gew. durch Verben.
auswetzen 1. ἀκονῶντα ἀφαιρεῖν τι. — 2. übtr. ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπολύειν (auch M.), ἐπανορθοῦν.
Auswetzen *n*, **Auswetzung** *f* übtr. ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀπότριψις, gew. durch Verben.
auswickeln ἐξελίττειν, ἐκλύειν, ἀναπτύσσειν.
auswindeln (ein Kind) ἐκ σπαργάνων λύειν.
auswinden: j-m etw. (aus der Hand) ~ ἐκστρέφειν, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τί τινος, (Wäsche) σείειν, ἐκσείειν.
auswintern *trans.* διασῴζειν διὰ τοῦ χειμῶνος, *intr.* (im Winter verderben) διαφθείρεσθαι (P.) od. ἀπόλλυσθαι ὑπὸ ψύχους.
auswirken 1. (bewirken, erlangen) ἀνύτειν (-ύειν). — 2. etw. bei j-m ~ διαπράττειν τι παρά τινος, ἐπιτυγχάνειν τι παρά τινος.
Auswirken *n* ἡ διάπραξις, gew. durch Verben.
auswischen 1. (Gefäße) ἐκ-, δια-, ἀποσμῆν, διασμήχειν, (mit dem Schwamme) ἐκσπογγίζειν. — 2. (auslöschen, tilgen) ἐξαλείφειν, übtr. ἀποτρίβεσθαι (M.).
auswittern *trans.* ἀνευρίσκειν τῇ ὀσμῇ, ῥινηλατεῖν, ἐκρινίζειν, ἀνιχνεύειν, *intr.* ὑπὸ σηπεδόνος καὶ ἀέρος διαφθείρεσθαι (P.).
auswölben καμαροῦν.
auswörfeln λικμᾶν, ἀνικμᾶν.
Auswuchs *m* ἡ παραφυάς (άδος), ἡ παράφυσις (an Pflanzen), ὁ γόγγρος (an Bäumen), ἡ ἔκφυσις, τὸ σάρκωμα (von Fleisch), τὸ κύρτωμα (Buckel), ὁ ἧλος (warzenähnlicher ~ an Händen und Füßen).
auswühlen ἐξ-, ἀν-, περιορύττειν, ἀνασκάπτειν.
Auswurf *m* 1. (das Auswerfen, von Meer, Vulkanen) ὁ ἀποβρασμός, (von Schleim) ἡ ἀπό-, ἀνάχρεμψις. 2. (das Ausgeworfene) τὸ ἀπόβρασμα, τὸ ἀπόχρεμμα, τὸ ῥῆγμα. — 3. (ein ~ von Menschen) τὸ κάθαρμα, ἐξώλης.
auswurzeln ἐκριζοῦν, πρόρριζον ἐξαιρεῖν.
Auswurzelung *f* ἡ ἐκρίζωσις.

auswüten ἀπομαίνεσθαι (P.), λήγειν τῆς μανίας.
auszacken ὀδοντωτὸν od. ὀδοντοειδῆ ποιεῖν, a. σχίζειν.
auszahlen ἐξαριθμεῖν, (zahlen, was man schuldig ist) ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν.
auszählen δι-, ἐξαριθμεῖν (auch M.).
Auszahlung f ἡ ἐκ-, ἀπότισις, ἡ ἀπόδοσις, ἡ ἐξαρίθμησις.
Auszählung f ἡ ἐξαρίθμησις.
auszanken ἐπιπλήττειν, ἐπιτιμᾶν τινι, πλύνειν τινά.
Auszanken n ἡ ἐπίπληξις, ἡ ἐπιτίμησις.
auszapfen: ein Faß ~ ἐκκενοῦν τὸν πίθον, den Wein ~ ἐξαντλεῖν ἐκ τοῦ πίθου τὸν οἶνον.
auszechen ἐκ-, καταπίνειν, ἐκκανάζειν.
auszehren *trans.* ἀπομαραίνειν, φθίνειν, καταφθίνειν, συντήκειν, *intr.* durch P., ἀτροφεῖν, ganz ~ ταριχεύεσθαι, κατασκελετεύεσθαι (P.).
Auszehrung f ἡ μάρανσις, (als Krankheit) ἡ ἀτροφία, ἡ φθίσις, ἡ φθόη, (im hohen Alter) ὁ μαρασμός, die ~ haben φθισιᾶν, ἀτροφεῖν.
auszeichnen 1. (j-n) τιμᾶν, προτιμᾶν, γεραίρειν, διαφερόντως τιμᾶν, κοσμεῖν. — 2 (bezeichnen) σημειοῦν, παρασημειοῦν, παρα-, κατασημαίνειν. — 3. (ausschreiben) ἐκ-, ἀπολέγειν. — 4. sich ~ διαφέρειν τινός τινι od. ἔν τινι od. εἴς τι, προέχειν τινός τινι, διαπρέπειν τινός τινι. — 5. (hervorragen, hervorstechen) δια-, ἐκπρεπῆ εἶναι, πρωτεύειν, ἀριστεύειν, κρατιστεύειν (mit *dat.* d. Sache), εὐδοκιμεῖν ἐπί τινι. — 6. (fertigzeichnen) γραφὴν ἀποτελεῖν oder περαίνειν, ἀπεργάζεσθαι (M.).
Auszeichnung f 1. (Bezeichnung) ἡ σημείωσις, ἡ παρασημείωσις. — 2. (ehrenvolle ~) ἡ τιμή, j-n mit ~ behandeln διαφερόντως τιμᾶν τινα, μεγάλας τιμὰς νέμειν od. περιάπτειν τινί, ἐν μεγάλαις τιμαῖς ἔχειν τινά.
ausziehen I *trans.* 1. (herausziehen) ἐκ-, ἀποσπᾶν, ἐξέλκειν, ἐξαιρεῖν, (von Naturkräften) ἐξάγειν, ἐκτήκειν, (Kleider) ἐκ-, ἀποδύειν (τινά τι), die Schuhe ~ τὰ ὑποδήματα ὑπολύειν. — 2. (berauben) περισυλᾶν, λωποδυτεῖν τινα. — 3. (einen Auszug aus einem Buche machen) ἀπο-, ἐκλέγειν, παρεκβάλλειν. — 4. (auseinanderziehen) ἐκ-, ἀποτείνειν, κατάγειν (einen Faden). — II *intr.* 5. (aus einem Hause) μετοικεῖν, μετ-, διοικίζεσθαι (M.), (aus einem Lande) ἀπο-, ἐκδημεῖν, μετανίστασθαι. — 6. (zum Kriege) ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), ἐξ-, προελαύνειν, ἐκστρατεύεσθαι (M.), πορεύεσθαι (P.), ὁρμᾶν (auch P.).
Ausziehen n 1. (der Kleider) ἡ ἀπόδυσις. — 2. (Veränderung der Wohnung) ἡ διοίκισις. — 3. (das Ausrücken) ἡ ἔξοδος, ἡ ἐξέλασις, ἡ πορεία, ἡ ἐκστρατεία, ἡ ὁρμή, gew. durch Verben.
auszieren ἐκ-, κατα-, ἐπικοσμεῖν, καλλύνειν, ποικίλλειν.
Auszierung f ἡ ἐπικόσμησις, gew. durch Verben.
auszimmern ἐκπελεκᾶν.
auszirkeln τῷ διαβήτῃ διαμετρεῖν (auch M.), übtr. ἀκριβῶς od. ἐπιμελῶς ποιεῖν.
auszischen διασίζειν, ἐκσυρίττειν, κλώζειν.
Auszischen n ὁ συριγμός.
Auszug m 1. (e-s Heeres) ἡ ἔξοδος, ἡ πορεία, ἡ ὁρμή, ἡ ἐκστρατεία. — 2. (aus e-m Orte) ἡ μετ-, διοίκισις. — 3. (aus e-m Buche) ἡ ἐπιτομή, (einzelner Stellen) ἡ παρεκβολή, einen ~ aus e-m Buche machen συναιρεῖν βιβλίον.
auszugsweise ἐν κεφαλαίῳ od. κεφαλαίοις, ἐπὶ κεφαλαίων, κατὰ κεφάλαιον, ἐν βραχεῖ, διὰ βραχέων.
auszupfen ἐκ-, ἀποτίλλειν.
Authentie, Authentizität f ἡ ἀλήθεια, ἡ πίστις, τὸ πιστόν, τὸ ἀξιόπιστον, ἡ ἀξιοπιστία.
authentisch πιστός, ἀξιόπιστος (2), βέβαιος (2 u. 3).
Autochthone m ὁ αὐτόχθων (ονος).
Autodidakt m ὁ αὐτοδίδακτος, ὁ αὐτομαθής.
Automat m τὸ αὐτόματον, τὸ αὐτοκίνητον, Verfertiger von ~en ὁ αὐτοματουργός.
Autopsie f ἡ αὐτοψία, ἡ ἄντικρυς θεωρία, aus ~ wissen αὐτὸν ἰδόντα od. θεασάμενον ἐπίστασθαι od. μεμαθηκέναι.
Autor m ὁ συγγραφεύς od. ὁ συγγράψας βιβλίον.
autorisieren j-n ἐξουσίαν διδόναι τινί.
Autorität f τὸ ἀξίωμα, ἡ ἐξουσία.
Avancement n ἡ αὔξησις, gew. durch Verben.
avancieren (befördert werden) αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς, προάγεσθαι (P.) εἰς τιμήν.
Avantgarde f τὸ πρῶτον τάγμα.
Axiom n τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις, τὸ δόγμα.
Axt f ἡ ἀξίνη, ὁ πέλεκυς (εως), mit der ~ behauen πελεκᾶν.
Axtstiel m τὸ στελεόν, ὁ στελεός
Azur m τὸ κυαναυγές.
azurblau, azurn κυαναυγής, κυανοῦς.

B

B n B, β, τὸ βῆτα, indekl.
Bacchant m ὁ βάκχος, ὁ βακχεύων (οντος).
Bacchantin f ἡ βάκχος, ἡ βακχεύουσα, ἡ μαινάς (άδος).
bacchantisch βάκχειος, βακχικός, in ~er Wut sein βακχεύειν, ἐκβακχεύεσθαι (P.).
Bach m τὸ ῥεῖθρον, ὁ ῥύαξ (ακος), Regen- od. Gießbach ὁ χειμάρρους.
Bache f ἡ ἀγρία ὗς.
Bächlein n τὸ μικρὸν ῥεῖθρον od. ῥεῦμα, τὸ ῥεείδιον.
Bachstelze f ἡ σεισοπυγίς (ίδος), ὁ κίλλουρος, ὁ κίγκλος, gelbe ~ ὁ ἄνθος.
Backe f ἡ γνάθος, ἡ παρειά, ἡ κόρρη, die ~n aufblasen φυσᾶν τὰς γνάθους, j-n auf die ~n schlagen ἐπὶ κόρρης τύπτειν τινά.
backen ὀπτᾶν (mit u. ohne πυρί), πέττειν, gebacken ὀπτός.
Backen n ἡ ὄπτησις.
Backenbart m ἡ ὑπήνη, αἱ ἐπὶ τῆς γνάθου τρίχες.
Backendrüsen *f/pl.* τὰ παρίσθμια.
Backengrübchen n ὁ γελασῖνος
Backenstreich m ὁ κόσσος, ὁ κόλαφος, ὁ κόνδυλος, j-m e-n ~ geben ῥαπίζειν τινά, παίειν od. πατάσσειν od. τύπτειν τινὰ κατὰ κόρρης, κολαφίζειν τινά.
Backenzahn m ὁ γομφίος (ὀδούς, όντος), der hinterste ~ ὁ κραντήρ (ῆρος).
Bäcker m ὁ ἀρτοκόπος, ὁ ἀρτοποιός, ὁ σιτοποιός, ein ~ sein ἀρτοκοπεῖν, ἀρτοποιεῖν.
Bäckerei f (als Ort) τὸ ἀρτοκοπεῖον, (als Gewerbe) ἡ ἀρτοποιία.
Bäckerin f ἡ ἀρτοκόπος, ἡ ἀρτοποιός, ἡ σιτοποιός.
Bäckerladen m τὸ ἀρτοπωλεῖον.
Backfische *m/pl.* Kochkunst: οἱ ἑψητοί, αἱ ἀνθρακίδες.
Backform f ὁ κρίβανος, τὸ πλάθανον.
Backgeschirr n ὁ ἀρτόπτης.
Backhaus n τὸ ἀρτοκοπεῖον.
Backofen m ὁ ἰπνός, τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον.
Backpfanne f τὸ τάγηνον.
Backstein m ἡ πλίνθος (gebrannt ὀπτή, roh ὠμή), ~e streichen πλίνθους ἕλκειν, s. brennen 6.
Backstube f s. Backhaus.
Backtrog m ἡ μάκτρα, ἡ κάρδοπος, ἡ σκάφη, ἡ ληνός.
Backwerk n τὸ πέμμα, τὸ πεμμάτιον.
Bad n τὸ λουτρόν, (Badeort) τὸ βαλανεῖον, warme Bäder αἱ θερμαί, τὰ θερμά, warme Bäder gebrauchen θερμολουτρεῖν (-τεῖν), Gebrauch warmer Bäder ἡ θερμολουσία, kalte Bäder nehmen ψυχρολουτεῖν, Gebrauch kalter Bäder ἡ ψυχρολουσία, zum ~e gehörig βαλανευτικός.
Badeanstalt f τὸ βαλανεῖον, ὁ λουτρών (ῶνος).

Badegast *m* ὁ τοῖς θερμοῖς χρώμενος.
Badegeld *n* ὁ τοῦ λουτροῦ μισθός.
Badegürtel *m* ἡ λουτρίς (ίδος) ᾦα.
Badehaus *n* s. Badeanstalt.
Badekur *f* ἡ τῶν θερμῶν χρῆσις.
Bademeister *m* ὁ βαλανεύς.
baden λούειν, sich ~ λοῦσθαι, kalt, warm ~ s. Bad.
Baden *n* s. Bad.
Badeofen *m* ἡ ὑποκαύστρα.
Badeplatz *m* ὁ λουτρών (ῶνος).
Bader *m* ὁ βαλανεύς, s. Barbier.
Badereise *f* ἡ πρὸς τὰ θερμὰ ἀποδημία, eine ~ machen ἀποδημεῖν πρὸς τὰ θερμά.
Badeschwamm *m* ὁ σπόγγος, ἡ σπογγία.
Badestube *f* ὁ λουτρών (ῶνος), τὸ βαλανεῖον.
Badewanne *f* ὁ λουτήρ (ῆρος), ἡ πύελος, ἡ σκάφη.
Badewärter *m*, **Badewärterin** *f* ὁ, ἡ λουτροχόος.
Badewasser *n* τὸ λούτριον, τὸ λουτρόν.
Badezimmer *n* s. Badestube.
Bagage *f* τὰ σκεύη.
Bagagepferd *n* ὁ σκευοφόρος ἵππος, gew. τὸ ὑπο-ζύγιον.
Bagagewagen *m* τὸ σκευοφόρον ἅρμα.
Bagatelle *f* πρᾶγμα (od. χρῆμα) οὐδενὸς ἄξιον, etw. als ~ behandeln ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαί (M.) τι.
bähen (erwärmen) θερμαίνειν, θάλπειν, πυριᾶν, πυρίαν προσφέρειν τινί.
Bahn *f* ἡ ὁδός, ὁ δρόμος (zum Laufen), (vom Kreislauf der Gestirne) ἡ περιφορά, ~ brechen ὁδὸν ποιεῖν, übtr. ἐξάρχειν τινός, eine ~ einschlagen ὁδὸν πορεύεσθαι (P.), von der ~ abkommen ἐκτὸς δρόμου φέρεσθαι (P.), j-m eine ~ eröffnen πάροδον ἐπί τι διδόναι τινί, auf der ~ der Tugend wandeln διὰ ἀρετῆς ἔρχεσθαι (ἰέναι) od. χωρεῖν.
bahnen: einen Weg ~ ὁδοποιεῖν, ein (für Fuhrwerk) gebahnter Weg ὁδὸς καθημαξευμένη od. χειροποίητος.
Bahnen *n* (eines Weges) ἡ ὁδοποίησις.
bahnend ὁδοποιός (2).
Bahre *f* τὸ φέρετρον, (für Tote) ἡ κλίνη, auf die ~ legen προτίθεσθαι, auf der ~ liegen προκεῖσθαι.
Bähung *f* (Bähmittel) ἡ θέρμανσις, ἡ πυρία, ἡ πυρίασις, τὸ πυρίαμα, τὸ μάλαγμα.
Bai *f* ὁ κόλπος.
Balance *f* ἡ ἰσορροπία, τὸ ἀντισήκωμα.
balancieren ἰσορροπεῖν, ἀντισηκοῦν.
Balancieren *n* s. Balance.
balancierend ἰσόρροπος (2).
bald 1. τάχα, ταχέως, αὐτίκα, παραυτίκα, εὐθύς, ταχύ, ἐν τάχει, διὰ τάχους, αὐτίκα μάλα, ὅσον αὐτίκα, ~ darauf μετ' ὀλίγον, μετ' οὐ πολὺν χρόνον, ~...~ τότε μέν ... τότε δέ, ὅτε μέν ...ὅτε δέ, ἄρτι μέν ... ἄρτι δέ, νῦν μέν ... νῦν δέ, ~ so, ~ anders ἄλλοτε ἄλλως, ἄλλοτε ἄλλος, ἄλλος καὶ ἄλλος, ~ so, ~ anders gesinnt sein ἄλλοτ' ἄλλως ἔχειν. — 2. (leicht) ῥᾳδίως. — 3. (beinahe) σχεδόν, ὅσον οὐ, μόνον οὐ, ὀλίγου (δεῖν).
Baldachin *m* ὁ οὐρανίσκος, ἡ σκιάς (άδος).
baldig ταχύς, μέλλων καὶ ὅσον οὔπω παρών, ~st ὡς od. ὅτι τάχιστα, τὴν ταχίστην.
Baldrian *m* ἡ ὀρεινὴ νάρδος.
Balg *m* 1. τὸ δέρμα, τὸ ἀπόδερμα, ἡ διφθέρα, ἡ βύρσα, τὸ νάκος, (bei Pflanzen) τὸ λέμμα, τὸ λέπος. — 2. (Blasebalg) ἡ φῦσα.
balgen: sich mit j-m ~ εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί (ἰέναι) τινι, χειρομαχεῖν πρός τινα, παλαίειν u. διαπαλαίειν τινί, ἀκροχειρίζεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα.
Balgerei *f* ἡ ἀκροχείρισις, ὁ ἀκροχειρισμός, ἡ διαπάλη, ὁ παλαισμός.
Balggeschwulst *n* τὸ ἀθήρωμα.
Balken *m* ἡ δοκός, (kleiner ~) ἡ δοκίς (ίδος), τὸ δοκίον, (an der Wage) ὁ ζυγός.
Balkenkopf *m* ὁ θρᾶνος.

Balkenwerk *n* αἱ δοκοί.
Balkon *m* οἱ δρύφακτοι, τὰ δρύφακτα, τὸ γεισιπόδισμα.
¹Ball *m* ἡ σφαῖρα (jeder runde Körper, bsd. Spielball), (kleiner ~) τὸ σφαιρίον, τὸ σφαιρίδιον. ~ spielen σφαίρᾳ παίζειν, σφαιρίζειν, σφαιρομαχεῖν, σφαῖραν ῥίπτειν od. βάλλειν od. ἀφιέναι, ~ schlagen σφαῖραν κόπτειν, den ~ fangen τὴν σφαῖραν ἐκδέχεσθαι (M.).
²Ball *m* (Tanzfest) ὁ βαλλισμός.
Ballast *m* τὸ ἕρμα, mit ~ füllen ἑρμάζειν, ἑρματίζειν.
Ballen *m* 1. (Bündel) ὁ σύνδεσμος, τὸ φορτίον. — 2. (an der Hand und am Fuße) τὸ στῆθος.
ballen: die Faust ~ συγκλείειν τὴν χεῖρα εἰς πυγμήν, πὺξ τοὺς δακτύλους ποιεῖσθαι (M.), mit geballter Faust πύξ, sich ~ σφαιροῦσθαι, συνάγεσθαι (P.), γογγυλεῖσθαι, γογγυλεύεσθαι (M.).
Ballett *n* ἡ (ἐπὶ σκηνῆς) ὄρχησις.
Balletttänzer *m* ὁ ὀρχηστής.
Balletttänzerin *f* ἡ ὀρχηστρίς(ίδος), ἡ ὀρχήστρια.
ballförmig σφαιροειδής.
Ballhaus *n* τὸ σφαιριστήριον.
Ballon *m* ὁ θύλακος.
Ballotage *f* ἡ ψηφοφορία.
ballotieren ψηφοφορεῖν, ψηφίζεσθαι (M.).
Ballplatz *m* τὸ σφαιριστήριον.
Ballspiel *n* ἡ σφαίρισις, ὁ σφαιρισμός, ἡ σφαιρομαχία.
Ballspieler *m* ὁ σφαιριστής, ὁ σφαιροπαίκτης.
Balsam *m* τὸ βάλσαμον, τὸ μύρον, ἡ μύρρα, ἡ στακτή (der von selbst ausfließende), ἡ πλαστή (der durch Einschnitt gewonnene), übtr. τὸ φάρμακον, τὸ παραμύθιον, ἡ παραμυθία.
balsamartig βαλσαμώδης.
Balsambaum *m* ἡ βάλσαμος.
Balsambüchse *f* ἡ λήκυθος, τὸ ληκύθιον, ὁ νάρθηξ (ηκος), τὸ ναρθήκιον, ἡ ἀλάβαστρος, τὸ ἀλάβαστρον.
Balsamduft *m* ἡ εὐωδία.
Basamfrucht *f* τὸ καρποβάλσαμον.
Balsamholz *n* τὸ ξυλοβάλσαμον.
balsamieren βαλσάμῳ od. μύρῳ ἀλείφειν od. χρίειν, μυρίζειν.
Balsamierung *f* ὁ μυρισμός.
Balsamine *f* ἡ βαλσαμίνη.
balsamisch βαλσαμώδης, (wohlriechend) εὐώδης.
Balsamkraut *n* s. Balsamine.
Balsamöl *n* τὸ βαλσαμέλαιον.
Balsamstaude *f* τὸ βάλσαμον.
Balustrade *f* ὁ θριγκός.
balzen ὀργᾶν, κλώζειν, κρώζειν.
Bambus *m*, **Bambusrohr** *n* ὁ Ἰνδικὸς κάλαμος.
¹Band *n* (*pl.* Bande) ὁ δεσμός (*pl.* δεσμοί u. δεσμά), ὁ σύν-, περίδεσμος, τὸ ἅμμα, τὸ ἔν-, κάθαμμα, j-n in ~e legen δεσμοὺς ἐμβάλλειν τινί, δεσμοῦν τινα, ~e der Freundschaft ἡ φιλία, ~ des Bluts ἡ συγγένεια, ἡ ἀναγκαιότης (ητος), τὸ συγγενὲς (αἷμα).
²Band *n* (*pl.* Bänder) ἡ ταινία.
³Band *m* (*pl.* Bände) (Teil eines Werkes) τὸ σωμάτιον.
Bandage *f* ὁ ἐπίδεσμος (*pl.* ἐπίδεσμα), ἡ ἐπίδεσις, τὸ ἐπιδέσμιον, eine ~ anlegen ἐπιδεσμεύειν, ἐπιδεῖν τι.
Bändchen *n* τὸ ταινίδιον.
Bande *f* ὁ ὅμιλος, ὁ θίασος, τὸ σύστημα, ἡ συστροφή.
Bandelier *n* ὁ τελαμών (ῶνος).
bandförmig ταινιώδης.
Bandhändlerin *f* ἡ ταινιόπωλις (ιδος).
bändigen δαμᾶν, δαμάζειν, χειροῦν (besser M.), ἡμεροῦν, τιθασεύειν, (ein Pferd) πωλοδαμνεῖν, (Leidenschaften u. dgl.) κατέχειν, κολάζειν, nicht zu ~ ἀδάμαστος (2), ἀκόλαστος (2).
Bändigen *n*, **Bändigung** *f* ἡ χείρωσις, ἡ ἡμέρωσις, ἡ δάμασις, ἡ κόλασις, ἡ τιθασεία, ἡ τιθάσευσις, gew. durch Verben.
Bändiger *m* gew. durch *part.* der Verben.
Bandit *m* ὁ λῃστής, ὁ δολοφόνος, ὁ σφαγεύς, ~ sein δολοφονεῖν.
Bandwurm *m* ἡ ταινία.

bange 1. (ängstlich, furchtsam) περίφοβος (2), τρομερός, περιδεής, ὀκνηρός, ἀδημονῶν, ὀκνῶν, es ist mir ~ ἀδημονῶ, ἀγωνιῶ, φοβοῦμαι, ἀπορῶ τι od. περί τινος (daß μή), j-m ~ machen φόβον od. ἀθυμίαν παρέχειν τινί, περίφοβον καθιστάναι τινά. — 2. (Bangigkeit erregend) φοβερός, δεινός.

bangen: es bangt mir vor etw. ἀδημονῶ τι, ἀνιᾷ μέ τι, es bangt mir für j-n δέδοικα od. ὀκνῶ περί τινος (daß μή).

Bangigkeit f ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία, ἡ ἀθυμία, ἡ ἀπορία, ὁ ὄκνος, ὁ φόβος.

Bank f 1. τὸ βάθρον, ἡ κλισία, Sprichw. auf die lange ~ schieben ἀναβάλλεσθαι (M., auch mit dem Zusatz χρόνους ἐκ χρόνων), durch die ~ καθ' ἕκαστον, ἐφεξῆς, οὐδεὶς ὅστις οὐ. — 2. (Bankgeschäft, Wechselbank) ἡ τράπεζα, die Summe, die in der ~ steht τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέος, der ~ schuldig sein, bezahlen ὀφείλειν, ἀποδιδόναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν, aus der ~ geliehen haben ἔχειν ἀπὸ τῆς τραπέζης.

Bankbruch, Bankerott m ἡ τραπέζης ἀνατροπή od. ἀνασκευή, ~ machen ἀνατρέπειν od. ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν, τῶν ἑαυτοῦ od. τῶν ὄντων ἐξίστασθαι, χρεωκοπεῖν.

Bänkelsänger m ὁ ῥαψῳδός, ~ sein ῥαψῳδεῖν.

Bänkelsängerei f ἡ ῥαψῳδία.

bänkelsängerisch ῥαψῳδικός.

Bankert m (uneheliches Kind) ὁ νόθος.

Bankett n τὸ συμπόσιον.

bankettieren συμπίνειν.

Bankier m ὁ τραπεζίτης, ~ sein τραπεζιτεύειν.

Bankiergeschäft n ἡ τῆς τραπέζης ἐργασία, ἡ τραπεζιτεία.

Bann m ἡ προαγόρευσις, ἡ πρόρρησις, (im kirchlichen Sinne) τὸ ἀνάθεμα, ὁ ἀναθεματισμός, in den ~ tun εἴργειν τινὰ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν, ἀναθεματίζειν.

bannen ἐκβάλλειν, ἐξελαύνειν, φυγαδεύειν, ἐκκηρύττειν τινὰ ἐκ τῆς πόλεως, Geister ~ ἐξᾴδειν, ἐλαύνειν, ἐξελαύνειν δαίμονας (wegbannen), ἐπάγειν δαίμονας (herbeiziehen), durch Zauberformeln ~ κατᾴδειν δαίμονας u. δαίμοσιν.

Banner n ἡ σημαία (Fahne u. Kriegshaufe).

Bannfluch m ἡ κατάρα.

Bannformel f, **Bannspruch** m ἡ ἐπῳδή, ὁ ἐπῳδὸς μῦθος.

Bannung f ἡ κατάδεσις, ὁ καταδεσμός.

bar 1. e-r Sache ~ sein ἀπηλλάχθαι τινός, ἔρημον εἶναί τινος, ἀπεστερῆσθαί od. στέρεσθαί τινος. — 2. (vom Gelde) ἕτοιμος (2 u. 3), bares Geld τὸ ἀργύριον, τὸ νόμισμα, für ~ anrechnen ἐντιμᾶν, ~ bezahlen καταβάλλειν ἀργύριον, etw. für ~e Münze nehmen ῥᾳδίως πιστεύειν od. πείθεσθαι (P.), ~er Unsinn πολλὴ ἄνοια.

Bär m ἡ ἄρκτος (ὁ ἄ. männlicher ~), junger ~ ὁ ἀρκτύλος, (als Gestirn) ἡ ἄρκτος, der große u. kleine ~ αἱ ἄρκτοι.

Baracke f ἡ καλύβη.

Barbar m 1. ὁ βάρβαρος (Nichtgrieche). — 2. (grausamer Mensch) ὁ ὠμός, ἄγριος, βαρβαρικός od. βάρβαρος ἄνθρωπος, wie ein ~ reden βαρβαρίζειν (auch: es mit den ~en halten, auf seiten der ~en stehen), zum ~ machen ἐκβαρβαροῦν.

Barbarei f τὸ βαρβαρικόν, ἡ ὠμότης (ητος), ἡ ἀγριότης (ητος).

barbarisch βαρβαρικός, ὠμός, in ~er Sprache βαρβαριστί.

Barbarismus m ὁ βαρβαρισμός, Barbarismen im Sprechen machen βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν, j. der in Barbarismen spricht ὁ βαρβαρίζων, ὁ βαρβαρόφωνος, ὁ βαρβαρόγλωττος, das Sprechen in Barbarismen ἡ βαρβαροστομία.

Barbe f (ein Fisch) ἡ τρίγλη, ἡ τρίγλα.

Barbier m ὁ κουρεύς, ὁ κορσωτεύς, ὁ κορσωτήρ (ῆρος), ὁ κουρευτής, ~ sein κουρεύειν.

Barbierbecken n ἡ κουρικὴ λεκάνη.

Barbierbesteck n ἡ ξυροδόκη.

barbieren ξυρᾶν, ξυρεῖν, κείρειν, ἀποκείρειν, sich ~ lassen ξυρεῖσθαι, κείρεσθαι (M.).

Barbieren n ἡ κουρά.

Barbiermesser n ἡ μαχαιρίς (ίδος), τὸ ξυρόν, ὁ ξυρός.

Barbierstube f τὸ κουρεῖον.

Barbiertuch n τὸ ὠμόλινον, ἡ σινδών (όνος).

Barbierzeug n τὰ κουρικὰ od. τοῦ κουρέως σκεύη.

Barde m ὁ βάρδος, ὁ ῥαψῳδός.

Bardengesang m ἡ ῥαψῳδία.

Bärenfang m, **Bärenjagd** f ἡ τῶν ἄρκτων θήρα.

Bärenfell n ἡ ἀρκτῆ.

Bärenführer m ὁ τὰς ἄρκτους περιάγων.

Bärenhaut f s. Bärenfell; auf der ~ liegen ῥᾳθυμεῖν, καθῆσθαι ῥᾳθυμοῦντα.

Bärenhüter m ὁ ἀρκτοφύλαξ (ακος), ὁ ἀρκτοῦρος, ὁ βοώτης.

Bärenklau f ὁ ἄκανθος, τὸ μελάμφυλλον.

Barett n ἡ τιάρα.

barfuß ἀνυπόδητος (2), γυμνοὺς ἔχων τοὺς πόδας, γυμνὸς ὢν τοὺς πόδας, γυμνόπους (οδος), γυμνοπόδης, ~ gehen ἀνυπόδητον εἶναι, γυμνοὺς ἔχειν τοὺς πόδας, γυμνὸν εἶναι τοὺς πόδας, ἀνυποδητεῖν, γυμνοποδεῖν.

Barfußgehen n ἡ ἀνυποδησία.

Barfüßigkeit f ἡ ἀνυποδησία.

barhäuptig, barköpfig γυμνὴν τὴν κεφαλὴν ἔχων, ἀσκέπαστος (2), ἄσκεπος (2) τὴν κεφαλήν.

Bärin f ἡ (θήλεια) ἄρκτος.

Barke f ἡ σκάφη, τὸ σκάφος, τὸ πλοιάριον, τὸ κελήτιον.

barmherzig ἐλεήμων, οἰκτίρμων, φιλοικτίρμων, ~ sein gegen j-n ἐλεεῖν, κατελεεῖν, οἰκτίρειν, κατοικτίρειν, οἰκτίζειν τινά.

Barmherzigkeit f ὁ ἔλεος, ἡ ἐλεημοσύνη (Almosen), ὁ οἰκτιρμός, ~ haben s. barmherzig sein.

Barre f ἡ πλίνθος.

Barriere f ἡ βαλβίς (ῖδος), ὁ δρύφακτος, τὸ δρύφακτον.

Barrikade f τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή.

barsch (rauh) τραχύς, χαλεπός, πικρός, ἄγριος, j-m ~ begegnen τραχέως προσφέρεσθαί (P.) τινι, ~es Wesen s. Barschheit.

Barsch m (ein Fisch) ἡ πέρκη.

Barschaft f τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, τὸ ἀργύριον.

Barschheit f ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ τραχύτης (ητος), auch ἡ τῶν τρόπων τραχύτης od. χαλεπότης.

Bart m ὁ πώγων (ωνος, bsd. Backenbart), τὸ γένειον (am Kinn), ἡ ὑπήνη, ὁ μύσταξ (ακος Schnurrbart), e-n ~ bekommen od. haben γενειάζειν, den ~ stehen od. wachsen lassen ἀνειμένον ἐᾶν τὸν πώγωνα, πώγωνα τρέφειν, πωγωνοτροφεῖν, (kleiner ~) τὸ πωγώνιον.

bartähnlich πωγωνώδης.

Bärtchen n τὸ πωγώνιον.

Barthaar n ἡ κατὰ τὸ γένειον θρίξ (τριχός), das erste ~ ἡ λάχνη, ὁ ἴουλος, ὁ χνοῦς.

bärtig πωγωνίας, γενειῶν, πωγωνιάτης, πωγωνίτης, γενειάτης, ὑπηνήτης, ~ sein γενειᾶν, ~ werden γενειάσκειν.

bartlos ἀπώγων, ἀγένειος (2).

Bartscherer m s. Barbier.

Bartstern m ὁ πωγωνίας ἀστήρ, ὁ πώγων (ωνος).

Bärwurz f τὸ σφονδύλιον.

Basar m τὸ δεῖγμα.

Base f ἡ ἀνεψιά, ἡ τηθίς (ίδος), ἡ τοῦ πατρὸς ἀδελφή, ἡ πατραδέλφη, ἡ θεία ἡ πρὸς μητρός, ἡ μητράδελφος.

Basilika f ἡ βασιλική.

Basilikum n ἡ ἄκινος, τὸ ὤκιμον.

Basilisk m ὁ βασιλίσκος.

Basrelief n τὸ πρόστυπον ἔργον.

Baß m ὁ βαρὺς φθόγγος, (die tiefste Saite) ἡ ὑπάτη.

Bassin n ὁ κρουνός, τὸ φρέαρ (ατος), (zum Einlaufen der Schiffe) ὁ ἀνάπλους.

Bast m ὁ φλοιός, (von der Linde) ἡ φιλύρα, den ~ ab-

schälen ἀποφλοιοῦν, von ~ (gemacht) φλόϊνος, φιλύρινος.
Bastard *m* ὁ νόθος. [τὸ ἐπιτείχισμα.]
Bastei, Bastion *f* ὁ προμαχεών (ῶνος), τὸ πρόβλημα,]
Batist *m* ἡ σινδών (όνος).
Bau *m* 1. (das Bauen) ἡ οἰκοδόμησις, ἡ οἰκοδομία, ἡ κατασκευή, der ~ des Körpers ἡ τοῦ σώματος κατασκευή, der ~ der Welt ἡ τοῦ κόσμου σύστασις. — 2. (Gebäude) τὸ οἰκοδόμημα, τὸ κατασκεύασμα. — 3. (der Dachse, Füchse, Kaninchen u. dgl.) ὁ κευθμών (ῶνος), ὁ φωλεός, ἡ φωλεά, τὸ φωλίον, im ~ liegen φωλεύειν, φωλεῖν.
Bauamt *n* τὸ ἀστυνόμιον, οἱ ἀστυνόμοι (die Behörde).
Bauart *f* ἡ κατασκευή.
Bauch *m* ἡ γαστήρ (τρός, vom animalischen Körper), ἡ κοιλία (Bauchhöhle), τὸ ὑπογάστριον, τὸ ἦτρον (Unterleib), dem ~ frönen τῇ γαστρὶ χαρίζεσθαι (M.) od. δουλεύειν, den ~ zum Gotte machen ὥσπερ θεῷ λατρεύειν τῇ γαστρί, (von Gefäßen) ὁ ὄγκος, ὁ κόλπος, τὸ ἦτρον, τὸ κύτος, ~ des Schiffes ἡ κοίλη ναῦς.
Bauchdiener *m* ὁ τῇ γαστρὶ χαριζόμενος od. δουλεύων, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος), ὁ κοιλόδουλος, ὁ γαστρίδουλος, ὁ κοιλιολάτρης, ὁ κοιλιοδαίμων (ονος).
Bauchfell *n* τὸ περιτόναιον.
Bauchfluß *m* ἡ τῆς γαστρὸς φορά, ἡ λειεντερία (Durchfall mit Abgang unverdauter Speiseteile).
bauchförmig γαστροειδής, γαστρώδης.
Bauchgrimmen *n* ὁ στρόφος, an ~ leiden ἐντεροπονεῖν. κοιλιαλγεῖν.
Bauchgurt *m* ὁ κοιλιόδεσμος.
Bauchhöhle *f* ἡ κοιλία, ἡ χολάς (άδος).
bauchig γαστρώδης, ὀγκώδης, κολπώδης, κοιλιώδης. ein ~es Gefäß ἡ γάστρα.
Bauchkissen *n* τὸ προγαστρίδιον.
Bauchkneipen *n* s. Bauchgrimmen.
Bauchredner *m* ὁ ἐγγαστρίμυθος, auch Εὐρυκλῆς (Εὐρυκλείδης), nach e-m berühmten Bauchredner aus Athen, daher die „Kunst des Bauchredens" ἡ Εὐρυκλέους τέχνη hieß.
Bauchriemen *m* s. Bauchgurt.
Bauchwassersucht *f* ὁ ἀσκίτης, ὁ ὕδρωψ (ωπος).
Bauchweh *n* ἡ κωλικὴ νόσος.
bauen 1. δέμειν, κατασκευάζειν, κτίζειν, οἰκοδομεῖν. ποιεῖν, (Nester) πηγνύναι, πλέκειν, wohl gebaut sein (vom Körper) εὖ πεφυκέναι, gut gebaut εὐπαγής, das Land ~ (anbauen) θεραπεύειν, ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν γῆν, Früchte ~ καρποὺς σπείρειν, φυτεύειν, Wein ~ ἀμπελουργεῖν. — 2. übtr. auf etw. ~ πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, θαρρεῖν τι. [ἀγρόν.]
[1]**Bauer** *m* ὁ ἄγροικος, ὁ γεωργός, ὁ χωρίτης, ὁ κατ']
[2]**Bauer** *n* (für Vögel) τὸ ὀρνιθοτροφεῖον.
Bäuerin *f* ἡ ἄγροικος γυνή, ἡ χωρῖτις (ιδος).
Bauernarbeit *f* τὰ περὶ τὴν γεωργίαν ἔργα.
Bauernart *f* ὁ γεωργοῦ od. ἀγροίκου τρόπος, nach ~ ἀγροίκως.
Bauerngut *n* ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, τὸ γήδιον.
Bauernhaus *n* ἡ ἀγροίκου οἰκία, ἡ κατ' ἀγρὸν οἰκία.
Bauernhof *m* ἡ ἔπαυλις (εως). τὸ ἐπαύλιον.
Bauernjunge *m* ὁ ἄγροικος παῖς.
Bauernkittel *m* ἡ διφθέρα, ἡ σισύρα, ἡ κατωνάκη.
Bauernkost *f* ἡ ἀγροίκων od. χωριτικὴ τροφή od. δίαιτα.
Bauernleben *n* ὁ ἀγροίκου od. ἄγροικος βίος.
Bauernstand *m* οἱ γεωργοί, οἱ ἄγροικοι.
Bauernstolz *m* ἡ μετ' ἀγροικίας ὑπερηφανία od. τὸ μετ' ἀγροικίας ὑπερήφανον.
Bauerntracht *f* ἡ χωριτικὴ od. ἀγροικικὴ στολή.
Bauersmann *m* ὁ γεωργικός.
Baufach *n* τὰ τεκτονικά, das ~ studieren τὰ τεκτονικὰ μανθάνειν, im ~ erfahren od. geschickt τεκτονικός.
baufällig σαθρός, ἐρείψιμος (2). [ἐρείψιμον.]
Baufälligkeit *f* τὸ σαθρόν, ἡ σαθρότης (ητος), τὸ]
Baufläche *f* τὸ οἰκόπεδον.
Baugerät *n* τὰ τεκτονικὰ ὄργανα, τὰ πρὸς οἰκοδομίαν σκεύη od. ἐργαλεῖα.
Bauherr *m* ὁ οἰκοδόμος.
Bauholz *f* ἡ ὕλη, τὰ ξύλα, ἡ ξύλωσις, ἡ ξυλεία.
Baukosten *pl.* τὰ εἰς οἰκοδομίαν ἀναλώματα.
Baukunst *f* ἡ ἀρχιτεκτονική (τέχνη), ἡ οἰκοδομική, ἡ ἀρχιτεκτονία, der die ~ versteht ὁ τεκτονικός, ὁ ἀρχιτεκτονικός.
Baukünstler, Baumeister *m* ὁ ἀρχιτέκτων (ονος), ~ sein ἀρχιτεκτονεῖν, ein geschickter ~ ἀνὴρ τεκτονικός.
Bauleute *pl.* οἱ τέκτονες, οἱ ἐργάται, οἱ ἐργαζόμενοι.
baulich: etw. im ~en Stande erhalten σῶν φυλάττειν od. διαφυλάττειν τι.
Baulust *f* τὸ φιλοικόδομον.
baulustig φιλοικόδομος (2).
Baum *m* τὸ δένδρον, (viele Bäume zusammen) ἡ ὕλη. von Bäumen bewachsen δενδρόφυτος (2), voll von Bäumen ὑλώδης, δενδρώδης, Bäume fällen δενδροκοπεῖν, δενδροτομεῖν, ἐκκόπτειν δένδρα, den Wald vor Bäumen nicht sehen (Sprichw.) τὰ πρὸ τοῖν ποδοῖν οὐχ ὁρᾶν.
baumähnlich, -artig δενδροειδής, δενδρώδης.
Baumaterial *n* ἡ ὕλη, τὰ πρὸς τὴν οἰκοδομίαν od. ναυπηγίαν (für Schiffe).
Baumblüte *f* τὸ δενδρικὸν od. τῶν δένδρων ἄνθος. τὸ ἀπὸ δένδρου ἄνθος, Zeit der ~ ἡ τῶν δένδρων ἀκμή.
Bäumchen *n* τὸ δένδριον, τὸ δενδρύφιον.
Baumeister *m* s. Baukünstler.
bäumen: sich ~ ὀρθὸν od. ὄρθιον ἵστασθαι, σφαδάζειν, ἐξάλλεσθαι (M.), auch ἀναχαιτίζειν.
Baumflechte *f* ὁ λειχήν (ῆνος).
baumförmig s. baumartig.
Baumfrucht *f* ὁ ἀπὸ τῶν δένδρων καρπός, τὸ μῆλον. ἡ ὀπώρα, ὁ δενδρίτης καρπός.
Baumgang *m* ὁ ὄρχος, ἡ ἀναδενδράς (άδος).
Baumgarten *m* ὁ δενδρών (ῶνος).
Baumgrille *f* ὁ τέττιξ (ιγος).
Baumhacker *m* (Specht) ὁ δενδροκολάπτης.
Baumharz *n* ἡ ῥητίνη.
Baumläufer *m* (Vogel) ὁ κνιπολόγος.
baumlos ἄδενδρος (2), ψιλὸς δένδρων.
Baummalve *f* ἡ ἀναδενδρομαλάχη.
Baummoos *n* τὸ βρύον. [δρῖτις (ιδος).]
Baumnymphe *f* ἡ δρυάς, ἡ ἁμαδρυάς (άδος), ἡ δεν-]
Baumöl *n* τὸ ἔλαιον.
Baumpfahl *m* ὁ χάραξ (ακος).
Baumpflanzung *f* ἡ δενδρόφυτος χώρα.
Baumpflege *f* ἡ δενδροκομικὴ σοφία.
Baumrebe *f* ἡ δενδρῖτις (ιδος) ἄμπελος, ἡ ἀναδενδράς (άδος).
baumreich εὔδενδρος, πολύδενδρος, δενδρόφυτος (sämtlich 2). ὑλώδης, δενδρήεις.
Baumreihe *f* ὁ ὄρχος.
Baumrinde *f* ὁ φλοιός. mit ~ bedeckt ἔμφλοιος (2). mit glatter ~ λειόφλοιος (2), mit zarter ~ λεπτόφλοιος (2), abgeschälte ~ τὸ λέπισμα, τὸ λέμμα.
Baumschere *f* ἡ δενδρικὴ ψαλίς (ίδος).
Baumschlag *m* (in der Malerei) φύλλα τὰ τῶν δένδρων γραφόμενα od. γραφῇ ἀπεικασμένα.
Baumschule *f* ὁ δενδρών (ῶνος), τὸ φυτευτήριον, τὸ φυτουργεῖον. τὸ φυτώριον, ἡ νεοφυτεία.
Baumschwamm *m* ὁ μύκης (ητος), τὸ ἀγαρικόν.
Baumstamm *m* τὸ πρέμνον, τὸ στέλεχος, τὸ δένδρον.
baumstark πάνυ ἰσχυρός. εὔρωστος (2).
Baumwolle *f* τὰ ἀπὸ ξύλου ἔρια, ἡ βύσσος.
baumwollen ξύλινος, βύσσινος, ~es Kleid ἐσθής (ῆτος) ἀπὸ ξύλων πεποιημένη.
Baumwollenstaude *f* τὸ ξύλον, τὸ ἐριόξυλον.

Baumzucht *f* ἡ τῶν δένδρων φυτεία, ἡ φυτηκομία, ἡ φυτοτροφία, ~ treiben φυτηκομεῖν.

Baumzüchter *m* ὁ φυτεύων δένδρα, ὁ ἐπιτηδεύων τὴν δένδρων φυτείαν, ὁ φυτηκόμος.

Baumzweig *m* ὁ ὄζος, ὁ κλών (ωνός), ὁ κλάδος.

Bauplatz *m* τὸ οἰκόπεδον.

bäurisch 1. ἀγροῖκος (2), ἀγροικικός, χωρίτης, χωριτικός, ἀγροιωτικός, ἀγροικώδης. — 2. (roh, ungebildet) ἄγροικος (2), ~es Betragen ἡ ἀγροικία, sich ~ betragen ἀγροικίζεσθαι, ἀγροικεύεσθαι (M.).

Bausch *m* ὁ ὄγκος, ὁ κόλπος, in ~ und Bogen καθόλου, ἐκ τῶν δοκούντων od. εἰκότων, Berechnung in ~ und Bogen ἡ ὁλοσχέρεια, ὁ ὁλοσχερὴς λογισμός.

Bauschärmel *m* ἡ κολπωτὴ χειρίς (ίδος).

Bäuschchen *n* τὸ πτύγμα, τὸ πτυγμάτιον.

bauschen κολποῦσθαι (P., bsd. von Kleidern), ὀγκοῦσθαι (P.).

bauschig κολπώδης, ὀγκώδης.

Bauschule *f* τὸ ἀρχιτεκτονικὸν διδασκαλεῖον.

Baustätte *f* τὸ οἰκόπεδον.

Baustelle *f* τὸ οἰκόπεδον.

Bauverständiger *m* ὁ οἰκοδομικός, ὁ τεκτονικός, ὁ ἀρχιτεκτονικός.

Bauwerk *n* τὸ οἰκοδόμημα, τὸ κατασκεύασμα.

Bauwerkzeug *n* τὰ τεκτονικὰ ὄργανα.

Bauwesen *n* τὰ περὶ τὴν οἰκοδομίαν.

Bauzeug *n* s. Bauwerkzeug.

beabsichtigen σκοπεῖν, βούλεσθαι, τείνειν πρός τι, ἐν νῷ ἔχειν, διανοεῖσθαι (P.), ἐπινοεῖν, μέλλειν m. *inf.*

beachten σκοπεῖν τι, λόγον ἔχειν τινός od. ποιεῖσθαί (M.) τινος, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, ἐπιστρέφεσθαί (P.) τινι u. τινος, etw. nicht ~ ἐᾶν τι, ἀμελεῖν oder ὀλιγωρεῖν τινος.

Beachten *n*, **Beachtung** *f* ἡ πρόσεξις, ἡ προσοχή, ἡ ἐπιστροφή, ἡ ἐπιμέλεια, gew. durch Verben.

beachtenswert, beachtungswert, -würdig λόγου ἄξιος, ἄξιος προσέχειν τὸν νοῦν.

beackern ἀροῦν, καταροῦν, γεωργεῖν.

Beamtenwahl *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι, e. Versammlung zur ~ halten ἀρχαιρεσιάζειν.

Beamter *m* ὁ ἄρχων (οντος, von e-m obrigkeitlichen Amte), ὁ ἐπι-, προστάτης, die Beamten οἱ ἄρχοντες, αἱ ἀρχαί, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη.

beängstigen ἄγχειν.

Beängstigung *f* τὸ δεῖμα, s. Angst.

beanspruchen ἀξιοῦν τυγχάνειν τινός, ἀντι-, μεταποιεῖσθαί (M.) τινος.

Beanspruchung *f* ἡ ἀξίωσις, gew. durch Verben.

beanstanden ἀναβάλλεσθαι (M.), ὀκνεῖν.

Beanstandung *f* ἡ ἀναβολή, ὁ ὄκνος.

beantragen γράφειν, εἰσφέρειν, εἰσηγεῖσθαι (M.).

beantworten ἀποκρίνεσθαι (M.) πρός τι u. τι, schriftlich ~ ἀντιγράφειν, ἀντεπιστέλλειν, einen Einwurf ~ ἀπαντᾶν τινι, ὑπολαμβάνειν τι πρός τι, im voraus ~ προλαμβάνειν.

Beantwortung *f* ἡ ἀπόκρισις.

bearbeiten ἐργάζεσθαι, κατ-, ἐξεργάζεσθαι (M.), δια-, ἐκπονεῖν, das Land ~ γεωργεῖν, ἡμεροῦν, θεραπεύειν, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, (von wissenschaftlicher Beschäftigung) σπουδάζειν περί τινος u. περί τι, πραγματεύεσθαί (M.) τι, περί τι, περί τινος od. ἐπί τι, ἀσκεῖν τι, γράφειν περί τινος, διακριβοῦσθαί (M.) τι od. περί τινος (sorgfältig durchforschen), j-n zu etw. ~ παρασκευάζειν τινὰ ὅπως m. *ind. fut.* od. ὥστε m. *inf.*

Bearbeiter *m* ὁ ἐπιμελητής, besser durch *part.* der vorh. Verben.

Bearbeitung *f* ἡ ἐργασία, ἡ κατεργασία, ἡ ἄσκησις, ~ des Landes ἡ γεωργία, ἡ τῆς γῆς θεραπεία.

beargwöhnen ὑποπτεύειν, ἐν ὑποψίᾳ od. δι' ὑποψίας ἔχειν τινά, ich werde beargwöhnt ὑποπτεύομαι, καταδοκοῦμαι (P.).

Beargwöhnung *f* ἡ ὑποψία.

beaufsichtigen ἐπισκοπεῖν, ἐφορᾶν, ἐποπτεύειν, ἐπιστατεῖν τινος, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος.

Beaufsichtiger *m* ὁ ἐπιμελητής, besser durch Verben.

Beaufsichtigung *f* ἡ ἐπιμέλεια, besser durch Verben.

beauftragen: j-n mit etw. ~ ἐπιτέλλειν, ἐπιτρέπειν τινί τι, ich bin mit etw. beauftragt ἐπιτετραμμένον ἐστί μοί τι, ἐπιμελές ἐστί μοί τι, δέδοταί μοί τι.

beäugeln ἐποφθαλμίζειν, ἐποφθαλμιᾶν (-εῖν) τινι od. πρός τι, κατιλλώπτειν τινί, ὀπιπτεύειν τι.

beaugenscheinigen ἐπισκοπεῖν, θεωρεῖν.

Beaugenscheinigung *f* ἡ θεωρία.

bebauen ἐνοικοδομεῖν, καταλαμβάνειν οἰκοδομήμασιν, das Land ~ γεωργεῖν, θεραπεύειν τὴν γῆν.

Bebauung *f* ἡ ἐνοικοδόμησις, ~ des Landes ἡ γεωργία, ἡ θεραπεία τῆς γῆς.

beben τρεῖν, τρέμειν, σείεσθαι (P., bsd. von Erdbeben), heftig ~ πάλλεσθαι (P.), ἐκπλήττεσθαι (P., vor Schrecken), vor j-m ~ τρεῖν, τρέμειν, πτήσσειν, ὑποπτήσσειν, ἐκπλήττεσθαί (P.) τινα.

Beben *n* ὁ τρόμος, ὁ σεισμός (der Erde), ἡ ἔκπληξις.

beblümen ἐπ-, διανθίζειν, ἄνθεσι ποικίλλειν.

bebrücken γεφυροῦν, γεφύρᾳ ζευγνύναι.

bebrüten ἐπῳάζειν, ἐπικαθῆσθαι (τοῖς ᾠοῖς).

Becher *m* τὸ ποτήριον, τὸ ἔκπωμα, ἡ κύλιξ (ικος), τὸ δέπας (αος), (zum Würfeln) ὁ πύργος.

Becherblume *f* ὁ φέως (ω), ἡ στοιβή.

becherförmig σκυφοειδής, κυλικώδης.

bechern (zechen) κρατηρίζειν, κωθωνίζειν.

Becken *n* 1. (Gerät) ἡ λεκάνη, ὁ λέβης (ητος, zum Waschen), τὸ λουτήριον, ὁ νιπτήρ (ῆρος), ἡ σκάφη, τὸ χειρόνιπτρον (zum Händewaschen), ὁ ποδανιπτήρ (zum Fußwaschen). — 2. (anatomisch) ἡ ὀσφύς (ύος). — 3. (Musikinstrument) τὸ κύμβαλον, die ~ schlagen κυμβαλίζειν. — 4. übtr. (beckenartige Vertiefung) τὸ κοῖλον, ἡ κοιλάς (άδος).

Beckenschläger *m*, **-schlägerin** *f* ὁ κυμβαλιστής, ἡ κυμβαλίστρια.

bedachen στεγάζειν, καταστεγάζειν, ὀροφοῦν, bedacht ὀροφωτός, κατάστεγος (2).

Bedacht *m* ἡ πρόνοια, ἡ προμήθεια, ἡ ἐπιμέλεια, mit ~ ἐπιμελῶς, ἐκ προνοίας, ἐξεπίτηδες, ohne ~ ἀλόγως, προπετῶς. *adj.* ἐπιμελής, εὐλαβής, πεφυλαγμένος, ~ nehmen (bedacht sein) auf etw. σκοπεῖν τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, μελετᾶν τι, ζητεῖν τι, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, σπουδάζειν περί τι, λόγον ἔχειν περί τινος, φροντίζειν τινός, προμηθεῖσθαί (P.) τινος, πρόνοιαν od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος.

bedächtig, bedachtsam ἥσυχος, ἡσύχιος (2) ἡσυχαῖος (ruhig), περιεσκεμμένος, εὐλαβής, πεφυλαγμένος, σώφρων, ~ sein od. handeln εὐλαβεῖσθαι (P.), σωφρονεῖν.

Bedächtigkeit *f* s. Bedachtsamkeit.

Bedachtsamkeit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ προμήθεια, ἡ περίσκεψις, ἡ ἡσυχιότης (ητος), ὁ λογισμός, ἡ σωφροσύνη.

Bedachung *f* 1. (das Bedachen) ἡ ἔρεψις, ἡ ὀρόφωσις, ἡ στέγασις. — 2. (das Dach) αἱ ὀροφαί, τὸ στέγασμα.

bedanken: sich ~ ὁμολογεῖν χάριν τινί, εὐχαριστεῖν, dafür bedanke ich mich (iron.) μὴ γένοιτο.

Bedarf *m* τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια.

bedauern 1. (beklagen, Mitleid haben u. äußern) οἰκτίρειν, κατ-, ἐποικτίρειν, οἰκτίζειν (auch M.), ἐλεεῖν (τινά τινος u. ἐπί τινι). — 2. (sich betrüben) ἄχθεσθαί (P.), λυπεῖσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, βαρέως φέρειν τι, ἀλγεῖν τι. — 3. (bereuen) μεταμέλει μοι u. *dat.* d. *part.*, μεταμέλομαι u. *nom.* d. *part.*

Bedauern *n* 1. ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτιρμός, ἡ κατοίκτισις. — 2. (Reue) ἡ μεταμέλεια, gew. durch Verben.

bedauernswert 1. ἐλεεινός, ἐλέου ἄξιος, οἰκτρός. — 2. (unglücklich) ἄθλιος, ταλαίπωρος (2).

bedecken 1. (mit e-r Decke od. e-m Dache versehen) στέγειν, στεγάζειν, κατα-, ἐπιστεγάζειν. — 2. (mit e-r Hülle versehen) σκεπάζειν, καλύπτειν, ἐπι-, κατα-, περικαλύπτειν, κρύπτειν, ἀνακρύπτειν (verbergen, verstecken). — 3. (einnehmen, über etw. verbreitet sein) καταλαμ-

βάνειν, κατέχειν, bedeckt στεγανός, στεγαστός, (umhüllt) κεκαλυμμένος, κρυπτός.

Bedeckung *f* 1. τὸ στέγασμα, τὸ καταστέγασμα, τὸ σκέπασμα, τὸ κάλυμμα, τὸ περικάλυμμα. — 2. (Wache, Eskorte) ἡ φυλακή, οἱ φύλακες, ἡ φρουρά.

bedenken 1. (überlegen) λογίζεσθαι, δια-, ἐκλογίζεσθαι (M.), σκοπεῖν, ἐννοεῖν, ἐν νῷ λαμβάνειν, ἐννοεῖσθαι (P., beherzigen). — 2. (sorgen für etw.) ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, λόγον od. πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, j-n ~ προνοεῖν τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί τινος. — 3. (gedenken, eingedenk sein) μεμνῆσθαι m. *part.*, sich ~ βουλεύεσθαι (M.), sich anders ~ μετανοεῖν. — 4. (unentschlossen sein) ἐπέχειν, διστάζειν, ὀκνεῖν, μέλλειν, ἐνδοιάζειν, ἀμφιγνοεῖν. — 5. (für sich sorgen) σκοπεῖν od. ζητεῖν (τὸ ἑαυτῷ συμφέρον)

Bedenken *n* ἡ σκέψις, ὁ ἐνδοιασμός, ὁ ὄκνος, ohne ~ ἀμελλητί, προθύμως, ~ tragen ὀκνεῖν, ἐνδοιάζειν.

bedenklich 1. (mißlich, gefährlich) ἀμφίβολος, ἄπορος, ἐπικίνδυνος (sämtlich 2), δυσχερής. — 2. (verdächtig) ὕποπτος (2), σφαλερός. — 3. (ängstlich) ὀκνηρός, φόβον ἔχων, ~ sein ὀκνεῖν, φοβεῖσθαι (P.), φόβον ἔχειν, εὐλαβεῖσθαι (P.), ~ machen ἀπορίαν παρέχειν τινί.

Bedenklichkeit *f* ὁ ὄκνος, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ μέλλησις, ~ haben ὀκνεῖν, διαμέλλειν, ἀμφιγνοεῖν περί τινος, aus ~ etw. nicht tun ἀποκνεῖν τι.

Bedenkzeit *f* χρόνος ἐν ᾧ χρὴ βουλεύεσθαι (M.), χρόνος βουλῆς, j-m ~ geben διδόναι τινὶ βουλεύεσθαι.

bedeuten 1. *trans.* (zurechtweisen) διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν, νουθετεῖν, πείθειν (bereden). — 2. (befehlen) κελεύειν τινὰ m. *inf.*, σημαίνειν τινὶ m. *inf.* — 3. *intr.* σημαίνειν, δύνασθαι, εἶναι, was bedeutet das? τί τοῦτο θέλει; τί τοῦτο δύναται; τί δὲ τοῦτο; das bedeutet τοῦτ' ἔστι. — 4. (vorbedeuten) σημαίνειν, προσημαίνειν, δηλοῦν. — 5. (wichtig sein) δύνασθαι, ἰσχύειν, λόγου ἄξιον od. ἐν λόγῳ εἶναι, εἶναί τι, es hat nichts zu ~ οὐδέν ἐστι, οὐδὲν διαφέρει.

bedeutend 1. ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, σπουδαῖος. — 2. (mächtig) δυνατός, etw. für ~ halten μέγα νομίζειν τι, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, etw. nicht für ~ halten ὀλιγωρεῖν τινος, ἀμελεῖν τινος. — 3. (beträchtlich) ἀξιόλογος (2), ἱκανός, μέγας, πολύς.

bedeutsam σεμνός, σπουδαῖος, μέγας.

Bedeutsamkeit *f* ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ δύναμις, ἡ ἀξίωσις, τὸ μέγεθος.

Bedeutung *f* 1. (Sinn) ὁ νοῦς, ἡ δύναμις, ἡ ἀξίωσις, ἡ σημασία. — 2. (Wichtigkeit, Wert) ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ δύναμις, ein Mann von ~ ἀνὴρ δυνατός od. ἀξιώματος πολλοῦ, einer Sache ~ beilegen μέγα νομίζειν τι.

bedeutungslos οὐδενὸς ἄξιος.

bedeutungsvoll μέγας, σεμνός, δεινός, πολλοῦ ἄξιος.

bedienen ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, θεραπεύειν τινά, διακονεῖν τινι, sich ~ χρῆσθαί τινι.

Bedienter *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ θεράπων (οντος), ὁ διάκονος, ὁ παῖς.

Bedienung *f* 1. ἡ ὑπηρεσία, ἡ θεραπεία, ἡ ὑπουργία, ἡ διακονία. — 2. (Dienerschaft) οἱ θεράποντες.

bedingen 1. (als Bedingung voraussetzen) ὑποτίθεσθαί τι, ποιεῖσθαί (M.) τι ὑπόθεσιν, bedingt ὑποθετικός. — 2. (bestimmen, begrenzen) ὁρίζειν, bedingt sein durch etw. αἰτίαν ἔχειν ἔν τινι, ἐξηρτῆσθαι ἔκ τινος, ἀνακεῖσθαι ἐπί τινι, ἀνηρτῆσθαι εἴς τι od. ἔκ τινος. — 3. (ausbedingen) ὁμολογεῖν, συντίθεσθαί τί τινι od. πρός τινα, sich ~ ἀξιοῦν.

Bedingung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ἡ συνθήκη, τὸ συγκείμενον, τὸ ὁμολογούμενον (auch *part. perf.*), τὸ εἰρημένον, τὸ ῥητόν, (in philosophischem Sinne) ἡ ὑπόθεσις, ~en annehmen, eingehen ἀποδέχεσθαι (M.) συνθήκας, ~en machen συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) τινι oder πρός τινα, es ist zur ~ gemacht ὡμολόγηται, σύγκειται, alle ~en annehmen συγκαταβαίνειν εἰς πᾶν, ὁμολογεῖν ὅ τι τις λέγοι, die ~en halten διαφυλάττειν τὰς συνθήκας, ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις oder τοῖς ὁμολογουμένοις, die ~en nicht halten λύειν τὰς ὁμολογίας, παρασπονδεῖν, mit der ausdrücklichen ~ ἐπὶ ῥητοῖς, in alle ~en einwilligen ἐνδιδόναι πρὸς ἅπαντα, sich unter jeder ~ ergeben παραδιδόναι ἑαυτόν τινι χρῆσθαι ὅ τι βούλεται, unter diesen ~en ἐπὶ τούτοις, unter billigen ~en ἐπ' ἴσοις καὶ ὁμοίοις, unter der ~, daß ἐφ' ᾧ od. ἐφ' ᾧ τε m. *inf.*, auch ὥστε m. *inf.*

bedingungsweise (in philosophischem Sinne) ἐξ ὑποθέσεως, καθ' od. πρὸς ὑπόθεσιν, ἐπὶ ῥητοῖς, κατὰ συνθήκας.

bedrängen πιέζειν τινά, προσ-, ἐγκεῖσθαί τινι, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, eine Stadt ~ πολιορκεῖν πόλιν, j-n mit Bitten ~ προσκεῖσθαί τινι δεόμενον.

Bedrängnis *f* ἡ ἀνάγκη (auch *pl.*), ἡ ἀπορία, τὰ κακά, ἡ ταλαιπωρία, in ~ sein κακοπαθεῖν, ἀπορεῖν, ἐν δεινοῖς od. κακοῖς εἶναι, ἀπορίαις ἐνέχεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖσθαι (P.).

bedrängt πιεζόμενος, ταλαίπωρος (2), ~ sein s. unter Bedrängnis.

Bedrängtheit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ταλαιπωρία.

bedrohen 1. ἀπειλεῖν, κατ-, ἐπαπειλεῖν (j-n mit etw. τινί τι). — 2. (bevorstehen von widrigen Ereignissen) ἐπικεῖσθαι, ἐπικρέμασθαι.

Bedrohung *f* ἡ ἀπειλή.

bedrücken πιέζειν, ἀδικεῖν, κακοῦν τινα, τραχέως προσφέρεσθαι (P.) τινι, ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα.

Bedrücker *m* meist durch d. *part.* d. vorh. Verben.

Bedrückung *f* ἡ ἀδικία, ἡ κάκωσις, ἡ ὕβρις, ~ erleiden κακῶς πάσχειν, κακοῦσθαι, ἀδικεῖσθαι, ὑβρίζεσθαι (P.)

bedünken δοκεῖν, es bedünkt mich δοκεῖ μοι, νομίζω, ἡγοῦμαι.

Bedünken *n* ἡ δόξα, ἡ γνώμη, meines ~s ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, δοκεῖν ἐμοί, ἐμοὶ δοκεῖν.

bedürfen δεῖσθαί (P.) τινος, ἐνδεῶς ἔχειν τινός, ἐνδεᾶ εἶναί τινος, ἐν χρείᾳ εἶναί τινος, ich bedarf etw. δέομαί τινος, δεῖ μοί τινος, χρεία ἐστί od. γίγνεταί μοί τινος, dazu, noch ~ ἐπι-, προσδεῖσθαί τινος, es bedarf δεῖ, χρή m. *gen.* od. *inf.*, es bedarf nicht οὐδὲν δεῖ.

Bedürfnis *n* 1. (das Bedürfen) ἡ χρεία, ἡ ἔνδεια, τὸ δεῖσθαι, ἡ ἐπιθύμησις. — 2. (das, was man nötig hat) τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια, dringende Bedürfnisse τὰ κατεπείγοντα, viele Bedürfnisse haben πολλῶν δεῖσθαι (P.), wenige Bedürfnisse haben μικρῶν δεῖσθαι, die Bedürfnisse des Lebens τὰ εἰς od. πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα od. αἱ εἰς … ἀφορμαί, eines natürlichen Bedürfnisses wegen beiseite gehen ἀποχωρεῖν ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα.

bedürftig ἐν-, ἐπιδεής, δεόμενος, ~ sein ἐνδεᾶ εἶναι, ἐνδεῶς ἔχειν, δεῖσθαί (P.) τινος.

Bedürftigkeit *f* ἡ ἔνδεια, τὸ ἐνδεές.

beehren: j-n mit etw. ἀξιοῦν τινά τινος, τιμᾶν oder κοσμεῖν τινά τινι.

beeidigen (etw.) ὀμνύναι, ἐπομνύναι m. *inf.* u. ἦ μήν, j-n ~ ὁρκίζειν, ἐξορκοῦν τινα, λαμβάνειν ὅρκον παρά τινος, beeidigt ὁρκωτός, ἐνώμοτος (2), ἐξορκωθείς.

Beeidigung *f* ἡ ἐξόρκωσις, ὁ ἐξορκισμός.

beeifern: sich ~ σπουδάζειν περί τινος, περί, πρός od. εἴς τι, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος u. περί τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τι u. τι od. *inf.*, προθυμεῖσθαί (P.) τι od. *inf.*, διατείνεσθαι (M.) πρός τι, πονεῖν, φιλοπονεῖν περί τι, κατασπεύδειν τι.

beeilen ἐπείγειν, κατεπείγειν, σπεύδειν, ἐπι-, κατασπεύδειν, sich ~ σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), κατεπείγεσθαι m. *inf.*

beeinträchtigen βλάπτειν τινά, βλάβην ἐπιφέρειν τινί, ἀδικεῖν τινα, πλεονεκτεῖν τινος (übervorteilen), ἐλαττοῦν τινα (verringern).

Beeinträchtigung *f* ἡ βλάβη, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ πλεονεξία, τὸ πλεονέκτημα, ἡ ἐλάττωσις, τὸ ἐλάττωμα.

beenden, beendigen 1. τέλος ἐπιτιθέναι τινί, παύειν, καταπαύειν τι, (Krieg u. dgl.) διαλύειν, (eine Arbeit) ἀπεργάζεσθαι (M.), (Verhandlungen) κατα-, διαπράττειν. — 2. (vollbringen) ἀνύτειν, διανύτειν, περαίνειν, διαπεραίνειν. — 3. (nicht mehr betreiben) παύεσθαί (M.) τινος, beendigt werden τέλος λαμβάνειν od. ἔχειν, τελευτᾶν.

Beendigung *f* 1. ἡ ἀπεργασία (einer Arbeit), ἡ διάπραξις (eines Geschäftes), ἡ διάλυσις, ἡ κατάπαυσις (von Krieg, Streitigkeiten u. dgl.). — 2. (das Ende) τὸ τέλος, ἡ τελευτή.

beengen στενοῦν, συστέλλειν, συνέχειν, εἴργειν.

beerben: j-n ~ κληρονομεῖν τινος u. τινα od. κληρονομεῖν τῶν τινος, παραλαμβάνειν τά τινος.

beerdigen θάπτειν, ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν, κρύπτειν od. καλύπτειν γῇ, (bestatten) κηδεύειν τινά, τὰ νομιζόμενα ποιεῖν τινι.

Beerdigung *f* ἡ ταφή, ἡ ἐκφορά, τὸ κῆδος, der ~ j-s beiwohnen παραπέμπειν τὸν τεθνηκότα, ἐπ' ἐκφοράν τινος ἔρχεσθαι, παραγίγνεσθαι ἐπὶ τὸ κῆδός τινος, ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι πρὸς τὸν τάφον.

Beere *f* ὁ κόκκος, ἡ ῥάξ (αγός, Weinbeere), ἡ δαφνίς (ίδος, des Lorbeerbaums), ~n lesen ῥαγολογεῖν, ῥαγίζειν, ~n sammelnd ῥαγολόγος.

beerenartig ῥαγοειδής, ῥαγώδης.

Beet *n* ἡ πρασιά, τὸ ἄνδηρον (gew. *pl.*).

befähigen: j-n ~ δυνατόν (od. οἷόν τε) κατασκευάζειν τινά m. *inf.*, δύναμιν (od. ἐξουσίαν) παρέχειν τινί m. *inf.*

Befähigung *f* ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία.

befahrbar πορεύσιμος (2), πορευτός.

[1]**befahren** (e-n Weg) καθαμαξεύειν, ein ~er Weg καθημαξευμένη ὁδός, das Meer ~ πλεῖν τὴν θάλατταν, ein Bergwerk ~ καταβαίνειν εἰς τὰ μέταλλα.

[2]**befahren** (befürchten) φοβεῖσθαι (P.), es ist nichts zu ~ οὐδὲν φοβητέον, κίνδυνος οὐδείς.

befallen λαμβάνειν, κατα-, ἐπιλαμβάνειν τινά, αἱρεῖν τινα, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐμ-, προσ-, συμ-, ἐπιπίπτειν τινί, (mit Heftigkeit) ἐπισκήπτειν τινί od. εἴς τινα, ~ werden von etw. περιπίπτειν τινί, ~ sein von etw. κατέχεσθαί (P.) τινι.

befangen (verwirrt u. dgl.) τεταραγμένος, ~ sein οὐχ ἑαυτοῦ εἶναι, τεταράχθαι, in etw. ~ sein ἐνέχεσθαί (P.), ἔνοχον εἶναί τινι (bsd. von Schuld und Vergehen), eine ~e Ansicht γνώμη οὐκ ὀρθή, ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν, im Aberglauben ~ sein δεισιδαιμονίᾳ κατέχεσθαι (P.), δεισιδαίμονα εἶναι.

befassen: sich mit etw. ~ ἅπτεσθαί, ἀνθ-, ἐφ-, προσάπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι (Hand an etw. legen), προσέρχεσθαι πρός τι, μεταχειρίζεσθαί (M.) τινος, εἶναι περί τι, sich mit j-m ~ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, χρῆσθαί τινι, sich mit etw. in Gedanken ~ περιβάλλεσθαί τι τῇ διανοίᾳ.

befehden πολεμεῖν τινι od. πρός τινα.

Befehl *m* 1. τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, ἡ ἐπιταγή, τὰ προσ-, ἐπιτεταγμένα, τὰ προσταχθέντα. — 2. (Auftrag) ἡ ἐντολή. — 3. (Ermahnung, Ermunterung) τὸ κέλευσμα, ὁ κελευσμός. — 4. (öffentliche Bekanntmachung) ἡ πρόρρησις, (schriftlich) τὸ διάγραμμα, auf ~: durch den *gen. abs.*, zB. auf ~ des Königs κελεύοντος (κελεύσαντος) τοῦ βασιλέως, auf ~ des Volkes δημοσίᾳ, j-m einen ~ erteilen προστάττειν τινί od. κελεύειν m. *acc.* u. *inf.*, ~ zu den Waffen zu greifen παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα, e-n ~ ausführen δρᾶν, περαίνειν od. ποιεῖν τὰ προστεταγμένα, einen ~ befolgen ὑπακούειν τοῖς παραγγέλμασι, πειθαρχεῖν πρὸς τὰ παραγγελλόμενα, sich dem ~ unterwerfen ἰέναι εἰς τὰ παραγγελλόμενα, ohne ~ etw. tun ἰδιοπραγεῖν, militärischer ~ (bsd. vom Feldherrn) τὸ παράγγελμα, ἡ παραγγελία. — 5. (Oberbefehl) ἡ ἀρχή, ἡ ἡγεμονία, unter j-s ~ ἡγουμένου, ἄρχοντός τινος, unter j-s ~ stehen εἶναι ὑπό τινι, den ~ über etw. haben ἡγεῖσθαί (M.) τινος, ἄρχειν τινός, στρατηγεῖν, (über die Reiterei) ἱππαρχεῖν, (über die Flotte) ναυαρχεῖν.

befehlen 1. προσ-, ἐπιτάττειν τινί τι, κελεύειν m. *acc.* u. *inf.* παραγγέλλειν (bsd. vom militärischen u. obrigkeitlichen Befehl), παρεγγυᾶν (nur vom militärischen B.), προαγορεύειν (durch ein Edikt), σημαίνειν (durch Zeichen), (schriftlich) ἐπιστέλλειν, ich habe über etw. zu ~ ἐπ' ἐμοί ἐστί τι, κύριός εἰμί τινος. — 2. (anvertrauen) ἐπιτρέπειν.

befehlerisch κελευστικός, ἐπιτακτικός, ἀρχικός.

befehligen 1. j-n zu etw. ~ τάττειν od. καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι, wozu befehligt werden τάττεσθαι ἐπί τινι. — 2. (den Oberbefehl haben) ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.), στρατηγεῖν τινος.

Befehlshaber *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ στρατηγός (des Heeres), ὁ πέζαρχος (des Fußvolks), ὁ ἵππαρχος (der Reiterei), ὁ ναύαρχος (der Flotte), ὁ ταξίαρχος, ὁ λοχαγός (einer größeren od. kleineren Heeresabteilung), ὁ φρούραρχος (einer Festung), ὁ ἔπαρχος (eines Landes), ὁ ἁρμοστής (bei den Spartanern), ὁ σατράπης (bei den Persern), ~ sein ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.) τινος, ἡγεμονεύειν τινός, στρατηγεῖν, ἱππαρχεῖν, ναυαρχεῖν, φρουραρχεῖν u. dgl. τινος.

Befehlshaberstelle *f* ἡ ἀρχή, ἡ στρατηγία, ἡ ἡγεμονία, ἡ ἱππαρχία, ἡ ναυαρχία u. dgl.

befeilen ῥινεῖν (-ᾶν), καταρρινεῖν (-ᾶν).

befeinden δυσμεναίνειν τινί, ἐχθαίρειν τινά, δυσμενῶς od. ἀπεχθῶς ἔχειν τινί, ἐχθρὸν εἶναί τινι, (mit der Tat) κακῶς ποιεῖν od. κακοποιεῖν τινα.

Befeindung *f* ἡ ἀπέχθεια.

befestigen 1. etw. an etw. ~ προσ-, συνάπτειν τί τινι, πηγνύναι τι πρός τι, προσ-, ἐπιπηγνύναι τί τινι. — 2. (etw. festmachen) στηρίζειν, ἐμπεδοῦν, βεβαιοῦν, e-n Ort ~ ὀχυροῦν, τειχίζειν, περιτειχίζειν (durch Mauern).

befestigt βέβαιος (2 u. 3), ἐχυρός, ὀχυρός od. durch die Partizipien der vorhergehenden Verben, ~er Ort τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα.

Befestigung *f* 1. (e-s Ortes) ὁ τειχισμός, ἡ ὀχύρωσις. — 2. (Befestigungswerk, Festungswerk) τὸ ὀχύρωμα, τὸ τείχισμα, τὸ τεῖχος, τὰ ἐπιτειχίσματα.

Befestigungswerk *n* s. Befestigung.

befeuchten ὑγραίνειν, ἀν-, καθυγραίνειν, ἄρδειν, τέγγειν, βρέχειν, ἐπιβρέχειν, mit Tau ~ δροσίζειν.

Befeuchtung *f* ἡ βρέξις, ἡ βροχή, ἡ τέγξις, ἡ ὕγρανσις, ὁ ἀνυγρασμός, ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις.

befeuern (anfeuern) παροξύνειν, ἀκονᾶν.

befiedern πτεροῦν, πτιλοῦν, πτερυγοῦν, sich ~ πτεροφυεῖν, befiedert πτηνός, πτερωτός, πτερυγωτός, πτιλωτός, ὑπόπτερος (2).

Befiederung *f* 1. ἡ πτέρωσις, τὸ πτέρωμα. — 2. (das Befiedertsein) ἡ πτερότης (ητος). — 3. (das Federnbekommen) ἡ πτεροφυΐα, ἡ πτεροφύησις.

befinden I *trans.* 1. (erkennen) εὑρίσκειν, γιγνώσκειν, καταλαμβάνειν. — 2. (wofür halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), od. durch δοκεῖ μοι m. *inf.*, für gut, echt ~ δοκιμάζειν, nicht für gut, echt ~ ἀποδοκιμάζειν, befunden werden νομίζεσθαι, δοκιμάζεσθαι. — II *refl.* 3. sich an e-m Orte ~ διάγειν, διαιτᾶσθαι (P.), δίαιταν ποιεῖσθαι (M.), διατρίβειν, sich im Lande ~ ἐπι-, ἐνδημεῖν, außer Landes ἀπο-, ἐκδημεῖν. — 4. (in e-m Zustande sein) ἔχειν, διακεῖσθαι, πράττειν m. *adv.* (zB. εὖ, κακῶς), sich in Verlegenheit ~ ἐνέχεσθαι oder χρῆσθαι ἀπορίᾳ, sich in e-r guten Lage (in guten Verhältnissen) ~ χρηστοῖς πράγμασι χρῆσθαι, εὖ φέρεσθαι (P.), sich schlecht ~ πονηρῶς διακεῖσθαι, sich in einem sehr schlechten Zustande ~ ἐσχάτως διακεῖσθαι. — 5. (von Sachen = sich verhalten) ἔχειν, εἶναι, so befindet sich die Sache οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Befinden *n* 1. ἡ διάθεσις, ἡ κατάστασις, nach ~ der Umstände ἐκ τῶν παρόντων, körperliches ~ ἡ ἕξις, gutes ~ ἡ εὐεξία, schlechtes ~ ἡ καχεξία. — 2. (Meinung) ἡ γνώμη, ἡ δόξα, nach meinem ~ ἐξ ὧν ἔγωγε γιγνώσκω, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, ὡς οἶμαι.

befindlich ὤν, οὖσα, ὄν, darin ~ ἐνών, dabei ~ παρ-, ἐπών, ~ sein in etw. ἐνεῖναί τινι, an etw. προσ-, παρεῖναί τινι.
beflechten περιπλέκειν τί τινι.
beflecken 1. φύρειν (nur eig.), κηλιδοῦν, μολύνειν, σπιλοῦν (sämtl. auch übtr.), (mit Mord und Verbrechen) μιαίνειν, καταμιαίνειν. — 2. (schänden) αἰσχύνειν, mit Blut ~ καθαιμάττειν, sich selbst ~ ἐκμιαίνεσθαι.
befleckt durch die Partizipien der vorh. Verben, übtr. μιαρός, μιαιφόνος (2, von Blutschuld).
Befleckung *f* (eig.) ὁ μολυσμός, (uneig.) τὸ μίασμα, ὁ μιασμός, gew. durch Verben, (mit Mord) ἡ μιαιφονία, (an der Ehre) ἡ αἰσχύνη.
befleißigen: sich einer Sache ~ σπουδάζειν περί τινος, πρός od. εἴς τι, ἐπί τινι, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος od. περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, μελετᾶν τι, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι περί τι, εἶναι περί od. ἀμφί τι, ἐπιμελὲς ποιεῖσθαί τι, ἐπιμελές ἐστί τινί τι, ἀσκεῖν τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμελῶς πράττειν τι.
beflissen durch die Partizipien der vorh. Verben, ~ sein siehe sich befleißigen.
beflügeln πτεροῦν, πτερυγοῦν, übtr. σπεύδειν, ἐπισπεύδειν, διακινεῖν, παρορμᾶν.
beflügelt πτερωτός, πτερυγωτός, πτερόεις.
Beflügelung *f* übtr. ἡ παρόρμησις.
befolgen ἀκούειν, ὑπακούειν τινός u. τινί, πείθεσθαί (P.) τινι, (einen Befehl) ἀποτελεῖν τι, (ein Gesetz u. dgl.) ἐμμένειν τινί, τηρεῖν, διατηρεῖν od. φυλάττειν τι, (ein Verfahren) χρῆσθαί τινι.
Befolgung *f* durch die vorhergehenden Verben.
Beförderer *m* durch die Partizipien der Verben, auch ὁ συνεργός (der bei etw. mitwirkt).
beförderlich συμφέρων, ὠφέλιμος, χρήσιμος (2), ~ sein zu etw. ποιεῖν εἴς τι, συμβάλλεσθαι (M.) πρός od. εἴς τι, ὠφελεῖν τι, j-m zu etw. ~ sein ὑπηρετεῖν od. ὑπουργεῖν τινι.
befördern 1. (weiterschaffen) κομίζειν, διακομίζειν, διαπέμπειν. — 2. (beschleunigen) κατα-, ἐπισπεύδειν, ἐπιταχύνειν. — 3. (förderlich sein, einer Sache) ὠφελεῖν τι, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν τι. — 4. j-n zu Ehrenstellen ~ προάγειν τινὰ εἰς τιμάς, αὐξάνειν τινὰ τιμαῖς.
Beförderung *f* 1. ἡ διακομιδή, ἡ διαπομπή, gew. durch Verben, ἡ σπουδή, besser durch Verben, ἡ ὠφέλεια, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben. — 2. (Ehrenstelle) ἡ τιμή, höhere ~ ἡ μείζων τιμή.
Beförderungsmittel *n* ἡ βοήθεια, τὸ ὠφέλημα, ἡ ἀγωγή.
befrachten φορτίζειν, φορτοῦν, γεμίζειν (auch M.) τί τινος, φορτία ἐμβάλλειν εἴς τι, befrachtet sein mit etw. γέμειν τινός, ἄγειν τι, πλήρη εἶναί τινος.
Befrachtung *f* ὁ φορτισμός, ἡ φορτίων ἐπιβολή, gew. durch Verben, s. Fracht.
befragen ἐρωτᾶν, ἐπερωτᾶν τινα, πυνθάνεσθαί τινος, (im Verhör) ἀνακρίνειν τινά, (ein Orakel) μαντεύεσθαι (M.) m. *acc.*, ἐπερέσθαι od. ἐπερωτᾶν τὸν θεόν (über etw. περί τινος), ἀνακοινοῦν τινί τι od. περί τινος.
Befragung *f* ἡ ἀνάκρισις, ἡ ἐπερώτησις, ἡ πύστις.
befreien 1. ἐλευθεροῦν, ἐλεύθερον ποιεῖν od. καθιστάναι, (aus dem Gefängnis u. dgl.) ἀπολύειν, (aus Gefahren u. dgl.) ἀπαλλάττειν, ῥύεσθαι (M.), ἐξαιρεῖν (j-n von etw. τινά τινος). — 2. (loskaufen) λυτροῦν, ἐκλυτροῦν, j-n durch Bitten ~ ἐξ-, παραιτεῖσθαί (M.) τινα, einen Belagerten ἐκλύειν, befreit ἐλεύθερος oder durch die Partizipien der Verben.
Befreiung *f* ἡ ἐλευθέρωσις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις, ἡ ἄφεσις, von od. aus etw. τινός, gew. durch Verben.
befremden: es befremdet mich etw. θαυμάζω τι, ξενίζει μέ τι, θαυμαστὸν od. ἀλλόκοτον δοκεῖ μοί τι, ξενίζομαί (M.) τι, τινι, ἐπί τινι, διά od. κατά τι.
Befremden *n*, **Befremdung** *f* τὸ θαῦμα, ~ erregen θαῦμα παρέχειν.
befremdend, befremdlich θαυμαστός, θαυμάσιος, ἀλλότριος, ἀλλόκοτος (2), ξένος.
befressen περι-, κατατρώγειν.
befreunden φίλον ποιεῖν τινά τινι, οἰκειοῦν od. συνοικειοῦν τινά τινι, sich (*dat.*) j-n ~ οἰκειοῦν τινα ἑαυτῷ, φίλον ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα, sich (*acc.*) mit etw. ~ ἀγαπᾶν od. στέργειν τι od. τινί.
befreundet οἰκεῖος, φίλος, προσφιλής, συνήθης, ~ sein mit j-m οἰκείως ἔχειν τινί od. πρός τινα, προσφιλῶς ἔχειν τινί.
Befreundung *f* ἡ οἰκείωσις (als Handlung), ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ φιλία, ἡ συνήθεια (als Zustand).
befriedigen 1. (umfriedigen, umzäunen) φραγνύναι, περιφραγνύναι. — 2. (Genüge leisten) πληροῦν, ἀπο-, ἐκπληροῦν, j-n od. j-s Wunsch ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, die Gläubiger ἀπαλλάττειν, schwer zu ~ δύσκολος (2), befriedigt sein τὰ δίκαια ἔχειν. — 3. (besänftigen) παύειν, καταπαύειν τινὰ ὀργῆς od. ὀργιζόμενον, ἀρέσκειν τινά, πραΰνειν, καταπραΰνειν τινά.
befriedigend ἱκανός, ἐπιτήδειος (2 u. 3), ἀρκῶν, ἐξαρκῶν (ausreichend).
befruchten ἐγκύμονα od. ἔγκυον ποιεῖν, γονοποιεῖν, πληροῦν, εὔκαρπον ποιεῖν (vom Acker).
befruchtend γονοποιός (2), εὔκαρπος (2).
befruchtet sein ἐγκύμονα od. ἔγκυον εἶναι, κύειν, κυεῖν, ~ werden κυΐσκεσθαι.
Befruchtung *f* ἡ γονοποιία, besser durch Verben, auch ἡ πλήρωσις (Schwängerung).
Befugnis *f* ἡ ἐξουσία, τὸ κράτος, j-m die ~ zu etw. geben ἐξουσίαν παρέχειν τινὶ ποιεῖν τι, die ~ zu etw. haben ἐξουσίαν ἔχειν τινός od. *inf.*, κύριον εἶναί τινος, keine ~ zu etw. haben ἄκυρον εἶναί τινος od. *inf.*, j-m die ~ zu etw. nehmen ἄκυρον ποιεῖν τινά τινος od. *inf.*
befugt sein zu etw. ἐξουσίαν ἔχειν od. κύριον εἶναί τινος od. *inf.*, δίκαιον εἶναι m. *inf.*, sich für befugt halten ἀξιοῦν.
befühlen ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι, βλιμάζειν, ἐπαφᾶσθαί (M.) τι, καθάπτεσθαί (M.) τινος.
Befühlung *f* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἐπαφή, ἡ βλίμασις.
Befund: nach ~ ἐκ mit *gen.*, κατά m. *acc.*
befürchten φοβεῖσθαι (P.), δεδιέναι, ὀρρωδεῖν, ὑποπτεύειν τι od. mit μή, es ist zu ~ daß δέος, φόβος od. κίνδυνός ἐστι, μή, nichts zu ~ haben ἀδεᾶ εἶναι, ἄδειά ἐστί τινι, es ist Krieg zu ~ πόλεμος ἐπίδοξός ἐστι γενήσεσθαι od. μέλλει ἔσεσθαι, wobei nichts zu ~ ist ἀσφαλής.
Befürchtung *f* τὸ δέος, ὁ φόβος.
begaben j-n mit etw. δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, κοσμεῖν τινά τινι, χορηγεῖν τινά τινι, παρασκευάζειν τινί τι, προστιθέναι, νέμειν τινί τι.
begabt εὐφυής (talentvoll), ~ sein mit etw. ἔχειν τι, εὐπορεῖν τινος, παρεσκευάσθαι τινί, τετυχηκέναι τινός.
Begabtheit *f* ἡ εὐφυΐα, außerordentliche ~ ἡ δεινότης (ητος).
Begabung *f* ἡ δόσις, gew. durch Verben od. = Begabtheit.
begaffen προσκεχηνέναι τινί, κεχηνότα θεᾶσθαί (M.) τι, κεχηνέναι πρός τινα.
begatten sich mit j-m μείγνυσθαί, συμ-, ἐπιμείγνυσθαί (P.) τινι, συνεῖναί τινι, nur von Tieren ὀχεύεσθαι (M.), ποιεῖσθαι (M.) τὴν ὀχείαν, συνδυάζεσθαι (P.).
Begattung *f* ἡ μεῖξις, ἡ συνουσία, nur von Tieren ἡ ὀχεία, ἡ ὄχευσις, ὁ συνδυασμός.
Begattungstrieb *m* ἡ τῆς μείξεως od. ὀχείας ἐπιθυμία.
Begattungszeit *f* ὁ τῆς μείξεως od. ὀχείας καιρός.
begeben sich 1. (sich wohin verfügen) ἰέναι, ἔρχεσθαι, χωρεῖν, ὁρμᾶσθαι, πορεύεσθαι (P.) εἰς, ἐπί, πρός τι, sich nach Hause ~ οἴκαδε ἰέναι, (sich von e-m Orte weg und anderswohin ~) ἀπέρχεσθαι πρός τινα τόπον, ἀποχωρεῖν εἴς τινα τόπον, μεθίστασθαι, sich auf die

Reise ~ ὁρμᾶσθαι εἰς πορείαν, sich auf die Flucht ~ τρέπεσθαι (P.) εἰς φυγήν (oft genügt auch bloß τρέπεσθαι), sich in j-s Schutz ~ προστρέπεσθαί τινα, sich zu j-m ~ προσιέναι τινί od. πρός τινα, sich zur Ruhe ~ κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), sich in die Einsamkeit ~ ὑποχωρεῖν εἰς ἐρημίαν, sich in Gefahr ~ κινδυνεύειν, διακινδυνεύειν, ὑφίστασθαι κίνδυνον, ἀναρρίπτειν κίνδυνον. — 2. (sich zutragen, sich ereignen) γίγνεσθαι, τυγχάνειν mit *part.*, συμβαίνειν mit *inf.* — 3. sich einer Sache ~ (davon absehen) ἀφ-, ἐξ-, ὑφίεσθαί τινος, παύεσθαί (M.) τινος, εἴκειν, ὑπείκειν τινός.

Begebenheit *f* τὸ πρᾶγμα, τὸ πραχθέν, τὸ συμβάν, τὸ γενόμενον, gew. der bloße Artikel, zB. die ~en in od. bei etw. τὰ περί τι, τά τινος.

begegnen 1. (entgegenkommen) ἀπ-, συναντᾶν τινι, zufällig ~ ἐν-, ἐπι-, παρα-, προσ-, περι-, συντυγχάνειν, παρα-, περιπίπτειν τινί, plötzlich ~ ἐμπίπτειν τινί. — 2. (entgegenwirken) ἀπαντᾶν τινι u. πρός τι, ἐπικουρεῖν τινι (zB. νόσῳ), ἀποτρέπειν, ἀποστρέφειν, ἀμύνεσθαί (M.), ἀπωθεῖσθαί (M.) τινα od. τι, ἀντιτάττεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα. — 3. j-m ~ (sich gegen j-n benehmen od. betragen) προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, χρῆσθαί τινι, j-m freundlich ~ ἀσπάζεσθαί (M.), δεξιοῦσθαί (M.) τινα. — 4. es begegnet mir (widerfährt mir) συμβαίνει μοί τι od. *inf.*, γίγνεταί od. συντυγχάνει μοί τι.

Begegnis *n* τὸ συμβάν, ἡ τύχη, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, τὸ σύμπτωμα (letztere drei bsd. schlimmes ~).

Begegnung *f* 1. (das Entgegenkommen) ἡ ἀπ-, συνάντησις. — 2. (Benehmen gegen j-n) ὁ τρόπος, freundliche ~ ἡ φιλανθρωπία, ἡ πρᾳότης (ητος), unfreundliche ~ ἡ αὐστηρότης (ητος), ἡ δυσκολία, ἡ χαλεπότης (ητος), übermütige ~ ἡ ὕβρις.

begehen 1. e-nen Ort περιιέναι, ἐφοδεύειν, περιπολεῖν, περι-, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), περιοδεύειν. — 2. (feiern) ἄγειν, ἐπι-, συντελεῖν, ποιεῖσθαι (M.), ἑορτάζειν. — 3. (verüben) ἐργάζεσθαι (M.), πράττειν, Unrecht, Frevel, Vergehen, Fehler u. dgl. s. unter den betr. *subst.*

Begehen *n*, **Begehung** *f* ἡ ἐφ-, περιοδεία (e-s Ortes), sonst gew. durch Verben.

begehren 1. ἐπιθυμεῖν, ἐρᾶν, ὀρέγεσθαί (P. und M.), ἐφίεσθαί, γλίχεσθαί τινος od. *inf.*, ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι (sehnsüchtig), heftig ~ ὁρμητικῶς ἔχειν πρός τι, διψῆν, πεινῆν τινος. — 2. (fordern) αἰτεῖσθαι (M.), ἀξιοῦν τι od. *inf.*, δεῖσθαί (P.) τινος.

Begehren *n* 1. ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἐπιθύμησις, ἡ ὄρεξις, ἡ ἔφεσις, ὁ πόθος. — 2. (Forderung) ἡ αἴτησις, ἡ ἀξίωσις, ἡ δέησις.

begehrenswert, -würdig ζηλωτός, ἐπιθυμίας ἄξιος.

begehrlich ἐπιθυμητικός, πλεονέκτης, πλεονεκτικός, nicht ~ ἀνεπιθύμητος (2).

Begehrungsvermögen *n* τὸ ἐπιθυμητικόν, τὸ ὀρεκτικόν.

Begehung *f* s. Begehen.

begeifern 1. σιάλῳ μολύνειν. — 2. uneig. καταπτύειν τινός.

begeistern ἐμ-, ἐπιπνεῖν τινι, κατέχειν, ἔνθεον ποιεῖν, βακχεύειν, ἐκβακχεύειν τινά, j-n zu od. für etw. ~ ἔνθεον ποιεῖν τινα πρός τι, ἐμβάλλειν τινί τι, ἐπαίρειν τινά mit *inf.*, παρορμᾶν τινα ἐπί τι od. *inf.*

begeisternd ἐνθουσιαστικός.

begeistert ἔνθεος (2), ἐνθουσιάζων, ἐνθουσιώδης, μανικός, κάτοχος (2), θεόληπτος (2), ~ sein ἐνθουσιάζειν, ἐνθουσιᾶν, ἔνθεον εἶναι, κατέχεσθαι (P.) ἐκ θεοῦ, μαίνεσθαι (P.) ὑπὸ θεοῦ, ἐπίπνουν εἶναι od. γίγνεσθαι ἔκ τινος.

Begeisterung *f trans.* ἡ ἐπίπνοια, ἡ ἐπίπνευσις, *intr.* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, τὸ ἐνθουσιαστικόν, ἡ θεία ὁρμή od. μανία, ἡ κατοχή, τὸ ἔνθεον, τὸ ἐνθουσιῶδες.

Begierde *f* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ὄρεξις, ἡ ἔφεσις, ὁ ἔρως (ωτος), ὁ πόθος (sehnliches Verlangen), ἡ ὁρμή, ἡ πτόησις (heftige ~), ὁ ζῆλος (heftige ~ mit Nacheiferung), ~ nach Ruhm u. dgl. s. Ruhmbegierde; sinnliche ~n αἱ ἡδοναί, ~ bei j-m erregen ἐπιθυμίαν ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι (nach etw. τινός), die ~ erregend ὀρεκτικός.

begierig: die Partizipien der Verben od. ἐπιθυμητικός, ὁρμητικός, *adv.* ἐπιθυμητικῶς, προθύμως, ~ sein nach etw. s. begehren.

begießen ἄρδειν, ἀρδεύειν, βρέχειν, ἐπιβρέχειν, ἐπιχεῖν, j-n mit etw. ~ καταχεῖν od. κατασκεδαννύναι τί τινος od. κατά τινος, ἐπαντλεῖν τινί τι.

Begießen *n* ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις, ἡ βρέξις, ἡ βροχή, ἡ κατάχυσις, gew. durch Verben.

Beginn *m* 1. s. Anfang. — 2. (Unternehmen) ἡ ἐπιχείρησις, ἡ πρᾶξις (als Handlung), τὸ ἐπιχείρημα (als Sache).

beginnen s. anfangen.

beglaubigen βεβαιοῦν, καταβεβαιοῦν, κυροῦν, πιστὸν ποιεῖν τινα od. τι, durch einen Eid ~ ἐμπεδοῦν τι ὅρκῳ, j-n ~ κύριον ποιεῖν od. καθιστάναι τινά.

beglaubigt πιστός, ἀξιόπιστος (2), βέβαιος (2 u. 3), ἀψευδής, ἀσφαλής, κύριος, ~ sein πίστιν ἔχειν.

Beglaubigung *f* ἡ πίστωσις, ἡ βεβαίωσις, ἡ κύρωσις (als Handlung), ἡ πίστις, τὸ πιστόν (als Sache).

Beglaubigungsschreiben *n* ἡ πίστις, γράμματα τὰ εἰς πίστιν δεδομένα, ein ~ mitgeben πίστιν περιτιθέναι τινί.

begleiten ἀκολουθεῖν τινι, σύν τινι, μετά τινος, ἐπ-, παρ-, συν-, συμπαρακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαι, συν-, συμπαρέπεσθαί τινι, εἶναι σύν τινι, μετά τινος, συνεῖναί τινι, παρομαρτεῖν, συμπαρομαρτεῖν, ὀπαδεῖν τινι, im feierlichen Zuge προ-, παρα-, συμπαραπέμπειν τινά, in vielen Verbindungen gebrauchen die Griechen mit σύν zusammenges. Verben, zB. auf der Reise ~ συμπορεύεσθαί (P.) τινι, auf einer Seereise ~ συμπλεῖν τινι, auf e-m Feldzuge ~ συστρατεύειν (auch M.) τινί, s. die Zssgn mit „mit“ u. „zusammen“; von musikalischen Instrumenten ἀντιφωνεῖν, ὑπηχεῖν, mit der Flöte ~ ἐπ-, προσαυλεῖν, den Gesang mit der Zither ~ ᾄδειν πρὸς τὴν κιθάραν.

begleitend ἀντίφωνος (2).

Begleiter *m* ὁ ἀκόλουθος, ὁ συνών, die ~ οἱ περί τινα, οἱ μετά τινος, οἱ σύν τινι, ~ auf einer Reise, Seefahrt ὁ συνοδοιπόρος, ὁ σύμπλους.

Begleiterin *f* ἡ ἀκόλουθος, ἡ συνοῦσα, die ~nen αἱ περί τινα usw. (s. Begleiter).

Begleitung *f* 1. ἡ πομπή, ἡ προ-, παραπομπή, gew. durch Verben. — 2. Begleiter, Begleiterin s. ds.

beglücken ποιεῖν od. τιθέναι od. ἀποδεικνύναι od. καθιστάναι τινὰ εὐδαίμονα od. μακάριον od. εὐτυχῆ, mit Gütern u. dgl. ~ αὐξάνειν τινά od. τά τινος ἀγαθοῖς, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι.

beglückend εὐδαιμονικός.

Beglücker *m* durch die Partizipien der Verben.

beglückt εὐδαίμων, εὐτυχής, μακάριος, ὄλβιος, hoch ~ τρισευδαίμων, τρισόλβιος, ~ sein εὐδαιμονεῖν, εὐτυχεῖν.

beglückwünschen συνήδεσθαί (P.) od. συγχαίρειν τινί ἐπί τινι od. ein Satz mit ὅτι.

Beglückwünschung *f* durch Verben, s. auch Glückwunsch.

begnadigen συγγνώμην ἔχειν τινί, ἀφιέναι τινά, begnadigt werden συγγνώμης τυγχάνειν, συγγνώμην λαμβάνειν, συγγνώμη γίγνεταί τινι, j-n mit etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, τιμᾶν τινά τινι, χάριν διδόναι τινί.

Begnadigung *f* ἡ συγγνώμη, ἡ ἄφεσις, als Zustand ἡ ἄδεια, ~ finden für seine Vergehungen συγγνώμης τυγχάνειν τῶν ἁμαρτημάτων od. ἁμαρτόντα, um j-s ~ bitten ἐξ-, παραιτεῖσθαί (M.) τινα, sich ~ ausbedingen ἄδειαν ποιεῖσθαι (M.).

begnügen sich mit etw. ἀγαπᾶν, στέργειν τινί od. τι, ἀρέσκεσθαί (P.) τινι, ἀρκεῖ od. ἐξαρκεῖ μοί τι od. *inf.*

begraben 1. θάπτειν, καταθάπτειν, κρύπτειν γῇ, κατορύττειν, ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν, κηδεύειν, τὰ νομι-

ζόμενα ποιεῖν od. ἐπιτελεῖν τινι. — 2. (etw. in Vergessenheit bringen) ἀφανίζειν τὴν μνήμην τινός.

Begräbnis *n* (Bestattung) ἡ ταφή, ἡ ἐκφορά, τὸ κῆδος, dem ~ beiwohnen παραγίγνεσθαι ἐπὶ τὸ κῆδος, ἀφικνεῖσθαι ἐπὶ τὸ κῆδος, ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι πρὸς τὸ μνῆμα od. πρὸς τὸν τάφον, ἀπαντᾶν εἰς τὸ κῆδος, j-m das ~ verweigern εἴργειν τινὰ ταφῆς, Ort, wo j. begraben wird ὁ τάφος, ὁ τύμβος, τὸ μνῆμα, τὸ ἠρίον.

Begräbniskosten *pl.* τὰ ἐπιτάφια.

Begräbnislied *n* τὸ ἐπιτάφιον μέλος, ὁ ἔλεγος.

Begräbnisplatz *m* ὁ τάφος, οἱ τάφοι, τὸ πολυάνδριον.

Begräbnisrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος.

Begräbnisschmaus *m* τὸ ἐπιτάφιον δεῖπνον.

begreifen 1. (befühlen, betasten) ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι, ἅπτεσθαί, καθάπτεσθαί (M.), ψαύειν τινός. — 2. (in sich fassen) χωρεῖν, περιέχειν, viel in sich ~d εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής. — 3. (mit dem Verstande erfassen) μανθάνειν, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν, καταμανθάνειν, ἐννοεῖν, κατα-, συννοεῖν, αἰσθάνεσθαι, συνιέναι (ἵημι), schwer, leicht ~ δυσμαθῶς, εὐμαθῶς ἔχειν πρός τι, leicht zu ~ σαφής, εὐκατάληπτος (2), schwer zu ~ δυσνόητος (2), j. der leicht begreift εὐμαθής, j. der schwer begreift δυσμαθής, etw. nicht ~ ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, ich kann nicht ~, daß θαυμάζω ὅτι od. εἰ. — 4. in etw. begriffen sein ἐνεῖναί τινι od. ἔν τινι, ἐνέχεσθαί (P.) τινι, (mit etw. beschäftigt sein) εἶναι ἔν od. πρός τινι, ἔχειν ἀμφί τι, γίγνεσθαι πρός τινι u. περί τι.

Begreifen *n* **1.** (das Befühlen) ἡ ψηλάφησις, gew. durch Verben. — 2. (Auffassung) ἡ μάθησις, ἡ νόησις, ἡ σύνεσις, ἡ κατάληψις, besser durch Verben, das leichte ~ ἡ εὐμάθεια, das schwere ~ ἡ δυσμαθία, zum ~ gehörig od. geschickt νοητικός, καταληπτικός.

begreiflich 1. *adj.* νοητός, ληπτός, καταληπτός, leicht ~ εὐμαθής, εὐκατάληπτος (2), σαφής, ἁπλοῦς, δῆλος, schwer ~ δυσμαθής, δυσκατάληπτος (2), ἀσαφής, ἄδηλος (2). — 2. *adv.* = begreiflicherweise ἄρα, δή, δῆτα, δῆθεν.

Begreiflichkeit *f* ἡ κατάληψις, τὸ κατάληπτον.

begrenzen etw. ὁρίζειν τι, ὅρους καθιστάναι τινός od. τινί, περιγράφειν τι.

begrenzt ὡρισμένος, ὁριστός, περίγραπτος (2), περατοειδής.

Begrenzung *f* ὁ ὁρισμός, ἡ περάτωσις.

Begriff *m* **1.** τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, ἡ ἔννοια, ἡ πρόληψις, im philosophischen Sinne ἡ κατάληψις. — 2. (Sinn, Bedeutung) ὁ νοῦς. — 3. (das Begreifen) ἡ νόησις, einen ~ von etw. haben νοεῖν, ἐννοεῖν, μανθάνειν τι, keinen ~ von etw. haben ἀγνοεῖν τι, οὐκ ἐννοεῖν od. οὐ μανθάνειν τι, sich einen ~ von etw. machen συμβάλλεσθαι (M.) οἷόν τί ἐστιν, einen deutlichen ~ von etw. haben γνωρίζειν τι, ich stehe im ~ etw. zu tun μέλλω mit *inf.* gew. *fut.*, selt. ἔρχεσθαι od. εἶμι mit *part. fut.*

begriffen: in etw. ~ sein s. begreifen 4.

Begriffsbestimmung *f* ὁ ὁρισμός (als Handlung), ὁ ὅρος (als Sache), eine ~ von etw. geben ὁρίζεσθαί (M.) τι, zu einer ~ gehörig ὁριστικός.

Begriffsvermögen *n* τὸ νοητικόν, ὁ νοῦς.

begründen 1. (befestigen) βεβαιοῦν. — 2. (den Grund legen) κτίζειν. — 3. (veranlassen) αἴτιον εἶναί τινος. 4. (beweisen) ἀποδεικνύναι, sich etw. ~ κτᾶσθαί (M.), καθίστασθαί τι, es ist etw. auf etw. begründet ὑπάρχει od. ὑπόκειταί τί τινι.

begründet ὀρθός, ἀληθής, βέβαιος (2 u. 3), πιστός.

Begründung *f* **1.** ἡ βεβαίωσις, ἡ κτίσις, durch Beweise ἡ ἀπόδειξις. — 2. (Erwerbung) ἡ κτῆσις.

begrüßen 1. προσαγορεύειν (προσειπεῖν), ἀσπάζεσθαι (M.), χαιρετίζειν. — 2. (bewillkommnen) δεξιοῦσθαι (M.).

Begrüßung *f* **1.** ὁ ἀσπασμός, ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις, ὁ χαιρετισμός. — 2. (Bewillkommnung) ἡ δεξίωσις.

begünstigen j-n χαρίζεσθαί (M.), εὔνουν εἶναί, εὐνοϊκῶς ἔχειν, ὑπάρχειν τινί, εὖ φρονεῖν τινι od. φρονεῖν τά τινος, (von Sachen) συλλαμβάνειν τινί, προὔργου εἶναι εἴς od. πρός τι, καλὸν εἶναί τινι od. πρός od. εἴς τι, καίριον od. ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι, ὠφελεῖν τι, βοηθεῖν od. ἐπικουρεῖν τινι, εἶναι od. γίγνεσθαι πρός τινος.

Begünstigung *f* ἡ εὔνοια, ἡ χάρις (ιτος), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, ἡ ὠφέλεια.

begutachten ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην περί τινος.

Begutachtung *f* ἡ γνώμη, ἡ κρίσις.

begütern χρήματα διδόναι od. παρέχειν τινί.

begütert χρήματα ἔχων, auch bloß ἔχων, εὐδαίμων, εὔπορος (2), πλούσιος, εὐχρήματος (2), πολυκτήμων, ~ sein χρήματα ἔχειν, εὐπορεῖν, εὐχρημονεῖν, εὐχρηματεῖν.

begütigen ἀρεσκεύεσθαι (M.), πραΰνειν, καταπραΰνειν.

behaaren τριχοῦν, sich ~ φύειν τρίχας.

behaart τριχωτός, κομήτης, gut ~ εὔθριξ (τριχος), dicht ~ δασύς, λάσιος.

Behaarung *f* ἡ τρίχωσις, τὸ τρίχωμα, dichte ~ ἡ δασύτης, ἡ λασιότης (ητος).

behacken σκάπτειν, ὑποσκάπτειν, σκάλλειν, σκαλεύειν, das Land ~ τριαινοῦν τὸ γήδιον τῇ δικέλλῃ.

Behacken *n* ἡ σκάλσις, ἡ σκαλεία, ἡ σκάλευσις.

behaftet ἔνοχός τινι (mit Schuld, Strafe, Verbrechen u. dgl.), συνών, συνοικῶν τινι, ἔχων τι ἐν ἑαυτῷ (von Zuständen u. Gebrechen), ~ sein ἐνέχεσθαί τινι (mit einem Gebrechen u. dgl.), ἔχειν ἐν ἑαυτῷ τι (von Zuständen u. Gebrechen).

behageln ἐπιχαλαζᾶν, χαλαζοβολεῖν.

behagen ἀρέσκειν, ἐν ἡδονῇ εἶναι, κατὰ νοῦν εἶναι, es behagt mir etw. φιλῶ, ἀγαπῶ τι, προσφιλές ἐστί μοί τι, ἡδὺ od. κεχαρισμένον ἐστί μοί τι, ἥδομαί, τέρπομαί (P.) τινι, ἔστι μοί τι βουλομένῳ.

Behagen *n* ἡ ἡδονή, ~ an etw. finden s. es behagt mir unter behagen.

behaglich κεχαρισμένος, ἡδύς, προσφιλής, εὐάρεστος (2), ~ leben εὐκόλως ζῆν.

Behaglichkeit *f* ἡ ἡδονή, τὸ προσφιλές, τὸ εὐάρεστον.

behalten 1. κατέχειν, ἔχειν, κεκτῆσθαι, διασῴζεσθαι (M.), διαφυλάττειν, διατηρεῖν, bei sich ~ φυλάττειν, κατέχειν, συντηρεῖν παρ' ἑαυτῷ. — 2. für sich ~ (verschweigen) κατασιωπᾶν. — 3. die Oberhand ~ κρατεῖν, περιγίγνεσθαί τινος, die Oberhand nicht ~ ἥττω εἶναί τινος, ἡττᾶσθαι (P.), im Gedächtnis ~ φέρειν od. ἔχειν διὰ μνήμης, μνημονεύειν, διασῴζειν, διασῴζεσθαι, διαφυλάττεσθαι, nicht im Gedächtnis ~ ἐπιλανθάνεσθαι (M.).

Behalten *n* ἡ κατοχή, besser durch Verben.

Behälter *m*, **Behältnis** *n* ἡ θήκη, ἡ ἀποθήκη, ἡ ὑποδοχή, τὸ ὑποδοχεῖον.

behandeln 1. (sich mit etw. beschäftigen) μεταχειρίζεσθαι (M.), διὰ χειρῶν ἔχειν τι, πραγματεύεσθαί (M.) τι, περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, πρός τι, ἐργάζεσθαί (M.) τι, ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, einen Kranken ~ θεραπεύειν, φαρμακεύειν, φαρμάττειν, διαιτᾶν, etw. schriftlich ~ γράφειν, συγγράφειν περί τινος. — 2. j-n (wohl, übel u. dgl.) ~ χρῆσθαί τινι, προσφέρεσθαί (P.) τινι, διατιθέναι τινά, gleichgültig ~ ὀλιγωρεῖν τινος, nachlässig ~ ἐπισύρειν, übermütig ~ ὑβρίζειν εἴς τινα, ἐφυβρίζειν τινί, schlecht behandelt werden von j-m ὑβρίζεσθαι, κακῶς πάσχειν ὑπό τινος, leicht zu ~ εὐχερής, εὐμεταχείριστος (2), εὔκολος (2), schwer zu ~ δυσχερής, δύσκολος (2), leicht, schwer zu ~ sein εὐχερῶς, δυσχερῶς ἔχειν, hart ~ σκληραγωγεῖν (in der Erziehung), freundlich ~ φιλεῖν τινα, ὡς φίλῳ χρῆσθαί τινι.

Behandlung *f* **1.** ἡ μεταχείρισις, ἡ πραγματεία. 2. (Pflege) ἡ θεραπεία. — 3. (Benehmen gegen j-n) οἱ τρόποι. — 4. schriftliche ~ ἡ συγγραφή. — 5. schmähliche ~ ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, gleichgültige ~ ἡ ὀλιγωρία, freundliche ~ ἡ φιλανθρωπία.

Behandlungsart, -weise *f* ἡ ἀγωγή (eine wissenschaftliche

Untersuchung), ἡ ἐργασία (eines Stoffes), ἡ θεραπεία (eine ärztliche ~). [Ohren) τὰ ὦτα.)

Behang *m* τὸ περικάλυμμα, bei Jagdhunden (= die)

behängen καταπεταννύναι τί τινι, περιπεταννύναι, περιάπτειν, περιτιθέναι τινί τι, περικαλύπτειν, ἀμφικαλύπτειν, ἀμφιεννύναι. mit Kränzen καταστέφειν, mit Bändern ἀναδεῖν.

beharnen κατουρεῖν τινος.

beharnischen θωρακίζειν.

beharren διαμένειν ἔν od. ἐπί τινι, ἐμμένειν τινί od. ἔν τινι, παραμένειν τινί, μένειν ἔν od. ἐπί τινι, ἐγ-, προσκαρτερεῖν τινι, διαμένειν od. διατελεῖν m. *part.*, zB. bei seiner Aussage ~ διαμένειν λέγοντα.

beharrlich μόνιμος (2), βέβαιος (2 u. 3), ἐμμενής. nur von Sachen ἀκατάπαυστος (2), διαρκής, ~ im Bitten λιπαρής. [λιπαρία, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις.)

Beharrlichkeit *f* ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ διαμονή, ἡ)

behauen κόπτειν, ἐπι-, περικόπτειν, mit der Axt ~ πελεκᾶν, σκεπαρνίζειν, Steine ~ τυκίζειν, ἐργάζεσθαι (M.) λίθους, behauene Steine λίθοι ξεστοί od. εἰργασμένοι.

behäuseln περισάττειν.

behaupten 1. φάναι, φάσκειν, κρίνειν, ἀξιοῦν, ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, fest ~ ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.). — 2. (den Besitz einer Sache ~) κατέχειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν, sich ~ ἀντέχειν, σῴζεσθαι (P.), sich nicht ~ εἴκειν, ὑπείκειν, ἀνα-, ὑποχωρεῖν, die Herrschaft ~ διαμένειν, διατελεῖν, διάγειν, διαγίγνεσθαι ἄρχοντα, das Schlachtfeld ~ κρατεῖν, νικᾶν.

Behauptung *f* 1. ὁ λόγος, ἡ γνώμη, ἡ ἀπόφασις, τὰ εἰρημένα (j-s ὑπό τινος), philosophische ~ τὸ ἀξίωμα, nach meiner ~ ὥς ἐγώ φημι, eine ~ aufstellen siehe behaupten. — 2. (Erhaltung) ἡ καθεξία, ἡ σωτηρία, ἡ φυλακή, gew. durch Verben.

Behausung *f* ἡ οἰκία, ἡ οἴκησις, τὸ οἴκημα, ἡ κατοίκησις, ἡ κατοικία. [Vorwand) ἡ πρόφασις.)

Behelf *m* τὸ βοήθημα, τὸ παραβοήθημα, (Ausflucht,)

behelfen sich mit etw. χρῆσθαί τινι, ἀρκεῖσθαι (P.) τινι, ἀρκεῖ μοί τι, ἀγαπᾶν, στέργειν (τι od. τινί), ἀρκοῦντα ἔχειν, sich mit wenigem ~ μικρὰ ἔχειν, sich kümmerlich ~ πενιχρῶς ζῆν.

behelligen ἀσχολίαν od. πράγματα παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, ὀχληρὸν εἶναί τινι, behelligt werden mit etw. ἀσχολίαν ἔχειν διά τι, ἐνοχλεῖσθαι.

Behelligung *f* ἡ ἐνόχλησις (als Handlung), ἡ ἀσχολία, τὰ πράγματα (als Zustand).

behende δεξιός, ἐλαφρός, εὐχερής, ταχύς, εὔστροφος, εὐκίνητος, εὔζωνος (die drei letzten 2).

Behendigkeit *f* ἡ εὐχέρεια, ἡ εὐκινησία, ἡ δεξιότης, ἡ ἐλαφρότης, ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ ταχυτής (ῆτος), τὸ τάχος.

Behennuß *f* ἡ μυρεψικὴ βάλανος.

beherbergen δέχεσθαι, εἰσ-, ὑποδέχεσθαι (M., τῇ οἰκίᾳ u. εἰς τὴν οἰκίαν), ξενίζειν, ξενοδοκεῖν, ξενοδοχεῖν.

Beherbergung *f* ἡ ὑποδοχή, ἡ ξένισις, ἡ ξενοδοχία, ὁ ξενισμός.

beherrschen κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἄρχειν, βασιλεύειν, κύριον εἶναι, τυραννεῖν, τυραννεύειν (sämtlich m. *gen.*), sich selbst ~ κρατεῖν, κρείττω εἶναι, ἐγκρατῆ εἶναι ἑαυτοῦ, Begierden, Leidenschaften ~ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, κολάζειν τὰ πάθη, beherrscht werden ἄρχεσθαι, βασιλεύεσθαι, τυραννεῖσθαι, εἶναι ὑπό τινι, das Meer ~ θαλαττοκρατεῖν, von überragenden Orten ὑπερέχειν τινός.

Beherrscher *m* 1. ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς. — 2. (Gebieter) ὁ δεσπότης, ὁ κύριος, ὁ τύραννος (Alleinherrscher). [σίλισσα.)

Beherrscherin *f* ἡ δεσπότις (ιδος), ἡ βασίλεια, ἡ βα-)

Beherrschung *f* ἡ ἀρχή, τὸ ἄρχειν, τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, gew. durch Verben, ~ der Begierden u. dgl. ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη.

beherzigen ἐνθυμεῖσθαι (P.), ἐν νῷ λαμβάνειν, ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, (τὸν νοῦν) προσέχειν τινί.

beherzigenswert ἐνθυμίας od. ἐνθυμήσεως ἄξιος, ἄξιος ἐνθυμηθῆναι.

Beherzigung *f* ἡ ἐνθύμησις, ἡ ἐνθυμία.

beherzt θαρραλέος, θρασύς, ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, εὔ-, ἔνθυμος (2), εὔτολμος (2), εὔψυχος (2), εὐθαρσής, ἀδεής, ἄφοβος (2), ~ sein θαρρεῖν, καταθαρρεῖν, θρασύνεσθαι (P.).

Beherztheit *f* τὸ θάρρος, ἡ θρασύτης (ητος), ἡ εὐτολμία, ἡ τόλμα, ἡ εὐψυχία, ἡ θαρραλεότης (ητος).

behexen βασκαίνειν, καταγοητεύειν, φαρμακεύειν, καταφαρμακεύειν, καταφαρμάττειν, ἐπᾴδειν τινί, κατᾴδειν τινά.

Behexung *f* ἡ βασκανία, ἡ γοητεία.

behilflich χρήσιμος, ὠφέλιμος, ἐπιτήδειος (sämtlich 2), ~ sein zu etw. ποιεῖν εἴς τι, προβιβάζειν τι, ὠφελεῖν τι, j-m zu etw. ~ sein συμπράττειν, συλλαμβάνειν, ὑπουργεῖν τινί τι, συνεργεῖν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος

behindern ἐμποδίζειν, ἐπικωλύειν, durch etw. behindert werden ἀσχολεῖσθαι ἔκ τινος, s. hindern, verhindern.

Behinderung *f* ἡ ἀσχολία.

behobeln ῥυκάνῃ περι-, ἀποξεῖν, ῥυκανίζειν.

Behobelung *f* ἡ ῥυκάνησις. [ρεῖν.)

behorchen ὠτακουστεῖν, ὑπακούειν, τηρεῖν, παρατη-)

Behörde *f* ἡ ἀρχή, οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη, οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, οἱ τεταγμένοι, leitende ~ τὸ κοινόν.

Behuf: zum ~ πρός u. εἰς mit *acc.*, ἐπί mit *dat.*, ἕνεκα od. χάριν mit *gen.*, zu welchem ~e? πρὸς τί; ἐπὶ τῷ;

behüten φυλάττειν, διαφυλάττειν, τηρεῖν, διατηρεῖν, σῴζειν, διασῴζειν, j-n vor etw. ~ φυλάττειν τινὰ ἀπό τινος, ἀπείργειν, ἀποτρέπειν τί τινος, ἀπελαύνειν τί τινος od. ἀπό τινος, Gott behüte οὐ μὰ Δία, εὐφήμει, behüte dich Gott χαῖρε, εὐτυχοίης, ἔρρωσο, ὑγίαινε, davor behüte uns Gott ταῦτα θεὸς ἀπερύκοι, μὴ γένοιτο.

Behüter *m* ὁ φύλαξ (ακος), ὁ σωτήρ (ῆρος).

behutsam εὐλαβής, φυλακτικός, πεφυλαγμένος, ἐπιμελής, προνοητικός, ~ sein εὐλαβεῖσθαι (P.), φυλάττεσθαι (M.), πεφυλαγμένως ἔχειν.

Behutsamkeit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ φυλακή, ἡ πρόνοια, ἡ ἐπιμέλεια, ~ anwenden φυλακὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, πρόνοιαν ποιεῖσθαί τινος.

Behütung *f* ἡ φυλακή, ἡ σωτηρία.

bei 1. παρά mit *dat.* u. *acc.*, zB. ~ j-m verweilen εἶναι παρά τινι, *acc.* bei Sachen, zB. ~ der Stadt war eine Pyramide παρὰ τὴν πόλιν ἦν πυραμίς, ~m Trunke παρὰ πότον, πρός, ἐπί mit *dat.*, κατά mit *acc.*, περί mit *acc.*, μετά mit *gen.*, ~ dem Flusse ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ~ der Stadt πρὸς τῇ πόλει, ἐν mit *dat.*, beim Weine (beim Trinken) ἐν οἴνῳ, ~ der Arbeit ἐν τῷ πονεῖν, die Schlacht ~ Platää ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη (auch bloßer *dat.*, auch περί, bsd. bei Inseln), ~ j-m sein εἶναι σύν τινι. — 2. ~zeiten ἐν καιρῷ, ~ Tag, ~ Nacht μεθ' ἡμέραν, κατὰ τὴν ἡμέραν, τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν νύκτα, νύκτωρ, τῆς νυκτός, ~ j-s Lebzeiten ἐπί τινος, ἐπὶ τοῦ βίου τινός, ζῶντός τινος, ~ sich überlegen ἐν ἑαυτῷ ἐνθυμεῖσθαι (P.), ~ sich sein ἐν ἑαυτῷ εἶναι od. γίγνεσθαι, es steht ~ mir ἐν ἐμοί od. ἐπ' ἐμοί ἐστιν. — 3. bei den Verben des Fassens, Ergreifens u. dgl. steht der bloße *gen.*, zB. ~ der Hand fassen λαμβάνειν τῆς χειρός. — 4. ~ in den Ausdrücken „~ Strafe" u. dgl. ἐπί mit *dat.*, ~ Todesstrafe ἐπὶ θανάτῳ. — 5. oft steht für ein deutsches Substantiv mit „bei" ein *part.*, zB. beim Übergange über den Fluß fiel er διαβαίνων τὸν ποταμὸν ἀπέθανεν. — 6. ist „bei" = trotz, trotz alledem, steht καίπερ mit *part.* resp. *gen. absol.*, trotz alles Reichtums (bei allem Reichtum) ist er unglücklich καίπερ πλούσιος ὢν δυστυχεῖ, ~ alledem ἀλλ' ὅμως, οὐδὲν ἧττον. — 7. (gegen, unge-

führ) ἀμφί, εἰς mit *acc.*, ~ weitem παρὰ πολύ, beim Komparativ und Superlativ πολλῷ, πολύ, μακρῷ. — 8. bei Beteuerungen, Schwüren u. dgl. πρός mit *gen.*, zB. ~ den Göttern πρὸς τῶν θεῶν, bei positiven Schwüren νή od. ναὶ μά, bei negativen μά mit *acc.*

beibehalten διαφυλάττειν, διασῴζειν (auch M.), διατηρεῖν, ἐμμένειν τινί oder ἔν τινι (Gewohnheiten, Sitten u. dgl.), von Personen οὐκ ἀφιέναι τινά, οὐκ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, es wird etw. ~ παραμένει τι.

Beibehaltung *f* ἡ διατήρησις, besser durch Verben.

beibringen 1. (herbeibringen) προσφέρειν, προσκομίζειν, Zeugen u. Beweise παρέχεσθαι, ἐπάγεσθαι, παρίστασθαι, παρατίθεσθαι. — 2. (an od. in j-n bringen) ἐπάγειν, προσφέρειν τινί τι, ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν τί τινι, j-m eine Kunst, Wissenschaft u. dgl. ~ διδάσκειν τινά τι, διδασκαλίαν παρέχειν τινί τινος, von Meinungen u. dgl. ἐμπιμπλάναι τινά τινος, Schläge, Wunden u. dgl. ἐπιβάλλειν. προστρίβεσθαί τινί τι, Gift ~ φάρμακον προσφέρειν, διδόναι. — 3. j-m etw. ~ (zu verstehen geben) ὑποδηλοῦν τινί τι.

Beibringung *f* ἡ προσφορά, ἡ ἐπαγωγή, ἡ παράθεσις, durch Unterricht ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, gew. durch Verben.

Beichte *f* ἡ ὁμολογία τῶν ἁμαρτημάτων, ἡ ἐξομολόγησις.

beichten ὁμολογεῖν τὴν ἁμαρτίαν od. τὰ ἁμαρτήματα.

beide ἄμφω, ἀμφότεροι (ambo), ἑκάτεροι (uterque), ~ zugleich συνάμφω, συναμφότεροι, jeder von ~n ἑκάτερος, einer von ~n ἕτερος, ὁπότερος, welcher von ~n πότερος (direkt), ὁπότερος (indir.), welcher von ~n auch immer ὁποτεροσοῦν, ὁπότερος δήποτε, keiner von ~n οὐδέτερος, μηδέτερος, auf ~n Seiten ἀμφοτέρωθι, ἑκατέρωθι, nach ~n Seiten hin ἀμφοτέρωσε, ἑκατέρωσε, von ~n Seiten her ἀμφοτέρωθεν, ἑκατέρωθεν, ~ Male ἑκατεράκις, von welcher von ~n Seiten ὁποτέρωθεν, auf welcher von ~n Seiten ποτέρωθι (direkt), ὁποτέρωθι (indirekt), nach welcher von ~n Seiten hin ποτέρωσε (direkt), ὁποτέρωσε (indirekt), nach keiner von ~n Seiten hin οὐδετέρωσε, μηδετέρωσε, auf die andere von ~n Seiten ἑτέρωσε, auf welche von ~n Arten ποτέρως (direkt), ὁποτέρως (indirekt), auf keine von ~n Arten οὐδετέρως, μηδετέρως. Oft steht im Griechischen für „beide" in der Deklination und in der Konjugation der Dual.

beiderlei ἀμφότερος, ἑκάτερος, auf ~ Art ἀμφοτέρως, ἑκατέρως, ἑκατεράκις, ἀμφοτεράκις, ἐπ' ἀμφότερα.

beiderseitig ἑκατέρων, πρὸς ἀλλήλους, die ~en Gesandten οἱ ἀπὸ ἑκατέρων πρέσβεις, die ~en Beleidigungen τὰ εἰς ἀλλήλους ἀδικήματα.

beiderseits ἀμφότεροι, ἑκάτεροι.

beidrücken ein Siegel ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, σφραγίζειν τι.

Beidrückung *f* eines Siegels ἡ σφραγῖδος ἐπιβολή, τὸ σφράγισμα.

Beiessen *n* (Nebengericht) ἡ παροψίς (ίδος), τὸ παροψώνημα, τὸ παρόψημα.

Beifall *m* 1. ἡ κατ-, συναίνεσις, ἡ συγκατάθεσις. — 2. (Lob, Ruhm) ὁ ἔπαινος, ἡ δόξα, ἡ εὐδοξία, ἡ εὐδοκίμησις, ἡ τιμή, ~ geben (beistimmen) συγκατατίθεσθαί τινι, ὁμολογεῖν τινί τι, ὁμογνωμονεῖν τινι ἔν τινι, συγκαταινεῖν τινι, συνειπεῖν τινι, (loben) ἐπαινεῖν, ~ finden εὐδοκιμεῖν (wegen, in etw. ἔν, ἐπί τινι, ἐπί τινος, διά, κατά τι), bei j-m ~ finden ἀρέσκειν τινί, ἔπαινον ἔχειν πρός τινος, τιμῆς od. ἐπαίνου τυγχάνειν, τιμᾶσθαι (P.), ἐπαινεῖσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν παρά τινι, lauten ~ geben θορυβεῖν, ἀνα-, ἐπιθορυβεῖν, κροτεῖν, ἐπικροτεῖν, ἀνακροτεῖν τὰς χεῖρας.

beifallen 1. (einfallen) παρίστασθαι, ἐπέρχεσθαι, ἐγγίγνεσθαι. — 2. (beistimmen) ὁμολογεῖν, ὁμογνωμονεῖν, συναινεῖν, συγκατατίθεσθαι. — 3. (zu j-s Partei treten) προσχωρεῖν τινι, συνίστασθαι πρός τινα, προσπίπτειν od. προστίθεσθαί τινι.

beifällig: sich ~ für j-n erklären συγκατατίθεσθαί τινι, συντίθεσθαί, ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν (auch M.) τινι, für etw. ἐπαινεῖν, δοκιμάζειν, ἀποδέχεσθαί (M.) τι, es ist mir nicht ~ οὐ μέμνημαι.

Beifallklatschen *n* ὁ κρότος, ὁ θόρυβος.

beifallswert, -würdig ἐπαίνου ἄξιος, εὐδόκιμος (2).

beifolgen παρέπεσθαι, bei einer Sendung προσκεῖσθαι, συμπέμπεσθαι, συμπαρακομίζεσθαι (P.).

beifügen προστιθέναι, προσ-, συνάπτειν, ἐπι-, προσβάλλειν.

Beifügung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ προσθήκη, ἡ ἐπιβολή.

Beifuß *m* (eine Pflanze) ἡ ἀρτεμισία.

beigeben s. beifügen; als Gehilfen παριστάναι, παρακαθιστάναι, als Begleiter συμπέμπειν.

beigehen: es geht mir bei (fällt mir ein) ἐπέρχεταί μοι, ὑπέρχεταί με, sich ~ lassen τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

Beigeschmack *m* ὁ ἀλλόκοτος χυμός, etw. hat einen ~ γευσαμένῳ μοι δοκεῖ τι προσεῖναί τινι.

beigesellen j-m einen Gehilfen συνεργὸν παριστάναι τινί, einen Gespielen συμπαίκτορα παρέχειν, beigesellt sein (von Sachen) προσεῖναι, προσκεῖσθαι, παρέπεσθαί τινι, sich j-m ~ προσγίγνεσθαι, προστίθεσθαί τινι.

beiher ἐν παρόδῳ, in Kompos. παρα-, zB. beihergehen παρέπεσθαι, παρακολουθεῖν.

Beihilfe *f* τὸ βοήθημα, τὸ ἐπικούρημα (als Sache), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπιβοήθεια, ἡ ἐπικουρία, ἡ σύλληψις, ἡ συνεργία (als Handlung), oft durch Verben (*part.*), zB. mit j-s ~ συμπράττοντός, συνεργοῦντός u. dgl. τινος.

beikleben παρα-, προσκολλᾶν τί τινι.

beikommen 1. j-m in feindlicher Absicht ἐπιτίθεσθαι, ἐπιχειρεῖν τινι, j. dem man nicht ~ kann ἀνεπίληπτος (2), dem man leicht ~ kann εὐεπιχείρητος (2), εὐεπίθετος (2), beizukommen suchen λαβὴν ζητεῖν, sich (*dat.*) ~ lassen λαβὴν παρέχειν, διδόναι od. ἐνδιδόναι, er kommt ihm nicht bei (Sprichw.) οὐδ' ἴκταρ βάλλει. — 2. (in den Sinn kommen) παρίστασθαι, ἐγγίγνεσθαί τινι.

Beil *n* ὁ πέλεκυς (εως), ἡ ἀξίνη, ὁ σκέπαρνος, τὸ σκέπαρνον, mit dem ~ behauen πελεκίζειν, πελεκᾶν.

Beilage *f* ἡ προσθήκη, τὸ ἐπίμετρον (bei einem Buche), eine ~ machen προσ-, παρατιθέναι, ἐπιβάλλειν.

Beilager *n* ἡ κατάκλισις τοῦ γάμου, das ~ halten ἄγειν κατάκλισιν γάμων.

beilaufen (nebenherlaufen) παραθεῖν.

Beiläufer *m* ὁ ἀκόλουθος.

beiläufig πάρεργος (2), *adv.* ὡς ἐν παρέργῳ, ἐν παρόδῳ, ὡς ἐν παρόδῳ, ἐκ παρόδου, ἐκ παρέργου, ἐν παρέργου μέρει, gew. Zssgn mit παρα-, zB. ~e Erzählung τὸ παραδιήγημα, ~es Lob ὁ παρέπαινος, ~ erwähnen παραμεμνῆσθαι, ~ erinnern παρυπομιμνήσκειν, ~ erzählen παραδιηγεῖσθαι (M.), ~ fragen παριστορεῖν, bei ungefähren Zahlangaben ὡς, εἰς, ἀμφί, περί mit *acc.*

Beilchen *n* τὸ πελέκιον, τὸ σκεπάρνιον.

beilegen 1. (dazulegen) ἐπι-, προστιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν, προσάπτειν τί τινι. — 2. (zuschreiben, als Eigenschaft beilegen) ἐπι-, προστιθέναι τινί τι, διδόναι, ἀποδιδόναι τινί τι, ἀπονέμειν, ἐπιφέρειν τινί τι, einen Namen ~ ὄνομα ἐπιτιθέναι, ἐπονομάζειν, ἐπικαλεῖν, προσαγορεύειν, einer Sache einen hohen Wert ~ περὶ πλείστου ποιεῖσθαί (M.) τι, sich etw. ~ προσποιεῖσθαί (M.) τι, αἱρεῖσθαί (M.) τι, j-m die Schuld ~ αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, Lob ~ ἐπαινεῖν. — 3. (schlichten) διαλύειν (zB. Krieg), διακρίνειν (als Richter), διατιθέναι (durch Vergleich), διαλύεσθαι (M.) od. κατατίθεσθαι (unter sich).

Beilegung *f* ἡ ἐπιφορά, von Streit ἡ διάλυσις, ἡ διάκρισις, ἡ διάθεσις.

beilehnen ἐπικλίνειν, προστιθέναι.

Beileid *n* ὁ οἶκτος, ἡ κατοίκτισις, ἡ συμπάθεια, j-m sein ~ bezeugen συναλγεῖν τινι, κατοικτίζειν τινά, συμπαθεῖν, συνάχθεσθαί (P.) τινι.

Beileidsbezeigung *f* ἡ κατοίκτισις.

Beileidsschreiben *n* τὰ παραμυθητικὰ γράμματα.

beilförmig πελεκοειδής.
beiliegen προσγίγνεσθαι, προσεῖναι.
beiliegend außer dem *part.* der vorhergehenden Verben auch ἅμα ὤν.
beimengen s. beimischen.
beimessen ἀνα-, προστιθέναι, ἐπιφέρειν, ἀπονέμειν τινί τι, eine Schuld ἐγκαλεῖν τινί τι, αἰτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, ἀναφέρειν τι εἴς od. ἐπί τινα, j-m Glauben ~ πιστεύειν, πείθεσθαί (P.) τινι, sich etw. ~ προσποιεῖσθαί (M.) τι.
beimischen προσ-, ἐπι-, ἀνα-, παρα-, συμ-, συγκαταμειγνύναι, ἀνα-, ἐγ-, συγ-, ἐπικεραννύναι.
Beimischung *f* ἡ πρόσ-, σύμ-, ἀνάμειξις, als Sache durch die Partizipien der vorhergehenden Verben, ohne ~ von etw. ἄμεικτός (2) τινι, ohne ~ sein ἀμείκτως ἔχειν.
Bein *n* 1. τὸ σκέλος, ἡ κνήμη (vom Knie bis zum Fuße), ὁ πούς (ποδός Fuß), sich auf die ~e machen ἀνίστασθαι, ἐξανίστασθαι, ἀποδιδράσκειν, οἴχεσθαι ἀπιόντα, j-m ein ~ stellen ὑποσκελίζειν τινά, auf einem ~e gehen ἐφ' ἑνὸς σκέλους πορεύεσθαι (P.), auf einem ~e tanzen ἀσκωλιάζειν, j-n auf die ~e bringen ἀνιστάναι, ὀρθοῦν τινα, übtr. ἐπανορθοῦν, ein Heer auf die ~e bringen συλλέγειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, παρασκευάζεσθαι (M.) στράτευμα.
2. (Knochen) τὸ ὀστοῦν.
beinahe ἐγγύς (bei Zahlen u. Maßen), σχεδόν, σχεδόν τι, παρὰ μικρόν, μικροῦ (δεῖν), ὀλίγου δεῖν, μόνον οὐ, ~ schon ὅσον οὐ.
Beiname *m* ἡ ἐπωνυμία, τὸ παρωνύμιον, ἡ ἐπίκλησις, ἡ προσηγορία, ἡ προσωνυμία, j-m einen ~n geben ἐπονομάζειν, προσαγορεύειν, ἐπικαλεῖν τινα, einen ~n bekommen od. haben ἐπονομάζεσθαι, ἐπικαλεῖσθαι, προσαγορεύεσθαι (P.), mit dem ~n ἐπώνυμος (2), mit viel ~n πολυώνυμος (2).
Beinbruch *m* ἡ σκελοκοπία, τὸ ἐρρωγὸς ὀστοῦν, τὸ κατὰ σκέλος ῥῆγμα.
Beinchen *n* 1. τὸ ὀστάριον, ὁ σκελίσκος. 2. (Füßchen) τὸ ποδάριον, ὁ ποδίσκος.
beinern ὀστέϊνος.
Beinharnisch *m* s. Beinschiene.
Beinhaus *n* ἡ ὀστοθήκη.
Beinkleider *n/pl.* αἱ σκελέαι, αἱ ἀναξυρίδες (ίδων der Perser), αἱ βράκαι (der Gallier), οἱ θύλακοι (lange, weite ~), τὰ διαζώματα (enge, der Amazonen).
beinlos ἀσκελής, σκελῶν ἔρημος (2), (ohne Knochen) ἀνόστεος (2), ὀστᾶ οὐκ ἔχων.
Beinröhre *f* beim Schienbein ἡ κερκίς (ίδος, die größere), ἡ παρακερκίς, ἡ περόνη (die kleinere).
Beinschelle *f* ἡ ποδοπέδη, ἡ πέδη (gew. *pl.*), ἡ χοῖνιξ (ικος).
Beinschiene *f* 1. ἡ κνημίς, ἡ παρακνημίς (ῖδος), ~n tragend κνημιδοφόρος (2). — 2. (als chirurgisches Instrument) ὁ νάρθηξ (ηκος), eine ~ an etw. legen ναρθηκίζειν τι.
beiordnen ἐπι-, παρα-, προστάττειν, προσκαθ-, παρακαθιστάναι.
Beiordnung *f* ἡ παράταξις.
Beipferd *n* ὁ σειραφόρος ἵππος.
beipflichten ὁμολογεῖν, προστίθεσθαι (M.), συγκαταινεῖν, προσμαρτυρεῖν τινι.
Beipflichtung *f* ἡ συγκατάθεσις.
Beirat *m* ἡ συμβουλία, ἡ συμβουλή, j. der ~ erteilt ὁ σύμβουλος, ὁ συμβουλευτής, einen ~ geben συμβουλεύειν.
beisammen ὁμοῦ, ἅμα, ἐν τῷ αὐτῷ, εἰς ταὐτό(ν), alle ~ ἅπαντες, ~ sein ἀθρόους oder ἠθροισμένους εἶναι, seine Gedanken nicht ~ haben οὐ προσέχειν, ἀλλότρια πράττειν.
Beisatz *m* ἡ προσθήκη, mit dem ~ ἐπιλέγων, προστιθείς (auch M.).
Beischiff *n* τὸ ὑπηρετικὸν πλοῖον.
Beischlaf *m* ἡ συνουσία, ἡ μεῖξις, ἡ σύμμειξις, ἡ συνουσία, ἡ συγκοίμησις, ἡ κοίτη, ~ üben συνουσιάζειν, συγγίγνεσθαι, μείγνυσθαι (P.).
Beischläferin *f* ἡ παλλακή, ἡ παλλακίς (ίδος), *demin* τὸ παλλάκιον, τὸ παλλακίδιον, ἡ ἑταίρα, j-s ~ sein παλλακεύεσθαί (M.) τινι.
Beischlag *m* (falsche Münze) τὸ κίβδηλον od. ἀποδόκιμον νόμισμα.
beischließen προσ-, ἐντιθέναι, προσβάλλειν.
Beischluß *m* ἡ προσθήκη.
beischreiben παρα-, προσγράφειν, παρεγγράφειν.
Beischrift *f* ἡ ἐπι-, προσγραφή.
Beisein *n*: im ~ j-s παρόντος od. παραγενομένου τινός, ἐναντίον τινός.
beiseit ἰδίᾳ, κατ' ἰδίαν, χωρίς, ~legen od. ~setzen ἀποτιθέναι (auch M.), ~liegen ἀποκεῖσθαι, κεχωρίσθαι, ~führen ἀπολαμβάνειν, ~gehen oder sich stellen ἀπο-, ὑποχωρεῖν, ἀποτάττεσθαι, ἀφεστάναι, (um ein Bedürfnis zu befriedigen) ἀποπατεῖν, ~schaffen ἐκποδὼν ποιεῖν, ἀναιρεῖν ἐκ μέσου, ~lassen (außer acht lassen) ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, (etw. übergehen) ἀπολείπειν, ἀφιέναι.
Beiseitsetzung *f* durch Verben.
beisetzen παρα-, προστιθέναι, παρατάττειν, eine Leiche ~ κατατιθέναι νεκρόν, schriftlich ~ προσγράφειν.
Beisetzung *f* 1. ἡ παράθεσις, (einer Leiche) ἡ κατάθεσις, ἡ καταθήκη. — 2. (Beischrift) ἡ προσγραφή.
Beisitz *m* ἡ παρεδρία, τὸ παρεδρεύειν.
beisitzen παρ-, συνεδρεύειν, παρίζεσθαι, παρεστάναι.
Beisitzer *m* ὁ πάρ-, σύνεδρος, des Rats ὁ βουλευτής, eines Gerichts ὁ δικαστής, ~ sein παρεδρεύειν.
Beispiel *n* τὸ παράδειγμα, τὸ ὑπόδειγμα, zum ~ (zB.) οἷον, οἷον δή, οἷα δή, αὐτίκα, ὥσπερ, ein ~ anführen εἰσηγεῖσθαί (M.) τι, als ~ aufstellen παράδειγμα ποιεῖν oder καθιστάναι, zum ~ dienen παράδειγμα παρέχειν, παράδειγμα γίγνεσθαι, ein ~ an etw. nehmen παραδείγματι χρῆσθαί τινι, zum ~ dienend παραδειγματικός, zum abschreckenden ~ ἀποτροπῆς ἕνεκα.
beispielartig παραδειγματώδης.
beispiellos ἀνήκουστος (2), καινός, θαυμαστὸς ὅσος, δεινός, besser umschr. οἷος οὐπώποτε ἐγένετο.
beispielsweise ἐπὶ παραδείγματος, ὡς ἐν παραδείγματι, παραδείγματος ἕνεκα, παραδειγματικῶς.
beispringen βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν τινι.
beißen 1. δάκνειν (auch übtr.), von Schlangen u. Insekten πλήττειν, πατάσσειν, von Rauch und Staub δάκνειν, ἐπιδάκνειν, von Schnee und Kälte κάειν, in etw. ~ ἐνδάκνειν τι, sich in die Lippen ~ τὸ χεῖλος (ὀδοῦσι) δάκνειν oder ἐνδάκνειν, von scharfen Speisen δάκνειν, ἐνδάκνειν. — 2. (jucken) κνίζειν, ἐπικνίζειν, κνιδᾶν.
Beißen *n* 1. ἡ δῆξις, ὁ δηγμός. — 2. (Jucken) ὁ δηγμός, ἡ κνῆσις, von scharfen Speisen, vom Rauche ἡ δριμύτης (ητος).
beißend δηκτικός, übtr. δακνώδης, δριμύς, ὀξύς, von Worten πικρός.
beißig δηκτικός, ein ~es Tier τὸ δακετόν.
Beißkorb *m* ὁ κημός, ὁ φιμός, dem Pferde einen ~ anlegen κημοῦν τὸν ἵππον, Anlegung des ~s ἡ κήμωσις.
Beistand *m* ἡ συνέργεια, ἡ συνεργία, ἡ ὑπουργία, ἡ ὑπηρεσία, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, auch ἡ τιμωρία (gegen Unrecht), ἡ βοήθεια, ἡ συμμαχία (im Kriege), ἡ συνδικία, ἡ συνηγορία (vor Gericht), ärztlicher ~ ἡ ἰατρικὴ ὠφέλεια, ~ leisten συνεργὸν εἶναι, ὑπουργεῖν, βοηθεῖν, ὑπηρετεῖν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν, σύμμαχον εἶναι, unter j-s ~ σύν τινι, μετά τινος, unter göttlichem ~ σὺν τῷ θεῷ, σὺν θεοῖς, j. der ~ leistet ὁ συνεργός, ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ ἐπίκουρος, ὁ παραστάτης, ὁ τιμωρός, im Kriege ὁ βοηθός, ὁ σύμμαχος, vor Gericht ὁ σύνδικος, ὁ συνήγορος, ὁ παράκλητος.
beistehen s. Beistand leisten unter Beistand und helfen; j-m mit Rat ~ συμβουλεύειν τινί, ὑποτίθεσθαί τινι γνώμην.
Beisteuer *f* ὁ ἔρανος, ἡ συμβολή, ὁ ἐρανισμός, freiwillige ~ für den Staat ἡ ἐπίδοσις, gemeinschaftliche ~ zu öffentlichen Abgaben ἡ συντέλεια, (Abgabe) ἡ εἰσφορά,

eine ~ von j-m fordern ἐρανίζειν τινά, der eine ~ gibt ὁ ἐρανιστής.
beisteuern συμβάλλεσθαι (M.), ἐρανίζειν, als Abgabe εἰσφέρειν.
beistimmen ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, ὁμοφωνεῖν, συναινεῖν, συνεπαινεῖν, συγκατατίθεσθαι, ταὐτὰ λέγειν, συμφέρεσθαι (P.), ὁμογνωμονεῖν, συνδοκεῖ μοι, οὐκ ἀντιλέγειν, προστίθεσθαι, beim Votieren σύμ-, ὁμόψηφον εἶναι.
Beistimmung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συν-, προσομολογία, mit allgemeiner ~ συνδόξαν πᾶσι, οὐδενὸς ἀντιλέγοντος (ἀντειπόντος).
Beitrag *m* ἡ συμβολή, τὸ σύμβολον, in Geld ὁ ἔρανος, zu Staatslasten ἡ εἰσφορά, einen ~ von j-m fordern ἐρανίζειν τινά, einen ~ geben συμβάλλεσθαι (M.), ἐρανίζειν, μεταδιδόναι, als Abgabe εἰσφέρειν.
beitragen 1. (einen Beitrag geben) συμβάλλεσθαι (M.), ἐρανίζειν, als Abgabe εἰσφέρειν. — 2. (mitwirken) συμβάλλεσθαι (M.), προσβάλλειν, συμφέρειν, ὠφελεῖν, ποιεῖν, δύνασθαι (zu etw. εἴς od. πρός τι).
beitreiben (eintreiben, einfordern, einkassieren) συλλέγειν, πράττειν (auch M.), εἰσπράττειν, etw. von j-m τινά τι od. παρά τινός τι.
Beitreiber *m* ὁ εἰσπράκτης, ὁ εἰσπράκτωρ (ορος), von Steuern u. dgl. ὁ φορολόγος, ὁ δασμολόγος, gew. durch Verben.
Beitreibung *f* ὁ σύλλογος, ἡ συναγωγή, ἡ εἴσπραξις, ἡ φορολογία, ἡ δασμολογία.
beitreten j-m od. einer Partei προσχωρεῖν, προστίθεσθαί τινι, συνίστασθαι πρός τινα, στῆναι μετά τινος, ἔρχεσθαι παρά τινα, einer Meinung ~ προστίθεσθαι, συγχωρεῖν, ὁμολογεῖν τινι, einem Bunde ~ σύμμαχον γίγνεσθαί τινι, εἰσιέναι εἰς σπονδάς.
Beitritt *m* ἡ προσχώρησις, ἡ προσθήκη, gew. durch Verben, zu einer Meinung ἡ συγκατάθεσις.
Beiwacht *f* (Biwak) ἡ ἀγραυλία, ἡ αὔλισις.
beiwachten (biwakieren) αὐλίζεσθαι, ἐναυλίζεσθαι (P., selten M.), ἀγραυλεῖν.
Beiwagen *m* τὸ ὑπηρετικὸν ἅρμα.
Beiwerk *n* τὸ πάρεργον, ἡ προσθήκη.
beiwohnen παρεῖναι, παραγίγνεσθαί τινι, ehelich συνεῖναι, συνοικεῖν, συγκατακεῖσθαι, συνουσιάζειν τινί, ὀπυίειν τινά, es wohnt mir etw. bei πρόσ-, πάρ-, ἔνεστί μοί τι, ἐμπέφυκέ μοί τι.
Beiwort *n* τὸ ἐπίθετον.
beizählen προσαριθμεῖν, προσγράφειν, τίθεσθαί τι ἔν τισι, beigezählt werden συντελεῖν εἴς τινας.
Beize *f* ἡ βαφή, τὸ πρόστυμμα.
beizeiten s. bei 2.
beizen βάπτειν, προστύφειν (bsd. Wolle).
Beizen *n* ἡ στῦψις (der Wolle).
Beizmittel *m* τὸ πρόστυμμα.
bejahen φάναι, καταφάναι, ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφάναι, συγχωρεῖν, κατανεύειν (durch Kopfnicken).
bejahend καταφατικός.
bejahrt πρεσβύτερος, γεραίτερος, τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκώς, sehr ~ πολυετής, πολυχρόνιος (2).
Bejahung *f* ἡ φάσις, ἡ κατάφασις, ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ συγχώρησις.
bejammern ὀλοφύρεσθαι, ἀπ-, κατολοφύρεσθαι (M.), ἀπ-, κατοικτίζειν, θρηνεῖν, ἀπ-, κατοιμώζειν, οἰκτίρειν, κατοικτίρειν, κατακλάειν.
Bejammern *n* ὁ ὀλοφυρμός, ἡ ὀλόφυρσις, ὁ ὀδυρμός, ἡ οἰμωγή, ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτισμός, ὁ θρῆνος, ἡ κατοίκτισις.
bejammernswert, -würdig ἐλεεινός, οἰκτρός.
bekacken καταχέζειν, κατατιλᾶν τινος, προστιλᾶν τι, ἐντιλᾶν τινι.
bekämpfen διαμάχεσθαι πρός τινα u. πρός τι (a. τι), προσμάχεσθαί, προσπολεμεῖν τινι, ἀντιτείνειν τινί u. πρός τινα, im Wettkampf ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα, durch Worte ἀντιλέγειν, ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιπράττειν τινί, (besiegen) περιγίγνεσθαί, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, νικᾶν τινα, die Leidenschaften κολάζειν τὰ πάθη.
Bekämpfung *f* ὁ πόλεμος, ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ ἐπικράτησις, ἡ κόλασις od. d. *inf.* d. Verben.
bekannt 1. (von vielen gekannt) γνωστός, γνώριμος (2), εὔγνωστος (2, wohlbekannt). — 2. (in Erfahrung gebracht) ἔκ-, διάπυστος (2). — 3. (was vor Augen liegt) φανερός, δῆλος, ἐμ-, ἐπιφανής, allgemein ~ πᾶσι φανερός. — 4. oft wird ~ durch ἐκεῖνος wiedergegeben, z.B. der ~e Sokrates ἐκεῖνος ὁ Σωκράτης (auch bloß ὁ Σωκρ.), der ~e Ausspruch Homers ἐκεῖνο τὸ Ὁμήρου (τὸ Ὁμήρου). — 5. (berühmt, angesehen) ἐπιφανής, ὀνομαστός. — 6. j-m etw. ~ machen δηλοῦν, ἐκφαίνειν τινί τι, ἐκφέρειν τι πρός τινα, durch das Gerücht verbreiten ἐκφέρειν, διαγγέλλειν, διαδιδόναι, διαφημίζειν, διαθρυλεῖν, öffentlich ~ machen προτιθέναι, ἀποδεικνύναι, προγράφειν, παραγγέλλειν, durch den Herold κηρύττειν, ἀνακηρύττειν. — 7. mit j-m ~ sein οἰκείως ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τινα, mit etw. ~ sein γιγνώσκειν, εἰδέναι, οὐκ ἀγνοεῖν τι, mit etw. genau ~ sein ἐπίστασθαί τι, ἔμπειρον εἶναί τινος, durch etw. ~ werden oder sich machen γνώριμον καθίστασθαι ἔκ τινος, δόξαν λαμβάνειν ἔκ τινος, mit j-m, mit etw. ~ sein ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, ἔμπειρον γίγνεσθαί τινος, καταμανθάνειν, κατανοεῖν τι, mit etw. genau ~ sein ἐξεπίστασθαί τι, ἀκριβοῦν τι.
Bekannter *m* ὁ γνώριμος, ὁ οἰκεῖος, ὁ συνήθης, ὁ φίλος, ein alter ~ ὁ πάλαι γνώριμος, ein alter ~ von j-m sein πάλαι γνωρίμως ἔχειν τινί, ἐκ παλαιοῦ φίλον εἶναί τινι, viele Bekannte haben οἰκείως ἔχειν πολλοῖς od. πρός πολλούς.
bekanntermaßen, bekanntlich ὡς πάντες ἴσασι (als Parenthese), πάντες ἴσασι (als Hauptsatz), δῆλα δή, δῆλον ὅτι, oft genügt auch bloß δή.
Bekanntmachung *f* 1. ἡ δήλωσις, ἡ ἀνάρρησις, ἡ ἀναγόρευσις, ἡ ἀναγγελία (als Handlung), gew. durch Verben, durch den Herold ἡ κήρυξις, ἡ ἀνακήρυξις, τὸ κήρυγμα (als Sache), τὸ παράγγελμα (militärische ~), schriftliche ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα. — 2. (Verbreitung eines Gerüchts) ἡ διάδοσις. — 3. (Entdeckung) ἡ δήλωσις, τὸ ἀποφαίνειν.
Bekanntschaft *f* 1. (das Kennen, Verstehen) ἡ γνῶσις, ἡ ἐμπειρία, ἡ ἐπιστήμη, mit etw. τινός. — 2. (Umgang) ἡ συνήθεια, ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ γνώρισις, ~ mit j-m machen εἰς πεῖραν ἔρχεσθαί τινος, ~ mit j-m haben φίλῳ od. οἰκείῳ χρῆσθαί τινι. — 3. (die Bekannten) οἱ οἰκεῖοι, οἱ συνήθεις, οἱ γνώριμοι, οἱ φίλοι.
bekehren μεταπείθειν (umstimmen), σωφρονίζειν (zur Vernunft bringen), vom Bösen ~ ἀποτρέπειν τῆς πονηρίας od. κακίας, sich ~ μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, μεταβάλλειν (auch M.), μεταλλάττειν τὴν γνώμην od. τοὺς τρόπους, μεταπείθεσθαι (P.), σωφρονίζεσθαι (P.).
Bekehrer *m* ὁ σωφρονιστής, besser durch Verben.
Bekehrung *f* τὸ μεταπείθειν, ἡ ἀπὸ τῆς πονηρίας ἀποτροπή (eines anderen), ἡ μετάνοια, ἡ περὶ τοὺς τρόπους od. πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή.
bekennen ὁμολογεῖν, καθ-, ἐξομολογεῖν, φάναι, nicht ~ ἀρνεῖσθαι (P.), οὐ φάναι, ἔξαρνον γίγνεσθαι τοῦ μή, ἀποκρύπτεσθαι (M.), sich zu einer Tat u. dgl. ~ ὁμολογεῖν πεποιηκέναι τι, ἀναδέχεσθαι (M.) τι, sich zu einer Kunst ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τι.
Bekenner *m* durch die *part.* der vorhergehenden Verben (bei Kirchenschriftstellern ὁ ὁμολογητής).
Bekenntnis *n* ἡ ὁμολογία, τὸ ὁμολόγημα, ἡ ἐξομολόγησις, nach deinem ~ ἐξ ὧν σὺ ὁμολογεῖς, nach aller ~ ἐκ τῶν παρὰ πᾶσιν ὡμολογημένων, ~ des Glaubens τὸ σύμβολον.
beklagen j-n wegen etw. οἰκτίρειν τινά τινος, κατοικτίζειν (auch M.) τινά, etw. ~ ὀλοφύρεσθαί, κατολοφύρεσθαι (M.), οἰμώζειν, κατοιμώζειν, ὀδύρεσθαί (M.) τι, sich über j-n, wegen etw. ~ ἐγκαλεῖν τινί τι, κατηγορεῖν τινός τι, ἐπαιτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, μέμφεσθαί (M.) τινί τι, sich bei j-m od. gegen j-n ~ ὀδύρεσθαι πρός τινα.

Beklagen *n* ἡ κατοίκτισις, ὁ οἰκτισμός, (Beschwerde) ἡ ἔγκλησις, ἡ αἰτία, ἡ κατηγορία.
beklagenswert οἰκτρός, ἐλεεινός, ἄθλιος.
Beklagter *m* ὁ διωκόμενος, ὁ φεύγων, ὁ κινδυνεύων, ὁ ὑπόδικος, ~ sein διώκεσθαι (P.).
beklatschen κροτεῖν τινα oder τι, ἀνακροτεῖν πρός τι, ἐπικροτεῖν τινι, (verleumden) διαβάλλειν τινά.
Beklatschen *n* ὁ κρότος, (Verleumdung) ἡ διαβολή.
beklatschenswert κροτεῖσθαι ἄξιος.
beklauben περιτρώγειν, περιβιβρώσκειν, etw. mit den Händen περιαιρεῖν (und M.) τί τινος.
beklecken, bekleckſen κηλιδοῦν, σπιλοῦν.
bekleiben *intr.* (von Pflanzen = Wurzel schlagen, fortkommen) ἐμβιοῦν, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.), ζῳοφορεῖν. *trans.* (mit Lehm überziehen) πηλοῦν.
Bekleiben *n* ἡ ἀντίληψις, ἡ ἐμβίωσις, τὸ ἔμβιον, das ~ befördernd ἀντιληπτικός.
bekleibend ἔμβιος (2).
bekleiden ἀμφιεννύναι, ἐνδύειν, j-n mit etw. τινά τι, ἀμπέχειν, περιστέλλειν, περιβάλλειν τινά τινι. übtr. j-n mit Würden u. dgl. ~ κοσμεῖν τινα τιμαῖς, περιτιθέναι τινὶ τιμάς, ein Amt ~ τιμὴν od. τάξιν ἔχειν, ἀρχὴν ἄρχειν.
Bekleidung *f* ἡ ἀμπεχόνη, τὸ περίβλημα, ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον, ~ eines Amtes τὸ ἐν ἀρχῇ εἶναι.
bekleistern κόλλῃ περιπλάττειν τι.
beklemmen ἄγχειν, θλίβειν, στενοῦν, beklemmt sein durch das P., auch πνίγεσθαι (P.), στενοχωρεῖν.
Beklemmung *f* (des Atmens) τὸ ἆσθμα, ὁ πνιγμός, ~ haben ἀσθμαίνειν, übtr. ἡ ἀγωνία, ἡ ἀπορία.
beklommen sein ἀσθμαίνειν, übtr. ἀγωνιᾶν, ἀπορεῖν.
bekommen I *trans.* 1. (empfangen, erhalten) λαμβάνειν, παραλαμβάνειν. — 2. (in Empfang nehmen) δέχεσθαι, ἀπο-, παραδέχεσθαι (M.). — 3. (davontragen) κομίζεσθαι (M.), φέρεσθαι (M.), (das Gebührende empfangen) ἀπολαμβάνειν, durch Zufall τυγχάνειν τινός, durchs Los λαγχάνειν, als Anteil ~ μετέχειν τινός, Freunde ~ φίλους κτᾶσθαι (M.), eine Krankheit ~ περιπίπτειν νόσῳ, Lohn ~ ἀπολαμβάνειν μισθόν, Kinder ~ τίκτειν τέκνα (vom Weibe), γεννᾶν τέκνα (von Vater und Mutter), Gäste ~ εἰσέρχονται ξένοι, Wohltaten ~ εὐεργετεῖσθαι (P.), Schläge ~ πληγὰς λαμβάνειν, einen Verweis ~ ψέγεσθαι (P.), Strafe ~ κολάζεσθαι, ζημιοῦσθαι (P.), ζημίαις περιπίπτειν, ὑπέχειν τιμωρίαν, dazu ~ προσλαμβάνειν, etw. nicht ~ ἀτυχεῖν τινος, οὐ γίγνεταί μοί τι, ἀποτυγχάνειν τινός. — 4. man bekommt zu hören, zu sehen ἔστιν ἀκοῦσαι, ἰδεῖν. — **II** *intr.* j-m gut od. wohl ~ λυσιτελεῖν, συμφέρειν τινί, καλῶς ἔχειν, ὠφελεῖσθαι (P.) ἔκ τινος, schlecht od. übel ~ βλάπτειν, κακοῦν τινα, κακῶς ἔχειν, βλάπτεσθαί (P.) τινι, möge es dir wohl ~ ὄναιο, εὖ σοι γένοιτο, es soll dir übel od. schlecht ~ οἰμώξει, κλάων od. οὐ χαίρων ἀπαλλάξεις.
beköstigen σῖτον, τροφὴν od. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν τινί, σιτίζειν, τρέφειν, σιτηρεσιάζειν, ὀψωνιάζειν τινά.
Beköstigung *f* 1. ἡ σίτησις, ἡ τροφή. — 2. (Kost) τὰ σιτία, τὸ σιτηρέσιον, τὸ ὀψώνιον.
bekräftigen βεβαιοῦν, ἐπι-, καταβεβαιοῦν (auch M.), κυροῦν, ἐπικυροῦν, ἐμπεδοῦν, πίστιν διδόναι, eidlich ~ ὅρκους καὶ πίστιν διδόναι, durch ein Zeugnis ~ μαρτυρεῖν, ἐπιμαρτυρεῖν.
Bekräftigung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ καταβεβαίωσις, ἡ πίστις, τὸ πίστωμα, ἡ κύρωσις, durch ein Zeugnis ἡ μαρτυρία, ἡ ἐπιμαρτυρία.
bekränzen στέφειν, καταστέφειν, στεφανοῦν, καταστεφανοῦν, στέφανον ἐπι-, περιτιθέναι τινί, ἀναδεῖν στεφάνῳ, ταινιοῦν (mit Bändern).
bekränzt καταστεφής, gew. d. *part.* der Verben.
bekreuzen sich vor etw. ἀποπτύειν τι.
bekriegen j-n πολεμεῖν τινι oder πρός τινα, πόλεμον ποιεῖσθαι od. αἱρεσθαι (M.) πρός τινα, πόλεμον ἐκφέρειν πρός od. ἐπί τινα, ἐπιστρατεύειν (auch M.) τινί.
Bekriegung ὁ πρός τινα πόλεμος, ἡ ἐπιστρατεία, ἡ ἐπιστράτευσις.
bekritteln μικρολογοῦντα κρίνειν, μικρολογεῖσθαι (M.) περί τινος, μεμψιμοίρως (δυσαρέστως, μικρολόγως) κρίνειν, χρησάμενον μεμψιμοιρίᾳ (μικρολογίᾳ) κρίνειν.
bekrönen στέφανον περιτιθέναι τινί, στεφανοῦν τινα.
Bekrönung *f* ἡ στεφάνωσις.
bekümmern 1. (Kummer verursachen) ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα, δυσθυμίαν ἐμβάλλειν τινί, sich ~ (Kummer haben über etw.) ἀνιᾶσθαι, λυπεῖσθαι (P.), ἄχθεσθαι (P.) τινι od. ἐπί τινι. — 2. sich um etw. ~ (für etw. sorgen) φροντίζειν τινός, μέλει μοί τινος u. τι, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τινος, προνοεῖν (auch P.), πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, sich um viele Dinge ~ πολυπραγμονεῖν, sich um unnütze Dinge ~ περιεργάζεσθαι (M.), sich wenig um etw. ~ ὀλιγωρεῖν τινος, sich nicht um etw. ~ ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, sich sehr um etw. ~ σφόδρα φροντίζειν τινός. — 3. (auf etw. achten, Rücksicht nehmen) λόγον ἔχειν oder ποιεῖσθαι (M.) τινος, προσέχειν τινί, ἐπιστρέφεσθαι, ἐντρέπεσθαί (P.) τινος.
Bekümmernis *f* ἡ ἀνία, ἡ λύπη, ἡ φροντίς (ίδος), ἡ δυσθυμία, ἡ βαρυθυμία, ἡ μέριμνα, τὸ κῆδος, ἡ ἀλγηδών (όνος), τὸ ἄλγος, der viel ~ hat ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), ~ verursachend ἀνιαρός, λυπηρός.
bekümmert ἀχθόμενος, δυσθύμως ἔχων, βαρύθυμος (2), περίλυπος (2).
bekunden 1. φανερὸν ποιεῖν, δηλοῦν, ἐμφαίνειν. 2. (bezeugen) μαρτυρεῖν. — 3. sich ~ (sich bewähren) δοκιμάζεσθαι (P.).
belächeln ὑπομειδιᾶν πρός τι oder ἐπί τι, ἐπιμειδιᾶν τινι, καταμειδιᾶν τινος.
belachen γελᾶν τι u. ἐπί τινι, ἐπιγελᾶν τινι, καταγελᾶν τινος.
belachenswert γελοῖος, καταγέλαστος (2, im schlimmen Sinne).
beladen 1. φορτίζειν, γεμίζειν, γομοῦν, φορτίον ἐμ-, ἐπιβάλλειν τινί, καταφορτίζειν, καταγεμίζειν, ein Lasttier ἐπισάττειν, ἐπισκευάζειν, j-n mit Fluch ~ ἐπαρᾶσθαί (M.) τινι, ἀρὰς ποιεῖσθαι (M.) κατά τινος. — 2. (*part.*) μεστός, κατάφορτος (2), mit etw. ~ sein μεστὸν εἶναί τινος, γέμειν, καταγέμειν τινός, übtr. ἐνέχεσθαί τινι, mit Schulden ~ sein ὑπόχρεων εἶναι.
Beladung *f* ἡ φορτίων ἐπιβολή.
Belagerer *m* ὁ πολιορκητής, gew. d. *part.* der Verben.
belagern 1. πολιορκεῖν τι, προσκαθέζεσθαί, προσκαθῆσθαί τινι, προσεδρεύειν τινί, περικαθέζεσθαι, περικαθῆσθαι, περιστρατοπεδεύειν (auch M.), κατακλείειν, περιτειχίζειν τι, τίθεσθαι τὰ ὅπλα περί τι od. πρός τι. — 2. übtr. (j-n mit Bitten u. dgl. bedrängen) προσκεῖσθαί τινι, die Belagerten οἱ πολιορκούμενοι od. bloß οἱ ἐν τῇ πόλει od. τείχει, wenn es der Zusammenhang gestattet.
Belagerung *f* ἡ πολιορκία, ἡ προσεδρεία (Einschließung), ἡ τειχομαχία (~ von Schanzen und Mauern), die ~ aufgeben ἀποστῆναι τῆς πολιορκίας, λύειν τὴν πολιορκίαν, die ~ zu Ende führen διαπολιορκεῖν, durch ~ zur Übergabe zwingen ἐκπολιορκεῖν, gew. durch die vorhergehenden Verben.
Belagerungsarmee *f* οἱ πολιορκοῦντες od. οἱ μέλλοντες πολιορκήσειν.
Belagerungsgeschütz *n* αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, ~ auffahren ἐφιστάναι μηχανάς.
Belagerungskrieg *m* ἡ τειχομαχία, einen ~ führen τειχομαχεῖν.
Belagerungskunst *f* ἡ πολιορκητική (τέχνη).
Belagerungsmaschine *f* ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα.
Belagerungsmauer *f* τὸ περιτείχισμα, mit einer ~ umgeben περιτειχίζειν τι, das Umgeben mit einer ~ ἡ περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός.
Belagerungszustand *m* ἡ πολιορκία, eine Stadt in ~ erklären πολιορκίαν ἐπικηρύττειν τῇ πόλει, in ~ versetzt werden εἰς πολιορκίαν καθίστασθαι.
Belang *m*: von ~ sein für etw. ῥοπὴν ἔχειν πρός τι, von großem ~ sein μεγάλην od. πολλὴν ῥοπὴν ἔχειν, πολλοῦ ἄξιον εἶναι, von keinem ~ sein οὐκ ἔχειν ῥοπήν, ἐν οὐδενὸς μέρει εἶναι, von geringem ~ sein

βραχεῖαν ἔχειν ῥοπήν, in ~ dessen τὸ πρός od. κατὰ τοῦτο, in welchem ~e ὅσον ἐπὶ τούτῳ.

belangen (gerichtlich) καλεῖν εἰς δίκην od. δικαστήριον, διώκειν, ὑπάγειν τινά, λαγχάνειν τινὶ δίκην, ἐπεξέρχεσθαί (-ιέναι) τινί τινος, γράφεσθαί (M.) τινά τινος, was mich belangt τὸ κατ' oder πρὸς ἐμέ, τόγε ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐν ἐμοί, ἔγωγε.

Belangung *f* ἡ κλῆσις, ἡ δίκης λῆξις, ἡ δίωξις, ἡ ὑπαγωγή.

belasten βαρύνειν, φορτίζειν, γεμίζειν (s. auch beladen).

belastet κατάφορτος (2), ~ sein mit etw. γέμειν τινός.

belästigen 1. eig. βαρύνειν, καταβαρύνειν, ἐπιβαρεῖν. — 2. übtr. (beschwerlich fallen) ἐνοχλεῖν τινα und τινί, πράγματα oder ὄχλον παρέχειν τινί, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα (kränken), belästigt werden ἐνοχλεῖσθαι ὑπό τινος, ἄχθεσθαί (P.) τινι od. ἐπί τινι, λυπεῖσθαι ὑπό τινος, χαλεπῶς φέρειν τι.

belästigend βαρύς, ὀχληρός, ἐπαχθής, δυσχερής, λυπηρός, χαλεπός.

Belästigung *f* ἡ ὄχλησις, ἡ ἐνόχλησις (als Handlung), ὁ ὄχλος, ἡ ἀηδία, τὰ πράγματα, τὸ ἄχθος, ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ ἀσχολία (als Zustand).

Belastung *f* durch Verben, s. belasten.

belauben φυλλοῦν, sich ~ φύλλα φύειν, φυλλοφυεῖν, φυλλιᾶν, δασύνεσθαι (P.).

belaubt φυλλώδης, φυλλοφόρος, (dicht, schattig) κατά-, σύσκιος (2), ~ sein φυλλοφορεῖν.

Belaubung *f* ἡ φυλλάς (άδος), τὰ φύλλα, τὸ φύλλα φύειν od. φορεῖν.

belauern ἐνεδρεύειν, ἐλλοχᾶν τινα, ἐφεδρεύειν τινί, ἐπιβουλεύειν τινί (nachstellen, nach dem Leben trachten), ἐνέδραν ποιεῖν (auch M.) od. κατασκευάζειν τινί, παρατηρεῖν τινα (beobachten).

Belauern *n* ἡ ἐνεδρεία, ἡ παρατήρησις, ἡ ἐπιβουλή, gew. durch Verben.

belaufen sich auf etw. εἶναι ἀμφί od. περί τι, zB. das Heer beläuft sich auf 20000 Mann ἡ στρατιά ἐστι ἀμφὶ δύο μυριάδας od. ἐστι δισμυρίων ἀριθμόν.

belauschen τηρεῖν, ἐπι-, παρα-, ὑποτηρεῖν, j-s Worte ~ θηρεύειν τοὺς λόγους τινός.

beleben ζῳοποιεῖν, ζῳογονεῖν, ψυχοῦν, ἐμψυχοῦν, übtr. ἐγείρειν, παρορμᾶν, παροξύνειν, wieder ~ ἀναβιώσκεσθαι (nur im *aor.* ἀναβιώσασθαι gebräuchlich), belebend ζῳοποιός, ζωτικός, belebt ἔμψυχος (2), (häufig besucht) πολυάνθρωπος (2), belebt sein (von einem Orte) πλήθειν, πληθύειν, wenn der Markt belebt ist, bei belebtem Markte πληθούσης ἀγορᾶς.

Belebung *f* ἡ ζῳοποίησις, ἡ ζῳοποιία, ἡ ἐμψυχία, gew. durch Verben.

belecken δια-, περι-, ἐπιλείχειν, (benaschen) λιχνεύειν, περιλιχνεύειν, sich ~ περιλιχμᾶσθαι (M.).

Beleg *m* τὸ τεκμήριον, ὁ ἔλεγχος, ἡ πίστις, τὸ πίστωμα, τὸ παράδειγμα, τὸ σημεῖον.

belegen 1. στρωννύναι, δια-, περιστρωννύναι, mit Brettern σανιδοῦν, mit Gold καταχρυσοῦν, mit Silber ἐπαργυροῦν, einen Sitz ~ ἕδραν ἐπέχειν, j-n mit e-r Strafe ~ δίκην ἐπιτιθέναι τινί, κολάζειν τινά, mit einem Namen ~ ὄνομα ἐπιτιθέναι τινί, ἐπ-, προσονομάζειν, ἐπικαλεῖν, προσαγορεύειν τινά, mit Beweisen ~ πίστιν ποιεῖσθαί (M.) τινι, βεβαιοῦν τι, mit Schimpf ~ αἰσχύνην περιποιεῖν τινι, αἰσχύνῃ περιβάλλειν τινά, ἀτιμάζειν τινά, mit Abgaben ~ φόρον ἐπιτιθέναι od. ἐπιτάττειν τινί. — 2. (bespringen, von Tieren) ὀχεύειν, ἐπιβαίνειν, ἐπιβατεύειν, belegen lassen βιβάζειν, ἐπιβιβάζειν.

belegt ὀχευτός, nicht ~ ἀνόχευτος (2).

Belegung *f* ἡ ὀχεία, ἡ ἐπίβασις, sonst durch Verben.

belehnen j-n mit etw. χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ἀπονέμειν τινί τι.

Belehnung *f* τὸ χαρίζεσθαι.

belehren διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν τινά τι oder περί τινος, παιδεύειν τινὰ ἔν τινι, eines besseren ~ μεταδιδάσκειν, σωφρονίζειν, φρενοῦν, sich eines besseren ~ lassen μεταμανθάνειν, sich ~ lassen διδάσκεσθαι (P.), σωφρονίζεσθαι (P.), πείθεσθαι (P.) τῷ νουθετοῦντι (dem Ermahnenden folgen).

belehrend διδασκαλικός, νουθετητικός.

Belehrung *f* ἡ διδαχή, ἡ διδασκαλία, ἡ παιδεία, ἡ παραίνεσις, ἡ νουθεσία, ἡ νουθέτησις, τὸ νουθέτημα, ἡ νουθετία, ἡ σωφρονιστύς (ύος), ὁ σωφρονισμός.

beleibt εὔσαρκος, εὐσώματος, πολύσαρκος, ἐπίσωμος (sämtlich 2).

Beleibtheit *f* ἡ πολυ-, εὐσαρκία, ἡ εὐσωματία.

beleidigen ἀδικεῖν τινα (Unrecht tun), βλάπτειν τινά (schädigen, beeinträchtigen), λυπεῖν τινα (kränken), ὑβρίζειν τινά oder εἰς od. πρός τινα, καθυβρίζειν τινός, ἐφυβρίζειν τινί u. τινά (freventlich, im Übermut ~), beleidigt werden durch die P. od. κακῶς od. κακὰ πάσχειν ὑπό τινος, sich beleidigt fühlen durch etw. βαρέως, χαλεπῶς φέρειν τι, ἀγανακτεῖν τινι od. ἐπί τινι, ἄχθεσθαί (P.) τινι od. ἐπί τινι.

beleidigend ἀδικητικός, ὑβριστικός, von Sachen πικρός, χαλεπός, λυπηρός, der ~e Teil ὁ ὑπάρχων (ἀδικῶν od. ἀδικίας).

Beleidiger *m* ὁ ὑβριστής, besser ὁ ἀδικῶν und andere *part.*

Beleidigung *f* ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ~en erdulden ἀδικεῖσθαι (P.), ὑβρίζεσθαι (P.), κακῶς πάσχειν, die gröbsten ~en erfahren τὰ δεινότατα πάσχειν, j-m die erlittenen ~en nachtragen μνησικακεῖν τινι τῆς ἀδικίας.

belesen πολυγράμματος (2), πολυμαθής, πολλῶν γραμμάτων ἔμπειρος (2) od. ἐμπειρίαν ἔχων, γνωμονικός.

Belesenheit *f* ἡ πολυμαθία (-μάθεια), ἡ πολυαναγνωσία, ἡ πολλῶν γραμμάτων ἐμπειρία.

beleuchten 1. eig. καταλάμπειν τινός oder τι, καταυγάζειν τι, ἐπιλάμπειν τινί, φωτίζειν, διαφωτίζειν τι, beleuchtet sein φῶς ἔχειν. — 2. übtr. (ins rechte Licht setzen) διασαφεῖν, διασαφηνίζειν. — 3. (untersuchen) ἐξετάζειν, ἐπισκοπεῖν.

Beleuchtung *f* 1. eig. ἡ κατάλαμψις, ὁ καταυγασμός, ὁ ἐπιφωτισμός, τὸ φῶς (ωτός). — 2. übtr. ἡ ἐξέτασις, ἡ σκέψις (Untersuchung, Betrachtung).

belfern 1. ὑλακτεῖν, ῥάζειν (vom Hunde). — 2. übtr. θρασύνεσθαι τῇ γλώττῃ, ψοφεῖν, βαΰζειν, κραυγάζειν.

Belfern *n* 1. eig. ὁ ὑλαγμός. — 2. übtr. ὁ κραυγασμός, ἡ κραυγή, ὁ ψόφος.

belieben (wollen) βούλεσθαι, es beliebt mir δοκεῖ μοι, ἀρέσκει μοι, προῄρημαι (*pf.* von προαιρεῖσθαι), tun was j-m beliebt ποιεῖν ὅ τι ἂν ἐθέλῃ τις, πράττειν κατὰ τὸ δοκοῦν, wie es dir beliebt ὅπως ἂν δοκῇ, εἴ σοι βουλομένῳ oder ἡδομένῳ ἐστίν, εἴ σοι φίλον (ἐστίν).

Belieben *n* ἡ προαίρεσις, ὁ θυμός, τὸ ἀρεστόν, τὸ δοκοῦν, τὸ δόξαν, ἡ γνώμη, nach ~ ἐπ' ἐξουσίας, ἐπ' ἀδείας, ἐκ τῶν δοκούντων.

beliebig δοκῶν, ἀρεστός, jeder ~e ὁ τυχών, οἷος δήποτε, πᾶς τις, ἕκαστός τις.

beliebt ἀρεστός, ἀγαπητός, κεχαρισμένος, εὔχαρις, εὐδόκιμος (2), ~ sein (von Personen) χάριν ἔχειν πρός τινος od. παρά τινι, προσφιλῶς διακεῖσθαί τινι, εὔνοιαν ἔχειν παρά τινι, (bsd. von Sachen) ἀρέσκειν τινί, κεχαρισμένον εἶναί τινι, τιμᾶσθαι πρός τινος, ἐν ἡδονῇ εἶναί τινι, ζηλοῦσθαι πρός τινος, sich bei j-m ~ machen χάριν κατατίθεσθαι πρός τινα, ἀνακτᾶσθαί, ἀναρτᾶσθαί τινα, εὔνοιαν κτήσασθαι od. ἔχειν παρά τινι, sich bei j-m ~ zu machen suchen θηρᾶν τὴν χάριν od. εὔνοιάν τινος, θεραπεύειν τινά.

Beliebtheit *f* ἡ χάρις (ιτος), τὸ ἀρεστόν.

belisten ἐξαπατᾶν, παρακρούειν (u. M.) τινά.

Belisten *n*, **Belistung** *f* ἡ ἀπάτη.

Belladonna *f* (Atropa) ὁ μανικὸς στρύχνος.

bellen ὑλακτεῖν, βαΰζειν.

Bellen *n* ὁ ὑλαγμός, ἡ ὑλακή, τὸ ὕλαγμα.

beloben ἐπαινεῖν τινα.

Belobung *f* ὁ ἔπαινος.

belohnen χάριτας ἀποδιδόναι τινί, κοσμεῖν od. τιμᾶν

τινα δώροις, auch bloß τιμᾶν τινα, γεραίρειν τινά (mit e-m Ehrengeschenk), eine Wohltat durch die Tat ~ ἀντευεργετεῖν, ἀντευποιεῖν τινα, belohnt werden ἀπολαμβάνειν μισθόν od. χάριν, τιμᾶσθαι.

belohnenswert χάριτος, τιμῆς od. δώρων ἄξιος, ἄξιος τιμᾶσθαι.

Belohner *m* durch das *part.* der Verben.

Belohnung *f* 1. τὸ δῶρον, ἡ δωρεά, ὁ μισθός, ἡ χάρις (ιτος), ἡ τιμή, ausgesetzte ~ τὸ ἆθλον, τὸ ἀριστεῖον. — 2. (Ehrengeschenk) τὸ γέρας (ως), für Rettung τὸ σῶστρον, eine ~ aussetzen ἆθλον προτιθέναι, eine ~ ist ausgesetzt ἆθλον πρόκειται, j-m eine ~ geben δῶρον od. μισθὸν διδόναι τινί, τιμᾶν τινα δώρῳ, die verdiente ~ bekommen τυγχάνειν τῶν ἀξίων, ἀξίαν χάριν oder τιμὴν φέρεσθαι (M.). (die verdiente Strafe erhalten) κολάζεσθαι (P.).

belügen ψεύδειν (u. M.) τινά, καταψεύδεσθαί (M.) τινος, ψευδῆ λέγειν τινί, damit hat er mich belogen ταῦτ' ἐμοὶ λέγων ἐψεύσατο.

belustigen τέρπειν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν τινα, ἡδονὴν ποιεῖν τινι, εὐθυμίας παρέχειν τινί, sich ~ τέρπεσθαι, εὐφραίνεσθαι (P.), mit etw. τινί, ῥᾳθυμεῖν, mit Spiel παίζειν.

belustigend 1. τερπνός, εὐτερπής, ἡδύς. — 2. (scherzhaft) παιγνιώδης, γελοῖος.

Belustigung *f* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία, mit Spiel ἡ παιδιά, ἡ παιγνιά, zur ~ πρὸς ἡδονήν.

Belustigungsort *m* τὸ ἐνηβητήριον, τὸ ἡβητήριον.

bemächtigen sich einer Sache κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, κύριον γίγνεσθαί τινος, ὑφ' ἑαυτῷ od. ὑφ' ἑαυτὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν τι, αἱρεῖν τι, sich im voraus ~ προκαταλαμβάνειν τι, sich einer Sache bemächtigt haben ἔχειν od. κατέχειν τι, sich einer Person ~ συλλαμβάνειν τινά, sich der Herrschaft zur See ~ θαλαττοκρατεῖν.

Bemächtigung *f* ἡ σύλληψις, gew. durch Verben.

bemähnt χαίτας ἔχων, χαιτήεις.

bemäkeln, bemängeln μέμφεσθαι (M.).

bemalen καταποικίλλειν τι, κοσμεῖν τι γραφῇ oder γραφαῖς, χρῶμα ἐντρίβειν τινί, διαχρωννύναι, χρώματι (χρώμασι) διαλαμβάνειν τι, ἐπιχρίειν τί τινι, mit Schminke ~ ψιμυθιοῦν, ψιμυθοῦν, ψιμυθίζειν.

Bemalung *f* ἡ ὑπογραφή, gew. durch Verben.

bemannen: ein Schiff ~ πληροῦν ναῦν, εἰσβιβάζειν (die Mannschaft einschiffen), bemannt πλήρης.

Bemannung *f* eines Schiffes ἡ πλήρωσις, τὸ πλήρωμα, gew. durch Verben.

bemänteln κρύπτειν, ἀπο-, συγκρύπτειν, ἐπηλυγάζειν (auch M.), προφασίζεσθαι (M.).

Bemäntelung *f* τὸ πρόσχημα, τὸ προ-, παρακάλυμμα, ἡ πρόφασις.

bemasten ein Schiff ἱστὸν ἐντίθεσθαι τῇ νηί.

bemauern ἐπι-, περιτειχίζειν.

bemeistern: sich einer Sache ~ κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, κύριον γίγνεσθαί τινος, j-n ~ περιγίγνεσθαί τινος, eine Arbeit ~ ἀπ-, κατεργάζεσθαί (M.) τι.

bemeldet εἰρημένος, προειρημένος.

bemengen sich (sich mit etw. einlassen) ἅπτεσθαί (M.), καθάπτεσθαί (M.) τινος.

bemerkbar αἰσθητός, sich ~ machen, ~ sein αἴσθησιν παρέχειν ἑαυτοῦ, etw. ~ machen δηλοῦν, φανερὸν ποιεῖν, ὑποφαίνειν, ἐπιδεικνύναι.

bemerken 1. (mit den Sinnen wahrnehmen) αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν, κατανοεῖν, ἐννοεῖν (auch P.), an j-m etw. ~ ἐν-, παρορᾶν τινί τι, τεκμαίρεσθαί (M.) τι. — 2. (bezeichnen) σημαίνειν, σημειοῦν, δια-, παρασημαίνειν τι. — 3. (erwähnen) λέγειν, φάναι, μνήμην ἐμβάλλειν περί τινος, bemerkt werden αἴσθησιν παρέχειν, αἴσθησις γίγνεταί τινος, nicht bemerkt werden λανθάνειν.

bemerkenswert μνήμης od. λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), ἀξιόλογος (2), ἀξιαφήγητος.

bemerklich s. bemerkbar; ~ machen ἐπισημαίνειν.

Bemerkung *f* 1. (das Bemerken, Wahrnehmen) ἡ αἴσθησις, ἡ κατανόησις, eine ~ machen κατανοεῖν, αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν. — 2. (Inhalt der Wahrnehmung) τὸ κατανόημα, ὁ λόγος. — 3. (Erläuterung) τὸ σχόλιον, ἡ παραγραφή, ~en zu etw. machen ἐξ-, διηγεῖσθαί (M.) τι.

bemitleiden ἐλεεῖν, κατελεεῖν, οἰκτίζειν, συνοικτίζειν, οἰκτίρειν, κατοικτίρειν, j-n wegen etw. τινά τινος, συμπάσχειν τινί.

bemitleidenswert ἐλεεινός, οἰκτρός.

bemittelt εὔπορος, εὐχρήματος, πολυχρήματος, ὄλβιος (sämtl. 2), εὐδαίμων, ὁ ἔχων, ~ sein εὐπορεῖν.

bemoost βρυώδης, βρυόεις.

bemühen 1. (j-m Mühe machen) ἔργον, πόνον, πράγματα, ἀσχολίαν παρέχειν τινί, βαρύνειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι, sich ~ πράγματα, ἀσχολίαν ἔχειν, πονεῖν. — 2. (sich bestreben, sich anstrengen) σπουδάζειν, σπεύδειν, προθυμεῖσθαι (P.), φιλοτιμεῖσθαι (P.), πειρᾶσθαι (P.) mit *inf.*, μηχανᾶσθαι (M.), ἐντείνεσθαι (M.). — 3. (um etw. bemüht sein) θηρᾶν, διώκειν τι, σπουδάζειν, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, ἐφίεσθαί (M.) τινος, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich vergeblich ~ οὐδὲν πράττειν, sich auf jede Weise ~ πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν.

Bemühung *f* 1. (Arbeit, Mühe) τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα (gew. *pl.*), ὁ πόνος, ἡ ἀσχολία, ἡ πραγματεία. 2. (Streben) ἡ σπουδή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μελέτη.

bemüßigt: ~ sein, sich ~ sehen ἀναγκάζεσθαι (P.).

benachbart 1. von Menschen ὁ (ἡ) γείτων (ονος), γειτνιάζων, ὁ, ἡ, τὸ πλησίον. — 2. (an-, danebenwohnend) πάρ-, πρόσοικος (2), περιοικῶν, περίχωρος (2). — 3. (angrenzend) ὅμορος, μεθόριος (2), ~ sein γειτνιᾶν, γειτονεῖν, περι-, προσ-, παροικεῖν, ὁμορεῖν, ὅμορον εἶναι, ἔχεσθαί τινος, (von Ländern) προσκεῖσθαι.

benachrichtigen j-n von etw. ἀγγέλλειν, ἀπαγγέλλειν τινί τι, ἀναφέρειν, καταμηνύειν τι πρός τινα, schriftlich ~ ἐπιστέλλειν τινί τι.

Benachrichtigung *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία, gew. durch Verben.

benachteiligen βλάπτειν, ἀδικεῖν, ἐλαττοῦν, ζημιοῦν τινα.

Benachteiligung *f* ἡ βλάβη, ἡ ἀδικία, ἡ ἐλάττωσις (als Handlung), τὸ ἐλάττωμα, τὸ ἀδίκημα, τὸ βλάβος (als Sache).

benageln καθηλοῦν, ἥλους ἐμπηγνύναι.

benagen τρώγειν, περιτρώγειν τι, παρατρώγειν τινός, παρεσθίειν τινός.

benähen etw. mit etw καταρράπτειν τι εἴς τι.

benamen ὄνομα προσ-, ἐπιτιθέναι τινί, προσαγορεύειν (τινά, τι) ὀνόματι, ὀνομάζειν, ἐπ-, κατονομάζειν.

benarbt οὐλῶν μεστός.

benaschen λιχνεύειν, περιλιχνεύειν, περιλιχμᾶσθαί (M.) τινος, s. benagen.

benässen βρέχειν, δεύειν, ἀναδεύειν.

benebeln 1. ἐπισκοτεῖν, ἐπισκοτάζειν (ὁμίχλῃ) τινί. — 2. übtr. τυφοῦν, καροῦν, διαφθείρειν, vom Wein benebelt werden ὑπ' οἴνου διαφθείρεσθαι, sich ~ μεθύειν, μεθύσκεσθαι, benebelt (betrunken) οἰνόληπτος (2), οἰνοβαρής, οἰνόφλυξ (υγος), οἰνόφλυκτος (2).

Benebelung *f* 1. ἡ ἐπισκότησις, ἡ ἐπισκότισις, ὁ ἐπισκοτισμός. — 2. (Rausch) ἡ μέθη, ἡ κραιπάλη. — 3. (Berauschung) ἡ μέθυσις.

benehmen 1. (wegnehmen) ἐξ-, ἀφαιρεῖν τινός τι, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά u. τινός τι, j-m die Hoffnung ~ ὑποτέμνειν τινὶ τὴν ἐλπίδα od. τὴν ἐλπίδα τινός, j-m die Besinnung ~ ἐκπλήττειν τινά, ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν, j-m die Aussicht ~ ἐπισκοτεῖν τινι (τῆς θέας), j-m die Furcht ~ ἀπαλλάττειν τινὰ τοῦ φόβου. — 2. sich ~ τρόπον ἔχειν, τρόπῳ χρῆσθαι, sich gut bei etw. ~ παρέχειν ἑαυτὸν ἀγαθὸν εἴς τι, sich gegen j-n gut, schlecht ~ καλῶς, κακῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, καλῶς, κακῶς χρῆσθαί τινι, sich tapfer ~ ἀνδρίζεσθαι (M.), sich freundlich gegen j-n ~ ἀσπάζεσθαί (M.), δεξιοῦσθαί (M.)

τινα, φιλανθρώπως προσφέρεσθαί (P.) od. προσομιλεῖν od. χρῆσθαί τινι.

Benehmen *n* ὁ τρόπος, οἱ τρόποι, würdevolles ~ ἡ σεμνότης (ητος), menschenfreundliches ~ ἡ φιλανθρωπία, das ~ gegen j-n τὸ ἐπιτήδευμα πρός τινα.

beneiden j-n um etw. φθονεῖν τινί τινος od. ἐπί τινι, ζηλοῦν τινά τινος, ζηλοτυπεῖν τινά τινος.

Beneiden *n* ὁ φθόνος, ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία.

beneidenswert ζηλωτός, ζήλου ἄξιος, nicht ~ ἀζήλωτος (2).

beneidet ἐπίφθονος (2), ζηλωτός, nicht ~ ἀζήλωτος (2), besser ~ als bemitleidet κρείττων οἰκτιρμοῦ φθόνος.

benennen ὀνομάζειν, ἐπ-, κατονομάζειν, nach j-m ἀπό τινος, καλεῖν, ἐπικαλεῖν, προσαγορεύειν τινά. ὄνομα τιθέναι, τίθεσθαί, ἐπιτιθέναι τινί, nach j-m benannt ἐπώνυμός τινος, τὸ ὄνομα ἔχων ἀπό τινος.

Benennung *f* ἡ κλῆσις, ἡ ἐπίκλησις, gew. τὸ ὄνομα od. durch Verben

benetzen 1. ὑγραίνειν, καθ-, ἐφυγραίνειν. — 2. (durchnässen) βρέχειν, ἀναβρέχειν, δεύειν, ἀναδεύειν. — 3. (begießen) ἄρδειν, ἀρδεύειν. — 4. (besprengen) ῥαίνειν. — 5. (beträufeln) ψακάζειν, καταψακάζειν.

Benetzung *f* ἡ ὑγρασία, ἡ ὕγρανσις, ἡ βροχή, gew. durch Verben.

Bengel *m* ὁ ἄγροικος od. φορτικὸς ἄνθρωπος.

bengelhaft ἄγροικος (2), φορτικός.

benicken ἐπι-, κατανεύειν τι.

beniesen πτάρνυσθαι (gew. *aor.* πταρεῖν) πρός τι, ἐπιπταίρειν τινί.

benötigt sein einer Sache δεῖσθαί (P.), ἐνδεᾶ εἶναί τινος, δεῖ μοί τινος.

benutzen χρῆσθαί τινι, (Genuß od. Vorteil aus etw. ziehen) καρποῦσθαί (M.) τι, ἀπολαύειν τινός, (verwenden) διατίθεσθαί τι εἴς τι, etw. zu seinem Vorteil ~ εἰς τὸ ἴδιον τίθεσθαι.

Benutzung *f* ἡ χρῆσις, ἡ ἀπόλαυσις, gew. durch Verben.

beobachten 1. (betrachten) θεωρεῖν, σκοπεῖν, σκέπτεσθαι (M.), ἐπι-, κατασκοπεῖν τι, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, sorgfältig ~ ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, den Vogelflug ~ οἰωνοσκοπεῖν, οἰωνίζεσθαι (M.), die Gestirne ~ ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν. — 2. (acht haben) τηρεῖν, ἐπι-, παρα-, συντηρεῖν, φυλάττειν, die günstige Gelegenheit ~ τὸν καιρὸν τηρεῖν od. φυλάττειν, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν, καιροφυλακτεῖν, seine Pflichten ~ τὰ δέοντα πράττειν, die Gesetze ~ τοὺς νόμους φυλάττειν, διαφυλάττειν, τηρεῖν, Stillschweigen ~ σιωπὴν ποιεῖσθαι (M.), σιγῇ χρῆσθαι, σιγᾶν, σιωπᾶν. Vorsicht ~ εὐλάβειαν ποιεῖσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαι (P.), Ordnung und Zucht ~ εὐτακτεῖν, keine Ordnung ~ ἀτακτεῖν, den Feind ~ κατασκοπεῖν τοὺς πολεμίους.

Beobachter *m* ὁ κατάσκοπος, ὁ τηρητής, ὁ ἐπι-, παρατηρητής, sämtlich ungew., dafür die Partizipien der vorhergehenden Verben.

Beobachtung *f* ἡ τήρησις, ἡ παρα-, ἐπιτήρησις, ἡ κατασκοπή, gew. durch Verben.

Beobachtungsgabe *f*, **-geist** *m* ἡ ἀγχίνοια, ἡ τῆς ψυχῆς ὀξύτης (ητος). τὸ κατανοητικόν, ~ haben ἀγχίνουν εἶναι, der ~ besitzt ἀγχίνους (2), κατανοητικός.

Beobachtungskorps *n* ἡ φυλακή.

beordern τάττειν τινὰ ἐπί τινι, ἐπί τι od. *inf.*, παραγγέλλειν (militärischer Befehl) mit *inf.*, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*, ἀποστέλλειν τινὰ ἐπί τινι, beordert sein zu etw. τετάχθαι ἐπί τινι, ἐπί u. πρός τι.

bepacken σάττειν τινά τινι, ἐπισάττειν τι ἐπί τινα. φορτίζειν, γεμίζειν τινός (Wagen, Schiffe).

bepanzern θωρακίζειν, θωρήσσειν. θώρακα ἐνδύειν τινά, sich ~ ἐνδῦναι θώρακα, θωρακίζεσθαι (M.).

Bepanzerung *f* ὁ θωρακισμός, ἡ θώρηξις (als Handlung), ὁ θώραξ (ακος, der Panzer selbst).

beperlen μαργαρίταις od. μαργελλίοις κοσμεῖν od. καταποικίλλειν, mit Tau beperlt sein δρόσῳ λάμπειν.

bepfählen χαρακοῦν.

bepflanzen φυτεύειν, καταφυτεύειν, κατασπείρειν.

bepflanzt κατάφυτος (2), nicht ~ ἀφύτευτος (2).

Bepflanzung *f* ἡ καταφύτευσις.

bepflastern (mit Steinen) στρωννύναι, καταστρωννύναι (λίθοις), (mit Pflastern) καταπλάττειν.

Bepflasterung *f* ἡ κατάστρωσις, ἡ καταπλασμάτων ἐπιβολή, gew. durch Verben.

bepflügen ἀροῦν, ἀροτριᾶν.

Bepflügung *f* ἡ ἄροσις, ἡ ἀροτρίασις.

bepichen πιττοῦν, καταπιττοῦν.

bepicken κολάπτειν, περικολάπτειν.

bepissen κατουρεῖν τινος.

bepolstern στρωννύναι, καταστρωννύναι.

bepudern καταπάττειν παιπάλῃ.

bequem 1. (passend, geschickt) ἐπιτήδειος (3 u. 2), καίριος, ἐπικαίριος (2), εὔθετος (2), ἁρμόττων, εὐάρμοστος (2), σύμμετρος (2), ~e Zeit ὁ καιρός. — 2. (die Bequemlichkeit liebend) μαλακός, βραδύς, ἀργός, ἀμελής, ῥᾴθυμος (2), ~ sein μαλακίζεσθαι, μαλθακίζεσθαι (M.), ῥᾳθυμεῖν, φεύγειν πόνους. — 3. (Bequemlichkeit gewährend) οἰκεῖος, κοινός, ἀγαθός, καλός, χρηστός, σύμφορος (2), ~ sein zu etw. καλῶς ἔχειν πρός τι, εὐχρηστεῖν τινι od. πρός τι.

bequemen sich nach etw. (sich nach etw. richten) ἐπακολουθεῖν τινι. ἕπεσθαί, εἴκειν τινί, συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι, συνοικειοῦν ἑαυτόν τινι, συναφομοιοῦν, zu etw. ἐνδιδόναι πρός τι, συγκαταβαίνειν εἴς τι, βούλεσθαι (wollen), sich nicht zu etw. ~ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀνατείνειν μὴ γίγνεσθαί τι.

Bequemlichkeit *f* 1. (Tauglichkeit zu etw.) ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ συμμετρία, ἡ εὐχρηστία, τὸ χρηστόν. — 2. (bequeme Beschaffenheit) ἡ εὐμάρεια, ἡ εὐχέρεια. — 3. (Liebe zur Ruhe) ἡ μαλακία. ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ βραδυτής (ῆτος), mit ~ ἀπόνως, ῥᾷστα. ἄνευ πόνου, εὐχερῶς, seine ~ suchen ῥᾳστώνην ζητεῖν. — 4. (heimliches Gemach) ἡ εὐμάρεια, τὰ ἀναγκαῖα.

Bequemung *f* ἡ συμπεριφορά, ἡ ἔνδοσις, gew. durch Verben.

berappen (eine Wand) κονιᾶν, ἐξαλείφειν.

beraspeln ἀποξεῖν (τῷ ξύστρῳ).

beraten j-n βουλεύειν. συμβουλεύειν τινί, ὑποτίθεσθαί τινί τι, εἰσηγεῖσθαί (M.) τινι, etw. ~ βουλεύεσθαι (M.) περί τινος, sich ~ βουλεύεσθαι, gut, übel ~ sein εὖ, κακῶς διακεῖσθαι od. ἔχειν.

Berater *m* ὁ σύμβουλος od. *part.* der Verben.

beratschlagen βουλεύεσθαι (M.), mit j-m über etw. ~ συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, ἀνακοινοῦσθαί (M.), κοινολογεῖσθαί (M.) τινι περί τινος.

Beratschlagung *f* ἡ βούλευσις. ἡ βουλή, ἡ συμβουλία, ἡ συμβούλευσις, ἡ κοινολογία, häufiger durch die *part.* der Verben.

Beratung *f* 1. ἡ σκέψις, ὁ λογισμός. — 2. (vorsichtige Überlegung) ἡ πρόνοια.

berauben στερεῖν (στερίσκειν), ἀποστερεῖν τινά τινος, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι od. τινός τι, der Kleider ~ ἐκδύειν τινά (τὰ ἱμάτια), λωποδυτεῖν, περισυλᾶν τινα, der Eltern ~ ὀρφανίζειν, völlig ~ γυμνοῦν, ἐρημοῦν, ψιλοῦν τινά τινος, den Tempel ~ ἱεροσυλᾶν, den erschlagenen Feind ~ σκυλεύειν τινά, ~ und plündern ἄγειν καὶ φέρειν, j-n der Besinnung ~ ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν, der Hoffnungen ~ ὑποτέμνεσθαι (M.) τὰς ἐλπίδας τινί, ἐκκρούειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, des Vaterlandes ~ ἄπολίν τινα ποιεῖν od. τιθέναι, beraubt werden στερεῖσθαί, στερίσκεσθαί (P.) τινος, ἀποστερεῖσθαί τινος, beraubt sein στέρεσθαί τινος, ἐστερῆσθαί τινος.

beraubt außer durch *part.* der Verben γυμνός, ψιλός, ὀρφανός, ἔρημος.

Beraubung *f* ἡ στέρησις. ἡ ἀποστέρησις, ἡ ἀφαίρεσις, ἡ σύλησις, ~ eines Tempels ἡ ἱεροσυλία, ἡ θεοσυλία, gew. durch Verben.

beräuchern καπνιᾶν, καπνίζειν, mit Räucherwerk ὑποθυμιᾶν.

Beräucherung *f* ἡ κάπνισις, ἡ ὑποθυμίασις, gew. durch Verben.

beraucht καπνώδης.

berauſen περιτίλλειν.

berauſchen μεθύσκειν, ἐκ-, καταμεθύσκειν τινά, ſich ~ μεθύσκεσθαι (P.), καταμεθύσκεσθαι (P. mit etw. τινος), berauſcht ſein μεθύειν, κραιπαλᾶν, ἐξοινεῖν.

berauſchend μεθυστικός, κραιπαλώδης, ein ~es Getränk τὸ μέθυσμα.

berauſcht μεθύων, μεθυσθείς, μέθυσος, mit Wein ~ κατῳνωμένος, vom Vergnügen ~ ſein ἐπῆρθαι oder ἀναπτερῶσθαι ὑφ' ἡδονῆς.

Berauſchung *f* ἡ μέθυσις, (als Zuſtand) ἡ μέθη, ἡ κραιπάλη.

berechenbar λογισμῷ αἱρετός.

berechnen 1. λογίζεσθαι, ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-, συλλογίζεσθαι (M., auch übtr.), συμμετρεῖσθαι (M., aus-, abmeſſen), σκοπεῖν (nur übtr.). — **2.** (anrechnen) κατα-, ὑπολογίζεσθαι (M.), ſich mit j-m ~ διαλογίζεσθαι (M.), διαλογισμὸν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, nach der Wahrſcheinlichkeit ~ εἰκάζειν τι, die Zeit nach Tagen ~ ἡμερολογεῖν τὸν χρόνον, es läßt ſich etw. nicht ~ οὐ δυνατόν ἐστι λογισμῷ εὑρεῖν τι.

Berechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ ἐκ-, κατα-, ὑπολογισμός, ἡ σκέψις, ὁ ὑπόλογος, ὁ διαλογισμός, gew. durch Verben.

berechtigen j-n zu etw. (Vollmacht geben, etw. zu tun) ἐπιτρέπειν τινί τι od. *inf.*, ἐξουσίαν διδόναι τινί mit *inf.*, κύριον ποιεῖσθαι (M.) τινά τινος, berechtigt ſein ἐξουσίαν ἔχειν, δίκαιός, ἄξιός, κύριός ἐστί τις mit *inf.*, ſich für berechtigt halten ἀξιοῦν, δικαιοῦν mit *inf.*

bereden 1. (überreden) πείθειν, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, ἐνάγειν τινί τι, j-n ~ etw. nicht zu tun παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι. — **2.** (verabreden) συντίθεσθαί τι πρός τινα, συντάττεσθαί (M.) τί τινι od. πρός τινα. — **3.** (beſprechen) λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ſich mit j-m ~ (ſich unterhalten mit j-m) διαλέγεσθαί (P.), ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινι περί τινος, j. der ſich leicht ~ läßt εὐπειθής, εὔπειστος (2), ſchwer zu ~ δυσπειθής, δύσπειστος (2). — **4.** (Nachteiliges von j-m ſprechen) κακῶς λέγειν od. διαβάλλειν τινά.

Bereden *n*, **Beredung** *f* τὸ πείθειν uſw., ſ. die Verben. **1.** (Beſprechung) ἡ ἀνακοίνωσις, ἡ συμβουλία. — **2.** (üble Nachrede) ἡ κακηγορία, ἡ διαβολή, beſſer durch Verben.

Beredſamkeit *f* **1.** (Wohlredenheit) ἡ πειθώ, ἡ εὐέπεια. — **2.** (Gabe der ~) ἡ δεινότης (ητος) τοῦ λέγειν. — **3.** (Redekunſt) ἡ ῥητορική (τέχνη), ein Mann von großer ~ δεινότατος λέγειν.

beredt δεινὸς od. δυνατὸς λέγειν, εὐεπής, εὔγλωττος (2), λόγιος, λογικός.

beregnen βρέχειν, ὕειν, κατομβρεῖν, κατομβρίζειν, beregnet werden ὕεσθαι, beregnet κάτ-, δίομβρος (2).

Beregnen *n* ἡ κατομβρία.

Bereich *m* ἡ περιοχή, ἡ ἐπικράτεια, τὰ κατά oder περί τι, im ~e von etw. ſein εἶναί τινος, ἔχεσθαί τινος, außer dem ~e von etw. ἐκτός τινος.

bereichern πλουτίζειν, καταπλουτίζειν, πλουσιάζειν, πλούσιον od. εὐδαίμονα ποιεῖν od. τιθέναι od. ἀποδεικνύναι τινά, αὐξάνειν τινά. ſich ~ πλουτίζεσθαι (P.), durch Handel χρηματίζεσθαι (M.), auf unredliche Art πλεονεκτεῖν, ~d πλουτηρός, πλουτοποιός (2).

bereiſen παχνοῦν.

bereiſt παχνώδης, παχνήεις.

bereiſen ἐπι-, περιπορεύεσθαι (P.), ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), ἐφοδεύειν.

Bereiſung *f* ἡ ἐφοδεία, gew. durch Verben.

bereit 1. ἕτοιμος εἴς od. πρός τι od. *inf.*, παρεσκευασμένος, πρόχειρος (2), ὑπόγυιος (2), παρών, ~ machen ἑτοιμάζειν, παρασκευάζειν, εὐτρεπίζειν. — **2.** (willig) ἕτοιμος, πρόθυμος (2), ~ ſein πρόθυμον εἶναι, προθύμως ἔχειν, προθυμεῖσθαι (P.). ſich ~ halten παρεσκευάσθαι, er war zu allem ~ οἷος ἦν πάντα ὑποστῆναι, ſich ~ zeigen πρόθυμον ἑαυτὸν παρέχειν, προθυμίαν ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.).

[1]**bereiten 1.** (zurechtmachen) παρα-, κατασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, εὐτρεπίζειν. — **2.** (geſtalten, machen) πλάττειν, ποιεῖν. — **3.** (verſchaffen) πορίζεσθαι (M.), ſich zu etw. ~ παρασκευάζεσθαι, εὐτρεπίζεσθαι (M.). — **4.** ſich etw. ~ (ſich zuziehen) κατασκευάζειν ἑαυτῷ, ἐνάγεσθαί (M.) τι, κτᾶσθαι. — **5.** künſtlich ~ τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M.).

[2]**bereiten** (ein Pferd) δαμάζειν, πωλοδαμνεῖν, πωλεύειν, (eine Gegend) περιιππεύειν od. περιελαύνειν.

Bereiten *n* **1.** ſ. Bereitung. — **2.** eines Pferdes ἡ πώλευσις, ἡ πωλοδαμνική.

Bereiter *m* **1.** (der etw. fertig macht) ὁ παρασκευαστής, ὁ ἐργάτης, ὁ δημιουργός, gew. *part.* der Verben. — **2.** (eines Pferdes) ὁ πωλευτής, ὁ πωλοδάμνης, ὁ ἱπποδαμαστής.

bereits ἤδη.

Bereitſchaft *f* ἡ ἑτοιμότης, ἡ προχειρότης (ητος), in ~ ſtehen od. ſein ἕτοιμον od. πρόχειρον εἶναι, παρεσκευάσθαι, in ~ haben ἕτοιμον od. πρόχειρον ἔχειν, ἐν ἑτοίμῳ ἔχειν, in ~ ſetzen ἑτοιμάζειν, παρασκευάζειν, προχειρίζεσθαι (M.).

Bereitung *f* ἡ κατα-, παρασκευή, gew. durch Verben.

bereitwillig πρόθυμος (2), ἕτοιμος, ἀπροφάσιστος (2, der keine Ausflüchte macht), ~ ſein πρόθυμον εἶναι, προθύμως ἔχειν, προθυμεῖσθαι (P.).

Bereitwilligkeit *f* ἡ προθυμία, ἡ ἑτοιμότης (ητος), ἡ ἑτοιμασία, mit ~ προθύμως.

berennen eine Stadt προσβάλλειν πόλει od. πρὸς πόλιν, εἰσβάλλειν πρός τι, προσβολὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τι.

Berennung *f* ἡ προσβολή.

bereuen μεταμέλει μοί τινος od. μοι mit *part.*, μεταμέλεσθαί (P.) τι, τινι u. ἐπί τινι, gew. *part.*, μετανοεῖν τι, τινι, ἐπί τινι od. περί τινος (auch mit *part.*), du wirſt es noch ~ οὐ χαιρήσεις, was man nicht ~ darf ἀμεταμέλητος (2).

bereuenswert μεταμελείας ἄξιος.

Bereuung *f* ἡ μεταμέλεια, ſ. Reue.

Berg *m* τὸ ὄρος, am od. auf dem ~e ὀρεινός, unten am ~e ὑπόρειος (2), die Gegend unten am ~e ἡ ὑπώρεια, am Fuße des ~es ὑπὸ τῷ ὄρει, übtr. über alle ~e ſein φροῦδον εἶναι, ἄφαντον οἴχεσθαι, hinter dem ~e mit etw. halten ἀποκρύπτεσθαί (M.) τι, κρυψίνουν εἶναι, j-m goldene ~e verſprechen χρυσίου πόντον ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τινι, τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐλπίδας λέγειν τινί, οὐδέν ἐστιν ὅ τι οὐχ ὑπισχνεῖταί τις τινι.

bergab κάτω od. κατὰ τοῦ ὄρους, κατὰ τοῦ πρανοῦς, ~ gehend κατάντης, es geht ~ (bergabwärts) mit etw. περὶ τὰ κάτω χωρεῖ τι.

Bergader *f* ἡ διαφυή, ἡ ῥάβδος.

bergan ἄνω τοῦ ὄρους, ἀνὰ τὸ ὄρος, πρὸς od. ἐπὶ τὸ ὄρθιον, πρὸς (τὸ) ἄναντες, ~ gehen ὄρθιον ἰέναι, ~ gehend ἀν-, προσάντης, ὄρθιος, σιμός.

Bergarbeit *f* τὰ ἐν τοῖς μετάλλοις ἔργα, τὰ μεταλλικὰ od. μεταλλευτικὰ ἔργα.

Bergarbeiter *m* ὁ μεταλλευτής, ὁ μεταλλεύς, ein ~ ſein μεταλλεύειν.

bergauf ſ. bergan; ~ bergab ἄνω καὶ κάτω (τοῦ ὄρους).

Bergbau *m* ἡ μεταλλεία, ἡ μεταλλευτική, τὰ μέταλλα, den ~ treiben μεταλλεύειν.

Bergbaukunde *f* ἡ μεταλλευτική (τέχνη).

bergbaukundig μεταλλευτικός.

Bergbeamter *m* ὁ ἐπὶ τῆς μεταλλείας oder ἐπὶ τῶν μετάλλων.

Bergbeſchreibung *f* ἡ ὀρογραφία.

Bergbewohner *m* ὁ ὀρείτης, ὁ ὀρεινός, ὁ τὰ ὄρη κατοικῶν, ὁ ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκῶν, *pl.* οἱ κατὰ τὰ ὄρη od. ἐκ τῶν ὀρέων (ὀρῶν).

Bergdiſtel *f* τὸ ὀνόπορδον.

Bergdorf *n* ἡ ὀρεινὴ κώμη.

Bergebene, -fläche *f* τὸ κατὰ τὸ ὄρος πεδίον, τὸ ὀροπέδιον.

bergen 1. (verhehlen) κρύπτειν, ἀποκρύπτειν (beſſer M.),

etw. vor j-m τινά τι. — 2. (in Sicherheit bringen, retten) ἐν ἀσφαλείᾳ καθιστάναι, δια-, ἐκσῴζειν (und M.), heimlich ~ ὑπεκτίθεσθαι. — 3. (schützen, sichern) σκεπάζειν, σκέπην παρέχειν τινί, sich unter etw. ~ ὑποδύεσθαί τι, geborgen sein ἐν ἀσφαλεῖ od. σῶν εἶναι, geschützt sein vor etw. ἐν σκέπῃ τινός εἶναι, sich ~ διαφεύγειν, ich war geborgen ἐν ἀσφαλεῖ ἐγενόμην.

Bergeppich *m* τὸ ὀρεοσέλινον

Bergfestung *f* τὸ ἐν τῷ ὄρει od. ἐπὶ τῷ ὄρει (auch ἐπὶ τοῦ ὄρους) τεῖχος od. ἔρυμνόν.

Bergfink *m* ὁ ὀροσπίζης.

Bergflecken *m* τὸ ὀρεινὸν χωρίον, τὸ κατὰ ὄρη πολισμάτιον.

Berggegend *f* ἡ ὀρεινή (χώρα), ὁ ὀρεινὸς τόπος, τὰ ὄρη, τὰ ὀρεινά.

Berggesetz *n* ὁ μεταλλικός od. περὶ τὰ μέταλλα νόμος.

Berggipfel *m* τὸ ἄκρον od. ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους, ἄκρον τὸ ὄρος, ἡ ἀκρωνυχία, ἡ ἀκρώρεια, ὁ μαστός, ὁ ἀκρόλοφος, ἡ ἀκρολοφία.

Berggott *m* ὁ κατὰ τὸ ὄρος δαίμων (ονος).

Berggöttin *f* ἡ ὀρειάς (άδος).

Berghauptmann *m* ὁ τῶν μετάλλων ἐπιστάτης, ὁ μεταλλάρχης.

bergig ὀρεινός, ὄρειος, (bergauf gehend) ἀνάντης, προσάντης.

Bergkette *f* τὰ ὄρη συνεχῆ, ἡ ὀρεινὴ ὀφρύς (ύος).

Bergknappe *m* ὁ μεταλλουργός, s. Bergarbeiter.

Bergkristall *n* ὁ ὀρεινὸς κρύσταλλος.

Bergkuppe *f* s. Berggipfel.

Bergland *n* ἡ ὀρεινή (χώρα), τὰ ὄρη, τὰ ὀρεινά.

Bergleute *m/pl.* οἱ μεταλλευτικοί.

Bergluft *f* ἡ κατὰ τὰ ὄρη od. ἀπὸ τῶν ὀρῶν αὔρα.

Bergmann ὁ μεταλλευτής, ὁ μεταλλεύς, ~ sein μεταλλεύειν.

bergmännisch μεταλλευτικός.

Bergmaus *f* ὁ ὄρειος μῦς (υός).

Bergmeister *m* ὁ τῶν μετάλλων ἐπιστάτης.

Bergnymphe *f* ἡ ὀρειάς (άδος).

Bergöl *n* τὸ πετρέλαιον, ἡ ἄσφαλτος.

Bergordnung *f* οἱ μεταλλικοὶ od. περὶ τὰ μέταλλα νόμοι.

Bergpech *n* ἡ ἄσφαλτος, τὸ ἄσφαλτον.

Bergpredigt *f* ὁ ἐπὶ τοῦ ὄρους λόγος.

Bergquell *m* ἡ κατὰ τὸ ὄρος κρήνη.

Bergrecht *n* s. Bergordnung.

Bergrücken *m* ἡ ἄκρα τοῦ ὄρους, ἡ ὀρεινὴ ὀφρύς (ύος), ἡ ἀκρώρεια.

Bergsache *f* ἡ μεταλλικὴ δίκη.

Bergschloß *n* τὸ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἔρυμα.

Bergschlucht *f* ἡ νάπη, τὸ ἄγκος, ἡ φάραγξ (αγγος).

Bergspitze *f* τὸ ἄκρον τοῦ ὄρους, ἡ ἀκρωνυχία.

Bergstadt *f* ἡ ὀρεινὴ πόλις.

Bergstraße *f* ἡ ὀρεινὴ od. ὀρεία ὁδός.

Bergstrom *m* ὁ χειμάρρους.

Bergtal *n* ἡ βῆσσα, ἡ νάπη, τὸ νάπος

bergunter s. bergab.

Bergvolk *n* οἱ τὰ ὀρεινὰ κατοικοῦντες, οἱ ἐν τοῖς ὄρεσιν od. περὶ τὰ ὄρη οἰκοῦντες, οἱ ὀρεινοί.

Bergwasser *n* τὸ ὀρεινὸν od. ἐκ τῶν ὀρῶν ὕδωρ (ατος).

Bergweg *m* ἡ ὀρεινὴ od. ὀρεία ὁδός.

Bergwerk *n* τὸ μέταλλον (gew. *pl.*). im ~ arbeiten μεταλλεύειν, ein ~ ausbeuten ἐκμεταλλεύειν. Tätigkeit im ~ ἡ μεταλλεία.

Bergwesen *n* τὰ περὶ τὰ μέταλλα.

Bergzinnober *m* τὸ κιννάβαρι (εως).

Bericht *m* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία, ὁ λόγος. ~ erstatten ἀπ-, δι-, ἀναγγέλλειν, schriftlicher ~ ἡ ἐπιστολή, e-n schriftlichen ~ abstatten ἐπιστέλλειν, historischer ~ τὰ ὑπομνήματα.

berichten 1. ἀπ-, ἀν-, προσ-, διαγγέλλειν τινί τι, von einer Behörde ἀναφέρειν τι πρός τινα. — 2. (mitteilen, erzählen) παραδιδόναι, διηγεῖσθαι (M.), λέγειν. — 3. (unterrichten) διδάσκειν τινὰ περί τινος. gut berichtet sein ὀρθῶς μεμαθηκέναι, σαφῶς od. ἀκριβῶς ἐπίστασθαι.

Berichterstatter *m* die *part.* der vorhergehenden Verben.

Berichterstattung *f* ἡ ἀπαγγελία, ἡ διήγησις.

berichtigen 1. (verbessern) ἐπανορθοῦν (auch M.), κατ-, διορθοῦσθαι (M.). — 2. eine Schuld ~ διαλύειν, διορθοῦν χρέος.

Berichtiger *m* ὁ ἐπανορθωτής.

Berichtigung *f* (als Handlung) ἡ δι-, ἐπανόρθωσις, (das Berichtigte) τὸ δι-, ἐπανόρθωμα, einer Schuld ἡ διάλυσις, ἡ διόρθωσις.

beriechen τὰς ῥῖνας προσβάλλειν τινί, ῥινηλατεῖν, ἐπικύψαντα ὀσφραίνεσθαί τινος, περιοσφραίνεσθαι.

Beriechen *n* ἡ ῥινηλασία, ἡ ὄσφρησις.

berieseln κελαρύζειν, ἐπικλύζειν τι od. τινί.

berindet ἔμφλοιος (2).

beritten ἔφιππος (2), ὁ ἱππεύς (Reiter), gut ~ εὔιππος (2), Soldaten ~ machen ἀναβιβάζειν ἐφ' ἵππους, ἐφίππους ποιεῖν.

Berlocke *f* τὸ ἄρτημα.

Bernstein *m* ἡ ἤλεκτρος, τὸ ἤλεκτρον, von ~ ἠλέκτρινος.

bernsteinähnlich, -artig ἠλεκτρώδης, ἠλεκτροφαής.

berohren καλαμοῦν.

berosten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.).

bersten ῥήγνυσθαι, ἀναρ-, διαρ-, καταρ-, περιρρήγνυσθαι (P.), vor Neid, vor Zorn ~ διαρραγῆναι.

Bersten *n* ἡ ῥῆξις, ἡ λαρραγή, ἡ διάρρηξις.

berüchtigt περι-, διαβόητος, πολυθρύλητος (sämtl. 2), τεθρυλημένος, ἐπίσημος (2), κατάφημος (2), übel ~ sein κακῶς ἀκούειν, διατεθρυλῆσθαι.

berücken ἐξαπατᾶν, δολοῦν, Vögel durch Lockvögel παλεύειν, Fische durch Köder ~ δελεάζειν, übtr. Tiere θηρᾶν, αἱρεῖν.

Berücken *n*, **Berückung** *f* ἡ ἐξαπάτη, ἡ ἐξαπάτησις, gew. durch Verben.

berücksichtigen 1. λόγον ποιεῖσθαί (M.) od. ἔχειν τινός, φροντίζειν τινός, λογίζεσθαί (M.) τι, ἐπιμελεῖσθαι (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, nicht ~ ἀμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν τινός, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, καταφρονεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος. — 2. (etw. im Auge haben) σκοπεῖν τι.

Berücksichtigung *f* ἡ ἐπιμέλεια, ὁ λόγος, ~ verdienen λόγου ἄξιον εἶναι, ~ finden λόγος ἐστί τινος od. περί τινος.

berudert κωπήρης, ἐπήρετμος (2).

Beruf *m* 1. (innerer Antrieb) ἡ ὁρμή, ὁ θυμός, ἡ ψυχή, ~ fühlen zu etw. ὁρμᾶν εἰς, πρός, ἐπί τι, keinen ~ zu etw. fühlen οὐ προαιρεῖσθαί od. προαιρεῖσθαί (M.) τι od. mit *inf.* — 2. (Amt) τὸ ἔργον, ἡ τάξις, τὸ ἐπιτήδευμα (α. *pl.*), ἡ τέχνη, τὰ καθ-, προσήκοντα, τὰ δέοντα, τὰ τεταγμένα, τὰ ἐπιτεταγμένα, es ist nicht mein ~ οὐκ ἐμὸν τοῦτο τὸ ἔργον ἐστίν, οὐδέν μοι προσήκει. seinem ~e obliegen (seinen ~ erfüllen) πράττειν, ποιεῖν, ἐπιτελεῖν τὰ προσ-, καθήκοντα, τὰ δέοντα, ἀποπληροῦν τὰ τῆς τάξεως, seinem ~e untreu werden λείπειν τὴν τάξιν, οὐ πράττειν τὰ προσήκοντα usw.

[1]**berufen** καλεῖν, προσκαλεῖσθαι (M.), eine Versammlung συγκαλεῖν, συνάγειν, ἀθροίζειν, zu einem Amte ~ καλεῖν τινα ἐπὶ τάξιν τινά, καθιστάναι τινὰ εἰς τάξιν od. ἀρχήν, τάττειν τινὰ ἐπί τινι, ἐπί u. πρός τι, j-n zu sich ~ μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, sich auf etw. ~ ἐπερείδεσθαί (M.) τινι, σκήπτεσθαί (M.) τινι, sich auf j-n ~ ἀναφέρειν εἴς τινα, viele sind ~, aber wenige sind auserwählt πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι, βάκχοι δέ τε παῦροι (nach Plat. Phaedon 69c), od. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί (nach Ev. Matth. 20,16).

[2]**berufen** (berüchtigt) διαβόητος (2), κατάφημος (2).

Berufsarbeit *f*, **-geschäfte** *n/pl.* τὰ τεταγμένα oder ἐπιτεταγμένα od. προσήκοντα ἔργα, τὰ προσήκοντα, τὰ τῆς τάξεως.

Berufspflicht *f* τὰ προσ-, καθήκοντα.

Berufstreue *f* ἡ περὶ τὰ προσήκοντα ἐπιμέλεια.

Berufung *f* ἡ κλῆσις, ἡ μετάπεμψις, ἡ συναγωγή, gew. durch Verben.

beruhen auf etw. ἀνακεῖσθαι εἴς τι od. ἐπί τινι, ἀνηρτῆσθαι (v. ἀναρτάω) ἔκ τινος od. εἴς τι, εἶναι ἐπί τινι od. ἔν τινι, etw. auf sich ~ lassen οὐ ζητεῖν τι περαιτέρω, λέγοντα παραλείπειν τι (etw. nicht erwähnen), ἐᾶν τι.

beruhigen παύειν, ἀνα-, καταπαύειν, (besänftigen) πραΰνειν, καταπραΰνειν, ὁμαλίζειν, (einschläfern) κοιμίζειν, (trösten) παρηγορεῖν, παραμυθεῖσθαι (M.), sich mit etw. ~ ἐναναπαύεσθαί (M.) τινι, στέργειν u. ἀγαπᾶν τι od. τινι.

Beruhigung *f* ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον, ἡ κατάπαυσις, ἡ πράυνσις, ἡ παῦσις, gew. durch Verben.

Beruhigungsmittel *n* τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία, τὸ παρηγόρημα.

berühmen sich mit etw. καυχᾶσθαι (M.), μεγαλαυχεῖν ἐπί τινι, ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος.

berühmt 1. περι-, διαβόητος, πολυθρύλητος (sämtl. 2), εὐκλεής, ὀνομαστός. — 2. (hochgeschätzt) εὐ-, ἔνδοξος, εὐδόκιμος (sämtlich 2). — 3. (ausgezeichnet, glänzend) λαμπρός, ἐπιφανής, ἐπίσημος (2), περίβλεπτος (2), ~ sein εὐδοκιμεῖν, δόξαν ἔχειν, εὔκλειαν κεκτῆσθαι, ~ werden εὔκλειαν κτᾶσθαι, δόξαν λαμβάνειν, δόξης τυγχάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), ~ machen εὐδόκιμον (und die übrigen *adj.*) ποιεῖν, δόξαν παρέχειν τινί od. περιτιθέναι τινί.

Berühmtheit *f* ἡ εὔκλεια, ἡ ἐπιφάνεια, ἡ δόξα, ἡ λαμπρότης (ητος), τὸ λαμπρὸν ὄνομα.

berühren 1. ψαύειν, ἐπιψαύειν, ἐπιλαμβάνεσθαι (M.), ἅπτεσθαι, ἐφ-, καθάπτεσθαι (M.), θιγγάνειν (sämtlich τινός). — 2. in der Rede etw. ~ μνησθῆναί τινος, μνείαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, kurz ~ βραχέα διέρχεσθαι περί τινος, ὡς ἐν παρόδῳ εἰπεῖν περί τινος, obenhin ~ ἐπισύρειν. — 3. (einen Eindruck machen) ἅπτεσθαί (M.) τινος, j-n unangenehm ~ ἀνιᾶν τινα, j-n angenehm ~ τέρπειν od. εὐφραίνειν τινά.

Berührung *f* 1. ἡ ψαῦσις, ἡ θίξις, ἡ ἁφή, ἡ ἐπαφή. — 2. in der Rede ἡ μνεία, ἡ μνήμη. — 3. mit etw. in ~ kommen s. berühren; mit j-m in ~ kommen ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, mit j-m in ~ stehen κοινωνίαν ἔχειν τινί od. πρός τινα.

Berührungspunkt *m* τὸ τῆς ἐπαφῆς, ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, übtr. τὸ κοινόν, viele ~e mit j-m haben συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι κατὰ πολλά.

berupfen τίλλειν, περιτίλλειν.

Berupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.

Beryll *m* ὁ, ἡ βήρυλλος, τὸ βηρύλλιον.

besäen σπείρειν, ἐπι-, κατασπείρειν, besät σπόριμος (2), σπορευτός.

Besäen *n* ἡ σπορά, ἡ κατασπορά.

besagen λέγειν, φάναι, besagt εἰρημένος.

besaiten χορδὰς ἐντείνειν τινί, besaitet ἔγχορδος (2).

besalben δι-, ἐπαλείφειν, ἐπι-, καταχρίειν, sich ~ ἀλείφεσθαι (M.).

Besalben *n* ἡ ἐπί-, κατάχρισις, ἡ ἄλειψις.

besamen κατασπείρειν, σπερματοῦν, sich ~ σπερματοῦσθαι, σπερμογονεῖν, s. befruchten.

besänftigen πραΰνειν, καταπραΰνειν, ὁμαλίζειν, κηλεῖν, s. beruhigen.

Besänftigung *f* ἡ πράυνσις, ἡ κήλησις, s. Beruhigung.

Besansegel *n* ὁ ἐπίδρομος.

Besatz *m* (am Gewande) ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον.

Besatzung *f* ἡ φρουρά, οἱ φρουροί, ἡ φυλακή, οἱ φύλακες, eine ~ in einen Ort legen φύλακας καθιστάναι εἰς χωρίον, φρουρὰν ἐγκαθιστάναι ἐν χωρίῳ, als ~ in einer Stadt liegen φρουρεῖν τὴν πόλιν, ein Ort mit ~ τὸ φρούριον, zur ~ gehörig φρουρικός, der Befehlshaber der ~ ὁ φρούραρχος.

Besatzungstruppen *pl.* οἱ ἐνόντες φρουροί.

besaufen: sich ~ μεθύσκεσθαι (P.).

beschaben περιξεῖν, beschabt περίξεστος (2).

beschädigen βλάπτειν, καταβλάπτειν, κακοῦν, κακοποιεῖν, κακῶς ποιεῖν, λυμαίνεσθαι (M.), (durch häufigen Gebrauch) κατατρίβειν.

Beschädiger *m* durch Verben.

Beschädigung *f* ἡ βλάβη, ἡ κάκωσις, ἡ λύμη, ἡ τρῖψις.

[1]**beschaffen** *v. trans.* πορίζειν, ἐκπορίζειν, παρα-, κατασκευάζειν (auch M.), συσκευάζεσθαι (M.), ἑτοιμάζειν (auch M.).

[2]**beschaffen** *adj.* ἔχων, von Natur πεφυκώς, wie ~? ποῖος; (indirekt) ὁποῖος, so ~ ... wie τοιοῦτος ... οἷος, ~ sein ἔχειν, διακεῖσθαι mit *adv.* (zB. schlecht κακῶς), unter so ~en Umständen, Verhältnissen οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, anders ~ ἀλλοῖος, ἄλλως ἔχων, ἑτεροῖος, ἑτεροίως ἔχων, so ~ sein, daß οἷόν τε εἶναι mit *inf.*, von Natur so ~ sein οὕτω πεφυκέναι.

Beschaffenheit *f* ἡ ποιότης (ητος), (dauernde) ἡ ἕξις, (natürliche) ἡ φύσις, ἡ κατάστασις, (äußere) τὸ σχῆμα, gute ~ ἡ εὐεξία, schlechte ~ ἡ καχεξία, von welcher ~? ποῖος; (indirekt) ὁποῖος, von solcher ~ τοῖος, τοιοῦτος, τοιόσδε, von gleicher ~ ὅμοιος, von ähnlicher ~ ὁμοιοειδής, von wunderbarer ~ θαυμαστὸς τὴν φύσιν, nach ~ ἐκ mit *gen.*, κατά mit *acc.*

Beschaffung *f* ὁ πορισμός, ἡ παρασκευή, gew. durch Verben.

beschäftigen ἔργον od. ἀσχολίαν od. πράγματα παρέχειν τινί, ἀσχολεῖν τινα, sich mit etw. ~ γίγνεσθαι ἔν τινι od. περί τι, εἶναι ἔν od. πρός τινι od. ἀμφί τι, διατρίβειν περί τι od. ἔν τινι, ἀσχολίαν ἔχειν od. ἀσχολεῖσθαι (P.) διά od. περί τι, ἄσχολον εἶναι διά, περί od. κατά τι, ἐπιτηδεύειν τι, πραγματεύεσθαι (M.) περί τι, sich eifrig mit etw. ~ σπουδάζειν περί τι, προσκαθέζεσθαί τινι, sich mit unnützen Dingen ~ περιεργάζεσθαι (M.), sich mit vielen, fremden Dingen ~ πολυπραγμονεῖν, j. der sich mit vielen, fremden Dingen beschäftigt πολυπράγμων (ονος).

beschäftigt ἄσχολος (2), σπουδαῖος, ~ sein mit etw. s. sich beschäftigen.

Beschäftigung *f* ἡ ἀσχολία, τὸ ἀσχόλημα, τὸ ἔργον, ἡ ἐργασία, ἡ πραγματεία, ἡ διατριβή, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ σπουδή, ~ mit etw. ἡ ἔν τινι od. περί τι διατριβή.

beschälen 1. (die Rinde od. Schale entfernen) περιλέπειν, λοπίζειν, (von Bäumen) φλοΐζειν, περιφλοΐζειν. — 2. (vom Hengste) ὀχεύειν, ἐπιβατεύειν.

Beschäler *m* ὁ ἀναβάτης, ὁ κήλων (ωνος).

Beschalung *f* (am Schiffe) τὸ χέλυσμα.

beschämen 1. ἐν-, διατρέπειν, δυσωπεῖν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν, καταιδεῖν, (durch Überführung der begangenen Schuld) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν. — 2. (übertreffen) ἀπολείπειν τινά.

beschämend δυσωπικός, αἰσχυντηλός, αἰσχυντικός, ἐντρεπτικός.

beschämt κατηφής, ~ sein κατηφεῖν, ~ werden διατρέπεσθαι (P.).

Beschämung *f* ἡ δυσώπησις, ἡ ἐν-, διατροπή, ὁ ἔλεγχος, (als Zustand) ἡ αἰσχύνη, ἡ αἰδώς.

beschatten σκιάζειν, ἐπι-, κατα-, συσκιάζειν, ἐπηλυγάζειν.

beschattet ἐπί-, κατά-, σύσκιος (sämtlich 2).

Beschattung *f* ὁ ἐπι-, συσκιασμός, ἡ ἐπι-, συσκίασις, gew. durch Verben.

beschatzen j-n φόρον τάττειν τινί.

beschauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, ἐπισκοπεῖν (auch M.), übtr. σκοπεῖν.

beschauenswert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος.

Beschauer *m* ὁ θεατής, ὁ θεωρός od. durch *part.* der Verben.

beschaulich θεατός, (von geistiger Beschauung) θεωρητός, θεωρητικός, ein ~es Leben ὁ θεωρητικὸς βίος.

beschäumen ἐπαφρίζειν, ἀφρὸν προσβάλλειν τινί.

beschäumt ἔπαφρος (2), ἀφρώδης.

Beschauung *f* ἡ θέα, ἡ κατασκοπή, geistige ~ ἡ θεωρία, ἡ θεώρησις.

Bescheid *m* 1. (Antwort) ἡ ἀπόκρισις, ~ geben ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀποφαίνειν τὴν γνώμην. — 2. (gerichtliche Entscheidung) ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ διάγνωσις, e-n ~ erteilen κρίνειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), γιγνώσκειν, διαγιγνώσκειν. — 3. (Belehrung) ἡ διδαχή, j-m ~ geben über etw. διδάσκειν τινὰ περί τινος, ~ bekommen μανθάνειν, πυνθάνεσθαι περί τινος, ~ wissen um etw. ἔμπειρον εἶναι, ἐμπείρως od. ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, ἐπίστασθαί, εἰδέναι τι.

[1]**bescheiden** *v. trans.* 1. (j-m eine Weisung geben) προσ-, ἐπιτάττειν τινί, zu sich ~ καλεῖν τινα, μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, sich ~ lassen πείθεσθαί (P.) τινι, ὑπακούειν τινός u. τινί, sich nicht ~ lassen ἀνηκουστεῖν τινος, οὐ πείθεσθαί τινι. — 2. (zuweisen, erteilen) διδόναι τινί τι, ἀπο-, προσνέμειν τινί τι, es ist mir beschieden εἵμαρταί, πέπρωταί μοι, es ward mir beschieden ἔλαχόν τινος.

[2]**bescheiden** *adj.* κόσμιος, εὔκοσμος (2), μέτριος, ἐπιεικής, σώφρων, αἰδήμων, ~ sein μετριάζειν, σωφρονεῖν.

Bescheidenheit *f* durch das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* od. ἡ εὐκοσμία, ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης (ητος), mit ~ die *adv.* d. *adj.*

bescheinen καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί.

bescheinigen ἐπιμαρτυρεῖν τινι, βεβαιοῦν τι γραφῇ.

Bescheinigung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ ἐπιμαρτυρία (als Handlung), ἡ συγγραφή (als Sache, besser durch Verben).

bescheißen καταχέζειν od. καταπιλᾶν τινος, ἐντιλᾶν τινι.

beschenken: j-n mit etw. ~ δωρεῖσθαί (M.) τινά τινι od. τινί τι, διδόναι τινί τι, κοσμεῖν od. τιμᾶν τινα δώροις (δώρῳ).

Beschenkung *f* ἡ δόσις, gew. durch Verben.

[1]**bescheren** (Haupt- und Barthaar) κείρειν, ἀποκείρειν, ξυρεῖν.

[2]**bescheren** (geben, schenken) δωρεῖσθαί (M.), διδόναι τινί τι.

Bescherung *f* ἡ δόσις (als Handlung), τὸ δῶρον, ἡ δωρεά (als Sache).

beschicken 1. ἀποστέλλειν πρέσβεις od. ἀγγέλους πρός τινα, eine Versammlung ~ ἀποστέλλειν τινὰς εἰς ἐκκλησίαν, συνέδριον u. dgl. — 2. (zurichten) κατα-, παρασκευάζειν. — 3. (verrichten) πράττειν, διαπράττειν.

Beschickung *f* durch die vorhergehenden Verben.

beschienen (mit Beinschienen) περιβάλλειν od. περιτιθέναι κνημῖδας, (ein gebrochenes Glied) καλαμοῦν, ναρθηκίζειν.

beschießen: eine Stadt ~ μηχανὰς προσ-, ἐπάγειν πόλει, (Truppen) βάλλειν, τοξεύειν.

Beschießung *f* ἡ τῶν μηχανῶν προσαγωγή, gew. durch Verben.

beschiffen πλεῖν (*trans.* mit *acc.*), nicht zu ~ ἄπλους.

Beschiffung *f* durch Verben, (Umschiffung) ὁ περίπλους.

beschilden j-n περιτιθέναι τὴν ἀσπίδα τινί, sich ~ λαμβάνειν τὴν ἀσπίδα, ἐνασπιδοῦσθαι (M.).

beschildet ὁ ἀσπιδιώτης.

beschilft καλαμώδης, καλαμόεις, φυκιόεις.

beschimmelt εὐρωτιῶν, ~ sein εὐρωτιᾶν.

beschimpfen κακίζειν, κακῶς λέγειν τινά, λοιδορεῖν τινα (M. u. P. τινί), ὀνειδίζειν τινί u. τινά, αἰσχύνειν u. καταισχύνειν τινά, προσβάλλειν τινὰ ὀνείδει od. αἰσχύναις, ἀτιμάζειν, ἀτιμοῦν τινα, ὑβρίζειν τινὰ u. εἴς τινα, καθυβρίζειν τινός, ἐνυβρίζειν τινί, λωβᾶσθαί (M.) τινα, λυμαίνεσθαί (M.) τινα u. τινι, (von körperlichen Mißhandlungen) αἰκίζειν (auch M.) τινά.

Beschimpfung *f* ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, ὁ αἰκισμός (als Handlung), ἡ αἰσχύνη, ἡ λώβη, ἡ λύμη, ἡ ἀτιμία, ἡ αἰκία (als Handlung und als Sache), τὸ ὄνειδος, τὸ ὀνείδισμα, ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, τὸ αἴκισμα (nur als Sache).

beschirmen σῴζειν, διασῴζειν, ὑπερασπίζειν τινὰ und ὑπεραγωνίζεσθαί (M.) τινος (im Kampfe), προΐστασθαί τινος, φυλάττειν, διαφυλάττειν.

Beschirmer *m* ὁ σωτήρ (ῆρος).

Beschirmung *f* ἡ προστατεία, gew. durch Verben.

beschlafen 1. (ein Weib) συγκοιμᾶσθαί (M.) τινι, συγγίγνεσθαί, συμμείγνυσθαί (P.) τινι, συγκατακεῖσθαί, πλησιάζειν τινί, συνουσιάζειν, συνεῖναί τινι, βινεῖν τινα. — 2. etw. aufschieben ἀναβάλλεσθαί (M.) τι.

Beschlafung *f* ἡ συνουσία, ἡ μεῖξις, ἡ συγκοίμησις.

Beschlag *m* 1. τὸ ἐπίβλημα, τὸ στέγασμα, τὸ ἔμβλημα (als Zierat), ὁ ἧλος, ὁ τύλος (zum Befestigen), τὸ ἐπίσωτρον, ὁ κανθός (bei einem Rade), τὰ ὑποδήματα, τὰ ὑποδημάτια (das Hufeisen des Pferdes). — 2. ~ auf etw. legen, in ~ nehmen κατέχειν τι, ἐνεπισκήπτεσθαί (M.) τινι u. τι, κατεγγυᾶν τι, προσενεχυράζειν τι, das Recht haben, auf j-s Eigentum ~ zu legen σύλας ἔχειν κατά τινος, j-m das Recht dazu geben σύλας διδόναι τινὶ κατά τινος.

[1]**beschlagen** *v.* I *trans.* περιπλάττειν τινί τι, ἐπιβάλλειν τινί τι, mit Gold ~ ἐπιχρυσοῦν, mit Eisen ~ σιδηροῦν, κατασιδηροῦν, mit Silber ~ καταργυροῦν, mit Erz ~ καταχαλκοῦν, mit Brettern ~ σανιδοῦν, ein Pferd ~ ὑποβάλλειν ἵππῳ ὑποδήματα. — II *intr.* ὑγραίνεσθαι (feucht werden), εὐρωτιᾶν (mit Schimmel überzogen werden).

[2]**beschlagen** *adj.* mit Gold, Silber, Erz ~ ἐπί-, κατάχρυσος, ἐπ-, κατάργυρος, ἐπί-, κατάχαλκος (sämtl. 2), gut in etw. ~ (übtr.) ἔμπειρός (2) τινος, (schimmelig) εὐρωτιῶν, ~ sein εὐρωτιᾶν.

Beschlaglegung, -nahme *f* τὸ ἐνεπίσκημμα, ἡ ἐνεπίσκηψις, ὁ ἐνεχυρασμός, ἡ ἐπίληψις, gew. durch Verben.

beschleichen ὑπιέναι, ὑπ- u. ὑπεισέρχεσθαι, ὑφέρπειν τινά u. τινί, ὑποδύεσθαί τινα, ἐνεδρεύειν τινά (im Hinterhalt), ἐπιβουλεύειν τινί (Nachstellungen bereiten).

Beschleichung *f* ἡ ἐνέδρα, gew. durch Verben.

beschleunigen ταχύνειν, ἐπιταχύνειν, σπεύδειν, κατασπεύδειν, ἐπείγειν, ἐπισπέρχειν.

Beschleunigung *f* ἡ ἔπειξις, ἡ σπουδή, gew. durch Verben.

beschließen 1. (endigen) τελευτᾶν, ἀποτελεῖν, περαίνειν τι, παύειν, καταπαύειν τι, τέλος ἐπιτιθέναι τινί, er beschloß seine Rede damit τελευτῶν ἔλεξε, das Leben ~ τελευτᾶν (τὸν βίον), einen Zug ~ οὐραγεῖν, ἀπουραγεῖν. — 2. (einen Beschluß fassen) βουλεύεσθαι (M.), βούλεσθαι, προτίθεσθαι (M.), γιγνώσκειν, δοκεῖ μοι, (durch Abstimmung) ψηφίζεσθαι (M.), χειροτονεῖν, fest ~ διαγιγνώσκειν, anders ~ μεταγιγνώσκειν, μεταβουλεύεσθαι (M.), es ist beschlossen δέδοκται, δεδογμένον ἐστίν, da man beschlossen hatte δόξαν ταῦτα, δεδογμένον (*abs. acc. part.*), gegen j-n ~ καταγιγνώσκειν, καταψηφίζεσθαί (M.) τινος.

Beschließer *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ ταμίας.

Beschließerin *f* ἡ ταμία.

Beschluß *m* (Ende) τὸ τέλος, ἡ τελευτή, ἡ κατάληξις, einer Rede ὁ ἐπίλογος, beim, zum ~ τελευτῶν, παυόμενος od. mit *gen. abs.* τελευτῶντος usw. — 2. (Entschluß, Willensmeinung) τὸ βούλευμα, ἡ γνώμη, ἡ διαγνώμη, gew. durch Verben, τὸ ἀρεστόν, τὰ δοκοῦντα, τὸ δεδογμένον, τὸ δόγμα, (durch Abstimmung) τὸ ψήφισμα, einen ~ fassen s. beschließen.

Beschlußfassung *f* ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη.

beschmieren (bestreichen) ἐπι-, περιχρίειν, περι-, καταπλάττειν, περιαλείφειν, (beschmutzen, besudeln) μιαίνειν, μολύνειν.

beschmutzen μολύνειν, ἀναμολύνειν, ῥυπαίνειν, καταρρυπαίνειν, κηλιδοῦν, σπιλοῦν, sich ~ M., beschmutzt ῥυπαρός, πιναρός, beschmutzt sein ῥυπᾶν, πινᾶν.

Beschmutzen *n*, **Beschmutzung** *f* ὁ μολυσμός, ἡ κηλίδωσις, gew. durch Verben.

beschneiden 1. περι-, ἐπι-, συντέμνειν, περι-, ἐπικόπτειν, (Bäume) κολάζειν, κλαδεύειν, (von Gliedern e-s animalischen Körpers) κολοβοῦν, κολούειν, j-n ~ περιτέμνειν τὸ αἰδοῖόν τινος († τὴν ἀκροβυστίαν), sich ~ lassen περιτέμνεσθαι τὰ αἰδοῖα, beschnitten περίτομος (2), κολοβός. — 2. übtr. (j-m etw. entziehen) περιαιρεῖσθαί (M.) τινός τι.

Beschneidung *f* ἡ περιτομή, ἡ περικοπή, (der Bäume) ἡ κλάδευσις, ἡ κλαδεία, ἡ κόλασις, (der Vorhaut) ἡ περιτομή.
beschneien ἐπι-, κατανίφειν, χιονίζειν, χιονοβολεῖν, beschneit νιφετώδης, νιφόβολος (2), νιφόβλητος (2), νιφόεις, χιόνος μεστός.
beschnippeln περικόπτειν, ἀπονυχίζειν.
beschnitzeln περισμιλεύειν.
beschnitzen περιγλύφειν.
beschnuppern ὀσφραίνεσθαί τινος.
beschönigen περιπέττειν, καλλύνειν, ἐπι-, παρακαλύπτειν, ὑποκορίζεσθαι (M.), ἐπισκιάζειν, ~de Benennung τὸ ὑποκόρισμα, (Anwendung derselben) ὁ ὑποκορισμός.
beschränken 1. ὁρίζειν, περιορίζειν, περιγράφειν (ab-, umgrenzen), κατείργειν (in einen Raum). — 2. übtr. συστέλλειν, περι-, συντέμνειν, κολούειν, κολάζειν, sich auf etw. ~ μένειν ἐπί τινος, ἀγαπᾶν τινι, auf einen kleinen Raum beschränkt sein κατειργμένον εἶναι ἐν ὀλίγῳ χωρίῳ, die Aussicht ~ ἐπισκοτάζειν od. ἐπισκοτεῖν τινι τῆς θέας, den Aufwand ~ συντέμνειν τὰς δαπάνας.
beschränkt (vom Raume) μικρός, στενός, (von Raum und Zeit) μικρός, βραχύς, (von Zeit und Zahl) ὀλίγος, vom Verstande, zB. ein beschränkter Kopf ἀφυὴς ἄνθρωπος, ein ~er Kopf sein καταδεεστέραν ἔχειν τὴν φύσιν.
Beschränktheit *f* (eines Ortes) ἡ στενοχωρία, ἡ στενότης (ητος), (von Zeit und Zahl) ἡ ὀλιγότης (ητος), (im Raume) ἡ μικρότης (ητος), τὸ ἐνδεές, ~ des Kopfes ἡ ἀφυΐα.
Beschränkung *f* ὁ ὁρισμός, ἡ περιγραφή, ἡ κόλασις, ἡ συστολή, gew. durch Verben.
beschreiben 1. (Papier u. dgl.) ἐπι-, καταγράφειν. — 2. (darstellen, erzählen) συγγράφειν, διεξέρχεσθαι (-ιέναι), διηγεῖσθαι (M.), (die Merkmale angeben) χαρακτηρίζειν, (durch Erzählung deutlich machen) διασαφηνίζειν, ἐκφράζειν, die Erde ~ γεωγραφεῖν, einen Ort, eine Lage ~ τοπογραφεῖν, eine Gegend ~ χωρογραφεῖν, was nicht beschrieben werden kann ἀνέκφραστος (2), λόγου κρείττων od. μείζων, in der Geometrie δια-, ὑπογράφειν, ὑποτυποῦν.
Beschreiber *m* ὁ συγγραφεύς oder durch das *part.* der Verben; ~ der Erde ὁ γεωγράφος, ~ einer Gegend ὁ χωρογράφος, ~ eines Ortes ὁ τοπογράφος, auch ὁ περιηγητής.
Beschreibung *f* (das Beschreiben) ἡ συγγραφή, ἡ δι-, περιήγησις, (die beschriebene Sache) τὸ σύγγραμμα, τὸ διήγημα, ~ der Erde, einer Gegend, eines Ortes ἡ γεωγραφία, ἡ χωρογραφία, ἡ τοπογραφία, über alle ~ ὑπὲρ λόγον, κρείττων λόγου.
beschreien διαβοᾶν, διαθρυλεῖν τινα, καταβοᾶν τινος, (bezaubern) βασκαίνειν τινά, ἐπᾴδειν τινί.
beschreiten ἐπιβαίνειν τινός, ἀναβαίνειν τι od. ἐπί τι, ἐμβαίνειν εἴς τι.
Beschreitung *f* ἡ ἀνά-, ἐπί-, ἔμβασις, gew. durch Verben.
Beschreiung *f* ἡ βασκανία, ἡ ἐπῳδή, gew. durch Verben.
beschrieen διαβόητος (2).
beschuhen ὑποδεῖν, sich ~ M.
Beschuhung *f* ἡ ὑπόδεσις, ὁ ὑποδεσμός.
beschuldigen αἰτιᾶσθαί τινά τινος, κατ-, ἐπαιτιᾶσθαι (M.), δι' αἰτίας od. ἐν αἰτίᾳ ἔχειν τινά, αἰτίαν προσ-, ἐπιφέρειν od. ἐπάγειν τινί, ἐγκαλεῖν τινί τι, (vor Gericht) κατηγορεῖν τινός τι, fälschlich ~ διαβάλλειν, συκοφαντεῖν, beschuldigt werden αἰτίαν ἔχειν oder λαμβάνειν od. φέρεσθαι (M.), ἐγκαλεῖσθαι, κατηγορεῖσθαι.
Beschuldigung *f* ἡ αἰτίασις, ἡ αἰτία, ἡ μέμψις (Vorwurf), ἡ κατηγορία (Anklage), Inhalt der ~ τὸ αἰτίαμα, τὸ ἔγκλημα, τὸ κατηγόρημα, falsche ~ ἡ διαβολή.
beschuppt λεπιδωτός, φολιδωτός.
beschütten ἐπι-, καταχοῦν, ἐπι-, καταχεῖν.
beschützen φυλάττειν, διαφυλάττειν, σῴζειν, διασῴζειν, προΐστασθαί und προστατεύειν τινός, ἀμύνειν, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι.
Beschützer *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ σωτήρ (ῆρος), ὁ προστάτης, ὁ ἐπίκουρος, ὁ κηδεμών (όνος), (als Leibwache) ὁ δορυφόρος, auch d. *part.* der Verben.
Beschützerin *f* ἡ φύλαξ (κος), ἡ προστάτις (ιδος), ἡ σώτειρα.
Beschützung *f* ἡ φυλακή, ἡ σωτηρία, ἡ προστατεία, ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, (als Leibwache) ἡ δορυφορία, τὸ δορυφόρημα, ἡ δορυφόρησις, gew. durch Verben, s. auch Schutz.
beschwatzen στωμύλλεσθαι (M.) περί τινος, θρυλεῖν τι, (bereden) παραπείθειν τινά, (j-m Übles nachreden) διαβάλλειν, κακῶς λέγειν τινά.
Beschwerde *f* 1. (Last) τὸ ἄχθος. — 2. (Beschwerlichkeit) ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ δυσχέρεια, τὸ κακόν, ~n ertragen πονεῖν, μοχθεῖν, fähig ~n zu ertragen καρτερός, καρτερικός. — 3. (Klage, Anschuldigung u. dgl.) τὸ ἔγκλημα, ἡ κατηγορία, ~ führen δεινολογεῖσθαι, δεινοποιεῖσθαι (M.), gegen j-n ἐγκλήματα ἔχειν πρός τινα, ἐγκαλεῖν τινί τι.
beschwerdelos ἄπονος, ἄλυπος, ἄμοχθος (sämtl. 2).
beschwerdevoll πολύπονος (2).
beschweren βαρύνειν, ἐπιβαρύνειν, ἐπιβαρεῖν, ἐπαχθίζειν, übtr. ἐνοχλεῖν, ὄχλον παρέχειν τινί, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα, sich über j-n (etw.) ~ ὀδύρεσθαί (M.) τι, μέμφεσθαί (M.) τινι, κατηγορεῖν τινος, sich beschwert fühlen über etw. ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, βαρέως oder χαλεπῶς φέρειν τι, δυσχεραίνειν, δυσφορεῖν τι.
beschwerlich βαρύς, χαλεπός, ἐπαχθής, ἐπίπονος (2), δύσφορος (2), ~ fallen ἐνοχλεῖν, πράγματα παρέχειν τινί, ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα (kränken), etw. ~ finden ἄχθεσθαί τινι und ἐπί τινι, δυσφορεῖν, δυσχεραίνειν τι.
Beschwerlichkeit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), τὸ χαλεπόν, τὸ ἄχθος, ἡ δυσχέρεια, ὁ πόνος, ὁ μόχθος sowie die *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
beschwichtigen παραμυθεῖσθαι (M.), παρηγορεῖν, πραΰνειν, καταπραΰνειν, θέλγειν.
Beschwichtigung *f* ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία, ἡ πράυνσις.
Beschwichtigungsmittel *n* τὸ παραμύθιον.
beschwingen πτεροῦν, ἀναπτεροῦν, πτερυγοῦν, beschwingt πτερωτός, ὑπόπτερος (2), πτερυγωτός.
Beschwingung *f* ἡ πτέρωσις.
beschwören ὀμνύναι, ἐπομνύναι mit *inf.* u. ἦ μήν (bei Verneinungen μὴ μήν), ὅρκους ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ od. περί τινος, ἐπομόσαντα λέγειν, διόμνυσθαι (M.), j-n etw. ~ lassen ἐξορκοῦν τινα, fälschlich ~ ἐπιορκεῖν, j-n ~ δια-, ἐπιμαρτύρεσθαί (M.) τινα, ἱκετεύειν τινά, j-n bei etw. ~ ἐπομνύναι τινί τι, Geister ~ ἐπάγειν oder ἐπᾴδοντα καλεῖν δαίμονας.
Beschwörer *m* ὁ ἐπαγωγεὺς δαιμόνων, ὁ ψυχαγωγός, besser durch Verben.
Beschwörung *f* (eidliche Versicherung) ἡ ἐπωμοσία, ὁ ὅρκος, ἡ πίστις, auch durch Verben, (Anflehen bei den Göttern) ἡ ἐπιμαρτυρία, ~ der Geister ἡ ἐπαγωγὴ δαιμόνων, ἡ ψυχαγωγία, ἡ ἐπῳδή.
Beschwörungsformel *f* ἡ ἐπῳδή.
beseelen ψυχοῦν, ἐμψυχοῦν, ψυχὴν ἐπιτιθέναι τινί, ἔμψυχον ποιεῖν, (mit Mut u. dgl.) θαρρύνειν, ἐπι-, καταθαρρύνειν, θυμὸν ἐμβάλλειν, es beseelt mich die Hoffnung ἐπαίρομαι (P.) τῇ ἐλπίδι.
beseelt ἔμψυχος, von etw. ~ sein ἐπαίρεσθαί (P.) τινι.
Beseelung *f* ἡ ψύχωσις.
besegeln πλεῖν, ἐπιπλεῖν.
besehen ἐπι-, κατασκοπεῖν, ἐπιβλέπειν, καθορᾶν, θεᾶσθαι, καταθεᾶσθαι (M.), σκέπτεσθαι (M.), sich im Spiegel ~ κατοπτρίζεσθαι (M.), (betrachten) ἀνα-, κατασκοπεῖν.
Besehen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία.
besehenswert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος.
beseitigen ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.), ὑφ-, ὑπεξ-, ἀν-, ἀφ-, περιαιρεῖν, (beilegen) διαλύειν, ἀπαλλάττειν.
Beseitigung *f* ἡ ἀν-, ἀφ-, ὑπεξαίρεσις, ἡ διάλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.

beseligen ποιεῖν od. τιθέναι τινὰ εὐδαίμονα od. μακάριον od. ὄλβιον, ~d μακάριος, μακαριστός, εὐδαιμονικός.

Besen *m* τὸ κόρημα, τὸ κόρηθρον, τὸ σάρον, τὸ σάρωθρον.

besessen (von einem bösen Geiste) κάτοχος, ἐνθουσιῶν, † δαιμονικός, δαιμονιζόμενος, ~ sein κατέχεσθαι (ὑπὸ κακοῦ δαίμονος), δαιμονᾶν, κακοδαιμονᾶν († δαιμονίζεσθαι).

Besessenheit *f* ἡ κατοχή, ἡ κακοδαιμονία.

besetzen 1. (daraufsetzen) ἐπιτιθέναι τινί τι, κατασκευάζειν τί τινι, den Tisch mit Speisen ~ κατασκευάζειν τὴν τράπεζαν ἐδέσμασι. — 2. (an, um etw. setzen) περιτιθέναι, περιβάλλειν τί τινι, κρασπεδοῦν (Gewänder mit einem Saume), mit Gold ~ χρυσῷ ποικίλλειν, κοσμεῖν, einen Ort mit Soldaten ~ φρουρὰν καθιστάναι εἰς χωρίον, ἐγκαθιστάναι ἐν χωρίῳ, φρουρᾷ κατέχειν πόλιν. — 3. eine Stadt ~ (einnehmen) προσκτᾶσθαι (M.), παραλαμβάνειν, ἐκπολιορκεῖν, αἱρεῖν πόλιν, ringsum ~ κύκλῳ περικαθῆσθαι, περικαθέζεσθαι. — 4. (anfüllen) πληροῦν, ἐμπιμπλάναι τί τινος, διαλαμβάνειν τί τινι, mit Pflanzen ~ φυτεύειν, καταφυτεύειν, einen Ort mit Bewohnern ~ κατοικίζειν χωρίον, οἰκήτορας καθιστάναι τοῦ χωρίου. — 5. ein Amt ~ καθιστάναι τινὰ ἄρχοντα, ἐφιστάναι τινά τινι. — 6. einen Platz ~ (sich darauf setzen) καταλαμβάνειν ἕδραν, ἐπικαθέζεσθαι od. καθίζειν ἐπί τινος.

Besetzung *f* 1. ἡ ἐπίθεσις, ἡ κατασκευή, gew. durch Verben, (mit Bäumen) ἡ καταφύτευσις, (mit Bewohnern) ἡ κατοίκισις. — 2. (Einnahme) ἡ κατάληψις, gew. durch Verben, zB. nach ~ der Stadt zogen die Feinde ab φρουρὰν ἐγκαταστήσαντες τῇ πόλει οἱ πολέμιοι ἀπῆλθον.

beseufzen στενάζειν, ἐπι-, καταστενάζειν, (beklagen) ἀπ-, κατοδύρεσθαι (M.), θρηνεῖν.

besichtigen ἐπισκοπεῖν, ἐπισκέπτεσθαι, κατασκοπεῖσθαι, ἐφορᾶν, ἱστορεῖν, θεωρεῖν.

Besichtigung *f* ἡ ἐπίσκεψις, ἡ θεώρησις, ἡ κατασκοπή, ἡ θέα, ἡ θεωρία.

besiegbar (leicht) εὐκαταγώνιστος (2), εὐχείρωτος (2).

besiegeln σφραγίζειν, ἐπι-, κατασφραγίζειν (auch M.), κατα-, παρασημαίνεσθαι (M.), σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί, die Freundschaft ~ βεβαιοῦν (u. M.) od. ἐπιβεβαιοῦν τὴν φιλίαν.

Besiegelung *f* ἡ σφραγῖδος od. σημείου ἐπιβολή.

besiegen νικᾶν τινα, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, περιγίγνεσθαί, κρείττω εἶναί τινος, (in einer Seeschlacht) καταναυμαχεῖν τινα, besiegt werden außer den P. dieser Verben auch ἡττᾶσθαί, ἥττω εἶναί τινος. Leidenschaften ~ κρατεῖν od. ἐγκρατῆ εἶναι ἐπιθυμιῶν.

Besieger *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.

Besiegung *f* ἡ νίκη (akt.), ἡ ἧττα (pass.), gew. durch Verben.

besingen ᾄδειν, ὑμνεῖν, ἐφυμνεῖν.

besinnen sich 1. (sich erinnern) μιμνῄσκεσθαί, μεμνῆσθαί τινος, μνημονεύειν τινός. — 2. (nachsinnen) σκέπτεσθαι, λογίζεσθαι (M.) πρὸς ἑαυτόν. — 3. (überlegen u. sich entschließen) βουλεύεσθαι (M.), sich eines andern ~ μεταγιγνώσκειν, sich eines Bessern ~ κάλλιον βουλεύεσθαι. — 4. (zögern, anstehen, sich bedenken) μέλλειν, ὀκνεῖν. — 5. (wieder zur Besinnung kommen) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, sich nicht ~ können ἐκπεπλῆχθαι (betroffen sein), sich auf etw. nicht ~ können οὐ δύνασθαι μνήμῃ ἀφικέσθαι τινός.

Besinnen *n* ἡ ἀνάμνησις (Erinnerung), ἡ βούλευσις, ἡ σκέψις (Nachdenken, Überlegung), ἡ φροντίς (ἴδος sorgenvolles Nachdenken), ἡ μέλλησις, ὁ ὄκνος (Zaudern, Bedenkentragen), gew. durch Verben.

Besinnung *f* ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις, ἡ αἴσθησις, ἡ γνώμη, ὁ νοῦς, ~ haben φρονεῖν, σωφρονεῖν, ἐν ἑαυτῷ εἶναι, wieder zur ~ kommen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, die ~ verlieren ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ἐκπλήττεσθαι (P.), ἔξω φρενῶν γίγνεσθαι, ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, j-m die ~ rauben ἐκπλήττειν τινά.

besinnungslos ἔκφρων, ἄφρων, ἀπόπληκτος (2), ἐκπεπληγμένος, ἐκπλαγείς, ἔξω ἑαυτοῦ γενόμενος.

Besinnungslosigkeit *f* ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἔκπληξις, ἡ ἀναισθησία.

Besitz *m* ἡ κτῆσις, (Besitztum) τὸ κτῆμα, in ~ nehmen, ~ ergreifen von etw. καταλαμβάνειν, κτᾶσθαί (M.), προσκτᾶσθαί τι, κρατεῖν τινος, κατέχειν τι, (unterwerfen, unterjochen) ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, in ~ haben ἔχειν, κεκτῆσθαι, im ~ bleiben κατέχειν, j-n in den ~ von etw. setzen ἐγκρατῆ ποιεῖν τινά τινος, παραδιδόναι τινί τι, den ~ von etw. aufgeben ἀφίστασθαί τινος, j-m den ~ von etw. streitig machen ἀμφισβητεῖν τινί τινος, j-n aus dem ~ verdrängen ἐξείργειν τινά τινος.

besitzen κεκτῆσθαι, ἔχειν, ἔστι μοί τι, κύριον εἶναί τινος, κυριεύειν τινός, von Natur etw. ~ (eine Eigenschaft) ὑπάρχει μοι φύσει τι, Verstand ~ νοῦν ἔχειν, Ausdrücke wie Liebe, Achtung usw. ~ werden durch die P. der betr. Verben wiedergegeben, zB. Liebe ~ ἀγαπᾶσθαι ὑπό τινος u. dgl., Achtung ~ τιμᾶσθαι ὑπό τινος, Hochmut ~ = hochmütig sein, Geiz ~ = geizig sein (μεγαλοφρονεῖν, φιλαργυρεῖν).

besitzenswert ἀξιόκτητος (2), ἄξιος κεκτῆσθαι.

Besitzer *m* ὁ κεκτημένος, ὁ ἔχων, ὁ δεσπότης, ὁ κύριος, ~ eines Hauses ὁ οἰκοδεσπότης.

Besitzergreifung *f* ἡ κατάληψις, gew. durch Verben.

Besitzerin *f* ἡ κεκτημένη, ἡ ἔχουσα, ἡ δέσποινα, ~ e-s Hauses ἡ οἰκοδέσποινα.

besitzlos ἀκτήμων, οὐδὲν ἔχων.

Besitzlosigkeit *f* ἡ ἀκτησία, ἡ ἀκτημοσύνη.

Besitznahme, -nehmung *f* ἡ κατάληψις, gew. durch Verben.

Besitznehmer *m* durch Verben.

Besitztum *n* τὸ κτῆμα, (in Geld) τὰ χρήματα, (Vermögen) ἡ οὐσία, ein kostbares ~ τὸ κειμήλιον.

Besitzung *f* τὸ κτῆμα, οἱ ἀγροί.

besoffen σφόδρα μεθύων, κραιπαλώδης, ~ sein μεθύειν, κραιπαλᾶν.

Besoffenheit *f* ἡ μέθη.

besohlen πέλμασι καττύειν, καταπελματοῦν, ὑποῤῥάπτειν καττύματα od. πέλματα ὑποδήμασιν.

besolden μισθοδοτεῖν, μισθὸν τελεῖν, διδόναι, παρέχειν τινί, besoldet μισθοφόρος (2), ὑπόμισθος (2), besoldet sein von j-m μισθοφορεῖν παρά τινι, μισθὸν φέρειν od. λαμβάνειν παρά τινος,

Besoldung *f* ἡ μισθοδοσία (das Soldgeben), ἡ μισθοφορά (das Bekommen des Soldes), ὁ μισθός (der Sold selbst).

besonderer (abgesondert) κεχωρισμένος, ἀφωρισμένος, (eigen, eigentümlich) ἴδιος, (ausgezeichnet, vor andern hervorragend) ἐκ-, διαπρεπής, διαφέρων, θαυμάσιος, θαυμαστός, ἐκφανής, (sonderbar) ἀλλόκοτος (2), καινός, θαυμάσιος.

besonders (abgesondert, einzeln) χωρίς, καθ' ἓν ἕκαστον, διακεκριμένως, (für sich) ἰδίᾳ, κατὰ μόνας, κατ' ἰδίαν, (hervorragend, vorzüglich) διαφερόντως, μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, ganz ~ καὶ πάνυ, καὶ μάλα, ἐς τὰ μάλιστα, καὶ ταῦτα, ~ auch ἄλλως τε καί, (ausdrücklich) διαῤῥήδην.

[1]**besonnen** *v.* sich ~ lassen ἡλιοῦσθαι, ἡλιάζεσθαι (P.), ἐν ἡλίῳ κατακεῖσθαι, besonnt ἡλιόβολος (2), ἡλιόβλητος (2).

[2]**besonnen** *adj.* ἔμφρων, ἔννους, φρόνιμος (2), σώφρων, σοφός, συνετός, ~ sein σωφρονεῖν, φρονίμως od. σωφρόνως ἔχειν.

Besonnenheit *f* ἡ φρόνησις, ἡ σωφροσύνη, ἡ σύνεσις.

besorgen 1. (Sorge für etw. tragen) ἐπιμέλεσθαί (-εῖσθαί, P.) τινος, ἐπιμέλειαν ἔχειν od. ποιεῖσθαί (M.) τινος, (ein Geschäft, einen Auftrag) πράττειν, διαπράττειν τι. — 2. (verwalten, leiten) διοικεῖν, μεταχειρίζειν. — 3. (pflegen, warten) θεραπεύειν, j-m etw. ~ πορίζειν, ἐκπορίζειν,

εὑρίσκειν τινί τι, παρασκευάζειν, προξενεῖν τινί τι. — 4. (befürchten) φοβεῖσθαι (P.), δεδοικέναι (δεδιέναι), φόβος ἐστί mit folg. μή (daß, es möchte).

Besorger *m* ὁ ἐπιμελητής, ὁ ὑπηρέτης, gew. durch Verben.

besorglich (der leicht besorgt ist) ὀκνηρός, περιδεής, περίφοβος (2), (Besorgnis erregend) φοβερός, δεινός, φόβον ἐμβάλλων, φροντίδα παρέχων.

Besorglichkeit *f* ἡ φροντίς (ίδος), τὸ δέος.

Besorgnis *f* 1. ἡ φροντίς (ίδος), τὸ δέος, ὁ φόβος. — 2. (Argwohn) ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια. — 3. (Bedenklichkeit) ὁ ὄκνος. — 4. (ängstliche Gemütsstimmung) ἡ ἀ-, δυσθυμία, ἡ ἀπορία, ~ erwecken φροντίδα παρέχειν, φόβον ἐμβάλλειν, j-m die ~ benehmen ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος τὴν φροντίδα od. τὸν φόβον, die Besorgnisse verscheuchen ἐκβάλλειν τὰς φροντίδας od. τὸν φόβον, voll ~ περίφοβος (2), περιδεής.

besorgt 1. (sorgsam) ἐπιμελής, σπουδαῖος, προνοητικός, für etw. ~ sein πρόνοιαν ἔχειν τινός, ἐπιμελῆ εἶναι oder γίγνεσθαι περί τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, κήδεσθαί, φροντίζειν τινός. — 2. (bekümmert) περίφοβος (2), περιδεής, ~ sein ἐν φροντίδι εἶναι, ὀκνεῖν (daß μή mit *conj.* od. nach Nebentemp. mit *opt.*), φοβεῖσθαι (P.) περί τινος, δεδοικέναι (δεδιέναι) περί τινι. ὀκνεῖν τι od. περί τινος, j-n ~ machen φροντίδα παρέχειν τινί, εἰς φροντίδας καθιστάναι τινά, ἀνιᾶν τινα, φόβον παρέχειν od. ἐμβάλλειν τινί mit folg. μή.

Besorgung *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ διοίκησις (Verwaltung), ἡ θεραπεία (Wartung und Pflege), ἡ οἰκονομία (des Hauswesens).

bespannen (mit Zugtieren) ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι, (etw. mit etw. beziehen) ἐντείνειν (τινί τι).

Bespannung *f* ἡ ζεῦξις, (die angespannten Tiere) οἱ ἐζευγμένοι od. ὑπεζευγμένοι ἵπποι, βόες u. dgl.

bespeien καταπτύειν τινός, ἐμπτύειν τινί, (durch Erbrechen) κατεμεῖν τινος.

bespiegeln sich εἰσοπτρίζεσθαι (P.).

bespinnen περιπλέκειν, περιυφαίνειν.

bespötteln j-n od. etw. ἐπισκώπτειν τινά u. τι, παίζειν εἴς τινα, ἐμπαίζειν τινί, παρασκώπτειν τινά.

bespotten ἐμπαίζειν τινί, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά u. τι, ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τινά.

besprechen 1. sich od. etw. mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι, λόγους συμβάλλειν τινὶ περί τινος, συνέρχεσθαι εἰς λόγους τινὶ περί τινος, etw. ~ λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος. — 2. (bezaubern) ἐπᾴδειν τινί, κατᾴδειν τινί u. τινά.

Besprecher *m* ὁ ἐπῳδός.

Besprechung *f* οἱ (κοινοί) λόγοι, ἡ κοινολογία, gegenseitige ~ ἡ ἀντιλογία, (Bezauberung) ἡ ἐπῳδή.

besprengen ῥαίνειν, ἐπιρ-, καταρ-, περιρραίνειν, βρέχειν, ἄρδειν, κατανίζειν.

Besprengung *f* ἡ περίρρανσις, ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις, gew. durch Verben.

bespringen ἐπιβαίνειν ἐπί τι od. τινί, (belegen) ἐπιβατεύειν, ὀχεύειν.

bespritzen καταρραίνειν, καταρραντίζειν, μολύνειν.

bespucken ἐμπτύειν τινί, καταπτύειν τινός, περιπτύειν τι.

bespülen περι-, κατα-, προσκλύζειν.

besser I *adj.* 1. (schöner, angenehmer) καλλίων, ἀμείνων, ἡδίων. — 2. (vollkommener, nützlicher, in Bezug auf Natur, Endzweck od. Nutzen eines Gegenstandes) κρείττων, ἀμείνων, καλλίων, δεινότερος, δυνατώτερος, χρησιμώτερος, χρηστότερος, etw. ~ machen βέλτιον ποιεῖν τι, ~ sein als ein anderer (neben den *adj.*) διαφέρειν τινός τινι od. τι od. πρός od. εἴς τι, ὑπερβάλλειν (auch M.) τινά τινι, etw. ~ machen als ein anderer νικᾶν τινά τινι od. ποιοῦντά τι. — 3. (sittlich ~) βελτίων, ἀμείνων, χρηστότερος. — 4. (in besseren Zuständen) καλλίων, ~ werden (von einem Kranken) ῥαΐζειν, βέλτιον ἔχειν, in ~en Umständen sein κάλλιον πράττειν, ῥᾷον διάγειν, in ~e Umstände kommen αὐξάνεσθαι (P.). — II *adv.* ἄμεινον, κάλλιον, βέλτιον, κρεῖττον usw., oft auch μᾶλλον, ~ wissen ἀκριβέστερον od. σαφέστερον εἰδέναι.

bessern: etw. ~ ἀν-, ἐπαν-, διορθοῦν τι, (in moralischer Beziehung) βελτίω ποιεῖν τινα, μεταρρυθμίζειν, sich ~ (von Kranken) ῥαΐζειν, ἀναρρώννυσθαι (P.), μετριάζειν, (von Sachen) αὐξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, (in moralischer Beziehung) βελτίω γίγνεσθαι, ἐπὶ τὸ κάλλιον τρέπεσθαι (P.) od. ἰέναι, ἐπιδιδόναι εἰς ἀρετήν od. ἐπὶ τὸ βέλτιον, μετανοεῖν.

Besserung *f* 1. (das Bessermachen) ἡ δι-, ἐπανόρθωσις, moralische ~ ἡ ἐπὶ oder πρὸς τὸ βέλτιον προτροπή, gew. durch Verben. — 2. (das Besserwerden) ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, (von Kranken) ἡ ῥᾳστώνη (besser durch Verben).

Besserungsanstalt *f* τὸ σωφρονιστήριον.

bestallen καθιστάναι od. ἀποδεικνύναι τινά (ἄρχοντα).

Bestallung *f* ἡ κατάστασις.

Bestand *m* 1. (Dauer) ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἀσφάλεια, gew. die *neutr.* d. *adj.* (s. beständig), ~ haben μένειν, δια-, παρα-, συμμένειν, σύστασιν ἔχειν, βέβαιον, μόνιμον, ἀσφαλὲς εἶναι. — 2. (das, woraus etw. besteht) τὰ ὑπάρχοντα, παρόντα, ὄντα, ~ des Vermögens τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, ~ einer Kasse τὰ λοιπὰ χρήματα.

beständig I *adj.* 1. (anhaltend, ununterbrochen, unaufhörlich) συνεχής, διατελής, ἐνδελεχής, ἀδιάλειπτος (2), ἀκατάπαυστος (2). — II *adv.* 2. ἀεί, ἀδιαλείπτως, ἐνδελεχῶς, διὰ τέλους, ~ etw. tun διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διάγειν, διαμένειν ποιοῦντά τι. — 3. (sich gleich bleibend, beharrlich) ἀσφαλής, μόνιμος (2), βέβαιος, ἀμετάθετος, ~ sein παρα-, προσ-, ἐμ-, συμμένειν, προσκαρτερεῖν τινι.

Beständigkeit *f* (anhaltende Dauer) ἡ συνέχεια, ἡ ἐνδελέχεια, ἡ διαμονή od. das *neutr.* der vorh. *adj.*, (Beharrlichkeit, unveränderter Zustand) ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος), od. das *neutr.* der vorh. *adj.*

Bestandliste *f* ὁ κατάλογος.

bestandlos ἐπισφαλής, ἀβέβαιος (2), ἀκατάστατος (2).

Bestandlosigkeit *f* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), besser d. *neutr.* der *adj.*

Bestandteil *m* τὸ μέρος, τὸ μόριον, τὸ στοιχεῖον, τὸ ὑπάρχον, die ~e eines Dinges ἐξ ὧν σύγκειταί τι od. συνέστηκέ τι, einen ~ von etw. ausmachen ὑπάρχειν ἔν τινι, ὑπεῖναί, ὑποκεῖσθαί τι *n.*

bestärken ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, j-n in etw., zB. j-n in seinem Übermute ~ αὐξάνειν τὴν ὕβριν τινός, j-n in seiner Meinung ~ κρατύνειν oder βεβαιοῦν τὴν δόξαν τινός.

Bestärkung *f* ἡ ἐπίρρωσις, ἡ βεβαίωσις, gew. durch Verben.

bestätigen 1. κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν oder καθιστάναι τι, ἐπιχειροτονεῖν u. ἐπιψηφίζεσθαι (M. von der Volksversammlung). — 2. (genehmigen) ἀποδέχεσθαι (M.), ἐπικρίνειν, προστίθεσθαί τινι, ἐπι-, κατανεύειν τι (durch einen Wink), πιστοῦσθαί (M.) τι, πίστιν παρέχειν τινί (Glauben verschaffen), βεβαιοῦν, καταβεβαιοῦν, ἐμπεδοῦν (befestigen), μαρτυρεῖν, ἐπιμαρτυρεῖν (bezeugen), ἐπαληθεύειν (bewahrheiten), sich ~ πίστιν ἔχειν.

Bestätigung *f* ἡ κύρωσις, ἡ ἀποδοχή, ἡ ἐπίκρισις, ἡ πίστις, ἡ πίστωσις, ἡ βεβαίωσις, ἡ ἐμπέδωσις, ἡ μαρτυρία, ἡ ἀπόδειξις, besser durch Verben.

bestatten θάπτειν, κηδεύειν, ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν (hinaustragen), ἀναιρεῖν (die Gefallenen auf dem Schlachtfelde), τὰ νομιζόμενα ποιεῖν oder ἐπιτελεῖν τινι (mit den gebührenden Ehren feierlich ~).

Bestattung *f* ἡ ταφή, ὁ τάφος, τὸ κῆδος, ἡ κηδεία, ἡ κήδευσις, ἡ ἐκκομιδή, ἡ ἐκφορά, ἡ ἀναίρεσις, häufig durch Verben.

bestauben s. bestäuben.

bestäuben κονίειν, κονιορτοῦν, (den Weinstock beim Behacken) ὑποκονίειν, bestäubt κονιορτώδης.

bestauden: sich ~ ἀπολοχμοῦσθαι (P.), ἐκθαμνοῦσθαι (P.).

beste, Beste 1. (Schönste, Lieblichste) ἥδιστος, κάλλιστος, ἄριστος. — 2. (Tüchtigste, Tauglichste, Vollkommenste) κράτιστος, ἄριστος, βέλτιστος, χρησιμώτατος, χρηστότα-

τος, δυνατώτατος, δεινότατος, das allgemeine B. τὸ κοινὸν ἀγαθόν, das eigene B. τὸ ἴδιον συμφέρον, τὸ ἑαυτῷ συμφέρον, zum B~n ὑπέρ mit *gen.*, zB. zum B~n des Vaterlandes ὑπὲρ τῆς πατρίδος, der erste b~ ὁ τυχών, zum b~n gereichen συμφέρειν, ὠφελεῖν, j-n zum b~n haben ἐμπαίζειν, ἐντρυφᾶν τινι, ἀπολαύειν τινός, etw. zum b~n geben χαρίζεσθαί (M.), δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, συμβάλλεσθαί (M.) τι, εἰς τὸ μέσον φέρειν, in den b~n Jahren sein ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἀκμάζειν (τῷ σώματι od. τὴν ἡλικίαν), ein Mann in den b~n Jahren ἀνὴρ τέλειος od. ἐν ἡλικίᾳ ὤν, mein B~r ὦ λῷστε, βέλτιστε, ἄριστε, ὦ φίλε (auch φίλος), am b~n μάλιστα, ἄριστα, κάλλιστα, κράτιστα, βέλτιστα, ἥδιστα.

bestechen 1. περι-, διακεντεῖν, περιρράπτειν (umnähen), συρράπτειν (zusammennähen). — 2. übtr. διαφθείρειν (mit und ohne χρήμασι, δώροις), (e-n Richter) δεκάζειν, συνδεκάζειν, δώροις πείθειν, ἀναπείθειν, sich ~ lassen δωροδοκεῖν, διαφθείρεσθαι (P.), λαμβάνειν δῶρα od. χρήματα ἐπί τινι. — 3. (einnehmen) ἀνακτᾶσθαι (M.), κηλεῖν, sich durch etw. ~ lassen ἁλίσκεσθαί (P.) τινι, κηλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, ἡττᾶσθαί (P.) τινος.

bestechend εὐπρεπής, εὐπρόσωπος (2), εὐαπάτητος (2), πιθανός.

Bestechlichkeit *f* ἡ δωροδοκία.

Bestechung *f* 1. *akt.* ὁ δεκασμός, ἡ διαφθορά od. d. *inf.* der Verben. — 2. *pass.* ἡ δωροδοκία, τὸ δωροδόκημα, Klage wegen ~ δώρων γραφή, j-n der ~ überführen δώρων αἱρεῖν τινα, der ~ überführt werden δώρων ὀφλεῖν (s. I. Teil ὀφλισκάνω F), der ~ zugänglich δώρων ἥττων.

Besteck *f* ἡ θήκη.

bestecken 1. etw. mit etw. ~ πηγνύναι τι περί τι, κατασπείρειν τί τινι (mit Pflanzen). — 2. (schmücken) κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν τί τινι.

bestehen I *intr.* 1. (dauern) μένειν, δια-, κατα-, παρα-, συμμένειν, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.), διατελεῖν, διαγίγνεσθαι. — 2. (vorhanden sein) εἶναι, ὑπάρχειν, καθίστασθαι, καταστῆναι, (von Sitten und Gebräuchen) νομίζεσθαι (P.), (von Gesetzen) κεῖσθαι, (von Gerüchten) κατέχειν. — 3. (zusammengesetzt sein) καθ-, συνίστασθαι ἔκ τινος, εἶναί τινος, συντάττεσθαι (P.) ἔκ τινος. — 4. (in etw. beruhen) εἶναί τι, πεφυκέναι mit *inf.* — 5. in einer Prüfung ~ δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι (P.). — 6. ~ können (auskommen) ἀρκοῦντα ἔχειν, ἀρκεῖσθαι. — 7. auf etw. ~ (beharren) ἀντέχειν περί od. ὑπέρ τινος, ἰσχυρίζεσθαι (M.), ἰσχυρῶς κατατείνειν περί τινος, hartnäckig auf etw. ~ φιλονικεῖν τι. — 8. (dringend verlangen) λιπαρῶς ἔχειν mit *inf.* — II *trans.* (übernehmen, aushalten) ὑπομένειν, ὑφίστασθαι, ὑποδύεσθαι, ὑπέχειν τι, Gefahren ~ ὑφίστασθαι κινδύνους, κινδυνεύειν, κινδυνεύειν κινδύνους, einen Kampf ~ ἀγωνίζεσθαι (M.) ἀγῶνα, den Angriff der Feinde ~ δέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους.

Bestehen *n* ἡ ὑπομονή, gew. durch Verben.

bestehlen κλέπτειν, ἐκκλέπτειν τά τινος, ὑφαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, συλᾶν, περισυλᾶν τινα.

besteigen 1. ἀναβαίνειν τι od. ἐπί τι (ein Pferd, Schiff, Berg u. dgl.), ἐπιβαίνειν τινός, τι od. ἐπί τι (ein Schiff), ἐμ-, εἰσβαίνειν εἴς τι (ein Schiff), den Thron ~ καθίζεσθαι ἐπὶ θρόνου. — 2. übtr. καταστῆναι εἰς τὴν ἀρχήν, die Rednerbühne ~ παρέρχεσθαι εἰς od. ἐπὶ τὸ βῆμα, ~ lassen ἀναβιβάζειν ἐπί τι (zB. ein Pferd), ἐμβιβάζειν εἴς τι, ἐπιβιβάζειν ἐπί od. εἴς τι (nur von einem Schiffe).

Besteigung *f* ἡ ἀνά-, ἐπίβασις, ἡ ἔμβασις (nur von einem Schiffe), gew. durch Verben.

bestellen 1. j-n an einen Ort ~ τάττειν, προστάττειν od. λέγειν od. προειπεῖν τινα παρεῖναι, j-n zu sich ~ καλεῖν od. μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, sich an einen Ort ~ συντίθεσθαι od. ὁμολογεῖν τόπον, εἰς ὃν δεῖ παραγίγνεσθαι, j-n zu etw. ~ τάττειν τινὰ ἐπί τι od. mit *inf.*, παρασκευάζειν τινὰ mit *inf.*, καθιστάναι oder ἀποδεικνύναι (zB. einen Beamten u. dgl.), bei j-m etw. ~ ἐκδιδόναι τινί τι, ἐπι-, προστάττειν τινὶ ποιεῖν τι, κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι. — 2. (etw. besorgen) περαίνειν, ἀνύτειν, einen mündlichen Auftrag an j-n ~ ἀπαγγέλλειν oder λέγειν τινί τι, einen Gruß an j-n ~ ἀπαγγέλλειν τινὶ χαίρειν, einen Brief an j-n ~ ἀποδιδόναι od. ἀποφέρειν τινὶ ἐπιστολήν. — 3. (in Ordnung bringen) διοικεῖν, διατιθέναι. — 4. (zurichten) κατα-, παρασκευάζειν, den Acker ~ ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν od. θεραπεύειν γῆν, sein Haus ~ (von Sterbenden) εὖ διατίθεσθαι τὰ ἑαυτοῦ.

Besteller *m* durch d. *part.* der Verben.

Bestellung *f* (von etw.) τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, τὸ προσταχθὲν ἔργον, eine ~ bei j-m machen αἰτεῖν τινά τι, κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, ~ eines Briefes ἡ ἀπόδοσις, ~ des Ackers ἡ τῆς γῆς od. τῶν ἀγρῶν ἐργασία, gew. durch Verben.

Bestellzeit *f* (eines Ackers) ὁ σπορητός.

bestens ἄριστα, κάλλιστα, ἐπιμελέστατα, ἀκριβέστατα, [σπουδῇ.

besternt ἀστεροειδής, ἀστερόεις.

besteuern τάττειν, ἐπιτάττειν od. ἐπιτιθέναι τινὶ φόρον (von Personen), φορολογεῖν τι (von Sachen), besteuert φόρου ὑποτελής (von Personen), φορολόγητος (2, von Sachen).

bestialisch *adj.* θηριώδης, *adv.* θηριωδῶς.

Bestialität *f* τὸ θηριῶδες, ἡ θηριότης (ητος), τὸ ἄγριον, ἡ ἀγριότης (ητος).

Bestie *f* τὸ θηρίον (auch übtr.).

bestiefeln ὑποδεῖν τινα κοθόρνῳ.

bestimmbar ῥητός.

bestimmen 1. (genau bezeichnen) ὁρίζειν, διορίζειν (u. M.), die Grenzen von etw. ~ διορίζειν τι, einer Sache einen Platz ~ ἀποτάττειν τινὶ χώραν, sich nicht sicher ~ lassen ἀτεκμάρτως ἔχειν, ἀτέκμαρτον εἶναι. — 2. (entscheiden, festsetzen, anordnen) τάττειν, καθιστάναι, προαγορεύειν (προειπεῖν), κρίνειν, γιγνώσκειν, j-m etw. ~ ἀπονέμειν τινί τι, gemeinschaftlich etw. ~ ὁμολογεῖν od. συντίθεσθαί τι, durch ein Gesetz ~ νόμῳ κατακλείειν mit *inf.*, es ist mir bestimmt εἵμαρταί μοι, πέπρωταί μοι, (durch die Natur) πέφυκα. — 3. (j-n zu etw. bewegen) πείθειν, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, προάγειν, sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.) τινι od. ὑπό τινος, sich von oder durch etw. ~ lassen ἄγεσθαι (P.) ὑπό τινος, ἐπαίρεσθαί (P.) τινι, j-n zu etw. ~ καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι, τάττειν τινά od. τι ἐπί τινι od. ἐπί τι od. πρός τι, sich zu etw. ~ αἱρεῖσθαί u. προαιρεῖσθαί (M.) τι od. mit *inf.*

bestimmt 1. (festgesetzt) τακτός und d. *part. perf.* oder *aor. pass.* der vorhergehenden Verben, (von Terminen) καθήκων, προθέσμιος, unter ~en Bedingungen ἐπὶ ῥητοῖς. — 2. (genau, gewiß, sicher, zuverlässig) ἀκριβής, σαφής, ἀσφαλής, es ist ~ daß δῆλον (ἐστίν) ὅτι, etw. ~ wissen σαφῶς ἐπίστασθαί τι, ἀκριβῶς εἰδέναι τι, ἐξεπίστασθαί τι, ohne ~e Veranlassung ὑπ' οὐδενὸς φανεροῦ, sich ~ über etw. erklären διαρρήδην λέγειν περί τινος, ~ behaupten παγίως διισχυρίζεσθαι (M.), in e-m ~en Tone reden θαρραλέως λέγειν, ~e Auskunft haben wollen βούλεσθαι εἰδέναι oder μανθάνειν τι σαφές, ich kann nichts B~es sagen οὐδὲν σαφὲς ἔχω λέγειν, das ~e Loos ἡ εἱμαρμένη, ἡ πεπρωμένη, der ~e Termin ἡ προθεσμία.

Bestimmtheit *f* ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀσφάλεια, mit ~ ἀκριβῶς, σαφῶς, mit ~ behaupten ἰσχυρῶς oder παγίως λέγειν, ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.).

Bestimmung *f* 1. (das Bestimmen, Festsetzen) ὁ ὁρισμός, ὁ διορισμός, ὁ θεσμός, ἡ τάξις, ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ἡ κατάστασις, ὁ ὅρος, gew. durch Verben. — 2. (Zweck, Ziel) ἡ τάξις, τὸ τέλος. — 3. (Schicksal) τὸ εἱμαρμένον, τὸ πεπρωμένον, ἡ μοῖρα.

Bestimmungsgrund *m* ἡ αἰτία, ἡ προτροπή, ἡ ἀφορμή, ich lasse etw. nicht als ~ für mich gelten οὐ προσάγομαί od. πείθομαί (P.) τινι.

Bestimmungsort *m* umschr. τόπος ἐφ' ὃν ἂν ταχθῇ τις πορεύεσθαι (P.), an seinen ~ gelangen ἀφικνεῖσθαι od. παραγίγνεσθαι οἷ od. ὅποι δεῖ (von Personen), διακομίζεσθαι (P.) οἷ δεῖ (von Sachen).

bestmöglich ὡς ἄριστος oder κάλλιστος, *adv.* ὡς oder οἷόν τι ἄριστα, μάλιστα, κάλλιστα.

bestrafen 1. (züchtigen) κολάζειν, εὐθύνειν, κατευθύνειν, (Rache nehmen für etw.) τιμωρεῖσθαι (M., an j-m für etw. τινά τινος), τιμωρίαν ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν παρά τινος, μετέρχεσθαί (-ιέναι) τινα. — 2. (übh. mit einer Strafe belegen) ζημιοῦν, δίκην λαμβάνειν παρά τινος, ζημίαν ἐπιτιθέναι τινί, (vom strafenden Richter) τιμᾶν.

Bestrafung *f* (als Handlung) ἡ τιμωρία, ἡ ζημίωσις, ἡ κόλασις, gew. durch Verben, (als Sache) ἡ ζημία, τὸ ζημίωμα, gesetzliche ~ ἡ δίκη, richterliche ~ ἡ τιμή.

bestrahlen καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί, ἐπ-, καταυγάζειν τι.

bestreben: sich ~ διατείνεσθαι (M.) mit *inf.*, προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.* od. ὅπως, μελετᾶν, σπουδάζειν mit *inf.*, φιλοτιμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, s. sich bemühen.

Bestreben *n*, **Bestrebung** *f* ἡ προθυμία, ἡ σπουδή, τὸ σπούδασμα, ἡ μελέτη, ἡ φιλοτιμία, s. Bemühung.

bestreichen (etw. mit etw.) ἀλείφειν, ἐν-, ἐπ-, περιαλείφειν, χρίειν, δια-, περιχρίειν (τί τινι), ἐπιχρίειν (τινί τι), (vom Winde) ἐπιπνεῖν τινι u. τι, (vom Geschütz) ἐξ-, ἐφικνεῖσθαί τινος, καθάπτεσθαί (M.) τινος.

Bestreichen *n* ἡ ἄλειψις, ἡ ἐπίχρισις, gew. durch Verben.

bestreiten 1. (tätlich) προσμάχεσθαί τινι, (mit Worten) ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, (eine Meinung) ἀντιτείνειν τινί, die Kosten ~ ὑφίστασθαι τὰ ἀναλώματα, ~ daß etw. ist ἀμφισβητεῖν μὴ εἶναί τι oder ὡς οὐκ ἔστι τι, j-m etw. ~ ἀμφισβητεῖν τινί τινος oder περί τινος, was man ~ kann ἀμφισβητήσιμος (2). — 2. (die erforderlichen Mittel zu etw. hergeben) διοικεῖν τι, χορηγεῖν τινι u. τι.

Bestreitung *f* ἡ ἐναντίωσις, ἡ ἀμφισβήτησις, τὸ ἐναντιοῦσθαί τινι, ~ der Kosten ἡ διοίκησις, ἡ χορηγία, τὸ παρέχειν τὰ ἀναλώματα.

bestreuen (etw. mit etw.) πάττειν, διαπάττειν (τί τινι), περιπάττειν (τινί τι), καταπάττειν (τινός τι), ἐπιπάττειν (τινί τι od. τι ἐπί τι).

bestreut κατάπαστος (2).

Bestreuung *f* durch Verben.

bestricken περι-, ἐμπλέκειν, übtr. περιβάλλειν, ἐλλοχᾶν, σαγηνεύειν, bestrickt werden ἁλίσκεσθαι.

Bestrickung *f* ἡ περιπλοκή, ἡ περιβολή.

bestritten (mit Waffen) περιμάχητος (2), (mit Worten) ἀμφισβήτητος, ἀμφισβητήσιμος, ἀμφίλεκτος (sämtlich 2).

beströmen διαρρεῖν, περιρρεῖν τι.

bestürmen 1. προσβάλλειν τινί od. πρός τι, προσμάχεσθαί τινι, ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι. — 2. übtr. ταράττειν, δια-, συνταράττειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι, j-n mit Bitten ~ προσ-, ἐγκεῖσθαί τινι δεόμενον, bestürmt werden χειμάζεσθαι (P.).

Bestürmung *f* ἡ προσβολή, ἡ τειχομαχία, übtr. ἡ ταραχή, ἡ τάραξις.

bestürzen ἐκ-, καταπλήττειν, ταράττειν, δια-, ἐκ-, συνταράττειν, θορυβεῖν.

bestürzt ἐκ-, καταπλαγείς, καταπλήξ (ῆγος) und die *part. perf.* der vorhergehenden Verben, ~ sein ἐκ-, καταπλαγῆναι, τεταράχθαι.

Bestürzung *f* ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ τάραξις, ὁ ταραγμός.

Besuch *m* 1. (das Besuchen) ἡ ἔντευξις, ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπίσκεψις (bei Kranken), ὁ ἀσπασμός, einen ~ bei j-m machen ἐπισκοπεῖν τινα, προσέρχεσθαί τινι ἀσπασόμενον, ἐντυγχάνειν τινί, ~ der Schule ἡ φοίτησις. — 2. (die Besuchenden) οἱ ἐπισκοποῦντες, οἱ ξένοι, wir haben ~ ξένοι εἰσεληλύθασι πρὸς ἡμᾶς od. εἰς τὴν ἡμετέραν, ~e annehmen δέχεσθαι (M.) ἐπισκοποῦντας od. ξένους od. ἀσπαζομένους.

besuchen (einen Freund, einen Kranken) ἐπισκοπεῖν, ἐπισκέπτεσθαί (M.) τινα, (um j-n zu begrüßen, um etw. zu bitten) ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, ἐντυγχάνειν τινί, δεῖσθαί (P.) τινος, allgem. παραγίγνεσθαί τινι, εἰσιέναι παρά, πρός, ἐπί od. ὥς τινα, oft ~ φοιτᾶν πρός, παρά od. ὥς τινα, προσφοιτᾶν τινι, θαμίζειν ἐπί τινα u. τινί, die Schule ~ φοιτᾶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα od. εἰς διδασκάλου (-λων), das Schauspiel (das Theater) ~ παραγίγνεσθαι εἰς τὸ θέατρον od. ἐπὶ τὴν θέαν.

besucht: ein besuchter Ort χωρίον πολυάνθρωπον oder κεχαρισμένον πολλοῖς od. χωρίον, εἰς ὃ πολλοὶ συνέρχονται ἄνθρωποι.

besudeln μολύνειν, ἀνα-, διαμολύνειν, φύρειν, μιαίνειν, καταμιαίνειν, (beschmutzen) ῥυπαίνειν, καταρρυπαίνειν.

Besud(e)lung *f* ἡ μόλυνσις, ἡ μίανσις, ὁ μιασμός, gew. durch Verben.

betagt βιότου πρόσω, ἡλικίᾳ προβεβηκώς, γεραίτερος.

betasten καθ-, ἐφάπτεσθαι (M.) ταῖς χερσίν τινος, ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν, (wollüstig) βλιμάζειν, ψαθάλλειν.

Betastung *f* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἐπαφή, ἡ βλίμασις, gew. durch Verben.

betätigen ἀπο-, ἐπιδείκνυσθαι (M., mit und ohne ἔργῳ), πιστοῦσθαι (M.) ἔργῳ.

Betätigung *f* τὸ ἔργον, gew. durch Verben.

betäuben ἐκκωφεῖν, ἐκκωφοῦν (taub machen), καροῦν (schwindlig machen), ἐμβροντᾶν (durch Blitz), ἐκ-, καταπλήττειν (durch Schreck), ναρκοῦν (im höchsten Grade ~), ἀμβλύνειν, ἀπαμβλύνειν (vom Gefühl).

betäubend ἐκπληκτικός, καρωτικός, ναρκωτικός.

betäubt καρώδης, κωφός, καρηβαρῶν, ἐμβρόντητος (2), ἀπόπληκτος (2), ἐκ-, καταπλαγείς, καταπλήξ (ῆγος), ἔκπληκτος (2), ἐκπλαγής, ἀμβλύς, ἀναίσθητος (2), ναρκώδης.

Betäubung *f* ἡ κάρωσις, ἡ κώφωσις, ἡ κατά-, ἔκπληξις, ἡ ἀπόπληξις, ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀναισθησία, ἡ νάρκωσις, ἡ νάρκη, auch d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

betauen δροσίζειν τί τινι.

betauend δροσοβόλος (2).

betaut δροσερός, δροσώδης, δρόσιμος (2).

beteiligen: sich an etw. ~ μεταλαμβάνειν od. κοινωνεῖν τινος, mit j-m συλλαμβάνειν τινί τι (u. τινος), συνεργεῖν τινί τι, j-n sich an etw. ~ lassen μεταδιδόναι τινί τινος, κοινωνὸν ποιεῖν τινά τινος, oft auch durch Kompos. mit σύν, zB. sich an einem Feldzug ~ συστρατεύειν (auch M.), sich an einem Kriege ~ συμπολεμεῖν.

beteiligt: an etw. ~ sein μέτεστί oder προσήκει μοί τινος, μετέχειν τινός, bei etw. nicht ~ sein ἔξω τοῦ πράγματος εἶναι.

Beteiligte *m* ὁ μέτοχος, ὁ κοινωνός, ὁ συνεργός, ὁ συλλήπτωρ (ορος).

beten εὔχεσθαι (M.), εὐχὰς εὔχεσθαι od. ποιεῖσθαι (M.) (zu den Göttern τοῖς θεοῖς od. πρὸς τοὺς θεούς, für j-n ὑπέρ τινος), ἐπ-, προσεύχεσθαί τινι, um etw. zu den Göttern ~ εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς τι od. *inf.*, ~ daß etw. nicht geschehe ἀπεύχεσθαι mit *inf.* (mit und ohne μή), zugleich mit einem andern ~ συνεύχεσθαί τινι.

Beten *n* αἱ εὐχαί.

Beter *m* ὁ εὐχέτης, gew. *part.* der Verben.

beteuern ἀπο-, ἐπιμαρτύρεσθαι (M.), διισχυρισάμενον λέγειν, (beschwören) δι-, ἐπομνύναι, ἐπομόσαντα λέγειν.

Beteuerung *f* ἡ ἐπιμαρτυρία, ἡ πίστις, ὁ ὅρκος.

Bethaus *n* τὸ προσευκτήριον.

betiteln ἐπιγράφειν (eine Schrift), προσαγορεύειν, προσειπεῖν (eine Person).

betitelt ἐπιγεγραμμένος, ἐπιγραφὴν ἔχων (von einer Schrift).

Betitelung *f* ἡ ἐπιγραφή (von einer Schrift), ἡ πρόσρησις (einer Person in der Anrede).

betonen τονοῦν, τόνον ἐπιτιθέναι, (mit dem Akut auf der letzten Silbe) ὀξύνειν, ὀξυτονεῖν, (mit dem Zirkumflex) περισπᾶν, ein betontes Wort ῥῆμα τόνον ἔχον, stark ~ (in der Rede) σφόδρα διορθοῦσθαι (M.).

Betonie *f* (eine Pflanze) τὸ κέστρον.

Betonung *f* ἡ τόνωσις (*trans.*), ὁ τόνος, ἡ προσῳδία (*intr.*).

betören φενακίζειν, ἐξαπατᾶν, παράγειν, γοητεύειν, καταγοητεύειν.

betört φρενοβλαβής, ἀφρόντιστος (2), ~ sein ἀφροντίστως ἔχειν.

Betörung *f* ἡ ἐξαπάτη, ὁ φενακισμός, ἡ γοητεία, ἡ παραγωγή, (als Zustand) ἡ φρενοβλάβεια.

Betracht: in ~ kommen λόγου ἄξιον εἶναι, nicht in ~ kommen ἐν οὐδενὶ λόγῳ εἶναι, es kommt etw. weniger in ~ μείων λόγος ἐστί τινος, in ~ ziehen λόγον ἔχειν od. ποιεῖσθαί (M.) τινος, σκοπεῖν, ἀνασκοπεῖν τί, λογίζεσθαί, ὑπολογίζεσθαί (M.) τι, ὑπόλογον ποιεῖσθαί τινος, νοεῖν, ἐννοεῖν, in ~ einer Sache εἰς od. κατά τι, ἕνεκα (nachgestellt) mit *gen.*, in jedem ~ εἰς ἅπαντα.

betrachten 1. θεᾶσθαι, καταθεᾶσθαι (M.), σκοπεῖν, ἐπισκοπεῖν, θεωρεῖν, ἀφορᾶν εἴς τι, βλέπειν, ἀποβλέπειν πρός τι. — 2. (erwägen) νοεῖν, ἐννοεῖν (a. P.), σκοπεῖν, σκέπτεσθαι, λογίζεσθαι (M.), ἐνθυμεῖσθαι (P.). — 3. (für etw. halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.). — 4. (berücksichtigen) λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος. genau ~ διαθεᾶσθαι, gegen das Licht ~ ὑπ' αὐγάς σκοπεῖν oder βλέπειν, sich im Spiegel ~ εἰσ-, κατοπτρίζεσθαι (M.).

betrachtens(ungs)wert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος, übtr. ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος.

Betrachter *m* ὁ θεατής, ὁ θεωρός, gew. *part.* der Verben.

beträchtlich ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, ἀξιόχρεως (2), (mit Rücksicht auf den Umfang) μέγας, εὐμεγέθης, ἱκανός, (mit Rücksicht auf die Menge) πολύς, συχνός, οὐκ ὀλίγος.

Beträchtlichkeit *f* τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος, ἡ ἱκανότης (ητος), τὸ συχνόν.

Betrachtung *f* eig. ἡ θέα, ἡ θεωρία. uneig. (mit dem Geiste) ἡ θεωρία, ἡ σκέψις, ἡ ἐπίσκεψις, ὁ λογισμός, ἡ ἐνθύμησις, ἡ ἐννόησις, der Inhalt der ~ ἡ ἔννοια, ἡ ἐνθυμία, τὸ ἐννόημα, τὸ ἐνθύμημα, τὸ σκέμμα, ~en anstellen über etw. διασκοπεῖν, διασκέπτεσθαί (M.) τι, σκοπεῖν καὶ θεωρεῖν τι, σκέψεις ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ἔννοια γίγνεταί μοι.

Betrag *m* τὸ σύμπαν, τὸ κεφάλαιον (die ganze Summe), ὁ ἀριθμός (Zahl), τὸ πλῆθος (Menge).

betragen 1. (eine Summe) καθίστασθαι (mit *nom.*), εἶναι, δύνασθαι. — 2. sich ~ εἶναι, γίγνεσθαι (mit *adj.*), ἔχειν, διακεῖσθαι (mit *adv.*), παρέχειν ἑαυτόν mit entspr. *adj.*, sich anständig, unanständig ~ εὐσχημονεῖν, ἀσχημονεῖν, sich artig ~ κομψεύεσθαι, sich feig ~ ἀποδειλιᾶν, κακίζεσθαι, sich gegen j-n ~ εἶναι od. γίγνεσθαι περί τινα, παρέχειν ἑαυτόν τινι mit einem *adj.*, ἔχειν τινί. διακεῖσθαί τινι oder πρός τινα mit einem *adv.*, χρῆσθαί τινι mit einem *adv.* od. ὡς mit *dat.* (zB. ὡς φίλῳ χρῆσθαί τινι). προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα mit einem *adv.*

Betragen *n* ὁ τρόπος (auch *pl.*), τὰ ἤθη (selten *sg.*), äußeres ~ τὸ σχῆμα. feines ~ ἡ κομψότης (ητος), niedriges ~ ἡ ἀνελευθερία. grobes ~ ἡ ἀπειροκαλία. artiges ~ ἡ εὐτραπελία, freundliches ~ ἡ φιλανθρωπία. ἡ εὐπροσηγορία. anständiges, unanständiges ~ ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ ἀσχημοσύνη, herablassendes ~ ἡ κοινότης (ητος).

betrauen: j-n mit etw. ~ ἐπιτρέπειν τινί τι, s. auftragen.

betrauern πενθεῖν, (durch laute Klagen) ἀπο-, καταθρηνεῖν, ὀλοφύρεσθαι. ἀπ-, κατολοφύρεσθαι. ὀδύρεσθαι. ἀπ-, κατοδύρεσθαι (M.). (durch Schlagen an die Brust) κόπτεσθαι, τύπτεσθαι (M.), (durch Ausraufen der Haare) τίλλεσθαι.

Betrauern *n* τὸ πένθος, ὁ θρῆνος, gew. durch Verben.

betrauernswert πένθους od. θρήνων ἄξιος.

beträufeln ψακάζειν, καταψακάζειν τι, ἐπιψακάζειν, ἐπιστάζειν τινί τι, καταρ-, περιρραίνειν τι.

betreff: in ~ κατά, περί, εἰς mit *acc.*, περί mit *gen.*, ἕνεκα (nachgestellt) mit *gen.*, oft der bloße Bezugsakkusativ.

betreffen 1. (antreffen, ertappen) αἱρεῖν, λαμβάνειν, κατα-, ἐγκαταλαμβάνειν, φωρᾶν, καταφωρᾶν. — 2. (widerfahren, zustoßen) συμβαίνειν τινί, προσ-, ἐπιπίπτειν τινί, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν τινά. es betrifft mich etw. γίγνεταί μοί τι, περι-, ἐμπίπτω τινί. — 3. (angehen, Bezug haben auf etw.) ἀνήκειν od. τείνειν εἴς od. πρός τι, εἶναι πρός od. περί τι, προσήκειν τινί, was mich betrifft τὸ κατ' od. πρὸς ἐμέ, τό γ' ἐπ' ἐμοί, eine Sache ~d τὰ πρός od. κατά od. περί τι, ὅσον πρός τι.

betreiben 1. (zu beschleunigen suchen) σπεύδειν, ἐπι-, κατασπεύδειν, ταχύνειν, ἐπιταχύνειν, ἐπείγειν. — 2. (verrichten) πραγματεύεσθαι (M.), πράττειν, ἔχειν ἀμφί τι, ἐπιτηδεύειν, προσέχειν τὸν νοῦν τινι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, mit Eifer ~ ἐπιμελῶς πράττειν, σπουδάζειν περί τι, ἔχεσθαι τοῦ ἔργου, φιλοτιμεῖσθαί (P.) τι, Handelsgeschäfte ~ χρηματίζειν (gew. M.), einen Erwerbszweig ~ χρηματισμὸν χρηματίζεσθαι. — 3. (j-m bei etw. helfen) συμπράττειν, συλλαμβάνειν, συνεργεῖν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος.

Betreibung *f* ἡ ἐργασία, ἡ πραγματεία, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ σπουδή, ἡ ἐπιμέλεια, ~ von Handelsgeschäften ὁ χρηματισμός, gew. durch Verben.

[1]**betreten** *v.* ἐπιβαίνειν τινός u. ἐπί τι, πατεῖν, στείβειν τι, (ein Haus u. dgl.) εἰσέρχεσθαι (-ιέναι) εἴς τι, παραγίγνεσθαι εἴς τι, (ein Schiff) ἐμβαίνειν εἴς τι, (einen erhöhten Punkt) ἀναβαίνειν ἐπί τι, die Rednerbühne ~ παρέρχεσθαι (-ιέναι) ἐπὶ τὸ βῆμα, oft ~ τρίβειν, κατατρίβειν, sich ~ lassen ληφθῆναι, κατα-, ἐγκαταληφθῆναι, φωραθῆναι.

[2]**betreten** *adj.* 1. (gangbar) στειβόμενος, ein oft ~er Weg ἡ (ὁ) τρίβος. — 2. (bestürzt, verlegen) ἐκπλαγής, ἄπορος (2), τεταραγμένος, ~ sein ἐκπλαγῆναι, ἀπορεῖν. τεταράχθαι.

Betretung *f* ἡ ἐπι-, ἔμβασις, gew. durch Verben.

Betretungsfall: im ~ ἐάν τις ἁλῷ od. φωραθῇ.

Betrieb *m* s. Betreibung; auf j-s ~ πείσαντός, εἰσηγησαμένου, συμβουλεύσαντός, κελεύσαντός, πράττοντός, παρορμήσαντός τινος.

betriebsam δραστήριος, πρακτικός, ἐργαστικός, ἐργατικός, χρηματιστικός, σπουδαῖος, πολυπράγμων, φίλεργος (2), φιλόπονος (2), ἐθελόπονος (2).

Betriebsamkeit *f* ἡ φιλεργία, ἡ φιλοπονία, ἡ ἐθελοπονία. häufig das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Betriebskapital *n* ἡ ἀφορμή (auch *pl.*).

betrinken: sich ~ μεθύειν, μεθύσκεσθαι, οἰνοῦσθαι, ἐξοινοῦσθαι, βρέχεσθαι (P.), κραιπαλᾶν, ἐμπίνειν.

betroffen ἐκπλαγής, τεταραγμένος, ~ sein ἐκπλαγῆναι, τεταράχθαι.

betröpfeln περι-, ἐπιστάζειν, καταστάζειν τινός, καταρραίνειν τινός.

betrüben λυπεῖν od. ἀνιᾶν τινα, λύπην od. ἀθυμίαν ἐμβάλλειν τινί, sich über etw. ~ λυπεῖσθαί, ἀνιᾶσθαί (P.), ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, δυσθύμως ἔχειν, ἀθυμεῖν διά τι, ἀλγεῖν τινι, βαρέως φέρειν τι, δυσχεραίνειν τινί u. τι od. ἐπί τινι, δυσθυμεῖν τινι.

betrübend λυπηρός, ἀνιαρός.

Betrübnis *f* ἡ λύπη, ἡ ἀθυμία, ἡ δυσ-, βαρυθυμία, ἡ ἀνία, τὸ ἄλγος.

betrübt (von Pers.) δύσθυμος (2), περίλυπος (2), ~ sein λύπην ἔχειν, s. sich betrüben; (von Sachen) λυπηρός, ἀνιαρός, χαλεπός.

Betrug *m* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη, ἡ παράκρουσις, ὁ φενακισμός, ὁ δόλος, τὸ ψεῦδος, s. Betrügerei; ohne ~ ἄδολος (2), ἀψευδής.

betrügen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, παρακρούεσθαι (M.), (durch List und Ränke) παρ-, ὑπάγειν, περιιέναι, δολοῦν, (durch falsche Vorspiegelungen) ψεύδειν (auch M.), φενακίζειν, j-n um etw. ~ ψεύδειν τινά τινος, ἀποστερεῖν τινά τινος (auch τι), σφάλλειν τινά τινος, ὑπεξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, sich in etw. ~ σφάλλεσθαί, ψεύδεσθαί (P.) τινος, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός. leicht zu ~ εὐεξαπάτητος (2).

Betrüger *m* ὁ ἀπατεών (ῶνος), ὁ φέναξ (ακος), ὁ ψεύστης, listiger ~ ὁ πανοῦργος, ὁ δόλιος ἀνήρ, häufig durch die Partizipien der vorhergehenden Verben.

Betrügerei *f* ὁ φενακισμός, ἡ κιβδηλία, τὸ κιβδήλευμα, ἡ πανουργία, s. Betrug.

betrügerisch ἀπατηλός, ἀπατητικός, δολερός, δόλιος,

ψευδής, κίβδηλος (2), (nur von Personen) πανοῦργος (2), κακότεχνος (2).

betrüglich σφαλερός, μάταιος.

betrunken μεθύων, μέθυσος, ἔξ-, κάτοινος (2), ~ sein μεθύειν, μεθύσκεσθαι, ἐξοινεῖν, ~ machen μεθύσκειν, ἐξοινοῦν.

Betrunkenheit *f* ἡ μέθη, in der ~ μεθύων, ὑπὸ μέθης.

Betsaal *m* τὸ προσευκτήριον, ἡ προσευχή, τὸ ἱερόν.

Bett *n* 1. (Lager) ἡ κοίτη, ἡ εὐνή, ἡ κλίνη, τὸ λέχος, τὸ λέκτρον, das ~ machen στρωννύναι (εὐνήν od. κλίνην), j-n zu ~ bringen, ins ~ legen κατακλίνειν, κατακοιμᾶν, κατακοιμίζειν, εὐνάζειν, κατευνάζειν τινά, zu ~ gehen, sich ins ~ legen κοιμᾶσθαι, κατακλίνεσθαι, εὐνάζεσθαι, κατευνάζεσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), das ~ hüten ἐν τῇ κλίνῃ διάγειν, κλινήρη εἶναι, κατακεῖσθαι νοσοῦντα, zum ~ gehörig κλίνειος. — 2. (eines Flusses) τὸ ῥεῖθρον. — 3. (eines Waldbachs) ἡ χαράδρα.

Bettchen *n* ἡ κλινίς (ίδος), τὸ κλινάριον, τὸ κλινίδιον.

Bettdecke *f* ἡ χλαῖνα, ἡ σισύρα, τὸ ἐγκοίμητρον, τὸ στρῶμα.

Bettel *m* τὸ οὐδέν (μηδέν), χρῆμα (πρᾶγμα) οὐδενός (μηδενός) ἄξιον, ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά.

bettelarm πτωχός, πάντων ἐνδεής, γυμνὸς ἁπάντων τῶν ἀναγκαίων, ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις ὤν, ~ sein πτωχεύειν, εἶναι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις, ~ werden εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν ἐλθεῖν od. καταστῆναι, ~ machen πτωχὸν ποιεῖν od. καθιστάναι, εἰς τὴν ἐσχάτην πενίαν καθιστάναι.

Bettelarmut *f* ἡ πτωχεία, ἡ ἐσχάτη πενία, ἡ τῶν ἀναγκαίων ἔνδεια.

Bettelbube *m* ὁ ἀγυρτικὸς παῖς.

Bettelei *f* ἡ πτωχεία, ἡ ἀγυρτεία, ὁ ἀγυρμός, (dringendes Bitten) ἡ λιπαρία, ἡ λιπάρησις.

Bettelgesindel *n* τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος.

bettelhaft πτωχικός, ἀγυρτικός, ἀγυρτώδης.

Betteleute *pl.* οἱ πτωχοί, οἱ ἀγύρται.

Bettelmann *m* ὁ πτωχός, ὁ πτωχεύων, ὁ ἀγύρτης.

betteln πτωχεύειν, προσ-, ἐπαιτεῖν, ~ gehen πτωχεύοντα περιιέναι, (dringend bitten) λιπαρεῖν.

Betteln *n* s. Bettelei.

Bettelsack *m* ἡ πτωχικὴ πήρα.

Bettelstab *m* 1. (der Stab) ἡ πτωχικὴ βακτηρία (od. τὸ πτωχικὸν βακτήριον). — 2. übtr. (Bettelarmut) ἡ πτωχεία, ἡ τῶν ἀναγκαίων ἔνδεια, an den ~ kommen εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν ἐλθεῖν.

Bettelvolk *n* τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος, οἱ πτωχοί.

Bettelweib *n* ἡ πτωχὴ od. πτωχεύουσα γυνή.

betten 1. (das Bett bereiten) στρωννύναι (mit und ohne εὐνήν). — 2. (zu Bett bringen) s. Bett; sich ~ (zu Bett gehen) s. Bett; sich gut ~ (übtr.) ἑαυτοῦ μάλιστα προνοεῖσθαι (P.), wie man sich bettet, so schläft man (Sprichw.) ὥσπερ ἔσπειρας, οὕτω θεριεῖς.

Bettfuß *m* ὁ κλινόπους (οδος).

Bettgenosse *m* ὁ σύνευνος.

Bettgenossin *f* ἡ σύνευνος.

Bettgestell *n* ἡ κλίνη.

Bettgurt *m* αἱ κειρίαι, οἱ ἐπίτονοι.

Bettkasten *m* ἡ κλίνη.

bettlägerig κλινήρης, κλινοπετής, ~ sein κατακεῖσθαι νοσοῦντα.

Bettler *m* ὁ πτωχός, ὁ πτωχεύων, ὁ ἀγύρτης.

Bettlerin *f* ἡ πτωχὴ od. πτωχεύουσα γυνή.

Bettlerkleidung *f* ἡ πτωχικὴ στολή.

Bettpfosten *f/pl.* τὰ ἐνήλατα.

Bettpolster *n* τὸ κνέφαλλον.

Bettsack *m* ὁ στρωματόδεσμος, τὸ στρωματόδεσμον.

Bettstelle *f* s. Bett.

Bettüberzug *m* τὰ στρώματα.

Bettuch *n* τὸ στρῶμα, ἡ στρωμνή, ὁ στρωματεύς.

Bettvorhang *m* τὸ τῆς κλίνης παραπέτασμα.

Bettzeug *n* τὰ στρώματα, αἱ στρωμναί.

betünchen κονιᾶν, καταλευκοῦν.

beugen 1. (neigen) κλίνειν. — 2. (krümmen) κάμπτειν, κυρτοῦν. — 3. (kehren, wenden) στρέφειν, nieder~ κατα-, συγκάμπτειν, aufwärts od. abwärts ~ ἀνακλίνειν, ἀναστρέφειν, auf die Seite ~ παρακλίνειν, παρακάμπτειν, einwärts ~ ἐγκάμπτειν, sich vorwärts ~ κύπτειν, ἐγ-, προκύπτειν, die Knie ~ s. Knie; den Nacken unter das Joch ~ τὸν αὐχένα ὑποτιθέναι τῷ ζυγῷ. — 4. übtr. s. sich unterordnen, unterwerfen; sich vor j-m ~ s. nachgeben, weichen. — 5. (demütigen) ταπεινοῦν, συστέλλειν. — 6. (kränken) λυπεῖν. — 7. ein Wort ~ (deklinieren) κλίνειν.

Beugung *f* ἡ κάμψις, ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ἡ κλίσις, ~ einer Straße s. Biegung.

Beule *f* ἡ κορδύλη, τὸ πρόσκομμα, ὁ ὄγκος.

beunruhigen 1. ταράττειν, δια-, ἐπι-, συνταράττειν, θορυβεῖν, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, πράγματα παρέχειν τινί. — 2. (kränken) λυπεῖν, ἀνιᾶν, (vom Gewissen) ἄγχειν, δάκνειν τινά, sich ~ ἀγωνιᾶν, ἀδημονεῖν, ταράττεσθαι u. a. P., sich nicht ~ lassen θαρρεῖν.

beunruhigend ταραχώδης, ταρακτικός, ὀχληρός, ὀχλώδης, λυπηρός, ἀνιαρός.

Beunruhigung *f* ἡ ταραχή, ἡ τάραξις, ὁ ταραγμός, ὁ ὄχλος, ἡ ἐνόχλησις, ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία.

beurkunden δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, δηλοῦν, τεκμηριοῦν, ἐπιμαρτυρεῖν, ἀποδεικνύναι.

beurlauben ἀφιέναι, ἀποπέμπειν.

Beurlaubung *f* ἡ ἄφεσις, ἡ ἀπόπεμψις, s. Urlaub.

beurteilen κρίνειν, διακρίνειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, γιγνώσκειν περί τινος, διαγιγνώσκειν τι, etw. falsch ~ κακῶς κρίνειν τι, παραγιγνώσκειν περί u. ὑπέρ τινος, σφάλλεσθαι (P.) ἐν τῇ περί τινος κρίσει od. κρίνοντά τι, etw. nach etw. ~ μετρεῖν, μετρεῖσθαι (M.) τι ἔκ τινος od. κατά τι (auch τί τινι od. πρός τι), τεκμαίρεσθαι (M.) τί τινι, πρός τι, ἀπό od. ἔκ τινος, σκοπεῖν (auch M.) τι ἔκ τινος, σταθμᾶσθαι (M.) τί τινι, schwer zu ~ δύσκριτος (2).

Beurteiler *m* ὁ κριτής, ὁ δοκιμαστής, ὁ γνώμων (ονος).

Beurteilung *f* ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ γνῶσις, ἡ διάγνωσις.

Beurteilungsgabe *f* ἡ γνώμη, bei nur einiger ~ καὶ μετρίως γε λογιζόμενος.

Beurteilungskraft *f* ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, scharfe ~ ἡ ἀγχίνοια, eine scharfe ~ haben ἀγχίνουν εἶναι.

Beute *f* ἡ λεία, τὰ λάφυρα (im Kriege), τὰ σκῦλα (die dem Feinde abgenommene Rüstung), ἡ ἄγρα, τὸ ἄγρευμα (auf der Jagd), τὸ ἅρπαγμα, τὸ σύλημα (durch Raub), ~ machen λείαν λαμβάνειν, ποιεῖσθαι (M.) od. ἄγειν, λῃζεσθαι (M.), λεηλατεῖν, auf ~ ausziehen ἐπὶ λείαν πορεύεσθαι (P.), die ~ verkaufen λαφυροπωλεῖν, etw. als gute ~ ansehen δι' ὠφελείας τίθεσθαί τι.

Beuteanteil *m* τὸ λείας μέρος.

Beutel *m* ὁ θύλακος, ὁ κώρυκος (lederner Sack), ὁ μάρσιππος (Sack), τὸ βαλάντιον (Geldbeutel), aus seinem ~ ἐκ τῶν ἰδίων, ἀφ' ἑαυτοῦ, mit leerem ~ abziehen κεναῖς ταῖς χερσὶν ἀπαλλάττεσθαι (P.).

Beutelchen *n* τὸ θυλάκιον, τὸ μαρσίππιον, τὸ βαλαντίδιον, τὸ κωρυκίδιον, ὁ θυλακίσκος, ἡ θυλακίς (ίδος), ἡ κωρυκίς (ίδος).

beutelförmig θυλακοειδής, θυλακώδης, κωρυκώδης.

Beutelmeise *f* ἡ ἀκανθυλλίς (ίδος).

beuteln (das Mehl) διασήθειν.

Beutelschneider *m* ὁ βαλαντιοτόμος, ein ~ sein βαλαντιοτομεῖν.

Beutelschneiderei *f* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη.

Beuteltuch *n* ἡ κρησέρα.

Beutemachen *n* ἡ λεηλασία.

Beutemacher *m* ὁ λῃστής, ὁ λαφυραγωγός, gew. *part.* der Verben.

Beutespenderin *f* (Beiwort der Athene) ἡ ληῖτις (ιδος), ἡ ἀγελεία.

Beutezug *m* ἡ λῃστεία, ἡ λεηλασία.

bevölkern οἰκίζειν, κατ-, συνοικίζειν, οἰκήτορας ἐγκαθιστάναι.

bevölkert οἰκούμενος, gut ~ πολυάνθρωπος (2), gut ~ sein πολυανδρεῖν, πολυανθρωπεῖν, nicht ~ ἔρημος,

schwach ~ ὀλιγάνθρωπος (2), schwach ~ sein ὀλιγανδρεῖν, ὀλιγανθρωπεῖν.

Bevölkerung *f* 1. (das Bevölkern) ἡ οἴκισις, ἡ κατ-, συνοίκισις, ὁ οἰκισμός, ὁ κατ-, συνοικισμός. — 2. (die Einwohner) οἱ ἐνοικοῦντες, οἱ ἄνθρωποι, starke ~ ἡ πολυανθρωπία, ἡ πολυανδρία, schwache ~ ἡ ὀλιγανθρωπία, ἡ ὀλιγανδρία.

bevollmächtigen: j-n zu etw. ~ κύριον ποιεῖν τινά τινος, ἐξουσίαν διδόναι od. παρέχειν τινί ποιεῖν τι, ἐπιτρέπειν τινί τι od. *inf.*, bevollmächtigt sein ἐξουσίαν ἔχειν mit *inf.*, κύριον εἶναί τινος, αὐτοκράτορα εἶναί τινος od. περί τινος.

Bevollmächtigter *m* ὁ κύριος, ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐξουσίαν ἔχων.

Bevollmächtigung *f* ἡ ἐπιτροπή.

bevor πρίν, πρὶν ἤ, πρὸ τοῦ mit *inf.*, s. ehe.

bevormunden καθιστάναι τινὰ ἐπίτροπόν τινος (j-m einen Vormund geben), ἐπιτροπεύειν τινά od. τινός (j-s Vormund sein).

Bevormundung *f* ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτροπία, ἡ ἐπιτρόπευσις.

bevorrechten: j-n ~ προνομίαν διδόναι τινί, διδόναι τινὶ ἐξαίρετόν τι, bevorrechtet sein vor j-m πλεονεκτεῖν od. πλέον ἔχειν τινός.

bevorstehen προ-, ἐπι-, ὑποκεῖσθαι, ἐν-, ἐφίστασθαι, μέλλειν, ἐπικρέμασθαι, ἐπιέναι (von Gefahren), μένειν, ἐπιμένειν τινά (erwarten), nahe ~ ὑπόγυιον εἶναι.

bevorstehend durch die Partizipien der vorhergehenden Verben od. ὑπόγυιος (2).

bevorteilen πλεονεκτεῖν τινα, ἀδικεῖν od. βλάπτειν τινά, παρακρούεσθαί (M.) τινα, s. der andere bevorteilt ὁ πλεονέκτης.

Bevorteilung *f* τὸ πλεονεκτεῖν, ἡ ἀδικία, ἡ πλεονεξία, ἡ βλάψις (als Handlung), τὸ πλεονέκτημα, τὸ ἀδίκημα, ἡ βλάβη (als Sache).

bevorworten προοιμιάζεσθαι (M.), προδιαλέγεσθαι (P.) περί τινος.

bevorzugen προτιμᾶν τινά τινος, bevorzugt sein vor j-m in etw. προέχειν τινός τινι.

Bevorzugung *f* ἡ προτίμησις (*trans.*), ἡ πλεονεξία (*intr.*).

bewachen 1. φυλάττειν, διαφυλάττειν, ἐν φυλακῇ ἔχειν, (einen festen Platz) φρουρεῖν, ἐν φρουρᾷ ἔχειν. — 2. (belauern, bewahren) τηρεῖν, παρατηρεῖν, nicht bewacht ἀφύλακτος, ἄφρουρος, ἀφρούρητος (sämtl. 2), schwer zu ~ δυσφύλακτος (2).

bewachsen I *v.* (bedecken) στεγάζειν, καταστεγάζειν, ~ sein mit etw. καταπεφυτεῦσθαί τινι. — II *adj.* κατάφυτος (2), dicht ~ δασύς (mit etw. τινί), mit Gras ~ ποώδης, mit Blumen ~ ἀνθηρός

Bewachung *f* ἡ φυλακή, (eines festen Platzes) ἡ φρουρά.

bewaffnen ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν.

bewaffnet außer d. *part.* der vorh. Verben ἔνοπλος (2), ὁπλοφόρος (2), ἐν ὅπλοις ὤν, ὅπλα ἔχων, wohl ~ εὔοπλος (2), nicht ~ ἄοπλος (2), ganz ~ πάνοπλος (2), mit ~er Hand μεθ' ὅπλων.

Bewaffnung *f* 1. (das Bewaffnen) ἡ ὅπλισις, ἡ ἐξ-, καθόπλισις, ὁ ὁπλισμός, ὁ καθοπλισμός. — 2. (die Waffen) τὰ ὅπλα, τὰ σκεύη, ἡ σκευή, ἡ παρασκευή.

bewahren τηρεῖν, διατηρεῖν, φυλάττειν, διαφυλάττειν, σῴζειν, διασῴζειν, vor od. gegen etw. ~ σκεπάζειν ἀπό τινος, εἴργειν τινός, σῴζειν ἀπό τινος, ἀποτρέπειν τί τινος, Gott bewahre! μὴ γένοιτο, οὐδαμῶς.

bewähren 1. (beweisen, offenbaren) δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι (auch M.), δηλοῦν. — 2. (prüfen) δοκιμάζειν, ἐξετάζειν, sich ~ ἐξετάζεσθαι (P.), ἀναφαίνεσθαι (P.), auch γίγνεσθαι.

Bewahrer *m* ὁ φύλαξ (ακος), ὁ σωτήρ (ῆρος).

bewahrheiten ἐπαληθεύειν.

bewährt außer d. Partizipien der vorhergehenden Verben δόκιμος (2), πιστός (treu, zuverlässig), ἀσφαλής (sicher).

Bewahrung *f* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, ἡ διατήρησις, ἡ σωτηρία, oft durch Verben.

Bewährung *f* ἡ ἐπίδειξις, ἡ δοκιμασία, ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός.

bewältigen κατακρατεῖν τινος, χειροῦσθαί (M.) τινα.

Bewältigung *f* ἡ κατακράτησις, ἡ χείρωσις.

bewandert: in etw. ~ ἔμπειρός (2), οὐκ ἄπειρός (2) τινος, ἐπιστήμων τινός, ἐντριβής τινι, ἐντρεχής ἔν τινι, δεινός περί τι od. *inf.*, nicht ~ ἄπειρος, ἰδιώτης, ~ sein in etw. ἐμπείρως ἔχειν τινός, ἐξεπίστασθαί τι, ἐνοικεῖν τινι, nicht ~ sein ἀπείρως od. ξένως ἔχειν τινός, ἀνεπιστήμονα εἶναί τινος, ἰδιώτην εἶναί τινος, gut ~ sein in etw. ἀκριβῶς εἰδέναι od. ἐπίστασθαί τι, εὖ od. καλῶς μεμαθηκέναι τι.

bewandt: so ~ οὕτως ἔχων, τοιοῦτος, bei so ~en Umständen οὕτως ἐχόντων od. ὄντων τῶν πραγμάτων, τούτων τοιούτων ὄντων.

Bewandtnis *f* ὁ τρόπος, es hat damit folgende ~ ὧδε ἔχει τὸ πρᾶγμα, τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα.

bewässern ἄρδειν, ἐπάρδειν, ἀρδεύειν, ὑδρεύειν, ἐφυδρεύειν, βρέχειν, ἐπιβρέχειν.

bewässert ἐπίρ-, κατάρρυτος, ἔφυδρος (sämtlich 2)

Bewässerung *f* ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις, ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις.

bewegbar κινητός, εὐκίνητος (2).

bewegen 1. κινεῖν, δονεῖν, (mit Schwanken) σαλεύειν, hin und her ~ διασαλεύειν, heftig ~ σείειν, διασείειν, im Kreise ~ κυκλεύειν, κυκλοφορεῖν, περιάγειν κύκλῳ, sich ~ κινεῖσθαι (M.), φέρεσθαι (M.), sich um etw. ~ φέρεσθαι, περιφέρεσθαι (P.) περί τι, sich nicht ~ ἀτρεμεῖν, ἀτρεμίζειν, ἀτρεμίαν od. ἀτρέμα ἔχειν, nicht bewegt werden können ἀκινήτως ἔχειν. — 2. j-n zu etw. ~ ἐπ-, προάγειν τινὰ εἰς od. πρός τι od. *inf.*, πείθειν, ἀναπείθειν τινά τι od. *inf.*, παρορμᾶν und παροξύνειν, ἐπαίρειν (mit gleicher Konstr.), sich ~ lassen durch d. P. — 3. (rühren) κινεῖν, ἐπικλᾶν, ἐπικάμπτειν, κατακλᾶν, bewegt ἐμπαθής.

Beweggrund *m* ἡ αἰτία, ἡ ἀφορμή.

beweglich 1. (leicht zu bewegen) κινητός, εὐκίνητος (2), κινητικός, ἐλαφρός, εὔστροφος (2), ὑγρός, ~e Habe τὰ ἔπιπλα. — 2. (ergreifend, rührend) κινητικός, ἐλεεινός.

Beweglichkeit *f* ἡ εὐκινησία, ἡ ὑγρότης (ητος).

bewegsam s. beweglich.

Bewegung *f* 1. ἡ κίνησις, τὸ κίνημα, ὁ σεισμός, ~ um etw. ἡ περιφορά, ~ im Kreise ἡ κυκλοφορία, in ~ setzen κινεῖν, in ~ kommen κινεῖσθαι (P.), sich ~ machen ἀσκεῖν od. ἐκπονεῖν τὸ σῶμα. — 2. (Unruhe, Aufruhr) ἡ κίνησις, τὸ κίνημα, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ στάσις, ὁ νεωτερισμός, in ~ bringen ταράττειν, εἰς ταραχὴν καθιστάναι. — 3. (des Gemütes) τὸ πάθος, in heftiger ~ sein περιπαθῆ εἶναι. — 4. (Antrieb) aus eigener ~ ἑκουσίως, ἑκοντί.

Bewegungsgrund *m* s. Beweggrund.

bewegungslos ἀκίνητος (2), *adv.* ἀκινήτως, ἀτρέμα, ἀτρέμας, ~ sein ἀκινητεῖν, ἀκινητίζειν.

Bewegungslosigkeit *f* ἡ ἀκινησία.

Bewegungsursache, Bewegursache *f* s. Beweggrund.

bewehren ὁπλίζειν, ἐξοπλίζειν.

beweiben sich ἄγεσθαι γυναῖκα, beweibt γυναῖκα ἔχων.

Beweibung *f* ὁ γάμος.

beweiden νέμειν, ἐπι-, κατανέμειν (vom Hirten), M. vom Vieh.

beweinen κλάειν, ἀπο-, κατακλάειν, δακρύειν, ἀπο-, καταδακρύειν τι.

beweinenswert δακρύων od. θρήνου ἄξιος.

Beweis *m* 1. ἡ ἀπό-, ἔνδειξις (das Beweisen), ὁ ἔλεγχος (Überführung), einen ~ führen ἀπόδειξιν ποιεῖσθαι (M.), λέγειν (εἰπεῖν) τεκμήριον. — 2. (Beweismittel) τὸ δεῖγμα, τὸ ἔν-, ἐπί-, παράδειγμα. — 3. (Zeichen, Merkmal) τὸ τεκμήριον. — 4. (Beglaubigung) ἡ πίστις, Beweise von j-m verlangen λαμβάνειν πίστεις ἀπό τινος, Beweise anführen παρέχεσθαι τεκμήρια, einen ~ von etw. ablegen ἐκφέρειν παράδειγμά τινος od. περί τινος, ἔλεγχον διδόναι τινός, σημεῖον ἐκφέρειν τινός, der ~ davon ist, zum Beweise davon dient τεκμήριον δέ, σημεῖον δέ.

beweisen 1. (durch Gründe dartun) δεικνύναι, ἐπι-, ἐν-, ὑποδεικνύναι. — 2. (deutlich darstellen) δηλοῦν, ἀπο-

δηλοῦν, διδάσκειν, (mit Schlüssen) τεκμηριοῦν, (mit Zeugnissen) μαρτυρεῖν, (zum Überführen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν. — 3. (zeigen) ἐπιδεικνύναι, παρέχειν (u. M.), ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, δηλοῦν, guten Willen ~ προθυμίαν παρέχειν, sich ~ παρέχειν ἑαυτόν, δῆλον εἶναι u. ἐξετάζεσθαι (P.) mit *part.*, zB. ich beweise mich als tapfern Mann παρέχω ἐμαυτὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, δῆλός εἰμι od. ἐξετάζομαι ἀνδραγαθῶν, sich freundschaftlich ~ gegen j-n φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι περί τινα, sich gefällig gegen j-n ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, θεραπεύειν τινά.

Beweisführung *f* ἡ ἀπόδειξις, ὁ ἔλεγχος (gegen j-n τινός), ὁ συλλογισμός.

Beweisgrund *m* s. Beweis.

Beweiskraft *f* ἡ πίστις, τὸ πιστόν.

beweislich ἀποδεικτός.

Beweismittel *n* s. Beweis.

Beweisstelle *f* ἡ χρῆσις (bsd. für den Sprachgebrauch).

bewenden: es bei etw. ~ lassen ἐπ-, ἀναπαύεσθαί (M.), στέργειν, ἀγαπᾶν, ἐμμένειν τινί, ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐᾶν τι, ἀπόχρη od. ἐξαρκεῖ μοί τι.

Bewenden *n*: dabei mag es sein ~ haben ἀλλ' ἱκανῶς ἤδη περὶ τούτων. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα, τοσαῦτα μὲν περὶ τούτων εἰρήσθω.

bewerben: sich um etw. ~ μετέρχεσθαί (-ιέναι) τι. σπουδάζειν περί τι od. περί τινος, ἁμιλλᾶσθαι (P.) ἐπί od. πρός τι, διώκειν τι, σπουδὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος od. περί τι, θηρᾶν od. θηρεύειν τι, sich um ein Mädchen ~ μνᾶσθαι (M.), μνηστεύειν, μετιέναι παρθένον, sich um ein Amt ~ παραγγέλλειν ἀρχήν.

Bewerber *m* durch *part.* der vorh. Verben od. ὁ ἐραστής. ὁ ἐπιθυμητής (um etw. τινός), (um ein Mädchen) ὁ μνηστήρ (ῆρος).

Bewerbung *f*: ~ um etw. ἡ περί τι σπουδή, ἡ ἐπί τινι φιλοτιμία, (um ein Amt) ἡ παραγγελία, (um ein Mädchen) ἡ μνηστεία.

bewerfen 1. j-n od. etw. mit etw. ~ βάλλειν τινά od. τί τινι, ἐπιβάλλειν τί τινι u. ἐπί τι, προσβάλλειν τί τινι u. πρός τι. — 2. (bedecken) καλύπτειν τί τινι. (eine Wand) κονιᾶν.

Bewerfung *f* (einer Wand) ἡ κονίασις, sonst durch Verben.

bewerkstelligen πράττειν, διαπράττειν (und M.), ἀνύτειν, δι-, ἐξανύτειν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποτελεῖν, künstlich od. listig ~ μηχανᾶσθαι (M.), διαμηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνάζειν, was zu ~ ist ἀνυστός. was nicht zu ~ ist ἀμήχανος (2).

Bewerkstelligung *f* ἡ διάπραξις, ἡ διάνυσις, gew. durch Verben.

bewickeln περι-, ἐνελίττειν, ἐνειλεῖν, ἐμπλέκειν τί τινι, ἀμφιστέλλειν.

bewilligen διδόναι, χαρίζεσθαί (M.), συγχωρεῖν, κατανεύειν τινί τι, etw. nicht ~ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι. ἀντιλέγειν, ἀντιτείνειν πρός τι. οὐκ ἐᾶν oder κωλύειν τι.

Bewilligung *f* ἡ συγχώρησις, ἡ κατά-, ἐπίνευσις, mit j-s ~ συγχωρήσαντός od. βουλομένου τινός, ἑκόντος τινός, mit aller ~ συνδοκοῦν (συνδόξαν) ἅπασι, ohne meine ~ ἄκοντος ἐμοῦ. ἄνευ ἐμοῦ.

bewillkommnen δεξιοῦσθαι, ἀσπάζεσθαι (M.). einander ~ ἀντιδεξιοῦσθαι. ἀντασπάζεσθαι (M.).

Bewillkommnung *f* ἡ δεξίωσις, ὁ ἀσπασμός, gew. durch Verben.

bewinden ἀμφιστέλλειν. περιπλέκειν, περιελίττειν.

bewirken ποιεῖν (u. M.). ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποτελεῖν, δι-, ἐξανύτειν. nichts ~ οὐδὲν ποιεῖν, ἄπρακτον εἶναι od. γίγνεσθαι.

Bewirkung *f* durch die vorh. Verben.

bewirten ξενίζειν, ξενοδοκεῖν, δέχεσθαι (M. als Gast aufnehmen), δειπνίζειν. ἑστιᾶν (mit Speise und Trank), gut ~ εὐωχεῖν.

bewirtschaften οἰκεῖν, διοικεῖν. οἰκονομεῖν, ταμιεύειν (u. M.).

Bewirtschaftung *f* ἡ οἴκησις, ἡ διοίκησις, ἡ οἰκονομία, ἡ ταμιεία, τὸ ταμίευμα, ἡ ταμίευσις.

Bewirtung *f* ἡ ξένισις, ἡ ξενοδοκία, ὁ ξενισμός. ἡ ἑστίασις. gute ~ ἡ εὐωχία.

bewitzeln σκώπτειν εἴς τινα od. εἴς τι

bewohnbar οἰκήσιμος, ἐνοικήσιμος (2).

bewohnen οἰκεῖν, κατ-, ἐνοικεῖν, ἔχειν, νέμεσθαι (M.), bewohnt οἰκητός, οἰκούμενος, bewohnte Erde ἡ οἰκουμένη, nicht bewohnt ἔρημος.

Bewohner *m* durch *part.* der vorh. Verben, ὁ οἰκητής, ὁ οἰκήτωρ (ορος), ὁ ἔν-, κάτοικος.

Bewohnerin *f* durch *part.* der vorh. Verben, ἡ ἔν-, κάτοικος.

Bewohnung *f* ἡ οἴκησις. ἡ ἐν-, κατοίκησις.

bewölken ἐπινεφεῖν. δασύνειν, κατανεφοῦν, es bewölkt sich ἐπινεφεῖ (ὁ Ζεύς).

bewölkt ἐπινεφής, ἐπινέφελος (2), bei ~em Himmel ἐπινεφέλων ὄντων.

Bewölkung *f* ἡ ἐπίνεψις.

Bewunderer *m* durch *part.* der folg. Verben, ὁ θαυμαστής. ὁ ἐραστής, ὁ ζηλωτής, ὁ ἐπιθυμητής.

bewundern θαυμάζειν τινά τινος od. ἐπί τινι, od. τί τινος. ἄγασθαί (P.) τινά τινος od. τί τινος. ζηλοῦν τινά τινος.

bewundernswert, -würdig θαυμαστός. θαυμάσιος. θαύματος ἄξιος. ἀξιοθαύμαστος (2), ἀγαστός, ἀξιάγαστος (2), ζηλωτός.

Bewundernswürdigkeit *f* ἡ θαυμασιότης (ητος) oder das *neutr.* der vorh. *adj.*

bewundert θαυμαστός, περίβλεπτος (2), ζηλωτός.

Bewunderung *f* τὸ θαῦμα, ὁ θαυμασμός, ἡ ζήλωσις, ~ finden θαυμάζεσθαι (P.). ~ erregen θαῦμα ἐμβάλλειν od. παρέχειν.

Bewurf *m* s. Bewerfung.

bewurzeln ῥιζοῦν, καταρριζοῦν.

bewußt 1. (bekannt) γνώριμος, gew. durch die *pron. dem.* οὗτος u. ἐκεῖνος od. den bloßen *art.* od. durch εἰρημένος und προειρημένος, wenn von einer besprochenen Sache die Rede ist, es ist mir ~ οἶδα, οὐκ ἀγνοῶ, οὐ φεύγει od. οὐ λανθάνει με. — 2. (Bewußtsein habend) ἔμφρων. ἐν ἑαυτῷ ὤν. ich bin mir einer Sache ~ μέμνημαί τινος od. mit *part.*, σύνοιδα ἐμαυτῷ τι od. *part.*, sich seiner selbst ~ sein ἐν ἑαυτῷ εἶναι, εὖ φρονεῖν, σωφρονεῖν.

bewußtlos ἄφρων, ἀναίσθητος (2), ~ sein ἐκτός od. ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι. ἀναισθήτως ἔχειν, λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν.

Bewußtlosigkeit *f* ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις, ἡ λιποψυχία, ἡ λιποθυμία.

Bewußtsein *n* ἡ φρόνησις, τὸ φρονεῖν, αἱ φρένες. ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, ὁ νοῦς, ἡ συνείδησις, ἡ αἴσθησις. ~ haben φρονεῖν, ἐν ἑαυτῷ εἶναι, das ~ verlieren ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ἔξω φρενῶν γίγνεσθαι, das ~ wiederbekommen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀναφρονεῖν, das ~ haben, keinem Unrecht getan zu haben συνειδέναι ἑαυτῷ οὐδένα ἀδικήσαντα od. ἀδικήσαντι.

bezahlen ἀριθμεῖν, καταβάλλειν. κατατιθέναι (ἀργύριον). Abgaben ~ ἐπι-, ὑποτελεῖν φόρον od. δασμόν, zu ~ haben ὀφείλειν, sich ~ lassen λαμβάνειν od. ἀπολαμβάνειν χρήματα, πράττεσθαι (M.) χρήματα, eine Schuld ~ ἐκτίνειν ὄφλημα, ἀποδιδόναι χρήματα. διαλύειν (auch M.) χρέος, Waren ~ διαλύειν τὴν τιμήν τινος, χρήματα od. ἀργύριον καταβάλλειν ὑπέρ τινος od. ἀντιδιδόναι τινός, ὠνεῖσθαί τι ἀργυρίου.

Bezahler *m* durch die Partizipien der vorh. Verben, ein guter ~ ὁ ἐν καιρῷ ἀποδιδούς, ein schlechter ~ ὁ βραδέως καὶ μόγις ἀποδιδούς.

Bezahlung *f* 1. (das Bezahlen) ἡ ἀπόδοσις, ἡ καταβολή, ἡ κατάθεσις, ἡ ἀποφορά. (von Schulden) ἡ διάλυσις. — 2. (bezahltes oder zu zahlendes Geld) τὰ χρήματα, τὸ ἀργύριον, ἡ τιμή (Kaufpreis). ὁ μισθός (Lohn. Sold), seine ~ fordern πράττεσθαι (M.) od. ἀπαιτεῖν τὸ ἀργύριον od. τὰ ὀφειλόμενα. τὸν μισθόν.

bezähmen 1. δαμᾶν, δαμάζειν. ἡμεροῦν. τιθασεύειν. — 2. (im Zaume halten) κολάζειν. συστέλλειν, κατέχειν. — 3. (überwältigen) χειροῦσθαι (M.), κατέχειν τι. κρατεῖν. ἐπι-. κατακρατεῖν τινος

Bezähmung *f* ἡ ἡμέρωσις, ὁ δαμασμός, ἡ τιθασεία, ἡ τιθάσευσις, ἡ κόλασις, ἡ καθεξις, ἡ χείρωσις, ἡ καταχράτησις, gew. durch Verben.

bezaubern 1. γοητεύειν, καταγοητεύειν, φαρμάττειν, φαρμακεύειν, καταφαρμάττειν, καταφαρμακεύειν, καταμαγεύειν, μαγγανεύειν, καταμαγγανεύειν, βασκαίνειν, θέλγειν, καταθέλγειν, κηλεῖν, κατακηλεῖν τινα, ἐπᾴδειν τινί, κατᾴδειν τινά. — 2. übtr. ψυχαγωγεῖν, ἐπ-, προσάγεσθαι (M.), ἐπισπᾶσθαι (M.).

bezaubernd θελκτήριος, κηλητικός, κηλητήριος, ἥδιστος, ἐπαγωγός.

Bezauberung *f* 1. ἡ γοητεία, ἡ μαγγανεία, ἡ φαρμακεία, ἡ ἐπῳδή (durch Gesänge), ἡ κατάδεσις (durch Anknüpfung eines Knotens). — 2. übtr. ἡ κήλησις, ἡ θέλξις, (als Zustand) τὸ θέλγητρον, Mittel gegen ~ τὸ βασκάνιον.

bezeichnen σημειοῦν, ἐπι-, παρασημειοῦν (auch M.), σημαίνειν, κατα-, ἐπισημαίνειν, darin od. daran ~ ἐνσημαίνειν, mit einem Siegel od. Stempel ~ τυποῦν σφραγῖδι, ἐπισφραγίζειν, χαρακτηρίζειν, mit Worten ~ σημαίνειν, δηλοῦν.

bezeichnend χαρακτηριστικός, χαρακτηρικός.

bezeichnet ἐπίσημος (2), παράσημος (2, letzteres auch falsch ~), σημειωτός.

Bezeichnung *f* (das Bezeichnen) ἡ σημασία, ἡ σημείωσις, ἡ παρασημείωσις, ὁ χαρακτηρισμός, ἡ δήλωσις (letzteres durch Worte), (das beigefügte Zeichen) τὸ σημεῖον.

bezeigen δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι (auch M.), ἐνδείκνυσθαι (M.), δηλοῦν, παρέχειν (auch M.), j-m Ehre ~ τιμᾶν τινα, περιέπειν τινὰ τιμαῖς, sich ~ παρέχειν od. ἐπιδεικνύναι ἑαυτόν, sich gegen j-n ~ προσφέρεσθαί (P.) τινι od. χρῆσθαί τινι mit adv., sich gefällig gegen j-n ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, θεραπεύειν τινά.

Bezeigung *f* durch die vorh. Verben.

bezeugen: etw. ~ μαρτυρεῖν, ἐπιμαρτυρεῖν τινί τι od. *inf.*, πιστοῦσθαι (M.), βεβαιοῦν, mit ~ συμμαρτυρεῖν, noch dazu ~ προσμαρτυρεῖν, dagegen ~ ἀντιμαρτυρεῖν.

beziehen 1. ἐν-, ἐπι-, ὑπερτείνειν, die Leier mit Saiten ~ χορδὰς ἐπιτείνειν τῇ λύρᾳ. — 2. (sich wohin begeben) eine Wohnung ~ εἰσοικίζεσθαι (M.) οἶκον, einen Posten ~ λαμβάνειν τάξιν, καθίστασθαι εἰς τάξιν, ein Zelt u. dgl. ~ εἰσ-, ἐπιέναι εἴς τι. — 3. (etw. erhalten) Einkünfte od. Vorteil von etw. ~ λαμβάνειν od. ἔχειν od. κομίζεσθαι (M.) προσόδους ἔκ od. ἀπό τινος, καρποῦσθαί (M.) od. νέμεσθαί (M.) τι, ἀπολαύειν τινός, etw. irgendwoher ~ (sich verschaffen) πορίζεσθαί (M.), παρασκευάζεσθαί (M.) τί ποθεν. — 4. etw. auf etw. ~ λαμβάνειν τι εἴς τι, ἀναφέρειν τι πρός od. εἴς τι, τρέπειν τι εἴς τι, νομίζειν εἶναί τι πρός τι, sich ~ τείνειν πρός τι, συντείνειν εἴς τι, ἀνήκειν εἴς τι, σκοπεῖν πρός τι, sich auf j-n ~ προσκαλεῖσθαί (M.) τινα, ἀναφέρειν εἴς τινα.

Beziehung *f* 1. τὸ ἐπιτείνειν und die andern *inf.* der vorhergehenden Verben. — 2. (eine Wohnung) ἡ κατοίκισις. — 3. (von Einkünften) ἡ ἀπόλαυσις. — 4. ~ auf eine Sache ἡ ἀναφορά, ~ auf etw. Vorhergehendes ἡ ἐπαναφορά, in ~ auf κατά, πρός mit *acc.*, εἰς mit *acc.*, τὸ κατά τι, πρός τι, ~ haben auf etw. s. sich auf etw. beziehen (s. ds. 4); in ~ stehen mit etw. κοινωνίαν ἔχειν τινός, μετέχειν τινός, ἐφάπτεσθαί (M.) τινος, μέτεστί μοί τινος, προσήκει μοί τι, in gar keiner ~ zueinander stehen οὐδὲν κοινὸν ἔχειν ἀλλήλοιν, in dieser ~ τὸ κατὰ od. πρὸς τοῦτο (εἶναι), in jeder ~ πανταχῇ, in vieler ~ πολλαχῇ, in keiner ~ οὐδαμῇ (μηδαμῇ), οὐδέν τι.

beziehungsweise καθότι χρή, ἢν δὲ τύχῃ (εἰ δὲ τύχοι), (bedingungsweise) οὐχ ἁπλῶς.

bezielen σκοπεῖν od. σκοπεύειν τι, τείνειν od. συντείνειν εἰς, πρός od. ἐπί τι, στοχάζεσθαί (M.) τινος.

beziffern διαλαμβάνειν ἀριθμοῖς.

Bezirk *m* 1. (Umkreis) ὁ κύκλος, ἡ περιβολή, ἡ περίοδος, der ~ eines Ortes τὰ περὶ χωρίον τι, (e-r Stadt) ἡ κώμη, im ~ von etw. liegen ἐντὸς τῶν ὅρων τινὸς εἶναι. — 2. (ein abgegrenzter Teil eines Landes) ἡ χώρα, ὁ νομός, ὁ δῆμος (Gau), τὸ τέμενος (heiliger ~).

Bezirksgenosse *m* ὁ κωμήτης, ὁ δημότης.

bezirksweise κατὰ νομοὺς od. κώμας od. δήμους, κωμηδόν.

bezollen φορολογεῖν τι.

Bezug *m* 1. (Überzug) τὸ ἐπι-, περικάλυμμα. — 2. übtr. ~ haben auf etw. s. sich beziehen; ~ nehmen auf etw. σκοπεῖν τι, ἀναφέρειν τι od. ἐπί τι, s. Beziehung; in ~ auf etw. s. Beziehung, vgl. auch in betreff.

bezüglich ἀναφορικός (relativ), ~ auf s. in Beziehung auf.

bezupfen τίλλειν, περι-, ἀποτίλλειν.

bezwacken ἐπικνίζειν, ἀπο-, περιτίλλειν, übtr. περικνίζειν.

Bezwacken *n* ἡ ἐπίκνισις.

bezwecken σκοπεῖν τι od. πρός τι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, βούλεσθαί τι, μηχανᾶσθαι (M.) mit ὅπως u. *fut.*

bezweifeln ἀμφισβητεῖν, ἀμφιγνοεῖν περί τινος, διαπορεῖν περί τινος, ἀπιστεῖν τινι u. τι, auch μή mit *inf.* od. μὴ οὐ mit *conj.* (nach einem Haupttempus).

bezweifelt ἀμφισβήτητος (2), ἀμφισβητήσιμος (2).

Bezweifelung *f* ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπιστία, ἡ ἀπορία.

bezwingbar ἁλωτός, ἁλώσιμος (2).

bezwingen χειροῦσθαί (M.), ὑποχείριον ποιεῖσθαί, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τινα, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, περιγίγνεσθαί, κρείττω εἶναί τινος, καταπαλαίειν, καταγωνίζεσθαί (M.), καταστρέφεσθαί (M.), βιάζεσθαί, καταβιάζεσθαί (M.) τινα.

Bezwinger *m* durch die *part.* der vorh. Verben.

Bezwingung *f* ἡ ἐπικράτησις, ἡ χείρωσις, ἡ ἧττα, ἡ νίκη, ἡ καταστροφή, oft durch Verben.

Bibel *f* τὰ ἱερὰ γράμματα, αἱ γραφαί (†).

Bibelabschnitt *m* ἡ περικοπή.

Biber *m* ὁ κάστωρ (ορος), ἡ λάταξ (αγος), vom ~ καστόριος.

Bibergeil *n* τὸ καστόριον, nach ~ riechen od. schmecken καστορίζειν.

Bibernell *n* ἡ καυκαλίς (ίδος).

Bibliothek *f* ἡ βιβλιοθήκη, τὰ βιβλία.

Bibliothekar *m* ὁ ἐπὶ τῶν βίβλων.

biblisch ὁ, ἡ, τὸ ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων od. ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν.

bieder χρηστός, φιλόχρηστος (2), γενναῖος, εὐήθης, ἁπλοῦς, ἄκακος (2), ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, ~ sein ἀνδραγαθεῖν, ἀνδραγαθίζεσθαι (M.).

biederherzig χρηστὸς τὴν ψυχὴν od. τὸ ἦθος.

Biederkeit *f*, **-sinn** *m* ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἀκακία, ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀγαθότης (ητος).

Biedermann *m* ὁ χρηστός (und die übrigen *adj.* unter bieder) ἀνήρ.

biegen κάμπτειν, κυρτοῦν, ἀγκυλοῦν, nieder~ κατακάμπτειν, rückwärts~ ἐπι-, παρακάμπτειν, gebogen καμπτός.

biegsam 1. καμπτός, εὔκαμπτος (2), εὐκαμπής, εὔστροφος (2), ὑγρός (geschmeidig). — 2. übtr. πιθανός, εὐπειθής, εὔπειστος (2), εὐάγωγος (2), ~ sein κάμπτεσθαι (P., auch übtr.), εἴκειν (nachgeben), πείθεσθαι (P., gehorchen).

Biegsamkeit *f* ἡ εὐκαμψία, ἡ εὐκάμπεια, ἡ ὑγρότης (ητος), übtr. ἡ εὐπείθεια, ἡ εὐαγωγία.

Biegung *f* ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), ~ e-r Straße ἡ ἐκτροπὴ τῆς ὁδοῦ, eine ~ machen κάμπτεσθαι (P.), ἀνακάμπτεσθαι (P.), ἐκκλίνεσθαι (P.).

Bienchen *n* τὸ μελίττιον, τὸ μελιττάριον.

Biene *f* ἡ μέλιττα, wilde ~ ἡ ἀνθρήνη, ἡ ἀνθρηδών (όνος), zur ~ gehörig μελίττειος.

bienenartig μελιττώδης, ἀνθρηνοειδής.

Bienenbrot *n* ἡ ἐριθάκη, ὁ κήρινθος, ἡ σανδαράκη.

Bienenbrut *f* ἡ τῶν μελιττῶν νεοττιά, αἱ νύμφαι, αἱ σχαδόνες.

Bienenfresser *m* (ein Vogel) ὁ μέροψ (οπος).

Bienenharz *n* ἡ πρόπολις (εως).

Bienenhaus *n* ὁ μελιττών (ῶνος), ὁ σμηνιών (ῶνος), τὸ μελιττουργεῖον.

Bienenkönigin *f* ἡ τῶν μελιττῶν ἡγεμών od. βασίλεια (gew. ὁ ἡγεμών u. βασιλεύς, weil die Griechen das Tier für männlich hielten).

Bienenkorb, -stock *m* ὁ σίμβλος, ἡ κυψέλη, τὸ σμῆνος, τὸ τεῦχος, τὸ μελίττειον.

Bienenkraut *n* τὸ μελιττόφυλλον, ἡ μελίτταινα, τὸ μελίτταιον, τὸ μέλινον, τὸ μελίφυλλον, τὸ μελιττοβότανον, τὸ μελιττόχορτον.

Bienenmade *f* ἡ σχαδών (όνος).

bienenreich μελιττήεις.

Bienenschwarm *m* τὸ (μελιττῶν) σμῆνος, ὁ (μελιττῶν) ἑσμός.

Bienenstand *m* τὸ μελιττουργεῖον.

Bienenvater, -züchter *m* ὁ μελιττεύς, ὁ μελιττουργός, ὁ μελιττοπόλος, ὁ μελιττοκόμος, ὁ μελιττοτρόφος, ὁ σμηνουργός, ~ sein μελιττουργεῖν.

Bienenwärter, -wirt *m* ὁ ἑσμοφύλαξ (ακος), s. das vorh. Wort.

Bienenwolf *m* ὁ κλῆρος, s. auch Bienenfresser.

Bienenzelle *f* τὸ μελίττιον, τὸ κυψέλιον, ἡ σχαδών (όνος).

Bienenzucht *f* ἡ μελιττουργία, ἡ σμηνουργία, τὰ μελιττουργικά.

Bier *n* ὁ ζῦθος, τὸ ζῦθος, ὁ βρῦτος, τὸ βρῦτον, τὸ πῖνον, ὁ κρίθινος οἶνος, τὸ κρίθινον πῶμα, das ~ betreffend βρύτινος.

Bierbrauer *m* ὁ ζυθοποιός (nicht nachweisbar).

Biergeld *n* τὸ ἐπίχειρον.

bieten προσφέρειν, παρέχειν (u. M.), διδόναι, ὀρέγειν τινί τι, j-m die Hand ~ ὀρέγειν od. προτείνειν τὴν χεῖρά τινι, die Hand zu etw. ~ ὑπουργεῖν, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνειν τινί τι, συνεργεῖν τινι εἴς od. πρός τι, ὑπηρετεῖν τινι εἴς od. πρός τι, j-m die Spitze ~ ἀνθίστασθαι, ἀντέχειν πρός τινα, Trotz ~ καταφρονεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀπειλεῖν, sich etw. von j-m ~ lassen ἀνέχεσθαί τι od. τινος mit *part.*, φέρειν τι od. τινά mit *part.*, e-n gewissen Preis für etw. ~ λέγειν od. ὑπισχνεῖσθαι δώσειν (vom Käufer), συνιστάναι τιμήν od. τιμάς τινος (vom Verkäufer), mehr ~ ὑπερβάλλειν.

bigott δεισιδαίμων, περιττὸς πρός od. περὶ τὰ θεῖα od. τὴν θεῶν θεραπείαν, (θρῆσκος †).

Bigotterie *f* ἡ δεισιδαιμονία, ἡ θρησκεία (†).

Bild *n* (sichtbare Darstellung eines Gegenstandes) ἡ εἰκών (όνος), τὸ εἴδωλον, τὸ ἄγαλμα, ὁ τύπος, gemaltes ~ ἡ γραφή, τὸ γράμμα, ἡ ζωγραφία, τὸ ζωγράφημα, geschnitztes ~ τὸ ξόανον, ein ~ machen εἰδωλοποιεῖν, Darstellung in einem ~e ἡ εἰδωλοποιία. — 2. (Vorstellung im Geiste) ἡ ἰδέα, τὸ εἶδος, ἡ εἰκών (όνος), τὸ εἴδωλον, τὸ φάντασμα, ein ~ von etw. machen εἰδοποιεῖν τι. — 3. (Gestalt) ἡ ὄψις, τὸ εἶδος. — 4. (Gleichnis) ἡ εἰκών (όνος), in ~ern reden δι᾽ εἰκόνων λέγειν, das Sprechen in ~ern ἡ εἰκονολογία.

Bildchen *n* τὸ εἰκόνιον, τὸ ἀγαλμάτιον.

bilden 1. (formen, gestalten) μορφοῦν, σχηματίζειν, σχηματοποιεῖν, (künstlerisch) εἰκάζειν, ἀπεικάζειν, (aus Ton, Wachs u. dgl.) πλάττειν, (von großen Kunstwerken) ποιεῖν, (in erhabener Arbeit) ἐκτυποῦν, (ein Bild machen) εἰδωλοποιεῖν, die ~de Kunst ἡ πλαστική, zum ~ geeignet πλαστικός. — 2. (zustande bringen) ποιεῖν, κατασκευάζειν, συνιστάναι, ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), e-n Kreis ~ συνάγειν εἰς κύκλον, κυκλοῦσθαι (P.). — 3. sich ~ (entstehen) γίγνεσθαι, καθίστασθαι — 4. (ausmachen) den rechten Flügel ~ τὸ δεξιὸν κέρας ἔχειν, einen Verein ~ συνίστασθαι εἰς ἑταιρείαν. — 5. (geistig) παιδεύειν (auch M.), ἐκπαιδεύειν, διδάσκειν, sich nach j-m ~ μιμεῖσθαί (M.) τινα, gebildet (geistig) die *part. aor.* u. *perf. pass.* von παιδεύω, ἀστεῖος, χαρίεις, wohl gebildet εὐπαίδευτος, künstlerisch und wissenschaftlich ~ μουσικός.

Bilderanbeter, -diener *m* ὁ εἰδωλολάτρης (†).

Bilderdienst *m* ἡ εἰδωλολατρία (†).

Bildergalerie *f* ἡ πινακοθήκη.

Bilderrahmen *m* τὰ τὴν γραφὴν περιέχοντα ξύλα.

bilderreich πολλὰς εἰκόνας ἔχων, εἰκόνων μεστός od. ἀνάπλεως, (von der Rede) δι᾽ εἰκόνων ἑρμώμενος, πεποικιλμένος, ἀνθηρός.

Bildersaal *m* ἡ πινακοθήκη, ἡ ποικίλη.

Bilderschrift *f* τὰ ἱερογλυφικὰ γράμματα.

Bildersprache *f* ἡ εἰκονολογία.

Bilderstreit *m* ἡ εἰκονομαχία (nicht nachweisbar).

Bilderstürmer *m* ὁ εἰκονομάχος, ὁ εἰκονοκλάστης.

Bildformer *m* ὁ εἰδωλοποιός, ὁ εἰκονοποιός, ὁ πλάστης.

Bildformerei *f* ἡ εἰδωλοποιία, ἡ πλαστική.

Bildgießer *m* ὁ χωνευτής.

Bildgießerei *f* ἡ χωνεία, ἡ χωνευτική, ἡ χώνευσις.

Bildhauer *m* ὁ ἀγαλματοποιός, ὁ ἀνδριαντοποιός, ὁ ἑρμογλύφος, ὁ λιθουργός.

Bildhauerei, -kunst *f* ἡ ἀνδριαντοποιία, ἡ ἀγαλματοποιία, ἡ ἀγαλματουργία, ἡ ἑρμογλυφική.

Bildhauerwerkstätte *f* τὸ ἑρμογλυφεῖον.

bildlich ἀλληγορικός, δι᾽ εἰκόνων λεγόμενος.

Bildner *m* ὁ εἰκονοποιός, ὁ πλάστης, ὁ ἀγαλματοποιός, übtr. ὁ παιδευτής, s. Lehrer.

Bildnerei *f* s. Bildhauerei.

Bildnis *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ εἴδωλον.

bildsam πλαστικός, εὔπλαστος (2), (gelehrig) εὐμαθής, (geschmeidig) ὑγρός, (leicht zu behandeln) εὐχερής, εὐμεταχείριστος (2).

Bildsamkeit *f* τὸ εὔπλαστον, (Gelehrigkeit) ἡ εὐμάθεια (-θία), (Geschmeidigkeit) ἡ ὑγρότης (ητος), (Fügsamkeit, Nachgiebigkeit) ἡ εὐχέρεια.

Bildsäule *f* ὁ ἀνδριάς (άντος), τὸ ἄγαλμα, ἡ εἰκών (όνος), τὸ ξόανον, τὸ ἕδος, kleine ~ ὁ ἀνδριαντίσκος, τὸ ἀγαλμάτιον, ~n anfertigen ἀνδριαντοποιεῖν, ἀγαλματοποιεῖν, Verfertiger von ~n s. Bildhauer.

Bildschnitzer *m* ὁ ἑρμογλύφος, ὁ ἑρμογλυφεύς, ὁ ἀγαλματογλύφος.

Bildschnitzerei *f* ἡ ἑρμογλυφική.

bildschön ἀγαλματίας, πάγκαλος (2), κάλλιστος, διαφέρων τῷ κάλλει.

Bildung *f* 1. (das Bilden) ἡ πλάσις, ἡ διάπλασις, ὁ διαπλασμός, ἡ μόρφωσις, gew. durch Verben. — 2. (in Bezug auf den Geist) ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, (die durch ~ erlangte Beschaffenheit) τὸ εἶδος, τὸ σχῆμα, ἡ μορφή, ἡ φύσις, übtr. ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ εὐπαιδευσία, ἡ εὐμουσία, ἡ μουσική, allgemeine ~ ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, sittliche ~ ἡ καλοκἀγαθία, Mangel an ~ ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπειροκαλία.

Bildungsanstalt *f* τὸ παιδευτήριον, τὸ μουσεῖον, ἡ παίδευσις.

bildungsfähig παιδευτός, οἷος παιδευθῆναι.

Bildungsform *f* ἡ τοῦ σχήματος μορφή, auch bloß τὸ σχῆμα.

Bildungsgeschäft *n* τὸ τῆς παιδεύσεως ἔργον.

Bildungskraft *f* τὸ πλαστικόν, τὸ ποιητικόν.

bildungslos ἀπαίδευτος, ἄμουσος, ἀπειρόκαλος (sämtlich 2).

Bildungslosigkeit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπειροκαλία.

Bildungsmittel *n* τὸ παιδευτικόν, τὸ παίδευμα, ἡ παίδευσις.

Bildungsschule, -stätte *f* τὸ παιδευτήριον, τὸ μουσεῖον, übtr. ἡ παίδευσις.

Bildungsstufe *f* ἡ παιδεία, s. der auf einer niederen ~ steht ἀπαίδευτος, ἄμουσος, ἀπειρόκαλος (sämtlich 2), s. der auf einer höheren ~ steht εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος, εὐπαίδευτος, εὔμουσος, ἐλευθέριος (sämtl. 2).

Bildwerk *n* τὸ πλάσμα, τὸ εἰκόνισμα, τὸ ποίημα, (in erhabener Arbeit) τὸ ἐκτύπωμα, s. Bild.

Bill *f* τὸ ψήφισμα, eine ~ einbringen γράφειν ψήφισμα.

Billett *n* 1. (Briefchen) τὸ βιβλίον, τὸ βιβλιδάριον, τὸ βιβλίδιον, τὸ χαρτίον, τὸ γραμμάτιον, τὸ γραμματείδιον, τὸ δελτίον, τὸ δελτάριον. — 2. (Marke) τὸ σύμβολον.

billig 1. δίκαιος, ἐπιεικής, μέτριος (von Personen und Sachen), εὐγνώμων (von Pers.), (gebührend) προσήκων, es ist ~ δίκαιόν, ἄξιόν ἐστι, εἰκός (ἐστι), ἔοικε, es ist ~ daß ich sage δίκαιός εἰμι λέγειν, ~erweise εἰκότως, ἐκ τῶν δικαίων, ἐκ oder ἀπὸ τῶν εἰκότων, wie ~ ὡς od. ὥσπερ εἰκός (ἐστι), οἷον od. οἷα εἰκός, für ~ achten ἀξιοῦν, δικαιοῦν, ~ denken μέτρια φρονεῖν, εὐγνωμονεῖν. — 2. (preiswert) ἄξιος, (wohlfeil) εὐτελής.

billigdenkend εὐγνώμων, ἐπιεικής, μέτριος.

billigen ἐπ-, συναινεῖν, ἀποδέχεσθαι (M.), συνδοκεῖ μοί τι, nicht ~ ἀποδοκιμάζειν τι.

Billigkeit *f* das *neutr.* der *adj.* (s. billig), ~ eines Preises τὸ μέτριον od. ἄξιον τῆς τιμῆς, (von Waren) ἡ εὐτέλεια, nach der ~, der ~ zufolge od. gemäß ἐκ τῶν δικαίων, μετὰ τοῦ δικαίου, ἐξ ἴσου, (als Denk- u. Handlungsweise) ἡ ἐπιείκεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ μετριότης (ητος).

Billigkeitsrücksichten *f/pl.* αἱ ἐπιείκειαι, ~ gelten lassen ἐπιεικείαις χρῆσθαι.

Billigung *f* ἡ συναίνεσις, ὁ ἔπαινος, ἡ προσ-, συνομολογία, gew. durch Verben.

Bilsenkraut *n* ὁ ὑοσκύαμος, von ~ ὑοσκυάμινος.

Bilsenöl *n* τὸ ὑοσκυάμινον ἔλαιον.

Bimsstein *m* ἡ κίσηρις (εως u. ιδος), mit ~ glätten κισηρίζειν, κατακισηρίζειν, κισηροῦν.

bimssteinartig κισηροειδής, κισηρώδης.

Binde *f* (zum Putz) ἡ ταινία, (zum Umwickeln) ὁ ἐπίδεσμος, ὁ τελαμών (ῶνος), τὸ σπάργανον, (um den Kopf) ἡ μίτρα, τὸ διάδημα, τὸ στέμμα.

Bindegewebe *n* (im animalischen Körper) αἱ ἶνες.

Bindemittel *n* ὁ σύνδεσμος, ὁ δεσμός, ἡ σύνδεσις.

binden 1. δεῖν, an etw. ~ δεῖν, ἀναδεῖν πρός τι oder ἔκ τινος, δεσμεύειν ἔκ τινος, ἀναρτᾶν, ἐξάπτειν ἔκ τινος, ἐνδεῖν τί τινι, ἔν τινι, εἴς τι, um etw. ~ δεῖν περί τι, περιδεῖν, περιάπτειν, περιβάλλειν τί τινι. — 2. (fesseln) δεῖν, δεσμοῦν, δεσμοὺς ἐμβάλλειν τινί. — 3. (zusammenbinden) συνδεῖν, συνδεσμεῖν, συνάπτειν, σφίγγειν, συσφίγγειν, (mit Stricken) σειράζειν. — 4. e-n Kranz ~ στέφανον πλέκειν od. συμπλέκειν, Garben ~ σφίγγειν δράγματα. — 5. übtr. j-m die Hände ~ εἴργειν, κωλύειν τινά, j-n durch einen Eid ~ καταλαμβάνειν τινὰ ὅρκῳ, sich an etw. ~ τηρεῖν, φυλάττειν τι, ὑπακούειν τινί, sich nicht an etw. ~ ὀλιγωρεῖν τινος, οὐδὲν φροντίζειν τινός, ἀμελεῖν τινος, gebunden (gezwungen) sein ἀναγκάζεσθαι, (Geschäfte haben) ἀσχολίαν ἔχειν διά τι, an etw. gebunden sein ἔχεσθαί τινος, gebundene Rede ὁ ἔμμετρος λόγος.

Binden *n* ἡ δέσις, ἡ κατάδεσις, ἡ σφίγξις, gew. durch Verben.

Bindestrich *m*, **-zeichen** *n* ἡ ὑφ' ἕν oder ἡ ὑφέν (γραμμή).

Bindewort *n* ὁ σύνδεσμος, ἡ συνδετικὴ λέξις, τὸ συνδετικὸν μόριον.

Bindfaden *m* ἡ μήρινθος, τὸ λίνον, ὁ λινόδεσμος, ὁ θῶμιγξ (γγος), von einem ~ gebunden λινόδετος (2).

Bingelkraut *n* ἡ λινόζωστις (εως u. ιδος).

binnen ἐντός mit *gen.*, ἐν mit *dat.*, od. der bloße *gen.*, mit Ordinalzahlen auch μετά mit *acc.*, zB. ~ drei Tagen μετὰ τρίτην ἡμέραν.

Binnenland *n* ἡ μεσόγεια (auch μεσόγαια), im ~ μεσόγειος (auch μεσόγαιος 2).

Binnensee *m*, **-wasser** *n* ἡ λίμνη.

Binse *f* ὁ σχοῖνος, τὸ θρύον, ὁ φλέως, ein mit ~n bewachsener Ort ἡ σχοινιά, mit ~n geflochten σχοινόπλεκτος (2), ein Gefäß aus ~n ἡ σχοινίς (ίδος), aus ~n gemacht σχοίνινος, θρύϊνος, voll ~n σχοινώδης, θρυώδης, σχοινόεις, βαθύσχοινος (2).

binsenähnlich, -artig σχοινοειδής, σχοινώδης.

Binsenband *n* ὁ σχοινόδεσμος.

Binsenkorb *m* ὁ σχοίνινος φορμός.

Binsenmatte *f* ὁ (ἡ) ψίαθος, ὁ φορμός.

Binsicht *n* ὁ σχοινοῦς.

Biograph *m* ὁ τὸν βίον τινός συγγράψας.

Biographie *f* ὁ βίος, τὰ περὶ τὸν βίον τινός.

Birke *f* ἡ σημύδα, von ~n ἐκ σημύδας, ἀπὸ σημύδας.

birken ὁ, ἡ, τὸ ἐκ σημύδας.

Birkenholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς σημύδας ξύλα.

Birkenreis *n*, **-rute** *f* ὁ ἀπὸ τῆς σημύδας κλών (ωνός) od. κλάδος.

Birkhahn *m* ὁ τετράων (ωνος? ονος?).

Birnbaum *m* ἡ ἄπιος, ἡ ὄγχνη, wilder ~ ἡ ἄχερδος, ἡ ἀχράς (άδος).

Birnbaumholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς ἀπίου ξύλα.

Birne *f* τὸ ἄπιον, ἡ ἄπιος, ἡ ὄγχνη, wilde ~ ἡ ἀχράς (άδος).

birnenartig ἀπιοειδής.

Birnenessig *m* τὸ ἀπὸ τῶν ἀπίων ὄξος.

Birnenmost, -wein *m* ὁ ἀπίτης οἶνος.

Birnquitte *f* τὸ στρούθειον (μῆλον).

bis I *adv.* u. *prp.* μέχρι, μέχρις, ἄχρι, ἄχρις mit *gen.*, ἐπί mit *acc.*, εἰς mit *acc.*, ~ auf diese Zeit μέχρι τοῦδε, ~ aufs äußerste ἐπὶ τὸ ἔσχατον, ~ zu meiner Zeit εἰς ἐμέ, ~ auf unsere Zeit εἰς ἡμᾶς, μέχρι τοῦ νῦν, ~ hierher μέχρις ἐνταῦθα, ~ zu der Zeit wo μέχρις οὗ, alle ~ auf einen πάντες πλὴν ἑνός, vier ~ fünf, fünf ~ sechs τέτταρας ἢ πέντε, πέντε ἢ ἕξ usw., bei ungefähren Zahlenbestimmungen ἐπί mit *acc.*, zB. ~ auf dreihundert ἐπὶ τριακοσίους. — **II** *cj.* bis, bis daß ἕως, ἔστε, μέχρι οὗ mit dem *ind.* zur Bezeichnung einer einmaligen Tatsache der Vergangenheit oder Gegenwart, zur Bezeichnung einer zukünftigen od. erwarteten oder auch einer wiederholten Handlung mit dem *cj.* u. **ἄν**, wenn im Hauptsatze ein Haupttempus, mit dem bloßen *opt.*, wenn im Hauptsatze ein Nebentempus steht, so lange … ~ τέως … ἕως, nicht (eher) als ~ οὐ (πρότερον) πρίν, als ~ πρὶν ἤ.

Bisam *m* ὁ μόσχος.

Bisamtier *n* ὁ μόσχος.

Bischof *m* ὁ ἐπίσκοπος.

bischöflich ἐπισκοπικός.

Bischofsamt *n*, **-sitz** *m* ἡ ἐπισκοπή.

bisher μέχρι τοῦ νῦν, μέχρι τοῦδε, εἰς τόδε, τέως.

bisherig ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν od. μέχρι τοῦδε.

bis jetzt s. bisher.

Biß *m* ἡ δῆξις, ὁ δηγμός, (die Wunde davon) τὸ δῆγμα, τὸ δάκος.

Bißchen *n* **1** (ein kleiner Bissen) τὸ ψωμίον, τὸ ψωθίον, ἡ ψωθία. — **2** (**bißchen,** ein Weniges) ὀλίγον, μικρόν, βραχύ τι, κατὰ μικρόν, ἐπὶ βραχύ.

Bissen *m* ὁ ψωμός, ὁ βλωμός, τὸ ψώμισμα, leckerer ~ τὸ παροψίδιον, τὸ παροψημάτιον, τὸ πέμμα, übtr. schmale ~ essen ταλαιπώρως ἔχειν, ταλαιπωρεῖν.

bissenweise κατὰ μικρά od. λεπτά.

bissig δηκτικός.

Bistum *n* ἡ ἐπισκοπή.

bisweilen ἔσθ' ὅτε, ἐνίοτε, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε.

Bitte *f* ἡ δέησις, τὸ δέημα, ἡ αἴτησις, τὸ αἴτημα, ἡ ἀξίωσις, dringende, inständige ~ ἡ λιπαρία, flehende, demütige ~ ἡ ἱκεσία, an die Gottheit ἡ εὐχή, eine ~ an j-n richten δέημα δεῖσθαι (P.) (s. bitten), eine ~ für j-n einlegen δεῖσθαι ὑπέρ τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, j-m eine Bitte gewähren ὑπακούειν τινὶ δεομένῳ, eine ~ ausschlagen παραιτεῖσθαί (M.) τι (was auch heißen kann „durch Bitten etw. abzuwenden suchen"), j-m mit ~n anliegen δεήσεις ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, ἐγκεῖσθαί τινι δεόμενον, oft durch Verben, zB. auf deine ~ habe ich es dir gegeben δεηθέντι σοι ἔδωκα.

bitten 1. δεῖσθαί (P.) τινός τι od. *inf.*, αἰτεῖν, αἰτεῖσθαί (M.) τινά τι od. παρά τινός τι. — **2.** (fordern) ἀξιοῦν mit *inf.*, auch κελεύειν mit *acc.* und *inf.* 3. (beten) εὔχεσθαί (M.) τινι mit *inf.*, dringend ~ λιπαρεῖν τινα, δεήσεις πολλὰς ποιεῖσθαι (M.), συντεταμένως δεῖσθαι, ἀντιβολεῖν, flehentlich ~ ἱκετεύειν, ἱκεσίας ποιεῖσθαι πρός τινα, fußfällig ~ προσκυνοῦντα δεῖσθαι, ἱκέτην προσπίπτειν τινί, ums Leben ~ παραιτεῖσθαι (M.) τὴν ψυχήν, um Verzeihung ~ συγγνώμην

αἰτεῖσθαι (M.), um j-s Freilassung ~ ἐξαιτεῖσθαί (M.) τινα παρά τινος, j-n zu Tische ~ καλεῖν τινα ἐπὶ δεῖπνον.

Bitten *n* ἡ δέησις, ἡ αἴτησις, s. d. vor. Wort; dringendes ~ ἡ λιπαρία, ἡ ἀντιβόλησις, flehentliches ~ ἡ ἱκεσία, (um Verzeihung) ἡ παραίτησις, gew. durch Verben, sich aufs ~ legen καταβαίνειν εἰς δεήσεις usw. oder λιτανεύοντα, durch ~ etw. erlangen τυγχάνειν τινὸς δεόμενον usw.

bitter, eig. u. übtr. πικρός, στρυφνός, übtr. τραχύς, ἀλγεινός (schmerzhaft), ~er Haß μῖσος ἔχθιστον oder δεινόν, der ~ste Feind ὁ ἔχθιστος, ~e Armut αἱ ἐσχάται ἀπορίαι, ~er Tod δεινότατος oder ἄλγιστος θάνατος, ~ sein od. schmecken πικρίζειν, ~ werden ἐκπικροῦσθαι (P.), ~ machen πικραίνειν, sich ~ beklagen ὀδύρεσθαι (M.) μεγάλως.

bitterböse die *superl.* von böse, zornig.

Bitterkeit *f* ἡ πικρότης (ητος), übtr. ἡ πικρία, ἡ τραχύτης (ητος), τὸ πικρόν, τὸ τραχύ, j-m ~en sagen πικρῶς καθάπτεσθαί (M.) τινος.

Bitterkraut *n* (eine Pflanze) ἡ πικρίς (ίδος).

bitterlich ὑπό-, ἔμπικρος (2), πικρίδιος, ~ weinen πικρῶς od. μακρὰ κλάειν, ~ wehklagen μακρὰ οἰμώζειν.

bittersüß γλυκύπικρος (2).

Bittschreiben *n*, **-schrift** *f* τὰ δεητικὰ γράμματα, ἡ δέησις.

Bittsteller *m* durch d. *part.* von bitten.

bittweise μετὰ δεήσεως od. durch d. *part.* δεόμενος.

Biwak *n* ἡ ἀγραυλία, gew. durch Verben.

biwakieren αὐλίζεσθαι (M. u. P.), ἀγραυλεῖν, an einem Orte ~ ἐναυλίζεσθαί τινι.

bizarr ἀλλόκοτος (2), παράδοξος (2).

Blachfeld *n* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος).

Blackfisch *m* ἡ σηπία, ἡ τευθίς (ίδος).

blähen ἐμφυσᾶν, πνευματοῦν, (vom Winde, hinein- u. aufblasen) ἀνεμοῦν, ἐμπνευματοῦν, ὀγκοῦν, διογκοῦν, übtr. φυσᾶν, ἐμφυσᾶν, ὀγκοῦν, sich ~ durch P., ~d ἐμπνευματωτικός, πνευματικός, φυσώδης.

Blähen *n* ἡ ἐμπνευμάτωσις, ἡ ὄγκωσις.

Blähung *f* des Leibes ἡ φῦσα, ἡ ἀνεμία, τὸ ἀνείλημα, ~ verursachen ἐμπνευματοῦν, ~en von sich gehen lassen φῦσαν προΐεσθαι od. ἀφιέναι, πέρδεσθαι, ἀποπέρδεσθαι.

Blamage *f* ἡ αἰσχύνη, τὸ ἔλεγχος.

blamieren αἰσχύνειν, καταισχύνειν, ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, sich ~ καταγέλαστον γίγνεσθαι.

blank (glänzend, hell) λαμπρός, φαιδρός, ~ machen λαμπρύνειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν, (weiß) λευκός, (bloß) γυμνός.

Bläschen *n* τὸ φυσημάτιον, (auf der Haut) τὸ φλυκταινίδιον, τὸ φλυζάκιον, ἡ φαῦσιγξ (γγος), (auf der Nase od. Zungenspitze) τὸ ψυδράκιον.

Blase *f* 1. (Luftblase) τὸ φύσημα, ἡ φυσαλίς (ίδος), ὁ πομφός, ἡ πέμφιξ (ιγος), ἡ πομφόλυξ (υγος), ~n werfen πομφολυγεῖν. — 2. (Haut-, Hitzblase) ἡ φλύκταινα, ἡ φλυκτίς (ίδος), τὸ φλυζάκιον, ἡ ὀλοφλυκτίς (ίδος), ἡ φαῦσιγξ (γγος), ἡ φῴς (φῳδός), τὸ ἔγκαυμα (letztere drei auch Brandblase), ~n auf der Haut bekommen φλυκταινοῦσθαι (P.). — 3. (die ~ im animalischen Sinne) ἡ κύστις (εως u. ιδος), ἡ κύστιγξ (γγος). — 4. (Kessel) ὁ λέβης (ητος).

Blasebalg *m* ἡ φῦσα, τὸ φυσητήριον, ὁ φυσητήρ (ῆρος), τὸ ζώπυρον.

Blaseinstrumente *n/pl.* τὰ ἐμπνευστὰ ὄργανα.

blasen I *intr.* (vom Winde) πνεῖν, φυσᾶν. — II *trans.* die Flöte ~ αὐλεῖν, zum Angriff ~ σημαίνειν (κέρατι) μάχεσθαι, zum Rückzug ~ σημαίνειν τὸ ἀνακλητικόν, Lärm ~ σημαίνειν τὸ πολεμικόν, in ein Horn ~ ~ (Sprichw.) συμπνεῖν, συμφωνεῖν τινι, συμφυσᾶν oder πνεῖν εἰς ταὐτό, Glas ~ φυσᾶν oder φυσῶντα πλάττειν ὕαλον, ins Ohr ~ ψιθυρίζειν τί τινι εἰς τὸ οὖς.

Blasen *n* τὸ φύσημα, ἡ φύσησις, (das Wehen) ἡ πνοή, der Flöte ἡ αὔλησις.

blasenähnlich, **-artig** φλυκταινοειδής, φλυκταινώδης.

Blasenhals *m* ὁ τῆς κύστεως καυλός.

Blasenkrampf *m* ὁ τῆς κύστεως σπασμός.

Blasenstein *m* ὁ λίθος, am ~ leiden λιθιᾶν, (die Krankheit) ἡ λιθίασις.

Bläser *m* (eines Instrumentes) ὁ σαλπιγκτής, ὁ κεραύλης, ὁ αὐλητής.

Blaserohr *m* τὸ φυσητήριον.

blasig πεμφιγώδης.

Blasphemie *f* ἡ βλασφημία, ~n sagen βλασφημεῖν, einer der ~n sagt βλάσφημος (2).

blaß 1. πελιός, πελιτνός, ὠχρός, ἄχροιος (2). — 2. (blutlos) λείφαιμος (2), ~ sein ἀχροεῖν, ὠχρᾶν, ὠχριᾶν, ~ machen ὠχροῦν, ~ machend ὠχροποιός (2), ὠχραντικός, ~ werden ὠχριᾶν, das Blaßwerden ἡ ὠχρίασις, etw. ~ ὕπωχρος (2), sehr ~ ἔξωχρος (2), ganz ~ werden κατωχριᾶν, mit blassen Augen ὠχρόμματος (2), von blassem Ansehen κιρροειδής, κιρρώδης, ὠχροειδής.

Blässe *f* 1. ἡ ἄχροια, ἡ ὠχρότης (ητος), ὁ ὦχρος, ἡ ὠχρία, ἡ ὠχρίασις, τὸ ὤχρωμα. — 2. s. Blesse.

blaßgelb ὠχρός, χλωρός.

blaßgelblich ὕπωχρος (2), ὠχρόλευκος (2).

blaßgrün χλωρός, ὑπόχλωρος (2).

blaßgrünlich ὑπόχλωρος (2).

Bläßhuhn *n* ἡ φαλαρίς (ίδος).

bläßlich ὠχροειδής, ὕπωχρος (2).

blaßrot ὑποπόρφυρος (2), λευκέρυθρος (2).

blaßwangig ὠχρὰς ἔχων τὰς παρειάς.

Blatt *n* 1. (von Gewächsen) τὸ φύλλον, τὸ πέταλον, Blätter treiben φυλλοφυεῖν, φυλλοφορεῖν, πεταλίζειν, φύλλα φύειν, die Blätter verlieren φυλλοβολεῖν, φυλλορροεῖν, φυλλοχοεῖν, die Blätter abstreifen ἀπολέγεσθαι (M.) τὰ φύλλα, φυλλολογεῖν, voller Blätter φυλλώδης, das Abwerfen der Blätter ἡ φυλλόρροια, das Sprossen der Blätter ἡ φυλλικὴ βλάστησις. — 2. übtr. das ~ hat sich gewandt (Sprichw.) περιέστηκεν ἡ τύχη, μεταπέπτωκε τὰ πράγματα, das steht auf einem anderen ~e (Sprichw.) ἕτερος λόγος, kein ~ vor den Mund nehmen (Sprichw.) οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, τὰ ἀληθῆ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, παρρησιάζεσθαι (M.). — 3. (~ eines Buches) τὸ φύλλον, ἡ σελίς (ίδος), ein ~ Papier ὁ χάρτης, ἡ σχέδη, (von Holz) ἡ πλάξ (κός), (von Metall) τὸ πέταλον, ἡ λεπίς (ίδος). — 4. das wandelnde ~ (eine Heuschreckenart) ἡ μάντις (εως). — 5. (als Teil eines Kleides) ἡ πτέρυξ (υγος). — 6. (~ am tierischen Körper) ἡ ὠμοπλάτη.

blattähnlich, **-artig** φυλλοειδής, πεταλώδης.

Blättchen *n* (von Pflanzen) τὸ φυλλάριον, (von Papier) τὸ χαρτίον, τὸ χαρτίδιον, τὸ σχεδάριον, (v. Metallen) τὸ λεπτὸν πέταλον, τὸ ἐλασμάτιον.

blatten 1. (die überflüssigen Blätter abbrechen) φυλλίζειν, περιαιρεῖν τὰ φύλλα. — 2. auf einen Rehbock ~ δόρκον od. δόρκωνα δελεάζειν.

Blatter *f* τὸ ἐξάνθημα, τὸ ἔκφυμα, ἡ φλύκταινα, ὁ ἴονθος, die ~n (eine Krankheit) ἡ εὐλογία (neugriech.).

Blätterfall *m* ἡ φυλόρροια.

blätterig 1. (mit vielen Blättern versehen) φυλλώδης, πολύφυλλος (2). — 2. (aus einzelnen Lagen bestehend) πλακώδης.

blätterlos ἄφυλλος (2).

Blättermagen *m* ὁ ἐχῖνος.

blättern (in einem Buche) ἀναπτύσσειν, ἀνελίττειν βιβλίον, sich ~ (die Blätter verlieren) φυλλορροεῖν, φυλλοβολεῖν, φυλλοχοεῖν.

Blatternarbe *f* ἡ ἀπ' ἐξανθήματος οὐλή.

blatternarbig οὐλὰς ἔχων ἀπ' ἐξανθημάτων.

blätterreich πολύφυλλος (2), πυκνόφυλλος (2), φυλλώδης.

Blattgold *n* τὸ ἐλασμάτιον oder τὸ πέταλον χρυσοῦ.

Blattlaus *f* ἡ (ἐπὶ τῶν φυτῶν) φθείρ (ειρός).

blattlos ἄφυλλος (2).

Blattseite *f* (eines Buches) ἡ σελίς (ίδος).

Blattsilber *n* τὸ ἐλασμάτιον od. πέταλον ἀργύρου.
Blattstiel *m* ὁ μίσχος.
Blattwespe *f* ἡ τενθρηδών (όνος), ἡ τενθρήνη.
blau γλαυκός (hellblau), ἀέρινος (luftblau), κυανοῦς (dunkel-, stahlblau), ἰώδης (veilchenblau), πελιός, πελιτνός (schwarzblau, bsd. vom toten Körper), ~er Himmel ἡ αἰθρία, ~e Farbe ὁ κύανος, j-n braun u. ~ schlagen ὑπωπιάζειν τινά, blau an- od. unterlaufen πελιαίνεσθαι, πελιοῦσθαι (P.), ~ aussehen γλαυκίζειν, ins B~e schießen ἄσκοπα τοξεύειν, ins B~e reden ληρεῖν, φλυαρεῖν, ins B~e hinein ἄλλως, εἰκῆ, j-m ~en Dunst vormachen καταγοητεύειν, φενακίζειν τινά, mit einem ~en Auge davonkommen οὐδὲν παθόντα od. μέτρια βλαβέντα od. μετρίως ἀπαλλάττεσθαι (P.).
Blau *n* ἡ γλαυκότης (ητος) od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ~ des Himmels ἡ αἰθρία.
Blauamsel *f* ὁ κύανος.
blauäugig γλαυκόμματος (2), γλαυκόφθαλμος (2).
Bläue *f* ἡ γλαυκότης (ητος), τὸ γλαυκόν, τὸ κυανοῦν, die ~ des Himmels ἡ αἰθρία.
bläuen (blau färben) πελιτνοῦν, sich ~ γλαυκίζειν.
blaufarbig γλαυκόχρους.
Blaukehlchen *n* ὁ ὀροσπίζης.
bläulich ὑπόγλαυκος (2), γλαυκοειδής, γλαύκινος, ~ aussehen γλαυκίζειν, ~e Farbe ἡ γλαυκότης (ητος).
Blech *n* τὸ ἔλασμα μετάλλου, ἡ λεπίς (ίδος).
blechern ἐκ πετάλων od. ἐλασμάτων (χρυσοῦ, σιδήρου u. dgl.) πεποιημένος.
blecken (die Zähne) σαίρειν (gew. *perf.* II σεσηρέναι).
Blei *n* ὁ μόλυβδος, ~ gießen od. schmelzen μολυβδοχοεῖν, mit ~ verlöten μολυβδοῦν.
Bleiarbeiter *m* ὁ μολυβδουργός, ὁ μολυβδοκόπος.
bleiartig μολυβδοειδής, μολυβδώδης.
Bleiasche *f* ἡ μολυβδῖτις (ιδος).
bleiben 1. μένειν, δια-, κατα-, παρα-, συμμένειν, bei etw. ~ ἐπιμένειν τινί, ἐγκαρτερεῖν τινι, bei seiner Meinung ~ τῆς αὐτῆς γνώμης ἔχεσθαι. — 2. (in einem gewissen Zustand od. einer Tätigkeit unausgesetzt verharren) διαμένειν, διατελεῖν, διάγειν, διαγίγνεσθαι mit dem *part.* — 3. an einem Orte ~ διατρίβειν, διάγειν ἐν τόπῳ τινί. — 4. am Leben, gesund ~ σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.). — 5. es bleibt dabei δεδογμένον ἐστίν. — 6. j-m etw. schuldig ~ προσοφείλειν τινί τι, οὐκ ἀποδιδόναι τινί τι. — 7. übrig ~ ὑπολείπεσθαι (P.), ὑπόλοιπον εἶναι. — 8. bleib mir vom Leibe ἄπαγε δή, ἔρρε δή. — 9. zusammen~ μένειν παρ' ἀλλήλοις, συμμένειν. — 10. etw. ~ lassen παραλείπειν od. ἐᾶν τι. — 11. wo bleibt er doch? ποῦ μέλλει; ποῦ ὀκνεῖ; — 12. stehen ~ στῆναι, ὑποστῆναι, ἐπισχεῖν. — 13. laß das ~ μὴ ποιήσῃς ταῦτα. — 14. (im Kampfe fallen) πίπτειν, ἀποθνῄσκειν, τελευτᾶν.
Bleiben *n* ἡ μονή, ἡ ἐπι-, καταμονή, ἡ διατριβή, gew. durch Verben, hier ist meines ~s nicht länger οὐκέτ' ἂν μείναιμι od. διατρίβοιμι αὐτοῦ.
bleibend μενετικός, μόνιμος (2), ἔμμονος (2), (fest) βέβαιος, ἀσφαλής, (langdauernd) ἀίδιος (2), αἰώνιος (3 u. 2), ein ~es Besitztum κτῆμα εἰς ἀεί.
Bleibergwerk *n* τὰ μολύβδινα μέταλλα.
bleich ὠχρός, ἄχροιος (2), s. blaß.
[1]**Bleiche** *f* s. Blässe.
[2]**Bleiche** *f* (das Bleichen an der Sonne) ἡ ἡλίωσις.
bleichen *trans.* λευκαίνειν, an der Sonne ἡλιοῦν, *intr.* s. erbleichen.
bleichgelb πυξοειδής, ~ aussehen πυξίζειν.
Bleichheit *f* s. Blässe.
Bleichsucht *f* τὸ λευκὸν φλέγμα, ἡ λευκοφλεγματία, die ~ haben λευκοφλεγματεῖν.
bleichsüchtig λευκοφλέγματος (2), λευκοφλεγματώδης, ὁ λευκοφλεγματίας.
bleiern μολυβδοῦς, μολύβδινος, μολυβδικός.
Bleierz *n* ἡ μολύβδαινα.
Bleifarbe *f* τὸ μολυβδοειδὲς χρῶμα.
bleifarbig μολυβδόχρους, μολυβδοφανής, μολυβδοειδής, πελιτνός.
Bleigelb *n* ἡ μολύβδαινα.
Bleigewicht *n* ἡ μολυβδίς (ίδος).
Bleigießer *m* ὁ μολυβδοτήξ (ῆγος).
Bleiglanz *m*, **-glätte** *f* ἡ μολύβδαινα, ἡ λιθάργυρος, ἡ γαλήνη.
Bleigrube *f* τὰ μολύβδινα μέταλλα.
bleihaltig μολυβδώδης, μόλυβδον ἔχων.
Bleihütte *f* τὸ μολύβδου ἐργαστήριον.
Bleikugel *f* ἡ μολύβδαινα, ἡ μολυβδίς (ίδος).
Bleilot *n* ἡ μολύβδαινα, ὁ μολύβδινος κανών (όνος).
Bleimasse *f* ὁ μόλυβδος.
Bleiplatte *f* τὸ μολύβδινον od. μολύβδου ἔλασμα.
Bleiröhre *f* τὸ μολύβδιον, ὁ μόλυβδος.
Bleischläger *m* ὁ μολυβδοκόπος.
Bleistift *m* ὁ κυκλομόλυβδος.
Bleiwage *f* ὁ διαβήτης.
Bleiweiß *n* ὁ ψίμυθος, τὸ ψιμύθιον (bsd. als Schminke), mit ~ anstreichen, schminken ψιμυθιοῦν, ψιμυθίζειν.
bleiweißartig ψιμυθιοφανής.
Bleiwurz *m* ἡ μολύβδαινα.
Blende *f* 1. (Wand) τὸ διάφραγμα. — 2. (Scheuleder) τὸ προκάλυμμα.
blenden 1. (blind machen) τυφλοῦν, ἀπο-, ἐκτυφλοῦν, ἀφαιρεῖν oder διαφθείρειν τὰς ὄψεις, ἀλαοῦν. — 2. (nur für eine kurze Zeit) ἀμαυροῦν τὰς ὄψεις τινί, ἀμβλύνειν τοὺς ὀφθαλμούς τινι, übtr. παράγειν, ἐξαπατᾶν, γοητεύειν, καταγοητεύειν τινά.
Blenden *n*, **Blendung** *f* ἡ τύφλωσις, τὸ ἀμαύρωμα, gew. durch Verben, das ~ des Schnees ἡ τῆς χιόνος ἀνταύγεια.
blendend ἀνταυγής.
Blendwerk *n* τὸ τέχνασμα, ἡ γοητεία, τὸ γοήτευμα, ἡ σκιαγραφία, ἡ τερατεία, τὸ τεράτευμα, j-m ~ vormachen γοητεύειν, καταγοητεύειν τινά, ἐξαπατᾶν, φενακίζειν τινά.
Blesse *f* (weißer Fleck auf der Stirne von Pferden und anderen Tieren) τὸ λευκὸν σῆμα.
blessieren, Blessur s. verwunden, Verwundung, Wunde.
bleuen (schlagen) κόπτειν, συγκόπτειν.
Blick *m* 1. τὸ βλέμμα, ἡ τῶν ὀμμάτων od. τῆς ὄψεως βολή, ἡ ὄψις, geistiger ~ ἡ διάνοια, richtiger Blick des Geistes ἡ ἀγχίνοια, gew. durch Verben, zB. den ~ auf etw. richten, werfen βλέπειν, ἀποβλέπειν εἴς, πρός od. ἐπί τι, εἰσβλέπειν εἴς τι, ἐπιβλέπειν τι, εἰς od. ἐπί τι, den ~ nach oben richten ἄνω βλέπειν, den ~ zu Boden senken βλέπειν κάτω oder εἰς τὴν γῆν, die ~e auf sich ziehen ἕλκειν τὰς ὄψεις πρὸς ἑαυτόν, der ~ auf etw. ἡ ἔμ-, πρόσ-, ἀντίβλεψις, τὸ ἔμβλεμμα, ἡ πρόσοψις, auf den ersten ~ ἐκ πρώτης προσόψεως. — 2. (der Ausdruck des Auges, der Miene) ἡ ὄψις, τὸ βλέμμα, mit unverwandtem ~ ἀσκαρδαμυκτί, ἀτενές. — 3. (plötzlicher Glanz) τὸ σέλας, ἡ αὐγή, ἡ ἔκλαμψις, ἡ μαρμαρυγή.
blicken 1. βλέπειν εἴς, πρός τι, προσ-, εἰσβλέπειν τι. — 2. (einen schnell vorübergehenden Schein von sich geben) μαρμαρύττειν, αὐγάζειν, δι-, ἐπαυγάζειν, ἐκλάμπειν, ~ lassen φαίνειν, ἐκ-, ἀνα-, ὑποφαίνειν, sich ~ lassen φαίνεσθαι, φανῆναι, προέρχεσθαι, εἰς ὄψιν ἰέναι (ἔρχεσθαι), φανερὸν γίγνεσθαι.
blind 1. τυφλός (eig. und übtr.), τυφλώψ (ῶπος) oder διεφθαρμένος oder πεπηρωμένος τοὺς ὀφθαλμούς, ~ machen τυφλοῦν, ἐκτυφλοῦν, ~ sein τυφλὸν εἶναι, τετυφλῶσθαι, τυφλώττειν, ~ werden τυφλὸν γίγνεσθαι, τυφλοῦσθαι (P.), mit sehenden Augen ~ sein ὁρῶντα οὐ γιγνώσκειν, das sieht auch ein ~er δῆλον καὶ τυφλῷ. — 2. (glanzlos, trübe) ἀμαυρός, διεφθαρμένος τὴν αὐγήν, ὁμιχλώδης. — 3. (scheinbar) προσποίητος (2). — 4. (leer, nichtig) κενός, ~er Lärm κενὸς θόρυβος. — 5. (ohne Einsicht, töricht) τυφλός, ἄφρων, ἀσύνετος (2). — 6. (ohne Grund) ἄλογος (2), ~es Vertrauen ἄλογον θάρρος, ~e Hoffnung ἀπερίσκεπτος ἐλπίς (ίδος), ~e Furcht κενὸς φόβος, ~ sein

in Bezug auf od. für etw. τυφλὸν εἶναί τινος, τυφλῶς ἔχειν πρός τι.
Blinddarm *m* τὸ τυφλὸν ἔντερον.
Blindekuh *f* ἡ χαλκῆ μυῖα, ἡ ψηλαφίνδα od. μυΐνδα παιδιά, ~ spielen μυΐνδα od. ψηλαφίνδα παίζειν.
blindgeboren φύσει τυφλός, τυφλὸς γεγονώς, τυφλογενής, ~ werden (von Tieren) τυφλοπλαστεῖσθαι.
Blindheit *f* ἡ τυφλότης (ητος, auch übtr.), j-n mit ~ schlagen τυφλότητα ἐμβάλλειν τινί, mit ~ geschlagen sein τυφλὸν εἶναι τὴν ψυχήν, θεοβλαβῆ εἶναι.
blindlings ἀσκέπτως, ἀπερισκέπτως, ἀνοήτως, ἀφρόνως, προπετῶς, εἰκῇ.
Blindschleiche *f* ὁ τυφλώψ (ῶπος), ὁ τυφλῖνος, ὁ τυφλίνης, ἡ τυφλίνη.
blinken στίλβειν, ἀποστίλβειν, ἀπολάμπειν, ἀπαυγάζειν, ἀστράπτειν, ~ lassen ἀποστιλβοῦν.
Blinken *n* ἡ στίλβη, ἡ αἴγλη, ἡ ἀστραπή, τὸ σέλας.
blinzeln, blinzen σκαρδαμύττειν, βλεφαρίζειν, ἐπιμύειν (τὼ ὀφθαλμώ), ohne zu ~ ἀσκαρδαμυκτί.
Blinzeln *n* ὁ σκαρδαμυγμός, ἡ μύσις.
Blinzler *m* ὁ σκαρδαμυκτής.
Blitz *m* 1. ἡ ἀστραπή (als leuchtende Feuererscheinung), ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός (Wetterstrahl), ὁ πρηστήρ (ῆρος) (der einschlagende und zündende ~), mit dem ~e erschlagen κεραυνοῦν, vom ~e getroffen werden κεραυνοῦσθαι, ἐκ θεοῦ βλάπτεσθαι, πληγέντα ὑπὸ κεραυνοῦ ἀποθνῄσκειν, vom ~e getroffen κεραυνόβολος (2), κεραυνόβλητος (2), der ~ schlägt ein ὁ κεραυνὸς πίπτει od. κατασκήπτει εἴς τι, ein Ort, wo ein Blitz eingeschlagen hat τὸ ἐνηλύσιον od. ἠλύσιον. — 2. übtr. (schnell vorübergehender Glanz) ἡ ἀστραπή, ἡ μαρμαρυγή, ~e schießen aus seinen Augen ἀστράπτει τοῖς ὄμμασιν.
Blitzableiter *m* ἡ κεραυνῶν προφυλακή.
blitzähnlich, -artig ἀστραποειδής.
blitzen ἀστράπτειν (eig. u. übtr.), es blitzte ἤστραψε (näml. ὁ θεός), (von glänzenden Körpern) ἀστράπτειν, λάμπειν, von etw. ~ ἀστράπτειν τινί.
Blitzen *n* ἡ ἀστραπή (auch übtr.), ἡ μαρμαρυγή (übtr.), τὸ ἀστράπτειν, τὸ λάμπειν.
Blitzesschnelle *f* ἡ φορὰ ὥσπερ (οἷον) ἀστραπῆς.
Blitzglanz *m* ἡ ἀστραπή.
Blitzmal *n* τὸ ἐνηλύσιον, τὸ ἠλύσιον.
Blitzschlag *m* ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός.
blitzschnell ὀξύτατος, *adv.* ἄφνω, αἰφνιδίως.
Blitzstrahl *m* ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός, τὸ κεραύνιον πῦρ, (zündender Blitz) ὁ πρηστήρ (ῆρος).
Block *m* τὸ στέλεχος, ὁ κορμός, τὸ πρέμνον, τὸ ἐπίξηνον (zum Fleischhacken, auch Henkerblock), τὸ ξύλον (zum Anschließen von Verbrechern).
Blockade *f* ἡ πολιορκία, ἡ προσεδρεία, ἡ περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός, zur See ἡ ἐφόρμησις, ὁ ἔφορμος.
Blockadegeschwader *n* αἱ ἐφορμοῦσαι νῆες.
blockartig στελεχώδης.
Blockhaus *n* τὸ περιπόλιον, τὸ σταύρωμα.
blockieren (zu Lande) πολιορκεῖν, ἀποτειχίζειν, προσ-, περικαθῆσθαι, (zu Wasser) πολιορκεῖν κατὰ θάλατταν, ἐφορμεῖν, einen Hafen ~ εἴργειν τὰς ναῦς τοῦ εἰς τὸν λιμένα εἴσπλου, die Flotte ist blockiert ἀπειλημμέναι εἰσὶν αἱ νῆες, nicht blockiert ἀτείχιστος (2).
Blockierung *f* s. Blockade.
blöde 1. (eig.) ἀμβλύς, (am Verstande) ἀμβλὺς τὴν φύσιν, νωθής, ~ Augen haben ἀμβλυωπεῖν, ἀμβλυώττειν, j., der blöde Augen hat ἀμβλυωπός, ~ machen ἀμβλύνειν. — 2. (scheu, schüchtern) αἰδήμων, αἰσχυντηρός, αἰσχυντηλός, ~ sein αἰδημονεῖν, δυσωπεῖσθαι (M.).
Blödigkeit *f* 1. ἡ ἀμβλύτης (ητος), (des Gesichtes) ἡ ἀμβλυωπία, (des Verstandes) ἡ ἀμβλύτης τῆς φύσεως, ἡ νώθεια, ἡ νωθρεία. — 2. (Schüchternheit) ἡ δυσωπία, ἡ αἰδημοσύνη, ἡ εὐλάβεια, aus ~ αἰδούμενος, αἰδεσθείς.
blödsichtig ἀμβλὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀμβλυωπός (2), ἀμβλυωπής, ἀμβλώψ (ῶπος), ~ sein ἀμβλυωπεῖν, ἀμβλυώττειν.
Blödsichtigkeit *f* ἡ (τῆς ὄψεως) ἀμβλύτης (ητος), ἡ ἀμβλυωπία, ὁ ἀμβλυωγμός, ὁ ἀμβλυωσμός, ἡ μυωπία.
Blödsinn *m* ἡ ἀμβλύτης (ητος), ἡ νώθεια, ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ἀναισθησία, ἡ βραδύνοια.
blödsinnig ἀμβλὺς τὴν γνώμην, νωθής, βραδύς, ἀναίσθητος (2), δυσμαθής.
blöken βληχᾶσθαι (M.).
Blöken *n* ἡ βληχή, ὁ βληχηθμός, τὸ βλήχημα.
blökend βληχητός, βληχητικός, βληχάς (άδος).
blond ξανθός, ξανθόθριξ (τριχος), ~ werden ξανθοῦσθαι (P.), sehr ~ sein ὑπερξανθίζειν.
blondhaarig ξανθός, ξανθὴν ἔχων κόμην, ξανθόθριξ (τριχος), ξανθόκομος (2), ~ sein ξανθοτριχεῖν.
Blondheit *f* ἡ ξανθότης (ητος), τὸ ξανθόν.
bloß 1. (ohne Kleider) γυμνός, ψιλός, ~ machen γυμνοῦν, ἀπογυμνοῦν, mit ~en Füßen, ~em Kopfe gehen γυμνὸν βαδίζειν τοὺς πόδας, τὴν κεφαλήν. — 2. (ungeschützt) ἀστέγαστος (2), j-n ~stellen προδιδόναι τινά, sich den Gefahren ~stellen διδόναι ἑαυτὸν εἰς κινδύνους. — 3. (allein, nichts als) μόνος, οὐδὲν ἄλλο, εἰ μή od. πλήν, *adv.* μόνον.
Blöße 1. (das Bloßsein) ἡ γυμνότης (ητος), τὸ γυμνόν. — 2. (Mangel, Bedürftigkeit) ἡ ἔνδεια, ἡ ἐρημία. — 3. (ungedeckter Teil) τὰ γυμνά, ἡ γύμνωσις, dem Feinde eine ~ geben τὰ γυμνὰ πρὸς τοὺς πολεμίους διδόναι, (in der Fechtersprache) λαβὴν παρέχειν od. παρα-, ἐνδιδόναι, j-s ~ aufdecken εὑρίσκειν τὰ σαθρά τινος, etw. in seiner ~ darstellen ἀποφαίνειν τι σαθρὸν ὂν od. οἷόν ἐστιν. — 4. (ein freier, unbewachsener Ort) τὰ ψιλά.
blühen 1. ἀνθεῖν (auch übtr.), (von Bäumen) θάλλειν, (von Menschen, die sich im Zustand voller Kraft und Schönheit befinden) ἀκμάζειν. — 2. (in guten Verhältnissen sein) εὐδαιμονεῖν, εὖ φέρεσθαι (P.).
Blühen *n* ἡ ἄνθησις, ἡ ἄνθη.
blühend (außer den *part.* der Verben) ἀνθηρός, ἀνθοφόρος (2), εὐανθής, ἀνθεμώδης, ἀνθεμόεις, ~es Alter ἡ ἀκμάζουσα ἡλικία, ἡ τῆς ἡλικίας ἀκμή, im ~en Alter stehen ἀκμάζειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι, ἀνθοῦσαν ἔχειν ἀκμήν, die im ~en Alter stehenden οἱ ἐν ἀκμῇ od. ὥρᾳ, in ~en Umständen sein ἀκμάζειν, εὐδαιμονεῖν, εὐτυχεῖν, einen ~en Stil schreiben ἀνθηρογραφεῖν, eine ~e Schreibart ἀνθηρὰ od. ἠνθισμένη λέξις.
Blümchen, Blümlein *n* τὸ ἀνθύλλιον, τὸ ἀνθήλιον.
Blume *f* τὸ ἄνθος, τὸ ἄνθεμον, ~n treiben ἐξανθεῖν, ~n sammeln, pflücken ἄνθη δρέπεσθαι (M.), ἀνθολογεῖν, ἀνθίζεσθαι (M.), mit ~n bestreuen ἀνθοβολεῖν, mit ~n schmücken ἀνθίζειν, sich mit ~n bekränzen στεφανοῦσθαι, ἀναδεῖσθαι (P.) ἄνθεσιν, ~n verkaufen ἀνθοπωλεῖν, von ~n ἄνθινος, die ~n betreffend ἀνθικός, die ~ des Weins τὸ τοῦ οἴνου ἄνθος, der Wein hat seine ~ verloren ἐξήνθηκεν ὁ οἶνος, ein Wein von edler ~ ὁ ἀνθοσμίας (οἶνος).
blumenähnlich, -artig ἀνθώδης, ἀνθεμώδης.
Blumenau *f* ὁ ἀνθεμώδης λειμών (ῶνος).
Blumenbeet *n* ἡ ἄνθεσι πεφυτευμένη πρασιά.
Blumenblatt *n* τὸ πέταλον.
Blumenduft *m* τὸ ἄνθοσμον.
Blumenfest *n* τὰ ἀνθεστήρια.
Blumenflor *m* τὸ ἀνθῶν (ἀκμαζόντων) πλῆθος.
Blumenfreund *m* ὁ φιλανθής.
Blumengarten *m* ὁ ἀνθοφόρος κῆπος.
Blumengärtner *m* ὁ τὰ ἄνθη θεραπεύων, ὁ τῶν ἀνθῶν ἐπιμελούμενος.
Blumengirlande *f* ὁ ἄνθινος στέφανος.
Blumenkelch *m* ἡ κάλυξ (υκος).
Blumenkorb *m* ὁ ἀνθοδόκος τάλαρος, ὁ κάλαθος ἀνθῶν πλήρης.
Blumenkranz *m* ὁ ἄνθινος στέφανος.
Blumenlese *f* ἡ ἀνθολογία (auch übtr.), τὸ ἀνθολόγιον (übtr.).
blumenreich πολυανθής, εὐανθής, ἀνθηρός, ἀνθεμόεις, ἀνθήεις.

Blumenstrauß *m* ἡ ἀνθῶν δέσμη, ὁ ἀνθῶν φάκελος, τὰ συμπεπλεγμένα ἄνθη.
Blumenzeit *f* ὁ τῶν ἀνθῶν καιρός.
Blumenzucht *f* ἡ τῶν ἀνθῶν θεραπεία.
Blumenzwiebel *f* ὁ βολβός. [μόεις, ἀνθήεις.]
blumicht, blumig ἀνθηρός, εὐανθής, ἄνθινος, ἀνθε-
Blut *m* τὸ αἷμα, vergossenes ~ ὁ φόνος, eine Masse geronnenes ~ ὁ θρόμβος αἵματος, mit ~ versehen ἔναιμος (2), αἱματικός, αἱματώδης, ohne ~ ἄναιμος (2), ἀναίματος (2), mit ~ beflecken αἱμάττειν, ἐξ-, καθαιμάττειν, αἱματοῦν, καθαιματοῦν, (mit Mord beflecken) αἵματι μιαίνειν, ~ vergießen φόνον ποιεῖν, sein ~ für etw. vergießen ἀποθνῄσκειν ὑπέρ τινος, etw. kostet viel ~ γίγνεταί τι οὐκ ἄνευ πολλοῦ φόνου, es fließt viel ~ γίγνεται πολὺς φόνος, Gut und ~ für etw. hingeben, opfern χρήματα καὶ σώματα ἀναλίσκειν ὑπέρ τινος, in ~ verwandeln αἱματοῦν, ἐξαιματοῦν, αἱματοποιεῖν, sich in ~ verwandeln ἐξαιματοῦσθαι (P.), Verwandlung in ~ ἡ αἱμάτωσις, mit ~ anfüllen ἐναιματοῦν, nach ~ dürsten φονᾶν, von einem ~e stammen, aus einem ~e sein ἀπὸ τῆς αὐτῆς γενεᾶς γεγονέναι. [αἷμα.]
Blutabgang *m* ἡ αἱματηρὰ ἀπόστασις, τὸ ἀποχωροῦν
Blutachat *m* ὁ αἱμαχάτης.
Blutader *f* ἡ αἱματῖτις (ιδος) φλέψ (εβός).
Blutaderbruch *m* ἡ φλεβορραγία.
Blutäderchen *n* ἡ αἱματικὴ ἴς (ἰνός).
blutähnlich, -artig αἱματώδης. [δεής (übtr.).]
blutarm ὀλίγαιμος (2, eig.), πενέστατος, πάντων ἐν-
Blutauswurf *m* ἡ αἵματος ἀναφορά.
Blutbad *n* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ein ~ unter den Feinden anrichten φόνον τῶν πολεμίων ποιεῖν, es wird ein großes ~ angerichtet γίγνεται πολὺς φόνος.
blutbefleckt καθαίμακτος, καθῃμαγμένος, (vom Mörder) μιαιφόνος (2).
blutbespritzt αἱμόρραντος.
blutbesudelt αἱμόφυρτος, φοίνιος. [νικόν.]
Blutdurst *m* ἡ φόνου od. αἵματος ἐπιθυμία, τὸ φο-
blutdürstig φονικός, αἱμόδιψος (2), ~ sein διψῆν oder ἐπιθυμεῖν αἵματος od. φόνου, φονᾶν.
Blüte *f* ἡ ἄνθη, ἡ ἄνθησις (als Zustand), τὸ ἄνθος, ἡ ἄνθη, ἡ ἀνθήλη (als Sache), die ~ des Weins ἡ οἰνάνθη, in ~ stehen s. blühen, die ~ des Alters ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, in der ~ der Jahre stehen ἀκμάζειν τῇ ἡλικίᾳ oder ὥρᾳ, ein Jüngling in der ~ der Jahre νεανίας ἐν ἀκμῇ od. ἄνθει ὤν, ἀκμαῖος, über die ~ der Jahre hinaus sein παρηκμακέναι.
Blutegel *m* ἡ βδέλλα, ~ ansetzen βδελλίζειν τινά.
bluten αἷμα χεῖν od. ἐκχεῖν, αἱμορροεῖν, αἱμορραγεῖν, αἷμα ἐκβάλλειν, (sterben) σφάττεσθαι (P.), ἀποθνῄσκειν, das Herz blutet mir δάκνομαι (P.) τὴν καρδίαν, die Nase blutet mir στάζει od. ῥεῖ μοι αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν. [ἡ αἵματος ἀπὸ ῥινῶν ἀπόσταξις.]
Bluten *n* ἡ αἱμόρροια, ἡ αἱμορραγία, aus der Nase
Blütenbüschel *n* ἡ ἀνθήλη.
blutend αἱμόρρους, stark ~ αἱμορραγής.
Blütenkätzchen *n* ἡ κάχρυς (υος), τὸ βρύον.
Blütenkelch *m* ἡ κάλυξ (υκος).
Blütenknospe *f* ἡ κορύνη.
Blütenkolbe *f* ἡ κορύνη, ohne ~n εὐνουχίας.
blütenleer, -los ἀνανθής.
blütenreich πολυανθής, εὐανθής.
Blutentziehung *f* ἡ αἵματος ἀφαίρεσις, ἡ αἷμαξις.
Bluterguß *m* ἡ αἵματος ἔκχυσις, (als Sache) τὸ ἐκχεόμενον αἷμα.
Bluterzeugung *f* ἡ αἱμάτωσις.
Blütezeit *f* ἡ ἀκμή, ἡ ὥρα.
blutfarbig αἱματοειδής, αἱμοχροώδης.
Blutfink *m* ὁ πυρρούλας.
Blutflagge *f* ἡ φοινικίς (ίδος).
Blutfleck *m* ἡ αἱματίνη στιγμή, ἡ κηλίς (ῖδος)
Blutfluß *m* ἡ αἱμόρροια, ἡ αἱμόρρυσις, (heftiger) ἡ αἱμορραγία, (am After) ἡ αἱμορροΐς (ίδος), den ~ haben αἱμορροεῖν, αἱμορραγεῖν, mit ~ behaftet αἱμόρρους, der monatliche ~ der Weiber (Menstruation) τὰ ἐπι-, ἐμ-, καταμήνια, αἱ ἔμμηνοι καθάρσεις (auch sing.), τὰ γυναικεῖα (letzteres auch von dem ~ der Wöchnerinnen).
Blutgefäß *n* ἡ ἀρτηρία (Schlagader), ἡ φλέψ (εβός), τὸ ἀγγεῖον.
Blutgeld *n* τὰ ἄποινα (Buße für einen Mord), ὁ μισθὸς φόνου (Lohn für einen Mord).
Blutgericht *n* ἡ φονικὴ δίκη, τὰ φονικά.
Blutgeruch *m* ἡ φονώδης ὀσμή.
Blutgerüst *n* τὸ πῆγμα, er starb auf dem ~ ἀπέθανεν ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλήν.
Blutgeschwür *n* ὁ δοθιήν (ῆνος).
blutgetränkt αἱμοβαφής.
Blutgier *f* ἡ αἵματος od. φόνου ἐπιθυμία.
blutgierig φονικός.
Bluthusten *m* ἡ αἵματος ἀπόχρεμψις.
blutig αἱματώδης, αἱματηρός, καθαίμος (2), αἱματόεις, übtr. φόνιος, πολύφονος (2), ~e Wunden τὰ ἔναιμα, ~er Krieg ὀλέθριος πόλεμος, ~e Tränen weinen αἵματα κλάειν, ein ~es Ende nehmen (von einem Streite) εἰς αἷμα τελευτᾶν, ~en Schweiß schwitzen αἵματι ἱδροῦν.
blutjung ἔτι νέος, νεαρός, κομιδῇ νέος.
blutleer, -los ἄναιμος, ἀναίματος, λείφαιμος (sämtl. 2).
Blutleere, -losigkeit *f*, **-mangel** *m* ἡ ἀναιμία, ἡ ἀναιμότης (ητος).
Blutmasse *f* ὁ αἱματικὸς χυμός.
Blutrache *f* ἡ φόνου τιμωρία od. δίκη.
Bluträcher *m* ὁ φόνου τιμωρός.
Blutregen *m* ὁ αἱματώδης ὑετός, σταγόνες αἵματος ἐξ οὐρανοῦ καταφερόμεναι, es fällt ein ~ ὕει αἵματι.
blutreich πολύαιμος (2), πολυαίματος (2).
Blutreichtum *m* ἡ πολυαιμία.
blutreinigend αἵματος καθαρτικός.
Blutreinigung *f* ὁ αἵματος καθαρμός. [τικόν.]
Blutreinigungsmittel *n* τὸ φάρμακον αἵματος καθαρ-
Blutrichter *m* ὁ ἐπὶ τῶν φονικῶν. [χοειδής.]
blutrot αἱματοειδής, αἱμαχροώδης, καρύκινος, καρυ-
Blutruhr *f* ἡ αἱματηρὰ δυσεντερία.
blutrünstig αἱματόεις, j-n ~ schlagen αἱμάττειν, καθ-, ἐξαιμάττειν τινά.
blutsaugend αἱματοπότης.
Blutschande *f* ἡ ἀνόσιος συνουσία.
Blutschänder *m* ὁ ἀνόσιος (περὶ) τὴν συνουσίαν.
blutschänderisch ἀνόσιος (περὶ) τὴν συνουσίαν, μιαρός.
Blutschuld *f* τὸ μίασμα, ἡ μιαρία, τὸ ἄγος, mit ~ beladen μιαρός, ἐναγής, mit ~ beladen sein ἐν ἄγει ἐνέχεσθαι, die ~ sühnen ἄγος ἐλαύνειν.
Blutspeien, -spucken *n* ἡ αἵματος ἀπόχρεμψις oder ἀναφορά.
Blutspende *f* (Totenopfer) αἱ αἱμακουρίαι (-κορίαι).
Blutstein *m* ὁ αἱματίτης λίθος.
blutstillend ἴσχαιμος (2), αἵματος στάσιμος (2), αἱμοστατικός, ein ~es Mittel τὸ ἔναιμον (φάρμακον).
Blutstrieme *f* ὁ μώλωψ (ωπος), ὁ αἱμάλωψ (ωπος), ἡ σμῶδιξ (ιγγος), j-m ~n schlagen μωλωπίζειν τινά.
Blutstrom *m* ἡ αἱμάς (άδος), ἡ αἱμόρρυσις.
Blutstropfen *m* ἡ αἵματος σταγών (όνος), ~ schwitzen αἵματι ἱδροῦν. [am ~ leidend αἱμορραγικός.]
Blutsturz *m* ἡ αἱμορραγία, den ~ haben αἱμορραγεῖν,
Blutsubstanz *f* ἡ αἱματικὴ ὕλη. [ζωμός.]
Blutsuppe *f* (bei den Spartanern) ἡ αἱματία, ὁ μέλας
blutsverwandt ὅμαιμος (2), ὁμαίμων (ονος), ἀναγκαῖος, mit j-m ~ sein πρὸς αἵματος εἶναί τινι, der B~e ὁ ὅμαιμος usw.
Blutsverwandtschaft *f* ἡ ἀναγκαιότης (ητος), ἡ ἀνάγκη, ἡ ὁμαιμοσύνη, (die Blutsverwandten) οἱ ἀναγκαῖοι.
Blutszene *f* ἡ σφαγή. [σταγής.]
bluttriefend αἱμόρρυτος (2), φονόρρυτος (2), αἱματο-
Bluttrinken *n* ἡ αἱματοποσία.

bluttrinkend αἱματοπότης.
Blutumlauf *m* ἡ αἵματος περίοδος.
Blutung *f* ἡ αἵματος ἔκχυσις od. ἐκβολή, s. Blutfluß.
blutunterlaufene Stelle *f* ὁ μώλωψ (ωπος).
Blutvergießen *n* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ohne ~ ἀναιμωτί, ἀναιμακτί, ἄνευ φόνου.
Blutwasser *n* ὁ ἰχώρ (ῶρος).
blutwenig ὀλίγιστος.
Blutwurst *f* ἡ αἱματῖτις (ιδος) χορδή.
Blutzeuge *m* ὁ μάρτυς (υρος).
Bock *m* 1. ὁ κριός (Schafbock), ὁ τράγος, ὁ αἴξ (γός, Ziegenbock), (von andern Tieren) ὁ ἄρρην (ενος), ein junger ~ ὁ τραγίσκος, ὁ ἔριφος, zum ~ gehörig τράγειος, wie ein ~ riechen τραγίζειν, κιναβρᾶν. — 2. (Gestell, Gerüst) ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ ὑπέρεισμα, τὸ πῆγμα, ὁ κιλλίβας (αντος), (am Wagen) ἡ ἕδρα, ὁ (ἡ) δίφρος (*pl.* τὰ δίφρα). — 3. (Fehler) τὸ σφάλμα, τὸ πλημμέλημα. — 4. (als Strafwerkzeug) τὸ ξύλον, j-n in den ~ spannen φιμοῦν τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα τινός.
bockähnlich, -artig τραγοειδής.
bockbeinig (widerspenstig) ἀνυπότακτος (2), ταραχώδης, στασιώδης (aufrührerisch), ἀπειθής (ungehorsam), ~ sein ταραχωδῶς διακεῖσθαι.
Böckchen, Böcklein *n* ὁ ἔριφος, ὁ τραγίσκος.
bocken (wie ein Bock springen) ἀρνεύειν, (vom Pferde) σφαδάζειν, ἀναχαιτίζειν, (geil sein, von Ziegen) τραγίζειν.
Bockfell *n* ἡ τραγῆ, τὸ τράγειον δέρμα.
Bockfleisch *n* τὰ τράγεια (κρέα).
Bockhirsch *m* ὁ τραγέλαφος.
Bockkäfer *m* ὁ κάραβος.
Bocksbart *m* ὁ τράγειος od. τραγικὸς πώγων (ωνος), (als Pflanze) ὁ τραγοπώγων (ωνος).
Bocksdorn *m* ἡ τραγάκανθα.
bocksfüßig τραγόπους (οδος), τραγοσκελής.
Bocksfüßler *m* ὁ σάτυρος.
Bocksgeruch, -gestank *m* ἡ κινάβρα, einen ~ haben [κιναβρᾶν.]
Bockshorn *n* τὸ τράγου od. τράγειον od. τραγικὸν κέρας, übtr. j-n ins ~ jagen ἐκπλήττειν, ἐκπτοεῖν, ἐκδειματοῦν τινα, (eine Pflanze) ἡ τῆλις (εως u. ιδος).
Bocksprung *m*: Bocksprünge machen ἀρνεύειν.
Boden *m* 1. (Erdboden) ἡ γῆ, τὸ ἔδαφος, auf dem ~, zu ~ χαμαί, zu ~ werfen καταβάλλειν, καταστρωννύναι, zu ~ schlagen καταράττειν, κατακόπτειν, übtr. καταπλήττειν, zu ~ treten καταπατεῖν, zu ~ liegen κεῖσθαι, übtr. ἀθυμεῖν, den Blick zu ~ heften ἀπερείδειν τὴν ὄψιν πρὸς τὸ ἔδαφος, auf dem ~ befestigen ἐμπεδοῦν, auf dem ~ feststehend ἔμπεδος (2), Grund und ~ ὁ ἀγρός, ἡ ἄρουρα, τὸ χωρίον, τὸ κτῆμα, magerer ~ λεπτὴ γῆ, mit magerem ~ λεπτόγεως. — 2. (der ~ eines Gefäßes) ὁ πυθμήν (ένος), ὁ πύνδαξ (ακος), sich zu ~ setzen ὑποστῆναι. — 3. (Fußboden) τὸ δάπεδον, τὸ ἔδαφος, τὸ θεμέλιον. — 4. der ~ des Meers τὸ τῆς θαλάττης βένθος, ὁ τοῦ πελάγους πυθμήν. — 5. der ~ eines Hauses (der Raum unter dem Dache) ὁ ὑπέρτερος (ὑπέρτατος) οἶκος. — 6. Kornboden ὁ σιτοβολών (ῶνος). — 7. Heuboden ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Bodenbeschaffenheit *f* ἡ τῆς γῆς φύσις.
Bodenertrag *m* οἱ ἐκ τῆς γῆς (ἐκ τῶν ἀγρῶν) γιγνόμενοι (γενόμενοι) καρποί.
Bodenerzeugnisse *n/pl.* τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα.
bodenlos ἄβυσσος, ἄβυθος, ἀπύθμενος (sämtl. 2), ~es Geschwätz ἄβυσσος φλυαρία, bodenlose Schlechtigkeit ἀνήκεστος πονηρία, ein bodenloser Weg ἄβατος ὁδός.
Bodmerei *f* αἱ ναυτικαὶ συγγραφαί, auf ~ gegebenes Kapital τὸ ναυτικόν.
Bogen *m* 1. (krumme Linie) ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), τὸ κύρτωμα, einen ~ machen κάμπτεσθαι, κυρτοῦσθαι (P.), im ~ gehend κυρτός, ~ eines Kreises ἡ περιφέρεια. — 2. (Wölbung) τὸ τόξον, ἡ καμάρα. — 3. ~ (zum Schießen) τὸ τόξον, mit dem ~ schießen τοξεύειν, mit dem ~ erlegen κατατοξεύειν, den ~ spannen τὸ τόξον ἐντείνειν (auch M.), zum ~ gehörig τοξικός, sich wie ein ~ krümmen τοξοῦσθαι (P.), kleiner ~ τὸ τοξάριον. — 4. (~ zu musikalischen Instrumenten) τὸ πλῆκτρον. — 5. ~ Papier ὁ χάρτης.
Bogenbehälter *m* ἡ τοξοθήκη, ὁ γωρυτός.
bogenförmig τοξοειδής, καμαροειδής, (gekrümmt) κυρτός, καμπτός.
bogenführend τοξοφόρος (2).
Bogenmacher *m* ὁ τοξοποιός, das Geschäft des ~s ἡ [τοξοποιία.]
Bogenschießen *n* ἡ τοξεία, ἡ τόξευσις, die Kunst des ~s ἡ τοξική, ἡ τοξευτική.
Bogenschuß *m* τὸ τόξευμα.
Bogenschußweite *f* τὸ τόξου ῥῦμα, ἐφ' ὅσον τόξευμα ἐξικνεῖται, auf ~ ἐκ τόξου ῥύματος, εἰς τόξου ῥῦμα, innerhalb ~ ἐκ τόξου ῥύματος, außerhalb ~ ἔξω τοξεύματος, in die ~ kommen εἰς τόξευμα ἀφικνεῖσθαι.
Bogenschütze *m* ὁ τοξότης, ein ~ zu Pferde ὁ ἱπποτοξότης, ὁ ἀφιπποτοξότης, ὁ ἀμφιπποτοξότης, Anführer der ~n ὁ τοξάρχης, ὁ τόξαρχος.
Bogenschützin *f* ἡ τοξότις (ιδος).
Bogensehne *f* τὸ νεῦρον, ἡ νευρά.
Bohle *f* ἡ σανίς (ίδος), mit ~n auslegen σανιδοῦν.
Böhnchen *n* τὸ κυάμιον.
Bohne *f* ὁ κύαμος, kleine ~ τὸ κυάμιον, durch Abstimmen mit ~n wählen κυαμεύειν, ἀπὸ κυάμου καθιστάναι, ~n essen κυαμοφαγεῖν, das Bohnenessen ἡ κυαμοφαγία, von ~n κυάμινος.
bohnen, bohnern (glatt machen) λεαίνειν, (mit Wachs) κηρῷ κλύζειν.
Bohnenbeet, -feld *n* ὁ κυαμών (ῶνος).
Bohnenbrei *m* τὸ κυάμινον ἔτνος.
Bohnenegel *m* ὁ μίδας.
Bohnenmarkt *m* ἡ κυαμῖτις (ιδος).
Bohnenstange *f* ὁ (ἡ) χάραξ (ακος).
Bohnenstein *m* ὁ κυάμειος λίθος.
Bohnenwurm *m* ὁ μίδας.
bohren τρυπᾶν, τετραίνειν, ein Schiff in den Grund ~ ναῦν καταδύειν, καταποντίζειν, ποντοῦν.
Bohren *n* ἡ τρύπησις.
Bohrer *m* (als Werkzeug) τὸ τέρετρον, τὸ τρύπανον, ἡ τρυπάνη, (einer der bohrt) ὁ τρυπητής od. das *part.* der Verben, ein kleiner ~ τὸ τερέτριον, τὸ τρυπάνιον.
Bohrspäne *m/pl.* τὰ ἐκτρυπήματα.
Bolle *f* (Zwiebel) ὁ βολβός.
bollenartig βολβοειδής, βολβώδης.
Bollengewächs *n* τὸ κεφαλόρριζον, τὸ φλοιόρριζον.
Bollwerk *n* τὸ ὀχύρωμα, τὸ ἔρυμα, τὸ τεῖχος, τὸ τείχισμα, τὸ προτείχισμα, τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή, ὁ πρόβολος, durch ~ schützen ἀποτειχίζειν, ἀποχοῦν, übtr. τὸ ἔρυμα, ἡ προβολή, ὁ πρόβολος.
Bolzen *m* (als Geschoß) τὸ βέλος, ὁ ὀϊστός, (zum Feststecken) τὸ ἀξόνιον, ἡ περόνη, am Riegel ἡ βάλανος.
Bombardement *n* ἡ μηχανῶν προσ- od. ἐπαγωγή.
bombardieren μηχανὰς προσάγειν πόλει.
Bombast *m* ὁ (τῶν λόγων) κόμπος, ὁ ὄγκος.
bombastisch κομπηρός, κομπώδης, ὀγκώδης, διθυραμβώδης, ~ sprechen διθυραμβώδη φθέγγεσθαι (M.), κομπολακεῖν.
Bonmot *n* τὸ ἀπόφθεγμα.
Boot *n* τὸ σκάφος, ἡ σκάφη, ὁ λέμβος, τὸ πλοιάριον, (das einem Schiffe angehängte ~) τὸ ἐφόλκιον, das ~ aussetzen τὸ ἐφόλκιον παραβάλλειν.
Bootsknecht *m* ὁ ἐρέτης, ὁ ὑπηρέτης.
Bootsmann *m* ὁ ναύτης.
Borax *m* ἡ χρυσόκολλα.
Bord *m* τὸ τῆς νεὼς κράσπεδον, an ~ gehen ἐμβαίνειν εἰς ναῦν, ἐπιβαίνειν νεώς, an ~ sein εἶναι ἐν τῇ νηί, j-n an ~ nehmen ἐμ-, εἰσβιβάζειν τινά, an ~ haben (Personen) ἔχειν ἐπιβάτας, (Sachen) ἄγειν, über ~ werfen ἐκβάλλειν, ἐκ-, ἀπορριπτεῖν εἰς τὴν θάλατταν, über ~ springen ἐκπηδᾶν εἰς τὴν θάλατταν.

Bordell *n* τὸ πορνεῖον, τὸ πορνοβοσκεῖον, τὸ χαμαιτυπεῖον, τὸ ἐργαστήριον, τὸ οἴκημα, τὸ τέγος, ein ~ halten πορνοβοσκεῖν, im ~ sein ἐπ' οἰκήματος καθῆσθαι.
Bordellsteuer *f* τὸ πορνικὸν τέλος.
Bordellwirt *m* ὁ πορνοβοσκός, ~ sein πορνοβοσκεῖν, Gewerbe eines ~s ἡ πορνοβοσκία.
borgen etw. von j-m (Geld) δανείζεσθαί (M.) τι παρά τινος, j-m etw. (Geld) ~ δανείζειν τινί τι, auch κιχράναι (leihen), (Geräte, Sachen usw.) χρῆσθαί τινι παρά τινος.
Borgen *n* ὁ δανεισμός.
Borger *m* 1. (der ein Darlehen gibt) ὁ δανειστής. — 2. (der ein Darlehen nimmt) ὁ δανειζόμενος (bzw. δανεισάμενος. δανεισόμενος).
Borke *f* ὁ φλοιός.
Born *m* ἡ κρήνη, ὁ κρουνός.
borniert ἀφυής, ἀμβλύς (τὴν φύσιν), βραχυγνώμων.
Borniertheit *f* ἡ ἀφυΐα, ἡ τῆς γνώμης βραχύτης (ητος).
Börse *f* (Geldbeutel) τὸ βαλάντιον, τὸ μαρσύπιον, (Versammlungsort für Kaufleute) τὸ ἐμπόριον, τὸ τῶν ἐμπόρων χρηματιστήριον.
Borste *f* ἡ σμῆριγξ (γγος), ἡ χαίτη, ἡ θρίξ (τριχός), die ~n sträuben φρίττειν τὴν χαίτην od. τὰς τρίχας.
borstig λάσιος, τανύθριξ (τριχος), (borstenartig) δασύς.
Borstwisch *m* ἡ σμῆριγξ (γγος), mit dem ~ reinigen σμηρίζειν.
Borte *f* τὸ κράσπεδον, mit einer ~ einfassen κρασπεδοῦν.
bösartig κακοήθης (von Menschen), κακός, πονηρός (von Menschen und Zuständen), χαλεπός (von Zuständen), θηριώδης (von Wunden, Geschwüren), ~ werden θηριοῦσθαι (P., von Wunden), ~es Geschwür τὸ θηρίωμα, ~ sein (von Menschen) κακοηθίζεσθαι, κακοηθεύεσθαι (M.), ~ machen θηριοῦν.
Bösartigkeit *f* ἡ κακοήθεια, ἡ κακία, ἡ κακότης (ητος).
böse 1. (physisch) κακός (*comp.* χείρων, *superl.* χείριστος), φαῦλος, ἄχρηστος (2), χαλεπός, oft durch Zssg mit δυσ-, zB. böser Weg ἡ δυσοδία, ~e Augen haben ὀφθαλμιᾶν, λημᾶν. — 2. (moralisch) κακός (*comp.* κακίων, *superl.* κάκιστος), πονηρός, μοχθηρός, κακοῦργος (2), κακοποιός (2), das B~e τὸ κακόν, τὸ πονηρόν, B~s tun κακὰ ποιεῖν, ἀδικεῖν, ἁμαρτάνειν, j-m B~s zufügen κακῶς ποιεῖν, κακὰ ποιεῖν, βλάπτειν, κακοῦν τινα, j-m B~s nachreden κακῶς λέγειν, κακολογεῖν τινα, B~s im Sinne haben κακὰ τεχνᾶσθαι (M.), κακὰ ἐπινοεῖν, gegen j-n τινί. — 3. (schlimm, unangenehm) χαλεπός, πονηρός, κακός, φαῦλος. — 4. (zornig, hitzig) χαλεπός, ἄγριος, ὀξύς, ein ~s Tier ἄγριον θηρίον, ~ sein auf j-n χαλεπαίνειν, ὀργίζεσθαί (P.), ἄχθεσθαί τινι, j-n ~ machen ἐξαγριαίνειν, ἐρεθίζειν, ὀργίζειν τινά.
Bösewicht *m* ὁ κακοῦργος, ὁ πανοῦργος, ὁ κακός (auch *superl.*), ὁ πονηρός (auch *superl.*), (als Schimpfwort) ὁ ὄλεθρος, τὸ βάραθρον.
boshaft πονηρός, κακοήθης, κακοτέχνης, κακότεχνος (2), ἐπίβουλος (2), ῥᾳδιουργός (2), ~ sein, außer diesen *adj.* mit εἶναι, κακοηθεύεσθαι (M.), ῥᾳδιουργεῖν, πονηρεύεσθαι (M.).
Boshaftigkeit, Bosheit *f* ἡ κακία, ἡ κακότης (ητος), ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακοήθεια, ἡ κακόνοια, (boshafte Tat) τὸ κακούργημα, τὸ ῥᾳδιούργημα, τὸ παρανόμημα, eine ~ verüben πονηρόν od. κακόν τι ποιεῖν, ἀδικεῖν, παρανομεῖν.
böslich κακῶς, πονηρῶς.
bossieren πλάττειν, in Wachs ~ κηροπλαστεῖν, der in Wachs bossiert ὁ κηροπλάστης, die Kunst in Wachs zu ~ ἡ κηροπλαστική.
Bossierer *m* ὁ πλάστης.
böswillig κακόνους, κακοήθης.
Böswilligkeit *f* ἡ κακόνοια, ἡ κακοήθεια.
Botanik *f* ἡ βοτανική.
Botaniker *m* ὁ τῆς βοτανικῆς ἔμπειρος, ὁ τὴν βοτανικὴν καταμεμαθηκώς.
botanisch βοτανικός.
botanisieren βοτάνας συλλέγειν, βοτανολογεῖν.
Bote *m* ὁ ἄγγελος, ὁ ἀγγελιαφόρος, auch durch d. *part.* ὁ πεμφθείς, ἀγγέλλων u. dgl.
Botenlohn *m* ὁ τῆς ἀγγελίας μισθός, (für eine glückliche Nachricht) τὸ εὐαγγέλιον.
Botin *f* ἡ ἄγγελος od. *part.*, s. Bote.
Botmäßigkeit *f* ἡ ἀρχή, ἡ ἐπικράτεια, unter j-s ~ stehen, kommen εἶναι, γίγνεσθαι ὑπό τινι, unter seine ~ bringen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), καταστρέφεσθαι (M.), ἐπικρατεῖν τινος.
Botschaft *f* ἡ ἀγγελία, τὸ ἄγγελμα, eine ~ überbringen ἀγγελίαν φέρειν, ἀγγελιαφορεῖν, ἀγγέλλειν, fröhliche, glückliche ~ τὸ εὐαγγέλιον, eine fröhliche ~ bringen εὐαγγελίζεσθαι (M.), eine schlechte ~ bringen κακαγγελεῖν.
Botschafter *m* ὁ ἄγγελος, ὁ πρεσβευτής (*pl.* οἱ πρέσβεις).
Böttcher *m* ὁ λυγιστής.
Bottich *m* ὁ πίθος.
Bouillon *f* ὁ ζωμός.
Bouquet *n* s. Bukett.
boxen πυκτεύειν.
Boxen *n* ἡ πύκτευσις.
Boxer *m* ὁ πύκτης.
brach (vom Acker) ἀργός, ἀγεώργητος (2), ~ liegen ἀργεῖν.
Brachacker *m*, **Brache** *f*, **Brachfeld, Brachland** *n* ἡ νεός (νειός), ἡ νέα (νεά), ὁ ἀργὸς ἀγρός, zur Brache machen νειοποιεῖν.
brachen νεᾶν, νεάζειν, νεοῦν.
Brachen *n* ἡ νέανσις, ὁ νεασμός.
Brachzeit *f* ὁ νεατός.
Brack *m* τὸ κάθαρμα.
Bracke *f* ὁ ἰχνηλάτης.
Bramarbas *m* ὁ ἀλαζών (όνος).
bramarbasieren ἀλαζονεύεσθαι (M.).
Bramsegel *n* ὁ ἀρτέμων (ονος).
Brand *m* 1. (das Brennen, die Feuersbrunst) ἡ ἔμπρησις, ὁ ἐμπρησμός. — 2. (Flamme) ἡ φλόξ (γός), in ~ stecken ἐμπιμπράναι, ἐπιφλέγειν, πῦρ ἐμβάλλειν τινί u. εἴς τι, in ~ geraten ἐμπίμπρασθαι (P.), in ~ aufgehen καταφλέγεσθαι (P.). — 3. (Glut) τὸ καῦμα, ἡ καῦσις. — 4. (der ~ als Krankheit) ὁ σφάκελος, ἡ γάγγραινα, den ~ haben σφακελίζειν (auch P.), mit dem ~e behaftet σφακελίας. — 5. (der ~ im Getreide) ἡ μίλτος, ἡ ἐρυσίβη. — 6. (der ~ der Bäume) ὁ καυθμός, ὁ σφάκελος, (beim Obste) ὁ κράμβος.
brandartig σφακελώδης.
Brandblase *f* ἡ αἰθόλιξ (ικος), τὸ κατά-, ἔγκαυμα, ἡ φαῦσιγξ (γγος), ἡ καυσαλίς (ίδος).
branden κυμαίνειν, κυματοῦσθαι (P.).
Brander *m* ἡ πυρπόλος ναῦς.
Brandfleck *m* ἡ φῴς (φῳδός), ἡ αἰθόλιξ (κος), τὸ ἔγκαυμα.
brandfleckig σφακελώδης.
Brandfuchs *m* ὁ αἴθων (ωνος).
brandig σφακελώδης, γαγγραινώδης (von animalischen Gliedern), σφακελώδης (von Gewächsen), ἐρυσιβώδης (vom Getreide), ~ sein σφακελίζειν (auch P.).
Brandmal *n* τὸ ἔγκαυμα, τὸ στίγμα, τὸ καυ(σ)τήριον, ὁ καυτήρ (ῆρος), j-m ein ~ aufdrücken καυτηριάζειν τινά, στίζειν τινά, τὸ καυτήριον προσάγειν τινί, ἀναστίζειν, στηλιτεύειν.
brandmarken 1. s. ein Brandmal aufdrücken; ein Gebrandmarkter ὁ στιγματίας, ὁ στηλίτης. — 2. übtr. αἰσχύνην od. ἀτιμίαν περιάπτειν τινί.
Brandmarkung *f* ἡ στίξις, τὸ στηλίτευμα, ἡ στηλίτευσις, gew. durch Verben.
Brandopfer *n* ἡ ἔμπυρος θυσία, τὰ καθαγιζόμενα, ἡ ὁλόκαυτος θυσία, τὸ ὁλοκαύτωμα, ἡ ὁλοκαύτωσις, ein ~ darbringen ὁλοκαυτεῖν, ὁλοκαυτοῦν, Darbringung e-s ~s ἡ ὁλοκαύτωσις.

Brandpfeil *m* ὁ πυρφόρος οἰστός.

Brandpflaster *n* τὸ πυρίκαυστον.

Brandschaden *m* (am Körper) τὸ ἔγ-, κατάκαυμα, (Feuerschaden) ἡ ἀπ' ἐμπρησμοῦ ζημία.

brandschatzen χρήματα ἐπιτάττειν τινί, ἀργυρολογεῖν (zB. eine Stadt πόλιν).

Brandschatzung *f* ἡ χρημάτων ἐπίταξις, ἡ ἀργυρολογία.

Brandsohle *f* τὸ κάττυμα.

Brandstätte *f* ἡ πυρά (bsd. zum Verbrennen von Leichen, Scheiterhaufen), ἡ πυρκαϊά, (Feuerstelle, wo ein Haus gestanden hat) τὸ οἰκόπεδον.

Brandstifter *m* ὁ πῦρ ὑφάπτων (ὑφάψας), ὁ ἐμπρηστής.

Brandstifterin *f* ἡ πῦρ ὑφάπτουσα (ὑφάψασα).

Brandstiftung *f* ἡ ἔμπρησις, ὁ ἐμπρησμός.

Brandung *f* ἡ ῥαχία (auch *pl.*), ἡ κυματωγή, Ufer mit ~ ὁ ῥαχιώδης αἰγιαλός.

Brandwunde *f* τὸ περίκαυ(σ)τον τραῦμα.

Brandzeichen *n* s. Brandmal.

Branntwein *m* (den Alten unbekannt), neugr. ἡ ῥακή.

braten I *trans.* ὀπτᾶν, κατ-, ἐξοπτᾶν, sehr ~ ὑπεροπτᾶν, (auf dem Feuer) σταθεύειν, (in einer Pfanne) τηγανίζειν, (auf dem Roste) ἀποτηγανίζειν, (auf Kohlen) ἀπανθρακίζειν. — II *intr.* ὀπτᾶσθαι (P.), übtr. κάεσθαι, φλέγεσθαι (P.), gebraten ὀπτός.

[1]**Braten** *n* ἡ ὄπτησις, ἡ στάθευσις, ὁ τηγανισμός.

[2]**Braten** *m* τὸ ὀπτόν (κρέας), auch *pl.*

Bratenbrühe *f* τὸ ἔμβαμμα.

Bratenduft, -geruch *m* ἡ κνῖσα.

Bratfisch *m* ἡ ἀπανθρακίς (ίδος), ἡ ἀποπυρίς (ίδος).

Bratofen *m* τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον, ἡ ὀπτανία.

Bratpfanne *f* τὸ τήγανον.

Bratröhre *f* τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον.

Bratrost *m* ἡ ἐσχάρα, ἡ ἐσχαρίς (ίδος).

Bratspieß *m* ὁ ὀβελός, ὁ ὀβελίσκος, Fleisch an den ~ stecken πείρειν od. ἀναπείρειν κρέα ἐπ' ὀβελοῦ od. ἀν' ὀβελόν.

Bratwurst *f* ὁ ἀλλᾶς (ᾶντος), ἡ φύσκη.

Brauch *m* ὁ νόμος, τὸ ἦθος, so ist es bei uns ~ οὕτω νομίζεται παρ' ἡμῖν.

brauchbar χρήσιμος (2 u. 3), εὔχρηστος (2), ἐπιτήδειος (2 u. 3) (zu etw. εἴς od. πρός τι), χρηστός, ἱκανός. nicht ~ δύσ-, ἄχρηστος (2), im ~en Zustande ἐντελής.

Brauchbarkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ ἱκανότης, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐχρηστία.

brauchen s. gebrauchen, bedürfen; haben soviel man braucht ἔχειν ἃ ἂν δέῃ, ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα, was brauchts der Worte? τί δεῖ λόγων; du brauchst dich nicht zu fürchten οὐδὲν δέος, ich brauche nichts zu sagen οὐδὲν δεῖ od. χρή με λέγειν.

brauen ἕψειν, Bier ~ ζυθοποιεῖν.

Brauer *m* ὁ ζυθοποιός.

braun φαιός, (dunkel~) ὀρφνός (ὄρφνιος, ὄρφνινος), μέλας, (hell~) ξανθός.

Bräune *f* 1. (braune Farbe) τὸ φαιόν, τὸ ὄρφνινον. — 2. (Halskrankheit) ἡ κυνάγχη, ἡ συνάγχη, ὁ σύναγχος, an der ~ leidend, die ~ betreffend συναγχικός, κυναγχικός, die ~ haben βραγχᾶν.

bräunen ξανθίζειν, μελαίνειν, von der Sonne gebräunt werden ἡλιοῦσθαι (P.).

bräunlich ἐπίξανθος (2), ἐπίπερκος (2).

braunrot καρύκινος, πυρρός, καρυκοειδής.

Braus: in Saus und ~ leben (Sprichw.) ἐν πᾶσι λαγῴοις od. βολβίτοις ζῆν.

Brausche *f* ἡ κονδύλη, τὸ κονδύλωμα, ὁ κόνδυλος, von einem Schlage ins Gesicht τὸ ὑπώπιον, j-m eine ~ schlagen ὑπωπιάζειν τινά.

Brausekopf *m* ὁ ἀκράχολος oder ὀξὺς ἄνθρωπος, ὁ ἀπερίσκεπτος oder ἀλόγιστος (unbesonnen, unüberlegt) ἄνθρωπος.

brausen ἠχεῖν, κτυπεῖν, ῥοθεῖν (vom Meere), παταγεῖν, βρέμειν (vom Sturme), ζεῖν (vom siedenden Wasser).

Brausen *n* ὁ ἦχος, ὁ ῥόθος (vom Meere), ὁ πάταγος, ὁ βρόμος (vom Sturme), ἡ ζέσις (vom siedenden Wasser).

brausend ῥόθιος (2).

Braut *f* ἡ νύμφη, ἡ ἐγγυητή, ἡ μελλόνυμφος, ἡ μελλονύμφη, die ~ heimführen νυμφαγωγεῖν.

Brautbett *n* ἡ νυμφικὴ od. γαμήλιος od. νυμφιδία εὐνή.

Brautdiener *m* ὁ νυμφοκόμος.

Brautfackel *f* ἡ γαμήλιος δᾴς (ᾳδός).

Brautführer *m* ὁ νυμφαγωγός, ὁ νυμφευτής, ὁ παρανύμφιος, ὁ πάροχος, ὁ νυμφοστόλος, ~ sein νυμφαγωγεῖν, νυμφοστολεῖν, das Amt eines ~s ἡ νυμφαγωγία.

Brautführerin *f* ἡ νυμφεύτρια, ἡ νυμφαγωγός.

Brautgemach *n* ὁ θάλαμος, τὸ νυμφεῖον, ὁ νυμφών (ῶνος).

Brautgesang *n* τὸ ἐπιθαλάμιον, ὁ ἐπιθαλάμιος ὕμνος, ὁ ὑμέναιος, ἡ γαμήλιος ᾠδή, ὁ ἐπινυμφίδιος ὕμνος.

Brautgeschenk *n* τὸ γαμήλιον δῶρον, ἡ γαμηλία.

Bräutigam *m* ὁ νυμφίος.

Brautjungfer *f* ἡ νυμφοκόμος, ἡ παράνυμφος, ἡ νυμφεύτρια.

Brautkleid *n* ἡ νυμφικὴ στολή.

Brautkranz *m* ὁ νυμφικὸς στέφανος.

Brautleute *pl.*, **-paar** *n* ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη.

bräutlich νυμφικός, νυμφίδιος, νυμφεῖος.

Brautlied *n* s. Brautgesang.

Brautring *m* ὁ νυμφικὸς od. γαμήλιος δακτύλιος.

Brautschatz *m* ἡ φερνή, ἡ προίξ (κός).

Brautschmuck *m* ὁ νυμφικὸς od. γαμήλιος κόσμος.

Brautschuhe *m/pl.* αἱ νυμφίδες.

Brautstand *m* ὁ πρὸ τῶν γάμων χρόνος, im ~e ὁ (ἡ) μελλόνυμφος, μελλόγαμος.

Brautwerber *m* ὁ νυμφαγωγός, ~ sein νυμφαγωγεῖν (bei j-m τινί).

Brautwerberin *f* ἡ νυμφεύτρια, ἡ νυμφαγωγός.

brav I *adj.* καλὸς κἀγαθός, γενναῖος, χρηστός, ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, ~ sein od. handeln ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ἀνδραγαθίᾳ χρῆσθαι, ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα, ein ~er Sohn ~er Eltern ἀγαθὸς καὶ ἐξ ἀγαθῶν. — II *adv.* εὖ, καλῶς, γενναίως, ~ gesprochen εὖ λέγεις, εὖ λέλεκται.

Bravheit *f* ἡ καλοκἀγαθία, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδρεία, ἡ γενναιότης (ητος).

bravo εὖγε, νὴ Δία εὖγε, σοφῶς.

Bravour *f* ἡ ἀνδρεία, ἡ ἀρετή.

brechbar θραυστός, εὔθλαστος (2), εὔκλαστος (2), s. zerbrechlich.

brechen I *trans.* 1. ῥηγνύναι, ἀγνύναι, θραύειν, κλᾶν, ἐπι-, κατακλᾶν, eig. u. übtr. καταγνύναι, θραύειν. — 2. (abbrechen, pflücken) δρέπεσθαι, ἀποδρέπεσθαι (M.), ἀπολέγειν, Steine ~ ἐκτέμνειν λίθους, λιθοτομεῖν. — 3. (aufheben) λύειν, δια-, καταλύειν, einen Vertrag ~ παραβαίνειν συνθήκην, ein Bündnis ~ λύειν τὰς σπονδάς, die Treue ~ οὐκ ἐμμένειν τοῖς πιστοῖς, den Eid ~ παραβαίνειν ὅρκον, sein Wort ~ ὑποσχόμενον ψεύδεσθαι (M.), das Stillschweigen ~ λύειν τὴν σιγήν, παύεσθαι (M.) σιγῶντα. — II *intr.* 4. ῥήγνυσθαι, ἄγνυσθαι (P.), λύεσθαι, es bricht j-s Auge ἵστησί τις τὰ ὄμματα, in ein Haus ~ ὁρμᾶσθαι (P.) od. βίᾳ εἰσέρχεσθαι εἰς οἰκίαν, die Sonne bricht durch die Wolken ὁ ἥλιος ἐκλάμπει διά (ἐκ) τῶν νεφελῶν. — 5. sich ~ (erbrechen) ἐμεῖν, κατ-, ἐπεμεῖν, zu ~ geben ἐμετηρίζειν. — 6. (schwächer werden, von Licht und Schall) ἀνακλᾶσθαι (P.), die Wolken ~ sich διασκεδάννυνται αἱ νεφέλαι. — 7. (zurückgeworfen werden, von Licht und Schall) ἀνταναклᾶσθαι, ἀνταποδίδοσθαι (P.).

Brechen *n* 1. eig. ἡ ῥῆξις, ἡ διαρραγή, ἡ κλάσις, ἡ ἀνάκλασις. — 2. (Erbrechen) ὁ ἔμετος, ἡ ἔμεσις, Neigung zum ~ ἡ ἐμεσία, Neigung zum ~ haben ἐμετιᾶν, ~ erregend ἐμετικός, ~ erregen ἐμετοποιεῖσθαι (M.).

Brechmittel *n* τὸ ἐμετικόν (φάρμακον), τὸ ἐμετήριον, ein ~ geben ἐμετηρίζειν.
Brechstange *f* ὁ μοχλός.
Brechung *f* s. Brechen; ~ des Lichtes ἡ ἀνάκλασις, (in entgegengesetzter Richtung) ἡ ἀντιπεριστροφή.
Brei *m* ὁ πόλτος, τὸ πολτίον, τὸ πολτάριον, τὸ ἔτνος, ὁ λέκιθος (von Hülsenfrüchten), ἡ ἀθάρη (Milchbrei aus Weizengraupen), ὁ μυττωτός (aus Knoblauch und ähnlichen Dingen).
breiähnlich, -artig πολτώδης, λεκιθώδης, ἐτνηρός.
Breilöffel *m* ἡ ἐτνήρυσις.
breit 1. εὐρύς, εὐρύχωρος (2, geräumig), πλατύς (von einer Fläche), παχύς (dick, von körperlichem Umfange), bei Zahl- und Maßbestimmungen wird gewöhnlich der *acc.* τὸ εὖρος hinzugefügt, zB. der Fluß ist drei Stadien ~ ὁ ποταμός ἐστι τριῶν σταδίων τὸ εὖρος od. ἔχει τρία στάδια τὸ εὖρος, ~ machen πλατύνειν, εὐρύνειν, sich breit machen mit etw. (übtr.) ὀγκοῦσθαι (P.) ἐπί τινι, weit und ~ ἐπὶ πολύ, ~ sprechen πλατυστομεῖν, πλατειάζειν, ~e Aussprache ὁ πλατειασμός, mit ~ werden viele Zssgn gebildet, zB. mit ~em Gesicht πλατυπρόσωπος (2), mit ~er Brust πλατύστερνος (2), mit ~em Rücken εὐρύνωτος (2). — 2. (ausführlich, umständlich) περιττός, περίεργος (2).
breitästig ἀμφιλαφής.
breitbauchig πλατυγάστωρ (ορος).
breitblätterig πλατύφυλλος (2).
breitbrüstig εὐρυστήθης.
breitbusig εὐρύκολπος (2).
Breite *f* τὸ εὖρος, τὸ πλάτος, ἡ πλατύτης (ητος), τὸ πάχος, in der ~ τὸ εὖρος, die ~ in der Aussprache ὁ πλατειασμός, in der Rede ἡ πλατυρρημοσύνη, ἡ περιεργία.
breiten δια-, ἐκτείνειν, εὐρύνειν, πλατύνειν, πλατοῦν, στρωννύναι, s. ausdehnen, ausbreiten.
breitfließend πλατύρρους, εὐρυρέεθρος (2).
breitfüßig πλατύπους, -πουν (ποδος).
breitgehörnt πλατύκερως (ωτος).
breithüftig πλατυίσχιος (2).
breitköpfig πλατυκέφαλος (2).
breitmündig εὐρύ-, πλατύστομος (2).
breitnackig πλατυαύχην (ενος).
breitnasig πλατύρριν (ινος).
breitrückig εὐρύ-, πλατύνωτος (2).
breitschnäbelig, -schnauzig πλατύρρυγχος (2).
breitschulterig πλατεῖς τοὺς ὤμους ἔχων.
breitschwanzig πλατύκερκος (2), πλατύουρος (2).
Breitseite *f* ἡ κατὰ πλάτος πλευρά.
breitspitzig πλατύλογχος (2).
breitstengelig πλατύκαυλος (2).
breitstirnig εὐρυμέτωπος (2).
breitstraßig πλατυάμφοδος (2).
breitzüngig πλατύγλωττος (2).
breitzweigig πλατύκαρφος (2).
Bremse *f* ὁ οἶστρος, ὁ μύωψ (ωπος), von ~n verfolgt werden οἰστρᾶν, von der ~ gestochen οἰστρώδης.
brennbar καύσιμος, καυστός, leicht ~ εὔφλεκτος (2), εὔκαυστος (2).
Brenneisen *n* ὁ καυτήρ (ῆρος), τὸ καυτήριον (zum Brandmarken), ἡ καλαμίς (ίδος zum Haarkräuseln).
brennen I *intr.* 1. κάεσθαι, φλέγεσθαι, πυροῦσθαι (P.), λάμπειν, αἴθειν, vor Begierde nach etw. ~ φλέγεσθαι ὑπ' ἐπιθυμίας τινός, πόθῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τι. — 2. (brennbar sein, Feuer fangen) κάειν, φλόγα ποιεῖν, (von Leidenschaften) φλέγεσθαι, vor Liebe zu j-m ~ κνίζεσθαι (P.) ἔρωτί τινος. — 3. (leuchten) λάμπειν. — II *trans.* 4. κάειν, (von der Sonne) φρύγειν, (von der Nessel) κνίζειν, κατακνίζειν, sengen und ~ καταφλέγειν, πυροῦν. — 5. (einbrennen) καυτηριάζειν. — 6. (dörren, Ziegel u. dgl.) ὀπτᾶν.
Brennen *n* ἡ καῦσις, ἡ ἔμπρησις, gew. durch Verben.
brennend κάόμενος, καυστικός, καυματηρός, καυματώδης, ~e Hitze τὸ καῦμα, ἡ καῦσις, übtr. (von Leidenschaften) μέγιστος, ὀξύτατος, δεινότατος.
Brennessel *f* ἡ ἀκαλήφη, ἡ κνίδη.
Brennfieber *n* ὁ καῦσος, ὁ καυσώδης πυρετός, ὁ καύσων (ωνος), am ~ leidend καυσώδης, am ~ leiden καύσῳ πυρέττειν, καυσοῦσθαι (P.).
Brennholz *n* τὰ ξύλα, τὰ φρύγανα, ἡ ὕλη.
Brennmaterial *n* τὰ καύσιμα, ἡ καύσιμος ὕλη.
Brennofen *m* ἡ κεραμευτικὴ κάμινος.
Brennspiegel *m* τὸ καυστικὸν κάτοπτρον, ἡ (auch ὁ) ὕαλος.
Brennstoff *m* τὸ φλογιστόν, τὸ καύσιμον, τὸ καυστόν.
Bresche *f* τὸ παρερρηγμένον od. παρερρωγὸς τοῦ τείχους, τὸ πτῶμα, τὸ τείχους ἐρείπιον, ~ legen, ~ schießen μηχαναῖς κατερείπειν τι τοῦ τείχους.
Brett *n* ἡ σανίς (ίδος), ὁ πίναξ (ακος), mit ~ern belegen σανιδοῦν, mit ~ern belegt σανιδωτός.
brettähnlich, -artig σανιδώδης, πινακοειδής.
Brettchen *n* τὸ σανίδιον, τὸ πινάκιον, τὸ πινακίδιον.
Brettergerüst *n* αἱ σανίδες, τὸ σανίδωμα.
brettern ἐκ σανίδων πεποιημένος, ξύλινος.
Bretterwerk *n* τὸ σανίδωμα.
Brettnagel *m* ὁ γόμφος.
Brettspiel *n* ἡ πεττεία, οἱ πεττοί, das ~ spielen πεττεύειν, πεττονομεῖν.
Brettspieler *m* ὁ πεττευτής.
Brettstein *m* ὁ πεττός, einen ~ ziehen, setzen πεττονομεῖν.
Brettverkäufer *m* ὁ πινακοπώλης.
Brezel (Prezel) *f* ὁ στρεπτός.
Bricke *f* ἡ τεταριχευμένη βδέλλα.
Brief *m* ἡ ἐπιστολή, τὰ γράμματα, durch einen ~ auftragen ἐπιστέλλειν, einen ~ öffnen λύειν ἐπιστολήν, ~e beantworten ἀντιγράφειν, ~e wechseln πέμπειν καὶ ἀντιπέμπειν ἐπιστολάς, διδόναι καὶ ἀνταπολαμβάνειν ἐπιστολὰς παρά τινος, einen ~ überbringen προσφέρειν, ἀποδιδόναι ἐπιστολήν, j-m ~ und Siegel über etw. geben βεβαιοῦν γράμμασιν.
Briefbote, -träger *m* ὁ τὰ γράμματα κομίζων, ὁ γραμματοφόρος, ὁ ἐπιστολεύς.
Briefchen *n* τὸ γραμματίδιον, τὸ δελτίον.
Briefform *f* ὁ ἐπιστολικὸς τύπος od. χαρακτήρ (ῆρος), in ~ ἐπιστολικός.
brieflich ἐπιστολικός, ἐπιστολιμαῖος (2), j-m etw. ~ mitteilen ἐπιστέλλειν τινί τι δι' ἐπιστολῶν od. ἐν ἐπιστολαῖς.
Briefschaften *f/pl.* τὰ γράμματα.
Briefschreiben *n* ἡ ἐπιστολῶν γραφή.
Briefschreiber *m* ὁ ἐπιστολογράφος, ὁ ἐπιστολὴν γράφων.
Briefstil *m* ἡ ἐπιστολικὴ λέξις.
Brieftasche *f* ἡ γραμματοθήκη, ἡ ἐπιστολοθήκη.
Briefwechsel *m* τὰ γράμματα, in ~ mit j-m stehen ἐπιστολὰς διδόναι καὶ ἀνταπολαμβάνειν παρά τινος.
Briese *f* s. Brise.
Brigantine, Brigg *f* ὁ κέλης (ητος), τὸ κελήτιον.
Brillant *m* ὁ ἀδάμας (αντος).
brillant λαμπρός, μεγαλοπρεπής.
Brille *f* ἡ διόπτρα, τὸ δίοπτρον.
bringen 1. κομίζειν, φέρειν, ἄγειν, προσφέρειν, προσκομίζειν (hinschaffen), von der Stelle ~ κινεῖν, μετακινεῖν, zusammen~ ἀθροίζειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, συνάγειν, συλλέγεσθαι (M.). — 2. übtr. Früchte ~ καρποὺς φέρειν, Ehre, Schande ~ τιμήν, αἰσχύνην φέρειν, ἔχειν, περιάπτειν, es dahin ~ πράττειν, διαπράττειν (daß ὥστε), es dahin zu ~ suchen, daß μηχανᾶσθαι (M.) ὅπως mit *ind. fut.* bzw. *opt.*, j-n dahin ~, daß προάγειν τινὰ εἰς od. ἐπί τι, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, es weit worin ~ πόρρω ἐλαύνειν τινός, es so weit ~ in etw. εἰς τοῦτο ἥκειν τινός, weiter ~ προβιβάζειν, an sich ~ κτᾶσθαι (M.), περιβάλλεσθαι (M.), an den Tag, ans Licht ~ ἐκφέρειν εἰς τὸ φῶς, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, etw. an den Senat ~ ἀναφέρειν τι εἰς τὴν βουλήν, an den Mann ~ (verkaufen) διατίθεσθαι (M.), ἀποδίδοσθαι, (die Tochter) ἐκδιδόναι, aufs Tapet ~ τιθέναι εἰς τὸ μέσον, j-n auf die Seite

~ προσάγεσθαί (M.) τινα, πείθειν, (von Sachen) ὑφαιρεῖσθαι (M.), ἀποτίθεσθαι (M.), (Personen) ἀναιρεῖν, ἀφανίζειν, j-n auf andere Gesinnungen ~ μεταπείθειν τινά, auf die Beine ~ (ein Heer) συνάγειν, συναθροίζειν, (einen Kranken) ἀνιστάναι τινὰ ἐκ νόσου, (Geld) πορίζειν, ἐκπορίζειν (auch M.), προχειρίζεσθαι (M.), j-n auf das Äußerste ~ ποιεῖν τινα ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν, sein Leben auf achtzig Jahre ~ ζῆν μέχρι ὀγδοηκοστοῦ ἔτους, j-m etw. aus dem Kopfe ~ ἀποτρέπειν τινά τινος, auseinander ~ χωρίζειν τι ἀπό τινος, (Streitende) διιστάναι, διαλλάττειν, mit sich ~ ποιεῖν, φέρειν τι, αἴτιον εἶναί τινος, μεθ' αὑτοῦ ἔχειν, über j-n etw. ~ ἐπάγειν, ἐπιφέρειν τινί τι, περιβάλλειν τινί τι, nicht über das Herz ~ ὁ θυμὸς οὐκ ἐᾷ, ἡ ψυχὴ οὐ δέχεται, j-n um etw. ~ ὑφαιρεῖν τινός oder τινά τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά od. τινός τι, j-n ums Leben ~ ἀποκτείνειν, φονεύειν (s. töten), etw. unter die Leute ~ διαθρυλεῖν, διασπείρειν, etw. vor sich ~ κτᾶσθαι (M.), χρηματίζεσθαι (M.), wieder zu sich ~ (e-n Kranken, Ohnmächtigen) ἀναψύχειν, zur Welt ~ τίκτειν, γεννᾶν, unter seine Gewalt ~ ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.), καταστρέφεσθαί (M.) τι, j-n unter die Erde ~ κρύπτειν τινὰ γῇ, θάπτειν (beerdigen).

Brise *f*: frische ~ ἄνεμος λαμπρός.

Bröckchen *n* ἡ ψωθία, τὸ ψωθίον, ἡ ψακάς (άδος), τὸ ψωμίον, τὸ ψαθύριον, τὸ ψάθυρμα.

bröckeln (in Stückchen brechen) θραύειν, συντρίβειν, ψῆν, s. a. zerbröckeln.

Brocken *m* ὁ ψωμός, τὸ ψώμισμα (bsd. von Essen), (ein kleines Stück) τὸ θραῦσμα, (den man den Hunden gibt) ἡ ἀπομαγδαλία.

brocken: zB. Brot in Milch ~ ἄρτου ψωμοὺς εἰς γάλα ἐμβάλλειν.

bröcklich θραυστός, θραυλός, θραυρός, (von Steinen) χαλικώδης, (morsch) σαθρός.

Brodem *m* (Duft) ὁ ἀτμός.

Brombeere *f* τὸ βάτον.

Brombeerstrauch *m* ἡ (ὁ) βάτος (auch mit dem Zusatz ὀρθοφυής).

Bronze *f* ὁ (κεκραμένος) χαλκός.

bronzen χαλκοῦς.

Brosame *f* ἡ ψίξ (χός), τὸ ψιχίον, ἡ ἀπομαγδαλία, ~n auflesen ψιχολογεῖν.

Bröselein *n* τὸ ψωθίον.

Brot *n* **1.** ὁ ἄρτος (von Weizen), ἡ μᾶζα (von Gerste), ὁ σῖτος (allg.), gesäuertes ~ ὁ ζυμίτης ἄρτος, ungesäuertes ~ ὁ ἄζυμος ἄρτος, ~ backen ἀρτοποιεῖν, ἀρτοκοπεῖν, σιτοποιεῖν, ~ verkaufen ἀρτοπωλεῖν, ~ essen ἀρτοσιτεῖν, ἀρτοφαγεῖν, μαζοφαγεῖν, zum ~ essen ὀψᾶσθαι, ἐποψᾶσθαι (M.). — **2.** (Nahrung, Unterhalt) ὁ σῖτος, τὰ σιτία, τὰ ἄλφιτα, ὁ βίος, ἡ τροφή, das tägliche ~ ἡ καθ' ἡμέραν τροφή, τὰ καθ' ἡμέραν ἐπιτήδεια, das tägliche ~ verdienen πορίζεσθαι (M.) τὰ καθ' ἡμέραν, τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα, kaum das liebe ~ haben τρυπᾶν ἁλιάν, j-n im ~ haben τρέφειν τινά, βίον παρέχειν τινί.

Brotbacken *n* ἡ ἀρτοποιία, ἡ σιτοποιία, ἡ ἀρτοκοπία, zum ~ gehörig ἀρτοποιικός, σιτοποιικός, Ort od. Geschirr zum ~ τὸ ἀρτοπτεῖον.

Brotbäcker *m* ὁ ἀρτοκόπος, ὁ ἀρτοποιός, ὁ σιτοποιός.

Brotbäckerei *f* τὸ ἀρτοκοπεῖον.

Brotbehälter *m* ἡ ἀρτοθήκη.

Brötchen *n* ἡ μαζίσκη, τὸ μαζίον, τὸ ἀρτίδιον.

Brotessen *n* ἡ ἀρτοσιτία.

Brotfresser *m* ὁ σιτόκουρος.

Brotfrucht *f*, **-korn** *n* ὁ σῖτος, αἱ κριθαί.

Brothändler *m* ὁ ἀρτοπώλης.

Brothändlerin *f* ἡ ἀρτοπῶλις (ιδος).

Brotherr *m* ὁ μισθοδότης.

Brotkorb *m* τὸ ἀρτοφόρον (κανοῦν), ἡ ἀρτοθήκη, τὸ ἀρτοφόριον, ἡ ἀρτοφορίς (ίδος), j-m den ~ höher hängen συστέλλειν τινά.

Brotkrümchen *n* ὁ ἀττάραγος, τὸ ψωμίον.

Brotkrume *f* τὸ τοῦ ἄρτου ὑγρόν (im Gegensatz zur Kruste), (Stückchen Brot) ἡ ψίξ (χός).

Brotladen *m* τὸ ἀρτοπώλιον.

brotlos **1.** (ohne Lebensunterhalt) οὐκ ἔχων βίον, ἐνδεὴς πάντων τῶν ἐπιτηδείων od. τῶν πρὸς τὸν βίον. — **2.** (keinen Unterhalt gewährend) οὐ παρέχων τὰ ἐπιτήδεια od. τὰ πρὸς τὸν βίον, ἀνωφελής, ἀσύμφορος (2).

Brotlosigkeit *f* ἡ τοῦ βίου σπάνις (εως), τὸ ἀνωφελές.

Brotmangel *m* ἡ σίτου ἔνδεια, ἡ σιτοδεία.

Brotmarkt *m* οἱ ἄρτοι.

Brotmehl *n* τὰ ἄλευρα, τὰ ἄλφιτα.

Brotneid *m* ὁ φθόνος.

Brotrinde *f* τὸ τοῦ ἄρτου σκληρόν od. ξηρόν.

Brotsack *m* ἡ πήρα, ὁ θύλακος, ὁ θυλακίσκος (kleiner ~).

Brotschrank *m* ἡ ἀρτοθήκη.

Brotstudien *pl.* αἱ ἐπὶ τῷ σίτῳ od. ἐπὶ κέρδει γιγνόμεναι μελέται.

Brotverkauf *m* ἡ ἀρτοπωλία.

Brotverteilung *f* ἡ σιτοδοσία.

Brouillon *n* τὸ ὑπόμνημα.

Bruch *m* **1.** eig. τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥῆξις, ὁ ἀγμός, τὸ ἄγμα, τὸ κάταγμα, (die durch Brechen entstandene Öffnung oder Beschädigung) τὸ κάταγμα (Riß), ἡ πτύξ (χός, Falte), ἡ κάλη, ἡ κήλη (Leibesschaden), mit einem ~ behaftet κηλήτης. — **2.** übtr. ἡ διαφορά (Streit, Zwietracht), es kommt zum ~e des Friedens λύονται αἱ σπονδαί, einen ~ veranlassen ἄρχειν τῆς διαφορᾶς. — **3.** in der Mathematik τὸ πολλοστὸν μέρος oder μόριον (ein Bruch mit großem Nenner).

Bruchband *n* ὁ ἐπίδεσμος, ἡ ἐπιδεσμίς (ίδος).

brüchig (zerbrechlich) θραυλός, θραυρός, (morsch) σαθρός, (faltig) πτυχώδης.

Bruchstein *m* ὁ (ἡ) χάλιξ (ικος).

Bruchstück *n* τὸ ἄγμα, τὸ θραῦσμα, τὸ σπάραγμα, (Überrest) τὸ λείψανον.

Bruchteil *m* τὸ μόριον.

Brücke *f* ἡ γέφυρα, kleine ~ τὸ γεφύριον, eine ~ über den Fluß schlagen γεφυροῦν τὸν ποταμόν, γεφύρᾳ ζευγνύναι τὸν ποταμόν, eine ~ bauen γεφυροποιεῖν, eine ~ abbrechen λύειν γέφυραν.

Brückenbau *m* ἡ γεφύρωσις, gew. durch Verben.

Brückenbauer *m* ὁ γεφυροποιός, ὁ γεφυρωτής.

Brückenkopf *m* τὸ κατ' ἄκραν τὴν γέφυραν σταύρωμα (od. τείχισμα).

Bruder *m* ὁ ἀδελφός, leiblicher ~ ὁ ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος ἀδελφός, zum ~ machen ἀδελφίζειν, viele Brüder habend πολυάδελφος (2).

Brüderchen *n* τὸ ἀδελφίδιον.

Bruderhaß *m* ἡ μισαδελφία.

bruderhassend μισάδελφος (2).

Bruderherz *n* ἡ φιλάδελφος ψυχή, τὸ φιλάδελφον.

Bruderkrieg *m* ὁ ἀδελφῶν πόλεμος, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος.

brüderlich **I** *adj.* ὁ, ἡ, τὸ ἀδελφοῦ (dem Bruder gehörig), ἀδελφικός (nach Bruderart). — **II** *adv.* ἀδελφικῶς, τρόπον ἀδελφοῦ, ἀδελφοῦ δίκην.

Bruderliebe *f* ἡ φιλαδελφία.

bruderliebend φιλάδελφος (2).

bruderlos ἀνάδελφος (2).

Brudermord *m* ἡ ἀδελφοκτονία, einen ~ begehen ἀδελφοκτονεῖν.

Brudermörder *m* ὁ ἀδελφοκτόνος.

Brüderschaft *f* ἡ ἀδελφότης (ητος), ~ mit j-m machen ἀδελφίζειν τινά, (als Inbegriff von Personen) οἱ ἀδελφοί, ἡ ἑταιρεία, ὁ θίασος.

Brudersfrau *f* ἡ τοῦ ἀδελφοῦ γυνή.

Bruderskind *n* ὁ od. ἡ τοῦ ἀδελφοῦ παῖς.

Bruderssohn *m* ὁ ἀδελφιδοῦς.

Brudertochter *f* ἡ ἀδελφιδῆ.

Brühe *f* ὁ ζωμός, τὸ βάμμα, τὸ ἔμβαμμα, ἡ καρύκη, τὸ ζώμευμα, (aus Zwiebeln, Knoblauch, Kapern u. dgl.) ἡ ἀβυρτάκη, (aus marinierten Fischen) ὁ γάρος, τὸ γάρον, (zum Einmachen) ἡ ἁλμαία, ἡ ἅλμη, eine ~ bereiten καρυκοποιεῖν, mit einer ~ zubereiten ζωμεύειν, ζωμοποιεῖν, καρυκεύειν, Zubereitung einer Speise mit ~ ἡ καρυκεία, ein Gefäß für ~ τὸ ἐμβάφιον.

brühen καταχεῖν τινος ὕδωρ ζεστόν od. ζέον.

brühheiß, **-warm** ζεστός, ζέων.

brüllen μυκᾶσθαι (gew. von Rindern), βρυχᾶσθαι (von Löwen und anderen Tieren), ὠρύεσθαι (von Raubtieren), ὀγκᾶσθαι, βρωμᾶσθαι (vom Esel) (sämtlich M.), ὁμάζειν (vom Bären), βοᾶν, μέγα φθέγγεσθαι (M., von Menschen).

Brüllen *n* ὁ μυκηθμός, τὸ μύκημα, ὁ βρυχηθμός, τὸ βρύχημα, ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός, ὁ ὀγκηθμός, ἡ ὄγκησις, ἡ βοή.

brummen βράζειν, ὁμάζειν (vom Bären), τονθορύζειν, τονθορυγεῖν (undeutlich sprechen), γογγύζειν (als Zeichen des Mißfallens).

Brummen *n* ὁ τονθορυσμός, ἡ γόγγυσις, ὁ γογγυσμός, gew. durch Verben.

Brummkreisel *m* ὁ ῥόμβος.

brünett μέλας.

Brunnen *m* τὸ φρέαρ (ατος), τὸ ὑδρεῖον, τὸ ὕδρευμα, ὁ κρουνός, ἡ κρήνη, Wasser aus dem ~ holen ἱμᾶν, ~ graben φρεωρυχεῖν, φρέαρ ὀρύττειν.

brunnenartig φρεατώδης.

Brunneneimer *m* ἡ ὑδρία, τὸ ὑδρεῖον, ὁ κάδος.

Brunnengraben *n* ἡ φρεωρυχία, ἡ ὑδροσκοπική.

Brunnengräber *m* ὁ φρεωρύχος.

Brunnenkasten *m* ἡ φρεατία.

Brunnenkresse *f* τὸ κάρδαμον.

Brunnenmeister *m* ὁ κρηνοφύλαξ (κος), ὁ τῶν ὑδάτων od. κρηνῶν ἐπιστάτης od. ἐπιμελητής.

Brunnenröhre *f* ὁ αὐλός, ὁ ὀχετός, ὁ σωλήν (ῆνος).

Brunnenschwengel *m* τὸ κηλώνειον.

Brunnenseil *n* ἡ ἱμονιά.

Brunnenwasser *n* τὸ φρεατιαῖον ὕδωρ.

Brunst *f* ἡ πτόησις, ἡ σκύζα, ὁ ἵμερος, in der ~ sein ὀργᾶν, σπαργᾶν, (von Hunden) σκυζᾶν, (von wilden Schweinen) καπρᾶν, καπρίζειν, καπρώζειν, (von zahmen Schweinen) θυᾶν, (von Rindern) ταυριᾶν.

brünstig διάπυρος (2), ~ sein (von Tieren) ὀργᾶν, σπαργᾶν, (von der Kuh) ταυριᾶν.

Brunstzeit *f* durch Verben; s. Brunst.

Brust *f* 1. τὸ στῆθος, τὸ στέρνον, ὁ θώραξ (κος, medizinischer Ausdruck = Brustkasten), sich an die ~ schlagen (als Zeichen der Trauer) τύπτεσθαι, στερνοτυπεῖσθαι, κόπτεσθαι (M.), an die ~ drücken ἐναγκαλίζεσθαι, ἀσπάζεσθαι (M.), die weibliche ~ ὁ μαζός, ὁ μαστός, ἡ τιτθή, ὁ τιτθός, an die ~ legen τῷ μαστῷ προσίεσθαι, θηλάζειν, παρέχειν μαστούς, τιτθεύειν, an der ~ liegen τιτθίζειν, ein Kind an der ~ τὸ ὑποτίτθιον. — 2. (als Sitz der Empfindung) τὸ στῆθος, ὁ θυμός, ἡ ψυχή.

Brustader *f* ἡ στερνῖτις (ιδος) φλέψ (εβός).

brustartig στηθοειδής, μαστοειδής.

Brustbein *n* τὸ ξιφοειδὲς ὀστοῦν.

Brustbeklemmung, -beschwerde *f* τὸ ἆσθμα, ~ haben ἀσθμαίνειν, an ~ leidend ἀσθματικός.

Brustbild *n* ἡ προτομή.

Brustbinde *f* τὸ στρόφιον, ἡ στηθοδεσμίς (ίδος), ὁ στηθόδεσμος, ὁ περίδεσμος, τὸ ὑπομάζιον.

Brüstchen *n* τὸ στηθίον, τὸ στηθίδιον, τὸ στηθύνιον, τὸ τιτθίον, τὸ στερνίδιον.

brüsten sich αὐχεῖν, γαυριᾶν, γαυριᾶσθαι (P.), γαυροῦσθαι (P.), μεγαλύνεσθαι (M.), καυχᾶσθαι (M.), βρενθύεσθαι (M.), κομπάζειν (über etw. τινί), sich mit etw. ~ ἀγάλλεσθαί, σεμνύνεσθαί, ἐγκαλλωπίζεσθαί (sämtlich M.) τινι und ἐπί τινι.

Brüsten *n* ὁ βρένθος, ἡ καύχησις, τὸ καύχημα, ἡ γαυρότης (ητος), τὸ γαυρίαμα, τὸ κόμπασμα, ὁ κομπασμός.

Brustfell *n* τὸ διάφραγμα, τὸ ὑπό-, διάζωμα, αἱ φρένες.

Brustfieber *n* ὁ στερνίτης πυρετός.

Brustharnisch *m* ὁ θώραξ (κος), kleiner ~ τὸ θωράκιον, (bei Pferden) τὸ προστερνίδιον.

Brusthöhle *f* ὁ θώραξ (κος), τὸ στέρνον, ἡ χέλυς (υος), ἡ (ἄνω) κοιλία.

Brustkasten *m* ὁ θώραξ (κος), τὰ πλευρά, von gutem ~ εὔπλευρος (2).

Brustknochen *m* ἡ κλείς (ειδός).

Brustknorpel *m* ὁ τοῦ στήθους χόνδρος.

Brustkrankheit *f* τὸ περὶ τὸ στῆθος πάθος.

Brustlatz *m* τὸ προστερνίδιον, ὁ θώραξ (κος).

Brustpanzer *m* ὁ θώραξ (κος).

Brustriemen *m* τὸ λέπαδνον (am Pferdegeschirr).

Brustschmerzen *m/pl.* αἱ τῶν στηθῶν ὀδύναι.

Brüstung *f* ἡ ἔπαλξις.

Brustwarze *f* ἡ θηλή, ὁ μαζός.

Brustwehr *f* ἡ ἔπαλξις (εως), τὸ θωράκιον, ὁ προμαχεών (ῶνος).

Brustwölbung *f* τὸ ἀκροστήθιον.

Brut *f* ἡ γονή, ἡ ἐπιγονή, ὁ γόνος, ὁ τόκος, τὸ θρέμμα, οἱ νεοττοί, τὰ νεόττια, ~ setzen γονεύειν, νεόττια γεννᾶν od. τίκτειν.

brutal θηριώδης (viehisch), übtr. αὐθάδης, ὑβριστικός.

Brutalität *f* ἡ θηριότης (ητος), τὸ θηριῶδες (viehisches Wesen), übtr. ἡ αὐθάδεια, ἡ ὕβρις.

brüten ἐπῳάζειν (auf den Eiern sitzen), νεοττεύειν (hecken), übtr. über etw. ~ λογίζεσθαί (M.) τι πρὸς ἑαυτόν, μηχανᾶσθαί (M.) τι, μελετᾶν τι, φροντίζειν τι od. περί τινος.

Brüten *n* ἡ ἐπῴασις, ὁ ἐπῳασμός, ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, übtr. ἡ μελέτη, ἡ μέριμνα, ἡ φροντίς (ίδος).

Brütezeit *f* ὁ τῆς νεοττείας (νεοττεύσεως) καιρός.

Brutzelle *f* ἡ σχαδών (όνος).

bst! ψίττα, ψύττα.

Bübchen *n* τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον.

Bube *m* (Knabe) ὁ παῖς, τὸ μειράκιον, (schlechter, böser Mensch) τὸ πονηρὸν od. μοχθηρὸν ἀνθρώπιον.

Bubenstreich *m*, **-stück** *n* τὸ πονήρευμα, τὸ πανούργημα, τὸ ῥᾳδιούργημα, einen ~ ausführen πανουργεῖν, ῥᾳδιουργεῖν.

Büberei *f* τὸ πονήρευμα.

bübisch πονηρός, μοχθηρός, πανοῦργος (2), ῥᾳδιουργός (2).

Buch *n* ἡ βίβλος, τὸ βιβλίον (allg.), τὸ γραμματεῖον, τὰ γράμματα (Rechnungs-, Wirtschaftsbuch), ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα (Schriftwerk), ein ~ abfassen συγγράφειν od. συντιθέναι βιβλίον.

Buchbinder *m* ὁ τὰ βιβλία πτύσσων, neugr. ὁ βιβλιοδέτης.

Buchdrucker *m* ὁ τυπογράφος (neugr.).

Buchdruckerei *f* ἡ τυπογραφία (neugr.).

Buchdruckerkunst *f* ἡ τυπογραφική, ἡ τυπογραφία (neugr.).

Buchdruckerpresse *f* τὸ τυπογραφικὸν ὄργανον.

Buchdruckerschwärze *f* τὸ τυπογραφικὸν μέλαν.

Buche *f* ἡ ὀξύα, ἡ ὀξύη.

Buchecker *f* ἡ ἀπὸ τῆς ὀξύας βάλανος.

Büchelchen *n* τὸ βιβλίδιον.

[1]**buchen** *adj.* ὀξύϊνος (s. Buchenholz).

[2]**buchen** *v.* (in ein Buch eintragen) ἀπογράφειν, ~ lassen ἀπογράφεσθαι (M.).

Buchenholz *n* τὰ ὀξύϊνα ξύλα.

Buchenwald *m* ὁ ὀξυῶν δρυμός.

Bücherbrett *n* τὸ ἀναλογεῖον (Lesepult).

Bücherfreund *m* ὁ φιλόβιβλος.

Bücherkenner *m* ὁ βιβλιακός.

Bücherkenntnis *f* ἡ τῶν βιβλίων od. τῶν γραμμάτων ἐμπειρία.

Bücherkrämer *m* ὁ βιβλιοκάπηλος.

Büchermotte *f* ἡ σίλφη, ἡ τίφη, ἡ τίλφη, ὁ σής (σητός u. σεός).

Büchersaal *m*, **-sammlung** *f* ἡ βιβλιοθήκη.

Bücherschatz *m* ὁ βιβλίων θησαυρός, ἡ βιβλιοθήκη.

Bücherschrank *m* τὸ βιβλιοφυλάκιον.

Bücherschreiben *n* ἡ βιβλιογραφία.

Bücherschreiber *m* ὁ βιβλιογράφος.

Bücherwurm *m* ὁ σής (σητός u. σεός, eigtl. u. übtr.).

Buchfink *m* ὁ σπίνος, ἡ σπίζα.

Buchführer *m* ὁ γραμματεύς, ὁ γραφεύς.

Buchführung *f* ἡ ἀπογραφή.

Buchhalter *m* ὁ ἐπὶ τῶν λογισμῶν, ὁ ταμίας.

Buchhändler *m* ὁ βιβλιοπώλης, ὁ βιβλιοκάπηλος.

Buchhandlung *f*, **-laden** *m* τὸ βιβλιοπωλεῖον.

Büchlein *n* τὸ βιβλίον, τὸ βιβλίδιον, τὸ βιβλάριον, τὸ βιβλαρίδιον, τὸ συγγραμμάτιον.

Buchsbaum *m* ἡ πύξος.

buchsbaumähnlich, -artig πυξοειδής.
Buchsbaumhain *m* ὁ πυξεών (ῶνος).
Buchsbaumholz *n* ἡ πύξος, τὰ πύξινα ξύλα.
Buchsdorn *m* ἡ πυξάκανθα, τὸ λύκιον.
Büchse *f* ἡ θήκη, τὸ κιβώτιον, ἡ πυξίς (ίδος, aus Buchsbaum).
Buchstabe *m* τὸ γράμμα, τὸ στοιχεῖον, nach dem ~n κατὰ τὰ γράμματα, nach dem ~n des Gesetzes καθ' ἅ φησιν ὁ νόμος, der tote ~ τὸ γεγραμμένον γράμμα.
Buchstabenschrift *f* τὰ γράμματα.
buchstabieren συλλαβίζειν.
buchstäblich κατὰ τὰ γράμματα, κατὰ λέξιν.
Bucht *f* ὁ κόλπος, ὁ ὅρμος.
buchtenreich κολπώδης.
Buckel *m* τὸ κύρτωμα, τὸ κύφωμα, τὸ κῦφος, ὁ ὕβος, (Geschwulst) ἡ κάλη, (auf dem Schilde) ὁ ὀμφαλός, (als Verzierung) ὁ ἧλος, τὸ ἔμβλημα.
buckelig κυρτός, κυφός, ὑφός, etw. ~ ὑπόκυρτος (2), ὑπόκυφος (2), ~ sein κυφοῦσθαι (P.).
bücken sich κύπτειν, ἐπικύπτειν, sich über od. nach etw. ~ ἐπικύπτειν ἐπί od. εἴς τι sich darunter ~ ὑποκύπτειν, sich vor j-m ~ θεραπεύειν τινά, προσκυνεῖν τινα.
Bude *f* ἡ σκηνή (aus Brettern), τὸ γέρρον (aus Geflecht).
Büffel *m* ὁ ἄγριος βοῦς.
Bug *m* 1. (Biegung) ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος). — 2. (Schulterblatt bei Tieren) ἡ ὠμοπλάτη, ἡ ἀκρωμία, ἡ ἀκροκωλία.
Bügel *m* τὸ τόξον (am Bogen).
bugsieren (ein Schiff) ῥυμουλκεῖν.
Buhldirne *f* ἡ ἑταίρα.
buhlen 1. ἑταιρεῖν, ἑταιρίζεσθαι, ἑταιρεύεσθαι, πορνεύεσθαι (M.), μοιχεύειν (von Männern), μοιχεύεσθαι (P. von Frauen). — 2. übtr. θηρᾶν, διώκειν τι, um Volksgunst ~ δημαγωγεῖν.
Buhlen *n*: das ~ um Volksgunst ἡ δημαγωγία, einer der um Volksgunst buhlt δημαγωγός.
Buhler *m* ὁ ἑταιριστής, ὁ μοιχός, ὁ πόρνος.
Buhlerei *f* ἡ ἑταίρησις, ἡ ἑταιρεία, ὁ ἑταιρισμός, ἡ μοιχεία, (als Gewerbe) ἡ τοῦ σώματος ἐργασία, ~ treiben s. buhlen; von der ~ leben ἐργάζεσθαι (M.) τῷ σώματι.
Buhlerin *f* ἡ ἑταίρα, ἡ ἑταιρίς (ίδος), ἡ μοιχάς (άδος), ἡ μοιχεύτρια.
buhlerisch ἑταιρικός, μοιχικός, πορνικός.
Buhlerkünste *f/pl.* τὰ ἑταιρικὰ τεχνήματα.
Bühne *f* ἡ σκηνή (auf dem Theater), auf die ~ bringen ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὴν σκηνήν (eine Person, e-n Charakter), εἰσάγειν εἰς τὸ θέατρον (eine Person u. ein Stück), (Rednerbühne) τὸ βῆμα, τὸ ἀνάβαθρον.
Bühnendichter *m* ὁ δραματοποιός, ὁ δραματουργός.
Bühnengebäude *n* ἡ σκηνή.
Bühnenpersonal *n* οἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.
Bühnenstück *n* τὸ δρᾶμα.
Bühnenwand *f* (hintere) ἡ σκηνή.
Bukett *n* ὁ φάκελος ἀνθῶν.
Bulle *m* ὁ ταῦρος.
Bullenbeißer *m* ὁ Μολοττὸς κύων.
Bund *m* 1. (Bündel) ἡ δέσμη, ἡ δεσμίς (ίδος), ὁ σύνδεσμος. — 2. (Kopfbedeckung) ἡ τιάρα. — 3. (Bündnis) αἱ συνθῆκαι, αἱ σπονδαί, ἡ συμμαχία, s. Bündnis.
bundbrüchig παράσπονδος (2), ~ sein παρασπονδεῖν, παραβαίνειν od. λύειν τὰς σπονδάς od. συνθήκας.
Bundbrüchigkeit *f* ἡ παρασπόνδησις.
Bündel *n* ἡ δέσμη, ἡ δεσμίς (ίδος), ὁ σύνδεσμος, (von Holz) ὁ φάκελος, (von Getreide, Heu u. dgl.) τὸ δράγμα. in ein ~ bringen συνδεῖν, φακελοῦν, sein ~ schnüren συσκευάζεσθαι (M.).
Bündelchen *f* ἡ δεσμίς (ίδος).
bündelweise φορμηδόν.
Bundesangelegenheiten *f/pl.* τὰ συμμαχικά.
Bundesgebiet *n* ἡ συμμαχίς (ίδος).
Bundesgenosse *m* ὁ σύμμαχος, ὁ ἐπίκουρος, j-s ~ sein σύμμαχον εἶναι, συμμαχεῖν, ἐπικουρεῖν τινι.
Bundesgenossenkrieg *m* ὁ συμμαχικὸς πόλεμος.
Bundesgenossenschaft *f* ἡ συμμαχία, τὸ συμμαχικόν, οἱ σύμμαχοι.
Bundesglied *n* ὁ ἔνσπονδος.
Bundesheer *n* τὸ συμμαχικόν.
Bundeskasse *f* τὰ κοινὰ χρήματα.
Bundeslade *f* ἡ νομοφυλακίς (ίδος) κιβωτός.
Bundesland *n* ἡ συμμαχίς (ίδος).
Bundesrat *m* τὸ κοινὸν συνέδριον.
Bundesschatz *m* τὸ κοινὸν ταμιεῖον.
Bundesstaat *m*, **-stadt** *f* ἡ σύμμαχος od. συμμαχίς (ίδος) πόλις.
Bundestag *m* τὸ κοινὸν συνέδριον.
Bundesverhältnis *n* τὸ συμμαχικόν, Bundesverhältnisse τὰ τῆς συμμαχίας, τὰ τῶν συμμάχων.
Bundesversammlung *f* τὸ κοινὸν συνέδριον.
bündig σύντομος (2), συντακτικός, ἀκριβής, συνεστραμμένος, kurz und ~ schreiben συστρέφειν.
Bündigkeit *f* ἡ ἀκρίβεια, τὸ συντακτικόν.
Bündnis *n* αἱ συνθῆκαι, (Friedensb.) αἱ σπονδαί, (Kriegsb.) ἡ συμμαχία, (Schutzb.) ἡ ἐπιμαχία, ein ~ schließen σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.), σπένδεσθαι (M.), συμμαχίαν ποιεῖσθαι, σπονδὰς od. ὅρκια τέμνειν, das ~ brechen λύειν τὰς σπονδάς, παραβαίνειν τὰς συνθήκας, ein ~ eingehen δέχεσθαι (M.) τὰς σπονδάς od. τὴν συμμαχίαν, das ~ halten ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς od. συνθήκαις, vom ~ ausgeschlossen ἔκσπονδος (2), im ~ eingeschlossen ἔνσπονδος (2), der ein ~ bricht παράσπονδος (2), der Bruch eines Bündnisses ἡ παρασπόνδησις.
bunt ποικίλος, ~e Farbe ἡ ποικιλία, eine ~e Arbeit τὸ ποίκιλμα, mit ~em Fell ποικιλόδερμος (2), mit ~en Federn ποικιλόπτερος (2), mit ~er Kleidung ποικιλόστολος (2), ~ gesprenkelt ποικιλόστικτος (2), ~ weben, färben ποικίλλειν, ~ gewebt ποικιλτός, ~ befiedert ποικιλόθριξ (τριχος), ~ gekleidet ποικιλόστολος (2), ~ durcheinander ἀτάκτως, φύρδην, ἀναμίξ.
buntblumig ποικιλανθής.
Buntfärber *m* ὁ ποικιλτής, ὁ ἀνθοβάφος.
Buntfärberei *f* ἡ ἀνθοβαφική, (als Handlung) ἡ ἀνθοβάφεια.
buntfarbig ποικιλόχρους, ποικίλος.
buntfellig (scheckig) ποικιλοδέρμων (ονος).
buntgefärbt πεποικιλμένος, ποικιλτός.
buntgefleckt ποικιλόστικτος (2), ποικίλος.
buntgestickt, -gewebt κατάπαστος (2).
Buntheit *f* ἡ ποικιλία.
buntscheckig ποικιλόστικτος (2), ποικίλος.
Buntspecht *m* s. Specht.
buntstengelig ποικιλόκαυλος (2).
buntstreifig ποικιλόγραμμος (2).
Bürde *f* τὸ φορτίον, τὸ φόρημα, τὸ ἄχθος (eig. und übtr.), ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ λύπη (nur übtr.).
Burg *f* ἡ ἀκρόπολις (εως), ἡ ἄκρα, ὁ πύργος, königliche ~ τὸ βασίλειον, τὰ βασίλεια, (fester Ort, Festung) τὸ ἔρυμα, τὸ τεῖχος.
Bürge *m* ὁ ἐγγυητής, ὁ ἔγγυος, (Gewährsmann) ὁ βεβαιωτής, (Zeuge) ὁ μάρτυς (υρος), einen ~n stellen καθιστάναι od. παρέχειν ἐγγυητήν, κατεγγυᾶσθαι (P.), ~ sein für j-n διεγγυᾶν od. ἐγγυᾶσθαί (M.) τινα.
bürgen s. Bürge; bei j-m τινί u. πρός τινα.
Bürger *m* ὁ πολίτης (Staatsbürger), ὁ ἀστός (als Einwohner einer Stadt), ὁ δημότης, ἰδιώτης (gemeiner ~), zum ~ machen πολίτην ποιεῖν, ~ sein, als ~ leben πολιτεύειν, μετέχειν τῆς πολιτείας, die Geschäfte, Pflichten eines ~s treiben πολιτεύεσθαι (M.), aus ~n bestehend πολιτικός, das Recht eines ~s ἡ πολιτεία.
Bürgerblut *n* τὸ ἐμφύλιον αἷμα.
Bürgereid *m* ὁ πολιτῶν od. πολιτικὸς ὅρκος.
Bürgerfamilie *f* ὁ πολιτικὸς οἶκος.
Bürgerfeind *m* ὁ μισόδημος.

Bürgerfreund *m* ὁ φιλόδημος, ὁ δημοτικός.
Bürgerhaus *n* ἡ δημότου οἰκία.
Bürgerheer *n* τὸ πολιτικὸν στράτευμα.
Bürgerin *f* ἡ πολῖτις (ιδος), ἡ ἀστή.
Bürgerkrieg *m* ὁ οἰκεῖος od. ἐπιδήμιος od. ἔνδημος od. ἐμφύλιος πόλεμος.
Bürgerkrone *f* ὁ στέφανος.
bürgerlich 1. πολιτικός, ~e Angelegenheiten τὰ πολιτικά, der ~en Rechte verlustig ἄτιμος (2), Verlust der ~en Rechte ἡ ἀτιμία, der ~en Rechte berauben ἀτιμάζειν. — 2. (im Gegensatz zu „adelig") δημοτικός, δημώδης.
Bürgerliste *f* τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον.
Bürgermeister *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ πολιανόμος, ὁ ὕπατος, ~ sein πολιανομεῖν, ὑπατεύειν.
Bürgerpflicht *f* τὸ τῷ πολίτῃ προσῆκον.
Bürgerrecht *n* ἡ πολιτεία, das ~ erlangen τυγχάνειν τῆς πολιτείας, das ~ geben πολιτείαν διδόναι τινί, πολιτογραφεῖν τινα, μεταδιδόναι τινὶ τῆς πόλεως, j-m das ~ nehmen ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν πολιτείαν, ἄτιμον ποιεῖν od. ἀτιμοῦν τινα.
Bürgerrolle *f* s. Bürgerliste.
Bürgerschaft *f* οἱ πολῖται, ἡ πόλις, ὁ δῆμος, τὸ πολιτικόν, τὸ δημοτικόν.
Bürgersfrau *f* ἡ δημότις (ιδος), ἡ ἀστή.
Bürgersmann *m* ὁ ἀστός, ὁ δημότης, ὁ ἀνὴρ ἐκ δήμου.
Bürgersoldat *m* ὁ πολιτικὸς στρατιώτης, ein Heer von ~en τὸ πολιτικὸν στράτευμα.
Bürgerssohn *m* ὁ πολίτου od. δημότου παῖς.
Bürgerstand *m* ἡ πολίτου τάξις, οἱ πολῖται, ὁ δῆμος.
Bürgerstochter *f* ἡ πολίτου od. δημότου παῖς.
Bürgertreue *f* ἡ τῶν πολιτῶν πίστις.
Bürgin *f* ἡ ἔγγυος.
Bürgschaft *f* ἡ ἐγγύη, ἡ κατεγγύη, ἡ διεγγύησις, ἡ ἐξεγγύη, ἡ ἐξεγγύησις, ἡ πίστις, ~ für die Wahrheit τὸ πιστόν, ~ leisten für j-n ἐγγυᾶσθαι (M.), ἐξεγγυᾶν τινα, ~ für sich stellen ἐξεγγυᾶσθαι (M.), j-n ~ leisten lassen κατεγγυᾶν τινα (für etw. πρός τι), unter ~ ἐπ' ἐγγυητῶν.
Bürgschaftsleistung *f* ἡ διεγγύησις.
Burgvogt, -wart *m* ὁ πυργοφύλαξ, ὁ ἀκροφύλαξ (κος).
Bürschchen *n* τὸ μειρακύλλιον.
Bursche *m* ὁ παῖς, τὸ μειράκιον, ὁ νεανίσκος, (verächtlich) τὸ ἀνθρώπιον, ὁ ἀνθρωπίσκος.
Bürste *f* τὸ κάλλυντρον, τὸ σάρωθρον.
bürsten καλλύνειν, καθαίρειν.
Bürzel *m* ὁ ὄρρος, τὸ ὀρροπύγιον.
Burzelbaum usw. s. Purzelbaum usw.
Busch *m* (Strauch) ὁ θάμνος, ἡ λόχμη, (Büschel) ὁ φάκελος, ἡ δεσμίς (ίδος).
buschartig, buschig δασύς, λάσιος, λοχμώδης.
Büschel *m* ἡ δέσμη, ἡ δεσμίς (ίδος), ὁ σύνδεσμος, ὁ φάκελος, (von Federn auf dem Kopfe der Vögel) ὁ λόφος.
Buschholz *n* ὁ θάμνος (auch *pl.*), ἡ λόχμη.
Buschklepper *m* ὁ κλέπτης.
Buschwerk *m* ὁ θάμνος, ἡ λόχμη.
Busen *m* 1. ὁ κόλπος (auch der ~ des Kleides u. Meeres~), ὁ μαστός, οἱ μαστοί (Mutterbrust). — 2. (Herz, Gemüt) ὁ θυμός, ἡ ψυχή, in seinen ~ greifen (= sich selbst prüfen) ἐξετάζειν, ἐλέγχειν, γιγνώσκειν ἑαυτόν.
busenartig κολπώδης, κολποειδής.
Busenfreund *m* ὁ φίλτατος, ὁ οἰκειότατος.
Busenfreundin *f* ἡ φιλτάτη, ἡ οἰκειοτάτη.
Busenfreundschaft *f* ἡ μεγίστη φιλία.
Bussard *m* ὁ τριόρχης, ὁ τρίορχος.
Buße *f* 1. ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, ἡ τίσις, ἡ εὔθυνα, τὸ ἔκτισμα, τὸ πρόστιμον, ~ zahlen εὐθύνας ὀφλεῖν (s. I. Teil ὀφλισκάνω F). — 2. (Reue) ἡ μετάνοια, ἡ μετάγνωσις, ἡ μεταμέλεια, ~ tun μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, μεταμέλεσθαι.
büßen τίνειν, ἐκτίνειν, δίκην od. τιμωρίαν διδόναι, für etw. τινός, dafür ~ daß δίκην διδόναι mit *part.* od. ὅτι, mit dem Tode ~ θανάτῳ ζημιοῦσθαι (P.), j-n ~ lassen für etw. ἀνταμείβεσθαί (M.) τινα ἀντί τινος.
Büßen *n*, **Büßung** *f* ἡ τίσις, ἡ ἔκτισις.
bußfertig μεταμελόμενος, μεταμελητικός.
Büste *f* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀγαλμάτιον.
Butte *f* 1. (hölzernes Gefäß) ὁ πίθος. — 2. (eine Fischart) ἡ ψῆττα.
Büttel *m* ὁ δημόσιος.
Butter *f* τὸ βούτυρον, τὸ πικέριον, von ~ βουτύρινος.
Butterfresser *m* ὁ βουτυροφάγος.

(Die unter C fehlenden Artikel suche man unter K, Sch oder Z.)

Canaille *f* κάκιστος, κακοῦργος, ὁ ὄλεθρος.
Chaise *f* ἡ ἁρμάμαξα.
Chamäleon *n* ὁ χαμαιλέων (οντος).
Chaos *n* τὸ χάος.
chaotisch ἀδιάτακτος, ἄκριτος, ἀδιάκριτος (sämtlich 2).
Charakter *m* (Kennzeichen, Gepräge u. dgl.) ὁ χαρακτήρ (ῆρος), (Natur) ἡ φύσις, (von Menschen) οἱ τρόποι, ἡ ὀργή, τὸ ἦθος, (~ einer Person auf der Bühne) τὸ πρόσωπον, (Titel, Rang) ἡ τιμή, ἡ τάξις, edler ~ ἡ εὐήθεια, ἡ εὐτροπία, schlechter ~ ἡ κακοήθεια, ἡ κακοτροπία, von gutem ~ εὐήθης, von schlechtem ~ κακοήθης, κακότροπος (2), seinem ~ treu bleiben ἐμμένειν τοῖς ἤθεσιν.
Charaktereigentümlichkeit *f* τὸ φύσει ἴδιον.
Charakterfehler *m* κακόν τι φύσει ὑπάρχον τινί.
charakterfest βέβαιος τοὺς τρόπους.
Charakterfestigkeit *f* ἡ τοῦ τρόπου βεβαιότης (ητος).
charakterisieren ὑποτυποῦν, χαρακτηρίζειν, διαγράφειν (τῷ λόγῳ).
Charakterisierung, Charakteristik *f* ἡ τῶν ἠθῶν διαγραφή, ὁ χαρακτηρισμός.
charakteristisch ἴδιος, χαρακτηριστικός.
charakterlos ἀήθης, ἀστάθμητος (2).
Charakterlosigkeit *f* τὸ ἄηθες, τὸ ἀστάθμητον.
Charakterschilderung *f* s. Charakterisierung.
Charakterschlechtigkeit *f* s. unter Charakter.
Charakterschwäche *f* ἡ τοῦ τρόπου μαλακία, τὸ τῶν τρόπων μαλακόν.
Charakterstärke *f* s. Charakterfestigkeit.
Charakterzug *m* ὁ χαρακτήρ (ῆρος).
Charge *f* ἡ τιμή, ἡ τάξις.
Chaussee *f* ἡ λιθόστρατος ὁδός.
Chef *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ προστάτης.
Chemie *f* ἡ χημεία.
Chiffre *f* τὸ σημεῖον, τὸ σύνθημα (*pl.* Chiffreschrift).
Chimäre *f* ὁ λῆρος (auch *pl.*), τὸ φάντασμα, τὸ πλάσμα, τὸ τέρας (ατος).
chimärisch ληρώδης, πεπλασμένος, πλασματώδης, τερατώδης.
Chiragra *f* ἡ χειράγρα.
Chirurg *m* ὁ χειρουργός.
Chirurgie *f* ἡ χειρουργία, ἡ χειρουργική, die ~ ausüben χειρουργεῖν.
Cholera *f* ἡ χολέρα, die ~ haben χολεριᾶν.
choleraartig χολερώδης.
cholerisch ἀκράχολος (2), χολερικός.
Chor *m* ὁ χορός, ἡ χορεία, τὸ χόρευμα (Reigen), einen ~ aufführen χορὸν ἄγειν, εἰσάγειν, ἱστάναι, den ~ anführen χορηγεῖν, im ~ tanzen χορεύειν, im oder zum ~ singen χορῳδεῖν, den ~ betreffend, zum ~ gehörig χορικός, der den ~ anordnet ὁ χοροποιός, der den ~ einübt ὁ χοροδιδάσκαλος, der den ~ anführt ὁ χορηγός, Mitglied des ~s ὁ χορευτής.

Choral *m* ἡ χορῳδία, (vom Kirchenlied) ἡ ἐκκλησιαστικὴ ᾠδή.
Chorführer *m* ὁ χορηγός, ὁ κορυφαῖος, ὁ ἔξαρχος, ~ sein χορηγεῖν τινι u. τινος, Amt des ~s ἡ χορηγία.
Chorführerin *f* ἡ χορηγίς (ίδος).
Chorgesang *m*, **-lied** *n* ἡ χορῳδία, τὸ χορικόν, ὁ χορός.
choriambisch χοριαμβικός.
Choriambus *m* ὁ χορίαμβος.
Chormeister *m* ὁ χοροδιδάσκαλος.
Chortanz *m* ἡ χορεία, ὁ χορός, einen ~ aufführen χορεύειν (τινί j-m zu Ehren).
Chortänzer *m* ὁ χορευτής.
Christ *m* ὁ χριστιανός.
Christenheit *f* σύμπαντες οἱ χριστιανοί, οἱ ἀπὸ Χριστοῦ.
Christentum *n* ὁ χριστιανισμός.
Christfest *n* τὰ Χριστοῦ γενέθλια.
Christin *f* ἡ χριστιανή.
christlich χριστιανός, allg. θεοσεβής, δίκαιος, ὅσιος.
chromatisch χρωματικός, ~e Tonweise τὸ χρωματικόν, τὸ χρῶμα.
Chronik *f* τὰ χρονικά.
Chronikenschreiber *m* ὁ χρονογράφος.
chronisch χρόνιος.
Chronolog *m* ὁ χρονολόγος (ebensowenig belegt wie die beiden folgenden Wörter).
Chronologie *f* ἡ χρονολογία.
chronologisch χρονολογικός, *adv.* κατὰ χρόνους.
Chrysolith *m* ὁ χρυσόλιθος.
Chrysopras *m* ὁ χρυσόπρασος.
Cousin *m* ὁ ἀνεψιός.
Cousine *f* ἡ ἀνεψιά.

D

D *n* Δ, δ, τὸ δέλτα, indekl.
da I *cj.* **1.** als Zeitpartikel: ὅτε, ὁπότε, ἐπεί, ἐπειδή, ἡνίκα, ὡς. — **2.** als Kausalpartikel: ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτε, ὅπου, ~ ja ἐπείπερ, ~ ja doch ἐπεί τοι καί, ~ doch auch ἐπειδή γε καί, ~ nun ἐπεὶ ἄρα, oft zur Bezeichnung des subjektiven Grundes: ὡς mit *part.*, des objektiven Grundes: ἅτε mit *part.* — **II** *adv.* **3.** des Orts: ἐνταῦθα, ἐνθάδε, αὐτοῦ, ταύτῃ, τῇδε, ~ und dort ἔνθα καὶ ἔνθα, bald ~, bald dort ἔνθα καὶ ἔνθα, von ~ ἔνθεν, ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, von ~ und dort ἔνθεν καὶ ἔνθεν, du ~ οὗτος, ὦ οὗτος, sieh ~ ἰδού. — **4.** *adv.* der Zeit: ἔνθα, ἔνθα δή, ἐνταῦθα, τηνικαῦτα, τότε, von ~ an ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, (τὸ) ἀπὸ τοῦδε.
dabei (örtl.) πρός od. παρὰ τούτῳ, ἐπ' od. παρ' αὐτῷ, πλησίον, ἐγγύς, (von der Zeit) ἐν od. πρὸς τούτῳ, ἅμα, καὶ ἅμα, (dadurch) ἐκ, ἀπό, ὑπὸ τούτου, (in Ansehung, in betreff) περὶ τούτου (τούτων), πρὸς τοῦτο (ταῦτα).
dabei aufseufzen προσανοιμώζειν.
dabei ausharren προσ-, ἐγκαρτερεῖν τινι.
dabei bleiben παρα-, προσμένειν τινί, übtr. ἐμμένειν, προσ-, ἐγκαρτερεῖν τινι, μένειν ἐπί τινος od. ἐπί τινι, es bleibt dabei κύριόν ἐστιν, δέδοκται, δεδογμένον ἐστίν, dabei bleibt es nicht οὐκ ἐνταῦθα ἕστηκε τὸ πρᾶγμα.
dabei drohen ἐπαπειλεῖν.
dabei ermatten ἐναποκάμνειν, μεταξὺ ἀπαγορεύειν.
dabei lächeln ἐπιγελᾶν, ἐμ-, ἐπιμειδιᾶν.
dabei lassen ἐγκαταλείπειν (in der Nähe von etw. zurücklassen), ἐγκαθιστάναι (j-n auf einem Posten), (es dabei bewenden lassen) ἐπαναπαύεσθαί (M.) τινι, ἐμμένειν τινί, στέργειν τινί.
dabei liegen παρα-, προσκεῖσθαί τινι.
dabei sagen ἐπιλέγειν.
dabei schlafen ἐπικοιμᾶσθαι (P.).
dabei sein παρ-, προσ-, ἐπ-, ἐνεῖναι, παραγίγνεσθαι, (bei einer Handlung, einem Unternehmen) συμπράττειν τι, μεταλαμβάνεσθαί (M.) τινος, μετέχειν τινός, κοινωνεῖν τινος, συνεργὸν εἶναί τινος.
Dabeisein *n* ἡ παρουσία, gew. durch Verben, zB. in meinem ~ ἐμοῦ παρόντος.
dabei sitzen παρα-, προσκαθῆσθαί τινι, παρα-, προσεδρεύειν τινί, παρακαθίζεσθαι.
dabei stehen παρ-, ἐφίστασθαι, (von Sachen) παρα-, προσκεῖσθαι, (von Wörtern) προσγεγράφθαι, ~ bleiben ὑφίστασθαι ἔν τινι, ἐπαναπαύεσθαί (M.) τινι, übtr. (keinen Fortgang haben) οὐ προχωρεῖν, μένειν ἐπί τινι.
dabei stellen ἐφ-, παρ-, παρακαθιστάναι.
dabei tun συμπράττειν, nichts ~ können οὐχ οἷόν τε εἶναι τῶν προὔργου τι ποιεῖν.
dabei verweilen ἐνδιατρίβειν.
dabei wohnen προσοικεῖν.
dabei zögern ἐμβραδύνειν.
dableiben ἐπι-, παραμένειν.
da capo αὖθις, ἐπανάλαβε, ~ rufen βοᾶν αὖθις.
Dach *n* ἡ στέγη, τὸ στέγασμα, τὸ τέγος, ἡ ὀροφή, ὁ ὄροφος, τὸ ὀρόφωμα, ein Haus unter ~ bringen ἐρέφειν οἰκίαν, mit j-m unter einem ~e leben ὁμωρόφιον εἶναί τινι, mit einem ~e versehen ἐρέφειν, ὀροφοῦν, ein ~ einreißen διαιρεῖν τὴν ὀροφήν, ohne ~ ἄστεγος (2).
Dachdecker *m* ὁ στεγαστής, ὁ ὀροφωτής.
Dachgiebel *m* ἄκρα ἡ στέγη.
Dachlatte *f* ὁ στρωτήρ (ῆρος).
Dachraum *m* τὰ ὑπωρόφια.
Dachrinne *f* ἡ χολέρα, ἡ ὑδρορρόα.
Dachs *m* ὁ τρόχος.
Dachsbau *m* ὁ τοῦ τρόχου φωλεός.
Dachsfell *n* τὸ τοῦ τρόχου δέρμα.
Dachsfett *n* τὸ τοῦ τρόχου στέαρ (ατος).
Dachsparre *f* ὁ στρωτήρ (ῆρος).
Dachstuhl *m* αἱ ὀροφαί.
Dachtraufe *f* ἡ ὑδρορρόα.
Dachung *f* (als Handlung) ἡ ἔρεψις, (als Sache) ἡ ὀροφή, τὸ ὀρόφωμα.
Dachziegel *m* ἡ κεραμίς (ίδος), ὁ κέραμος, ὁ καλυπτήρ (ῆρος), mit ~n decken καλυπτηριάζειν.
dadurch (örtl.) τῇδε, διὰ τούτου, ταύτῃ, (kausal) τούτῳ, ταύτῃ, διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ (ἀπὸ) τούτου (τούτων), gew. durch ein in den Zusammenhang passendes *part.* als: ποιῶν, ποιοῦντες, ποιήσας, ποιήσαντες, ~ daß διὰ τό od. ἐκ τοῦ od. τῷ mit *inf.*
dafern εἰ, ἐάν (ἄν, ἤν).
dafür = für diesen, für diese, für dieses usw. s. für.
dafür achten, ansehen, halten νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), κρίνειν mit doppeltem *acc.*
dafür annehmen (zum Entgelt) δέχεσθαι (M.) ἀντί τινος, ἀντιλαμβάνειν, ἀνταπολαμβάνειν, (für etw. halten) siehe dafür achten.
dafür ausgeben s. dafür achten.
dafür geben ἀντιδιδόναι, ἀνταποδιδόναι τί τινος, ich habe viel dafür gegeben ἐπριάμην πολλῶν χρημάτων.
dafür haften ἐγγυᾶσθαί (M.) τι, ἐγγυητὴν εἶναί τινος.
dafür halten s. dafür achten.
Dafürhalten *n* ἡ δόξα, nach meinem ~ κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, δοκεῖν ἐμοί (ἔμοιγε).
dafür können αἴτιον od. ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, nichts ~ ἀναίτιον εἶναι.
dafür nehmen (als Ersatz) ἀντιλαμβάνειν τινός, αἱρεῖσθαι (M.) ἀντί τινος, (als etw. aufnehmen) ὑπολαμβάνειν, δέχεσθαι (M.) mit doppeltem *acc.*
dafür sein οὐκ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἐπαινεῖν τι, ἀποδέχεσθαί (M.) τι, s. dafür stimmen.

dafür sprechen λέγειν ὑπέρ τινος, συναγορεύειν, συνηγορεῖν, μαρτυρεῖν, πίστιν παρέχειν τινί, die Wahrscheinlichkeit spricht dafür τὸ εἰκὸς ταύτῃ ἔχει.
dafür stehen s. dafür haften.
dafür sterben ὑπεραποθνήσκειν τινός od. ὑπέρ τινος.
dafür stimmen ψηφίζεσθαί (M.) τι, ὑπέρ τινος od. *inf.*, τὴν ψῆφον τίθεσθαι περί τινος, χειροτονεῖν τι.
dagegen 1. = gegen diesen, gegen diese, gegen dieses usw. s. gegen. — 2. als Adversativpartikel: δέ, ἀλλά (im Gegensatze), αὖ, δ' αὖ, αὖθις, πάλιν (bei einer Entgegnung od. Erwiderung), τοὐναντίον, τἀναντία (im starken Gegensatze).
dagegen abschicken ἀνταποστέλλειν.
dagegen anführen ἀντιλέγειν (einen Einwand machen), ἀνθυποφέρειν (einen Gegeneinwand machen).
dagegen anklagen ἀντικατηγορεῖν, ἀνθυπάγειν, ἀντιπροσκαλεῖσθαι (M.).
dagegen anreden ἀντιπροσαγορεύειν.
dagegen anrücken ἀντιπροσέρχεσθαι, ἀντιπαράγειν, ἀντεξελαύνειν.
dagegen antun: böses ~ κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν.
dagegen antworten ἀνταποκρίνεσθαι (M.).
dagegen anzeigen ἀντιμηνύειν.
dagegen arbeiten ἀντερείδεσθαι (P.), ἀντιτείνειν, ἀντιπράττειν.
dagegen aufstellen ἀντιτάττειν.
dagegen ausrüsten ἀντιπαρασκευάζειν (u. M.).
dagegen ausstrecken ἀντιπροτείνειν.
dagegen austauschen ἀνταμείβεσθαί (M.) τί τινος od. ἀντί τινος od. ὑπέρ τινος.
dagegen bauen: Schiffe ~ ἀντιναυπηγεῖν.
dagegen beeinträchtigen ἀντιβλάπτειν, ἀνταδικεῖν, ἀντικακουργεῖν.
dagegen befehlen ἀντικελεύειν.
dagegen behaupten ἀμφισβητεῖν mit *inf.* od. ὡς (ὅτι).
dagegen bekommen ἀνταπο-, ἀντιλαμβάνειν.
dagegen bemannen ἀντιπληροῦν.
dagegen bemitleiden ἀντοικτίζειν.
dagegen bewaffnen ἀνθοπλίζειν.
dagegen beweisen ἀνταποδεικνύναι, ἀνταποφαίνειν.
dagegen bewirten ἀντεφεστιᾶν.
dagegen darbieten ἀντιπαρέχειν.
dagegen ehren ἀντιτιμᾶν.
dagegen eifern ἀντιτείνειν, ἀντισπεύδειν, ἰσχυρῶς ἀντιλέγειν.
dagegen einführen ἀντεισάγειν (von Waren), ἀντικαθιστάναι (von Einrichtungen und Gebräuchen).
dagegen einkaufen ἀνταγοράζειν, ἀντωνεῖσθαι.
dagegen einladen ἀντικαλεῖν.
dagegen einwenden ἀντιλέγειν.
dagegen emporsteigen ἀντανιέναι.
dagegen erbauen ἀντοικοδομεῖν, eine Schanze ~ ἀντιτειχίζειν.
dagegen erheben ἀνταίρειν, sich ~ ἐπαν-, ἀνανθίστασθαι.
dagegen erinnern ἀντιλέγειν.
dagegen erleiden ἀντιπάσχειν.
dagegen ermuntern ἀντιπαρακαλεῖν, ἀντιπαρακελεύεσθαι (M.).
dagegen ernähren ἀντιτρέφειν.
dagegen zu Felde ziehen ἀντιστρατεύεσθαι (M.).
dagegen fordern ἀντ-, ἀνταπαιτεῖν, ἀνταξιοῦν.
dagegen geben ἀντιδιδόναι, ἀντιπαρέχειν.
dagegen gefällig sein ἀντιχαρίζεσθαι (M.).
dagegen Gesandte schicken ἀντιπρεσβεύεσθαι (M.).
dagegen graben (zB. Minen) ἀντορύττειν.
dagegen haben ἀντιλέγειν, κωλύειν, ich habe nichts dagegen οὐκ ἐναντιοῦμαι, οὐδὲν κωλύω, οὐ φθονῶ, οὐδεὶς φθόνος, wenn du nichts dagegen hast εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις, εἰ σοὶ βουλομένῳ ἐστίν.
dagegen halten ἀντέχειν.
dagegen handeln ἀντιπράττειν, παραβαίνειν τι.
dagegen heranbringen ἀντιπροσφέρειν.
dagegen hören ἀντακούειν.
dagegen kämpfen ἀντιπολεμεῖν, ἀνταγωνίζεσθαι (M.), ἀντιμάχεσθαι.
dagegen kaufen ἀντωνεῖσθαι.
dagegen lieben ἀντιφιλεῖν, ἀντερᾶν.
dagegen rächen: sich ~ ἀντιτιμωρεῖσθαι (M.).
dagegen reden ἀντιλέγειν.
dagegen rufen ἀντικαλεῖν.
dagegen rüsten ἀντιπαρασκευάζειν, sich ~ M.
dagegen schicken ἀντιπέμπειν.
dagegen schmähen ἀντιλοιδορεῖν.
dagegen schulden ἀντοφείλειν.
dagegen schwören ἀντομνύναι.
dagegen sein ἀνθίστασθαι, ἐναντιοῦσθαι (P.), οὐκ ἐᾶν.
dagegen setzen ἀντιτιθέναι, ἀντιπαραβάλλειν (zur Vergleichung), sich ~ ἀντιτείνειν, ἐναντιοῦσθαι (P.).
dagegen sprechen ἀντιλέγειν.
dagegen stemmen: sich ~ ἀντιτείνειν.
dagegen sterben ἀνταποθνήσκειν.
dagegen stimmen ἀντιχειροτονεῖν, ἀποψηφίζεσθαί (M.), ἀποχειροτονεῖν τι od. *inf.* mit μή, ἐναντίαν τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ἐναντία ψηφίζεσθαι.
dagegen sträuben: sich ~ ἀντιτείνειν.
dagegen tadeln ἀντιμέμφεσθαι (M.).
dagegen töten ἀνταποκτείνειν.
dagegen überlegen ἀντιλογίζεσθαι (M.).
dagegen umbringen ἀνταπολλύναι.
dagegen verbrennen ἀντικάειν.
dagegen verleumden ἀντιδιαβάλλειν.
dagegen vorschlagen ἀντιπαραβάλλεσθαι, ἀντιπροκαλεῖσθαι (M.).
dagegen wagen ἀντιτολμᾶν.
dagegen zählen ἀνταριθμεῖν.
dagegen zeugen ἀντιμαρτυρεῖν.
dagegen zürnen ἀντοργίζεσθαι (P.), ἀντιχαλεπαίνειν.
dagegen zurückfordern ἀνταπαιτεῖν.
daheim οἴκοι, ~ bei mir ἐν ἐμαυτοῦ, ~ sein οἴκοι εἶναι, (im Lande sein) ἐπιδημεῖν.
daher 1. (von da, von dort) ἐντεῦθεν, ἐνθένδε, αὐτόθεν, ἐκεῖθεν. — 2. (einher) ἐπί, πρός, πρό u. κατά in Zssg. — 3. (deshalb) ἐντεῦθεν, διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτων, ~ weil διότι, διό. — 4. (also) οὖν, ἄρα, τοίνυν, τοιγάρτοι, οὐκοῦν, ὥστε (letztere beide zu Anfang des Satzes und zur Angabe der strengen unmittelbaren Folge).
dahergelaufen kommen προστρέχειν, προσορμᾶσθαι (P.).
daher kommen προσ-, παρέρχεσθαι.
daherum τὰ περὶ ταῦτα.
dahin 1. (örtlich) ἐνθάδε, αὐτόσε, ταύτῃ, ἐνταῦθα, ἐκεῖσε, eben ~ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, εἰς ταὐτόν. da- und dorthin δεῦρο κἀκεῖσε, bald ~ bald dorthin ἄλλοτε ἄλλοσε, ~ wo ἔνθα, bis ~ μέχρι ἐνταῦθα, (temporal) bis ~ τέως, ~ gehören εἶναι τούτων. — 2. (soweit, zur Bezeichnung eines Zieles oder Grades) εἰς τοῦτο, εἰς τοσοῦτον, zB. in seinem Übermute ist er ~ gekommen εἰς τοῦτο oder εἰς τοσοῦτο τῆς ὕβρεως ἦλθε (προῆλθε).
dahin arbeiten τοῦτο πράττειν, τοῦτο σκοπεῖν, σπουδάζειν, μηχανᾶσθαι (M.), ~ daß ὅπως mit *ind. fut.* nach einem Haupttempus, mit dem *opt.* nach einem Nebentempus.
dahin auslegen ταύτῃ ὑπολαμβάνειν.
dahin bringen: j-n ~ προάγειν, πείθειν τινά mit *inf.*, es ~ daß διαπράττειν (auch M.) mit folg. ὥστε u. *inf.* od. ὅπως mit *ind. fut.*
dahin denken πρὸς τοῦτο τὴν γνώμην ἔχειν, ~ daß τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως (Konstruktion s. unter **dahin arbeiten**), dahin zu gehen denken βούλεσθαι εἰς τόπον τινά.
dahin deuten s. dahin auslegen.
dahineilen δρόμῳ φέρεσθαι (P.), οἴχεσθαι, φεύγειν.
dahinfahren 1. προσελαύνειν (nach einem Orte), übtr. ἀπελαύνειν, ἀποφέρεσθαι (P.). — 2. (sterben) ἀποθνήσκειν.
dahinfallen κατα-, συμπίπτειν, καταρρεῖν.
dahinfliegen ἀποπέτεσθαι.
dahinfliehen φεύγειν, ἐκφεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα.
dahingeben προδιδόναι, προΐεσθαι (M.).

dahingehen 1. (vergehen) οἴχεσθαι, διοίχεσθαι, φεύγειν. — 2. (sich darauf beziehen) εἰς τοῦτο τείνειν, τοῦτο σκοπεῖν, τοῦτο δύνασθαι, ῥέπειν εἰς τοῦτο.
dahingestellt sein lassen ἐᾶν od. καταλείπειν τι, παριέναι (ἵημι), οὐ διισχυρίζεσθαι (M.), ἀμφισβητεῖν.
dahingleiten παραρρεῖν.
dahinhaben 1. (von räumlicher Entfernung) wie weit haben wir bis zu dem Orte? πόσον ἀπέχει ὁ τόπος; — 2. (erhalten haben) ἀπειληφέναι, ἔχειν.
dahinkommen εἰς τοῦτο προβαίνειν.
dahinnehmen ἀπολαμβάνειν.
dahinrechnen τιθέναι τι ἐν τοῖς τοιούτοις oder τῶν τοιούτων.
dahinreiten ἀπελαύνειν.
dahinschwinden ἀφανίζεσθαι (P.), οἴχεσθαι.
dahinsehen τοῦτο σκοπεῖν, τοῦτο πράττειν, μηχανᾶσθαι (M.) mit folg. ὅπως (Konstr. s. unter dahinarbeiten).
dahinsein 1. (verloren sein) οἴχεσθαι, διοίχεσθαι, ἀπολωλέναι, (von der Zeit) παρεληλυθέναι, ich bin dahin ὄλωλα, ἀπόλωλα, alles ist dahin φροῦδα πάντα, ἔρρει πάντα. — 2. (gestorben sein) τεθνηκέναι.
dahinstehen (zweifelhaft sein) ἄδηλον εἶναι.
dahinsterben ἀποθνῄσκειν, διαφθείρεσθαι (P.).
dahin streben, trachten s. dahin arbeiten.
dahinten, dahinter ὄπισθε(ν), κατόπισθε(ν).
dahinterher sein διώκειν τι, ἐγκεῖσθαί τινι.
dahinterkommen (bemerken) αἰσθάνεσθαι, ἐπαισθάνεσθαι, πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, κατανοεῖν.
dahintersein, dahinterstecken ὑπεῖναι, ὑποκεῖσθαι, es steckt nichts dahinter κενόν ἐστι, es steckt etw. dahinter δόλος τις ὕπεστιν, ὕπουλον τὸ πρᾶγμα, (von Personen = teilhaben) κοινωνεῖν τινος, μετέχειν τινός.
dahin wirken s. dahin arbeiten.
dahin wollen βούλεσθαι ἐκεῖσε ἰέναι.
dahinziehen (abziehen) ἀπελαύνειν, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), (nach einem andern Orte ziehen) μετανίστασθαι od. μετοικεῖν ἐκεῖσε.
daktylisch δακτυλικός.
Daktylus *m* ὁ δάκτυλος.
daliegen κεῖσθαι, κατακεῖσθαι.
damalig ὁ, ἡ, τὸ τότε, ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, die ~en Menschen οἱ τότε (ἄνθρωποι).
damals τότε, τηνικαῦτα, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ~ als ὅτε, ἡνίκα.
Dame *f* ἡ γυνή.
Damenbrett *n* ὁ ἄβαξ (κος), τὰ πεττά, auf dem ~ spielen πεττεύειν, πεττονομεῖν.
Damenspiel *n* ἡ πεττεία.
Damhirsch *m* ἡ ἔλαφος, ἡ δορκάς (άδος).
dämisch ἀναίσθητος (2), ἀβέλτερος (2), ~ sein σκορδινᾶσθαι (von einem, der nicht ausgeschlafen hat), κραιπαλᾶν (infolge eines Rausches).
damit I. *adv.* τούτῳ, τῇδε, ἐν τούτῳ, (mit welchem usw.) ᾧ, ᾗ, οἷς, αἷς, (mit diesem, d. h. in Verbindung, Begleitung dessen) σύν mit *dat.*, μετά mit *gen.* — II *cj.* ὡς, ὅπως, ἵνα, ~ nicht ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή, μή (mit dem *conj.* nach einem Haupttempus, dagegen nach einem Nebentempus gew. mit dem *opt.*), häufig steht auch der finale *inf.*, zB. er schickte uns, ~ wir euch die Worte verkündeten ἡμᾶς ἔπεμψε τοὺς λόγους ὑμῖν φράσαι.
dämlich I *adj.* ἄνους, ἀνόητος, ἄλογος, ἀλόγιστος (sämtlich 2). — II *adv.* ἄνευ γνώμης, ἀδιανοήτως.
Dämlichkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἄνοια, ἡ ἀλογία.
Damm *m* τὸ χῶμα, eines Teiches ἡ ὄχθη, einen ~ aufführen χοῦν (διαχοῦν) χῶμα.
dämmen χοῦν, ἀποχοῦν, einen Weg ~ γεφυροῦν, στρωννύναι, übtr. κατέχειν.
dämmerig κνεφαῖος.
Dämmerlicht *n* τὸ ἀμυδρὸν φῶς (τός).
dämmern: es dämmert κνέφας ἐστί, συσκοτάζει, des Morgens ὄρθρος ἐστὶ βαθύς, περίορθρόν ἐστιν, des Abends συσκοτάζει.
Dämmerung *f* 1. ~ am Abend τὸ κνέφας (*gen.* ους, *dat.* ᾳ), τὸ λυκαυγές, er kam in der ~ ἦλθε κνεφαῖος. — 2 ~ am Morgen ὁ ὄρθρος.

Dämon *m* ὁ δαίμων (ονος), böser ~ ὁ κακοδαίμων, in der Gewalt eines ~s sein δαιμονᾶν, von einem bösen ~ geplagt sein κακοδαιμονᾶν.
dämonisch δαιμόνιος, δαιμονικός.
Dampf *m* ὁ ἀτμός, ἡ ἀτμίς (ίδος), ὁ καπνός, heißer ~ ἡ πυρία, starker, dicker ~ ὁ τῦφος, in ~ aufgehen θυμιᾶν, ἀνα-, ἐκθυμιᾶν (auch P.).
Dampfbad *n* ἡ πυρία, τὸ πυρίαμα, τὸ πυριατήριον, ein ~ nehmen πυριᾶσθαι (P.).
dampfen ἀτμίζειν, ἀτμιᾶν, θυμιᾶν, καπνοῦσθαι (P.), ἀναδιδόναι, ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι) καπνόν.
Dampfen *n* s. Dampf u. dampfen.
dämpfen 1. (unterdrücken) σβεννύναι, κατασβεννύναι, κατέχειν, κατείργειν, κατα-, συστέλλειν, κωλύειν, παύειν, den Ton, die Stimme ~ ὑφιέναι, ἀμβλύνειν. — 2. (von Speisen) πνίγειν.
Dämpfen *n* ἡ κάθεξις, ἡ κατάπαυσις, gew. durch Verben.
dampfend, dampfig ἀτμώδης, ἀτμιδώδης, καπνώδης.
dämpfend σβεστήριος, besser *part.* der Verben.
Dämpfer *m* ὁ σβεστήρ (ῆρος), besser *part.* der Verben.
danach I *cj.* (darauf, nachher, nach diesem usw.) μετὰ τοῦτον, μετ' αὐτὸν usw., ἐπὶ τούτῳ. — II *adv.* μετὰ τοῦτο (ταῦτα), εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα, ἐκ τούτου (τούτων), gleich ~ εὐθὺς ἐκ τούτων, (zur Bezeichnung eines Vorbildes oder einer Richtschnur) κατ' αὐτόν, κατὰ τοῦτον usw., ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τούτου.
danach aussehen φαίνεσθαι (M.) mit οἷος und dem *inf.*, zB. er sieht nicht danach aus, als wäre er zornig οὐ φαίνεται οἷος ὀργίζεσθαι.
danach dürsten διψῆν τινος.
danach entstehen ἐπιγίγνεσθαι.
danach folgen ἐπακολουθεῖν.
danach fragen, ~ forschen ἐρωτᾶν τι, πυνθάνεσθαί τι παρά τινος, ζητεῖν τι.
danach geboren werden ἐπιγίγνεσθαι.
danach gehen μετέρχεσθαί (-ιέναι) τι, διώκειν τι.
danach greifen ἅπτεσθαί (M.) τινος.
danach halten: sich ~ δια-, παραφυλάττειν τι.
danach jagen διώκειν, θηρᾶν τι.
danach leben τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.) κατά τι.
danach nennen ὀνομάζειν, ἐπ-, κατονομάζειν ἀπό τινος.
danach riechen, ~ schmecken ὄζειν τινός.
danach schießen τοξεύειν κατά τινος.
danach schlagen παίειν κατά τινος.
danach streben ἐφίεσθαί (M.) τινος, ζηλοῦν τι.
danach werfen βάλλειν τι, πρός τι, στοχάζεσθαι (M.) βάλλοντά τινος.
danach zielen στοχάζεσθαί (M.) τινος.
daneben 1. (neben etwas) παρὰ τούτῳ, ἐγγὺς od. πλησίον τούτου. — 2. (überdies, außerdem) πρὸς τούτῳ (τούτοις), προσέτι, πρὸς δέ.
daneben aufwachsen (von Pflanzen) παραβλαστάνειν.
daneben befestigen παραπηγνύναι.
daneben herrschen παραδυναστεύειν.
daneben hin παρά mit *acc.*
danebenliegen παρακεῖσθαι, (beim Mahle) παρακατακεῖσθαι.
danebenmalen παραζωγραφεῖν.
danebenpflanzen παραφυτεύειν.
danebensetzen παρατιθέναι.
danebensitzen παρακαθῆσθαι.
danebenstehen παραστῆναι.
danebenstellen παριστάναι.
daneben wohnen ἐποικεῖν, ἐπικατοικεῖν.
danieder χαμαί (zur Erde), gew. durch Zssgn mit κατά, zB. ~liegen κατακεῖσθαι, welche als Zssgn mit „nieder" angeführt sind.
Dank *m* ἡ χάρις (ιτος), αἱ χάριτες, großer ~ πολλὴ χάρις, j-m ~ wissen χάριν εἰδέναι τινί, ~ abstatten, sagen χάριν ἀποδιδόναι, ἀπονέμειν, ἐκτίνειν (für etw. τινός, ἀντί od. ὑπέρ τινος), durch Worte ~ sagen χάριτας λέγειν, ~ schuldig sein χάριτας ὀφείλειν,

j-n zu ~ verpflichten χάριν κατατίθεσθαί τινι oder παρά τινι od. πρός τινα, ~ ernten χάριν κομίζεσθαι (M.), ἀπολαμβάνειν od. ἀποδέχεσθαι (M.), zu ~ πρὸς χάριν, j-m etw. zu ~ tun ἐν χάριτι ποιεῖν τινί τι.

dankbar εὐχάριστος (2), χάριν ἔχων, ~ sein εὐχαριστεῖν, χάριν εἰδέναι od. ἔχειν, ὁμολογεῖν χάριν, sich ~ beweisen χάριν ἀποδιδόναι od. ὑπουργεῖν.

Dankbarkeit *f* ἡ εὐχαριστία, τὸ εὐχάριστον.

danken s. Dank sagen unter Dank; etw. ~d ablehnen ἐπαινεῖν τι, zB. für eine Einladung ~ ἐπαινεῖν κλῆσιν, etw. ~d annehmen δέχεσθαι (M.), (einen Gruß erwidern) ἀντασπάζεσθαι (M.), ἀντιπροσαγορεύειν, χάριν ἀντειπεῖν, ich danke bestens πάνυ καλῶς, es wird ihm niemand ~ ἀχαρίστως αὐτῷ ταῦτα πεπράξεται.

dankenswert χάριτος ἄξιος.

dankerfüllt εὐχάριστος (2).

Dankfest *n* τὰ χαριστήρια, τὰ εὐχαριστήρια, τὸ προσόδιον, ein ~ feiern χαριστήρια ἄγειν od. ποιεῖν.

Dankgebet *n* αἱ χαριστήριοι εὐχαί.

Dankgefühl *n* τὸ εὐχάριστον.

Danklied *n* ὁ παιάν (ᾶνος), ὁ ὕμνος, τὸ προσόδιον, ein ~ anstimmen παιανίζειν.

Dankopfer *n* τὰ χαριστήρια, τὰ εὐχαριστήρια, (für Rettung aus Gefahren) τὰ σωτήρια, (für einen Sieg) τὰ νικητήρια, (für eine gute Botschaft) τὰ εὐαγγέλια, (für eine glückliche Landung) τὰ ἀποβατήρια, (für eine glückliche Überfahrt) τὰ διαβατήρια, ~ darbringen θύειν od. ἀποτελεῖν σωτήρια usw.

Dankrede *f* ὁ χαριστήριος λόγος.

danksagen χάριτας λέγειν.

Danksagen *n*, **Danksagung** *f* ἡ χάριτος ὁμολογία, ἡ εὐχαριστία.

Danksagungsschreiben *n* τὰ εὐχαριστήρια γράμματα.

dankvergessen ἀχάριστος (2).

dann 1. (zur Angabe der Folge in der Zeit) εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα, ὕστερον, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτου (τούτων), häufig durch *part.*, zB. Kyros stellte die Soldaten auf, dann sagte er Κῦρος τοὺς στρατιώτας παρετάξατο· παραταξάμενος δὲ (od. τοῦτο ποιήσας) ἔλεξεν. — **2.** (zur Bezeichnung eines Zeitpunktes nach e-m eingetretenen Ereignis) τότε, τηνικαῦτα, ἐνταῦθα, ἐν τούτῳ, ~ und wann ἔσθ' ὅτε, ἐνίοτε, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. — **3.** (räumlich) μετά mit *acc.*, ἐπί mit *dat.* der *pronom. demonstr.*, zB. zuerst stellte er die Hopliten, dann die Peltasten auf πρώτους μὲν τοὺς ὁπλίτας ἔταξεν, μετὰ δὲ τούτους od. ἐπὶ δὲ τούτοις τοὺς πελταστάς.

dannen: von ~ ἐντεῦθεν, ἐνθένδε, auch durch ἀπό in Zssg, zB. von ~ ziehen ἀπελαύνειν.

daran 1. (dadurch) ἐκ τούτου, ἐν τούτῳ, τούτῳ. — **2.** (dabei, daneben) ἐν, ἐπ', παρ' αὐτῷ (αὐτῇ), gew. durch Verben, die mit den *prp.* ἐν, ἐπί, παρά, πρός zusammengesetzt sind; ~ hin παρά mit *acc.*, genug ~ ἅλις τούτων, es ist etw. ~ ἔστι δή τι, ἀληθές ἐστι τοῦτο, ist etw. ~? ἆρα λέγω τι; es schien ihm etw. ~ zu sein ἔδοξέ τι λέγειν αὐτῷ, es ist nichts ~ οὐδὲν ἀληθὲς ἔνι τούτῳ.

daran arbeiten σπουδάζειν περί τι, πράττειν, ἐργάζεσθαί (M.) τι.

daran aufhängen ἀναρτᾶν, κρεμαννύναι τι ἔκ τινος, ἐξαρτᾶν τί τινος.

daran bauen ἐπ-, προσοικοδομεῖν, bauen an etw. οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν τι.

daran befinden: sich ~ ἐπ-, προσεῖναί τινι.

daran bemerken ἐνορᾶν τινί τι, ἐπαισθάνεσθαί τινός τι, καταγιγνώσκειν τινός τι.

daranbinden ἀναδεῖν τι πρός τι, ἀνάπτειν τι ἔκ τινος, sich an etw. binden τηρεῖν, φυλάττειν τι, ἐμμένειν τινί, an etw. nicht gebunden sein οὐκ ἐνέχεσθαί (P.) τινι.

daranbleiben ἐμ-, προσμένειν τινί, an einer Arbeit bleiben auch ἐγκαρτερεῖν τινι.

daranbringen προσάγειν, προσφέρειν τινί.

daran denken (eingedenk sein) μεμνῆσθαί τινος, nicht ~ (vergessen) ἐπιλανθάνεσθαί τινος, (den Gedanken zu etw. fassen) ἐπινοεῖν mit *inf.*

daranflechten προσ-, συμπλέκειν τί τινι.

daranfügen προσάπτειν, προστιθέναι τί τινι.

darangeben παρακαταβάλλειν.

darangehen (an eine Arbeit) ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, τρέπεσθαι (M.) εἴς od. ἐπί τι.

daran gelegen sein: es ist mir daran gelegen διαφέρει μοί τι od. τινος, μέλει μοί τινος.

daran glauben πιστεύειν τι, νομίζειν εἶναί τι.

daran haben: Gewinn ~ κερδαίνειν ἀπό τινος, ἀπολαύεσθαί (M.) τινος, Freude ~ χαίρειν τινί, daran habe ich genug ἀρκεῖ od. ἐξαρκεῖ μοι τοῦτο.

daran haften ἐνέχεσθαί (P.) τινι, ἐμπεπηγέναι τινί, ἐμπεφυκέναι τινί, es haftet eine Schuld daran (darauf) ἐνοφείλεται ἀργύριον ἔν τινι.

daranhalten 1. προσ-, ἐπέχειν τινί τι, (zur Vergleichung) παραβάλλειν τινί τι, sich ~ ἔχεσθαί, ἀντέχεσθαί τινος, ἀντιλαμβάνεσθαί τινος. — **2.** (sich eifrig mit etw. befassen) σπουδάζειν εἴς od. περί τι.

daran hängen κρεμαννύναι τι ἔκ τινος, προσκρεμαννύναι τί τινι, ἐκκρεμαννύναι u. ἐξάπτειν τί τινος.

daran kehren: sich ~ ἐντρέπεσθαί (M.) τινος, φροντίζειν τινός, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich nicht ~ ὀλιγωρεῖν τινος.

darankleben *trans.* προσκολλᾶν τί τινι, συνάπτειν τί τινι, *intr.* προσκεκολλῆσθαι, ἔχεσθαί τινος.

daranknüpfen ἐξάπτειν τί τινος, προσάπτειν τί τινι, Betrachtungen ~ προσενθυμεῖσθαι (P.).

darankommen (an die Reihe kommen) τὸ μέρος καθήκει od. περιήκει εἰς ἐμέ, nicht ~ παραλείπεσθαι (P.).

daranlegen προσβάλλειν, προστιθέναι τινί od. πρός τι.

daranlehnen ἐπι-, προσ-, ἀνακλίνειν.

daran lernen μανθάνειν τι od. ἐκ τούτων, γιγνώσκειν ἔκ τινος.

daran lesen ἐπιγεγραμμένον τινὶ ἀναγιγνώσκειν.

daran liegen παρα-, προσ-, ἐπικεῖσθαί τινι, es liegt mir daran διαφέρει μοι mit *inf.*, μέλει μοί τινος, es liegt viel, wenig, nichts daran πολύ, ὀλίγον, οὐδὲν διαφέρει, was liegt daran? τί διαφέρει; es liegt daran, daß αἰτία od. αἴτιον δὲ τούτου, ὅτι od. αἴτιον δέ, worauf ein Satz mit γάρ folgt.

daranmachen: sich ~ (Hand an etw. legen) ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος.

daranmischen προσ-, ἐπιμειγνύναι.

daran müssen (dazu gezwungen werden) προσ-, καταναγκάζεσθαι mit *inf.*

daran rühren ἐπιψαύειν τινός.

daran schreiben ἐπι-, παρα-, προσ-, προσεπιγράφειν τινί, (etw. schreiben) γράφειν, συγγράφειν τι.

daran sein προσ-, ἐπ-, ἐνεῖναι, an einer Arbeit sein εἶναι ἔν τινι, nahe ~ ἐγγὺς εἶναι τοῦ mit *inf.*, gut, übel ~ εὖ, κακῶς ἔχειν, καλῶς, κακῶς πράττειν, es ist etw. daran ἔστι δή τι τοῦτο, es ist nichts daran πρᾶγμα οὐδενὸς ἄξιόν ἐστιν, ψόφος ἄλλως, ich weiß nicht, wie ich mit ihm daran bin οὐκ οἶδα τὸν ἄνδρα ὅπως ἔχει od. διάκειται πρὸς ἐμέ, ich weiß nicht, wie ich daran bin οὐκ οἶδα ὅπως χρήσομαι τοῖς πράγμασιν.

daransetzen παραβάλλεσθαι (M.), κινδυνεύειν περί τινος, Geld ~ προσαναλίσκειν χρήματα, ἀναλίσκειν χρήματα ἔν τινι, εἴς τι, πρός τι, ἐπί τινι.

daranstehen προσ-, ἐφεστάναι τινί, s. daran schreiben.

darantun (hinzumischen) προσ-, ἐπιμειγνύναι, übtr. wohl ~ καλῶς ποιεῖν, du tust wohl daran, daß du schweigst σιγᾷς καλῶς ποιῶν.

daranwachsen προσ-, ἐμ-, συμφύεσθαί (-φῦναι) τινι.

daran wenden ἀναλίσκειν, κατ-, προσαναλίσκειν, δαπανᾶν.

daran wollen: nicht ~ ὀκνεῖν, ἀποκνεῖν τι od. *inf.*, μέλλειν, ἀποδειλιᾶν.

darauf 1. (örtlich) auf demselben usw. ἐπ' αὐτῷ, ἐπ' αὐτοῦ, ἄνω, ἐπ', εἰς, ἀν' αὐτό, s. auf; gew. mit ἐπί u. πρός zusammengesetzte Verben. — **2.** (hernach) μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτου (τούτων), εἶτα, ἔπειτα, ὕστερον, s. dann; bald ~ οὐ πολλῷ ὕστερον, viele

Jahre ~ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, tags ~ τῇ ὑστεραίᾳ, unmittelbar ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, εὐθὺς ἐκ τούτων.
darauf abſehen σκοπεῖν, ἐπινοεῖν τι.
darauf achten σκοπεῖν, ἀποβλέπειν εἴς τι, προσέχειν (νοῦν) τινί.
darauf anbauen (ein Gebäude) ἐποικοδομεῖν τινί τι, (auf einem Grunde) ἐνοικοδομεῖν, übtr. (vertrauen) πιστεύειν, πεποιθέναι.
darauf anbringen ἐγκατασκευάζειν.
darauf anlegen, ausgehen τοῦτο μηχανᾶσθαι od. πράττειν mit ὅπως u. *ind. fut.*
darauf bedacht ſein τοῦτο σκοπεῖν mit ὅπως u. *ind. fut.*, ἐπινοεῖν, διανοεῖσθαι (P.) mit *inf.*
darauf befeſtigen προσάπτειν, ἐγκαταπηγνύναι, mit einer Spange ~ προσπερονᾶν.
darauf befinden: ſich ~ ἐπεῖναι.
darauf binden ἐπιδεῖν ἐπί τι, ἐπικαταδεῖν τινι.
darauf bleiben ἐπιμένειν τινί od. ἐπί τινι.
darauf breiten ἐπιστρωννύναι, ἐμπεταννύναι τινί.
darauf decken ἐπιβάλλειν τινί.
darauf denken ſ. darauf bedacht ſein.
darauf dringen ἀξιοῦν mit *inf.*
darauf einrichten παρασκευάζειν τι ἐπί τινι od. εἴς τι od. ὥστε mit *inf.*
darauf eſſen ἐπεσθίειν.
darauf fallen ἐπιπίπτειν, ſ. fallen, entfallen, verfallen.
darauf folgen ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, ἐπακολουθεῖν τινι.
daraufgeben: Geld beim Kaufe ~ ἀρραβῶνα διδόναι ὑπέρ τινος, ἀρραβωνίζειν.
daraufgehen 1. (ausfüllen) πληροῦν τι, ἀποτελεῖν τι, 100 Drachmen gehen auf eine Mine ἡ μνᾶ δύναται ἑκατὸν δραχμάς, 48 Chöniken gehen auf 1 Medimnus ὁ μεδιμνὸς χωρεῖ τετταράκοντα ὀκτὼ χοίνικας. — 2. (verbraucht werden) δαπανᾶσθαι (P.), ἀναλίσκεσθαι. — 3. (zugrunde gehen) ἀπόλλυσθαι (M.). — 4. (ſich auf etw. beziehen) ἀνήκειν, ἀναφέρεσθαι (P.), ἀποβλέπειν, τείνειν εἴς τι.
daraufgießen ἐπιχεῖν τινι, καταχεῖν τινος, (bei Opfern) ἐπισπένδειν τινί, κατασπένδειν κατά τινος.
darauf haben ἔχειν ἐπί τινι od. ἐπί τινος.
darauf haften: es haftet ein Verbrechen auf j-m, j. iſt mit etw. behaftet ἐνέχεταί τινί τις, ἔνοχός ἐστί τις τινι, eine Schuld haftet auf dem Hauſe ἐνοφείλεται ἀργύρια οἴκῳ.
darauf halten: ~ daß ἐπιμελεῖσθαι (P.) od. σκοπεῖν mit ὅπως u. *ind. fut.*, auf j-n etw. halten τιμᾶν τινα.
darauf häufen ἐπινεῖν, ἐπισωρεύειν.
darauf helfen eig. ἀναβιβάζειν τινά (zB. auf ein Pferd ἐφ' ἵππον), (j-n auf einen Gedanken bringen) ὑποτίθεσθαί τινι γνώμην, ὑπομιμνῄσκειν τινά τινος.
darauf kommen 1. eig. γίγνεσθαι ἐπί τινος, (auf einen Gedanken) ἐμπίπτειν τινί u. εἴς τι, ἐν-, περιτυγχάνειν τινί, die Rede kommt darauf ἡ μνήμη ἐμβάλλεται περί τινος od. γίγνεται περί τινος, ich komme in der Rede darauf ἔρχομαι λέγων εἴς τι, καταβαίνω εἴς τι, ich kann nicht darauf kommen οὐ μέμνημαι, ich will wieder ~ πάλιν εἶμι ἐπ' ἐκεῖνα. — 2. (als Anteil zufallen) καθήκειν εἴς τι, ἐπιβάλλειν τινί.
darauf legen ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι, ſich ~ κατακλίνεσθαι (P.) ἐπί τινι u. ἐπί τινος, eine Abgabe ~ τάττειν φόρον τινός, ἐπιβάλλειν τινὶ τέλος, übtr. ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν περί τινος.
daraufleimen ἐπικολλᾶν.
darauf leſen ἀναγιγνώσκειν ἐπιγεγραμμένον τι, darauf iſt zu leſen ἐπιγέγραπται τάδε, ἔπεστι γράμματα λέγοντα τάδε.
daraufliegen ἐπικεῖσθαι.
daraufloſ ἐπί mit *acc.*, ~gehen, ~ſtürmen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τι, ὁρμᾶν ἐπί τι, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
darauf loslaſſen ἐπαφιέναι (ἵημι) τί τινι.
darauf losſpringen ἐν-, ἐφάλλεσθαί (M.) τινι.
darauf losſteuern ἐπιπλεῖν τινι.
daraufmalen ἐγγράφειν, ἐνζωγραφεῖν.
darauf nehmen ἀναλαμβάνειν, (Speiſe) ἐπεσθίειν, (einen Trunk) ἐπιπίνειν.
daraufpacken ἐπισάττειν.
darauf paſſen eig. ἐφαρμόττειν, (darauf achten) τηρεῖν, φυλάττειν.
daraufpflanzen ἐμ-, ἐπιφυτεύειν τινί.
daraufprägen ἐπικόπτειν τι, ἐνσημαίνεσθαί (M.) τι, ἐντυποῦν τι εἴς τι, ἐναποτυποῦν τί τινι, ἐπιχαράττειν.
darauf rechnen (ſich auf etw. verlaſſen) πιστεύειν τινί.
darauf regnen ἐφύειν τινί.
darauf reiten ἐποχεῖσθαί (M.) τινι.
darauf richten τρέπειν τι ἐπί τι, ſein Augenmerk auf etw. richten προσέχειν τὸν νοῦν τινι.
daraufſchaben ἐπιξεῖν (-ξύειν), ἐπικνῆν.
daraufſcheinen (von der Sonne) ἐπιλάμπειν τινί.
darauf ſchlafen ἐπικοιμᾶσθαι (P.), ἐγκαθεύδειν.
darauf ſchlagen παίειν, κόπτειν τι.
daraufſchneien ἐπινίφειν.
daraufſchreiben ἐπι-, ἐγγράφειν, als Antwort ἀντεπιστέλλειν.
daraufſchütten ἐπιχεῖν, ἐπιχοῦν.
darauf ſchwimmen ἐπινεῖν, ἐπινήχεσθαι (M.).
darauf ſchwören ἐπομνύναι.
darauf ſehen ἐπι-, ἀποβλέπειν εἴς τι, θεωρεῖν τι, übtr. σκοπεῖν τοῦτο mit ὅπως u. *ind. fut.*
darauf ſetzen ἐπιτιθέναι τινί, ἐπί τινι od. ἐπί τινος, j-n auf das Pferd ſetzen ἀναβιβάζειν τινὰ ἐφ' ἵππον, ſich ~ ἐπικαθέζεσθαι, auf ein Pferd ἀνα-, ἐπιβαίνειν, ſeinen Namen ~ ἐγγράφειν εἴς τι, ἐπιγράφειν εἴς od. ἐπί τι.
darauf ſinnen σκοπεῖν τοῦτο mit ὅπως u. *ind. fut.*, μηχανᾶσθαί (M.) τι.
darauf ſitzen καθῆσθαι ἐπί τινι, ἐπικαθῆσθαί τινι.
daraufſprengen ἐπιρραίνειν.
daraufſpringen ἐπιπηδᾶν τινι, ἐμπηδᾶν εἴς τι, ἀναπηδᾶν ἐπί τι, ἐφάλλεσθαί (M.) τινι.
daraufſpucken προσ-, ἐπιπτύειν τινί.
darauf ſtehen ἐφεστάναι τινί, (von Lebloſem) ἐπικεῖσθαι, (darauf geſchrieben ſtehen) ἐπιγεγράφθαι, es ſteht eine Strafe darauf ἐπίκειται τιμωρία, eine Belohnung πρόκειται ἆθλον.
daraufſteigen ἀνα-, ἐπιβαίνειν.
daraufſtellen ἐφιστάναι, ἐπιτιθέναι τινί τι.
darauf ſterben ἐναποθνῄσκειν τινί od. ἔν τινι.
darauf ſticheln αἰνίττεσθαι (M.) εἴς τι.
daraufſtreichen ἐν-, ἐπαλείφειν, ἐπιχρίειν, ἐπιπλάττειν.
darauf ſtudieren μελετᾶν τι.
daraufſtürzen: ſich ~ ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
darauf ſtützen ἐπισκήπτειν τί τινι, ſich ~ ἐπερείδεσθαί (M.) τινι, in der Rede ἰσχυρίζεσθαί (M.) τινι.
daraufträufeln ἐπιστάζειν.
darauf trinken ἐπιπίνειν.
darauftun ἐπι-, προστιθέναι, ἐπιβάλλειν.
darauf wachſen ἐπιφύεσθαι (-φῦναι).
darauf wagen ἐπικινδυνεύειν, τολμᾶν.
daraufwälzen ἐπικυλίνδειν.
darauf weiden ἐπιβόσκεσθαι.
daraufwerfen ἐπιβάλλειν, ἐπιρρίπτειν.
darauf zielen ἐπιτοξεύειν, στοχάζεσθαί (M.) τινος, übtr. τείνειν εἴς τι, σκοπεῖν τι.
daraufzu ſ. darauflos.
daraus ἐκ τούτου (τούτων), ἔνθεν, ἐντεῦθεν, ~ daß ἐξ ὧν (Attraktion aus ἐκ τούτων ἅ) od. ἐκ τοῦ mit *inf.*, viel ~ machen μέγα od. δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, ſich viel ~ machen πολλοῦ ἄξιον νομίζειν τι, ſich etw. ~ machen μέλει μοί τινος, ſich nichts ~ machen οὐδὲν μέλει μοί τινος, ~ wird nichts τοῦτο οὐ γενήσεται, οὐ δυνατὸν τοῦτο γενέσθαι.
darben σπανίζειν, ἐνδεᾶ εἶναι od. ἐνδεῶς ἔχειν τῶν ἀναγκαίων od. τῶν ἐπιτηδείων od. τῶν πρὸς βίον.
darbieten παρέχειν (auch M.), διδόναι τινί τι, ὀρέγειν, προτείνειν τινί τι, gerade od. zufällig ſich ~ παρατυγχάνειν, παραπίπτειν, ſich einer Gefahr ~ διδόναι

od. παρέχειν ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, παραβάλλεσθαι (M.) τὴν ψυχήν, es bietet sich eine Gelegenheit dar ἀφορμὴ δίδοται od. γίγνεται, καιρός ἐστιν, πάρεστιν, ἔστιν, ἔνι mit *inf.*

darbringen φέρειν, προσ-, ἐπιφέρειν τινί τι, κομίζειν, προσάγειν (bsd. Opfer), ἀνατιθέναι (Weihgeschenke).

Darbringen *n*, **Darbringung** *f* ἡ προσφορά, ἡ προσαγωγή (bsd. von Opfern).

darein εἰς αὐτόν, αὐτήν, αὐτό, gew. durch Zssgn mit den *prp.* εἰς u. ἐν, zB. ~fallen εἰσ-, ἐμπίπτειν, s. die Zssgn mit ein u. hinein.

dareingeben ἐν προσθήκης μέρει διδόναι.

dareingehen s. hineingehen; in den Kauf gehen ἐν προσθήκης μέρει γίγνεσθαι.

dareinlegen s. hineinlegen; übtr. (hemmend in den Weg treten) ἐν-, ἀνθίστασθαι, ἐμποδὼν εἶναι od. γίγνεσθαι.

dareinreden ὑποβάλλειν λόγον, παραφθέγγεσθαι (M.).

dareinschlagen παίειν.

dareinsetzen: seine Ehre ~ φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί od. ἔν τινι od. *inf.*

dareinwilligen ἐπαινεῖν, συγκαταινεῖν.

darin, darinnen (in diesem usw.) ἐν αὐτῷ, αὐτῇ, αὐτῷ, ἐν τούτῳ, ταύτῃ, τούτῳ, gew. durch ἐν mit Verben, zB. ~ lassen ἐγκαταλείπειν, ~ sein ἐνεῖναι, ~ wohnen ἐνοικεῖν.

darlegen (hin-, vorlegen) παριστάναι, προβάλλειν, προτείνειν, ἐπιδεικνύναι, (auseinandersetzen) δηλοῦν, δῆλον ποιεῖν, ἀποφαίνειν, διδάσκειν, διηγεῖσθαι (M.), δι-, διεξέρχεσθαι, (beweisen) ἀποδεικνύναι.

Darlegung *f* ἡ δήλωσις, ἡ ἀπόδειξις, auch durch Verben.

Darlehen *n* τὸ δάνεισμα, τὸ δάνειον, ~ auf Grundstücke τὸ ἔγγειον συμβόλαιον.

darleihen κιχράναι, δανείζειν (auf Zinsen ἐπὶ τόκῳ).

Darleiher *m* ὁ χρήστης, ὁ δανειστής.

Darm *m* τὸ ἔντερον, ἡ χορδή, τὸ κῶλον, ἡ χόλιξ (κος), die Därme αἱ κοιλίαι.

Darmbruch *m* ἡ ἐντεροκήλη, der einen ~ hat ὁ ἐντεροκηλήτης, ὁ ἐντεροκηλικός.

Darmfell *n* τὸ δέρτρον.

Darmgicht *f*, **-leiden** *n* ἡ κωλική (νόσος), an der ~ leidend κωλικός, an der ~ leiden κωλικεύεσθαι (M.).

Darmkanal *m* ἡ κοιλία.

Darmnetz *n* τὸ ἐπίπλουν.

Darmsaite *f* ἡ χορδή, s. Saite.

Darmverschlingung *f* (eine Krankheit) ὁ εἰλεός, τὸ εἴλημα.

darnach s. danach.

darneben s. daneben.

darnieder s. danieder.

darob s. darüber.

Darre *f* ὁ ταρρός, τὸ φρύγετρον.

darreichen προτείνειν τινί τι, ὀρέγειν, διδόναι, προσφέρειν.

Darreichung *f* ἡ προσφορά, gew. durch Verben.

Darrsucht *f* ἡ ἀτροφία, ἡ αὐχντή (νόσος), ἡ φθίσις.

darstellen 1. eig. παρ-, συνιστάναι, ἐπ-, προσάγειν, παρέχειν, sich ~ φαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, παρέχειν ἑαυτόν, αἴσθησιν παρέχειν. — **2.** übtr. (anschaulich machen) ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, (vom Dichter) ποιεῖν, (vom Maler u. Bildner) γράφειν, ἀπεικάζειν, ὑποτυποῦν, ποιεῖν, (vom Schauspieler) ὑποκρίνεσθαι (M.), μιμεῖσθαι (M.), darauf ~ ἐπεργάζεσθαι (M.), ἐμποιεῖν.

Darstellung *f* eig. ἡ παράστασις, gew. durch Verben, übtr. ἡ ἀπό-, ἐπίδειξις, ἡ δήλωσις, (vom Maler) ἡ γραφή, ἡ ἀπεικασία, (vom Dichter) ἡ ποίησις, (vom Bildner) ἡ ὑποτύπωσις, (vom Redner) ἡ λέξις, übh. ἡ μίμησις, ἡ δήλωσις, genaue ~ ὁ ἀκριβὴς λόγος, die Kunst der ~ ἡ μιμητική.

dartun ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, μαρτυρεῖν.

darüber (über diesen, über diesem, über diese, über dieser usw.) s. über; in Zssgn ὑπερ-, περι-, δια-, ἐπι mit Verben.

darübergehen διαβαίνειν, es geht nichts darüber οὐδὲν πρὸς τοῦτο ἄλλο, es geht alles drunter und drüber (Sprichw.) ἄνω κάτω πάντα, τἄνω κάτω.

darüber halten ὑπερέχειν τινός, die Hand ~ ὑπερέχειν χεῖράς τινος (übtr.).

darüberhelfen ὑπερβιβάζειν.

darüberher ὕπερθεν, ἄνωθεν, κατά τινος.

darüber herfallen ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι.

darüber her sein εἶναι πρός od. ἔν τινι, ἔχειν ἀμφί τι.

darüber herziehen ἐπενδύειν τινί, περικαλύπτειν τι, (tadeln) μέμφεσθαι (M.), φαυλίζειν.

darüberhin 1. ὑπὲρ αὐτόν usw., ἐπί od. ἀνά mit *acc.*, διά mit *gen.*, ὑπέρ mit *gen.*, in Zssgn ὑπερ-, δια-, ἐπι- mit Verben. — **2.** (oberflächlich) ἐπιπολῆς, ἐν παρόδῳ.

darüberhinaus ὑπερέκεινα, ἐπέκεινά τινος, ὑπὲρ ταῦτα, πλέον ἤ.

darüber hinausgehen ὑπερεξέχειν τινός.

darüber hinauskommen ὑπερεκφεύγειν.

darüber hinaussein (etw. überstanden haben) ἀπηλλάχθαι τινός, (nicht mehr nötig haben) οὐκέτι δεῖσθαι (P.), (sich nicht mehr kümmern um etw.) οὐκέτι φροντίζειν τινός, (im eig. Sinne) εἶναι ὑπέρ τι.

darüber hinaussetzen sich ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν, καταφρονεῖν τινος.

darüber hineilen ὑπερ-, ἐπιτρέχειν.

darüber hinfliegen ὑπερπέτεσθαί τινος.

darüber hingehen eig. διεκπερᾶν, mit Stillschweigen ~ παριέναι (ἵημι), παραλείπειν.

darüber hinsehen ὑπερορᾶν mit folg. *part.*

darüberkommen περιτυγχάνειν τινί.

darüberliegen ὑπερκεῖσθαί τινος, ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, übtr. ἐνδιατρίβειν τινί.

darübermachen: sich ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι.

darüberschreiben ἐπιγράφειν.

darüberschreiten ὑπερβαίνειν.

darüberschweben ὑπερ-, ἐπαιωρεῖσθαι (M.).

darüberschwimmen ὑπερνήχεσθαί τινος.

darübersetzen eig. ὑπερτιθέναι τί τινος, j-n über etw. setzen ἐφιστάναι τινά τινι, τάττειν τινὰ ἐπί τινι, (hinüberbringen) διαβιβάζειν, (darübergehen) ὑπερ-, διαβαίνειν, περαιοῦσθαι (P.), περᾶν, διαπερᾶν, (vorziehen) προκρίνειν τί τινος, darüber gesetzt sein ἐφεστηκέναι τινί, προστατεῖν τινος.

darüberspringen ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαί (M.) τινος.

darüber sterben ἐναποθνήσκειν.

darüber weg ὑπέρ mit *acc.*, ἐπέκεινά τινος.

darüber wegfliegen ὑπερπέτεσθαί τι.

darüber weg sein s. darüber hinaussein.

darüber weg setzen: sich ~ οὐδὲν φροντίζειν τινός.

darüberwerfen ἐπιβάλλειν.

darüberziehen ἐπενδύειν τί τινι.

darum 1. (um diesen, diese, dieses) s. um; gew. Zssg durch περι- mit Verben, zB. ~ legen περιτιθέναι. — **2.** (deswegen) διό, διὰ τοῦτο (ταῦτα), τούτου (τούτων) ἕνεκα.

darunter (unter diesem, diesen, unter diese, unter dieser usw.) s. unter; gew. Zssg durch ὑπο- mit Verben, zB. ~binden ὑποδεῖν, ~gießen ὑποχεῖν.

darunterhin ὑπὸ τοῦτο, ὑποκάτω.

darwägen σταθμᾶσθαι (M.), ἱστάναι.

darzählen ἀριθμεῖν, καταριθμεῖν τί τινι.

dasein παρεῖναι, παραγενέσθαι, τυγχάνειν παρόντα, (vorhanden sein) εἶναι, ὑπάρχειν.

Dasein *n* ἡ παρουσία, bei meinem ~ ἐμοῦ παρόντος, (Vorhandensein) ἡ οὐσία, gew. durch Verben τὸ εἶναι, τὸ ὑπάρχειν.

daselbst αὐτοῦ, αὐτόθι, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, ταύτῃ, τῇδε, ἐκεῖ, eben ~ ἐν τῷ αὐτῷ.

dasig ὁ, ἡ, τὸ ἐκεῖ od. αὐτόθι, umschr. ταύτης τῆς χώρας, ταύτης τῆς πόλεως.

dasitzen καθῆσθαι.

daß 1. ὅτι, ὡς (nach den verbis dicendi u. sentiendi der *acc.* mit *inf.* wie im Lateinischen, nach den Verben der sinnlichen Wahrnehmung der *acc.* mit *part.*, zB. ich sehe, daß er schreibt ὁρῶ αὐτὸν γράφοντα, ich weiß, daß

ich ein sterblicher Mensch bin οἶδα θνητὸς ἄνθρωπος ὤν). — 2. so ~ ὥστε, ὡς. — 3. (damit) ἵνα, ὅπως, ὡς, bei Verneinungen nach den Verben des Verbietens, Fürchtens u. dgl. μή. — 4. o ~ εἰ, εἰ γάρ, εἴθε, ὡς ὤφελον (ες, ε) od. bloß ὤφελον (ες, ε) mit *inf.* — 5. der Umstand, ~ durch den substantivierten *inf.* mit τό, zB. der Umstand, daß man keinen kränkt τὸ μηδένα ἀδικεῖν. — 6. von der Art, ~ οἷος mit *inf.*, zB. er war nicht von der Art, ~ er dich tadelte οὐκ ἦν οἷος μέμφεσθαί σε. — 7. dadurch ~ διὰ τό od. ἐκ τοῦ mit *inf.* — 8. darin ~ ἐν τῷ mit *inf.* — 9. dafür ~ ἀνθ' ὧν. — 10. unter der Bedingung, ~ ἐφ' ᾧτε mit *inf.* — 11. als ~ nach *comp.* ἢ ὥστε (ὡς) mit *inf.*

dastehen ἑστάναι, παρ-, καθεστάναι, (als etw. erkannt sein od. werden) ἐξελέγχεσθαι, ἀποδείκνυσθαι (P.).

Data *n/pl.* τὰ τεκμήρια, τὰ σημεῖα, αἱ ὑποθέσεις, ~ für etw. sammeln ἀγείρειν τεκμήριά τινος.

Dativ *m* ἡ δοτική (πτῶσις), im ~ δοτικῶς.

Dattel *f* ἡ (ἀπὸ) τοῦ (τῆς) φοίνικος βάλανος, ὁ φοῖνιξ (κος), ὁ δάκτυλος.

Dattelbaum *m*, **-palme** *f* ὁ (ἡ) φοῖνιξ (κος).

Dattelkern *m* τὸ τοῦ (τῆς) φοίνικος ὀστοῦν.

Dattelöl *n* τὸ φοινίκινον ἔλαιον.

Dattelwald *m* τὸ φοινίκων ἄλσος, ὁ φοινικών (ῶνος).

Dattelwein *m* ὁ φοινίκινος od. φοινικίτης οἶνος.

Datum *n* ἡ ἡμέρα, bis dato μέχρι τοῦ νῦν.

Dauer *f* 1. (Dauerhaftigkeit) ἡ βεβαιότης, ἡ στερεότης (ητος). — 2. (Zeitdauer) ὁ χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος), von langer ~ πολυχρόνιος (2), αἰώνιος (2), von kurzer ~ ὀλιγοχρόνιος (2). — 3. (Fortdauer) ἡ διαμονή (Fortbestehen), ἡ ἐνδελέχεια, τὸ συνεχές, τὸ ἀδιάλειπτον (Ununterbrochenheit).

dauerhaft βέβαιος, μόνιμος (2), ἰσχυρός, ~ sein ἰσχύειν.

Dauerhaftigkeit *f* s. Dauer.

dauern 1. (fortwähren) μένειν, δια-, παραμένειν, διατελεῖν u. διαγίγνεσθαι ὄντα, οὐ παύεσθαι (M.), οὐ διαλείπειν. — 2. (unversehrt bleiben) καρτερεῖν, ἰσχύειν, σῴζεσθαι (P.). — 3. unpers. es dauert mich μεταμέλει μοι, (ich bemitleide) οἰκτίρω τινά τινος, ἐλεῶ τινα.

dauernd μόνιμος (2), ἔμμονος (2), s. dauerhaft.

Daumen *m* ὁ ἀντίχειρ (ειρος), ὁ μέγας δάκτυλος, j-m den ~ aufs Auge halten (Sprichw.) κατείργειν τινά.

Daumenbreite *f* τὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου πλάτος.

Daumendicke *f* τὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου πάχος.

davon 1. (zur Angabe der Entfernung) ἀπό mit *gen.*, in Zssg mit Verben ἀπό. — 2. (zur Angabe des Ausgehens einer Wirkung) ἀπό od. ἐκ mit *gen.* — 3. (zur Angabe des Teiles von einem Ganzen) gew. der bloße *gen.*, zB. einer ~ εἷς αὐτῶν.

davonbleiben ἀπέχεσθαί τινος.

davonbringen σῴζειν.

davonkommen σῴζεσθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), gut ~ χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι, schlimm ~ κακῶς ἀπαλλάττεσθαι.

davonlaufen ἀποδιδράσκειν.

davonmachen: sich ~ ἀποδιδράσκειν, ὑπεκφεύγειν.

davontragen (wegtragen) ἀπάγειν, ἀποφέρειν, ἀνακομίζειν, (erhalten, gewinnen) ἀνακομίζεσθαι, φέρεσθαι, αἴρεσθαι (M.), etw. ~ (ein Übel) βλάπτεσθαι (P.).

davor (vor diesem, vor diesen, vor dieser, vor diese usw.) s. vor; auch ἔμ-, ἐπίπροσθεν, ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, ἐξ ἐναντίας mit *gen.*, gew. durch Zssg mit πρό u. ἐπί, zB. ~liegen προ-, ἐπικεῖσθαι, bewahre uns Gott ~ ἀλλὰ τοῦτό γε ἀποτρέψειαν οἱ θεοί, ~ bewahre mich Gott μὴ τοῦτο ἀρέσκοι τοῖς θεοῖς, ἀπεύχεσθαι (M.) δεῖ τοῦτο.

dawider ἐναντίον, ~haben ἀντιλέγειν, ~sein ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιπράττειν, οὐκ ἐπαινεῖν.

dazu 1. (zu diesem, zu dieser usw.) s. zu; gew. durch Zssg mit πρός, ἐπί, παρά, σύν, zB. ~nehmen παραλαμβάνειν, ~ beitragen συμβάλλεσθαι, ~tönen ἐπηχεῖν, ~kommen προσ-, παρα-, ἐπιγίγνεσθαι. — 2. (überdies) πρὸς τούτοις, ἔτι δέ, πρὸς δέ.

dazumal τότε.

dazwischen μεταξύ, s. zwischen; ἐν μέσῳ, εἰς μέσον, διὰ μέσου mit *gen.*, gew. durch Zssg mit εἰς, ἐν, διά, παρά, παρεισ-, παρεν-, zB. ~kommen παρα-, παρεν-, περιτυγχάνειν, ~legen παρεντιθέναι, ~ eindringen παρεμπίπτειν, παρεισβάλλειν usw.

Dazwischenkunft *f* ἡ παρέμπτωσις (von Umständen), ἡ ἐπείσοδος (von Personen), gew. durch Verben.

Debatte *f* ὁ ἀγών (ῶνος), οἱ λόγοι, öffentliche ~ τὰ εἰς τὸ κοινὸν λεγόμενα.

debattieren ἀγωνίζεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.), λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, es wird über etw. debattiert ἀγών ἐστι περί τινος.

debütieren τὸ πρῶτον ἀγωνιούμενον παριέναι ἐπὶ τὴν σκηνήν, τὸ πρῶτον παριέναι ἐπὶ τὸ θέατρον.

Deckbett *n* τὸ περίστρωμα, ἡ σισύρα.

Decke *f* 1. τὸ πέτασμα, τὸ περιπέτασμα, τὸ στρῶμα, τὸ περίστρωμα, ἡ σκέπη, τὸ σκέπασμα, τὸ κάλυμμα, τὸ ἐπίβλημα, wollene ~ ἡ χλαῖνα, zottige ~ ἡ σισύρα, geflochtene ~ ὁ φορμός, ἡ ψίαθος, ~n flechten φορμορραφεῖν. — 2. (Bedachung) τὸ στέγασμα, ~ e-s Zimmers ἡ ὀροφή, ὁ ὄροφος, getäfelte ~ τὰ φατνώματα, gewölbte ~ ἡ καμάρα. — 3. bildl. τὸ περι-, προκάλυμμα, mit j-m unter einer ~ stecken εἰς ἓν συγκεκυφέναι (Sprichw.), sich nach der ~ strecken ἀγαπᾶν τὰ παρόντα, στέργειν τοῖς παροῦσιν.

Deckel *m* τὸ ἐπίβλημα, τὸ ἐπίθημα, (eines Topfes) ἡ ὑρτάνη.

decken 1. (bedecken) σκέπειν, σκεπάζειν, (verhüllen) καλύπτειν, (mit einer Decke belegen) στρωννύναι, den Tisch ~ κατα-, παρασκευάζειν τὴν τράπεζαν. — 2. (schützen) προστῆναί τινος, (mit etw.) προβάλλεσθαί τινός τι, sich gegen etw. ~ φυλάττεσθαι (M.) τι, εὐλαβεῖσθαι (P.) τι, gedeckt sein ἐν ἀσφαλεῖ od. ἀσφαλείᾳ εἶναι, ἀσφαλῶς ἔχειν, eine Stadt ~ φρουρὰν ἐγκαθιστάναι ἐν πόλει. — 3. sich ~de Größen (in der Mathematik) τὰ ἐφαρμόττοντα.

Decken *n*, **Deckung** *f* ἡ ὀρόφωσις, ἡ σκέπη, ἡ στέγασις, ἡ ἀσφάλεια, gew. durch Verben.

Deckenflechter *m* ὁ ψιαθοπλόκος od. durch die *part.* der Verben.

Deckfisch *m* ὁ στρωματεύς.

Deckflügler *m/pl.* τὰ κολεόπτερα.

Deckmantel *m* τὸ ἐπι-, προκάλυμμα, (Vorwand) ἡ πρόφασις, unter dem ~ προφάσει, ὀνόματι, etw. als ~ gebrauchen πρόφασιν ποιεῖσθαι (M.) τι.

Dedikation *f* ἡ καθιέρωσις.

dedizieren καθιεροῦν, κατ-, ἐπονομάζειν τί τινι.

Deduktion *f* ὁ συλλογισμός, ἡ τεκμηρίωσις.

deduzieren τεκμηριοῦν.

defekt ἐλλιπής, ἐνδεής.

Defekt *m* τὸ ἐλλεῖπον (οντος).

defensiv: sich ~ halten ἀμύνεσθαι (M.) τὸν ἐπιόντα.

Defensivbündnis *n* ἡ ἐπιμαχία.

Defensive *f* ἡ ἄμυνα, sich in der ~ halten ἀμύνεσθαι (M.) τὸν ἐπιόντα.

Defensivkrieg *m:* einen ~ führen ἀμύνεσθαι (M.) (τοὺς πολεμίους), ἀμυνόμενον πολεμεῖν.

Defilee *n* ἡ χαράδρα, ἡ στενοχωρία.

defilieren ἐκμηρύεσθαι (M.), ~ lassen ἐκμηρύειν.

definieren ὁρίζειν, διορίζειν, περιγράφειν, περιορίζειν.

Definition *f* ὁ ὅρος, ὁ ὁρισμός, eine ~ von etw. geben λόγον διδόναι τινός.

definitiv ὡρισμένος, κύριος.

Defizit *n* τὸ ἐλλεῖπον (οντος).

Defraudant *m*, **Defraudation** *f*, **defraudieren** siehe Betrüger, Betrug, Unterschlagung, betrügen, unterschlagen.

Degen *m* τὸ ξίφος, ἡ μάχαιρα, ὁ ἀκινάκης, einen ~ tragen ξιφοφορεῖν, den ~ ziehen γυμνοῦν τὸ ξίφος, ein wackerer ~ (übtr.) δεινὸς ἀγωνιστής.

Degengefäß *n*, **-griff** *m* ἡ κώπη, ἡ λαβή.

Degengehenk, -koppel *n* ὁ τελαμών (ῶνος), ὁ ξιφιστήρ (ῆρος), ὁ ξιφιστής.
Degenscheide *f* ὁ κολεός.
Degenspitze *f* τὸ τοῦ ξίφους ἄκρον, ἄκρον τὸ ξίφος, τὸ ξίφος ἄκρον.
Degenstich *m* ἡ (ἀπὸ) ξίφους πληγή.
Degradation *f* ἡ τῆς τάξεως ἐλάττωσις, ἡ ἀτιμία.
degradieren ἐλαττοῦν τὴν τάξιν τινός, ἀτιμοῦν, ἀτιμάζειν τινά.
dehnbar ἐκτατός, ὑγρός.
Dehnbarkeit *f* τὸ ὑγρόν, ἡ ὑγρότης (ητος).
dehnen ἐκ-, ἀνα-, ἀπο-, δια-, παρατείνειν, sich ~ μακρὰν τείνεσθαι, παρατείνεσθαι (P.), sich ~ = sich recken (nach dem Schlafe) σκορδινᾶσθαι (M.), (von Dingen im Raume) μηκύνεσθαι (P.), (von der Zeit) προέρχεσθαι εἰς μῆκος.
Dehnung *f* ἡ ἔκ-, παράτασις, gew. durch Verben, als gramm. Ausdruck ἡ διαστολή.
Deich *m* τὸ χῶμα.
Deichsel *f* ὁ ῥυμός.
dein σός, σή, σόν (attribut. Stellung), unbetont *gen.* des *pron. pers.* σοῦ (enkl.), *refl.* σεαυτοῦ, ῆς, οῦ (attribut.), unbetont bloßer Artikel, der aber beim Prädikatsnomen wegfällt.
deinerseits, deinesteils τὸ σὸν μέρος, τὸ κατὰ σέ, σύ γ' αὖ.
deinethalben, -wegen σοῦ (γ') ἕνεκα, σοῦ χάριν, σὴν χάριν, διὰ σέ.
deinig ὁ σός, ἡ σή, τὸ σόν, ὁ, ἡ, τὸ σεαυτοῦ.
Dekade *f* ἡ δεκάς (άδος).
Deklamation *f* ἡ ὑπόκρισις (als Handlung), ἡ ἀκρόασις, ἡ ῥητορεία, ἡ μελέτη (als Sache).
Deklamator *m* ὁ ὑποκριτής, ὁ ῥαψῳδός.
deklamatorisch ὑποκριτικός.
deklamieren ὑποκρίνεσθαι (M.), ῥαψῳδεῖν.
Deklination *f* ἡ κλίσις.
deklinierbar κλίσιν ἔχων.
deklinieren κλίνειν, πλαγιάζειν.
Dekokt *n* τὸ ἀπόζεμα, τὸ ἀφέψημα.
Dekorateur *m* ὁ σκηνογράφος (Bühnenmaler).
Dekoration (auf der Bühne) αἱ σκηνικαὶ παρασκευαί, ἡ σκηνογραφία.
dekorieren (die Bühne) σκηνογραφεῖν, παρασκευάζειν τὴν σκηνήν, allgem. κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν.
Dekret *n* τὸ ψήφισμα.
dekretieren ψηφίζεσθαι (M.).
Dekurie *f* ἡ δεκάς (άδος).
Dekurio *m* (Anführer von zehn Mann) ὁ δεκάδαρχος, Amt eines ~ ἡ δεκαδαρχία, ἡ δεκαρχία.
delikat (weichlich, zärtlich, von Personen) μαλακός, μαλθακός, ἁβρός, τρυφερός, (lecker, wählerisch) λίχνος, δύσκολος (2), (lecker, schmackhaft, von Sachen) γλυκύς, ἡδύς, (fein, zart) ἁπαλός, λεπτός, (schwer zu behandeln) δυσχερής, ἄπορος (2).
Delikatesse *f* (Zärtlichkeit, Weichlichkeit) ἡ μαλακία, ἡ ἁβρότης (ητος), (leckere Speise) τὸ ἥδυσμα, τὸ λίχνευμα, τὸ πέμμα, (Behutsamkeit) ἡ εὐλάβεια, (Zartgefühl) ἡ αἰδώς (οῦς).
Delinquent *m* ὁ ὑπόδικος, ὁ ἔνοχος, (der zum Tode verurteilte) ὁ καταψηφισθεὶς θανάτου.
delirieren παραφρονεῖν, παρανοεῖν, ἀλλογνοεῖν.
Delirium *n* ἡ παράνοια, ἡ παρακοπή.
Delphin *m* ὁ δελφίς (ῖνος).
Demagog *m* ὁ δημαγωγός, ~ sein δημαγωγεῖν.
Demagogie *f* ἡ δημαγωγία.
demagogisch δημαγωγικός.
Demant *m* ὁ ἀδάμας (αντος).
demgemäß κατὰ τοῦτο, ἐκ τούτου, (also) οὖν.
deminutiv *adj.* ὑποκοριστικός, *adv.* -κῶς.
Deminutivform *f* τὸ ὑποκοριστικόν.
Deminutivum *n* τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα.
demnach ἐκ τούτων, ἐκ τοῦδε, ὥστε, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν, οὐκοῦν (sämtlich am Anfange eines Satzes), οὖν (an zweiter Stelle).
demnächst μετὰ δὲ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ δὲ τούτου (τούτων), τὰ ἐπὶ τούτοις, ἑξῆς, ἐφεξῆς.
Demokrat *m* ὁ δημοκρατικός.
Demokratie *f* ἡ δημοκρατία, ὁ δῆμος, die ~ aufheben καταλύειν τὸν δῆμον.
demokratisch δημοκρατικός, δημοτικός, eine ~e Verfassung haben δημοκρατεῖσθαι (P.), ~ gesinnt sein δημοκρατίζειν.
demolieren κατασκάπτειν, καθαιρεῖν, καταβάλλειν.
Demolierung *f* ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή, gew. durch Verben.
Demonstration *f* (Beweis) ἡ ἀπόδειξις, ὁ ἔλεγχος, (in der Kriegssprache) ἡ ἐπίδειξις, eine ~ machen ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.).
demonstrativ ἐπιδεικτικός, (in der Gramm.) δεικτικός, in ~er Weise ἐπιδεικτικῶς.
demonstrieren ἀποδεικνύναι, ἐλέγχειν.
Demoralisation *f* ἡ διαφθορά.
demoralisieren διαφθείρειν.
demungeachtet ὅμως.
Demut *f* τὸ μέτριον φρόνημα (Bescheidenheit), ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ταπεινοφροσύνη, ~ besitzen μέτρια φρονεῖν, mit ~ (demütig) ταπεινῶς, ὑφειμένως.
demütig ταπεινός, ταπεινόφρων, μέτριος, ~ sein μέτρια φρονεῖν, ~e Bitte ἡ ἱκετεία, ~ bitten ἱκετείαν ποιεῖσθαι (M.), ἱκετεύειν, ein ~ Bittender ὁ ἱκέτης, auf sehr ~e Weise μάλα ὑφειμένως.
demütigen ταπεινοῦν, συστέλλειν, κάμπτειν, sich ~ συστέλλεσθαι (M.), ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι (M.), sich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, nicht gedemütigt ἀταπείνωτος.
demütigend ταπεινωτικός.
Demütigung *f* ἡ ταπείνωσις, τὸ ταπείνωμα, ἡ συστολή, gew. durch Verben.
Denar *m* τὸ δηνάριον.
Denkart, Denkungsart *f* ὁ νοῦς, οἱ τρόποι, τὰ ἤθη.
denkbar νοητός, es ist nicht ~ οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα, (es ist nicht möglich) οὐχ οἷόν τε γενέσθαι.
denken 1. φρονεῖν, νοεῖν, ἐννοεῖν, διανοεῖσθαι (P.), ἔμφρονα εἶναι, νοῦν ἔχειν, an etw. ~ νοεῖν, ἐννοεῖν τι, auf etw. ~ μελετᾶν, σκοπεῖν τι, über etw. ~ λογίζεσθαι (M.) od. διανοεῖσθαι (P.) περί τινος, auf Mittel ~ μηχανᾶσθαι (M.), auf List ~ τεχνᾶσθαι (M.). — 2. (meinen) ἡγεῖσθαι, νομίζειν. — 3. (urteilen) γιγνώσκειν, δοκεῖ μοι. — 4. (im Sinne haben) ἐν νῷ ἔχειν, γνώμην ποιεῖσθαι (M.), προαιρεῖσθαι (M.), so wie ich denke ᾗπερ ἐγὼ φρονῶ, ich dächte doch ἔγωγ' ἂν φαίην. — 5. schlecht von j-m ~ κακὸν ἡγεῖσθαι od. νομίζειν τινά, geringschätzig von j-m ~ καταφρονεῖν τινος, gleich ~ ἴσα od. ταὐτὰ φρονεῖν τινι, anders ~ ἑτέρως od. ἄλλῃ φρονεῖν, bescheiden ~ μέτρια φρονεῖν.
Denken *n* ἡ νόησις, ἡ διανόησις, ἡ διάνοια, ἡ φρόνησις.
Denker *m* ὁ λογιστής, ὁ ἀγχίνους od. λογιστικὸς od. νοήμων ἀνήρ.
Denkkraft *f* ἡ διάνοια, ἡ φρόνησις, ἡ νόησις, ἡ διανόησις, τὸ νοητικόν, τὸ λογιστικόν, ὁ λογισμός, ὁ νοῦς.
Denklehre *f* ἡ λογική, ἡ διαλεκτική.
Denkmal *n* τὸ μνημεῖον, τὸ ὑπόμνημα, τὸ μνῆμα, τὸ σῆμα (letztere beide bsd. zur Erinnerung an Verstorbene), ein ~ des Sieges τὸ τρόπαιον (wohl besser τροπαῖον), sich ein ~ stiften μνημόσυνον καταλείπεσθαι (M.) τινος, ein bleibendes ~ stiften αἰώνιον ποιεῖσθαι (M.) τὴν μνήμην τινός.
Denksäule *f* ἡ στήλη.
Denkschrift *f* τὸ ὑπόμνημα (auch *pl.*), eine ~ schreiben ὑπομνηματογραφεῖν, ὑπομνήματα γράφεσθαι (M.).
Denkspruch *m* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη, ὁ λόγος.
Denkstein *m* τὸ μνῆμα, τὸ σῆμα.
Denkungsart *f* s. Denkart.
Denkvermögen *n* s. Denkkraft.
denkwürdig μνήμης ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), ἀξιόλογος (2).
Denkwürdigkeit *f* τὸ μνήμης ἄξιον od. ἀξιόλογον od. ἀξιομνημόνευτον ἔργον, die Erzählung von ~en τὰ ἀπομνημονεύματα.

Denkzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ σύμβολον, τὸ μνημεῖον, τὸ ὑπόμνημα.

Denkzettel *m* τὸ ὑπόμνημα (auch übtr.), j-m einen ~ geben ποιεῖν τινα μακρὰ κλάειν.

denn γάρ (stets an zweiter Stelle), καὶ γάρ, καὶ γὰρ οὖν, ἐπεί, ὡς, ~ freilich γάρ τοι, ~ wahrhaftig ἐπεί τοι, ~ wenigstens doch ἐπεί τοί γε, so ~ τοίνυν, da ~ οὕτω δή, auf ~ ἀλλά, ἄγε δή, es sei ~ εἰ μή, πλὴν εἰ, bei Fragen γάρ, δέ, ἤ, was ~? τί δέ; τί γάρ;

dennoch ὅμως, ἀλλ᾽ ὅμως, οὐδὲν ἧττον.

Denunziant *m* ὁ μηνυτής, ὁ συκοφάντης.

Denunziation *f* ἡ μήνυσις, ἡ ἔνδειξις, ἡ συκοφαντία.

denunziatorisch συκοφαντικός, συκοφαντώδης.

denunzieren μηνύειν, καταμηνύειν, ἐνδεικνύναι, συκοφαντεῖν, schriftlich ἀπογράφεσθαί (M.) τινα.

Departement *n* (Landbezirk) ἡ ἐπαρχία, (Geschäftskreis) τὸ ἔργον, ἡ περί τι ἐπιμέλεια, ἡ διοίκησις, ἡ προσήκουσα ἐπιμέλεια, (Behörde) οἱ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχοντες.

Depesche *f* ἡ ἐπιστολή, bei den Lazedämoniern ἡ σκυτάλη.

deployieren (militärischer Ausdruck) ἐξελίττειν.

Deponens *n* τὸ ἐπίμεσον ῥῆμα.

deponieren κατατιθέναι (auch M.), τίθεσθαι, παρακατατίθεσθαι.

Depositum *n* ἡ καταθήκη, ἡ παρακαταθήκη.

Depot *n* τὸ ταμιεῖον, ὁ θησαυρός.

Deputat *n* τὸ γιγνόμενον od. νεμόμενον μέρος, ἡ σύνταξις.

Deputation *f* οἱ παρά τινος πεμφθέντες, οἱ ἀπό τινων λεκτοί.

Deputierter *m* ὁ σύνεδρος, ὁ πεμφθείς.

der, die, das ὁ, ἡ, τό als Artikel, ὅς, ἥ, ὅ als Relativum, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ὅδε, ἥδε, τόδε als Demonstrativum, ~ da οὑτοσί, ~ und ~ ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα.

derartig τοιουτότροπος (2), ὁμότροπος (2).

derb 1. (dicht, fest) εὐπαγής, πάγιος, πυκνός, στιφρός, ἀδρός. — 2. (stark, heftig) βαρύς, δεινός, μέγας, ein ~er Schlag βαρεῖα πληγή, ~er Verweis ἰσχυρὰ oder χαλεπὴ ἐπιτίμησις. — 3. (grob) φορτικός, ἄγροικος (2), ἄκομψος (2).

Derbheit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ πυκνότης, ἡ ἀδρότης, ἡ στιφρότης (ητος, Dichte, Festigkeit), ἡ βαρύτης, ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος, Stärke, Heftigkeit), ἡ ἀγροικία (Grobheit).

dereinst ποτέ (enkl.).

dereinstig ὁ μέλλων (*part.* von μέλλω) ἔσεσθαι, ὁ, ἡ, τὸ ἔπειτα.

derenthalben s. deshalb.

dergestalt 1. (so) οὕτω(ς). — 2. (so beschaffen) οὕτως ἔχων, τοιοῦτος, τοιόσδε, von Natur οὕτω πεφυκώς, ~ daß ὥστε.

dergleichen *pron. demonstr.* τοιοῦτος, τοιόσδε, und ~ καὶ τὰ τοιοῦτα, und ~ mehr καὶ ἄλλα τοιαῦτα, *relat.* οἷος, οἱόσπερ.

derjenige, diejenige, dasjenige ἐκεῖνος, η, ο, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ~ welcher ὅς, ὅστις od. *part.* mit *art.*, alle diejenigen, welche ὅσοι, ὅσοιπερ.

derlei s. dergleichen.

dermaleinst ποτέ (enklit.).

dermalen τὸ νῦν, τὸ νῦν εἶναι.

dermalig ὁ, ἡ, τὸ νῦν, *adv.* ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.

dermaßen οὕτω(ς), τοσοῦτον, ~ daß ὥστε.

derselbe, dieselbe, dasselbe οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ein und ~ ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν), das wie wird gewöhnlich durch den *dat.* ausgedrückt, zB. wir tun dasselbe wie ihr ταὐτὸν ὑμῖν ποιοῦμεν, auf dieselbe Weise ὁμοίως, κατὰ ταὐτά, (κατὰ) τὸν αὐτὸν τρόπον.

Deserteur *m* ὁ λιποτάκτης, ὁ λιποστρατιώτης, (Überläufer) ὁ αὐτόμολος.

desertieren λείπειν τὴν τάξιν, λιποτακτεῖν, λιποστρατεῖν, überlaufen αὐτομολεῖν.

Desertion *f* ἡ λιποστρατία, τὸ λιποστράτιον, ἡ λιποταξία, ~ zu den Feinden ἡ αὐτομολία.

desgleichen 1. (gleichfalls) ὁμοίως, ὡσαύτως (ὡς δ᾽ αὔτως), καὶ αὐτός, καὶ οὗτος. — 2. (ferner) ἔτι δὲ καί, als Relativ οἷος ἄλλος.

deshalb 1. διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτου (τούτων), ἐπὶ τούτῳ, eben ~ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο (αὐτὰ ταῦτα), zu Anfang eines Satzes: ὅθεν, ὅθεν δή, δι᾽ ὅ, ἐξ ὧν, ~ damit ἐπὶ τῷ mit *inf.*, ~ weil διὰ τό mit *inf.* — 2. (dafür daß) ἀνθ᾽ ὧν.

Desiderativum *n* τὸ ἐφετικὸν ῥῆμα.

Designation *f* ἡ ἀπόδειξις.

designieren ἀποδεικνύναι.

Desorganisation *f* ἡ κατάλυσις.

desorganisieren καταλύειν.

Despot *m* ὁ τύραννος, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ sein τυραννεύειν, τυραννεῖν.

Despotie ἡ τυραννίς (ίδος).

despotisch 1. τυραννικός. — 2. (gewaltsam) βίαιος, ~er Sinn τὸ τυραννικόν, τὸ βίαιον, ~ regieren, verfahren u. dgl. τυραννεύειν, τυραννεῖν τινος, βίᾳ oder ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα.

Despotismus *m* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ βία.

dessentwillen: um ~ διά mit *acc.*

dessenungeachtet καὶ ὥς, οὐδὲν ἧττον, ὅμως.

Dessert *n* ἡ ἐπιδειπνίς (ίδος), τὸ ἐπίδειπνον, τὰ τραγήματα.

Destillation *f* ὁ χυλισμός, ἡ ἀποβροχή.

destillieren χυλίζειν, χυλοῦν, ἀποβρέχειν.

Destillierhelm *m* ὁ ἄμβιξ (κος).

desto τοσούτῳ (einem vorangehenden „je" ὅσῳ entsprechend), ~ mehr τοσούτῳ μᾶλλον.

desungeachtet s. dessenungeachtet.

deswegen s. deshalb.

Detachement *n* τὸ τάγμα.

detachieren ἀποτάττειν, ἐκπέμπειν.

Detail *n* πάντα καὶ καθ᾽ ἕκαστον, τὰ καθ᾽ ἕκαστα, im ~ καθ᾽ ἓν ἕκαστον, ins ~ eingehen ἀκριβολογεῖσθαι (M.).

Detailhandel *m* ἡ καπηλεία, ~ treiben καπηλεύειν.

Detailhändler *m* ὁ κάπηλος, ~ sein καπηλεύειν.

detaillieren διέρχεσθαι, διηγεῖσθαι (M.) καθ᾽ ἓν ἕκαστον od. πάντα ἑξῆς.

Deut *m* τὸ κέρμα, τὸ κερμάτιον, auch nicht einen ~ οὐδ᾽ ὀλιγοστόν, οὐδὲ γρῦ, keinen ~ wert οὐδενὸς ἄξιος.

Deutelei *f* ἡ παρεξήγησις, ἡ λεπτολογία.

deuteln σοφίζεσθαι (M.) περί τι, λεπτολογεῖν περί τινος, παρεξηγεῖσθαι (M.), ἀλλοκότως ἑρμηνεύειν, an dem Rechte ~ στρεψοδικεῖν.

deuten 1. (andeuten) σημαίνειν, προσημαίνειν, δηλοῦν. — 2. (auslegen, erklären) ἑρμηνεύειν, εἰκάζειν, συμβάλλεσθαι (M.), Träume ~ κρίνειν ὀνείρους, etw. übel ~ ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐξηγεῖσθαί (M.) τι, j-m etw. übel ~ ἐγκαλεῖν τινι, μέμφεσθαί (M.) τινί τι, etw. auf sich ~ πρὸς od. εἰς ἑαυτὸν λαμβάνειν od. κρίνειν τι, die Zukunft ~ μαντεύεσθαι (M.).

Deuten *n* (Auslegen) ἡ ἑρμηνεία, ~ der Zukunft ἡ μαντεία.

Deuter *m* (Ausleger) ὁ ἑρμηνεύς, ὁ ἑρμηνευτής, ~ der Zukunft ὁ μάντις (εως), des Vogelflugs ὁ οἰωνόμαντις (εως), ὁ οἰωνιστής, der Träume ὁ ὀνειροκρίτης.

deutlich 1. (verständlich) σαφής. — 2. (klar) δῆλος. — 3. (einleuchtend) φανερός, ἐμ-, κατα-, περιφανής, ἐναργής, fürs Gehör τρανής (τρανός), λαμπρός, ~ machen φανερὸν od. δῆλον ποιεῖν, δηλοῦν, ἀποδηλοῦν, σαφηνίζειν, ἀπο-, διασαφεῖν, es ist ~ daß persönl. Partizipialkonstr., zB. es ist ~ daß er dies getan hat δηλός ἐστι oder φανερός ἐστι od. φαίνεται τοῦτο ποιήσας, um es ~ zu sagen σαφῶς οὑτωσί (parenthetisch).

Deutlichkeit *f* das *neutr.* der vorherg. *adj.*, ἡ σαφήνεια, ἡ περιφάνεια, ἡ ἐνάργεια.

Deutung *f* ἡ ἑρμηνεία, ~ der Zukunft ἡ μαντεία, von Träumen ἡ ἐξήγησις.

Devise *f* ἡ ἐπιγραφή, etw. als ~ annehmen ἐπιγράφεσθαί (M.) τι.

Dezember *m* ὁ δωδέκατος μήν (νός).

dezimieren δεκατεύειν.

Dezimierung *f* ἡ δεκάτευσις, ἡ δεκατεία.

Diadem *n* τὸ διάδημα, übtr. ἡ βασιλεία.

Diagnose *f* ἡ διάγνωσις.
diagonal διαγώνιος (2).
Diagonale, Diagonallinie *f* ἡ διαγώνιος, ἡ διάμετρος.
Dialekt *m* ἡ διάλεκτος, ἡ γλῶττα.
Dialektik *f* ἡ διαλεκτική.
Dialektiker *m* ὁ διαλεκτικός.
dialektisch διαλεκτικός.
Dialog *m* ὁ διάλογος.
Diamant *m* ὁ ἀδάμας (ντος), von ~ ἀδαμάντινος.
Diameter *m* ἡ διάμετρος.
Diarrhöe *f* ἡ διάρροια. ich bekomme, habe ~ κάτω διαχωρεῖ μοι.
Diät *f* ἡ δίαιτα. j-m eine ~ vorschreiben διαιτᾶν τινα. ~ beobachten δίαιταν φυλάττειν, e. ~ halten διαιτᾶσθαι (P.), διαίτῃ χρῆσθαι, strenge ~ ἡ ἀκριβὴς δίαιτα.
Diäten *f/pl.* τὰ ἐφόδια.
Diätetik *f* ἡ διαιτητική.
diätetisch διαιτητικός.
dicht 1. δασύς, πυκνός, vom Getreide, vom Barte, von der Finsternis βαθύς, von einer Menge einzelner Individuen ἀθρόος, συχνός. — 2. (gedrungen, derb) εὐπαγής, ἁδρός, στερεός, στιφρός. ~ am Berge παρ' αὐτῷ τῷ ὄρει.
dichtbelaubt δασύς, πολύφυλλος (2).
dichtbeschattet κατά-, σύσκιος (2).
dichtbevölkert συχνός, πολυάνθρωπος (2).
dichtbewachsen δασύς, λάσιος.
[1]**dichten** (dicht machen) πυκνοῦν, στερεοῦν.
[2]**dichten** 1. (ein Gedicht machen) ποιεῖν, ποιεῖν μέλος. μελοποιεῖν. — 2. (auf etw. denken) μελετᾶν τι.
[1]**Dichten** *n* = das Dichtmachen ἡ πύκνωσις.
[2]**Dichten** *n* 1. von Liedern ἡ ποίησις, ἡ μελοποιΐα. — 2. (das Denken worauf) ἡ μελέτη.
Dichter *m* ὁ ποιητής. ὁ μελοποιός.
Dichtergeist *m* τὸ ποιητικόν.
Dichterin *f* ἡ ποιήτρια.
dichterisch ποιητικός.
Dichterling *m* ὁ κακὸς od. φαῦλος ποιητής.
Dichtersprache *f* ἡ ποιητικὴ λέξις.
dichtgedrängt πυκνός, ἀθρόος.
Dichtheit *f* die *neutr.* der *adj.*, ἡ πυκνότης, ἡ δασύτης, ἡ ἁδρότης, ἡ στερεότης, ἡ στιφρότης (ητος).
Dichtkunst *f* ἡ ποίησις, ἡ ποιητική.
Dichtung *f* τὸ ποίημα, τὸ ἔπος, τὸ μέλος.
dick 1. (von großem Umfange) παχύς, εὔογκος (2). — 2. (wohlbeleibt) εὔ-, πολύσαρκος (2). — 3. (gedrungen) ἁδρός, στιφρός. — 4. (geronnen) πηκτός. — 5. bei Angabe des Maßes, zB. drei Fuß ~ wird τὸ πάχος gesetzt, τριῶν ποδῶν τὸ πάχος, ebenso ~ als lang ἴσος τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος, ~ machen παχύνειν. ~ werden παχὺν γίγνεσθαι, παχύνεσθαι (P.). ~ tun mit etw. ὀγκοῦσθαι (P.) ἐπί τινι.
dickbackig ὁ γνάθων (ωνος).
Dickbauch *m* ὁ γάστρων (ωνος), ὁ προγάστωρ (ορος). ὁ γάστρις (ιδος), γαστρώδης, als Spottname ὁ φύσκων (ωνος).
dickbauchig γαστρώδης.
Dickbein *n* τὸ σκέλος.
dickbeinig παχυσκελής.
dickblättrig παχύφυλλος (2).
dickblütig παχύαιμος (2).
Dickdarm *m* τὸ κόλον.
Dicke *f* τὸ πάχος. ἡ παχύτης (ητος), ἡ εὐ-, πολυσαρκία. ἡ πυκνότης (ητος).
dickfingerig παχυδάκτυλος (2).
dickfüßig παχύπους (οδος).
dickhaarig ὁ, ἡ παχύθριξ (τριχος)
dickhalsig παχυτράχηλος (2).
dickhäutig παχύδερμος (2, auch übtr.), ἀναίσθητος (2, übtr.).
Dickhäutigkeit *f* ἡ παχυδερμία. übtr. ἡ ἀναισθησία.
Dickicht *n* τὸ δάσος, τὸ δασύ (έος). auch *pl.*, ἡ λόχμη, τὸ σύνδενδρον.
Dickkopf *m* ὁ κεφάλων (ωνος). übtr. ὁ ἀναίσθητος. ὁ ἰσχυρογνώμων (ονος).
Dickköpfigkeit *f* ἡ παχύτης (ητος). ἡ ἀναισθησία.
dickleibig εὔ-. πολύσαρκος (2), εὔσωμος (2).
Dickleibigkeit *f* ἡ εὐ-. πολυσαρκία.
Dickmaul *n* παχύστομος (2), παχύχειλος (2), παχυχειλής, ὁ χειλών (ῶνος).
dickmäulig παχύστομος (2).
dicknasig ὁ, ἡ παχύρριν (ινος).
dickrindig παχύφλοιος (2).
dickschenklig παχυσκελής.
dickstreifig παχύρραβδος (2)
Dickwanst s. Dickbauch.
dickwurzlig παχύρριζος (2).
Dieb *m* ὁ κλέπτης, ὁ κλώψ (ωπός). ὁ κλοπεύς. ein einbrechender ~ ὁ τοιχωρύχος, einen ~ ertappen φωρᾶν, καταφωρᾶν.
Dieberei *f* ἡ κλωπεία. ἡ κλοπή, ἡ τοιχωρυχία (Einbruch).
Diebin *f* ἡ κλέπτις (ιδος), ἡ κλέπτρια.
diebisch κλεπτικός. κλωπικός.
Diebsbande *f* τὸ κλεπτῶν σύστημα.
Diebsgenosse *m* ὁ τῆς κλοπῆς μετέχων, ὁ συγκλέπτων.
Diebsgesindel *n* οἱ κλέπται, οἱ κλῶπες.
Diebshandwerk *n* ἡ τῶν κλεπτῶν ἐργασία.
Diebstahl *m* (als Handlung) ἡ κλωπεία, ἡ κλοπή, ἡ τοιχωρυχία (Einbruch). beim ~ ertappen φωρᾶν, καταφωρᾶν, ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν, beim ~ ertappt αὐτόφωρος (2), (als Sache = das Gestohlene) τὸ κλέμμα.
Diele *f* (Brett) ἡ σανίς (ιδος), (Fußboden) αἱ σανίδες. τὸ δάπεδον.
dielen σανίδας ἐπιτιθέναι τῷ ἐδάφει. σανιδοῦν.
dienen (j-m Dienste leisten) διακονεῖν τινι (als Bedienter), θεραπεύειν τινά (aus Gesinnung), χαρίζεσθαί (M.) τινι (aus Gefälligkeit), ὑπηρετεῖν. ὑπουργεῖν τινι (als Gehilfe), δουλεύειν τινί (als Sklave), λατρεύειν, θητεύειν παρά τινι (um Lohn), μισθοφορεῖν (um Sold), στρατεύεσθαι (M., als Soldat), mit j-m συστρατεύεσθαί τινι. unter j-m στρατεύεσθαι ἡγουμένου τινός, (v. Sachen = zu etw. brauchbar sein) χρήσιμον εἶναι πρός τι. ποιεῖν, λυσιτελεῖν εἴς τι, συμβάλλεσθαι (M.) πρός oder εἴς τι, es dient mir etw. zu etw. χρῶμαί τινι πρός τι. das dient zu nichts οὐδὲν ὄφελος τούτου. wozu dient dies? τί δὲ τούτου ὄφελος; zum Beweise, zum Beispiel ~ τεκμήριον, παράδειγμα εἶναι, zum Gelächter ~ γέλωτα παρέχειν, zum Nutzen ~ ἐπ' ἀγαθῷ εἶναί τινι, zum Schaden ~ ἐπὶ κακῷ εἶναί τινι.
Diener *m* ὁ θεράπων (οντος), (Bedienter) ὁ διάκονος, (Sklave) ὁ δοῦλος. ὁ οἰκέτης, (Gehilfe) ὁ ὑπηρέτης, (Bursche) ὁ παῖς (δός), (Lohnarbeiter) ὁ θής (ητός). ~ der Gesetze ὑπηρέτης τοῖς νόμοις, ~ sein s. dienen.
Dienerin *f* ἡ διάκονος, ἡ δούλη. ἡ οἰκέτις (ιδος), ἡ θεράπαινα.
Dienerschaft *f* οἱ οἰκέται, οἱ θεράποντες, οἱ δοῦλοι. ἡ δουλεία. ἡ οἰκετεία. ἡ θεραπεία, οἱ περί τινα.
dienlich 1. (nützlich) χρήσιμος, ὠφέλιμος, πρόσφορος (sämtlich 2). — 2. (geeignet) ἐπιτήδειος. zu etw. ~ ἀγαθός εἴς τι.
Dienst *m* 1. niedriger ~ ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα. für einen Herrn ἡ διακονία, um Lohn ἡ λατρεία. τὸ λάτρευμα. ἡ θητεία. als Sklave ἡ δούλευσις. τὸ δούλευμα. bei j-m im ~ sein λατρεύειν. θητεύειν. δουλεύειν τινί, als Soldat μισθοφορεῖν παρά τινι. (~ als freie Handlung) ἡ θεραπεία, τὸ θεράπευμα. τὸ ὑπούργημα, ἡ ὑπουργία. ἡ χάρις (ιτος), gegen die Gottheit τὸ λάτρευμα. ~e leisten ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, j-m wichtige ~e leisten ὠφελεῖν τινα. πολλοῦ ἄξιον εἶναί τινι. einen ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.). χάριν ὑπουργεῖν τινι. χρήσιμον παρέχειν ἑαυτόν τινι, sich schlechte ~e leisten ἑαυτῷ οὐχ ὑπηρετεῖν, den ~ versagen ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν), j-m seine ~e anbieten παρέχειν ἑαυτόν τινι χρῆσθαι, es geschieht mir ein ~ mit etw. εἰς δέον, ἐν δέοντι od. ἐν χάριτι γίγνεταί μοί τι. — 2. (der Umfang aller Dienstleistungen) τὰ ἔργα, τὰ προσήκοντα. τὰ δέοντα.

Dienstag *m* ἡ τρίτη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα.

dienstbar ὑποχείριος (2), ὑποτεταγμένος, ὑποτελής, δοῦλος, ὑπήκοος (2), ~ machen ὑποχείριον ποιεῖσθαι, δουλοῦσθαι, καταδουλοῦσθαι (M.).

Dienstbarkeit *f* ἡ δουλεία, ἡ λατρεία.

dienstbeflissen, -fertig θεραπευτικός, πρόθυμος (2), σπουδαῖος, ἐθελόπονος (2).

Dienstbeflissenheit, -fertigkeit *f* ἡ θεραπεία, ἡ προθυμία, ἡ ὑπουργία.

Dienstbote *m* ὁ διάκονος, ὁ ὑπηρέτης, ὁ οἰκέτης.

Diensteifer *m*, **diensteifrig** s. Dienstbeflissenheit, dienstbeflissen.

Diensterweisung *f* ἡ ὑπουργία, ἡ χάρις (ιτος).

dienstfähig: das ~e Alter von Kriegern ἡ στρατεύσιμος od. στρατιωτικὴ ἡλικία, ~es Alter ἡ ἡλικία, ~e Leute οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ.

dienstfrei ἀτελής, ἀλειτούργητος (2).

Dienstgeld *n* ὁ μισθός, ἡ μισθοφορά.

Dienstleistung *f* τὸ ὑπούργημα, τὸ ὑπηρέτημα, siehe Dienst.

Dienstleute *m/pl.* οἱ ὑπηρέται, οἱ δοῦλοι, οἱ οἰκέται.

dienstlos ἄμισθος (2).

Dienstmädchen *n.* **-magd** *f* ἡ θεράπαινα.

Dienstmann *m* (Tagelöhner, Höriger), ὁ πελάτης s. Diener.

Dienstpferd *n* ὁ στρατιωτικὸς ἵππος.

Dienstpflicht *f* τὰ προσήκοντα.

dienstpflichtig (vom Kriegsdienste) στρατεύσιμος (2), das ~e Alter τὰ στρατεύσιμα ἔτη, die Leute im ~en Alter οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ.

dienstwillig πρόθυμος (2), ἀπροφάσιστος (2).

Dienstwilligkeit *f* ἡ προθυμία, τὸ πρόθυμον.

Dienstzeit *f*: ~ der Soldaten ὁ τῶν στρατιωτῶν (od. τεταγμένος) χρόνος, die, welche über die ~ (das dienstpflichtige Alter) hinaus sind οἱ ὑπὲρ τὸν κατάλογον.

dieser, diese, dieses (dies) οὗτος, αὕτη, τοῦτο (auf das Vorhergehende zurückweisend), ὅδε, ἥδε, τόδε (auf das Folgende hinweisend), dieser und jener τὶς (enkl., *acc.* τὸν καὶ τόν), dieses selbst αὐτὸ τοῦτο, und ~ am Anfang eines Satzes καὶ ὅς, ~ da οὑτοσί, ὁδί, ~ dort ἐκεῖνος, sagte dieser, diese (parenthetisch) ἦ δ' ὅς, ἦ δ' ἥ, ~ ... jener ὁ μέν ... ὁ δέ, statt des *demonstr.* kann das *relat.* ὅς am Anfange des Satzes eintreten, in der Verbindung ~ welcher wird das *demonstr.* häufig weggelassen und dann gewöhnlich die Attraktion des *relat.* angewendet, zB. gib es diesem, den du siehst δίδου ᾧ ἂν ὁρᾷς.

diesjährig ὁ, ἡ, τὸ τῆτες, *adv.* τῆτες, τούτου τοῦ ἔτους.

diesmal τὸ νῦν, νῦν μέν, in Bezug auf die Vergangenheit τότε μέν.

diesseitig ὁ, ἡ, τὸ ἐπὶ τάδε, ἐντός, εἴσω, ἔσωθεν, die ~e Gegend τὰ ἐπὶ τάδε, das ~e Leben ὁ ἐνθάδε βίος.

diesseits ἐπὶ τάδε, ἐνταῦθα, εἴσω, ἔσωθεν, ἐντός, nach ~ εἰς τὸ ἐπὶ τάδε, jenseits und ~ τὸ ἐπ' ἐκεῖνα καὶ τὸ ἐπὶ τάδε.

Diesseits *n* τὰ ἐνθάδε.

Dietrich *m* ἡ παραπεποιημένη κλεῖς (ειδός), ἡ ἀντίκλεις (ειδος).

Differenz *f* τὸ διαφέρον, ἡ διαφορά (Unterschied und streitiger Punkt, Zwist), ἡ ὑπεροχή (arithmetische ~), eine ~ mit j-m haben διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα περί τινος.

Digression *f* ἡ ἐκβολὴ λόγου, ἡ παρέκβασις.

Diktator *m* ὁ δικτάτωρ (ωρος u. ορος), ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ sein δικτατωρεύειν.

diktatorisch αὐτοκρατορικός (auch übtr.).

Diktatur *f* ἡ δικτατωρία.

diktieren 1. zum Nachschreiben ὑπαγορεύειν, ὑποβάλλειν. — 2. (bestimmen) ἐπιτάττειν.

Diktion *f* ἡ λέξις, schöne ~ ἡ εὐέπεια, mit schöner ~ εὐεπής.

Dilettant *m* ὁ ἰδιώτης.

Dill *m* τὸ ἄνηθον, von ~ ἀνήθινος.

Dille *f* ὁ αὐλός, in der Lampe ὁ μυκτήρ (ῆρος).

Dillöl *n* τὸ ἀνηθέλαιον.

Dimension *f* ἡ διάστασις, ohne ~ ἀδιάστατος (2).

diminutiv usw. s. deminutiv usw.

Ding *n* 1. τὸ χρῆμα (körperlicher Gegenstand), τὸ πρᾶγμα (Begebenheit), τὸ κτῆμα (Besitz), τὸ ἔργον (Gegenstand des Handelns), ὁ λόγος (Gegenstand des Redens), oft durch das *indefin.* τὶ (enkl.), zB. ein schönes ~ καλόν τι. — 2. (Wesen im philosophischen Sinne) τὸ ὄν (ὄντος), ἡ οὐσία, guter Dinge sein θαρρεῖν, εὐφραίνεσθαι (P.), das geht nicht mit rechten ~en zu ὕπεστι δόλος τις, ὕπουλον τὸ πρᾶγμα, ἐξαπάτη τις, unnütze ~e οἱ λῆροι, αἱ φλυαρίαι, vor allen ~en παντὸς μᾶλλον, πάντων μάλιστα, in allen ~en ἐν πᾶσι πράγμασι, wunderbare ~e erzählen θαυμαστὰ λέγειν, wunderbare ~e hören θαυμαστὰ oder θαυμαστοὺς λόγους ἀκούειν.

dingen μισθοῦσθαι (M., mieten), μισθῷ πείθειν.

Dingen *n* ἡ μίσθωσις.

Dinkel *m* ἡ ζειά, ἡ ζέα.

Diopter *n* ἡ διόπτρα, τὸ δίοπτρον.

Diphthong *m* ἡ δίφθογγος, τὸ δίφθογγον.

Diplom *n* τὸ δίπλωμα.

Diplomat *m* ὁ περὶ τὰς δημοσίας πράξεις.

Diplomatie *f* αἱ δημόσιαι πράξεις.

diplomatisch πολιτικός, ὁ, ἡ, τὸ δημοσίᾳ.

Diptam *m* (eine Pflanze) τὸ δίκταμνον, ἡ δίκταμνος.

direkt εὐθύς, *adv.* εὐθύ.

Direktion *f* ἡ ἐπιστατεία, ἡ ἐπιστασία, ἡ διοίκησις, unter j-s ~ ἐπιστατοῦντός τινος.

Direktor *m* ὁ ἐπι-, προστάτης, ὁ ἐπί τινος.

dirigieren ἐπιστατεῖν τινος, διοικεῖν τι.

Dirne *f* 1. ἡ μεῖραξ (ακος), ἡ μειρακίσκη, ἡ κόρη. — 2. (liederliches Frauenzimmer) ἡ ἑταίρα, ἡ πόρνη, τὸ πορνίδιον, ἡ παιδίσκη.

Disharmonie *f* ἡ ἀπήχεια, ἡ ἀπήχησις, ἡ ἀναρμοστία, ἡ διαφορά, in ~ sein ἀπηχεῖν, ἀναρμοστεῖν.

disharmonieren ἀπηχεῖν, ἀναρμοστεῖν.

disharmonisch ἀπηχής, ἀνάρμοστος (2).

disjunktiv διαζευκτικός, παραδιαζευκτικός.

diskret σιωπηλός, σιωπηρός.

Diskretion *f* ἡ ἐξουσία, sich j-m auf ~ ergeben παραδιδόναι ἑαυτόν τινι χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούληται.

diskurrieren διαλέγεσθαι (P.) τινι.

Diskurs *m* ὁ διάλογος.

Diskus *m* ὁ δίσκος.

diskusförmig δισκοειδής.

Diskuswerfen *n* αἱ δίσκων βολαί.

Dispensation *f* ἡ ἄφεσις.

dispensieren ἀφιέναι od. ἀπολύειν τινά τινος.

disponibel ἕτοιμος, ὑπάρχων.

disponieren διατάττειν, διακοσμεῖν, disponiert sein διακεῖσθαι mit einem *adv.*, zB. gut καλῶς.

Disposition *f* 1. ἡ διάταξις, ἡ διακόσμησις, ἡ διάθεσις (letzteres besser in der Rhetorik). — 2. (Beschaffenheit) ἡ ἕξις.

Disput *m* ἡ ἔρις (ιδος).

Disputation *f* ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ διάλεξις, ὁ διάλογος, ἡ διατριβή (letzteres bsd. gelehrte Streitschrift), eine ~ halten ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα.

Disputator *m* ὁ διαλεκτικός, ὁ σοφιστικός.

disputieren mit j-m über etw. διαλέγεσθαι (P.) τινι περί τινος, ἀγωνίζεσθαι (M.) τινι περί τινος, ἀμφισβητεῖν τινι od. πρός τινα περί τινος.

Disputierkunst *f* ἡ διαλεκτική.

Dissonanz *f* ἡ διαφωνία.

Distanz *f* τὸ διάστημα.

Distel *f* τὸ ἀκάνθιον, ἡ ἄκανθα, ὁ σκόλυμος.

Distelbart *m* ὁ πάππος.

Distelfink *m* ἡ ἀκανθίς (ίδος), ἡ ἀκανθυλλίς (ίδος), ἡ ποικιλίς (ίδος), ὁ ἀστραγαλῖνος.

Distichon *n* τὸ ἐλεγεῖον, τὸ δίστιχον.

Distrikt *m* ὁ δῆμος, ὁ νομός, ἡ χώρα.

Disziplin *f* 1. (Zucht) ἡ εὐταξία, ἡ πειθαρχία, ὁ κόσμος, ἡ παιδεία. — 2. (Wissenschaft) τὸ μάθημα, τὸ παίδευμα.

disziplinieren κοσμεῖν, παιδεύειν.

Dithyrambe *f* ὁ διθύραμβος, ~n schreiben διθυραμβογραφεῖν.

dithyrambenartig διθυραμβώδης.

Dithyrambendichter *m* ὁ διθυραμβοποιός.
dithyrambisch διθυραμβικός.
divergieren οὐ (μὴ) συνάπτειν od. συνάπτεσθαι (P.).
divergierend ἀσύναπτος (2).
Diversion *f* im Kriege ὁ περισπασμός, ὁ ἀντιπερισπασμός, eine ~ machen ἀντιπερισπᾶν.
dividieren διαιρεῖν, παραβάλλεσθαι (M.), durch etw. παρά τι.
Division *f* ἡ διαίρεσις, ἡ παραβολή, als Heeresabteilung τὸ τάγμα.
doch ὅμως, ἀλλ' ὅμως, δέ, μέντοι, ἀλλά, καίτοι, ~ aber οὐ μὴν ἀλλά, οὐ μέντοι ἀλλά, ~ nicht οὔκουν, ~ wenigstens γέ (enkl.) μέντοι, ὅμως γε μέντοι, und ~? κᾆτα; ~ wohl δήπου, ~ nicht? οὐ μέντοι; μῶν; ~ wohl nicht? οὐ γάρ που; οὔτι που; οὐ μή;
Docht *m* ἡ θρυαλλίς (ίδος), τὸ ἐλλύχνιον, einen ~ einziehen ἐντιθέναι θρυαλλίδα, ἐλλυχνιάζειν.
Dock *n* οἱ νεώσοικοι, τὰ ναύσταθμα.
Docke *f* (Puppe) τὸ εἰκόνιον, τὸ κοράσιον.
Dogge *f* ὁ Μολοσσός od. Βρεταννικὸς κύων (κυνός).
Dogma *n* τὸ δόγμα.
Dogmatik *f* ἡ δογματική.
Dogmatiker *m* ὁ δογματικός.
dogmatisch δογματικός.
Dohle *f* ὁ κολοιός, ὁ λύκιος, ὁ λύκος.
Dohne *f* ἡ λαιμοπέδη, ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος).
Doktor *m* ὁ διδάσκαλος.
doktrinell ὑφηγητικός.
Dokument *n* ὁ χρηματισμός, τὰ γράμματα, τὰ πιστά.
dokumentieren πιστοῦν, πιστὸν ποιεῖν.
Dolch *m* τὸ ἐγχειρίδιον, τὸ ξιφίδιον, ἡ μάχαιρα, τὸ μαχαιρίδιον, ἡ ξυήλη.
Dolchgriff *m* ἡ ἐγχειριδίου λαβή.
Dolchstich *m* ἡ (ἀπ') ἐγχειριδίου πληγή.
Dolde *f* ὁ κόρυμβος.
doldenförmig κορυμβώδης.
Doldengewächs *n* τὸ κορυμβῶδες φυτόν.
dolmetschen ἑρμηνεύειν, ἀφερμηνεύειν, ἐξηγεῖσθαι (M.).
Dolmetschen *n*, **Dolmetschung** *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἐξήγησις.
Dolmetscher *m* ὁ ἑρμηνεύς, ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ἐξηγητής.
Dolmetscherkunst *f* ἡ ἑρμηνευτική.
Domäne *f* οἱ δημόσιοι od. βασίλειοι ἀγροί, τὰ βασίλεια, τὸ τέμενος.
Donativ *n* ἡ ἐπίδοσις.
Donner *m* ἡ βροντή, τὸ βρόντημα, der mit ~ verbundene Blitz ὁ κεραυνός, der ~ rollt ἡ βροντὴ φέρεται (P.) od. φθέγγεται (M.), wie vom ~ gerührt ἐμβρόντητος (2).
donnerähnlich βροντώδης.
Donnerer *m* ὁ κεραυνοβόλος, ὁ βρονταῖος.
Donnerkeil *m* ὁ κεραυνός, den ~ schleudern κεραυνοῦν, κεραυνοβολεῖν, (eine Steinart) ὁ βελεμνίτης.
Donnerkraut *n* ἡ κοτυληδών (όνος).
Donnermaschine *f* (auf dem Theater) τὸ κεραυνοσκοπεῖον, τὸ βροντεῖον.
donnern βροντᾶν, es donnert βροντᾷ, βροντὴ γίγνεται.
Donnern *n* ἡ βροντή, τὸ βρόντημα.
Donnerschlag *m* ἡ βροντή, ὁ κεραυνός.
Donnerstag *m* ἡ πέμπτη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα.
Donnerstrahl *m* ὁ κεραυνός.
Donnerwetter *n* βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, κεραυνοὶ σὺν βρονταῖς.
Doppeladler *m* ὁ δικέφαλος ἀετός (αἰετός).
Doppelbecher *m* τὸ ἀμφικύπελλον.
Doppelchor *m* ἡ διχορία.
Doppeldrachme *f* τὸ δίδραχμον, eine ~ wert δίδραχμος (2), διδραχμιαῖος.
doppeldrähtig ἀμφίμιτος (2).
doppelflügelig δίπτερος (2).
Doppelfuß *m* (in der Metrik) ἡ διποδία.
Doppelkonsonant *m* τὸ διπλοῦν σύμφωνον.
Doppellauf *m* (in der Rennbahn) ὁ δίαυλος, ὁ διπλόδρομος, ἡ διαυλοδρομία, den ~ laufen διαυλοδρομεῖν.
Doppellauter *m* ἡ δίφθογγος.
Doppelmantel *m* ἡ διπλοΐς (ίδος).
Doppelname *m* ἡ διωνυμία.
doppelnamig διώνυμος (2).
Doppelnatur *f* ἡ διπλῆ φύσις, ἡ διφυΐα.
Doppelobol *m* τὸ διώβολον.
Doppeloktave *f* ἡ δὶς διὰ πασῶν.
Doppelreihe *f* ἡ διστοιχία, ἡ διστιχία.
doppelruderig διήρης, δίκροτος (2).
doppelschneidig ἀμφήκης, δίστομος (2).
Doppelsinn *m* ἡ διλογία, ἡ ἀμφιβολία, ἡ ἀμφιλογία.
doppelsinnig ἀμφίλογος (2), ἀμφίβολος (2), λοξός.
Doppelsonne *f* δύο ἥλιοι.
doppelt 1. διπλοῦς, ~ machen διπλοῦν. — 2. (zweimal vorhanden) διττός, δίδυμος. — 3. (noch einmal soviel, so groß) διπλάσιος, das D~e τὸ διπλάσιον, τὸ διπλοῦν, ~er Preis ἡ διπλασία (τιμή), ~e Portion u. Löhnung ἡ διμοιρία.
Doppeltor *n* τὸ δίπυλον.
doppeltorig δίπυλος (2).
Doppeltür *f* αἱ δικλίδες (θύραι).
doppelzeitig δίχρονος (2), ~ sein διχρονεῖν.
doppelzüngig δίγλωττος (2), ἀμφίγλωττος (2).
Doppelzüngigkeit *f* τὸ δίγλωττον, τὸ ἀμφίγλωττον.
Dorade *f* (ein Seefisch) ὁ χρύσοφρυς (υος).
Dorf *n* ἡ κώμη.
Dorfbewohner *m* ὁ κωμήτης (*f* ἡ κωμῆτις, ιδος), ὁ (ἡ) κατ' ἀγρόν.
Dörfchen *n* ἡ μικρὰ κώμη, τὸ κωμίον, τὸ κωμίδιον.
Dorfschaft *f* ἡ κώμη, (Dorfgemeinde) οἱ κωμῆται.
Dorfschulze *m* ὁ κωμάρχης, ὁ κώμαρχος.
dorfweise κατὰ κώμας, κωμηδόν.
Dorn *m* ἡ ἄκανθα, in der Schnalle ἡ περόνη, von ~en ἀκάνθινος, von ~en zerkratzt, zerstochen ἀκανθοπλήξ (ῆγος), ~en tragend, mit ~en versehen ἀκανθοφόρος, übtr. ein ~ im Auge δυσχερής, μισητός, es ist mir j. oder etw. ein ~ im Auge (Sprichw.) δι' ἀπεχθείας γίγνεταί μοί τις, δυσχερές ἐστί μοί τι, keine Rose ohne ~en (Sprichw.) οὐδέν ἐστιν ἄνευ βάτων ῥόδον.
Dornbusch *m* ἡ ἄκανθα, ἡ (ὁ) βάτος, ἡ ῥάχος, ὁ ἀκανθεών (ῶνος).
Dornenhecke *f* ἡ αἱμασιά, ἡ ῥάχος.
Dornenkrone *f* ὁ ἀκάνθινος στέφανος.
dornig ἀκανθώδης, βατώδης, ἀκάνθινος, übtr. τραχύς, χαλεπός, vom Wege δύσβατος (2).
Dornstrauch *m* ἡ ἄκανθα.
Dornzaun *m* ἡ αἱμασιά.
dorren ξηραίνεσθαι, αὐαίνεσθαι, φρύγεσθαι (sämtl. P.). s. dörren.
dörren αὐαίνειν, ξηραίνειν (an der Luft), φρύγειν, καταφρύγειν (am Feuer).
Dörrsucht *f* ἡ αὐαντή, ἡ ἀτροφία.
dort ἐκεῖ, αὐτοῦ, αὐτόθι, der ~ ἐκεῖνος, οὗτος ἐκεῖνος, du ~ ὦ οὗτος.
dorther ἐκεῖθεν, αὐτόθεν.
dorthin ἐκεῖσε, αὐτόσε.
dortig ὁ, ἡ, τὸ ἐκεῖ.
Dose *f* ἡ πυξίς (ίδος), ἡ θήκη.
Dosis *f* ἡ δόσις.
Dotation *f* ἡ παρασκευή.
dotieren κοσμεῖν, παρασκευάζειν.
Dotter *m* (im Ei) ἡ λέκιθος.
Douceur *n* τὸ δῶρον.
Drache *m* ὁ δράκων (οντος).
drachenartig δρακοντοειδής, δρακοντώδης, δρακόντειος (2).
Drachenblut *n* τὸ δράκοντος αἷμα, als Färbestoff τὸ δρακόντειον.
Drachenkopf *m* ἡ δράκοντος κεφαλή, als Seefisch ὁ σκορπίος, ἡ σκορπίς (ίδος).
Drachenschwanz *m* ἡ δράκοντος οὐρά.
Drachenwurzel *f* τὸ δρακόντιον.
Drachenzahn *m* ὁ δράκοντος ὀδούς (όντος).
Drachme *f* (als Münze und Gewicht) ἡ δραχμή, vom Wert und Gewicht einer ~ δραχμιαῖος, zwei, drei, vier ~n schwer, wert δίδραχμος, τρίδραχμος, τετράδραχμος usw. (sämtlich 2), eine halbe ~ τὸ ἡμίδραχμον.

Draht *m* τὸ ἔλασμα, ~saite *f* ἡ χαλκῆ χορδή.

drall ἀδρός, στιφρός.

Drallheit *f* τὸ ἀδρόν.

Drama *n* τὸ δρᾶμα.

dramatisch δραματικός, ~ darstellen δραματοποιεῖν, δραματουργεῖν, ~e Darstellung ἡ δραματοποιία, ἡ δραματουργία, ~er Dichter ὁ δραματοποιός, ὁ δραματουργός.

dramatisieren προσωποποιεῖν.

Dramatisierung *f* ἡ προσωποποιία.

Drang *m* 1. ἡ ἀνάγκη, unter dem ~ ὑπ' ἀνάγκης, durch den ~ der Verhältnisse ἐκ προσαγωγῆς. — 2. (heftiger, innerer Trieb zu etw.) ἡ ὁρμή, ὁ ἔρως (ωτος), ὁ θυμός, den ~ zu etw. in sich fühlen ὁρμᾶν (auch P.) ἐπί τι od. *inf.*, ἐπιθυμεῖν, γλίχεσθαί τινος.

drängen 1. ὠθεῖν, ὠθίζειν, πιέζειν, sich ~ ὠθεῖσθαι (P. u. M.), ὠθίζεσθαι (P.), sich hin und her ~ ὠστίζεσθαι (P.), die Feinde ~ οἱ πολέμιοι ἐπίκεινται, gedrängt πυκνός, στιφρός, ἀθρόος. — 2. übtr. (nötigen) ἐπ-, κατεπείγειν, ἀναγκάζειν, κατασπεύδειν, die Not drängt ἀνάγκη πρόσκειται, es drängt mich (etw. zu tun) ὁ θυμός κελεύει od. ὁρμᾷ, es drängt mich ein Verlangen πόθος ἔγκειταί μοι, sich wozu ~ ἰσχυρῶς ἐπιθυμεῖν τινος, διώκειν τι.

Drängen *n* ὁ ὠθισμός, ἡ ἀνάγκη, besser durch Verben.

Dränger *m* ὁ λυμαντήρ (ῆρος), ὁ λυμεών (ῶνος).

Drangsal *f* αἱ ἀνάγκαι, τὰ κακά, ἡ ταλαιπωρία, τὸ πάθος, τὸ πάθημα, ~ erdulden κακοπαθεῖν, ταλαιπωρεῖν, ἐν τοῖς δεινοτάτοις εἶναι, πολλαῖς ἀνάγκαις ἔχεσθαι, πολλαῖς συμφοραῖς ἐμπίπτειν, Erduldung von ~en ἡ κακοπάθεια, ~en unterworfen κακοπαθής.

drangsalen κακοῦν, κακῶς ποιεῖν τινα.

Draperie *f* ἡ περιβολή, ἡ παρασκευή.

drapieren περιβάλλειν, παρασκευάζειν.

dräuen s. drohen.

drauf s. darauf.

draußen ἔξω, ἐκτός, von ~ ἔξωθεν.

Drechseleisen *n* ὁ τόρνος, τὸ τορνευτήριον.

Drechselkunst *f* ἡ τορνευτική.

drechseln τορνεύειν.

Drechseln *n* ἡ τορνεία, ἡ τόρνευσις.

Drechselspäne *pl.* τὰ τορνεύματα.

Drechsler *m* ὁ τορνευτής, ὁ τορνευτικός.

Drechslerarbeit *f* τὰ τορνευτά.

Drechslerhandwerk *n* ἡ τορνευτική.

Dreck *m* 1. τὸ σκώρ (σκατός), s. Kot, Mist, Schmutz. — 2. übtr. πρᾶγμα φαῦλον, οὐδενός ἄξιον, übtr. rühre nicht im ~, sonst stinkt er (Sprichw.) μὴ κίνει Καμάριναν. ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων.

dreckartig κοπριώδης, κοπρώδης.

Dreckhaufen *m* ἡ κοπρία, ὁ κοπρών (ῶνος).

dreckig κόπριος, s. kotig, schmutzig.

Dreckkäfer *m* ὁ κοπριών (ῶνος).

drehbar στρεπτός, εὔστροφος (2, was sich leicht dreht).

drehen 1. (umdrehen) στρέφειν, περιφέρειν, περιάγειν, δινεύειν, δινεῖν, δινοῦν, κυκλεύειν, κυκλοφορεῖν. um etw. περί τι. — 2. (zusammendrehen) στρέφειν, πλέκειν. — 3. (drechseln) τορνεύειν. — 4. (wenden) τρέπειν, παρατρέπειν, στρέφειν, μεταστρέφειν. die Erde dreht sich um ihre Achse ἡ γῆ περὶ τὸν πόλον ἴλλεται, mir dreht sich alles im Kreise ἰλιγγιῶ, das Gespräch dreht sich um etw. οἱ λόγοι γίγνονται μάλιστα περί τινος.

Drehen *n* 1. (das Herumdrehen) ἡ στροφή, ἡ περιστροφή, ἡ περιφορά. — 2. (das Drehen vor den Augen, Schwindel) ἡ σκοτοδινία, ὁ ἴλιγγος.

drei τρεῖς, τρία (als Ziffer γ'), die Zahl ~ ἡ τριάς (άδος), in ~ Teilen (Abteilungen) τριχῆ, τρίχα, in ~ Teile teilen διαιρεῖν τρία μέρη, τριχῆ od. τριχῶς διανέμειν, τρίχα ποιεῖν, ~ Hände breit τριπάλαιστος (2), ~ Fuß lang τρίπεδος (2), τρίπους (οδος), er mit ~ andern τέταρτος αὐτός, aller guten Dinge sind ~ τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι (Sprichw.).

dreiästig τρίοζος (2).

dreiäugig τριόφθαλμος (2).

dreibeinig τρισκελής, τρίπους (οδος).

Dreiblatt *n* (Klee) τὸ τρίφυλλον.

dreiblätterig τρίφυλλος (2).

dreidrähtig τρίμιτος (2), τριμίτινος, τρίκλωστος (2).

Dreieck *n* τὸ τρίγωνον, in Gestalt, nach Art eines ~es τριγωνοειδής, τριγωνικός.

dreieckig τρίγωνος (2), *adv.* τριγωνιστί.

Dreieinigkeit *f* ἡ τριάς (άδος), ἡ τριθεΐα.

Dreier *m* (eine Kupfermünze) ὁ χαλκοῦς, auch nicht e-n ~ οὐδὲ γρῦ.

dreierlei τρεῖς, τρία, τριττός (gew. *pl.*).

dreifach τριπλοῦς, τριπλάσιος (dreimal soviel), ~ machen od. nehmen τριπλασιάζειν, auf ~e Weise τριπλῆ, τριχῆ, τριχῶς, τριπλῶς, τριπλασίως.

dreifarbig τρίχρως (ωτος), τριχρώματος (2), τρίχρωμος (2).

dreiförmig τρίμορφος (2).

Dreifuß *m* ὁ τρίπους (οδος), auf welchen das Kochgeschirr gestellt wird ὁ χυτρόπους (οδος), τὸ λάσανον.

dreifüßig 1. τρίπους (οδος). — 2. (drei Fuß lang) τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος, τρεῖς πόδας ἔχων.

Dreigespann *n* τὸ τρίιππον.

dreigestaltig τρίμορφος (2).

dreigipfelig τρικόρυφος (2).

dreigliederig τρίκωλος (2), τριμελής.

Dreiheit *f* ἡ τριάς (άδος).

Dreiherrschaft *f* ἡ τριαρχία.

dreihörnig τρίκερως (ωτος), τρία κέρατα ἔχων.

dreihundert τριακόσιοι (als Ziffer τ'), der ~ste ὁ τριακοσιοστός, ~mal τριακοσιάκις.

dreijährig τριετής, (drei Jahre alt) ἔτη ἔχων τρία, (drei Jahre dauernd) διὰ τριῶν ἐτῶν.

dreiköpfig τρικέφαλος (2).

dreilappig τρίλοβος (2).

dreileibig τρισώματος (2).

dreimal τρίς, ~ig τρὶς γενόμενος, auch bloß τρίς.

dreimastig τριάρμενος (2).

dreimonatlich τριμηνιαῖος, τρίμηνος (2), τριῶν μηνῶν.

drein s. darein.

dreinamig τριώνυμος (2).

dreipfündig τριλιτραῖος.

Dreiruderer *m* ἡ τριήρης (ους).

dreirudrig τριήρης, τρίσκαλμος (2).

dreisaitig τρίχορδος (2).

dreischenklig τρισκελής.

Dreischlitz *m* (in der Baukunst) ἡ τρίγλυφος, τὸ τρίγλυφον.

dreischneidig τρίστομος (2).

dreischuhig τριπόδειος, τριῶν ποδῶν.

dreiseitig τρίπλευρος (2), τρίγωνος, eine ~e Figur τὸ τρίγωνον.

dreisilbig τρισύλλαβος (2).

dreispaltig τρίγλυφος (2).

dreispännig τρίζυξ (υγος), τρίζυγος (2).

dreißig τριάκοντα (als Ziffer λ'), die Zahl ~ ἡ τριακάς (άδος), ~ Fuß lang od. hoch τριακοντάπους (οδος), der ~ste ὁ τριακοστός, ein Zeitraum von ~ Jahren ἡ τριακονταετία.

dreißigfach τριακονταπλάσιος, τριακονταπλασίων (ονος).

dreißigjährig τριακονταέτης, τριακοντούτης (*f* -έτις, -οῦτις, ιδος).

dreißigrudrig τριακόντορος (2), τριακοντήρης.

dreißigtägig τριακονθήμερος (2).

dreißigtausend τρισμύριοι, ~fach τρισμυριοπλασίων (ονος), ~ste ὁ τρισμυριοστός.

dreist 1. θαρραλέος, θαρρῶν, ἀδεής, τολμηρός, ~ sein θαρρεῖν, ~e Handlung τὸ τόλμημα, ~er Mensch ὁ τολμητής. — 2. (keck, verwegen) θρασύς, ἰταμός, τολμηρός, ~ sein θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (M.), τολμᾶν, θαρρεῖν.

Dreistigkeit *f* τὸ θάρρος, ἡ θαρραλεότης (ητος), ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), im Handeln ἡ τόλμα,

im Reden ἡ θρασυστομία, ~ haben τολμᾶν, ἀποθρασύνεσθαι (M.), mit ~ θαρρούντως.

dreistimmig τρίφωνος (2).

dreistöckig τρίστεγος (2), τριώροφος (2).

dreistündig τριῶν ὡρῶν.

dreitägig τριῶν ἡμερῶν, τριήμερος (2), ~es Fieber τριταῖος πυρετός, ~es Fieber haben τριταΐζειν.

dreitausend τρισχίλιοι (als Ziffer ,γ). der ~ste ὁ τρισχιλιοστός.

dreiteilig τρίμοιρος (2), τριμερής.

Dreiviertelschwenkung *f* ὁ ἐκπερισπασμός, eine ~ machen ἐκπερισπᾶν.

Dreiweg *m* ἡ τρίοδος.

dreiwinklig τρίγωνος (2).

Dreizack *m* ἡ τρίαινα, ὁ τριόδους (οντος).

dreizackig τριόδους (οντος), τριβελής.

dreizehn τρισκαίδεκα, τρεῖς καὶ δέκα (als Ziffer ιγ'). ~ter τρισκαιδέκατος, ~jährig τρισκαιδεκαέτης, ~fältig τρισκαιδεκαπλασίων (ονος), ~mal τρισκαιδεκάκις.

dreizeilig τρίστοιχος (2).

dreizeitig τρίχρονος (2).

Drellbohrer *m* τὸ τρύπανον, ἡ ἀρίς (ίδος).

dreschen ἀλοᾶν.

Dreschen *n* ὁ ἀλοητός.

Drescher *m* ὁ ἀλοῶν (ῶντος).

Dreschflegel *m*, den alten Griechen unbekannt, die Stelle desselben vertritt τὰ τρίβολα, etwa auch τὸ ῥόπαλον.

Dreschmaschine *f* τὰ τρίβολα.

dressieren (Tiere) τιθασεύειν, δαμάζειν.

Dressur *f* ἡ τιθασεία.

drillen (Soldaten) συγκροτεῖν.

Drillen *n* ἡ συγκρότησις, gew. durch Verben.

Drillinge *m/pl.* οἱ τρίδυμοι παῖδες.

dringen in etw. εἰσδύεσθαι (-δῦναι) τι, εἰσέρχεσθαί τι, εἰσβάλλειν εἴς τι, εἰσπίπτειν εἴς τι, auf etw. ~ ἐπ-, κατεπείγειν, σπεύδειν, ἀξιοῦν, πράττειν τι, zu Ohren ~ βάλλειν τὰ ὦτα, in j-n ~ ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι, bis zu etw. ~ δι-, ἐξικνεῖσθαι πρός τι, διήκειν εἴς τι, ich fühle mich gedrungen ἀναγκάζομαι (P.), ἠνάγκασμαι mit *inf.*, οὐκ ἔχω ὅπως, notgedrungen ὑπ' ἀνάγκης.

dringend, dringlich ἀναγκαῖος od. *part.*, ~e Geschäfte besorgen τὰ ἀναγκαῖα πράττειν, ~e Ausgaben ἀναγκαῖαι δαπάναι, ~e Not δεινὴ ἀνάγκη, *adv.* λιπαρῶς, λιπαρούντως.

Dringlichkeit *f* τὸ ἐπεῖγον (οντος).

drinnen ἔνδον.

dritte τρίτος, zum ~n Male τὸ τρίτον, am ~n Tage τῇ τρίτῃ od. τριταῖος.

dritt(e)halb τρεῖς (τρία) ἡμίσεος δέοντες (δέουσαι, δέοντα), δύο καὶ ἥμισυ.

Drittel *n.* **Dritteil** *m* τὸ τριτημόριον, ἡ τριτημορίς (ίδος), zwei ~ τριῶν μερῶν τὰ δύο, τὰ δύο μέρη, αἱ δύο μοῖραι.

drittens τὸ τρίτον.

droben ἄνω, von ~ ἄνωθεν.

drohen ἀπειλεῖν τινι (auch *inf.* od. ὅτι), ἐπαπειλεῖν (dabei ~), ἀνατείνειν, ἀνασείειν (drohend emporhalten), von Gefahren, Krieg u. dgl. μέλλειν, ἐνίστασθαι, προ-, ἐπικεῖσθαι, heftig ~ ἐπηρεάζειν, hart ~ διαπειλεῖν.

drohend ἀπειλητικός, ἀπειλητήριος, (bevorstehend) μέλλων, ἐνεστώς.

Drohne *f* ὁ κηφήν (ῆνος).

dröhnen κτυπεῖν, δουπεῖν, σμαραγεῖν.

drohnenartig κηφηνώδης.

Drohreden *f/pl.* οἱ ἀπειλητικοὶ λόγοι, αἱ ἀπειλαί.

Drohworte *n pl.* s. das vorhergehende Wort.

drollig γελοῖος, ἀστεῖος, ein ~er Mensch χαρίεις oder εὐτράπελος (2) ἄνθρωπος.

Dromedar *n* ἡ δρομάς (άδος) κάμηλος.

Drossel *f* ἡ κίχλη.

drüben πέραν.

drüber (mehr) πλέον, ein wenig ~ μικρόν τι πρός, s. darüber.

Druck *m* 1. (das Drücken) ἡ θλῖψις, ἡ πίεσις, ὁ πιεσμός. — 2. (Last) τὸ βάρος. — 3. übtr. ἡ βία, ἡ ἀνάγκη. — 4. der ~ eines Buches etwa ἡ τύπωσις, ἡ ἐκτύπωσις, im ~ erscheinen lassen ἐκδιδόναι (herausgeben).

drucken τυποῦν, ἐκτυποῦν.

drücken 1. θλίβειν (zusammendrücken), πιέζειν (pressen), j-n an die Brust ~ ἐναγκαλίζεσθαί (M.) τινα, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, j-m die Hand ~ δεξιοῦσθαί (M.) τινα, j-m etw. in die Hand ~ διδόναι τινί τι ἐπὶ τὴν χεῖρα. — 2. übtr. πιέζειν, βαρύνειν, δάκνειν, von Kummer gedrückt werden συνέχεσθαι (P.) λύπῃ.

Drücken *n* s. Druck.

drückend βαρύς, χαλεπός, δεινός, es ist ein ~es Gefühl für mich βαρέως, χαλεπῶς φέρω τι od. ἐπί τινι.

Drücker *m* (an der Tür) τὸ ῥόπτρον, τὸ ῥόπαλον, ὁ κόραξ (κος), ὁ λύκος, ἡ κορώνη, ἡ κώπη.

Drudenfuß *m* τὸ πεντάγραμμον.

drum s. darum.

drunten κάτω, von ~ κάτωθεν.

drunter s. darunter.

Drüse *f* ὁ (ἡ) ἀδήν (ένος), die ~n am Halse τὰ παρίσθμια, angeschwollene ~n αἱ χοιράδες.

drüsenähnlich, -artig ἀδενοειδής, ἀδενώδης.

du σύ, nachdrücklich σύ γε, oh ~ ὦ οὗτος, ~ da οὗτος.

Dualis *m* (in der Grammatik) ὁ δυϊκός, ὁ δυαδικός (ἀριθμός), τὰ δυϊκά, im ~ δυϊκῶς.

ducken sich κύπτειν, aus Furcht od. Schüchternheit πτήσσειν, ὑπο-, καταπτήσσειν, sich darunter ~ ὑποκύπτειν, geduckt gehen βαδίζειν κεκυφότα, τὰ νῶτα ἔχειν κεκυφότα.

Duckmäuser *m* ὁ κρυψίνους.

Dudelsack *m* ὁ βόμβυξ (υκος).

Dudelsackpfeifer *m* ὁ ἀσκαύλης.

Duell *n* ἡ μονομαχία.

duellieren sich μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα, der sich duelliert (Duellant) ὁ μονομάχος.

Duett *n* ἡ ἀμοιβαία ᾠδή, τὸ ἀμοιβαῖον μέλος.

Duft *m* 1. (feiner Dunst) ὁ ἀτμός, τὸ πνεῦμα. — 2. (angenehmer Geruch) ἡ ὀσμή, von Räucherwerk τὸ θυμίαμα. — 3. (lieblicher ~) ἡ εὐοσμία, was angenehmen ~ verbreitet εὐώδης, εὔοσμος (2).

duften πνεῖν, ἀποπνεῖν, nach etw. ~ ὄζειν, ἀπόζειν τινός.

dulden 1. (leiden) πάσχειν. — 2. (ertragen) φέρειν, ὑπομένειν, καρτερεῖν. — 3. (gestatten) ἐᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαι, περιορᾶν mit *part.*

Dulden *n* ἡ ὑπομονή, ἡ καρτέρησις, ἡ καρτερία, (das Erlauben) ἡ συγχώρησις, besser *verb.*

Dulder *m* ὁ πολυτλήμων (ονος), ὁ πολλῶν κακῶν ἔμπειρος.

duldsam 1. (fähig zu dulden) καρτερικός, ἀνεκτικός. — 2. (geneigt die Meinung anderer gelten zu lassen, tolerant) εὐγνώμων, ἐπιεικής, ~ sein εὐγνωμονεῖν.

Duldsamkeit *f* ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἐπιείκεια (s. d. vorige Wort).

Duldung *f* s. dulden u. Duldsamkeit.

dumm 1. μῶρος (vom Verstand), ἀναίσθητος (2, unempfindlich), ἀφυής, νωθής, ἀμβλὺς τὴν γνώμην, ~ sein μωραίνειν, ἀναισθητεῖν. — 2. (einfältig, unbesonnen) ἀνόητος (2), ἀσύνετος (2), ἄφρων, ἀβέλτερος (2), ~ vor Staunen und Schrecken ἐμβρόντητος (2). — 3. (unwissend) ἀμαθής. — 4. (unbeholfen) βραδύς, σκαιός, dumm und faul βλάξ (κός), ~es Zeug reden μωρολογεῖν, ~tun, sich ~ stellen ἀκκίζεσθαι (M.).

Dummheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἀναισθησία, ἡ βλακεία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀβελτερία, vom Betragen ἡ σκαιότης (ητος).

Dummkopf *m* ὁ βλάξ (κός), ὁ σκαιός.

dumpf 1. vom Schalle φαιός, σαθρός, ἀμαυρός, βαρύς, ἄσημος (2). — 2. von Orten, der Luft usw. πνιγηρός, πνιγώδης. — 3. von der Stimme παχύς, ~er Schall ὁ δοῦπος, ~ klingen σαθρὸν φθέγγεσθαι (M.).

Dumpfheit *f* τὸ βαρύ, τὸ ἀμαυρόν, τὸ παχύ.

dumpfig εὐρώεις, ἀφεγγής, πνιγηρός, ~ sein εὐρωτιᾶν.
Düne *f* ὁ (ἡ) θίς (θινός).
dünenartig θινώδης.
düngen κοπρίζειν, κοπροῦν, ἐπικοπρίζειν.
Dünger *m* ἡ κόπρος. flüssiger ~ ἡ χύλωσις.
Düngergrube *f* τὸ κοπροδοχεῖον, τὸ κοπροβολεῖον.
Düngerhaufen *m* ἡ κοπρία.
Düngung *f* ἡ κόπρισις, ὁ κοπρισμός, ἡ κόπρωσις.
dunkel 1. σκοτεινός, ἀμαυρός, ἀφεγγής. es wird ~ κνέφας, σκότος, νὺξ ἐπέρχεται, συσκοτάζει, bei ~er Nacht σκοταῖος, κνεφαῖος, zB. er kam in der Dunkelheit ἦλθε κνεφαῖος. — 2. von der Farbe μέλας. — 3. (trübe) θολερός, ~ machen ἀμαυροῦν. — 4. (undeutlich, ungewiß) ἀφανής, ἀσαφής, ἄδηλος, ἄσημος, ἄγνωστος (sämtlich 2), σκότιος, αἰνιγματώδης. — 5. von ~er Abkunft ἀγεννής, ἄγνωστος (2). — 6. (unberühmt) ἄδοξος (2), im D~n über etw. sein ἀγνοεῖν περί τινος.
Dunkel *n* 1. s. u. τὸ σκότος, τὸ κνέφας (ους), ἡ ὄρφνη. — 2. übtr. τὸ σκότος, ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀσάφεια, τὸ ἄδηλον, τὸ ἀσαφές, τὸ ἀφανές, τὸ αἰνιγματῶδες.
Dünkel *m* ἡ οἴησις, τὸ οἴημα, τὸ φρόνημα, ἡ αὐθάδεια, ὁ τῦφος, ἡ ὑπερηφανία, ~ haben τετυφῶσθαι (*perf.* P.), μέγα φρονεῖν.
dunkelblau κυανοῦς.
dunkelbraun ὀρφνός, ὄρφνιος, ὄρφνινος, ὀρφνώδης.
dunkelfarbig μελανόχρους, φαιός, μέλας.
dunkelgrün πράσινος, ~ sein πρασίζειν.
dünkelhaft αὐθάδης, ὑπερήφανος (2), τετυφωμένος.
Dunkelheit *f* 1. τὸ σκοτεινόν, ἡ σκοτεινότης (ητος), s. Dunkel. — 2. (Unberühmtheit) ἡ ἀδοξία, ἡ ἀφάνεια. — 3. in der ~ leben ἐν σκότει εἶναι. — 4. ~ der Abkunft ἡ ἀγέννεια.
dunkeln: es dunkelt κνέφας ἐπέρχεται, συσκοτάζει, sobald es dunkelt ἅμα (τῷ) κνέφᾳ, von Farben ἀμαυροῦσθαι (P.).
dunkelrot πορφυροῦς, φοινικοῦς, ὄρφνινος, καρύκινος.
dünken sich οἴεσθαι (P.), δοκεῖν, es dünkt mich δοκεῖ μοι, δοκῶ, φαίνεταί (P.) μοι, wie mich dünkt ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, ἔμοιγε δοκεῖν.
dünn 1. λεπτός, ἰσχνός, von Flüssigkeiten λεπτός, ὑγρός, ~ machen λεπτύνειν, ἰσχναίνειν. — 2. (locker, spärlich) μανός, σπάνιος, ~ machen μανοῦν.
dünnbeinig ἰσχνο-, λεπτοσκελής.
dünnblätterig λεπτόφυλλος (2).
Dünndarm *m* ἡ νῆστις (ιδος).
Dünne *f* ἡ λεπτότης, ἡ ἰσχνότης, ἡ μανότης (ητος), auch das *neutr.* der *adj.*
dünnfaserig λεπτόϊνος.
dünnhaarig λεπτόθριξ (τριχος), λεπτότριχος (2).
dünnhalmig, -stengelig λεπτοκάλαμος.
dünnhalsig λεπτοτράχηλος (2).
dünnhäutig λεπτόδερμος (2).
Dünnheit *f* s. Dünne.
dünnrindig λεπτόφλοιος (2).
dünnschenkelig s. dünnbeinig.
Dunst 1. ὁ ἀτμός, ἡ ἀτμίς (ίδος), die Dünste aus der Luft τὸ τοῦ ἀέρος ὑδρῶδες. — 2. übtr. blauer ~ (Gaukelei) ὁ καπνός, ἡ φλυαρία (auch *pl.*), τὸ φάντασμα, τὸ γοήτευμα, ὁ φενακισμός, ὁ λῆρος (auch *pl.*), ἡ τερατεία, ἡ τερθρεία, ἡ τερατολογία, τὸ τεράτευμα, j-m blauen ~ vormachen καταγοητεύειν, φενακίζειν τινά, ὀνειροπολεῖν τινα, τερατεύεσθαι, τερθρεύεσθαι (M.), τερατολογεῖν πρός τινα.
dunsten ἀτμίζειν, ἀτμιᾶν.
dünsten *trans.* ἕψειν, πνίγειν, *intr.* ἀτμίζειν, ἐξατμίζειν, διαπνεῖν.
dunstig ἀτμιδώδης, ἀτμώδης.
Dunstkreis *m* ὁ ἀήρ (έρος), ὁ περιέχων ἀήρ.
durch 1. διά mit *gen.* zur Bezeichnung einer Bewegung in Raum od. Zeit bis zum Ende. — 2. (vermittelst) διά, ἐκ mit *gen.*, ἐν mit *dat.*, auch χρώμενος, χρησάμενος mit *dat.*, gewöhnlicher mit dem bloßen *dat.* — 3. (auf Veranlassung) ὑπό mit *gen.*, διά mit *acc.*, ἐκ, πρός mit *gen.*, παρά mit *acc.*, auch der bloße *dat.*, namentlich wenn leblose Dinge die Veranlassung sind. — 4. (hindurch) ἀνά mit *acc.*, διά mit *gen.*, gew. mit διά zusammengesetzte Verben, ~ das ganze Land ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν. — 5. ~ und ~ διαμπάξ, διαμπερές, das ist ~ und ~ erlogen ψεῦδος τοῦτο ὅλον.
durcharbeiten 1. ἐκπονεῖν, ἐξεργάζεσθαι (M.), διαπονεῖν, διακριβοῦσθαι, διαπραγματεύεσθαι (M.). — 2. (durchbrechen) κατατρίβειν, βίᾳ διαιρεῖν. sich ~ χαλεπῶς διαδῦναι, διαπερᾶν πονοῦντα, διαπεραίνειν μόλις καὶ σὺν πόνῳ, durch die Feinde διεκπίπτειν od. διεκπαίειν τοὺς πολεμίους.
durchaus 1. διὰ παντός, παντελῶς, παντάπασιν, καθόλου. — 2. (schlechterdings, auf alle Weise) ἐκ παντὸς τρόπου, παντὶ τρόπῳ, πάντως, παντάπασιν, πάνυ γε, ~ nicht οὐδαμῶς, οὐκ ἀρχήν, οὐ δῆτα, ἥκιστα πάντων.
durchbacken ἐξοπτᾶν.
durchbeben δια-, συνταράττειν, ἐκφοβεῖν, τρόμον ἐμβάλλειν τινί.
durchbeißen διαδάκνειν, διατρώγειν, sich ~ δάκνοντα διασῴζεσθαι (P.).
durchbeizen προ-, ὑποστύφειν.
durchbeten διέρχεσθαι τὴν εὐχήν.
durchbetteln sich διαπορεύεσθαι (P.) ἐρανίζοντα (durch einen Ort), ἐρανίζοντα διαζῆν od. ἔχειν τὸν βίον (sich mit Betteln durchhelfen).
durchbilden διαμορφοῦν (körperlich), δια-, ἐκπαιδεύειν (geistig).
durchblasen διαφυσᾶν.
durchblättern διέρχεσθαι ἀναγιγνώσκοντα od. ἀνελίττοντα βιβλίον.
durchbleuen ἐκδέρειν.
durchblicken διορᾶν, διαγιγνώσκειν, (durchscheinen) ἐκ-, διεκλάμπειν, ~ lassen ὑπο-, ἐμφαίνειν.
durchblinken, durchblitzen δια-, ἐκ-, διεκλάμπειν.
durchbohren διατρυπᾶν, διατετραίνειν (mit dem Bohrer), διατιτρώσκειν, διαπείρειν (mit einer Waffe).
durchbrausen διαρροθεῖν.
durchbrechen I *trans.* (◡–◡) 1. διακόπτειν, διορύττειν (Mauer rc.). — 2. (entzweibrechen) διακλᾶν, διαρρηγνύναι, eine Wand τοιχωρυχεῖν, die feindlichen Reihen ~ ῥηγνύναι τὰς τῶν πολεμίων τάξεις, von der Reiterei διελαύνειν τοὺς πολεμίους, von Schiffen διεκπλεῖν. — II *intr.* (–◡◡) ἐκ-, δια-, διεκπίπτειν, ἐκ-, διεκδῦναι, διεκπαίειν.
Durchbrechung *f* ἡ διάρρηξις, ἡ διακοπή, ἡ διαίρεσις, im Kriege ἡ διέλασις, ὁ διέκπλους.
durchbrennen I *trans.* δια-, ἐκκάειν, διαφλέγειν, διαπιμπράναι. — II *intr.* durch die *pass.*, übtr. ἀπο-, ἐκδιδράσκειν.
durchbringen 1. durch einen Ort διακομίζειν, διάγειν, διαπέμπειν, διαβιβάζειν, durch eine Öffnung διαβάλλειν, διεμβάλλειν, das Leben διεξάγειν, eine Arbeit ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐξανύτειν, einen Kranken u. dgl. σῴζειν, διασῴζειν. — 2. (verbrauchen) καταναλίσκειν, διασπαθᾶν, διαφθείρειν.
durchbrochen τετρημένος, διωρωρυγμένος, von ~er Arbeit δικτυωτός.
Durchbruch *m* τὸ ῥῆγμα, ἡ διαρραγή, ἡ διάρρηξις, s. Durchbrechung.
durchdacht ἐσκεμμένος, ἀκριβής.
durchdampfen διατμίζειν.
durchdauern διαμένειν, διακαρτερεῖν.
durchdenken διασκέπτεσθαι (M.), ἀναλογίζεσθαι (M.), διενθυμεῖσθαι (P.), ἀνα-, διασκοπεῖν, διαφροντίζειν.
durchdrängen sich διωθεῖσθαι (M.) τι, διαδύεσθαι (-δῦναι) διά τινος.
durchdringen I *trans.* (◡–◡) (etw. vollständig erfüllen) λαμβάνειν, δια-, καταλαμβάνειν, κατέχειν, ἀνα-, ἐμπιμπλάναι, durchdrungen sein von etw. κατέχεσθαι (P.) ἔκ τινος. — II *intr.* (–◡◡) διαδύεσθαι (-δῦναι), δι-, ἐξικνεῖσθαι, βίᾳ διέρχεσθαι, von Licht und Schall διαλάμπειν, von Meinungen, Ansichten, Vorschlägen νικᾶν, ἐκνικᾶν, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, von Personen πείθειν, συμπείθειν.

durchdringend τορός, διάτορος (2), λαμπρός (vom Schall), ὀξύς (von Schall, Geruch, Geschmack u. Geist), δριμύς (von Blick, Geruch, Geschmack, Verstand), πικρός (von Geruch, Geschmack u. Schmerz), mit ~em Blick δριμὺς τὸ βλέμμα.
durchdrücken θλίβειν διά τινος.
durcheilen διατρέχειν, σπουδῇ διελαύνειν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) διά τινος.
durcheinander ἀναμίξ. φύρδην, ὁμοῦ, εἰκῇ, οὐδενὶ κόσμῳ. χύδην, ἄνω κάτω.
Durcheinander *n* ἡ ταραχή.
durcheinander laufen διατρέχειν.
durcheinander mengen, mischen διακεραννύναι, alles ~ πάντα κυκᾶν καὶ ταράττειν, διαταράττειν.
durcheinander reden πάντα χύδην λέγειν.
durcheinander rühren κυκᾶν, διακυκᾶν, φύρειν.
durcheinander rütteln διαταράττειν.
durcheinander schreien διακράζειν ἀλλήλοις.
durcheinander schütteln διασείειν.
durcheinander werfen δια-, συγχεῖν, διαταράττειν.
durcheitern διαπυεῖν, διαπυΐσκεσθαι (P.).
Durcheiterung *f* ἡ διαπύησις, τὸ διαπύημα.
durchfächeln διαρριπίζειν, vom Winde διαψαίρειν.
durchfahren I *intr.* δι-, περιελαύνειν, δια-, διεκ-, περιπλεῖν, διαφέρεσθαι (P.), διικνεῖσθαι (M.). — II *trans.* διακομίζειν (auf einem Wagen durch einen Ort bringen).
Durchfahrt *f* 1. ἡ διέλασις, ὁ διά-, διέκπλους, häufig durch Verben. — 2. (der Ort zur ~) ἡ δί-, διέξοδος, ὁ πόρος.
Durchfall *m* ἡ ταραχὴ od. ῥύσις τῆς κοιλίας, ἡ διάρροια, ich habe ~ διαχωρεῖ μοι κάτω, ~ verursachen ἐκταράττειν τὴν κοιλίαν, ~ verursachend ἐκταρακτικὸς τῆς γαστρός.
durchfallen 1. eig. δια-, διεκ-, ἐκπίπτειν. — 2. übtr., von Schauspielen ἐκπίπτειν, ἐκβάλλεσθαι (P.), von Personen ἀποτυγχάνειν, διαμαρτάνειν, σφάλλεσθαι (P.), ψεύδεσθαι (P.) τινος.
durchfaulen δια-, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.).
durchfechten διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.), vor Gericht διαδικαιοῦν τι od. ὑπέρ τινος (für j-n).
durchfeilen διαρ-, καταρρινεῖν.
durchfeuchten δι-, καθυγραίνειν, διαβρέχειν.
durchfeuern διακάειν, διαπυροῦν.
durchflattern διαπτερύττεσθαι (M.).
durchflechten διαπλέκειν, ἐμπλέκειν τί τινι.
durchfliegen διαπέτεσθαι.
durchfliehen διαφεύγειν.
durchfließen διαρρεῖν.
durchflossen διάρρυτος (2).
Durchfluß *m* ὁ διάρρους, ὁ διέκρους, ἡ διαρροή.
durchforschen δι-, ἐξερευνᾶν (auch M.), διαζητεῖν, ἐξετάζειν.
Durchforschung *f* ἡ ἐξερεύνησις, ἡ ἐξέτασις, besser durch Verben.
durchfragen διερωτᾶν (fragend durchnehmen), ἐρωτᾶν πάντας ἐφεξῆς od. καθ' ἕνα ἕκαστον (der Reihe nach fragen).
durchfressen διατρώγειν, διαβιβρώσκειν, sich ~ διαφαγόντα διεκδύεσθαι (-δῦναι).
durchfrieren ῥιγοῦν πᾶν τὸ σῶμα.
durchfühlen διαισθάνεσθαι.
Durchfuhr *f* ἡ διαγωγή. ἡ διακομιδή.
durchführen 1. eig. διάγειν, διακομίζειν, διαβιβάζειν, διαπορεύειν. — 2. (Durchsetzen) διαπράττεσθαι (M.), δι-, ἐξανύτειν (s. ausführen, beendigen, durchsetzen).
durchfüttern διατρέφειν.
Durchgang *m* 1. (Durchgehen) ἡ διάβασις. ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, von Gestirnen ἡ διαπορεία. — 2. (Ort, wo man durchgeht) ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, ἡ πάροδος. ἡ διαδρομή, ὁ πόρος, am Hause ἡ πύλη.
durchgängig 1. διαβατός (was einen Durchgang hat). — 2. (allgemein) κοινός, πανταχοῦ νομιζόμενος, *adv.* κοινῶς, πανταχοῦ, διὰ παντός, ἑκάστοτε.
Durchgangszoll *m* τὸ διαγώγιον od. παραγώγιον, den ~ von j-m fordern παραγωγιάζειν τινά.

durchgehen I *intr.* 1. διιέναι, διέρχεσθαι, διαβαίνειν, περᾶν, διαπερᾶν τι od. διά τινος, von Sachen διαχωρεῖν, χωρεῖν διά τινος. — 2. (entlaufen) ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν, φεύγειν, ἀπο-. ἐκφεύγειν. ὑπεκφεύγειν, von Pferden ἐκ-, ἀποφέρεσθαι (P.), ἀφηνιάζειν, mit dem Reiter ~ παραφέρειν τὸν ἐπιβάτην. — 3. (von Vorschlägen = bestätigt, genehmigt, gebilligt werden) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, δοκεῖν, κύριον εἶναι, νικᾶν, ἐκνικᾶν. — II *trans.* 4. διεξιέναι, διαπορεύεσθαι (P.), erzählend ~ διηγεῖσθαι, erklärend ~ ἐξηγεῖσθαι, διεξηγεῖσθαι (M.), lesend, denkend διέρχεσθαι, διεξέρχεσθαι, διεξιέναι, eine Rechnung ~ λογιστεύειν. — 5. (untersuchen) ἐξετάζειν, ἀναζητεῖν.
Durchgehen *n* 1. s. Durchgang. — 2. (Entlaufen) ἡ ἀπό-, διάδρασις, ἡ φυγή, ἡ ἐκφορά. — 3. (das Erklären) ἡ διήγησις, ἡ διέξοδος.
durchgehends ἑξῆς, ἐφεξῆς, πάντας καὶ καθ' ἕκαστον.
durchgeißeln διαμαστιγοῦν.
Durchgeißelung *f* ἡ διαμαστίγωσις.
durchgießen διαχεῖν.
durchglänzen διαλάμπειν.
durchgleiten διολισθάνειν, διεκπίπτειν.
durchglühen διακάειν, διαπυροῦν, διαθερμαίνειν.
durchglüht διάθερμος (2), διάπυρος (2), διακαής.
durchgraben διασκάπτειν, διορύττειν.
durchgreifen 1. eig. διιέναι (ἵημι) oder διατείνειν τὴν χεῖρα διά τινος. — 2. übtr. (mit Eifer und Nachdruck handeln) σπουδάζειν περί τι, συντείνεσθαι (M.) εἴς τι, οὐ φείδεσθαι (M.) τινος, πᾶν ποιεῖν, ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι. nicht ~ ἀνειμένως πράττειν. ἀν-, ὑφ-, καθυφίεσθαι (auch Akt.).
durchgreifend σύντονος (2), σφοδρός, ὀξύς, ἐρρωμένος, ἐντρεχής.
durchgrübeln διεξερευνᾶν, διαφροντίζειν, μεριμνᾶν.
durchharken διασκάλλειν, διασκαλεύειν.
durchhallen διηχεῖν.
durchhauen 1. διακόπτειν. — 2. (durchschneiden) διατέμνειν. — 3. (durchprügeln) διαμαστιγοῦν.
durchhecheln 1. διαξαίνειν. — 2. übtr. διασύρειν, διαχλευάζειν τινά, καθάπτεσθαι (M.) τινος, κατακνίζειν τινά.
durchheizen διαθερμαίνειν.
durchhelfen 1. eig. διαπορεύειν, δι-, διεξάγειν. — 2. übtr. (in Gefahren) ἐκ-, διασῴζειν, sich ~ δια-, διεκδύεσθαι (-δῦναι), διασῴζεσθαι (P.).
durchhellen διαλάμπειν, δι-, ἐπαυγάζειν, διαφωτίζειν.
durchhitzen διαθάλπειν, διακάειν, διαθερμαίνειν.
durchhöhlen κοιλαίνειν, ἐκ-, διακοιλαίνειν.
durchhöhlt διάκοιλος (2).
durchhören δι-, ἐξακούειν.
durchirren περιπλανᾶσθαι (P.) ἔν τινι, πλανᾶσθαι κατά τι.
durchjagen διελαύνειν διά τινος, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) διά τινος, auf einer Jagd θηρῶντα διελαύνειν.
durchkämmen διακτενίζειν.
durchkämpfen διαγωνίζεσθαι (M.) ἀγῶνα.
durchkauen καταμασᾶσθαι (M.).
durchklopfen διακρούειν.
durchkneten ἀνα-, διαμάττειν, ὀργάζειν.
durchkochen διαπέττειν, διέψειν.
durchkommen 1. eig. διαπορεύεσθαι (P.). διέρχεσθαι, durch Schwierigkeiten u. dgl. διαδύεσθαι (-δῦναι), διαπερᾶν. — 2. (zustande bringen) ἀπο-, συντελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.). — 3. (entkommen) διαφεύγειν, διεκπίπτειν, glücklich ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) καλῶς od. χαίροντα. — 4. (mit etw. auskommen, zur Genüge haben) ἀρκοῦντα ἔχειν. ἀρκεῖ μοί τι.
durchkönnen οἷόν τ' εἶναι διιέναι od. διαβαίνειν.
durchkosten διαγεύεσθαι (M.).
durchkratzen διαψῆν.
durchkräuseln διαβοστρυχοῦν.
durchkrempeln διαξαίνειν.
durchkreuzen φορμηδὸν διατέμνειν, χιάζειν, von Schiffen διαπλεῖν, einander ἐπαλλάττειν (auch P.) ἀλλήλοις, j-s Pläne ~ διαφθείρειν τινὶ τὴν πρᾶξιν.

Durchkreuzung *f* ὁ χιασμός, ἡ ἐπάλλαξις, besser durch Verben.
durchkriechen I *intr.* (´–⏑) διέρπειν, διερπύζειν διά τινος. — II *trans.* (⏑´⏑) ἀφ-, περιέρπειν.
durchlassen δι-, παριέναι (ἵημι), δια-, παραπέμπειν, ἐᾶν διαχωρεῖν od. ἐξ-, παρέρχεσθαι, nicht ~ εἴργειν τοῦ διαχωρεῖν, Regen nicht ~ στέγειν τὸν ὄμβρον.
durchlaufen 1. (⏑´⏑) δρόμῳ διιέναι, διαθεῖν, διατρέχειν. — 2. (durchfließen) διαρρεῖν, es durchläuft mich kalt φρίττω. — 3. (´–⏑) die Sohlen ~ ἀπο-, κατατρίβειν τὰ σάνδαλα.
durchleben διαζῆν, διαβιοῦν, διάγειν τὸν βίον.
durchleiten διοχετεύειν.
durchlernen δια-, ἐκ-, καταμανθάνειν.
durchlesen διανα-, ἐξαναγιγνώσκειν, διεξέρχεσθαι ἀναγιγνώσκοντα, flüchtig ~ διατρέχειν ἀναγιγνώσκοντα.
durchleuchten διαλάμπειν, διαυγάζειν, δια-, διεκφαίνεσθαι (P.).
durchlöchern διατρυπᾶν, δια-, ἀνατετραίνειν.
durchlüften διαρριπίζειν.
durchlügen sich ψευδόμενον διαφεύγειν od. ἀπαλλάττειν.
durchmachen δι-, ἐπεξιέναι, διεξέρχεσθαι, alles ~ διὰ πάντων ἔρχεσθαι.
Durchmarsch *m* ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, ἡ διέλασις, ἡ διοδεία, besser durch Verben.
durchmarschieren δι-, διεξελαύνειν, διαπορεύεσθαι (P.).
durchmengen, -mischen ἀνα-, διαμειγνύναι, διακεραννύναι.
durchmessen ἀνα-, δια-, ἐκμετρεῖν (auch M.).
Durchmesser *m* ἡ διάμετρος.
durchmüssen (durchgehen müssen) ἀνάγκη ἐστί τινι διέρχεσθαι.
durchmustern 1. (Soldaten) ἐξετάζειν, ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.). — 2. (genau untersuchen) διακριβοῦσθαι (M.), διαπραγματεύεσθαι (M.).
Durchmusterung *f* (eines Heeres) ἡ ἐξέτασις.
durchnachten διανυκτερεύειν.
durchnageln διηλοῦν.
durchnagen διατρώγειν.
durchnähen διαρράπτειν.
durchnässen δια-, καταβρέχειν, δι-, καθυγραίνειν.
durchnäßt διάβροχος (2), διαβρεχής, δίυγρος (2), κάθυγρος (2).
durchnehmen 1. (genau durchgehen) ἀκριβῶς διέρχεσθαι, διακριβοῦσθαι (M.), διαπραγματεύεσθαι (M.), eine Rechnung ~ λογιστεύειν. — 2. (tadeln, verspotten) καθάπτεσθαί (M.) τινος.
durchpassieren s. durchgehen, durchreisen, durchmarschieren.
durchpeitschen διαμαστιγοῦν, δέρειν.
durchpressen διαπιέζειν.
durchprüfen διαδοκιμάζειν.
durchprügeln συγκόπτειν, s. durchpeitschen.
durchquellen διαπιδύειν.
durchräuchern θυμιαμάτων ἀναπιμπλάναι, θυμιᾶν.
durchrechnen ἐκλογίζεσθαι (M.).
durchregnen κατομβρεῖν.
durchregnet δί-, κάτομβρος (2).
durchreiben δια-, κατατρίβειν, διαψαίρειν.
durchreichen I *trans.* προτείνειν, ὀρέγειν od. παραδιδόναι διά τινος (zB. durch eine Öffnung). — II *intr.* (sich erstrecken) διέχειν, δι-, ἐξικνεῖσθαι.
Durchreise *f* ἡ διαπορεία, ἡ διαπόρευσις, ἡ δίοδος, ἡ διοδεία, ἡ διέξοδος, auf der ~ διαπορευόμενος, διοδοιπορῶν.
durchreisen 1. (´–⏑) διαπορεύεσθαι (P.), διέρχεσθαι, διοδεύειν, zu Pferde od. zu Wagen δι-, διεξελαύνειν. — 2. (⏑´⏑) ein Land ~ περιοδεύειν, περιπορεύεσθαι (P.) χώραν, das Meer περιπλεῖν τὴν θάλατταν.
durchreißen *trans.* διαρρηγνύναι, διασχίζειν, *intr.* P.
durchreiten διιππεύειν, διελαύνειν.
durchrennen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) διά τινος, διατρέχειν.
durchrieseln ἠρέμα διαρρεῖν.
durchrinnen διαρρεῖν.
durchrudern διερέσσειν.
durchrühren ἀναφυρᾶν, ἀνα-, δια-, συγκυκᾶν, δια-, συνταράττειν.
durchrütteln διασείειν, διαταράττειν.
durchsägen πρίειν, διαπρίειν.
durchsäuern ἀναζυμοῦν.
durchsäuseln διαψιθυρίζειν.
durchschallen διηχεῖν, ἤχους ἐμπιμπλάναι od. ἤχοις κατέχειν τι.
durchscharren διαψαίρειν.
durchschauen 1. (´–⏑) βλέπειν, διαβλέπειν διά τινος, διορᾶν, etw. ~ lassen δια-, διεμ-, ἐμ-, ὑποφαίνειν. — 2. (⏑´⏑) übtr. διασκοπεῖν, διαγιγνώσκειν, καταμανθάνειν, οὐκ ἀγνοεῖν.
durchschauern φρίττειν, *trans.* φρίκην ἐμποιεῖν τινι, ποιεῖν τινα φρίττειν.
durchscheinen διαλάμπειν, διαφαίνεσθαι (P.), ~ lassen διαφαίνειν.
durchschicken πέμπειν τινὰ διά τινος.
durchschieben διεμβάλλειν.
durchschießen διατοξεύειν (mit dem Bogen), διακοντίζειν (mit dem Wurfspieß), s. durchbohren.
durchschiffen διαπλεῖν, διαπερᾶν, διαπορθμεύεσθαι (P.), περιπλεῖν.
Durchschiffung *f* ὁ διά-, περίπλους, gew. durch Verben.
durchschimmern διαλάμπειν, διαστίλβειν.
durchschlafen καθεύδειν πᾶσαν τὴν νύκτα, καθεύδοντα διάγειν.
durchschlagen I *trans.* 1. eig. διακρούειν, διελαύνειν, διεμβάλλειν. — 2. (entzweischlagen) διαρρηγνύναι. — 3. (durchseihen) διηθεῖν, δι-, ἀφυλίζειν, sich ~ δια-, διεκπίπτειν διά τινων, διακόπτειν τινάς, von der Reiterei διελαύνειν. — II *intr.* (durchdringen) διαπίπτειν, διαδύεσθαι (-δῦναι), vom Feuer δια-, ἐκλάμπειν, vom Regen διαδύεσθαι.
durchschlängeln sich ἑλίττεσθαι (M.) διά τινος.
durchschleichen διέρπειν, διερπύζειν, sich ~ δια-, διεκδύεσθαι (-δῦναι), διακλέπτεσθαι (M.).
durchschlüpfen s. das vorh. Wort, auch διολισθάνειν, j-n ~ lassen περιορᾶν τινα mit *part.*
durchschmausen: die ganze Nacht ~ πᾶσαν τὴν νύκτα εὐωχεῖσθαι (M.), εὐωχούμενον διάγειν.
durchschmelzen *trans.* διατήκειν, χωνεύειν τι, *intr.* διατήκεσθαι (P.).
durchschneiden 1. (´–⏑) δια-, κατατέμνειν, διακόπτειν. — 2. (⏑´⏑) (die Richtung durch etw. nehmen) φέρεσθαι (P.) διά τινος.
Durchschnitt *m* ἡ διατομή, ἡ διακοπή, im ~ καθόλου, πλέον ἔλαττον.
durchschnittlich καθόλου, ἓν ἀνθ᾽ ἑνός, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.
Durchschnittsfläche, -linie *f* ἡ τομή.
durchschreien διαβοᾶν, βοᾶν διά τινος.
durchschreiten διαβαίνειν, διαβαδίζειν.
durchschütteln διασείειν, διατινάσσειν, die Lose ~ διαπάλλειν.
durchschwärmen von Vögeln διαπέτεσθαι, von Soldaten κατατρέχειν, die ganze Nacht ~ βακχεύειν πᾶσαν τὴν νύκτα, διάγειν ἐν πότοις καὶ κώμοις.
durchschwatzen λαλεῖν, διαλαλεῖν, die ganze Zeit πάντα τὸν χρόνον.
durchschweben μετέωρον φέρεσθαι (P.) διά τινος.
durchschwefeln διαθειοῦν.
durchschweifen διαπλανᾶσθαι (P.) od. πλανᾶσθαι διά τινος.
durchschwelgen διάγειν ἐν πότοις καὶ ἡδυπαθείαις, τρυφᾶν, διατρυφᾶν, zB. πᾶσαν τὴν ἡμέραν.
durchschwimmen διανεῖν, διανήχεσθαι, περᾶν νηχόμενον.
durchschwitzen διιδροῦν.
durchsegeln ναυστολεῖν, ἱστιοδρομεῖν διά τινος.
durchsehen 1. διορᾶν, βλέπειν διά τινος, durch das Fenster προ-, ἐκκύπτειν (τῆς θυρίδος). — 2. (untersuchen) δια-, ἐπισκοπεῖν, διέρχεσθαι, um zu verbessern διορθοῦν, ἐπιδιασκευάζειν.
durchseihen ἀπ-, δι-, ἐξ-, περιηθεῖν, ἀφ-, διυλίζειν, σακεύειν, σακίζειν.
Durchseihen *n* ἡ ἤθησις, ἡ διήθησις, ὁ ὑλισμός, ὁ διυλισμός.
durchsein durch einen Ort δι-, διεξεληλυθέναι τι, πέραν εἶναί τινος, διαπεπεραιῶσθαί τι, mit einer Prüfung u. dgl. περιγεγενῆσθαί τινος, mit einer Arbeit διαπεπραχέναι τι, mit einem Buche διανεγνωκέναι τι.

durchsetzen I *intr.* (durch-, übergehen, durchdringen, vom Reiter) διελαύνειν, durch einen Fluß διαβαίνειν ποταμόν. — II *trans.* διαπράττεσθαί (M.) τι, νικᾶν, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἀνύτειν, περαίνειν, ἐξεργάζεσθαι (M.), ~, daß etw. nicht geschieht κωλύειν, ἀποκωλύειν, μὴ γενέσθαι τι od. διαπράττεσθαι, ὥστε μὴ γενέσθαι.

durchseufzen στενάζοντα διάγειν.

Durchsicht *f* 1. ἡ δίοψις (das Sehen durch eine Öffnung). — 2. übtr. ἡ διά-, ἐπίσκεψις. — 3. (Verbesserung) ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπιδιασκεύασις, gew. durch Verben.

durchsichtig διαφανής, εὐδίοπτος (2), διαυγής.

Durchsichtigkeit *f* das *neutr.* der vorh. *adj.*, ἡ διαφάνεια.

durchsickern διηθεῖσθαι (P.), διαπιδύειν.

durchsieben δια-, κατασήθειν, διαττᾶν.

Durchsieben *n* ἡ διάττησις.

durchsinken διαπίπτειν.

durchsitzen καθήμενον διάγειν, (durch Sitzen abnutzen) ἐπικαθήμενον κατατρίβειν.

durchsonnen διηλιοῦν.

durchspähen διασκοπεῖν, δι-, διεξερευνᾶν, ἰχνεύειν.

durchspalten δια-, κατασχίζειν.

durchspießen διαπείρειν, mit dem Wurfspieß διακοντίζειν.

durchsprechen δι-, διεξέρχεσθαι λόγῳ.

durchsprengen 1. mit dem Pferde διελαύνειν κατὰ κράτος διά τινος. — 2. (auseinandersprengen) διαρρηγνύναι, διαράττειν.

durchspringen διαπηδᾶν, διάλλεσθαι (M.).

durchspüren ἰχνεύειν.

durchstäuben διακονίειν.

durchstechen δια-, κατακεντεῖν, διαπείρειν, διατρυπᾶν, mit der Lanze u. dgl. διατιτρώσκειν, mit der Nadel διαπερονᾶν, einen Damm διορύττειν, διασκάπτειν.

Durchstecherei *f* ἡ βλαίσωσις.

Durchstechung *f* ἡ διακέντησις, ἡ διωρυχή, gew. durch Verben.

durchstecken διείρειν, δια-, διεμβάλλειν, διιέναι (ἵημι) διά τινος, den Kopf ~ διακύπτειν διά τινος, προκύπτειν τινός.

durchstehlen διακλέπτειν, sich ~ διεκ-, ὑπεκφεύγειν.

durchsteigen διαβαίνειν.

durchsteuern *trans.* διακυβερνᾶν, *intr.* διαπλεῖν.

Durchstich *m* ἡ διωρυχή, eines Dammes u. dgl. τὸ διόρυγμα.

durchsticken διαποικίλλειν.

durchstimmen (die Stimmen der Reihe nach abgeben) διαψηφίζεσθαι (M.), διαχειροτονεῖν.

durchstöbern σκευωρεῖσθαι (M.).

durchstopfen διαβύειν.

durchstoßen διωθεῖν, διελαύνειν τι διά τινος (etwas durch etwas stoßen), διακόπτειν (durch einen Stoß öffnen).

durchstrahlen διαυγάζειν, διαλάμπειν ἔκ τινος.

durchstreichen 1. (ausstreichen) διαγράφειν, διαλείφειν. — 2. (durchziehen, durchwandern) περιέρχεσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).

durchstreifen δια-, ἐπιπορεύεσθαι (P.), von plündernden Feinden κατατρέχειν.

durchströmen διαρρεῖν, ῥεῖν διά τινος, übtr. mit etw. ἐμ-, καταπιμπλάναι τινός.

durchstudieren δια-, ἐκμελετᾶν, s. durchlesen.

durchstürmen ὁρμῇ φέρεσθαι (P.) διά τινος.

durchstürzen διαπίπτειν.

durchsuchen ἀνα-, διαζητεῖν, δι-, διεξερευνᾶν, δι-, ἐξετάζειν, ein Haus ~ wegen eines Diebstahls φωρᾶν.

Durchsuchung *f* ἡ ἀναζήτησις, ἡ ἐξέτασις, ἡ ἔρευνα, gew. durch Verben.

durchsummen διαβομβεῖν.

durchtanzen 1. einen Ort ὀρχούμενον διέρχεσθαι. — 2. (den Tanz vollenden) συντελεῖν τὸ ὄρχημα.

durchtaumeln μεθύοντα od. σφαλλόμενον διέρχεσθαι.

durchtönen διηχεῖν, mit Flötenspiel ~ καταυλεῖν.

durchtragen διακομίζειν, διαβαστάζειν.

durchtrauern διαπενθεῖν.

durchträufeln διαστάζειν.

durchträumen ὀνειροπολοῦντα od. ὀνειρώττοντα διάγειν.

durchtreiben δι-, παρελαύνειν, δι-, παράγειν, einen Keil od. dgl. διακρούειν, διεμβάλλειν.

durchtreten διαπατεῖν τι, durch Treten abnutzen καταπατεῖν τι.

durchtrieben ἐπίτριπτος (2), πανοῦργος (2), ein ~er Kerl τὸ ἐπίτριμμα, τὸ κίναδος, τὸ παιπάλημα.

Durchtriebenheit *f* ἡ πανουργία, ἡ πολυτροπία.

durchtriefen διαστάζειν (auch P.).

durchtrocknen *trans.* διαξηραίνειν, *intr.* P.

durchtröpfeln διαστάζειν.

durchwachen διανυκτερεύειν, διαγρυπνεῖν, διαγρηγορεῖν, die ganze Nacht ~ διαπαννυχίζειν, παννυχίζειν.

durchwachsen διαφύεσθαι (-φῦναι), διαβλαστάνειν, mit etw. ~ sein διαφυάς ἔχειν τινός.

Durchwachsen *n* ἡ διάφυσις.

durchwagen sich τολμᾶν διαβαίνειν, διέρχεσθαι u. dgl.

durchwallen, -wandeln, -wandern διέρχεσθαι, διαπορεύεσθαι (P.), διιέναι, διοδεύειν, διοδοιπορεῖν, περιιέναι.

durchwälzen διακυλίνδειν.

Durchwanderung *f* ἡ διόδευσις, ἡ διοδεία, ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, gew. durch Verben.

durchwärmen διαθερμαίνειν, διαθάλπειν, διαχλιαίνειν.

Durchwärmung *f* ἡ διαθερμασία.

durchwaschen διαπλύνειν, (durch Waschen abnutzen) πλύνοντα κατατρίβειν.

durchwässern ἀρδεύειν, ἄρδειν.

durchwässert διυδρος (2), διάρ-, κατάρρυτος (2).

durchwaten διαβαίνειν, διαβαδίζειν.

durchweben διυφαίνειν, bunt ~ διαποικίλλειν.

Durchweg *m* ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος.

durchweg (ganz und gar) διὰ παντός, πανταχῇ.

durchwehen διαπνεῖν, διαφυσᾶν, πνεῖν, φυσᾶν διά τινος, im *pass.* auch διανεμοῦσθαι (P.).

durchweichen δια-, καταμαλάττειν, δια-, καταβρέχειν.

durchweinen δακρύοντα διάγειν.

durchwerfen δια-, διεμβάλλειν.

durchwinden διαπλέκειν τί τινι, sich ~ διειλύεσθαι (P.), δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι), διασῴζεσθαι (P.).

durchwintern διαχειμάζειν (den Winter zubringen), διασῴζειν τι διὰ τοῦ χειμῶνος (etw. den Winter über erhalten).

durchwirken διαποικίλλειν, mit Gold durchwirkt διάχρυσος (2).

durchwischen 1. (heimlich entkommen) δια-, διεκ-, ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι), δια-, ἀποδιδράσκειν. — 2. (ohne Strafe davonkommen) ἀπαλλάττειν ἀθῷον od. χαίροντα.

durchwollen βούλεσθαι διαβαίνειν, διέρχεσθαι.

durchwühlen δι-, ὑπορύττειν, s. durchsuchen.

durchzählen ἐξ-, καταριθμεῖν.

Durchzählung *f* ἡ ἐξ-, καταρίθμησις.

durchziehen A (´-˘) 1. διελκύειν τι διά τινος, ἕλκειν τι διά τινος. — 2. (höhnisch tadeln) διασύρειν, διακερτομεῖν. — B (˘´˘) 3. (ein Land durchwandern) διέρχεσθαι, διελαύνειν χώραν. — 4. (durchdringen, erfüllen) ἐμπιμπλάναι. — 5. (sich durch etw. erstrecken) διήκειν.

durchzucken (vom Blitze) διάττειν.

Durchzug *m* ἡ δίοδος, ἡ διοδεία, ἡ διέξοδος, ἡ πάροδος, gew. durch Verben, j-m den ~ gestatten δίοδον παρέχειν τινί, διιέναι (ἵημι), διαπέμπειν τινά, j-m den ~ nicht gestatten ἀποκλείειν τινὰ τῆς διόδου od. παρόδου.

durchzwängen διαναγκάζειν, διεμβάλλειν, sich ~ βίᾳ od. βιαζόμενον διέρχεσθαι od. διαδύεσθαι (-δῦναι).

dürfen 1. ich darf ἔξεστί μοι, δύναμαι, ἐξουσίαν ἔχω, θέμις ἐστίν, ἔστιν, ἐνδέχεται, da man doch darf ἐξόν. — 2. (nötig, Ursache haben) δεῖ, χρή mit *acc.* u. *inf.*, du darfst dich nicht fürchten οὐδέν δεῖ φοβεῖσθαί σε, οὐ φοβητέον ἐστίν, ich dürfte, du dürftest usw. mit *opt.* u. ἄν, aber, es dürfte j. sagen ἀλλ' εἴποι ἄν τις.

dürftig 1. ἐνδεής, καταδεής, ἄπορος (2, ohne Mittel). — 2. (arm) πένης (ητος). — 3. (ärmlich) σπάνιος,

εὐτελής. ~ sein ἐν-, καταδεῶς ἔχειν, ἀπόρως διακεῖσθαι, ἀπορεῖν, δεῖσθαι (P.), σπανίζειν τινός, πένεσθαι.

Dürftigkeit *f* 1. ἡ ἔνδεια, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία. — 2. (Armut) ἡ σπάνις (εως), ἡ σπανία. — 3. (Ärmlichkeit) ἡ εὐτέλεια, τὸ γλίσχρον, in äußerster ~ sein ἐν μεγίστῃ πενίᾳ εἶναι, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ εἶναι.

dürr 1. ξηρός, κατάξηρος (2), αὖος, καπυρός. — 2. (hart) σκληρός. — 3. (verdorrt) αὐχμηρός, ἀπεσκληκώς. — 4. (mager) ἰσχνός, λεπτός, ἄσαρκος (2), ἄτροφος (2). — 5. (ohne Regen) ἄνομβρος (2), ~ machen ξηραίνειν, ἀποξηραίνειν, μαραίνειν, ἀπομαραίνειν, ἀπισχναίνειν, λεπτύνειν, ~ werden, sein αὐχμεῖν, ξηραίνεσθαι (P.), μαραίνεσθαι (P.)

dürrbeinig λεπτοσκελής.

Dürre *f* ὁ αὐχμός, ἡ ξηρότης, ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀνομβρία, von Gegenden ἡ ἀνυδρία.

Dürrsucht *f* s. Darrsucht.

Dürrwurz *m* ἡ κόνυζα, mit ~ angemachter Wein ὁ κονυζίτης οἶνος.

Durst *m* ἡ δίψα, τὸ δίψος (nach etw. τινός, a. übtr.), übtr. ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ~ haben s. dursten, ~ erregen δίψαν παρέχειν, ~ erregend διψητικός, διψώδης, den ~ löschen, stillen σβεννύναι τὴν δίψαν, keinen ~ haben ἀδιψεῖν.

dursten διψῆν (nach etw. τινός), übtr. διψῆν τινος od. mit *inf.*, sehr ~ ἐκδιψῆν.

Dursten *n* ἡ δίψησις, τὸ διψῆν.

dürsten s. dursten.

durstig διψῶν, διψηρός, sehr ~ ἔκδιψος (2).

düster σκοτεινός, ἀμαυρός, vom Ausdruck des Gesichts σκυθρωπός, ~er Blick, ~es Wesen τὸ σκυθρωπόν, ἡ σκυθρωπότης (ητος), ~ aussehen σκυθρωπάζειν.

Düsterheit, Düsterkeit *f* 1. τὸ σκοτεινόν, ἡ ἀμαυρότης (ητος). — 2. übtr. τὸ σκυθρωπόν, ἡ σκυθρωπότης (ητος).

Dutzend *n* ἡ δωδεκάς (άδος), οἱ, αἱ, τὰ δώδεκα.

dutzendweise κατὰ δώδεκα.

Dynastie *f* ἡ δυναστεία, (Herrschergeschlecht) τὸ βασιλικὸν γένος, οἱ βασιλεῖς.

Dysenterie *f* ἡ δυσεντερία.

E

E *n* Ε, ε, τὸ ἒ ψιλόν (kurzes e). Η, η, τὸ ἦτα indekl. (langes e).

Ebbe *f* ἡ ἀνάρ-, μετάρροια, ~ und Flut ἡ παλίρροια, ἡ αὐξομείωσις.

[1]**eben** *adj.* ὁμαλός, ὁμαλής, πεδινός, ἰσό-, ἐπί-, ἄπεδος (2), λεῖος (glatt), ψιλός (kahl), εὐπόρευτος (2, vom Wege), eine ~e, glatte Oberfläche ἡ ὁμόχροια.

[2]**eben** *adv.* 1. (genau) ἀκριβῶς. — 2. (in diesem Augenblick) ἄρτι, ἤδη, (von der Vergangenheit) τυγχάνω mit *part.*, zB. er war ~ anwesend ἔτυχε παρών, (von der Zukunft) ἔρχομαι mit dem *part.* od. μέλλω mit dem *inf.*, zB. ich will ~ sagen ἔρχομαι λέξων od. μέλλω λέγειν, ~ damals τότε δή, ~ jetzt νῦν δή, ἄρτι, ~ daher αὐτόθεν, ~ daselbst αὐτόθι, αὐτοῦ, ~ dahin αὐτόσε, ~so groß ἴσος τὸ μέγεθος, ~so viel ἴσος τὸ πλῆθος, ἄλλος od. ἕτερος τοσοῦτος, ~so ὡσαύτως, κατὰ ταὐτά, ὁμοίως, sowie … ~so auch ὥσπερ … οὕτω καί, ~ derselbe ὁ αὐτός, das ~ τοῦτ' αὐτό, ~ nicht οὐ μέντοι, wie er ~ war ὡς od. ὥσπερ εἶχε, wie er ~ dachte ὥσπερ εἶχε τῆς γνώμης, so schnell wie er ~ konnte ὡς εἶχε τάχους.

Ebenbaum *m* ἡ ἔβενος, ἡ ἐβένη.

Ebenbild *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀφομοίωμα, τὸ ὁμοίωμα, τὸ ἀπείκασμα, leibhaftiges ~ τὸ αὐτέκμαγμα.

ebenbürtig ὅμοιος τὸ γένος, γνήσιος, ἐξ ἴσου εὐγενής, übtr. (von der Gesinnung) ἐν-, ἐφάμιλλος (2), (vom Gegner) ἰσοπαλής.

Ebenbürtigkeit *f* τὸ γνήσιον, ἡ γνησιότης (ητος), ἡ ἐξ ἴσου εὐγένεια, τὸ ἐν-, ἐφάμιλλον.

ebendaher, -dahin, -daselbst s. eben.

Ebene *f* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), τὸ ἰσό-, ἄ-, ἐπίπεδον, τὸ ὁμαλόν.

ebenfalls αὖ, ὁμοίως, καί, οὐδὲν ἧττον, wenn von e-r Person oder einer Sache dasselbe ausgesagt wird wie von e-r andern, dann steht καὶ αὐτός, καὶ οὗτος, καὶ ἐκεῖνος, negiert: οὐδ' (μηδ') αὐτός, zB. er starb ~ καὶ οὗτος ἀπέθανεν, die Feinde rüsteten sich ~ οἱ πολέμιοι παρεσκευάσαντο καὶ αὐτοί, in Antworten: καί … γε, zB. sei mir gegrüßt! du ~ χαῖρε· καὶ σύ γε, in vielen Verbindungen auch Zssg mit ἀντι, zB. ~ ausrücken ἀντιστρατεύεσθαι (M.).

Ebenheit *f* τὸ ὁμαλόν, ἡ ὁμαλότης (ητος).

Ebenholz *n* ἡ ἔβενος, τὰ ἀπὸ τῆς ἐβένου ξύλα, aus ~ ἐβένινος.

Ebenmaß *n* ἡ συμ-, ἐμμετρία (auch das *neutr.* d. *adj.*), ὁ ῥυθμός, ἡ εὐρυθμία, ohne ~ ἄρρυθμος (2), ἀσύμμετρος (2), Mangel an ~ ἡ ἀσυμμετρία, ἡ ἀρρυθμία.

ebenmäßig σύμ-, ἔμμετρος (2), εὔρυθμος (2).

ebenso s. eben.

Eber *m* ὁ κάπρος, ὁ σῦς (ὑός), wilder ~ ὁ ἄγριος σῦς, ὁ σύαγρος.

Eberesche *f* ἡ μεσπίλη.

Eberjagd *f* ἡ κάπρου od. συὸς θήρα.

ebnen ὁμαλίζειν, ὁμαλύνειν, ὁμαλὸν ποιεῖν, ἐξομαλίζειν, (glätten, polieren) λεαίνειν, συγξεῖν.

Echo *n* ἡ ἠχώ (οῦς), ein ~ geben ἀντηχεῖν, ἀντανακλᾶν od. ἀνταποδιδόναι ἦχον.

echt 1. (ehelich geboren) γνήσιος. — 2. (wahr, aufrichtig) ἀληθής, ἀληθινός, γενναῖος. — 3. (unverfälscht) γνήσιος, ἀληθινός, εἰλικρινής, ἀκίβδηλος (2). — 4. (ungemischt) ἄκρατος (2).

Echtheit *f* ἡ γνησιότης, ἡ γενναιότης (ητος) od. das *neutr.* der vorh. *adj.*

Ecke *f* 1. ἡ γωνία (Winkel), ὁ μυχός (Schlupfwinkel), an allen ~n πανταχοῦ. — 2. (vorspringender Teil) τὸ ἄκρον od. durch d. *adj.* ἄκρος od. ἔσχατος, zB. die ~ der Bettstelle ἄκρα ἡ κλίνη.

Eckensteher *m/pl.* (in Athen) οἱ Κολωναῖται.

Ecker *f* ἡ βάλανος, ἡ δρυοβάλανος.

Eckhaus *n* ἡ ἄκρα od. ἐσχάτη οἰκία.

eckig γωνιαῖος, ἐγγώνιος (2), übtr. δυσχερής, δύσκολος (2), ~ werden ἀπογωνιοῦσθαι (P.).

Eckpfeiler *m* ἡ γωνιαία στήλη, ἡ γωνία.

Eckstein *m* ὁ γωνιαῖος λίθος.

Eckzahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).

edel (von Geburt und Denkungsart) εὐγενής, γενναῖος, ἐλεύθερος, (von Gesinnung und Handlung) ἀγαθός, καλός, καλὸς κἀγαθός, ἐλευθέριος (2), (von Natur- und Kunstprodukten) τίμιος, (vom Ausdruck) δεινός, ~ handeln ἀνδραγαθεῖν, ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ἀνδραγαθίᾳ χρῆσθαι.

edeldenkend, -gesinnt, -mütig, -sinnig γενναῖος τὴν ψυχήν, ἐλευθέριος (2), εὐγνώμων.

Edelfrau *f* ἡ εὐγενὴς γυνή.

edelgeboren εὐγενής.

Edelmann *m* ὁ εὐγενὴς ἀνήρ, ὁ εὐπατρίδης.

Edelmut, -sinn *m* ἡ γενναιότης (ητος), τὸ γενναῖον τῆς γνώμης, ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ φρόνημα, ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἐλευθεριότης (ητος), ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἀρετή.

Edelstein *m* ἡ λίθος, mit ~en besetzt λιθοκόλλητος, λιθόκολλος, διάλιθος (sämtlich 2).

Edeltanne *f* ἡ ἐλάτη.

Edeltat *f* ἡ καλὴ πρᾶξις, τὸ καλὸν ἔργον od. πρᾶγμα, τὸ ἀνδραγάθημα.

Edikt *n* ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, τὸ παράγγελμα, ein ~ ergehen lassen προγράφειν, προαγορεύειν (προειπεῖν), παραγγέλλειν.

Efeu *m* ὁ κιττός, ἡ ἕλιξ (κος), von ~ κίττινος.
efeuähnlich, -artig κιττοειδής.
Efeublatt *n* τὸ κιττοῦ πέταλον od. φύλλον.
Efeukranz *m* ὁ κιττοῦ od. κίττινος στέφανος.
Effekt *m* ἡ δύναμις.
Effekten *pl.* τὰ σκεύη.
effektiv ἔργῳ, ὄντως, τῷ ὄντι.
Egge *f* τὸ βωλοκόπον ὄργανον. (Eine ~ in unserem Sinne kannten die Alten nicht; die Erdschollen zerschlugen sie mit einem Schlägel, der βωλοκόπος σφῦρα hieß).
eggen βωλοκοπεῖν.
Eggen *n* ἡ βωλοκοπία.
Egoismus *m* ἡ ἀνελευθερία, ἡ φιλοκέρδεια.
egoistisch ἀνελεύθερος (2), φιλοκερδής.
Ehe *f* ὁ γάμος, ἡ σύζευξις, ἡ συζυγία, heimliche ~ ὁ σκότιος od. ἀδᾳδούχητος γάμος, rechtmäßige ~ ὁ νόμιμος γάμος, eine ~ schließen γάμους ποιεῖσθαι (M.), zur ~ geben διδόναι od. ἐκδιδόναι γυναῖκα, in die ~ treten συνοικεῖν, (vom Manne) γαμεῖν, (vom Weibe) γαμεῖσθαι (M.), die ~ brechen μοιχεύειν (vom Manne), μοιχεύεσθαι (P., vom Weibe).
ehe, ehe als πρίν (bei positivem Hauptsatze mit *inf.*, bei negativem Hauptsatze zur Bezeichnung einer Tatsache mit *ind.*, sonst durch *conj.* mit ἄν od. bloßem *opt.*, je nachdem ein Haupttempus od. ein Nebentempus im Hauptsatze steht), πρὸ τοῦ mit *inf.*, zB. ehe ich sah πρὸ τοῦ ἰδεῖν.
Ehebett *n* ἡ γαμήλιος εὐνή.
ehebrechen s. Ehe.
Ehebrecher *m* ὁ μοιχός.
Ehebrecherin *f* ἡ μοιχεύτρια.
ehebrecherisch μοιχίδιος, μοιχικός, von ~er Sinnesart μοιχότροπος (2).
Ehebruch *m* ἡ μοιχεία, zum ~ geneigt μοιχικός, eine Frau zum ~ verführen μοιχεύειν, ~ treiben s. Ehe (brechen).
Ehebund *m*, **-bündnis** *n* ἡ σύζευξις, ἡ συνοίκησις.
ehedem τὸ πρίν, πρὸ τοῦ, πάλαι, τὸ πάλαι, τὸ παλαιόν, πρότερον, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, τὸ ἀρχαῖον (vor alters), ἐκ πολλοῦ (vor langer Zeit), ποτέ (enkl., einmal).
Ehefrau, -gattin, -genossin *f* ἡ γαμετή (γυνή), ἡ γυνή, junge ~ ἡ νεόγαμος.
Ehefrieden *m* ἡ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὁμόνοια.
Ehegatte, -gemahl, -genosse *m* ὁ γαμέτης, ὁ ἀνήρ, junger ~ ὁ νεόγαμος.
Ehegesetze *n/pl.* οἱ γαμικοὶ od. οἱ περὶ τοὺς γάμους νόμοι.
ehegestern πρῴην, τρίτην ἡμέραν.
Ehekontrakt *m* αἱ γαμικαὶ συγγραφαί, αἱ περὶ τοὺς γάμους συνθῆκαι, einen ~ schließen συγγράφεσθαι (M.) γάμον.
Eheleute *pl.* ἀνὴρ καὶ γυνή.
ehelich γαμικός, ὁ, ἡ, τὸ περὶ (κατὰ) τὸν γάμον (τοὺς γάμους), ~e Verbindung γαμικὴ ὁμιλία.
ehelichen s. heiraten.
ehelos ἄγαμος (2, vom Manne), ἄνανδρος (2, vom Weibe).
Ehelosigkeit *f* ἡ μοναυλία, ἡ ἀγαμία, ἡ ἀζυγία.
ehemalig ὁ, ἡ, τὸ πρὶν od. πάλαι od. πρὸ τοῦ, παλαιός, ἀρχαῖος.
ehemals πάλαι, πρὸ τοῦ, ποτέ (enkl.), τὸ παλαιόν, s. ehedem.
Ehemann *m* ὁ γαμέτης, ὁ ἀνήρ.
Ehepaar *n* ἀνὴρ καὶ γυνή.
eher 1. πρότερον, auch das *adj.* πρότερος, zB. ich kam ~ πρότερος ἦλθον, auch durch φθάνω mit *part.*, zB. ich kam ~ ἔφθην ἀφικόμενος. — 2. (lieber) μᾶλλον, ῥᾷον, θᾶττον od. umschrieben προαιρεῖσθαί (M.) τί τινος od. ἀντί τινος, zB. sie wollen lieber sterben als in Gefangenschaft geraten ἀποθνῄσκειν προαιροῦνται ἀντὶ τοῦ ἁλῶναι.
Eherecht *n* τὰ περὶ τοὺς γάμους δίκαια, οἱ περὶ τοὺς γάμους od. γαμικοὶ νόμοι, (conubium) ἡ ἐπιγαμία.
ehern χαλκοῦς, ~es Gefäß τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκωμα.
Ehesachen *f/pl.* τὰ τῶν γάμων, τὰ περὶ τοὺς γάμους.
Ehescheidung *f* ἡ τοῦ γάμου διάλυσις, (vonseiten des Mannes) ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἄφεσις (Fortschicken), (vonseiten der Frau) ἡ ἀπόλειψις (Verlassen).
Ehesegen *m* ἡ πολυ-, εὐτεκνία.
Ehestand *m* ἡ συζυγία.
ehestens αὐτίκα μάλα, τὴν ταχίστην, ὡς τάχιστα.
Ehestifterin *f* ἡ προμνήστρια, ἡ προμνηστρίς (ίδος), (als Beiwort der Hera) ἡ ζυγία, ἡ συζυγία.
Ehestiftung *f* ἡ σύζευξις, ἡ γαμοποιία.
Eheverbindung *f* ἡ συζυγία.
Eheverlöbnis *n* αἱ περὶ γάμων ὁμολογίαι.
Eheweib *n* s. Ehefrau.
ehrbar σεμνός, αἰδοῖος, δόκιμος (2), τιμητός (ehrwürdig, angesehen), κόσμιος, καλός (geziemend, anständig), σώφρων, σωφρονικός (sittsam, züchtig).
Ehrbarkeit ἡ σεμνότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ κοσμιότης (ητος) oder das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Ehrbegierde *f* ἡ φιλοτιμία, ἡ φιλοδοξία, ἡ δόξης ἐπιθυμία, ~ haben φιλοτιμεῖσθαι (P.), φιλοτίμως ἔχειν, φιλοδοξεῖν.
ehrbegierig φιλότιμος (2), δόξης ἐπιθυμῶν, φιλόδοξος (2), ~ sein s. das vorhergehende Wort.
Ehre *f* ἡ τιμή (äußere ~), (Würde) ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, (Zierde) ὁ κόσμος, (Ruhm) ἡ δόξα, ἡ εὐδοξία, (Ehrgefühl) ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰσχύνη, ein Mann von ~ καλὸς κἀγαθὸς ἀνήρ, σεμνὸς od. πιστὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνήρ, ~ bringen δόξαν φέρειν, κόσμον παρέχειν, κοσμεῖν, in ~ sein τίμιον od. ἔντιμον εἶναι, j-m ~ erweisen τιμᾶν τινα, κοσμεῖν τινα τιμαῖς, ἀπονέμειν od. ἀποδιδόναι τιμήν τινι, in ~n halten ἐντίμως oder διὰ τιμῆς ἄγειν, j-n zu ~n bringen αὐξάνειν τιμαῖς τινα, τίμιον ποιεῖν τινα, zu ~n gelangen εὑρίσκειν od. λαμβάνειν τιμήν, τυγχάνειν τιμῆς in ~n stehen δόξαν ἔχειν, ~ genießen τιμᾶσθαι (P.), ἐν ἀξίᾳ εἶναι, θεραπεύεσθαι (P.), ich habe ~ von etw. φέρει μοί τι δόξαν, αὐξάνομαι (P.) ἔκ τινος, eine ~ in etw. suchen φιλοδοξεῖν πρός τι, seine ~ in etw. setzen φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, sich etw. zur ~ anrechnen φιλοτιμεῖσθαι mit *inf.*, j-m die letzte ~ erweisen τὰ νομιζόμενα ποιεῖν τινι, j-s in ~n gedenken ἄγειν τινὰ δι' εὐφήμου μνήμης, etw. mit ~n tun μετὰ καλῆς δόξης ποιεῖν τι, mit ~n davonkommen χαίροντα od. καλῶς ἀπαλλάττειν, j-s ~ kränken βλάπτειν τὴν δόξαν τινός, διαβάλλειν τινά, an seiner ~ verlieren ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν ἀξίωσιν.
ehren τιμᾶν, (durch Ehrenbezeigungen) κοσμεῖν, (durch Dienstleistungen) θεραπεύειν. (hochschätzen) περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ἐν ἀξίᾳ ποιεῖσθαι (M.), διὰ τιμῆς ἄγειν, (verehren, Ehrfurcht haben) σέβεσθαι (P.), αἰδεῖσθαι (P.), mehr ~ προτιμᾶν τινα, nicht ~ ἀτιμάζειν.
Ehrenamt *n* ἡ τιμή, τὸ γέρας (ως), τὸ τέλος (gew. *pl.*), ein ~ bekleiden τιμὴν ἔχειν, zu Ehrenämtern gelangen αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς.
Ehrenbezeigung *f* ἡ τιμή (*akt.* u. *pass.*), ἡ θεραπεία (*akt.*), allgemeine ~ ἡ ὑπὸ πάντων τιμή, alle ~ genießen τυγχάνειν πάντων τῶν καλῶν.
Ehrenbild *n*, **-bildsäule** *f* ὁ ἀνδριάς (άντος).
Ehrenbürger *m* ὁ ποιητὸς πολίτης.
Ehrenbürgerrecht *n* ἡ πολιτεία, j-m das ~ verleihen μεταδιδόναι τινὶ τῆς πολιτείας.
Ehrendenkmal *n* τὸ μνημεῖον, ἡ στήλη, τὸ μνημόσυνον, τὸ μνῆμα (Grabmal).
Ehrendienst *m* ἡ τιμή, ἡ θεραπεία, j-m einen ~ erweisen θεραπεύειν τινά.
Ehrenerklärung *f* ἡ παραίτησις, j-m eine ~ geben παραιτεῖσθαί (M.) τινα.
ehrenfest καλὸς κἀγαθός.
Ehrengedächtnis *n* τὸ ἐγκώμιον, ὁ ἔπαινος.
Ehrengedicht *n* ὁ ὕμνος.
Ehrengeschenk *n* τὸ γέρας (ως), ἡ δωρεά, τὸ πρεσβεῖον, j-m ein ~ verleihen γεραίρειν τινά, δωρεὰν ἀπονέμειν τινί.
Ehrengewand *n* s. Ehrenkleid.
ehrenhaft καλὸς κἀγαθός, χρηστός.
Ehrenhaftigkeit *f* ἡ καλοκἀγαθία, ἡ χρηστότης (ητος).

ehrenhalber ἀφοσιώσεως ἕνεκα, ~ etw. tun ἀφοσιοῦσθαί (M.) τι.

Ehrenhüter *m* ὁ σωφρονιστής.

Ehrenkleid *n* ἡ λαμπρὰ ἐσθής (ῆτος).

Ehrenkränkung *f* ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀτιμία.

Ehrenkranz *m*, **-krone** *f* ὁ στέφανος.

Ehrenlohn *m* τὸ γέρας (ως), ἡ δωρεά.

Ehrenmann *m* ὁ καλὸς κἀγαθός od. σπουδαῖος od. χρηστὸς ἀνήρ.

Ehrenname *m* τὸ σεμνὸν ὄνομα.

Ehrenpforte *f* αἱ θριαμβικαὶ πύλαι.

Ehrenplatz *m* ἡ τιμία od. ἐξαίρετος ἕδρα, (im Theater u. dgl.) ἡ προεδρία, einen ~ einnehmen προεδρεύειν, j-m einen ~ anweisen εἰς τὴν τιμιωτάτην ἕδραν ἱδρύειν τινά, ἕδρᾳ γεραίρειν τινά, προεδρίᾳ τιμᾶν τινα.

Ehrenposten *m* ἡ τιμή.

Ehrenpreis *m* τὸ ἀριστεῖον, j-m etw. als ~ bestimmen ἐξαιρεῖν τινί τι, (als Pflanze) ἡ βερενίκη.

Ehrenpunkt *m* ἡ τιμή, ὁ περὶ εὐκλείας ἀγών (ῶνος), ἡ φιλοτιμία.

ehrenreich τιμὴν καὶ δόξαν ἔχων, πολυτίμητος (2), πολύτιμος (2).

Ehrenretter *m* ὁ τὴν δόξαν (εὔκλειαν) διασῴζων, ὁ ἀπολογούμενος ὑπὲρ τινος, ὁ τιμωρός, ὁ τιμωρῶν τινι.

Ehrenrettung *f* ἡ ὑπὲρ τῆς δόξης τινὸς ἀπολογία, τὸ εὐκλείας ἐπικούρημα, ἡ τιμωρία.

Ehrenrichter *m* ὁ διαιτητής.

ehrenrührig ὀνειδιστικός, ὑβριστικός, ἐπηρεαστικός, ὄνειδος ἔχων, ἄτιμος (2), αἰσχρός, (von Reden) βλάσφημος (2).

Ehrensache *f* ὁ περὶ τῆς δόξης ἀγών (ῶνος), etw. als ~ ansehen φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, περί τι.

Ehrensäule *f* ἡ στήλη.

Ehrenschänder *m* ὁ ὑβρίζων τινά oder εἴς τινα, ὁ ὑβριστής, ὁ αἰσχύνων, (eines Mädchens) ὁ αἰσχύνας od. διαφθείρας παρθένον.

Ehrenschändung *f* ἡ ὕβρις, ἡ αἰσχύνη.

Ehrensitz *m* s. Ehrenplatz.

Ehrensold *m* ἡ δωρεά, ὁ δημοσίᾳ τελούμενος μισθός.

Ehrenstelle *f* ἡ τιμή.

Ehrenstrafe *f* ἡ ἀτιμία.

Ehrenstufe *f* ἡ τιμή, eine ~ erreichen τυγχάνειν τιμῆς, λαμβάνειν τιμήν, zu der höchsten ~ erheben πρὸς τὰς μεγίστας τιμὰς ἀνάγειν.

Ehrentag *m* ἡ λαμπρὰ od. λευκὴ ἡμέρα.

Ehrentitel *m* ἡ εἰς τιμὴν δεδομένη ἐπωνυμία.

Ehrentod *m* ἡ μετ' εὐκλείας τελευτή, ὁ εὐκλεὴς θάνατος, ἡ καλὴ τελευτή, einen ~ finden καλῶς od. λαμπρῶς τελευτᾶν.

Ehrentrunk *m* ἡ φιλοτησία.

ehrenvoll τιμὴν od. δόξαν ἔχων, ἔντιμος (2), ἔνδοξος (2), εὐκλεής, τίμιος, es ist ~ κόσμον φέρει, ~ empfangen δέχεσθαί (M.) τινα τιμαῖς, ~ sterben εὐκλεῶς ἀποθνήσκειν.

Ehrenwache *f* ἡ ἐπὶ τιμῇ κατασταθεῖσα φυλακή.

Ehrenwächter *m* ὁ σωφρονιστής.

Ehrenwein *m* ὁ γερούσιος οἶνος.

ehrenwert τιμῆς καὶ θεραπείας ἄξιος, ἀξιότιμος (2), ἀξιόλογος (2), χρηστός, σεμνός, τίμιος, ἀξιότιμος (2), πολυτίμητος (2).

Ehrenwort *m* ἡ πίστις, τὰ πιστά, j-m sein ~ geben πιστὰ διδόναι τινί, sich gegenseitig das ~ geben πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, das ~ halten ἐμμένειν τοῖς πιστοῖς

Ehrenzeichen *n* τὸ παράσημον.

ehrerbietig αἰδήμων, αἰδοῖος, αἰδόφρων, ταπεινός, sich ~ gegen j-n bezeigen αἰδεῖσθαί (P.), θεραπεύειν τινά.

Ehrerbietung *f* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ θεραπεία.

Ehrfurcht *f* ἡ αἰδώς (οῦς), (gegen die Gottheit) ἡ εὐσέβεια, ~ vor j-m haben αἰδεῖσθαί (P.), σέβεσθαί τινα.

ehrfurchtsvoll εὐσεβής, *adv.* εὐσεβῶς, μετ' αἰδοῦς.

Ehrgefühl *n* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰσχύνη, ἡ φιλοτιμία, Mangel an ~ ἡ ὀλιγωρία δόξης, j-m ~ einflößen αἰδοῦς ἐμπιμπλάναι τὴν ψυχήν τινος, ohne ~ ἀφιλότιμος (2).

Ehrgeiz *m* ἡ φιλοτιμία, ἡ φιλοδοξία, ἡ δόξης ἐπιθυμία, übertriebener ~ ἡ δοξομανία.

ehrgeizig φιλότιμος (2), φιλόδοξος, δόξης ἐπιθυμῶν, ~ sein φιλοδοξεῖν, δόξης ἐπιθυμεῖν, φιλοτιμεῖσθαι (P.).

ehrlich εὐήθης, ἁπλοῦς, δίκαιος, χρηστός, καλὸς κἀγαθός, ἄκακος (2), ~ handeln ὀρθῶς πράττειν, sich ~ nähren οὐδὲν ἀδικοῦντα ζῆν od. ἔχειν βίον, ein ~es Gewerbe ἐλευθέριον ἐπιτήδευμα, ~er Name τὸ καλὸν ὄνομα, ἡ καλὴ δόξα, ~ währt am längsten (Sprichw.) ὀρθὸν ἀεὶ τὸ δίκαιον, es ~ mit j-m meinen ἀδόλως προσφέρεσθαί (P.) τινι, etw. ~ gestehen ἁπλῶς oder γενναίως ὁμολογεῖν, von ~en Eltern stammen ἐξ ἀγαθῶν γεγονέναι.

Ehrlichkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀψεύδεια, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια, auch das *neutr.* der *adj*.

Ehrliebe *f* ἡ φιλοτιμία, s. auch Ehrgeiz.

ehrliebend φιλότιμος (2), s. auch ehrgeizig.

ehrlos ἄτιμος (2, bsd. in politischer Beziehung), ἄδοξος (2), ~ machen ἀτιμοῦν, ἀτιμίαν περιάπτειν τινί, ~ werden ἀτιμοῦσθαι (P.), ἀτιμίᾳ περιπίπτειν.

Ehrlosigkeit *f* ἡ ἀτιμία, in ~ ἀτίμως.

ehrsam σεμνός.

Ehrsamkeit *f* ἡ σεμνότης (ητος).

Ehrsucht *f* ἡ δοξοκοπία, s. Ehrgeiz.

ehrsüchtig δοξοκόπος (2), s. ehrgeizig.

ehrvergessen δόξης ὀλιγωρῶν, ἀνελεύθερος, ἀναίσχυντος (2).

ehrwidrig αἰσχρός.

ehrwürdig σεμνός, σεμνοπρεπής, αἰδοῖος, eine ~e Miene machen σεμνοπροσωπεῖν, in ~em Tone reden σεμνολογεῖν, σεμνομυθεῖν.

Ehrwürdigkeit *f* ἡ σεμνότης (ητος), ἡ σεμνοπρέπεια.

ei *interj.*: ἰδού, βαβαῖ, (als Mißbilligung) φεῦ, ~ der tausend βαβαὶ βαβαιάξ, ~ was du sagst ὦ τί λέγεις; (als Ausdruck des Befremdens) ἀλλά, ~ ja wohl πάνυ γε, καὶ μάλα.

Ei *n* τὸ ᾠόν, kleines ~ ᾠάριον, ~er legen ᾠὰ τίκτειν, ᾠοτοκεῖν, j-m ähnlich sein wie ein ~ dem andern σύκου ὁμοιότερον εἶναί τινι, wie aus dem ~ geschält ὥσπερ ἐν ᾠῷ τραφείς, das ~ will klüger sein als die Henne (Sprichw.) ὗς τὴν Ἀθηνᾶν.

eiähnlich, -artig, -förmig ᾠώδης, ᾠοειδής.

Eibenbaum *m* ἡ σμῖλαξ (ακος), ὁ τάξος.

Eibisch *m* ὁ ἰβίσκος, ἡ ἐβίσκος, ἡ ἀλθαία.

Eichapfel *m* s. Gallapfel.

Eichbaum *m*, **Eiche** *f* ἡ δρῦς (υός), die immergrüne ~ ἡ πρῖνος, von der ~ gemacht δρύϊνος, πρίνινος.

Eichel ἡ βάλανος, ἡ δρυοβάλανος, ἡ ἄκυλος, von ~n gemacht βαλάνινος, ~n essen βαλανηφαγεῖν, ~n tragend βαλανηφόρος (2), (die ~ am männlichen Gliede) ἡ βάλανος, ἡ ψωλή.

eichelähnlich, -artig, -förmig βαλανώδης.

Eichelhäher *m* ἡ κίττα.

eichen δρύϊνος, ὁ, ἡ, τὸ ἀπὸ δρυός.

Eichenblatt *n* τὸ ἀπὸ τῆς δρυὸς φύλλον.

Eichenhain *m* τὸ δρυῶν ἄλσος.

Eichenholz *n* τὰ δρύϊνα od. πρίνινα ξύλα.

Eichenkranz *m* ὁ δρυὸς στέφανος.

Eichenlaub *n* τὰ φύλλα δρυός, ein Kranz von ~ ὁ δρυὸς στέφανος.

Eichenrinde *f* ὁ τῆς δρυὸς φλοιός.

Eichenstamm *m* τὸ δρυὸς στέλεχος.

Eichenwald *m* ὁ δρυμός, ὁ δρυμών (ῶνος).

Eichhorn, **Eichhörnchen** *n* ὁ σκίουρος.

Eid *m* ὁ ὅρκος, auch οἱ ὅρκοι, τὰ ὅρκια, ἡ ἀντωμοσία (~ des Klägers od. des Beklagten, daß sie bei einem Prozesse nichts Falsches vorbringen), falscher ~ (Meineid) ἡ ψευδορκία, ἡ ἐπιορκία, einen falschen ~ schwören ψευδορκεῖν, ἐπιορκεῖν, einen ~ schwören, ablegen ὀμνύναι ὅρκον, ὅρκους ποιεῖσθαι (M.), den ~ halten ἐμμέ-

νειν ὅρκοις, j-n in ~ nehmen ὅρκον λαμβάνειν παρά τινος, den ~ zuschieben ἐπάγειν ὅρκον. den ~ brechen παραβαίνειν τοὺς ὅρκους, ἐκβαίνειν τοῦ ὅρκου. j-n durch einen ~ verpflichten καταλαμβάνειν τινὰ ὅρκῳ (ὅρκοις), ἔνορκον λαμβάνειν od. ποιεῖν (auch M.) τινα. sich zum ~e erbieten προτιθέναι πίστιν, durch einen ~ versichern σὺν ὅρκῳ od. ἐπομόσαντα εἰπεῖν.

Eidam *m* ὁ γαμβρός.

Eidbruch *m* ἡ ἐπιορκία.

eidbrüchig ἐπίορκος (2), ~ werden ἐπιορκεῖν.

Eidbrüchigkeit *f* ἡ ἐπιορκία, τὸ ἐπίορκον.

Eidechse *f* ἡ σαύρα, ὁ σαῦρος.

eidechsenartig σαυροειδής.

Eidesabnahme *f* τὸ τοὺς ὅρκους ἀπολαμβάνειν.

Eidesformel *f* οἱ ὅρκοι, τὰ ἐν τοῖς ὅρκοις, die ~ lautet so ἐν τοῖς ὅρκοις εἴρηται.

Eidesgott *m* ὁ ὅρκιος θεός.

Eidesleistung *f* ὁ ὅρκος.

Eidesopfer *n* τὰ ὁρκωμόσια.

Eidgenosse *m* ὁ συνομόσας, ὁ σύμμαχος (Bundesgenosse).

Eidgenossenschaft *f* οἱ συνομόσαντες, οἱ σύμμαχοι, ἡ συμμαχία.

eidlich ἔνορκος (2), σὺν ὅρκῳ, μεθ' ὅρκων, ἐπομόσας. ~ versichern σὺν ὅρκῳ usw. εἰπεῖν, ~e Versicherungen τὰ ὁρκωμόσια, j-n zu etw. ~ verpflichten ἔνορκον καθιστάναι τινὶ τό mit *inf.*

Eidotter *m* ἡ λέκιθος, ὁ τοῦ ᾠοῦ κρόκος.

Eidschwur *m* s. Eid.

Eierhändler *m*, **-händlerin** *f* ὁ ᾠοπώλης, ἡ ᾠόπωλις (ιδος).

Eierlegen *n* ἡ ᾠοτοκία.

eierlegend ᾠοτόκος (2).

Eierschale *f* τὸ τοῦ ᾠοῦ ὄστρακον.

Eierstock *m* ἡ ὑστέρα, τὰ ᾠά.

Eifer *m* **1.** ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ ἐπιμέλεια (Sorgfalt), ἡ προθυμία (Bereitwilligkeit), ὁ ζῆλος, τὸ ζήλωμα, ἡ ὁρμή, ὁ θυμός (innerer Drang), etw. mit ~ betreiben ἐπιτηδεύειν τι, σπουδῇ πράττειν τι, σπουδάζειν περί τι oder περί τινος, φιλοτιμεῖσθαι (P.) τι, j-s ~ anregen παροξύνειν τινά. — **2.** (Unwillen) ὁ θυμός, ἡ ὀργή, in ~ geraten θυμοῦσθαι, ὀργίζεσθαι (P.), in ~ bringen ἐξοργίζειν.

Eiferer *m* ὁ ζηλωτής.

eifern σπουδάζειν, σπουδῇ χρῆσθαι, (unwillig sein) ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, für etw. ~ ζηλοῦν τι, δικαιοῦν ὑπέρ τινος.

Eifersucht *f* ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία, ἡ ζήλωσις, ὁ φθόνος (Neid), ἡ φιλοτιμία, ἡ φιλονικία (Wetteifer), ~ gegen j-n hegen ζηλοῦν, ζηλοτυπεῖν τινα, φθονεῖν τινι, φιλοτίμως, φθονερῶς od. ἐπιφθόνως ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τινα. aus ~ darüber daß φιλοτιμούμενος ὅτι, ~ bei j-m erregen ζῆλον ἐμβάλλειν τινί, παραζηλοῦν τινα. ohne ~ ἄζηλος (2).

eifersüchtig ζηλότυπος (2), ζηλήμων, φθονερός, ἐπίφθονος (2), ~ auf j-n sein ζηλοῦν, ζηλοτυπεῖν τινα, j-n ~ machen παραζηλοῦν τινα, ζῆλον ἐμβάλλειν τινί.

eifrig **1.** σπουδαῖος, σύντονος (2), ἐπιμελής (sorgfältig) — **2.** (heftig) σφοδρός, δεινός, θερμός. — **3.** (bereitwillig) πρόθυμος (2). — **4.** (arbeitsam) δραστήριος. *adv.* σπουδῇ, σὺν σπουδῇ, μετὰ σπουδῆς, σπουδαίως usw., ein ~er Anhänger von j-m sein ἐπιθυμητὴν εἶναί τινος εἰς τὰ μάλιστα, auf das ~ste πάσῃ σπουδῇ, πάσῃ τέχνῃ, ~ sein σπουδάζειν περί τι.

eigen **1.** ἴδιος (τινός), οἰκεῖος (τινός u. τινί), ἐπιχώριος (τινός), gew. durch ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ, zB. mit meinen ~en Augen τοῖς ἐμαυτοῦ ὀφθαλμοῖς, auf ~en Antrieb ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ τῆς ἰδίας γνώμης, sich zu ~ machen ἰδιοποιεῖσθαι, ἰδιοῦσθαι, κατακτᾶσθαι (M.), es ist j-m etw. ~ ἔστι τί τινος, ἴδιόν od. οἰκεῖόν ἐστί τι τινος, ~e Art und Weise ἡ ἰδιότης (ητος), sein ~er Herr sein αὐτόνομον εἶναι, ὑφ' ἑαυτοῦ ζῆν. — **2.** (sonderbar, auffallend) ἰδιότροπος (2), θαυμάσιος, θαυμαστός, ἀλλόκοτος (2), ein ~er Mensch ἴδιος ἄνθρωπος, es kommt mir ~ vor θαυμαστόν μοι δοκεῖ εἶναι, mir ist es ~ ergangen θαυμάσιόν τι πέπονθα.

Eigenart *f* s. Eigenheit.

Eigendünkel *m* ἡ αὐθάδεια, ἡ ὑπερηφάνεια, ~ haben ὑπερηφανεύεσθαι, αὐθαδίζεσθαι (M.), ὑπερηφανεῖν, der ~ besitzt αὐθάδης, ὑπερήφανος (2).

eigenhändig αὐτόχειρ (ειρος), ἰδιόχειρος (2), gew. τῇ ἐμαυτοῦ usw. χειρί, ~e Tat (bsd. von Mord und Selbstmord) ἡ αὐτοχειρία, *adv.* αὐτοχειρί.

Eigenheit *f* ἡ ἰδιότης (ητος), τὸ ἴδιον, τὸ ἰδίωμα (bsd. im Ausdrucke), (eines Menschen) ὁ ἴδιος τρόπος, ἡ ἰδιοτροπία.

Eigenliebe *f* ἡ φιλαυτία, ἡ αὐθάδεια, der ~ hat φίλαυτος (2), αὐθάδης.

eigenliebig φίλαυτος (2).

Eigenlob *n* ἡ περιαυτολογία, ὁ ἑαυτοῦ ἔπαινος, τὸ ἐπαινεῖν αὑτόν. ~ stinkt (Sprichw.) πάντες ἄχθονται τοῖς ἑαυτοὺς ἐπαινοῦσιν.

eigenmächtig αὐθάδης, αὐτογνώμων, μονογνώμων, ἐξουσιαστικός, αὐτεξούσιος (2), βίαιος (gewaltsam), ~ handeln, verfahren ἐξουσιάζειν, αὐθαδίζεσθαι (M.), αὐτογνωμονεῖν, βιάζεσθαι (M.), βίᾳ χρῆσθαι, ~es Wesen, Handeln, Verfahren ἡ αὐθάδεια, ἡ ἐξουσία. *adv.* αὐθάδως, κατ' αὐθάδειαν.

Eigenname *m* τὸ κύριον ὄνομα.

Eigennutz *m* ἡ πλεονεξία, ἡ φιλοκέρδεια, ἡ ἀνελευθερία.

eigennützig πλεονεκτικός, πλεονέκτης, φιλοκερδής, ~ handeln πλεονεκτεῖν, πλεονεκτικῶς ἔχειν, φιλοκερδεῖν.

eigens μάλιστα, ~ deswegen διὰ τοῦτ' αὐτό, er war ~ gekommen αὐτὸς παρεγένετο.

Eigenschaft *f* τὸ ἴδιον, ἡ φύσις, τὰ οἰκεῖα, ἡ δύναμις, ἡ ποιότης (ητος), ἡ ἕξις, gute ~ τὸ ἀγαθόν, ἡ ἀρετή, schlechte ~ τὸ κακόν, ἡ κακία, gew. wird ~ durch den bloßen *gen.* od. durch περί mit *acc.* ausgedrückt, zB. es ist die ~ eines guten Menschen ἀγαθοῦ ἀνθρώπου ἐστίν, die ~en der Tiere τὰ τῶν ζῴων od. τὰ περὶ τὰ ζῷα.

Eigenschaftswort *n* τὸ ἐπίθετον ὄνομα.

Eigensinn *m* (das Bleiben bei einer vorgefaßten Meinung) ἡ ἰδιογνωμοσύνη, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, ἡ δυστραπελία, τὸ ἄ-, τὸ δύσπειστον, (mürrisches Wesen) ἡ δυσκολία, ἡ τρόπου χαλεπότης (ητος).

eigensinnig ἰδιογνώμων, ἰδιότροπος, μονότροπος, δυστράπελος (sämtlich 2), (von Kranken) δυσάρεστος (2), δύσκολος (2), ~ sein, handeln ἰδιογνωμονεῖν, δυστραπελίᾳ χρῆσθαι.

eigentlich **1.** ἴδιος, οἰκεῖος (eigentümlich), κύριος, προσεχής (vom Ausdruck), ἀκριβής, σαφής (genau), ἁπλοῦς (einfach), ἀληθής (der Wahrheit gemäß), um es ~ zu sagen ἁπλῶς εἰπεῖν. — **2.** (in der Tat) ἔργῳ, ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, ~ nicht οὐ πάνυ, was denn ~? τί μάλιστα;

Eigentum *n* τὸ κτῆμα, ἡ κτῆσις, τὸ ἴδιον, es ist mein ~ ἐμόν ἐστί τι, ἐμοῦ (ἐμαυτοῦ) ἐστί τι, ὑπάρχει od. ἔστι μοί τι.

Eigentümer *m*, **-rin** *f* ὁ κύριος, ὁ δεσπότης, ἡ κυρία, ἡ δέσποινα, ἡ δεσπότις (ιδος), auch die *part.* ἔχων od. κεκτημένος τι, ~ von etw. sein ἔχειν od. κεκτῆσθαί τι.

eigentümlich s. eigen.

Eigentümlichkeit s. Eigenheit, Eigenschaft.

Eigentumsrecht *n* τὸ κύριον, ἡ κυριότης (ητος), ἡ δεσποτεία, ich habe das ~ über etw. κύριός εἰμί τινος.

Eigenwille *m* ἡ αὐθάδεια, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, alles nach seinem ~n tun πάντα πράττειν ἐκ τῶν ἑαυτῷ δοξάντων.

eigenwillig αὐτο-, ἰδιογνώμων, αὐθάδης, ~ sein αὐτο-, ἰδιογνωμονεῖν.

eignen: sich zu etw. ~ καλῶς διακεῖσθαι πρός τι, οἰκείως ἔχειν πρός τι, ἐπιτήδειον od. οἰκεῖον εἶναι πρός τι, auch οἷον εἶναι, zB. er eignet sich zum Feldherrn οἷός ἐστι στρατηγὸς γενέσθαι.

Eigner *m* s. Eigentümer.

Eiland *n* ἡ νῆσος.

Eilbote *m* ὁ ἡμεροδρόμος, zu Pferde ὁ ἄγγαρος, wie ein ~ laufen ἡμεροδρομεῖν.

Eile *f* τὸ τάχος (Schnelligkeit), ἡ σπουδή (Hast), ~ haben ἐπείγεσθαι (P.), in ~ σπουδῇ, ἐν τάχει, κατὰ τάχος.

eilen δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (auch P.), σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), συντείνειν εἴς, πρός, ἐπί τι, sich ~ ταχύνειν, herzu~ προστρέχειν, δρόμῳ ἐπ-, προσέρχεσθαι, weg~, davon~ ἀποτρέχειν, δρόμῳ ἀπέρχεσθαι, bei od. mit etw. ~ σπεύδειν τι, ἐπείγεσθαί (P.) τι, σπουδάζειν περί τι, die Sache eilt σπουδῆς δεῖταί τι. Eile mit Weile (Sprichw.) σπεῦδε βραδέως.

eilends σπουδῇ, δρόμῳ, auch durch die *part.* σπεύδων, συντείνων.

eilfertig (von Pers.) σπουδαῖος, ταχύς, (von Sachen) ἐσπευσμένος, ἐσπουδασμένος, διὰ τάχους, ἐν τάχει od. σπουδῇ πεποιημένος, ~ machen αὐτοσχεδιάζειν, ἐπισύρειν, ~ sein σπεύδειν, κατασπεύδειν, ~e Arbeit τὸ αὐτοσχεδίασμα.

Eilfertigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ κατάσπευσις, ἡ ὁρμή, τὸ τάχος.

eilig (von Personen) σπουδαῖος, σπεύδων, ταχύς, (von Sachen) ἐσπευσμένος, ἐσπουδασμένος. *adv.* σπουδῇ, διὰ τάχους, eiligst τὴν ταχίστην (*sc.* ὁδόν), ὡς τάχιστα, ~ sein (von Pers.) ἐπείγεσθαι (P.), σπεύδειν, (von Sachen) ἐπείγειν, σπουδῆς δεῖσθαι (P.).

Eilmarsch *m* ὁ δρόμος, ἡ ταχεῖα πορεία, ἡ ὀξεῖα ὁδοιπορία, Eilmärsche machen δρόμῳ πορεύεσθαι (P.), in Eilmärschen anrücken δρόμῳ od. σπεύδοντα προσελαύνειν.

Eimer *m* ὁ κάδος, ὁ ἀμφορεύς (als Gefäß u. Maß), ὁ γαυλός, ἡ ὑδρία (als Gefäß).

Eimerchen *n* ὁ καδίσκος, τὸ καδίσκιον.

ein, eine, ein unbest. Artikel, wird gewöhnlich nicht ausgedrückt, nur in allgemeinen Sätzen steht ὁ, ἡ, τό, ~ gewisser τίς, τί (enklit.), ~ gewisser Mann ἀνήρ τις, das Zahlwort einer s. d.

einackern ὑπαροῦν, ἀροῦντα κρύπτειν.

einander ἀλλήλων, οις, ους, Dual. ἀλλήλοιν. ~ lieben ἀλλήλους φιλεῖν, sie sehen ~ εἰς ἀλλήλους ὁρῶσιν, an~ (auf die Frage wo?) πρός od. ἐπ' ἀλλήλοις, (auf die Frage wohin?) πρός od. ἐπ' ἀλλήλους, mit~ μετ' ἀλλήλων, nach~, hinter~ ἑξῆς, καθεξῆς, neben~ stehend, liegend, laufend παράλληλος (2).

ein andermal ἄλλοτε.

einäschern κατατεφροῦν, καταιθαλοῦν, κατακάειν, καταφλέγειν, πυρπολεῖν.

Einäscherung *f* ἡ κατάκαυσις, ἡ πυρπόλησις, ἡ κατάφλεξις.

einatmen εἰσπνεῖν (durch Atmen einziehen), ἐμπνεῖν (durch Atmen einflößen), ~d εἴσ-, ἔμπνους.

einätzen ἐντήκειν τι καυστικοῖς φαρμάκοις.

einäugig μονόφθαλμος (2), (der ein Auge verloren hat) ἑτερόφθαλμος (2), μιᾶς ὄψεως στερηθείς.

einballen ἐνελίττειν od. ἐνειλεῖν τινι.

einbalsamieren (von Leichen) ταριχεύειν, sonst χρίειν, ἀλείφειν.

Einbalsamierer *m* ὁ ταριχευτής.

Einbalsamierung *f* ἡ ταριχεία, ἡ ταρίχευσις.

Einband *m* τὸ ἔλυτρον, τὸ περικάλυμμα.

einbegreifen: mit in etw. ~ περιλαμβάνειν, καταλαμβάνειν ἔν τινι.

einbekommen λαμβάνειν, εἰσέρχεταί μοί τι, eine Schuld ~ ἀπολαμβάνειν χρέος.

einberufen καλεῖν, συγκαλεῖν.

Einberufung *f* ἡ κλῆσις, ἡ σύγκλησις, gew. durch Verben.

einbiegen, einbeugen *trans.* κάμπτειν, ἐπι-, ἐγκάμπτειν, σιμοῦν, ἀνα-, ἀποσιμοῦν, *intr.* κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, eingebogen ἐπικαμπής, σιμός, ἀνάσιμος (2).

Einbiegung *f* ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ἡ ἐπίκαμψις (als Handlung und Sache), ὁ καμπτήρ (ῆρος), ὁ ἀγκών (ῶνος, als Sache).

einbilden: sich etw. ~ φαντάζεσθαί (M.) τι, οἴεσθαι, δοξάζειν, νομίζειν, ὑπολαμβάνειν, sich fest ~ πεπεισθέναι, sich viel ~ auf etw. (Dünkel haben) μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, αἴρεσθαί u. ἐπαίρεσθαί (P.) τινι, ὑπερηφανεύεσθαι (M.), eingebildet ὑπερήφανος (2), αὐθάδης.

Einbildung (Wahn) ἡ δόξα, ἡ φαντασία, τὸ φάντασμα, ἡ οἴησις, ἡ κενὴ δόξα, ἡ κενοδοξία, (Dünkel) ἡ οἴησις, τὸ φρόνημα, ἡ ὑπερηφάνεια.

Einbildungskraft *f* ἡ φαντασία, τὸ φανταστικόν, ἡ διάνοια.

einbinden ἐνδεῖν τί τινι u. εἴς τι, καλύπτειν τί τινι, ein Buch in Pergament ~ διφθέραν περιβάλλειν βιβλίῳ.

einblasen ἐμπνεῖν, ἐμφυσᾶν, (durch Blasen zerstören) διαφυσᾶν, (zuflüstern) ὑποβάλλειν, ἐμψιθυρίζειν.

einblätterig μονόφυλλος (2).

einbleuen πληγαῖς ἐμποιεῖν τινί τι.

einbohren τιτραίνειν, τρυπᾶν.

einbrechen I *trans.* 1. κατασκάπτειν, διαρρηγνύναι. — II *intr.* 2. ῥήγνυσθαι (P.), καταρρήγνυσθαι (P.), κατάγνυσθαι (P.), πίπτειν, συμπίπτειν. — 3. (gewaltsam in etw. eindringen) βίᾳ εἰσ-, παριέναι εἴς τι, ἐπέρχεσθαι, ἐφορμᾶν, in ein Haus ~ (von Dieben) διορύττειν οἰκίαν, (von Feinden) εἰσ-, ἐμβάλλειν, εἰσελαύνειν, in die Feinde ~ ἐμ-, προσπίπτειν τοῖς πολεμίοις, siehe auch hereinbrechen.

einbrennen ἐγκάειν τινί τι.

Einbrennen *n* ἡ ἔγκαυσις.

einbringen 1. (an einen Ort) εἰσάγειν, εἰσκομίζειν, εἰσφέρειν, Getreide vom Felde ~ συγκομίζεσθαι (M.) σιτία, Schiffe ~ κατάγειν πλοῖα, das Eingebrachte der Frau ἡ προίξ (κός), ἡ φερνή. — 2. (Vorteil, Gewinn bringen) προσ-, ἀποφέρειν, κέρδος φέρειν, προσόδους παρέχειν. — 3. (Versäumtes nachholen) ἀκεῖσθαι, ἐξακεῖσθαι (M.), διορθοῦν, ἐπανορθοῦσθαι (M.).

Einbringen *n*, **Einbringung** *f* ἡ εἰσκομιδή, ἡ εἰσαγωγή, gew. durch Verben, (das Nachholen, Ersetzen) ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπανόρθωσις, gew. durch Verben.

einbrocken ἐνθρύπτειν τι εἴς τι od. ἔν τινι.

Einbruch *m* ἡ ῥῆξις (Zerbrechen), ἡ τοιχωρυχία (von Dieben), ἡ ἐμβολή (der Feinde od. in die Feinde), τὸ ἐπελθεῖν (von der Nacht), vor ~ der Nacht πρὶν ἐπελθεῖν od. ἐπιγενέσθαι τὴν νύκτα, mit ~ der Nacht τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης od. ἐπιγενομένης, ὑπό od. εἰς νύκτα, mit ~ der Dämmerung ἅμα κνέφᾳ.

einbürgern εἰσοικίζειν τινὰ εἰς πόλιν, μεταδιδόναι τινὶ τῆς πολιτείας, sich in etw. ~ πειρᾶσθαί (P.) τινος, es hat sich bei ihnen eingebürgert νενόμισται παρ' αὐτοῖς.

Einbuße *f* ἡ ἀποβολή, ἡ βλάβη, ἡ μειονεξία, eine ~ erleiden μειονεκτεῖν, ohne eine ~ zu erleiden οὐδὲν μεῖον ἔχων.

einbüßen ἀποβάλλειν, ἀπολλύναι, στερεῖσθαί, ἀποστερεῖσθαί τι (beraubt werden), βλάπτεσθαι (Schaden und Verlust erleiden), s. verlieren.

eindachen στεγάζειν, ἐπιστεγάζειν, ὀροφοῦν.

eindämmen χώματι εἰργνύναι, περιειργνύναι, περιχοῦν, φράττειν, περιφράττειν.

Eindämmen *n*, **Eindämmung** *f* ἡ χῶσις, ἡ ἔγχωσις.

Eindarm *m* τὸ μονέντερον.

eindecken (ein Haus) στεγάζειν, ἐπι-, καταστεγάζειν, ὀροφοῦν.

eindorren ξηραίνεσθαι, ἐξαυαίνεσθαι (P.), ὑπὸ καύματος συστέλλεσθαι (P.).

Eindorren *n* ἡ ξήρανσις.

eindrängen: sich ~ παρεισπίπτειν, παρεισέρχεσθαι, εἰσδύεσθαι (-δῦναι), εἰσβιάζεσθαι (M.) εἴς τι, εἰσποιεῖν ἑαυτόν.

eindringen von Pers. s. sich eindrängen; (von Geschossen) διικνεῖσθαι, (als Feind) εἰσβάλλειν, εἰσελαύνειν, mit Gewalt ~ βίᾳ εἰσέρχεσθαι, auf j-n ~ προσπίπτειν, ἐπιτίθεσθαί τινι, ἐγκεῖσθαι (auch mit Worten), (mit dem Verstande) κατανοεῖν, μανθάνειν τι.

Eindringen *n* ἡ εἰσ-, ἐμ-, προσβολή (von Feinden).

eindringend (vom Verstande) ὀξύς, δριμύς, συνετός, (von Geruch, Geschmack) ὀξύς, δριμύς, (von der Rede) δεινός.

eindringlich δριμύς, ὀξύς, (von der Rede) δεινός, κινητικός, καθαπτικός.

Eindruck *m* 1. (von einem Siegel u. dgl.) ἡ ἐντύπωσις. — 2. (das Zerbrechen) ἡ ῥῆξις. — 3. (Wirkung) ἡ δύ-

ναμις, ἡ ῥοπή, gemachter ~ τὸ πάθος, τὸ πάθημα. einen ~ machen δύνασθαι, ῥοπὴν ἔχειν, αἴσθησιν παρέχειν, auf j-n einen ~ machen κινεῖν, πείθειν τινά, einen guten, schlechten ~ auf j-n machen εὖ, κακῶς διατιθέναι τινά, einen heftigen ~ auf j-n machen δεινῶς διατιθέναι τὴν ψυχήν τινος, πάθος ἐμβάλλειν τινί, einen angenehmen ~ auf j-n machen ψυχαγωγεῖν, κηλεῖν τινα, keinen ~ machen οὐκ ἔχειν δύναμιν od. ῥοπήν, das macht keinen ~ auf mich οὐδὲν κινεῖ με τοῦτο, οὐδὲν πάσχω ὑπὸ τούτου, sich von jeglichen Eindrücken leiten lassen τοῖς ἀεὶ παθήμασι συμπεριφέρεσθαι (P.).

eindrücken (ein Siegel u. dgl.) ἐντυποῦν, ἐγχαράττειν, (in etw. hineinstopfen) ἐνθλᾶν, ἐν-, εἰσθλίβειν, ἐμπιέζειν, στοιβάζειν, Figuren ~ ἐντυποῦν, ἐναποτυποῦν.

Eindrücken n ἡ ἔνθλιψις, ἡ ἐντύπωσις, ὁ στοιβασμός, gew. durch Verben. [ἐνδύεσθαί τι τῇ ψυχῇ.]

eindrücklich s. eindringlich; etw. ~ machen ποιεῖν ὥστε

einengen εἱργνύναι, καθειργνύναι, στενοῦν, συνάγειν, συστέλλειν, ἀπολαμβάνειν.

einer, eine, eines (eins) εἷς, μία, ἕν, als Ziffer α', ein einzelner εἷς τις, ein gewisser τίς, τὶ (enkl.), unser ~ ἡμεῖς od. οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν, der eine von zweien ὁ ἕτερος, zB. das eine Auge ὁ ἕτερος ὀφθαλμός, der eine ... der andere ὁ μέν ... ὁ δέ, ~ dem andern ἀλλήλοις, ~ nach dem andern οἱ καθ' ἕκαστον, der eine dies, der andere jenes ἄλλος ἄλλο, eins nach dem andern καθ' ἓν ἕκαστον, auch nicht ~ οὐδὲ εἷς, ein und derselbe ὁ αὐτός, häufig gebraucht man Komposita mit μόνος, zB. mit einem Auge μονόφθαλμος (2), mit einem Stengel μονόκαυλος (2).

einerlei ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν), ἴσος, ὅμοιος (gleich, ähnlich), zu ~ Zeit κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ~ Meinung haben τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν (mit j-m τινί), ὁμογνωμονεῖν τινί τι, der ~ Meinung hat ὁμογνώμων, ὁμόδοξος (2), es ist ~ ὅμοιόν ἐστι, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει, οὐδὲν διαφέρει, es ist mir ~ οὐδέν μοι διαφέρει, οὐδέν μοι μέλει, das ewige ~ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ ταὐτόν.

Einerleiheit f ἡ ταυτότης (ητος).

einernten θερίζειν (auch M.), κομίζεσθαι, συγκομίζεσθαι (M.), (erlangen) τυγχάνειν od. λαγχάνειν τινός, λαμβάνειν, φέρεσθαί (M.) τι.

Einernten n ἡ θέρισις, ὁ θερισμός, ἡ τῶν καρπῶν κομιδή od. συγκομιδή, ὁ ἄμητος, ἡ εἰσφορά, gew. durch Verben. [folg. τοῦτο δέ, τὰ δέ, ἅμα δέ.]

einerseits, einesteils τοῦτο μέν, τὰ μέν, ἅμα μέν mit

einexerzieren γυμνάζειν.

einfach ἁπλοῦς, (schmucklos) ἀφελής, εὐτελής, ἀπερίεργος (2), ἄτεχνος (2). [τέλεια.]

Einfachheit f ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐ-

einfädeln διεμβάλλειν od. διιέναι (ἵημι) τὸ ῥάμμα, übtr. συντιθέναι, ῥάπτειν, πλέκειν, σκευωρεῖσθαι (M.), παρα-, κατασκευάζειν, μηχανορραφεῖν, πλέκειν μηχανάς.

einfahren I *trans.* εἰσάγειν, εἰσκομίζεσθαι (M.), j-m das Fahren einüben διδάσκειν od. ἐθίζειν τινὰ ἐλαύνειν ἅρμα. — II *intr.* εἰσελαύνειν, in ein Bergwerk ~ καταβαίνειν εἰς τὰ μέταλλα, in einen Hafen ~ καθ-, εἰσορμίζεσθαι (M.), κατάγειν ναῦν, κατάγεσθαι (M.), εἰσπλεῖν, καταίρειν.

Einfahren n ἡ εἰσκομιδή, ἡ εἰσαγωγή, ἡ εἰσέλασις, ἡ κατάβασις, gew. durch Verben.

Einfahrt f s. Einfahren; (der Ort des Einfahrens) ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσβολή, (in einen Hafen) ὁ εἴσπλους, ἡ καταγωγή.

Einfall m 1. (der Einsturz) ἡ κατάπτωσις, τὸ κατάπτωμα, τὸ ἐρείπιον, den ~ drohen μέλλειν καταπεσεῖν. — 2. (das Eindringen von Feinden) ἡ εἰσβολή, ἡ ἐπιδρομή, einen ~ machen s. einfallen. — 3. (plötzlicher Gedanke) ἡ ἐπίνοια, τὸ ἐπινόημα, ἡ γνώμη, τὸ ἐνθύμημα, einen ~ haben, auf einen ~ kommen ἐπινοεῖν, ἐπέρχεταί μοί τι, witziger ~ ὁ ἀστεῖος od. κομψὸς λόγος, τὸ ἀπόφθεγμα, witzige Einfälle vorbringen κομψεύεσθαι (M.), j-n auf einen ~ bringen εἰσηγεῖσθαί (M.) od. ὑποτίθεσθαί (M.) τινί τι, das ist ein guter ~ von dir εὖ λέγεις τοῦτο.

einfallen 1. (ein-, zusammenstürzen) πίπτειν, συμ-, καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), καταρρεῖν, (von Körperteilen, = hohl werden, abmagern u. dgl.) μαραίνεσθαι (P.), παρακμάζειν, τήκεσθαι (P.), φθίνειν, (von Lichtstrahlen) ἐμπίπτειν, (von Wildgeflügel) εἰσπέτεσθαι. — 2. (vom Feinde) εἰσ-, ἐμβάλλειν, ἐπέρχεσθαι, ἐπιτρέχειν. — 3. (von Gedanken) es fällt mir ein ἔννοια ἐγγίγνεταί μοι, ἐπ-, ὑπέρχεταί με, εἰσέρχεταί με od. μοι, ἔπεισί, εἴσεισί od. παρίσταταί μοι, ἔρχεταί μοι ἐπὶ νοῦν, was fällt dir ein, daß du solches sagst? τί παθὼν τοιαῦτα εἶπες; (sich erinnern) μεμνῆσθαι, sich ~ lassen δοκεῖν, ἐν νῷ ἔχειν. — 4. (unterbrechen, in die Rede fallen) ὑπολαμβάνειν, ὑποβάλλειν λόγον, ὑπολαβόντα λέγειν. — 5. (einsetzen, in der Musik) ὑπο-, παραφθέγγεσθαι (M.), s. a. eintreten.

Einfallen n (in die Rede) ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑποβολή.

Einfalt f s. Einfältigkeit.

einfältig (kunstlos) ἁπλοῦς, ἄτεχνος (2), (töricht) ἠλίθιος, εὐήθης, ἀβέλτερος (2), μῶρος, νήπιος, ein ~er Mensch ὁ σχολαστικός, ~ sein, handeln μωραίνειν, ἠλιθιάζειν, βλακεύειν.

Einfältigkeit f (Einfalt) ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), (Torheit) ἡ μωρία, ἡ ἀβελτερία, ἡ ἠλιθιότης (ητος).

einfältiglich εὐήθως, ἀφελῶς, εὐτελῶς.

Einfaltspinsel m ὁ βερέσχεθος, ὁ σχολαστικός.

einfangen αἱρεῖν, συλλαμβάνειν, Räuber ~ ὑποτρέχειν λῃστάς.

einfarbig μονόχρους, μονόχρως (ωτος).

einfassen περιβάλλειν τινί τι, περιλαμβάνειν τί τινι, (mit einer Mauer) περιτειχίζειν, (mit einem Graben) περιταφρεύειν, (mit einem Rande) περιχειλοῦν, (mit Silber, Gold) περιαργυροῦν, περιχρυσοῦν, (mit einem Saume) κρασπεδοῦν.

Einfassung f ἡ περιβολή, (am Kleide) τὸ κράσπεδον.

einfeilen χαράττειν, ἐγχαράττειν.

einfeuchten βρέχειν, δια-, καταβρέχειν.

einfinden: sich ~ παραγίγνεσθαι, παρεῖναι, ἥκειν, zur rechten Zeit sich ~ ἐν καιρῷ παρεῖναι, εἰς καιρὸν ἥκειν.

einfingerig μονοδάκτυλος (2). [κειν, παρεμβάλλειν.]

einflechten ἐμπλέκειν τι εἴς τι, übtr. ἐμ-, παρεμπλέ-

Einflechtung f ἡ ἐμ-, σύμπλεξις, ἡ ἐμ-, συμ-, παραπλοκή, (in der Rede) ἡ παρεμβολή.

einflicken παρεμβάλλειν, παραβύειν (auch übtr.).

Einflicken n ἡ παρεμβολή.

einfliegen εἰσπέτεσθαι. [μνησθῆναι, ὑποβάλλειν.]

einfließen (hineinfließen) εἰσρεῖν, ~ lassen (erwähnen) ἐπι-

einflößen ἐνστάζειν, ἐνσταλάζειν, ἐγχεῖν, übtr. ἐμποιεῖν od. ἐντιθέναι τινί τι, ἐμβάλλειν, παρέχειν τινί τι, ἐμπιμπλάναι τινά τινος.

Einflößen n, **Einflößung** f durch Verben.

Einfluß m 1. ὁ εἴσρους, ἡ εἰσβολή, gew. durch Verben. — 2. (Wirkung) ἡ δύναμις, ἡ ῥοπή, ~ auf etw. haben δύναμιν, ῥοπὴν ἔχειν πρός τι, einen wohltätigen, schädlichen ~ auf j-n haben ὠφελεῖν, βλάπτειν τινά. — 3. (Ansehen bei andern) τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐδοξία, großen ~ bei j-m haben μέγα δύνασθαι, πολὺ ἰσχύειν παρά τινι, den größten ~ haben τὰ μέγιστα δύνασθαι, πλεῖστον ἰσχύειν, ein Mann von großem ~ ἀνὴρ μέγα δυνάμενος od. πολλοῦ ἀξιώματος.

einflußreich δυνατός, μέγα δυνάμενος.

einflüstern λέγειν τινί τι εἰς τὸ οὖς, ψιθυρίζειν, ὑποβάλλειν, ὑποτίθεσθαί (M.) τινί τι. [Verben.]

Einflüsterung f ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, gew. durch

Einforderer m ὁ πράκτωρ, ὁ εἰσπράκτωρ (ορος), ὁ ἐκ-, εἰσπράκτης, gew. *part.* v. Verben.

einfordern πράττειν, ἐκ-, εἰσ-, ἀναπράττειν τινά τι, ἐκλέγειν τι παρά od. ἔκ τινος, ἀπαιτεῖν τινά τι, συλλέγειν τι παρά τινος.

Einforderung *f* ἡ πρᾶξις, ἡ εἴσ-, ἀνάπραξις, ἡ ἐκλογή, ἡ συλλογή, ἡ ἀπαίτησις, gew. durch Verben.

einförmig μονοειδής, αὐτοειδής, übtr. (ohne Wechsel und Mannigfaltigkeit) ἀμετάβλητος (2), ἁπλοῦς, ἀεὶ ὁ αὐτός (ἡ αὐτή, ταὐτόν), (von der Stimme) μονότονος (2), ~es Leben ὁ ἀμετάστατος (2), ἀμετάβλητος (2), εὐσταθής, ἥσυχος βίος, ein ~es Leben führen ἥσυχον βίον ἄγειν, καθ' ἡσυχίαν od. ἐν ἡσυχίᾳ ζῆν, (reizlos, frostig) λίαν ἁπλοῦς, ψυχρός, ἀχάριστος (2), ἄχαρις, ι (ιτος).

Einförmigkeit *f* ἡ μονοτονία, ἡ ἀχαριστία, besser durch *neutr.* d. vorh. *adj.*

einfressen: sich ~ ἐνδάκνειν τι.

einfriedigen φράττειν, περιφράττειν.

Einfriedigung *f* ἡ περίφραξις, ὁ περιφραγμός (als Handlung), τὸ περίφραγμα, ἡ περιφραγή (als Sache).

einfrieren πήγνυσθαι, συμπήγνυσθαι (P.) ὑπὸ κρύους.

Einfrieren *n* ἡ ὑπὸ κρύους γενομένη σύμπηξις.

einfügen ἐν-, ἐγκαθαρμόττειν, ἐνείρειν, ἐμβάλλειν τινί τι, προστιθέναι, προσάπτειν.

Einfügung *f* ἡ ἔνερσις, ἡ ἐμβολή, ἡ ἔνθεσις.

Einfuhr *f* ἡ εἰσκομιδή (als Handlung), τὰ εἰσαγόμενα, τὰ εἰσαγώγιμα (als Sache).

Einfuhrartikel *m/pl.* τὰ εἰσαγώγιμα.

einführen εἰσκομίζειν, εἰσ-, προσάγειν, εἰσφέρειν (bsd. von Waren), j-n bei j-m ~ εἰσηγεῖσθαί (M.), συνιστάναι τινί τινα, j-n in ein Amt ~ καθιστάναι τινὰ εἰς ἀρχήν, ἀποδεικνύναι τινὰ ἄρχοντα, j-n redend ~ ποιεῖν τινα λέγοντα, (in Gebrauch bringen) εἰσηγεῖσθαι (M.), εἰσφέρειν, νόμιμον ποιεῖν od. καθιστάναι, es ist eingeführt νενόμισται od. νομίζεται.

Einführer *m* ὁ εἰσαγωγεύς.

Einführung *f* ἡ εἰσαγωγή, ἡ κομιδή, ἡ εἰσκομιδή (bsd. von Waren), (von Sitten) ἡ εἰσαγωγή, ἡ κατάστασις, sonst gew. durch Verben.

Einfuhrzoll *m* ὁ ἀπὸ τῶν εἰσαγομένων φόρος, τὸ τῶν εἰσαγομένων τέλος.

einfüllen ἐγχεῖν τι εἴς τι.

Einfüllen *n*, **Einfüllung** *f* ἡ ἔγχυσις.

einfüßig μονόπους (οδος), μονόκωλος (2).

Eingabe *f* (schriftliche) ἡ ἀπογραφή, (gerichtliche) ἡ γραφή.

Eingang *m* **1.** (das Hineingehen) ἡ εἴσοδος, gew. durch Verben, zB. bei seinem ~e εἰσελθών, ~ haben (von Waren) εἰσαγώγιμον εἶναι, ~ bei j-m suchen προσαγωγῆς δεῖσθαι (P.), ~ bei j-m mit etw. finden πείθειν τινά. — **2.** (der Ort, wo man hineingeht) ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσβολή, ἡ πύλη, ἡ θύρα (Tür). — **3.** (Beifall) ~ finden εὐδοκιμεῖν, keinen ~ finden ἀποδοκιμάζεσθαι (P.), es findet etw. ~ bei mir δέχομαί (M.) τι. — **4.** (Anfang) ἡ ἀρχή, (einer Rede) τὸ προοίμιον, (eines Dramas) ὁ πρόλογος, (von einem Musikstück) ἡ ἀναβολή.

Eingangszoll *m* τὸ ἀπὸ τῆς εἰσκομιδῆς τέλος.

eingeben (Medizin u. dgl.) διδόναι, παρέχειν, προσφέρειν, (in den Sinn geben) ἐμ-, ὑποβάλλειν τινί τι, (von höherer Eingebung) ἐπιπνεῖν, etw. bei j-m ~ (zB. eine Schrift bei einer Behörde einreichen) εἰσάγειν, εἰσφέρειν, ἀναδιδόναι τι, ἀποφέρειν τι πρός τινα, ἀναφέρειν τι παρά od. ἐπί τινα.

eingebildet s. einbilden.

eingebogen σιμός, ἐπίγρυπος (2).

eingeboren μονογενής, s. einheimisch.

Eingebung *f* ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, göttliche ~ ἡ εἰσπνοή, ἡ ἐπίπνοια, gew. durch Verben, zB. auf j-s ~ ὑποβαλόντος od. ὑποθεμένου τινός, πεισθεὶς ὑπό τινος.

eingedenk μνήμων, μνημονικός, nicht ~ ἀμνήμων, ~ sein μεμνῆσθαί τινος, διαμεμνῆσθαί τινος, eines erlittenen Unrechts ~ sein μνησικακεῖν.

eingefleischt: ~er Bösewicht, Schurke u. dgl. ὁ πονηρότατος od. μιαρώτατος ἄνθρωπος, ὁ ὄλεθρος.

eingehen **1.** (hineingehen) εἰσιέναι, εἰσέρχεσθαι, εἰσ-, ἐμβαίνειν, (von Waren) κομίζεσθαι, εἰσάγεσθαι (P.), (von Abgaben) γίγνεσθαι, ἀπο-, προσφέρεσθαι (P.), ἔρχεσθαι, εἰσέρχεσθαι, (von Briefen) ἀποστέλλεσθαι (P.), (von Nachrichten) εἰσ-, ἀπαγγέλλεσθαι (P.), übtr. (begriffen werden) zB. es geht mir etw. leicht od. schwer ein ῥᾳδίως od. χαλεπῶς μανθάνω τι, etw. ~ = annehmen ἀποδέχεσθαί (M.) τι, συμβαίνειν εἴς τι. — **2.** (untersuchen) ἐξετάζειν τι. — **3.** (außer Gebrauch kommen) ἀφανίζεσθαι, καταλύεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι, παλαιοῦσθαι (P.), οὐκέτι γίγνεσθαι, etw. ~ lassen καταλύειν, παλαιοῦν, ἀφανίζειν.

eingehend (genau) ἀκριβής.

eingeschränkt συνεσταλμένος.

Eingeschränktheit *f* τὸ συνεσταλμένον, ἡ λεπτότης (ητος).

eingestandenermaßen ὁμολογουμένως.

eingeständig sein οὐκ ἀρνεῖσθαι (P.), ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν.

Eingeständnis *n* ἡ ὁμολογία, ἡ προσομολογία, ἡ ἐξομολόγησις.

eingestehen ὁμολογεῖν, προσ-, ἐξομολογεῖν (auch M.), φάναι, συμφάναι, nicht ~ ἔξαρνον εἶναι, ἀρνεῖσθαι (P.).

eingewandert ὁ, ἡ ἔπηλυς (υδος).

eingewebt ἐνύφαντος (2), ~e Figur τὸ ἐνύφασμα.

Eingeweide *n/pl.* τὰ σπλάγχνα (edlere ~), τὰ ἔντερα, τὰ ἐντόσθια, τὰ ἐντοσθίδια, τὰ ἐγκοίλια, die ~ der Opfer beschauen ἱεροσκοπεῖν (a. M.).

Eingeweidewurm *m* ἡ ἕλμινς (ἕλμις, ινθος).

eingewöhnen: j-m etw. ~ σύνηθες ποιεῖν τινί τι, sich ~ σύνηθες γίγνεταί μοί τι.

eingezogen (einsam lebend) οἰκουρός, ἔρημος, ~es Leben ἡ οἰκουρία, ἡ καθ' ἡσυχίαν διαγωγή, ἡ οἰκουρία, ἡ ἐρημία, ~ leben οἰκουρεῖν, ἐν ἡσυχίᾳ ζῆν od. διάγειν, (eingeschränkt, sparsam) συνεσταλμένος, εὐτελής, μέτριος, φειδωλός, ταπεινός.

Eingezogenheit *f* (Einsamkeit) ἡ ἐρημία, ἡ οἰκουρία, ἡ καθ' ἡσυχίαν διαγωγή, (Sparsamkeit) ἡ φειδωλία, ἡ εὐτέλεια, ἡ μετριότης (ητος).

eingießen ἐγ-, ἐπιχεῖν, ἐγκανάζειν.

Eingießen *n* ἡ ἔγχυσις, gew. durch Verben.

eingittern περιβάλλειν τινὶ κιγκλίδα.

eingleiten ἐνολισθάνειν.

eingliederig μονόκωλος (2).

eingraben (vergraben) κατορύττειν, κρύπτειν od. καλύπτειν τι γῇ, κατακρύπτειν τι εἰς τὴν γῆν od. ἐν τῇ γῇ, (mit dem Grabstichel) ἐγκολάπτειν, ἐγγλύφειν, ἐγγράφειν, ἐγχαράττειν.

Eingrabung *f* ἡ κατόρυξις, ἡ κατορυχή, gew. durch Verben.

eingreifen **1.** (sich genau einfügen) ἁρμόττειν, ἐν-, ἐφαρμόττειν, συνάπτειν, wechselweise ineinander ~ ἐπαλλάττειν, ἐπαλλὰξ ἐμπίπτειν. — **2.** (einwirken) ἅπτεσθαί (M.) τινος, εἶναι πρός τι, προσήκειν τινί. — **3.** übtr. bei etw. mit ~ συλλαμβάνεσθαι, συνεπιλαμβάνεσθαι (M.) τοῦ ἔργου, in j-s Rechte ~ προσποιεῖσθαι (M.) τά τινος, ἀντιποιεῖσθαι (M.) τῶν τινος, ἀδικεῖν τινα.

eingreifend δεινός, ἰσχυρός, βίαιος, σφοδρός.

eingrenzen περιλαμβάνειν.

Eingriff *m* ἡ βία, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ὕβρις, einen ~ in j-s Rechte tun ἀδικεῖν τινα, ὑβρίζειν εἴς τι, προσποιεῖσθαι (M.) τά τινος.

einhageln: es hat hier eingehagelt ἡ χάλαζα ἐμπέπτωκε τούτῳ τῷ χωρίῳ.

einhäkeln ἐμ-, προσπερονᾶν, ἐμπορπᾶν (u. M.), ἐνείρειν, ἐμβάλλειν.

einhaken ἀγκυροβολεῖν.

einhalmig μονοκάλαμος (2).

Einhalt: ~ tun κατ-, ἐπέχειν, κολάζειν (bsd. Begierden und Leidenschaften), ἀνα-, συστέλλειν, παύειν, καταπαύειν.

einhalten ἐπέχειν (innehalten), παύεσθαι, ἀναπαύεσθαι (M.) mit *gen.* od. *part.*, zB. er hielt im Reden ein ἐπαύσατο τοῦ λόγου od. λέγων.

Einhalten *n* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐποχή, gew. durch Verben.

einhämmern συγκόπτειν τῇ σφύρᾳ, ἐγκροτεῖν.

einhandeln ἐμπολᾶν, ὠνεῖσθαι, πρίασθαι, gegen etw. anderes ἀντωνεῖσθαί τινος.
Einhandeln *n* ἡ ἐμπολή, ἡ ἐμπόλησις, besser durch Verben.
einhändig μονόχειρ (ειρος).
einhändigen παραδιδόναι, ἐγχειρίζειν τινί τι, eingehändigt bekommen ἐγχειρίζεσθαι (P.).
Einhändigung *f* ἡ παράδοσις, ἡ ἐγχείρισις, ὁ ἐγχειρισμός, besser durch Verben.
einhängen ἐν-, προσ-, ἐφάπτειν.
einhauchen ἐμφυσᾶν, ἐμ-, ἐπιπνεῖν τινι.
einhauen (in Stein u. dgl.) ἐγκολάπτειν, ἐγγλύφειν, ἐγχαράττειν, (eine Tür u. dgl.) κόπτοντα ῥηγνύναι, ἐκ-, κατακόπτειν, auf j-n ~ παίειν τινὰ τῷ ξίφει.
Einhauen *n* (in Stein) ἡ ἐγχάραξις.
einhefteln ἐμπορπᾶν.
einheften ἐνείρειν τί τινι, προσράπτειν τί τινι u. πρός τι, ἐμπηγνύναι.
einhegen εἱρκτὴν περιβάλλειν τινί, εἱρκτῇ περιλαμβάνειν τι, φράττειν, περιφράττειν, περιειργνύναι.
einheimisch ἐγ-, ἐπιχώριος (2), οἰκεῖος, ἐντόπιος (2), ὁ ἐνθάδε, ὁ κατὰ τὴν χώραν, ὁ παρ' ἡμῖν.
Einheit *f* ἡ μονάς (άδος, als Zahlbegriff), ἡ μονότης (ητος, das einzelne Vorhandensein), (Unteilbarkeit) τὸ ἀδιαίρετον, (rücksichtlich der Art und Beschaffenheit).
einheitlich μοναδικός (rücksichtlich der Zahl), μονοειδής.
einheizen ἐγχεῖν, θερμαίνειν.
Einheizen *n* ἡ ἔγκαυσις, ἡ θέρμανσις.
Einheizer *m* ὁ καμινοκαύστης.
Einheizerin *f* ἡ καμινοκαύστρια.
einhelfen ὑποβάλλειν λόγον (λόγους) τινί, ὑπαγορεύειν τινί τι.
Einhelfen *n* ἡ ὑποβολή, gew. durch Verben.
einhellig *adj.* ὁμόνους, ὁμογνώμων, σύμφωνος (2), *adv.* ὁμοθυμαδόν, ὁμολογουμένως, ἐκ μιᾶς γνώμης.
Einhelligkeit *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμογνωμοσύνη.
einhenkelig μόνωτος (2).
einhereilen σπεύδοντα od. δρόμῳ ἔρχεσθαι, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.).
einherfahren ἐλαύνοντα ἥκειν, ἐλαύνειν, φέρεσθαι (P.).
einherfliegen πετόμενον ἥκειν, πέτεσθαι, προσπέτεσθαι, (von Leblosem) φέρεσθαι (P.).
einhergehen βαδίζειν, χωρεῖν, προχωρεῖν, πορεύεσθαι (P.).
Einhergehen *n* ὁ βαδισμός, τὸ βάδισμα, ἡ βάδισις.
einherschreiten βαδίζειν, ἐμβαδίζειν, διαβάσκειν.
Einherschreiten *n* ἡ ἔμβασις.
einherstolzieren βρενθύεσθαι, σοβεῖν, σοβαρῶς χωρεῖν, ἐνσοβεῖν πεδίλῳ, ἐκπομπεύειν, διασαλακωνίζειν, σαλακωνεύειν, σαλεύειν.
einhertraben ἐλαύνοντα ἥκειν.
einherziehen χωρεῖν.
einhetzen (einüben) ἐξασκεῖν.
einholen 1. (erreichen) κατα-, ἐπιλαμβάνειν τινά, αἱρεῖν τινα, eingeholt werden ἁλίσκεσθαι. (i-m gleichkommen) ἐφάμιλλον γίγνεσθαί τινι, εἰς τὸ ἴσον ἀφικνεῖσθαί τινι. — 2. (i-m feierlich entgegengehen und ihm das Geleit geben) ἀπαντᾶν τινι, ἀπαντήσαντα κατάγειν, προπέμπειν τινὰ εἴσω, φιλοφρονεῖσθαι (M. u. P.) oder φιλοφρόνως ὑποδέχεσθαι (M.), συμπροπέμπειν τινά. — 3. (etw. von j-m verlangen) αἰτεῖν (auch M.), ἀπαιτεῖν τινά (od. παρά τινος) τι, ein Urteil von j-m ~ ἀναφέρειν τι εἰς oder πρός τινα, ἐπιτρέπειν τί τινι, Kundschaft ~ κατασκοπεῖν, einen Orakelspruch ~ ἐπερωτᾶν τὸν θεόν, μαντεύεσθαι (M.) εἰς θεόν, χρῆσθαι θεῷ.
Einholung *f* ἡ κατάληψις, ἡ ἀπάντησις, ἡ προπομπή, gew. durch Verben.
Einhorn *m* ὁ μονόκερως (ωτος).
einhörnig μονόκερως (ωτος), μονοκέρατος (2).
einhufig μῶνυξ (χος), μονόχηλος (2).
einhüllen καλύπτειν, ἐγ-, κατα-, περι-, συγκαλύπτειν, sich ~ M.
Einhüllung *f* ἡ ἐγ-, συγ-, κατακάλυψις, gew. durch Verben.
einig ὁμόνους, ὁμόφρων, ὁμόθυμος (2, von der Gesinnung), ὁμογνώμων (von derselben Ansicht, Meinung), σύμφωνος (2, überein-, beistimmend), ~ sein ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμοδοξεῖν, ταὐτὰ συνδοκεῖ μοι, ἅπερ καὶ σοί.
einigemal ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε, ἔσθ' ὅτε.
einigen: sich über etw. ~ διαλλάττεσθαι (P.) περί τινος, διομολογεῖσθαί (M.) τι oder περί τινος, sich nicht ~ können ἀσυμβάτως ἔχειν.
einiger, einige, einiges τίς, τί (enklit.), ὀλίγος, οὐ πολύς, einige τινές, ὀλίγοι, ὀλίγοι τινές, ἔνιοι, einige ... andere οἱ μέν τινες ... οἱ δέ τινες od. ἄλλοι δέ, ἔνιοι μέν ... ἔνιοι δέ, ἄλλοι μέν ... ἄλλοι δέ, einige so, andere anders ἄλλοι ἄλλως, einige von da, andere von dort ἄλλοι ἄλλοθεν.
einigermaßen τρόπον τινά, πώς (enklit.), ἔσθ' ὅπως, auch nur ~ καὶ ὁπηοῦν.
Einigkeit *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη (der Gesinnung und Denkungsart), ἡ ὁμοδοξία (in einer Ansicht), ἡ συμφωνία (Übereinstimmung), in ~ leben ὁμοφρόνως ζῆν, ἐν ὁμονοίᾳ διάγειν.
Einigung *f* ἡ διαλλαγή, ἡ διομολογία, ἡ διομολόγησις, ἡ συνθήκη, ἡ σύμβασις, gew. durch Verben.
einimpfen ἐνοφθαλμίζειν, übtr. ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν.
Einimpfung *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός.
einjagen ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι τινί τι, καθιστάναι τινὰ εἴς τι.
einjährig ἓν ἔτος ἔχων, ἔτειος, ἐνιαύσιος (2), ἐνάενος (2).
einjochen ὑποζευγνύναι.
einkassieren: etw. von j-m ~ εἰσπράττειν τινά τι.
Einkauf *m* ἡ ἀγόρασις, ἡ ἀγορασία, ὁ ἀγορασμός, ἡ ὠνή, ἡ ὤνησις, ἡ ἐμπολή, (das Eingekaufte) τὸ ἀγόρασμα (gew. *pl.*), τὸ ἐμπόλημα.
einkaufen ἀγοράζειν, καταγοράζειν, ὠνεῖσθαι (πρίασθαι), ἐμπολᾶν.
Einkaufen *n* s. Einkauf.
Einkäufer *m* ὁ ἀγοραστής, ὁ ὠνητής, besser *part.* der Verben.
Einkaufspreis *m* ἡ ὠνή.
Einkehr *f* ἡ κατάλυσις (das Einkehren und der Ort dazu), ἡ καταγωγή, τὸ καταγώγιον, τὸ κατάλυμα, τὸ καταλυτήριον (der Ort).
einkehren: bei j-m ~ καταλύειν παρά τινα und παρά τινι, κατάγεσθαι (M.) παρά τινι, ξενίζεσθαι ὑπό τινος, εἰσέρχεσθαι πρός τινα.
Einkehren *n* ἡ κατάλυσις, ἡ καταγωγή.
einkeilen ἐνσφηνοῦν, βίᾳ ἐνάγειν od. ἐμβάλλειν.
einkerben ἐπιχαράττειν, χηλοῦν.
Einkerbung *f* τὸ χήλωμα.
einkerkern ἐμβάλλειν, παραδιδόναι od. εἰσάγειν εἰς φυλακήν, εἱρκτήν od. δεσμωτήριον.
Einkerkerung *f* ἡ εἰς φυλακὴν παράδοσις, ὁ εἰργμός.
einkernig μονόκοκκος (2).
einkitten ἐγκολλᾶν.
einklagen: eine Schuld ~ ὑπάγοντα ἀπαιτεῖν (auch M.) τινα τὸ χρέος.
einklammern περιγράφειν, διὰ μέσου τιθέναι.
Einklang *m* ἡ ἁρμονία, ἡ συμ-, ὁμοφωνία, in ~ stehen συμ-, ὁμοφωνεῖν, συνᾴδειν, nicht in ~ mit etw. stehen ἀπᾴδειν τινός od. ἀπό τινος.
einklauig μονόχηλος (2).
einkleben ἐγκολλᾶν.
einkleiden: j-n ~ ἀμφιεννύναι τινά τι, Gedanken in Worte ~ κοσμεῖν λόγοις.
Einkleidung *f* (in Worte) ὁ λόγων κόσμος, οἱ λόγοι.
einklemmen εἰσθλίβειν.
einklinken προστιθέναι τὴν θύραν.
einklopfen ἐγκρούειν.
einkneifen συστέλλειν, συνθλίβειν, die Lippen ~ ἐνδάκνειν τὰ χείλη.
einkneten συμφύρειν, συμφυρᾶν.
einknicken κλᾶν, ἐπι-, κατακλᾶν.
einknüpfen ἐνείρειν, ἐμπλέκειν.
einkochen καθ-, ἀφέψειν, *intr.* συντήκεσθαι (P.).
einkommen 1. (von Geldern = eingehen) εἰσ-, προσιέναι (εἶμι), εἰσ-, προσέρχεσθαι, γίγνεσθαι, φοιτᾶν, ἀπο-, εἰσφέρεσθαι (P.). — 2. (schriftlich um etw. ~) αἰτεῖσθαί (M.) τινά τι, δεῖσθαί (P.) τινός τι διὰ γραμμάτων. — 3. (beikommen, in den Sinn kommen) εἰσιέναι (εἶμι) εἰς τὴν γνώμην od. εἰς τὸν νοῦν.

Einkommen *n* αἱ πρόσοδοι, τὰ προσιόντα (χρήματα), ein gutes ~ haben πολλὰς ἔχειν προσόδους, ~ des Staates τὰ τέλη.

einköpfig μονοκέφαλος (2).

einkörpern ἐνσωματοῦν.

Einkörperung *f* ἡ ἐνσωμάτωσις.

einkramen συσκευάζεσθαι (M.).

einkreisen περιβάλλεσθαι (M.), περιίστασθαι (M.).

einkriechen εἰσέρπειν, εἰσερπύζειν.

einkrümmen ἐγ-, ἐπι-, κατακάμπτειν.

Einkünfte *f/pl.* s. Einkommen.

einladen 1. (Waren u. dgl.) εἰσάγειν, εἰσκομίζειν, εἰσ-, ἐντιθέναι. — 2. j-n zu etw. καλεῖν, παρακαλεῖν τινα, zu Tische ~ καλεῖν, προσκαλεῖν ἐπὶ δεῖπνον, (auffordern) προτρέπειν, πείθειν τινά.

Einladung *f* ἡ κλῆσις, ἡ παρά-, πρόσκλησις, gew. durch Verben, zB. auf deine ~ bin ich gekommen σοῦ παρακαλοῦντος od. ὑπὸ σοῦ κληθεὶς ἦλθον, eine ~ annehmen κληθέντα πείθεσθαι, eine ~ erhalten κληθῆναι.

Einladungsschreiben *n* ἡ διὰ γραμμάτων πρόσκλησις.

Einlage *f* (das Eingeschlossene) τὸ ἐμβεβλημένον, τὸ ἐνόν (όντος), τὸ ἐγκείμενον, (Geldbeitrag) ἡ συμ-, καταβολή.

Einlaß *m* (das Einlassen) ἡ προσαγωγή, gew. durch Verben, ~ fordern βούλεσθαι od. ἀξιοῦν εἰσιέναι (εἶμι), um ~ bitten προσαγωγῆς δεῖσθαι (P.), ich habe ~ ἔξεστί μοι εἰσιέναι, (als Ort) ἡ ἐπεισαγωγή, ἡ εἴσοδος.

einlassen 1. εἰσ-, παριέναι (ἵημι), προσ-, εἰσάγειν, εἰσφορεῖν, εἴσω πέμπειν, εἰσπέμπειν, ἐᾶν εἰσελθεῖν. — 2. (aufnehmen) εἰσ-, ὑποδέχεσθαι (M.), nicht ~ ἀποκλείειν od. ἀπείργειν τινὰ τῆς εἰσόδου, niemand wird eingelassen οὐδενὶ ἔξεστιν εἰσελθεῖν. — 3. sich auf etw. ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, ἰέναι oder καταβαίνειν εἴς τι, sich in einen Streit mit j-m ~ διὰ φιλονικίας ἰέναι τινί, sich mit j-m in eine Unterredung ~ εἰς λόγους ἔρχεσθαί τινι, sich auf nichts ~ ἀπέχεσθαί τινος, sich in eine Schlacht ~ μάχην συνάπτειν τινί, darauf lasse ich mich nicht ein τοῦτο οὐ προσίεμαι (M.), οὐκ ἀποδέχομαι (M.), sich mit j-m ~ συνίστασθαί τινι.

Einlassen *n*, **Einlassung** *f* ἡ προσαγωγή, besser durch Verben.

Einlaßkarte *f* τὸ σύμβολον.

einlaufen 1. (von Schiffen in den Hafen) εἰσπλεῖν, καταίρειν, κατάγεσθαι (P.), καθ-, εἰσορμίζεσθαι (M.), ~ lassen κατάγειν, καθορμίζειν. — 2. (anlangen) ἔρχεσθαι, ἥκειν, es laufen Nachrichten ein εἰσαγγέλλεται, es laufen Briefe ein ἐπιστέλλονται ἐπιστολαί, s. eingehen. — 3. (sich zusammenziehen) συστέλλεσθαι (P.).

Einlaufen *n* (der Schiffe in den Hafen) ἡ καταγωγή, ὁ εἴσπλους, ἡ προσ-, ἐγκαθόρμισις, sonst durch Verben.

einlegen 1. τιθέναι τι εἴς τι, ἐν-, εἰσ-, κατα-, ἀποτιθέναι, (mit Salz, Gewürz u. dgl.) ταριχεύειν, (in die Erde) ἐμφυτεύειν, (von musivischer Arbeit) ψηφολογεῖν, ψηφοθετεῖν, eingelegte Arbeit ἡ ψηφολογία, ἡ ψήφωσις. — 2. (Militär) ἐμβάλλειν, ἐγκαθιστάναι, Soldaten in Städte oder Dörfer ~ διασκηνᾶν oder καταστρατοπεδεύειν στρατιώτας κατὰ πόλεις ἢ κώμας. — 3. eine Fürbitte für j-n ~ παραιτεῖσθαί (M.) τινα ὑπέρ τινος, ἐξαιτεῖσθαί (M.) τινα παρά τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, ὑπερεντυγχάνειν τινός τινι. — 4. Ehre (Schande) ~ κτᾶσθαι, λαμβάνειν, περιάπτειν ἑαυτῷ τιμήν (αἰσχύνην), Ehre mit etw. bei j-m ~ εὐδοκιμεῖν ἐπί τινι παρά τινι, ἔπαινον κτᾶσθαι ἔκ τινος.

Einlegen *n* durch Verben.

einleimen κολλᾶν, ἐγ-, προσκολλᾶν.

einleiten εἰσηγεῖσθαι (M.), προπαρασκευάζειν, προδιοικεῖν, αἴτιον γίγνεσθαί τινος, eine Rede od. eine Schrift ~ καθηγεῖσθαι λόγου, προοιμιάζεσθαι (M.), einen Prozeß ~ εἰσάγειν δίκην.

Einleitung *f* ἡ εἰσήγησις, ἡ εἰσαγωγή, ἡ παρασκευή, (Vorrede zu einer Schrift) τὸ προοίμιον, τὰ προλεγόμενα, zur ~ etw. sagen προοιμιάζεσθαι (M.), oft durch Verben.

einlenken κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, ἐπιστρέφειν (a. M.), in der Rede ~ ἐπανιέναι (εἶμι) ὅθεν ἐξέβη ὁ λόγος, (etw. zurücknehmen, gutzumachen suchen) ἐπαναλαμβάνειν, δι-, ἐπανορθοῦσθαι (M.).

Einlenkung *f* ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ἡ ἐπιστροφή, gew. durch Verben.

einlernen μελετᾶν, διαμελετᾶν, ἐκμανθάνειν.

Einlernen *n* ἡ μελέτη.

einleuchten δῆλον, εὔ-, κατά-, πρόδηλον, καταφανές, φανερὸν εἶναι, φαίνεσθαι (P.), es leuchtet mir nicht ein οὐ μανθάνω od. καταμανθάνω.

einleuchtend δῆλος, εὔ-, κατά-, πρόδηλος (2), φανερός, καταφανής, σαφής, ἐναργής.

einliefern εἰσάγειν, εἰσφέρειν, εἰσπέμπειν, ἀποδιδόναι.

Einlieferung *f* ἡ εἰσαγωγή, ἡ εἰσφορά, ἡ ἀπόδοσις, gew. durch Verben.

einlogieren ἀπονέμειν, διδόναι od. παρέχειν τινὶ ἐνοικεῖν, ξενίζειν (gastlich in seine Wohnung aufnehmen).

einlösen λύεσθαι, ἀπολυτροῦσθαι (M.).

Einlösung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπολύτρωσις.

einlullen (ein Kind in den Schlaf) βαυκαλᾶν, καταβαυκαλᾶν.

Einlullen *n* ἡ καταβαυκάλησις.

einmachen (Früchte u. dgl.) ταριχεύειν, ἀρτύειν, ἁλμεύειν (in Salz), eingemacht ταριχευτός.

Einmachen *n* ἡ ταριχεία, ἡ ταρίχευσις, ἡ ἄρτυσις, ἡ ἅλμευσις.

einmal 1. ἅπαξ, auf ~ ἐξαίφνης, αἰφνιδίως, nicht ~ οὐδ' ἅπαξ (gar nicht), οὐχ ἅπαξ μόνον (mehrere Male), alle auf ~ ἅπαντες, σύμπαντες, ἀθρόοι, zwei, drei usw. auf ~ κατὰ δύο, κατὰ τρεῖς, σύνδυο, σύντρεις, noch ~ αὖθις, τὸ δεύτερον, noch ~ so viel, so groß διπλάσιος τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος, ~ ... ein andermal ἄλλοτε μέν ... ἄλλοτε δέ, τότε μέν ... τότε δέ, ~ so, ein andermal anders ἄλλοτ' ἄλλως, ein für allemal ἅπαξ, εἰσάπαξ. — 2. (bestimmt) διαρρήδην, als Zeitadv. ποτέ (enklit.), endlich ~ ἤδη ποτέ, nicht ~ οὐδέ (μηδέ), höre ~ ἀλλ' ἄκουσον, ἄκουσον τοίνυν, ἄκουσον δή, aber doch ~ ἀλλ' ὅμως γε.

Einmaleins *n* ὁ κεφαλισμός.

einmalig ἅπαξ γενόμενος od. bloß ἅπαξ.

Einmarsch *m* ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσέλασις, besser durch Verben.

einmarschieren εἰσελαύνειν, εἴσω πορεύεσθαι (P.), εἰσιέναι (εἶμι), ἐμβάλλειν.

einmauern τεῖχος περιβάλλειν τινί, περιτειχίζειν, (in eine Mauer einschließen) ἐν-, ἐγκατοικοδομεῖν, einen Stein ~ λίθον ἐντιθέναι od. ἐμβάλλειν τείχει.

einmeißeln ἐγκολάπτειν.

einmengen, einmischen ἀνα-, προσ-, ἐγκαταμειγνύναι, ἐγ-, συγκεραννύναι, sich in etw. ~ ἅπτεσθαί (M.), συνεπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, sich nicht ~ ἀπέχεσθαί τινος.

einmessen μετρεῖν.

einmieten sich μισθοῦσθαι (M.) οἰκίαν.

einmünden ἐμ-, εἰσβάλλειν, εἰσρεῖν, (von einer Öffnung, die zugleich Zugang zu einem anderen Gegenstande ist) συντετρῆσθαί τινι, εἴς od. πρός τι.

einmütig ὁμόνους, ὁμόφρων, ὁμογνώμων, ὁμόθυμος (2), σύμψυχος (2), ~ sein ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν, ὁμογνωμονεῖν, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν περί τινος, *adv.* auch ὁμοθυμαδόν, ἐκ μιᾶς γνώμης.

Einmütigkeit *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη.

einnähen ἐνράπτειν τί τινι u. εἴς τι, ἐγκαταρράπτειν τί τινι.

Einnahme *f* 1. (einer Stadt, eines Ortes) ἡ αἵρεσις, ἡ ἅλωσις, besser durch Verben, zB. nach ~ der Stadt ἑλόντες τὴν πόλιν, τῆς πόλεως ἁλούσης. — 2. (~ von Geldern) ἡ εἴσπραξις χρημάτων. — 3. (das Eingenommene, die Einkünfte) αἱ πρόσοδοι, τὰ προσιόντα (χρήματα), οἱ πόροι, (von Abgaben und Zöllen) ἡ συλλογή, ἡ ἀποδοχή, ~ und Ausgabe τὸ λῆμμα καὶ ἀνάλωμα, τὰ γιγνόμενα καὶ ἀναλισκόμενα.

Einnahmebuch *n* τὸ ὑπόμνημα τῶν λημμάτων.
einnehmbar αἱρετός, αἱρέσιμος (2), ἁλώσιμος (2).
einnehmen 1. (in sich aufnehmen, zB. Speisen) προσίεσθαι (M.), δέχεσθαι (M.), (von Getränken) πίνειν, eine Mahlzeit ~ δειπνεῖν. — 2. (in seine Wohnung aufnehmen) δέχεσθαι, εἰσ-, προσ-, ὑποδέχεσθαι. — 3. (zum Besitz) καταλαμβάνειν, κατέχειν, (feindlich) κρατεῖν τινος, αἱρεῖν (*pass.* ἁλίσκεσθαι), (durch Belagerung) ἐκπολιορκεῖν, πολιορκίᾳ αἱρεῖν, παρίστασθαι (πόλιν), (durch Kapitulation) ὁμολογίᾳ παρίστασθαι (πόλιν), mit Sturm ~ βίᾳ od. κατὰ (ἀνὰ) κράτος αἱρεῖν. — 4. einen Sitz ~ ἔχειν oder κατέχειν ἕδραν, einen Raum ~ ἐπ-, κατέχειν, διαλαμβάνειν, πληροῦν. — 5. j-n ~ (ihn fesseln, gewinnen) ψυχαγωγεῖν τινα, κηλεῖν, κατακηλεῖν, κτᾶσθαι, ἀνακτᾶσθαι (M.), j-n für sich ~ καθομιλεῖν τινα, für j-n ~ εὔνουν ποιεῖν τινά τινι, gegen j-n ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα. — 6. sich ~ lassen πείθεσθαι (P.), für etw. eingenommen sein ἐρασθῆναί τινος, ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τινός, von Leidenschaften eingenommen sein ἥττονα εἶναι ἐπιθυμιῶν. — 7. (in Empfang nehmen, zB. Geld) δέχεσθαι, εἰσδέχεσθαι (M.), εἰσπράττειν, ἐκ-, συλλέγειν, (Einkünfte haben) προσόδους ἔχειν, καρποῦσθαι (M.).
Einnehmen *n* (einer Speise) ἡ ἀπόλαυσις, (von Getränken) ἡ κατάποσις, (von Arzeneien) ἡ πόσις, ἡ φαρμακοποσία, (eines Ortes) ἡ κατάληψις, (das Ergötzen) ἡ ψυχαγωγία, (Empfang) ἡ λῆψις, gew. durch Verben.
einnehmend ἐπίχαρις, ι (ιτος), ἡδύς, πιθανός, ψυχαγωγικός, ἐπαγωγός (2), das ~e Wesen, Betragen τὸ ἐπίχαρι τῶν τρόπων.
Einnehmer *m* ὁ ἀποδεκτήρ (ῆρος), ὁ ἀποδέκτης, ὁ ἐκλογεύς, besser die *part.* der Verben.
einnesteln ἐμπερονᾶν.
einnicken ἀπονυστάζειν, κατανυστάζειν.
Einnicken *n* ὁ νυσταγμός, ἡ νύσταξις.
einnisten: sich ~ ἐννεοττεύειν ἔν τινι, übtr. (von Pers.) εἰσοικίζεσθαι (M.), κατοικεῖν, ἐμποιεῖν ἑαυτόν, (von Zuständen) εἰσ-, παρεισδύεσθαι (-δῦναι).
Einnisten *n* ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, gew. durch Verben.
Einöde *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἔρημος χώρα, zur ~ machen ἐρημοῦν.
einöhrig μόνωτος (2).
einölen ἐλαιοῦν, ἐπιχρίειν ἐλαίῳ.
einordnen ἐντάττειν τινί, ἐγκαταλέγειν ἔν τισι od. εἰς τινας.
Einordnung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάταξις, gew. durch Verben.
einpacken συσκευάζειν (auch M.).
einpassen ἐν-, ἐφαρμόττειν (ersteres auch *intr.*).
einpassieren εἰσέρχεσθαι, εἰσφοιτᾶν, (von Sachen) εἰσκομίζεσθαι, εἰσάγεσθαι (P.).
einpauken übtr. συγκροτεῖν.
einpfählen χαρακοῦν.
einpferchen εἱργνύναι, καθ-, περιειργνύναι.
einpflanzen eig. ἐμφυτεύειν, übtr. ἐμφύειν, ἐμφυτεύειν, ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι, eingepflanzt ἔμφυτος (2).
Einpflanzen *n* ἡ ἐμφυτεία.
einpflügen ἐναροῦν.
einpfropfen (von Pflanzen) ἐγκεντρίζειν, ἐμβάλλειν.
Einpfropfen *n* ἡ ἐγκέντρισις, besser durch Verben.
einpfündig λιτριαῖος.
einpichen καταπιττοῦν.
einpökeln ταριχεύειν.
Einpökeln *n* ἡ ταρίχευσις, ἡ ταριχεία.
einprägen ἐγχαράττειν, ἐντυποῦν, ἐνσφραγίζειν, übtr. ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι τινί τι, sich etw. ~ τίθεσθαί τι εἰς τὴν ψυχήν, οἰκειοῦσθαί (M.) τι, (in das Gedächtnis) διαμνημονεύειν.
Einprägen *n* ἡ ἐγχάραξις, ἡ ἐντύπωσις, gew. durch Verben.
einpressen ἐν-, συνθλίβειν.
Einpressen *n* ἡ σύνθλιψις.
einprügeln πληγαῖς ἐμποιεῖν τινί τι.
einpumpen εἰσαντλεῖν.
einquartieren καταστρατοπεδεύειν, κατα-, ἐπισταθμεύειν, ἐναυλίζειν, (in einzelnen Abteilungen) διασκηνᾶν (-νεῖν, -νοῦν), sich ~ die P. dieser Verben.
Einquartierung *f* durch Verben, (die einquartierten Soldaten) οἱ ἐπισταθμεύοντες στρατιῶται, mit ~ belegen ἐπι-, κατασταθμεύειν, ~ haben, bekommen ἐπισταθμεύεσθαι (P.).
einquellen βρέχειν, καταβρέχειν.
einquetschen ἐνθλᾶν, ἐνθλίβειν.
Einquetschen *n* ἡ ἔνθλασις, ἡ σύνθλιψις.
einquirlen τορύνειν, τορυνᾶν.
einräderig ἕνα μόνον τροχὸν ἔχων.
einraffen συναρπάζειν.
einrammen ἐμπεδοῦν, ἐνσφηνοῦν, ἐνστηρίζειν, ἐμπηγνύναι.
Einrammen *n* ἡ σφήνωσις.
einrangieren τάττειν εἴς τι od. ἔν τινι, ἐντάττειν τινί, ἐγκατατάττειν εἴς τι od. ἔν τινι, ἐγκρίνειν εἴς τι od. ἔν τινι.
einräuchern καπνίζειν, ἀποκαπνίζειν.
Einräucherung *f* ὁ ἀποκαπνισμός.
einräumen 1. eig. εἰσ-, μετακομίζειν τι εἴς τι. — 2. (überlassen) παραχωρεῖν τινί τινος, (gestatten) συγχωρεῖν, ἐπιτρέπειν, χαρίζεσθαι (M.), προΐεσθαι (M.), j-m den Vorrang ~ διδόναι τινὶ τὰ πρωτεῖα, (einen Platz usw.) εἴκειν, ὑπείκειν, ἐξανίστασθαί τινί τινος. — 3. (zugeben) ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφάναι.
Einräumung *f* ἡ παραχώρησις (überlassen), ἡ συγχώρησις (Zugestehen), sonst durch Verben.
einrechnen κατα-, ἐγκαταλογίζεσθαι (M.).
Einrede *f* ἡ ἀντιλογία (das Widersprechen), gew. durch Verben, ohne ~ οὐδὲν ἀντιλέγων.
einreden: j-m etw. ~ πείθειν, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, (widersprechen) ἀντιλέγειν.
einreffen (die Segel) συ-, ὑποστέλλειν, καθαιρεῖν.
einregistrieren καταγράφειν.
einreiben ἐν-, προστρίβειν τί τινι, (mit Salbe) ἐπι-, ἐγχρίειν τί τινι, ἐν-, ἐπ-, εἰσαλείφειν.
Einreibung *f* ἡ ἔντριψις, ἡ ἔγ-, ἐπίχρισις, (das Eingeriebene) τὸ ἔντριμμα.
einreichen παρα-, ἀποδιδόναι, εἰσφέρειν, eine Klage ~ ἀποφέρειν γραφήν, (bei j-m πρός od. εἴς τινα), eine Rechnung ~ ἀποφέρειν λόγον.
Einreichung *f* ἡ παρά-, ἀπόδοσις, ἡ εἰσφορά, gew. durch Verben.
einreihen ἐν-, ἐγκατατάττειν.
einreißen 1. (einen Riß in etw. machen) σχίζειν, (niederreißen) καταβάλλειν, κατασκάπτειν, καθαιρεῖν, ἐρείπειν. — 2. (sich verbreiten, überhand nehmen) ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.
Einreißen *n*, **Einreißung** *f* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή, gew. durch Verben.
einreiten *intr.* εἰσελαύνειν, *trans.* προσελαύνοντα διακόπτειν.
einrenken καταρτίζειν, δι-, καταναγκάζειν, παράγειν, κατατείνειν, ἐνείρειν, ἐμβάλλειν, ἀρθρεμβολεῖν.
Einrenkung *f* ἡ κατάρτισις, ὁ καταρτισμός, gew durch Verben.
einrennen προσβαλόντα διαρρηγνύναι od. δια-, ἐκκόπτειν.
einrichten καταρτίζειν, ἀποκαθιστάναι, ἐπανορθοῦν (s. einrenken), (ordnen) τάττειν, διατάττειν, διατιθέναι, διακοσμεῖν, διοικεῖν (einen Staat), οἰκονομεῖν (ein Haus, Hauswesen), sich ~ εὖ διατίθεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, eingerichtet sein διακεῖσθαι, κατ-, παρεσκευάσθαι, etw. nach etw. ~ ποιεῖσθαί (M.), διατιθέναι τι πρός τι, ἐφαρμόττειν τί τινι, sich so ~, daß οὕτω παρασκευάζεσθαι ὥστε, sie sind nicht darauf eingerichtet οὐχ οἷοί εἰσι τοῦτο ποιεῖν.
Einrichtung *f* (das Ordnen) ἡ διάταξις, ἡ διάθεσις, ἡ διοίκησις, ἡ διακόσμησις, ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben, s. Ordnung, Brauch.
einriegeln ἐμβάλλειν τὸν μοχλόν (eine Tür), j-n ~ καθειργνύναι τινὰ ἐμβαλόντα τὸν μοχλόν.
einritzen στίζειν (die Haut), (durch Schreiben u. dgl.) ἐπι-, ἐγγράφειν, ἐγχαράττειν.

einrollen ἐνειλεῖν, ἐνελίττειν τί τινι.
einrosten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.).
einrücken I *trans.* ἐντιθέναι, παρεμβάλλειν, παρεντιθέναι, beim Schreiben ~ διαλιπόντα χωρίον γράφειν. — **II** *intr.* (von Truppen) εἰσελαύνειν, εἰσέρχεσθαι, (als Feind) in ein Land ~ εἰσβάλλειν εἰς χώραν, an j-s Stelle ~ ἕπεσθαί τινι εἰς τὴν τάξιν, δέχεσθαί, δια-, ἐκδέχεσθαί (M.) τινα.
Einrücken *n* ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσέλασις, (feindlich) ἡ εἰσβολή, (an j-s Stelle in ein Amt) ἡ διαδοχή, besser durch Verben.
einruderig μονήρης.
einrühren ἐγκυκᾶν, φύρειν, φυρᾶν, τορύνειν, τορυνᾶν, ἐμ-, προσμειγνύναι.
eins 1. s. einer, die Zahl ~ ἡ μονάς (άδος). — **2.** (einig) ὁμογνώμων, s. einig.
einsacken ἐμβάλλειν εἰς σάκκον.
einsäen σπείρειν, ἐνσπείρειν.
einsägen ἐμπρίειν.
einsaitig μονόχορδος (2).
einsalben ἐπι-, ἐγ-, καταχρίειν τί τινι, δι-, κατ-, ὑπαλείφειν τί τινι, ἐναλείφειν τινί τι, μυρίζειν (parfümieren).
Einsalbung *f* ἡ χρῖσις, ἡ ἐπί-, ἔγ-, κατάχρισις, ἡ ἄλειψις, ἡ ἐπ-, ὑπάλειψις, ἡ ἀλοιφή.
einsalzen ἁλίζειν, ταριχεύειν, eingesalzen ἁλιστός, ταριχευτός.
Einsalzen *n* ἡ ἅλισις, ὁ ἁλισμός, ἡ ταριχεία, ἡ ταρίχευσις.
einsam μόνος, ἔρημος, μονήρης, μονώτης. ~er Ort ἡ ἐρημία, ein ~es Leben führen ἔρημον διάγειν τὸν βίον. ἐν ἐρημίᾳ διάγειν.
Einsamkeit *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἀναχώρησις (Ort u. Zustand), ἡ μόνωσις (Zustand), ἡ ἡσυχία (ruhiges Leben).
einsammeln συλλέγειν, ἀγείρειν. συναγείρειν, ἀθροίζειν, (Beiträge) ἐρανίζειν (bei j-m παρά τινι, von j-m τινά).
Einsammler *m* ὁ συλλογεύς, besser durch *part.* der Verben.
Einsammlung *f* ἡ συλλογή, ἡ σύλλεξις, (von Beiträgen) ὁ ἐρανισμός.
Einsatz *m* τὸ ἐνέχυρον (zum Pfande), τὸ ἐπιδιακείμενον ἀργύριον (beim Spiele), als ~ geben ἐπιδιατίθεσθαι (zum Pfande und beim Spiele).
einsäuern ζυμοῦν.
einsaugen πίνειν, ἐμ-. συμ-, καταπίνειν, μύζειν, μύζεσθαι. ἀμύζεσθαι (M.).
einsäumen κρασπεδοῦν.
einschaben ἐγξύειν.
einschalten ἐμ-, παρεμβάλλειν. ἐν-, παρεν-, προσεπιτιθέναι, ἐν-, παρ-, παρενείρειν, ἐπεισάγειν, eingeschaltet (von Tagen und Monaten) ἐμβόλιμος (2), ἐμβολιμαῖος.
Einschaltung *f* ἡ παρεμβολή, ἡ παρένθεσις. ἡ παρενθήκη.
einschanzen περιχαρακοῦν, χῶμα περιβάλλειν τινί, περιτειχίζειν.
einschärfen: j-m etw. ~ ἐν-, ἐπιτέλλειν (auch M.) τινί mit *inf.*, ἐπισκήπτειν τινί mit *inf.*, (als Befehl) προαγορεύειν (προειπεῖν).
Einschärfung *f* ἡ ἐπίσκηψις. ἡ ἐντολή, gew. durch Verben.
einscharren κατορύττειν, κρύπτειν γῇ.
Einscharren *n* ἡ κατόρυξις.
einschenken ἐγχεῖν, Wein ~ οἰνοχοεῖν. j-m klaren Wein ~ (Sprichw.) εἰπεῖν οὐδὲν ὑποστειλάμενον, τὰ ἀληθῆ λέγειν.
Einschenker *m* ὁ οἰνοχόος (vom Weine).
einschenklig μονοσκελής.
einschicken εἰσ-, διαπέμπειν, ἐπιστέλλειν.
einschieben ἐμ-, ἐπεμ-, παρεμβάλλειν, ἐν-, παρεν-, ἐπεντιθέναι, ἐν-, παρεν-, παρείρειν, παρα-, παρεμβύειν. (einen Mann) ἐντάττειν.
Einschieben *n* ἡ παρεμ-, ἐπεμβολή, ἡ ἐπέν-, παρένθεσις.
Einschiebsel *n* τὸ ἐμβόλιον, τὸ ἐμβόλιμον, ἡ ἐπεμβολή. ἡ παρένθεσις, ἡ παρενθήκη, τὸ ἐπεισόδιον, τὸ παράβυσμα.
Einschiebung *f* s. Einschieben.

einschießen (vom Weber) ἐφ-, συνυφαίνειν, eine Mauer ~ μηχαναῖς καταβάλλειν od. κατερείπειν τεῖχος, sich ~ ἀσκεῖν τὴν τοξευτικήν.
Einschießen *n* durch Verben.
einschiffen I *trans.* ἐμ-, εἰσβιβάζειν τινὰ εἰς ναῦν, ἐντιθέναι τι εἰς ναῦν, sich ~ ἐμ-, εἰσβαίνειν εἰς ναῦν, ἐπιβαίνειν νεώς od. ἐπὶ ναῦν. — **II** *intr.* εἰσπλεῖν, κατάγεσθαι (P., in den Hafen).
Einschiffung *f* (*intr.*) ἡ ἔμ-, εἴσβασις, besser durch Verben.
einschirren ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι.
einschlafen 1. κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν, dabei, darüber ~ ἐπικοιμᾶσθαί (P.), ἐπικαταδαρθάνειν τινί, (von Gliedern) καταναρκᾶσθαι. ἀποναρκᾶσθαι, ἀποναρκοῦσθαι (P.). — **2.** (aufhören, nachlassen) παύεσθαι (M.), (in Vergessenheit geraten) ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀμελεῖσθαι, καταμελεῖσθαι (P.).
Einschlafen *n* durch Verben.
einschläfern κοιμίζειν, κατακοιμίζειν, übtr. (sorglos machen) ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος τὴν ὑποψίαν, διαλύειν τὴν ὑποψίαν τινός.
Einschläferung *f* (durch Gesang) ἡ καταβαυκάλησις.
Einschlag *m* (bei den Webern) ἡ κρόκη, ἡ ἐφ-, συνυφή.
einschlagen 1. (hineinschlagen) ἐγκρούειν, ἐγκόπτειν, ἐμπηγνύναι, (entzweischlagen) κατακόπτειν, διαρρηγνύναι. συντρίβειν. — **2.** (einwickeln) ἐν-, περιειλεῖν, περιελίττειν, καλύπτειν, συγκαλύπτειν, (vom Weber) ἐν-, συνυφαίνειν. — **3.** einen Weg ~ ἔρχεσθαι, ἰέναι ὁδόν, τρέπεσθαι (M.) ὁδόν. — **4.** (den Handschlag geben) διδόναι τὴν δεξιάν. — **5.** (vom Blitze) σκήπτειν, κατα-, ἐπισκήπτειν εἴς τι. — **6.** (guten Erfolg haben) καλῶς ἀποβαίνειν od. προχωρεῖν, (von Personen) προκόπτειν, ἐπίδοσιν λαμβάνειν. — **7.** in etw. ~ (dahin gehören) τείνειν εἴς τι, εἶναί τινος.
Einschlagen *n* (des Blitzes) ἡ τοῦ κεραυνοῦ κατάσκηψις, (mit der Hand) ἡ τῆς δεξιᾶς ἐμβολή.
Einschlagfaden *m* ἡ κρόκη.
einschleichen ἐφ-, παρερπύζειν, εἰσδύεσθαι (-δῦναι), παρεισέρχεσθαι, παρεισιέναι (εἶμι), παρεισπίπτειν. λανθάνειν εἰσιόντα, (von Fehlern, Gewohnheiten u. dgl.) παρα-, ὑποδύεσθαι, sich in j-s Gunst ~ ὑπέρχεσθαι od. ὑποτρέχειν τινά.
einschleifen ἐγξεῖν.
einschleppen εἰσέλκειν. (Krankheiten) παρεισάγειν.
einschließen 1. κατα-, συγ-, ἀπο-, ἐγκλείειν, συμφράττειν, (einsperren) εἱργνύναι, (Briefe, Geld u. dgl.) ἐν-, προστιθέναι. — **2.** (umgeben) περιβάλλειν τινί τι, περιλαμβάνειν, περιέχειν τί τινι, mit einer Mauer ~ περιτειχίζειν, ringsum ~ κυκλοῦν, ἐγ-, περικυκλοῦν, mit einem Graben ~ περιταφρεύειν, mit einem Walle ~ περιχαρακοῦν, περιβάλλειν χῶμα, die Feinde ~ κατα-, ἀποκλείειν κύκλῳ τοὺς πολεμίους, eine Stadt ~ πολιορκεῖν, περικαθῆσθαι. συγκλείειν πόλιν, eine Stelle in einer Schrift ~ περιγράφειν. — **3.** (mit in etw. einbegreifen) περιλαμβάνειν. καταλαμβάνειν ἔν τινι, mit in etw. eingeschlossen sein: μετέχειν τινός, in das Bündnis eingeschlossen sein ἔνσπονδον εἶναι, j-n nicht mit eingeschlossen πλὴν τινος.
einschließlich σὺν τινι.
Einschließung *f* (einer Stadt) ἡ πολιορκία, völlige ~ ἡ περικύκλωσις. gew. durch Verben.
[1]**einschlingen** συνείρειν.
[2]**einschlingen, einschlucken** καταβροχθίζειν, κατεσθίειν, καταπίνειν, καταρροφεῖν.
einschlitzen ἐπιτέμνειν.
einschlummern κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν, ἀπο-, κατανυστάζειν. ἀφ-, καθυπνοῦν.
Einschlummern *n* ἡ καθύπνωσις, besser durch Verben.
einschlüpfen ὑφέρπειν.
einschlürfen καταρροφεῖν, καταπίνειν, ἀναρ-, ἐπιρροιβδεῖν.
Einschluß *m*: mit ~ von etw. σὺν τινι.
einschmeicheln sich ἀρεσκεύεσθαί (M.). ὑποτρέχειν, ὑπέρχεσθαί τινα.
einschmeichelnd ἐπίχαρις, ι (ιτος). αἱμύλος, ~es Wesen τὸ ἐπίχαρι τῶν τρόπων.

einschmelzen *trans.* ἀνα-, συν-, ἐντήκειν, συγ-, καταχωνεύειν, *intr.* ἀνα-, κατατήκεσθαι (P.).
Einschmelzen *n* **Einschmelzung** *f* ἡ χώνευσις, ἡ χωνεία.
einschmieden δεῖν σιδήρῳ.
einschmieren ἐγ-, δια-, καταχρίειν τί τινι, κατ-, ὑπαλείφειν τί τινι, ἐπ-, ἐναλείφειν τινί τι.
Einschmieren *n* ἡ ἐπί-, ἔγ-, κατάχρισις, ἡ ἄλειψις.
einschmuggeln παρεισάγειν, παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν.
einschmutzen καταμολύνειν, καταρρυποῦν, καταρρυπαίνειν, *intr.* P.
einschnallen ἐμπορπᾶν.
einschneiden I *trans.* (in Stein, Metall u. dgl.) χαράττειν, ἐγχαράττειν, ἐγκολάπτειν, ἐγγλύφειν, (einen Einschnitt machen) ἐπι-, διατέμνειν, ἐπιχαράττειν. — II *intr.* (schneidend eindringen) εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, (ins Herz) χωρεῖν πρὸς καρδίαν.
Einschneiden *n* ἡ ἐπιτομή, ἡ ἐγχάραξις.
Einschnitt *m* ἡ τομή, ἡ καταγλυφή.
einschnitzen ἐγκολάπτειν.
einschnüren περι-, συσφίγγειν.
Einschnüren *n* ἡ περί-, σύσφιγξις.
einschöpfen εἰσαντλεῖν, ἐγχεῖν.
einschränken περιγράφειν, συστέλλειν, κατέχειν (letztere beiden auch übtr.), die Begierden (u. dgl.) ~ κολάζειν τὰς ἐπιθυμίας, den Aufwand ~ συντέμνειν τὰς δαπάνας, sich ~ μετρίως ζῆν, συστέλλειν τὴν δίαιταν.
Einschränkung *f* ἡ συστολή, ἡ κόλασις, ἡ συντομή, gew. durch Verben, ohne ~ ἁπλῶς οὕτως, mit ~ οὐχ ἁπλῶς, das leidet gewisse ~en οὐχ ἁπλοῦν ἐστιν.
einschreiben ἐγ-, εἰσ-, ἀναγράφειν, in eine Liste ~ καταγράφειν εἰς τὸν κατάλογον, sich ~ lassen καταγράφεσθαι, καταλέγεσθαι (P.).
Einschreiben *n*, **Einschreibung** *f* ἡ ἐγ-, εἰσ-, ἀπο-, καταγραφή.
einschreiten ἐν-, ἐφίστασθαι, κωλύειν, ἀνθίστασθαί τινι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, gerichtlich ~ λαγχάνειν δίκην τινί, mit den Waffen ~ ὅπλων ἅπτεσθαι (M.), ὅπλα ἐπιφέρειν τινί, οὐ περιορᾶν τι od. τινα mit *part.*, zB. wir werden gegen die Kränkungen unserer Freunde durch dich ~ οὐ περιοψόμεθά σε ἀδικοῦντα τοὺς φίλους od. ἀδικουμένους ὑπὸ σοῦ τοὺς φίλους.
Einschreiten *n* ἡ κώλυσις, ἡ ἔνστασις, ἡ ἐναντίωσις, besser durch Verben.
einschrumpfen μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, συστέλλεσθαι, ῥικνοῦσθαι, καταρρικνοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι (sämtl. P.).
Einschrumpfen *n* ἡ ῥίκνωσις, ἡ συστολή, ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός, gew. durch Verben.
einschüchtern φόβον ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι τινί, κατα-, ἐκπλήττειν τινά, καταπτοεῖν.
Einschüchterung *f* ἡ κατά-, ἔκπληξις, gew. durch Verben.
einschuhig μονοσάνδαλος (2, mit einem Schuhe), ποδιαῖος (von einem Schuhe).
einschulen ἀσκεῖν, συνασκεῖν, συγκροτεῖν.
Einschulung *f* ἡ ἄσκησις.
einschürig ἅπαξ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀμώμενος (von einer Wiese), ἀποκειρόμενος (von Schafen).
einschütten ἐγχεῖν.
Einschütten *n* ἡ ἔγχυσις.
einschwärzen eig. διαμελαίνειν, (einschmuggeln) παρεισκομίζειν, παρεισάγειν.
einschwatzen: j-m etw. ~ ἀναπείθειν τινά mit *inf.*
einsegeln εἰσπλεῖν, κατάγεσθαι (P.).
einsegnen (einweihen) ἀφ-, καθιεροῦν, ἀφ-, καθοσιοῦν, (von Personen) εὔχεσθαί (M.) τινι πάντα τἀγαθά.
Einsegnung *f* durch Verben.
einsehen ὁρᾶν, καθορᾶν, αἰσθάνεσθαι, κατα-, ἐννοεῖν, γιγνώσκειν, ἐπιγιγνώσκειν, μανθάνειν, συνιέναι (ἵημι), καταμανθάνειν, ἔννουν γίγνεσθαι, hinterher ~ μεταγιγνώσκειν, es ist nicht einzusehen ἄδηλόν ἐστιν.
Einsehen *n* ἡ σύνεσις, ὁ νοῦς, ἡ γνώμη, s. Einsicht.
einseifen ῥύμματι ἀλείφειν od. καταχρίειν, übtr. (j-n betrunken machen) μεθύσκειν, καταμεθύσκειν.
einseitig eig. μονόπλευρος (2), übtr. χωλός, ἀτελής, ἡμιτελής, ἰδιωτικός, ἰδιογνώμων, μονόκωλος, οὐκ ἀκριβής, ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν.
Einseitigkeit *f* durch d. *neutr.* der vorh. *adj.*
einsenden εἰσπέμπειν, ἐπιστέλλειν.
einsenken καθιέναι, καταδύειν, καταβάλλειν.
einsetzen 1. ἐν-, εἰστιθέναι τί τινι u. εἴς τι, προστιθέναι τινί τι, (in eine Öffnung) προσάπτειν, (mit der Nadel) ἐπιρ-, προσράπτειν. — 2. (einpflanzen) ἐμφυτεύειν. — 3. Geld (im Spiel) ~ παραβάλλεσθαι (M.) χρήματα. — 4. (zur Bewahrung) κατατίθεσθαι (M.), (zum Pfand) παρακατατίθεσθαι (M.). — 5. sich ~ (in e-n Wagen) ἐμ-, ἐπιβαίνειν. — 6. das Leben ~ παραβάλλειν τὴν ψυχὴν od. τὸν βίον. — 7. j-n in ein Amt ~ καθιστάναι τινὰ ἄρχοντα od. εἰς ἀρχήν, ἀποδεικνύναι τινὰ ἄρχοντα. — 8. (einen Verbannten wieder ~) κατάγειν. — 9. j-n zum Erben ~ ἀποδεικνύναι od. καθιστάναι τινὰ κληρονόμον. — 10. (festsetzen, anordnen) τιθέναι, siehe auch einfallen 5.
Einsetzling *m* ὁ κλών (ωνός).
Einsetzung *f* ἡ κατάστασις, ἡ ἀπόδειξις, sonst durch Verben.
Einsicht *f* ἡ γνῶσις, ἡ γνώμη, ἡ φρόνησις, (~ in etw.) ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐμπειρία τινός, ~ haben φρονεῖν, σύνεσιν od. νοῦν ἔχειν, συνετὸν εἶναι, ~ in etw. haben ἐπίστασθαί τι, ἔμπειρον εἶναί τινος, ein Mann von ~ συνετὸς od. γνωμονικὸς ἀνήρ, nach meiner ~ κατ' ἐμὴν γνώμην, ἔμοιγε δοκεῖν, gegen seine bessere ~ handeln πράττειν ἄλλα, ἄλλα βέλτιστα κρίνειν, aus eigener ~ ἰδίᾳ γνώμῃ.
einsichtig, einsichtsvoll συνετός, εὐσύνετος (2), γνωμονικός, φρόνιμος (2), ἐπιστήμων, ἔμπειρος (2), σοφός, εὖ φρονῶν od. κρίνων.
einsichtslos ἀσύνετος (2), ἄφρων, ἀγνώμων, ~ handeln ἀγνωμονεῖν.
Einsichtslosigkeit *f* ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀγνωμοσύνη.
einsickern διαπιδύειν.
Einsiedelei *f* ἡ ἀναχώρησις, ἡ ἐρημία, τὸ ἡσυχαστήριον.
einsieden καθέψειν.
Einsiedler *m* ὁ ἐρημίτης, ὁ ἀναχωρητής, ὁ ἡσυχαστής, als ~ leben ἡσυχάζειν.
Einsiedlerin *f* ἡ ἡσυχάστρια.
einsiedlerisch ἡσυχαστικός, ἐρημικός, ἔρημος, ἀναχωρητικός.
Einsiedlerleben *n* ὁ ἐν ἐρημίᾳ od. καθ' ἡσυχίαν βίος, ὁ ἀναχωρητικὸς βίος, ein ~ führen ἡσυχάζειν.
einsiegeln κατασημαίνεσθαι (M.).
einsilbig μονοσύλλαβος (2), ~ (wortkarg) sein βραχυλογεῖν.
Einsilbigkeit *f* ἡ μονοσυλλαβία, (Wortkargheit) ἡ βραχυλογία.
einsingen (in den Schlaf) καταβαυκαλᾶν.
Einsingen *n* ἡ καταβαυκάλησις.
einsinken συμπίπτειν, καταρρεῖν, συνιζάνειν, (in etw.) καταδύεσθαι (-δῦναι).
Einsinken *n* ἡ συνίζησις.
einsitzig μίαν ἕδραν ἔχων.
einspalten ἐν-, ἐπισχίζειν.
einspannen ἐντείνειν τι εἴς τι, (Pferde und andere Zugtiere) ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι.
Einspänner *m* ὁ μονοζυγὴς ὄχος, τὸ μονοζυγὲς ὄχημα.
einspännig μονόζυξ (υγος), μονοζυγής.
einsperren εἰργνύναι, καθ-, ἐγκαθ-, συνειργνύναι.
Einsperren *n*, **Einsperrung** *f* ἡ κάθειρξις.
einspinnen ἐπινεῖν, sich ~ (v. Insekten) ἐνειλεῖσθαι (P.).
einsprechen I *trans.* 1. j-m Mut ~ παρακελεύεσθαί (M.) τινι, ἐπιθαρρύνειν τινά, j-m Trost ~ παραμυθεῖσθαί (M.) τινα, j-m Hoffnung ~ ἐλπίδα ἐμποιεῖν od. παρέχειν τινί, ἐπελπίζειν τινά. — II *intr.* 2. (Einspruch tun) ἐνίστασθαι πρός τι. — 3. (einkehren bei j-m) καταλύειν παρά τινα u. παρά τινι.
Einsprechen *n* (des Mutes) ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, (des Trostes) ἡ παραμυθία, sonst durch Verben.
einsprengen κατα-, ἐπιβρέχειν, καταρραίνειν, auf j-n ~ (zB. mit dem Pferde) ἐλαύνειν ἐπί τινα.
Einsprengen *n* ἡ καταβροχή, besser durch Verben.
einspritzen ἐνιέναι (ἵημι), ἐγ-, εἰσκλύζειν, ἐγχυματίζειν.

Einspritzung *f* ἡ ἔνεσις (als Handlung), τὸ ἔνεμα (als Sache).
Einspruch *m* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἔνστασις. gerichtlicher ~ ἡ ἀντωμοσία, ~ tun ἐνίστασθαί τινι od. πρός τι, überh. ἀνθίστασθαι, κωλύειν, ἀποκωλύειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, gerichtlichen ~ tun ἀντομνύναι.
einspünden ἐπιβύειν.
einst ποτέ (enkl., allg.), πάλαι, τὸ πάλαι (von der Vergangenheit), ὕστερον, εἰς ὕστερον (von der Zukunft).
einstämmig μονοστελέχης, μονοστέλεχος (2).
einstampfen κατα-, ἐμπατεῖν, παρεμβύειν, περισάττειν.
einstänkern: etw. ~ κατόζειν τινός.
einstechen διαπείρειν, διορύττειν.
einstecken eig. ἐμ-, καταπηγνύναι, κρύπτειν, καλύπτειν, das Schwert ~ τιθέναι τὸ ξίφος εἰς τὸν κολεόν, ins Gefängnis ~ (setzen) ἐμβάλλειν od. παραδιδόναι εἰς τὴν φυλακήν, etw. ~ (geduldig ertragen) ὑπομένειν τι, ἀνέχεσθαί τι.
einstehen: für etw. ~ ἐγγυᾶν (auch M.) τι, ἀναδέχεσθαί (M.) τι (auf sich nehmen), πίστιν παρέχειν ὑπέρ τινος.
einstehlen: sich ~ λανθάνειν εἰσιόντα, ὑπεισιέναι (εἶμι), ὑποδύεσθαι (-δῦναι).
einsteigen ἐμ-, εἰσβαίνειν εἴς τι, ἐπιβαίνειν τινός, (in ein Bergwerk) καταβαίνειν, (von Dieben) εἰσδύεσθαι (-δῦναι), λάθρα εἰσιέναι (εἶμι), ~ lassen ἐμ-, εἰσβιβάζειν.
Einsteigen *n* ἡ ἔμ-, εἴσβασις, (in ein Bergwerk) ἡ κατάβασις.
einstellen 1. (hineinstellen) κατα-, ἐγκατατάττειν, κατα-, ἐγκαταχωρίζειν, unter die Soldaten ~ καταλογίζειν εἰς τοὺς στρατιώτας, καταλέγειν. — 2. (unterlassen, aufgeben) παύεσθαί, ἀπο-, ἀναπαύεσθαί (M.) τινος od. *part.*, ἀφίεσθαί, ἀφίστασθαί τινος, die Belagerung ~ λύειν τὴν πολιορκίαν. — 3. sich ~ παραγίγνεσθαι, παρεῖναι, (von Zuständen) γίγνεσθαι, ἐπιγίγνεσθαι, ἐπιέναι (εἶμι).
Einstellung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάταξις, gew. durch Verben, ~ von Feindseligkeiten ἡ ἐκεχειρία, αἱ ἀνοχαί.
einstengelig μονόκαυλος (2).
einstens s. einst.
einsticken ἐνστίζειν, ἐμποικίλλειν.
einstig ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, ποτέ (enkl., von der Vergangenheit), ὕστερον ἐσόμενος (von der Zukunft).
einstimmen (in einen Gesang) συνεπηχεῖν, συμφωνεῖν, συνᾴδειν, (zu einem Vorschlage) ὁμολογεῖν, συγκατατίθεσθαι (M.), in j-s Klagen ~ συνοδύρεσθαί (M.) τινι.
Einstimmen *n* (in einen Gesang) ἡ συνῳδία.
einstimmig ὁμολογούμενος, ὁμογνώμων, σύμφωνος (2), auch πάντες, ἅπαντες, σύμπαντες, zB. nach ~er Ansicht γνώμῃ τῇ τῶν ἁπάντων, die Weisen behaupten ~ πάντες οἱ σοφοὶ ὁμολογοῦσιν, ~ sein ὁμο-, συμφωνεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν, nicht ~ sein διαφωνεῖν, διαφέρεσθαι (P.), *adv.* μιᾷ φωνῇ, ἐκ μιᾶς γνώμης παμψηφεί, ὁμοθυμαδόν.
Einstimmigkeit *f* ἡ ὁμο-, συμφωνία.
einstmalig s. einstig.
einstmals s. einst.
einstöckig μονόκωλος (2), μονόστεγος (2).
einstopfen ἐμ-, παρεμβύειν, ἐνστοιβάζειν, ἐμφράττειν.
einstoßen (hineinstoßen) ὠθεῖν εἴς τι, εἰσωθεῖν, (einschlagen) ἐμπηγνύναι, (durch Stoßen öffnen) ἐκ-, συγκόπτειν, ἐκβάλλειν, ἐξαράττειν, διαρρηγνύναι, (zerschlagen) συντρίβειν, καταγνύναι, κατακλᾶν.
einstreichen ἐμπλάττειν, ἐναλείφειν, Geld ~ ἀνα-, ἀπολαμβάνειν χρήματα.
einstreuen ἐνσπείρειν, ἐμ-, ἐπιπάττειν, übtr. (zB. in der Rede) ἐμ-, προσ-, συμμειγνύναι, ἐμ-, παρεμπλέκειν, παρεμβάλλειν.
einströmen εἰσρεῖν, ἐμβάλλειν.
einstudieren μελετᾶν, διαμελετᾶν, j-m etw. ~ διδάσκειν τινά τι.
einstürmen: auf j-n ~ ὁρμῇ φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐφορμᾶν τινι, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ἐμ-, προσπίπτειν τινί, in etw. ~ εἰσπίπτειν εἴς τι.

Einsturz *m* ἡ πτῶσις, ἡ κατά-, σύμπτωσις, besser durch Verben.
einstürzen *trans.* καταβάλλειν, καθαιρεῖν, *intr.* πίπτειν, συμ-, καταπίπτειν, καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.), auf j-n ἐμπίπτειν τινί.
einstweilen μεταξύ, τέως, τὸ νῦν, ἐν τοσούτῳ.
einstweilig ὁ, ἡ, τὸ νῦν.
eintägig ἐφήμερος (2), μονήμερος (2), μιᾶς ἡμέρας.
Eintagsfliege *f* τὸ ἐφήμερον ζῷον.
eintauchen *trans.* ἐμ-, κατα-, ἀποβάπτειν εἴς τι, *intr.* εἰσ-, καταδύεσθαι (-δῦναι).
Eintauchen *n* ἡ βαφή, ἡ βάψις.
eintauschen ἀλλάττεσθαί, ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος, ἀμείβειν, ἀμείβεσθαί (M.) τί τινος.
Eintauschen *n* ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἀντικαταλλαγή.
einteilen μερίζειν, διαμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, διαδιδόναι, διανέμειν (letztere beiden = verteilen), (Ordnung hineinbringen) διατάττειν, διακοσμεῖν, διακρίνειν, διιστάναι, sich ~ (haushalten) ταμιεύεσθαι (M.).
einteilig μονομερής.
Einteilung *f* ὁ μερισμός, ὁ διαμερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ διανομή, ἡ διάδοσις, ἡ διαστολή, ἡ διάκρισις, ἡ διακόσμησις, gew. durch Verben.
eintönig μονότονος (2), uneig. μονόκωλος (2).
Eintönigkeit *f* ἡ μονοτονία.
Eintracht *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, ~ stiften ὁμόνοιαν ποιεῖσθαι (M.), in ~ leben ἐν ὁμονοίᾳ διάγειν, ὁμονοητικῶς ἔχειν, ὁμοφρονεῖν, ταὐτὰ φρονεῖν.
einträchtig ὁμόνους, ὁμόφρων, ταὐτὰ φρονῶν, ὁμονοητικός, ~ leben s. Eintracht.
Eintrag *m* 1. (Schaden, Nachteil) ἡ βλάβη, ἡ ζημία, j-m ~ tun βλάπτειν, ἀδικεῖν τινα, ἐμποδὼν (*adv.*) εἶναί τινι. — 2. (bei den Webern) ἡ κρόκη, ἡ συνυφή.
eintragen 1. (hineintragen) εἰσφέρειν, εἰσκομίζειν, συγκομίζειν (auch M.), (einsammeln) συλλέγειν. — 2. (einschreiben) ἀπο-, ἀναγράφειν. — 3. (einbringen) ἀπο-, προσφέρειν, προσόδους παρέχειν, κέρδος φέρειν.
Eintragen *n*, **Eintragung** *f* ἡ εἰσφορά, ἡ εἰσκομιδή, (das Einschreiben) ἡ ἀπο-, ἀναγραφή, gew. durch Verben.
einträglich πολλὰς προσόδους παρέχων, προσοδικός, εὐπρόσοδευτος (2, von Einkünften), εὔκαρπος (2, fruchtreich), λυσιτελής, σύμφορος (2), κερδαλέος (nützlich, vorteilhaft), ~ sein λυσιτελεῖν, συμφέρειν, σύμφορον εἶναι, κέρδος φέρειν, πολλὰς προσόδους παρέχειν.
Einträglichkeit *f* ἡ εὐκαρπία (von Feldern u. dgl.), sonst das *neutr.* d. vorh. *adj.*
einträuken: bibl. ich will es dir ~ μνησικακήσω σοι τούτου.
einträufeln ἐνστάζειν, ἐνσταλάζειν.
eintreffen (ankommen) ἀφικνεῖσθαι, παραγίγνεσθαι, ἥκειν, ἐπι-, προσέρχεσθαι, (zutreffen) συμβαίνειν, συμφέρεσθαι (P.), (in Erfüllung gehen) ἀπο-, ἐκβαίνειν, τελεῖσθαι, ἀποτελεῖσθαι (P.).
Eintreffen *n* ἡ ἄφιξις, (Erfüllung) ἡ ἀπόβασις, gew. durch Verben.
eintreiben εἰσελαύνειν, εἰσ-, κατάγειν (eig.), einen Keil ~ σφῆνα ἐμβάλλειν, ἐμπηγνύναι, (Geld u. dgl.) πράττειν, εἰσ-, ἀναπράττειν (das M. für sich ~) (von j-m τινά), Abgaben ~ δασμολογεῖν.
Eintreiber *m* ὁ ἐκπράκτωρ (ορος), besser durch Verben.
Eintreibung *f* ἡ ἀπαίτησις, (von Tribut) ἡ δασμολογία.
eintreten I *intr.* εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι, εἰσβαίνειν, in das öffentliche Leben ~ προσιέναι πρὸς τὰ κοινὰ od. πρὸς τὴν πολιτείαν, in ein Amt ~ καθίστασθαι εἰς ἀρχήν. — 2. (beginnen, anfangen) ἐπέρχεσθαι, ἐκφαίνεσθαι (P.), ἄρχεσθαι (M.). — 3. (sich ereignen) συμβαίνειν, γίγνεσθαι, (vom Wetter) συμπίπτειν, συμβαίνειν. — II *trans.* 4. (hinein-, zusammentreten) πατεῖν, ἐμ-, συμπατεῖν, (zertreten) συμ-, καταπατεῖν. — 5. sich etw. ~ πατεῖν τι, περιπείρεσθαί (P.) τινι.
Eintreten *n* s. Eintritt.
eintrichtern: j-m etw. ~ ὡς (ὥσπερ) διὰ χώνης ἐνιέναι (ἵημι) τινί τι.

Eintritt *m* 1. (das Hineintreten) ἡ εἴσοδος od. der *inf.* der Verben, gew. umschr. durch d. *part.*, zB. bei seinem ~ εἰσελθόντος αὐτοῦ. — 2. (Anfang) ἡ ἀρχή, gew. durch Verben, zB. beim ~ des Sommers ἀρχομένου τοῦ θέρους, gleich mit ~ des Abends εὐθὺς ἀφ' ἑσπέρας.
Eintrittsgeld *n* τὸ εἰσηλύσιον, zu Schaustellungen u. dgl. τὰ θεωρικά.
Eintrittskarte *f* τὸ σύμβολον.
eintrocknen ξηραίνεσθαι (P.), ἀπομαραίνεσθαι (P.).
eintröpfeln ἐν-, ἐπιστάζειν, ἐπισταλάζειν.
eintun κομίζεσθαι, ἀποτίθεσθαι (M.).
eintunken βάπτειν, ἐμβάπτειν.
einüben μελετᾶν, ἀσκεῖν, συνασκεῖν, συγκροτεῖν, (den Körper) γυμνάζειν, s. einstudieren.
Einübung *f* ἡ μελέτη, ἡ ἄσκησις, ἡ διδαχή, gew. durch Verben.
einverleiben ἐν-, προστιθέναι, ἐμ-, εἰσποιεῖν, ἐγκρίνειν, συνιστάναι, συμμειγνύναι, ἐμφύειν, ἐμφυτεύειν, συνοικειοῦν, (in Klassen) ἐγκαταλέγειν.
Einverleibung *f* durch Verben.
Einvernehmen *n* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, im ~ mit j-m stehen οἰκείως διακεῖσθαί τινι u. πρός τινα.
einverstanden: mit j-m ~ sein ὁμογνωμονεῖν τινι, τὰ αὐτὰ γιγνώσκειν τινί, συνθέλειν (dasselbe wollen), ich bin damit ~ συνδοκεῖ μοι, wir sind damit ~ ὁμολογεῖται ἡμῖν.
Einverständnis *n* ἡ συμφωνία, ἡ κοινὴ βουλή od. γνώμη, im ~ mit j-m handeln κοινῇ πράττειν μετά τινος, συμπράττειν τινί, ein ~ mit j-m unterhalten πράττειν πρός τινα.
einwachsen ἐμφύεσθαί (-φῦναί) τινι u. ἔν τινι.
Einwand *m* s. Einwendung.
Einwanderer *m* ὁ ἔπηλυς (υδος).
einwandern ἐπ-, εἰσοικεῖν, εἰσοικίζεσθαι (P.), μετοικίζεσθαι (P.) εἰς χώραν, eingewandert ἔπηλυς (υδος).
Einwanderung *f* ἡ εἰσοίκησις, besser durch Verben.
einwärts εἴσω, εἰς τὸ εἴσω, ~ gebogen σιμός.
einwässern κατα-, διαβρέχειν (ὕδατι), καταπλύνειν.
einweben ἐνυφαίνειν τί τινι, ἐμποικίλλειν τί τινι, in die Rede ~ ἐπι-, παρεμπλέκειν od. παρεμβάλλειν τῷ λόγῳ, das Eingewebte τὸ ἐνύφασμα.
Einweben *n*, **Einwebung** *f* durch Verben, übtr. ἡ παρεμβολή.
einwechseln ἀντ-, ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος, sich Geld ~ καταλλάττεσθαι (M.) νομίσματα, Gold ~ χρυσωνεῖν.
Einwechselung *f* ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἀντικαταλλαγή, ἡ ἀλλαγή.
einweichen βρέχειν, ἐμ-, καταβρέχειν.
Einweichen *n* ἡ βρέξις, ἡ καταβροχή.
einweihen ἀφ-, καθιεροῦν, ἀφ-, καθοσιοῦν (e-n Tempel u. dgl.), τεμενίζειν (einen Platz zu einem Heiligtume), in die Mysterien ~ μυεῖν, τελεῖν, κατοργιάζειν, in die Mysterien eingeweiht werden μυεῖσθαι τὰ μυστήρια, (zum ersten Male gebrauchen) κατάρχεσθαί (M.) τινος, ἐγκαινίζειν τι, der Eingeweihte ὁ μύστης.
Einweihung *f* ἡ ἀφ-, καθιέρωσις, ἡ καθοσίωσις, ~ in die Mysterien ἡ μύησις, ἡ τελετή, τὸ τέλος, zur ~ gehörig τελεστικός.
Einweihungsfest *n* ἡ τῆς καθιερώσεως ἑορτή, τὰ ἐγκαίνια.
Einweihungsopfer *n* τὰ προτέλεια.
Einweihungszeremonie *f* ἡ τελετή.
einweisen καθιστάναι od. τάττειν τινά, j-m in den Besitz von etw. ~ παραδιδόναι od. ἀπονέμειν τινί τι.
Einweisung *f* ἡ κατάστασις.
einwenden ἀντιλέγειν (ἀντειπεῖν) τινί, ὑπολαμβάνειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀνθυποφέρειν, (gerichtlich) ἐνίστασθαι, παραγράφεσθαι (M.), wenn du nichts einzuwenden hast εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις.
Einwendung *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ὑπό-, ἀντίληψις, ἡ ὑποφορά, ἡ ἔνστασις, ἡ ἐναντίωσις, τὸ ἐναντίωμα, ~ gegen die Gültigkeit einer Klage ἡ παραγραφή, ~en machen ἐναντιολογεῖν, s. einwenden.
einwerfen (durch Werfen zerstören) καταβάλλειν, καθαιρεῖν, ἀνατρέπειν, (einwenden) s. d. Wort.

Einwerfen *n* ἡ καταβολή, ἡ καθαίρεσις, ἡ ἀνατροπή.
einwickeln ἐνελίττειν τί τινι u. εἴς τι, περιελίττειν τί τινι u. περί τι, ἐν-, κατειλεῖν τί τινι, ἐγκαλύπτειν, in Decken ~ ἐγκορδυλεῖν, in Windeln σπαργανᾶν, σπαργανοῦν, sich ~ die M. dieser Verben.
Einwickeln *n* ἡ περι-, κατείλησις, (in Windeln) ἡ σπαργάνωσις, gew. durch Verben.
einwiegen βαυκαλᾶν, βαυκαλίζειν.
einwilligen συν-, ἐπαινεῖν τι, συγκατατίθεσθαί (M.) τινι περί τινος, συντίθεσθαί (M.), συγχωρεῖν τινι, (in ein Gesuch, eine Bitte) ἐπι-, κατανεύειν τινί τι od. *inf.*, (sich überreden lassen) πείθεσθαι (P.), nicht ~ οὐ πείθεσθαι, ἀνανεύειν, ἀναίνεσθαι (M.), ἐναντιοῦσθαι (P.).
Einwilligung *f* ἡ συναίνεσις, ἡ συγκατάθεσις, ἡ ὁμολογία, gew. durch Verben, zB. ohne seine ~ wurde nichts unternommen οὐδὲν ἐπράχθη αὐτοῦ μὴ συναινοῦντος, auch αὐτοῦ ἄκοντος, βίᾳ αὐτοῦ.
einwindeln σπαργανοῦν.
einwinden s. einwickeln.
einwintern χειμάζειν.
einwirken I *trans.* (vom Weber) ἐνυφαίνειν, ἐμπλέκειν, ἐμποικίλλειν τί τινι. — II *intr.* (Wirkung auf etw. äußern) δύναμιν od. ῥοπὴν ἔχειν πρός τι, ποιεῖν εἴς τι, auf j-n ~ διατιθέναι τινά mit *adv.*, πείθειν τινά.
Einwirkung *f* ἡ δύναμις, ἡ ῥοπή, göttliche ~ ἡ ἐνθουσίασις, durch od. unter j-s ~ ὑπό τινος.
einwohnen ἐν-, παρεῖναί τινι, von Natur ~ ἐμπεφυκέναι, φύσει ἐνεῖναί od. παραγενέσθαι τινί.
Einwohner *m* ὁ οἰκήτωρ (ορος), ὁ οἰκητής, ὁ οἰκητήρ (ῆρος), ὁ ἔνοικος, (eines Landes) ὁ ἐγ-, ἐπιχώριος, ὁ κάτοικος, (einer Stadt) ὁ πολίτης, ὁ ἀστός, oft ὁ ἄνθρωπος, zB. die Stadt hat viele ~ πολλοὶ ἄνθρωποί εἰσιν ἐν τῇ πόλει, die ~ der Stadt οἱ ἐν τῇ πόλει od. ἐκ τῆς πόλεως.
Einwohnerin *f* ἡ κάτ-, ἔνοικος, ἡ κατ-, ἐνοικοῦσα, (einer Stadt) ἡ πολῖτις (ιδος), ἡ ἀστή.
einwühlen: sich ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) εἰς od. ὑπό τι.
Einwurf *m* ἡ ἐναντιολογία.
einwurzelig μονόρριζος (2).
einwurzeln ῥιζοῦσθαι, καταρριζοῦσθαι (P., ersteres a. M.), eingewurzelt κατάρριζος (2), uneig. ἐνσκιρροῦσθαι, ἐγκατασκιρροῦσθαι (P.), ἐγχρονίζεσθαι (P.), ἐγκαταγηράσκειν, ~ lassen ῥιζοῦν, καταρριζοῦν.
Einwurzeln *n*, **Einwurzelung** *f* ἡ ῥίζωσις, gew. durch Verben.
Einzahl *f* ὁ ἑνικὸς ἀριθμός, in der ~ ἑνικῶς.
einzahnig μονόδους (οντος).
einzapfen ἐνείρειν, ἐμβάλλειν, κατασταμινίζειν.
einzäunen περιφράττειν τι, περιβάλλειν ἕρκος τινί, περιλαμβάνειν τι φραγμῷ, eingezäunt περίφρακτος (2), ein eingezäunter Platz τὸ δρυφάκτωμα.
Einzäunung *f* ὁ φραγμός, ὁ περιφραγμός, τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα.
einzehig μονοδάκτυλος (2).
einzehren μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), φθίνειν, φθίνεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.).
einzeichnen eig. ζωγραφεῖν τι εἴς τι, (in ein Buch) ἐγ-, ἀπο-, καταγράφειν.
Einzeichnung *f* (in ein Buch) ἡ ἐγ-, ἀπο-, καταγραφή.
einzeilig μονόστιχος (2).
Einzelheit *f* ἓν μόνον, ~en durch ἕκαστος od. καθ' ἕκαστα, zB. ~en erzählen διηγεῖσθαι (M.) ἕκαστα od. καθ' ἕκαστα.
einzeln εἷς, μία, ἕν, μόνος, (von andern getrennt) μόνος (auch αὐτὸς μόνος), μονήρης, μονωθείς, ἀπομονωθείς, ἔρημος, *adv.* χωρίς, κατὰ μόνας, ~ liegend (zerstreut) διεσκεδασμένος, σποράς (άδος), χωρὶς κείμενος, διαλείπων, σπάνιος, (je einer, einer nach dem andern) ἕκαστος, ὡς ἕκαστος, εἷς ἕκαστος, ~ durchgehen διέρχεσθαι ἓν ἕκαστον od. πάντα καθ' ἓν ἕκαστον, ~ sein μονάζειν.

Einzelverkauf *m* ἡ καπηλεία.
Einzelwesen *n* τὸ καθ' αὑτό.
einziehen I *trans.* 1. (in eine Öffnung) ἐμβάλλειν, ἐνιέναι (ἵημι), ἐνείρειν, ἐντιθέναι, ἐντείνειν. — 2. Gelder ~ ἀνα-, ἀπολαμβάνειν, ἀποδέχεσθαι (M.) χρήματα, Nachrichten, Erkundigungen ~ πυνθάνεσθαι περί τινος, ἐκπέμπειν ἐπὶ θέαν, Güter ~ (konfiszieren) ἀποσημαίνεσθαι (M.) τὴν οὐσίαν, δημεύειν, δημοσιοῦν, δημόσιον ποιεῖν, die Segel ~ στέλλειν, συ-, ὑποστέλλειν τὰ ἱστία, den Schwanz ~ ὑποστέλλειν τὴν οὐράν, den Rücken ~ σιμοῦν τὰ νῶτα. — II *intr.* εἰσελαύνειν, εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι, (in ein Haus, eine Wohnung) ἐνοικίζεσθαι (P.) εἴς τι, εἰσοικίζεσθαι (P. u. M.) εἴς τι.
Einziehung *f* (Einfügung) ἡ ἐμβολή, ἡ ἔνερσις, (von Geldern) ἡ ἀπόληψις, ἡ εἴσπραξις, (von Nachrichten) ἡ πύστις, gew. durch Verben.
einzig 1. μόνος, εἷς ὤν, μία οὖσα, ἓν ὄν, ~er Sohn ὁ μονογενὴς παῖς, kein ~er οὐδ' (μηδ') εἷς, ein ~es Mal ἅπαξ, nicht ein ~es Mal οὐδ' (μηδ') ἅπαξ. — 2. (ausgezeichnet, außerordentlich) ἐξαίρετος (2), ἐπίσημος (2), ἐπιφανής, διαφέρων, ~ in seiner Art sein διαφέρειν τῶν ἄλλων. *adv.* διαφερόντως, ἐν τοῖς μάλιστα.
einzischeln ἐντρυλίζειν, προσψιθυρίζειν.
einzöllig δακτυλιαῖος.
Einzug *m* ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσέλασις, feierlicher ~ ἡ πομπή, gew. durch Verben.
einzwängen εἰσωθεῖν, βίᾳ ἐμβάλλειν, εἰσαναγκάζειν, (zusammendrängen) συνωθεῖν, συνθλίβειν, στενοχωρεῖν.
Eis *n* ὁ κρύσταλλος, ὁ πάγος, ὁ παγετός, zu ~ werden συμ-, καταπήγνυσθαι (P.), j-n aufs ~ führen (Sprichw.) ἐξαπατᾶν, σφάλλειν τινά, περιβάλλειν τινὰ κινδύνῳ, ἐξηπεροπεύειν, ein Herz so kalt wie ~ φρένες περισκελεῖς, χιόνος ψυχρότερος.
eisähnlich, -artig κρυσταλλοειδής, κρυσταλλώδης.
Eisberg *m* κρυστάλλου μέγας ὄγκος.
Eisdecke *f* ὁ κρύσταλλος.
eisen ἀφαιρεῖν od. ἀναρ-, ἀπορρηγνύναι τὸν κρύσταλλον.
Eisen *n* 1. ὁ σίδηρος (rohes ~), ὁ χάλυψ (βος), ὁ ἀδάμας (αντος, gehärtetes ~), von ~ gemacht σιδηροῦς, mit ~ beschlagen σιδηροῦν, ~ bearbeiten σιδηρεύειν, man muß das ~ schmieden, solange es heiß ist (Sprichw.) εὐθὺς τὸ πρᾶγμα κροτείσθω, Not bricht ~ ἀνάγκῃ οὐδὲ θεοὶ μάχονται. — 2. (Ketten, Fesseln) τὰ δεσμά, in ~ legen σιδήρῳ δεῖν, σιδηροδετεῖν. — 3. (Schwert, Degen) τὸ ξίφος.
Eisenader *f* ἡ σιδηρῖτις (ιδος), ἡ σιδήρου φλέψ (βός).
Eisenarbeit *f* ἡ σιδηρεία, ἡ σιδηρουργία (als Beschäftigung), τὸ σιδήρωμα (als Fabrikat).
Eisenarbeiter *m* ὁ σιδηρεύς, ὁ σιδηρουργός, ὁ σιδηροτέκτων (ονος).
eisenartig σιδηροῦς, σιδηρώδης.
Eisenbergwerk *n* τὰ σιδήρου μέταλλα.
Eisenblech *n* τὸ σιδήρου od. σιδηροῦν ἔλασμα.
Eisenbohrer *m* τὸ σιδηροτρύπανον.
Eisendraht *m* τὸ σιδήρου νῆμα.
Eisenerde *f* ἡ σιδηρῖτις (ιδος) γῆ.
Eisenerz *n* ὁ σιδηρίτης λίθος.
Eisenfabrik *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenfarbe *f* ὁ σιδήρου ἰός.
eisenfarbig σιδήρῳ ὅμοιος τὴν χρόαν.
Eisenfeilspäne *f* τὰ σιδήρου ῥινήματα.
eisenfest σιδηροῦς, ἀδαμάντινος.
eisenfleckig ἰώδης.
Eisengerät *n* τὰ σιδήρια.
Eisengrube *f* τὸ σιδηρουργεῖον, τὸ σιδηρωρυχεῖον.
eisenhaltig σιδηρίτης, σιδηρῖτις (ιδος).
Eisenhammer *m* τὸ σιδηρεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenhandel *m* ἡ σιδήρου ἐμπορία.
Eisenhändler *m* ὁ σιδηροπώλης.
Eisenhandlung *f* ὁ σίδηρος.
eisenhart σιδηροῦς, ἀδαμάντινος.
Eisenhut *m* (eine Pflanze) τὸ ἀκόνιτον.
Eisenklumpen *m* ὁ σιδήρου ὄγκος.
Eisenkraut *n* ἡ σιδηρῖτις (ιδος), ἡ ἱεροβοτάνη.
Eisenmarkt *m* ὁ σίδηρος.
Eisenrost *m* ὁ σιδήρου ἰός.
Eisensand *m* ἡ σιδηρῖτις (ιδος) ψάμμος.
Eisenschlacke *f* ἡ σκωρία ἡ ἀπὸ σιδήρου.
Eisenschmied *m* ὁ σιδηρεύς.
Eisenschmiede *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenschwärze *f* τὸ ἀπὸ σιδήρου μέλαν.
Eisenstein *m* ὁ σιδηρίτης λίθος.
Eisenstufe *f* τὸ θρύμμα σιδηρίτου λίθου.
Eisenware *f* τὰ σιδήρια.
Eisenwerk *n* τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenzeug *n* τὰ σιδήρια.
eisern σιδηροῦς, auch durch den *gen.* σιδήρου, übtr. σιδηροῦς, ἀδαμάντινος.
eisgrau λευκός, πολιός, ~e Haare αἱ πολιαί.
Eisgrube *f*, **-keller** *m* ὁ λάκκος, ἐν ᾧ ταμιεύονται τὸν κρύσταλλον od. τὴν χιόνα.
eisig κρυώδης, παγετώδης, κρυμώδης, παγερός.
eiskalt s. eisig.
Eiskälte *f* τὸ κρύος, ὁ κρυμός, ὁ πάγος.
Eismeer *n* τὸ πεπηγὸς πέλαγος, ἡ πεπηγυῖα θάλαττα.
Eispol *m* ὁ βόρειος πόλος.
Eisscholle *f* ἡ κρυστάλλου πλάξ (κός).
Eissporen *m/pl.* αἱ ὑποδεδεμέναι ἐγκεντρίδες.
Eisvogel *m* ἡ ἀλκυών (όνος).
Eiszacken, -zapfen *m* τὸ κρυστάλλου πῆγμα.
eitel 1. (an und für sich, nichts als) αὐτός. *adv.* οὐδὲν ἀλλ' ἤ, ἄλλως, zB. eitle Lügen ψεύδη ἄλλως. — 2. (nichtig) κενός, μάταιος, ἐξίτηλος (2). — 3. (von Menschen) φιλότιμος (2), μικροφιλότιμος (2), μάταιος, κενόδοξος (2), ἀλαζών (όνος), ~ machen διαθρύπτειν, ~ sein θρύπτεσθαι, διαθρύπτεσθαι (P.), φιλοδοξεῖν, φιλοτιμεῖσθαι (P.).
Eitelkeit *f* ἡ κενότης, ἡ ματαιότης (ητος), τὸ κενόν, τὸ μάταιον, (von Menschen) ἡ κενοφροσύνη, ἡ κενοδοξία, ἡ φιλοτιμία, ἡ μικροφιλοτιμία, ἡ ἀλαζονεία, ἡ ματαιοφροσύνη.
Eiter *m* τὸ πύον (πῦον), ὁ ἰχώρ (ῶρος), ~ erzeugen πυοποιεῖν, in ~ ausbrechen διαπυεῖν, in ~ übergehen διαπυΐσκεσθαι (P.), zu ~ werden πυοῦσθαι (P.), ~ von sich geben πυορροεῖν.
eiterartig πυοειδής, πυώδης, ἰχωροειδής, ἰχωρώδης.
Eiterauswurf *m* ὁ κρότων (ωνος).
Eiterbeule *f* τὸ ἀπόστημα, τὸ ἐμπύημα.
eiterig, eiternd πυοειδής, πυώδης, διά-, ἔμπυος (2).
eitern πυορροεῖν, ἐκπυεῖν, ἰχωρροεῖν, πυοῦσθαι, ἑλκοῦσθαι (P.), ~ lassen πυεῖν, ἀπο-, διαπυΐσκειν.
Eitern *n*, **Eiterung** *f* ἡ πύη, ἡ πύησις, ἡ ἕλκωσις, ἡ ἐμπύη, τὸ ἐμπύημα, ἡ πυόρροια.
Eiweiß *n* τὸ τοῦ ᾠοῦ λευκόν.
ekel (wählerisch) ἀψίκορος (2), δυσχερής, ~es Wesen ἡ ἀψικορία, τὸ ἀψίκορον, (genau nehmend) ἀκριβής, ekelerregend s. ekelhaft.
Ekel *m* ἡ ἄση, ἡ ἀηδία, ἡ ναυσία, ἡ ἀνορεξία, ὁ βδελυγμός, ~ erregen ἀηδίζειν, βδελύττειν, ἄσην παρέχειν, ~ haben vor etw. ἀηδεῖν, βδελύττεσθαι (P.), μυσάττεσθαι τι (P.), δυσχεραίνειν τινί, ἐπί τινι, es ist mir etw. zum ~ βδελύττομαί τι, mit ~ ἀηδῶς, ~ erregender Gegenstand τὸ βδέλυγμα, τὸ μύσαγμα.
ekelhaft, ekelig ἀηδής, βδελυρός, δυσχερής.
ekeln: mir ekelt vor etw., es ekelt mich etw., ich ekle mich vor etw. = ich habe Ekel vor etw., s. unter Ekel.
Ekelname *m* τὸ ἐπονείδιστον ὄνομα.
eklatant ἐπίσημος (2), λαμπρός, περιφανής, ein ~es Beispiel σαφὲς παράδειγμα.
Eklektiker *m* ὁ ἐκλεκτικός.
Ekliptik *f* ὁ λοξὸς κύκλος, ἡ λοξιάς (άδος).
Ekloge *f* ἡ ἐκλογή, τὸ βουκολικὸν ᾆσμα.
Ekstase *f* ἡ ἐνθουσίασις, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἔκστασις, in ~ sein ἐνθουσιάζειν, ἐνθουσιᾶν, ἔνθεον u. ἐκστα-

τικόν εἶναι, in ~ geraten ἐξίστασθαι φρενῶν od. τοῦ φρονεῖν, ἔνθεον γίγνεσθαι.

elastisch ὑγρός.

Elastizität *f* τὸ ὑγρόν, ἡ ὑγρότης (ητος).

Elefant *m* ὁ ἐλέφας (αντος), vom ~ ἐλεφάντειος, das Geschrei des ~en ὁ συριγμός.

elefantenartig ἐλεφαντώδης.

Elefantenführer *m* ὁ ἐλεφαντιστής.

Elefantenjagd *f* ἡ ἐλεφάντων θήρα.

Elefantenjäger *m* ὁ τῶν ἐλεφάντων κυνηγέτης.

Elefantenrüssel *m* ἡ προβοσκίς (ίδος).

Elefantenzahn *m* ὁ τοῦ ἐλέφαντος ὀδούς (όντος).

Elefantiasis *f* (eine Art Aussatz, E. Graecorum) ἡ ἐλεφαντίασις, ὁ ἐλεφαντιασμός, an der ~ leiden ἐλεφαντιᾶν.

elegant γλαφυρός, κομψός, ἁβρός.

Eleganz *f* ἡ γλαφυρία, ἡ κομψότης, ἡ ἁβρότης (ητος) od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Elegie *f* ἡ ἐλεγεία, τὰ ἐλεγεῖα, ὁ ἔλεγος.

Elegiendichter *m* ὁ ἐλεγειοποιός.

elegisch ἐλεγεῖος, ἐλεγειακός.

elektrisch ἠλεκτρικός (neugr.).

elektrisieren ἠλεκτρίζειν (neugr.).

Elektrisiermaschine *f* ἡ ἠλεκτρικὴ μηχανή (neugr.).

Elektrizität *f* ἡ ἠλεκτρικὴ δύναμις (neugr.).

Element *n* τὸ στοιχεῖον, τὸ στοιχείωμα (Grundstoffe und Anfangsgründe), ἡ ἀρχή (Anfang), die ~e der Welt αἱ ἀρχαί, in den ~en (einer Wissenschaft) unterrichten διδάσκειν τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα, καταστοιχειοῦν, καταστοιχίζειν, der darin unterrichtet (Elementarlehrer) ὁ στοιχειωτής, Unterricht in den ~en ἡ στοιχείωσις, es ist etw. mein ~ ἥδομαι od. χαίρω διατρίβων ἔν τινι, das ist mein ~ τούτῳ μάλιστα χαίρω, αὕτη μοι μεγίστη ἡδονή ἐστιν. [χείωσις.]

Elementarbuch *n* τὸ στοιχειακὸν βιβλίον, ἡ στοι-

elementarisch στοιχειώδης, στοιχειωτικός.

Elementarkenntnis *f* ἡ περὶ τὰ στοιχεῖα ἐπιστήμη, τὰ γράμματα, ἡ γραμματική, Elementarkenntnisse haben τὰ γράμματα ἐπίστασθαι.

Elementarlehrer *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματικός, ὁ γραμματοδιδάσκαλος, ὁ στοιχειωτής, ὁ τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα od. γράμματα διδάσκων.

Elementarschule *f* τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον. [ματα διδασκόμενος.]

Elementarschüler *m* ὁ τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα od. γράμ-

Elementarunterricht *m* τὰ γράμματα, ἡ στοιχείωσις, ~ erteilen γράμματα διδάσκειν, ~ bekommen γράμματα μανθάνειν. [ἐπιστήμης).]

Elementarwissenschaft *f* τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα (τῆς

Elen, Elentier *n* ἡ ἄλκη.

elend κακός, πονηρός, φαῦλος (schlecht), ταλαίπωρος (2, armselig), ἄθλιος, δειλός, δυστυχής (unglücklich), ἐλεεινός (der zu bedauern ist), ἀσθενής (gebrechlich), ~ sein ταλαιπωρεῖν, δυστυχεῖν, ἀτυχεῖν, κακοδαιμονεῖν, κακῶς od. κακὰ πάσχειν.

Elend *n* 1. τὰ κακά, ἡ ἀθλιότης (ητος), ἡ δυστυχία, ἡ ἀτυχία, ἡ ταλαιπωρία, ἡ κακοπάθεια, im ~ sein s. elend sein. — 2. (Verbannung) ἡ φυγή, ins ~ schicken ἐκβάλλειν τινά, ins ~ gehen od. geschickt werden φεύγειν, ἐκπίπτειν.

Elendigkeit *f* (als äußere Beschaffenheit) ἡ κακότης, ἡ φαυλότης (ητος), ἡ κακία, ἡ πονηρία, τὸ ἀχρεῖον, τὸ ἄχρηστον, ἡ ἀθλιότης (ητος), (als Zustand u. Lage) s. Elend.

Elevation *f* (der Gestirne) τὸ ἔξαρμα.

Eleve *m* ὁ τρόφιμος.

elf ἕνδεκα (als Ziffer ια'), die Zahl ~ ἡ ἑνδεκάς (άδος).

Elfenbein *n* ὁ ἐλέφας (αντος), von ~ ἐλεφάντινος, mit ~ ausgelegt ἐλεφαντόδετος (2), ἐλεφαντοκόλλητος (2).

Elfenbeinarbeiter *m* ὁ ἐλεφαντουργός.

elfenbeinern ἐλεφάντινος.

elffüßig ἑνδεκάπους (ποδος).

elfjährig ἑνδεκαέτης, ἕνδεκα ἐτῶν.

elfmal ἑνδεκάκις.

elfmonatlich ἑνδεκάμηνος (2).

elfsilbig ἑνδεκασύλλαβος (2).

elftägig ἑνδεκαταῖος, ἕνδεκα ἡμερῶν.

elfte ἑνδέκατος.

elftehalb δέκα καὶ ἥμισυς.

Elftel *n* τὸ ἑνδέκατον μέρος, τὸ ἑνδεκατημόριον.

elftens τὸ ἑνδέκατον.

Elision *f* ἡ ἔκθλιψις. [λογάδες.]

Elite *f*, **Elitekorps** *n* τὸ ἄγημα, οἱ ἐπίλεκτοι, οἱ

Elixier *n* τὸ ποτὸν φάρμακον.

Elle *f* ὁ πῆχυς (εως), eine ~ lang, breit, dick, hoch, groß πηχυαῖος, zwei, drei, vier usw. ~n lang usw. δίπηχυς, τρίπηχυς, τετράπηχυς usw., halbe ~ τὸ ἡμιπήχειον, mit der ~ messen πηχίζειν.

Ellenbogen *m* ὁ πῆχυς (εως), ὁ ἀγκών (ῶνος), ἡ ὠλένη, Kopf des ~s τὸ ὠλέκρανον, τὸ κύβιτον, τὸ προπήχιον.

Ellenbogenkissen *n* τὸ ὑπαγκώνιον.

ellenbreit, -dick, -hoch, -groß, -lang, s. unter Elle.

Ellenmaß *n* τὸ πήχισμα.

ellenweise κατὰ πῆχυν (πήχεις).

Ellipse *f* (in der Grammatik) ἡ ἔλλειψις.

elliptisch (in der Grammatik) ἐλλειπτικός.

Elster *f* ἡ κίττα. [στοργή, ἡ φιλοστοργία.]

elterlich πατρῷος, ὁ, ἡ, τὸ τῶν γονέων, ~e Liebe ἡ

Eltern *pl.* οἱ γονεῖς, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ.

Email *m* u. *n* τὸ ἔγκαυμα, τὸ ἔγκαυστον, ἡ ἐγκαυστὸς γραφή.

Emailleur *m* ὁ ἐγκαυστής.

emaillieren ἐγκάειν.

Emaillieren *n* ἡ ἔγκαυσις.

Emballage *f* ἐν ᾧ ἐνειλεῖταί τι, ἡ κίστη.

emballieren ἐνειλεῖν, συσκευάζειν.

Emblem *n* τὸ ἔμβλημα.

Embryo *m* τὸ ἔμβρυον. [Verben.]

Emendation *f* ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπανόρθωσις, gew. durch

emendieren διορθοῦν, ἐπανορθοῦν, μεταγράφειν.

emeritiert ἀπολελυμένος τῆς ἀρχῆς.

Emigrant *m* ὁ φυγάς (άδος).

emigrieren φεύγειν.

Emir *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ φύλαρχος.

Emissär *m* ὁ ἐκπεμφθείς, ὁ ἀπόστολος.

Emolument *n* ἡ ὠφέλεια, τὸ κέρδος.

Empfang *m* ἡ λῆψις, ἡ παράληψις, ἡ ὑποδοχή (einer Person), ἡ ἀπόδοσις (einer Schuld), freundlicher ~ ἡ δεξίωσις, ὁ ἀσπασμός, häufig durch Verben, zB. nach dem ~e des Briefes παραλαβὼν τὴν ἐπιστολήν, in ~ nehmen s. empfangen.

empfangen 1. λαμβάνειν, ἀπο-, παραλαμβάνειν (a. M.), δέχεσθαι (M.), προσ-, ὑπο-, ἀποδέχεσθαι, (durch Zufall, Los, Geschick) τυγχάνειν, λαγχάνειν τινός, γίγνεταί μοί τι, ἀφικνεῖταί μοί τι, eine Wohltat ~ εὐεργετεῖσθαι (P.), εὖ πάσχειν, j-n ~ δέχεσθαι, εἰσδέχεσθαι, freundlich ~ δεξιοῦσθαι (M.), ἀσπάζεσθαι (M.), φιλοφρονεῖσθαι (M. u. P.). — 2. (schwanger werden) ὑποδέχεσθαι, συλλαμβάνειν, κυεῖν, κυΐσκεσθαι (P.), πληροῦσθαι (P.), empfangen haben κυεῖν, κύειν.

Empfänger *m.* -in *f* durch die *part.* der Verben.

empfänglich ἐπιδεκτικός, πρόθυμος (2), εὐπαθής εἴς od. πρός τι, εὖ πεφυκὼς πρός, εἴς, ἐπί τι, οἷος od. ἱκανὸς παραλαβεῖν, μαθεῖν usw. (je nach dem Zusammenhang), für Eindrücke ~ παθητικός, παθητός, ~ machen πρόθυμον παρέχειν od. ποιεῖν, ~ sein für etw. προσίεσθαί τι, ἡδέως προσδέχεσθαί (M.) τι, ἀγαπᾶν, ἀσπάζεσθαί (M.) τι, für nichts mehr ~ sein ἀναισθήτως ἔχειν. [*neutr.* der *adj.*]

Empfänglichkeit *f* ἡ αἴσθησις, ἡ προθυμία oder das

Empfangnahme *f* s. Empfang.

Empfängnis *f* ἡ σύλληψις, ἡ κύησις.

Empfangsschein *m* ἡ ἀποχή.

empfehlen 1. ἐπιτρέπειν τινί τι (zur Behandlung überlassen), ἐπαινεῖν τινί τι (anpreisen), παραινεῖν, ἐπισκήπτειν τινί τι (anraten, anempfehlen), j-n ~ συνιστάναι τινά τινι, προξενεῖν τινά τινι. — 2. sich j-m ~ (Abschied nehmen) ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, (j-s Gunst erlangen) χάριν λαβεῖν τινος, εὔνοιαν κτήσασθαι παρά τινι (durch etw. ἔκ τινος), (j-s Gunst suchen) προστρέπεσθαί τινα, ich empfehle mich χαῖρε, er läßt sich dir ~ χαίρειν σε κελεύει, φράζει σοι χαίρειν.

empfehlend συστατικός, ἐπίχαρις, εὔχαρις (ι, ιτος), χαρίεις, κεχαρισμένος, εὐάρεστος (2), etw. E~es ἡ χάρις (ιτος).

empfehlenswert ἐπαινετός, ἐπαίνου ἄξιος.

Empfehlung *f* ἡ αἴνεσις, ὁ ἔπαινος, ἡ σύστασις, (Gruß) τὸ ἄσπασμα, τὸ προσηγόρημα, j-m eine ~ an j-n auftragen προστάττειν τινὶ κελεύειν χαίρειν τινά, eine ~ von j-m überbringen κελεύειν χαίρειν τινὰ παρά τινος.

Empfehlungsbrief *m*, **-schreiben** *n* ἡ συστατικὴ ἐπιστολή, τὸ δίπλωμα, j-m einen ~ an j-n mitgeben ἐπαινεῖν τινα διὰ γραμμάτων πρός τινα.

empfindbar αἰσθητός, nicht ~ ἀναίσθητος (2).

Empfindbarkeit *f* τὸ αἰσθητόν.

Empfindelei *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία (Weichlichkeit des Sinnes).

empfindeln μαλακίζεσθαι, μαλθακίζεσθαι (M.).

empfinden αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τινος und τι, αἴσθησιν ἔχειν od. λαμβάνειν τινός, etw. für j-n ~ πάσχειν τι πρός τινα, Freude ~ über etw. ἥδεσθαί (P.) τινι, χαίρειν τινί od. ἐπί τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, Schmerz ~ über etw. ἄλγος ἔχειν ἔκ τινος, ἀλγεῖν τι, etw. übel ~ βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, δυσχεραίνειν τι, ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, χαλεπαίνειν πρός τι, es j-n ~ lassen δίκην λαμβάνειν παρά τινος.

empfindlich 1. (der Empfindung fähig) αἰσθητικός, εὐεπαίσθητος (2), εὐπαθής εἴς od. πρός τι od. ὑπό τινος. — 2. (geneigt etw. übel zu nehmen) ἀγανακτητικός, εὐερέθιστος (2), ἐμπαθής, ὀξύρροπος (2), ὀργίλος, δυσόργητος (2), δύσοργος (2), (aufgebracht) ὀργιζόμενος, ~ sein über etw. s. empfinden. — 3. (schmerzlich, lebhafte Empfindung, Unwillen u. dgl. erregend) βαρύς, δεινός, δηκτικός, ἀλγεινός, δηκτήριος, λυπηρός, χαλεπός, ἀνιαρός, es ist mir etw. ~ λυπηρόν ἐστί μοί τι, λυπεῖ od. ἀνιᾷ μέ τι.

Empfindlichkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ αἴσθησις, ἡ εὐπάθεια, ἡ χαλεπότης, ἡ ὀργιλότης (ητος).

empfindsam αἰσθητικός, εὐ-, ἐμπαθής, μαλακός, ἐλεεινός.

Empfindsamkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία.

Empfindung *f* ἡ αἴσθησις (Wahrnehmung), τὸ πάθος, τὸ πάθημα (Affekt), τὸ αἴσθημα (das Empfundene), ~ haben s. empfinden; unangenehme ~ ἡ ἀηδία, ἡ δυσθυμία, freudige ~ ἡ ἡδονή, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐπάθεια, eine angenehme (unangenehme) ~ verursachen ἡδονὴν (λύπην, ἀηδίαν) παρέχειν τινί, εὐφραίνειν (λυπεῖν) τινά, der keine ~ erfährt oder erfahren hat ἀπαθής τινος, τινι, ὑπό τινος, πρός τι.

empfindungsfähig αἰσθητικός, παθητικός, παθητός.

empfindungslos ἀναίσθητος (2), ἀπαθής, ~ sein ἀναισθήτως ἔχειν, ἀναίσθητον εἶναί τινος, ἀπαθῆ εἶναι πρός τι, gänzlich ~ machen ἀποναρκοῦν.

Empfindungslosigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, gänzliche ~ τὸ ἀποναρκωτικόν.

Empfindungsvermögen *n* ἡ αἴσθησις, τὸ αἰσθητικόν.

Emphase *f* ἡ ἔμφασις.

emphatisch ἐμφατικός.

Empirie *f* ἡ ἐμπειρία.

Empiriker *m* ὁ ἐμπειρικός.

empirisch ἐμπειρικός.

empor ἄνω, in Zssg mit Verben ἀνά.

emporarbeiten: sich ~ προβαίνειν εἰς τιμιωτέραν τάξιν, αὐξάνεσθαι (P.), μέγαν γίγνεσθαι.

emporblicken ἀναβλέπειν, ἄνω βλέπειν.

emporbringen αἴρειν, ἀναίρειν, übtr. αὐξάνειν, προβιβάζειν, ὠφελεῖν τινα.

empordringen ἀνατρέχειν.

Empordringen *n* ἡ ἀναδρομή.

empören 1. (aufreizen) εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τινά, j-n gegen j-n ~ ἐπανιστάναι τινὰ πρός τινα, ἀφιστάναι τινά τινος (zum Abfall bringen), sich ~ στασιάζειν, στάσιν od. ταραχὴν ποιεῖσθαι (M.), sich gegen j-n ~ ἀφίστασθαί τινος. — 2. (heftigen Unwillen erregen) παροξύνειν, παροργίζειν τινά, ἐξαγριαίνειν, ἐξαγριοῦν τινα, über etw. empört sein ἀγανάκτησιν ἔχειν τινί, ἀγανακτεῖν, δεινοπαθεῖν ἐπί τινι, das empört mich, daß ἀγανακτῶ τοῦτο, εἰ.

empörend ἀγανακτητός, δεινός, ἀνάξιος (2), σχέτλιος, ἀνόσιος (2).

Empörer *m* ὁ στασιώτης, gew. *part.* der Verben.

empörerisch στασιωτικός, στασιαστικός, στασιώδης, νεωτεροποιός (2).

emporfahren ἀναφέρεσθαι, φέρεσθαι, μετέωρον φέρεσθαι (P.).

emporfliegen ἀναπέτεσθαι.

emporführen ἀνάγειν, ἀναφέρειν.

emporhalten ἀνέχειν, ἀνατείνειν (zB. die Hand).

emporheben αἴρειν, ἀναίρειν, die Augen ~ s. emporblicken.

emporklimmen ἀναρριχᾶσθαι (M.).

Emporklimmen *n* ἡ ἀναρρίχησις.

emporkommen ἀνα-, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι, eig. u. übtr.), übtr. αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ἐπιδιδόναι.

Emporkommen *n* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις.

Emporkömmling *m* ἀνὴρ ἐξ ἰδιώτου μέγας τε καὶ δυνατὸς γενόμενος.

emporquellen ἀναβλύζειν.

emporragen ἐξ-, ὑπερέχειν τινός, übtr. διαφέρειν τινός, διαπρέπειν τινός, ἐκ-, διαπρεπῆ εἶναι.

emporrecken ἀνατείνειν.

emporrichten ἀνορθοῦν, den Blick ~ s. emporblicken; sich ~ ἀνίστασθαι.

emporschießen ἀνατρέχειν.

emporschleudern ἀναρρίπτειν.

emporschnellen *trans.* ἀναπάλλειν, ἀνασείειν, *intr.* ἀναφέρεσθαι (P.).

emporschweben αἴρεσθαι (P.), ἄνω φέρεσθαι (P.).

emporschwingen ἀνασείειν, sich ~ ἄνω φέρεσθαι (P.), übtr. προάγεσθαι (P.) εἰς τιμάς, αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς, μέγαν γίγνεσθαι.

emporspringen ἀναπηδᾶν, ἀνάλλεσθαι (M.).

emporspritzen *trans.* ἀναρραίνειν, ἀναφυσᾶν, *intr.* ἄνω φέρεσθαι (P.).

emporsprudeln ἀνακηκίειν.

emporstarren φρίττειν, ἀναφρίττειν.

emporstehen ἐξ-, ὑπερέχειν, (von den Haaren) φρίττειν.

emporsteigen ἀναφέρεσθαι (P.), ~ lassen ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι).

emporsträuben sich φρίττειν, die Haare sträuben sich empor αἱ τρίχες ὀρθαὶ ἵστανται.

emporstreben ἄνω τείνειν, ἄνω χωρεῖν, übtr. μειζόνων ἐπιθυμεῖν od. ἐφίεσθαι (M.).

emporstrecken ἀνατείνειν.

emportauchen ἀναδύεσθαι (-δῦναι).

emportragen ἄνω φέρειν od. κομίζειν.

emportreiben ἄνω ἐλαύνειν (Vieh), ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι), ἀναρρίπτειν (Sachen).

Empörung *f* ἡ στάσις, ἡ ταραχή, ἡ ἀπόστασις, ὁ στασιασμός, ὁ νεωτερισμός, (heftiger Unwille) ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.

emporwachsen ἀνατρέχειν.

emsig σπουδαῖος, πρόθυμος (2, fleißig, eifrig), φιλόπονος (2, arbeitsliebend), ἐπιμελής (sorgsam), ~ sein σπουδάζειν (bei etw. περί τι), ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, φιλοπονεῖν, φιλοπραγμονεῖν (letztere beiden absolut).

Emsigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ προθυμία, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φιλοπονία, ἡ φιλεργία, ἡ φιλοπραγμοσύνη.

Endabsicht *f* τὸ τέλος, ὁ σκοπός.

Endbescheid *m* ἡ τελευταία od. κυρία γνώμη, ἡ διάκρισις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη.

Endbuchstabe *m* τὸ τελευταῖον γράμμα.

Ende *n* τὸ τέλος (allgemein), ἡ τελευτή (von Zeit und Zuständen), τὰ ἔσχατα, ἡ ἐσχατιά (das äußerste Ende, bsd. von Landstrichen), τὸ πέρας (ατος, Grenze), ἡ ἄκρα, τὸ ἄκρον (das obere ~, Spitze, Gipfel), ὁ πούς (οδός, das untere ~, Fuß), τὸ ἀκροτελεύτιον (Schluß, bsd. eines Buches), ἡ ἔξοδος (Ausgang), ἡ καταστροφή (bsd. vom Leben), ὁ σκοπός (Endzweck), am ~ (vom Raume) πρὸς τῷ τέρματι, ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς, ἐσχάτως, (am Schlusse) τέλος, τὸ τελευταῖον, auch *part.* τελευτῶν, λήγων, παυόμενος, zB. am Ende des Jahres τελευτῶντος τοῦ ἔτους, am ~ sagte er τελευτῶν ἔλεξεν. bis zum ~ διὰ τέλους, das ~ des Lebens τὸ τέλος od. ἡ τελευτὴ τοῦ βίου, ἡ τελευτή, zu dem ~ τούτου ἕνεκα, ἐπὶ τούτῳ, zu ~ bringen = vollenden περαίνειν, ἐκ-, δια-, διεκπεραίνειν, ἀνύτειν, δι-, ἐξανύτειν, συντελεῖν, ein ~ nehmen παῦλαν λαμβάνειν, λήγειν, ein ~ haben τέλος ἔχειν, τελευτᾶν, λήγειν, καταλήγειν, παύεσθαι, κατα-, ἀποπαύεσθαι (M.), ein ~ machen παύειν, καταπαύειν, καταλύειν, am ~ sein ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι, ~ gut, alles gut (Sprichw.) πρὸς τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστα τῶν προϋπαρξάντων κρίνεται (nach Demosth. Olynth. I, 11).

enden, endigen I *intr.* (ein Ende haben) τέλος od. τελευτὴν ἔχειν od. λαμβάνειν, τελευτᾶν, λήγειν, καταλήγειν, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.), (einen Ausgang, Erfolg haben) ἀποβαίνειν, τελευτᾶν. — **II** *trans.* s. beenden; das Leben ~ τελευτᾶν (τὸν βίον), καταστρέφειν od. καταλύειν τὸν βίον. die Rede ~ παύεσθαι τοῦ λόγου od. λέγοντα, s. vollbringen, vollenden.

Enden *pl.* (am Hirschgeweih) οἱ λικροί.

Endergebnis *n* τὰ τελευταῖα, τὸ τελευταῖον ἐκβάν, ἡ ἀποτελεύτησις.

endgültig κύριος, ~ beschließen, festsetzen κυροῦν, ἐπικυροῦν.

Endigung *f* (alt.) ἡ κατάπαυσις, gew. durch Verben, (eines Wortes) ἡ κατάληξις.

Endivie *f* (Pflanze) ἡ σέρις (ιδος u. εως), ἡ πικρίς (ίδος).

endlich I. *adj.* (ein Ende habend) περίγραπτος (2, begrenzt), πέρας ἔχων, ἐξίτηλος (2), φθαρτός (vergänglich), θνητός (sterblich), ὀλιγοχρόνιος (2, von kurzer Zeitdauer). — **II** *adv.* τέλος, τὸ τέλος, τὸ τελευταῖον, od. durch d. *part.* τελευτῶν, zB. ~ sagte er τελευτῶν ἔλεξεν, (zuletzt) ἐπὶ πᾶσι, τὸ ὕστατον, (nach langer Zeit) χρόνῳ, διὰ πολλοῦ (χρόνου), ~ einmal χρόνῳ ποτέ, nun ~ ἤδη δή.

Endlichkeit *f* τὸ ἐξίτηλον, ἡ θνητὴ φύσις.

endlos ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2), αἰώνιος, ἀΐδιος (ewig).

Endlosigkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Endpunkt *m* τὸ τέρμα, τὸ ἔσχατον.

Endschaft *f* τὸ τέλος, ἡ τελευτή, ἡ κατάλυσις, ἡ καταστροφή.

Endsilbe *f* ἡ λήγουσα od. καταλήγουσα (συλλαβή).

Endung *f* ἡ κατάληξις, s. das vorige Wort.

Endursache *f* ἡ πρώτη αἰτία, ἡ ἀρχή.

Endurteil *n* ἡ τελευταία γνώμη, ἡ κυρία γνώμη od. κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ διαγνώμη, ἡ διάγνωσις.

Endziel *n* τὸ πέρας (ατος), τὸ τέρμα.

Endzweck *m* τὸ τέλος, ὁ σκοπός, ἡ γνώμη, ἡ βουλή, ἡ βούλησις, seinen ~ erreichen τυγχάνειν ὧν τις βούλεται, seinen ~ verfehlen διαμαρτάνειν τῆς γνώμης, einen ~ haben διώκειν, βούλεσθαί τι.

Energie *f* ἡ ἐνέργεια, τὸ δραστήριον.

energisch ἐνεργός (2), ἐνεργής, δραστήριος, δραστικός.

eng, enge στενός, στενόχωρος (2), συνεσταλμένος, ~er Raum ἡ στενοχωρία, ~er Paß τὰ στενά, ἡ στενοπορία, τὰ στενόπορα, ~e Straße ἡ στενωπός, ~ machen στενοῦν, ἀποστενοῦν, ~ sein στενοχωρεῖν, ~ werden συνάγεσθαι, συστέλλεσθαι (P.), etw. ~ στενώδης, ~e Freundschaft ἡ οἰκειότης (ητος), ein ~er Ausschuß οἱ αἱρετοί, οἱ ἔκκριτοι, ~ zusammenziehen (eine Schnur) συσφίγγειν, Truppen ~ zusammenziehen συνάγειν τὸν στρατὸν εἰς ταὐτό, eine Stadt ~ einschließen περικαθῆσθαι κύκλῳ πόλιν.

Engagement *n* ἡ μισθοδοσία (von Dienstherren), ἡ μισθοφορία, ἡ ἐργολαβία (von Dienenden), ein ~ finden ἐργολαβεῖν.

engagieren λαμβάνειν τινὰ μισθωτόν (durch ein gegebenes Mietgeld zu etw. verpflichten), Soldaten ~ μισθῷ πείθειν στρατιώτας, auch παρασκευάζειν, zum Tanze ~ προκαλεῖν.

engbrüstig στενὸν ἔχων τὸν θώρακα (eig.), (kurzatmig) ἀσθματικός, δύσπνους, ~ sein ἀσθμαίνειν, ἀσθμάζειν, πνευστιᾶν, δυσπνοεῖν.

Engbrüstigkeit *f* τὸ ἆσθμα, ἡ δύσπνοια.

Enge *f* **1.** τὸ στενόν, ἡ στενότης (ητος), ἡ στενοχωρία, in die ~ ziehen συνάγειν, συγκλείειν, in der ~ sein στενοχωρεῖν, in die ~ treiben συνελαύνειν εἰς στενόν, συστέλλειν εἰς ὀλίγον. — **2.** (Not) ἡ ἀπορία, in die ~ treiben εἰς ἀπορίαν καθιστάναι od. ἐμβάλλειν, den Feind in die ~ treiben ἐγκεῖσθαι τοῖς πολεμίοις.

Engel *m* ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον, auch ὁ ἄγγελος, schön wie ein ~ δαιμόνιος τὸ κάλλος, mein ~, mein ~chen (in der Anrede) ὦ φίλη κεφαλή, ὦ φιλότης, ὦ φίλτατον, ὦ φίλη ψυχή, ein ~ geht durch das Zimmer (Sprichw.) Ἑρμῆς ἐπεισῆλθεν.

engelgleich ἰσάγγελος (2).

engelrein ἁγνός, ἁγνότατος.

Engelsbild *n* δαιμόνιόν τι κάλλος.

engelschön θεῖος od. δαιμόνιος τὸ κάλλος.

Engelsgestalt *f* ἡ θεία μορφή, τὸ δαιμόνιον εἶδος.

engen s. einengen, beengen, verengen.

enghalsig στενὸν ἔχων τὸν τράχηλον, στενοτράχηλος (2), στενόβρογχος (2).

engherzig μικρόψυχος (2), ἀνελεύθερος (2), ~ sein μικροψυχεῖν.

Engherzigkeit *f* ἡ μικροψυχία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), auch die *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

englisch (wie ein Engel) δαιμόνιος, ἀγγελικός.

Engpaß *m* τὰ στενά, τὰ στενόπορα, ἡ στενοπορία, ἡ χαράδρα.

Engroshändler *m* ὁ ἔμπορος.

Engroshandlung *f* ἡ ἐμπορία.

Enkaustik *f* ἡ ἐγκαυστική, ἡ ἔγκαυσις.

enkaustisch ἐγκαυστικός, ἔγκαυστος (2), ~es Gemälde τὸ ἔγκαυμα.

Enkel *m* ὁ ἔγ-, ἔκ-, ἀπόγονος, (des Sohnes Sohn) ὁ υἱδοῦς, υἱ(ι)δεύς, ὁ τοῦ υἱοῦ υἱός, (Sohn der Tochter) ὁ θυγατριδοῦς, ὁ τῆς θυγατρὸς υἱός.

Enkelin *f* ἡ ἔγγονος, (der Tochter Tochter) ἡ θυγατριδῆ, ἡ τῆς θυγατρὸς θυγάτηρ.

enorm δεινός, ἀλλόκοτος (2), ὑπέρμεγας, ὑπερμεγέθης.

entadeln ἀτιμοῦν, ἀτιμάζειν, καταισχύνειν, ἄτιμον ποιεῖν.

entarten χείρω γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι τοῦ τρόπου, διαφθείρεσθαι (P.), ἐξαλλοιοῦσθαι (P.) πρὸς τὸ χεῖρον.

Entartung *f* ἡ ἐξαλλαγὴ τοῦ τρόπου, ἡ διαφθορά, von Pflanzen ἡ ἐξαγρίωσις.

entäußern: sich einer Sache ~ ἀφ-, προΐεσθαί (M.) τι, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἀπαλλοτριοῦν τι.

Entäußerung *f* ἡ ἄφεσις, ἡ πρόεσις, besser Verben.

entbehren ἐνδεᾶ εἶναι od. ἐνδεῶς ἔχειν τινός, δεῖσθαί (P.) τινος, ἐνδεῖσθαί, ἐνδεῖν τινος, ἀπορεῖν τινος, ich kann etw. nicht ~ δεῖ μοί τινος, χρείαν ἔχω τινός, das kann man ~ οὐδὲν δεῖ τούτου.

entbehrlich περιττός, οὐκ ἀναγκαῖος, es ist etw. ~ οὐδὲν δεῖ τινος, οὐδεμία χρεία ἐστί τινος.

Entbehrlichkeit *f* τὸ περιττόν.

Entbehrung *f* ἡ ἔνδεια, ἡ ἀπορία.

entbieten (befehlen) παραγγέλλειν, ἐπιτάττειν, κελεύειν, zu sich ~ μεταπέμπεσθαι (M.), καλεῖν πρὸς ἑαυτόν, (melden, sagen) λέγειν, φράζειν, j-m seinen Gruß ~ λέγειν od. κελεύειν τινὰ χαίρειν.

Entbietung *f* ἡ παραγγελία, ἡ μετάπεμψις. besser durch Verben.

entbinden 1. (losbinden) ἀπολύειν, ἐλευθεροῦν. ἀποδεσμεύειν. — 2. j-n von etw. ~ ἀφιέναι τινά τινος, λύειν, ἀπολύειν, ἀπαλλάττειν τινά τινος. — 3. (eine Gebärende) μαιεύεσθαι, μαιοῦσθαι (M.), von einem Kinde entbunden werden τίκτειν παῖδα. — 4. sich ~ (in der Chemie) ἐκκρίνεσθαι (P.).

Entbindung *f* ἡ μαίευσις, ἡ μαίωσις (das Entbinden), ὁ τόκος (das Entbundenwerden).

Entbindungskunst *f* ἡ μαιευτική od. μαιωτική (τέχνη).

Entbindungszange *f* ὁ ἐμβρυουλκός, mit der ~ entbinden ἐμβρυουλκεῖν, das Entbinden damit ἡ ἐμβρυουλκία.

entblättern ἀποφυλλίζειν, γυμνοῦν od. ἀποστερεῖν φύλλων, sich ~ φυλλορροεῖν, φυλλοβολεῖν.

entblättert γυμνὸς φύλλων.

entblöden: sich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν, οὐκ αἰδεῖσθαι (P.), οὐκ αἰσχύνεσθαι (P.), οὐκ ὀκνεῖν mit *inf.*

entblößen eig. γυμνοῦν, ἀπογυμνοῦν (von jeder Hülle), ψιλοῦν, ἀποψιλοῦν (von jeder Hülle, bsd. von Haaren) (von etw. τινός), (enthüllen) ἀποκαλύπτειν, das Haupt ~ ἀποκαλύπτεσθαι (M.) τὴν κεφαλήν, sich ~ γυμνοῦσθαι, ἀπογυμνοῦσθαι (M.), ἀποδύεσθαι (sich die Kleider ausziehen), (im obszönen Sinne) ἀνασύρεσθαι (M.), übtr. (berauben) γυμνοῦν, ἐρημοῦν, ἀποστερεῖν τινά τινος, entblößt sein von etw. ἔρημον εἶναί τινος, ἀπεστερῆσθαί τινος, mit entblößtem Haupte γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, γυμνὴν τὴν κεφαλὴν ἔχων.

Entblößung *f* ἡ γύμνωσις, ἡ ἀπογύμνωσις, ἡ ψίλωσις, übtr. ἡ ἐρήμωσις, ἡ στέρησις, gew. durch Verben.

entbrechen: sich ~ (sich enthalten) ἀπέχεσθαί τινος.

entbrennen *trans.* ἀνα-, ἐκφλέγειν, ἐκ-, διακάειν, *intr.* ἐκ-, δια-, περικάεσθαι (P.), φλέγεσθαι (P.), von Liebe ~ πτοεῖσθαι (P.) περί τι, von Zorn ~ ὀξυθυμεῖν.

Entchen *n* τὸ νηττάριον, τὸ νηττίον.

entdecken 1. (auffinden) εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν, αἰσθάνεσθαι, φωρᾶν, καταφωρᾶν (letztere beiden bsd. von Diebstahl, Unterschleif u. dgl.), etw. an j-m ~ παρευρίσκειν τί τινι, ἐνορᾶν τί τινι. — 2. (etw. Verborgenes bekannt machen) ἀποκαλύπτειν, μηνύειν, ἀποφαίνειν, φανερὸν od. δῆλον ποιεῖν, δηλοῦν τι.

Entdecker *m* ὁ εὑρετής, ὁ μηνυτής, gew. d. *part.* der vorhergehenden Verben.

Entdeckung *f* (das Auffinden) ἡ εὕρεσις, ἡ ἀν-, ἐξεύρεσις, (die Anzeige) ἡ ἀποκάλυψις, ἡ ἀπόφασις, ἡ μήνυσις, ἡ δήλωσις, (das Entdeckte, die aufgefundene Sache) τὸ εὕρημα, τὸ ἐξεύρημα, j-m eine ~ machen δηλοῦν, ἀποφαίνειν τινί τι.

Entdeckungsreise *f* πορεία, ἣν ποιεῖταί τις βουλόμενος ἀνευρίσκειν od. ζητεῖν τι, πλοῦς ἐπὶ τῇ ζητήσει τινός.

Ente *f* ἡ νῆττα.

entehren ἄτιμον ποιεῖν τινα, ἀτιμοῦν (der bürgerlichen Ehren berauben), αἰσχύνειν, καταισχύνειν (beschimpfen), ἀτιμάζειν (entehrend behandeln), (ein Mädchen) διαφθείρειν, sich ~ καταισχύνειν ἑαυτόν, αἰσχύνην περιάπτειν ἑαυτῷ.

entehrend außer den *part.* auch αἰσχρός, ἄτιμος (2).

entehrt ἄτιμος (2), ~ sein (von einem Mädchen) αἰσχύνην ἔχειν, διεφθάρθαι.

Entehrung *f* ἡ ἀτίμωσις, ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη, (von einem Mädchen) ἡ διαφθορά.

enteilen φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα, ἀποδιδράσκειν.

entenartig νηττοειδής.

Entenbrut *f* τὰ τῆς νήττης νεόττια.

Entenei *n* τὸ τῆς νήττης ᾠόν.

Entenfang *m*, **-jagd** *f* ἡ τῶν νηττῶν θήρα.

Entenfeder *f* τὸ τῆς νήττης πτερόν.

Entenfleisch *m* τὰ ἀπὸ νήττης od. νηττῶν κρέα.

Entenhaus *n*, **-stall** *m* τὸ νηττοτροφεῖον.

Entenjäger *m* ὁ τὰς νήττας θηρῶν od. θηρεύων.

enterben ἀποκηρύττειν τινά.

Enterbrücke *f* ἡ ἀποβάθρα.

enterbt ἀπόκληρος (2), ἀποκήρυκτος (2).

Enterbung *f* ἡ ἀποκήρυξις.

Enterhaken *m* τὸ τῆς νεὼς ἔμβολον, ὁ κόραξ (κος), ἡ σιδηρᾶ χείρ.

Enterich *m* ὁ ἄρρην (ενος) νῆττα.

entern (ein Schiff) τὸν κόρακα ἐμβάλλειν νηί.

entfahren ἐκ-, διεκ-, παρεκπίπτειν (entfallen), ἐξολισθάνειν (entgleiten), es entfährt mir ein Laut ἀφίημι φωνήν.

entfallen ἐκπίπτειν, ἐξολισθάνειν, παραρρεῖν, es entfällt mir ein Wort ἐκβάλλω λόγον, aus dem Gedächtnis ~ ἐκπίπτειν τῆς μνήμης, s. vergessen.

entfalten 1. eig. ἀνα-, διαπτύσσειν, ἀναπεταννύναι, die Stirn ~ χαλᾶν τὸ μέτωπον, διαγαληνίζειν τὸ πρόσωπον. — 2. (an den Tag legen) ἐπιδείκνυσθαι (M.), ἀποφαίνεσθαι (M.), ἀνα-, ἀποκαλύπτειν, sich ~ ἀναπτύσσεσθαι (M.), ἀναφαίνεσθαι (P.).

Entfaltung *f* ἡ ἀνάπτυξις, ἡ ἀναπτυχή, besser durch Verben.

entfärben sich ἀλλάττειν τὸ χρῶμα.

entfernen χωρίζειν τί τινος od. ἀπό τινος, ἀφ-, μεθιστάναι, ἀποκινεῖν, ἀπαλλάττειν, ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.), j-n ~ ἀπελαύνειν, ἀποπέμπειν, aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν ἐκ τῆς πόλεως, aus dem Lande ~ ἐξορίζειν, (etw. Lästiges) ἀποσκευάζειν, sich ~ μεθίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), j-n von einem Amte ~ παύειν τινὰ ἄρχοντα od. τῆς ἀρχῆς, übtr. sich von etw. ~ ἁμαρτάνειν, ἀφαμαρτάνειν τινός.

entfernt πόρρω ὤν, ἀπέχων, κεχωρισμένος, *adv.* πόρρω, μακράν, ~ sein ἀπέχειν, ἔχειν διάστημα, διίστασθαι, ich bin weit ~ πολλοῦ δέω mit *inf.*, πόρρω ἄπειμι τοῦ mit *inf.*, weit ~ daß ... auch nicht einmal οὐ μόνον οὐ ... ἀλλ᾽ οὐδέ, οὐχ ὅπως ... ἀλλ᾽ οὐδέ.

Entfernung *f* (das Entfernen) ἡ μετάστασις, ἡ ἀποκίνησις, gew. durch Verben, (das Sich-entfernen) ἡ ἀπαλλαγή, (das Entferntsein) ἡ ἀπό-, διάστασις, τὸ διάστημα, in der ~ πόρρω, ἑκάς, in weiter ~ μακράν, in geringer ~ sein δι᾽ ὀλίγου εἶναι, οὐ μακρὰν ἀπέχειν, μικρὸν ἀπέχειν, in weiter ~ sein διὰ πολλοῦ εἶναι, in einer ~ von zehn Stadien δέκα στάδια ἀπών oder ἀπέχων.

entfesseln λύειν od. ἀπαλλάττειν τινὰ δεσμῶν, auch bloß λύειν τινά.

Entfesselung *f* ἡ τῶν δεσμῶν λύσις.

entflammen eig. ἀνα-, ἐπιφλέγειν, αἴθειν, ἐκκάειν, übtr. διακάειν, παροξύνειν, entflammt werden ἐκ-, προσκάεσθαι, durch Verben.

Entflammung *f* ἡ ἔκκαυσις, übtr. ὁ παροξυσμός, gew. durch Verben.

entflattern οἴχεσθαι ἀποπετόμενον.

entfleischen γυμνοῦν τῆς σαρκός.

entfliegen ἀποπέτεσθαι.

entfliehen φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν, ἀπο-, διαδιδράσκειν (sämtlich τινά u. τι), aus einer Gefahr ~ ὑπο-, ὑπεκφεύγειν, σῴζεσθαι, ἐκσῴζεσθαι (P.) ἐκ κινδύνου, (von der Zeit) οἴχεσθαι.

Entfliehen *n* ἡ ἀπό-, διάφευξις, ἡ φυγή, ἡ διαφυγή, ἡ ἀπόδρασις, ἡ σωτηρία, gew. durch Verben.

entfließen ἐκ-, ἀπορρεῖν.

entfremden ἀλλοτριοῦν, ἀπαλλοτριοῦν τινά τινος od. τινα πρός τινα.

Entfremdung *f* (als Sache) ἡ ἀλλοτρίωσις, (als Zustand) ἡ ἀλλοτριότης (ητος).

entführen ἁρπάζειν, ἐξαναρπάζειν, οἴχεσθαι ἁρπάσαντα, ἀπάγειν.

Entführer *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.

Entführung *f* ἡ ἁρπαγή.

entgegen ἐναντίον, ἐναντία τινί od. durch d. *adj.* ἐναντίος, ὑπεναντίος, zB. dem Wind ~ schiffen od. den Wind ~ haben ἐναντίῳ χρῆσθαι ἀνέμῳ, dem Strome ~ schiffen ἀνὰ τὸν ποταμὸν πλεῖν, oft werden auch Kffan mit ἀντί gebildet.

entgegenarbeiten ἀντιπράττειν, ἀντιτείνειν, ἀντέχειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, j-m eifrig ~ ἀντισπεύδειν πρός τινα.

entgegenbauen ἀντοικοδομεῖν.
entgegenbellen ἀνθυλακτεῖν.
entgegenblicken ἀντιβλέπειν τινί, εἴς oder πρός τι, βλέπειν πρός τίνα.
entgegenbringen προσάγειν, προσφέρειν τί τινι.
entgegenbrüllen ἀντιμυκᾶσθαι.
entgegendonnern ἀντιβροντᾶν.
entgegendröhnen ἀντικτυπεῖν.
entgegenduften προσπνεῖν τινι.
entgegeneilen ὁμόσε θεῖν, προστρέχειν πρός τινα, einem Zustande (zB. dem Untergange) ~ φέρεσθαι (P.) πρός τι.
entgegenfahren ἀντίον ἐλαύνειν τινός, τινί u. πρός τι, dem Winde ~ πλεῖν πρός ἐναντίον τὸν ἄνεμον.
entgegenfallen ἀντιπίπτειν.
entgegenfliegen ἀπιπέτεσθαί τινι u. ἐπί τι, προσπέτεσθαι πρός τι, (von Personen) ὁμόσε θεῖν.
entgegenfließen ἀντιρρεῖν, ἀντίον od. ἐναντίον ῥεῖν.
entgegenführen ἀντίον ἄγειν, (ein Heer) ἀντιπαρ-, παρεξάγειν, ἀντιπαρατάττειν.
entgegengehen ἀντίον ἰέναι τινί, ἀπαντᾶν τινι, ὁμόσε ἰέναι od. χωρεῖν τινι (zB. dem Feinde τοῖς πολεμίοις), einer Gefahr ~ ὑφίστασθαι κίνδυνον.
Entgegengehen *n* ἡ ἀπάντησις.
entgegengekehrt ἀντιπρόσωπος (2).
entgegengesetzt ἐναντίος, ἀντικείμενος, ~er Meinung sein ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην, ἀντιγνωμονεῖν, ~ stehen ἀντικεῖσθαι, ἀντιτετάχθαι, ἐμποδὼν γίγνεσθαι, ἀντιστῆναι, ἐναντιοῦσθαι (P.), ~ stellen ἀντι-, ἀντιπαρατάττειν, ἀντιπαρατιθέναι, ἀνθιστάναι.
entgegenglänzen ἀντιλάμπειν.
entgegengraben ἀντορύττειν.
entgegenhaben ἐναντίον ἔχειν, den Wind ~ ἐναντίῳ χρῆσθαι τῷ ἀνέμῳ.
entgegenhallen ἀντηχεῖν.
entgegenhalten ἀντέχειν, προτείνειν τί τινι, (vergleichen) ἀντιτιθέναι, παρα-, ἀντιπαραβάλλειν.
entgegenhandeln ἀντιπράττειν, (einer Pflicht u. dgl.) ἐναντία πράττειν τινί, παραβαίνειν τι.
entgegenhauchen ἀντιπνεῖν.
entgegenhüpfen σκιρτᾶν πρός τινα.
entgegenjauchzen, -jubeln ἀνταλαλάζειν.
entgegenkämpfen ἀντιμάχεσθαι, ἀνταγωνίζεσθαι (M.), ἀντιπολεμεῖν τινι.
entgegenkehren ἀντιστρέφειν τί τινι, sich ~ ἀντιστρέφειν.
entgegenkommen ἀντίον ἔρχεσθαι, ἀπ-, συναντᾶν τινι, j-m freundlich ~ ὑποδέχεσθαί (M.) τινα, φιλοφρονεῖσθαί (M. u. P.) τινα.
Entgegenkommen *n* (freundliche Aufnahme) ἡ ὑποδοχή, ἡ φιλοφρόνησις.
entgegenlächeln ἐπι-, προσμειδιᾶν τινι.
entgegenlärmen ἀντιπαταγεῖν, ἀντιθροεῖν.
entgegenlaufen προστρέχειν τινί u. πρός τινα, (entgegen sein) ἀντιτείνειν τινί.
entgegenleuchten ἀντιλάμπειν τινί.
entgegenliegen ἀντικεῖσθαί τινι, ἐξ ἐναντίας κεῖσθαι.
entgegenmarschieren ἀντιστρατεύεσθαι (M.), s. entgegenrücken.
entgegenrasen ἀντιμαίνεσθαι (P.).
entgegenrauschen ἀντιπαταγεῖν, ἀντικτυπεῖν.
entgegenreden ἀντιλέγειν τινί u. πρός τινα, ἀντιλογεῖν, ἐναντιολογεῖν τινι.
Entgegenreden *n* ἡ ἐναντιολογία, ἡ ἀντιλογία.
entgegenreisen πορεύεσθαι (P.) ἐναντίον τινός, ἀπαντᾶν.
entgegenreiten ἀνθιππεύειν, ἀντελαύνειν, ἐλαύνειν ἀντίον τινός.
Entgegenreiten *n* ἡ ἀνθιππασία.
entgegenrücken ὁμόσε ἰέναι od. χωρεῖν τινι, ἐπ-, ἀντεξ-, ἀντεπεξιέναι, ἀντ-, ἀντεξ-, ἀντεπεξάγειν, ἀντεξελαύνειν.
entgegenrufen ἀντιφωνεῖν, ἀντιβοᾶν.
entgegenschallen ἀντηχεῖν.
Entgegenschallen *n* ἡ ἀντήχησις.
entgegenscheinen ἀντιλάμπειν τινί.

entgegenschicken ἀντι-, ἀντεκπέμπειν.
entgegenschieben ἀντικινεῖν τί τινι.
entgegenschiffen ἀντιπλεῖν, ἐναντίον πλεῖν, ἀντεκπλεῖν, ἀντεπανάγεσθαι (M. u. P.), ἐπιπλεῖν τινι.
entgegenschleudern σφενδονᾶν τι κατά τινος.
entgegenschreien ἀντιβοᾶν τινι.
entgegenschwimmen ἀντινήχεσθαι (M.) πρός τι, dem Strome ~ νεῖν od. νήχεσθαι ἀνὰ τὸν ποταμόν.
entgegensegeln s. entgegenschiffen.
entgegensehen ἀντιβλέπειν τινί, (erwarten) προσδέχεσθαι (M.), προσδοκᾶν, ἀποβλέπειν εἴς od. πρός τι.
entgegensein ἐναντίον εἶναι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί, ἐμποδὼν εἶναί τινι, ich bin nicht entgegen οὐ φθονῶ, οὐδεὶς φθόνος.
entgegensetzen ἀντιτιθέναι, sich ~ ἀνθίστασθαί, ἀντέχειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι.
entgegensingen ἀντᾴδειν τινί.
entgegensprechen ἀνταγορεύειν, ἀντιλέγειν.
entgegensprengen ἀντ-, ἀντεξελαύνειν δρόμῳ.
entgegenstehen ἀντικεῖσθαι, ἐμποδὼν γίγνεσθαι, ἀντιστῆναι, ἀντιτετάχθαι, ἐναντιοῦσθαι (P.), es steht nichts entgegen οὐδὲν κωλύει, οὐδεὶς φθόνος.
entgegenstellen ἀντι-, ἀντιπαρατάττειν, ἀντιπαρατιθέναι, ἀνθιστάναι, sich ~ die M. dieser Verben.
entgegenstemmen: sich ~ ἀντερείδειν, ἀντιτείνειν (auch M.), ἀντικόπτειν τινί.
entgegensteuern ἀντιπλεῖν, ἐναντίον πλεῖν, ἀντεκπλεῖν.
entgegenstrahlen ἀντιλάμπειν, ἀνταυγάζειν.
entgegenstreben ἀντέχειν, ἀντιτείνειν, ἀντιπράττειν, ἐναντιοῦσθαι (P.).
entgegenströmen ἀντίον od. ἐναντίον φέρεσθαί (P.) τινι, auch ἐπιρρεῖν.
entgegenstürmen ἐφορμᾶν (auch P.) τινι, ἐπί τινι oder πρός τινα, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
entgegenstürzen προσπίπτειν τινί.
entgegentanzen ἀντορχεῖσθαι (M.).
entgegentönen ἀντηχεῖν, ἀντιφωνεῖν τινι.
entgegentosen ἀντιπαταγεῖν, ἀντικτυπεῖν.
entgegentragen προσφέρειν τί τινι, ἀπαντᾶν τινι φέροντά τι.
entgegentreiben προσελαύνειν.
entgegentreten ἀπαντᾶν τινι u. πρός τινα, hindernd ~ ἀντιβαίνειν τινί u. πρός τι, (sich widersetzen) ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀνθίστασθαι, ἀντερείδειν, ἀντέχειν, ἀντιτείνειν.
entgegenwehen ἀντιπνεῖν, ein ~der Wind ἡ ἀντίπνοια.
entgegenwenden ἀντιστρέφειν.
entgegenwerfen ἀντιβάλλειν (auch sich ~).
entgegenwirken ἀντιπράττειν.
entgegenziehen ἀντελαύνειν.
entgegnen ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀντειπεῖν πρός τι, siehe antworten.
Entgegnung *f* ἡ ἀπόκρισις.
entgehen 1. φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν τι, (heimlich) ὑποφεύγειν, einer Gefahr ~ σῴζεσθαι (P.) ἐκ κινδύνου, (entlaufen) ἀποδιδράσκειν, j-m mit List ~ παρέρχεσθαί τινα, durch Ausflüchte einer Sache zu ~ suchen διακρούεσθαί (M.) τι, dem man nicht ~ kann ἄφυκτος (2). — 2. *impers.* es entgeht mir (unbeachtet) λανθάνει μέ τι, φεύγει με, ἀμελῶ τινος, (es wird mir nicht zuteil) οὐ τυγχάνω od. οὐ λαγχάνω τινός, ἀποστεροῦμαί τινος, ἀποτυγχάνω τινός, ich lasse mir etw. ~ προΐεμαί od. παραλείπω τι, das soll dir nicht ~ οὐκ ἀποτεύξει τούτου.
Entgehen *n* ἡ ἀπό-, διάφευξις.
Entgelt: ohne ~ ἀμισθί, προῖκα.
entgelten (büßen) τίνειν, ἀπο-, ἐκτίνειν, (Strafe leiden) δίκην διδόναι od. ἐκτίνειν τινός, ὑπέχειν τιμωρίαν τινός, j-n etw. ~ lassen τιμωρεῖσθαί (M.) τινα ὑπέρ τινος, δίκην ἐπιτιθέναι τινί, μνησικακεῖν τινί τινος, du sollst es mir ~ κακῶς τιμωρήσομαί σε τούτου.
Entgeltung *f* ἡ τιμωρία.
entgleiten ἐξολισθάνειν τινός u. ἔκ τινος.
entglimmen ἐκκάεσθαι, ἐκπυροῦσθαι (P.).

entglühen ἐκ-, διακάεσθαι (P.), übtr. auch διαθερμαίνεσθαι (P.).
entgürten ἀποζωννύναι, λύειν τὴν ζώνην.
enthaaren ψιλοῦν (mit u. ohne τριχῶν).
enthaart ψιλός (mit u. ohne τριχῶν).
Enthaarungsmittel *n* τὸ ψίλωθρον.
enthalten 1. (in sich fassen) χωρεῖν, στέγειν, ἔχειν, περιέχειν, περιλαμβάνειν, das Maß enthielt zwei attische Scheffel ἐχώρει δύο χοίνικας Ἀττικάς, ~ sein in etw. ἐνεῖναί τινι. — 2. sich ~ ἀπέχεσθαί (M.) τινος, ἀφίστασθαί τινος, sich des Lachens, des Weinens ~ κατέχειν τὸν γέλωτα, τὸ δακρύειν, ich kann mich der Tränen nicht ~ οὐχ οἷός τ' εἰμί κατέχειν τὰ δάκρυα od. τὸ μὴ δακρύειν, sich der Begierden ~ ἐγκρατῆ εἶναί τινος, sich der Speise ~ ἀσιτεῖν.
enthaltsam ἐγκρατής, κρείττων τινός, καρτερικὸς πρός τι, ~ sein κρείττω εἶναί, κρατεῖν τινος, *abs.* μέτριος, σώφρων, σωφρονικός, nicht ~ sein ἀκρατῆ od. ἥττω εἶναί τινος, ἀκρατεῖν, ἀκρατεύεσθαί τινος.
Enthaltsamkeit, Enthaltung *f* ἡ ἐγκράτεια (in etw. τινός, περί od. πρός τι), ἡ καρτέρησις, ἡ καρτερία, τὸ καρτέρημα, ἡ σωφροσύνη, ἡ μετριότης (ητος).
enthaupten ἀποτέμνειν τὴν κεφαλήν τινος, κεφαλοτομεῖν, ἀποκεφαλίζειν, καρατομεῖν, τραχηλοκοπεῖν, δειροτομεῖν, enthauptet werden ἀποτέμνεσθαι τὴν κεφαλήν.
Enthauptung *f* ἡ ἀποτομή od. ἀποκοπή τῆς κεφαλῆς, ἡ τραχηλοκοπία, ἡ καρατομία, ὁ ἀποκεφαλισμός, gew. durch Verben.
enthäuten ἀποδέρειν.
entheben ἀπαλλάττειν τινά τινος, ἀφαιρεῖν τινί τι od. τινός τι, einer Sache enthoben sein ἀπηλλάχθαι τινός.
Enthebung *f* ἡ ἀπαλλαγή (von etw. τινός).
entheiligen βέβηλον od. ἀνόσιον τιθέναι, βεβηλοῦν, μιαίνειν, καταμιαίνειν, μολύνειν.
entheiligt βέβηλος (2).
enthüllen ἀνα-, ἐκ-, ἀποκαλύπτειν, ganz ~ διακαλύπτειν, übtr. δηλοῦν, ἀποφαίνειν.
Enthüllung *f* ἡ ἀνα-, ἀποκάλυψις, übtr. ἡ δήλωσις, gew. durch Verben.
enthülsen πτίσσειν, περιπτίσσειν, ἀπολέπειν, ἀπολεπίζειν.
Enthusiasmus *m* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, ἡ κατοχή, in ~ sein ἐνθουσιάζειν, ἐνθεάζειν (auch M.), κατέχεσθαι (P.), ἐνθουσιᾶν, im ~ ἐνθουσιαστικός.
Enthusiast *m* ὁ ἐνθουσιαστής.
enthusiastisch ἐνθουσιαστικός, ἐνθεαστικός, ἔνθεος (2), ἐνθουσιώδης, θεόληπτος (2).
entjungfern διακορεύειν, διακορεῖν, δια-, ἀποπαρθενεύειν.
Entjungferung *f* ἡ διακόρησις, ἡ διαπαρθένευσις.
entkeimen ἐκβλαστάνειν, ἀναφύεσθαι(-φῦναι), ἀνατέλλειν ἔκ τινος, ~ lassen ἐκβλαστάνειν.
Entkeimen *n* ἡ ἐκ-, ἀναβλάστησις.
entkernen ἐκκοκκίζειν.
entkleiden ἀπο-, ἐκδύειν τινά τι, γυμνοῦν τινά τινος, περιαιρεῖν τινός τι, sich ~ ἀπο-, ἐκδύεσθαι (M.), entkleidet γυμνός τινος (auch übtr.).
Entkleidung *f* ἡ ἀπό-, ἔκδυσις, gew. durch Verben.
Entkleidungszimmer *n* τὸ ἀποδυτήριον.
entkommen φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν, heimlich ~ ὑποφεύγειν, διαδύεσθαι (-δῦναι), glücklich ~ διασῴζεσθαι (P.), ~ lassen ἀφιέναι.
entkräften ἀσθενέστερον ποιεῖν, ἀφαιρεῖν ῥώμην καὶ δύναμιν, μαραίνειν, ἀπομαραίνειν (allmählich aufreiben), καταπονεῖν, κατατρίβειν, κατατρύχειν (durch Arbeit, Anstrengung), θρύπτειν, δια-, καταθρύπτειν (durch Üppigkeit und Schwelgerei), übtr. λύειν, καταλύειν, ἀκυροῦν.
entkräftet ἀσθενής, ἄρρωστος (2).
Entkräftung *f* (als Handlung) ἡ καταπόνησις, (als Handlung und Zustand) ἡ ἔκλυσις, (als Zustand) ἡ ἀτονία, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ὁ κάματος, ὁ κόπος, ἡ παρακμή (letzteres bsd. vom Alter).
entladen ἀπογεμίζειν, ἀποσκευάζειν, κουφίζειν τι ἄχθους, ἀποφορτίζεσθαι (M.), (befreien) ἀπαλλάττειν, κουφίζειν τινά τινος, sich ~ (von Wolken) ἀφιέναι κεραυνούς.
Entladung *f* ἡ κούφισις, ἡ κένωσις (eig.), ἡ ἀπαλλαγή (übtr.), gew. durch Verben.
entlang παρά, ἀνά, κατά mit *acc.*
entlarven eig. περιαιρεῖν τὸ πρόσωπον, übtr. ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, φανερὸν ποιεῖν, ἀποφαίνειν, ἀποκαλύπτειν.
Entlarvung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἀποκάλυψις, gew. durch Verben.
entlassen ἀποπέμπειν, ἀν-, ἀφ-, διαφ-, μεθ-, προϊέναι, (ein Heer) κατα-, διαλύειν, (aus dem Dienste) ἀπολύειν, j-n aus einem Amte ~ παύειν τινά τῆς ἀρχῆς od. ἄρχοντα, eine Versammlung ~ ἀφιέναι, ἀνιστάναι, διαλύειν σύλλογον.
Entlassung *f* ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἄφεσις, ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.
entlauben ἀποφυλλίζειν, γυμνοῦν φύλλων.
entlaufen ἀπο-, διαδιδράσκειν τινά, δραπετεύειν τινά u. παρά τινος (sämtl. bsd. von Sklaven), (aus e-m Orte) ἐκδιδράσκειν, ein ~er Sklave ὁ δραπέτης.
Entlaufen *n* ὁ δρασμός, ἡ ἀπόδρασις.
entledigen λύειν, ἀπολύειν, ἀπαλλάττειν, ἀποκουφίζειν τινά τινος, von einer Last ~ ἀφαιρεῖν τὸ ἄχθος, sich einer Sache ~ ἀποβάλλειν ἄχθος, sich der Sorgen ~ ἀποβάλλειν τὰς μερίμνας, sich der Schulden ~ διαλύεσθαι (M.) τὰ χρέα, sich eines Auftrages ~ ποιεῖν τὰ προστεταγμένα, sich seiner Pflicht ~ πράττειν τὰ προσήκοντα, sich eines Versprechens ~ λύειν od. ἐκπληροῦν τὴν ὑπόσχεσιν, sich j-s ~ ἀποπέμπεσθαί (M.) τινα, ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα.
Entledigung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποβολή, gew. durch Verben.
entleeren ἐκκενοῦν.
Entleerung *f* ἡ κένωσις, die ~ befördernd κενωτικός.
entlegen πολὺ ἀπέχων, κεχωρισμένος, der ~ste ὁ ἔσχατος.
Entlegenheit *f* ἡ μακρὰ ἀπόστασις, ἡ ἐρημία, gew. durch Verben.
entlehnen δανείζεσθαι (M.) παρά od. ἀπό τινος, κίχρασθαι ἀπό τινος, übtr. προσ-, παραλαμβάνειν τι παρά τινος.
Entlehner *m* durch d. *part.*
Entlehnung *f* ὁ δανεισμός od. durch Verben.
entleiben σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, ἀποκτείνειν, φονεύειν, sich ~ ἀποκτείνειν usw. ἑαυτόν, διαχρῆσθαι, διεργάζεσθαι (M.) ἑαυτόν.
Entleibung *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, (Selbstmord) ἡ αὐτοχειρία.
entlocken ἐξάγειν τί τινος, ἐξάγεσθαι (M.) ἔκ τινος (z.B. Lachen γέλωτα), ἐκκαλεῖσθαι (M., z.B. Tränen δάκρυα).
entmannen ἐκτέμνειν, ἀνανδροῦν, εὐνουχίζειν.
entmannt ὁ ἐκτομίας, ὁ εὐνοῦχος.
Entmannung *f* ἡ ἐκτομή.
entmasten: ein Schiff ~ ἐξαιρεῖν τῆς νεὼς τὸν ἱστόν, (vom Sturme) περιθραύειν τὸν ἱστὸν τῆς νεώς.
entmenschen ἀπάνθρωπον ποιεῖν, ἐξαγριοῦν.
entmenscht ἐξ-, ἀπάνθρωπος (2), ~ werden ἀπανθρωπεῖσθαι, ἐξαγριοῦν.
entmutigen ἐξαιρεῖν τινος τὸν θυμόν, δειλὸν καθιστάναι τινά, ἀθυμίαν παρέχειν od. ἐμποιεῖν τινι, εἰς ἀθυμίαν καθιστάναι τινά, εἰς ἀθυμίαν ἐμβάλλειν τινά, entmutigt sein ἀθυμεῖν, ἄθυμον εἶναι, ἐν ἀθυμίᾳ εἶναι, entmutigt werden εἰς ἀθυμίαν ἐμπίπτειν.
Entmutigung *f* ἡ ἀθυμία (als Zustand), s. Mutlosigkeit.
entnehmen (befreien) ἀπολύειν τινά τινος, (Merkmale, Beweise) τεκμαίρεσθαί (M.) τινι od. ἔκ τινος, μανθάνειν od. γιγνώσκειν ἔκ τινος.
entnerven ἐκνευρίζειν, übtr. ἐκλύειν, διαθρύπτειν.
entnervt ἐκνενευρισμένος.
Entnervung *f* ἡ ἔκλυσις, ἡ διάθρυψις.
entpanzern περιαιρεῖν τὸν θώρακα, sich ~ ἀποδύεσθαι τὸν θώρακα, ἀποθωρακίζεσθαι (P.).
entquellen ἐκ-, προρρεῖν.

entraffen ἀν-, ἀφ-, ἐξαρπάζειν.

entraten: ich kann dessen ~ οὐκ ἀπορῶ τούτου, οὐδὲν δεῖ μοι τούτου.

enträtseln λύειν αἴνιγμα. (erklären, deutlich machen) σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, δι-, ἐκδιηγεῖσθαι (M.), ich kann es mir nicht ~ οὐκ ἔχω συμβαλέσθαι τι.

entreißen ἀφ-, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινά τι od. τινός τι, ἀφ-, ἐξαρπάζειν τινί τι, ἐκβιάζεσθαι (M.) τινός τι, j-n einer Gefahr ~ σῴζειν, ἐκσῴζειν τινὰ ἐκ κινδύνου, ῥύεσθαι (M.) ἐκ κινδύνου.

Entreißung *f* ἡ ἀφ-, παραίρεσις, gew. durch Verben.

Entrepreneur *m* ὁ ἐργολάβος, ὁ ἐργολήπτης, (Pächter) ὁ ὠνητής.

entreprenieren ἐργολαβεῖν, (pachten) ὠνεῖσθαι.

Entreprise *f* ἡ ἐργολαβία, ἡ ἐργολάβεια, (Pacht) ἡ ὠνή, in ~ nehmen ἐργολαβεῖν, ὠνεῖσθαι, in ~ geben ἐργοδοτεῖν, μισθοῦν.

entrichten ἀποφέρειν, τελεῖν, ἀπο-, ὑποτελεῖν (bsd. Steuern), ἀποδιδόναι (wozu man verpflichtet ist), eine außerordentliche Steuer ~ εἰσφορὰν εἰσφέρειν.

Entrichtung *f* ἡ φορά, εἰσ-, ἀποφορά, gew. durch Verben.

entriegeln ἀποκινεῖν od. παραφέρειν τὸν μοχλόν.

entrinden φλοΐζειν, περιφλοΐζειν.

Entrinden *n* ὁ φλοϊσμός.

entrinnen φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν, σῴζεσθαι (P.) ἔκ τινος (z.B. einer Gefahr), (von der Zeit) οἴχεσθαι, παρέρχεσθαι.

Entrinnen *n* ἡ φυγή, ἡ διαφυγή, (aus einer Gefahr) ἡ σωτηρία.

entrollen *trans.* (entfalten) ἀνελίσσειν, ἀναπτύσσειν, *intr.* (vergehen) οἴχεσθαι (bsd. von der Zeit), (von Tränen) καταλείβεσθαι (P.).

entrücken ἐξαρπάζειν τινί τι, ἀν-, συναρπάζειν ἔκ τινος bzw. εἴς τι.

Entrückung *f* ἡ ἀναρπαγή, gew. durch Verben.

entrunzeln ἐκλεαίνειν τὰς ῥυτίδας, die Stirne ~ χαλᾶν τὸ μέτωπον, διαγαληνίζειν τὸ πρόσωπον.

entrüsten ἐρεθίζειν, ἐξαγριαίνειν, ἐξοργίζειν, sich ~ ὀργίζεσθαι, παροργίζεσθαι (P.), ἀγανακτεῖν.

Entrüstung *f* ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.

entsagen ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) τι, προΐεσθαί τι, ἀφ-, ὑφίεσθαί τινος, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, ἀποπαύεσθαί (M.) τινος, ἀπέχεσθαί (M.) τινος, χαίρειν κελεύειν τινά, τι, ἐᾶν τι, ἀποβάλλειν τι.

Entsagung *f* ἡ ἄφ-, πρόεσις, gew. durch Verben.

Entsatz *m* (als Handlung) ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, zum ~ kommen βοηθεῖν, παραβοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, Truppen, die zum ~ kommen οἱ βοηθοί, οἱ ἐπίκουροι, ἡ βοήθεια, ἡ ὠφέλεια.

entschädigen: j-n ~ ἐπανορθοῦν τὴν βλάβην τινί (für etw. τὴν ἀπό τινος βλάβην), παραμυθεῖσθαί (M.), παρηγορεῖν τινα.

Entschädigung *f* ἡ ἐπανόρθωσις βλάβης, ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον.

entscheiden κρίνειν, διακρίνειν, γιγνώσκειν, διαγιγνώσκειν, (vom Richter) δικάζειν, διαδικάζειν, eine Schlacht ~ κρίνειν μάχην, ῥοπὴν ἔχειν πρὸς τὴν νίκην, sich über etw. ~ γνώμην ποιεῖσθαι od. ἀποφαίνεσθαι (M.) περί τινος, sich für etw. ~ αἱρεῖσθαί (M.) τι, es wird sich ~ δῆλον γενήσεται, es wird etw. entschieden κρίνεταί τι, κρίσις γίγνεται od. ἐστὶ περί τινος, etw. nicht ~ μεταξὺ καταλείπειν τι.

entscheidend κύριος, κρίσιμος (2), der ~e Zeitpunkt, Augenblick ὁ καιρός, ἡ καιροῦ ἀκμή.

Entscheider *m* ὁ διαγνώστης, besser durch *part.*

Entscheidung *f* 1. ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ γνώμη, ἡ διαγνώμη, ἡ διάγνωσις, (eines Schiedsrichters) ἡ δίαιτα. — 2. (Abstimmung) ἡ διαψήφισις. — 3. (Ausschlag) ἡ ῥοπή, auch durch Verben, j-m die ~ überlassen ἐπιτρέπειν τινὶ κρίνειν τι, κύριον ποιεῖν τινά τινος, der die ~ über etw. hat κύριός τινος, der Punkt der ~ ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ohne ~ ἀκριτί, ἀκρίτως.

Entscheidungsgrund *m* τὸ τεκμήριον, τὸ μαρτύριον.

Entscheidungskampf *m*, -schlacht *f*: einen ~ führen διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.).

Entscheidungspunkt *m* ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ἡ ῥοπή.

entschieden außer d. *part.* d. Verben auch σαφής, ~ behaupten θαρραλέως od. θαρροῦντα ἰσχυρίζεσθαι (M.) od. διισχυρίζεσθαι.

Entschiedenheit *f* τὸ θάρρος, mit ~ sagen od. behaupten s. d. vor. W.

entschlafen κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν, übtr. οἴχεσθαι, κατευνάζεσθαι (P.), die E~en οἱ κεκμηκότες.

entschlagen: sich einer Sache ~ ἀποβάλλειν τι, ἀπαλλάττεσθαί (P.), ἐξίστασθαί τινος, ἀποφεύγειν τι, s. entsagen.

entschleichen ὑπεκδύεσθαί (-δῦναί) τινά, τί, ἀφέρπειν, ἐξολισθάνειν.

entschleiern ἀπο-, ἀνακαλύπτειν.

Entschleierung *f* ἡ ἀνακάλυψις.

entschließen 1. sich ~ αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι (M.), γιγνώσκειν, διαγιγνώσκειν, βούλεσθαι, βουλεύεσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.). — 2. (sich anschicken) παρασκευάζεσθαι (M.) mit *inf.* — 3. (wagen) τολμᾶν τι od. *inf.*, sich nicht ~ können ἀπορεῖν, ἐν ἀπορίᾳ εἶναι, εἰς ἀπορίαν καταστῆναι, μέλλειν, ὀκνεῖν.

Entschließung *f* ἡ γνώμη, ἡ διαγνώμη, τὸ δόγμα, eine ~ fassen γνώμην ποιεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι.

entschlossen (der sich zu etw. ~ hat) ἕτοιμος, πρόθυμος (2), ich bin ~ δέδοκταί μοι, (mutig) τολμηρός, εὔτολμος (2), ἄοκνος (2).

Entschlossenheit *f* ἡ τόλμα, ἡ εὐτολμία (Mut), ἡ προθυμία.

entschlummern κατακοιμᾶσθαι (P.), s. entschlafen.

entschlüpfen διαδύεσθαι (-δῦναι), ἐκπίπτειν, ἐξολισθάνειν, ἐκ-, δια-, ὑπο-, ὑπεκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν.

Entschluß *m* ἡ προαίρεσις, ἡ γνώμη, τὸ δόγμα, ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, aus freiem Entschlusse ἀπὸ γνώμης, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ (γνώμῃ), ἀφ' ἑαυτοῦ, e-n ~ fassen προαιρεῖσθαι (M.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.), βούλεσθαι, seinen ~ ändern μεταβουλεύεσθαι (in etw. τινός), μεταγιγνώσκειν (auch mit dem Zusatz τὰ δεδογμένα), j-n von einem ~ abbringen μεταπείθειν τινά.

entschuhen λύειν od. ὑπολύειν τὰ ὑποδήματα, sich ~ ὑπολύεσθαι.

entschuldigen etw., j-n ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, παραιτεῖσθαί (M.) τι, τινα, (verzeihen) συγγνώμην ἔχειν od. ποιεῖσθαί (M.) τινι, sich mit etw. ~ προφασίζεσθαί (M.) τι, σκήπτεσθαί (M.) τι, sich wegen etw. ~ ἐκλογεῖσθαί (M.) τι, ὑπέρ τινος od. περί τινος, was sich ~ läßt συγγνωστός, nicht zu ~ ἀναπολόγητος (2).

Entschuldigung *f* (Verteidigung) ἡ ἀπολογία, ἡ παραίτησις, (Vorwand) ἡ πρόφασις, (Verzeihung) ἡ συγγνώμη.

Entschuldigungsgrund *m* ἡ πρόφασις.

entschweben ἀποπέτεσθαι, αἰωρούμενον οἴχεσθαι.

entschwimmen ἐκ-, ἀπονήχεσθαι.

entschwinden ἀφανίζεσθαι (P.), den Augen ~ ἐκλείπειν τὴν ὄψιν, dem Gedächtnis ~ ἀποφεύγειν τὴν μνήμην.

Entschwinden *n* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός.

entseelt ἄψυχος, (gestorben) τεθνηκώς (τεθνεώς).

entsenden ἀπο-, προπέμπειν, προ-, ἀφιέναι, (ein Geschoß) auch βάλλειν.

entsetzen 1. j-n eines Amtes ~ καταλύειν τινὰ ἀρχῆς, παύειν τινὰ ἀρχῆς od. ἄρχοντα. — 2. einen belagerten Ort ~ ἐξαρπάζειν τινὰ τῆς πολιορκίας, προσβοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, ἀμύνειν τινί. — 3. sich ~ ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P.), φοβεῖσθαι (P.).

Entsetzen *n* ἡ ἔκπληξις, ἡ ἐκπληξία, ὁ φόβος.

entsetzlich ἐκπληκτικός, δεινός, φοβερός.

Entsetzung *f* (von einem Amte) durch Verben, (einer Stadt u. dgl.) s. Entsatz.

entsiegeln λύειν τὴν σφραγῖδα.

Entsiegelung *f* ἡ τῆς σφραγῖδος λύσις.

entsinken ἐκπίπτειν, καταρρεῖν, ἐξολισθάνειν.

entsinnen: sich ~ μεμνῆσθαί, ἀναμιμνήσκεσθαί τινος od. *part.*

entsittlichen διαφθείρειν.

Entsittlichung *f* ἡ διαφθορά.
entspinnen: einen Krieg ~ συνιστάναι od. ἐγείρειν πόλεμον, sich ~ γίγνεσθαι, ἄρχεσθαι (M.).
entsprechen ἁρμόττειν πρός τι, προσήκειν, πρέπειν τινί, ὅμοιον εἶναί τινι, ἀκολουθεῖν τινι, j-s Erwartung nicht ~ καταδεέστερον εἶναι τῆς δόξης, j-s Wünschen ~ κατὰ νοῦν εἶναί τινι, den Erwartungen ~ ἐκπληροῦν τὰς ἐλπίδας.
entsprechend durch die *part.* der Verben, ἄξιος, δίκαιος, ἀκόλουθος (2) τινος u. τινι, ἐπιτήδειος, πρέπων, προσήκων, oft auch durch *prp.* wie κατά τι, πρός τι.
entsprießen ἀπο-, ἐκβλαστάνειν, übtr. γίγνεσθαι, φύεσθαι (φῦναι) ἔκ τινος.
Entsprießen *n* ἡ ἀπο-, ἐκβλάστησις.
entspringen 1. (entlaufen) ἀποδιδράσκειν, φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν. — 2. (den Ursprung haben) ἄρχεσθαι (M.), ἀρχὴν λαμβάνειν, ὁρμᾶν ἔκ od. ἀπό τινος, (von Flüssen) ἀνίσχειν ἔκ τινος, τὰς πηγὰς ἔχειν ἔκ τινος od. ἔν τινι, ῥεῖν ἔκ τινος.
Entspringen *n* ἡ φυγή, s. Entlaufen.
entsprossen γεγονώς, ἀπόγονος (2).
entstammen γένος ἔχειν, γεγονέναι ἐκ od. ἀπό τινος.
entstehen γίγνεσθαι, φύεσθαι (φῦναι), καθίστασθαι, (von Massen) συνίστασθαι.
Entstehen *n*, **Entstehung** *f* ἡ γένεσις, ἡ ἀρχή, gew. durch Verben.
Entstehungsart *f* ἡ γένεσις, ὁ τῆς γενέσεως τρόπος.
Entstehungsgrund *m* ἡ τῆς γενέσεως αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή.
Entstehungsprozeß *m* ἡ γένεσις, τὰ κατά od. περὶ τὴν γένεσιν.
entsteigen ἀναφέρεσθαι, ἀναπέμπεσθαι (P.), ἀνατέλλειν ἔκ τινος, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι).
entstellen ἀ-, δύσμορφον ποιεῖν, διαφθείρειν (τὴν μορφήν), übtr. καταισχύνειν, λυμαίνεσθαι (M.).
entstellt ἄ-, δύσμορφος (2), δυσειδής, αἰσχρός, ~es Gesicht πρόσωπον ἐξεστηκός, (von einer Nachricht) ψευδής, ἐψευσμένος.
Entstellung *f* (als Zustand) ἡ ἀ-, δυσμορφία, als Handlung u. Wirkung ἡ διαφθορά (τῆς μορφῆς).
entströmen ἐκ-, προρρεῖν, προχεῖσθαι (P.) ἔκ τινος.
entstürmen ἐξορμᾶν (auch P.), φέρεσθαι (P.) ἔκ τινος.
entstürzen προ-, ἐκ-, διεκπίπτειν ἔκ τινος.
entsühnen, entsündigen ἁγνίζειν, ἀφαγνίζειν, ἁγνεύειν, ἀφοσιοῦν, καθαίρειν.
Entsühnung, Entsündigung *f* ὁ ἁγνισμός, ἡ ἀφοσίωσις, ἡ κάθαρσις, ὁ καθαρμός.
enttäuschen: j-n ~ σφάλλειν od. ψεύδειν τινὰ τῆς δόξης od. τῆς ἐλπίδος.
Enttäuschung *f* durch Verben.
entthronen ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν βασιλείαν, παύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς od. ἄρχοντα od. βασιλεύοντα.
Entthronung *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ἀφαίρεσις, gew. durch Verben.
entvölkern ἐρημοῦν, ἀναστατοῦν, ἀνάστατον od. ἔρημον ποιεῖν.
entvölkert ἀνάστατος (2), ἔρημος.
Entvölkerung *f* (als Handlung) ἡ ἀνάστασις, ἡ ἐρήμωσις, (als Zustand) ἡ ἐρημία, ἡ ὀλιγανθρωπία, ἡ ὀλιγανδρία.
entwachsen: den Kinderschuhen ~ sein ἐξεληλυθέναι ἐκ τῶν παίδων.
entwaffnen τὰ ὅπλα ἀφαιρεῖσθαί (M.) od. ἐκδύειν τινά, ἐξ-, ἀφ-, παροπλίζειν, (einen Gefallenen) συλᾶν, j-n (im Wortstreit u. dgl.) ~ ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν τινά, j-s Zorn ~ πραΰνειν od. καταπραΰνειν τὴν ὀργήν τινος.
Entwaffnung *f* ἡ τῶν ὅπλων ἀφαίρεσις, gew. durch Verben.
entwässern ὀχετεύειν od. ἀποχετεύειν od. ἀπάγειν τὸ ὕδωρ ἐκ χωρίου τινός.
Entwässerung *f* ἡ τοῦ ὕδατος ἀπ-, ἐξαγωγή (ἐκ χωρίου τινός).
entweder ... oder ἢ ... ἢ (aut ... aut), ἤτοι ... ἢ (vel ... vel), εἴτε ... εἴτε, ἐάν τε ... ἐάν τε (sive ... sive).
entweichen φεύγειν, ἀπο-, διαφεύγειν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), s. entfliehen.
Entweichen *n* ἡ φυγή, ἡ διαφυγή, ἡ διάφευξις, ἡ ἀπάλλαξις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.
entweihen βέβηλον od. ἀνόσιον τιθέναι, βεβηλοῦν, μιαίνειν.
Entweihung *f* ἡ βεβήλωσις.
entwenden ἀφαιρεῖν (-εῖσθαί, M.) τινά τι, ὑφαιρεῖν (-εῖσθαί, M.) τινά τι, ὑφαρπάζειν, ὑπολαμβάνειν τινά τι (heimlich ~), νοσφίζεσθαί, κατανοσφίζεσθαί, σφετερίζεσθαί τι (M., bsd. öffentliches Gut unterschlagen), κλέπτειν, ἐκ-, ὑποκλέπτειν (stehlen), ἀποστερεῖν τινά τινος (j-n einer Sache berauben).
Entwendung *f* ἡ ἀφ-, ὑφαίρεσις, ὁ νοσφισμός, ὁ σφετερισμός, ἡ κλοπή, gew. durch Verben.
entwerfen δια-, ὑπο-, καταγράφειν, ὑποτυποῦν (auch M.), σκιαγραφεῖν (einen leichten Umriß), einen Plan ~ διανοεῖσθαι (P.), μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.).
entwickeln 1. eig. ἀναπτύσσειν, ἀν-, ἐξ-, διεξελίττειν, ἀνα-, δια-, ἐκπεταννύναι. — 2. übtr. διαπτύσσειν, ἀποφαίνειν, διασαφηνίζειν, δηλοῦν, διηγεῖσθαι (M.), sich ~ ἀναφαίνεσθαι (P.), γίγνεσθαι, φανερὸν γίγνεσθαι, προχωρεῖν, ἀποβαίνειν, von e-m Mädchen γάμου ὡραίαν εἶναι, εἰς γάμου ὥραν ἀφῖχθαι.
Entwickelung *f* eig. ἡ ἀνά-, διάπτυξις, ὁ ἐξελιγμός, (Erklärung) ἡ ἐξήγησις, ἡ δήλωσις, (Entstehung) ἡ γένεσις, (von Pflanzen) ἡ βλάστησις, (Ausgang) ἡ κρίσις, ἡ ἀπόβασις, (im Drama) ἡ καταστροφή.
entwickelungsfähig γόνιμος (2), (von Gewächsen) βλαστητικός.
Entwickelungsgang *m* ἡ γένεσις, τὰ τῆς γενέσεως.
Entwickelungsgeschichte *f* τὰ περὶ τῆς γενέσεως.
Entwickelungsperiode *f* ὁ τῆς γενέσεως χρόνος.
Entwickelungsprozeß *m* τὰ κατά od. περὶ τὴν γένεσιν.
Entwickelungsstufe *f* τὸ τῆς γενέσεως, ἡ γένεσις.
entwildern ἐξημεροῦν.
Entwilderung *f* ἡ ἡμέρωσις.
entwinden ἐκβιάζεσθαι (M.) τῶν χειρῶν τινος, βίᾳ ἐξαιρεῖν (u. M.).
entwirren ἀνα-, διαλύειν.
Entwirrung *f* ἡ ἀνά-, διάλυσις.
entwischen ἀποδιδράσκειν, ἀπο-, ἐκ-, διαφεύγειν, ἐκ-, διεκδύεσθαι (-δῦναι).
Entwischen *n* ἡ διάδυσις, gew. durch Verben.
entwöhnen ἀπεθίζειν τινά (μή mit *inf.*), (ein Kind) ἀπογαλακτίζειν, sich ~ ἀπο-, μεταμανθάνειν τι, sich von etw. entwöhnt haben οὐκέτι εἰωθέναι m. *inf.*
Entwöhnung *f* (eines Kindes) ὁ ἀπογαλακτισμός, sonst durch Verben.
entwölken αἰθριάζειν, ἀπ-, διαιθριάζειν, der Himmel entwölkt sich διαιθριάζει, αἰθρία γίγνεται.
entwölkt αἴθριος, ἀνέφελος (2).
entwürdigen: j-n ~ ἀτιμάζειν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά, αἰσχύνην περιάπτειν τινί.
Entwürdigung *f* ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη.
Entwurf *m* ἡ ὑπο-, διαγραφή, ὁ τύπος, ἡ ὑποτύπωσις, (Umriß) ἡ σκιαγραφία, einen ~ machen μηχανᾶσθαι (M.).
entwurzeln ἐκ-, ἀπορριζοῦν, ἐκπρεμνίζειν (sämtlich auch übtr.).
Entwurzelung *f* ἡ ἐκρίζωσις, gew. durch Verben.
entzaubern ἐξεπᾴδειν, ἀναλύειν τὴν ἐπῳδήν.
Entzauberung *f* ἡ τῆς ἐπῳδῆς ἀνάλυσις.
entziehen ἀφαιρεῖν (u. M.) τινά τι u. τινός τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, γυμνοῦν, ἐρημοῦν τινά τινος, s. entwenden; dem Auge ~ ἀφανίζειν, sich e-r Sache ~ φεύγειν, ἀποφεύγειν τι, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, ὑποχωρεῖν ἀπό τινος od. τινι, j-m sein Wohlwollen ~ ἀπαλλοτριοῦσθαί (P.) τινος.
Entziehung *f* ἡ ὑφ-, ἀφ-, παραίρεσις, ἡ ἀποστέρησις, gew. durch Verben.
entziffern διασαφεῖν, διασαφηνίζειν, ἐκδιηγεῖσθαι (M.).
Entzifferung *f* ἡ διασαφήνισις, ἡ ἐκδιήγησις, gew. durch Verben.
entzücken κηλεῖν, θέλγειν, τέρπειν, εὐφραίνειν, (begeistern) ἐνθεάζειν, ἔνθεον ποιεῖν, entzückt sein ἐνθουσιάζειν, ἐνθουσιᾶν, βακχεύειν.

Entzücken *n*, **Entzückung** *f* ἡ κήλησις, ἡ θέλξις, ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις, ἡ εὐφροσύνη.

entzückend θελκτήριος, ἥδιστος.

entzückt γεγανωμένος.

entzündbar εὔφλεκτος (2).

Entzündbarkeit *f* τὸ εὔφλεκτον.

entzünden 1. ἀνα-, ἐκφλέγειν, ἀνακάειν (beide auch übtr.), s. anzünden; sich ~ die P. dieser Verben. — 2. (eine Geschwulst mit Fieberhitze erzeugen) φλεγμαίνειν, sich ~ φλογιᾶν, πυροῦσθαι (P.). — 3. (in heftige Leidenschaft versetzen) ἐκκάειν, ἐκφλέγειν, παροξύνειν, einen Krieg ~ ἐκκάειν od. ἐξάπτειν πόλεμον.

entzündet φλεγμαίνων, φλεγματώδης, φλεγυρός.

entzündlich eig. εὔφλεκτος (2), übtr. φλεγμαίνων, φλεγματώδης.

Entzündung *f* 1. eig. ἡ ἔκκαυσις, ἡ ἔξαψις, ἡ ἔμπρησις, ἡ πύρωσις, ἡ ἐκπύρωσις, gew. durch Verben. — 2. übtr. ἡ πρῆσις, τὸ πρῆσμα, ἡ φλόγωσις, ἡ φλεγμονή, ἡ φλεγμασία, τὸ φλέγμα, τὸ πύρωμα. — 3. (Brand) ἡ γάγγραινα. — 4. (entzündete Stelle) τὸ ἐπιφλόγισμα.

entzwei σχιστός, θραυστός, *adv.* δίχα, ~ gehen ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.), ~ schneiden διατέμνειν, ~ sägen δίχα πρίειν, ~ sein κατάτριπτον εἶναι.

entzweien διιστάναι, διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, sich ~ διίστασθαι, διχοστατεῖν, διαφέρεσθαι (P.), γίγνεταί τινος διαφορὰ πρός τινα. (mit j-m πρός τινα).

Entzweiung *f* ἡ διάστασις, ἡ διαφορά, ἡ διχοστασία.

Enzian *m* (eine Pflanze) ἡ γεντιανή, ἡ γεντιάς (άδος).

Ephore *m* ὁ ἔφορος, Amt eines ~n ἡ ἐφορεία, ~ sein ἐφορεύειν.

Epidemie *f* ἡ ἐπιδήμιος νόσος, ὁ λοιμός.

epidemisch ἐπιδήμιος (2), ἔνδημος (2), λοιμώδης, ~ sein ἐπιδημεῖν.

Epigramm *n* τὸ ἐπίγραμμα, kleines ~ τὸ ἐπιγραμμάτιον, ein ~ auf j-n machen ἐπιγραμματίζειν τινά.

Epigrammendichter *m*, **-dichterin** *f* ὁ ἐπιγραμματοποιός, ἡ ἐπιγραμματοποιός.

Epilepsie *f* ἡ ἐπιληψία, ἡ ἐπίληψις, ὁ πτωματισμός, ἡ ἱερὰ νόσος, τὰ ἐπιληπτικά, ~ haben ἐπιληπτίζειν.

epileptisch ἐπιληπτικός, ἐπίληπτος (2), πτωματιζόμενος, πτωματικός, ~e Anfälle τὰ ἐπιληπτικά.

Epilog *m* ὁ ἐπίλογος.

episch ἐπικός, ~e Poesie ἡ τῶν ἐπῶν od. ἐπικὴ ποίησις, ~er Dichter ὁ ἐποποιός, ~es Gedicht τὸ ἔπος.

Episode *f* τὸ ἐπεισόδιον, τὸ ἐμβόλιμον, τὸ ἐμβόλιον, ἡ παρενθήκη, eine ~ anbringen ἐπεισοδιοῦν.

episodisch ἐπεισόδιος, ἐπεισοδιώδης, παρένθετος (2).

Epistel *f* ἡ ἐπιστολή.

Epoche *f* ἡ ἐποχή, ὁ χρόνος, ἡ περίοδος, ein Mann, der ~ macht ὁ ἐλλόγιμος (2) ἀνήρ.

Epopöe *f*, **Epos** *n* τὸ ἔπος (auch *pl.*), ἡ ἐποποιία.

Eppich *m* τὸ σέλινον, τὸ ἄπιον, von ~ σελίνινος.

eppichartig σελινοειδής.

Equipage *f* (äußere Ausstattung) ἡ κατα-, παρασκευή, (Gepäck) τὰ σκεύη, (Wagen und Pferde) τὸ ἅρμα, οἱ ἵπποι, (Schiffsbemannung) τὸ πλήρωμα, ἡ ὑπηρεσία.

equipieren κατα-, παρασκευάζειν, χορηγεῖν, ein Schiff ~ ναῦν ἐπισκευάζειν (ausrüsten), πληροῦν (bemannen).

Equipierung *f* ἡ κατα-, παρασκευή (*trans.* u. *intr.*), ἡ χορηγία (*trans.*).

er, sie, es wird, wenn kein Nachdruck darauf liegt, nicht ausgedrückt, liegt dagegen ein Nachdruck darauf, so wird ~ durch die Pronomina οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτὸς δέ, ὃ δέ wiedergegeben, und ~ sagte καὶ ὃς ἔφη, sprach ~ ἦ δ' ὅς.

erachten νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), ἀξιοῦν, δοκεῖ μοι.

Erachten *n* ἡ δόξα, ἡ γνώμη, meines ~s (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, ἔμοιγε δοκεῖν.

erangeln ἀγκιστρεύειν (auch M.), λαμβάνειν τῷ ἀγκίστρῳ, übtr. ἐπιτυγχάνειν τινός.

erarbeiten πόνῳ κτᾶσθαι, πονεῖν, ἐργάζεσθαι (M.).

Erbadel *m* ἡ πατρῴα εὐγένεια, von ~ εὐγενὴς καὶ ἐξ εὐγενῶν.

Erbamt *n* ἡ πατρῴα τιμή.

Erbanteil *m* ὁ κλῆρος.

erbarmen: sich ~ ἐλεεῖν τινα, οἰκτίρειν u. οἰκτίζεσθαι (M.) τινα.

Erbarmen *n* ὁ ἔλεος, ἡ ἐλεημοσύνη, ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτιρμός, ~ haben mit j-m οἶκτον ἔχειν od. λαμβάνειν τινός.

erbarmenswert οἰκτρός, ἐλεεινός, ἄθλιος.

erbärmlich ἐλεεινός, οἰκτρός, ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), (schlecht) κακός, πονηρός, φαῦλος, οὐδενὸς ἄξιος.

Erbärmlichkeit *f* ἡ φαυλότης, ἡ κακότης (ητος), ἡ κακία, ἡ πονηρία.

erbarmungslos ἄσπλαγχνος (2).

erbarmungsreich, -voll ἐλεήμων, φιλοικτίρμων.

erbauen 1. οἰκοδομεῖν, ἐξοικοδομεῖν, κατασκευάζειν (auch M.), (eine Stadt) κτίζειν, (einen Tempel u. dgl.) ἱδρύειν. — 2. (das Gemüt erheben) ἀνάγειν τὸν θυμόν, παραμυθίαν παρέχειν, κηλεῖν (bei Kirchenschriftstellern auch οἰκοδομεῖν), erbaut sein εὐφημεῖν.

Erbauer *m* ὁ οἰκοδόμος, gew. d. *part.* der Verben.

Erbauerin *f* d. *part.* der Verben.

erbaulich τὴν ψυχὴν ἀνάγων, ἀναγωγικός, ein ~es Leben ὁ χρηστὸς od. εὐσεβὴς βίος, ein ~es Lied ἡ εὔφημος ᾠδή.

Erbauung *f* ἡ οἰκοδομία, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ κατασκευή, ἡ κτίσις, gew. durch Verben, übtr. ἡ ἀναγωγή, ἡ παραμυθία.

Erbbegräbnis *n* τὸ πατρῷον ἠρίον, οἱ πατρῷοι τάφοι, αἱ τῶν πατέρων θῆκαι.

erbberechtigt ἐπίκληρος (2).

Erbberechtigung *f* ἡ ἀγχιστεία.

[1]**Erbe** *m* ὁ κληρονόμος, (eines Amtes, Thrones u. dgl.) ὁ διάδοχος, j-n zum ~n einsetzen καθιστάναι τινὰ κληρονόμον.

[2]**Erbe** *n* ὁ κλῆρος, ἡ κληρονομία, väterliches ~ τὰ πατρῷα.

erbeben τρέμειν, τρεῖν, τρομεῖν, ταράττεσθαι (P.), (von der Erde) σείεσθαι (P.).

Erbeben *n* ὁ τρόμος, (von der Erde) ὁ σεισμός.

erbeigen πατρῷος.

Erbeigentum *n* τὸ πατρῷον κτῆμα.

Erbeigentümer *m* ὁ πατρῷον κτῆμα κεκτημένος.

Erbeinsetzung *f* ἡ κληρονόμου κατάστασις.

erbeißen καταδάκνειν.

erben κληρονομεῖν τινος u. τι, παραλαμβάνειν, διαδέχεσθαι (M.) τι παρά τινος (letzteres bsd. vom Thron).

erbetteln ἐπ-, ἐξαιτεῖν, συναγείρειν.

erbeuten λεηλατεῖν, ἄγειν od. συνάγειν λείαν, αἱρεῖν, λαμβάνειν od. κομίζεσθαι ἀπὸ τῶν πολεμίων.

erbeutet αἰχμάλωτος, δοριάλωτος, δορίκτητος (sämtl. 2).

Erbeutung *f* ἡ λεηλασία, ἡ λείας ἀγωγή.

erbfähig ᾧ ἔξεστι κατὰ τοὺς νόμους κληρονόμῳ γενέσθαι.

Erbfehler *m* τὸ πατρῷον κακόν.

Erbfeind *m* ὁ πατρικὸς od. ἄσπονδος ἐχθρός, ὁ ἔχθιστος.

Erbfeindschaft *f* ἡ πατρικὴ od. ἄσπονδος ἔχθρα, ἡ παρὰ τῶν πατέρων παρειλημμένη ἔχθρα.

Erbfolge *f* ἡ διαδοχή.

Erbfolgekrieg *m* ὁ διὰ τὴν διαδοχὴν γενόμενος πόλεμος, ὁ τῶν διαδόχων πόλεμος.

Erbfolger *m* ὁ διάδοχος, ὁ κληρονόμος.

Erbfolgerecht *n* ἡ ἀγχιστεία.

Erbgrundstück, -gut *n* ὁ κλῆρος, τὸ πατρῷον γῄδιον.

Erbherr *m* ὁ κατὰ κληρονομίαν κύριος.

erbieten: sich zu etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τι od. *inf.*, ὑπισχνεῖσθαι mit *inf. fut.*

Erbin *f* ἡ κληρονόμος.

erbitten 1. etw. von j-m ~ αἰτεῖσθαι (M.) τινά τι od. τι παρά τινος, παραιτεῖσθαι (M.) τινά τι, ἐξαιτεῖσθαι (M.) τι παρά τινος. — 2. j-n ~ (durch Bitten bewegen) πείθειν, παραπείθειν, sich ~ lassen πείθεσθαι (P.).

Erbitten *n* ἡ παραίτησις.

erbittern παροργίζειν, παροξύνειν, πικραίνειν, ἐρεθίζειν, ἐξαγριαίνειν, ἐξαγριοῦν, erbittert sein ὀργίζεσθαι

(P.), χαλεπαίνειν, ἀγανακτεῖν, ἄχθεσθαι (P.) (über etw. τινί).

erbitternd παροξυντικός.

erbittert πικρός, ~e Feindschaft ἡ ἄσπονδος ἔχθρα.

Erbitterung *f* ὁ παροξυσμός (als Handlung u. Zustand), ἡ πικρία, ἡ ὀργή, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ ἀγανάκτησις (als Zustand).

Erbkönig *m* ὁ ἐκ διαδοχῆς od. κατὰ διαδοχὴν βασιλεύς.

Erbkönigtum *n* ἡ πατρικὴ βασιλεία, ἡ ἐκ διαδοχῆς βασιλεία.

Erblande *n/pl.* ἡ πατρῴα γῆ, αἱ οἰκεῖαι χῶραι, αἱ παρὰ τῶν πατέρων od. προγόνων παρειλημμέναι χῶραι.

erblassen, -bleichen ὠχριᾶν, κατωχριᾶν, λευκαίνεσθαι (P.), (sterben) ἀποψύχειν.

Erblasser *m* ὁ κληροδότης.

erblich πατρῷος, πατρικός, (angeboren) ἔμφυτος (2).

erblicken ὁρᾶν, καθορᾶν, das Licht der Welt ~ πρῶτον ἐξιέναι εἰς τὸ φῶς (ωτός).

erblinden τυφλοῦσθαι, ἐκτυφλοῦσθαι (P.), τυφλὸν γίγνεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.) τὰ ὄμματα.

Erblindung *f* ἡ τῶν ὀμμάτων διαφθορά, gew. durch Verben.

erblöden: sich ~ αἰσχύνεσθαι, καταισχύνεσθαι (P.), ὀκνεῖν.

erblos (ohne Erbteil) ἄ-, ἀπόκληρος (2), ~ sein ἀκληρεῖν, (ohne Erben) παίδων ἔρημος, ἄπαις, ἄτεκνος (2).

erblühen ἐξανθεῖν.

Erblühen *n* ἡ ἐξάνθησις, gew. durch Verben.

erborgen: etw. von j-m ~ δανείζεσθαί (M.) τι παρά τινος.

erborgt übtr. προσποίητος, κίβδηλος, ἐπίθετος (sämtl. 2).

erbosen ἀγριαίνειν, ἐξαγριαίνειν, παροξύνειν εἰς ὀργήν, sich ~ ὀργίζεσθαι (P.).

Erbosung *f* ἡ ὀργή.

erbötig πρόθυμος (2), ἕτοιμος, ~ sein ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι od. *inf.*, ὑπισχνεῖσθαι mit *inf. fut.*

Erbpacht *f* ἡ ἐμφύτευσις, in ~ geben ἐμφυτεύειν, in ~ gegebenes Gut τὸ ἐμφύτευμα.

Erbpächter *m* ὁ ἐμφυτευτής.

Erbprinz *m* ὁ διάδοχος τῆς ἀρχῆς od. βασιλείας.

erbrechen 1. (aufbrechen) ἐκκόπτειν, ἀναρρηγνύναι, ἐξαράττειν, βίᾳ ἀνοίγειν, einen Brief ~ λύειν od. παραλύειν ἐπιστολήν, λύειν τὴν σφραγῖδα ἐπιστολῆς. — 2. sich ~ ἐμεῖν, ἐξ-, ἀνεμεῖν, ἐρυγγάνειν.

Erbrechen *n* ὁ ἔμετος, ἡ ἔμεσις.

Erbrecht *n* (Recht über die Erbfolge) οἱ περὶ κληρονομίας νόμοι, (das Recht zu erben) ἡ ἀγχιστεία, ein ~ auf etw. haben νόμῳ κληρονομεῖν τινος.

Erbrechung *f* ἡ λύσις, ἡ παράλυσις, gew. durch Verben.

Erbreich *n* ἡ παρειλημμένη od. παραδεδομένη ὑπὸ τῶν προγόνων od. πατέρων ἀρχή, ἡ ἐκ κληρονομίας ἀρχή, ἡ κατὰ διαδοχὴν ἀρχή.

Erbschaden *m* τὸ ἔμφυτον κακόν.

Erbschaft *f* ἡ κληρονομία, ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα, eine ~ machen κληρονομεῖν τί τινος, eine ~ antreten αἱρεῖν κλῆρον.

erbschaftlich ὁ, ἡ, τὸ κατὰ κληρονομίαν od. ἐκ κληρονομίας.

Erbschaftsklage *f* ἡ κλήρου od. περὶ κλήρου διαδικασία.

Erbschaftsstreit *m* ἡ περὶ κληρονομίας διαφορά.

Erbschleicher *m* ὁ κλέπτων διαθήκας.

Erbschleicherei *f* ἡ τῶν διαθηκῶν κλοπή, ~ treiben κλέπτειν διαθήκας.

Erbschuld *f* τὸ πατρῷον χρέος.

Erbse *f* ὁ πίσος, ὁ ὄροβος, ὁ ἐρέβινθος (Kichererbse), kleine ~ τὸ ὀρόβιον, von der Größe einer ~ ὀροβιαῖος, ~n essen ὀροβοφαγεῖν.

erbsenartig ὀροβοειδής, ὀροβώδης, ἐρεβινθώδης, ὀροβίτης.

Erbsenbrei *m* τὸ πίσινον ἔτνος.

Erbsenbrot *n* ὁ πίσινος od. ὀρόβινος ἄρτος.

Erbsenfarbe *f* τὸ ὀροβοειδὲς χρῶμα.

erbsenfarbig ὀροβοειδὴς τὸ χρῶμα.

Erbsenmehl *n* τὸ πίσινον od. ὀρόβινον ἄλευρον.

Erbsenstroh *n* τὰ ἀπὸ τῶν ὀρόβων κάρφη.

Erbsensuppe *f* ὁ πίσινος ζωμός.

Erbstreitigkeit *f* s. Erbschaftsstreit.

Erbstück *n* ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα.

Erbsünde *f* ἡ ἔμφυτος κακία od. πονηρία.

Erbteil *m* ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα, das väterliche ~ τὰ πατρῷα.

Erbteilung *f* ἡ τοῦ κλήρου διανομή.

Erbtochter *f* ἡ ἐπίκληρος.

Erbtugend *f* ἡ ἔμφυτος ἀρετή.

Erbübel *n* τὸ πατρῷον od. ἔμφυτον κακόν.

Erbvergleich, -vertrag *m* ἡ περὶ κλήρου ὁμολογία.

Erdachse *f* ὁ τῆς γῆς ἄξων (ονος), ὁ πόλος.

Erdart *f* τὸ γῆς εἶδος, ἡ γῆ.

erdartig γεώδης.

Erdbahn *f* ἡ τῆς γῆς περιφορά.

Erdball *m* ἡ σφαῖρα, ἡ γῆ.

Erdbeben *n* ὁ σεισμός (τῆς γῆς), ὁ ῥήκτης.

Erdbeerbaum *m* ἡ κόμαρος, ἡ ἀφάρκη, der wilde ~ ἡ ἄνδραχνος, ἡ ἀνδράχνη, die Frucht des ~s τὸ κόμαρον, τὸ μιμαίκυλον.

Erdbeere *f* τὸ χαμοκέρασον (neugriechisch; die alten Griechen kannten unsere Erdbeere nicht).

Erdbeschreiber *m* ὁ γεωγράφος.

Erdbeschreibung *f* ἡ γεωγραφία, τὰ γεωγραφούμενα.

Erdbewohner *m* ὁ τὴν γῆν οἰκῶν, ὁ τῆς γῆς κάτοικος.

Erdboden *m* τὸ ἔδαφος, τὸ γῆς ἔδαφος, ἡ γῆ, dem ~ gleichmachen εἰς ἔδαφος καταβάλλειν, κατασκάπτειν, καθαιρεῖν.

Erdbohrer *m* τὸ μεταλλευτικὸν τρύπανον.

Erdbrand *m* τὸ ὑπόγειον πῦρ.

Erde ἡ γῆ, ἡ χθών (ονός), (Erdboden) τὸ ἔδαφος, auf der ~ befindlich κατὰ γῆν, ἐπιχθόνιος (2), unter der ~ befindlich ὑπὸ γῆν, ὑποχθόνιος, καταχθόνιος (2), auf die ~, auf der ~ χαμαί, ~ essen γηφαγεῖν, ruhe sanft im Schoße der ~ κούφη σοι χθὼν ἐπάνωθεν πέσοι.

Erdeichel *f* ὁ ἄρακος, ἡ ἀράχιδνα.

Erdenfreuden *f/pl.* αἱ κατὰ γῆν od. ἐν ἀνθρώποις ἡδοναί.

Erdenge *f* ὁ ἰσθμός.

Erdenglück *n* ἡ κατὰ γῆν od. ἐν ἀνθρώποις εὐδαιμονία.

Erdengut *n* τὸ κατὰ γῆν od. ἐν ἀνθρώποις od. ἐνθάδε ἀγαθόν.

erdenken ἐπινοεῖν, ἐξευρίσκειν, ἐκφροντίζειν, σκοποῦντα εὑρίσκειν, (erdichten) ἐπινοεῖν, πλάττειν, συμπλάττειν, μηχανᾶσθαι (M.).

Erdenken *n* ἡ ἐπίνοια, ἡ ἐξεύρεσις.

erdenklich durch Umschreibung, zB. ich gebe mir alle ~e Mühe πονῶ ὡς δυνατὸν μάλιστα, j-m alle ~e Ehre erweisen θεραπεύειν τινὰ πάσῃ θεραπείᾳ, alle ~en Mittel anwenden μηχανᾶσθαι (M.) πάσας μηχανάς, ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι.

Erdenkloß *m* ἡ (γῆς) βῶλος.

Erdenlast *f* τὸ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου βάρος.

Erdenleben *n* ὁ κατὰ γῆν od. ὁ νῦν od. ὁ ἐνθάδε βίος.

Erdenrund *n* ἡ οἰκουμένη.

Erdensohn *m* ὁ γηγενής.

Erderschütterung *f* s. Erdbeben.

erdfahl πελιτνός, πελιός.

Erdfall *m* τὸ χάσμα γῆς.

Erdferne *f* (der Planeten) τὸ ἀπόγειον, in der ~ stehend ἀπόγειος (2).

Erdfeuer *n* τὸ ὑπόγειον πῦρ.

Erdfloh *m* ἡ ψύλλα.

Erdfrüchte *f/pl.* οἱ τῆς γῆς καρποί.

erdgeboren χθόνιος.

Erdgegend *f* ἡ χώρα.

Erdgeschoß *n* τὸ κατάγειον.

Erdgewächs *n* τὸ γῆς od. ἔγγειον φυτόν.

Erdgürtel *m* ἡ ζώνη.

erdhaltig γεώδης.

Erdharz *n* ἡ ἄσφαλτος, τὸ ἄσφαλτον, mit ~ bestreichen ἀσφαλτοῦν.

Erdhaufen *m* τὸ χῶμα γῆς.

Erdhöhle *f* τὸ ὑπόγειον ἄντρον.

Erdhügel *m* ὁ γεώλοφος, ὁ γήλοφος.

erdichten πλάττειν, ἀνα-, συμπλάττειν, ἐπινοεῖν, λογοποιεῖν, ψεύδεσθαι (M.), μηχανᾶσθαι (M.), gegen j-n etw. ~ καταψεύδεσθαί (M.) τινός τι, (Ursachen, Vorwände u. dgl.) προφασίζεσθαι (M.).

Erdichter *m* ὁ λογοποιός, gew. *part.* der Verben.

erdichtet πλαστός, ἐπίπλαστος (2), ψευδής.

Erdichtung *f* (als Handlung) ἡ πλάσις, ἡ λογοποιία, (als Sache) τὸ πλάσμα, τὸ σόφισμα, τὸ ψεῦδος.

erdig γεώδης, γεηρός, γήινος (2).

Erdkloß *m* ἡ βῶλος.

Erdkluft *f* τὸ χάσμα γῆς, τὸ βάραθρον.

Erdklumpen *m* ἡ βῶλος.

Erdkörper *m* ἡ γῆ, ἡ σφαῖρα.

Erdkreis *m* ἡ πᾶσα γῆ, ἡ οἰκουμένη.

Erdkugel *f* ἡ σφαῖρα.

Erdkunde *f* ἡ γῆς ἐμπειρία, (als Wissenschaft) ἡ γεωγραφία.

Erdlage *f* ἡ τῆς γῆς διαφυή.

Erdlager *n* ἡ χαμεύνη, τὸ χαμεύνιον.

Erdmesser *m* γεωμέτρης, ~ sein γεωμετρεῖν.

Erdmeßkunst *f* ἡ γεωμετρία, ἡ γεωμετρική, ἡ γεωδαισία, ~ treiben γεωμετρεῖν.

Erdnähe *f* (der Planeten) τὸ περίγειον, das Sein in der ~ ἡ περιγειότης (ητος).

Erdoberfläche *f* ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια, ἡ γῆ.

Erdöl *n* τὸ γήιον ἔλαιον, ἡ νάφθα, ἡ ἄσφαλτος.

erdolchen ἀπο-, κατασφάττειν τῷ ἐγχειριδίῳ.

Erdpech *n* ἡ ἄσφαλτος.

Erdpol *m* ὁ (τῆς γῆς) πόλος.

Erdrauch *m* (eine Pflanze) ὁ καπνός, rankender ~ τὸ ἰσόπυρον.

Erdreich *n* ἡ γῆ.

erdreisten: sich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν τι od. *inf.*, θαρρεῖν.

Erdreisten *n* ἡ τόλμα, ἡ τόλμησις.

Erdriß *m* ἡ ῥωγμὴ γῆς.

erdröhnen κτυπεῖν, δουπεῖν.

Erdröhnen *n* ὁ κτύπος, ὁ δοῦπος.

erdrosseln ἄγχειν, ἀπ-, διάγχειν, πνίγειν, ἀποπνίγειν, στραγγαλᾶν, στραγγαλίζειν, ἀποστραγγαλίζειν, sich ~ ἀπάγχεσθαι (M.).

Erdrosselung *f* ἡ ἀγχόνη, ἡ στραγγάλη, ἡ πνῖξις, ἡ ἀπόπνιξις.

erdrücken πνίγειν, ἀπο-, κατα-, συμπνίγειν.

Erdrücken *n* ἡ πνῖξις, ἡ ἀπόπνιξις, ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.

Erdsalz *n* οἱ ὀρυκτοὶ ἅλες.

Erdschatten *m* ἡ τῆς γῆς σκιά.

Erdscheibe *f* ὁ τῆς γῆς κύκλος.

Erdschicht *f* ἡ τῆς γῆς διαφυή.

Erdschildkröte *f* ἡ χερσαία χελώνη.

Erdscholle *f* ἡ βῶλος, kleine ~ τὸ βωλίον, ~n zerschlagen βωλοκοπεῖν.

Erdschoß *m* ἡ χθών (ονός).

Erdschwalbe *f* ἡ δρεπανίς (ίδος).

Erdschwämme *m/pl.* οἱ ἀμανῖται μύκητες.

Erdstoß *m* ὁ σεισμὸς τῆς γῆς.

Erdstrich *m* ἡ ζώνη, ἡ χώρα, τὸ κλίμα.

Erdtafel *f* ἡ γῆς περίοδος.

Erdteil *m* τὸ γῆς μέρος.

erdulden πάσχειν, ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, standhaft ~ καρτερεῖν, ἐγκαρτερεῖν, bis zu Ende ~ διαντλεῖν, Strafe ~ δίκην ὑπέχειν.

Erduldung *f* ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις.

Erdumschiffer, -segler *m* ὁ τὴν γῆν od. τὴν οἰκουμένην περιπλέων.

Erdumschiffung *f* ὁ τῆς γῆς περίπλους.

Erdwall *m* τὸ χῶμα.

Erdzunge *f* ὁ ἰσθμός, ἡ ἄκρα τῆς γῆς, ὁ αὐχήν (ένος).

ereifern: sich über etw. ~ θυμοῦσθαι (P.), ὀργίζεσθαι (P.) ἐπί τινι, ἀγανακτεῖν τινι od. ἐπί τινι, δυσχεραίνειν τινί od. ἐπί τινι.

Ereifern *n*, **Ereiferung** *f* ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.

ereignen: sich ~ γίγνεσθαι, συμβαίνειν, προσ-, παραπίπτειν, τυγχάνειν ὄντα, καθίστασθαι, es ereignet sich etw. Günstiges εὖ γίγνεταί τι.

Ereignis *n* τὸ συμβάν, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, zufälliges ~ ἡ τύχη, ἡ συντυχία, unglückliches ~ ἡ συμφορά, τὸ πάθος, oft wird ~ gar nicht ausgedrückt, z. B. die Ereignisse des Krieges τὰ τοῦ πολέμου, schreckliche Ereignisse τὰ δεινά.

ereilen δρόμῳ αἱρεῖν od. κατα-, ἐπικαταλαμβάνειν, μεταδιώκειν.

Erektion *f* τὸ στῦμα, ~en haben στύειν (auch M.).

Eremit *m* ὁ ἐρημίτης.

ererben κληρονομεῖν, κατακληρονομεῖν.

[1]**erfahren** 1. πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, παραλαμβάνειν, γιγνώσκειν, genau ~ καταμανθάνειν, ἐκπυνθάνεσθαι. — 2. (durch eigenen Versuch kennen lernen) ἔμπειρον γίγνεσθαί τινος, εἰς πεῖράν τινος ἔρχεσθαι, πεῖραν λαμβάνειν τινός. — 3. (erdulden) πάσχειν, συμβαίνει μοι, περιπίπτειν τινί, auch ich habe das ~ κἀγὼ ταῦτα ἔπαθον.

[2]**erfahren** ἔμπειρος, ἐπιστήμων τινός, σοφός, φρόνιμος περί τι, ~ sein in etw. ἐμπείρως ἔχειν τινός, sehr ~ sein ἐξεπίστασθαί τι.

Erfahrenheit *f* ἡ ἐμπειρία, ἡ σοφία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ γνωμοσύνη.

Erfahrung *f* (die erlangte Kenntnis einer Sache) ἡ ἐμπειρία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ σοφία, große ~ ἡ πολυπειρία, lange ~ ἡ ἐκ πολλοῦ ἐμπειρία, in ~ bringen μανθάνειν, πυνθάνεσθαι, aus ~ wissen πεῖραν ἔχειν τινός, ich rede aus ~ λέγω ἐμπείρως ἔχων, λέγω πείρᾳ εἰδώς, aus ~ kennen lernen εἰς πεῖραν ἔρχεσθαί τινος, viele ~en machen πολλῶν ἔμπειρον γίγνεσθαι, ich habe die ~ gemacht ἐν πείρᾳ γενόμενος οἶδα, nach meiner ~ ἐξ ὧν ἐγὼ πέπονθα, durch ~ klug werden παθόντα γνῶναι, die ~ wird es lehren αὐτὸ δείξει, die tägliche ~ τὰ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν συμβαίνοντα, Mangel an ~ ἡ ἀπειρία.

erfahrungsmäßig κατ' ἐμπειρίαν, ἐκ πείρας, es steht ~ fest, daß πείρᾳ μαθόντες ἴσμεν, ὅτι..., αὐτὰ τὰ συμβάντα διδάσκει, ὅτι..., δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν συμβάντων, ὅτι.

Erfahrungssatz *m* τὸ ἀξίωμα.

erfassen καταλαμβάνειν τι, ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, (begreifen) ἐν-, κατα-, συννοεῖν τι, κατα-, συλλαμβάνειν τι.

erfechten μαχόμενον od. νικῶντα λαμβάνειν od. αἱρεῖν τι, einen Sieg ~ νίκην νικᾶν, μάχῃ κρατεῖν τινα od. τινος.

erfinden εὑρίσκειν, ἐξ-, ἐφευρίσκειν, (ersinnen) ἐπινοεῖν, künstlich ~ τεχνᾶσθαι (M.), Mittel ~ μηχανᾶσθαι (M.), Ausflüchte ~ προφασίζεσθαι (M.), als etw. erfunden werden ἐξετάζεσθαι (P.) (z. B. als Freund φίλον), auch mit *part.*

Erfinder *m* ὁ εὑρέτης, gew. *part.* d. Verben.

Erfinderin *f* ἡ εὑρέτις (ιδος), gew. *part.* d. Verben.

erfinderisch, erfindsam εὑρετικός, ἐξευρετικός, εὐμήχανος (2), μηχανικός.

Erfindsamkeit *f* τὸ εὑρετικόν, τὸ εὐμήχανον, ἡ εὐμηχανία, (Scharfsinn) ἡ ἀγχίνοια.

Erfindung *f* (das Erfinden) ἡ εὕρεσις, ἡ ἐξεύρεσις, (das Erfundene) τὸ εὕρημα, τὸ ἐξεύρημα, (Erdichtung) τὸ πλάσμα, ἡ ἐπίνοια.

Erfindungsgabe *f*, **-geist** *m*, **-kraft** *f*, **-vermögen** *n* s. Erfindsamkeit.

erfindungsreich εὐ-, πολυμήχανος (2).

erflehen (durch Bitten zu erlangen suchen) λιπαρεῖν τινα τυχεῖν τινος, ἱκετεύοντα ζητεῖν τι παρά τινος, von der Gottheit ~ εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς τι od. τυχεῖν τινος, s. erbitten.

Erfolg *m* τὸ ἀπο-, ἐκβάν, ἡ ἀπόβασις, τὸ τέλος, τὸ ἀποτέλεσμα, glücklicher ~ τὸ εὐτύχημα, ἡ εὐτυχία, τὸ κατόρθωμα, ἡ εὐπραγία (εὐπραξία), mit glücklichem ~ etw. tun εὐπραγεῖν, εὐτυχεῖν τι, κατορθοῦν τι, εὖ πράττειν ἔν τινι, guten, schlechten ~ haben καλῶς, κακῶς ἀποβαίνειν od. συμβαίνειν, ohne ~ μάταιος, ἄκαρπος (2), ἄπρακτος (2), *adv.* μάτην, ohne ~ sein οὐδὲν δύνασθαι.

erfolgen ἀπο-, συμβαίνειν od. γίγνεσθαι ἔκ τινος, ἕπεσθαί τινι.

erfolglos μάταιος, ἀνήνυτος (2), ἄπρακτος (2).

erfolgreich ἀνύσιμος (2), ἀνυστικός.

erforderlich δέων, ἀναγκαῖος, es ist ~, daß δεῖ, ἀνάγκη (ἐστίν) mit *acc.* u. *inf.*, es ist Vorsicht ~ προνοίας δεῖ, auf die ~e Weise ὡς δεῖ od. προσήκει, προσηκόντως.

erfordern δεῖσθαί (P.) τινος, δεῖ τινος, εἶναι mit *gen.*, zB. es erfordert viel Aufwand πολλῆς δαπάνης ἐστίν, die Pflicht erfordert es χρή od. προσήκει mit *inf.*, wie es die Umstände ~ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων od. παρόντων.

Erfordernis *n* ἡ χρεία, ἡ ἀνάγκη, τὸ δέον, τὸ προσῆκον, τὸ ἀναγκαῖον, nach ~ der Umstände ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, s. d. vorh. Verben.

erforschen ἐρευνᾶν, δι-, ἐξερευνᾶν, ἀναζητεῖν, ἐξετάζειν, ἰχνεύειν, ἱστορεῖν, ἀνιστορεῖν, (durch Fragen erkunden) πυνθάνεσθαι, (entdecken) εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, sich selbst ~ ἐξετάζειν ἑαυτόν, genau ~ ἐξακριβοῦν τι.

Erforscher *m* ὁ ἐρευνητής, ὁ ἰχνευτής, ὁ ἐξεταστής, ὁ εὑρετής, gew. *part.* d. Verben.

erfragen ἀνερωτᾶν τινά τι, πυνθάνεσθαί τί τινος u. παρά τινος, ἐρωτήσαντα μανθάνειν τι παρά τινος.

erfrechen: sich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν mit *inf.*, οὐκ αἰσχύνεσθαι (P.) mit *part.* od. *inf.*, ἀναισχυντεῖν mit *part.*, sich ~, zu sagen, daß … ἀπαναισχυντεῖν ὡς …

Erfrechen *n* ἡ τόλμα, ἡ ἀναισχυντία.

erfreuen: j-n ~ εὐφραίνειν τινά, τέρπειν τινά, j-n mit etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, sich an od. über etw. ~ ἥδεσθαί (P.) τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, χαίρειν τινί od. ἐπί τινι, τέρπεσθαί (P.) τινι, ἐν ἡδονῇ ἔχειν τι, sich einer Sache ~ ἀπολαύειν τινός, ὀνίνασθαί τινος od. ἔκ τινος, erfreut sein εὐθυμεῖσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν.

Erfreuen *n* ἡ τέρψις.

erfreulich καλός, τερπνός, ἐπιτερπής, ἡδύς, κεχαρισμένος, ἀσπαστός.

erfrieren ἀπόλλυσθαι od. ἀποθνῄσκειν ψύχει, ῥίγει, ὑπὸ ψύχους od. κρύους, (von Gewächsen) ἀποκάεσθαι od. μαραίνεσθαι (P.) ὑπὸ ψύχους, (von einzelnen Gliedern usw.) ἀποκάεσθαι, ἀποσήπεσθαι ὑπὸ ψύχους, ἀποπήγνυσθαι (P.), ~ machen ἀποκάειν, erfroren sein (= sehr frieren, vom Frost angegriffen sein) ἀποπαγῆναι, ῥιγῶν.

erfrischen ψύχειν, ἀνα-, διαψύχειν, ἀναζωπυρεῖν, sich ~ durch die P., auch ἀναλαμβάνειν (ἑαυτόν).

Erfrischung *f* (als Handlung) ἡ ἀναψυχή, ἡ ἀνάψυξις, ~en τὰ τραγήματα.

erfüllen 1. (anfüllen) πληροῦν, ἀνα-, ἐκπληροῦν, πιμπλάναι, ἐμπιμπλάναι (etw. mit etw. τί τινος). — **2.** (vollbringen) πράττειν, διαπράττειν, ποιεῖν, ἀποτελεῖν, ἀνύτειν, ein Versprechen ~ ἀποδιδόναι od. πληροῦν od. ἐκτελεῖν τὴν ὑπόσχεσιν, einen Befehl ~ ποιεῖν τὸ προσταχθέν od. προστεταγμένον, j-s Bitten ~ ὑπακούειν τινὶ δεομένῳ, das Gesetz ~ ποιεῖν κατὰ τὸν νόμον, ἐμμένειν τῷ νόμῳ, den Vertrag ~ ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις, οὐ παραβαίνειν τὰς συνθήκας, seine Hoffnungen sind nicht erfüllt worden ἀπέτυχε τῶν ἐλπίδων, seine Erwartung ist nicht erfüllt worden ἐσφάλη τῆς γνώμης, seine Bitten sind nicht erfüllt worden ἠτύχησεν ὧν ἐδεήθη. — **3.** sich ~ (erfüllt werden = einen Ausgang haben) ἀποβαίνειν, γίγνεσθαι, τελεῖσθαι, ἐπιτελεῖσθαι (P.).

Erfüller *m* ὁ ἀποπληρωτής, gew. durch Verben.

erfüllt τέλειος, ἐπιτελής, κύριος, nicht ~ ἀτελής, κενός.

Erfüllung *f* ἡ ἀποπλήρωσις, gew. d. *inf.* od. *part.* d. vorh. Verben, (Ausgang, Erfolg) ἡ ἀπόβασις, τὸ τέλος, in ~ bringen ἔργῳ ἀποδεικνύναι (auch M.), ἐπιτελεῖν, ἐπιτελὲς ποιεῖν, in ~ gehen ἐπιτελὲς γίγνεσθαι, τελεῖσθαι, ἐπιτελεῖσθαι (P.), ἀποβαίνειν.

ergänzen πληροῦν, ἀνα-, ἐκπληροῦν, ἐκπιμπλάναι.

Ergänzung *f* (als Handlung) ἡ πλήρωσις, ἡ ἀνα-, ἐκπλήρωσις, (als Sache) τὸ πλήρωμα, τὸ ἐκπλήρωμα.

¹ergeben sich **1.** (keinen Widerstand leisten) παραδιδόναι ἑαυτόν, προσχωρεῖν, οὐκέτι ἀντέχειν, ὑφίεσθαι, συμβαίνειν, von Belagerten auch εἰσδέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, sich auf Gnade und Ungnade ~ παραδιδόναι ἑαυτὸν χρήσασθαι ὅ τι ἂν τις βούληται, sich j-m ~ (zum Dienst) διδόναι, ἐπι-, ἐκδιδόναι ἑαυτόν τινι, ἐπιτρέπειν ἑαυτόν τινι, (sich Leidenschaften, Begierden u. dgl. ~) χαρίζεσθαι (M.), δουλεύειν, sich einer Sache ganz ~ ὅλον καὶ πάντα εἶναι ἔν od. πρός τινι. — **2.** sich in etw. ~ (geduldig ertragen) εἴκειν τινί, ὑπομένειν τι, πρᾴως φέρειν τι, ἀγαπᾶν τινι od. τι, ἐπαναπαύεσθαί (M.) τινι. — **3.** sich aus etw. ~ ἀκολουθεῖν τινι, ἕπεσθαί τινι, συμβαίνειν, δῆλον od. φανερὸν εἶναι od. φαίνεσθαι ἔκ τινος.

²ergeben εὔνους, πιστός, πρόθυμος (2), προσφιλής, σπουδαῖος, j-m ~ sein εὐνοϊκῶς od. προσφιλῶς ἔχειν τινί, θεραπεύειν τινά, πιστὸν εἶναί τινι, den Wissenschaften ~ φιλομαθής, den Lüsten ~ sein χαρίζεσθαι (M.) od. δουλεύειν ταῖς ἡδοναῖς, ἥττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, ἡττᾶσθαι (P.) τῶν ἐπιθυμιῶν.

Ergebenheit *f* ἡ προθυμία, ἡ πιστότης (ητος), ἡ θεραπεία, ἡ σπουδή, auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Ergebnis *n* τὸ τέλος, τὸ ἀποβάν, τὸ ἀποβησόμενον, τὸ γιγνόμενον, s. Erfolg.

Ergebung *f* (von Belagerten) ἡ προσχώρησις, ἡ σύμβασις, (in eine Sache) ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ὑπομονή, mit ~ πρᾴως, εὐκόλως, mit ~ sein Schicksal tragen οὐ μεμψιμοιρεῖν.

ergehen 1. (von Befehlen, Bekanntmachungen u. dgl.) ἀγορεύεσθαι, προαγορεύεσθαι, ἐκδίδοσθαι (P.), ~ lassen (einen Befehl u. dgl.) παραγγέλλειν, προαγορεύειν (προειπεῖν), ein Urteil ~ lassen γιγνώσκειν, eine Anfrage an j-n ~ lassen πυνθάνεσθαί τινος, πύστιν ἐρωτᾶν τινα, ein Schreiben an j-n ~ lassen ἐπιστέλλειν od. πέμπειν ἐπιστολὴν od. γράμματά τινι, eine Bitte ~ lassen αἰτεῖσθαί (M.) τινα, δεῖσθαί (P.) τινος, δεήσεις ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα. — **2.** es ergeht mir ἔχω, πράττω, πάσχω, διάκειμαι (mit *adv.* εὖ, καλῶς, κακῶς u. dgl.). — **3.** etw. über sich ~ lassen ὑπομένειν τι, φέρειν τι. — **4.** sich ~ περιπατεῖν. — **5.** sich in einer langen Rede ~ μακρὸν ἀποτείνειν τὸν λόγον, διὰ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (M.).

ergiebig εὔ-, πολύκαρπος, εὔ-, πολύφορος, εὐπρόσοδος, εὐπρόσοδευτος (sämtl. 2), δαψιλής, εὐδαίμων, sehr ~ πάμφορος (2).

Ergiebigkeit *f* ἡ εὐ-, πολυκαρπία, ἡ εὐ-, πολυφορία.

ergießen I *trans.* χεῖν, ἐκ-, προχεῖν. — **II** *refl.* sich ~ ἐξερεύγεσθαι (P.), ἐκ-, εἰσ-, ἐμβάλλειν, ἐξιέναι (ἵημι), ἐκδιδόναι, ῥεῖν (von Flüssen), sich über etw. ~ ἐπιχεῖσθαί τινι, καταχεῖσθαί (P.) τινος, sich in Klagen ~ πολὺν εἶναι ὀδυρόμενον.

Ergießung *f* ἡ ἔκχυσις, ἡ προχοή, ἡ ἐκβολή (eines Flusses), ἡ πλημμυρίς (ίδος, Überströmen).

erglänzen ἐκ-, διαλάμπειν.

erglühen δια-, ἐκκάεσθαι, ἀναφλέγεσθαι, αἴθεσθαι (P.).

ergötzen τέρπειν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν, κηλεῖν, θέλγειν, sich an etw. ~ ἥδεσθαί, τέρπεσθαί (P.) τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι.

Ergötzen *n*, **Ergötzung** *f* ἡ τέρψις, ἡ κήλησις, ἡ ψυχαγωγία, (als Empfindung) ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἡδονή, ἡ εὐθυμία.

ergötzend, ergötzlich τερπνός, ἐπι-, εὐτερπής, ἡδύς, γλυκύς, χαρίεις, ἐπί-, εὔχαρις, es ist mir ~ ἐν ἡδονῇ μοί ἐστιν.

Ergötzlichkeit *f* ἡ διαγωγή, ἡ ψυχαγωγία, ἡ ἡδονή, ἡ εὐθυμία, ἡ ἡδυπάθεια od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

ergrauen πολιοῦσθαι (P.), (alt werden) γηράσκειν, καταγηράσκειν, bei etw. ἐγγηράσκειν.

ergraut πολιός, (alt geworden) γέρων (οντος).

ergreifen 1. (mit der Hand fassen) λαμβάνειν τινά od. τι (bei etw. τινός), ἐπι-, ἀντιλαμβάνεσθαί, ἅπτεσθαί, ἐφάπτεσθαί, δράττεσθαί, ἐπιδράττεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, gewaltsam ~ αἱρεῖν, καθαιρεῖν, begierig ~ ἁρπάζειν, ἀναρπάζειν τι. — 2. (verhaften) συλλαμβάνειν τινά. — 3. die Waffen ~ ἀναλαμβάνειν τὰ ὅπλα. — 4. j-n über etw. ~ καταλαμβάνειν τινὰ ποιοῦντά τι, beim Diebstahl ~ καταφωρᾶν τινα. — 5. übtr. (von der Furcht, einer Krankheit u. dgl.) προσπίπτειν τινί, κατα-, ἐπιλαμβάνειν τινά, εἰσέρχεσθαί τινα, περιπίπτειν νόσῳ. — 6. den günstigen Augenblick ~ χρῆσθαι τῷ καιρῷ, προσέχειν τῷ καιρῷ. — 7. die Flucht ~ τρέπεσθαι (M.) εἰς φυγήν, eine Lebensart ~ αἱρεῖσθαι (M.) βίον, j-s Partei ~ αἱρεῖσθαι τά τινος, προστίθεσθαί τινι.

Ergreifen *n*, **Ergreifung** *f* ἡ σύλ-, κατά-, ἐπίληψις, ἡ αἵρεσις, gew. durch Verben.

ergreifend δεινός, eine ~e Rede δεινὸς καὶ προτρεπτικὸς λόγος.

ergrimmen ἐξαγριαίνεσθαι, ἐξαγριοῦσθαι, θυμοῦσθαι (P.), über j-n τινί, ergrimmt sein ἀγριαίνειν.

ergrübeln ἐκφροντίζειν, ἐξιχνεύειν, s. ausforschen.

ergründen ἐξετάζειν, ἐξευρίσκειν, κατανοεῖν, ἐκμανθάνειν, ἀνερευνᾶν.

Ergründung *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ ἐξεύρεσις, ἡ κατανόησις, gew. durch Verben.

Erguß *m* ἡ πρό-, ἔκχυσις, ~ des Herzens ἡ παρρησία.

erhaben 1. eig. ὑψηλός, ἐξέχων, μετέωρος (2), ~e Arbeit οἱ τύποι, τὸ τόρευμα, ἡ τορεία, ἡ ἀναγλυφή, οἱ ἐγγεγλυμμένοι τύποι, in ~er Arbeit ἐν τύπῳ, ἐπὶ τύπου. — 2. (das Gewöhnliche übersteigend) ὑψηλός, δεινός, θεῖος, λαμπρός, σεμνός, εὐγενής, μεγαλοπρεπής, μέγας, ~e Gesinnung ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ φρόνημα. — 3. über etw. ~ sein κρείττω εἶναί τινος, ~er Stil ἡ ὑψηλὴ od. μεγαφυὴς λέξις, ἡ μεγαληγορία.

Erhabenheit *f* 1. eig. ἡ ἐξοχή, τὸ ὕψος, τὸ ὕψωμα, ὁ ὄγκος. — 2. übtr. τὸ ὕψος, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ εὐγένεια, τὸ εὐγενές (von Geburt und Stand), ἡ μεγαλοπρέπεια (von Ansehen u. Würde), ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλοψυχία (von der Seele).

erhalten 1. (zurückhalten vom Fallen oder vom Forteilen) κατ-, ἐπέχειν, ἀπολαμβάνειν, κωλύειν ὅπως μὴ πέσῃ od. ἀποφύγῃ τις od. (μὴ) πεσεῖν od. (μὴ) ἀποφυγεῖν, sich ~ (nicht fallen) στῆναι ὀρθόν, sich nicht ~ σφάλλεσθαι (P.), ὀλισθάνειν. — 2. in gutem Stande ~ φυλάττειν, διαφυλάττειν, τηρεῖν, διατηρεῖν, σῴζειν, δια-, περισῴζειν. — 3. (ernähren) σῖτον od. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν τινί, τρέφειν τινά (sich ~ τρέφεσθαι). — 4. sich ~ (fortdauern) μένειν, διαμένειν, καρτερεῖν. — 5. sich in einem Zustande ~ διατελεῖν mit *part.* — 6. (bekommen) λαμβάνειν, ἀπο-, παραλαμβάνειν τι, δέχεσθαί (M.) τι, (erlangen, auswirken) διαπράττειν (auch M.) τι παρά τινος, τυγχάνειν τινός, etw. nicht ~ ἀτυχεῖν τινος, ἀποτυγχάνειν τινός.

Erhalter *m* (Retter) ὁ σωτήρ (ῆρος), (Bewahrer) ὁ φύλαξ (κος), (Ernährer) ὁ τροφεύς (*f* ἡ σώτειρα, ἡ φύλαξ, ἡ τροφός), gew. durch Verben.

Erhaltung *f* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, ἡ σωτηρία (Rettung), ἡ τροφή (Ernährung).

Erhaltungstrieb *m* ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία.

erhandeln ἐμπολᾶν, ὠνεῖσθαι (πρίασθαι).

erhängen sich ἀπάγχεσθαι (M.), ἀναρτᾶν ἑαυτόν.

Erhängen *n* ἡ ἀγχόνη.

erhärten διαμαρτύρεσθαί (M.) τι od. mit folg. ὅτι, ἀπομαρτύρεσθαι, ἐπιμαρτυρεῖν, βεβαιοῦν, τεκμηριοῦν, ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.), ἰσχυροποιεῖν, ἐπικυροῦν (bestätigen).

erhaschen ἁρπάζειν, συναρπάζειν, αἱρεῖν, καταλαμβάνειν, (erjagen) θηρᾶν, θηρεύειν.

Erhaschen *n* ἡ θήρα, ἡ θήρευσις, τὸ θήρευμα.

erheben 1. eig. αἴρειν, ἐπ-, ἐπαναίρειν, die Hände ~ ἀνατείνειν τὰς χεῖρας (τὼ χεῖρε), die Augen ~ ἀναβλέπειν, sich ~ die M. der Verba, auch ἄνω φέρεσθαι (P.), αἰωρεῖσθαι (P.), sich vom Sitze ~ ἀνίστασθαι ἐκ τῆς ἕδρας, sich gegen j-n ~ ὁρμᾶν ἐπί τινα, ἀνίστασθαι πρός τινα. — 2. übtr. ein Gelächter ~ γέλωτα ποιεῖν (auch M.), ἀνακαγχάζειν, ein Geschrei ~ κραυγὴν ποιεῖν (auch M.), ἀναβοᾶν. — 3. sich ~ (entstehen) γίγνεσθαι, ἄρχεσθαι (M.). — 4. seine Stimme ~ φθέγγεσθαι (M.), ἐπαίρειν τὴν φωνήν, Geld ~ ἀπολαμβάνειν, ἐκ-, συλλέγειν, πράττειν (auch M.), εἰσπράττειν, den Geist ~ ἀνάγειν, ψυχαγωγεῖν, (zu Ehrenstellen u. dgl.) ἐπαίρειν, αὐξάνειν, προ-, ἀνάγειν. — 5. (preisen, rühmen) μεγαληγορεῖν, μεγαλύνειν, ἐπαίρειν λόγοις, δοξάζειν, σεμνύνειν, sich ~ μεγαλύνειν ἑαυτόν, ἐπαίρεσθαι (P.), σεμνύνεσθαι (M.) (s. prahlen), μέγα φρονεῖν ἐπί τινι (stolz sein auf etw.). — 6. sich über andere ~ ὑπερφρονεῖν τῶν ἄλλων, καταφρονεῖν τινος.

erheblich λόγου ἄξιος, ἀξιόλογος (2), διαφέρων, ἀξιόχρεως.

Erheblichkeit *f* ἡ ἀξία od. das *neutr.* d. vorh. *adj.*

Erhebung *f* ἡ ἄρσις, (von Geld u. dgl.) τὸ πράττειν, τὸ εἰσπράττειν, (des Geistes) ἡ ἀναγωγή, (zu Ehrenstellen u. dgl.) ἡ προαγωγή, (das Rühmen, Preisen) ἡ εὐλογία, ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, (Stolz, Übermut) ἡ ὕβρις, ἡ ὑπερηφανία, gew. durch Verben.

erheiraten διὰ τοῦ γάμου od. γήμαντα λαμβάνειν od. κτᾶσθαί τι, προῖκα λαμβάνειν od. δέχεσθαί (M.) τι.

erheischen ἀπαιτεῖν τι, δεῖσθαί (P.) τινος, s. erfordern.

erheitern εὐφραίνειν, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, φαιδροῦν, φαιδρύνειν, sich ~ φαιδρύνεσθαι, φαιδροῦσθαι (P.).

Erheiterung *f* ἡ εὐφροσύνη, ἡ εὐθυμία (als Zustand), als Handlung durch die Verben.

erheizen δια-, ἐκθερμαίνειν, θάλπειν.

erhellen I *trans.* (hell machen) φωτίζειν, διαφωτίζειν, φῶς παρέχειν τινί, περιαυγάζειν τι, καταλάμπειν τινός. — II *intr.* es erhellt φαίνεται, φανερόν, δῆλόν, ἔνδηλόν ἐστιν, ἔοικεν.

Erhellung *f* ὁ φωτισμός (als Handlung und Sache), τὸ φῶς (ωτός, als Sache).

erhenken s. erhängen.

erheucheln προσποιεῖσθαι (M.), πλάττειν (auch M.).

erheuchelt προσποίητος (2), πλαστός.

erhitzen eig. θερμαίνειν, ἐκ-, διαθερμαίνειν, ἐκπυροῦν, διακάειν, ἐκ-, διαπυριᾶν, sich ~ die P., übtr. sich ~ ἐκκάεσθαι, (im Streite) παροξύνεσθαι (P.), φλέγεσθαι (P.), θυμοῦσθαι, ὀργίζεσθαι (P.).

erhitzt eig. θερμός, διά-, ἔκπυρος (2), διάθερμος (2), übtr. θερμός, ἐμπαθής, ὀξύς, διάπυρος (2).

Erhitzung *f* eig. ἡ διαθερμασία, ἡ καῦσις, ἡ διάκαυσις, ἡ ἐκπύρωσις, ἡ θερμότης (ητος), (durch die Sonne) ἡ ἔγκαυσις, übtr. ἡ θερμότης, ὁ παροξυσμός.

erhöhen 1. eig. ὑψοῦν, αἴρειν, ἐπαίρειν, ἐγείρειν. — 2. übtr. αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, πλέον od. μεῖζον ποιεῖν τι, ἐπιβάλλειν τινί, den Preis, Wert ~ πλείονος ἄξιον od. τιμιώτερον ποιεῖν τι, ἐπιτείνειν τὴν τιμήν τινος, ἀνατιμᾶν τι, j-n ~ ἐκπρεπῆ ποιεῖν τινα, προάγειν τινὰ ἐπὶ τιμήν, den Mut j-s ~ εὐθυμότερον ποιεῖν τινα, ἐπιθαρρύνειν τινά.

Erhöhung *f* (das Erhöhen) eig. ἡ ἄρσις, übtr. ἡ αὔξησις, ἡ αὔξη, gew. durch Verben, (das Erhöhte) τὸ ὕψος, ἡ ἐξοχή.

erholen: 1. sich ~ ἀναπνεῖν, ἀναπαύεσθαι (M.), παῦλαν λαμβάνειν, ἀναφέρειν od. ἀναλαμβάνειν od. ἀνακτᾶσθαι (M.) ἑαυτόν, λωφᾶν τινος u. ἀπό τινος, ἀποκουφίζεσθαι (P., sich erleichtert fühlen), (nach einem Schrecken u. dgl.) ἀναζωπυρεῖσθαι (P.), πάλιν ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι, (nach einer Krankheit) ῥαΐζειν, ἀναρραΐζειν, ἀναρρώννυσθαι (P., wieder zu Kräften kommen), sich von Geschäften ~ σχολάζειν, ἀποσχολάζειν (mit od. bei etw. ἔν τινι), j-n sich ~ lassen ἀναψύχειν, ἀναλαμβάνειν, ἀναπαύειν τινά, ἀναπνοὴν παρέχειν τινί, ἄνεσιν διδόναι τινί, sich an etw. ~ (entschädigen) ἐπαν-, διορθοῦσθαι (M.) τὴν βλάβην ἔκ τινος. — 2. (→ holen) sich Rats ~ συμβουλεύεσθαί (M.) τινι

u. μετά τινος περί τινος, ἀνακοινοῦν (u. M.) τινί τι u. περί τινος.
Erholung f ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάψυξις, ἡ ἀναπνοή, ἡ ἄνεσις. (des Geistes) ἡ ῥᾳστώνη, (Genesung) ἡ ῥαΐα, ἡ ἀνάληψις, ἡ ἄνεσις.
Erholungsarbeit f τὸ πάρεργον (Nebenarbeit).
Erholungsort m ἡ ἀνάπαυλα, ἡ διατριβή.
Erholungsstunde, -zeit f ἡ σχολή, ἡ ἀνάπαυσις.
erhörbar ἐπακουστός (2).
erhören ἀκούειν, εἰσ-, ἐπακούειν τινός, ἐπήκοον εἶναί τινος u. τινι, Bitten, Gebete ~ δέχεσθαι (M.) δεήσεις od. εὐχάς, nicht ~ ἀνήκοον εἶναί τινος.
Erhörung f durch Verben.
erinnerlich ἀναμνηστός (2), es ist mir ~ μέμνημαί τινος od. mit *part.* od. mit ὅτι, ὡς, οὐκ ἀγνοῶ τι.
erinnern 1. j-n an etw. ἀνα-, ὑπομιμνήσκειν τινά τι od. τινος, μνείαν ποιεῖσθαί (M.) τινος πρός τινα, an eine Schuld ~ ἀπαιτεῖν χρέος, sich an etw. ~ μνημονεύειν τινός od. τι, μιμνήσκεσθαί τινος, μνήμην ἔχειν τινός, διὰ μνήμης ἔχειν τι, soviel ich mich ~ kann ὡς ἐγὼ μνήμης ἔχω, sich nicht an etw. ~ können ἀμνημονεῖν τινος. — **2.** (bedenken, beherzigen) ἐνθυμεῖσθαι, ἐννοεῖσθαι (P.). — **3.** (warnen, ermahnen) συμβουλεύειν, ὑποτίθεσθαι, ὑποβάλλειν, παραινεῖν, παρακελεύεσθαί (M.) τινί τι od. mit *inf.*, νουθετεῖν τινα.
Erinnerung f **1.** ἡ ἀνά-, ὑπόμνησις (als Handlung), etw. in ~ bringen μνήμην ποιεῖσθαί (M.) τινος. — **2.** (Warnung, Rat) ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, ἡ παραίνεσις, ἡ νουθέτησις, ἡ νουθεσία, ἡ συμβουλή, ἡ συμβουλία, ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, (als Zustand) ἡ μνήμη, ἡ μνεία, (als Sache) τὸ ὑπόμνημα, τὸ ἀπομνημόνευμα, τὸ μνημόνευμα.
Erinnerungsbuch n τὸ ὑπόμνημα (gew. *pl.*).
Erinnerungskraft f, **-vermögen** n τὸ μνημονικόν, ἡ μνήμη, ἡ μνεία.
Erinnerungskunst f τὸ μνημονικόν, τὰ μνημονικά.
Erinnerungsmittel, -zeichen n τὸ μνημεῖον, τὸ μνημόσυνον, τὸ ὑπόμνημα.
erjagen θηρᾶν, θηρεύειν (auch M.), αἱρεῖν, καταλαμβάνειν.
Erjagen n ἡ θήρα, ἡ θήρευσις, τὸ θήρευμα.
erkalten 1. eig. ἀπο-, καταψύχεσθαι (P.), ψυχρὸν γίγνεσθαι (auch übtr. = gleichgültig werden). — **2.** übtr. (von Leidenschaften, Neigungen u. dgl.) καταψύχεσθαι, ἀμβλύνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, μειοῦσθαι (sämtl. P.), der Eifer erkaltet bei j-m μειοῦται ἡ προθυμία τινός, ἐκκάμνει τις σπουδάζων, im Eifer ~ ἀποβάλλειν τὴν προθυμίαν, ~ lassen καταψύχειν, ἀμβλύνειν. — **3.** (sterben) ἀποθνήσκειν.
erkälten: sich ~ καταψύχεσθαι (P.), κακῶς πάσχειν ὑπὸ ψύχους, νοσῆσαι ὑπὸ ῥίγους.
erkältet κατάψυκτος (2).
Erkältung f ἡ ψῦξις, ἡ κατάψυξις, ὁ ψυγμός.
erkämpfen μαχόμενον od. νικήσαντα αἱρεῖν τι od. κρατεῖν τινος, einen Sieg ~ νίκην νικᾶν.
erkargen φειδόμενον περιποιεῖν (u. M.).
erkaufen 1. eig. ὠνεῖσθαι, ἐξωνεῖσθαι (πρίασθαι, ἐκπρίασθαι), ἀγοράζειν (um etw. τινός), mit dem Leben ~ πρίασθαι τῆς ψυχῆς, den Sieg mit vielem Blute ~ πολλοῦ αἵματος κτᾶσθαι τὴν νίκην. — **2.** (loskaufen) λύειν, ἀπολύειν, ἀπολυτροῦν. — **3.** (bestechen) ἐξωνεῖσθαι, μισθῷ πείθειν.
Erkaufen n, **Erkaufung** f ἡ ὠνή, ἡ ἀπολύτρωσις, τὸ πείθειν μισθῷ, gew. durch Verben.
erkauft ὠνητός, ἀργυρώνητος (2, bsd. von Sklaven).
erkennbar (durch die Sinne) αἰσθητός, (mit den Augen) ὁρατός, (mit dem Geiste) νοητός, γνωστός, leicht ~ εὔσημος (2), εὔγνωστος (2), schwer ~ δύσγνωστος (2), δυσκαταμάθητος (2).
erkennen 1. ὁρᾶν, ἐνορᾶν, αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν, καταμανθάνειν (von sinnlicher und geistiger Wahrnehmung), γιγνώσκειν, γνωρίζειν (bsd. mit dem Geiste), νοεῖν, ἐν-, συννοεῖν, συνιέναι (ἵημι), συμφρονεῖν (mit dem Geiste), genau ~ διαγιγνώσκειν, ἐκμανθάνειν, σαφῶς od. ἀκριβῶς γιγνώσκειν od. μανθάνειν, zu ~ geben δηλοῦν, σημαίνειν, ἐμφανῆ (ἐμφανές) ποιεῖν, ἐνδείκνυσθαι (M.). — **2.** (anerkennen, wiedererkennen) γνωρίζειν, ἀναγνωρίζειν, γιγνώσκειν, ἀνα-, ἐπι-, διαγιγνώσκειν, j-n an etw. ~ γνωρίζειν od. διαγιγνώσκειν τινὰ ἔκ τινος, für etw. ~ ἡγεῖσθαι (M.) od. νομίζειν εἶναί τι, er gab sich zu ~ ἐδήλωσεν ὅς ἐστιν. — **3.** (vom Richterurteile) κρίνειν, γιγνώσκειν, δικάζειν, gegen j-n ~ καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν τινός τι.
erkenntlich (zu erkennen) νοητός, εὔγνωστος (2), (dankbar) εὐχάριστος, μνήμων τῆς εὐεργεσίας od. ὧν τις εὖ ἔπαθεν.
Erkenntlichkeit f ἡ εὐχαριστία.
[1]**Erkenntnis** f ἡ γνῶσις, ἡ διάγνωσις, ἡ γνώρισις, ἡ νόησις, ἡ σύνεσις, (Erkenntnisvermögen) ἡ γνώμη, (Kenntnis) ἡ ἐπιστήμη, j-n zur ~ bringen διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν, σωφρονίζειν τινά, zur ~ kommen γνῶναι τὸ ὄν, καταμαθεῖν τὸ ἀληθές, zur ~ gekommen σεσωφρονηκώς, Dinge, von denen keine ~ möglich τὰ ἀκατάληπτα.
[2]**Erkenntnis** n (Urteil) ἡ κρίσις, ἡ γνῶσις, ~ gegen j-n (= Verurteilung) ἡ κατάγνωσις, ἡ καταδίκη.
Erkenntnisgrund m τὸ τεκμήριον, τὸ γνώρισμα, (in juristischem Sinne) ὁ λόγος, Darlegung der Erkenntnisgründe ὁ ἀπολογισμός.
Erkenntnisvermögen n ἡ γνώμη, ἡ γνωστική, ἡ νόησις.
Erkennung f ἡ γνῶσις, ἡ σύνεσις, (Wieder~) ἡ ἀναγνώρισις, ὁ ἀναγνωρισμός, gew. durch Verben.
Erkennungszeichen n τὸ σύμβολον, τὸ γνώρισμα.
Erker m οἱ δρύφακτοι, τὰ δρύφακτα.
erkiesen αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι, ἐκλέγεσθαι (M.).
erklärbar ῥᾴδιος διασαφεῖν od. διασαφηνίζειν, εὐδιήγητος (2), εὐαπόδεικτος (2), es ist mir ~ μανθάνω, es ist mir nicht ~ οὐ μανθάνω, οὐ δύναμαι διορᾶν od. συνορᾶν, οὐκ ἔχω συμβάλλεσθαί (M.) τι.
erklären 1. (deutlich machen) σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, διασαφεῖν, δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, δι-, διεξ-, ἐξηγεῖσθαι (M.), διεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἑρμηνεύειν, διερμηνεύειν (dolmetschen, auslegen), (einen Begriff) ὁρίζειν, διορίζειν. — **2.** (sagen) φάναι, λέγειν, φράζειν, ἀποφαίνεσθαι (M.), den Krieg ~ προειπεῖν oder προκηρύττειν πόλεμον. — **3.** j-n zu etw. ~ ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, καθιστάναι, ἀναγορεύειν mit dopp. *acc.*, j-n für etw. ~ λέγειν τινὰ εἶναι, ὀνομάζειν, προσαγορεύειν mit dopp. *acc.* — **4.** sich ~ ἀποφθέγγεσθαι (M.), ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, sich deutlich ~ σαφῶς od. ἀκριβῶς od. ἁπλῶς λέγειν, sich gegen etw. ~ ἀπογιγνώσκειν τι, ἀποδοκιμάζειν τι, ἀποψηφίζεσθαί (M.) τι, sich für j-n ~ προσ-, συντίθεσθαι (M.), συναινεῖν τινι (der Meinung j-s sein), αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος (die Partei j-s ergreifen), sich für etw. ~ ἀποδέχεσθαί (M.), ἐπαινεῖν τι, συνδοκεῖ μοί τι.
erklärend (zur Erklärung dienend) σαφηνιστικός mit *gen.*
Erklärer m ὁ ἐξηγητής, ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ἑρμηνεύς.
erklärlich s. erklärbar.
Erklärung f ἡ ἐξήγησις, ἡ διασάφησις, ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἑρμήνευσις, ἡ δήλωσις, (zu einer Würde) ἡ ἀπόδειξις, (Ankündigung) ἡ ἀπαγγελία, ἡ προκήρυξις, ἡ προαγόρευσις, (erklärende Anmerkung) τὸ σχόλιον, (Kommentar) τὸ ὑπόμνημα, ὁ ὑπομνηματισμός, (Definition) τὸ διόρισμα, ὁ διορισμός, ὁ ὁρισμός, (Äußerung, Ausspruch) ὁ λόγος, ἡ γνώμη.
erklecklich (ansehnlich) ἀξιόλογος (2), εὐμεγέθης, οὐκ ὀλίγος, (hinreichend) ἱκανός.
erklettern, erklimmen ἀναρριχᾶσθαι (M.) πρός τι, ἐξακρίζειν, μόλις καὶ πόνῳ ἀναβαίνειν ἐπί τι oder ἐξικνεῖσθαι εἴς τι.
Erklettern n ἡ ἀναρρίχησις, besser durch Verben.
erklingen φθέγγεσθαι (M.), ἠχεῖν, ~ lassen ἐπαίρειν, (widerhallen) ἀντηχεῖν.
erklügeln σοφίζεσθαι (M.), ἀν-, ἐξευρίσκειν.

erködern δελεάζειν (auch übtr.), ἀγκιστρεύεσθαι (M.).
erkoren αἱρετός, λεκτός, πρό-, ἔκκριτος (2).
erkräftigen κρατύνειν, ἐπιρρωννύναι, ἀναλαμβάνειν, ἀναζωπυρεῖν, ἰσχυρὸν ποιεῖν.
Erkräftigung *f* ἡ ἐπίρρωσις, ἡ ἀνάληψις, gew. durch Verben.
erkrallen συναρπάζειν τι τοῖς ὄνυξιν.
erkranken περιπίπτειν νόσῳ od. νοσήματι, νοσῆσαι, καμεῖν, schwer ~ νοσῆσαι μεγάλην νόσον.
Erkranken *n*, **Erkrankung** *f* ἡ νόσανσις, gew. durch Verben.
erkriegen πολέμῳ od. πολεμοῦντα κτᾶσθαι od. καταλαμβάνειν.
erkühnen: sich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν, θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (M.).
erkunden ἐξετάζειν, ἀναζητεῖν, δοκιμάζειν, ἀνακρίνειν, genau ~ ἐξακριβοῦν, ἱστορεῖν.
erkundigen: sich bei j-m nach etw. ~ πυνθάνεσθαί τι τινα od. ἔκ od. παρά τινος, ἐρωτᾶν, ἀνερωτᾶν τινά τι od. περί τινος, nach etw. sich ~ ζητεῖν od. ἀνακρίνειν τι, sich genau nach etw. ~ διαπυνθάνεσθαί τι, ἀκριβῶς ζητεῖν τι.
Erkundigung *f* (als Handlung) ἡ πύστις, ἡ ἐρώτησις, ἡ ἀνάκρισις, (als Sache) τὸ πύσμα, τὸ ἐρώτημα, ~en einziehen von etw. πυνθάνεσθαι, μανθάνειν τι, nach eingezogener ~ πυθόμενος.
erkünsteln τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M), σοφίζεσθαι (M. von Geisteserzeugnissen), πλάττειν, (erheucheln) προσποιεῖσθαι (M.), πλάττειν.
erkünstelt προσποίητος (2), πλαστός.
erlaben: sich an etw. ~ ἀπολαύειν τινός, ἥδεσθαί (P.) τινι, ὠφελεῖσθαι ἔκ τινος.
erlahmen eig. χωλοῦσθαι, ἀποχωλοῦσθαι (P.), χωλὸν γίγνεσθαι, übtr. παρακμάζειν, μαραίνεσθαι (P.).
Erlahmung *f* eig. ἡ χώλωσις, τὸ χώλωμα, übtr. ἡ ἄνεσις, ἡ ἀπαγόρευσις, ἡ παρακμή, besser durch Verben.
erlangen 1. ἐξικνεῖσθαί τινος, εἰς, ἐπί od. πρός τι, ἐφικνεῖσθαί τινος, πρός od. ἐπί τι, ἀφικνεῖσθαι πρός od. εἴς τι, ἅπτεσθαί, καθάπτεσθαί (M.) τινος, θιγγάνειν τινός, καταλαμβάνειν τι, ψαύειν, ἐπιψαύειν τινός, den Besitz von etw. ~ κτᾶσθαί, περιποιεῖσθαί (M.) τι, durch Glück etw. ~ τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν λαγχάνειν τινός. — 2. (bekommen) λαμβάνειν (u. M.), εὑρίσκειν, nicht ~ ἀτυχεῖν, ἀποτυγχάνειν, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός, wieder ~ ἀνακτᾶσθαί, ἀναλαμβάνειν τι, noch dazu ~ προσλαμβάνειν, προσκτᾶσθαι. — 3. (ausrichten, erwirken) καταπράττειν (τι παρά τινος), τυγχάνειν (τινός παρά τινος), εὑρίσκεσθαί (τι παρά τινος).
Erlangung *f* ἡ κτῆσις, ἡ λῆψις, ἡ ἐπίτευξις, gew. durch Verben.
Erlaß *m* 1. (Befreiung von etw.) ἡ ἄν-, ἄφεσις, gänzlicher ~ ἡ ἀπόλυσις, ~ am Pachte ἡ ἐκδικία. — 2. (Bekanntmachung) ἡ προαγόρευσις, schriftlicher ~ (als Handlung) ἡ προγραφή, (als Sache) τὸ πρόγραμμα, (als Armeebefehl) τὸ παράγγελμα.
erlassen 1. (ergehen lassen) προαγορεύειν, παραγγέλλειν, ein Schreiben ~ ἐκδιδόναι γράμματα. — 2. (verzeihen) συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, ἀφιέναι τινί τι, j-m etw. ~ ἀν-, ἀφιέναι τινί τι, ἀπολύειν τινά τινος.
erläßlich συγγνωστός.
Erlassung *f* s. Erlaß.
erlauben: j-m etw. ~ συγ-, παραχωρεῖν, ἐπιτρέπειν τινί τι, ἐᾶν ποιεῖν τινά τι, ἐφιέναι τινί τι, ἐξουσίαν διδόναι od. παρέχειν τινί, es ist erlaubt ἔξ-, πάρεστι, ἐνδέχεται, θεμιτόν od. νόμιμόν ἐστι, da es doch erlaubt ist ἐξόν, παρόν, gesetzlich erlaubt θεμιτός, νόμιμος, ἔννομος (2), sich etw. ~ προσίεσθαί τι, sich etw. ~ zu tun τολμᾶν od. ἀποτολμᾶν ποιεῖν τι, sich etw. gegen j-n ~ ἐξαμαρτάνειν τι περί τινα.
Erlaubnis *f* ἡ συγχώρησις, τὸ συγχώρημα (gegebene ~), ἡ ἐξουσία (Macht od. Freiheit etw. zu tun), mit deiner ~ σοῦ ἑκόντος, σοῦ συγχωροῦντος, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις, ohne ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ohne meine ~ ἄκοντός μου, mit ~ zu sagen εἰ μὴ ἀγροικότερον εἰπεῖν, ~ geben, erteilen s. erlauben; ~ bekommen ἐξουσίας τυγχάνειν, ~ haben s. es ist erlaubt unter erlauben.
erlaucht ἐπιφανής, λαμπρός, ἔκλαμπρος.
erlauern καραδοκεῖν τι, ἐφορμεῖν, ἐφεδρεύειν τινί.
erlaufen τρέχοντα od. δρόμῳ αἱρεῖν od. καταλαμβάνειν τι od. τυγχάνειν τινός.
erlauschen ἐπακούειν τινός, ὠτακουστεῖν τι, ὠτακουστοῦντα αἰσθάνεσθαι od. μανθάνειν.
erläutern δι-, ἐξηγεῖσθαι (M.), διεξέρχεσθαι (-ιέναι), σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν.
erläuternd σαφηνιστικός.
Erläuterung *f* ἡ δι-, ἐξήγησις, ἡ διεξήγησις, ὁ σαφηνισμός, ἡ διασάφησις, (zu einer Schrift) τὸ σχόλιον.
Erle *f* ἡ κλήθρα, ἡ κλῆθρος.
erleben περιεῖναι od. περιγίγνεσθαι εἴς τι, ἐφορᾶν τι, die, welche diese Zeiten erlebt haben οἱ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γενόμενοι, sechzig Jahre erlebt haben ἑξήκοντα ἔτη γεγονέναι, Freude an seinen Kindern ~ ὄνασθαι τῶν τέκνων, (erfahren, Unglück u. dgl.) πάσχειν.
Erlebnis *n* τὸ συμβάν τινι, τὸ πάθος, τὸ πάθημα, auch τὸ συμβαίνειν, τὸ πάσχειν.
erledigen: j-n von etw. ~ ἀπολύειν τινά τινος, (ein Geschäft u. dgl.) κατα-, διαπράττειν (u. M.), ἀπο-, ἐπιτελεῖν, περαίνειν, streitige Punkte ~ τὰ διάφορα διαλύεσθαι, erledigt sein τέλος od. πέρας ἔχειν.
Erledigung *f* ἡ διάπραξις, τὸ τέλος, gew. durch Verben.
erlegen 1. (töten) ἀποκτείνειν, ἀναιρεῖν, κατεργάζεσθαι (M.), καταβάλλειν. — 2. (bezahlen) καταβάλλειν, τελεῖν, τιθέναι, κατατιθέναι, ἀπο-, ἐκτίνειν, (Tribut) ἀποφέρειν.
Erlegung *f* (Tötung) ἡ ἀναίρεσις, ἡ σφαγή, ὁ φόνος, (Bezahlung) ἡ καταβολή, ἡ ἀποφορά, gew. durch die vorhergehenden Verben.
erleichtern κουφίζειν, ἐπι-, ἀνακουφίζειν τινά τινος (eig. u. übtr.), ῥᾳστώνην παρέχειν od. παρασκευάζειν τινί τινος, λωφᾶν τινά τινος, (von Krankheiten) ἐλαφρύνειν, ἐπελαφρύνειν, ἐλαφρίζειν, j-m die Mühe ~ κουφίζειν τινά πόνου, j-m das Unglück ~ παρηγορεῖν od. παραμυθεῖσθαί (M.) τινι τὴν συμφοράν, sich erleichtert fühlen λωφᾶν τινος.
Erleichterung *f* ἡ κούφισις, ἡ ἀνακούφισις, τὸ κούφισμα, ὁ κουφισμός, τὸ ἀνακούφισμα, übtr. ἡ λώφησις, τὸ παραμύθιον, ἡ παραμυθία, ἡ ῥᾳστώνη, ~ fühlen κουφίζεσθαι, ἀνα-, ἐπικουφίζεσθαι (P.), λωφᾶν τινος, ῥᾴονα εἶναι, ῥαΐζειν, ῥᾳστωνεῖν (von Kranken), ich finde ~ ῥᾳστώνη od. κούφισις γίγνεταί μοι.
Erleichterungsmittel *n* ἡ εὐμάρεια, ἡ ῥᾳστώνη, τὸ παραμύθιον.
erleiden (erdulden) πάσχειν τι, περιπίπτειν τινί, Unglück ~ κακὰ πάσχειν, κακοπαθεῖν, Unrecht ~ ἀδικεῖσθαι (P.), eine Niederlage ~ ἡττᾶσθαι (P.), (ertragen, aushalten) καρτερεῖν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι.
Erleiden *n*, **Erleidung** *f* ἡ καρτέρησις, ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία τινός, gew. durch Verben.
erleidlich ἀνεκτός, ὑποιστός, μέτριος.
erlernen μανθάνειν, ἐκ-, καταμανθάνειν, διδάσκεσθαι, ἐκδιδάσκεσθαι (P.), erlernt haben ἐξεπίστασθαι.
Erlernen *n*, **Erlernung** *f* ἡ μάθησις, ἡ καταμάθησις, gew. durch Verben.
[1]**erlesen** αἱρεῖσθαι (M.), ἐκ-, ἀπο-, ἐπιλέγειν, προκρίνειν.
[2]**erlesen** (*adj.*) αἱρετός, λεκτός, ἀπόλεκτος (2), πρόκριτος (2).
Erlesen *n* ἡ αἵρεσις, ἡ ἔκλεξις, gew. durch Verben.
erleuchten eig. φωτίζειν, δια-, ἐκφωτίζειν, ἐπ-, περιαυγάζειν, ἐπιλάμπειν τινί, καταλάμπειν τινός, übtr. (den Verstand) παιδεύειν.
erleuchtet λαμπρός, ~er Verstand δεινὸς νοῦς.
Erleuchtung *f* ὁ καταυγασμός, ὁ φωτισμός, ἡ φωτοδοσία, gew. durch Verben, (Illumination) ἡ λυχνοκαΐα.
erliegen einer Last διαφθείρεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι (M.) ὑπό τινος, κάμνειν ὑπό τινος, οὐ φέρειν τι, οὐ

δύνασθαι ὑφίστασθαί τι, οὐχ ἱκανόν εἶναί τινι, einer Mühe, einem Leiden ~ ἀπαγορεύειν τινί, ἀποκάμνειν πρός τι, ὑποπίπτειν τινί, unter dem Unglück ~ ἀποκακεῖν, vor j-m ~ ἥττω εἶναι od. γίγνεσθαί τινος, ἡττᾶσθαί (P.) τινος.

erlisten δόλῳ χρησάμενον περιποιεῖσθαί (M.) τι.

erlogen ψευδής, ἐψευσμένος, διεψευσμένος, πλαστός, ἐπίπλαστος (2), προσποίητος (2).

Erlös *n* τὰ ἀπό τινος γιγνόμενα (γενόμενα) χρήματα, (Kaufpreis) ἡ τιμή.

erlöschen 1. σβέννυσθαι, ἀπο-, κατασβέννυσθαι (eig. u. übtr.). (von Schrift, Glanz u. dgl.) ἐξαλείφεσθαι, ἀμαυροῦσθαι (P.). — 2. (verschwinden) ἀφανίζεσθαι, ἐξαφανίζεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.). — 3. (hinschwinden, von Kräften u. dgl.) μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), erloschen ἀφανής und d. *part.* d. Verben, erloschen sein οὐκέτι εἶναι od. ὑπάρχειν od. ὁρᾶσθαι (P.).

Erlöschen *n* ἡ σβέσις (eig. u. übtr.), ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ἡ ἀπομάρανσις (übtr.), gew. durch Verben.

erlosen κλήρῳ λαγχάνειν.

erlösen 1. λύειν, ἀπο-, ἐκλύειν τινά τινος, ἐλευθεροῦν τινά τινος, ἐλεύθερον ποιεῖν od. τιθέναι od. καθιστάναι τινά τινος, (aus Gefahren u. dgl.) ῥύεσθαί (M.) τινά τινος u. ἔκ τινος, ἀπαλλάττειν τινά τινος, σῴζειν τινὰ ἔκ τινος. — 2. (loskaufen) ἀπολυτροῦσθαί (M.) τινα.

Erlöser *m* ὁ σωτήρ (ῆρος) od. d. *part.* d. Verben.

Erlösung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ σωτηρία, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἐλευθέρωσις, (Auslösung) ἡ ἀπολύτρωσις.

erlügen ψεύδεσθαι, καταψεύδεσθαι (M.), ψευδές τι λέγειν, πλάττειν (auch M.), etw. gegen od. über j-n ~ καταψεύδεσθαί τινός τι.

erlustigen εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίας παρέχειν τινί.

ermächtigen: j-n zu etw. ~ ἐξουσίαν διδόναι τινὶ ποιεῖν τι, ἐπιτρέπειν τινί τι, κύριον ποιεῖν τινά τινος, zu etw. ermächtigt sein ἐξουσίαν ἔχειν od. κύριον εἶναί τινος, ich bin zu etw. ermächtigt ἐπιτέτραπταί μοί τι od. ἐπιτέτραμμαί τι, δέδοταί μοι mit *inf.*

Ermächtigung *f* ἡ ἐξουσία, besser durch Verben.

ermahnen: j-n zu etw. ~ παραινεῖν τινί τι od. *inf.*, παρα-, διακελεύεσθαί (M.) τινί τι od. *inf.*, παρακαλεῖν τινα ἐπί τι od. *inf.*, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*, παραμυθεῖσθαί (M.) τινα (zusprechen), νουθετεῖν τινα (zurechtweisen), (anregen, antreiben) προτρέπειν, παρορμᾶν, παροξύνειν τινὰ ἐπί, εἰς od. πρός τι.

ermahnend προτρεπτικός, νουθετητικός, νουθετικός.

Ermahner *m* durch d. *part.* der Verben.

Ermahnung *f* ἡ παραίνεσις, ἡ παρακέλευσις, ὁ παρα-, διακελευσμός, auch (als Sache) ἡ παράκλησις, ἡ προτροπή, ἡ παρόρμησις, ἡ νουθεσία, ἡ νουθέτησις, im Zusammenhange genügt auch oft ὁ λόγος, οἱ λόγοι.

Ermahnungsrede *f* ὁ παραινετικός od. προτρεπτικός λόγος, eine ~ geben παραίνεσιν ποιεῖσθαι (M.).

ermangeln ἐκ-, ἐπι-, ἐλλείπειν, es ermangelt mir etw. ἐνδεῶς ἔχω τινός, ἐνδεής εἰμί τινος, ἀπορῶ τινος, es an nichts ~ lassen οὐδὲν ἀπο-, ἐλλείπειν τινός, οὐδὲν παραλείπειν, οὐδενὸς φείδεσθαι (M.), ich ermangele nicht οὐ παραλείπω, ich werde nicht ~ etw. zu tun ἑκὼν od. ἡδέως ποιήσω.

Ermangelung *f* ἡ ἔκ-, ἐπί-, ἔλλειψις, in ~ von etw. ἐλλείποντός τινος.

ermannen: sich ~ ἀναθαρρεῖν, ἀνατολμᾶν, ἀναρ-, ἐπιρρώννυσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.

Ermannung *f* durch Verben.

ermäßigen ὑφαιρεῖν τινός τι, συστέλλειν τι, μειοῦν, ἐλαττοῦν.

Ermäßigung *f* ἡ ὑφαίρεσις, ἡ συστολή, ἡ ὑποτομή, od. Verben.

ermatten κάμνειν, ἀποκάμνειν, (von den Kräften) μαραίνεσθαι (P.), s. ermüden.

ermattet κατάπονος (2), καμών, ἀπειρηκώς.

Ermattung *f* ὁ κάματος, ὁ κόπος, ἡ καταπόνησις.

ermessen eig. ἐκ-, ἀναμετρεῖν (u. M.), συμμετρεῖσθαι (M.), übtr. λογίζεσθαι (M.), συμβάλλεσθαι (M.), τεκμαίρεσθαι (M.), κρίνειν, σταθμᾶσθαι (M.), γιγνώσκειν, ἐπιγιγνώσκειν, ἐννοεῖν.

Ermessen *n* eig. ἡ ἀνα-, ἐκμέτρησις, übtr. ἡ γνώμη, ἡ κρίσις, ὁ λογισμός, ἡ τέκμαρσις, nach meinem ~ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, κατὰ τὴν ἐμήν, ἐκ τῆς ἐμῆς γνώμης, γνώμην ἐμήν, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, δοκεῖν ἔμοιγε, nach eigenem ~ ἰδίᾳ γνώμῃ, αὐτὸς κρίνας od. γνούς.

ermitteln εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν (u. M.), ἐρευνᾶν.

Ermittelung *f* ἡ εὕρεσις, ἡ ἀν-, ἐξεύρεσις, gew. durch εὑρίσκειν.

ermöglichen δυνατὸν ποιεῖν, wie läßt sich das ~? πῶς ἔσται od. ἂν εἴη ταῦτα; es wird sich nicht ~ lassen οὐκ ἔσθ' ὅπως τοῦτο γενήσεται.

ermorden φονεύειν, ἀποκτείνειν, σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν, διεργάζεσθαι (M.).

Ermordung *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ἡ ἀναίρεσις, gew. durch Verben.

ermüden I *trans.* καταπονεῖν, κόπτειν, τρύχειν, κατατρύχειν, ἐκλύειν, παρατείνειν, ταλαιπωρεῖν, καματοῦν. — II *intr.* die P., od. κάμνειν, ἀπο-, ἐκκάμνειν, von Kräften u. dgl. ἐκλείπειν, ἀπομαραίνεσθαι (P.).

ermüdend καματηρός, καματώδης, κοπώδης, nicht ~ ἄκοπος (2).

ermüdet καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, κατάπονος (2), κατάκοπος (2). ~ sein κεκμηκέναι, ἀπειρηκέναι.

Ermüdung *f* ἡ καταπόνησις (als Handlung), ὁ κόπος, ὁ κάματος (als Zustand).

ermuntern eig. (z.B. aus dem Schlafe) ἐγείρειν, ἀν-, δι-, ἐξεγείρειν, ἐξ-, δι-, ἀφυπνίζειν, ἀν-, ἀνεξιστάναι, (antreiben) διακελεύεσθαί (M.) τινι, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*, παρακαλεῖν τινα ἐπί τι od. *inf.*, s. ermahnen; (heiter machen) εὐφραίνειν τινά.

ermunternd προτρεπτικός, παρακελευστικός, ἐγερτικός.

Ermunterung *f* ἡ προτροπή, ὁ παρακελευσμός, ἡ παρόρμησις, ἡ παράκλησις, ἡ παραίνεσις.

Ermunterungsmittel *n* ἡ προτροπή, ἡ ἀφορμή.

ermutigen θαρρύνειν, παρα-, ἐπιθαρρύνειν, ἐπιρρωννύναι, ἐπαίρειν, θάρρος od. προθυμίαν od. τόλμαν ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν od. παρέχειν τινί, sich wieder ~ ἀναθαρρεῖν, ἀναρρώννυσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.

Ermutigung *trans.* ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, *intr.* τὸ θάρρος, ἡ ῥώμη.

ernähren τρέφειν, ἀνα-, διατρέφειν τινά, τροφὴν od. σῖτον παρέχειν τινί, von Pflanzen αὐξάνειν, sich ~ mit od. von etw. βίον ἔχειν ἀπό τινος, σῖτον παρασκευάζεσθαί (M.) τινι od. ἔκ τινος, ζῆν ἀπό od. ἔκ τινος, τρέφεσθαι (P.) ἀπό od. ἔκ τινος, τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.) od. ἔχειν ἀπό τινος.

ernährend τρόφιμος (2), θρεπτικός.

Ernährer *m* ὁ τροφεύς.

Ernährerin *f* ἡ τροφός.

Ernährung *f* ἡ τροφή, ἡ ἀνατροφή, ἡ θρέψις.

Ernährungsprozeß *m* τὰ κατὰ od. περὶ τὴν τροφήν.

Ernährungsvermögen *n* ἡ θρεπτικὴ δύναμις.

Ernährungsweise *f* ὁ τῆς τροφῆς τρόπος, ἡ τροφή.

ernennen ἀποδεικνύναι, ἀναγορεύειν, ἀποφαίνειν, καθιστάναι (sämtl. mit dopp. *acc.*), s. wählen.

Ernennung *f* ἡ ἀπόδειξις, ἡ κατάστασις, ἡ ἀναγόρευσις, öfter Verben, s. Wahl.

erneuern καινὸν od. νέον ποιεῖν, καινοῦν, ἀνακαινίζειν, καινοποιεῖν, ἀνανεοῦν, νεοχμοῦν, ἀποκαθιστάναι, πάλιν, αὖθις, δεύτερον ποιεῖν, den Kampf ~ πάλιν καταβαίνειν εἰς μάχην, αὖθις ἅπτεσθαι (M.) τῆς μάχης, δεύτερον μάχεσθαι, die Freundschaft ~ πάλιν φιλίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, einen Prozeß ~ παλινδικεῖν, sich ~ αὖθις γίγνεσθαι od. καταστῆναι.

Erneuerung *f* ἡ ἀνακαίνισις, ὁ ἀνακαινισμός, ἡ ἀποκατάστασις, ἡ νεοχμωσις, ἡ ἀνανέωσις, gew. durch Verben.

erniedrigen 1. ταπεινοῦν, ταπεινὸν ποιεῖν (eig. u. übtr.). — 2. (demütigen) συστέλλειν, sich ~ ἀνάξια πράττειν,

καταισχύνειν ἑαυτόν. — 3. (sich herablassen) συγκαθιέναι ἑαυτόν εἴς τι (zu j-m τινί), κατα-, συγκαταβαίνειν εἴς τι. — 4. j-n ~ (beschimpfen, entehren) αἰσχύνειν, καταισχύνειν, ἀτιμάζειν τινά. — 5. die Preise ~ μειοῦν, ἐλαττοῦν.

Erniedrigung *f trans.* ἡ ταπείνωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις. — *intr.* ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη.

Ernst *m* 1. ἡ σπουδή (Gegensatz von Scherz u. Heiterkeit). — 2. (feierliches Wesen) ἡ σεμνότης (ητος), ἡ σεμνοπρέπεια, auch ἡ σπουδαιότης. — 3. (Strenge) ἡ ἀκρίβεια, ἡ αὐστηρότης (ητος), im ~ σπουδαίως, σπουδῇ, μετὰ σπουδῆς, etw. für ~ nehmen ἐκλαμβάνειν τι ὡς ἐσπουδασμένον. — 4. (Eifer) ἡ σπουδή, ὁ ζῆλος, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἀκρίβεια, etw. mit ~ betreiben σπουδάζειν περί, πρός od. εἴς τι, περί od. ὑπέρ τινος, σπουδαίως, σπουδῇ od. ἐπιμελῶς πράττειν.

ernst σπουδαῖος (Gegensatz zu scherzhaft), (von Personen) σεμνός, (streng, finster) αὐστηρός, (gewichtig) δεινός, βαρύς, (nachdrücklich) δεινός, σπουδαῖος, δραστήριος, ein ~es Wort σεμνός λόγος, τὸ σεμνολόγημα, in ~em Tone reden σεμνολογεῖν, ~ aussehen σεμνὸν βλέπειν, ~e Miene τὸ σεμνὸν πρόσωπον, eine ~e Miene annehmen σεμνοπροσωπεῖν, ~ werden σύννουν γίγνεσθαι, es ~ mit etw. nehmen πολλὴν σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.

ernsthaft σπουδαῖος, σεμνός, ἐσπουδακώς, ~ reden σπουδαιολογεῖν, mit sehr ~em Gesichte μάλα ἐσπουδακότι προσώπῳ.

Ernsthaftigkeit *f* ἡ σπουδαιότης, ἡ σεμνότης (ητος), τὸ σεμνόν (ernstes Wesen), ἡ αὐστηρότης (ητος), ἡ αὐστηρία, ἡ δυσκολία (finsteres mit Strenge verbundenes Wesen), ἡ σύννοια (ernsthaftes Nachdenken).

ernstlich (eifrig) σπουδαῖος, ἐπιμελής, (wahrhaft) ἀληθής, ἀληθινός, ἁπλοῦς, s. ernst; eine ~e Krankheit βαρεῖα, δεινή, auch ὀξεῖα νόσος.

Ernte *f* 1. (das Einernten) ἡ κομιδή od. συγκομιδὴ τοῦ καρποῦ, ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν, ὁ θερισμός, (vom Getreide) ὁ ἄμητος, (vom Obst) ὁ ὀπωρισμός, (vom Weine) ὁ τρύγητος. — 2. (die eingeernteten Früchte) τὸ θέρος, ἡ ὀπώρα, glückliche ~ ἡ εὐετηρία, reichliche ~ ἡ πολυκαρπία, ἡ καρπῶν ἀφθονία. — 3. übtr. ὁ καρπός (auch *pl.*), τὸ κέρδος.

Erntefeld *n* τὸ λήιον (σίτου).

Erntefest *n* τὰ ἅλῳα, τὰ συγκομιστήρια.

Erntekranz *m* ἡ εἰρεσιώνη.

Erntemonat *m* (August) ὁ ὄγδοος μήν (ηνος, bei den Neueren ὁ Αὔγουστος).

ernten 1. κομίζειν, συγκομίζειν, συλλέγειν (sämtlich auch M.) τοὺς καρπούς, ἀμᾶν (Feldfrüchte), ὀπωρίζειν (auch M., Obst), τρυγᾶν (Wein). — 2. übtr. λαμβάνειν (u. M.) τι, ἀπολαύειν τινός, καρποῦσθαι (M.) τι, Dank ~ χάριν ἔχειν, Lob ~ τυγχάνειν ἐπαίνου, Schmach ~ αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, ~ wo man nicht gesät hat ἀλλότριον θέρος ἀμᾶν.

Erntezeit *f* ὁ ἄμητος, ἡ ὀπώρα, ὁ τρύγητος, ἡ τοῦ τρυγᾶν ὥρα.

ernüchtern ποιεῖν ἐκνήφειν, sich ~ ἐκνήφειν, (von Betrunkenen) ἀποκραιπαλᾶν.

ernüchternd νηφαντικός.

Ernüchterung *f* τὸ ἐκνήφειν od. ἐκνῆψαι.

Eroberer *m* durch d. *part.* der folg. Verben, der ~ einer Stadt auch ὁ πολιορκητής.

erobern 1. αἱρεῖν (βίᾳ) τι, πολέμῳ κτᾶσθαί, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν, περιβάλλεσθαί (M.) τι, κύριον γίγνεσθαί od. καταστῆναί τινος, (eine Stadt) ἐκπολιορκεῖν, πολιορκίᾳ αἱρεῖν, (ein Land) καταστρέφεσθαι (M.), ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), erobert werden ἁλίσκεσθαι, zu ~ αἱρέσιμος, ἁλώσιμος (2), αἱρετός, ἁλωτός, ἐπίμαχος (2), leicht zu ~ εὐαίρετος (2), εὐάλωτος (2), schwer zu ~ δυσάλωτος (2). — 2. übtr. κτᾶσθαι, ἀνακτᾶσθαι, αἱρεῖν, s. gewinnen.

Eroberung *f* 1. ἡ αἵρεσις, ἡ ἅλωσις, ἡ καταστροφή, gew. durch Verben, zB. nach der ~ der Stadt ἁλούσης τῆς πόλεως, ἑλὼν τὴν πόλιν, große ~en machen πολλὰς χώρας καταστρέφεσθαι (M.). — 2. übtr. ἡ κτῆσις, besser durch Verben.

Eroberungskrieg *m* ὁ διὰ πλεονεξίαν γενόμενος πόλεμος, ὁ ἐπὶ καταστροφῇ ἐθνῶν πόλεμος.

Eroberungsplan *m* ἡ περιβολή, einen neuen ~ machen auf etw. προσπεριβάλλεσθαί (M.) τι.

Eroberungssucht *f* ἡ πλειόνων od. ἀλλοτρίων ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία.

eroberungssüchtig πλειόνων od. τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμῶν, ὁ πλεονέκτης, ὁ πλεονεκτικός.

eröffnen 1. ἀν-, ἐξανοιγνύναι (ἀνοίγειν), eine Tür ~ ἀναπεταννύναι τὰς θύρας, einen Brief ~ λύειν ἐπιστολήν, einen Kanal ~ ἀναστομοῦν τάφρον, eine Ader ~ τέμνειν φλέβα. — 2. (zuerst anfangen) ἄρχειν, κατ-, ἐξάρχειν τινός, einen Zug ~ ἡγεῖσθαί (M.) τινος, die Versammlung ~ λόγων ἄρχεσθαι (M.) ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, den Ball ~ ἄρχειν τῆς ὀρχήσεως. — 3. (bekannt machen, mitteilen) ἐξαγγέλλειν, δηλοῦν, φράζειν, λέγειν.

Eröffnung *f* ἡ ἄνοιξις, (eines Briefes) ἡ λύσις, übtr. ἡ ἀρχή, ἡ ἐξαγγελία, ἡ δήλωσις, gew. durch Verben.

erörtern (untersuchen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, ἐξετάζειν, διευκρινεῖν, (erklären) διεξέρχεσθαι (-ιέναι), δι-, ἐξ-, διεξηγεῖσθαι (M.), ἐξακριβοῦν τι, περί od. ὑπέρ τινος.

Erörterung *f* ἡ διευκρίνησις, ὁ ἔλεγχος, ἡ ἐξήγησις, ἡ διέξοδος, besser durch Verben.

erotisch ἐρωτικός.

erpicht ἐπιμανής εἴς od. πρός τι, ἐπιθυμῶν od. ἐπιθυμητικός τινος, ~ auf etw. sein ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι, ἐρωτικῶς od. ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τινός, ἐπιθυμεῖν od. ἐρᾶν τινος, γλίχεσθαί (M.) τινος, auf Gewinn ~ sein φιλοκερδεῖν.

erpressen ἐκβιάζεσθαί (M.) τινός τι, ἐξαιρεῖν βίᾳ, Geld ~ εἰσπράττεσθαι (M.) χρήματα, ἐκχρηματίζεσθαί (M.) τινα, ἀργυρολογεῖν τινα, ein Geständnis von j-m durch die Folter ~ βασανίζοντα ἐξαναγκάζειν.

Erpressung *f* (von Geld) ἡ εἴσπραξις, ἡ ἀργυρολογία, (von Tribut) ἡ δασμολογία, ἡ φορολογία.

erproben δοκιμάζειν τι, πεῖραν od. διάπειραν ποιεῖσθαί (M.) od. λαμβάνειν τινός, βασανίζειν, ἐξετάζειν, πειρᾶσθαί, ἀποπειρᾶσθαί (P.) τινος, erprobt haben πεῖραν ἔχειν τινός.

erprobt δόκιμος (2), (von Pers.) πιστός.

Erprobung *f* ἡ δοκιμασία, ὁ βασανισμός, ἡ βάσανος, ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ πεῖρα, ἡ διάπειρα.

erquicken ἀναλαμβάνειν, ἀνα-, καταψύχειν, ἀναζωπυρεῖν, (ergötzen) κηλεῖν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν, τέρπειν, sich an etw. ~ τέρπεσθαί, εὐφραίνεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι.

erquickend, erquicklich γλυκύς, ἡδύς, τερπνός.

Erquickung *f* ἡ ἀνάψυξις, ἡ τέρψις, eine ~ ἡ ψυχαγωγία, ὁ κηληθμός.

erraten εἰκάζειν τι, στοχάζεσθαί, καταστοχάζεσθαί (M.) τινος, συμβάλλεσθαί (M.) τι, τεκμαίρεσθαί (M.) τι, ὑπονοεῖν τι, nicht zu ~ ἀτέκμαρτος (2).

Errater *m* ὁ εἰκαστής, gew. durch Verben.

erregbar παθητικός, παθητός, (leidenschaftlich) ὀξὺς πρὸς ὀργήν, σφοδρός.

erregen κινεῖν, δια-, παρακινεῖν, ἐγείρειν, δι-, ἐξεγείρειν, einen Krieg ~ πόλεμον ἐγείρειν, Aufruhr ~ ταράττειν, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν od. καθιστάναι (zB. τὸ πλῆθος), Lachen ~ γέλωτα ποιεῖν, Begierde ~ ἐπιθυμίαν ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν, Bewunderung, Mitleid ~ bei j-m θαῦμα, οἶκτον παρέχειν τινί, Hoffnungen bei j-m ~ ἐπελπίζειν τινά, ἐλπίζειν ποιεῖν τινα mit folg. ὡς.

Erreger *m* ὁ κινητής, gew. durch Verben.

Erregung *f* (als Handlung) ἡ κίνησις, ἡ ἔγερσις, (als Zustand) ἡ ταραχή.

erreichbar ἐφικτός, αἱρετός, ἁλωτός, καταληπτός, (für den Verstand) λογισμῷ od. τῇ γνώμῃ αἱρετός, ~ sein ἐν ἐφικτῷ εἶναι.

Erreichbarkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*

erreichen 1. (bis an etw. reichen, es ergreifen können) ἐξικνεῖσθαί τινος, εἴς, ἐπί u. πρός τι, ἐφικνεῖσθαί τινος, πρός u. ἐπί τι, ἅπτεσθαι, ἐφ-, καθάπτεσθαι (M.) τινος, καταλαμβάνειν τι. — 2. j-n ~ (j-n einholen) καταλαμβάνειν, αἱρεῖν τινα. — 3. (gleichkommen) ἐξισοῦσθαί (P.) τινι. — 4. etw. ~ (einen Zweck u. dgl.) τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν τινός, διαπράττειν τι, κατορθοῦν τι, ἀνύτειν τι, nicht ~ ἀποτυγχάνειν od. ἀτυχεῖν τινος, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός, etw. erreicht haben ἔχειν τι, zu ~ suchen διώκειν τινά, τι (einzuholen suchen), θηρᾶν, θηρεύειν (auch M.) τι (nach etw. trachten).

Erreichung *f* durch die vorh. Verben.

erretten σῴζειν, διασῴζειν (ἔκ τινος von, aus etw.), λύειν, ἀπολύειν, ἀπαλλάττειν, ἐλευθεροῦν τινος.

Erretter *m* ὁ σωτήρ (ῆρος).

Erretterin *f* ἡ σώτειρα.

Errettung *f* ἡ σωτηρία, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.

errichten ἱστάναι, ἀνιστάναι, ἱδρύειν (zB. ein Denkmal), κτίζειν (gründen), (einrichten) κατασκευάζειν, ἀνεγείρειν, ὀρθοῦν, ein Heer ~ συλλέγειν στράτευμα, einen Bund ~ συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M.), etw. auf etw. ~ ἐφιστάναι τι ἐπί τινος.

Errichtung *f* ἡ ἵδρυσις, ἡ ἀνά-, κατάστασις, ἡ κατασκευή, gew. durch Verben.

erringen (πόνοις καὶ κινδύνοις) καταλαμβάνειν od. κτᾶσθαί τι, (ἀγωνιζόμενον) τυγχάνειν τινός, (μαχόμενον) κρατεῖν τινος, ἐπικρατεῖν τινος, einen Sieg ~ αἱρεσθαι (M.) νίκην, νικᾶν νίκην, wieder ~ ἀναλαμβάνειν, ἀνακτᾶσθαι

erröten ἐρυθριᾶν, ἐρυθραίνεσθαι (P.).

Erröten *n* ἡ ἐρυθρίασις, τὸ ἐρυθραίνεσθαι.

errufen καλοῦντα ἐξικνεῖσθαι.

Errungenschaft *f* τὸ κτῆμα, eine ~ für alle Zeiten τὸ εἰς ἀεὶ κτῆμα.

ersättigen κορεννύναι, ἐκπιμπλάναι.

Ersättigung *f* ὁ κόρος, ἡ πλησμονή.

Ersatz *m* ἡ ἀντί-, ἀπόδοσις, ἡ ἀνταπόδοσις (als Handlung), ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον (als Sache), als ~ für etw. dienen ὑπάρχειν od. εἶναι ἀντί τινος, etw. als ~ bekommen λαμβάνειν τι ἀντί τινος, etw. als ~ für etw. geben διδόναι τι ἀντί τινος, ἀντιδιδόναι τί τινος.

Ersatzmann *m* ὁ ἐπιλαχών.

ersaufen πνίγεσθαι, ἀποπνίγεσθαι (P.) ὕδατι.

Ersaufen *n* ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.

ersäufen πνίγειν od. ἀποπνίγειν ὕδατι, καταβυθίζειν, καταβαπτίζειν, (im Meere) καταποντίζειν, καταποντοῦν.

Ersäufung *f* ἡ πνῖξις, besser durch Verben.

erschaffen ποιεῖν, κτίζειν, δημιουργεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποδεικνύναι.

Erschaffer *m* ὁ κτιστής, ὁ δημιουργός.

Erschaffung *f* ἡ κτίσις, ἡ ποίησις, ἡ δημιουργία, ~ der Welt ἡ τῶν ὅλων σύνταξις, seit ~ der Welt ἀπὸ καταβολῆς κόσμου (†).

erschallen ἠχεῖν, φθέγγεσθαι (M.), ἀκούεσθαι (P.), (von Gerüchten u. dgl.) διαθρυλεῖσθαι, διαδίδοσθαι (P.), die Stimme ~ lassen αἴρειν, ἐπαίρειν, ῥηγνύναι φωνήν, von etw. ~ ἀνα-, ἐμπίμπλασθαί (P.) τινος.

erscheinen 1. (sichtbar werden) φαίνεσθαι, ἀνα-, ἐκ-, ἐπι-, κατα-, παρα-, προφαίνεσθαι (P.), ἐμφανῆ od. φανερὸν γίγνεσθαι, ὁρᾶσθαι (P.), öffentlich ~ προέρχεσθαι εἰς ἀνθρώπους, ἐν φανερῷ παρέχειν ἑαυτόν, ~ lassen φαίνειν, ἀνα-, ἐπι-, ἐκφαίνειν, (von Schriften) ἐκ-, διαδίδοσθαι, es erscheint mir φαίνεταί μοι, δοκεῖ μοι. — 2. (sich einstellen, wohin kommen) παραγίγνεσθαι, παρεῖναι, ἀπαντᾶν εἴς τι od. τόπον τινά, bei od. vor j-m ~ ἐντυγχάνειν u. προσέρχεσθαί τινι, vor Gericht ~ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ δικαστήριον, εἰσιέναι εἰς τοὺς δικαστάς od. εἰς τὸ δικαστήριον, vor Gericht nicht ~ ἔρημον τὸν ἀγῶνα ἐᾶν. — 3. in etw. ~ ἐμφαίνεσθαι (P.) ἔν τινι, im Schlafe ~ ἐνύπνιόν τινι φαίνεσθαι, im Traume ~ παρίστασθαι κατ' ὄναρ, plötzlich neben j-m ~ ἐφ-, παρίστασθαί τινι.

Erscheinung *f* ἡ ἐπι-, ἐμφάνεια, ἡ φαντασία, (einer Schrift) ἡ ἔκδοσις, gew. durch Verben, (als Sache) τὸ φάντασμα, τὸ φάσμα, τὸ εἶδος, τὸ εἴδωλον, ἡ ὄψις, ~en am Himmel τὰ (ἐν οὐρανῷ) φαινόμενα, τὰ μετέωρα, eine neue, sonderbare ~ καινόν τι, ἀλλόκοτόν τι, eine liebliche ~ χαρίεν τι od. χαριέστατον ἰδεῖν, ἥδιστον θέαμα.

erschießen κατατοξεύειν, καταβάλλειν, erschossen werden τοξευθέντα ἀποθνήσκειν.

Erschießen *n* durch Verben.

erschlaffen *trans.* χαλᾶν, παραχαλᾶν, ἀνιέναι (ἵημι), übtr. μαλακίζειν, διαθρύπτειν, *intr.* d. P. d. Verben, (vom Körper) ἐκ-, παραλύεσθαι (P.), im Eifer ~ κάμνειν, ἀπο-, ἐκκάμνειν mit *part.*

erschlafft d. *part.* d. vorh. Verben, ἄτονος (2), χαλαρός, κατάπονος (2), κατάκοπος (2), ~ sein ἀτονεῖν, θρύπτειν, ἀνειμένον εἶναι.

Erschlaffung *f* *trans.* ἡ χάλασις, ἡ ἄνεσις, *intr.* ἡ χαλαρότης (ητος), ἡ ἔκλυσις, ἡ ἀτονία, ἡ μαλακία, ἡ ἄφεσις, ὁ κόπος, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.

erschlagen φονεύειν, ἀποκτείνειν, σφάττειν, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν, mit dem Blitze ~ κεραυνοῦν, vom Blitze ~ κεραυνοπλήξ (ῆγος), κεραυνοβλής (ῆτος).

Erschlagen *n*, **Erschlagung** *f* ὁ φόνος, ἡ ἀναίρεσις, s. Ermordung; (durch den Blitz) ἡ κεραύνωσις, ἡ κεραυνοβολία.

erschleichen ὑπέρχεσθαί (-ιέναι) τι, τέχναις καὶ θωπεύμασι λαμβάνειν od. αἱρεῖσθαί (M.) τι, κλέπτειν τι, ein Amt ~ ἐριθεύεσθαι (M.).

Erschleichung *f* ἡ κλοπή, (von Ämtern) ἡ ἐριθεία.

erschleppen ἕλκειν, βαστάζειν, etw. nicht ~ können ἀποκάμνειν βαστάζοντά τι.

erschließen, Erschließung *f* s. eröffnen, Eröffnung.

erschmeicheln κολακεύοντα od. θωπεύοντα λαμβάνειν τι.

erschnappen ὑφαρπάζειν τι, ἐγχάσκειν τινί, δράττεσθαί (M.) τινος, ἐπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, zu ~ suchen θηρᾶν u. θηρεύειν τι.

erschöpfen eig. ἀπ-, ἐξαντλεῖν, (die Kasse ~) ἐκκενοῦν, die Kräfte j-s ~ τρύχειν, κατατρύχειν, κατατρίβειν, καταπονεῖν, ταλαιπωρεῖν τινα, einen Gegenstand ~ (etw. erschöpfend darstellen) πάντα λέγειν περί τινος, erschöpft sein (an Kräften) ἀπειρηκέναι, καμεῖν, ἀποκαμεῖν, (vom Vermögen) χρήμασιν ἀπειρηκέναι, χρημάτων ἀποστερηθῆναι.

erschöpfend καματώδης, καματηρός.

erschöpft καματηρός.

Erschöpfung *f* ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀδυναμία, ὁ κάματος, ἡ ταλαιπωρία.

erschrecken I *trans.* φοβεῖν, κατα-, ἐκφοβεῖν, φόβον ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν, παρέχειν od. ἐντιθέναι τινί, εἰς φόβον καθιστάναι τινά, ἐκ-, καταπλήττειν τινά. — II *intr.* durch d. P. dieser Verben, auch φόβον ἔχειν ἀπό τινος, ταράττεσθαι (P.), διαταράττεσθαι ὑπό τινος od. ἐπί τινι, φόβος εἰσέρχεταί με.

Erschrecken *n* ἡ ἔκ-, κατάπληξις (*pass.*).

erschrecklich ἐκ-, καταπληκτικός, φοβερός, δεινός.

erschreiben (durch Schreiben erwerben) γράφοντα od. βιβλία συνθέντα κτᾶσθαι.

erschreien βοῶντα ἐξικνεῖσθαι.

erschrocken ἐκ-, καταπλαγής, περίφοβος (2), περιδεής.

Erschrockenheit *f* ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ὁ φόβος.

Erschütterer *m* ὁ τινάκτωρ (ορος), besser durch d. *part.* der Verben.

erschüttern σείειν, δια-, κατασείειν, σαλεύειν, σφάλλειν, erschüttert sein σείεσθαι, σφάλλεσθαι (P.), σαλεύειν, übtr. j-n ~ ταράττειν, δια-, ἐκταράττειν, ἐκ-, καταπλήττειν τινά, ταραχὴν ἐμποιεῖν τινι.

Erschütterung *f* (des Gemüts) ἡ ταραχή, ὁ ταραγμός, ἡ ἔκπληξις, (der Erde) ὁ σεισμός, ὁ διασεισμός.

erschweren δυσχερὲς (χαλεπὸν od. χαλεπώτερον od. ἐπίπονον) ποιεῖν τι.

erschwingbar, -lich ποριστός, leicht ~ εὐπόριστος (2).
erschwingen πορίζειν, ἐκπορίζειν (u. M.), εὑρίσκειν (u. M.).
Erschwingen *n* ὁ πορισμός.
ersehen (einsehen) μανθάνειν, καταμανθάνειν, γιγνώσκειν, καθορᾶν, κατανοεῖν, θεωρεῖν (u. M.), τεκμαίρεσθαι (M., schließen), (abpassen) τηρεῖν, παρατηρεῖν, σκοπεῖν, die Zeit, Gelegenheit ~ καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν, καιροφυλακτεῖν, (auswählen) ἐκλέγειν, προκρίνειν, προαιρεῖσθαι (M.).
ersehnen ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι.
ersehnt ποθεινός.
ersetzbar ἀκεστός, leicht ~ εὐάκεστος (2).
ersetzen 1. (etw. od. j-n an die Stelle von etw. setzen) καθιστάναι τι (τινά) ἀντί τινος, ἀντικαθιστάναι τί τινος u. ἀντί τινος, etw. Mangelndes, Fehlerhaftes ~ ἀνα-, ἐκπληροῦν, einen Schaden ~ ἀκεῖσθαι (M.), ἐπανορθοῦν (u. M.), j-m etw. ~ ἀποκαθιστάναι, ἀντιδιδόναι τινί τι. — **2.** (in die Stelle von j-m od. etw. treten) εἶναι ἀντί τινος, καταστῆναι ἀντί τινος od. ἐν τάξει τινός, ἀντικαταστῆναί τινος od. ἀντί τινος, etw. am Werte ~ ἀντίρροπον od. ἀντάξιον εἶναί τινος, Auslagen ~ ἀπο-, ἐκτίνειν od. ἀποδιδόναι τινὶ τὰ ἀναλώματα.
Ersetzung *f* ἡ ἀντί τινος κατάστασις (an j-s Stelle), ἡ ἀνα-, ἐκπλήρωσις (Ergänzung), ἡ ἄκεσις, ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀνταπόδοσις (eines Schadens od. Verlustes), häufig durch Verben.
ersichtlich δῆλος, φανερός, es ist ~ auch ἔστιν ἰδεῖν.
ersingen ᾄδοντα κτᾶσθαι od. λαμβάνειν.
ersinnen (ausdenken) ἐπι-, περινοεῖν, (erfinden) εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, ἐκπορίζειν, (erdichten) πλάττειν, (mit List) μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.).
ersinnlich πόριμος (2), sich alle ~e Mühe geben ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, πᾶσαν ὁδὸν φροντίδος ἰέναι, auf alle ~e Weise πάσῃ τέχνῃ, πάσῃ μηχανῇ, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ.
ersonnen πλαστός.
erspähen σκοπεῖν, κατασκοπεῖν (auch M.), ἐξιχνεύειν, ἰχνοσκοπεῖν.
Erspähen *n* ἡ κατασκοπή.
ersparen (mit etw. sparen) φείδεσθαί (M.) τινος, Kosten ~ φείδεσθαι δαπάνης, (durch Sparen erwerben) φειδωλίᾳ od. φειδόμενον κτᾶσθαί τι, περιποιεῖν (u. M.) τι, ich habe mir etw. erspart περίεστί μοί τι, (j-n einer Sache überheben) οὐ κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, sich eine Mühe ~ φείδεσθαι πόνου, οὐχ ὑφίστασθαι od. ὑποδέχεσθαι (M.) πόνον.
Ersparnis *f* ἡ περιουσία, τὰ περιόντα (χρήματα).
Ersparung *f* ἡ περιποίησις, (Sparen, Sparsamkeit) ἡ φειδώ (οῦς), ἡ φειδωλία.
ersprießen (aufsprießen) ἀναβλαστάνειν, ἀνατέλλειν, auch γίγνεσθαι.
ersprießlich λυσιτελής, σύμ-, πρόσφορος (2), ὠφέλιμος, ὀνήσιμος (2), συμφέρων, ~ sein συμφέρειν τινί, ὀνινάναι, ὠφελεῖν τινα, καλῶς ἔχειν od. καιρὸν ἔχειν τινί.
Ersprießlichkeit *f* ἡ ὠφέλεια, ἡ ὄνησις u. d. *neutr.* der vorh. *adj.*
erst πρῶτον, πρῶτα (erstlich), ἀρχήν, τὴν ἀρχήν, ἐξ ἀρχῆς (anfänglich), eben ~ ἄρτι, ἀρτίως, kaum ~ οὔπω (οὐδέπω) σφόδρα, (nicht mehr als) οὐ πλέον ἤ, dann ~ τότε δή, wäre ich doch ~ gestorben ἀλλ' ὤφελον τεθνάναι.
erstarken κρατύνεσθαι, ῥώννυσθαι, ἐπιρρώννυσθαι (P.), ἰσχυρὸν γίγνεσθαι, ἰσχὺν λαμβάνειν.
Erstarkung *f* ἡ ἐπίρρωσις, durch Verben.
erstarren ναρκᾶν, ἀποναρκοῦσθαι, καταναρκᾶσθαι (P., durch Krampf u. dgl.), ῥιγῶν, πήγνυσθαι, ἀποπήγνυσθαι (P., vor Kälte), ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P., vor Schreck), παχνοῦσθαι (P., vor Schmerz), ~ machen ναρκοῦν, ἀποναρκοῦν, καταναρκᾶν.
erstarrt ναρκώδης, πεπηγώς, σκληρός, ἐκ-, καταπλαγείς, ~ sein s. erstarren.
Erstarrung *f* ἡ νάρκη, ἡ νάρκωσις, (durch Kälte) ἡ πῆξις, (vor Schreck) ἡ ἔκπληξις.

erstatten (durch Ersatz) ἀνταποδιδόναι, ἐκ-, ἀποτίνειν, (einen Bericht) ἐπ-, ἀπαγγέλλειν, ἀναφέρειν.
Erstattung *f* ἡ ἀντίδοσις, ἡ ἀνταπόδοσις, (eines Berichtes) ἡ ἀπαγγελία, ἡ ἀναφορά.
erstaunen ἐκπλήττεσθαί (P.) τι, ἐπί τινι od. διά τι, θαμβεῖν, ἐκθαμβεῖν τι, ἄγασθαί (P.) τινος od. τι, θαυμάζειν τι, sehr ~ ὑπερεκπλήττεσθαι (P.).
Erstaunen *n* ἡ ἔκπληξις, τὸ θάμβος, in ~ setzen ἐκπλήττειν τινά, θαῦμα παρέχειν τινί, εἰς ἔκπληξιν καθιστάναι τινά, vor ~ ἐκπλαγείς, zum ~ sehr od. viel θαυμαστὸς ὅσος, ~ erregend ἐκ-, καταπληκτικός.
erstaunenswert, -würdig, erstaunlich θαύματος ἄξιος, θαυμαστός, δεινός, ἐκ-, καταπληκτικός, *adv.* θαυμαστῶς.
erste πρῶτος, (von zweien) πρότερος, zum ~n, fürs ~ τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα, τὴν πρώτην od. durch πρῶτος, am ~n = am leichtesten ῥᾷστα, der ~ sein πρωτεύειν τινί, οὐδενὸς δεύτερον εἶναι, als der ~ etw. tun πρῶτον ποιεῖν τι, ἄρχειν τινός od. ποιοῦντά τι, j. der den ~n Platz einnimmt ὁ πρωτοστάτης, der ~ beste ὁ τυχών, ἐν-, ἐπι-, παρα-, προστυχών, εἷς ὁ πρῶτος.
erstechen διαπείραντα ἀποκτείνειν, σφάττειν, κατα-, ἀποσφάττειν (oft mit dem Zusatze ξίφει, μαχαίρᾳ, ἐγχειριδίῳ).
Erstechen *n*, **Erstechung** *f* ἡ σφαγή, gew. durch Verben.
erstehen (in der Auktion) ἐπιτιμῶντα od. πλειστηριάζοντα λαμβάνειν od. ὠνεῖσθαί, δημοσίᾳ ὠνεῖσθαί τι, (auferstehen) ἐγείρεσθαι (P.), ἀναβιώσκεσθαι.
erstehlen κλέπτειν, ἐκκλέπτειν, κλέπτοντα κτᾶσθαι.
Erstehlen *n* ἡ κλοπή.
ersteigbar ἀναβατός, ἀναβάσιμος (2).
ersteigen ἀναβαίνειν ἐπί od. εἴς τι, ἐπαναβαίνειν τι, ἐπιβαίνειν τινός u. ἐπί τι, eine Ehrenstufe ~ ἀναβιβάζεσθαι (P.) εἴς τι, τυγχάνειν od. ἀξιοῦσθαι (P.) τιμῶν, eine E. erstiegen haben ἄνω εἶναι.
Ersteigung *f* ἡ ἀνά-, ἐπίβασις od. durch Verben.
erstens πρῶτον, τὸ πρῶτον, πρῶτα, τὰ πρῶτα.
ersterben ἀπονεκροῦσθαι (P.), ἐκ-, ἀποθνήσκειν, uneig. auch μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), das Wort erstarb ihm auf der Zunge ἀφασία ἔλαβεν od. ἔσχεν αὐτόν.
ersterer πρότερος, mit Rücksicht auf eben genannte Gegenstände ἐκεῖνος, ὁ μέν.
erstgeboren πρωτόγονος (2), πρωτότοκος (2), πρωτογενής, πρότερος γενόμενος.
Erstgeburt *f* ἡ πρεσβυγένεια, ἡ πρωτογονία, (das Erstgeborene) τὸ πρωτογέννημα.
Erstgeburtsrecht *n* ἡ πρεσβυγένεια, ἡ πρεσβεία, τὰ πρεσβεῖα, τὰ πρωτοτόκια (-τοκεῖα).
ersticken *trans.* πνίγειν, ἀπο-, καταπνίγειν, (unterdrücken) κατέχειν, συνείργειν, (ein Feuer) κατα-, ἀποσβεννύναι, (austilgen) ἐξαλείφειν, *intr.* die P. (an etw. τινί, ἔκ od. ὑπό τινος).
Ersticken *n* ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός (*trans.* u. *intr.*), ἡ πνῖξ (ιγός), τὸ πνῖγος, τὸ πνῖγμα (*intr.*), heiß zum ~ πνιγώδης, πνιγηρός.
erstickend πνιγώδης, πνιγμώδης, πνιγηρός, ~e Hitze τὸ πνῖγος.
erstlich πρῶτον, τὸ πρῶτον, πρῶτα, τὰ πρῶτα
Erstling *m* (das Erste, Früheste in seiner Art) ὁ πρῶτος, von Kindern ὁ πρεσβύτατος, ~e von Früchten αἱ ἀπαρχαί, τὰ ἀκροθίνια (auch die ~e der Kriegsbeute), die ~e opfern ἀπάρχεσθαί (M.) τινί τινος, θύειν ἀπαρχάς.
Erstlingsgabe *f*, **-opfer** *n* αἱ ἀπαρχαί, τὰ ἀκροθίνια.
erstreben ἐφίεσθαί τινος, ὀρέγεσθαί (M. u. P.) τινος, ἐπιθυμεῖν τινος, γλίχεσθαί τινος, θηρᾶν τι, πονεῖν ἀμφί τι, (durch Mühe erlangen) πόνῳ κτᾶσθαι.
erstrebenswert ἐπιθυμητός.
erstrecken: sich bis zu etw. ~ τείνειν, διατείνειν (auch P.), κατατείνειν, δι-, καθήκειν εἰς, ἐπί, πρός τι od. μέχρι τινός, (neben etw. hin) παρήκειν παρά τι, παρα-

τείνεσθαι (P.) παρά τι, (über etw.) ἐπι-, διαλαμβάνειν τι, (von Kräften und Vermögen) ἐξικνεῖσθαι ἐπί τι, ἐξαρκεῖν πρός τι, sich durch etw. ~ διήκειν διά τινος, sich weit ~ πολὺν εἶναι, μακρὰν ἐκτεταμένον εἶναι, seine Macht erstreckt sich nicht weit οὐ πολὺ ἰσχύει.

erstreiten μαχόμενον od. ἀγωνιζόμενον (μαχεσάμενον od. ἀγωνισάμενον) λαμβάνειν od. αἱρεῖν τι, καταγωνίζεσθαι (M.), vor Gericht ~ δικαζόμενον αἱρεῖν τι, δίκῃ κομίζεσθαί (M.) τι.

erstürmen κατὰ κράτος od. βίᾳ αἱρεῖν od. λαμβάνειν τι, ἐπιδραμόντα κρατεῖν τινος, ἐξ ἐπιδρομῆς αἱρεῖν τι, erstürmt werden ἁλίσκεσθαι βίᾳ od. κατὰ κράτος.

Erstürmung *f* ἡ ἅλωσις, gew. durch Verben.

ersuchen: j-n um etw. ~ αἰτεῖν (u. M.) τινά τι, δεῖσθαί (P.) τινος, ζητεῖν τι ἔκ τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ περί τινος, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*

Ersuchen *n* ἡ δέησις, ἡ ἔντευξις od. durch Verben, z.B. auf mein ~ δεηθέντος ἐμοῦ.

ertappen: j-n bei, auf, über etw. ~ αἱρεῖν, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν, ἐγκαταλαμβάνειν τινά mit *part.*, ἐν-, ἐπιτυγχάνειν τινί mit *part.*, j-n auf frischer Tat ~ φωρᾶν, καταφωρᾶν τινα mit *part.*, ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν od. καταλαμβάνειν τινά, auf frischer Tat ertappt werden auch ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλίσκεσθαι, auf frischer Tat ertappt αὐτόφωρος (2).

Ertappen *n*, **Ertappung** *f* ἡ φώρασις, ἡ κατάληψις, gew. durch Verben.

erteilen διδόναι, παρα-, ἀποδιδόναι, νέμειν, ἀπονέμειν τινί τι, μεταδιδόναι τινί τινος, eine Antwort ~ ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀντειπεῖν, (schriftlich) ἀντεπιστέλλειν, ἀντιγράφειν, einen Rat ~ βουλεύειν, συμβουλεύειν τινί, einen Befehl ~ ἐπι-, προστάττειν, παραγγέλλειν τινί τι, ein Orakel ~ χρῆν, χρησμὸν διδόναι, sich ein Orakel ~ lassen χρῆσθαι θεῷ.

Erteiler *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.

Erteilung *f* ἡ δόσις, ἡ μετάδοσις, ἡ ἀπονομή, gew. durch Verben.

ertönen ἠχεῖν, ἀντ-, διηχεῖν, φθέγγεσθαι (M., von einem Instrumente), ~ lassen κρούειν, κρέκειν (ein Saiteninstrument), ἀναφυσᾶν (die Flöte), ἀναβάλλεσθαι (M., ein Lied), ἱέναι, ἀφιέναι, ῥηγνύναι (eine Stimme, einen Ruf).

Ertönen *n* ἡ ἠχή, ὁ φθόγγος.

ertöten διαφθείρειν, ἀπονεκροῦν, ἀφανίζειν, (von Begierden u. dgl.) κατασβεννύναι.

Ertrag *m* αἱ πρόσοδοι, ἡ ἀποφορά, τὸ κέρδος, ὁ καρπός, ἡ ἐπικαρπία, ἡ ἐργασία, ἡ λυσιτέλεια, der ~ von etw. τὰ ἀπό od. ἔκ τινος, guter ~ ἡ πολυφορία, ~ gewähren προσοδεύειν, προσφέρειν, τελεσφορεῖν, reichlichen ~ liefern εὐ-, πολυφορεῖν.

ertragen eig. βαστάζειν, φέρειν, (erdulden) πάσχειν, geduldig ~ ἀνέχεσθαι, φέρειν, ὑποφέρειν, ὑπομένειν, standhaft καρτερεῖν, freiwillig ὑφίστασθαι, ungern ~ χαλεπῶς φέρειν, Mühe ~ πονεῖν, διαπονεῖν, Elend ~ ταλαιπωρεῖσθαι (P.), etw. leicht od. gut ~ καρτερικῶς od. εὐφόρως ἔχειν πρός τι, j. der etw. leicht od. gut ~ kann καρτερικὸς πρός τι, nicht ~, daß οὐ περιορᾶν τινα mit dem *part.*, (gestatten) ἐᾶν, οὐ κωλύειν.

erträglich ἀνεκτός, ὑποιστός, μέτριος, οὐ κακός.

Erträglichkeit *f* τὸ ἀνεκτόν, ἡ μετριότης (ητος).

Erträgnis *n* s. Ertrag.

Ertragung *f* ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, auch durch Verben.

ertränken s. ersäufen.

erträumen ὀνειροπολεῖν, πλάττειν, ἀναπλάττειν.

erträumt πλαστός, ψευδής, ἐψευσμένος.

ertreten καταπατεῖν od. κατατρίβειν τοῖς ποσίν.

ertrinken s. ersaufen.

ertrotzen βίᾳ ἐξαιρεῖν τι, κατ' αὐθάδειαν ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, βίᾳ od. ἰσχυρῶς δια-, καταπράττεσθαί (M.) τι.

erübrigen περιποιεῖν (u. M.), προσπεριποιεῖν (u. M.), περιγίγνεταί μοί τι, περιουσίαν ποιεῖν (u. M.), κερδαίνειν.

Erübrigung *f* ἡ περιποίησις.

erwachen ἐγείρεσθαι, ἀν-, ἐξεγείρεσθαι (P.), (zur Besinnung kommen) ἔννουν γίγνεσθαι, (vom Gewissen) στρέφεσθαι, vom Tode ~ ἀναβιώσκεσθαι, es erwacht eine Neigung in mir ἐπέρχεταί μοι ἐπιθυμία.

Erwachen *n* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀνέγερσις, gew. durch Verben.

[1]erwachsen (von Pflanzen u. dgl.) φύεσθαι, ἀναφύεσθαι (-φῦναι), ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, ἀνατέλλειν, (von Menschen) ἡβάσκειν, αὐξάνεσθαι (P.), (von Zuständen) γίγνεσθαί, προσγίγνεσθαί τινι, es erwächst mir ein Schaden γίγνεταί μοι βλάβη, λαμβάνω κακόν, ein Vorteil κτῶμαί τι (κτῶμαι ἀγαθόν).

[2]erwachsen ὡραῖος, τέλειος, ὁ ἐν ἡλικίᾳ, ἡλικίαν ἔχων, ἔφηβος (2), ἡβῶν, ἡβήσας, ἐν ἥβῃ ὤν, ~ sein ἡβᾶν, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἡλικίαν ἔχειν, ἀκμάζειν.

erwägen ἐνθυμεῖσθαι (P.), ἐννοεῖν (u. P.), σκοπεῖν τι, λογίζεσθαι, διαλογίζεσθαι (M.), σταθμᾶσθαι, ἐπισταθμᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, σκέψιν ποιεῖσθαι od. λογισμὸν ἔχειν περί τινος.

erwägenswert λόγου ἄξιος, ἀξιόσκεπτος (2).

Erwägung *f* ἡ σκέψις, ἡ ἔννοια, ἡ ἐνθύμησις, ὁ λογισμός, ἡ θεωρία, etw. in ~ ziehen s. erwägen; etw. nicht in ~ bringen ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, οὐ λέγειν τι, bei ~, in der ~ durch *part.*

erwählen s. wählen, auswählen.

Erwähler *m* s. Wähler.

Erwählung *f* s. Wahl, Auswahl.

erwähnen μιμνήσκεσθαί, ἐπιμιμνήσκεσθαί (P.) τινος, μνήμην od. μνείαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, περί u. ὑπέρ τινος, μνημονεύειν τι, λόγον ποιεῖσθαι od. ἐμβάλλειν περί τινος, λέγειν τι, nebenbei ~ παραμιμνήσκεσθαί τινος, nicht ~ παραλείπειν, παριέναι (ἵημι), (verschweigen) ἀφιέναι τι, oben erwähnt εἰρημένος, λεχθείς.

erwähnenswert λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2).

Erwähnung *f* ἡ μνήμη, ἡ μνεία, einer Sache ~ tun s. erwähnen; es geschieht einer Sache keine ~ οὐδεμία μνήμη γίγνεταί τινος od. περί τινος.

erwärmbar θερμαντός.

erwarmen durch die P. von erwärmen.

erwärmen θερμαίνειν, δια-, ἐκθερμαίνειν, θάλπειν, κατα-, περιθάλπειν, übermäßig ~ ὑπερθερμαίνειν, ein wenig ~ ὑποθερμαίνειν, sich ~ durch die P., übtr. sich an etw. ~ θερμαίνεσθαί u. θάλπεσθαί (P.) τινι.

erwärmend θερμαντικός, θερμαντήριος.

erwärmt θερμός.

Erwärmung *f* ἡ θαλπωρή, ἡ θέρμανσις, ἡ θερμασία, ἡ θάλψις, auch ἡ πυρίασις (im trocknen Schwitzbade).

Erwärmungsmittel *n* τὸ θέρμασμα.

erwarten: j-n ~ (auf j-n warten) μένειν, ἀνα-, ἐπι-, περι-, ὑπομένειν τινά, etw. ~ ἐλπίζειν, προσδοκᾶν τι, sehnlich ~ καραδοκεῖν, ἀποκαραδοκεῖν, etw. von j-m ~ πεποιθέναι od. πιστεύειν τινὰ ποιήσειν τι, den günstigen Augenblick ~ τηρεῖν καιρόν, es ist, es steht zu ~, es läßt sich ~ ἐλπίς ἐστι od. εἰκός (ἐστι) mit *inf. fut.*, wie zu ~ steht ὥσπερ εἰκός (ἐστι), ὡς τὸ εἰκός, (bevorstehen) ἐπιμένειν τινά, πρόκειταί μοί τι.

Erwarten *n*, **Erwartung** *f* ἡ ἐλπίς (ίδος), ἡ προσδοκία, sehnsüchtige ~ ἡ καραδοκία, ἡ ἀποκαραδοκία, die ~en erfüllen τὰς ἐλπίδας ἀποτελεῖν, ἐκπληροῦν, j-s ~ täuschen ψεύδειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, sich in seinen ~en sehr getäuscht sehen ὁρᾶν πολὺν τὸν παράλογον, den ~en j-s nicht entsprechen καταδεέστερον εἶναι τῆς ἐλπίδος τινός, j-n mit ~en erfüllen ἐμπιμπλάναι τινὰ ἐλπίδων, μετεωρίζειν τινά, in ~ sein ἐλπίζειν, in der ~ ἐλπίζων, οἰόμενος, προσδοκῶν mit *inf. fut.* od. ὡς mit *part. fut.*, in gespannter ~ sein μετέωρον εἶναι, αἰωρεῖσθαι u. ἐπαιωρεῖσθαι (P.), wider ~ παρ' ἐλπίδα, παρὰ γνώμην, παρὰ δόξαν, gemäß der ~ κατά od. πρὸς τὴν προσδοκίαν, über ~ ὑπὲρ τὴν ἐλπίδα, was wider ~ kommt ἀπροσδόκητος (2).

erwartungsvoll καραδοκῶν, μετέωρος od. μετεωρισθείς τὴν ψυχήν.

erwecken eig. u. übtr. ἐγείρειν, ἀν-, διεγείρειν, aus dem Tode ~ ἀνακαλεῖν ἀποθανόντα, übtr. (anfeuern, ermuntern) προτρέπειν, παροξύνειν, παρορμᾶν τινα πρός u. ἐπί τι, (verursachen) ποιεῖν, παρέχειν, in j-m etw. erregen ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν τινί τι, in j-m den Gedanken u. dgl. ~ παριστάναι τινὶ τοῦτο ὅτι, eine gute Hoffnung, Meinung u. dgl. von sich ~ ἀγαθὴν ἐλπίδα od. δόξαν περὶ ἑαυτοῦ παρέχεσθαι.

erweckend ἐγερτικός, ἐγέρσιμος (2), προτρεπτικός, παραινετικός.

Erweckung *f* ἡ ἔγερσις, ἡ ἐξ-, ἀν-, ἐπέγερσις (auch übtr.), zu etw. ἡ προτροπὴ πρός τι, gew. durch Verben.

Erweckungsmittel *n* τὸ ὁρμητήριον, τὸ παρορμητικόν.

erwehren: sich einer Sache od. j-s ~ ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί τινι, ἀμύνεσθαί (M.) τινα u. τι, ἀπωθεῖσθαί (M.) τινα u. τι, ἀπείργειν τι, sich der Tränen u. dgl. nicht ~ können οὐ δύνασθαι κατέχειν τὸ μὴ (μὴ οὐ) δακρύειν, οὐ δύνασθαι κατέχειν τὰ δάκρυα, sich des Lachens nicht ~ können οὐ κατέχειν τὸν γέλωτα, οὐ κρατεῖν τοῦ γέλωτος.

erweichen μαλάττειν, ἐκ-, καταμαλάττειν (eig. u. übtr.), (weich machen) ἐκμαλθακοῦν, (durch Kneten) δεψεῖν, (durch Nässe) καταβρέχειν, (durch Wärme) χλιαίνειν, durch u. durch ~ διαμαλάττειν, übtr. durch Bitten u. dgl. j-n ~ πείθειν, παραπείθειν τινά, ἐπι-, κατακλᾶν τινα, κάμπτειν τινά, sich ~ lassen die P., εἴκειν, ὑπείκειν τινί.

erweichend μαλακτικός, ein ~er Umschlag (Pflaster u. dgl.) τὸ μάλαγμα.

Erweichung *f* ἡ μάλαξις, gew. durch Verben.

Erweichungsmittel *n* τὸ μάλαγμα.

erweisen 1. (tun) j-m Gutes, Böses ~ ἐργάζεσθαί (M.), ποιεῖν τινα ἀγαθά, κακά, Wohltaten u. dgl. ~ εὖ ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, Böses ~ κακῶς ποιεῖν τινα, κακοποιεῖν τινα, mir wird eine Wohltat erwiesen εὖ πάσχω, εὐεργετοῦμαι, j-m Ehre ~ τιμᾶν, θεραπεύειν τινά, ἀπονέμειν od. περιάπτειν τινὶ τιμάς, j-m Dienste ~ ὑπηρετεῖν, χαρίζεσθαί (M.) τινι, ὠφελεῖν τινα, j-m Wohlwollen, Liebe u. dgl. ~ ἐνδείκνυσθαί τινι εὔνοιαν, φιλίαν, χρῆσθαι εὐνοίᾳ, φιλίᾳ περί τινα. — 2. sich ~ φαίνεσθαι (P.), φανερόν, δῆλον εἶναι mit d. *part.*, zB. er hat sich als ein tapferer Mann erwiesen ἀνδρεῖος ὢν δῆλος ἦν od. παρεῖχεν ἑαυτὸν ἀνδρεῖον, sich freundlich gegen j-n ~ φιλικῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα od. γίγνεσθαί περί τινα. — 3. (beweisen) δεικνύναι, ἐπι-, ἀποδεικνύναι mit *part.*, ἐλέγχειν, ἀποφαίνειν, s. beweisen.

erweislich ἀποδεικτικός, δῆλος, φανερός, wie ~ ὥσπερ εἰκός, ἐκ τῶν εἰκότων, κατὰ τὸ εἰκός, φανερῶς.

Erweisung *f* durch Verben, von Ehren αἱ τιμαί, von Diensten, Gefälligkeiten ἡ θεραπεία, ἡ ὑπηρεσία.

erweitern eig εὐρύνειν, ἀν-, διευρύνειν, διαστέλλειν, εὐρὺ ποιεῖν, πλατύνειν (breit machen), (ausdehnen, vermehren, vergrößern) sein Reich ~ ἐκτείνειν ἀρχήν, αὐξάνειν βασιλείαν, ἐπι-, προσκτᾶσθαι τὴν ἀρχήν, προσλαμβάνειν, seine Erfahrungen ~ πλεόνων ἔμπειρον γίγνεσθαι, seinen Plan ~ μειζόνων ἐφίεσθαι, seine Kenntnisse ~ προσμανθάνειν, ἐπιδιδόναι εἰς ἐπιστήμην, sich ~ lassen, erweitert werden können ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν.

Erweiterung *f* ἡ ἀνεύρυσις, ὁ ἀνευρυσμός, τὸ ἀνεύρυσμα, ἡ ἔκτασις, ἡ διαστολή, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, gew. durch Verben.

Erwerb *m* ἡ ἐργασία, τὸ κέρδος, ἡ περιουσία, (durch Handel) ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις, (das Erworbene) τὸ κτῆμα, ἡ κτῆσις.

erwerben (durch Arbeit) ἐργάζεσθαι, κατεργάζεσθαι (M.), κτᾶσθαι (M.), (durch Handel) χρηματίζειν, (sich etw. verschaffen) πορίζεσθαι (M.), κατα-, παρασκευάζεσθαι (M.), sich noch dazu ~ προσ-, ἐπικτᾶσθαι, προσ-, ἐπιλαμβάνειν, sich zu ~ suchen διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν.

Erwerbfleiß *m* ἡ ἐργασία, ὁ χρηματισμός (bsd. in Bez. auf Handel und Gewerbe).

erwerbfleißig βιομήχανος (2).

erwerblos χρηματισμὸν od. ἀφορμὴν τοῦ βίου οὐκ ἔχων, οὐδὲν ἔχων, ἀφ' οὗ ζῴη ἄν.

Erwerblosigkeit *f* ἡ ἀπορία.

erwerbsam ἐργαστικός, ἐργατικός, χρηματιστικός, περιποιητικός, βιομήχανος (2).

Erwerbsmittel *n*, **-quelle** *f* ὁ πορισμός, ὁ πόρος, ἡ ἀφορμή, gew. durch die vorherg. *adj.*, zB. der Handel ist eine ~ des Geldes ἡ ἐμπορία περιποιητική ἐστι χρημάτων.

erwerbsüchtig χρηματιστικός.

Erwerbung *f* ἡ ἐργασία, ἡ κτῆσις, ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις, ἡ περιποίησις, gew. durch Verben.

Erwerbzweig *m* ἡ ἀφορμὴ τοῦ βίου od. πρὸς τὸν βίον, ὁ χρηματισμός.

erwidern (antworten) ἀποκρίνεσθαι (M.), (vergelten) ἀμείβεσθαι (M.), ἀπο-, ἀνταποδιδόναι, gew. durch Zssg mit ἀντί, zB. Gefälligkeiten ~ ἀντιχαρίζεσθαι (M.), eine Wohltat ~ ἀντευεργετεῖν, einen Gruß ~ ἀντασπάζεσθαι (M.), eine Frage ~ ἀντερωτᾶν.

Erwiderung *f* ἡ ἀπόκρισις, ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀπό-, ἀνταπόδοσις, gew. durch Verben.

erwirken: etw. bei j-m ~ διαπράττειν (auch M.) τι παρά τινος.

erwischen s. ergreifen, ertappen; übtr. etw. ~ τυγχάνειν τινός.

erwuchern τόκῳ od. τοκισμῷ od. τοκίζοντα κτᾶσθαί od. κερδαίνειν od. λαμβάνειν τι.

erwünschen ἐπεύχεσθαι (M.), εὔχεσθαι mit *inf.*, ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, ἐφίεσθαί τινος, ἐπιθυμεῖν und γλίχεσθαί τινος.

erwünscht εὐκτός, ποθεινός, ἥδιστος, es ist mir etw. ~ βουλομένῳ od. ἀσμένῳ ἐστί μοί τι, den ~en Erfolg haben καλῶς ἀποβαίνειν.

erwürgen ἀπο-, συμπνίγειν, ἄγχειν, ἀπάγχειν, στραγγαλᾶν, (töten) ἀποκτείνειν, ἀποσφάττειν, ἀναιρεῖν.

Erwürgen *n* ἡ πνῖξις, ἡ σφαγή.

[1]**Erz** *n* τὸ μέταλλον (metallhaltiger Stein), ἡ βῶλος (rohes Erz), Silbererz βῶλος ἀργυρῖτις (ιδος), ἡ βῶλος ἀργύρου, Kupfererz ὁ χαλκίτης λίθος, (als besondere Mischung mehrerer Metalle) ὁ χαλκός, von, aus ~ χαλκοῦς, in ~ arbeiten χαλκεύειν, ein Gefäß aus ~ τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκευμα, mit ~ überziehen καταχαλκοῦν.

[2]**Erz-** (als Vorsetzsilbe) durch den *superl.* mit und ohne πάντων od. durch Zssg mit τρις- od. τρι-.

Erzader *f* ἡ μετάλλου od. χαλκῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

erzählbar λεκτός, διηγητός.

erzählen δι-, ἀφ-, ἐξ-, διεξηγεῖσθαι (M.), λόγῳ διεξέρχεσθαι (-ιέναι), (vom Geschichtschreiber) ἱστορεῖν, (vom Mythographen) μυθολογεῖν, (bekannt machen) δηλοῦν, ἀποφαίνειν, (ausplaudern) ἐξαγορεύειν, oft auch λέγειν, φράζειν, es ist erzählt worden εἴρηται, man erzählt sich λέγεται.

erzählenswert λόγου od. μνήμης ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2).

Erzähler *m* ὁ λογοποιός, gew. *part.* der Verben.

Erzählung *f* (das Erzählen) ἡ δι-, ἐξ-, ἀφήγησις, ἡ ἱστορία, (das Erzählte) τὸ δι-, ἐξ-, ἀφήγημα, ὁ λόγος, ὁ μῦθος, τὰ ἀπομνημονεύματα (denkwürdige ~en), kleine ~ τὸ διηγημάτιον, τὸ ἀκουσμάτιον.

Erzarbeit *f* ἡ χαλκεία, ἡ χαλκουργία.

Erzarbeiter *m* ὁ χαλκεύς.

Erzart *f* τὸ εἶδος χαλκοῦ.

Erzbetrüger *m* ὁ ψευδίστατος od. δεινότατος ἀπατᾶν.

Erzbettler *m* ὁ πτωχίστατος.

Erzbischof *m* ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ἀρχιερεύς.

Erzbistum *n* ἡ ἀρχιεπισκοπία, ἡ ἀρχιερωσύνη.

erzböse παμπόνηρος, πονηρότατος, κάκιστος.

Erzbösewicht *m* ὁ (πάντων) πονηρότατος, πανοῦργος, τριπάνουργος.

Erzbruch *m* τὰ χαλκοῦ μέταλλα.

Erzdieb *m* ὁ κλεπτίστατος.

erzdumm (πάντων) εὐηθέστατος, ἠλιθιώτατος.
erzeigen s. erweisen.
Erzeigung *f* s. Erweisung.
Erzengel *m* ὁ ἀρχάγγελος.
erzeugen eig. u. übtr. γεννᾶν, τίκτειν, (von der Natur) φύειν, (von der Erde) φέρειν, Kinder ~ παιδοποιεῖσθαι, τεκνοποιεῖσθαι (M.), lebendige Junge ~ ζῳογονεῖν, erzeugt werden γεννᾶσθαι, γίγνεσθαι, erzeugt sein γεγονέναι, πεφυκέναι.
Erzeuger *m* ὁ γεννητής, ὁ γενετήρ (ῆρος), ὁ γεννήτωρ (ορος), ὁ γονεύς, ὁ πατήρ, gew. die *part.* der Verben.
Erzeugerin *f* ἡ μήτηρ, gew. die *part.* der Verben.
Erzeugnis *n* τὸ γέννημα, τὸ ἔκγονον, (der Erde) ἡ φορά, übtr. τὸ ἔργον.
erzfarbig χαλκόχρους, χαλκοειδής.
erzfaul βλακίστατος.
Erzfeind *m* ὁ ἔχθιστος.
Erzgauner *m* ὁ (πάντων) πανουργότατος.
Erzgeizhals *m* ὁ κυμινοπρίστης, ὁ γνίφων (ωνος).
Erzgeschirr *n* τὸ χαλκίον (auch *pl.*).
Erzgrube *f* τὰ χαλκοῦ μέταλλα, τὸ χαλκωρυχεῖον.
erzhaltig χαλκίτης (*f.* χαλκῖτις, ιδος), ὑπόχαλκος (2).
Erzheuchler *m* ὁ δεινὸς ὑποκριτής, δεινότατος ὑποκρίνεσθαι.
erziehen τρέφειν, ἀνα-, ἐκτρέφειν, (von moralischer Erziehung) παιδεύειν, (vom Erzieher) παιδαγωγεῖν, ἄγειν, hart, streng ~ σκληραγωγεῖν, (kleine Kinder ~) τιθηνεῖν, mit j-m erzogen werden συντρέφεσθαί τινι, einer der mit j-m erzogen ist ὁ σύντροφος, ὁ συντραφείς, ὁ συντεθραμμένος.
Erzieher *m* ὁ τροφεύς, ὁ παιδευτής (in moralischer Beziehung), ὁ παιδαγωγός (der bestellte ~), auch die *part.* der Verben.
Erzieherin *f* ἡ τροφός, ἡ τιθήνη (Amme, Wärterin), gew. die *part.* der Verben.
Erziehung *f* ἡ τροφή, ἀνα-, ἐκτροφή, ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ παιδαγωγία (moralische ~), falsche ~ ἡ ψευδοπαιδεία. Mangel an ~ ἡ ἀναγωγία, eine gute ~ genießen καλῶς παιδεύεσθαι, τυγχάνειν καλῆς παιδείας, eine schlechte ~ genießen φαύλῃ παιδείᾳ παιδεύεσθαι (P.), ohne ~ ἀπαίδευτος (2), ἀνάγωγος (2), j-n einem zur ~ übergeben διδόναι τινά τινι τρέφειν καὶ παιδεύειν, ἐπιτρέπειν τινὶ παῖδα παιδεύειν.
Erziehungsanstalt *f* τὸ παιδευτήριον, τὸ παιδαγωγεῖον.
Erziehungsart *f* ἡ ἀγωγή, ἡ παίδευσις, ἡ παιδαγωγία.
Erziehungskunst *f* ἡ παιδαγωγική, ἡ παιδευτική.
Erziehungslohn *m* τὰ τροφεῖα, τὰ θρεπτήρια.
Erziehungsmittel *n* ἡ παίδευσις.
Erziehungsschrift *f* ὁ παιδαγωγικὸς λόγος.
Erziehungswesen *n* τὰ περὶ τὴν παιδείαν, τὰ τῆς παιδείας.
erzielen (beabsichtigen) στοχάζεσθαί, καταστοχάζεσθαί (M.) τινος, σκοπεῖν τι, (erlangen) τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν τινός.
Erzielung *f* ὁ στοχασμός, ἡ ἐπίτευξις, besser durch Verben.
erzittern σείεσθαι. κατασείεσθαι (P.), (vor Furcht) περίφοβον εἶναι, τρέμειν, φρίττειν, ἀποδειλιᾶν.
Erzlüge *f* τὸ ψευδίστατον.
Erzlügner *m* ὁ ψευδίστατος, ὁ φιλοψευδής.
Erzmischung *f* ὁ ἀδάμας (αντος).
Erznarr *m* ὁ μωρότατος.
Erzplauderer *m* ὁ λαλίστατος.
Erzpriester *m* ὁ ἀρχιερεύς.
Erzpriesteramt *n* ἡ ἀρχιερωσύνη.
Erzprobe *f* ἡ χαλκοῦ βάσανος.
erzreich πολύχαλκος (2).
Erzsäufer *m* ὁ ποτίστατος.
Erzschacht *m* ἡ χαλκῖτις (ιδος) σῦριγξ (γγος).
Erzschelm *m* ὁ πανουργότατος, ὁ τριπάνουργος.
Erzschlacke *f* ἡ σκωρία.
Erzschuft *m* ὁ πανοῦργος, ὁ τρισκατάρατος.
Erzspitzbube *m* ὁ τυμβωρύχος.
Erzstein *m* ὁ χαλκίτης λίθος.
erzürnen *trans.* ὀργίζειν, ἐξοργίζειν, παροξύνειν, ἐρεθίζειν, ὀργὴν ἐμβάλλειν τινί, sich ~, erzürnt sein die P., sich ~, erzürnt sein auf, über χαλεπαίνειν τινί, δι' ὀργῆς od. ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά, ὀργὴν ἔχειν ἐπί τινα.
Erzvater *m* ὁ πατριάρχης, ὁ γενεάρχης.
Erzverschwender *m* ὁ δαπανηρότατος.
erzwingen ἀναγκάζειν, κατ-, συναναγκάζειν, βιάζεσθαί. ἐκβιάζεσθαί (M.) τι, βίᾳ κρατεῖν τινος.
Erzwingung *f* durch Verben.
Erzwucherer *m* ὁ τοκογλύφος, ein ~ sein τοκογλυφεῖν.
es s. er.
Esche *f* ἡ μελία, ἡ βουμέλιος.
eschen μέλινος.
Esel *m* ὁ ὄνος, ὁ κάνθος (Packesel), ὁ κάνθων (ωνος, Lastesel), ὁ κανθήλιος (auch als Schimpfwort), wilder ~ ὁ ἄγριος ὄνος, ὁ ὄναγρος, vom Pferd auf den ~ kommen (Sprichw.) ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν τύχην.
eselartig ὀνοειδής, ὀνώδης.
Eselchen *n* τὸ ὀνίδιον, τὸ ὀνάριον, ὁ ὀνίσκος.
Eselei *f* ἡ ὑομουσία.
eselhaft ὀνώδης. ὀνικός, ἄγροικος, φορτικός.
Eselhüter *m* ὁ ὀνοφορβός.
Eselin *f* ἡ ὄνος.
Eselsdistel *f* ὁ ἄκανος, ἡ ὀνόπυξος, τὸ ἀκάνθιον.
Eselsfleisch *n* τὰ ὄνεια κρέα.
Eselsfüllen *n* τὸ ὀνίδιον.
Eselshaar *n* ὁ ὄνου πόκος, αἱ ὄνειαι τρίχες.
Eselshaut *f* τὸ ὄνου δέρμα, ἡ ὄνου δορά, ἡ ὀνεία.
Eselshengst *m* ὁ κήλων (ωνος).
Eselsmilch *f* τὸ ὄνειον γάλα (ακτος).
Eselsmist *m* ἡ ὀνίς (ίδος).
Eselsohren *n/pl.* τὰ ὄνου ὦτα.
Eseltreiber *m* ὁ ὀνηλάτης, ein ~ sein ὀνηλατεῖν.
Eskader *f* ὁ στόλος.
Eskadron *f* ἡ ἴλη, ~sweise κατ' ἴλας.
Eskorte *f* ἡ φυλακή, οἱ προπομποί, eine ~ geben διδόναι προπομπούς, συμπέμπειν φυλακήν.
eskortieren προπέμπειν, φυλάττειν.
Eskortierung *f* ἡ προπομπή.
Espe *f* ἡ κερκίς (ίδος).
Espenlaub *n* τὰ τῆς κερκίδος φύλλα.
eßbar ἐδώδιμος (2), ἐδεστός, βρώσιμος (2), nicht ~ ἄβρωτος (2).
Eßbarkeit *f* τὸ ἐδώδιμον.
Eßbegierde, -lust *f* ἡ τοῦ φαγεῖν od. σίτου ἐπιθυμία.
Esse *f* ἡ κάμινος.
essen 1. ἐσθίειν (etw. τι, von etw. τινός), σιτεῖσθαι, σιτίζεσθαι (M.), auch προσφέρεσθαι (M., zu sich nehmen), zu viel ~ ὑπερεμπίμπλασθαι (M.), wenig ~ γαστρὸς φείδεσθαι (M.), rohe Früchte zum Nachtisch ~ τρώγειν, Fleisch ~ κρεωφαγεῖν, σαρκοφαγεῖν, Fische ~ ἰχθυοφαγεῖν, zum Brote ~ ὀψοφαγεῖν, viel ~ ἀδηφαγεῖν, zu ~ geben σιτίζειν, τροφὴν od. σῖτον παρέχειν. — 2. (speisen) ἑστιᾶσθαι (P.), δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.) (von der Hauptmahlzeit), ἀριστᾶν, ἀριστίζεσθαι, ἀριστοποιεῖσθαι (M.) (vom Frühstück), gierig ~ κάπτειν, einmal am Tage ~ μονοσιτεῖν, gegessen haben ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι.
Essen *n* τὸ ἐσθίειν, (Mahlzeit, Hauptmahlzeit) τὸ δεῖπνον, (Frühstück) τὸ ἄριστον, (Speise, Gericht) τὸ ἔδεσμα, ἡ ἐδωδή, τὸ ὄψον.
Essenkehrer *m* ὁ καμίνων καθαρτής.
Essenszeit *f* ἡ τοῦ δειπνεῖν ὥρα, ὁ δειπνηστός, ὁ δορπηστός.
Essenz *f* ἡ ἄχνη.
Esser *m* ὁ ἐδεστής, besser *part.* d. Verben, starker ~ ὁ φαγεῖν δεινός, ὁ πολυφάγος.
Essig *m* τὸ ὄξος, wie ~ schmecken ὀξίζειν, zu ~ werden ἐξοξύνεσθαι (P.).
essigartig ὀξώδης.
Essigbrauer *m* ὁ ὀξοποιός.
Essigfaß *n* τὸ ὀξηρὸν κεράμιον.
Essigflasche *f*, **-krug, -napf** *m* ἡ ὀξίς (ίδος), τὸ ὀξύβαφον.

Essiggeschmack *m* ὁ ὀξίνης χυμός.
Essighändler *m* ὁ ὀξοπώλης.
essigsauer ὀξύς.
Essigtopf *m* ὁ ὀξηρὸς κέραμος. [νεῖν.]
Eßware *f* τὰ ἐδώδιμα, τὰ ἐδέσματα, ~n **laufen** ὀψω-
Eßzimmer *n* τὸ ἑστιατήριον.
Estrich *m* τὸ ἔδαφος, τὸ δάπεδον.
etablieren ein Geschäft κατασκευάζειν, sich ~ das M.,
Etablissement *n* ἡ κατασκευή. [j-n χορηγεῖν τινι.]
Etage *f* τὸ οἴκημα, τὸ κῶλον.
Etappe *f* ὁ σταθμός.
Etat *m* αἱ ἀπογραφαί, ἡ σύνταξις.
Ethik *f* ἡ ἠθική.
ethisch ἠθικός.
Etikette *f* ἡ εὐπρέπεια, τὸ ἔθος, τὰ νομιζόμενα, τὰ νόμιμα, so verlangt es die ~ οὕτω νομίζεται, wie es die ~ verlangt ὡς νομίζεται, (Zeichen) τὸ σύμβολον, τὸ σημεῖον.
etliche ἔνιοι, τινές, τινά (entl.), ἔστιν οἵ.
Etui *n* ἡ θήκη.
etwa πού (entl.), δήπου, ἴσως, τάχα, τάχ' ἄν, ἄν mit *opt.*, bei Zahlenangaben περί mit *acc.*, μάλιστα.
etwaig τίς, τί (entl.), τυχών.
etwas τί (entl.), irgend ~ ὁτιοῦν, (ein wenig) μικρόν τι, ὀλίγον τι, bei *comp.* ὀλίγῳ, μικρῷ, oft durch Zssg mit ὑπό, zB. ~ weinen ὑποδακρύειν, ~ erröten ὑπερυθριᾶν, ~ üben ὑπογυμνάζειν, ~ bitter ὑπόπικρος (2), ~ müde ὑπόκοπος (2), ~ gefährlich ὑποκίνδυνος (2).
Etymolog *m* ὁ ἐτυμολόγος.
Etymologie *f* ἡ ἐτυμολογία.
etymologisch ἐτυμολογικός.
etymologisieren ἐτυμολογεῖν.
euch *dat.* ὑμῖν, *acc.* ὑμᾶς.
euer ὑμέτερος, ὑμῶν, ~ Vater ὁ ὑμέτερος πατήρ od. ὁ πατὴρ ὑμῶν, *refl.* ὑμῶν αὐτῶν, wenn es nicht betont ist, steht der bloße Artikel.
Eule *f* ἡ γλαῦξ (κός), ὁ αἰγωλιός (Waldkauz), ὁ σκώψ (ωπός, Zwergohreule), ~n nach Athen tragen (Sprichw.) γλαῦκ' Ἀθήναζε.
eulenähnlich, -artig γλαυκώδης. [ὑμᾶς.]
euretwegen, -willen ὑμῶν ἕνεκα, δι' ὑμᾶς, τὸ καθ'
eurig ὁ, ἡ, τὸ ὑμέτερος, α, ον, ὁ, ἡ, τὸ ὑμῶν.
Euter *n* τὸ οὖθαρ (ατος), ὁ μαστός, ἡ θηλή.
evangelisch εὐαγγελικός.
Evangelist *m* ὁ εὐαγγελιστής.
Evangelium *n* τὸ εὐαγγέλιον.
evident ἐναργής.
Evidenz *f* ἡ ἐνάργεια.
Evolution *f* ὁ ἐξελιγμός, ἡ τακτικὴ διέξοδος, eine ~ machen ἐξελίττειν τὴν τάξιν.
ewig 1. αἰώνιος, ἀΐδιος (2), ἀεὶ ὤν, ἀειγενής. — 2. (unsterblich) ἀθάνατος (2). — 3. (unvergeßlich) ἀείμνηστος (2). — 4. (unvergänglich) ἄφθαρτος (2), seit ~en Zeiten ἐξ αἰῶνος, ἐξ ἀϊδίου, auf ~e Zeiten εἰς ἀεί, εἰς αἰῶνα.
Ewigkeit *f* ἡ ἀϊδιότης (ητος), ὁ ἀΐδιος χρόνος, ὁ εἰς ἀεὶ χρόνος, (das zukünftige, jenseitige Leben) ὁ αἰώνιος βίος, ὁ ἐκεῖ βίος.
exakt ἀκριβής.
Exaktheit *f* ἡ ἀκρίβεια.
Exaltation *f* ἡ πτόησις, ἡ πτοίησις.

exaltiert sein μαίνεσθαι (P.). [εἶσθαι (M.).]
Examen *n* ἡ ἐξέτασις, ein ~ anstellen ἐξέτασιν ποι-
Examinator *m* ὁ δοκιμαστής, ὁ ἐξεταστής.
examinieren ἐξετάζειν τινά, πεῖραν λαμβάνειν τινός.
Exegese *f* ἡ ἐξήγησις, ἡ ἑρμηνεία. [ἀνακρίνειν.]
exekutieren ἔργῳ ἀποτελεῖν.
Exekution *f* (gewaltsame Eintreibung von Steuern u. dgl.) ἡ πρᾶξις, ἡ εἴσπραξις, ἡ ἀργυρολογία, ~ eines Verbrechers ἡ τιμωρία, ὁ θάνατος.
Exekutor *m* ὁ ἀργυρολόγος, ὁ πράκτωρ (ορος).
Exempel *n* τὸ παράδειγμα, mathematische ~ οἱ λογισμοί.
Exemplar *n* τὸ παράδειγμα, τὸ ἀντίγραφον.
exemplarisch (musterhaft) ἄριστος, ~ bestrafen δεινῶς κολάζειν.
exequieren δια-, καταπράττειν, s. vollziehen.
exerzieren *trans.* ἀσκεῖν, γυμνάζειν, *intr.* σωμασκεῖν.
Exerzieren *n* ἡ ἄσκησις, ἡ γυμνασία, gew. durch Verben.
Exerzierplatz *m* ὁ δρόμος.
Exerzitium *n* ἡ ἄσκησις.
Exil *n* ἡ φυγή, ἡ φυγαδεία, ἡ ἐξορία, lebenslängliches ~ ἡ ἀειφυγία, ins ~ schicken ἐκβάλλειν, ἐξορίζειν, ἐκκηρύττειν, ins ~ geschickt werden ἐκπίπτειν, im ~ sein φεύγειν, mit dem ~ bestrafen ζημιοῦν φυγῇ, ins ~ geschickt φυγάς (άδος), φεύγων.
exilieren φυγαδεύειν, ἐξορίζειν, ἐκβάλλειν.
Existenz *f* 1. τὸ εἶναι, τὸ ὑπάρχειν, ἡ ὕπαρξις, an der ~ von etw. zweifeln οὐ νομίζειν εἶναί τι. — 2. (Leben, Wohlfahrt) ἡ ψυχή, ἡ σωτηρία, um seine ~ kämpfen περὶ τῆς ψυχῆς ἀγωνίζεσθαι (M.).
existieren εἶναι, ὑπάρχειν.
Exkommunikation *f* ἡ τῶν ἱερῶν ἀπαγόρευσις.
exkommunizieren ἀπαγορεύειν τινὶ ποιεῖν τὰ ἱερά, εἴργειν τινὰ τῶν ἱερῶν.
Exkremente *n/pl.* ἡ ἀπο-, ὑπο-, διαχώρησις.
Exorzismus *m* ὁ ἐξορκισμός.
Expedient *m* ὁ ἀποστολεύς.
expedieren ἀποστέλλειν, ἀποπέμπειν.
Expedition *f* ἡ ἀποστολή, ἡ ἀπόπεμψις, (Feldzug u. dgl.) ὁ στόλος, ἡ στρατεία. [σθαι (M.) τινος.]
Experiment *n* ἡ πεῖρα, ein ~ machen πεῖραν ποιεῖ-
experimentieren πεῖραν ποιεῖσθαι (M.) τινος.
Exposition *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ διερμήνευσις.
extemporieren αὐτοσχεδιάζειν, ἐξ ὑπογυίου λέγειν.
Extrem *n* ἡ ἀκρότης (ητος), τὸ ἄκρον, τὸ ἔσχατον, die ~e τὰ ἄκρα τῶν ἐσχάτων.
extrem ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν, ὑπερβάλλων.
Extremitäten *f/pl.* τὰ ἄκρα, τὰ ἀκρωτήρια, τὰ κῶλα.
Exulant *m* ὁ φυγάς (άδος), ὁ φεύγων, ~ sein φυγαδεύειν.
exzentrisch ἔκκεντρος (2), übtr. μανικός.
Exzentrizität *f* τὸ ἔκκεντρον, ἡ ἐκκεντρότης (ητος), übtr. τὸ μανικόν, τὸ μανιῶδες.
Exzeption *f* (vor Gericht) ἡ παραγραφή.
Exzeptionsklage *f* ἡ παραγραφή, eine ~ erheben παραγράφεσθαι (M.) (auch mit παραγραφήν). [λόγος.]
Exzeptionsschrift *f* ἡ παραγραφή od. ὁ παραγραφικὸς
exzerpieren συναιρεῖν βιβλίον.
Exzerpte *n/pl.* τὰ ἀνάλεκτα.
Exzeß *m* τὸ ἀτάκτημα, τὸ ὕβρισμα, τὸ ἀδίκημα.
exzipieren: gegen eine Klage ~ παραγράφεσθαι (M.) τὴν δίκην.

F

Fabel *f* ὁ μῦθος, ὁ λόγος, kleine ~ τὸ μυθάριον, τὸ μυθίδιον, (fabelhafte Erzählung) τὸ μυθολόγημα, ἡ μυθολογία, ~n erzählen μυθολογεῖν, ~n erdichten μυθοποιεῖν, μυθοπλαστεῖν, ~n erzählend od. dichtend μυθολόγος, μυθοποιός (2), (Erdichtung) τὸ πλάσμα, ὁ πλασματώδης λόγος, τὸ λογοποίημα, ~n erdichten πλάττειν λόγους.

Fabelbuch *n* οἱ μῦθοι.
Fabeldichter *m* ὁ μυθοποιός, ὁ λογοποιός, ὁ μυθολόγος, ὁ μυθολογικός, ὁ μυθοπλάστης.
fabelhaft μυθώδης, μυθικός, ~e Erzählung τὸ μυθολόγημα, τὸ μυθοποίημα, ἡ μυθολογία.
Fabelhaftigkeit *f* τὸ μυθῶδες.
Fabellehre *f* ἡ μυθολογία.

Fabelmacher *m* ὁ μυθοπλάστης.
fabeln λογοποιεῖν, μυθολογεῖν, μύθους πλάττειν.
Fabrik *f* τὸ ἐργαστήριον (als Gebäude), (die Verfertigung, Fabrikation) ἡ ἐργασία, ἡ κατασκευή, ἡ δημιουργία, Metall~ τὸ μεταλλουργεῖον, (für Eisen) τὸ σιδηρουργεῖον, (für Leinen) τὸ λινουργεῖον, (für Kupfer) τὸ χαλκουργεῖον, (die Fabrikarbeiter) οἱ χειροτέχναι.
Fabrikant *m* ὁ δημιουργός.
Fabrikarbeiter *m* ὁ χειροτέχνης.
Fabrikat *n* τὸ δημιούργημα, τὸ (χειροποίητον) ἔργον.
Fabrikation *f* ἡ ἐργασία, ἡ κατασκευή.
fabrizieren δημιουργεῖν, ἐργάζεσθαι (M.), κατασκευάζειν, ποιεῖν.
Fach *n* 1. eig. (ein Behälter, in den man etw. hineinlegt) ἡ θήκη, τὸ θηκίον, Dach und ~ ἡ οἰκία. — 2. uneig. (Wissenschaft, Kunst, die j. betreibt) τὸ ἔργον, τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ τέχνη, das ist nicht mein ~ ταῦτα οὐκ ἐπιτηδεύω, οὐκ ἔστι τῆς τέχνης, ein Mann von ~ s. Fachmann.
fächeln ῥιπίζειν, ψύχειν.
Fächeln *n* ὁ ῥιπισμός, τὸ ῥίπισμα, ἡ ῥίπισις.
Fächer *m* (zum Anfachen des Feuers) ἡ ῥιπίς (ίδος), τὸ ῥιπίδιον, (zum Schutz gegen die Sonne) τὸ σκέπασμα, τὸ σκιάδιον.
Fachleute οἱ (μάλιστα) ἐπιστάμενοι.
Fachmann *m* ὁ τεχνικός, ἔμπειρος od. εἰδὼς ἀνήρ.
Facit *n* s. Ergebnis, Summe.
Fackel *f* ἡ λαμπάς (άδος), ὁ φανός, ὁ δαλός, brennende ~ ὁ πυρσός, Kien~ ἡ δᾴς (δᾳδός), kleine ~ τὸ λαμπάδιον, τὸ δαλίον, ~n machen δᾳδουργεῖν, ~n tragen δᾳδουχεῖν, δᾳδοφορεῖν.
Fackellauf *m* ἡ λαμπαδηδρομία, ἡ λαμπαδηφορία, ὁ λαμπαδοῦχος ἀγών (ῶνος), einen ~ halten λαμπάδα ἐπιτελεῖν, τρέχειν od. διαθεῖν, λαμπαδηδρομεῖν, es wird ein ~ gehalten λαμπὰς γίγνεται (zu Ehren eines Gottes θεῷ), Aufseher des ~s ὁ λαμπαδάρχης, ὁ λαμπάδαρχος, (sein Amt) ἡ λαμπαδαρχία, dem ~ vorstehen λαμπαδαρχεῖν.
Fackelmacher *m* ὁ δᾳδουργός.
fackeln (vom Licht) ἀστράπτειν, übtr. (zaudern) μέλλειν, ὀκνεῖν, nicht ~ ἄοκνον εἶναι, εὐθὺς ἐπιχειρεῖν τινι, εὐθὺς ἅπτεσθαι (M.) τινος.
Fackelschein *m*: bei ~ ὑπὸ φανοῦ.
Fackeltanz *m* s. Fackellauf.
Fackelträger *m* ὁ δᾳδοῦχος, ὁ δᾳδοφόρος, ὁ λαμπαδηφόρος, ὁ λαμπαδίας, ὁ λαμπαδιστής.
Fackelzug *m* ἡ λαμπαδηφορία, ἡ λαμπαδουχία.
Fädchen *n* ἡ μήρινθος, ὁ λεπτὸς μίτος, τὸ μιτάριον.
fade μῶρος, ψυχρός.
Faden 1. τὸ λίνον, ἡ μήρινθος, (zum Nähen) τὸ νῆμα, τὸ ῥάμμα, (im Gewebe) ὁ μίτος, ὁ στήμων (ονος), der gesponnene ~ τὸ κλῶσμα, Fäden aufspannen μιτοῦν. — 2. übtr. der ~ der Rede ἡ ἀκολουθία, ἡ συνέχεια, ἡ περίοδος, den ~ der Erzählung wieder aufnehmen ἀναλαμβάνειν τὸν λόγον, den ~ der Erzählung fallen lassen μεταξὺ καταλείπειν τὸν λόγον. — 3. (als Längenmaß) ἡ ὀργυιά, die Sache hängt an einem dünnen ~ (Sprichw.) ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς od. ἔχεται τὸ πρᾶγμα.
fadenähnlich, -artig νηματώδης, ῥαμματώδης.
Fadennudeln *f/pl.* οἱ πολφοί.
fadenscheinig (von Gewändern) κατατετριμμένος.
fähig δυνατός, ἱκανός, ἐπιτήδειος, οἷος u. οἷός τε mit *inf.*, (geistig ~) εὐφυής, ~ zu etw. ἐπιτήδειος πρός τι, ἱκανὸς ποιεῖν τι, ~ sein οἷόν τε εἶναι, δύνασθαι (Kraft od. Geschicklichkeit haben), (würdig einer Sache) ἄξιός τινος, oft Zssg mit -ικός, zB. ~ zu lernen μαθητικός, ~ zum Regieren ἀρχικός, ~ zu bilden πλαστικός, ~ zum Feldherrn στρατηγικός.
Fähigkeit *f* ἡ φύσις, ἡ ἕξις, gute ~en ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀγαθοφυΐα, schlechte ~en ἡ κακοφυΐα, Mangel an ~en ἡ ἀφυΐα, von guter, schlechter ~ εὐφυής, κακοφυής, ohne ~ ἀφυής, gute, geringe, keine ~en zum Lernen haben εὐμαθῶς, δυσμαθῶς, ἀμαθῶς ἔχειν.

fahl χλωρός, ὠχρός, πελιτνός, πελιός, κιρρός, (vom Pferde) κιρρώδης, κνηκός, κνηκώδης, (vom Wolfe) κνηκίας.
fahlgelb πύξινος, ~ aussehen πυξίζειν.
Fähnchen *n* ἡ σημαία.
Fahne *f* τὸ σημεῖον, ἡ σημαία, ἡ σινδών (όνος), die ~ aufpflanzen αἴρειν τὰ σημεῖα, Wind- od. Wetter~ τὸ ἀνεμούριον, die ~ hat sich gedreht (Sprichw.) ὄστρακον μετέπεσεν, die ~ nach dem Winde drehen (Sprichw.) εὐμετάβολον εἶναι.
Fahneneid *m* ὁ στρατιωτικὸς ὅρκος.
Fahnenflucht *f* ἡ λιποταξία, ἡ λιποστρατία, ἡ ἀστρατεία, (Übergehen zu den Feinden) ἡ αὐτομολία.
fahnenflüchtig: ~ werden λείπειν τὴν τάξιν, λιποτακτεῖν, der Fahnenflüchtige ὁ λιποτάκτης, (Überläufer) ὁ αὐτόμολος.
Fahnenstange *f* ὁ στύραξ (ακος).
Fahnenträger *m* s. Fähnrich.
Fähnlein *n* ἡ σημαία, (die Mannschaft) τὸ τάγμα, ἡ σπεῖρα.
Fähnrich, Fahnenträger *m* ὁ σημαιοφόρος (σημειοφόρος).
fahrbar πορεύσιμος, (von Gewässern) πλώϊμος (2).
Fähre *f* τὸ πορθμεῖον, τὸ πλοιάριον.
fahren I *intr.* 1. φέρεσθαι (P.), οἴχεσθαι φερόμενον, οἴχεσθαι (von schneller Bewegung), nach etw. ~ ἅπτεσθαί τινος, τὴν χεῖρα ἐφιέναι τινί, aus der Hand ~ ἐκπίπτειν od. ἐξολισθάνειν τῆς χειρός, in etw. ~ ἐν-, εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, etw. ~ lassen ἀν-, ἀφιέναι (u. M.), μεθ-, προϊέναι (u. M.), παριέναι (vorübergehen lassen), ἀποβάλλειν (zB. die Hoffnung τὴν ἐλπίδα), χαλᾶν (nachlassen), παύεσθαι (M.) od. ἀφίστασθαί τινος, (unterlassen) ἐᾶν, χαίρειν ἐᾶν. — 2. (sich auf einem Fahrzeuge fortbewegen) ἐλαύνειν, ὀχεῖσθαι (P.), (zu Schiffe) πλεῖν, in die offene See ~ ἀνάγεσθαι (P.), (in den Hafen od. ans Land) κατάγεσθαι (P.), über einen Fluß ~ περᾶν od. περαιοῦσθαι (P.) ποταμόν, (vom Wagenlenker) ἡνιοχεῖν, ἁρματηλατεῖν. — 3. übtr. ich fahre wohl od. schlecht mit od. bei etw. καλῶς od. κακῶς od. κλάων ἀπαλλάττω ἔκ τινος, καλῶς od. εἰς τὸ καλὸν ἀποβαίνει μοί τι, ὠφελοῦμαι ἔκ τινος, du sollst nicht wohl ~ οὐ χαιρήσεις, fahr wohl! χαῖρε. — **II** *trans.* 4. (auf einem Fahrzeuge fortschaffen) ἄγειν, κομίζειν.
Fahren *n* *intr.* ἡ ὄχησις (zu Lande), ὁ πλοῦς (zu Wasser), *trans.* (das ~ des Kutschers) ἡ ἡνιοχεία, ἡ ἡνιόχησις, (des Streitwagens) ἡ ἁρματηλασία, (das Fortschaffen auf einem Fahrzeuge) ἡ ἀγωγή, ἡ κομιδή, häufiger durch Verben.
fahrende Habe *f* τὰ ἔπιπλα.
Fahrgeld *n* s. Fährgeld.
Fährgeld *n* τὸ πορθμεῖον, τὸ ναῦλον, ὁ ναῦλος.
Fahrgeleise *f* ἡ τροχιά, ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά.
fahrlässig μεθήμων, ἀμελής, ῥᾴθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2), ~ sein, handeln ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, βλακεύεσθαι (M.), etw. ~ machen ἐπισύρειν, ἀμελείᾳ χρῆσθαι περί τι.
Fahrlässigkeit *f* ἡ μεθημοσύνη, ἡ ἄνεσις, ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ῥᾳδιουργία, ἡ βλακεία.
Fährlichkeit *f* ὁ κίνδυνος, s. Gefahr.
Fährmann *m* ὁ πορθμεύς.
Fährplatz *m* τὸ πορθμεῖον.
Fahrstraße *f* ἡ ἁμαξιτός, ἡ ἁμαξήλατος (ὁδός).
Fahrt *f* ἡ ὄχησις, ἡ πορεία (zu Lande), ὁ πλοῦς (zu Wasser), glückliche ~ ἡ εὔπλοια, ungünstige ~ ἡ ἄπλοια.
Fährte *f* ὁ στίβος, ὁ τριμμός, die ~ aufspüren στιβεύειν (das Aufspüren der ~ ἡ στιβεία), auf die ~ kommen ἅπτεσθαι (M.) τοῦ στίβου, αἰσθάνεσθαι τοῦ θηρίου, die ~ verlieren (vom Hunde) ἀποκόπτεσθαι (P.) τῶν ἰχνῶν.
Fahrwasser *n* ὁ πόρος.
Fahrweg *m* s. Fahrstraße.
Fahrwind *m* ὁ καλὸς ἄνεμος, τὸ καλὸν πνεῦμα, ὁ οὖρος.

Fahrzeug *n* τὸ πλοῖον, τὸ πλοιάριον, ἡ σκάφη (zu Wasser), τὸ ὄχημα (bsd. Wagen), (zum Übersetzen) τὸ πορθμεῖον.

Faktion *f* ἡ ἑταιρεία, ἡ προστασία.

faktisch ἔργῳ ἀποδεδειγμένος od. durch εἶναι, ὑπάρχειν, *adv.* ἔργῳ, τῷ ὄντι, s. gewiß, sicher.

Faktor *m* (Aufseher) ὁ ἐπιστάτης, ὁ ταμίας, (in der Mathematik) ἡ πλευρά.

Faktum *n* τὸ γενόμενον, τὸ γεγονός, τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα.

falb s. fahl.

Falbe *m*, *f* ὁ ξανθός (ἡ ξανθή) ἵππος.

Falbel *f* τὸ κράσπεδον, ὁ θύσανος, ὁ κροσσός, ἡ στολίς (ίδος), ἡ πέζα, mit einer ~ versehen κρασπεδωτός, κροσσωτός, θυσανωτός.

Falk, Falke *m* ὁ κίρκος, ὁ ἱέραξ (ακος), junger ~ ὁ ἱερακιδεύς, Augen wie ein ~ haben ὀφθαλμοῖς χρῆσθαι λυγκείοις.

falkenähnlich, -artig ἱερακοειδής, ἱερακώδης.

Falkenjagd *f* ἡ σὺν τοῖς ἱέραξι θήρα.

Falkenstein *m* ὁ ἱερακίτης.

Falkenwärter *m* ὁ ἱερακοβοσκός, ὁ ἱερακοτρόφος.

Fall *m* **1.** eig. ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα, τὸ πταῖσμα, (durch Ausgleiten) ὁ ὄλισθος, τὸ ὀλίσθημα, einen ~ tun πίπτειν, καταπίπτειν, den ~ drohen μέλλειν καταπεσεῖν, der ~ des Wassers ἡ φορά. — **2.** (Neigung nach unten hin) ἡ ῥοπή, (einer Mauer, eines Hauses u. dgl.) τὸ ἐρείπιον. — **3.** (Erniedrigung, Sturz) τὸ πτῶμα, ἡ ἐλάττωσις od. μείωσις τῆς τιμῆς, ἡ ταπείνωσις, ὁ ὄλεθρος, (einer Stadt) ἡ ἅλωσις, ein Mädchen zu ~e bringen κόρην διαφθείρειν. — **4.** (Zufall, Umstand, Begebenheit) τὸ σύμπτωμα, τὸ συμβάν, ἡ συντυχία, τὸ πρᾶγμα, ein unglücklicher ~ ἡ συμφορά, es tritt der ~ ein συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνει mit *part.*, im ~e daß ἐάν (ἤν, ἄν), ὅταν mit *conj.*, εἰ mit *opt.*, den ~ setzen, annehmen τίθεσθαι (M.) u. ποιεῖν mit *inf.* od. *part.*, gesetzt den ~, setzen wir den ~ εἴη ἄν, ἔστω od. bloß ἐάν, im andern, entgegengesetzten ~e εἰ δὲ μή, ich bin im gleichen ~e wie du ταὐτὰ πάσχω σοί, ich bin nicht in dem ~e zu hoffen ἐκτός εἰμι τοῦ ἐλπίζειν, πολλοῦ δέω ἐλπίζειν, in dem einen ~e, ... in dem andern ~e τὰ μέν ... τὰ δέ, τοῦτο μέν ... τοῦτο δέ, in allen Fällen ἐπὶ πάντων, in jedem ~e ἑκάστοτε, in keinem ~e οὐδαμῶς, οὐκ ἔσθ' ὅπως, auf alle Fälle, auf jeden ~ πάντως, παντὸς μᾶλλον, im schlimmsten ~e ἐὰν ὁτιοῦν συμβῇ, im ~e der Not ἐάν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, im ~e des Sieges νικήσας, im unglücklichen, ungünstigen ~e ἐὰν ἀτυχῇ τις, ἐὰν μή τύχῃ τι, im umgekehrten ~e ὅταν τἀναντία γένηται.

Fallbrücke *f* ἡ ἐπιβάθρα, ἡ σαμβύκη.

Falle *f* ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος), übtr. (Nachstellung) ἡ ἐπιβουλή, ἡ ἐνέδρα, j-m eine ~ stellen παγίδας ἱστάναι τινί, ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν τινά, in die ~ gehen ἐμ-, περιπίπτειν ταῖς παγίσιν, übtr. ἀπατᾶσθαι (P.), in die ~ locken ὑπάγειν εἰς τὰς παγίδας, in der ~ sein τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι (P.).

fallen 1. πίπτειν, κατα-, προ-, συμπίπτειν, (durch Ausgleiten) ὀλισθάνειν, anstoßen und ~ πταίειν πρός τινι, προσπταίειν, σφάλλεσθαι (P.), auf die Erde ~ χαμαὶ πίπτειν, (von Laub, Früchten u. dgl.) καταρρεῖν, von etw. ~ καταπίπτειν ἀπό τινος, auf etw. ~ πίπτειν ἐπί τι, ἐμ-, προσπίπτειν τινί, j-m vor die Füße ~ προσπίπτειν τινί, προσκυνεῖν τινα, im Kriege, in der Schlacht ~ πίπτειν, ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐν τῇ μάχῃ, es fällt Schnee, Regen γίγνεται od. καταφέρεται χιών, ὄμβρος, (von Flüssen ins Meer) εἰσ-, ἐκβάλλειν εἴς τι, ~ lassen ἀποβάλλειν, ἀφιέναι, ἐκβάλλειν (zB. aus der Hand ἐκ τῆς χειρός), ἐκπίπτει μοί τι. — **2.** übtr. den Mut ~ lassen ἀθυμεῖν, ἐμπίπτειν εἰς ἀθυμίαν, die Hoffnung ~ lassen ἀποβάλλειν τὴν ἐλπίδα, j-n ~ lassen προδιδόναι od. προίεσθαί τινα, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ein Wort ~ lassen ὑπο-, ἐκβάλλειν λόγον, (von Wassermassen, übh. von Flüssigkeiten = sich senken) ἀνα-, ὑποχωρεῖν (zurücktreten), ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P., sich vermindern, abnehmen), die Preise sind gefallen αἱ τιμαὶ ἀνείκασιν, die Preise fielen αἱ τιμαὶ ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον. — **3.** (wohin geraten, kommen) ἐμπίπτειν (ἔν) τινι, εἰς u. ἐπί τι, περιπίπτειν τινί (zB. in eine Krankheit νόσῳ, in Gefahren κινδύνοις u. dgl.), in einen Hinterhalt ~ ἐμπίπτειν εἰς ἐνέδραν, in Schlaf ~ εἰς ὕπνον καταφέρεσθαι (P.), in Verdacht ~ περιπίπτειν ὑποψίᾳ, in Ohnmacht ~ λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν, auf einen Gedanken ~ ἐπέρχεταί μοί τι, über etw. her~ ἐπιτίθεσθαί τινι, die Stadt fällt j-m in die Hände κρατεῖ τις πόλεως, ἡ πόλις ἁλίσκεται ὑπό τινος, in die Augen ~ φαίνεσθαι (P.), φανερόν, δῆλον εἶναι, die Schuld fällt auf j-n τὴν αἰτίαν ἔχει od. φέρεταί τις, dem Pferde in die Zügel ~ ἐπέχειν τὸν ἵππον, dem Feinde in den Rücken ~ κατὰ νώτου γίγνεσθαι od. ἐπιτίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, in die Flanke ~ πλαγίοις ἐμβάλλειν τοῖς πολεμίοις, πλαγίους λαμβάνειν τοὺς πολεμίους, auf einen Tag ~ (von Festen) καθήκειν, beschwerlich ~ ἐνοχλεῖν τινι, πράγματα παρέχειν τινί, es fällt mir etw. schwer, lästig βαρέως, χαλεπῶς φέρω τι, in eine Zeit ~ γίγνεσθαι κατά τινα χρόνον. — **4.** (an Wert, Ansehen, Bedeutung verlieren, von Personen und Sachen) ταπεινοῦσθαι (P.), τὴν τύχην κολούεσθαι, ἀφανῆ γίγνεσθαι. — **5.** (gänzlich zu Grunde gehen) πίπτειν, von einem Weibe διαφθείρεσθαι (P.).

Fallen *n* eig. ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα od. durch Verben, ἡ καταφορά (zB. des Wassers τοῦ ὕδατος), (Verminderung) ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις.

fällen κόπτειν, κατακόπτειν, τέμνειν, δενδροκοπεῖν, (Tiere) ἀναιρεῖν, καταβάλλειν, die Lanzen ~ καθιέναι, προβάλλεσθαι (M.) τὰ δόρατα, ein Urteil ~ κρίνειν, γιγνώσκειν, δίκην δικάζειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) (vor Gericht, sonst ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην), ein Todesurteil über j-n ~ καταγιγνώσκειν θάνατόν τινος.

fallend durch die *part.* von fallen, ~e Sucht (Fallsucht) ἡ ἐπίληψις, ἡ ἐπιληψία, τὰ ἐπιληπτικά, ὁ πτωματισμός, die ~e Sucht haben ἐπιληπτίζειν, πτωματίζεσθαι (P.), mit der ~en Sucht behaftet (fallsüchtig) ἐπιληπτικός.

Fallgatter *n* ὁ καταρράκτης, ἡ καταρρακτὴ θύρα.

fällig: es ist etw. ~ δεῖ od. χρὴ ἀποδιδόναι τι, die Steuern sind ~ πίπτει τὰ τέλη.

falls ἐάν mit *conj.*, in indir. Rede εἰ mit *opt.*

Fallstrick *m* ὁ βρόχος, ἡ πέδη.

Fallsucht s. unter fallend.

fallsüchtig s. unter fallend.

Falltür *f* s. Fallgatter.

falsch 1. (unwahr) ψευδής, ἐψευσμένος, πλαστός. — **2.** (unecht, verfälscht) ὑποβολιμαῖος, ὑπόβλητος (2), νόθος, προσποίητος (2), ~e Haare αἱ πρόσθετοι κόμαι. — **3.** (in moralischer Beziehung) δολερός (betrügerisch), ἄπιστος (2, treulos), κακότροπος (von ~em Charakter), ὕπουλος (2, tückisch), κίβδηλος (2, verfälscht). — **4.** (nicht recht, unrichtig) οὐκ ὀρθός, ich sehe ~ ψεύδομαι ἰδών, ich vermute ~ ψεύδομαι νομίζων, oft durch Zssg mit παρά, zB. ~ hören παρακούειν, ~ sehen παρορᾶν, ~ urteilen παραγιγνώσκειν.

Falsch *n*: ein Mann ohne ~ ἄδολος (2), ἀψευδής, ἁπλοῦς.

Falschheit *f* (von Charakter) ὁ δόλος, ἡ ἀπιστία, ἡ κακοτροπία, ἡ ποικιλία, (Unechtheit) ἡ κιβδηλία, auch d. *neutr.* der *adj.*

fälschlich (*adv.*) ψευδῶς, φαύλως, παρανόμως, πλημμελῶς, οὐκ ὀρθῶς, ~ zeugen ψευδομαρτυρεῖν, gegen j-n καταψευδομαρτυρεῖν τινος, j-n ~ anklagen ψευδῆ αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, oft durch Zssg mit παρά, zB. ~ urteilen παραγιγνώσκειν, ~ hören παρακούειν, ~ erklären παρερμηνεύειν.

Falschmünzer *m* ὁ παραχαράκτης, ὁ παρακόπτων od. παραχαράττων νομίσματα.

Falschmünzerei *f* ἡ παραχάραξις.
Falsum *n* (jurist.) ἡ κακοτεχνία, τὸ κακοτέχνιον, Anklage wegen eines ~s ἡ κακοτεχνίας (auch *pl.*) oder κακοτεχνίου δίκη, wegen eines ~s verklagen κακοτεχνίου αἱρεῖν τινα.
Fältchen *n* ἡ μικρὰ πτυχή (im Gewande), ἡ ῥυτίς (ἴδος, auf der Stirn).
Falte *f* 1. (im Kleide) ἡ πτυχή, ἡ στολίς (ίδος), in Falten legen s. falten; mit ~n πτυχώδης. — 2. (Runzel) ἡ ῥυτίς (ίδος), die Stirn in ~n legen ἀνασπᾶν τὰς ὀφρῦς.
falten πτύσσειν, συμπτύσσειν, gefaltet πτυκτός.
Falten *n* ἡ πτύξις.
faltenreich (faltig) πτυχώδης, στολιδώδης, (von der Stirn) ῥυτιδώδης.
Faltenwurf *m* αἱ στολίδες.
Falz *f* ἡ πτύξ (χός), τὸ πτύγμα.
falzen πτύσσειν, συμπτύσσειν, συμπλέκειν.
familiär οἰκεῖος, συνήθης.
Familie *f* ὁ οἶκος, ἡ οἰκία, (von Verwandten) οἱ προσήκοντες, (das ganze Geschlecht) τὸ γένος, mit der ganzen ~ πανοικίᾳ, πανοικησίᾳ, (die Kinder) οἱ παῖδες, τὰ τέκνα, ~ haben τέκνα ἔχειν, zur ~ gehörig οἰκεῖος, von guter ~ εὐγενής.
Familienangelegenheiten *f/pl.* τὰ οἰκεῖα, τὰ οἴκοι.
Familienbegräbnis *n*, **-gruft** *f* αἱ πατρῷαι θῆκαι, ὁ πατρῷος τάφος, τὰ πατρῷα ἠρία.
Familienfehler *m* τὸ ἔμφυτον κακόν.
Familienglied *n* εἷς τῶν προσηκόντων.
Familienglück *n* ἡ κατ' οἶκον εὐδαιμονία.
Familienhaupt *n* ὁ τῆς οἰκίας δεσπότης, ὁ τοῦ οἴκου κύριος.
Familienname *m* τὸ τοῦ γένους ὄνομα.
Familientafel *f*, **-tisch** *m* τὸ συγγενικὸν δεῖπνον.
Fanatiker *m* ὁ ἐνθουσιάζων, ὁ ἐνθουσιαστής.
fanatisch ἐνθουσιαστικός, ἐνθουσιώδης, μανικός, ~ od. ein Fanatiker sein ἐνθουσιᾶν, ἐνθουσιάζειν, μαίνεσθαι (P).
Fanatismus *m* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, ἡ μανία.
Fang *m* 1. (das Fangen) ἡ θήρα, ἡ θήρευσις, ἡ ἄγρευσις. — 2. (das Gefangene) ἡ ἄγρα, τὸ ἄγρευμα, τὸ θήραμα, τὸ θήρευμα, auf den ~ ausgehen ἰέναι ἐπὶ θήραν. — 3. (Rachen des Jagdhundes) τὸ στόμα. — 4. Fänge (bei Raubvögeln) οἱ ὄνυχες.
Fangarm *m* ἡ πλεκτάνη.
Fangball *m* τὸ ἁρπαστόν, ~ spielen ἁρπαστὸν oder ἐφετίνδα od. φαινίνδα παίζειν.
fangbar ἁλώσιμος (2).
Fänge *m/pl.* οἱ ὄνυχες (von Raubvögeln).
fangen αἱρεῖν, (etw. in die Höhe Geworfenes) λαμβάνειν, (Verbrecher) συλλαμβάνειν, (Tiere) ἀγρεύειν, θηρεύειν, (mit der Falle) παγιδεύειν, (mit dem Köder) δελεάζειν, (mit der Angel) ἀγκιστρεύειν, (mit einem Netze) σαγηνεύειν, lebendig ~ ζωγρεῖν, gefangen werden, sich in etw. ~ ἁλίσκεσθαι (P.), übtr. mit Worten ~ ἐλέγχειν, αἱρεῖν τινα, Feuer ~ ἅπτεσθαι, ἐξάπτεσθαι, ἐκπυροῦσθαι (P.), leicht Feuer ~ ὀξύρροπον εἶναι πρός τι, leicht, schwer zu ~ εὐάλωτος (2), δυσάλωτος (2).
Fangen *n* s. Fang.
Fänger *m* durch d. *part.* von fangen.
Fanggarn, -netz *n* τὸ θήρατρον.
Fangstrick *m* ἡ ἐξ ἱμάντων πεπλεγμένη σειρά.
Fangzahn *m* ὁ χαυλιόδους (οντος).
Farbe *f* τὸ χρῶμα, ἡ χροία, ἡ χρόα, ὁ χρώς (ωτός), schöne, gesunde ~ ἡ εὐχροια, gesunde ~n haben εὐχροεῖν, von gesunder ~ εὔχρους, εὔχρως, ungesunde ~ ἡ κακόχροια, eine schlechte ~ haben κακοχροεῖν, von schlechter ~ κακόχρους, seine ~ verändern ἀλλοχροεῖν, διαφθείρειν τι τοῦ χρώματος, ~ bekommen χρωματισθῆναι, ἐγχρωσθῆναι, von dunkler, schwarzer ~ μελάγχρως, μελαγχρής, von weißer ~ λευκόχρους, (die ~ zum Malen, Anstreichen) τὸ χρῶμα, τὸ χρωμάτιον, τὸ φάρμακον, ἡ βαφή, τὸ βάμμα, (in der Rede) τὸ χρῶμα, eine ~ auftragen χρώματι ἀλείφειν τι.
Färbekraut *n* ἡ βαφικὴ βοτάνη, τὸ βαφικὸν φυτόν.
Färbekunst *f* ἡ βαφική.
Färbemittel *n* τὸ φάρμακον, τὸ φαρμακεῖον, ἡ βαφή, τὸ βάμμα.
färben (vom Färber) βάπτειν, καταβάπτειν, sonst χρωννύναι, κατα-, ἐπιχρωννύναι, χρωματίζειν, bunt ~ ἀνθίζειν, mit Blut ~ μολύνειν od. μιαίνειν αἵματι, καθαιμάττειν, schwarzgefärbt μελαμβαφής, mit Purpur gefärbt πορφυροβαφής, scharlachrot gefärbt ὑσγινοβαφής, sich ~ (von Früchten) περκάζειν.
Färben *n* ἡ βάψις, ἡ βαφή.
Farbenhändler *m* ὁ χρωματοπώλης, ὁ φαρμακοπώλης.
Farbenmischung *f* ἡ τῶν χρωμάτων κρᾶσις.
Farbenpracht *f* τὸ ἄνθος.
Farbenreiber *m* ὁ φαρμακοτρίβης.
Farbenschmuck *m*, **-spiel** *n* ἡ ποικιλία, auch τὸ ἄνθος.
Farbentopf *m* ἡ λήκυθος.
Farbenwechsel *m* ἡ ἀλλόχροια, ἡ ἑτερόχροια.
Färber *m* ὁ βαφεύς.
Färberei *f* als Ort τὸ βαφεῖον, ὁ φαρμακών (ῶνος), (als Kunst) ἡ βαφική.
Färberröte *f* τὸ ἐρευθέδανον (ἐρυθρόδανον), mit ~ färben ἐρυθροδανοῦν.
Färbestoff *m* τὸ δευσοποιὸν φάρμακον.
farbig χρωσθείς, ποικίλος, ἀνθινός.
farblos ἄχρους, ἄχρως, ἄχροιος (2), ~ sein ἀχροεῖν.
Farblosigkeit *f* ἡ ἄχροια.
Färbung *f* ἡ βαφή.
farcieren Kochkunst: ὀνθυλεύειν.
Farcieren *n* ἡ ὀνθύλευσις.
Farre *m* ὁ ταῦρος.
Farrenkraut *n* ἡ πτερίς (ίδος), ἡ πτέρις (εως), τὸ πολυπόδιον.
Färse *f* (junge Kuh) ἡ πόρτις (ιος).
Farz *m* ὁ ψόφος, ἡ πορδή.
farzen ἀποψοφεῖν, πέρδεσθαι, ἀποπέρδεσθαι (M.), ἀπο-, καταπέρδειν.
Farzen *n* ἡ πέρδησις.
Fasan *m* ὁ φασιανός.
Fasanenwärter *m* ὁ φασιανοτρόφος.
Fasanerie *f* τὸ φασιανοτροφεῖον.
Fasces *m/pl.* (latein.) αἱ ῥάβδοι, die ~ tragen ῥαβδουχεῖν, die ~ vor sich her tragen lassen ῥαβδουχεῖσθαι (P.).
Faschine *f* ὁ ταρρός.
Faselei *f* ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, τὸ φλυάρημα, ἡ τερθρεία, ὁ ὕθλος, ὁ φλήναφος, ~en machen ληρεῖν, λῆρον ληρεῖν, ὕθλους λέγειν, ὑθλεῖν.
faselhaft, faselig ληρώδης, φλυαρώδης, φληναφώδης.
Faselhans *m* ὁ φλύαρος, ὁ φλήναφος, ὁ ληρολόγος, ὁ φλέδων (ονος).
faseln ληρεῖν, φλυαρεῖν, ὑθλεῖν, τερθρεύεσθαι (M.).
Faseln *n* s. Faselei.
Faser *f* (bei Pflanzen und an animalischen Körpern) ἡ ἴς (ἰνός), (Flocke) ἡ κροκίς (ίδος), ἡ κροκύς (ύδος), ὁ τίλος, die ~n ablesen κροκυδίζειν, ἀπολέγειν od. ἀποτίλλειν τὰς κροκύδας.
Fäserchen *n* (an Gewächsen) τὸ ἰνίον, (von Wolle u. dgl.) ἡ κροκύς (ύδος), ἡ κροκίς (ίδος).
faserig ἰνοειδής, ἰνώδης.
Faß *n* ὁ πίθος, τὸ ἄγγος, ὁ βῖκος
Fassade *f* τὸ μέτωπον.
faßähnlich, -artig πιθώδης.
Faßbinder *m* ὁ λυγιστής.
Fäßchen *n* ἡ φιδακνίς (ίδος), ἡ φιδάκνη.
fassen 1. (ergreifen) λαμβάνειν τινά u. τι, λαμβάνεσθαί τινος, ἀντι-, ἐπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ἔχεσθαί, ἀντέχεσθαί τινος, ἅπτεσθαί (M.) τινος, αἱρεῖν τινα u. τι, j-n bei der Hand ~ λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός, Posto ~ (von Soldaten) τίθεσθαι τὰ ὅπλα, etw. ins Auge ~ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν εἴς τι, in Silber ~ περιαργυροῦν, in Gold ~ περιχρυσοῦν, Edelsteine in Gold ~ ἐνδεῖν λίθους χρυσῷ, in Gold, Silber gefaßt περίχρυσος (2), περιάργυρος (2). — 2. in sich fassen (Raum für etw. haben) ἐμπεριέχειν, ἐμπεριλαμβάνειν, δέχεσθαι (M.), (vom Maß) χωρεῖν.

— 3. (einsehen, begreifen) νοεῖν, ἐννοεῖν, μανθάνειν, καταλαμβάνειν, etw. nicht ~ können λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, schwer zu ~ δυσάλωτος (2), mehr als ein Mensch ~ kann μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον. — 4. (in sich entstehen lassen) λαμβάνειν, ποιεῖσθαι (M.), einen Anschlag ~ ἐπιβουλὴν ποιεῖσθαι (M.), ἐπιβουλεύειν, einen Beschluß ~ ψήφισμα ποιεῖσθαι, ψηφίζεσθαι (M.), einen Entschluß ~ γνώμην ποιεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι, Mut ~ ἀναλαμβάνειν θυμόν, θαρρεῖν, Hoffnung ~ ἐλπίδας ἔχειν, ἐλπίδων ἐμπίμπλασθαι, Neigung ~ zu etw. ἐπιθυμίαν λαμβάνειν τινός, εἰς ἐπιθυμίαν ἀφικνεῖσθαί τινος, Liebe zu j-m ~ εἰς ἔρωτα ἔρχεσθαί τινος, ἐρασθῆναί τινος. — 5. sich fassen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, συναγείρειν ἑαυτόν (P. zu sich kommen), κατέχειν ἑαυτόν, κρατεῖν ἑαυτοῦ (sich beherrschen, im Zorne u. dgl.), μετρίως od. πρᾴως φέρειν τι (vom Schmerze), sich in Geduld ~ καρτερεῖν τι, sich gefaßt halten, alles zu ertragen ἕτοιμον εἶναι od. παρασκευάζεσθαι (M.) πάντα φέρειν, sich nicht ~ können ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, οὐ κρατεῖν ἑαυτοῦ, sich kurz ~ συνελόντα od. συνελόντι εἰπεῖν, συντέμνειν λόγον, um mich kurz zu ~ (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν.

faßlich καταληπτός, εὐκατάληπτος (2), εὐμαθής, (klar) δῆλος, σαφής, (einfach) ἁπλοῦς, es ist mir etw. ~ κατανοῶ, μανθάνω τι, nicht ~ ἀκατάληπτος (2).

Faßlichkeit *f* die *neutr.* der vorherg. *adj.*, ἡ εὐμάθεια.

Fassung *f* 1. (das Fassen) durch die unter „fassen" angeführten Verben. — 2. (Geistesgegenwart) ἡ παράστασις, τὸ παράστημα, (Gleichmut) ἡ ἡσυχία, ἡ ἀτρεμία, ἡ ἀταραξία, aus der ~ bringen ταράττειν, κινεῖν, θορυβεῖν, ἐκ-, καταπλήττειν, sich nicht aus seiner ~ bringen lassen οὐδὲν ταράττεσθαι (P.), ἀνέκπληκτον εἶναι, außer ~ kommen, die ~ verlieren ταράττεσθαι (P., πρός τι), ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P., τινί, ἐπί τινι, διά τι), ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἶναι, ἐξίστασθαι ἑαυτοῦ, ~ haben ἔμφρονα εἶναι, κρατεῖν ἑαυτοῦ.

Fassungsgabe, -kraft *f*, **-vermögen** *n* ἡ σύνεσις, ὁ νοῦς, schnelle ~ ἡ ἀγχίνοια, ἡ ὀξύτης (ητος), es geht etw. über meine ~ τοῦτό ἐστιν ὑπὲρ ἐμέ.

fast σχεδόν, παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, ὀλίγου δεῖν, ὀλίγου, μόνον οὐ, ὅσον οὐ, ~ gleich παρόμοιος (2), παραπλήσιος (2), ~ wie παραπλησίως ὥσπερ, ~ nicht (kaum) μόγις, μόλις, häufig durch Zssg mit δυσ-, zB. fast nicht zu ertragen δυσφόρητος (2), ~ nicht zu finden δυσεύρετος (2), ~ nicht zu unterscheiden δύσκριτος (2).

fasten νηστεύειν, ἀσιτεῖν, σίτου ἀπέχεσθαι od. οὐχ ἅπτεσθαι (M.), ἄσιτον εἶναι, (aus Mangel an Appetit) ἀπόσιτον εἶναι, fastend ὁ, ἡ νῆστις (ιδος).

Fasttag *m* ἡ νηστεία, ἡ νήστιμος od. ὑπερθέσιμος ἡμέρα.

fatal (verderblich, unglückbringend) ὀλέθριος (2), δυστυχής, (unangenehm, widrig) ἀνιαρός, δυσχερής, ἐπαχθής, λυπηρός.

Fatalität *f* ἡ συμφορά.

Fatum *m* s. Schicksal.

faul 1. (in Fäulnis übergegangen) σαπρός, σαθρός, (durch Nässe) μυδαλέος, ~ werden σήπεσθαι, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.), das sind ~e Fische (Sprichw.) προφάσεις αὗταί γέ εἰσιν. — 2. (untätig, träge) ἀργός, νωθρός, ὀκνηρός, βραδύς, ῥᾴθυμος, nicht ~ ἄοκνος (2), ~ sein ἀργεῖν, βλακεύειν, sich auf die ~e Seite legen ἀποκλίνειν εἰς ἀργίαν.

Fäule, Fäulnis *f* ἡ σῆψις, ἡ σαπρότης (ητος), ἡ σαπρία, ἡ σηπεδών (όνος), in ~ bringen σήπειν, σαπρίζειν, in ~ geraten σήπεσθαι, σαπρίζεσθαι (P.), die ~ befördernd, bewirkend σηπτικός, der ~ nicht unterworfen ἄσηπτος (2), ἀσαπής, durch ~ absterben ἀποσφακελίζειν.

faulen σήπεσθαι, κατασήπεσθαι (P.), σαπρίζεσθαι (P.), (vor Nässe) μυδᾶν. ~ lassen σήπειν, ἀπο-, κατασήπειν, σαπρίζειν.

faulenzen ἀργεῖν, βλακεύειν, νωθρεύειν, ἀργὸν βίον ζῆν.

Faulenzen *n* ὁ ἀργὸς βίος, ἡ ἀργία.

Faulenzer *m* ὁ ἀργός, ὁ βλάξ (κός).

Faulheit *f* ἡ ἀργία, ἡ νωθρεία, ἡ βλακεία, ἡ ἀπονία.

faulig ἐπίσαπρος (2).

Faulpelz *m* ὁ ἀργός.

Faust *f* ἡ πυγμή, auch ἡ χείρ (ειρός), geballte ~ ὁ κόνδυλος, mit geballter ~ πύξ, auf eigene ~ ἰδίᾳ γνώμῃ, ἐφ' ἑαυτοῦ, καθ' ἑαυτόν, auf eigene ~ etw. tun ἰδιοπραγεῖν, ἰδιοπραγμονεῖν, mit der ~ kämpfen πυκτεύειν.

Fäustchen *n*: sich ins ~ lachen ὑπογελᾶν.

faustgroß ἀμφίδοχμος (2), χειροπληθής.

Faustkampf *m* ἡ πυγμή, ἡ πύκτευσις, ἡ πυγμαχία, den ~ üben, treiben πυκτεύειν.

Faustkämpfer *m* ὁ πύκτης, ὁ πυγμάχος, ein ~ sein πυκτεύειν, πυγμαχεῖν, ein tüchtiger ~ ὁ πυκτικός.

faustlang πυγμαῖος.

fäustlings πύξ.

Faustpfand *n* τὸ ἐνέχυρον (besser *pl.*).

Faustrecht *n* ἡ χειροκρατία, ἡ βία, das ~ üben χειροκρατεῖν, das ~ gilt δίκη ἐν χερσίν ἐστιν, nach dem ~ ἐν χειρῶν νόμῳ.

Faustschlag *m* ὁ κόνδυλος, j-m einen ~ geben κόνδυλον διδόναι od. ἐντρίβειν τινί, κονδυλίζειν τινά, πύξ πατάσσειν od. παίειν τινά.

Fazit *n* s. Ergebnis, Summe.

Februar *m* ὁ δεύτερος μήν (ηνός).

Fechser *m* (Rebzweig als Setzling) τὸ κλῆμα.

Fechtboden *m* ἡ παλαίστρα, τὸ γυμνάσιον.

fechten μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί τινι, (sich im ~ üben) ὁπλομαχεῖν, (betteln) πτωχεύειν.

Fechten *n* ἡ μάχη, ὁ ἀγών (ῶνος), (zur Übung) ἡ ὁπλομαχία.

Fechter *m* ὁ ἀγωνιστής, (von Profession) ὁ ἀθλητής, ὁ μονομάχος.

fechtermäßig ἀθλητικός.

Fechtersalbe *f* τὸ κήρωμα.

Fechterstreich *m* ἡ πληγή, τὸ πάλαισμα.

Fechtkunst *f* ἡ ἀθλητική, ἡ ὁπλομαχητική, ἡ ὁπλομαχία.

Fechtmeister *m* ὁ ὁπλομάχος, ὁ ὁπλομάχης, ὁ γυμναστής.

Fechtschule *f* ἡ παλαίστρα.

Feder *f* (am tierischen Körper) τὸ πτερόν, ἡ πτέρυξ (γος), τὸ πτιλόν (Flaumfeder), von ~n gemacht πτέρινος, mit ~n bedeckt πτερωτός, ~n bekommen πτεροφυεῖν, die ~n verlieren πτερορρυεῖν, mit ~n versehen πτεροῦν, (zum Schreiben) ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος), τὸ γραφεῖον, ἡ γραφίς (ίδος), ein Held der ~ sein δεινὸν εἶναι γράφειν, (auf dem Hute) ὁ λόφος, die ~n (das Bett): sich in die ~n legen κατακλίνεσθαι (P.) ὡς καθευδήσοντα, κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), eine gewundene ~ ἡ σπεῖρα, (Metallfeder) ὁ ἐλατήρ (ῆρος), sich mit fremden ~n schmücken (Sprichw.) ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι (M.), ἀλλότριον ἀμᾶν θέρος, den Vogel an den ~n erkennen τεκμαίρεσθαι (M.) ἐκ τῶν ὀνύχων, ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα γιγνώσκειν (Sprichw.).

Federball *m* ἡ πτιλωτὴ σφαῖρα.

Federbett *n* τὸ πτέρινον στρῶμα, ἡ πτιλωτὴ στρωμνή.

Federbusch *m* ὁ λόφος, ὁ κρωβύλος, mit einem ~ λοφοφόρος.

Federchen *n* τὸ πτερύγιον.

Federfächer *m* ἡ πτερίνη ῥιπίς (ίδος), τὸ πτερόν.

Federhut *m* ὁ πτερωτὸς πῖλος.

federig πτιλωτός.

Federkiel *m* ὁ τοῦ πτεροῦ καυλός, ὁ κάλαμος.

Federkissen *n* τὸ πτιλωτὸν προσκεφάλαιον.

Federkrone *f* (an Blumen) ἡ ἀνθήλη, ὁ πάππος, eine ~ ansetzen ἐκπαπποῦσθαι (P.).

Federlappen *m* τὰ πτεροῖς διειλημμένα λινά.

federleicht κουφότατος.

Federlesen: kein ~ machen οὐδὲν ὀκνεῖν od. μέλλειν, ohne viel ~s ἀόκνως, ἀμελλητί.
federlos ἄπτερος (2).
Federmesser *n* ἡ σμίλη, τὸ σμιλίον.
Federpose, -spule *f* ἡ σῦριγξ (γγος) τοῦ πτεροῦ.
Federvieh *n* αἱ ὄρνιθες, τὰ ὄρνεα, Fleisch von ~ τὰ ὀρνίθεια κρέα.
Fee *f* ἡ νύμφη.
Fegefeuer *n* τὸ καθαρτικὸν πῦρ, ὁ καθαρμός.
fegen καθαίρειν, ἐκκαθαίρειν, κορεῖν, ἐκκορεῖν, καλλύνειν.
Fegen *n* ὁ καθαρμός.
Fegsel *n* τὸ κάθαρμα, τὸ κόρημα.
Fehde *f* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ φιλονικία, in offener ~ mit j-m leben πολεμεῖν τινι.
Fehl: ohne ~ ἄμεμπτος, sonst nur in Verbindung mit einigen Verben üblich.
Fehlbetrag *m* τὸ ἔλλειμμα.
Fehlbitte *f* ἡ ἀπότευξις, eine ~ bei j-m tun δεόμενόν od. αἰτούμενόν τινα ἀποτυγχάνειν τινός, ἀτυχεῖν τινος παρά τινος.
fehlen 1. (nicht treffen) ἁμαρτάνειν od. ἀφαμαρτάνειν τινός (od. *part.*, wie zB. βάλλοντα, βαλόντα). — 2. (einen Fehler machen) ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν, (gegen eine Regel) πλημμελεῖν, (aus Irrtum) σφάλλεσθαι (P.), (gegen Recht und Gesetz) ἀδικεῖν, (zu eigenem Schaden) πταίειν, (gegen die Götter) ἀσεβεῖν, menschlich ~ ἀνθρώπινα ἁμαρτάνειν, schwer ~ μεγάλα ἁμαρτάνειν. — 3. (nicht dasein, mangeln) ἀπεῖναι, ἐλ-, ἐπι-, ἀπολείπειν, es fehlt mir an etw. δέομαί τινος, δεῖ μοί τινος, ἀπορῶ τινος, ἐνδεῶς ἔχω τινός, es fehlt viel, wenig, daß πολλοῦ, ὀλίγου δεῖ mit *inf.*, es fehlt viel daran, daß ich πολλοῦ δέω, πόρρω εἰμὶ τοῦ mit *inf.*, es fehlt wenig daran, daß ich μικρὸν ἀπολείπω τοῦ mit *inf.*, es fehlte wenig daran, daß er getötet wurde μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ ἀποθανεῖν. — 4. es an etw. ~ lassen ἀπολείπειν τινός, es an nichts ~ lassen ἀφειδῶς πάντα παρέχειν, οὐδενὸς φείδεσθαι (M.), weit gefehlt πολλοῦ γε καὶ δεῖ, weit gefehlt, daß ... vielmehr τοσούτου δεῖ (δέω) mit *inf.*, ὥστε mit *inf.*, das kann nicht ~ οὐκ ἔσθ' ὅπως οὔ, es fehlt nicht an Leuten, welche εἰσὶν οἵ, was fehlt dir? τί ἔχεις; τί πάσχεις; τί δέ σοι; es fehlt ihm nichts καλῶς ἔχει, ὑγιαίνει, an mir soll es nicht ~ ἐγὼ παρέσομαι.
Fehler *m* (Gebrechen, physisch und moralisch) τὸ κακόν, (Irrtum, Vergehen) τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, (Verstoß gegen eine Regel) ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, (gegen Recht und Gesetz) τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία, (gegen Gott) ἡ ἀσέβεια, τὸ ἀσέβημα, einen ~ machen, begehen u. dgl. s. fehlen.
fehlerfrei ἀναμάρτητος (2), ἄμεμπτος (untadelig), τέλειος u. τέλεος (vollkommen), ἀναίτιος (2) κακῶν.
fehlerhaft πλημμελής, (schlecht) κακός, φαῦλος, (nicht richtig) οὐκ ὀρθός, διεφθαρμένος.
Fehlerhaftigkeit *f* ἡ πλημμέλεια, ἡ φαυλότης (ητος); ἡ κακία, das *neutr.* d. *adj*.
Fehlgeburt *f* 1. (als Handlung) ἡ ἄμβλωσις, ἡ ἐξάμβλωσις, ἡ ἔκτρωσις, ὁ ἐκτρωσμός, ἡ ἀποφθορά, eine ~ tun ἀμβλίσκειν, ἐξ-, ἀπαμβλίσκειν, ἐξαμβλοῦν, ἐκτιτρώσκειν, ἀποφθείρειν. — 2. (Frühgeburt) τὸ ἄμβλωμα, τὸ ἔκτρωμα, τὸ ἐκβόλιμον, τὸ ἀμβλωθρίδιον.
fehlgehen ἁμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ, πλανᾶσθαι (P.).
fehlgreifen ἁμαρτάνειν λαβόντα, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός, (eine Saite) παρακρούειν, παραχορδίζειν (auch übtr.).
Fehlgriff *m* τὸ ἁμάρτημα, τὸ σφάλμα, τὸ πλημμέλημα, ἡ πλημμέλεια, (auf einem Saiteninstrument) ἡ παράκρουσις.
fehlraten σφάλλεσθαι (P.) εἰκάζοντα, ἀπὸ σκοποῦ εἰκάζειν.
fehlreiten πλανᾶσθαι (P.) ἐλαύνοντα.
fehlschießen βάλλοντα od. τοξεύοντα ἐξαμαρτάνειν od. ἀποτυγχάνειν, παραλλάττειν τοῦ σκοποῦ.
Fehlschlag *m* ἡ κενὴ πληγή.
fehlschlagen (nicht treffen) παραπλήττειν, παρακρούειν, ἁμαρτάνειν παίοντα, es schlägt mir etw. fehl ἀτυχῶ τινος, ἀποτυγχάνω τινός, οὐκ ἀποβαίνει μοί τι, σφάλλομαι (P.) τῇ διανοίᾳ, es schlägt mir eine Hoffnung fehl ψεύδομαι (P.) od. σφάλλομαι (P.) τῆς ἐλπίδος, ψεύδει με ἡ ἐλπίς.
Fehlschlagen *n* ἡ ἀτυχία, ἡ ἐξαμαρτία, gew. durch Verben.
Fehlschluß *m* τὸ σφάλμα, ὁ παραλογισμός, einen ~ tun παραλογίζεσθαι (M.), σφάλλεσθαι (M.) τῆς γνώμης.
Fehlschuß, -stoß *m* ἡ κενὴ πληγή.
Fehlsprung *m*: einen ~ tun διαπηδᾶν.
fehltreten σφάλλεσθαι (P.), πταίειν, ὀλισθάνειν, κενεμβατεῖν.
Fehltritt *m* τὸ σφάλμα, τὸ πταῖσμα, ἡ ὀλίσθησις, ἡ κενεμβάτησις, übtr. τὸ ἁμάρτημα.
Fehlwurf *m* ἡ ἀστοχία, einen ~ tun ἁμαρτάνειν βάλλοντα, ἀποτυγχάνειν, (beim Würfelspiel) ἀποτυγχάνειν κυβεύοντα.
Feier *f* (eines Festes) ἡ ἑόρτασις, ὁ ἑορτασμός, ἡ τελετή, (eines nächtlichen Festes) ἡ παννυχίς (ίδος), oft durch Verben, zB. bei der ~ der olympischen Spiele ἀγομένων od. ἐπιτελουμένων τῶν Ὀλυμπίων, (Fest) ἡ ἑορτή.
Feierabend *m* ἡ ἀπὸ τῶν ἔργων παῦλα od. ἀνάπαυλα, ~ machen παῦλαν λαμβάνειν, παύεσθαι od. ἀποπαύεσθαι (M.) τῶν ἔργων.
Feierkleid *n* ἡ ἱερὰ στολή, im ~e ἠμφιεσμένος τὴν ἱερὰν στολήν, καλῶς περιεσταλμένος.
feierlich (festlich) ἑορτώδης, ἑόρτιος, ἑορτάσιμος, ἑορταστικός, (erhaben, ernst) σεμνός, μεγαλοπρεπής, mit ~er Miene σεμνοπρόσωπος (2), ~ versprechen θεοῖς εὐξάμενον ὑπισχνεῖσθαι, ~ reden σεμνῶς λέγειν, σεμνολογεῖν.
Feierlichkeit *f* (Fest) ἡ ἑορτή, τὸ ἑόρτασμα, religiöse ~ ἡ τελετή, eine nächtliche ~ ἡ παννυχίς (ίδος), (das Erhabene, als Eigenschaft) ἡ σεμνότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια, das *neutr.* d. *adj*.
feiern I *trans.* 1. (ein Fest) ἑορτάζειν, ἑορτὴν ἄγειν, ἱερὰ τελεῖν, (ein nächtliches) παννυχίζειν, die Hochzeit ~ τοὺς γάμους ἑστιᾶν. — 2. (rühmen, preisen) ὑμνεῖν, σεμνύνειν, ἀγάλλειν, ἐγκωμιάζειν. — II *intr.* 3. (ruhen) ἀνα-, ἀποπαύεσθαι (M.) τῶν ἔργων, ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἄγειν, σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν.
Feiern *n* ἡ ἑόρτασις, s. Feier.
Feiertag *m* ἡ ἑορτάσιμος ἡμέρα, ἡ ἑορτή, ἡ τελετή.
feig δειλός, κακός, ἄνανδρος (2), ἀγεννής, ἄτολμος (2), ἄψυχος (2), sich ~ benehmen ἀποδειλιᾶν, ~e Memme ὁ συκομάμμας.
Feigbohne *f* ὁ θέρμος, τὸ θέρμιον, von ~n θέρμινος.
Feige *f* τὸ σῦκον, getrocknete ~ ἡ ἰσχάς (άδος), wilde ~ τὸ ἐρινόν, wilde ~ (im Übergange zur Reife) ὁ φήληξ (κος), späte ~ ὁ ὄλυνθος, ~n essen συκοτραγεῖν, ~n lesen συκολογεῖν, συκάζειν, Trank von ~n τὸ σύκιον, mit ~n füttern συκίζειν, συκοῦν.
feigenähnlich, -artig συκώδης.
Feigenbaum *m* ἡ συκῆ, ἡ συκάς (άδος), ἡ κράδη, wilder ~ ὁ ἐρινεός, ὁ ἐρινεώς, ὁ ἐρινός, ἡ ἀγρία συκῆ.
Feigenbaumholz *n* τὸ σύκινον ξύλον, τὰ σύκινα, von ~ σύκινος.
Feigenblatt *n* τὸ τῆς συκῆς φύλλον, τὸ θρῖον.
Feigengarten *m* ὁ συκών (ῶνος).
Feigenhändler *m* ὁ ἰσχαδοπώλης.
Feigenholz *n* s. Feigenbaumholz.
Feigenkern *m* ὁ τοῦ σύκου κόκκος.
Feigenwein *m* ὁ συκίτης οἶνος.
Feigenzweig *m* ἡ κράδη.
Feigheit *f* ἡ δειλία, ἡ κακία, ἡ ἀνανδρία, ἡ ἀτολμία, ἡ ἀψυχία, ἡ δειλότης (ητος), ἡ κάκη.
feigherzig s. feig.
Feigherzigkeit *f* s. Feigheit.
Feigling *m* s. feig.
Feigwarze *f* τὸ σῦκον, τὸ σύκωμα, ἡ σύκωσις, τὸ θύμιον, ~n bekommen συκοῦσθαι (P.).

feil 1. ὤνιος (2), πράσιμος (2), ὠνητός, ~e Ware τὸ ἀγόρασμα, τὸ ἐμπόλημα, τὰ ὤνια, ~ bieten πιπράσκειν, ἀπεμπολᾶν, ~ haben καπηλεύειν, öffentlich ~ bieten ἀποκηρύττειν, ~ sein πωλεῖσθαι, πιπράσκεσθαι (P.), ὤνιον εἶναι. — 2. übtr. αἰσχροκερδής, φαῦλος, ~e Dirne ἡ πόρνη. [ἀπεργάζεσθαι (M.).]

Feile *f* ἡ ῥίνη, τὸ ῥινίον, die letzte ~ an etw. legen

feilen ῥινεῖν, ῥινᾶν (auch übtr.), ῥινίζειν, ἀποξεῖν, übtr. (fein ausarbeiten) καταρρινᾶν, ἀπακριβοῦσθαι (M.).

feilschen ζυσωνεῖν (auch M.).

Feilspäne *m/pl.* τὰ ῥινήματα, τὰ ῥινίσματα, τὸ ἀπόξυσμα, τὸ ἀπορρίνημα.

fein 1. (dünn, zart) λεπτός, λεπτομερής (aus ~en Teilen bestehend), μαλακός, ἁπαλός, ἁβρός (zierlich, nett), sehr häufig sind Zssgn mit λεπτός, zB. ~e Arbeit ἡ λεπτουργία, ~ geschrieben λεπτόγραφος, ~ reden λεπτολογεῖν, mit ~er Stimme λεπτόφωνος (2), ~ machen λεπτύνειν, λεπτοποιεῖν. — 2. (geläutert) ἀκέραιος (2), δόκιμος (2), καθαρός, εἰλικρινής. — 3. (kostbar) πολυτελής, καλός. — 4. (artig) κομψός, κόσμιος, εὐτράπελος (2), ἀστεῖος, χαρίεις. — 5. (scharfsinnig) ὀξύς, ἀγχίνους, εὔστοχος (2), οὐκ ἄμουσος (2), (mit dem Nebenbegriff der Schlauheit) πανοῦργος (2), von ~em Verstande λεπτογνώμων, ein ~er Denker λεπτολόγος ἀνήρ, ~e Untersuchungen anstellen λεπτολογεῖν, ~fühlend, ~fühlig λεπτός, ~ empfindend εὐεπαίσθητος (2).

feinblättrig λεπτόφυλλος (2).

feind (*adj.*) ἐχθρός, δυσμενής, ἀπεχθής, j-m ~ sein μισεῖν τινα, ἐχθαίρειν τινά, ἀπεχθάνεσθαι πρός τινα, einer Sache ~ sein μισεῖν τι, δυσχεραίνειν od. φεύγειν τι, s. auch feindlich, feindselig.

Feind *m* (im Krieg) ὁ πολέμιος (hostis), (im bürgerlichen od. Privatleben) ὁ ἐχθρός (inimicus), δυσμενής, (Gegner) ὁ ἐναντίος, abgesagter ~ ὁ ἔχθιστος, j-n zum ~e haben ἐχθρῷ χρῆσθαί τινι, j-n zum ~e machen ἐχθρὸν ποιεῖσθαί (M.) τινα, ~e werden untereinander διαστῆναι od. διαφέρεσθαι (P.) πρὸς ἀλλήλους, ein ~ von etw. sein μισεῖν τι, φεύγειν τι, δυσχεραίνειν τι, oft durch Zssgn mit μισο-, zB. ~ der Barbaren μισοβάρβαρος, ~ der Jagd μισόθηρος, ~ der Weiber μισογύνης, ~ der Menschen μισάνθρωπος.

Feindesland *n* ἡ πολεμία.

Feindin *f* ἡ ἐχθρά.

feindlich πολέμιος (hostilis), ὁ, ἡ, τὸ πολεμίων (dem Feinde gehörig), πολέμιος, πολεμικός, ἐναντίος, ἐχθρός, δυσμενής (als Feind gesinnt od. handelnd), ~ gesinnt sein gegen j-n ἐχθαίρειν τινά, πολεμικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j-n ~ behandeln κακῶς ποιεῖν, κακοποιεῖν τινα.

Feindschaft *f* ἡ ἔχθρα, τὸ ἔχθος, τὸ μῖσος, ἡ διάστασις, ἡ διαφορά (letztere beide = Zwietracht), in ~ mit j-m geraten εἰς ἔχθραν ἔρχεσθαί od. καθίστασθαί τινι, ~ gegen j-n hegen ἔχθραν ἔχειν πρός τινα.

feindselig ἐχθρός u. πολέμιος, s. Feind; δυσμενής, ἀπεχθής, sich ~ benehmen, zeigen δυσμενῶς od. πολεμικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα.

Feindseligkeit *f* ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια, τὸ μῖσος, ~en ἄδικοι χεῖρες, ὁ πόλεμος, die ~en eröffnen ἄρχεσθαι (M.) πολεμοῦντα, die ~en einstellen παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα.

feinfaserig λεπτόϊνος (2).

feinfühlig s. fein 5.

feinhäutig λεπτόδερμος (2).

Feinheit *f* ἡ λεπτότης (ητος, Dünnheit, Zartheit), ἡ μαλακότης (ητος, Weichheit), ἡ ἁβρότης (ητος, Zartheit, Eleganz), ἡ ἁπαλότης (ητος, Zartheit), ἡ καθαρότης (ητος, Reinheit), ἡ πολυτέλεια (Kostbarkeit), τὸ κάλλος (Schönheit), ἡ κομψεία, ἡ κομψότης (ητος), ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐτραπελία (artiges, feines Wesen), ἡ δριμύτης (ητος), ἡ ἀγχίνοια (Scharfsinn), ἡ πανουργία (List).

feinkörnig μικρομερής.

Feinkörnigkeit *f* ἡ μικρομέρεια.

Feinschmecker *m* ὁ λίχνος.

feinstenglig λεπτόκαυλος (2).

feinstimmig λεπτόφωνος (2).

feist πίων, λιπαρός, παχύς.

Feld *n* 1. (Ebene, Fläche) τὸ πεδίον, τὸ ἰσόπεδον. — 2. (Acker, Land) οἱ ἀγροί, auf dem ~e ἐν ἀγροῖς, κατ' ἀγρούς, das ~ bebauen τὴν γῆν ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν, auf dem ~e wachsend ἄγριος (wildwachsend). — 3. übtr. die Sache liegt noch in weitem ~e πόρρω ἔτι ἐστίν. — 4. (in Bezug auf ein Heer) im ~e ἐπὶ στρατείας, ἐν στρατείᾳ, ins ~ ziehen στρατεύειν (u. M.), ἐκστρατεύειν (u. M.) ἐπί τινα, ἐπιστρατεύεσθαί τινι, mit j-m ins ~ ziehen συστρατεύεσθαί τινι, im ~e stehen ἐν στρατείᾳ od. ἐπὶ στρατείας εἶναι, ἔξω εἶναι, Truppen ins ~ stellen ἐκπέμπειν στράτευμα, das ~ räumen ἀνα-, ὑποχωρεῖν, den Feind aus dem ~e schlagen τρέπεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, das ~ behaupten νικᾶν, κρατεῖν τῶν πολεμίων, den Feind aus dem ~e schlagen τροπὴν ποιεῖν (auch M.) τινος. — 5. (besondere Abteilung eines Ganzen) ἡ φάτνη, τὸ φάτνωμα (an einer getäfelten Decke), τὸ κῶλον (an einem Gebäude). — 6. übtr. (Gebiet) τὸ χωρίον, ὁ τόπος, oft durch d. *neutr.* d. *pron. dem.* od. umschr. mit d. *prp.* περί, zB. das ~ der Geschichte τὰ περὶ τὴν ἱστορίαν, das ist ein ~, auf dem du dich zeigen kannst περὶ ταῦτ' ἂν ἐπιδείξαιο τὴν σεαυτοῦ δεινότητα.

Feldarbeit *f* τὰ κατ' ἀγρὸν ἔργα, τὰ ἔργα, ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία, τὸ γεώργημα.

Feldarbeiter *m* ὁ ἐργάτης, ὁ γεωργός.

Feldarzt *m* ὁ κατὰ τὸ στρατόπεδον ἰατρός.

Feldbäcker *m* ὁ κατὰ τὸ στρατόπεδον ἀρτοποιός.

Feldbau *m* ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία.

Feldbett *n* ἡ κατὰ τὸ στρατόπεδον κλίνη.

Feldblume *f* τὸ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἄνθος.

Felddieb *m* ὁ τοὺς ἐκ τῶν ἀγρῶν καρποὺς κλέπτων.

Felddiebstahl *m* ἡ (τῶν καρπῶν) τῶν ἐν ἀγροῖς od. κατ' ἀγροὺς κλοπή.

Felddienst ἡ στρατεία.

Felddorn *m* ὁ τρίβολος ἐρεβινθώδης.

Feldequipage *f* τὰ πρὸς τὴν στρατείαν σκεύη.

Felderdecke *f* τὰ φατνώματα.

Feldflasche *f* ἡ ἀσκοπυτίνη.

Feldfrucht *f* ὁ τῆς γῆς καρπός, ὁ σῖτος, τὸ λήιον, τὰ κάρπιμα, οἱ σιτηροὶ καρποί.

Feldgerät *n* τὰ στρατιωτικὰ σκεύη.

Feldgeschrei *n* τὸ σύνθημα, ἡ ἀλαλά.

Feldhase *m* ὁ πεδινὸς λαγῶς (λαγώς).

Feldhauptmann *m* ὁ στρατηγός.

Feldherr *m* ὁ στρατηγός, ὁ στρατηγῶν (*part.* von στρατηγέω), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἄρχων (οντος), ~ sein στρατηγεῖν, ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.), ἡγεμονεύειν τινός.

feldherrlich στρατηγικός.

Feldherrnamt *n* ἡ στρατηγία. [ἀρετή.]

Feldherrngröße *f* τὸ στρατηγικόν, ἡ στρατηγοῦ

Feldherrnkunst *f* ἡ στρατηγική.

Feldherrnmantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος).

Feldherrnruhm *m* ἡ ἀπὸ τῆς στρατηγίας δόξα.

Feldherrnstelle *f* ἡ στρατηγία, ἡ ἡγεμονία.

Feldherrntalent *n* τὸ στρατηγικόν.

Feldherrnzelt *n* ἡ στρατηγοῦ od. στρατηγικὴ σκηνή, τὸ στρατήγιον.

Feldheuschrecke *f* ἡ ἀκρίς (ίδος).

Feldhuhn *n* ὁ, ἡ πέρδιξ (κος).

Feldhüter, -wächter *m* ὁ ἀγροφύλαξ (κος).

Feldkümmel *m* τὸ ὑπήκοον.

Feldlager *n* τὸ στρατόπεδον.

Feldmark *f* τὰ μεθόρια, οἱ ἀγροί.

Feldmarschall *m* ὁ στρατηγός, ὁ ἡγεμών (όνος).

Feldmaus *f* ὁ ἀρουραῖος μῦς (υός).

Feldmesser *m* ὁ γεωμέτρης, ~ sein γεωμετρεῖν.

Feldmeßkunst *f* ἡ γεωμετρία.
Feldmessung *f* ἡ γῆς ἀναμέτρησις od. καταμέτρησις.
Feldnachbar *m* ὁ ἀγρογείτων (ονος).
Feldobst *n* ἡ ὀπώρα.
Feldposten *m* ἡ προφυλακή.
Feldschlacht *f* ἡ μάχη.
Feldstein *m* ὁ, ἡ χάλιξ (κος).
Feldstuhl *m* ὁ ὀκλαδίας (δίφρος).
Feldweg *m* ἡ τρίβος.
Feldwirtschaft *f* τὰ περὶ τὴν γεωργίαν.
Feldzeichen *n* τὸ σημεῖον.
Feldzug *m* ἡ στρατεία, ὁ στόλος, ἡ ἔξοδος, (nach dem Innern eines Landes) ἡ ἀνάβασις, einen ~ antreten ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί od. εἰς τὴν στρατείαν, ἐκστρατεύειν, einen ~ gegen j-n machen στρατεύειν (u. M.) ἐπί τινα, ἐπιστρατεύειν (u. M.) τινί u. ἐπί τινα, einen ~ beendigen ἐκστρατεύεσθαι.
Felge *f* τὸ σῶτρον, ἡ ἀψίς (ῖδος), ἡ ἄντυξ (γος).
Fell *n* 1. ἡ δορά, τὸ δέρμα, ἡ βύρσα, ἡ διφθέρα (letztere drei = abgezogenes ~), τὸ νάκος (zottiges ~), Hirsch~ ἡ νεβρίς (ίδος), von ~en gemacht δερμάτινος, διφθέρινος, βύρσινος, mit einem ~ überziehen βυρσοῦν, καταβυρσοῦν, διφθεροῦν, mit ~ überzogen βύρσινος, βυρσότονος (2), βυρσοτενής, j-m das ~ über die Ohren ziehen (Sprichw.) ἀσκὸν δέρειν τινά. — 2. übtr. dickes ~ (Dickfelligkeit, Unempfindlichkeit) ἡ φορίνη.
fellartig δερματώδης, δερματικός.
Fellchen *n* τὸ δερμάτιον.
Felleisen *n* ἡ διφθέρα, ἡ πήρα.
Fels, Felsen *m* ἡ πέτρα, ὁ πέτρος, ὁ σκόπελος (bsd. im Meer), ἡ χοιράς (άδος), steiler ~ ἡ ἀπορρώξ (ῶγος), kahler ~ τὸ λέπας, von ~ πέτρινος, am ~ wachsend πετροφυής, auf ~ klettern πετροβατεῖν.
Felsblock *m* ἡ πέτρα.
felsenartig πετρώδης.
felsenfest πετρώδης, ἀδαμάντινος.
felsenhart πέτρινος, λίθινος.
Felsenherz *n* ἡ σιδηρᾶ καρδία, τὸ σιδηροῦν ἦτορ.
Felsenhöhle *f* τὸ ἄντρον, τὸ πέτρας κοίλωμα.
Felsenklippe *f* ὁ σκόπελος.
Felsenkluft *f* τὸ χάσμα, ἡ χαράδρα.
Felsenriff *n* ἡ χοιράς (άδος).
Felsenritz *m* ἡ πέτρας διαρρωγή.
Felsenschlucht *f* ἡ φάραγξ (αγγος).
felsig πετραῖος, πέτρινος, πετρώδης, πετρήρης, πετρήεις, ~er Ort ὁ πετρών (ῶνος).
Felsklippe *f* ὁ σκόπελος.
Felsstück *n* ὁ πέτρος.
Femininum *n* τὸ θῆλυ γένος, (von einem Worte) τὸ θῆλυ ὄνομα.
Fenchel *m* τὸ μάραθον (μάραθρον).
fenchelähnlich, -artig μαραθοειδής.
Fenchelfeld *n* ὁ μαραθών (ῶνος).
Fenchelöl *n* τὸ ἀπὸ μαράθου ἔλαιον.
Fenchelwein *m* ὁ μαραθίτης οἶνος.
Fenster *n* ἡ θυρίς (ίδος), ὁ φανόπτης, ἡ φωταγωγός (θύρα), ὁ φωστήρ (ῆρος), τὸ φῶς (ωτός), zum ~ hinaussehen προκύπτειν ἐκ τῆς θυρίδος.
Fensterchen *n* τὸ θυρίδιον.
Fensterladen *m/pl.* αἱ θυρίδες.
Fensterscheibe *f* ἡ διόπτρα.
Ferien *pl.* ἡ ἐκεχειρία, αἱ ἑορτάσιμοι ἡμέραι (Schulferien), ἡ ἀπραξία, αἱ ἄπρακτοι ἡμέραι (Gerichtsferien).
Ferkel *n* ὁ, ἡ δέλφαξ (κος), τὸ δελφάκιον, τὸ συΐδιον, ὁ χοῖρος, τὸ χοιρίδιον, ὁ γρῦλος, ὁ γρυλίων (ονος), vom ~ δελφάκειος, χοίρειος.
Ferkelchen *n* ὁ ὀρθαγορίσκος.
fern I *adv.* μακράν, πόρρω, τηλοῦ, τηλόθι, τῆλε, ἑκάς (sämtl. mit *gen.*), ~hin τηλόσε, πόρρω, von ~ τηλόθεν, πόρρωθεν, das sei ~e μὴ γένοιτο, μὴ συμβαίη τοῦτο, sich ~ von etw. halten ἀπέχεσθαι (M.) τινος, so~ ich kann ἐὰν οἷός τε γένωμαι. — II *adj.* ἀφ-, διεστώς, ἀπέχων, ~ sein ἀπεῖναι, ἀπέχειν (von etw. τινός), sehr ~ μακρὰν ἀπών.
Ferne *f* ἡ διάστασις, τὸ διάστημα, in der ~ τηλοῦ, πόρρω, in die ~ μακράν, πόρρω, aus der ~ πόρρωθεν, das ist noch in weiter ~ τοῦτο ἔτι πόρρω ἐστίν od. ἄπεστιν, οὐκ ἂν γένοιτο εἰς μακράν, in die ~ reisen ἀποδημεῖν εἰς τὴν ἀλλοτρίαν.
ferner I *adj.* 1. ὁ, ἡ, τὸ μετὰ ταῦτα, ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ὁ, ἡ, τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἐπιγιγνόμενος, μέλλων. — II *adv.* 2. μετὰ ταῦτα, ὕστερον, μετέπειτα, τοῦ λοιποῦ, τὸ λοιπόν, τὸ ἀπὸ τοῦδε. — 3. (außerdem) εἶτα, ἔπειτα, ἔτι δέ, πρὸς δὲ τούτοις, ἑξῆς, καὶ μὴν καί, πάλιν.
fernerhin τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, εἰς τὸ λοιπόν, ὕστερον, τὸ ἀπὸ τοῦδε.
fernleuchtend τηλαυγής.
Ferse *f* ἡ πτέρνα, τὸ σφυρόν, j-m auf der ~ folgen ἐπὶ πόδα διώκειν τινά, κατὰ πόδας (a. πόδα) ἕπεσθαί od. ἀκολουθεῖν τινι.
Fersengeld geben προτροπάδην φεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα.
fertig 1. (in Bereitschaft gesetzt, gerüstet) παρεσκευασμένος, ἡτοιμασμένος, ἕτοιμος, εὐτρεπής, sich ~ machen παρασκευάζεσθαι, ἑτοιμάζεσθαι (M.). — 2. (fähig, geschickt) δεξιός, ἀγαθός. — 3. (willig, bereit) ἕτοιμος, πρόθυμος (2), πρόχειρος (2). — 4. (vollendet) τέλειος, gew. durch d. *part.* von διαπράττειν, ἀποδεικνύναι, ἀποτελεῖν, etw. ~ machen ἀποδεικνύναι, ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαί (M.), ἀνύτειν, ἐξανύτειν, διαπράττειν τι, mache, daß du ~ wirst ἴθι δὴ ἀνύσας, wird sind mit allem ~ πάντα ἡμῖν πέπρακται, mit j-m ~ werden ἀπαλλάττειν τινά, διαλύεσθαι (M.) τὰ πρός τινα, (im Streite und Kampfe) κρατεῖν τινος, νικᾶν τινα.
fertigen ποιεῖν, κατασκευάζειν, ἐργάζεσθαι (M.), ἀποδεικνύναι, s. verfertigen.
Fertigkeit *f* ἡ δεξιότης (ητος), ἡ ἐμπειρία, ἡ τριβή, ἡ ἀρετή, ~ in etw. haben ἔμπειρον εἶναί od. ἐμπείρως ἔχειν τινός, oft durch *adj.* auf ικός ausgedrückt, zB. der die ~ hat zu herrschen ἀρχικός, ~ im Schießen τοξευτικός, ~ im Laufen δρομικός.
Fessel *f* ὁ δεσμός (*pl.* auch τὰ δεσμά), (an den Füßen) ἡ πέδη, j-m ~n anlegen περιβάλλειν τινὰ δεσμοῖς od. τινὶ δεσμούς, die ~n abnehmen ἀπαλλάττειν τινὰ τῶν δεσμῶν, λύειν τινὶ τοὺς δεσμούς.
fessellos ἄδεσμος (2), ἄδετος (2).
fesseln δεῖν, δεσμεύειν, πεδᾶν, συμπεδᾶν, s. Fesseln anlegen unter Fessel; übtr. j-n ~ κατέχειν, κηλεῖν τινα, j-n an sich ~ ἀναρτᾶσθαί (M.) τινα ἐξ ἑαυτοῦ, οἰκειοῦσθαί (M.) τινα od. οἰκεῖον ποιεῖν τινα ἑαυτῷ, an etw. gefesselt sein ἐξηρτῆσθαι ἔκ τινος, συνεῖναί, προσ-, συμπεφυκέναι τινί, von Sehnsucht nach etw. gefesselt sein πόθῳ τινὸς ἔχεσθαι (P.).
fest 1. (nicht wankend) ἀσφαλής, βέβαιος, ἔμπεδος (2), ἰσχυρός, σταθερός, εὐσταθής, μόνιμος (2), ἀκίνητος, ἀμετακίνητος, ἀμετάθετος (sämtl. 2), ~ sein in etw. ἐξεπίστασθαί, διαμεμαθηκέναι τι, gegen etw. κρείττω εἶναί od. οὐχ ἡττᾶσθαί τινος, ~ halten κατέχειν, κρατεῖν, an etw. ἀντέχεσθαί (M.) τινος, einen Eid, einen Vertrag ~ halten ἐμπεδοῦν, ἐξεμπεδοῦν ὅρκον, συνθήκας, ~ bei etw. bleiben ἐμμένειν τινί, ~ behaupten ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.), eine ~e Überzeugung haben ἰσχυρῶς od. εὖ πεποιθέναι, sich ~setzen an einem Orte ἱδρύεσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί oder κατὰ τόπον τινά, καθίστασθαι. — 2. (dicht, in seinen Teilen ~ verbunden) πηκτός, πυκνός, στερρός, das ~e Land ἡ στερρὰ γῆ, ἡ ἤπειρος. — 3. (befestigt) ὀχυρός, ἐχυρός, ἐρυμνός, ein ~er Ort, Platz τὸ ἐρυμνὸν χωρίον, τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα.
Fest *n* ἡ ἑορτή, τὸ ἑόρτασμα, ein größeres ~ ἡ πανήγυρις (εως), ein nächtliches ~ ἡ παννυχίς (ίδος), ein religiöses ~ τὰ ἱερά, ἡ τελετή, ein ~ feiern ἑορτὴν ἄγειν od. τελεῖν, ἑορτάζειν, ein ~ anordnen ἑορτὴν ποιεῖν.

festbestimmt ὡρισμένος.
festbinden καταδεῖν.
Feste *f* ἡ ἄκρα, ἡ ἀκρόπολις, τὸ τεῖχος, τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα.
Festfeier *f* ἡ ἑόρτασις.
Festgesandter *m* ὁ θεωρός.
Festgesandtschaft ἡ θεωρία, οἱ θεωροί.
festhalten ἔχειν, κατέχειν τι, an etw. ~ ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι (M.) τινος, ἐμμένειν τινί.
Festigkeit *f* (Dauer, Bestand) ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἀκινησία, das *neutr.* der betr. *adj.*, (Dichtheit, Gedrungenheit) ἡ στερρότης (ητος), ἡ πυκνότης (ητος), das *neutr.* der betr. *adj.*, (eines Ortes) ἡ ἐρυμνότης (ητος), ἡ ὀχυρότης (ητος).
Festkalender *m* τὸ ἑορτολόγιον.
festklammern sich an etw. ἰσχυρῶς ἀντέχεσθαι (M.) od. ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) τινος.
Festkleid *n* ἡ ἱερὰ od. λαμπρὰ od. ἐκπρεπὴς ἐσθής (ῆτος) od. στολή.
Festland *n* ἡ ἤπειρος, Bewohner des ~es ὁ ἠπειρώτης (*f* ἡ ἠπειρῶτις, ιδος).
festländisch ἠπειρωτικός.
festlich ἑορτώδης, ἑόρτιος (2), ἑορτάσιμος (2), ἑορταστικός, πανηγυρικός, ~ begehen ἑορτάζειν.
Festlichkeit *f* ἡ πανήγυρις (εως), ἡ πομπή.
Festlied *n* ὁ ὕμνος.
Festmahl *n*, **-schmaus** *m* ἡ εἰλαπίνη.
festnehmen συλλαμβάνειν τινά.
Festrede *f* ὁ πανηγυρικὸς λόγος.
festschlagen die Erde σάττειν, κατασάττειν.
Festschmuck *m* ὁ εἰς ἑορτὰς κόσμος.
festsetzen 1. (j-n gefangen setzen) ἀπάγειν τινὰ εἰς φυλακήν, δεῖν τινα. — 2. (anordnen, bestimmen) τάττειν, ὁρίζειν, τιθέναι, καθιστάναι, διαγορεύειν (διειπεῖν), mit einander ~ συντίθεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ὁμολογεῖν, festgesetzt außer d. *part.* auch προθέσμιος (ἡ προθεσμία festgesetzter Tag). — 3. sich an einem Orte ~ ἱδρύεσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί.
festsitzen (im Gefängnis) δεδέσθαι, auf dem Pferde ~ ἔχεσθαι τοῦ ἵππου, ἔποχον εἶναι.
Festspiel *n* ὁ ἱερὸς ἀγών (ῶνος).
feststampfen κατανάσσειν.
feststehen ἀκίνητον στῆναι.
feststellen ἱδρύειν, übtr. διορίζεσθαι (M.).
Festtag *m* ἡ ἑορταστικὴ ἡμέρα, ἡ ἑορτάσιμος ἡμέρα, ἡ ἑορτή.
festtreten σάττειν, κατανάσσειν.
Festung *f* τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα, τὸ τεῖχος, τὸ τείχισμα, τὸ φρούριον (kleine ~, Fort), (~ in einer Stadt) ἡ ἀκρόπολις, (an der Grenze) τὸ ἐπιτείχισμα, eine ~ anlegen τειχίζειν (u. M.) τεῖχος od. ἔρυμα, eine ~ gegen j-n anlegen ἐπιτειχίζειν.
Festungsbau *m* ὁ τειχισμός, ἡ τείχισις, ὁ περιτειχισμός, ἡ περιτείχισις, (an der Grenze) ἡ ἐπιτείχισις, ὁ ἐπιτειχισμός.
Festungskommandant *m* ὁ φρούραρχος, ὁ φρουράρχης, Stelle eines ~en ἡ φρουραρχία, ~ sein φρουραρχεῖν.
Festungskrieg *m* ἡ τειχομαχία, einen ~ führen τειχομαχεῖν.
Festungswerke *n/pl.* τὰ τείχη, τὰ ἐρύματα.
Festzeit *f* ἡ ἱερομηνία, τὰ ἱερομήνια.
Festzug *m* ἡ πομπή, einen ~ aufführen πομπὴν πέμπειν.
fett 1. πίων, πιμελής, λιπαρός (bsd. von Fett glänzend), ~er Boden ἡ πίειρα γῆ, ~ machen πιαίνειν, καταπιαίνειν, λιπαίνειν, ἐκλιπαίνειν, σιτεύειν. — 2. (dick, wohlgenährt) εὔ-, πολύσαρκος (2), παχύς, σιτευτός, (reichlich) ἄφθονος (2), δαψιλής.
Fett *n* τὸ λίπος, ἡ πιμελή (weiches od. flüssiges ~), τὸ στέαρ (ατος), τὸ στεάτωμα, ὁ δημός (Talg), ὁ σίαλος (Schweinefett).
fettartig κνισώδης.
Fettbauch *m* ὁ γαστροπίων (ονος), ὁ προγάστωρ (ορος), ὁ γάστρων (ωνος).
Fettbildung *f* ἡ πιότης (ητος).
Fettdampf *m* ἡ κνῖσα, mit ~ erfüllen κνισᾶν, κνισοῦν.
Fettgeschwulst *f* τὸ στεάτωμα.
Fettglanz *m* ἡ λιπαρότης (ητος).
Fetthaut *f* ὁ δημός.
fettig πιμελώδης, λιπαρός, κνισώδης, σιαλώδης.
Fettigkeit *f* ἡ πιότης (ητος), ἡ λιπαρότης (ητος), ἡ λιπαρία, (Wohlgenährtheit) ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
Fettleibigkeit *f* ἡ πολυσαρκία.
Fettmachen *n* ὁ πιασμός.
Fettmasse *f* ἡ πιότης (ητος).
Fettschwanz *m* ἡ παχεῖα οὐρά.
Fettwanst *m* ὁ γάστρων (ωνος), ὁ προγάστωρ (ορος).
Fetzen *m* ἡ λακίς (ίδος), τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, τὸ τρῦχος, τὸ τρυχίον, in ~ zerreißen διασπαράττειν.
feucht ὑγρός, κάθυγρος (2), νοτερός, ~ machen ὑγραίνειν, καθυγραίνειν, βρέχειν, κατα-, διαβρέχειν, νοτίζειν, ~ sein, ~ werden die P., auch ὑγράζειν, μυδᾶν.
Feuchtigkeit *f* ἡ ὑγρότης (ητος), τὸ ὑγρόν, ἡ ὑγρασία, ἡ νοτίς (ίδος), τὸ νοτερόν, (durch Ausdampfen u. dgl. entstehende ~) ἡ ἰκμάς (άδος), ohne ~ ἄνικμος (2).
Feuer *n* 1. τὸ πῦρ (πυρός, *pl.* τὰ πυρά nach der 2. Dekl. = Wachtfeuer), ἡ λιγνύς (ύος, qualmendes ~), ἡ φλόξ (ογός, loderndes ~), ἡ πυρκαϊά (Feuersbrunst), τὸ φῶς (ωτός, Licht), ~ anzünden πῦρ κάειν, ἀνα-, ἐκκάειν od. ἅπτειν, ~ anlegen πῦρ ἐμβάλλειν, durch ~ läutern πυροῦν, ~ anschüren ὑποσκαλεύειν, in ~ setzen ἐκπυροῦν, ~ fangen ἅπτεσθαι (M.) πυρός, durch ~ verwüsten πυρπολεῖν, in ~ aufgehen καταφλέγεσθαι (P.), Feuer machen (durch Reiben) τὰ πυρεῖα συντρίβειν, ~ speien φλόγας ἀναπέμπειν od. ἀναφυσᾶν, im ~ härten πυρακτεῖν, durchs ~ gehen (eig. u. übtr.) διὰ πυρὸς ἰέναι. — 2. (Glanz, Funkeln) τὸ πῦρ, τὸ σέλας, ἡ αὐγή, ἡ μαρμαρυγή. — 3. (Lebhaftigkeit, Eifer) ὁ θυμός, ἡ ἀκμή, ἡ ὁρμή, τὸ πάθος, mit ~ sprechen δεινῶς λέγειν, j-n in ~ und Flamme setzen ἐκ-, διακάειν, διαφλέγειν τινά, (erzürnen) ἐξοργίζειν, παροξύνειν, in ~ und Flamme geraten θυμὸν περικάεσθαι (P.).
feuerähnlich, -artig πυροειδής, πυρώδης.
Feueranbeter *m* ὁ τὸ πῦρ σεβόμενος.
Feuerarbeit *f* ἡ ἔμπυρος τέχνη.
Feuerarbeiter *m* ὁ καμινεύς, ὁ καμινευτής.
Feuerbrand *m* ὁ δαλός, ὁ πυρσός, (als Signal) οἱ φρυκτοί, ein Zeichen geben mit einem ~ φρυκτωρεῖν (von der Ankunft der Feinde τοὺς πολεμίους), das Geben dieses Zeichens ἡ φρυκτωρία, der dieses Zeichen gibt ὁ φρυκτωρός, der Ort, von dem aus das Zeichen gegeben wird τὸ φρυκτώριον.
Feuerchen *n* ἡ μικρὰ φλόξ (ογός), τὸ πυρίδιον.
Feuerdorn *m* ἡ πυράκανθα.
Feuereifer *m* ἡ ὀξυτάτη προθυμία od. ὁρμή.
Feueresse *f* ἡ καπνοδόκη.
Feuerfarbe *f* ἡ πυρρότης (ητος).
feuerfarbig πυρρός, φλόγινος, φλογωπός (2), φλογοειδής, φλογώδης, πυροειδής, πυρώδης.
feuerfest ἀσφαλῶς ἔχων πρὸς τὸ πῦρ, ὑπομένων τὸ πῦρ.
Feuerflamme *f* ἡ φλόξ (ογός).
Feuerfunken *m* ὁ σπινθήρ (ῆρος), ὁ ψέψαλος.
Feuerglut *f* τὸ καῦμα.
Feuerherd *m* ἡ ἐσχάρα.
Feuerholz *n* τὰ ξύλα, τὰ φρύγανα.
Feuerkugel *f* ἡ πυροειδὴς σφαῖρα, τὸ πυροειδὲς σφαίρωμα.
Feuerlärm *m* βοὴ καὶ θόρυβος ὡς πυρκαϊᾶς γενομένης.
Feuerlilie *f* τὸ κρίνον.
Feuermal *n* τὸ ἔγκαυμα.
feuern πῦρ κάειν, ξύλα προσφέρειν τῷ πυρί.
Feuerpfanne *f* τὸ πύραυνον.
Feuerprobe *f* ἡ ἐκ od. διὰ τοῦ πυρὸς βάσανος, die ~ bestehen διὰ πυρὸς δοκιμάζεσθαι (P.).
feuerrot πυρρός, ~ werden πυρροῦσθαι (P.).
Feuersäule *f* ἡ μεγάλη φλόξ (ογός).
Feuersbrunst *f* ἡ πυρκαϊά, ὁ ἐμπρησμός, eine ~ bricht aus πυρκαϊὰ γίγνεται.

Feuerschaden *m* ἡ ἐκ πυρκαϊᾶς od. δι' ἐμπρησμοῦ βλάβη.
Feuerschein *m* τὸ φῶς (ωτός).
Feuerschröter *m* (eine Käferart) ὁ κάραβος, ὁ κεράμβυξ (υκος).
Feuerschwamm *m* τὸ ἀγαρικόν.
Feuersgefahr *f* ὁ ἐξ od. ἀπ' ἐμπρησμοῦ κίνδυνος, bei ~ πυρκαϊᾶς γενομένης.
feuersicher s. feuerfest.
Feuersignal *n* s. Feuerzeichen.
feuerspeiend πῦρ ἀναφυσῶν od. ἀναδιδούς od. ἀναπέμπων, ~er Berg ὁ ῥύαξ (κος).
Feuerspritze *f* ὁ σίφων (ωνος).
Feuerstahl *m* τὸ πυρεῖον.
Feuerstätte *f* ἡ πυρά.
Feuerstein *m* ὁ πυρίτης (λίθος), ἡ πυρῖτις (ιδος).
Feuerstelle *f* (wo ein Haus steht) τὸ οἰκόπεδον.
Feuerstrahl *m* ἡ ἀπὸ τοῦ πυρὸς αὐγή.
Feuerstrom *m* ὁ ῥύαξ (κος).
Feuertod *m* ἡ ὑπὸ πυρὸς φθορά, den ~ sterben ἀποθνῄσκειν πυρί, ζῶντα κατακάεσθαι (P.).
Feuerung *f* ἡ πύρωσις (als Handlung), ἡ πυρευτικὴ χρεία (als Sache).
Feuerwache *f* ἡ πυρκαϊῶν ἕνεκα κατασταθεῖσα φυλακή.
Feuerwächter *m* ὁ πυρκαϊῶν ἕνεκα κατασταθεὶς φύλαξ (κος).
Feuerwurm *m* ἡ πυγολαμπίς (ίδος), ἡ λαμπυρίς (ίδος).
Feuerzange *f* ἡ πυράγρα, ἡ πυρολαβίς (ίδος).
Feuerzeichen *n* ὁ πυρσός, οἱ φρυκτοί, ein ~ geben πυρσεύειν, φρυκτωρεῖν.
Feuerzeug *n* τὰ πυρεῖα.
feurig πυροειδής, πυρώδης, πύρινος, ἔμπυρος (2), φλογοειδής, (lebhaft) γοργός, ἐμπαθής, δεινός, ὀξύς, διάπυρος (2), θυμοειδής, θυμώδης.
Fibel *f* τὸ στοιχειακὸν βιβλίον.
Fichte *f* ἡ πεύκη, ἡ πίτυς (υος), ἡ (θήλεια) ἐλάτη.
fichten πιτύινος, πεύκινος, ἐλάτινος.
fichtenartig πιτυώδης.
Fichtenharz *n* ἡ ἀπὸ τῆς πίτυος ῥητίνη.
Fichtenholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς πίτυος ξύλα.
Fichtenkranz *m* ὁ πιτύινος στέφανος.
Fichtenraupe *f* ἡ πιτυοκάμπη.
Fichtenrinde *f* ὁ πίτυος φλοιός.
Fichtenwald *m* ὁ πιτυών (ῶνος).
Fichtenzapfen *m* ὁ πιτύινος κῶνος, ὁ στρόβιλος.
Fichtenzweig *m* ὁ πιτύινος κλάδος, ein Kranz von ~en ὁ πιτύινος στέφανος, mit ~en bekränzen στεφανοῦν τῇ πίτυϊ.
Fieber *n* ὁ πυρετός, das ~ haben πυρέττειν, ὁ καυματώδης πυρετός (hitziges ~), ὁ ἠπίαλος, τὸ ῥῖγος (kaltes ~), ὁ φρικώδης πυρετός (Schauerfieber mit Hitze), das dreitägige, viertägige ~ ὁ τριταῖος, τεταρταῖος πυρετός, schleichendes ~ ὁ βληχρὸς πυρετός. das ~ bekommen περιπίπτειν od. ἁλίσκεσθαι πυρετῷ, im ~ liegen κεῖσθαι πυρέττοντα.
Fieberanfall *m* ἡ καταβολή u. κατηβολή, οἱ πυρετοί, einen ~ haben κατηβολεῖν.
fieberartig πυρετώδης.
fieberfrei ἀπύρετος (2).
Fieberfrost *m* ὁ ἠπίαλος, τὸ ῥῖγος, ~ haben ἠπιαλεῖν, ῥιγῶν.
fieberhaft πυρεκτικός, πυρετώδης, ἠπιαλώδης, (aufgeregt) ἀναπτερωθείς.
Fieberhitze *f* τὸ καῦμα, ὁ πυρετός. ~ haben πυρέττειν, θερμαίνεσθαι (P.).
fieberkrank πυρέττων (*part.* von πυρέττειν).
fieberlos ἀπύρετος (2).
Fieberlosigkeit *f* ἡ ἀπυρεξία.
fiebern πυρέττειν.
Fieberschauer *m* τὸ ῥῖγος.
Fieberzustand *m* ὁ πυρετός, ἡ πύρεξις, τὸ πυρετῶδες.
Figur *f* (Gestalt) τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, (Bild, Umriß) ὁ τύπος, eine gezeichnete ~ ἡ διαγραφή, τὸ διάγραμμα, eine eingegrabene ~ ὁ χαρακτήρ (ῆρος), (in der Rhetorik) τὸ σχῆμα, ὁ τρόπος, τὸ σχημάτιον.

figürlich τροπικός, ἀλληγορικός, μεταφορικός, ~er Ausdruck ὁ τρόπος, ἡ μεταφορά.
Filet *n* τὸ χήλευμα.
Filetnadel *f* ἡ χηλή, ὁ συμβολεύς.
filtrieren διηθεῖν, δι-, ἀφυλίζειν.
Filtrierbeutel, -sack *m* ὁ ἠθμός, ὁ διυλιστήρ (ῆρος).
Filz *m* ὁ πῖλος, τὸ πίλημα, aus ~ gemacht πίλινος, (Geizhals) ὁ γνίφων (ωνος), ὁ κυμινοπρίστης, ὁ κίμβιξ (κος).
filzartig πιλοειδής, πιλώδης.
Filzdecke *f* ὁ πῖλος.
filzen πιλεῖν, πιλοῦν, die Kunst des ~s ἡ πιλητική.
Filzen *n* ἡ πίλησις.
Filzhut *m* ὁ πῖλος, τὸ πιλίδιον, einen ~ tragen πιλοφορεῖν.
filzig πιλώδης, (geizig) γλίσχρος, μικρολόγος (2), ἀνελεύθερος (2), ῥυπαρός, ~ sein μικρολογεῖσθαι, κιμβικεύεσθαι (M.).
Filzigkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος), ἡ μικρολογία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ κιμβικεία, ἡ ῥυπαρία, ἡ ῥυπαρότης (ητος).
Filzlaus *f* ὁ ἄργιος φθείρ (ειρός).
Filzmacher *m* ὁ πιλοποιός.
Filzschuh *m* ὁ πῖλος, τὸ πίλινον ὑπόδημα.
Finanzen *f/pl.* αἱ πρόσοδοι, οἱ πόροι.
Finanzminister *m* ὁ ταμίας τῶν δημοσίων χρημάτων.
Finanznot *f* ἡ τῶν χρημάτων ἀπορία.
Finanzverwaltung *f* ἡ τῶν δημοσίων χρημάτων oder τῶν προσόδων διοίκησις.
Finanzwesen *n* τὰ περὶ τὰς προσόδους.
Findelhaus *n* τὸ βρεφοτροφεῖον.
Findelkind *n* τὸ ἔκθετον βρέφος.
finden 1. εὑρίσκειν (allg. τινά u. τί u. mit dem *part.*, zB. du wirst ~, daß die Sache so ist εὑρήσεις τὰ πράγματα οὕτως ἔχοντα), ἀν-, ἐξ-, ἐφευρίσκειν (durch Nachsuchen ~), ἐν-, ἐπι-, περι-, προστυγχάνειν (zufällig auf etw. stoßen), leicht, schwer zu ~ εὔ-, δυσεύρετος (2), Mittel und Wege ~ πορίζεσθαί (M.) τι, Hilfe ~ τυγχάνειν βοηθείας. — 2. ich finde für gut δοκεῖ μοι, ἡγοῦμαι (M.), (ich billige) δοκιμάζω, ἐπαινῶ. — 3. es findet sich εὑρίσκεται, γίγνεται, es findet sich etw. an etw. ἔν-, πρόσ-, πάρεστί τι τινι. — 4. ich kann mich nicht darin ~ (= begreifen) οὐκ ἐννοῶ, οὐ συνίημι, οὐ μανθάνω τι. — 5. man muß sich darin finden (= ertragen) φέρειν δεῖ τοῦτο. — 6. es findet sich (= sich zeigen) φαίνεσθαι mit dem *part.*, zB. es fand sich, daß er Unrecht getan hatte ἐφάνη ἀδικήσας. — 7. sich bereitwillig ~ lassen πρόθυμον ἑαυτὸν παρέχειν. — 8. sich nicht in j-n ~ οὐκ ἐπίστασθαι ἀρέσκειν τινί. — 9. es wird sich von selbst ~ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εὑρήσει. — 10. sich zusammen~ (von Personen) συνέρχεσθαι πρὸς ἀλλήλους. — 11. in vielen Verbindungen = behalten, bekommen, zB. Beifall ~ ἐπαίνου τυγχάνειν, ἐπαινεῖσθαι (P.), Gnade ~ συγγνώμης τυγχάνειν, Geschmack, Vergnügen an etw. ~ ἥδεσθαί (P.) τινι, χαίρειν τινί.
Finden *n* ἡ εὕρεσις, gew. durch Verben.
Finder *m* ὁ εὑρετής, gew. *part.* der Verben.
Finderlohn *m* τὸ εὕρετρον.
Findling *m* τὸ ἔκθετον βρέφος.
Finger *m* ὁ δάκτυλος, der kleine ~ ὁ μικρὸς δάκτυλος, ὁ μύωψ (ωπος), der mittlere ~ ὁ μέσος δάκτυλος, der vierte ~ ὁ παράμεσος δάκτυλος, der Zeige~ ὁ λιχανός, der Daumen ὁ ἀντίχειρ (ειρος), einen ~ breit, dick, lang usw. δακτυλιαῖος, zwei, drei ~ breit usw. δι-, τριδάκτυλος (2), an den ~n abzählen λογίζεσθαι (M.) ἀπὸ χειρός, an den ~n zusammenzählen ἐπὶ δακτύλων συμβάλλεσθαι (M.), an den ~n kauen δάκνειν τοὺς δακτύλους, mit den ~n zeigen δακτυλοδεικτεῖν, übtr. durch die ~ sehen περιορᾶν τινα mit d. *part.*, wie ein ~ gestaltet δακτυλωτός.
fingerähnlich, -artig δακτυλοειδής.
fingerbreit, -dick, -lang δακτυλιαῖος (τὸ πλάτος).

Fingerchen *n* τὸ δακτυλίδιον.
Fingergelenk *n* ὁ κόνδυλος.
Fingerglied *n* ἡ σκυταλίς (ίδος), ἡ φάλαγξ (αγγος).
Fingerhandschuh *m* ἡ δακτυλήθρα.
Fingernagel *m* ὁ ὄνυξ (υχος).
Fingerring *m* ὁ δακτύλιος.
Fingerspitze *f* ἄκρος ὁ δάκτυλος, τὸ τοῦ δακτύλου ἄκρον, τὸ ἀκροδακτύλιον.
Fingerzeig *m* τὸ σημεῖον, τὸ νεῦμα (Wink), j-m einen ~ geben σημαίνειν τινί τι.
Fink *m* ἡ σπίζα, ὁ σπίνος, ὁ φρυγίλος.
Finkenfalk *m* ὁ σπιζίας.
Finne *f* ὁ ἴονθος (im Gesicht), τὸ ἐξάνθημα, ἡ ἐξάνθησις (Ausschlag), ἡ χάλαζα (bei Schweinen), ~n haben χαλαζᾶν, χαλαζοῦσθαι (P.).
finnig χαλαζώδης (vom Schweinefleisch).
finster σκοτεινός, im ~n geschehend, etw. tuend σκοταῖος, κνεφαῖος, ~ machen σκοτοῦν, σκοτίζειν, συσκοτάζειν, ~ werden σκοτοῦσθαι (P.), es wird ~ συσκοτάζει, (vom Blick und vom Gesicht) στυγνός, σκυθρωπός, σύννους, ~ aussehen, eine ~e Miene machen σκυθρωπάζειν, ~es Wesen, ~e Miene ὁ σκυθρωπασμός, τὸ σκυθρωπόν, ἡ σκυθρωπότης (ητος), sich im ~n verbergen σκοτεύειν.
Finsternis *f* ὁ σκότος, τὸ σκότος, (am Abend) τὸ κνέφας, (der Nacht) ἡ ὄρφνη, (der Unterwelt) τὸ ἔρεβος, (der Sonne u. des Mondes) ἡ ἔκλειψις.
Finte *f* 1. (Erdichtung, Vorwand) ἡ πρόφασις, τὸ παρεύρημα, ὁ λόγος, ἡ τέχνη, eine ~ aussinnen παρευρίσκειν τι. — 2. (in der Fechtkunst) ἡ παλαιστρικὴ μηχανή.
Firlefanz *m* ὁ λῆρος (auch *pl.*), ὁ ὕθλος.
Firma *f* ἡ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιγραφή, τὸ ὄνομα.
Firmament *n* ὁ αἰθήρ (έρος), ὁ οὐρανός.
Firnis *m* τὸ γάνωμα, mit ~ bestreichen γανοῦν.
Firnissen *n* ἡ γάνωσις.
First *m* ἄκρα ἡ στέγη.
Fisch *m* ὁ ἰχθύς (ύος), ~e essen, von ~en leben ἰχθυοφαγεῖν, ~e fangen ἁλιεύειν (u. M.), ~e verkaufen ἰχθυοπωλεῖν.
Fischaar, -adler *m* ὁ ἁλιαίετος (ἁλιάετος).
fischähnlich, -artig ἰχθυοειδής, ἰχθυώδης.
Fischangel *f* τὸ ἄγκιστρον.
Fischbehälter *m* τὸ ἰχθυοτροφεῖον.
Fischblase *f* ἡ τοῦ ἰχθύος κύστις (ιδος u. εως), ἡ ἰχθυηρὰ κύστις.
Fischbrett *n* ὁ ἰχθυηρὸς πινακίσκος.
Fischbrühe *f* τὸ γάρον, ὁ ἰχθυηρὸς ζωμός.
Fischbrut *f* τὰ τῶν ἰχθύων νεόττια.
Fischchen *n* τὸ ἰχθύδιον, τὸ ἰχθυάριον.
fischen ἁλιεύειν (u. M.), ἀσπαλιεύειν (u. M.), γριπεύειν, γριπίζειν, (mit der Angel) ἀγκιστρεύειν (u. M.), (mit dem Netze) σαγηνεύειν, übtr. δόλῳ λαμβάνειν, θηρᾶν, θηρεύειν (u. M.).
Fischen *n* ἡ ἁλιεία, ἡ ἀσπαλιεία, (mit der Angel) ἡ ἀγκιστρεία, (mit dem Netze) ἡ σαγηνεία.
Fischer *m* ὁ ἁλιεύς, ὁ ἁλιευτής, ὁ ἀσπαλιεύς, ὁ ἀσπαλιευτής, ὁ γριπεύς, ὁ ἰχθυοθήρας, ὁ σαγηνεύς, ὁ σαγηνευτής.
Fischerei *f* ἡ ἁλιεία, ἡ ἁλιευτική, ἡ ἀσπαλιεία, ἡ ἀγκιστρεία, ἡ σαγηνεία.
Fischergarn *n* τὸ λίνον, τὸ ἀμφίβληστρον.
Fischerhütte *f* ἡ ἁλιευτικὴ σκηνή.
Fischerin *f* ἡ ἁλιευομένη γυνή, ἡ ἁλιεύτρια.
Fischerkahn *m* τὸ ἁλιευτικὸν πλοῖον, ὁ λέμβος.
Fischerkunst *f* ἡ ἁλιευτική, ἡ ἰχθυοθηρευτική.
Fischernachen *m* ἡ ἁλιάς (άδος).
Fischernetz *n* ἡ σαγήνη, τὸ δίκτυον, τὸ ἀμφίβληστρον.
Fischerrute *f* ὁ κάλαμος.
Fischerweib *n* ἡ ἰχθυόπωλις (ιδος), ἡ ἰχθυοπώλαινα, wie ein ~ schimpfen λοιδορεῖσθαι ὥσπερ ἀρτοπώλιδας (eig. „wie die Brotverkäuferinnen").

Fischfang *m* ἡ ἁλιεία.
Fischgräte *n/pl.* ἡ ἄκανθα (τοῦ ἰχθύος).
Fischhalten: zum ~ gehörig ἰχθυοτροφικός.
Fischhälter *m* s. Fischbehälter.
fischhaltig ἰχθυοφόρος (2).
Fischhamen *m* ἡ σαγήνη, τὸ δίκτυον.
Fischhandel *m* ἡ ἰχθυοπωλία.
Fischhändler *m* ὁ ἰχθυοπώλης, ~ sein ἰχθυοπωλεῖν.
Fischhändlerin *f* ἡ ἰχθυόπωλις (ιδος), ἡ ἰχθυοπώλαινα.
Fischkasten *m* s. Fischbehälter.
Fischkiemen *m/pl.* τὰ βράγχια.
Fischkorb *m* ἡ (ἰχθυηρὰ) σπυρίς (ίδος), τὸ φερνίον.
Fischlaich *m* τὰ τῶν ἰχθύων ᾠά.
Fischleim *m* ἡ ἰχθυόκολλα.
Fischmarkt *m* τὸ ἰχθυοπωλεῖον (-πώλιον), ἡ ἰχθυόπωλις (ιδος).
Fischöl *n* τὸ ἰχθύινον od. ἰχθυηρὸν ἔλαιον.
Fischotter *m* ἡ ἐνυδρίς (ίδος), ἡ ἔνυδρις (εως).
fischreich ἰχθυώδης, ἰχθυοτρόφος (2), ἰχθυόεις, ἰχθύων πλήρης od. ἀνάπλεως.
Fischreiher *m* ὁ ἐρωδιός.
Fischreuse *f* ὁ κύρτος.
Fischrogen *m* τὰ τῶν ἰχθύων ᾠά.
Fischschuppe *f* τὸ ἰχθύημα (gew. *pl.*).
Fischschüssel *f* ὁ ἰχθυηρὸς πινακίσκος.
Fischteich *m* τὸ ἰχθυοτροφεῖον.
Fischtran *m* τὸ ἀπὸ τῶν ἰχθύων λίπος.
Fischweib *n* s. Fischerweib.
Fischzug *m* ἡ ἄγρα, ὁ (ἰχθύων) βόλος.
Fiskal *m* ὁ ἐπὶ τοῦ ταμείου, ὁ ταμίας.
Fiskalbeamter *m* ὁ ἐπι-, διαγραφεύς.
Fiskus *m* τὸ δημόσιον.
Fistel *f* ἡ σῦριγξ (ιγγος), ὁ κόλπος, kleine ~ τὸ συρίγγιον, eine ~ werden συριγγοῦσθαι (P.), durch die ~ singen ὀξύτερον ᾄδειν ἢ κατὰ τὴν φύσιν.
fistelartig συριγγώδης.
Fistelgeschwür *n* τὸ συριγγῶδες οἴδημα.
Fittig *m* τὸ πτερόν, ἡ πτέρυξ (υγος), j-n unter seine ~e nehmen ἔχειν τινὰ ὑπὸ πτεροῖς.
fix s. schnell, gewandt; ~ und fertig sein πάντα ἤδη πεπραχέναι od. παρεσκευάσθαι, eine ~e Idee κενή od. ψευδὴς δόξα, eine ~e Idee haben δοκεῖν od. πεποιθέναι mit entspr. *inf.*
fixieren s. bestimmen, festsetzen; j-n mit den Augen ~ ἀσκαρδαμυκτὶ ὁρᾶν τινα, (auf etw. seinen Blick richten) ἀπερείδειν τὴν ὄψιν πρός τι.
Fixstern *m* ὁ ἀπλανὴς ἀστήρ, τὸ ἀπλανὲς ἄστρον, τὸ μόνιμον ἄστρον.
flach πεδινός, ὁμαλός, ἐπίπεδος (2), (nicht tief) οὐ βαθύς, (seicht) ἀλιτενής, ~e Hand ἡ παλάμη, (oberflächlich, nicht gründlich) ἐπιπόλαιος (2).
Fläche *f* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), τὸ ἐπίπεδον, (die ~ eines Körpers) τὸ πλατύ, geometrische ~ ἡ ἐπιφάνεια, τὸ ἐπίπεδον.
Flächeninhalt *m* τὸ ἐμβαδόν, τὸ μέτρον.
Flächenmaß *n* τὸ μέτρον.
Flächenraum *m* τὸ ἐπίπεδον, τὸ χωρίον.
Flächenwinkel *m* ἡ ἐπίπεδος γωνία.
Flachheit *f* durch die *neutr.* d. *adj.*, ἡ ὁμαλότης (ητος), τὸ ἐπιπόλαιον (Oberflächlichkeit).
Flachland *n* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), im ~ lebend πεδινός.
Flachs *m* τὸ λίνον (Flachs- od. Leinpflanze ἡ λινοκαλαμίς (ίδος), ἡ λινοκαλάμη, feiner ~ ἡ ἀμοργίς (ίδος), ἡ κάρπασος, ungehechelter ~ ἡ ἄλοπος ἀμοργίς.
Flachsbau *m* ἡ τοῦ λίνου φυτεία, ἡ λινουργία.
flächsern λινοῦς, ἀμόργινος, καρπάσινος, auch durch den *gen.* λίνου.
Flachsseide *f* τὸ ἐπίθυμον.
flackern σπινθηρίζειν.
Fladen *m* ὁ ἐλατήρ (ῆρος).
Flagge *f* τὸ σημεῖον, τὸ ἐπίσημον, die (rote) Admiralsflagge (mit der das Signal zur Schlacht gegeben wurde)

ἡ φοινικίς (ίδος), die ~ aufziehen, einziehen τὰ σημεῖα αἴρειν, κατασπᾶν, ein Schiff mit schwarzer ~ ναῦς ἔχουσα μέλαν ἱστίον.
Flamant *m* (ein Vogel) ὁ φοινικόπτερος.
Flämmchen *n* τὸ φλόγιον, ἡ μικρὰ φλόξ (γός).
Flamme *f* ἡ φλόξ (γός), in ~n setzen ἐκ-, καταφλέγειν, in ~n geraten ἐκφλέγεσθαι, ἅπτεσθαι, ἐξάπτεσθαι (sämtl. P.), in ~n aufgehen ἐκκαίεσθαι (P.), καταφλέγεσθαι (P.), in ~n stehen αἴθεσθαι (P.), eine ~ anfachen παρακαλεῖν φλόγα, in hellen ~n auflodern ἀναλάμπειν, übtr. (von Leidenschaften, bsd. der Liebe) τὸ θάλπος.
flammen φλέγεσθαι (P.), αἴθεσθαι (P.).
flammenartig φλογοειδής, φλογώδης.
flammend φλογώδης, φλογερός, φλογόεις.
flammig φλόγινος, φλογώδης.
Flanke *f* τὰ πλάγια, ἡ πλευρά, τὸ κέρας (ατος, ως), die in der ~ stehenden οἱ ἐκ πλαγίου, dem Feinde in die ~ fallen κατὰ κέρας προσπίπτειν od. ἐπιτίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, πλαγίους λαμβάνειν τοὺς πολεμίους, in der ~ aufmarschieren lassen παράγειν od. παραπέμπειν εἰς τὰ πλάγια.
Flankenmarsch *m* ἡ κατὰ κέρας πορεία, ἡ παραγωγή.
Flankenstellung *f* τὸ κέρας, aus der ~ in die Frontstellung übergehen ἐκ κέρατος εἰς φάλαγγα καθίστασθαι.
Fläschchen *n* τὸ λαγύνιον, ἡ λαγυνίς (ίδος), τὸ ληκύθιον (für Öl und Salbe).
Flasche *f* ὁ λάγυνος, (für Öl und Salbe) ἡ λήκυθος, ἡ ὄλπη.
Flaschenhändler *m* ὁ ληκυθοπώλης.
Flaschenmacher *m* ὁ ληκυθοποιός.
Flaschenzug *m* τὸ πολύσπαστον μηχάνημα, ἡ ἕλιξ (κος).
flatterhaft ἄστατος, ἀστάθμητος, ἀβέβαιος (sämtl. 2), κοῦφος, ἐλαφρός, ἀσταθής, κουφόνους, ~es Wesen ἡ ἐλαφρότης, ἡ κουφότης (ητος) od. das *neutr.* d. *adj.*
Flatterhaftigkeit *f* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), s. flatterhaftes Wesen unter flatterhaft.
flattern (von Vögeln) πτερύττεσθαι (M.), πτερυγίζειν, (von leblosen Dingen) σείεσθαι (P.), σαλεύεσθαι (P.), herum~ πλανᾶσθαι, περιφέρεσθαι (P.).
flatternd (von Haaren, Gewändern u. dgl.) λελυμένος, ἀνειμένος.
Flattersinn *m* s. flatterhaftes Wesen unter flatterhaft.
flau ἀμβλύς, φαῦλος, es ist mir ~ ἀηδῶς ἔχω, ναυτιῶ.
Flaum *m* ὁ μνοῦς, ὁ χνοῦς, ἡ λάχνη, mit ~ bedeckt χνοώδης.
Flaumfeder *f* τὸ πτίλον, mit ~n gestopft πτιλωτός.
Flaumhaar *n* ἡ λάχνη.
flaumig χνοώδης.
Flaus, Flausch, Flausrock, Flauschrock *m* ἡ σισύρα, ἡ βαίτη.
Flausdecke *f* ὁ γαύσαπος, ὁ γαυσάπης.
Flausen *f/pl.* (leere Ausflüchte) αἱ κεναὶ προφάσεις, (leeres Gerede) οἱ λῆροι, ~ machen προφασίζεσθαι (M.), nur keine ~! μὴ προφάσεις.
Flechse *f* ὁ τένων (οντος), τὸ νεῦρον, ὁ τόνος.
Flechtdecke *f* ὁ φορμός.
Flechte *f* 1. (Flechtwerk) ἡ πλοκή, τὸ πλέγμα, (von Stroh u. dgl.) ὁ ταρρός (ταρσός), (von Rohr, Binsen u. dgl.) ἡ ψίαθος, (von Haaren) ὁ πλόκαμος, ἡ πλοκάς (άδος), ἡ πλοκαμίς (ίδος). — 2. (als Hautkrankheit) ὁ λειχήν (ῆνος), ~ haben λειχηνιᾶν.
flechten πλέκειν, συμπλέκειν, geflochten πλεκτός, πλόκιος, πεπλεγμένος.
Flechten *n* ἡ πλέξις, ἡ πλοκή, gew. durch Verben.
flechtenartig λειχηνώδης.
Flechtwerk *n* τὸ πλέγμα, τὸ πλόκανον, s. Flechte.
Fleck *m* 1. (Stelle, Platz) ὁ τόπος, τὸ χωρίον, der rechte ~ τὸ καίριον, den rechten ~ treffen τοῦ καιροῦ τυγχάνειν, (j-n tödlich verwunden) καιρίαν (πληγὴν) πλήττειν τινά od. ἐντρίβειν τινί. — 2. (Lappen) τὸ ῥύτισμα, τὸ ἐπίβλημα, einen ~ aufsetzen προσράπτειν ῥύτισμα.
Flecken *m* 1. (auf der Haut) ἡ ποικιλία, ein gemachter ~ τὸ στίγμα, ἡ στιγμή, (ein Schand-, Schmutzfleck) ἡ κηλίς (ῖδος), ὁ σπίλος, τὸ σπίλωμα, ein blauer ~ τὸ πελίωμα, ~ auf etw. machen κηλιδοῦν, σπιλοῦν τι, ~ bekommen κηλῖδας λαμβάνειν, κηλιδοῦσθαι, μολύνεσθαι, ῥυπαίνεσθαι (P.). — 2. (kleine Stadt, Ortschaft) τὸ πολισμάτιον, τὸ πολίχνιον, ἡ πολίχνη, τὸ χωρίον.
flecken I *trans.* (Flecken verursachen, machen) κηλιδοῦν, σπιλοῦν, μολύνειν, ῥυπαίνειν, (buntfleckig machen) ποικίλλειν, gefleckt (von der Haut) ποικίλος. — II *intr.* s. Flecken bekommen unter dem vorhergehenden Wort.
fleckenlos καθαρός, ἀκηλίδωτος (2), übtr. ὅσιος, ἁγνός, ἄμεμπτος (2), ἀκέραιος (2).
Fleckerde *f* ἡ σπιλὰς (άδος) γῆ.
fleckig ποικίλος (bunt gefleckt), (von entstellenden Flecken) κηλιδωτός.
Fledermaus *f* ἡ νυκτερίς (ίδος).
Flegel *m* (Dreschflegel) τὰ τρίβολα, (als Schimpfwort) ὁ μαστιγίας, ὁ ἄγροικος (ἄνθρωπος), ὁ φορτικός (ἄνθρωπος).
Flegelei *f* ἡ ἀγροικία.
flegelhaft ἄγροικος, φορτικός.
flehen εὔχεσθαι (M. zu Gott θεῷ), zu j-m ~ ἱκετεύειν, ἀντιβολεῖν τινα (um etw. τι od. *inf.*).
Flehen *n* ἡ ἱκεσία, ἡ ἱκετεία, τὸ ἱκέτευμα, oft durch Verben, zB. er kam mit Bitten und ~ ἦλθε δεόμενος καὶ ἱκετεύων.
flehentlich bitten j-n ἱκέτην δεῖσθαί (P.) τινός τι.
Fleisch *n* 1. (als Bestandteil des Körpers) ἡ σάρξ (κός), ~ erzeugen σαρκοῦν, ins ~ wachsen ἐνσαρκοῦσθαι (P.), (als Speise und übh. als tote Masse) τὸ κρέας (ως, gew. *pl.* τὰ κρέα), eingesalzenes ~ τὰ ἁλιστὰ od. ἁλίπαστα κρέα, ὁ u. τὸ τάριχος, gekochtes od. gebratenes ~ τὰ ὄψα, ein Stück ~ τὸ κρέας, ~ essen κρεοφαγεῖν, σαρκοβορεῖν, ἐσθίειν κρέα u. κρεῶν. — 2. (das ~ an Pflanzen) ὁ μυελός.
fleischartig κρεώδης, σαρκώδης, σαρκοειδής.
Fleischbank *f* τὸ κρεοπώλιον, ἡ κρεοπωλικὴ τράπεζα.
Fleischbrühe *f* ὁ ζωμός.
Fleischer *m* ὁ κρεουργός, ὁ ἄρταμος.
Fleischerhandwerk *n* ἡ κρεουργική, ἡ τῶν ἀρτάμων τέχνη.
Fleischerhund *m* ὁ (ἡ) τοῦ ἀρτάμου κύων.
Fleischerknecht *m* ὁ τοῦ ἀρτάμου ὑπηρέτης.
Fleischermesser *n* ἡ τοῦ ἀρτάμου κοπίς (ίδος) od. μάχαιρα.
fleischern σάρκινος od. mit d. *gen.* σαρκός.
Fleischeslust *f* ἡ διὰ τοῦ σώματος ἡδονή, übermäßige ~ ἡ λαγνεία.
Fleischessen *n* ἡ κρεοφαγία, ἡ σαρκοφαγία.
fleischessend κρεοφάγος (2), σαρκοφάγος (2).
Fleischfarbe *f* τὸ ἀνδρείκελον.
Fleischfasern *f/pl.* αἱ ἶνες.
Fleischfressen *n* ἡ σαρκοφαγία.
fleischfressend σαρκοφάγος (2), (von Tieren) ὠμοφάγος (2).
Fleischgabel *f* ἡ κρεάγρα, ἡ κρεαγρίς (ίδος).
Fleischgeschwulst *f*, **-gewächs** *n* τὸ σάρκωμα, ἡ σάρκωσις, ἡ σύκωσις (letzteres bsd. am Augenlide).
Fleischhändler *m* s. Fleischer.
Fleischhauer *m* ὁ κρεουργός.
fleischig σάρκινος, σαρκοειδής, σαρκώδης, εὔσαρκος (2), (dick, fett) παχύς, (wohlbeleibt) εὔ-, πολύσαρκος (2), ~ machen σαρκοποιεῖν, ~ werden σαρκοῦσθαι (P.), ~er Auswuchs τὸ σάρκωμα, ἡ σάρκωσις.
Fleischkammer *f* ἡ κρεοθήκη (nicht nachweisbar).
Fleischklumpen *m*, **-masse** *f* αἱ σάρκες (ῶν), ἡ πολυσαρκία.
fleischlich σωματικός, (†σαρκικός), ~e Lüste, Begierden αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί.
fleischlos ἄσαρκος (2), σαρκολιπής, ~ sein ἀσαρκεῖν.
Fleischlosigkeit *f* τὸ ἄσαρκον, ἡ ἀσαρκία.
Fleischmade *f* ἡ εὐλή.
Fleischmarkt *m* τὰ κρέα (ῶν).
Fleischportionen *f pl.* τὰ νενεμημένα κρέα.
Fleischspeise *f* τὰ κρέα (ῶν), τὸ ὄψον.

Fleischspende *f* ἡ κρεανομία.
Fleischstückchen *n* τὸ κρεάδιον, τὸ σαρκίον.
Fleischteile *m/pl.* αἱ σάρκες.
Fleischverteilung *f* ἡ κρεοδαισία.
Fleischwage *f* ἡ κρεοστάθμη.
Fleischware *f* τὰ κρέα (ῶν).
Fleischzange *f* ἡ σαρκολαβίς (ίδος), ὁ σαρκολάβος.
Fleiß *m* ἡ φιλεργία, ἡ φιλοπονία, ἡ ἐργασία, τὸ δραστήριον, (Eifer) ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος), (Sorgfalt) ἡ ἐπιμέλεια, (Genauigkeit) ἡ ἀκρίβεια, mit ~ σπουδῇ, σπουδαίως, ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, (absichtlich) ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἐκ προαιρέσεως, κατὰ προαίρεσιν, ἀπὸ γνώμης, etw. mit ~ betreiben ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν περί τι, σπουδὴν od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ἐπιμελῶς πράττειν τι, allen ~ auf etw. verwenden πᾶσαν σπουδὴν ποιεῖσθαι περί τινος, keinen ~ auf etw. verwenden ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, mit ~ gemacht σπουδῇ πεποιημένος, ἐσπουδασμένος.
fleißig I *adj.* φιλόπονος (2), φίλεργος (2), δραστήριος, (emsig) σπουδαῖος, (sorgfältig) ἐπιμελής, (genau) ἀκριβής, ~ sein σπουδῇ od. σπουδαιότητι χρῆσθαι, φιλοπονεῖν, φιλεργεῖν. — II *adv.* σπουδῇ, σπουδαίως, ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, (oft, häufig) πολλάκις, συχνῶς, συχνόν, συχνά, θαμά, j-n ~ besuchen συχνὸν προσφοιτᾶν τινι.
flektieren κλίνειν.
fletschen (die Zähne) σαίρειν, σεσηρέναι.
Flexion *f* ἡ κλίσις.
flicken ἐπισκευάζειν, ἀκεῖσθαι (M.), ῥάπτειν, συρράπτειν, etw. auf etw. ~ ἐπιρράπτειν, ἐπιβάλλειν τινί τι, Schuhe ~ ὑποδήματα νευρορραφεῖν.
Flicken *n* ἡ ἐπισκευή, gew. durch Verben.
Flicker *m* ὁ ἀκεστής, ὁ ἀκεστήρ (ῆρος), ὁ ἠπητής, ὁ ῥαφεύς.
Flickerin *f* ἡ ἀκέστρια.
Flicklappen *m* τὸ ἐπίρραμμα, τὸ ἐπίβλημα.
Flickwerk *n* ὁ κέντρων (ωνος, eig. u. übtr.).
Flickwort *n* τὸ παραπλήρωμα, ἡ στοιβή.
Flieder *m* ἡ ἀκτῆ (ἀκτέα).
Fliege *f* ἡ μυῖα, spanische ~ ἡ κανθαρίς (ίδος), kleine ~ τὸ μυΐδιον, die ~n verjagen σοβεῖν, ἀποσοβεῖν τὰς μυίας, μυιοσοβεῖν.
fliegen πέτεσθαι, ~ lassen ἀφιέναι, διαφιέναι (z.B. einen Vogel), (von leblosen Dingen) φέρεσθαι (P.), (von einer Fahne u. dgl.) πεταννύναι, σείεσθαι (P. *intr.*), die Haare ~ lassen λύειν, διαλύειν τὰς τρίχας, mit ~den Haaren λελυμένος τὰς τρίχας, davon~ ἀποπέτεσθαι.
Fliegen *n* ἡ πτῆσις.
fliegenartig μυιοειδής, μυιώδης.
fliegend πετόμενος (mit den Flügeln sich bewegend), πτηνός, πετεινός (geflügelt).
Fliegenfänger *m* ὁ μυίαγρος.
Fliegengarn, -netz *n* τὸ κωνωπεῖον.
Fliegenwedel *m* ἡ μυιοσόβη, τὸ ψῦγμα, ἡ μυρρίνη (weil man dazu Myrtenzweige verwendete).
fliehen 1. φεύγειν (vor j-m τινά), (in der Schlacht auch) τρέπεσθαι (M.) πρὸς φυγήν, schnell ~ δρόμῳ φεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα, zu j-m ~ καταφεύγειν πρός τινα, über Hals und Kopf ~ προτροπάδην φεύγειν. — 2. (schnell vergehen) ἔρρειν.
Fliehen *n* ἡ φυγή.
Fließ *n* (Bach) τὸ ῥεῖθρον.
fließen 1. ῥεῖν, rasch ~ φέρεσθαι (P.), sanft ~ λείβεσθαι (P.), der Fluß fließt in das Meer ὁ ποταμὸς ἐκ- od. εἰσβάλλει od. ἔξεισιν od. ἐκδίδωσιν εἰς τὴν θάλατταν, (von Metall) τήκεσθαι (P.). — 2. übtr. (von der Rede, von Worten) ῥεῖν, καλῶς χωρεῖν. — 3. aus etw. ~ (daraus herrühren) εἶναι od. γίγνεσθαι ἔκ τινος, ἀρχὴν λαμβάνειν ἔκ τινος, (sich daraus ergeben, folgen) ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν.
Fließen *n* ἡ ῥύσις, τὸ ῥεῦμα, ἡ ῥοή, ὁ ῥοῦς.
fließend ῥέων, ῥυτός, (von Metall, Wachs u. dgl.) τηκτός, (von der Rede, von Worten) εὔρους, εὔρυθμος (2), das Fließende der Rede ἡ τοῦ λόγου εὐρυθμία, eine ~e Sprache ὑγρὰ λέξις.
Fließwasser *n* τὸ ῥυτὸν od. ποτάμιον ὕδωρ.
Flimmer *m* ἡ μαρμαρυγή.
flimmern μαρμαίρειν, ἀστράπτειν.
Flimmern *n* ἡ μαρμαρυγή, (vor den Augen) ἡ μαραυγία, ~ vor den Augen haben μαραυγεῖν.
flimmernd μαρμαρυγώδης.
flink ἐλαφρός, εὔζωνος (2), κοῦφος, εὐκίνητος (2), ~ sein ἐγκονεῖν.
Flinkheit *f* ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ εὐκινησία, auch das *neutr.* d. *adj.*
flirren s. flimmern.
Flitter *m* τὸ πέταλον.
Flittergold *n* τὰ χρυσοῦ πέταλα.
Flitterstaat *m* τὸ καλλώπισμα, τὸ ἐγκαλλώπισμα, τὸ κόσμημα οὐδενὸς ἄξιον, (Tand) τὸ ῥωπικόν (gew. *plur.*).
Flocke *f* ἡ κροκύς (ύδος), ὁ τίλος, (vom Schnee) ἡ νιφάς (άδος), ~n ablesen κροκυδίζειν, καρφολογεῖν, ἀπολέγειν κροκύδας, das Ablesen der ~n ὁ κροκυδισμός, ἡ καρφολογία, die ~ im Wein τὸ ἐναιώρημα (eig. das darin Schwebende).
flockig τιλτός, τίλων od. κροκύδων ἀνάπλεως.
Floh *m* ἡ ψύλλα, ὁ ψύλλος, j-m Flöhe ins Ohr setzen (Sprichw.) ὑποψίαν ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι.
flohartig ψυλλώδης.
flöhen τὰς ψύλλας ἀπολέγειν τινί.
Flohkraut *n* τὸ ψύλλιον, ἡ ψύλλερις (ιδος).
[1]**Flor** *m* (Blüte) τὸ ἄνθος, übtr. ἡ ἀκμή, ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπραγία, im ~ sein ἀκμάζειν, εὐπραγεῖν, εὐδαιμονεῖν.
[2]**Flor** *m* (als Zeug) τὸ λεπτότατον ὕφασμα, Trauerflor τὸ πένθιμον κάλυμμα, (physiologisch) einen ~ vor den Augen haben ἐσκοτῶσθαι.
florieren ἀκμάζειν, τιμᾶσθαι (P.).
Floskel *f* ὁ λόγος, τὸ ἔπος, τὸ σχῆμα.
Floß *n* ἡ σχεδία, τὸ πλοιάριον.
Flosse, Floßfeder *f* τὸ πτερύγιον, τὸ πτέρωμα.
Flöße *f* (Floß) ἡ σχεδία.
flößen κατάγειν ξύλα κατὰ τὸν ποταμὸν od. διαβιβάζειν διὰ τοῦ ποταμοῦ.
Flößholz *n* τὰ κατὰ τὸν ποταμὸν καταφερόμενα ξύλα.
Flöte *f* ὁ αὐλός, die ~ blasen αὐλεῖν, zu etw. προσαυλεῖν, j-m auf der ~ etw. vorspielen καταυλεῖν τινος, sich auf der ~ vorspielen lassen αὐλεῖσθαι (P.), nach der ~ tanzen πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι (M.), das Spiel auf der ~ ἡ αὔλησις.
flöten αὐλεῖν.
Flötenbehälter *m*, **-futteral** *n* ἡ αὐλοθήκη, ἡ αὐλοδόκη.
Flötenbläser, -spieler *m*, **-spielerin** *f* ὁ αὐλητής, ἡ αὐλητρίς (ίδος).
Flötenmacher *m* ὁ αὐλοποιός, die Kunst des ~s ἡ αὐλοποιική.
Flötenspiel *n* ἡ αὔλησις, das ~ betreffend αὐλητικός.
flott: ~ sein φέρεσθαι, κινεῖσθαι, ἄγεσθαι (P.), (vom Jagdhunde) ὀξύς, ~ leben τρυφερῶς ζῆν, ~ machen λύειν od. ἀνάγειν ναῦν, (herrlich, prächtig, glänzend) πολυτελής, δαψιλής, μεγαλοπρεπής, λαμπρός.
Flotte *f* τὸ ναυτικόν, αἱ νῆες (νεῶν), (als Ganzes auf eine Unternehmung ausgeschickt) ὁ στόλος, ὁ ἀπόστολος, die ~ befehligen ναυαρχεῖν, ἡγεμονεύειν τοῦ στόλου.
Flottenangriff *m* ὁ ἐπίπλους.
Flottenführer *m* ὁ ναύαρχος, ~ sein ναυαρχεῖν.
Flottille *f* ὀλίγαι νῆες.
Fluch *m* ἡ ἀρά, ἡ κατάρα, einen ~ darauf setzen ἐπαρᾶσθαι (M.), einen ~ über j-n aussprechen καταρᾶσθαί (τινι), ἀρὰς ἐπαρᾶσθαί τινι, ein lästerlicher, gottloser ~ ἡ ἀρά, ἡ βλασφημία, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀνόσιος λόγος.
fluchbeladen ἐναγής, ἐπ-, κατάρατος (2).
fluchen (j-m Böses anwünschen) ἐπ-, καταρᾶσθαι (M.) τινι, ἐπεύχεσθαι (M.) τινι κακά, (gotteslästerliche Reden

im Munde führen) βλασφημεῖν (εἰς θεούς), fluche nicht! εὐφήμει.

Fluchen *n* ἡ βλασφημία.

Flucher *m* ὁ βλάσφημος od. *part.* von βλασφημεῖν.

Flucht *f* ἡ φυγή, heimliche ~ ὁ δρασμός, ἡ ἀπόδρασις, (der Feinde) ἡ τροπή, in die ~ schlagen τρέπειν εἰς φυγήν, τρέπεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, die ~ ergreifen = sich zur ~ wenden τρέπεσθαι (M.) πρὸς φυγήν, in voller ~ sein φεύγειν ἀνὰ od. κατὰ κράτος, wilde ~ ἡ ἐξαισία φυγή, volle ~ ἡ ἰσχυρὰ φυγή.

flüchten I *intr.* φεύγειν, καταφεύγειν, ἀποδιδράσκειν, zu j-m ~ καταφεύγειν πρός τινα. — II *trans.* (in Sicherheit bringen) σῴζειν, διασῴζειν, ὑπεκτίθεσθαι, εἰσκομίζεσθαι (M.).

flüchtig φυγάς (άδος), φεύγων, ~ sein od. werden siehe fliehen; (vergänglich) ἐξίτηλος (2), ἀβέβαιος (2), βραχύς, ὀλιγοχρόνιος (2), (gewandt, schnell) ταχύς, ὀξύς, ἐλαφρός, εὐπετής, (von Tieren) δρομάς (άδος), (leichtsinnig) κοῦφος, ἀμελής, ῥᾴθυμος, (oberflächlich) ἐπιπόλαιος (2), etw. flüchtig berühren (in der Rede) ἐπισύρειν τι.

Flüchtigkeit *f* (Vergänglichkeit) ἡ βραχύτης (ητος) und das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, (Schnelligkeit) ἡ ταχυτής (ῆτος), τὸ τάχος, (Leichtsinn) ἡ κουφότης (ητος), ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία.

Flüchtling *m* ὁ φυγάς (άδος), ὁ φεύγων (οντος), ὁ δραπέτης (von einem entlaufenen Sklaven).

fluchwürdig ἐπ-, κατάρατος (2). κατάρας ἄξιος.

Flug *m* ἡ πτῆσις, τὸ πτῆμα, ἡ ποτή, τὸ πέτεσθαι, (von Leblosen) ἡ φορά, im hohen ~e dahineilen μετέωρον φέρεσθαι (P.), im ~e schießen τοξεύειν πετόμενον.

Flügel *m* 1. ἡ πτέρυξ (γος), τὸ πτερύγιον, τὸ πτερόν, τὸ πτέρωμα (erstere beiden auch übtr. von der Lunge, von einem Kleide u. dgl.), (von Insekten) τὸ πτίλον, die ~ bewegen πτερυγίζειν, mit den ~n schlagen πτερύττεσθαι (M.), mit ~n versehen πτεροῦν, ~ bekommen πτεροῦσθαι (P.), die ~ beschneiden περιαιρεῖν τὰ πτερά — 2. (der ~ eines Heeres) τὸ κέρας (ατος, ως). — 3. (~ eines Gebäudes) τὸ κῶλον.

flügelartig, -förmig πτερυγοειδής, πτερυγώδης.

Flügelblatt *n* ὁ ταρρός.

Flügelchen *n* τὸ πτερύγιον.

Flügeldecke *f* (der Insekten) ὁ κολεός, τὸ ἔλυτρον, mit ~n versehen κολεόπτερος (2).

Flügelmann *m* ὁ πρωτοστάτης.

Flügelschlag *m* ἡ πτέρυγος (πτερύγων) ῥιπή.

Flügeltür *f* αἱ δικλίδες (ίδων), αἱ θύραι.

flügge (von jungen Vögeln) ἐκπετήσιμος (2), noch nicht ~ ἀπτήν (ῆνος).

Flughafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).

Flughaut *f* τὸ δέρμα, ὁ ὑμήν (ένος), mit einer ~ versehen δερμόπτερος (2).

flugs εὐθύς, παραχρῆμα, mach' ~ ἐγκόνει, ~ davoneilen οἴχεσθαι ἀπιόντα, gib ~ δὸς ἀνύσας.

Flurschütz, Flurwächter *m* ὁ ἀγροφύλαξ (ακος).

Fluß *m* 1. (das Fließen) ἡ ῥοή, ἡ ῥεῦσις, τὸ ῥεῖθρον, ὁ ῥοῦς, übtr. (von der Rede) ἡ δεινότης (ητος) τοῦ λέγειν, ἡ ῥύσις, ἡ εὔροια, ἡ εὐρυθμία, in ~ bringen (schmelzen) τήκειν, in ~ kommen τήκεσθαι (P.), in ~ sein ῥεῖν. — 2. (als fließendes Wasser in einem Bette) ὁ ποταμός, τὸ ῥεῦμα, zum ~ gehörig ποτάμιος, am ~e παραποτάμιος (2). — 3. (als Krankheit) τὸ ῥεῦμα, ὁ ῥευματισμός. mit Flüssen behaftet ῥευματικός. ein ~ in der Hüftgegend τὰ κέδματα, ἡ ἰσχιάς (άδος), damit behaftet κεδματώδης, ἰσχιακός, Blutfluß ὁ ῥοῦς, weißer Fluß ὁ λευκὸς ῥοῦς, an einem Flusse leiden ῥευματίζεσθαι (P.).

flußartig (von Krankheiten) ῥευματώδης.

Flußbad *n* τὸ λοῦσθαι ἐν ποταμῷ.

Flußbett *n* τὸ ῥεῖθρον, τὸ ῥεῦμα, τὸ κοίλωμα, ἡ τοῦ ποταμοῦ ὁδός, (eines Waldstroms) ἡ χαράδρα.

Flüßchen *n* τὸ ποτάμιον, ὁ ποταμίσκος, τὸ ῥευμάτιον.

Flußfahrzeug *n* τὸ ποτάμιον πλοῖον, τὸ ποταμηγὸν σκάφος.

Flußfisch *m* ὁ ποτάμιος ἰχθύς (ύος).

Flußgott *m* ὁ Ποταμός.

flüssig ῥέων, ῥυτός, ῥοώδης, ῥευστός, ῥευστικός, ὑγρός, (in geschmolzenem Zustande) χυτός, τηκτός, ~ machen τήκειν, ~ sein τήκεσθαι (P.).

Flüssigkeit *f* (als Zustand des Flüssigseins) ἡ ὑγρότης (ητος), τὸ ὑγρόν, (als Sache) τὸ ὑγρόν, τὸ νᾶμα.

Flußkrebs *m* ὁ ποτάμιος καρκίνος.

Flußkrokodill *n* ὁ ποτάμιος κροκόδειλος.

Flußmündung *f* τὸ τοῦ ποταμοῦ στόμα, ἡ τοῦ ποταμοῦ εἰσ- od. ἐκβολή.

Flußnymphe *f* ἡ ποταμία θεά, ἡ ναΐς (ίδος).

Flußpferd *n* ὁ ποτάμιος ἵππος, ὁ ἱπποπόταμος.

Flußsand *m* ἡ κονία.

Flußschiff *n* τὸ ποτάμιον πλοῖον.

Flußschlamm *m* ἡ ποταμία ἰλύς (ῦος, ύος).

Flußtier *n* τὸ ποτάμιον ζῷον.

Flußwasser *n* τὸ ποτάμιον ὕδωρ.

flüstern ψιθυρίζειν, j-m etw. ins Ohr ~ ψιθυρίζειν τινί τι εἰς τὸ οὖς (ὠτός), untereinander ~ διαψιθυρίζειν πρὸς ἀλλήλους.

Flüstern *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα (letzteres = der Inhalt der Zuflüsterung).

flüsternd ψιθυρός.

Flut *f* übh. τὸ κῦμα, ὁ κλύδων (ωνος), τὸ ῥεῖθρον, (im Gegensatz zur Ebbe) ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ὠκεανοῦ, ἡ ῥαχία, ἡ πλημμυρίς (ίδος), Ebbe und ~ ἡ ἄνω καὶ κάτω διαρροὴ τοῦ ὠκεανοῦ, die ~ steigt ἀναβαίνει ἡ πλημμυρίς, die ~ sinkt μεταπίπτει ἡ πλημμυρίς.

fluten κυμαίνειν, ἐκκυμαίνειν, κυματοῦσθαι (P.), ῥεῖν.

Fluten *n* ἡ ῥύσις, ἡ ῥοή, ὁ ῥοῦς, gew. durch Verben.

flutend ῥοώδης.

Flutlager *n* ἡ λιμνοθάλαττα.

fohlen τίκτειν.

[1]**Fohlen** *n* (Füllen) ὁ πῶλος, τὸ πωλίον, τὸ πωλάριον, das ~ betreffend πωλικός, der ~ abrichtet ὁ πωλοδάμνης.

[2]**Fohlen** *n* ἡ ἄφεσις.

Fohlenzucht *f* ἡ πωλεία, ἡ πωλοτροφία, ἡ πωλοτροφική, ἡ πώλευσις.

Föhre *f* ἡ πεύκη, von der ~ πεύκινος.

Föhrenwald *m* ὁ πευκών (ῶνος).

Folge *f* 1. ἡ ἀκολουθία (allg.), ἡ συνέχεια, ἡ συνάφεια (unmittelbarer Zusammenhang), ἡ τάξις (Reihe, Ordnung). — 2. (Erfolg) τὸ ἀποβάν, ἡ ἀπόβασις, die ~ von etw. τὰ μετά τι, es hat gute ~n für mich καλῶς od. εἰς καλὸν ἀποβαίνει μοι. — 3. (Schlußfolge) τὸ ἀκολούθημα, τὸ ἐπακολούθημα, das ist keine ~ τοῦτο οὐκ ἀκολουθεῖ. — 4. (Gehorsam) τὸ πείθεσθαι, ἡ ὑπακοή, j-m ~ leisten πείθεσθαι (P.), ἀκολουθεῖν, ὑπακούειν τινί. — 5. in der ~ (der Zeit) ὕστερον, in einer ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, in ~ von etw. διά τι, ἔκ oder ὑπό τινος, demzu~ ἐκ τούτων, κατὰ τοῦτο.

folgen 1. j-m ~ ἀκολουθεῖν, ἕπεσθαί τινι (auch μετά τινος), ἀκολουθεῖν, παρακολουθεῖν τινι, auf dem Fuße ~ κατὰ πόδας ἀκολουθεῖν τινι. im Range, in der Würde ~ τετάχθαι. γίγνεσθαι ἐπί τινι, ἐκδέχεσθαί (M.) τινα, ὑποτετάχθαι τινί, δεύτερον εἶναί τινος. ὑστερεῖν τινος. in der Regierung ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα, unmittelbar auf etw. ~ ἔχεσθαί τινος, εἶναι ἐπί τινι, darauf ~ lassen ἐπι-, προσβάλλειν, (der Zeit nach) ἕπεσθαί τινι, γίγνεσθαι ἔκ τινος. — 2. (aus etw. hervorgehen) γίγνεσθαι, ἀπο-, συμβαίνειν ἔκ τινος. — 3. (gehorchen) πείθεσθαι (P.), ὑπακούειν τινί od. τινός. — 4. (mit dem Verstande nachkommen) ἀκολουθεῖν, παρ-, συμπαρακολουθεῖν τινι, μανθάνειν τι, j-m nicht ~ können ἀπολείπεσθαί (M.) τινος. — 5. es folgt daraus (logisch) δῆλόν ἐστιν ἐκ τούτων, ἀκολουθεῖ, φαίνεται οὖν, ἀνάγκη οὖν od. bloß οὖν, ἄρα (also), was folgt daraus? τί οὖν; πῶς οὖν;

folgend 1. ἑπόμενος, ὁ, ἡ. τὸ ἐπί τινι ὤν. ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς od. ἐφεξῆς, unmittelbar ~ ὁ ἐχόμενος, (der

Zeit nach) ὕστερος, ὕστερον γενόμενος, ἐπιών (*part.* von ἐπιέναι), der ~e Tag ἡ αὔριον, ἡ ἐπιοῦσα, ἡ ὑστεραία, ἐπιγενομένη od. ἐπελθοῦσα (mit u. ohne ἡμέρα), er kam am ~en Tage ὑστεραῖος ἦλθεν. — 2. wenn auf etwas in einer Rede Folgendes hingewiesen wird, so steht das *pron.* ὅδε, ἥδε, τόδε, zB. er sagte ~es ἔλεξε τάδε od. ὧδε.

folgenreich, folgenschwer πολλῶν τῶν ὕστερον γενομένων αἴτιος, πολλῶν ἀγαθῶν od. κακῶν αἴτιος.

folgerecht, folgerichtig ἀκόλουθος, ἐπακόλουθος, εὔλογος (sämtlich 2).

Folgerichtigkeit *f* ἡ ἀκολουθία.

folgern aus etw. συλλογίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, τεκμαίρεσθαι (M.) τινι od. ἔκ od. ἀπό τινος, (in der Mathematik) πορίζεσθαι (M.) ἔκ τινος.

Folgerung *f* ὁ συλλογισμός, ἡ τέκμαρσις, ἡ ἀκολούθησις, (in der Mathematik) τὸ πόρισμα.

folgewidrig ἀνακόλουθος (2), ἀσύμφωνος (2).

Folgewidrigkeit *f* ἡ ἀνακολουθία, ἡ ἀσυμφωνία oder das *neutr.* der *adj.*

Folgezeit *f* ὁ ὕστερον. ἔπειτα, μετέπειτα od. μετὰ ταῦτα χρόνος, ὁ μέλλων χρόνος, τὰ μέλλοντα, in der ~ τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ.

folglich οὖν, ἄρα, τοίνυν (nie am Anfang eines Satzes), οὐκοῦν, ὥστε (am Anfang eines Satzes).

folgsam εὐπειθής, πειθήμων, εὔπιστος (2), πειθαρχικός, κατ-, ὑπήκοος (2), ~ sein πείθεσθαι (P.), εὐπειθεῖν, ὑπακούειν τινί, (gegen Vorgesetzte) πειθαρχεῖν.

Folgsamkeit *f* ἡ εὐπείθεια, ἡ πειθαρχία, j-n in ~ erhalten πειθομένῳ χρῆσθαί τινι, j-n an ~ gegen sich gewöhnen παρασκευάζειν τινὰ πειθόμενον ἑαυτῷ.

Folter *f* ἡ βάσανος, übtr. ἡ στρέβλη, auf die ~ bringen διδόναι od. παραδιδόναι τινὰ εἰς βάσανον, ἀναβιβάζειν ἐπὶ τροχόν, auf die ~ spannen στρεβλοῦν, auf der ~ liegen στρεβλοῦσθαι (P.), auf die ~ kommen ἀναβαίνειν ἐπὶ τροχόν, auf der ~ verhören βασάνοις ἀνακρίνειν.

Folterbank *f* ἡ στρέβλη.

Folterer, Folterknecht *m* ὁ βασανιστής, ὁ στρεβλωτής.

Folterholz *n* ὁ κύφων (ωνος).

Folterinstrument *n* ἡ στρέβλη, τὸ βασανιστήριον, τὸ στρεβλωτήριον, τὸ πρὸς τὰς ἀνάγκας ὄργανον.

Folterkammer *f* τὸ βασανιστήριον.

foltern βασανίζειν, στρεβλοῦν, τροχίζειν, übtr. ἀνιᾶν.

Foltern *n*, **Folterung** *f* ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, ἡ στρέβλωσις (letzteres auch übtr.), ἡ ἀνία (Qual, übtr.).

Folterrad *n* ὁ τροχός.

Folterwerkzeug *n* s. Folterinstrument.

Fonds *m* τὰ (ὑπάρχοντα) χρήματα, τὸ ἀρχαῖον, τὸ κεφάλαιον, ἡ ἀφορμή (letzteres auch übtr.).

Fontäne *f* ὁ κρουνός.

foppen ἐπισκώπτειν τινά od. εἴς τινα, χλευάζειν τινά, γέλωτα ποιεῖν τινα, παίζειν πρός τινα, προσπαίζειν τινί.

Foppen *n* ἡ ἐπίσκωψις, ὁ χλευασμός, ἡ χλευασία.

Fopper *m* ὁ χλευαστής.

Force *f* ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ῥώμη.

forcieren βιάζεσθαι (M.), zB. einen Paß εἴσοδον.

förderlich προὔργου (*comp.* προυργιαίτερος) πρός oder εἴς τι, ὠφέλιμος, ὀνήσιμος (2), χρήσιμος, ~ sein ὠφελεῖν τινα, ποιεῖν πρός τι, j-m bei etw. ~ sein συμπράττειν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος od. τι.

fordern (von j-m etw. verlangen) αἰτεῖν (u. M.) τινά τι od. παρά τινός τι, was man zu ~ berechtigt ist ἀπαιτεῖν τινά τι, noch dazu, mehr ~ προσαιτεῖν, ich habe etw. zu ~ ὀφείλεταί μοί τι, (für recht und billig erachten und deshalb beanspruchen) ἀξιοῦν, δικαιοῦν mit *acc.* u. *inf.*, (erfordern) δεῖσθαι (P.) τινος, ζητεῖν τι, (vorfordern, kommen lassen) καλεῖν, παρακαλεῖν, zu sich ~ lassen προσκαλεῖσθαι, μεταπέμπεσθαι (M.), laut ~ βοᾶν τι od. mit *inf.*

fördern (beschleunigen) ἐπιταχύνειν, ἐπισπεύδειν, (vorwärts bringen) ἀνύτειν, ὠφελεῖν τινα u. τι, ὀνινάναι τινά u. τι, προάγειν, προβιβάζειν, nichts ~ οὐδὲν πλέον ποιεῖν.

Forderung *f* 1. (das Fordern) ἡ αἴτησις, ἡ ἀπαίτησις, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, ἡ πρᾶξις, ἡ εἴσπραξις, ἡ παράκλησις, ἡ μετάπεμψις, (zum Zweikampfe) ἡ πρόκλησις, (vor Gericht) ἡ κλῆσις, ἡ πρόκλησις, eine ~ machen αἴτησιν ποιεῖσθαι (M.), αἰτεῖσθαι (M.), ἐξαιτεῖν, ἀξιοῦν. — 2. (das Geforderte) τὸ αἴτημα, τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, (von Geld) τὸ χρέος, τὸ ὀφείλημα, τὸ ὀφειλόμενον, ich habe eine ~ an j-n ὀφείλεταί μοι παρά τινος ἀργύριον, ich finde die ~ j-s billig δοκεῖ μοί τις δίκαια λέγειν.

Förderung *f* ἡ ὠφέλεια, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben.

Form *f* τὸ σχῆμα, ἡ μορφή, τὸ εἶδος, ὁ τύπος, (gesetzmäßige Bestimmung) ὁ νόμος, τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, eine ~ geben σχηματίζειν, κατασχηματίζειν, τυποῦν, μορφοῦν, (Modell) ὁ τύπος.

Formalität *f* ὁ νόμος, ὁ τρόπος, τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, τὸ προσῆκον, die ~en beobachten τηρεῖν τὰ νομιζόμενα, etw. der ~ wegen tun μόνον ἀφοσιοῦσθαι (M.) περί τινος, (bloßer, äußerlicher Schein) ἡ ἀφοσίωσις.

Format *n* ὁ τύπος, τὸ σχῆμα.

Formation *f* ὁ σχηματισμός, ἡ κατάστασις.

Formel *f* τὸ σχῆμα, ὁ νόμος, (Redeformel) ἡ φράσις, ἡ λέξις.

formell εἰδικός, μορφοειδής, ~e Begriffe τὰ λεκτά, ~ Unrecht haben ἀδικεῖν κατὰ τὸν νόμον.

formen σχηματίζειν, κατασχηματίζειν, σχηματοποιεῖν, μορφοῦν, πλάττειν, τυποῦν, ἐκτυποῦν.

Former *m* ὁ πλάστης.

formieren (aufstellen) καθιστάναι, (in Schlachtordnung) τάττειν, παρατάττειν, ein Karree ~ πλαίσιον ποιεῖσθαι (M.).

förmlich ἀκριβής (genau, sorgfältig), νόμιμος (nach dem Gesetz), eine ~e Schlacht ἰσχυρὰ od. σταδία μάχη, ein ~es Bündnis ὅρκοι καὶ σπονδαί, einen ~en Vertrag schließen πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν.

Förmlichkeit *f* τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, (im Benehmen) τὸ περίεργον, ἡ περιεργία, ohne ~ ἁπλοῦς, *adv.* ἁπλῶς. [ἀπειρόκαλος (2).]

formlos ἄμορφος (2), ἀσχημάτιστος (2), (von Personen)

Formlosigkeit *f* ἡ ἀμορφία, übtr. ἡ ἀπειροκαλία.

Formular *n* τὸ σχῆμα, ὁ τύπος, τὸ παράδειγμα.

Forschbegierde *f* ἡ τοῦ ἀνευρᾶν od. ἐξετάζειν ἐπιθυμία.

forschbegierig ἐξεταστικός, ζητητικός, ἐξερευνητικός.

forschen ζητεῖν (was unbekannt), ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξερευνᾶν (was verborgen), ἐξετάζειν (was schwierig), ἐρωτᾶν, πυνθάνεσθαι (durch Fragen). [ετασμός, ἡ πύστις.]

Forschen *n* ἡ ζήτησις, ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξ-

Forscher *m* ὁ ζητητής, ὁ ἐξεταστής, ὁ ἐρευνητής.

Forschergeist *m* τὸ ζητητικόν, ἡ ἀγχίνοια.

Forschung *f* s. Forschen.

Forst *m* ὁ δρυμός, ὁ δρυμών (ῶνος), ἡ ὕλη.

Forstaufseher, -beamte *m* ὁ ὑλωρός.

Förster *m* ὁ ὑλωρός.

Forstordnung *f* οἱ περὶ ὑλῶν νόμοι.

Forstwesen *n* τὰ περὶ τοὺς δρυμούς.

Fort *n* τὸ φρούριον, τὸ ἔρυμα.

fort *adv.* 1. (vorwärts) πόρρω, πρόσω, weiter ~ πορρωτέρω, προσωτέρω, es will mit der Sache nicht ~ οὐ προβαίνει od. προχωρεῖ τὸ πρᾶγμα. — 2. (ferner) καὶ ὕστερον, τοῦ λοιποῦ. — 3. ~! (vorwärts) ἄγε δή, ἴθι δή. — 4. (nicht mehr da) φροῦδος, alles ist ~ φροῦδα πάντα, οἴχεται od. ἔρρει πάντα, pack dich ~! ἄπαγε, ἔρρε εἰς κόρακας. [ὕστερον.]

fortan ἀπὸ τοῦ νῦν, τὸ ἀπὸ τοῦδε, τὸ μετὰ ταῦτα.

fortarbeiten οὐκ ἀφίστασθαι τοῦ ἔργου, οὐ παύεσθαι (M.) ἐργαζόμενον, προσκαρτερεῖν τῷ ἔργῳ, διατελεῖν od. διαμένειν od. διαγίγνεσθαι od. διάγειν ἐργαζόμενον. [μοῦντα.]

fortbauen ἐξοικοδομεῖν, οὐ παύεσθαι (M.) οἰκοδο-

fortbeißen (wegbeißen) δάκνοντα od. ὀδάξ ἀπελαύνειν, (fortfahren zu beißen) οὐ διαλείπειν δάκνοντα.
Fortbestand *m* ἡ μονή, ἡ διαμονή.
fortbestehen μένειν, δια-, καταμένειν, διατελεῖν ὄντα.
fortbewegen κινεῖν, προ-, ἀποκινεῖν, προάγειν.
Fortbewegung *f* ἡ κίνησις, ἡ προκίνησις.
fortblasen (wegblasen) ἀποφυσᾶν, (fortfahren zu blasen, auf einem Instrument) διατελεῖν od. οὐ διαλείπειν αὐλοῦντα.
fortbrauchen διατελεῖν od. οὐ διαλείπειν χρώμενόν τινι.
fortbringen 1. (wegbringen) ἀπο-, ἐκκομίζειν (zu Wagen, Schiffe u. dgl.), κινεῖν, προκινεῖν (fortbewegen), ἀποφέρειν, βαστάζειν (wegtragen), προάγειν, προελαύνειν (bsd. Lebendes). — 2. (durch Nahrung, Pflege u. dgl. erhalten) δια-, ἐκτρέφειν, διασῴζειν, αὐξάνειν, sich ~ πορίζεσθαι (M.) τὰ ἐπιτήδεια ἔκ τινος.
Fortdauer *f* ἡ διαμονή, ἡ ἐνδελέχεια, (das Ununterbrochene) τὸ ἀδιάλειπτον, τὸ συνεχές, (ewige Dauer) ἡ ἀϊδιότης (ητος), ~ nach dem Tode ἡ ἀθανασία, ἡ μετὰ τὸν θάνατον ζωή.
fortdauern μένειν, δια-, συμμένειν, διατελεῖν ὄντα, οὐ παύεσθαι (M.), ewig ~ ἀΐδιον εἶναι, ἀθάνατον εἶναι, (erhalten werden) σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.), ~ lassen σῴζειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν.
fortdauernd μόνιμος, (nicht untergehend) ἀθάνατος (2), ἀΐδιος (2), (ununterbrochen) ἀδιάλειπτος (2), συνεχής.
fortdrängen ὠθεῖν, ἀπ-, προωθεῖν.
forteilen οἴχεσθαι, οἴχεσθαι ἀπιόντα od. φεύγοντα, ἀποτρέχειν, ἀποθεῖν, φεύγειν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), über Hals und Kopf ~ προτροπάδην φεύγειν.
forterben παραδίδοσθαι (P.) τοῖς (ἀεὶ) ἐπιγιγνομένοις.
fortfahren I *intr.* ἀπελαύνειν, (zu Schiffe) ἀποπλεῖν, übtr. in od. mit etw. ~ διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν od. διαμένειν ποιοῦντά τι, οὐ παύεσθαι (M.) τινος od. ποιοῦντά τι, λήγειν τινός od. ποιοῦντά τι. — II *trans.* (fortführen) κομίζειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, προάγειν, nach einer Unterbrechung in etw. ~ τὸ λοιπὸν ποιεῖν, περαίνειν τι, bei einem von e-m andern angefangenen Werke μεταλαμβάνειν τὸ ἔργον, fuhr er fort (eingeschoben) ἔφη, fahre fort (näml. zu reden) λέγε.
fortfliegen ἀποπέτεσθαι, οἴχεσθαι πετόμενον.
fortfließen (wegfließen) ἀπορ-, ἐκρεῖν, (nicht aufhören zu fließen) οὐ διαλείπειν ῥέοντα, (weiterfließen) ῥεῖν τοῦ πρόσω, προρρεῖν.
fortführen ἀποκομίζειν, ἀπάγειν, ἀπελαύνειν, (vom Winde) ἀφ-, ἐξαρπάζειν, (ein Geschäft u. dgl.) διώκειν τι, οὐκ ἀφιέναι τι, οὐκ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, (eine Mauer, einen Graben u. dgl.) προτείνειν.
Fortführung *f* ἡ ἀποκομιδή, sonst durch Verben.
Fortgang *m* 1. eig. j-s ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, zB. bei seinem ~ aus der Stadt ἀποχωρήσαντος αὐτοῦ ἐκ τῆς πόλεως. — 2. übtr. (~ einer Sache) ἡ προχώρησις, ἡ προκοπή, ~ haben προχωρεῖν, προβαίνειν, προκόπτειν, einen guten ~ haben εὐπορεῖν, καλῶς προχωρεῖν, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), glücklicher ~ in Unternehmungen ἡ εὐπραγία (εὐπραξία), ἡ τῶν πραγμάτων εὔροια, im ~ der Zeit προϊόντος od. προελθόντος τοῦ χρόνου.
fortgeben παραδιδόναι ἄλλῳ τινί, fortgegeben werden περιέρχεσθαι, διαδίδοσθαι (P.), seine Tochter ~ ἐκδιδόναι (auch M.) τὴν θυγατέρα, (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.).
fortgehen 1. (weggehen) ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), (von Sachen = fortgeschafft werden) ἀποστέλλεσθαι (P.), heimlich ~ φεύγειν, ὑπεκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν. — 2. (weiter gehen) προϊέναι, προέρχεσθαι. — 3. (sich weiter erstrecken) τείνειν εἰς τὸ πρόσω, ἐκ-, παρεκτείνεσθαι (P.). — 4. (fortgesetzt werden) δια-, συμμένειν, ἔτι εἶναι od. γίγνεσθαι od. καθίστασθαι. — 5. (Fortgang haben) προχωρεῖν, προβαίνειν.
Fortgehen *n* ἡ ἀφ-, ἔξοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, s. Fortgang.
fortgehend (zusammenhängend) συνεχής.
fortgraben (weitergraben) προέρχεσθαι ὀρύττοντα, (fortfahren zu graben) διατελεῖν ὀρύττοντα.
forthacken διατελεῖν σκάλλοντα od. σκάπτοντα, (durch Hacken entfernen) ἀφαιρεῖν σκάπτοντα.
fortheben ἀποκινεῖν, ἀποβαστάζειν, ἀποφέρειν ἀράμενον.
forthelfen 1. j-m im Gehen ~ προβιβάζειν τινά, j-m zur Flucht ~ προπέμπειν od. παριέναι (ἵημι) τινὰ φεύγοντα od. ἀποφεύγοντα od. ἀποδιδράσκοντα, ἐπαρκεῖν τινι φεύγειν βουλομένῳ, συμπράττειν τινὶ ὅπως ἀποφεύξεται. — 2. (j-n unterstützen) συμπράττειν τινί, συνεργὸν εἶναί τινι, ὠφελεῖν τινα, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, (in der Not helfen) βοηθεῖν τινι.
forthin εἰς τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ, τὸ ἀπὸ τοῦδε, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον.
forthinken χωλεύοντα ἀφέρπειν oder ἀπέρχεσθαι oder προβαίνειν.
forthüpfen ἀποπηδᾶν, ἀποσκιρτᾶν, (weiter hüpfen) πηδῶντα προέρχεσθαι.
Fortifikation *f* ὁ τειχισμός, s. auch Befestigung.
fortjagen I *trans.* (von Menschen) ἀπ-, ἐξελαύνειν, (vom Vieh) ἀπελαύνειν, (von Vögeln) ἀποσοβεῖν, (aus einer Stadt, einem Hause, einem Amte u. dgl. ~) ἐκβάλλειν ἔκ τινος (P. ἐκπίπτειν), (entlassen) ἀποπέμπειν, (die Feinde) διασκεδαννύναι, τρέπεσθαι (M.). — II *intr.* zu Pferde od. zu Wagen ~ ἀπελαύνειν ἀνὰ κράτος.
fortkommen (von einem Orte) ἀπέρχεσθαι, ἀπιέναι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), (entkommen) ἐκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν, (vorwärtskommen) eig. διαβαίνειν, πορεύεσθαι (P.), übtr. προχωρεῖν, προβαίνειν, (von Gewächsen) ἐμβιοῦν, παραγίγνεσθαι, ἀφικνεῖσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, (gedeihen) ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, ἐπιδιδόναι, αὐξάνεσθαι (P.), προκόπτειν, in der Welt ~ (seinen Unterhalt finden) εὑρίσκεσθαι ὅθεν ζῇ τις, εὑρίσκεσθαι od. πορίζεσθαι (M.) τὸν βίον od. τὰ ἐπιτήδεια, s. auch durchkommen.
Fortkommen *n* (Weggang) ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, an das ~ denken παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς εἰς πορείαν, (das Vorwärtskommen) ἡ προχώρησις, (von Pflanzen) ἡ ἐμβίωσις, (der Menschen) ὁ βίος, sein ~ finden πορίζεσθαι (M.) od. εὑρίσκεσθαι (M.) τὸν βίον od. τὰ ἐπιτήδεια, sein ~ haben ἱκανὸν ἔχειν τὸν βίον, sein ~ nicht haben ἐνδεᾶ εἶναι τῶν ἐπιτηδείων, gutes ~ ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, (Gedeihen) ἡ ἐπίδοσις, ἡ αὔξησις.
fortkönnen (fortgehen können) οἷόν τ' εἶναι ἀπέρχεσθαι od. προιέναι, nicht (mehr) ~ ἀπειρηκέναι, ἀπειπεῖν.
fortkriechen ἀφέρπειν, ἀφερπύζειν.
fortlassen ἀφιέναι, ἀποπέμπειν, von sich ~ ἀποπέμπεσθαι (M.).
fortlaufen ἀποδιδράσκειν (j-m τινά), (weiter laufen) τρέχειν εἰς τὸ πρόσω, die Zinsen laufen fort οἱ τόκοι χωροῦσιν.
fortlaufend συνεχής, in ~er Rede sprechen ἀποτείνειν μακρὸν λόγον.
fortleben προάγειν od. προτείνειν τὸν βίον, ἐπιζῆν, nach dem Tode ~ ἀθάνατον εἶναι, οὐ διαφθείρεσθαι (P.), im Andenken der Menschen ~ ἀθάνατον μνήμην ἑαυτοῦ καταλείπεσθαι (M.), ~der Ruhm ἡ ἀθάνατος δόξα.
Fortleben *n* der Seele ἡ τῆς ψυχῆς ἀθανασία.
fortlegen ἀπο-, μετατιθέναι (u. M.).
fortlesen προβαίνειν od. διατελεῖν ἀναγιγνώσκοντα.
fortmachen *intr.* (eilen) σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), sich ~ (fliehen) φεύγειν, ἀποδιδράσκειν, (sich auf den Weg machen) πορεύεσθαι (P.), ἀφορμᾶν (auch P.).
fortmarschieren πορεύεσθαι, ἀποπορεύεσθαι (P.), ἀποχωρεῖν, ἀπάγειν, (weiter marschieren) πορεύεσθαι τοῦ πρόσω od. εἰς τὸ πρόσω, προέρχεσθαι πορευόμενον.
Fortmarschieren *n* ἡ πορεία, ἡ ἀφ-, ἔξοδος.
fortmüssen δεῖ, χρή od. ἀναγκάζεσθαι ἀπέρχεσθαι od. ἀπιέναι, (vertrieben werden) ἀπελαύνεσθαι, (von Sachen) δεῖ od. χρὴ ἀποπέμπεσθαι od. ἀποστέλλεσθαι.
fortnehmen ἀποκινεῖν, ἀπολαμβάνειν, (fortführen) ἀποφέρειν, ἀπάγειν, (etw. mit sich nehmen) ἔχοντά τι ἀπιέναι, (vom Winde u. dgl.) ἀφ-, ἀν-, συναρπάζειν.

fortpacken sich οἴχεσθαι, ἔρρειν, pack dich fort! ἔρρε, ἄπαγε σεαυτόν.
fortpeitschen μάστιγι od. πληγαῖς ἀπελαύνειν.
fortpflanzen 1. (anderswohin) μεταφυτεύειν, μετατιθέναι, (durch Absenker) καταμοσχεύειν, übtr. παραδιδόναι, καταλείπειν, sich auf j-n ~ καταβαίνειν εἴς τινα, sich (sein Geschlecht) ~ γεννᾶν τέκνα, γενεὰν ἔχειν (von Menschen und Tieren). — 2. (verbreiten) διαδιδόναι, sich ~ διαδίδοσθαι (P.).
Fortpflanzung *f* ἡ μεταφυτεία, ἡ μεταφύτευσις, ἡ καταμόσχευσις, ἡ διά-, παράδοσις, ἡ γένεσις, ἡ γέννησις, gew. durch Verben.
Fortpflanzungstrieb *m* ἡ τοῦ γεννᾶν ἐπιθυμία.
fortprügeln πληγαῖς ἀπελαύνειν, (nicht aufhören zu prügeln) διατελεῖν od. οὐ παύεσθαι (M.) τύπτοντα.
fortreden διατελεῖν od. οὐ παύεσθαι (M.) λέγοντα, lange ~ μηκύνειν τὸν λόγον, μακρὸν λόγον ἀποτείνειν.
fortregnen: es regnet fort ὁ ὑετός οὐ λήγει od. παύεται.
Fortreise *f* ἡ ἔξοδος, ἡ ἀπαλλαγή.
fortreisen πορεύεσθαι, ἐκπορεύεσθαι (P.), (weiterreisen) πορευόμενον προέρχεσθαι, πορεύεσθαι τοῦ πρόσω.
fortreißen ἀφέλκειν, ἀποσπᾶν, ἀφ-, ἀν-, συναρπάζειν, fortgerissen werden φέρεσθαι, παραφέρεσθαι, sich ~ lassen ἐπ-, ἐξάγεσθαι (P.), zu etw. ἐπισπᾶσθαι od. ἐξάγεσθαι mit *inf.*
fortreiten ἀπελαύνειν, ἀφιππεύειν.
fortrennen τρέχοντα od. δρόμῳ ἀπέρχεσθαι, οἴχεσθαι φεύγοντα, (weiter rennen) τρέχειν εἰς τὸ πρόσω.
fortrollen *trans.* προκυλίνδειν, *intr.* das P.
fortrücken I *trans.* ἀποκινεῖν, ἀποσκευάζεσθαι (M.), (an eine andere Stelle bringen) μετακινεῖν. II *intr.* (abrücken) ἀποχωρεῖν, ἀπιέναι, ἀπάγειν, (weiterrücken, vorrücken) προϊέναι, προχωρεῖν, προβαίνειν, προάγειν.
fortrudern ἐρέττοντα ἀπελαύνειν, (weiterrudern) κώπαις προελαύνειν.
fortschaffen ἀποκινεῖν, ἀποσκευάζειν (auch M.), ἀπάγειν, ἀποκομίζειν, (fortjagen) ἀπελαύνειν, (weiterschaffen) προπέμπειν, προάγειν, κομίζειν.
Fortschaffung *f* ἡ ἀποκίνησις, ἡ ἀποσκευή, ἡ ἀπελασία, ἡ προαγωγή, ἡ προπομπή, gew. durch Verben.
fortscheuchen ἀποσοβεῖν.
fortschicken ἀποπέμπειν, ἀφιέναι, von sich ~ ἀποπέμπεσθαι (M.).
fortschieben ἀποκινεῖν, (von einem Orte) μετακινεῖν, (weiterschieben) προκινεῖν.
fortschiffen ἀποπλεῖν, ἀπαίρειν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), (weiterschiffen) πλεῖν εἰς τὸ πρόσω.
fortschlafen κοιμᾶσθαι (P.), διάγειν κοιμώμενον, οὐκ ἐγείρεσθαι (P.) ἐξ ὕπνου, den ganzen Tag ~ διημερεύειν καθεύδοντα.
fortschleichen ἀφέρπειν, sich ~ ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι), ὑπεξέρχεσθαι, λανθάνειν ἀπελθόντα.
fortschleifen ἀφέλκειν.
fortschlendern βραδέως ἀπ-, προϊέναι.
fortschleppen ἀφέλκειν, ἀποκομίζειν, sich ~ μόλις προβαίνειν, übtr. μόλις ζῆν, als Sklave fortgeschleppt werden ἀνδραποδίζεσθαι.
fortschleudern ἀπο-, διασφενδονᾶν, ἀποπάλλειν, ἀφιέναι, ἀπορρίπτειν, ἀπακοντίζειν.
fortschnellen ἀποπάλλειν.
fortschreiben οὐ παύεσθαι (M.) γράφοντα, διατελεῖν γράφοντα.
fortschreiten προβαίνειν, προϊέναι, προχωρεῖν, siehe Fortschritt.
Fortschritt *m* ἡ ἐπίδοσις, ἡ προκοπή, ἡ αὔξησις, ~e in etw. machen προκόπτειν πρός τι, ἐπιδιδόναι oder ἐπίδοσιν λαμβάνειν εἰς, ἐπί od. πρός τι, προβαίνειν πόρρω τινός, αὐξάνεσθαι (P.).
fortschwemmen ἄγειν, ἀπάγειν, ἀφέλκειν, ἀπο-, παραφέρειν, ἀφαρπάζειν, παρασύρειν.
fortschwimmen ἀπονήχεσθαι, ἀπονεῖν, (weiterschwimmen) νηχόμενον προέρχεσθαι.
fortsegeln ἀποπλεῖν.
fortsein οἴχεσθαι, φροῦδον εἶναι.
fortsenden ἀποπέμπειν, ἀποστέλλειν.
fortsetzen (an einen andern Ort) κινεῖν, μετακινεῖν, μετατιθέναι, (umpflanzen) μεταφυτεύειν, (fortfahren etw. zu tun) διατελεῖν, διάγειν, διαμένειν, διαγίγνεσθαι ποιοῦντά τι, μένειν πρός τινι, ἐμμένειν τινί, den Weg ~ ἰέναι εἰς τὸ πρόσω od. τοῦ πρόσω, einen Marsch ~ προάγειν (ὁδόν).
Fortsetzer *m* durch d. *part.* der Verben.
Fortsetzung *f* ἡ μετακίνησις, ἡ μετάθεσις, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben, bei ~ seiner Reise πρόσω πορευομένου αὐτοῦ, bei ~ der Rede ἐκδεξάμενοι τὸν λόγον od. προελθόντος τοῦ λόγου, die ~ einer Erzählung u. dgl. ὁ ἐχόμενος od. ἀκόλουθος λόγος, τὰ λοιπά od. τὰ ἐχόμενα τοῦ λόγου, τὰ ἐφεξῆς, die ~ eines Gebirges τὸ ὄρος συνεχές.
fortsingen διατελεῖν ᾄδοντα.
fortsollen δεῖ τινα ἀπιέναι.
fortspinnen *trans.* ἕλκειν (zB. eine Rede, einen Streit), *intr.* διατελεῖν νέοντα.
fortspringen ἀποπηδᾶν τινος, ἀποτρέχειν, δρόμῳ ἀπιέναι od. οἴχεσθαι.
fortstehlen sich ἐκκλέπτειν ἑαυτόν.
fortstoßen ἀπ-, παρωθεῖν (von sich ~ M.), (mit Verachtung) ἀπολακτίζειν, (vorwärtsstoßen) προωθεῖν.
fortstreiten διατελεῖν, διάγειν od. οὐ παύεσθαι (M.) μαχόμενον, οὐκ ἀφίστασθαι τῆς μάχης, mit Worten διατελεῖν ἀμφισβητοῦντα, φιλονικοῦντα od. ἐρίζοντα.
fortströmen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.).
fortstürmen, **-stürzen** φέρεσθαι, ὁρμᾶσθαι (P.), φερόμενον ὁρμᾶν od. οἴχεσθαι.
forttönen ἀποτείνειν (φθόγγον od. ἦχον), es tönt mir etw. in den Ohren fort ἔναυλόν μοί τί ἐστιν.
forttragen ἀποφέρειν, ἀποκομίζειν, φέροντά od. ἄγοντά τι οἴχεσθαι.
forttreiben ἀπελαύνειν, (weitertreiben) προκινεῖν, προάγειν, eine Sache ~ διάγειν, διαγίγνεσθαι, διατελεῖν od. διαμένειν ποιοῦντά τι, ἐμμένειν od. προσκαρτερεῖν τινι.
forttrinken διάγειν od. οὐ παύεσθαι (M.) πίνοντα.
fortwachsen ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν od. αὔξησιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.).
fortwähren μένειν, δια-, καταμένειν, οὐ παύεσθαι (M.), ἐνδελεχεῖν.
fortwährend *adj.* συνεχής, ἐνδελεχής, ἀδιάλειπτος (2), ἀκατάπαυστος (2), *adv.* ἀεί, συνεχῶς, ἐνδελεχῶς, ἀδιαλείπτως, διὰ τέλους, ~ etw. sein od. tun διατελεῖν, διάγειν, διαμένειν, διαγίγνεσθαι mit entspr. *part.*
fortwälzen ἀποκυλίνδειν, ἀπωθεῖν, (weiterwälzen) προκυλίνδειν, sich ~ durch d. P.
fortwandeln προϊέναι, προβαίνειν.
fortwandern πορεύεσθαι (P.), ἐκπορεύεσθαι, (auswandern) μετανίστασθαι.
fortwehen ἀποπνεῖν, ἀποφυσᾶν, πνέοντα ἀποφέρειν, unaufhörlich wehen οὐ παύεσθαι (M.) oder διατελεῖν πνέοντα.
fortweinen οὐ παύεσθαι (M.) od. διατελεῖν δακρύοντα od. δακρυρροοῦντα.
fortweisen ἀπελαύνειν, ἀποκωλύειν.
fortwirken οὐ παύεσθαι (M.) od. οὐ λήγειν πράττοντά τι (ununterbrochen in Tätigkeit sein), ἔτι δύνασθαι, ἐνεργὸν εἶναι, ἔτι ἰσχύειν (noch wirksam und bei Kräften sein).
fortwollen 1. ἐθέλειν od. βούλεσθαι od. ἐπιθυμεῖν ἀπιέναι od. ἀπαλλάττεσθαι (P.), ἀπαλλαξείειν. — 2. (im Begriff sein wegzugehen) μέλλειν ἀπιέναι.
fortwünschen ἀπεύχεσθαι (M.), j-n ~ εὔχεσθαί τινα οἴχεσθαι, sich ~ εὔχεσθαι ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλαξείειν.
fortzählen διατελεῖν ἀριθμοῦντα.
fortzechen διατελεῖν πίνοντα.
fortzerren ἀφέλκειν, ἀποσπᾶν.
fortziehen I *trans.* 1. ἀφέλκειν, ἀποσπᾶν. — II *intr.* 2. aus einem Hause μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), in ein anderes Land μετανίστασθαι εἰς χώραν τινά, von einem Heere ἀπελαύνειν, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπο-

χωρεῖν. — 3. (vorwärtsziehen) προελαύνειν, ἐλαύνειν πρόσω, προάγειν, (von Zugvögeln) μεταχωρεῖν.

Fortziehen *n*, **-zug** *m* ἡ μετοίκησις, ἡ μετανάστασις, ἡ μεταχώρησις, ἡ ἀποχώρησις, ἡ ὁρμή, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben.

fortzürnen οὐ παύεσθαι (M.) θυμούμενον od. ὀργιζόμενον.

Forum *n* ἡ ἀγορά (Marktplatz), τὸ δικαστήριον (im gerichtlichen Sinne).

fossil ὀρυκτός.

Fossilien *n/pl.* τὰ ὀρυκτά.

Fourage *f* τὰ ἐπιτήδεια (Lebensmittel), (für Menschen) ὁ σῖτος, ὁ ἐπισιτισμός, (für Tiere) ὁ χιλός, ~ geben ἐπισιτίζειν, σῖτον παρέχειν.

fouragieren ἐπισιτίζεσθαι (M.), προνομὴν ποιεῖσθαι (M.), ἰέναι od. ἐξιέναι ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια, σιτολογεῖν, χορτολογεῖν.

Fouragieren *n*, **Fouragierung** *f* ὁ ἐπισιτισμός, ἡ προνομή, ἡ σιτολογία, ἡ χορτολογία, auf ~ ausgehen s. fouragieren.

Fouragierer *m* ὁ προνομευτής, besser *part.*

Fracht *f* (Ladung) ὁ φόρτος, τὰ φορτία, τὸ ἀγώγιον, τὰ ἀγώγιμα, ὁ γόμος, (Frachtgeld) ὁ τῆς ἀγωγῆς μισθός, Schiffs~ τὸ ναῦλον, ὁ ναῦλος.

Frachtbrief *m* τὰ περὶ ἀγωγῆς φορτίων γράμματα.

Frachtfuhrmann *m* ὁ διακομίζων φορτία, ὁ ἁμαξεύς.

Frachtgeld *n* s. unter Fracht.

Frachtgeschäft *n* ἡ φορτηγία.

Frachtschiff *n* τὸ φορτηγὸν od. φορτηγικὸν od. φορταγωγὸν πλοῖον, ἡ φορτηγὸς ναῦς, ἡ ὁλκάς (άδος), ἡ φορτίς (ίδος), auch bloß τὸ πλοῖον.

Frachtwagen *m* ἡ φορτηγικὴ od. φορτηγὸς ἅμαξα.

Frachtwaren *f/pl.* τὰ ἀγώγιμα, τὰ φορτία.

Frage *f* 1. τὸ ἐρώτημα, ἡ ἐρώτησις, ἡ ζήτησις, ἡ πύστις, eine ~ an j-n tun (fragen) ἐρωτᾶν τινα. auf eine ~ antworten ἐρωτήσαντι od. τὰ ἐρωτηθέντα ἀποκρίνεσθαι (M.). — 2. (Gegenstand einer Untersuchung, gelehrte ~) τὸ ζήτημα, τὸ πρόβλημα, ἡ πρότασις, eine ~ vorlegen, stellen προβάλλειν πρόβλημα, προτείνειν πρότασιν, ζητεῖν, ἀμφισβητεῖν περί τινος, das ist nicht die ~ οὐ τοῦτό γε ζητοῦμεν, περὶ τούτου οὐκ ἔστιν ὁ λόγος. das ist keine ~ οὐκ ἀμφισβητητέον. — 3. peinliche ~ ἡ βάσανος.

Frageform *f* τὸ ἐρωτηματικὸν σχῆμα, in ~ bringen, vorlegen ἐρωτηματίζειν, in ~ ἐρωτηματικῶς.

fragen 1. ἐρωτᾶν, ἐπερωτᾶν. ἐρέσθαι, ἐπερέσθαι τινά τι, πυνθάνεσθαι τινός τι, es fragt sich ἄδηλον (*sc.* ἐστί), σκοπεῖν δεῖ, über etw. um Rat ~ συμβουλεύεσθαι, ἀνακοινοῦσθαι (M.) τινι περί τινος. — 2. nach etw. ~ (sich um etw. kümmern) λόγον ποιεῖσθαι (M.), φροντίζειν τινός, nicht nach etw. ~ ἀμελεῖν, παραμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν, ὀλιγωρεῖν τινος, ich frage nicht danach, ob ... οὐκ ἐπιζητῶ εἰ ..., was hast du danach zu ~? τί δὲ σοὶ ταῦτα;

Fragen *n* ἡ ἐρώτησις, ἡ πύστις.

Fragepartikel *f* τὸ ἐρωτηματικὸν μόριον.

Fragepunkt *m* τὸ ζήτημα, ἡ ἀπορία.

Frager *m* durch d. *part.* der Verben.

frageweise ἐρωτηματικῶς.

Fragewort *n* τὸ ἐρωτηματικὸν ὄνομα od. ἐπίρρημα.

Fragezeichen *n* τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον.

Fragment *n* τὸ λείψανον.

frank: ~ und frei reden μετὰ παρρησίας τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (M.), παρρησιάζεσθαι (M.).

Franse *f* ὁ κροσσός, ὁ θύσανος. mit ~n besetzt κροσσωτός, θυσανωτός, θυσανώδης.

fransenartig θυσανώδης.

frappant ἐκπληκτικός, θαυμάσιος.

frappieren ἐκπλήττειν τινά.

Fraß *m* ἡ βορά, τὸ βρῶμα, τὸ ἔδεσμα.

Fratze *f* τὸ ῥύγχος, τὸ δυσειδέστατον od. ἄμορφον od. ἀλλόκοτον od. διάστροφον πρόσωπον. ~n schneiden διαστρέφειν τὸ πρόσωπον.

fratzenhaft δυσειδής, διάστροφος (2), διεστραμμένος, ἄμορφος (2), ἀλλόκοτος (2).

Frau *f* ἡ γυνή (αικός), ἡ θήλεια (jede weibliche Person), alte ~ ἡ γραῦς (γραός), junge ~ ἡ κόρη, verheiratete ~ ἡ γυνή, ἡ γαμετή. neuvermählte ~ ἡ νεόγαμος γυνή, zur ~ geben γυναῖκα διδόναι, eine ~ nehmen γαμεῖν, ἄγεσθαι (M.) γυναῖκα, (Hausfrau) ἡ δέσποινα.

Frauenarbeit *f* τὰ γυναικῶν ἔργα.

Frauenart *f* ὁ γυναικεῖος τρόπος, nach ~ ὥσπερ γυναῖκες, γυναικώδης, κατὰ τὰς γυναῖκας.

Frauengemach *n*, **-stube** *f*, **-zimmer** *n* ὁ γυναικῶν (ῶνος), ἡ γυναικωνῖτις (ιδος).

Frauengesicht *n* τὸ γυναικεῖον od. γυναικῶδες πρόσωπον.

Frauenglas *n* ὁ φεγγίτης, ἡ ὕαλος.

Frauenhaar *n* ἡ γυναικεία κόμη, (als Pflanze) ἡ κοτυληδών (όνος), τὸ πολύ-, καλλίτριχον, τὸ ἀδίαντον.

Frauenkleid *n*, **-kleidung** *f* ἡ γυναικεία στολή oder ἐσθής (ῆτος).

Frauenkloster *n* τὸ γυναικῶν κοινόβιον od. ἡσυχαστήριον.

Frauenkrankheit *f* ἡ γυναικεία od. θήλεια νόσος.

Frauenliebe *f* ὁ γυναικεῖος ἔρως (ωτος), ὁ γυναικῶν ἔρως (letzteres auch „Liebe zu den Frauen").

Frauenmantel *m* τὸ γυναικεῖον ἱμάτιον.

Frauenmilch *f* τὸ γυναικεῖον γάλα (ακτος).

Frauennabel *m* (eine Pflanze) ἡ κοτυληδών (όνος).

Frauenputz, -schmuck *m* ὁ γυναικεῖος κόσμος.

Frauenrock *m* ὁ γυναικεῖος χιτών (ῶνος).

Frauenschuh *m* τὸ γυναικεῖον ὑπόδημα, elegante ~e αἱ βαυκίδες.

Frauensperson *f* ἡ γυνή (αικός).

Frauenstolz *m* τὸ γυναικεῖον φρόνημα.

Frauentugend *f* ἡ γυναικεία ἀρετή.

Frauenvolk *n* αἱ γυναῖκες, τὸ θῆλυ.

Frauenweise *f* ὁ γυναικεῖος τρόπος.

Frauenwürde *f* τὸ γυναικὸς ἀξίωμα.

Frauenzimmer *n* ἡ γυνή (αικός), junges ~ ἡ νεᾶνις od. νεῆνις (ιδος), ἡ παρθένος. s. Frauengemach.

Fräulein *n* ἡ κόρη, ἡ νύμφη, ἡ παρθένος. ἡ παῖς.

frech ἰταμός, θρασύς. ἀκόλαστος (2), (unverschämt) ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής, (übermütig) ὑβριστικός, ὑβριστός, ~ sein θρασύνεσθαι (M.), ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, ἀναισχυντεῖν, ~ reden θρασύνεσθαι λέγοντα, θρασυστομεῖν.

Frechheit *f* ἡ ἰταμότης, ἡ θρασύτης (ητος), τὸ θράσος. ἡ ὕβρις, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀναισχυντία, auch d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ~ im Reden ἡ θρασυστομία.

Fregatte *f* ἡ μακρὰ ναῦς (νεώς), ἡ τριήρης (ους), Befehlshaber einer ~ ὁ τριηράρχης.

frei 1. ἐλεύθερος, λελυμένος (Gegensatz eingeschlossen), ἀνειμένος (freigelassen), ἀκώλυτος (2, ungehindert), ~ machen ἐλευθεροῦν, ~bitten ἐξαιτεῖσθαι (M.) τινα, ~e Haft ἐλευθέρα φυλακή, einer Sache ~en Lauf lassen ἐᾶν τι. οὐ κωλύειν τι. — 2. (von Örtlichkeiten) ὕπαιθρος (2), ὑπαίθριος (2), (von hochliegenden Gegenständen) καταφανής, φανερός, ὑψηλός, im ~en ἐν ὑπαίθρῳ, der ~e Himmel τὸ ὕπαιθρον, ἡ ὑπαιθρία, im ~en leben, zubringen ἐν ὑπαίθρῳ διάγειν, ὑπαιθριάζειν, ~er Platz ἡ εὐρυχωρία, Jagd im ~en Felde ἡ ἔξω θήρα, ~ stehende Gebäude οἰκίαι κεχωρισμέναι (ἀπ') ἄλλων, ~e Aussicht ἡ ἐλευθέρα περιωπή. — 3. politisch ~ ἐλεύθερος, αὐτόνομος (2), αὐτεξούσιος (2), ~ machen ἐλεύθερον ποιεῖν od. καθιστάναι, ἐλευθεροῦν (von etw. τινός, ἐκ, ἀπό τινος), ~ lassen ἀφιέναι, ἀπελευθεροῦν, ~ sein ἐλεύθερον εἶναι, ἑαυτοῦ εἶναι (sein eigener Herr sein), ~e Verfassung ἡ ἐλευθερικὴ oder ἰσόνομος πολιτεία. — 4. (der freien Willen hat) αὐτογνώμων (ονος), αὐτεξούσιος (2), αὐθαίρετος (2), der ~e Wille ἡ ἰδία γνώμη. es steht ~ πάρ-, ἔξεστι, da es doch ~steht παρ-, ἐξόν, von ~en Stücken ἑκόντι, αὐτόματι, αὐτομάτην, ἐκ προαιρέσεως, ἑκών (*adj.*), von ~en Stücken etw. tun ἀφ' ἑαυτοῦ od. αὐτὸν

καθ' ἑαυτὸν πράττειν od. ποιεῖν τι, j-m etw. ~stellen ἐπιτρέπειν τινί τι, ἀφιέναι τινί τι, ~e Hand haben ἐξουσίαν ἔχειν, ~ von Geschäften ἀπράγμων, σχολαῖος, ~ sein von Geschäften σχολὴν ἄγειν, ein ~er Tag ἡ ἄπρακτος ἡμέρα, ein ~es Leben ὁ σχολαῖος βίος. — 5. (unentgeltlich, umsonst) ἄμισθος (2), *adv.* ἀμισθί, προῖκα, j-m ~en Unterricht erteilen ἀμισθὶ διδάσκειν τινά, ~e Kost bei j-m haben προῖκα λαμβάνειν τὸν σῖτον παρά τινος, ~ sprechen od. reden ἐλευθεριάζειν, ἐλευθεροστομεῖν, ~ sprechend ἐλευθερόστομος (2). — 6. siehe frech, dreist. — 7. oft werden im griech. *adj.* mit α privat. gebildet, zB. ~ von Leiden ἀπαθής, ~ von Gefahr ἀκίνδυνος (2), ~ von Sorgen ἀμέριμνος (2) u. dgl.

Freibeuter *m* ὁ λῃστής, ὁ λαφυραγωγός, ὁ λωποδύτης, zur See ὁ πειρατής, ein ~ sein λῃστεύειν.

Freibeuterei *f* ἡ λῃστεία, ἡ πειρατεία (zur See), ~ treiben λῃστεύειν, πειρατεύειν.

freibeuterisch λῃστικός, λῃστρικός, πειρατικός.

Freidenker, -geist *m* ὁ ἀσεβὴς περὶ τὰ θεῖα, ὁ παραμελῶν τῶν θεῶν, ein ~ sein οὐ σωφρονεῖν περὶ τοὺς θεούς, παραμελεῖν τῶν θεῶν.

Freidenkerei, -geisterei *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα ἀσέβεια.

freien μνᾶσθαι, μνηστεύεσθαί (M., auch μνηστεύειν) τινα.

Freien *n* ἡ μνηστεία, ὁ γάμος.

Freier *m* ὁ μνηστήρ (ῆρος), ὁ γαμέτης.

Freiersfüße *m/pl.*: auf ~n gehen μέλλειν γαμεῖν.

Freiersmann *m* (Freier) ὁ μνηστήρ (ῆρος), (Freiwerber) ὁ προμνήστωρ (ορος).

freigeben j-n ἐλεύθερον ἀφιέναι τινά, (erlauben) ἐπιτρέπειν τινί τι, (freie Zeit gewähren) διδόναι τινὶ σχολὴν ἄγειν, den Unterricht ~ ἐπιτρέπειν τῷ βουλομένῳ διδάσκειν u. dgl.

freigebig ἐλευθέριος, ἐλευθεροπρεπής (wie es sich für einen freien Mann geziemt), φιλόδωρος (2, der gern Geschenke gibt), εὐεργετητικός (~ mit Wohltaten), ~ sein mit etw. οὐ φείδεσθαί (M.) τινος, δαψιλῶς παρέχειν τι, φιλόδωρον ἑαυτὸν παρέχειν τινί.

Freigebigkeit *f* ἡ ἐλευθεριότης (ητος), τὸ ἐλευθέριον, ἡ φιλο-, πολυδωρία, ἡ φιλοδοσία.

freigeboren ἐλεύθερος, γενναῖος.

Freigelassene *f* ἡ ἀπελεύθερος.

Freigelassener *m* ὁ ἀπ-, ἐξελεύθερος, ὁ ἀπελευθέριος. Stand eines Freigelassenen ἡ ἀπελευθερία.

Freihafen *m* τὸ ἀτελὲς ἐμπόριον.

Freiheit *f* 1. von etw. ἡ ἀπαλλαγή, τὸ ἀπηλλάχθαι τινός (das Freisein), ~ von Geschäften ἡ σχολή, ἡ ἀπραγμοσύνη, von Abgaben ἡ ἀτέλεια, von Leidenschaften ἡ ἀπάθεια. — 2. (Unabhängigkeit) ἡ ἐλευθερία, ἡ αὐτονομία, τὸ αὐτεξούσιον, in ~ setzen ἐλευθεροῦν, ἐλεύθερον ποιεῖν od. καθιστάναι, εἰς ἐλευθερίαν ἐξαιρεῖσθαι (M.), (von einem Sklaven) ἀφιέναι ἐλεύθερον, (von e-m Gefangenen) ἀπολύειν τῶν δεσμῶν. — 3. (Erlaubnis) ἡ ἐξουσία. — 4. (freie Wahl) ἡ αἵρεσις, es steht mir die ~ zu ἐξουσίαν ἔχω, ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ich nehme mir die ~ ἀξιῶ. — 5. (Vorrecht) τὸ δίκαιον, ἡ ἐξουσία, ~ im Reden ἡ παρρησία, sich die ~ herausnehmen αὐθαδιάζεσθαι (M.), der sich viele ~en herausnimmt αὐθάδης, ὑβριστικός (in tadelndem Sinne), ἀκόλαστος (2, frei). — 6. (Dreistheit) ἡ αὐθάδεια.

Freiheitsfest *n* τὰ ἐλευθέρια.

Freiheitskampf, -krieg *m*, **-schlacht** *f* ὁ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγών (ῶνος), ὁ ... πόλεμος, ἡ ... μάχη.

Freiheitsliebe *f* ὁ τῆς ἐλευθερίας ἔρως (ωτος) od. ἡ ... ἐπιθυμία, τὸ φιλελεύθερον.

Freiheitssinn *m* τὸ ἐλεύθερον.

freilassen ἐλευθεροῦν, ἐλεύθερον ἀφιέναι od. ποιεῖν, auch bloß ἀφιέναι, εἰς ἐλευθερίαν od. ἐλεύθερον καθιστάναι, (einen Sklaven) ἀπελευθεροῦν.

Freilassung *f* ἡ ἐλευθέρωσις, ἡ ἀπελευθέρωσις, ἡ ἄφεσις, ἡ λύσις, oft durch Verben.

freilich δή, γε (entl.) δή, δηλαδή, δῆλον ὅτι, σφόδρα, πάνυ γε, μέντοι, ei ~ πῶς γὰρ οὔ; ~ nicht οὐ μήν, οὐ μὲν οὖν, (ironisch) δῆθεν, δηλαδή, δήπου, ἀμέλει, denn ~ γὰρ δή, γάρ τοι.

freiliegend καταφανής, φανερός.

Freimut *m*, **Freimütigkeit** *f* ἡ παρρησία, τὸ ἐλευθέριον, ἡ ἐλευθεριότης (ητος), mit ~ μετὰ παρρησίας.

freimütig ἐλεύθερος, ἐλευθέριος (2), ~ reden παρρησιάζεσθαι (M.), μετὰ παρρησίας λέγειν, παρρησίᾳ χρῆσθαι, λέγειν οὐδὲν ἀποκρυψάμενον od. ὑποστειλάμενον, ἐλευθεροστομεῖν, ~ gestehen ἐξομολογεῖν, ἁπλῶς λέγειν.

Freisinn *m* τὸ ἐλεύθερον, τὸ ἐλευθέριον.

freisinnig ἐλεύθερος, ἐλευθέριος (2).

Freisinnigkeit *f* τὸ ἐλευθέριον.

freisprechen j-n von etw. ἀπολύειν, ἀπογιγνώσκειν, ἀφιέναι τινά τινος, freigesprochen werden ἀπολύεσθαι, ἀφίεσθαι, ἀποφεύγειν, freizusprechen von etw. ἀναίτιός τινος, freigesprochen ἀπόλυτος (2), nicht freizusprechen sein von etw. ὀφλισκάνειν τι (in den Augen j-s τινί u. παρά τινος).

Freisprechung *f* ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἄφεσις.

Freistaat *m* ἡ αὐτόνομος πόλις, ἡ δημοκρατία, ὁ [δῆμος.]

Freistätte *f* ἡ καταφυγή, τὸ ἄσυλον.

freistehen: es steht j-m frei ἔξεστί τινι mit *inf.*, es steht mir frei παρ' od. ἐπ' ἐμοί ἐστιν.

freistehend καταφανής, (von einem Hause) κεχωρισμένος (ἀπὸ) τῶν ἄλλων.

freistellen j-m etw. ἐξουσίαν παρέχειν od. διδόναι τινί τινος, ἐπιτρέπειν τινί mit *inf.*, αἵρεσιν διδόναι τινί τινος, auch διδόναι mit *inf.*

Freitag *m* ἡ ἕκτη τῆς ἑβδομάδος (ἡμέρα).

Freiwerber *m* ὁ προμνήστωρ (ορος).

Freiwerberin *f* ἡ προμνήστρια, ἡ προμνηστρίς (ίδος).

freiwillig (ohne Zwang) ἑκών, ἑκούσιος, (aus eigenem Antriebe) ἐθελούσιος (2), ἐθελοντής, αὐτόματος (2), αὐτοκέλευστος (2), *adv.* ἑκοντί, ἑκουσίᾳ, ἑκουσίως, ἐθελοντί, ἐφ' od. ἀφ' ἑαυτοῦ, ~er Sklave ὁ ἐθελόδουλος, ~ Sklave sein ἐθελοδουλεῖν, ~ etw. tun ἑκόντα ποιεῖν, ἑκουσιάζεσθαι, αὐτοματίζειν.

Freiwilliger *m* (im Kriege) ὁ ἐθελοντής.

fremd 1. (ausländisch) ξένος, ὀθνεῖος, ἔκδημος (2), ἀλλόφυλος (2, von fremdem Stamme), ἀλλοδαπός (aus fremdem Lande), βάρβαρος (2, mit verächtlichem Nebenbegriff), die F~en οἱ ἔξω od. ἔξωθεν od. ἐκτός, οἱ ἀλλοεθνεῖς, οἱ ἀλλόφυλοι, eine ~e Sprache ἡ βάρβαρος γλῶττα. — 2. (einem andern gehörig) ἀλλότριος, ὁ, ἡ, τὸ ἄλλων, nach ~em Gute trachten ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι (M.), sich um ~e Angelegenheiten bekümmern πολυπραγμονεῖν. — 3. (auffallend, ungewöhnlich) ἀλλόκοτος (2), ξένος, ἀλλότριος, es kommt mir etw. ~ vor ξένον μοι δοκεῖ εἶναι, das ist ihm ~ ἀλλότριός ἐστι τούτων, ἀλλοτρίως ἔχει πρὸς ταῦτα, ἀπείρως ἔχει τινός. — 4. es ist ihm ~ (nicht nach seiner Eigentümlichkeit) οὐκ ἔστι πρὸς αὐτοῦ. — 5. (abgeneigt) ἀλλότριος, j-m ~ sein ἀλλοτρίως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ werden ἀλλοτριοῦσθαί (P.) τινι, der Bildung ~ ἄμουσος (2), den Wissenschaften ~ ἀγράμματος (2) und so in vielen Zssgn mit α privat.

fremdartig ἀλλότριος, ξένος, ξενικός, ἑτεροῖος, ἀλλοῖος, ἑτερογενής, ξενοπρεπής, F~es reden ἀλλοτριολογεῖν, ~e Dinge treiben ἀλλοτριοπραγεῖν, das Betreiben von ~en Dingen ἡ ἀλλοτριοπραγμοσύνη.

Fremdartigkeit *f* ἡ ἀλλοτριότης, ἡ ἑτεροιότης, ἡ ἀλλοιότης, ἡ ἀνοικειότης (ητος) sowie d. *neutr.* der vorb. *adj.*

[1]**Fremde** *m*, **Fremde** *f* (von einer Frau) durch die unter [fremd angegebenen *adj.* mit dem Artikel.]

[2]**Fremde** *f* (das fremde Land) ἡ ἀλλοτρία, ἡ ἀλλοδαπή (χώρα), ἡ ξένη, ἡ ὑπερορία, in die ~ gehen ἐκ-, ἀποδημεῖν, ἔξω πορεύεσθαι (P.), die Reise in die ~ ἡ ἀπο-, ἐκδημία, in der ~ sein ἔξω εἶναι, ἐπὶ ξένης

εἶναι, Aufenthalt in der ~ ἡ ἐπιδημία, ἡ ἐπιδήμησις, in die, in der ~ ἔξω.

Fremdenführer *m* (als Person) ὁ ξεναγός, ὁ περιηγητής, ~ sein ξεναγεῖν, περιηγεῖσθαι (M.), das Amt des ~s ἡ ξεναγία, (als Buch) ὁ περιηγητικός, τὸ περιηγητικὸν βιβλίον.

Fremdenzimmer *n* ὁ ξενών (ῶνος), τὸ ξενοδοχεῖον.

Fremder *m* s. fremd.

Fremdheit *f* ἡ ξενία (der Stand eines Fremden), siehe Fremdartigkeit.

Fremdling *m* ὁ ξένος, s. fremd; in etw. ein ~ sein ἀπείρως ἔχειν τινός.

frequent συχνός, πυκνός, θαμινός, (stark besucht, bevölkert) πολυάνθρωπος (2).

frequentieren φοιτᾶν εἰς, ἐπί, παρά, πρός mit *acc.*, θαμίζειν εἴς τι.

Frequenz *f* τὸ τῶν φοιτώντων πλῆθος.

fresko: ~ malen ἐφ' ὑγροῖς γράφειν.

Freskomalerei *f* ἡ ἐφ' ὑγροῖς γραφή.

Freßbegierde *f* ἡ ἀδηφαγία, ἡ πολυφαγία, ἡ γαστριμαργία, ἡ τοῦ φαγεῖν ἐπιθυμία, ἡ ἐδηδών (όνος), ἡ γαστήρ (ρός), die ~ befriedigen χαρίζεσθαι (M.) τῇ γαστρί.

freßbegierig ἀδηφάγος, πολυφάγος, γαστρίμαργος, πολυβόρος, παμφάγος (sämtl. 2), ~ sein ἀδηφαγεῖν.

fressen 1. βιβρώσκειν, καταβιβρώσκειν, τρώγειν, ἐσθίειν, κατεσθίειν, νέμεσθαι (M.), gierig ~ λαιμᾶν, λαιμάττειν, viel, alles ~d s. freßbegierig; zu ~ geben χορτάζειν, Fleisch ~ σαρκοφαγεῖν. — 2. übtr. (verzehren) ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν, (von Feuer, Wunden, Geschwüren u. dgl.) νέμεσθαι, ἐπινέμεσθαι (M.), (vom Feuer) ἐπιβόσκεσθαι, den Zorn in sich ~ τὴν ὀργὴν od. τὸν χόλον πέττειν od. καταπέττειν.

Fressen *n* (als Handlung) ἡ βρῶσις, (als Sache) ἡ βορά, das war für ihn ein gefundenes ~ (Sprichw.) τοῦτ' ἦν αὐτῷ τὸ λεγόμενον σῦκον Ἑρμῇ.

Fresser *m* ὁ φαγᾶς, ὁ καταφαγᾶς (*gen.* ᾶ), ὁ ἀδηφάγος, ὁ πολυφάγος, ὁ γαστρίμαργος, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος).

Freßgier *f* s. Freßbegierde.

freßgierig s. freßbegierig.

Frettchen *n* ἡ ἴκτις (ιδος), ἡ ἀγρία od. Λιβυκὴ γαλῆ.

Freude *f* ἡ χαρά, ἡ χαρμονή, (Ergötzung) ἡ τέρψις, τὸ τερπνόν, (Genuß) ἡ ἀπόλαυσις, (Fröhlichkeit) ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, (Vergnügen, Lust) ἡ ἡδονή, ἡ εὐπάθεια, ἡ ἡδυπάθεια, (Annehmlichkeit) ἡ χάρις (ιτος), τὸ ἡδύ, übermäßige ~ ἡ περιχάρεια, die ~n des Augenblicks αἱ παραυτίκα od. παραχρῆμα ἡδοναί, sinnliche ~n αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί, geistige ~n αἱ τῆς ψυχῆς ἡδοναί, ~ haben χαίρειν, ἥδεσθαι (P.), εὐφραίνεσθαι (P.), s. sich erfreuen an etw.; es macht mir etw. ~ ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, ἀσμένῳ γίγνεταί μοί τι, mit ~n ἡδέως, ἡδομένως, ἀσμένως, μετὰ χαρᾶς, j-m eine ~ machen ἡδονὴν od. εὐθυμίαν παρέχειν τινί, εὐφραίνειν τινά, j-m mit etw. eine ~ machen χαρίζεσθαί (M.) τινί τι od. ποιοῦντά τι, er kam zu meiner ~ ἦλθεν ἡδομένῳ μοι, mit ~ etw. annehmen ἀσμένως od. ἡδέως δέχεσθαί (M.) τι, für kurze ~ langes Weh haben βραχέα ἡσθέντα μακρὰ κλαίειν.

freudenarm, -leer, -los ἀτερπής, ἄχαρις, ἡδονῶν ἔρημος, ἄμοιρος (2) τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἔρημος, ein ~es Leben βίος ἀβίωτος.

Freudenbecher *m* ὁ κώθων (ωνος), beim ~ παρὰ πότον, ἐν πότοις.

Freudenbezeigung *f* ἡ εὐφροσύνη, τὰ τῆς εὐφροσύνης, ὁ θόρυβος, ὁ κρότος, j-n mit ~ empfangen εἰσελθόντος τινὸς ἐπιθορυβεῖν, θορυβοῦντα ἀπαντᾶν τινι, εὐμενῶς ἐπιθορυβεῖν.

Freudenbotschaft *f* τὸ εὐαγγέλιον, eine ~ bringen εὐαγγελίζεσθαι (M.).

Freudenfest *n* ἡ ἑορτή, τὰ ἱλάρια, ein ~ feiern ἑορτὴν ἄγειν.

Freudengeber *m* ὁ διδοὺς od. πορίζων τὰ καλὰ od. ἀγαθά.

Freudengefühl *n* ἡ ἡδονή, ἡ εὐπάθεια, ἡ ἡδυπάθεια.

Freudengenuß *m* ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις.

Freudengeschrei *n* ἡ ἀλαλαγή, ὁ ἀλαλαγμός, τὸ ἀλάλαγμα, ein ~ erheben ἀλαλάζειν.

Freudenhaus *n* τὸ οἴκημα, τὸ ἐργαστήριον.

Freudenhimmel *m* ἡ μακαριότης (ητος), ἡ μακαρία.

Freudenleben *n* ὁ ἥδιστος od. μακάριος βίος.

Freudenlosigkeit *f* τὸ ἀτερπές, τὸ ἄχαρι.

Freudenmädchen *n* ἡ ἑταίρα, ἡ παιδίσκη (mit u. ohne δημοσία), ἡ ἑταιρίς (ίδος).

Freudenmahl *n* ἡ ἑστίασις, ὁ κῶμος, ein ~ geben ἑστιᾶν ἑστίασιν od. χαριστήρια.

Freudenopfer *n* τὰ χαριστήρια.

freudenreich ἥδιστος, μακάριος, εὐτερπής, εὔχαρις, ἡδονῆς μεστός.

Freudenruf *m* ὁ θόρυβος, ὁ κρότος.

Freudentag *m* ἡ εὐημερία, ἡ ἑορτή.

Freudentaumel *m* ἡ περιχάρεια, οἱ κῶμοι, ἡ ὑπερφυὴς χαρά, im ~ sein ὑπερφυῶς χαίρειν.

Freudentränen weinen δακρύειν ὑπὸ χαρᾶς.

freudenvoll, freudvoll μεστὸς εὐφροσύνης od. χαρᾶς.

freudetrunken μεθύων ὑπὸ χαρᾶς.

freudig (erfreut) χαίρων, γεγηθώς, εὔθυμος (2), sehr ~ περιχαρής, (heiter, fröhlich) φαιδρός, ἱλαρός, (bereitwillig) ἄσμενος, ἑκών, πρόθυμος (2), ~ sein εὐθυμίαν ἔχειν, χαίρειν, εὐφραίνεσθαι (P.), (erfreuend) ἡδύς, εὔχαρις, καλός, ~e Nachricht τὸ εὐαγγέλιον.

Freudigkeit *f* ἡ χαρά, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, (Bereitwilligkeit) ἡ προθυμία.

freuen sich χαίρειν τινί u. ἐπί τινι, auch mit *part.*, zB. ich freue mich zu sehen, zu hören χαίρω ἀκούων, ὁρῶν u. dgl., γεγηθέναι ἐπί τινι, εὐθυμεῖσθαί und εὐφραίνεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, ἥδεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, auch mit *part.*, sich übermäßig ~ ὑπερχαίρειν, sich über j-n ~ ἄγασθαί (P.) τινα, sich mit j-m ~ συγχαίρειν, συνήδεσθαί τινι, sich des Lebens ~ ἀπολαύειν τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν od. ἀγαθῶν, ich freue mich auf etw. ἡδέως od. ἄσμενος προσδοκῶ τι, χαίρω προσδοκῶν τι.

Freund *m* ὁ φίλος, ὁ εὔνους, vertrauter ~ ὁ οἰκεῖος, γνώριμος, συνήθης, ἐπιτήδειος, ὁ συνών (der mit einem Umgang pflegt), ὁ ἑταῖρος (Genosse, Kamerad), (Anhänger) die ~e j-s οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, oft durch Zssgn mit φίλος, zB. ein ~ der Arbeit φιλόπονος, ein ~ der Griechen (od. der griechischen Literatur) φιλέλλην, ein ~ des Krieges φιλοπόλεμος, ein ~ der Hunde φιλόκυνος, ~ der Jagd φιλόθηρος, ~ des Landlebens, Landbaus φιλογέωργος, ~ der Literatur φιλόλογος, φιλόμουσος, ~ des Schönen φιλόκαλος, ~ der Wahrheit φιλαλήθης, ~ der Weisheit φιλόσοφος usw., die ~e liebend φιλέταιρος, j-s ~ sein φίλον εἶναί τινι, j-n zum ~e haben φίλῳ χρῆσθαί τινι, sich j-n zum ~ machen φίλον ποιεῖσθαί τινα, ein vertrauter ~ von j-m sein οἰκείως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, sich ~e zu erwerben suchen θηρᾶν φίλους, ein ~ von etw. sein ἀγαπᾶν τι, ἐπιθυμητὴν od. ἐραστὴν εἶναί τινος, ἥδεσθαί τινι, o ~! (in der Anrede) ὦ φίλε od. φίλος, ὦ τάν, (in der Anrede an einen Fremden) ὦ ξένε.

Freundesdienst, Freundschaftsdienst *m* ἡ φιλανθρωπία, ἡ χάρις (ιτος), j-m einen ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινί τι.

Freundesgeschenk *n* τὸ φίλων od. φιλικὸν δῶρον.

Freundesgut *n* τὰ φίλια χρήματα.

Freundeshand *f* ἡ φιλία χείρ (ειρός), aus ~ παρὰ φίλου od. φίλου διδόντος, an ~ μετὰ φίλου, ἡγουμένου φίλου.

Freundesland *n* ἡ φιλία (mit u. ohne γῆ od. χώρα).

Freundesliebe *f* ἡ πρὸς τοὺς φίλους εὔνοια, ἡ φιλεταιρία, ἡ τῶν φίλων od. παρὰ τῶν φίλων εὔνοια.

Freundespaar *n* τὸ φίλων ζεῦγος, οἱ δύο φίλοι (od. φίλω).

Freundin *f* ἡ φίλη, ἡ ἑταίρα, s. Freund.

freundlich (freundschaftlich) εὐμενής, εὔνους, φιλόφρων, (mild, sanft) πρᾷος, ἥμερος (2), ἐπίχαρις, (menschen-

freundlich) φιλάνθρωπος (2), (umgänglich) ὁμιλητικός, εὐπροσήγορος (2), φιλοπροσήγορος (2), j-n ~ behandeln, j-m ~ begegnen φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, φιλανθρώπως προσφέρεσθαί (P.) od. χρῆσθαί τινι, ~e Behandlung τὸ φιλοφρόνημα, ἡ φιλοφροσύνη, ~er Blick τὸ φιλάνθρωπον βλέμμα.

Freundlichkeit *f* ἡ εὐμένεια, ἡ εὔνοια, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλανθρωπία, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ φαιδρότης, ἡ κοινότης, ἡ πρᾳότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*, mit ~ das *adv.* d. *adj.*

freundlos ἄφιλος (2), φίλων ἔρημος.

Freundschaft *f* 1. ἡ φιλία, ἡ εὔνοια (Wohlwollen), vertraute ~ ἡ οἰκειότης (ητος). — 2. (Kameradschaft) ἡ ἑταιρία, ~ mit j-m schließen φιλίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, φιλίαν συντίθεσθαι, συνάπτειν od. συνάπτεσθαί (M.) τινι, εἰς φιλίαν ἰέναι τινί, sich j-s ~ erwerben φιλίαν κτᾶσθαι παρά τινος, ~ hegen gegen j-n φιλικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, mit j-m in ~ leben διὰ φιλίας ἰέναι τινί, die ~ brechen διαλύεσθαι (M.) τὴν φιλίαν, in enger ~ mit j-m stehen οἰκειότατα διακεῖσθαί τινι od. πρός τινα, j-m eine ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινι, χάριν κατατίθεσθαί τινι. — 3. (die Freunde u. Verwandten) οἱ φίλοι, οἱ προσήκοντες, οἱ οἰκεῖοι.

freundschaftlich φιλικός, φίλιος, εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, φιλόφρων, ~ gegen j-n gesinnt sein φιλικῶς od. εὐνοϊκῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ begegnen διὰ φιλίας ἰέναι τινί, φιλίᾳ χρῆσθαι περί τινα, sich ~ stellen gegen j-n φιλίαν προσποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, in ~em Verhältnis zu j-m stehen οἰκείως ἔχειν τινί od. πρός τινα, οἰκείως χρῆσθαί τινι.

Freundschaftsband *n* ὁ τῆς φιλίας (καὶ εὐνοίας) σύνδεσμος.

Freundschaftsbeweis *m*, **-bezeigung** *f* ἡ φιλίας ἐπίδειξις, τὰ φιλικὰ ἔργα, Freundschaftsbeweise von j-m erhalten φιλικὰ πάσχειν ὑπό τινος.

Freundschaftsbund *m* ἡ ἑταιρία.

Freundschaftsdienst *m* s. Freundesdienst.

Freundschaftstrunk *m* ἡ φιλοτησία.

Frevel *m* ἡ ὕβρις, ἡ ἀδικία, ἡ κακουργία, ἡ παρανομία, (als eine einzelne Handlung) τὸ ἀδίκημα, τὸ κακούργημα, (gegen die Gottheit) τὸ ἀσέβημα, ~ an j-m verüben ὑβρίζειν τινά od. εἴς τινα, ἀδικεῖν τινα, κακουργεῖν τινα, gegen die Gottheit ~ verüben ἀσεβεῖν od. ὑβρίζειν εἰς od. περὶ θεούς, παρανομεῖν εἰς θεούς, es wird ein ~ an mir verübt ὑβρίζομαι, ἀδικοῦμαι, für seine ~ büßen δίκην διδόναι ὧν ὕβρισέ τις.

frevelhaft ἀσεβής, ἀνόσιος (2), ἄδικος (2), ὑβριστικός, ἀνοσιουργός (2), ~ handeln ἀνοσιουργεῖν.

Frevelmut *m* ἡ ὕβρις, ἡ ἀσέβεια, im ~ ὑβρίζων.

freveln s. Frevel verüben unter Frevel.

Freveltat *f* τὸ ὕβρισμα, ἡ ὕβρις, τὸ κακούργημα, τὸ ἀδίκημα, gegen die Gottheit τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιον ἔργον, τὸ ἀνοσιούργημα, s. Frevel.

freventlich, frevlerisch s. frevelhaft.

Frevler *m* ὁ ὑβριστής, ὁ ἀσεβής od. ἀνόσιος ἀνήρ, ὁ κακοῦργος.

Friede, Frieden *m* ἡ εἰρήνη, (Friedensbündnis) αἱ σπονδαί, (Eintracht) ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, (Gemütsruhe) ἡ εἰρήνη, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐδαιμονία, ~ stiften διαλύειν πολεμοῦντας, εἰρήνην ποιεῖν τινι, ~ halten εἰρήνην ἄγειν (mit j-m πρός τινα), διάγειν ἐν εἰρήνῃ, εἰρηνεύειν, den ~ halten ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς, ἐμπεδοῦν τὰς σπονδάς, ~ haben εἰρήνην ἔχειν od. ἄγειν, keinen ~ haben (abstr.) διαταράττεσθαι (P.) τὴν γνώμην, den ~ brechen λύειν τὰς σπονδάς, ~ schließen εἰρήνην ποιεῖσθαι, πράττεσθαι, διαπράττεσθαι, κατεργάζεσθαι, σπένδεσθαι, σπονδὰς ποιεῖσθαι (sämtlich M.), den ~ vermitteln τὴν εἰρήνην πρυτανεύειν (für j-n τινί), j-n nicht in ~ lassen ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, vor j-m keinen ~ haben ἐνοχλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, j-n in ~ ziehen lassen ἀφιέναι τινά, im ~ leben διάγειν ἐν εἰρήνῃ.

Friedensanträge *m/pl.* ἡ ἐπικηρυκεία, τὸ ἐπικηρύκευμα, οἱ φίλιοι od. περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν λόγοι, ~ machen ἐπικηρυκεύεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, λόγους ποιεῖσθαι (M.) περὶ εἰρήνης.

Friedensartikel *m/pl.* τὰ ἐν ταῖς σπονδαῖς εἰρημένα od. γεγραμμένα, τὰ ἐπικηρυκευόμενα, ein ~ ist, daß γέγραπται od. εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς mit *inf.* od. ὡς.

Friedensbedingung *f* ἐφ' ᾧ γίγνεται εἰρήνη od. γίγνονται αἱ σπονδαί, ἐφ' ᾧ τις βούλεται σπένδεσθαι, ἐφ' ᾧ σπονδαὶ μέλλουσιν ἔσεσθαι.

Friedensbote *m* ὁ τὴν εἰρήνην ἀπαγγέλλων (der die Nachricht von einem zustande gekommenen Frieden bringt), ὁ λόγους προφέρων περὶ τῆς εἰρήνης (der, welcher Friedensanträge bringt).

Friedensbotschaft *f* ἡ περὶ εἰρήνης ἀπαγγελία (die Kunde von einem geschlossenen Frieden), οἱ περὶ εἰρήνης λόγοι (Friedensantrag).

Friedensbruch *m* ἡ τῆς εἰρήνης od. τῶν σπονδῶν λύσις, einen ~ begehen λύειν od. παραβαίνειν τὰς σπονδάς.

Friedensfest *n* ἡ διὰ τὴν εἰρήνην ἑορτή.

Friedensgedanken haben εἰρηνικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι.

Friedensgesandter *m* ὁ περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν πρεσβευτής, ~ sein πρεσβεύειν εἰρήνην.

Friedensgesandtschaft *f* ἡ περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν πρεσβεία od. οἱ … πρέσβεις, eine ~ schicken πέμπειν περὶ εἰρήνης od. σπονδῶν.

Friedensgöttin *f* ἡ Εἰρήνη, Tempel der ~ τὸ Εἰρηναῖον.

Friedenshort *m* ὁ τῆς εἰρήνης φύλαξ (ακος).

Friedenskleid *n* τὸ ἱμάτιον (= dem latein. toga).

Friedensliebe *f* τὸ εἰρηνικόν, τὸ εἰρηναῖον, ἡ εἰρήνης ἐπιθυμία, τὸ ἥσυχον, τὸ φιλήσυχον, τὸ ἐπιεικές, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ἀπραγμοσύνη, τὸ ἄπραγμον, τὸ μέτριον, ἡ μετριότης (ητος).

Friedensnachricht *f* ἡ περὶ εἰρήνης ἀγγελία.

Friedensrichter *m* ὁ εἰρηνοδίκης (im latein. fetialis), ὁ εἰρηνάρχης, (in bürgerlichen Verhältnissen) ὁ διαιτητής.

Friedensschluß *m* αἱ σπονδαί, ἡ διαλλαγή, vor dem ~ πρὶν τὰς σπονδὰς γενέσθαι, nach dem ~ γενομένων τῶν σπονδῶν (od. σπεισάμενοι, σπονδὰς ποιησάμενοι u. dgl.), seit dem ~ ἀφ' od. ἐξ οὗ εἰρήνη ἐγένετο.

Friedensstab *m* τὸ κηρύκειον.

Friedensstifter *m* ὁ εἰρηνοποιός, ὁ διαλλακτής, ὁ διαλλακτήρ (ῆρος), ~ sein εἰρήνην ποιεῖν τινι, διαλύειν τοὺς πολεμοῦντας.

Friedensstiftung *f* ἡ διάλυσις, ἡ διαλλαγή, ἡ εἰρήνευσις, ἡ εἰρηνοποίησις.

Friedensstörer *m* ὁ στασιαστής, ὁ στασιαστικός.

Friedensstörung *f* ἡ τῆς εἰρήνης od. τῶν σπονδῶν λύσις.

Friedenstempel *m* τὸ εἰρηναῖον.

Friedenstraktat *m* αἱ σπονδαί.

Friedensunterhändler *m* ὁ εἰρηνοποιός, ὁ κῆρυξ (υκος), ὁ ἐπικηρυκευόμενος, ~ schicken ἐπικηρυκεύεσθαι (M.), πέμπειν λόγους ποιησομένους περὶ σπονδῶν od. περὶ εἰρήνης.

Friedensunterhandlungen *f/pl.* οἱ περὶ εἰρήνης oder σπονδῶν λόγοι.

Friedensvertrag *m* αἱ περὶ τῆς εἰρήνης συνθῆκαι.

Friedensvorschläge *m/pl.* οἱ περὶ εἰρήνης od. σπονδῶν λόγοι.

Friedenswächter *m* ὁ εἰρηνοφύλαξ (ακος), ~ sein εἰρηνοφυλακεῖν.

Friedenszeit *f* ἡ εἰρήνη, αἱ σπονδαί, zur, während der ~ ἐπ' εἰρήνης, ἐν εἰρήνῃ, εἰρήνης οὔσης.

friedfertig εἰρήνης ἐπιθυμῶν, εἰρηνικός, εἰρηναῖος, πρᾷος, ἐπιεικής, μέτριος, (sanft, ruhig) ἥσυχος (2), (im Privatleben) ἀπράγμων.

Friedfertigkeit *f* ἡ εἰρήνης ἐπιθυμία, ἡ ἐπιείκεια und d. *neutr.* d. vorhergehenden *adj.*

Friedhof *m* οἱ τάφοι.

friedlich εἰρηνικός, εἰρηναῖος, ἥσυχος (2), sich ~ verhalten εἰρήνην od. ἡσυχίαν ἄγειν, ἡσυχάζειν, εἰρηνεύειν, ~ gesinnt sein εἰρηνικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα.

friedliebend, friedsam εἰρηνικός, ἀπράγμων.

Friedsamkeit *f* τὸ εἰρηνικόν, τὸ εἰρηναῖον, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ἀπραγμοσύνη.

frieren (Kälte, Frost empfinden) ῥιγῶν, κακῶς πάσχειν ὑπὸ ῥίγους od. ψύχους od. κρύους, (zu Eis werden) πήγνυσθαι (P.) ὑπὸ ψύχους oder κρύους, κρυοῦσθαι (P.), es friert κρύος ἐστίν.

Frieren *n* τὸ ῥῖγος od. durch Verben.

Fries *m* ἡ ζώνη, ἡ στεφάνη, τὸ διάζωμα, ὁ ζωφόρος.

Friesel *m* τὰ ἐξανθήματα, ἡ πορφύρα.

Frikassee *n* τὰ περικόμματα.

Friktion *f* ἡ τρῖψις, ἡ παράτριψις.

frisch 1. (kühl) ψυχρός, ψυχεινός, ~ werden ψύχεσθαι, ἀποψύχεσθαι (P.), es wird ~ ἀποψύχει. — 2. (unverdorben) πρόσφατος, νεαρός (bsd. von Früchten), νεαλής (von Fischen). — 3. (was erst vor kurzem geschehen od. entstanden ist) νέος, νεαρός, ὑπόγυιος (2). — 4. (ungebraucht) ἀκέραιος (2), ich habe etw. noch ~ in der Erinnerung, im Gedächtnis, Andenken u. dgl. ἐναυλόν ἐστί μοί τι, auf ~er Tat ertappen ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν (*pass.* auch ἁλίσκεσθαι), daneben auch viele Zssgn mit νεο-, zB. ~ abgezogen νεόδαρτος (2), ~ gefangen νεαίρετος (2), νεάλωτος (2), ~ gemalt νεόγραπτος (2) usw., von ~em πάλιν, πάλιν αὖ, αὖθις πάλιν, ἐκ καινῆς. — 5. (munter, kräftig) νεαρός, νεαλής, ἀκμάζων, ~ sein ἀκμάζειν, θάλλειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι, ~ gewagt ist halb gewonnen (Sprichw.) ἀρχή τοι ἥμισυ παντός, ~ auf! ἄγε δή, ἴθι δή.

Frische *f* (Kälte) ἡ ψυχρότης (ητος), τὸ ψῦχος und d. *neutr.* d. *adj.*, (Kräftigkeit) ἡ ἀκμή u. d. *neutr.* d. *adj*

frischgrünend, -keimend εὐθαλής.

Frischling *m* τὸ μολόβριον (vom Wildschwein), ὁ, ἡ δέλφαξ (ακος), τὸ δελφάκιον (vom zahmen Schwein).

Friseur *m* ὁ πλοκεύς, ὁ κεροπλάστης, ὁ κουρεύς (für Männer), ἡ κομμώτρια (für Frauen).

frisieren καλλωπίζεσθαι (M.) od. πλοκίζειν τὴν κόμην, κοσμεῖν od. κατασκευάζειν τὰς τρίχας, οὔλην ποιεῖν τὴν κόμην, ἀναπλέκειν τὴν κόμην.

Frisieren *n* ὁ τῶν τριχῶν καλλωπισμός, gew. durch Verben

Frisiernadel *f* ἡ κοίλη κνηστίς (ίδος).

Frisierstube *f* τὸ κουρεῖον (für Männer).

Frist *f* ὁ χρόνος, bestimmte ~ ἡ προθεσμία (ἡμέρα), in dieser ~ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, j-m eine ~ setzen τάττειν od. καθιστάναι τινὶ χρόνον od. ἡμέραν, προειπεῖν od. ὁρίζειν τινὶ ἡμέραν, in ~en zahlen κατὰ χρόνους ἀποδιδόναι, ~ zu etw. geben χρόνον od. ἀναστροφὴν διδόναι εἰς od. πρός τι, ~ zu etw. haben, bekommen χρόνον od. ἀναστροφὴν ἔχειν od. λαμβάνειν εἰς od. πρός τι.

fristen (aufschieben) ἀναβάλλεσθαι (M.), (auf einige Zeit retten, erhalten) σῴζειν, διασῴζειν (u. M.), διατηρεῖν τι χρόνον τινά, sein Leben mit etw. ~ ζῆν ἀπό τινος.

Fristgesuch *n* ἡ ἀναβολῆς δέησις, ein ~ bei Gericht einreichen ὑπόμνυσθαι.

Frisur *f* ἡ τῆς κόμης διάθεσις, ὁ τῆς κόμης κόσμος, ἡ τῶν τριχῶν κατασκευή.

frivol ῥᾳδιουργός (2), μάταιος, κενόφρων, (gottlos) ἀσεβής, ἀνόσιος (2), ~e Handlung τὸ ῥᾳδιούργημα, τὸ ἀσέβημα.

Frivolität *f* ἡ ῥᾳδιουργία, ἡ ἀσέβεια.

froh 1 εὔφρων, εὔθυμος (2), χαίρων, περιχαρής, περιγηθής, ~ sein εὐθυμεῖσθαι, εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἔχειν, εὐθύμως ἔχειν, ~ sein über etw. χαίρειν τινὶ u. ἐπί τινι, ἀγαπᾶν mit *part.* od. ὅτι, einer Sache ~ werden ἀπολαύειν τινός, ὀνίνασθαί τινος. — 2. (Frohsinn erweckend) εὔχαρις, χαρίεις, κεχαρισμένος, ἡδύς

Frohgefühl *n* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη.

fröhlich φαιδρός, ἱλαρός, εὔθυμος (2), ~ sein φαιδροῦσθαι u. φαιδρύνεσθαι (P.), εὐθυμεῖσθαι (P.), εὐφραίνεσθαι (P.), s. sich freuen; ~ machen (erfreuen) τέρπειν, φαιδροῦν, φαιδρύνειν, εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί.

Fröhlichkeit *f* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, ἡ φαιδρότης, ἡ ἱλαρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

frohlocken über etw. ἀγάλλεσθαι (nur *praes.* u. *impf.*) τινι, ἐπί τινι od. *part.*, ὑπερχαίρειν, ἐπαίρεσθαι (P.) τινι, ausgelassen ~ γαυριᾶν ἐπί τινι.

Frohlocken *n* ἡ χαρά, ἡ ὑπερβάλλουσα χαρά, ἡ ἀγαλλίασις, τὸ ἀγαλλίαμα.

Frohsinn *m* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, ἡ γηθοσύνη, ~ besitzen εὔθυμον εἶναι.

frohsinnig εὔθυμος (2).

fromm (in der Gesinnung) εὐσεβής, θεοσεβής, ὅσιος, θεοφιλής, (im Handeln) ὅσιος, ~er Sinn ἡ εὐσέβεια, ~e Handlung τὸ εὐσέβημα, ~ sein εὐσεβεῖν, (still, sanft) πρᾷος, ἥσυχος (2), (von Tieren) ἥμερος (2), εὐπειθής.

Frömmelei *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ εὐσέβεια.

frömmeln προσποιεῖσθαι (M.) εὐσέβειαν.

frommen j-m ὠφελεῖν τινα, ὀνινάναι τινά, λυσιτελεῖν τινι, συμφέρον εἶναί τινι.

Frommen *n*: zu j-s ~ ἐπὶ τῷ τινος ἀγαθῷ, ὑπέρ τινος.

Frömmigkeit *f* ἡ εὐσέβεια, τὸ εὐσεβές, ἡ θεοσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος), τὸ θεοσεβές, τὸ ὅσιον, ἡ περὶ τοὺς θεοὺς ἐπιμέλεια, ~ gegen die Gottheit haben εὐσεβεῖν περὶ τοὺς θεούς, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τῶν θεῶν

Fronarbeit *f*, **Frondienst** *m*, **Frone** *f* τὸ ἀναγκαῖον ἔργον, ἡ θητεία, ἡ ἀναγκαία ἐργασία, ἡ δουλεία, Frondienste tun θητεύειν, δουλεύειν, etw. zur Frone tun (gezwungen tun) ἀναγκαζόμενον ποιεῖν.

fronen θητεύειν παρά τινι, δουλεύειν τινί (Frondienste tun), übtr. ὑπηρετεῖν, δουλεύειν, zB. den Lüsten ταῖς ἡδοναῖς, ταῖς ἐπιθυμίαις, dem Bauche ~ χαρίζεσθαι (M.) τῇ γαστρί.

Frönen *n* ἡ θητεία, ἡ δουλεία.

Fröner *m* ὁ θής (ητός), ὁ δοῦλος.

Frönerin *f* ἡ θῆττα, ἡ δούλη.

Front, Fronte *f* allg. τὸ od. τὰ ἔμπροσθεν od. πρόσθεν, (e-s Gebäudes) τὸ πρόσωπον, (e-s Heeres) τὸ μέτωπον, in ~ marschieren ἐπὶ μετώπου ἰέναι, sich in ~ stellen εἰς μέτωπον καθίστασθαι, in ~ aufmarschieren lassen ἐπὶ φάλαγγος καθιστάναι, in ~ vorrücken ἐπὶ φάλαγγος ἄγειν, gegen j-n ~ machen ἀντιτάττεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, ἀντία od. ἐναντία τίθεσθαι (M.) τὰ ὅπλα, an der ~ hinreiten παρελαύνειν, in, nach der ~ μετωπηδόν.

Frosch *m* ὁ βάτραχος.

Froschbrut *f* ὁ γυρῖνος.

Fröschchen *n* ἡ βατραχίς (ίδος), τὸ βατραχίδιον.

froschgrün βατράχειος (2).

Froschkraut *n* τὸ βατράχιον.

Froschlaich *m* τὰ βατράχων ᾠά.

Frost *m* τὸ κρύος, ὁ κρυμός, τὸ ψῦχος, ὁ πάγος, ὁ παγετός, (als Empfindung) τὸ ῥῖγος, vom ~ leiden ῥιγῶν, κάμνειν (P.) ὑπὸ ῥίγους.

Frostbeule *f* τὸ χίμετλον, ~n haben χιμετλιᾶν.

frösteln ὑποπεριψύχειν, übtr. φρίττειν.

Frösteln *n* ἡ φρίκη.

frostig κρυώδης, κρυμώδης (eig.), ψυχρός (eig. u. übtr.), ἀπεψυγμένος (abgekühlt), δύσριγος (2, empfindlich gegen Kälte), ~ reden ψυχρολογεῖν, ψυχρεύεσθαι (M.), ~e Rede ἡ ψυχρολογία, ~e Reden οἱ ψυχροὶ λόγοι.

Frostigkeit *f* ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ψυχρία u. d. *neutr.* d. vorhergehenden *adj.*

Frostschaden *m* ὁ σφάκελος, s. Frostbeule.

Frostschauer *m* τὸ ῥῖγος.

Frostzeit *f* ὁ κρυμός.

frottieren τρίβειν, ψήχειν.

Frottieren *n* ἡ τρῖψις.

Frucht *f* 1. ὁ καρπός (eig. u. übtr.), die Früchte (die noch auf dem Felde stehen) τὸ λήιον, (wenn sie geerntet werden) τὰ κάρπιμα, (Getreide) ὁ σῖτος, (Früchte der Bäume) ἡ ὀπώρα, Leibes~ ὁ τόκος, (noch im Mutterleibe)

τὸ ἔμβρυον — 2. (Nutzen) τὸ ὄφελος, ἡ ἐπικαρπία, τὸ κάρπωμα, τὸ κέρδος, ~ tragen od. bringen καρπὸν φέρειν od. ἐκφέρειν, καρποφορεῖν, ποιεῖν καρπούς, übtr. ὠφελεῖν, κέρδος φέρειν, Früchte sammeln, ernten καρπίζειν, καρπολογεῖν, καρποὺς κομίζεσθαι (M.), Baumfrüchte einsammeln ὀπωρίζειν, übtr. καρποὺς λαμβάνεσθαι (M.) τινος, ὠφελεῖσθαι ἔκ od. ἀπό τινος, κερδαίνειν ἔκ od. ἀπό τινος, ἀπολαύειν τί τινος, ohne ~ sein οὐδὲν πράττειν od. δύνασθαι, ἄπρακτον εἶναι.

Fruchtbalg *m* τὸ κέλυφος, τὸ κελύφιον.

fruchtbar (vom Lande, von Bäumen u. Pflanzen) εὔκαρπος, πολύκαρπος, καρποφόρος, εὔφορος, πολύφορος (sämtl. 2), κάρπιμος (3 u. 2), εὔγονος (2), πολύγονος (2, letztere beiden von Menschen und Tieren), ~es Land γῆ εὐδαίμων, ~es Jahr ἡ εὐετηρία, ~es Wetter ὥρα τοῖς φυομένοις ἐπιτηδεία, ~ an Getreide πολύσιτος (2), an Bäumen πολύδενδρος (2), an Vieh πολύβοτος (2), an Wein πολύοινος (2) u. dgl. m.

Fruchtbarkeit *f* ἡ καρποφορία, ἡ καρπογονία, ἡ εὐφορία, ἡ πολυφορία, ἡ πολυκαρπία, ἡ εὐκαρπία, ἡ καλλικαρπία, auch ἡ ἀρετή, ἡ εὐθηνία, τὸ εὔδαιμον, (von lebenden Geschöpfen) ἡ εὐτοκία, ἡ εὐγονία, ἡ πολυγονία, ἡ πολυτοκία, ~ des Geistes τὸ γόνιμον τῆς ψυχῆς.

Fruchtbaum *m* τὸ ὀπώριμον δένδρον, τὰ ἀκρόδρυα.

Fruchtboden *m* (Getreideboden) ὁ σιτοβολών (ῶνος), τὸ σιτοβολεῖον, τὸ σιτοφυλακεῖον, τὸ σιτώνιον.

fruchtbringend καρποφόρος (2), καρπογόνος (2), (nützlich) ὀνήσιμος (2).

Fruchtbüschel *m* ὁ κόρυμβος.

Früchtchen *n* τὸ καρπίον, übtr. τὸ θρέμμα.

fruchten δύνασθαι, ὠφέλιμον εἶναι, es fruchtet nichts οὐδὲν ὄφελος.

Fruchtfeld *n* τὸ λήιον.

Fruchtgehänge *n* τὰ ἔγκαρπα.

Fruchtgehäuse *n* τὸ κατα-, περικάρπιον.

Fruchthandel *m* ἡ σίτων ἐμπορία od. καπηλεία, ~ treiben σῖτον πωλεῖν od. καπηλεύειν, σιτοπωλεῖν.

Fruchthändler *m* ὁ σιτοπώλης, ὁ σιτοκάπηλος.

Fruchthülle *f* s. Fruchtgehäuse.

Fruchthülse *f* τὸ λέπος.

Fruchtkäufer *m* ὁ καρπώνης.

Fruchtkelch *m* ἡ κάλυξ (κος).

Fruchtkern *m* (von Baumfrüchten) ὁ κόκκος, (von Steinfrüchten) ὁ πυρήν (ῆνος), s. Näheres unter Kern.

Fruchtkorb *m*, **-körbchen** *n* ὁ σύριχος, ὁ ὑρισός, ὁ σύρισος, ὁ συρίσκος.

Fruchtlese *f* ἡ καρπολογία.

fruchtlos *adj.* ἄκαρπος (2), ἀνωφελής, ἀλυσιτελής, μάταιος (3 u. 2), κενός, *adv.* μάτην, es ist od. bleibt etw. ~ οὐδὲν ὄφελός τινος, οὐδὲν πλέον γίγνεται, mein Bemühen war ~ ἄπρακτος ἀπῆλθον.

Fruchtlosigkeit *f* ἡ κενότης, ἡ ματαιότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*

Fruchtmagazin *n* τὸ σιτοβολεῖον, τὸ σιτώνιον.

Fruchtmangel *m* ἡ τοῦ σίτου ἀπορία od. σπάνις, ἡ σιτοδεία.

fruchtreich εὔ-, πολύκαρπος (2).

Fruchtspeicher *m* τὸ σιτοβολεῖον.

Fruchtstiel *m* τὸ ἐπικάρπιον, ὁ μίσχος, τὸ ἔσμα, ἡ κρεμάστρα.

fruchttragend καρποφόρος (2), ἔγκαρπος (2).

fruchtverderbend ὠλεσίκαρπος (2).

Fruchtwasser *n* (bei der Geburt) ὁ ὕδρωψ (ωπος).

frugal εὐτελής, ἀφελής, λιτός.

Frugalität *f* ἡ εὐτέλεια, τὸ εὐτελές, ἡ ἀφέλεια, ἡ λιτότης (ητος) τῆς διαίτης od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

früh *adj.* πρῷος (πρώιος), πρώιμος (2, von der Tages- u. Jahreszeit), ὄρθριος (vom ~en Morgen), *adv.* πρῴ (πρωί), ἕωθεν, ὑπ' ὄρθρον, τὸ ἑωθινόν, ein ~er Tod ἄκαιρος θάνατος, zu ~ kommen πρὸ καιροῦ ἔρχεσθαι, von ~er Jugend an (εὐθύς) ἐκ παιδός od. παίδων od. νέου od. νέων, ἐκ παιδείας, ἀπὸ πρώτης ἡλικίας, von ~ an ἐξ ὄρθρου, ἐξ ἑωθινοῦ, zu ~ πρὸ καιροῦ, ἀωρί, ~ am Tage πρῴ τῆς ἡμέρας, ~er πρότερος, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον od. πρόσθεν od. ἔμπροσθεν, πρὶν ὤν, πρὶν γενόμενος, *adv.* πρότερον, τὸ πρίν, ~er kommen od. sein als j. προτερεῖν τινος, φθάνειν τινά m. *part.*, zB. er kam früher als jene an ἐκείνους φθὰς ἦλθεν od. ἐκείνους ἔφθη ἐλθών.

Frühapfel *m* τὸ πρῷον μῆλον.

Früharbeit *f* τὸ ἑωθινὸν od. ὄρθριον ἔργον.

Frühbirne *f* τὸ πρῷον ἄπιον.

Frühdämmerung *f* ὁ ὄρθρος, es war die erste ~ ὄρθρος ἦν βαθύς.

Frühe *f* ὁ ὄρθρος, in der ~ geschehend ὄρθριος, ἑωθινός, in aller ~ ἅμα (τῇ) ἕῳ.

früher s. unter früh.

früherhin πρὸ τοῦ, τὸ πρίν, τὸ πρότερον.

Frühfeigen *f/pl.* τὰ πρόδρομα σῦκα, οἱ πρόδρομοι.

Frühgeburt *f* s. Fehlgeburt.

Frühherbst *m* ἡ ὀπώρα.

Frühjahr *n*, **Frühling** *m* τὸ ἔαρ (ἔαρος u. ἦρος), mit Anbruch des ~s ἅμα ἦρι, ἅμα τῷ ἔαρι, ἔαρος ἐπιλάμψαντος, um die Zeit des ~s περὶ od. πρὸς τὸ ἔαρ, den ~ zubringen ἐαρίζειν, der ~ des Lebens ἡ ἀκμὴ od. ὥρα τῆς ἡλικίας, im ~ des Lebens stehend πρωθήβης, ἀκμάζων od. ἀνθῶν ἐν ὥρᾳ.

Frühlingsanfang *m* ἀρχόμενον τὸ ἔαρ, mit ~ ἅμα τῷ ἦρι (ἀρχομένῳ).

Frühlingsäquinoktium *n*, **-nachtgleiche** *f* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ἰσημερία.

Frühlingsarbeit *f* τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) ἔργον.

Frühlingsblume *f* τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) ἄνθος.

Frühlingsgesang *m*, **-lied** *n* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ᾠδή, τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) ᾆσμα, ein ~ singen ἐαρινὸν ᾄδειν.

Frühlingskleid *n* τὸ ἠρίστριον.

Frühlingsluft *f* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) αὔρα.

Frühlingsmorgen *m* ὁ ἠρινὸς (ἐαρινὸς) ὄρθρος, an einem ~ τοῦ ἦρος ἕωθεν.

Frühlingssonne *f* ὁ ἠρινὸς (ἐαρινὸς) ἥλιος, ὁ τοῦ ἦρος ἥλιος, ὁ κατὰ τὸ ἔαρ ἥλιος.

Frühlingstag *m* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ἡμέρα.

Frühlingstau *m* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) δρόσος.

Frühlingswärme *f* τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) θάλπος.

Frühlingswetter *n* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ὥρα.

Frühlingszeit *f* ὁ ἠρινὸς (ἐαρινὸς) χρόνος, ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ὥρα, zur ~ τοῦ ἔαρος ὥρᾳ.

Frühnebel *m* ἡ πρῴ od. ἕωθεν ὁμίχλη.

Frühobst *n* οἱ πρῷοι od. πρόδρομοι καρποί.

frühreif πρόωρος (2), πρόδρομος (2), übtr. (v. Menschen) προφερής.

Frühreif *m* ἡ πρῴ od. ἑωθινὴ πάχνη.

Frühreife *f* ἡ πρωιότης (ητος).

Frühsonne *f* ὁ περὶ τὸν ὄρθρον od. ἕωθεν ἥλιος.

Frühstück *n* τὸ ἀκράτισμα (am Morgen), τὸ ἄριστον (zweites ~), ein starkes ~ τὸ ἀριστόδειπνον, ein kleines ~ ἡ ὀλιγαριστία, ein ~ bereiten ἀριστοποιεῖν, auch durch die folgenden Verben, zB. nach dem ~ gingen sie weg ἀριστήσαντες ἀπῆλθον.

frühstücken ἀριστᾶν, ἀριστοποιεῖσθαι (M.), ἀκρατίζεσθαι (M.), ohne gefrühstückt zu haben ἀνάριστος (2), ἀναρίστητος (2).

Frühstücken *n* ὁ ἀκρατισμός, besser durch Verben.

Frühstückszeit *f* ἡ ἀρίστου ὥρα.

Frühstunden *f/pl.* ὁ ἑωθινὸς χρόνος, ἡ πρωία ὥρα, in den ~ ἕωθεν.

Frühtau *m* ἡ ἑωθινὴ δρόσος.

frühzeitig *adj.* πρῷος (πρώιος), πρώιμος (2), προώριος (2), *adv.* πρῴ (πρωί), ~ blühend πρωιανθής, ~ keimend πρωιβλαστής u. dgl., ~er Tod ὁ ἄωρος θάνατος, ~ Früchte tragen πρωικαρπεῖν, ~ keimen πρωιβλαστάνειν, ~e Reife ἡ πρωιότης (ητος), ~e Geburt ἡ ἄμβλωσις.

Fuchs *m* ἡ ἀλώπηξ (εκος), ἡ κερδώ (οῦς, Reineke), ὁ ἀλωπεκιδεύς (junger ~), ἡ ἀλωπεκίς (ίδος, Kreuzung von Fuchs und Hund), ὁ ξανθός (Pferd von der Farbe

eines Fuchses), (ein verschlagener Mensch) τὸ κίναδος, ein durchtriebener ~ τὸ ἐπίτριπτον κίναδος, ein ~ sein (durchtrieben, verschlagen sein) ἀλωπεκίζειν, listig wie ein ~ ἀλωπός, ἀλωπεκώδης.

fuchsähnlich, -artig ἀλωπεκώδης.

Fuchsbalg *m*, **-fell** *n* ἡ ἀλωπεκῆ, ~ als Kopfbedeckung ἡ ἀλωπεκίς (ίδος).

Fuchsbau *m* ἡ ἀλωπεκία.

Fuchsente, -gans *f* ὁ χηναλώπηξ (εκος).

fuchsig ἀλωπεκώδης, (der Farbe nach) πυρρός.

Fuchsjagd *f* ἡ τῶν ἀλωπέκων θήρα.

Fuchskrankheit *f* ἡ ἀλωπεκία (das Ausgehen der Haare).

Füchslein *n* τὸ ἀλωπέκιον.

Fuchsloch *n* s. Fuchsbau.

Fuchspelz *m* ἡ ἀλωπεκίς (ίδος).

fuchsrot πυρρός.

Fuchsschwanz *m* ἡ ἀλώπεκος οὐρά, (als Pflanze) ὁ ἀλωπέκουρος.

Fuchtel *f* τὸ ξίφος, die ~ geben πλήττειν τινὰ τῷ ξίφει, μαστιγοῦν τινα.

Fuder *n* τὸ ἁμαξιαῖον φορτίον, τὸ φορτίον, ὅσον ἄγει ἅμαξα, auch bloß ἡ ἅμαξα, ein ~ Korn ἅμαξα σίτου.

Fug: mit ~ und Recht δικαίως, κατὰ τὴν ἀξίαν, ἐκ τῶν προσηκόντων, ἀξίως, εἰκότως, προσηκόντως.

Fuge *f* ἡ ἁρμογή, ὁ ἁρμός, ἡ ἁρμονία, ἡ συμβολή. aus den ~n gehen lassen διαχαλᾶν (auch übtr.), aus den ~n gehen διαχαλᾶσθαι (P.).

fügen 1. συν-, προσάπτειν, συνδεῖν, ἐφ-, προσαρμόττειν. — **2.** (anordnen, von der Gottheit) τάττειν, διατάττειν, τιθέναι, διατιθέναι, κοσμεῖν, διοικεῖν. — **3.** sich in etw. ~ εἴκειν, ὑπείκειν τινί, ὑποφέρειν, ὑπομένειν τι (zB. in ein Unglück συμφοράν), sich in j-n od. in j-s Willen ~ πείθεσθαί (P.), πειθαρχεῖν τινι, φέρειν τινά, συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι. — **4.** es fügt sich (es trifft od. ereignet sich) συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνει mit *part.*

füglich I *adj.* (passend, schicklich, bequem) ἐπιτήδειος (3 u. 2), προσήκων, πρέπων, καίριος, ἐπίκαιρος (2), ἐπικαίριος (2), ἐπιεικής, εὐπρεπής. — **II** *adv.* ἐπιτηδείως, εὖ, καλῶς, ἐπιεικῶς, προσηκόντως, πρεπόντως, (mit Recht) δικαίως, ἀξίως, s. Fug.

Füglichkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης (ητος) und d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, (Recht und Gebühr) τὸ δίκαιον, ἡ ἀξία.

fügsam (von Menschen) εὐπειθής, εὐάγωγος (2), εὐάρμοστος (2), ἐπιεικής. (im schlimmen Sinne) ἄρεσκος.

Fügsamkeit *f* ἡ εὐπείθεια, ἡ εὐαγωγία, ἡ ἐπιείκεια u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Fügung *f* (das Zusammenfügen) ἡ ἁρμογή, übtr. Fügung Gottes od. des Schicksals ἡ θεία μοῖρα od. τύχη, τὰ ὑπὸ θεοῦ ταχθέντα, τὰ ἐκ θεοῦ συμβάντα, es ist ~ des Schicksals εἵμαρται, πέπρωται.

fühlbar (was empfunden werden kann) αἰσθητός, ~ sein αἴσθησιν παρέχειν, ein ~er Schlag πληγὴ βαρεῖα, sich ~ machen τὴν αἴσθησιν ποιεῖν, es wird mir etw. ~ αἰσθάνομαί τινος, αἴσθησίς ἐστι od. γίγνεταί μοί τινος, es wird mir etw. nicht ~ οὐκ αἰσθάνομαί τινος, j-n ~ strafen σφόδρα od. ἰσχυρῶς κολάζειν τινά.

Fühlbarkeit *f* ἡ αἴσθησις, τὸ αἰσθητόν.

fühlen 1. (betasten, befühlen) ἐπιψηλαφᾶν τι, προσψαύειν τι, καθάπτεσθαί (M.) τινος, j-m auf den Zahn ~ κωδωνίζειν, διακωδωνίζειν τινά, πεῖραν λαμβάνειν τινός, εἰς πεῖράν τινος ἔρχεσθαι, διαπειρᾶσθαί (P.) τινος. — **2.** (durch die Sinne wahrnehmen, empfinden) αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τινος od. *part.*, Hunger, Durst ~ πεινῆν, διψῆν, Freude ~ χαίρειν, ἥδεσθαι (P.). Mitleid gegen j-n ~ ἐλεεῖν τινα, ἔλεον ἔχειν τινός, ich fühle mich δοκῶ μοι εἶναί τις. etw. in sich ~ ἡγεῖσθαι (M.) od. δοκεῖν ἔχειν τι, ich fühle gar wohl, daß οὐκ ἀγνοῶ ὅτι, sich zu j-m od. etw. hingezogen ~ ὀρέγεσθαί (P. u. M.) τινος. — **3.** (geistig wahrnehmen) αἰσθάνεσθαι, γιγνώσκειν. — **4.** (sich bewußt sein) συνειδέναι mit *part.* im *nom.* od. *dat.*

Fühlen *n* (das Betasten, Befühlen) ἡ ἁφή, ἡ ψηλάφησις, (Empfindung, Gefühl) ἡ αἴσθησις.

fühlend αἴσθησιν ἔχων, αἰσθητικός τινος, ein ~es Herz ψυχὴ φιλάνθρωπος.

Fühlhorn *n* ἡ κεραία, τὸ κέρας (ως), kleines ~ τὸ κεράτιον.

fühllos ἀναίσθητος (2), ~ sein ἀναισθήτως ἔχειν.

Fühllosigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, τὸ ἀναίσθητον.

Fuhre *f* (das Fuhrwerk) τὸ ζεῦγος, τὸ ὄχημα, (das Fahren) ἡ ἀγωγή, ἡ κομιδή, (die Last) τὸ φορτίον.

führen 1. (wohin schaffen od. bringen) ἄγειν, κομίζειν. — **2.** (leiten) ἡγεῖσθαί (M.) τινι (j-n einen Weg führen), τινος (j-n anführen), vorwärts ~ (Truppen) προάγειν, vor Gericht ~ εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον od. πρὸς τοὺς δικαστάς, ἄγειν εἰς δίκην od. κρίσιν, über einen Fluß ~ διαβιβάζειν τινὰ ποταμόν, über einen Berg ὑπερβιβάζειν, zum Munde ~ προσάγειν od. προσφέρειν τῷ στόματι. — **3.** mit od. bei sich ~ ἔχειν μεθ' ἑαυτοῦ, (von Sachen) φέρεσθαι, (von Flüssen) καταφέρειν. — **4.** mit sich ~ (bewirken) αἰτίαν εἶναί τινος. — **5.** einen Graben ~ τάφρον τείνειν, eine Mauer um die Stadt ~ περιβάλλειν τεῖχος πόλει. — **6.** j-n ins Gefängnis ~ ἀπάγειν τινὰ εἰς δεσμωτήριον od. φυλακήν, j-n zum Tode ~ ἀπάγειν τινὰ τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἄγειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ. — **7.** (verwalten) die Regierung ~ ἀρχὴν ἔχειν, ἄρχειν, ἐν ἀρχῇ εἶναι, κυριεύειν, die Aufsicht über etw. ~ ἐπιστάτην εἶναί od. ἐπιστατεῖν τινος, ἐπισκοπεῖν τι, διοπτεύειν τι, die Haushaltung ~ οἰκονομεῖν, ein Amt ~ ἔχειν τιμὴν od. τάξιν, ein Leben ~ βίον ζῆν, einen Prozeß ~ δικάζεσθαι (M.) δίκην, j-s Sache vor Gericht ~ λέγειν ὑπέρ τινος, συνδικεῖν τινι, Rechnung ~ λογισμὸν ποιεῖσθαι (M.), das Wort ~ λέγειν, einen Beweis ~ ἐλέγχειν, ἐπιδεικνύναι, einen Hieb ~ καταφέρειν, im Schilde ~ μηχανᾶσθαι (M.), einen Namen ~ ὄνομα ἔχειν, im Munde ~ διὰ στόματος od. ἀνὰ στόμα ἔχειν. — **8.** zu etw. ~ (hervorbringen) ἄγειν πρός τι, προάγειν ἐπί τι (zB. zum Ruhme ἐπὶ δόξαν). — **9.** (gebrauchen) zB. Waffen ~ ὅπλοις χρῆσθαι, eine Sprache ~ λόγοις χρῆσθαι.

Führer *m* ὁ ἀγωγός, ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ πομπός, gew. die *part.* der Verben, ~ junger Leute ὁ παιδαγωγός, ὁ καθηγητής.

Führerin *f* ἡ ἡγεμών (όνος), gew. die *part.* d. Verben.

Fuhrlohn *m* ὁ τῆς ἀγωγῆς od. κομιδῆς μισθός, τὸ κόμιστρον.

Fuhrmann *m* ὁ ἁρματηλάτης, ὁ ἡνίοχος, ὁ ζευγηλάτης, ὁ ἁμαξεύς, ~ sein ἁρματηλατεῖν, ἡνιοχεῖν, ἡνιοχεύειν, ζευγηλατεῖν, ἁμαξεύειν.

Führung *f* ἡ ἀγωγή, (Verwaltung) ἡ διοίκησις, ~ des Hauswesens ἡ οἰκονομία, gew. durch Verben, unter j-s ~ ἡγουμένου τινός.

Fuhrwerk *n* τὸ ὄχημα, τὸ ζεῦγος, (bei einem Heere) τὰ ὑποζύγια, τὰ σκευοφόρα.

Fuhrwesen *n* τὰ περὶ τὰ ζεύγη, ἡ ἁρματηλασία, (bei einem Heere) τὰ σκευοφόρα, τὰ ὑποζύγια.

Fülle *f* (Vollsein) ἡ πλησμονή, (Menge) τὸ πλῆθος, (Überfluß) ἡ ἀφθονία, ἡ εὐπορία, ~ der Gesundheit ἡ τοῦ σώματος ἀκμή, etw. in ~ haben ἄφθονον oder ἀφθόνως ἔχειν τι, ἔχειν ἀφθονίαν τινός, εὐπορεῖν od. εὐπορίαν ἔχειν τινός, πληθύνειν τινός od. τινί, in ~ geben ἄφθονα διδόναι, ἀφειδῶς παρέχειν, in ~ vorhanden sein εὐθενεῖν.

füllen πληροῦν, ἀνα-, ἐκπληροῦν, πιμπλάναι, ἐμπιμπλάναι, πλήρη ποιεῖν, μεστοῦν (mit etw. τινός), (vollstopfen) σάττειν, (eine Flüssigkeit) in etw. ~ ἐγχεῖν εἴς τι, als Küchenausdruck (farcieren) ἐνθυλεύειν, σάττειν, gefüllt πλήρης, μεστός, ἐνθυλευτός.

[1]**Füllen** *n*, **Füllung** *f* ἡ πλήρωσις, ἡ ἀναπλήρωσις, ἡ σάξις, (als Küchenausdruck) ἡ ἐνθύλευσις. (als Sache) τὸ πλήρωμα, (als architektonischer Ausdruck in der Felderdecke) τὸ καλυμμάτιον, (an Türen) τὸ τύμπανον.

[2]**Füllen** *n* (junges Pferd) s. Fohlen[1].

Füllerde *f* ὁ χοῦς (χοός), τὸ χῶμα.

Füllhorn *n* τὸ τῆς Ἀμαλθείας od. τοῦ Πλούτου κέρας.

Füllsel *n* τὸ πλήρωμα, τὸ ἐκ-, ἀναπλήρωμα.
Füllstein *m* ὁ (ἡ) χάλιξ (ικος).
Füllwort *n* ἡ στοιβή.
Fund *m* τὸ ἕρμαιον, τὸ εὕρημα, τὸ κέρδος, einen ~ tun εὕρημα ποιεῖσθαι (M.), ἕρμαιον λαμβάνειν, κέρδος φέρεσθαι od. κομίζεσθαι (M.).
Fundament *n* τὸ θεμέλιον, τὸ ὑπόβαθρον, τὸ κρηπιδαῖον, ἡ βάσις (εως), τὸ ὑπόβλημα, τὸ ὑπόθεμα.
Fundamentalbegriff *m*, **-gesetz** *n*, **-lehre** *f*, **-satz** *m* s. Grundbegriff usw.
Fundgrube *f* τὸ μέταλλον, übtr. eine ~ für etw. sein εὐπορώτατον εἶναί τινος.
fünf πέντε, (als Ziffer) ε', die Zahl F. ἡ πεντάς (άδος), ein Zeitraum von ~ Jahren ἡ πεντετηρίς (ίδος), von ~ Tagen τὸ πενθήμερον, eine Summe von ~ Drachmen ἡ πενταδραχμία, ~ Fuß lang s. fünffüßig.
Fünfblatt *n* (eine Pflanze) τὸ ξυλοπέταλον, ὁ ξυλόλωτος.
fünfblätterig πεντάφυλλος (2), πενταπέτηλος (2).
Fünfdrachmenstück *n* τὸ πεντάδραχμον.
Fünfeck *n* τὸ πεντάγωνον.
fünfeckig πεντάγωνος (2).
fünferlei πενταπλάσιος, auch πέντε.
fünffach, -fältig πενταπλάσιος, πενταπλοῦς, *adv.* πενταχῇ.
fünffingerig πενταδάκτυλος (2).
Fünffingerkraut *n* τὸ πεντάφυλλον.
fünffüßig πεντάπους, = fünf Fuß hoch, lang, breit usw. πέντε ποδῶν ὕψος, μῆκος, εὖρος usw.
fünfgestaltig πεντάμορφος (2).
fünfhundert πεντακόσιοι, (als Ziffer) φ', der ~ste πεντακοσιοστός.
fünfjährig πενταετής, πέντε ἐτῶν, πέντε ἔτη ἔχων od. πέμπτον ἔτος ἄγων (fünf Jahre alt), πενταέτηρος (2), *f* πενταετίς (ίδος), alle fünf Jahre wiederkehrend πενταετηρικός.
Fünfkampf *m* τὸ πένταθλον, den ~ treiben πεντ-αθλεύειν (-θλεῖν).
fünfmal πεντάκις, ~ so groß πενταπλάσιος.
fünfmonatlich πεντάμηνος (2), πέντε μηνῶν.
Fünfobolenstück *n* τὸ πεντώβολον.
fünfpfündig πεντάλιτρος (2), πέντε λιτρῶν.
fünfruderig πεντήρης.
fünfsaitig πεντάχορδος (2).
fünfschuhig πεντάπους, πέντε ποδῶν, πέντε πόδας ἔχων.
fünfsilbig πεντασύλλαβος (2).
fünftägig πέντε ἡμερῶν, πενθήμερος (2).
fünftausend πεντακισχίλιοι, (als Ziffer) ,ε, der ~ste πεντακισχιλιοστός.
fünfte πέμπτος, zum ~n Male τὸ πέμπτον, am ~n Tage πεμπταῖος.
fünfteilig πενταμερής.
Fünftel *n* τὸ πέμπτον μέρος, τὸ πεμπτημόριον.
fünftens (τὸ) πέμπτον.
fünfzackig πεντάοζος (2).
fünfzehn πεντεκαίδεκα, (als Ziffer) ιε', ~mal so groß πεντεκαιδεκαπλασίων.
Fünfzehneck *n* τὸ πεντεκαιδεκάγωνον.
fünfzehnellig πεντεκαιδεκάπηχυς.
fünfzehnjährig πεντεκαιδεκαέτης.
fünfzehnruderig πεντεκαιδεκήρης.
fünfzehntägig πεντεκαιδεχήμερος (2).
fünfzehnte πέμπτος καὶ δέκατος, πεντεκαιδέκατος.
fünfzig πεντήκοντα, (als Ziffer) ν', die Zahl F. ἡ πεντηκοντάς (άδος).
fünfzigjährig πεντηκοντούτης, πεντήκοντα ἐτῶν.
fünfzigmal πεντηκοντάκις.
fünfzigruderig πεντηκοντήρης.
fünfzigste πεντηκοστός.
Fünfzigstel *n* ἡ πεντηκοστή (als Zollgebühr).
fünfzigtägig πεντηκονθήμερος (2).
fünfzigtausend πεντακισμύριοι.
Fünkchen *n* ὁ μικρὸς σπινθήρ (ῆρος).
Funke *m* ὁ σπινθήρ (ῆρος), τὸ ζώπυρον, ὁ φέψαλος, ὁ φεψάλυξ (γος), ~n werfen σπινθηρίζειν, auch nicht ein ~ οὐδὲ μικρόν τι, οὐδ' ὀλίγον τι, οὐδὲ φεψάλυξ, ein schwacher ~ τὸ ἀμυδρὸν od. ἀμαυρὸν αἴθυγμα, ~ von Hoffnung ἡ ἀμυδρὰ ἐλπίς (ίδος).

funkeln μαρμαίρειν, μαρμαρύττειν, στίλβειν, ἀστράπτειν, λάμπειν.
Funkeln *n* ἡ μαρμαρυγή, ἡ στίλβη, ἡ στιλπνότης (ητος), ἡ στιλβηδών (όνος).
funkelnd στιλπνός, λαμπρός, μαρμαρυγώδης, mit ~en Augen γλαυκός.
Funktion *f* ἡ ἐργασία, τὸ ἔργον, seine ~ tun ἐργάζεσθαι (M.) τὰ ἑαυτοῦ.
für 1. (anstatt) ἀντί, ὑπέρ mit *gen.* (letzteres immer mit dem Nebenbegriff „zu j-s Besten"), auch πρό mit *gen.* — 2. (scheinbar) ὥσπερ oder durch ein *part.*, zB. j-n für tot wegtragen κομίζειν τινὰ ὥσπερ νεκρόν od. ἡγούμενον νεκρὸν εἶναι. — 3. (zum Besten, zu Gunsten, zum Vorteil j-s) ὑπέρ mit *gen.*, zB. für j-n sprechen λόγους ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, oft auch *dat. commodi*, zB. etw. für j-n ausrichten διαπράττειν τί τινι, auch πρός mit *gen.*, zB. es spricht etw. ~ j-n ἔστι τι πρός τινος, auch zuweilen σύν mit *dal.*, zB. Gott ist ~ uns σὺν ἡμῖν θεός. — 4. oft wird ~ auch durch andere Kasus wiedergegeben, zB. etw. ~ etw. bezahlen ἀποδιδόναι τί τινος, sich an j-m rächen ~ etw. τιμωρεῖσθαί (M.) τινὰ τινος, ~ Geld kaufen ὠνεῖσθαι χρημάτων, j-n ~ einen guten Mann halten νομίζειν τινὰ ἀγαθὸν ἄνδρα usw. — 5. (in Bezug auf, gegen) πρός mit *acc.*, εἰς mit *acc.*, κατά mit *acc.* und *gen.*, περί mit *gen.*, *dat.* u. *acc.*, zB. es ist das größte Lob ~ euch μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν (od. ὑμῖν) ἐγκώμιον, auch mit dem bloßen *dat.* od. *gen.*, zB. es ist gut ~ mich καλόν ἐστί μοι, ein Hilfsmittel ~ ein Übel ἐπικούρημα κακοῦ. — 6. (nach Verhältnis, in Betracht) ἀπό u. ἐκ mit *gen.*, κατά mit *acc.*, zB. viel ~ seine Kräfte πολλὰ κατὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ oder ἐξ ὀλίγης δυνάμεως, ich ~ mein Teil τὸ μὲν ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐπ' ἐμοί, τό γ' ἐμόν, was ~ einer? ποῖος; indirekt ὁποῖος, *relat.* οἷος, Mann ~ Mann κατ' ἄνδρα, πάντες ἑξῆς, Jahr ~ Jahr κατ' ἐνιαυτόν, ἀνὰ πᾶν ἔτος, Tag ~ Tag καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ~s erste τὸ πρῶτον, ~ jetzt τὸ νῦν, ~ immer εἰς ἀεί, Stück ~ Stück ἓν καθ' ἕν, καθ' ἓν ἕκαστον, ~ sich etw. tun ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν τι, ἰδίᾳ γνώμῃ πράττειν τι, ἰδιοπραγεῖν, ~ sich wohnen χωρὶς οἰκεῖν, an und ~ sich αὐτὸ καθ' αὑτό, εἰλικρινῶς, ἁπλῶς, ~ und ~ ἀεί.
fürbaß gehen ἰέναι τοῦ πρόσω, seines Weges ~ wandern τῆς ὁδοῦ προέρχεσθαι ἐπὶ τὸ πρόσω.
Fürbitte *f* ἡ παραίτησις, ἡ ὑπερέντευξις, ~ für j-n einlegen παραιτεῖσθαί (M.) τινα, ὑπερεντυγχάνειν τινός, δεήσεις ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος.
Fürbitter *m* ὁ παραιτητής, besser durch Verben.
Furche *f* ἡ ἄλοξ (κος), ~n ziehen ἀλοκίζειν, (Runzel) ἡ ῥυτίς (ίδος).
furchen ἀλοκίζειν, die Stirne ~ ῥυτιδοῦν τὸ μέτωπον.
Furchen *n* ὁ ἀλοκισμός.
Furcht *f* ὁ φόβος, τὸ δέος, (plötzlicher Schrecken) τὸ δεῖμα, τὸ τάρβος, (Furchtsamkeit) ἡ δειλία, (Scheu, Entsetzen) ἡ ὀρρωδία, die ~ vor etw. ὁ φόβος τινός od. ἐκ od. ἀπό τινος, aus ~ φόβῳ, φοβούμενος, φοβηθείς, auch διὰ φόβον, ὑπὸ φόβου, δέει, j-m ~ einjagen, j-n in ~ setzen φόβον ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι, auch παρέχειν τινί, εἰς φόβον ἄγειν τινά, φοβεῖν τινα, in ~ geraten εἰς δέος ἐμπίπτειν, φόβος λαμβάνει με, ~ verursachen φόβον ἔχειν, φοβερὸν εἶναι, in ~ sein φόβον ἔχειν, φοβεῖσθαι (P.), ἐν φόβῳ od. διὰ φόβου εἶναι, in großer ~ sein περιφοβεῖσθαι (P.), περίφοβον εἶναι, in äußerster ~ sein ὑπερφοβεῖσθαι (P.), voll ~ ἔμ-, περί-, ἔκφοβος (2), ohne ~ ἄφοβος (2).
furchtbar φοβερός, δεινός, sich ~ machen φόβον ἐμβάλλειν, etw. ist ~ ἔχει τι φόβον.
fürchten ἐν φόβῳ od. διὰ φόβου εἶναι, φοβεῖσθαι (P.), δεδιέναι, φόβον ἔχειν (auch φόβος ἔχει με), (von kleinen Kindern und Abergläubischen) μορμολύττεσθαι, sich sehr ~ ἰσχυρῶς δεδιέναι, περι-, ὑπερφοβεῖσθαι, sich ~ etw. zu tun ὀκνεῖν ποιεῖν τι, etw. ~ od. sich vor etw. ~ φοβεῖσθαί τι, (mit Abscheu) ὀρρωδεῖν, κατορρωδεῖν τι, j-n ~ (Ehrfurcht od. Scheu vor j-m haben) αἰδεῖσθαι (P.)

τινα, σέβεσθαι (bsd. θεούς vor den Göttern), (scheuen) εὐλαβεῖσθαί (P.) τι, für etw. ~ φοβεῖσθαι, δεδιέναι, ὀρρωδεῖν περί od. ὑπέρ τινος od. περί τινι, ich fürchte, daß φοβοῦμαι, δέδοικα, ὀρρωδῶ, μή (*conj.* nach einem Haupttempus, *opt.* nach einem histor. Tempus, *ind.*, wenn sich die Besorgnis auf etw. Vergangenes bezieht), ~ daß nicht μὴ οὐ.

fürchterlich φοβερός, δεινός.

furchtlos ἄφοβος (2), ἀδεής.

Furchtlosigkeit *f* ἡ ἀφοβία, τὸ θάρρος, ἡ θαρραλεότης (ητος), ἡ ἀνδρεία und d. *neutr.* der vorh. *adj.*

furchtsam φοβερός, φοβητικός, δειλός, δείλαιος, (mutlos, zaghaft) ἀθαρσής, ἄτολμος (2), ἄνανδρος (2), (schüchtern) ὀκνηρός, (vorsichtig) εὐλαβής, sehr ~ περιδεής, ἔμ-, περίφοβος (2), ~ sein δειλὸν εἶναι, ~ werden ἀποδειλιᾶν, ~ handeln ὀκνεῖν, δειλαίνειν, εὐλαβεῖσθαι (P.).

Furchtsamkeit *f* d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ δειλία, ἡ ἀνανδρία, ἡ ἀτολμία, ὁ ὄκνος, ἡ εὐλάβεια.

Furie *f* ἡ Ἐρινύς (ύος), die ~n αἱ Ἐρινύες od. Εὐμενίδες, übtr. (von einem bösen Menschen) ὁ ἀλάστωρ (ορος).

Furnier *n* τὸ ἐπικόλλημα.

Fürsorge *f* ἡ πρόνοια, ~ tragen für j-n προνοεῖν od. προνοεῖσθαί (P.) τινος. [(όνος), besser durch *part.*]

Fürsorger *m* ὁ προνοητής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ κηδεμών

fürsorglich προνοητικός.

Fürsprache *f* ἡ συν-, προηγορία, (vor Gericht) ἡ ἀπολογία, ~ für j-n einlegen προηγορεῖν τινος, ὑπερεντυγχάνειν τινός, συνηγορεῖν u. συνδικεῖν τινι, ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος.

Fürsprecher *m* ὁ συν-, προήγορος, ὁ σύνδικος, siehe Fürbitter. [(Alleinherrscher).]

Fürst *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ τύραννος

Fürstenbund *m* ἡ βασιλέων od. βασιλικὴ σύνταξις od. συμμαχία.

Fürstengruft *f* αἱ βασιλικαὶ θῆκαι.

Fürstengunst *f* ἡ (παρὰ) βασιλέως (βασιλέων) εὔνοια.

Fürstenhaus *n* (Residenz) τὰ βασίλεια, (Familie eines Fürsten) ὁ βασιλέως od. βασιλικὸς οἶκος, τὸ βασιλικὸν γένος.

Fürstenhof *m* ἡ βασιλέως αὐλή, αἱ βασιλέως θύραι.

Fürstenhut *m* ἡ τιάρα, τὸ βασιλικὸν διάδημα.

Fürstenkind *n* ὁ βασιλέως od. βασιλικὸς παῖς.

Fürstenmacht *f* ἡ βασιλέως od. βασιλικὴ δύναμις (εως), τὸ βασιλικὸν κράτος.

fürstenmäßig βασιλικός.

Fürstenrat *m* τὸ βασιλέων od. βασιλικὸν συνέδριον.

Fürstenstand *m* ἡ τῶν βασιλέων τάξις.

Fürstentugend *f* ἡ βασιλέως od. βασιλικὴ ἀρετή.

Fürstentum *n* ἡ βασιλεία, ἡ ἀρχή.

Fürstin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα, ἡ τοῦ ἄρχοντος od. τοῦ βασιλέως γυνή. [πρεπής.]

fürstlich βασιλικός, βασίλειος (2), (kostbar) μεγαλο-

Furt *f* ὁ πόρος, ὁ πορθμός, τὸ τέναγος, ἡ διάβασις.

fürwahr νὴ (τὸν) Δία, ναὶ μὰ (τὸν) Δία, (bei einer Negation) οὐ μὰ Δία, μὰ τὸν Δία, μὰ τοὺς θεούς, ἀληθῶς, ὄντως, τῷ ὄντι, (beim Schwur) ἦ μήν.

Fürwort *n* s. Fürsprache, Fürbitte, (in der Grammatik) ἡ ἀντωνυμία. [lassen ἀποπέρδειν, ἀποφοφεῖν.]

Furz *m* ἡ πορδή, ἡ ἀποπορδή, ὁ ψόφος einen ~

furzen πέρδεσθαι, ἀποπέρδεσθαι.

Fuß *m* ὁ πούς (ποδός, in jedem Sinne wie im deutschen), (von leblosen Dingen) ἡ πέζα, ~ e-s Berges ἡ ὑπώρεια, ὁ πυθμήν (ένος), ἡ τοῦ ὄρους ῥίζα, vor den Füßen ἐμποδών, ἐν ποσί, vor den Füßen weg ἐκποδών, zu ~ gehen, reisen πεζεύειν, πεζῇ πορεύεσθαι (P.), Soldaten zu ~ τὸ πεζικόν, τὸ πεζόν, οἱ πεζοί, gut zu ~ sein ταχὺν εἶναι τοῖς ποσί, δυνατὸν εἶναι τοῖς ποσί, der gut zu ~ ist εὔζωνος (2), auf dem ~e folgen ἐκ ποδὸς ἀκολουθεῖν, j-m zu Füßen fallen προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος od. τινι, bis auf die Füße gehend (von Gewändern) ποδήρης, einen ~ lang, breit, hoch, tief usw. ποδιαῖος, drei ~ lang τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος, mit bloßen Füßen ἀνυπόδητος (2), ἀσάνδαλος, γυμνὸς τοὺς πόδας, auf einem freundschaftlichen Fuße mit j-m stehen φιλικῶς od. οἰκείως διακεῖσθαι πρός τινα, auf gleichem ~e mit j-m stehen ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν τινι od. πρός τινα, auf schwachen Füßen stehen ἐπισφαλῆ od. σφαλερὸν εἶναι, ἐπισφαλῶς ἔχειν, den einen ~ im Grabe haben (mit einem Fuße im Grabe stehen) τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχειν, sich auf die Füße (Beine) machen σπεύδειν, φεύγειν.

Fußangel *f* ἡ ποδίστρα, ἡ ποδοστράβη, ὁ τρίβολος.

Fußbad *n* τὸ ποδῶν λουτρόν, τὸ ποδάνιπτρον, ein ~ nehmen λούσθαι (M.) τοὺς πόδας.

Fußbank *f* τὸ ὑποπόδιον, τὸ ὑπόβαθρον, τὸ θρανίον.

Fußbecken *n* ὁ ποδανιπτήρ (ῆρος), ἡ ποδανίπτρα.

Fußbekleidung *f* ἡ ὑπόδεσις, τὸ ὑπόδημα.

Fußblock *m* ἡ ποδοκάκη, τὸ ξύλον.

Fußboden *m* τὸ ἔδαφος, τὸ δάπεδον, τὸ πόδωμα.

fußbreit ποδιαῖος.

Fußbreite *f* τὸ ποδιαῖον εὖρος.

Füßchen *n* τὸ ποδάριον.

Fußdecke *f* τὸ ποδόψηστρον (zum Reinigen des Schuhwerks).

Fußdienst *m* (im Heere) ἡ πεζή od. πεζῇ στρατεία.

Fußeisen *n* ἡ πέδη, ἡ ποδοκάκη, ἡ ποδοπέδη, τὸ ξύλον, in ~ legen ἐν ξύλῳ od. εἰς πέδας δεῖν, ποδίζειν, ποδᾶν.

fußen eig. ἐφεστάναι τινί, στηρίζεσθαί (P.) τινι (sich stützen). übtr. πιστεύειν, ἰσχυρίζεσθαι (M.), worauf man nicht ~ kann σφαλερός.

Fußfall *m* τὸ προσκύνημα, ἡ προσκύνησις, ἡ ἱκετεία, ἡ ἱκεσία, einen ~ tun προσκυνεῖν τινα.

fußfällig προσπίπτων τοῖς γόνασι od. ποσί, ~ bitten προσπεσόντα δεῖσθαί (P.) τινος, ἱκετεύειν τινά, ~ verehren προσκυνεῖν τινα, ~e Verehrung ἡ προσκύνησις.

Fußfessel *f* s. Fußeisen.

Fußgänger *m* ὁ πεζός, ὁ πεζοπόρος, ein guter ~ sein βαδιστικὸν od. εὔζωνον εἶναι.

Fußgarde *f* οἱ πεζέταιροι.

Fußgestell *n* τὸ ὑπόβαθρον, ἡ βάσις, τὸ ὑπόθεμα, ἡ κρηπίς (ῖδος), (einer Säulenreihe) ὁ στυλοβάτης.

Fußgicht *f* ἡ ποδάγρα, an ~ leiden ποδαγρᾶν, an ~ leidend ποδαγρικός, ποδαγρός (2).

Fußheer *n* τὸ πεζικόν.

fußlos ἄπους.

Fußnagel *m* ὁ ὄνυξ (χος).

Fußpfad *m* ἡ ἀτραπός, ἡ (ὁ) τρίβος.

Fußreise *f* ἡ πεζή od. πεζῇ πορεία, eine ~ machen πεζῇ πορεύεσθαι (P.).

Fußschelle *f* s. Fußeisen.

Fußschemel *m* τὸ ὑποπόδιον, s. Fußbank. [ἡ πάγη.]

Fußschlinge *f* ἡ ποδάγρα, ἡ ποδίστρα, ἡ ποδοστράβη,

Fußschmerz *m* ἡ ποδαλγία, τὸ τῶν ποδῶν ἄλγος, ~ haben ἀλγεῖν τοὺς πόδας, ποδαλγεῖν, ποδαλγιᾶν.

fußschnell πόδας ὠκύς.

Fußsohle *f* τὸ πέλμα, τὸ κάτω τοῦ ποδός, τὸ ποδόκοιλον, ὁ ταρρὸς ποδός, die Höhle der ~ τὸ κοῖλον τοῦ ποδός.

Fußsoldat *m* ὁ πεζός, die ~en auch τὸ πεζόν, τὸ πεζικόν, als ~ dienen πεζῇ od. πεζὸν στρατεύεσθαι (M.).

Fußspitze *f* τὸ ἄκρον τοῦ ποδός, ἄκρος ὁ πούς oder ὁ πούς ἄκρος, ὁ ἀκρόπους, mit den ~n ἀκροποδητί, auf den ~n gehen ἐπ' ἄκρων (τῶν ποδῶν) βαδίζειν.

Fußspur, -(s)tapfe *f* τὸ ἴχνος, ὁ στίβος, in j-s ~n treten τὰ ἴχνη τινὸς διώκειν od. μετιέναι, ἴχνεσί τινος βαίνειν.

Fußsteig *m* ἡ ἀτραπός, ἡ (ὁ) τρίβος, ὁ στίβος.

Fußteppich *m* ἡ δάπις (ιδος), τὸ δαπίδιον, ὁ τάπης (ητος), τὸ ταπήτιον.

Fußtritt *m* ὁ στίβος, τὸ πάτημα, einen ~ geben λακτίζειν, πατεῖν τῷ ποδί, einen ~ bekommen πατεῖσθαι (P.).

Fußvolk *n* τὸ πεζόν, τὸ πεζικόν, οἱ πεζοί, ὁ πεζὸς στρατός, ἡ πεζὴ στρατιά.
Fußwaschen *n* ἡ τῶν ποδῶν νίψις.
Fußwasser *n* (zum Waschen der Füße) τὸ ποδάνιπτρον.
Fußweg *m* s. Fußpfad.
Fußzehe *f* ὁ τοῦ ποδὸς δάκτυλος, auf den ~n gehen ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν βαδίζειν.
Futter *n* **1.** (Nahrung) ἡ τροφή, (für das Vieh) ὁ χόρτος, τὸ χόρτασμα, ἡ νομή, grünes ~ ὁ χιλός. — **2.** (die innere Bekleidung eines Dinges) τὸ ὑπόβλημα, (bei einem Kleide) τὸ ὑπερραμμένον.
Futteral *n* ἡ θήκη, τὸ ἔλυτρον, (für Helmbüsche) τὸ λοφεῖον, (für einen Schild) τὸ σάγμα, (für Rasiermesser) ἡ ξυροδόκη.
Futterboden *m* ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Futtergeld *n* ὁ τῆς τροφῆς od. νομῆς μισθός, ~ bezahlen τὴν τροφὴν ἐκτίνειν.
Futtergras, -kraut *n* ὁ χιλός, ὁ χόρτος.
futtern, füttern (Menschen u. Tiere) τρέφειν τινά, τροφὴν παρέχειν τινί, σιτίζειν, (Tiere) χιλεύειν, χορτάζειν, χιλοῦν, (kleine Kinder) ψωμίζειν, ein Kleid mit etw. ~ ὑπο-, παρεμβάλλειν τί τινι, ὑπορράπτειν τί τινι.
futterreich πολύ-, εὔχορτος (2), ἄφθονον od. πολὺν τὸν χόρτον (od. χιλόν) παρέχων.
Futterschwinge *f* ὁ λικμός, τὸ λίκνον, τὸ λικμητήριον.
Fütterung, Fütterung *f* ὁ σιτισμός, ἡ σιτεία, ἡ τροφή, ἡ χορτασία, s. das Futter.
Futterwicke *f* ἡ ἀφάκη.
Futurum *n* ὁ μέλλων (χρόνος), ~ exactum ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων.

G

G *n* Γ, γ, τὸ γάμμα indekl.
Gabe *f* ἡ δόσις, ἡ δωρεά, τὸ δῶρον, τὸ δώρημα, ἡ δωτίνη, eine milde ~ ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, ἡ ἐλεημοσύνη (Almosen), ~n der Natur (natürliche Anlage, Fähigkeit) ἡ φύσις, ἡ δύναμις, ich habe die ~ zu etw. δυνατός εἰμί τι, ἱκανός εἰμι ποιεῖν τι, πέφυκα ποιεῖν, δεινός εἰμί τι od. *inf.*
Gabel *f* ἡ κρεάγρα (Fleischgabel, um das Fleisch aus dem Kessel zu nehmen, unsere Tischgabeln kannten die Griechen nicht), (Heugabel) τὸ δίκρανον, ὁ θρῖναξ (κος), (zum Stützen) ὁ ὑποστάτης, τὸ ἴκριον, (an Weinreben) αἱ ἕλικες (κων), (Geweih eines dreijährigen Hirsches) τὸ δίκρουν κέρας, τὰ δίκροα κέρα.
Gäbelchen *n* (an der Weinrebe), s. unter Gabel.
Gabeldeichsel *f* ὁ δίκρους ῥυμός.
gabelförmig δίκρους, ουν.
Gabelfrühstück *n* τὸ ἀριστόδειπνον.
Gabelhirsch *m* ἔλαφος ἔχων δίκροα κέρα.
Gabelweihe *f* ὁ ἰκτῖνος.
gabenfrei ἀτελής (steuerfrei).
gackern (von Hühnern) κακκάζειν, τετράζειν, (von Rebhühnern) κακκαβίζειν.
Gackern *n* ἡ κλαγγή, besser d. *inf.* der vorh. Verben.
gaffen κεχηνέναι πρός od. εἴς τι, χασκάζειν τινά, κεχηνότα βλέπειν od. θεᾶσθαι (M.).
Gaffer *m* ὁ κεχηνώς (ότος).
Gagat *m* (eine Steinart) ὁ γαγάτης.
Gage *f* ὁ μισθός.
gähnen χάσκειν, χασμᾶσθαι (M.), fortwährend ~ χασμωδεῖν, eine ~de Tiefe τὸ ἀχανὲς βάθος, ein gähnender Schlund τὸ χάσμα.
Gähnen *n* ἡ χάσμη, ἡ χάσμησις, fortwährendes ~ ἡ χασμωδία.
Gala: in ~ sein λαμπρᾷ στολῇ ἐσταλμένος.
Galakleid *n* ἡ λαμπρὰ στολή.
Galan *m* (Liebhaber) ὁ ἐραστής, (Buhle) ὁ μοιχός.
galant (artig, höflich) κομψός, ἀστεῖος, (gefällig) θεραπευτικός, ἀρεσκευτικός, ὑπηρετικός, (schön gekleidet) εὐσταλής, (prächtig) εὐπρεπής, φιλόκαλος (2), λαμπρός, (verliebt) ἐρωτικός, ἐρωτικῶς ἔχων, ~e Reden ἐρωτικοὶ λόγοι, sich ~ gegen j-n betragen ἐνωραΐζεσθαι (M.) τινι, ἀρεσκεύεσθαι (M.) τινα.
Galanterie *f* ἡ κομψότης (ητος), ἡ θεραπεία, ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ ἀρέσκεια, ἡ εὐπρέπεια, ἡ λαμπρότης (ητος), ὁ κόσμος od. d. *neutr.* der vorh. *adj.*
Galanteriewaren *f/pl.* τὰ κοσμήματα, ὁ κόσμος, ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά, mit ~ handeln ῥωποπωλεῖν.
Galanteriewarenhändler *m* ὁ ῥωποπώλης.
Galanteriewarenhandlung *f* τὸ ῥωποπωλεῖον.
Galban, Galbanum *n* ἡ χαλβάνη, von ~ gemacht χαλβανόεις.
Galeere *f* ἡ τριήρης.
Galeerensklave *m* ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παραδεδομένος.
Galeerenstrafe *f* ἡ ἀναγκαία ὑπηρεσία.
Galerie *f* ὁ περίδρομος (ringsum laufend), ἡ παστάς (άδος, an der Vorderseite eines Hauses), ἡ στοά, ὁ ξυστός (als eigenes Gebäude), ἡ σῦριγξ (γγος, bedeckte ~ zwischen zwei Zimmern od. Gebäuden), (Bilderg.) ἡ πινακοθήκη.
Galgen *m* ὁ σταυρός, ὁ σκόλοψ (πος), an den ~ kommen ἀνασκολοπίζεσθαι (P.), ἀνασταυροῦσθαι (P.), geh an den ~! ἄπαγε, βάλλ' ἐς κόρακας, den ~ verdienen ἀγχόνης ἄξιον εἶναι.
Galgenfrist *f* ἡ ἐλαχίστη ἀναβολή, ὁ ὀλίγου χρόνου τόκος.
Galgenstrick *m* ὁ μαστιγίας.
Gallapfel *m* ἡ κηκίς (ῖδος), τὸ κηκίδιον, Galläpfel tragend κηκιδοφόρος (2).
Galle *f* ἡ χολή, j-m die ~ aufregen κινεῖν τινι τὴν χολήν, die ~ läuft mir über ἀκραχολῶ, χολὴ ἐπιζεῖ μοι, voller ~ ἀκράχολος (2), ~ ausbrechen χολημετεῖν, ἐμεῖν χολήν, ~ abführend χολαγωγός (2).
Gallenabsonderung *f* ἡ χολῆς ἀποκάθαρσις.
gallenähnlich, -artig χολώδης.
gallenbitter πικρότατος, χολῆς πικρότερος.
Gallenblase *f* ἡ χολή, ἡ χοληδόχος κύστις (εως).
gallenfarbig χολόβαφος (2), χολοβαφής.
Gallenfieber *n* ὁ χολικὸς πυρετός.
gallensüchtig χολικός, ἐπίχολος (2), ~ sein μελαγχολᾶν.
Gallert *f* ἡ πυετία, ὁ πηκτὸς ζωμός, (schwammiger Auswuchs am Körper) ὁ πῶρος.
gallig χολαῖος, χολικός, χολώδης, ἐπίχολος (2), sehr ~ περίχολος (2).
gallsüchtig s. gallensüchtig.
Gallwespe *f* ὁ ψήν (ηνός).
Galmei *m* (Metall) ἡ καδμεία, ἡ καδμία, (Arten desselben) ἡ βοτρυῖτις, πλακῖτις, ὀστρακῖτις (ιδος).
Galopp *m* τὸ ἐπιρραβδοφορεῖν, ὁ ἐκτεταμένος δρόμος.
galoppieren τριποδίζειν, καλπάζειν (vom Pferde), ἐπιρραβδοφορεῖν (vom Pferde u. Reiter).
Gamanderstrauch *m* ἡ χαμαίδρυς (υος), τὸ χαμαίδρυον, mit ~ angemachter Wein ὁ χαμαιδρυΐτης οἶνος.
Gang *m* **1.** (das Gehen) ἡ βάσις, ἡ βάδισις, ὁ βαδισμός, τὸ βάδισμα, ein aufrechter ~ ἡ ὀρθῶς βάδισις, einen schnellen ~ haben ταχέως βαδίζειν, (der ~ nach einem Orte) ἡ πορεία, ἡ ὁδός, einen ~ machen, tun βαδίζειν ὁδόν, ich muß einen ~ machen, habe einen ~ zu machen δεῖ με βαδίζειν, ἰτέον ἐστί μοι, πορευτέον ἐστί μοι, j-n einen ~ machen lassen πέμπειν τινὰ ὁδόν. — **2.** (Bewegung, von leblosen Dingen) ἡ κίνησις, ἡ φορά, in ~ setzen, bringen κινεῖν, παρακινεῖν. — **3.** (Weg) ἡ ὁδός, (Säulengang) ἡ στοά, (Laubgang) τὸ σκιάδιον, (unterirdischer ~) ἡ κρύπτη. — **4.** übtr. (Verlauf der Dinge) ἡ ἀπόβασις, ἡ προχώρησις, die Sachen haben einen guten ~ καλῶς προχωρεῖ τὰ πράγματα, die Sachen nehmen einen guten ~ τὰ πράγματα τρέπεται εἰς τὸ καλόν, τὰ πράγματα καλῶς ἀποκλίνει,

der fernere ~ der Dinge τὰ ὕστερον od. μετὰ ταῦτα γιγνόμενα, der gewöhnliche ~ der Dinge τὰ καθ' ἡμέραν γιγνόμενα, die Sache ist in vollem ~e τὸ πρᾶγμα χωρεῖ od. ἀκμάζει, der ~ einer Rede ἡ διάθεσις, der ~ des Schicksals τὰ τῆς τύχης. — 5. (der ~ beim Essen) ἡ περιφορά, ἡ περίοδος, αἱ τράπεζαι, (beim Fechten) ἡ προβολή.

gäng (gang) und gäbe sein χωρεῖν, σύνηθες od. νόμιμον εἶναι, νομίζεσθαι (P.), ἐν χρείᾳ εἶναι, περιτρέχειν, auch durch χρῆσθαί τινι, zB. das ist bei uns ~ τούτοις χρώμεθα.

gangbar 1. (wo man gehen kann) βάσιμος, πορεύσιμος, ὁδεύσιμος (sämtlich 2), βατός, ~e Stellen τὰ βατά, ~ machen ὁδοποιεῖν, (wo viel gegangen wird) στειβόμενος, πολυπάτητος (2), πολύστιβος (2). — 2. (gebräuchlich) νόμιμος, νομιζόμενος, κοινός, die Münze ist ~ χωρεῖ τὸ νόμισμα.

Gangbarkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Gängelband *n* s. das folgende Wort.

gängeln (am Gängelband führen) ἄγειν, μεταχειρίζειν (auch M.), j-n wie ein Kind ~ μεταχειρίζεσθαί (M.) τινα ὡς παιδίον, χρῆσθαί τινι ὡς παιδίῳ, παιδαγωγεῖν τινα.

gangfähig βαδιστικός.

Gans *f* ὁ (ἡ) χήν (ηνός), junge ~ ὁ χηνιδεύς, von der ~ χήνειος.

Gänschen *n* τὸ χηνίον.

gänseähnlich, -artig χηνώδης.

Gänsebraten *m* χὴν (ηνός) ὀπτός, κρέα χήνεια ὀπτά.

Gänsedieb *m* ὁ κλέψας τὸν χῆνα (τοὺς χῆνας).

Gänsedistel *f* ὁ σόγχος, ὁ σόγκος.

Gänseei *n* τὸ χήνειον ᾠόν.

Gänsefeder *f* τὸ χήνειον πτίλον od. πτερόν

Gänsefett *n* τὸ χήνειον στέαρ (ατος).

Gänsefleisch *n* τὸ χήνειον κρέας.

Gänseflügel *m* τὸ χήνειον πτερόν.

Gänsefuß *m* ὁ τοῦ χηνὸς od. χήνειος πούς, (als Pflanze) τὸ πεντάφυλλον, τὸ πενταπέτηλον.

Gänsegeschrei *n* ἡ χηνῶν κλαγγή.

Gänsehals *m* ὁ χήνειος αὐχήν (ένος), (der wie ein ~ gebogene Teil am Spiegel eines Schiffes) ὁ χηνίσκος.

Gänsehalten *n* ἡ χηνοβωτία.

Gänsehaut *f* ὁ χήνειος χρώς (ωτός), übtr. ἡ φρίκη, eine ~ bekommen φρίττειν.

Gänseherde *f* ἡ χηνῶν ἀγέλη.

Gänsehirt *m* ὁ χηνοβοσκός

Gänsehof, -stall *m* τὸ χηνοτροφεῖον, χηνοβοσκεῖον, χηνοβόσκιον.

Gänseleber *f* τὸ χήνειον ἧπαρ (ατος).

Gänserich *m* ὁ ἄρρην (ενος) χήν.

Gänsescheuche *f* ἡ χηνόμυχος.

Gänsezucht *n* s. Gänsehalten.

ganz 1. (unversehrt, unverletzt, unverstümmelt) ἀκέραιος (2), ὁλομερής, ὅλος, ὑγιής, τέλειος. — 2. (alle Teile umfassend, völlig) πᾶς, ἅπας, σύμπας, ὅλος, die ~e Stadt πᾶσα ἡ πόλις, ἡ πᾶσα πόλις, ἡ πόλις πᾶσα, das ~e Heer πᾶν τὸ στράτευμα, πᾶσα ἡ στρατιά, πᾶς ὁ στρατός, ein ~es Jahr ἐνιαυτὸς ὅλος, von ~em Herzen πάσῃ προθυμίᾳ, ἐκ πάσης προθυμίας, ἐξ od. ἀφ' ὅλης καρδίας, zwei ~e Monate διὰ δυοῖν μηνοῖν (δύο μηνῶν) ὅλοιν (ὅλων). — 3. auch durch Zssg mit παν- od. ὁλο-, zB. ganz von Stein ὁλόλιθος (2), ~ verbrannt ὁλόκαυστος (2), ~ schön πάγκαλος. — 4. auch durch den *superl.*, zB. ~ schön κάλλιστος (auch πάνυ καλός). — 5. ~ und gar πάμπαν, παντάπασι, ὅλως, διαμπάξ, ὅλῳ καὶ παντί, ~ und gar nicht ἥκιστα (πάντων), οὐδ' ὁπωστιοῦν, οὐδ' ὀλίγον, οὐδὲ μικρόν, οὐδαμῶς, οὐδ' ἀρχήν, οὐκ ἔστιν ὅπως.

Ganze *n* τὸ ὅλον, τὸ σύνολον, τὸ πᾶν, τὸ σύμπαν, ein ~s ἓν σῶμα, aus dem ~n gebildet ὁλοφυής, im ~n καθόλου, συλλήβδην, τὸ σύνολον, ἐν κεφαλαίῳ, auch durch οἱ πάντες, σύμπαντες, zB. es fielen im ~n zweihundert Mann στρατιῶται ἀπέθανον διακόσιοι οἱ πάντες

Ganzheit *f* ἡ ὁλότης (ητος).

gänzlich παντελής, τέλειος, τέλεος, σύμπας, ὅλος, σύνολος, *adv.* παντελῶς, παντάπασι, πάμπαν, πάντως, διαμπάξ, ὅλως, τὸ πᾶν, κομιδῇ, (von Grund aus) ἄρδην, κατ' ἄκρας.

gar I *adj.* (gekocht od. gebraten) εὖ πεπεμμένος od. ἡψημένος, δίεφθος (2), πέπειρος, ~ machen πεπαίνειν, πέττειν, (von Fellen) δέψειν. — II *adv.* (völlig) πάνυ, λίαν, ὅλως, παντελῶς, παντάπασι, bei *adj.* durch πάνυ od. d. *superl.*, zB. ein ~ gelehrter Mann ἀνὴρ πάνυ σοφός od. σοφώτατος, ganz und ~ s. ganz (5); ~ sehr πάνυ γε, ~ zu ἄγαν, ~ zu ... als daß durch d. *comp.*, zB. ~ zu groß, als daß μείζων, ἢ ὥστε, ~ nicht οὐδαμῶς, μηδαμῶς, ~ keiner οὐδὲ εἷς, warum nicht ~? θαυμαστά γε δὴ λέγεις, ἀληθές, wenn ~ ἐάν γε δή.

Garantie *f*, **garantieren** s. Bürgschaft, verbürgen.

Garaus: j-m den ~ machen διαφθείρειν od. ἀπολλύναι τινά, (eine Sache) καταλύειν, διαφθείρειν, ἀνατρέπειν τι.

Garbe *f* ἡ δέσμη, ἡ ἄμαλλα, ἡ ἀμάλη, τὸ δρᾶγμα od. ὁ φάκελος σταχύων, ~n binden ἀμαλλεύειν, ἀμαλλίζειν.

Garbenband *n* ἡ ἀμάλη, τὸ ἀμάλλιον, ὁ ἐλλεδανός.

Garbenbinder *m* ὁ τὰς ἀμάλλας δέων, ὁ ἀμαλλοδετήρ (ῆρος), ὁ ἀμαλλοδέτης.

Garbenhaufen *m* ὁ θωμός.

Garde *f* τὸ ἄγημα, οἱ δορυφόροι, οἱ τοῦ σώματος φύλακες.

Garderobe *f* (Kleiderzimmer) ἡ ἱματιοθήκη, τὸ ἱματιοφυλάκιον, (Kleider, Gewänder) τὰ ἱμάτια, ὁ ἱματισμός.

Gardine *f* τὸ περιπέτασμα, τὸ κατάβλημα, τὸ προκάλυμμα.

Gardinenstange *f* ὁ κανών (όνος).

Gardist *m* ὁ σωματοφύλαξ (κος), ὁ δορυφόρος.

gären ζυμοῦσθαι (P., eig. u. übtr.), übtr. auch οἰδεῖν.

Garkoch *m* ὁ ἑφθοπώλης.

Garküche *f* τὸ ἑφθοπώλιον.

Garn *n* (gesponnene Fäden) τὸ λίνον (aus Flachs), τὰ νήματα (Gespinst), (Fischer- od. Jägernetz) τὸ λίνον, τὸ δίκτυον, τὸ ἀμφίβληστρον, τὸ θήρατρον, ἡ πάγη, ἡ σαγήνη, (Vogelnetz) ἡ νεφέλη, durchs ~ gehen διαἐκλινᾶν, ins ~ gehen ἐμπίπτειν τῷ δικτύῳ usw.

Garnison *f* ἡ φρουρά, οἱ φρουροί, ἡ φυλακή, οἱ φύλακες.

Garnisondienst *m* ἡ φρουρά, ~ tun φρουρεῖν.

Garnisontruppen *pl.* s. Garnison.

Garnitur *f* (Besatz) ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον.

Garnknäuel *n* ὁ κλωστήρ (ῆρος) λίνου, ἡ τολύπη.

garstig (häßlich) αἰσχρός, δυσειδής, ἀσχήμων, ἄμορφος (2), ἄωρος (2), (schmutzig) ῥυπαρός, πιναρός, (ekelhaft) βδελυρός, übtr. αἰσχρός, μιαρός, ἀσχήμων.

Gärtchen *n* τὸ κηπίον, τὸ κηπίδιον.

Garten *m* ὁ κῆπος.

Gartenarbeit *f* ἡ κηπουρία, τὸ κηπουρικὸν ἔργον.

Gartenarbeiter *m* ὁ κηπευτής.

gartenartig κηπαῖος.

Gartenaufseher *m* ὁ κηπουρός.

Gartenaufsicht *f* ἡ κηπουρία.

Gartenbank *f* ἡ ἐν τῷ κήπῳ κλίνη.

Gartenbau *m* ἡ κηπεία, ἡ κηπουρία, ~ treiben κηπουρεῖν.

Gartenbeet *n* ἡ πρασιά, τὸ ἄνδηρον (gew. *pl.*).

Gartenerde *f* ἡ λαχανία γῆ.

Gartenfrucht *f*, **-gewächs** *n* τὸ κήπευμα, τὸ κηπεύσιμον φυτόν, τὰ κηπευόμενα (φυτά), τὰ λάχανα.

Gartenhaus *n* τὸ ἐπαύλιον.

Gartenhüter *m* ὁ κηποφύλαξ (κος), ὁ κηπουρός.

Gartenlaube *f* ἡ καλύβη.

Gartenmauer *f* ἡ περὶ τὸν κῆπον αἱμασιά.

Gartenmelde *f* ἡ ἀτράφαξις (εως), ἡ ἀδράφαξυς (υος).

Gartenmesser *n* ἡ κηπουρικὴ μάχαιρα.

Gartenminze *f* τὸ ἡδύοσμον.

Gartentür *f* ἡ κηπουρικὴ θύρα, ἡ κηπαία (θύρα).

Gartenzaun *m* ὁ τοῦ κήπου od. περὶ τὸν κῆπον φραγμός, ἡ ἐρκάνη.

Gärtner *m* ὁ κηπευός, ὁ κηπευτής, ὁ κηπουρός, ὁ φυτουργός.

Gärtnerei *f* ἡ κηπεία, ἡ κηπουρία, ἡ φυτουργία, ἡ φυτουργική, ἡ φυτοτροφία.

Gärtnerkunst *f* ἡ κηπουρική.

Gärung *f* ἡ ζύμωσις, ἡ ἀναζύμωσις, in ~ bringen ζυμοῦν, in ~ kommen ζυμοῦσθαι (P.), übtr. ἡ ταραχή, ἡ κίνησις, ἡ στάσις, in ~ versetzen ταράττειν, κινεῖν, in ~ geraten ζεῖν, οἰδεῖν, ταράττεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), στασιάζειν, ἐν στάσει εἶναι, leicht in ~ zu bringen ταραχώδης, στασιαστικός, zur ~ geneigt ταραχωδῶς ἔχων.

Gäscht, Gischt *m* ὁ ἀφρός.

Gäßchen *n* ὁ στενωπός, ἡ λαύρα.

Gasse *f* ἡ λαύρα, ἡ πλατεῖα, ἡ ἀγυιά, ἡ ῥύμη, enge ~ ὁ στενωπός, ἡ στενωπή, eine ~ bilden (von Pers.) διίστασθαι.

Gassenbube, -junge *m* ὁ ἐκ τριόδου παῖς.

Gassenhauer *m* τὸ πολυπάτητον μέλος, τὸ ἐκ τριόδου ᾆσμα.

Gassenhure *f* ἡ σοβάς (άδος), ἡ κασαλβάς (άδος), ἡ χαμαιτύπη.

Gast *m* (bei Tische) ὁ σύνδειπνος, ὁ συμπότης, ὁ κληθεὶς ἐπὶ τὸ δεῖπνον, j-n zu ~e bitten καλεῖν τινα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, zu ~e sein δειπνεῖν (σύν τινι), σύνδειπνον εἶναί τινι, (ein Fremder) ὁ ξένος, j-n als ~ bei sich haben od. bewirten ξενίζειν (auch M.) τινά, als ~ sich bei j-m aufhalten ξενίζεσθαι (P.) παρά τινι, als ungebetener ~ kommen ἄκλητον ἰέναι ἐπὶ τὸ δεῖπνον.

Gastbett *n* ἡ τοῖς ξένοις (τῷ ξένῳ) ἐσκευασμένη (παρεσκευασμένη) κλίνη.

Gasterei *f*, **Gastmahl** *n* τὸ δεῖπνον, τὸ σύνδειπνον, τὸ συμπόσιον, ἡ εὐωχία, τὸ ἑστίαμα, ἡ ἑστίασις, eine allgemeine ~ ἡ πανδαισία, ein ~ halten ἑστιᾶν, δειπνίζειν, εὐωχεῖν (sämtlich mit dem *acc.* d. *pers.*), j-n mit einem ~ an dem Hochzeitstage bewirten ἑστιᾶν τινα γάμους.

gastfrei φιλόξενος (2), εὔξενος (2), ἐλευθέριος (2), ~ sein φιλοξενεῖν.

Gastfreiheit *f* ἡ φιλοξενία od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Gastfreund *m* ὁ ξένος, j-n als ~ aufnehmen ὑποδέχεσθαι (M.) τινα ξένον, ξενίζειν, ξενοδοκεῖν τινα, Aufnahme eines ~es ἡ ξένισις, ὁ ξενισμός, ἡ ξενοδοκία, bei j-m als ~ einkehren ξενοῦσθαί (P.) τινι u. παρά τινι.

Gastfreundin *f* ἡ ξένη.

gastfreundlich ξένιος, φιλόξενος (2), ~ aufnehmen ἐπὶ ξένια od. ξενίοις δέχεσθαι (M.).

Gastfreundlichkeit *f* ἡ φιλοξενία.

Gastfreundschaft *f* ἡ ξενία, ἡ ξενικὴ φιλία, ἡ φιλοξενία, ~ mit j-m schließen ξενοῦσθαί (P.) τινι, ξενίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα od. συντίθεσθαί τινι.

gastfreundschaftlich φιλόξενος (2).

Gastgeber *m* ὁ ἑστιάτωρ (ορος), ὁ ἑστίαρχος, ὁ ἑστιάρχης.

Gastgebot *n* ἡ ἑστίασις, τὸ ἑστίαμα, ἡ εὐωχία, ἡ εἰλαπίνη.

Gastgeschenk *n* τὸ ξένιον.

Gasthaus *n*, **-hof** *m* τὸ ξενοδοχεῖον, τὸ πανδοκεῖον, ὁ ξενών (ῶνος), ἡ κατάλυσις, in einem ~ einkehren καταλύειν εἰς πανδοκεῖον.

gastlich ξένιος, εὔξενος (2), φιλόξενος (2), j-n ~ aufnehmen ξενίζειν τινά.

Gastmahl *n* s. Gasterei.

Gastrecht *n* ἡ ξενία.

Gaststube *f*, **-zimmer** *n* ὁ ξενών (ῶνος).

Gastwirt *m* ὁ ξενοδόκος, ὁ πανδοκεύς, ~ sein πανδοκεύειν.

Gastwirtin *f* ἡ πανδοκεύτρια.

Gastwirtschaft *f* (als Gewerbe) ἡ πανδοκεία, ἡ πανδόκευσις, (als Lokal) τὸ πανδοκεῖον, ~ treiben πανδοκεύειν.

Gatte *m* ὁ ἀνήρ (ἀνδρός), ὁ γαμέτης.

Gattenliebe *f* ἡ φιλανδρία.

Gatter *n* ἡ κιγκλίς (ίδος).

Gattin *f* ἡ γυνή (γυναικός), ἡ γαμετή, junge ~ ἡ νύμφη.

Gattung *f* τὸ γένος, (von Menschen) τὸ φῦλον, von gleicher ~ ὁμογενής, ὁμόφυλος (2).

Gattungsbegriff *m* τὸ γενικὸν ὄνομα, τὸ περιέχον, τὸ περιεκτικόν, τὸ εἶδος.

Gau *m* ὁ δῆμος, ὁ νομός.

Gauch *m* (als Schimpfwort) ὁ κόκκυξ (υγος).

Gauchheil *n* (eine Pflanze) ἡ ἀναγαλλίς (ίδος).

Gaudieb *m* ὁ κύφων (ωνος).

Gaukelbild *n* τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον.

Gaukelei *f* ἡ θαυματουργία, ἡ θαυματοποιία, ἡ γοητεία, ἡ μαγγανεία, ἡ τερατεία, ἡ τερθρεία, ἡ τερατουργία, ἡ ἀγυρτεία, (von einzelnen Kunststücken) τὸ θαυματούργημα, τὸ γοήτευμα, τὸ μαγγάνευμα, ~ treiben θαυματουργεῖν, θαυματοποιεῖν, τερατεύεσθαι (M.), τερθρεύεσθαι (M.).

gaukeln s. Gaukelei treiben unter Gaukelei; es gaukelt mir etw. vor den Augen φαντάζεταί μοί τι.

Gaukelspiel, -stück, -werk *n* s. unter Gaukelei.

Gaukler *m* ὁ γόης (ητος), ὁ θαυματοποιός, ὁ θαυματουργός, ὁ τερατουργός, ὁ μάγος, ὁ ἀγύρτης, ὁ τερατοποιός, ὁ μαγγανευτής.

Gauklerin *f* ἡ θαυματοποιός, ἡ θαυματουργός, ἡ τερατουργός, ἡ ἀγύρτρια, ἡ γοητεύτρια, ἡ μαγγανεύτρια.

gauklerisch θαυματοποιικός, τερατώδης, γοητικός, γοητευτικός.

Gauklerkunst *f* ἡ θαυματοποιική, ἡ θαυματοποιία, τὸ θαυματοποιικόν, Gauklerkünste αἱ θαυματοποιίαι, τὰ γοητεύματα, τὰ τεθαυματουργημένα, s. Gaukelei.

gauklermäßig θαυματοποιικός, γοητευτικός.

Gaul *m* ὁ ἵππος, (Klepper) ὁ καβάλλης.

Gaumen *m* ὁ οὐρανός, ὁ οὐρανίσκος, ἡ ὑπερῴα.

Gauner *m* ὁ πανοῦργος, ὁ ἀγύρτης, ὁ κόβαλος.

Gaunerei *f* (als Handlung) ἡ πανουργία, ἡ κοβαλεία, (als Tat) τὸ πανούργημα, τὸ κοβαλίκευμα.

Gaunerstreich *m* τὸ πανούργημα, ἡ πανουργία, einen ~ ausführen πανουργεῖν πανουργίαν.

Gazelle *f* ἡ δορκάς (άδος).

geachtet τίμιος, ἔντιμος (2), ἔνδοξος (2), περίβλεπτος (2), geachtet sein auch τιμᾶσθαι (P.) od. ἐν τιμῇ εἶναι.

Geäder *n* αἱ φλέβες (ῶν), (in Steinen) αἱ ῥάβδοι, (im Holz) αἱ διαφυαί, (an Blättern) αἱ στημόνιοι διαλήψεις.

geartet sein φύσιν ἔχειν, πεφυκέναι.

Gebäck *n* τὸ πέμμα.

gebahnt (vom Wege) λεῖος, ὁμαλός, ὁμαλής, ὁδοποιητός, ὡδοπεποιημένος, πορεύσιμος (2, gangbar), ~er Weg ἡ τρίβος.

Gebälk *n* αἱ δοκοί (am Dache und an der Decke), ἡ ξύλωσις.

gebändigt τιθασευτός, ἥμερος (2).

Gebärde *f* τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, häßliche ~n machen αἰσχρὰ σχήματα σχηματίζειν.

gebärden sich σχηματίζεσθαι (M.) (a. = sich den Schein geben), (sich stellen, als ob man etw. sei) προσποιεῖσθαί (M.) τι, sich wie ein Rasender ~ προσποιεῖσθαι μανίαν, μαίνεσθαι (P.), ἐοικέναι μαινομένῳ.

Gebärden *n* ὁ σχηματισμός.

Gebärdenspiel *n* ὁ σχηματισμός.

Gebärdensprache *f* ὁ διὰ σημείων λόγος.

gebaren sich, als ob παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς und *part. fut.*, προσποιεῖσθαι (M.) mit *inf.*

gebären τίκτειν, γεννᾶν, ἀποκυεῖν, ποιεῖσθαι (M.) τὸν τόκον od. τοὺς τόκους (nur von Tieren), leicht, schwer ~ εὐτοκεῖν, δυστοκεῖν, geboren werden γίγνεσθαι, τίκτεσθαι, später geboren werden ἐπιγίγνεσθαι, geboren γεννηθείς, γεννητός, τεχθείς, ein geborener Perser Πέρσης τὸ γένος, geboren sein zu etw. φύσιν ἔχειν mit *inf.*, übtr. τίκτειν, ἀπο-, ἐκτίκτειν.

Gebären *n* ὁ τόκος, ἡ λοχεία.

Gebärerin *f* ἡ τεκοῦσα, ἡ λεχώ (οῦς).

Gebärmutter *f* ἡ μήτρα, ἡ ὑστέρα, ἡ δελφύς (ύος), τὸ μητρῷον χωρίον, ἡ γαστήρ (ρός, Mutterleib), ἡ γονή (Geburtsteile Nbb.).

Gebärzeit *f* ὁ τόκος.

Gebäude *n* τὸ οἰκοδόμημα, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ οἰκοδομία, übtr. τὸ κατασκεύασμα, τὸ σύστημα, ἡ σύστασις, (von größeren ~n) τὸ κτίσμα.

Gebein *n*, **Gebeine** *pl.* τὰ ὀστᾶ.

Gebell *n* ὁ ὑλαγμός, τὸ ὕλαγμα, ἡ ὑλακή, (vom Hunde) βαὺ βαύ.

geben 1. διδόναι (allg.), μεταδιδόναι τινί τινος (j-m Anteil an etw. ~), ἐνδιδόναι (übergeben), παραδιδόναι (zu einem Zwecke übergeben), ἐπιδιδόναι (hingeben), ἀποδιδόναι (wozu man verpflichtet ist), νέμειν, ἀπονέμειν (zuteilen), παρέχειν (u. M., gewähren), τελεῖν, φέρειν, ἀποφέρειν (Abgaben), ein Gesetz ~ νόμον τιθέναι (für andere, τίθεσθαι für sich selbst zugleich mit), Befehl ~ παραγγέλλειν, einer Sache eine Gestalt ~ σχῆμα παρέχειν τινί, πλάττειν τι, eine Erklärung von sich ~ ἀποφαίνειν (u. M.), einen Laut von sich ~ ἀφιέναι φωνήν, sich den Schein von etw. ~ προσποιεῖσθαί (M.) τι, einen Geruch von sich ~ προσφέρειν od. προσβάλλειν ὀσμήν, πρόσπνευσιν ἔχειν, j-m einen Rat ~ συμβουλεύειν τινί, j-m Lehren, Ermahnungen ~ παραινεῖν τινι, j-m Unterricht ~ διδάσκειν od. παιδεύειν τινά, j-m die Hand ~ δεξιοῦσθαί (M.) τινα, an die Hand ~ ὑποβάλλειν, ὑποτίθεσθαι, ἐνδιδόναι, nichts auf j-n od. etw. ~ καταφρονεῖν od. ἀμελεῖν τινος, j-m die Schuld ~ αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, ἐπάγειν αἰτίαν τινί, sich Mühe ~ σπουδάζειν, πονεῖν, ich würde viel drum ~, um πολλοῦ ἂν πριαίμην ὥστε, περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην mit *inf.* — 2. sich ~ (nachgeben, nachlassen, aufhören) s. diese Verben; sich mit etw. zufrieden ~ ἀγαπᾶν, στέργειν τι u. τινί. — 3. es gibt (es ist od. sind vorhanden) ἔστι (εἰσίν), ὑπάρχει (ὑπάρχουσι), γίγνεται (γίγνονται), es gibt Leute, welche εἰσὶν οἵ, es gibt Fälle, Umstände u. dgl. ἔστιν ὅπου od. οὗ, es gibt kein Mittel od. keinen Weg, wodurch οὐκ ἔστιν ὅπως. — 4. (es geschieht, es ereignet sich) γίγνεται, was gibt es? τί ἐστι; τί πράττεται; τί τὸ πρᾶγμα; was hat es gegeben? τί γέγονε, τί συνέβη od. συμβέβηκε; τί νεώτερον; was hat es Neues gegeben? τί νεώτερον γέγονεν; gibt's was Neues? λέγεταί τι καινόν;

Geben *n* ἡ δόσις, gew. durch Verben.

gebenedeit εὐλόγητος (2), μακάριος.

Geber *m* ὁ δοτήρ (ῆρος), besser *part.*

Geberin *f* ἡ δότειρα, gew. *part.*, ~ des Guten ἡ ἀγαθοδότις.

Gebet *n* ἡ εὐχή, ἡ προσευχή (beide gew. im *pl.*), ἡ ἀρά, ἡ εὐχωλή, andächtiges ~ ἡ εὐφημία, ein ~ verrichten εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), εὔχεσθαι u. προσεύχεσθαι (M.) τοῖς θεοῖς, j-s ~ erhören ὑπακούειν τινὶ εὐχομένῳ, mein ~ ist erhört εὐξάμενος ἔτυχον ὧν ἐδεήθην.

Gebetbuch *n* τὸ εὐχολόγιον.

Gebiet *n* 1. ἡ χώρα, τὸ χωρίον (allg. „Land"), ἡ ἀρχή (beherrschtes Land), ἡ ἐπαρχία (~ eines Statthalters), ὁ νομός (politisch abgegrenztes Stück Land). — 2. (übtr.) τά τινος u. τὰ περί τι, τὰ ἀμφί τι, zB. das ~ der Wissenschaften τὰ τῶν ἐπιστημῶν, in das ~ von etw. gehören ἔχεσθαί od. εἶναί τινος, nicht in das ~ von etw. gehören εἶναι ἔξω τινός.

gebieten (befehlen) ἐπι-, προστάττειν τινί τι, (von Vorgesetzten) παραγγέλλειν, προαγορεύειν (προειπεῖν), über etw. zu ~ haben κύριον εἶναί τινος, κυριεύειν, κρατεῖν τινος, Schweigen ~ σιωπᾶν κελεύειν, κατασιωπᾶν τινα (zum Schweigen bringen), übtr. den Leidenschaften ~ κρατεῖν od. κρείττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, einer der seinen Leidenschaften nicht ~ kann ἀκρατής od. ἥττων ὢν τῶν ἐπιθυμιῶν.

Gebieter *m* ὁ κύριος, ὁ δεσπότης, ὁ ἄρχων (οντος).

Gebieterin *f* ἡ δέσποινα.

gebieterisch προσ-, ἐπιτακτικός, ἀρχικός, δεσποτικός, κελευστικός (von Personen), αὐθάδης (anmaßend), (von Zuständen) ἀναγκαῖος, ~es Wesen ἡ αὐθάδεια.

Gebilde *n* τὸ πλάσμα.

gebildet παιδευτός, πεπαιδευμένος, ἀστεῖος, κομψός.

Gebirge *n* τὸ ὄρος, gew. *pl.* τὰ ὄρη, Fuß des ~s ἡ ὑπώρεια (gew. *pl.*).

gebirgig ὀρεινός, ὄρειος.

Gebirgsbewohner *m* ὁ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὁ τὰ ὄρη κατοικῶν.

Gebirgsgegend *f*, **-land** *n* ἡ ὀρεινή (χώρα).

Gebirgshöhe *f* τὸ ἄκρον, τὰ ἄκρα.

Gebirgsjoch *n*, **-kamm** *m* ἡ ἀκρώρεια, ἡ ῥάχις (εως).

Gebirgskette *f* τὰ συνεχῆ ὄρη.

Gebirgspaß *m* τὸ ἐν τοῖς ὄρεσι od. κατὰ τὰ ὄρη στενόν.

Gebirgspflanze *f* τὸ ὀρεινὸν φυτόν.

Gebirgsweg *m* ἡ ὑπὲρ τὸ ὄρος od. ἐν τῷ ὄρει od. διὰ τοῦ ὄρους od. κατὰ τὸ ὄρος ὁδός.

Gebirgszug *m* ἡ ὀρεινὴ ὀφρύς (ύος).

Gebiß *n* 1. (am Zaume) τὸ ψάλιον, τὸ στόμιον, das ~ anlegen ἐμβάλλειν τὸ ψάλιον od. τὸ στόμιον. — 2. (die Zähne) οἱ ὀδόντες, ein Hund mit scharfem, schlechtem ~ κύων εὔστομος, ἄστομος (2).

Geblök(e) *n* (von Rindern) ὁ μυκηθμός, τὸ μύκημα, (von kleinerem Vieh) ἡ βληχή, ὁ βληχηθμός.

geblümt ἄνθεσι πεποικιλμένος, διηνθισμένος.

Geblüt *n* τὸ αἷμα, übtr. τὸ γένος, von demselben ~ ὅμαιμος (2), ὁμαίμων, τοῦ αὐτοῦ γένους od. αἵματος.

gebogen καμπτός, στρεβλός, vornüber ~ κυφός, auswärts ~ κυρτός, γρυπός (bsd. von der Nase), βλαισός (von den Beinen), einwärts ~ σιμός (bsd. von der Nase), mit einwärts ~en Beinen ῥαιβὸς τὼ σκέλη.

Geborenwerden *n* ἡ γένεσις.

geborsten διερρωγώς, von Geschirr u. dgl. σαθρός.

Gebot *n* 1. (Befehl) τὸ ἐπί-, πρόσταγμα, τὰ προσταχθέντα, τὰ προστεταγμένα, τὸ παράγγελμα, ἡ ἐντολή, oft durch *part.*, zB. auf dein ~ σοῦ παραγγείλαντος, j-m zu ~ stehen παρέχειν ἑαυτόν τινι χρῆσθαι, ἕτοιμον εἶναί τινι, ὑπακούειν od. ὑπήκοον εἶναί τινι (j-m gehorsam, untertan sein), (von Sachen) παρεῖναί τινι, ὑπάρχειν τινί, πρόχειρον od. ἕτοιμον εἶναι. — 2. (bei Versteigerungen und Kauf) ἡ ἀντώνησις, ἡ ὁμολογία τιμῆς (als Handlung), ἡ ὁμολογηθεῖσα τιμή od. bloß ἡ τιμή (als Sache), ein ~ tun ὁμολογεῖν τιμήν, (in Versteigerungen) ἀντωνεῖσθαι, ein höheres ~ tun ὑπερβάλλεσθαι (M.) τὴν τιμήν, (vom Verkäufer) πλειστηριάζειν.

Gebräme *n* τὸ κράσπεδον, ἡ παρυφή.

gebrandmarkt στιγματίας, στηλίτης.

gebrannt (im Brennofen) ὀπτός.

gebraten ὀπτός, ταγηνιστός, τηγανιστός.

Gebrauch *m* 1. (Benutzung und Anwendung einer Sache) ἡ χρῆσις, ἡ χρεία, τὸ χρῆσθαι, vor dem ~e πρὸ τοῦ χρῆσθαι, πρὶν χρῆσθαι, πρὶν ἂν χρῶνται usw., ~ von etw. machen χρῆσθαί τινι, χρείαν τινὰ χρῆσθαι, einen schlechten ~ von etw. machen ἀπο-, καταχρῆσθαί τινι, einen guten ~ von etw. machen ἄριστα od. dgl. χρῆσθαί τινι, ich mache einen beliebigen ~ von etw. χρῶμαί τινι ὅπως βούλομαι, einen weisen ~ von etw. machen σοφῶς χρῆσθαί τινι, zu einem guten Zwecke von etw. ~ machen ἐπ' ἀγαθῷ χρῆσθαί τινι, etw. zum öffentlichen ~ hergeben παρέχεσθαί (M.) τι κοινῇ χρῆσθαι, es ist etw. in ~ ἐν χρείᾳ ἐστί τι, χρεία od. χρῆσίς ἐστί τινος, den freien ~ von etw. haben ἐγκρατῆ (Gegenteil ἀκρατῆ) od. ἐγκρατῶς ἔχειν τινός (zB. von den Beinen, Händen τῶν σκελῶν, τῶν χειρῶν). — 2. (Sitte, Herkommen) ὁ νόμος, τὰ νομιζόμενα, τὰ νόμιμα, τὸ ἔθος, s. Brauch, gebräuchlich; in ~ haben ἐν ἔθει ἔχειν, νομίζειν, in ~ kommen ἐκνικᾶν, νομίζεσθαι (P.), außer ~ kommen ἀφανίζεσθαι, παλαιοῦσθαι, ἀπαρχαιοῦσθαι (sämtl. P.), außer ~ setzen ἀφανίζειν, ἀφαιρεῖν, es ist ein alter ~ bei ihnen πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς mit *inf.*, alte Gebräuche ἀρχαῖα νόμιμα, (Art zu verfahren) ὁ τρόπος.

gebrauchen χρῆσθαί τινι (j-n od. etw. zu etw. ~ τινί τι), sich zu etw. ~ lassen παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι πρός τι, sich zu jedem Zwecke ~ lassen παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι ὅ τι βούλεταί τις, als Vorwand etw. ~ χρῆσθαί τινι προφάσει, es wird etw. gebraucht χρεία od. χρῆσίς ἐστί τινος, in allem, wozu man den Körper gebraucht ἐν πάσαις ταῖς τοῦ σώματος χρεί-

ις, Gewalt gegen j-n ~ ἀνάγκην προσάγειν oder προσφέρειν τινί, was zu ~ ist χρήσιμος, χρηστός, gut zu ~ εὔχρηστος (2), nicht zu ~ ἄχρηστος (2).

gebräuchlich νόμιμος, νομιζόμενος, νενομισμένος, εἰθισμένος, wie es bei ihnen ~ ist ὥσπερ νόμος αὐτοῖς, ὥσπερ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, es ist ~ νόμος oder ἔθος ἐστί, νομίζεται, ἐν ἔθει ἐστί, allgemein ~ πᾶσι κοινός, (im grammatischen Sinne von Wörtern) χρηστός, κοινός (gangbar), ἐν συνηθείᾳ ὤν.

Gebräuchlichkeit *f* ὁ νόμος, τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, (im grammatischen Sinne) τὸ χρηστόν, ἡ χρῆσις.

Gebrause *n* (von Wogen) ὁ ῥόθος, τὸ ῥόθιον, (Lärm) ὁ πάταγος.

gebrechen: es gebricht an etw. δεῖ τινος, es gebricht mir an etw. ἐνδεῶς ἔχω τινός, ἐνδεής εἰμί τινος, δέομαί τινος, ἐλλείπει μέ τι, s. fehlen, mangeln.

Gebrechen *n* (Mangel) τὸ ἐνδεές, τὸ ἔλλειμμα, (körperliches ~) τὸ ἐν σώματι κακόν (allg.), ἡ πήρωσις, τὸ πήρωμα (Aufhören irgend einer Funktion), ἡ ἀσθένεια (Schwäche), an allerlei ~ leiden πολλῶν κακῶν μεστὸν εἶναι.

gebrechlich ἀνάπηρος (2), πηρός, ἀσθενής, σαθρός, (von Dingen) σφαλερός.

Gebrechlichkeit *f* ἡ ἀναπηρία, ἡ πήρωσις, ἡ ἀσθένεια und d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Gebrüder *m/pl.* οἱ ἀδελφοί.

Gebrüll *n* τὸ μύκημα, ὁ βρυχηθμός, ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός, τὸ ὤρυγμα.

Gebühr *f* τὸ προσ-, καθῆκον, τὸ δέον (gew. *pl.*), τὸ πρέπον, ἡ ἀξία, nach ~ κατ' ἀξίαν, ἀξίως, προσηκόντως, ἐκ τῶν προσηκόντων, καθηκόντως, κατὰ τὸ προσῆκον, κατὰ τὸ εἰκός, ἐκ τοῦ εἰκότος, ἀπὸ τῶν εἰκότων, über ~ ὑπερβαλλόντως, πέρα τοῦ προσήκοντος od. τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ εἰκός, ὑπὲρ τὸ μέτριον, πέρα τοῦ μετρίου, ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, wider ~ παρὰ τὴν ἀξίαν, παρὰ τὸ προσῆκον, παρὰ τὸ εἰκός.

Gebühren *f/pl.* τὰ προσήκοντα, ~ entrichten τὰ προσήκοντα ἐπι-, ὑποτελεῖν.

gebühren sich (sich schicken) πρέπειν, προσήκειν τινί, es gebührt mir προσήκει μοί τι, ἄξιός od. δίκαιός εἰμι mit *inf.*, es gebührt sich πρέπει, προσήκει, ἔοικε, δίκαιόν ἐστι, δεῖ, χρή, wie es sich gebührt ὡς ἔοικε od. ἐπιεικές ἐστι.

gebührend, gebührlich πρέπων, προσήκων, ἄξιος, δίκαιος, ἐπιεικής, der ~e Teil τὸ ἐπιβάλλον od. γιγνόμενον μέρος, j-m die ~e Strafe auferlegen ἐπιτιθέναι τινὶ τὴν πρέπουσαν od. ἀξίαν δίκην, *adv.* προσηκόντως, πρεπόντως, ἀξίως.

Gebund *n* ὁ σύνδεσμος, ἡ δεσμίς (ίδος).

Geburt *f* **1.** (das Gebären) ὁ τόκος, ὁ τοκετός, τὸ τίκτειν, ἡ λοχεία, (von Tieren) ἡ ἀποκύησις, glückliche ~ ἡ εὐτοκία, zu frühe ~ ἡ ἄμβλωσις, ἡ ἐξάμβλωσις. — **2.** (das Geborenwerden) ἡ γενεά, ἡ γένεσις, von ~ an ἐκ γενεᾶς od. γενέσεως. — **3.** (Geschlecht, Stamm) τὸ γένος, ἡ γενεά, von ~ τὸ γένος, zB. ein Perser von ~ Πέρσης τὸ γένος, hohe ~ ἡ εὐγένεια, von hoher ~ εὐγενής, γενναῖος, γεννάδας, εὐπατρίδης, von niedriger ~ ἀγεννής, von hoher, niedriger ~ sein καλῶς, κακῶς γενέσθαι, εὖ γένους ἥκειν. — **4.** (das, was geboren wird) τὸ γέννημα, τὸ γεννώμενον, unzeitige ~ τὸ ἄμβλωμα.

gebürtig durch die Beziehungsakkusative τὴν πατρίδα, τὸ γένος, τὴν γενεάν zu geben, zB. aus Griechenland, aus Athen ~ Ἕλλην, Ἀθηναῖος τὸ γένος, auch Ἕλλην τὴν πατρίδα, γεγονὼς ἐν τοῖς Ἕλλησιν (es darf nie der Name des Landes, aus dem j. stammt, sondern der Name des Volkes, von dem er stammt, gesetzt werden), aus dieser Stadt ~ ταύτης τῆς πόλεως ὤν od. γεγονώς, aus einem andern, fremden Lande ~ ἀλλοδαπός.

Geburtsadel *m* ἡ εὐγένεια.

Geburtsfehler *m* τὸ ἔμφυτον κακόν.

Geburtsfeier *f*, -**fest** *n* τὰ γενέθλια.

Geburtshelfer *m* ὁ μαιευτήρ (ῆρος), ὁ μαιευτικός, ὁ μαιευόμενος (sämtlich übtr., da es im Altertum nur Hebammen gab).

Geburtshelferin *f* ἡ μαῖα, ἡ μαιεύτρια, ἡ ἀκεστρίς (ίδος).

Geburtshilfe *f* ἡ μαίευσις (als Handlung), ἡ μαιεία oder μαιευτικὴ τέχνη (als Geschäft), e-r Person ~ leisten μαιεύεσθαί (M.) τινα.

Geburtsjahr *n* τὸ ἔτος, ἐν ᾧ τις ἐγένετο.

Geburtsort *m* ἡ πατρίς (ίδος).

Geburtsrechte *n/pl.* τὰ ἀξιώματα.

Geburtsreinigung *f* τὰ λοχεῖα.

Geburtsschmerz *m* ἡ ὠδίς (ῖνος, gew. *pl.*), τὸ ὠδίνημα, ~en haben ὠδίνειν.

Geburtsstadt *f* s. Geburtsort.

Geburtstag *m* ἡ γενέθλιος (ἡμέρα), τὰ γενέθλια (letzteres auch: Geburtstagsfeier), den ~ feiern γενέθλια ἑορτάζειν od. ἄγειν od. θύειν od. ἑστιᾶν, γενεθλιάζειν.

Geburtstagsgedicht *n* τὸ γενεθλιακόν.

Geburtstagsgeschenk *n* τὸ γενέθλιον.

Geburtstagsschmaus *m* τὰ γενέθλια.

Geburtsteile *m/pl.* αἱ γοναί.

Geburtswehen *f/pl.* s. Geburtsschmerz.

Geburtszange *f* ὁ ἐμβρυουλκός, das Entbinden mit der ~ ἡ ἐμβρυουλκία, mit der ~ entbinden ἐμβρυουλκεῖν.

Gebüsch *n* ὁ θάμνος (auch *pl.*), ἡ λόχμη, τὸ θαμνῶδες od. ἀλσῶδες χωρίον, ὁ λοχμώδης τόπος, ἡ ὕλη, ὁ δρυμός, ~ von einer bestimmten Pflanzengattung durch Bildung mit ών (ῶνος) od. ιά, zB. ~ von Dornen ὁ ἀκανθών (ῶνος), ~ von Myrten ὁ μυρρινών (ῶνος), ~ von Rosen ἡ ῥοδωνιά usw.

Geck *m* ὁ σχολαστικός, ὁ τετυφωμένος, ὁ τυφεδανός, ὁ μῶρος, ὁ ἠλίθιος, ὁ βλάξ (κός), alter ~ ὁ τυφογέρων (οντος).

Gedächtnis *n* **1.** ἡ μνήμη, ἡ μνημοσύνη, τὸ μνημονικόν, mit gutem, mit schwachem ~ μνήμων od. μνημονικός, ἀμνήμων od. ἐπιλήσμων, im ~ haben διὰ μνήμης ἔχειν od. φέρειν τι, μεμνῆσθαί τινος, διαμεμνῆσθαί τι, μνημονεύειν, im ~ behalten σῴζειν (u. M.) ἐν τῇ μνήμῃ, ἐν μνήμῃ ἔχειν τι, μνήμην ἔχειν τινός, dem ~ einprägen τιθέναι (auch M.) εἰς μνήμην, ein gutes ~ haben μνημονικὸν od. μνήμονα εἶναι (für etw. τινός), kein gutes ~ haben οὐ δεινὸν εἶναι μεμνῆσθαί τι, aus dem ~ hersagen ἀπὸ μνήμης εἰπεῖν, ἀπομνημονεύειν, das ~ wird schwach ἡ μνήμη μειοῦται (P.), im ~ bleiben ἐμμένειν τῇ μνήμῃ, ἀπομνημονεύειν, j-m etw. ins ~ zurückrufen ἀνα-, ὑπομιμνῄσκειν τινά τινος, es entfällt mir etw. aus dem ~ (= ich vergesse) ἐπιλανθάνομαί τινος, in das ~ kommen ἰέναι ὑπὸ τὴν μνήμην. — **2.** (Andenken, Erinnerung) ἡ μνήμη, ἡ μνεία, τὸ μνημεῖον, ein ~ seines Namens stiften ἀθάνατον τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος τὴν μνήμην ποιεῖσθαι (M.) od. καταλείπεσθαι (M.). — **3.** (Denkmal) τὸ μνημεῖον, τὸ μνημόσυνον.

Gedächtnisfehler *m* τὸ μνημονικὸν ἁμάρτημα oder σφάλμα.

Gedächtniskraft *f* τὸ μνημονικόν.

Gedächtniskunst *f* τὸ μνημονικὸν (τέχνημα), τὰ μνημονικά, ἡ μνημονική.

Gedächtnisrede *f* ὁ μνηματίτης λόγος, τὸ ἐγκώμιον, ὁ ἔπαινος (Lobrede), ὁ ἐπιτάφιος λόγος (Leichenrede).

Gedächtnissäule *f* ἡ στήλη.

Gedächtnisstärke *f* τὸ μνημονικόν.

Gedanke *m* **1.** ἡ ἔννοια, ἡ διάνοια, τὸ διανόημα, τὸ ἐνθύμημα, ὁ λογισμός, einen ~n fassen λαμβάνειν τι ἐν νῷ, συλλαμβάνειν τι τῇ διανοίᾳ, auf einen ~n kommen εἰς ἐπίνοιάν ἔρχεσθαί τινος, j-n auf einen ~n bringen ὑποτίθεσθαι od. ὑποβάλλειν τινί τι, seine ~n auf etw. richten ἐφιστάναι τὴν διάνοιαν ἐπί τι, τὸν νοῦν προσέχειν τινί, τὴν γνώμην ἔχειν πρός τινι, seine ~n aussprechen λέγειν, ἃ νοεῖ τις, ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, seine ~n wo anders haben

ἄλλοσε ἔχειν τὸν νοῦν, in ~n haben ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι u. περί τινος, noch in ~n haben ἔτι ἔχειν ἐν τῇ ψυχῇ, keine ~n auf etw. haben ἀμελεῖν τινος, es kommt mir der ~ ἔννοιά μοι ἐγγίγνεται, ἐμπίπτει, παρίσταται, εἰσ-, ἐπέρχεται, auf andere ~n bringen παραπείθειν, auf andere ~n kommen μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, in ~n vertieft sein σύννουν εἶναι, sich über etw. ~n machen φροντίζειν τινός, ἐν φροντίδι εἶναι od. γίγνεσθαι περί τινος, es macht mir etw. ~n φροντίδα παρέχει μοί τι, sich etw. aus den ~n schlagen οὐκέτι φροντίζειν τινός, ἀποβάλλειν oder ἀπαλλάττειν τὴν φροντίδα τινός. — 2. (der in Worten ausgedrückte Begriff) ἡ διάνοια, τὸ νόημα, ὁ νοῦς, ὁ λόγος, der ~ des Dichters ist folgender λέγει oder βούλεται λέγειν ὁ ποιητὴς τοιάδε. — 3. (Meinung) ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ich habe nicht dieselben ~n wie du οὐ ταὐτά σοι γιγνώσκω. — 4. (Entschließung, Vorsatz) ἡ ἐπίνοια, ἡ διάνοια, ἡ βουλή, τὸ ἐνθύμημα, den ~n haben etw. zu tun διανοεῖσθαι (P.) ποιεῖν τι, γνώμην ποιεῖσθαι (M.), einen ~n fassen εἰς ἐπίνοιάν τινος ἰέναι, τῇ διανοίᾳ περιβάλλεσθαι (M.). — 5. (Vermutung) ἡ ὑπόνοια, auf den ~n kommen ὑπονοεῖν. — 6. (Satz, Sentenz) ἡ γνώμη, τὸ ἐνθύμημα, ὁ λόγος (Ausspruch), τὸ ἀπόφθεγμα (treffender Ausspruch).

Gedankenaustausch *m* ἡ λόγων κοινωνία, τὸ λέγειν καὶ ἀκούειν ἐν μέρει, τὸ διαλέγεσθαι.

Gedankenflug: im hohen ~ μετεωρισθείς, μετέωρος ὤν.

Gedankenfolge *f* ἡ τῶν λογισμῶν od. νοημάτων διάθεσις.

Gedankenfreiheit *f* ἡ ἄδεια ὧν φρονεῖ τις.

Gedankenfülle *f* ἡ πολύνοια, ἡ ἐνθυμημάτων ἀφθονία, τὸ γνωμονικόν, τὸ ἐννοηματικόν.

Gedankengang *m* s. Gedankenfolge.

gedankenleer 1. von Personen ἀναίσθητος (2), ἀβέλτερος. — 2. von Wort und Schrift μάταιος, κενός, ψυχρός, φαῦλος.

Gedankenleere *f* 1. von Personen ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀβελτερία. — 2. von Wort u. Schrift ἡ κενότης, ἡ ψυχρότης (ητος) und d. *neutr.* der *adj.*

gedankenlos ἄνους, ἀνόητος, ἄλογος, ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος (sämtlich 2), *adv.* auch ἀδιανοήτως, ἄνευ γνώμης.

Gedankenlosigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀλογία, ἡ ἀλογιστία, ἡ ἀφροσύνη, das *neutr.* der *adj.*

gedankenreich: von Personen διανοητικός, διανοίᾳ ὑπερέχων od. ὑπερβάλλων, von Schriften πολλὰς καὶ καλὰς ἔχων διανοίας od. ὑποθέσεις καὶ ἀφορμάς, ἐννοημάτων od. ἐνθυμημάτων πλήρης.

Gedankenreichtum *m* τὸ ἐννοηματικόν, s. Gedankenfülle.

Gedankentiefe *f* τὸ τῆς διανοίας βάθος.

gedankenvoll: von Personen σύννους, s. gedankenreich.

Gedärme *n/pl.* τὰ ἐγκοίλια, τὰ ἔντερα, τὰ ἔγκατα.

gedeihen 1. αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), εὐθενεῖν (von Pflanzen und Geschöpfen), εὐημερεῖν (nur von lebenden Wesen). — 2. übtr. (von Sachen u. Zuständen) ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, προκόπτειν (u. M.), προχωρεῖν, εὐημερεῖν, εὖ φέρεσθαι (P.), ~ lassen αὐξάνειν. — 3. es ist dahin gediehen (gekommen) εἰς τοῦτο προήκται τὰ πράγματα.

Gedeihen *n* 1. ἡ αὔξησις, ἡ αὔξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ εὐθένεια, ἡ ἐπίδοσις, ἡ προκοπή. — 2. (Glück, Reichtum, Wohlhabenheit) ὁ ὄλβος, ἡ εὐδαιμονία. — 3. das ~ der Nahrung ἡ ἀπόλαυσις τῆς τροφῆς.

gedeihlich 1. αὔξιμος (2), αὐξητικός. — 2. übtr. ἐπιτήδειος, ὀνήσιμος (2), ὠφέλιμος, auch καλός, ἀγαθός, ~er Zustand ἡ εὐθένεια.

gedenken 1. (sich erinnern) μνημονεύειν τινός od. τι, μιμνήσκεσθαί od. μεμνῆσθαί τινος, ἐνθυμεῖσθαί (P.) τινος od. τι, gedenke daran, daß du ein Mensch bist μέμνησο ἄνθρωπος ὤν. — 2. (im Guten od. Bösen) j-m etw. ~ ἀπομνημονεύειν τινί τι (im Guten), μνησικακεῖν τινί τινος (im Bösen). — 3. (erwähnen) μνήμην ποιεῖσθαί (M.) τινος od. περί τινος, ἀπομνημονεύειν τι, λόγον ποιεῖσθαί τινος, beiläufig ~ ἐπι-, ὑπομνησθῆναί τινος, nicht ~ παριέναι (ἵημι), παραλείπειν τι, nicht zu ~, daß παραλιπών (Kasus u. *gen.* nach dem Zimbg.), ἵνα μὴ λέγω ταῦτα, οὐχ ὅπως … ἀλλ' οὐδέ. — 4. (erwarten, hoffen) ἐλπίζειν. — 5. (vorhaben, gesonnen sein) διανοεῖσθαι (P.), ἐπινοεῖν, βούλεσθαι, μέλλειν, ἐν νῷ ἔχειν, γνώμην ποιεῖσθαι (M., sämtlich mit *inf.*), wo gedenkst du hin? ποῖ τείνεις;

Gedenken *n* ἡ μνήμη, seit Menschengedenken ἐφ' ὅσον γε ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται, ἐν ἅπαντι χρόνῳ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων, ἀπ' αἰῶνος (auch ἐξ αἰῶνος).

Gedenkschrift *f* τὸ ὑπόμνημα.

Gedicht *n* τὸ ποίημα, ἡ ποίησις, τὸ ἔπος (episches ~), τὸ ᾆσμα, τὸ μέλος, ἡ ᾠδή (Gesang, Lied), τὸ εἰδύλλιον (ein kleines, ländliches Gedicht), ein ~ verfertigen ποίημα ποιεῖν, ein ~ vortragen ποίημα διατιθέναι.

Gedichtchen *n* τὸ ποιημάτιον.

gediegen 1. (geläutert, rein) καθαρός, εἰλικρινής, ἀκήρατος (2), von Gold u. Silber ἄπεφθος (2), ἄπυρος (2), von ~em Golde ὁλόχρυσος (2), von ~em Silber ὁλάργυρος (2). — 2. von Personen γενναῖος, χρηστός, ἁπλοῦς. — 3. von Sachen γενναῖος, ἐπιτήδειος, καλός.

Gediegenheit *f* 1. ἡ καθαρότης (ητος), ἡ εἰλικρίνεια. — 2. übtr. ἡ χρηστότης, ἡ γενναιότης (ητος), das *neutr.* der *adj.*

gedoppelt s. doppelt.

Gedränge *n* 1. (das Drängen) ὁ ὠθισμός, ἡ ὦσις. — 2. drängender Haufe ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος, ὁ θόρυβος, ins ~ kommen ὠθεῖσθαι, περιωθεῖσθαι oder πιέζεσθαι (P.) ὑπὸ τοῦ πλήθους, im ~ sein στενοχωρεῖν. — 3. übtr. ὁ ὄχλος, ἡ ἀπορία, τὸ στενόν, ἡ ἀνάγκη (u. *pl.*), ins ~ bringen εἰς ἀπορίαν καθιστάναι od. ἐμβάλλειν τινά, ins ~ kommen εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι, ἀπορίᾳ περιπίπτειν, ich komme ins ~ mit etw. εἰς στενὸν καθίσταταί μοί τι, im ~ sein πιέζεσθαι (P.), ἀπορεῖν, ἐν ἀπορίᾳ od. ἀπορίαις εἶναι, στενοχωρεῖν, sehr im ~ sein ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἶναι, einer der im ~ ist ἄπορος (2), ἀμήχανος (2).

gedrängt 1. πυκνός, ἀθρόος (im Haufen), sehr, dicht ~ στιφρός. — 2. von der Rede u. Schreibart σύντομος (2), ~ sprechen συντόμως od. συνελόντι λέγειν, συντέμνειν τοὺς λόγους, sich ~ aneinanderschließen συστρέφεσθαι (P.) ἐν σφίσιν αὐτοῖς.

Gedrängtheit *f* ἡ πυκνότης (ητος), auch durch das *neutr.* der *adj.*

gedrechselt 1. ἔντορνος (2), τορνευτός. — 2. übtr., von Rede u. Ausdruck στρογγύλος (in lobendem Sinne), περίεργος (2), περιττός (in tadelndem Sinne).

gedrungen 1. (dicht) στιφρός (bsd. vom Körper), πυκνός, στερρός, ἁδρός, ἁδρομερής. — 2. (genötigt) *part.* von ἀναγκάζω, sich ~ fühlen ἀναγκάζεσθαι (P.).

Gedrungenheit *f* ἡ ἁδρότης, ἡ στιφρότης, ἡ πυκνότης, ἡ στερρότης (ητος).

geduckt κεκυφώς, ἐπτηχώς, ὑπεπτηχώς.

Geduld *f* ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, τὸ καρτέρημα (standhaftes Ertragen), ἡ ἡσυχία, ἡ πρᾳότης (ητος, Sanftmut, Gelassenheit), ἡ μακροθυμία (Langmut), ~ haben μενετὸν εἶναι, μακροθυμεῖν, μακρόθυμον εἶναι, ~ haben mit etw. ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, φέρειν τι, etw. mit ~ ertragen πρᾴως φέρειν τι, mit ~ anhören ἀνέχεσθαι od. καρτερεῖν ἀκούοντα, mit ~ ansehen περιορᾶν τι γιγνόμενον, j-s ~ auf die Probe stellen διαπειρᾶσθαί (P.) τινος, ὅπως ἔχει τῆς πρᾳότητος od. τῆς καρτερίας, in ~ ἡσυχίαν ἄγων, ἡσυχῇ, ἡσύχως, πρᾴως, ἐν ἡσυχίᾳ, ἐφ' ἡσυχίας, καθ' ἡσυχίαν, mit aller ~ μετὰ πολλῆς (τῆς) πρᾳότητος, πρᾳότατα, ἡσυχαίτατα, ~! ἔχ' ἥσυχος.

gedulden sich: 1. (ruhig sein) ἡσυχίαν ἔχειν od. ἄγειν. — 2. (ausharren, ausdauern) ὑπομένειν, καρτερεῖν. — 3. (warten) μένειν, ἀνα-, παρα-, περιμένειν.

geduldig μενετός, ἥσυχος (2), καρτερικός, μακρόθυμος (2), πρᾷος, ~ sein s. Geduld haben unter Geduld; etw. ~ mit ansehen περιορᾶν τι mit *part.*, zB. daß ein Land verwüstet wird χώραν δῃουμένην.

geehrt τίμιος, ἔντιμος (2), ἔνδοξος (2), ~ sein ἐν τιμῇ εἶναι, τιμᾶσθαι (P.).

geeicht σύσσημος (2), σφραγιστός.

geeignet ἐπιτήδειος, ἱκανός, οἰκεῖος, gew. mit *inf.*, ~ sein zu etw. ἐπιτήδειον, οἰκεῖον εἶναι, οἰκείως ἔχειν εἰς, πρός, ἐπί τι (od. *inf.*), ~e Zeit, ~er Zeitpunkt ὁ καιρός, für Reiterei ~ ἱππάσιμος (2), der ~ste Mann etw. zu tun δεινότατος ποιεῖν τι.

geerbt παρειλημμένος ὑπὸ τῶν πατέρων, πατρῷος, παραδόσιμος (2, überliefert).

Gefahr *n* ὁ κίνδυνος, ὁ ἀγών (ῶνος, eig. Kampf, Streit), τὸ δεινόν, τὸ χαλεπόν, τὸ κακόν (*pl.* schlimme, gefährliche Lage), mit ~ verbunden ἐπικίνδυνος (2), siehe gefährlich; sich in ~ begeben κινδυνεύειν, παρακινδυνεύειν, προϊέναι (εἶμι) εἰς κίνδυνον, sich in ~en stürzen, sich ~en preisgeben ῥίπτειν od. διδόναι ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, ἐνδιδόναι ἑαυτὸν κινδύνοις, φέρεσθαι (P.) εἰς τὰ ἐπικίνδυνα, j. der sich in ~en stürzt ῥιψοκίνδυνος (2), in ~en geraten (kommen, sein) περιπίπτειν κινδύνοις, ἐν κινδύνοις εἶναι, κινδυνεύειν, eine ~ bestehen κινδυνεύειν κίνδυνον, διακινδυνεύειν, ὑπομένειν od. ἔχειν κίνδυνον, sich ~en aussetzen ὑποδύεσθαι od. ὑφίστασθαι κινδύνους, sich für j-n in ~ begeben προκινδυνεύειν τινός, ~ laufen κινδυνεύειν, es hat keine ~ κίνδυνος οὐδείς, in ~ bringen ἄγειν εἰς κινδύνους, περιβάλλειν κινδύνοις, außer aller ~ sein ἀπηλλάχθαι πάντων τῶν κακῶν (von Kranken ῥαΐζειν, ἀναρρώννυσθαι, P.), in die äußerste ~ kommen εἰς πᾶν ἀφικνεῖσθαι, in ~ schweben αἰωρεῖσθαι ἐν κινδύνῳ, sein Leben schwebt in ~ κινδυνεύει περὶ τῆς ψυχῆς, es droht ~ μέλλει ἔσεσθαι κίνδυνος, die drohende ~ ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος, es hat keine ~, daß κίνδυνος οὐδείς, μή, der ~ entgehen ἀποφεύγειν κίνδυνον, ἐξίστασθαι κινδύνου, σῴζεσθαι (P.), eine ~ abwenden διαλύειν od. ἀπαλλάττειν κίνδυνον, ohne ~ ἄνευ κινδύνου, ἀκινδύνως, ἀδεῶς, auf j-s ~ etw. tun ἐπικινδυνεύειν τί τινι, die Waren gehen auf deine ~ ἐπικινδυνεύεται σοὶ τὰ χρήματα.

Gefährde: sonder (ohne) ~ ἀδόλως, ἀδεῶς.

gefährden j-n ἐμβάλλειν τινὰ εἰς κινδύνους, παραβάλλεσθαί (M.) τινα, σφάλλειν, βλάπτειν τινά, gefährdet sein κινδυνεύειν, ἐν κινδύνῳ εἶναι (von Pers.), κινδυνεύεσθαι, διακινδυνεύεσθαι (P.), ἐπισφαλὲς εἶναι (von Sachen).

Gefährden *n*, **Gefährdung** *f* ὁ κίνδυνος, gew. durch Verben.

gefährlich ἐπι-, παρακίνδυνος (2), κινδυνώδης, ἐπισφαλής, παράβολος (2), δεινός (schrecklich), auch durch κίνδυνον φέρειν zu umschreiben, ~e Lage τὰ δεινά oder ἐπικίνδυνα, in ~er Lage sein ἐπισφαλῶς od. χαλεπῶς διακεῖσθαι, ~ krank sein ἐπισφαλῶς νοσεῖν, χαλεπῶς διακεῖσθαι ὑπὸ νόσου, sehr ~ krank sein ἐπιθάνατον εἶναι, ἐπιθανάτως od. ἐπιθανατίως ἔχειν, ~e Wunde καιρία πληγή, ~ verwundet sein καιρίαν πληγῆναι, ~e Krankheit χαλεπὴ od. καιρία νόσος, ~ machen (in Worten ~ schildern) δεινοῦν τι ἐν τοῖς λόγοις, δεινὸν ποιεῖσθαι (M.), δεινοποιεῖν, δεινολογεῖσθαι (M.).

Gefährlichkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), besser d. *neutr.* d. vorhergehenden *adj.*

gefahrlos ἀκίνδυνος (2), ἀσφαλής, ἀδεής, οὐδὲν κινδυνεύων, s. ohne Gefahr unter Gefahr.

Gefahrlosigkeit *f* ἡ ἀσφάλεια, ἡ ἄδεια od. d. *neutr.* [d. *adj.*]

Gefährte *m* 1. (Freund, Genosse, Kamerad) ὁ φίλος, ὁ ἑταῖρος. — 2. (Teilnehmer) ὁ κοινωνός. — 3. (Reisegefährte) ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος. — 4. (Begleiter) ὁ ἑπόμενος, ὁ συνεπόμενος, ὁ ἀκόλουθος, ~ auf einer Seereise ὁ σύμπλους, ~ im Kriege ὁ συστρατιώτης. — 5. (Alters- u. Lebensgefährte) ὁ ἡλικιώτης. — 6. die ~n j-s οἱ περί od. ἀμφί τινα, οἱ μετά τινος, οἱ σύν τινι, οἱ συνόντες. — 7. (Gehilfe) ὁ συνεργός, ὁ συλλήπτωρ (ορος).

Gefährtin *f* ἡ κοινωνός, ἡ συνεργός, ἡ ἑταίρα, ἡ φίλος, ἡ ἧλιξ (κος), ἡ ἡλικιῶτις (ιδος), s. Gattin.

gefahrvoll ἐπι-, παρα-, πολυκίνδυνος (2), κινδυνώδης, δεινός, ~e Lage τὰ δεινά, τὰ χαλεπά, in einer ~en Lage sein εἶναι ἐν δεινοῖς.

[1]**Gefälle** *n* vom Wasser ἡ φορά, ἡ καταφορά.

[2]**Gefälle** *n/pl.* 1. (Einkünfte) αἱ πρόσοδοι, τὰ προσιόντα, τὰ ἔκ τινος γιγνόμενα. — 2. (Abgaben) τὰ τέλη, ὁ φόρος, ὁ δασμός, ἡ σύνταξις, das ~ entrichten τελεῖν od. ὑποτελεῖν φόρον, ἀποφέρειν δασμόν.

gefallen: j-m ~ ἀρέσκειν τινί, es gefällt mir etw. ἥδομαί (P.) τινι, ἐν ἡδονῇ od. ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, ἐπαινῶ od. ἀγαπῶ τι, ἡδονὴν παρέχει μοί τι, ich gefalle mir καλλωπίζομαι (M.), ich gefalle mir in od. bei etw. ἐγκαλλωπίζομαί u. ἐναγλαΐζομαί (M.) τινι, ich lasse mir etw. ~ ἀνέχομαί τι, ἀναδέχομαί (M.) τι, φέρω τι, ἀνέχομαι πάσχων τι, er ließ sich alles ~ πάντα od. οὐδὲν ὅ τι οὐχ ὑπέμεινε, ich lasse mir von dir nichts ~ οὐδέν σου παρίεμαι, j. muß sich etw. ~ lassen δίκαιός ἐστι πάσχειν τι, es gefällt (beliebt) mir δοκεῖ μοι, ἀρέσκει μοι, βούλομαι, προσίεμαι, ἀγαπῶ τι.

Gefallen *m* ἡ χάρις (ιτος), ~ an etw. finden χαίρειν ἐπί τινι, ἥδεσθαί (P.) τινι, ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, keinen ~ an etw. finden ἀποδοκιμάζειν τι, μὴ προσίεσθαί τι, j-m zu ~ leben ὑπηρετεῖν τινι, θεραπεύειν τινά, j-m einen ~ tun χαρίζεσθαί (M.) τινι, ὠφελεῖν τινα (mit etw. ποιοῦντά τι), nach ~ handeln καθ' ἡδονὴν ποιεῖν τι, j-m zu ~ reden καθ' ἡδονὴν oder χαριζόμενον λέγειν, zu ~ tun πρὸς χάριν od. χάριτος ἕνεκα ποιεῖν od. πράττειν τι, zu ~ πρὸς χάριν od. bloß χάριν, wem zu ~? τίνος (τοῦ) χάριν; dir zu ~ σὴν χάριν, womit kann ich dir einen ~ erweisen? τί ποιῶν ἄν σοι χαρισαίμην; ein mir, dir, uns, euch erwiesener ~ ἡ ἐμή, σή, ἡμετέρα, ὑμετέρα χάρις, zuweilen auch der *dat. commodi*, zB. ich schweige dir zu ~ σοὶ σιγῶ.

gefällig I *adj.* 1. (gefallend, angenehm) χαρίεις, κεχαρισμένος, ἐπίχαρις, φίλος, προσφιλής, ἡδύς, εὐάρεστος (2), von der Rede auch πιθανός, es ist mir ~ (d. h. es beliebt mir) δοκεῖ μοι, βούλομαι, ist es dir ~? βούλει; wenn es dir ~ ist εἴ σοι βουλομένῳ od. ἡδομένῳ od. ἀσμένῳ ἐστίν, εἴ σοι φίλον (ἐστίν), es ist mir nicht ~ οὐ βούλομαι, οὐ φιλῶ, οὐκ ἐπαινῶ. — 2. (bemüht, andern einen Dienst zu erweisen) ἄρεσκος, θεραπευτικός, ὑπηρετικός, ~ sein gegen j-n θεραπεύειν τινά, ὑπηρετεῖν τινι, χαρίζεσθαί (M.) τινι, nicht ~ sein ἀχαριστεῖν. — II *adv.* μετ' εὐνοίας (mit Wohlwollen), ἀρεσκόντως, προθύμως.

Gefälligkeit *f* 1. (im Benehmen) ἡ εὐκολία, ἡ ἀρεσκεία, ἡ χάρις (ιτος) u. die *neutr.* der vorhergehenden *adj.* — 2. (Dienstleistung) ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα, ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα. — 3. (das Bestreben zu gefallen) ἡ προθυμία u. die *neutr.* der *adj.*

Gefallsucht *f* ἡ ἀρεσκεία.

gefallsüchtig ἄρεσκος, ἀρεσκευτικός, ~ sein ἀρεσκείᾳ [χρῆσθαι.]

gefangen durch d. *part.* ἁλούς, ἑαλωκώς (ἁλίσκομαι), συλληφθείς, συνειλημμένος (συλλαμβάνω), im Kriege ~ αἰχμάλωτος (2), ~nehmen συλλαμβάνειν, αἱρεῖν, ζωγρεῖν, αἰχμαλωτεύειν, ~setzen δεῖν, ~halten ἐν φυλακῇ ἔχειν, ~ genommen werden ἁλίσκεσθαι, συλλαμβάνεσθαι, ζωγρεῖσθαι, sich ~ geben διδόναι od. ἐπιδιδόναι ἑαυτόν.

Gefangener im Kriege ὁ αἰχμάλωτος, ὁ ζωγρίας, im Gefängnis ὁ δεδεμένος, ὁ δεσμώτης, ὁ ἐν φυλακῇ ὤν, zum Gefangenen machen s. gefangennehmen unter gefangen.

Gefangennehmung *f* ἡ σύλληψις (das Ergreifen), ~ im Kriege ἡ ἅλωσις, ἡ ζωγρεία, gew. durch Verben.

Gefangenschaft *f* im Kriege ἡ αἰχμαλωσία, ἡ ἅλωσις, im Kerker ἡ φυλακή, οἱ δεσμοί, in ~ geraten αἰχμάλωτον γίγνεσθαι, εἰς φυλακὴν παραδίδοσθαι, in ~ führen αἰχμάλωτον ἄγειν od. ποιεῖν.

Gefangenwärter *m* ὁ δεσμοφύλαξ (κος), ὁ εἱρκτοφύλαξ (κος).

gefänglich: j-n ~ einziehen συλλαμβάνειν τινά, ~e Haft ἡ φυλακή.

Gefängnis *n* τὸ δεσμωτήριον, ἡ εἱρκτή, ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, οἱ δεσμοί, ins ~ werfen κατατιθέναι εἰς τὸ δεσμωτήριον, διδόναι εἰς φυλακήν, ἀπάγειν (mit u. ohne εἰς τὸ δεσμωτήριον), εἰσάγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, δεῖν, δεσμεύειν, εἱργνύναι, καθειργνύναι, im ~ sein ἐν φυλακῇ εἶναι, δεδέσθαι, aus dem ~ befreien λύειν τῶν δεσμῶν, ἀπαλλάττειν τῆς φυλακῆς, ἐξάγειν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, aus dem ~ ausbrechen διορύττειν τὸ δεσμωτήριον, διορύξαντα τὸ δεσμωτήριον ἀποδιδράσκειν.

Gefängnisstrafe *f* ἡ δεσμῶν ζημία, οἱ δεσμοί, τὰ δεσμά, ~ über j-n verhängen (verurteilen zu einer ~) δεσμὸν καταγιγνώσκειν τινός.

Gefängniswärter *m* ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ (κος), ὁ εἱργμοφύλαξ (κος), ὁ δεσμοφύλαξ (κος), ὁ δεσμώτης, ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν.

Gefäß *n* 1. allg. τὸ σκεῦος, τὸ ἄγγος, τὸ ἀγγεῖον, irdenes ~ ὁ κέραμος, ἡ κεραμίς (ίδος), goldenes ~ τὸ χρύσωμα, silbernes ~ τὸ ἀργύρωμα, aus Erz τὸ χάλκευμα, zum Wein ὁ στάμνος, zum Abkühlen des Weins ὁ ψυκτήρ (ῆρος), zum Einschenken ἡ πρόχους, τὸ προχίδιον. — 2. (Griff am Degen) ἡ κώπη, ἡ λαβή. — 3. (~ im animalischen Körper) τὸ ἀγγεῖον, Leere der ~e ἡ κεναγγία.

gefaßt ἕτοιμος, παρεσκευασμένος, προπαρεσκευασμένος, ~ sein auf etw. προσδοκᾶν oder προσδέχεσθαι (M.) τι, παρεσκευάσθαι ὡς mit *part. fut.*, sich ~ machen auf etw. παρασκευάζειν τι, παρασκευάζεσθαι ὡς mit *part. fut.*, er war darauf ~ προσδεχομένῳ ἦν αὐτῷ τοῦτο, sich ~ halten auf etw. προνοεῖν τι.

Gefecht *n* ἡ μάχη, ὁ ἀγών (ῶνος), zu Lande ἡ πεζομαχία, zu Wasser ἡ ναυμαχία, von Reitern ἡ ἱππομαχία, zur Nachtzeit ἡ νυκτομαχία (ein ~ zu Lande usw. liefern πεζομαχεῖν, ναυμαχεῖν, ἱππομαχεῖν, νυκτομαχεῖν), j-m ein ~ liefern μάχεσθαί τινι, ein ~ liefern μάχην συνάπτειν, εἰς μάχην ἀφικνεῖσθαί od. εἰς χεῖρας συνέρχεσθαί τινι, προσμειγνύναι τινί, συμμειγνύναι τινὶ εἰς μάχην.

gefeilt ἐρρινημένος (eig. u. übtr.), λεπτός (nur übtr.).

Gefieder *n* τὰ πτερά, ἡ πτέρωσις, τὸ πτέρωμα, ~ bekommen πτεροφυεῖν, πτεροῦσθαι (P.), mit schwachem, starkem, dichtem ~ ὀλιγόπτερος, πολύπτερος, πυκνόπτερος (sämtlich 2), das neue ~ bekommen τὴν πτέρωσιν ἀναλαμβάνειν.

gefiedert πτερωτός, mit ~en Blättern τεταρρωμένος.

Gefilde *n* τὸ πεδίον, οἱ ἀγροί, die ~ der Seligen αἱ μακάρων νῆσοι.

geflammt φλόγινος (feuerfarbig).

Geflatter *n* ἡ πτέρυξις (εως), τὸ πτερύγισμα.

Geflecht *n* τὸ πλέγμα, τὸ πλόκανον, ἡ πλοκή, ὁ ταρρός, ein ~ machen ταρροῦν (u. M.).

gefleckt 1. von Tieren στικτός, κατάστικτος (2), βαλιός. — 2. (bunt) ποικίλος.

geflissentlich ἐπιτηδευτός, σπουδαῖος, ἐσπουδασμένος, *adv.* ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἐκ προαιρέσεως, κατὰ προαίρεσιν, σπουδῇ, ~ auf etw. ausgehen ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ~ vermeiden φεύγειν, οὐκ ἐθέλειν mit *inf.*

Geflügel *n* τὰ πτηνά, τὰ ὄρνεα, οἱ ὄρνιθες (ὄρνεις), τὰ ὀρνίθεια.

geflügelt πτερωτός, πτερυγωτός, πτηνός, ὑπόπτερος (2), ein ~es (angeschossenes) Rebhuhn πέρδιξ βληθεὶς od. τρωθείς.

Geflüster *n* τὸ ψιθύρισμα, ὁ ψιθυρισμός.

Gefolge *n* ἡ θεραπεία, ἡ ἀκολουθία (θεραπόντων), οἱ θεράποντες, οἱ ἀκόλουθοι, οἱ ἑπόμενοι, οἱ συνεπόμενοι, τὸ ἑπόμενον, οἱ περί od. ἀμφί τινα, οἱ μετά τινος, οἱ σύν τινι, glänzendes ~ ἡ προστασία, zu j-s ~ gehören εἶναι τῶν ἀμφί τινα, in j-s ~ sein ἀκολουθεῖν od. ἕπεσθαί τινι, oft durch Verben, zB. der König kam mit großem ~ ὁ βασιλεὺς ἦλθε πολλῶν ἑπομένων.

gefräßig ἀδηφάγος, πολυφάγος, λαίμαργος, γαστρίμαργος (sämtlich 2), δεινὸς φαγεῖν, von Tieren βορός, παμφάγος (2), ~ sein ἀδηφαγεῖν, λαιμαργεῖν.

Gefräßigkeit *f* ἡ ἀδηφαγία, ἡ πολυφαγία, ἡ λαιμαργία, ἡ γαστριμαργία.

gefrieren πήγνυσθαι (P.) ὑπὸ κρύους od. ψύχους, auch ἀπο-, ἐκ-, συμ-, καταπήγνυσθαι, ~ lassen od. machen durch d. Akt.

Gefrierenmachen *n* ἡ ἔκπηξις.

gefroren πηκτός, πεπηγώς (ὑπὸ κρύους), παγηρός.

Gefüge *n* ἡ ἁρμογή.

gefügig εὐάρμοστος (2 eig. u. übtr.), εὐάγωγος, εὐάρεστος, εὔκολος (sämtlich 2), ἐπιεικής (übtr.).

Gefügigkeit *f* ἡ εὐκολία, ἡ ἐπιείκεια oder das *neutr.* der *adj.*

Gefühl *n* ἡ ἁφή (Tastsinn), ἡ αἴσθησις (sinnliche Wahrnehmung), τὸ πάθος (Stimmung), ἡ μνήμη, τὸ μεμνῆσθαι (Erinnerung), angenehmes ~ ἡ ἡδονή, ἡ ἡδυπάθεια, unangenehmes ~ ἡ λύπη, ἡ ἀνία, sittliches ~ ἡ αἰδώς (οῦς), ~ haben αἰσθητικῶς ἔχειν, αἰσθάνεσθαί τινος, kein ~ für etw. haben ἀναισθήτως ἔχειν τινός, ἀναισθητεῖν τινος, ohne ~ ἀναίσθητος (2), ἀμβλύς, ohne ~ sein ἀναισθητεῖν, durch ein dunkles ~ erkennen μαντεύεσθαι (M.), nach meinem ~ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ (δοκεῖν), ἔμοιγε δοκεῖν, ἐξ ὧν ἔγωγε γιγνώσκω, häufig durch Verben, zB. er tut dies im ~ seiner Schuld ποιεῖ ταῦτα γιγνώσκων, ὅτι ἥμαρτεν od. συνειδὼς ἑαυτῷ ἡμαρτηκότι, im ~ der Dankbarkeit μεμνημένος ὧν εὖ ἔπαθεν, das ~ erlittener Kränkung ἡ μνησικακία (ein solches ~ haben μνησικακεῖν), aufgeregtes ~ ἡ ἐμπάθεια, j-s ~ aufregen ἐμπαθῆ ποιεῖν od. καθιστάναι τινά, mein ~ ist aufgeregt ἐμπαθής εἰμι, ἐμπαθῶς ἔχω od. διάκειμαι τὴν ψυχήν, ein ~ in j-m hervorrufen αἴσθησίν τινος ποιεῖν, παρέχειν (u. M.), ἐμποιεῖν τινί, es weckt etw. angenehme, traurige usw. ~e in mir ἐγγίγνεταί μοι χαρά, λύπη usw. ὑπό τινος od. ἐμποιεῖ μοί τι χαράν, λύπην usw., einer der menschliches ~ hat εὐκάρδιος (2).

gefühllos 1. ἀναίσθητος (2), ἀνάλγητος (2), ἀπαθής, ἀμβλύς (abgestumpft), ναρκώδης (gelähmt). — 2. übtr. σκληρός, σιδηροῦς, ~ sein s. kein Gefühl haben, ohne Gefühl sein unter Gefühl.

Gefühllosigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀναλγησία, ἡ ἀμβλύτης (ητος), ἡ νάρκη.

Gefühlsorgan *n* τὸ αἰσθητήριον.

Gefühlssinn *m* ἡ ἁφή, ἡ αἴσθησις.

gefühlvoll αἰσθητικός, εὐαίσθητος (2), εὐπαθής, φιλάνθρωπος (2), ~es Wesen ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον.

gefüttert σιτευτός.

gegen 1. zur Bezeichnung der Richtung nach einem Orte oder Gegenstande hin πρός, ἐπί, εἰς mit *acc.*, zB. ~ Morgen, Mittag usw. πρὸς τὴν ἕω, πρὸς μεσημβρίαν, auch πρός mit *gen.* (eig. von ... her), zB. ~ Süden πρὸς νότου, bei Zeitbestimmungen ἀμφί, περί, πρός, ὑπό, zB. ~ Mittag ἀμφὶ μέσον, ~ Tagesanbruch πρὸς ἡμέραν, ὑπὸ τὴν ἕω, ~ Abend ἀμφὶ δείλην, bei Zahl- u. Maßbestimmungen ἀμφί, εἰς, ὡς mit *acc.*, zB. ~ achtzig Jahre ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ~ zweitausend Mann περὶ od. εἰς τοὺς δισχιλίους στρατιώτας. — 2. (zuwider) παρά, ὑπέρ mit *acc.*, zB. ~ die Gesetze παρὰ τοὺς νόμους, ~ das Recht παρὰ τὸ δίκαιον, ~ die Natur παρὰ φύσιν, ~ den Anstand ὑπὲρ μοῖραν, παρὰ τὸ πρέπον. — 3. bei Vergleichungen πρός u. παρά mit *acc.*, zB. sie sind nichts ~ Themistokles οὐδέν εἰσι πρὸς Θεμιστοκλέα, eins ~ das andere gehalten ἓν καθ' ἑνός. — 4. von freundlichen u. dgl. Verhältnissen πρός

mit *acc.* od. durch den bloßen *gen.* od. *pron. poss.*, zB. Wohlwollen ~ j-n εὔνοια πρός τινα, Liebe ~ den Vater ἔρως πατρός, Wohlwollen ~ dich ἡ σὴ εὔνοια. εἰς, περί mit *acc.*, zB. sich ~ j-n gut, schlecht betragen καλῶς, κακῶς προσφέρεσθαι πρός τινα (auch bloß τινι), sie sind nicht so ~ uns, wie wir ~ sie οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι περὶ ἡμᾶς, οἷοι ἡμεῖς περὶ ἐκείνους ἐσμέν, sich so ~ j-n verhalten οὕτως ἔχειν περί τινα, oft auch durch einen bloßen casus obliquus auszudrücken, zB. ~ j-n gut handeln καλῶς ποιεῖν τινα, von feindlichen Handlungen κατά mit *gen.*, zB. Verdacht gegen j-n ἡ κατά τινος ὑποψία, oft steht auch ein casus obliquus, zB. ein Urteil ~ j-n fällen καταγιγνώσκειν τινός, ~ j-n handeln ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι. — 5. (statt, für zur Bezeichnung eines Entgeltes) ἀντί mit *gen.* oder durch den bloßen *gen.*, zB. ~ vieles Geld nehmen (ἀντί) πολλῶν χρημάτων ἑλέσθαι, etw. ~ etw. eintauschen ἀνταλλάττεσθαί (M.), ἀνταμείβεσθαί (M.) τί τινος.

Gegenabsicht *f* ἡ ἐναντία γνώμη.

Gegenangriff *m* ἡ ἀντεπέξοδος, ἡ ἀντεπίθεσις, einen ~ machen ἀντεπιτίθεσθαι, ἀντεπεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀντεπεξάγειν, gegen j-n τινί.

Gegenanstalt *f* ἡ ἀντιπαρασκευή, ~en treffen ἀντιμηχανᾶσθαι (M.), ἀντεπιμελεῖσθαι (P.), ἀντιπαρασκευάζεσθαί (M.) τινι.

Gegenantwort *f* ἡ ἀνταπόκρισις.

Gegenbefehl *m* τὸ ἐναντίον παράγγελμα, ~ geben ἀντιπαραγγέλλειν, ἀντεπιτάττειν.

Gegenbeleidigung *f* ἡ τιμωρία. eine ~ zufügen ἀνταδικεῖν, κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν τινα.

Gegenbemerkung *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἐναντία γνώμη, ἡ ἀνθυποφορά, eine ~ machen ἀντιλέγειν, ἀντειπεῖν, ἀνθυποβάλλειν. ἀνθυποφέρειν.

Gegenbeobachtung *f* ἡ ἀντιφυλακή.

Gegenbericht *m* ἡ ἐναντία ἀγγελία, einen ~ machen ἐναντίαν ἀγγελίαν ἀγγέλλειν, ἀντεπιστέλλειν.

Gegenbeschluß *m* ἡ ἀντιχειροτονία (durch Händeaufheben), einen ~ fassen ἀντιχειροτονεῖν, ἀντιψηφίζεσθαι (M.).

Gegenbeschuldigung *f* τὸ ἀντέγκλημα, eine ~ machen ἀντεγκαλεῖν (gegen j-n τινί).

Gegenbesuch *m*: einen ~ machen ἀντασπάζεσθαί (M.) τινα.

Gegenbeweis *m* ὁ ἐναντίος λόγος, einen ~ führen ἀνταποδεικνύναι.

Gegenbild *n* τὸ ἀντίτυπον, ganz das ~ von etw. sein ἀνομοιότατα ἔχειν τινί.

Gegenbollwerk *n* τὸ ἀντίφραγμα, τὸ ἀντιτείχισμα, ein ~ errichten ἀντεπιτειχίζεσθαι (M., auch ἀντεπιτειχίζειν).

Gegenchor *m* ἡ ἀντιχορία, einen ~ ausrüsten ἀντιχορηγεῖν, der einen solchen ausrüstet ὁ ἀντιχόρηγος.

Gegend *f* ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ τόπος, ebene ~ τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), gebirgige ~ τὰ ὀρεινά, ἡ ὀρεινή (χώρα), aus welcher ~? πόθεν; ποδαπός; aus unserer, eurer ~ ἡμεδαπός, ὑμεδαπός, aus fremder ~ ἀλλοδαπός, in die ~, in der ~ von ..., um ... περί mit *acc.*

Gegendienst *m* τὸ ἀνθυπούργημα, τὸ ἀντευεργέτημα, j-m einen ~ erweisen ἀνθυπηρετεῖν, ἀνθυπουργεῖν τινί τι, ἀντιχαρίζεσθαί (M.) τινί τι, χάριν ἀντιδιδόναι od. ἀνταποδιδόναι τινί, ἀντευεργετεῖν, ἀντωφελεῖν, ἀντιθεραπεύειν τινά.

Gegendruck *m* ἡ ἀντέρεισις, einen ~ ausüben ἀντερείδειν τινί od. πρός τι.

gegeneinander πρὸς ἀλλήλους oder durch die von den Verben erforderten Konstruktionen, zB. sie kämpften ~ ἐμάχοντο ἀλλήλοις.

Gegeneinwand: einen ~ machen ἀνθυποβάλλειν.

Gegenerde *f* ἡ ἀντίχθων (ονος).

Gegenerinnerung *f* ἡ ἀντιλογία.

Gegenerklärung *f* ἡ ἀπόκρισις, ἡ ἀνταπόκρισις, ἡ ἐναντία γνώμη. eine ~ geben ἀποκρίνεσθαι, ἀνταποκρίνεσθαι (M.), ἀνταποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην ἐναντίαν.

Gegenfall *m* τὸ ἐναντίον (τοὐναντίον), im ~ τοὐναντίον, τἀναντία, εἰ δὲ μή.

Gegenforderung *f*: eine ~ machen ἀνταξιοῦν, ἀνταπαιτεῖν.

Gegenfracht *f* ὁ ἀντίφορτος, τὰ ἀντιφορτισθέντα χρήματα, als ~ mitnehmen ἀντιφορτίζεσθαι (M.).

Gegenfrage *f*: eine ~ an j-n stellen ἀντερωτᾶν (ἀντερέσθαι) τινα.

Gegenfüßler *m/pl.* οἱ ἀντίποδες, οἱ ἀντίχθονες (όνων).

Gegengabe *f*, **-geschenk** *n* τὸ ἀντίδωρον, ἡ ἀντιδωρεά, j-m eine ~ machen ἀντιδωρεῖσθαί (M.) τινί τι, ἀντιδιδόναι τινί τι.

Gegengebrauch *m* ἡ ἀντίχρησις, τὸ ἀντίχρημα.

Gegengefälligkeit *f* ἡ ἀντίχαρις (ιτος), j-m eine ~ erweisen ἀντιχαρίζεσθαί (M.) τινι.

Gegengewicht *n* τὸ σήκωμα, ἡ ἀντιρροπία, ἡ ἐναντία ῥοπή, ἡ ἀνθολκή, τὸ ἀντισήκωμα, ἡ ἀντισήκωσις, durch ~ ausgleichen ἀντισηκοῦν, ἀντισταθμεῖν, das ~ halten ἀντίρροπον od. ἰσόρροπον εἶναί τινι, an j-m ein ~ haben ἀντίπαλον ἔχειν τινά.

Gegengift *n* τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον, τὸ ἀλεξιφάρμακον.

Gegengrund *m* ὁ ἐναντίος λόγος, ἡ ἀνθυποφορά, einen ~ aufstellen ἀνθυποβάλλειν λόγους.

Gegengruß *m*: j-m einen ~ bieten ἀντασπάζεσθαί (M.), ἀντιπροσαγορεύειν (ἀντιπροσειπεῖν), ἀντιδεξιοῦσθαί (M.) τινα.

Gegengunst *f* ἡ ἀντίχαρις (ιτος), j-m eine ~ erweisen ἀντιχαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ἀντιπαρέχεσθαί (M.) τινι εὔνοιαν.

Gegenhall *m* ἡ ἀντήχησις, τὸ ἀντίφθεγμα, ἡ ἀντανάκλασις, ὁ ἀντανακλασμός, einen ~ geben ἀντηχεῖν. ἀντανακλᾶν, ἀντιφθέγγεσθαι (M.).

Gegenhilfe *f*: ~ leisten ἀντεπικουρεῖν, ἀντιβοηθεῖν.

Gegenkampf *m*: ohne ~ ἀμαχεί, ἀμαχητί.

Gegenkeil *m* ὁ ἀντισφήν (ῆνος).

Gegenklage *f* ἡ ἀντιγραφή, ἡ ἀντίγραψις, ἡ ἀντικατηγορία, eine ~ erheben ἀντιγράφεσθαι (M.), ἀντικατηγορεῖν τινος, ἀντεγκαλεῖν τινι.

Gegenkönig *m* ὁ ἀντιβασιλεύς, ~ sein ἀντιβασιλεύειν.

Gegenleistung *f* τὸ ἀντι-, ἀνταποδιδόμενον, τὸ ἀντι-, ἀνταποδοθέν.

Gegenliebe *f* ὁ ἀντέρως (ωτος), auch bloß ὁ ἔρως (ωτος), ἡ χάρις (ιτος), Liebe erzeugt ~ χάρις χάριν τίκτει, ~ für j-n haben ἀντερᾶν τινος, ἀντιφιλεῖν τινα, ~ finden ἀντιφιλεῖσθαι (P.), ἀντεράσθαι (bei j-m ὑπό τινος).

Gegenlist *f* ἡ ἀντιτέχνησις, ἡ ἀντεπιβουλή, ~ anwenden ἀντιτεχνᾶσθαι (M.), ἀντεπιβουλεύειν, ἀντιτεχνάζειν, ἀντισοφίζεσθαι (M.).

Gegenmann *m* ὁ κατά τινα, ὁ ἀντίπαλος, ὁ ἀντιτεταγμένος, er ist mein ~ οὗτός ἐστι κατ' ἐμέ.

Gegenmarsch *m* ἡ ἐπάνοδος.

Gegenminen *f/pl.*: ~ anlegen ἀνθυπορύττειν, ἀντιμεταλλεύειν.

Gegenmittel *n* τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον, τὸ ἀλεξιφάρμακον, τὸ ἀντιπαθές, auch bloß τὸ φάρμακον, τὸ ἄκος, als ~ anwenden ἀντιμηχανᾶσθαι (M.).

Gegenpartei *f* τὸ ἀντίπαλον, τὸ ἐναντίον, οἱ ἀντίπαλοι, οἱ ἐναντίοι, οἱ ὑπεναντίοι (j-s τινί), οἱ ἕτεροι, im Staate ἡ ἀντίστασις, οἱ ἀντιστασιῶται, ἡ ἐναντία στάσις, τὰ ἕτερα τῆς πόλεως, eine ~ bilden ἀντιστασιάζειν, ἀντιπολιτεύεσθαι (M.), Mitglied einer ~ ὁ ἀντιστασιώτης, vor Gericht ὁ ἀντίδικος, ~ im Kriege οἱ ἀντιπολέμιοι, von der ~ sein im Ballspiel ἀντισφαιρίζειν, philosophische ~ ἡ ἀντιφιλοσοφία, Mitglied der philosophischen ~ ὁ ἀντιφιλόσοφος, dazu gehören ἀντιφιλοσοφεῖν.

Gegenpfeiler *m* ἡ ἀντηρίς (ίδος), τὸ ἀντέρεισμα.

Gegenpol *m* ὁ ἀντιάξων (ονος), ὁ ἀνταρκτικὸς πόλος.

Gegenrechnung *f*: ~ halten ἀντιλογίζεσθαι (M.).

Gegenrede *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἀντίφασις od. durch das Verb. ἀντιλέγειν, ohne ~ οὐδὲν ἀντιλέγων.

Gegenrüstung *f* ἡ ἀντιπαρασκευή, ~en treffen, veranstalten ἀντιπαρασκευάζεσθαι (M.).

Gegensatz *m* (im grammatischen und rhetorischen Sinne) ἡ ἀντίθεσις, ἡ ἀνταπόδοσις, (das Entgegengesetzte) τὸ ἐναντίον, τὸ ἀντικείμενον, (entgegengesetzte Eigenschaft) ἡ ἐναντιότης (ητος), den ~ bilden ἐναντίον εἶναι, ἀντικεῖσθαι, ἐναντίως ἔχειν od. διακεῖσθαι, im schroffsten ~e zu etw. stehen ἐναντιώτατα ἔχειν τινί.

Gegenschall *m* s. Gegenhall.

Gegenschanze *f* s. Gegenbollwerk.

Gegenschätzung *f* ἡ ἀντιτίμησις, eine ~ machen ἀντιτιμᾶσθαι (M.), ἀντιτιμᾶν.

Gegenschein *m* ἡ ἀνταύγεια, ἡ ἀνταυγασία, ἡ ἀντιφάνεια, einen ~ geben ἀνταυγάζειν.

Gegenschluß *m* ὁ ἀντισυλλογισμός, einen ~ machen ἀντισυλλογίζεσθαι (M.).

Gegenschreiber *m* ὁ ἀντιγραφεύς.

Gegenschrift *f* τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀντίγραμμα, ἡ ἀντιγραφή, eine ~ verfassen ἀντιγράφειν.

Gegenseite *f* ἡ ἐναντία od. ἑτέρα πλευρά, von, auf der ~ ἐξ ἐναντίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου od. ἐξ ἐναντίου, ἐκ τοὔμπαλιν, s. Gegenpartei.

gegenseitig ἀμοιβαῖος, gew. durch d. *pron. recipr.* ἀλλήλων, zB. sich ~ ansehen ὁρᾶν πρὸς ἀλλήλους, oder durch Zssg mit ἀλληλο-, zB. ~er Neid ἡ ἀλληλοφθονία, ~er Kampf ἡ ἀλληλομαχία usw., sich ~ töten ἀλληλοκτονεῖν, oft auch durch Zssg mit ἀντί, zB. ~er Angriff ἡ ἀντεπέξοδος, ~ verlangen ἀντεπιθυμεῖν, ~ wohltun ἀντευεργετεῖν, ἀντευποιεῖν, ~ loben ἀντεπαινεῖν, ~ beistehen ἀντισυμμαχεῖν, sich ~ lieben ἀντερᾶν, sich ~ begrüßen ἀντασπάζεσθαι (M.), sich ~ die Hand geben ἀντιδεξιοῦσθαι (M.), sich ~ Zusicherungen geben πιστὰ διδόναι τε καὶ λαμβάνειν, sich ~ Rede stehen λόγον διδόναι τε καὶ δέχεσθαι (M.), ~e Furcht δέος ἀντίπαλον.

Gegenseitigkeit *f* zu umschreiben, zB. die ~ der Freundschaft ἡ πρὸς ἀλλήλους φιλία.

gegenseits ἐν τῷ μέρει, κατά, παρά od. ἀνὰ μέρος, αὖθις, καὶ αὐτός, s. gleichfalls.

Gegenspiel *n* (Gegenteil) τὸ ἐναντίον, j-m das ~ halten ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀντιπράττειν τινί, ἀντιτείνειν τινί.

Gegenstand *m* τὸ χρῆμα, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, ein ~ von Bedeutung ἀξιόλογον πρᾶγμα, e-r Abhandlung ὁ λόγος. ἡ ὑπόθεσις, die Gegenstände, welche wir rings um uns in der Welt sehen τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα τὰ νοούμενα (was bemerkt wird), oft umschrieben, zB. der ~ der Liebe τὸ ἐρώμενον, τὰ παιδικά, der ~ des Verlangens, des Hasses ὁ ἔρως (ωτος), τὸ μῖσος (auch *part.*, τὸ ἐπιθυμούμενον, τὸ μισούμενον), es ist ein ~ vieler Mühe πολλοῦ δεῖται πόνου, πολλοῦ ἐστι πόνου, die Gegenstände der Philosophie τὰ περὶ τὴν φιλοσοφίαν, der ~, worüber wir uns beraten τὰ περὶ ὧν βουλευόμεθα, j-n zum ~ des Gelächters machen γέλωτα ἀποδεικνύναι τινά, etw. zum ~ seiner Studien machen ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, νοῦν προσέχειν τινί.

Gegenstemmung *f* ἡ ἀντέρεισις, gew. durch Verben.

Gegenstoß *m* ἡ ἀντικοπή, ἡ ἀντέρεισις, ἡ ἀντιτυπία, (mit einer Stange od. Stütze) ἡ ἀντικόντωσις, einen ~ geben ἀντικόπτειν, ἀντωθεῖν, ἀντιτυπεῖν.

Gegenströmung *f* ἡ ἀντίρροια.

Gegenstück *n* τὸ ἀντίστροφον, (von einem Gemälde) ἡ ὁμοία γραφή, gew. durch d. *adj.* ἀντίστροφος (2) mit entsprechender Konstruktion.

Gegenteil *n* τὸ ἐναντίον (τοὐναντίον, von etw. τινός u. τινί), das gerade ~ πᾶν τοὐναντίον. τὸ ἐναντιώτατον, das ~ behaupten τὴν ἐναντίαν ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ἐναντιολογεῖν, im ~ τοὐναντίον, τἀναντία. ἔμπαλιν, αὖ, es ereignete sich das ~ von dem, was sie gesagt hatten τοὐναντίον ἐγένετο ὧν ἔλεξαν, das ~ findet bei ihm statt τοὐναντίον περιέστηκεν αὐτῷ.

gegenüber ἐξ ἐναντίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐξ ἐναντίου, ἐναντίον, ἐναντία, ἀπεναντίον, ἀπέναντι mit *gen.*, gerade ~ ἀντικρύ, κατ-, ἀπαντικρύ mit *gen.*, κατά mit *acc.*, πέραν mit *gen.*, oft durch Zssg mit ἀντί, zB. ~stehen ἀνθίστασθαι, ἀντικαθίστασθαι, ~stellen ἀντικαθιστάναι, sich feindlich ~stehen ἀντιπαρατετάχθαι, ~ gelagert sein ἀντικαθῆσθαι, ~stellen (feindlich) ἀντιπαρατάττειν.

Gegenüberstellung *f* ἡ ἀντίταξις, ἡ ἀντιπαράταξις.

Gegenverordnung *f*: eine ~ erlassen ἐναντία προστάττειν od. παραγγέλλειν.

Gegenverschreibung *f* ἡ συγγραφή.

Gegenversicherung *f*: einander eine ~ geben πίστιν od. πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν.

Gegenversprechen *n*: ein ~ geben ἀνθυπισχνεῖσθαί τινί τι, πάλιν ὑπισχνεῖσθαι od. ἐπαγγέλλεσθαι (M.), πίστιν διδόναι καὶ λαμβάνειν.

Gegenvorschlag *m* ἡ ἐναντία γνώμη od. βουλή, bei einer Wahl ἡ ἀντιπροβολή, einen ~ machen ἐναντία συμβουλεύειν, bei einer Wahl ἀντιπροβάλλεσθαι (M.)

Gegenvorstellung *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ παραίτησις, eine ~ machen ἀντιλέγειν (ἀντειπεῖν), παραιτεῖσθαι (M.).

Gegenwart *f* 1. (Anwesenheit) ἡ παρουσία, gew. durch παρεῖναι od. παραγίγνεσθαι wiederzugeben, zB. in j-s ~ παρόντος τινός, in meiner, deiner usw. ~ παρόντος ἐμοῦ (μου), σοῦ (σου) usw., oft ἐν mit *dat.*, wenn von einer Versammlung die Rede ist, zB. in ~ der Richter ἐν τοῖς κριταῖς. — 2. ~ des Geistes ἡ ἀγχίνοια, ἡ σωφροσύνη. — 3. (die jetzige Zeit) ὁ νῦν χρόνος, ὁ παρὼν χρόνος, τὸ παρόν, τὰ παρόντα, τὰ νῦν, für die ~ εἰς od. πρὸς τὸ παρόν, ἐν τῷ παρόντι, τό γε νῦν ἔχον, τὸ νῦν εἶναι, (bei den Grammatikern) ὁ ἐνεστὼς χρόνος.

gegenwärtig 1. (anwesend) παρών, παραγενόμενος, der ~e Zeitpunkt ὁ νῦν παρὼν καιρός, ~ sein παρεῖναι, παραγενέσθαι (bei etw. τινί), ~ bleiben συνδιαμένειν. — 2. (jetzig) ὁ, ἡ, τὸ νῦν, ὁ, ἡ, τὸ αὐτίκα od. παραχρῆμα, ἐνεστώς, der ~e Krieg ὁ ἐνεστὼς πόλεμος, das ~e τὰ παρόντα, τὰ πρὸ ποδῶν, τὰ ἐμποδών, τὰ ἐν χερσίν.

Gegenwehr *f* ἡ ἀλκή, ἡ ἄμυνα, sich zur ~ setzen ἀμύνεσθαι (M.), τρέπεσθαι (M.) πρὸς τὰ ὅπλα, ἀντέχειν.

Gegenwind *m* ὁ ἐναντίος ἄνεμος, ὁ ἀντίος πνέων od. ἐκ τοῦ ἐναντίου πνέων ἄνεμος, ἡ ἀντίπνοια.

Gegenwindung *f* ὁ ἀνθελιγμός.

Gegenwinkel *m* ἡ ἐναντία γωνία.

Gegenwirkung *f* ἡ ἀντιπάθεια, τὸ ἀντιπαθές.

Gegenzucken *n* ὁ ἀντισπασμός.

Gegenzug *m* ἡ ἀντίσπασις, des Windes ἡ ἀντίπνοια, einen ~ tun (zB. im Brettspiel) ἀντιφέρειν (πεττόν).

gegittert δικτυωτός.

gegliedert ἀρθρωτός, ἔναρθρος (2).

Gegner *m* ὁ ἐναντίος, ὁ ἐναντιούμενός od. ὁ ἀντιπράττων τινί, (im Streit) ὁ ἀνταγωνιστής, ὁ ἀντίπαλος, (vor Gericht) ὁ ἀντίδικος od. *part.* von ἀντιδικεῖν, ἀντιδικάζειν, (bei Verhandlungen) ὁ ἀντιλέγων (ἀντειπών, ἀντερῶν), (in der Staatsverwaltung) ὁ διαπολιτευτής od. *part.* von διαπολιτεύεσθαι (M.), allg. ein ~ sein ἐναντίον εἶναι od. ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀντιπράττειν τινί. [Verben.]

Gegnerin *f* ἡ ἐναντία, gew. *part.* der vorherg. henden

gegnerisch ἐναντίος, ὑπεναντίος (2), ὁ, ἡ, τὸ τῶν ἐναντίων.

gegründet (fest, sicher, gewiß) βέβαιος, ἀσφαλής, σαφής, (wahr) ἀληθής, (zuverlässig) πιστός, (ausreichend motiviert) ἱκανός, im Rechte ~ δίκαιος, ὀρθός, ~er Verdacht δικαία ὑποψία, ~e Furcht ἀληθής od. πιστὸς φόβος, ~e Hoffnung βεβαία od. ἱκανὴ ἐλπίς (ίδος), ~e Ansprüche auf etw. machen δικαίως ἀξιοῦν τι, j-m ~e Vorwürfe machen ὀρθῶς od. δικαίως μέμφεσθαί (M.) τινι.

gehaben: gehab dich wohl ὑγίαινε, ἔρρωσο, χαῖρε, εὐτύχει.

[1]**Gehalt** *m* (innere Wert einer Sache, Wesen, Bedeutung) ἡ ἀξία, ἡ τιμή, ἡ οὐσία, ἡ ὑπόστασις, ἡ δύναμις, (Tüchtigkeit) ἡ ἀρετή.

[2]**Gehalt** *n* (Besoldung) ὁ μισθός, ἡ μισθοφορά.

gehalten sein etw. zu tun δίκαιον εἶναι ποιεῖν τι.

gehaltlos 1. κενός, διάκενος (2), μάταιος (leer, nichtig), οὐδενὸς ἄξιος (nichts wert), ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀχρήσιμος (sämtlich 2, unbrauchbar, unnütz). — 2. (ohne Besoldung) ἄμισθος (2).

Gehaltlosigkeit *f* das *neutr* der *adj.*

gehaltreich πολλῆς δυνάμεως, πολλὴν ἔχων δύναμιν, πλείστου ἄξιος, (von einer Rede) δεινός.

gehämmert σφυρήλατος (2).

Gehänge *n* τὸ ἄρτημα.

geharnischt θωρακισθείς, τεθωρακισμένος, θώρακα ἐνδεδυκώς, θωρακοφόρος (2).

gehässig ἀπεχθής, ἐπαχθός, ἀπεχθήμων, μισητός, δυσμενής, ἐχθρός, ἐπίφθονος (2), δυσχερής, j-m ~ sein ἀπεχθάνεσθαί τινι, δι' ἀπεχθείας ἰέναι τινί, ἀπεχθῶς ἔχειν τινί, es ist mir j. ~ ἀπέχθειά μοι ὑπάρχει παρά τινος, ~e Reden λόγοι ἀπεχθανόμενοι.

Gehässigkeit *f* ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος, ἡ δυσχέρεια, ὁ φθόνος.

gehäuft (übervoll) ἀνάμεστος (2), ἔκπλεως, (in Menge vorhanden) πυκνός, συχνός, ἀθρόος.

Gehäuse *n* ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ θήκη, (der Schildkröte) τὸ κύτος, (Kern~) τὸ περικάρπιον.

Gehege *n* 1. (Zaun) τὸ ἕρκος, ὁ περίβολος, ὁ φραγμός, τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα, τὸ δρύφακτον, ὁ δρύφακτος, etw. mit einem ~ umgeben ἕρκος περιβάλλειν τινί, περιφράττειν τι. — 2. (umzäunter Ort) ἡ εἱρκτή, τὸ περίφρακτον, j-m ins ~ kommen (Sprichw.) ἀλλοτρίαν ἀροῦν ἄρουραν, ἐν ἀλλοτρίῳ χωρίῳ πόδα τίθεσθαι.

geheim (verborgen, unbekannt) ἄδηλος (2), κρυπτός, κρυφαῖος, λαθραῖος, μυστικός (mysteriös), (was man nicht sagen darf) ἀπόρρητος (2), im ~en, insgeheim κρύφα, κρύβδην, λάθρα, λαθραίως, λαθρίως, ἐν ἀπορρήτῳ, ἐν ἀπορρήτοις, δι' ἀπορρήτων, etw. ~ halten κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαί (M.) τι (vor j-m τινά), oft durch λανθάνειν mit einem *part.*, zB. er floh ~ ἔλαθε φυγών (auch ἔφυγε λαθών), auch durch Zssg mit ὑπό, zB. im ~en entfliehen ὑπεκφεύγειν.

Geheimnis *n* τὸ ἀπόρρητον, ὁ ἀπόρρητος λόγος, τὸ μυστήριον, ein ~ aus etw. machen s. geheim halten unter geheim; ein ~ entdecken τὰ ἀπόρρητα od. μυστήρια ἐξαγγέλλειν, j-m etw. als ~ mitteilen ἐν ἀπορρήτῳ (ποιησάμενον) λέγειν τινί τι.

Geheimniskrämer *m* ὁ προσποιούμενος πολλὰ συνειδέναι ἀπόρρητα, Ἀρεοπαγίτου στεγανώτερος.

geheimnisvoll μυστικός, μυστηριώδης, κρυπτός.

Geheimschreiber *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων.

Geheimschrift *f* ἡ στεγανὴ od. συνθηματικὴ γραφή, das Schreiben mit ~ ἡ στεγανογραφία.

Geheiß *n* τὸ κέλευσμα, gew. durch Verben, zB. auf dein ~ σοῦ κελεύσαντος, auf eigenes ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ohne ~ οὐδενὸς κελεύσαντος, ἄνευ τινός.

gehen 1. (von lebenden Wesen) βαίνειν, βαδίζειν, ἔρχεσθαι, ἰέναι, χωρεῖν, πορεύεσθαι (P.), φοιτᾶν (öfters hin und her~), langsam ~ βαδίζειν, βάδην ἰέναι, schnell ~ ταχέως βαδίζειν, ὁρμᾶν (auch P.), τρέχειν, θεῖν, δρόμῳ χωρεῖν, ἰέναι, φέρεσθαι (P.) od. θεῖν, (in einen Ort) εἰσιέναι, (aus einem Orte) ἐξιέναι, auf ein Schiff ~ ἐπιβαίνειν νεώς, (ins Binnenland oder nach e-m höher gelegenen Orte) ἀναβαίνειν, ἀνιέναι, (nach einem niedriger gelegenen Orte oder nach der Küste zu) καταβαίνειν, κατιέναι, auf die Jagd ~ ἰέναι od. ἐξιέναι ἐπὶ θήραν, auf die Seite ~ ὑποχωρεῖν, ἐκποδὼν ἰέναι od. χωρεῖν, aus dem Wege ~ ἐξίστασθαί τινι, παραχωρεῖν od. εἴκειν τινὶ τῆς ὁδοῦ, j-m entgegen ~ ἀπαντᾶν τινι, ὁμόσε χωρεῖν τινι, durch den Fluß ~ διαβαίνειν τὸν ποταμόν, bei j-m aus- u. ein~ φοιτᾶν εἴς, πρός, παρά τινα, προσφοιτᾶν τινι, in die Schule ~ φοιτᾶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα, zu j-m ~ προσέρχεσθαί τινι, von j-m weg~ ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαί, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, οἴχεσθαι, geh zum Henker ἄπαγε od. ἔρρε ἐς κόρακας, ~ lassen ἀν-, ἀφιέναι, nach Hause ~ οἴκαδε ἀπιέναι, ἀποχωρεῖν ἐπ' οἴκου, an die Arbeit ~ ἰέναι πρὸς τὰ ἔργα, τρέπεσθαι (M.) ἐπ' ἐργασίαν, zu einem Mädchen ~ φοιτᾶν, ἰέναι ἐπὶ κόρην, schlafen, zu Bett ~ κατακλίνεσθαι (P.), κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), spazieren ~ περιπατεῖν, betteln ~ πτωχεύειν, πτωχεύοντα περιιέναι, in der Irre ~ πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), zu Fuß ~ πεζεύειν, πεζῇ πορεύεσθαι (P.), j-m an die Hand ~ ὑπηρετεῖν od. βοηθεῖν τινι, συνεργὸν εἶναί τινι, an etw. ~ (daran~) ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ins Wasser ~ ἐμβαίνειν εἰς τὸ ὕδωρ, mit sich zu Rate ~ βουλεύεσθαι (M.), λογίζεσθαι, διαλογίζεσθαι (M.), in sich ~ ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι, ἔννουν od. σύννουν γίγνεσθαι, μεταμέλεσθαι (P.), einer Sache auf den Grund ~ διακριβοῦν (besser M.) τι od. περί τινος, ἀκριβέστατα ἐξετάζειν τι, müßig ~ σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν, schwanger ~ ἔγκυον, ἐγκύμονα εἶναι, κυοφορεῖν, übtr. mit etw. ὠδίνειν τι, verloren ~ ἀπόλλυσθαι, barfuß ~ ἀνυπόδητον εἶναι, nackt ~ γυμνὸν ὁρᾶσθαι (P.), etw. ~ lassen ἐᾶν τι, sich ~ lassen ἀνειμένως ἔχειν, χρῆσθαι τῷ ἑαυτοῦ τρόπῳ. — 2. (reisen) πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, zu Felde ~ στρατεύειν (u. M.), zu Schiffe ~ πλεῖν, auf Reisen ~ ἀποδημεῖν. — 3. (sich bewegen, bewegt werden) κινεῖσθαι, φέρεσθαι (P.). — 4. (enthalten, fassen) es geht auf od. in ein gewisses Maß ἱκανόν ἐστι, χωρεῖ, δέχεται, ἀποτελεῖ, in das Gefäß ~ vier Medimnen τέτταρας μεδίμνους χωρεῖ od. δέχεται τὸ ἀγγεῖον, hundert Drachmen ~ auf eine Mine ἑκατὸν δραχμαὶ ἀποτελοῦσι μνᾶν. — 5. (wohin gerichtet sein) βλέπειν, τείνειν, ἥκειν, ἀνήκειν, nach Norden ~ πρὸς ἄρκτους βλέπειν od. τείνειν, (zum Zwecke haben) σκοπεῖν τι, zB. auf Gewinn ~ τὸ κέρδος σκοπεῖν. — 6. gut ~ (einen guten Fortgang haben) προχωρεῖν, es geht mir gut καλῶς ἔχω, εὖ πάσχω od. πράττω, wie geht es dir? πῶς ἔχεις; — 7. ins zwanzigste, dreißigste Jahr ~ εἰκοστόν, τριακοστὸν ἔτος ἄγειν, es geht gegen Abend πρὸς ἑσπέραν ἐστίν, es geht gegen die Nacht νὺξ ἐπέρχεται. — 8. vor sich ~ γίγνεσθαι, es geht die Rede λόγος od. φήμη διαδίδοται. — 9. besondere Redensarten: es geht mir etw. zu Herzen ἐπι-, κατακλᾷ τι τὴν ψυχήν μου, ἐνθύμιον ποιοῦμαί (M.) od. ἐνθυμοῦμαί (P.) τι, ἐνθύμιον γίγνεταί μοί τι, das geht auf mich τοῦτο εἰς ἐμὲ τείνει, meine Ansicht geht dahin ἡ γνώμη μού ἐστι τοιάδε, οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, das geht zu weit ταῦτ' οὐκέτι ἀνεκτά, es geht mir etw. nahe λυποῦμαί (P.), ἄχθομαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, das geht über meine Kräfte μεῖζόν ἐστι τοῦτο ἢ κατ' ἐμέ od. ὥστε φέρειν ἐμέ, οὐχ οἷός τ' εἰμὶ τοῦτο φέρειν, darüber geht nichts οὐκ ἔστι παρὰ τοῦτ' ἄλλο, οὐδὲν ὑπέρτερον τούτου, es geht mir im Kopfe herum ταράττει με.

Gehen *n* ἡ βάδισις, ὁ βαδισμός, τὸ βάδισμα, ἡ πορεία, ἡ πόρευσις, zum ~ geeignet, geschickt βαδιστικός, πορευτικός, gew. durch *part.*, zB. im ~, während des ~s βαδίζων, während des ~s kämpfen ἅμα προϊόντα od. πορευόμενον μάχεσθαι, s. Gang.

gehend (zu Fuß) πεζός, *adv.* πεζῇ, s. gehen.

Gehenk *n* τὸ ἄρτημα.

gehenkelt ὦτα od. λαβὰς ἔχων, s. Henkel.

Geheul *n* ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός (von wilden Tieren), ἡ ὀλολυγή, ὁ ὀδυρμός (Weh-, Klagegeschrei von Menschen), ὁ ψόφος, ὁ βρόμος, ὁ πάταγος (~ des Windes).

Gehilfe *m* ὁ συνεργός, ὁ κοινωνός, ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ συμπράκτωρ (ορος), auch durch *part.*, zB. συμπράττων τινί, j-s ~ sein bei od. in etw. συνεργὸν εἶναί τινί τινος, auch durch Zssg mit σύν, zB. ~ beim

Ackerbau ὁ συγγεώργος, auch durch *part.* ὁ συγγεωργῶν.
Gehilfin *f* ἡ συνεργός, ἡ συλλήπτρια, ἡ κοινωνός.
Gehirn *n* ὁ ἐγκέφαλος, das kleine ~ ἡ ἐγκρανίς, ἡ παρεγκεφαλίς (ίδος), τὸ ἔγκρανον, τὸ ἐγκράνιον.
Gehirnentzündung *f* ἡ φρενῖτις (ιδος), ἡ τοῦ ἐγκεφάλου φλεγμονή, ~ haben φρενιτιᾶν, φρενιτίζειν.
Gehirnhaut *f* ἡ (περὶ τὸν ἐγκέφαλον) μῆνιγξ (γγος), ἡ ἐπικρανίς (ίδος). [(κός).]
gehirnlos (ohne Verstand) ἄνους, ἄφρων, ἠλίθιος, βλάξ/
Gehirnlosigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη. [μός.]
Gehöft *n* τὸ ἐπαύλιον, ἡ ἔπαυλις, ἡ αὐλή, ὁ σταθ-/
Gehölz *n* ἡ ὕλη, ὁ δρυμός, τὸ ἄλσος.
Gehör *n* 1. (das Hören und der Sinn des Hörens) ἡ ἀκοή, ein gutes ~ ἡ εὐηκοΐα, ein schlechtes od. schweres ~ ἡ δυσηκοΐα, ἡ βαρυηκοΐα, s., der ein gutes ~ hat εὐήκοος (2), der ein schlechtes ~ hat δυσήκοος (2). — 2. (Audienz) ἡ ἀκρόασις (seltener ἡ ἀκοή), j-m ~ geben ἀκρόασιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, παρέχειν τινὶ τὰ ὦτα, ἀκροᾶσθαί u. ἀκούειν τινός, λόγον διδόναι τινί, ὑπακούειν τινός u. τινί, einer Sache ~ geben δέχεσθαί (M.) τι, εἰσακούειν τι, ~ finden τυγχάνειν oder μεταλαγχάνειν ἀκροάσεως od. λόγου, ἐντυγχάνειν τινί, ~ finden (das Gesuchte erhalten) δεόμενον τυγχάνειν, (vorgelassen werden) εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι, kein ~ finden οὐ τυγχάνειν λόγου, ἀποκωλύεσθαι (P.), ἀποτυγχάνειν, ἀτυχεῖν τινος, ἄπρακτον ἀπελθεῖν παρά τινος, j-n um ~ bitten λόγου δεῖσθαί (P.) παρά τινος. — 3. (in der Jägersprache = Ohren) τὰ ὦτα.
gehorchen ἀκούειν τινός, ὑπακούειν τινός u. τινί, πείθεσθαί (P.) τινι, εἰσ-, κατακούειν τινός, ὑπήκοον εἶναί τινος, εὐπειθεῖν τινι, πειθαρχεῖν (bsd. der Obrigkeit), nicht ~ ἀπειθεῖν od. ἀπειθῆ εἶναί τινι, ἀπειθῶς ἔχειν πρός τινα, ἀνηκουστεῖν τινος.
gehören 1. εἶναι, es gehört etw. mir ἐμόν, ἐμοῦ, ἐμοί ἐστί τι, κέκτημαί τι, ἔχω τι, zu etw. ~ (als Teil) εἶναί τινος, (zu e-r Gattung) εἶναι ἔν τισι. — 2. zu etw. ~ (erfordert werden) δεῖ τινος πρός τι, das, was zu einer Sache gehört τὰ πρός τι. — 3. (gebühren, sich schicken) προσήκειν, πρέπειν, es gehört sich προσήκει, πρέπει, οἰκεῖόν ἐστι, χρεών (ἐστι), ἄξιόν ἐστι, es gehört sich nicht οὐ θέμις, οὐ θεμιτόν, οὐ δίκαιόν, οὐκ ἄξιόν ἐστι (oft persönlich, zB. es gehört sich, daß ich dies tue δίκαιός εἰμι τοῦτο ποιεῖν). — 4. vor etw. ~, zB. das gehört vor den Senat ἡ σύγκλητος τούτων κυρία ἐστίν, ταῦτα τῆς συγκλήτου ἐστίν, nicht zu etw. ~ ἔξω εἶναί τινος, etw., was nicht zur Sache gehört, vorbringen ἔξω τοῦ πράγματος od. τοῦ λόγου λέγειν τι, das gehört nicht hierher ἄλλος od. ἕτερος λόγος οὗτος, dahin gehört auch τοιοῦτόν τί ἐστι καί, es gehört etw. an einen Platz χρὴ τιθέναι τι ἐν τόπῳ.
Gehörgang *m* ὁ ἀκουστικὸς od. τῆς ἀκοῆς πόρος.
gehörig 1. (angehörend) ἴδιος (j-m τινός), οἰκεῖος (τινός u. τινί), gew. mit dem bloßen *gen.*, zB. dem Könige ~ τοῦ βασιλέως, das dem Staate ~e τὰ τῆς πόλεως, einem andern ~ ἀλλότριος. — 2. (geziemend) πρέπων, προσήκων, ἄξιος, δίκαιος, ἐπιτήδειος, eine ~e Strafe ἀξία ζημία, ~e Größe ἱκανὸν od. εὐπρεπὲς μέγεθος, am ~en Tage τῇ τακτῇ od. τεταγμένῃ ἡμέρᾳ, zur ~en Zeit ἐν δέοντι, auf ~e Weise ἐκ τῶν προσηκόντων, πρεπόντως, εἰς δέον, ἱκανῶς, κατὰ od. πρὸς τρόπον, πρὸς τρόπου.
gehörlos ἀνήκοος (2), ἀνήκουστος (2), gew. κωφός (taub), ~ sein ἀνηκουστεῖν.
Gehörlosigkeit *f* ἡ ἀνηκουστία, (Taubheit) ἡ κωφότης (ητος).
Gehörn *n* τὰ κέρατα (κέρα).
gehörnt κέρατα (κέρα) ἔχων, κερασφόρος (2), κερατοφόρος (2), κερατώδης, κεράστης, κερατίας.
Gehörorgan *n* τὸ τῆς ἀκοῆς αἰσθητήριον.
gehorsam εὐπειθής, πειθαρχικός, πειθόμενος, ὑπήκοος (2), κατήκοος (2), πιθανός, εὔτακτος (2, bsd. von Soldaten), ~ sein s. gehorchen.
Gehorsam *m* ἡ εὐπείθεια, ἡ πειθαρχία, ἡ εὐταξία (bsd. von Soldaten), j-m Gehorsam leisten s. gehorchen; j-n zum ~ bringen ὑπήκοόν τινα ποιεῖν ἑαυτῷ, ποιεῖν τινα πείθεσθαι (P.) ἑαυτῷ, j-n im ~ erhalten πειθόμενον ἔχειν τινά, πειθομένῳ χρῆσθαί τινι.
Gehörsinn *m* ἡ ἀκουστικὴ αἴσθησις, τὸ ἀκουστικόν, ἡ ἀκοή.
Gehülfe *m*, **Gehülfin** *f* s. Gehilfe, Gehilfin.
Gehwerkzeuge *n/pl.* τὰ πορευτικὰ ὄργανα.
Geier *m* ὁ γύψ (πός), der graue ~ ἡ φήνη, vom ~ γύπινος, geh zum ~! ἄπαγε od. βάλλ' od. ἔρρ' ἐς κόρακας, zum ~! βαβαί, βαβαιάξ.
geierähnlich, -artig, -haft γυπώδης.
Geierhorst *m*, **-nest** *n* ἡ γύπη, ἡ γυπῶν νεοττιά.
Geifer *m* τὸ σίαλον, ὁ ἀφρός, voll ~ σιαλώδης, von ~ σιαλικός, ~ erzeugend σιαλοποιός.
geifern σιαλίζειν, σιαλοχοεῖν, ἀφρίζειν.
Geifern *n* ὁ σιαλισμός.
geifernd σιαλόχους.
geil (wollüstig) ἀκόλαστος (2), ἀκρατὴς περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἀφροδισιαστικός (von beiden Geschlechtern), ἀσελγής, λάγνος (vom Manne), μάχλος (2, vom Weibe), ~ sein ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, λαγνεύειν, (von Pflanzen und Tieren, voll von Säften) σπαργῶν, σφριγῶν, ὀργῶν, ~ sein σπαργᾶν, σφριγᾶν, ὀργᾶν.
Geilheit *f* ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκρασία, ἡ λαγνεία, ἡ μαχλοσύνη, sonst die *inf.* der Verben, s. geil sein unter geil.
Geisel *f* ὁ ὅμηρος, τὸ ὅμηρον (gew. *pl.*), j-m als ~ dienen, ~ sein ὁμηρεύειν τινὶ u. παρά τινι, ~n geben od. stellen ὁμήρους od. ὅμηρα διδόναι od. παρέχεσθαι oder παραδιδόναι, sich ~n stellen lassen ὁμήρους λαμβάνειν, ~n von j-m nehmen ἐξομηρεύειν τινά, j-n als ~ losgeben ἀπαλλάττειν τινὰ τῆς ὁμηρείας, j-n als ~ zurücklassen εἰς ὁμηρείαν ὑπολείπειν τινά.
Geiß *f* ἡ αἴξ (γός), ἡ χίμαιρα.
Geißblatt *n* τὸ περικλύμενον, ἡ περικλύμενος.
Geißel *f* ἡ μάστιξ (γος), übtr. (bitterer Spott) ὁ διασυρμός, ὁ χλευασμός, (Plage) ἡ τιμωρία, ἡ ταλαιπωρία.
Geißelhieb, -schlag *m* ἡ μάστιξ (γος), viele ~e bekommen πολλὰς (πληγὰς) μαστιγοῦσθαι, unter ~en ὑπὸ μαστίγων.
geißeln μαστιγοῦν, δέρειν, ἐκδέρειν, μαστίζειν, übtr. τιμωρεῖσθαι, ταλαιπωρεῖν.
Geißelung *f* ἡ μαστίγωσις.
Geißfuß *m* (chirurgisches Instrument) ἡ χηλή, ἡ ῥιζάγρα.
Geist *m* 1. τὸ πνεῦμα (Hauch, Atem, als Grundbedingung des physischen Lebens), (Seele) ἡ ψυχή, (Denkvermögen) ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, (Erkenntnisvermögen) ἡ γνώμη, (Gefühlsvermögen) ὁ θυμός, (Scharfsinn) ἡ δριμύτης (ητος) τῆς ψυχῆς, (Witz) ἡ ἀγχίνοια, (Charakter, Denkart) τὸ ἦθος, αἱ γνῶμαι, ~ haben ἀγχίνουν εἶναι, ~ des Volkes ἡ διάνοια od. τὸ ἦθος τῶν ἀνθρώπων, ~ der Verfolgung ἔρως τοῦ διώκειν, ~ der Neuerung ἔρως νεωτέρων πραγμάτων, ὁ νεωτερισμός, ein erhabener ~ μεγαλόψυχος ἀνήρ, ein kleiner ~ ἄνθρωπος μικρὸς τὴν διάνοιαν, große ~er μεγάλαι od. ἀγαθαὶ φύσεις, sich im ~e wohin versetzen κατά τινα τόπον γίγνεσθαι τῇ διανοίᾳ, den ~ aufgeben ἀφιέναι τὴν ψυχήν, ἀπο-, ἐκψύχειν, ἐκπνεῖν. — 2. (überirdisches Wesen) ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον, (gespensterhafte Erscheinung) τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον, ~er der Verstorbenen αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων, οἱ δαίμονες, ein guter, ein böser ~ εὐδαίμων, κακοδαίμων (ονος), ~er beschwören δαίμονας ἐπάγειν. [μαντις (εως).]
Geisterbanner, -beschwörer *m* ὁ ψυχαγωγός, ὁ ψυχό-/
Geisterbefrager *m* ὁ νεκρόμαντις (εως).
Geisterbefragung *f* ἡ νεκρομαντεία.
Geisterbeschwörung *f* ἡ ψυχαγωγία, ἡ ψυχομαντεία, Ort der ~ τὸ ψυχομαντεῖον.

Geistererscheinung *f* τὰ φάσματα, τὰ εἴδωλα.
Geistergeschichte *f* ὁ περὶ εἰδώλων od. φασμάτων μῦθος.
Geisterseher *m* ὁ θεουργικός.
Geisterseherei *f* ἡ θεουργία.
Geisterwelt *f* οἱ δαίμονες.
geistesabwesend ἔξω ἑαυτοῦ ὤν, ἔξω γενόμενος, ἔκφρων, ἐκστατικός.
Geistesabwesenheit *f* ἡ (τῶν λογισμῶν od. τῶν φρενῶν) ἔκστασις.
Geistesanlagen *f/pl.* ἡ φύσις, αἱ τῆς ψυχῆς ἀρεταί.
Geistesanstrengung *f* ἡ τῆς ψυχῆς διάτασις.
Geistesarmut *f* ἡ ἀφυΐα, τὸ ἀφυές, τὸ τῆς γνώμης ἐνδεές.
Geistesbeschäftigung *f* τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον od. ἐπιτήδευμα.
Geistesbildung *f* ἡ τῆς ψυχῆς παίδευσις, ἡ παιδεία.
Geistesgaben *f/pl.* ἡ φύσις.
Geistesgegenwart *f* τὸ τῆς ψυχῆς παράστημα, ἡ τῆς ψυχῆς παράστασις, gew. τὸ φρόνιμον, ἡ ἀγχίνοια, ἡ ἀνδρεία, mit ~ ἀνδρικῶς, der ~ besitzt ἀνδρεῖος, ἀγχίνους.
Geistesgewandtheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης (ητος).
Geistesgröße *f* ἡ μεγαλοψυχία, τὸ μεγαλόψυχον, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, τὸ μεγαλόψυχον, τὸ μεγαλόφρον, ein Mann, der ~ besitzt μεγαλόψυχος (2), μεγαλόθυμος (2).
Geisteskraft *f* ἡ τῆς ψυχῆς δύναμις (εως) od. ῥώμη od. δεινότης (ητος), ἡ εὐφυΐα.
geisteskrank νοσῶν τὴν ψυχήν, s. wahnsinnig, verrückt.
Geisteskrankheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς νόσος, s. Wahnsinn, Verrücktheit.
Geistesnahrung *f* ἡ τῆς ψυχῆς τροφή.
Geistespflege *f* ἡ τῆς ψυχῆς θεραπεία.
Geistesprodukt *n* τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον.
Geistesrichtung *f* ἡ διάνοια, ὁ νοῦς.
Geistesschärfe *f* ἡ τῆς ψυχῆς ὀξύτης od. δριμύτης (ητος).
geistesschwach ἀσθενὴς τὴν ψυχήν, ἀφυής.
Geistesschwäche *f* ἡ τῆς ψυχῆς od. περὶ τὴν ψυχὴν ἀσθένεια.
Geistesschwung *m* ἡ τῆς ψυχῆς ὁρμή.
geistesstark δεινὸς od. καρτερὸς od. καρτερικὸς τὴν ψυχήν, ἐρρωμένος τῇ ψυχῇ.
Geistesstärke *f* ἡ τῆς ψυχῆς ῥώμη od. δεινότης (ητος), τὸ ἐρρωμένον τῆς ψυχῆς.
Geistestätigkeit *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἐνέργεια.
Geistestiefe *f* τὸ τῆς ψυχῆς βάθος.
Geistesträgheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἀργία.
Geistesverrückung, -verwirrung *f* ἡ τῆς διανοίας πλάνη, ἡ παράνοια, ἡ παραφροσύνη, in ~ sein παραφρονεῖν, παρανοεῖν.
geistesverwandt ὅμοια φρονῶν, ὅμοιος τὸ ἦθος.
Geistesverwandtschaft *f* ἡ ὁμοιοτροπία.
geistesverwirrt παράφρων, ~ sein παραφρονεῖν.
Geisteswerk *n* τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον.
Geisteszerrüttung *f* ἡ τῶν λογισμῶν ἔκστασις, ἡ (τῆς διανοίας) παραφορά, ἡ θεοβλάβεια, in ~ geraten ἐξίστασθαι ἑαυτοῦ, an ~ leidend ἐκστατικός, θεοβλαβής.
geistig 1. (ohne Körper) ἀειδής, ἀσώματος (2), (den Geist betreffend) ψυχικός, gew. durch ψυχή, τῆς ψυχῆς, ἐν τῇ ψυχῇ, κατὰ τὴν ψυχὴν wiederzugeben, ~ wahrnehmen νοεῖν, ~ wahrnehmbar νοητός, ~es Wesen ἡ ψυχή, ~e Vorzüge τὰ τῇ ψυχῇ προσόντα ἀγαθά, ~e Güter τὰ περὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθά, ~e Tüchtigkeit ἡ δεινότης (ητος). — 2. (von Getränken) ἄκρατος (2), ὀξύς.
geistlich κληρικός, ἐκκλησιαστικός, ~es Amt ὁ κλῆρος.
Geistliche *m* ὁ ἱερεύς, ὁ κληρικός.
Geistlichkeit *f* οἱ ἱερεῖς, ὁ κλῆρος, zur ~ gehörig κληρικός.
geistlos ἀφυής, ἀβέλτερος, ἄφρων, ἀμβλὺς τὴν ψυχήν (von Personen), ἄμουσος (2, ohne Sinn für höhere Bildung), ψυχρός (von Dingen, ohne Kraft und Leben).
Geistlosigkeit *f* ἡ ἀφυΐα, τὸ ἀφυές, ἡ ἀβελτερία, ἡ τῆς γνώμης ἀμβλύτης (ητος), τὸ τῆς γνώμης ἀμβλύ, ἡ ψυχρότης (ητος), τὸ ψυχρόν.

geistreich, -voll εὐφυής, δεινὸς od. κράτιστος τὴν ψυχήν, ἀγχίνους (von Personen), ἀστεῖος, χαρίεις (von Sachen).
Geiz *m* ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοχρηματία, ἡ χρημάτων ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία (Habsucht), ἡ φιλοκέρδεια (Gewinnsucht), ἡ φειδώ (οῦς), ἡ φειδωλία, ἡ φειδωλή (Sparsamkeit, Genauigkeit), ἡ γλισχρότης (ητος), ἡ ἀνελευθερία, ἡ ῥυπαρία (schmutziger ~, Filzigkeit), der ~ ist die Wurzel alles Übels (Sprichw.) ἡ φιλαργυρία πάσης κακίας μητρόπολις.
geizen 1. (geizig sein) φιλοχρηματεῖν, φιλαργυρεῖν, χρημάτων ἐπιθυμεῖν, πλεονεξίᾳ χρῆσθαι, πλεονεκτεῖν, πλεονεκτικῶς ἔχειν, mit etw. ~ φείδεσθαί (M.) τινος, γλίσχρως χρῆσθαί τινι. — 2. (gierig nach etw. trachten) γλίχεσθαί τινος, πεινῆν u. διψῆν τινος.
Geizhals *m* ὁ φιλοχρήματος, ὁ φιλάργυρος, s. d. folg. Wort.
geizig φιλάργυρος (2), φιλοχρήματος (2), φιλοκερδής, γλισχρός, ἀνελεύθερος (2), μικρολόγος (2), ~ sein s. geizen.
Gekläffe *n* ὁ κνυζηθμός.
Geklage *n* ἡ θρηνῳδία.
Geklapper *n* ὁ πάταγος, ὁ κροταλισμός.
Geklatsch *n* s. Klatschen; übtr. τὰ στωμύλματα, οἱ λῆροι.
Geklingel *n* ὁ κωδωνισμός.
Geklirr *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος.
Gekreisch *n* ἡ κραυγή.
Gekröse *n* τὸ μεσεντέριον, ἡ ἐπιχορδίς (ίδος, an den dünnen Därmen), τὸ μεσόκωλον, ἡ χόλιξ (κος, am Dickdarm).
Gekrösedrüse *f* τὸ πάγκρεας (εως).
gekrümmt καμπτός, κυρτός, ἀγκύλος, γρυπός, ἀγκυλοειδής.
gekünstelt κακότεχνος (2), περιττός.
Gelache *n* ὁ καγχασμός.
Gelächter *n* ὁ γέλως (ωτος), starkes ~ πολὺς γέλως, lautes ~ ὁ καγχασμός, ὁ μέγας od. ἰσχυρὸς γέλως, ~ erregen γέλωτα κινεῖν od. ποιεῖν od. παρέχειν, in ein ~ ausbrechen ἐκγελᾶν, ὁρμᾶν εἰς γέλωτα, in lautes ~ ausbrechen ἀνα-, ἐκκαγχάζειν, zum ~ dienen καταγελᾶσθαι (P.), καταγέλαστον εἶναι, j-n zum ~ machen γέλωτα ἀποδεικνύναι τινά, es entsteht ein ~ γέλως γίγνεται (über etw. ἐπί τινι), es bricht ein ~ los γέλως καταρρήγνυται (P.).
Gelag: ins ~ hinein εἰκῇ, ins ~ hinein reden εἰκῇ, ἀλόγως λέγειν, ὅ τι ἂν τύχῃ od. ὅ τι ἂν ἔλθῃ ἐπὶ τὸ στόμα, ins ~ hinein redend εἰκαιολόγος (2), das Reden ins ~ hinein ἡ εἰκαιολογία.
Gelage *n* τὸ συμπόσιον, ἡ συμβολή, τὸ ἑστίαμα, Teilnehmer an e-m ~ ὁ συμπότης, Anordner des ~s ὁ συμποσίαρχος, ὁ συμποσιάρχης, dessen Amt ἡ συμποσιαρχία, Ordner des ~s sein συμποσιαρχεῖν.
Gelände *n* ὁ τόπος, ἡ χώρα, günstiges ~ ἡ εὐκαιρία τοῦ τόπου, ungünstiges ~ ἡ δυσχωρία.
Geländer *n* τὸ δρύφακτον (gew. *pl.*), (um etw.) ὁ περίβολος, τὸ περίφραγμα, ὁ περίδρομος, τὸ παράφραγμα.
gelangen 1. (wohin kommen) ἀφικνεῖσθαι, ἥκειν, ἔρχεσθαι, παραγίγνεσθαι εἴς, ἐπί od. πρός τι, (v. Sachen) ἀφικνεῖσθαι, ἥκειν, κομίζεσθαι, προσκομίζεσθαι (P.), (von Nachrichten und dgl.) διαδίδοσθαι, διαθρυλεῖσθαι, ἀπαγγέλλεσθαι (P.), ἥκειν, διήκειν, der Reihe nach an j-n ~ περιήκειν εἴς τινα, vor j-n ~ lassen ἀποδιδόναι, εἰσφέρειν εἴς τινα. — 2. zu etw. ~ (in den Besitz kommen) κτᾶσθαί (M.) τι, κρατεῖν τινος, λαμβάνειν τι, τυγχάνειν τινός, zu seinem Zwecke ~ διαπράττεσθαι (M.) ἃ βούλεται, zu Macht ~ ἔρχεσθαι εἰς δύναμιν, zu hohem Alter ~ εἰς μακρὸν γῆρας ἔρχεσθαι.
Gelärm *n* ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ὁ τάραχος.
Gelaß *m* ἡ εὐρυχωρία (weiter Raum), was ~ hat εὐρύχωρος (2).
gelassen πρᾶος, ἠρεμαῖος, ἥσυχος, ἡσύχιος (2, sanft, ruhig), σώφρων (besonnen), ἀπαθής, ἀτάρακτος (2, ohne

Leidenschaft), μέτριος (gemäßigt), ἀνέκπληκτος (2, unerschütterlich), ~ ertragen πράως, μετρίως, ῥᾳδίως, εὐχερῶς φέρειν od. ὑπομένειν τι, auch ἀνέχεσθαι mit *part.*, zB. ~ hören ἀνέχεσθαι ἀκούοντα, ~ bleiben ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἡσυχάζειν, ἠρεμεῖν, καρτερεῖν.

Gelassenheit *f* ἡ πρᾳότης, ἡ μετριότης, ἡ ἡσυχιότης (ητος), ἡ ἠρέμησις, ἡ ἠρεμία, ἡ ἡσυχία, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀταραξία, ἡ ἀνεκπληξία od. das *neutr.* der vorherg. *adj.*, mit ~ ertragen s. gelassen ertragen unter gelassen.

geläufig (leicht, bequem) εὐπετής, (flink, gewandt) ἐλαφρός, (bereit, zur Hand) ἕτοιμος, πρόχειρος (2), eine ~e Zunge εὔπορος od. στρεπτὴ γλῶττα, es ist mir etw. ~ ἑτοιμός εἰμι od. ἑτοίμως ἔχω πρός τι, εὐπετῶς προχωρεῖ μοί τι, ein ~es Sprichwort παροιμία oder λόγος πολυθρύλητος, sich etw. ~ machen (sich aneignen) οἰκειοῦσθαί τι (M.).

Geläufigkeit *f* ἡ ἐλαφρότης (ητος), u. das *neutr.* der vorh. *adj.*, ~ der Zunge τὸ τῆς γλώττης εὔστροφον.

Geläute *n* ὁ ἦχος (der Schellen), (die Schellen selbst) τὰ κρόταλα, οἱ (αἱ) κώδωνες.

gelb ξανθός (blond, goldgelb), πυρρός (feuergelb), μήλινος (quittengelb), κιρρός (blaßgelb), χλωρός (grüngelb), θάψινος (totenfarbig), ὠχρός (fahl), κροκοῦς (safrangelb), gelb machen ξανθίζειν, ~ werden ξανθίζεσθαι, ξανθύνεσθαι, πυρροῦσθαι (P.), ~e Farbe τὸ ξάνθισμα, das Gelbe im Ei τὸ ὠχρόν.

gelbgrün χλωρός.

gelblich ὑπό-, ἐπίξανθος (2), ὑπόχλωρος (2), μηλινοειδής, μηλινόεις, von ~em Aussehen κιρροειδής, κιρρώδης, mit ~en Augen ὠχρόμματος (2).

Gelbsucht *f* ὁ ἴκτερος, die ~ haben ἰκτεριᾶν, die ~ bekommen ἰκτεροῦσθαι (P.).

gelbsüchtig ἰκτερικός, ἰκτεριώδης, ἰκτερώδης, ἰκτερόεις.

Geld *n* 1. τὸ ἀργύριον (allg., eig. Silbergeld), τὸ χρυσίον (Goldgeld), τὸ νόμισμα (geprägte Münze), τὰ κέρματα (Kleingeld), verdientes ~ ἡ ἐμπολή. — 2. (Vermögen) τὰ χρήματα, auf Zinsen geliehenes ~ τὸ στάσιμον ἀργύριον, zu ~ machen ἐξαργυροῦν, ἐξαργυρίζειν, etw. zu ~ anschlagen εἰς ἀργύριον λογίζεσθαί (M.) τι, für ~ ἀργυρίου, für ~ zu haben ὤνιος, ~ eintreiben von j-m ἀργυρολογεῖν τινα od. ἔκ τινος, j-n um sein ~ bringen ἐξαργυρίζειν τινά, ~ prägen κόπτειν νόμισμα, um ~ strafen χρήμασι ζημιοῦν, ~ lieben φιλοχρηματεῖν, φιλοχρημονεῖν, ohne ~ ist nichts auszurichten ἄνευ χρημάτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων, ~ schreit die Welt (Sprichw.) χρήματ' ἀνήρ.

Geldabgabe *f* ἡ χρημάτων φορά.

Geldangelegenheiten *f/pl.* τὰ περὶ τὰ χρήματα, τὰ τῶν χρημάτων, τὰ χρήματα, οἱ πόροι.

geldarm ἀχρήματος (2).

Geldarmut *f* ἡ ἀχρηματία.

Geldaufwand *m*, **-ausgabe** *f* τὸ ἀργυρίου ἀνάλωμα, auch bloß τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη, es verursacht vielen ~ τοῦτ' ἔστι od. τοῦτο δεῖ πολλῆς δαπάνης.

Geldbedarf *m* τὰ χρήματα, ὧν δεῖ, ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα.

Geldbedürfnis *n* s. Geldbedarf; (Mangel an Geld) ἡ χρημάτων ἔνδεια od. σπάνις, ἡ ἀργυρίου χρεία, ~ haben χρημάτων δεῖσθαι.

geldbedürftig χρημάτων ἐνδεής od. δεόμενος.

Geldbegierde *f* ἡ τῶν χρημάτων ἐπιθυμία, ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοχρηματία, ἡ φιλοχρημοσύνη.

geldbegierig χρημάτων ἐπιθυμῶν, auch ἀργυρίου ἐπιθυμῶν, φιλάργυρος (2), φιλοχρήματος (2), ~ sein χρημάτων ἐπιθυμεῖν.

Geldbeitrag *m* ὁ ἔρανος (für humane Zwecke), ἡ συμβολή (zu einem Schmause u. Gelage).

Geldbelohnung *f* ὁ χρημάτων od. ἀργυρίου μισθός, j-m eine ~ geben τιμᾶν τινα ἀργυρίῳ od. χρήμασιν.

Geldbeute *f* τὰ (κατὰ τὸν πόλεμον) ληφθέντα χρήματα.

Geldbeutel *m*, **-börse** *f* τὸ βαλάντιον.

Geldbuße *f* τὸ τίμημα, ἡ ζημία.

Gelddiebstahl *m* ἡ χρημάτων κλοπή.

Geldeinnahme *f* ἡ ἀργυρίου od. χρημάτων λῆψις od. συλλογή (das Einnehmen von Geld), τὰ προσιόντα χρήματα od. οἱ πόροι od. αἱ πρόσοδοι (das eingenommene Geld).

Gelderpressung *f* ἡ χρημάτων εἴσπραξις, ἡ ἀργυρολογία.

Gelderwerb *m* ὁ χρηματισμός, ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις, ἡ χρημάτισις.

Gelderwerber *m* ὁ χρηματιστής.

Geldforderung *f* ἡ εἴσπραξις ἀργυρίου, ~en haben ὀφείλεταί μοι ἀργύριον.

Geldgeiz *m* ἡ φιλαργυρία.

Geldgeschäft *n* ὁ χρηματισμός, ~e machen χρηματίζειν (u. M.), mit j-m ~e machen χρήματα συμβάλλειν τινί, einer, der ~e macht ὁ χρηματιστής.

Geldgeschenk *n* ἡ χρημάτων δωρεά.

Geldgier *f*, **geldgierig** s. Geldbegierde, geldbegierig.

Geldherrschaft *f* ἡ πλουτοκρατία, unter ~ stehen πλουτοκρατεῖσθαι (P.).

Geldkasten *m* ἡ ἀργυριοθήκη.

Geldkatze *f* ἡ ζώνη.

Geldliebe *f* τὸ φιλάργυρον, τὸ φιλοχρήματον, s. Geiz.

Geldlieferung *f* ἡ χρημάτων ἀποφορά od. ἀποπομπή, eine ~ an j-n machen χρήματα ἀποστέλλειν od. ἀποφέρειν od. εἰσπέμπειν τινί.

Geldmangel *m* ἡ χρημάτων ἔνδεια od. σπάνις, ἡ ἀχρηματία, ~ haben σπανίζειν od. δεῖσθαι od. ἐνδεῖσθαι χρημάτων.

Geldmann, -mensch *m* ὁ χρηματιστής, ὁ φιλοχρηματιστής.

Geldmittel *pl.* τὰ χρήματα.

Geldnot *f* ἡ χρημάτων ἀπορία, in ~ sein ἀπορεῖν χρημάτων.

Geldposten *m* τὸ χρέος (Schuld), ἡ ψῆφος (in der Rechnung).

Geldpunkt *m* τὸ od. τὰ τῶν χρημάτων od. τῆς δαπάνης, was den ~ anlangt περὶ τῶν χρημάτων.

Geldquelle *f* ὁ (χρημάτων) πόρος.

Geldreichtum *m* ἡ χρημάτων εὐπορία.

Geldsack *m* τὸ βαλάντιον, τὸ σακίον ἀργυρίου.

Geldsammlung *f* ἡ χρημάτων συλλογή, (zu einem humanen Zwecke) ὁ ἔρανος, Beitrag zu einer ~ ὁ ἔρανος, eine ~ veranstalten ἐρανίζειν (bei j-m τινά und παρά τινι), Veranstaltung einer ~ ἡ ἐράνισις.

Geldschrank *m* ἡ χρημάτων κιβωτός.

Geldschuld *f* τὸ ὀφειλόμενον ἀργύριον, τὰ ὀφειλόμενα χρήματα, τὸ χρέον, τὸ ὄφλημα.

Geldsorte *f* τὸ νομισμάτων εἶδος.

Geldstolz *m* ὁ ἐπ' ἀργυρίῳ od. τοῖς χρήμασιν ὄγκος, ~ besitzen μέγα φρονεῖν ἐπ' ἀργυρίῳ od. ἐπὶ χρήμασιν.

geldstolz μέγα φρονῶν ἐπ' ἀργυρίῳ od. ἐπὶ χρήμασιν.

Geldstrafe *f* ἡ τιμή, τὸ τίμημα, ἡ χρημάτων ζημία od. bloß ἡ ζημία, j-m eine Geldstrafe auflegen τίμημα ἐπιτιθέναι τινί, in eine ~ verfallen τιμήματι περιπίπτειν, ζημίαν λαμβάνειν, τιμᾶσθαι (P.) ἀργυρίου, eine ~ erlegen ζημίαν ἀπο-, ἐκτίνειν, eine ~ zu zahlen haben ζημίαν ὀφείλειν, auf eine ~ für j-n antragen τιμᾶσθαί τινι ἀργυρίου, zu einer ~ verurteilt sein ὀφλισκάνειν ζημίαν.

Geldstück *n* τὸ νόμισμα, τὸ κερμάτιον.

Geldsumme *f* τὸ ἀργύριον, τὸ ἀργυρίου πλῆθος, τὸ κεφάλαιον, als Schuld τὸ χρέως.

Geldumsatz *m* ἡ χρημάτων μεταβολή.

Geldunterstützung *f* ὁ ἔρανος, j-m eine ~ gewähren ὑπηρετεῖν τινι χρήμασιν.

Geldverlegenheit *f* ἡ χρημάτων ἔνδεια od. σπάνις, ἡ ἀχρηματία.

Geldverleiher *m* ὁ χρήστης (*gen. plur.* χρήστων), ὁ τοκιστής, ὁ δανειστής.

Geldverlust *m* ἡ ἀργυρίου ἀποβολή, ἡ ζημία.
Geldverschwendung *f* αἱ δαπάναι, τὰ ἀναλώματα, τὸ προΐεσθαι χρήματα.
Geldverteilung *f* ἡ χρημάτων διανομή.
Geldvorrat *m* τὰ ὑπάρχοντα χρήματα.
Geldwechsel *m* ὁ κόλλυβος, ἡ τραπεζιτική, ~ treiben τραπεζιτεύειν.
Geldwechsler *m* ὁ τραπεζίτης, ὁ ἀργυραμοιβός, ὁ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, ὁ κολλυβιστής, ὁ κερματιστής, das Geschäft eines ~s s. das folgende Wort; ~ sein τραπεζιτεύειν.
Geldwechslergeschäft *n* ἡ ἀργυραμοιβική, ἡ τραπεζιτεία, ἡ ἐργασία τῆς τραπέζης, ein ~ errichten τράπεζαν κατασκευάζεσθαι (M.).
Geldwert *m* ἡ τῶν νομισμάτων τιμή od. δύναμις, auch bloß ἡ τιμή, von sehr großem ~ πλείστου ἄξιος.
Geldzins *m* ὁ τόκος.
Gelee *n* ἡ ὑπόστασις.
gelegen 1. (eine Lage habend, liegend) κείμενος, ~ sein κεῖσθαι, nahe ~ προσ-, παρα-, ἐπικείμενος, unterhalb ~ ὑποκείμενος, günstig ~ ἐπίκαιρος (2). — 2. (bequem, passend) καίριος, ἐπί-, εὔκαιρος (2), καλός, ~e Zeit ὁ καιρός, ἡ ἐπι-, εὐκαιρία, zur ~en Zeit ἐν καιρῷ, εἰς, πρὸς od. κατὰ καιρόν, ἐν καλῷ, εἰς καλόν, es kommt mir etw. ~ εἰς δέον γίγνεταί μοί τι, es ist mir ~ βουλομένῳ ἐστί μοι, βούλομαι, ἐπαινῶ, ἀγαπῶ, es ist mir an etw. ~ διαφέρει μοί τι, μέλει μοί τινος.
Gelegenheit *f* τὸ πρᾶγμα, ἡ περίστασις (Umstand), ἡ ἀφορμή, ἡ λαβή (~ zu etw., Veranlassung), ἡ περίπτωσις (Zufall), ἡ πρόφασις (Vorwand), gute, bequeme ~ ὁ καιρός, ἡ εὐκαιρία, ἡ ἐπικαιρία, ἡ εὐμάρεια, ἡ καιροῦ ἀκμή, es bietet sich eine ~ dar καιρὸς oder ἀφορμὴ γίγνεται, καιρὸς παραπίπτει τινί, καιρὸν λαμβάνει τις, j-m zu etw. ~ geben ἀφορμήν, λαβὴν od. πρόφασιν παρέχειν od. διδόναι od. ἐνδιδόναι τινί τινος, eine günstige ~ finden εὑρίσκεσθαι ἀφορμὴν od. πρόφασιν, auf eine ~ lauern ἐφ-, προσεδρεύειν καιρῷ, καιροφυλακεῖν, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν, die dargebotene ~ benutzen, ergreifen ἐπι-, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) καιροῦ, ἁρπάζειν τὸν καιρόν, χρῆσθαι τῷ καιρῷ, die ~ erlangen καιροῦ λαμβάνεσθαι (M.), die ~ vorbeigehen lassen τὸν καιρὸν ἀφ-, παριέναι, wenn es die ~ mit sich bringen sollte ἤν (εἰ) τι δέῃ (δέοι), bei ~ s. gelegentlich; bei ~ einer Sache ἐπί τινος oder τινι, bei solcher ~ ἐπὶ τοιούτῳ πράγματι, bei der gegenwärtigen ~ ἐπὶ τῷ παρόντι, bei jeder ~ ὅπου, ὁπότε καιρὸς εἴη, ὁπόταν καιρὸς ᾖ (od. παραπίπτοι, παραπίπτῃ), bei vielen ~en ἐπὶ πολλῶν, πολλάκις, πολλαχοῦ, bei erster bester ~ ὅταν (ὅτε) τὸ πρῶτον καιρὸς ᾖ (εἴη), bei dieser ~ κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν, ἐν τούτῳ (τούτοις), ἐνταῦθα, τότε, bei anderer ~ ἄλλοτε, bei eintretender ~ ἐν τῷ παρατυχόντι, bei ~ der Olympischen Spiele ἀγομένων τῶν Ὀλυμπίων, oft durch ein *part.*, das der Zusammenhang an die Hand geben muß, umschrieben (meist ὤν u. πάσχων), zB. bei dieser ~ starb er τοῦτο παθὼν ἀπέθανεν, den Soldaten war bei dieser ~ nicht wohl zumute οἱ στρατιῶται ἐν τοιούτοις ὄντες ἠθύμησαν, das Heer überschritt den Fluß, und bei dieser ~ ertrank der Feldherr ἡ στρατιὰ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὁ στρατηγὸς διαβὰς ἀπεπνίγη.
gelegentlich *adj.* τυχών, παρατυχών, παραπεσών, πάρεργος (2, beiläufig). — *adv.* ὅταν τύχῃ, ὁπότε τύχοι, ὁπότε καιρὸς παραπέσοι, ὅταν καιρὸς παραπέσῃ, παραπεσόντος καιροῦ, εἰσαῦθις (ein andermal).
gelehrig εὐμαθής, εὐάγωγος (2), ~ sein εὐμαθῶς ἔχειν, (von Tieren) θυμόσοφος (2).
Gelehrigkeit *f* ἡ εὐμάθεια, ἡ εὐμαθία, ἡ εὐαγωγία, τὸ θυμόσοφον.
Gelehrsamkeit *f* (als Eigenschaft) ἡ πολυμάθεια, ἡ πολυμαθία, ἡ παιδεία, ἡ σοφία, ἡ εὐμουσία, ἡ τῶν γραμμάτων ἐμπειρία, eine Probe von ~ ablegen ἐπιδείκνυσθαι (M.) τὴν παιδείαν, (als Inbegriff der Wissenschaften) τὰ γράμματα, τὰ μαθήματα, ἡ παιδεία, τὸ παίδευμα, ἡ σοφία, ἡ φιλοσοφία.
gelehrt 1. πολυμαθής, γραμμάτων ἔμπειρος, δεινὸς τὰ γράμματα, σοφός, φιλόσοφος (2), πεπαιδευμένος, εὐπαίδευτος (2), διδακτός, ἐπιστήμων, eine ~e Rede λόγος σοφός, ein ~er Brief ἐπιστολὴ εὐπαίδευτος, eine ~e Miene annehmen προσποιεῖσθαι (M.) εἶναι σοφόν, προσποιεῖσθαι σοφίαν. — 2. (die Gelehrsamkeit betreffend) μουσικός, Liebe zu ~en Studien ἡ φιλοσοφία, ein ~es Studium betreiben φιλοσοφεῖν, φιλολογεῖν, ~e Schule τὸ μουσεῖον.
Gelehrte *m* ὁ σοφός, ὁ φιλόσοφος, ὁ πεπαιδευμένος, (in Sprachen und Literatur) ὁ φιλόλογος, ὁ γραμματικός, ὁ κριτικός, (mit übler Nebenbedeutung) ὁ σχολαστικός, die bedeutendsten, größten ~n οἱ μεγίστην δόξαν κεκτημένοι τῶν φιλολόγων, οἱ πλεῖστον εὐδοκιμήσαντες ἐπὶ σοφίᾳ, οἱ ἐπὶ σοφίᾳ πρωτεύοντες.
Geleise *n* ἡ τροχιά, ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά, übtr. etw. ins richtige ~ bringen εὐτρεπίζειν τι, wieder ins ~ kommen εἰς τὴν συνήθη δίαιταν ἐπανιέναι od. εἰς τὴν εἰωθυῖαν ὁδὸν od. εἰς τὸν συνήθη τρόπον ἐπανέρχεσθαι, aus dem ~ kommen, entgleisen ἔξω τῶν εἰωθότων γίγνεσθαι.
Geleit *n* 1. (Begleitung) ἡ παρα-, προπομπή, j-m das ~ geben παρα-, προπέμπειν τινά, παραπέμπειν τινὰ παραπομπήν, ὑπὸ πομπῆς ἐξάγειν τινά. — 2. (die begleitenden Personen) οἱ προπομποί, j-m ein sicheres ~ geben ἄδειαν od. ἀσφάλειαν διδόναι od. παρέχειν (u. M.) τινί, sicheres ~ bekommen ἀδείας τυγχάνειν, unter sicherem ~ ἐν ἀδείᾳ, j-m das letzte ~ geben προπέμπειν τινὰ τελευτήσαντα, ἀκολουθεῖν τινι πρὸς τὸν τάφον. — 3. (Geleitsgeld) τὸ τέλος.
geleiten προ-, παραπέμπειν, συμπροπέμπειν τινά, ἡγεῖσθαί (M.) τινι, ἄγειν od. κομίζειν τινά.
Geleiter *m* durch *part.*
Geleiterin *f* durch *part.*
Geleitsbrief *m* τὸ δίπλωμα.
Geleitseinnahme *f* ἡ τελωνία.
Geleitseinnehmer *m* ὁ τελώνης.
Geleitshaus *n* τὸ τελώνιον.
gelenk, gelenkig εὐκίνητος (2), εὔστροφος (2), ἐλαφρός, ὑγρός, ὑγρομελής.
Gelenk *n* ὁ ἁρμός, ἡ ἁρμονία, ἡ ἁρμογή, (am Körper) ἡ διαφυή, τὸ ἄρθρον, ἡ καμπή, ἡ συγκαμπή, (am Ellenbogen u. Oberarm) ὁ γίγγλυμος, (an den Fingern) ὁ κόνδυλος, (die bewegliche Verbindung durch ~e) ἡ διάρθρωσις, mit einem, zwei ~en μονοκόνδυλος (2), δικόνδυλος (2), aus dem ~e springen ἐκπαλεῖν.
Gelenkigkeit *f* ἡ εὐστροφία, ἡ εὐκινησία, ἡ ἐλαφρότης, ἡ ὑγρότης (ητος), ἡ ὑγρομέλεια.
Gelenkknochen *m* ὁ κόνδυλος (bsd. der mittlere des Fingers).
Gelenkkopf *m* ἡ κεφαλή.
gelenklos ἄναρθρος (2).
Gelichter *n* τὸ γένος, ὁ θίασος, τὸ κόμμα, von demselben ~ τοιοῦτος, ihr und Leute von eurem ~ ὑμεῖς καὶ ὅσοι τοιοῦτοι.
geliebt ἐρώμενος (amatus), ἀγαπητός, φίλος, προσφιλής (dilectus), der G~e ὁ ἐρώμενος, die G~e ἡ ἐρωμένη, ~er Gegenstand τὰ παιδικά.
gelinde πρᾷος (nicht heftig), μέτριος (mäßig), μαλακός (milde), übtr. ἐλαφρός, ἐπιεικής, προσηνής, ~re Saiten aufziehen ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι, im Reden πρᾳότερον ἀποκρίνεσθαι (M.).
Gelindigkeit *f* ἡ πρᾳότης, ἡ μαλακότης, ἡ μετριότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, auch das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
gelingen γίγνεσθαι εὖ od. εἰς δέον, γίγνεσθαι od. χωρεῖν κατὰ νοῦν, ἀποβαίνειν καλῶς, συμβαίνειν, προχωρεῖν, κατορθοῦσθαι (P.), es gelingt mir etw. τυγχάνω τινός, εὐτυχῶ τι, τινι od. ἔν τινι, προχωρεῖ

μοί τι, κατορθῶ τι, ἔν τινι u. περί τι, es gelingt mir etw. nicht ἀποτυγχάνω, ἀτυχῶ, ἁμαρτάνω τινός, es gelingt ihm alles εὐημερεῖ, ein gelungenes Werk ἔργον εὖ εἰργασμένον, τὸ κατόρθωμα.

Gelingen *n* ἡ κατόρθωσις, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, ἡ εὐημερία, τὸ εὐημέρημα od. d. *inf.* der vorhergehenden Verben, wenn Gott ~ gibt ἢν θεὸς ἀγαθὸν τέλος διδῷ.

Gelispel *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.

gellen ἠχεῖν, βομβεῖν, λιγαίνειν, mir ~ die Ohren von etw. διατεθρύλημαι τὰ ὦτα ὑπό τινος.

Gellen *n* ὁ ἦχος, ἡ ἠχή, ὁ βόμβος.

gellend λιγυρός, mit ~er Stimme λιγύφθογγος (2), λιγύφωνος (2), ein ~es Geschrei erheben γεγωνὸς βοᾶν.

geloben πίστιν διδόναι, ὑπισχνεῖσθαι, καθυπισχνεῖσθαι, ὁμολογεῖν, ἐγγυᾶν (u. M.) mit *inf. fut.*, einer Gottheit ~ εὔχεσθαι, προσεύχεσθαι θεῷ mit *inf. fut.*

Gelöbnis *n* ἡ ὑπόσχεσις, ἡ ἐγγύη, ἡ πίστις, ἡ εὐχή.

gelt (nicht wahr?) durch οὐ φάναι wiederzugeben, zB. du hast viel gewonnen, ~! πολλὰ ἐκέρδανας· ἢ οὐ φῄς;

Gelte *f* ὁ γαυλός.

gelten 1. (einen bestimmten Wert haben) τιμὴν oder ἀξίαν ἔχειν, ἐν τιμῇ εἶναι, (vom Gelde) νόμιμον εἶναι, νομίζεσθαι (P.), χωρεῖν, (von Meinungen, Gesetzen, Gebräuchen u. dgl.) κύριον εἶναι, κρατεῖν, νομίζεσθαι (P.). — 2. (anerkannt sein) ὁμολογεῖσθαι (P.), etw. ~ lassen ἐγκρίνειν, δοκιμάζειν, αἰνεῖν τι, οὐκ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ~d machen (zB. Ansprüche) ἀντι-, μεταποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀξιοῦν ἔχειν τι, sein Recht ~d machen χρῆσθαι τῇ δίκῃ, οὐκ εἴκειν τῶν ἑαυτοῦ δικαίων. — 3. (einen Preis im Handel haben) πωλεῖσθαι (P.), was gilt der Weizen? πόσου πωλεῖται ὁ πυρός; — 4. (Einfluß haben) δύνασθαι, ἰσχύειν, viel, mehr, sehr viel ~ μέγα, μεῖζον, μέγιστον δύνασθαι, wenig ~ μικρὸν ἰσχύειν, nichts ~ οὐδὲν ἰσχύειν, ἐν οὐδενὸς λόγῳ od. μέρει εἶναι, οὐδενὸς ἄξιον εἶναι, er gilt viel bei dem Könige περὶ πολλοῦ ποιεῖται αὐτὸν ὁ βασιλεύς. — 5. (gehalten werden) δοκεῖν εἶναί, νομίζεσθαί τι, zB. er gilt bei allen für einen weisen Mann ἐν πᾶσιν ὁμολογεῖται od. ὑπὸ πάντων νομίζεται σοφὸς ἀνήρ. — 6. j-m gelten (auf ihn gerichtet sein) εἶναι πρός τινα od. κατά τινος, τείνειν εἴς τινα, προσήκειν τινί, auch λέγεσθαι (P.) εἴς τινα (von Worten). — 7. es gilt (es kommt darauf an) δεῖ τινος od. δεῖ (χρὴ) εἶναί τι, zB. jetzt gilt es zu kämpfen νῦν δεῖ μάχης od. μάχεσθαι, es gilt einen Kampf auf Leben und Tod περὶ ψυχῆς ὁ ἀγών ἐστι, es gilt (es sei so) ἔστω.

Geltung *f* ἡ δύναμις, ἡ ἀξίωσις (von Personen und Sachen), τὸ ἀξίωμα, ἡ τιμή, ἡ δόξα (von Personen), ~ haben κύριον εἶναι, ἀξίωμα ἔχειν, δύναμιν ἔχειν, ~ erlangen κύριον γίγνεσθαι, ~ verschaffen ἀξίωμα περιάπτειν od. παρέχειν τινί, zur ~ bringen ποιεῖν τινα δύνασθαι od. ἰσχύειν.

Gelübde *n* ἡ εὐχή, ἡ προσευχή (gew. *pl.*), ein ~ tun εὔχεσθαι, εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), ein ~ lösen εὐχὰς ἀποδιδόναι, δωροτελεῖν.

Gelüste *n* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἔφεσις, ὁ ἔρως (ωτος), (nach etw. τινός), ἡ κίττα (bsd. von dem ~ schwangerer Frauen), ein ~ haben ἐπιθυμεῖν τινος, κιττᾶν τινος.

gelüsten: es gelüstet mich nach etw. ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι, ἐρῶ τινος, sich ~ lassen τολμᾶν, προσίεσθαι mit *inf.*

gemach σχολῇ, ἐπὶ od. μετὰ σχολῆς, σχολαίως, βραδέως, ἡσύχως, καθ' ἡσυχίαν.

Gemach *n* τὸ οἴκημα, τὸ δωμάτιον, ὁ θάλαμος, das geheime ~ ἡ ἄφοδος, ὁ ἀπόπατος.

gemächlich (Bequemlichkeit liebend, langsam) σχολαῖος, βραδύς, ὀκνηρός, (bequem, tauglich) καλός, ἐπιτήδειος, χρήσιμος, εὔχρηστος (2), *adv.* s. gemach; ein ~es Leben führen μαλακίζεσθαι (M.), ῥᾳθυμεῖν.

Gemächlichkeit *f* ἡ σχολή, ἡ σχολαιότης (ητος), ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ῥᾳθυμία, (Bequemlichkeit, Tauglichkeit) ἡ εὐμάρεια, ἡ εὐχέρεια, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος).

Gemächte *n* (Machwerk) τὸ ποίημα, τὸ ἔργον, (Zeugungsglied) τὰ αἰδοῖα.

Gemahl *m* ὁ ἀνήρ, ὁ γαμέτης.

Gemahlin *f* ἡ γυνή, ἡ γαμετή.

gemahnen: es gemahnt mich δοκῶ μοι, νομίζω, διανοοῦμαι (P.).

Gemälde *n* ἡ γραφή, τὸ γράμμα, ἡ ζωγραφία, τὸ ζωγράφημα, ἡ εἰκών (όνος), ὁ πίναξ (κος, Tafel von Holz mit einem ~).

Gemäldesammlung *f* ἡ πινακοθήκη, ἡ γραφῶν συναγωγή.

gemäß I *adj.* 1. ἀκόλουθος (2, mit *gen.* u. *dat.*), ἄξιος (mit *gen.*), ἐπιτήδειος (mit *dat.*), οἰκεῖος (mit *dat.*), προσήκων, πρέπων, συναρμόττων (mit *dat.*). — II *adv.* 2. (zufolge) ἀκολούθως (mit *gen.* od. *dat.*), ἑπομένως (mit *dat.*), ἐχομένως (mit *gen.*), κατά (mit *acc.*), ἀπό u. ἐκ mit *gen.*, πρός mit *acc.*, σύν mit *dat.*, der Natur ~ κατὰ τὴν φύσιν, der Würde ~ κατ' ἀξίαν, der Vorschrift ~ handeln κατὰ τὰ γεγραμμένα δρᾶν, ~ den gegenwärtigen Umständen ἐκ τῶν παρόντων, dem Gesetze ~ σὺν τῷ νόμῳ, κατὰ τὸν νόμον. — 3. (angemessen, passend) ἀξίως τινός, προσηκόντως τινί.

Gemäßheit: in ~ ἀκολούθως, ἐκ und ἀπό mit *gen.*, κατά mit *acc.*

gemäßigt μέτριος, εὔκρατος (2), ~es Klima ἡ εὐκρασία τοῦ ἀέρος.

Gemäuer *n* τὰ τείχη, τὸ τείχισμα.

gemein 1. (gemeinsam, gemeinschaftlich) κοινός, δημόσιος (dem Volke gehörig, das Volk betreffend), das ~e Wesen τὸ τῆς πόλεως κοινόν, das ~e Beste τὸ κοινὸν ἀγαθόν, das ~e Recht τὰ κοινὰ δίκαια, etw. mit j-m ~ haben κοινωνεῖν τινί τινος, κοινόν τι ἔχειν τινί, συμμετέχειν τινί τινος. — 2. (gewöhnlich) κοινός, νομιζόμενος, (mit übler Nebenbedeutung) ἀγοραῖος (2), ἀγελαῖος, δημώδης, ἄγροικος (2), φορτικός, ἀσχήμων, ~e Künste φορτικαὶ τέχναι, auf ~e Weise φορτικῶς, ein ~er Mann ἀνὴρ ἐκ τοῦ δήμου, ὁ ἰδιώτης, der ~e Soldat ὁ στρατιώτης, das ~e Volk τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ~er Ausdruck ἡ ἰδιωτικὴ od. κοινὴ λέξις, die Sprache des ~en Lebens ἡ κοινὴ διάλεκτος, ~ machen δημεύειν, sich ~ machen mit j-m προσομιλεῖν, συγκεράννυσθαί (P.) τινι.

Gemeinde *f* τὸ κοινὸν (τῆς πόλεως), ἡ πόλις, ὁ δῆμος, (Versammlung) ὁ σύλλογος, auf Kosten der ~ δημοσίᾳ.

Gemeindebuch *n* τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον.

Gemeindeglied *n* ὁ δημότης.

Gemeindekasse *f* τὸ δημόσιον.

Gemeindeland *n* οἱ δημόσιοι ἀγροί.

Gemeindemittel *n/pl.* τὰ δημόσια χρήματα.

Gemeinderat *m* τὸ κοινόν.

gemeinfaßlich εὔδηλος (2), εὐμαθής, δῆλος καὶ ἰδιώτῃ.

Gemeingeist *m* ἡ κοινὴ γνώμη, ἡ αὐτὴ πάντων διάνοια, ἡ ὁμόνοια.

Gemeingut *n* τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τὸ δημόσιον, ein ~ sein κοινὸν εἶναι ἁπάντων, πάντων εἶναι, etw. zum ~ machen ποιεῖν τι πάντων κοινὸν εἶναι, εἰς τὸ κοινὸν τιθέναι oder κατατιθέναι τι, ποιεῖν πάντας μετέχειν τινός.

Gemeinheit *f* (das Gemeinsein mit andern) ἡ κοινότης (ητος), τὸ κοινόν, (gemeines Wesen) ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀνελευθερία, auch d. *neutr.* d. *adj.*, s. gemein.

gemeinhin, gemeiniglich τὰ πολλά, τὰ πλεῖστα, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ πλεῖστον.

Gemeinnutzen *m* τὸ κοινὸν ἀγαθόν.

gemeinnützig κοινῇ συμφέρων, κοινωφελής, δημωφελής, δημοτικός, ~ sein δημοτικὸν εἶναι (von Personen), ὠφελεῖν τὴν πόλιν od. τὸ κοινόν (von Personen und Sachen), etw. ~ einrichten κατασκευάζειν τι, ὥστε κοινῇ ὠφελεῖσθαι (P.) τὴν πόλιν.

Gemeinnützigkeit *f* τὸ δημωφελές, τὸ δημοτικόν, ἡ κοινωφέλεια.

Gemeinplatz *m* (in der Rhetorik) ἡ χρεία, ὁ κοινὸς τόπος, (viel gebrauchter Spruch) ὁ πολυπάτητος oder καθημαξευμένος λόγος.

gemeinsam κοινός, *adv.* κοινῇ, κοινῶς, auf ~e Kosten κοινῇ, δημοσίᾳ, mit j-m ~e Sache machen κοινῇ πράττειν, συμπράττειν τινί.

gemeinschädlich κοινῇ βλάπτων, πᾶσι κακός, κοινοβλαβής.

Gemeinschaft *f* ἡ κοινωνία (mit j-m τινός u. πρός τινα), ἡ ἐπικοινωνία, ἡ κοινότης (ητος), ἡ μετουσία, (Zusammenhang) ἡ συνέχεια, (Umgang) ἡ συνουσία, ἡ συνήθεια, ἡ ὁμιλία, ~ mit j-m haben κοινοῦσθαί (P.), συνεῖναί, χρῆσθαί τινι, keine ~ mit j-m haben ἀπέχεσθαι τῆς πρός τινα συνουσίας, in ~ mit j-m treten εἰς κοινωνίαν ἰέναι τινί, in ~ lebend σύμβιος (2), etw. in ~ mit j-m tun συμπράττειν τινί τι.

gemeinschaftlich s. gemeinsam.

Gemeinsinn *m* ἡ ὁμόνοια, den ~ bei den Bürgern erhalten ποιεῖν τοὺς πολίτας καὶ ὕστερον ὁμονοεῖν.

gemeint sein δοκεῖ μοι, βούλομαι, διανοοῦμαι (P.), γνώμην ποιοῦμαι (M.) od. ἔχω, damit bin ich ~ τοῦτο εἰς ἐμὲ τείνει od. εἴρηται.

gemeinüblich κοινός, νομιζόμενος.

gemeinverständlich εὐμαθής.

Gemeinwesen *n* τὸ (τῆς πόλεως) κοινόν, τὸ δημόσιον.

Gemeinwohl *n* τὸ τῆς πόλεως ἀγαθόν, τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τὸ κοινόν.

Gemenge, Gemengsel *n* τὸ φύρμα, ὁ φορυτός, ὁ συρφετός, ὁ ὄχλος, τὸ συμπεφυρμένον πλῆθος.

gemessen eig. μεμετρημένος, (genau bestimmt) ὡρισμένος, ἀκριβής, ~en Befehl geben σαφῶς od. διαρρήδην προστάττειν od. παραγγέλλειν, im ~en Schritt βάδην.

Gemessenheit *f* ἡ τάξις, ὁ κόσμος, s. Nachdruck.

Gemisch *n* τὸ μεῖγμα, τὸ κρᾶμα, τὸ σύμμειγμα, siehe Gemenge.

gemischt s. mischen; es war eine ~e Gesellschaft τῶν συνόντων ἦσαν πολλοὶ ἰδιῶται.

Gemme *f* ἡ γλυπτὴ λίθος.

Gemsbock *m* ὁ ὀρεινὸς αἴξ (γός), ὁ αἴγαγρος.

Gemse *f* ἡ ὀρεινὴ αἴξ (γός), ἡ δορκάς (άδος).

Gemsenjagd *f* ἡ τῶν ὀρεινῶν αἰγῶν θήρα.

Gemsenjäger *m* ὁ τῶν ὀρεινῶν αἰγῶν θηρατής, ὁ αἰγοθήρας.

Gemswurz *f* τὸ ἀκόνιτον, τὸ θηλυφόνον.

Gemüll *n* τὸ κάρφος, ὁ φορυτός, ὁ χλῆδος, τὰ συντετριμμένα.

Gemurmel *n* ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ γογγυσμός, ἡ γόγγυσις, eines Baches τὸ κάχλασμα, ὁ καχλασμός.

Gemüse *n* τὸ λάχανον, τὸ λαχάνευμα (unzubereitet), τὸ ὀψώνιον (zum Verkauf), τὸ ὄψον (zubereitet), ~ bauen λαχανεύεσθαι (M.), λαχανοκομεῖν, das Essen von ~ ἡ λαχανοφαγία, mit ~ handeln λαχανοπωλεῖν, der Handel mit ~ ἡ λαχανοπωλία.

Gemüsearten, -sorten *f/pl.* τὰ λάχανα.

gemüseartig λαχανώδης.

Gemüsebau *m* ἡ λαχανεία.

Gemüsegarten *m* ὁ κῆπος λαχανείας, ἡ λαχανιά.

Gemüsegärtner *m* ὁ λαχανεύς, ὁ λαχανίτης.

Gemüsehandel *m* ἡ λαχανοπωλία.

Gemüsehändler *m* ὁ λαχανοπώλης.

Gemüsehändlerin *f* ἡ λαχανόπωλις (ιδος), ἡ λαχανοπωλήτρια.

Gemüsemarkt *m* τὰ λάχανα.

Gemüseschüssel *f* ἡ λαχανοθήκη.

gemüßigt sehen sich ἀναγκάζεσθαι, καταναγκάζεσθαι (P.).

Gemüt *n* ὁ θυμός, ἡ ψυχή, ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ruhiges, heiteres ~ ἡ εὐθυμία, trauriges ~ ἡ δυσ-, βαρυθυμία, j-m etw. zu ~e führen νουθετεῖν τινί τι, παραινεῖν τινί τι, sich etw. zu ~e führen χαλεπῶς od. βαρέως φέρειν τι, ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, das ~ aufheitern εὐφραίνειν τὴν ψυχήν, εὐθυμίαν παρέχειν.

gemütlich (das Gemüt betreffend) τῆς ψυχῆς, ἐν τῇ ψυχῇ, κατὰ τὴν ψυχήν, (Gemüt habend) εὐήθης, φιλάνθρωπος (2), (behaglich) κεχαρισμένος, προσφιλής, φίλος, καταθύμιος (2), προσθύμιος (2), γλυκύθυμος (2).

Gemütlichkeit *f* ἡ εὐήθεια, ἡ γλυκυθυμία, ἡ φιλανθρωπία (von Personen), τὸ κεχαρισμένον, ἡ χάρις (ιτος), τὸ ἡδύ, ἡ ἡδονή, τὸ προσφιλές, τὸ προσθύμιον (von Sachen).

Gemütsart *f* ὁ τρόπος (gew. *pl.*), τὸ ἦθος, ἡ φύσις, ἡ ὀργή.

Gemütsbeschaffenheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἕξις od. διάθεσις.

Gemütsbewegung *f* τὸ (τῆς ψυχῆς) πάθος, ἡ ὁρμή, ἡ ὀργή, in heftiger ~ ἐμ-, περιπαθής, in heftiger ~ sein ἐμ-, περιπαθῶς ἔχειν, περιπαθεῖν.

Gemütserschütterung *f* ἡ τῆς ψυχῆς ταραχή.

gemütskrank νοσῶν τὴν ψυχήν, δύσθυμος (2), ~ sein νοσεῖν τὴν ψυχήν.

Gemütskrankheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς νόσος, ἡ δυσθυμία, eine ~ haben δυσθύμως διακεῖσθαι.

Gemütsruhe *f* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, ἡ ἀνεκπληξία, ἡ (τῆς ψυχῆς) ἀπάθεια, ἡ ἀταραξία.

Gemütsstimmung *f* ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, behagliche ~ ἡ γλυκυθυμία, in einer ~ sein διακεῖσθαι τὴν ψυχήν, j-n in eine ~ versetzen διατιθέναι τινά mit einem *adv.*

Gemütszustand *m* ἡ τῆς ψυχῆς ἕξις.

gen εἰς, πρός, ἐπί mit *acc.*, oft auch durch die angehängte Adverbialendung δε od. ζε, zB. ~ Himmel οὐρανόνδε, οὐρανόσε, besser: εἰς τὸν οὐρανόν, bsd. bei Städtenamen, zB. ~ Athen Ἀθήναζε, ~ Theben Θήβαζε.

genau ἀκριβής, (sorgfältig, pünktlich) ἀκριβής, ἐπιμελής, (bestimmt, sicher, zuverlässig) σαφής, πιστός, (allzu bestimmt rc.) περίεργος (2), (im Reden) ἀκριβολόγος (2), (v. Nachrichten) σαφής, (geizig) φειδωλός, (zu geizig) γλίσχρος, *adv.* ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς, ἐπ' ἀκριβείᾳ, aufs ~este ἀκριβέστατα, ~ wissen ἀκριβῶς od. σαφῶς εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι, γνωρίζειν, ~e Nachricht von etw. geben σαφῶς ἀπαγγέλλειν τι, etw. ~ untersuchen, erörtern διακριβοῦν (u. M.) τι, ἀκριβῶς ἐξετάζειν τι, G~es erfahren wollen βούλεσθαι εἰδέναι τὸ σαφές, man muß es nicht so ~ nehmen οὐ δεῖ ἀκριβολογεῖσθαι (M.) περὶ τούτου, ~ genommen ἀποτόμως, ~e Untersuchung ἡ ἀκριβολογία, mit ~er Not μόγις, χαλεπῶς καὶ μόγις, (eng verbunden) οἰκεῖος καὶ συνήθης.

Genauigkeit *f* **1.** ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀκρίβωσις, (im Reden u. Untersuchen) ἡ ἀκριβολογία, mit ~ ἀκριβῶς, δι' ἀκριβείας, ἐπιμελῶς, mit der größten ~ ἐπιμελέστατα, πάσῃ ἐπιμελείᾳ. — **2.** (Sparsamkeit) ἡ φειδωλία, ἡ ἀκρίβεια, zu große ~ ἡ γλισχρότης (ητος).

Genealoge *m* ὁ γενεαλόγος.

Genealogie *f* ἡ γενεαλογία, auch τὸ γένος.

genealogisch γενεαλογικός.

genehm halten etw. δέχεσθαι, ἀποδέχεσθαι (M.), es ist mir etw. ~ δοκεῖ μοι, δέχομαί τι, φίλον ἐστί μοί τι, ἀρέσκει μοί τι.

genehmigen κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν τι, ἐπικρίνειν, δέχεσθαί, ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐπ-, συναινεῖν τι, συνδοκεῖ od. ἀρέσκει μοί τι, nicht ~ ἀπογιγνώσκειν, ἀποψηφίζεσθαί (M.) τι.

Genehmigung *f* ἡ κύρωσις, ἡ ἐπικύρωσις, gew. durch Verben, zB. mit ~ des Königs συνδόξαν τῷ βασιλεῖ, ohne j-s ~ οὐ πείσας τινά, j-s ~ einholen πείθειν τινά.

geneigt 1. eig. ἐπικλινής, κλιτός, κατάντης, καταφερής, προπετής, auf die eine od. die andere Seite ~ ἑτεροκλινής, eine ~e Ebene (in der Geometrie) κλιτὸν od. κεκλιμένον ἐπίπεδον. — **2.** übtr. (Hang, Neigung, Lust zu etw. habend) καταφερής, κατάφορος (2), εὐκατάφορος (2), ἐπιρρεπής εἰς, πρός od. ἐπί τι (sämtl. mit übler Nebenbedeutung: zu etw. Schlimmem), sehr ~ προπετής, ὁρμητικός, εὐεπίφορος (2) πρός τι, zum Zorne ~ ὀργίλος, ~ sein zu etw. προπετῶς ἔχειν εἰς od. πρός τι, προθύμως u. ὁρμητικῶς ἔχειν πρός τι,

ἐρᾶν u. ἐπιθυμεῖν τινος. — 3. (willig, entschlossen) πρόθυμος (2). — 4. (wohlwollend) εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, φιλόφρων, προσφιλής, (von der Gottheit) ἵλεως, j-m ~ sein εὔνουν εἶναί τινι, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα, φιλίᾳ χρῆσθαι εἴς od. περί τινα, οἰκείως διακεῖσθαι πρός τινα, sich j-n ~ machen εὐμενῆ ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀρέσκεσθαί τινα, κτᾶσθαί, ἀνακτᾶσθαί, προσάγεσθαί (M.) τινα, sich die Gottheit ~ machen εὐμενίζεσθαι, ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι τοὺς θεούς.

Geneigtheit *f* eig. τὸ ἐπικλινές, τὸ καταφερές, (Neigung, Lust) ἡ προθυμία, ἡ προπέτεια, (Wohlwollen) ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ φιλία (πρός τινα).

General *m* ὁ ἄρχων (οντος), s. Befehlshaber, Feldherr.

Generalbaß *m* τὰ περὶ τὰς ἁρμονίας.

Generaleinnehmer *m* ὁ ἀποδέκτης.

Generalia, Generalien *pl.* τὰ καθ' ὅλου.

Generalissimus *m* ὁ κυριώτατος od. ἅπαντος τοῦ στρατεύματος στρατηγός, ὁ ἀρχιστράτηγος.

Generalität *f* οἱ ἄρχοντες, αἱ ἀρχαί.

Generalkommando *n* ἡ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἀρχή.

Generalnenner *m*: alles unter einen ~ bringen συνάγειν πάντα εἰς ταὐτὸν μόριον.

Generalpächter *m* ὁ ἀρχώνης, ὁ τελωνάρχης, ὁ πεντηκόσταρχος.

Generalstab *m* οἱ περὶ τὸν στρατηγόν, οἱ ἀμφὶ τὸν ἄρχοντα.

Generalstabschef *m* ὁ στρατοπεδάρχης.

Generation *f* ἡ γενεά, τὸ γένος, ἡ γένεσις, die jetzige ~ οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι, ἡ νῦν ἡλικία, die frühere ~ οἱ πρότερον (ὄντες).

generell γενικός, περιεκτικός, περιέχων.

genesen ῥαΐζειν, ἀναρραΐζειν, ἀναρρώννυσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν (ἑαυτόν), ὑγιάζεσθαι, ὑγιαίνεσθαι (P.), ἀνίστασθαι (ἐκ τῆς νόσου), περιγίγνεσθαι (τῆς νόσου), ἀποφεύγειν τὴν νόσον, σῴζεσθαι (P.), ganz ~ ἐξυγιαίνειν, eines Kindes ~ τίκτειν παῖδα.

Genesung *f* ἡ ῥαΐα, ἡ ἀνάληψις, ἡ ἀνάρρωσις, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ἀποφυγὴ τῆς νόσου, ἡ σωτηρία, gew. durch Verben.

genial γόνιμος (2), εὐφυέστατος.

Genialität *f* ἡ εὐφυΐα.

Genick *n* ὁ αὐχήν (ένος), τὸ ἰνίον, ὁ τράχηλος, j-m das ~ brechen ἀπαυχενίζειν τινά, sich das ~ brechen ἐκτραχηλίζεσθαι (P.).

Genie *n* ἡ φύσις, ἡ εὐφυΐα, τὸ αὐτοδίδακτον, ein ~ ἀνὴρ γόνιμος od. ἄριστος τὴν φύσιν, ~ zu etw. haben εὐφυέστατον εἶναι od. εὖ (ἄριστα) πεφυκέναι εἴς od. πρός τι.

genieren j-n ἀσχολίαν παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, es geniert mich etw. δυσχερές, ἐπαχθές oder ἀηδές ἐστί μοί τι, ἄχθομαί τινι od. ἐπί τινι, χαλεπῶς φέρω τι od. ἐπί τινι, sich ~ ὀκνεῖν, s. sich scheuen.

genießbar πρόσφορος (2), ἐδώδιμος (2, eßbar).

genießen ἀπολαύειν τινός, προσφέρεσθαί τι, γεύεσθαί (M.) τινος, καρποῦσθαί (M.) τι, übermäßig ~ ἐμπίμπλασθαί (P.) τινος, die Früchte seiner Arbeit ~ καρποὺς λαμβάνεσθαι (M.) τῶν πόνων, Ehre ~ τιμῆς τυγχάνειν, τιμῆς ἀξιοῦσθαι (P.), τιμᾶσθαι (P.), τιμαῖς αὐξάνεσθαι (P.), θεραπεύεσθαι (P.), Freude ~ εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἔχειν, große Freude ~ πολλῆς ἡδονῆς ἀπολαύειν, einen Unterricht ~ τυγχάνειν od. μετέχειν παιδείας, παιδεύεσθαι (P.), einen guten Unterricht genossen haben ἀγαθῶν διδασκάλων τετυχηκέναι, der eine gute Erziehung genossen hat εὖ πεπαιδευμένος, gutes von j-m ~ εὖ πάσχειν oder ἀγαθὸν πάσχειν ὑπό τινος, εὐεργετεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, Einkünfte ~ προσόδους ἔχειν od. πρόσοδοι γίγνονταί τινι ἔκ oder ἀπό τινος.

Genießen *n* ἡ ἀπόλαυσις, s. Genuß.

Genist *n* τὸ κάρφος (u. *pl.*), ἡ κάρφη, ὁ συρφετός, ὁ φορυτός.

Genitiv *m* ἡ γενική (πτῶσις).

Genius *m* ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον, der gute ~ ὁ ἀγαθὸς δαίμων, ὁ ἀγαθοδαίμων, der böse ~ ὁ κακοδαίμων, der ~ der Sprache ἡ γλώττης φύσις.

Genosse *m* ὁ ἑταῖρος (Lebens~), ὁ ὁμῆλιξ (κος, ~ in Freud und Leid), ὁ κοινωνός od. μετέχων τινός (Teilnehmer an etw.), (bei Geschäften und Unternehmungen) ὁ συνεργός, die ~n j-s οἱ περί oder ἀμφί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.

Genossenschaft *f* ἡ ἑταιρεία, ἡ κοινωνία, Zeus als Beschützer der ~ Ζεὺς ἑταιρεῖος.

Genossin *f* ἡ ἑταίρα, ἡ ὁμῆλιξ (κος), ἡ κοινωνός, ἡ μετέχουσα, ἡ συνεργός.

Genrebild *n* τὰ ῥωπικά, ἡ ῥωπογραφία.

Genremaler *m* ὁ ῥωπογράφος.

Genremalerei *f* ἡ ῥωπογραφία.

genug (hinreichend) ἱκανός, ἀρκῶν, ἐξαρκῶν, ἄφθονος (2), sich selbst ~ αὐτάρκης, ~ haben an etw. ἅλις ἔχειν τινός, ἀρκεῖ od. ἐξαρκεῖ μοί τι, ἄδην ἔχειν τινός, ~ haben ἀρκοῦντα od. ἱκανὰ ἔχειν, οὐδενὸς δεῖσθαι (P.), es ist ~ ἀρκεῖ, ἐξαρκεῖ, ἀπόχρη, sich selbst ~ sein ἀρκεῖν ἑαυτῷ, *adv.* ἱκανῶς, ἅλις, ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἀποχρώντως, ἄδην, ἀφθόνως, doch ~ davon ἀλλ' ἱκανῶς ταῦτα εἰρήσθω ἡμῖν, ἀλλ' ἅλις δὴ τούτων, ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

Genüge *f* (der Zustand, in welchem man genug hat) ἡ πλησμονή, ὁ κόρος, volle ~ ἡ ἀφθονία, volle ~ haben ἄφθονον ἔχειν τι, ἀφθονίαν ἔχειν τινός, zur ~ ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἅλις, κατακόρως, ἀφθόνως, πρός od. εἰς κόρον, j-m ~ tun od. leisten ἀρκεῖν od. ἐξαρκεῖν τινι, seiner Pflicht ~ leisten πράττειν τὰ δέοντα od. προσήκοντα, den Gesetzen ~ leisten πείθεσθαι (P.) τοῖς νόμοις, einer Erwartung ~ leisten ἀποπιμπλάναι ἐλπίδα, kein ~ leisten ἐλλείπειν τινός.

genügen ἀρκεῖν, ἐξαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι, ἱκανῶς ἔχειν, ἀποχρῆναι, es genügt mir ἀρκεῖ od. ἐξαρκεῖ μοι, ἀρκοῦμαι (P.) od. ἀγαπῶ mit *part.*, sich ~ lassen στέργειν od. ἀγαπᾶν τι od. τινι.

genügend ἀρκῶν, ἐξαρκῶν, ἀποχρῶν, sich selbst ~ αὐτάρκης.

genugsam ἱκανός, ἐξ-, ἐπαρκῶν, ἐπαρκής, s. genug.

genügsam μέτριος, ὀλιγαρκής, σώφρων, εὐτελής, εὔκολος (2), ~ sein μετρίων δεῖσθαι (P.), ῥᾳδίως ἔχειν ἀρκοῦντα, αὐταρκεῖν, ὀλιγαρκεῖσθαι, ~ leben εὐτελῶς od. εὐκόλως ζῆν.

Genügsamkeit *f* ἡ μετριότης (ητος), ἡ εὐκολία, ἡ αὐτάρκεια, ἡ ὀλιγάρκεια, ἡ σωφροσύνη.

genugtun s. Genüge leisten unter Genüge.

Genugtuung *f* ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, j-m ~ geben für etw. δίκην διδόναι τινί τινος, δίκην od. τιμωρίαν ὑπέχειν τινί τινος, ~ bekommen, erhalten δίκην oder τιμωρίαν λαμβάνειν od. ἔχειν, sich von j-m ~ verschaffen für etw. τιμωρεῖσθαί (M.) τινά τινος, j-m ~ verschaffen für etw. τιμωρεῖν τινί τινος.

Genus *n* τὸ γένος (der Nomina), ἡ διάθεσις (der Verben).

Genuß *m* 1. ἡ ἀπόλαυσις (die Handlung und das Genossene, in letzterer Bedeutung auch τὸ ἀπόλαυσμα). — 2. (Nutzung, Nießbrauch) ἡ καρπεία, ἡ κάρπωσις. — 3. (angenehme Empfindung, Sinnengenuß) ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις, ἡ εὐπάθεια, ἡ ἡδυπάθεια, körperliche, geistige Genüsse αἱ διὰ τοῦ σώματος, τῆς ψυχῆς ἡδοναί, ~ von etw. haben ἀπολαύειν τινός, νέμεσθαί (M.), καρποῦσθαί (M.) τι, ὀνίνασθαί τινος, ~ an etw. finden ἥδεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, εὐφραίνεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, keinen ~ von etw. haben ἀνόνητον εἶναί τινος, j-n in den ~ von etw. setzen διδόναι τινὶ καρποῦσθαί τι, dem ~ ergeben ἀπολαυστικός, ἥττων τῶν ἡδονῶν od. τῆς γαστρός, ein dem Genusse ergebenes Leben führen ἀπολαυστικῶς ζῆν, mit ~ ἡδέως (z. B. essen ἐσθίειν).

Genußmensch *m* ὁ ἀπολαυστικός.

genußreich ἥδιστος, γλυκύτατος, τερπνός.

Genußsucht *f* ἡ φιληδονία, ἡ ἡδυπάθεια.

genußsüchtig φιληδής, ἡδυπαθής.

genußvoll ἡδονῆς πληθύων.

Genzian *m* ἡ χειρωνεία (ῥίζα), τὸ χειρώνειον.

Geognosie *f* ἡ περὶ τὴν τῆς γῆς φύσιν ἐπιστήμη.

Geognost *m* ὁ περὶ τὴν τῆς γῆς φύσιν πραγματευόμενος, ὁ περὶ τῶν κατὰ τῆς γῆς ζητῶν.

Geograph *m* ὁ γεωγράφος.

Geographie *f* ἡ γεωγραφία, ~ treiben γεωγραφεῖν.

geographisch γεωγραφικός.

geöhrt (mit Henkeln versehen) ὦτα ἔχων, ὠτώεις, (mit einem Öhr versehen) ὀπὴν ἔχων.

Geometer *m* ὁ γεωμέτρης.

Geometrie *f* ἡ γεωμετρία, ~ treiben γεωμετρεῖν, in der ~ erfahren γεωμετρικός.

geometrisch γεωμετρικός, ~es Verfahren, ~er Beweis ἡ γραμμικὴ ἔφοδος od. ἀπόδειξις.

geordnet τεταγμένος, ταχθείς, s. ordnen; gut ~ εὔθετος (2), εὐδιάθετος (2), *adv.* κόσμῳ.

gepaart ζευκτός.

Gepäck *n* τὰ σκεύη (*pl.* von τὸ σκεῦος), ἡ ἀποσκευή, das ~ tragen σκευοφορεῖν, σκευαγωγεῖν, das ~ tragend σκευοφόρος, σκευαγωγός, das ~ bewachen σκευοφυλακεῖν.

Gepäckstück *n* τὸ σκεῦος.

Gepäckträger *m* ὁ σκευοφόρος, ὁ σκευαγωγός.

Geplänkel *n* ἡ ἀψιμαχία, ἡ ἀκροβόλισις, ὁ ἀκροβολισμός.

Geplapper *n* ὁ φλήναφος, τὸ φληνάφημα, ἡ φλεδονεία, ἡ φλυαρία, οἱ ὕθλοι.

Geplärr *n* ἡ κραυγή, ἡ ὀλολυγή.

Geplätscher *n* τὸ κάχλασμα, ὁ καχλασμός, ὁ πάταγος.

Geplauder *n* ἡ λαλιά, ἡ στωμυλία, τὸ στώμυλμα, τὸ λάλημα.

Gepolter *n* ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ κτύπος, ~ machen θορυβεῖν.

Gepräge *n* eig. ὁ χαρακτήρ (ῆρος), τὸ χάραγμα, τὸ ἐγχάραγμα, τὸ κόμμα, ὁ τύπος, das ~ einer Münze τὸ τοῦ νομίσματος ἐπίσημον, übtr. ὁ χαρακτήρ, ὁ τύπος, τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, einer Sache ein ~ geben τύπον ἐνσημαίνεσθαί τινι (von etw. τινός), χαρακτῆρά τινος ἐμβάλλειν τινί, das ~ einer Sache an sich tragen τὸ σχῆμά od. εἶδός τινος ἔχειν.

geprägt ἐπίσημος (2), ~es Gold τὸ ἐπίσημον χρυσίον, ὁ ἐπίσημος χρυσός.

Gepränge *n* ἡ πρόστασις, ἡ προστασία, ὁ κόμπος, ἡ μεγαλοπρέπεια, (bei einem Aufzuge) ἡ πομπεία.

Geprassel *n* ὁ πάταγος, ὁ σφάραγος, ὁ δοῦπος, ὁ κτύπος, ὁ βρόμος, ὁ ῥοῖβδος.

gepriesen ἔν-, εὔδοξος (2), εὐκλεής, s. preisen.

geprüft ἐξέταστος (2), δόκιμος (2), s. prüfen.

geputzt κεκοσμημένος, κομψός, εὐσταλής, s. putzen.

Gequake *n* (der Frösche) τὸ τῶν βατράχων βρεκεκεκέξ od. κοάξ.

gerade I *adj.* 1. (nicht krumm) εὐθύς, ~stehend ὀρθός, ὄρθιος, ~stehen στῆναι ὀρθόν, die ~ Linie ἡ εὐθεῖα, von ~m Wuchse ὀρθοφυής, einen ~n Wuchs haben ὀρθοφυεῖν, ~machen ὀρθοῦν, εὐθύνειν, κατευθύνειν, ~sweges ὀρθὴν (ὁδόν), ἐπ' εὐθείας, ~sweges fortgehen εὐθυπορεῖν, συντέμνειν ὁδόν. — 2. (eben) ὁμαλός, ὁμαλής, ἴσος, ἰσόπεδος (2). — 3. (gleich, von Zahlen) ἄρτιος, ~ oder un~ spielen ἀρτιάζειν (dieses Spiel: ὁ ἀρτιασμός). — 4. (aufrichtig, offen, ohne Heuchelei und Verstellung) ἁπλοῦς, εὐθύπορος (2), εὐθύς, ὀρθός, ἄκακος (2), ἄδολος (2), εὐήθης, εὐθύφρων, ~r Sinn ἡ ἁπλότης (ητος), ~n Sinnes sein ἁπλοΐζεσθαι, ~ heraus sagen ἀπὸ τοῦ εὐθέος λέγειν, ἁπλῶς εἰπεῖν, εὐθυρρημονεῖν. — II *adv.* 5. εὐθύ, εὐθύωρον, κατ' εὐθυωρίαν, ὀρθῶς, ὀρθήν, ~stehend ὀρθοστάδην, ὀρθοσταδόν, ~aus κατευθύ, ὀρθήν, ~zu εὐθύ, κατευθύ, (ohne Rückhalt) ἄντικρυς, (in der Tat) σαφῶς, φανερῶς. — 6. (genau, völlig) ἀκριβῶς, ἀρτίως, τελέως, δή, auch häufig durch αὐτός, ἡ, ὁ, zB. ~ durch den Kopf δι' αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, es geht dir ~so wie mir τὰ αὐτὰ πάσχεις ἅπερ καὶ ἐγώ. — 7. (eben, von der Zeit) ἄρτι, ἀρτίως, häufig durch τυγχάνω, zB. er war ~ anwesend ἔτυχε παρών. — 8. (zwar) μέν, einem folgenden δέ entsprechend.

geradeaus τὴν εὐθεῖαν, ὀρθήν, ἐπ' εὐθείας, εὐθύωρον, εἰς τὸ εὐθύ, κατ' εὐθυωρίαν, ~ auf etw. εὐθὺ τινος, (als Kommando) ἀπόδοτε (ἀπόδος) ἐς ὀρθόν.

geradeswegs s. unter gerade 1.

geradezu s. unter gerade 5.

Geradheit *f* eig. ἡ εὐθύτης, ἡ ὀρθότης (ητος), ἡ εὐθυωρία, übtr. (Aufrichtigkeit) ἡ ἁπλότης, ἡ εὐθύτης (ητος), ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια.

geradlinig εὐθύγραμμος (2), εὐθυγραμμικός.

geradsinnig ἁπλοῦς, ἄκακος (2), εὐήθης.

Geradsinnigkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια.

geradstenglig εὐθύ-, ὀρθόκαυλος (2).

geradwinklig εὐγώνιος, ὀρθογώνιος (2).

Gerassel *n* ὁ πάταγος, τὸ πατάγημα, ὁ κτύπος, ὁ κρότος, ὁ ἀραγμός, mit ~ ἀράγδην.

Geräte *n* τὸ σκεῦος (gew. *pl.*), τὸ σκευάριον, τὸ κατασκεύασμα, ohne ~ ἀσκευής, ἄσκευος (2), das ~ zusammenpacken συσκευάζεσθαι (M.).

[1]**geraten** 1. (wohin kommen) ἀφικνεῖσθαι εἴς τι, ἐν-, προστυγχάνειν τινί, ἐμπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί, zB. in Gefahren ~ ἐμπίπτειν εἰς κινδύνους, περιπίπτειν κινδύνοις, in Knechtschaft ~ περιπίπτειν δουλείᾳ, aus einem Zustand in einen andern ~ μεταπίπτειν εἴς τι, aneinander ~ εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί τινι, in Streit, Zank mit j-m ~ εἰς διαφορὰν ἥκειν τινί, in Zorn ~ γίγνεσθαι δι' ὀργῆς, παροργίζεσθαι (P.), in Vergessenheit ~ ἀφανίζεσθαι (P.), κρύπτεσθαι (P.) λήθῃ, in Furcht ~ πίπτειν εἰς φόβον, φοβεῖσθαι (P.), in Verlegenheit ~ εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι, ἀπορεῖν, in Brand ~ καθίστασθαι εἰς φλόγα. — 2. ich gerate (stoße) auf etw. ἐντυγχάνω τινί, ich gerate auf einen Einfall, Gedanken ὑπέρχεταί μέ τι, ἐπέρχεταί od. ἐγγίγνεταί μοί τι, auf Irrwege ~ ἀποπλανᾶσθαι (P.). — 3. (gelingen, vonstatten gehen, einen guten Fortgang haben) ἀποβαίνειν, (καλῶς) συμβαίνειν, εὖ γίγνεσθαι, χωρεῖν (auch verbunden mit εὖ, καλῶς, εὐτυχῶς, κατὰ νοῦν), προχωρεῖν, εὐτυχεῖν, κατορθοῦσθαι (P.), καλῶς πράττεσθαι (P.), es gerät mir alles gut πάντα κατορθοῦμαι, dir ist alles ~ πάντα σοι ηὐτύχηται, die Früchte ~ οἱ καρποὶ γίγνονται od. εὐθενοῦσιν, das Opfer ist ~ τὰ ἱερὰ ἐγένετο (καλά), gut ~e Kinder παῖδες εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένοι.

[2]**geraten** s. ratsam.

Geratewohl *n* ἡ τύχη, aufs ~ εἰκῆ, ἀπερισκέπτως, ἀπρονοήτως, ἀπὸ od. ἐκ τοῦ αὐτομάτου, τυχόντως, ὡς ἔτυχε, ἀλόγως, ἀλογίστως.

Gerätschaften *f/pl.* τὰ σκεύη, τὰ σκευάρια, τὰ ἔπιπλα.

geraum συχνός, πολύς, μακρός, seit ~er Zeit συχνοῦ χρόνου, ~e Zeit nachher (συχνῷ) χρόνῳ ὕστερον.

geräumig εὐρύς, εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής, ein ~er Ort ἡ εὐρυχωρία.

Geräumigkeit *f* ἡ εὐρυχωρία.

Geräusch *n* ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, τὸ ψόφημα, ὁ κτύπος, ὁ δοῦπος, ~ machen ψόφον ποιεῖν, ψοφεῖν, κτυπεῖν, θορυβεῖν, ~ des Wassers ὁ ῥοῖζος, ὁ ῥοῖβδος, ~ des Windes ὁ πάταγος, ~ erregend ψοφητικός, ohne ~ ἀψοφητί, vor jedem ~ erschreckend ψοφοδεής.

geräuschlos ἄψοφος, ἀψόφητος, ἀθόρυβος (sämtlich 2), *adv.* ἀψοφητί.

Geräuschlosigkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

geräuschvoll ψοφοειδής, ψοφώδης, θορυβώδης, ῥοιζώδης, θορύβου μεστός.

gerben δέψειν, βυρσοδεψεῖν, θρανεύειν, βυρσεύειν, μαλάττειν (letzteres auch = durchprügeln).

Gerben *n* τὸ δέψειν usw., zum ~ gehörig βυρσοδεψικός, σκυτοδεψικός.

Gerber *m* ὁ βυρσοδέψης, ὁ βυρσεύς, ~ sein βυρσοδεψεῖν.

Gerberbank *f* ὁ θρᾶνος, auf die ~ aufspannen θρανεύειν.

Gerberei *f* (als Ort) τὸ βυρσοδέψιον, τὸ βυρσοδεψεῖον, τὸ βυρσεῖον, (als Gewerbe) ἡ βυρσοδεψική, ἡ σκυτοδεψική.

Gerberstrauch *m* ὁ, ἡ ῥοῦς.

gerecht (passend, angemessen) ἁρμόττων, εὐάρμοστος (2), ἐπιτήδειος, (Recht liebend) δίκαιος, νόμιμος, ~e Strafe ἀξία ζημία, ~er Lohn ἄξιος μισθός, ~e Forderung ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα, ~ handeln τὰ δίκαια πράττειν, δικαιοπραγεῖν, ~e Handlungsweise ἡ δικαιοπραγία, es ist ~ δίκαιόν ἐστι mit *acc.* u. *inf.*, doch oft auch persönl. Konstr., zB. es ist ~, daß er bestraft werde δίκαιός ἐστι δίκην διδόναι.

Gerechtigkeit *f* (als Eigenschaft und Handlung) ἡ δικαιοσύνη, ~ üben δικαιοσύνῃ χρῆσθαι, δικαιοσύνην ἀσκεῖν, (das Recht) ἡ δίκη, τὸ δίκαιον, (Rechtmäßigkeit) ἡ νομιμότης (ητος), τὸ νόμιμον, j-m ~ widerfahren lassen τὰ δίκαια γνῶναι, ψηφίζεσθαι (M.) περί τινος, δικαίως κρίνειν, τὰ δίκαια ποιεῖν περί τινος, j-n der ~ (den Richtern) überliefern ἀπάγειν τινὰ εἰς τὸ δικαστήριον od. πρὸς τοὺς δικαστάς.

Gerechtigkeitsliebe *f* ἡ δικαιοσύνη.

Gerechtigkeitspflege *f* ἡ δικαιοδοσία.

Gerechtsame *f* τὰ δίκαια, seine ~ verteidigen δικαιολογεῖσθαι (M.), die Verteidigung seiner ~ ἡ δικαιολογία, j-n in seine ~ wiedereinsetzen ἀποδιδόναι τινὶ τὰ αὑτοῦ, (einen Verbannten) κατάγειν.

Gerede *n* οἱ λόγοι, leeres ~ οἱ κενοὶ λόγοι, (Gerücht, Sage) ὁ λόγος, ὁ θροῦς, ἡ φήμη, es geht das ~ λόγος ἐστὶ od. κατέχει, ἡ φήμη διαδίδοται, λέγουσι, λέγεται, φασίν, ins ~ kommen λόγον παρέχειν, ins ~ bringen διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, sich ins ~ bringen διαβολὴν παρέχειν καθ' ἑαυτοῦ.

geregelt τεταγμένος, τακτός, s. regeln, ordnen; auf ~e Art κόσμῳ.

gereichen: j-m zu etw. ~ φέρειν τινί τι, ἔχειν, παρέχειν τινί τι, es gereicht mir zur Ehre, zur Schande φέρει μοι τιμήν, αἰσχύνην, zum Nutzen ~ εἰς ὄνησιν ἥκειν τινί, εἶναι ἐπ' ἀγαθῷ τινι, es gereicht mir zum Vorteil ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ τινος, es gereicht mir zum Vergnügen ἐν ἡδονῇ ἐστί μοι, zum Verderben ~ ὄλεθρον φέρειν, es gereicht zur Rettung σωτήριόν ἐστιν.

gereuen: es (ge)reut mich μεταμέλει μοί τινος, s. Reue.

[1]**Gericht** *n* (von Speisen) τὸ ἔδεσμα, τὸ γεῦμα.

[2]**Gericht** *n* 1. (das Richten) ἡ κρίσις, ~ halten über j-n κρίνειν τινά, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, es wird ~ gehalten κρίσις γίγνεται, ein ~ über j-n ergehen lassen κρίσιν ἐπιφέρειν τινί, sich dem ~ entziehen φυγοδικεῖν. — 2. (die Richter) οἱ δικασταί, οἱ κριταί, etw. vor ~ bringen ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς δικαστάς, j-n vor ~ führen εἰσ-, ὑπάγειν τινά, ἄγειν τινὰ πρὸς τοὺς δικαστάς, vor ~ ἐν τοῖς δικασταῖς, vor ~ gefordert werden δικάζεσθαι (P.), vor ~ erscheinen παραγίγνεσθαι od. παρεῖναι ἐν τοῖς δικασταῖς, vor ~ (vor den Schranken des ~s) stehen κρίνεσθαι (P.), vor ~ reden λέγειν ἐν τοῖς δικασταῖς. — 3. (Ort des ~s) τὸ δικαστήριον. — 4. (Strafe) ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, Gottesg~ ἡ παρὰ θεοῦ τιμωρία.

gerichtlich δικανικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τοῖς δικασταῖς, ~e Strafe ἡ δίκη, ~er Ausspruch ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ~e Aussage ἡ μαρτυρία (Zeugnis), ~ belangen ἐπεξιέναι, ἐπεξέρχεσθαί τινι, δίκην προσκαλεῖσθαί (M.) τινα, ~e Rede ἡ δικολογία, eine ~e Rede halten δικολογεῖν.

Gerichtsakten *f/pl.* τὰ δικανικὰ γράμματα.

Gerichtsbarkeit *f* ἡ ἀρχή, ἡ τοῦ δικαστηρίου ἡγεμονία, unter j-s ~ stehen δίκας διδόναι καὶ λαμβάνειν παρά τινι u. ὑπό τινος, eigene ~ haben αὐτοδικεῖν.

Gerichtsbote, -diener *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ κλητήρ (ῆρος), ὁ κῆρυξ (κος).

Gerichtsferien *f/pl.* ἡ ἀπραξία, αἱ ἄπρακτοι ἡμέραι.

Gerichtsgebühren *f/pl.* τὰ πρυτανεῖα.

Gerichtshalter *m* ὁ δικαστής (Richter), ὁ τοῦ δικαστηρίου ἡγεμών (όνος, Gerichtspräsident).

Gerichtshandel *m* ἡ δίκη, ὁ ἀγών (ῶνος).

Gerichtshof *m* τὸ δικαστήριον (Ort und Richterkollegium), τὸ συνέδριον (Kollegium), τὸ ἀρχεῖον (Amtshaus).

Gerichtskosten *pl.* τὰ πρυτανεῖα.

Gerichtsmonat *m* ὁ δικάσιμος μήν (μηνός).

Gerichtspflege *f* τὰ περὶ τὰς δίκας.

Gerichtspräsident *m* ὁ τοῦ δικαστηρίου ἡγεμών (όνος).

Gerichtsrede *f* ὁ δικανικὸς λόγος, ὁ ἐν τοῖς δικασταῖς λόγος, ἡ δικαιολογία (δικολογία).

Gerichtsschreiber *m* ὁ γραμματεύς.

Gerichtssportel *f* ὁ δικαστικὸς μισθός, τὸ δικαστικόν (mit u. ohne λῆμμα).

Gerichtsstätte, -stelle *f* τὸ δικαστήριον.

Gerichtstag *m* ἡ δικάσιμος ἡμέρα, auch ἡ δίκη, ἡ (ἀγοραῖος) ἡμέρα, als der ~ da war ἐνεστηκυίας τῆς ἡμέρας.

Gerichtsverhandlung *f* ἡ δίκη, ἡ κρίσις.

Gerichtsversammlung *f* ὁ τῶν δικαστῶν σύλλογος, (Richterkollegium) τὸ συνέδριον.

Gerichtsvollzieher *m* ὁ πράκτωρ (ορος).

Gerichtsvorstand *m* s. Gerichtspräsident.

Gerichtswesen *n* τὰ περὶ τὰ δικαστήρια, τὰ περὶ τὰς δίκας, auch ἡ δικανική, ἡ δικαστική, τὸ δικανικόν, τὸ δικαστικόν.

gerieben ἐπίτριπτος (2), πανοῦργος (2), ~er Mensch τὸ περίτριμμα, τὸ παιπάλημα.

gerieft ῥαβδωτός, nicht ~ ἀρράβδωτος (2).

gerieren sich ἔχειν und διακεῖσθαι mit *adv.*, εἶναι und γίγνεσθαι mit *adj.*, παρέχειν ἑαυτόν mit *adj.*

Geriesel *n* ὁ κελαρυσμός, τὸ κελάρυσμα, besser durch Verben, s. rieseln.

gering ὀλίγος (wenig), μικρός (klein), βραχύς (kurz, klein), λεπτός (dünn, klein, auch übtr., zB. ~e Hoffnung λεπτὴ ἐλπίς), εὐτελής, φαῦλος, πρόχειρος (2), μικροῦ oder ὀλίγου ἄξιος (~ an Wert), ~er μείων, ἥττων, ἐλάττων, ~er werden ἔλαττον γίγνεσθαι, μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), ~ schätzen ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, περὶ μικροῦ ποιεῖσθαι (M.), μικρὸν od. ὀλίγον ἡγεῖσθαι (M.), ~er schätzen περὶ ἐλάττονος ποιεῖσθαι (M.), παρ' ἔλαττον ἡγεῖσθαι (M.), der ~ste ὀλίγιστος, ἐλάχιστος, πολλοστός, nicht das ~ste οὐδὲ πολλοστὸν od. ἐλάχιστον μέρος, nicht im ~sten οὐδ' ὁτιοῦν oder ὁπωστιοῦν, ἥκιστα, ~ an Stand ταπεινός, ἀγεννής, τῷ γένει ἐνδεής, πολλοστός, δημότης, τοῦ δήμου.

Geringel *n* ἡ ἕλιξ (κος).

geringelt ἑλικτός.

geringfügig οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, s. gering.

Geringfügigkeit *f* ἡ μικρότης, ἡ φαυλότης, ἡ ὀλιγότης, ἡ λεπτότης (ητος), und d. *neutr.* der *adj.* von gering.

geringhaltig κενός, εὐτελής, ὀλίγου ἄξιος, φαῦλος.

Geringhaltigkeit *f* ἡ φαυλότης, ἡ κενότης (ητος), ἡ εὐτέλεια.

geringschätzig καταφρονητικός, ὑβριστικός, ὀλίγωρος (2), ~ behandeln ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν, ἀμελεῖν τινος, ὑβρίζειν τινά, ὑπερορᾶν τινα (seltener τινος).

Geringschätzigkeit, Geringschätzung *f* ἡ καταφρόνησις, τὸ καταφρόνημα, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ὕβρις, j-n mit ~ behandeln καταφρονεῖν τινος, aus ~ durch *part.*, zB. καταφρονῶν.

gerinnen πήγνυσθαι, κατα-, συμπήγνυσθαι (P.), ~ lassen πηγνύναι, συμπηγνύναι.

Gerinnen *n* ἡ πῆξις.

Gerippe *n* τὰ ὀστᾶ (Knochen), ὁ σκελετός, übtr. ἡ σκιά.

gerippt ῥαβδωτός, nicht ~ ἀρράβδωτος (2).

gern (mit Vergnügen) ἡδέως od. durch χαίρειν u. ἥδεσθαι (P.) mit d. *part.*, zB. ich sehe ihn ~ ἥδομαι αὐτὸν ἰδών, er hörte dies ~ ἥσθη ταῦτα ἀκούσας, oft auch

der *opt. pot.*, zB. ich möchte ~ βουλοίμην ἄν, es ~ sehen, wenn ἀγαπᾶν, εἰ, (willig) προθύμως, ἀσμένως, ἑκοντί, gewöhnlicher durch die *adj.* ἄσμενος, ἑκών, ἐθέλων, nicht ~ ἄκων, (mit Vorsatz) ἀπὸ γνώμης, ἑκουσίως, er singt nicht ~ οὐχ ἑκὼν ᾄδει, (häufig, leicht, gemeiniglich) ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ῥᾳδίως, πώς (enkl.), πού (enkl.), δήπου od. durch φιλεῖν mit *inf.*, zB. wie es im Kriege ~ geht οἷα δὴ ἐν πολέμῳ φιλεῖ (γίγνεσθαι).
gerngroß χαίρων ἐὰν μέγας τις εἶναι δοκῇ.
Geröhr *n* ὁ καλαμών (ῶνος).
Geröll *n* ὁ, ἡ χάλιξ (κος).
geröstet φρυκτός, ὀπτός.
Gerste *f* αἱ κριθαί, aus ~ bereitet κρίθινος, mit ~ füttern κριθίζειν, ~ fressend κριθοφάγος, ~ tragend κριθοφόρος (2), Brot von geschrotener ~ ὁ ἐρικίτης ἄρτος.
Gerstenbier *n* ὁ κρίθινος οἶνος, τὸ κρίθινον πόμα.
Gerstenbrei *m* ὁ κρίθινος πόλτος.
Gerstenbrot *n* ὁ κρίθινος ἄρτος, ἡ μᾶζα, von ~ μάζινος.
Gerstengraupe *f* τὸ ἄλφιτον.
Gerstengrütze *f* ἡ πτισάνη.
Gerstenhändler *m* ὁ κριθοπώλης.
Gerstenkleie *f* τὸ κρίθινον πίτυρον.
Gerstenkorn *n* ὁ κρίθινος χόνδρος, (Geschwür am Augenlide) ἡ κριθή, ἡ ποσθία, ἡ χάλαζα, τὸ χαλάζιον.
Gerstenkörnchen *n* τὸ κριθίδιον, τὸ κριθίον.
Gerstenmehl *n* τὰ ἄλφιτα, τὸ κρίθινον ἄλευρον.
Gerstenschleim *m* ἡ πτισάνη.
Gerstenschrot *n* αἱ ἐρικίδες, αἱ ἐρικάδες, Brot von ~ ὁ ἐρικίτης ἄρτος, ~ essen ἀλφιτοσιτεῖν.
Gerstenspreu *f* τὰ κριθῶν ἄχυρα.
Gerstenstroh *n* αἱ τῶν κριθῶν καλάμαι.
Gerstentrank *m* ἡ πτισάνη.
Gerstenwasser *n* τὸ κρίθινον ὕδωρ.
Gerte *f* ἡ ῥάβδος, ὁ ῥάδαμνος, ὁ νάρθηξ (κος), mit der ~ schlagen ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν.
Geruch *m* 1. (Geruchssinn) ἡ ὄσφρησις, ἡ ὄσφρανσις, ἡ ὀσφρασία, ἡ ὀσμή. — 2. (der empfundene ~) ἡ ὀσμή (ὀδμή), (von Gebratenem) ἡ κνῖσα, guter, angenehmer ~ ἡ εὐωδία, ἡ εὐοσμία, schlechter, unangenehmer ~ ἡ δυσωδία, ἡ δυσοσμία, ἡ κακοσμία, was einen guten ~ hat εὔοσμος (2), εὐώδης, was einen schlechten ~ hat δυσώδης, einen ~ nach etw. haben ὄζειν τινός, einen ~ von sich geben ἀναπέμπειν ὀσμήν, ἀποπνεῖν, einen sehr angenehmen ~ von sich geben ἥδιστον ἀποπνεῖν, ohne ~ ἄνοσμος (2).
geruchlos ἄνοσμος (2), ἀνώδης.
Geruchsnerven *m/pl.* οἱ τῆς ὀσφρήσεως πόροι.
Geruchsorgan *n* τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον.
Geruchssinn *m* ἡ ὄσφρησις.
Geruchswerkzeuge *n/pl.* ὄργανα δι' ὧν ὀσφραινόμεθα.
Gerücht *n* ἡ φήμη, ὁ λόγος, ἡ ἀκοή, etw. durchs ~ wissen ἀκοῇ od. λόγῳ εἰδέναι τι, ein ~ verbreiten διαδιδόναι, ἐκφέρειν, διασπείρειν λόγον, διαθρυλεῖν (φήμην), es ist, geht das ~ λόγος ἐστίν, ἔχει od. κατέχει, es verbreitet sich das ~ διαδίδοται ἡ φήμη, διασπείρεται ὁ λόγος, das ~ ist allgemein verbreitet διατεθρύληται.
gerüchtweise ὡς λόγος, ὥς φασιν.
geruchvoll ὀσμώδης.
geruhen βούλεσθαι, δοκεῖ μοι.
geruhig ἥσυχος, s. ruhig.
gerührt ἐμπαθής, ~ werden ἐμπαθῆ διατίθεσθαι, ~ sein ἐμπαθῶς διακεῖσθαι.
Gerüll, Gerümpel *n* ἡ γρύτη, τὸ γρυτάριον.
gerupft s. rupfen.
Gerüst *n* τὸ πῆγμα, τὸ κατασκεύασμα, ὁ κιλλίβας (αντος), ὁ ὀκρίβας (αντος), ἡ μηχανή.
Gerüttel *n* ὁ τιναγμός.
gesalzen ἁλιστός, ἁλμήεις, s. salzen.
Gesäme *n* τὰ σπέρματα.
gesamt ἅπας, σύμπας, συνάπας, ὅλος, σύνολος, ἀθρόος, ins~ ἅπαντες, οἱ καθ' ἕκαστον, mit den Bürgern ins~ πανδημεί, mit dem Heere ins~ πανστρατιᾷ, mit dem ~en Hause πανοικίᾳ, πανοικησίᾳ, πανοικί.
Gesamtanschlag *m* ἡ τοῦ παντὸς τίμησις.
Gesamtbeschluß *m* ἡ κοινὴ ψῆφος, τὸ πᾶσι δόξαν.
Gesamtbetrag *m* τὸ κεφάλαιον, τὸ πλήρωμα.
Gesamtbevölkerung *f* σύμπαντες οἱ ἐνοικοῦντες, mit der ~ ins Feld ziehen πανδημεὶ στρατεύεσθαι (M.).
Gesamtgewicht *n* ὁ σύμπας σταθμός, das ~ betrug sieben Talente ἑπτὰ ταλάντων σταθμὸν εἶχε τὰ σύμπαντα.
Gesamtheit *f* ἡ ὁμάς (άδος), ἡ ὁλότης (ητος), gew. durch die *adj.*, zB. die ~ des Volkes ἅπας ὁ δῆμος, σύμπαντες.
Gesamtinhalt *m* σύμπαντα τὰ ἐνόντα, ὁ σύμπας λόγος, πάντα τὰ λεγόμενα.
Gesamtmacht *f* ἀθρόα ἡ δύναμις, mit der ~ ἀθρόοι, πανδημεί, πανστρατιᾷ, πασσυδίᾳ.
Gesamtmasse *f* ὁ πᾶς ὄχλος, ὁ πᾶς ὄγκος, τὸ πᾶν πλῆθος.
Gesamtsumme, -zahl *f* ὁ πᾶς ἀριθμός, ὁ τῶν συμπάντων ἀριθμός, τὰ σύμπαντα.
Gesamtvermögen *n* ἡ σύνολος od. σύμπασα οὐσία.
Gesandte *m* ὁ ἀπόστολος (allg., der mit Aufträgen abgeschickt wird), bevollmächtigter ~ ὁ πρεσβευτής (*pl.* οἱ πρέσβεις), doch bleibt es auch unübersetzt, wenn der Zweck der Gesandtschaft näher angegeben ist, zB. sie schickten ~, welche über ein Bündnis verhandeln sollten ἔπεμψαν λόγους ποιησομένους περὶ σπονδῶν od. bloß ἔπεμψαν περὶ σπονδῶν, (bei Festspielen u. Opfern) ὁ θεωρός, ~r sein πρεσβεύειν (u. M.), ~ schicken πρεσβεύεσθαι (M.), zu j-m ἐπιπρεσβεύεσθαί τινι u. πρός τινα (M.), gegenseitig ~ schicken διαπρεσβεύεσθαι (M.), die ~n der Athener οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, οἱ παρὰ τῶν Ἀθηναίων πεμφθέντες.
Gesandtschaft *f* ἡ πρεσβεία, ἡ πρέσβευσις, (zum Feste) ἡ θεωρία, gew. οἱ πρέσβεις, οἱ ἄγγελοι, οἱ θεωροί, gegenseitige ~ ἡ διαπρεσβεία.
gesandtschaftlich πρεσβευτικός oder durch den *gen.* τῶν πρέσβεων.
Gesandtschaftsbericht *m* ἡ ἀποπρεσβεία, ἡ ἀπαγγελία (τῶν πρέσβεων), einen ~ erstatten ἀποπρεσβεύειν, ἀπαγγέλλειν.
Gesandtschaftsposten *m* ἡ πρεσβεία, ἡ πρεσβευτοῦ τάξις.
Gesang *m* ἡ ᾠδή, ἡ μελῳδία, (das, was gesungen wird) ἡ ᾠδή, τὸ ᾆσμα, τὸ μέλος, τὸ μελῴδημα, (zum Lobe einer Gottheit) ὁ ὕμνος, (zur Zither) τὸ κιθάρισμα, (zur Flöte) ἡ αὐλῳδία, (der Rhapsoden) ἡ ῥαψῳδία.
Gesangbuch *n* ἡ ὕμνων συλλογή, οἱ ὕμνοι.
Gesangmeister *m* ὁ φωνασκός.
gesangreich πολύυμνος, φιλῳδός, φιλόμουσος (sämtl. 2).
Gesangunterricht *m* ἡ παρὰ τῷ φωνασκῷ διδασκαλία, ἡ φωνασκία, j-m ~ geben φωνασκεῖν τινα, ~ bei j-m nehmen φωνασκεῖν παρά τινι, zum ~ gehörig φωνασκικός.
Gesangweise *f* ὁ νόμος, τὸ μέλος.
Gesäß *n* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα, τὸ ἐφέδρανον, οἱ γλουτοί (auch ὁ γλουτός), τὸ ἰσχίον, τὰ ἰσχία, s. Hintere.
Gesäßfalte *f* ἡ ὑπογλουτίς (ίδος).
gesäuert s. säuern.
Gesause *n* ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, ὁ ῥοῖβδος.
Gesäusel *n* τὸ ψιθύρισμα, ὁ ψιθυρισμός.
Geschäft *n* ἡ πρᾶξις, ἡ ἐργασία, ἡ πραγματεία, ἡ ἀσχολία (als Handlung und Sache), τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, τὸ ἀσχόλημα (als Sache), τὸ ἐπιτήδευμα (Gewerbe), τὸ συμβόλαιον (Handelsgeschäft), ὁ χρηματισμός (Staats-, Handelsgeschäft), es ist j-s ~ wird gew. ohne *subst.* ausgedrückt, zB. es ist das ~ des Richters τοῦ δικαστοῦ od. κριτοῦ ἐστι, es ist mein ~ ἐμόν ἐστι, sich etw. zum ~e machen ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι od. *inf.*, an sein ~ gehen πρὸς τὸ ἔργον, πρὸς τὰ ἑαυτοῦ τρέπεσθαι (M.), ein ~ betreiben ἔργον πράττειν, sein ~ betreiben πράττειν τὰ ἑαυτοῦ, πραγματεύεσθαι (M.), viele ~e betreiben πολυπραγμονεῖν, πολυπραγματεῖν,

ohne ~ ἀπράγμων, die täglichen ~e τὰ καθ' ἡμέραν ἔργα, die öffentlichen ~e τὰ τῆς πόλεως, τὰ πολιτικά, ~e haben ἄσχολον εἶναι, ἀσχολίαν ἔχειν oder ἄγειν, keine ~e haben σχολάζειν, σχολὴν ἔχειν oder ἄγειν, tausenderlei ~e haben ἐν μυρίαις ἀσχολίαις εἶναι, ~e machen χρηματίζεσθαι (M.), ἐργάζεσθαι (M.), mit j-m ~e machen συναλλάττεσθαί, συμβάλλεσθαί (M.) τινι, es werden ~e abgeschlossen συμβόλαια γίγνεται, in ~en wohin reisen κατὰ πρᾶξίν od. ἐργασίαν τινὰ πορεύεσθαι (P.), in ~en tüchtig, zu ~en tauglich πρακτικός.

Geschäftchen *n* τὸ πραγμάτιον.

geschäftig ἄσχολος (2), πολυ-, φιλοπράγμων, ἐνεργός (2), δραστήριος, σπουδαῖος, übertrieben ~ περίεργος (2), ~ um etw. sein πραγματεύεσθαί (M.) τι, σπουδάζειν τι u. περί τι, auch ἐπί τινι, περί τινος, πρός u. εἴς τι, διατρίβειν περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, ἔν, ἐπί od. πρός τινι, sehr ~ um etw. sein τευτάζειν περί τι, ~ tun προσποιεῖσθαι (M.) σπουδήν, übertrieben od. unnötig ~ sein περιεργάζεσθαι (M.), πολυπραγμονεῖν.

Geschäftigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ ἀσχολία, ἡ ἐνέργεια, τὸ δραστήριον, unnütze ~ ἡ πολυπραγμοσύνη, übertriebene ~ ἡ περιεργία.

Geschäftsangelegenheit *f* ἡ πρᾶξις, in ~en reisen κατὰ πρᾶξίν τινα πορεύεσθαι (P.) od. ἀποδημεῖν.

Geschäftsbetrieb *m* τὰ ἔργα, der ~ steht still ἐργασία οὐ γίγνεται.

Geschäftseifer *m* ἡ σπουδή.

geschäftsfrei σχολὴν ἄγων od. ἔχων.

Geschäftsführer *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπιτετραμμένος τι.

Geschäftsgang *m* ἡ πραγματεία.

Geschäftskreis *m* τά τινος ἔργα, ἃ δεῖ τινα πραγματεύεσθαι (M.), τὰ προσήκοντά τινι ἔργα.

Geschäftskunde *f* ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, τὸ πρακτικόν, τὸ χρηματιστικόν.

geschäftskundig πρακτικός, χρηματιστικός.

Geschäftsleben *n* ὁ ἄσχολος βίος, αἱ πράξεις.

geschäftslos ἀπράγμων, σχολὴν ἄγων od. ἔχων, σχολαῖος, ἀργός (letzteres müßig), ~ sein σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν, σχολάζειν, ἀπρακτεῖν, ἀργεῖν.

Geschäftslosigkeit *f* ἡ ἀπραγμοσύνη, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπραγία, ἡ σχολή, ἡ ἀργία.

Geschäftsmann *m* ὁ πρακτικός (allg.), ὁ χρηματιστής, ὁ πραγματευτής (Handelsmann), ὁ δημιουργός (Handwerker).

Geschäftsreise *f* ἡ κατὰ πρᾶξίν τινα πορεία, eine ~ machen κατὰ πρᾶξίν τινα πορεύεσθαι (P.).

Geschäftssache *f* ὁ χρηματισμός, τὸ συμβόλαιον.

Geschäftsträger *m* ὁ πράττων τά τινος, ὁ ἐπιμελούμενος τῶν τινος, ὁ ἐπίτροπος, (eines Staates in einem anderen Staat) ὁ πρόξενος, ein ~ sein προξενεῖν.

Geschäftsverbindung *f*, **-verkehr** *m* ἡ συνάλλαξις, ἡ συναλλαγή, τὸ συνάλλαγμα (gew. *pl.*), mit j-m in ~ treten συναλλάττειν τινί, συμβάλλειν τινί od. πρός τινα.

geschäftsvoll ἄσχολος (2), s. geschäftig.

Geschäftszeit *f* (in Handel u. Wandel) ἡ ἀγορὰ πλήθουσα, in der ~, um die ~ ἀγορᾶς πληθούσης, ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ, ἀμφὶ oder περὶ πλήθουσαν ἀγοράν.

[1]**geschehen** 1. (sich zutragen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, zufällig ~ τυγχάνειν, es geschah, daß συνέβη mit *inf.*, es pflegt, kann ~ ἐνδέχεται, ἐγχωρεῖ mit *inf.* — 2. (getan werden) πράττεσθαι, διαπράττεσθαι, ἐπιτελεῖσθαι, ~ lassen ἐᾶν, συγχωρεῖν, περιορᾶν mit *part.*, nicht ~ lassen οὐκ ἐᾶν, οὐ περιορᾶν mit *part.*, κωλύειν (verhindern), das soll, wird ~ ἔσται ταῦτα, ταῦτ' ἔσται. — 3. es geschieht mir etw. (widerfährt mir) πάσχω τι, es geschieht mir Unrecht ἀδικοῦμαι, es geschieht mir ein Gefallen mit etw. κεχαρισμένον ἐστί μοί τι, ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, es geschieht dir recht δίκαιος εἰ ταῦτα παθεῖν, ἄξια πέπονθας, es ist um j-n ~ ὄλωλέ od. ἀπόλωλέ τις.

[2]**geschehen** *part.* γενόμενος, γεγενημένος, (getan) πραχθείς, πεπραγμένος, etw. für ~ annehmen ἔργῳ περανθὲν νομίζειν τι, βέβαιον, ἀκίνητον od. ἀμετακίνητον νομίζειν τι, ὡς γενομένου τινὸς οὕτω τὴν γνώμην ἔχειν, G~es kann man nicht un~ machen τὸ γεγονὸς οὔποτε ἀγένητον ἔσται, τό γε πραχθὲν οὐδεὶς ἂν ἀγένητον θείη, ἀγένητα ποιεῖν od. τιθέναι τὰ γεγενημένα ἀδύνατον.

gescheit (bei gesundem Verstande) ὑγιής, σώφρων, φρόνιμος (2), ~ sein ὑγιαίνειν, nicht ~ παράφρων, nicht ~ sein οὐχ ὑγιαίνειν, παραφρονεῖν, παρανοεῖν, nichts ~es vorbringen οὐδὲν ὑγιὲς λέγειν od. προφέρειν od. πράττειν, bist du ~? τί ληρεῖς ἔχων; (klug, einsichtsvoll) συνετός, σοφός, ἐπιστήμων, ἐπιστάμενος.

Gescheitheit *f* ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις, ἡ σωφροσύνη od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Geschenk *n* τὸ δῶρον, ἡ δωρεά, τὸ δώρημα, j-m ein ~ mit etw. machen δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, ~e bringen δῶρα φέρειν, ἄγειν, δωροφορεῖν, δωροτελεῖν, ein ~ annehmen δῶρον λαμβάνειν od. δέχεσθαι (M.), als Bestechung δωροδοκεῖν.

geschenkweise ἐν δωρεᾶς μέρει, δωρεάν.

Geschichtchen *n* τὸ διηγημάτιον, τὸ ἀκουσμάτιον, τὸ μυθίδιον.

Geschichte *f* 1. (Begebenheit) τὸ πρᾶγμα, τὸ γενόμενον od. γεγονός, τὸ συμβὰν od. συμβεβηκός, eine alte ~ γενόμενόν τι πάλαι, das ist eine schlimme ~ κακὸν τὸ πρᾶγμα καὶ βλαβερόν, das ist die alte (bekannte) ~ τοῦτ' ἐκεῖνο, ταῦτ' ἐκεῖνα, die ~ von j-m od. etw. τό τινος, τὸ περί τινα (τι), z.B. die ~ vom hölzernen Pferde τὸ τοῦ ξυλίνου ἵππου, die ~ dieser Zeit τὰ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους γενόμενα, die griechische ~ τὰ τῶν Ἑλλήνων, τὰ περὶ τοὺς Ἕλληνας, τὰ Ἑλληνικά, τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πεπραγμένα. — 2. (Erzählung von Ereignissen, Begebenheiten) τὸ διήγημα, τὸ ἄκουσμα, ὁ λόγος, ἡ ἱστορία, denkwürdige ~ τὸ ἀπομνημόνευμα, ~n erzählen ἀπομνημονεύειν, διηγεῖσθαι (M.), eine lustige, spaßige ~ ἡ χαριτία, eine fabelhafte ~ ὁ μῦθος, ~ schreiben συγγράφειν, Darstellung der ~ (der Weltbegebenheiten) ἡ ἱστορία, ἡ ἱστορίας ἀπόδειξις.

geschichtlich ἱστορικός, μνημονευόμενος, ἀληθινός (wahrhaft).

Geschichtsbuch *n* τὸ σύγγραμμα, ἡ συγγραφή.

Geschichtschreiber *m* ὁ συγγραφεύς, ὁ ἱστορικός, ὁ λογοποιός, ὁ ἱστοριογράφος, ὁ συγγράφων od. συγγράψας τὰ γεγενημένα.

Geschichtschreibung *f* ἡ συγγραφή, ἡ ἱστοριογραφία, ἡ λογογραφία, ἡ ὡρογραφία (Annalistik).

Geschichtsforscher, -kenner *m* ὁ ἱστορικός.

Geschichtsforschung, -kenntnis, -kunde *f* ἡ ἱστορία.

geschichtskundig ἱστορικός, ἱστορικῶν γραμμάτων ἔμπειρος.

Geschick *n* 1. (Verhängnis) ἡ μοῖρα, ἡ τύχη, τὸ εἱμαρμένον, τὸ πεπρωμένον, durch das ~ etw. erlangen λαγχάνειν τι. — 2. (Geschicklichkeit) s. d. folg. Wort; ~ zu etw. haben ἐπιτήδειον oder ἱκανὸν εἶναι πρός τι, mit ~ δεξιῶς, ἐμπείρως.

Geschicklichkeit *f* ἡ δεξιότης, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ εὐχέρεια, ἡ εὐμάρεια, ἡ εὐμηχανία, ἡ εὐστοχία, natürliche ~ ἡ εὐφυΐα.

geschickt (wozu tauglich) ἱκανός, ἐπιτήδειος, καλός, ἀγαθός, χρηστός, δυνατός, δεινός, ~ sein zu etw. δύνασθαι, ἱκανὸν usw. εἶναι πρός τι, (gewandt) δεξιός, εὐχερής, (kundig) ἔμπειρος (2), ἐπιστήμων, oft werden zum Ausdrucke des Begriffes ~ wie im Deutschen *adj.* auf -isch solche im Griechischen auf ικός gebildet, z.B. ~ zum Regieren ἀρχικός, ~ zum Feldherrn στρατηγικός, ἡγεμονικός, ~ zum Lehren διδασκαλικός, ~ zum Volksredner δημηγορικός usw.

Geschimpfe *n* αἱ λοιδορίαι, ὁ λοιδορησμός, ἡ λοιδόρησις, τὰ λοιδορήματα.

Geschirr *n* 1. τὸ σκεῦος (gew. *pl.*), irdenes ~ ὁ κέραμος, ehernes ~ τὸ χάλκευμα, goldenes, silbernes ~ τὰ χρυσώματα, τὰ ἀργυρώματα. — 2. (Pferde~) τὰ σκεύη, οἱ ἱμάντες (Riemen), οἱ χαλινοί (Zügel), das ~ anlegen ζευγνύναι od. ἐπισάττειν ἵππον.

Geschlecht *n* τὸ γένος (allg., auch natürliches u. grammatisches ~), (Abkunft) ἡ γενεά, (Stamm) τὸ φῦλον, ἡ φυλή, von anderm ~ ἀλλόφυλος (2), von demselben ~ ὁμόφυλος (2), σύμφυλος (2), ὁμογενής, συγγενής, (Generation) τὸ γένος, ἡ γενεά, von ~ τὸ γένος (*acc.*), sein ~ von j-m ableiten, aus einem ~ stammen γένος ἔχειν ἀπό τινος, aus einem edlen ~ stammen γονέων εἶναι ἀγαθῶν od. χρηστῶν, ohne ~ (ohne Nachkommen) ἄπαις, ἀγενής, von edlem, vornehmem ~ εὐγενής, εὐπατρίδης, von männlichem ~ ἄρρην, von weiblichem ~ θῆλυς.

geschlechtlich γενικός.

Geschlechtsart *f* τὸ εἶδος.

Geschlechtsfolge *f* ἡ κατὰ τὸ γένος διαδοχή.

Geschlechtsgenosse *m* ὁ γεννήτης.

Geschlechtsgenossenschaft *f* ἡ φρατρία.

Geschlechtskunde *f* s. Genealogie.

Geschlechtsliebe *f* ὁ ἔρως (ωτος).

geschlechtslos ἀγενής, s. Zwitter.

Geschlechtsname *m* τὸ πατρῷον od. πάτριον ὄνομα.

Geschlechtsregister *n* ἡ γενεαλογία, τὸ γενεαλόγημα, ein ~ machen γενεαλογεῖν.

Geschlechtsteile *m/pl.* τὰ αἰδοῖα, τὰ ἄρθρα, τὰ ἀφροδίσια.

Geschlechtstrieb *m* ἡ τοῦ γεννᾶν ἐπιθυμία, ἡ γενετήσιος ὁρμή, τὰ ἀφροδίσια.

Geschlechtswort *n* τὸ ἄρθρον.

Geschleppe *n* ὁ συρμός, τὸ σύρμα, ἡ ἕλξις (sämtlich auch *pl.*).

Geschlinge *n* τὰ σπλάγχνα.

Geschluchze *n* ἡ οἰμωγή, ὁ κωκυτός, οἱ στεναγμοί, τὰ στενάγματα.

Geschmack *m* 1. (als Sinn) ἡ γεῦσις, (als Eigenschaft der Gegenstände) τὸ γεῦμα, ὁ χυλός, ὁ χυμός, ohne ~ ἄχυλος, ἄχυμος, ἀχύμωτος (sämtlich 2), von scharfem ~ δριμύς. — 2. übtr. (das Gefühl für das Schöne) ἡ αἴσθησις, feiner ~ ἡ ἀκρίβεια, ἡ κομψεία, ein Mann von ~ αἰσθητικὸς ἀνήρ, keinen ~ haben ἀναισθήτως ἔχειν, der keinen ~ hat ἀπειρόκαλος (2), ~ haben in etw. ἐμπείρως ἔχειν τῶν καλῶν, αἰσθάνεσθαι τῶν καλῶν. — 3. (Wohlgefallen) ἡ ἐπιθυμία, ὁ ἔρως (ωτος), ~ an etw. finden od. haben ἐπιθυμεῖν τινος, ἐρᾶν τινος, ἥδεσθαι (P.) τινι, χαίρειν τινί u. ἐπί τινι, keinen ~ an etw. finden παραμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, j-m ~ an etw. beibringen ἔρωτα ἐμποιεῖν τινί τινος, das ist nicht nach meinem ~ τοῦτο οὐ προσίεταί με.

geschmacklos 1. (von Sachen) ἄχυλος, ἄχυμος, ἀχύμωτος (sämtlich 2). — 2. übtr. (von Personen) ἀναίσθητος, ἀπειρόκαλος, ἄμουσος, ἄκομψος (sämtlich 2). — 3. (von Sachen = unangenehm) ἄχαρις, ἀχάριστος (2), ἄκομψος (2), ἀκαλλής, ψυχρός.

Geschmacklosigkeit *f* eig. ἡ ἀχυλία u. das *neutr.* d. vorh. *adj.*, (von Personen) ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀμουσία, (von Sachen) ἡ ἀμουσία, ἡ ἀχαριστία, ἡ ψυχρότης (ητος) u. d. *neutr.* der *adj.*

Geschmacksempfindung *f* ἡ γευστικὴ αἴσθησις.

Geschmackslehre *f* ἡ αἰσθητική (als Wissenschaft den Alten unbekannt).

Geschmacksorgan, -werkzeug *n* τὸ γευστικὸν αἰσθητήριον.

Geschmackssinn *m* ἡ γεῦσις.

Geschmacksvermögen *n* ἡ γευστικὴ δύναμις.

geschmackvoll (von Personen) αἰσθητικός, φιλόκαλος (2), χαρίεις, κομψός, ἔμπειρος (2) τῶν καλῶν, (von Sachen) εὔχαρις, χαρίεις, κομψός, γλαφυρός.

Geschmause *n* ἡ εὐωχία.

Geschmeide *n* τὰ κοσμήματα, ὁ κόσμος.

Geschmeidekästchen *n* ὁ νάρθηξ (κος), τὸ ναρθήκιον, ἡ κοιτίς (ίδος).

geschmeidig (von Sachen) ὑγρός (auch von Pers.), καμπτός (biegsam), μαλακός (weich), εὐάγωγος (2), εὐάρμοστος (2, leicht zu lenken, fügsam), εὐμεταχείριστος (2, leicht zu handhaben), εὐπειθής (willig gehorchend), ἄρεσκος (schmiegsam), ~ machen μαλάττειν (eig. u. übtr.).

Geschmeidigkeit *f* ἡ ὑγρότης, ἡ μαλακότης (ητος), ἡ εὐαγωγία, ἡ εὐαρμοστία, ἡ εὐπείθεια, ἡ ἀρέσκεια.

Geschmeiß *n* (Eier der Insekten) τὰ τῶν ἐντόμων ᾠά, (Gesindel) ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος).

geschmückt κοσμητός, κεκοσμημένος, περιεσταλμένος, εὐσταλής, κομψός.

Geschnatter *n* ἡ κλαγγή (der Gänse), ἡ λαλαγή, τὸ λαλάγγημα.

Geschöpf *n* τὸ κτίσμα, τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, belebtes ~ τὸ ζῷον, τὸ γέννημα, ἡ φύσις, du bist ein unglückseliges ~ κακοδαίμων εἶ.

Geschoß *n* 1. (als Waffe) τὸ βέλος, τὸ τόξευμα. — 2. (als Stockwerk) τὸ οἴκημα. — 3. (Abgabe) ὁ φόρος.

Geschrei *n* ἡ βοή, ἡ κραυγή, ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, Freudeng~ ἡ ἀλαλαγή, τὸ ἀλάλαγμα, ὁ ἀλαλαγμός, ἡ ὀλολυγή, ein ~ erheben κραυγάζειν, κραυγὴν ποιεῖσθαι (M.), ~ von etw. machen διαθρυλεῖν τι, δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, j-n ins ~ bringen διαβάλλειν τινά, ins ~ kommen διαβάλλεσθαι (P.), κακῶς ἀκούειν, ein klägliches ~ ἡ οἰμωγή, τὸ οἴμωγμα, ὁ οἰμωγμός, ~ des Esels ὁ ὀγκηθμός, ἡ ὄγκησις.

geschroten ἐρεικτός, κατερεικτός.

geschult in etw. συγκεκροτημένος τι.

geschuppt φολιδωτός, λεπιδωτός.

Geschütz *n* αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, οἱ καταπέλται, τὰ καταπελτικὰ ὄργανα, mit ~ anrücken προσάγειν μηχανὰς τῷ τείχει, τῇ πόλει u. dgl.

geschützt ἐπι-, περισκεπής.

Geschwader *n* ἡ τάξις, ὁ οὐλαμός, τὸ στῖφος, (von Reitern) ἡ ἴλη, (von Schiffen) ὁ στόλος, übh. τὸ πλῆθος, ἡ ἀγέλη.

geschwänzt οὐρὰν ἔχων, κερκοφόρος (2).

Geschwätz *n* ἡ λαλιά, τὸ λάλημα, ἡ στωμυλία, ἡ λαλαγή, τὸ λαλάγημα, τὰ στωμυλώματα, ἡ ἀδολεσχία, ἡ λεσχηνεία, τὸ λέσχημα, οἱ λόγοι, leeres ~ ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, τὸ φλυάρημα, οἱ ὕθλοι, ἡ κενολογία, leeres ~ machen φλυαρεῖν, ληρεῖν, κενολογεῖν.

geschwätzig λάλος (2, *comp.* u. *superl.* λαλίστερος, λαλίστατος), ὁ ἀδολέσχης, ἀδολεσχικός, πολυλόγος (2), στωμύλος, φλύαρος, στόμαργος, γλώτταλγος (sämtlich 2), (von Tieren, bsd. von der Schwalbe) κωτίλος, ~ sein ἀδολεσχεῖν.

Geschwätzigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ πολυλογία, ἡ λεσχηνεία, ἡ στωμυλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

geschweige daß od. **denn** οὐχ ὅπως, οὐχ ὅτι, μὴ ὅπως, μὴ ὅτι (jedoch immer dem Satze mit „nicht einmal" voranzustellen, zB. ich habe nicht einmal dies getan, geschweige denn jenes ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ἐκεῖνο πεποίηκα, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο), πολὺ δ' ἧττον, ἥκιστα δέ (Konstr. wie im Deutschen), er kann nicht einmal lesen, ~ denn schreiben οὐκ οἶδεν ἀναγιγνώσκειν, πολὺ ἧττον δὲ od. ἥκιστα δὲ γράφειν.

geschweigen: zu ~, daß ἵνα παραλείπω, ἵνα ἐῶ, ἵνα μὴ λέγω mit *acc.* u. *inf.* od. ὅτι, ὡς.

Geschwelge *n* ἡ ἀσωτία.

geschwind I *adj.* ταχύς (schnell), ἐλαφρός (flink, behend), ὀξύς (rasch), (plötzlich) αἰφνίδιος (2), ἐξαπιναῖος, ~ auf den Füßen ὠκὺς τοὺς πόδας, ποδώκης, eine ~e Antwort ἕτοιμος od. πρόχειρος ἀπόκρισις. — II *adv.* τάχα, ταχέως, ἐν τάχει, ἄφνω, ἐξαίφνης, so ~ als möglich τὴν ταχίστην, ὅτι τάχιστα, ὅσον τάχιστα, so ~ er konnte ὡς εἶχε τάχους, ~! ἄγε δή! ἐγκόνει! s. schnell.

Geschwindigkeit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), τὸ τάχος, ἡ ἐλαφρότης (ητος), allzugroße ~ ἡ προπέτεια, mit der größten ~ τάχιστα, in aller ~ ὅτι τάχιστα, s. Schnelligkeit.

Geschwindschreiber *m* (Stenograph) ὁ σημειογράφος, ὁ ταχυγράφος, ein ~ sein ταχυγραφεῖν.
Geschwindschritt *m* ὁ δρόμος (Lauf), im ~ δρόμῳ, δρομάδην, βάδην ταχύ, θᾶττον ἢ βάδην.
Geschwirr *n* ὁ τριγμός, ὁ ῥοῖζος, ὁ ῥοῖβδος, τὸ ῥοίζημα, unter ~ ῥοιζηδόν.
Geschwister *pl.* οἱ ἀδελφοί, αἱ ἀδελφαί, οἱ ὅμαιμοι, οἱ ὁμαίμονες, οἱ συνάδελφοι, leibliche ~ παῖδες ὁμομήτριοί τε καὶ ὁμοπάτριοι, ~ liebend φιλάδελφος (2).
Geschwisterkind *n* ὁ ἀνεψιός, ἡ ἀνεψιά (ἐκ πατραδέλφων, wenn die Väter Brüder waren, πρὸς μητρός, wenn die Mütter Schwestern waren), leibliches ~ ὁ αὐτανέψιος, ἡ αὐτανεψία, die Verwandtschaft zwischen ~ern ἡ ἀνεψιότης (ητος), Sohn, Tochter eines ~es ὁ ἀνεψιαδοῦς, ἡ ἀνεψιαδῆ.
geschwisterlich ἀδελφός, ἀδελφικός, ὅμαιμος (2).
Geschwisterliebe *f* ἡ τῶν ἀδελφῶν φιλοστοργία, ἡ φιλαδελφία, τὸ φιλάδελφον.
geschwisterlos ἀνάδελφος (2).
geschwollen ἐξῳδηκώς.
Geschworene *m* ὁ ἔνορκος δικαστής, (in Athen) ὁ ἡλιαστής, ~r sein ἡλιάζεσθαι (M.).
Geschworenengericht *n* οἱ ἔνορκοι δικασταί, τὸ τῶν ἐνόρκων δικαστήριον.
Geschwulst *f* τὸ οἴδημα, τὸ οἰδημάτιον, τὸ φῦμα, τὸ ἔξαρμα, τὸ ἔπαρμα, ἡ ἔπαρσις, τὸ σύστρεμμα, ἡ διόγκωσις, ἡ κάλη (κήλη), harte ~ τὸ κονδύλωμα, ἡ κονδύλωσις, ὁ κόνδυλος (letzteres bsd. am Zahnfleisch), τὸ γάγγλιον (das sog. Überbein), τὰ φῆρη (~ der Ohrendrüsen), ὁ βουβών (ῶνος, ~ in den Weichen, bsd. den Schamdrüsen), eine ~ der Schamdrüsen haben βουβωνιᾶν, bekommen βουβωνοῦσθαι, Mittel dagegen τὸ βουβώνιον.
geschwulstartig οἰδηματώδης, κονδυλώδης.
Geschwür *n* τὸ ἕλκος, τὸ ἕλκωμα, ἡ ἕλκωσις, τὸ φῦμα, τὸ φυμάτιον (kleiner Auswuchs, Beule), τὸ ἐμπύημα, ἡ ἐμπύησις, ἡ ἐμπύη (inneres ~, bsd. Lungen~), ein offenes, eiterndes ~ τὸ ἀπόστημα, ein fistelartiges ~ ἡ σῦριγξ (γγος), τὸ συρίγγιον, ein krebsartiges ~ ἡ φαγέδαινα, ἡ νομή, ὁ καρκίνος, ein bösartiges ~ τὸ θηρίον, τὸ θηρίωμα, ein verhärtetes ~ ὁ σκίρρος, ἡ σκιρρία, ein brandiges ~ ὁ σφάκελος, voll ~e ἑλκώδης, φυματώδης, ~e bekommen φυματοῦσθαι (P.), innere ~e bekommen ἐμπυΐσκεσθαι (P.).
gesegnet εὐδαίμων, ὄλβιος (bsd. mit Glücksgütern ~), ~er Zustand ἡ εὐδαιμονία, ὁ ὄλβος, in ~en Umständen (schwanger) ἐγκύμων, ἔγκυος (2), in ~en Umständen sein κυεῖν, κυΐσκειν, κυοφορεῖν, ein ~es Jahr ἡ εὐετηρία, ein ~er Tag ἡ εὐημερία.
Gesell, Geselle *m* 1. (Gefährte, Genosse) ὁ ἑταῖρος, ὁ ὁμῆλιξ (κος). — 2. (Gehilfe) ὁ συνεργός, ὁ παραστάτης. j-s ~en οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ περί od. ἀμφί τινα. — 3. (im verächtlichen Sinne — Mensch) ὁ ἄνθρωπος, zB. ein schlimmer ~ κακὸς ἄνθρωπος, auch τὸ ἀνθρώπιον.
gesellen sich zu j-m συνίστασθαί τινι und πρός τινα, προστίθεσθαί τινι, εἶναι od. γίγνεσθαι μετά τινος od. σύν τινι, προσομιλεῖν τινι, συνέπεσθαί τινι, συμπαρέπεσθαί τινι, ἀκολουθεῖν τινι, συμπορεύεσθαί (P.) τινι (auf einer Reise), (von Sachen) προσγίγνεσθαί τινι, gleich und gleich gesellt sich gern ἧλιξ ἥλικα τέρπει, ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει, αἰεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον, κολοιὸς ποτὶ κολοιόν (ἱζάνει).
gesellig κοινωνικός, ὁμιλητικός, εὐκοινώνητος (2), εὐπροσήγορος (2), συνουσιαστικός, ~er Umgang ἡ ὁμιλία, ἡ συναναστροφή, ~es Vergnügen ἡ ἐκ τῆς ὁμιλίας od. συναναστροφῆς ἡδονή, von Sachen κοινός.
Geselligkeit *f* ἡ κοινότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*, der Mensch ist zur ~ geschaffen οἱ ἄνθρωποι πεφύκασιν ἀλλήλοις συνεῖναι.
Gesellschaft *f* 1. (das Zusammensein) ἡ κοινωνία, ἡ συνουσία, ἡ συνήθεια, ἡ ὁμιλία, j-m ~ leisten συνεῖναί τινι, (in einem Geschäfte) συμπράττειν τί τινι, συνεργὸν εἶναί τινι, (bei Tische) συνδειπνεῖν τινι, in ~ mit od. von j-m σύν τινι, μετά τινος, bei j-m in ~ sein ἐφομιλεῖν τινι. — 2. (Verbindung von mehreren Personen) ἡ κοινωνία, ἡ ἑταιρεία, ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος, ἡ συνεδρία, οἱ συνόντες, οἱ συγγενόμενοι, in ~ gehen προσφοιτᾶν τοῖς φίλοις, menschliche ~ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
Gesellschafter *m* ὁ ἑταῖρος, ὁ κοινωνός, ὁ συνήθης, ὁ φίλος, ὁ ὁμιλητής, ὁ συνουσιαστής, ὁ συνών, ὁ συγγενόμενος, (auf einer Reise) ὁ συνέμπορος, ὁ συνοδοιπόρος, (bei Tische) ὁ σύνδειπνος, (bei einem Gelage) ὁ συμπότης, ein guter ~ sein ὁμιλητικὸν od. συνουσιαστικὸν εἶναι, er und seine ~ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ oder μετ' αὐτοῦ oder περὶ αὐτόν.
Gesellschafterin *f* ἡ κοινωνός, ἡ φίλη, ἡ συνήθης.
gesellschaftlich κοινωνικός, ὁμιλητικός, συνουσιαστικός.
Gesellschaftsdame *f* ἡ συνοῦσά τινι, ἡ φίλη, ἡ θεραπαινίς (ίδος), ἡ ἄβρα (Zofe).
Gesellschaftslokal *n* (öffentliches) ἡ λέσχη.
Gesellschaftszimmer *n* ἡ ἐξέδρα, τὸ ἐξέδριον, ὁ ἀνδρών (ῶνος).
Gesetz *n* 1. ὁ νόμος (allg.), ὁ θεσμός (bsd. göttliches ~), ἡ ἀνάγκη (Natur~), die bestehenden ~e οἱ κύριοι νόμοι, οἱ κείμενοι νόμοι, ein ~ geben (vom Gesetzgeber, der die ~e für andere schreibt) νόμον τιθέναι, νόμον γράφειν, νομοθετεῖν, (vom freien Volke, das sich selbst ~e gibt) νόμον τίθεσθαι, νόμον γράφεσθαι, ein ~ aufheben καταλύειν od. ἀκυροῦν od. ἀθετεῖν νόμον, die ~e halten ἐμμένειν τοῖς νόμοις, φυλάττειν τοὺς νόμους, die ~e übertreten παραβαίνειν τοὺς νόμους, παρανομεῖν, ein ~ verwerfen νόμον ἀποψηφίζεσθαι (M.), ἀποχειροτονεῖν, dem ~e gemäß κατὰ τὸν νόμον, gegen das ~ παρὰ τὸν νόμον, was dem ~e gemäß ist ἔννομος (2), νόμιμος, was gegen das ~ ist παράνομος (2), nach eigenen ~en lebend αὐτόνομος (2), seine eigenen ~e haben (danach leben) αὐτονομεῖσθαι, gute ~e haben εὐνομεῖσθαι (P.), gute ~e habend εὔνομος (2), der Wächter (Hüter) der ~e ὁ νομοφύλαξ (κος), Recht und ~ schützend ὁ θεμίστιος (Ζεὺς θεμίστιος als Schützer der ~e). — 2. (Vorschrift im allg. Sinne) τὰ γεγραμμένα, ὁ κανών (όνος).
Gesetzartikel *m/pl.* τὰ τοῦ νόμου, τὰ ἐν τῷ νόμῳ ἐνόντα, ἃ ἔνεστιν ἐν τῷ νόμῳ.
Gesetzausleger *m* ὁ νομοδείκτης, ὁ νομοδιδάκτης, ὁ νομοδιδάσκαλος.
Gesetzbuch *n* ἡ τῶν νόμων σύνταξις, οἱ νόμοι.
Gesetzentwurf *m* τὸ ψήφισμα, τὸ προβούλευμα, s. Gesetz.
gesetzgebend νομοθετικός, ~er Körper τὸ τῶν νομοθετῶν κοινόν, οἱ νομοθέται.
Gesetzgeber *m* ὁ νομοθέτης, ὁ τοὺς νόμους θείς (θέμενος, γράψας), ὁ νομογράφος.
Gesetzgebung *f* (als Handlung) ἡ νομοθεσία, ἡ νομοθέτησις, ἡ νόμων θέσις, ἡ νομογραφία, (als Sache) οἱ νόμοι.
Gesetzgebungskommission *f* οἱ νομοθέται.
Gesetzgebungskunst *f* ἡ νομοθετικὴ τέχνη.
Gesetzkunde *f* ἡ τῶν νόμων ἐμπειρία.
gesetzkundig νόμων ἔμπειρος (2) oder ἐπιστήμων, νομικός.
gesetzlich, gesetzmäßig νόμιμος (2), ἔννομος (2), κατὰ τὸν νόμον, δίκαιος, θέσμιος (2), ~ verfahren ποιεῖν κατὰ τοὺς νόμους, ~ bestimmt sein νόμῳ τετάχθαι, νενομοθετῆσθαι, ~e Verfassung ἡ εὐνομία, eine ~e Verfassung haben εὐνομεῖσθαι (P.), εὐνομίᾳ χρῆσθαι, eine ~e Verfassung habend εὔνομος (2), ~e Handlung τὸ εὐνόμημα.
Gesetzlichkeit *f* τὸ εὔνομον, ἡ εὐνομία.
gesetzlos ἄνομος (2), ἀνομοθέτητος (2), ἄθεσμος, ἄναρχος, ἀθέσμιος (sämtlich 2), gesetzloser Zustand ἡ ἀνομία, ἡ ἀναρχία.
Gesetzlosigkeit *f* ἡ ἀνομία, ἡ ἀναρχία.
Gesetzmäßigkeit *f* ἡ εὐνομία od. das *neutr.* der *adj.* unter gesetzlich.

Gesetzrevision *f* ἡ τῶν νόμων διόρθωσις.
gesetzt 1. *adj.* (ernst, würdevoll) σπουδαῖος, σεμνός, κόσμιος, ἐμβριθής, ~ sein εὐκοσμεῖν, das ~e Alter ἡ καθεστῶσα ἡλικία, ~es Wesen οἱ σεμνοὶ τρόποι, ἡ τῶν τρόπων σεμνότης (ητος). — 2. ~, daß ἐὰν mit *conj.*, εἰ mit *opt.* u. *ind.*, τιθῶμεν od. ποιῶμεν mit *acc.* u. *inf.*
Gesetztafeln *f/pl.* οἱ ἄξονες, αἱ κύρβεις.
Gesetztheit *f* ἡ σπουδαιότης, ἡ σεμνότης, ἡ κοσμιότης (ητος) od. das *neutr.* d. *adj.* unter gesetzt.
Gesetzübertretung *f* (als Handlung) ἡ παρανομία, ἡ παρανόμησις, (als Sache) τὸ παρανόμημα, τὸ ἀνόμημα. [~ machen ψήφισμα γράφειν.]
Gesetzvorschlag *m* τὸ ψήφισμα, τὸ προβούλευμα, einen
gesetzwidrig ἄνομος, παράνομος, ἄδικος, ἄθεσμος (sämtlich 2), ~e Handlung τὸ παρανόμημα, ~ handeln παρανομεῖν.
Gesetzwidrigkeit *f* (als Handlung) ἡ παρανομία, ἡ ἀνομία, (als Sache) τὸ παρανόμημα, τὸ ἀνόμημα.
Geseufze *n* ὁ στεναγμός, τὸ στέναγμα, ἡ οἰμωγή, ὁ στόνος.
gesichert ἀσφαλής, βέβαιος.
Gesicht *n* 1. (das Vermögen, zu sehen) ἡ ὄψις, ἡ ὅρασις, ein scharfes ~ haben ὀξὺ ὁρᾶν oder βλέπειν, ein stumpfes ~ haben ἀμβλὺ ὁρᾶν oder βλέπειν, ἀμβλυώττειν, ἀμβλυωπεῖν, das ~ verlieren στερεῖσθαι od. ἀποστερεῖσθαι τῆς ὄψεως, ἀποβάλλειν τὴν ὄψιν, das ~ wiederbekommen ἀναλαμβάνειν τὴν ὄψιν, ἀναβλέπειν. — 2. (der Anblick) ἡ ὄψις, τὸ βλέμμα, etw. zu ~ bekommen βλέπειν, αἰσθάνεσθαί τι u. τινος, es kommt etw. zu ~ φαίνεται, προφαίνεταί τι, etw. aus dem ~e verlieren οὐκέτι δύνασθαι βλέπειν od. καθορᾶν τι, das Land aus dem ~e verlieren (von Schiffahrern) ἀποκρύπτειν τὴν γῆν, j-m vor das ~ kommen εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τινι, j-m etw. ins ~ sagen εἰπεῖν τινί τι κατ' ὀφθαλμούς. — 3. (Erscheinung) τὸ ὅραμα, τὸ φάντασμα, τὸ εἶδος, ἡ ὄψις. — 4. (Angesicht) τὸ πρόσωπον, (von Tieren) ἡ προτομή, ein finsteres, trauriges ~ τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπον, ein ernsthaftes ~ machen σκυθρωπάζειν, ein heiteres ~ machen φαιδρὸν εἶναι τῷ προσώπῳ, ein saueres ~ machen δριμὺ od. πικρὸν βλέπειν, mit schönem ~ εὐπρόσωπος (2), mit häßlichem ~ ἀπρόσωπος (2), mit doppeltem ~ διπρόσωπος (2), mit entgegengekehrtem ~ ἀντιπρόσωπος (2), mit rundem ~ στρογγυλοπρόσωπος (2), mit breitem ~ τετραγωνοπρόσωπος (2), mit kleinem ~ μικροπρόσωπος (2), j-m etw. am ~e ansehen τεκμαίρεσθαι (M.) ἐκ τῆς ὄψεως ὅ τι βούλεταί τις, j-n von ~ kennen γιγνώσκειν τὴν ὄψιν τινός, ~er schneiden διαστρέφειν (u. M.) τὸ πρόσωπον, μορφάζειν.
Gesichtsähnlichkeit *f* τὸ κατὰ τὴν τοῦ προσώπου φύσιν ὅμοιον, auch bloß τὸ τοῦ προσώπου ὅμοιον.
Gesichtsausdruck *m* τὸ τοῦ προσώπου ἦθος od. σχῆμα.
Gesichtsausschlag *m* ὁ ἴονθος (im mannbaren Alter).
Gesichtsbildung *f* τὸ τοῦ προσώπου σχῆμα od. εἶδος, τὸ πρόσωπον, τὸ εἶδος, j-n nach der ~ beurteilen φυσιογνωμονεῖν τινα. [μονικός.]
Gesichtsdeuter *m* ὁ φυσιογνώμων (ονος), ὁ φυσιογνω-
Gesichtsfarbe *f* τὸ χρῶμα, die ~ nicht verändern οὐδὲν μεθιστάναι τοῦ χρώματος.
Gesichtsfehler *m* τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κακόν.
Gesichtskreis *m* ὁ ὁρίζων (οντος), ἡ ἔποψις, weit außerhalb des Gesichtskreises liegen πόρρω ἐκτὸς εἶναι τῆς ἐπόψεως, Dinge, welche außerhalb unseres Gesichtskreises liegen τὰ μετέωρα od. τὰ θεῖα πράγματα, was innerhalb des Gesichtskreises liegt ἄποπτος (2).
Gesichtspunkt *m* ἡ σύνοψις, unter einen ~ bringen ὑπὸ μίαν σύνοψιν ἄγειν, aus dem richtigen ~ betrachten, ansehen ὀρθῶς od. κατὰ τὸ ὂν σκοπεῖν od. κρίνειν, das ist mein ~ οὕτως ἔμοιγε δοκεῖ, von diesem ~ ausgehend ταῦτα δὴ γιγνώσκων.
Gesichtsstrahl *m* ἡ ὄψις.
Gesichtsweite *f* τὸ ὄψεως μῆκος, ἐφ' ὅσον ὄψις ἐξικνεῖται, außer ~ kommen τὴν ὄψιν ἐκλείπειν.
Gesichtszug *m* ἡ τοῦ προσώπου φύσις, ὁ τοῦ προσώπου χαρακτήρ (ῆρος), auch τὸ πρόσωπον.
Gesims *n* ὁ θριγκός, τὸ θριγκίον, ἡ στεφάνη, mit einem ~ einfassen θριγκοῦν.
gesimsartig θριγκώδης.
Gesinde *n* ἡ οἰκετεία, οἱ οἰκέται, ἡ δουλεία, ἡ θεραπεία, οἱ δοῦλοι, οἱ θεράποντες.
Gesindel *n* οἱ σύγκλυδες (ἄνθρωποι), ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος, ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος), bettelhaftes ~ τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος, οἱ ἀγύρται.
gesinnt φρονῶν, gew. durch ἔχων oder διακείμενος mit einem *adv.*, gut~ εὔφρων, εὔνους, χρηστός, schlecht~ κακόφρων, κακόνους, κακός, gleich~ ὁμογνώμων, ὁμόφρων, σύμφρων, ὁμόνους, ~ sein φρονεῖν, διακεῖσθαι (auch mit τὴν διάνοιαν od. τὴν γνώμην), ἔχειν mit *adv.*, τὴν γνώμην ἔχειν, gut~ sein εὐνοεῖν, εὐφρονεῖν, καλῶς διακεῖσθαι, gegen j-n εὐνοϊκῶς ἔχειν πρός τινα, εὐνοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, εὐμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, feindlich ~ sein gegen j-n δυσμενῶς ἔχειν τινί, ἐχθρῶς διακεῖσθαι πρός τινα, gleich~ sein gegen j-n ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν τινι, anders ~ sein ἀλλοίαν γνώμην ἔχειν, ἀλλοφρονεῖν, hoch~ sein μέγα φρονεῖν, griechisch, persisch usw. ~ sein τὰ τῶν Ἑλλήνων, τῶν Περσῶν usw. φροντίζειν, ἑλληνίζειν, περσίζειν (μηδίζειν) usw.
Gesinnung *f* ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ὁ νοῦς, ἡ ψυχή, ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, gute ~ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ χρηστότης (ητος), freundliche, gütige, wohlwollende ~ ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ φιλοφροσύνη, üble, schlechte ~ ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια, hohe, edle ~ ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, höhere ~ τὸ φρόνημα, niedrige, gemeine ~ ἡ μικροψυχία, ἡ ἀνελευθερία, gleiche ~ ἡ ὁμόνοια, gleicher ~ sein ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν, τὰ αὐτὰ γιγνώσκειν, entgegengesetzter ~ sein τὰ ἐναντία φρονεῖν, seine ~ ändern μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, bei seiner ~ bleiben μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γνώμης, οὐκ ἐξίστασθαι τῆς γνώμης, j-m eine ~ einflößen ἐμποιεῖν τινι γνώμην, διατιθέναι τινά (τὴν γνώμην), j-n auf andere ~ bringen πείθειν, μετα-, παραπείθειν τινά. [τά τινος.]
Gesinnungsgenosse *m* ὁ τὰ αὐτὰ φρονῶν τινι, ὁ φρονῶν
gesinnungslos ἀήθης, ἀστάθμητος (2).
Gesinnungslosigkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*
gesittet κόσμιος, κομψός, ἀστεῖος, gut ~ εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος, εὐπαίδευτος (2), σώφρων, schlecht ~ ἀπαίδευτος (2), ἄγροικος (2), ~ machen παιδεύειν, ἐκπαιδεύειν. [νῷ ἔχειν, βούλεσθαι.]
gesonnen sein διανοεῖσθαι (P.), γνώμην ἔχειν, ἐν
gesotten ἑφθός. [Pferde) τὸ ἅρμα.]
Gespann *n* τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος), (Wagen und
gespannt eig. δια-, ἐν-, συντεταμένος, (in Erwartung) ὀρθός, μετέωρος (2), in ~er Erwartung sein ὀρθὸν od. μετέωρον εἶναι, μετὰ πόθου προσδοκᾶν, ἐπῆρθαι ταῖς ἐλπίσιν, ~e Aufmerksamkeit ὁ ἀτενισμός, mit j-m ~ (in Zwist) sein διαφορὰν ἔχειν πρός τινα, δυσμενῶς ἔχειν τινί, διαφορά ἐστί μοι πρός τινα.
Gesparr *n* ἡ ὀροφή, τὸ ὀρόφωμα, ἡ ξύλωσις, αἱ δοκοί.
Gespenst *n* τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον, ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον), j-n durch ~er schrecken μορμολύττεσθαί (M.) τινα.
gespensterartig φασματώδης, ὥσπερ μορμώ u. dgl.
Gespenstergeschichte *f* ὁ περὶ τῶν φαντασμάτων λόγος.
Gespensterstunde *f* αἱ μέσαι νύκτες (Mitternacht).
Gespenstheuschreckenkrebs *m* ἡ κραγγών (όνος).
gespenstisch φανταστικός, φαντασιώδης.

Gespiele *m* ὁ συμπαίκτωρ (ορος), ὁ συμπαίστης, ὁ ἧλιξ (κος), ὁ ὁμῆλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης.

Gespielin *f* ἡ συμπαίστρια, ἡ ἧλιξ (κος), ἡ ὁμῆλιξ (κος), ἡ ἡλικιῶτις (ιδος).

Gespinst *n* τὸ νῆμα, τὸ διάνημα, ὁ κλωστήρ (ῆρος), (von Spinnen und Raupen) τὸ ἀράχνιον.

Gespött *n* (das Spotten) τὸ σκῶμμα, ὁ κατάγελως (ωτος), ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ἡ χλεύη, ~ mit etw. treiben σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τι oder εἴς τι, ἐμπαίζειν τινί, καταγελᾶν τινος, (das Verspottete) ὁ γέλως (ωτος), ἡ χλεύη, ἡ παιδιά, τὸ καταγέλασμα, zum ~ werden καταγέλαστον γίγνεσθαί τινι oder ὑπό τινος, καταγελᾶσθαι (P.) ὑπό τινος, j-n zum ~ machen γέλωτα καὶ παιδιὰν ποιεῖσθαί (M.) τινα.

Gespräch *n* ὁ λόγος, οἱ λόγοι, (mehr wissenschaftlich) ἡ διάλεξις, ὁ διάλογος, (die Unterhaltung) ἡ ὁμιλία, ein ~ mit j-m anknüpfen συνάπτειν λόγους τινί, sich mit j-m in ein ~ einlassen εἰς λόγους ἔρχεσθαί, ἰέναι, ἀφικνεῖσθαί τινι, ein ~ führen über etw. διαλέγεσθαι (P.) περί τινος, λόγον ἔχειν περί τινος (mit j-m τινί oder πρός τινα), es geht das ~ λόγος ἐστί, λέγουσιν, λέγεται, τεθρύληται, das ~ kommt auf etw. λόγος γίγνεται περί τινος, im ~ διαλεγόμενος, in Form eines ~s διαλογικός.

gesprächig (gern sich mit andern unterhaltend) προσήγορος, εὐπροσήγορος, φιλοπροσήγορος (sämtlich 2), ὁμιλητικός, (redselig) πολυλόγος (2).

Gesprächigkeit *f* ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ πολυλογία.

gesprächsweise διαλογικός, *adv.* διαλογικῶς, καταλογάδην, gew. durch d. *part.* διαλεγόμενος.

gesprenkelt ποικίλος (bunt), κατάπαστος (2), (v. Tieren) βαλιός, στικτός, διαπεπασμένος, mit ~em Fell ποικιλόδερμος (2).

Gestade *f* ὁ αἰγιαλός, ἡ ἀκτή, ἡ ἠών (όνος), (vorspringendes, steiles ~) ἡ ῥαχία, (mit Sand bedecktes ~) ὁ (ἡ) θίς (ινός).

Gestalt *f* ἡ μορφή (bsd. des Menschen), ἡ μόρφωσις (das Gestaltete), τὸ σχῆμα (Haltung, äußere ~ oder Form), τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα (das äußere Aussehen), ὁ τύπος (Umriß), ἡ φύσις (natürliche ~), schöne ~ ἡ εὐφυΐα, ἡ εὐμορφία, von schöner ~ εὐφυής, εὔμορφος (2), καλὸς τὴν μορφήν, häßliche ~ ἡ ἀμορφία, von häßlicher ~ ἄ-, δύσμορφος (2), δυσειδής, ἀσχήμων, eine ~ bekommen od. annehmen μορφοῦσθαι (P.), συνίστασθαι, εἶδος od. σχῆμα λαμβάνειν, die ~ von etw. annehmen μορφοῦσθαι (P.) κατά τι, j-s ~ annehmen εἰκάζεσθαί (P.) τινι, ἀφομοιοῦν ἑαυτόν τινι, eine andere ~ annehmen μεταμορφοῦσθαι (P.), μεταλλάττεσθαι (P.) τὴν μορφήν, einer Sache eine ~ geben μορφοῦν, σχηματίζειν, πλάττειν τι, in der ~ j-s erscheinen φαίνεσθαι oder ὁρᾶσθαι (P.) γενόμενόν τινα, j-n in seiner wahren ~ zeigen ἀποφαίνειν τινὰ ὁποῖός ἐστιν, bald in dieser, bald in jener ~ erscheinen φαντάζεσθαι (P.) ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ἰδέαις, in der ~ von etw. ἐν σχήματί τινος, solcherg~, daß οὕτως, ὥστε, folgenderg~ ὧδε, gleicherg~ ὡσαύτως, παραπλησίως, oft werden auch *adj.* auf (ο)ειδής, ώδης u. μορφος gebildet, zB. von menschlicher ~ ἀνθρωποειδής, ἀνθρωπόμορφος (2), von der ~ eines Tieres ζῳόμορφος (2), von anderer ~ ἀλλοειδής, ἑτεροειδής, ἑτερόμορφος (2).

gestalten μορφοῦν, διαμορφοῦν, σχηματίζειν, διασχηματίζειν, πλάττειν, τυποῦν, sich ~ γίγνεσθαι, τίθεσθαι (P.), ἀποβαίνειν, σχῆμα oder εἶδος λαμβάνειν, schön gestaltet καλὸς τὴν μορφήν, εὔμορφος (2), εὐειδής.

gestaltlos ἄμορφος, ἀμόρφωτος, ἀσχημάτιστος, ἀτύπωτος (sämtlich 2).

Gestaltlosigkeit *f* ἡ ἀμορφία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Gestaltung *f* (das Gestalten) ἡ μόρφωσις, ἡ διαμόρφωσις, ἡ πλάσις, ἡ τύπωσις, ἡ διατύπωσις, ἡ σχημάτισις, ὁ σχηματισμός, s. auch Gestalt.

geständig sein s. gestehen.

Geständnis *n* ἡ ὁμολογία, ἡ ἐξομολόγησις, τὸ ὁμολόγημα, ein ~ ablegen s. gestehen; oft durch Verben, zB. nach deinem ~ ἐξ ὧν σὺ ὁμολογεῖς, j-n zum ~ zwingen ἀναγκάζειν oder καταναγκάζειν τινὰ ὁμολογεῖν, durch die Folter ἐκβασανίζειν.

Gestank *m* ἡ δυσωδία, ἡ δυσοσμία, ἡ κακωδία, ἡ κακοσμία, ὁ βρῶμος, ~ verursachend δυσώδης, ohne ~ ἄβρωμος (2).

gestatten ἐπιτρέπειν τινί (etw. zu tun ποιεῖν τι), διδόναι, παρέχειν, ἐξουσίαν παρέχειν od. διδόναι od. ποιεῖσθαι (M.), ἐφιέναι, s. erlauben.

gestehen ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν, ἐξομολογεῖν (u. M.), φάναι, συμ-, καταφάναι, nicht ~ ἀρνεῖσθαι, ἐξαρνεῖσθαι (P.), ἔξαρνον γίγνεσθαι (mit μή u. *inf.*, mit μὴ οὐ u. *inf.*, wenn das Verb negiert ist).

Gestein *n* ἡ πέτρα (auch *pl.*), ὁ λίθος (auch *pl.*).

Gestell *n* ὁ κιλλίβας (αντος), ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ ὑπόβαθρον, ἡ βάσις, ἡ κρηπίς (ῖδος).

gestempelt σφραγιστός, ἐσφραγισμένος, σύσσημος (2).

gestern χθές, ἐχθές, auch durch das *adj.* χθιζός, zB. er kam ~ χθιζὸς ἦλθεν, seit ~ ἐκ χθιζινοῦ.

gestickt πεποικιλμένος, ποικίλος.

Gestikulation *f* ὁ μορφασμός, ἡ χειρονομία, τὰ σχήματα.

gestikulieren μορφάζειν, χειρονομεῖν, σχηματίζεσθαι, σχηματοποιεῖσθαι (M.).

gestimmt sein διατεθῆναι τὴν ψυχήν, gew. διακεῖσθαι od. ἔχειν mit *adv.*, so gestimmt οὕτω διακείμενος, fröhlich gestimmt sein εὐφραίνεσθαι (P.), mürrisch gestimmt sein δυσκόλως ἔχειν, s. d. betr. *adj.*

Gestirn *n* (Sternbild) τὸ ἄστρον, (Stern) ὁ ἀστήρ (έρος), unter die ~e versetzen καταστερίζειν, καταστεροῦν, Versetzung unter die ~e ὁ καταστερισμός, Kunde und Beobachtung der ~e ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία, die ~e beobachten παρατηρεῖν τὰ ἄστρα.

gestirnt ἀστεροειδής, ἀστερόεις.

Gestöber *n* αἱ νιφάδες.

Gestotter *n* ὁ ψελλισμός, ὁ βατταρισμός.

Gesträuch *n* ὁ θάμνος, ἡ λόχμη, ἡ ὕλη, τὸ λοχμῶδες χωρίον.

gesträuchartig θαμνώδης, λοχμώδης.

gestreift ῥαβδωτός, γραμμὰς ἔχων, γραμμαῖς διειλημμένος, grün ~ διάχλωρος (2), weiß ~ διάλευκος (2), rot ~ διέρυθρος (2).

gestreng αὐστηρός, ἀκριβοδίκαιος (2), κελευστικός, s. streng.

gestrickt χηλευτός.

gestrig ὁ, ἡ, τὸ χθές, χθεσινός, χθιζός, der ~e Tag ἡ χθὲς ἡμέρα, ἡ προτεραία.

Gestrüpp *n* ἡ ῥώψ (ωπός).

Gestüt *f* τὸ ἱπποτροφεῖον.

Gesuch *n* ἡ δέησις, ἡ ἀξίωσις, τὸ δέημα, ein ~ bei j-m anbringen δέησιν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, δεῖσθαί (P.) τινός τι od. *inf.*, ein ~ nicht bewilligt bekommen ἀτυχεῖν δεόμενον, auf sein ~ ἀξιώσαντος od. δεηθέντος αὐτοῦ.

gesucht ἐπιτετηδευμένος, ἐπιτηδευτός.

Gesumme *n* ὁ βόμβος.

gesund 1. ὑγιής, ὑγιεινός, ὑγιαίνων (von gesunder Körperbeschaffenheit, auch von Orten, der Gesundheit zuträglich), εὐεκτικός (sich wohl befindend), εὔρωστος (2, wohl an Kräften), σῶς (unversehrt), ἄνοσος (2, ohne Krankheit), ~er Zustand ἡ εὐεξία, ~ sein ὑγιαίνειν, εὐρωστεῖν καλῶς ἔχειν. — 2. (heilsam) ~ sein ὑγιεινῶς ἔχειν, ~ machen ἰᾶσθαι (M.), ὑγιᾶ ποιεῖν, ~ werden ὑγιαίνειν (auch P.), ὑγιάζεσθαι (P.), wieder ~ werden σῴζεσθαι (ἐκ τῆς νόσου), ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς νόσου, bleibe ~! ὑγίαινε, ἔρρωσο.

Gesundbrunnen *m* τὰ ὑγιεινὰ ὕδατα.

Gesundheit *f* ἡ ὑγίεια, τὸ ὑγιές u. d. *neutr.* der andern *adj.*, (kräftige Körperkonstitution) ἡ εὐρωστία, ἡ εὐεξία, (höchstes Wohlbefinden) ἡ ἀκμή, bei ~ sein s. gesund sein; schwankende ~ σφαλερὰ πρὸς ὑγίειαν ἕξις, eine schwankende ~ haben ἀκροσφαλῆ εἶναι πρὸς ὑγίειαν, die ~ eines Ortes τὸ ὑγιεινὸν τοῦ χωρίου, zur ~!

(als Wunsch beim Niesen) Ζεὺς σῶσον, ζῆθι, (der bei e-m Gelage ausgesprochene Wunsch für j-s Wohl) ἡ φιλοτησία, ἡ πρόποσις, j-s ~ trinken φιλοτησίας (-σίαν) προπίνειν τινί, das Ausbringen einer ~ ἡ πρόποσις, (von der Seele) ἡ ὑγίεια, ~ von Leib und Seele ἡ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγίεια.

Gesundheitsmittel *n* τὸ χρηστὸν φάρμακον, τὰ πρὸς ὑγίειαν συμφέροντα, τὰ ὑγιεινά.

Gesundheitspflege *f* ἡ τῆς ὑγιείας od. τοῦ σώματος ἐπιμέλεια. [αιταν προστάττειν τινί.)

Gesundheitsregel *f* ἡ δίαιτα, j-m e. ~ vorschreiben δι-)

Gesundheitsrücksichten *f/pl.* τὰ τῆς ὑγιείας.

Gesundheitsumstände *m/pl.*, **-zustand** *m* τὰ τῆς ὑγιείας, τὰ περὶ τὴν ὑγίειαν, ἡ (τοῦ σώματος) ἕξις.

Gesundheitsvorschriften *f/pl.* τὰ τῆς ὑγιείας, ἡ δίαιτα.

Gesundwerden *n* ἡ ὑγίανσις, ἡ ὑγίασις.

Getäfel *n* αἱ σανίδες, τὸ σανίδωμα, an der Decke τὰ φατνώματα.

getäfelt φατνωτός.

Getändel *n* ὁ λῆρος (auch *pl.*).

getigert παρδαλωτός, βαλιός.

Getön *n* ἡ ἠχή, ὁ ἦχος, τὸ ἤχημα.

Getöse *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος, ὁ θόρυβος, ὁ κόναβος, ὁ κτύπος, ὁ βρόμος, τὸ πατάγημα, ὁ δοῦπος, dumpfes ~ ὁ βόμβος, sausendes, schwirrendes ~ ὁ ῥοῖζος, ὁ ῥοῖβδος, ~ machen ψόφον, θόρυβον usw. ποιεῖν, παταγεῖν, θορυβεῖν, κτυπεῖν. [μέθυ.)

Getränk *n* τὸ ποτόν, τὸ πῶμα, berauschendes ~ τὸ)

Getrappel *n* ὁ κτύπος.

getrauen sich θαρρεῖν, τολμᾶν, πιστεύειν ἑαυτῷ (sämtlich mit *inf.*), sich nicht ~ ἀπορεῖν, ὀκνεῖν (mit *inf.*).

Getreide *n* ὁ σῖτος (*pl.* τὰ σῖτα, auf dem Felde und geerntet), τὸ σιτίον (gew. *pl.*, das Geerntete), mit ~ handeln σιτοπωλεῖν, πυροπωλεῖν, mit ~ versorgen παρέχειν σῖτον od. ἀγοράν, σιτοδοτεῖν τινα, Verteilung von ~ ἡ σιτοδοσία, das ~ einfahren συγκομίζεσθαι (M.) τὸν σῖτον, Mangel an ~ ἡ σιτοδεία.

getreideähnlich, -artig σιτώδης.

Getreideähre *f* ὁ στάχυς (υος).

Getreideankauf *m* ἡ σιτωνία.

Getreidearten *f/pl.* τὰ σιτηρά.

Getreideaufkauf *m* ἡ σιτωνία.

Getreideaufkäufer *m* ὁ σιτώνης.

Getreideausfuhr *f* ἡ σιτικὴ od. σίτου ἐξαγωγή.

Getreideausteilung *f* ἡ τοῦ σίτου διανομή.

Getreidebau *m* ἡ γεωργία.

Getreidebehälter *m* ἡ σιτοδόκη, ἡ σιτοθήκη.

Getreideboden *m* ὁ σιτοβολών (ῶνος), τὸ σιτοβόλιον, τὸ σιτοφυλακεῖον, (zum Getreidebau geeigneter Boden) ἡ σιτοφόρος γῆ. [μιδή.)

Getreideernte *f* ἡ τοῦ σίτου od. τῶν καρπῶν συγκο-)

Getreidefeld *n* ὁ σιτών (ῶνος), τὸ λήιον.

Getreidegefäße *n/pl.* τὰ σιτηρὰ ἀγγεῖα.

Getreidehandel *m* ἡ σιτοπωλία, ~ treiben σιτοπωλεῖν, σιτοκαπηλεύειν, σιτωνεῖν, σιτηγεῖν.

Getreidehändler *m* ὁ σιτοπώλης, ὁ σιτοκάπηλος.

Getreidehülse *f* ὁ χιτών (ῶνος).

Getreidekauf *m* ἡ σιτωνία.

Getreidekäufer *m* ὁ σιτώνης.

Getreidelieferung *f* ἡ σιτηγία, ἡ σιταγωγία, ἡ σίτου χορηγία od. ἐπάρκεια.

Getreidemagazin *n* τὸ σιτοφυλακεῖον, τὰ σιτία.

Getreidemangel *m* ἡ σιτοδεία, ἡ σπάνις σίτου, ἡ σπανοσιτία, ἡ σπανοκαρπία.

Getreidemarkt *m* ἡ σίτου ἀγορά, τὰ σιτία, die ~=behörde (in Athen) οἱ σιτοφύλακες.

Getreidemaß *n* τὸ σιτηρὸν μέτρον, die obrigkeitliche Person, die auf die Richtigkeit desselben sieht ὁ σιτομέτρης.

Getreidenot *f* ἡ σιτοδεία. [τιμᾶται ὁ σῖτος.)

Getreidepreis *m* αἱ τοῦ σίτου τιμαί, der ~ steigt ἐπι-)

getreidereich πολύσιτος (2), σιτοφόρος (2).

Getreidereichtum *m* ἡ πολυσιτία, ἡ σίτου ἀφθονία.

Getreideschiff *n* τὸ σιταγωγὸν πλοῖον, ἡ σιταγωγὸς od. σιτηγὸς ναῦς, τὸ σιτηγὸν πλοῖον, ἡ σιταγωγὸς ὁλκάς (άδος).

Getreideschober *m* ὁ ῥογός.

Getreideschwinge *f* τὸ λίκνον.

Getreidesendung *f* ἡ σιτοπομπία.

Getreidespende *f* ἡ σιτοδοσία.

Getreideteuerung *f* ὁ σῖτος τίμιος.

Getreidetransport *m* ἡ σιτοπομπία.

Getreideverteilung *f* ἡ σίτου διανομή, ἡ σιτοδοσία.

Getreidevorrat *m* ὁ ἀποκείμενος σῖτος.

Getreidewesen *n* τὰ περὶ τὸν σῖτον.

Getreidezehnte *m* ἡ σίτου δεκάτη.

Getreidezufuhr *f* ἡ σιτηγία, ἡ σιταγωγία.

getreu (der Wahrheit gemäß) ἀληθής, ἀληθινός, ἀκριβής, ἐναργής, (treu) πιστός, μόνιμος (2), παραμόνιμος (2), εὔνους, s. treu. [τὸν μάλιστα.)

getreulich πιστῶς, ἀκριβῶς, κατὰ δύναμιν, ὅσον δυνα-)

Getriebe *n* s. Triebwerk u. Getümmel; übtr. ἡ παρασκευή, αἱ μηχαναί, τὰ σκευωρήματα, ἡ σκευωρία.

getrieben (mit dem Hammer) σφυρήλατος (2), von ~er Arbeit τορευτός, ~e Arbeit τὸ τόρευμα.

getrost θαρραλέος, εὐθαρσής, ἄφοβος (2), ~ sein θαρρεῖν, εὐθαρσεῖν, οὐ φοβεῖσθαι (P.), οὐ δεδιέναι, ~en Mutes θαρρῶν, *adv.* θαρραλέως, θαρρούντως, εὐθαρσῶς.

getrösten sich θαρρεῖν (eines Dinges τινί od. εἴς τι).

Getümmel *n* ὁ θόρυβος, ὁ ὄχλος, ἡ ταραχή, ὁ κλόνος, ἡ τύρβη.

geübt γεγυμνασμένος τι, περί od. πρός τι, ἔν τινι, ἠσκημένος τι, πρός od. εἴς τι, ἔμπειρος, ἐπιστήμων τινός, δεινός u. ἱκανός τι, ~ sein in etw. γεγυμνασμένον εἶναί τι, ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, ἐμπείρως ἔχειν τινός. [τραμερής.)

geviert (viereckig) τετράγωνος (2), (aus vier Teilen) τε-)

Gewächs *n* eig. τὸ φυτόν, τὸ φύτευμα, (am Körper) τὸ φῦμα, fleischiges ~ τὸ σάρκωμα.

gewachsen (zu etw. tauglich) ἱκανός, ἐπιτήδειος πρός τι, δυνατὸς ποιεῖν τι, einem andern gewachsen ἀντίπαλος (2), ἴσος, ἐνάμιλλος, ἰσοπαλής, ἀξιόμαχος (2) τινι, j-m ~ sein ἀντίπαλον εἶναί τινι, ἱκανῶς ἔχειν πρός τινα, ἀνταρκεῖν τινι, ἀντέχειν τινί u. πρός τινα, j-m nicht ~ sein ἥττω εἶναί τινος, ἡττᾶσθαί (P.) τινος, εἴκειν τινί. [τήριον.)

Gewächsgarten *m*, **-haus** *n* τὸ φυτούργιον, τὸ φυτευ-)

gewächsreich πολύφυτος (2), πολύκαρπος (2).

Gewähr *f* ἡ πίστις, τὸ πιστόν, τὰ πιστά, ~ leisten πιστὰ διδόναι, ἐγγυᾶσθαι (M.), βεβαιοῦν τι.

gewahren, gewahr werden αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τι od. τινος (auch mit *part.*), μανθάνειν, καταμανθάνειν τινά u. τι (auch mit *part.*), καθορᾶν τι (erblicken), nicht ~ auch durch λανθάνειν, zB. die Perser wurden nicht gewahr, daß die Griechen in die Dörfer kamen οἱ Ἕλληνες ἔλαθον τοὺς Πέρσας εἰς τὰς κώμας ἐλθόντες.

gewähren διδόναι, παρέχειν (u. M.), πορίζειν, παρασκευάζειν, ὑπηρετεῖν, j-m eine Bitte ~ ἐκτελεῖν ὧν τις δεῖται, ὑπακούειν od. χαρίζεσθαί (M.) τινι δεομένῳ, mir wird meine Bitte gewährt τυγχάνω ὧν δέομαι, Vergnügen, Nutzen u. dgl. ~ ἡδονήν, ὠφέλειαν παρέχειν τινί, j-n ~ lassen ἐπιτρέπειν τινί od. ἐᾶν τινα ποιεῖν ὅ τι ἂν βούληται, auch bloß ἐᾶν τινα.

Gewährleistung *f* ἡ πίστις, ἡ πίστωσις, ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις, s. Bürgschaft. [φρουρᾷ ἔχειν.)

Gewahrsam *m* ἡ φυλακή, in ~ halten ἐν φυλακῇ od.)

Gewährschaft *f* ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις, s. Bürgschaft.

Gewährsmann *m* ὁ ἐγγυητής (Bürge), ὁ μάρτυς (υρος, Zeuge), ἀνὴρ ἀξιόχρεως (glaubwürdiger Mann), ~ sein ἐγγυᾶσθαι (M.), μαρτυρεῖν, einen ~ stellen καθιστάναι τινὰ ἐγγυητήν, seinen ~ anführen ἐπάγεσθαι od. παρέχεσθαι (M.) μάρτυρα.

Gewährung *f* durch Verben.

Gewalt *f* (Kraft, Stärke) ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ῥώμη, (Macht) τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, ἡ ἀρχή, ἡ ἐξουσία, höchste ~ ἡ ἀρχή, (Gewalttätigkeit) ἡ βία, ἡ ἀνάγκη (Zwang), (das Überwältigende) ἡ δεινότης (ητος), τὸ δεινόν, z. B. die ~ der Rede ἡ τῶν λόγων δεινότης, mit ~ βίᾳ, βιαίως, ἀνὰ u. κατὰ κράτος, ἀνάγκῃ, etw. in seiner ~ haben κρατεῖν od. ἐπικρατεῖν τινος, κατέχειν τι, ὑφ' ἑαυτῷ ἔχειν τι, etw. in seine ~ bekommen λαμβάνειν τι, ὑποχείριον λαμβάνειν od. ποιεῖσθαί (M.) τι, κρατεῖν τινος, αἱρεῖν τι, es steht in meiner ~ ἐν od. ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἐμοῦ ἐστιν, ἐξουσίαν ἔχω, etw. unter seine ~ bringen χειροῦσθαί (M.), καταστρέφεσθαί (M.) τι, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί τι, ἐπικρατεῖν τινος, in j-s ~ geraten γίγνεσθαι ἐπί τινι, ~ über j-n haben δύνασθαι εἴς od. πρός τινα, s. herrschen, beherrschen; ~ gegen j-n gebrauchen βίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, βιάζεσθαί (M.) τινα, κατεξουσιάζειν τινός, einem Mädchen ~ antun βιάζεσθαι (M.), φθείρειν, καταφθείρειν, καταισχύνειν κόρην, sich ~ antun βιάζεσθαι ἑαυτόν (was auch „sich entleiben" bedeutet, wofür man auch ἀποκτείνειν ἑαυτόν, ἀποθανεῖν ὑφ' ἑαυτοῦ sagt), (sich bezwingen) κρατεῖν od. κρείττω γίγνεσθαι ἑαυτοῦ.

Gewalthaber, Gewaltherrscher *m* ὁ τύραννος, ὁ δεσπότης, ὁ κύριος, ὁ δυνάστης, ὁ ἄρχων (οντος).

Gewaltherrschaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ δεσποτεία.

gewaltig (stark) ἰσχυρός, κρατερός, ῥωμαλέος, (außerordentlich) δεινός, (groß, bedeutend) μέγας, (mächtig) δυνατός, πολὺ δυνάμενος, ~ sein πολὺ δύνασθαι, *adv.* σφόδρα, ἄγαν, λίαν, δεινῶς.

Gewaltmittel *n* ἡ βία, αἱ ἀνάγκαι, ~ anwenden βίᾳ χρῆσθαι, gegen j-n ἀνάγκας ἐπιφέρειν od. προσάγειν τινί.

gewaltsam βίαιος, ἀναγκαῖος, *adv.* βιαίως, πρὸς βίαν, πρὸς τὸ βίαιον, eines ~en Todes sterben βίᾳ ἀποθνῄσκειν, φονεύεσθαι (P.), ~er Tod ὁ βίαιος θάνατος, ~e Mittel anwenden βίᾳ χρῆσθαι.

Gewaltsamkeit *f* ἡ βία, ἡ βιαιότης (ητος).

Gewaltstreich *m* ἡ βία, einen ~ verüben βίᾳ χρῆσθαι.

Gewalttat *f* τὸ βίαιον, ἀνόσιον od. ἄδικον ἔργον, τὸ ὕβρισμα, τὸ ἀδίκημα, eine ~ verüben ἐργάζεσθαι (M.) ἀνόσιον ἔργον. ἀδικεῖν.

gewalttätig βίαιος, ὑβριστικός, ἄδικος (2), ~ handeln ὑβρίζειν, ἀδικεῖν, *adv.* βίᾳ, πρὸς βίαν.

Gewalttätigkeit *f* ἡ βία, ἡ βιαιότης (ητος), ἡ ὕβρις, ἡ ἀδικία, ὁ βιασμός.

Gewand *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), ἡ στολή, τὸ ἱμάτιον, τὸ περιβόλαιον, ἡ περιβολή, (der Frauen) ὁ πέπλος, siehe Kleid.

gewandt (körperlich) δεξιός, ἐπιδέξιος (2). εὔστροφος (2), ἐλαφρός, (in schlauen Anschlägen) εὐ-, πολυμήχανος (2), (in Geschäften) πρακτικός, (im Reden) διαλεκτικός, (in zweideutigem Sinne) ἀμφι-, περιδέξιος (2).

Gewandtheit *f* ἡ δεξιότης, ἡ ἐπιδεξιότης, ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ εὐμηχανία, ἡ εὐστροφία u. d. *neutr.* d. *adj.*

gewärtig sein einer Sache προσδοκᾶν, προσδέχεσθαί (M.), περιμένειν τι, j-s ~ sein ὑπηρετεῖν τινι, θεραπεύειν τινά, man muß einer Sache ~ sein ἐπίδοξόν ἐστι γενέσθαι τι, Leute, die meines Winkes ~ sind ἐκ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀνηρτημένοι.

gewärtigen: ich habe zu ~ δεῖ με προσδοκᾶν, μένει με τι.

Gewäsch *n* (Geschwätz, ungereimtes Gerede) ὁ λῆρος (gew. *pl.*), ὁ ὕθλος (gew. *pl.*), ἡ φλυαρία, ἡ φλυαρολογία, ἡ ματαιολογία, ἡ κενολογία, ἡ πολυλογία, ἡ στωμυλία.

Gewässer *n* τὰ ὕδατα.

Gewebe *n* τὸ ὕφασμα, ἡ ὑφή, (der Spinne) ἡ ἀράχνη, τὸ ἀράχνιον, τὸ πήνισμα, übtr. (von listigen Handlungen) αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, τὰ τεχνάσματα.

Gewehr *n* τὸ ὅπλον, (zum Wurf) τὸ βέλος, unter das ~ treten τίθεσθαι (M.) τὰ ὅπλα ἐν τάξει od. εἰς τάξιν, unter dem ~ stehen θέσθαι τὰ ὅπλα, das ~ strecken ἀποτίθεσθαι (M.) od. παραδιδόναι τὰ ὅπλα, ohne ~ ἄνοπλος (2).

Gewehrfabrik *f* ἡ τῶν ὅπλων ἐργασία, τὸ τῶν ὅπλων ἐργαστήριον, τὸ ὁπλουργεῖον.

Gewehrkammer *f* ἡ ὁπλοθήκη, τὸ ὁπλοφυλάκιον.

Geweih *n* τὰ κέρατα (κέρα), ἡ κεραία, der Hirsch wirft das Geweih ab ὁ ἔλαφος ἀποβάλλει τὰ κέρατα.

¹geweiht ἱερός, ἅγιος, ὅσιος, ein ~er Ort τὸ ἱερόν, τὸ τέμενος.

²geweiht: ein ~er Hirsch κεράστης od. κερασφόρος ἔλαφος.

Gewerbe *n* τὸ ἔργον, ἡ ἐργασία, ἡ τέχνη, ἡ δημιουργία, τὸ ἐπιτήδευμα, ein ~ treiben τέχνην ἔχειν, ἐργάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν od. ἐπιτηδεύειν, das Betreiben eines ~s ἡ ἐπιτήδευσις, ein ~ aus etw. machen τέχνην od. ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, niedriges, gewöhnliches ~ ἡ βάναυσος od. βαναυσικὴ τέχνη. (Handel) ὁ χρηματισμός.

Gewerbeausstellung *f* ἡ τῶν τέχνης ἔργων ἐπίδειξις.

Gewerbeschule *f* τὸ τεχνολογεῖον (neugr.).

Gewerbestand *m* οἱ δημιουργοί, τὸ δημιουργικόν, τὸ βάναυσον πλῆθος, τὸ χειρωνακτικόν.

Gewerbesteuer *f* τὸ χειρωνάξιον, τὸ χρυσάργυρον.

Gewerbfleiß *m* ἡ πραγματεία, ἡ φιλοπραγμοσύνη, ἡ βιομηχανία, ἡ φιλεργία.

gewerbfleißig βιομήχανος (2), φίλεργος (2), πρακτικός.

Gewerbkunde *f* ἡ τεχνολογία (neugr.).

Gewerbsmann *m* ὁ δημιουργός.

Gewerbszweig *m* s. Gewerbe.

gewerbtreibend δημιουργός (2), χειρωνακτικός, die Gewerbetreibenden οἱ τὰς τέχνας ἐργαζόμενοι, οἱ δημιουργοί.

Gewerk *n* τὸ ἔργον, (Innung, Zunft) οἱ δημιουργοί, τὸ δημιουργικόν (ἔθνος).

Gewicht *n* 1. (Schwere) τὸ βάρος, ἡ ῥοπή, ὁ σταθμός, ἡ ὁλκή (die drei letzteren eig. von der Wage), von gleichem ~ ἰσόσταθμος (2), ἰσόρροπος (2), an ~ gleich sein ἰσορροπεῖν. — 2. (Gewichtmaß) τὸ σταθμίον, τὸ σήκωμα, gestempeltes, geeichtes ~ τὸ σύσσημον. — 3. (Wichtigkeit) τὸ βάρος, ἡ ἀξία, ἡ δύναμις, ἡ ῥοπή (was den Ausschlag gibt), von ~ βαρύς, ἀξιόλογος (2), von keinem ~ βραχύς, οὐδενὸς ἄξιος, ἐλαφρός, εὐτελής, kein ~ haben οὐδὲν δύνασθαι, ~ auf etw. legen λόγον ποιεῖσθαί τινος od. περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), πολὺ νέμειν τινί, großes ~ auf etw. legen πλείστου ἄξιον νομίζειν τι.

gewichtig βαρύς, ἐμβριθής, μέγας.

gewiegt ἱκανός, δυνατός, δεινός, s. tüchtig, erfahren.

gewillt sein διανοεῖσθαι (P.), προθυμεῖσθαι (P.), γνώμην ἔχειν, ἐν νῷ ἔχειν, βούλεσθαι.

Gewimmel *n* τὸ πλῆθος, τὰ γάργαρα, (von Menschen) ὁ ὅμιλος, ὁ ὄχλος.

Gewimmer *n* ὁ ὀλοφυρμός, ὁ ὀλολυγμός, ὁ ὀδυρμός, ἡ ὀλολυγή, ἡ ὀλόφυρσις.

Gewinde *n* ἡ ἕλιξ (κος), ἡ ἑλίκη, ὁ ἑλιγμός, (von Garn) ὁ κλωστήρ (ῆρος).

Gewinn *m* τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, τὸ πλεονέκτημα (Vorteil), (Erübrigtes) ἡ περιουσία, unverhoffter ~ τὸ ἕρμαιον, τὸ εὕρημα, etw. für ~ achten εὕρημα ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐν κέρδους μέρει τιθέναι τι, ~ bringen κέρδος φέρειν, ich ziehe ~ von etw. περίεστί μοι ἔκ τινος, κερδαίνω ἀπό τινος, καρπὸν λαμβάνω τινός, κερδαίνω ἀπό τινος, καρπὸν λαμβάνω τινός, was habe ich für ~ davon? τί μοι πλέον ἔσται; (m. *part.*).

gewinnen 1. κερδαίνειν, κέρδος ἔχειν od. λαμβάνειν ἔκ od. ἀπό τινος, πλεονεκτεῖν ἀπό τινος, ἀπολαύειν u. ὀνίνασθαί τινος, ἀποκερδαίνειν τινός, ὠφελεῖσθαι (P.) ἀπό od. ἔκ τινος, περιγίγνεταί od. περίεστί μοί τι ἔκ τινος. — 2. (sich erwerben, verdienen) κτᾶσθαι, λαμβάνειν, was kannst du dabei ~? τί ἂν ἀπολαύσειας τοῦ πράγματος; daran ~ wir nichts τούτων οὐδὲν ἡμῖν ὄφελος, τούτων οὐδὲν ἡμῖν προὔργου ἐστί oder γίγνεται. — 3. (einen Preis bekommen)

ἆθλον φέρεσθαι (M.), λαμβάνειν, αἱρεῖσθαι (M.), wie gewonnen, so zerronnen ἀλῶν φόρτος ἔνθεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔβη (Sprichw.). — 4. j-n ~ πείθειν, προσάγειν τινά, j-n mit Geld, Geschenken ~ ἐξαρέσκεσθαί τινα χρήμασιν od. δώροις, sich ~ lassen durch etw. πείθεσθαί (P.) τινι. — 5. eine Schlacht ~ μάχην νικᾶν, μαχόμενον κρείττω γίγνεσθαι, einen Prozeß ~ νικᾶν δίκην, sich die Herzen aller ~ ἀνακτᾶσθαι (M.) πάντας, die Oberhand gewinnen über j-n od. etw. κρείττω γίγνεσθαί τινος, κρατεῖν τινος, νικᾶν τινα u. τι. — 6. (bekommen) λαμβάνειν, zB. Ansehn ~ δόξαν λαμβάνειν, Zuwachs ~ αὔξησιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), j-n lieb ~ ἐπιθυμίαν λαμβάνειν τινός, ληφθῆναι ἔρωτί τινος, es gewinnt den Anschein δοκεῖ, ein Ende ~ τέλος λαμβάνειν, τελεῖσθαι (P.), über sich ~ τολμᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαί τι od. *part.*

gewinnend ἐπαγωγός (2), πιθανός.

Gewinner *m* durch *part.*

gewinnlos ἀκερδής.

gewinnreich κερδαλέος, κέρδος φέρων od. ἔχων.

Gewinnsucht *f* τὸ κέρδος, ἡ φιλοκέρδεια, ἡ πλεονεξία, schmutzige ~ ἡ αἰσχροκέρδεια.

gewinnsüchtig φιλοκερδής, πλεονέκτης, πλεονεκτικός, κερδαλέος, κέρδους ἀκρατής od. ἐπιθυμῶν, (auf schmutzige Art) αἰσχροκερδής, ~ sein φιλοκερδεῖν, πλεονεκτεῖν, αἰσχροκερδεῖν.

Gewinsel *n* ὁ κνυζηθμός, ὁ ὀλοφυρμός, ὁ ὀλολυγμός, ὁ μινυρισμός, τὸ μινύρισμα.

Gewinst *m* τὸ ἕρμαιον, τὸ εὕρημα, τὸ κέρδος.

Gewirr *n* τὸ τάραγμα, ὁ ταραγμός, ἡ ταραχή, ἡ διαπλοκή.

gewiß 1. (fest, sicher, zuverlässig, unzweifelhaft) ἀσφαλής, βέβαιος, (ohne Lügen und Falsch) ἀψευδής, πιστός, (offenbar, einleuchtend) δῆλος, ἔν-, διά-, κατάδηλος (2), σαφής, φανερός, (augenfällig) ἐναργής. — 2. (genau) ἀκριβής, (festgesetzt) ὡρισμένος, etw. ~ wissen σαφῶς od. ἀκριβῶς εἰδέναι τι, ἐξεπίστασθαί τι, es ist ~ δῆλόν ἐστι, φαίνεται, φανερόν ἐστι, es ist ~, daß er dies getan hat δῆλός ἐστι od. φαίνεται τοῦτο ποιήσας, ~ glauben πεποιθέναι, ἀσφαλῶς νομίζειν, einer Sache ~ sein ἀκριβῶς εἰδέναι τι, gewisse Nachrichten haben σαφῶς πυθέσθαι, das Gewisse fürs Ungewisse nehmen αἱρεῖσθαι (M.) τὰ ἐν χερσίν (ὄντα) ἀντὶ τῶν ἀδήλων ὄντων ὅπως ἀποβήσεται. — 3. ein gewisser (irgendeiner) τίς, τὶ (entl.), ein gewisser Mensch ἄνθρωπός τις, auf eine gewisse Art τρόπον τινά, es gibt gewisse Leute εἰσί τινες, in gewisser Hinsicht πώς, πῄ, πού (entl.), *adv.* ἀσφαλῶς, βεβαίως, σαφῶς, ἀψευδῶς, πιστῶς, ἐναργῶς, φανερῶς. — 4. (als Versicherungspartikel zu Anfang eines Satzes) ἦ, ἤτοι (ἦτοι), ἦ που, ἦ γάρ, ganz ~ ἀμέλει, πάντως, ~ nicht (in der Antwort) οὐ μέντοι, οὐ μὲν οὖν, (in der Mitte des Satzes) γέ (entl.), δή, γὲ δή, wenn nicht … doch ~ εἰ μή … ἀλλ' οὖν … γέ, (ironisch) πού (entl.), δήπου, μέντοι, so ~ wie (so wahr wie) οὕτω mit *opt.* od. ein indik. Satz mit folgendem ἦ μή mit *imper.*, zB. ich werde es tun, so ~ ich Alexander heiße ποιήσω οὖν, ἦ μὴ 'Αλέξανδρόν με ὀνομάζετε.

Gewissen *n* τὸ συνειδός (ότος), ἡ σύνεσις, ἡ συνείδησις, ein gutes ~ ἡ ὁσιότης (ητος), τὸ εὐσυνείδητον, ἡ εὐσυνειδησία, mit gutem ~ εὐσυνείδητος (2), ich habe ein gutes ~ σύνοιδα ἐμαυτῷ οὐδὲν κακὸν ποιήσας od. ποιήσαντι, ich habe ein böses ~ σύνοιδα ἐμαυτῷ κακὸν ποιήσαντι od. ποιήσας, sich ein ~ aus etw. machen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, das ~ schlägt mir ἐνθύμιον γίγνεταί μοι, ich frage j-n aufs ~ ἔρομαί τινα κελεύσας εἰπεῖν τἀληθῆ, wider Recht und ~ παρὰ τὰ ὅσια καὶ δίκαια, wider Recht und ~ handeln παραβαίνειν τὰ ὅσια καὶ δίκαια, j-m ins ~ reden διδάσκειν καὶ νουθετεῖν τινα, nach bestem Wissen und ~ γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ.

gewissenhaft εὐσεβής, δίκαιος, ὅσιος, ὅσιος καὶ δίκαιος, εὔορκος (2, dem Schwur gemäß), ~ handeln εὐσεβείᾳ χρῆσθαι, εὐσεβεῖν περί τι, δίκαια ποιεῖν, etw. ~ beobachten εὖ μάλα φυλάττειν τι, εὐσεβείᾳ χρῆσθαι περί τι.

Gewissenhaftigkeit *f* ἡ ὁσιότης (ητος), ἡ εὐσέβεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εὐορκησία (bsd. im Halten des Schwurs), auch d. *neutr.* d. *adj.*

gewissenlos ἀνόσιος (2), ἀσεβής, ῥᾳδιουργός (2), ~ handeln ἀνοσιουργεῖν, ἀσεβεῖν, ῥᾳδιουργεῖν.

Gewissenlosigkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀσέβεια, ἡ ῥᾳδιουργία, auch d. *neutr.* d. *adj.*

Gewissensangst *f* φόβοι (δέος) καὶ φροντὶς περὶ ὧν ἀνοσίως εἰργάσατό τις.

Gewissensbiß *m* ἡ δῆξις od. τὸ δῆγμα τῆς ψυχῆς od. τῆς καρδίας, ~bisse haben δάκνεσθαι (P.) τὴν ψυχὴν od. τὴν καρδίαν oder τὸν θυμόν, ἐγκαλεῖν ἑαυτῷ αἰσχρόν τι.

Gewissensfrage *f*: eine ~ an j-n richten πρὸς θεῶν (θεοῦ) ἐρωτᾶν τινα, κελεύειν τινὰ εἰπεῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, πυνθάνεσθαί τινος πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

Gewissensfreiheit *f* τὸ τῆς γνώμης ἐλεύθερον.

Gewissenspflicht *f* τὸ εὐσεβές, τὸ ὅσιον, τὸ εὐσεβὲς καὶ ὅσιον.

Gewissensruhe *f* ἡ (τῆς ψυχῆς) εἰρήνη, τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ μηδὲν ἀδικήσαντι, ἡ καλὴ ἐλπίς (ίδος), mit größerer ~ ὁσιώτερον.

Gewissenssache *f* τὸ ἐνθύμιον, etw. zur ~ machen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι.

Gewissenszwang *m* τὸ μὴ ἐξεῖναι γιγνώσκειν περὶ τῶν θείων ὅπως ἂν βούληταί τις, a. τὸ τῆς γνώμης ἀνελεύθερον.

gewissermaßen τρόπον τινά, τρόπῳ τινί, πῄ, πώς, τὶ (entl.).

Gewißheit *f* ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἀκρίβεια, ἡ πίστις, ἡ ἀψεύδεια, ἡ σαφήνεια od. d. *neutr.* der *adj.*, mit ~ s. gewiß; ~ von etw. haben σαφῶς od. ἀκριβῶς εἰδέναι τι, ἐξεπίστασθαί τι, etw. mit ~ erfahren haben σαφῶς πυθέσθαι τι, j-m ~ von etw. geben φανερὸν ποιεῖν τινί τι, ich habe volle ~ darüber κατάδηλόν μοί ἐστι τοῦτο.

Gewitter *n* (αἱ) βρονταὶ καὶ (οἱ) κεραυνοί, ἀστραπαὶ καὶ βρονταί, βρονταὶ σὺν κεραυνοῖς, es steht ein ~ am Himmel συννένοφε καὶ βροντᾷ, es kommt ein ~ συμβαίνει βροντάς τε γενέσθαι καὶ ἀστραπάς, ein ~ brach los mit heftigen Donnerschlägen χειμὼν ἐπεγένετο καὶ βρονταὶ σκληραί.

Gewitterregen *m* ὕδωρ πολὺ ἐξ οὐρανοῦ μετὰ βροντῆς, τὰ ἀστραπαῖα od. βρονταῖα ὕδατα, es kam ein starker ~ ὕδωρ ἐπεγένετο πολὺ καὶ βρονταί.

Gewitterwolke *f* ἡ μελανία, ἡ συννέφεια, ἡ βρονταία νεφέλη.

gewogen εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, πρόφρων, φιλόφρων, ἵλεως (bsd. von der Gottheit), j-m ~ sein εὐνοϊκῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, εὖ φρονεῖν τινι, σπουδάζειν περί, πρός od. εἴς τινα, ich mache mir j-n ~ κτῶμαί (M.) τινα φίλον, εὔνοιαν κτῶμαι παρά τινος od. παρά τινι, ἀνακτῶμαί τινα.

Gewogenheit *f* ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ χάρις (ιτος, Gunst), ἡ φιλοφροσύνη, ἡ σπουδή, ἡ φιλία, j-m eine ~ bezeigen φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, aus ~ κατ' εὔνοιαν, j-m seine ~ entziehen ἐκβάλλειν τινὰ τῆς εὐνοίας, sich j-s ~ erwerben κτᾶσθαι (M.) εὔνοιαν παρά τινος.

gewogentlich εὐνόως, εὐνοϊκῶς.

gewöhnen j-n an etw. ἐθίζειν, συνεθίζειν τινά τι od. *inf.*, (durch Erziehung und Bildung) παιδεύειν, κατα-, παρασκευάζειν τινά, ὥστε mit *inf.*, sich ~ die P. der vor. Verben, ich gewöhne mich an etw. σύνηθές γίγνεταί μοί τι, sich an j-n ~ συνήθης γίγνεταί μοί τις, συνήθης γίγνομαί τινι.

Gewohnheit *f* τὸ ἔθος, ὁ ἐθισμός, τὸ ἔθισμα, τὸ εἰωθός (ότος), ἡ συνήθεια, ὁ τρόπος (Gebrauch),

ὁ νόμος (Einrichtung, Sitte) die ~ haben ἔθος ἔχειν, εἰωθέναι, νομίζειν, νόμον ἔχειν, ich habe die ~ νόμος ἐστί μοι, zur ~ werden οἰκεῖον γίγνεσθαι, ἴδιον γίγνεσθαι, nach der ~ j-s τρόπον τινός, gegen die ~ παρά mit *acc.*, ἀπὸ τρόπου, παρὰ τρόπον, aus ~ ἐξ ἔθους, ἔθει, εἰθισμένος, eine ~ aufbringen ἔθος od. νόμον καθιστάναι, zur ~ werden ἐκνικᾶν, ἔθος od. ἐν ἔθει γίγνεσθαι, οἰκεῖον γίγνεσθαι, die ~ wird zur andern Natur τὸ ἔθος οἷον φύσις γίγνεται, die ~ bringt es so mit sich οὕτω νομίζεται, eine ~ annehmen νόμιμον ποιεῖσθαί (M.) τι, seine ~ ändern μεταμανθάνειν.

gewöhnlich 1. (üblich) εἰθισμένος, νομιζόμενος, ἐν ἔθει γενόμενος, συνήθης, εἰωθώς, es ist ~ νομίζεται, νομίζουσι, φιλοῦσι mit *inf.*, *adv.* ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ πλεῖστον, ἑκάστοτε, κοινῶς. — 2. (alltäglich) τυχών, κοινός, ein ~er Mensch τῶν τυχόντων τις.

Gewöhnlichkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος).

gewohnt (gewöhnt) εἰθισμένος, ἐθήμων, εἰωθώς, συνήθης (an etw. τινί), ὁ, ἡ ἐθάς (άδος, an etw. τινός), ~ sein εἰθισμένον εἶναι, εἰωθέναι, ἔθος ἔχειν, ich bin ~ ἐν ἔθει ἐστί μοι, ἴδιόν, οἰκεῖόν ἐστί μοι, ich bin etw. nicht ~ ἄπειρός εἰμί τινος, ἀηθές ἐστί μοί τι, wie er ~ war ὡς εἰώθει, κατὰ τὸ εἰωθός.

Gewöhnung *f trans.* ὁ ἐθισμός, ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, *intr.* ἡ συνήθεια (an etw. τινός).

gewölbähnlich, -artig καμαροειδής, καμαρώδης.

Gewölbe *n* ἡ καμάρα, τὸ καμάρωμα, ἡ ψαλίς (ίδος), ἡ ἁψίς (ῖδος), unterirdisches ~ ἡ κρύπτη, (Aufbewahrungsort) ἡ θήκη, ἡ ἀποθήκη, τὸ ταμιεῖον, (Kaufmannsgewölbe) τὸ ἐργαστήριον.

gewölbt καμαρωτός, καμαρικός, κεκαμαρωμένος.

Gewölk *n* τὸ νέφος, αἱ νεφέλαι.

Gewühl *n* τὸ (πυκνὸν) πλῆθος, ὁ ὄχλος, ὁ ὅμιλος, ἡ τύρβη.

gewunden ἑλικτός.

Gewürm *n* τὰ σκωλήκια, τὰ ἑρπετά.

Gewürz *n* τὸ ἄρωμα (bsd. wohlriechende Kräuter), (zu Speisen) τὸ ἥδυσμα, τὸ ἄρτυμα, mit ~ anmachen ἀρτύειν, ἡδύνειν, ἀρωματίζειν, nach ~ schmecken oder riechen ἀρωματίζειν.

gewürzähnlich, -artig ἀρωματώδης.

Gewürzbüchse, -schachtel *f* ἡ ἡδυσματοθήκη.

gewürzhaft, gewürzig ἀρωματικός, ἀρωματώδης.

Gewürzhandel *m* ἡ ἀρωματοπωλία.

Gewürzhändler, -krämer *m* ὁ ἀρωματοπώλης.

Gewürzkraut *n* τὸ ἄρωμα.

Gewürzladen *m* τὸ ἀρωματοπωλεῖον.

Gewürzland *n* ἡ ἀρωματοφόρος (γῆ).

Gewürznelke *f* τὸ καρυόφυλλον.

gewürzt ἡδυντός, ἀρτυτός, ἠρτυμένος.

gezackt πριονωτός, χαρακτός.

gezähmt τιθασευτός, ἥμερος (2).

gezahnt ὠδοντωμένος.

Gezänk *n* ἡ φιλονικία, αἱ ἔριδες, ~ zwischen den Männern anstiften εἰς ἔριν od. φιλονικίαν ἐμβάλλειν τοὺς ἄνδρας.

Gezelt *n* ἡ σκηνή.

geziemen πρέπειν, προσήκειν, es geziemt j-m πρέπει, προσήκει τινί, πρέπον, προσῆκόν ἐστί τινι, πρός τινος ἐστι, ἄξιον εἶναί τινος, ἄξιον oder δίκαιον εἶναι mit *inf.* (Pflicht, Schuldigkeit).

geziemend πρέπων, προσήκων, πρεπώδης, ἄξιος, δίκαιος, nicht ~ ἀπρεπής, ἀνάξιος.

Geziere *n* τὸ θρυπτικόν, ὁ καλλωπισμός.

geziert 1. (geschmückt) κοσμητός, κεκοσμημένος. — 2. (affektiert) θρυπτικός, κεκαλλωπισμένος, (v. Sachen) περίεργος (2), κακότεχνος (2), ~e Reden κεκαλλιεπημένοι λόγοι.

Geziertheit *f* τὸ πλάσμα, ἡ περιεργία, ὁ καλλωπισμός.

Gezimmer *n* τὸ πῆγμα, αἱ σανίδες.

Gezisch *n* ἡ σίξις, ὁ σιγμός, ὁ συριγμός (bsd. im Theater), τὸ σύριγμα.

Gezischel *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.

Gezücht *n* τὸ θρέμμα (von mehreren *plur.*).

Gezwitscher *n* τὸ τερέτισμα, ὁ τερετισμός.

gezwungen 1. (genötigt) ἄκων, ἀκούσιος (2), βίαιος, ἀνάγκῃ πεισθείς, ἀναγκασθείς, ἀναγκαστός, βίᾳ ἐπαχθείς, *adv.* βίᾳ, πρὸς βίαν, ἀκουσίως, ὑπ', ἐξ, δι' ἀνάγκης. — 2. (unnatürlich) πεπλασμένος, προσποίητος (2), ich bin ~ ἀνάγκη με ἔχει, ich sehe mich ~ ἀναγκάζομαι (P.).

Gicht *f* ἡ ἀρθρῖτις (ιδος), (an den Händen) ἡ χειράγρα, (an den Füßen) ἡ ποδάγρα, daran leiden ποδαγρᾶν.

gichtbrüchig, gichtisch ἀρθριτικός, ἀρθρικός, παραλυτικός.

Gichtfluß *m* τὸ ἀρθριτικὸν ῥεῦμα.

Gichtknoten *m* ὁ πῶρος.

Gichtrose *f* (eine Pflanze) ἡ γλυκυσίδη, ἡ παιωνία.

Gichtschmerz *m* τὸ ἀρθριτικὸν πάθος, ἡ ἐξ ἀρθρίτιδος ὀδύνη, auch bloß ἡ ἀρθρῖτις (ιδος).

Giebel *m* ὁ ἀετός, τὸ ἀέτωμα.

Giebelfeld *n* τὸ τύμπανον, ὁ ἀετός, τὸ ἀέτωμα.

Giebelspitze *f* ἡ οἰκίας κορυφή.

Giebelung *f* ἡ ἀέτωσις.

Gienmuschel *f* ἡ χήμη.

Gier *f* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ὁρμή, ἡ ὄρεξις, ὁ ζῆλος, s. Begierde; unersättliche ~ ἡ ἀπληστία.

gierig ὁρμητικός (πρός τι), ἐπιθυμῶν, (im Essen und Trinken) λάβρος, (unersättlich) ἄπληστος (2), ἀκόρεστος (2), ~ trinken, saufen χανδὸν πίνειν, ῥοφεῖν, ~ essen, fressen λαιμάττειν, λαιμᾶν, λαβροφαγεῖν, ~ sein nach etw. ὁρμητικῶς ἔχειν πρός τι, ἐπιθυμίᾳ φέρεσθαι (P.) πρός τι.

Gierigkeit *f* ἡ ἀπληστία.

Gießbach *m* ἡ χαράδρα, ὁ χειμάρρους.

gießen 1. χεῖν, in etw. ~ εἰσχεῖν, an etw. ~ ἐπιχεῖν, aus etw. ~ ἐκ-, προχεῖν, daran, dazu ~ προσχεῖν, darüber ~ καταχεῖν, καταντλεῖν τινος. — 2. (begießen) ἄρδειν, ἀρδεύειν, ποτίζειν. — 3. (formen) in eine Form ~ (wie Metall) χωνεύειν, gegossen χωνευτός.

Gießen *n* ἡ χύσις, (Begießen) ἡ ἄρδευσις, (von Metall) ἡ χώνευσις, ἡ χωνεία, gew. durch Verben.

Gießer *m* (in Metall) ὁ χωνευτής, gew. durch d. *part.* von χωνεύειν.

Gießerei *f* τὸ χωνεῖον, τὸ χωνευτήριον (als Ort), ἡ χωνεία (als Geschäft).

Gießkanne *f* ὁ χυτήρ (ῆρος), τὸ κατάχυτλον, ὁ πρόχους, τὸ προχίδιον.

Gießkunst *f* ἡ χωνευτική (τέχνη).

Gift *n* ὁ ἰός (von Tieren, Pflanzen, Mineralien), τὸ φάρμακον (vegetabilisches), τὸ δηλητήριον (jedes schädliche Mittel), τὸ τοξικόν (φάρμακον, womit die Pfeilspitze bestrichen wird), τὸ κώνειον (Schierlingsgift), ~ mischen φαρμακοποιεῖν, ~ nehmen φάρμακον πίνειν, φαρμακεύεσθαι (M.), sich durch ~ umbringen φάρμακον πιόντα ἀποθνῄσκειν, ~ geben φάρμακον διδόναι, φαρμάττειν τινά, j-m ~ beibringen λανθάνειν τινὶ διδόντα φάρμακον, Bereitung von ~ ἡ φαρμακοποιία, ~ sein für etw. (bildl.) διαφθείρειν τι.

giftartig ἰώδης, φαρμακώδης.

Giftbaum *m* τὸ φαρμακῶδες od. φαρμακοφόρον δένδρον.

Giftbecher *m* τὸ κώνειον, den ~ trinken τὸ κώνειον πίνειν.

giftig φαρμακώδης, (von Tieren) ἰοβόλος, ~e Tiere τὰ ἰοβόλα, (verderblich, schädlich) ὀλέθριος (2), βλαβερός, δηλητήριος, (zuweilen = sehr zornig) ἀκράχολος (2), ὀργίλος.

Giftkraut *n* ἡ φαρμακώδης βοτάνη.

Giftmehl *n* τὸ ἀρσενικόν.

Giftmischer *m* ὁ φαρμακεύς, ὁ φαρμακός, ὁ φαρμακοποιός.

Giftmischerei *f* ἡ φαρμακεία, ἡ φαρμάκευσις, ~ treiben φαρμακεύειν, φαρμάττειν.

Giftmischerin *f* ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ φαρμακεύτρια, ἡ φαρμάκεια.

Giftpflanze *f* s. Giftkraut.

Giftspinne *f* τὸ φαλάγγιον.

Gifttrank *m* s. Giftbecher.

Giftzahn *m* (der Schlangen) ὁ χαλινός.

Gigant *m* ὁ γίγας (ντος).

Gigantenkampf *m*, **-schlacht** *f* ἡ γιγαντομαχία.

gigantisch γιγάντειος, γιγαντώδης.

Gilde *f* ἡ φυλή, τὸ σύστημα, ἡ συμμορία, ἡ ἑταιρία.

Gildenmeister *m* ὁ τῶν συμμοριῶν ἐπιμελητής.

Gimpel *m* (Vogel) ὁ πυρρούλας (ου), (ein einfältiger, leicht zu täuschender Mensch) ὁ κέπφος, ὁ λάρος, ὁ σχολαστικός, sich wie ein ~ fangen lassen κεπφοῦσθαι (P.).

Gingang *m* (ein Zeug) ἡ βύσσος.

Ginster *m* ὁ σκορπίος, ὁ (ἡ) ἀσπάλαθος.

Gipfel *m* 1. ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, ἡ ἄκρα, oft durch das *adj*. ἄκρος, zB. der ~ des Berges ἄκρον τὸ ὄρος. — 2. übtr. τὸ τέλος, τὸ ὕψος, ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, τὸ ἔσχατον, der ~ des Ruhms ἡ μεγίστη δόξα, der ~ der Macht τὸ τῆς δυνάμεως ἄκρον.

gipfeln sich κορυφοῦσθαι (P.), εἰς ἔσχατον ἥκειν, τὸ ἔσχατόν τινος εἶναι.

Gips *m* ἡ γύψος, ὁ σκίρος, ἡ λατύπη.

Gipsarbeiter *m* ὁ σκιρίτης.

gipsartig σκιράς (άδος).

Gipsbildner *m* ὁ τοὺς γυψίνους ἀνδριάντας πλάττων.

gipsen γυψοῦν.

gipsern γύψινος.

Gipsfigur *f* ὁ γύψινος ἀνδριάς (άντος), ἡ γυψίνη εἰκών (όνος).

Giraffe *f* ἡ καμηλοπάρδαλις (εως).

Girlande *f* ὁ ἀνθέων στέφανος, τὸ ἀνθέων πλέγμα.

girren μινυρίζειν, τρύζειν.

Girren *n* ὁ μινυρισμός, τὸ μινύριγμα, τὸ μινύρισμα.

gischen ἀφρίζειν, ζεῖν.

Gischen *n* ἡ ζέσις.

Gischt *m* ὁ ἀφρός.

Gitarre *f* ἡ κιθάρα.

Gitarrenspieler *m* ὁ κιθαριστής.

Gitter *n* ἡ κιγκλίς (ίδος), τὸ περίφραγμα, ἡ περιφραγή.

Gitterfenster *n* ἡ δικτυωτὴ θυρίς (ίδος), ἡ κιγκλίς (ίδος).

Gittertür *f* ἡ δικτυωτὴ θύρα, ἡ κιγκλίς (ίδος).

Gladiator *m* ὁ ἀθλητής, ὁ μονομάχος.

Gladiatorenschule *f* τὸ μονομαχοτροφεῖον.

Gladiatorenspiele *n/pl.* οἱ τῶν μονομάχων ἀγῶνες, ~ geben θέαν μονομάχων παρέχεσθαι (M.).

gladiatorisch ἀθλητικός, μονομαχικός.

Glanz *m* eig. ἡ αὐγή, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ λαμπηδών (όνος), ἡ στιλβηδών (όνος), ἡ στιλβότης, ἡ στιλπνότης (ητος), τὸ φέγγος, (Geflimmer) ἡ μαρμαρυγή, ~ der Augen ἡ γλαυκότης (ητος), einen ~ von sich geben ἀπολάμπειν, ἀπαυγάζειν, ἀποστίλβειν, sich in seinem ~e zeigen ἐκλάμπειν (von Zuständen), λαμπρὸν φαίνεσθαι od. γίγνεσθαι (von Personen), den ~ verlieren ἀμαυροῦσθαι (P.), sich in prunkendem ~e zeigen λαμπρύνεσθαι (M.).

glänzen 1. λάμπειν, στίλβειν, αὐγάζειν, ἀπολάμπειν, ἀποστίλβειν, wie der Blitz ~ ἀστράπτειν. — 2. übtr. ἐκπρέπειν, ἐκπρεπῆ od. λαμπρὸν εἶναι, vor andern in etw. ~ διαφέρειν τῶν ἄλλων τινί u. τι, auch ἐπί τινι, ὑπερβάλλεσθαι (M.) τοὺς ἄλλους τινί, ὑπερβάλλειν τινά τι, mit etw. ~ λαμπρύνεσθαί (M.) τινι, ἐπιδείκνυσθαί (M.) τι.

Glänzen *n* ἡ λάμψις, ἡ στίλβη, ἡ στίλψις, ἡ αὐγή, gew. durch Verben, übtr. ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ ἐπίδειξις.

glänzend λάμπων, (eig. u. übtr.) λαμπρός, φαιδρός, (prächtig) μεγαλοπρεπής, ἐκπρεπής, διαπρεπής, μεγαλεῖος, ἐπίσημος (2), ἐπιφανής, ~ schwarz κυαναυγής, ~ weiß φαιδρός, λαμπρός, ~e Taten λαμπρὰ oder μεγάλα ἔργα, ~ machen λαμπρύνειν, φαιδρύνειν, λαμπρίζειν, ~e Freigebigkeit ἡ λαμπρότης (ητος), ~ gekleidet λαμπρείμων, in ~ere Umstände kommen ἐπικυδέστερον γίγνεσθαι.

glanzlos ἀλαμπής, ἀμαυρός.

Glanzlosigkeit *f* τὸ ἀμαυρόν.

Glanzperiode *f* ἡ ἀκμή, meine ~ ist dahin ὑστερίζω τῆς ἐμαυτοῦ ἀκμῆς.

Glanzpunkt *m* τὸ λαμπρόν, ἡ λαμπρότης (ητος).

glanzvoll μεγαλεῖος, μεγαλοπρεπής u. durch die *superl.* λαμπρότατος, ἐκπρεπέστατος usw.

Glanzzeit *f* s. Glanzperiode.

Glas *n* 1. (als Stoff) ἡ ὕαλος, von ~ gemacht ὑάλινος, ὑαλοῦς, zu ~ machen ὑαλοῦν. — 2. (als Trinkgefäß) τὸ ὑάλινον ἔκπωμα, τὸ ποτήριον, beim Glase Wein ἐν oder ἐπ' οἴνῳ, παρ' οἶνον. — 3. (das Augenglas) τὸ δίοπτρον, ἡ διόπτρα.

glasartig ὑαλώδης.

Glasauge *n* (eine Pferdekrankheit) τὸ ὑάλωμα.

glasäugig γλαυκόμματος (2).

Gläschen *n* τὸ σκυφίον, τὸ ὑάλινον ἐκπωμάτιον, τὸ κυλίκιον, ein ~ zu viel im Kopfe haben ὑποπεπωκέναι.

Glaser *m* ὁ ὑαλοτέχνης, ὁ ὑαλουργός.

Glaserde *f* ἡ ὑαλῖτις (ιδος) γῆ od. ψάμμος.

gläsern ὑάλινος, ὑαλοῦς, ὑαλόεις (aus Glas), (dem Glase ähnlich) ὑαλοειδής, ὑαλώδης, (von den Augen) γλαυκός.

Glasfabrikation *f* ἡ ὑαλουργική.

Glasfarbe *f* τὸ ὑαλῶδες χρῶμα.

glasfarbig ὑαλόχρους.

Glasfenster *n* ἡ ὑαλίνη θυρίς (ίδος).

Glasflasche *f* ὁ ὑάλινος λάγυνος.

Glasgeschirr *n* τὸ ὑάλινον σκεῦος (gew. *pl.*).

glasgrün ὑαλοειδής, ὑαλώδης, ὑαλόχρους, ὑάλινος.

Glashaut *f* ὁ ὑαλοειδὴς χιτών (ῶνος).

Glashütte *f* τὸ ὑαλουργεῖον.

glasieren γανοῦν.

Glasieren *n*, **Glasierung** *f* ἡ γάνωσις.

glasig ὑαλώδης.

Glaskopf *m* ὁ σχιστὸς λίθος.

Glaskraut *n* τὸ παρθένιον.

Glaskugel *f* ἡ ὑαλίνη σφαῖρα.

Glasmacher *m* ὁ ὑαλουργός.

Glasmacherei *f* ἡ ὑαλουργική, (als Werkstätte) τὸ ὑαλουργεῖον.

Glasmalerei *f* ἡ ὑαλογραφία.

Glasofen *m* ἡ ὑαλουργικὸς κάμινος.

Glassand *m* ἡ ὑαλῖτις (ιδος) ψάμμος.

Glasstein *m* ὁ ὑαλίτης λίθος.

Glastür *f* ἡ ὑαλίνη θύρα.

Glasur *f* τὸ γάνωμα.

glatt λεῖος, ὁμαλός, ὁμαλής, ψιλός (ohne Rauheiten, eben), ξεστός, ξυστός (geglättet), γλαφυρός (poliert, fein, nett), λιτός (von Gewändern, ohne Stickereien u. dgl.), γλίσχρος, ὀλισθηρός (schlüpfrig), ~ machen s. glätten; ~e Worte οἱ θῶπες od. κομψοὶ λόγοι, τὰ θωπεύματα, das ~e Meer ἡ λεία θάλαττα, ὁ γαληνὸς πόντος, ἡ γαλήνη, ein ~er Mensch ὁ γλαφυρὸς oder κομψὸς ἄνθρωπος, ~e Rechnung καθαραὶ ψῆφοι, ~es Wesen ἡ κομψεία.

glattbärtig λειογένειος (2).

Glätte *f* ἡ λειότης (ητος), τὸ λεῖον, ἡ ὁμαλότης (ητος), τὸ ὁμαλόν, τὸ ὁμαλές, (Schlüpfrigkeit, wo man leicht ausgleitet) ὁ ὄλισθος, τὸ ὀλισθηρόν, ἡ γλισχρότης (ητος), übtr. (Feinheit) ἡ γλαφυρία, ἡ γλαφυρότης (ητος).

Glatteis *n* ὁ πάγος, ὁ παγετός.

glätten λεαίνειν, ἀπο-, συγξεῖν, ὁμαλίζειν, ὁμαλύνειν, καθ-, ἐξομαλίζειν, (glattdrechseln, auch übtr.) ἀποτορνεύειν, geglättet ξεστός, ξυστός, τορνευτός.

Glätten *n* ἡ ξέσις, ἡ λέανσις, ὁ ὁμαλισμός.

glatthäutig ψιλόδορος (2).

Glattheit *f* s. Glätte.

glattzüngig λειόγλωττος (2), (schmeichlerisch) κολακευτικός.

Glatze *f* ἡ φαλακρότης (ητος), ἡ φαλάκρα, τὸ φαλάκρωμα, ἡ φαλάκρωσις, eine ~ bekommen φαλακροῦσθαι (P.).

Glatzkopf *m* ὁ φαλακρός.

glatzköpfig φαλακρός.

Glaube *m* ἡ πίστις (Überzeugung), ἡ δόξα (Meinung, Wahn), den ~n haben πιστεύειν, πεπεῖσθαι (überzeugt sein), δοκεῖν, δοξάζειν, οἴεσθαι (P.). ἡγεῖσθαι (M.), νομίζειν (die Meinung haben), religiöser ~ ἡ περὶ τὰ θεῖα πίστις, einer Sache ~n beimessen πιστεύειν τινί, ~n finden κρατεῖν, πίστιν λαμβάνειν od. ἔχειν, πιστὸν εἶναι od. γίγνεσθαι (bei j-m τινί), keinen ~n finden ἄπιστον εἶναί τινι.

glauben πιστεύειν, πεπεῖσθαι (überzeugt sein), πεποιθέναι, ἡγεῖσθαι (M.), νομίζειν, οἴεσθαι (P.), δοκεῖν, δοκῶ μοι, δοξάζειν (meinen, wähnen), ὑπολαμβάνειν (annehmen, vermuten), προσδοκᾶν, ἐλπίζειν (erwarten, hoffen), sämtlich mit *inf.* od. *acc.* u. *inf.*, an einen Gott ~ νομίζειν θεόν, j-m etw. ~ πιστεύειν τινί τι, πίστιν ἔχειν τινί τινος, man glaubt mir πιστεύομαι, wer einmal lügt, dem glaubt man nicht ὁ ἅπαξ ψευσάμενος οὐ πιστεύεται od. ἀπιστεῖται, glaube mir (als Zwischensatz) εὖ ἴσθι, wer hätte geglaubt? τίς ἂν ἤλπισεν; glaube ich (als Zwischensatz) οἶμαι, wie ich glaube ὡς ἔγῳμαι.

Glaubensartikel *m* τὸ δόγμα.

Glaubensbekenntnis *n* τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, τὸ σύμβολον τῆς περὶ τὰ θεῖα πίστεως (als Formel), ἡ τῆς πίστεως ὁμολογία od. ἐπαγγελία (als Handlung).

Glaubensfreiheit *f* τὸ ἐξεῖναι ἑκάστῳ περὶ τῶν θείων γιγνώσκειν ὅπως ἂν βούληται.

Glaubensgenosse *m* ὁ ὁμόπιστος, ὁ ὁμόθρησκος.

Glaubensgrund *m* τὸ τεκμήριον.

Glaubenslehre *f* τὰ διδάγματα (Lehrsätze), τὰ δόγματα (auf Forschung beruhend), ἡ πίστις (innere Überzeugung), ἡ θεολογία (Lehre von Gott, Heilige Schrift).

Glaubenssache *f* τὰ περὶ τὴν πίστιν.

Glaubenssatz *m* τὸ δόγμα, τὸ δίδαγμα.

glaubensvoll εὔπιστος (2), εὐσεβής.

glaubhaft, glaublich, glaubwürdig πιθανός, πιστός, ἀξιόπιστος (2), (von Sachen) πιστός, ἄξιον πιστευθῆναι, etw. ~ machen πιθανολογεῖν.

gläubig πιστός, εὔπιστος (2), (religiös) εὐσεβής.

Gläubiger *m* ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων), ὁ δανειστής, die ~ abfinden ἀπαλλάττειν oder διαλύειν τοὺς χρήστας, ἀποδιδόναι od. ἀποτίνειν τοῖς χρήσταις τὰ ὀφειλόμενα, die ~ prellen παρακρούεσθαι (M.) τοὺς δανειστάς.

Glaublichkeit *f* ἡ πιθανότης (ητος).

glaublos ἄπιστος (2).

Glaubwürdigkeit *f* τὸ πιστόν, ἡ πίστις, ἡ ἀξιοπιστία, ~ haben ἄξιον εἶναι πιστευθῆναι, keine ~ haben οὐκ ἀξιόχρεων εἶναι.

gleich I *adj.* **1.** (gerade, nicht krumm) ὀρθός, ὁμαλός, ὁμαλής, (von der Erde) ἰσόπεδος (2), ὁμόπεδος (2), ~ machen ὁμαλίζειν, καθ-, ἐξομαλίζειν. — **2.** (von derselben Beschaffenheit, Wesen usw.) ἴσος, ὅμοιος, ὁ αὐτός (ἡ αὐτή, τὸ αὐτό od. ταὐτόν), sämtlich mit *dat.*, oft auch durch *adj.* ausgedrückt, zB. ~ an Stärke ἀντίπαλος (2), an Ansehn ἰσόρροπος (2), ~ sein ἐν ἴσῳ od. ἀντίπαλον εἶναι, ~ machen ἰσοῦν, ἐξισοῦν, ὁμοιοῦν, ~ achten ἐν ἴσῳ ποιεῖσθαι (M.), fast ~ παραπλήσιος (2), G~es mit G~em ἴσα πρὸς ἴσα, G~es mit G~em vergelten ἀμύνεσθαί (M.) τινα ὁμοίοις, τὸ ὅμοιον ἀποδιδόναι τινί, ~ergestalt, auf ~e Weise ὁμοίως, ὡσαύτως, τὸν αὐτὸν τρόπον, ἴσως, παραπλησίως, oft durch Zssg mit ὁμοιο. ὁμο. ἰσο, zB. von ~em Gewichte ἰσόσταθμος (2), ἰσοτάλαντος (2), ἰσοβαρής, von ~em Gewichte sein ἰσορροπεῖν, ~e Gesinnung ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμογνωμοσύνη, von ~er Gesinnung ὁμόνους, ὁμογνώμων, ~e Gesinnung mit j-m haben ὁμονοεῖν τινι, τὰ αὐτὰ φρονεῖν τινι, ~er Ansicht, Meinung sein ὁμοδοξεῖν, συνδοκεῖ μοι, von ~er Abkunft, Geburt ὁμογενής, ἰσογενής, von ~em Stande ὁμότιμος (2), ἰσότιμος (2), von ~em Charakter ὁμοιότροπος (2), ~er Charakter ἡ ἰσο-, ὁμοιοτροπία, von ~em Alter, ~er Größe ὁμῆλιξ, ἰσῆλιξ (κος), ~er Teil, ~es Recht ἡ ἰσομοιρία, ~en Teil, ~es Recht mit j-m haben ἰσομοιρεῖν τινι (an etw. τινός), ~es Recht, ~e Freiheit habend ἰσόνομος (2), ~ gelten ἐν ἴσῳ εἶναι, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν, auf ~em Fuße mit j-m verkehren ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν τινι, in ~er Entfernung δι' ἴσου, es ist ~ od. ~viel ἔχει ταὐτόν, es gilt mir ~ od. gleich viel ὅμοιόν μοί ἐστι, οὐδέν μοι διαφέρει, seines ~en nicht haben διαφέρειν ὅτι μάλιστα τῶν ἄλλων od. ἁπάντων, ~ und ~ gesellt sich gern (Sprichw.) ἀεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον, ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ φίλος, κολοιὸς ποτὶ od. παρὰ κολοιὸν ἱζάνει. — **II** *adv.* **3.** ἐξ ἴσου, ὁμοίως, ἴσως, παραπλησίως, ~ als ὥσπερ, ὡσπερεί, ὡσανεί. — **4.** (sogleich) εὐθύς, ταχύ, ταχέως, παραυτίκα, παραχρῆμα, ~ anfangs εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, εὐθὺς ἀρχόμενος, ~ wieder αὖθις, ~ dabeiliegen ὑποκεῖσθαί τινι, προσ-, παρακεῖσθαί τινι, ~ daranstoßen ἔχεσθαί τινος, ~ darauf ἐκ τούτων, ἐπὶ τούτοις, ~ gegenüber ἐναντίον, καταντικρύ τινος, ~wie ... so ὡς ... οὕτω. ☞ Vgl. a. die folgenden Titelköpfe bis „gleichzeitig".

gleichachten ἐν ἴσῳ ποιεῖσθαί (M.) τί τινι.

gleichaltrig ὁμῆλιξ, ἰσῆλιξ (κος, mit j-m τινί), ὁ ἡλικιώτης, *f* ἡ ἡλικιῶτις (ιδος).

gleichartig ὁμοειδής, ὁμοιότροπος (2), ὅμοιος (von derselben Art und Weise), ὁμοιομερής (~ in seinen Teilen), ὁμογενής, συγγενής, ὁμόφυλος (2), σύμφυλος (2, zu derselben Art gehörig).

Gleichartigkeit *f* ἡ ὁμοείδεια, ἡ ὁμοιοτροπία, ἡ ὁμοιότης (ητος), ἡ ὁμοιομέρεια, ἡ ὁμογένεια, ἡ συγγένεια, ἡ ὁμοφυλία od. d. *neutr.* der vorh. *adj.*

gleichbedeutend ἰσοδύναμος (2), τὴν ἴσην od. τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχων, (von Wörtern) συνώνυμος (2), ~ sein ἰσοδυναμεῖν, ἴσην δύναμιν ἔχειν, συνωνυμεῖν.

gleichbenannt ὁμώνυμος (2).

gleichberechtigt ἰσόνομος (2), (bei den Spartanern) ὅμοιος, ~ sein ἰσονομεῖσθαι.

Gleichberechtigung *f* ἡ ἰσονομία, ἡ ἰσότης (ητος).

gleichbleiben sich τὸν αὐτὸν μένειν od. διαμένειν, ἀεὶ τὸν αὐτὸν εἶναι.

gleichbleibend εὐσταθής, ἀεὶ ὁ αὐτός.

gleich breit, dick, groß, hoch, lang, tief ἴσος τὸ εὖρος, τὸ πάχος, μέγεθος, ὕψος, μῆκος, βάθος, auch Bildungen wie ἰσοπαχής, ἰσομεγέθης, ἰσομήκης usw.

gleichdenkend ὅμοια φρονῶν.

gleichen ἴσον od. ὅμοιον εἶναί τινι, ἐοικέναι τινί.

gleichergestalt, -maßen ὡσαύτως, ὁμοίως, παραπλησίως, τὸν αὐτὸν τρόπον.

gleichfalls ὁμοίως, αὖ, οὐδὲν ἧττον, oft καὶ αὐτός, zB. sie gingen ~ hinüber καὶ αὐτοὶ διέβησαν, du ~ καὶ σύ γε.

gleichfarbig ὁμό-, ἰσόχρους, ~ sein ὁμοχροεῖν.

Gleichfarbigkeit *f* ἡ ὁμόχροια.

gleichflächig ἰσοεπίπεδος (2).

gleichförmig ὅμοιος, ὁμοειδής, (übereinstimmend) ἀνάλογος (2).

Gleichförmigkeit *f* ἡ ὁμοιότης (ητος), τὸ ὅμοιον, τὸ ὁμοειδές, ἡ ἀναλογία.

gleichgeehrt ὁμότιμος (2).

gleich gelten ἐν ἴσῳ od. ὁμοίῳ εἶναι, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν.

gleichgeltend ἴσος, ἰσόρροπος (2), ἀντίρροπος (2), ἀντάξιος, ἰσάξιος (2).

gleichgesinnt ὁμογνώμων, ὁμόφρων, ὁμόνους, ὁμόδοξος (2), ὁμοήθης, ~ mit j-m sein ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμοφρονεῖν τινι, τὰ αὐτὰ φρονεῖν τινι.

gleichgestaltet ὁμοειδής, ὅμοιον εἶδος od. σχῆμα ἔχων.

Gleichgewicht *n* ἡ ἰσορροπία, τὸ ἰσόρροπον, ἡ ἀντιρροπία, im ~ stehend ἰσόρροπος (2), im ~ mit etw. stehen ἰσορροπεῖν τινι, j-m das ~ halten ἀντίπαλον εἶναί τινι, ins ~ bringen σηκοῦν, ἀντισηκοῦν.

gleichgültig 1. (unbedeutend) ἀδιάφορος (2), οὐδενὸς (λόγου) od. οὐδεμιᾶς ἐπιμελείας ἄξιος. — **2.** (unachtsam) ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἄτρεπτος (2). —

3. (kaltsinnig, ohne Teilnahme) ψυχρός, (gelassen) πρᾶος, es ist mir etw. ~, ich bin ~ gegen etw. λόγον οὐδένα ποιοῦμαί (M.) τινος, οὐδέν μοι διαφέρει τι, ὀλιγωρῶ τινος, οὐ φροντίζω τινός, etw. ~ mit ansehen περιορᾶν τι γιγνόμενον, nicht ~ sein bei etw. χαλεπῶς φέρειν τι, etw. ~ ertragen πρᾴως od. εὐχερῶς φέρειν τι

Gleichgültigkeit *f* (von Sachen) τὸ ἀδιάφορον, ἡ ἀδιαφορία, ἡ φαυλότης (ητος), (von Personen) ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ἡσυχία, ἡ ἡσυχότης (ητος), ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ἀναισθησία.

gleichhaarig ὁμόθριξ (τριχος).

Gleichheit *f* ἡ ἰσότης, ἡ ὁμοιότης (ητος) od. d *neutr.* der *adj.*, oft durch Zssg., zB. bürgerliche ~ ἡ ἰσονομία, ~ des Standes ἡ ἰσοτιμία, ~ des Charakters ἡ ὁμοιοτροπία, ~ der Empfindungen ἡ ὁμοιοπάθεια, ~ der Glieder ἡ ἰσοκωλία.

gleich hoch s. gleich breit.

Gleichklang *m* ἡ ὁμο-, συμφωνία, τὸ σύμ-, ὁμόφωνον.

gleichklingen ὁμο-, συμφωνεῖν.

gleichkommen ἴσον od. ὅμοιον γίγνεσθαι od. εἶναι, ὁμοιοῦσθαί, ἐξομοιοῦσθαί, ἰσοῦσθαί, ἐξισοῦσθαί (P.) τινι, ἀντίπαλον, ἀντάξιον, ἰσόρροπον εἶναί τινι, nicht ~ δεύτερον od. καταδεέστερον od. ἧττω εἶναί τινος, εἴκειν τινί, nicht ~ δεύτερον od. καταδεέστερον od. ἧττω εἶναί τινος, εἴκειν τινί, ὑστερεῖν od. ὑστερίζειν τινός.

gleich lang s. gleich breit.

gleichlaufend παράλληλος (2, mit etw. τινί u. τινός).

Gleichlaut *m* ἡ ὁμο-, συμφωνία, τὸ σύμ-, ὁμόφωνον.

gleich lauten ὁμο-, συμφωνεῖν (vom Tone), ταὐτὰ λέγειν (von Worten).

gleichlautend ὁμό-, σύμφωνος (2), ταὐτὰ λέγων.

gleichmachen ἰσοῦν, ὁμοιοῦν.

gleichmachend ὁμοιωτικός, ἐξομοιωτικός.

Gleichmaß *n* ἡ συμμετρία. ἡ ἐμμετρία, ἡ ἀναλογία, ὁ ῥυθμός.

gleichmäßig ἴσος, ὅμοιος, ὁμαλός, ὁμαλής, σύμμετρος (2), εὔρυθμος (2), *adv.* ἐξ ἴσου, ἐκ τοῦ ὁμοίου, in ~em Schritt gehen ὁμαλῶς βαίνειν.

Gleichmäßigkeit *f* ἡ ὁμαλότης (ητος), ἡ ἰσότης (ητος), ἡ συμμετρία, ἡ εὐρυθμία, ἡ ἀναλογία.

Gleichmut *m* ἡ ἀπάθεια, ἡ εὐκολία, ἡ ἡσυχία, ἡ μετριότης (ητος), ἡ ἀταραξία, mit ~ ertragen εὐκόλως. πρᾴως, ῥᾳδίως, μετρίως φέρειν, mit ~ ansehen περιορᾶν τι γιγνόμενον.

gleichmütig ἀπαθής, εὔκολος (2), πρᾶος, ἥσυχος (2), ἡσυχαῖος, ἡσύχιος (2), μέτριος, ἀτάρακτος (2) τὴν γνώμην.

gleichnamig ὁμώνυμος (2), ἰσώνυμος, ~ sein ὁμωνυμεῖν. (in der Mathematik) ὁμόλογος (2).

Gleichnamigkeit *f* ἡ ὁμωνυμία, τὸ ὁμώνυμον.

Gleichnis *n* ἡ παραβολή, ἡ εἰκών (όνος), ἡ εἰκασία, in einem ~ sprechen δι᾽ εἰκόνος λέγειν, ein ~ anwenden εἰκάζειν.

gleichnisweise δι᾽ εἰκόνος.

gleichsam οἷον, οἱονεί, ὡς, ὥσπερ, ὡσπερεί, ~ als ob, wenn ὡσπερανεί, ὡσανεί, καθάπερ εἰ.

gleichschätzen ἐν ἴσῳ ποιεῖσθαι (M.).

gleichschenklig ἰσοσκελής.

Gleichschenkligkeit *f* ἡ ἰσοσκελία.

gleich schnell ἴσος τὸ τάχος, ἰσοταχής.

gleich schwer ἴσος τὸ βάρος, ἰσοβαρής, ~ sein ἰσοβαρεῖν.

gleich sein ἴσον od. ὅμοιον εἶναι, ἰσάζειν (u. P.).

Gleichsein *n* ἡ ὁμοίωσις.

gleichseitig ἰσόπλευρος (2).

Gleichseitigkeit *f* τὸ ἰσόπλευρον.

gleichsilbig ἰσοσύλλαβος (2), ~ sein ἰσοσυλλαβεῖν.

Gleichsilbigkeit *f* ἡ ἰσοσυλλαβία.

gleichsprachig ὁμόγλωττος (2).

gleich stark ἴσος τὴν δύναμιν od. τὴν ἰσχύν, ἰσοδύναμος (2), ἰσοσθενής, ~ sein ἰσοδυναμεῖν, ἰσοσθενεῖν, (gleich zahlreich) ἴσος τὸ πλῆθος.

gleichstehen s. gleichsein.

gleichstellen ἰσοῦν, ἐξισοῦν, ὁμοιοῦν τί τινι, sich j-m ~ ὁμοιοῦσθαί (P.) τινι.

Gleichstellung *f* ἡ ὁμοίωσις. ἡ ἐξομοίωσις. ἡ ἀνίσωσις.

gleichstimmig ὁμό-, σύμφωνος (2, vom Tone), ἰσόψηφος (2. von gleicher Stimmenzahl).

gleich tief s. gleich breit.

gleichtun: es j-m ~ ἀντίπαλον εἶναί τινι, ἀντάξιον εἶναί τινος. es j-m nicht ~ können ἀπολείπεσθαί (P.) τινος. ὑστερεῖν, ὑστερίζειν τινός, ὕστερον, δεύτερον, ἧττω od. καταδεέστερον εἶναί τινος. es j-m ~ wollen ἐφάμιλλον εἶναί τινι.

Gleichung *f* (in der Mathematik) ἡ ἴσωσις, ἡ ἰσότης (ητος), eine ~ auflösen ἰσοῦν.

gleichviel (an Zahl) ἴσος τὸ πλῆθος, ἰσοπληθής, ἄλλος τοσοῦτος od. τοσοῦτος ... ὅσος, (von gleichem Werte) ἀντάξιος (2), ἰσοδύναμος (2), ~ gelten ἴσην ἔχειν τὴν δύναμιν, s. a. gleichgültig.

gleichvielmal ἰσάκις.

gleich weit (ebenso weit) ἐξ ἴσου εὐρύς. (von gleicher Entfernung) ἴσον ἀπέχων.

gleich wichtig ἀντάξιός (2) τινος, ἰσόρροπός (2) τινι, τινος od. πρός τι, ἰσάξιος (2), ἰσοδύναμος (2).

gleichwie ὡς, οἷον, ὥσπερ, καθάπερ.

gleichwiegen ἰσορροπεῖν, ἰσοσταθμεῖν.

gleichwiegend ἰσόρροπος (2), ἰσοστάσιος (2).

gleichwinklig ἰσογώνιος (2).

gleichwohl ὅμως, ἀλλ᾽ ὅμως, μέντοι (an zweiter Stelle), οὐδὲν ἧττον, ~ aber ὅμως γε μήν od. γε μέντοι, ἀλλὰ μέντοι.

gleichzeitig ὁμό-, σύγχρονος (2), κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος od. ὤν, ὁμοῦ ὤν, *adv.* κατάλληλα, ἅμα, ὁμοῦ, ~ mit j-m leben κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους εἶναί od. γενέσθαι τινί, συγχρονεῖν, ὁμοχρονεῖν, συγχρονίζειν τινί, die mit uns ~ lebenden Menschen οἱ καθ᾽ ἡμᾶς. οἱ ἐφ᾽ ἡμῶν.

Gleichzeitigkeit *f* ὁ συγχρονισμός.

Gleis *n* s. Geleise.

gleißen στίλβειν, übtr. εὐπρεπῆ. εὐπρόσωπον od. εὐσχήμονα εἶναι.

gleißend στιλπνός, übtr. εὐπρεπής, εὐσχήμων.

Gleißner *m* ὁ ὑποκριτής (Heuchler), ὁ προσποιούμενός τι.

Gleißnerei *f* ἡ ὑπόκρισις, ἡ προσποίησις.

gleißnerisch ὑποκριτικός (von Personen u. Sachen), προσποίητος (2), πλαστός (von Sachen).

gleiten ὀλισθάνειν, aus der Hand ~ ἐξολισθάνειν τῆς χειρός, durch etw. ~ διολισθάνειν.

Gleiten *n* τὸ ὀλίσθημα, ὁ ὄλισθος, ἡ ὀλίσθησις.

Gletscher *m* οἱ ἐν ὄρει (ὄρεσι) παγετοί, ὄρος χιόνι καὶ παγετοῖς διὰ παντὸς κατεχόμενον.

Glied *n* 1. (am Körper) τὸ μέλος, τὸ ἄρθρον, τὸ κῶλον, (eines Redesatzes) τὸ κῶλον, (der Verwandtschaft) τὸ γένος, (eines Vereins) ὁ κοινωνός, (einer Kette) ὁ σύνδεσμος, ὁ δακτύλιος. — 2. (Gelenk) τὸ ἄρθρον, ἡ ἁρμογή. — 3. (Reihe Soldaten) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, ὁ στοῖχος, in Reihe und ~ stellen τάττειν, παρατάττειν, in geschlossenen ~ern συντεταγμένοι. — 4. (Teil) τὸ μέρος, τὸ μόριον, das männliche ~ τὸ μόριον, τὸ αἰδοῖον, ἡ πόσθη, τὸ πόσθιον, τὸ πέος. — 5. (in der Mathematik) ~ einer Proportion ὁ ὅρος, τὸ μέγεθος.

gliederartig ἀρθρώδης.

Gliederbau *m* ἡ τῶν ἄρθρων φύσις, ἡ φυή.

Gliederkrankheit *f* ἡ ἀρθρῖτις (ιδος), s. Gicht.

gliederlahm ἀρθριτικός, ἀρθρικός (von der Gicht), sonst χωλός τὰ μέλη.

gliederlos ἄναρθρος (2).

gliedern ἀρθροῦν, διαρθροῦν (u. M.), sich ~ ἀρθροῦσθαι (P.), σχίζεσθαι (P., sich spalten), gegliedert ἀρθρωτός, ἔναρθρος (2), ἄρθρα ἔχων.

Gliederpuppe *f* τὸ νευρόσπαστον (ἄγαλμα).

Gliederschmerz *m* s. Gicht.

gliederschwach ἀκρατὴς τῶν κώλων, ἀσθενὴς τὰ κῶλα.

Gliederschwäche *f* ἡ τῶν κώλων ἀκράτεια, τὸ τῶν κώλων ἀσθενές.

gliederstärkend ῥώμην ἐμποιῶν τῷ σώματι od. τοῖς μέλεσι od. τοῖς ἄρθροις od. τοῖς κώλοις.
Gliederung, Gliederverbindung *f* ἡ διάρθρωσις.
gliederweise κατ' ἄρθρα, κατὰ μέλη, (von Soldaten) κατὰ ζυγά, κατὰ στοίχους, ἐπὶ στοίχων, κατὰ στίχας, ~ zerschneiden κατὰ μέλη τέμνειν.
Gliedmaßen *n/pl.* τὰ μέλη, τὰ γυῖα, die äußersten ~ τὰ ἀκρωτήρια.
glimmen ὑποκκαίεσθαι (P.), unter der Asche ~ τύφεσθαι (P., eig. schmauchen, übtr. ~der Krieg τυφόμενος πόλεμος), etw. G~des anfachen ἐκζωπυρεῖν.
Glimmer *m* τὸ διαφανές, ὁ φεγγίτης (Marienglas).
Glimpf *m* ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης (ητος), mit ~ behandeln ἐπιεικῶς od. πρᾴως od. μετρίως προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, πρᾳότητι usw. χρῆσθαι πρός τινα.
glimpflich μέτριος, πρᾷος, ἐπιεικής, εὐμενής, ~ behandeln s. unter Glimpf; ~ wegkommen μετρίως ἀπαλλάττεσθαι (P.), mit einem ~en Namen benennen ὑποκορίζεσθαι (M.), ὑποκοριζόμενον καλεῖν.
glitschen ὀλισθάνειν.
glitsch(r)ig ὀλισθηρός, γλίσχρος.
Glitsch(r)igkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος), τὸ ὀλισθηρόν.
glitzern ἀφιέναι μαρμαρυγάς.
Glitzern *n* ἡ μαρμαρυγή (auch *pl.*).
glitzernd μαρμαρυγώδης.
Globus *m* ἡ σφαῖρα.
Glocke *f* ὁ κώδων (ωνος), die ~ ziehen (läuten) κρούειν τὸν κώδωνα, κωδωνίζειν, an die große ~ schlagen (Sprichw.) κώδωνας ἐξάπτεσθαι.
Glockenblume *f* ὁ ἔρινος.
glockenförmig κώδωνος σχῆμα ἔχων.
Glockengießer *m* ὁ κωδωνουργός.
Glockenklang *m* ὁ κώδωνος ἦχος.
Glöckner *m* ὁ νεωκόρος.
Glorie *f* ἡ δόξα, ἡ μεγαλοπρέπεια. [βόητος (2).
glorreich περιφανής, εὐκλεής, εὐ-, ἔνδοξος (2), περι-
Glosse *f* (veraltetes Wort) ἡ γλῶττα, τὸ γλώττημα, (erklärendes Wort) τὸ σχόλιον, übtr. ~n über j-n machen καθάπτεσθαί (M.) τινος, διασύρειν τινά.
Glotzaugen *n/pl.* οἱ ἀτενεῖς ὀφθαλμοί.
glotzen ἀτενὲς od. ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν.
Glück *n* (Zufall) ἡ τύχη, ἡ συντυχία, (glücklicher Zufall) ἡ καλὴ od. ἀγαθὴ τύχη, ἡ εὐτυχία, τὸ εὐτύχημα, (glücklicher Zustand) ἡ εὐδαιμονία, ὁ ὄλβος, ἡ μακαριότης (ητος), (~ bei Unternehmungen) ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, ἡ εὐημερία, ~ haben καλῇ τῇ τύχῃ χρῆσθαι, ~ haben in od. bei etw. εὐτυχεῖν τι od. περί τι, εὐπραγεῖν τι, kein ~ haben ἀτυχεῖν τινος, j-m zu etw. ~ wünschen συνήδεσθαί (P.) od. συγχαίρειν τινὶ ἐπί τινι, es bei etw. auf gut ~ ankommen lassen ἀναρρίπτειν od. παραβάλλεσθαι (M.) τὸν κίνδυνόν τινος, auf gut ~! ἀνερρίφθω ὁ κύβος, die Wechselfälle des ~s τὰ τῆς τύχης, mehr ~ als Verstand haben τῇ τύχῃ μᾶλλον ἢ τοῖς λογισμοῖς χρῆσθαι, εὐτυχέστερον εἶναι ἢ φρονιμώτερον, zum ~ εἰς τὸ καλόν, zum ~ kam er καίριος ἦλθεν, es ist ein ~ für mich καλῶς συμβαίνει μοι, das ~ versuchen ἀποπειρᾶσθαι (P.) τῆς τύχης, wenn das ~ günstig ist ἐὰν τύχῃ, mit gutem ~ μετ' ἀγαθῆς τύχης, ~ auf! ~ zu! ἀγαθῇ τύχῃ, sein ~ machen εὐτυχεῖν, εὐπραγεῖν, εὐδοκιμεῖν, im ~e sein εὐδαιμονεῖν.
glückbedeutend αἴσιος (2), δεξιός.
glückbringend εὐτυχής.
Glucke, Gluckhenne *f* ἡ κλώζουσα ὄρνις (ιθος).
glucken, glucksen (von der Henne) κλώζειν, κακκάζειν, ἐπώζειν, τετράζειν, (von Rebhühnern) κακκαβίζειν.
Glucken *n* ὁ κλωγμός, ὁ κλωσμός.
glücken συμβαίνειν, καλῶς od. εὖ προχωρεῖν, εὐτυχεῖν, es glückt mir etw. εὐτυχῶ τι, τινι oder ἔν τινι, siehe gelingen.
glücklich 1. (glückbringend) εὐτυχής, καλός, εὐήμερος (2), καίριος, (von Vorbedeutungen) δεξιός, αἴσιος (2), von ~er Vorbedeutung εὔφημος (2), (~ im Treffen des Ziels, in Antworten u. dgl.) εὔστοχος (2), ~ sein εὐστοχεῖν, (bei Unternehmungen) εὐτυχής, ~ sein εὐπραγεῖν, εὐημερεῖν, (~ in Unternehmungen) εὐπραγής, nicht ~ sein in etw. ἀποτυγχάνειν τινός od. ποιοῦντά τι. — 2. (Glück genießend, sich in einem ~en Zustande befindend) εὐτυχής, εὖ πράττων, εὐδαίμων, ὄλβιος, μακάριος, ~ sein εὐτυχεῖν, εὐδαιμονεῖν, εὐημερεῖν, εὖ od. καλῶς πράττειν, εὐπραγεῖν, ~ leben εὖ, καλῶς, εὐδαιμόνως od. μακαρίως ζῆν, j-n ~ machen εὐδαίμονα ποιεῖν od. ἀποδεικνύναι τινά, ~ preisen μακαρίζειν (j-n wegen etw. τινά τινος od. ἐπί τινι), ~ gepriesen μακαριστός. [συντυχίαν ἀγαθήν.
glücklicherweise εὐτυχῶς, κατὰ δαίμονα καὶ κατὰ
Glücksbote *m* ὁ καλὰ ἀπαγγέλλων, ὁ καλῶν λόγων ἄγγελος.
Glücksbotschaft *f* ἡ καλὴ ἀγγελία.
glückselig μακάριος, εὐδαίμων, ὄλβιος, εὐτυχής.
Glückseligkeit *f* ἡ εὐδαιμονία, ἡ μακαριότης (ητος), ἡ εὐημερία, ὁ ὄλβος (sämtlich als Zustand), τὸ εὐδαιμονικόν, τὸ εὐδαιμόνημα (als Sache).
Glücksfall *m* ἡ τύχη, τὸ εὐτύχημα.
Glücksfund *m* τὸ ἕρμαιον.
Glücksgabe *f* τὸ τῆς τύχης δῶρον, τὰ τῆς τύχης.
Glücksgöttin *f* ἡ Τύχη.
Glücksgut τὸ τῆς τύχης δῶρον, τὸ ἐκ τύχης ἀγαθόν, gew. τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ὄντα.
Glückskind *n*, **-pilz** *m* ὁ εὐτυχέστατος od. εὐδαιμονέστατος ἄνθρωπος, τὸ παίδευμα τῆς Τύχης.
Glücksritter *m* ὁ κινδυνευτής.
Glücksspiel *n* ἡ κυβεία (mit Würfeln).
Glücksstand *m* αἱ τύχαι.
Glücksstern *m* ἡ ἀγαθὴ τύχη, ἡ Τύχη, ὁ λευκὸς ἀστήρ (ρός), ὁ δαίμων (ονος) od. ὁ μέγας δαίμων.
Glückstag *m* ἡ λευκὴ ἡμέρα, ἡ εὐημερία, einen ~ haben εὐημερεῖν.
Glücksumstand *m* ἡ τύχη, τὸ εὐτύχημα, ἡ συντυχία, *pl.* τὰ τῆς τύχης.
Glückswechsel *m* ἡ τῆς τύχης μεταβολή od. τροπή.
Glückwunsch *m* ἡ εὐφημία (Wunsch für j-s Glück), (Gratulation) ὁ ἀσπασμός, j-m einen ~ darbringen συνήδεσθαί (P.) od. συγχαίρειν τινί τινος.
glühen *intr.* πυροῦσθαι, κάεσθαι (P.), (hell leuchten) λάμπειν, (von Leidenschaften) κάεσθαι, αἴθεσθαι, φλέγεσθαι (P.) (von Liebe, von Zorn ἔρωτι, ὀργῇ). — *trans.* (~d machen) πυρακτεῖν, πυροῦν. [δρος.
glühend διά-, ἔμπυρος (2), übtr. ὀξύς, ~e Masse ὁ μύ-
glührot πυρρός, ~ werden πυρροῦσθαι (P.).
Glühwurm *m*, **-würmchen** *n* ἡ λαμπυρίς, ἡ πυγολαμπίς, πυρολαμπίς (ίδος).
Glut *f* τὸ καῦμα, ὁ καῦσος, τὸ καύσωμα, ὁ καύσων (ωνος), in ~ geraten ἐκ-, διαπυροῦσθαι, ἐκ-, διακάεσθαι (P., die drei letzteren auch übtr.), übtr. ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ ὁρμή.
Gnade *f* **1.** (Wohlwollen, gnädige Gesinnung) ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ χάρις (ιτος), ἡ φιλοφροσύνη, ἡ εὐγνωμοσύνη, j-m ~ erzeigen εὔνοιαν ἐν-, ἐπιδείκνυσθαί (M.) od. παρέχεσθαί (M.) τινι, durch Gottes ~ σὺν θεῷ, θεοῦ διδόντος, θείᾳ προνοίᾳ. — 2. (Verzeihung) ἡ συγγνώμη, ἡ εὐγνωμοσύνη, ~ finden bei j-m ἐλέου τυγχάνειν παρά τινος, j-m ~ angedeihen lassen συγγνώμης ἀξιοῦν τινα. — 3. (Wohltat) ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, j-m eine ~ erzeigen εὐεργετεῖν τινα, χάριν διδόναι τινί, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, j-n um eine ~ bitten χάριν, δωρεὰν od. ἀγαθόν τι ἀπαιτεῖν τινα, für j-n um ~ bitten παραιτεῖσθαι (M.) περί τινος, ich stehe bei j-m in ~ εὐνοίᾳ χρῆταί τις περὶ ἐμέ, φιλοφρονεῖταί τις ἐμέ, von fremder ~ leben ζῆν εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν ἀποβλέποντα, ~ für Recht ergehen lassen ἐπιεικείᾳ χρῆσθαι, ἐπιεικῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, sich auf ~ u. Ungnade

ergeben παραδιδόναι ἑαυτόν τινι χρήσασθαι ὅ τι ἂν βούληται. [νοῖτο.)
gnaden: gnade dir Gott! ἵλεώς σοι εἴη θεός. εὖ γέ-)
Gnadenbezeigung, -erweisung *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ εὐεργεσία (durch die Tat), ἡ εὐγνωμοσύνη (durch Worte).
Gnadenbrot *n* σῖτος ὁ προῖκα διδόμενος od. μετρούμενος. j-m das ~ geben προῖκα τὸν σῖτον παρέχειν τινί. das ~ bei j-m essen γηροτροφεῖσθαι (P.) ὑπό τινος.
Gnadengehalt *m* (*n*) ὁ ἐν χάριτι διδόμενος μισθός, j-m ~ geben χαρίζεσθαι (M.) μισθόν τινι.
Gnadenstoß *m* ἡ τελευταία od. καιρία πληγή, j-m den ~ geben καιρίαν παίειν τινά, den ~ erhalten καιρίαν λαμβάνειν od. πληγῆναι.
gnadenvoll χάριτος μεστός.
gnädig (von wohlwollender Gesinnung Höhergestellter gegen Niedere) ἵλεως, εὐμενής (diese bsd. von der Gottheit), εὔνους, φιλόφρων, (verzeihend) πρᾷος, συγγνώμων, (gelind) μέτριος, eine ~e Strafe μετρία ζημία, ~er Herr ὁ δεσπότης, ~e Frau ἡ δέσποινα. [ὁ νάννος.)
Gnome *f* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη (nur *pl.*), (Zwerg))
Gnomiker *m* ὁ γνωμικὸς ποιητής.
gnomisch γνωμικός.
Gold *n* ὁ χρυσός, τὸ χρυσίον (verarbeitetes, bsd. Goldmünze), aus ~, von ~, χρυσοῦς, aus ~ gemacht χρυσοῦ πεποιημένος, χρυσήρης, ganz von ~ ὁλόχρυσος (2). mit ~ gestickt χρυσόπαστος (2), χρυσοποίκιλος (2), mit ~ belegt ἐπίχρυσος (2), mit ~ eingefaßt περίχρυσος (2), in ~ gefaßt χρυσόδετος, χρυσένδετος (2). mit ~ durchwirkt χρυσοπήνητος (2).
Goldader *f* ἡ φλέψ (εβός) χρυσίτιδος γῆς.
Goldadler *m* ὁ χρυσαίετος.
goldähnlich, -artig χρυσοειδής.
Goldammer *f* ὁ χλωρίων (ωνος), ἡ χλωρίς (ίδος).
Goldarbeit *f* τὸ χρυσοῦν ἔργον, τὸ χρύσωμα, ἡ χρυσίς (ίδος, das verarbeitete Gold), ἡ χρυσοῦ ἐργασία (Bearbeitung des Goldes).
Goldarbeiter *m* ὁ χρυσοχόος, ὁ χρυσουργός, ὁ χρυσοτέκτων (ονος), ὁ χρυσοποιός, ~ sein χρυσοχοεῖν, Werkstätte des ~s τὸ χρυσοχοεῖον, τὸ χρυσεῖον, Kunst des ~s ἡ χρυσοχοϊκή.
Goldbarre *f* ἡ χρυσοῦ πλίνθος.
Goldbergwerk *n* τὰ χρύσεια μέταλλα, τὰ χρυσεῖα. τὰ μέταλλα χρυσοῦ, τὸ χρυσωρυχεῖον.
Goldblatt *n* τὸ χρυσοῦ πέταλον.
Goldblech *n* τὸ χρυσοῦ ἔλασμα. [χρυσος.)
Goldblume *f* τὸ χρυσάνθεμον, ὁ ἑλίχρυσος, ὁ ἐλειό-)
goldblumig χρυσανθής.
Golddistel *f* ὁ (ἡ) σκόλυμος.
Golddraht *m* τὸ χρυσίον, ἡ χρυσοῦ μήρινθος, τὸ χρυσόνημα, τὸ χρυσόλινον.
golddurchwirkt χρυσοϋφής, χρυσόπαστος (2).
Golddurst *m* ἡ χρυσοῦ ἐπιθυμία, ~ haben διψῆν, πεινῆν od. ἐπιθυμεῖν χρυσοῦ.
Goldemail *n* τὸ χρυσέγκαυστον.
golden χρυσοῦς od. mit dem *gen.* χρυσοῦ, oft durch Zssgn mit χρυσο, zB. mit ~en Ringen χρυσοδακτύλιος (2), mit ~em Kranze χρυσοστέφανος (2) u. dgl.
Golderz *n* ἡ χρυσῖτις (ιδος) γῆ od. βῶλος.
Goldfaden *m* τὸ χρυσόνημα.
Goldfarbe *f* τὸ χρυσοῦ χρῶμα, ἡ ξανθότης (ητος).
goldfarbig χρυσόχρους, ὑπόχρυσος (2), ξανθός.
Goldfinger *m* ὁ παράμεσος δάκτυλος.
Goldflitter *m* τὰ χρυσοῦ ἐλασμάτια.
goldführend χρυσὸν ἔχων od. καταφέρων (von Flüssen).
goldgefleckt χρυσόστικτος (2).
goldgehörnt χρυσόκερως.
goldgekränzt χρυσοστέφανος (2).
goldgelb ξανθός, πυρρός, ~e Farbe ἡ ξανθότης, ἡ πυρρότης (ητος).
goldgesäumt χρυσοπάρυφος (2), χρυσόσημος (2).
Goldgeschirr *n* τὸ χρύσωμα, ἡ χρυσίς (ίδος), τὰ χρυσία.
Goldgeschmeide *n*, **-schmuck** *m* τὰ χρυσία, ~ tragen χρυσοφορεῖν, ~ tragend χρυσοφόρος (2).
goldgesprenkelt χρυσόπαστος (2).
goldgestaltet χρυσόμορφος (2).
goldgestickt χρυσοϋφής, χρυσογραφής.
goldgestreift χρυσόσημος (2).
Goldgewicht *m* ὁ κόλλυβος.
Goldgier *f* ἡ χρυσοῦ ἐπιθυμία.
goldgierig χρυσοῦ ἐπιθυμῶν, χρυσομανής.
Goldgießer *m* ὁ χρυσοχόος.
Goldglanz *m* ἡ τοῦ χρυσοῦ αὐγή, ~ haben χρυσαυγεῖν, χρυσαυγίζειν.
goldglänzend χρυσαυγής, χρυσοφανής.
Goldgräber *m* ὁ χρυσωρύχος.
Goldgrube *f* τὸ χρυσωρυχεῖον.
Goldhaar *n* αἱ ξανθαὶ τρίχες, ἡ ξανθὴ κόμη, (als Pflanze) ἡ χρυσοκόμη.
goldhaarig χρυσόκομος (2), χρυσόθριξ (τριχος).
goldhaltig χρυσίτης (*f* χρυσῖτις, ιδος), ὑπόχρυσος (2).
goldig χρυσοῦς.
Goldjunge *m* φίλτατος παῖς.
Goldkäfer *m* ὁ χρυσοκάνθαρος, ἡ μηλολόνθη, ἡ χρυσομηλολόνθη. [ψάμμος.)
Goldkies *m* οἱ χρυσοῦ χόνδροι, ἡ χρυσῖτις (ιδος))
Goldkind *n* φίλτατος παῖς, τὰ παιδικά.
Goldklumpen *m* ἡ χρυσοῦ βῶλος.
Goldkorn *n* ὁ χρυσοῦ χόνδρος, τὸ χρυσοῦ ψῆγμα.
goldkörnig χρυσόκοκκος (2).
Goldland *n* ἡ πολύχρυσος χώρα.
Goldlot *n* ἡ χρυσόκολλα.
Goldmacher *m* ὁ χρυσοποιός.
Goldmine *f* s. Goldader, Goldbergwerk. [νόμισμα.)
Goldmünze *f* ὁ χρυσοῦς, τὸ χρυσίον, τὸ χρυσοῦν)
Goldprobe *f* ἡ χρυσοῦ βάσανος.
Goldregen *m* χρυσὸς ἐξ οὐρανοῦ καταφερόμενος.
goldreich πολὺν χρυσὸν od. ἀφθονίαν χρυσοῦ ἔχων, (von Ländern) πολύχρυσος (2).
goldrein εἰλικρινής (auch *superl*).
Goldring *m* ὁ χρυσοῦς δακτύλιος. [ψῆγμα.)
Goldsand *m* ἡ χρυσῖτις (ιδος) ψάμμος, τὸ χρυσοῦ)
Goldsaum *m* ἡ χρυσῆ παρυφή.
Goldschatz *m* (als Kosewort) τὸ χρυσίον.
goldschimmernd χρυσαυγής.
Goldschlacke *f* ἡ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ σκωρία.
Goldschmied *m* ὁ χρυσοχόος, ὁ χρυσοποιός, ὁ χρυσοτέκτων (ονος).
Goldschmuck s. Goldgeschmeide.
Goldstange *f* s. Goldbarre.
Goldstaub *m* ἡ χρυσόκονις (εως), τὸ χρυσοῦ ψῆγμα.
Goldstickerei *f* τὸ ποικίλλειν χρυσῷ (als Handlung), τὸ χρυσοποίκιλον, τὸ χρυσόπαστον (als Sache).
Goldstück *n* τὸ χρυσοῦν νόμισμα.
Goldstufe *f* ἡ χρυσοῦ βῶλος, ὁ χρυσίτης λίθος.
Goldverkäufer *m* ὁ χρυσοπώλης.
Goldwächter *m* ὁ χρυσοφύλαξ (κος).
Goldwage *f* ὁ χρυσίου σταθμός, jedes Wort auf die ~ legen ἀκριβέστατα σταθμᾶσθαι (M.) ἕκαστα τῶν λεγομένων. [πλύνειν χρυσόν (als Handlung).)
Goldwäsche *f* τὸ χρυσιοπλύσιον (gew. *pl.*, als Ort), τὸ)
Golf *m* ὁ κόλπος.
Gondel *f* ἡ καμάρα, ὁ λέμβος, τὸ ἀκάτιον.
gönnen j-m etw. οὐ φθονεῖν τινί τινος, ἐᾶν τινα ἔχειν τι, συγχωρεῖν τινί τι, man gönnt es gern οὐδεὶς φθόνος. [ὁ κηδεμών (όνος).)
Gönner *m* (wohlwollend) εὔνους, φίλος, εὐνοϊκῶς ἔχων,)
Gönnerin *f* die *fem.* des vor. Wortes. [βόρβορος.)
Gosse *f* ὁ σωλήν (ῆνος), ἡ λαύρα, ἡ ὑδρορρόα, ὁ)
Gott *m* ὁ θεός, ὁ δαίμων (ονος), bei den Göttern, bei ~ (bei Beteuerungen) νὴ τοὺς θεούς, ναὶ μὰ τοὺς θεούς, νὴ (τὸν) Δία, ναὶ μὰ τὸν Δία (in positiven Sätzen), οὐ μὰ τοὺς θεούς, οὐ μὰ τὸν Δία (in negativen Sätzen), mit ~ = mit ~es Hilfe σὺν θεῷ, = wenn ~

will ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, um ~es willen! πρὸς θεῶν, die Götter verehren θεραπεύειν τοὺς θεούς, in ~es Namen! (als Einwilligung) οὐδεὶς φθόνος, (als Wunsch) σὺν θεῷ, ἀγαθῇ τύχῃ, ~ helf! (wenn j. niest) Ζεῦ σῶσον, großer ~! (als Ausruf der schmerzlichen Überraschung) ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, wollte ~, daß εἴθ' ὤφελον, εἰ γὰρ ὤφελον, behüte ~! ὃ μὴ γένοιτο. εὐφήμει, ~ gebe es εἴθε mit *opt.*, ~ soll mich strafen, wenn μὴ νῦν ὀναίμην od. κακῶς ἀπολοίμην, εἰ, so wahr mir ~ helfe οὕτως ὀναίμην, ~ weiß es! ἴστω Ζεύς od. θεός, ~ weiß wie ὁπωσδήποτε, von ~ verlassen ἄθεος (2, eig.), ἄνευ θεοῦ (ohne göttliche Hilfe).

gottähnlich θεοειδής, θεῖος, ὥσπερ θεός.
Gottähnlichkeit *f* τὸ θεοειδές, ἡ θεοείδεια.
gottbegeistert ἔνθεος, θεόληπτος, θεοφόρητος (sämtlich 2). ~ sein ἐνθουσιᾶν, ἐνθουσιάζειν, ~ werden θεοφορεῖσθαι (P.).
Gottbegeisterung *f* ἡ θεοληψία.
Götterbild *n* τὸ ἄγαλμα, τὸ εἴδωλον, τὸ ἕδος, τὸ ξόανον (von Holz).
Götterbote *m* ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος.
Götterbotin *f* ἡ τῶν θεῶν ἄγγελος.
Götterbrot *n*, **-speise** *f* ἡ ἀμβροσία.
Götterdienst *m* ἡ τῶν θεῶν θεραπεία od. λατρεία.
Göttergabe *f* τὸ τῶν θεῶν δῶρον.
Göttergeschichte *f* ἡ μυθολογία.
göttergleich ἰσόθεος (2), θεοειδής, ἀντίθεος (2), θεῖος.
Götterkampf *m* ἡ θεομαχία.
Götterkind *n* ὁ θεῶν παῖς, ὁ θεογενὴς παῖς.
Götterkunde *f* ἡ μυθολογία.
Götterleben *n* ὁ ἥδιστος od. μακάριος od. εὐδαίμων βίος.
Götterlehre *f* ἡ θεολογία.
Götterlust *f* θεία τις ἡδονή.
Göttermahl *n* τὸ τῶν θεῶν συμπόσιον, bildl. τὸ ἥδιστον od. μακάριον συμπόσιον.
Götterrat *m* ἡ τῶν θεῶν βουλή.
Göttersitz *m* τὸ τῶν θεῶν ἕδος.
Göttersohn *m* ὁ θεοῦ υἱός.
Götterspeise *f* ἡ ἀμβροσία.
Götterspruch *m* τὸ θεοπρόπιον, ὁ χρησμός, τὸ μάντευμα, τὸ θέσφατον.
Götterstimme *f* ἡ θεία φωνή, τὸ δαιμόνιον.
Göttertrank *m* τὸ νέκταρ (αρος).
Gottesacker *m* οἱ τάφοι, τὸ πολυάνδριον, τὸ κοιμητήριον.
Gottesdienst *m* ἡ ἐπιμέλεια od. θεραπεία od. λατρεία θεῶν (θεοῦ, als Handlung), τὰ ἱερά (als Sache), den ~ halten τὰ ἱερὰ ποιεῖν.
gottesdienstlich ἱερός, ~e Gebräuche verrichten θρησκεύειν.
Gotteserkenntnis *f* ἡ θεοῦ od. τῶν θείων γνῶσις.
Gottesfurcht *f* ἡ εὐσέβεια, ἡ θεοσέβεια, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ὁσιότης (ητος).
gottesfürchtig εὐσεβής, θεοσεβής, δεισιδαίμων (ονος), φιλόθεος (2), ὅσιος, ~ sein εὐσεβεῖν περὶ τοὺς θεούς.
Gottesgabe *f* τὸ θεοῦ δῶρον.
Gottesgelehrter *m* ὁ θεολόγος, ὁ περὶ τὰ θεῖα σοφός, ὁ τῶν θείων ἐπιστήμων, ὁ θεόσοφος.
Gottesgelehrtheit *f* ἡ θεολογία, ἡ θεοσοφία, ἡ τῶν θείων ἐπιστήμη, ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη.
Gottesgericht *n* ἡ θεοῦ (θεῶν) κρίσις.
Gotteshaus *n* τὸ ἱερόν, ὁ νεώς.
Gottesherrschaft *f* ἡ θεοκρατία.
Gotteskasten *m* ὁ κορβανᾶς.
Gotteslästerer *m* ὁ βλάσφημος, ὁ ἀσεβής.
gotteslästerlich ἀσεβής.
Gotteslästerung *f* ἡ βλασφημία, ἡ ἀσέβεια.
Gottesleugner *m* ὁ ἄθεος, ὁ ἀρνησίθεος.
Gotteslohn *m* ἡ θεία od. παρὰ θεοῦ χάρις (ιτος) od. εὐεργεσία.
Gottesurteil *n* ἡ θεοκρισία.
Gottesverehrung *f* s. Gottesdienst.
gottgeboren θεόγονος (2), θεογενής, ἐκ θεοῦ γεγονώς.
gottgefällig, -geliebt θεοφιλής.
gottgesandt θεόπεμπτος (2), von Sachen auch θεήλατος (2).
gottgetreu εὐσεβής, θεοσεβής.
gottgleich ἰσόθεος (2).
Gottheit *f* τὸ θεῖον, ὁ θεός, ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον.
Göttin *f* ἡ θεά, ἡ θεός.
göttlich θεῖος, δαιμόνιος, θεσπέσιος, θεοπρεπής, durch ~e Schickung θείως, δαιμονίως, κατὰ τὸ θεῖον, κατὰ θεόν τινα, ~es Wesen τὸ θεῖον, τὸ δαιμόνιον, ~ verehren σέβεσθαι, θεραπεύειν, mit ~er Hilfe σὺν θεῷ.
Göttlichkeit *f* ἡ θειότης (ητος), τὸ θεῖον.
gottlos ἀσεβής, ἄθεος (2), ἀνόσιος (2), μιαρός, ἀθέμιτος (2), gottlose Tat τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιον ἔργον, ~ handeln ἀσεβεῖν, ἀνοσιουργεῖν.
Gottlosigkeit *f* ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀνοσιότης, ἡ ἀθεότης (ητος), ἡ ἀνοσιουργία, auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Gottmensch *m* ὁ θεάνθρωπος.
gottselig εὐσεβής, θεοσεβής, ἅγιος, ὅσιος.
Gottseligkeit *f* ἡ εὐσέβεια, ἡ θεοσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος).
gottverblendet θεοβλαβής.
gottverflucht θεοκατάρατος (2), θεοῖς ἔχθιστος, μιαρώτατος.
gottvergessen ἄθεος (2), ἀσεβής, ἀμελὴς τῶν θεῶν oder περὶ τοὺς θεούς, ~ sein ἀσεβεῖν, παραμελεῖν τῶν θεῶν.
Gottvergessenheit *f* ἡ ἀθεότης (ητος), ἡ ἀσέβεια, ἡ τῶν θεῶν ἀμέλεια.
gottverhaßt θεομισής, θεοστυγής, θεοῖς ἐχθρός.
gottverlassen ὑπὸ τῶν θεῶν (τοῦ θεοῦ) προδοθείς.
Götze *m* ὁ ψευδὴς θεός, τὸ εἴδωλον.
Götzenbild *n* τὸ εἴδωλον.
Götzendiener *m* ὁ εἰδωλολάτρης.
Götzendienst *m* ἡ εἰδωλολατρεία.
Götzenopfer *n* τὸ εἰδωλόθυτον.
Götzentempel *m* τὸ εἰδωλεῖον.
Gourmand *m* ὁ λίχνος.
Gouvernante *f* ἡ παιδαγωγός.
Gouverneur *m* ὁ σατράπης, ὁ ἔπαρχος, ὁ ἁρμοστής, (einer Festung) ὁ φρουράρχης, ὁ φρούραρχος, (eines jungen Menschen) ὁ παιδαγωγός.
Grab *n* 1. ὁ τάφος, ἡ ταφή (Grabstätte), ὁ τύμβος, τὸ χῶμα (Grabhügel), j-n zu ~e tragen ἐκφέρειν od. ἐκκομίζειν τινά, ins ~ legen κρύπτειν od. καλύπτειν γῇ, zu ~e begleiten ἐπ' ἐκφορὰν ἀκολουθεῖν τινι, jenseits des ~es (nach dem Tode) μετὰ τὸν θάνατον, mit einem Fuße im ~e stehen τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχειν. — 2. übtr. (Verderben) ἡ φθορά, ὁ ὄλεθρος.
grabähnlich ταφοειδής.
Grabeland *n* ἡ ἐργάσιμος γῆ.
graben (mit der Schaufel) ὀρύττειν, σκάπτειν, (mit dem Griffel, Meißel u. dgl.) in etw. ~ ἐγκολάπτειν τινί τι, ἐγγλύφειν, ἐγχαράττειν.
[1]**Graben** *n* ἡ ὄρυξις, gew. durch Verben.
[2]**Graben** *m* τὸ ὄρυγμα, τὸ σκάμμα (allg.), ἡ τάφρος, τὸ τάφρευμα (~ mit erhöhtem Rande, Wallgraben), ἡ διῶρυξ (χος), ὁ ὀχετός, ὁ αὐλών (ῶνος, Kanal), einen ~ ziehen ταφρεύειν, ταφροβολεῖν, τάφρον ὀρύττειν, σκάπτειν, ἄγειν od. τείνειν, (ringsherum) περιταφρεύειν, das Ziehen eines ~s ἡ ταφρεία, ἡ τάφρευσις.
Gräber *m* ὁ σκαφεύς, ὁ σκαπανεύς, ὁ σκαπτήρ (ῆρος) od. d. *part.* der Verben.
Grabesnacht *f* τὸ ἐν ᾅδου σκότος.
Grabesstille *f* ἡ ἐν ᾅδου σιγή, ἡ πολλὴ σιωπή.
Grabgeleit *n* οἱ ἀκολουθοῦντές τινι πρὸς τὸν τάφον.
Grabgesang *m*, **-lied** *n* τὸ ἐπιτάφιον μέλος, ἡ ἐπιτάφιος ᾠδή, auch τὸ ἐπιτύμβιον μέλος, ἡ ἐπιτύμβιος ᾠδή.
Grabgewölbe *n* ἡ θήκη.
Grabhügel *m* ὁ τύμβος, τὸ χῶμα.
Grabkammer *f* ἡ θήκη.
Grabmal *n* τὸ μνῆμα, τὸ μνημεῖον, τὸ σῆμα.
Grabrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος.
Grabsäule *f* ἡ στήλη.
Grabschaufel *f*, **-scheit** *n* τὸ σκαφεῖον, ἡ σκαπάνη.

Grabschrift *f* τὰ τῷ σήματι ἐπιγεγραμμένα, τὸ ἐπίγραμμα.
Grabstätte *f* ὁ σηκός, ἡ θήκη, ἡ ταφή.
Grabstein *m* τὸ σῆμα, ἡ στήλη, ἡ τράπεζα (ein liegender Leichenstein).
Grabstichel *m* τὸ γλυφεῖον, τὸ κέστρον, τὸ γλύφανον.
Grabtuch *n* ἡ κειρία.
Grabwespe *f* ὁ ἰχνεύμων (ονος).
Grad *m* 1. (mathematischer und geographischer ~) ἡ μοῖρα, halber ~ τὸ ἡμιμοίριον, einen ~, einen halben ~ betragend μοιριαῖος, ἡμιμοιριαῖος. — 2. (Maß der Beschaffenheit) ἡ ποσότης (ητος), τὸ ποσόν (nach Quantität), ἡ ποιότης (ητος), τὸ ποιόν (nach Qualität), ein hoher ~ von πολύς, der höchste ~ τὸ ἄκρον, τὸ ἔσχατον, bis auf einen gewissen ~ ἐπὶ ποσόν, bis auf diesen ~ εἰς τοῦτο, in hohem ~e μάλα, ἐπὶ πολύ, im höchsten ~e ἐσχάτως, ὑπερβαλλόντως, μάλιστα, den höchsten ~ von etw. erreichen ἐξικνεῖσθαι εἰς τὸ ἔσχατόν τινος, προέρχεσθαι ἐπὶ τὸ ἔσχατόν τινος, es hat den höchsten ~ erreicht οὐδεμίαν ἔχει ὑπερβολήν.
Gradation *f* ἡ κλῖμαξ (κος).
Gradbestimmung *f* ἡ μοιροθεσία (in mathematischer und geographischer Hinsicht), τὸ μέτρον (nach Quantität und Qualität).
Gradmesser *m* τὸ μοιρογνωμόνιον (ὄργανον).
Gram *m* ἡ λύπη, ἡ ἀνία, ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ δυσθυμία, j-m ~ verursachen λυπεῖν od. ἀνιᾶν τινα, λύπην παρέχειν τινί, ~ haben λυπεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.).
gram *adj.* ἀπεχθής, δυσμενής, στυγερός, j-m ~ sein μισεῖν τινα, ἀπεχθῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα.
grämen sich λυπεῖσθαι (P.), λύπην ἔχειν, δυσθύμως ἔχειν, τήκεσθαι (P.), sich über etw. ~ λυπεῖσθαι ἐπί τινι, τήκεσθαί τινι, ἄχθεσθαί τινι u. ἐπί τινι.
grämlich δύσκολος (2), χαλεπός, λυπηρός, (äußerlich) σκυθρωπός (2), στυγνός, ~ aussehen σκυθρωπάζειν, στυγνὸν ὁρᾶν, ~es Wesen ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ χαλεπότης (ητος), ~es Aussehen ἡ σκυθρωπότης, ἡ στυγνότης (ητος).
Grämlichkeit *f* s. grämliches Wesen usw. unter **grämlich**.
gramlos ἄλυπος (2), ἀμέριμνος (2), ἀναλγής.
Grammatik *f* ἡ γραμματική.
Grammatiker *m* ὁ γραμματικός.
grammatisch γραμματικός.
gramvoll περίλυπος (2).
Gran *m* u. *n* (ein Gewicht) ἡ κριθή.
Granatapfel *m* ἡ ῥόα, unreifer ~ τὸ βαλαύστιον, Kern des ~s ὁ κόκκος, ὁ κόκκων (ωνος).
Granatbaum *m* ἡ ῥόα, ein Hain von Granatbäumen ὁ ῥοών (ῶνος).
Granatblüte *f* τὸ βαλαύστιον.
Granatstein *m* ὁ καρχηδόνιος (λίθος).
Granit *m* ἡ πέτρα, schwarzer ~ ὁ Αἰθιοπικὸς λίθος, roter ~ ὁ Συηνίτης od. πυρροποίκιλος λίθος.
Gras *n* ἡ πόα, ἡ βοτάνη, ὁ χόρτος, ὁ χιλός (als Futter), junges ~ ἡ χλόη, ~ zu fressen geben χιλοῦν, χορτάζειν (τινά), ~ fressen ποηφαγεῖν, wie ~ aussehen ποάζειν, ins ~ beißen ὀδὰξ λάζεσθαι γαῖαν, ὀδὰξ ἑλεῖν οὖδας od. γαῖαν (nach Homer).
grasartig ποώδης, βοτανώδης.
Gräschen *n* τὸ βοτάνιον, τὸ ποάριον.
grasen (Gras fressen) νέμεσθαι (M.), ποηφαγεῖν, (Gras abschneiden) τέμνειν, ἐκ-, ἀποτέμνειν τὴν πόαν.
Grasfarbe *f* τὸ ποῶδες χρῶμα.
grasfarbig, -grün χλωρός, χλοώδης.
grasfressend ποηφάγος (2).
Grashalm *m* ἡ βοτάνης καλάμη.
grasig ποώδης, χλοώδης, πόαν ἔχων.
Grasmäher *m* ὁ ἀποτέμνων τὴν πόαν.
Grasmücke *f* ἡ ὑπολαΐς oder ἐπιλαΐς (ίδος), ὁ πάππος.
Grasplatz *m* ἡ πόα.
grasreich s. grasig.
graß (gräßlich): j-n ~ anblicken ταυρηδὸν ὑποβλέπειν πρός τινα.
grassieren ἐπὶ πολὺ νέμεσθαι (M.), διὰ πολλῶν χωρεῖν, πολὺν εἶναι, πληθύειν.
gräßlich δεινός, φοβερός, ἐκ-, καταπληκτικός, σχέτλιος, αἰσχρός.
Gräßlichkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ φοβερότης (ητος).
Gräte *f* ἡ ἄκανθα, τὸ ἀκάνθιον, ohne ~ ἀνάκανθος (2).
Gratifikation *f* ἡ δωρεά, (Zulage zum Sold) ἡ ἐπιφορά.
grätig ἀκανθηρός.
gratis προῖκα.
Gratulation *f*, **gratulieren** s. Glück, Glückwunsch.
grau πολιός (hellgrau), φαιός (dunkelgrau), σπόδιος, σποδοειδής (aschgrau), ~ machen πολιοῦν, ~ werden πολιοῦσθαι (P.), ~e Haare αἱ πολιαί, mit ~em Haar πολιόθριξ (τριχος), sich keine ~en Haare um etw. wachsen lassen (Sprichw.) οὐδὲν φροντίζειν τινός, οὐδέν μοι μέλει τινός, ~e Vorzeit οἱ σφόδρα παλαιοὶ χρόνοι.
Grau *n* ἡ πολιότης (ητος).
[1]**grauen**: der Tag graut ἡ ἡμέρα δια-, ὑποφαίνει, ὄρθρος βαθύς ἐστιν, sobald der Tag graut ἅμα τῇ ἕῳ.
[2]**grauen**: mir graut vor etw. ὀκνῶ, φοβοῦμαί (P.) τι, ὀρρωδῶ τι, βδελύττομαί (P.) τι.
[1]**Grauen** *n*: ~ des Tages ἡ πρώτη ἕως, τὸ ὑποφαίνειν τὴν ἡμέραν.
[2]**Grauen** *n* (Abscheu, Widerwillen) ἡ βδελυγμία, ἡ ὀρρωδία, ὁ φόβος, ὁ ὄκνος.
grauenhaft δεινός.
grauhaarig πολιόθριξ (τριχος).
Graukopf *m* ὁ πολιός.
grauköpfig πολιός.
graulich ὑποπόλιος (2).
Graupe *f* ὁ χόνδρος (Weizen~), τὰ ἄλφιτα, ἡ πτισάνη (Gersten~).
graupenähnlich, -artig χονδρώδης.
Graupenhändler *m* ὁ ἀλφιταμοιβός, ὁ ἀλφιτοπώλης.
Graupenhändlerin *f* ἡ ἀλφιτόπωλις (ιδος).
Graupenhandlung *f* τὸ ἀλφιτοπωλητήριον.
Graupenmühle *f* τὸ ἀλφιτεῖον, τὸ χονδροκοπεῖον.
Graupenmüller *m* ὁ ἀλφιτεύς.
Graupenschleim *m* ὁ χόνδρος, ἡ χονδροπτισάνη.
graus φοβερός, δεινός, φρικώδης.
Graus *m*, **Grausen** *n* ἡ φρίκη, mich wandelt ein ~ an φρίκη ἐγγίγνεταί μοι.
grausam ὠμός, ἄγριος, χαλεπός, τραχύς, σκληρός, ἀνήμερος (2), ἀπάνθρωπος (2, unmenschlich).
Grausamkeit *f* ἡ ὠμότης, ἡ ἀγριότης, ἡ χαλεπότης, ἡ τραχύτης, ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀπανθρωπία, ~en gegen j-n verüben χαλεπότητι χρῆσθαι περί τινα, ὠμῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα od. περιέπειν τινά.
Grauschimmel *m* ὁ ψαρὸς ἵππος.
grausen: mir graust φρίττω, πέφρικα.
grausenhaft, -voll δεινός, φρικώδης.
Grauwerden *n* ἡ πολίωσις.
Graveur *m* ὁ γλυπτήρ (ῆρος), ὁ γλυφεύς, ὁ δακτυλιογλύφος, die Kunst eines ~s ἡ δακτυλιογλυφία.
gravieren eig. γλύφειν, ἐγκολάπτειν, übtr. (bloßstellen) ἐλέγχειν.
Gravieren *n* ἡ γλυφή.
gravierend (von einer Aussage) καταμαρτυρῶν τινος, ἐλέγχων.
graviert γλυπτός.
gravitätisch σεμνός.
Grazie *f* (Anmut) ἡ χάρις (ιτος) (auch als Name der Gottheit).
Greif *m* ὁ γρύψ (πός).
greifbar ληπτός, ἁπτός, (offenbar) δῆλος, σαφής, ἐναργής.
greifen λαμβάνειν τι, ἐπιλαμβάνειν τινός, ἅπτεσθαί (M.), ἐφάπτεσθαί (M.) τινος, δράττεσθαί (M.) τινος, χεῖρα ἐπιβάλλειν τινί, ἐπιχειρεῖν τινι, nach etw. ~ (beanspruchen) ἀντιλαμβάνεσθαί (M.), ἀντι-, προσποιεῖσθαί (M.) τινος, begierig nach etw. ~ ἐφ-, συναρπάζειν τι, ἐφάπτεσθαί (M.), ἐφίεσθαί (M.) τινος, eine Saite ~ κρούειν χορδήν, παραχορδίζειν, zu den Waffen ~ λαμβάνειν od. ἀναλαμβάνειν τὰ ὅπλα, übtr. j-m unter die Arme ~ συλλαμβάνειν, βοηθεῖν, ἐπι-

κουρεῖν, ὑπουργεῖν τινι, um sich ~ νέμεσθαι, ἐπινέμεσθαι (M.), διαδίδοσθαι (P.), αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, das kann man mit Händen ~ τοῦτο δῆλον, etw. aus der Luft ~ λαμβάνειν τι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Greifen *n* ἡ ἁφή, ἡ λαβή, gew. durch Verben.

greinen κλαυθμυρίζεσθαι.

greis (alt) γηραιός (auch γεραιός).

Greis *m* ὁ γέρων (οντος), ὁ πρεσβύτης, ὁ παλαιὸς ἀνήρ, zum Greise werden γηράσκειν, καταγηράσκειν, γεροντιᾶν.

Greisenalter *n* τὸ γῆρας (ως), schon im ~ stehend γέρων ἤδη ὤν, im hohen ~ stehen μάλα πρεσβύτην εἶναι.

Greisenart *f* τὸ τῶν γερόντων od. πρεσβυτῶν, τὸ γεροντικόν, τὸ πρεσβυτικόν.

greisenhaft γεροντικός, πρεσβυτικός.

Greisin *f* ἡ γραῦς (αός), ἡ πρεσβῦτις (ιδος).

grell λαμπρός (von der Farbe), ὀξύς (vom Tone), etw. mit ~en Farben schildern δεινοῦν τι ἐπὶ τὰ μείζω, κοσμεῖν τι ἐπὶ τὸ μεῖζον.

Grenzacker *m* ὁ ἐν τοῖς μεθορίοις ἀγρός.

Grenzbefestigung *f* ἡ ἐπιτείχισις, ὁ ἐπιτειχισμός.

Grenzbereiter *m* ὁ περίπολος.

Grenzbestimmung *f* ὁ ὁρισμός.

Grenzbezirk *m* ἡ ἐσχατιά.

Grenzdorf *n* ἡ ἐν τοῖς μεθορίοις od. μεθορία κώμη.

Grenze *f* ὁ ὅρος, τὸ ὅριον, τὸ τέλος, τὸ πέρας (ατος), τὸ τέρμα, τὰ μεθόρια, die äußerste ~ ἡ ἐσχατιά, die ~ bildend μεθόριος, die ~ bestimmen ὁρίζειν (u. M.) ὅρον, τίθεσθαι τοὺς ὅρους, die ~ von etw. bestimmen ὁρίζειν u. περιγράφειν τι, einer Sache ~n setzen ὅρους τίθεσθαί τινος, παύειν τι, περαίνειν τι, über die ~ bringen ὑπερορίζειν, über die ~ gehen ἀποδημεῖν εἰς τὴν ὑπερορίαν, die ~n überschreiten (übtr.) ὑπερβαίνειν τὸ μέτριον, ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ὅρους, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν od. ἅλλεσθαι (M.), bis zur äußersten ~ von etw. vorgehen ἔρχεσθαι (ἰέναι) εἰς τὸ ἔσχατόν τινος, an der ~ des Lebens ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας, die Lebens~ überschreiten τέρμα τοῦ βίου περᾶν.

grenzen an etw. μεθόριον εἶναί τινι, πρόσορον oder ὅμορον εἶναι, ὁμορεῖν τινι, ἔχεσθαί τινος, nahe an etw. ~ γειτνιάζειν τινί.

grenzenlos ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2), übtr. ὑπερβάλλων, ἀνυπέρβλητος (2).

Grenzenlosigkeit *f* das *neutr.* der vorh. *adj.*

Grenzfälschung *f* ὁ παρορισμός.

Grenzfestung *f* τὸ φρούριον, τὸ ἐπιτείχισμα, eine ~ gegen j-n bauen ἐπιτειχίζειν τινί (φρούριον).

Grenzfluß *m* ὁ ἐν τοῖς μεθορίοις od. ἀφορίζων τὰς χώρας ποταμός.

Grenzgebiet *n* τὰ μεθόρια.

Grenzgebirge *n* τὰ ἐν τοῖς μεθορίοις od. ἀφορίζοντα τὰς χώρας ὄρη.

Grenzgraben *m* ἡ ἐν τοῖς μεθορίοις τάφρος.

Grenzkordon *m* αἱ κατὰ τοὺς ὅρους διατεταγμέναι φυλακαί.

Grenzland *n* τὰ μεθόρια, τὰ πρόσορα.

Grenzlinie *f* ὁ ὅρος, τὸ ὅρισμα.

Grenzmauer *f* τὸ ἐν τοῖς μεθορίοις τεῖχος, τὸ ἀφορίζον τεῖχος.

Grenznachbar *m* ὁ ὅμορος, ὁ πρόσορος, ὁ πρόσ-, πάροικος, ὁ περί-, πρόσχωρος, ὁ ὁμοτέρμων (ονος).

Grenzort *m* ὁ ἐν τοῖς μεθορίοις od. ἔσχατος χῶρος.

Grenzpfahl *m*, **-säule** *f* ἡ στήλη, ὁ ὅρος.

Grenzpunkt *m* ἡ ἐσχατιά, τὸ ἔσχατον, τὸ τέρμα, τὸ πέρας (ατος).

Grenzscheide *f* τὰ μεθόρια, an der ~ des Lebens ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας.

Grenzstadt *f* ἡ ἐν τοῖς μεθορίοις πόλις, ἡ πόλις ἐσχάτη.

Grenzstein *m* ὁ ὅρος, ἡ στήλη.

Grenzstreit *m*, **-streitigkeit** *f* ἡ περὶ τῶν τῆς γῆς ὅρων διαφορά.

Grenzzeichen *n* τὸ σημεῖον.

Greuel *m* τὸ μίασμα, es ist ein ~ δεινόν ἐστιν.

Greueltat *f* τὸ μίασμα, τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιον ἔργον.

greuelvoll, greulich μιαρός, αἰσχρός, στυγερός, δεινός.

griesartig ψαμμοειδής.

Griesgram *m* ὁ σκυθρωπὸς od. δύσκολος ἄνθρωπος.

griesgrämig δύσκολος (2).

Gries *m* (als Speise) ἡ πτισάνη, (als Nierenkrankheit) τὸ σύναγμα, (grobkörniger Sand) ἡ ψάμμος.

Griff *m* **1** (das Greifen) ἡ ἁφή, ἡ ἐπαφή, ἡ λαβή, ἡ ἐπάφησις, (auf einem Instrument) ἡ κροῦσις, falscher ~ ἡ παράκρουσις, einen ~ nach etw. tun s. unter greifen. — **2.** (Handhabe) ἡ λαβή, ἡ ἀντιλαβή, (~ an einem Gefäß, Henkel) τὸ οὖς (ὠτός), (an der Tür) ὁ ἐπιστατήρ (ῆρος), (am Degen und Ruder) ἡ κώπη.

Griffel *m* τὸ γραφεῖον, τὸ γραφίδιον, ἡ γραφίς (ίδος), ὁ στῦλος.

Grille *f* (als Insekt) ὁ τέττιξ (γος), (seltsamer, sonderbarer Einfall) τὸ παράδοξον, τὸ ἄτοπον, ὁ λῆρος, (grundlose Sorge) ἡ κενὴ od. ματαία φροντίς (ίδος), ἡ μέριμνα, ~n fangen μεριμνᾶν, θηρᾶν φροντίδας, δυσκόλως ἔχειν, δυσκολαίνειν, die ~n fahren lassen ἀποβάλλειν τὰς φροντίδας.

Grillenfänger *m* ὁ φροντιστής, ὁ μικρολόγος od. δύσκολος ἄνθρωπος, ὁ μεριμνητής.

grillenhaft ληρώδης, ἄτοπος (2), παράδοξος (2).

Grimasse *f* τὸ ἀλλόκοτον σχῆμα, ~n schneiden μορφάζειν, διαστρέφειν τὸ πρόσωπον.

Grimassenschneiden *n* ὁ μορφασμός.

Grimm *m* ὁ θυμός, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ὀργή, in ~ geraten ἐξοργίζεσθαι (P.), seinen ~ an j-m auslassen ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα.

Grimmdarm *m* τὸ κῶλον (κόλον).

Grimmen *n* ὁ στρόφος, ~ haben στρεφοῦσθαι (P.).

grimmig ἄγριος, χαλεπός, (vom Gesicht) γοργός, γοργωπός, ~ sein auf j-n ἀγριαίνειν τινί, ἀγρίως ἔχειν πρός τινα, ~ aussehen γοργὸν εἶναι ἰδεῖν, στυγνὸν ὁρᾶν, ~e Kälte δεινὸν κρύος.

Grimmigkeit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ χαλεπότης (ητος).

Grind *m* ἡ λεπίς (ίδος), ἡ ἐσχάρα (auf einer Wunde), ὁ ἀχώρ (ῶρος), τὸ πίτυρον (auf dem Kopfe).

grindig λεπρός, ψωραλέος, ἐσχαρώδης.

grinsen σαίρειν (gew. *perf.* II σεσηρέναι).

grob 1. eig. παχύς, ἁδρός, ἁδρομερής, (von d. Stimme) βαρύς, ~es Brot ἄρτος πιτυρίας, ~e Arbeit φορτικὸν ἔργον. — 2. (in die Augen fallend) ἐναργής, φανερός, δεινός, eine ~e Lüge ἐναργὲς od. φανερὸν ψεῦδος. — 3. (unhöflich, plump) ἄγροικος, ἄκομψος, ἀπαίδευτος, ἀπειρόκαλος (sämtlich 2), φορτικός, ~es Benehmen ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, sich ~ betragen ἀγροικίζεσθαι, φορτικὸν εἶναι, φορτικεύεσθαι.

Grobheit *f* (als Eigenschaft = Unhöflichkeit) ἡ ἀγροικία, ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀμουσία, ἡ τῶν τρόπων χαλεπότης (ητος), ~en (grobe Reden) ἄγροικοι od. φορτικοὶ λόγοι.

Grobian *m* ὁ ἄγροικος od. φορτικὸς ἄνθρωπος.

grobkörnig ἁδρομερής, χονδρώδης.

gröblich δεινός, *adv.* δεινῶς, πάνυ, ἄγαν, λίαν, θαυμαστῶς, ἐπὶ πολύ, sich ~ irren δεινῶς σφάλλεσθαι (P.), sich ~ vergehen an j-m δεινὰ ἁμαρτάνειν εἴς od. περί τινα, μεγάλα ἀδικεῖν τινα.

Grobschmied *m* ὁ σιδηροτέκτων (ονος), ὁ σιδηρουργός, ὁ σιδηρεύς.

Groll *m* τὸ ἔχθος, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος, ὁ φθόνος (Neid), ~ gegen j-n hegen s. grollen.

grollen j-m ἐχθαίρειν, μισεῖν τινα.

grollend ἐθέλεχθρος (2).

Groß *n* (des Heeres) ἡ πολλὴ στρατιά.

Groschen *m* ὁ ὀβολός, auch nicht einen ~ οὐδ' ὀβολόν, οὐδὲ γρῦ.

groß 1. μέγας, πολύς, (lang, weit) μακρός, (breit, geräumig) εὐρύς, εὐρύχωρος (2). — 2. (ansehnlich) ἀξιόλογος (2), (prächtig) μεγαλεῖος, μεγαλοπρεπής, λαμπρός. — 3. (gewaltig) δεινός, ~er Schmerz δεινὸν ἄλγος, ~er Redner δεινὸς λέγειν, ~e Macht μεγάλη δύ-

ναμις, eine ~e Menge πολὺ πλῆθος, ein ~es, starkes Geschrei μεγάλη od. δεινὴ βοή, ein ~er Mann (von Körper) μέγας ἀνήρ, (von Geist) δεινὸς ἀνήρ. — 4. (bei Maßbestimmungen) τὸ μέγεθος, zB. zehn Fuß ~ δέκα ποδῶν τὸ μέγεθος, sehr ~ außer dem *superl.* εὐμεγέθης, παμμεγέθης, δεινός, allzu ~ ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν, περιττός, ὑπερβάλλων, so ~ wie τοσοῦτος, ὅσος, wie ~? πόσος; ~ werden αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν. — 5. ~ denken μέγα φρονεῖν, μεγαλοφρονεῖν, ~ziehen τρέφειν, j-n ~ machen μεγαλύνειν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν τινά, ~ sein in etw. ἄκρον εἶναι εἴς od. περί τι, δεινὸν εἶναι mit *inf.*, ~tun mit etw. μεγαλύνεσθαί (M.) τινι od. ἐπί τινι, σεμνύνεσθαί (M.) τινι, ἐπί od. ἔν τινι. — 6. oft Zſſg mit μεγαλο, zB. mit ~en Füßen μεγαλόπους, mit ~en Früchten μεγαλόκαρπος (2), mit ~em Halse μεγαλοτράχηλος (2), mit ~em Munde μεγαλόστομος (2), von ~em Körper μεγαλόσωμος (2), mit ~en Augen μεγαλόμματος (2), mit ~en Blättern μεγαλόφυλλος (2) usw.

großartig μεγαλοπρεπής, μεγαλεῖος.

Großartigkeit *f* ἡ μεγαλοπρέπεια.

großäugig μεγαλόμματος (2), μεγαλόφθαλμος (2).

großbäuchig μεγαλοκοίλιος (2), μεγαλογάστωρ (ορος).

großbeerig μεγαλορρώξ (ῶγος).

großblätterig μεγαλόφυλλος (2).

Größe *f* τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος (nach Zahl und Maß), τὸ μέτρον (Maß), ἡ ποσότης (Quantität), τὸ σχῆμα (Gestalt, bsd. des menschlichen Körpers), von od. an ~ τὸ μέγεθος, von ungeheurer ~ ἀμήχανος (2) τὸ μέγεθος, ἄπλετος (2), ein Dichter erster ~ ἄκρος ποιητής, ~ der Seele ἡ μεγαλοψυχία, τὸ μεγαλόψυχον, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, τὸ φρόνημα, (Erhabenheit) ἡ σεμνότης (ητος), (Ansehen, Rang, Macht, Ehre u. dgl.) ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια (Pracht, Glanz), (in der Mathematik) τὸ ποσόν, sich deckende ~n τὰ ἐφαρμόττοντα.

Großeltern *pl.* ὁ πάππος καὶ ἡ τήθη.

Großeltervater *m* ὁ δίσπαππος.

Großenkel *m*, **-enkelin** *f* ὁ, ἡ ἀπέγγονος.

Großhandel *m* ἡ ἐμπορία, ~ treiben ἐμπορεύεσθαι (M.).

Großhändler *m* ὁ ἔμπορος, ὁ μεγαλέμπορος.

großherzig μεγαλόψυχος (2), μεγαλόφρων, γενναῖος τὴν ψυχήν.

Großherzigkeit *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ τῆς ψυχῆς ἀρετή.

großjährig ἡλικίαν ἔχων, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ ἡλικίᾳ.

großköpfig μεγαλοκέφαλος (2).

großkörnig ἁδρομερής, χονδρώδης.

großleibig μεγαλόσωμος (2).

großmächtig μέγα δυνάμενος, δυνατώτατος, μεγαλοκρατής.

Großmaul, -prahler, -sprecher, -tuer *m* ὁ μεγαλήγορος, ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ ῥαχιστής.

großmäulig μεγαλόστομος (2).

Großmeister *m* ὁ ἄρχων (οντος).

Großmut *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ φρόνημα, auch d. *neutr.* der *adj*.

großmütig μεγαλόθυμος (2), μεγαλόφρων, μεγαλόψυχος (2), γενναῖος, ἐλευθέριος, ~ handeln μεγαλοφρονεῖσθαι (M.).

Großmutter *f* ἡ τοῦ πατρός resp. τῆς μητρὸς μήτηρ, ἡ τήθη, ἡ μάμμα (μάμμη), ἡ μεγαλομήτηρ.

großnasig μεγάλην τὴν ῥῖνα ἔχων.

Großoheim *m* ὁ τοῦ πάππου ἀδελφός, ὁ τῆς τήθης ἀδελφός.

großohrig μεγάλα τὰ ὦτα ἔχων.

großprahlen, -sprechen, -tun mit etw. μεγαληγορεῖν, ῥαχίζειν, μεγαλύνεσθαί (M.) τινι u. ἐπί τινι, μεγαλαυχεῖσθαι (M.) ἐπί τινι.

Großprahlerei, -sprecherei, -tuerei *f* ἡ μεγαλαυχία, ἡ μεγαληγορία.

großschollig μεγαλόβωλος (2).

großsprecherisch, -tuerisch μεγάλαυχος (2), μεγαλήγορος (2), ἀλαζονικός.

großstengelig μεγαλόκαυλος (2).

Großtat *f* τὸ μέγα od. λαμπρὸν ἔργον, ἡ ἀριστεία, τὸ μεγαλούργημα.

größtenteils τὸ πολύ, ὡς τὸ πολύ, τὰ πολλά, ὡς ἐπὶ (τὸ) πολύ, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος, τὰ πλεῖστα, μάλιστα.

großtraubig μεγαλοστάφυλος (2).

großtun s. groß 5 u. großprahlen.

Großvater *m* ὁ πάππος, ὁ τοῦ πατρὸς resp. τῆς μητρὸς πατήρ, ὁ μητροπάτωρ (ορος).

großväterlich παππῷος od. *gen.* πάππου.

großwurzelig μεγαλόρριζος (2).

großziehen s. groß 5.

grotesk ἀλλόκοτος (2), παράδοξος (2), θαυμάσιος.

Grotte *f* τὸ ἄντρον, τὸ σπήλαιον.

grottenartig ἀντρώδης, ἀντροειδής, σπηλαιώδης.

Grübchen *n* ἡ νύμφη (am Kinn), οἱ γελασῖνοι (auf der Wange).

Grube *f* ὁ βόθρος, ὁ βόθυνος, ὁ λάκκος, τὸ ὄρυγμα, ἡ ὀρυκτή, (in Bergwerken) τὸ μέταλλον, (zur Aufbewahrung von Feldfrüchten) ὁ σιρός, eine ~ graben βόθρον ὀρύττειν, βοθροῦν, übtr. j-m eine ~ graben ἐπιβουλεύειν τινί.

Grübelei *f* αἱ φροντίδες, ἡ μελέτη, ἡ περιεργία (mit dem Nebenbegriff des Unnötigen und Überflüssigen).

grübeln φροντίζειν, μεριμνᾶν, μελετᾶν, σοφίζεσθαι (M.), διακριβοῦσθαι (M.), περιεργάζεσθαι (M., mit dem Nebenbegriff des Unnötigen und Überflüssigen).

grubenartig βοθροειδής, λακκώδης.

Grübler *m* ὁ φροντιστής, ὁ μεριμνητής.

Grummet *n* ὁ ὄψιμος od. ὄψιος od. μετοπωρινὸς χόρτος.

grün χλωρός (gelbgrün), πράσιος, πράσινος (2), (noch nicht reif) ὠμός, ἄωρος (2), ~e Farbe ἡ χλωρότης (ητος).

Grün *n* ἡ χλωρότης (ητος) od. d. *neutr.* d. vorh. *adj*.

Grund *m* 1. (der unterste Raum od. Boden) ὁ πυθμήν (ένος), τὸ ἔδαφος (eines Gefäßes), ὁ βυσσός (des Meeres), ein Schiff in den ~ bohren καταδύειν od. διαφθείρειν ναῦν, zugrunde richten ἀν-, καθαιρεῖν, φθείρειν, διαφθείρειν, ἀνατρέπειν, ἀπολλύναι, zugrunde gehen ὄλλυσθαι, ἀπόλλυσθαι, ἀφανίζεσθαι (P.), οἴχεσθαι, ἔρρειν, διαφθείρεσθαι (P.), καταλύεσθαι (P.), einer Sache auf den ~ gehen ἐπὶ τὴν ἀρχήν τινος βαδίζειν, ἀκριβῶς ἐξετάζειν τι, im ~e τῷ ὄντι, ἀληθῶς, von ~ des Herzens ἐξ ἁπάσης τῆς καρδίας. — 2. (Grundlage) τὸ θεμέλιον, τὸ ἔδαφος, ἡ κρηπίς (ῖδος), ἡ ὑπόθεσις (letztere beiden auch übtr.), zugrunde legen ὑποτιθέναι, zugrunde liegen ὑποκεῖσθαί τινι, ὑπάρχειν. — 3. (erster Anfang) ἡ ἀρχή, den ~ zu etw. legen θεμελιοῦν τι, ἱδρύειν, καθιδρύειν τι, ἄρχειν, ὑπάρχειν τινός, von ~ aus ἀρχήν, παντάπασι, ἄρδην, ἀκριβῶς. — 4. (Ursache) ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή, (Beweggrund) ἡ προτροπή, ἡ ὁρμή, aus diesem ~e διὰ τοῦτο (ταῦτα), τούτων ἕνεκα, ἐκ τούτου, aus dem ~e weil διὰ τοῦτο ὅτι, διότι, διὰ τό mit *inf.*, aus was für einem ~e? διὰ τί; τοῦ (τίνος) ἕνεκα; τοῦ (τίνος) χάριν; aus vielen Gründen διὰ πολλά, πολλῶν ἕνεκα, es ist kein ~ vorhanden, warum οὐκ ἔστιν, οὗ ἕνεκα, aus keinem andern ~e κατ' οὐδὲν ἄλλο, ohne ~ μάτην, εἰκῆ, ἀλόγως, ἄνευ λόγου, ~ haben (wahr sein) πιστὸν εἶναι, πίστιν ἔχειν, βέβαιον εἶναι, ohne ~ sein κενὸν od. μάταιον od. ἀβέβαιον εἶναι, mit ~ δικαίως, ὀρθῶς, μετὰ λόγου, εὐλόγως. — 5. (Beweisgrund) τὸ τεκμήριον. — 6. (Grund u. Boden) ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, τὸ ἴδιον, liegende Gründe οἱ ἀγροί, τὰ κτήματα.

Grundbedeutung *f* ὁ κύριος νοῦς od. durch κυρίως σημαίνειν, zB. das Wort hat diese ~ ἡ λέξις τοῦτο κυρίως σημαίνει.

Grundbedingung *f* ἡ πρώτη ὑπόθεσις, τὸ στοιχεῖον.

Grundbegriff *m* ἡ πρώτη ἰδέα, ἡ ἀρχή, τὸ στοιχεῖον, τὸ στοιχείωμα.

Grundbesitz *m* ἡ ἔγγειος κτῆσις (auch *pl.*), τὰ ἔγγεια, οἱ ἀγροί, τὸ χωρίον, τὸ κτῆμα.

Grundbesitzer *m* ὁ γεωμόρος, ὁ ἀγροὺς ἔχων.
Grundbestandteil *m* τὸ στοιχεῖον, ἡ ἀρχή.
Grundblei *n* ὁ κάθετος μόλυβδος, ἡ βολίς (ίδος).
grundböse πονηρότατος, κάκιστος, πάγκακος (2), παμπόνηρος (2).
grundehrlich χρηστότατος, πάγχρηστος (2).
Grundeigentum *n*, **Grundeigentümer** *m* s. Grundbesitz, Grundbesitzer.
Grundeis *n* ὁ ἐκ τοῦ ἐδάφους od. κατὰ τὸν βυσσὸν κρύσταλλος.
Grundeisen *n* ἡ μήλη, s. Sonde.
gründen ἱδρύειν, καθιδρύειν (einen Tempel, ein Gebäude), κτίζειν, οἰκίζειν, κατοικίζειν (eine Stadt, eine Kolonie), übtr. καθιστάναι, τιθέναι, sich auf etw. ~ αἰτίαν ἔχειν ἔκ od. ἀπό τινος, εἶναι ἐπί τινι.
Gründer *m* ὁ κτίστης, ὁ οἰκιστής, gew. d. *part.* der Verben.
grundfalsch παντελῶς od. διὰ παντὸς ψευδής oder ἐψευσμένος, παντελῶς οὐκ ὀρθός.
Grundfarbe *f* τὸ ἴδιον χρῶμα.
Grundfeste *f* ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ κρηπίδωμα, τὸ κρηπιδαῖον.
Grundfläche *f* ἡ ὑπόθεσις, ἡ βάσις, τὸ ὑποκείμενον, τὸ θεμέλιον, τὸ ἐμβαδόν.
Grundform *f* τὸ πρωτότυπον.
Grundgedanke *m* ἡ ὑπόθεσις.
grundgelehrt *superl.* von σοφός od. πολυμαθής.
Grundgesetz *n* ὁ πρῶτος νόμος, τὸ τῶν νόμων κεφάλαιον.
grundgütig *superl.* von φιλάνθρωπος.
grundhäßlich ὑπερβάλλων αἴσχει, παντελῶς αἰσχρός od. *superl.* von αἰσχρός.
Grundherr *m* ὁ χωρίου ὑποτελοῦς κύριος.
Grundidee *f* ἡ ὑπόθεσις.
Grundkenntnis *f* τὰ στοιχεῖα.
Grundlage *f* ἡ βάσις, ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ κρηπιδαῖον, ἡ ὑπόστασις, ἡ ὑποστάθμη, τὸ ὑπόθεμα, τὸ ὑπόβλημα, τὸ βάθρον, ohne ~ ἄβαθρος (2), (einer Wissenschaft) τὰ πρῶτα στοιχεῖα ἐπιστήμης.
Grundlegung *f* ἡ θεμελίωσις, ἡ καταβολή, ἡ θεμελίων θέσις.
Grundlehre *f* τὸ πρῶτον μάθημα, τὸ στοιχεῖον, ἡ ἀρχή.
gründlich ἀκριβής.
Gründlichkeit *f* ἡ ἀκρίβεια.
Gründling *m* ὁ κωβιός, ὁ κωβίτης, τὸ κωβίδιον, τὸ κωβιῶδες ἰχθύδιον.
Grundlinie *f* ἡ βάσις.
grundlos ἄβυσσος (2), ἄβυθος (2), ἄπειρος (2) τὸ βάθος (eig.), ἄλογος (2), ἀτέκμαρτος (2, übtr.), (nichtig) κενός, μάταιος, (falsch) ψευδής, πεπλασμένος, *adv.* ἀλόγως, μάτην.
Grundlosigkeit *f* ἡ κενότης (ητος), ἡ ἀλογία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
Grundmauer *f* τὸ ὑποκείμενον τεῖχος, ἡ κρηπίς (ῖδος).
Grundpfeiler *m* ὁ ὑποκείμενος στῦλος, ἡ ὑποκειμένη στήλη, ἡ βάσις, ἡ κρηπίς (ῖδος).
Grundregel *f* ὁ πρῶτος νόμος od. κανών (όνος).
Grundriß *m* ἡ ὑπογραφή, ἡ σκιαγραφία, einen ~ von etw. geben ὑπογράφειν τι.
Grundsatz *m* (in wissenschaftlicher Hinsicht) τὸ ἀξίωμα, τὸ θεώρημα, ἡ ὑπόθεσις, ἡ ὑπόληψις, ὁ λόγος, einen ~, etw. als ~ aufstellen ὑποτιθέναι τι, (in moralischer Hinsicht) ἡ ἀξίωσις, ἡ γνώμη, ἡ προαίρεσις, ὁ νόμος, τὸ ἦθος, das ist mein ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, ich habe es mir zum ~ gemacht ἔγνωκα mit folg. *inf.*, nach ~ handeln γνώμῃ ἀκριβεστάτῃ od. δικαιοτάτῃ χρῆσθαι, seinem ~ untreu werden ἀφίστασθαι τῆς γνώμης, etw. aus ~ tun γνώμῃ πράττειν τι, keine Grundsätze haben εἰκῇ πράττειν ὅ τι ἂν τύχῃ.
Grundsäule *f* ἡ ὑποκειμένη στήλη.
grundschlecht παντελῶς od. διὰ παντὸς πονηρός, παμπόνηρος (2).
Grundstein *m* ὁ θεμέλιος (λίθος).
Grundsteuer *f* τὰ κατὰ τὴν χώραν, ἡ δεκάτη, τὸ ἐκφόριον.
Grundsteuerfreiheit *f* ἡ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀτέλεια.
Grundstoff *m* τὰ στοιχεῖα, αἱ ἀρχαί.

Grundstrich *m* ἡ πρώτη γραμμή.
Grundstück *n* τὸ γήπεδον, τὸ χωρίον, ὁ ἀγρός, allg. τὸ κτῆμα, τὸ ἔδαφος, τὰ ἔγγεια, auf ~e borgen ἐγγείων τόκων δανείζεσθαι (M.).
Grundtext *m* τὸ ἀρχέτυπον.
Gründung *f* ἡ ἵδρυσις, ἡ κτίσις, ἡ οἴκισις, ἡ κατοίκισις, ὁ οἰκισμός (als Handlung, gew. durch Verben), τὸ κτίσμα (als Sache).
Grundursache *f* ἡ πρώτη αἰτία, ἡ ἀρχή.
Grundvermögen *n* ἡ ἔγγειος οὐσία.
Grundwesen *n* ἡ φύσις.
Grundwort *n* τὸ θεματικὸν ῥῆμα.
Grundzug *m* ὁ τύπος.
grünen χλοάζειν, χλοηφορεῖν, (von Bäumen) θάλλειν, ἀκμάζειν (auch übtr.).
grünend χλωρός, εὐανθής, θάλλων, ἀκμάζων, ἀκμαῖος.
Grünfutter *n* ὁ χιλός.
grüngelb ὑπόχλωρος (2).
grüngelblich χλοώδης, ἔγχλωρος (2).
Grünspan *m* ὁ ἰός.
Grünspecht *m* ὁ κολιός.
Grünwaren *f/pl.* τὰ λάχανα.
grunzen γρύζειν, γρυλίζειν.
Grunzen *n* ὁ γρυλισμός.
Grünzeug *n* τὸ φυλλεῖον, s. Grünwaren.
Gruppe *f* τὸ σύστημα, τὸ σύνταγμα, in ~n zusammenstellen s. das folgende Wort.
gruppieren συντάττειν, σχηματίζειν, ἐν τάξει καθιστάναι, sich ~ συντάττεσθαι (P.) νόμῳ, ἐν τάξει καθίστασθαι.
Gruß *m* ὁ ἀσπασμός (das Grüßen), (als Handlung) ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις, ἡ προσαγόρευσις, (als Sache) τὸ ἄσπασμα, τὸ πρόσρημα, τὸ προσφώνημα, in Überschriften von Briefen, zB. Themistokles dem Xerxes seinen ~ Θεμιστοκλῆς Ξέρξει χαίρειν od. εὖ πράττειν, j-m einen ~ senden λέγειν τινὶ χαίρειν, j-m einen ~ bringen von j-m χαίρειν ἀπαγγέλλειν τινὶ παρά τινος.
grüßen ἀσπάζεσθαι (M.), προσαγορεύειν, προσειπεῖν, χαιρετίζειν, wieder ~ ἀντασπάζεσθαι (M.), j-n von einem andern ~ προσειπεῖν τινα παρά τινος, j-n ~ lassen χαίρειν λέγειν τινί, χαίρειν κελεύειν τινά, sei gegrüßt! χαῖρε.
Grüßen *n* ὁ ἀσπασμός, ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις.
Grütze *f* ὁ χόνδρος, ἡ πτισάνη.
gucken βλέπειν, durch etw. ~ διακύπτειν διά τινος.
Guirlande *f* s. Girlande.
Guitarre *f* s. Gitarre.
gültig (üblich) νόμιμος, δόκιμος (2), (begründet, genehm) ἄξιος, πιστός, ἱκανός, (feststehend, bestätigt) κύριος, (glaubwürdig) πιθανός, ἀξιόχρεως, als ~ annehmen ἐγκρίνειν, ἐπαινεῖν, δέχεσθαι (M.), ~ sein κύριον εἶναι, κεκυρῶσθαι (P.), ~ machen κύριον ποιεῖν.
Gültigkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ πίστις, τὸ κῦρος.
Gummi *m* τὸ κόμμι (εως u. ιδος, gew. indekl.).
gummiähnlich, -artig κομμιώδης, κομμιδώδης.
Gundermann *m* (eine Pflanze) ἡ χαμαίκιττος, ἡ σελινῖτις (ιδος).
Günsel *m* (eine Pflanze) ἡ χαμαίπιτυς (υος).
Gunst *f* ἡ χάρις (ιτος, die, welche man erzeigt, sowie die, welche man genießt), ἡ εὔνοια, ἡ φιλοφροσύνη (Wohlwollen), ἡ φιλία (freundliche Gesinnung), ἡ σπουδή (lebhaftes Interesse), sich j-s ~ erwerben εὔνοιαν od. φιλίαν κτᾶσθαι od. λαμβάνειν παρά τινος, bei j-m in ~ stehen χάριν ἔχειν πρός τινα, εὐδοκιμεῖν παρά τινι, διὰ χάριτος εἶναί od. γίγνεσθαί τινι, um j-s ~ buhlen μνηστεύειν τὴν παρά τινος εὔνοιαν, j-m eine ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, χάριν νέμειν τινί, χάριν κατατίθεσθαι πρός τινα, aus ~ etw. tun χαρίζεσθαι, καταχαρίζεσθαι (M.), aus ~, zugunsten πρὸς χάριν, χάριτος ἕνεκα, mir zugunsten ἐμὴν χάριν, zu j-s ~en sprechen λέγειν ὑπέρ τινος, zu j-s ~en

stimmen τὴν ψῆφον τίθεσθαί τινι, j-n zu seinen ~en stimmen εὔνουν τινὰ κατασκευάζειν ἑαυτῷ.

Gunstbewerbung *f* ἡ παραγγελία, (beim Volke) ἡ δημοκοπία.

Gunstbezeigung *f* ἡ χάρις (ιτος), τὸ φιλοφρόνημα, j-m eine ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινι.

günstig 1. (wohlwollend, geneigt, gewogen) εὔνους, εὐμενής, φίλος, φιλόφρων, ἵλεως (bsd. von der Gottheit), j-m ~ sein εὐνοϊκῶς ἔχειν πρός τινα, εὐνοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, σπουδάζειν περί od. εἴς τινα. — 2. (zweckmäßig, erwünscht, vorteilhaft) καλός, ἐπιτήδειος, χρηστός, καίριος, ἐπίκαιρος (2), (von Vorbedeutungen) αἴσιος (2), δεξιός, ~e Gelegenheit ὁ καιρός, ἡ εὐκαιρία, ~er Wind καλὸν πνεῦμα, φέρων od. φορὸς ἄνεμος, ἡ εὐηνεμία, ὁ οὖρος, ~e Witterung ἡ εὐημερία, ἡ εὐδία, die Opfer sind ~ τὰ ἱερὰ γίγνεται od. καλά ἐστιν, τὰ ἱερὰ καλλιερεῖ.

Günstling *m* ὁ φίλος, ὁ προσφιλής, ὁ κεχαρισμένος (j-s τινί), ~ des Glücks ὁ εὐτυχέστατος, ὁ τὰ πάντα εὐτυχής.

Gurgel *f* ὁ λαιμός, ἡ (ὁ) φάρυγξ (γγος), ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ βρόχθος, (der Vögel) ὁ βόμβυξ (κος), j-m die ~ abschneiden ἐκτέμνειν τινὰ τὸν λάρυγγα, λαιμοτομεῖν τινα, etw. durch die ~ jagen καταβροχθίζειν, καταπίνειν, διακανάζειν.

gurgeln sich ἀνακογχυλιάζειν (ὕδατι, sich den Hals mit Wasser ausspülen), γαργαρίζειν.

Gurgeln *n* ὁ γαγγαρισμός, ὁ ἀνακογχυλιασμός, Trank zum ~ τὸ ἀναγαργάριστον.

Gurgelzapfen *m* ὁ γαργαρεών (ῶνος).

Gurke *f* ὁ σίκυος (σικυός), ὁ σίκυς (υος).

gurkenartig σικυώδης.

Gurkenbeet *n* τὸ σικυήλατον. ὁ σικυών (ῶνος).

Gurkenkern *m* ὁ σικύου πυρήν (ῆνος).

gurren (im Leibe) κορκορυγεῖν, βορβορύζειν, βομβυλιάζειν, (von Tauben) τρύζειν, γογγύζειν, βομβεῖν.

Gurren *n* (im Leibe) ἡ κορκορυγή, ὁ βορβορυγμός. (von Tauben) ὁ βόμβος.

Gurt *m* ἡ ζώνη, ὁ ζωστήρ (ῆρος), (am Pferde) ὁ δεσμός, (Riemen) ὁ ἱμάς (άντος), (am Degen) ὁ τελαμών (ῶνος), (am Bett) ἡ κειρία, τὸ σπάρτον.

Gürtel *m* ἡ ζώνη, ὁ ζωστήρ (ῆρος), τὸ ζῶμα, τὸ περίζωμα, ὁ στροφός (bsd. Leibgurt der Männer), τὸ στρόφιον, ὁ ἀπόδεσμος, ἡ ταινία (Busenband der Frauen).

gürtelähnlich, -artig ζωναῖος, ζωνοειδής.

Gürtelkrankheit, -rose *f* ἡ ζώνη.

gürten ζωννύναι, περι-, ὑποζωννύναι, sich ~ d. *pass.*

Gurtenbett *n* ἡ σχοινότονος κλίνη.

Gurtensessel *m* ὁ σχοινότονος δίφρος.

Gürtler *m* ὁ ζωνιοπλόκος.

Guß *m* (das Gießen) ἡ χύσις, (des Trankopfers) ἡ χοή, (des Metalles) ἡ χωνεία, ἡ χώνευσις, (des Regens) ὁ ὑετός, (das, was gegossen wird) τὸ χώνευμα, τὸ πλάσμα.

Gußeisen *n* ὁ χωνευτὸς σίδηρος.

Gußform *f* τὸ χόανον, ὁ χόανος.

Gußregen *m* ὁ ὄμβρος.

Gußware *f*, **-werk** *n* τὸ χώνευμα.

gut 1. (schön, angenehm) καλός (für Gesicht, Gehör, Gefühl), ἡδύς (für Gehör, Geruch, Geschmack), *adv.* εὖ, καλῶς, ἡδέως, eine ~e Gestalt καλὸν σχῆμα, ein ~er Geruch ἡδεῖα ὀσμή, ein ~er Weg καλή od. εὔπορος ὁδός, es schmeckt mir etw. ~ ἡδέως ἐσθίω od. πίνω τι, d. Gewand steht od. sitzt mir ~ πρέπει μοι τὸ ἱμάτιον, sich etw. zu~e tun χαρίζεσθαι (M.) ἑαυτῷ oder τῇ ψυχῇ, ich tue mir etw. zu~e auf etw. καυχῶμαι (M.), ἀλαζονεύομαι (M.) ἐπί τινι. — 2. (brauchbar, günstig u. dgl.) καλός, ἀγαθός, χρηστός, ἐπιτήδειος, eine ~e Gelegenheit ὁ καιρός, ἡ εὐκαιρία, ein ~es Jahr ἡ εὐετηρία, ein ~er Rat ἡ εὐβουλία, etw. wieder ~machen ἐπανορθοῦν (u. M.) τι, ἀκεῖσθαι (M.), es ist ~ (= nützlich) συμφέρει, es ist ~, daß du kommst καίριος ἦλθες, εἰς δέον ἥκεις, ἐν καιρῷ πάρει, es kommt mir etw. zu~e ὠφελοῦμαι ἔκ od. ἀπό τινος, ἀπολαύω τινός, j-m etw. zu~e kommen lassen μεταδιδόναι τινί τινος, etw. bei j-m ~ haben ὀφείλεταί μοι παρά τινος ἀργύριον. — 3. (trefflich, ausgezeichnet, vorzüglich) καλός, ἀγαθός, χρηστός, δεινός, ἐπιτήδειος, ein ~er Redner δεινὸς λέγειν, ~ singen καλῶς ᾄδειν, ~es Herkommen ἡ εὐγένεια, ~ denken εὐγνωμονεῖν, in moralischem Sinne ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, χρηστός, εὐήθης, χρηστοήθης. — 4. (wohlwollend) εὔνους, εὐνοϊκός, φίλος, προσφιλής, j-m G~es tun εὖ ποιεῖν τινα, ἀγαθόν τι ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, G~es empfangen εὐεργετεῖσθαι (P.), καλῶς od. εὖ πάσχειν, G~es mit G~em vergelten ἀντευεργετεῖν, j-m ~ sein προσφιλῶς διακεῖσθαι πρός τινα, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα. — 5. (hinlänglich, ausreichend) sein ~es Brot haben ἱκανὸν βίον ἔχειν, eine ~e (= lange) Zeit πολὺς χρόνος, für etw. ~stehen s. bürgen; kurz und ~ ἁπλῶς εἰπεῖν, laß das ~ sein ἔασον τοῦτο χαίρειν, ἀλλ' ἔασον τοῦτο, du hast ~ reden εὐμαρές σοί ἐστι λέγειν, ebenso~ als ἐξ ἴσου mit *dat.* od. mit folg. καί, ὁμοίως mit *dat.*, j-m etw. zu~e halten συγγνώμην τινὶ ἔχειν τινός, συγγιγνώσκειν τινί τι, so ~ wie nichts ἤ τι ἢ οὐδέν, ~en Mutes sein θαρρεῖν, εὐθαρσεῖν, mein ~er! ὦ 'γαθέ, ~en Morgen!, ~en Tag! χαῖρε, ~e Nacht! ὑγίαινε, ~! (in Antworten) καλῶς γε, καλῶς εἶπας, εἶεν, ἔστω (es sei so, als Ausdruck des Zugeständnisses), schon ~! ταῦτ' ἔσται, (als Zuruf) εὖ γε, außerdem viele Zssgn mit εὖ, zB. ~er Mut ἡ εὐθυμία, ἡ εὐψυχία, ~er Ruf ἡ εὐδοξία usw.

Gut *n* 1. τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν, die Güter der Welt τὰ ἐν ἀνθρώποις ἀγαθά, die Güter des Glücks τὰ τῆς τύχης, das höchste ~ τὸ τῶν ἀγαθῶν τέλος. — 2. (Vermögen, Besitz) ἡ οὐσία, τὰ χρήματα, τὰ κτήματα, τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, ~ und Blut für etw. hingeben καὶ σώματα καὶ χρήματα ἀναλίσκειν ὑπέρ τινος. — 3. (Landgut) τὸ χωρίον, ὁ ἀγρός.

Gutachten *n* ἡ γνώμη, ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ein ~ über etw. abgeben ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην περί τινος, (von einer Behörde) προβουλεύειν περί τινος, ein ~ fordern ἀξιοῦν τινα ἀποφαίνεσθαι τὴν γνώμην περί τινος, nach meinem ~ κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην, γνώμην ἐμήν, ἐξ ὧν ἔγωγε γιγνώσκω, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖ od. δοκεῖν.

gutartig ἀγαθός, χρηστός, εὐήθης, χρηστοήθης, ἄκακος (2, nicht böse), (von Tieren) ἤπιος, (von Krankheiten) εὔτροπος (2).

Gutartigkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστοήθεια, ἡ ἀκακία, τὸ ἀπειρόκακον.

Gutbefinden, -dünken *n* τὸ δοκοῦν, τὰ δόξαντα, ἡ δόξα, ἡ γνώμη, nach ~ ἐκ τῶν δοξάντων, nach meinem ~ s. Gutachten.

Gütchen *n* τὸ χωρίδιον, τὸ γήδιον, τὸ ἐπαύλιον.

Gütergemeinschaft *f* ἡ τῶν χρημάτων κοινωνία.

gutgeartet εὐφυής.

gutgesinnt εὐγνώμων, ἐπιεικής, φιλάνθρωπος (2).

Guthaben *n* τὸ παρά τινός τινι ὀφειλόμενον ἀργύριον.

gutheißen ἐπ-, συναινεῖν, ἀποδέχεσθαι (M.).

gutherzig χρηστός, εὐήθης, χρηστοήθης.

Gutherzigkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ χρηστοήθεια.

gütig (in Gesinnung) εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, φιλόφρων, εὐγνώμων, φιλάνθρωπος (2), (wohltätig) εὐεργετικός, ἐλευθέριος, (sanft, milde) πρᾶος, (gnädig, von der Gottheit) ἵλεως, ~e Gesinnung ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, j-n ~ behandeln φιλοφρονεῖσθαι (M.) τινα, εὐνοϊκῶς od. φιλικῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα, ~ gegen j-n gesinnt sein εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί oder πρός τινα, sehr ~ (in Antworten) καλῶς, κάλλιστα.

Gütigkeit *f* ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλανθρωπία, ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ εὔνοια, ἡ εὐεργεσία.

gütlich φιλικός, ein ~er Vergleich ἡ σύμβασις, ἡ ὁμολογία, ἡ διάλυσις, (im Kriege) αἱ σπονδαί, j-m ~e Vorstellungen machen φιλικῶς νουθετεῖν τινα, einen Zwist ~ beilegen διαλύειν od. διαλλάττειν διαφοράν ἐπὶ τῇ ἴσῃ, sich ~ tun χαρίζεσθαι (M.) τῇ ψυχῇ, (schmausen) εὐωχεῖσθαι (P.).

gutmachen s. gut 2.

gutmütig χρηστοήθης, φιλάνθρωπος (2), εὐγνώμων, εὔκολος (2), (meist tadelnd) εὐήθης, (einfältig) γλυκύς.

Gutmütigkeit *f* ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ εὐκολία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ χρηστοήθεια, ἡ εὐήθεια.

gutsagen, gutstehen s. bürgen.

Gutsbesitzer *m* ὁ ἔγγεια κεκτημένος, ὁ ἔχων χωρίον od. χωρία.

Gutsverwalter *m* ὁ τοῦ χωρίου ἐπιμελητής, ὁ οἰκονόμος.

Guttat *f* τὸ εὐεργέτημα.

guttätig εὐεργετητικός, εὐεργετικός.

guttun συμφέρειν od. λυσιτελεῖν τινι, ὠφελεῖν τινα, (angenehm sein) ἡδὺ od. καλὸν εἶναι, (gehorchen) ὑπακούειν, πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν, κοσμίως ζῆν.

gutwillig (freiwillig) ἑκών, ἑκούσιος, πρόθυμος (2), (bereit, den Willen anderer zu tun) εὐπειθής, πειθαρχικός, θεραπευτικός.

Gutwilligkeit *f* ἡ εὐπείθεια, ἡ προθυμία.

Gymnasium *n* τὸ γυμνάσιον (Turnschule), in unserem Sinne: τὸ διδασκαλεῖον.

Gymnastik *f* ἡ γυμναστική, Lehrer der ~ ὁ γυμναστής, ὁ παιδοτρίβης.

gymnastisch γυμνικός, γυμναστικός, ~e Übungen treiben γυμνάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν τὸ σῶμα, j-n ~e Übungen treiben lassen γυμνάζειν τινά.

H

H ist im Griechischen der spiritus asper (῾ πνεῦμα δασύ), der indessen von den Griechen wohl nicht so stark ausgesprochen wurde wie unser H.

ha! (als Ausruf der Verwunderung) βαβαί, βαβαιάξ, (des Schmerzes und des Unwillens) φεῦ, (des Befremdens) ἀλλά, (beim Lachen) ἃ ἅ.

Haar *n* (das einzelne ~) ἡ θρίξ (τριχός), starkes, borstiges ~ ἡ χαίτη, die ~e (bsd. auf dem Kopfe) ἡ κόμη, αἱ τρίχες, die ~e des Bartes αἱ γενειάδες, von ~en gemacht τρίχινος, um ein ~ παρὰ μικρόν, ὀλίγου od. ἐλαχίστου δεῖν, παρ' ὀλίγον, aufs ~ ἀκριβέστατα, es ist kein gutes ~ an ihm οὐδὲν ὑγιές ἐστιν ἐν αὐτῷ, ein Mensch, an dem kein gutes ~ ist ὁ οὐδὲν ὑγιής, auch nicht ein ~breit οὐδ' ἐλάχιστον, j-m kein ~ krümmen οὐδὲν τὸ παράπαν βλάπτειν τινά, falsches ~ αἱ πρόσθετοι κόμαι, ἡ φενάκη, τὸ ἔντριχον, geflochtenes ~ ὁ πλόκαμος, ἡ πλοκαμίς (ῖδος), fliegendes ~ ἡ λελυμένη od. ἀνειμένη κόμη, mit fliegendem ~ λελυμένος od. ἀνειμένος τὴν κόμην, dichtes ~ βαθεῖαι τρίχες, βαθεῖα κόμη, dünnes ~ ἀραιαὶ τρίχες, die ~e gehen aus αἱ κόμαι ἀπομαδίζουσιν, die ~e verlieren ἀποβάλλειν τὰς τρίχας, τριχορροεῖν, ~e bekommen τριχοφυεῖν, langes ~ haben κομᾶν, die ~e abschneiden κείρειν u. ἀποκείρειν (auch M.) τὰς τρίχας od. τὴν κόμην, die ~e wachsen lassen τρέφειν τὴν κόμην, ἀνειμένην ἐᾶν τὴν κόμην, sich das ~ ausraufen τίλλειν ἑαυτόν, sich die ~e aus dem Gesichte streichen τὴν κόμην ἐπ' ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀπάγειν, die ~e stehen zu Berge ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται od. ἑστᾶσι, ~e auf den Zähnen haben = mutig sein, s. d.; ich lasse mir keine grauen ~e um etw. wachsen οὐδὲν φροντίζω τινός, οὐδὲν μέλει μοί τινος, etw. bei den ~en herbeiziehen μακρὰν περιβαλλόμενον ἀνάγειν τι ἄνω, wegen etw. miteinander in die ~e geraten διαφέρεσθαι (P.) ἀλλήλοις περί τινος, mit Haut und ~ παντάπασιν, παντελῶς.

haarähnlich, -artig τριχοειδής, τριχώδης, mit ~en Blättern τριχόφυλλος (2).

Haaraufsatz *m* αἱ πρόσθετοι κόμαι (auch *sg.*).

Haarband *n*, **-binde** *f* ἡ μίτρα, ἡ ταινία, τὸ ἀνάδημα.

Haarbeutel *m* ὁ σάκος, mit einem ~ (angetrunken) ὑποπεπωκώς.

Haarbreit *n* s. unter Haar.

Haarbüschel *m* ὁ τριχῶν σύνδεσμος, geflochtener ~ ὁ κόρυμβος (bei Frauen), ὁ κρωβύλος (bei Männern), (auf dem Helme) ὁ λόφος.

Haardecke *f* τὸ τρίχινον στρῶμα.

Haareisen *n* ἡ καλαμίς (ῖδος).

haaren τριχορροεῖν, ἀποβάλλειν τὰς τρίχας.

Haarfärber *m* ὁ τριχοβάπτης.

haarfein τριχώδης, τριχὸς λεπτότερος.

Haarflechte ὁ πλόκαμος, ἡ πλοκαμίς (ῖδος), ἡ πλεκτάνη, ἡ πλοκάς (άδος).

Haarflechter *m* ὁ πλοκεύς.

haarförmig τριχώδης.

haarig τριχωτός, τριχώδης, δασύς, λάσιος, ~ werden δασύνεσθαι (P.).

Haarkamm *m* ὁ κτείς (κτενός), (als Haarschmuck) ἡ στλεγγίς (ῖδος), ὁ τέττιξ (γος).

haarklein ἀκριβέστατα, σαφέστατα.

Haarkräusler, -künstler *m* ὁ τριχοπλάστης, ὁ κεροπλάστης.

Haarlocke *f* ὁ βόστρυξ (χος), ὁ βόστρυχος, ἡ πλοκαμίς (ῖδος), ὁ κίκιννος.

haarlos ψιλὸς τριχῶν, ἄθριξ (τριχος), ἄκμος (2), μαδαρός.

Haarlosigkeit *f* ἡ ψιλότης (ητος).

Haarnadel *f* ἡ καλαμίς (ῖδος), (als Schmuck) ὁ τέττιξ (γος).

Haarnest *n* ὁ κρωβύλος (bei Männern und Kindern), ὁ κόρυμβος, ἡ κορύμβη (bei Frauen), ὁ σκόλλυς (υος).

Haarnetz *n* ὁ κεκρύφαλος.

Haarputz *m* τὸ τῶν τριχῶν κόσμημα.

Haarrand *m* ἡ στεφάνη τριχῶν.

Haarröhre *f* τὸ σωληνάριον, ὁ σωληνίσκος, τὸ σωληνίδιον, τὸ σιφώνιον.

Haarsack *m* ὁ σάκος.

haarscharf ἀκριβέστατος.

Haarschnur *f* ἡ ὁρμιά.

Haarschopf *m* s. Haarnest.

Haarschur *f* ἡ τριχοκουρία, ἡ κουρά.

Haarseil *n* ἡ πλεκτὴ τριχῶν.

Haarsieb *n* τὸ τρίχινον κόσκινον.

haarsträubend φρικώδης, φρικοποιός (2), δεινός, φοβερός.

Haartour *f* τὸ προκόμιον, s. Haaraufsatz.

Haartracht *f* ἡ τῆς κόμης (auch *pl.*) σκευή.

Haartuch *n* ἡ μίτρα.

Haarwuchs *m* τὸ τρίχωμα, ἡ τρίχωσις.

Haarwulst *m* ὁ ὄγκος.

Haarwurzel *f* ἡ τριχὸς ῥίζα.

Haarzange *f* τὸ τριχολάβιον, ἡ τριχολαβίς (ῖδος).

Haarzopf *m* ὁ πλόκαμος.

Habe *f* τὰ χρήματα, τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, ἡ οὐσία, bewegliche ~ τὰ ἔπιπλα, Hab und Gut πάντα τὰ ὑπάρχοντα.

haben 1. (halten) ἔχειν, (besitzen) ἔχειν τι, ἐστί μοί τι, γίγνεταί μοί τι, (bloß vom Besitztum) κεκτῆσθαί τι, ἔστι τινός, von Eigenschaften, außer ἔχειν τι, ἔστι oder ὑπάρχει τινί τι auch: πάρ-, πρόσ-, ἔνεστί μοί τι, (gebrauchen, genießen) χρῆσθαί τινι, ἀπολαύειν τινός, Glück ~ εὐτυχίᾳ χρῆσθαι, εὐτυχεῖν, j-n zum Freunde ~ χρῆσθαί τινι φίλῳ. — 2. guten Fortgang ~ καλῶς προχωρεῖν, αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ein Ende ~ λήγειν, παύεσθαι (M.), die Schuld ~ αἴτιον εἶναι, ἐν αἰτίᾳ εἶναι, Überfluß, Mangel ~ εὐπορεῖν, ἀπορεῖν τινος, Umgang mit j-m ~ χρῆ-

σθαί τινι, ὁμιλεῖν τινι, eine Unterredung mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα (weitere Verbindungen wie zB. Durst, Hunger, Achtung usw. s. unter dursten, hungern, achten usw.), das hast du davon περίεστί σοι ταῦτα ἐκ τούτων, es gut ~ καλῶς od. εὖ πράττειν, es hat seine Richtigkeit damit ἀληθῶς ἔχει οὕτως, es hat keine Gefahr οὐδεὶς κίνδυνος, es hat gute Wege φόβος οὐδείς, da haben wir es τοῦτ' ἐκεῖνο, ταῦτ' ἐκεῖνα, da habt ihr es nun ἔχετε τὸ πρᾶγμα, das andere hat nichts zu sagen τῶν ἄλλων οὐδεὶς λόγος. — 3. etw. ~ wollen (= begehren) ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαί (M.) τινος, (= befehlen) κελεύειν, ἀξιοῦν. du hast zu gehorchen δεῖ σε od. προσήκει σοι πείθεσθαι, σόν ἐστι πείθεσθαι, es hat Eile δεῖται σπουδῆς, ich habe zu befehlen ἐμόν ἐστι τὸ κελεύειν, ἐγὼ γὰρ ἄρχω. — 4. (erhalten) da hast du einen (bei einem Schlage) ἰδού, es ist etw. an einem Orte zu ~ ἔστι τι od. πωλεῖταί τι ἐν χωρίῳ τινί.

Haben *n* ἡ ἕξις, gew. durch Verben.

Habenichts *m* ὁ πάντων τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεὴς ἄνθρωπος, ὁ παντελῶς ἀχρήματος (2) od. ἄπορος (2).

Haberecht *m* ὁ αὐθάδης ἄνθρωπος.

Habgier *f* ἡ πλεονεξία, ἡ αἰσχροκέρδεια.

habgierig πλεονέκτης.

habhaft: einer Sache ~ werden κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, καταλαμβάνειν, κατέχειν τι, τυγχάνειν τινός, einer Person ~ werden συλλαμβάνειν τινά.

Habicht *m* ὁ ἱέραξ (κος), ὁ κίρκος, wie ein ~ ἱερακώδης, ein kleiner ~ ὁ ἱερακίσκος, ein junger ~ ὁ ἱερακιδεύς, wie ein ~ schreien ἱερακίζειν.

Habichtshorst *m* ἡ ἱέρακος νεοττιά.

Habichtsnase *f* ἡ γρυπὴ ῥίς (ινός), ein Mensch mit einer ~ γρυπός, ἐπίγρυπος (2).

habilitieren sich κατασκευάζεσθαι (M.) σχολάς.

Habit *n* ἡ στολή, τὰ ἱμάτια, ὁ ἱματισμός, s. Kleid, Kleidung.

Habseligkeiten *f/pl.* τὰ ὑπάρχοντα (j-s τινί).

Habsucht *f* ἡ πλεονεξία, ἡ φιλοχρηματία, ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἔχειν od. τοῦ κέρδους, schmutzige ~ ἡ αἰσχροκέρδεια, unersättliche ~ ἡ ἀπληστία.

habsüchtig πλεονέκτης, πλεονεκτικός, φιλοχρήματος (2), αἰσχροκερδής, ἄπληστος (2), ~ sein ἐπιθυμεῖν κέρδους, φιλοχρηματεῖν, πλεονεκτεῖν.

Haché *n* (Gericht aus kleingehacktem Fleische) τὰ περικόμματα, τὸ περικομμάτιον.

Hachel *f* (an der Ähre) ὁ ἀθήρ (έρος).

Hackbank *f*, **-block** *m*, **-brett** *n* τὸ ἐπίκοπον, τὸ ἐπικόπανον, τὸ ἐλεόν, τὸ ἐπίξηνον (letzteres auch Henkerblock).

Hacke *f* ἡ ἄμη, ἡ σκαλίς (ίδος), ἡ σκαπάνη, ἡ ἄγκυρα, τὸ σκαπάνιον, (eine breite ~) ἡ μάκελλα, (mit zwei Zinken) ἡ δίκελλα, ἡ σμινύη, τὸ σμινύδιον.

hacken σκάπτειν, σκάλλειν, σκαλεύειν (die Erde bearbeiten), κόπτειν, συγκόπτειν, τέμνειν (klein ~), σχίζειν, τέμνειν (Holz), παίειν, κόπτειν, κολάπτειν (von Vögeln).

Hacken *n* ἡ σκάλσις, gew. durch Verben.

Häckerling *m* ὁ φορυτός, ὁ κάρφος.

Hackklotz *m* τὸ ἐπικόρμιον, s. Hackbank.

Hackmesser *n* ἡ κοπίς (ίδος).

Hader *m* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ ἀμφισβήτησις.

Haderlump *m* τὸ ῥάκος.

hadern ἐρίζειν, ἀμφισβητεῖν (mit j-m τινί), διαφέρεσθαι (P.) u. διίστασθαι πρός τινα.

hadersüchtig φιλόνικος (2).

¹Hafen *m* ὁ λιμήν (ένος) (angelegter ~), ὁ ὅρμος (Ankerplatz), mit bequemem ~ εὐλίμενος (2), ohne ~ ἀλίμενος (2), das Schiff in den ~ führen ὁρμίζειν τὴν ναῦν, κατάγειν od. καταίρειν τὴν ναῦν, das Schiff aus dem ~ bringen ἐξορμίζειν τὴν ναῦν, in den ~ einlaufen κατάγεσθαι (M. u. P.) εἰς τὸν λιμένα, καταίρειν, ὁρμίζεσθαι (M. u. P.), im ~ liegen ὁρμεῖν, ἐφορμεῖν, aus dem ~ auslaufen ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν.

²Hafen *m* (Topf) ἡ χύτρα.

Hafenanlage *f* ἡ λιμένος κατασκευή.

Hafenaufseher *m* ὁ λιμενοφύλαξ (κος), Amt des ~s ἡ λιμενοφυλακία.

Hafenbucht *f* τὸ τοῦ λιμένος κοῖλον.

Hafendamm *m* τὸ διάζευγμα.

hafenlos ἀλίμενος (2).

Hafenmündung *f* τὸ τοῦ λιμένος στόμα.

Hafenort *m*, **-stadt** *f* τὸ ἐπίνειον.

Hafenwache *f* οἱ τὰ τοῦ λιμένος κλεῖθρα ἔχοντες.

Hafenzoll *m* τὸ ἐλλιμένιον (τέλος), τὸ ἐλλιμενικὸν τέλος, den ~ einnehmen ἐλλιμενίζειν, Einnehmer des ~es ὁ ἐλλιμενιστής.

Hafer *m* ὁ βρόμος, (Wind-, Flugh~) ὁ αἰγίλωψ (ωπος), (als Futter der Pferde bei den Griechen) ἡ κριθή, das Pferd sticht der ~ κριθιᾷ ὁ ἵππος.

Hafergrütze *f* ὁ χόνδρος, ἡ πτισάνη.

Haferwurzel *f* (eine Pflanze = Bocksbart) ὁ τραγοπώγων (ωνος).

Haff *n* ἡ λιμνοθάλαττα.

Haft *f* ἡ φυλακή, j-n in ~ halten ἐν φυλακῇ ἔχειν τινά, j-n in ~ nehmen συλλαμβάνειν, δεῖν τινα, j-n in ~ bringen εἰς φυλακὴν παραδιδόναι, ἄγειν, ἀπάγειν, ποιεῖν τινα, freie ~ ἡ ἄδεσμος φυλακή.

haften auf od. an etw. ἐνέχεσθαί (P.) τινι, προσ-, συμπεφυκέναι τινί, ἐμπεπηγέναι τινί, ἐμ-, προσμένειν τινί, es haftet eine Schuld auf etw. ἀργύριον ἐνοφείλεταί τινι, für etw. ~ ἀναδέχεσθαι (M.) od. ὑπέχειν αἰτίαν τινός, ἐγγυᾶσθαί (M.) τι, es haftet nichts an ihm οὐδὲν δύναταί τι εἰς αὐτόν.

Haften *n*, **Haftung** *f* ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις.

Hag *m* τὸ ἕρκος.

Hagebuche *f* ἡ ὀστρυς (υος), ἡ ὀστρυΐς (ίδος).

hagebüchen übtr. σφενδάμνινος, πρίνινος.

Hagebutte *f* τὸ κυνόσβατον, τὸ κυνόμορον.

Hagebuttenstrauch *m* ὁ (ἡ) κυνόσβατος, ἡ κυνάκανθα.

Hagedorn *m* ὁ κράταιγος, ἡ ὀξυάκανθα.

Hagel *m* ἡ χάλαζα.

hagelähnlich, **-artig** χαλαζώδης.

hageldicht χαλάζης δίκην.

Hagelguß *m* ἡ χάλαζα.

Hagelkorn *n* ἡ χάλαζα.

hagelmäßig χαλαζήεις, χαλαζίτης, *adv.* χαλαζηδόν.

hageln χαλαζᾶν, χαλαζοῦν, χαλαζοβολεῖν.

Hagelschlag *m* ἡ χαλαζοκοπία, ἡ χάλαζα, vom ~ betroffen werden χαλαζοκοπεῖσθαι (P.).

Hagelwetter *n* αἱ χάλαζαι.

hager ἰσχνός, λεπτός, s. mager.

Hagerkeit *f* ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος), s. Magerkeit.

Hagestolz *m* ὁ ἄγαμος, ὁ μισόγαμος, das Leben eines ~es ἡ ἀγαμία, ἡ μοναυλία.

Häher *m* ἡ κίττα.

Hahn *m* 1. (Haushahn) ὁ ἀλεκτρυών (όνος), ὁ ἀλέκτωρ (ορος), danach kräht kein ~ (Sprichw.) οὐδεὶς φροντίζει τούτου, vom ~ ἀλεκτόρειος, ~fleisch τὸ ἀλεκτρυόνειον κρέας, junger ~ ὁ ἀλεκτοριδεύς. — 2. (Männchen bei den Vögeln) ὁ ἄρρην (ενος). — 3. (Auslauf an einem Gefäß od. einer Röhre) τὸ ἐπιστόμιον, ὁ κρουνός, ἡ στρόφιγξ (γγος).

Hähnchen *n* τὸ ἀλεκτρυόνιον.

hahnebüchen s. hagebüchen.

hahnenartig ἀλεκτρυονώδης.

Hahnenbart *m* τὰ κάλλαια.

Hahnenfeder *f* τὸ ἀλεκτρυόνειον πτερόν.

Hahnenfuß *m* (eine Pflanze) τὸ βατράχιον, τὸ χελιδόνιον (Warzenhahnenfuß), τὸ ἄγριον σέλινον (asiatischer ~).

Hahnengeschrei *n* ἡ ἀλεκτρυόνος ᾠδή od. φωνή, ἡ ἀλεκτροφωνία.

Hahnenkamm *m* τὸ κάλλαιον (auch *pl.*), ὁ ἀλεκτρυόνος λόφος, (als Pflanze) ὁ ἀλεκτορόλοφος.

Hahnenruf *m* s. Hahnengeschrei.

Hahnensporn *m* τὸ πλῆκτρον.

Hahnentritt *m* (im Ei) ἡ χάλαζα.
Hahnrei *m* ὁ κερατίας, ὁ κερασφόρος.
Hai, Haifisch *m* ἡ πρίστις (εως), ὁ καρχαρίας, allg. τὸ κῆτος (Seeungeheuer).
Hain *m* τὸ ἄλσος, (den Göttern geweiht) τὸ τέμενος.
Hainbuche *f* ἡ ὀστρύα, ἡ ὄστρυς (υος), ἡ ὀστρυΐς (ἴδος).
Hairochen *m* ὁ ῥινόβατος, ὁ ῥινοβάτης.
Haken *m* τὸ ἄγκιστρον, ὁ λύκος, ὁ ὄνυξ (χος).
hakenförmig ἀγκιστροειδής (-ώδης), γρυπός, ~e Krümmung ἡ γρυπότης (ητος), ~e Schlachtordnung ἡ ἐπικαμπή.
häklig s. heikel.
halb ἥμισυς, ἡμίτομος (2, durch Schnitt), ἡμιδεής (wovon die eine Hälfte fehlt), s. die folgenden mit ~ zusammengesetzten Wörter; bisw. gebraucht man auch mit ὑπό zusammengesetzte Wörter, zB. ~blind ὑπότυφλος (2), od. mit μιξο, zB. ~barbarisch μιξοβάρβαρος (2), der ~e Weg ἡμίσεια ἡ ὁδός, ἡ ὁδὸς ἡμίσεια, ἡ ἡμίσεια τῆς ὁδοῦ, ein ~es Jahr ἑξάμηνος od. ἕκμηνος (χρόνος), ~part! κοινὸς Ἑρμῆς, übtr. ἐνδεής, ~e Maßregel s. mangelhaft, ungenügend.
halbbarbarisch μιξοβάρβαρος (2), ἡμιβάρβαρος (2).
halbbedeckt, halbbekleidet ἡμίγυμνος (2).
halbbekannt ἡμίειλος (2).
halbblind ὑπότυφλος (2).
Halbbruder *m* ὁ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφός.
Halbchor *m* τὸ ἡμιχόριον.
Halbdunkel *n* τὸ λυκαυγές, τὸ λυκόφως (ωτος).
halbfertig ἡμιτελής, ἡμίεργος (2).
halbgar ἡμίεφθος, ἡμίπεπτος, ἡμίοπτος (sämtlich 2).
halbgebraten ἡμίοπτος (2).
halbgegessen ἡμίβρωτος (2).
halbgekocht s. halbgar.
halbgelehrt ἡμίσοφος (2).
halbgemacht, -getan ἡμιτελής, ἡμιτέλεστος (2).
halbgeronnen ἡμιπαγής.
halbgeschaffen ἡμιγενής.
halbgeteilt ἡμίτομος (2), διχότομος (2), ἡμιμερής, ἡμιμέριστος (2).
halbgewaschen ἡμίλουτος (2).
Halbgott *m* ὁ ἡμίθεος, ὁ ἥρως.
Halbgöttin *f* ἡ ἡρωίνη, ἡ ἡμιθέαινα.
Halbheit *f* τὸ ἐνδεές (zB. eine Maßregel), (Zaudern, Unentschlossenheit) ὁ ὄκνος, ἡ ἀβουλία.
halbieren δίχα διαιρεῖν od. τέμνειν, διχοτομεῖν.
Halbierung *f* ἡ διχοτομία.
Halbinsel *f* ἡ χερρόνησος, Bewohner einer ~ ὁ χερρονησίτης (-σιώτης).
Halbjahr *n* ὁ ἑξάμηνος od. ἕκμηνος χρόνος, ἓξ μῆνες.
halbjährig ἡμιέτης, ἑξαμηνιαῖος (2), ἑξάμηνος (2), was ~ geschieht δι' ἕκτου μηνὸς γιγνόμενος.
Halbkreis *m* τὸ ἡμικύκλιον.
halbkreisförmig ἡμικύκλιος (2), ἡμικυκλιώδης.
Halbkugel *f* τὸ ἡμισφαίριον.
halblaut οὐκ ἄσημος (2).
Halblauter *m* gramm. τὸ ἡμίφωνον.
halblebendig ἡμίζφος (2).
halbleer ἡμίκενος (2), ἡμιδεής.
Halbmann *m* ὁ ἡμίανδρος.
Halbmensch *m* ὁ ἡμιάνθρωπος, ὁ μιξάνθρωπος.
Halbmesser *m* ἡ ἡμίσεια διάμετρος.
halbmonatlich ἡμιμηνιαῖος.
Halbmond *m* ἡ μηνοειδὴς σελήνη.
halbmondförmig μηνοειδής, ~er Körper, ~e Schlachtordnung ὁ μηνίσκος.
halbnackt ἡμίγυμνος (2).
halbnaß ἡμιβρεχής.
Halbpfund *n* τὸ ἡμίλιτρον.
halbpfündig ἡμιλιτριαῖος.
halbreif ἡμίπεπτος (2).
halbroh s. das vorherg. Wort.
halbrund ἡμιστρόγγυλος (2).
Halbschuh *m* ἡ κρηπίς (ῖδος).
Halbschwester *f* ἡ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφή.
halbsichtbar ἡμιφανής.
Halbstiefel *m* ὁ ἐμβάτης (für Reiter), ἡ ἐνδρομίς (ῖδος, für Fußgänger).
halbtaub ὑπόκωφος (2).
Halbtier *n* ὁ (ἡ) ἡμίθηρ (ηρος).
halbtoll ἡμιμανής.
halbtot ἡμιθανής.
halbtrocken ἡμίξηρος (2).
halbtrunken ἡμιμέθυσος (2).
halbverbrannt ἡμίκαυ(σ)τος (2).
halbverfault ἡμισαπής.
halbverloschen ἀμυδρός.
halbverrückt ἡμιμανής.
Halbvers *m* τὸ ἡμιστίχιον.
halbverzehrt ἡμίβρωτος (2).
Halbvokal *m* gramm. τὸ ἡμίφωνον.
halbvoll ἡμίμεστος (2), ἡμιπλήρης, ἡμιπλήρωτος (2), ἡμιδεής.
halbvollbracht, -vollendet ἡμιτελής.
halbwach ἡμιάγρυπνος (2).
halbwahr τοῦτο μὲν ἀληθής, τοῦτο δὲ ψευδής.
halbwegs κατὰ μέσην τὴν ὁδόν (eig.), s. ziemlich, einigermaßen.
halbweise ἡμίσοφος (2).
halbweiß ἡμίλευκος (2).
halbwelk ἡμιμάραντος (2).
halbwild ἀγρίῳ ἐοικώς od. παραπλήσιος.
halbwüchsig ἡμιφυής.
halbzerbrochen ἡμίθραυστος (2), ἡμίκλαστος (2), ἡμιρραγής.
halbzerrissen ἡμισπάρακτος (2), ἡμιρραγής.
Halbziegel *m* τὸ ἡμιπλίνθιον.
Halbzirkel *m* τὸ ἡμικύκλιον.
Halbzylinder *m* ὁ ἡμικύλινδρος.
Halde *f* ὁ ὄρειος λειμών (ῶνος).
Hälfte *f* τὸ ἥμισυ, τὰ ἡμίσεα, oft durch das auch substant. gebrauchte *adj.* ἥμισυς, zB. die ~ des Lebens τοῦ βίου ὁ ἥμισυς od. ἥμισυς ὁ βίος od. ὁ βίος ἥμισυς, die ~ der Soldaten ἡμίσεις οἱ στρατιῶται, οἱ ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν, die ~ der Zahl ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ, in der ~ der Zeit ἡμίσει ἐν χρόνῳ, zur ~ ἐξ ἡμισείας, ἐφ' ἡμισεία, ἐκ τοῦ ἡμίσεος od. mit dem *adj.* ἥμισυς, über die ~ ὑπὲρ ἥμισυ, um die ~ größer ἡμιόλιος (2), in zwei ~n zerlegt διχότομος (2), in zwei ~n zerlegen διχο-, μεσοτομεῖν, Zerlegung in zwei ~n ἡ διχοτομία, zur ~ verteilen, auf die ~ vermindern ἡμισεύειν.
Halfter *f* ἡ φορβειά (womit das Tier an die Krippe gebunden wird), ὁ ἀγωγεύς (Leitseil).
halftern περιβάλλειν τὴν φορβειάν τινι.
Hall *m* ὁ ἦχος, ἡ ἠχή, ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, ὁ ψόφος.
hallen ἠχεῖν, φωνεῖν, ψοφεῖν, φθέγγεσθαι (M.).
Halm *m* ὁ κάλαμος, ἡ καλάμη, ὁ ἀνθέριξ (κος), (trockener ~) ἡ κάρφη, τὸ κάρφος, einen ~ treiben καλαμοῦσθαι (P.).
halmartig καλαμώδης, ἀνθερικώδης.
Hälmchen *n* τὸ καλάμιον, ὁ καλαμίσκος.
Halmknoten *m* τὸ γόνυ (γόνατος).
Hals *m* ὁ τράχηλος (von Menschen u. Tieren), ἡ δέρη (der ganze ~), ὁ αὐχήν (ένος, Hinterhals, Nacken), ὁ λαιμός, ὁ ἰσθμός, τὸ ἴσθμιον, ἡ φάρυγξ (γγος, Kehle, Schlund), αἱ σφαγαί (Vorderhals zwischen den Schlüsselbeinen), j-m den ~ abschneiden ἀποκόπτειν od. τέμνειν τὸν τράχηλόν τινος od. τὸν αὐχένα τινός, τραχηλοκοπεῖν, αὐχενίζειν, j-m um den ~ fallen περιβάλλειν τινά, j-m über den ~ kommen ἐπιγίγνεσθαί τινι, ἐπιστῆναί τινι, j-m den ~ brechen ἀποτραχηλίζειν τινά, sich den ~ brechen ἐκτραχηλίζεσθαι (P.), sich vom Halse schaffen ἀποσκευάζειν (u. M.) τι u. τινά, j-m nicht vom Halse gehen οὐδέποτε ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, das bricht ihm den ~ τοῦθ' αἱρεῖ αὐτόν, sich etw. auf den ~ laden ἐπάγεσθαί (M.) τι, j-m auf dem Halse liegen ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι, j-m etw. auf den ~ wälzen ἐπιφέρειν τινί τι, über ~ und Kopf προπετῶς, ὅσον τά-

χιστα. ~ geben (vom Jagdhunde — laut bellen) μέγα ὑλακτεῖν od. βαΰζειν.

Halsader *f* ἡ σφαγῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

Halsband *n* τὸ δέραιον, τὸ περιδέραιον, τὸ περιτραχήλιον, ἡ ὑποδερίς (ίδος), ἡ δειροπέδη, ὁ ὅρμος. (für Hunde) ὁ κλφός, einem Hunde ein ~ umbinden (ἐν) κλφῷ δεῖν κύνα.

Halsbändchen *n* ὁ ὁρμίσκος.

Halsbinde *f* τὸ ἴσθμιον, τὸ ἐπίσθμιον.

Halsbräune *f* ὁ σύναγχος, ὁ κύναγχος, ἡ συνάγχη, ἡ κυνάγχη, mit der ~ behaftet συν-, κυναγχικός.

halsbrechend (gefährlich) ἐπικίνδυνος (2), ῥιψοκίνδυνος (2), σφαλερός, ἐπισφαλής.

Halseisen *n* ὁ κλφός, ὁ κύφων (ωνος), ἡ τραχηλοκάκη. j-m ein ~ anlegen (ἐν) κλφῷ δεῖν τινα.

Halsentzündung *f* ἡ παρασυνάγχη.

Halsgegend *f* τὰ ἴσθμια.

Halsgericht *n* ἡ θανατικὴ od. θανάτου κρίσις, ἡ περὶ τῶν ἐσχάτων κρίσις, ἡ ἐπὶ θανάτῳ κρίσις.

Halsgeschmeide *n*, **-kette** *f* ὁ στρεπτός.

Halskrankheit *f* ἡ παρασυνάγχη.

Halsschmerzen *pl.* αἱ τοῦ τραχήλου ὀδύναι.

Halsschmuck *m* τὰ περὶ τὸν τράχηλον ἀρτήματα, ὁ ὅρμος. ὁ στρεπτός.

halsstarrig ἰσχυρογνώμων, αὐθάδης. ἀγνώμων, σκληρός, ἀ-, δυσπειθής, ἀ-, δύσ-, ἀμετάπειστος (sämtl. 2), (von Tieren) ἀνατατικός, (vom Pferde) σκληραύχην (ενος).

Halsstarrigkeit *f* ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀπείθεια u. d. *neutr.* der *adj.*

Halstuch *n* τὸ περιώμιον (der Frauen), τὸ ἐπίσθμιον (der Männer), τὸ ἡμιτύβιον.

Halsübel *n* ἡ παρασυνάγχη.

Halswirbel *m* ὁ σφόνδυλος.

Halt *m* **1.** (Festigkeit) ἡ βεβαιότης (ητος). τὸ βέβαιον, ἡ στερρότης (ητος). τὸ στερρόν. — **2.** (Stillstand) ~ machen ἵστασθαι, ἐφίστασθαι, παύεσθαι (M.) πορευόμενον, τίθεσθαι τὰ ὅπλα, ~ machen lassen ἱστάναι, ἐφ-, ὑφιστάναι (zB. das Heer τὸ στράτευμα).

halt! (als *impr.*) ἐπίσχες, ἐπίσχετε.

haltbar ὀχυρός, ἐχυρός. ἰσχυρός (von Örtlichkeiten), ~er Grund ἱκανὸς λόγος. ἱκανὴ πρόφασις.

Haltbarkeit *f* ἡ ὀχυρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

halten **1.** ἔχειν, κατέχειν, κρατεῖν τι, ἔχεσθαί, ἀντέχεσθαί, ἀντιλαμβάνεσθαί τινος, j-n bei etw. ~ ἔχειν τινά τινος, etw. an etw. ~ προσ-, ἐπάγειν, προσκινεῖν τινί τι, προσάπτειν τινί τι, in die Höhe ~ αἴρειν, ἐπαίρειν, ἀνέχειν, ἀνατείνειν, etw. gegen etw. ~ (vergleichen) συμβάλλειν τινί τι, das Lachen ~ κατέχειν τὸν γέλωτα, sich nicht ~ können οὐκ ἀνέχεσθαι. sich ~ καρτερεῖν, ἐγκρατῆ εἶναι, den Mund ~ σιγὴν ἔχειν, σιγᾶν, in Schranken (im Zaume) ~ κατέχειν, κολάζειν τι, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, das Wasser nicht ~ können (von Personen) ἀκρατῆ εἶναι τῶν ὑγρῶν. — **2.** (zurückhalten) κατ-, ἐπέχειν τινά u. τι. — **3.** (unterhalten) τρέφειν, Hunde, Pferde ~ κύνας, ἵππους τρέφειν, Vieh ~ ζῳοτροφεῖν. — **4.** (machen, veranstalten) ποιεῖσθαι (M.), ἀπο-, ἐπιτελεῖν, ἄγειν, eine Rede ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.), eine Versammlung ~ ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι, βουλὴν συγκαλεῖν oder συνάγειν, συνέρχεσθαι βουλευσόμενον od. εἰς βουλὴν (sich dazu versammeln), eine Musterung ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι, eine Unterredung ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι, λόγους ποιεῖσθαι πρός τινα, ein Fest ~ ἑορτὴν ποιεῖσθαι od. ἄγειν od. ἐπιτελεῖν, Schule ~ διδασκαλίαν ποιεῖσθαι, Tafel ~ δεῖπνον ποιεῖσθαι, Spiele ~ ἀγῶνα συντελεῖν. — **5.** (erhalten, nicht preisgeben) διαφυλάττειν. σῴζειν, διασῴζειν. — **6.** (gehörig beobachten) φυλάττειν, τηρεῖν τι. ἐμμένειν τινί, ἐμπεδοῦν τι, den Vertrag ~ ἐμπεδοῦν τὰς σπονδάς. die Gesetze ~ ἐμμένειν τοῖς νόμοις, gute Ordnung ~ εὔτακτον εἶναι, εὐτακτεῖν. — **7.** (dafürhalten, meinen) νομίζειν. ἡγεῖσθαι (M.). τίθεσθαι, ποιεῖσθαι, κρίνειν (j-n für etw. ~ der doppelte *acc.*, zB. j-n für e-n Freund halten νομίζειν usw. τινὰ φίλον, mit u. ohne εἶναι), für gerecht ~ δικαιοῦν, für billig ~ ἀξιοῦν, für gleich ~ ἴσον νομίζειν, etw. für besser ~ προκρίνειν τί τινος, ἡγεῖσθαί τι πρό τινος, viel auf j-n od. etw. ~ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί od. ἡγεῖσθαί τινα, πολὺ νέμειν τινί, πολλοῦ ἄξιον νομίζειν τινά, wenig auf j-n od. etw. ~ περὶ ὀλίγου od. περὶ μικρῶν ποιεῖσθαί τινα, παρ' ὀλίγον ποιεῖσθαί τι, nichts auf j-n ~ περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαί τινα, ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν, οὐ φροντίζειν τινός, etw. auf sich ~ φρόνημα ἔχειν, δοκεῖν εἶναί τι (vom Selbstgefühl), j-m etw zugute ~ συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, es mit j-m ~ εἶναι σύν τινι od. μετά τινος, στῆναι μετά τινος. ἔχεσθαί τινος, συμπράττειν τινί, πράττειν od. φρονεῖν τά τινος. auch durch besondere Verben, zB. es mit den Medern halten μηδίζειν, ich bin gehalten etw. zu tun δίκαιός εἰμι ποιεῖν τι, προσήκει μοι ποιεῖν τι. — **8.** (fest, dauerhaft sein) ἰσχυρὸν εἶναι, ἐμμένειν ἔν τινι, nicht ~ διαρρήγνυσθαι (P.), sich ~ (in gutem Zustande bleiben) ἀντέχειν, ἀρκεῖν, παραμένειν, sich schlecht ~ κακὸν εἶναι, κακὸν παρέχειν ἑαυτόν, sich zu Hause ~ οἰκουρεῖν. — **9.** (enthalten, in sich fassen) χωρεῖν, ἔχειν, auch εἶναι mit *gen.*, ἱκανὸν εἶναι mit *dat.* od. mit (ὥστε) δέχεσθαι. Die hier nicht angeführten Verbindungen s. unter den betr. *subst.*

Halten *n* (von Tieren) ἡ τροφή, (von Pferden) ἡ ἱπποτροφία, (Anhalten, Zurückhalten) ἡ κάθεξις, ἡ σχέσις. gew. durch Verben.

Halter *m* ὁ κατοχεύς. ἡ λαβή, ἡ ἀντιλαβή, ἡ στῆριγξ (γγος).

Haltpunkt *m* ἡ ἀντιλαβή (eig. u. übtr.), ἡ ἀφορμή, ἡ ἀποστροφή (übtr.).

Haltung *f* τὸ σχῆμα (des Körpers), ἡ ἕξις (natürliche Beschaffenheit), gute ~ ἡ εὐεξία, eine gute ~ haben καλῶς ἔχειν, schlechte ~ ἡ καχεξία.

Halunke *m* ἄνθρωπος οὐδενὸς ἄξιος, ὁ μαστιγίας, ὁ λωποδύτης, ὁ κύφων (ωνος), ἄνθρωπος κάκιστος.

Hambutte *f* s. Hagebutte.

Hamen *m* ἡ σαγήνη. mit ~ fischen σαγηνεύειν.

hämisch κακοήθης, κακεντρεχής. κακοπράγμων. κακοῦργος (2), ὕπουλος (2), ~es Wesen ἡ κακοήθεια. ἡ κακουργία, ἡ κακεντρέχεια od. d. *neutr.* d. *adj.*, ~e Handlung od. Rede τὸ κακοήθευμα.

Hammel *m* ὁ ἐκτετμημένος κριός.

Hammelfleisch *n* τὰ προβάτεια (κρέα).

Hammer *m* ἡ σφῦρα, ὁ τύκος.

Hämmerchen *n* τὸ σφυρίον.

Hammerfisch *m* ἡ σφύραινα, ἡ ζύγαινα.

hämmern κόπτειν od. κροτεῖν τῇ σφύρᾳ, σφυροῦν. σφυρηλατεῖν, σφυροκοπεῖν, gehämmert σφυρήλατος (2).

Hämmern *n* ἡ κρότησις, ἡ σφυρηλάτησις. gew. durch Verben.

Hammerschlag *m* ἡ τῆς σφύρας πληγή. ὁ τῆς σφύρας κρότος (Schlag des Hammers), τὸ στόμωμα, ἡ λεπίς (ίδος) (Abgang beim Hämmern).

Hammerschmied *m* ὁ σιδηρουργός. ὁ σιδηρεύς, ὁ χαλκεύς.

Hammerstiel *m* ἡ τῆς σφύρας λαβή.

Hammerwerk *n* τὸ σιδηρεῖον, τὸ χαλκεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.

Hämorrhoiden *f/pl.* αἱ αἱμορροΐδες.

Hämorrhoidenknoten *m/pl.* αἱ ἐξοχάδες (äußere), αἱ ἐσοχάδες (innere).

Hamster *m* ὁ μυωξός.

Hand *f* **1.** ἡ χείρ (ειρός), die rechte, linke ~ ἡ δεξιά, ἡ ἀριστερά, zur rechten ~ ἐν δεξιᾷ, ἐκ δεξιᾶς, ἐπὶ δεξιά, zur linken ~ ἐν ἀριστερᾷ, ἐξ ἀριστερᾶς, die flache ~ ἡ παλάμη, die hohle ~ ἡ κοίλη χείρ, τὸ κοῖλον τῆς χειρός, die Breite der ~ (als Maß) ἡ παλαιστή. etw. mit der ~ fassen ἅπτεσθαί (M.) τινος. ἐπιχειρεῖν τινι, συλλαμβάνειν τι, die Hände aufheben αἴρειν oder ἀνατείνειν τὰς χεῖρας (τὼ χεῖρε), die Hände nach etw. ausstrecken ἐκτείνειν τὰς χεῖρας ἐπί τινι (eig. u. übtr.), ἐφίεσθαί, ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαί (M. u. P.) τινος (übtr.), an der ~ führen χειραγωγεῖν,

τῆς χειρὸς ἄγειν, j-m die ~ geben δεξιὰν διδόναι τινί, (zur Bewillkommnung) δεξιοῦσθαί (M.) τινα, j-m die ~ reichen προτείνειν τινὶ τὴν χεῖρα, ~ an etw. legen ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.), ἐφάπτεσθαί (M.), ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ~ an sich legen ἀναιρεῖν ἑαυτόν, zur ~ sein πρόχειρον εἶναι, ~ an j-n legen ἐπιβάλλειν, ἐπιφέρειν od. ἐφιέναι τὰς χεῖρας τινι, die Hand von j-m abziehen προΐεσθαι, προδιδόναι τινά, j-m an die ~ gehen ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν τινι, etw. unter den Händen haben μετὰ χεῖρας ἔχειν τι, bei der ~ sein παρεῖναι, ὑπάρχειν, in die Hände liefern (zB. durch Verrat) παρα-, προδιδόναι, eig. ἐγχειρίζειν τινί τι, auf den Händen tragen ἐν ἀγκάλαις περιφέρειν, (übtr.) das liegt auf der ~ τοῦτο πρόδηλόν ἐστι, was auf der ~ liegt πρόδηλος (2), in die Hände kommen ἀπαντᾶν, συν-, ἐπιτυγχάνειν, die ~ mit im Spiele bei etw. haben συλλαμβάνειν εἴς τι, μετέχειν τινός, in j-s ~ sein ἐπί τινι εἶναι od. γενέσθαι, in j-s Hände fallen περιπίπτειν τινί, freie ~ haben κύριον εἶναι, ἐξουσίαν ἔχειν, vollkommen freie ~ haben αὐτοκράτορα εἶναι, j-m freie ~ lassen ἐξουσίαν διδόναι τινί mit *inf.*, κύριον ποιεῖν τινά τινος od. *inf.*, ἐπιτρέπειν τινί τι, mir sind die Hände gebunden εἴργομαι (μὴ) ποιεῖν τι, eine ~ wäscht die andre (Sprichw.) ἁ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει, auf eigene ~ ἰδίᾳ γνώμῃ, ἰδίᾳ, auf eigne ~ etw. unternehmen ἀκέλευστον ποιεῖν τι, ἰδιοπραγεῖν, mit eigner ~ αὐτοχειρί od. durch αὐτόχειρ (ειρος), mit Händen gemacht χειροποίητος (2), aus freier ~ verkaufen διὰ χειρὸς πιπράσκειν, etw. aus den Händen lassen παρ-, ἀφιέναι τι, οὐ χρῆσθαί τινι, vor der ~ τὸ νῦν εἶναι, τό γε νῦν ἔχον, unter der ~ ἰδίᾳ, ἐν ἀπορρήτοις, unter der ~ bemerken προαισθάνεσθαι, unter der ~ entweichen ὑπεκχωρεῖν, es geht von ~ zu ~ κατὰ χειρὸς γίγνεται. — 2. (Handschrift) ἡ χείρ (ειρός), eine schöne ~ schreiben καλῶς γράφειν.

Handarbeit *f* ἡ χειρουργία, ἡ χειρωναξία, ἡ ἐργασία (als Tätigkeit), τὸ χειρούργημα, τὸ ἔργον (als Sache), einer, der von ~ lebt ὁ χειροβίωτος, χειρόβιος, ἀποχειρόβιος.

Handarbeiter *m* ὁ χειροτέχνης, ὁ χειρουργός, ὁ χειρεργάτης, ὁ αὐτουργός, ὁ χειρῶναξ (κτος), ~ sein χειρουργεῖν, χειροτεχνεῖν.

Handbecken *n* τὸ χερνίβιον, τὸ χειρόνιπτρον.

Handbewegungen machen χειρονομεῖν.

handbreit παλαιστιαῖος od. durch den *gen.* παλαιστῆς.

Handbreite *f* ἡ παλαιστή.

Handbuch *n* τὸ ἐγχειρίδιον.

Händchen *n* τὸ χειρύδριον, ἡ μικρὰ χείρ.

Handdienst *m* ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα, ~e tun ὑπηρετεῖν τινι.

Händeaufhebung *f* ἡ χειροτονία.

Händedruck *m* ἡ δεξίωσις, ἡ δεξιᾶς ἐμβολή.

Handeisen *n* ἡ χειροπέδη, ὁ χειρόδεσμος.

Händeklatschen *n* ὁ κρότος, ἡ κρότησις χειρῶν, gew. durch κροτεῖν, συγκροτεῖν τὼ χεῖρε zu geben.

Handel *m* 1. ἡ ἐμπορία (des Kaufmanns, Vertrieb von Waren), ὁ χρηματισμός (von Geldgeschäften), ἡ καπηλεία (Kleinh~), ἡ ἐπιμειξία (übh. Verkehr), ~ treiben χρηματίζεσθαι (M.), ἐμπολᾶν, ἐμπορεύεσθαι (M.), πραγματεύεσθαι (M.), ~ und Wandel τὰ κοινωνήματα, ~ treiben mit fremden Völkern ἐπιμείγνυσθαι (M.) πρὸς ἀλλοτρίους. — 2. (Übereinkunft, bsd. bei Austausch von Sachen) τὸ συμβόλαιον, einen Handel mit j-m abschließen συμβόλαιον συμβάλλειν τινί. — 3. (Sache, Begebenheit) τὸ πρᾶγμα, j-m Händel machen πράγματα παρέχειν τινί, sich in fremde Händel mischen φιλοπραγμονεῖν. — 4. (Streit) ἡ ἔρις (ιδος), τὸ πρᾶγμα, Händel anfangen ἄρχειν ἀδίκων χειρῶν, Händel mit j-m haben διαφέρεσθαί (P.) τινι, διαστῆναι πρός τινα.

handeln 1. s. Handel treiben unter Handel; mit etw. ~ πιπράσκειν, ἀπεμπολᾶν τι, πωλεῖν τι, mit j-m ~ (in geschäftlichem Verkehr stehen) ἐπιμειξίᾳ χρῆσθαί, ἐπιμειγνύναι (u. M.) τινί od. πρός od. παρά τινα, mit j-m um etw. ~ ὁμολογεῖν τινι τιμὴν ὑπέρ τινος, mit j-m knauserig, knickerig um etw. ~ διαμικρολογεῖσθαι (M.) περί τινος πρός τινα. — 2. (unterhandeln) mit j-m ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, von etw. ~ λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι περί τινος, εἶναι ἀμφί od. περί τι od. περί τινος, ἔχειν ἀμφί τι, διέρχεσθαί τι, es handelt sich um etw. ὁ λόγος oder ὁ ἀγών ἐστι περί τινος. — 3. (tun, verfahren) ποιεῖν, πράττειν, δρᾶν, jetzt gilt es, zu ~ νῦν ἀκμὴ ἔργων od. πράττειν, nach etw. ~ ποιεῖν κατά τι (gegen od. wider παρά τι), gegen die Gesetze ~ παρανομεῖν, gut od. schlecht gegen j-n ~ ποιεῖν τινα ἀγαθόν, κακόν, εὖ, κακῶς ποιεῖν τινα, gottlos ~ ἀσεβεῖν, schlecht ~ κακουργεῖν, ungerecht ~ ἀδικεῖν usw., s. d. betr. *adj.*; ungerecht ~ gegen j-n ἀδικεῖν τινα, εἰς oder περί τινα, ἀδικίᾳ χρῆσθαι περί τινα, menschenfreundlich gegen j-n ~ φιλανθρώπως χρῆσθαί τινι, φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι περί τινα, männlich, wie ein Mann ~ ἀνδρίζεσθαι (M.).

Handeln *n* (das Tun) ἡ πρᾶξις, sonst durch Verben.

Handelsangelegenheiten *f/pl.* τὰ περὶ τὴν ἐμπορίαν.

Handelsartikel *m* ἡ ἐμπολή, ἡ ἐμπορία, τὸ ὤνιον.

Handelsbündnis *n* ἡ περὶ τῆς ἐμπορίας συνθήκη.

Handelschaft *f* s. Handel.

Handelsfreiheit *f* ἡ ἐπιμειξία.

Handelsgenosse *m* ὁ κοινωνός od. μετέχων τῆς πραγματείας.

Handelsgericht *n* (als Behörde) οἱ περὶ τῶν συμβολαίων δικασταί (in Athen οἱ ναυτοδίκαι), Prozeß vor dem ~ ἡ ἐμπορικὴ δίκη, (als Verhandlung) αἱ συμβολαίων δίκαι.

Handelsgeschäft *n* ὁ χρηματισμός, ἡ πραγματεία, τὸ συμβόλαιον, ~e mit j-m machen συμβόλαια συμβάλλειν πρός τινα.

Handelsgesellschaft *f* ἡ ἐμπορικὴ κοινωνία.

Handelsgesetz *n* ὁ ἐμπορικός od. περὶ τῶν συμβολαίων νόμος.

Handelsgewinn *m* ὁ χρηματισμός, τὸ ἀπὸ τῶν συμβολαίων κέρδος.

Handelskammer *f* τὸ τῶν ἐμπόρων κοινόν.

Handelsklage *f* ἡ ἀπὸ συμβολαίων δίκη.

Handelsleute *pl.* οἱ ἔμποροι, (Krämer) οἱ κάπηλοι.

Handelsmann *m* ὁ ἔμπορος (Großkaufmann), ὁ κάπηλος (Krämer), ὁ χρηματιστής (bsd. in Geldgeschäften), ὁ πραγματευτής.

Handelsplatz *m* τὸ ἐμπόριον.

Handelspolizei *f* οἱ τοῦ ἐμπορίου ἐπιμεληταί, (Marktpolizei) οἱ ἀγορανόμοι.

Handelsrecht *n* οἱ ἐμπορικοί od. περὶ τῶν συμβολαίων νόμοι, (das Recht, Handel zu treiben) ἡ ἐμπορία.

Handelsreise *f* ἡ κατ' ἐμπορίαν ἀποδημία, eine ~ unternehmen κατ' ἐμπορίαν ἀποδημεῖν.

Handelsschiff *n* ἡ ἐμπορικὴ ναῦς, τὸ πλοῖον.

Handelssperre *f* durch εἴργειν τινὰ τῆς ἀγορᾶς od. τῶν λιμένων.

Handelsstadt *f* τὸ ἐμπόριον.

Handelsstand *m* οἱ ἔμποροι.

Handelssteuer *f* τὰ ἐμπορικὰ τέλη.

Handelsstreitigkeit *f* ἡ ἐμπορικὴ δίκη.

Händelsucher *m* ὁ φιλοπράγμων (ονος).

Händelsucht *f* ἡ φιλοπραγμοσύνη.

händelsüchtig φιλοπράγμων.

Handelsverkehr *m* ἡ ἐπιμειξία ἡ κατ' ἐμπορίαν, τὰ συμβόλαια, auch bloß ἡ ἐμπορία, ἡ ἐπιμειξία.

Handelsvertrag *m* αἱ περὶ ἐπιμειξίας συνθῆκαι (zwischen Staaten), ἡ ἐμπορικὴ συγγραφή, τὸ συμβόλαιον (zwischen Privaten).

Handelsvorstand *m* οἱ τοῦ ἐμπορίου ἐπιμεληταί.

Handelsware *f* τὰ ἐμπορικά.

Handelswissenschaft *f* ἡ ἐμπορική, ἡ ἀγοραστική.

Händewaschen *n* τὸ λοῦσθαι τὰς χεῖρας, τὸ χέρνιμμα, τὸ χειρόνιπτρον.
handfertig πρόχειρος (2), εὐτρεπής. ~ machen εὐτρεπίζειν (u. M.).
Handfessel *f* ἡ χειροπέδη, ὁ χειρόδεσμος.
handfest (stark, kräftig) ῥωμαλέος.
Handfläche *f* ἡ παλάμη.
Handgeld *n* ὁ ἀρραβών (ῶνος), ἡ πρόδοσις, τὸ προτίμιον, ein ~ geben ἀρραβωνίζειν (u. M.).
handgemein werden mit j-m εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί, ἰέναι, συνιέναι τινί, συνάπτειν χεῖρας oder μάχην, συμπλέκειν τὰς χεῖράς τινι, συμπλέκεσθαί (P.) τινι, ὁμόσε ἰέναι τινί, προσμειγνύναι τινί.
Handgemenge *n* αἱ χεῖρες, ἡ χειραψία, ἡ συμπλοκή, im ~ sein ἐν χερσὶν εἶναι, ins ~ kommen od. geraten εἰς χεῖρας συνέρχεσθαι, es kommt zum ~ γίγνεται ἐν χερσὶν ὁ ἀγών, εἰς χεῖρας od. μέχρι χειρῶν προχωρεῖ τὸ πρᾶγμα.
Handgicht *f* ἡ χειράγρα, einer, der an ~ leidet ὁ χειραγρικός.
handgreiflich ἐναργής, σαφής, δῆλος, πρό-, κατάδηλος (2).
Handgreiflichkeit *f* ἡ ἐνάργεια od. d. *neutr.* d. *adj.*
Handgriff *m* ἡ λαβή, übtr. ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ τέχνη.
handgroß χειροπληθής.
Handhabe *f* ἡ χειρολαβίς (ίδος), ἡ χειρολάβη, (Henkel) τὸ οὖς (ὠτός), (am Schilde) ἡ ὀχάνη, τὸ ὄχανον.
handhaben διὰ χειρὸς ἔχειν, χειρίζειν, διαχειρίζειν, μεταχειρίζεσθαι (M.), (verwalten) διοικεῖν, (verrichten) πράττειν, ποιεῖν, die Gesetze ~ χρῆσθαι τοῖς νόμοις, περιστέλλειν od. σῴζειν τοὺς νόμους, leicht, schwer zu ~ εὐ-, δυσμεταχείριστος (2).
Handhabung *f* ἡ διαχείρισις, ἡ μεταχείρισις, ὁ χειρισμός, ἡ διοίκησις, gew. durch Verben.
Handkorb *m* ὁ κάλαθος, τὸ καλάθιον, ὁ καλαθίσκος, ἡ καλαθίς (ίδος), τὸ ταλάριον, ἡ σπυρίς (ίδος).
Handkuß *m* τὸ τῆς χειρὸς φίλημα, τὸ τὴν χεῖρα φιλεῖν, j-m einen ~ geben φιλεῖν τὴν χεῖρά τινος.
Handlanger *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὑπουργός, ~ sein ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν.
Handlangerdienst *m* ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα, ἡ ὑπουργία, τὸ ὑπούργημα, ~e tun ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν.
Handlangerin *f* ἡ ὑπηρέτις (ιδος).
Handleitung *f* ἡ χειραγωγία.
Händler *m* ὁ πωλῶν (οῦντος, *part.* von πωλέω), Kleinhändler ὁ κάπηλος, Großhändler ὁ ἔμπορος.
Händlerin *f* ἡ πωλοῦσα, ἡ καπηλίς (ίδος).
handlich εὐμεταχείριστος (2).
Handlohn *m* ὁ τῆς ἐργασίας μισθός, τὸ χειροδόσιον.
Handlung *f* (Handel) ἡ ἐμπορία, (als Ort) τὸ πωλητήριον, ἡ σκηνή (Bude), τὸ καπηλεῖον (Krämerladen), (Tat, Verrichtung) ἡ πρᾶξις, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, (in einem Schauspiele) τὸ δρᾶμα, kluge ~ τὸ σωφρόνημα, wohltätige ~ τὸ εὐεργέτημα.
Handlungsbuch *n* τὰ γράμματα, τὸ γραμματεῖον.
Handlungsdiener *m* ὁ τοῦ ἐμπόρου oder καπήλου ὑπηρέτης, ὁ παῖς (δός).
Handlungsgewölbe *n* ἡ ἐμπόρου σκηνή.
Handlungsweise *f* ὁ τρόπος, τὰ ἐπιτηδεύματα, ἡ μέθοδος.
Handmühle *f* ἡ χειρομύλη.
Handpauke *f* τὸ τύμπανον.
Handpferd *n* ὁ ἐκ δεξιᾶς ζύγιος ἵππος, ὁ δεξιόσειρος od. σειραφόρος od. σειραῖος ἵππος.
Handreichung *f* ἡ βοήθεια, ἡ ὑπηρεσία, ἡ ὑπουργία, ἡ συνεργία, τὸ ὑπηρέτημα, τὸ ὑπούργημα, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, ~ tun od. leisten ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, συνεργὸν εἶναι oder γίγνεσθαι.
Handschelle *f* s. Handfessel.
Handschlag *m* ἡ δεξιά, den ~ geben δεξιὰν διδόναι od. ἐμβάλλειν, einander den ~ geben τὰς δεξιὰς διδόναι καὶ λαμβάνειν.
Handschreiben *n* ἡ αὐτόγραφος ἐπιστολή, τὰ αὐτόγραφα γράμματα.
Handschrift *f* (das von j-m Geschriebene) τὸ χειρό-, αὐτόγραφον, (Schuldverschreibung) ἡ συγγραφή, (die eigentümliche Art der Schriftzüge) ἡ χείρ (ρός).
handschriftlich (geschrieben) γεγραμμένος, ἔγγραφος (2), (in Handschriften befindlich) ἐν τοῖς ἀντιγράφοις (ων).
Handschuh *m* ἡ χειρίς (ίδος), ἡ δακτυλήθρα (Fingerhandschuh).
Handspritze *f* τὸ χειροσίφωνον.
Handstreich *m* ἡ ἐπιδρομή, durch einen ~ wegnehmen ἐξ ἐπιδρομῆς αἱρεῖν od. καταλαμβάνειν, einen ~ unternehmen auf einen Ort ἐπιβουλεύειν χωρίῳ.
Handteller *m* ἡ παλάμη.
Handtuch *n* τὸ χειρόμακτρον, τὸ ἐκμαγεῖον, τὸ χειρεκμαγεῖον.
Handumdrehen *n*: im ~ ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, αἰφνιδίως, ἄφνω, αὐτίκα, παραυτίκα, παραχρῆμα.
Handvoll *f* τὸ δράγμα, (ein wenig) βραχύ, ὀλίγον τι, eine ~ Menschen τοσοῦτοι od. τοσοίδε ὄντες.
Handwagen *m* ἡ χειράμαξα, τὸ χειραμάξιον.
Handwerk *n* **1.** ἡ τέχνη (alle Arten umfassend), ἡ χειροτεχνία, ἡ χειρωναξία, ἡ δημιουργία, ἡ ἐργασία, niedriges, gewöhnliches ~ ἡ βάναυσος, ἡ βαναυσία, ἡ βαναυσικὴ τέχνη, τὸ βάναυσον ἔργον, ἡ βαναυσουργία, ein sitzendes ~ ἡ ἐπιδίφριος oder ἑδραῖος τέχνη, ein ~ treiben ἐργάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν, ἐπιτηδεύειν τέχνην, δημιουργεῖν, ἔχειν ἐργασίαν, ein ~ aus etw. machen ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐπὶ τέχνῃ ἐργάζεσθαί τι, j-m ins ~ greifen (pfuschen) ἀντίτεχνον εἶναί τινι, j-m das ~ legen παύειν τινὰ ἐπιτηδεύοντά τι. — **2.** als Zunft s. Handwerkerstand.
Handwerker *m* ὁ χειροτέχνης, ὁ χειρῶναξ (κτος), ὁ τεχνίτης, ὁ δημιουργός, ὁ ἐργάτης, gemeiner ~ ὁ βάναυσος.
Handwerkerstand *m* = die Handwerker od. ἡ τῶν δημιουργῶν τάξις.
Handwerksbrauch *m* τὸ τοῖς χειροτέχναις νομιζόμενον (auch *pl.*), ὁ τῶν χειροτεχνῶν νόμος, das ist ~ τοῦτο νομίζεται τοῖς χειροτέχναις.
Handwerksbursche *m* ὁ χειροτεχνικός, ὁ παῖς (δός).
Handwerksgenosse *m* ὁ ὁμότεχνος.
Handwerksleute *pl.* οἱ δημιουργοί.
Handwerksmann *m* s. Handwerker.
handwerksmäßig χειροτεχνικός, δημιουργικός, übtr. βαναυσικός, βάναυσος (2), etw. ~ betreiben ἀσκεῖν τι ἐκ περιζώματος, eine ~ betriebene Kunst ἡ βαναυσική od. βάναυσος τέχνη.
Handwerkszeug *n* τὰ ἐργαλεῖα.
Handwurzel *f* ὁ καρπός.
Hanf *m* ἡ κάνναβις (εως), ὁ κάνναβος, von ~ καννάβινος.
hänfen (von Hanf) καννάβινος.
Hanfkorn *n*, **-samen** *m* τὸ καννάβινον σπέρμα.
Hänfling *m* ἡ ἀκανθίς (ίδος).
Hanföl *n* τὸ καννάβινον ἔλαιον.
Hanfseil *n* τὸ καννάβινον σχοινίον.
Hanfstengel *m* ὁ καννάβεως καυλός.
Hang *m* ἡ ἐπιθυμία, ὁ ἔρως (ωτος, zu etw. τινός), unmäßiger ~ zu etw. ἡ τινος ἀκράτεια od. ἀκρασία, ἡ περί τι ἀκολασία od. ἀσέλγεια, ~ zu etw. haben ἐπιθυμεῖν od. ἐρᾶν τινος, ἐπιθυμίᾳ φέρεσθαι (P.) πρός τι, einer, der ~ zu etw. hat ἐπιθυμητής τινος, καταφερὴς πρός τι.
Hängekorb *m*, **-matte** *f* ἡ κρεμάθρα, ἡ αἰώρα.
hangen *intr.* κρέμασθαι ἔκ od. ἀπό τινος, ἠρτῆσθαι, ἀνηρτῆσθαι (P.) ἔκ τινος, ἐξηρτῆσθαί (P.) τινος od. ἔκ τινος, ἀφῆφθαί (P.) τινος u. ἔκ τινος, αἰωρεῖσθαι (P. schweben), an etw. ~ (damit verbunden sein) προσπεφυκέναι εἴς τι, συμπεφυκέναι τινί, ἔχεσθαί τινος, an j-m ~ ἀνηρτῆσθαι ἔκ τινος od. εἴς τινα, προσηρτῆσθαί τινι, ἔχεσθαί τινος, mit den Blicken an j-m ~ ταῖς ὄψεσιν ἀνηρτῆσθαι πρός τινα, die Ohren ~ lassen καθιέναι od. καταβάλλειν τὰ ὦτα.
hängen *trans.* etw. an etw. ~ ἀναρτᾶν τι ἔκ τινος,

κρεμαννύναι τι ἔκ τινος, προσαναρτᾶν τί τινι, αἰωρεῖν τι ἔκ τινος, j-n ~ ἀνάγχειν, ἀνασκολοπίζειν, βρόχον περιθέντα τῷ τραχήλῳ ἀναρτᾶν τινα ἐκ σκόλοπος, etw. um od. über sich ~ περιβάλλεσθαί (M.) τι. [ἡ ἀγχόνη, gew. durch Verben.]
Hängen *n* ἡ κρέμασις, ὁ κρεμασμός, (das Erhängen)
hängend κρεμαστός.
Hängewerk *n* (am Schiffe) τὰ κρεμαστὰ σκεύη.
hänseln ἐξηπεροπεύειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι, ἀπολαύειν τινός.
Hanswurst *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ γόης (ητος).
Hanteln *f/pl.* οἱ ἁλτῆρες.
hantieren διαχειρίζειν, μεταχειρίζειν (u. M.), ἐργάζεσθαι (M., mit etw. τινί).
Hantierung *f* ἡ ἐργασία, ἡ δημιουργία, eine ~ treiben δημιουργεῖν. s. Handwerk.
hapern ἔχεσθαι, ἴσχεσθαι (P.), es hapert mit etw. ἀπορία ἐστί τινος. [πρός τινα, s. anreden.]
harangieren παρακελευόμενον λόγους ποιεῖσθαι (M.)
Härchen *n* τὸ τριχίον.
Harem *m* ὁ γυναικών (ῶνος), ἡ γυναικωνῖτις (ιδος), (die Weiber) αἱ γυναῖκες.
hären (von Haaren gemacht) τρίχινος.
hären sich τριχορρυεῖν (-ρροεῖν), ἀφιέναι od. ἀποβάλλειν τὰς κόμας.
Harfe *f* τὸ ψαλτήριον, τὸ βάρβιτον, ἡ βάρβιτος, ἡ σαμβύκη, ἡ μάγαδις (ιδος, *dat.* μαγάδι), ἡ πηκτίς (ίδος), τὸ τρίγωνον. [της.]
Harfenist, Harfenspieler *m* ὁ σαμβυκιστής, ὁ ψάλ-
Harfenistin *f*, **Harfenmädchen** *n* ἡ σαμβυκίστρια, ἡ τριγωνίστρια, ἡ ψάλτρια.
Harke *f* ἡ ἁρπάγη, ἡ ἄμη, ἡ ἄγρειφνα.
harken τῇ ἁρπάγῃ ὁμαλύνειν.
Harlekin *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ γόης (ητος).
Harm *m* ἡ λύπη, τὸ ἄλγος, ἡ δυσθυμία, ἡ ἀλγηδών (όνος). [(P.) τινι, ἐπί τινι, περί τινος.]
härmen sich über etw. ἀνιᾶσθαί (P.) oder λυπεῖσθαί
harmlos (ohne Harm) ἄλυπος (2), (ohne Falsch) ἄκακος (2), εὐήθης, (unschädlich) ἀβλαβής. [ἀβλάβεια.]
Harmlosigkeit *f* ἡ ἀλυπία, ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια, ἡ
Harmonie *f* (in der Musik) ἡ ἁρμονία, ἡ συμφωνία, (in der Rede) ἡ εὐρυθμία, allg. ἡ εὐαρμοστία, (Eintracht) ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμογνωμοσύνη.
harmonieren συμφωνεῖν, ἐφαρμόττειν (auch ἁρμόττειν), σύμμετρον εἶναι, ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν, ὁμο-, συμφρονεῖν.
harmonierend, harmonisch σύμφωνος, ἁρμόνιος, εὔρυθμος, ἐναρμόνιος, σύμμετρος, εὐάρμοστος (sämtl. 2).
harmvoll περίλυπος (2).
Harn *m* τὸ οὖρον, τὸ οὔρημα, ~ lassen οὐρεῖν, durch den ~ abführen ἀπουρεῖν, auf den ~ treiben, wirken οὖρα ἄγειν.
Harnbeschwerden *f/pl.* τὰ δυσουρικὰ πάθη.
Harnblase *f* ἡ κύστις (εως).
harnen οὐρεῖν.
Harnen *n* ἡ οὔρησις.
Harngang *m* ἡ οὐρήθρα, ὁ οὐρητήρ (ῆρος).
Harnglas *n* ἡ οὐροδόκη.
Harnisch *m* ὁ θώραξ (κος), sich den ~ anlegen θώρακα ἐνδύεσθαι u. περιστέλλεσθαι (M.), θωρακίζεσθαι (P.), übtr. j-n in ~ bringen ἐξοργίζειν, παροξύνειν τινά, in ~ geraten ἐξοργίζεσθαι, παροξύνεσθαι (P.).
Harnleiter *m* ὁ οὔραχος.
Harnröhre *f* ἡ οὐρήθρα.
Harnruhr *f* ὁ διαβήτης. [ρα ἄγων.]
harntreibend οὐρητικός, διουρητικός, ὑδραγωγός, οὐ-
Harnverhaltung *f* ἡ οὔρου ἐπίστασις.
Harnzwang *m* ἡ δυσουρία, ἡ στραγγουρία, τὰ στραγγουρικά, ἡ ἰσχουρία, den ~ haben στραγγουριᾶν, δυσουριᾶν, δυσουρεῖν, am ~ leidend στραγγουρικός, δυσουρικός.

Harpune *f* τὸ ἰχθύκεντρον, τὸ ἰχθυόκεντρον, dreizackige ~ ἡ τρίαινα, ὁ τριόδους (οντος), mit der ~ werfen od. aufspießen θυννάζειν.
harpunieren τριόδοντι usw. βάλλειν, θυννάζειν.
harren auf etw. ἀνα-, ἐπι-, περιμένειν, προσδοκᾶν, προσδέχεσθαί (M.), καραδοκᾶν τι, es harrt etw. meiner περιμένει μέ τι. [Verben.]
Harren *n* ἡ καραδοκία, ἡ προσδοκία, gew. durch
harsch τραχύς, σκληρός.
harschen τραχύνεσθαι, σκληρύνεσθαι (P.).
hart 1. eig. στερρός, στερεός, στριφνός, (widerstandsfähig) ἀντίτυπος (2), (spröde, starr) σκληρός, (nicht zu erweichen) ἀτέραμνος (2). ~ wie Stahl und Eisen ἀδαμάντινος, etw. ~ ὑπόσκληρος (2), (vom Boden) τραχύς, ~ machen στερεοῦν, σκληρύνειν, ~ werden durch d. P. — 2. (unempfindlich, starrsinnig u. dgl.) σκληρός, στερεός, στερρός, ἀ-, ἀμετά-, δύσπειστος (2), ἀ-, δυσπειθής, ἀναίσθητος (2), ἀπαθής (ohne Gefühl), j-m ~ begegnen χαλεπῶς od. τραχέως προσφέρεσθαί (P.) τινι, j-n ~ behandeln τραχέως περιέπειν τινά, ~ strafen ἰσχυρῶς od. ἀφειδῶς κολάζειν. — 3. (schmerzlich, drückend u. dgl.) χαλεπός, πικρός, τραχύς, βαρύς, δεινός, dies klingt ~ τοῦτο στερεώτερόν ἐστιν. — 4. (zuweilen = nahe an) ~ aneinander vorbeisegeln ἐν χρῷ παραπλεῖν, auch durch αὐτός, zB. ~ am Flusse παρ' αὐτὸν τὸν ποταμόν. — 5. ~e Sprache, Aussprache ἡ τραχυστομία, eine ~e Aussprache haben σκληραγωγεῖν τὴν λέξιν, τραχυστομεῖν, von ~er Sprache, Aussprache τραχύστομος (2), τραχύλογος (2). — 6. (vom Jagdhunde) ἀναίσθητος (2).
Härte *f* 1. ἡ στερεότης, ἡ στερρότης, ἡ σκληρότης (ητος), τὸ σκληρόν, (vom Eisen) τὸ στόμωμα. — 2. (Starrsinn) ἡ ἀπείθεια, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, (Rauheit) ἡ τραχύτης (ητος), (Roheit) ἡ ὠμότης (ητος), (Unbilligkeit) ἡ ἀνεπιείκεια, (in Sprache u. Ausdruck) ἡ τραχύτης (ητος), (von Ereignissen in Natur und Leben) ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ δεινότης, ἡ βαρύτης (ητος), τὸ βάρος.
härten στερεοῦν, σκληροῦν, σκληρύνειν, (vom Eisen) στομοῦν, βάπτειν, im Feuer ~ πυρακτοῦν.
Härten *n*, **Härtung** *f* ἡ στόμωσις, ἡ βαφή, ἡ βάψις.
hartfüßig τραχύπους, σκληρόπους (οδος).
harthaarig σκληρόθριξ (τριχος).
harthäutig σκληρό-, τραχύδερμος (2).
hartherzig σκληρός, σκληροκάρδιος (2), σκληρόψυχος (2), ἀνάλγητος (2), ἀναλγής, (unbarmherzig) ἀνελεήμων. [(ητος), ἡ ἀναλγησία.]
Hartherzigkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ σκληρότης
Hartheu *n* τὸ ἄσκυρον (gemeines), τὸ ὑπέρεικον (krauses), τὸ ἀνδρόσαιμον (breitblättriges), ὁ κόρις (εως, strauchiges).
harthörig δυσήκοος (2), ὑπόκωφος (2), ~ sein δυσηκοεῖν.
Harthörigkeit *f* ἡ δυσηκοΐα, besser d. *neutr.* d. *adj.*
Hartkopf *m* σκληρός od. καρτερὸς ἄνθρωπος.
hartköpfig σκληροκέφαλος (2, eig.), übtr. s. hartnäckig.
hartlehrig δυσμαθής.
hartleibig σκληροκοίλιος (2), σκληρὰν κοιλίαν ἔχων.
Hartleibigkeit *f* ἡ σκληρὰ κοιλία, an ~ leidend τεινεσμώδης.
hartmäulig σκληρόστομος (2).
Hartmäuligkeit *f* τὸ σκληρόστομον.
hartnäckig (von Personen) σκληρός, γλίσχρος, καρτερός, ἰσχυρογνώμων, (von Sachen) ἰσχυρός, ein ~es Gefecht ἰσχυρά, ἀντίτυπος od. καρτερὰ μάχη, ~ behaupten διισχυρίζεσθαι (M.).
Hartnäckigkeit *f* ἡ σκληρότης (ητος).
Hartriegel *m* (Kornelkirschenbaum) ἡ κράνεια, τὸ κράνιον, ἡ κρανία, der rote ~ ἡ θηλυκράνεια, von ~ κρανέϊνος.
hartrindig τραχύφλοιος (2).
hartschalig σκληρόστρακος, τραχυόστρακος, ὀστρακόδερμος, σκληρόδερμος (sämtlich 2).
Harz *n* ἡ ῥητίνη, ἡ πεύκη, nach ~ riechen, schmecken ῥητινίζειν.

harzig ῥητινώδης.
Harzklumpen *m* ὁ ἰξός.
Hasardspiel *n* (mit Würfeln) ἡ κυβεία, ein ~ spielen κυβεύειν.
Hasardspieler *m* ὁ κυβευτής.
Haschee *n* s. Haché.
haschen κατα-, συλλαμβάνειν, αἱρεῖν (P. ἁλίσκεσθαι), nach etw. ~ διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, ἐφίεσθαί τινος. (stärker) γλίχεσθαί τινος, χάσκειν πρός τι.
Haschen *n* ἡ σύλ-, κατάληψις, ἡ θήρα. besser durch Verben.
Häschen *n* τὸ λάγιον, τὸ λαγῴδιον, τὸ λαγίδιον, τὸ λαγῳδάριον.
Häscher *m* ὁ δημόσιος, ὁ ῥαβδοφόρος.
Hase *m* ὁ λαγώς (ώ), ὁ λαγωός, ὁ δασύπους (οδος), ὁ πτώξ (ωκός), vom ~n λαγῷος, δασυπόδειος (2), (Junghase) ὁ λαγιδεύς, τὸ λαγῴδιον, τὸ λάγιον, τὸ λαγίδιον.
Haselhuhn *n* ὁ ἀτταγᾶς (ᾶ), ὁ ἀτταγήν (ῆνος).
Haselnuß *f* τὸ Ποντικόν, Ἡρακλεωτικὸν od. λεπτὸν κάρυον, τὸ λεπτοκάρυον.
Haselrute *f* ἡ Ποντικῆς καρύας ῥάβδος.
Haselstaude *f* ἡ Ποντικὴ καρύα.
Haselwurz *f* τὸ ἄσαρον.
Hasenampfer *m* τὸ ὀξυλάπαθον.
Hasenauge *n* (als Krankheit) τὸ λαγώφθαλμον, mit e-m ~ λαγώφθαλμος (2).
Hasenbalg *m*, **-fell** *n* τὸ λαγῷον δέρμα.
Hasenbraten *m* τὰ λαγῷα (κρέα) ὀπτά.
Hasenfett *n* τὸ λαγῷον στέαρ (ατος).
Hasenfuß, -lauf *m* ὁ λαγῷος πούς, übtr. du bist ein ~ λαγὼς εἶ, ein rechter ~ δειλότερος τῶν λαγῶν (ῶν).
Hasengeier *m* ἡ φήνη.
Hasenhaar *n* ἡ λαγῴα θρίξ (τριχός), τὸ λαγῷον τρίχωμα.
Hasenherz *n*: du hast ein ~ λαγὼς εἶ.
Hasenjagd *f* ἡ τῶν λαγῶν (ῶν) θήρα, auf die ~ gehen ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) θηρασόμενον λαγώς.
Hasenklee *m* ἡ λαγώπους (οδος).
Hasenklein *n*, **-pfeffer** *m*, **-sauer** *n* (ein aus den Vorderläufen, den Rippen, dem Hals und dem Geräusch des Hasen hergestelltes Gericht) ἡ μίμαρκυς (υος).
Hasenkümmel *m* τὸ λαγωκύμινον, τὸ ἄγριον κύμινον.
Hasenpfötchen *n* (eine Kleeart) s. Hasenklee.
hasenrein (von Gegenden, in welchen keine Hasen sind) ἔρημος od. γυμνὸς λαγῶν (ῶν), (von einem Jagdhunde, der die Hasen nicht anschneidet) κύων τοὺς λαγὼς οὐ περιβιβρώσκων.
Hasenscharte *f* τὸ λαγώχειλον, mit einer ~ λαγώχειλος (2).
hasenschartig λαγώχειλος (2).
Hasenschwanz *m* (weidmännisch „Blume") ἡ λαγὼ κέρκος.
Hasenweizen *m* ὁ λαγώπυρος.
Haspel *m* ἡ τροχαλία, ὁ ὄνος, ὁ ὀνίσκος.
haspeln ὀνεύειν.
Haß *m* τὸ μῖσος, ἡ ἀπέχθεια, ἡ δυσμένεια, τὸ ἔχθος, ἡ ἔχθρα, aus ~ μίσει, ὑπὸ μίσους, ἔχθει, κατ' ἔχθος od. *part.* μισῶν. ~ gegen j-n hegen μισεῖν τινα, sich j-s Haß zuziehen ἔχθραν τινὸς ὀφλισκάνειν, εἰς ἔχθραν ἀφικνεῖσθαί τινι, μῖσος κτᾶσθαί τινος, ἀπεχθάνεσθαί τινι u. πρός τινα, ~ gegen j-n μῖσος τινος.
hassen μισεῖν, ἐχθαίρειν, μῖσος ἔχειν τινός.
hassenswert μισητέος, ἀξιομίσητος (2).
Hasser *m* ὁ ἐχθρός, besser durch *part.*
häßlich ἀσχήμων, ἄμορφος (2), δύσμορφος (2), δυσειδής (physisch), μιαρός, ἀπρεπής (moralisch), αἰσχρός (physisch u. moralisch), ~ von Gesicht αἰσχροπρόσωπος (2), ~ sein αἰσχρὸν usw. εἶναι, ἀσχημονεῖν.
Häßlichkeit *f* ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀμορφία (physisch), τὸ αἶσχος, ἡ αἰσχρότης (ητος, physisch u. moralisch), ἡ ἀπρέπεια, ἡ μιαρία (moralisch), auch d. *neutr.* d. *adj.*
Hast, Hastigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ ὁρμή, τὸ τάχος.
hastig σπουδαῖος, ταχύς, *adv.* σπουδαίως, σπουδῇ, σὺν σπουδῇ, διὰ σπουδῆς, ὑπὸ od. μετὰ σπουδῆς, κατὰ σπουδήν, ταχέως, ταχύ, ἐν τάχει, μετὰ τάχους.
Hätschelei *f* ἡ θεραπεία, ἡ θωπεία, ὁ ὑποκορισμός.
hätscheln θεραπεύειν, θωπεύειν, ὑποκορίζεσθαι (M.).
Haube *f* ὁ κεκρύφαλος (Haarnetz), ἡ μίτρα, (bei den Vögeln) ὁ λόφος, unter die ~ bringen ἐκδιδόναι, unter die ~ kommen νυμφεύειν.
Haubenlerche *f* ὁ, ἡ κορυδός, ὁ κορυδαλλός.
Hauch *m* τὸ πνεῦμα, ἡ πνοή, ἡ ἀναπνοή (Atem), (Lufthauch) ἡ αὔρα, einen Laut mit einem Hauch aussprechen δασύνειν γράμμα.
hauchen πνεῖν, φυσᾶν, von sich ~ ἐκ-, ἀποπνεῖν, ἀναθυμιᾶν.
hauchlos (von Buchstaben) ψιλός.
Haudegen *m* ὁ μαχητικὸς ἀνήρ.
hauen παίειν, τύπτειν, πλήττειν, πατάσσειν, (mit der Peitsche) μαστιγοῦν, (mit Ruten) ῥαβδίζειν, über die Schnur ~ (Sprichw.) ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἅλλεσθαι (M.), (durch einen Hieb trennen od. spalten) κόπτειν, τέμνειν, σχίζειν, z.B. Holz ~ ξύλα τέμνειν od. σχίζειν, in Stein ~ κολάπτειν, ἐγκολάπτειν, Steine ~ τέμνειν λίθους.
Hauen *n* ἡ πληγή, ἡ κοπή, ἡ τομή, gew. durch Verben.
Hauer *m* ὁ χαυλιόδους (οντος), ὁ ἀμυντήριος ὀδούς, mit einem ~ χαυλιόδους.
Haufe *m* 1. ὁ σωρός, ὁ θωμός, τὸ σώρευμα, ἡ σωρεία (von Leblosem), τὸ πλῆθος (von Lebendem und Leblosem), τὸ χῶμα (von Erde), ὁ ὅμιλος (bsd. von Menschen). — 2. (Schar, Herde) ἡ ἀγέλη, (Getümmel) ὁ ὄχλος, ein ~ Soldaten ἡ τάξις, τὸ στῖφος, der große ~ ὁ πολὺς ὅμιλος, τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, einen ~n machen σωρεύειν, über den ~n werfen καθαιρεῖν, συγχεῖν, ἀνατρέπειν, über den ~n fallen συμ-, καταπίπτειν, in ~n zusammenkommen ἀθρόους συνέρχεσθαι.
häufeln: Erde ~ παρα-, ἐπισάττειν γῆν, συνάγειν, συμφορεῖν.
häufen χοῦν (Erde), σωρεύειν, ἐπισωρεύειν (zu Massen u. Haufen auftürmen), ἀθροίζειν, συνάγειν, ἀγείρειν, (übh. zusammenbringen), auf j-n etw. ~ ἐπιβάλλειν, ἐπιφέρειν τινί τι, sich ~ συναγείρεσθαι, αὐξάνεσθαι (P.).
Häufen *n* ἡ σώρευσις, gew. durch Verben.
haufenweise (von Dingen) σωρηδόν, χύδην, (von lebenden Wesen) gew. durch d. *adj.* ἀθρόος, συχνός.
häufig allg. συχνός, πολύς, πυκνός, (vom Raum) ἀθρόος, (von der Zeit) συνεχής, *adv.* συχνά, συχνόν, συχνῶς, πολλάκις, θαμά, θαμινά. ~ gehen, kommen zu j-m θαμίζειν τινί u. ἐπί τινα, φοιτᾶν παρά und ὡς τινα, προσφοιτᾶν τινι, ~ geschehen, stattfinden θαμίζειν, πολλάκις γίγνεσθαι od. συμβαίνειν.
Häufigkeit *f* ἡ πυκνότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Häuflein *n* βραχύ τι, τὸ ἐλάχιστον μέρος, wir, ein so kleines ~ ἡμεῖς τοσοίδε ὄντες.
Haupt *n* 1. ἡ κεφαλή, zu Häupten ὑπὲρ κεφαλῆς, (von Sachen) ἡ κορυφή, ἡ κεφαλή, τὸ ἄκρον. — 2. (der Oberste, Oberhaupt, Führer u. dgl.) ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἀρχηγέτης, ὁ πρωτεύων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ πρῶτος, ὁ κορυφαῖος. ~ von etw. sein ἄρχειν τινός, ἡγεῖσθαί (M.) τινος, πρωτεύειν ἔν τισι. — 3. (das Hauptsächlichste, Wichtigste) τὸ κεφάλαιον od. durch πρῶτος, κύριος zu geben.
Hauptabschnitt *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptabsicht *f* ἡ κυρία od. κρατίστη γνώμη, ὃ βούλεταί od. σκοπεῖ τις μάλιστα.
Hauptader *f* ἡ ἀρτηρία.
Hauptaltar *m* ὁ μέγιστος βωμός.
Hauptanführer *m* ὁ ἀρχηγός, ὁ κύριος od. κυριώτατος ἄρχων (οντος).
Hauptangelegenheit *f* τὸ μέγιστον (πρᾶγμα).
Hauptangriff *m* ἡ πανστρατιᾷ γενομένη προσβολή (mit der Gesamtmacht ausgeführt), ἡ ἀνὰ κράτος προσβολή (heftiger Angriff), einen ~ unternehmen ἀνὰ κράτος προσβάλλειν od. ἐπιτίθεσθαι.
Hauptanker *m* ἡ τῶν ἀγκυρῶν μεγίστη.
Hauptanliegen *n* οὗ τις δεῖται μάλιστα.
Hauptanstifter *m* ὁ ἀρχηγός.
Hauptantrieb *m* ἡ μεγίστη ὁρμή, τὸ αἰτιώτατον.
Hauptarbeit *f* τὸ μέγιστον od. κυριώτατον ἔργον.

Hauptarmee *f* τὸ τῆς στρατιᾶς πλῆθος.
Hauptartikel *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptaugenmerk *n*: sein ~ auf etw. richten μάλιστα σκοπεῖν τι, πλεῖστον ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος.
Hauptbau *m* ἡ μεγίστη οἰκοδομία.
Hauptbedeutung *f* ὁ κύριος νοῦς, ἡ κυρία διάνοια.
Hauptbedingung *f* τὸ πρῶτον od. τὸ μέγιστον τῶν συγκειμένων od. ῥητῶν od. durch μάλιστα ἀξιοῦν (vornehmlich verlangen).
Hauptbedürfnis *n* τὸ ἀναγκαιότατον, τὸ μάλιστα ἐπιτήδειον, οὗ δεῖ μάλιστα, τὸ μέγιστον.
Hauptbegebenheit *f* τὸ ἀξιολογώτατον πρᾶγμα, τὸ μέγιστον ἔργον.
Hauptbegriff *m* ἡ πρώτη ἰδέα, ἡ ἀρχή, τὸ στοιχεῖον.
Hauptbenennung *f* τὸ κύριον ὄνομα.
Hauptbeschäftigung *f* τὸ ἐπιτήδευμα. τὸ ἔργον, etw. zu seiner ~ machen ἔργον ποιεῖσθαι (M.), das ist seine ~ τοῦτο μάλιστα ἐπιτηδεύει, περὶ τούτου μάλιστα σπουδάζει.
Hauptbeschwerde *f* τὸ μέγιστον ἔγκλημα (Klage), τὸ δεινότατον, βαρύτατον, χαλεπώτατον (Last).
Hauptbestandteil *m* τὸ στοιχεῖον, τὸ στοιχείωμα, ἡ ἀρχή. ἐξ οὗ (ὧν) σύγκειταί τι μάλιστα. ὃ πλεῖστον (ἃ πλεῖστα) ὕπεστί τινι.
Hauptbeweis *m* τὸ μέγιστον od. σαφέστατον τεκμήριον, der ~ dafür ist folgender δῆλον δὲ μάλιστα ἐκ τῶνδε. τεκμηριοῖ δὲ μάλιστα τόδε (τάδε), τεκμήραιτο δ' ἄν τις μάλιστα ἐκ τοῦδε (τῶνδε), μέγα δὲ τεκμήριον, worauf ein Satz mit γάρ folgt.
Hauptbinde *f* ἡ ταινία, s. Kopfbinde.
Hauptbuch *n* (der Geschäftsleute) τὸ γραμματεῖον.
Haupteigenschaft, -eigentümlichkeit *f* τὸ μάλιστα ἴδιον, ᾧ τις μάλιστα διαφέρει τῶν ἄλλων, auch bloß ἡ διαφορά.
Haupteingang *m* ἡ κοινὴ εἴσοδος.
Haupteinwand *m* ἡ μεγίστη ἀντιλογία, ὃ μέγιστόν ἐστι κατά τινος.
Hauptentscheidung *f* ἡ κυρία κρίσις od. γνώμη, ἡ περὶ τῶν μεγίστων od. ὅλων od. τοῦ παντός κρίσις.
Haupterbe *m* ὁ τῶν πλείστων κληρονόμος.
Haupterfordernis *n* s. Hauptbedürfnis; es ist etw. ein ~ πολλὴ χρεία ἐστί τινος.
Hauptergebnis *n* τὸ κεφάλαιον, τὸ κεφαλαίωμα.
Hauptessen, -gericht *n* τὸ ὄψον.
Hauptfach *n* τὸ ἐπιτήδευμα od. zu umschr. durch μάλιστα ἐπιτηδεύειν τι, μάλιστα σπουδάζειν περί τι.
Hauptfall *m* ἡ κυρία πτῶσις.
Hauptfehler *m* τὸ μέγιστον od. αἴσχιστον ἁμάρτημα, sein ~ war, daß τὸ δὲ μέγιστον ἥμαρτε mit entspr. *part.*
Hauptfeind *m* ὁ ἔχθιστος.
Hauptfestung *f* τὸ ὀχυρώτατον τεῖχος.
Hauptfluß *m* ὁ τῶν ποταμῶν μέγιστος.
Hauptfrage *f* τὸ μέγιστον ἐρώτημα, die ~ ist τοῦτο ζητεῖται μάλιστα, τοῦτο μάλιστα σκεπτέον.
Hauptgebäude *f* ὁ μέγιστος οἶκος. ἡ μεγίστη οἰκία, τὸ μέγιστον οἰκοδόμημα.
Hauptgedanke, -gegenstand *m* τὸ κεφάλαιον. der ~ seiner Rede war ἔλεξε δὲ μάλιστα περὶ τοῦδε.
Hauptgeschäft *n* τὸ ἔργον, τὸ ἐπιτήδευμα.
Hauptgewinn *m* τὰ πρωτεῖα.
Hauptgrund *m* τὸ κεφάλαιον, τὸ μέγιστον τεκμήριον.
Hauptgrundsatz *m* τὸ πρῶτον ἀξίωμα, τὸ στοιχεῖον.
Haupthaar *n* ἡ κόμη, αἱ τρίχες.
Haupthandlung *f* (in einem Drama) ἡ τοῦ δράματος ὑπόθεσις, τὸ τοῦ δράματος κεφάλαιον.
Hauptheer *n* τὸ πλῆθος τῆς στρατιᾶς. ἡ πολλὴ στρατιά. [~en spielen πρωταγωνιστεῖν.
Hauptheld *m* (in einem Drama) ὁ πρωταγωνιστής. den
Haupthindernis *n* τὸ μέγιστον ἐμπόδιον, τὸ ἐναντιώτατόν τινι.
Hauptinbegriff *m* τὸ κεφάλαιον. ἡ κορυφή.

Hauptinhalt *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptirrtum *m* τὸ μέγιστον σφάλμα od. ἁμάρτημα.
Hauptklage *f* τὸ μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων od. κατηγορημάτων od. κατηγορευομένων od. κατηγορευμένων.
Hauptkommando *n* ἡ τοῦ παντός ἀρχή od. ἡγεμονία.
Hauptkorps *n* τὸ πολὺ τοῦ στρατεύματος.
Hauptkrankheit *f* ἡ μεγίστη od. δεινοτάτη τῶν νόσων.
Hauptkunst *f* ἡ μεγίστη τέχνη.
Hauptlager *n* τὰ ἡγεμονικὰ στρατόπεδα.
Hauptlaster *n* ἡ μεγίστη τῶν κακιῶν.
Hauptlehre *f* ὁ κύριος λόγος.
Hauptleute *pl.* οἱ ταξίαρχοι. [(οντος).
Häuptling *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἀρχηγός. ὁ ἄρχων
Hauptmacht *f* ἡ πολλὴ od. πλείστη δύναμις, τὸ τῆς στρατιᾶς πλῆθος. [δειπνοποιεῖσθαι (M.).
Hauptmahlzeit *f* τὸ δεῖπνον, die ~ halten δειπνεῖν,
Hauptmangel *m* τὸ ἀξιολογώτατον ἔλλειμμα (woran es am meisten mangelt), ἡ πολλὴ ἔνδεια, ἡ ἐσχάτη ἀπορία (der größte Mangel). [αγεῖν, ταξιαρχεῖν.
Hauptmann ὁ λοχαγός. ὁ ταξίαρχος, ~ sein λοχ-
Hauptmannsstelle *f* ἡ λοχαγία, ἡ ταξιαρχία.
Hauptmasse *f* τὸ πλῆθος. τὸ πολύ.
Hauptmeinung *f* τὸ κεφάλαιον, ἡ κυρία γνώμη.
Hauptmittel *n* τὸ μέγιστον ἐπικούρημα (gegen ein Übel), τὸ μέγιστον μηχάνημα (zur Erreichung eines Zweckes).
Hauptmoment *n* ἡ μεγίστη ῥοπή od. κρίσις.
Hauptnahrung *f* ἀφ' οὗ τις μάλιστα ζῇ.
Hauptname *m* τὸ κύριον ὄνομα. [θυμία.
Hauptneigung *f* ἡ μεγίστη σπουδή, ἡ πλείστη ἐπι-
Hauptperson *f* ὁ κύριος, ὁ κυριώτατος, ὁ πρωτεύων (οντος), ὁ πρῶτος. (bei einem Unternehmen) ὁ ἀρχηγός. (im Drama) ὁ πρωταγωνιστής. [όντων.
Hauptpflicht *f* τὸ μέγιστον τῶν προσηκόντων od. δε-
Hauptplan *m* ὃ τις μάλιστα βούλεται od. σκοπεῖ.
Hauptpreis *m* τὰ πρωτεῖα.
Hauptpunkt *m* τὸ κεφάλαιον, τὸ μέγιστον, die ~e zusammenfassen ἀνακεφαλαιοῦν.
Hauptquartier *n* ἡ στρατηγικὴ σκηνή, τὸ στρατήγιον, auch οἱ στρατηγοί. [(von Zuständen) ἡ αἰτία.
Hauptquelle *f* αἱ πηγαί, (für materielle Dinge) οἱ πόροι,
Hauptrechnung *f* τὸ κεφάλαιον. [χεῖον.
Hauptregel *f* ὁ κυριώτατος κανών (όνος), τὸ στοι-
Hauptrolle *f* (im Drama) ἡ πρωτολογία, τὸ τοῦ πρωταγωνιστοῦ, die ~ spielen πρωτολογεῖν. πρωταγωνιστεῖν, übtr. τὰ πρωτεῖα, die ~ spielen πρωτεύειν.
Hauptsache *f* τὸ κεφάλαιον, ἡ ἀρχή, τὸ μέγιστον, ἡ κορυφή, τὸ κύριον, τὸ κυριώτατον, der ~ nach erzählen ἐν κεφαλαίοις, ἐπὶ κεφαλαίων λέγειν.
hauptsächlich κύριος (u. *superl.*), μέγιστος, πλεῖστος. πρῶτος, *adv.* τὸ μέγιστον, μάλιστα, πρῶτον.
Hauptsatz *m* τὸ κεφάλαιον, ἡ ὑπόθεσις (hinsichtlich des Inhalts), ἡ πρώτη θέσις (in der Grammatik), τὸ ἀξίωμα (in der Philosophie u. Mathematik).
Hauptschaden *m* ἡ μεγίστη βλάβη.
Hauptschlacht *f* ἡ ἰσχυρὰ od. καρτερὰ μάχη (gewaltige Schlacht). ἡ μάχη ἡ ῥοπὴν od. εἰς τὰ ὅλα κρίσιν ἔχουσα (entscheidende Schlacht).
Hauptschmuck *m* ὁ μέγιστος κόσμος.
Hauptschuld *f* τὸ μέγιστον χρέος, die ~ an etw. haben αἰτιώτατον εἶναί τινος.
Hauptschuldiger *m* ὁ αἰτιώτατος.
Hauptschuldner *m* ὁ πλεῖστα ὀφείλων.
Hauptschule *f* τὸ μέγιστον, τὸ πρῶτον od. τὸ ἐντιμότατον τῶν διδασκαλείων.
Hauptsitz *m* τὸ πρυτανεῖον, übtr. die Krankheit hat ihren ~ im Kopfe ἐν τῇ κεφαλῇ μάλιστα ἵδρυται ἡ νόσος.
Hauptsorge *f* ἡ μεγίστη φροντίς (ίδος), das ist meine ~ τοῦτο μάλιστα σκοπῶ od. πράττω, τούτου μέλει μοι μάλιστα.
Hauptstadt *f* ἡ μητρόπολις. ἡ (πρώτη) πόλις.
Hauptstamm *m* (eines Volkes) τὸ πρωτεῦον φῦλον.

Hauptstärke *f* ἡ ἰσχύς (ύος), τὸ κράτος, seine ~ besteht darin δεινότατός ἐστι mit *inf.*
Hauptstraße *f* ἡ στειβομένη ὁδός, ἡ λεωφόρος, ἡ ἀγυιά.
Hauptstrom *m* ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν, (in e-m Flußben) τὸ πλεῖστον ὕδωρ.
Hauptstück *n* τὸ κεφάλαιον.
Hauptstudium *n* durch μάλιστα σπουδάζειν περί τι.
Hauptsumme *f* τὸ κεφάλαιον.
Haupttor *n*, **-tür** *f* αἱ πύλαι, αἱ θύραι.
Haupttreffen *n* s. Hauptschlacht.
Haupttugend *f* ἡ μεγίστη ἀρετή.
Hauptübel *n* τὸ μέγιστον κακόν.
Hauptumstand *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptunterschied *m* ἡ μεγίστη διαφορά, ᾧ τίς τινος μάλιστα διαφέρει.
Haupturheber *m* ὁ αἰτιώτατός τινος, ὁ ἀρχηγός.
Hauptursache *f* ἡ πρώτη od. μεγίστη αἰτία, ἡ ἀρχή.
Hauptveränderung *f* ἡ τῶν ὅλων od. τῶν πάντων μεταβολή, ἡ ἀξιόλογος μεταβολή.
Hauptveranlassung *f* s. Hauptursache.
Hauptverbrechen *n* τὸ δεινότατον κακούργημα.
Hauptverlust *m* ἡ μεγίστη βλάβη, einen ~ erleiden τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι (P.).
Hauptversehen *n* τὸ μέγιστον σφάλμα.
Hauptvorwurf *m* τὸ μέγιστον ἔγκλημα.
Hauptwerk *n* τὸ κεφάλαιον, τὸ μέγιστον ἔργον.
Hauptwort *n* ἡ κυρία λέξις (in der Grammatik).
Hauptzeuge *m* ὁ κυριώτατος μάρτυς (υρος).
Hauptzierde *f* ὁ μέγιστος κόσμος.
Hauptzug *m* ὁ κύριος τύπος, ὁ χαρακτήρ (ῆρος).
Hauptzweck *m* ἡ κυρία od. κρατίστη γνώμη, ὃ βούλεταί od. σκοπεῖ τις μάλιστα.
Haus *n* ἡ οἰκία, ἡ οἴκησις, τὸ οἴκημα, ἡ στέγη (als Wohnung, ἡ οἰκία auch Hausstand, Familie), ὁ οἶκος (bsd. Hausstand u. Familie), im Hause ἔνδον, außer dem Hause ἔξω, zu Hause οἴκοι, nach Hause οἴκαδε, ἐπ' οἴκου, vom Hause her οἴκοθεν, aus dem Hause ἔνδοθεν, außer dem Hause leben θυραυλεῖν, von Hause entfernt, abwesend sein ἀποδημεῖν οἰκίας, in etw. zu Hause sein (übtr.) ἐμπείρως ἔχειν od. ἔμπειρον εἶναί τινος, j-n nicht ins ~ lassen ἀποκλείειν od. εἴργειν τινὰ τῆς οἰκίας, ein ~ bauen οἰκοδομεῖν, sein ~ bestellen ἐπιμελεῖσθαι (P.) τῶν ἑαυτοῦ, (sein Testament machen) διαθήκας ποιεῖσθαι (M.), von ~ zu ~ gehen περιπορεύεσθαι (P.) τὰς οἰκίας, die Leute im Hause οἱ κατ' οἶκον, οἱ οἰκέται, mit dem ganzen Hause πανοικίᾳ, πανοικησίᾳ (-κεσίᾳ), πανοικεί, *adj.* πανοίκιος (2), von ~ aus ἐξ ἀρχῆς, von gutem Hause sein ἀγαθῆς οἰκίας εἶναι, ohne ~, ohne ~ und Hof ἄοικος (2), von ~ aus geringe Mittel haben ἀπὸ μικρῶν ὁρμᾶσθαι (P.), Bildung haben, soviel man fürs ~ braucht παιδείαν ἔχειν, ὅσον ἑαυτῷ ἱκανήν.
Hausaltar *m* ἡ ἑστία.
Hausandacht *f* τὰ ἰδίᾳ τελούμενα ἱερά.
Hausarbeit *f* τὰ ἔνδον od. κατ' οἶκον ἔργα (auch genügt oft τὰ ἔργα).
Hausarrest *m* ἡ κατ' οἶκον φυλακή, ~ haben εἴργεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ, j-m ~ geben φυλάττειν τινὰ κατ' οἶκον, εἰργνύναι τινὰ ἐν οἴκῳ.
Hausarzt *m* ὁ οἰκεῖος od. συνήθης ἰατρός.
hausbacken ἄμουσος (2), φαῦλος, ein ~er Mensch ὁ ἰδιώτης, ~es Brot ὁ κοινὸς ἄρτος.
Hausbau *m* ἡ οἰκοδομία, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ οἰκίας κατασκευή.
Hausbedienter *m* ὁ οἰκέτης, ὁ δοῦλος.
Hausbesitzer *m* ὁ ἔχων od. κεκτημένος οἰκίαν, ὁ οἴκου δεσπότης.
Hausbewohner *m* ὁ ἔνοικος, ὁ ἐνοικῶν (οῦντος).
Hausbrauch *m* τὰ κατ' οἶκον νομιζόμενα, ὁ πάτριος νόμος.
Hausbuch *n* τὸ γραμματεῖον.
Häuschen *n* τὸ οἰκίδιον, τὸ οἰκάριον, ὁ οἰκίσκος, ἡ οἰκίσκη, τὸ κλισίον, aus dem ~ sein (Sprichw.) ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι.
Hausdieb *m* ὁ οἰκετικὸς κλέπτης.
Hauseigentümer *m* ὁ ἔχων od. κεκτημένος οἰκίαν.
hausen 1. (wohnen) οἰκεῖν, κατοικεῖσθαι, διατρίβειν, διαιτᾶσθαι (P.), (von Tieren) αὐλίζεσθαι (P.). — 2. (lärmen) θορυβεῖν, ταραχὰς ποιεῖν, übel ~ mit etw. κακῶς χρῆσθαί τινι.
Hausen *m* (ein Fisch) ὁ ἀντακαῖος.
Hausenblase *f* ἡ ἰχθυόκολλα.
Hausflur *m* ὁ πρόδομος, ἡ αὐλή, τὸ περίστυλον, ὁ θυρών (ῶνος).
Hausfrau *f* ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ δέσποινα, ἡ δεσπότις (ιδος).
Hausfreund *m* ὁ οἰκεῖος (j-s τινί), j-s ~ sein εἰσοικειοῦσθαι (P.) πρός τινα, j-n zum ~ machen οἰκεῖον ποιεῖν (u. M.) τινα, οἰκειοῦν τινα.
Hausfriede *m* ἡ τῶν οἰκείων ὁμόνοια.
Hausgarten *m* ὁ περὶ τὴν οἰκίαν κῆπος.
Hausgeflügel *n* τὰ οἰκογενῆ ὄρνεα.
Hausgenosse *m* ὁ σύνοικος, ὁ ὁμωρόφιος (j-s τινί), j-s ~ sein συνοικεῖν τινι.
Hausgerät *n* τὰ σκεύη, τὰ ἔπιπλα, ἡ κατασκευή.
Hausgesetz *n* ὁ πάτριος (πατρῷος) νόμος, ~ in einem fürstlichen Hause ὁ βασιλικὸς νόμος.
Hausgesinde *n* οἱ οἰκέται.
Hausgiebel *m* ὁ ἀετός, τὸ ἀέτωμα, ἡ κορυφή.
Hausgott *m* ὁ ἐφέστιος od. πατρῷος θεός.
Haushahn *m* ὁ ἀλεκτρυών (όνος).
Haushalt *m* ὁ οἶκος, τὰ οἰκονομικά.
haushalten οἰκονομεῖν, διοικεῖν.
Haushalter *m* ὁ οἰκονόμος, ὁ ταμίας, ein geschickter ~ ὁ οἰκονομικός, ~ sein οἰκονομεῖν, ταμιεύειν (u. M.).
Haushälterin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ σηκίς (ίδος), ἡ διοικήτρια.
haushälterisch οἰκονομικός, (sparsam) φειδωλός, (einfach) εὐτελής, ~ mit etw. umgehen εὖ τίθεσθαί oder διατίθεσθαί τι.
Haushaltung *f* ἡ οἰκονομία, ἡ τῶν κατὰ τὸν οἶκον διοίκησις, zur ~ gehörig οἰκονομικός, die ~ besorgen οἰκονομεῖν τὸν οἶκον, διοικεῖν τὴν οἰκίαν, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τῶν κατ' οἶκον.
Haushaltungsbuch *n* τὸ γραμματεῖον.
Haushaltungskunst *f* ἡ οἰκονομική.
Haushenne *f* ἡ ὄρνις (ιθος), ἡ ἀλεκτορίς (ίδος)
Hausherr *m* ὁ οἴκου δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ δεσπότης.
Haushofmeister *m* ὁ τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελητής, ὁ ἐπίτροπος.
Haushund *m* ὁ οἰκουρὸς od. σύντροφος κύων (κυνός).
Haushüter *m* ὁ οἰκουρός.
hausieren περιιέναι od. περιπορεύεσθαι (P.) καπηλεύοντα, τὰ ὤνια περιφέρειν ἐπὶ τὰς θύρας.
Hauskater *m*, **-katze** *f* ὁ, ἡ οἰκογενὴς od. οἰκοτραφὴς αἴλουρος.
Hauskauf *m* ἡ οἰκίας ὠνή.
Hauskleid *n* τὸ εὐτελὲς ἱμάτιον, ἡ κατ' οἶκον στολή.
Hausknecht *m* ὁ οἰκέτης.
Hauskobold *m* ὁ σύντριψ (βος).
Hauskreuz *n* τὰ οἰκεῖα od. ἴδια κακά, ἡ περὶ τὸν οἶκον od. τοὺς οἰκείους συμφορά, ἡ κατ' οἶκον κακοπραγία.
Hauslaub *n*, **-lauch** *m* τὸ κρινάνθεμον, τὸ ἀείζωον.
Hauslehrer *m* ὁ παιδαγωγός.
Hausleute *pl.* οἱ οἰκέται, οἱ σύνοικοι, οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν.
häuslich 1. (das Haus betreffend) οἰκεῖος, ~e Verhältnisse τὰ οἰκεῖα, sich ~ niederlassen ἱδρύεσθαι (P.), sich ~ einrichten κατασκευάζεσθαι (M.) τὸν οἶκον. — 2. (wirtschaftlich) οἰκονομικός, φειδωλός, (eingezogen) οἰκουρός (2), οἰκουρικός, ~ sein, ~ leben οἰκουρεῖν.
Häuslichkeit *f* ἡ οἰκουρία, τὸ οἰκουρικόν (eingezogenes Leben), ἡ κατ' οἶκον διαγωγή (Art, wie man im Hause lebt), ἡ (κατ' οἶκον) κατασκευή (häusliche Einrichtung), τὸ οἰκονομικόν, ἡ φειδωλία (Wirtschaftlichkeit, Sparsamkeit).
hauslos ἄοικος (2).

Hausmacht *f* ἡ οἰκεία δύναμις.
Hausmagd *f* ἡ οἰκέτις (ιδος).
Hausmannskost *f* ἡ εὐτελὴς od. ἀφελὴς τροφή.
Hausmaus *f* ὁ ὀροφίας μῦς (υός).
Hausmiete *f* τὸ ἐνοίκιον, τὸ στεγανόμιον.
Hausmittel *n* τὸ εὐπόριστον φάρμακον.
Hausmutter *f* ἡ δέσποινα.
Hausnot *f* ἡ κατὰ τὸν οἶκον ἀπορία.
Hausordnung *f* τὰ κατ' οἶκον νομιζόμενα.
Hausplage *f* s. Hauskreuz.
Hausrat *m* s. Hausgerät.
Hausrecht *n* ἡ τοῦ δεσπότου ἐξουσία, das ~ gegen j-n anwenden ἐκβάλλειν τινὰ τῆς οἰκίας.
Hausregel *f* s. Hausordnung.
Hausregiment *n* ἡ οἴκου δεσποτεία.
Hausschwalbe *f* ἡ σύντροφος χελιδών (όνος).
Haussitte *f* τὰ κατ' οἶκον νομιζόμενα, ὁ πάτριος νόμος.
Hausstand *m* τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν, τὰ οἰκεῖα, ὁ οἶκος.
Haussteuer *f* τὸ στεγανόμιον.
Haussuchung *f* ἡ ἔρευνα, ἡ φώρασις, ~ halten φωρᾶν, ζήτησιν ποιεῖσθαι (M.).
Haustaube *f* ἡ περιστερά.
Haustier *n* τὸ σύντροφον, οἰκεῖον, ἥμερον od. συνανθρωπευόμενον ζῷον, τὸ θρέμμα.
Haustrauer *f* τὸ οἰκεῖον πένθος.
Haustür *f* αἱ θύραι, αἱ πύλαι.
Hausübel *n* τὸ οἰκεῖον κακόν.
Hausvater *m* ὁ οἴκου δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ δεσπότης.
Hausverwalter *m* ὁ (οἴκου) ταμίας, ὁ οἰκονόμος.
Hausverwaltung *f* ἡ οἰκονομία.
Hauswächter *m* ὁ οἰκουρός.
Hauswesen *n* τὰ κατὰ τὸν οἶκον, ὁ οἶκος, τὰ οἰκεῖα.
Hauswirt *m* ὁ τῆς οἰκίας κύριος.
Hauswirtschaft *f* ἡ τῆς οἰκίας διοίκησις, ἡ οἰκονομία, ὁ οἶκος.
Hauszins *m* τὸ ἐνοίκιον, τὸ στεγανόμιον.
Hauszucht *f* ἡ κατ' οἰκίαν εὐταξία.
Haut *f* ὁ χρώς (ωτός), ἡ χρόα (des menschlichen Körpers), τὸ δέρμα, ἡ δορά (die abgezogene ~ des tierischen Körpers), ἡ βύρσα (nur die abgezogene ~), ἡ διφθέρα, τὸ σκῦτος (die abgezogene und zubereitete Tier~), ὁ ὑμήν (ένος, die einen einzelnen Körperteil umschließende ~), τὸ σῦφαρ (ατος), ἡ λεβηρίς (ίδος, die ~ der Schlangen u. Insekten), τὸ γῆρας (ως, die alte ~ der Schlangen), ἡ τύλη, ὁ τύλος (verhärtete ~), ὁ πάγος, ὁ ἐπίπαγος, ἡ γραῦς (αός, auf der Milch), ἡ λάμπη (auf der Oberfläche verdorbener Flüssigkeiten), τὸ κέλυφος, τὸ λέπυρον (der Früchte), ὁ χιτών (ῶνος), τὸ λεπύχανον (von den Häuten der Zwiebel), τὸ χόριον (des Embryo), die ~ abziehen δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν τινά, die ~ schauert mir (Sprichw.) φρίττω, πέφρικα, sich seiner ~ wehren πρὸς od. εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι (M.), ἀμύνεσθαι (M.), in keiner gesunden ~ stecken ἀκροσφαλῆ εἶναι πρὸς ὑγίειαν, es ist an ihm nichts als ~ und Knochen αὐτὰ λοιπὰ τὰ ὀστᾶ ἐστιν αὐτοῦ καὶ τὸ δέρμα, mit heiler ~ davonkommen ἀθῷον, σῶν od. χαίροντα ἀπαλλάττειν (u. P.), mir ist um meine ~ bange δέδοικα περὶ τῷ δέρματι, mit ~ und Haar παντάπασι, παντελῶς, ἄρδην od. durch ὅλος, πᾶς, mit ~ u. Haar auffressen ὠμὸν κατεσθίειν, aus der ~ fahren ἐκτὸς od. ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, seine ~ zu Markte tragen κινδυνεύειν τῇ κεφαλῇ od. τῇ ψυχῇ, eine ehrliche ~ χρηστὸς od. ἁπλοῦς ἄνθρωπος.
hautähnlich, -artig δερματώδης.
Hautausschlag *m* τὸ ἐξάνθημα, τὰ ἐκθύματα.
Häutchen *n* τὸ δερμάτιον, τὸ ὑμένιον, ὁ ὑμήν (ένος), (um die Leibesfrucht) τὸ ἀμνίον.
häuten δέρειν, ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν (sich ~ P.).
Hautfarbe *f* ἡ χρόα, ὁ χρώς (ωτός), eine weiße ~ haben λευκὸν εἶναι τὴν χρόαν.
Hautfleck *m* ὁ ἀλφός (weißer, bsd. im Gesicht), ὁ φακός (Leberfleck).
Hautflügler *m* τὸ δερμόπτερον oder ὑμενόπτερον ζῷον.
häutig δερματώδης, δερμάτινος, ὑμενοειδής, ὑμενώδης, ὑμένινος (2).
Hautkrankheit *f* s. Hautausschlag.
Hautrelief *n* τὸ ἐκτύπωμα, in ~ ἔκτυπος (2), in ~ bilden ἐκτυποῦν (u. M.).
Hautschauer *m* ἡ φρίκη.
Hautverhärtung *f* ἡ τύλωσις.
Hautwassersucht *f* τὸ ὑπὸ σαρκὶ ὕδωρ (ατος), ὁ ὕδρωψ (ωπος).
Hautwunde *f* τὸ κατὰ τὸν χρῶτα τραῦμα, τὸ ἐπιπόλαιον τραῦμα.
Hauzahn *m* ὁ χαυλιόδους (οντος), ὁ ἀμυντήριος ὀδούς (όντος).
Hazard *n* s. Hasard.
he! he da! οὗτος, ὦ οὗτος, ὠή.
Hebamme *f* ἡ μαῖα, ἡ ὀμφαλητόμος, ἡ ἰατρίνη, ἡ ἰατρόμαια, ἡ ἀκεστρίς (ίδος), als ~ entbinden μαιεύεσθαι (M.).
Hebammendienst *m* ἡ μαιεία, ἡ μαίευσις, ~ leisten μαιεύεσθαι (M.).
Hebammenkunst *f* ἡ μαιευτική, ἡ μαιεία.
Hebammenlohn *m* τὸ μαίωτρον (auch *pl.*).
Hebebaum, Hebel *m* ὁ μοχλός, mit dem ~ heben μοχλεύειν.
Hebemaschine *f* ὁ ὁλκός.
heben 1. eig. αἴρειν, ἐπαίρειν, ἀνάγειν, ἀναφέρειν, (mit dem Hebel) μοχλεύειν, ἀναμοχλεύειν, (Lasten) βαστάζειν, empor~ αἰωρεῖν, ὑπολαμβάνειν, (die Hände) ἀνατείνειν, j-n auf etw. ~ ἀναβιβάζειν od. ἀναβάλλειν τινὰ ἐπί τι (zB. aufs Pferd ἐπὶ τὸν ἵππον), übtr. auf den Thron ~ ἀποδεικνύναι τινὰ βασιλέα, einen Schatz ~ ἀνορύττειν od. ἀναπέμπειν θησαυρόν. — **2.** Gelder ~ (in Empfang nehmen) ἀπολαμβάνειν, δέχεσθαι (M.), πράττειν, εἰσπράττειν (u. M.). — **3.** (tilgen, beseitigen) λύειν, παύειν, καταπαύειν, ἀφανίζειν, eine Krankheit ~ λύειν od. ἱστάναι νόσον. — **4.** j-n ~ προάγειν, προβιβάζειν τινὰ εἴς τι, sich ~ αἴρεσθαι (P.), αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, μέγαν γίγνεσθαι. — **5.** sich ~ (verschwinden, aufhören u. dgl.) παύεσθαι (M.), καταπαύεσθαι (M.), λήγειν, διαλύεσθαι (P.). — **6.** (augenfälliger machen) αἴρειν, ποιεῖν διαφέρειν τι, etw. durch Darstellung in der Rede ~ αἴρειν od. κοσμεῖν τι λόγῳ. — **7.** es hebt sich alles (in der Rechnung) καθαραί εἰσιν αἱ ψῆφοι.
Heben *n* ἡ ἆρσις, gew. durch Verben.
Heber *m* ὁ σίφων (ωνος), den Wein mit dem ~ anzapfen σιφωνίζειν τὸν οἶνον.
Hebestange *f* ὁ μοχλός.
Hebestelle *f* (für Abgaben) τὸ τελώνιον, τὸ δεκατευτήριον.
Hebewinde *f* ὁ ὄνος, ὁ ὀνίσκος, ὁ βαρυολκός.
Hebung *f* (im Verse) ἡ ἆρσις, sonst Verb.
Hechel *f* τὸ ξάνιον.
hecheln ξαίνειν.
Hecheln *n* ἡ ξάνσις.
Hecht *m* ὁ λύκος (als Seefisch), ὁ ἴσοξ (κος, als Flußfisch).
Hecke *f* (von Dornsträuchern) ἡ αἱμασιά, ἡ βάτος, (von Buschwerk) ὁ θάμνος, ἡ λόχμη, (das Ausbrüten v. Vögeln) ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, (die Jungen selbst) ἡ νεοττιά.
hecken τίκτειν, (von Vögeln) νεοττεύειν.
Hecken *n* ὁ τόκος, (von Vögeln) ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, ἡ νεοττοποιία.
Heckenrose *f* τὸ κυνόροδον.
Heckzeit *f* ὁ τόκος, (von Vögeln) ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις.
heda! οὗτος, ὦ οὗτος, ὠή.
Hederich *m* τὸ χαμαίπλιον.
Heer *n* **1.** ἡ στρατιά (auf dem Marsche), ὁ στρατός, τὸ στράτευμα, τὸ στρατόπεδον (gelagert), ὁ στόλος, ὁ ἀπόστολος (das ausgeschickte ~), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία (Hilfsheer), mit einem ~e ausziehen στρατεύειν u. ἐκστρατεύειν (u. M.), ἐλαύνειν od. προσελαύνειν στρατιάν, ein ~ werben στρατὸν od. στρατιώτας συλλέγειν, ein ~ ausrüsten στρατιὰν παρασκευάζεσθαι (M.), ein ~ anführen στρατηγεῖν, ἡγεῖσθαι (M., στρατοῦ), στρατηγὸν εἶναι, ein ~ mustern ἐξετάζειν στρατόν, ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.) στρατιωτῶν, ein ~ in Schlacht-

ordnung aufstellen συν-, παρατάττειν στρατὸν εἰς μάχην, das ~ der Griechen, Perser u. dgl. auch τὸ Ἑλληνικόν, τὸ Περσικόν u. dgl. — 2. (große Menge) τὸ πλῆθος.

Heeresabteilung *f* τὸ τέλος, ἡ τάξις.

Heeresmacht *f* ἡ δύναμις, mit gesamter ~ πανστρατιᾷ, πανστρατεί, πανδημεί, πασσυδίᾳ.

Heeresmasse *f* τὸ τῶν στρατιωτῶν πλῆθος.

Heerfahrt *f* ἡ στρατεία.

heerflüchtig λιποτάκτης, ὁ λιποστρατιώτης. [herr.]

Heerführer *m* ὁ στρατηγός, ὁ ἡγεμών (όνος), s. Feld-]

Heerführung *f* ἡ στρατηγία.

Heerhaufe *m* τὸ τέλος, ἡ τάξις, τὸ στῖφος, ὁ λόχος.

Heerlager *n* τὸ στρατόπεδον, ὁ στρατός.

Heerschar *f* ὁ στρατός, ἡ τάξις, ὁ λόχος.

Heerschau *f* ἡ ἐξέτασις, eine ~ halten ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.).

Heerstraße *f* ἡ λεωφόρος (ὁδός).

Heerzug *m* ὁ στόλος, ἡ στρατεία.

Hefe *f* eig. ἡ ἰλύς (ύος, allg.), ἡ τρύξ (γός, bsd. vom Wein), ἡ ὑπόστασις, ἡ ὑποστάθμη (die sich auf den Boden setzt). — 2. übtr. die ~ des Volkes ὁ ὄχλος, ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος). [τινος, ἰλυώδης.]

hefenartig (-ähnlich, hefig) τρυγώδης, τρυγικός, τρύ-]

Heft *n* ἡ λαβή (womit man etw. anfaßt), ἡ κώπη (am Degen), übtr. er hat das ~ des Staates in Händen διὰ χειρὸς ἔχει τὰ τῆς πόλεως, κύριός ἐστι τῆς πόλεως, ἐπιστατεῖ τῆς πόλεως, (geschriebenes Heft) τὰ ὑπομνήματα.

Heftel *m* u. *n* ἡ πόρπη, ἡ περόνη, τὸ πόρπημα, mit dem ~ befestigen πορπᾶν, περονᾶν.

hefteln πορπᾶν, περονᾶν.

heften (anheften) ἅπτειν, προσ-, ἐφάπτειν, (nähen) ῥάπτειν, (annähen) προσράπτειν τινί u. πρός τι, übtr. die Augen auf etw. ~ πηγνύναι τὰ ὄμματα πρός τι, ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν εἴς τι, ἀσκαρδαμυκτεῖν τι, seine Gedanken auf etw. ~ προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί.

heftig σφοδρός, δεινός, ὀξύς (hastig, schnell, leidenschaftlich), ἰσχυρός (stark), θυμοειδής (wild, feurig), σύντονος (2), ἐκτενής (angespannt, nachdrücklich), ἐμβριθής (gewichtig), χαλεπός, βαρύς (hart, drückend), μέγας, πολύς (groß, viel), *adv.* σφόδρα, λίαν, δεινῶς, ἰσχυρῶς, zu ~ ἄγαν, ~e Begierde ἡ σφόδρα od. δεινὴ ἐπιθυμία, ~er Schlag ἡ ἰσχυρὰ od. βαρεῖα πληγή, ~er Regen πολὺς ὄμβρος, ~er Sturm δεινὸς od. μέγας χειμών (ῶνος), etw. ~ begehren ἐφίεσθαι, ἐρᾶν, γλίχεσθαί τινος, ποθεῖν τι, ~ kämpfen κατὰ κράτος μάχεσθαι, σφόδρα od. ἰσχυρῶς μάχεσθαι, ~er Schmerz βαρεῖα ὀδύνη, πολλὴ ἀλγηδών (όνος), ~er Durchfall ἄκρατος διάρροια, ~e Gemütsart ἡ τοῦ τρόπου ὀξύτης od. χαλεπότης (ητος), j-n ~ anfahren ἰσχυρῶς od. πικρῶς καθάπτεσθαί (M.) τινος, ~ werden ὀργίζεσθαι, ἐξοργίζεσθαι (P.), χαλεπαίνειν.

Heftigkeit *f* ἡ σφοδρότης, ἡ ὀξύτης, ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), τὸ βάρος, τὸ μέγεθος, (vom Gemüte) ἡ ὀργιλότης (ητος), ἡ ὀργή, oft auch d. *neutr.* d. *adj.*

Heftnadel *f* ἡ περόνη, ἡ πόρπη.

Heftpflaster *n* τὸ κολλητικὸν ἔμπλαστρον. [τινος.]

Hegemonie *f* ἡ ἡγεμονία, die ~ haben ἡγεῖσθαι (M.)]

hegen eig. εἰργνύναι, περιειργνύναι, (unterhalten, pflegen) τρέφειν, θεραπεύειν, das Wild ~ φείδεσθαι (M.) τῶν θηρίων, eine Meinung ~ δόξαν ἔχειν, Hoffnung ~ ἐλπίδα ἔχειν, Vertrauen ~ πιστεύειν, πεποιθέναι, Haß gegen j-n ~ μῖσος ἔχειν πρός τινα, ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά, ὀργῇ χρῆσθαι πρός τινα, Liebe ~ ἐν ἔρωτι εἶναι od. ἐρωτικῶς ἔχειν τινός.

Heger *m* durch *part.* d. Verben.

Hehl *n*: aus etw. kein ~ machen οὐ κρύπτειν τι, ohne ~ ἀδόλως, φανερῶς, ἀναφανδόν.

hehlen s. verhehlen.

Hehler *m* ὁ κρύπτων (οντος), ὁ κρύψας (αντος), der ~ ist so gut wie der Stehler (Sprichw.) τῆς αὐτῆς ζημίας ἄξιοί εἰσιν οἱ συγκρύπτοντες τοῖς κλέψασιν.

hehr σεμνός, ἅγιος, θεῖος, ἱερός, δεινός. [ἔθνη.]

[1]**Heide** *m* ὁ ἐθνικός, ὁ εἰδωλολάτρης, die ~n τὰ]

[2]**Heide** *f* τὸ ἔρημον πεδίον.

Heidekraut *n* ἡ ἐρείκη. [δωλολατρία.]

Heidentum *n* (die Heiden) τὰ ἔθνη, (Götzendienst) ἡ εἰ-]

heidnisch ἐθνικός.

heikel, heiklig (von Personen und Sachen) δυσχερής, δύσκολος (2), δυσάρεστος (2, nur von Personen), ἄπορος (2), χαλεπός (nur von Sachen), ~ sein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν, δυσαρεστεῖν.

heil σῶς, σῶν, ὑγιής, mit ~er Haut davonkommen χαίροντα od. οὐδὲν κακὸν παθόντα ἀπαλλάττειν (u. P.), σῴζεσθαι (P.).

Heil *n* ἡ σωτηρία, ἡ εὐτυχία, ἡ εὐδαιμονία, sein ~ mit etw. versuchen πεῖραν λαμβάνειν τινός, πειρᾶσθαί (P.) τινος, ~ dir! εὐδαίμων σύ, χαῖρε, ὄναιο, der Tag des ~s ἡ λευκὴ ἡμέρα, ἡ εὐημερία.

Heiland *m* ὁ σωτήρ (ῆρος).

Heilanstalt *f* τὸ ἰατρεῖον.

Heilart *f* ἡ ἴασις, ἡ θεραπεία.

heilbar ἰατός, ἰάσιμος (2), ἀκεστός, θεραπεύσιμος (2), θεραπευτός, leicht ~ εὐίατος (2), schwer ~ δυσίατος (2), nicht ~ ἀνίατος (2).

Heilbarkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*

heilbringend σωτήριος (2).

heilen I *trans.* ἰᾶσθαι (M.), ἐξιᾶσθαι, ἀκεῖσθαι, ἰατρεύειν, ὑγιᾶ ποιεῖν, ὑγιάζειν, θεραπεύειν, ὑγιοποιεῖν, leicht zu ~ εὐίατος (2), εὐθεράπευτος (2), schwer zu ~ δυσίατος (2), δυσθεράπευτος (2), nicht zu ~ ἀνίατος (2), ἀνήκεστος (2). — II *intr.* (= heil werden) ὑγιὲς γίγνεσθαι, ὑγιαίνειν.

Heilen *n* s. Heilung; *intr.* τὸ ὑγιὲς γίγνεσθαι.

heilend ἐξακεστήριος (2), σωτήριος (2).

heilig ἱερός (sacer), ἅγιος, ὅσιος (sanctus), (ehrwürdig) ἱεροπρεπής, (tugendhaft, fromm) ἁγνός, εὐσεβής, ~ sein (im Leben) ὅσιον εἶναι, ἁγιστεύειν, von Sachen ἱερόν, ἅγιον εἶναι, ~er Brauch ἡ ἁγιστεία, es ist ~e Pflicht ὅσιόν ἐστιν, etw. ~ halten σέβειν, σέβεσθαί τι.

heiligen (heilig machen) ἱερόν, ἅγιον usw. ποιεῖν, ἱεροῦν, καθιεροῦν, ἁγιοῦν, einen Feiertag ~ ἐπιμελεῖσθαι (P.) ἑορτῆς, geheiligt ἅγιος, ἱερός.

Heiligenbein *n* τὸ ἱερὸν ὀστοῦν.

Heiligenschein *m* ἡ ἀκτινωτὴ κεφαλή, τὸ θεῖον φέγγος, αἱ περὶ τὴν κεφαλὴν ἀκτῖνες, es ist j. mit e-m ~ umgeben οὐράνιος αὐγὴ περιέχυταί τῇ κεφαλῇ τινος, αἴγλη τις οὐράνιος περὶ τὴν κεφαλὴν συγγίγνεταί τινι.

Heiliger *m* ὁ ἅγιος.

Heilighaltung *f* ἡ περί τι εὐσέβεια, gew. durch Verben.

Heiligkeit *f* ἡ ἁγιότης, ἡ ἁγνότης, ἡ ὁσιότης (ητος), (Unverletzbarkeit) ἡ ἀσυλία.

Heiligtum *n* τὸ ἱερόν (allg.), τὸ τέμενος (Tempelbezirk), ὁ νεώς (Tempel), ὁ σηκός (jeder abgegrenzte heilige Ort), τὸ ἄδυτον, τὸ ἄβατον (das Allerheiligste).

Heiligung *f* (feierliche Weihe) ἡ καθ-, ἀφιέρωσις, (heilige Verehrung) ἡ ὁσία, ἡ ἁγιστεία, (des Gemütes) ἡ ὁσιότης (ητος), τὸ ὅσιον, ~ eines Feiertags ἡ τῆς ἑορτῆς ἐπιμέλεια.

Heilkraft *f* ἡ θεραπευτικὴ od. φαρμακώδης δύναμις.

heilkräftig φαρμακώδης, σωτήριος (2), s. heilsam.

Heilkraut *n* ἡ φαρμακώδης βοτάνη, τὸ θεραπευτικὸν φάρμακον.

Heilkunde, -kunst *f* ἡ ἰατρική (mit und ohne τέχνη), ἡ ἰατρεία, die ~ ausüben ἐπιτηδεύειν τὴν ἰατρικήν, ἰατρεύειν.

heilkundig ἰατρικός.

Heilkünstler *m* ὁ ἰατρικὸς ἀνήρ, ὁ ἰατροτέχνης.

heillos ἀνήκεστος (2, bis. übtr. vom Unglück), ἄσωτος (2), ἀσεβής, ἀνόσιος (2, gottlos, schändlich), δεινός, ὑπερφυής (sehr stark, sehr arg).

Heillosigkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Heilmethode *f* ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος od. ἀγωγή.

Heilmittel *n* τὸ ἴαμα, τὸ ἄκεσμα, τὸ φάρμακον.

Heilpflaster *n* τὸ τραυματικὸν ἔμπλαστρον, τὸ καταπλαστὸν φάρμακον.

Heilquelle *f* τὰ ὑγιεινὰ ὕδατα.

heilsam 1. (heilend) ἰατικός, ἰατήριος, ὑγιαστικός, ἀκέσιμος (2). — 2. (gut, nützlich) καλός, σωτήριος (2), χρηστός, λυσιτελής, ὠφέλιμος, συμφέρων, σύμφορος (2), j-m ~ sein ὠφελεῖν u. ὀνινάναι τινά, λυσιτελεῖν od. συμφέρειν τινί, καλὸν εἶναί τινι.

Heilsamkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Heiltrank *m* τὸ φάρμακον.

Heilung *f* ἡ ἴασις, ἡ ἄκεσις, ἡ ἰατρεία, ἡ θεραπεία.

Heilverfahren *n* s. Heilmethode.

Heim *n*, **Heimstätte** *f* ὁ οἶκος, kein Heim haben ἄοικον εἶναι.

heim οἴκαδε, ἐπ' οἶκον, ἐπ' οἴκου.

Heimat *f* ἡ πατρίς (ίδος), ὁ οἶκος, ἡ τινος χώρα, in der ~ οἴκοι, in die ~ s. heim.

Heimatland *f* ἡ πατρίς (ίδος).

heimatlich οἰκεῖος, πατρῷος, πάτριος.

heimatlos ἄοικος (2), ἄπολις (ιδος).

Heimatsort *m* τό τινος χωρίον.

heimbegeben sich οἴκαδε ἐπανέρχεσθαι.

heimbringen οἴκαδε ἔρχεσθαι κομίζοντά, φέροντά od. ἄγοντά τι.

Heimchen *n* ὁ τέττιξ (ιγος).

heimfahren οἴκαδε ἀπελαύνειν (zu Wagen), οἴκαδε ἀποπλεῖν (zu Schiffe).

Heimfahrt *f* ὁ οἴκαδε od. ἐπ' οἴκου πλοῦς (zu Schiffe), s. Heimkehr.

heimfallen an j-n περιέρχεσθαι εἴς τινα.

heimführen οἴκαδε ἀπάγειν, (feierlich) οἴκαδε προπέμπειν, die Braut ~ ἄγειν od. προπέμπειν τὴν νύμφην, (einen Verbannten) κατάγειν.

Heimgang *m* ἡ οἴκαδε ὁδός, (Tod) ἡ παρὰ τὸν θεὸν ἄφοδος.

heimgehen eigtl. οἴκαδε ἰέναι, übtr. ἀπιέναι παρὰ τὸν θεόν (sterben).

heimisch οἰκεῖος, πατρῷος, sich an einem Orte ~ fühlen οἰκείῳ χρῆσθαι τόπῳ τινί.

Heimkehr, -kunft *f* ἡ ἐπάνοδος, ὁ νόστος, ἡ ἀναστροφή, gew. durch Verben, zB. nach der ~ ἐπανελθών u. dgl.

heimkehren, -kommen ἐπανέρχεσθαι, ἀναστρέφεσθαι (P.), (aus der Verbannung) κατέρχεσθαι.

heimlich κρυπτός, κρυφαῖος, κρύφιος (geheim, versteckt), λαθραῖος, λάθριος (unbemerkt, verstohlen), ἀφανής (unsichtbar), ἀπόρρητος (2, was man nicht aussprechen darf), etw. ~ tun κλέπτειν, *adv.* κρύφα, κρυφῇ, κρύβδην, κρυφαίως, λάθρα, λαθραίως, ἀφανῶς, δι' ἀπορρήτων, ἐν ἀπορρήτοις, oft durch λανθάνειν mit *part.*, zB. sie flohen ~ ἔλαθον φυγόντες (auch ἔφυγον λαθόντες), und durch Zssg mit ὑπό, zB. ~ wegnehmen ὑφαιρεῖσθαι (M.), ~ entfliehen ὑπεκφεύγειν, auch mit παρά, zB. ~ einfallen παρεισπίπτειν, s. geheim.

Heimlichkeit *f* τὸ κρυπτόν, ἡ ἀφάνεια, (Geheimnis) τὸ ἀπόρρητον, ὁ ἀπόρρητος λόγος.

Heimreise *f* ἡ ἄνοδος, ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἄφοδος, ἡ οἴκαδε ὁδός.

heimreisen ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπ' οἴκου.

heimrufen ἀνακαλεῖν.

heimschicken ἀποπέμπειν οἴκαδε, übtr. ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν.

heimsehnen sich τὰ οἴκαδε ποθεῖν.

Heimstätte *f* s. Heim.

heimsuchen (besuchen) ἐπισκοπεῖν, ἐπισκέπτεσθαι (M.), (strafen, plagen, über j-n kommen) μετιέναι, μετέρχεσθαί τινα, πιέζειν τινά, heimgesucht werden κακῶς ἔχειν ὑπό τινος, πιέζεσθαι (P.) τινι.

Heimsuchung *f* (Besuch) ἡ ἐπίσκεψις, übtr. ἡ τιμωρία, gew. durch Verben.

heimtragen s. heimbringen.

heimtreiben ἐλαύνειν ἐπ' οἴκου.

Heimtücke *f* ἡ κακοήθεια, ἡ κακουργία, ἡ ἐπιβουλή, ἡ κακομηχανία, ἡ κρυψίνοια.

heimtückisch κρυπτικός, κρυψίνους, κακοήθης, κακοῦργος, ἐπίβουλος, κακομήχανος, ὕπουλος (sämtl. 2), ~ handeln gegen j-n κακουργεῖν περί τινα, ἐπιβουλεύειν τινί.

heimwärts οἴκαδε.

Heimweg *m* s. Heimreise; auf dem ~e οἴκαδε πορευόμενος, ἐπανελθών.

Heimweh *n* ὁ τῆς πατρίδος πόθος, ~ haben ποθεῖν τὴν πατρίδα.

heimziehen ἀποχωρεῖν οἴκαδε.

Heimzug *m* ἡ ἐπ' οἴκου ἀποχώρησις.

Heirat *f* ὁ γάμος (auch *pl.*), eine ~ stiften συνάγειν γάμον, die zweite ~ ἡ ἐπιγαμία.

heiraten (vom Manne) γαμεῖν τινα, ἄγεσθαι (M.) γυναῖκα, ἄγειν πρὸς γάμον, zum zweiten Male ~ ἐπιγαμεῖν, (vom Weibe) γαμεῖσθαί (M.) τινι.

Heiratsangelegenheiten *f/pl.* τὰ γαμικά, τὰ περὶ γάμον.

Heiratsantrag *m* οἱ περὶ γάμου λόγοι, einen ~ machen λόγους ποιεῖσθαί (M.) oder λόγους προσφέρειν τινὶ περὶ γάμου.

heiratsfähig γάμου ὥραν od. ἡλικίαν ἔχων (v. Männern und Frauen), ἐπίγαμος (2), ὡραία γάμου od. γάμων (vom Mädchen), ἔφηβος (vom Manne).

Heiratsgedanken haben διανοεῖσθαι (P.) γαμεῖν oder γαμεῖσθαι (M.).

Heiratsgemeinschaft *f* τὰ κοινογάμια.

Heiratsgut *n* ἡ προίξ (κός), ἡ φερνή (gew. *pl.*).

Heiratskontrakt, -vertrag *m* αἱ γαμικαὶ oder περὶ γάμου συνθῆκαι, einen ~ schließen συγγράφεσθαι (M.) γάμον.

heiratslustig ἐπίγαμος (2), ~ sein γαμησείειν.

heisa! heißa! ἰώ, ἰού.

heischen ἐθέλειν τι, δεῖσθαί (P.) τινος.

heiser βραγχαλέος, βραγχώδης, κερχαλέος, κερχνώδης, ~e Stimme ἡ τραχεῖα φωνή, ~ sein βραγχᾶν, κερχᾶν, κέρχνειν.

Heiserkeit *f* ὁ βράγχος, ὁ κέρχνος.

heiß 1. θερμός, διάθερμος (2, sehr ~), καυματηρός, καυματώδης, καυσώδης (brennend ~), δια-, περικαής, διάπυρος (2, glühend ~), πνιγηρός, πνιγώδης (erstickend ~), ζεστός (siedend ~), es ist ~ καῦμά ἐστιν. — 2. (heftig, leidenschaftlich) δεινός, σφοδρός, ἰσχυρός, ~ machen θερμαίνειν.

heißblütig θερμὸς φύσει od. φύσιν.

heißen I *trans.* 1. (nennen) ὀνομάζειν, καλεῖν, etw. gut~ ἐπαινεῖν τι. — 2. (befehlen) λέγειν, ἐπιτάττειν, παρακαλεῖν, j-m etw. ~ κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι. — II *intr.* 3. ὀνομάζεσθαι (P.), ὄνομα ἔχειν, καλεῖσθαι, ἐπικαλεῖσθαι, λέγεσθαι (P.). — 4. es heißt = man sagt φασί, λέγουσι, λέγεται (auch persönl. λέγομαι), das heißt τοῦτ' ἔστιν, τοῦτο δύναται, was heißt das? τί τοῦτο; τί τοῦτο θέλει; was heißt das anders als? ἄλλο τι ἤ; es will etw. ~ ἔστι μέγα od. δεινόν τι.

Heißhunger *m* ἡ βουλιμία, ~ haben βουλιμιᾶν, übtr. ἡ ἀπληστία (Unersättlichkeit).

heißhungrig βουλιμιῶν, ὀξύπεινος (2), übtr. ἄπληστος (2, unersättlich).

heiter (von der Luft und dem Himmel) αἴθριος (2), εὔδιος (2), ~es Wetter ἡ εὐδία, αἱ εὐημερίαι, ~er Himmel ἡ αἰθρία, (froh) φαιδρός, ἱλαρός, εὔθυμος (2, wohlgemut), ~ machen φαιδρύνειν, ~ sein εὐθυμεῖσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν, j-n ~ machen εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, ~ werden φαιδροῦσθαι, φαιδρύνεσθαι (P.), eine ~e Miene machen φαιδρὸν εἶναι τῷ προσώπῳ, das ist ~ (= lächerlich) γελοῖόν ἐστιν.

Heiterkeit *f* (der Luft, des Himmels) ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, übtr. ἡ φαιδρότης, ἡ ἱλαρότης (ητος), ἡ εὐθυμία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

heizbar θερμαντός.

heizen θερμαίνειν, διαθερμαίνειν, θάλπειν.

Heizen *n*, **Heizung** *f* ἡ θέρμανσις.

Hektik *f* ἡ καχεξία.

hektisch καχεκτικός, ~ sein καχεκτεῖν, ~er Zustand ἡ καχεξία.

Held *m* ὁ ἀριστεύς, ἀνὴρ δεινὸς πολεμεῖν od. μάχεσθαι, ὁ ἥρως (ωος, bsd. ~ der Vorzeit), (im Drama) ὁ πρωταγωνιστής.

Heldenalter *n* ὁ τῶν ἡρώων od. ἡρωικὸς αἰών (ῶνος), ἡ τῶν ἡρώων γενεά.
Heldenantlitz *n* τὸ τοῦ προσώπου γοργόν.
Heldenarm *m* ἡ γενναία καὶ καρτερὰ χείρ, übtr. ἀνδρεία καὶ κράτος.
Heldendichter *m* ὁ ἐποποιός, ὁ ἐπικὸς ποιητής, ὁ ποιητὴς ἐπῶν.
Heldengedicht *n* τὸ ἔπος (gew. *pl.*), ἡ ἐποποιία.
Heldengeist *m* ἡ ἀνδραγαθία, ἡ μεγαλοψυχία, ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης (ητος).
Heldengestalt *f* ἡ ἡρωικὴ μορφή, ἡ ἀθλητικὴ φύσις.
heldenhaft, -mäßig ἡρωικός, ἄριστος, δεινός, ἀνδρεῖος.
Heldenkraft, -stärke *f* ἡ δεινὴ ῥώμη, ἡ δεινότης (ητος), ἡ ἡρωικὴ ἀρετή.
Heldenmiene *f* τὸ τοῦ προσώπου ἄφοβον od. γοργόν od. ἡρωικόν.
Heldenmut, -sinn *m* ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ μεγαλοψυχία.
heldenmütig ἀνδρειότατος, μεγαλόψυχος (2), ἡρωικός.
Heldentat *f* ἡ ἀριστεία, τὸ ἀνδραγάθημα, τὸ ἀγώνισμα, τὸ κάλλιστον oder λαμπρότατον ἔργον oder πρᾶγμα, eine ~ verrichten ἀριστεύειν.
Heldentod *m* ὁ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ θάνατος, ὁ εὐκλεὴς ἐν τῇ μάχῃ od. ἐν τῷ πολέμῳ θάνατος, den ~ sterben ἄριστα od. ἀνδρειότατα od. κάλλιστα μαχόμενον τελευτᾶν, εὐκλεῶς τελευτᾶν od. ἀποθνήσκειν.
Heldentugend *f* ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδραγαθία.
Heldenvolk *n* τὸ πολεμικώτατον od. μαχιμώτατον od. ἀνδρείᾳ διαφέρον ἔθνος.
Heldenweib *n* ἡ ἡρωίνη, ἡ δεινὴ γυνή.
Heldenzeit *f* s. Heldenalter.
Heldin *f* ἡ ἡρωίνη, ἡ ἀριστεύουσα od. ἀρετῇ διαφέρουσα od. μεγαλόψυχος γυνή.
helfen 1. (Beistand leisten in Gefahren, im Kriege u. dgl.) βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, ἀρήγειν, ἀμύνειν, ἀρκεῖν, ἐπαρκεῖν τινι, (einem Gekränkten) τιμωρεῖν τινι, (vom Arzte) ἀκεῖσθαι (M.) τινα, (bei Arbeiten, Unternehmungen, Geschäften u. dgl.) συμπράττειν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος, ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν τινι, sich nicht ~ können ἀπορεῖν (u. M.), s., dem zu ~ ist βοηθήσιμος (2), dem nicht zu ~ ist ἀβοήθος (2), ἀβοήθητος (2), zu ~ bereit βοηθητικός, oft auch durch Zssgn mit σύν, zB. einrichten ~ συγκατασκευάζειν, vollenden ~ συνεκτελεῖν, ertragen ~ συνδιαφέρειν usw., j-m auf etw. ~ zB. auf den Wagen ἀναβιβάζειν τινὰ εἰς τὴν ἅμαξαν, auf das Pferd ἀναβάλλειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, übtr. zB. dem Gedächtnis ~ (zu Hilfe kommen) ὑποβάλλειν oder ὑποτίθεσθαί τινί τι. — 2. (nützen) ὠφελεῖν, ὀνινάναι τινά, was hilft es? τί ὄφελος; es soll dir nichts ~ οὐδέν σοι πλέον ἔσται, es hilft etw. nichts οὐδὲν ὄφελός τινος, so wahr mir Gott helfe οὕτως ὀναίμην, helf Gott! (als Wunsch beim Niesen) Ζεῦ σῶσον, ζῆθι.
Helfer *m* ὁ βοηθός, ὁ ἐπίκουρος.
Helferin *f* ἡ βοηθός, ἡ ἐπίκουρος.
Helfershelfer *m* ὁ ἑταῖρος, ὁ συνεργός, ὁ κοινωνός, ὁ συμπράκτωρ (ορος), auch οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.
hell 1. (vom Lichte und Glanze) λαμπρός (auch von Ton und Farbe), φανός, φωτεινός (vom Licht), φανερός, κατα-, περιφανής (was im hellen Lichte ist), διαφανής, διαυγής (durchsichtig), (von Luft und Himmel) αἴθριος (2), εὔδιος (2), (vom Ton) λιγυρός, ὀξύς, (vom Auge) γλαυκός. — 2. (klar, deutlich) φανερός, δῆλος, πρό-, κατάδηλος (2), σαφής, ἐναργής. — 3. (von geistigen Fähigkeiten) ἐκπρεπής, ~er Verstand ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια, ~en Verstand haben συνετὸν od. ἀγχίνουν εἶναι, es wird ~ φῶς γίγνεται, so lange es noch ~ ist ἕως ἔτι φῶς ἐστιν, es wird ~ ὑποφαίνει τι ἡμέρας.
helläugig γλαυκόμματος (2), λαμπρόφθαλμος (2).
hellblau γλαυκός.
hellbraun ξανθός, φαιός.
helldenkend, Helldenker *m* ἀγχίνους, συνετός.
Helldunkel *n* τὸ λευκόφως (ωτος).
Helle *f* τὸ φέγγος (als Sache), ἡ λαμπρότης, ἡ περι-, καταφάνεια od. d. *neutr.* d. *adj.* (als Eigenschaft), (des Himmels) ἡ αἰθρία, (des Tages) τὸ φῶς (ωτός), (des Verstandes) ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια.
Hellebarde *f* ἡ διβολία, ἡ λόγχη.
Heller *m* τὸ ἡμιοβόλιον, τὸ ἐλάχιστον κερμάτιον, ὁ κοδράντης.
helleuchtend περιφανής, περιλαμπής, περιαυγής.
hellfarbig λαμπρός.
hellgelb κιρρός, ξανθός, ὑπόξανθος (2), θάψινος.
hellgrau πολιός.
hellgrün ὑπόχλωρος (2).
Helligkeit *f* s. hell.
hellklingend ὀξύς, λιγυρός.
hellrot ὑπέρυθρος (2), μίλτινος (mennigrot).
hellsehend ὀξὺ βλέπων od. δεδορκώς, ὀξυδερκής, ~ sein ὀξυδερκεῖν.
hellstimmig λαμπρόφωνος (2).
Hellstimmigkeit *f* ἡ λαμπροφωνία.
helltönend λιγύφθογγος (2), λιγύφωνος (2), λιγυρός, λαμπρός, ὀξύς.
Helm *m* τὸ κράνος, ἡ κόρυς (υθος).
Helmbügel *m* ὁ κύμβαχος.
Helmbusch *m* ὁ λόφος.
helmförmig κράνει ὅμοιος, ὥσπερ κράνος.
Helmrand *m* ἡ στεφάνη.
Helmschmied *m* ὁ κρανοποιός, ὁ κρανουργός.
Helmschmuck *m* τὸ ἐπίκρανον.
Helmspitze *f* ὁ κῶνος.
Hemde *n* τὸ χιτώνιον, ὁ χιτωνίσκος, ἡ ἐπιγονατίς (ίδος), im ~ γυμνός.
hemmen eig. ἱστάναι, ἐφιστάναι, ἐπ-, κατέχειν, ἀναστέλλειν, ἀνακόπτειν, übtr. κολάζειν, κωλύειν, ἐμποδίζειν τι, ἐμποδὼν εἶναί τινι, παύειν, καταπαύειν τι od. *part.*
Hemmen *n*, **Hemmung** *f* ἡ ἐπ-, κατοχή, ἡ ἀνακοπή, ἡ ἀναστολή, übtr. ἡ κώλυσις, gew. durch Verben.
Hemmkette *f*, **-schuh** *m* ὁ ἐποχλεύς, ἡ τροχοπέδη.
Hemmnis *n* τὸ κώλυμα, τὸ ἐμπόδισμα.
Hengst *m* ὁ κήλων (ωνος), ὁ ἀναβάτης, ὁ ἄρρην (ενος) ἵππος.
Hengstfohlen (**-füllen**) *n* ὁ ἄρρην (ενος) πῶλος.
Henkel *m* ἡ λαβή, ἡ λαβίς (ίδος), τὸ οὖς (ὠτός), mit einem ~ μόνωτος (2), mit zwei ~n δίωτος (2), ohne ~ ἄωτος (2).
Henker *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος, geh, lauf, pack' od. scher' dich zum ~! ἄπαγε, ἄπελθε, ἔρρ' od. βάλλ' ἐς κόρακας, ἐς μακαρίαν, οὐκ ἐς κόρακας; οὐκ εἰς ὄλεθρον; φθείρου, ἐκφθείρου, ἔρρε, ἄπερρε, ἀπόλοιο, j-n zum ~ jagen σκορακίζειν τινά.
Henkerbeil *n* ὁ τοῦ δημοσίου πέλεκυς, dem ~ verfallen sein θανάτου κεκρίσθαι.
Henkerblock *m* τὸ ἐπίξηνον.
henkermäßig κατὰ τρόπον δημοσίου, übtr. ἀγρίως, ὠμῶς.
Henkershand *f*: durch ~ umkommen δημοσίᾳ τελευτᾶν od. ἀποθνήσκειν.
Henkersknecht *m* ὁ τοῦ δημοσίου ὑπηρέτης.
Henne *f* ἡ ὄρνις (ιθος), ἡ ἀλεκτρυών (όνος), ἡ ἀλεκτορίς (ίδος).
her (von einem Orte) ἔκ oder ἀπό τινος oder durch das Suffixum θεν, zB. vom Himmel ~ οὐρανόθεν, von oben ~ ἄνωθεν, von unten ~ κάτωθεν, von langer Zeit ~ ἐκ πολλοῦ, von alters ~ ἐξ ἀρχῆς, hin u. ~ ἄνω (καὶ) κάτω, ~! δεῦρο, bringe ~, gib ~ durch φέρε od. durch δεῖν, zB. Brot ~ φέρε ἄρτον, ἄρτου δεῖ.
herab κάτω od. κατά τινος, von oben ~ ἄνωθεν, in Zssgn κατά, ἀπό.
herabbegeben sich καταβαίνειν, κατέρχεσθαι (-ιέναι).
herabbeugen, -biegen κατακάμπτειν, κατακλίνειν.
Herabbeugen *n*, **-beugung** *f* ἡ κατάκαμψις.
herabbewegen sich κατέρχεσθαι (von lebenden Wesen), φέρεσθαι, καταφέρεσθαι (P.), ῥέπειν (von leblosen Dingen, letzteres bsd. von der Wagschale).
herabblicken ἀπο-, καταβλέπειν.
herabblitzen καταστράπτειν.

herabbrennen κατακάεσθαι, καταφλέγεσθαι (P.), (vom Dochte) καταφέρεσθαι (P.).
herabbringen καταφέρειν, κατακομίζειν, κατάγειν.
herabbücken sich κατακύπτειν.
herabdrängen ἀπωθεῖν.
herabdrücken καταθλίβειν.
herabeilen καταφέρεσθαι (P.), δρόμῳ κατιέναι.
herabfahren *trans.* κατακομίζειν, *intr.* κατελαύνειν (mit dem Wagen).
herabfallen καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), (vom Wagen, Pferde u. dgl.) ἐκπίπτειν ἔκ τινος, ἀποπίπτειν ἀπό τινος, (von Blättern, Früchten, vom Wasser u. dgl.) καταρρεῖν, καταχεῖσθαι (P.).
Herabfallen *n* ἡ κατάπτωσις, ἡ καταφορά, gew. durch Verben.
herabfliegen καταπέτεσθαι.
herabfließen καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.), καταστάζειν (tropfenweise).
herabführen κατάγειν, καταβιβάζειν.
herabgehen καταβαίνειν, κατιέναι, κατέρχεσθαι, (vom Preise) ἀνιέναι (ἵημι), ἐπ' ἔλαττον βαδίζειν.
herabgießen καταχεῖν τινός τι.
herabgleiten κατ-, ἀπολισθάνειν, καταρ-, ἀπορρεῖν.
herabhängen *trans.* κρεμαννύναι, ἐκκρεμαννύναι ἔκ τινος, *intr.* κρέμασθαι, ἐκ-, ἀποκρέμασθαι ἔκ τινος. ~ lassen καθιέναι, καταβάλλειν.
herabhängend καθ-, ἀνειμένος.
herabhauen ἀποκόπτειν.
herabheben καταβιβάζειν.
herabhelfen καταβιβάζειν.
herabholen κατάγειν (Lebendes), καθαιρεῖν (Lebloses).
herabkämmen κατακτενίζειν.
herabkommen κατέρχεσθαι (-ιέναι), καταβαίνειν.
herabkriechen καθέρπειν.
herablassen καθ-, ὑφιέναι, χαλᾶν, ἐπιχαλᾶν, übtr. sich ~ κατα-, συγκαταβαίνειν εἴς τι, συγκαθιέναι ἑαυτὸν εἴς τι, zu j-m sich ~ συγκαθιέναι ἑαυτόν τινι.
herablassend φιλάνθρωπος (2), κοινός, εὐπροσήγορος (2), φιλοπροσήγορος (2), φιλόφρων.
Herablassung *f* ἡ κοινότης (ητος), ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ φιλοφροσύνη od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
herablaufen κατατρέχειν, καταθεῖν, (vom Wasser) καταφέρεσθαι (P.), καταρρεῖν, (von Tränen) καταλείβεσθαι (P.).
herablocken κατάγειν.
herabnehmen καθαιρεῖν.
herabneigen sich κατα-, ἀπονεύειν.
herabreichen *trans.* προτείνειν τινί τι ἄνωθεν, *intr.* καθικνεῖσθαι, καθήκειν εἴς τι, ein bis zu den Füßen ~des Kleid ποδήρης χιτών (ῶνος).
herabreißen κατασπᾶν, ἀφ-, καθαιρεῖν.
herabreiten καθιππεύειν, καταλαύνειν.
herabrennen κατατρέχειν, καταθεῖν, καταφέρεσθαι (P.) δρόμῳ.
herabrinnen καταλείβεσθαι (P.), καταφέρεσθαι (P.).
herabrollen *trans.* ἀπο-, κατακυλίνδειν, *intr.* d. P.
herabrufen eigtl. ἄνωθεν βοᾶν, j-n ~ κελεύειν τινὰ καταβαίνειν.
herabschauen καταθεᾶσθαι (M.), καταβλέπειν.
herabschicken καταπέμπειν.
herabschießen βάλλοντα ἀφαιρεῖν, *intr.* καταφέρεσθαι (P.).
herabschiffen καταπλεῖν.
herabschlagen κατακόπτειν.
herabschleichen καθέρπειν.
herabschleudern κατασφενδονᾶν, καταβάλλειν, καθιέναι.
herabschreien ἄνωθεν βοᾶν.
herabschütteln κατασείειν.
herabschütten καταχεῖν, κατασπείρειν.
herabschweben καταφέρεσθαι (P.), καταπέτεσθαι (herabfliegen).
herabschwemmen καταπλύνειν, καταφέρειν.
herabschwimmen κατανήχεσθαι (M.).
herabsehen καθορᾶν, καταθεᾶσθαι (M.), καταβλέπειν εἴς τι, stolz auf j-n ~ καταφρονεῖν τινος.
herabsenden καταπέμπειν.
herabsenken sich καθίζειν.
herabsetzen eig. κατατίθεσθαι (M.), (vom Preise) μειοῦν, ἐλαττοῦν τὴν τιμήν, j-n ~ καταισχύνειν, ἀτιμοῦν τινα, κακίζειν, φαυλίζειν τινά, j-n bei einem andern ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα.
Herabsetzung *f* (vom Preise) ἡ μείωσις od. ἐλάττωσις τῆς τιμῆς, (der Ehre, des Ansehens) ἡ ἀτιμία.
herabsinken καταπίπτειν, καθιζάνειν, (von der Wagschale) ῥέπειν, übtr. μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), zu etw. ~ μεταπίπτειν εἴς τι.
herabsprengen ἀνὰ κράτος ἐλαύνειν κατά τινος.
herabspringen κατα-, ἀποπηδᾶν, ἀφ-, καθάλλεσθαι (M.).
herabsteigen καταβαίνειν τινός u. ἀπό od. ἔκ τινος, j-n ~ lassen καταβιβάζειν τινά.
Herabsteigen *n* ἡ κατάβασις.
herabstimmen (die Saiten) χαλᾶν, ἐπιχαλᾶν, κατατείνειν, (einschränken, mäßigen) κατα-, συστέλλειν, κολάζειν.
Herabstimmen *n* durch Verben.
herabstoßen ἀπ-, κατωθεῖν.
herabstreuen κατασπείρειν.
herabströmen καταρρεῖν.
herabstürmen καταφέρεσθαι (P.).
herabstürzen *trans.* καταβάλλειν, καταρρίπτειν, (von einer Anhöhe) κατακρημνίζειν, *intr.* καταφέρεσθαι (P.).
Herabstürzen *n* ἡ καταφορά, auch durch Verben.
herabtragen κατακομίζειν, καταφέρειν.
herabträufeln, -triefen, -tröpfeln ἀπο-, καταστάζειν (*trans.* u. *intr.*).
herabtreiben κατ-, ἀπελαύνειν.
herabwallen ἀν-, καθειμένον εἶναι, ~ lassen ἀνιέναι (ἵημι), καθιέναι (u. M.), ἐᾶν ἀνειμένον.
herabwälzen κατακυλίνδειν.
herabwärts εἰς τὸ κάτω.
herabwerfen καταβάλλειν ἀπό τινος.
herabwürdigen ἀτιμάζειν, ἀτιμοῦν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν, ἐκφαυλίζειν, ὄνειδος od. αἰσχύνην περιάπτειν τινί, sich ~ αἰσχύνειν od. καταισχύνειν ἑαυτόν od. P.
herabwürdigend ἀνάξιος, αἰσχρός.
Herabwürdigung *f* ἡ ἀπαξίωσις, s. Herabsetzung.
herabziehen *trans.* ἀφ-, καθέλκειν, κατασπᾶν ἀπό τινος, *intr.* u. *refl.* κατελαύνειν, κατέρχεσθαι (-ιέναι), (von Höhenzügen) καθήκειν.
heran (als Befehl) δεῦρο, δεῦρο δή, δεῦρ' ἴθι, πρόσελθε, in Zssgn πρός, ἐπί, παρά.
heranbilden παιδεύειν, ἐκπαιδεύειν, j-n zu etw. ~ παιδεύειν τινά τι od. *inf.* od. εἰς, πρός, ἐπί τι.
heranbrausen ἐπιβρέμεσθαι (M.), μετὰ ψόφου ἐπιφέρεσθαι (P.).
heranbringen προσ-, ἐπι-, παρακομίζειν, προσ-, ἐπιφέρειν, προσ-, ἐπάγειν, von allen Seiten ~ συμφέρειν, συνάγειν, συγκομίζειν.
Heranbringen *n* ἡ προσ-, ἐπιφορά, ἡ παρακομιδή, ἡ ἐπ-, προσαγωγή, gew. Verben.
heranfliegen προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
heranfließen προσ-, ἐπιρρεῖν.
heranführen προσ-, ἐπάγειν.
herangehen προσέρχεσθαι (-ιέναι), προσβαίνειν.
heranjagen (mit dem Pferde) προσελαύνειν δρόμῳ oder κατὰ (ἀνὰ) κράτος.
herankommen προσ-, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), παραγίγνεσθαι.
herankriechen προσ-, ἐφέρπειν.
heranlassen παρ-, προσιέναι (ἵημι), nicht ~ κωλύειν od. εἴργειν τοῦ μὴ πλησίον γίγνεσθαι, auch bloß εἴργειν, ἀποκωλύειν.
heranlaufen προσ-, ἐπιτρέχειν.
herannahen ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), πλησιάζειν, προσπελάζειν, παραγίγνεσθαι, ἐγγὺς γίγνεσθαι.
heranreichen an j-n od. etw. τείνειν πρός τινα od. τι.
heranreifen ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπακμάζειν, (von Personen) ἡβάσκειν, ἐφηβάσκειν, ἔφηβον γίγνεσθαι, herangereift sein ἡβᾶν.

heranreiten προσελαύνειν, ἐφιππεύειν.
heranrücken *trans.* προσκινεῖν, προσ-, ἐπάγειν, *intr.* προσ-, ἐπιέναι, προσ-, ἐπιφέρεσθαι (P., von Personen und Sachen), προσ-, ἐπελαύνειν (von Personen), ἐπι-, προσπλεῖν (zur See).
heranrudern προσερέττειν.
heranrufen προσ-, ἐπι-, παρακαλεῖν.
heranschaffen πορίζειν, παρασκευάζειν, συλλέγειν.
heranschieben προσκινεῖν.
heranschiffen προσ-, ἐπιπλεῖν.
heranschleichen προσ-, ἐφέρπειν, an j-n ~ ὑπέρχεσθαι (-ιέναι) τινα.
heranschwärmen ἐπι-, εἰσκωμάζειν.
heranschweben προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
heranschwimmen ἐπι-, προσνεῖν, προσνήχεσθαι, (von Sachen) προσ-, ἐπιπλεῖν.
heransegeln προσ-, ἐπιπλεῖν.
heransprengen (mit dem Pferde) s. heranjagen.
heranspringen παρα-, ἐπι-, προσπηδᾶν, ἐφ-, προσάλλεσθαι (M.).
heranströmen προσ-, ἐπιρρεῖν.
heranstürmen, -stürzen προσ-, ἐπιφέρεσθαι (P.), (von Feinden) ἐφορμᾶσθαι (P.).
herantaumeln σφαλλόμενον od. παράφορον προσιέναι (εἶμι), ἐπέρχεσθαι σφαλλόμενον μεταξύ.
herantreiben προσ-, ἐπελαύνειν.
herantreten προσ-, παρ-, ἐφίστασθαι, προσέρχεσθαι (-ιέναι).
heranwachsen ἐκτρέφεσθαι (P., von Menschen u. Pflanzen), (Wachstum haben) αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν ἔχειν od. λαμβάνειν, herangewachsen sein (von Menschen) ἡλικίαν ἔχειν, herangewachsen ἔφηβος (2).
heranwagen sich τολμᾶν προσέρχεσθαι (-ιέναι) τινι, sich nicht ~ ὀκνεῖν προσέρχεσθαι.
heranwehen *trans.* πνέοντα ἐπάγειν, *intr.* προσ-, ἐπιπνεῖν.
heranwinken νεύματι χρώμενον προσ-, παρακαλεῖν.
heranziehen *trans.* ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν, προσ-, ἐπάγειν, *intr.* s. heranrücken.
herauf ἄνω, εἰς τὸ ἄνω, in Zſſgn durch ἀνά, ἐπί.
heraufbringen ἀνακομίζειν, ἀναφέρειν (von Sachen), ἀνάγειν, ἀναβιβάζειν (von Lebendem).
herauffahren *trans.* ἀνακομίζειν, ἀναφέρειν, ἀνάγειν, *intr.* ἐλαύνειν ἄνω, ἀνακομίζεσθαι (P.), (plötzlich heraufkommen) ἀναφέρεσθαι (P.).
heraufsliegen ἀναπέτεσθαι.
heraufführen ἀνάγειν, ἀναβιβάζειν.
heraufgeben ἀναδιδόναι.
heraufgehen ἀνέρχεσθαι (-ιέναι), ἀναβαίνειν.
heraufheben, -helfen ἀναβιβάζειν.
heraufholen ἀναφέρειν, ἀνακομίζειν.
heraufkommen ἀνέρχεσθαι (-ιέναι), ἀνατέλλειν (von Sonne und Mond), ἐπιτέλλειν (von Sternen).
herauflassen ἀνιέναι (ἵημι), ἀναπέμπειν.
herauflaufen ἀνατρέχειν, ἀναθεῖν, ἄνω τείνειν.
heraufleiten ἀνάγειν.
heraufnehmen ἀναλαμβάνειν, (ein Kleid) ἀνα-, συστέλλειν, ἐπιζώννυσθαι (M.).
heraufreichen ἀνατείνειν, *intr.* ἐξικνεῖσθαι, ἀνήκειν, ἄνω τείνειν.
heraufrücken *trans.* προκινεῖν, κινεῖν εἰς τὸ ἄνω, *intr.* durch d. P.
heraufrufen s. heraufschreien.
heraufschaffen ἀνακομίζειν.
heraufschicken, -senden ἀναπέμπειν.
heraufschreien εἰς τὸ ἄνω βοᾶν, κεκραγέναι ἔκ τινος.
heraufsteigen ἀναβαίνειν.
Heraufsteigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἀναδρομή.
herauftreten ἀναβαίνειν.
heraufwälzen ἀνακυλίνδειν.
heraufwerfen βάλλειν εἰς τὸ ἄνω.
heraufwinden ἀνιμᾶν.
heraufziehen *trans.* ἀνέλκειν, ἀνασπᾶν, ein Netz ~ ἀναιρεῖσθαι (M.) δίκτυον, *intr.* s. heraufrücken.
heraus ἔξω, ~! (= komm ~) ἔξιθι δή, ~ damit! ἔξειπε δή, in Zſſgn ἐκ, πρό, διά.

herausangeln ἐκκαλαμᾶσθαι (M.).
herausarbeiten ἐξάγειν, ἐξαιρεῖν, sich ~ ἐκ-, διαδύεσθαι (-δῦναι), (aus Not und Gefahr) ἀνακύπτειν.
herausbegeben sich ἐξέρχεσθαι (-ιέναι).
herausbegleiten ἐξιόντα προπέμπειν τινά.
herausbekommen (als Überschuß etw. erhalten) προσοφείλεταί μοι ἔκ τινος, ich bekomme als Ertrag heraus πρόσεισί τί μοι ἔκ τινος, καρποῦμαι (M.) ἔκ τινος.
herausbetteln ἐξαιτεῖν (u. M.) τι.
herausbilden ἀναπλάττειν τι ἔκ τινος.
herausbrechen *trans.* ἐκρηγνύναι, βίᾳ ἐξαιρεῖν oder ἐξάγειν, *intr.* ἐξανθεῖν (auf der Oberfläche eines Gegenstandes, auch von Geschwüren auf der Haut u. Leidenschaften), s. hervorbrechen.
herausbrennen ἐκκάειν (ἔκ τινος), ἀφανίζειν.
herausbringen 1. ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν (Sachen), ἐξάγειν, ἐκβιβάζειν (Lebendes). — 2. (vertilgen, zB. e-n Fleck u. dgl.) ἐξαλείφειν, ἀφανίζειν. — 3. übtr. (mit List od. Gewalt entlocken) ἐξάγειν, ἐξαιρεῖν, ἐκβιάζεσθαί (M.) τί τινος, (durch Denken ~) συμβάλλειν (u. M.), ἐξευρίσκειν. — 4. (einsehen, verstehen) καταμανθάνειν, κατανοεῖν. — 5. (erforschen) πυνθάνεσθαί τι παρά τινος. — 6. (j-n aus dem Kontext bringen, verwirren) ἐκταράττειν, ἐκπλήττειν τινά, sich aus etw. ~ ἐκσῴζεσθαί (P.) τινος u. ἔκ τινος. — 7. (zustande bringen) ποιεῖν.
herausdrängen ἐξωθεῖν, ἐκβάλλειν τινά τινος.
herausdrehen ἐκστρέφειν, στρέφειν ἔξω.
herausdringen ἔξω φέρεσθαι (P.), ἐκχεῖσθαι (P.), ἐκ-, προρρεῖν.
herausdrücken ἐκθλίβειν, ἐκπιέζειν.
herauseilen ἐξορμᾶσθαι (P.).
herausfahren I *trans.* ἐξ-, προάγειν, ἐκκομίζειν. — II *intr.* (auf einem Fahrzeuge) ἐξ-, προελαύνειν, (zu Schiffe) ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (P. u. M.), (plötzlich hervortreten) ἐκ-, ἀναφαίνεσθαι, ἐξορμᾶν (u. P.), (von leuchtenden Erscheinungen) ἐκλάμπειν, (von der Rede) ἐκπίπτειν, ἐκφεύγειν.
herausfallen ἐκπίπτειν, ~ lassen ἐκβάλλειν.
herausfinden 1. ἐξευρίσκειν, ἐκκρίνειν, διαγιγνώσκειν, sich ~ (aus einem Orte) δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι). — 2. übtr. καταμανθάνειν, κατανοεῖν, sich aus etw. nicht ~ können ἀπορεῖν περί τινος, πρός u. εἴς τι, ἀμηχανεῖν περί τινος, ἀπόρως ἔχειν πρός τι.
herausfischen eig. ἀγκίστρῳ od. δικτύῳ od. σαγήνῃ ἐξέλκειν, ἐκκαλαμᾶσθαι (M., auch übtr.), ἐξαιρεῖσθαι (M., übtr.).
herausfliegen ἐκπέτεσθαι.
herausfliehen ἐκφεύγειν.
herausfließen ἐκρεῖν.
herausfordern etw. ἀπαιτεῖν (u. M.) τι, (zum Kampfe) προκαλεῖσθαί (M.) τινα, (j-s Auslieferung verlangen) ἐξαιτεῖν (u. M.) τινα, j-n durch Kränkungen ~ ἄρχειν ἀδίκων χειρῶν.
Herausforderung *f* ἡ πρόκλησις, sonst durch Verben, nach vorhergegangener ~ ἐκ προκλήσεως, die ~ annehmen τὴν πρόκλησιν δέχεσθαι (M.).
herausführen ἐκκομίζειν (u. M.), ἐξάγειν (v. Personen).
Herausgabe *f* ἡ ἔκδοσις (eines Buches), ἡ παρά-, ἀπόδοσις (einer Sache).
herausgeben ἀπο-, παραδιδόναι (eine Sache), ἐκδιδόναι, ἐκφέρειν εἰς τὸ φῶς (eine Schrift).
Herausgeber *m* (eines Buches) durch d. *part.* d. Verben.
herausgehen ἐξέρχεσθαί (-ιέναι) τινος u. ἔξω τινός, ἐκ-, προβαίνειν, ἐκπορεύεσθαι (P.), ~ lassen ἐκβιβάζειν, (sich tilgen lassen) ἀφανίζεσθαι (P.), εὐεξάλειπτον εἶναι. s. herauskommen 1.
Herausgehen *n* ἡ ἔξοδος, ἡ ἔκβασις, gew. durch Verben.
herausgeraten ἔξω γίγνεσθαι od. φέρεσθαι (P.).
herausgleiten ἐξολισθάνειν.
herausgraben ἐξ-, ἀνορύττειν.
herausgreifen ἐξαιρεῖν (u. M.).
herausgrübeln λεπτολογεῖν.

herausgucken ἐκ-, δια-, προ-, παρακύπτειν.
heraushalten προτείνειν.
heraushängen *trans.* κρεμαννύναι ἔκ τινος, προτείνειν, *intr.* (heraushangen) κρέμασθαι ἔκ τινος, προκρέμασθαι, ἔξω κρέμασθαι.
heraushauen ἐκκόπτειν, ἐκτέμνειν, j-n ~ ἐκσῴζειν τινὰ ἐκ τῆς μάχης.
herausheben ἐξαίρειν, (mit Gewalt) ἐκμοχλεύειν, übtr. ἐξ-, προαιρεῖσθαι (M.).
heraushelfen 1. eig. (zB. beim Aussteigen u. dgl. behilflich sein) ἐκβιβάζειν τινὰ ἔκ τινος. — 2. übtr. (einen Ausweg verschaffen) δίοδον od. ἔξοδον πορίζειν od. παρασκευάζειν τινί, (aus einer Gefahr u. dgl.) ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινά τινος. — 3. (befreien) ἐλευθεροῦν, ἀπαλλάττειν. — 4. (beistehen) ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν τινι, sich ~ δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι), sich nicht ~ können s. herausfinden.
herausholen ἐκκομίζειν, προφέρειν (von Sachen), ἐκκαλεῖν, ἐξάγειν (von Personen).
herausjagen ἐξελαύνειν, ἐκβάλλειν, ἐκδιώκειν, ἐκσοβεῖν, ἐξωθεῖν, herausgejagt werden ἐκπίπτειν.
Herausjagung *f* ἡ ἐκβολή, ἡ ἐξέλασις, gew. durch Verben.
herauskehren ἐκτρέπειν, τρέπειν ἔξω (herauswenden), ἐκκαθαίρειν, ἐκσαροῦν (mit dem Besen).
herausklügeln σοφίζεσθαι (M.), (διασκεψάμενον) ἐξευρίσκειν, λεπτολογεῖν.
herauskommen 1. eig. ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), προέρχεσθαι (-ιέναι), j-n ~ lassen ἐκκαλεῖν (u. M.), mit der Sprache ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, nicht mit der Sprache ~ οὐκ ἀξιοῦν εἰπεῖν. — 2. (entkommen aus Not, Gefahr u. dgl.) ἀπαλλάττεσθαί (P.), ἀπολύεσθαί (P.) τινος, φεύγειν, δια-, ἐκφεύγειν τι, σῴζεσθαι (P.) ἔκ τινος. — 3. (vom Redner, aus dem Texte ~) ἐκπίπτειν τοῦ λόγου, διαταράττεσθαι (P.), (von Büchern) ἐκδίδοσθαι (P.). — 4. (bekannt werden) δῆλον od. φανερὸν γίγνεσθαι. — 5. (bei Rechnungen als Resultat) ἐξέρχεσθαι, γίγνεσθαι, συμβαίνειν. — 6. (gewonnen werden) περιγίγνεσθαι, περιεῖναι od. συμβαίνειν ἔκ τινος, es kommt nichts dabei heraus οὐδὲν ὄφελος τούτων. — 7. (sein, erscheinen) εἶναι, δοκεῖν εἶναι, zB. das kommt wunderbar heraus ἄτοπόν ἐστιν od. δοκεῖ εἶναι.
herauskönnen = herauskommen können δύνασθαι oder ἔστιν ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), nicht ~ ἐνέχεσθαί (P.) τινι, εἴργνυσθαι (P.).
herauskriechen ἐξέρπειν.
herauslassen ἐξ-, ἀφ-, προϊέναι (ἵημι), ἐᾶν ἐξέρχεσθαι.
Herauslassen *n* ἡ πρόεσις, gew. durch Verben.
herauslaufen ἐκτρέχειν, ἐκθεῖν, (von Flüssigkeiten) ἐκ-, ἀπορρεῖν.
herauslegen ἐκτιθέναι, sich ~ zB. aus dem Fenster προκύπτειν ἐκ τῆς θυρίδος.
herausliegen ἐκκεῖσθαι.
herauslocken ἐκκαλεῖσθαι (M.), ἐξάγειν.
herauslügen sich ψευδόμενον σῴζεσθαι (P.), ψευδόμενον πόνῳ καὶ μόλις ἀποφεύγειν.
herausmachen (austilgen) ἐξαλείφειν, ἀφανίζειν, sich ~ (herausgehen) ἐξ-, προϊέναι (εἶμι) εἰς τὸ φανερόν, sich aus dem Bette ~ ἐξανίστασθαι ἐκ τῆς εὐνῆς.
herausmüssen ἀνάγκη ἐξέρχεσθαι (-ιέναι, v. Personen), ἀνάγκη ἐκκομίζεσθαι (P., von Sachen).
herausnehmbar ἐξαιρετός (2).
herausnehmen ἐξ-, ὑπεξαιρεῖν, (auslesen) ἐκλέγειν, aus dem Verborgenen προφέρειν.
Herausnehmen *n* ἡ ἐξαίρεσις, gew. durch Verben.
herauspacken eig. κενοῦν, ἐξαιρεῖν, übtr. sich ~ ἀνάγειν ἑαυτόν, ἐξέρρειν.
herauspeitschen μαστιγοῦντα od. μάστιξιν ἐκβάλλειν od. ἐξελαύνειν.
herauspflücken ἐκδρέπεσθαι (M.).
herausplatzen ἐκρήγνυσθαι (P.), übtr. mit etw. (in der Rede) εἰκῆ, προπετῶς od. ἀπερισκέπτως λέγειν.
herauspochen ἐκκρούειν, j-n ~ κρούοντα τὴν θύραν ἐκκαλεῖσθαί (M.) od. ἔξω καλεῖν τινα.
herauspressen ἐκθλίβειν.
herausprügeln πληγαῖς ἐκβάλλειν od. ἐξελαύνειν.
herausputzen κοσμεῖν, ἐκ-, ἐπικοσμεῖν, καλλωπίζειν.
herausquellen ἐκ-, προρρεῖν, ἐκ-, ἀναβλύζειν.
herausragen ἐξέχειν.
herausrecken προτείνειν.
herausreden ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), sich ~ λόγοις oder λέγοντα διαφεύγειν, προφασιζόμενον δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι).
herausreichen *trans.* προτείνειν, *intr.* ἐξέχειν.
herausreisen ἔξω πορεύεσθαι (P.), ἀπο-, ἐκδημεῖν.
herausreißen eig. ἐξέλκειν, ἀνασπᾶν, ἐξαιρεῖν, übtr. (aus einer Gefahr u. dgl.) σῴζειν ἔκ τινος.
herausreiten ἐξιππεύειν, ἐξ-, προελαύνειν.
herausrennen ἐξορμᾶν (u. P.), δρόμῳ ἔξω φέρεσθαι (P.).
herausrinnen ἐκ-, προρρεῖν, ἐκ-, προχεῖσθαι (P.).
herausrücken *trans.* προκινεῖν, προάγειν, *intr.* s. ausrücken; mit der Sprache ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, (das Schweigen brechen) ῥηγνύναι φωνήν, (freimütig reden) παρρησιάζεσθαι (M.), Geld ~ πορίζεσθαι (M.) χρήματα.
herausrufen ἔξω καλεῖν, ἐκκαλεῖν (u. M.).
heraussagen ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), seine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, rund ~ οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, ἀπὸ od. ἐκ τοῦ εὐθέος λέγειν.
heraussägen ἐκπρίειν.
herausschaffen ἐξάγειν, ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν.
herausscharren ἐξ-, ἀνορύττειν.
herausscheinen ἐκ-, διαφαίνεσθαι (P.), ἐκ-, διαλάμπειν.
herausscheuchen ἐκσοβεῖν.
herausschicken ἐκ-, προπέμπειν.
herausschieben (ἔξω) προκινεῖν.
herausschießen (mit Geschossen) τοξεύειν od. βάλλειν ἔξω, ἐκτοξεύειν, (schnell hervorkommen) ἔξω φέρεσθαι (P.), (von Flüssigkeiten) ἐκ-, προρρεῖν, ἐκχεῖσθαι (P.), (von Pflanzen und Gewächsen) ἐκβλαστάνειν.
herausschiffen ἐκπλεῖν, ἔκπλουν ποιεῖσθαι (M.).
herausschimmern ἐκ-, διαλάμπειν.
herausschlagen *trans.* ἐκκόπτειν, ἐκκρούειν, ἐξαράττειν, *intr.* (von der Flamme) ἐκ-, διαλάμπειν, ἐκρήγνυσθαι (P.).
herausschleichen sich ἐξέρπειν, ὑπεξέρχεσθαί (-ιέναι), ὑπεξίστασθαί τινος.
herausschleifen, -schleppen ἐξ-, προέλκειν, ἐκφορεῖν.
herausschleudern ἐκσφενδονᾶν, s. herausweisen.
herausschlüpfen ἐκ-, δια-, διεκ-, ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι), ἐξολισθάνειν, δια-, ἐκ-, ἀποδιδράσκειν.
herausschneiden ἐκτέμνειν.
herausschnellen ἐκσείειν, ἀποπάλλειν.
herausschöpfen ἐξαντλεῖν.
herausschreiten ἐκβαίνειν.
herausschütteln ἐκσείειν.
herausschütten ἐκ-, προχεῖν.
herausschwellen ἐξανοιδᾶν (-εῖν).
herausschwenken ἐκσαλεύειν.
herausschwimmen ἐκνεῖν, ἐκνήχεσθαι, ἐκκολυμβᾶν.
heraussegeln ἐκπλεῖν.
heraussehen ἐκ-, προκύπτειν, προορᾶν.
heraussein ἐξεληλυθέναι, ἔξω εἶναι, οὐκ od. οὐκέτι ἔνδον εἶναι.
heraussenden ἐκ-, προπέμπειν, ἐξαποστέλλειν.
aussperren ἀπο-, ἐκκλείειν, ἀπείργειν τινά τινος.
heraussprengen *trans.* ἐκκόπτειν, *intr.* ἐκφέρεσθαι (P.), δρόμῳ ἐξελαύνειν.
herausspringen ἐκπηδᾶν, ἐξάλλεσθαι (M.).
herausspritzen *trans.* ἐκ-, ἀπορραίνειν, *intr.* ἀνα-, ἐκβλύζειν.
heraussprossen ἐκ-, ἀναβλαστάνειν.
heraussprudeln *trans.* ἐκφυσᾶν, *intr.* ἐκ-, ἀναβλύζειν.
herausstecken προτείνειν.
herausstehen ἐξέχειν.
herausstehlen ἐκκλέπτειν, sich ~ s. herausschleichen
heraussteigen ἐκβαίνειν.
herausstellen ἐκ-, προτιθέναι, es stellt sich heraus, daß φαίνεται (P.), φανερόν, δῆλον, ἔκ-, κατάδηλον γί-

γνεταί τι od. δηλοῦταί τι mit *part.*, φαίνεταί od. ἐξελέγχεταί τις mit *part.*

herausstoßen ἐξωθεῖν, ἐκβάλλειν, ἐκκρούειν, herausgestoßen werden ἐκπίπτειν, ein Wort ~ φωνὴν ῥηγνύναι.

herausstottern βατταρίζοντα od. ψελλιζόμενον λέγειν τι.

herausstrecken προτείνειν, προβάλλειν, ἐξείρειν.

herausstreichen übtr. (loben) ἐπαινεῖν, ἐγκωμιάζειν, σεμνύνειν.

herausströmen ἐκ-, προρρεῖν, ἐκ-, προχεῖσθαι (P.).

herausstürmen ἐξορμᾶν (u. P.).

herausstürzen ἐκπίπτειν, ἐξορμᾶν (u. P.).

heraussuchen ἐκλέγειν.

heraustragen ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν.

heraustreiben ἐξ-, ἀπελαύνειν, ἐξάγειν, herausgetrieben werden ἐκπίπτειν, (mit Gewalt) ἐκβάλλειν, ἐκβιάζεσθαι.

heraustreten (von Personen) ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπο-, ἐκβαίνειν, (aus einer Verbindung oder Gesellschaft) ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, (aus einem Zustande) ἐξίστασθαί τινος, (von Leblosem) ἐξέχειν, προπίπτειν.

Heraustreten *n* ἡ ἐξοχή, ἡ πρόπτωσις (zB. der Augen τῶν ὀφθαλμῶν), gew. durch Verben.

herauswachsen ἐκβλαστάνειν.

herauswagen sich τολμᾶν ἐξιέναι od. προϊέναι (-ελθεῖν).

herauswälzen ἐκκυλίνδειν.

herauswärts ἔξω, εἰς τὰ ἔξω.

herauswaschen ἐκπλύνειν τί τινος.

herauswehen πνεῖν ἔκ τινος, ἐκπνεῖν.

herausweisen ἐκβάλλειν, ἀποπέμπειν, herausgewiesen werden ἐκπίπτειν.

herauswenden ἐκστρέφειν, στρέφειν ἔξω od. εἰς τὰ ἔξω.

herauswerfen s. herausweisen.

Herauswerfen *n* ἡ ἐκβολή, besser durch Verben.

herauswickeln ἐξ-, ἀνελίττειν, sich ~ s. d. folg. Wort.

herauswinden βίᾳ ἐξαιρεῖν, sich ~ ἐκκυλίνδεσθαι (P.), ἐκ-, διαδύεσθαι (-δῦναι).

herauswollen βούλεσθαι od. ἐθέλειν od. ἐπιθυμεῖν ἐξιέναι, mit der Sprache nicht ~ ἀναδύεσθαι (-δῦναι).

herauswühlen ἐξ-, ἀνορύττειν.

herauszerren, -ziehen I *trans.* ἐξ-, παρέλκειν, ἐκ-, ἀνασπᾶν, das Schwert ~ σπάσασθαι τὸ ξίφος, aus Gefahren ~ ἐξαιρεῖσθαι (M.) od. ἐκσῴζειν ἐκ κινδύνων, sich aus etw. ~ ἐκ-, δια-, ἀναδύεσθαι (-δῦναι). — **II** *intr.* ἐξελαύνειν, ἐξάγειν, ἐκπορεύεσθαι (P.).

herb, herbe (von Geschmack) δριμύς, πικρός, στρυφνός, αὐστηρός, übtr. (schmerzlich) πικρός, ἀλγεινός, δεινός, βαρύς.

Herbe, Herbigkeit *f* ἡ δριμύτης, ἡ πικρότης, ἡ αὐστηρότης (ητος), ἡ αὐστηρία u. d. *neutr.* d. *adj.*

herbei und die hier fehlenden Zssgn mit „herbei" s. unter „heran".

Herberge *f* τὸ καταγώγιον, ἡ καταγωγή, ἡ κατάλυσις, ἡ ἐκτροπή.

herberichten δεῦρο ἀπαγγέλλειν.

herbestellen κελεύειν τινὰ παρεῖναι, φάναι τινὰ παραγίγνεσθαι, προστάττειν τινὶ παρεῖναι, ich bin herbestellt προστεταγμένος πάρειμι.

herbeten eig. ἀναγορεύειν τὰς εὐχάς, übtr. λέγειν (εἰπεῖν) ἀπὸ στόματος, καταλέγειν.

herbitten καλεῖν, προσ-, ἐπι-, παρακαλεῖν.

herblasen (vom Winde) φυσᾶν, πνεῖν ἀπό τινος.

herblich ὑπό-, ἔμπικρος (2), ὑπόδριμυς.

herblicken προσ-, ἐμβλέπειν.

herbringen φέρειν, προσφέρειν, ἄγειν, προσ-, ἐπάγειν, κομίζειν, προσκομίζειν (letztere beiden bsd. von Lasten u. dgl.), mit sich ~ φέροντα od. ἄγοντα ἥκειν, ἄγοντα ἐπέρχεσθαι.

Herbst *m* τὸ φθινόπωρον, τὸ μετόπωρον, im ~e des Lebens stehen προβεβηκέναι τῇ ἡλικίᾳ.

Herbstabend *m* ἡ ἑσπέρα φθινοπώρου χρόνῳ, ἡ κατὰ φθινόπωρον ἑσπέρα.

Herbstapfel *m* τὸ μετοπωρινὸν oder φθινοπωρινὸν μῆλον.

Herbstarbeit *f* τὸ κατὰ φθινόπωρον ἔργον.

herbstartig, herbstlich μετοπωρινός, φθινοπωρινός.

Herbstbirne *f* τὸ μετοπωρινὸν oder φθινοπωρινὸν ἄπιον.

Herbstblume *f* τὸ φθινοπωρινὸν ἄνθος.

Herbstfrüchte *f/pl.* ἡ ὀπώρα, ~ einsammeln ὀπωρίζειν, das Einsammeln derselben ὁ ὀπωρισμός.

Herbstluft *f* ὁ φθινοπωρινὸς ἀήρ (έρος), ἡ μετοπωρινὴ αὔρα.

herbstmäßig φθινοπωρινός.

Herbstmonat *m* ὁ φθινοπωρινὸς μήν (ηνός).

Herbstnacht *f* ἡ φθινοπωρινὴ νύξ (κτός).

Herbstnachtgleiche *f* ἡ φθινοπωρινὴ ἰσημερία.

Herbstnebel *m* ἡ μετοπωρινὴ ὁμίχλη (auch *pl.*).

Herbstobst *n* s. Herbstfrüchte.

Herbstregen *m* ὁ φθινοπωρινὸς ὄμβρος.

Herbstreif *m* ἡ μετοπωρινὴ πάχνη.

Herbstrose *f* τὸ μετοπωρινὸν ῥόδον.

Herbsttag *m* ἡ κατὰ φθινόπωρον ἡμέρα.

Herbstwetter *n* ὁ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀήρ (έρος), das schönste ~ ἡ οἵα κατὰ φθινόπωρον εὐδία.

Herbstzeit *f* τὸ φθινόπωρον.

Herbstzeitlose *f* τὸ κολχικόν.

Herd *m* ἡ ἐσχάρα, ἡ ἐσχαρίς (ίδος), (Hausaltar) ἡ ἑστία, (Haus) τὰ ἑαυτοῦ, einen ~ gründen ἱδρύεσθαι (M.) ἑστίαν, ohne ~ ἄμοιρος (2) ἑστίας.

Herde *f* allg. ἡ ἀγέλη, (von kleinerem Vieh) ἡ ποίμνη, (von Zuchtvieh) τὰ βοσκήματα, (eine große Menge) τὸ πλῆθος, zu einer ~ vereinigen συναγελάζειν, sich zu einer ~ vereinigen, in ~n leben d. M.

herdeklamieren ἀπορραψῳδεῖν.

Herdenochse *m* ὁ ἀγελαῖος βοῦς (οός).

herdenweise ἀγεληδόν, κατ' ἀγέλας, ~ leben s. in Herden leben unter Herde; ~ lebend ἀγελαῖος.

hereilen s. herzueilen.

herein εἴσω, ἐντός, in Zssgn durch die *prp.* εἰς, ἐν, ἐπί. ~! εἴσιθι, εἰσελθε, die hier fehlenden Zssgn mit „herein" s. unter „hinein" od. „ein".

hereinbrechen εἰσπίπτειν, ἐπισκήπτειν εἴς τι, (von der Nacht) ἐπιγίγνεσθαι.

hereinwärts εἴσω, εἰς τὰ εἴσω.

hererzählen καταλέγειν, λόγῳ διεξέρχεσθαι (-ιέναι), καταριθμεῖσθαι (M.).

herfabeln μυθολογεῖν, μυθολογοῦντα καταλέγειν.

herfahren προσελαύνειν, über j-n ~ (mit Worten) καθάπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιπλήττειν τινί.

herfallen über j-n ἐπι-, προσπίπτειν, ἐπιφέρεσθαί (P.), ἐπιτίθεσθαί, προσκεῖσθαί τινι, übereinander ~ εἰς χεῖρας ἔρχεσθαι od. συμμειγνύναι ἀλλήλοις, über j-n s. das vor. Wort.

herfliegen ἐπι-, προσπέτεσθαι.

herfließen ἐπιρρεῖν, ἐπιφέρεσθαι (P.) ἐπί τι, übtr. (herrühren) ~ von etw. γίγνεσθαι ἔκ τινος.

herführen προσ-, ἐπάγειν, was führt dich her? τί βουλόμενος od. τοῦ χρῄζων πάρει;

Hergang *m* eig. ἡ πρόσ-, πάρ-, ἔφοδος, übtr. (der Verlauf von Begebenheiten) ἡ πρᾶξις, τὸ πρᾶγμα, τὸ γενόμενον (u. *pl.*), τὸ συμβάν (u. *pl.*), τὰ περί τι γενόμενα, τὰ περί τι.

hergeben 1. ἀπο-, παραδιδόναι (abgeben), παρέχειν (darbieten, darreichen), χορηγεῖν (von Kosten u. Mitteln zu etw.). — **2.** sich zu etw. ~ παρέχειν ἑαυτόν τινι mit *inf.*, den Namen zu etw. ~ τὸ ὄνομα παρέχειν oder ἐμπαρέχειν τινί, sich zu allem ~ παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι ὅ τι βούλεταί τις.

hergebracht νομιζόμενος, s. herkömmlich.

hergehen eig. προσιέναι, (einen Verlauf nehmen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, es geht lustig her εὐφραίνονταί od. ἀγάλλονται πάντες, πολλή ἐστιν εὐθυμία, es ging beim Gastmahl hoch her μεγαλοπρεπὲς τὸ δεῖπνον.

hergießen etw. über j-n od. etw. καταχεῖν od. κατασκεδαννύναι τί τινος.

herhalten προτείνειν, παρέχειν, ~ müssen ὑπομένειν τι, δίκην διδόναι, δίκας ὑπέχειν (zur Bestrafung), διατριβὴν παρέχειν (zum Spott).

herhauen auf j-n καθικνεῖσθαί τινος, παίειν τινά.

herholen προσάγειν, κομίζειν, φέρειν, weit ~ μακρὰν ἀναζητεῖν, j-n ~ lassen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα.

Hering *m* ἡ μαίνη, ἡ μαινίς (ίδος), eingesalzener ~ ὁ τάριχος.

Heringsfang *m* ἡ τῶν μαινῶν od. μαινίδων θήρα.

Heringshändler *m* ὁ ταριχοπώλης.

herkommen προσ-, ἐπ-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), προσ-, ἐπιχωρεῖν, παραγίγνεσθαι, ~ lassen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, von etw. ~ (zB. vom Essen) γίγνεσθαι ἀπό τινος (ἀπὸ δείπνου), (herrühren) γίγνεσθαι ἐκ od. ἀπό τινος, das kommt davon her αἰτία δέ (ἐστιν), αἴτιον δὲ τούτου τόδε, αἰτία δὲ τούτου ἥδε.

Herkommen *n* (Abstammung) τὸ γένος, ἡ γενεά, von gutem ~ εὐγενής, von niedrigem ~ ἀγεννής, von gutem, niedrigem ~ sein καλῶς, κακῶς γεγονέναι, (Gebrauch) ὁ νόμος, τὸ ἔθος, τὰ νόμιμα, τὰ καθεστῶτα.

herkömmlich νομιζόμενος, νόμιμος, εἰωθώς, καθεστώς, πάτριος, es ist bei ihnen ~ πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς, νομίζεται παρ' αὐτοῖς, νομίζουσιν.

herkriechen ἐφέρπειν.

Herkunft *f* ἡ ἔφ-, πρόσοδος, s. Herkommen.

herlallen ἀπολαλεῖν.

herlangen παρέχειν, ὀρέγειν.

herlassen s. heranlassen.

herlaufen s. heranlaufen; hinter j-m ~ διώκειν τινά.

herlegen κατα-, προτιθέναι.

herleiern ἀπορραψῳδεῖν, ᾄδειν, κατᾴδειν, ᾄδοντα περαίνειν.

herleihen δανείζειν, παρέχεσθαι (M.).

herleiten (herführen) προσ-, ἐπάγειν, (das Wasser) ὀχετεύειν, (ableiten) κατάγειν ἀπό τινος, ἀνάγειν oder ἀναφέρειν εἴς τι, das Geschlecht ~ γενεαλογεῖν, sein Geschlecht von j-m ~ ἀνατείνειν τὸ γένος εἴς τινα, ein Wort von einem andern ~ ἀποφαίνειν ὄνομα ὂν ἀπό τινος, παρονομάζειν ῥῆμα, παράγειν od. κινεῖν λέξιν ἔκ τινος.

Herleitung *f* ἡ ἐπ-, προσαγωγή, (des Wassers) ἡ ὀχετεία, (des Geschlechts) ἡ καταγωγή, ἡ γενεαλογία, (eines Wortes) ἡ παρονομασία, ἡ παραγωγή (letzteres auch falsche ~).

herlesen ἀναγιγνώσκειν, ἀναγιγνώσκοντα διέρχεσθαι, καταλέγειν.

Herlesen *n* ἡ ἀνάγνωσις, gew. durch Verben.

Herling *m* (unreife Weintraube) ἡ ὄμφαξ (κος).

herlocken ἐπάγεσθαι (M.).

herlügen καταψεύδεσθαί (M.) τί τινος.

hermachen sich über etw. ἐπιχειρεῖν, ἐπιτίθεσθαί τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀντι-, ἐπιλαμβάνεσθαί τινος, über j-n sich ~ ἐπιτίθεσθαί τινι, ἐπιλαμβάνεσθαί τινος, χεῖρας προσβάλλειν τινί.

Hermaphrodit *m* ὁ ἑρμαφρόδιτος.

Hermarsch *m* ἡ πρόσ-, ἔφοδος.

hermarschieren ἐπέρχεσθαι, προσελαύνειν.

Herme *f* ὁ ἑρμῆς (οῦ).

Hermeneutik *f* ἡ ἑρμηνευτική.

hermeneutisch ἑρμηνευτικός.

hernach ὕστερον, εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐντεῦθεν, unmittelbar ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, auch Zssgn mit ἐπί, zB. ~ auftreten ἐπαναστῆναι.

hernehmen (zur Hand nehmen) παρα-, ἀναλαμβάνειν, (ausmitteln) πορίζειν, εὑρίσκειν, nicht wissen, wo etw. ~ ἀπορεῖν τινος.

herneigen προσκλίνειν, das Ohr ~ τὰ ὦτα παρέχειν.

hernennen καταλέγειν, ἑξῆς λέγειν, διέρχεσθαι.

hernieder κάτω, gew. durch Zssgn mit κατά, zB. ~fahren καταφέρεσθαι (P.).

heroisch ἡρωικός, ἡρῷος, (heldenhaft, heldenmütig) ἄριστος, δεινός, eine ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα.

Heroismus *m* ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἀρετή, ἡ μεγαλοψυχία.

Herold *m* ὁ κῆρυξ (κος), ~ sein κηρυκεύειν, Amt des ~s ἡ κηρυκεία, eine Bekanntmachung durch einen ~ τὸ κηρύκευμα, τὸ κήρυγμα.

Heroldin *f* ἡ κηρύκαινα.

Heroldstab *m* τὸ κηρύκειον, ἡ κηρυκίνη ῥάβδος.

herplappern, -plärren ἀπορ-, καταρραψῳδεῖν, φλυαρεῖν, ὑθλεῖν, ἐκ-, ἀπολαλεῖν, εἰκῇ λέγειν.

Herr *m* ὁ κύριος (Besitzer, Eigentümer), ὁ δεσπότης (unumschränkter Herrscher), ὁ κεκτημένος (Besitzer), ὁ τοῦ οἴκου δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης (Hausherr), ὁ τροφεύς (~ von Tieren), ~ von etw. sein κυριεύειν, δεσπόζειν, δεσποτεῖν τινος, ὑφ' ἑαυτῷ ἔχειν τι, κεκτῆσθαί τι (besitzen), ἄρχειν, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος (über etw. herrschen), ~ seiner Leidenschaften sein ἐγκρατῆ εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, sich zum ~n von etw. machen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, κρατεῖν τινος, καταστρέφεσθαί (M.) τι, ~ sein über etw. κυριεύειν, κρατεῖν τινος, ἐξουσίαν ἔχειν τινός, sein eigener ~ sein ἑαυτοῦ εἶναι, αὐτὸν ἑαυτοῦ ἰσχύειν od. κύριον εἶναι, ἐλεύθερον oder αὐτόνομον oder αὐτοκράτορα εἶναι, ~! (Anrede an einen Vorgesetzten oder Herrscher) ὦ δέσποτα, meine ~en ὦ ἄνδρες.

Herrchen *n* τὸ ἀνθρώπιον, ὁ ἀνθρωπίσκος, τὸ μειράκιον, ὁ δεσποτίσκος.

herrechnen καταλογίζεσθαι (M.), κατ-, δι-, ἀριθμεῖν (auch M.), die Verwandtschaft ~ γενεαλογεῖν τὴν συγγένειαν.

herreichen προτείνειν, ὀρέγειν (hinhalten, bsd. die Hand), (darbieten, gewähren) παρέχειν, *intr.* τείνειν, καθήκειν.

Herreise *f* ἡ δεῦρο ὁδός od. πορεία.

herreisen δεῦρο πορεύεσθαι, ἐπιπορεύεσθαι (P.), προσέρχεσθαι, ἀφικνεῖσθαι.

herreißen ἁρπάζειν, ἐφαρπάζειν.

herreiten προσελαύνειν, ἐφιππεύειν.

Herrendienst *m* ἡ λατρεία, τὸ λάτρευμα, ~ tun λατρεύειν.

Herrengunst *f* ἡ παρὰ τῶν δυνατῶν εὔνοια od. χάρις (ιτος).

Herrenhaus *n* ἡ τοῦ δεσπότου od. τῶν δεσποτῶν οἰκία, (als Versammlung) ἡ τῶν ἐπιφανῶν βουλή.

herrenlos ἀδέσποτος (2), οὐδενὸς ὤν, (von Völkern u. Staaten) ἄναρχος (2).

Herrenlosigkeit *f* τὸ ἀδέσποτον, ἡ ἀναρχία.

herrichten eig. ἐνθάδε od. δεῦρο τρέπειν, (zubereiten) κατα-, παρασκευάζειν.

Herrichtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, (von Speisen) ἡ ὀψαρτυσία, ἡ ὄψου σκευασία.

Herrin *f* ἡ δέσποινα, ἡ δεσπότις (ιδος).

herrisch δεσποτικός, ἀρχικός, τυραννικός, ~es Wesen d. neutr. d. *adj*.

herrlich (glänzend, prächtig) λαμπρός, πολυτελής, μεγαλεῖος, μεγαλοπρεπής, (trefflich) καλός, κάλλιστος, χαρίεις, ἄριστος, θαυμαστός, θαυμάσιος, (ausgezeichnet) διαφέρων, ἐκπρεπής, (außerordentlich) δεινός.

Herrlichkeit *f* ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ πολυτέλεια, ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ κάλλος.

Herrschaft *f* 1. ἡ βασιλεία (königliche ~), ἡ τυραννίς (ίδος, in einem freien Staate widerrechtlich angemaßte), ἡ δεσποτεία (unumschränkte), τὸ κράτος (oberste Gewalt), ἡ ἐπικράτεια (Obmacht), ἡ ἀρχή, ἡ δυναστεία (gesetzliche), ἡ αὐτοκρατορία (bsd. von der unumschränkten ~ des römischen Kaisers), ἡ ἡγεμονία (der Vorrang, bsd. vor anderen Staaten, Oberherrschaft, Prinzipat, Hegemonie). — 2. (Gebiet) ἡ ἀρχή. — 3. (Herr und Herrin) δεσπότης καὶ δέσποινα, οἱ κύριοι, die ~ führen ἀρχὴν ἔχειν, ἄρχειν, ἐν ἀρχῇ εἶναι, die ~ über etw. haben κρατεῖν od. ἐπικρατεῖν τινος, ἄρχειν, κυριεύειν τινός, (über Gegner, Leidenschaften) κρείττω εἶναί τινος, unter j-s ~ stehen ὑπήκοον εἶναί τινος u. τινι, ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος, unter j-s ~ bringen ποιεῖν ὑπό τινι, unter seine ~ bringen ποιεῖσθαι (M.) ὑφ' ἑαυτῷ.

herrschaftlich ὁ, ἡ, τὸ βασιλέως, ἄρχοντος, τυράννου usw., das ~e Gebäude τὸ ἀρχεῖον, τὰ βασίλεια.

Herrschbegierde *f* ἡ τῆς ἀρχῆς od. τοῦ ἄρχειν ἐπιθυμία, ἡ φιλαρχία.

herrschbegierig ἐπιθυμῶν τῆς ἀρχῆς od. τοῦ ἄρχειν, φίλαρχος (2).

herrschen ἄρχειν, βασιλεύειν, κυριεύειν, δεσποτεύειν, ἐπιστατεῖν, δεσπότην od. κύριον εἶναι, κοιρανεῖν (sämtl. mit *gen.*), zur See ~ θαλαττοκρατεῖν, (von Sitten, Gebräuchen, Meinungen u. dgl.) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, (von Zuständen) εἶναι, ὑπάρχειν, κατέχειν, (von Krankheiten) ἐπιδημεῖν.

Herrschen *n* s. Herrschaft.

herrschend durch d. *part.* d. Verben, εἰωθώς, νόμιμος (von Sitten, Gebräuchen), ἐπιδήμιος (2, von Krankheiten), die ~e Macht im Staate τὸ κύριον τῆς πόλεως.

Herrscher *m* ὁ κύριος, ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ δεσπότης, ὁ τύραννος, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος).

Herrschergeschlecht *n* τὸ βασιλικὸν od. ἀρχικὸν γένος, τὸ τῶν βασιλέων γένος, ὁ βασιλικὸς (τοῦ βασιλέως od. βασιλέων) οἶκος.

Herrschergewalt *f* τὸ κράτος, s. Herrschaft.

Herrscherhaus *n* ὁ βασιλικὸς od. βασιλέων οἶκος.

Herrscherin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα, ἡ δέσποινα.

Herrschermacht *f* τὸ κράτος, s. Herrschaft.

Herrscherstab *m* τὸ σκῆπτρον.

Herrschertalent *n* τὸ ἀρχικόν.

Herrscherwürde *f* τὸ βασιλικὸν od. τοῦ βασιλέως usw. ἀξίωμα.

Herrschsucht *f* s. Herrschbegierde.

herrschsüchtig s. herrschbegierig.

herrücken *trans.* προσκινεῖν, ἐπάγειν, *intr.* ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), προσελαύνειν.

herrufen καλεῖν, προσ-, παρακαλεῖν, ~ lassen καλεῖν, μεταπέμπεσθαι (M.).

herrühren γίγνεσθαι od. εἶναι ἀπό od. ἔκ τινος, ἥκειν παρά τινος, das rührt von dir her τούτου σὺ αἴτιος.

hersagen καταλέγειν, ἀπομνημονεύειν, λέγοντα διέρχεσθαι, ἀπὸ μνήμης od. ἀπὸ στόματος od. ἀπὸ γλώττης εἰπεῖν.

herschaffen προσάγειν, προσκομίζειν.

herschauen προσ-, ἐπι-, ἐμβλέπειν, θεᾶσθαι (M.).

herschicken προσ-, ἐπι-, παραπέμπειν, ἐπι-, ἀποστέλλειν.

herschieben προσκινεῖν.

herschießen δεῦρο βάλλειν oder τοξεύειν, (hergeben) παρέχειν, πορίζειν, συμβάλλειν.

herschiffen προσπλεῖν.

herschlagen παίειν.

herschleichen ἐφ-, προσέρπειν.

herschleppen προσέλκειν, ἐπισύρειν.

herschreiben auf etw. γράφειν, καταγράφειν, (von e-m andern Orte) ἐπιστέλλειν, sich ~ von etw. αἰτίαν ἔχειν ἔκ od. ἀπό τινος, γίγνεσθαι ἀπό τινος.

hersehen προσ-, ἐπιβλέπειν, ἐφ-, προσορᾶν.

hersehnen sich πόθον ἔχειν τοῦ προσέρχεσθαι oder παραγίγνεσθαι ἐνθάδε, ποθεῖν τὰ ἐνθάδε.

hersein (herstammen) γίγνεσθαι od. ἥκειν ἔκ od. ἀπό τινος, über etw. ~ (mit etw. beschäftigt sein) εἶναι πρός τινι, ἔχειν ἀμφί τι, über j-n ~ (ihn bedrängen) ἐγκεῖσθαί τινι, (verleumden) διαβάλλειν τινά, es ist lange her, kurze Zeit her μακρός ἐστι χρόνος, ὀλίγος τις χρόνος ἐστίν, ἐκ μακροῦ χρόνου, νεωστί, es ist nicht weit her (Sprichw.) οὐ πολλοῦ ἄξιόν ἐστιν, φαῦλόν ἐστιν.

hersenden s. herschicken.

hersetzen τιθέναι, κατατιθέναι, καθιστάναι, sich ~ καθίζεσθαι, παρακαθίζεσθαι.

hersingen ᾠδῇ od. ᾄδοντα διέρχεσθαι, ᾄδειν.

hersprengen προσελαύνειν.

herspringen προσ-, ἐφάλλεσθαι (M.).

herstammen γεγονέναι oder γένος ἔχειν ἐκ oder ἀπό τινος.

Herstammung *f* τὸ γένος, ἡ γενεά.

herstellen (eigtl.) κατατιθέναι, καθιστάναι, (zustande bringen, fertigen, schaffen) καθιστάναι, ἀποδεικνύναι, κατασκευάζειν, ἀπεργάζεσθαι (M.), wieder~ ἀποκαθιστάναι, ἐπανορθοῦν, (einen Kranken) ὑγιᾶ ποιεῖν, ὑγιάζειν, ἰᾶσθαι (M.), σῴζειν, wiederhergestellt werden (= genesen) ἀνακύπτειν ἐκ τῆς νόσου, φεύγειν νόσον.

Herstellung *f* ἡ κατάστασις, ἡ ἀπόδειξις, ἡ ἀπεργασία, ἡ κατασκευή, (Wiederherstellung) ἡ ἀποκατάστασις, ἡ ἐπανόρθωσις, oft durch Verben.

herstürmen, -stürzen προσ-, ἐπιφέρεσθαι (P.).

hertraben προσελαύνειν δρόμῳ.

hertragen φέρειν, προσφέρειν, προσκομίζειν.

hertreiben ἐλαύνειν, προσ-, ἐπελαύνειν.

hertreten ἐφ-, παρίστασθαι, προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι.

herüber δεῦρο, παρ' od. πρὸς ἡμᾶς, ~ und hinüber δεῦρο κἀκεῖσε, in Zssgn διά, zB. ~bringen διακομίζειν, s. die betr. Zssgn unter „hinüber".

herum πέριξ, κύκλῳ, als *prp.* περί u. ἀμφί mit *acc.*, in Zssgn περί, διά.

herumbalgen sich mit j-m ἀκροχειρίζεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, διαπυκτεύειν od. διαγωνίζεσθαι (M.) ἀλλήλοις.

herumbauen περιοικοδομεῖν.

herumbeißen sich untereinander διαδάκνεσθαι (M.) ἀλλήλοις.

herumbekommen j-n (übtr.) μεταπείθειν.

herumbeschneiden περιτέμνειν.

herumbestreichen περιχρίειν.

herumbetteln πτωχεύοντα περιέρχεσθαι, πτωχεύειν κατὰ τὴν πόλιν.

herumbewegen sich περιφέρεσθαι (P.), φέρεσθαι περί τι.

Herumbewegung *f* ἡ περιφορά.

herumbiegen περικάμπτειν, (mit dem Wagen) ἀνακάμπτειν, μεταστρέφειν.

herumbinden περιδεῖν, περιάπτειν τινί τι.

herumblicken περιβλέπειν, περισκοπεῖν, περιφέρειν τὸ βλέμμα, scheu und vorsichtig ~ παπταίνειν.

herumbreiten περιπεταννύναι, περιστρωννύναι.

herumbringen j-n (übtr.) s. herumbekommen.

herumdenken περι-, διασκοπεῖν, πρὸς ἑαυτὸν διαλογίζεσθαι (M.).

herumdrehen στρέφειν, ἐπιστρέφειν (nach der entgegengesetzten Seite), ἀναστρέφειν (umdrehen), im Kreise ~ περιάγειν, περιφέρειν, δινεῖν, περιδινεῖν, sich im Kreise ~ die P.

Herumdrehung *f* ἡ περιφορά, ἡ περιστροφή od. durch Verben.

herumfahren *trans.* περικομίζειν, *intr.* περιελαύνειν (zu Wagen), περικομίζεσθαι (P., zu Wagen u. zu Schiffe), περιπλεῖν (zu Schiffe).

herumflattern, -fliegen περιπέτεσθαι.

herumfließen um etw. περιρρεῖν τι, ῥεῖν περί τι.

Herumfließen *n* ἡ περιρροή.

herumforschen, -fragen πάντας ἑξῆς ἐρωτᾶν od. ἐξετάζειν, διερωτᾶν, διέρχεσθαι ἐπερωτῶντα.

herumfügen περιάπτειν, περιαρμόττειν, herumgefügt sein περικεῖσθαί τινι.

herumfühlen ψηλαφᾶν.

herumführen περιάγειν (von Personen), (um etw. zu zeigen) περιηγεῖσθαι (M.), in der Irre ~ περιπλανᾶν, j-n bei der Nase ~ (übtr.) ἕλκειν τινὰ τῆς ῥινός, περιέρχεσθαί τινα, eine Mauer, einen Wall u. dgl. ~ περιβάλλειν τεῖχος, χῶμά τινι, περιτειχίζειν, περιχαρακοῦν, einen Graben ~ περιτείνειν τάφρον τινί, περιταφρεύειν, ὀρύγματι περιείργειν τι.

Herumführen *n* eig. ἡ περιαγωγή, ἡ περιήγησις, (e-r Mauer u. dgl.) ἡ περιβολή, ἡ περιτείχισις.

herumgaffen περιχάσκειν, auch bloß χάσκειν, κεχηνότα περιβλέπειν od. περιθεᾶσθαι (M.).

herumgeben διαδιδόναι od. περιφέρειν (πᾶσιν ἑξῆς), προσφέρειν, παρέχειν (πᾶσιν).

herumgehen 1. (rings um etw.) περιιέναι, περιβαίνειν, (ohne Ziel) περιπλανᾶσθαι (P.), auf etw. ~ ἐμπεριπατεῖν τινι, (von einer Mauer, einem Zaun u. dgl.) περιέχειν τι, περιτείνεσθαι (P.) παρά od. περί τι, (von einem Flusse) περιφέρεσθαι (P.). — 2. um etw. ~ (nicht daranwollen) μέλλειν, ὀκνεῖν, στρέφεσθαι (P.)

περί τι. (etw. nicht sagen wollen, übergehen) παραλείπειν. — 3. es geht ein Gerücht herum διαδίδοται ὁ λόγος. κατέχει λόγος, es geht mir etw. im Kopfe herum ταράττει μέ τι, es geht eine Krankheit herum πολλή ἐστιν ἡ νόσος. — 4. (herumgegeben werden, v. Speisen, Getränken) διαδίδοσθαι (P.).

Herumgehen *n* ὁ περίπατος, ἡ περιπάτησις, gew. durch Verben.

herumgießen περι-, διαχεῖν.

herumgraben περιορύττειν.

herumgreifen ψηλαφᾶν.

herumhängen *trans.* περιπεταννύναι τινί τι, περικαλύπτειν (zur Verhüllung), περιβάλλειν (zur Bedeckung, beide τινί τι), *intr.* (herumhangen) durch d. *perf. pass.*

herumhauen sich mit j-m διαπληκτίζεσθαί (M.) τινι oder πρός τινα. διαπυκτεύειν τινί.

herumhäufen περιχοῦν, περισάττειν τινί τι.

herumhorchen ὠτακουστεῖν, ὠτακουστοῦντα περιιέναι. διακωδωνίζειν πάντας.

herumhüpfen περιπηδᾶν, περισκιρτᾶν.

herumirren περιπλανᾶσθαι (P.).

herumjagen *trans.* περιάγειν, περιελαύνειν, *intr.* (als Jäger) θηρᾶν περί τόπον τινά, θηρῶντα διέρχεσθαι τόπον τινά, (zu Pferde) περιελαύνειν δρόμῳ od. ἀνά κράτος.

herumkommen περιέρχεσθαι, (von einem Gerücht) διαδίδοσθαι (P.), διαθρυλεῖσθαι, (P.), wieder ~ περι-, ἐπανήκειν, (herumgelegt werden) περιβάλλεσθαι, περιάπτεσθαι.

herumkreuzen περιπλεῖν.

herumkriechen περιέρπειν.

herumlagern (sich) διασκηνεῖν, κατασκηνᾶν (u. M.), κατασκηνοῦν περί τι, (umlagern, belagern) καθῆσθαι περί τι, περιστρατοπεδεύεσθαί (M.) τι.

herumlaufen eig. περιτρέχειν, περιθεῖν, (von sich bewegenden Dingen) περιφέρεσθαι (P.), (von unbeweglichen Dingen) περιτεταμένον εἶναί τινι, περιέχειν τι, (von Flüssigkeiten) περιρρεῖν τι.

Herumlaufen *n* ἡ περιδρομή, (von Dingen) ἡ περιφορά. s. herumschweifen.

herumlegen um etw. περιτιθέναι, περιβάλλειν τινί τι. herumgelegt sein περικεῖσθαι.

herumleiten (einen Fluß) um etw. ἄγειν περί τι, s. auch herumlenken.

herumlenken um etw. κάμπτειν, περικάμπτειν τι, (umlenken) ἀνα-, ὑποκάμπτειν, ἀνα-, ὑποστρέφειν.

herumliegen (um einen Ort) περικεῖσθαί τινι, ὁμορεῖν τινι (angrenzen).

herumliegend außer d. *part.* περίχωρος (2), περίοικος (2. / ἡ περιοικίς (ίδος), bsd. von Städten und Dörfern, auch das ~e Land), (zerstreut) διεσκεδασμένος, διεσπαρμένος.

herumlungern κυπτάζειν περί τι.

herumnähen περιρράπτειν τινί τι.

herumpeitschen διαμαστιγοῦν.

herumpflanzen περιφυτεύειν.

herumprügeln s. herumschlagen.

herumraten ἄλλοτε ἄλλῃ εἰκάζειν.

herumreichen s. herumgeben, herumkommen.

herumreisen περιπορεύεσθαι (P.).

herumreißen περιέλκειν, περισπᾶν, περισύρειν.

herumreiten περιιππεύειν, περιελαύνειν (τι).

herumrennen δια-, περιθεῖν, περιτρέχειν.

herumrollen *trans.* περικυλίνδειν, *intr.* P.

herumsagen διαδιδόναι (λόγον), ἐκλαλεῖν, ἐκφέρειν.

herumschicken δια-, περιπέμπειν.

herumschiffen um etw. περιπλεῖν τι.

herumschlagen 1. (eine Hülle, Decke u. dgl.) περικαλύπτειν, περιβάλλειν τινί τι. — 2. sich ~ ἐν χερσίν εἶναι, διαμάχεσθαί, διαπυκτεύειν τινί, διαγωνίζεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα.

herumschlängeln sich um etw. περιελίττεσθαι (P.) περί τι.

herumschleichen περιέρπειν, (um einen Ort) κρύφα περιέρχεσθαί τι.

herumschlendern περιπατεῖν, περινοστεῖν.

herumschleppen περιέλκειν, περισύρειν.

herumschleudern διαρρίπτειν, διασκεδαννύναι, διασφενδονᾶν.

herumschlingen περιπλέκειν, περιβάλλειν, s. umschlingen.

herumschmieren περιχρίειν, περιαλείφειν, περιπλάττειν.

herumschreiten περιβαίνειν.

herumschütteln διασείειν, (durcheinander) διαταράττειν.

herumschütten περι-, διαχεῖν, (Erde) περιχωννύναι.

herumschwärmen (von Menschen) περικωμάζειν, (von Vögeln) περιπέτεσθαι.

herumschweifen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), die Augen ~ lassen περιφέρειν τὸ βλέμμα εἴς τινας.

Herumschweifen *n* ἡ πλάνη.

herumschwenken *trans.* δινεῖν, περιδινεῖν, *intr.* (von Soldaten) στρέφεσθαι (P.), ἐπι-, ἀναστρέφειν (u. P.), s. schwenken.

herumschwimmen περινεῖν, περινήχεσθαι, (von Leblosem) περιπλεῖν.

herumsegeln περιπλεῖν.

herumsehen περιβλέπειν, περισκοπεῖν.

herumsein 1. um j-n εἶναι περί od. ἀμφί τινα oder μετά τινος, ἔχειν ἀμφί od. περί τινα, ἕπεσθαί τινι. — 2. (den Kreislauf vollendet haben) περι-, ἐπανήκειν, (von Gerüchten) διατεθρυλῆσθαι, s. herumgehen.

herumsenden περι-, διαπέμπειν.

herumsetzen περιτιθέναι, περιιστάναι, (an verschiedenen Stellen) διατιθέναι, herumgesetzt sein περικεῖσθαι, sich ~ περικαθέζεσθαί τι od. περί τι.

herumsinnen φροντίζειν, διά γνώμης ἔχειν.

herumsitzen um etw. περικαθῆσθαί τι, (an verschiedenen Stellen) διακαθῆσθαι.

herumspannen περιτείνειν τι περί τι od. τινί τι.

herumspazieren περιπατεῖν.

Herumspazieren *n* ὁ περίπατος.

herumsprechen: etw. wird allgemein herumgesprochen ᾄδεταί τι παρὰ πάντων.

herumspringen περιπηδᾶν, περι-, διασκιρτᾶν.

herumspritzen *trans.* περιρραίνειν, *intr.* P.

herumstechen περικεντεῖν.

herumstecken περιπηγνύναι, (mit einer Schnalle, Nabel, Spange u. dgl.) προσπερονᾶν.

herumstehen περιεστάναι τι, περί τινι od. τινί, (von Sachen) περικεῖσθαί τι.

herumstellen (um etw.) περιιστάναι, περιτιθέναι, (hier und dorthin) διιστάναι, διατιθέναι, sich ~ περιίστασθαι.

herumstimmen ψηφίζεσθαι (M.) od. τίθεσθαι ψῆφον πάντας.

herumstoßen περιωθεῖν.

herumstreichen *trans.* περιχρίειν, περιαλείφειν, περιπλάττειν, *intr.* s. das folg. Wort.

herumstreifen περι-, διατρέχειν, περιιέναι, περιπλανᾶσθαι (P.).

herumstreiten διαδικάζεσθαί (M.) τινι.

herumstreuen διασπείρειν, διαπάττειν.

herumtanzen περιχορεύειν.

herumtappen ψηλαφᾶν (mit den Händen), übtr. περιπλανᾶσθαι (P.).

herumtasten ψηλαφᾶν.

herumtaumeln σφάλλεσθαι (P.), (von Betrunkenen) κραιπαλᾶν, μεθύειν.

herumtragen περιφέρειν, das, womit man sich herumträgt τὰ περιφερόμενα.

herumtreiben *trans.* περιάγειν, sich ~ an einem Orte ἀναστρέφεσθαι (P.) ἐν χώρᾳ τινί od. κατὰ χώραν τινά, (in der Irre) περιπλανᾶσθαι (P.).

herumtreten um etw. περιίστασθαί τι, κυκλοῦσθαί (M.) τι od. περί τι, auf etw. ~ πατεῖν τι, ἐπεμβαίνειν τινί.

herumtrinken κύκλῳ od. ἑξῆς προπίνειν.

herumtummeln περιελαύνειν, ein Pferd ~ ἐξαλίειν ἵππον, sich ~ περιάγεσθαι (P.).

herumwachsen περιφύεσθαι (-φῦναι).

herumwälzen περικυλίνδειν, sich in etw. ~ ἐγκυλίνδεσθαί (P.) τινι, übtr. συγκυλίνδεσθαί (P.) τινι.

herumwandeln περιπατεῖν.

Herumwandeln *n* ὁ περίπατος, ἡ περιπάτησις.
herumwandern περιπορεύεσθαι (P.).
herumwenden περι-, μεταστρέφειν.
herumwerfen etw. um etw. περιβάλλειν τινί τι, auf dem Lager sich ~ ῥιπτάζεσθαι (P.).
herumwickeln, -winden περιειλεῖν, περιελίττειν, περιπλέκειν, περισπειρᾶν.
herumwohnen περιοικεῖν.
herumwohnend περίοικος (2).
herumwühlen διορύττειν τι, (vom Scharren der Hühner) διασκαριφᾶσθαί (M.) τι.
herumzanken sich mit j-m διαλοιδορεῖσθαί (P.) τινι.
herumzeigen πᾶσιν ἑξῆς δεικνύναι.
herumzerren περιέλκειν, περισπᾶν, περισύρειν.
herumziehen I *trans.* (eine Hülle u. dgl.) περιβάλλειν τινί τι, περιπεταννύναι τινί τι, einen Graben ~ τάφρον περιάγειν, sich um etw. ~ περιέχειν τι. übtr. j-n ~ παρατείνειν, ἀναβάλλειν, περιοδεύειν τινά, κενὰς ἐλπίδας παρέχειν τινί. — **II** *intr.* περιπορεύεσθαι (P.), περιέρχεσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).
herunter κάτω od. durch d. *prp.* κατά mit *gen.*, in Zsign gew. durch die *prp.* κατά. Die hier nicht angeführten Zsign s. unter herab.
herunterbeugen, -biegen κατακάμπτειν.
herunterblicken καταβλέπειν, καθορᾶν.
herunterbrechen καταρρηγνύναι, κατακλᾶν.
herunterbrennen (von einem Lichte) καταφέρεσθαι (P.).
herunterbringen κατάγειν, καταφέρειν, καταβιβάζειν. übtr. (erniedrigen, schwächen, in einen schlechteren Zustand bringen) ἐλαττοῦν, μειοῦν, ἔλαττον ποιεῖν, ταπεινοῦν, συστέλλειν, φθείρειν, διαφθείρειν, λυμαίνεσθαι (M.), κολούειν.
herunterfahren *trans.* κατακομίζειν, κατάγειν. *intr.* κατελαύνειν.
herunterfallen καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.).
herunterfliegen καταπέτεσθαι.
heruntergehen καταβαίνειν.
herunterkommen eig. καταβαίνειν, κατέρχεσθαι, übtr. (weniger werden) ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι, συστέλλεσθαι (sämtl. P.), ἔλαττον γίγνεσθαι, κλίνειν ἐπὶ τὸ χεῖρον.
herunterlangen καθιέναι, καθαιρεῖν.
herunterlassen καθιέναι. vom Preise ~ καθυφίεσθαι τῆς τιμῆς, j-n ~ ἐᾶν τινα κατιέναι od. καταβαίνειν.
herunterlaufen κατατρέχειν, (von Sachen) καταφέρεσθαι (P.), (von Flüssigkeiten) καταρρεῖν, καταλείβεσθαι (P.).
heruntermachen καθιέναι, λύειν, ἀπολύειν, περιαιρεῖν (u. M.), übtr. (ausschelten u. dgl.) καταισχύνειν τινά, ἐπιπλήττειν τινί, (einen Abwesenden) διαβάλλειν.
herunternehmen ἀπολαμβάνειν, καθαιρεῖν.
herunterpurzeln καταπίπτειν, ἀποκυλίνδεσθαι (P.), ἐκτραχηλίζεσθαι (P.).
herunterreißen καθαρπάζειν, κατασπᾶν. übtr. s. heruntermachen.
herunterrollen *trans.* κατακυλίνδειν, *intr.* d. P.
herunterrufen κελεύειν τινὰ κατέρχεσθαι.
herunterschaffen καταβιβάζειν, κατάγειν (von Personen), ἀποσκευάζειν (u. M., von Sachen).
herunterschauen zB. aus dem Fenster ~ προκύπτειν τῆς θυρίδος.
herunterschieben ἀπωθεῖν, ἀποκινεῖν.
herunterschiffen καταπλεῖν.
herunterschlagen ἀποκόπτειν, ἀπαράττειν.
herunterschleppen καθέλκειν.
herunterschlüpfen καταδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι.
herunterschlürfen καταρροφεῖν, καταπίνειν.
herunterschmeißen καταράττειν.
heruntersetzen (j-m einen schlechteren Platz anweisen) ἐλαττοῦν τινα τὴν τάξιν. s. herabsetzen.
heruntersteigen καταβαίνειν τινός.
herunterstellen κατατιθέναι, ἱστάναι κάτω.
herunterstoßen κατωθεῖν.
herunterstürzen *trans.* κατακρημνίζειν, *intr.* καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.).
herunterwerfen καταβάλλειν.

hervor ἔξω, in Zsign durch ἐκ-, πρό, ἀνά, διά, ὑπό.
hervorblicken προ-, ὑποβλέπειν ἔκ τινος. (sichtbar werden) ἐμ-, προφαίνεσθαι (P.).
hervorblinken ὑποστίλβειν ἔκ τινος.
hervorblitzen ἐξαστράπτειν.
hervorblühen ἐξανθεῖν, ἐκβλαστάνειν.
hervorbrechen ἐξορμᾶν (u. P.) ἔκ τινος. (aus einem Hinterhalt) ὑπεξανίστασθαι, (von Quellen) ἐξερεύγεσθαι, (von Geschwüren) ἐξανθεῖν.
hervorbringen φύειν, (Früchte u. dgl.) φέρειν, ἐκφέρειν, ἀναδιδόναι, (zeugen) γεννᾶν, (machen) ποιεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποδεικνύναι, (veranlassen) παρέχειν.
Hervorbringung *f* ἡ ἀνάδοσις, ἡ γέννησις. gew. durch Verben.
hervordrängen ἐξ-, προωθεῖν. sich ~ ἀνα-, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι). (aufdringlich sein) ἐπαχθῆ εἶναι.
hervordringen ἐκ-, δια-, ἀνα-, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι). (von Geschwüren) ἐξανθεῖν, (von Schweiß) ἀνακηκίειν.
hervorfliegen ἐκπέτεσθαι.
hervorfließen προρρεῖν ἔκ τινος.
hervorführen προ-, ἐξάγειν (εἰς τὸ μέσον), ἐκκομίζειν.
hervorgehen προϊέναι, προέρχεσθαι, προβαίνειν, (sich zeigen) ἐκφαίνεσθαι (P.), ἀνατέλλειν. übtr. daraus geht hervor δῆλον od. φανερόν od. φαίνεται ἐκ τούτων.
hervorglänzen ἐκ-, διαλάμπειν, προ-, διαφαίνεσθαι (P.), ἐκ-, διαπρέπειν, ἐκ-, διαπρεπῆ εἶναι.
hervorgucken ἐκ-, προκύπτειν ἔκ τινος, διακύπτειν διά τινος.
hervorhangen προ-, ἐξέχειν.
hervorheben προτιμᾶν, λόγῳ ἐξαίρειν τι, πλεῖστον λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος od. περί τινος.
hervorholen ἐξ-, προ-, ὑπεξαιρεῖν (u. M.), προφέρειν.
hervorkeimen ἐκ-, ἀναβλαστάνειν, ~ lassen ἀναδιδόναι.
Hervorkeimen *n* ἡ ἀναβλάστησις.
hervorkommen προ-, ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀνέχειν, (wachsen) φύεσθαι (φῦναι), γίγνεσθαι, (zum Vorschein kommen) ἀναφαίνεσθαι (P.), s. hervorkeimen.
hervorkriechen ἐξέρπειν.
hervorlassen παραπέμπειν. nicht ~ κρύπτειν, καλύπτειν.
hervorlaufen προτρέχειν.
hervorleuchten ἐκ-, διαλάμπειν, ἐξαναφαίνεσθαι (P.), s. hervorglänzen.
hervorleuchtend δια-, ἐκφανής, δια-, ἐκπρεπής.
hervorlocken ἐξάγειν, ἐκκαλεῖσθαι (M.), ἐπάγεσθαι, ἐφέλκεσθαι (M.).
hervorquellen ἐκ-, ἀναβλύζειν, ἐκ-, προρρεῖν, ἀνα-, ἐκπιδύεσθαι (M.), ~ lassen ἀνιέναι (ἵημι), ἀναπέμπειν, ἀναπιδύειν.
hervorragen ἐξ-, προέχειν τινός (über etw.), προκύπτειν, übtr. über j-n in etw. ~ διαφέρειν od. ὑπερέχειν τινός τινι, ὑπερβάλλειν τινά τινι.
hervorragend durch d. *part.*, ein ~er Punkt ἡ ἐξοχή, ἡ προβολή, eine ~e Stellung ἡ ὑπεροχή, ἡ ὑπερβολή, ein ~er Fels ὁ προβλής (ῆτος) σκόπελος.
Hervorragung *f* ἡ ἐξοχή, ἡ ὑπεροχή, ἡ προβολή.
hervorrecken προτείνειν.
hervorreißen ἐκ-, ἀνασπᾶν, ἐξέλκειν.
hervorreiten προελαύνειν.
hervorrennen προεκθεῖν.
hervorrollen *trans.* προ-, ἐκκυλίνδειν, *intr.* durch d. P.
hervorrücken *trans.* προκινεῖν, *intr.* προελαύνειν, προχωρεῖν, προϊέναι (εἶμι).
hervorrufen ἐκ-, προκαλεῖν.
hervorscheinen ἐκλάμπειν.
hervorschießen *trans.* προαφιέναι, *intr.* προ-, ἐξορμᾶσθαι (P.), ἐκφέρεσθαι (P.), (von Pflanzen) ἀναβλαστάνειν, ἐξανατέλλειν, (von Gewässern) ἐκ-, προχεῖσθαι (P.).
hervorschimmern ἐκλάμπειν.
hervorschlüpfen ἐκδύεσθαι (-δῦναι).
hervorschreiten προβαίνειν.
hervorsehen προκύπτειν.

hervorsprießen ἐκ-, ἀναβλαστάνειν, ἀνατέλλειν.
hervorspringen προ-, ἐκπηδᾶν.
hervorsprossen s. hervorsprießen.
hervorsprudeln *trans.* ἀναβράττειν, ἐκβλύζειν, *intr.* ἀναβλύζειν.
Hervorsprudeln *n* ἡ ἀνάβλυσις.
hervorstechen δια-, ἐκπρέπειν, διαπρεπῆ εἶναι, δια-φέρειν τινός.
hervorstechend δια-, ἐκπρεπής, ἐπιφανής, διαφέρων.
hervorstehen ἐξ-, προέχειν, mit ~den Augen ἐπιπόλαιοι ὀφθαλμοί, ἐξόφθαλμος (2), ~de Zähne χαυλιόδοντες ὀδόντες, e-r mit ~den Schultern ὁ ἐξωμίας.
hervorstrahlen ἐκλάμπειν, ἐκ-, διαπρέπειν.
hervorstrecken προτείνειν, προβάλλειν, (die Zunge) ἐξ-είρειν.
hervorströmen ἐκ-, προρρεῖν.
hervorstürmen, -stürzen ἐξορμᾶσθαι (P.), ἐκφέρεσθαι (P.).
hervorsuchen ἀνα-, ἐκζητεῖν.
hervortragen προφέρειν.
hervortreiben προελαύνειν (*trans.* u. *intr.*), (v. Pflanzen) *trans.* ἀναδιδόναι, *intr.* ἀναβλαστάνειν.
hervortreten προβαίνειν, προέρχεσθαι (-ιέναι), (hervorragen) ἐξ-, προέχειν, (sich zeigen) ἀνα-, ἐκφαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι.
hervortun sich προέχειν, διαφέρειν τινός, s. übertreffen, sich auszeichnen.
hervorwachsen ἀνα-, ἐκφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ἐκβλαστάνειν, ~ lassen ἀνα-, ἐκφύειν, ἀναδιδόναι.
hervorwagen sich τολμᾶν ἐξιέναι.
hervorwälzen ἐκ-, προκυλίνδειν.
hervorwerfen ἐκ-, προβάλλειν.
hervorziehen ἐξ-, προέλκειν, ans Licht ~ ἐκφέρειν εἰς τὸ φῶς.
herwagen sich τολμᾶν προσέρχεσθαι.
herwälzen προσκυλίνδειν.
herwärts δεῦρο, ~ kommen προσ-, ἐπέρχεσθαι.
Herweg *m* ἡ δεῦρ' ὁδός, ἡ ἔφ-, πρόσοδος.
herweisen (vorweisen) ἐπι-, ἀποδεικνύναι (u. M.), ἀποφαίνειν, προφέρειν, den Weg hierher weisen δεικνύναι τινὶ τὴν δεῦρ' ὁδόν.
herwenden προστρέπειν.
herwerfen προσβάλλειν, ἐφιέναι, δεῦρο βάλλειν, sich über j-n ~ προσπίπτειν τινί.
herwinken (herbeiwinken) νεύματι προσκαλεῖν τινα.
herwollen ἐπιθυμεῖν δεῦρο ἔρχεσθαι od. ἰέναι.
Herz *n* ἡ καρδία (im physischen Sinne, auch übtr. wie im Deutschen), τὰ σπλάγχνα (Herz, Lunge, Leber), τὸ στῆθος (Brust), (im moralischen Sinne = Gemüt) ὁ θυμός, αἱ φρένες, ἡ ψυχή (Seele), (Mut, Entschlossenheit) ὁ θυμός, τὸ θάρρος, ἡ ἀνδρεία, von ~en ἐκ τῆς ψυχῆς, nach dem ~en πρὸς θυμοῦ, ein gutes ~ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ χρηστότης (ητος), ein gutes ~ haben ἀγαθὸν od. φιλάνθρωπον εἶναι τὴν ψυχήν, aus gutem ~en ἐπ' εὐνοίας, sich etw. zu ~en nehmen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐνθυμεῖσθαί (M.) τι, sich etw. nicht zu ~en nehmen παραμελεῖν τινος, mein ~ ist voll von etw. διὰ φρενῶν ἔχω τι, j-m etw. ans ~ legen παραινεῖν τινί τι, es liegt mir etw. am ~en μέλει μοί τι, τινος u. περί τινος, ἐπιμελές ἐστί od. γίγνεταί μοί τι od. *inf.*, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαί (M.) τι, es liegt mir etw. sehr am ~en περὶ παντὸς ποιοῦμαί τι, es liegt mir etw. auf dem ~en δάκνει μέ τι, φροντίζω τινός, etw. auf dem ~en haben μελετᾶν τι, ἔχειν τι ἐν θυμῷ, etw. über sein ~ bringen ἀνέχεσθαί (M.) τι, sein ~ vor j-m, gegen j-n ausschütten λέγω τινὶ τὰ πάντα ὅσα ἔχω ἐν θυμῷ, reden, wie es einem ums ~ ist τὰ ἀπὸ καρδίας λέγειν, das ~ voll haben von etw. πλῆρες τὸ στῆθος ἔχειν τινός, wes das ~ voll ist, des geht der Mund über (Sprichw.) τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, sein ~ öffnen ἀνοίγεσθαι (P.), j-s ~ gewinnen ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα, ich habe ihn in mein ~ geschlossen μάλα κεχαρισμένος ἐστί μοι, ein ~ und eine Seele sein μίαν ψυχὴν ἔχειν, ~ haben θαρρεῖν, εὐθαρσεῖν, ἀνδρεῖον εἶναι, kein ~ haben δειλὸν od. ἄνανδρον εἶναι, ἀθυμεῖν, ein ~ fassen θαρρεῖν, wieder ein ~ fassen ἀναθαρρεῖν, das ~ eines Landes τὸ μέσον τῆς χώρας, μέση ἡ χώρα, mein liebes ~! ὦ φίλη ψυχή, ein treues ~ ἡ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ ψυχή.
herzählen ἐξ-, καταριθμεῖν (Geld), καταλέγειν, λόγῳ διεξέρχεσθαι (in der Rede).
Herzählung *f* ἡ ἐξαρίθμησις, ὁ κατάλογος, gew. durch Verben.
herzallerliebst φίλτατος.
Herzbeutel *m* τὸ περικάρδιον.
Herzbeutelentzündung *f* ἡ περικαρδῖτις (ιδος, neugr.).
herzbrechend θρηνώδης, οἰκτρός.
Herzchen *n* (Schmeichelwort) τὸ φαττίον (eig. Täubchen), τὸ χρυσίον (eig. Goldchen).
Herzdrücken *n* ἡ καρδιαλγία, ὁ καρδιωγμός, ~ haben καρδιαλγεῖν.
herzeigen ἐπιδεικνύναι (u. M.).
Herzeleid *n* ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ ταλαιπωρία, τὸ ταλαιπώρημα, ἡ λύπη, ἡ ἀνία, τὸ πένθος, j-m ~ machen λυπεῖν τινα, λύπας παρέχειν τινί, ~ haben πενθεῖν, λυπεῖσθαι (P.), λύπαις συνέχεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖν.
herzen φιλεῖν, καταφιλεῖν.
Herzensangelegenheit *f* τὰ ἐρωτικά, es ist mir etw. eine ~ = es liegt mir etw. am Herzen s. unter Herz.
Herzensangst *f* ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία, ἡ λύπη, ἡ ἀπορία, ~ haben ἀδημονεῖν, ἀγωνιᾶν, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἶναι.
Herzensbruder *m* ὁ φίλτατος ἀδελφός.
Herzensfreude *f* ἡ εὐθυμία.
Herzensfreund *m* ὁ φίλτατος.
herzensfroh εὔθυμος (2).
Herzensgrund *m*: aus od. von ~ ἐκ τῆς ψυχῆς od. καρδίας.
herzensgut εὐήθης, χρηστός, φιλάνθρωπος (2).
Herzensgüte *f* ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ φιλανθρωπία, τὸ χρηστὸν ἦθος, τὸ εὔηθες, τὸ χρηστόν, τὸ ἀπειρόκακον.
Herzenskenner *m* ὁ καρδιογνώστης.
Herzenskind *n* τὸ φίλτατον τέκνον.
Herzenslust *f* ἡ ἡδονή, nach ~ ἐκ τῆς ψυχῆς, καθ' ἡδονὴν od. ἡδονάς.
Herzensmeinung *f* ἡ γνώμη, seine ~ sagen ἁπλῶς ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην.
Herzenswunsch *m* ὁ πόθος, nach ~ ἐκ τῆς ψυχῆς, ὡς ἂν εὔξαιτό τις μάλιστα.
herzerfreuend ἥδιστος, κεχαρισμένος, ψυχαγωγικός.
herzergreifend ἐλεεινός, οἰκτρός.
herzerhebend ψυχαγωγικός.
Herzfell *n* τὸ περικάρδιον.
Herzflügel *m/pl.* τὰ τῆς καρδίας ὦτα.
herzförmig καρδίας σχῆμα ἔχων, καρδιοειδής.
herzfressend ἐσθίων τὴν καρδίαν, θυμοφθόρος, θυμοβόρος, δακέθυμος, δηξίθυμος (sämtl. 2), θυμοδακής.
Herzgegend *f* τὰ περὶ τὴν καρδίαν.
Herzgrube *f* τὸ προκάρδιον.
herzhaft εὐκάρδιος, εὔψυχος, εὔτολμος (sämtlich 2), θαρραλέος, εὐθαρσής, τολμηρός, καρτερός, ἀνδρεῖος.
Herzhaftigkeit *f* ἡ εὐθάρσεια, ἡ θαρραλεότης (ητος), ἡ εὐψυχία, ἡ εὐτολμία, ἡ ἀνδρία, ἡ καρτερία, auch d. *neutr.* der vorh. *adj.*
herziehen *trans.* ἐφέλκειν, ἐπάγειν, ἐπισπᾶν, *intr.* μετοικεῖν εἰς τόπον τινά.
herzielen καταστοχάζεσθαί (M.) τινος (auf j-n).
herzinnig ἐκ τῆς ψυχῆς, ἐκ τῆς καρδίας.
Herzklopfen *n* ὁ τῆς καρδίας σφυγμός, ἡ τῆς καρδίας σφύξις od. πήδησις od. ἀναπήδησις, ich habe ~ πηδᾷ, πάλλεται od. σφύζει ἡ καρδία μου.
herzkränkend δάκνων od. λυπῶν τὴν καρδίαν od. ψυχήν, θυμαλγής, θυμοφθόρος (2).
herzlich ἁπλοῦς, ἀληθινός, εὐήθης, φιλόφρων, φίλος, *adv.* ἁπλῶς, πάνυ, σφόδρα, μάλιστα, ἀπὸ ψυχῆς, ~ gern ἀσμεναίτατα od. ἀσμενέστατα.
Herzlichkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ εὐήθεια, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλία, auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

herzlos eig. ἀκάρδιος (2), ἄσπλαγχνος (2, auch übtr.), übtr. ἀπάνθρωπος (2), s. auch gefühllos.
Herzlosigkeit *f* ἡ ἀπανθρωπία.
herznagend δακέθυμος (2), δηξίθυμος (2).
Herzog *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἄρχων (οντος).
herzoglich ἡγεμονικός, ὁ, ἡ, τὸ ἡγεμόνος.
Herzogtum *f* ἡ ἡγεμονία.
Herzpochen *n* s. Herzklopfen.
Herzpolyp *m* ὁ κατὰ τὴν καρδίαν πολύπους (οδος).
Herzschmerzen *m/pl.*, **-weh** *n* ἡ καρδιαλγία. ὁ καρδιωγμός. ~ haben καρδιαλγεῖν, καρδιώττειν, καρδιᾶν, einer der ~ hat καρδιαλγικός.
Herzspannen *n* ἡ καρδιαλγία, ~ haben καρδιαλγεῖν.
herzstärkend eig. εὐκάρδιος (2), ἀναληπτικός, übtr. παραμυθητικός.
Herzstärkung *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ παραμυθία.
herzu δεῦρο, in Zssgn durch πρός, ἐπί, παρά, die hier fehlenden Zssgn s. unter herbei.
herzubringen προσκομίζειν, προσφέρειν, προσάγειν.
herzudrängen sich βίᾳ ἐπεισέρχεσθαι od. εἰσδύεσθαι (-δῦναι).
herzueilen προσ-, ἐπιτρέχειν, δρόμῳ προσιέναι.
herzufliegen προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
herzufließen προσ-, ἐπιρρεῖν.
herzuführen προσ-, ἐπάγειν.
herzugehen προσ-, ἐπιέναι, προσ-, ἐπέρχεσθαι.
herzukommen προσ-, ἐπ-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), παραγίγνεσθαι.
herzulassen παριέναι (ἵημι), προσίεσθαι, οὐκ ἀποκωλύειν.
herzulaufen προσ-, ἐπι-, παρατρέχειν (-θεῖν), δρόμῳ προσέρχεσθαι.
herzulocken προσ-, ἐπάγεσθαι (M.), ἐπισπᾶσθαι (M.).
herzunahen ἐπέρχεσθαι, προσπελάζειν.
herzureiten προσ-, ἐπελαύνειν, προσ-, παριππεύειν.
herzurennen προστρέχειν (-θεῖν), ἐπι-, προσφέρεσθαι (P.), ἐφορμᾶν (u. P.).
herzurufen προσ-, παρακαλεῖν (u. M.).
herzuschiffen προσπλεῖν.
herzuschleichen ἐφ-, προσέρπειν.
herzuschleppen ἐφέλκειν, παρασύρειν.
herzuströmen ἐπιρ-, προσρεῖν.
herzutreten ἐφ-, παρ-, προσίστασθαι, παρέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι.
herzzerreißend δεινός.
heterogen ἑτερογενής, ἑτεροῖος, ἀλλόκοτος (2).
Hetze *f* ἡ δίωξις, ὁ διωγμός, ἡ θήρα, ἡ κυνηγεσία.
hetzen διώκειν, καταδιώκειν, θηρᾶν, κυνηγετεῖν, Hunde auf j-n ~ κύνας ἐπαφιέναι τινί, übtr. κατατρύχειν, gegeneinander ~ συγκρούειν τινάς.
Hetzpeitsche *f* ἡ (κυνηγετική) μάστιξ (ιγος).
Heu *n* ὁ (κοῦφος) χόρτος, ἡ κάρφη, τὸ κάρφος, von ~ χόρτινος.
Heuboden, -schober *m* ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Heubündel *n* (Heubund) τὸ χόρτινον δρᾶγμα, ἡ χορτίνη δέσμη, ὁ χόρτου φάκελος.
Heuchelei *f* ἡ ὑπόκρισις, ἡ προσποίησις, ἡ εἰρωνεία, ohne ~ ἁπλῶς.
heucheln *intr.* ὑποκρίνεσθαι (M.), τεχνάζειν, προσποιεῖσθαι (M.) εἶναί τι (den Schein annehmen von etw., was man nicht ist, simulare), *trans.* προσποιεῖσθαί τι, πλάττειν (u. M.) τι.
Heuchler *m* ὁ ὑποκριτής, gew. *part.* d. Verben.
heuchlerisch ὑποκριτικός, προσποίητος (2), πλαστός, εἰρωνικός, ψευδής.
heuer (τὸ) τῆτες.
Heuernte *f* ἡ τοῦ χόρτου συγκομιδή, ἡ χορτολογία.
Heugabel *f* τὸ δίκρανον.
Heuhaufen *m* ὁ χόρτου σωρός.
heulen (von Tieren, bsd. vom Hunde) ὠρύεσθαι (M.), (von Menschen) κωκύειν, ὀλολύζειν, ἀνολολύζειν, (vom Winde) ψοφεῖν, παταγεῖν.
Heulen *n* (von Tieren) ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός, (von Menschen) ὁ κωκυτός, ἡ ὀλολυγή, (vom Winde) ὁ ψόφος, ὁ πάταγος.
Heumagazin *n* ἡ χόρτου ἀποθήκη, ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Heupferd, -pferdchen *n*, **-schrecke** *f* ἡ ἀκρίς (ίδος), τὸ ἀκρίδιον, ὁ πάρνοψ (οπος).
heurig ὁ, ἡ, τὸ τῆτες, αὐτοετής.
heute τήμερον, τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, für ~ τὸ τήμερον, heutzutage κατὰ τοὺς νῦν χρόνους, τό γε νῦν, bis ~ μέχρι od. ἄχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας, μέχρι τοῦ νῦν.
heutig ὁ, ἡ, τὸ τήμερον, παρών, ἐνεστώς, der ~e Tag ἡ τήμερον (ἡμέρα), ἡ νῦν παροῦσα ἡμέρα, ἥδε ἡ ἡμέρα, bis auf den ~en Tag μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, εἰς ταυτηνὶ τὴν ἡμέραν, die ~e Welt οἱ νῦν (ἄνθρωποι), die ~en Verhältnisse τὰ νῦν.
Heuwage *f* ὁ χόρτου σταθμός.
Heuwagen *m* ἡ χορτοφόρος ἅμαξα.
Heuwiese *f* τὸ χορτοκοπεῖον.
Hexameter *m* τὸ ἑξάμετρον.
hexametrisch ἑξάμετρος (2).
Hexe *f* ἡ φαρμακεύτρια, ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ ἐπῳδός, ἡ φαρμάκεια.
hexen μαγεύειν, φαρμακεύειν, φαρμάττειν, βασκαίνειν.
Hexenkunst *f* ἡ μαγική.
Hexenmeister *m* ὁ μάγος, ὁ φαρμακεύς.
Hexerei *f* ἡ μαγεία, ἡ φαρμακεία (das Hexen), ἡ μαγική (Hexenkunst), das ist keine ~ (Sprichw.) οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη.
Hiatus *m* ἡ τῶν φωνηέντων σύγκρουσις, ἡ χασμῳδία.
hie und da ἐνιαχοῦ.
Hieb *m* ἡ πληγή (Schlag), τὸ μάστιγμα (Peitschenhieb), τὸ ῥάπισμα (Rutenhieb), j-m einen ~ geben, versetzen πλήττειν τινά, πληγὴν ἐμβάλλειν, ἐντρίβειν od. ἐντείνειν τινί, einen ~ bekommen πληγὴν λαμβάνειν, auf einen ~ μιᾷ πληγῇ, (die durch den Hieb entstandene Wunde) ἡ πληγή, τὸ τραῦμα.
hiebei, hiedurch, hieher s. hierbei usw.
Hiebwunde *f* τὸ ἀπὸ πληγῆς τραῦμα.
hiemit, hienach s. hiermit, hiernach.
hienieden ἐνθάδε, ἐν (τῇδε) τῇ γῇ, ἐν ἀνθρώποις.
hier τῇδε, ἐνθάδε, ταύτῃ, ἐνταῦθα, αὐτόθι, αὐτοῦ, παρ' ἡμῖν (bei uns), ~ sein παρεῖναι, (in der Heimat) ἐπιδημεῖν, von ~ ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, αὐτόθεν, ἀπὸ τούτου, ~ und da ἔσθ' ὅπου, ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐνιαχοῦ, von ~ und dort ἔνθεν καὶ ἔνθεν, der Mann ~ ὅδε ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ οὑτοσί, der, die, das ~ ὅδε, ἥδε, τόδε, (bei dieser Sache) ἐν τούτῳ, κατὰ ταῦτα, auch bloß ταῦτα.
hieran s. daran.
hierauf (Zeitfolge) εἶτα, ἔπειτα, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτου (τούτων), (Entgegnung) πρὸς ταῦτα, zB. ~ erwiderte er πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο, (zur Bez. des Grundes) ἐπὶ τούτῳ (τούτοις), ἐν τούτῳ.
hieraus ἐντεῦθεν, ἐκ τούτου (τούτων), ἐνθένδε.
hierbei örtl. wird gew. durch ein Kompos. mit παρά, ἐπί, πρός wiedergegeben, zB. ~ liegt eine Stadt παράκειται πόλις, (bei dieser Sache) ἐπὶ τούτῳ, κατὰ ταῦτα.
hierdurch διὰ ταῦτα, ἐκ τούτων.
hierher δεῦρο, ἐνθάδε, bis ~ (bis auf diese Zeit) μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, εἰς ἡμᾶς, (bis auf diesen Punkt) μέχρι ἐνταῦθα.
hierherwärts δεῦρο.
hierhin ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ, πρὸς ταῦτα, ~ und dahin ἔνθα καὶ ἔνθα, ~ und dorthin δεῦρο κἀκεῖσε.
hierin (in diesem Orte) ἐνταῦθα, (in dieser Sache) ἐν τούτῳ, ταῦτα, auch mit *part.* umschrieben, zB. ~ habe ich gefehlt τοῦτο ποιήσας ἥμαρτον.
hiermit = mit diesem, mit dieser, mit diesen, s. mit.
hiernach gew. auszudrücken durch die Kasus der *pronom.*, welche das Verb verlangt, zB. ~ fragt niemand ταῦτά γε οὐδεὶς ζητεῖ, was sehnst du dich ~? τί ἐπιθυμεῖς τούτων;
hiernächst (vom Orte) πλησίον, (von der Zeit) εὐθὺς ἐκ

τούτων, ἐπὶ od. πρὸς τούτοις, ἑξῆς, ἐφεξῆς, τοὐντεῦθεν.
hierneben πλησίον.
Hieroglyphen *pl.* τὰ ἱερὰ γράμματα.
Hieroglyphenschrift *f* τὰ ἱερατικὰ od. ἱερογραφικὰ γράμματα.
hieroglyphisch ἱερογλυφικός.
Hierophant *m* ὁ ἱεροφάντης.
Hiersein *n* ἡ παρουσία, gew. durch *part.* wie παρών, παραγενόμενος auszudrücken.
hierselbst ἐνταῦθα, αὐτόθι, αὐτοῦ, παρ' ἡμῖν (bei uns).
hierüber (deswegen) διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἀπό, ἐκ oder ὑπὸ τούτου, ἐπὶ τούτῳ, (über dieses [hinaus]) παρὰ τοῦτο, ~ geht nichts οὐκ ἔστι παρὰ τοῦτ' ἄλλο, οὐδὲν ὑπερβάλλει τοῦτο.
hierunter s. darunter.
hiervon durch Kasus des *pron. demonstr.* wiederzugeben, zB. τούτων, περὶ τούτων usw.
hierzu πρὸς τοῦτο, ~ kommt noch πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, ἔτι δέ.
hiesig ὁ, ἡ, τὸ παρ' ἡμῖν, ὁ, ἡ, τὸ ἐνθάδε (ἐνθένδε), ἡμεδαπός, ἐγ-, ἐπιχώριος, ἐντόπιος (sämtlich 2).
Hifthorn *n* τὸ (θηρατικὸν) κέρας (ως).
Hilfe *f* (in Not und Bedrängnis) ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, (gegen feindliche Angriffe) ἡ ἄμυνα, (im Kriege) ἡ συμμαχία, ἡ ὠφέλεια, (gegen Unrecht) ἡ τιμωρία, (Schutz, Beistand) ἡ ἀρωγή, (Rettung) ἡ σωτηρία, (bei Arbeiten und Geschäften) ἡ συνεργία, ἡ σύλληψις, ἡ ὑπουργία, ἡ ὑπηρεσία, die dabei geleistete ~ τὸ βοήθημα, τὸ ἐπικούρημα, τὸ ὑπούργημα, τὸ ὑπηρέτημα, mit j-s ~ βοηθήσαντός τινος, σύν τινι, μετά τινος, mit Gottes ~ σὺν θεῷ, j-m zu ~ kommen, eilen βοηθεῖν, ἐπι-, προσ-, παραβοηθεῖν, τιμωρεῖν, ἐπικουρεῖν (sämtlich τινί), j-m ~ leisten ὑπηρετεῖν, συνεργὸν εἶναι, ὑπουργεῖν (sämtl. τινί), (als Bundesgenosse) συμμαχεῖν τινι. j-m bei etw. ~ leisten συμπράττειν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος, συλλαμβάνεσθαί (M.) τινί τινος, j-n zu ~ nehmen συλλαμβάνειν τινά, zu ~ rufen, um ~ bitten παρακαλεῖν (u. M.), ἐπι-, προσκαλεῖσθαι (M.), ~ bei j-m suchen δεῖσθαι (P.) βοηθείας, συμμαχίας u. dgl. παρά τινος, δεῖσθαί τινος βοηθῆσαι u. dgl., ohne j-s ~ οὐδενὸς βοηθοῦντος u. dgl., ἄνευ τινός, ärztliche ~ ἡ ἰατρικὴ ὠφέλεια.
Hilfeleistung *f* s. Hilfe.
hilflos ἀβοήθητος (2), ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ἔρημος, hilflose Lage ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ ἐρημία, in hilfloser Lage sein ἐν ἀπορίᾳ εἶναι od. ἔχεσθαι.
Hilflosigkeit *f* s. hilflose Lage unter hilflos.
hilfreich βοηθητικός, ὑπηρετικός, ὑπουργός, j-m ~e Hand bei etw. leisten συνεργὸν εἶναί τινί τι, ὑπουργεῖν od. ὑπηρετεῖν τινί τι, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνεσθαί (M.) τινί τινος.
hilfsbedürftig ἄπορος (2), ἐνδεὴς ἐπικουρίας.
Hilfsbedürftigkeit *f* ἡ ἀπορία.
Hilfsflotte *f*, **-schiffe** *n/pl.* αἱ βοηθοὶ νῆες.
Hilfsheer *n*, **-truppen** *f/pl.*, **-völker** *n/pl.* οἱ ἐπίκουροι, ἡ ἐπικουρία, οἱ βοηθοί, τὸ ἐπικουρικόν, ἡ βοήθεια, οἱ σύμμαχοι.
Hilfslehrer *m* ὁ ὑποδιδάσκαλος.
Hilfsmacht *f* s. Hilfsheer.
Hilfsmittel *n* (um etw. abzuwenden) τὸ ἐπικούρημα, τὸ βοήθημα (gegen etw. τινός), (um etw. zu bewerkstelligen) ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα.
Hilfsquelle *f* ὁ πόρος, ἡ ἀφορμή, ~n eröffnen πορίζειν (u. M.) πόρους.
Hilfsverein *m* ὁ ἔρανος. Mitglied eines ~s ὁ ἐρανιστής.
Hilfswissenschaft *f* ἡ ὑπηρετικὴ ἐπιστήμη.
Himbeere *f* τὸ Ἰδαῖον βάτον.
Himbeeressig *m* τὸ ἀπὸ τῶν (Ἰδαίων) βάτων ὄξος.
Himbeerstrauch *m* ἡ Ἰδαία βάτος.
Himmel *m* ὁ οὐρανός, (als Sitz der Götter) ὁ Ὄλυμπος, (als oberer Luftkreis) ὁ αἰθήρ (έρος), (als unterer) ὁ ἀήρ (έρος), (als Sternenhimmel) ὁ πόλος, τὰ ἄστρα, (als Sitz der Seligen) αἱ μακάρων νῆσοι, heiterer, reiner ~ ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, unter freiem ~ ἐν αἰθρίᾳ, ἐν ὑπαίθρῳ, unter freiem ~ befindlich αἴθριος, ὑπαίθριος (2), unter freiem ~ zubringen θυραυλεῖν, schlafen αἰθριοκοιτεῖν, gen ~ εἰς od. πρὸς τὸν οὐρανόν, vom ~ herab οὐρανόθεν, vom ~ gefallen διοπετής, ~ und Erde in Bewegung setzen (Sprichw.) τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἐπιμειγνύναι, j-n od. etw. bis zum ~ erheben πρὸς οὐρανὸν βιβάζειν τινά, ὑπερεπαινεῖν τι, ums ~s willen πρὸς θεῶν, bei Fragen auch δήποτε.
himmelan εἰς od. ἐπ' οὐρανόν, οὐρανόσε.
Himmelbett *n* ἡ καμάρα.
himmelblau ἀέρινος, ἀεροειδής, οὐρανόχρους, κυανοῦς.
Himmelfahrt *f* ὁ εἰς οὐρανὸν μετεωρισμός, ἡ εἰς οὐρανὸν ἄνοδος.
himmelhoch οὐρανομήκης, ὑψηλότατος, ὑπερύψηλος (2).
Himmelreich *n* αἱ τῶν μακάρων νῆσοι (bei den Griechen), ἡ τῶν οὐρανῶν βασιλεία (†).
Himmelsachse *f* ὁ τοῦ οὐρανοῦ od. οὐράνιος πόλος, ὁ τοῦ κόσμου ἄξων (ονος).
Himmelsbeschreibung *f* ἡ οὐρανογραφία.
Himmelsbewohner *m* ὁ ἐν ταῖς μακάρων νήσοις.
Himmelsbogen *m* ὁ οὐρανός.
Himmelsbote *m* ὁ παρὰ τῶν θεῶν ἄγγελος oder πεμφθείς.
Himmelsbraut *f* ἡ θεοῦ νύμφη.
Himmelsbürger *m* ὁ τὰς τῶν μακάρων νήσους οἰκῶν, ὁ μακάριος, ὁ οὐρανοπολίτης (*f* -λῖτις, ιδος).
himmelschreiend ἀσεβέστατος, ἀνοσιώτατος, δεινότατος.
Himmelserscheinung *f* τὸ οὐράνιον σημεῖον, im *pl.* τὰ κατὰ τὸν οὐρανόν, τὰ μετέωρα, τὰ ἐπουράνια.
Himmelsgegend *f* τὸ κλίμα, ἡ ζώνη.
Himmelsgewölbe *n* ἡ οὐρανία od. ἐπουράνιος ἀψίς (ῖδος), ὁ τοῦ οὐρανοῦ κύκλος.
Himmelsglanz *m* τὸ οὐράνιον σέλας.
Himmelskörper *m* τὰ οὐράνια, τὰ μετέωρα.
Himmelskugel *f* ἡ τοῦ οὐρανοῦ σφαῖρα, die künstliche ἡ ἀστρολογικὴ σφαῖρα.
Himmelskundiger *m* ὁ μετεωρολόγος.
Himmelslicht *n* τὸ οὐράνιον φῶς (ωτός).
Himmelslohn *m* τὰ μετὰ τὸν θάνατον ἆθλα, ἡ παρὰ τοῦ θεοῦ χάρις (ιτος).
Himmelsluft *f* ὁ αἰθήρ (έρος).
Himmelslust *f* ἡ θεία ἡδονή.
Himmelspforte, -tür *f* αἱ τοῦ οὐρανοῦ πύλαι.
Himmelspol *m* ὁ τοῦ οὐρανοῦ πόλος.
Himmelsregionen *f/pl.* τὰ μετέωρα χωρία.
Himmelsrund *n* ὁ οὐράνιος κύκλος.
Himmelsspeise *f* ἡ ἀμβροσία.
Himmelsstrich *m* τὸ κλίμα, ἡ ζώνη.
Himmelstrank *m* τὸ νέκταρ.
Himmelszeichen *n* τὸ οὐράνιον σημεῖον.
himmelwärts εἰς od. πρὸς οὐρανόν, οὐρανόσε.
himmelweit ἀμήχανος (2) ὅσος, οὐράνιος ὅσος, ~ unterschieden sein τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διαφέρειν, πλεῖστον διαφέρειν.
himmlisch οὐράνιος, ἐπουράνιος (2), θεῖος, ~ schön ὑπερφυὴς τὸ κάλλος, κάλλιστος.
hin s. dorthin, hierhin; nach … ~ ἐπί, εἰς u. πρός mit *acc.*, an … ~ παρά mit *acc.*, ~ und wieder ἐνιαχοῦ, ἐνιαχῇ, ἔσθ' ὅπου (örtlich), ἐνίοτε, ἔσθ' ὅτε (zeitlich), ~ und her δεῦρο κἀκεῖσε, ἄνω (καὶ) κάτω, auch durch Zssg mit διά, zB. ~ und her sinnen διαφροντίζειν, ~ und her laufen διατρέχειν, ~ und her werfen διαρρίπτειν, ~sein ὀλωλέναι, ἀπολωλέναι, οἴχεσθαι, ἔρρειν, φροῦδον εἶναι.
hinab *adv.* κάτω, als *prp.* κατά mit *gen.*, die Zssgn mit hinab sind unter herab zu suchen.
hinabwärts κάτω, εἰς τὰ κάτω.
hinan *adv.* ἄνω, als *prp.* ἀνά mit *acc.*, die Zssgn mit hinan sind unter hinauf zu suchen.

hinarbeiten auf etw. πράττειν τι, σπουδάζειν περί τι, σκοπεῖν mit ὅπως u. *fut.*
hinauf *adv.* ἄνω, als *prp.* ἀνά mit *acc.*, in Zssgn durch ἀνά.
hinaufarbeiten sich μηχανᾶσθαι (M.) εἰς τὸ ἄνω, übtr. ποιεῖν πάντα, ὥστε ἀνακύψαι ἐκ κακῶν.
hinaufbringen ἀνακομίζειν, ἀναφέρειν, ἀνάγειν.
hinaufdringen ἄνω τείνειν od. ὁρμᾶσθαι (P.).
hinaufeilen ἄνω σπεύδειν od. ἐπείγεσθαι (P.).
hinauffahren *trans.* ἀνακομίζειν, *intr.* v. P., (mit einem Wagen) ἐλαύνειν ἄνω, (zu Schiffe) ἀνάγεσθαι (M.).
hinauffliegen ἀναπέτεσθαι.
hinauffliehen ἀναφεύγειν.
hinaufführen ἀνάγειν, der Weg führt hinauf ἡ ὁδὸς ἀναφέρει.
Hinaufgang *m* ἡ ἀνάβασις.
hinaufgeben ἀναδιδόναι.
hinaufgehen ἀναβαίνειν.
hinaufhalten ἀνέχειν.
hinaufheben ἀναίρειν, ἀναβιβάζειν.
hinaufhelfen ἀναβιβάζειν (τινὰ ἐπί τι).
hinaufhüpfen ἀνασκιρτᾶν εἰς od. ἐπί τι.
hinaufklettern ἀναρριχᾶσθαι (M.) εἰς τι.
hinaufkommen ἀνέρχεσθαι (-ιέναι), ἀναβαίνειν ἐπί τι, ἄνω γίγνεσθαι, ἐξικνεῖσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον.
hinaufkriechen ἀνέρπειν.
hinauflangen, -reichen ἀναδιδόναι, (sich hinauferstrecken) ἀνατείνειν, ἀνήκειν ἐπί τι.
hinauflassen ἐᾶν ἀναβαίνειν, ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι).
hinauflaufen ἀνατρέχειν, ἀναθεῖν.
hinauflegen ἀνατιθέναι.
hinauflocken ἐπάγεσθαι (M.) ἄνω.
hinaufmüssen: ich muß hinauf δεῖ με ἀναβαίνειν, ἀναγκάζομαι (P.) ἀναβαίνειν.
hinaufnehmen ἀναλαμβάνειν.
hinaufnötigen ἀναγκάζειν τινὰ ἀναβαίνειν.
hinaufranken sich ἀνελίττεσθαι (P.).
hinaufreisen ἀναβαίνειν, ἄνω πορεύεσθαι (P.).
hinaufreiten ἄνω ἐλαύνειν, ἀνιππεύειν.
hinaufrennen ἀναθεῖν, ἀνατρέχειν (εἰς τι).
hinaufrücken *trans.* ἄνω κινεῖν, ἀνακινεῖν, *intr.* ἄνω χωρεῖν od. ἐλαύνειν, ~ lassen (Truppen) ἀνάγειν.
hinaufrufen ἄνω καλεῖν.
hinaufschaffen s. hinaufbringen.
hinaufschauen ἀναβλέπειν, ἄνω βλέπειν.
hinaufschicken, -senden ἀναπέμπειν.
hinaufschieben ἄνω κινεῖν od. ὠθεῖν.
hinaufschießen ἄνω βάλλειν od. τοξεύειν.
hinaufschiffen, -segeln ἀναπλεῖν.
hinaufschleppen ἀνέλκειν.
hinaufschrauben ἀνατείνειν (eig. u. übtr.), ἐπαίρειν, ὀγκοῦν, κοσμεῖν τι ἐπὶ τὸ μεῖζον (nur übtr.).
hinaufschwimmen ἄνω νεῖν od. νήχεσθαι, den Fluß ~ ἀνὰ τὸν ποταμὸν νεῖν.
hinaufsehen ἀναβλέπειν, ἄνω βλέπειν.
hinaufsetzen ἀνατιθέναι.
hinaufsprengen (zu Pferde) ἄνω ἐλαύνειν κατὰ κράτος.
hinaufspringen ἀναπηδᾶν, ἀνάλλεσθαι (M.).
hinaufsteigen ἀνα-, προσ-, ἐπαναβαίνειν, ~ lassen ἀναβιβάζειν.
Hinaufsteigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἄνοδος.
hinaufstoßen ἀνωθεῖν.
hinaufstreben ὀρέγεσθαι (P.) ἄνω.
hinaufstürmen ἄνω ὁρμᾶν (u. P.).
hinauftragen ἀνακομίζειν.
hinauftransportieren ἀνακομίζειν.
hinauftreiben ἄνω ἐλαύνειν, (im Preise) ἐπιτιμᾶν.
hinauftreten ἀναβαίνειν.
hinaufwälzen ἀνακυλίνδειν.
hinaufwerfen ἄνω βάλλειν.
hinaufwinden ἀνιμᾶν, ἀνεύειν.
hinaufziehen ἀνέλκειν, ἀνασπᾶν, ἕλκειν ἄνω, *intr.* ἀναβαίνειν.
Hinaufziehen *n* ἡ ἀνολκή.
hinaus *adv.* ἔξω, εἰς τὰ ἔξω, zur Tür ~ θύραζε, wo geht das ~? ποῖ δὴ τελευτᾷ ταῦτα; über etw. ~ ὑπέρ τι, sonst als *prp.* ἐκ (ἐξ vor Vokalen) mit *gen.*, in Zssgn meistens mit ἐκ wiederzugeben, ~sein (fort-, wegsein) οἴχεσθαι, ἐξεληλυθέναι, οὐκέτι ἔνδον εἶναι, ἔξω εἶναι, über etw. ~sein (es beendigt haben) s. beendigen; (etw. überstiegen haben) εἶναι ὑπέρ τι, ὑπερβεβηκέναι τι, über die Blüte seiner Jahre ~sein ὑστερίζειν τῆς ἀκμῆς τῆς ἑαυτοῦ, über etw. ~sein (es überstanden haben) ἔξω εἶναί τινος, s. auch heraus.
hinausbegleiten ἀκολουθεῖν ἔξω, ἐκπέμπειν.
hinausblicken ἐκκύπτειν, προορᾶν τι.
hinausbringen ἐκκομίζειν (Sachen), ἐξάγειν (Personen), (zu Ende bringen) ἀπο-, συντελεῖν, περαίνειν, τέλος ἐπιτιθέναι τινί.
hinausdehnen ἐκ-, διατείνειν, μηκύνειν, sich ~ ἀν-, διήκειν.
hinausdenken προσκοπεῖν, wo denkst du hinaus? ποῖ σοι ὁ νοῦς; τί νοεῖς;
hinausdrängen ἐξ-, παρωθεῖν.
hinauseilen ἐξορμᾶν (u. P.), ἔξω φέρεσθαι (P.), θεῖν ἔξω.
hinausfahren *trans.* ἐκκομίζειν, *intr.* ἐξελαύνειν.
hinausfallen ἐκπίπτειν.
hinausfinden sich πορίζεσθαι (M.) ἔξοδον.
hinausfliegen ἐκπέτεσθαι, οἴχεσθαι πετόμενον.
hinausfließen ἐκρεῖν.
hinausführen ἐξάγειν, ἐκκομίζειν.
hinausgeben προτείνειν ἔκ od. διά τινος.
hinausgehen ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), zur Tür ~ ἀπιέναι διὰ θυρῶν, auf etw. ~ σκοπεῖν, ἐθέλειν, βούλεσθαί τι, τείνειν πρός τι, über etw. ~ ὑπερβάλλειν τι, μείζω εἶναί τινος.
hinausgießen ἐκχεῖν.
hinausgucken ἐκ-, προκύπτειν (aus dem Fenster τῆς θυρίδος).
hinaushalten προτείνειν.
hinausjagen ἐκβάλλειν, ἐξελαύνειν.
hinauskommen ἐκ-, διαδύεσθαι (-δῦναι), über etw. ~ (beendigen) ἀπο-, ἐκτελεῖν, διαπράττειν, περαίνειν, auf etw. ~ ἐξήκειν, ἀποβαίνειν, τελευτᾶν, es kommt auf eins hinaus ὅμοιόν ἐστιν, ταὐτὸν δύναται, οὐδὲν διαφέρει.
hinauskriechen ἐξέρπειν.
hinauslassen ἀφιέναι, προπέμπειν, ἐᾶν ἐξέρχεσθαι.
hinauslaufen ἐκτρέχειν, ἐκθεῖν, ἔξω φέρεσθαι (P.), auf etw. ~ s. hinauskommen.
hinausmüssen δεῖ με od. ἀναγκάζομαι (P.) ἐξιέναι.
hinausragen ἐξ-, ὑπερέχειν τινός.
hinausreichen *trans.* προτείνειν, *intr.* ἐξικνεῖσθαι, ἐξήκειν εἰς, πρός od. ἐπί τι, über etw. ~ ἐξ-, ὑπερέχειν τινός.
hinausreiten ἐξελαύνειν, ἐξιππεύειν.
hinausrufen ἐκ-, προκαλεῖν.
hinaussagen lassen ἐξαγγέλλειν.
hinausschaffen ἐξάγειν, ἐκκομίζειν, ἔξω ποιεῖν.
hinausschicken, -senden ἐκ-, ἀποπέμπειν.
hinausschieben ἐκ-, προκινεῖν, übtr. s. aufschieben.
hinausschlagen die Feinde ἐκβάλλειν od. ἐκκρούειν τοὺς πολεμίους (ἐκ τῆς χώρας).
hinausschlüpfen διαδύεσθαι (-δῦναι).
hinausschreiten ἐκ-, προβαίνειν.
hinaussehen ἐκ-, προκύπτειν.
hinaussein s. unter hinaus.
hinaussetzen ἐκτιθέναι, ἔξω τιθέναι, den Fuß ~ προκινεῖν πόδα, προβαίνειν, sich über etw. ~ ἀμελεῖν od. καταφρονεῖν τινος, οὐκέτι φροντίζειν τινός.
hinaussollen: wo soll das hinaus? ποῖ δὴ τελευτήσει τάδε;
hinaussperren ἐκ-, ἀποκλείειν, εἴργειν, ἀπείργειν.
hinaussprengen (zu Pferde) ἐξελαύνειν ἀνὰ κράτος.
hinausspringen ἐκπηδᾶν.
hinausstecken προτείνειν, ἔξω ποιεῖν.
hinaussteigen ἐκβαίνειν.
hinausstellen ἐκτιθέναι, ἔξω καθιστάναι.
hinausstoßen ἐξωθεῖν, ἐκβάλλειν.

hinausstrecken ἐκ-, προτείνειν, προβάλλειν, ἐξείρειν.
hinausströmen ἐκρεῖν.
hinausstürzen *trans.* ἐκβάλλειν, *intr.* ἐκπίπτειν, (hinausseilen) ἐξορμᾶν (u. P.).
hinaustaumeln σφαλλόμενον ἐξέρχεσθαι.
hinaustragen ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν.
hinaustreiben ἐξελαύνειν.
hinaustreten ἐξ-, προέρχεσθαι.
hinaustun ἔξω ποιεῖν.
hinauswälzen ἐκκυλίνδειν.
hinauswandern ἐξαν-, μετανίστασθαι.
hinauswerfen ἐκβάλλειν.
hinauswollen βούλεσθαι ob. ἐπιθυμεῖν ἐξιέναι, hoch ~ μέγα φρονεῖν, μεγάλων ἐπιθυμεῖν, höher ~ μειζόνων ἐπιθυμεῖν, wo will das hinaus? ποῖ δὴ ἀποβήσεται ob. τελευτήσει τάδε;
hinausziehen *trans.* προ-, ἀφ-, παρέλκειν, *intr.* ἐξελαύνειν, ἐξάγειν, ἐκπορεύεσθαι (P.).
hinbannen j-n an einen Ort ἀπελαύνειν, ἐκβάλλειν, φυγαδεύειν τινὰ εἰς τόπον τινά, (durch Zauberei) ἐπᾴδοντα οἷον προσδεῖν τόπῳ τινί.
hinbauen ἐνοικοδομεῖν τι ἐν τόπῳ τινί.
hinbestellen προστάττειν τινί ob. κελεύειν τινὰ παρεῖναι ἐν τόπῳ τινί, συντίθεσθαί τινι τόπον ὅπου δεῖ παρεῖναι.
hinbeugen, **-biegen** ἐπικλίνειν, κάμπτειν πρός τι.
hinbewegen κινεῖν πρός τι.
hinbitten προσκαλεῖν.
Hinblick *m* ἡ πρόσοψις, im ~ auf etw. ἀποβλέπων εἰς ob. πρός τι.
hinblicken προσβλέπειν, auf j-n ob. etw. ~ ἀποβλέπειν εἴς τινα ob. τι.
hinbreiten στρωννύναι, καταστρωννύναι, ἐκπεταννύναι.
hinbringen (etw. an einen Ort bringen) κομίζειν, διακομίζειν. προσ-, ἀποφέρειν, die Zeit mit etw. ~ τρίβειν, διατρίβειν, διάγειν, διατελεῖν, sich ~, das Leben ~ πορίζειν ἑαυτῷ βίον ob. τὰ ἐπιτήδεια.
hinbrüten συννοῦν εἶναι, φροντίζοντα διάγειν.
hindehnen ἀποτείνειν, sich ~ ἀπο-, παρατείνεσθαι (P.), μηκύνεσθαι (P.).
hindenken auf etw. μελετᾶν τι, προσέχειν τὸν νοῦν τινι, ἐννοεῖν (u. P.) τι, wo denkst du hin? ποῖ σοι ἡ γνώμη; τί ἐν νῷ ἔχεις;
hinderlich ἐμπόδιος (2), ἐναντίος, *adv.* ἐμποδών, ~ sein ἐμποδὼν γίγνεσθαι ob. εἶναι, κωλύειν, j-m in etw. ~ sein ἐναντιοῦσθαί (P.) τινί τι, ἀνθίστασθαί τινι μή mit *inf.*
hindern etw. ἐμποδίζειν τι, ἐμποδὼν γίγνεσθαί oder εἶναί τινι, κωλύειν, j-n an etw. ~ κωλύειν τινά τινος, j-n ~ etw. zu tun κωλύειν τινὰ ποιεῖν τι oder τοῦ ποιεῖν τι ob. μὴ ποιεῖν τι, ἀσχολίαν παρέχειν τινὶ ποιεῖν τι ob. τοῦ ποιεῖν τι, ἀπείργειν τινά τινος ob. τοῦ ποιεῖν τι, ἐναντιοῦσθαί (P.) ob. ἀνθίστασθαί τινι μὴ ποιεῖν τι.
Hindernis *n* τὸ ἐμπόδισμα, ὁ ἐμποδισμός, τὸ ἐμπόδιον, τὸ κώλυμα, τὸ διακώλυμα, τὸ ἐναντίωμα, Hindernisse in den Weg legen ἐμποδίζειν, κωλύειν, πράγματα ob. ἀσχολίαν παρέχειν.
Hinderung *f* ἡ κώλυσις, das, was verhindert τὰ κωλύοντα (*part.* des *prs.*).
hindeuten auf etw. σημαίνειν τι, ἀποσημαίνειν εἴς τινα, τι, ὑποτυποῦν τι, (versteckt) αἰνίττεσθαί (M.) τι.
Hindin *f* ἡ ἔλαφος.
hindrängen ἐπωθεῖν, ὠθεῖν εἰς, ἐπί, πρός τι, sich ~ ὠθίζεσθαι (M.) πρός τι.
hindrehen ἐπιστρέφειν τι πρός τι, sich ~ d. P.
hindringen εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι.
hindurch διά mit *gen.* (von Zeit und Ort), von der Zeit auch: παρά mit *acc.*, zB. das Leben ~ παρὰ τὸν βίον, auch der bloße *acc.*, in Zssgn durch διά u. διεκ-, s. unter durch.
hineilen διατείνειν εἰς ob. πρός τι, ἐπισπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.).
hinein εἴσω (*comp.* ἐσωτέρω, *superl.* ἐσωτάτω), als *prp.* εἰς, ἐς mit *acc.*, in den Tag, ins Gelag ~ εἰκῇ, ἀλόγως, ἄνευ γνώμης, in Zssgn εἰς u. ἐν, s. auch die Zssgn mit ein.
hineinarbeiten ἐνεργάζεσθαί (M.), ἐμποιεῖν τινί τι, sich in etw. ~ εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, übtr. μελετᾶν ob. ἐκμελετᾶν τι.
hineinbauen ἐνοικοδομεῖν.
hineinbegeben sich εἰσέρχεσθαι, ἐμβαίνειν εἴς τι.
hineinbestellen j-n κελεύειν τινὰ εἰσιέναι oder εἰσέρχεσθαι.
hineinbeugen sich ἐγκύπτειν.
hineinbinden ἐνδεῖν τινί τι.
hineinblasen *trans.* ἐμπνεῖν τινί τι, *intr.* ἐμπνεῖν ob. ἐμφυσᾶν τινι.
hineinbohren τετραίνειν, τρυπᾶν.
hineinbrennen ἐγ-, ἐπικάειν τινί.
hineinbringen εἰσάγειν. εἰσκομίζειν, εἰσφέρειν, (einflechten, einmischen) ἐμπλέκειν. προσμειγνύναι, (einfügen) ἐμποιεῖν, (mit Gewalt) ἐμβάλλειν, (hineinführen) εἰσβιβάζειν, (hineinlegen) ἐντιθέναι.
hineindenken sich in etw. μελετᾶν, ἐκμελετᾶν τι, ἀκριβοῦσθαί (M.) τι τῇ γνώμῃ, sich in j-s Lage ~ ποιεῖν ἑαυτὸν πάσχειν οἷα ob. ἅπερ καὶ ἄλλος τις.
hineindrängen εἰσωθεῖν, sich ~ εἰσωθεῖσθαι (M.), ἐπεισπαίειν εἴς τι.
hineindringen εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, βίᾳ εἰσ-, παρέρχεσθαι.
hineindrücken ἐνθλίβειν, ἐντυποῦν.
hineineilen εἴσω σπεύδειν ob. ἐπείγεσθαι (P.), δρόμῳ εἰσέρχεσθαι, εἰσφέρεσθαι (P.), εἴσω φέρεσθαι (P.).
hineinergießen sich εἰσβάλλειν εἴς τι.
hineinerstrecken sich διήκειν εἴς τι.
hineinessen κατεσθίειν.
hineinfahren *trans.* εἰσκομίζειν, εἰσάγειν, *intr.* (zu Wagen) εἰσελαύνειν, (zu Schiffe) εἰσπλεῖν, übtr. εἰσέρχεσθαι, ἐνδύεσθαι (-δῦναι), mit der Hand ~ εἰσιέναι (ἵημι) τὴν χεῖρα εἴς τι.
hineinfallen εἰσπίπτειν εἴς τι, ἐμπίπτειν τινί u. εἴς τι, (von Flüssen) εἰσ-, ἐμβάλλειν, (von Lichtstrahlen) ἐνέχειν εἴς τι.
hineinfinden sich eig. πορίζεσθαι (M.) τὴν εἴσοδον, übtr. (begreifen) καταμανθάνειν.
hineinflechten ἐμπλέκειν.
hineinflicken εἰσ-, ἐνράπτειν, ἐπιρράπτειν, ἐμβάλλειν.
hineinfliegen πέτεσθαι εἴς τι, εἰσπέτεσθαι, πετόμενον εἰσέρχεσθαι.
hineinfliehen καταφεύγειν εἴς τι.
hineinfließen εἰσρεῖν, (von Flüssen) εἰσ-, ἐμβάλλειν.
hineinflüchten καταφεύγειν εἴς τι, σῴζεσθαι (P.) εἴς τι (*intr.*), εἰσκομίζεσθαι (M.), σῴζειν τι εἴς τι (*trans.*).
hineinfügen ἐνάπτειν, ἐντιθέναι, ἐναρμόττειν.
hineinführen εἰσάγειν, ἡγεῖσθαι εἴσω, (zu Wagen) εἰσκομίζειν.
hineinfüllen ἐγχεῖν.
hineingeben διδόναι ob. παραδιδόναι εἴσω.
hineingehen εἰσέρχεσθαι (-ιέναι), παριέναι εἴσω, εἰσ-, ἐμβαίνειν, (Platz haben) es geht etw. in ein Gefäß τὸ ἀγγεῖον δέχεταί ob. χωρεῖ τι, τὸ ἀγγεῖον ἱκανόν ἐστί τινι.
hineingeraten in etw. περι-, ἐμπίπτειν τινί, εἰσπίπτειν εἴς τι.
hineingießen ἐγχεῖν τινί τι, (Metall u. dgl.) ἐντήκειν τινί τι.
Hineingießen *n* ἡ ἔγχυσις.
hineingleiten κατολισθάνειν εἴς τι.
hineingraben ἐγκολάπτειν, ἐγχαράττειν τινί τι.
hineingreifen ἐμβάλλειν τὴν χεῖρα εἴς τι, (von den Zähnen der Räder u. dgl.) ἐπαλλάττεσθαί, ἐφαρμόττειν τινί.
hineingucken ἐγ-, ἐπικύπτειν εἴς τι.
hineinhalten ἐμβάλλειν, προτείνειν εἴς τι, (in eine Flüssigkeit) καταβάπτειν.
hineinhängen *trans.* ἐνιέναι (ἵημι), καθιέναι εἴς τι, *intr.* (hineinhangen) κρέμασθαι, ἐπικρέμασθαι εἴς τι.
hineinhauchen ἐμφυσᾶν, ἐμπνεῖν τινι.
hineinhauen in etw. παίειν, κόπτειν τι, (in Stein, Metall) ἐγκολάπτειν τι ἔν ob. ἐπί τινι ob. εἴς τι.

hineinheben ἐμ-, εἰσ-, ἐπιβιβάζειν εἴς τι (von Personen), βαστάζοντα ἐντιθέναι (von Lasten).
hineinheften εἰσ-, ἐνράπτειν.
hineinholen εἰσάγειν, καλεῖν εἴσω, ~ lassen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα εἴσω.
hineinjagen *trans.* εἰσελαύνειν, συνειλεῖν εἴς τι, *intr.* εἰσελαύνειν, ὁρμᾶν (u. P.) εἴσω.
hineinkehren στρέφειν εἴσω, παρατρέπειν πρὸς τὸ εἴσω.
hineinklettern εἰσ-, εἰσαναβαίνειν.
hineinkommen εἰσαφικνεῖσθαι, εἰσέρχεσθαι (-ιέναι), παραγίγνεσθαι, (in Gefahren u. dgl.) ἐμ-, περιπίπτειν τινί.
hineinkönnen δύνασθαι εἰσέρχεσθαι, nicht ~ ἀπο-, κατακλείεσθαι (P.) τῆς εἰσόδου, ich kann nicht hinein οὐκ ἔξεστί μοι εἰσιέναι.
hineinkriechen eig. εἰσέρπειν, übtr. εἰσ-, καταδύεσθαι (-δῦναι).
hineinlangen s. hineinreichen.
hineinlassen (hineingehen lassen) παρ-, εἰσ-, εἰσαφιέναι, (in ein Haus u. dgl.) παριέναι εἴσω, δέχεσθαι, προσδέχεσθαι (M.), (in die Tiefe) καταπέμπειν, καθιέναι, (einen an die Tür Klopfenden) ὑπακούειν, nicht ~ κωλύειν μὴ εἰσέρχεσθαι, ἀποκωλύειν, ἀπο-, κατακλείειν τῆς εἰσόδου.
hineinlaufen εἰστρέχειν, εἰσθεῖν, δρόμῳ εἰσιέναι, φέρεσθαι (P.) εἴς τι, (hineinfließen) εἰσρεῖν, εἰσφέρεσθαι (P.), (von Flüssen) εἰσ-, ἐμβάλλειν, ἐκδιδόναι.
hineinlegen τιθέναι ἔν τινι, ἐν-, εἰστιθέναι εἴς τι, eine Besatzung ~ φύλακας ἐγκαθιστάναι τινί od. ἔν τινι, φρουρὰν ἐμβάλλειν εἴς τι, einen Sinn ~ νοῦν ὑποβάλλειν.
hineinleiten (vom Wasser) ὀχετεύειν εἴς τι.
hineinlenken εὐθύνειν εἴς τι, ἐγκάμπτειν.
hineinleuchten *intr.* εἰσλάμπειν, *trans.* j-m ~ ἡγεῖσθαί (M.) τινι εἰσιόντι λύχνον φέροντα, ὑπὸ φανοῦ εἰσάγειν τινά.
hineinlocken ἐπάγεσθαι (M.) εἴσω od. εἴς τι.
hineinmachen ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι, sich ~ εἰσέρχεσθαι, εἰσβαίνειν.
hineinmarschieren εἰσπορεύεσθαι (P.), εἰσελαύνειν.
hineinmauern ἐγκατοικοδομεῖν.
hineinmengen, -mischen ἐμ-, προσ-, ἐπιμειγνύναι, sich ~ συνεπιλαμβάνεσθαι (M.).
hineinnähen ἐν-, εἰσράπτειν.
hineinnehmen εἰσδέχεσθαι (M.) εἴς τι.
hineinnötigen (mit Gewalt) βιάζεσθαί (M.) τινα εἰσέρχεσθαι, (durch Bitten) καλεῖν εἴσω.
hineinpacken ἐνειλεῖν, ἐντιθέναι, sich ~ (hineingehen) εἰσέρρειν.
hineinpassen ἐν-, ἐφαρμόττειν τινί (*trans.* u. *intr.*).
hineinpflanzen ἐμφυτεύειν.
hineinpissen ἐνουρεῖν εἴς τι.
hineinprägen ἐγχαράττειν.
hineinpressen εἰσθλίβειν.
hineinprügeln πληγαῖς εἰσελαύνειν.
hineinpumpen εἰσαντλεῖν.
hineinreden (ins Wort fallen) ὑπολαβόντα λέγειν, (einwenden) ἐναντιοῦσθαι (P.), in den Tag, ins Blaue ~ ληρεῖν, εἰκῇ λέγειν, λέγειν ὅ τι ἂν ἔλθῃ ἐπὶ στόμα, ῥητὰ καὶ ἄρρητα ἐκλαλεῖν.
hineinregnen: es regnet hinein ἐμπίπτει od. καταφέρεται (P.) ὁ ὑετὸς εἴς τι.
hineinreiben ἐν-, προστρίβειν.
hineinreichen *trans.* διδόναι εἴσω, *intr.* ἐξικνεῖσθαι εἴσω, διήκειν.
hineinreisen εἰσπορεύεσθαι (P.), πορεύεσθαι εἴσω.
hineinreißen εἰσαρπάζειν.
hineinreiten εἰσελαύνειν, εἰσιππεύειν.
hineinrennen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) εἴσω, εἰσορμᾶν (u. P.), (in eine Gefahr u. dgl.) ῥίπτειν ἑαυτὸν εἴς τι, ἐμπίπτειν τινί.
hineinrollen *trans.* εἰσκυλίνδειν, *intr.* d. P.
hineinrücken *trans.* προκινεῖν εἴσω, *intr.* προσάγειν.
hineinrufen j-n εἰσκαλεῖν τινα, etw. ~ βοᾶν τι εἴσω.
hineinsagen lassen εἰσαγγέλλειν.
hineinschaffen εἰσάγειν, εἰσκομίζειν.
hineinschauen εἰσβλέπειν.
hineinscheinen ἐπιλάμπειν τινί, καταλάμπειν τινός, καταυγάζειν τι.
hineinschicken εἰσπέμπειν.
hineinschieben ἐνάγειν, ἐνιέναι (ἵημι).
hineinschießen εἰσ-, ἐμβάλλειν, εἰστοξεύειν.
hineinschiffen, -segeln εἰσπλεῖν, κατάγεσθαι (M.) εἴς τι.
hineinschlagen *trans.* ἐμπηγνύναι, (hineinwickeln) ἐν-, περιειλεῖν, *intr.* (vom Blitz) σκήπτειν εἴς τι.
hineinschleichen εἰσέρπειν, sich ~ παρεισέρχεσθαι, λανθάνειν εἰσελθόντα, εἰσδύεσθαι (-δῦναι).
hineinschleifen, -schleppen εἰσέλκειν.
hineinschleudern εἰσβάλλειν.
hineinschließen ἐγ-, κατακλείειν.
hineinschlucken καταπίνειν, ἐγκάπτειν, καταβροχθίζειν.
hineinschlüpfen παρεισπίπτειν, ὑπεισ-, παρεισδύεσθαι (-δῦναι), παρεισέρχεσθαι.
hineinschlürfen καταρροφεῖν, κατα-, ἐμπίνειν.
hineinschmieren εἰσ-, ἐγκαταλείφειν, ἐγχρίειν, ἐμπλάττειν.
hineinschneiden ἐντέμνειν εἴς τι, ἐπιτέμνειν τι.
hineinschöpfen εἰσαντλεῖν.
hineinschütten ἐγχεῖν.
hineinschwimmen εἰσνεῖν, εἰσνήχεσθαι.
hineinsehen εἰσβλέπειν.
hineinsein εἰσεληλυθέναι, ἐντὸς εἶναι.
hineinsenden εἰσπέμπειν, εἴσω πέμπειν.
hineinsenken ἐν-, καθ-, ἐγκαθιέναι εἴς τι.
hineinsetzen ἐντιθέναι τί τινι od. εἴς τι, ἐγκαθιστάναι τί τινι od. ἔν τινι, den Fuß ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος τῷ ποδί, ἐμβαίνειν εἴς τι, ἐπιβαίνειν τινός, Bewohner ~ εἰσοικίζειν εἰς τόπον τινά, (schriftlich) γράφειν, ἐγγράφειν.
hineinsinken καταδύεσθαι (-δῦναι).
hineinspeien, -spucken ἀποπτύειν εἴς τι.
hineinsperren συγ-, κατακλείειν εἴς τι, καθειργνύναι.
hineinsprengen εἰσορμᾶν (o. P.), δρόμῳ εἰσελαύνειν.
hineinspringen εἰσ-, ἐμπηδᾶν, εἰσ-, ἐνάλλεσθαι (M.) εἴς τι.
hineinspritzen εἰσηθεῖν, ἐγκλύζειν, ἐνιέναι (ἵημι).
hineinstechen κεντεῖν, ἐπικεντεῖν, πείρειν, διαπείρειν, ἐπιτέμνειν.
hineinstecken ἐμβάλλειν, ἐμπηγνύναι τί τινι od. εἴς τι, die Hände in etw. ~ ἐνείρειν τὰς χεῖρας εἴς τι, (etw. ~, um es zu verstecken) κρύπτειν, καλύπτειν, viel Geld ~ πολλὰ χρήματα ἀναλίσκειν πρός τι od. προσαναλίσκειν τινί.
hineinstehlen sich κρύφα od. λάθρα εἰσέρχεσθαι, λανθάνειν εἰσιόντα.
hineinsteigen ἐμβαίνειν εἴς τι.
hineinstellen ἐνιστάναι εἴς τι, ἐγκαθιστάναι τινί.
hineinsticken ἐμπάττειν, ἐμποικίλλειν.
hineinstopfen σάττειν od. ἐμφράττειν εἴς τι, ἐνστοιβάζειν.
hineinstoßen εἰσ-, ἐνωθεῖν, j-n ~ καταφέρειν, καταβάλλειν τινὰ εἴς τι, (einstoßen) διακόπτειν.
hineinstreichen s. hineinschmieren.
hineinstreifen εἰσ-, ἐπιτρέχειν.
hineinstreuen ἐμ-, παρεμ-, προσεμπάττειν, (Samen) ἐνσπείρειν, (Bemerkungen u. dgl.) ἐμπλέκειν, ἐνσπείρειν.
hineinströmen εἰσρεῖν, εἰσ-, ἐμβάλλειν.
hineinstürmen βίᾳ εἰσφέρεσθαι (P.).
hineinstürzen I *trans.* ῥιπτεῖν, καταρριπτεῖν, καταβάλλειν τινὰ εἴς τι, (in einen Abgrund) κατακρημνίζειν, (in Gefahren u. dgl.) ἐμβάλλειν, sich ~ ῥιπτεῖν ἑαυτὸν εἴς τι. — II *intr.* eig. εἰσ-, ἐμπίπτειν εἴς τι, übtr. ἐμπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί.
hineintauchen βάπτειν, ἐμ-, καταβάπτειν.
hineintaumeln εἰσέρχεσθαι (-ιέναι) σφαλλόμενον.
hineintragen εἰσκομίζειν, εἰσφέρειν, εἰσφορεῖν.
hineinträufeln, -tröpfeln *trans.* ἐνστάζειν τί τινι, ἐνσταλάζειν τι εἴς τι, *intr.* εἰσρεῖν.
hineintreiben (einen Nagel, Keil u. dgl.) ἐνάγειν, ἐμβάλλειν, (Vieh u. dgl.) εἰσελαύνειν.

hineintreten εἰσ-, παρέρχεσθαι εἴς τι, παραγίγνεσθαι πρός od. εἴς τι.
hineintrichtern εἰσηθεῖν τι εἴς τι.
hineintrinken ἐμ-, καταπίνειν.
hineintun εἰσποιεῖν, ἐντιθέναι, ἐμβάλλειν, (von Flüssigkeiten) προσ-, ἐπιμειγνύναι.
hineintunken f. hineintauchen.
hineinverfügen sich εἰσέρχεσθαι (-ιέναι).
hineinversetzen (in einen Zustand, eine Lage) καθιστάναι.
hineinwachsen φύεσθαι (φῦναι) εἴσω.
hineinwagen sich τολμᾶν εἰσέρχεσθαι (-ιέναι).
hineinwählen ἐγχειροτονεῖν εἴς τι.
hineinwälzen εἰσκυλίνδειν.
hineinwärts εἴσω.
hineinweben ἐνυφαίνειν, ἐμπλέκειν (auch übtr.).
hineinwehen ἐμ-, ἐπιπνεῖν.
hineinwenden εἰστρέπειν.
hineinwerfen ἐμ-, εἰσβάλλειν, ἐνιέναι (ἵημι).
hineinwickeln, -winden ἐνειλεῖν τινι u. ἔν τινι.
hineinwirken ἐνυφαίνειν.
hineinwollen ἐπιθυμεῖν od. βούλεσθαι εἰσιέναι.
hineinzählen ἐναριθμεῖν.
hineinziehen I *trans.* εἰσέλκειν, (durch Worte) πείθειν τινὰ εἰσέρχεσθαι, (in eine Sache) ἐπισπᾶν, ἐμβάλλειν τινὰ εἴς τι. — II *intr.* (von einem Heere) εἰσελαύνειν, (seine Wohnung nehmen) ἐν-, εἰσοικίζεσθαι (M.), ἐνοικεῖν εἴς τι.
hineinzwängen, -zwingen πιέζειν od. ἐμπιέζειν εἴσω.
hinfahren I *trans.* προσάγειν, προσ-, ἐπικομίζειν. — II *intr.* (wohin fahren) ἐλαύνειν εἴς od. πρός τι, (zu Schiffe) πλεῖν ἐπί τι od. τινος, an etw. ~ παρελαύνειν τι, (zu Schiffe) παραπλεῖν παρά τι, über etw. ~ καθικνεῖσθαί, καταφέρειν τινός, (entschwinden) φέρεσθαι (P.), οἴχεσθαι, (von Sterbenden) ἀποίχεσθαι, μεταλλάττειν τὸν βίον, er fahre hin ἐρρέτω, ἴτω, ἀπίτω, fahre hin ἔρρε, mit der Hand über etw. ~ καθικνεῖσθαί τινος.
Hinfahrt *f* ἡ ἔφοδος, ἡ προσέλασις, ὁ πρόσπλους, gew. durch Verben.
hinfallen πίπτειν, κατα-, προπίπτειν.
Hinfallen *n* ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα, ἡ κατάπτωσις, gew. durch Verben.
hinfällig ἀβέβαιος, ἄστατος, ἀκατάστατος (sämtl. 2), ἐπισφαλής (unbeständig), θνητός (sterblich), ἀσθενής (schwach), φθαρτός, ἐξίτηλος (2, vergänglich), σαθρός (morsch).
Hinfälligkeit *f* ἡ ἀσθένεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
hinfliegen (wohinfliegen) προσ-, ἐπιπέτεσθαι ἐπί τι, (wegfliegen) ἀποπέτεσθαι, (über einen Ort) ὑπερπέτεσθαί τι, neben etw. ~ παραπέτεσθαί τι.
hinfliehen zu j-m καταφεύγειν πρός τινα, (an einen Ort) εἴς τι, (entfliehen) φεύγειν, ἀποφεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα.
hinfließen ῥεῖν ἐπί u. πρός τι, neben etw. ~ παραρρεῖν τι, (vergehen, von der Zeit) οἴχεσθαι.
hinflüchten *trans.* σῴζειν (u. M.), ὑπεκτίθεσθαί τινα εἰς τόπον τινά, *intr.* f. hinfliehen.
hinfort τὸ ἀπὸ τοῦδε, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, τοῦ λοιποῦ, τὸ λοιπόν, εἰς τὸ λοιπόν, μετέπειτα.
hinfühlen nach etw. ἅπτεσθαί (M.) τινος, προσάγειν τὴν χεῖρά τινι.
hinführen προσ-, ἐπ-, εἰσάγειν (von Personen u. Sachen), ἡγεῖσθαί (M.) τινι ἐπί oder εἴς τι (nur von Personen), κομίζειν, προσκομίζειν (nur von Sachen), (wegführen) ἀπάγειν, auf etw. ~ (hinleiten, die Entdeckung von etw. bewirken) σημαίνειν, ὑποσημαίνειν τι.
Hingang *m* (nach einem Orte) ἡ ἔφοδος, (Weggang) ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, (Sterben) ἡ (τοῦ βίου) τελευτή.
hingeben 1. (übergeben, darreichen) διδόναι, ἐν-, παραδιδόναι, παρέχειν, sich ~ διδόναι, ἐν-, προδιδόναι ἑαυτόν (keinen Widerstand leisten), sich j-m ~ διδόναι, ἐνδιδόναι ἑαυτόν τινι, sich einer Sache ~ ἐνδιδόναι τινί od. πρός τι, sich ganz in j-s Gewalt ~ παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι ὅ τι τις βούλεται, εἴκειν od. ἐνδιδόναι πρὸς ἅπαντα. — 2. (weggeben) προ-, ἀποδιδόναι, ἀφιέναι, sein Leben ~ προΐεσθαι τὴν ψυχήν, sich dem Kummer ~ ἐνδιδόναι λύπῃ.
Hingebung *f* ἡ παρά-, πρόδοσις, gew. durch Verben, übtr. (Ertragen) ἡ ὑπομονή, (Sanftmut) ἡ πρᾳότης (ητος), mit ~ tragen πρᾴως φέρειν.
hingegen δέ, τοὐναντίον, τἀναντία, ἀλλά, f. aber.
hingehen 1. an einen Ort od. zu j-m ~ ἔρχεσθαι, ἰέναι, πορεύεσθαι (P.) εἰς τόπον τινά, προσέρχεσθαί (-ιέναι) τινι u. πρός τινα. φοιτᾶν εἰς τόπον τινά. πρός τινα, προσ-, ἐπιφοιτᾶν τινι u. εἴς τι. — 2. (weggehen) ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποβαίνειν, (von der Zeit) δι-, παρέρχεσθαι, οἴχεσθαι, φεύγειν, ~ lassen παριέναι (ἵημι), οὐ χρῆσθαι, (nicht bestraft werden) ἀζήμιον εἶναι, etw. ~ lassen ἐᾶν, περιορᾶν τι, es geht mir so hin χαίρων ἀπαλλάττομαι.
hingehören εἶναί τινος, εἶναι πρός τι, προσήκειν τινί.
hingehörig προσήκων.
hingelangen ἐξ-, ἀφικνεῖσθαι εἴς τι, διανύτειν εἴς τι.
hingeraten περιτυγχάνειν, περιπίπτειν τινί.
hingießen δια-, προ-, καταχεῖν.
hingleiten ὀλισθάνειν, κατολισθάνειν (wohin εἴς τι, über etw. hin τινός).
hingreifen nach etw. ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, συλλαμβάνειν τι, ἔχεσθαί τινος, δράττεσθαί (M.) τινος, προσβάλλειν τὴν χεῖρά τινι.
hingucken nach etw. παρακύπτειν εἴς τι.
hinhalten παρ-, προσέχειν, προτείνειν, ὀρέγειν τινί τι, (aufschieben) ἀναβάλλειν, j-n mit etw. ~ ἀναβάλλειν, παρατείνειν, βουκολεῖν τινά τινι, κενὰς ἐλπίδας παρέχειν τινί.
hinhängen *trans.* κρεμαννύναι, ἀνακρεμαννύναι, *intr.* καταφερῆ εἶναι πρός τι (hinneigen).
hinhauen nach j-m παίειν, πλήττειν τινά.
hinhelfen βοηθεῖν τινι, sich kümmerlich ~ ἀθλίως διαφέρειν τὸν βίον.
hinholen προσκομίζειν, ἐπάγειν, (hinrufen) ἐπικαλεῖσθαι (M.).
hinhorchen f. hinhören.
hinhören ἐπακούειν τινός, (hinhorchen) ὠτακουστεῖν, (aufmerken) προσέχειν (τὸν νοῦν) τινι.
hinhüpfen ἀποσκιρτᾶν (weg), προσάλλεσθαι (M., hinzu).
hinjagen *trans.* (wegjagen) ἀπελαύνειν, ἀποσοβεῖν, (hinzujagen) προσ-, ἐπελαύνειν, *intr.* δρόμῳ προσελαύνειν.
hinkauern ὀκλάζειν.
hinkehren στρέφειν, ἐπιστρέφειν τι ἐπί τι, sich ~ durch P.
hinken σκάζειν, σκιμβάζειν, χωλαίνειν, χωλεύειν.
Hinken *n* ἡ χωλεία, ἡ χωλότης (ητος), ὁ σκασμός.
hinkend σκάζων, (lahm) χωλός.
hinknien κάμπτειν γόνυ, πίπτειν εἰς τὰ γόνατα, vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, προσπίπτειν τινί, προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος.
hinkommen ἐξ-, ἀφικνεῖσθαι, προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι πρός τινα, glücklich wohin kommen (zB. nach einer überstandenen Gefahr) ἀπο-, διασῴζεσθαι (P.) εἴς τι, πρός τινα.
hinkönnen δύνασθαι προσέρχεσθαι, nicht ~ ἀποκωλύεσθαι od. ἀπο-, κατακλείεσθαι (P.) τοῦ μὴ προσελθεῖν.
hinkriechen προσ-, ἐφέρπειν, (fortkriechen) ἀφέρπειν.
hinlangen δι-, καθήκειν εἰς, ἐπί u. πρός τι, διατείνειν, ἐξικνεῖσθαι, (hinlänglich sein) f. hinlänglich.
hinlänglich ἱκανός. ἐξ-, ἐπαρκής. ἀρκῶν, αὐτάρκης. *adv.* ἱκανῶς, ἀρκούντως, ἐξαρκούντως. ἅλις, ἀποχρώντως. καλῶς. ~ sein ἀρκεῖν. ἐπ-, ἐξ-, διαρκεῖν.
Hinlänglichkeit *f* ἡ ἱκανότης, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ διάρκεια, ἡ αὐτάρκεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
hinlassen παριέναι (ἵημι), παραπέμπειν, nicht ~ ἐμποδὼν εἶναι. ἀποκωλύειν τοῦ μὴ προσελθεῖν, ἀποκλείειν τινὰ τῆς προσόδου.
hinlaufen ἀποθεῖν, ἀποτρέχειν (weg), ἐπι-, προστρέχειν, προσθεῖν ἐπί od. πρός τι (hinzu, zu etw.), übtr. durch etw. ~ τείνειν διά τινος.

Hinlaufen *n*: das Hin- und Herlaufen ἡ διαδρομή.
hinleben διάγειν (τὸν βίον).
hinlegen κατα-, ἀποτιθέναι (u. M.), καταβάλλειν, j-n κατακλίνειν τινά, sich ~ κατακλίνεσθαι (P.).
hinlehnen ἀπο-, ἐπικλίνειν, ἀπερείδειν.
hinleiten ἄγειν ἐπί od. πρός τι, προσ-, ἐπάγειν, ἡγεῖσθαι (M.) ἐπί τι, (durch einen Kanal) ἐποχετεύειν.
hinlenken ἐπιστρέφειν πρός τι, ἄγειν ἐπί od. πρός τι, ἐπικάμπτειν πρός τι.
hinliefern εἰσ-, ἀποπέμπειν, ἀποφέρειν.
hinlocken ἐπάγεσθαι (M.).
hinmalen γράφειν, ζωγραφεῖν.
Hinmarsch *m* ἡ ἔφοδος, ἡ ἄνοδος, ἡ ἀνάβασις.
hinmarschieren πορεύεσθαι (P.), ἐπιπορεύεσθαι (P.), auch ἀναβαίνειν.
hinmelden ἀπ-, εἰσαγγέλλειν.
hinmetzeln ἀπο-, κατασφάττειν.
hinmorden κατακτείνειν, κατασφάττειν.
hinmüssen δεῖ od. ἀνάγκη τινὰ προσέρχεσθαι εἴς τόπον τινά.
hinnahen προσπελάζειν, πλησιάζειν.
hinnehmen λαμβάνειν, ἀπολαμβάνειν, (sich gefallen lassen) ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, πρᾴως φέρειν.
hinneigen ἐπικλίνειν, ἐπικάμπτειν, sich zu etw. ~ ἀποκλίνειν πρός τι (eig. u. übtr.), καταφερῆ εἶναι πρός τι (nur übtr.), sich zu j-m ~ τὴν γνώμην ἔχειν πρός τινα, προσκλίνειν τινί, φρονεῖν τά τινος, συμφρονεῖν τινι.
Hinneigung *f* ἡ ἐπί-, ἔγκλισις, übtr. ἡ πρόσκλισις, s. Neigung.
hinnen: von ~ ἐντεῦθεν.
hinopfern eig. καθιερεύειν, übtr. ἀπολλύναι.
hinpassen ἐφαρμόττειν τινί, ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι.
hinpflanzen φυτεύειν, καταφυτεύειν εἴς τι.
hinraffen ἁρπάζειν, ἀν-, ἐξ-, ὑφαρπάζειν, συναιρεῖν.
hinrauschen φέρεσθαι (P.) μετὰ ψόφου od. θορύβου.
hinrecken προτείνειν, ὀρέγειν, προβάλλειν.
hinreden (ohne Überlegung) ληρεῖν, λαλεῖν, εἰκῆ od. ἀπερισκέπτως λέγειν.
hinreichen *trans.* προτείνειν, ὀρέγειν, παρέχειν, *intr.* bis an etw. ~ ἐξικνεῖσθαι, διήκειν πρός τι od. μέχρι τινός, über etw. ~ διήκειν διά τινος, (hinlänglich sein, genügen) ἱκανὸν εἶναι, ἐξ-, ἐπ-, δι-, ἀπαρκεῖν, es reicht hin ἀπόχρη.
hinreichend ἀρκῶν, ἐπ-, ἐξαρκής, ἱκανός, *adv.* ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἅλις.
Hinreise *f* ἡ ἔφ-, ἄνοδος.
hinreisen πορεύεσθαι (P.).
hinreißen eig. ἀφ-, ἐξ-, ἀναρπάζειν, übtr. ἐπισπᾶν, ἐπάγειν (u. M.), sich ~ lassen von etw. durch d. P. mit ὑπό τινος, sich zu etw. ~ lassen ἐκφέρεσθαι (P.) πρός τι.
hinreißend δεινός, δεινότατος, ἐκπληκτικός, πιθανός.
hinreiten (hinzu) ἐφιππεύειν, προσελαύνειν, (weg) ἱππεύοντα οἴχεσθαι, ἀφιππεύειν, ἀπελαύνειν.
[1]**hinrichten** etw. auf etw. τείνειν, τρέπειν πρός τι, προσ-, ἐπέχειν τινί, ἔχειν πρός τι.
[2]**hinrichten** (töten) θανατοῦν τινα, δημοσίᾳ ἀποκτείνειν τινά, hingerichtet werden δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν.
Hinrichtung *f* (eines Verbrechers) ἡ θανάτωσις, ὁ θάνατος, ὁ δημόσιος φόνος.
hinrollen *trans.* προσκυλίνδειν, *intr.* d. P., φέρεσθαι (P.).
hinrücken *trans.* προσκινεῖν, προσάγειν, *intr.* προσελαύνειν, προσέρχεσθαι.
hinrufen προσκαλεῖν.
hinsagen lassen εἰσ-, ἐπαγγέλλειν, πέμποντα λέγειν od. δηλοῦν.
hinschaffen προσκομίζειν, προσάγειν, ἐκτίθεσθαι εἴς τι.
hinschauen nach etw. ἀπο-, ἀναβλέπειν εἴς τι, προσβλέπειν τι.
hinscheiden ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν od. τοῦ βίου, ἀπογίγνεσθαι.
Hinscheiden *n* ἡ (τοῦ βίου) ἀπαλλαγή, ἡ (τοῦ βίου) τελευτή.

hinschicken ἀποστέλλειν, ἀποπέμπειν, ἐπιστέλλειν.
hinschieben προσκινεῖν, ἐπάγειν.
hinschielen παρορᾶν εἴς τι, ὑποβλέπειν πρός od. εἴς τι, παραβάλλειν τῷ ὀφθαλμῷ.
hinschießen ἐπιτοξεύειν, βάλλειν.
hinschiffen ἐπι-, προσπλεῖν.
hinschlachten ἀπο-, κατασφάττειν.
hinschlagen παίειν, τύπτειν, πλήττειν, (an etw. anschlagen) παίειν πρός τι, (niederfallen) καταπίπτειν.
hinschlängeln sich durch etw. πλανᾶσθαι (P.) διά τινος.
hinschleichen προσ-, ἐφέρπειν, (wegschleichen) ἀφέρπειν, ὑπάγειν.
hinschleifen ἐφέλκειν.
hinschleppen ἀφέλκειν (weg), ἐφέλκειν (hinzu), sich ~ διατριβὴν ἔχειν (verzögert werden), ἐπισύρεσθαι (vom Gange), χαλεπῶς διατρέφεσθαι (P.) od. διάγειν, mühsam sein Leben ~ ἐν ἀπορίᾳ διάγειν τὸν βίον.
hinschlummern κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν.
hinschlüpfen ὀλισθάνειν, ἐξολισθάνειν, über etw. κατολισθάνειν τινός.
hinschmachten κατα-, συν-, ἐκ-, ἀποτήκεσθαι (P.).
hinschmelzen s. hinschmachten.
hinschmettern καταράττειν, καταβάλλειν.
hinschmieren χρίειν, ἐπιχρίειν, übtr. ἐπισύρειν γράμματα, ἀμελῶς γράφειν od. συγγράφειν.
hinschreiben γράφειν, καταγράφειν (niederschreiben), an j-n ἐπιστέλλειν τινί od. πρός τινα.
hinschütten προ-, ἐκχεῖν, διασπείρειν.
hinschwatzen ἀποληρεῖν, ἀπολαλεῖν.
hinschweben μετέωρον ἀπιέναι, οἴχεσθαι.
hinschwimmen προσνεῖν, προσνήχεσθαι.
hinschwinden οἴχεσθαι, φθίνειν, τήκεσθαι (P.), μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), διαπνεῖσθαι (P.).
hinsegeln ἐπι-, προσπλεῖν.
hinsehen nach, auf etw. ἀπο-, ἀναβλέπειν, ἀποσκοπεῖν εἰς od. πρός τι, προσβλέπειν τι, καθ-, εἰσορᾶν τι, neben etw. ~ παρορᾶν τι, über etw. ~ περιορᾶν τι.
hinsehnen sich nach etw. ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι.
hinsein οἴχεσθαι, ἀπολωλέναι.
hinsenden ἀποστέλλειν.
hinsetzen ἱστάναι, καθιστάναι, τιθέναι, ἀπο-, κατατιθέναι, sich ~ καθίζεσθαι.
Hinsicht *f*: in ~ auf etw. κατά, εἰς, πρός τι od. durch den bloßen Bezugsakkusativ, in dieser ~ τὸ κατὰ τοῦτο, τοῦτο μέν, τὸ ἐπὶ τούτῳ, in jeder ~ εἰς πάντα, τὰ πάντα, παντελῶς, in einer ~, ... in anderer ~ πῇ (enkl.) μέν ..., πῇ δέ, in keiner ~ οὐδέν (μηδέν), οὐδαμῶς, in vieler ~ κατὰ πολλά, πολλαχῇ, sowohl in anderer ~, als auch ἄλλως τε καί.
hinsichtlich τὸ πρός (τι), τὸ κατά (τι), s. Hinsicht.
hinsinken κατα-, συμπίπτειν.
hinspringen προσ-, ἐπιπηδᾶν, προσ-, ἐφάλλεσθαι (M.).
hinspritzen ἐπιρραίνειν τί τινι od. ἐπί τι.
hinspülen προσκλύζειν.
hinstellen τιθέναι, (wegstellen) ἀποτιθέναι, (in die Höhe stellen) καθιστάναι, (in Ordnung stellen) τάττειν, διατάττειν, sich ~ τάττεσθαι (M.), ἵστασθαι, aufstehen und sich ~ ἀνίστασθαι.
hinsterben ἀποθνήσκειν, (von Pflanzen) παρακμάζειν.
hinsteuern ἔχειν εἰς u. ἐπί τι, εὐθύνειν τὴν ναῦν εἰς τόπον τινά.
hinstrahlen ἐπαυγάζειν τινί.
hinstreben nach etw. ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος, θηρᾶν, θηρεύειν, διώκειν τι.
hinstrecken eig. ὀρέγειν, προτείνειν, (zu Boden werfen) καταβάλλειν, (ausgestreckt hinlegen) κατακλίνειν, sich ~ κατακλίνεσθαι, ἐκτείνεσθαι (P.).
hinstreichen an etw. *intr.* παραφέρεσθαι (P.) παρά τι, (von der Zeit) ἐξ-, παρ-, διελθεῖν.
hinstreifen an etw. παραφέρεσθαι (P.) παρά τι.
hinstreuen πάττειν, δια-, καταπάττειν, δια-, ἐνσπείρειν.

hinströmen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.), (fortströmen) ἐκ-, ἀπορρεῖν, (von Menschen) συρ-, ἐπιρρεῖν, συντρέχειν, συναλίζεσθαι (P.), συναθροίζεσθαι (P.) πρός τινα, εἰς τόπον τινά, συχνὸν προσέρχεσθαι.

hinstürzen *trans.* καταβάλλειν, *intr.* (niederstürzen) πίπτειν, καταπίπτειν, (forteilen, hineilen) ἐφορμᾶν τινι.

hinsudeln ἐπισύρειν τι γράφοντα, ἐπισύρειν γράμματα, σχεδιάζειν.

hintansetzen ὕστερον ποιεῖσθαι (M.), ἐν ὑστέρῳ τίθεσθαι, ὕστερον od. δεύτερον ἡγεῖσθαι (M.), καταφρονεῖν τινος, παραμελεῖν τινος, ὑπερορᾶν τι, s. vernachlässigen.

Hintansetzung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ καταφρόνησις, gew. durch Verben.

hintanstehen λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, ὕστερον, δεύτερον, ἧττω εἶναί τινος.

hinten ὀπίσω, ὄπισθεν, κατόπισθεν, nach ~ zu εἰς τοὐπίσω, εἰς τοὔπισθεν, ὀπίσω, von ~ her ὄπισθεν, κατὰ νώτου.

hintennach ὄπισθεν, κατόπιν, ~ kommen ὕστερον ἐπέρχεσθαι.

hintenüberfallen ὄπισθεν od. κατὰ νώτου ἐπιτίθεσθαί τινι.

hinter I *prp.* κατόπιν (nur örtlich), ὄπισθε mit *gen.*, μετά mit *acc.*, ἐπί mit *dat.*, ὑπό mit *dat.*, ~einander ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, etw. ~ sich haben eig. ὄπισθεν ἔχειν τι, übtr. περιγίγνεσθαί τινος, ~ dem Berge halten κρυψίνουν εἶναι, ~ etw. stecken λάθρα συμπράττειν τί τινι, ~ etw. kommen (erfahren) πυνθάνεσθαί τι. — II. *adj.* ὀπίσθιος, ὁ, ἡ, τὸ ὄπισθεν.

Hinterbacke *f* ὁ γλουτός (gew. *pl.*), τὰ γλούτια.

Hinterbein *n* ὁ ὀπίσθιος πούς (οδός), τὸ ὀπίσθιον σκέλος, sich auf die ~e stellen (von einem Pferde) ὀρθὸν ἵστασθαι.

Hinterblatt *n* τὸ ὀπίσθιον σκέλος.

hinterbleiben s. zurückbleiben; Hinterbliebene οἱ καταλειπόμενοι, οἱ περιγενόμενοι.

Hinterbord *m* ἡ πρύμνα.

hinterbringen ὑπ-, ἀν-, ἐξ-, ἀπαγγέλλειν, προσφέρειν, μηνύειν τινί τι.

Hinterbringer *m* ὁ μηνυτής, gew. d. *part.* d. vorh. Verben.

Hinterbringung *f* ἡ μήνυσις, τὸ μήνυμα, gew. durch Verben.

hinterdrein, -her ὕστερον, μετὰ ταῦτα (von der Zeit), ὄπισθεν (vom Raume), oft durch Zssgn mit ἐπί, zB. ~ einsehen ἐπιγιγνώσκειν, auch mit μετά, zB. ~ erkennen μεταγιγνώσκειν.

Hintere *m* ὁ πρωκτός, ὁ ἀρχός, ἡ πυγή, j-m einen Schlag auf den ~n geben ῥαθαπυγίζειν.

hintereinander s. unter hinter.

Hinterfuß *m* s. Hinterbein.

Hintergebäude *n* ὁ ὀπισθόδομος.

Hintergedanke *m* s. Hinterlist.

hintergehen j-n ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, φενακίζειν τινά.

Hintergehung *f* ἡ ἀπάτη, ὁ φενακισμός.

Hinterglied *n* (hinteres Glied) τὸ ὄπισθεν od. ὀπίσθιον μέλος, (in militärischem Sinne) οἱ ὄπισθεν, οἱ ἐπιτεταγμένοι, οἱ κατ' οὐράν, (in der Mathematik) τὸ ἑπόμενον (μέγεθος).

Hintergrund *m* τὰ ὀπίσω, im ~ μυχαίτατος, im ~ von etw. ἐν μυχῷ τινος, im ~ sein, liegen ἀνακεχωρηκέναι, ὑποκεῖσθαι.

Hinterhalt *m* ἡ ἐνέδρα (der Ort, wo man j-m auflauert), im ~ liegen ἐνεδρεύειν τινά, ἐπιβουλεύειν τινί, einen ~ legen ἐνέδραν ποιεῖσθαι (M.), in einen ~ locken εἰς ἐνέδραν ὑπάγειν, sich in einen ~ legen ὑφίστασθαι, ὑποκαθίζεσθαι, in einen ~ geraten ἐμπίπτειν εἰς ἐνέδραν, ἐνεδρεύεσθαι (P.).

Hinterhand *f* τὸ μετακάρπιον.

Hinterhaupt *n*, **-kopf** *m* τὰ ὀπίσω τῆς κεφαλῆς, τὸ ἰνίον, τὸ ὀπισθοκέφαλον, τὸ ὀπισθοκράνιον.

Hinterhaus *n* ὁ ὀπισθόδομος.

hinterher (vom Raume) ὄπισθεν, ἐξ-, κατόπισθεν, auch ἐπὶ τούτῳ (τούτοις), (von der Zeit) ὕστερον, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), (von Raum und Zeit) ὀπίσω, ~ sein (hinter etw. her sein) διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, oft Zssgn mit ἐπί, zB. ~ kommen ἐπακολουθεῖν, ~ einsehen ἐπιγιγνώσκειν.

hinterlassen (zurücklassen) καταλείπειν, παραδιδόναι, (verlassen) ἀπο-, παραλείπειν, einen Befehl ~ ἀπιόντα κελεύειν od. τάττειν.

Hinterlassenen: die ~ οἱ καταλειπόμενοι, καταλελειμμένοι od. περιγενόμενοι.

Hinterlassenschaft *f* τὰ καταλειφθέντα χρήματα, ἡ οὐσία.

Hinterlassung *f* ἡ κατάλειψις, gew. durch Verben.

hinterlegen κατα-, ἀποτιθέναι (u. M.), Geld als Pfand ~ μεσεγγυᾶν ἀργύριον (sich ~ lassen d. M.).

Hinterlegung *f* ἡ ἀπό-, κατάθεσις.

Hinterlist *f* ἡ ἐπιβουλή, ὁ δόλος, ohne ~ ἀδόλως.

hinterlistig ἐπίβουλος (2), κακοῦργος (2), δολερός, κρυψίνους, ὕπουλος (2), ~erweise ἐξ ἐπιβουλῆς oder durch *part.* von ἐπιβουλεύειν, ~ handeln ἐπιβουλεύειν.

Hintermann *m* ὁ ἐπιστάτης, ὁ ὄπισθεν.

Hinterpforte, -tür *f* ἡ ῥινοπύλη, ἡ ὀπισθία od. πλαγία, ἡ κηπαία, übtr. (Ausflucht) ἡ ἀναχώρησις.

Hinterrad *n* ὁ ὀπίσθιος τροχός.

hinterrücks ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω, ἐπὶ πόδα, auch durch d. *adj.* ὕπτιος, (heimlich) λάθρα.

Hintersatz *m* ἡ ἀπόδοσις, (in einem logischen Schlusse) ἡ πρόσληψις, (der Schlußsatz) ὁ ἐπίλογος.

Hinterschädel *m* τὸ ὀπίσθιον κρανίον.

Hinterschenkel *m* τὸ ὀπίσθιον σκέλος.

Hinterschinken *m* ἡ σχελίς (ίδος), ἡ κωλῆ.

hinterschleichen περι-, ὑπέρχεσθαι (-ιέναι), ὑφέρπειν.

Hinterseite *f* τὰ ὀπίσθια, τὰ ὀπίσω, τὰ νῶτα.

hinterst ἔσχατος, ὕστατος.

Hintertau *n* ὁ ἐπίτονος.

Hinterteil *n* τὰ ὀπίσθια, τὰ ὄπισθεν od. ὀπίσω, (~ des Schiffes) ἡ πρύμνα, (des Hauses) ὁ ὀπισθόδομος, (Steiß) ἡ πυγή, ὁ πρωκτός.

Hintertreffen *n* ἡ (τῆς στρατιᾶς) οὐρά, τὸ ὄπισθεν τῆς στρατιᾶς, οἱ ὀπισθοφύλακες, ἡ ὀπισθοφυλακία, οἱ ἐπίτακτοι, das ~ anführen οὐραγεῖν (auch im ~ stehen), das ~ decken ὀπισθοφυλακεῖν, Anführer des ~s ὁ οὐραγός.

hintertreiben κωλύειν, ἐμποδίζειν τι, ἐμποδὼν γίγνεσθαί τινι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι.

Hintertreibung *f* ἡ κώλυσις, gew. durch Verben.

Hinterviertel *n* ἡ κωλῆ.

hinterwärts ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω.

Hinterzimmer *n* τὸ ὄπισθεν οἴκημα.

hintragen κομίζειν, ἀπο-, προσ-, διακομίζειν.

hintreffen καθικνεῖσθαί, οὐχ ἁμαρτάνειν τινός.

hintreiben ἀπελαύνειν, ἀπάγειν, vor sich ~ προελαύνειν, zu etw. ~ προσ-, παρελαύνειν, übtr. zu etw. ~ προτρέπειν, προάγειν, παρορμᾶν, παροξύνειν πρός, εἰς, ἐπί τι.

hintreten ἵστασθαι, καθίστασθαι, zu etw. ~ προσέρχεσθαί τινι, ἐπιστῆναί τινι.

Hintritt *m* übtr. (Tod) ἡ (τοῦ βίου) τελευτή od. ἀπαλλαγή.

hintun τιθέναι, κατατιθέναι.

hinüber ὑπέρ mit *acc.* (über eine Höhe), διά mit *gen.* (über eine Fläche), πέραν mit *gen.*, in Zssgn durch διά, ὑπέρ, durch μετά, wenn der Übergang in einen andern Zustand bezeichnet werden soll.

hinüberbringen διακομίζειν, διάγειν, περαιοῦν, διαπεραιοῦν, δια-, ὑπερβιβάζειν, διαπορεύειν.

hinüberdringen βίᾳ δια-, ὑπερβαίνειν, βιάζεσθαι (M.) εἰς τὸ πέραν.

hinübereilen σπουδῇ δια-, ὑπερβαίνειν, ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς τὸ πέραν.

hinüberfahren *trans.* περαιοῦν, διακομίζειν, διαπορθμεύειν, *intr.* διαπλεῖν, περαιοῦσθαι (P.), διακομίζεσθαι (P.), διαπερᾶν, ἐν νηῒ διαβαίνειν.

Hinüberfahrt *f* ἡ διάβασις.

hinüberfallen ὑπερεκπίπτειν, (auf eine andre Seite) μεταπίπτειν.

hinüberfliegen δι-, ὑπερπέτεσθαι.

hinüberflichen διαφεύγειν, (vom Überläufer) αὐτομολεῖν.

hinüberflüchten *trans.* διαβιβάζοντα od. διακομίζοντα ὑπεκτίθεσθαι (M.), *intr.* διαφεύγειν.
hinüberführen διαβιβάζειν, διακομίζειν, διάγειν, περαιοῦν, διαπεραιοῦν, διαπορεύειν.
hinübergehen διαβαίνειν, περαιοῦσθαι, διαπορεύεσθαι (P.), (zu einer andern Partei) μεταβαίνειν, μεθίστασθαι.
hinübergelangen über etw. ὑπερέρχεσθαί τι.
hinüberhalten προτείνειν od. ὀρέγειν εἰς τὸ πέραν.
hinüberheben, -helfen διαβιβάζειν.
hinüberholen δια-, μετακομίζειν, ~ lassen μεταπέμπεσθαι (M.).
hinüberjagen *trans.* ἀπελαύνειν εἰς τὸ πέραν, *intr.* διελαύνειν.
hinüberklettern μόγις od. μετὰ πόνου ὑπερβάλλειν.
hinüberkommen διέρχεσθαι (-ιέναι), διαβαίνειν.
Hinüberkunft *f* ἡ διάβασις.
hinüberlassen δια-, παραπέμπειν, διιέναι (ἵημι).
hinüberlaufen μετατρέχειν, (zum Feinde) αὐτομολεῖν, über etw. ~ διατρέχειν τι.
hinüberlegen τιθέναι τι ἐπὶ θάτερα, über etw. ~ ὑπερτείνειν τι ὑπέρ τινος.
hinüberleiten διαβιβάζειν, διάγειν, (Wasser) δι-, μετοχετεύειν.
hinüberlenken μεταστρέφειν πρός τι, μετακλίνειν, εὐθύνειν εἰς τὸ πέραν.
hinüberlocken ἐπάγεσθαι, ἐφέλκεσθαι εἰς τὸ πέραν.
hinüberreichen *trans.* προτείνειν εἰς τὸ πέραν, *intr.* διήκειν, διικνεῖσθαι.
hinüberreisen ἐπι-, διαπορεύεσθαι (P.).
hinüberreiten διελαύνειν, διαβαίνειν ἐφ' ἵππου.
hinüberrichten εὐθύνειν od. τρέπειν εἰς τὸ πέραν, μεταστρέφειν τι.
hinüberrücken *trans.* μετακινεῖν, *intr.* ἐπέρχεσθαι, ἐφορμᾶν, διαβαίνειν.
hinüberrufen μετακαλεῖν εἰς τὸ πέραν.
hinüberschaffen διαβιβάζειν, περαιοῦν, διακομίζειν.
hinüberschicken ἐπι-, διαπέμπειν.
hinüberschieben μετακινεῖν, προκινεῖν εἰς τὸ πέραν.
hinüberschießen βάλλειν εἰς τὸ πέραν, τοξεύειν ἐπὶ θάτερα, ἐξικνεῖσθαι τῷ τοξεύματι.
hinüberschiffen, -segeln διαπλεῖν, πλέοντα διαβαίνειν.
hinüberschlagen: eine Brücke über einen Fluß ποταμὸν (γεφύρᾳ) ζευγνύναι.
hinüberschreiten δια-, ὑπερβαίνειν.
hinüberschwimmen διανεῖν, διανήχεσθαι.
hinübersehen μεταβλέπειν, εἰσορᾶν, βλέπειν od. ὁρᾶν ἐπὶ θάτερα od. εἰς τὸ πέραν.
hinübersenden s. hinüberschicken.
hinübersetzen *trans.* περαιοῦν, διαβιβάζειν, διαπορθμεύειν, διακομίζειν, *intr.* διαβαίνειν, περαιοῦσθαι, διαπεραιοῦσθαι, διαπορεύεσθαι (sämtlich P.).
hinüberspielen: den Krieg in ein Land μεταφέρειν τὸν πόλεμον εἰς χώραν τινά.
hinübersprengen δρόμῳ διελαύνειν, ὑπερπηδᾶν τῷ ἵππῳ.
hinüberspringen δια-, ὑπερπηδᾶν, δι-, ὑπεράλλεσθαι (M.).
hinübersteigen ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν.
hinüberstoßen ὠθεῖν, παρωθεῖν εἰς τὸ πέραν.
hinüberstreifen ἐπιτρέχειν (χώραν τινά), εἰσβάλλειν εἰς τὸ πέραν, übtr. (zB. auf ein wissenschaftliches Gebiet) ἅπτεσθαί (M.) τινος.
hinübertragen διακομίζειν.
hinübertreiben διελαύνειν.
hinübertreten μεταβαίνειν, μεθίστασθαι, (zu einer andern Partei) προστίθεσθαί (M.) τινι.
hinüberwagen sich τολμᾶν διαβαίνειν.
hinüberwälzen κυλίνδειν εἰς τὸ πέραν.
hinüberwandern διαπορεύεσθαι (P.), (von Auswanderern) μετανίστασθαι εἰς (χώραν τινά).
hinüberwerfen ὑπερβάλλειν, βάλλειν ἐπὶ θάτερα.
hinüberziehen *trans.* ἕλκειν, μεθέλκειν, ἐπισπᾶν ἐπὶ θάτερα, *intr.* (seinen Wohnsitz verlegen) μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι, (über Berge u. dgl.) ὑπερβάλλειν, (auf die entgegengesetzte Seite) ὁρμᾶν ἐπὶ θάτερα.
hinunter κάτω, εἰς τὸ κάτω, κατά mit *gen.*, in Zssgn κατά u. ὑπό, zB. ~führen κατάγειν, s. auch herab und herunter.
hinunterwärts εἰς τὸ (τὰ) κάτω.
hinwälzen προσκυλίνδειν πρός τι.
hinwärts εἰς τὸ πρόσω.
Hinweg *m* ἡ ἔφ-, πρόσοδος.
hinweg s. weg; in Zssgn gew. **ἀπό**, s. diese unter weg.
hinwehen *intr.* πνεῖν, φέρεσθαι (P.) πρός u. ἐπί τι, *trans.* ἐπιπνεῖν.
hinweisen zu j-m ἀποπέμπειν, ἄγειν πρός τινα, j-n auf etw. ~ τρέπειν τινὰ ἐπί τι, auf etw. ~ δεικνύναι τι.
hinwelken μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (vom Körper) παρακμάζειν, συντήκεσθαι (P.).
hinwenden ἐπιστρέφειν, προστρέπειν, προσβάλλειν, sich zu etw. ~ τρέπεσθαι (M.) πρός τι, ich weiß nicht, wo ich mich ~ soll οὐκ ἔχω ὅποι τράπωμαι, ἀπορῶ τί ποιήσω.
hinwerfen (wegwerfen) ἀποβάλλειν, ἀπορρίπτειν, προϊέναι (u. M.), (zu Boden werfen) καταβάλλειν, sich ~ καταβάλλειν ἑαυτόν, καταπίπτειν, zu j-s Füßen προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, (Tieren etw. vorwerfen) παραβάλλειν, (flüchtig entwerfen) ἐπισύρειν, σχεδιάζειν, (kurz äußern) ἀπορρίπτειν, ῥίπτειν λόγον, unordentlich hingeworfene Dinge ἀτάκτως ἐρριμμένα.
hinwieder, hinwiederum αὖ, αὖθις, πάλιν, in Zssgn ἀντί, zB. ~ tun ἀντιποιεῖν.
hinwirken σπουδάζειν mit ὥστε u. *inf.*
hinwollen βούλεσθαι ἰέναι od. προσέρχεσθαι, τείνειν εἰς od. πρός τι, wo willst du hin? ποῖ σύ;
hinwünschen sich ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, ποθεῖν εἶναι ἐν τόπῳ τινί.
hinwürgen σφάττειν, κατασφάττειν.
hinzählen ἐξ-, καταριθμεῖν, καταβάλλειν (mit u. ohne ἀργύριον (Geld ~).
hinzeigen δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι τι, mit den Fingern auf j-n ~ δακτυλοδεικτεῖν ἐπί τινι.
hinziehen **I** *trans.* **1.** (hinzu-, herbeiziehen) ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν, von Pers. auch ἐπ-, προσάγειν. — **2.** (in die Länge ziehen) παρέλκειν, παρατείνειν, ἀναβάλλειν (gew. M.), μηκύνειν. — **3.** sich ~ τείνεσθαι, παρατείνεσθαι, μηκύνεσθαι (sämtlich P.). — **II** *intr.* **4.** (von Auswanderern) μετανίστασθαι εἰς χώραν τινά, ἀποικεῖν, (von einem Heere) ἐλαύνειν, ἐπελαύνειν.
hinzielen nach etw. στοχάζεσθαί (M.) τινος, τείνειν πρός τι.
hinzu (von einer Annäherung) πρός, ἐπί, παρά mit *acc.*, (von einer Häufung) πρός u. ἐπί mit *dat.*, in Zssgn gew. πρός, ἐπί, die hier fehlenden Zssgn s. unter **herbei**, auch unter **hin**, **dazu**, **herzu**.
hinzuarbeiten ἐργάζεσθαί (M.) τι πρός τινι.
hinzubauen προσοικοδομεῖν, ἐπικατασκευάζειν.
hinzubekommen προσ-, ἐπιλαμβάνειν, προσκτᾶσθαι (M.), προσ-, ἐπιγίγνεταί μοί τι.
hinzubringen προσ-, ἐπάγειν, προσ-, ἐπικομίζειν, προσ-, ἐπιφέρειν.
hinzudenken ὑπολαμβάνειν τι τῇ γνώμῃ od. τῇ διανοίᾳ, λογίζεσθαί (M.) od. ὑπονοεῖν τι πρός τινι
hinzudichten (noch dazu ersinnen) προσμηχανᾶσθαι (M.), (dazulügen) ἐπιψεύδεσθαι (M.), πλασάμενον ἐπιλέγειν.
hinzudrängen sich ἐπικεῖσθαι, ὠθεῖσθαι (P.) πρός, ἐπί, εἴς τι, συρρεῖν.
hinzuerwerben προσ-, ἐπι-, προσεπικτᾶσθαι (M.).
hinzuerworben ἐπί-, πρόσκτητος (2).
hinzufliegen προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
hinzufließen ἐπιρ-, προσρεῖν.
hinzufügen προσ-, ἐπιτιθέναι, προσδιδόναι, προσποιεῖν, ἐπιβάλλειν, (mündlich) ἐπιλέγειν, ἐπειπεῖν (im Zusammenhange genügen auch λέγειν, φάναι), (schriftlich) προσγράφειν.
Hinzufügung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ προσθήκη, gew. durch Verben, zB. mit der ~ ἐπειπών.
hinzuführen προσ-, ἐπ-, παράγειν.
hinzugehen προσέρχεσθαι (-ιέναι), προσχωρεῖν, προσβαίνειν, παραγίγνεσθαι.

hinzugesellen συνάπτειν, συμπέμπειν, sich ~ προσγίγνεσθαι, συμπαρέπεσθαι.
hinzugießen ἐπι-, προσχεῖν.
hinzukommen προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι, (v. Sachen) ἐπιγίγνεσθαι.
hinzukriechen προσέρπειν.
hinzulassen προσ-, εἰσ-, παριέναι (ἵημι), εἴσω πέμπειν, ἐᾶν εἰσέρχεσθαι.
hinzulaufen προσ-, ἐπιτρέχειν, προσ-, ἐπιθεῖν.
hinzulegen ἐπι-, προσ-, παρατιθέναι, προσβάλλειν.
hinzuleiten (Wasser) ἐποχετεύειν.
hinzulocken προσ-, ἐπάγεσθαι (M.).
hinzulügen ἐπιψεύδεσθαι (M.).
hinzumachen προσπλάττειν, πλασάμενον ἐπιλέγειν.
hinzumengen, -mischen προσμειγνύναι.
hinzunahen προσπελάζειν, προσ-, παρεγγίζειν, παραγίγνεσθαι.
hinzunehmen προσλαμβάνειν.
hinzupflanzen ἐπιφυτεύειν.
hinzurechnen προσλογίζεσθαι (M.), προσαριθμεῖν, προστιθέναι.
hinzureiten προσ-, ἐφιππεύειν, προσ-, ἐπελαύνειν.
hinzurennen s. hinzulaufen.
hinzurücken *trans.* προσκινεῖν, *intr.* προσάγειν.
hinzurufen προσ-, ἐπι-, παρακαλεῖν.
hinzuschaffen προσκομίζειν.
hinzuschiffen, -segeln προσ-, ἐπιπλεῖν.
hinzuschleichen προσ-, ἐφ-, ὑφέρπειν.
hinzuschleppen προσέλκειν.
hinzuschwimmen προσ-, ἐπινεῖν, προσ-, ἐπινήχεσθαι.
hinzusetzen προσ-, ἐπιτιθέναι, προσβάλλειν, s. hinzufügen.
hinzuspringen ἐπι-, προσπηδᾶν, ἐφ-, προσάλλεσθαι (M.), (zu Hilfe) βοηθεῖν, ἐπιβοηθεῖν.
hinzutragen προσ-, ἐπιφέρειν.
hinzutreten προσ-, ἐφ-, παρίστασθαι, προσ-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), ἐπι-, παραγίγνεσθαι, προσβαίνειν, προσχωρεῖν.
hinzutun ἐπι-, προσβάλλειν, ἐπι-, προστιθέναι, προσμειγνύναι.
hinzuwagen sich τολμᾶν προσέρχεσθαι (-ιέναι).
hinzuwälzen προσκυλίνδειν.
hinzuwandern ἐπιπορεύεσθαι (P.).
hinzuweben ἐφ-, προσυφαίνειν.
hinzuwerfen προσ-, ἐπιβάλλειν.
hinzuzählen προσ-, ἐπαριθμεῖν, κατα-, προσλογίζεσθαι (M.).
hinzuziehen ἐπισπᾶν, ἐφέλκειν, προσλαμβάνειν, (zu einer Beratung) συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, παρακαλεῖν τινα εἰς συμβουλίαν.
Hiobspost *f* ἡ κακαγγελία.
Hippe *f* τὸ δρέπανον.
Hirn *n* s. Gehirn.
Hirngespinst *n* ὁ λῆρος, τὸ λήρημα, τὸ πλάσμα, τὸ φάντασμα, τὸ ἐφεύρημα, ἡ κενὴ δόξα.
Hirnhaut *f* ἡ μῆνιγξ (γγος), ἡ ἐπικρανίς (ίδος).
hirnlos ἄνους, ἄφρων, βλάξ (κός) καὶ ἠλίθιος.
Hirnlosigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, auch d. *neutr.* d. *adj.*
Hirnnaht *f* ἡ διπλόη.
Hirnschädel *m* τὸ κρανίον, τὸ κράνος.
Hirnschale *f* τὸ κρανίον, τὸ σκυφίον, τὸ βρέγμα, Quetschung der ~ τὸ θλάσμα.
Hirnwut *f* ἡ φρενῖτις (ιδος), die ~ haben φρενιτιᾶν, φρενιτίζειν.
Hirsch *m* ὁ ἔλαφος, vom ~ ἐλάφειος.
hirschartig ἐλαφοειδής.
Hirschbock *m* ὁ ἔλαφος.
Hirschbrunst *f* ἡ τοῦ ἐλάφου πτόησις.
Hirschdecke *f*, **-fell** *n* τὸ ἐλάφειον oder ἐλάφου δέρμα.
Hirschfänger *m* ἡ κοπίς (ίδος), τὸ προβόλιον.
Hirschgeweih *n* τὰ ἐλάφεια κέρα.
Hirschhaar *n* τὸ τῶν ἐλάφων τρίχωμα (Behaarung des Hirsches), ἡ ἐλάφου θρίξ (χός, einzelnes Haar).
Hirschhaut *f* τὸ ἐλάφειον δέρμα.
Hirschhorn *n* τὸ ἐλάφειον od. ἐλάφου κέρας.
Hirschjagd *f* ἡ ἐλαφηβολία, ἡ τῶν ἐλάφων θήρα.
Hirschjäger *m* ὁ ἐλάφους θηρῶν.
Hirschkalb *n* ὁ νεβρός, einem ~ ähnlich νεβρώδης.
Hirschkeule *f* ὁ ἐλάφειος μηρός.
Hirschklaue *f* ἡ τοῦ ἐλάφου χηλή.
Hirschkuh *f* ἡ ἔλαφος.
Hirschleder *n* τὸ ἐλάφειον δέρμα, ἡ ἐλάφειος od. ἀπ' ἐλάφου βύρσα.
Hirschtalg *m* τὸ ἐλάφειον στέαρ (ατος).
Hirschwildbret *n* τὰ ἐλάφεια κρέα.
Hirschzunge *f* (eine Pflanze) ἡ φυλλῖτις (ιδος).
Hirse *f* ὁ κέγχρος, ἡ μελίνη, italienische ~ ὁ ἔλυμος, von ~ κέγχρινος.
hirseähnlich, -artig κεγχροειδής.
Hirsebrei *m* ὁ κέγχρινος πόλτος.
Hirsebrot *n* ὁ κέγχρινος ἄρτος.
Hirsefelder *n/pl.* αἱ μελίναι.
Hirsekorn *n* ὁ κέγχρου χόνδρος.
Hirsemehl *n* τὸ κέγχρινον ἄλευρον.
hirsetragend κεγχροφόρος (2).
Hirt *m* ὁ νομεύς (allg.), ὁ ποιμήν (ένος, bsd. Schaf~), ὁ βουκόλος (bsd. der Rinder).
Hirtendichter *m* ὁ τῶν βουκολικῶν ποιητής.
Hirtenfest *n* ἡ ποιμενικὴ ἑορτή.
Hirtenflöte *f* ἡ σῦριγξ (γγος), auf der ~ spielen συρίττειν.
Hirtengedicht, -lied *n* τὸ εἰδύλλιον, τὸ βουκολικόν (ποίημα), ἡ ἐκλογή.
Hirtengespräch *n* οἱ βουκολικοὶ λόγοι.
Hirtenhaus *n* ἡ τοῦ ποιμένος od. ποιμενικὴ στέγη, ἡ ἔπαυλις (εως).
Hirtenhund *m* ὁ ποιμενικὸς κύων (κυνός).
Hirtenkleid *n* ἡ ποιμενικὴ στολή.
Hirtenknabe *m* ὁ ποιμενικὸς od. ποιμένος παῖς.
Hirtenleben *n* ὁ ποιμενικὸς od. νομαδικὸς βίος.
hirtenlos ποιμένος ἔρημος.
Hirtenmädchen *n* ἡ ποιμενικὴ od. ποιμένος παῖς od. κόρη.
Hirtenpfeife *f* ἡ σῦριγξ (γγος).
Hirtenstab *m* ἡ ποιμενικὴ ῥάβδος.
Hirtenstand *m* ἡ τῶν ποιμένων τάξις, οἱ ποιμένες.
Hirtenvolk *n* οἱ ποιμένες, οἱ νομάδες.
Hirtin *f* ἡ ποιμενικὴ γυνή (αικός), ἡ βότειρα.
Historie *f* ἡ ἱστορία, s. Geschichte.
Historiker *m* s. Geschichtschreiber.
historisch ἱστορικός, ~er Beweis τὸ ἱστόριον, ~e Gewißheit ἡ ἀπὸ τῶν πραγμάτων πίστις.
Hitzblatter *f* ἡ φλύκταινα, τὰ ἱδρῶα.
Hitze *f* 1. τὸ θάλπος (der Luft, oft *pl.*), ἡ θέρμη, ἡ θερμότης (ητος, vom Körper), τὸ καῦμα, τὸ καύσωμα (brennende ~), τὸ πνῖγος (erstickende ~), ὁ αὐχμός (trockene ~), ὁ πυρετός, ὁ καῦσος (Fieber~). — 2. übtr. (Leidenschaftlichkeit) ἡ ὁρμή, ἡ ὀξύτης (ητος), ὁ θυμός, ἡ σφοδρότης, ἡ θερμότης (ητος), ἡ ὀργή, ἡ ὀξυθυμία, (Neigung zum Zorn) ἡ ὀργιλότης (ητος), (Begierde) ἡ ἐπιθυμία, j-n in ~ bringen ἐξοργίζειν τινά, in ~ geraten θερμαίνεσθαι, ἐκκάεσθαι (P.), etw. in der ~ tun ὀργῇ πράττειν τι, ~ des Gefechts ἡ τῆς μάχης ἀκμή.
hitzig (Hitze verursachend) καυστικός, καυσώδης, καυματώδης, καυστηρός, καυματηρός, (leidenschaftlich, heftig) θερμός, ὀξύς, σφοδρός, δεινός, δριμύς, ὀξύρροπος (2), ἐπιθυμητικός, (von Krankheiten) πυρετώδης, ~ sein auf etw. ἐφίεσθαί τινος, ἐπιθυμίᾳ φέρεσθαι (P.) πρός τι, μαίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, πρός od. εἴς τι, ein ~es Gefecht σφοδρά, ἰσχυρά, καρτερὰ od. δεινὴ μάχη, eine ~e Krankheit ὀξεῖα νόσος.
Hitzkopf *m* ὁ ἀκράχολος, ὁ ὀξύθυμος.
Hobel *m* ἡ ῥυκάνη, τὸ ξύστρον, τὸ λίστρον.
hobeln ξεῖν, ἀποξεῖν, ξύειν, ἀποξύειν.
Hobeln *n* ἡ ῥυκάνησις.
Hobelspäne *m/pl.* τὰ ἀποξύσματα.
hoch ὑψηλός (zuweilen auch βαθύς, zB. hohes Getreide βαθὺς σῖτος), μετέωρος (2) (in der Luft schwebend), der höchste ἄκρος, ὑψηλότατος, ἔσχατος, ~ gelegen ἄνω, höher gelegen ἀνώτερος, zur Angabe des Maßes durch τὸ ὕψος, zB. die Mauer ist zehn Fuß ~ τὸ τεῖχος ἔχει δέκα πόδας τὸ ὕψος od. δέκα ποδῶν ἐστι τὸ ὕψος, oft auch durch Zsszgn, zB. zehn Ellen ~ δεκάπηχυς, etw.

~ (in die Höhe) halten ἀνατείνειν, αἴρειν, ἐπαίρειν, μετεωρίζειν τι, (hochschätzen) περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ~ fliegen μετέωρον πέτεσθαι, die hohe See ὁ πόντος, in die hohe See ἀνὰ πόντον, (vom Tone) ὀξύς, die hohen Töne οἱ ἄνω τόνοι, die hohe Tonart ὁ ὀξὺς oder ὄρθιος νόμος, bei taktischen Angaben ἐπί mit *gen.* od. *acc.*, zB. vier Mann ~ stehen ἐπὶ τεττάρων τετάχθαι, von der Zeit, zB. hohe Zeit ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ἡ ὥρα, es ist hohe Zeit zu καιρός, ἀκμή oder ὥρα ἐστί mit *inf.*, hohes Alter βαθὺ od. μακρὸν γῆρας, ein hohes Alter erreichen πρὸς τὸ γῆρας ἀφικνεῖσθαι, das höchste Alter τὸ ἔσχατον γῆρας, das hohe Altertum τὰ πάνυ ἀρχαῖα, (vom Preise) πολύς, μέγας, zB. hohe Zinsen μεγάλοι τόκοι, höherer Sold πλείων od. μείζων μισθός, zu einem hohen Preise kaufen πολλοῦ ὠνεῖσθαι, in höheren Preis kommen ἐπιτιμᾶσθαι (P.), etw. ~ anschlagen πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, höchster (= äußerster) ἔσχατος, in höchster Verlegenheit sein ἐν ἐσχάτῃ ἀπορίᾳ εἶναι, ~ u. heilig versichern διαμαρτύρεσθαι (M.) mit *inf.*, in hohem Grade μάλα, πάνυ, σφόδρα, διαφερόντως, etw. in hohem Grade besitzen διαφέρειν εἴς τι, in höchstem Grade μάλιστα, πλεῖστα, ἐσχάτως, er lebe ~! μέγα χαιρέτω, j-n ~ leben lassen εὐφημεῖν τινα, das Höchste von od. in etw. τὸ ἄκρον od. τὸ τέλος τινός, das höchste Gut τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὸ τέλος τῶν ἀγαθῶν, (vom Range = erhaben, ausgezeichnet) μέγας, λαμπρός, ἐπίσημος (2), διαφέρων, von hoher Geburt εὐγενής, hoher Rang, hohe Würde μεγάλη τιμή, die höchste Behörde ἡ μεγίστη τῶν ἀρχῶν, ~ stehen λαμπρὸν od. ἐπίσημον εἶναι, διαφέρειν τῶν ἄλλων, höher stehen als j. κρείττω εἶναί τινος, am höchsten stehen κράτιστον εἶναι, die höchste Macht ἡ πλείστη od. μεγίστη δύναμις, es ~ bringen in etw. ἐπὶ πολὺ προβαίνειν τινός, nach hohen Dingen trachten μεγάλων ἐφίεσθαι, hohe Gedanken haben μέγα φρονεῖν, etw. ~ empfinden βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι.

hochachtbar πλείστης τιμῆς ἄξιος, πολυτίμητος, πολύτιμος (2), σεμνός, ἀγαστός.

hochachten περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), τιμᾶν, ἐν τιμῇ ἔχειν, ἄγασθαι, αἰδεῖσθαι (P.), θεραπεύειν τινά, σέβεσθαι (letzteres in religiöser Beziehung).

Hochachtung *f* ἡ τιμή, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ θεραπεία, ~ ~ gegen j-n haben, hegen, j-m ~ erweisen s. hochachten; sich allgemeine ~ erwerben κτᾶσθαι (M.) τιμὴν παρὰ πάντων, in ~ stehen τιμᾶσθαι ὑπό τινος, εὐδοκιμεῖν παρά τινι. [od. ὑπὸ πάντων τιμᾶσθαι.)

hochachtungsvoll, -wert αἰδούμενος, ἄξιος τῆς τιμῆς

Hochaltar *m* ὁ βωμός.

hochansehnlich μεγαλοπρεπής, λαμπρός.

hochbegabt κράτιστος τῇ φύσει oder τὴν φύσιν, μάλα εὐφυής, εὐφυέστατος (von geistigen Fähigkeiten), ἀφθονίαν ἔχων ἀγαθῶν, ἄφθονα ἔχων ἀγαθά, εὐδαίμων (mit äußeren Gütern). [τατος.)

hochbeglückt εὐδαιμονέστατος, ὀλβιώτατος, μακαριώ-

hochbeinig μακροσκελής. [σω τῆς ἡλικίας ὤν.)

hochbejahrt, -tagt μάλα πρεσβύτης, βαθυγήρως, πρό-

hochbelaubt ὑψίκομος (2).

hochbelobt εὐδοκιμώτατος, μάλιστα εὐδοκιμῶν.

hochberühmt λαμπρότατος, ἐπιφανέστατος, ἐνδοξότατος. [ὁμαλὸν od. ὁμαλές.)

Hochebene *f* τὸ τοῦ ὄρους ὁμαλόν, τὸ κατὰ τὰ ὄρη

hochehrwürdig σεμνότατος, σεβασμιώτατος.

hocherfahren πολλὴν od. πλείστην ἐμπειρίαν ἔχων τινός, ἐμπειρότατός τινος.

hocherfreut ἀγαλλόμενος, ὑπερχαίρων, περιχαρής.

hocherhaben ὑψηλότατος, θεῖος.

hocherleuchtet (vom Verstand) συνετώτατος, σοφώτατος.

hochfahrend σοβαρός, μετέωρος, ὑπερήφανος (2).

hochfliegend ὑψηλοπετής, ὑψιπετής, μετέωρος (2), ὑψοῦ od. εἰς ὕψος πετόμενος, ~e Pläne haben μεγάλων od. μειζόνων ἢ κατ' ἀνθρώπους ἐφίεσθαι.

hochgebietend παγκρατής, δυνατώτατος, κυριώτατος.

hochgebildet κάλλιστα πεπαιδευμένος.

hochgeboren εὐγενής.

hochgeehrt πολυτίμητος (2).

hochgefeiert πολυεπαίνετος (2), πολυέπαινος (2), in Liedern ~ ὑπὸ πολλῶν ὑμνούμενος. [λόμενος.)

Hochgefühl *n* τὸ φρόνημα, im ~ der Freude ἀγαλ-

hochgehend πλήρης (von Flüssen), κυμαίνων (vom Meere).

hochgelb μήλινος, ξανθός.

hochgelegen ὁ, ἡ, τὸ ἄνω, ὑψηλός, μετέωρος (2).

hochgelehrt πάνσοφος (2), σοφώτατος, πολυμαθής.

hochgelobt, -gepriesen μακάριος, μακαριστατος (2).

Hochgericht *n* τὸ κολαστήριον. [φρονῶν.)

hochgesinnt μεγαλόφρων, μεγαλόψυχος (2), μέγα

hochgestellt ἐπίσημος (2), διαφέρων, λαμπρός.

hochgewachsen μακροφυής.

hochhalten s. hoch.

hochheilig ἱερὸς καὶ ὅσιος, ὁσιώτατος, ἱερώτατος.

hochherzig μεγαλόθυμος (2), μεγαλόψυχος (2), μεγαλόφρων, ὑψηλόφρων, μεγαλογνώμων, μεγαλόνους, μέγα φρονῶν.

Hochherzigkeit *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, τὸ φρόνημα u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.* [τὰ ὄρη, im ~e κατὰ τὸν ἄνω τόπον.)

Hochland *n* ἡ ἄνω χώρα, τὰ ἄνω (χωρία), ἡ ὀρεινή,

Hochländer *m* ὁ ἄνω οἰκῶν.

höchlich πάνυ, σφόδρα, πολύ, διαφερόντως, δεινῶς.

hochliegend μετέωρος (2).

hochmächtig δυνατώτατος, μεγασθενής.

Hochmut *m* ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ ὑπερηφανία, τὸ φρόνημα, ἡ ὕβρις u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

hochmütig ὑπερήφανος (2), μεγαλόφρων, ὑπεροπτικός, αὐθάδης, ὑβριστής, ὑβριστικός, ὑψηλόφρων, ὑψηλόνους, ~ sein μέγα φρονεῖν, μεγαλοφρονεῖν, ~ gegen j-n handeln ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα, ὑβρίζειν τινά, εἰς, πρός, περί τινα.

hochprahlerisch ὑψίκομπος (2).

Hochrelief *n* τὸ ἐκτύπωμα, ὁ τύπος.

hochrot πυρρός, (von einer Entzündung) ἐπιφλεγής.

hochschätzbar s. hochachtbar.

hochschätzen περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) od. ἡγεῖσθαι (M.), τιμᾶν, θαυμάζειν, θεραπεύειν, höher schätzen περὶ πλείονος ποιεῖσθαι, προτιμᾶν, προκρίνειν (als etw. τινός).

Hochschätzung s. Hochachtung.

Hochschule *f* ἡ ἀκαδήμεια, ἡ ἀκαδημία.

hochschwanger ἐπίτοκος (2), ἐπίτεξ (nur *acc.* ἐπίτεκα).

Hochsinn *m* s. Hochherzigkeit.

hochsinnig s. hochherzig.

Hochsommer *m* τὸ θέρος μέσον od. ἀκμάζον, ἡ ἀκμὴ τοῦ θέρους, ἡ ὀπώρα.

höchst μάλιστα od. πλεῖστα mit und ohne ὅτι od. ὡς, ὑπερβαλλόντως, διαφερόντως, καθ' ὑπερβολήν, oft durch die *superl.* der dabeistehenden *adj.* oder durch Zsss mit παν-, zB. ~ unglücklich ἀθλιώτατος oder πανάθλιος (2).

hochstämmig ὑψιτενής, ὑψηλοφυής, μακροστελέχης.

hochstehend s. hochgestellt.

höchstens τὰ μάλιστα, τὰ πλεῖστα, ἐς τὰ μάλιστα.

hochtönend eig. ὀξύς, (von der Rede) ὑψηχής.

hochtrabend (von Personen) σοβαρός, (von der Rede) τραγικός, κομπώδης. [πλεῖστα ὠφελήσας τινά.)

hochverdient um j-n πολλοῦ od. πλείστου ἄξιός τινι,

hochverehrt πολυτίμητος (2).

hochvermögend μέγιστα od. πλεῖστα δυνάμενος.

Hochverrat *m* ἡ τῆς πατρίδος προδοσία.

Hochverräter *m* ὁ τῆς πατρίδος προδότης.

hochverräterisch προδοτικός.

Hochverratsprozeß *m* ἡ προδοσίας γραφή, bei den Athenern: ἡ τοῦ δήμου καταλύσεως γραφή.

Hochwasser *n* τὸ μέγα ῥεῦμα (von Flüssen), ἡ πλημμυρίς (ίδος), ἡ ῥαχία (vom Meere).

hochweise πάνσοφος, σοφώτατος, σωφρονέστατος.
hochwichtig μέγιστος, πλείστου ἄξιος, βαρύτατος, σπουδῆς ἀξιώτατος.
Hochwild *n* τὰ μεγάλα θηρία.
hochwogend κυμαίνων.
hochwürdig πλείστης τιμῆς ἄξιος, σεμνότατος.
Hochzeit *f* ὁ γάμος (öfter *pl.*), ~ machen (halten) γάμον ποιεῖσθαι (M.), eine ~ ausrichten γάμους ἑστιᾶν, ~ feiern γάμους συντελεῖν, zur ~ einladen πρὸς γάμους καλεῖν.
hochzeitlich γαμικός, γαμήλιος (2), ἐπιθαλάμιος (2).
Hochzeitsbett *n* τὸ γαμήλιον λέχος, ἡ γαμήλιος εὐνή.
Hochzeitsbitter *m* ὁ πρὸς γάμους καλῶν.
Hochzeitsfackel *f* ἡ γαμήλιος δᾴς (ᾳδός).
Hochzeitsfeier *f*, **-fest** *n* οἱ γάμοι.
Hochzeitsfeierlichkeiten *f pl.* τὰ γαμικά.
Hochzeitsgast *m* ὁ πρὸς τοὺς γάμους κεκλημένος.
Hochzeitsgedicht *n*, **-gesang** *m*, **-lied** *n* ἡ ἐπιθαλάμιος ᾠδή, τὸ ἐπιθαλάμιον μέλος, ὁ ἐπιθαλάμιος ὕμνος, ὁ ὑμέναιος.
Hochzeitsgeschenk *n* τὸ γαμήλιον δῶρον, ~e bringen δῶρα εἰς τοὺς γάμους φέρειν.
Hochzeitsgewand, -kleid *n* ἡ γαμήλιος od. γαμικὴ στολή.
Hochzeitskranz *m* ὁ γαμήλιος od. γαμικὸς στέφανος.
Hochzeitskuchen *m* ὁ γαμήλιος πλακοῦς (οῦντος).
Hochzeitsmahl *n*, **-schmaus** *m* ἡ γαμηλία, τὸ γαμήλιον δεῖπνον od. συμπόσιον, οἱ γάμοι, ein ~ geben γάμους ἑστιᾶν, zum ~ einladen πρὸς γάμους καλεῖν.
Hochzeitsnacht *f* ἡ μυστικὴ νύξ (νυκτός).
Hochzeitstag *m* ἡ γαμήλιος od. γαμικὴ ἡμέρα.
hochzuverehrend αἰδεστός, σεβαστός, σεβάσμιος (2 u. 3), τιμήματος πλείστου ἄξιος, f. hochachtbar, hochachtungsvoll, -wert.
hocken ὀκλάζειν, zu Hause ~ οἰκουρεῖν, bei oder über etw. ~ προσκαθίζεσθαί, προσεδρεύειν τινί, auf etw. ~ ἐπικαθῆσθαί τινι.
Hocken *n* ἡ ὄκλασις, ὁ ὀκλασμός, gew. durch Verben.
hockend ὀκλάξ, ὀκλαδόν (*adv.*).
Höcker *m* τὸ κύρτωμα, ἡ κύρτωσις, τὸ κῦφος, τὸ κύφωμα, (vom Kamel u. Dromedar) ὁ ὕβος, ἡ ὕβωσις, τὸ ὕβωμα.
höckericht, höckerig κυρτός, κυφός, ὑβός.
Hode *f* ὁ ὄρχις (*pl.* auch τὰ ὀρχίπεδα), kleine ~ τὸ ὀρχίδιον, mit ~n ἔνορχος (2), ohne ~n ἄνορχος (2), die ~n abschneiden (kastrieren, entmannen) ὀρχιτομεῖν.
Hodensack *m* τὰ ὀρχίπεδα, ἡ ὀσχέα, ὁ ὄσχεος.
Hodenstrang *m* ὁ κρεμαστήρ (ῆρος).
Hof *m* **1.** ἡ αὐλή (sowohl ~ eines Hauses wie ~ eines Fürsten), (die Hofhaltung eines Fürsten) τὰ βασίλεια, (vom ~ des Perserkönigs) αἱ θύραι, an den ~ gehen φοιτᾶν ἐπὶ τὰς θύρας, (Hofleute) οἱ περὶ τὸν βασιλέα. — **2.** (~ um Sonne und Mond) ἡ ἅλως (ω). — **3.** (das ganze Grundstück) τὸ χωρίον, für Haus und ~ kämpfen ὑπὲρ τῶν φιλτάτων μάχεσθαι. — **4.** j-m den ~ machen (übtr.) θεραπεύειν τινά, (einem Mädchen) ἐνωραΐζεσθαί τινι.
Hofamt *n* ἡ σκηπτουχία (bei den Persern).
Hofarzt *m* ὁ τοῦ βασιλέως ἰατρός.
Hofbäcker *m* ὁ τοῦ βασιλέως ἀρτοκόπος.
Hofbeamter *m* ὁ αὐλικός.
Hofbedienter *m* ὁ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου θεράπων (οντος).
Hofbedienung *f* οἱ ἐπ' αὐλῆς οἰκέται.
Höfchen *n* τὸ αὐλίδιον.
Hofdame *f* ἡ αὐλικὴ γυνή (αικός), ἡ τῆς βασιλείας θεραπαινίς (ίδος).
Hoffart *f* ἡ μεγαλαυχία, ἡ ὑπερηφανία, ἡ ὀφρῦς (ύος), ὁ ὄγκος, ὁ τῦφος u. d. *neutr.* d. *adj.*
hoffärtig μεγαλαυχής, μεγάλαυχος (2), ὑπερήφανος (2), μεγαλόφρων, σοβαρός, ~ sein μεγαλαυχεῖν (u. M.).
hoffen ἐλπίζειν, (auf etw. τί od. gew. *acc.* u. *inf. fut.*), προσδοκᾶν, προσδέχεσθαι (M.), ἐν ἐλπίδι εἶναι, δι' ἐλπίδος ἔχειν, sehnlich auf etw. ~ καραδοκεῖν τι, wir wollen es nicht ~ μὴ γίγνοιτο ταῦτα.
hoffentlich ὡς ἐλπίζω, ὡς οἶμαι, ὡς ἐγῷμαι (als parenthetischer Satz), gew. ἐλπίζειν mit *acc.* u. *inf. fut.*
Hoffnung *f* ἡ ἐλπίς (ίδος), (Erwartung) ἡ προσδοκία, sehnliche ~ ἡ καραδοκία, gute, frohe ~ ἡ καλὴ ἐλπίς, leere ~ ἡ κενὴ od. ματαία ἐλπίς, fehlgeschlagene ~ τὸ ἀπότευγμα, τὸ ἀποτύχημα, feste ~ ἡ βεβαία od. πιστὴ ἐλπίς, schwache ~ ἡ βραχεῖα od. λεπτὴ ἐλπίς, der frohe ~ hat εὔελπις, der keine ~ hat ἄνελπις, ~ auf etw. ἐλπίς τινος, nicht nach ~ παρ' ἐλπίδα, ~ haben f. hoffen; sichere ~ haben πεποιθέναι, die frohe ~ haben εὔελπιν εἶναι, wenig ~ haben δύσελπιν εἶναι, immer ~en machen ἐλπίδας λέγοντα διάγειν, j-m ~ machen ἐλπίδα παρέχειν τινί, ~en bei j-m erregen ἐλπίδα ἐμποιεῖν τινι, εἰς ἐλπίδα ἄγειν τινά, ~ fassen, schöpfen ἐλπίδα λαμβάνειν, wieder ~ schöpfen ἀνακουφίζεσθαι (P.), ἀναθαρρεῖν, seine ~ erfüllt sehen τυγχάνειν τῆς ἐλπίδος oder ὧν ἤλπισεν, in seiner ~ betrogen, getäuscht werden ἀποτυγχάνειν, σφάλλεσθαι (P.), ψεύδεσθαι (P.) τῆς ἐλπίδος, die ~ aufgeben ἀφιέναι τὴν ἐλπίδα, ἀφίεσθαι (M.) τῆς ἐλπίδος, ἀπογιγνώσκειν τι, die ~ verschwindet καταλύεται ἡ ἐλπίς, seine ~ auf etw. setzen τὴν ἐλπίδα ἔχειν ἔν τινι, πεποιθέναι τινί, zwischen Furcht und ~ schweben μετέωρον εἶναι, mit ~ erfüllen ἐλπίδος ἐμπιμπλάναι, j-n mit ~en hinhalten ἐλπίδας λέγοντα ἐξαπατᾶν τινα, j-s ~ zunichte machen ἐκκρούειν oder ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, sie ist guter ~ (von e-m schwangeren Weibe) ἐν γαστρὶ od. κατὰ γαστρὸς ἔχει.
Hoffnungsanker *m* ἡ ἄγκυρα.
hoffnungslos ἄνελπις (ιδος), ἀνέλπιστος (2), ἐλπίδων ἔρημος, ~ sein ἀνελπιστεῖν, ἀνελπίστως ἔχειν, ~ daniederliegen (von einem Kranken) ἀσώτως ἔχειν, (von e-m Zustande) ἀνήκεστος (2).
Hoffnungslosigkeit *f* ἡ ἀνελπιστία, τὸ ἀνέλπιστον.
hoffnungsvoll εὔελπις (ιδος), ἐλπίδος μεστός oder πλέως, πεποιθώς, θαρρῶν, ein ~er Knabe παῖς καλὰς od. πολλὰς τὰς ἐλπίδας παρέχων.
Hofgericht *n* τὸ αὐλικὸν δικαστήριον.
Hofgesinde *n* οἱ τοῦ βασιλέως οἰκέται.
Hofgunst *f* ἡ παρὰ τοῦ βασιλέως (od. τῶν βασιλέων) εὔνοια.
Hofhaltung *f* ἡ διοίκησις τῶν τοῦ βασιλέως (Haushaltung des Königs), ἡ τοῦ βασιλέως διατριβή (Aufenthalt des Königs).
Hofhund *m* ὁ οἰκουρὸς κύων (υνός).
Hofintrige, -kabale *f* ἡ αὐλικὴ κακοπραγμοσύνη.
höfisch αὐλικός.
Hofjäger *m* ὁ τοῦ βασιλέως κυνηγέτης.
Hofkeller *m* τὸ βασιλικὸν ταμιεῖον.
Hofkoch *m* ὁ βασιλικὸς od. τοῦ βασιλέως μάγειρος od. ὀψοποιός.
Hoflager *n* τὰ βασίλεια.
Hofleben *n* ὁ αὐλικὸς βίος, ἡ αὐλικὴ δίαιτα.
Hofleute *pl.* οἱ περὶ τὸν βασιλέα, οἱ αὐλικοί, οἱ ἐν τῇ αὐλῇ.
höflich (von Personen) κόσμιος, κομψός, ἀστεῖος, (herablassend) εὐπροσήγορος (2), φιλάνθρωπος (2), ~ sein κομψεύεσθαι (M.), ~ bitten δεῖσθαι (P.) μετρίως, f. auch Artigkeit, Freundlichkeit.
Höflichkeit *f* ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, j-m ~en erweisen θεραπεύειν τινά, etw. aus bloßer ~ tun ἀφοσιούμενον ποιεῖν τι.
Höflichkeitsbesuch *m* ὁ ἀσπασμός, einen ~ abstatten ἀφοσιούμενον od. ἀφοσιώσεως ἕνεκα ἀσπάζεσθαι (M.) τινα, ἐπισκέπτεσθαί (M.) τινα ὡς θεραπεύοντα.
Höflichkeitsbezeigung *f* ἡ θεραπεία.
Höfling *m* ὁ αὐλικός, οἱ περὶ τὸν βασιλέα (*pl.*).
Hofmann *m* ὁ αὐλικός, übtr. ὁ κομψὸς od. ἀστεῖος ἀνήρ.
Hofmarschall *m* ὁ ἐδέατρος, ὁ ἀρχιτρίκλινος, ὁ τῶν σκηπτούχων ἄρχων.
hofmäßig αὐλικός.

Hofmeister *m* (Erzieher von Kindern) ὁ παιδαγωγός.
Hofmeisterin *f* ἡ παιδαγωγός.
hofmeistern παιδαγωγεῖν u. νουθετεῖν τινα, (tadeln) μέμφεσθαί (M.), ψέγειν τινά.
Hofnarr *m* ὁ τοῦ βασιλέως γελωτοποιός.
Hofrat *m* ὁ βασιλικὸς σύμβουλος.
Hofraum *m* ἡ αὐλή.
Hofschranze *m* ὁ παράσιτος, auch τὸ ἀνδραποδῶδες ἀνθρώπιον.
Hofsitte *f* τὸ αὐλικὸν ἔθος, ὁ αὐλικὸς νόμος.
Hofstaat *m* ἡ βασιλικὴ μεγαλοπρέπεια, (Hofleute) οἱ περὶ τὸν βασιλέα.
Hoftor *n* ἡ αὔλειος πύλη.
Hoftür *f* ἡ αὔλειος θύρα.
Höhe *f* τὸ ὕψος, ἡ ὑψηλότης (ητος), (Spitze) τὸ ἄκρον, ἡ κορυφή, in der ~ (von Maßen) τὸ ὕψος, zB. die Mauer hat zwanzig Fuß in der ~ (ist zwanzig Fuß hoch) τὸ τεῖχος εἴκοσι ποδῶν ἐστι τὸ ὕψος, in die ~ ἄνω, εἰς τὸ ἄνω, in die ~ heben αἴρειν, ἐπαίρειν, μετεωρίζειν, in die ~ strecken ἀνατείνειν, in die ~ halten ἀνέχειν, in die ~ bringen αὐξάνειν, προάγειν, in die ~ kommen (aus dem Wasser) ἀναδύεσθαι (-δῦναι), übtr. αὐξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, μέγαν γίγνεσθαι, ~ des Tones ἡ ὀξύτης (ητος), des Geistes ἡ ὑψηλοφροσύνη, τὸ τῆς ψυχῆς μέγεθος, ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης (ητος), von seiner ~ herabsinken (des Ruhmes beraubt werden) περιαιρεῖσθαι (P.) τὴν δόξαν, καθαιρεῖσθαι (P.), auf einer ~ stehen μέγαν εἶναι, eine ~ erreichen μέγαν γίγνεσθαι, j-n auf eine ~ stellen καθιστάναι τινὰ μέγαν, j-n von seiner ~ herabstürzen καθαιρεῖν τινα.
Hoheit *f* (Erhabenheit) τὸ ὕψος, τὸ μέγεθος, ἡ μεγαλειότης (ητος), ~ der Seele ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, ἡ σεμνότης (ητος), (Landeshoheit) ἡ ἀρχή, unter j-s ~ stehen ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος, ὑπήκοον εἶναί τινος.
Hoheitsrechte *n/pl.* ἡ ἡγεμονία.
hoheitsvoll σεμνός.
Hohepriester *m* ὁ ἀρχιερεύς.
Hohepriesterin *f* ἡ ἀρχιέρεια.
Hohepriestertum *n* ἡ ἀρχιερωσύνη.
Höhepunkt *m* τὸ ἄκρον, den ~ erreicht haben ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενέσθαι.
hohl κοῖλος, (leer) κενός, διάκενος (2), ~e Hand τὸ κοῖλον τῆς χειρός, ~er Zahn ὁ τετρημένος ὀδούς (όντος), ~ machen κοιλαίνειν, κοιλοῦν.
Hohlader *f* ἡ μεγάλη od. κοίλη φλέψ (εβός).
hohläugig κοιλόφθαλμος (2), κοιλωπός (2).
Hohläugigkeit *f* τὸ κοιλόφθαλμον.
hohlbäuchig κοιλιώδης, κοιλοσώματος (2), κοιλογάστωρ (ορος).
hohlblätterig κοιλόφυλλος (2).
Hohlbohrer *m* ὁ ὀρθοπρίων (ονος).
Höhle *f* τὸ κοῖλον, τὸ κοίλωμα, ἡ κοιλότης (ητος), ἡ κοιλάς (άδος), ἡ κυψελίς (ίδος), ἡ κυψέλη (Höhlung), τὸ σπήλαιον (Erd- oder Felsenhöhle), τὸ ὑπόγαιον oder ὑπόγειον (unterirdische ~), τὸ ἄντρον (Grotte), ὁ φωλεός, τὸ φωλίον, ὁ κευθμών (ῶνος, für Tiere), in e-r ~ wohnen τρωγλοδυτεῖν, ein Höhlenbewohner ὁ τρωγλοδύτης, sich in seine ~ verkriechen φωλεύειν.
höhlen κοιλαίνειν, s. aushöhlen.
höhlenartig σπηλαιώδης, ἀντρώδης, φωλεώδης.
Höhlenbewohner *m* ὁ τρωγλοδύτης, (von Tieren) τὰ τρωγλοδυτικά.
Hohlgeschwür *n* ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ κόλπος.
Hohlheit *f* eig. τὸ κοῖλον, übtr. ἡ κενότης (ητος).
Hohlkehle, -leiste *f* τὸ κυμάτιον.
Hohlkopf *m* ὁ σκαιὸς ἄνθρωπος, ὁ βλάξ (κός).
Hohlmeißel *m* ἡ γλαρίς (ίδος).
Hohlsonde *f* ὁ κάλαμος.
Hohlspiegel *m* τὸ σκαφεῖον.
Höhlung *f* s. Höhle; (unter der Achsel) ἡ μασχάλη, (des Hüftbeckens) ἡ κοτύλη, (eines Geschwürs) ἡ σῦριγξ (γγος).
Hohlweg *m* ἡ κοίλη ὁδός, ἡ στενὴ ὁδός, τὸ στενόν (gew. *pl.*), τὸ στενόπορον (u. *pl.*), ἡ χαράδρα.
Hohlziegel *m* ὁ σωλήν (ῆνος).
Hohn *m* ἡ ὕβρις, ἡ χλευασία, τὸ χλεύασμα, τὸ σκῶμμα, ~ erfahren χλευάζεσθαι, ὑβρίζεσθαι (P.).
höhnen καταγελᾶν τινος, χλευάζειν τινά, s. verhöhnen.
Hohngelächter *n* ὁ καταγέλως (ωτος), ὁ σαρδάνιος γέλως (ωτος), ein ~ erheben ἀνακαγχάζειν σαρδάνιον.
höhnisch σκωπτικός, χλευαστικός od. d. *part.* von höhnen, hohnlachen.
hohnlächeln, -lachen καταγελᾶν τινος, γελᾶν σαρδάνιον, ὑπομειδιᾶν σαρδάνιον.
Hohnlachen *n* ὁ σαρδάνιος γέλως (ωτος), ὁ σαρκασμός.
hohnsprechen j-m ὑβρίζειν εἴς τινα od. τινά, ἐγγελᾶν τινι, καταγελᾶν τινος.
Hohnsprecher *m* ὁ ὑβριστής, ὁ καταγελαστής, gew. d. *part.* d. vorh. Verben.
Hohnsprechung *f* ἡ ὕβρις, ὁ καταγέλως (ωτος), ὁ ὑβρισμός.
hoho (Ausruf) ἔα.
höken, hökern καπηλεύειν.
Höker *m* ὁ κάπηλος, ὁ ἀγοραῖος, ὁ μεταβολεύς, ὁ μεταβόλος.
Hökerei *f* ἡ καπηλεία.
Hökerin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
Hökerkniffe *m/pl.* αἱ καπηλικαὶ od. τῶν καπήλων τέχναι od. μηχαναί.
Hökerkram, -laden *m* τὸ καπηλεῖον.
Hökerweib *n* ἡ καπηλίς (ίδος), sich zanken u. schimpfen wie ~er διαλοιδορεῖσθαι (M.) ἀλλήλοις ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.
hold (günstig, geneigt, gewogen) εὐμενής, εὔνους, εὐνοϊκός, (von der Gottheit) ἵλεως, j-m ~ sein εὐνοϊκῶς ἔχειν od. εὖ φρονεῖν τινι, εὐνοίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, (liebreich, schön) χαρίεις, γλυκύς, κεχαρισμένος, das Glück ist mir ~ ἡ τύχη εὐμενῶς πάρεστί μοι.
holdselig χαρίεις, εὔχαρις (ιτος), γλυκύτατος, s. das vor. Wort.
Holdseligkeit *f* (Anmut) ἡ χάρις (ιτος), gew. d. *neutr.* d. vorh. *adj.* (s. hold).
holen ἄγειν, προσάγειν, μετέρχεσθαι (-ιέναι, von Pers. und Sachen), κομίζειν, προσκομίζειν, φέρειν (v. Sachen), ~ lassen μεταπέμπεσθαι (M.), ἐπάγεσθαι (M.), Atem ~ πνεῖν, ἀναπνεῖν, sich eine Krankheit ~ φέρεσθαι (M.) νόσον.
holla (Ausruf) ἰώ.
Hölle *f* ὁ Τάρταρος, τὸ ἔρεβος, ὁ Ἅιδης, ὁ τῶν ἀσεβῶν τόπος († ἡ ἄβυσσος, ἡ γέεννα, neugr. ἡ κόλασις), übtr. j-m die ~ heiß machen ὀπτᾶν καὶ στρέφειν τινά, καθιστάναι τινὰ εἰς φόβον.
Höllenangst *f* ὁ μέγιστος φόβος.
Höllenfahrt *f* ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις.
Höllenfluß *m* ὁ ἐν Ταρτάρῳ od. ἐν Ἅιδου ποταμός (Στύξ, Ἀχέρων, Κωκυτός, Φλεγέθων).
Höllenglut *f* τὸ δεινότατον καῦμα.
Höllenhund *m* ὁ ταρτάρειος κύων (Κέρβερος).
Höllenleben *n* ὁ ἀθλιώτατος βίος.
Höllenpein *f* ἡ ἐν Ἅιδου od. ἡ δεινοτάτη τιμωρία
Höllenpforte *f* αἱ τοῦ Ἅιδου πύλαι.
Höllenpfuhl *m* ὁ Τάρταρος, ἡ Στύξ (γός), ὁ Ἀχέρων (οντος).
Höllenrichter *m* ὁ ἐν Ἅιδου δικαστής.
Höllenschmerz *m* ἡ μεγίστη od. δεινοτάτη ἀλγηδών (όνος).
Höllenstein *m* ὁ σαρκοφάγος.
höllisch ταρτάρειος, στύγιος, übtr. (entsetzlich) δεινός, δεινότατος, φοβερώτατος, (ruchlos) ἀσεβέστατος, ἀνοσιώτατος.
Holper *m* τὸ σκλήρωμα, τὸ τράχυσμα.
holpericht, holperig σκληρός, τραχύς.
holpern φέρεσθαι (P.) ἀνὰ τραχεῖαν ὁδόν.
Holunder *m* ἡ ἀκτῆ, ἡ ἀκταία, von ~ ἄκτινος.
Holunderblatt *n* τὸ (τῆς) ἀκτῆς φύλλον.
Holunderblüte *f* τὸ (τῆς) ἀκτῆς ἄνθος.
Holunderholz *n* τὸ (τῆς) ἀκτῆς ξύλον.
Holz *n* τὸ ξύλον (zum Verarbeiten und Brennen, ein Stück

~, Scheit, Prügel), ἡ ὕλη (Wald, Gehölz, Nutzholz, Brennholz), diverses ~ (Reisig) τὰ φρύγανα, dürres ~ sammeln φρυγανίζεσθαι (M.), ~ holen ξυλεύεσθαι (M.), ξυλίζεσθαι (M.), ~ schlagen, fällen τέμνειν ὕλην, ὑλοτομεῖν, ein langes Stück ~ ὁ σφηνίσκος, ein Stückchen ~ τὸ ξυλάριον, zu ~ machen ξυλοῦν, zu ~ werden ξυλοῦσθαι (P.), ~ herbeischaffen ξυληγεῖν, ins ~ treiben od. wachsen ξυλομανεῖν, ~ verarbeiten ξυλουργεῖν.

holzähnlich, -artig ξυλοειδής, ξυλώδης.

Holzapfel *m* τὸ ἄγριον μῆλον.

Holzarbeit *f* ἡ ξυλουργία, zur ~ gehörig ξυλουργικός.

Holzarbeiter *m* ὁ ξυλουργός.

holzarm ἄξυλος (2).

Holzart *f* τὸ ξύλου εἶδος, *pl.* τὰ ξύλα.

Holzasche *f* ἡ ξύλων σποδός.

Holzaxt *f* ἡ ἀξίνη.

Holzbild *n* τὸ ξόανον.

Holzbirnbaum *m* ἡ ἀχράς (άδος), ἡ ἄχερδος.

Holzbirne *f* ἡ ἀχράς (άδος).

Holzbock *m* ὁ κρότων (ωνος).

Holzboden, -stall *m* ἡ ξυλοθήκη.

Holzbrücke *f* ἡ ξυλίνη γέφυρα.

Holzbude *f* ἡ σκηνή.

Holzbündel *n* ὁ φάκελος ξύλων.

Hölzchen *n* τὸ ξυλήφιον, τὸ ξυλάριον.

Holzdieb *m* ὁ ξύλα κλέπτων.

Holzdiebin *f* ἡ ξύλα κλέπτουσα.

Holzdiebstahl *m* ἡ ξύλων κλοπή.

holzen ξυλίζεσθαι (M.), ξυλεύεσθαι (M.), übtr. (durchprügeln) συγκόπτειν.

Holzen *n* ἡ ξυλεία, ὁ ξυλισμός.

hölzern ξύλινος, ξυλικός, od. durch den *gen.* ξύλου od. ξύλου πεποιημένος, übtr. (plump, geschmacklos) ξύλινος, ἄκομψος (2), ἄγροικος.

Holzfällen, -hauen *n* ἡ ὑλοτομία, ἡ ξυλοκοπία.

holzfarbig ξυλοειδής.

Holzfaser *f* ἡ κτηδών (όνος).

Holzhacker, -hauer *m* ὁ ὑλοτόμος, ὁ δρυοτόμος.

Holzhändler *m* ὁ ξυλοπώλης.

Holzhaufen *m* ὁ ξύλων σωρός.

Holzholen *n* ἡ ξυλεία, ὁ ξυλισμός.

holzig ξυλώδης, ξυλικός.

Holzkäfer *m* ὁ κάραβος.

Holzleim *m* ἡ ξυλόκολλα.

Holzleuchter *m* ὁ ξυλολυχνοῦχος.

Holzmangel *m* ἡ ἔνδεια ξύλων.

Holzmarkt *m* τὰ ξύλα.

Holzpreis *m* αἱ τῶν ξύλων τιμαί.

holzreich ξυλώδης, πολύξυλος (2), ἀφθονίαν ὕλης ἔχων.

Holzreichtum *m* ἡ ξύλων ἀφθονία.

Holzsammler *m*, **-sammlerin** *f* ὁ, ἡ ὑλοφόρος.

Holzschlag *m* ἡ ὑλοτομία, (als Ort) τὸ ὑλοτόμιον.

Holzschneider *m* ὁ ὑλοτόμος.

Holzschnitt *m* ἡ γραφὴ ἡ ξύλῳ ἐγγεγλυμμένη.

Holzschnitzer *m* ὁ ξυλογλύφος.

Holzschuhe *m/pl.* τὰ κρούπαλα, αἱ κρούπεζαι.

Holzspalter *m* ὁ ξύλα σχίζων.

Holzstoß *m* ὁ ξύλων σωρός, (Scheiterhaufen) ἡ πυρά.

Holztaube *f* ἡ φάψ (βός), ἡ φάττα, ἡ οἰνάς (άδος).

Holzung *f* (das Holzen) ἡ ξυλεία, ὁ ξυλισμός, (Waldung) ἡ ὕλη, ὁ δρυμός.

Holzwerk *n* ἡ ξυλεία, ἡ ξύλωσις, τὰ ξύλα.

Holzwurm *m* ὁ τερηδών (όνος), ὁ θρίψ (ιπός), ὁ (ἡ) σκνίψ (κνίψ, ιπός).

homogen ὁμογενής, ὅμοιος.

Honig *m* τὸ μέλι (ιτος), von ~ bereitet μελίτινος, μελιτηρός, μελιτήριος, μελιτόεις, ~ bereiten μελιτουργεῖν, ~ verkaufen μελιτοπωλεῖν.

Honigapfel *m* τὸ μελίμηλον, τὸ γλυκύμηλον.

honigartig μελιτοειδής, μελιτώδης, μελιειδής.

Honigbau *m* ἡ μελιτουργία, zum ~ gehörig μελιτουργικός.

Honigbiene *f* ἡ μέλιττα.

Honigblatt *n* τὸ μελιττόφυλλον, τὸ μελίφυλλον.

honigfarbig μελίχρους.

Honigfaß *n* τὸ μελιτήριον, τὸ μελιτηρόν, (ein Faß mit Honig) ὁ πίθος μέλιτος.

Honiggebäck *n*, **-kuchen** *m* ἡ μελιτοῦττα, τὸ μελίπηκτον, τὸ μελίτωμα.

honiggelb μελίχλωρος (2).

Honiggemisch *n* τὸ μελίκρατον, τὸ μελίτειον.

Honighändler *m* ὁ μελιτοπώλης.

Honighändlerin *f* ἡ μελιτόπωλις (ιδος).

Honigkelch *m* (der Blume) τὸ νεκτάριον.

Honigklee *m* τὸ ἡδύσαρον.

Honigmotte *f* ὁ κλῆρος.

Honigscheibe *f* τὸ μελίκηρον, τὸ κηρίον.

Honigseim *m* τὸ (καθαρὸν) μέλι (ιτος), ὁ μελιτήριος χυμός, auch bloß τὸ μέλι.

Honigstein *m* ὁ μελιτίτης λίθος.

honigströmend μελίρρυτος (2), μελίρρους.

honigsüß μελιχρός, μελιτήριος, μελιτόεις, μελιηδής, übtr. γλυκύτατος.

Honigtau *m* τὸ ἀερόμελι (ιτος).

Honigtopf *m* τὸ μελιτηρὸν ἀγγεῖον.

Honigwabe *f* τὸ κηρίον, τὸ μελίκηρον, ἡ σχαδών (όνος).

Honigwein *m* ὁ μελιτίτης οἶνος, τὸ οἰνόμελι (ιτος).

Honorar *n* ὁ μισθός, (für Unterricht) τὸ δίδακτρον.

honorieren μισθὸν od. δίδακτρον διδόναι.

Hopfen *m* τὸ ἄγριον κλῆμα, τὸ βρύον.

Hopfenbuche *f* ἡ ὀστρύα, ἡ ὀστρυίς (ίδος).

Hopfenkeim *m* τὸ τοῦ βρύου βλάστημα, ὁ τοῦ βρύου ἀσπάραγος.

Hopfenstange *f* ἡ κάμαξ (ακος), übtr. (von einem großen, schlanken Menschen) ὁ κανονίας ἄνθρωπος.

Hoplit *m* ὁ ὁπλίτης, ~ sein ὁπλιτεύειν.

hopsen ἅλλεσθαι (M.).

hörbar ἀκουστός, nicht ~ ἀνήκουστος (2), (vernehmbar, deutlich) σαφής.

Hörbegier *f* ἡ φιληκοΐα.

hörbegierig φιλήκοος (2), ~ sein φιλήκοον εἶναι.

horchen ὠτακουστεῖν, auf etw. ἀκροᾶσθαι (M.) τινος, ὑπακούειν τινός u. τινί, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί.

Horcher *m* ὁ ὠτακουστής, gew. durch Verben.

Horde *f* (Flechtwerk) τὸ πλέγμα, ἡ τρασιά, ὁ ταρρός, (von Menschen) τὸ πλῆθος, ἡ ἀγέλη.

Horen *f/pl.* αἱ Ὧραι.

hören 1. ἀκούειν, von j-m etw. ~ ἀκούειν τινός τι, πυνθάνεσθαί τι παρά τινος u. τινός, scharf ~ ὀξέως ἀκούειν, ὀξυήκοον od. εὐήκοον εἶναι, schwer ~ δυσηκοεῖν, βαρυήκοον εἶναι, βαρυηκοεῖν, nicht ~ ἀνήκοον εἶναι, j. der scharf, schwer hört ὀξυήκοος (2), δυσήκοος (2), auf etw. ~ ἀκούειν, ἐπ-, εἰσακούειν τινός, προσέχειν (νοῦν) τινί, ἀκροᾶσθαί (M.) τινος, nicht auf etw. ~ ἀνήκοον εἶναί τινος, ἀνηκουστεῖν, ἀμελεῖν, παραμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαι (M., sämtlich τινός). — 2. (vernehmen, erfahren) ἀκούειν, μανθάνειν, πυνθάνεσθαι, etw. nennen, erwähnen ~ ἀκούειν τι od. ἀκούειν τινός λέγοντος περί τινος, j-n loben ~ ἀκούειν τινὸς ἐπαινουμένου, j-n sagen ~ ἀκούειν τινὸς λέγοντος, ein Ort, von dem aus man etw. ~ kann ὁ ἐπήκοος τόπος, sich ~ lassen (gehört werden) ἀκούεσθαι, von Musikern, Künstlern ἐπιδείκνυσθαι (M.), von sich ~ lassen (einen Schall u. dgl.) ἀναδιδόναι, ἀποτελεῖν, (Nachrichten) ἐπιστέλλειν, ἐπαγγέλλειν, falsch ~ παρακούειν τινός. — 3. (gehorchen) ὑπακούειν τινός od. τινί, πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν. — 4. das läßt sich ~ τοῦτό γε δοκεῖ καλῶς ἔχειν od. καλῶς ἔχει, οὐ φαύλως ἔχει, καλῶς γε, wie man hört ὡς λέγουσιν, ὥς φασιν, laß ~ εἰπὲ δή, laß mich ~ εἰπέ μοι, hörst du? ἆρα μανθάνεις;

Hören *n* ἡ ἀκοή, ἡ ἄκουσις, ἡ ἀκρόασις, j., dem Sehen und Hören vergeht ἀπόπληκτος (2).

Hörensagen *n* ἡ ἀκοή (gew. *pl.*), etw. durch ~ wissen ἀκοῇ εἰδέναι.

hörenswert ἀξιάκουστος, ἀξιακρόατος, ἀξιήκοος (sämtl. 2), ἄξιος ἀκοῦσαι od. ἀκοῆς.
Hörer *m* ὁ ἀκροατής, gew. *part.*
Höriger *m* ὁ πενέστης.
Horizont *m* ὁ ὁρίζων (οντος), das geht über meinen ~ μεῖζον τοῦτο ἢ κατ᾽ ἐμέ.
horizontal ὁμαλός, ἰσόπεδος (2).
Hörlust *f* ἡ φιληκοΐα.
hörlustig φιλήκοος (2), ~ sein φιληκοεῖν.
Horn *n* τὸ κέρας (ατος u. ως), kleines ~ τὸ κεράτιον, mit Hörnern versehen κερασφόρος, κεράστης (bsd. vom Geweih des Hirsches), mit schönen Hörnern εὔκερως, mit Ochsenhörnern βούκερως, Hörner tragen κερασφορεῖν, Hörner bekommen κερατοφυεῖν, das ~ blasen κέρατι αὐλεῖν, übtr. in ein Horn blasen συμφυσᾶν εἰς ταὐτόν, συμφωνεῖν ἀλλήλοις, Hörner aufsetzen κέρατα ποιεῖν.
hornähnlich, -artig κερατοειδής, κερατώδης.
Hornarbeiter *m* ὁ κερατοποιός, ὁ κερατουργός, ὁ κερατοξόος.
Hornbläser *m* ὁ κεραύλης, ὁ κερῳδός.
Hörnchen *n* τὸ κεράτιον.
Hörnerklang, -schall *m* ὁ τῶν κεράτων φθόγγος (auch *pl.*), unter ~ φθεγγομένων τῶν κερῶν.
hörnern κεράτινος, κερατοειδής, κερατώδης.
hörnertragend κερασφόρος, κεράστης.
Hörnerv *m* τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον.
hornförmig κερατοειδής, κερατώδης.
hornfüßig κερατόπους (ποδος).
Hornhaut *f* ὁ κερατοειδὴς ὑμήν (ένος).
Hornhecht *m* ὁ ῥαμφηστής.
hornig κεράτινος.
Hornisse *f* ὁ σφήξ (ηκός).
Hornist *m* s. Hornbläser.
Hornlaterne *f* ὁ κεράτινος λύχνος.
Hornschlange *f* ὁ κεράστης.
Hornsignal *n* τὸ κέρᾳ σημαινόμενον, ein ~ geben τῷ κέρᾳ σημαίνειν.
Hornspäne *f* τὰ ῥινήματα.
Hornvieh *n* τὰ βοσκήματα.
Hörsaal *m* τὸ ἀκροατήριον, ἡ ἀκρόασις. (Schule) τὸ διδασκαλεῖον.
Horst *m* ἡ οἰωνοῦ ἐν ἀπροσβάτοις πέτραις νεοττιά.
horsten νεοττεύειν.
Hort *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ βοηθός, ἡ φυλακή.
Hosen *f/pl.* οἱ θύλακες od. θύλακοι, αἱ περισκελίδες, (der Gallier) αἱ βράκαι, (die weiten ~ der Perser) αἱ ἀναξυρίδες, (die engen der Amazonen) τὰ διαζώματα.
Hospital *n* (für Kranke) τὸ νοσοκομεῖον, (für Arme) τὸ πτωχοδοχεῖον, (für Fremde) τὸ ξενοδοχεῖον, (für alte, gebrechliche Leute) τὸ γεροντοκομεῖον, τὸ γηροκομεῖον, τὸ γηροτροφεῖον.
Hospitalität *f* ἡ φιλοξενία.
hu (Ausruf) μορμώ.
hübsch (von Personen) εὐειδής, εὐπρόσωπος (2), (schön) καλός, (artig) ἄρεσκος, χαρίεις, ἐπίχαρις, (von Sachen) κόσμιος, εὐπρεπής, χαρίεις, ἡδύς, καλός, (beträchtlich) ἀξιόλογος (2), ἱκανός.
huckepack: j-n ~ tragen κατανωτίζεσθαί (M.) τινα.
Hudelei *f* ἡ ἐνόχλησις, ἡ κάκωσις, ὁ ἐπηρεασμός, ἡ ὕβρις, ~en machen πράγματα od. ἀσχολίαν παρέχειν, ἐνοχλεῖν, κακοῦν.
hudeln ἐπηρεάζειν τινί, ὑβρίζειν εἴς τινα, πράγματα παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, κακοῦν τινα.
Huf *m* ἡ ὁπλή (gespaltener und ungespaltener ~), ἡ χηλή (der gespaltene ~), ὁ ὄνυξ (χος), mit gespaltenem ~ δίχηλος (2), mit ungespaltenem ~ μώνυξ (χος).
Hufe *f* (als Maß) τὸ πλέθρον, (als Besitz) οἱ ἀγροί.
Hufeisen *n* τὸ (ἵππου) σιδήρειον ὑπόδημα, τὸ σεληναῖον.
Huflattich *m* τὸ βήχιον, ἡ χαμαιλεύκη.
Hufschlag *m* ὁ τῶν ὁπλῶν κτύπος.
Hufschmied *m* ὁ σιδηρουργός, ὁ χαλκεύς.

Hüftbedeckung *f* τὰ παραμηρίδια.
Hüftbein *n* ὁ μηρός.
Hüfte *f* τὸ ἰσχίον, ὁ μηρός, mit hervortretender ~ ἐξίσχιος (2).
Hüftgelenk *n* τὸ ἰσχίον.
Hüftknochen *m* τὸ ἰσχίον, τὸ ὑποκώλιον, ὁ μηρός.
Hüftpfanne *f* τὸ ἰσχίον, ἡ κοτύλη.
Hüftschmerzen *m/pl.* ἡ ἰσχιάς (άδος), an ~ leidend ἰσχιακός, ἰσχιαδικός.
Hügel *m* ὁ λόφος, ὁ γεώλοφος, ἡ γεωλοφία, ὁ γήλοφος, ὁ κολωνός, ἡ ὀφρύς (ύος), ὁ βουνός.
hügelähnlich, -artig λοφώδης.
Hügelchen *n* τὸ λοφίδιον.
hügelig λοφώδης.
Hügelkette *f* οἱ συνεχεῖς λόφοι.
Huhn *n* ἡ ὄρνις (ιθος), ἡ ἀλεκτορίς (ίδος).
Hühnchen *n* τὸ ὀρνίθιον.
hühnerartig ὀρνιθοειδής, ὀρνιθώδης.
Hühnerauge *n* ὁ ἧλος.
Hühnerbraten *m*, **-fleisch** *n* τὰ ὀρνίθεια ὀπτά, τὰ ὀρνίθεια κρέα.
Hühnerbrühe *f* ὁ ὀρνίθειος ζωμός.
Hühnerei *n* τὸ (ἀπὸ) τῆς ὄρνιθος od. ὀρνίθειον ᾠόν.
Hühnergeier, -habicht *m* ὁ ἰκτῖνος, ὁ φαβοτύπος, ὁ φαττοφόνος.
Hühnerhändler *m* ὁ ὀρνιθοπώλης, ὁ ἀλεκτρυονοπώλης.
Hühnerhaus *n*, **-hof, -stall** *m* ὁ ὀρνιθών (ῶνος).
Hühnermarkt *m* αἱ ὄρνεις, τὰ ὄρνεα, τὸ ἀλεκτρυονοπωλητήριον.
Hühnermist *m* ἡ ὀρνιθεία κόπρος.
Hühnerzucht *f* ἡ ὀρνιθοτροφία, sich mit ~ abgeben ὀρνιθοτροφεῖν.
Hühnerzüchter *m* ὁ ὀρνιθοτρόφος, ὁ ἀλεκτρυονοτρόφος.
hui (Ausruf) παπαί, in einem Hui (im Augenblick) ἐν ἀκαρεῖ χρόνου.
Huld *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ εὐμένεια, ἡ εὔνοια (Wohlwollen).
huldigen j-m τὰ πιστὰ διδόναι τινί, πίστιν ὁμολογεῖν τινι, (fußfällig verehren) προσκυνεῖν τινα, (einer Person) τιμᾶν, σέβεσθαί τινα, θεραπεύειν τινά, (einer Sache) χαρίζεσθαί (M.) τινι, einer Tugend ~ ἀσκεῖν ἀρετήν.
Huldigung *f* ἡ πίστις, τὰ πιστά, ἡ προσκύνησις, ἡ θεραπεία, ἡ τιμή, gew. durch Verben.
Huldigungseid: einem Regenten den ~ leisten τῆς πίστεως ὅρκον διδόναι ἄρχοντι, βασιλεῖ u. dgl.
huldreich, -voll ἵλεως, εὐμενής, εὔνους, εὐνοϊκός, φιλόφρων.
Hülle *f* τὸ κάλυμμα, τὸ περι-, ἐπι-, προκάλυμμα, τὸ σκέπασμα, τὸ ἔλυτρον (organ. Körper od. Körperteile), τὸ κύτος (Gefäß), τὸ κέλυφος (der Insekten), s. Kleidung; ohne ~ ἀκάλυπτος (2), die ~ und Fülle ἡ ἀφθονία, ἡ εὐπορία, etw. in ~ und Fülle haben ἀφθονίαν ἔχειν τινός, s. Fülle.
hüllen καλύπτειν, περικαλύπτειν, s. einhüllen.
Hülse *f* τὸ λέπος, τὸ κέλυφος, τὸ λέπισμα, τὸ λέπυρον, ὁ λοβός, ἡ κάλυξ (κος), ὁ κύτταρος, τὸ κύτταρον, τὸ ἔλυτρον, ἡ περιοχή.
hülsenartig λεπυριώδης, λεπυρώδης, κελυφανώδης.
Hülsenfrucht *f*, **-früchte** *f/pl.* τὰ χέδροπα, τὰ ὄσπρια (bsd. Bohnen), ~ essen ὀσπριοφαγεῖν.
human φιλάνθρωπος, εὔκολος, εὐπαίδευτος (sämtl. 2).
Humanist *m* ὁ φιλόλογος ἀνήρ.
Humanität *f* ἡ φιλανθρωπία, ἡ εὐκολία, ἡ καλοκἀγαθία.
Hummel *f* ὁ od. ἡ βομβυλιός.
Hummer *m* ὁ κάμμαρος, ὁ ἀστακός.
Humor *m* ἡ εὐτραπελία, τὸ ἐπίχαρι (ιτος).
humoristisch εὐτράπελος (2), ἐπίχαρις.
humpeln σκάζειν, χωλεύειν, χωλαίνειν.
Humpeln *n* ἡ χωλεία oder durch Verben.
humpelnd außer d. *part.* d. Verb. auch χωλός.
Humpen *m* ὁ λαβρώνιος (auch τὸ λαβρώνιον).
Hund *m* ὁ (ἡ) κύων (κυνός), junger ~ ὁ σκύλαξ (ακος), s. Hündchen; ein böser, bissiger ~ ὁ χαλεπὸς κύων, ein ~ mit guter Nase ὁ κύων εὔρις (ινος), Hunde auf j-n hetzen κύνας ἐπαφιέναι τινί, einer der ~e

hält κυνοτρόφος (2), von einem ~e gebissen κυνόδηκτος (2), auf den ~ kommen (Sprichw.) εἰς τὰς ἐσχάτας ἀπορίας καταστῆναι, von einem ~e angeschnitten (weidmännischer Ausdruck) κυνόβρωτος (2).
Hündchen *n* τὸ κυνάριον, τὸ κυνίδιον, τὸ σκυλάκιον.
Hunde-..., hunde-... in Zssgn s. auch Hunds-.... hunds-...
hundeähnlich, -artig κυνοειδής, κυνώδης, σκυλακώδης.
Hundeart *f* τὸ σκυλακῶδες.
Hundedieb *m* ὁ κυνοκλόπος.
Hundefell *n* ἡ κυνῆ, τὸ κυνὸς od. κύνειον δέρμα.
Hundefleisch *n* τὰ κύνεια κρέα.
Hundeführer *m* ὁ κυναγωγός.
Hundegebell *n* ὁ κυνῶν ὑλαγμός.
Hundehalsband *n* ὁ κλῳός.
Hundelauch *m* τὸ κυνόπρασον.
Hundelaus *f* ὁ κρότων (ωνος).
Hundeleine *f* ὁ κυνόδεσμος.
hundert ἑκατόν, als Ziffer: ρ', die Zahl ~ ἡ ἑκατοντάς (άδος), ἡ ἑκατοστύς (ύος), ~ Jahre alt ἑκατονταέτης, ἑκατοντούτης (*f* -οῦτις, ιδος). Anführer von ~ Mann ἑκατοντάρχης. Amt desselben ἡ ἑκατονταρχία, ein solcher sein ἑκατονταρχεῖν.
hundertarmig ἑκατόγχειρ, ἑκατοντάχειρ (χειρος).
hundertblätterig ἑκατοντάφυλλος (2).
hunderterlei μυρίοι, παντοῖος, παντοδαπός, ποικίλος.
hundertfach, -fältig ἑκατονταπλασίων.
hundertfüßig ἑκατόμπους (οδος).
hunderthändig s. hundertarmig.
hundertjährig s. hundert Jahre alt unter hundert; (alle hundert Jahre geschehend) δι' ἑκατοστοῦ ἐνιαυτοῦ.
hundertköpfig ἑκατογκέφαλος (2).
hundertmal ἑκατοντάκις.
hundertruderig ἑκατόντορος (2).
hundertste ἑκατοστός.
hunderttausend δεκακισμύριοι, αἱ δέκα μυριάδες.
hunderttorig ἑκατόμπυλος (2).
hunderttürmig ἑκατόμπυργος (2).
Hundestall, -zwinger *m* ὁ τῶν κυνῶν σηκός.
Hundesteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν κυνῶν τελούμενος φόρος.
Hundewärter *m* ὁ τῶν κυνῶν ἐπιστάτης.
Hundezucht *f* ἡ σκυλακεία, ἡ σκυλακοτροφία.
Hundezüchter *m* ὁ σκυλακευτής.
Hündin *f* ἡ κύων (κυνός), ἡ σκύλαξ (κος).
hündisch κυνικός. κυνοειδής, κυνώδης. σκυλακώδης, *adv.* κυνηδόν, κυνιστί, ~es Wesen τὸ κυνικόν usw.
Hundsbiß *m* τὸ κυνὸς δῆγμα.
Hundsfliege *f* ἡ κυνόμυια.
Hundsfott *m* ὁ κάκιστος ἄνθρωπος.
Hundsgestalt *f* ἡ κυνὸς μορφή.
hundsgestaltig κυνόμορφος (2).
Hundshaar *n* ἡ κυνὸς θρίξ (τριχός), ἡ κυνάς (άδος).
Hundshai *m* τὸ σκύλιον.
Hundskopf *m* ἡ κυνὸς κεφαλή.
hundsköpfig κυνοκέφαλος (2).
Hundsstern *m* ὁ Σείριος, zur Zeit des ~es, der Hundstage περὶ od. ὑπὸ κύνα, ἐπὶ κυνί.
Hundstage *m/pl.* αἱ κυνάδες ἡμέραι.
Hundsveilchen *n* τὸ ἄγριον ἴον.
Hundswürger *m* (eine Pflanze) τὸ ἀπόκυνον, τὸ κυνόμορον.
Hundswut *f* ἡ λύττα, die ~ haben λυττᾶν.
Hundszahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).
Hundszunge *f* (eine Pflanze) τὸ κυνόγλωττον.
Hüne *m* ὁ ὑπερμεγέθης ἄνθρωπος.
Hünengestalt *f* τὸ ὑπερμέγεθες σῶμα.
Hunger *m* ἡ σίτου od. τροφῆς ὄρεξις od. ἐπιθυμία (Eßlust), ἡ πεῖνα, ὁ λιμός (starker ~, Hungersnot), ἡ ἀσιτία (das Sichenthalten des Essens), ~ haben, hungern πεινῆν (nach etw. τινός), λιμῷ κατέχεσθαι od. πιέζεσθαι (P.), durch ~ töten λιμοκτονεῖν, vor ~ sterben ἀποθνήσκειν od. διαφθείρεσθαι (P.) λιμῷ od. ὑπὸ λιμοῦ. j-n ~s sterben lassen περιορᾶν τινα ἀποθνήσκοντα λιμῷ, ~ leiden lassen λιμαγχεῖν, λιμαγχονεῖν, ~ und Durst leiden, ertragen ἄσιτον καὶ ἄποτον εἶναι.
hungerig durch d. *part.* πεινῶν od. πειναλέος, λιμώδης.
Hungerkrätze *f* ὁ λιμόψωρος, ἡ λιμοψώρα.
Hungerkur *f* ἡ λιμοκτονία, ἡ λιμαγχία, die ~ gebrauchen λιμοκτονεῖσθαι (P.).
Hungerleider *m* ὁ πεινητικός.
hungern s. Hunger haben unter Hunger; ~ lassen λιμαγχεῖν, οὐ παρέχειν τροφήν, sich zu Tode ~ ἀποκαρτερεῖν.
Hungersnot *f* ἡ πεῖνα, ὁ λιμός, es herrscht ~ in e-m Lande λιμὸς κατέχει χώραν, drückende ~ ὁ ἰσχυρὸς λιμός.
Hungertod *m* τὸ ἀποκαρτερεῖν (freiwilliger), ἡ ὑπὸ λιμοῦ φθορά, ὁ λιμός (erzwungener), den ~ sterben ἀποθνήσκειν oder διαφθείρεσθαι (P.) λιμῷ oder ὑπὸ λιμοῦ.
hüpfen σκιρτᾶν. πηδᾶν, ἅλλεσθαι (M.), (vor Freude) ἀγάλλεσθαι (M.), hin und her ~ διασκιρτᾶν.
Hüpfen *n* ἡ σκίρτησις, τὸ σκίρτημα, ἡ πήδησις, τὸ πήδημα.
hüpfend πηδητικός.
Hürde *f* ἡ εἱρκτή, τὸ αὔλιον, ὁ σηκός, ἡ μάνδρα.
Hure *f* ἡ πόρνη. ἡ ἑταίρα, ἡ ἐργάτις (ιδος), ἡ κασαλβάς (άδος), ἡ κασαύρα, ἡ λαικάστρια (sämtlich feile Dirnen). ἡ πεζὴ ἑταίρα, ἡ χαμαιτύπη (Straßen~), zur ~ machen πορνεύειν, καταπορνεύειν, eine ~ sein s. huren; eine öffentliche ~ sein ἐπ' οἰκήματος στῆναι od. καθέζεσθαι. χαμαιτυπεῖν.
huren πορνεύεσθαι (M.), λαικάζειν (von Männern und Frauen). ἐργάζεσθαι od. μισθαρνεῖν τῷ σώματι (von feilen Dirnen), κορινθιάζεσθαι (M., nur von Männern).
Hurenhandwerk *n* ἡ πορνικὴ od. τῶν πορνῶν ἐργασία, auch bloß ἡ ἐργασία.
Hurenhaus *n* τὸ πορνεῖον. τὸ πορνοβοσκεῖον, τὸ ἐργαστήριον, τὸ οἴκημα, gemeines ~ τὸ χαμαιτυπεῖον, ein ~ halten πορνοβοσκεῖν.
Hurenjäger *m* ὁ πορνότριψ (βος), ὁ κορινθιαστής.
Hurenkind *n* ὁ νόθος (ἡ νόθη) παῖς, πορνογενής, πορνογέννητος (2), ἀπάτωρ (ορος).
Hurenlohn *m* ἡ ἐμπολή, τὸ μίσθωμα, ἡ (ἀπὸ τοῦ σώματος) ἐργασία.
Hurenmensch *n* ἡ πόρνη ἄνθρωπος.
Hurensohn *m* ὁ νόθος παῖς.
Hurensteuer *f* τὸ πορνικὸν τέλος.
Hurenwirt *m*, **-wirtin** *f* ὁ, ἡ πορνοβοσκός.
Hurenwirtschaft *f* ἡ πορνοβοσκία, eine ~ halten πορνοβοσκεῖν.
Hurer *m* (Ehebrecher) ὁ μοιχός, (der sich zur Unzucht hingibt) ὁ πόρνος, ὁ χαμαιτύπος.
Hurerei *f* ἡ πορνεία, ἡ μοιχεία, ~ treiben s. huren; zur ~ verführen καταπορνεύειν.
hurerisch πορνικός.
hurra (als Schlachtruf) ἀλαλαί, ἐλελεῦ, das Hurra ἡ ἀλαλά.
hurtig ἐλαφρός. ταχύς, κοῦφος, σπουδαῖος, ~! ἄνυτε, ἄνυσον. οὐχ ἀνύσεις; σπούδασον, ἐγκόνει (von mehreren d. *pl.*).
Hurtigkeit *f* ἡ ἐλαφρότης, ἡ κουφότης (ητος), ἡ ταχυτής (ῆτος).
husch σοῦ, σίττα.
hüsteln ὑποβήττειν.
Hüsteln *n* durch das Verb.
husten βήττειν.
Husten *m* ὁ und ἡ βήξ (χός), starker ~ ὁ ἰσχυρὸς βήξ, ein Mittel gegen den ~ τὸ βηχικὸν φάρμακον.
hustenartig βηχικός, βηχώδης.
[1]**Hut** *m* ὁ πῖλος (eine Kappe von Filz), ὁ πέτασος, ἡ κυνῆ (mit breiter Krempe), ἡ καυσία (mit ganz breiter Krempe und niedrigem Kopfe), ein kleiner ~ τὸ πιλίδιον, einen ~ tragen πιλοφορεῖν, den ~ abnehmen περιαιρεῖσθαι (M.) τὸν πῖλον.
[2]**Hut** *f* (das Hüten) ἡ φυλακή. ἡ φρουρά, ἡ τήρησις, auf seiner ~ sein s. sich hüten; (Weide) ἡ νομή.

hutähnlich, -artig, -förmig πιλοειδής, πετασώδης.
Hütchen *n* τὸ πιλίδιον, ὁ πιλίσκος.
hüten 1. φυλάττειν, τηρεῖν, παρατηρεῖν, (bewachen) φρουρεῖν, das Haus ~ (nicht ausgehen) οἰκουρεῖν, das Bett ~ κλινοπετὴ od. κλινήρη εἶναι, sich ~ vor j-m od. etw. φυλάττεσθαί (M.) τινα u. τι (auch mit μή, ὅπως μή mit *fut.*, ὡς, ὥστε mit *inf.*), εὐλαβεῖσθαί (P.) τι u. τινα, πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλακὴν ποιεῖσθαι od. ἔχειν περί τι u. περί τινα, sich nicht ~ ἀφυλακτεῖν. — 2. (weiden, das Vieh) νέμειν, ποιμαίνειν, βουκολεῖν βοσκήματα.
Hüten *n* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, das Sichhüten ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια, (des Viehes) ἡ βόσκησις, ἡ νομή.
Hüter *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ φρουρός od. d. *part.* der Verben, ~ einer Herde ὁ ποιμήν (ένος), ohne ~ ἀφύλακτος (2).
Hüterin *f* ἡ φύλαξ (κος).
Hutfabrik *f* (als Handlung) ἡ πιλοποιία, (als Ort) τὸ πίλων ἐργαστήριον.
Hutkrempe *f* τὸ τοῦ πίλου κράσπεδον.
Hutmachen *n* ἡ πιλοποιία.
Hutmacher *m* ὁ πιλοποιός.
Hutmacherhandwerk *n* ἡ πιλοποιική.
Hüttchen *n* τὸ καλύβιον, τὸ σκηνίδιον, τὸ κλεισίον.
Hütte *f* ἡ καλύβη, ἡ σκηνή, τὸ αὔλιον, τὸ σκήνημα, eine ~ bauen σκηνοῦν, σκηνοποιεῖσθαι (M.), σκηνοπηγεῖν, καλυβοποιεῖσθαι (M.), in ~en wohnen σκηνᾶν, σκηνεῖν, s. auch Hüttenwerk.
Hüttenbewohner *m* ὁ σκηνίτης, ὁ καλυβίτης.
Hüttenwerk *n* τὸ μεταλλουργεῖον.
Hyäne *f* ἡ ὕαινα, ὁ γλάνος.
Hyazinth *m* (ein Edelstein) ἡ ὑάκινθος.
hyazinthartig ὑακινθώδης.
Hyazinthe *f* τὸ ὑακίνθινον ἄνθος, ὁ (ἡ) ὑάκινθος, der ~ ähneln ὑακινθίζειν.
hyazinthfarbig ὑακίνθινος, ὑακινθινοβαφής.
Hyder, Hydra *f* ἡ ὕδρα, ἡ ὕδρος.
Hydraulik *f* ἡ ὑδραυλική.
hydraulisch ὑδραυλικός.
Hymne *f* ὁ ὕμνος, ἡ ᾠδή, ~n singen ὑμνῳδεῖν, auf e-n Gott ὑμνεῖν θεόν.
Hyperbel *f* ἡ ὑπερβολή (sowohl rhetorische Figur wie Kegelschnitt), ἡ τομὴ κώνου ἀμβλυγωνίου (als mathematische Figur), in, mit ~n ὑπερβολῇ, καθ', εἰς, πρὸς ὑπερβολήν, ὑπερβολικῶς, ὑπερβολάδην.
Hypochonder *m* ὁ ὑποχονδριακός.
Hypochondrie *f* ἡ τῶν ὑποχονδρίων νόσος.
hypochondrisch ὑποχονδριακός.
Hypotenuse *f* ἡ ὑποτείνουσα (mit u. ohne πλευρά).
Hypothek *f* ἡ ὑποθήκη, τὸ ἀποτίμημα, ἡ ἀποτίμησις, eine ~ geben ὑποτιθέναι, ἀποτιμᾶν, eine ~ haben ἀποτιμᾶσθαι (M., auf etw. τι).
Hypothese *f* ἡ ὑπόθεσις.
hypothetisch ὑποθετικός.
Hysterie *f* τὰ ὑστερικὰ πάθη.
hysterisch ὑστερικός.

I *n* Ἰ, ἰ, τὸ ἰῶτα (indekl.) ist immer Vokal und darf nie als Konsonant ausgesprochen werden.
Jambe *m* ὁ ἴαμβος, τὸ ἰαμβεῖον (Versfuß, iambischer Vers und iambisches Gedicht), in ~n dichten ἰαμβίζειν.
Jambendichter *m* ὁ ἰαμβοποιός.
iambisch ἰαμβικός, ἰαμβεῖος, ~es Gedicht s. unter Jambe; ~e Gedichte machen ἰαμβοποιεῖν.
Ibis *m* ἡ ἶβις (ιδος u. εως).
ich ἐγώ (nur wenn der Nachdruck darauf liegt, sonst bleibt ~ unübersetzt), ~ für meine Person, ~ für mein Teil ἔγωγε, τό γε κατ' ἐμέ, ἐγὼ γοῦν, τά γ' ἐμά, auch ~ κἀγώ.
Ichneumon *m* ὁ ἰχνεύμων (ονος).
Ideal *n* ἡ ἰδέα, τὸ εἶδος (Urbild), τὸ παράδειγμα (Muster), gew. durch den *superl.*, z.B. ein ~ von Schönheit κάλλιστος ἀνήρ, καλλίστη γυνή u. dgl. od. οἷος οὐδείς πώποτε ἐγένετο, ein ~ von etw. entwerfen ὑπογράφειν τι τοιοῦτον οἷον οὐδὲν πώποτε ἐγένετο, sein ~ erreichen ἅπτεσθαι (M.) τοῦ τέλους.
ideal (in der Wirklichkeit nicht vorhanden) ἀνύπαρκτος (2), νοητός, ein ~ angelegter Mensch ἀνὴρ φύσει ἐλευθεριώτατος.
Idealität *f* τὸ ἀνύπαρκτον, τὸ νοητόν.
Idee *f* ἡ ἰδέα, τὸ εἶδος od. auch durch αὐτός, z.B. die ~ der Tugend αὐτὴ ἡ ἀρετή, (Gedanke, Einfall u. dgl.) ἡ γνώμη, ἡ διά-, ἔννοια, oft ein *adj.* mit τί, z.B. eine neue ~ καινόν τι, fixe ~ ἡ δόξα, wovon man keine ~ hat ἀνεννόητος (2).
ideell νοητός, θεωρητός.
Ideenaustausch *m* τὸ διαλέγεσθαι.
Ideengang *m* ἡ τῶν νοημάτων od. τῶν λόγων διάθεσις od. συνέχεια.
Ideenlehre *f* ἡ περὶ τῶν εἰδῶν δόξα.
ideenreich διανοητικός, γνωμονικός (von Personen), πολλὰς καὶ καλὰς διανοίας ἔχων, πολλὰς ὑποθέσεις καὶ ἀφορμὰς ἔχων (von Schriften).
identisch ὁ αὐτός, εἷς καὶ ὁ αὐτός, ἰσοδύναμος (2), es ist etw. mit etw. ~ ταὐτόν ἐστί τί τινι.
Identität *f* ἡ ταὐτότης (ητος), ἡ ἰσοδυναμία.
Idiom *n* ἡ γλῶττα, τὸ ἰδίωμα.
Idiosynkrasie *f* ἡ ἰδιοσυγκρασία, ἡ ἰδιοσύγκρασις.
Idiot *m* ὁ ἰδιώτης.
Idol *n* τὸ εἴδωλον.
Idyll *n*, **Idylle** *f* τὸ εἰδύλλιον.
idyllisch ὥσπερ ἐν τοῖς εἰδυλλίοις.
Igel *m* ὁ ἐχῖνος, ὁ ἀκανθίων (ονος).
igelartig ἐχινώδης.
Ignorant *m* ὁ ἰδιώτης, ὁ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος.
Ignoranz *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀπειρία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη.
ignorieren ἀγνοεῖν (nicht wissen), προσποιεῖσθαι (M.) μὴ εἰδέναι (nicht wissen wollen), παρορᾶν, περιορᾶν τι (etw. nicht beachten).
ihr *pron. pers.* ὑμεῖς (nur wenn ein Nachdruck darauf liegt, sonst nicht übersetzt), *pron. poss. sg.* αὐτῆς, *refl.* ἑαυτῆς (αὑτῆς), auch σφέτερος, *pl.* αὐτῶν, *refl.* ἑαυτῶν (αὑτῶν), σφῶν αὐτῶν, auch σφέτερος.
ihrerseits *sg.* τὸ καθ' ἑαυτήν, *pl.* τὸ καθ' αὑτούς, αὑτάς.
ihresgleichen durch ὅμοιος und den *dat.* des entsprechenden Pronomens.
ihrethalben, -wegen als *sg. f.* αὐτῆς (*refl.* ἑαυτῆς) ἕνεκα od. χάριν, als *pl.* αὐτῶν (*refl.* αὑτῶν) ἕνεκα od. χάριν, τὸ πρὸς αὐτούς.
ihrig s. ihr; die ~en οἱ σφέτεροι.
illegal παρά-, ἄνομος (2), s. gesetzwidrig.
illiberal ἀνελεύθερος (2), ἀπειρόκαλος (2).
Illiberalität *f* ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), ἡ ἀπειροκαλία, auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Illumination *f* ἡ λυχνοκαΐα.
illuminieren λυχνοκαΐαν κατασκευάζειν, λύχνους ἅπτειν, (ausmalen, übtr.) ἐπικοσμεῖν, καθ' ἓν ἕκαστον διέρχεσθαι.
Illusion *f* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη, s. Täuschung; sich ~en machen s. sich täuschen.
Iltis *m* ἡ ἴκτις (ιδος).
Imbiß *m* τὸ ἔμβρωμα, τὸ πρόγευμα, (Frühstück) τὸ ἄριστον, einen ~ nehmen ἀριστᾶν.
immanent ἔμμονος (2), ~ sein ἐμμένειν.
Immanenz *f* τὸ ἐμμένειν.

immateriell ἀσώματος (2).
immatrikulieren ἐγ-, εἰσ-, καταγράφειν.
Imme *f* s. Biene.
immer ἀεί, διὰ παντός, διὰ τέλους, ἀδιαλείπτως, συνεχῶς, συνεχῶς ἀεί, ἀεί ποτε, für ~, auf ~ εἰς ἀεί, εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, εἰς αἰῶνα, δι' αἰῶνος, zur Bezeichnung von oft wiederholten Handlungen oder andauernden Zuständen gibt man es durch die Verben διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit d. *part.*, zB. ich tue dies ~ διατελῶ usw. τοῦτο ποιῶν, wer auch, wer nur ~ ὅστις, ὁστισοῦν, πᾶς ὁ mit *part.*, wo ~ ὅπου ποτέ, ὁπουοῦν, wie ~ ὅπως ποτέ, ὁπωσοῦν, wohin ~ ὁποιοῦν, wie sich's auch ~ treffen mag ὅ τι ἂν οὖν καὶ τύχῃ, (bei Ermahnungen) δή, δῆτα, γέ (enkl.), zB. folge ~ deinen Lehrern πείθου δὴ τοῖς διδασκάλοις, geh ~ ἴθι δή, (bei Zahlen) ἀνά od. κατά mit *acc.*
immerdar s. immer.
immer fließend ἀέναος (2).
immerfort s. immer.
immergrün ἀείφυλλος (2), ἀειβλαστής, ἀειθαλής.
Immergrün *n* (die Pflanze) τὸ ἀείζῳον, ὁ κιττός (Efeu), ἡ κληματίς (ίδος).
immerhin οὐ φθονῶ, οὐδεὶς φθόνος, δή, δῆτα, πέρ (enkl.), beim *impr.* od. bei *relat.* s. immer.
immer lebend ἀείζῳος (2).
immer sprossend ἀειβλαστής.
immerwährend αἰώνιος, διαιώνιος, ἀΐδιος (2), ἀδιάλειπτος, ἀκατάπαυστος, ἀέναος, ἀθάνατος (sämtl. 2), ~e Dauer ἡ ἀϊδιότης (ητος), ἡ ἀθανασία, *adv.* siehe immer.
immerzu s. immer; (als Aufforderung) εἶα δή, πέραινε! δή.
immobil ἀ-, ἀμετακίνητος (2), ἀκλινής.
Immobiliarvermögen *n*, **Immobilien** *pl.* τὰ ἔγγεια (χρήματα), ἡ ἔγγειος οὐσία.
Immoralität *f* ἡ κακοήθεια.
Immortelle *f* ὁ ἑλειόχρυσος, ὁ ἑλίχρυσος (Goldimmortelle, Gnaphalium stoechas), ὁ ἀμάραντος (Strohblume, Xeranthemum).
Immunität *f* ἡ ἀτέλεια.
Imperativ *m* τὸ προστακτικόν (σχῆμα), ἡ προστακτική (ἔγκλισις).
Imperfekt *n* ὁ παρατατικός (χρόνος), ἡ (χρόνου) παράτασις.
impertinent ἐπαχθής, ἄκαιρος (2), ὑβριστικός.
Impertinenz *f* ἡ ἀκαιρία.
impfen ἐνοφθαλμίζειν, ἐγκεντρίζειν, ἐμφυτεύειν.
Impfen *n*, **Impfung** *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός, ἡ ἐμφυτεία.
Impietät *f* ἡ ἀσέβεια, (als Handlung) τὸ ἀσέβημα, sich eine ~ gegen j-n zuschulden kommen lassen ἀσεβεῖν εἴς od. πρός od. περί τινα (τι).
imponieren j-m ἐκπλήττειν, κατέχειν τινά, καταγοητεύειν τινά, θαυμάζεσθαι ὑπό τινος.
imponierend, imposant δεινός, σεμνός, μεγαλοπρεπής, ἐκπληκτικός.
Import *m* ἡ εἰσκομιδή, (als Artikel) τὰ εἰσαγώγιμα.
Impost *m* τὸ τέλος, ὁ δασμός, ὁ φόρος.
impotent ἀσθενής, ἀδύνατος (2), (zur Zeugung unfähig) ἄγονος (2).
Impotenz *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀδυναμία.
Impromptu *n* τὸ αὐτοσχεδίασμα.
Improvisator *m* ὁ αὐτοσχεδιάζων.
improvisieren αὐτοσχεδιάζειν.
improvisiert αὐτοσχεδιαστικός, αὐτοσχέδιος.
Impuls *m* s. Antrieb.
in 1. auf die Frage: wo, worin? ἐν mit *dat.*, zB. im Hause sein ἐν τῷ οἴκῳ εἶναι, κατά mit *acc.*, περί mit *acc.*, zur Bezeichnung einer Ausdehnung oder Verbreitung über e-n Raum εἰς, ἀνά, κατά mit *acc.*, zB. im ganzen Lande ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν, bei Maßen in der Länge, Breite usw. τὸ εὖρος, τὸ μῆκος usw., bei Zuständen, wie zB. in Furcht, Gefahr u. dgl. sein διὰ φόβου, διὰ κινδύνου εἶναι (doch ebenso gebräuchlich ἐν φόβῳ, ἐν κινδύνῳ), wenn zu einem Ortsnamen der Name des Landes hinzutritt, in dem der Ort liegt, so steht der Landesname im *gen.*, zB. Athen ~ Attika Ἀθῆναι τῆς Ἀττικῆς, oft auch *part.*, zB. er kam in einem schwarzen Gewande παρῆν μέλαν ἱμάτιον ἔχων, adverbialisch ~ Wahrheit τῷ ὄντι, ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, im Ernste σπουδῇ, im Überfluß ἀφθόνως, χύδην. — **2.** auf die Frage: wohin? εἰς mit *acc.*, bei den Verben setzen, legen, stellen steht gewöhnlich ἐν mit *dat.*, außerdem auf die Frage: wohin? auch ἐπί, κατά, πρός mit *acc.* — **3.** auf die Frage: wann? ἐν mit *dat.*, κατά mit *acc.*, oft auch der bloße *gen.*, zB. im Sommer θέρους, in der Nacht νυκτός, dagegen steht der bloße *dat.*, wenn das Datum einer Begebenheit mit einer näheren attributiven Bestimmung angegeben wird, zB. im dritten Monat τρίτῳ μηνί, in dieser Nacht τῇδε τῇ νυκτί, an einem Tage μιᾷ ἡμέρᾳ, auf die Frage: während welcher Zeit? steht ἐν mit *dat.*, διά mit *gen.* od. auch der bloße *gen.*, auch *gen. abs.* werden oft gebraucht, zB. im Frieden, während des Friedens εἰρήνης οὔσης oder andere Partizipialkonstruktionen, wie im zehnten Jahre seiner Regierung δέκα ἔτη βασιλεύσας, zu erwähnen ist noch die Ellipse von οἶκον, zB. in das Haus des Miltiades gehen εἰς τοῦ Μιλτιάδου ἰέναι, in den Hades gehen εἰς Ἅιδου καταβαίνειν, in die Schule gehen εἰς τοῦ διδασκάλου ἰέναι u. dgl.
Inbegriff *m* ἡ περιοχή, τὸ ὅλον, kurzer ~ τὸ κεφάλαιον, ἡ ἐπιτομή, mit ~ von etw. σύν τινι.
Inbrunst *f* ὁ δεινὸς ἔρως (ωτος, ~ der Liebe), ἡ ἐμπάθεια, ἡ σφοδρότης, ἡ δεινότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*, mit ~ lieben σφόδρα ἐρᾶν τινος.
inbrünstig ἐκτενής, ἐμπαθής, δεινός, σφοδρός, διάπυρος (2), ein ~es Gebet λιπαρὴς εὐχή.
indeklinabel, indeklinierbar ἄπτωτος (2), ἄκλιτος (2).
Indeklinabilität, Indeklinierbarkeit *f* τὸ ἄπτωτον, ἡ ἀκλισία.
indem (temporal) ἐν ᾧ, ἡνίκα, ὅτε, (kausal) ἐπεί, ἐπειδή, ὅτι, ἅτε mit *part.*, gew. durch eine Partizipialkonstruktion.
indes, indessen (während dieser Zeit) ἐν τούτῳ (τούτοις), μεταξύ, τέως, (doch, jedoch) ἀλλά, ἀλλά τοι, ἀλλὰ μέντοι, ἀλλὰ μήν, οὐ μέντοι ἀλλά, οὐ μὴν ἀλλά, μέντοι (nachgestellt).
indifferent ἀδιάφορος (2).
Indigenat, -recht *n* ἡ πολιτεία, ἡ πόλις.
Indigo *n* τὸ Ἰνδικόν.
Indikativ *m* ἡ ὁριστική (ἔγκλισις), im ~ ὁριστικῶς.
Indiktion *f* ἡ ἐπινέμησις.
indirekt ἐγκάρσιος, ~er Beweis ἡ ἐγκαρσία ἀπόδειξις, ~e Rede τὸ πλάγιον.
indiskret ἄκαιρος (2), ἄτοπος (2), φορτικός, ἀπειρόκαλος (2).
Indiskretion *f* ἡ ἀκαιρία, ἡ ἀπειροκαλία od. d. *neutr.* d. *verb. adj.*
Individualität *f* τὸ ἴδιον, τὸ ἴδιον σχῆμα, ἡ ἰδία ἕξις, ὁ ἴδιος τρόπος, ἡ ἰδιοτροπία, τὸ τῆς φύσεως ἴδιον.
individuell ὁ, ἡ, τὸ καθ' ἕνα ἕκαστον, ἴδιος, ἰδιότροπος (2), ἰδιοφυής.
Individuum *n* τὸ καθ' αὑτό, τὸ καθ' ἓν ἕκαστον, (als philosophischer term. techn.) ὁ τὶς ἄνθρωπος (während ὁ ἄνθρωπος der Begriff des Menschen ist), die Individuen οἱ ἐπὶ μέρους.
Indizium *n* τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον.
indolent ἀν-, δυσάλγητος (2).
Indolenz *f* ἡ ἀναλγησία.
Induktion *f* in der Rhetorik ἡ ἐπαγωγή, durch ~ ἐπακτικῶς.
induktionsweise ἐπακτικῶς.
induktorisch ἐπακτικός, ἐπαγωγικός.
Indult *m* ἡ συγγνώμη, ἡ ἄνεσις.
Industrie *f* ἡ εὐμηχανία, ἡ βιομηχανία, ἡ πραγματεία, ὁ πορισμός.
industriös εὐμήχανος (2), βιομήχανος (2).
infallibel ἀναμάρτητος (2).
Infallibilität *f* ἡ ἀναμαρτησία, besser τὸ ἀναμάρτητον.
infam (ehrlos) ἄτιμος (2), (verwünscht) κατάρατος (2).

Infamie *f* ἡ ἀτιμία.
Infanterie *f* τὸ πεζικόν, οἱ πεζοί, ἡ πεζὴ στρατιά, ὁ πεζὸς στρατός, schwere ~ οἱ ὁπλῖται, τὸ ὁπλιτικόν, leichte ~ οἱ πελτασταί, τὸ πελταστικόν, οἱ ψιλοί, οἱ γυμνῆτες.
Infanteriegefecht *n* ἡ πεζομαχία.
Infanterist *m* ὁ πεζός.
Infinitiv *m* ἡ ἀπαρέμφατος, im ~ ἀπαρεμφάτως.
infizieren ἐμπιμπλάναι.
Informator *m* ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδαγωγός.
informieren παιδεύειν.
Infusion *f* τὸ ἐπάντλημα, eine ~ bei j-m vornehmen ἐπαντλεῖν τινι.
Ingenieur *m* ὁ περὶ τὰς μηχανάς, ὁ ἐπὶ τῶν μηχανῶν.
ingleichen ὡσαύτως, ὡσαύτως δὲ καί, ὁμοίως, ὥσπερ καί, ἔτι καί.
Ingrimm *m* ὁ κότος, s. Grimm, Zorn.
ingrimmig ἔγκοτος (2), s. grimmig, zornig.
Ingwer *m* ἡ ζιγγίβερις (εως).
Inhaber *m* ὁ ἔχων, ὁ κατέχων, ὁ κεκτημένος, ὁ κύριος, ὁ δεσπότης.
inhaftieren s. verhaften.
Inhalt *m* τὰ ἐνόντα, (von Geschriebenem) τὰ ἐγγεγραμμένα, (eines Abschnittes in einem Buche) ἡ περιοχή, (als Stoff) ἡ ὑπόθεσις, (als Hauptgedanke, Hauptinhalt) τὸ κεφάλαιον, der ~ eines Briefes τὰ ἐπεσταλμένα, der ~ des Briefes war folgender ἐνεγέγραπτο ἐν τῇ ἐπιστολῇ τάδε, εἴρητο ἐν τῇ ἐπιστολῇ τάδε.
inhaltleer οὐδενὸς λόγου ἄξιος.
inhaltreich, -schwer λόγου ἄξιος, πλεῖστον νοῦν ἔχων.
Inhaltsangabe *f* ἡ περιοχή, τὸ κεφάλαιον.
Inhaltsanzeige *f* ὁ ἔλεγχος, τὸ λῆμμα.
Inhaltsverzeichnis *n* ὁ κατάλογος τῶν ἐνόντων od. ἐγγεγραμμένων.
inhibieren ἐπέχειν, κωλύειν.
inhuman ἀκοινώνητος (2), σκληρός.
Inhumanität *f* ἡ σκληρότης (ητος).
Initiative *f*: die ~ bei etw. ergreifen ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.) τινος.
Injurie *f* ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία (Verbal~), ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ὕβρις (Real~).
Injurienklage *f* τὸ ἔγκλημα κακολογίας, ἡ δίκη κακηγορίας (Verbal~), ἡ δίκη ὕβρεως (Real~).
Inklination *f* ἡ κλίσις, ἡ ἔγκλισις, ἡ ὁλκή, ἡ ῥοπή.
Inkolatrecht *n* ἡ ἔγκτησις, die dafür zu erlegende Summe τὸ ἐγκτητικόν.
inkommensurabel ἀσύμμετρος (2).
Inkommensurabilität *f* ἡ ἀσυμμετρία, τὸ ἀσύμμετρον.
inkommodieren j-n ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, διοχλεῖν τινα, ἀσχολίαν od. πράγματα παρέχειν τινί.
inkompetent ἄκυρος (2).
Inkompetenz *f* τὸ ἄκυρον.
inkonsequent ἀνακόλουθος (2), ἄλογος (2, von Sachen), ἀστάθμητος (2), ἀσταθής, μετάβουλος (2), οὐ ταὐτὰ λέγων ἑαυτῷ, ἄλλοτ' ἄλλα λέγων περὶ τῶν αὐτῶν (von Personen).
Inkonsequenz *f* ἡ ἀνακολουθία, (von Personen) ἡ ἀστασία.
inkorrekt οὐκ ὀρθός, πλημμελής, φαῦλος, κακός.
Inkorrektheit *f* ἡ πλημμέλεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
Inlage *f* τὸ ἐνόν, τὰ ἐνόντα, s. auch Einlage.
Inland *n* ἡ ἡμετέρα od. οἰκεία χώρα.
Inländer *m* ὁ ἐγχώριος, ὁ ἐπιχώριος.
Inländerin *f* ἡ ἐγχώριος, ἡ ἐπιχώριος.
inländisch ἐγχώριος (2), ἐπιχώριος (2).
inliegend ἐνών, ἐγκείμενος.
inmitten ἐν μέσῳ τινός, auch durch μέσος.
innebehalten κατέχειν.
innehaben (besitzen) ἔχειν, κατέχειν, κεκτῆσθαί τι, κρατεῖν τι, (einen Raum füllen) ἐπέχειν, (von Ländereien) νέμεσθαί τι, (verstehen, wissen) εἰδέναι, ἐπίστασθαι, μεμαθηκέναι, ganz ~ ἀκριβῶς εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι.
innehalten ἵστασθαι, ἐφίστασθαι (stehen bleiben), ἐπέχειν (Halt machen), παύεσθαι, ἀνα-, δια-, ἀποπαύεσθαι (M. aufhören), ~ lassen ἱστάναι, ἐφιστάναι, παύειν.

innen ἔνδον, ἐντός, von ~ ἔσωθεν, ἔνδοθεν.
innere ὁ, ἡ, τὸ ἔσω od. ἔνδον od. ἐντός, οἰκεῖος, ἔνδημος (2), ἐμφύλιος (2, in Bezug auf einen Staat oder ein Land), ~ Unruhen οἰκεῖαι στάσεις, das Innere des Körpers τὰ ἐντός, geistig ἡ ψυχή, τὸ ἦθος, das Innere, Innerste eines Landes τὰ μέσα τῆς χώρας, ἡ μεσόγεια, τὰ ἄνω τῆς χώρας, ἡ ἄνω χώρα, im Innersten ἐνδοτάτω, ins Innerste ἐσωτάτω.
innerhalb εἴσω, ἔσω mit *gen.* (lokal), ἐντός mit *gen.* (lokal u. temporal), ἐν mit *dat.* u. διά mit *gen.* (temporal, oft bei Zeitbestimmungen auch der bloße *gen.*).
innerlich s. innere; sich ~ freuen ἀγάλλεσθαι (M.) τὴν διάνοιαν od. τῷ θυμῷ, χαίρειν ἐν τῇ ψυχῇ.
innewerden αἰσθάνεσθαί τι u. τινος, καταμανθάνειν, ὁρᾶν.
innewohnen ἐνεῖναί τινι u. ἔν τινι.
innig (eng verbunden, vertraut) οἰκεῖος, (eifrig, sorgfältig) πρόθυμος (2), ἐπιμελής, σπουδαῖος, ~er Freund οἰκειότατος, μάλιστα φίλος, *adv.* μάλιστα, εἰς τὰ μάλιστα, sich ~ freuen εὐφραίνεσθαι (P.) τὴν ψυχήν, μάλα εὐφραίνεσθαι, sich ~ betrüben μάλα ἀνιᾶσθαι (P.).
Innigkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ προθυμία, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ σπουδή.
inniglich ἐκ καρδίας, s. innig.
Innung *f* ἡ ἐργασία, ἡ σύστασις, ἡ συντέλεια.
Inokulation *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός.
inokulieren ἐνοφθαλμίζειν.
inquirieren ἀνακρίνειν, peinlich ~ βασανίζειν.
Inquisit *m* ὁ ἀνακρινόμενος.
Inquisition *f* ἡ κρίσις, ἡ ἀνάκρισις, peinliche ~ ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, kirchliche ~ ἡ περὶ τὴν πίστιν ἀνάκρισις.
Inquisitor *m* ὁ ἀνακρίνων, ὁ βασανιστής.
Insasse *m* ὁ μέτοικος.
insbesondere μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, καὶ πάνυ.
Inschrift *f* τὸ ἐπίγραμμα, ἡ ἐπιγραφή, mit einer ~ versehen sein ἐπιγεγράφθαι, eine ~ auf etw. setzen ἐπιγράφειν τι εἴς od. ἐπί τι od. ἔν τινι.
Insekt *n* τὸ ἔντομον (ζῷον).
Insel *f* ἡ νῆσος, kleine ~ τὸ νησίδιον, ἡ νησίς (ῖδος), zu einer ~ machen νησοποιεῖν, νησοῦν, eine ~ bilden νησίζειν, νησοποιεῖσθαι (P.), νησιάζειν.
inselartig νησοειδής.
Inselbewohner *m*, **-in** *f* ὁ νησιώτης, ἡ νησιῶτις (ιδος).
Inselchen *n* ἡ νησίς (ῖδος), τὸ νησίδιον, τὸ νησύδριον, τὸ νησίον.
Inselgruppe *f* ὁ νήσων κύκλος, αἱ ἐν κύκλῳ κείμεναι νῆσοι, auch bloß αἱ νῆσοι.
Inselreich *n*, **-staat** *m* αἱ νῆσοι, ἡ νῆσος.
Inselstadt *f* ἡ ἐν νήσῳ πόλις.
Inselvolk *n* οἱ νησιῶται, τὸ νησιωτικόν.
insgemein ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.
insgesamt ἅπαντες, σύμπαντες, οἱ πάντες, ἀθρόοι, *adv.* πανδημεί, κοινῇ, συλληπτικῶς.
Insiegel *n* ἡ σφραγίς (ῖδος).
Insignie *f* τὸ σημεῖον, τὸ σύσσημα, τὸ παράσημον.
insinuant ἐπίχαρις, ἄρεσκος (2), ἐπ-, προσαγωγός (2).
insinuieren j-m etw. ἐντίκτειν τινί τι, sich bei j-m ~ ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα, χάριν ἔχειν πρός τινα.
inskribieren s. einschreiben.
Inskription *f* s. Einschreibung.
insofern, insoweit ταύτῃ, οὕτως, καθ' od. ἐφ' ὅσον.
insolent ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής.
Insolenz *f* ἡ ἀναισχυντία, ἡ ἀναίδεια.
insolvent οὐχ οἷός τε ὢν ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα.
Insolvenz *f* ἡ ἀπορία.
insonderheit, insonders s. insbesondere.
Inspektion *f* ἡ ἐφορεία, ἡ ἐπιστασία.
Inspektor *m* ὁ ἔφορος, ὁ ἐπιστάτης, ὁ ταμίας.
Inspiration *f* ἡ κατακωχή, ἡ κατοχή.
inspirieren ἔνθεον ποιεῖν τινα.
inspiriert θεόληπτος (2), ἐνθουσιάζων.
inspizieren ἐφορᾶν τι, ἐπιστατεῖν τινος.

inständig λιπαρής, ἐκτενής, σπουδαῖος, διατεταμένος, ~ bitten λιπαρεῖν, auf das ~ste ἐκτενέστατα.
Inständigkeit *f* ἡ λιπαρία, ἡ ἐκτένεια.
Instandsetzung *f* ἡ κατα-, παρασκευή, gew. durch Verben.
Instanz *f* (Gerichtsbehörde) τὸ δικαστήριον, höchste ~ τὸ κύριον δικαστήριον.
Instinkt *m* ἡ ἐκ φύσεως od. κατὰ φύσιν ὁρμή, ἡ φυσικὴ διάθεσις od. ἐπιθυμία od. ὁρμή, auch bloß ἡ φύσις, ἡ ὁρμή.
instinktmäßig κατὰ φύσιν.
Institut *n* ἡ κατασκευή, ἡ κατάστασις.
Institution *f* ἡ διάθεσις, ἡ κατά-, σύστασις, ἡ κατα-, παρασκευή.
instruieren διδάσκειν, παιδεύειν.
Instruktion *f* ἡ διδαχή, ἡ παιδεία, ἡ παραίνεσις, ~ eines Prozesses ἡ ἀνάκρισις, j-m ~en erteilen ὑποτίθεσθαί τινι, προαγορεύειν (-ειπεῖν) τινί mit *inf.*
instruktiv ἔχων καλὴν παραίνεσιν.
Instrument *n* (Werkzeug) τὸ ὄργανον, τὸ ἐργαλεῖον, ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, (musikalisches ~) τὸ ὄργανον.
Instrumentalbegleitung *f* ἡ κροῦσις.
Instrumentalmusik *f* τὸ κροῦμα, ἡ κρουματικὴ μουσική.
Instrumentenmacher *m* ὁ ὀργάνων δημιουργός.
Insubordination *f* ἡ ἀταξία, ἡ ἀπείθεια, ἡ ἀπειθαρχία, eine ~ begehen ἀτακτεῖν.
Insulaner *m* s. Inselbewohner.
Insultation *f* ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ἡ αἰκία, τὸ αἴκισμα, ὁ αἰκισμός, ἡ ἐπήρεια, ὁ ἐπηρεασμός.
insultieren j-n ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα, αἰκίζειν (u. M.) τινά, ἐπηρεάζειν.
Insurgent *m* ὁ στασιαστής, ὁ στασιώτης.
insurgieren στασιάζειν, ἐπανίστασθαι, νεωτερίζειν.
Insurrektion *f* ἡ στάσις, ὁ νεωτερισμός.
intellektuell νοητός, ~e Bildung ἡ παιδεία.
intelligent συνετός.
Intelligenz *f* ἡ σύνεσις.
Intendant *m* ὁ ἐπιστάτης, ὁ ἁρμοστής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπίσκοπος.
Interdikt *n* ἡ ἀποκήρυξις, τὸ ἀποκήρυγμα, mit dem ~ belegen ἀποκηρύττειν.
interessant ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, θαυμαστός, (anziehend, einnehmend) ἐπαγωγός (2), προσαγωγός (2), ψυχαγωγικός, χαρίεις, ἐπίχαρις.
Interesse *n* 1. (Vorteil) τὸ συμφέρον (οντος), τὸ σύμφορον, τὸ διάφορον (u. *pl.*), τὰ διαφέροντα, ἡ ὠφέλεια, das ~ des Staates τὰ τῇ πόλει συμφέροντα, τὸ κοινὸν ἀγαθόν, mein ~ bringt es so mit sich οὕτω μοι συμφέρει, es ist in meinem ~ πρὸς ἐμοῦ ἐστί τι. — 2. (Reiz, Teilnahme) ~ haben an etw. μέλει μοί τινος, διαφέρει μοί τινος, μετέχειν τινός, kein ~ an etw. haben ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος.
Interessen *n/pl.* οἱ τόκοι (Zins), auf ~ ausleihen τοκίζειν, ~ bringen τοκοφορεῖν.
interessieren sich für etw. ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, πράττειν τι, προσέχειν τὸν νοῦν τινι, (anziehen) ἐπάγειν τινά, es interessiert mich etw. προσήκει μοί τινος, κατέχει oder κηλεῖ μέ τι, ἐπάγεταί μέ τι, διαφέρει μοί τινος u. τι.
interessiert (beteiligt) an etw. μετέχων τινός, bei etw. ~ sein μέτεστί μοί τινος, μετέχειν τινός, (habsüchtig, eigennützig) πλεονέκτης, πλεονεκτικός.
interimistisch ὁ, ἡ, τὸ μεταξύ od. διὰ μέσου.
Interimskommando *n*, **-regierung** *f* ἡ μεταξὺ od. διὰ μέσου ἀρχή.
Intermezzo *n* τὸ ἐπεισόδιον.
Interpellation *f* τὸ ἐπερώτημα, ἡ ἐπερώτησις, ἡ πύστις.
interpellieren ἐρώτησιν ποιεῖσθαι (M.), ἐρώτημα ἐρωτᾶν τινα.
Interpolation *f* ἡ διασκευή.
Interpolator *m* ὁ διασκευαστής.
interpolieren διασκευάζειν.
Interpret *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἑρμηνεύς.
interpungieren διαιρεῖν, δια-, ὑποστίζειν, διαστέλλειν.
Interpunktion *f* (als Handlung) ἡ διάστιξις, ἡ διαίρεσις, (als Sache) τὰ στίγματα, τὰ σημεῖα.
Interpunktionszeichen *n* τὸ στίγμα, ἡ στιγμή, ἡ διαστολή, τὸ σημεῖον, Punkt ἡ τελεία στιγμή, Kolon ἡ μέση στιγμή, Komma ἡ ὑποστιγμή.
Interregnum *n* ἡ μεσοβασιλεία.
Intervall *n* τὸ διάλειμμα, (in der Musik) τὸ διάστημα.
intolerant οὐ φέρων τοὺς ἑτέρους.
Intoleranz *f* ἡ αὐθάδεια, ἡ χαλεπότης (ητος).
intransitiv ἀμετάβατος (2).
Intrigant *m* s. d. folg. *adj.*
intrigant μηχανικός, κακοπράγμων, κακομήχανος (2), πολυμήχανος (2), πολύπλοκος (2).
Intrige *f* ἡ κακοτεχνία, ἡ κακοπραγμοσύνη, τὸ κάττυμα, ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ σκευωρία, τὸ σκευώρημα, ἡ παρασκευή, eine ~ anstiften καττύειν.
invalide ἀδύνατος (2), ἀχρεῖος, ein ~r Soldat ἄχρηστος στρατιώτης.
Invalidität *f* τὸ ἀχρεῖον τῆς ἡλικίας.
Invasion *f* ἡ ἐμ-, εἰσβολή, eine ~ in ein Land machen εἰσβάλλειν εἰς χώραν.
Invektive *f* ἡ καταδρομή, ~n gegen j-n vorbringen κατατρέχειν τινός, καθάπτεσθαί (M.) τινος.
Inventarium *n* ἡ ἀπόφανσις, ein ~ aufnehmen ἀποφαίνειν.
inwendig *adj.* ὁ, ἡ, τὸ εἴσω od. ἔνδον, *adv.* εἴσω (hinein, drinnen), ἐντός, ἔνδον (drinnen).
inwiefern ἐφ' od. καθ' ὅσον, ὅσον.
inwohnen ἐνεῖναι, ἐγγίγνεσθαί τινι, auch προσ-, ὑπ-, παρεῖναί τινι.
Inwohner s. Einwohner.
inzwischen (während der Zeit, unterdessen) ἐν τούτῳ (τούτοις), μεταξύ, (jedoch) ὅμως, ἀλλὰ μέντοι, μέντοι (nachgestellt).
irden κεραμεοῦς, κεράμειος, κεραμικός od. durch den *gen.* κεράμου, ~es Gefäß τὸ ὄστρακον, τὸ κέραμον, ὁ κέραμος, ἡ χύτρα.
irdisch ἐπίγειος (2), ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ γῇ od. ἐπὶ τῆς γῆς od. κατὰ τὴν γῆν, ὁ, ἡ, τὸ ἐνθάδε, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ~e Güter τὰ ἐνθάδε od. τῇδε ἀγαθά, ~e Hülle τὸ θνητὸν σῶμα, ~es Glück ἡ κατὰ τὸν βίον εὐδαιμονία.
irgend πού (vom Orte, von der Art und Weise), ποτέ (von der Zeit), πώς u. πῄ (nur von der Art und Weise), sämtl. enkl., ~ jemand, ~einer τίς, τὶ (enkl.), ὁ τυχών, ~wohin πῄ, ποί, ~woher ποθέν, sämtl. enkl., ~wo anders her ἄλλοθέν ποθεν, auf ~eine andre Art ἄλλως πως.
Iris *f* (im Auge) ἡ στεφάνη, (als Pflanze) ἡ ἶρις (ιδος).
Ironie *f* ἡ εἰρωνεία, ~ anwenden εἰρωνεύεσθαι (M.).
ironisch εἰρωνικός, sich ~ ausdrücken s. d. vorige Wort.
irrational ἄλογος (2, im mathemat. u. philosoph. Sinne), ἄρρητος (2, nur im mathemat. Sinne).
Irre *f* ἡ πλάνη, in die ~ führen πλανᾶν, in der ~ umhergehen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).
Irre *m* ὁ παράφρων (ονος).
irrefahren ἐλαύνοντα ἁμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ, ἐλαύνοντα ἀποπλανᾶσθαι (P.).
irreführen πλανᾶν, ἀποπλανᾶν, ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, παράγειν, sich ~ lassen παράγεσθαι (P.).
irregehen πλανᾶσθαι, ἀπο-, περιπλανᾶσθαι (P.), πορευόμενον ἁμαρτάνειν od. ἀφαμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ.
irregulär ἀνώμαλος (2).
irreleiten παράγειν.
irreligiös ἀσεβὴς περὶ τὰ θεῖα od. περὶ τοὺς θεούς, καταφρονῶν τῶν θείων od. τῶν θεῶν.
Irreligiosität *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα od. περὶ τοὺς θεοὺς ἀσέβεια.
irremachen ἐκ-, καταπλήττειν, ταράττειν, διαταράττειν τινά, sich ~ lassen P.
irren πλανᾶσθαι (P.), *intr.* (sich ~) σφάλλεσθαι (P.), ἁμαρτάνειν, ψεύδεσθαι (P.), in etw. τινός, sich in seinem Urteil ~ ἁμαρτάνειν τῆς γνώμης, παραγιγνώ-

σκειν, sich in j-m ~ διαψεύδεσθαί (P.) τινος. wenn ich mich nicht irre εἰ ὀρθῶς συμβάλλομαι.
Irren *n* ἡ πλάνησις, ἡ ἁμαρτία (übtr.).
Irrenhaus *n* τὸ τῶν παραφρονούντων ἰατρεῖον, τὸ νοσοκομεῖον τοῖς παραφρονοῦσιν.
irrereden παραλέγειν, ληρεῖν, παραληρεῖν.
Irrereden *n* ἡ παραλήρησις.
irresein s. irren; (wahnsinnig sein) παραφρονεῖν.
irrewerden διαταράττεσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἐκπίπτειν τοῦ λόγου, an j-m ~ ὑποψίαν λαμβάνειν κατά τινος, an sich selbst ἑαυτοῦ ἐπιλανθάνεσθαι.
Irrfahrt *f* ἡ πλάνη, ἡ πλάνησις, τὸ πλάνημα.
Irrgang *m* τὸ πλάνημα, ὁ ἑλιγμός, ὁ λαβύρινθος.
Irrgarten *m* ὁ λαβύρινθος.
Irrglaube *m* ἡ ἑτεροδοξία od. ἡ ἀγνωμοσύνη περὶ τὰ θεῖα.
irrgläubig ἑτερόδοξος (2) od. ἀγνώμων περὶ τὰ θεῖα, ~ sein ἑτεροδοξεῖν od. οὐ σωφρονεῖν περὶ τοὺς θεούς.
irrig οὐκ ὀρθός, ψευδής, ἐψευσμένος, μάταιος, κενός. ~e Meinung, Ansicht ἡ ψευδοδοξία, eine ~e Meinung haben ψευδοδοξεῖν, oft durch Zssgn mit παρά, zB. ~ urteilen παρακρίνειν, παραγιγνώσκειν.
irritieren j-n ἐξ-, παροργίζειν τινά, ὀργὴν ἐμβάλλειν τινί, ἐρεθίζειν, διερεθίζειν τινά.
Irrläufer *m* ὁ πλάνης (ητος), ὁ πλανήτης, ὁ πλάνος, ὁ ἀλήτης.
Irrlehre *f* ἡ οὐκ ὀρθὴ od. ψευδὴς δόξα, τὰ ψευδῆ δόγματα.
Irrlehrer *m* ὁ ψευδοδιδάσκαλος (†), ὁ ψευδῆ διδάσκων.
Irrlicht *n* τὸ ψευδὲς φῶς (ωτός), τὸ πλανητὸν πῦρ.
Irrpfad *m* ὁ πλάνος.
Irrstern *m* ὁ πλανήτης ἀστήρ (έρος), τὸ πλανητὸν ἄστρον, ὁ πλάνης (ητος, Planet).
Irrtum *m* (Fehlen, Verfehlen des Rechten) τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, τὸ σφάλμα, (Unkenntnis) ἡ ἄγνοια, ~ aus Unkenntnis τὸ ἀγνόημα, (Verstoß, Versehen) τὸ διάπτωμα, ἡ παράκρουσις, (eig. ἡ πλάνη, ὁ πλάνος), einen ~ begehen ἁμαρτάνειν ἁμάρτημα, im ~ sein s. sich irren; sehr im ~ sein über etw. πολὺ διεψεῦσθαί τινος, in ~ geraten σφάλλεσθαι (P.), seinen ~ eingestehen γιγνώσκειν ἡμαρτηκότα.
irrtümlich s. irrig; ~erweise δι' ἄγνοιαν, ὑπ' ἀγνοίας.
Irrung *f* s. Irrtum; (Uneinigkeit, Mißhelligkeit) ἡ διαφορά.
Irrwahn *m* ἡ ψευδὴς δόξα, ἡ ψευδοδοξία, ἡ κενοδοξία.
Irrweg *m* ἡ πλάνη, τὸ πλάνημα, ὁ λαβύρινθος, auf ~e geraten ἀποπλανᾶσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.).
Irrwisch *m* s. Irrlicht.
Isabelle *f* ὁ ξανθὸς ἵππος.
isabellenfarbig ξανθός, μήλινος.
isolieren χωρίζειν, ἀπαρτᾶν τί τινος, μονοῦν, ἀπομονοῦν, ἀπολαμβάνειν, διιστάναι.
isoliert durch d. *part.*, (von Menschen) μονωθεὶς τινος u. ἀπό τινος, ἄμεικτος (2).
Isolierung *f* ἡ χώρισις (als Handlung), (als Zustand, von Menschen) ἡ μόνωσις, ~ von andern Menschen ἡ ἀμειξία πρὸς τοὺς ἄλλους.
Isop *m* s. Ysop.

ja (zugestehende Antwort) ναί, ναίχι, φημί, ἔστι ταῦτα, ἔστιν οὕτως, o ~, ~ wohl πάνυ γε, καὶ πάνυ, μάλα γε, μάλιστά γε, παντάπασί γε, ~ ~ εἶεν, ~ doch εἶέν γε, gew. aber wird das Verbum des Fragenden wiederholt, zB. hast du das getan? οὐ σὺν ἐποίησας τοῦτο; ~ ἐποίησα (bisw. wird noch bekräftigend δῆτα od. μὲν οὖν hinzugefügt), ~ sagen φάναι, κατα-, συμφάναι, zu etw. ~ sagen κατανεύειν τι, ἐπαινεῖν τι. ~ als Zwischenwörtchen: ἀλλά, δή, γέ (enkl.), zB. es ist ~ nicht schwer ἀλλ' οὐ χαλεπόν, du weißt ~ οἶσθά γε, ~ nicht οὐ μή, zB. sage es ~ nicht οὐ μὴ λέγῃς, beim *impr.*: δή, zB. hüte dich ~ φύλαξαι δή, als Steigerungspartikel: καί, καὶ μήν, ἀλλὰ δὴ καί.
jach s. jäh u. hastig.
Jacht *f*, -schiff *n* ὁ κέλης (ητος), τὸ κελήτιον.
Jacke *f* τὸ χλαμύδιον, ὁ χιτωνίσκος.
Jagd *f* ἡ θήρα, τὸ θηρᾶν, ἡ ἄγρα, ἡ ἄγρευσις (das Ausgehen auf Fang), ἡ κυνηγεσία, ἡ κυνηγία, ἡ κυνηλασία (die ~ mit Hunden), auf der ~ ἐν τῇ θήρᾳ, θηρῶν, auf der ~ sein θηρᾶν, auf die ~ gehen ἰέναι od. ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) ἐπὶ τὴν θήραν, eine ~ veranstalten θήραν ποιεῖσθαι (M.), auf der ~ fangen, erlegen ἀγρεύειν, ~ auf etw. machen θηρᾶν od. θηρεύειν τι, die ~ eifrig betreiben ἐπιμελεῖσθαι (P.) τοῦ θηρᾶν.
jagdbar θηράσιμος (2).
Jagdbeute *f* ἡ ἄγρα, τὸ ἄγρευμα, ἡ θήρα, τὸ κυνηγέσιον.
Jagdbezirk *m* τὸ κυνηγέσιον.
Jagdfreund *m* ὁ φιλόθηρος.
Jagdgefährte, -genosse *m* ὁ σύνθηρος, ὁ συνθηρατής, ὁ συνθηρευτής, ὁ συνθηρῶν (ῶντος), ὁ συγκυνηγέτης, ὁ συγκυνηγός, ὁ συγκυνηγῶν (οῦντος), ὁ συγκυνηγετῶν (οῦντος).
Jagdgefolge *n* οἱ συνθηρῶντες, οἱ συνθηρεύοντες, οἱ ἐπὶ τὴν θήραν ἀκολουθοῦντες od. d. *pl.* der vorhergehenden Wörter.
Jagdgerät *n* τὰ θήρατρα, ἡ θηρατικὴ κατασκευή.
jagdgerecht θηρατικός, θηρευτικός, κυνηγετικός.
Jagdgerechtigkeit *f* ἡ κυνηγία, ἡ ἐξουσία τοῦ θηρᾶν.
Jagdgeschichte *f* ὁ θηρευτικὸς λόγος, ἡ θηρευτικὴ ἱστορία, (Geschichte des Jagdwesens) ἡ τῆς θήρας ἱστορία.
Jagdgesellschaft *f* τὸ κυνηγέσιον, ἡ κυνηγία.
Jagdhaus *n* ἡ θηρατικὴ σκηνή.
Jagdhorn *n* τὸ θηρατικὸν κέρας.
Jagdhund *m* ὁ θηρευτικὸς od. θηρευτὴς κύων (κυνός).
Jagdkleid *n* ἡ κυνηγετικὴ στολή.
jagdkundig θηρευτικός, θηρατικός, κυνηγετικός.
Jagdliebhaber *m* ὁ φιλόθηρος, ὁ φιλοκυνηγέτης, ὁ κυνηγετικός, ~ sein φιλοθηρεῖν.
Jagdliebhaberei *f* ἡ φιλοθηρία, ἡ φιλοκυνηγία.
Jagdliebhaberin *f* ἡ φιλόθηρος.
Jagdlust *f* ἡ θήρας ἐπιθυμία, τὸ φιλόθηρον, ἡ φιλοθηρία.
jagdlustig θηρατικός, κυνηγετικός.
Jagdmesser *n* ἡ κυνηγετικὴ κοπίς (ίδος).
Jagdnetz *n* τὸ θήρατρον, τὸ κυνηγετικὸν δίκτυον.
Jagdpartie *f* ἡ κυνηγία.
Jagdpferd *n* ὁ κυνηγετικὸς ἵππος.
Jagdrevier *n* τὸ κυνηγέσιον.
Jagdspieß *m* τὸ προβόλιον, τὸ ἀκόντιον, τὸ σίγυνον.
Jagdstück *n* τὸ κυνηγέσιον.
Jagdtasche *f* ἡ κυνηγετικὴ πήρα.
Jagdvergnügen *n* ἡ ἐκ τῆς κυνηγίας ἡδονή.
Jagdwesen *n* τὰ περὶ τὴν κυνηγετικὴν od. περὶ τὴν κυνηγίαν.
Jagdzeit *f* ὁ τοῦ θηρᾶν od. κυνηγεῖν καιρός.
Jagdzeug *n* τὰ θήρατρα, ἡ θηρατικὴ κατασκευή.
Jagdzug *m* τὸ κυνηγέσιον.
jagen 1. θηρᾶν, θηρεύειν, διώκειν (nach etw. τι), mit Hunden ~ κυνηγετεῖν, κυνηλατεῖν, (auf Fang ausgehen) ἀγρεύειν, mit j-m ~ συνθηρᾶν u. συνθηρεύειν τινί, (die Jagd betreiben, ausüben) θηρᾶν, κυνηγετεῖν. — 2. (eilen) σπεύδειν, φέρεσθαι (P.), davon~ οἴχεσθαι ἀπελαύνοντα. — 3. (treiben, scheuchen) διώκειν, ἐλαύνειν, τρέπειν, φυγαδεύειν, φοβεῖν, in die Flucht ~ τρέπειν εἰς φυγήν.

Jagen *n* ἡ θήρα, ἡ κυνηγεσία, ἡ θήρευσις, τὸ θηρᾶν.
Jäger *m* ὁ θηρατής, ὁ θηρευτής, ὁ θηρευτήρ (ῆρος), ὁ ἀγρευτήρ (ῆρος, jeder, der auf die Jagd geht), ὁ κυνηγός, ὁ κυνηγέτης (weidgerechter ~), (als Soldat) ὁ ἀκροβολιστής, ὁ ἀκροβολιζόμενος, ὁ τοξότης, ~ zu Pferde ὁ ἱπποτοξότης.
Jägerbursche *m* ὁ τοῦ κυνηγέτου ὑπηρέτης.
Jägerei *f* (als Beschäftigung) ἡ κυνηγετική, ἡ κυνηγία, ἡ θηρευτική, (die sämtlichen Jäger) οἱ κυνηγέται.
Jägergarn *n* τὸ θήρατρον, τὸ δίκτυον, ἡ ἄρκυς (υος), (für die Jagd auf Hochwild, Hirsch, Wildschwein u. dgl.) τὸ ἐλάφειον, τὸ σύειον δίκτυον u. dgl.
Jägerhaus *n* ἡ θηρατικὴ σκηνή, ἡ τοῦ κυνηγέτου (οἰκία).
Jägerhorn *n* τὸ κυνηγετικὸν κέρας.
Jägerin *f* ἡ κυνηγέτις (ιδος), ἡ κυνηγός, ἡ θηρῶσα, ἡ θηρεύουσα.
jägerisch κυνηγετικός, θηρευτικός.
Jägerkleid *n* ἡ κυνηγετικὴ στολή.
Jägerkunst *f* ἡ κυνηγετική, ἡ θηρευτικὴ τέχνη.
Jägerleben *n* ὁ θηρευτικὸς βίος.
jägermäßig κυνηγετικός, θηρευτικός, θηρατικός.
Jägermeister *m* ὁ τῶν κυνηγῶν ἐπιστάτης.
Jägerspieß *m* τὸ προβόλιον, τὸ ἀκόντιον.
Jägerzeug *n* τὰ θηρατικὰ (σκεύη), ἡ θηρατικὴ κατασκευή, τὰ θήρατρα.
jäh 1. (steil) κατάντης, καταφερής, κρημνώδης, ἀπόκρημνος (2), ἀπότομος (2). — 2. (hastig) προπετής, (plötzlich) αἰφνίδιος (2 u. 3), ὁ, ἡ, τὸ ἐξαίφνης, *adv.* (hastig, jählings) προπετῶς, αἰφνιδίως.
jählings s. jäh.
Jahr *n* τὸ ἔτος (der Ablauf der wechselnden Jahreszeiten), ὁ ἐνιαυτός (bestimmte Zeitperiode), ein halbes ~ ἓξ μῆνες, ein viertel ~ τρεῖς μῆνες, übers ~ εἰς νέωτα, in jedem ~, jedes ~, alle ~e, jahraus jahrein s. jährlich; im folgenden ~e τοῦ ἐπιόντος ἔτους, περιιόντι τῷ ἔτει, im künftigen ~e εἰς ἔτους ὥραν, εἰς ὥρας, vorm ~e, im vorigen ~e πέρυσι, ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ, vor zwei ~en προπέρυσιν, ein ~ ums andere παρ' ἐνιαυτόν, alle zehn ~e διὰ δεκάτου ἔτους, in den besten ~en sein ἀκμάζειν τὴν ἡλικίαν, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ein Mann in den besten ~en ἀκμάζων od. ἀκμαῖος ἀνήρ, im zwanzigsten ~e stehen εἰκοστὸν ἔτος ἄγειν, dreißig ~e alt τριάκοντα ἔτη ἔχων od. γεγονώς, τριακονταέτης (-ούτης), ein Zeitraum von fünf ~en ἡ πενταετηρίς (ίδος), ἡ πενταετία, von zehn ~en ἡ δεκαετηρίς (ίδος), ἡ δεκαετία, in meinen jungen (jüngeren, älteren) ~en νέος (νεώτερος, πρεσβύτερος) ὤν, in meinen alten ~en γέρων ὤν, gutes, gesegnetes, fruchtbares ~ ἡ εὐετηρία, schlechtes usw. ~ ἡ δυσετηρία.
Jahrbücher *n pl.* τὰ χρονικά.
jahrelang zu umschr. mit πολλῶν ἐτῶν, z.B. ein ~er Krieg πόλεμος πολλῶν ἐτῶν.
jähren sich zu umschr. mit ἐνιαυτὸς παρελήλυθεν, δώδεκα μῆνες γεγόνασιν.
Jahresausgabe *f* ἡ κατ' ἔτος od. ἐπέτειος δαπάνη.
Jahreseinkommen *n*, **-einkünfte** *f pl.*, **-einnahme** *f* αἱ κατ' ἔτος od. ἐπέτειοι πρόσοδοι, τὰ κατ' ἔτος προσιόντα χρήματα.
Jahresertrag *m* οἱ κατ' ἔτος od. ἐπέτειοι καρποί, s. d. vorh. Wort.
Jahresfest *n* ἡ ἐνιαύσιος ἑορτή.
Jahresfolge *f* οἱ ἐνιαυτοί.
Jahresfrist *f* ὁ ἐνιαύσιος χρόνος, in ~ αὐτόετες.
Jahreslauf *m* ὁ ἐνιαυτός, ὁ ἐνιαυτοῦ κύκλος.
Jahresrechnung *f* ὁ ἐνιαύσιος ἀπολογισμός.
Jahresrente *f* αἱ κατ' ἔτος od. κατ' ἐνιαυτὸν γιγνόμεναι πρόσοδοι.
Jahresschluß *m* ὁ τελευτῶν od. λήγων ἐνιαυτός.
Jahrestag *m* z.B. dies ist der ~ des Sieges ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο ἡ νίκη, s. Geburtstag.
Jahreswechsel *m* αἱ ὧραι.
Jahreszahl *f* τὸ ἔτος.
Jahreszeit *f* ἡ τοῦ ἔτους od. ἐνιαυτοῦ ὥρα, was die ~ mit sich bringt ὡραῖος, gute, schöne ~ ἡ ὡραία, stürmische ~ ὁ χειμών (ῶνος).
Jahrgang *m* z.B. die Beamten des vorigen ~s οἱ περυσινοὶ ἄρχοντες, die Zeitschriften des ~s αἱ δι' ἐνιαυτοῦ od. ἐπ' ἐνιαυτὸν ἐφημερίδες.
Jahrgehalt *m* u. *n*, **Jahrgeld** *n* ὁ ἐνιαύσιος μισθός, ἡ σύνταξις.
Jahrhundert *n* ἡ ἑκατονταετηρίς (ίδος), (Zeitalter) ὁ αἰών (ῶνος).
jährig (ein Jahr alt) ἐνιαύσιος (2 u. 3), ἓν ἔτος ἔχων, πρῶτον ἔτος ἄγων, (ein Jahr dauernd) ἐνιαύσιος, ἐτήσιος, ἐπέτειος (2), διετήσιος (2).
jährlich ἐνιαύσιος (2 u. 3), ἐπέτειος (2), ἔτειος, ἐτήσιος, ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν od. κατ' ἔτος, *adv.* καθ' ἕκαστον ἔτος, δι' ἔτους.
Jährling *m* ὁ (ἡ) ἐνιαύσιος, ἐνάενος.
Jahrmarkt *m* ἡ (κοινὴ) ἀγορά.
Jahrtausend *n* τὰ χίλια ἔτη.
Jahrzahl *f* s. Jahreszahl.
Jahrzehnt *n* ὁ δεκαέτηρος χρόνος.
Jähzorn *m* ἡ ἀκραχολία, ἡ ὀξυθυμία, ἡ ὀργιλότης (ητος), ἡ δυσοργησία, ἡ δυσοργία, auch d. *neutr.* d. folg. *adj.*
jähzornig ἀκράχολος, ὀξύχολος, ὀξύθυμος (sämtl. 2), ὀργίλος, ὀξύς, ~ sein ἀκραχολεῖν, ὀξυθυμεῖσθαι (P.), ὀργίλως ἔχειν.
Jammer *m* (Wehklagen) ἡ οἰμωγή, ὁ ὀδυρμός, ὁ ὀλοφυρμός, ἡ ὀλόφυρσις, ὁ οἰκτισμός, ὁ θρῆνος, τὸ πένθος (letzteres bsd. um einen Toten), (von Frauen) ἡ ὀλολυγή, (großes Elend) ἡ ταλαιπωρία, ἡ δυστυχία, ἡ ἀθλιότης (ητος), (großes Mitleid) ὁ ἔλεος, ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτιρμός.
Jammerbild *n* τὸ οἰκτρὸν ἀνθρώπου σχῆμα.
Jammergeschrei *n* (Wehklagen) s. unter Jammer.
Jammerleben *n* ὁ οἰκτρὸς oder ταλαίπωρος oder ἄθλιος βίος.
jämmerlich (erbarmens-, bemitleidenswert) ἐλεεινός, οἰκτρός, (unglücklich, elend) σχέτλιος, ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), (moralisch schlecht) κάκιστος, ~ klagen δεινὸν ποιεῖσθαι (M.).
Jämmerlichkeit *f* τὸ ἐλεεινόν, (elende Lage) ἡ ταλαιπωρία, (Schlechtigkeit) ἡ κακία, ἡ φαυλότης (ητος).
jammern οἰμώζειν, οἰκτίζεσθαι, ὀλοφύρεσθαι, ὀδύρεσθαι (M.), θρηνεῖν, ὀλολύζειν, ἀνολολύζειν (letztere beiden bsd. von Frauen), es jammert mich ἐλεῶ od. οἰκτίρω τινὰ τῆς δυστυχίας, s. bejammern, beklagen.
Jammern *n* s. Jammer.
jammerschade zu umschr. mit ἐλέου ἄξιος.
Jammerszene *f* τὸ ἐλεεινὸν δρᾶμα.
Jammertal *n* τόπος πολλῶν καὶ παντοδαπῶν κακῶν μεστός, die Erde ist ein ~ ἡ γῆ μεστὴ κακῶν.
Jammerton *m* ἡ ἐλεεινὴ od. οἰκτρὰ φωνή.
jammervoll οἰκτρός, (sehr unglücklich) ἄθλιος, ταλαίπωρος (2).
Januar *m* ὁ πρῶτος μήν (ηνός).
jappen χάσκειν, χαίνειν (κεχηνέναι).
Jasmin *m* τὸ φιλάδελφον.
Jasminöl *n* τὸ ἰασμέλαιον, τὸ ἰάσμινον.
Jaspis *m* ἡ ἴασπις (ιδος), dem ~ ähnlich sein ἰασπίζειν.
jäten ποάζειν, ποηλογεῖν, βοτανίζειν.
Jäten *n* ὁ ποασμός.
Jauche *f* ὁ ἰχώρ (ῶρος).
jauchzen ἀλαλάζειν, ἐκβοᾶν, ἀγάλλεσθαι (M.).
Jauchzen *n* ὁ ἀλαλαγμός, ἡ ἀλαλαγή, ἡ βοή.
Jawort *n* ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ ἐπαίνεσις, ἡ κατάνευσις, das ~ geben ὁμολογεῖν τινι mit *acc.* u. *inf. fut.*, (von einem Mädchen, bei der Verlobung) ἐγγυᾶσθαί (P.) τινι.
[1]**je** ἀλλά, ~ nun ἀλλά, δῆτα, μέντοι, μὲν οὖν.
[2]**je** (jemals) ποτέ (enkl.), πώποτε, (in negativen Sätzen) οὐπώποτε (von der Vergangenheit), οὐδέποτε (von der Zukunft), von ~her ἐξ αἰῶνος, ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου.

ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ, ἐξ ἀρχῆς, νῦν τε καὶ πάλαι, ἀεὶ καὶ ἄλλοτε, die ~ gewesen sind od. gelebt haben οἱ πώποτε (γενόμενοι), bei *comp*: ~ ... desto ὅσῳ ... τοσούτῳ. ~ eher, ~ lieber ὡς τάχιστα, ~ mehr ... desto besser ὅσῳ πλέον ... τοσούτῳ ἄμεινον, zur Bezeichnung eines Verhältnisses: ~ nach κατά mit *acc.*, bei Zahlen: κατά, εἰς, ἀνά mit *acc.*, ~ zehn εἰς δέκα, ἀνὰ δέκα. ~ nachdem καθάπερ. καθ᾽ ὅσον, ὡς. ᾗ.

jedenfalls πάντως, παντὶ τρόπῳ.

jeder ἕκαστος (ein Bestimmter), πᾶς, πᾶσα, πᾶν (jedes beliebige Individuum von einer Gattung), ἑκάτερος (~ von zweien), ~ welcher ὅστις, ἥτις, ὅ τι, ὁ mit d. *part.*, zB. ~ der will ὁ βουλόμενος, ~, welcher uns vorkommt ὁ τυχών (der erste beste), ἐν-, ἐπι-, παρατυχών, ~ ohne Ausnahme οὐδεὶς ὅστις οὐ, alle und jede ἅπαντες, οἱ καθ᾽ ἕκαστον, jedes einzeln αὐτὸ καθ᾽ αὑτό, auf, von ~ Seite, nach ~ Seite hin ἑκασταχόθι. ἑκασταχοῦ, ἑκασταχόθεν, ἑκασταχόσε, ἑκασταχοῖ, auf ~ von beiden Seiten, nach ~ von beiden Seiten hin ἑκατέρωθι, ἑκατέρωθεν, ἑκατέρωσε, auf jede von beiden Arten ἑκατέρως, in jedem Falle, bei ~ Gelegenheit ἑκάστοτε.

jedermann πᾶς τις, πάντες, ἅπαντες, ἕκαστός τις, πᾶς ἀνήρ, πάντες καὶ πᾶσαι, οὐδεὶς ὅστις οὔ.

jederzeit ἀεί ποτε, ἑκάστοτε, διὰ παντός (*sc.* χρόνου), δι᾽ αἰῶνος.

jedesmal ἑκάστοτε, ἀεί, bei Zahlen κατά mit *acc.*, zB. ~ drei κατὰ τρεῖς (auch ἀνά mit *acc.*), ~ wenn ὅτε od. εἰ mit *opt.*

jedesmalig ὁ, ἡ, τὸ ἀεί, ὁ τυχών, ἐπι-, παρ-, ἐντυχών, der ~e Herrscher ὁ ἀεὶ ἄρχων.

jedoch μήν, γε μήν, μέντοι (nachgestellt), ἀλλά, ἀλλά τοι, ἀλλὰ μέντοι, ὅμως. ἀλλ᾽ ὅμως.

jedweder, jeglicher εἷς ἕκαστος, s. jedermann.

jeher: von ~ ἀεί, ἐξ αἰῶνος, ἀεί ποτε.

jemals s. je.

jemand τὶς (enkl.).

jener ἐκεῖνος (mit dem Artikel, ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος), bei zweien ὁ ἕτερος, ~ da ἐκεινοσί, dieser ... ~ ὁ μέν ... ὁ δέ, ~ welcher ὁ mit *part.*

jenseit, jenseits ἐπ᾽ ἐκεῖνα (ἐπέκεινα), πέραν, ὑπέρ, ἔξω, ἐκτός mit *gen.*, von ~ her πέραθεν, diesseits u. ~ τὰ ἐπὶ τάδε καὶ τὰ ἐπ᾽ ἐκεῖνα, das Land ~ ἡ περαία, τὸ ἐπέκεινα, das Jenseits τὰ ἐκεῖ.

jenseitig ὁ, ἡ, τὸ ἐπέκεινα od. πέραν, ὁ περαῖος, das ~e Ufer τὸ πέραν, ἡ περαία.

jetzig ὁ, ἡ, τὸ νῦν (τὰ νῦν), νῦν ὤν, ὑπάρχων, die ~e Zeit ὁ παρὼν καιρός, die ~en Umstände. Verhältnisse τὰ παρόντα, die ~en Menschen οἱ νῦν (ἄνθρωποι), οἱ καθ᾽ ἡμᾶς (ἄνθρωποι), bis auf die ~e Zeit μέχρι τοῦ νῦν, εἰς τὸ νῦν.

jetzt νῦν, τὸ νῦν (τὰ νῦν. nur von der Gegenwart), ἐνταῦθα, τότε (von der Vergangenheit), eben, gerade ~ ἄρτι νῦν, ἄρτι, νῦν δή, erst ~ νῦν δή, τότε δή, ἐνταῦθα δή, noch ~ νῦν ἔτι, ἔτι καὶ νῦν, ~ gleich εὐθύς, παραχρῆμα. αὐτίκα δὴ μάλα, für ~ νῦν μέν. τὸ νῦν, τὰ μὲν παρόντα. bis ~ μέχρι τοῦ νῦν. μέχρι τοῦδε, δεῦρο, von ~ an ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τοῦδε, ἐντεῦθεν.

jeweilig s. jedesmalig.

Joch *n* 1. τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός (eig. u. übtr.), in das ~ spannen ὑπάγειν εἰς τὸ ζυγόν, das ~ auflegen ἐπιτιθέναι ζυγόν τινι, ein ~ Ochsen (Gespann) τὸ ζεῦγος. — 2. (übtr.) (Bedrückung) das ~ der Knechtschaft ἡ δουλεία, j-m das ~ der Knechtschaft auferlegen ἐπιτιθέναι τινὶ ζυγὸν τοῦ μὴ ἀποστῆναι, unter das ~ bringen δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.) τινα, das ~ der Knechtschaft tragen δουλεύειν, unter das ~ der Notwendigkeit kommen καθεστάναι εἰς ζυγὸν ἀνάγκης. — 3. (Gebirgsjoch) ἡ ἀκρώρεια, ἡ ῥάχις (εως). — 4. (Feldmaß) τὸ πλέθρον.

jochähnlich, -artig ζυγοειδής, ζυγώδης.

jochbar ζύγιμος (2), ζύγιος.

Jochochse *m* ὁ ζύγιος βοῦς.

Jochpferd *n* ὁ ζύγιος ἵππος.

Jochriemen *m* τὸ ζυγόδεσμον, ὁ ζευκτήρ (ῆρος).

Johannisbrot *n* τὸ κεράτιον.

Johannisbrotbaum *m* ἡ κερατία.

Johanniskraut *n* τὸ ὑπέρεικον.

Johanniswurm *m*, **-würmchen** *n* ἡ λαμπυρίς (ίδος), ἡ πυγολαμπίς (ίδος).

Journal *n* αἱ ἐφημερίδες, τὰ ὑπομνήματα.

jovial ἱλαρός, εὔθυμος (2).

Jovialität *f* ἡ ἱλαρότης (ητος), ἡ εὐθυμία.

Jubel *m* ἡ ἀγαλλίασις, ἡ χαρὰ καὶ ἡδονή, ἡ μεγάλη χαρά.

Jubelfeier *f*, **-fest** *n*, **Jubiläum** *n* etwa ἡ ἑκατονταετηρίς (ίδος), ἡ πεντηκονταετηρίς (ίδος), auch ἡ πεντηκονταετία.

Jubelgeschrei *n* ἡ ἀλαλαγή. ὁ ὀλολυγμός, ein ~ erheben ὀλολύζειν.

Jubellied *n* ὁ ὕμνος, ὁ παιάν (ᾶνος), ein ~ anstimmen παιανίζειν, παιωνίζειν.

jubeln ἀγάλλεσθαι (M.), παιανίζειν, παιωνίζειν (eig. ein Jubellied anstimmen), ἀνολολύζειν.

juchhe, juchhei ἰού (auch verdoppelt), ἰώ (auch verdoppelt), εὐὰν εὐοῖ.

jucken κνῆν, κνήθειν, κνίζειν, κατακνίζειν, sich ~ κνῆσθαι, κνήθεσθαι (M.), es juckt mich ὀδάζω, κνησιῶ, wens juckt, der kratze sich (Sprichw.) ὅπου τις ἀλγεῖ, κεῖθι καὶ τὴν χεῖρ᾽ ἔχει.

Jucken *n* ἡ κνῆσις, τὸ κνῆσμα, ὁ κνησμός.

Judendorn *m* ὁ παλίουρος.

Judenkirsche *f* ἡ φυσαλλίς (ίδος).

Judenpech *n* ἡ ἄσφαλτος, τὸ ἄσφαλτον.

Jugend *f* 1. ἡ νεότης (ητος), ἡ παιδία, von 17 bis 20 Jahren ἡ ἥβη, kräftige ~ ἡ ἡλικία, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, erste ~ ἡ πρώτη ἡλικία, ewige ~ τὸ ἀγήρατον, von ~ auf ἐκ παιδός, ἐκ παίδων, ἐκ νέου, von früher ~ an εὐθὺς ἐκ παίδων, in der ~ νέος ὤν (Kasus und Numerus nach dem Zusammenhang), blühende ~ ἡ ἀνθοῦσα ἀκμή, ἡ ὥρα, in der Blüte der ~ stehend ἀκμαῖος, ἀκμάζων, ὁ ἐν ὥρᾳ od. ἡλικίᾳ ὤν, in der Blüte der ~ stehen ἀκμάζειν τὴν ἡλικίαν, ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας εἶναι. ἔχειν ὥραν. — 2. (Jünglinge) οἱ νέοι, ἡ νεότης, οἱ ἐν ὥρᾳ, ἡ ἡλικία.

Jugendalter *n* s. Jugend.

Jugendbildung, -erziehung *f* ἡ τῶν νέων od. παίδων παιδεία.

Jugendblüte *f* τὸ ἄνθος (ὥρας), ἡ ὥρα, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας.

Jugenderinnerungen *f/pl.* τὰ παιδικὰ ἀπομνημονεύματα.

Jugendfehler *m* τὸ ἐν παισὶν od. παίδειον ἁμάρτημα.

Jugendfeuer *n* ἡ νεανικὴ ὁρμή.

Jugendfreuden *f/pl.* τὰ ἐν παισὶ καλά, die ~ genießen τὰ ἐν παισὶ καλὰ καρποῦσθαι (M.).

Jugendfreund *m* ὁ ἐκ παιδὸς (od. παίδων) φίλος.

jugendfrisch νεαρός.

Jugendfrische *f* τὸ νεαρόν.

Jugendfülle *f* ἡ ἥβη.

Jugendgefährte *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ἧλιξ (κος). ὁ, ἡ ὁμῆλιξ (κος).

Jugendhitze *f* ἡ νεανικὴ σφοδρότης od. ὀξύτης (ητος), τὸ νεανικὸν πάθος, auch bloß ἡ νεότης (ητος), τὸ νεανίευμα, in der ~ handeln νεανιεύεσθαι (M.).

Jugendjahre *n/pl.* s. Jünglingsalter.

Jugendkraft *f* ἡ νεανικὴ ῥώμη, τὸ τοῦ σώματος ἄνθος. ἡ ἥβη. ἡ ἡλικία, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας. in ~ sein ἀκμάζειν. in der Fülle, in der Blüte der ~ stehen s. unter Jugend.

Jugendleben *n* ἡ νεότης (ητος), ἡ πρώτη ἡλικία.

Jugendlehrer *m* ὁ παιδευτής, ὁ παιδαγωγός.

jugendlich νέος, νεαρός, νεανικός (letzteres oft im tadelnden Sinne = übereilt), das ~e Alter ἡ νεότης (ητος), s. Jugend; ~ sein νεάζειν. νεανισκεύεσθαι (M.), sich ~ betragen νεανιεύεσθαι (M.).

Jugendschönheit *f* ἡ ὥρα.

Jugendstreich *m* τὸ νεανίευμα, ἡ παιδιά, einen ~ begehen νεανιεύεσθαι, νεανισκεύεσθαι (M.).

Jugendsünde *f* s. Jugendfehler.

Jugendunterricht *m* ἡ τῶν νέων (od. παίδων) διδασκαλία.

Jugendzeit *f* ἡ ἡλικία.

Juli *m* ὁ ἕβδομος μήν (ηνός).

jung νέος, νεαρός, νεαλής (von Personen und Sachen), noch ganz ~ νεογνός, ein ~er Mensch νέος, νεανίσκος, νεανίας, τὸ μειράκιον, ὁ παῖς, ein ~er Mensch, Mann, s. Jüngling; ein ~es Mädchen s. Jungfrau; ~er Gatte ὁ νεόγαμος ἀνήρ, ~e Gattin ἡ νεόγαμος νύμφη, ewig ~ ἀγήρως, ἀγήρατος (2), ~ sein νέον εἶναι, ein ~er Vogel ὁ νεοττός, ~e Vögel aufziehen νεοττοτροφεῖν, ein ~es Pferd ὁ πῶλος, ein ~er Löwe ὁ λεοντιδεύς, ein ~er Hund ὁ σκύλαξ (κος).

[1]**Junge** *m* ὁ παῖς, τὸ παιδάριον, ὁ παιδίσκος, τὸ μειράκιον, ὁ μειρακίσκος.

[2]**Junge** *n* τὸ τέκνον, τὸ βρέφος, ὁ ἔκγονος, τὸ ἔκγονον, (von Vögeln) ὁ νεοττός, (von Hühnern) τὸ νεόττιον, ἡ νεοττίς (ίδος), das Nest mit den ~n ἡ νεοττιά, besondere Bezeichnungen s. unter **jung**; von vielen Tiernamen werden zur Bezeichnung der ~n Substantiva auf ιδεύς gebildet, zB. das ~ des Hasen ὁ λαγιδεύς, des Löwen ὁ λεοντιδεύς, des Rebhuhns ὁ περδικιδεύς, der Gans ὁ χηνιδεύς usw., wenige ~ habend ὀλιγότεκνος (2), viele ~ habend πολύτεκνος (2), Reichtum, Mangel an ~n ἡ πολυτεκνία, ἡ ὀλιγοτεκνία.

Jüngelchen *n* τὸ παιδάριον, ὁ μειρακίσκος.

jungenhaft, -mäßig παιδιώδης, παιδαριώδης.

Jünger *m* ὁ μαθητής, die ~ j-s οἱ συνόντες τινί, οἱ ἀμφί od. περί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.

Jungfer, Jungfrau *f* ἡ παρθένος, ἡ παῖς, ἡ κόρη, ἡ παιδίσκη, ἡ νύμφη, ~ sein, als ~ leben παρθενεύεσθαι, κορεύεσθαι (M.), eine alte ~ bleiben ἀνέκδοτον γηράσκειν, (Dienerin, Dienstmädchen) ἡ παιδίσκη, ἡ θεράπαινα.

Jungfernhäutchen *n* τὸ ὑμένιον.

Jungfernkind *n* ὁ (ἡ) παρθένιος παῖς.

Jungfernkraut *n* τὸ παρθένιον, ἡ ἑλξίνη.

Jungfernraub *m* ἡ παρθένων ἁρπαγή.

Jungfernschaft, Jungfrauschaft *f* (Stand der Jungfrau) ἡ παρθενία, ἡ παρθένευσις, τὸ παρθενεύεσθαι, (unverletzte Beschaffenheit eines Mädchens) ἡ κορεία, τὸ κόρευμα, die ~ nehmen, rauben διακορεύειν, διακορίζειν, διαπαρθενεύειν.

Jungfernsohn *m* ὁ παρθενίας.

Jungfrau *f* s. Jungfer.

Jungfrauengemach, -zimmer *n* ὁ παρθενών (ῶνος).

jungfräulich παρθένιος, παρθενικός, παρθένειος (2), ~er Stand s. Jungfernschaft; ein ~es Angesicht haben παρθένιον βλέπειν, ein ~es Leben führen παρθενεύεσθαι (M.), ~e Beschäftigungen, Vergnügungen τὰ παρθενεύματα.

Junggesell *m* ὁ ἠΐθεος.

Junggesellenleben *n* ἡ ἀγαμία.

Junghase *m* s. unter Hase.

Jüngling *m* ὁ νεανίας, ὁ νέος, ὁ νεανίσκος, τὸ μειράκιον, ὁ παῖς, ὁ ἐν ἡλικίᾳ, ὁ ἐφ' ἡλικίας, (im Alter von 17—20 Jahren) ὁ ἔφηβος.

Jünglingsalter *n*, **-jahre** *n/pl.* ἡ νεότης (ητος), ἡ ἀκμάζουσα ἡλικία, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, ἡ ἥβη, in das ~ treten ἡβάσκειν, ἐφηβᾶν, ἔφηβον γίγνεσθαι, im ~ stehen ἀκμάζειν τὴν ἡλικίαν, νέον εἶναι, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι.

jüngst *adv.* νεωστί, ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος.

Juni *m* ὁ ἕκτος μήν (ηνός).

Junker *m* ὁ εὐγενὴς παῖς od. νεανίας.

Jura, Jurisprudenz *f* ἡ τῶν νόμων ἐπιστήμη.

Jurisdiktion *f* ἡ δικαιοδοσία.

Jurist *m* ὁ νομικός.

juristisch νομικός, δικανικός, *adv.* κατὰ τοὺς νόμους.

just s. gerade, eben.

Justiz *f* οἱ νόμοι, (die Richter) οἱ δικασταί.

Justizwesen *n* τὰ περὶ τὰς δίκας.

Juwel *n* ἡ πολυτελὴς λίθος.

Juwelenhändler, Juwelier *m* ὁ λιθοπώλης.

Juwelenschmuck *m* αἱ πολυτελεῖς λίθοι, τὸ λιθοκόλλητον (u. *pl.*), ὁ λιθοκόλλητος κόσμος.

K

K *n*, K, κ τὸ κάππα (indekl.).

Kabale *f* eig. (heimliche Verbindung zu politischen Zwecken gegen die bestehende Verfassung und die Gesetze) ἡ ἑταιρεία, (Ränke u. dgl.) αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, ἡ κακοτεχνία, ἡ κακοπραγμοσύνη, ἡ ἐπιβουλή, ~n schmieden μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.), μηχανορραφεῖν, δόλον ῥάπτειν.

Kabalenmacher *m* ὁ κακοπράγμων (ονος).

Kabel, Kabeltau *n* τὸ σχοινίον.

Kabeljau *m* ὁ ὄνος, ὁ γάδος, ὁ μαξεινός.

Kabinett *n* (Zimmer) τὸ οἴκημα, τὸ δωμάτιον, ἡ δίαιτα, (Rat eines Fürsten) ἡ βουλή, (Kunstsammlung) τὸ μουσεῖον.

Kabinettsminister *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων.

Kabinettsorder *f* τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα.

Kachel *f* ὁ κέραμος, τὸ ὄστρακον.

Kachelofen *m* ἡ κεραμεία κάμινος, ὁ ὀστράκινος ἰπνός.

Kacke *f* ἡ κάκκη.

kacken κακκᾶν.

Kadaver *m* ὁ νεκρός, τὸ νεκρὸν σῶμα.

Käfer *m* (als Gattung) τὸ κολεόπτερον (besondere Spezies sind: ὁ κάνθαρος, ἡ κανθαρίς (ίδος), ὁ κάραβος), e-n ~ haben (nicht richtig im Kopfe sein) οὐκ ὀρθῶς φρονεῖν.

Käferlarve *f* ἡ κάμπη.

Kaffee *m*, **Kaffeebohne** *f* etwa ὁ Ἀραβικὸς κύαμος.

Käfig *m* ὁ οἰκίσκος, ἡ εἱρκτή, τὸ ζωγρεῖον, (für Vögel) ὁ ὀρνίθειος οἰκίσκος, τὸ ὀρνιθοτροφεῖον, (für wilde Tiere) ἡ γαλεάγρα.

Kaftan *m* ὁ κάνδυς (υος), ἡ κανδύκη, ἡ μανδύη.

kahl 1. ψιλός (allg. u. vom Kopfe u. von Landstrichen), φαλακρός (nur vom Kopfe), ἔρημος (öde, wüst, von Ländern), ~ machen ψιλοῦν, ἀποψιλοῦν, ~ werden P., ~ scheren ἐν χρῷ κείρειν (u. M.), ~ geschoren ἐν χρῷ κεκαρμένος, ~er Kopf ἡ φαλάκρα, τὸ φαλάκρωμα, ἡ φαλακρότης (ητος), einen ~en Kopf haben φαλακρὸν εἶναι, μαδᾶν. — **2.** (geringfügig, schlecht) εὐτελής, φαῦλος.

Kahlheit *f* ἡ ψιλότης (ητος, allg.), s. Kahlköpfigkeit.

Kahlkopf *m* ὁ φαλακρός.

kahlköpfig φαλακρός (der eine Glatze hat), ἀναφαλαντίας (mit kahlem Vorderkopfe).

Kahlköpfigkeit *f* ἡ φαλακρότης, ἡ μαδαρότης (ητος).

Kahlmachen *n* ἡ ψίλωσις, ἡ ἀποψίλωσις.

Kahlwerden *n* ἡ μάδησις.

Kahlwild *n* (ungeweihte Hirschkühe) αἱ ἔλαφοι.

Kahm *m* ἡ σαπρότης (ητος), ὁ εὐρώς (ῶτος), τὸ σαπρόν, ἡ λάμπη.

kahmig λαμπηρός, σαπρός, ~ werden σήπεσθαι (P.).

Kahn *m* ὁ λέμβος, τὸ σκάφος, ἡ σκάφη.

kahnähnlich, -artig λεμβώδης, σκαφοειδής.

Kähnchen *n* τὸ σκαφίδιον.

Kaiser *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ βασιλεύς, ὁ ἄρχων (οντος), ~ sein αὐτοκρατορεύειν, βασιλεύειν (die

Griechen bezeichnen gewöhnlich die römischen Kaiser mit βασιλεύς, erst später kommen ὁ Καῖσαρ (αρος, Caesar) und Σεβαστός (Augustus) auf), um des ~s Bart streiten (Sprichw.) μάχεσθαι περὶ ὄνου σκιᾶς.

Kaiserfamilie *f*, **-haus** *n* τὸ τοῦ αὐτοκράτορος γένος od. ὁ τοῦ αὐτοκράτορος οἶκος.

Kaiserin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα, (als Regentin) ἡ αὐτοκράτωρ (ορος).

Kaiserkrone *f* τὸ βασιλικὸν διάδημα.

kaiserlich βασιλικός.

Kaisertum *n* ἡ βασιλεία.

Kajüte *f* ἡ σκηνή, ἡ στέγη.

Kalb *n* ὁ μόσχος (vom Rinde), (übh. d. Junge) ὁ νεοττός, ὁ σκύλαξ (κος), ὁ νεβρός (vom Hirsch u. vom Reh).

Kälbchen *n* τὸ μοσχίον, τὸ μοσχάριον.

Kalbe *f* ἡ δάμαλις (εως), ἡ δαμάλη.

kalben τίκτειν.

Kalben *n* ὁ τόκος.

kälbern (mutwillig sein) μοσχιᾶν.

Kalbfell *n* ἡ μοσχῆ, τὸ μόσχειον δέρμα.

Kalbfleisch *n* τὰ μόσχεια κρέα.

Kalbleder *n* τὸ μόσχειον σκῦτος.

Kalbsauge *n* ὁ μόσχειος ὀφθαλμός.

Kalbsbraten *m* τὰ μόσχεια κρέα ὀπτά.

Kalbsfuß *m* ὁ μόσχειος πούς (ποδός).

Kalbsgekröse *n* αἱ μόσχειοι χόλικες.

Kalbsleber *f* τὸ μόσχειον ἧπαρ (ατος).

Kalbsmilch *f* ὁ θύμος.

Kaldaunen *f/pl.* τὰ ἔγκατα, τὰ ἐγκοίλια, αἱ χολάδες, αἱ χόλικες.

Kalender *m* τὸ ἡμερολόγιον, ἡ ἐφημερίς (ίδος).

kalfatern (ein Schiff) ζευγνύναι ναῦν.

Kaliber *n* (übtr.) τὸ κόμμα, τὸ εἶδος, s. Schlag.

Kalk *m* ἡ τίτανος, ἡ κονία, (ungebrannt) ἡ χάλιξ (κος), ungelöschter ~ ἡ ἄσβεστος τίτανος, mit ~ bestreichen τιτανοῦν, κονιᾶν, das Anstreichen mit ~ ἡ κονίασις.

Kalkanstrich *m* τὸ κονίαμα.

kalkartig τιτάνῳ ἐοικώς.

Kalkbruch *m* τὰ τιτάνου μέταλλα.

Kalkerde *f* ἡ τίτανος, ἡ κονία.

kalkig s. kalkartig.

Kalklauge *f* ἡ κονία (ἀσβέστου).

Kalkstaub *m* ἡ κονία.

Kalkstein *m* ἡ χάλιξ (κος).

Kalktünche *f* ἡ κονία.

Kalkulator *m* ὁ λογιστής.

kalkulieren λογίζεσθαι, ἐκλογίζεσθαι (M.), falsch ~ σφάλλεσθαι (P.) τῆς γνώμης, ψεύδεσθαι (P.) τῆς ἐλπίδος.

Kalkulieren *n* ὁ λογισμός.

Kalkwasser *n* τὸ ἀπόπλυμα τιτάνου.

Kalligraph *m* ὁ καλλιγράφος.

Kalligraphie *f* ἡ καλλιγραφία.

kalligraphieren καλλιγραφεῖν.

kalligraphisch καλλιγραφικός, κεκαλλιγραφημένος.

Kallus *m* (harte Haut) ὁ τύλος, ἡ τύλη, τὸ τύλωμα, (ausgeschwitzter und sich verhärtender Knochensaft) ὁ πῶρος, τὸ ἐπιπώρωμα.

Kalme *f* (Meeresstille) ἡ γαλήνη, (die ~en = windstille Gegenden) νήνεμα χωρία.

Kalmäuser *m* (Kopfhänger) ὁ σκιατραφίας.

kalmäusern σκιατραφεῖσθαι (P.). [ἄκορον.]

Kalmus *m* ὁ κάλαμος, ἡ ἄκορος, Wurzel des ~ τὸ

Kalmuswein *m* ὁ ἀκορίτης οἶνος.

kalt ψυχρός (eig. u. übtr.), ψυχεινός (frisch, kühlend), δυσχείμερος (2), δυσχειμερινός (vom Klima u. von Gegenden), ἄπυρος (2, von Speisen), κρυερός (eiskalt), ἀμβλύς (von Gesinnung u. Neigung), ~es Wasser τὸ ψυχρόν (ὕδωρ), ~e Speisen, ~e Küche ἡ ἄπυρος τροφή, ψυχραὶ τράπεζαι, ~ machen ψύχειν, ψυχοῦν, ψυχραίνειν, ~ werden ψύχεσθαι, ἀποψύχεσθαι (P.), es ist ~ ψῦχός ἐστιν, es wird ~ ψῦχος γίγνεται, sich ~ baden ψυχρολουτεῖν, das ~e Baden ἡ ψυχρολουσία, ~ trinken ψυχροποτεῖν, der ~ trinkt ὁ ψυχροπότης, ~es Fieber ὁ ἀμφημερινὸς πυρετός, mit ~em Blute πρᾴως, ἡσύχως, καθ' ἡσυχίαν, εὐκόλως, ~ gegen etw. sein ἀμελεῖν od. ὀλιγωρεῖν τινος, die Rede läßt mich ~ ὁ λόγος οὐ κινεῖ με.

kaltblütig (ruhig) ἥσυχος, (unerschrocken) ἀτάρακτος (2), ἄφοβος (2), (ohne Mitleid) ἀνηλεής, ὠμός.

Kaltblütigkeit *f* τὸ θάρρος, ἡ ἡσυχία, ἡ ἀταραξία od. d. *neutr.* der vorh. *adj.*

Kälte *f* τὸ ψῦχος (u. *pl.*), τὸ ῥῖγος (u. *pl.*), ἡ ψυχρότης (ητος), (Eis~) τὸ κρύος, strenge ~ τὸ δεινὸν ψῦχος, übtr. ἡ ψυχρότης (ητος, Gleichgültigkeit), ἡ ἀναισθησία (Gefühllosigkeit).

Kältegrad *m* τὸ τοῦ ψύχους ποσόν.

kälten (kalt machen) ψυχρὸν ποιεῖν.

kältlich ψυχεινός, ψυχρότερος, ὑπόψυχος (2).

Kaltsinn *m* ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀπάθεια.

kaltsinnig ψυχρός, ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀπαθής.

Kaltwasserbad *n* ἡ ψυχρολουσία, τὰ ψυχρὰ λουτρά.

Kamaschen *f/pl.* αἱ κνημῖδες.

Kamel *n* ἡ (ὁ) κάμηλος, ~e halten καμηλοτροφεῖν, der ~e hält ὁ καμηλοβοσκός, vom ~ καμήλειος.

kamelartig καμηλώδης.

Kamelfleisch *n* τὰ καμήλεια κρέα.

Kamelführer *m* ὁ καμηλίτης, ὁ καμηληλάτης.

Kamelhaut *f* ἡ καμήλου δορά.

Kamelladung *f* τὸ καμήλου φορτίον.

Kamelopard *m* (Giraffe) ἡ καμηλοπάρδαλις (εως).

Kameltreiber *m* ὁ καμηλάτης, ὁ καμηλοκόμος.

Kamelwärter *m* ὁ καμηλίτης.

Kamerad *m* ὁ ἧλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης, ὁ ἑταῖρος, ὁ φίλος, ὁ συνήθης, ὁ οἰκεῖος, (im Kriege) ὁ συστρατιώτης, ὁ σύσκηνος, (in der Schule) ὁ συμφοιτητής, (auf der Reise) ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος, die ~en j-s οἱ περί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ συνόντες τινί.

Kameradschaft *f* ἡ ἑταιρεία, (im Kriege) ἡ συστρατεία, ἡ συσκηνία, (die Kameraden) s. Kamerad.

kameradschaftlich φιλικός, συνήθης, οἰκεῖος.

Kamille *f* (eine Pflanze) τὸ εὐάνθεμον, ἡ ἀνθεμίς (ίδος), τὸ χαμαίμηλον.

Kamin *m* ὁ βοῦνος, ἡ κάμινος.

Kamm *m* ὁ κτείς (κτενός), (der Vögel) ὁ λόφος, (des Hahns) τὸ κάλλαιον, (eines Gebirges) ἡ ῥάχις, ἡ ὀφρύς (ύος), ἡ ἀκρώρεια, der ~ schwillt j-m (Sprichw.) κερουτιᾷ τις.

Kammacher *m* ὁ κτενοποιός.

kammartig, -förmig κτενοειδής, κτενώδης.

Kämmchen *n* τὸ κτένιον.

kämmen (die Haare) κτενίζειν, κοσμεῖν od. εὐθετεῖν τὰς τρίχας, (Wolle) πέκειν od. πεκτεῖν ἔρια, ποκίζειν.

Kämmen *n* ὁ κτενισμός.

Kammer *f* (Zimmer) τὸ οἴκημα, τὸ δωμάτιον, (Vorratskammer) τὸ ταμιεῖον, (Schatzkammer) ὁ θησαυρός, τὸ ταμιεῖον, ἡ γάζα, Verwalter der ~ οἱ τοῦ βασιλέως ταμίαι, οἱ ἐπὶ τοῖς βασιλικοῖς χρήμασιν, (Kollegium zur Beratung von Staatsangelegenheiten) ἡ βουλή, τὸ συνέδριον (τὸ τῶν ἐκκλήτων). [μάτιον.]

Kämmerchen, Kämmerlein *n* τὸ οἰκημάτιον, τὸ δω-

Kammerdiener *m* ὁ θεράπων (οντος), ὁ κατακοιμιστής, ὁ κατευναστής, ὁ κοιτωνίτης.

Kämmerei *f* τὸ δημόσιον ταμιεῖον.

Kämmerer *m* ὁ ταμίας.

Kammerfrau, -jungfer *f*, **-mädchen** *n* ἡ θεράπαινα, ἡ κατευνάστρια, ἡ κομμώτρια, ἡ κουρίς (ίδος), ἡ ἄβρα.

Kammerherr *m* ὁ κοιτωνάρχης.

Kammhändler *m* ὁ κτενοπώλης.

Kammuschel *f* ὁ κτείς (κτενός).

Kampagne *f* ἡ στρατεία, eine ~ machen στρατεύεσθαι (M.), στρατείαν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ mitmachen συστρατεύειν (u. M.), εἶναι τῶν στρατευομένων.

Kämpe *m* ὁ ἀγωνιστής, ὁ ἀθλητής.
Kampf *m* ὁ ἀγών (ῶνος, allg.), ἡ ἀγωνία, ἡ ἅμιλλα (Wettkampf), ἡ μάχη, τὸ ἔργον (~ im Kriege), ὁ ἆθλος (um einen Preis), ἡ πάλη, τὸ πάλαισμα (im Ringen), ἡ πυγμή (Faust~), übtr. ~ mit Worten ἡ μάχη, ὁ ἀγών, ἡ συμπλοκή (Handgemenge), ὁ κίνδυνος (eig. Risiko beim ~), ἡ μονομαχία (~ unter zweien), ~ auf Leben u. Tod ὁ περὶ ψυχῆς od. περὶ τῶν μεγίστων ἀγών, einen ~ (Wett~) veranstalten ἀγῶνα τιθέναι od. ποιεῖν, ἀγωνοθετεῖν, in den ~ gehen, ziehen, ihn beginnen ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς μάχην, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, διὰ μάχης ἰέναι, ἅπτεσθαι (M.) τῶν ὅπλων, einen ~ bestehen ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι (M.), ἀγῶνα od. μάχην ποιεῖσθαι (M.), den ~ beendigen παύειν μαχομένους (unter andern), παύεσθαι (M.) μαχόμενον (wenn man selbst mitkämpft), innerer ~ ὁ ἀγών, ἡ ἀγωνία.
Kampfanstrengung *f* ὁ ἀγών (ῶνος).
Kampfbegierde *f* ἡ μάχης ἐπιθυμία.
kampfbegierig μάχης ἐπιθυμῶν, πρόθυμος (2) εἰς τὸ μάχεσθαι, φιλοκίνδυνος (2), ~ sein φιλομαχεῖν.
Kampfbelohnung *f* τὸ ἆθλον.
kampfbereit, -fertig παρεσκευασμένος ὡς εἰς μάχην.
kämpfen ἀγωνίζεσθαί, διαγωνίζεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα (eig. u. übtr.), μάχεσθαί τινι (mit Waffen), ἁμιλλᾶσθαι (P.) πρός τινα (wettkämpfen), παλαίειν, διαπαλαίειν τινί u. πρός τινα (ringen), gegen j-n ~ ἀνταγωνίζεσθαί (M.) τινι, ἀνθίστασθαί u. ἀντιπράττειν τινί, im Zweikampfe mit j-m ~ μονομαχεῖν τινι und πρός τινα.
Kämpfen *n* ὁ ἀγών (ῶνος) s. Kampf.
Kämpfer *m* ὁ ἀγωνιστής (allg.), ὁ ἀθλητής (in Wettkämpfen), ὁ μαχόμενος, ὁ στρατιώτης (im Kriege).
kampffreudig πρόθυμος (2) εἰς τὸ μάχεσθαι.
Kampfgefährte, -genosse *m* ὁ σύμμαχος.
Kampfgenossenschaft *f* ἡ συμμαχία, (Kampfgenossen) οἱ σύμμαχοι.
Kampfgetümmel *n* ὁ τῶν μαχομένων θόρυβος.
kampfgewohnt συγκεκροτημένος τὰ πολεμικά.
Kampfhahn *m* ὁ εἰς μάχην τρεφόμενος ἀλεκτρυών (όνος), (Raufbold) ὁ ἀψίμαχος.
kampflos ἀμαχητί, ἀκονιτί.
Kampflust *f* ἡ μάχης ἐπιθυμία.
kampflustig πρόθυμος (2) εἰς τὸ μάχεσθαι, φιλοκίνδυνος (2).
kampfmutig μάχιμος (2).
Kampfplatz *m* (Schlachtfeld) ἡ μάχη, τὸ πεδίον, (Ringplatz) ἡ παλαίστρα, in Zssgn auch bloß ὁ ἀγών (ῶνος).
Kampfpreis *m* τὸ ἆθλον, τὸ ἀγώνισμα, τὸ βραβεῖον, erster ~ τὸ ἀριστεῖον, Kampfpreise aussetzen ἆθλα προτιθέναι, verteilen ἆθλα διδόναι, empfangen, davontragen ἆθλα λαμβάνειν, κτᾶσθαι (M.).
Kampfrichter *m* ὁ ἀγωνοθέτης, ὁ ἀθλοθέτης, ὁ βραβεύς, ὁ βραβευτής, ὁ ῥαβδοῦχος, ὁ ῥαβδονόμος, ~ sein ἀγωνοθετεῖν, ἀθλοθετεῖν, βραβεύειν, ῥαβδονομεῖν.
Kampfrichteramt *n* ἡ ἀγωνοθεσία, ἡ ἀθλοθεσία, ἡ βραβεία.
Kampfroß *n* ὁ ἀγωνιστὴς ἵππος.
kampfscheu φυγόμαχος (2).
Kampfspiel *n* ὁ ἀγών (ῶνος), die vier großen griechischen ~e heißen: τὰ Ὀλύμπια, Πύθια, Νέμεια, Ἴσθμια, in den olympischen ~en siegen νικᾶν τὰ Ὀλύμπια, ein Sieger in diesen ~en ὁ Ὀλυμπιονίκης.
Kampfübung *f* ἡ ἄθλησις, ~en treiben ἀσκεῖν τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν.
kampfunfähig ἀπόμαχος (2).
kampieren στρατοπεδεύεσθαι (M.), αὐλίζεσθαι, καταυλίζεσθαι (P.), σκηνᾶν (u. M.), σκηνοῦν, κατασκηνοῦν, σκηνεῖν.
Kanaille *f* ὁ κάκιστος, ὁ κακοῦργος, ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα, ὁ φαρμακός.
Kanal *m* 1. (Wasserleitung) ὁ ὀχετός, τὸ ὀχέτευμα, ὁ αὐλών (ῶνος), ἡ διῶρυξ (χος). — 2. (Röhre, Rinne) ὁ σωλήν (ῆνος), einen ~ ziehen, durch einen ~ ableiten ὀχετεύειν, δι-, ἀποχετεύειν, das Ziehen eines ~s ἡ ὀχετεία, ἡ ὀχεταγωγία, (im organischen Körper) ὁ αὐλός, ὁ πόρος. — 3. (Meerenge) ὁ πόρος.
kanalisieren διοχετεύειν.
Kanapee *n* ἡ κλίνη, τὸ ἀνάκλιντρον.
Kandidat *m* ὁ μετιὼν od. μετερχόμενος od. παραγγέλλων ἀρχήν, ὁ σπουδάζων περὶ ἀρχήν.
Kandidatur *f* ἡ παραγγελία.
kandidieren παραγγέλλειν, μετιέναι ἀρχήν.
Kaninchen *n* ὁ λαγιδεύς, τὸ λαγίδιον, ὁ κόνικλος (κούνικλος), ἡ λεβηρίς (ίδος), auch ὁ λαγώς.
Kanne *f* ἡ κάλπις (ιδος), ὁ κάνθαρος, (als Maß) ὁ χοῦς (*gen.* χοός u. χοῶς).
Kannegießer *m* ὁ περὶ τῶν τῆς πόλεως ληρῶν oder φλυαρῶν.
Kannegießerei *f* αἱ περὶ τῶν τῆς πόλεως φλυαρίαι.
kannegießern περὶ τῶν τῆς πολέως ληρεῖν oder φλυαρεῖν.
kannelieren ῥαβδοῦν.
kanneliert ῥαβδωτός, nicht ~ ἀρράβδωτος (2).
Kannelierung *f* ἡ ῥάβδωσις.
Kanoe *n* s. Kanu.
Kanon *m* ὁ κανών (όνος).
kanonisch κανονικός.
Kante *f* τὸ κράσπεδον.
Kantenband *n* ἡ περιτένεια.
kantig παρυφασμένος.
Kanton *m* ὁ δῆμος, ὁ νομός.
kantonieren διασκηνεῖν, καταστρατοπεδεύεσθαι (M.), ~ lassen διασκηνοῦν, καταστρατοπεδεύειν.
Kantonierungsquartier *n* ἡ καταστρατοπεδεία.
Kanu *n* τὸ μονόξυλον πλοῖον.
Kanzel *f* τὸ βῆμα, τὸ ἀνάβαθρον, ὁ ἄμβων (ωνος), die ~ besteigen προέρχεσθαι εἰς τὸ βῆμα.
Kanzelrede *f* ὁ ἱερὸς λόγος.
Kanzelredner *m* ὁ ἱερολόγος, ὁ τὰ θεῖα διδάσκων.
Kanzlei *f* αἱ γραφαί.
Kanzler *m* ὁ λογοθέτης.
Kanzlist *m* ὁ γραμματεύς.
Kap *n* τὸ ἀκρωτήριον, ἡ ἄκρα.
Kapaun *m* ὁ ἐκτομίας ἀλεκτρυών (όνος), ὁ κάπων (ωνος).
kapaunen ἐκτέμνειν ἀλεκτρυόνας.
Kapelle *f* ὁ σηκός, τὸ σήκωμα, τὸ μικρὸν ἱερόν, (Verein von Musikanten) οἱ μουσουργοί.
[1]**Kaper** *m* ὁ πειρατής.
[2]**Kaper** *f* (Gewürz) ἡ κάππαρις (εως), τὸ καππάριον.
Kaperei *f* ἡ πειρατεία.
kapern πειρατεύειν, λῃστεύειν.
Kapernbrühe *f* ἡ ἀβυρτάκη (eine Sauce aus Zwiebeln, Knoblauch, eingemachten Kapern u. dgl.).
Kapernstrauch *m* ἡ κάππαρις (εως).
Kaperschiff *n* ἡ λῃστικὴ ναῦς.
Kapital *n* (Geldsumme) τὸ κεφάλαιον, τὸ ἀρχαῖον, (ausgeliehene Geldsumme) τὸ δάνειον, τὸ δάνεισμα, Betriebs~ ἡ ἀφορμή, ein ~ ausleihen διδόναι χρέος, ein ~ abtragen ἀποδιδόναι χρέος, ein ~ aufnehmen λαμβάνειν χρέος, δάνεισμα ποιεῖσθαι (M.).
Kapitäl *n* s. Kapitell.
Kapitalhirsch *m* ὁ ἔλαφος πολύοζα κέρα ἔχων, ὁ πολύκερως ἔλαφος.
Kapitalist *m* ὁ πλούσιος χρημάτων, (der Geld auf Zinsen ausleiht) ὁ τοκιστής, ὁ δανειστής.
Kapitalverbrechen *n* παρανόμημα od. ἀδίκημα, ᾧ ἐπίκειται θανάτου ζημία, j-n eines ~s anklagen κρίνειν τινὰ θανάτου.
Kapitän *m* ὁ λοχαγός, ὁ ἑκατόνταρχος, ὁ ἑκατοντάρχης (centurio), dessen Stelle ἡ ἑκατονταρχία, ἡ λοχαγία, ~ eines Schiffes ὁ ναύαρχος, ὁ τριηράρχης, (bei einem Kauffahrteischiffe) ὁ ναύκληρος.
Kapitel *n* τὸ κεφάλαιον.
Kapitell *n* (einer Säule) τὸ κιονόκρανον.
Kapitulation *f* ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, αἱ σπονδαί, durch, infolge einer ~ ὁμολογίᾳ, ἀπὸ συμβάσεως, καθ᾽ ὁμολογίαν, eine ~ abschließen σπονδὰς od. σύμβασιν ποιεῖσθαι (M.), συμβαίνειν καθ᾽ ὁμολογίαν

(mit j-m πρός τινα), eine ~ wird abgeschlossen ὁμολογία γίγνεται, j-m eine ~ anbieten ἐπικηρυκεύεσθαί (M.) τινι od. ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τινι περὶ συμβάσεως, eine Stadt durch ~ einnehmen ὁμολογίᾳ αἱρεῖν od. παραστήσασθαι od. προσάγεσθαι (M.) πόλιν, sich auf ~ ergeben παραδιδόναι ἑαυτὸν ἐπὶ συμβάσει.

Kapitulationsvorschläge *m/pl.* οἱ περὶ ὁμολογίας oder συμβάσεως λόγοι, οἱ συμβατικοὶ λόγοι, j-m ~ machen λόγους προσφέρειν τινὶ περὶ συμβάσεως od. ὁμολογίας.

kapitulieren παραδιδόναι τὴν πόλιν ἐπὶ συμβάσει (von einer Stadt), προσχωρεῖν τινι, σύμβασιν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα (von Personen).

Käppchen *n* ἡ μικρὰ κυνῆ.

Kappe *f* ἡ κυνῆ (für Männer), ἡ καλύπτρα (für Weiber).

kappen ἀπο-, περικόπτειν, auch bloß κόπτειν (abschneiden), ὑποτέμνειν (Anker, Mast), ἐκτέμνειν (kastrieren), ἐπιβαίνειν (vom Hahne, der die Henne befruchtet).

Kappzaum *m* ὁ χαλινός.

Kapsel *f* τὸ ἔλυτρον, ἡ θήκη, τὸ κιβώτιον (~ um das an Urkunden hängende Siegel) ἡ κόγχη.

kaputt s. entzwei.

Kapuze *f* τὸ κάλυμμα.

Karausche *f* ὁ κορακῖνος, ὁ πλάταξ (κος).

Karawane *f* ἡ συνοδία.

Karawanenführer *m* ὁ συνοδιάρχης.

Karbatsche *f* ἡ μάστιξ (γος), ἡ ὑστριχίς (ίδος), τὸ σκῦτος (auch *pl.*), ὁ ῥυτήρ (ῆρος).

karbatschen μαστιγοῦν, δέρειν.

Kardamom *m* (*n*) (ein Gewürz) τὸ καρδάμωμον.

Kardätsche *f* ὁ κνάφος (γνάφος), τὸ ξάνιον.

kardätschen κνάπτειν (γνάπτειν), ξαίνειν, καταξαίνειν.

Karde, Kardendistel *f* ὁ δίψακος, ἡ διψάς (άδος).

Kardinal *m* ὁ ἀρχιερεύς, neugr. ὁ καρδινάλης.

Kardinaltugend *f* ἡ τῶν ἀρετῶν πρώτη καὶ μεγίστη, ~en αἱ πρῶται τε καὶ μέγισται ἀρεταί.

Kardinalzahl *f* ὁ κύριος ἀριθμός.

Kardone *f* (Pflanze) ἡ κάκτος.

karessieren κορίζεσθαι, ὑποκορίζεσθαι (M.).

Karfunkel *m* τὸ ἀνθράκιον (Edelstein), ὁ ἄνθραξ (κος, sowohl Edelstein wie Geschwür).

Karfunkelstein *m* s. Karfunkel.

karg φειδωλός, μικρολόγος (2), ἀνελεύθερος (2), ἀκριβής (von Personen), γλίσχρος (von Personen u. Sachen), εὐτελής, σπάνιος (von Sachen).

kargen φείδεσθαι (M., mit etw. τινός), μικρολογεῖσθαι (M.), γλίσχρως ἔχειν.

Kargheit *f* ἡ φειδωλία, ἡ μικρολογία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ γλισχρότης (ητος, von Personen), ἡ εὐτέλεια, ἡ σπάνις (von Sachen).

kärglich (von Sachen) σπάνιος, εὐτελής, λυπρός, (von Personen) φειδωλός, ἀκριβής.

Karikatur *f* ἡ εἰς τὸ χεῖρον μίμησις (als Handlung), τὸ εἰς τὸ χεῖρον μίμημα (als Sache).

karikieren εἰς τὸ χεῖρον μιμεῖσθαί (M.) τι.

Karneol *m* (ein Edelstein) τὸ σάρδιον, ὁ σάρδιος.

Karnies *m*, *n* τὸ κυμάτιον.

Karosse *f* ἡ λαμπρὰ ἁρμάμαξα.

Karotte *f* (Mohrrübe) τὸ καρωτόν.

Karpfen *m* ὁ κυπρῖνος.

Karre *f*, **Karren** *m* ἡ ἅμαξα.

Karree *n* τὸ πλαίσιον, e. ~ formieren πλαίσιον ποιεῖσθαι (M.).

Karren *n* τὸ ἁμαξεύειν.

karren ἁμαξεύειν.

Karrenschieber *m* ὁ ἁμαξοκυλιστής.

Karriere *f* eigtl. ὁ ἐκτενέστατος δρόμος, ~ reiten ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνειν, übtr. e. gute ~ machen εὐτυχίᾳ χρῆσθαι.

Kärrner *m* ὁ ἁρματηλάτης, ὁ ἁμαξεύς.

Karst *m* ἡ δίκελλα, ἡ σμινύη.

Karte *f* ὁ χάρτης (ein Stück Papier), τὸ σύμβολον (Einlaß~), ὁ πίναξ (κος, Land~), τὸ παράδειγμα, ἡ δεῖξις (Muster~), τὸ παικτικὸν σχεδάριον (Spiel~).

Kartensammlung *f* ἡ πινακοθήκη.

Kartenzeichner *m* ὁ πινακογράφος.

Kartenzeichnung *f* ἡ πινακογραφία.

Karunkel *f* (Vergrößerung der Tränendrüsen bei Bindehautentzündung) ἡ ἐγκανθίς (ίδος).

Karzer *m*, *n* τὸ δεσμωτήριον.

Käse *m* ὁ τυρός, τὸ τύρευμα, ἡ πηκτή (letzteres: Quark~), frischer ~ ὁ χλωρὸς τυρός, ~ machen τυροῦν, τυρεύειν, τυροποιεῖν, der ~ macht ὁ τυρευτής, ὁ τυροποιός, mit ~ handeln, ~ verkaufen τυροπωλεῖν.

käseartig τυροειδής, τυρόεις.

Käsebereitung *f* ἡ τύρευσις.

Käsebude *f*, **-laden** *m* τὸ τυροπωλεῖον.

Käsedarre, -horde *f* τὸ τυροκομεῖον, ὁ τυροφύκτης, ὁ ταρρός.

Käsefresser *m* ὁ τυροφάγος.

Käsehändler *m* ὁ τυροπώλης.

Käsekorb *m* τὸ τυροβόλιον, ὁ ταρρός.

Käsekuchen *m* ὁ τυροῦς (οῦντος), τὸ τυροκόσκινον.

Käsemachen *n* ἡ τυρεία, ἡ τύρευσις, ἡ τυροποιία.

Käsemarkt *m* οἱ τυροί.

Käsemesser *n* (zum Schaben des Käses) ἡ τυρόκνηστις.

Käsemade, -milbe *f* τὸ ἄκαρι.

käsen *trans.* τυρεύειν, *intr.* (zu Käse werden) τυρεύεσθαι, τυροῦσθαι (P.).

Käser *m* ὁ τυρευτής, ὁ τυροποιός.

Käserinde *f* τὸ σκῖρον.

Kaserne *f* τὸ στρατόπεδον, αἱ τῶν στρατιωτῶν σκηναί.

käseweiß werden τυροῦσθαι (P.).

käsig τυροειδής.

Kassation *f* ἡ ἀκύρωσις, ἡ ἀθέτησις, ἡ καθαίρεσις (von Sachen), ἡ κατάπαυσις, ἡ κατάλυσις (Absetzung), ἡ ἀτίμωσις (Ächtung, von Personen).

Kasse *f* (Geldbehältnis) ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ θήκη, (eines Wechslers) ἡ τράπεζα, (das vorhandene Geld) τὰ χρήματα, τὰ ὑπάρχοντα, öffentliche ~ τὸ κοινόν, τὸ δημόσιον, (Gebäude) ὁ θησαυρός, τὸ ταμιεῖον.

Kassenbestand *m* τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, ἡ οὐσία, τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως.

Kassenrendant, -verwalter *m* ὁ ταμίας, ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως.

Kasserolle *f* τὸ τάγηνον, τὸ τήγανον.

Kassette *f* τὸ κιβώτιον.

Kassettenwerk *n* τὰ φατνώματα, mit ~ verzieren φατνοῦν, das Verzieren mit ~ ἡ φάτνωσις.

Kassie *f* (Pflanze) ἡ κασία.

kassieren ἀκυροῦν, ἀθετεῖν, διαλύειν, καθαιρεῖν (von Sachen), ἀτιμοῦν, ἄτιμον ποιεῖν (von Personen).

Kassierer *m* ὁ πράκτωρ (ορος), ὁ πράττων, εἰσπράττων od. συλλέγων τὰ χρήματα od. τὸ ἀργύριον, siehe Kassenrendant.

Kastanie *f* (als Baum) ἡ καστανέα (-εία), ἡ κάστανος, τὸ ἄμωτον (letzteres auch Frucht), (als Frucht) τὸ κάστανον, τὸ καστάνειον (beide nur *pl.*), τὸ κασταναϊκὸν od. Εὐβοϊκὸν κάρυον, τὸ Σινωπικὸν κάρυον, τὸ πλατὺ κάρυον, ἡ Διὸς βάλανος (letzteres nur die eßbare ~).

Kastanienwald *m* ὁ καστανεών (ῶνος).

Kästchen *n* τὸ κιβώτιον, ἡ κιστίς (ίδος), ἡ κοιτίς (ίδος).

Kaste *f* τὸ γένος, ἡ φυλή, ἡ τάξις, τὸ σύνταγμα, τὸ σύστημα.

kasteien κολάζειν, sich ~ auch ταλαιπωρεῖν.

Kasteiung *f* ἡ κόλασις.

Kastell *n* τὸ φρούριον, τὸ τεῖχος, τὸ ὀχύρωμα, (einer Stadt) ἡ ἀκρόπολις.

Kastellan *m* ὁ ταμίας.

Kasten *m* ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ κίστη, ἡ κιστίς (ίδος), τὸ ζύγαστρον, ἡ λάρναξ (κος), (am Siegelring) ἡ πυελίς (ίδος), viel Geld im ~ haben ἀργύριον πολὺ ἔνδον ἔχειν.

Kastrat *m* ὁ ἐκτομίας, ὁ σπάδων (ωνος u. οντος), ὁ εὐνοῦχος.

Kastration *f* ἡ ἐκτομή.

kastrieren ἐκτέμνειν, εὐνουχίζειν, ὀρχοτομεῖν.

Kasus *m* ἡ πτῶσις, obliquer ~ ἡ πλαγία πτῶσις, ἡ πλαγιότης (ητος).

Katakomben *f/pl.* αἱ θῆκαι.

Katalog m ὁ κατάλογος, ὁ πίναξ (κος).
Katapult m ὁ καταπέλτης.
Katarakt m (Wasserfall) ὁ καταρράκτης.
Katarakta f (grauer Star, Linsentrübung) ἡ καταβολή.
Katarrh m ὁ κατάρρους, (Schnupfen) ἡ κόρυζα, (Heiserkeit) ὁ βράγχος, einen ~ haben κατάρρῳ νοσεῖν, καταρροΐζεσθαι, κορυζᾶν, mit ~ behaftet καταρροώδης, κορυζώδης.
katarrhalisch καταρροϊκός.
Kataster m, n ἡ ἀπογραφή.
Katastrophe f ἡ καταστροφή, (plötzlicher Glückswechsel) ἡ περιπέτεια.
Katechet m ὁ κατηχητής, ὁ κατηχιστής.
katechetisch κατηχητικός, κατηχιστικός.
Katechisation f ἡ κατήχησις.
katechisieren κατηχεῖν, κατηχίζειν.
Katechismus m τὰ κατηχητικὰ βιβλία, ἡ κατηχητικὴ βίβλος.
Kategorie f ἡ τάξις, in eine ~ gehören εἶναί τινων.
kategorisch κατηγορικός.
Kater m ὁ αἴλουρος, übtr. ἡ κεφαλαλγία, ἡ καρηβαρία (infolge des unmäßigen Genusses geistiger Getränke).
Katheder m, n ἡ καθέδρα, τὸ βῆμα, τὸ ἀνάβαθρον, ὁ ἄμβων (ωνος).
Kathete f ἡ κάθετος (γραμμή).
Katheter m ὁ αὐλίσκος, ὁ καθετήρ (ῆρος), den ~ einsetzen ἐνιέναι (ἵημι) τὸν καθετῆρα, das Einsetzen des ~s ὁ καθετηρισμός.
Katholik m ὁ καθολικός.
katholisch καθολικός.
Kattun m ἡ βύσσος, von ~ βύσσινος.
Kätzchen n (als Tier) ὁ τῆς αἰλούρου σκύλαξ (κος), (Blüte und Fruchtansatz bei Weiden u. a.) τὸ βρύον, ὁ ἴουλος, ἡ κάχρυς (υος).
kätzchenähnlich καχρυώδης.
Katze f ἡ αἴλουρος, ἡ γαλῆ, die ~ läßt das Mausen nicht (Sprichw.) κύων ἅπαξ σκυτοτραγεῖν μαθοῦσα οὐ παύσαιτ' ἄν, (Geldkatze) ἡ ζώνη.
Katzenauge n ὁ κεραυνίτης.
Katzenjammer m ἡ κραιπάλη, s. Kater; ~ haben κραιπαλᾶν.
Katzenkraut n ὁ αἰλούριος, τὸ μᾶρον.
kauderwelsch βάρβαρος (2), ~ sprechen βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν.
kauen μασᾶσθαι (M.), τρώγειν, συντρίβειν τοῖς ὀδοῦσι, an etw. ~ δάκνειν τι, τρώγειν τι, das Gekaute τὸ μάσημα.
Kauen n ἡ μάσησις, ἡ τρῶξις.
kauern ὀκλάζειν, ὀκλὰξ καθῆσθαι, συγκαθίζειν, ὑποπτήσσειν.
Kauern n ἡ ὄκλασις, τὸ ὄκλασμα.
Kauf m ἡ ὠνή, ἡ ὤνησις, ἡ ἀγόρασις, ὁ ἀγορασμός, für den ~ (gemacht) εἰς τὴν ἀγοράν, etw. zum ~ bringen ὤνιόν τι ἄγειν, etw. mit in den ~ nehmen παρεμπόρευμα κτᾶσθαί (M.) τι, etw. mit in den ~ geben παρεμπόρευμα ποιεῖσθαί (M.) τι, etw. in den ~ nehmen müssen (übtr.) προσοφλισκάνειν τι.
kaufbar ὤνιος, ὠνητός.
Kaufbrief m αἱ περὶ τῆς ὠνῆς συνθῆκαι, τὰ συμβόλαια, auch bloß ἡ ὠνή.
kaufen von j-m etw. ὠνεῖσθαι (dazu als *aor.* πρίασθαι) παρά τινός τι, auf dem Markte ~ ἀγοράζειν (u. M.), teuer, billig ~ πολλοῦ, μικροῦ od. ὀλίγου πρίασθαι, (erhandeln, einhandeln) ἐμπολᾶν.
Kaufen n s. Kauf.
Käufer m ὁ ὠνητής, gew. d. *part.* von kaufen, s. dies.
Käuferin f ἡ ὠνουμένη, s. kaufen.
Kauffahrer m ὁ ἔμπορος, ὁ ναύκληρος.
Kauffahrteischiff n ἡ ἐμπορικὴ od. ἐμπόρου ναῦς, τὸ στρογγύλον od. φορτικὸν πλοῖον, ἡ φορτηγὸς ναῦς, ἡ φορτίς (ίδος), ἡ ὁλκάς (άδος), τὸ ναυκλήριον.
Kaufgeld n ἡ τιμή, τὸ τίμημα, ἡ ὠνή.
Kaufgeschäft n ἡ ὤνησις, ἡ ἐμπολή.
Kaufgut n τὰ ὤνια, τὰ φορτία, ἡ ἐμπολή.
Kaufhalle f τὸ πωλητήριον, τὸ πρατήριον, τὸ χρηματιστήριον, τὸ δεῖγμα.
Kaufladen m τὸ πωλητήριον (s. d. vor. Wort), τὸ ἐργαστήριον (~ und Werkstätte).
Kaufleute *m/pl.* οἱ ἔμποροι, οἱ πραγματευταί, οἱ ἀγοραῖοι.
käuflich ὤνιος, ὠνητός, ἀγοραστός, eine ~e Sache ἡ ὠνή, ~ an sich bringen πριάμενον od. ἀγορασάμενον κτᾶσθαι od. λαμβάνειν τι (ὤνιος u. ὠνητός auch in übtr. Bedeutung = bestechlich).
kauflustig sein ὠνησείειν.
Kaufmann m (Großhändler) ὁ μεταβολεύς, (Großhändler nach fremden Ländern) ὁ ἔμπορος, (Krämer) ὁ κάπηλος, ὁ ἀγοραῖος, (Handelsmann) ὁ χρηματιστής, ὁ πραγματευτής, (Reeder, Schiffsherr) ὁ ναύκληρος.
kaufmännisch ἐμπορικός, ἐμπορευτικός, χρηματιστικός.
Kaufmannschaft f (Gewerbe der Kaufleute) ἡ ἐμπορία, ὁ χρηματισμός, ἡ πραγματεία, ἡ ναυκληρία, (Innung der Kaufleute) οἱ ἔμποροι.
Kaufmannsdiener, -gehilfe m ὁ τοῦ ἐμπόρου ὑπηρέτης usw.
Kaufmannsgut n, -ware f τὰ ἐμπορικὰ od. ἐμπόρων χρήματα, ἡ ἐμπολή, τὸ ἐμπόρευμα, ὁ ἐμπορικὸς φόρτος.
Kaufmannsleben n ὁ ἐμπορικὸς βίος.
Kaufmannsnachricht f τὸ ἐμπορικὸν διήγημα.
Kaufmannsstand m ἡ ἐμπόρων τάξις, οἱ ἔμποροι.
Kaufplatz m (Markt) ἡ ἀγορά, (Handelsplatz) τὸ ἐμπόριον.
Kaufpreis m, -summe f ἡ ὠνή, ἡ τιμή, τὸ τίμημα, gleicher ~ ἡ ἰσωνία.
Kaufschilling m ὁ ἀρραβών (ῶνος).
Kaufvertrag m τὰ συμβόλαια, ἡ ἐπ' ὠνῇ συνθήκη.
Kaufware f τὰ ὤνια.
kaufweise durch d. *part.* von kaufen, s. dies.
Kaulbarsch m ὁ ὀξύρρυγχος κεστρεύς.
Kaulkopf m (ein Flußfisch) ὁ κόττος.
Kaulquappe f ὁ γυρῖνος.
kaum 1. (schwerlich, nur mit Mühe) μόλις, μόγις, χαλεπῶς, σχολῇ, ἀγαπητῶς, oft durch Zssg mit δυσ-, zB. ~ zu bekämpfen δυσμάχητος, ~ zu passieren δύσοδος, ~ zu betreten δύσβατος (sämtlich 2). — 2. (eben erst) ἄρτι, ἀρτίως, οὐδέπω σφόδρα, zB. ~ 30 Jahre alt οὐδέπω σφόδρα γεγονὼς τριάκοντα ἔτη, ~ … als durch φθάνειν mit οὐ und *part.* und darauf folgendem καί od. εὐθύς, zB. ~ hatte ich den Brief gelesen, als mein Freund kam οὐκ ἔφθην ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἦλθεν ὁ φίλος, oft auch durch *opt.* und ἄν, zB. dies wird ~ geschehen οὐκ ἂν γένοιτο τοῦτο.
Kaumuskel f ὁ μασητὴρ (ῆρος) μῦς (υός).
kausal αἰτιώδης.
Kausalität f τὸ αἴτιον, τὸ πρωτουργόν.
Kaution f ἡ ἐγγύη, ἡ κατεγγύη, τὸ ἀποτίμημα, ἡ παρακαταβολή, ἡ παρακαταθήκη, ὁ ἀρραβών (ῶνος), ~ stellen ἐγγυᾶσθαι (M.), χρήματα κατατίθεσθαι od. καταβάλλεσθαι (M.), παρακαταβάλλειν.
Kauz m ὁ σκώψ (ωπός), übtr. ein wunderlicher ~ θαυμάσιος ἄνθρωπος.
Käuzchen n ἡ γλαύξ (κός).
Kavallerie f οἱ ἱππεῖς, τὸ ἱππικόν, ἡ ἵππος, Anführer der ~ ὁ ἵππαρχος, ein ~gefecht ἡ ἱππομαχία.
Kavallerist m ὁ ἱππεύς, als ~ dienen ἱππεύειν.
Kaviar m τὸ ἀντακαῖον τάριχος.
Kebsehe f ἡ παλλακεία (-κία).
Kebsfrau f, -weib n ἡ παλλακή, ἡ παλλακίς (ίδος), ἡ πάλλαξ (κος), j-s ~ sein παλλακεύεσθαί (P.) τινι, sich eine Kebsfrau halten παλλακεύεσθαί (M.) τινα.
keck θρασύς, ἰταμός, προπετής, (dreist) λαμυρός, (mutig, zuversichtlich) θαρραλέος, θαρρῶν, (verwegen) τολμηρός, (unverschämt) ἀναιδής, ~ machen θρασύνειν, ~ werden θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (P.), ~ sein θαρρεῖν, ~es Wesen s. Keckheit.
Keckheit f ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), ἡ προπέτεια, τὸ θάρρος, ἡ τόλμα, ἡ ἀναίδεια u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Kegel m 1. (in der Mathematik) ὁ κῶνος, gerader ~ ἰσοσκελὴς κῶνος, schiefer ~ σκαληνὸς κῶνος, spitzwinkli-

ger ~ ὀξυγώνιος κῶνος, rechtwinkliger ~ ὀρθογώνιος κῶνος, stumpfwinkliger ~ ἀμβλυγώνιος κῶνος. — 2. ~ (eines Berges) ὁ μαστός, ὁ λόφος.

kegelförmig κωνοειδής, κωνικός.

Kegelgestalt *f* τὸ κώνου σχῆμα.

kegeln κώνοις παίζειν.

Kegelschnitt *m* (in der Mathematik) ἡ κώνου od. κωνικὴ τομή, τὸ κώνου τμῆμα, ὁ τομεύς, ~e machen κωνοτομεῖν.

Kegelspiel *n* (den Griechen unbekannt) etwa ἡ κωνοπαιγνία.

Kegelstutz *m* ὁ κόλουρος κῶνος.

Kegelzapfen *m* ὁ κνῶδαξ (κος).

Kehlader *f* ἡ σφαγῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

Kehldeckel *m* ἡ ἐπιγλωττίς (ίδος).

Kehle *f* ἡ (ὁ) φάρυγξ (γγος, Speise-, Luftröhre), ὁ λάρυγξ (γγος, Kehlkopf), ἡ ἀρτηρία (Luftröhre), ὁ λαιμός (Schlund), ἡ σφαγή (bei Schlachttieren), ὁ βρόγχος (einer der beiden Äste der Luftröhre), die ~ abschneiden τὸν λαιμὸν (τὸν λάρυγγα) ἐκτέμνειν τινός, ἀποσφάττειν, λαιμοτομεῖν, λαρυγγοτομεῖν, sich die ~ abschneiden ἀποσφάττεσθαι (M.) ἑαυτόν, j-m die ~ zuschnüren ἄγχειν, ἀπάγχειν τινά, aus voller ~ schreien λαρυγγίζειν, μέγα βοᾶν, das Messer sitzt mir an der ~ ἐπὶ ξυροῦ εἰμι, die ~ netzen βροχθίζειν, etw. durch die ~ jagen καταβροχθίζειν, καταπίνειν τι.

Kehlkopf *m* ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ ἐπίλακκος.

Kehlleiste *f* τὸ κυμάτιον.

Kehlriemen *m* (am Pferdezaum) ὁ κεκρύφαλος, den ~ anschnallen περιτιθέναι τὸν κεκρύφαλον.

Kehrbesen *m*, **-bürste** *f* τὸ κόρηθρον, τὸ σάρωθρον.

[1]**kehren** (fegen) κορεῖν, σαίρειν, καθαίρειν, καλλύνειν.

[2]**kehren** 1. (wenden, eine andere Richtung geben) τρέπειν, στρέφειν, κλίνειν, ἐπι-, ἀναστρέφειν, sich ~ τρέπεσθαι, στρέφεσθαι (P.), das Oberste nach unten ~ καταστρέφειν πάντα, τὰ ἄνω κάτω ποιεῖν, alles zum besten ~ ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπειν, τιθέναι καλῶς, in sich gekehrt sein σύννουν εἶναι (πρὸς ἑαυτῷ). — 2. übtr. sich ~ an j-n od. etw. λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐντρέπεσθαί (P.) u. ἐπιστρέφεσθαί (P.) τινος, sich an j-n od. etw. nicht ~ οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, ἐν οὐδενὸς λόγῳ ποιεῖσθαί τι, ἀμελεῖν u. ὀλιγωρεῖν τινος.

Kehren *n* (Fegen) ὁ καθαρμός.

Kehricht *m*, *n* τὸ κόρημα, τὸ κάθαρμα, τὸ σάρωμα, τὸ σάρμα, τὸ σάρον, ὁ συρφετός, ὁ φορυτός.

Kehrseite *f* ἡ ἐναντία od. ἑτέρα πλευρά, τὰ ἐπὶ θάτερα, τὰ τυφλά.

kehrtmachen στρέφεσθαι, μεταστρέφεσθαι (P.), ἀναστρέφειν (u. P.).

keifen s. zanken.

Keil *m* ὁ σφήν (ηνός), τὸ ἔμβολον, ὁ ἔμβολος (letzteres bsd. die keilförmige Schlachtordnung), einen ~ einschlagen σφῆνα ἐμβάλλειν, mit einem ~ spalten σφηνοῦν, kleiner ~ ὁ σφηνίσκος, τὸ σφηνάριον.

Keilbein *n* τὸ σφηνοειδὲς ὀστοῦν.

keilen σφηνοῦν.

Keilen *n* ἡ σφήνωσις.

Keiler *m* ὁ ἄγριος σῦς (υός), ὁ σύαγρος.

keilförmig σφηνοειδής, ἐπίσφηνος (2), ~e Schlachtordnung τὸ ἔμβολον.

Keim *m* 1. ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα, ἡ βλάστη, τὸ φίτυμα, ~e treiben βλαστοφυεῖν, βλαστάνειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, ἀνιέναι (ἵημι) od. ἀναβάλλειν od. ἀναπέμπειν βλαστούς, ~e abschneiden βλαστοκοπεῖν, ~e ablesen βλαστολογεῖν, ohne ~ ἀβλαστής. — 2. übtr. (Anfang od. Grund von etw.) ἡ ἀρχή, τὸ σπέρμα.

keimen βλαστάνειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, nicht od. schlecht ~ ἀβλαστεῖν, spät ~ ὀψιβλαστεῖν.

Keimen *n* ἡ βλάστησις, ἡ ἐκβλάστησις.

keimend: leicht ~ βλαστητικός, βλαστικός, spät ~ ὀψιβλαστής.

keiner, keine, keines (keins) οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, μηδείς (-μία, -έν), *subst.* u. *adj.* mit demselben Unterschied wie οὐ u. μή, s. unter nicht; oft wird ~ durch die Negationen οὐ u. μή wiedergegeben, zB. ich habe ~ Geld οὐκ ἔχω ἀργύριον, ~ von beiden οὐδέτερος, μηδέτερος, durchaus (gar) ~ οὐδ' εἷς (μία, ἕν), οὐκ ἔστιν (ἔσθ') ὅστις (ἥτις, ὅ τι), an keinem Orte οὐδαμοῦ, οὐδαμῇ (μηδαμοῦ, μηδαμῇ), οὐκ ἔσθ' ὅπου, von keinem Orte her οὐδαμόθεν (μηδ.), nach keinem Orte hin οὐδαμοῖ (μηδ.), οὐδαμόσε (μηδ.), zu keiner Zeit οὔποτε (μήπ.), οὐδέποτε (μηδ.), (nur von der Vergangenheit) οὐδεπώποτε (μηδ.), οὐπώποτε (μηπ.), οὐκ ἔσθ' ὅτε, auf keine Weise, auf keinen Fall, keinesfalls οὐδαμῶς, οὐδαμῇ (μηδ.), οὐκ ἔσθ' ὅπως, von keiner von beiden Seiten her οὐδετέρωθεν (μηδ.), auf keine von beiden Seiten hin οὐδετέρωσε (μηδ.), auf keine von beiden Arten οὐδετέρως, keinmal οὐδ' (μηδ') ἅπαξ, οὐκ ἔσθ' ὅτε, οὔποτε (μήπ.). Im Griechischen steht oft nachdrucksvoll neben der Negation auch οὐδείς, zB. οὐκ ἔχω οὐδὲν ἀργύριον ich habe (gar) kein Geld, keiner hat je geglaubt οὐδεὶς οὐδέποτε ἐνόμισεν, ebenso: keiner irgendwo οὐδεὶς οὐδαμοῦ u. ä.

keinerlei (keiner) οὐδείς, μηδείς, auf ~ Weise (Art) οὐδαμῶς (μηδ.), οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐδεμιᾷ (μηδ.) μηχανῇ.

keinesfalls s. unter keiner.

keineswegs ἥκιστα, οὐδέν τι, οὐ μὲν δή, οὐ δῆτα, οὐδαμῶς (μηδ.), οὐδαμῇ (μηδ.), οὔτοι, οὐδ' ὁπωστιοῦν (in Antworten gew. οὐ μὲν οὖν, οὐ δῆτα).

keinmal s. unter keiner.

Kelch *m* (Trinkgefäß) ἡ κύλιξ (κος), τὸ κύπελλον, (von Blumen) ἡ κάλυξ (κος), (am korinthischen und römischen Säulenkapitell) ὁ κάλαθος.

kelchartig, -förmig καλυκώδης.

Kelchglas *n* τὸ ὑαλοῦν ἔκπωμα, ἡ ὑαλίνη κύλιξ (κος).

Kelle *f* (zum Schöpfen) ἡ ἀρύταινα, ὁ ἀρυτήρ (ῆρος), (zum Rühren) ἡ τορύνη, τὸ τάρακτρον, (der Maurer) ὁ ὑπαγωγεύς, τὸ τρουλλίον.

Keller *m* τὸ ὑπόγειον οἴκημα, ὁ λάκκος (letzteres bsd. zum Aufbewahren von Früchten), τὸ ταμιεῖον (allg. Vorratskammer).

Kellerassel *f*, **-wurm** *m* ὁ πολύπους (οδος), ὁ ὀνίσκος, auch ὁ ὄνος.

Kellerhals *m* (eine Pflanze) ἡ θυμελαία.

Kellerloch *n* ἡ τοῦ λάκκου ὀπή.

Kellermeister *m* ὁ ἐπὶ τοῦ οἴνου.

Kellertür *f* ἡ τοῦ λάκκου θύρα.

Kellner *m* ὁ παῖς, ὁ ταμίας.

Kellnerin *f* ἡ παῖς, ἡ ταμία.

Kelter *f* ἡ ληνός, τὸ τρυγητήριον.

Kelterer, Keltertreter *m* ὁ ληνοβάτης.

Kelterfest *n* τὰ Λήναια.

keltern θλίβειν, ἀποθλίβειν ἐν ταῖς ληνοῖς, ἀποθλίβειν τὸν οἶνον ἐκ βοτρύων.

Keltern *n* ἡ ἀπόθλιψις.

kennbar ἐπί-, εὔσημος (2), φανερός, δῆλος, γνώριμος (2).

kennen etw. εἰδέναι τι (Wissen, Kenntnis von etw. haben), ἐπίστασθαί τι, ἐπιστήμονα εἶναί τινος (etw. genau verstehen, kundig sein), ἔμπειρον εἶναί od. ἐμπείρως ἔχειν τινός (etw. aus Erfahrung ~), ἀκριβῶς εἰδέναι, ἀκριβοῦν τι, ἐξεπίστασθαι (etw. genau ~), γνωρίζειν (~ lernen), γιγνώσκειν τι (durch Erfahrung od. an gewissen Merkmalen ~), j-n an etw. ~ γιγνώσκειν τινὰ ἔκ τινος od. τινί, etw. ~ lernen ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, lerne dich selbst ~ γνῶθι σεαυτόν, etw. nicht ~ ἀγνοεῖν τι, ἀπείρως ἔχειν τινός, ἀνεπιστήμονα εἶναί τινος, sich vor Zorn nicht ~ ἥττω εἶναι ὀργῆς.

kennenswert ἄξιος γνῶναι.

Kenner *m* ὁ γνώμων (ονος), ὁ ἔμπειρος, ὁ ἐμπείρως ἔχων, ὁ ἐπιστήμων (ονος), ὁ ἐπιστάμενος, ὁ σοφὸς περί τι, ὁ δεινός τι, ein genauer, gründlicher ~ ὁ ἀκριβῶν, ὁ ἐξεπιστάμενος, oft durch *adj.* auf ικός, zB. ein ~ der Rednerkunst ἀνὴρ ῥητορικός.

Kennerauge *n*, **-blick** *m* ἡ ἐπιστήμη, gew. umschr., zB. vor Kenneraugen ἐν εἰδόσιν, etw. mit ~ mustern ἀκριβοῦντα oder ἐπιστάμενον oder ἐπιστημόνως ἐξετάζειν τι.
Kennerin *f* ἡ γνώμων (ονος) und die übrigen *f* von den -in unter Kenner.
Kennerurteil *n* ἡ διάκρισις (mit und ohne τῶν εἰδότων od. ἐπισταμένων).
kenntlich εὔγνωστος, ἐπί-, εὔσημος (sämtl. 2), γνώριμος, δῆλος, φανερός, sehr ~ εὔδηλος, ~ machen εὔγνωστον usw. καθιστάναι, ~ sein an etw. γνωρίζεσθαί (P.) τινι.
Kenntnis *f* ἡ ἐπιστήμη (Wissen), ἡ μάθησις, τὸ μάθημα (durch Unterricht gewonnene ~), ἡ γνῶσις (geistiges Erkennen), ἡ αἴσθησις (sinnliche u. geistige Wahrnehmung), ἡ ἐμπειρία (~ durch Erfahrung), ἡ παιδεία (Bildung), ἡ σοφία (Weisheit, Einsicht, bsd. höhere Einsicht), τὰ γράμματα (bsd. Elementarkenntnisse), ~, genaue ~ von, in etw. haben s. kennen; j-m Kenntnisse von etw. beibringen ἀποδεῖξαί τινα ἐπιστάμενόν τι, διδάσκειν τινά τι, ποιεῖν τινα σοφόν τι, ~ von etw. bekommen, erhalten s. erfahren; in ~ gesetzt werden πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, ἀκούειν, sich Kenntnisse erwerben μανθάνειν, καταμανθάνειν τι.
kenntnisarm ἀμαθής, ἀνεπιστήμων, ἀπαίδευτος (2).
Kenntnisnahme *f* τὸ αἰσθάνεσθαί τινος.
kenntnisreich ἐπιστήμων, ἐπιστάμενος πολλά, πολυμαθής, εὐπαίδευτος (2), σοφός.
Kennzahn *m* (bei Tieren, bsd. Pferden u. Eseln) ἡ γνώμη, τὸ γνῶμα, ὁ γνώμων (ονος), ohne ~ ἀγνώμων, λιπογνώμων (ονος).
Kennzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ γνώρισμα, τὸ δήλωμα, τὸ σύμβολον, τὸ ἐπίσημον (allg.), τὸ τεκμήριον (untrügliches ~), ὁ χαρακτήρ (ῆρος, wesentliches, charakteristisches ~), τὸ κριτήριον (wonach man etw. beurteilt), mit einem ~ versehen σημαίνειν, παρασημαίνειν, σημειοῦν, aus einem ~ schließen συμβάλλεσθαί, τεκμαίρεσθαί, τεκμηριοῦσθαί (sämtl. M.) τινι, ein ~ abgeben σημεῖον od. τεκμήριον εἶναι, τεκμηριοῦν, ein ~ von etw. angeben περιγράφειν τι, λέγειν τὸ σημεῖόν τινος, es ist ein gutes ~ καλῶς ἔχει, καλὴν τὴν ἐλπίδα παρέχει, ohne ~ ἄσημος (2).
kennzeichnen σημειοῦν, χαρακτηρίζειν.
Kennzeichnung *f* τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον.
Kenotaph *n* τὸ κενὸν χῶμα od. μνῆμα, τὸ κενοτάφιον, j-m ein ~ errichten κενὸν χῶμα χοῦν τινι, κενοταφεῖν τινα.
kentern (von einem Schiffe) ἀνα-, περιτρέπεσθαι (P.).
Kerbe *f* ἡ ἐγκοπή, ἡ χηλή, τὸ χήλωμα, (beim Pfeil) ἡ γλυφίς (ίδος), eine ~ machen χαράττειν, ἐγκόπτειν.
Kerbel *m* τὸ χαιρέφυλλον, ἡ σκάνδιξ (κος), τὸ ἄνθρυσκον (ἔνθρυσκον), wohlriechender ~ ἡ μυρρίς (ίδος).
kerbelähnlich, -artig, -förmig σκανδικώδης.
Kerbelhändler *m* ὁ σκανδικοπώλης.
kerben χαράττειν, ἐγκόπτειν, γλύφειν.
Kerbtier *n* τὸ ἔντομον.
Kerker *m* ἡ εἱρκτή, ὁ εἱργμός, τὸ δεσμωτήριον, ἡ φυλακή, s. Gefängnis.
Kerkermeister *m* ὁ δεσμοφύλαξ (κος), ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν.
Kerl *m* (im guten Sinne) ὁ ἀνήρ, ein braver ~ ἀγαθὸς ἀνήρ, (im verächtlichen Sinne) ὁ ἄνθρωπος, ein schlechter ~ ἄνθρωπος οὐδενὸς ἄξιος, schöne ~e καλὰ σώματα.
Kerlchen *n* τὸ ἀνθρώπιον, τὸ ἀνδράριον.
Kermes *f* τὸ ὕσγινον, ὁ κόκκος.
Kermesbaum *m*, **-eiche** *f* ἡ πρῖνος, ἡ κόκκος, ἡ ὕσγη.
kermesrot ὑσγινο-, κοκκοβαφής, κόκκινος, ὑσγινόεις.
Kern *m* 1. (im Holze) τὸ ἐγκάρδιον, ἡ καρδία, ἡ μήτρα, (in Früchten) ὁ κόκκος, ὁ καρπός, (insbsd. in Steinfrüchten) ὁ πυρήν (ῆνος), τὸ ὀστοῦν, (der Koniferen) τὸ κάρυον, (der Gurken und Melonen) τὸ σίκυον, (der Weinbeere) ἡ ῥάξ (γός), τὸ γίγαρτον (letzteres auch von allen Beerenarten), (der Feigen) ἡ κεγχραμίς (ίδος), weicher ~ ὁ μυελός. — 2. übtr. der ~ der Truppen τὸ κράτιστον τοῦ στρατοῦ, οἱ ἐπίλεκτοι τῶν στρατιωτῶν, der ~ der Jugend ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος τῶν νέων. — 3. (die Hauptsache) τὸ κῦρος (zB. der Musik τῆς μουσικῆς), ein Mensch ohne sittlichen ~ ἀστάθμητος ἄνθρωπος.
kernähnlich, -artig πυρηνοειδής, πυρηνώδης, gew. durch Umschreibung ῥαγί u. dgl. ὅμοιος.
Kernbeißer *m* (ein Vogel) ὁ καρυοκατάκτης, ὁ κοκκοθραύστης.
kernfest ἐρρωμένος, s. kernhaft.
Kerngehäuse *n* τὸ περικάρπιον.
kerngesund ὑγιέστατος.
kernhaft, kernig ἁδρός, καρτερός, ῥωμαλέος, ἐρρωμένος, κράτιστος, ~er Ausspruch ἀπεσφιγμένος λόγος, ἀπεσφιγμένη λέξις, ~e Rede σφυρήλατος λόγος.
Kernholz *n* (vom Kern des Baumes) τὰ ἐμμήτρα ξύλα, (gutes Holz) τὰ ἄριστα od. ἐξαίρετα ξύλα, τὰ ἁδρὰ ξύλα.
kernlos ἄνευ ἐγκαρδίου usw.
Kernmehl *n* ἡ σεμίδαλις.
Kernobst *n* τὰ μῆλα.
Kernpunkt *m* τὸ κεφάλαιον.
Kernspruch *m* ἡ γνώμη, τὸ ἀπόφθεγμα, τὸ χρυσοῦν ἔπος.
Kernspruchsammlung *f* ἡ γνωμολογία.
Kerntruppen *f.pl.* τὸ κράτιστον τοῦ στρατοῦ, οἱ ἐπίλεκτοι τῶν στρατιωτῶν.
Kernwort *n* τὸ κεφάλαιον ῥῆμα.
Kerze *f* ὁ κηρίων (ωνος), οἱ κηροί (Wachskerzen), ἡ δᾴς (δᾳδός), ἡ λαμπάς (άδος, Fackeln zum Leuchten).
kerzengerade ὀρθοφυής.
Kerzenkraut *n* ἡ λυχνῖτις (ιδος) φλομίς (ίδος), ὁ φλόμος.
Kerzenlicht *n*, **-schein** *m* τὸ τῶν κηρίων φέγγος, bei ~ ὑπὸ κηρῶν.
Kerzenträger *m* ὁ δᾳδοῦχος, ὁ δᾳδοφόρος.
Kessel *m* 1. ὁ λέβης (ητος), ὁ τρίπους (οδος), kupferner ~ τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκωμα, (Ofenkessel, bsd. in Badestuben) ὁ ἰπνολέβης (ητος), kleiner ~ τὸ λεβήτιον, τὸ λεβητάριον. — 2. (kesselartige Vertiefung im Boden) τὸ κοῖλον, ὁ αὐλών (ῶνος), (bei einem feuerspeienden Berge) ὁ κρατήρ (ῆρος).
kesselartig, -förmig λεβητώδης.
Kesseltreiben *n* ἡ κύκλῳ δίωξις, ein ~ veranstalten κύκλῳ περιστάντας θηρᾶν.
Kettchen *n* τὸ ἁλύσιον.
Kette *f* 1. (zum Fesseln) ἡ ἅλυσις, ὁ δεσμός (*pl.* gew. τὰ δεσμά), Hals~ (bsd. für Hunde) ὁ κλῳός, (Fesseln) αἱ πέδαι, in ~n legen δεῖν, καταδεῖν, (ἐν) πέδαις δεῖν, in ~n liegen (ἐν) πέδαις δεδέσθαι, ἐν δεσμοῖς εἶναι, an die ~ legen δεῖν, mit einer ~ an etw. befestigen ἁλύσει δεῖν πρός τι. — 2. (zum Schmuck) ὁ στρεπτός (*pl.* auch τὰ στρεπτά), ὁ ὅρμος, ἡ ἅλυσις, etw. an einer ~ tragen φορεῖν τι ἐξ ἁλύσεως ἠρτημένον. — 3. übtr. (zusammenhängende Reihe od. Folge) ἡ συνέχεια, ὁ ὁρμαθός, ἡ συμπλοκή, ἡ συνάφεια, gew. durch das *adj.* συνεχής, zB. eine ~ von Bergen τὰ συνεχῆ od. διατεταμένα ὄρη, ἡ ὀρῶν συνέχεια, (von Federwild, zB. Rebhühnern) ὁ ἐσμός, τὸ σμῆνος. — 4. (am Webstuhl) ὁ μίτος, ὁ στήμων (ονος).
ketten δεῖν, κατα-, συνδεῖν, (verbinden, zusammenfügen) συνάπτειν, συμπλέκειν, συζευγνύναι, j-n an sich ~ ἐξαρτᾶσθαί (M.) τινα ἐξ ἑαυτοῦ, s. fesseln.
Kettenhund *m* ὁ κύων ὁ κλῳῷ δεδεμένος.
Kettenpanzer *m* ὁ ἁλυσιδωτὸς θώραξ (κος).
Kettenregel *f* (in der Rechenkunst) ἡ ἅλυσις.
Kettenschluß *m* ὁ σωρείτης συλλογισμός, ἡ σωρειτικὴ ἀπορία.
Kettenstrafe *f* ὁ δεσμός (τὰ δεσμά), αἱ πέδαι.
Ketzer *m* ὁ αἱρετικός, ὁ αἱρεσιώτης (*f* -ῶτις, ιδος), ὁ αἱρετίζων (im kirchlichen Sinne), besser: ὁ περὶ τὰ θεῖα νεωτερίζων, ὁ μὴ νομίζων οὓς ἡ πόλις νομίζει θεούς, ὁ καινὰ δαιμόνια εἰσάγων.
Ketzerei *f* ἡ αἵρεσις, τὸ αἱρετικόν (im kirchlichen Sinne), besser: ὁ περὶ τὰ θεῖα νεωτερισμός.

ketzerisch αἱρετικός (im kirchlichen Sinne).
keuchen πνευστιᾶν, πνευματιᾶν, ἀσθμαίνειν, ἀναφυσᾶν.
Keuchen *n* τὸ ἆσθμα.
keuchend πνευστιῶν, ἀσθματικός, ἀσθματώδης.
Keuchhusten *m* ἡ πνιγώδης βήξ (ηχός).
Keule *f* (zum Schlagen) τὸ ῥόπαλον, τὸ ῥόπτρον, ἡ κορύνη, ἡ κορδύλη, mit der ~ schlagen ῥοπαλίζειν, (zum Stampfen im Mörser) ὁ ὕπερος, (der obere Hinterschenkel bei Tieren) ἡ κωλῆ, ὁ κωλεός, τὸ μηρίον.
keulenartig ῥοπαλοειδής, ῥοπαλικός, κορυνώδης.
Keulenträger *m* ὁ κορυνηφόρος.
keusch ἁγνός, καθαρός, σώφρων, ἐγκρατὴς τῶν ἀφροδισίων, ~ sein ἁγνεύειν, καθαρεύειν, σωφρονεῖν.
Keuschheit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), ἡ καθαρότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια τῶν ἀφροδισίων.
Keuschlamm *n* (eine Pflanze) ὁ ἄγνος, ἡ λύγος, ὁ οἶσος.
Kichererbse *f* ὁ ἐρέβινθος, ὁ ὄροβος.
kichern κιχλίζειν.
Kichern *n* ὁ κιχλισμός.
Kiebitz *m* ἡ οἰνάνθη.
¹Kiefer *m* ἡ γένυς (υος), ἡ γνάθος, ἡ σιαγών (όνος).
²Kiefer *f* ἡ πεύκη.
kiefern πεύκινος.
Kiel *m* (an der Feder) ὁ κάλαμος, ὁ καυλός, (am Schiffe) ἡ τρόπις (εως), ἡ στεῖρα, τὸ στείρωμα.
Kielbalken *m* τὰ τροπίδεια, ἡ στεῖρα.
Kielwasser *n* ἡ ἀντλία.
Kiemen *f/pl.* (der Fische) τὰ βράγχια.
kiemenartig βραγχιοειδής.
Kiemendeckel *m* τὸ τῶν βραγχίων ἐπικάλυμμα.
Kien *m* ἡ δᾴς (ᾳδός), ~ ausschneiden δᾳδοκοπεῖν, δᾳδουργεῖν, ~ ansetzen δᾳδοῦσθαι (P.).
Kienbaum *m* ἡ πεύκη, ἡ δᾴς (ᾳδός).
Kienfackel *f* ἡ δᾴς (ᾳδός), ἡ πεύκη.
Kienharz *n* ἡ πευκίνη ῥητίνη.
Kienholz *n* ἡ πεύκη, τὸ ἐκ τῆς πεύκης ξύλον.
kienicht, kienig δᾳδώδης, ἔνδᾳδος (2), ~ werden δᾳδοῦσθαι (P.).
kienlos ἄδᾳδος (2), ἄπευκος (2).
Kienöl *n* τὸ πεύκινον ἔλαιον, τὸ ἀπὸ τῆς πεύκης ἔλαιον.
Kienruß *m* ἡ πευκίνη αἰθάλη, τὸ πεύκινον μέλαν.
Kienspan *m* ἡ δᾴς (ᾳδός), ἡ πεύκη.
Kies *m* ἡ ψάμμος (am Meere), ὁ κάχληξ (κος), ὁ κόχλαξ (ακος, bsd. an Flüssen), ὁ, ἡ χάλιξ (κος, grober ~ zum Ausfüllen), τὸ χέραδος (auf dem Flußgrunde).
Kiesel, -stein *m* ὁ κάχληξ (κος), ὁ κόχλαξ (κος), ἡ ψῆφος, ὁ πέτρος, ἡ στία.
kieselähnlich, -artig κοχλακώδης, ψηφοειδής.
Kieselboden *m* τὰ κοχλακώδη χωρία.
kiesicht, kiesig ψαμμώδης, χαλικώδης, στιώδης.
kikeriki κοκκύ, ~ schreien κοκκύζειν.
Kimme *f* ἡ ἐγκοπή, ἡ χαραγή.
kimmen ἐγκόπτειν, χαράττειν.
Kind *n* τὸ τέκνον (in Bezug auf die Eltern), ὁ, ἡ παῖς (δός, in Beziehung auf Eltern u. Alter), τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον, τὸ βρέφος (kleines ~), ὁ, ἡ ἔκγονος (Sproß, Sprößling), keine ~er habend ἄπαις (δος), ἄτεκνος (2), gute ~er habend εὔπαις (δος), εὔτεκνος (2), die ~er liebend φιλόπαις (δος), φιλότεκνος (2), Glück mit ~ern haben εὐτεκνεῖν, Glück mit ~ern ἡ εὐτεκνία, Menge der ~er ἡ πολυτεκνία, ~er zeugen παιδοποιεῖν, τεκνοποιεῖσθαι (M.), γεννᾶν od. φυτεύειν παῖδας, wieder ein ~ werden παλίμπαιδα γίγνεσθαι, ganz wie ein ~ sein παιδὸς οὐδὲν διαφέρειν, von ~esbeinen an ἐκ παιδός, (ἐκ παίδων), ἐκ (μικροῦ) παιδαρίου, ἐκ πρώτης ἡλικίας, dem ~e einen Namen geben (Sprichw.) περιπάττειν ὀνόματί τι, das ~ mit dem Bade ausschütten (Sprichw.) πάντα διαφθείρειν, an ~es Statt annehmen παῖδα ποιεῖσθαι (M.), εἰσποιεῖσθαι (M.), Annahme an ~es Statt ἡ εἰσποίησις, an Kindes Statt angenommen εἰσποίητος (2), θετὸς παῖς, ein ~ der Liebe ἐξ ἔρωτος γενόμενος, übtr. ein ~ sein (in Bezug auf Handlungsweise) νήπιον εἶναι, kein ~ mehr sein ἐκφυγεῖν τὰ τῆς παιδιᾶς ἔτη, er ist ein wahres ~ παῖς ὡς ἀληθῶς ἐστιν, wes Geistes ~ er ist οἷός ἐστιν.
Kindbett *n* ἡ λοχεία, im ~ liegen λοχεύεσθαι (M.).
Kindbetterin *f* ἡ λεχώ (οῦς).
Kindchen *n* τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον, τὸ βρέφος.
Kinderei *f* ἡ παιδιά, (Possen, Narretei) ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, ~ treiben παίζειν, ληρεῖν, φλυαρεῖν.
Kindererzeugung *f* ἡ παιδο-, τεκνοποιία, ἡ παιδογονία, ἡ παιδοποίησις, ἡ τέκνωσις, ἡ παίδων γέννησις.
Kindererziehung *f* ἡ παίδων παιδεία, ἡ παιδο-, τεκνοτροφία, ἡ παιδαγωγία, ἡ παιδεία.
Kinderfeind *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ μισόπαις (αιδος).
Kinderfrau *f* ἡ τιθήνη, ἡ τιτθή, ἡ τροφός.
Kinderfreund *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ φιλόπαις (αιδος).
Kindergeschichte *f* ὁ παιδικὸς μῦθος.
Kindergeschrei *n* ὁ τῶν παίδων od. παιδίων κλαυθμυρισμός.
kinderhaft παιδικός, ὥσπερ παῖδες.
Kinderhand *f* ἡ παιδικὴ χείρ (ειρός).
Kinderjahre *n/pl.* ἡ παιδία, ἡ πρώτη ἡλικία, in den ~n sein ἐν παισὶν εἶναι, aus den ~n heraustreten ἐξέρχεσθαι ἐκ τῶν παίδων.
Kinderkleid *n*, **-kleidung** *f* ὁ παιδικὸς χιτών (ῶνος), ὁ χιτωνίσκος (auch = Kinderhemd, -lappe), τὸ παιδικὸν ἱμάτιον.
Kinderkrankheit *f* ἡ παιδικὴ νόσος.
Kinderlehre *f* ἡ παιδαγωγία.
Kinderlehrer *m* ὁ παιδαγωγός, (in der Gymnastik) ὁ παιδοτρίβης, ein ~ sein παιδαγωγεῖν, παιδοτριβεῖν.
kinderleicht ῥᾴδιος (ἐκ)μαθεῖν καὶ παιδί, das ist ~ ταῦτα κἂν παῖς (ἐκ)μάθοι od. γνοίη.
Kinderliebe *f* ὁ τῶν τέκνων ἔρως (ωτος).
kinderlos ἄπαις (αιδος), ἔρημος παίδων, ἄγονος (2), ἄτεκνος (2, wenn man nie Kinder gehabt hat), ἐστερημένος παίδων (wenn man die Kinder verloren hat).
Kinderlosigkeit *f* ἡ ἀπαιδία, ἡ ἐρημία παίδων, ἡ ἀτεκνία, ἡ ἀγονία.
Kindermädchen *n* ἡ τιθήνη, ἡ τιτθή, ἡ τροφός.
Kindermärchen *n* ὁ παιδικὸς μῦθος.
Kindermord *m* ἡ παιδοκτονία, ἡ τεκνοκτονία, gew. durch Verben, einen ~ begehen παιδοκτονεῖν, τεκνοκτονεῖν.
Kindermörder *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ παιδοκτόνος.
Kinderpossen *f/pl.* ἡ παιδιά, αἱ φλυαρίαι, οἱ λῆροι.
kinderreich πολύτεκνος (2), πολύπαις (αιδος), ~ sein πολυτεκνεῖν.
Kinderreichtum, -segen *m* ἡ πολυπαιδία, ἡ πολυτεκνία, ἡ εὐπαιδία, ἡ εὐτεκνία.
Kinderschuhe *m/pl.* eig. τὰ παιδικὰ ὑποδήματα, übtr. die ~ abgelegt haben παῖδα οὐκέτι εἶναι, ἐξεληλυθέναι ἐκ τῶν παίδων, πρόσ- od. ἔφηβον εἶναι τὴν ἡλικίαν, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ εἶναι.
Kinderspiel *n* ἡ παιδιά, ἡ φλυαρία, es ist ein ~ πολλὴ ῥᾳστώνη γίγνεται mit *inf.*, es ist kein ~ μέγα od. χαλεπὸν ἔργον ἐστίν, χαλεπόν ἐστιν, πολλῆς δεῖ ἐπιμελείας.
Kinderspott *m*: er ist ein ~ καταγέλαστος καὶ παισίν.
Kindersprache *f* ἡ παιδικὴ od. τῶν παίδων λέξις.
Kinderwärterin *f* ἡ τροφός, ἡ τιθήνη, ἡ παιδοκόμος.
Kinderwelt *f* οἱ παῖδες, τὰ τῶν παίδων, ὁ τῶν παίδων βίος.
Kinderzeugung *f* ἡ παιδογονία, ἡ παιδοποιία.
Kinderzucht *f* ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ παίδων τροφή.
Kindesalter *n* ἡ παιδεία, s. Kinderjahre.
Kindesbeine *n/pl.*: von ~n an s. unter Kind.
Kindeskind *n* οἱ παίδων παῖδες, ὁ ἔκ-, ἀπόγονος (übh. = Nachkomme).
Kindesliebe *f* ἡ φιλοστοργία.
Kindesnöte *f/pl.* ἡ ὠδίς (ῖνος, gew. *pl.*), in ~n sein ὠδίνειν, ὠδινᾶν.
Kindespflicht *f* τὸ παιδὸς ἔργον, τὰ τοῦ παιδός, ἡ περὶ τοὺς γονέας εὐσέβεια.

Kindes Statt: an ~ annehmen εἰσποιεῖσθαι (M.), παῖδα ποιεῖσθαι (M.), υἱοθετεῖν, υἱοποιεῖσθαι (M.), das Annehmen an ~ ἡ εἰσποίησις, an ~ angenommen εἰσποίητος, θετός παῖς.

Kindesteil *m*, *n* ὁ τοῖς παισὶ κατὰ τὸν νόμον γιγνόμενος κλῆρος, ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα.

Kindheit *f* ἡ παιδία, ἡ πρώτη ἡλικία, zarte ~ ἡ νηπιότης (ητος), von ~ an ἐκ παιδός (παίδων), παιδόθεν, ἐκ νηπίου, in meiner ~ παῖς ἔτι ὤν.

kindisch παιδικός, παιδιώδης, παιδαριώδης, μειρακιώδης, φλύαρος (2), ~es Wesen das *neutr.* d. *adj.*

Kindlein *n* τὸ παιδίον, τὸ βρέφος, τὸ παιδάριον.

kindlich παιδικός, ὁ, ἡ, τὸ τῶν τέκνων od. παίδων (bei Kindern vorkommend), εὐσεβής περὶ τοὺς γονέας (von dem Verhalten gegen die Eltern), gew. ὥσπερ παῖς, οἷα δὴ παῖς od. durch den *gen.* παιδός od. παίδων, ~er Gehorsam ἡ τοῦ παιδὸς ὑπακοή od. εὐπείθεια, εὐπείθεια ὥσπερ παιδός, (rein, unschuldig) ἁπλοῦς, ἁγνός.

Kindlichkeit *f* τὸ παιδικὸν ἦθος, ἡ περὶ τοὺς γονέας εὐσέβεια, ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἁγνεία, ἡ καθαρότης (ητος), auch d. *neutr.* der vorh. *adj.*

Kindtaufe *f* ὁ τοῦ παιδὸς βαπτισμός.

Kinn *n* τὸ γένειον, ἡ σιαγών (όνος), mit kleinem ~ (od. Kinnbacken) μικρογένειος (2), mit großem od. langem ~ (od. Kinnbacken) μακρογένειος (2).

Kinnbacken *m*, **-lade** *f* ἡ γνάθος, ἡ σιαγών (όνος).

Kinnbackenmuskel *m*, *f* ὁ σιαγονίτης μῦς (υός).

Kinnkette *f* τὸ ψάλιον, τὸ ἐπιψάλιον, τὸ χαλαστόν, τὸ σιαλιστήριον.

Kippe *f* Sprichw.: auf der ~ stehen ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἵστασθαι.

kippen *intr.* ἀποκλίνεσθαι (P.), *trans.* ἀποκλίνειν, (beinahe fallen) ὀλίγου od. παρὰ μικρὸν πίπτειν.

Kirche *f* (als Gebäude) τὸ ἱερόν, ὁ νεώς, (als Gottesdienst) τὰ ἱερά, ἡ ἱερουργία, τὸ ἱερουργεῖον, (als Gemeinde) ἡ ἐκκλησία, ~ halten τὰ ἱερὰ ποιεῖσθαι (M.), in die ~ gehen παραγίγνεσθαι πρὸς τὰ ἱερά.

Kirchenbann *m*: j-n in den ~ tun εἴργειν τινὰ τῶν ἱερῶν.

Kirchenbesuch *m* ἡ πρὸς τὰ ἱερὰ φοίτησις.

Kirchenbuch *n* οἱ ἱεροὶ πίνακες, ὁ ἐκκλησιαστικὸς κατάλογος.

Kirchendiener *m* ὁ νεωκόρος, ὁ λειτουργός.

Kirchendienst *m* ἡ λειτουργία.

Kirchengeschichte *f* ἡ ἱερὰ ἱστορία, τὰ ἐκκλησιαστικά.

Kirchengut *n* τὰ ἱερὰ χρήματα.

Kirchenlied *n* ἡ ἱερὰ ᾠδή.

Kirchenmaus *f* Sprichw.: arm wie eine ~ γυμνότερος λεβηρίδος.

Kirchenmusik *f* ἡ ἱερὰ συμφωνία.

Kirchenraub *m* ἡ ἱεροσυλία, einen ~ begehen ἱεροσυλεῖν.

Kirchenräuber *m* ὁ ἱερόσυλος.

Kirchenvermögen *n* τὰ τοῦ νεὼ od. ἱεροῦ od. ἱερὰ χρήματα.

Kirchenversammlung *f* ἡ σύνοδος, allgemeine ~ ἡ οἰκουμενικὴ σύνοδος.

Kirchhof *m* τὸ περὶ τὸ ἱερὸν τέμενος, (als Begräbnisplatz) τὸ πολυάνδριον, τὸ κοιμητήριον.

kirchlich ἱερός, ἐκκλησιαστικός.

Kirchsprengel *m* ἡ παροικία, ἡ ἐνορία, ἡ παρ-, διοίκησις.

kirre ἥμερος, χειροήθης, τιθασός, ~ machen ἥμερον usw. ποιεῖν, τιθασεύειν, ἡμεροῦν, übtr. θάλπειν, κηλεῖν.

kirren s. kirre machen unter kirre; (locken) δελεάζειν, ἐπάγεσθαι (M.).

Kirschbaum *m* ὁ κέρασος, ἡ κερασία.

Kirsche *f* τὸ κεράσιον.

Kirschfink *m* ὁ κοκκοθραύστης.

Kirschharz *n* ἡ ἀπὸ τοῦ κεράσου ῥητίνη.

Kirschkern *m* τὸ ἀπὸ τοῦ κερασίου ὀστοῦν.

Kirschkuchen *m* ὁ ἀπὸ τῶν κερασίων πλακοῦς (οῦντος).

Kirschwein *m* ὁ ἀπὸ κερασίων οἶνος.

Kissen *n* τὸ στρῶμα, τὸ κνέφαλλον, (Kopf~) τὸ προσκεφάλαιον, (zum Unterlegen beim Tragen einer Last) ἡ τύλη, τὸ τυλεῖον.

Kistchen *n* τὸ κιβώτιον.

Kiste *f* ἡ κίστη, ἡ θήκη, ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ λάρναξ (κος), ὁ ῥίσκος, ὁ σώρακος, ἡ κυψέλη.

Kitt *m* ἡ λιθόκολλα (Stein~), ὁ πιττόκηρος, ἡ μάλθα (Wachs~).

Kittel *m* ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον (abgetragenes Kleid), τὸ σινδόνιον, ἡ σινδονίσκη (Leinwand~), ἡ νάκη, τὸ νάκος, ἡ βαίτη, ἡ σισύρα (zottiger ~ aus Pelzwerk), ἡ διφθέρα (aus Leder od. Fellen), ἡ κατωνάκη (Sklavenkittel mit einem Saum von Schafpelz).

kitten κολλᾶν, στεγνοῦν, συστεγνοῦν, gekittet κολλητός.

Kitten *n* ἡ κόλλησις, ἡ στέγνωσις.

Kitzel *m* ὁ γάργαλος, τὸ γαργάλισμα, ὁ γαργαλισμός, ὁ κνισμός, ὁ κνησμός, τὸ κνῆσμα (bsd. wollüstiger ~), übtr. z.B. der ~ des Lobes ἡ τοῦ ἐπαίνου ἡδονή, ~ empfinden γαργαλίζεσθαι, κνίζεσθαι (P.), der ~ sticht ihn ἀκολασταίνει, κριθᾷ, ἐπτόηται.

kitzeln γαργαλίζειν, κνίζειν, ὑποκνίζειν (auch übtr.), s. jucken; inwendig mit einer Feder ~ καταματεύεσθαι πτερῷ.

Kitzeln *n* s. Kitzel.

kitzlig δυσγάργαλις, δυσγάργαλος (2), δυσγαργάλιστος (2), übtr. ἄπορος (2), δυσχερής, χαλεπός, eine ~e Sache ἄπορον χρῆμα.

klaffen χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν, (von Wunden) σεσηρέναι.

Klaffen *n* τὸ χάσμα.

kläffen κλάζειν, ἀνακλάζειν, ὑλακτεῖν, βαΰζειν (letztere beide auch übtr. von Menschen).

Kläffen *n* ἡ κλαγγή.

Kläffer *m* ὁ ὑλάκτης, ὁ ὑλακτητής.

Klafter *f* ἡ ὀργυιά.

klagbar ἐπαίτιος (2), ~ werden gegen j-n δίκην λαγχάνειν τινί, eine Sache ~ machen ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς δικαστάς.

Klage *f* **1.** (Wehklage) ὁ θρῆνος, ὁ ὀδυρμός, ὁ ὀλοφυρμός, ἡ ὀλόφυρσις, laute ~ ὁ σχετλιασμός, in ~n ausbrechen θρήνους ποιεῖσθαι (M.), ὀδύρεσθαι (M.). — **2.** (Beschwerde) τὸ ἔγκλημα, ἡ αἰτία, ἡ αἰτίασις, ἡ μέμψις, ~ über j-n (etw.) führen ἐγκλήματα ἔχειν πρός τινα (τι), αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, μέμφεσθαί (M.) τινι. — **3.** (vor Gericht) τὸ ἔγκλημα, ἡ κατηγορία, (in Privatsachen) ἡ δίκη, (in öffentlichen Sachen) ἡ γραφή, (gegen Schuldner) ὁ τύπος, eine ~ eingeben, anbringen ἀπο- od. εἰσφέρειν δίκην od. γραφήν (gegen j-n τινί, wegen etw. τινός), eine ~ anstellen od. anhängig machen ἐνίστασθαι δίκην od. κρίσιν, εἰσάγειν δίκην, es wird von j-m gegen j-n diese ~ erhoben φεύγει τις ὑπό τινος ταύτην τὴν δίκην, eine ~ als ungültig ablehnen παραγράφεσθαι (M.) τὴν γραφήν.

Klageeid *m* ἡ ἀντωμοσία, den ~ leisten ἀντομνύναι.

Klagegedicht *n*, **-gesang** *m*, **-lied** *n* τὰ ἐλεγεῖα, ὁ ἔλεγος, ἡ θρηνῳδία, οἱ θρῆνοι, ein Klagelied anstimmen θρῆνον ποιεῖσθαι (M.), θρήνους od. θρήνων ἐξάρχειν, das Anstimmen von Klageliedern ἡ θρηνῳδία.

Klagegeschrei *n* ὁ θρῆνος, ἡ οἰμωγή, in ein ~ ausbrechen ἀνολολύζειν, ἀναβοᾶν (εἰς οἰμωγήν), ἀνακράζειν.

Klagelaut *m* ἡ θρηνώδης φωνή, ὁ ὀδυρμός.

klagen 1. (wehklagen) θρηνεῖν, ὀδύρεσθαι, ὀλοφύρεσθαι (M.), οἰμώζειν, (bei Trauerfällen) πένθος ποιεῖσθαι (M.), über den Tod j-s ~ κόπτεσθαί, τύπτεσθαί (M.) τινα, über sein Schicksal ~ μεμψιμοιρεῖν, j-m etw. ~ ἀνακλάεσθαί (M.) τι πρός τινα. — **2.** (sich beschweren) μέμφεσθαί (M.) τινι, αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, ἐγκαλεῖν τινι. — **3.** vor Gericht ~ αἰτιᾶσθαι (M.), κατηγορεῖν, εἰσφέρειν πρὸς τοὺς δικαστάς, wider j-n ~ s. anklagen, s. auch Klage. — **4.** (von angeschossenem od. verendendem Wild) μηκᾶσθαι.

Klagen *n* s. Klage.

klagend θρηνώδης, (von angeschossenem od. verendendem Wild) μακών.

Klagepunkt *m* τὸ κατηγόρημα, τὸ ἔγκλημα, ~e τὰ κατηγορημένα, τὰ γεγραμμένα, τὰ εἰσηγγελμένα.

Kläger s. Ankläger.
klägerisch κατηγορικός.
Klageschrift *f* ἡ γραφή, τὸ ἔγκλημα.
Klageton *m* ἡ θρηνώδης φωνή, τὸ θρήνημα.
Klageweib *n* ἡ καρίνη, ἡ πενθήτρια. ἡ θρηνήτρια.
kläglich (jammervoll, bejammernswert) ἐλεεινός, οἰκτρός, ἄθλιος, δεινός, (klagend) θρηνώδης, γοώδης, ~ tun δεινὸν ποιεῖσθαι (M.), σχετλιάζειν, ὀδύρεσθαι (M.).
klamm σπάνιος, ἄπορος (2), στενός.
Klammer *f* ἡ πόρπη, τὸ ἔχμα, ὁ σύνδεσμος, τὸ προσαγώγιον, ἡ περιστομίς (ίδος).
klammern πορπᾶν, συνδεῖν, προσάπτειν, περιλαμβάνειν ἔχμασι.
Klang *m* ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα, ὁ ἦχος, ὁ ψόφος, ἡ φωνή, ἡ κλαγγή, einen ~ von sich geben ψόφον ἀποτελεῖν (u. M.), φθέγμα ἀφιέναι, ψοφεῖν, ἠχεῖν, φθέγγεσθαι (M.), φωνεῖν, von gutem ~ eig. εὔφθογγος (2), εὐηχής, εὔηχος (2), übtr. εὐδόκιμος (2), einen guten ~ haben εὐδοκιμεῖν (übtr.).
klanglos ἄφθογγος (2), ἄφωνος (2).
Klappe *f* (am Kleide) τὸ παταγεῖον, (am Instrument) τὸ ἐπιστόμιον, (über einer Öffnung) τὸ ἐπίθεμα.
klappen ψοφεῖν, κροτεῖν.
Klapper *f* τὸ κρόταλον, τὸ κρέμβαλον, ἡ πλαταγή, τὸ πλαταγώνιον.
klappern κροτεῖν (auch vom Storch), ἐπικροτεῖν, παταγεῖν, πλαταγεῖν (einen klappernden Ton hervorbringen), κροταλίζειν, κρεμβαλιάζειν (mit der Klapper spielen), vor Kälte ~ ὑπὸ κρύους κροτεῖν τοῖς ὀδοῦσιν.
Klappern *n* ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ἡ πλαταγή, (das Spiel mit der Klapper) ὁ κροταλισμός.
Klapperschlange *f* ὁ κρόταλος.
Klapperschnabel *m* ὁ κλαδαρόρυγχος.
Klappstuhl *m* ὁ ὀκλαδίας.
klar 1. (durchsichtig, hell, heiter) καθαρός, διαφανής, von der Luft αἴθριος, εὔδιος (2), der ~e Himmel ἡ αἰθρία, ἡ εὐδία. — **2.** (deutlich, verständlich) δῆλος, φανερός, πρόδηλος (2), σαφής, ἐμφανής, καταφανής, ἐναργής, ~e Stimme ἡ λαμπρὰ φωνή, es ist ~ φαίνεται, δῆλόν od. φανερόν ἐστι, ~legen, ~machen σαφηνίζειν, δηλοῦν, φανερὸν ποιεῖν, ⚓ ἑτοιμάζεσθαι (M.) πρὸς τὴν μάχην, j-m ~machen, daß διδάσκειν τινὰ ὅτι, im ~en sein über etw. ἀκριβῶς μεμαθηκέναι od. ἐγνωκέναι τι, ins ~e kommen über etw. τὸ ἀκριβὲς μανθάνειν περί τινος, ~ sehen σαφῶς γιγνώσκειν. — **3.** (zart, fein) λεπτός.
klären s. abklären.
Klarheit *f* **1.** (Durchsichtigkeit, Helle) ἡ καθαρότης (ητος), ἡ διαφάνεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ der Luft ἡ αἰθρία, ἡ εὐδία. — **2.** (Deutlichkeit) ἡ σαφήνεια, ἡ ἐνάργεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, mit ~ σαφῶς, ἐναργῶς. — **3.** (Zartheit, Feinheit) ἡ λεπτότης (ητος), τὸ λεπτόν.
klarlegen, -machen s. klar 2.
Klärung *f* eigtl. τὸ διυλίζειν, τὸ διηθεῖν, τὸ καθαίρειν, übtr. ὁ σαφηνισμός.
Klasse *f* ἡ τάξις, ἡ φυλή, τὸ φῦλον, τὸ γένος, (Gattung, Spezies) τὸ εἶδος, zu einer ~ gehören τελεῖν εἴς τινας, εἶναί τινων, εἶναί τινος γένους.
Klassifikation *f* ἡ εἰς γένη κατάταξις od. διαίρεσις.
klassifizieren τάττειν, δια-, κατα-, συντάττειν εἰς γένη, διαιρεῖν τινας.
Klassiker *m* ὁ ἔγκριτος συγγραφεύς, die alten ~ οἱ πάλαι.
klassisch ἔγκριτος (2), für ~ erklären ἐγκρίνειν εἰς τοὺς ἀρίστους.
Klatschbase *f* ἡ πολυλόγος γυνή.
Klatschblatt *n* (das Blatt der Mohnblume u. der Anemone, e. Art Liebesorakel) τὸ πλαταγώνιον.
klatschen 1. eig. κροτεῖν, παταγεῖν, ψοφεῖν, in die Hände ~ συγκροτεῖν τὼ χεῖρε, ταῖς χεροῖν (τοῖν χεροῖν) od. τὰς χεῖρας (τὼ χεῖρε) ἀνακροτεῖν. — **2.** (schwatzen) στωμύλλεσθαι, λαλαγεῖν, (ausschwatzen) ἐκλαλεῖν, διαθρυλεῖν, διαφημίζειν.
Klatschen *n* eig. ὁ πάταγος, ὁ ψόφος, das ~ in die Hände ὁ χειρῶν κρότος od. ἡ χειρῶν κρότησις (als Zeichen des Beifalls), τὸ ῥόθιον (der Ruder im Wasser).
Klätscher *m* ὁ σπερμολόγος, ὁ λάλος, böswilliger ~ ὁ ψιθυρός, ὁ διάβολος.
Klätscherei *f* ἡ σπερμολογία, ἡ λαλιά, böswillige ~ ἡ διαβολή.
klatschhaft λάλος, στωμύλος, ἀδολεσχικός, ~ sein λαλαγεῖν.
Klatschhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ στωμυλία, ἡ ἀδολεσχία, (Verleumdung) ἡ διαβολή.
Klatschmaul, -weib *n* s. Klatschbase.
Klatschmohn *m*, **-rose** *f* ἡ ἀγρία μήκων (ωνος).
Klatschnelke *f* ἡ ἀφρώδης μήκων (ωνος).
Klatschsucht *f* ἡ ληρημάτων od. κενολογίας ἐπιθυμία.
klauben an etw. περιτρώγειν τι, über etw. ~ (übtr.) πονεῖν ἀμφί τι, μεριμνᾶν περί τινος, an den Worten ~ δυσχεραίνειν ἐν τοῖς λόγοις.
Klaue *f* (bei Vögeln, Katzenarten) ὁ ὄνυξ (χος), gespaltene ~ (bei Rindern u. dgl.) ἡ ὁπλή, ἡ χηλή, mit krummen ~n γαμψῶνυξ (χος), γαμψώνυχος (2), mit gespaltenen ~n δίχηλος (2), gespaltene ~n haben διχηλεύειν, in j-s ~n geraten ὑποχείριον γίγνεσθαί τινι.
Klauenseuche *f* ἡ ποδάγρα, ~ haben ποδαγρᾶν.
Klause *f* ἡ καλύβη, ἡ σκηνή, ἡ ἀναχώρησις.
Klausel *f* ἡ παρένθεσις, ἡ παρενθήκη, ἡ προσθήκη, ἡ ἐπιβολή, mit der ~ durch die Verben ἐπιλέγων, ἐπιγράφων.
Klausner *m* ὁ ἀναχωρητής, ὁ ἐρημίτης.
Klausnerei *f* ἡ ἀναχώρησις, ἡ ἐρημία.
Klausnerleben *n* ὁ ἐν ἐρημίᾳ βίος.
kleben I *trans.* **1.** etw. an etw. ~ προσκολλᾶν, προσμάττειν, προσάπτειν τί τινι, συνάπτειν τι πρός τι. — **II** *intr.* **2.** an etw. ~ ἔχεσθαί τινος, ἐνέχεσθαί τινι, ἐμπεφυκέναι τινί, προσ-, παραπεπηγέναι τινί, παραμένειν τινί, οὐκ ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος. — **3.** übtr. an j-m ~ προσκολλᾶσθαι (M.) τινι, am Leben ~ ἐπιθυμεῖν τοῦ ζῆν, φιλοψυχεῖν.
Klebkraut *n* ἡ ἀπαρίνη.
Klebpflaster *n* τὸ κηρωτόν (ἔμπλαστρον), τὸ κήρωμα.
klebrig γλίσχρος, ἔγγλισχρος (2), ἰξώδης, κολλώδης, γλοιώδης, nicht ~ ἄγλισχρος (2), ~ werden γλισχραίνεσθαι, γλοιοῦσθαι (P.).
Klebrigkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος).
Klecks *m* ἡ κηλίς (ῖδος), ὁ σπίλος, τὸ σπίλωμα, einen ~ auf etw. machen κηλιδοῦν, σπιλοῦν τι.
klecksen κηλιδοῦν, σπιλοῦν.
Klee *m* τὸ τρίφυλλον, ὁ λωτός (Futter~), τὸ μελίλωτον, ὁ μελίλωτος (Süß~), ἡ Μηδικὴ πόα (Luzerne), ὁ κύτισος (Schneden~), ἡ τῆλις (εως u. ιδος, Bocksborn~), ὁ κορυνόπους (οδος, niedriger Schoten~).
Kleeblatt *n* τὸ τρίφυλλον, übtr. ἡ ἑταίρων τριάς (άδος), ἡ ἑταιρεία.
Kleid *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), τὸ ἔσθημα (gew. *pl.*), ἡ στολή, ἡ σκευή (allg.), τὸ ἔνδυμα (~ zum Anziehen), τὸ περίβλημα, τὸ περιβόλαιον, ἡ περι-, ἐπιβολή (~ zum Umnehmen), τὸ ἱμάτιον (Obergewand, Mantel), ἡ ἐφεστρίς (ίδος, warmes Winterobergewand), ὁ χιτών (ῶνος, Unter~), ὁ πέπλος (weibliches Obergewand), ὁ χιτωνίσκος (kurzes Unter~), τὸ χιτώνιον (Unter~ der Frauen), ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον (abgetragener, grober Mantel), ein ~ anziehen ἐνδύεσθαι (M.) χιτῶνα usw., ~er tragen ἱματίοις χρῆσθαι, ein ~ ausziehen ἐκ-, ἀποδύεσθαι (M.) χιτῶνα usw., weiße, schwarze ~er tragen λευχειμονεῖν, μελανειμονεῖν, schöne ~er tragen εὖ od. καλῶς περιεσταλμένον εἶναι.
Kleidchen *n* τὸ ἱματίδιον, τὸ χιτώνιον, τὸ τριβώνιον, s. d. vor. Wort.
kleiden 1. (ankleiden) ἐνδύειν τινά τι, ἀμφιεννύναι τινά τι, περιβάλλειν τινί τι, περιστέλλειν τινά τι, gekleidet sein ἀμπέχεσθαι, ἠμφιεσμένον εἶναι (in etw. τι), sich ~ (sich ankleiden) ἐνδύεσθαι, ἀμφιέννυσθαι, περιστέλλεσθαι, περιβάλλεσθαι (sämtlich M.). — **2.** übtr. (zieren) κοσμεῖν, περιστέλλειν, παραμπέχειν, etw. kleidet j-n gut καλῶς ἔχει τί τινι, πρέπει τινί τι,

κόσμος ἐστί τί τινι, in Worte ~ περιβάλλειν τινὶ λόγους, κοσμεῖν λόγοις.

Kleiderbewahrer *m* ὁ ἱματιοφύλαξ (κος).
Kleiderdieb *m* ὁ λωποδύτης, ὁ ἱματιοκλέπτης.
Kleiderhändler *m* ὁ ἱματιοπώλης.
Kleiderhändlerin *f* ἡ ἱματιόπωλις (ιδος).
Kleiderkammer *f* ἡ ἱματιοθήκη.
Kleidermacher *m* (Schneider) ὁ ῥαφεύς, die Kunst des ~s ἡ ἱματιουργική, ἡ χλαμυδουργία, ἡ χλανιδοποιία.
Kleidermarkt *m* ἡ ἱματιόπωλις (ιδος) ἀγορά.
Kleidermotte *f* ὁ σής (σητός u. σεός).
Kleidernarr *m*, **-närrin** *f* ὁ περὶ τὴν ἐσθῆτα καλλωπιστής, ἡ περὶ τὴν ἐσθῆτα καλλωπίστρια.
Kleiderpracht *f* αἱ πολυτελεῖς ἐσθῆτες, ἡ ἱματίων πολυτέλεια.
Kleiderschrank *m* ἡ ἱματιοθήκη, ὁ σώρακος (Kleiderkiste), τὸ ἱματιοφυλάκιον.
Kleidertracht *f* ἡ στολή, ἡ σκευή, τὸ φόρημα, τὸ σχῆμα.
Kleidertrödler *m* ὁ ἱματιοκάπηλος.
Kleiderverleiher, -vermieter *m* ὁ ἱματιομίσθης, ὁ ἱματιομισθωτής.
Kleidervorrat *m* ὁ ἱματισμός, τὰ ὑπάρχοντα ἱμάτια.
kleidsam: ein ~es Gewand τὸ ἱμάτιον καλῶς ἔχον.
Kleidung *f* ἡ στολή, ἡ σκευή (als Handlung und als Sache, s. Kleid), oft durch *part.*, zB. in der ~ eines Soldaten περιεσταλμένος ὥσπερ στρατιώτης, in der ~ eines Bettlers πτωχοῦ σχῆμα ἔχων.
Kleidungsstück *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), τὸ ἔσθημα (gew. *pl.*), τὸ ἱμάτιον, s. Kleid; ~e ὁ ἱματισμός.
Kleie *f* τὸ πίτυρον (gew. *pl.*), τὸ κυρήβιον (gew. *pl.*), τὸ κρῖμνον (gew. *pl.*), τὸ ἄχυρον (gew. *pl.*), τὸ ἀπόβρασμα.
kleienartig πιτυρώδης, κριμνώδης, ἀχυρώδης.
Kleienbrot *n* ὁ πιτυρίας od. πιτυρίτης ἄρτος, ἡ ἠχυρωμένη μᾶζα.
Kleienhändler *m* ὁ κυρηβιοπώλης.
klein 1. μικρός (auch „gering"), *comp.* μικρότερος, μείων, ἐλάττων, *sup.* μικρότατος, ἐλάχιστος, βραχύς (kurz, von Raum und Zeit), ὀλίγος (von der Zahl und der Menge, auch von Raum, Größe und Zeit), ταπεινός (niedrig), λεπτός (dünn), ἀκαριαῖος (ganz ~, winzig), φαῦλος (unbedeutend), ~es Geld τὰ κερμάτια, ~e Statur ἡ μικροφυΐα, von ~er Statur μικροφυής, ~ stoßen συντρίβειν, ~ hacken συγκόπτειν, ~ denken μικροψυχεῖν, μικρόψυχον εἶναι, ~ denken von j-m ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, ~es Kind τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον, τὸ νήπιον, τὸ βρέφος. — 2. in Zsſgn, oft durch μικρο-, zB. mit ~en Augen μικρόμματος, mit ~em Kopfe μικροκέφαλος, ~denkend μικρόθυμος, mit ~em Barte μικρογένειος (sämtlich 2). ~er machen ἐλαττοῦν, μειοῦν, ~er werden ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P.), zu ~ sein für etw. οὐ χωρεῖν τι, ~ machen μικρὸν ποιεῖν. — 3. übtr. ~ beigeben ὑποστέλλεσθαι (M.), μετρίως ἀποκρίνεσθαι (M.).
kleinäugig μικρόφθαλμος (2), μικρόμματος (2).
kleinbäuchig μικροκοίλιος (2).
kleinbeerig μικρόρραξ (γος).
kleinblätterig μικρόφυλλος (2).
kleindärmig μικρόσπλαγχνος (2).
kleindenkend μικρόψυχος (2), μικρὰ φρονῶν, ταπεινόφρων.
kleinflügelig μικροπτέρυξ (γος).
kleinfüßig μικρόπους (οδος).
Kleingeist *m* ὁ μικρόψυχος, ὁ μικρολόγος.
Kleingeisterei *f* ἡ μικροψυχία, ἡ μικρολογία.
kleingeistig μικρόψυχος (2), μικρολόγος (2).
Kleingeld *n* τὰ κερμάτια.
kleingläubig δυσπειθής, δύσπειστος (2), ~ sein δυσπειθῶς ἔχειν.
Kleingläubigkeit *f* ἡ δυσπείθεια.
Kleinhandel *m* ἡ καπηλεία, ~ treiben καπηλεύειν.
Kleinhändler *m* ὁ κάπηλος, ὁ ἀγοραῖος, ein ~ sein καπηλεύειν.
Kleinheit *f* ἡ μικρότης, ἡ λεπτότης, ἡ βραχύτης, ἡ ὀλιγότης, ἡ ταπεινότης, ἡ φαυλότης (ητος).
kleinherzig μικρόψυχος (2), μικρόθυμος (2), ταπεινόφρων, μικρογνώμων.
Kleinherzigkeit *f* ἡ μικροψυχία, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ μικρογνωμοσύνη.
Kleinigkeit *f* τὸ μικρόν, τὸ βραχύ, τὸ ὀλίγον, τὸ φαῦλον, es ist eine ~ βραχύ τι od. ἔργον οὐδέν mit *inf.*, es ist keine ~ πάμμεγά που, μέγα μὲν ἐστιν ἔργον, ~en μικρολογίαι, λῆροι, φλυαρίαι, sich um ~en bekümmern μικρολογεῖσθαι (M.), für eine ~ ansehen μικρὸν ἡγεῖσθαι (M.) ἔργον εἶναι, παρ' οὐδὲν τίθεσθαι (M.), περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαι (M.), oft durch Zsſg mit μικρός, zB. um ~en klagend μικραίτιος (2), ~en stehlend μικροκλέπτης, ~en anstaunend μικροθαύμαστος (2), sich um ~en betrübend μικρόλυπος (2).
Kleinigkeitsgeist *m* ἡ μικρολογία, s. Kleinigkeitskrämer.
Kleinigkeitskrämer *m* ὁ μικρολόγος, ὁ ἀκριβολόγος, ὁ κίμβιξ (κος), ein ~ sein μικρολογεῖσθαι, γλισχρολογεῖσθαι (M.).
Kleinigkeitskrämerei *f* ἡ μικρολογία.
kleinkernig μικροπύρηνος (2).
Kleinknecht *m* ὁ μικρόδουλος.
kleinköpfig μικροκέφαλος (2).
Kleinkrämer *m* ὁ κάπηλος.
Kleinkünstler *m* ὁ μικροτέχνης.
kleinlaut ἄθυμος (2), δύσθυμος (2), κατηφής, συνεσταλμένος, ~ sein ἀθυμεῖν, φοβεῖσθαι (P.).
kleinlich μικρόψυχος (2), μικρολόγος (2), μικροπρεπής, ἀνελεύθερος (2), μικρὸς τὴν ψυχήν, (gering) οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, ταπεινός, ~ eitel μικροφιλότιμος (2), ~e Eitelkeit ἡ μικροφιλοτιμία, ~er Eigennutz ἡ αἰσχροκέρδεια, ~ denken μικρὰ φρονεῖν, ~ sein in etw. μικρολογεῖσθαι (M.) περί τινος.
Kleinlichkeit *f* ἡ μικροπρέπεια, ἡ μικρολογία, ἡ μικροψυχία, ἡ φαυλότης (ητος).
Kleinmaler *m* ὁ ῥωπογράφος.
kleinmündig μικρόστομος (2).
Kleinmut *m* ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ μικροψυχία, ἡ ὀλιγοψυχία, ἡ ἀθυμία, ἡ δυσθυμία.
kleinmütig μικρόψυχος (2), μικρόθυμος (2), μικρόφρων, ὀλιγόψυχος (2), ταπεινός, κατηφής, ἄθυμος (2), δύσθυμος (2), ὑφειμένος, συνεσταλμένος, ~ sein ταπεινοφρονεῖν, μικροψυχεῖν, ἀθυμεῖν, δυσθυμεῖν, j-n ~ machen ταπεινοῦν τινα, ~ werden συστέλλεσθαι (P.), ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι.
kleinnasig μικρόρριν (ινος).
Kleinod *n* τὸ ἄγαλμα (Schmuck), τὸ κειμήλιον (kostbarer Gegenstand, den man aufbewahrt), auch τὸ ἀγαθόν.
kleinschenklig μικροσκελής.
Kleinstaaterei *f* s. Kleinstädterei.
Kleinstädter *m* ὁ μικροπολίτης (*f* ἡ μικροπολῖτις, ιδος), ὁ Ἀβδηρίτης.
Kleinstädterei *f* τὸ μικροπολιτικόν, ἡ μικροπολιτεία, τὸ Ἀβδηριτικόν.
kleinstädtisch μικροπολιτικός.
Kleister *m* ἡ κόλλα.
kleisterig κολλώδης.
kleistern κολλᾶν.
Klemme *f* eig. ἡ στενοχωρία, übtr. ἡ ἀπορία, eig. u. übtr. τὸ στενόν, in die ~ bringen καθιστάναι εἰς στενὸν od. ἀπορίαν, in die ~ kommen εἰς στενὸν καθίστασθαι, in der ~ sein ἐν στενῷ od. ἀπορίᾳ εἶναι, ἀπορεῖν, ἐν τῷ στενῷ ἔχεσθαι (P.), πονεῖν.
klemmen θλίβειν, πιέζειν.
Klempner *m* ὁ πεταλοποιός, ὁ πεταλουργός.
Klepper *m* τὸ ἱππάριον, ὁ καβάλλης, ὁ κέλης (ητος).
Klerisei *f*, **Klerus** *m* οἱ ἱερεῖς, ἡ τῶν ἱερῶν τάξις, οἱ κληρικοί, τὸ κληρικόν, die ganze Klerisei (verächtlich) οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος.
Klette *f* τὸ ξάνθιον.
klettern ἀναρριχᾶσθαι (M. hinauf~), καθέρπειν (herab~).

Klient *m* ὁ πελάτης. die Klasse der ~en τὸ πελατικόν.
Klientel, Klientschaft *f* ἡ πελατεία.
Klientin *f* ἡ πελάτις (ιδος).
Klima *f* τὸ κλίμα, ὁ ἀήρ (έρος), ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις, mildes, gutes, schönes ~ ἡ τοῦ ἀέρος εὐκρασία. von mildem ~ εὐκραής. feuchtes ~ ἡ ὑγρὰ κρᾶσις.
klimmen ἀναβαίνειν (μετὰ πόνου od. μόλις), πειρᾶσθαι (P.) ἀναβαίνειν.
klimpern ψόφον ποιεῖν, κρεμβαλίζειν, κωδωνίζειν.
Klimpern *n* ὁ κρεμβαλισμός, ὁ κωδωνισμός.
Klinge *f* τὸ ξίφος, über die ~ springen lassen σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, κατακόπτειν, eine gute ~ führen δεινὸν εἶναι τῷ ξίφει χρῆσθαι.
Klingel *f* τὸ κρόταλον, ὁ κώδων (ωνος).
klingeln κροταλίζειν, κωδωνίζειν, κρούειν τὸ κρόταλον.
Klingeln *n* ὁ κρότος, ὁ κόμπος.
klingen ἠχεῖν, κλάζειν, ἀποκλάζειν, ψοφεῖν, βομβεῖν, φθέγγεσθαι (M.), die Ohren ~ mir βομβοῦσί μοι αἱ ἀκοαί, βομβεῖ τὰ ὦτα, es klingt mir etw. noch in den Ohren ἔναυλόν ἐστί μοί τι, wenn es auch lächerlich klingt εἰ καὶ γελοιότερόν ἐστιν εἰπεῖν, das klingt hart ἐπαχθὲς τοῦτό γ' ἀκούειν, das klingt wie eine Lüge τοῦτο ψεύσματι ἔοικεν, das klingt nicht übel οὐ κακῶς ἔχει ἀκοῦσαι, das klingt mir unglaublich ἄπιστος ὁ λόγος προσπίπτει μοι, das klingt sonderbar ἄτοπον τοῦτό γ' ἀκοῦσαι, das klingt rätselhaft τοῦτο αἰνίγματι ἔοικεν.
Klingen *n* ὁ φθόγγος, ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, ὁ βόμβος, ὁ ἦχος, das ~ in den Ohren ὁ συριγμός.
klingend ἠχῶν (von ἠχέω), ἠχώδης, ~e Münze τὸ ἀργύριον.
Klingklang *m* ὁ ψόφος.
Klinik *f* ἡ κλινική, ἡ θεραπεία.
Klippe *f* ἡ πέτρα, ὁ σκόπελος, ἡ χοιράς (άδος), ἡ σπιλάς (άδος), (unter dem Meere) τὸ ἕρμα (auch von Sandbänken), voll ~n σπιλώδης, σπιλαδώδης, es ist etw. eine Klippe für j-n (übtr.) κίνδυνός ἐστί τινι ἀπό τινος.
klippenartig σκοπελώδης.
klippenreich σπιλώδης, σπιλαδώδης.
klirren ψοφεῖν, ἀραβεῖν.
Klirren *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος, ὁ κόμπος, ὁ ἀραγμός.
Klistier *n* ὁ κλυστήρ (ῆρος), τὸ ἔνεμα, τὸ κλύσμα, τὸ ἔγ-, κατάκλυσμα, j-m ein ~ geben κλύζειν, ἐγκλύζειν, ἐνεματίζειν τινά.
klistieren κλύζειν, ἐγκλύζειν.
Klistierspritze *f* ὁ κλυστήρ (ῆρος), ὁ ἐνετήρ (ῆρος).
Klitsch *m* ἡ πληγή, j-m einen ~ geben (klitschen) πληγὴν ἐντείνειν od. προστρίβειν τινί.
klitschen j-n s. d. vor. Wort.
Kloake *f* ἡ ἀποσκευή, ὁ ὀχετός, ἡ λαύρα, ἡ ὀζοθήκη.
Kloben *m* ὁ κορμός, τὸ ξύλον.
klopfen I *trans.* κρούειν, κόπτειν, an die Tür τὰς θύρας, etw. ~ παίειν, τρίβειν, συντρίβειν τι, κόπτοντα τρίβειν od. μαλάττειν τι, j-m auf die Finger ~ (übtr.) κολάζειν τινά. — II *intr.* πάλλεσθαι (P.), πηδᾶν (bsd. vom Herzen), (vom Puls) σφύζειν.
Klopfen *n* ἡ κροῦσις, (vom Herzen und vom Pulse) ὁ παλμός, ὁ σφυγμός.
Klopfer *m* (an der Tür) ὁ κόραξ (κος), ἡ κορώνη, τὸ ῥόπτρον, ὁ λύκος, ὁ ἐπισπαστήρ (ῆρος).
Klopffechter *m* ὁ πύκτης, ὁ πυγμάχος, ὁ ἀθλητής.
Klopffechterei *f* ἡ πυγμή, übtr. αἱ χεῖρες.
Klöppel *m* ἡ τυπίς (ίδος), τὸ ῥόπαλον, τὸ ξύλον, (zum Schlagen eines Instrumentes) τὸ πλῆκτρον, (im Mörser und in der Glocke) τὸ ὕπερον, ὁ ὕπερος.
klöppeln πλέκειν, συμπλέκειν, ὑφαίνειν.
Kloß *m* ἡ βῶλος (von Erde), ἡ μᾶζα (zum Essen).
Klößchen *n* τὸ βωλίον.
klößig βωλοειδής.
Kloster *n* τὸ μοναστήριον, τὸ κοινόβιον, τὸ ἡσυχαστήριον, ἡ μάνδρα, τὸ μάνδρευμα, ἡ μονή, in ein ~ tun, bringen, sperren μανδρεύειν, ἐνσηκάζειν, ἐγκλαχεύειν (bei Kirchenschriftstellern).
klösterlich μοναστηριακός, κοινοβιακός.
Klotz *m* τὸ στέλεχος, ὁ κορμός (Stücke eines Baumstammes), τὸ πρέμνον (Stammende eines Baumes), übtr. (von einem Menschen) τὸ στέλεχος, er ist ein ~ σιδηροῦς ἐστιν.
Klötzchen *n* ὁ μικρὸς κορμός.
Klub *m* ἡ ἑταιρεία, Mitglied eines ~s ὁ ἑταῖρος.
Kluft *f* (Ritz, Spalte, Schlucht) τὸ χάσμα, ἡ σῆραγξ (γγος), ἡ φάραγξ (γγος), ἡ χαράδρα, τὸ τῆς γῆς ῥῆγμα, (Höhle) τὸ σπήλαιον, ὁ κευθμών (ῶνος).
klüftig σηραγγώδης, φαραγγώδης, χαραδρώδης.
klug ἔμφρων, σώφρων, φρόνιμος (2), συνετός, εὔβουλος (2), σοφός (von Verstand und Einsicht), ἔμπειρος (2, erfahren), εὐλαβής (vorsichtig), δεινός (geschickt, tüchtig), ~ sein φρόνιμον usw. εἶναι, φρονεῖν, nicht ~ sein παραφρονεῖν, μαίνεσθαι (P.), οὐχ ὑγιαίνειν, klüger als andre sein πλέον τῶν ἄλλων φρονεῖν, j-n klüger machen φρενοῦν τινα, σωφρονίζειν τινά, ~ sein in etw. συνιέναι (ἵημι) τι, μεμαθηκέναι τι, durch anderer Schaden ~ werden ἀπ' ἀλλοτρίων παθημάτων εὐλαβεῖσθαι (P.), ich kann daraus nicht ~ werden οὐ συνίημι τοῦτο, οὐ μανθάνω τοῦτο, ich bin wieder so ~ wie vorher οὐδὲν σαφέστερον od. ἀκριβέστερον ἐννοῶ, sich ~ benehmen εὐλαβεῖσθαι (P.), ein ~er Rat ἡ εὐβουλία, ἡ καλὴ βουλή, einen ~en Rat geben εὖ συμβουλεύειν, ein ~er Einfall τὸ σοφὸν ἐνθύμημα, etw. ~ einrichten καλῶς τιθέναι τι.
Klügelei *f* ἡ σοφιστεία, ἡ λεπτολογία.
klügeln σοφίζεσθαι (M.), λεπτολογεῖν, περιέργως μεριμνᾶν.
Klugheit *f* ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις, ὁ νοῦς, ἡ γνώμη, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀγχίνοια, ἡ εὐβουλία, mit ~, der ~ gemäß σωφρόνως, γνώμῃ, φρονίμως, ohne ~ ἀφρόνως, ἀβούλως, das gebietet die ~ ὁ λόγος οὕτως αἱρεῖ.
Klugheitsregel *f* ἡ καλὴ βουλή, τὸ καλὸν βούλευμα, ἡ σοφὴ παραίνεσις, ἡ εὐβουλία.
Klügler *m* ὁ λεπτολόγος, ὁ σοφιστής, ὁ λεπτογνώμων (ονος), ὁ μεριμνοφροντιστής, ὁ μεριμνοσοφιστής.
klüglich φρονίμως, σωφρόνως, εὖ, καλῶς.
Klümpchen *n* τὸ βωλίον, ἡ μικρὰ βῶλος.
Klumpen *m* 1. (von Erde, Metall) ἡ βῶλος, (von geronnenen Massen) ὁ θρόμβος, (von glühendem Metall) ὁ μύδρος. — 2. (Haufen, Menge) τὸ βάρος, τὸ πλῆθος, ὁ ὄγκος.
klumpenweise ἀθρόως.
klumpig βωλοειδής, θρομβοειδής, θρομβώδης, ὀγκώδης.
Klunker *m*, *f* ὁ θύσανος.
Knäbchen, Knäblein *n* τὸ παιδίον.
Knabe *m* ὁ παῖς (παιδός), τὸ παιδάριον, τὸ μειράκιον, kleiner ~ τὸ παιδίον, größerer ~ ὁ νέος.
Knabenalter *n* ἡ παιδία, ἡ νεότης (ητος), ἡ παιδικὴ ἡλικία, ἡ πρώτη ἡλικία, im ~ παῖς ὤν, vom ~ an ἐκ παιδός (παίδων), εὐθὺς ἀπὸ πρώτης ἡλικίας, ἐκ νέου (νέων), noch im ~ stehen ἔτι παῖδα εἶναι.
Knabenart *f* ὁ παιδικὸς τρόπος, nach ~ ἅτε παῖς ὤν, ὥσπερ παιδίον.
Knabenchor *m* ὁ παίδων od. παιδικὸς χορός.
knabenhaft παιδικός, παιδιώδης, μειρακιώδης, νεαρός.
Knabenjahre *n/pl.* ἡ πρώτη ἡλικία, aus den ~n heraustreten ὁρμᾶν, ἐξελθεῖν ἐκ παίδων.
Knabenlehrer *m* ὁ τῶν παίδων διδάσκαλος, ὁ γραμματιστής, ὁ παιδαγωγός.
Knabenliebe *f* ὁ παιδικὸς ἔρως (ωτος), ἡ παιδεραστία, ~ treiben παιδεραστεῖν, der ~ treibt ὁ παιδεραστής.
knabenmäßig s. knabenhaft.
Knabenschänder *m* ὁ παιδεραστής, ὁ παιδοφθόρος.
Knabenschänderei *f* ἡ παιδεραστία, ἡ παιδοφθορία.

Knabenschule *f* τὸ τῶν παίδων διδασκαλεῖον.
Knabenspiel *n* ἡ τῶν παίδων παιδιά.
Knabenstreich *m* ἡ παιδιά, τὸ νεανίευμα, ἡ παιδικὴ φλυαρία.
Knabentracht *f* ἡ παιδικὴ στολή.
Knabenzeit *f* s. Knabenalter.
knacken *intr.* ψοφεῖν, *trans.* συν-, κατατρίβειν, κατακλᾶν, καταγνύναι.
Knall *m*, **Knallen** *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος, ὁ κτύπος, einen ~ verursachen ψόφον od. πάταγον ποιεῖν, παταγεῖν, ψοφεῖν, ἀποψοφεῖν, ~ und Fall ἐξαίφνης.
knallen ψοφεῖν, παταγεῖν, κτυπεῖν.
knapp (dicht anschließend) εὖ προσαρμόττων, εὐάρμοστος (2), προσεσταλμένος, (karg, wenig) εὐτελής, γλίσχρος, λεπτός, ὀλίγος, j-n ~ halten τὰ ἀναγκαῖα παρέχειν τινί, es geht bei j-m ~ her ἐν στενῷ καθέστηκε τά τινος, (kaum) μόλις, μάλα μόλις, χαλεπῶς.
Knappe *m* ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὑπηρέτης, ὁ ἀκόλουθος, j-m als ~ dienen ὑπασπίζειν τινί.
Knappheit *f* ἡ συστολή, ἡ εὐτέλεια, ἡ γλισχρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
knarren ψοφεῖν, κλαυσιᾶν.
Knarren *n* ὁ ψόφος, τὸ ψόφημα.
knattern καναχεῖν, ψοφεῖν, θροεῖν, a. θορυβεῖν.
Knäuel *m* u. *n* ἡ τολύπη, ἡ ἀγαθίς (ίδος), ὁ κλωστήρ (ῆρος).
Knauf *m* τὸ κιονόκρανον, ἡ τοῦ κίονος κεφαλή.
Knauser *m* ὁ μικρολόγος, ὁ κίμβιξ (κος).
Knauserei *f* ἡ μικρολογία, ἡ κιμβεία, ἡ ἀκρίβεια, ἡ λεπτολογία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ γλισχρότης (ητος).
knauserig μικρολόγος (2), ἀκριβής, γλίσχρος.
knausern μικρολογεῖσθαι, κιμβικεύεσθαι (M.).
Knebel *m* ὁ πάτταλος, j-m einen ~ in den Mund stecken ἐμβάλλειν τινὶ πάτταλον εἰς τὸ στόμα oder τῷ στόματί τινος.
Knebelbart *m* ὁ μάσταξ (κος).
knebeln συσφίγγειν, συνδεῖν, j-n an Händen u. Füßen ~ συνδεῖν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τινός.
Knecht *m* ὁ δοῦλος, τὸ ἀνδράποδον, ὁ οἰκέτης, als ~ dienen δουλεύειν, λατρεύειν.
knechten δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.), ἀνδραποδίζειν (u. M.).
knechtisch δουλικός, δούλειος (2), δουλοπρεπής, ~ gesinnt ἀνελεύθερος (2), ἀνδραποδώδης, δουλογνώμων, ~ gesinnt sein ἀνελεύθερον usw. εἶναι, ~e Gesinnung ἡ δουλοπρέπεια, ἡ ἀνελευθερία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Knechtschaft *f* ἡ δουλεία, ἡ δουλοσύνη, in ~ sein δουλεύειν, ὑποχείριον εἶναι, in ~ geraten δουλοῦσθαι, καταδουλοῦσθαι (P.).
Knechtung *f* ἡ δούλωσις, ἡ καταδούλωσις, ἡ ἀνδραπόδισις, ὁ ἀνδραποδισμός, oft durch Verben.
Kneif *m* ἡ σμίλη.
kneifen κνίζειν, θλίβειν, ψαλάττειν.
Kneifen *n* ὁ κνισμός.
Kneifzange *f* τὸ τομεῖον, ὁ τομεύς, ἡ τομίς (ίδος), ὁ καρκίνος.
Kneipe *f* τὸ καπηλεῖον.
kneipen πίνειν.
Kneipen *n* durch das Verb.
Kneipwirt *m* ὁ κάπηλος.
Kneipwirtin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
knetbar φυρατός, ~e Masse τὸ φύραμα.
kneten (vom Teig) φύρειν, φυρᾶν, μάττειν, (von Lehm, Wachs u. dgl.) δέψειν, ὀργάζειν.
Kneten *n* ἡ φύρσις, ἡ φύρασις, ὁ ὀργασμός.
knicken κλᾶν, ἐπι-, κατα-, συγκλᾶν, θραύειν.
Knicker *m* ὁ κίμβιξ (κος), ὁ γνίφων (ωνος).
Knickerei *f* ἡ κιμβικεία, ἡ μικρολογία.
knickerig μικρολόγος (2).
Knie *n* **1.** τὸ γόνυ (γόνατος), vor j-m auf die ~e fallen προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, ἱκέτην προσπίπτειν τινί, auf den ~en liegen ἐν γόνασι κεῖσθαι, καθῆσθαι εἰς τὰ γόνατα, die ~e vor j-m beugen προσκυνεῖν τινα, j-s ~e umfassen λαμβάνεσθαι od. ἅπτεσθαι (M.) τῶν γονάτων τινός, etw. übers ~ brechen (Sprichw.) ἐπισύρειν τι. — **2.** (Biegung) ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος).
Knieband *n* ἡ περισκελίς (ίδος).
Kniebeugung *f* ἡ ὄκλασις, (als Ehrenbezeigung) ἡ προσκύνησις.
knie(e)n προσπίπτειν εἰς τὰ γόνατα, καθῆσθαι u. συγκαθῆσθαι εἰς τὰ γόνατα, auf etw. ~ ἐρείδειν τὸ γόνυ ἐπί τινος od. ἐπί τινι.
Kniefall *m* durch Verben, s. Knie.
kniefällig γονυπετής, j-n ~ anflehen ἱκετεύειν τινὰ πρὸς τῶν γονάτων.
Kniekehle *f* ἡ ἰγνύα.
Knieriemen *m* ἡ ἱμάσθλη.
Kniescheibe *f* ἡ ἐπιγονατίς (ίδος), ἡ κόγχη, ἡ μύλη.
Knieschmerz *m* τὸ ἄλγος od. ἡ ἀλγηδών (όνος) τῶν γονάτων, an ~ leidend γονυαλγής.
knietief: ~ im Wasser stehend βρεχόμενος πρὸς τὰ γόνατα.
Kniff *m* τὸ μηχάνημα, ἡ μηχανή, τὸ πανούργημα, τὸ κλέμμα, τὸ κακοήθευμα, ~e anwenden μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), alle möglichen ~e anwenden μηχανᾶσθαι πάσας μηχανάς.
knifflig (verzwickt) ἄπορος (2), stärker δεινός.
Knirps *m* τὸ μικρὸν ἀνθρωπίδιον.
knirschen τρίζειν, ψοφεῖν, βρύχειν, πρίειν, mit den Zähnen ~ πρίειν (u. M.) od. ἐμπρίειν τοὺς ὀδόντας, auch bloß βρύχειν.
Knirschen *n* ὁ τριγμός, ὁ ψόφος, ὁ βρυγμός.
knirschend βρύγδην.
knistern ψοφεῖν, τρίζειν.
Knistern *n* ὁ ψόφος, ὁ τριγμός.
Knittel *m* s. Knüppel.
knittern s. knistern.
Knoblauch *m* τὸ σκόροδον, τὸ σκόρδον, mit ~ füttern σκοροδίζειν (auch mit ~ zubereiten), ~ essen, fressen σκοροδοφαγεῖν.
knoblauchartig σκοροδοειδής.
Knoblauchbeet *n* ὁ σκοροδών (ῶνος).
Knoblauchblätter *n/pl.* τὰ σκορόδια.
Knoblauchbolle *f* ἡ δαΐτις (ιδος).
Knoblauchbrühe *f* ἡ σκοροδάλμη.
Knoblauchkern *m* ἡ ἄγλις (ιθος), ἡ γέλγις (ιθος und εως).
Knöchel *m* (am Fuße) τὸ σφυρόν, (an den Fingern) τὸ ἄρθρον, ὁ κόνδυλος.
Knöchelband *n* τὸ περισφύριον.
Knöchelchen *n* τὸ ὀστάριον.
knöcheln ἀστραγαλίζειν.
Knöcheln, Knöchelspielen *n* ὁ ἀστραγαλισμός, ἡ ἀστραγάλισις.
Knochen *m* τὸ ὀστοῦν, die ~ sammeln (nach einer Leichenverbrennung) ὀστολογεῖν, das Sammeln der ~ ἡ ὀστολογία, ohne ~ ἀνόστεος.
Knochenansatz, -auswuchs *m* ἡ περόνη.
knochenartig ὀστοειδής, ὀστώδης, ὥσπερ ὀστοῦν oder ὀστᾶ, ὀστοῦ od. ὀστῶν δίκην.
Knochenauftreibung, -geschwulst *f* ὁ πῶρος, ἡ ἐξόστωσις.
Knochenband *n* τὸ νεῦρον, ὁ τένων (οντος).
Knochenbruch *m* ὁ ὀστοῦ ἀγμός.
Knochenfraß *m* ὁ τερηδών (όνος), am ~ leiden τερηδονίζεσθαι (P.).
Knochengelenk *n* ὁ γίγγλυμος, ὁ κόνδυλος.
Knochengerüst *n* ὁ σκελετός, ἡ ὀστέωσις.
Knochenhaut *f* ὁ περιόστεος ὑμήν (ένος).
Knochenhöhle *f* ἡ κοτύλη.
Knochenkopf *m* ἡ ἀντεμβολή.
Knochenlehre *f* ἡ ὀστεολογία.
Knochenleim *m* τὸ ὀστεόκολλον.
knochenlos ἀνόστεος.
Knochenmark *n* ὁ μυελός.
Knochensplitter *m* ἡ ὀστῶν ἀποσχίς (ίδος, gew. *pl.*).
Knochenverbindung *f* ἡ ὀστῶν σύνθεσις od. συμβολή.
Knochenvertiefung *f* ἡ γλήνη.
knöchern ὀστέϊνος, ὄστινος od. durch den *gen.* ὀστῶν.
knochig ὀστώδης.
Knöllchen *n* (an Pflanzen) τὸ δάκρυον.

Knollen *m* ὁ ὄγκος, (von Erde) ἡ βῶλος.
Knollengewächse *n/pl.* τὰ κεφαλόρριζα.
knollig ὀγκώδης, mit einer ₋en Wurzel κεφαλόρριζος (2).
Knopf *m* ἡ σφαῖρα, τὸ σφαίρωμα, ὁ τροχίσκος, ὁ τύλος, (auf einem Turme) ἡ κορωνίς (ίδος), (am Kleide, den Griechen unbekannt) etwa ἡ πόρπη, ἡ περόνη.
knöpfen (den Griechen unbekannt), etwa περονᾶν, πορπᾶν, συνάπτειν.
Knopfgras *n* ὁ (ἡ) σχοῖνος.
Knorpel *m* ὁ χόνδρος. τὸ τράγανον.
knorpelartig χονδρώδης.
Knorpelfisch *m* ὁ χονδράκανθος ἰχθύς (ύος).
knorpelig χονδρώδης, χονδρός.
Knorpelsalat *m* ὁ χαμαιλέων (οντος).
Knorren *m* (an Gewächsen) ὁ γόγγρος, (Knöchel am Fuße) τὸ σφυρόν.
knorrig γογγρώδης.
Knöspchen *n* τὸ καλύκιον, (als Gesichtsausschlag) ὁ ἴονθος.
Knospe *f* ἡ κάλυξ (κος), ὁ ὀφθαλμός, τὸ ἐκβλάστημα, ₋n treiben ἐκβλαστάνειν.
Knötchen *n* (am Halme) τὸ γονάτιον.
Knoten *m* τὸ ἅμμα, τὸ κάθαμμα, ἡ πλοκή, ὁ κόμβος (der geknüpfte ₋), τὸ ἔκφυμα, ὁ γόγγρος, ἡ κροτώνη (an Gewächsen), τὸ γόνυ (ατος, am Halme), einen ₋ knüpfen, schürzen ἅμμα ποιεῖν (u. M.), einen ₋ lösen ἅμμα λύειν, (Geschwulst am Körper) ἡ συστροφή, τὸ σύστρεμμα.
knoten ἅπτειν, συν-, καθάπτειν, δεῖν, συνδεῖν.
Knotenstock *m* τὸ ῥόπαλον, ἡ βακτηρία.
knotig γονατώδης.
Knuff *m* ὁ στυφελισμός, ὁ κόνδυλος.
knuffen στυφελίζειν, κονδύλους διδόναι od. ἐντρίβειν τινί.
knüpfen ἅπτειν, συνάπτειν, δεῖν, συνδεῖν, πλέκειν, συμπλέκειν, ἁμματίζειν, ein Bündnis, Freundschaft ₋ συμμαχίαν, φιλίαν ποιεῖσθαι (M.), sich an etw. ₋ ἔχεσθαί τινος. ἐξηρτῆσθαί τινος.
Knüpfung *f* ἡ σύναψις, ἡ σύνδεσις, ἡ συμπλοκή, gew. durch Verben.
Knüppel, Knüttel *m* τὸ ξύλον, τὸ ῥόπαλον.
knuppern χναύειν, τρώγειν.
Knupperwerk *n* τὰ τραγήματα, τὰ χναυμάτια.
knurren κνυζᾶσθαι (M.), κνύζειν, ἀράζειν (ἀρράζειν), es knurrt im Leibe μύζει, κορκορυγεῖ, βορβορύζει.
Knurren *n* ὁ κνυζηθμός, τὸ κνύζημα, das ₋ im Leibe ὁ κορκορυγμός, ὁ βορβορυγμός, ἡ κορκορυγή, ἡ βορβορυγή.
Knurrhahn *m* (ein Seefisch) ὁ κόκκυξ (γος).
knurrig (mürrisch) δύσκολος (2).
Knute *f* ἡ μάστιξ (γος), j-m die ₋ geben μαστιγοῦν od. δέρειν τινά, die ₋ bekommen μαστιγοῦσθαι, δέρεσθαι (P.).
Kobalt *m* ἡ καδμεία, ἡ καδμία.
Koben *m* ἡ εἱρκτή, (für Schweine) ὁ συφεών (ῶνος).
Kober *m* ὁ κόφινος, ἡ ἄρριχος.
Kobold *m* ὁ κόβαλος, τὸ κακὸν δαιμόνιον.
Koch *m* ὁ μάγειρος, ὁ ὀψοποιός, ὁ ὀψαρτυτής.
Kochart *f* ἡ ἕψησις.
kochbar ἑψανός.
Kochbuch *n* τὸ περὶ ὀψαρτυσίας βιβλίον, τὰ ὀψαρτυτικά.
kochen *trans.* ἕψειν, ὀπτᾶν, πέττειν, ὀψοποιεῖσθαι (M.), μαγειρεύειν, *intr.* ζεῖν, βράζειν, (durch Sonnenhitze zur Reife kommen) πεπαίνεσθαι (P.), übtr. es kocht in mir ἐμπίμπραμαι (P.), (von der Galle, der Leidenschaft) ζεῖν, gekocht ἑψητός, ἑφθός, ὀπτός.
Kochen *n* ἡ ἕψησις, ἡ ὄπτησις, ἡ ὀψοποιία (*trans.*), ἡ ζέσις (*intr.*), zum ₋ gehörig ἑψητικός.
Köcher *m* ἡ φαρέτρα, ἡ τοξοθήκη.
Kocherei *f* ἡ ἕψησις, ἡ ὀψοποιία.
Kochfleisch *n* τὰ κρεάδια, τὰ κρέα.
Kochgeschirr *n* τὰ ἑψητήρια, τὰ μαγειρικὰ σκεύη.
Kochholz, -reisig *n* τὰ φρύγανα.
Köchin *f* ἡ μαγείραινα, ἡ μαγείρισσα.
Kochkunst *f* ἡ μαγειρική, ἡ ὀψαρτυτική, ἡ ὀψαρτυσία, ἡ ὀψοποιική, ἡ ὀψοποιία.
Kochkünstler *m* ὁ ὀψοδαίδαλος.
Kochlöffel *m* ἡ ἐτνήρυσις (εως), ἡ τρύηλις (ιδος und εως).
Kochmaschine *f* ὁ αὐθέψης.
Kochtopf *m* ἡ χύτρα, τὸ ἑψητήριον, ἡ ἑψάνη, ἡ κακκάβη, ὁ κάκκαβος.
Köder *m* ὁ δέλεαρ (ατος), τὸ δελέασμα, als ₋ gebrauchen δελεάζειν (auch mit ₋ versehen τί τινι).
ködern δελεάζειν (auch übtr.).
Ködern *n* ὁ δελεασμός.
Kodizill *n* (Nachtrag zu einem Testament) ἡ ἐπιδιαθήκη.
Kofen *m* s. Koben.
Koffer *m* ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ κίστη, ὁ ῥίσκος.
Kohl *m* ἡ κράμβη, τὸ λάχανον, ὁ ῥάφανος.
kohlartig ῥαφανώδης, κραμβήεις.
Kohle *f* ὁ ἄνθραξ (κος), glühende ₋ ὁ ἔμπυρος ἄνθραξ, ₋n brennen ἀνθρακεύειν, ἀνθρακίζειν.
kohlen (Kohlen bereiten) ἀνθρακεύειν, ἀνθρακοῦν, übtr. (schwatzen) φλυαρεῖν.
kohlenartig, -farbig ἀνθρακοειδής. ἀνθρακώδης.
Kohlenasche *f* ἡ ἀπ' od. ἐξ ἀνθράκων τέφρα.
Kohlenbecken *n*, **-pfanne** *f* τὸ ἀνθράκιον, ἡ ἐσχάρα, ἡ ἐσχαρίς (ίδος), ὁ πύραυνος.
Kohlenbrennen *n*, **-brennerei** *f* ἡ ἀνθρακεία.
Kohlenbrenner *m* ὁ ἀνθρακεύς. ὁ ἀνθρακευτής.
Kohlendampf *m* ὁ ἀπὸ τῶν ἀνθράκων ἀτμός.
Kohlenfeuer *n* ἡ ἀνθρακιά, τὸ ἀνθράκωμα.
Kohlenhändler *m* ὁ ἀνθρακοπώλης.
Kohlenhaufe *m* ὁ ἀνθράκων σωρός, τὸ ἀνθράκων σώρευμα, glühender ₋ ἡ ἀνθρακιά.
Kohlenkorb *m* ὁ λάρκος, τὸ λαρκίδιον.
Kohlenmeiler *m* ὁ θυμάλωψ (ωπος).
Kohlenschiff *n* ἡ ναῦς ἡ ἄγουσα ἄνθρακας.
Kohlenstaub *m* ἡ ἀνθρακῖτις (ιδος) κόνις.
Kohlenwagen *m* ἡ ἀνθρακηρὰ ἅμαξα.
Köhler *m* ὁ ἀνθρακεύς, schwarz wie ein ₋ ἀνθρακίας, ein ₋ sein ἀνθρακεύειν.
Köhlerhütte *f* ἡ ἀνθρακέως σκηνή.
Kohlgarten *m* ἡ λαχανιά.
Kohlgärtner *m* ὁ λαχανίτης.
Kohlmeise *f* ὁ σπιζίτης.
Kohlrabi *m* s. Kohlrübe.
Kohlraupe *f* ἡ κραμβίς (ίδος), ἡ πρασοκουρίς (ίδος).
Kohlrübe *f* ἡ γογγυλίς (ίδος), ἡ γογγύλη.
kohlschwarz ἀνθρακίας, μελάντατος.
Kohlstengel *m* ὁ τῆς κράμβης od. τῶν λαχάνων καυλός.
Kohorte *f* ἡ σπεῖρα, (die römische cohors praetoria) ἡ στρατηγὶς (ίδος) σπεῖρα.
kokett ἄρεσκος, ἀρεσκευτικός (gefallsüchtig), θρυπτόμενος, θρυπτικός (sich zierend), ἑταιρικός (v. Buhlerinnen).
Kokette *f* ἡ ἀρεσκευτικὴ od. θρυπτομένη γυνή (παρθένος), ἡ ἑταίρα (Buhlerin).
kokettieren ἀρεσκεύεσθαι (M.).
Kokon *m* (Raupenpuppe) τὸ βομβύκιον.
Kokosbaum *m*, **-palme** *f* τὸ κουκιοφόρον δένδρον, τὸ κοῦκι.
Kokosnuß *f* τὸ κοῦκι, τὸ κουκίμηλον, τὸ Ἰνδικὸν κάρυον.
Kolbe *f*, **Kolben** *m* ἡ κορύνη, ἡ κορδύλη, τὸ ῥόπαλον.
kolbig κορυνώδης.
Kolik *f* ἡ κωλικὴ νόσος od. διάθεσις, ἡ δυσεντερία, an der ₋ leidend κωλικός.
Kollaborator *m* ὁ συνεργός.
Kollation *f* ἡ παρανάγνωσις, ἡ παρεξέτασις.
kollationieren παραναγιγνώσκειν, παρεξετάζειν, συμβάλλεσθαί (M.) τί τινι.
Kollege *m* (Amtsgenosse) ὁ μετέχων τῆς ἀρχῆς od. τιμῆς, ὁ συνάρχων, (eines Feldherrn) ὁ συστράτηγός τινος, (eines Konsuls) ὁ συνύπατός τινος, ὁ συνυπατεύων τινί, (in Schulen) ὁ συνδιδάσκαλος, übh. ὁ κοινωνός, ὁ συνεργός.
Kollegium *f* (Gesamtheit von Personen, die ein Amt bekleiden) ὁ σύλλογος, τὸ συνέδριον, τὸ σύστημα, (Vorlesung

auf der Universität) ἡ διδασκαλία, (als Versammlungsort für Studierende) τὸ διδασκαλεῖον, ἡ σχολή.

Kollektaneen *pl.* αἱ παραγραφαί, αἱ συλλογαί.

Kollekte *f* ὁ ἀγυρμός (Einsammlung), ὁ ἔρανος, ἡ συμβολή (Geldbeitrag), eine ~ veranstalten ἐρανίζειν, συμβολὰς πράττεσθαι (M.).

Kollektant, Kollekteur *m* ὁ συλλογεύς, ὁ τὰς συμβολὰς πραττόμενος.

Kollektivum, Kollektivwort *n* τὸ περιληπτικὸν ὄνομα, ἡ περιληπτικὴ λέξις.

[1]**Koller** *m* (als Halsbekleidung) τὸ περιτραχήλιον, (als Kleidungsstück) ὁ χιτών (ῶνος), (als Brustharnisch von Leder) ἡ σπολάς (άδος).

[2]**Koller** *m* (eine Krankheit der Pferde) ἡ τῶν ἵππων λύττα od. μανία, den ~ haben λυττᾶν.

kollerig λυττώδης, μαινόμενος.

kollern (im Leibe) κορκορυγεῖν.

Kollern *n* ἡ κορκορυγή.

kollidieren συγκρούειν (mit etw. od. mit j-m τινί).

Kollision *f* ἡ σύγκρουσις.

Kolon *n* ἡ μέση στιγμή, ein ~ hinter ein Wort setzen ὑποστίζειν πρὸς λέξιν τινά.

Kolonie *f* ἡ ἀποικία, ἡ ἄποικος πόλις, (mit Bezug auf den Ort der Niederlassung) ἡ ἐποικία, (die Kolonisten) οἱ ἄπ-, ἔποικοι, eine ~ aussenden ἐκπέμπειν ἀποικίαν od. οἰκήτορας, ἀποικίαν ποιεῖσθαι (M.), ἀποικίζειν, das Aussenden einer ~ ἡ ἀποίκισις, ὁ ἀποικισμός, das Gründen einer ~ ἡ οἴκισις, ἡ ἐποίκισις, der Gründer einer ~ ὁ οἰκιστής od. d. *part.* der Verben.

kolonisieren ἀπ-, ἐπ-, κατοικίζειν.

Kolonist *m* ὁ ἄπ-, ἔποικος, ὁ οἰκήτωρ (ορος), ὁ κληροῦχος, als ~ auswandern ἀποικεῖν, ein Land mit ~en besetzen ἀποικίζειν χώραν.

Kolonnade *f* τὸ περίστυλον, ὁ περίστυλος, mit einer ~ umgeben περίστυλος (2).

Kolonne *f* ἡ τάξις, τὸ τάγμα, ὁ λόχος, τὸ μέρος τοῦ στρατοῦ, in ~ aufmarschieren lassen ἐπὶ κέρως od. εἰς od. κατὰ κέρας παράγειν, ὀρθίους παράγειν τοὺς λόχους, ὀρθίους ποιησάμενον τοὺς λόχους πορεύεσθαι (P.), Marsch in ~n ἡ ἐπὶ κέρως od. εἰς od. κατὰ κέρας πορεία, in ~n angreifen ὀρθίοις τοῖς λόχοις προσβάλλειν πρός τι, ein in ~n aufgestelltes Heer τὸ ἐπὶ κέρως od. εἰς od. κατὰ κέρας ταχθὲν στράτευμα, ἡ ὀρθία φάλαγξ (γγος).

Kolonnenmarsch *m* (Marsch in Kolonnen) s. Kolonne.

Kolophonium *n* ἡ κολοφωνία.

Koloratur *f* (in der Musik) ἡ καμπή, τὸ πλάσμα.

kolorieren χρωννύναι, s. färben.

Kolorit *n* τὸ χρῶμα, s. Farbe, Färbung.

Koloß *m* ὁ κολοσσός.

kolossal κολοσσιαῖος, κολοσσικός, eine ~e Arbeit ἡ κολοσσουργία.

Koluren *f/pl.* αἱ κόλουροι γραμμαί.

Kombination *f* ὁ συνδυασμός.

kombinieren συνδυάζειν, συμβάλλειν.

Komet *m* ὁ κομήτης, das Erscheinen eines ~en ἡ κομήτου ἐπιτολή.

Komiker *m* ὁ κωμῳδοποιός (Dichter), ὁ κωμικός (Schauspieler).

komisch κωμικός, κωμῳδικός, (sonderbar) θαυμαστός, θαυμάσιος.

Komitee *f* οἱ λεκτοί, οἱ ἐπιμεληταί.

Komitien *pl.* ἡ ἐκκλησία, comitia curiata ἡ φρατρικὴ ἐκκλησία, comitia centuriata ἡ λοχῖτις (ιδος) ἐκκλησία, comitia tributa ἡ φυλετικὴ ἐκκλησία.

Komma *n* ἡ διαστολή, ἡ ὑποστιγμή, ein ~ setzen nach einem Worte ὑποστίζειν πρὸς λέξιν τινά.

Kommandant, Kommandeur *m* ὁ φρούραρχος, ὁ φρουράρχης (~ einer Festung), s. Anführer, Befehlshaber.

Kommandantur *f* ἡ φρουραρχία.

kommandieren ἄρχειν, ἡγεῖσθαι M.) τινος (den Oberbefehl haben, Anführer sein), παραγγέλλειν, παρεγγυᾶν τινι mit *inf.* (den Soldaten einen Befehl geben), zu den Waffen ~ παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα.

Kommando *n* 1. ἡ ἀρχή, ἡ στρατηγία (Oberbefehl), τὸ παράγγελμα, ἡ παράγγελσις, τὰ παραγγελλόμενα (Befehl an die Soldaten), aufs ~ ἀπό od. ἐκ παραγγέλματος od. παραγγέλσεως. — 2. (eine Abteilung Soldaten) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, οἱ τακτοί.

kommen 1. (von Lebendem) ἰέναι, ἔρχεσθαι, ἀφικνεῖσθαι, ἥκειν, παριέναι, παρέρχεσθαι, προσιέναι, προσέρχεσθαι, wiederholt ~ φοιτᾶν, θαμίζειν, ἥκειν (zu j-m παρά, πρός, ὥς τινα, an einen Ort εἴς τι, zu einem Zwecke ἐπί τι, bis wohin εἰς, ἐπί, πρός τι), zu Fuß ~ πεζῇ προσέρχεσθαι, gegangen ~ προσέρχεσθαι (-ιέναι), geritten ~ ἥκειν ἐλαύνοντα, προσελαύνειν, zu Schiffe ~ προσπλεῖν, angerückt, anmarschiert ~ προσ-, ἐφορμᾶν, geflogen ~ προσπέτεσθαι, spät ~ ὀψίζειν, zu spät ~ καθυστερεῖν, zur rechten Zeit ~ εἰς καιρὸν ἥκειν, j-m in den Weg, Wurf ~ ἐν-, ἐπιτυγχάνειν τινί, j-m unter die Augen ~ εἰς ὄψιν ἔρχεσθαί τινι, unter die Leute ~ ἐξελθεῖν εἰς τὸ φανερόν od. εἰς τοὺς ἀνθρώπους, j-m zu Hilfe ~ βοηθεῖν τινι, nach Hause ~ οἴκαδε ἔρχεσθαι, νοστεῖν, ἀπονοστεῖν, j-n zu sich ~ lassen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, καλεῖν, προσκαλεῖν τινα, κελεύειν τινὰ παραγίγνεσθαι, von j-m ~ ἥκειν παρά od. ἀπό τινος, von etw. (von einer Arbeit) ~ ἀπιέναι od. γίγνεσθαι ἀπό τινος, von etw. los~ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, nicht von j-s Seite los~ οὐκ ἀπαλλάττεσθαί od. ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, davon~ φεύγειν, σῴζεσθαι (P.), διασῴζεσθαι (P.), glücklich davon~ χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι (P.), weiter~ προβαίνειν, vorwärts~ ἰέναι τοῦ πρόσω, komm her δεῦρο ἐλθέ, πρόσελθε. — 2. uneig. es kommt etw. vor j-n λέγεταί od. ἀναφέρεταί τι πρός τινα, auf etw. ~ (im Sprechen) καταβαίνειν εἴς τι, ἔρχεσθαι, κατέρχεσθαι λέγοντα περί τινος, λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, μνήμην ἐμβάλλειν περί τινος, es kommt auf j-n (als Anteil) ἐπιβάλλει τινί τι, es kommt mir etw. zu Ohren ἀκούω τινός u. τι, πυνθάνομαί τι, die Rede kommt auf etw. λόγοι γίγνονται περί τινος. — 3. (geschehen, sich ereignen, herankommen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, es kommt eine Nachricht ἀγγέλλεται, ἀπαγγέλλεται, es kommt noch dazu ἐπιγίγνεται δὲ τούτοις, προσέτι δέ, es kommt die Zeit παραγίγνεται ὁ καιρός, der Sommer kommt τὸ θέρος ἐπέρχεται, es kommt mir etw. in die Hand ἐπιτυγχάνω τινί, es kommt mir in den Sinn ἐπέρχεταί μοί τι, παρίσταταί μοί τι, es kommt mir zustatten συμφέρει od. λυσιτελεῖ μοί τι, ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ τινος, es kommt von selbst αὐτόματον od. ἀπό und ἐκ τοῦ αὐτομάτου γίγνεται, dazu kommt noch ἐπι-, προσγίγνεται δὲ τούτοις. — 4. (geraten in etw.) περιπίπτειν τινί, in Gefahren ~ περιπίπτειν κινδύνοις, in Bewegung ~ κινεῖσθαι (P.), ins Gefängnis ~ δίδοσθαι od. παραδίδοσθαι εἰς φυλακήν, βάλλεσθαι od. ἄγεσθαι (P.) εἰς τὸ δεσμωτήριον, in Zorn ~ ἐξοργίζεσθαι (P.), ich komme auf einen Gedanken ἔννοια ἐγγίγνεταί μοι, es kommt etw. über mich περιπίπτω τινί, aneinander~ προσκρούειν ἀλλήλοις, διαφέρεσθαι (P.) πρὸς ἀλλήλους, auseinander~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) ἀλλήλων, διαλύεσθαι (M.) πρὸς ἀλλήλους, an j-s Stelle ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα, an den Tag ~ φαίνεσθαι (P.), δηλοῦσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, außer sich ~ ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, hinter etw. ~ μανθάνειν, κατανοεῖν τι, um etw. ~ ἀποβάλλειν, ἀπολλύναι τι, ἀποστερεῖσθαί (P.) τινος, zu Kräften ~ ἀναρρώννυσθαι (P.), zustande ~ mit etw. διαπράττειν (u. M.), ἀνύτειν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν τι, zu Schaden ~ βλάπτεσθαι (P.), es kommt etw. dabei heraus περίεστί τι ἐκ τούτου, es kommt auf eins hinaus οὐδὲν διαφέρει, τὸ αὐτὸ δύναται, es kann ~ τοῦτο γένοιτ' ἄν, wenn es hoch kommt τὸ πλεῖστον, τὸ μέγιστον, wie kommt es? τί δὲ αἰτία; woher kommt das? πόθεν τοῦτο; wenn es dazu kommt ὅταν γίγνηται, ὅταν τύχῃ.

Kommen *n* ἡ ἄφιξις, gew. durch Verben.
kommensurabel σύμμετρος (2).
Kommentar *m* ὁ ὑπομνηματισμός, τὰ ὑπομνήματα, einen ~ zu etw. anfertigen ὑπομνηματίζεσθαί (M.) τι.
Kommentator *m* ὁ ὑπομνηματιστής.
kommentieren ὑπομνηματίζεσθαί (M.) τι, ἐξηγεῖσθαι (M.).
Kommissar, Kommissär *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής, ὁ διοικητής.
Kommission *f* (Auftrag, Vollmacht zu etw.) ἡ ἐπιτροπή, j-m eine ~ geben ἐπιτρέπειν τινί τι, (Gesamtheit beauftragter Personen) οἱ ἐπιτετραμμένοι, (als öffentliche Behörde) οἱ ἐπιμεληταί.
Kommissionär *m* ὁ ἐπίτροπος.
kommunal δημόσιος, κοινός.
Kommune *f* τὸ κοινόν (τῆς πόλεως), ἡ πόλις, ὁ δῆμος.
Kommunikation *f* (Mitteilung) ἡ ἀνακοίνωσις, (Teilnahme, Verbindung, Verkehr) ἡ κοινωνία, ἡ ἐπιμειξία. ~ miteinander haben ἐπιμειγνύναι (u. M.) ἀλλήλοις od. πρὸς ἀλλήλους, ἐπιμειξίᾳ χρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους, außer ~ mit j-m stehen οὐ χρῆσθαί τινι, οὐδὲν κοινὸν ἔχειν τινί, die ~ abschneiden ὑποτέμνεσθαι (M.) τὰς ὁδούς.
Kommunion *f* (das heilige Abendmahl) ἡ εὐχαριστία.
Kommunismus *m* τὸ πάντας μετέχειν πάντων τῶν ἀγαθῶν, τὸ πάντας πάντα ἔχειν κοινά.
kommunizieren (j-m etw. mitteilen) ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινι περί τινος, miteinander ~ κοινῷ λόγῳ χρῆσθαι.
Komödiant *m* ὁ κωμῳδός, ὁ ὑποκριτής, ὁ μῖμος.
Komödie *f* ἡ κωμῳδία, Aufführung einer ~ ἡ κωμῳδοδιδασκαλία.
Komödiendichter, -schreiber *m* ὁ κωμῳδοποιός, ὁ κωμῳδός, ὁ κωμῳδοδιδάσκαλος.
Komödienhaus *n* τὸ θέατρον.
Kompa(g)nie *f* (Abteilung von Soldaten) ὁ λόχος, ἡ τάξις, ἡ ἑκατοντάς (άδος), in ~n teilen καταλοχίζειν, eine ~ befehligen λοχαγεῖν, (Gesellschaft, Verbindung, Gemeinschaft) ἡ κοινωνία, in ~ mit j-m treten εἰς κοινωνίαν ἰέναι τινί.
Kompa(g)niechef *m* ὁ λοχαγός, ὁ ταξίαρχος, ὁ ἑκατόνταρχος.
Kompa(g)niekolonnen *f/pl.* οἱ ὄρθιοι λόχοι.
Kompagnon *m* ὁ κοινωνός.
kompakt ἁδρός, ἁδρομερής, στερεός, πυκνός, nicht ~ ἀπαγής.
Komparativ *m* (in der Grammatik) ὁ συγκριτικὸς τρόπος.
Kompendium *n* ἡ ἐπιτομή, ἡ τῶν κεφαλαίων ἐπίδειξις.
Kompensation *f* ἡ ἀν-, ἐξίσωσις.
kompensieren ἀν-, ἐξισοῦν.
kompetent κύριος, ἐπιτήδειος.
Kompetent *m* s. Mitbewerber.
Kompetenz *f* τὸ κύριον, τὸ δίκαιον.
kompilieren ἐκγράφειν καὶ συλλέγειν.
Komplement *n* τὸ παραπλήρωμα.
komplett ὁλοτελής, ὁλομερής.
Kompliment *n* ὁ ἀσπασμός, ἡ πρόσρησις (Gruß), ἡ προσκύνησις (Verbeugung), j-m ein ~ machen ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, προσαγορεύειν τινά.
komplimentieren ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.
kompliziert οὐχ ἁπλοῦς, ἀσαφής.
Komplott *n* ἡ συνωμοσία, ἡ σύστασις, ἡ παρασκευή, ἡ ἑταιρεία, ein ~ machen συνομνύναι, συνίστασθαι.
komponieren συντιθέναι, ποιεῖν, Lieder ~ auch μελοποιεῖν.
Komponist *m* ὁ μελοποιός.
Komposition *f* ἡ μελοποιία (von Liedern), τὸ μέλος (Musikstück), τὸ συγκέρασμα (Mischung von Metallen), ἡ σύνθεσις (in der Grammatik).
Kompresse *f* τὸ σπλήνιον, ὁ ἀγκτήρ (ῆρος), eine ~ anlegen σπληνοῦν.
Kompromiß *m, n* ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ σύμβασις, ἡ συνθήκη, a. d. *part.* τὸ ὡμολογημένον, τὸ συγκείμενον (a. *plur.*), e-n ~ mit j-m. machen ὁμολογίαν od. συνθήκην ποιεῖσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, συμβαίνειν τινί od. πρός τινα, συντίθεσθαί τινι od. πρός τινα, dem ~ gemäß κατὰ τὰ συγκείμενα, ἐκ τοῦ ὡμολογημένου (a. *plur.*).
kompromittieren αἰσχύναις περιβάλλειν τινά, sich ~ παραβάλλεσθαι (M.) τὴν εὐδοξίαν.
Konchylien *f/pl.* τὰ κογχύλια.
konchylienartig κογχυλιώδης.
Konditor *m* ὁ πεμματουργός.
Kondolenz *f* ἡ συμπάθεια.
kondolieren συναλγεῖν τινι.
Konfekt *n* τὰ πέμματα, τὰ τραγήματα.
Konferenz *f* οἱ κοινοὶ λόγοι, ἡ κοινολογία, eine ~ mit j-m halten συνιέναι εἰς λόγους τινί.
konferieren s. e. Konferenz mit j-m halten unter Konferenz.
Konfiskation *f* ἡ δήμευσις.
konfiszieren δημεύειν, δημοσιοῦν, ἀποσημαίνεσθαι (M.).
Konföderation *f* ἡ σύστασις, ἡ συνωμοσία.
konföderieren sich συνίστασθαι, συνομνύναι.
Konfrontation *f* ἡ ἀντικατάστασις.
konfrontieren ἀντικαθιστάναι.
konfus (von Personen) συντεταραγμένος, ἐκπεπληγμένος, (von Sachen) συγκεχυμένος.
Konfusion *f* (von Personen) ἡ ταραχή, ἡ ἔκπληξις, (von Sachen) ἡ σύγχυσις.
Kongreß *m* ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος, einen ~ halten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.), einen ~ veranstalten σύλλογον ποιεῖν.
König *m* ὁ βασιλεύς, ὁ βασιλεύων, s. Herrscher; ~ sein βασιλεύειν.
Königin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα.
königlich βασίλειος, βασιλικός, ὁ, ἡ, τὸ βασιλέως, ~er Palast τὰ βασίλεια.
Königreich *n* ἡ βασιλεία.
Königsburg *f* τὰ βασίλεια.
Königshaus *n* τὰ βασίλεια (Palast), ὁ βασιλικὸς oder τοῦ βασιλέως οἶκος, τὸ βασιλικὸν γένος (königliche Familie).
Königshof *m* ἡ βασιλέως αὐλή, αἱ τοῦ βασιλέως θύραι.
Königskerze *f* (eine Pflanze) ἡ φλόμος, ἡ φλομίς (ίδος).
Königskrone *f* τὸ βασιλικὸν διάδημα.
Königsmacht *f* ἡ τοῦ βασιλέως δύναμις.
Königsmord *m* ὁ τοῦ βασιλέως φόνος.
Königsmörder *m* ὁ τὸν βασιλέα φονεύων od. φονεύσας, ὁ τυραννοκτόνος.
Königspalast *m* s. Königshaus.
Königssitz *m* τὰ βασίλεια.
Königssohn *m* ὁ τοῦ βασιλέως (υἱός).
Königsspiel *n* ἡ βασιλίνδα παιδιά, das ~ spielen βασιλίνδα παίζειν.
Königsstadt *f* ἡ βασιλικὴ πόλις.
Königsstamm *m* τὸ βασιλικὸν γένος.
Königsthron *m* ὁ βασιλικὸς θρόνος.
Königstitel *m* τὸ βασιλικὸν ὄνομα, τὸ τῆς βασιλείας ὄνομα.
Königstochter *f* ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ.
Königswürde *f* ἡ βασιλεία, τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα.
Königtum *n* ἡ βασιλεία.
Konjektur *f* ἡ εἰκασία, ὁ εἰκασμός, ἡ ὑπόληψις, eine ~ machen εἰκάζειν, συμβάλλεσθαι (M.).
konjekturieren, konjizieren s. eine Konjektur machen unter d. vor. Wort.
Konjugation *f* ἡ συζυγία, ἡ τῶν ῥημάτων κλίσις.
konjugieren κλίνειν (τὰ ῥήματα).
Konjunktion *f* ὁ σύνδεσμος.
Konjunktiv *m* ὁ ὑποτακτικός.
konjunktivisch ὑποτακτικός.
konkav κοῖλος, σιμός.
Konklusion *f* ὁ συλλογισμός.
konkret ἴδιος.
Konkubinat *n* ἡ παλλακεία.
Konkubine *f* ἡ παλλακίς (ίδος), ἡ παλλακή.
können 1. ich kann (es ist mir möglich, gestattet) οἷός τ' εἰμί, δυνατός εἰμι, ἔξ-, πάρεστί od. ὑπάρχει μοι, man kann ἔστι, ἔν-, ἔξ-, πάρεστι, ἐνδέχεται, es könnte

(mit folg. *inf.*) *opt.* und ἄν, zB. es könnte j. sagen εἴποι ἄν τις, das könnte geschehen τοῦτ' ἂν γένοιτο, wer könnte behaupten? τίς ἂν εἴποι; es kann so sein εἴη ἄν, häufig stehen Verbaladjektiva auf τός, zB. was man sehen, hören kann ὁρατόν, ἀκουστόν, oft wird ~ gar nicht ausgedrückt, zB. ich kann dich nicht loben οὐκ ἐπαινῶ σε, nicht ~ οὐχ οἷόν τ' εἶναι, ἀδύνατον εἶναι, ich kann nicht mehr (ich bin ermattet) ἀπείρηκα, kannst du mir sagen? ἔχεις μοι εἰπεῖν; ich kann nicht umhin, zu ... οὐκ ἔχω ὅπως μή mit *conj.* u. *opt.* — 2. (das Recht haben, berechtigt sein) δίκαιον εἶναι, ἔχειν. — 3. (wissen, verstehen, die Fertigkeit haben) εἰδέναι, ἐπίστασθαι, ἐξεπίστασθαί τι, ἐμπείρως ἔχειν τινός, μεμαθηκέναι od. πεπαιδεῦσθαί τι, auswendig ~ ἀπὸ μνήμης εἰδέναι, ἐξειδέναι. — 4. (Kräfte, Vermögen haben) δύνασθαι, δυνατὸν εἶναι, ἰσχύειν, etw. dafür ~ αἴτιον εἶναί od. καταστῆναί τινος, ἐν αἰτίᾳ εἶναι, ich kann nichts dafür οὐκ ἔγωγε ἐν αἰτίᾳ εἰμί, οὐκ ἔγωγε αἴτιος τούτων, so viel od. so sehr man kann ὡς od. ὅσον δυνατὸν μάλιστα, ὡς οἷόν τε μάλιστα, so schnell wie man kann ὡς οἷόν τε τάχιστα.

konsequent (von Personen) εὐσταθὴς τὴν διάνοιαν, (von Sachen) ἀκόλουθος (2), ἀνάλογος (2).

Konsequenz *f* ἡ ἀκολουθία, ἡ ἀναλογία.

konservativ εὔνους od. ἀγαπῶν τοῖς καθεστῶσιν.

Konservativismus *m* ἡ τῶν προγόνων παρατήρησις.

konsistent εὐπαγής, εὐσταθής, πυκνός.

Konsistenz *f* ἡ εὐστάθεια, ἡ βεβαιότης (ητος) u. das *neutr.* d. vor. *adj.*, ~ gewinnen συστρέφεσθαι, συμπήγνυσθαι, πυκνοῦσθαι (sämtlich P.), ohne ~ ἀπαγής.

Konsistorium *n* ἡ ἱερὰ βουλή.

konskribieren καταλέγειν, καταγράφειν, ἀνδρολογεῖν.

Konskription *f* ὁ κατάλογος, ἡ καταγραφή.

Konskriptionsliste *f* ὁ κατάλογος.

Konsole *f* ἡ ὠτίς (ίδος).

Konsonant *m* τὸ ἄ-, σύμφωνον (γράμμα), τὸ ἄφθογ-γον.

Konsorten *m/pl.* οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ τοιοῦτοι.

Konspiration *f* ἡ συνωμοσία, ἡ σύστασις.

konspirieren συνίστασθαι ἐπί τινα.

Konstellation *f* ἡ ἀστέρων θέσις, τὸ ἀστέρων διάθεμα, ἡ ἀστροθεσία.

Konsternation *f* ἡ ἔκπληξις, ἡ ταραχή.

konsternieren ἐκ-, καταπλήττειν τινά.

konstituieren τάττειν, τιθέναι, καθιστάναι.

Konstitution *f* 1. (Beschaffenheit des Körpers) ἡ ἕξις, ein Körper von guter, schlechter ~ σῶμα εὐπαγές oder ἰσχυρόν, σῶμα ἀσθενές, von guter, schlechter ~ εὐεκτικός, καχεκτικός. — 2. (Staatsverfassung) ἡ πολιτεία, τὸ τῆς πολιτείας σύνταγμα, ἡ κατάστασις, οἱ νόμοι, eine gute ~ ἡ εὐνομία, eine gute ~ haben εὐνομεῖσθαι (P.), eine schlechte ~ haben κακονομεῖσθαι (P.).

konstitutionell ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τοὺς νόμους, ἔννομος (2).

konstitutionswidrig ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τοὺς νόμους, παράνομος (2).

konstruieren συντάττειν (in der Grammatik), ἀναγράφειν, συνιστάναι (in der Mathematik), συντιθέναι (in der Philosophie).

Konstruktion *f* ἡ σύνταξις (in der Grammatik), gew. durch Verben.

Konsul *m* ὁ ὕπατος, ~ sein ὑπατεύειν.

Konsular *m* ὁ ὑπατικός.

konsularisch ὑπατικός.

Konsulat *n* ἡ ὑπατεία.

Konsulent *m* ὁ σύνδικος.

Konsultation *f* ἡ βούλευσις, ἡ συμβουλή.

konsultieren βουλεύεσθαι (M.), mit j-m συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, ἀνακοινοῦσθαί (M.), κοινολογεῖσθαί (M.) τινι περί τινος.

konsumieren δαπανᾶν, καταναλίσκειν.

Konsumtion *f* ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα.

kontagiös λοιμώδης, λοιμικός.

Konterbande *f* τὰ ἀπόρρητα, ~ treiben εἰσάγειν oder ἐξάγειν ἀπόρρητα.

Konterfei *n* τὸ ἀπείκασμα, τὸ εἰκόνισμα, τὸ ἀπο-, ἐκτύπωμα.

Kontermarsch *m* ὁ ἐξελιγμός.

Kontext *m* ἡ συνέχεια, ὁ συνεχὴς λόγος.

Kontinent *m* ἡ ἤπειρος.

Kontingent *n* ἡ σύνταξις, τὸ καθῆκον od. ἐπιβάλλον μέρος (der Anteil, den j. geben muß), ἡ τακτὴ δύναμις (von Truppen).

kontinuierlich συνεχής.

Kontinuität *f* ἡ συνέχεια.

kontradiktorisch ἀντιφατικός.

Kontrahent *m* ὁ συνθήκας ποιησάμενος.

kontrahieren συνθήκας ποιεῖσθαι (M.), συντίθεσθαι, συμβάλλεσθαι (M.).

Kontrakt *m* ἡ συνθήκη, ἡ συναλλαγή, τὸ συνάλλαγμα, τὸ συμβόλαιον, ein schriftlicher ~ ἡ συγγραφή, einen ~ machen od. schließen συνθήκην od. συγγραφὴν ποιεῖσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, den ~ brechen ὑπερ-, παραβαίνειν τὰς συνθήκας.

kontrakt (gelähmt) παράπληκτος (2), παραπληκτικός, παραλελυμένος.

kontraktlich, kontraktmäßig κατὰ τὴν συνθήκην u. ä.

kontraktwidrig παρὰ τὴν συνθήκην u. ä.

kontrasignieren ἀντιγράφειν.

Kontrast *m* τὸ ἐναντίον.

kontribuieren εἰσ-, ἀποφέρειν, συμβάλλεσθαι (M.).

Kontribution *f* ἡ εἰσφορά, ἡ συμβολή.

Kontrolle *f* ἡ ἀντιγραφή, ὁ ἀντιλογισμός.

Kontrolleur *m* ὁ ἀντιγραφεύς.

kontrollieren ἀντιγράφειν, ἀντιλογίζεσθαι (M.).

kontrovers ἀμφισβητήσιμος (2).

Kontroverse *f* τὸ ἀμφισβήτημα, τὸ διάφορον.

Kontumazialverfahren *n*: im ~ (in contumaciam) verurteilt werden ἔρημον δίκην ὀφλισκάνειν, ἐρήμην od. ἐξ ἐρήμης ἁλίσκεσθαι.

Kontur *f* ἡ ὑπογραφή.

konturieren ὑπογράφειν (u. M.).

Kontusion *f* τὸ σύντριμμα, ὁ μώλωψ (ωπος), eine ~ bekommen συντρίβεσθαι (P.).

Konvenienz *f* ἡ συνήθεια, Verstöße gegen die ~ τὰ παρὰ συνήθειαν.

Konvent *m* ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος, einen ~ halten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.).

Konvention *f* αἱ συνθῆκαι, eine ~ schließen συνθήκας ποιεῖσθαι (M.).

konventionell σύνθετος (2), συνήθης, s. herkömmlich.

konvergieren συνάπτειν ἑαυτόν.

Konversation *f* οἱ κοινοὶ λόγοι, ἡ κοινολογία.

konversieren διαλέγεσθαι (P.), mit j-m τινί.

konvex κυρτός.

Konvexität *f* τὸ κυρτόν, ἡ κυρτότης (ητος).

Konvulsion *f* τὸ σπάσμα, ὁ σπασμός, ἡ σπαδών (όνος).

konvulsivisch σπασμώδης, σπαστικός, σπασματώδης.

konzentrieren συνάγειν εἰς ταὐτόν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν.

Konzentrierung *f* ἡ συναγωγή, ὁ ἀθροισμός, gew. durch Verben.

Konzept *n* ἡ ὑπογραφή, τὸ ὑπόμνημα, j-n aus dem ~ bringen ἐκπλήττειν, δια-, συνταράττειν τινά.

Konzert *n* ἡ συμφωνία, ἡ συναυλία.

Konzertsaal *m* τὸ ᾠδεῖον.

Konzession *f* ἡ ὁμολογία, ἡ προσομολογία, ἡ συγχώρησις, j-m e. ~ machen συγχωρεῖν τινί τι.

Konzil *n* ἡ σύνοδος.

Kopf *m* 1. allg. ἡ κεφαλή (auch von Pflanzen), (von Mohn und ähnlichen Gewächsen) ἡ κώδεια, τὸ κώδυον, über Hals und ~ ἐπὶ κεφαλήν, sich auf den ~ stellen κυβιστᾶν, um einen ~ größer sein als j. μείζω τινὸς εἶναι τῇ κεφαλῇ od. αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, auf j-s ~ einen Preis setzen ἐπικηρύττειν τινὶ χρήματα, der ~ tut mir weh ἀλγῶ τὴν κεφαλήν, den ~ hängen l. κύ-

πτειν (eig. u. übtr.), ἀθυμεῖν (übtr.), den ~ hoch tragen κερουτιᾶν, ὑπτιάζειν, j-m vor den ~ stoßen προσκρούειν τινί, die Köpfe zusammenstecken συγκύπτειν, wie vor den ~ geschlagen sein ἐκπλαγῆναι, ἐμβρόντητον εἶναι, j-n beim ~ nehmen συλλαμβάνειν τινά, es geht mir etw. im ~e herum μεριμνῶ τι, φροντίζω περί τινος, j-m den ~ waschen πλύνειν τινά, j-m den ~ warm machen ταράττειν od. θορυβεῖν τινα, sich etw. in den ~ setzen πείθειν ἑαυτόν τι, εἰς νοῦν ἐμβάλλεσθαί (M.) τι, sich etw. aus dem ~e schlagen ἐᾶν τι, οὐκέτι μεμνῆσθαί τινος, den ~ voll haben ἐν πολλαῖς φροντίσιν εἶναι, den ~ verlieren ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, j-m den ~ zurechtsetzen νουθετεῖν od. σωφρονίζειν τινά, etw. aus dem ~e hersagen ἀπὸ μνήμης λέγειν τι, etw. im ~e haben ἀπὸ μνήμης εἰδέναι τι, καταμεμαθηκέναι τι. — 2. (von geistigen Fähigkeiten, Verstand, Talent u. dgl.) ἡ φύσις, ein guter ~ ἡ εὐφυΐα, ἀνὴρ εὐφυής od. εὐμαθής, ein ausgezeichneter ~ κράτιστος τὴν φύσιν, ein scharfsinniger ~ ἀνὴρ ἀγχίνους, ein erfinderischer ~ ἀνὴρ εὐμήχανος, (Gedanken, Verstand) ὁ νοῦς, ἡ γνώμη. — 3. (Sinn, Neigung) ἡ γνώμη, τὰ δόξαντα, auf seinem ~ bestehen ἐμμένειν τῇ γνώμῃ, ἔχεσθαι τῆς γνώμης, seinem ~e folgen (nach seinem ~e handeln) ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης πράττειν τι, ein unruhiger ~ ἀνὴρ στασιαστικός od. στασιώδης od. ταραχώδης, es steht der ~ darauf θάνατος ἡ ζημία ἐστίν, viel Köpfe, viel Sinne ἄλλος ἄλλην ἔχει γνώμην, ἕκαστός τις αἱρεῖται τὸ ἑαυτῷ δόξαν. — 4. (Stück) tausend Köpfe (Menschen) χίλιοι ἄνθρωποι.

Kopfabschneider *m* ὁ ἀποκεφαλιστής.

kopfähnlich, -artig κεφαλώδης, κεφαλοειδής.

Kopfarbeit *f* ἡ μελέτη, ἡ σκέψις, οἱ λογισμοί, ~ haben (tun) μελετᾶν τι, λογίζεσθαι (M.) πρὸς ἑαυτόν.

Kopfband *n*, **-binde** *f* ἡ ταινία. ἡ μίτρα.

Kopfbedeckung *f* ἡ κεφαλίς (ίδος), τὸ κεφαλῆς κάλυμμα, a. ἡ ταινία.

Köpfchen *n* τὸ κεφάλιον, ἡ κεφαλίς (ίδος).

köpfen j-n ἀποτέμνειν τὴν κεφαλήν τινος (P. ἀποτέμνεσθαι τὴν κεφαλήν), πελεκίζειν (mit dem Beile), τραχηλοκοπεῖν, καρατομεῖν τινα, Bäume ~ ἐπικόπτειν δένδρα.

Köpfen *n* ἡ τῆς κεφαλῆς ἀποτομή od. ἀποκοπή, ἡ καρατομία, ἡ τραχηλοκοπία, (mit dem Beile) ὁ πελεκισμός, gew. durch Verben, (von Bäumen) ἡ δένδρων ἐπικοπή.

kopfförmig κεφαλωτός, κεφαλοειδής.

Kopfgeburt *f* ἡ τοῦ ἐμβρύου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἔξοδος.

Kopfgeld *n* τὸ ἐπικεφάλαιον, ~ erlegen κατὰ κεφαλὴν εἰσφέρειν ἀργύριον.

Kopfhaar *n* ἡ κόμη, αἱ τρίχες.

Kopfhänger *m* ὁ σκυθρωπός od. σύννους ἀνήρ (oder ἄνθρωπος).

Kopfhaut *f* τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν δέρμα.

Kopfkissen *n* τὸ προσ-, ὑποκεφάλαιον.

Kopfkohl *m* ἡ κεφαλωτὴ κράμβη.

Kopflauch *m* τὸ κεφαλωτὸν πράσον.

Kopflaus *f* ὁ φθείρ (ειρός).

köpflings πρανής, ἐπὶ κεφαλήν. κατὰ κεφαλῆς, κάτω κάρα.

kopflos eig. ἀκέφαλος (2), übtr. ἄφρων, ἄνους, ἀλόγιστος (2), βλάξ (ακός).

Kopflosigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ βλακεία und das *neutr.* der vorh. *adj.*

Kopfnicken *n* ἡ κατάνευσις, τὸ νεῦμα.

Kopfputz *m* ὁ ἐπικεφάλαιος κόσμος.

Kopfsalat *m* ἡ κεφαλωτὴ θρίδαξ (κος).

kopfscheu ἀπόπληκτος (2).

Kopfschmerz *m*, **-weh** *n* ἡ κεφαλαλγία, ἡ καρηβαρία, ὁ βαρυεγκέφαλος, ~ haben κεφαλαλγεῖν, καρηβαρεῖν, ἀλγεῖν τὴν κεφαλήν, ~ verursachend κεφαλαλγής, ~ machen κεφαλαλγὲς εἶναι.

Kopfschmuck *m* s. Kopfputz.

Kopfsteuer *f* s. Kopfgeld.

kopfüber ἐπὶ κεφαλήν, ~ stürzen ἐκκυβιστᾶν, ~ kopfunter πρανής, ἐπικλινής.

Kopfwassersucht *f* ὁ ὑδροκέφαλος.

Kopfwunde *f* τὸ κατὰ τὴν κεφαλὴν τραῦμα, τὸ κεφαλικὸν τραῦμα.

Kopfzahl *f* τὸ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος.

Kopfzerbrechen *n* ἡ μέριμνα, es kostet viel ~ πολλῆς μελέτης ἐστίν od. δεῖται.

kopfzerbrechend πολλῆς μελέτης δεόμενος.

Kopie *f* (einer Schrift) τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀντίγραμμα, ἡ ἀντιγραφή, eine ~ von etw. nehmen ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν ἀντίγραφά τινος, ἀπογράφεσθαί (M.) τι, ~ eines Gemäldes τὸ ἀπείκασμα γραφῆς, ἡ εἰκόνος ἀντίγραφος, auch τὸ μίμημα.

kopieren ἀπο-, ἐκγράφεσθαι (M.), (nachbilden) ἀπεικάζειν, μιμεῖσθαι (M.).

Kopist *m* ὁ γραφεύς (Schreiber), gew. durch Verben.

Koppe *f* τὸ ἄκρον, ἡ κορυφή.

Koppel *n* (Band zum Zusammenhalten) ὁ σύνδεσμος, (am Degen) ὁ ξιφιστήρ (ῆρος), (von Tieren) τὸ ζεῦγος, (von Jagdhunden) τὸ κυνηγέσιον.

koppeln ζευγνύναι, συζευγνύναι.

Koppelriemen *m* ὁ σύνδεσμος.

Kopula *f* ὁ σύνδεσμος.

Kopulation *f* ἡ σύζευξις.

kopulativ ἀθροιστικός.

kopulieren συζευγνύναι.

Koralle *f* τὸ κοράλλιον.

Korallenschnur *f* ὁ κοραλλίων ὅρμος.

Korb *m* ἡ σπυρίς (ίδος, nach unten spitz), ὁ κόφινος, ἡ ἄρριχος (großer Trage~), τὸ κανοῦν (kleiner, zierlicher ~), ὁ κάλαθος (Hand~), ἡ σαργάνη, ἡ σαργανίς (ίδος), τὸ φερνίον (Fisch~), ὁ λάρκος (Kohlen~), τὸ πλέγμα (jeder geflochtene ~), j-m einen ~ geben (übtr.) ἀποπέμπειν od. ἀπωθεῖσθαί (M.) τινα, einen ~ bekommen ἀποτυγχάνειν.

korbartig, -förmig καλαθοειδής, κοφινώδης.

Körbchen *n* τὸ κανίσκιον, τὸ καλάθιον, τὸ σπυρίδιον, ὁ φορμίσκος, ἡ φορμίς (ίδος), ἡ καλαθίς (ίδος, bsd. Wollkörbchen).

Korbflasche *f* ἡ πυτίνη.

Korbflechter, -macher *m* ὁ καλαθοποιός, ὁ κοφινοποιός.

Korbträger *m* ὁ λαρκαγωγός.

Korbträgerin *f* (bei Festen in Athen) ἡ κανηφόρος.

Korbwagen *m* τὸ κάναθρον (κάνναθρον).

Kordon *m* ἡ παραφυλακή, einen ~ ziehen παραφυλάττειν.

Koriander *m* τὸ κορίαννον.

Korinthe *f* τὸ σταφίδιον.

Kork *m* ὁ φελλός, von ~ gemacht φέλλινος.

korkartig φελλώδης.

Korkbaum *m*, **-eiche** *f* ὁ φελλός, ἡ φελλόδρυς (υος).

Korn *n* (jeder kleine rundliche Körper) ὁ χόνδρος, (von Gold) τὸ ψῆγμα, (Getreide, zum Brot) ὁ σῖτος, τὰ σιτία, (Gehalt einer Münze) τὸ κόμμα, ein Mann von altem Schrot und ~ ἀνὴρ τοῦ ἀρχαίου τρόπου, etw. auf dem ~e haben σκοπεῖν, προσέχειν νοῦν τινι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, j-n aufs ~ nehmen ἐνορᾶν τινι.

Kornähre *f* ὁ στάχυς (υος), ὁ ἀθήρ (έρος).

Kornak *m* (Elefantenführer) ὁ ἐλεφαντιστής.

Kornblume *f* ἡ κύανος,

Kornboden *m* ὁ σιτοβολών (ῶνος), τὸ σιτοβόλιον, τὸ σιτοφυλάκιον.

Kornbrand *m* ἡ ἐρυσίβη.

Körnchen *n* τὸ χονδρίον, ἡ φακάς (άδος), ἡ ῥαθάμιγξ (γγος).

Kornelkirsche *f* ὁ τῆς κρανείας καρπός.

Kornelkirschenbaum *m* ἡ κρανεία, τὸ κράνον.

Kornelkirschenholz *n* τὰ κρανέϊνα (ξύλα), von ~ κρανέϊνος.

körnen δελεάζειν. ἀπάγειν (u. M.).

Kornernte *f* ἡ τοῦ σίτου κομιδή od. συγκομιδή.

Kornfeld *n* ὁ σιτών (ῶνος), τὸ λήιον.

Kornfrüchte *f/pl.* οἱ δημήτριοι od. δημητριακοὶ καρποί.

Korngesetze *n/pl.* οἱ σιτικοὶ νόμοι.
Korngrube *f* ὁ σιρός.
Kornhalm *m* ὁ τοῦ σίτου κάλαμος.
Kornhandel treiben σιτοπωλεῖν.
Kornhändler *m* ὁ σιτοπώλης.
körnicht, körnig χονδρώδης (mit Körnern), s. kernhaft.
Kornkammer *f* s. Kornboden.
Kornland *n* ἡ πολύσιτος od. σιτοφόρος χώρα, ὁ ἀγρός.
Kornlieferung *f* ἡ σίτου προσαγωγή.
Kornmagazin *n* τὸ σιτοβόλιον.
Kornmangel *m* ἡ σιτοδεία, ἡ σίτου σπάνις.
Kornmarkt *m* ἡ σίτου ἀγορά, ὁ σῖτος.
Kornmehl *n* τὰ ἄλφιτα.
Kornpreis *m* αἱ τοῦ σίτου τιμαί.
kornreich πολύσιτος (2), σῖτον ἔχων ἄφθονον.
Kornschiff *n* τὸ σιταγωγὸν πλοῖον.
Kornspeicher *m* s. Kornboden.
Kornspende *f* ἡ σιτοδοσία.
Kornweih(e) *m*. *f* (Vogel) ὁ φρυνολόχος ἱέραξ (κος).
Kornwurm *m* ὁ κίς (ἰός), ὁ τρώξ (γός).
Kornzufuhr *f* ἡ σιταγωγία, ἡ σιτοπομπεία.
Korollarium *n* (in der Mathematik) τὸ πόρισμα, aus e-m Satze ein ~ ableiten πορίζειν.
Körper *m* τὸ σῶμα (animalischer ~ im Gegensatz zur Seele), den ~ pflegen θεραπεύειν τὸ σῶμα, φιλοσωματεῖν, toter ~ ὁ νεκρός, τὸ ἄψυχον σῶμα, (als materielle Substanz) τὸ πρᾶγμα, (als term. techn. in der Mathematik) τὸ στερεὸν (εἶδος). auch bloß τὸ σῶμα.
Körperbau *m* ἡ φύσις, ἡ τοῦ σώματος κατασκευή.
Körperbewegung *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις.
Körperbildung *f* ἡ τοῦ σώματος φύσις oder ἕξις oder κατασκευή.
Körperchen *n* τὸ σωμάτιον.
Körpergröße *f* τὸ τοῦ σώματος μέγεθος, ἡ ἡλικία.
Körperhaltung *f* τὸ σχῆμα, ἡ ἕξις.
Körperkonstitution *f* ἡ (τοῦ σώματος) ἕξις, φύσις, κατάστασις.
Körperkraft, -stärke *f* ἡ (τοῦ σώματος) ῥώμη oder ἰσχύς (ύος).
körperlich (den Körper betr.) σωματικός (auch: einen Körper habend), (einen Körper habend) σῶμα ἔχων, (den Körper angehend, im Körper stattfindend) ὁ, ἡ, τὸ τοῦ σώματος, περὶ od. κατὰ τὸ σῶμα, ἐν τῷ σώματι, διὰ τοῦ σώματος, (wie ein Körper) σωματώδης, ~e Gebrechen τὰ ἐν σώματι od. τοῦ σώματος σαθρά, ~e Mißhandlung ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός, ~e Krankheiten τὰ περὶ τὸ σῶμα νοσήματα, ~e Schmerzen haben ἀλγεῖν τὸ σῶμα.
körperlos ἀσώματος (2), ἀειδής.
Körpermasse *f* ὁ τοῦ σώματος ὄγκος.
Körperpflege *f* ἡ τοῦ σώματος θεραπεία.
Körperschaft *f* τὸ σύστημα, ἡ ἑταιρία.
Körperschönheit *f* τὸ τοῦ σώματος κάλλος, ἡ εὐμορφία.
körperschwach ἀσθενὴς τὸ σῶμα, ἄρρωστος (2).
Körperschwäche *f* ἡ τοῦ σώματος ἀσθένεια.
Körperteil *m* τὸ τοῦ σώματος μέρος.
Körperübung *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις, ἡ σωμασκία.
Körperwelt *f* τὰ σώματα.
Körperwinkel *m* ἡ στερεὰ γωνία.
Korporal *m* ὁ δεκάδαρχος.
Korporalschaft *f* ἡ δεκαδαρχία.
Korporation *f* τὸ σύστημα, τὸ γένος, τὸ σύνταγμα.
Korps *n* ἡ τάξις, τὸ τάγμα, τὸ σύνταγμα, ἡ δύναμις, allg. (Gesamtheit) τὸ σωμάτιον, auch οἱ περὶ oder ἀμφί τινα, οἱ σύν τινι.
korpulent πολύ-, εὔσαρκος (2), εὐσωματώδης, εὐσώματος (2).
Korpulenz *f* ἡ εὐσωματία, ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
korrekt ἀκριβής.
Korrektheit *f* ἡ ἀκρίβεια.
Korrektionshaus *n* τὸ σωφρονιστήριον.
Korrektor *m* ὁ διορθωτής, ὁ ἐπανορθωτής.
Korrektur *f* ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπανόρθωσις (als Handlung), τὸ διόρθωμα, τὸ ἐπανόρθωμα (als Sache).
Korrelat *n* von etw. τὸ ἀντίστροφόν τινι.
korrelativ ἀνταποδοτικός.
Korrespondent *m* ὁ τὴν ἐπιστολὴν γράφων.
Korrespondenz *f* ἡ δι' ἐπιστολῶν ἐπιμειξία.
korrespondieren γράφειν καὶ ἀντιγράφειν ἐπιστολάς, διὰ γραμμάτων ὁμιλεῖν, (sich gegenüber oder in gegenseitiger Beziehung stehen) ἀντίστροφον od. ἀντίζυγον εἶναί τινι.
Korridor *m* ἡ παστάς (άδος).
korrigieren διορθοῦν, ἐπανορθοῦν.
Korsar *m* ὁ πειρατής.
kosen στωμύλλεσθαι, ὑποκορίζεσθαι (M.), κωτίλλειν.
Kosen *n* ἡ στωμυλία, τὸ στώμυλμα (gew. *pl.*).
Kosename *m*, **-wort** *n* τὸ ὑποκόρισμα, ὁ ὑποκορισμός.
Kost *f* (Speise) τὰ σιτία, τὰ ἐδέσματα, τὸ ὀψώνιον, τὸ ὄψον, (Lebensunterhalt) ἡ τροφή, ἡ δίαιτα, ὁ σῖτος, ὁ βίος, ἡ σίτησις, τὰ ἐπιτήδεια, τὸ σιτηρέσιον, j-m ~ geben σῖτον od. τροφὴν παρέχειν (u. M.) τινί, bei j-m in ~ gehen τροφὴν ἔχειν παρά τινι, bei j-m freie ~ haben προῖκα τροφὴν λαμβάνειν παρά τινος.
kostbar (was viel Geld kostet, teuer ist) πολυτελής, τίμιος, ἔν-, πολύτιμος (2), δαπανηρός, πολλῆς δαπάνης, (wertvoll) πολλοῦ ἄξιος, (prächtig) μεγαλοπρεπής, ἐκπρεπής, μεγαλεῖος, λαμπρός, κάλλιστος, ἐξαίρετος (2), περιφανής.
Kostbarkeit *f* (in Bezug auf den Preis) ἡ πολυτέλεια, τὸ τίμιον, (Pracht, Herrlichkeit) ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ λαμπρότης, ἡ μεγαλειότης (ητος), auch d. *neutr.* d. *adj.*, (kostbarer Gegenstand) χρῆμα πολυτελὲς od. τίμιον, τὸ κειμήλιον.
Kosten, die *pl.*, ἡ δαπάνη, τὸ δαπάνημα, τὸ ἀνάλωμα, τὰ τέλη, ἡ χορηγία, τὸ χορήγημα (die beiden letzteren eig. die ~ für einen Chor), viel ~ machen πολλῆς δαπάνης εἶναι, δαπανηρὸν εἶναι, die ~ von etw. tragen χορηγεῖν τινι, wieder auf seine ~ kommen ἐπανορθοῦσθαι (P.) τὴν δαπάνην, auf eigene ~ ἰδίᾳ, τοῖς ἑαυτοῦ τέλεσιν, ἀπὸ τῶν ἰδίων χρημάτων, auf öffentliche ~ δημοσίᾳ, auf j-s ~ (zu j-s Nachteil) ἐπὶ τῇ ἄλλων βλάβῃ od. ζημίᾳ, ἐπὶ τῷ ἄλλων κακῷ.
[1]**kosten** *intr.* ἔχειν τιμὴν od. ἀξίαν, εἶναι mit dem *gen.* des Preises, oft auch durch ὠνεῖσθαι, πρίασθαι (kaufen), zB. es kostete mir viel πολλῶν χρημάτων ἐπριάμην, od. πωλεῖσθαι (verkauft werden) od. ὤνιον εἶναι (verkäuflich sein), zB. wie viel kostet das Getreide? πόσου ὤνιός ἐστιν ὁ σῖτος; sich etw. viel ~ lassen πολλὰ δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν εἴς τι, es kostet viel Mühe πολλῶν πόνων od. πολλῆς ἐπιμελείας δεῖται, sich etw. viel Mühe ~ lassen πολλὰ πράγματα ἔχειν mit *part.*, der Krieg hat viele Menschen gekostet ὁ πόλεμος ἀνεῖλε od. ἀπώλεσε πολλούς, was viel kostet πολυδάπανος (2), was wenig kostet εὐδάπανος (2), was nichts kostet ἀδάπανος (2), was das Leben kostet θανάτῳ κτητός.
[2]**kosten** *trans.* γεύεσθαί, ἀπογεύεσθαί (M.) τινος, zu ~ geben γεύειν τινά τινος, etw. nicht gekostet haben ἄγευστον εἶναί τινος, übtr. ἅπτεσθαί (M.) τινος.
Kosten *n* ἡ γεῦσις.
Kostenanschlag *m* ὁ τῶν ἀναλωμάτων λογισμός.
Kostenaufwand *m* τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη, τὰ ἀναλωθέντα χρήματα.
Kostenersatz *m* ἡ τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων ἀπόδοσις, ~ leisten ἀποδιδόναι τὰ ἀναλωθέντα χρήματα.
kostenfrei, -los ἀδάπανος (2), ἀτελής, ἄνευ δαπάνης.
Kostenpunkt *m* τὰ τῆς δαπάνης.
Kostenvorschuß *m* (gerichtlicher) τὰ πρυτανεῖα, ~ zahlen θεῖναι τὰ πρυτανεῖα.
Kostgänger *m* ὁ σύνδειπνος, ~ haben τροφὴν παρέχειν τισὶν ἐπὶ τακτοῖς χρήμασιν.
Kostgeld *n* τὰ τροφεῖα.
köstlich μεγαλοπρεπής, λαμπρός, κάλλιστος, ἥδιστος, πολύτιμος (2), πολυτελής, s. kostbar, herrlich.
Köstlichkeit *f* ἡ ἡδονή, τὸ κάλλος, ἡ πολυτέλεια, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια.

kostspielig δαπανηρός, πολυτελής, πολυδάπανος (2).
Kostspieligkeit *f* ἡ πολυτέλεια.
Kostüm *n* τὸ σχῆμα.
kostümieren σκευάζειν ἐσθῆτι.
Kot *m* (weiche Erde, Lehm) ὁ πηλός, (Schmutz) ὁ θολός, ἡ ἰλύς (ύος), (Mist) ἡ κόπρος, (von Rindern) τὸ βόλβιτον, (menschliche Exkremente) ἡ κάκκη, ὁ σπέλεθος, τὸ σκῶρ (σκατός), dünner ~ ἡ σπατίλη, (Auswurf, Kehricht) τὸ σκύβαλον, in den ~ treten πηλακίζειν, προπηλακίζειν, mit ~ bewerfen καταμολύνειν.
Kothurn *m* ὁ κόθορνος.
kotig πηλώδης, θολερός, ἰλυώδης.
Krabbe *f* ἡ καρίς (ίδος), ὁ καρκίνος.
krabbeln γαργαλίζειν, κνῆν.
Krach *m* ὁ πάταγος, τὸ πατάγημα, ὁ ψόφος, ὁ δοῦπος.
krachen παταγεῖν, ψοφεῖν.
Krachen *n* ἡ ψόφησις.
krächzen κράζειν, besser κεκραγέναι (von rabenartigen Vögeln), von der Krähe auch: κρώζειν.
Krächzen *n* ὁ κρωγμός.
Kraft *f* allg. ἡ δύναμις, (des Körpers) ἡ ῥώμη, ἡ ἰσχύς (ύος), (Gewalt) τὸ κράτος, (Gültigkeit) τὸ κῦρος, ἡ ἰσχύς (ύος), nach Kräften εἴς γε δύναμιν, εἰς oder κατὰ τὸ δυνατόν, ὅσον δυνατὸν μάλιστα, ἐφ' ὅσον δύναταί τις, ἐκ τῶν δυνατῶν, mit aller ~ παντὶ σθένει, ἀνὰ u. κατὰ κράτος, über seine ~ ὑπὲρ od. παρὰ τὴν δύναμιν, mit gleichen Kräften ἀντιπάλως, ἀντίπαλος (2), bei Kräften sein ἐρρῶσθαι, ἰσχύειν, ἀκμάζειν, δύνασθαι, nicht bei Kräften, von Kräften sein ἀσθενεῖν, ἀδυνατεῖν, ἀδυνάτως ἔχειν, ganz von Kräften sein ἀπειρηκέναι, wieder zu Kräften kommen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ῥώννυσθαι, ἀναρ-, ἐπιρρώννυσθαι (P.), von Kräften kommen ἀσθενῆ γίγνεσθαι, ἀπολείπει με ἡ ῥώμη od. ἡ δύναμις, die ~ verlieren παρακμάζειν, ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν δύναμιν, (die Gültigkeit verlieren) ἄκυρον γίγνεσθαι, ~ zu etw. haben δυνατὸν εἶναι od. ἰσχύειν mit *inf.*, sich über seine Kräfte täuschen διεψεῦσθαι τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως.
kraft *prp.* ἐκ od. ἀπό mit *gen.*, κατά mit *acc.*, ~ meines Amtes ἐκ τῶν προσηκόντων, ~ des Gesetzes ἐκ τοῦ νόμου, κατὰ τὸν νόμον.
Kraftanstrengung *f* ἡ συντονία, mit ~ συντόνως, συντεταμένως.
Kraftaufwand *m* ἡ ῥώμη, es erfordert etw. ~ ῥώμης δεῖ πρός τι, übtr. ἡ παρασκευή.
Kraftausdruck *m* ἡ κεφαλαία λέξις, τὸ βαρὺ ῥῆμα.
Kraftäußerung *f* ἡ ἐνέργεια.
Kraftbrühe, -suppe *f* ὁ ῥωστικὸς ζωμός.
Kraftfülle *f* ἡ τῆς ῥώμης od. ἡλικίας ἀκμή.
Kraftgefühl *n* τὸ φρόνημα.
Kraftgenie *n* ἀνὴρ δεινὸς τὴν φύσιν.
kräftig (stark am Leibe) ῥωμαλέος, ἐρρωμένος, εὔρωστος (2), ἐγκρατής, δυνατός, ἰσχυρός, ~ sein ἰσχύειν, ἀκμάζειν, (wirksam) ἐνεργός, ἐνεργής, ἰσχυρός, ἱκανός, δεινός, ἀγαθός, δραστήριος, (nachdrucksvoll) σφοδρός, eine ~e Rede παθητικὸς λόγος, (gültig) κύριος, βέβαιος, ἰσχυρός.
kräftigen ῥωννύναι, βεβαιοῦν.
Kräftigkeit *f* (des Körpers) ἡ ῥώμη, ἡ ἀκμή, (Wirksamkeit) ἡ ἐνέργεια, ἡ ἰσχύς (ύος), (Nachdruck) ἡ δεινότης (ητος), τὸ βάρος.
kraftlos (ohne Kräfte, schwach) ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), μαλακός, ἄτονος (2), ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀδυνατεῖν, ἀρρώστως od. ἀδυνάτως ἔχειν, ganz ~ sein ἀπειρηκέναι, (ohne Nachdruck) χαλαρός, ἄτονος (2), ἀμαυρός, ψυχρός, (ungültig) ἄκυρος (2), ἄθετος (2), ein Gesetz ~ machen ἀκυροῦν od. ἀθετεῖν νόμον.
Kraftlosigkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀτονία, (Unwirksamkeit) ἡ ἀτονία, ἡ ψυχρότης (ητος), u. d. *neutr.* d. *adj.*
Kraftmehl *n* τὸ ἄμυλον, τὸ ἀμύλιον.
Kraftmensch *m* ὁ ἐνεργὸς καὶ δραστήριος ἀνήρ.
Kraftspruch *m* ἡ παραίνεσις, τὸ κεφάλαιον ῥῆμα.
kraftvoll ῥωμαλέος, δεινός, ἰσχυρός, ἐρρωμένος, ~ sein ἀκμάζειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι, ~e Jugend ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας.
Kraftwort *n* τὸ κεφάλαιον ῥῆμα.
Kragen *m* am Rocke (den Alten unbekannt) etwa ἡ περὶ τὸν τράχηλον παρυφή (Vorstoß um den Hals), j-n beim ~ fassen, nehmen συλλαμβάνειν τινά.
Kragstein *m* ἡ παρωτίς (ίδος), ὁ ἀγκών (ῶνος), ὁ πρόμοχθος, τὸ γεῖσον.
Krähe *f* ἡ κορώνη.
krähen (vom Haushahn) ᾄδειν, κοκκύζειν, (von der Krähe) κρώζειν, übtr. (Sprichw.) danach kräht kein Hahn οὐδεὶς φροντίζει τούτου, περὶ τούτου οὐδεὶς λόγος, οὐδενὶ μελήσει τούτου.
Krähenfuß *m* (ein Kraut) ὁ κορωνόπους (οδος), τὸ κορωνοπόδιον.
Kralle *f* ὁ ὄνυξ (χος).
krallen ἁρπάζειν τοῖς ὄνυξιν.
Kram *m* (Kleinhandel) ἡ καπηλεία, (die Waren, womit man handelt) τὰ ὤνια, τὰ ῥωπικά.
Krambude *f*, **-laden** *m* ἡ σκηνή, τὸ καπηλεῖον.
kramen καπηλεύειν, übtr. in etw. ~ ἔχειν ἀμφί τι, περιεργάζεσθαί (M.) τι, πράγματα ἔχειν περί τι, διερευνᾶν τι.
Krämer *m* ὁ κάπηλος, ~ sein καπηλεύειν.
Krämerei *f* ἡ καπηλεία.
Krämergeist *m* ἡ μικρολογία.
Krämerin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
krämerisch καπηλευτικός.
Krämerladen *m* τὸ καπηλεῖον.
Kram(me)tsvogel *m* ἡ τριχάς (άδος), ἡ κίχλη, Krammetsvögel essen κιχλίζειν (auch: wie ein ~ schreien).
Krampf *m* ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα, ~ bekommen σπασμὸς λαμβάνει με, Krämpfe haben, an Krämpfen leiden σπασμῷ ἔχεσθαι, σπᾶσθαι (P.), σπάσματι συνέχεσθαι (P.), mit Krämpfen behaftet σπασμώδης, σπαστικός.
Krampfader *f* ὁ κιρσός, ἡ ἰξία, τὸ οἴδημα φλεβῶν.
Krampfaderbruch *m* ἡ κιρσοκήλη.
krampfartig σπασμώδης, σπασματώδης.
Krampffisch, -rochen *m* ἡ νάρκη.
krampfhaft σπασμώδης, σπασματώδης, σπαστικός.
Krampfhusten *m* ἡ μετὰ σπασμάτων βήξ (ηχός).
krampfstillend σπασμῶν παυστήριος (2).
Kran *m* ὁ (ἡ) γέρανος, τὸ καρχήσιον.
Kranich *m* ἡ γέρανος.
krank νοσηρός, νοσερός, νοσηματικός, νοσώδης, ἀσθενής, bettlägerig ~ κλινήρης, κλινοπετής, auch durch d. *part.* d. Verben ~ sein νοσεῖν, ἀρρωστεῖν, κάμνειν, ἀσθενεῖν, κακῶς ἔχειν (mit *dat.* der Krankheit u. d. *acc.* des Teils, z.B. an den Augen τοὺς ὀφθαλμούς), ~ machen νόσον ἐμποιεῖν τινι, ποιεῖν τινα κάμνειν, νοσίζειν τινά, νόσου αἴτιον εἶναι, ~ werden νόσῳ περιπίπτειν, ~ daniederliegen κλινοπετῆ εἶναι, Kranke warten, pflegen νοσηλεύειν, θεραπεύειν νοσοῦντας, ~ machend νοσώδης, νοσοποιός (2).
kränkeln ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, ὑπονοσεῖν.
Kränkeln *n* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.
kranken νοσεῖν.
kränken λυπεῖν, ἀνιᾶν, λύπην ποιεῖν oder παρέχειν od. ἐργάζεσθαι (M.), δάκνειν τὴν ψυχήν τινος, (rechtlich) ἀδικεῖν u. βλάπτειν τινά, es kränkt mich, daß ἄχθομαι od. ἀγανακτῶ mit *part.*, sich gekränkt fühlen ἀνιᾶσθαι, λυπεῖσθαι (P.), ἀλγεῖν, χαλεπῶς oder βαρέως φέρειν.
Krankenbesuch *m*: ~e machen ἐπισκοπεῖν νοσοῦντας, φοιτᾶν πρὸς νοσοῦντας, (von Ärzten) περιέρχεσθαι ἐπισκεψόμενον τοὺς νοσοῦντας.
Krankenbett, -lager *n* ἡ (νοσοῦντος) κλίνη, auf dem ~ liegen κατακεῖσθαι od. κατακλιθῆναι (νοσοῦντα), aufs ~ hingeworfen werden περιπίπτειν νόσῳ, κλινοπετῆ od. κλινήρη γίγνεσθαι.

kränkend ἀνιαρός, λυπηρός, δεινός, πικρός, δηκτήριος.
Krankenhaus *n* τὸ παιώνιον, τὸ νοσοκομεῖον.
Krankenkost, -speise *f* τὰ τοῖς νοσοῦσι (ἀσθενοῦσι usw. s. unter krank) διδόμενα σιτία.
Krankenpflege *f* ἡ νοσοκομία, ἡ νοσηλεία, ἡ νοσοτροφία, ἡ τῶν νοσούντων θεραπεία.
Krankenwärter *m*, **-wärterin** *f* ὁ, ἡ νοσοκόμος.
Krankenzimmer *n* τὸ νοσοκομεῖον.
krankhaft νοσώδης, ἐπίνοσος (2), νοσηματικός, ~er Zustand ἡ νοσώδης ἕξις, τὸ νόσημα, ἡ ἀρρωστία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Krankheit *f* ἡ νόσος, τὸ νόσημα, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, τὸ ἀρρώστημα, akute ~ τὸ ὀξὺ νόσημα, ~ der Seele τὸ τῆς ψυχῆς od. ἐν τῇ ψυχῇ κακόν od. νόσημα, ἡ τῆς ψυχῆς πονηρία, langwierige ~ ἡ μακρὰ νόσος, ἡ μακρονοσία, eine solche haben μακρονοσεῖν, tödliche ~ τὸ ἐπιθάνατον νόσημα, chronische ~ ἡ χρόνιος νόσος, ansteckende ~ ἡ λοιμώδης νόσος, epidemische ~ ἡ κοινὴ νόσος, ὁ λοιμός, eine ~ haben νοσεῖν, sich eine ~ zuziehen νόσον λαβεῖν oder κτήσασθαι, ~ verursachen νοσοποιεῖν, eine ~ überstehen νόσου περιγίγνεσθαι, von einer ~ genesen ἀνακύπτειν ἐκ νόσου, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, an einer ~ sterben τελευτᾶν νόσῳ, frei von ~ ἄνοσος (2), e-r ~ unterworfen νοσηματικός.
Krankheitsanfall *m* ἡ καταβολὴ νόσου.
Krankheitsstoff *m* τὸ νοσηρόν, τὸ νοσῶδες, ἡ τῆς νόσου ἀρχή.
kränklich ἀσθενής, ἄρρωστος (2), νοσώδης, ἐπίνοσος (2), νοσηματικός, νοσηματώδης.
Kränklichkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, τὸ ἀρρώστημα u. d. *neutr.* d. *adj.*
Kränkung *f* (als Handlung) ἡ ὕβρις, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ βλάβη, ἡ ζημία, eine ~ erfahren ἀδικεῖσθαι, ὑβρίζεσθαι (P.), (als Zustand) ἡ ἀνία, ἡ λύπη, j-m eine ~ zufügen s. kränken.
Kranz *m* ὁ στέφανος (von Rosen ῥόδων, von Hyazinthen ὑακίνθων od. d. betr. *adj.* ῥόδινος usw.), einen ~ flechten στέφανον πλέκειν, einen ~ tragen στεφανηφορεῖν, übtr. (~ einer Mauer) ἡ στεφάνη, ὁ θριγκός.
kranzähnlich, -artig στεφανώδης.
Kranzblumen *f/pl.* τὰ στεφανωτικὰ ἄνθη.
Kränzchen *n* ὁ στεφανίσκος, τὸ στεφάνιον, (Gesellschaft) ἡ ἑταιρεία, ὁ ἔρανος, τὸ ἀμοιβαῖον συμπόσιον.
kränzen στεφανοῦν.
Kranzflechter *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ στεφανηπλόκος, στεφανοποιός.
kranzförmig στεφανώδης.
Kranzhändler *m* ὁ στεφανοπώλης.
Kranzhändlerin *f* ἡ στεφανόπωλις (ιδος), ἡ στεφανοπωλήτρια.
kranzlos ἀστεφάνωτος (2), ἀστέφανος (2).
Kranzmarkt *m* τὰ στεφανώματα.
Kranznaht *f* (am Schädel) ἡ στεφάνη.
Kranzverteilung *f* ἡ στεφάνου διάδοσις.
Krater *m* (Mischgefäß) ὁ κρατήρ (ῆρος), (bei einem feuerspeienden Berge) τὸ στόμιον, ὁ ῥύαξ (κος).
Kratzbürste *f* τὸ ξύστρον, ὁ ξυστήρ (ῆρος), τὸ στλέγγιστρον, übtr. (von einem zanksüchtigen Menschen) φιλόνικος (2), ἐριστικὸς ἄνθρωπος.
Krätze *f* ἡ ψώρα, ἡ κνῦζα, ἡ κνήφη, τὸ κνύος, ἡ κνησμονή, die ~ haben od. bekommen ψωρᾶν, ψωριᾶν, Mittel gegen die ~ τὸ ψωρικόν (φάρμακον).
kratzen ξαίνειν, ξεῖν, (mit den Nägeln) ἀμύττειν, (jucken) *trans.* κνίζειν, *intr.* κνῆν, κνήθειν, sich in den Haaren ~ κνήσασθαι τὴν κεφαλήν, sich hinter den Ohren ~ κνήσασθαι τὸ οὖς.
Kratzen *n* ἡ ξέσις, ἡ κνῆσις, ὁ κνησμός.
Krätzer *m* (gewöhnlicher oder schlechter Wein) τὸ ὄξος, ὁ ὀξίνης (οἶνος).
krätzig ψωραλέος, ψωρός, ψωρώδης.
krauen ψῆν, καταψῆν, κνῆν.
Krauen *n* ἡ κνῆσις, ὁ κνησμός.
kraus οὖλος, mit krausen Haaren s. kraushaarig.
krausblätterig οὐλόφυλλος (2).
Kräuseleisen *n* ἡ καλαμίς (ίδος).
kräuseln οὖλον ποιεῖν, βοστρυχίζειν, βοστρυχοῦν, ἐνουλίζειν, gekräuseltes Haar ἐνουλισμέναι τρίχες, sich ~ ἐνουλίζεσθαι (P.), von einer Wasserfläche φρίττειν.
Kräuseln *n* ὁ ἐνουλισμός, gew. durch Verben, das Sichkräuseln des Wassers ἡ φρίκη, ἡ φρίξ (κός).
Krauseminze *f* ἡ καλαμίνθη.
kraushaarig οὐλόθριξ (τριχος), οὐλότριχος (2), οὐλόκομος (2), οὔλην ἔχων τὴν κόμην.
Krauskohl *m* ἡ οὐλόφυλλος ῥάφανος.
Krauskopf *m*, **krausköpfig** ὁ οὐλόκρανος, οὐλοκέφαλος (2), οὐλόθριξ (τριχος).
Kraut *n* (Blätter kleiner Gewächse) ἡ πόα, ἡ χλόη, τὰ φύλλα, (jedes kleinere Gewächs) ἡ βοτάνη, ἡ πόα, (Gemüse) τὰ λάχανα, (Kohl) ἡ κράμβη, Kräuter sammeln λαχανίζεσθαι, wider den Tod kein ~ gewachsen ist (Sprichw.) τὸ χρεὼν ἄφυκτον, τὸ εἱμαρμένον διαφυγεῖν ἀδύνατον.
Krautacker *m* s. Krautfeld.
krautartig λαχανώδης, λαχανηρός, λαχανικός, ποώδης, βοτανώδης.
Kräutchen *n* τὸ βοτάνιον, (von Gartenkräutern) τὸ λαχάνιον.
Kräuterkäse *m* ὁ ἀρωματίτης τυρός.
Kräuterkunde *f* ἡ βοτανική.
kräuterreich βοτανώδης.
Kräutertrank *m* ἡ ἀρωματῖτις (ιδος).
Kräuterwein *m* ὁ ἀρωματίτης οἶνος.
Krautfeld *n*, **-garten** *m* ὁ λαχανηρὸς ἀγρός, ἡ λαχανιά.
Krawall *m* ἡ ταραχή, ἡ στάσις.
Kreatur *f* ἡ φύσις, τὸ ζῷον.
Krebs *m* (als Tier) ὁ ἀστακός, ὁ καρκίνος (auch als Sternbild), (als Krankheit) ὁ καρκίνος, τὸ καρκίνωμα, ἡ φαγέδαινα, den ~ haben καρκινοῦσθαι, φαγεδαινοῦσθαι (P.).
krebsartig καρκινοειδής, καρκινώδης, (vom Geschwür) φαγεδαινικός.
Krebsdistel *f* ὁ ἄκανος.
krebsen θηρᾶν ἀστακούς.
Krebser, Krebsfänger *m* ὁ καρκινευτής.
Krebsfang *m* ἡ τῶν ἀστακῶν θήρα.
Krebsgang *m*: den ~ gehen (Sprichw.) οὐκ ἔχειν ἀπόβασιν, ἄπρακτον εἶναι.
Krebsgeschwür *n*, **-schaden** *m* τὸ καρκίνωμα, ἡ φαγέδαινα, übtr. ἡ νόσος, τὸ νόσημα.
Krebsschale *f* τὸ τοῦ ἀστακοῦ ὄστρακον od. ἔλυτρον.
Krebsschere *f* ἡ χηλή.
kredenzen ὀρέγειν od. προτείνειν zB. den Becher τὴν κύλικα, (vom Vortrinken) προπίνειν.
Kredenztisch *m* τὸ κυλικεῖον, τὸ τραπεζοφόρον.
Kredit *m* ἡ πίστις, ~ haben πιστεύεσθαι (P.), j-m etw. auf ~ geben s. kreditieren.
kreditieren δανείζειν, πιστεύειν τινί τι.
Kreditor *m* ὁ δανείζων, ὁ δανείσας, ὁ πιστεύσας, ὁ δανειστής.
Kreide *f* ἡ λευκὴ od. κιμωλία γῆ, ἡ γύψος, mit ~ malen, zeichnen λευκογραφεῖν, mit ~ übertünchen λευκοῦν.
Kreis *m* eig. ὁ κύκλος, im Kreise κύκλῳ, ἐν κύκλῳ, im Kreise bewegen κυκλοφορεῖν, κυκλεύειν, sich im Kreise bewegen κυκλοῦσθαι (M.), sich im Kreise herumdrehen περιδινεῖσθαι, κυκλοφορεῖσθαι (P.), sich im Kreise herumstellen περιίστασθαι κύκλῳ, einen ~ um etw. bilden περικυκλοῦν τι, übtr. (Bezirk) ὁ νομός, (Umfang, Gebiet) ἡ περιοχή, zum Kreise von etw. gehören εἶναί τινος, das in den ~ von etw. Gehörende τὰ περί τι, das liegt außer dem Kreise meiner Beschäftigung οὐκ ἐμὸν τοῦτ' ἔστιν ἔργον, (Verein) ὁ χορός, ἡ σύστασις, ἡ ὁμιλία, ein ~ von Freunden τὸ πλῆθος φίλων, in weiten Kreisen ἐν πολλοῖς.
Kreisabschnitt *m* (Segment) τὸ κύκλου τμῆμα.
Kreisbahn *f* ὁ κύκλος.
Kreisbewegung *f* ὁ κύκλος, ἡ κυκλοφορία, in ~ κύκλῳ, κυκλικῶς.
kreischen τρίζειν (τετριγέναι), κράζειν (κεκραγέναι), ἀναβοᾶν (aufschreien).

Kreischen *n* ἡ κραυγή, ὁ τριγμός.
kreischend ὀξύς, λιγυρός od. durch Verben.
Kreisel *m* ἡ βέμβιξ (κος), ὁ ῥόμβος, ὁ τροχός, ὁ στρόμβος, ὁ στρόβιλος.
kreiselförmig βεμβικώδης, στρομβοειδής, στρομβώδης, στροβιλοειδής, στροβιλώδης.
kreiseln βεμβικίζειν, δινεῖν, στροβιλεῖν, γυροῦν.
kreisen (sich im Kreise bewegen) κυκλοῦσθαι (P.), κύκλῳ περιφέρεσθαι (P.), um etw. ~ περιστρέφεσθαί (P.) τι.
kreisförmig κυκλοειδής, κύκλιος, κυκλικός, ~e Bewegung ἡ κύκλησις, ἡ κυκλοφορία.
Kreislauf *m* ὁ κύκλος, ἡ περιφορά, ἡ ἀνακύκλησις, wieder in einen ~ zurückführen ἀνακυκλεῖν.
Kreislinie *f* ἡ κυκλικὴ γραμμή.
kreisrund s. kreisförmig.
kreißen (Geburtswehen haben) ὠδίνειν.
Kreisumfang *m* ἡ περιφέρεια.
Krempe *f* τὸ κράσπεδον.
Krempel *f* τὸ ξάνιον.
krempeln ξαίνειν.
Krempeln *n* ἡ ξάνσις.
Krempler *m* ὁ ξάντης.
Kremplerin *f* ἡ ξάντρια.
krepieren (von Tieren) διαφθείρεσθαι, ἐπιτρίβεσθαι (P.), auch ἀποθνήσκειν, ein krepiertes Tier τὰ κενέβρεια.
Kresse *f* τὸ κάρδαμον, (Brunnen~) τὸ σισύμβριον.
Kreuz *n* 1. (als Figur) τὸ χῖ (das liegende ~ X), τὸ ὀρθόγωνον χῖ (das stehende ~ +), etw. über das ~ legen χιάζειν, (in der Musik) ἡ δίεσις, (als Mittel zur Hinrichtung) ὁ σταυρός, ans ~ schlagen ἀνασταυροῦν, ἀνασκολοπίζειν, προσηλοῦν τῷ σταυρῷ. — 2 (am animalischen Körper) ἡ ὀσφύς (ύος). — 3. übtr. (Jammer, Elend, Unglück) ἡ ταλαιπωρία, ἡ συμφορά, τὰ δεινά, zu ~e kriechen (Sprichw.) καθυφίεσθαι (M.).
Kreuzbein *n* ἡ κοχώνη.
Kreuzblatt *n* ἡ κραταίγονος.
Kreuzblume *f* τὸ πολύγαλον.
kreuzbrav ἄριστος, χρηστότατος.
Kreuzdorn *m* ἡ ῥάμνος.
kreuzen *trans.* (kreuzweise übereinanderlegen) χιάζειν, ἐπαλλάττειν, mit übereinandergekreuzten Armen ἐπηλλαγμέναις δι' ἀλλήλων ταῖς χερσίν, sich ~ ἐν-, ἐπαλλάττειν (u. P.), (von Wegen) σχίζεσθαι (P.), *intr.* (von Schiffen) περιπλεῖν, an der Küste ~ παραπλεῖν.
Kreuzen *n* ὁ χιασμός, sonst durch Verben.
Kreuzer *m* 1. ἡ ναῦς od. τριήρης περιπλέουσα ἐπὶ τῷ σκοπεῖν τοὺς πολεμίους od. τὰ τῶν πολεμίων, (Seeräuber) ὁ λῃστής. — 2. (Geldstück) τὸ τεταρτημόριον (der vierte Teil eines Obolos).
Kreuzestod *m* ἡ ἀνασταύρωσις, den ~ sterben ἀνασταυρωθέντα ἀποθνήσκειν.
Kreuzfahrer *m* ὁ τὸν ἱερὸν στόλον συστρατευσάμενος, ὁ μετέχων τοῦ ἱεροῦ στόλου.
kreuzförmig χιαστός, ἐν-, ἐπηλλαγμένος, *adv.* ἐν-, ἐπαλλάξ.
Kreuzhölzer *n/pl.* τὰ χιάσματα.
kreuzigen ἀνασταυροῦν, ἀνασκολοπίζειν.
Kreuzigung *f* ἡ ἀνασταύρωσις, ὁ ἀνασκολοπισμός.
kreuzlahm ἰσχιορρωγικός.
Kreuzschnitt *m* ὁ χιασμός, einen ~ machen χιάζειν.
Kreuzspinne *f* τὸ φαλάγγιον.
Kreuzträger *m* (elender, unglücklicher Mensch) ὁ ἄθλιος od. ταλαίπωρος ἄνθρωπος.
kreuz und quer ἄνω κάτω, ἔνθεν καὶ ἔνθεν.
Kreuzundquerzüge *m/pl.* αἱ πλάναι, ~ machen ἄνω καὶ κάτω ἑλιγμοὺς πλανᾶσθαι (P.).
Kreuzung *f* ἡ ἐναλλαγή, s. Kreuzen.
Kreuzweg *m* ἡ τρίοδος, ἡ σχιστὴ ὁδός, ὁ σύνδρομος.
kreuzweise ἐν-, ἐπαλλάξ, φορμηδόν, ~ legen, setzen, stellen χιάζειν, ἐπαλλάττειν, φορμηδὸν τιθέναι, ~ gelegt usw. χιαστός.
Kreuzweiselegen, -setzen, -stellen *n* ὁ χιασμός.
Kreuzwurz *f* ὁ ἠριγέρων (οντος).
Kreuzzug *m* ὁ ἱερὸς στόλος.
kribbeln κνῆν.
Kribbeln *n* ἡ κνῆσις, ὁ κνησμός.
Krickelei *f* ἡ δυσκολία.
krickelig δύσκολος (2), χαλεπός, δυστράπελος (2).
Krickente *f* s. Kriekente.
kriechen 1. ἕρπειν, (von Würmern) ἰλυσπᾶσθαι (M.), auf allen Vieren ~ τετραποδηδὸν βαδίζειν, in od. unter etw. ~ ἐν-, εἰσδύεσθαί (M.) (-δῦναί) τι, καταδύεσθαι (M.) (-δῦναι) εἴς τι od. κατά od. ὑπό τι, aus etw. ~ ἐκδύεσθαί (M.) (-δῦναί) τινος. — 2. übtr. (niedrig schmeicheln vor j-m) ὑποπτήσσειν od. θωπεύειν τινά, ὑποπίπτειν τινί, προσκυνεῖν τινα, ὑπέρχεσθαί, ὑποτρέχειν, ἀρεσκεύεσθαί (M.) τινα, (sich niedrig zeigen) ταπεινὸν καὶ ἀνδραποδώδη εἶναι.
Kriechen *n* eig. ἡ ἕρψις, s. Kriecherei.
kriechend eig. ἕρπων, ~e Tiere τὰ ἑρπετά, übtr. ταπεινός, ἀνδραποδώδης, δουλικός, θωπευτικός, θωπικός, ταπεινόφρων, σκυλακώδης (eig. hündisch).
Kriecher *m* τὸ σκυλακῶδες ἀνθρώπιον.
Kriecherei *f* ἡ θωπεία, ἡ κολακεία u. das *neutr.* d. *adj.* (s. kriechend).
Krieg *m* 1. ὁ πόλεμος, ~ zu Lande, ~ zur See ὁ κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν πόλεμος, ~ mit j-m, gegen j-n ὁ πρός τινα od. ὅ τινος πόλεμος, einen ~ erregen πόλεμον ἐγείρειν, κινεῖν, αἴτιον γίγνεσθαι πολέμου, den ~ ankündigen od. erklären πόλεμον προαγορεύειν (προειπεῖν) od. κηρύττειν, den ~ anfangen ἅπτεσθαι (M.) πολέμου, αἱρεσθαι (M.) πόλεμον, καθίστασθαι (καταστῆναι) εἰς πόλεμον, πόλεμον ἐκφέρειν πρός τινα, ~ führen πολεμεῖν (πόλεμον), gegen j-n τινί u. πρός τινα, in den ~ ziehen στρατεύειν, ἐκστρατεύειν (beide auch M.), στρατείαν ποιεῖσθαι (M.), ἐξελαύνειν εἰς πόλεμον, den ~ in die Länge ziehen μηκύνειν τὸν πόλεμον, den ~ beenden λύειν od. καταλύειν τὸν πόλεμον, παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα, in einem Kriege begriffen sein ἐν πολέμῳ εἶναι, sich zum ~e rüsten παρασκευάζεσθαι (M.) τὰ πρὸς τὸν πόλεμον od. ὡς πολεμήσοντα, den ~ erneuern ἀναπολεμεῖν, einen Offensiv~ führen ἄρχειν od. ὑπάρχειν πολέμου, einen Defensiv~ führen πόλεμον ποιεῖσθαι (M.) ὡς ἀμυνούμενον, es ist ~ πόλεμός ἐστιν oder συνέστηκε, es bricht ein ~ aus γίγνεται πόλεμος, die Angelegenheiten des ~es τὰ περὶ od. πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ τοῦ πολέμου, den ~ wünschen πολεμησείειν, πόλεμον ποθεῖν, πολέμου ἐφίεσθαι, das Kommando im ~e haben στρατηγεῖν, διοικεῖν τὸν πόλεμον, was zum ~e gehört πολεμικός. — 2. übtr. (Zank, Streit) ἡ μάχη, ὁ πόλεμος.
[1]**kriegen** (Krieg führen) πολεμεῖν, πόλεμον ποιεῖσθαι (M.).
[2]**kriegen** (bekommen, erhalten, Ausdruck des gewöhnlichen Lebens) λαμβάνειν τι, τυγχάνειν τινός, eine Krankheit ~ περιπίπτειν νόσῳ.
Krieger *m* ὁ στρατιώτης, ein tüchtiger, tapferer ~ ἀνὴρ πολεμικός, δεινὸς τὸν πόλεμον.
Kriegerart *f* τὸ στρατιωτικόν, nach ~ στρατιωτικῶς.
Kriegerin *f* ἡ πολεμίστρια.
kriegerisch πολεμικός, (streitbar) μάχιμος (2), ~e Unternehmung ἡ στρατεία, ~ gesinnt πολεμόφρων, ~ gesinnt sein πολεμικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι.
Kriegerschar *f* οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν
kriegführend πολεμῶν.
Kriegführung *f* τὸ πολεμεῖν, ὁ τοῦ πολέμου τρόπος.
kriegsgeübt πολεμικός, πολέμου ἔμπειρος (2).
kriegsgewohnt πολέμου ἐμπείρως ἔχων.
kriegliebend φιλοπόλεμος (2), φιλόμαχος (2).
Kriegsangelegenheiten *f/pl.* τὰ πολεμικά, τὰ τοῦ πολέμου, τὰ περὶ τὸν πόλεμον.
Kriegsanstalten *f/pl.* ἡ εἰς τὸν πόλεμον παρασκευή, ἡ πολεμικὴ παρασκευή, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον..
Kriegsanstifter *m* ὁ πολεμοποιός.
Kriegsarbeit *f* τὸ τοῦ πολέμου ἔργον.

Kriegsaufwand *m* τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναλώματα.
Kriegsbedarf *m*, **-bedürfnisse** *n/pl.* τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ τοῦ πολέμου.
Kriegsbegebenheiten *f/pl.* τὰ περὶ od. κατὰ τὸν πόλεμον, τὰ ἐν τῷ πολέμῳ, τὰ τοῦ πολέμου.
kriegsbereit παρεσκευασμένος εἰς τὸν πόλεμον od. ὡς πολεμήσων. [ἀσθαι.]
Kriegsbereitschaft *f* τὸ εἰς τὸν πόλεμον παρεσκευ-
Kriegsbeute *f* ἡ λεία, τὰ αἰχμάλωτα χρήματα.
Kriegsbrauch *m* τὰ ἐν τῷ πολέμῳ νομιζόμενα, ὁ τοῦ πολέμου νόμος. [περὶ τὸν πόλεμον.]
Kriegsdepartement *n* ἡ τοῦ πολέμου διοίκησις, τὰ
Kriegsdienst *m* ἡ στρατεία, τὰ πολεμικά, ~e tun στρατεύειν (u. M.), ἀσκεῖν τὰ πολεμικά, (als Söldner) μισθοφορεῖν, ~e nehmen ἕπεσθαι πρὸς τὸν πόλεμον, zum ~e anwerben μισθοῦσθαι (M.) πρὸς τὸν πόλεμον, j-n zum ~ werben στρατολογεῖν τινα, zum ~ fähig, tauglich στρατεύσιμος (2).
Kriegsdrangsal *f* ἡ ἐκ od. διά od. ἀπὸ τοῦ πολέμου od. κατὰ τὸν πόλεμον ταλαιπωρία, τὰ τοῦ πολέμου od. ἐν τῷ πολέμῳ δεινά od. κακά.
Kriegselefant *m* ὁ πολεμιστήριος ἐλέφας (αντος).
Kriegsereignis *n* τὸ ἐν πολέμῳ πραχθέν od. γενόμενον od. συμβάν. [κῶν.]
kriegserfahren πολεμικός, ἔμπειρος (2) τῶν πολεμι-
Kriegserfahrenheit, -erfahrung *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἐμπειρία.
Kriegserklärung *f* ἡ τοῦ πολέμου προαγόρευσις, gew. durch Verben, s. Krieg erklären unter Krieg; ohne ~ ἀκηρυκτεί, ἀκηρυκτί. [λεμικά.]
Kriegsfach *n* τὰ περὶ od. πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ πο-
Kriegsfackel, -flamme *f* ὁ πόλεμος, die ~ entzünden ἐκκαίειν od. ἐγείρειν τὸν πόλεμον, die ~ ist ausgebrochen ἐξερράγη ὁ πόλεμος.
kriegsfähig μάχιμος (2).
Kriegsfahne *f* τὸ σημεῖον, ἡ σημαία.
Kriegsfahrzeug *n* ἡ μακρὰ ναῦς, auch bloß ναῦς.
Kriegsflotte *f* τὸ ναυτικόν, ὁ ναυτικὸς στόλος, αἱ νῆες, αἱ τριήρεις.
Kriegsfuhre *f* ἡ τῶν στρατιωτικῶν σκευῶν κομιδή, ~en tun ἅρμασι διακομίζειν τὰ στρατιωτικὰ σκεύη.
Kriegsfuß *m*: das Heer auf den ~ setzen παρασκευάζεσθαι (M.) τὴν στρατιὰν ὡς εἰς πόλεμον, übtr. mit j-m auf dem ~e stehen διαφορὰν ἔχειν τινί, διαφορά ἐστί τινι πρός τινα.
Kriegsgebrauch *m* τὰ ἐν πολέμῳ νομιζόμενα.
Kriegsgefahr *f* ὁ πολεμικὸς κίνδυνος (Gefahr im Kriege), ὁ τοῦ πολέμου κίνδυνος (Gefahr, daß der Krieg ausbricht). [(od. συστρατευσάμενος).]
Kriegsgefährte *m* ὁ συστρατιώτης, ὁ συστρατευόμενος
kriegsgefangen αἰχμάλωτος (2), der Kriegsgefangene ὁ αἰχμάλωτος, zum Kriegsgefangenen machen αἰχμαλωτεύειν, αἱρεῖν ζῶντα, ζωγρεῖν, ~ werden ἁλίσκεσθαι. [αἰχμάλωτον εἶναι od. ζῆν.]
Kriegsgefangenschaft *f* ἡ αἰχμαλωσία, in der ~ sein
Kriegsgelder *n/pl.* τὰ στρατιωτικὰ χρήματα.
Kriegsgenosse *m* s. Kriegsgefährte.
Kriegsgepäck *n* τὰ στρατιωτικὰ σκεύη.
Kriegsgerät *n*, **-gerätschaften** *f/pl.* τὰ πολεμικὰ σκεύη, ἡ πολεμικὴ παρασκευή.
Kriegsgericht *n* οἱ εἰς κρίσιν συνελθόντες στρατηγοί, ein ~ über j-n halten κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ein ~ niedersetzen συγκαλεῖν στρατηγοὺς εἰς κρίσιν.
Kriegsgerücht *n* οἱ περὶ μέλλοντος πολέμου λόγοι (über einen bevorstehenden Krieg), οἱ περὶ τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων λόγοι (über Kriegsereignisse).
Kriegsgesang *m* ὁ παιάν (ᾶνος), den ~ anstimmen παιωνίζειν.
Kriegsgeschäft *n* τὸ πολεμικὸν ἔργον.
Kriegsgeschichte *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἔργων od. τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων διήγησις od. ἀπόδειξις.
Kriegsgeschick *n* τὰ τοῦ πολέμου (die Schicksale im Kriege).
Kriegsgeschrei *n* ἡ ἀλαλά, ὁ ἀλαλαγμός, τὸ πολεμικόν, ein ~ erheben ἀλαλάζειν.
Kriegsgeschütz *n* αἱ πολεμικαὶ μηχαναί.
Kriegsgesetz *n* ὁ στρατιωτικὸς νόμος.
Kriegsgetöse, -getümmel *n* ὁ στρατιωτικὸς θόρυβος, ἡ πολέμου ταραχή.
Kriegsglück *n* s. Kriegsgeschick; (Glück im Kriege) ἡ ἐν ταῖς μάχαις od. ἐν πολέμῳ εὐπραγία, ἡ κατὰ πόλεμον εὐτυχία (auch *pl.*).
Kriegsgott *m* ὁ Ἄρης (εως u. εος), ὁ Ἐνυάλιος.
Kriegsgöttin *f* ἡ Ἐνυώ (οῦς).
Kriegshafen *m* ὁ λιμήν (ένος) ἐν ᾧ ὁρμοῦσιν αἱ νῆες od. αἱ τριήρεις.
Kriegshandwerk *n* τὸ τοῦ πολέμου ἔργον, ὁ πόλεμος, vom ~ leben ἀπὸ πολέμου ζῆν, das ~ treiben ἐργάζεσθαι (M.) πόλεμον, στρατιώτην εἶναι.
Kriegsheer *n* ἡ στρατιά, τὸ στράτευμα, ὁ στρατός.
Kriegsheld *m* ἀνὴρ δεινὸς κατὰ τὸν πόλεμον, ὁ πολεμικώτατος ἀνήρ.
Kriegsherold *m* ὁ κῆρυξ (κος).
Kriegshilfe *f* ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, j-m ~ leisten ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν τινι.
Kriegsjahr *n* ἔτος ἐν ᾧ πολεμοῦσιν od. ἐπολέμησαν, ~e τὰ τοῦ πολέμου ἔτη.
Kriegskamerad *m* s. Kriegsgefährte.
Kriegskanzlei *f* τὸ στρατιωτικὸν λογιστήριον.
Kriegskasse *f* τὰ εἰς τὸν πόλεμον χρήματα.
Kriegskenntnis *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἐμπειρία.
Kriegskleid *n* ἡ στρατιωτικὴ στολή, ἡ χλαμύς (ύδος).
Kriegsknecht *m* ὁ στρατιώτης.
Kriegskommando *n* ἡ κατὰ τὸν πόλεμον ἀρχή, ἡ στρατηγία, das ~ haben στρατηγεῖν.
Kriegskommissar *m* ὁ τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα ἐπιτετραμμένος, ὁ κατὰ τὸν πόλεμον σίταρχος.
Kriegskosten *pl.* τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωθέντα χρήματα, τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναλώματα.
Kriegskunde *f* s. Kriegskenntnis.
kriegskundig ἐπιστάμενος τὰ πολεμικά, ἐπιστήμων od. ἔμπειρος τῶν πολεμικῶν. [πολεμικά.]
Kriegskunst *f* ἡ πολεμικὴ od. στρατηγικὴ τέχνη, τὰ
Kriegslager *n* τὸ στρατόπεδον.
Kriegslasten *f/pl.* τὰ τοῦ πολέμου κακά.
Kriegsleben *n* ὁ πολεμικὸς od. στρατιωτικὸς βίος.
Kriegsleute *pl.* οἱ στρατιῶται.
Kriegslied *n* ὁ παιάν (ᾶνος), τὸ πολεμικὸν ᾆσμα.
Kriegslist *f* τὸ στρατήγημα, j-n durch eine ~ besiegen στρατηγεῖν od. καταστρατηγεῖν τινα.
Kriegslust *f* ἡ πολέμου ἐπιθυμία, τὸ φιλοπόλεμον.
kriegslustig πολέμου ἐπιθυμῶν, φιλοπόλεμος (2).
Kriegsmann *m* ὁ στρατιώτης, ein erfahrener ~ ἀνὴρ πολεμικός.
Kriegsmannschaft *f* τὸ στρατιωτικόν.
Kriegsmantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος), ὁ σάγος.
Kriegsmaschine *f* ἡ πολεμικὴ μηχανή, τὸ μηχάνημα.
Kriegsminister *m* ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιστάτης, ὁ ἐπὶ τῶν πολεμικῶν. [λαιπωρία.]
Kriegsnot *f* ἡ τοῦ πολέμου od. διὰ τὸν πόλεμον τα-
kriegspflichtig ὁ ἐν τῷ καταλόγῳ (ὤν), στρατεύσιμος (2), ~es Alter τὰ στρατεύσιμα ἔτη.
Kriegsplan *m* ἡ περὶ τοῦ πολέμου ἐπιβολή, ἡ τοῦ πολέμου ὁδός.
Kriegsrat *m* ἡ τῶν στρατηγῶν od. ἡγεμόνων βουλή, ὁ τῶν στρατηγῶν σύλλογος, einen ~ halten περὶ τοῦ πολέμου βουλεύεσθαι (M.).
Kriegsrecht *n* τὰ περὶ od. κατὰ τὸν πόλεμον νομιζόμενα, τὰ ἐν πολέμῳ δίκαια.
Kriegsroß *n* ὁ πολεμικὸς od. πολεμιστήριος ἵππος.
Kriegsrotte *f* τὸ στρατιωτῶν τάγμα, ὁ λόχος.
Kriegsruhm *m* ἡ ἀπὸ τοῦ πολέμου δόξα, ~ haben εὐδοκιμεῖν ἐν od. ἐπὶ τῷ πολέμῳ.
Kriegsrüstung *f* ἡ πολεμικὴ od. εἰς (ἐπὶ od. πρὸς)

τὸν πόλεμον παρασκευή, ~en machen παρασκευάζεσθαι (M.) πόλεμον od. ὡς πολεμήσοντα.
Kriegsschaden *m* ἡ διὰ τὸν πόλεμον od. ἐκ τοῦ πολέμου βλάβη.
Kriegsschar *f* ἡ στρατιωτῶν τάξις.
Kriegsschauplatz *m* ἡ χώρα, ἐν ᾗ γίγνεται ὁ πόλεμος, den ~ verlegen μεταφέρειν od. μετατιθέναι τὸν πόλεμον εἰς ἄλλην χώραν.
Kriegsschiff *n* ἡ μακρὰ ναῦς, τὸ μακρὸν πλοῖον, ἡ τριήρης, auch bloß ἡ ναῦς, ein ~ befehligen τριηραρχεῖν, Befehlshaber eines ~s ὁ τριήραρχος.
Kriegsschuld *f*, **Kriegsschulden** *pl.* τὰ ἐν πολέμῳ χρέα, τὰ διὰ τὸν πόλεμον ὀφειλήματα.
Kriegssteuer *f* ἡ εἰσφορά, τὰ εἰς τὸν πόλεμον τέλη, ~ entrichten εἰσφέρειν (εἰσφοράν).
Kriegsstrapazen *f/pl.* οἱ ἐν πολέμῳ πόνοι.
Kriegstat *f* τὸ ἐν πολέμῳ od. πολεμικὸν ἔργον.
Kriegstribun *m* ὁ χιλίαρχος.
kriegstüchtig (tüchtig im Kriege) πολεμικός, (tauglich zum Kriege) στρατεύσιμος (2), δυνατὸς στρατεύεσθαι (M.).
Kriegstumult *m* ἡ πολεμικὴ ταραχή, ὁ τῶν ὅπλων θόρυβος.
Kriegsübung *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἄσκησις, ~en anstellen ἀσκεῖν τὰ πολεμικά.
Kriegsunglück *n* ἡ τοῦ πολέμου od. ἐν τῷ πολέμῳ od. κατὰ τὸν πόλεμον συμφορά.
Kriegsunternehmung *f* ἡ στρατεία.
Kriegsvolk *n* οἱ στρατιῶται, ἡ στρατιά, ἡ δύναμις.
Kriegsvorrat *m*, **-vorräte** *m/pl.* τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἐπιτήδεια.
Kriegswagen *m* τὸ πολεμικὸν od. πολεμιστήριον ἅρμα.
Kriegswesen *n* τὰ πολεμικά, τὰ περὶ od. πρὸς τὸν πόλεμον.
Kriegswissenschaft *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἐπιστήμη, ἡ πολεμικὴ τέχνη, τὰ τακτικά.
Kriegszahlmeister *m* ὁ τῶν στρατιωτικῶν ταμίας.
Kriegszeit *f* ὁ τοῦ πολέμου χρόνος od. καιρός, in ~en ἐν τῷ πολέμῳ.
Kriegszelt *n* ἡ στρατιωτικὴ σκηνή.
Kriegszucht *f* ἡ τῶν στρατιωτῶν πειθαρχία, gute ~ ἡ εὐταξία, schlechte ~ ἡ ἀταξία, gute, schlechte ~ haltend εὔτακτος (2), ἄτακτος (2), gute ~ halten εὐτάκτους ἔχειν τοὺς στρατιώτας (vom Feldherrn), εὐτακτεῖν (von den Soldaten), schlechte ~ halten ἀτάκτους ἔχειν τοὺς στρατιώτας (vom Feldherrn), ἀτακτεῖν (von den Soldaten).
Kriegszug *m* ἡ στρατεία, ὁ στόλος, ἡ στρατηλασία, einen ~ beginnen στόλον αἴρειν, ὁρμᾶν od. ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς τὸν πόλεμον, einen ~ unternehmen στρατεύεσθαι (M.), gegen j-n ἐπιστρατεύεσθαί (M.) τινι, einen ~ anführen στρατηγεῖν.
Kriegszustand *m* ὁ πόλεμος, sich im ~e befinden πολεμεῖν τινι, πολεμικῶς ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τινα.
Krickente *f* (anas crecca, den alten Griechen unbekannt) ἡ βοσκάς (άδος).
Kriminalgericht *n* τὸ δικαστήριον, ὃ κρίνει τὰς γραφάς, auch bloß τὸ δικαστήριον.
Kriminalgesetze *n/pl.* οἱ περὶ τῶν γραφῶν νόμοι.
Kriminalklage *f* ἡ γραφή, eine ~ gegen j-n wegen etw. anstellen γράφεσθαί (M.) τινά τινος, γραφὴν κατασκευάζειν κατά τινος od. ἐπί τινα.
Kriminalprozeß *m* ἡ γραφή, einen ~ haben διώκειν γραφὴν (vom Kläger), φεύγειν γραφὴν (vom Angeklagten).
Kriminalrecht *n* οἱ περὶ τῶν γραφῶν νόμοι.
Kriminalverbrechen, -vergehen *n* τὸ ἀδίκημα, οὗ γράφεσθαι τὸν ἀδικήσαντα ἔξεστι γραφήν, in Uffan auch τὸ παρανόημα.
Kringel *m* ὁ στρεπτός.
Krippe *f* ἡ φάτνη, ἡ κάπη.
Krise, Krisis *f* ἡ κρίσις, ἡ ῥοπή, es tritt eine ~ ein κρίνεται (P.) νόσος.
Kristall *n* ὁ κρύσταλλος.
kristallartig κρυσταλλοειδής, κρυσταλλώδης.
kristallen κρυστάλλινος.
Kristallglas *n* ἡ κρυσταλλοειδὴς ὕαλος.
Kriterium *n* τὸ κριτήριον, τὸ σημεῖον.
Kritik *f* ἡ κρίσις, ἡ κριτικὴ τέχνη od. ἐπιστήμη.
Kritiker *m* ὁ κριτικός.
kritiklos ἀκριτόμυθος (2).
kritisch κριτικός, (mißlich, bedenklich) ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), σφαλερός, der ~e Tag (bei Krankheiten) ἡ κρίσιμος od. κριτικὴ od. γόνιμος ἡμέρα.
kritisieren κρίνειν περί τινος, ἀνακρίνειν, ἐξετάζειν τι, (tadeln) ἐπιτιμᾶν.
Krittelei *f* ἡ μικρολογία, ἡ δυσκολία.
kritteln μικρολογεῖσθαι (M.).
Krittler *m* ὁ μικρολόγος, ὁ δύσκολος.
krittlich μικρολόγος (2), δύσκολος (2).
Kritzelei *f* ὁ σκαριφισμός.
kritzeln σκαριφᾶσθαι (M.).
Krokodil *n* ὁ κροκόδειλος.
Krokodilstränen *f/pl.* τὰ ψευδῆ od. ἐπίπλαστα δάκρυα.
Kronanwalt *m* ὁ τοῦ βασιλέως σύνδικος.
Krönchen *n* ὁ στεφανίσκος, τὸ στεφάνιον.
Krone *f* 1. ὁ στέφανος, (eines Fürsten) ἡ τιάρα, τὸ διάδημα, zur ~ gelangen καθίστασθαι εἰς τὴν ἀρχὴν od. βασιλείαν. — 2. (das Vortrefflichste) ἡ κορωνίς (ίδος), ὁ κολοφών (ῶνος), gew. durch ἐκπρεπέστατος wiederzugeben, einer Sache die ~ aufsetzen ἐπιτιθέναι κολοφῶνά od. τελευτήν τινι.
krönen 1. στεφανοῦν τινα, περιτιθέναι στέφανόν τινι, j-n zum König ~ περιτιθέναι τινὶ τὴν βασίλειον τιάραν, καθιστάναι τινὰ βασιλέα. — 2. (zieren, schmücken) κοσμεῖν, τιμᾶν, das Ende krönt das Werk πρὸς τὰ συμβάντα κρίνεται τὰ πράγματα.
kronenartig στεφανοειδής.
Kronerbe *m* ὁ τῆς βασιλείας διάδοχος.
Krongut *n*, **-schatz** *m* τὸ τέμενος.
Kronprätendent *m* ὁ τῆς βασιλείας oder τῆς ἀρχῆς ἀντιποιούμενος, ὁ τῆς βασιλείας ἔφεδρος.
Kronprinz *m* ὁ βασιλέως παῖς καὶ διάδοχος τῆς βασιλείας.
Krönung *f* ἡ τοῦ βασιλέως κατάστασις.
Krönungsfest *n* τὰ τοῦ βασιλέως ἀνακλητήρια.
Kropf *m* (am Halse des Menschen) ἡ γογγρώνη, ἡ βρογχοκήλη, ἡ κήλη, (bei Vögeln) ὁ πρόλοβος, ὁ προηγορών (ῶνος).
kropfähnlich, -artig προλοβώδης.
Kropfgans *f* ὁ ὀνοκρόταλος.
Kropfvogel *m* ὁ κήλας.
Kröte *f* ὁ φρῦνος, ἡ φρύνη, ὁ φύσαλος.
krötenartig φρυνοειδής.
Krücke *f* ἡ βακτηρία.
Krug *m* ἡ κάλπις (ιδος), τὸ κάλπιον, ὁ στάμνος, ὁ κάδος, ὁ ἀμφορεύς.
Krügelchen *n* τὸ κάλπιον, ὁ καδίσκος.
Krümchen *n* τὸ ψωμίον, τὸ ψιχίον.
Krume *f* ἡ ψίξ (χός), τὸ ψιχίον.
krümeln *trans.* κατα-, συντρίβειν, καταθραύειν, *intr.* P.
krumm καμπύλος, ἀγκύλος (gekrümmt), σκολιός (gewunden), κυρτός, ἐπίκυρτος (2, gekrümmt, gewölbt), κυφός (nach vorn gebückt), σκολιός (sich schlängelnd), στρεβλός, διεστραμμένος (verdreht), ῥαιβός (schief, bsd. von Beinen), γρυπός (von der Nase), γαμψός (vom Schnabel), ~ machen κυρτοῦν, ἀγκυλοῦν, κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, ~ werden s. krümmen; übtr. ~e Wege τὰ σκολιά.
krummbeinig ἀγκυλόπους, στρεβλόπους, κυλλόπους, (O-beinig) βλαισός, βλαισίπους, (X-beinig) ῥαιβός, ῥαιβοσκελής, ῥοικός, σκαμβός.
krümmen κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, κυρτοῦν, γρυποῦν, ἀγκυλοῦν, σκολιοῦν, sich ~ (P.) (vom Wurm) ἰλυσπᾶσθαι (M.), sich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα.
krummfüßig s. krummbeinig; auch διεστραμμένος τοὺς πόδας.
krummgebogen ἀμφίκυρτος (2), s. krumm.
krummgliedrig ἀγκυλόκωλος (2).

krummhalsig ἀγκυλόδειρος (2).
Krummholz *n* (am Pfluge) ὁ γύης (ου).
krummklauig, -krallig γαμψῶνυξ (χος), γαμψώνυχος (2).
krummlinig καμπυλόγραμμος (2).
krummnasig γρυπός, ἐπίγρυπος (2), καμπυλόρριν, στρεβλόρριν (ινος).
krummschenklig s. krummbeinig.
krummscherig (vom Krebs) ἀγκυλοχήλης.
krummschnäbelig ἀγκυλοχείλης.
Krummstab *m* ἡ καμπύλη (βακτηρία).
Krümmung *f* 1. ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), τὸ κύρτωμα. — 2. (das Krümmen) ἡ κάμψις, ἡ ἐπί-, σύγκαμψις, ἡ κύρτωσις, (eines Flusses) ὁ ἀγκών (ῶνος), ὁ ἑλιγμός, (eines Weges) ἡ περίοδος, (des Schnabels) ἡ γαμψότης, ἡ γρυπότης (ητος), (der Nase) ἡ γρυπότης, (der Beine nach außen, O-Beine) ἡ βλαισότης (ητος), (nach innen, X-Beine) ἡ ῥαιβότης (ητος).
Krüppel *m* ὁ ἀνάπηρος, ὁ ἀδύνατος, zum ~ machen ἀναπηροῦν, zum ~ werden ἀνάπηρον γίγνεσθαι.
krüppelhaft ἀνάπηρος (2), ἀδύνατος (2), κυλλός.
Krustazee *f* s. Krustentier.
Kruste *f* ἡ λεπίς (ίδος), τὸ λέπος, τὸ λέπυρον (Schale, Hülse), (auf einer Flüssigkeit) ὁ ἐπίπαγος, (Schorf) ὁ ἀχώρ (ῶρος).
Krustentier *n* τὸ μαλακόστρακον (weichschaliges Tier).
krustig πλακώδης.
Kruzifix *n* ἡ Χριστοῦ τοῦ ἀνασταυρωθέντος εἰκών (όνος).
Kübel *m* τὸ ἀγγεῖον, ἡ λεκάνη.
Kubikfuß *m* ὁ στερεός od. στερεομετρικός πούς (οδός).
Kubikinhalt *m* τὸ στερεόν.
Kubikwurzel *f* ἡ κυβικὴ πλευρά.
Kubikzahl *f* ὁ στερεός od. κυβικὸς ἀριθμός, ὁ κύβος.
kubisch κυβικός (nach Form), στερεός (nach Inhalt), der ~e Inhalt τὸ στερεόν, den ~en Inhalt ausmessen στερεομετρεῖν, das Ausmessen des ~en Inhalts ἡ στερεομετρία.
Kubus *m* ὁ κύβος.
Küche *f* τὸ μαγειρεῖον, τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον, ὁ ἰπνός, kalte ~ (kalte Speisen) ἡ ἄπυρος τροφή, τὰ ἄπυρα ἐδέσματα.
Küchelchen, Küchlein *n* τὸ νεόττιον, ὁ νεοττός, ἡ νεοττίς (ίδος).
Kuchen *m* ὁ πλακοῦς (οῦντος), τὸ πέμμα, τὸ πόπανον, dünner ~ τὸ λάγανον, ~ essen λαγανίζειν.
Küchenarbeit *f* τὰ μαγειρικὰ ἔργα, τὰ περὶ τὴν ὀψοποιίαν.
kuchenartig πλακουντώδης.
Kuchenbacken *n* ἡ πλακούντων σκευασία.
Kuchenbäcker *m* ὁ πλακουντοποιός, ὁ πεμματουργός.
Kuchenbäckerei *f* τὸ ποπανεῖον.
Kuchenbäckerin *f* ἡ ποπανοποιός.
Kuchenbrett *n* τὸ πλάθανον.
Küchengarten *m* ἡ λαχανιά, ἡ πρασιά.
Küchengerät, -geschirr *n* τὰ μαγειρικὰ σκεύη.
Küchengewächs, -kraut *n* τὸ λάχανον (gew. *pl.*), τὰ ἔψανά.
Kuchenhändler *m* ὁ ἰτριοπώλης, ὁ ἐγκριδοπώλης.
Küchenherd *m* ἡ ἐσχάρα, ὁ ἰπνός.
Küchenjunge *m* ὁ τοῦ ὀψοποιοῦ παῖς.
Küchenmeister *m* ὁ ἐπὶ τῆς ὀψοποιίας, ὁ ἀρχιμάγειρος.
Küchenmesser *n* ἡ (μαγειρικὴ) κοπίς (ίδος).
Küchenschürze *f* τὸ περίζωμα.
Kuchenteig *m* τὰ καπυρίδια.
Küchentisch *m* τὸ ἐλεόν, ὁ ἐλεός.
Kuchenverkäufer *m* s. Kuchenhändler.
Küchenzettel *m* ὁ τῶν ὄψων κατάλογος, den ~ machen διατάττειν τὰ ὄψα.
Küchlein *n*, **Kücken** s. Küchelchen.
Kuckuck *m* ὁ κόκκυξ (γος), wie der ~ rufen κοκκύζειν, ei der ~ (Ausruf der Verwunderung) βαβαί, βαβαιάξ, φεῦ, hol dich der ~ βάλλ' ἐς μακαρίαν.
Kufe *f* (am Schlitten) ἡ πέζα, ἡ βάσις, (als Gefäß) ὁ πίθος, ὁ λάκκος.

Kugel *f* ἡ σφαῖρα.
kugelartig, -förmig σφαιροειδής, σφαιρικός, ~er Körper τὸ σφαίρωμα.
Kügelchen *n* τὸ σφαιρίον, τὸ σφαιρίδιον.
Kugelfläche *f* ἡ τῆς σφαίρας ἐπιφάνεια.
Kugelform, -gestalt *f* τὸ σφαιροειδές, τὸ σφαίρας σχῆμα.
kugeln κυλίνδειν.
kugelrund σφαιροειδής, σφαιρικός, σφαιρωτός.
Kuh *f* ἡ βοῦς (βοός), junge ~ ἡ πόρτις (ιος), die Kühe weiden βουκολεῖν, blinde ~ spielen μυΐνδα παίζειν.
Kuheuter *n* τὸ βοὸς οὖθαρ (ατος).
Kuhfladen *m* τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
Kuhfleisch *n* τὰ βόεια κρέα.
Kuhhaare *n/pl.* αἱ βόειαι τρίχες.
Kuhhaut *f* τὸ βόειον δέρμα, ἡ βοεία.
Kuhhirt *m* ὁ βουκόλος.
Kuhhorn *n* τὸ βόειον κέρας.
Kuhkalb *n* ἡ θήλεια μόσχος, ἡ πόρτις (ιος).
Kuhkäse *m* ὁ βόειος τυρός.
kühl ψυχρός, ψυχεινός (kühlend), ~ machen ψυχραίνειν, ἀναψύχειν, ~ werden (P.), es wird ~ ἀποψύχεται, übtr. ὑπόψυχρος (2).
Kühle *f* τὸ ψῦχος.
kühlen ψύχειν, ἀνα-, ἐπι-, καταψύχειν, sein Mütchen ~ πληροῦν θυμόν, an j-m (seinen Zorn gegen j-n auslassen) ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα.
kühlend ψυκτήριος, ψυκτικός, ψυχεινός.
Kühlfaß, -gefäß *n* ὁ ψυκτήρ (ῆρος), τὸ ψυκτήριον.
Kühlmittel *n* τὸ ψῦγμα.
Kühlung *f* ἡ ψῦξις, ἡ ἀναψυχή, ἡ ἀνά-, κατάψυξις.
Kuhmilch *f* τὸ βόειον γάλα.
Kuhmist *m* τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
kühn τολμηρός (von Personen und Handlungen), εὔτολμος (2), θρασύς, θαρραλέος, ἄοκνος (2), εὐθαρσής (von Personen), ~e Tat τὸ τόλμημα, ~ sein θρασύνεσθαι (M.), τολμᾶν, ~ machen τόλμαν ἐμποιεῖν od. ἐμβάλλειν τινί, θαρσύνειν τινά, ein ~er Mensch ὁ τολμητής.
Kühnheit *f* ἡ τόλμα, ἡ εὐτολμία, τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ haben τολμᾶν.
kühnlich (*adv.*) ἀδεῶς, ἀόκνως, τολμηρῶς, θαρρούντως, θαρραλέως.
Kuhschwanz *m* ἡ βοὸς οὐρά.
Kuhstall *m* τὸ βούσταθμον, ὁ βοών (ῶνος), τὸ βοαύλιον.
Kuhstelze *f* (ein Vogel) ὁ βουδύτης.
Kuhtrift, -weide *f* αἱ βοῶν νομαί.
Küken *n* s. Küchelchen.
Kulisse *f* ἡ περίακτος.
Kulmination *f* (der Gestirne) ἡ μεσουράνησις, τὸ μεσουράνημα.
Kulminationspunkt *m* ἡ ἀκμή, auf dem ~ stehen ἀκμάζειν, ἀκμὴν ἔχειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι.
kulminieren (von Gestirnen) μεσουρανεῖν.
kultivierbar τιθασευτικός, (vom Boden) ἐργάσιμος (2), ~es Land ἡ ἐργάσιμος.
kultivieren ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, ἐργάζεσθαι (M.), (bilden) παιδεύειν, (betreiben) ἐπιτηδεύειν.
kultiviert d. *part.* d. Verben.
Kultstätte *f* τὰ ἱερά (auch καὶ νεώς hinzugefügt).
Kultur *f* (Anbauen des Landes) ἡ ἐργασία, (Bildung) ἡ παιδεία, (als Zustand) ὁ ἥμερος βίος, ἡ ἥμερος δίαιτα.
Kulturland *n* ἡ ἐργάσιμος.
Kultus *m* ἡ θεραπεία, τὰ ἱερά.
Kümmel *m* τὸ κύμινον, τὸ κάρον, τὸ καρναβάδιον, von ~ κυμίνινος.
kümmelartig κυμινώδης.
Kümmelbüchse *f* ἡ κυμινοθήκη, ἡ κυμινοδόκη, τὸ κυμινοδόκον.
Kummer *m* ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μέριμνα (Sorge), ἡ λύπη, ἡ ἀνία (Betrübnis), ~ haben μεριμνᾶν, λυπεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.), διὰ φροντίδος εἶναι, ἐν λύπαις ἔχεσθαι, j-m ~ verursachen, bereiten φροντίδα παρέχειν τινί, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα, sich ~ machen um etw. φροντίζειν, μέλει μοί τινος, über etw. ἄχθεσθαί τινι, λυπεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, διὰ φροντίδος ἔχειν τι-

kummerfrei, -los ἄλυπος, ἀμέριμνος (2).
kümmerlich ἄθλιος, λυπηρός, ἀτυχής, δυστυχής, ταλαίπωρος (2, unglücklich, elend, erbärmlich), (dürftig) σπάνιος, ἐνδεής, sich ~ hinbringen μηδ' ὅσον ἀποζῆν ἔχειν, ~ lebend κακόβιος (2). [μνησία.]
Kummerlosigkeit *f* ἡ ἀλυπία, ἡ ἀμεριμνία, ἡ ἀμερι-]
kümmern sich λύπην ἔχειν, ἄχθεσθαι, λυπεῖσθαι (P.), es kümmert mich etw. μέλει μοί τινος, sich um etw. ~ (bekümmern) ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, φροντίζειν τινός, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich nicht ~ um etw. ἀμελεῖν τινος, ῥᾳθυμεῖν περί τινος, das kümmert mich nicht οὔ μοι μέλει τούτου, τοῦτό γε οὐ ζητῶ.
Kümmernis *f* ἡ λύπη, ἡ ἀνία, s. Kummer.
kummervoll περίλυπος (2, von Personen), ἀνιαρός, λυπηρός, ἀλγεινός (von Sachen).
kund δῆλος, φανερός, ~geben, ~tun, ~machen δηλοῦν, ἀποφαίνειν (u. M.), δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, ἀγγέλλειν, ἀπ-, ἐξαγγέλλειν, ~ werden δῆλον od. φανερὸν γίγνεσθαι, δηλοῦσθαι (P.), οὐ λανθάνειν (nicht verborgen bleiben).
¹Kunde *f* ἡ φήμη, ὁ λόγος, ἡ ἀγγελία (Botschaft), ~ von etw. haben εἰδέναι τι, ἀκοῇ εἰδέναι τι, πυθέσθαι τι, ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, ~ von etw. bekommen ἀκοῇ παραλαμβάνειν od. μανθάνειν τι, πυνθάνεσθαι, (durch Botschaft) ἀγγέλλεταί, ἐπαγγέλλεταί μοί τι, ~ bringen ἀγγελίαν φέρειν. [werker) ὁ ἐργοδότης.]
²Kunde *m* (beim Geschäftsmann) ὁ ὠνητής, (beim Hand-]
kundgeben, -machen, -tun s. kund.
Kundgebung *f* ἡ δήλωσις (als Handlung), τὸ δήλωμα (als Sache).
kundig ἔμπειρος (2), ἐπιστήμων, εἰδώς, ἐμπείρως ἔχων, einer Sache ~ sein ἐμπείρως ἔχειν τινός, ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, εἰδέναι od. ἐπίστασθαί τι.
kündigen (einen Vertrag) ἀπειπεῖν, (eine Schuld) ἀπαιτεῖσθαι (M.).
Kundin *f* ἡ ὠνουμένη ἀπό τινος.
Kundschaft *f* 1. (Nachricht) ἡ ἀγγελία, ὁ λόγος, auf ~ ausgehen κατάσκοπον πορεύεσθαι (P.), διερευνᾶν, κατασκοπεῖν τι (~ von etw. einziehen), ~ bringen ἀγγελίαν φέρειν, s. Kunde. — 2. (die Kunden) siehe Kunde².
kundschaften κατασκοπεῖσθαι (M.), πυνθάνεσθαι, ἐκπυνθάνεσθαι, κατάσκοπον πορεύεσθαι (P.).
Kundschafter *m* ὁ σκοπός, ὁ κατά-, πρόσκοπος, ὁ κατόπτης.
künftig μέλλων, ἐσόμενος, ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ἐπιών, ἐπιγιγνόμενος, für die ~e Zeit εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, εἰς τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ.
künftighin εἰς τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ.
Kunst *f* ἡ τέχνη, um eine besondere Kunst zu bezeichnen, dienen die *adj.* auf ικός (ohne τέχνη), zB. Maler~ ἡ γραφική, Bau~ ἡ τεκτονική, Reit~ ἡ ἱππική usw., die edlen, freien Künste αἱ ἐλευθέριοι τέχναι, ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, die Kunst liebend φιλότεχνος (2), eine ~ treiben, ausüben τέχνην ἐργάζεσθαι (M.) od. ἀσκεῖν od. ἐπιτηδεύειν, χρῆσθαι τέχνῃ, σπουδάζειν περὶ τέχνην, ~ anwenden τεχνάζειν, τεχνᾶσθαι (M.), seine ~ sehen lassen τέχνης ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.), es ist keine große ~ οὐδὲν δεινὸν od. θαυμαστόν ἐστι mit *inf.*
Kunstarbeit *f* τὸ τεχνίτευμα, τὸ τέχνης ἔργον.
Kunstausdruck *m* τὸ τεχνικὸν ὄνομα.
Kunstausstellung *f* ἡ ἔργων ἐπίδειξις.
Kunstbau *m* τὸ τέχνης κατασκεύασμα, τὸ τέχνῃ κατεσκευασμένον οἰκοδόμημα. [ων τὰς τέχνας.]
kunstbeflissen σπουδάζων περὶ τὰς τέχνας, ἐπιτηδεύ-]
Kunsteifer *m* ἡ φιλοτεχνία.
Künstelei *f* ἡ περιττοτεχνία, ἡ τεχνιτεία (als Handlung), τὸ τέχνημα, τὸ σόφισμα (als Sache).
künsteln τεχνιτεύειν, τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M.), im Reden, Schreiben σοφιστεύειν, σοφιστιᾶν, κακοτεχνεῖν, κακοτεχνίζειν, gekünstelt ἐπιτηδευτός, κακότεχνος (2).
kunsterfahren τεχνικός, ἔμπειρος (2) τέχνης.
Kunsterfahrenheit *f* ἡ τέχνης (τεχνῶν) ἐμπειρία, ἡ εὐτεχνία.
Kunsterzeugnis *n* τὸ τέχνημα.
kunstfertig τεχνικός.
Kunstfertigkeit *f* ἡ τέχνη. [τεία.]
Kunstfleiß *m* ἡ τῶν τεχνῶν ἐπιτήδευσις, ἡ πραγμα-]
Kunstfreund *m* ὁ φιλοτέχνης, ὁ φιλότεχνος.
Kunstgebiet *n* ἡ τέχνη, τὸ τεχνικόν (zB. der Rhetorik τῆς ῥητορικῆς).
Kunstgebilde *n* τὸ τέχνης ἔργον.
kunstgemäß τεχνικός, τέχνῃ πεποιημένος, etw. ~ behandeln μεθοδεύειν τι, ~e Behandlung ἡ μέθοδος.
Kunstgenosse *m* ὁ ὁμό-, σύντεχνος.
Kunstgenuß *m* ἡ μουσικὴ τέρψις. [μένος.]
kunstgerecht ἔντεχνος (2), κατὰ τὴν τέχνην πεποιη-]
Kunstgeschichte *f* ἡ (περὶ) τεχνῶν ἱστορία.
Kunstgeschicklichkeit *f* ἡ τέχνη.
Kunstgraben *m* ἡ χειροποίητος τάφρος.
Kunstgriff *m* ἡ τέχνη, ἡ μηχανή, τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, τὸ σόφισμα, (beim Ringkampf) τὸ πάλαισμα, ~e anwenden τεχνᾶσθαι, τεχνάζεσθαι, μηχανᾶσθαι, σοφίζεσθαι (sämtl. M.), alle ~e anwenden πᾶσαν μηχανὴν μηχανᾶσθαι.
Kunsthandel treiben πωλεῖν τέχνης ἔργα.
Kunsthändler *m* ὁ τέχνης ἔργα πωλῶν.
Kunstkabinett *n*, **-kammer** *f* τὸ μουσεῖον, τὸ κειμηλιάρχιον, Vorsteher eines ~s ὁ κειμηλιάρχης.
Kunstkenner *m* ὁ τεχνικός, ἔμπειρος τῶν τεχνῶν.
Künstler *m* ὁ τεχνίτης, ὁ τεχνικός, ὁ δημιουργός, ein großer ~ δεινὸς τὴν τέχνην.
Künstlerin *f* ἡ τεχνῖτις (ιδος).
künstlerisch τεχνικός.
künstlich (im Gegensatz zu dem von der Natur Geschaffenen) ποιητός, χειροποίητος (2), (mit Kunst gemacht, verfertigt) τεχνικός, ἔντεχνος (2), ~ verfertigen τεχνιτεύειν, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνοποιεῖν, ein ~es Werk τὸ τεχνίτευμα, τὸ δαίδαλμα, ~er Anschlag, ~e Erfindung τὸ τέχνημα, τὸ μηχάνημα.
Künstlichkeit *f* ἡ τέχνη, ἡ φιλοτεχνία.
Kunstliebe *f* ἡ φιλοτεχνία.
kunstliebend φιλότεχνος (2).
Kunstliebhaber *m* ὁ φιλότεχνος.
kunstlos ἄτεχνος, ἀτεχνίτευτος, ἀνεπιτήδευτος (sämtlich 2), ἁπλοῦς, ἀφελής. [(ητος).]
Kunstlosigkeit *f* ἡ ἀτεχνία, ἡ ἀφέλεια, ἡ ἁπλότης]
kunstmäßig ἔντεχνος, τεχνικός, ἐπιτηδευτός, ἀκριβής.
Kunstprodukt *n* τὸ τέχνης ἔργον, τὸ τέχνῃ πεποιημένον od. εἰργασμένον, τὸ τέχνημα.
Kunstproduktion *f* ἡ τῆς τέχνης ἐπίδειξις.
Kunstredner *m* ὁ ῥήτωρ (ορος), ὁ ἐπιδεικτικός.
kunstreich πολύτεχνος (2), τεχνικός, (von Sachen) ποικίλος.
Kunstrichter *m* ὁ κριτικός.
Kunstsammlung *f* τὰ τέχνης ἔργα συνειλεγμένα, ἡ συναγωγὴ τέχνης ἔργων.
Kunstsinn *m* τὸ φιλότεχνον.
kunstsinnig φιλότεχνος (2).
Kunststück *n* ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα, τὸ τεχνίτευμα, τὸ θαῦμα, τὸ σόφισμα, ~e machen θαύματα ποιεῖν, θαυματοποιεῖν, θαυματουργεῖν, der ~e macht ὁ θαυματοποιός.
kunstverständig ἐπιστήμων, τεχνικός, s. kunsterfahren.
kunstverwandt ὁμότεχνος (2).
kunstvoll ἔντεχνος (2). [δαλμα.]
Kunstwerk *n* τὸ τέχνης ἔργον, τὸ τέχνημα, τὸ δαί-]
kunstwidrig ἄτεχνος (2).
Kunstwort *n* τὸ τεχνικὸν ὄνομα.
kunterbunt durcheinander s. bunt.
Kupfer *n* 1. (Metall) ὁ χαλκός, gemeines ~ ὁ μέλας χαλ-

κός, ~ bearbeiten χαλκουργεῖν, χαλκεύειν, ~ graben χαλκωρυχεῖν. — 2. (kupfernes Geschirr) τὸ χαλκίον, (kupfernes Geld) s. Kupfergeld; aus ~ s. kupfern.
Kupferader *f* ἡ χαλκῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
Kupferarbeit *f* ἡ χαλκουργία.
kupferartig χαλκοειδής, χαλκώδης.
Kupferbergwerk *n* τὸ μέταλλον χαλκοῦ, τὸ χαλκωρυχεῖον.
Kupferblech *n* τὸ χαλκοῦ πέταλον od. ἔλασμα.
Kupfererz *n* ὁ χαλκίτης λίθος.
kupferfarbig χαλκοειδής, χαλκώδης, χαλκόχρους, χαλκοφανής.
Kupfergefäß, -gerät, -geschirr *n* τὸ χαλκίον, τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκωμα.
Kupfergeld *n* τὸ χαλκοῦν νόμισμα, ὁ χαλκοῦς.
Kupfergrube *f* s. Kupferbergwerk.
kupferhaltig ὑπόχαλκος (2).
Kupferhammer *m* τὸ χαλκουργεῖον, τὸ χαλκοτυπεῖον.
Kupferhändler *m* ὁ χαλκοπώλης.
kupferig χαλκοειδής, χαλκώδης, χαλκοῦς, ~ im Gesicht ἐρυθρόστικτος (2) τὸ πρόσωπον.
Kupfermine *f* τὸ χαλκωρυχεῖον.
Kupfermünze *f* ὁ χαλκοῦς.
kupfern χαλκοῦς.
Kupferocker *m* ὁ κύανος (blauer), ἡ χρυσόκολλα (Borax).
Kupferplatte *f* τὸ χαλκοῦ πέταλον od. ἔλασμα, ἡ χαλκοῦ πλάξ (κός).
Kupferrauch *m* (Kupfervitriol) ἡ χαλκάνθη.
Kupferrost *m* (Grünspan) ὁ τοῦ χαλκοῦ ἰός.
kupferrot χαλκοφανής.
Kupferschmied *m* ὁ χαλκεύς, ὁ χαλκευτής, ὁ χαλκουργός, die Werkstätte eines ~s τὸ χαλκουργεῖον, τὸ χαλκοτυπεῖον.
Kupfervitriolwasser *n* ἡ χαλκάνθη, ὁ, ἡ χάλκανθος.
Kuppe *f* (bei Vögeln) ὁ λόφος, (der Berge) ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, (des Nagels, der Nadel) ἡ κεφαλή.
Kuppel *f*, **Kuppeldach** *n* ὁ οὐρανίσκος, ἡ θόλος, ἡ ἄκρα στέγη.
Kuppelbau *m*, **-gebäude** *n* ἡ θόλος.
Kuppelei *f* ἡ προαγωγεία, ἡ μαστροπεία.
kuppelförmig θολοειδής.
kuppeln προαγωγεύειν, μαστροπεύειν.
Kuppler *m* ὁ προαγωγός, ὁ μαστροπός.
Kupplerin *f* ἡ μαστροπός, ἡ προαγωγός.
kupplerisch προαγωγός (2), μαστροπικός.
Kur *f* ἡ θεραπεία, j-n in die ~ nehmen ὑπολαμβάνειν τινὰ νοσοῦντα, j-n in der ~ haben θεραπεύειν τινά, eine ~ gebrauchen φαρμάκοις χρῆσθαι.
Kurart *f* ἡ θεραπεία.
Küraß *m* ὁ θώραξ (κος).
Kürassier *m* ὁ θωρακοφόρος ἱππεύς, ὁ θωρακίτης.
Kuratel *f* ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτρόπευσις.
Kurator *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής.
Kurbel *f* ἡ κώπη.
Kürbis *m* ἡ κολοκύντη (runder ~), ἡ σικύα (länglicher ~).
Kurie *f* ἡ φρατρία, Mitglied einer ~ ὁ φρατριαστής, ὁ φρατριεύς, Vorsteher einer ~ ὁ φρατρίαρχος, (als Gebäude) τὸ βουλευτήριον.
Kurier *m* ὁ δρομοκῆρυξ (κος).
kurieren θεραπεύειν τινά.
kurios ἀλλόκοτος (2), s. sonderbar.
Kuriosität *f* ἀλλόκοτόν τι.
Kurmachen *n* ἡ θωπεία.
Kurort *m* τὸ ὑγιεινὸν χωρίον, τὰ ὑγιεινὰ ὕδατα.
Kurs *m* (der Wert des Geldes) ἡ τῶν νομισμάτων τιμή, ~ haben in einem Lande ἀγώγιμον εἶναι πρός χώραν τινά, eine Münze außer ~ setzen ἄκυρον ποιεῖν νόμισμα, der ~ steigt ἐπιτιμᾶται od. ἐπὶ μεῖζον χωρεῖ ἡ ἀξία, der ~ fällt ἀνίησιν od. ἐπ' ἔλαττον βαδίζει ἡ ἀξία.
Kürschner *m* ὁ διφθερῶν δημιουργός (als Arbeiter), ὁ διφθεροπώλης (als Händler).
kursieren (von Münzen) διαχωρεῖν, (von Gerüchten) διαδίδοσθαι (P.).
kursorisch ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἐπιδρομῆς, ἀδιάστατος (2).
Kursus *m* ἡ μαθημάτων τάξις.
Kurtine *f* τὸ μεσοπύργιον.

Kurve *f* ἡ καμπύλη γραμμή.
kurz 1. (vom Raume) βραχύς, σύν-, ἐπίτομος (2), συνεσταλμένος, der kürzeste Weg ἡ συντομωτάτη ὁδός, ~es Holz ἐπίτομα ξύλα. — 2. (von der Zeit) βραχύς, ὁ, ἡ τὸ δι' ὀλίγου, ~e Zeit βραχὺς od. ὀλίγος oder μικρὸς χρόνος, auf ~e Zeit εἰς μικρὸν od. ὀλίγον χρόνον, in ~er Zeit ἐν μικρῷ χρόνῳ, ἐν βραχεῖ, ἐν ὀλίγῳ, δι' ὀλίγου, ~ vorher ὀλίγῳ πρότερον, ~ nachher μετ' ὀλίγον, οὐ πολὺ ὕστερον, μετ' οὐ πολὺ χρόνον, vor ~em νεωστί, ἄρτι, ἀρτίως, über ~ oder lang θᾶττον ἢ ὀψιαίτερον. — 3. (von Vokalen) βραχύς, (von Silben) βραχύς, συνεσταλμένος, eine Silbe ~ brauchen συλλαβὴν συστέλλειν od. βραχύνειν, ~ reden, sich ~ fassen βραχυλογεῖν, διὰ βραχέων (ἐν βραχεῖ, ἐν βραχέσι) εἰπεῖν, um es ~ zu sagen ὡς συντόμως od. συνελόντι εἰπεῖν od. ἵνα συντέμνω, ~ zusammenfassen συγκεφαλαιοῦν, ~ (mit einem Worte) ὅλως δέ, τὸ δὲ ὅλον, τὸ δὲ πᾶν, ἁπλῶς δέ, ἐπὶ πᾶσι δέ, zu ~ kommen, den kürzeren ziehen ἐλαττοῦσθαι (P.), μεῖον ἔχειν, μειονεκτεῖν, ἥττω εἶναι, ἡττᾶσθαι (P.), j-n ~ halten συστέλλειν od. κολάζειν τινά, (ein Pferd) κατατείνειν τοὺς χαλινούς, ~ angebunden παρρησιαστικός, παρρησιαστής, oft Zssg, zB. mit ~en Beinen βραχυσκελής, ~ beschnitten βραχύτομος (2), ~ abschneiden βραχυτομεῖν, von ~em Leben βραχύβιος (2), mit ~en Flügeln βραχύπτερος (2), von ~em Atem βραχύπνους, ~es Haar haben βραχυκομᾶν usw.
kurzarmig βραχείας ἔχων τὰς χεῖρας, (mit einem zu kurzen Arme) γαλιάγκων (ωνος).
kurzatmig βραχύπνους, ἀσθματικός.
Kurzatmigkeit *f* ἡ βραχύπνοια, τὸ ἆσθμα.
kurzbeinig βραχυσκελής, βραχύκωλος (2), μικροσκελής, ἀνάκωλος (2).
kurzblätterig βραχύφυλλος (2).
kurzdauernd βραχυχρόνιος (2).
Kürze *f* ἡ βραχύτης (ητος), τὸ βραχύ (im Reden oder im Ausdruck) ἡ βραχυλογία, ἡ συντομία, τὸ σύντομον, ~ der Zeit ἡ χρόνου ὀλιγότης (ητος), ἡ ὀλιγοχρονία, in der ~ συντόμως, ἐν συντόμοις, = in kurzer Zeit ἐν βραχεῖ, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.
kürzen συντέμνειν, συστέλλειν, s. abkürzen.
kürzer: den kürzeren ziehen μειονεκτεῖν, ἡττᾶσθαι (P.).
kurzflügelig βραχύπτερος (2).
kurzgestreckt ἀνάκωλος (2).
kurzhaarig μικρότριχος (2).
kurzhalsig βραχυτράχηλος (2).
kurzhenkelig βραχύωτος (2).
kurzlang (von Silben) δίχρονος (2), ~ sein διχρονεῖν
kurzlebend, -lebig βραχύβιος (2).
Kurzlebigkeit *f* ἡ βραχυβιότης (ητος).
kürzlich ἄρτι, ἀρτίως, νεωστί, πρῴην, ganz ~ ἔναγχος, (mit wenigen Worten) διὰ βραχέων, βραχέως, συντόμως.
kurzsichtig μύωψ (ωπος), μυωπός, ἀμβλὺς od. ἀσθενὴς τὴν ὄψιν, ~ sein μυωπάζειν, übtr. βραχυγνώμων, ὀλιγόφρων, ἀμβλὺς τὴν γνώμην, ἀσύνετος (2).
Kurzsichtigkeit *f* ἡ μυωπία, ἡ ἀμβλυωπία, ἡ ἀμβλύτης (ητος), übtr. ἡ ἀμβλύτης (ητος), τὸ τῆς γνώμης ἀμβλύ, τὸ ἀσύνετον.
kurzsilbig βραχυσύλλαβος (2).
kurzstämmig βραχυστελέχης.
kurzum ὡς συνελόντι εἰπεῖν, s. kurz.
Kurzwaren *f/pl.* τὰ γέλγη, τὰ ῥωπικά, mit ~ handeln γελγοπωλεῖν.
Kurzwarenhändler *m* ὁ γελγοπώλης, ὁ ῥωποπώλης.
Kurzwarenhändlerin *f* ἡ γελγόπωλις (ιδος).
kurzweg ἁπλῶς.
Kurzweil *f* ἡ παιδιά, ἡ παιγνιά, ἡ τριβή, ἡ διατριβή, ~ gewähren διατριβὴν παρέχειν, ~ treiben τριβὴν ποιεῖσθαι (M.), παίζειν, mit j-m γέλωτα ἀποδεικνύναι τινά, zur ~ ἐκ περιουσίας.
kurzweilig διατριβὴν παρέχων.

kurzwollig κολερός (von Schafen).
Kuß *m* τὸ φίλημα, unzüchtiger ~ τὸ καταγλώττισμα, j-m einen ~ geben φιλεῖν τινα, einen unzüchtigen ~ geben καταγλωττίζειν τινά, einen ~ bekommen φιλεῖσθαι (P.).
Küßchen *n* τὸ φιλημάτιον.
küssen φιλεῖν (mit und ohne στόματι), καταφιλεῖν τινα, ἀσπάζεσθαι (M., beim Willkommen), sich ~ lassen φιλεῖσθαι (P.).
Küssen *n* τὸ φιλεῖν, τὰ φιλήματα, ἡ φίλησις.
Kußhand *f* τὸ διὰ τῆς χειρὸς φίλημα, j-m einen ~ zuwerfen φίλημα διὰ τῶν δακτύλων πέμπειν τινί, προσκυνεῖν τινα τῇ χειρί.
Küste *f* ἡ παραλία, ὁ αἰγιαλός, ἡ παραθαλαττία, ἡ ἀκτή.
Küstenbewohner *m/pl.* οἱ ἐπιθαλάττιοι, οἱ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντες, οἱ παράλιοι.
Küstenfahrer *m* ὁ παραπλέων, ὁ παρὰ τὴν γῆν πλέων.
Küstenfahrt *f* ὁ παράπλους.
Küstengegend *f* τὰ ἐπι-, παραθαλάττια, τὰ παράλια, τὰ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, τὰ κάτω.
Küstenland *n* s. d. vor. Wort.
Küstenplatz *m* τὸ ἐπι-, παραθαλάττιον χωρίον.
Küstenstadt *f* ἡ παράλιος πόλις.
Küster *m* ὁ ἱεροφύλαξ (κος), ὁ νεωκόρος.
Kutsche *f* ἡ ἁρμάμαξα.
Kutscher *m* ὁ ἡνίοχος, ὁ ἁρματηλάτης.
Kutscherbock, -sitz *m* ὁ ὀκρίβας (αντος).
kutschieren ἁρματηλατεῖν.
Kutschieren *n* ἡ ἁρματηλασία.
Kutschpferde *n/pl.* ἵπποι καὶ ἅρμα, τὸ ἵππων ζεῦγος, ~ halten ἅρματα τρέφειν, ἁρματοτροφεῖν, das Halten von ~n ἡ ἁρματοτροφία.
Kutte *f* ἡ χλαῖνα, Mönchs~ ἡ μηλωτή.
Kutteln *pl.* s. Kaldaunen.
Kux *m* (Bergwerksanteil) ἡ τῶν μετάλλων μερίς (ίδος) oder bloß ἡ μερίς.

L

L *n* Λ, λ, τὸ λάμβδα, λάβδα (indekl.).
Lab *n* ἡ πυτία, ἡ πυετία, Milch durch ~ gerinnen lassen πυτιάζειν od. ἐμπυτιάζειν γάλα.
laben j-n τέρπειν τινά, τέρψιν παρέχειν τινί, ἀναψύχειν, ἀναζωπυρεῖν τινα, ψυχαγωγεῖν, ἰαίνειν τινά, sich ~ an etw. τέρπεσθαί, ἥδεσθαί (P.) τινι, εὐφραίνεσθαί (P.) τινι, ἀπολαύειν τινός.
labend τερπνός, ἡδύς, γλυκύς, ψυχαγωγικός.
labe't werden (im Spiele) ἐλαττοῦσθαι (P.), μεῖον ἔχειν, (an Kräften) κατατρίβεσθαι (P.), ~ sein ἀπειρηκέναι.
Labetrunk *m* τὸ ἥδιστον ποτόν, j-m einen ~ reichen ποτὸν προσφέροντα ἀναζωπυρεῖν od. ἀναψύχειν τινά.
Labmagen *m* (der Wiederkäuer) τὸ ἤνυστρον.
Laborant *m* ὁ ὑπηρέτης.
Laboratorium *n* τὸ ἐργαστήριον, τὸ φαρμακεῖον.
laborieren an etw. s. leiden.
Labsal *f* ἡ τέρψις, ἡ ἀνάψυξις, ἡ ἀναψυχή, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία u. d. *neutr.* der *adj.*, s. labend; ein ~ für j. sein κεχαρισμένον εἶναί τινι, ἐν ἡδονῇ εἶναί τινι, τέρπειν τινά.
Labung *f* (das Erquicken) ἡ τέρψις, ἡ ψυχαγωγία, τὸ εὐφραίνειν, (das Erquickende) τὸ τερπνόν, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία.
Labyrinth *n* ὁ λαβύρινθος, übtr. αἱ ἀπορίαι, in ein ~ geraten εἰς τὰς ἐσχάτας ἀπορίας καταστῆναι.
labyrinthisch λαβυρινθώδης.
[1]Lache *f* (Pfütze) τὸ τέλμα.
[2]Lache *f* (Gelächter) ὁ γέλως (ωτος).
lächeln μειδιᾶν, διαμειδιᾶν, ὑπογελᾶν, zu etw. ~ ἐπι-, προσμειδιᾶν τινι.
Lächeln *n* τὸ μειδίαμα, gew. *part.*, zB. mit ~ μειδιῶν, μειδιάσας.
lachen γελᾶν, über j-n ~ καταγελᾶν τινος, bei od. über etw. ~ ἐπι-, ἐγγελᾶν τινι, γελᾶν ἐπί τινι, laut ~ ἀναγελᾶν, ἀνακαγχάζειν, ich muß ~ ἐγέλασα, für sich ~ γελᾶν ἐφ' ἑαυτῷ, daß man nur nicht über dich lacht ὅπως μὴ γέλωτα ὀφλήσεις, hämisch ~ σαρδάνιον γελᾶν, sich halbtot ~ ἐκθνήσκειν γέλωτι, ein wenig od. verstohlen ~ ὑπογελᾶν, ohne zu ~ ἀγέλαστος (2), *adv.* ἀγελαστί, worüber man ~ muß γελοῖος, καταγέλαστος (2), anfangen zu ~ ἀνα-, ἐκγελᾶν, was hast du zu ~? τί τοῦτ' ἐτεὸν γελᾷς; das Glück lacht mir ἡ τύχη εὐμενῶς πάρεστί μοι, εὖ πράττω.
Lachen *n* ὁ γέλως (ωτος), τὸ γελᾶν, starkes, lautes ~ πολύς, μέγας od. ἀθρόος γέλως, ὁ καγχασμός, nicht zu stillendes ~ ὁ ἄσβεστος γέλως, ~ erregen (v. Pers.) γέλωτα ποιεῖν od. κινεῖν, (von Sachen) γέλωτα παρέχειν, j. zum ~ bringen γέλωτα παρέχειν τινί, es ist zum ~ γελοῖόν ἐστι, Lust zum ~ haben γελασείειν.
lachend eig. γελῶν, übtr. (von Fluren u. dgl.) ἀκμάζων, θάλλων, (angenehm) κεχαρισμένος.
Lacher *m* ὁ γελαστής, ὁ γελῶν.
lächerlich (zum Lachen geneigt) γελαστικός, γελασείων, (Lachen erregend) γελαστός, καταγέλαστος (2), ganz ~ παγγέλοιος (2), sich ~ machen γέλωτα ὀφλισκάνειν, καταγέλαστον ποιεῖν ἑαυτόν, j-n od. etw. ~ machen γέλωτα od. ἐν γέλωτι ποιεῖσθαί (M.) τινα od. τι, χλευάζειν τινά, ~e Dinge sagen γελοῖα λέγειν, γελοιάζειν, etw. ins ~e ziehen εἰς γέλωτα τρέπειν τι, διακωμῳδεῖν τι.
Lächerlichkeit *f* τὸ γελοῖον, ἡ γελοιότης (ητος), ὁ γέλως (ωτος).
Lachlust *f*: ~ empfinden γελασείειν.
lachlustig φιλόγελως, φιλογέλοιος (2), ~ sein γελασείειν.
Lachs *m* ὁ ἀτταγεύς.
Lachtaube *f* ἡ τρυγών (όνος).
Lachter *f*, *n* (Bergbau: = Klafter) ἡ ὀργυιά.
[1]Lack *m* (zum Anstreichen) τὸ γάνωμα.
[2]Lack *m* (eine Pflanze) τὸ κρόκεον od. φλόγιον ἴον.
lackieren γανοῦν.
Lackieren *n* τὸ γάνωμα.
Lade *f* ἡ κίστη, ἡ κιβωτός, ἡ θήκη.
[1]laden etw. auf etw. πληροῦν τί τινος, ἐντιθέναι τι εἴς τι od. ἐπί τι, (auf ein Lasttier) σάττειν, ἐπισάττειν τινά τι, ἐπιβάλλειν τινί τι, j-m etw. auf den Hals ~ ἐπάγεσθαί (M.), ἐπιβάλλειν, ἐπιφέρειν τινί τι, sich etw. auf den Hals ~ ἐπάγεσθαι (M.) od. ἐπισπᾶσθαι (M.) ἑαυτῷ τι, κτήσασθαί, προστίθεσθαί, ἀναιρεῖσθαί (M.) τι, περιάπτειν ἑαυτῷ τι, ὀφλισκάνειν τι (von Haß, Feindschaft, Schuld u. dgl.).
[2]laden (einladen) καλεῖν, zum Mahle ~ πρὸς oder ἐπὶ δεῖπνον, vor Gericht ~ καλεῖν εἰς τὸ δικαστήριον od. πρὸς τοὺς δικαστάς, ὑπάγειν.
[1]Laden *m* 1. (Fenster~) ἡ θύρα. — 2. (Kauf~) ἡ σκηνή, τὸ ἐργαστήριον, τὸ καπηλεῖον, τὸ πωλητήριον.
[2]Laden *n* 1. (das Aufladen) ἡ ἐπίσαξις, ἡ ἔνθεσις, ἡ πλήρωσις, gew. durch Verben. — 2. (vor Gericht) ἡ κλῆσις, ἡ πρόσκλησις.
Ladendiener *m* ὁ παῖς.
Ladenhüter *m* eig. ὁ τοῦ πωλητηρίου φύλαξ (κος), übtr. (von einer Ware) ἡ ἕωλος ἐμπολή.
Ladenpreis *m* ἡ τεταγμένη od. καθεστῶσα τιμή, ἡ ὠνή.
Ladung *f* 1. ὁ φόρτος, τὸ φορτίον (gew. *pl.*), ~ eines Schiffes ὁ τῆς νεὼς γόμος, ~ von Getreide ἡ σιταγωγία. — 2. (vor Gericht) ἡ κλῆσις, ἡ πρόσκλησις.
Laffe *m* ὁ κεχηνώς (ότος), ὁ μῶρος.

Lage *f* 1. (das Liegen und die Art des Liegens) ἡ θέσις, (geographische ~) ὁ τόπος, in eine ~ bringen (legen) τιθέναι, κατα-, διατιθέναι, καθιστάναι, eine ~ haben κεῖσθαι, eine gute ~ haben καλῶς od. εὐκαίρως κεῖσθαι, gute ~ ἡ εὐκαιρία. — 2. (Zustand, Beschaffenheit der Umstände) ἡ διάθεσις, ἡ ἕξις, ἡ κατάστασις, τά τινος, τὰ περί τι, gew. mit ἔχειν od. διακεῖσθαι mit *adv.* umschrieben, die gegenwärtige ~ τὸ παρόν (u. *pl.*), meine ~ τὰ ἐμὰ πράγματα, mißliche, glückliche ~ τὰ ἄπορα, καλὰ πράγματα, in einer schlimmen ~ sein κακῶς od. φαύλως πράττειν, in einer schrecklichen ~ sein δεινῶς διακεῖσθαι. ἐν δεινοῖς εἶναι, in gleicher ~ mit j-m sein ἐξ ἴσου εἶναί τινι, ταὐτὰ πάσχειν τινί, in schlechterer, besserer ~ sein als j. κάκιον, κάλλιον πράττειν τινός, ich sehe, in welcher ~ wir sind ὁρῶ ἐν οἵοις ἐσμέν, j-n in eine ~ versetzen διατιθέναι τινά, mit seiner gegenwärtigen ~ nicht zufrieden sein οὐκ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσιν, mit seiner ~ zufrieden sein στέργειν τὰ παρόντα od. τοῖς παροῦσιν, das ist die ~ der Dinge οὕτω διάκειται od. ἔχει τὰ πράγματα. — 3. (eine Reihe übereinanderliegender Gegenstände) ἡ πτύξ (υχός), ἡ πτυχή (von Papier), ἡ κτηδών (όνος, von Holz, Schiefer), ἡ ἐπιβολή (von Ziegeln).

Lager *n* 1. (Ort, wo etw. niedergelegt und aufbewahrt wird) τὸ ταμιεῖον, ἡ ἀποθήκη, (für Wein) ὁ οἰνών (ῶνος), (für Fässer u. dgl.) ἡ βάσις, τὸ ὑπόθεμα. — 2. (für Tiere) ἡ κοίτη, ἡ εὐνή, ὁ κευθμών (ῶνος), ὁ φωλεός (*pl.* τὰ φωλεά), ἡ στιβάς (άδος), τὰ ἤθεα. — 3. (für Menschen) ἡ κλίνη, ἡ εὐνή, ἡ στρωμνή, τὰ στρώματα. — 4. (für Soldaten) τὸ στρατόπεδον, τὸ στρατοπέδευμα, ἡ στρατοπεδεία, ὁ στρατός, ein ~ aufschlagen στρατοπεδεύεσθαι (M.), καταστρατοπεδεύεσθαι, στρατόπεδον ποιεῖσθαι (M.), κατασκηνοῦν, κατασκηνᾶν (u. M.), τίθεσθαι τὰ ὅπλα, καθίζεσθαι, ein verschanztes ~ aufschlagen καταστρατοπεδεύειν, καθίζειν, das ~ abbrechen ἀναζευγνύναι, ἀπαίρειν, μεταστρατοπεδεύειν, κινεῖν τὸν στρατόν.

Lagerdecke *f* ἡ στρωμνή.

Lagerfläche *f* ἡ βάσις.

Lagerhaus *n* ἡ ἀποθήκη. τὸ ταμιεῖον.

lagern sich allg. κατακεῖσθαι, κατακλίνεσθαι (P.), καταυλίζεσθαι (P.), (von Soldaten) στρατοπεδεύεσθαι (M.), καταστρατοπεδεύειν. κατασκηνοῦν, καθίζεσθαι, τίθεσθαι τὰ ὅπλα, sich an einem Orte ~ ἐνστρατοπεδεύεσθαί (M.) τινι, sich j-m gegenüber ~ ἀντι-, ἐπι-. ἀντιπαραστρατοπεδεύεσθαι (M.).

Lagerplatz *m*, **-statt**, **-stätte** *f* ἡ εὐνή, ἡ κλίνη, ἡ κοίτη.

Lagerwache *f* ἡ τοῦ στρατοπέδου φυλακή.

Lagune *f* ἡ λιμνοθάλαττα.

lahm 1. χωλός, πηρός. κυλλός, σκάζων (hinkend), ~ machen χωλοῦν, ἀποχωλοῦν, ~ werden χωλοῦσθαι (P.), ~ sein χωλεύειν, χωλαίνειν, σκάζειν, σκιμβάζειν. — 2. übtr. μάταιος. ψυχρός, κενός, ἄτοπος (2).

lahmen s. lahm sein unter lahm.

lähmen χωλοῦν, χωλεύειν (u. P.), χωλαίνειν, ἀποχωλοῦν (gänzlich ~), πηροῦν. ἀποπλήττειν (durch Schlaganfall), lähmend χωλοποιός (2), auf einer Seite gelähmt παραλυτικός, παραπληκτικός. übtr. (schwächen) τρύχειν, παρατρύχειν, κολάζειν, συστέλλειν, παραλύειν, κολούειν. πεδᾶν.

Lahmheit *f* ἡ χωλεία, ἡ χωλότης (ητος).

lahmlegen s. lähmen.

Lähmung *f* (als Sache) ἡ χώλωσις, ἡ πήρωσις, ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις (durch Schlaganfall). ἡ παράλυσις, ἡ παραπληξία (~ der Glieder auf einer Körperseite), (als Zustand) τὸ χώλωμα. τὸ χώλευμα. ἡ χωλεία. ἡ χωλότης (ητος). ~ der Hände, ~ der Füße (durch Gicht) ἡ χειράγρα. ἡ ποδάγρα, übtr. ἡ παράλυσις, ἡ κόλουσις, ἡ συστολή.

Laich *m* τὰ ᾠά. τὰ κυήματα, τὸ σπέρμα.

laichen ᾠὰ τίκτειν.

Laie *m* ὁ ἰδιώτης, ein ~ in etw. sein οὐκ ἐπίστασθαί τι, οὐ μεμαθηκέναι τι, ἄπειρον εἶναί τινος, ἀπείρως ἔχειν τινός.

laienhaft ἰδιωτικός.

Laientum *n* οἱ ἰδιῶται.

Lakai *m* ὁ ἀκόλουθος.

Lake *f* ἡ ἅλμαία.

Laken *n* ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον.

Lakritze *f* ἡ γλυκύρριζα, τὸ γλυκύρριζον.

lallen ψελλίζειν (gew. M.), λαλεῖν, λαλαγεῖν.

Lallen *n* ὁ ψελλισμός, ἡ ψελλότης (ητος), τὸ λάλημα.

Lambertsnuß *f* τὸ λεπτὸν κάρυον.

lamentabel s. jammervoll, kläglich.

lamentieren s. jammern, klagen, weinen.

Lamento *n* s. Jammer, Klage.

Lamm *n* ὁ, ἡ ἀμνός (dazu von einem *nom.* ἀρήν *gen.* ἀρνός usw.).

Lämmchen *n* ἡ ἀμνίς (ίδος).

lammen ἄρνας τίκτειν.

Lämmergeier *m* ἡ φήνη, ὁ αἰγυπιός.

Lämmerwolle *f* τὰ (ἀπὸ) τῶν ἀμνῶν ἔρια, τὰ ἄρνεια ἔρια.

Lammfell *n* ἡ ἀμνοῦ δορά, τὸ ἄρνειον δέρμα.

Lammfleisch *n* τὰ ἄρνεια od. ἄμνεια κρέα.

Lämpchen *n* τὸ λυχνίδιον.

Lampe *f* ὁ λύχνος (im *pl.* auch τὰ λύχνα), ὁ λαμπτήρ (ῆρος), ἡ στίλβη, τὸ λυχνίον, τὸ λυχνίδιον, bei der ~ πρὸς λύχνον, die ~ anzünden λύχνον ἅπτειν od. ἀνάπτειν.

Lampendocht *m* ἡ θρυαλλίς (ίδος).

Lampenfabrikant *m* ὁ λυχνοποιός, ~ sein λυχνοποιεῖν.

Lampenhändler *m* ὁ λυχνοπώλης, ~ sein λυχνοπωλεῖν.

Lampenlicht *n* τὸ λύχνου φῶς (ωτός).

Lampenöl *n* τὸ λυχνέλαιον.

Lampenstock *m* ὁ λυχνοῦχος.

Lampion *m* τὸ λυχνίδιον.

Land *n* 1. (im Ggls zu Wasser) ἡ γῆ, das feste ~ ἡ ἤπειρος, zu ~e κατὰ γῆν, zu Wasser und zu ~e κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, zu ~e reisen πεζῇ πορεύεσθαι (P.), πεζεύειν, πεζοπορεῖν, ans ~ steigen ἐκβαίνειν, ἀποβαίνειν εἰς τὴν γῆν, vom ~e abstoßen ἀπαίρειν, ἀνάγειν τὴν ναῦν, ἀνάγεσθαι (M.), ans ~ kommen (von Schiffen) κατάγεσθαι (M.), ein Schiff ans ~ bringen ἀνέλκειν od. νεωλκεῖν ναῦν, auf dem ~e lebend χερσαῖος. — 2. (zum Ackerbau bestimmtes ~) ἡ γῆ, ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, ἡ χώρα, das ~ bebauen τὴν γῆν ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν, auf dem ~e ἐν ἀγροῖς, κατ' ἀγρούς, auf dem ~e leben διατρίβειν ἐν τοῖς ἀγροῖς. — 3. (ein abgegrenztes ~, Landschaft) ἡ χώρα, ein Stück ~ ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, Freundes~ ἡ φιλία (χώρα), Feindes~ ἡ πολεμία (χώρα), ἡ τῶν πολεμίων (χώρα), dem Feinde ins ~ fallen εἰσβάλλειν εἰς τὴν πολεμίαν, j-n des ~es verweisen φυγαδεύειν τινά, ἐκβάλλειν τινὰ τῆς χώρας. des ~es verwiesen werden ἐκπίπτειν τῆς χώρας (τῆς πόλεως, τῆς πατρίδος), φυγαδεύεσθαι. über ~ gehen, reisen ἀπο-, ἐκδημεῖν, bleibe im ~e μένων οἴκοι, im ~e der Meder παρὰ τοῖς Μήδοις, aus welchem ~e? ποδαπός; aus unserm ~e ἡμεδαπός, aus eurem ~e ὑμεδαπός, aus fremdem ~e ἀλλοδαπός, aus fernem ~e τηλεδαπός, hierzulande ἐνθάδε, παρ' ἡμῖν.

Landarbeit *f* τὰ ἐν ἀγροῖς ἔργα, auch bloß τὰ ἔργα, ἡ γεωργία.

Landarmee *f* ὁ πεζὸς στρατός, ἡ πεζὴ στρατιὰ oder δύναμις. τὸ πεζόν, τὸ πεζικόν, οἱ πεζοί.

Landbau *m* ἡ τῆς γῆς ἐργασία od. θεραπεία, ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία. ~ treiben γεωργεῖν, γεωργὸν εἶναι. τὴν γῆν ἐργάζεσθαι (M.).

Landbauer *m* ὁ γεωργός oder *part.* der Verben, siehe Landbau.

Landbeschreibung *f* ἡ χωρογραφία, ἡ τοπογραφία.

Landbesitz *m* οἱ ἀγροί. τὸ χωρίον.

Landbesitzer *m* ὁ ἀγροὺς ἔχων od. κεκτημένος.

Landbewohner *m* ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς οἰκῶν, ὁ χωρίτης.

Ländchen *n* τὸ χωρίδιον, ἡ μικρὰ χώρα.

Landdienst *m* ἡ πεζὴ στρατεία (im Landheere).

Landeigentum *n* ἡ ἔγγειος κτῆσις.
Landeigentümer *m* ὁ ἀγροὺς κεκτημένος.
landeinwärts εἰς τὴν μεσόγαιαν, ἄνω, εἰς τὰ ἄνω, ~ gehen ἀναβαίνειν, ἄνω πορεύεσθαι (P.).
landen I *intr.* (von Schiffen) ὁρμίζεσθαι, προσορμίζεσθαι (P.), κατάγεσθαι (M.), (von Schiffern) ἀποβαίνειν (εἰς τὴν γῆν), ἐκβαίνειν (τῆς νεώς, ἀπὸ τῆς νεώς, εἰς τὴν γῆν). — II *trans.* ἐκβιβάζειν (Personen), ἐκκομίζειν (Sachen).
Landen *n* ἡ ἀπόβασις, gew. durch Verben.
Landenge *f* ὁ ἰσθμός, ὁ αὐχήν (ένος), einer ~ ähnlich ἰσθμώδης.
Länderbeschreiber *m* ὁ χωρογράφος.
Ländereien *f/pl.* οἱ ἀγροί, τὰ χωρία.
Ländereiverteilung *f* ὁ γῆς ἀναδασμός, ἡ κληρουχία.
Länderkunde *f* ἡ τῶν χωρῶν ἐμπειρία.
Landesart *f*, **-brauch** *m* τὸ ἐπιχώριον, ὁ καθεστὼς τρόπος, τὰ καθεστῶτα.
Landeseinkünfte *f/pl.* αἱ τῆς πόλεως πρόσοδοι, αἱ κοιναὶ πρόσοδοι.
Landeserzeugnisse *n/pl.* τὰ κατὰ τὴν γῆν od. χώραν φυόμενα.
Landesfürst *m* ὁ τῆς χώρας ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς.
Landesgebrauch *m* s. Landesart, -brauch.
Landesgesetz *n* ὁ ἐγχώριος od. πάτριος νόμος.
Landesgott *m* ὁ ἐγχώριος θεός.
Landesgrenze *f* οἱ τῆς γῆς (χώρας) ὅροι.
Landeshauptmann *m* ὁ ἔπαρχος.
Landesherr *m* ὁ τῆς γῆς (χώρας) ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ δεσπότης, ὁ δυνάστης.
landesherrlich βασιλικός.
Landeshoheit *f* ἡ ἀρχή.
Landeskind *n* ὁ ἐγ-, ἐπιχώριος, ὁ πολίτης.
Landeskunde *f* ἡ τῆς χώρας ἐμπειρία.
landeskundig ἔμπειρος (2) τῆς χώρας.
Landesmünze *f* τὸ ἐπιχώριον νόμισμα.
Landesmutter *f* ἡ βασίλεια.
Landesprodukte *n/pl.* τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φυόμενα oder γιγνόμενα, τὰ ὡραῖα.
Landesregierung *f* οἱ ἄρχοντες, τὰ τέλη.
Landesreligion *f* τὰ τῆς χώρας od. πόλεως ἱερά, τὰ κοινὰ od. νομιζόμενα ἱερά.
Landesschulden *f/pl.* τὰ κοινὰ ὀφειλήματα od. χρέα.
Landesschule *f* τὸ κοινὸν διδασκαλεῖον.
Landessitte *f* ὁ ἐγ-, ἐπιχώριος od. πάτριος νόμος, τὰ κατὰ τὴν χώραν νόμιμα, οἱ πάτριοι νόμοι, τὰ πάτρια, nach ~ κατὰ τὰ πάτρια.
Landessprache *f* ἡ ἐπιχώριος γλῶττα od. φωνή, ἡ κοινὴ od. τῶν ἐγχωρίων διάλεκτος.
Landestracht *f* ἡ ἐπιχώριος ἐσθής (ῆτος) od. στολή, ἡ νομιζομένη ἐσθής.
Landestrauer *f* τὸ κοινὸν od. δημόσιον πένθος, ~ anlegen δημοσίᾳ πένθος ποιεῖσθαι (M.).
landesüblich ἐγ-, ἐπιχώριος (2), νομιζόμενος ἐν τῇ χώρᾳ.
Landesvater *m* ὁ βασιλεύς.
Landesverfassung *f* ἡ πολιτεία.
Landesverrat *m* ἡ τῆς πατρίδος προδοσία.
Landesverräter *m* ὁ τῆς πατρίδος προδότης.
Landesverteidiger *m* ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχόμενος od. ἀμυνόμενος.
Landesverteidigung *f* ἡ τῆς πατρίδος ἄμυνα, besser durch Verben.
Landesverwaltung *f* ἡ τῶν κοινῶν διοίκησις.
Landesverweisung *f* ἡ φυγή.
Landesverwiesener *m* ὁ φυγών, ὁ φυγάς (άδος).
Landexpedition *f* ἡ κατὰ γῆν στρατεία.
landflüchtig φεύγων, φυγάς (άδος).
Landfriede *m* ἡ κοινὴ εἰρήνη.
Landgewächs *n* τὸ ἔγγειον φυτόν.
Landgut *n* τὸ χωρίον, ὁ ἀγρός.
Landgütchen *n* τὸ χωρίδιον, τὸ γήδιον.
Landgutsbesitzer *m* ὁ ἀγρὸν od. χωρίον κεκτημένος.
Landhandel *m* ἡ κατὰ τὴν γῆν ἐμπορία.
Landhaus *n* ἡ ἔπαυλις (εως), kleines ~ τὸ ἐπαύλιον.
Landheer *n* s. Landarmee.
Landigel *m* ὁ ἐχῖνος.
Landjagd *f* ἡ πεζοθηρία, ἡ πεζὴ θήρα.
Landjugend *f* οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς (κατὰ τοὺς ἀγρούς, ἐκ τῶν ἀγρῶν) νέοι.
Landjunker *m* ὁ εὐγενὴς ἀγροῖκος.
Landkarte *f* ἡ γῆς περίοδος, ὁ πίναξ (κος), eine ~ zeichnen πίνακα γράφειν, πινακογραφεῖν.
Landkartenzeichner *m* ὁ πινακογράφος.
Landkartenzeichnung *f* ἡ πινακογραφία.
Landkrieg *m* ὁ κατὰ γῆν πόλεμος.
landkundig τεθρυλημένος, διατεθρυλημένος, διαβόητος (2).
landläufig ἐπιχώριος (2), νόμιμος, ~e Witze ἀγοραῖα σκώμματα.
Landleben *n* ἡ ἐν τοῖς ἀγροῖς διατριβή, ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς βίος.
Landleute *pl.* οἱ γεωργοί, οἱ ἀγροῖκοι.
ländlich ἀγροῖκος, χωριτικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν ἀγροῖς od. κατ' ἀγρούς (im Ggſtz zur Stadt), ἐγ-, ἐπιχώριος (2, auf dem Lande üblich, gebräuchlich).
Landluft *f* ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἀήρ (έρος).
Landmacht *f* ἡ πεζὴ δύναμις, ὁ πεζὸς στρατός, τὸ πεζικόν, τὸ πεζόν.
Landmädchen *n* ἡ ἀγροῖκος παῖς.
Landmann *m* ὁ γεωργός, ὁ ἀγροῖκος.
Landmaus *f* ὁ ἀρουραῖος μῦς (υός).
Landmesser *m* ὁ γεωμέτρης, ~ sein γεωμετρεῖν.
Landmeßkunst *f* ἡ γεωμετρία, ἡ γεωμετρική.
Landmessung *f* ἡ γεωμετρία.
Landnachbar *m* ὁ ἀγρογείτων (ονος).
Landpartie *f* ἡ εἰς τοὺς ἀγροὺς πορεία.
Landpfleger *m* ὁ ἔπαρχος.
Landplage *f* τὸ κοινὸν od. δημόσιον κακόν, ἡ κοινὴ συμφορά.
Landrecht *n* οἱ τῆς πόλεως νόμοι, οἱ κατὰ τὴν χώραν νόμοι.
Landregen *m* οἱ συνεχεῖς ὄμβροι, auch bloß ὁ ὄμβρος.
Landreise *f* ἡ κατὰ γῆν od. πεζὴ πορεία.
Landreiter *m* ὁ περίπολος.
Landschaden *m* τὸ κοινὸν τῆς χώρας κακόν.
Landschaft *f* ἡ χώρα, ὁ τόπος, (als Gemälde) τὸ τοπεῖον.
Landschaftsmaler *m* ὁ τοπεῖα γράφων.
Landschildkröte *f* ἡ χερσαία χελώνη.
Landschlacht *f* ἡ πεζομαχία, ἡ κατὰ γῆν μάχη, eine ~ liefern πεζομαχεῖν.
Landschule *f* τὸ ἐν κώμῃ διδασκαλεῖον.
Landsee *m* ἡ λίμνη.
Landseite *f* τὰ πρὸς τὴν γῆν, ἤπειρον od. χέρσον.
Landsitz *m* ἡ ἀγροικία (auch *pl.*).
Landsleute *pl.* s. Landsmann.
Landsmann *m* ὁ πολίτης (Mitbürger), ὁ ὁμόφυλος, ὁ πατριώτης, ὁ ὁμοεθνής, unser ~ ὁ ἡμεδαπός, euer ~ ὁ ὑμεδαπός, was für ein ~? ποδαπός;
Landsmannschaft *f* ἡ ὁμοφυλία, (als Verbindung) ἡ τῶν ὁμοφύλων ἑταιρία.
Landsoldat *m* ὁ πεζὸς στρατιώτης, ὁ πεζομάχος.
Landspitze *f* τὸ ἄκρον, ἡ ἄκρα (γῆς).
Landstadt *f* τὸ πόλισμα, τὸ πολισμάτιον, ἡ πολίχνη, τὸ πολίχνιον.
Landstände *m/pl.* οἱ τῆς χώρας πρωτεύοντες, οἱ ἔκκλητοι τῶν ἐπαρχιῶν.
Landstraße *f* ἡ λεωφόρος (ὁδός), ἡ στειβομένη ὁδός.
Landstreicher *m* ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀλήτης, ὁ πλάνης (ητος).
Landstreicherin *f* ἡ ἀγύρτρια.
Landstrich *m* ἡ χώρα, τὸ χωρίον.
Landsturm *m* (letztes Aufgebot) οἱ ὑπὲρ ἡλικίαν.
Landtag *m* ἡ σύνοδος τῶν τῆς χώρας πρωτευόντων od. τῶν ἐκκλήτων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, τὸ (κοινὸν) συνέδριον.
Landteilung *f* ἡ γεωδαισία.
Landtier *n* τὸ κατὰ γῆν ζῷον od. θηρίον.
Landtrauer *f* s. Landestrauer.
Landtreffen *n* ἡ πεζομαχία.

Landtruppen *f/pl.* τὸ πεζικόν, τὸ πεζόν, ἡ πεζικὴ od. πεζὴ δύναμις, οἱ πεζοὶ στρατιῶται.
landüblich s. landesüblich.
Landung *f* ἡ ἀπόβασις (von Personen), ἡ προσόρμισις, ἡ καταγωγή. ὁ κατάπλους (von Schiffen).
Landungsopfer *n* τὰ ἀποβατήρια.
Landungsplatz *m* ἡ ἀπόβασις, ἡ προσβολή, ἡ κατάρσις.
Landungstruppen *f/pl.* οἱ στρατιῶται ἀποβησόμενοι.
Landvogt *m* ὁ ἔπαρχος.
Landvogtei *f* ἡ ἐπαρχία.
Landvolk *n* οἱ ἀγροῖκοι, τὸ χωριτικὸν πλῆθος.
Landweg *m* ἡ πεζὴ ὁδός (Weg zu Lande), ἡ κατ' ἀγροὺς ὁδός (Weg auf dem Lande).
Landwehr *f* οἱ πανδημεὶ od. πανσυδὶ ἀμυνόμενοι oder ἐκβοηθοῦντες.
Landwind *m* ὁ ἀπόγειος ἄνεμος, τὸ ἀπόγειον πνεῦμα. ἡ ἀπογεία.
Landwirt *m* ὁ γεωργός, ὁ θεραπεύων τὴν γῆν, ein tüchtiger ~ ἀνὴρ γεωργικός.
Landwirtschaft *f* ἡ γεωργία, τὰ γεωργικά, der ~ kundig γεωργικός, Kunde der ~ ἡ γεωργική. Schrift über die ~ τὰ γεωργικά.
landwirtschaftlich γεωργικός.
Landzunge *f* ὁ ἰσθμός.
lang 1. allg. μακρός, (vom Raume) ἐκ-, διατεταμένος, sehr ~ εὐμήκης, περιμήκης. (von der Körperlänge) μέγας, εὐμεγέθης, (von Gewändern) ποδήρης. (bei Maßangaben) τὸ μῆκος, zB. sieben Klaftern ~ ἑπτὰ ὀργυιῶν τὸ μῆκος, zehn Fuß ~ δέκα ποδῶν τὸ μῆκος, oft auch mit *adj.*, zB. zehn Fuß ~ δεκάπους, zehn Ellen ~ δεκαπηχυαῖος, δεκάπηχυς. — 2. (von der Zeit) πολύς, συχνός, ~e Zeit πολὺν od. συχνὸν χρόνον, seit ~er Zeit ἐκ πολλοῦ, nach ~er Zeit διὰ πολλοῦ, διὰ μακροῦ, μετὰ πολὺν χρόνον, es ist schon ~e Zeit, seitdem πολὺς ἤδη χρόνος, ἐξ οὗ, bei einer bestimmten Zeitangabe bleibt ~ entweder unübersetzt und es steht der bloße *acc.* od. διά mit *gen.*, zB. drei Tage ~ τρεῖς ἡμέρας od. διὰ τριῶν ἡμερῶν, eine ~e Erfahrung ἡ ἐκ πολλοῦ ἐμπειρία, eine ~e Silbe ἡ μακρὰ od. ἐκτεταμένη συλλαβή, ein ~es Leben ἡ μακροβιότης (ητος), ~e lebend μακρόβιος und viele derartige Zssgn, zB. mit ~en Fingern μακροδάκτυλος (2), mit ~er Nase μακρόρρις (ινος), mit ~en Blättern μακρόφυλλος (2), usw., ~e Zeit dauernd μακροχρόνιος (2), wie ~? πόσος τὸ μῆκος; so ~ τοσοῦτος τὸ μῆκος, eine Zeit ~ χρόνον τινά, τέως, μέχρι του, wie ~e? μέχρι τοῦ; nicht länger οὐκέτι.
langarmig μακροὺς τοὺς βραχίονας ἔχων, μακρόχειρ (ειρος).
langatmig übtr. μακρολόγος (2), ~e Rede ἡ μακρολογία, ~e Reden halten μακρολογεῖν, μακρηγορεῖν.
langbärtig μακρὸν ἔχων τὸν πώγωνα, μακροπώγων (ωνος).
langbeinig μακροσκελής, μακρόπους, μακρόκωλος (2).
langblätterig μακρόφυλλος (2).
langdauernd πολυχρόνιος (2).
lange *adv.* der Zeit πολὺν χρόνον, ἐπὶ πολύ, ~ vorher, nachher πολλῷ χρόνῳ od. πολὺ πρότερον, ὕστερον. schon ~ (vor ~r Zeit) πάλαι, πρὸ πολλοῦ (χρόνου), (seit ~r Zeit) ἐκ πολλοῦ, διὰ μακροῦ. ~ schon πολὺς ἤδη χρόνος ἐξ οὗ, nicht ~ darauf μετ' οὐ πολὺν χρόνον. so ~ τοσοῦτον χρόνον, ἐπὶ τοσοῦτον, ~ nicht so gut durch πολλοῦ γε δεῖ zu geben, so ~ .. so ~ ... ἐφ' ὅσον ... ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον ... τοσοῦτον, ἕως ... τέως.
Länge *f* τὸ μῆκος (von Raum und Zeit), ἡ μακρότης (ητος), zehn, zwanzig Fuß in der ~ δέκα ποδῶν, εἴκοσι ποδῶν usw. τὸ μῆκος, in die ~ ziehen μηκύνειν, διατείνειν εἰς μῆκος, τείνειν, ἐκ-. ἀποτείνειν, (von der Zeit) χρονίζειν. eine Rede in die ~ ziehen μηκύνειν (mit und ohne λόγον od. λόγους), sich in die ~ ziehen χρονίζεσθαι (P.), (vom Wege) μακρὸν τείνεσθαι (P.), μακρὸν προβαίνειν.
langen 1. (sich erstrecken) τείνειν, ἥκειν, καθ-, παρήκειν, ἐξικνεῖσθαι εἴς τι. — 2. (hinreichend sein) ἀρκεῖν, ἐξ-, ἐπαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι. — 3. nach etw. ~ (die Hand nach etw. ausstrecken) ἐκτείνειν τὴν χεῖρα πρός τι, ἐφίεσθαί τινος, διατείναντα τυγχάνειν τινός, διατείνειν τὴν χεῖρα ἐπί τι.
Längenmaß *n* τὸ μέτρον, τὸ διάστημα.
Längenseite *f* ἡ κατὰ μῆκος πλευρά.
Langeweile *f* ἡ σχολή. ~ haben σχολὴν ἄγειν, aus Langerweile ἐκ περιουσίας, μάτην.
langfingerig μακροδάκτυλος (2).
langflügelig μακρόπτερος (2).
langfüßig μακρόπους (οδος).
langgeschwänzt μακρόκερκος (2).
langgestreckt προμήκης.
langgewachsen μακροφυής.
langhaarig μακρόθριξ (τριχος), besser μακρὰς τὰς τρίχας ἔχων.
Langhals *m* ὁ γερανίας.
langhalsig μακραύχενος (2).
langhändig μακρόχειρ (ειρος).
langhufig μακρόχηλος (2).
langjährig πολυχρόνιος (2).
langklauig μακρόχηλος (2).
langköpfig μακροκέφαλος (2).
länglich ἐπι-, παρα-, προμήκης, πρόμακρος (2), ~ rund μακρογόγγυλος (2).
Langmut *f* ἡ μακροθυμία.
langmütig μακρόθυμος (2), ~ sein μακροθυμεῖν.
langnasig μακρόρρις (ινος), μακρὰς ἔχων τὰς ῥῖνας.
Langohr *m* (Esel) ὁ ὄνος.
langohrig ὦτα μεγάλα ἔχων.
längs παρά mit *acc.*, auch ἀνά, κατά mit *acc.*
langsam βραδύς, νωθής, νωθρός, *adv.* βραδέως, νωθρῶς, (vom Geiste) βραδύνους, βραδὺς τὴν φύσιν, oft Zssg, zB. ~ lernend δυσμαθής, ~ atmend βραδύπνους, ~ gehen βραδυπορεῖν, ~ reden βραδυστομεῖν.
Langsamkeit *f* ἡ βραδυτής (ῆτος), τὸ βράδος, ἡ σχολαιότης, ἡ νωθρότης (ητος), ~ des Verstandes ἡ βραδύνοια, ~ im Lernen ἡ δυσμάθεια.
langschenkelig μακροσκελής.
langschnäbelig μακρόρρυγχος (2).
langschwänzig μακρόκερκος (2).
langsilbig μακροσύλλαβος (2).
längst πάλαι, πρὸ oder ἐκ πολλοῦ χρόνου, πολὺν χρόνον.
langstachelig μακρόκεντρος (2).
langstengelig, -stielig μακρόκαυλος (2), μακροστελέχης.
längstens ἐπὶ πλεῖστον.
Languste *f* ὁ κάραβος.
langustenähnlich, -artig καραβώδης.
langweilen ἀνιᾶν, sich ~ s. Langeweile haben unter Langeweile.
langweilig ἀνιαρός, ψυχρός, ~ reden περιττολογεῖν, ψυχρολογεῖν.
Langweiligkeit *f* τὸ ἀνιαρόν, τὸ ψυχρόν.
langwierig μακρός, χρόνιος, πολυχρόνιος (2), χρονίζων, ~ sein χρονίζειν, eine ~e Krankheit ἡ μακρονοσία. eine ~e Krankheit haben μακρονοσεῖν.
Langwierigkeit *f* τὸ μῆκος, ἡ χρονιότης (ητος).
langwurzelig μακρόρριζος (2).
langzehig μακροδάκτυλος (2).
langzottig μακρόμαλλος (2).
Lanze *f* τὸ δόρυ (ατος), ἡ λόγχη, τὸ ξυστόν, τὸ παλτόν.
Lanzenknecht, -träger *m* ὁ δορυφόρος, ὁ λογχοφόρος, ein ~ sein δορυφορεῖν.
Lanzenreiter *m* ὁ ξυστοφόρος.
Lanzenschaft *m* τὸ τοῦ δόρατος ξυστόν.
Lanzenschäfter *m* ὁ δορυξόος.
Lanzenspitze *f* ἡ λόγχη.
Lanzenstich *m* ἡ ἀπὸ δόρατος πληγή, einen ~ bekommen πλήττεσθαι (P.) δόρατι.
Lanzette *f* τὸ φλεβοτόμον.
Lappalie, Lapperei *f* ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, ὁ φλήναφος (sämtlich auch *pl.*). τὰ κοσκυλμάτια. τὸ χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον.

Läppchen *n* τὸ ἀποσπασμάτιον, τὸ τρυχίον (ein abgerissenes Stück), ὁ λοβός (bsd. Ohr- u. Leberlappen).
Lappen *m* τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, ἡ λακίς (ίδος), τὸ ἀπόσπασμα, (am Ohr, an der Leber) ὁ λοβός.
Lappentaucher *m* (e. Vogel) ὁ καταρράκτης.
läppisch ληρώδης, ἄτοπος (2), ~es Zeug, ~e Reden ὁ λῆρος (gew. *pl.*), τὰ ληρήματα, ἡ φλυαρία (auch *pl.*), ~e Reden führen ληρεῖν, φλυαρεῖν.
Lärche *f*, **Lärchenbaum** *m* ὁ u. ἡ λάριξ (κος, den Griechen wohl nicht bekannt).
Lärm *m* 1. ὁ θόρυβος, ὁ ψόφος, (von Stimmen) ὁ θροῦς, (von einer Menge) ὁ ὄχλος, ἡ ταραχή, ὁ τάραχος. — 2. (Geschrei) ἡ βοή, ἡ κραυγή. ~ machen θόρυβον, ταραχὴν ποιεῖσθαι (M.), θορυβεῖν, ~ machend θορυβώδης, θορυβητικός, ταραχώδης, ψοφοποιός (2), ψοφώδης, ψοφητικός, ~ blasen (bei Soldaten) σαλπίζειν, σημαίνειν εἰς od. ἐπὶ τὰ ὅπλα, nur um blinden ~ zu machen ὡς od. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα.
lärmen θορυβεῖν, θόρυβον od. ψόφον ποιεῖσθαι (M.) od. κινεῖν od. ἀποτελεῖν.
lärmend θορυβώδης, ταραχώδης, ὀχληρός, ψοφητικός, ψοφοποιός (2).
Lärmfeuer *n* ὁ φρυκτός (gew. *pl.*), durch ~ ein Zeichen geben φρυκτωρεῖν.
lärmlos ἀθόρυβος (2).
Lärmmacher *m* ὁ θορυβοποιὸς ἄνθρωπος.
Larve *f* 1. (Maske) τὸ πρόσωπον, τὸ προσωπεῖον, (scheußliches Gesicht, Fratze) ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (ῶνος u. όνος), τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον). — 2. ~ (der Insekten) ὁ σκώληξ (κος), τὸ κύημα. — 3. (Verstellung, Vorwand) ἡ πρόφασις.
lasch μαλακός, μαλθακός, ἀμβλύς.
Laschheit *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία, ἡ μαλακότης, ἡ ἀμβλύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Laserkraut *n* τὸ σίλφιον.
laß βραδύς, ἀνειμένος, ῥᾴθυμος (2).
lassen 1. (veranlassen, daß etw. geschieht) ποιεῖν, διδόναι. — 2. (zulassen, gewähren, erlauben, gestatten) διδόναι, ἐπιτρέπειν, ἀφ-, παριέναι (ἵημι), παρέχειν, ἐξουσίαν διδόναι, παρέχειν, (nicht hindern) ἐᾶν, περιορᾶν (gew. mit *part.*), οὐ κωλύειν. — 3. (darstellen) ἀποφαίνειν, ἀποδεικνύναι, zB. Homer läßt den Polyphem sich mit dem Widder unterreden Ὅμηρος τὸν Πολύφημον ἀποφαίνει (od. ποιεῖ) διαλεγόμενον τῷ κριῷ (ebenso im Latein. Homerus Polyphemum facit od. fingit cum ariete colloquentem). — 4. machen ~ (= befehlen zu machen) κελεύειν ποιεῖν, (= gestatten zu machen) ἐπιτρέπειν ποιεῖν, (= bei j-m bestellen zu machen) αἰτεῖν τινα ποιεῖν, oft wird das, was j. durch einen andern tun läßt, so dargestellt, als ob er es selbst täte, zB. der König ließ die Dörfer in Brand stecken βασιλεὺς κατέκαυσε τὰς κώμας, bauen ~ οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν, oft steht auch das M., zB. er ließ ein Gastmahl bereiten δεῖπνον παρεσκευάσατο, etw. fahren ~ ἀφιέναι τι, sich sagen ~ ἀκούειν mit *inf.*, j-m etw. sagen ~ λέγειν τινί τι, sich verleiten ~ ἐπάγεσθαι (P.), ἐπισπᾶσθαι (P.), auch durch *adj. verb.* 1, zB. es läßt sich erkennen γνωστόν ἐστιν. — 5. (annehmen) τιθέναι, ποιεῖν, laß das wahr sein τιθῶμεν ταῦτα εἶναι ἀληθῆ. — 6. (verlassen) λείπειν, ἀπο-, καταλείπειν, ἀφιέναι, im Stiche ~ ἐγκαταλείπειν, j-n hinter sich ~ ἀπολείπειν τινά, sein Leben ~ τὴν ψυχὴν ἀποβάλλειν, (unterlassen) ἀπαλλάττεσθαι (P.), παύεσθαι (M.) τινος. — 7. j-m etw. ~ (belassen) ἐᾶν τινα ἔχειν τι od. χρῆσθαί τινι, j-m das Leben ~ ἐᾶν τινα ζῆν, stehen, gehen, liegen usw. ~ ἐᾶν τι, laß das παῦου, παῦε, ἀλλ' ἔασον τοῦτο χαίρειν, laßt uns mit folg. *inf.* wird ausgedrückt durch den *conj. adhort.*, zB. laßt uns gehen ἴωμεν, laß dich nicht durch μή mit *impr. prs.* od. *conj. aor.* od. durch ὅπως μή mit *ind. fut.* od. mit *conj.* — 8. unpersönl. es läßt sich (es geht an) ἔξεστι, ἔστι, δυνατόν ἐστι mit *inf.* Alle hier fehlenden Verbindungen sind unter den dabei stehenden Verben, Substantiven usw. zu suchen.

Laßheit *f* ἡ ἄνεσις, ἡ νωθρότης (ητος).
lässig ἀνειμένος, ἄνετος (2), (weichlich) μαλακός, (faul) ἀργός, (sorglos) ἀμελής, (leichtsinnig) ῥᾴθυμος (2), ~ sein od. werden μαλακίζεσθαι (P.), ἀμελεῖν, ῥᾳθυμεῖν.
Lässigkeit *f* ἡ μαλακία, ἡ ἄνεσις, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀργία.
Last *f* 1. τὸ βάρος, eine große ~ πολὺ βάρος, (Ladung) ὁ φόρτος, τὸ φορτίον, τὸ φόρημα, ~en tragen φορτηγεῖν. — 2. (Beschwerlichkeit) τὸ βάρος, τὸ ἄχθος, ὁ μόχθος, ἡ δυσχέρεια, j-m zur ~ fallen ἐνοχλεῖν τινι, j-m etw. zur ~ legen αἰτίαν τινὸς ἐπιφέρειν τινί, αἰτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, μέμφεσθαί (M.) τινός τι, τινί τι, τινί τινος od. τινά τινος, (Staatslasten) αἱ λειτουργίαι.
lastbar φορτηγός (2), σκευοφόρος (2).
lasten auf etw. s. zur Last fallen unter Last; es ~ schwere Sorgen auf mir κακῶς ἔχω ὑπὸ τῶν μεριμνῶν.
lastend βαρύς, ἐμβριθής.
Laster *n* ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακότης (ητος), (Fehler, Sünde) τὸ ἁμάρτημα, in ~ verfallen περιπίπτειν κακίαις.
Lästerer *m* ὁ βλάσφημος (bsd. gegen die Gottheit), gew. durch d. *part.* d. unter lästern angef. Verben.
lasterfrei ἄκακος (2), κακίας οὐχ ἥττων, ἀναμάρτητος (2), καλὸς κἀγαθός.
lasterhaft κακός, πονηρός, μοχθηρός, (verrucht) μιαρός, (gottlos) ἀσεβής, ἀνόσιος (2), (moralisch unrein) ἀκάθαρτος (2), (ganz verdorben) ἐξώλης, ~ sein od. handeln ἀσεβεῖν.
Lasterhaftigkeit *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ μιαρία, ἡ ἀκαθαρσία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Lasterleben *n* ὁ μιαρός od. πονηρὸς βίος.
lästerlich (lästernd) βλάσφημος (2), λοίδορος (2), (schändlich) αἰσχρός.
Lästermaul *n* ὁ βλάσφημος.
lästern βλασφημεῖν περί u. κατά τινος u. εἴς τινα, λοιδορεῖν τινα (M. τινί), ὀνειδίζειν τινά, κακηγορεῖν, κακολογεῖν τινα.
Lästern *n* ἡ λοιδόρησις, ὁ λοιδορησμός.
Lästerrede, Lästerung *f* ἡ βλασφημία, ἡ λοιδορία, ἡ κακηγορία, ἡ κακολογία.
lastervoll μιαρός.
Lästerwort *n* ὁ βλάσφημος λόγος, τὸ λοιδόρημα, s. Lästerrede.
Lästerzunge *f* ἡ βλάσφημος γλῶττα.
Lastesel *m* ὁ κανθήλιος (ὄνος).
lastführend, -tragend φορτηγός (2), σκευοφόρος (2).
lästig βαρύς, χαλεπός, ἐπαχθής, φορτικός, ὀχληρός, δυσχερής, etw. ~ finden ἄχθεσθαί, ἀνιᾶσθαί, λυπεῖσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, δυσχεραίνειν τι, τινί, ἐπί τινι u. περί τι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, τινί u. ἐπί τινι, j-m ~ sein, werden, fallen ἐνοχλεῖν τινι, ἀνιᾶν τινα, es ist mir ~ zu ἀνιῶμαι, ἐνοχλοῦμαι mit *part.*
Lästigkeit *f* τὸ βάρος, ἡ δυσχέρεια, ἡ ἐπάχθεια u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Lastpferd *n* ὁ σκευοφόρος ἵππος.
Lastschiff *n* ἡ φορταγωγὸς od. φορτηγὸς ναῦς, τὸ φορτηγικὸν πλοῖον, auch bloß τὸ πλοῖον, ἡ ὁλκάς (άδος), der Handel auf ~en ἡ φορτηγία.
Lastschiffer *m* ὁ φορτηγός.
Lasttier *n* τὸ ὑποζύγιον (gew. *pl.*), τὰ σκευοφόρα.
Lasttragen *n* ἡ σκευοφορία, ἡ ἀχθοφορία.
lasttragend φορτηγός, σκευοφόρος, ἀχθοφόρος (sämtlich 2).
Lastträger *m* ὁ σκευοφόρος, ὁ φορτοφόρος, ὁ ἀχθοφόρος.
Lastvieh *n* τὰ ὑποζύγια, τὰ σκευοφόρα.
Lastwagen *m* ἡ ἅμαξα.
lasurblau, -farbig κυανοῦς.
Lasurstein *m* ὁ κύανος, ἡ σάπφειρος.
lasziv ἀκόλαστος (2), ἀσελγής.
Laterne *f* ὁ φανός, ὁ λύχνος, ὁ λαμπτήρ (ῆρος), ὁ λυχνοῦχος.
Latschen *f pl.* (gewöhnliche Schuhe) αἱ ἐμβάδες.
Latte *f* ἡ χάραξ (κος), Dach~ ὁ στρωτήρ (ῆρος).

Lattich *m* ἡ θρῖδαξ (κος), τὸ θριδάκιον, ἡ θριδακίνη.
lattichartig θριδακώδης, θριδάκινος.
Latz *m* τὸ παταγεῖον.
lau χλιαρός, ὑπόθερμος (2), übtr. μέτριος, ψυχρός, ~ machen χλιαίνειν, ~ werden P.
Laub *n* τὰ φύλλα (Blätter), τὸ φύλλωμα, ἡ τῶν δένδρων κόμη, ~ tragen od. haben φυλλοφορεῖν, das ~ abstreifen φυλλολογεῖν, das ~ verlieren φυλλορροεῖν, zu sehr ins ~ treiben φυλλομανεῖν.
laubähnlich, -artig φυλλώδης.
Laube *f* ἡ σκηνή, ἡ καλύβη.
Laubfrosch *m* ὁ μάντις (εως).
Laubgirlande *f* τὸ φύλλινον πλέγμα, ὁ φύλλινος στέφανος.
Laubheuschrecke *f* ὁ ἀττέλαβος.
Laubholz *n* τὰ φυλλοφόρα δένδρα.
laubig, laubreich φυλλώδης.
Laubwald *m* ἡ φυλλοφόρος ὕλη.
Laubwand *f* ὁ φύλλινος οἷον τοῖχος.
Laubwerk *n* τὸ φυλλεῖον, τὰ φύλλα.
Lauch *m* τὸ πράσον.
lauchartig πρασοειδής.
lauchgrün πράσινος, πράσιος, πρασινοειδής, ~ sein πρασίζειν, πρασινίζειν.
[1]**Lauer** *m* (Tresterwein) ὁ δευτερίας od. στεμφυλίτης οἶνος.
[2]**Lauer** *f* ἡ σκοπή, ἡ κατασκοπή, ἡ παρατήρησις, ἡ σκοπιά, auf der ~ liegen ἐλλοχᾶν, auf der ~ stehen κατασκοπεύειν, j-n auf die ~ stellen καθιστάναι τινὰ κατοψόμενον.
lauern τηρεῖν, παρατηρεῖν, σκοπεῖν (auf etw. τι), im Hinterhalte auf j-n ~ λοχᾶν, ἐνεδρεύειν τινά, ἐνέδραν ποιεῖσθαί (M.) od. κατασκευάζειν τινί, auf eine Gelegenheit ~ τηρεῖν καιρόν.
Lauf *m* 1. ὁ δρόμος (das Laufen), ἡ φορά (von jeder schnellen Bewegung, bsd. der Tiere und der Himmelskörper), ὁ ῥοῦς, τὸ ῥεῦμα (des Wassers), ὁ πλοῦς (der Schiffe), im ~e δρόμῳ od. d. *part.* τρέχων, δραμών, einen ~ haben od. nehmen φέρεσθαι (P.) φοράν. — 2. (Umlauf) ἡ περιφορά, ὁ κύκλος, den ~ vollenden πληροῦν κύκλον. — 3. (Fortgang, Fortschritt) ἡ προχώρησις, ἡ πρόβασις, ἡ προκοπή, ἡ ἐπίδοσις, freien ~ haben προχωρεῖν, ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, den ~ einer Sache hemmen κατέχειν τι, συστέλλειν τι, κωλύειν τι (τοῦ μὴ λαβεῖν ἐπίδοσιν), einer Sache freien ~ lassen οὐ κωλύειν τι, οὐ κατέχειν τι, im ~e der Zeit ἐν χρόνῳ, προϊόντος τοῦ χρόνου, im ~e des Lebens παρὰ τὸν βίον, im ~e dieses Jahres τοῦδε τοῦ ἔτους. — 4. (Gang der Dinge) τὰ κατά τι γιγνόμενα, τὰ ἔκ τινος συμβάντα, das ist der ~ der Welt οὕτως ἔχει τὰ ἀνθρώπεια πράγματα, nach dem ~ der Natur κατὰ τὴν φύσιν. — 5. (Fuß, Bein des Wildes in der Jägersprache) ὁ πούς (ποδός). — 6. (Rohr, bei einem Gewehr u. dgl.) ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός.
Laufbahn *f* eig. τὸ στάδιον, ὁ δρόμος, in der ~ siegen νικᾶν τὸ στάδιον, (Zeit des Lebens) ὁ βίος, ὁ αἰών (ῶνος), die irdische ~ ὁ ἐνθάδε od. νῦν βίος, die irdische ~ beschließen τελευτᾶν τὸν βίον, (Kreis des Wirkens) ἡ ἐπιτήδευσις, τὰ ἐπιτηδεύματα, ἡ τέχνη, ἡ πρᾶξις, ἡ πραγματεία.
Laufbursche *m* ὁ παῖς.
laufen 1. (von der schnellen Bewegung lebender Wesen) τρέχειν, θεῖν, δρόμῳ χωρεῖν od. φέρεσθαι (P.), ἵεσθαι (nur *prs.* u. *impf.*), φεύγειν (fliehen), (von kleinen Kindern) ὀρθὸν βαδίζειν, nebenher ~ παρατρέχειν, παρέπεσθαι, hin und her ~ διατρέχειν, διαθεῖν, auf j-n zu~ προστρέχειν τινί od. πρός τινα (von mehreren: συντρέχειν πρός τινα), ~ so schnell man kann τρέχειν od. θεῖν ἀνὰ κράτος, gelaufen kommen δρομαῖον ἐλθεῖν oder ἵεσθαι. — 2. j-n ~ lassen (loslassen) ἀφ-, ἀνιέναι τινά. — 3. (von Flüssigkeiten) ῥεῖν, auch φέρεσθαι (P.), der Fluß läuft in das Meer ὁ ποταμὸς ῥεῖ, φέρεται, εἰσ-, ἐμβάλλει, ἐκδίδωσιν od. ἐξίησιν εἰς τὴν θάλατταν, die Augen ~ voll Wasser δακρύων ἐμπίμπλαται τὰ ὄμματα, die Tränen ~ über die Wangen τὰ δάκρυα λείβεται od. χωρεῖ κατὰ τῶν παρειῶν, das Gefäß läuft τὸ σκεῦος οὐ στέγει. — 4. in den Hafen ~ (von Schiffen) κατάγεσθαι (M.), καταφέρεσθαι (P.), der Mond läuft um die Erde ἡ σελήνη φέρεται περὶ τὴν γῆν, es läuft ein Gerücht διαδίδοται φήμη od. λόγος, die Mauer läuft um die Stadt τὸ τεῖχος περιέχει τὴν πόλιν, im ~den Monat τοῦ ἐνεστῶτος (od. τοῦδε τοῦ) μηνός, wider etw. ~ (übtr.) ἐναντίον εἶναί od. ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, die ~den Geschäfte τὰ πρόχειρα, ins Geld ~ πολὺ ἀργύριον εὑρίσκειν, δαπανηρὸν εἶναι, j-m in die Hände ~ ἐν-, περιτυγχάνειν, περι-, προσπίπτειν τινί, Gefahr ~ κινδυνεύειν.
Laufen *n* ὁ δρόμος, s. Lauf; das Hinundherlaufen ἡ διαδρομή.
Laufer, Läufer *m* (in der Musik) ἡ ἀγωγή.
Läufer *m* ὁ δρομεύς, ὁ ἡμεροδρόμος, ὁ δρομοκῆρυξ (κος, Eilbote), ein guter ~ ὁ δρομικός.
Lauffeuer *n* αἱ συνεχεῖς φλόγες, οἱ συνεχεῖς φρυκτοί, sich wie ein ~ verbreiten τάχιστα διαδίδοσθαι.
Laufgraben *m* ἡ τάφρος.
läufig, läufisch δρομάς (άδος), ~ sein (von Hündinnen) κυνᾶν, σκυζᾶν (u. M.).
Laufpaß *m*: j-m den ~ geben ἀφιέναι, ἀποπέμπειν τινά.
Laufschritt *m* ὁ δρόμος, im ~ s. im Laufe unter Lauf.
Lauge *f* ἡ κονία, ἡ στακτὴ κονία, (zum Waschen) τὸ ῥύμμα, (zum Baden) ἡ βαλανευτικὴ κονία, Seifen~ ἡ σαπωναρικὴ κονία, Kalk~ ἡ ἀσβέστου κονία.
laugenartig κονιώδης.
Laugenasche *f* ἡ κόνις.
Laugensalz *n* τὸ λίτρον.
Lauheit, Lauigkeit *f* ἡ χλιαρότης (ητος), τὸ ὑπόθερμον (eig.), ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ἀμέλεια (übtr.).
laulich ὑπόθερμος (2), s. lau.
Laune *f* ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, ἡ ὀργή, gute ~ ἡ καλὴ τῆς ψυχῆς διάθεσις, ἡ εὐφροσύνη, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, guter ~ sein, gute ~ haben, bei guter ~ sein εὖ, καλῶς od. εὐκόλως διακεῖσθαι od. διατεθῆναι τὴν ψυχήν, gute ~ habend εὔκολος (2), scherzhafte ~ τὸ παιγνιῶδες, üble ~ ἡ δυσκολία, ἡ ἀηδία, übler ~ sein δυσθετεῖσθαι (P.), ἀηδεῖν, δυσκολαίνειν, sich in j-s ~n fügen χαρίζεσθαι (M.) ταῖς ὀργαῖς τινος, nach seiner ~ leben ζῆν ἐφ' ἑαυτοῦ, die ~n des Glücks τὰ τῆς τύχης.
launenhaft, launisch δύσκολος (2), ἀηδής, (unbeständig) ἀβέβαιος (2).
launig (von guter Laune) εὔκολος, εὔθυμος, εὐτράπελος (sämtl. 2), (von übler Laune) δύσκολος (2), (witzig) χαρίεις.
Laurer *m* ὁ σκοπός, ὁ κατάσκοπος, der j-m nachstellt ὁ ἐπιβουλευτής, ὁ ἐπιβουλεύων.
Laus *f* ὁ φθείρ (ειρός), Läuse haben, voller Läuse sein φθειριᾶν (gew.: die Läusekrankheit haben), von Läusen gefressen φθειρόβρωτος (2).
lauschen ὠτακουστεῖν, τηρεῖν, παρατηρεῖν, auf j-s Worte ~ ἐπιμελῶς ἀκροᾶσθαι (M.) τῶν λόγων τινός.
Lauschen *n* ἡ τήρησις, ἡ παρατήρησις, gew. durch Verben.
Läusekrankheit, -sucht *f* ἡ φθειρίασις, die ~ haben φθειριᾶν.
Läusekraut *n* τὸ φθειροκτόνον.
lausen φθειρίζειν, sich ~ M.
lausig φθειρώδης, φθεῖρας ἔχων, ein ~er Kerl (übtr.) φορτικὸς ἄνθρωπος.
laut 1. (durchdringend) ὀξύς, λαμπρός, τρανής, (vernehmlich, deutlich) σαφής, φανερός, οὐκ ἄσημος (2), *adv.* σαφῶς, φανερῶς, τρανές, mit ~er Stimme μεγάλῃ od. ὀξείᾳ τῇ φωνῇ, ~ rufen βοᾶν, ἀναβοᾶν, ~ sprechen μεῖζον φθέγγεσθαι (M.), ~ auflachen μέγα ἐκγελᾶν, καγχάζειν, ἀνακαγχάζειν, ~ werden φθέγγεσθαι (M.), (von Hunden) ἀνακλάζειν, es wurden mehrere Stimmen ~ πολλοὶ εἶπον. — 2. (bekannt) φανερός, δῆλος, διαβόητος (2), πολυθρύλητος (2), τεθρυλημένος, διατεθρυλημένος, ~ werden φανερὸν γίγνεσθαι, δηλοῦσθαι, διαδίδοσθαι, θρυλεῖσθαι, διαθρυλεῖσθαι (sämtlich P.),

werden lassen φανερὸν ποιεῖν, ἐκφέρειν od. διαδιδόναι εἰς τοὺς πολλούς, διαθρυλεῖν, διαθροεῖν. — 3. *adv.* (kraft) κατά τι, ἔκ τινος.
Laut *m* ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα (artikulierter ~), ὁ ψόφος, ἡ κλαγγή (unartikulierter ~), einen ~ von sich geben φθέγγεσθαι (M.), φωνεῖν, ψοφεῖν, ἠχεῖν, ἱέναι od. ἀφιέναι φωνήν, ψόφον od. φθόγγον ἀποτελεῖν, der einen ~ von sich gibt φθεγκτός, ψοφητικός, φωνήεις, der keinen ~ von sich gibt ἄφωνος (2).
lautbar s. bekannt unter laut.
lautbrüllend μέγα βρυχώμενος.
Lautbuchstabe *m* τὸ φωνῆεν (εντος).
Laute *f* τὸ βάρβιτον, ἡ βάρβιτος, ἡ φόρμιγξ (γγος), ἡ λύρα, ἡ κιθάρα, die ~ spielen βαρβιτίζειν, κιθαρίζειν, κρούειν τὴν λύραν usw.
lauten 1. (schallen, ertönen) φωνεῖν, ἠχεῖν, φθέγγεσθαι (M.). — 2. im Deutschen gew. nur übtr., zB. der Brief lautet so ἡ ἐπιστολὴ λέγει διὰ γραμμάτων τάδε, gut, schlecht ~ καλὸν od. ἡδύ, βαρὺ od. χαλεπὸν εἶναι, das lautet schlecht χαλεπόν ἐστιν ἀκούειν, das lautet anders ἄλλως ἔχει τοῦτό γε, der Beschluß lautet ἐψήφισται, δέδοκται, das Gesetz lautet ὁ νόμος λέγει od. κελεύει, so lautet mein Befehl κελεύω τάδε, so lautet die Inschrift ἐγγεγραμμένα δέ ἐστι τάδε, wie ~ die Worte? πῶς ἔχει τὰ ῥήματα;
läuten *trans.* (die Glocke ziehen) κωδωνίζειν, κρούειν τὸν κώδωνα, *intr.* φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.).
Läuten *n* durch die Verben, *intr.* auch ὁ τοῦ κώδωνος φθόγγος.
Lautenschläger *m* ὁ κιθαριστής, ὁ βαρβιτιστής.
Lautenschlägerin *f* ἡ κιθαρίστρια, ἡ ψάλτρια.
Lautenspiel *n* ἡ κιθάρισις (εως).
lauter 1. (rein, unvermischt) εἰλικρινής, καθαρός, ἀκέραιος (2), (vom Wein) ἄκρατος (2), (vom Gold) δόκιμος (2), ἀκίβδηλος (2), (von anderen Metallen) καθαρός, ἀκήρατος (2), übtr. καθαρός. — 2. (wahr) ἀληθινός, (einfach) ἁπλοῦς, ~e Wahrheit ἡ ἁπλῆ ἀλήθεια. — 3. *adv.* (ganz, völlig) πάντως, παντελῶς, πάντα, τὰ πάντα, κατὰ πάντα, auch durch ἄλλως, zB. ~ Possen λῆροι od. φλυαρίαι ἄλλως, ~ Lügen ψεύδη ἄλλως, er spricht ~ Wahrheit πάντα ἅπερ λέγει ἀληθῆ.
Lauterkeit *f* ἡ εἰλικρίνεια, ἡ καθαρότης, ἡ ἀκεραιότης, ἡ ἁπλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ des Charakters ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος).
läutern καθαίρειν, ἀποκαθαίρειν, auch δια-, ἐκκαθαίρειν, (durch Schmelzen) ἐκτήκειν, (flüssige Dinge) διυλίζειν.
Läuterung *f* ἡ κάθαρσις, ἡ ἀπο-, ἐκ-, διακάθαρσις, ἡ διύλισις, ὁ διυλισμός, ἡ ἔκτηξις, gew. durch Verben.
lautlos ἄφωνος, ἄψοφος, ἄφθογγος, ἄφθεγκτος (sämtlich 2), *adv.* ἀφθεγκτί, ἀψοφητί.
lauttönend λιγύφθογγος (2).
lauwarm ὑπόθερμος (2).
Lava *f*, **Lavastrom** *m* οἱ ἐκ τοῦ ὄρους ἀναπεφυσημένοι μύδροι, ὁ ῥύαξ (κος, mit u. ohne πυρός).
Lavastein *m* ὁ πηγεὶς ῥύαξ (κος).
Lavendel (Pflanze) *m* ἡ στοιχάς (άδος).
lavieren πλαγιάζειν πρὸς ἀντίους τοὺς ἀνέμους oder ἀντίον τὸν ἄνεμον.
Lawine *f* τὸ ἀπ᾽ ὄρους καταφερόμενον χιόνος πλῆθος.
lax μαλακός, s. schlaff.
Laxanz *f*, **Laxiermittel** *n* τὸ ἐλατήριον, τὸ ὑπήλατον φάρμακον.
Laxheit *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλακότης (ητος), s. Schlaffheit.
laxieren *trans.* ταράττειν, ἐλαύνειν, λαπάττειν oder ὑπάγειν τὴν γαστέρα od. τὴν κοιλίαν, *intr.* λαπάττεσθαι (P.), καθαίρεσθαι (P.), κάτω διαχωρεῖ τινι.
Laxieren *n* ἡ λάπαξις, s. Durchfall.
Laxierfisch *m* ἡ σμαρίς (ίδος).
Lazarett *n* τὸ νοσοκομεῖον.
Lebehoch: sie brachten ihm ein ~ ἀνεβόησαν χαιρέτω.
lebelang: ὅλον τὸν βίον, δι᾽ ὅλου τοῦ βίου.
Lebemann *m* ἄνθρωπος ἡδονὰς θηρῶν.
leben 1. (Leben haben, am Leben sein) ζῆν (gew. nur *prs.* u. *impf.*, während die übrigen *temp.* von βιοῦν, das hinwiederum im *prs.* u. *imp.* ungebräuchlich ist, ergänzt werden), ἔμψυχον εἶναι. — 2. (dasein, existieren) εἶναι, noch ~ περιεῖναι, περιγίγνεσθαι, länger ~ ἐπιζῆν, ἐπιβιῶναι, als j. περιεῖναί u. περιγίγνεσθαί τινος, solange ich lebe ἕωσπερ ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμοῦ ζῶντος, so wahr ich lebe οὕτω ζῴην, οὕτως ὀναίμην τοῦ βίου, er soll ~ χαιρέτω, er lebe hoch μέγα χαιρέτω. — 3. (ein Leben führen, eine Lebensweise haben) ζῆν, βιῶναι, βιοτεύειν, βίον ἄγειν od. ἔχειν, βίον ζῆν od. βιῶναι, διαιτᾶσθαι (P.), als Bürger ~ πολιτεύειν (u. M.), für sich ~ μόνον διαιτᾶσθαι, einer Sache ~ εἶναι ἔν τινι, lebe wohl χαῖρε, ὑγίαινε, gut od. glücklich ~ εὖ, καλῶς, εὐτυχῶς ζῆν, εὖ πράττειν, εὐπραγεῖν. — 4. (Lebensunterhalt haben) ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ἔχειν βίον, ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον, ζῆν ἀπό τινος, von Pflanzen ~ βοτάνας ἐσθίειν, von Fleisch ~ κρεωφαγεῖν, zu ~ haben ἔχειν τὰ πρὸς τὸν βίον. — 5. (sich aufhalten) διατρίβειν, ποιεῖσθαι (M.) τὴν δίαιταν, mit j-m an einem Orte ~ συνδιατρίβειν τινὶ κατὰ χωρίον τι, gut ~d εὔβιος (2), εὐβίοτος (2), schlecht ~d κακόβιος (2).
Leben *n* ἡ ζωή (das physische ~), ἡ ψυχή (Prinzip des ~s, Lebenskraft), ὁ βίος (das ~ des Menschen), ἡ δίαιτα (Lebensweise), ὁ αἰών (ῶνος, Lebensdauer, Lebenszeit), im ~ ἐν τῷ βίῳ, κατὰ τὸν βίον, im ganzen ~ παρ᾽ ὅλον τὸν βίον, διὰ παντὸς od. ὅλου τοῦ βίου, während meines ~s ἐμοῦ ζῶντος, im dreißigsten Jahre meines ~s ἔτη βιοὺς od. γεγονὼς τριάκοντα, ein ~ führen ἄγειν βίον, ποιεῖσθαι (M.) τὴν δίαιταν, ζῆν, ein angenehmes ~ führen ἡδέως ζῆν, ein gemütliches, leichtsinniges ~ führen ῥαθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, ῥαθύμως ζῆν, ein lockeres ~ führen διαρρεῖν τῷ βίῳ, ein zurückgezogenes ~ führen ἰδιωτεύειν, das ~ einrichten οἰκονομεῖν τὸν βίον, das ~ hinbringen δια-, καταζῆν (-βιῶναι), ein ~, das kein ~ ist βίος ἀβίωτος, j-m das ~ nehmen ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν ψυχήν, sich selbst das ~ nehmen ἀναιρεῖν od. διαχρῆσθαι ἑαυτόν, aus dem ~ scheiden ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν, das ~ aushauchen ψυχὴν ἀφιέναι oder προΐεσθαι, j-m nach dem ~ trachten ἐπιβουλεύειν θάνατόν τινι, das ~ verlieren, ums ~ kommen ἀποβάλλειν τὴν ψυχήν, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν, das ~ daransetzen παραβάλλειν (u. M.) τὴν ψυχήν, auf ~ und Tod kämpfen περὶ ψυχῆς ἀγωνίζεσθαι (M.), am ~ bleiben, mit dem ~ davonkommen σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.), περιγίγνεσθαι, noch am ~ sein περιεῖναι, περιγίγνεσθαι, am ~ hangen φιλοψυχεῖν, sein ~ liebend φιλόψυχος (2), Liebe zum ~ ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία, ἡ φιλοψυχία, (in der Anrede:) mein ~ ὦ ψυχή, ὦ φιλότης, ὦ φίλτατον.
lebend s. lebendig.
lebendig 1. (lebend) ζωός, ζῶν, ἔμπνους, ἔμψυχος (2), ~es Geschöpf τὸ ζῷον, j-n ~ machen ἀναβιώσασθαι, wieder ~ werden ἀναβιώσκεσθαι (-βιῶναι), ~ gefangen nehmen ζωγρεῖν, ~e Junge gebären ζῳοτοκεῖν, ζῳογονεῖν. — 2. (lebhaft, deutlich) ἐναργής, ein ~es Beispiel ἐναργὲς παράδειγμα. — 3. (munter, kräftig) ἔμβιος (2), ἐρρωμένος, ein ~er Geist ἀνὴρ δεινὸς oder σφοδρὸς τὴν ψυχήν.
Lebendigkeit *f* ἡ ἐμψυχία (das Belebtsein), ἡ ἐνάργεια (Deutlichkeit), auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Lebensabend *m* ἔσχατος ὁ βίος, τὰ ἔσχατα τοῦ βίου, ἡ τοῦ βίου ἑσπέρα, αἱ τοῦ βίου δυσμαί.
Lebensalter *n* ἡ ἡλικία.
Lebensansicht, -anschauung *f* ἡ περὶ τοῦ βίου γνώμη od. δόξα od. ἅ τις ἔγνωκε περὶ τοῦ βίου.
Lebensart *f* 1. (in Bezug auf Essen, Trinken usw. u. äußere Einrichtung) ἡ δίαιτα (auch die vom Arzt verordnete ~), ὁ βίος, ὁ βίοτος, ἡ βιοτή, eine ~ führen διαιτᾶσθαι (P.).

— 2. (in moralischer Beziehung, Gewohnheit u. Sitten) ὁ βίος, ἡ ἀγωγή und διαγωγή (τοῦ βίου), eine ausschweifende ~ führen αἰσχρῶς od. τρυφερῶς ζῆν, ἀνειμένῃ χρῆσθαι τῇ διαίτῃ. — 3. (in Bezug auf Erwerb) ὁ βίος, ἡ ἀγωγή, τὸ ἐπιτήδευμα. — 4. (in Hinsicht des Betragens gegen andere) ὁ τρόπος (u. *pl.*), ἡ παιδεία, ἡ ἕξις, ein Mann von ~ ἀστεῖος ἀνήρ, ἀνὴρ καλῶς πεπαιδευμένος, ein Mann ohne ~ ἀπαίδευτος od. ἀπειρόκαλος ἀνήρ, gegen die gute ~ verstoßen ἀποσφάλλεσθαι (P.) τοῦ καλῶς ἔχοντος.

Lebensbahn *f* ὁ βίος, eine ~ einschlagen τρέπεσθαι (M.) ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον.

Lebensbaum *m* ἡ θύα.

Lebensbedingung *f* ἡ ζωτικὴ ἀρχή.

Lebensbedürfnisse *n/pl.* τὰ ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς od. εἰς τὸν βίον (ἀναγκαῖα), τὰ ἀναγκαῖα.

Lebensbeschreiber *m* ὁ τὸν βίον τινὸς συγγράψας, ὁ βιογράφος.

Lebensbeschreibung *f* ὁ βίος, τὰ περὶ τὸν βίον τινός, eine ~ von j-m liefern, verfassen τὸν βίον τινὸς συγγράφειν, βιολογεῖν τινα.

Lebensblüte *f* ἡ τοῦ βίου od. τῆς ἡλικίας ἀκμή, in der ~ stehen ἀκμάζειν (τὴν ἡλικίαν), ἀνθεῖν ἐν oder ἐφ' ὥρᾳ.

Lebensdauer *f* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος), ὁ βίος, τὸ ζωτικόν.

Lebenseinrichtung *f* ἡ τοῦ βίου οἰκονομία od. διοίκησις od. περίστασις, τὸ διαίτημα (gew. *pl.*), τὰ περὶ τὸν βίον.

Lebensende *f* ἡ (τοῦ βίου) τελευτή od. καταστροφή, τὸ τοῦ βίου τέλος.

Lebensfaden *m* τὸ ἐπικεκλωσμένον τινὶ νῆμα, ὁ βίος, die Parzen spinnen den Menschen den ~ αἱ Μοῖραι ἐπικλώθουσι τοῖς ἀνθρώποις τὸν ἄτρακτον.

lebensfähig βιώσιμος (2), ζωτικός, (von neugeborenen Kindern) γόνιμος (2), ~ sein ζωτικῶς ἔχειν.

Lebensfreude *f* ἡ κατὰ τὸν βίον ἡδονή, τὰ ἐν τῷ βίῳ ἡδέα, καλά od. τερπνά, τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά.

Lebensfrische *f* ἡ τοῦ βίου ἀκμή.

Lebensfrist *f* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος).

Lebensfristung *f* ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία, τὸ σῴζεσθαι τὸ σῶμα.

lebensfroh, -lustig βιώσιμος (2), φιλόψυχος (2), ἐπιθυμῶν τοῦ ζῆν, ~ sein ζωτικῶς ἔχειν.

Lebensführung *f* ἡ δίαιτα, τὸ διαίτημα (gew. *pl.*), ἡ διαίτησις, auch bloß ὁ βίος.

Lebensgefahr *f* ὁ περὶ τοῦ βίου od. τῆς ψυχῆς κίνδυνος, ὁ μέγιστος κίνδυνος, in ~ kommen περιπίπτειν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις, j-n in ~ bringen καθιστάναι τινὰ εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους, siehe Gefahr.

lebensgefährlich ἐπικίνδυνος (2) τῇ ψυχῇ od. τῷ βίῳ, ~er Kampf ὁ περὶ τῆς ψυχῆς ἀγών (ῶνος).

Lebensgefährte *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ σύμβιος, ὁ συμβιωτής, gew. durch d. *part. prs.* von συζῆν od. συνοικεῖν.

Lebensgeist *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχή (auch ~er *pl.*).

Lebensgenuß *m* ἡ τοῦ βίου ὄνησις od. ἀπόλαυσις (Genuß des Lebens), τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά, ἡ τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν ἀπόλαυσις (Genüsse, welche das Leben bietet).

Lebensgeschichte *f* ὁ βίος, τὰ περὶ τὸν βίον τινός, τὰ βεβιωμένα, τὰ κατὰ τὸν βίον συμβάντα.

Lebensglück *n* ἡ τύχη, τὰ κατὰ τὸν βίον ἀγαθά.

Lebensgröße *f* τὸ τοῦ σώματος μέγεθος, in ~ κατὰ φύσιν, Bild od. Statue in ~ εἰκών (όνος) ἰσομεγέθης od. ἰσομέτρητος.

Lebenshauch *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ἀναπνοή, bis zum letzten ~e μέχρι τελευτῆς βίου.

Lebensjahr *n* τὸ τοῦ βίου ἔτος.

lebensklug φρόνιμος (2) περὶ τὸν βίον, σοφός.

Lebensklugheit *f* τὸ φρόνιμον, ἡ σοφία.

Lebenskraft *f* ἡ ψυχή.

lebenskräftig βιώσιμος (2), ζωτικός, s. lebensfähig.

Lebenslage *f* s. Lebensumstände, Lebensverhältnisse.

lebenslang, -länglich παρ' ὅλον τὸν βίον, δι' αἰῶνος, διὰ βίου, ἐφ' ὅσον τις ζῇ.

Lebenslauf *m* ὁ βίος, den ~ vollenden ἐμπιμπλάναι τὸν βίον.

Lebenslicht *n* ἡ ψυχή, ἡ ζωή, j-m das ~ ausblasen ἀπαλλάττειν τινὰ τοῦ ζῆν.

Lebenslust *f* ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία, ἡ φιλοψυχία (Lust zum Leben), αἱ ἐν τῷ βίῳ ἡδοναί (Lebensgenüsse).

lebenslustig βιώσιμος (2), τοῦ ζῆν ἐπιθυμῶν, φιλόψυχος (2), ~ sein ζωτικῶς ἔχειν.

Lebensmittel *n/pl.* τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα, ὁ βίος, τὰ πρὸς τὸν βίον, ὁ σῖτος, τὰ σιτία, τὰ ἐδώδιμα, αἱ εἰς τὸν βίον ἀφορμαί, sich mit ~n versehen ἐπισιτίζεσθαι (M., bsd. im Kriege), ~ zum Verkauf stellen (bsd. im Kriege) ἀγορὰν παρέχειν.

lebensmüde, -satt καμών, κεκμηκώς (*part. aor.* und *perf.* von κάμνω), ἀπειπὼν od. ἀπειρηκὼς πρὸς τὸ ζῆν, ~ sein δυσχεραίνειν τὸ ζῆν.

Lebensordnung *f* ἡ δίαιτα, ὁ βίος, s. Lebensart.

lebenspendend βιόδωρος (2).

Lebenspender *m*, **-in** *f* ὁ βιο-, ζῳοδότης, ἡ ζῳοδότειρα.

Lebenspfad *m* ἡ τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν ὁδός, auch ὁ βίος.

Lebensphilosophie *f* ἡ περὶ τὸν βίον σοφία, auch bloß ἡ σοφία.

Lebensplan *m* ἡ τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν προαίρεσις.

Lebensprinzip *n* ἡ ἀρχὴ τοῦ ζῆν, ἡ ζωτικὴ ἀρχή, τὸ ζωτικόν (physisches), τὸ ἀξίωμα, ἡ προαίρεσις (moralisches).

Lebensquelle *f* ἡ τοῦ ζῆν πηγή od. ἀρχή, ἡ κρήνη.

Lebensregel *f* ἡ δίαιτα (auf Nahrung u. äußerliche Vorschriften bezüglich), j-m eine ~ vorschreiben διαιτᾶν τινα, eine ~ befolgen διαιτᾶσθαι (P.).

Lebensretter *m* ὁ σώσας τινά, ὁ τῆς σωτηρίας αἴτιος.

Lebensrettung *f* ἡ σωτηρία (mit u. ohne τοῦ σώματος od. τοῦ βίου).

Lebensrichtung *f* ἡ αἵρεσις, ἡ προαίρεσις.

Lebenssitte *f* τὰ νόμιμα, τὰ νομιζόμενα, τὰ καθεστῶτα.

Lebensstrafe *f* ἡ θανάτου ζημία, ὁ θάνατος.

Lebensstufe *f* ἡ ἡλικία.

Lebenstage *m/pl.* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ βίος.

Lebensüberdruß *m* ἡ τοῦ ζῆν ἀηδία, ~ empfinden οὐ βιωτὸν od. ἀβίωτον ἡγεῖσθαι.

Lebensumstände *m/pl.* τὰ κατὰ τὸν βίον συμβάντα, ἡ τοῦ βίου τύχη, τὰ περὶ τὸν βίον, τὰ τοῦ βίου, auch bloß ἡ τύχη.

Lebensunterhalt *m* ὁ βίος, ἡ βιοτή, ἡ ζωή, τὰ ἐπιτήδεια, τὸ ἀναγκαῖα, αἱ εἰς τὸν βίον ἀφορμαί, ὁ σῖτος, τὰ πρὸς τὸν βίον (χρήσιμα), τὰ εἰς τροφὴν δέοντα, sich seinen ~ durch etw. erwerben ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον ἀπό τινος oder ποιοῦντά τι, πορίζειν ἑαυτῷ τὸν βίον ποιοῦντά τι.

Lebensverachtung *f* ἡ τοῦ ζῆν ὑπεροψία, mit ~ οὐ φειδόμενος τῆς ψυχῆς.

Lebensverhältnisse *n/pl.* τὰ περὶ τὸν βίον, τὰ τοῦ βίου, αἱ τύχαι, in allen ~n ἐν ἁπάσαις ταῖς τύχαις.

lebensvoll ἔμψυχος (2), ζωτικός.

Lebenswandel *m* ὁ βίος, οἱ τρόποι (Charakter).

Lebenswärme *f* ἡ ζωτικὴ θερμότης (ητος).

Lebensweg *m* ἡ τοῦ βίου ὁδός.

Lebensweise *f* ὁ βίος, ἡ δίαιτα, s. Lebensart.

Lebensweisheit *f* τὸ φρόνιμον, ἡ σωφροσύνη, ἡ σοφία, ἡ τοῦ καλῶς ζῆν ἐπιστήμη.

Lebenszeichen *n* τὸ ζωῆς τεκμήριον od. σημεῖον, noch ein ~ von sich geben ἔτι ἔμπνουν εἶναι, kein ~ von sich geben τεθνηκότι ἐοικότα κεῖσθαι.

Lebenszeit *f* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ βίος, ὁ αἰών (ῶνος), in der ganzen ~ παρ' ὅλον τὸν βίον, διὰ παντὸς τοῦ βίου, ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ.

Lebensziel *n* τὸ τοῦ βίου τέρμα od. τέλος.

Lebenszweck *m* ὁ τοῦ βίου σκοπός, ἡ αἵρεσις, ἡ προαίρεσις.

Leber *f* τὸ ἧπαρ (ατος), frei von der ~ weg reden οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν.

Leberader *f* ἡ ἡπατῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
Leberanschwellung *f* ἡ ἥπατος ζύμωσις.
leberartig, -ähnlich ἡπατοειδής.
Leberfisch *m* ὁ ἥπατος.
Leberfleck *m* ὁ φακός.
leberkrank ἡπατικός.
Leberkrankheit *f* ἡ ἡπατικὴ νόσος.
Leberlappen *m* ὁ λοβός.
Leberleiden *n* τὸ ἡπατικὸν πάθος.
Lebertran *m* τὸ ἀπὸ σελαχωδῶν ἔλαιον.
Leberverhärtung *f* τὸ τοῦ ἥπατος σκίρρωμα od. ὁ τοῦ ἥπατος σκίρρος.
Lebewohl sagen χαίρειν od. ἐρρῶσθαι λέγειν τινί, χαίρειν κελεύειν τινά, (j-n od. etw. aufgeben) χαίρειν ἐᾶν τινα od. τι.
lebhaft 1. (von der Bewegung) δεινός, σφοδρός, (im Tun) ἐκτενής, ἐνεργής, σπουδαῖος, πρόθυμος (2), (im Blick) γοργός. — **2.** (kräftig) ἰσχυρός, (deutlich) ἐναργής, (von Ortschaften und Gegenden) πολυάνθρωπος (2), etw. ~ betreiben σπεύδειν τι, σπουδῇ πράττειν τι, σπουδάζειν περί τι, es wird etw. ~ betrieben ἀκμάζει τι, etw. ~ empfinden πάνυ αἰσθάνεσθαι, ~e Empfindungen haben ἐμπαθῶς διακεῖσθαι, sich ~ erinnern καλῶς μεμνῆσθαι, einen ~en Eindruck auf j-n machen πάθος ἐμβάλλειν τινί, ἐμπαθῶς od. δεινῶς διατιθέναι τινά, ~er Traum τὸ ἐναργὲς ἐνύπνιον, ~e Vorstellung ἡ ἐναργὴς ἰδέα, eine ~e Sprache παθητικὴ λέξις, ~er Verkehr συχνὴ ἐπιμειξία.
Lebhaftigkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ σφοδρότης (ητος), ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ προθυμία, ἡ ἐνάργεια, ἡ γοργότης (ητος), ~ der Empfindungen τὸ πάθος, ἡ ἐμπάθεια.
Lebkuchen *m* ἡ μελιτοῦττα.
leblos ἄψυχος (2), ψυχῆς ἔρημος od. ἐστερημένος, (tot) νεκρός.
Leblosigkeit *f* ἡ ἀψυχία, τὸ ἄψυχον.
Lebtage *m/pl.* ὁ αἰών (ῶνος), sein ~ παρ' ὅλον τὸν βίον, διὰ παντὸς τοῦ βίου, (von der Vergangenheit in negativen Sätzen, noch nie) πώποτε, (von der Zukunft) οὔποτε.
Lebzeit: im Deutschen nur im *pl.*, bei meinen ~en ἐμοῦ ζῶντος, bei ~en Alexanders ζῶντος Ἀλεξάνδρου, κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου (βασιλεύοντος od. ἄρχοντος).
lechzen ἀφαύεσθαι, ἀφαυαίνεσθαι (P.), αὐχμεῖν, nach etw. ~ διψῆν τινος, χάσκειν πρός τι, δεινῶς ποθεῖν τι, ἐπιθυμεῖν, γλίχεσθαί τινος.
Lechzen *n* eig. ὁ αὐχμός, (heftige Begierde nach etw.) ἡ δίψα, ὁ δεινὸς πόθος τινός.
leck διάβροχος (2, vom Schiffe), das Schiff wird ~ ἡ ναῦς θαλαττοῦται, ein Schiff ~ machen ναῦν κατατραυματίζειν, das Schiff ist ~ ἡ ναῦς παραχαλᾷ.
Leck *n* τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥηγή, ein ~ bekommen (vom Schiffe) διάβροχον γίγνεσθαι.
lecken λείχειν, λιχμᾶσθαι, λιχμάζειν, übtr. (kosten) γεύεσθαί (M.) τινος.
Lecken *n* ἡ λεῖξις, gew. durch Verben.
lecker (von Menschen) λίχνος, τένθης, χναυστικός, ὀψοφάγος (2), ~ sein ὀψοφαγεῖν, (wohlschmeckend) ἁβρός, τρυφερός, ἥδιστος, ~es Essen τὸ λίχνευμα, τὸ ἥδυσμα, τὸ ὄψον, ἡ παροψίς (ίδος).
Leckerbissen *m* τὸ λίχνευμα, τὸ ἥδυσμα.
Leckerei *f* s. Leckerbissen; (Begierde nach leckeren Speisen) ἡ λιχνεία, ἡ τενθεία, ἡ ὀψοφαγία.
leckerhaft λίχνος.
Leckerhaftigkeit *f* ἡ λιχνεία, ἡ τενθεία.
Leckermaul *n* ὁ λίχνος, ὁ τένθης, ὁ χναυστικός, ὁ ὀψοφάγος, ὁ σινάμωρος, ein ~ sein τενθεύειν (u. M.), λιχνεύεσθαι (M.).
Leder *n* τὸ σκῦτος, τὸ δέρμα, τὸ χόριον, ἡ βύρσα, ἡ διφθέρα, ~ zubereiten, gerben βυρσοδεψεῖν, σκυτοδεψεῖν, βυρσεύειν, mit ~ überziehen βυρσοῦν, καταβυρσοῦν, διφθεροῦν, σκυτοῦν, von ~ gemacht σκύτινος, διφθέρινος.
Lederarbeiter *m* ὁ σκυτεύς, ὁ δερματουργός, ὁ σκυτοτόμος.
lederartig δερματικός, δερματώδης, σκυτώδης.
Lederbereiter *m* ὁ δερματουργός, ὁ σκυτοδέψης, ὁ βυρσεύς.
Lederbereitung *f* ἡ δερματουργία.
Lederhändler *m* ὁ βυρσοπώλης, ὁ διφθεροπώλης, ὁ σκυτοπώλης.
ledern δερμάτινος, διφθέρινος, βύρσινος, σκύτινος, übtr. (kalt, frostig) ψυχρός, ~er Brustharnisch ἡ σπολάς (άδος), ~e Decke, ~es Kleid ἡ δέρρις, ~er Ranzen, ~e Tasche ἡ διφθέρα (auch ~es Zelt).
Lederriemen *m* ἡ βυρσίνη.
Ledertasche *f* s. unter ledern.
ledig (leer) κενός, γυμνός, ἔρημος, (frei, gelöst) ἀπηλλαγμένος, ἀνειμένος, ἐλεύθερος, (unverheiratet) ἄγαμος (2, gew. von Männern), ἡ παρθένος (Jungfrau), ~ bleiben παρθενεύεσθαι (M.), ~er Stand ἡ ἀγαμία, ἡ ἀζυγία, einer Sache ~ werden ἀπαλλάττεσθαί (P.) od. ἐλευθεροῦσθαί (P.) τινος.
lediglich μόνον, παντελῶς, πάμπαν, παντάπασιν.
leer κενός, διάκενος (2), (entblößt) ἔρημος, γυμνός, übtr. (eitel, nichtig) κενός, μάταιος, ~e Worte μάταιοι λόγοι, ~e Hoffnungen κεναὶ ἐλπίδες, ~er Kopf κενὸς τοῦ νοῦ od. τῆς φρονήσεως, ~es Gerede ἡ κενολογία, ἡ ματαιολογία, ~es Gerede machen κενολογεῖν, ματαιολογεῖν.
Leerdarm *m* ἡ νῆστις (ιδος).
Leere *f* ἡ κενότης (ητος), ἡ ἐρημία u. d. *neutr.* d. *adj.*
leeren κενοῦν, ἐκκενοῦν, ἐρημοῦν, (ein Gefäß) ἐξαντλεῖν, den Becher ~ ἐκπίνειν.
Leerung *f* ἡ κένωσις.
Lefze *f* τὸ χεῖλος.
legal νόμιμος (2), ἔννομος (2), κατὰ τὸν νόμον.
legalisieren κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν od. καθιστάναι.
Legalität *f* τὸ νόμιμον, ἡ εὐνομία.
[1]**Legat** *m* (der Gesandte) ὁ πρεσβευτής.
[2]**Legat** *n* (das Vermächtnis) ἡ δωρεά, ἡ δόσις, j-m ein ~ vermachen δωρεὰν διδόναι τινί.
legen τιθέναι, hin- od. nieder~ κατατιθέναι, in Ordnung ~ διατιθέναι, διατάττειν, διακοσμεῖν, beiseite ~ ἀποτιθέναι (u. M.), eine Besatzung in eine Stadt ~ καθιστάναι φυλακὴν τῆς πόλεως od. φύλακας τῇ πόλει, j-n ins Gefängnis ~ παραδιδόναι od. ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, j-n in Fesseln ~ περιβάλλειν δεσμοῖς, βάλλειν εἰς δεσμούς, δεσμεύειν τινά, Holz ans Feuer ~ ξύλα ἐπιφέρειν τῷ πυρί, Eier ~ ᾠὰ τίκτειν, Hand an j-n od. an etw. legen χεῖρας ἐπιβάλλειν od. ἐπιφέρειν τινί, ἐγ-, ἐπιχειρεῖν τινι, Hand an sich legen διαχρῆσθαι ἑαυτόν, den Grund zu etw. ~ θεμέλιον βάλλεσθαί (M.) τινος, ἱδρύειν, κτίζειν τι, etw. an den Tag ~ δηλοῦν, ἀποφαίνειν, φανερὸν ποιεῖν τι, j-m etw. ans Herz ~ νουθετεῖν, παραινεῖν (j-n ermahnen), ἐπισκήπτειν τινί τι, j-m etw. in den Mund ~ ὑποβάλλειν τινὶ λόγον, j-m etw. zur Last ~ ἐπάγειν od. ἐπιφέρειν τινὶ αἰτίαν τινός, ein Schiff vor Anker ~ ναῦν προσορμίζειν, Geld auf Zinsen ~ ἀργύρια ἐπὶ τόκῳ ἀποδιδόναι, j-m das Handwerk ~ παύειν, καταπαύειν τινὰ ποιοῦντά τι, κολάζειν τινά, κατέχειν τινά, sich zu Bett ~ κατακλίνεσθαι (P.), κατακοιμᾶσθαι (P.), sich auf etw. ~ (etw. betreiben) διατρίβειν περί τι, ἔν, ἐπί und πρός τινι, σπουδάζειν περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, ἀσκεῖν τι, μελετᾶν τι, προσέχειν τινί, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich vor eine Stadt ~ (zur Belagerung) προσκαθέζεσθαι, προσεδρεύειν πόλει, περικαθῆσθαι πόλιν, sich aufs Bitten ~ τρέπεσθαι (M.) πρὸς ἱκεσίαν, sich ~ (aufhören) λήγειν, παύεσθαι, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.), (vom Winde) καθίστασθαι, καταστῆναι, (nachlassen) ἀνιέναι (ἧμι), (v. Schmerzen) λωφᾶν, (von der Furcht) λύεσθαι (P.).
Legen *n* ἡ θέσις, gew. durch Verben.

Legende *f* ὁ μῦθος, ὁ λόγος, τὸ μυθολόγημα.
Legendendichter *m* ὁ μυθοποιός, ὁ μυθολόγος.
Legendendichtung *f* ἡ μυθολογία.
Legion *f* ἡ τάξις, τὸ στρατόπεδον, τὸ τάγμα, τὸ τέλος (erst spät kommt, von dem latein. legio gebildet, ὁ λεγεών, ῶνος vor), übtr. (eine große Menge) τὸ πλῆθος.
legitim γνήσιος (von Kindern, Frauen), νόμιμος (gesetzlich), nicht ~ νόθος (unehelich), ἄνομος (2, gesetzwidrig).
Legitimation *f* ἡ πίστις, τὸ σύμβολον.
Legitimationskarte *f* τὸ σύμβολον.
legitimieren πιστοῦν, sich ~ πιστὰ παρέχειν.
Legitimität *f* ἡ γνησιότης (ητος), τὸ γνήσιον.
Lehen, Lehn *n* τὸ δῶρον, (als Länderei) τὸ ἔγκτημα, ὁ κλῆρος, ein Land als ~ haben καρποῦσθαι (M.) χώραν, ein Gut zum ~ geben διδόναι τινὶ χωρίον καρποῦσθαι.
Lehm *m* ὁ πηλός, mit ~ bestreichen πηλοῦν, περιχρίειν πηλῷ, ~ kneten πηλὸν φύρειν, aus ~ gemacht πήλινος.
lehmartig πηλώδης.
Lehmboden *m* τὰ πηλώδη (*neutr. pl.* von πηλώδης).
lehmern πήλινος.
lehmig πηλώδης.
Lehmwand *f* ὁ πήλινος τοῖχος.
Lehne *f* ὁ ἀνακλισμός, τὸ πρόσ-, ἐπίκλιντρον.
lehnen κλίνειν, an etw. προσ-, ἐπι-, ἐγκλίνειν τινί.
Lehnrecht *n* οἱ περὶ τῶν ὑποτελῶν χωρίων oder τῶν κλήρων νόμοι, ἡ ἐξουσία καρποῦσθαι (M.) χώραν τινά.
Lehnsgut *n* τὸ κατὰ κληρουχίαν παρειλημμένον χωρίον.
Lehnsherr *m* ὁ δούς (δεδωκώς) τινι ὑποτελὲς χωρίον.
Lehnsmann, Lehnsträger *m* ὁ κληροῦχος.
Lehnstuhl *m* ὁ κλιντήρ (ῆρος), τὸ ἀνάκλιντρον, ὁ κλισμός, ὁ θρόνος.
Lehramt *n* ἡ διδασκάλου τάξις, τὸ ἔργον τοῦ διδάσκειν.
Lehranstalt *f* τὸ διδασκαλεῖον, τὸ παιδαγωγεῖον, τὸ παιδευτήριον.
Lehrart *f* ἡ τοῦ διδάσκειν μέθοδος, ἡ διδασκαλία.
lehrbar διδακτός, παιδευτός.
Lehrbegierde *f* ἡ τοῦ διδάσκειν ἐπιθυμία.
lehrbegierig προθυμότατος εἰς διδασκαλίαν
Lehrbuch *n* τὸ διδασκαλικὸν σύγγραμμα. τὸ ἐγχειρίδιον.
Lehrbursche *m* ὁ παῖς ὁ ἐπὶ τέχνῃ παραδεδομένος.
Lehre *f* (das Lehren, die Unterweisung) ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, ἡ παιδεία. ἡ δίδαξις, einen Knaben in die ~ geben παῖδα ἐκδιδόναι ἐπὶ τέχνῃ. (Belehrung) τὸ δίδαγμα. ὁ λόγος. ἡ μάθησις, τὸ μάθημα, ἡ παραίνεσις, ἡ ὑποθήκη, gute ~n geben καλοὺς λόγους ὑποτίθεσθαί (M.) τινι. διδάσκειν τινά τι. sich etw. zur ~ nehmen νουθετεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, παράδειγμα ποιεῖσθαί (M.) τι, παραδείγματι χρῆσθαί τινι, eine ~ aus etw. ziehen μανθάνειν ἀπό τινος, das soll mir eine ~ sein τὰ παθήματά μοι μαθήματα γενήσεται, eine ~ (Wissenschaft) οἱ λόγοι, die ~ von Gott οἱ περὶ θεοῦ λόγοι. ἡ θεολογία.
lehren διδάσκειν τινά τι, παιδεύειν τινά. j-n eine Kunst. eine Wissenschaft ~ διδάσκειν τινὰ τέχνην, ἐπιστήμην, (zeigen, dartun) δηλοῦν, ἀποφαίνειν, δεικνύναι, ἀποδεικνύναι.
Lehrer *m* ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδευτής, auch d. *part.* d. Verben, ein geschickter, tüchtiger ~ ἀνὴρ διδασκαλικός, ~ der Kinder ὁ παιδαγωγός. ὁ παιδοτρίβης, j-n zum ~ haben χρῆσθαί τινι διδασκάλῳ, προσφοιτᾶν τινι.
Lehrerin *f* ἡ διδάσκαλος, auch d. *part.* d. Verben.
lehrfähig διδασκαλικός (fähig zum Lehren), μαθητικός (fähig zum Lernen).
Lehrfähigkeit *f* τὸ διδασκαλικόν (Fähigkeit zu lehren), τὸ μαθητικόν (Fähigkeit zum Lernen).
Lehrgabe *f* τὸ διδασκαλικόν.
Lehrgang *m* ἡ διδασκαλία.
Lehrgebäude *n* τὸ σύστημα.
Lehrgedicht *n* τὸ διδακτικὸν od. παραινετικὸν ἔπος.
Lehrgegenstand *m* τὸ μάθημα.
Lehrgeld *n* τὸ δίδακτρον, τὸ διδασκάλιον (gew. *pl.*).
lehrhaft διδασκαλικός.
Lehrherr *m* ὁ διδάσκαλος.
Lehrjahre: die ~ antreten ἄρχεσθαι ἐκμανθάνειν τέχνην.
Lehrjunge, Lehrling *m* ὁ μαθητής.
Lehrmeister *m* ὁ διδάσκαλος.
Lehrmethode *f* ἡ τοῦ διδάσκειν μέθοδος.
Lehrmittel *n/pl.* etwa τέχναι καὶ πόροι τοῦ διδάσκειν.
lehrreich ἔχων καλὴν τὴν παραίνεσιν, ὑποθέμενος σοφοὺς λόγους, ὠφέλιμος, χρήσιμος (2), ~ sein für etw. παιδεύειν τι.
Lehrsaal *m* τὸ διδασκαλεῖον, τὸ παιδευτήριον.
Lehrsatz *m* τὸ θεώρημα, τὸ δόγμα.
Lehrstand *m* ἡ τῶν διδασκάλων τάξις, οἱ τὰς τέχνας ἐπαγγελλόμενοι.
Lehrstuhl *m* ὁ θρόνος, ἡ καθέδρα.
Lehrvortrag *m* ὁ διδασκαλικὸς λόγος.
Lehrzeit *f* ὁ τῆς μαθητείας od. διδασκαλίας χρόνος.
Leib *m* 1. τὸ σῶμα (im Gegensatz zur Seele), gut bei ~e sein εὐσωματεῖν, j-m zu ~e gehen ἐπιτίθεσθαί τινι, (mit Worten) καθάπτεσθαί (M.) τινος, sich etw. vom ~e halten πόρρωθεν ἀσπάζεσθαί (M.) τι, offener ~ ἡ κοιλία ὑπάγουσα, bleib mir vom ~e βάλλ' εἰς κόρακας, ἔρρε, beileibe nicht μηδαμῶς, μὴ σύ γε, εὐφήμει, μὴ γένοιτο, οὐ πάνυ. — 2. (Bauch) ἡ γαστήρ (ρός).
Leibarzt *m* ὁ ἀρχίατρος.
Leibbinde *f* ἡ μίτρα, ἡ ζώνη.
Leibchen *n* ὁ χιτωνίσκος. τὸ περιβόλαιον.
leibeigen δούλειος, δούλιος (2), der Leibeigene ὁ δοῦλος, ~ sein δουλεύειν.
Leibeigenschaft *f* ἡ δουλεία.
leiben: im Deutschen nur in der Verbindung wie er leibt und lebt αὐτός, ἐναργής, der Teufel wie er leibt u. lebt διάβολος αὐτότατος.
Leibesbeschaffenheit *f* ἡ τοῦ σώματος ἕξις, gute. schlechte ~ ἡ εὐεξία, ἡ καχεξία, von guter, schlechter ~ εὐεκτικός, καχεκτικός, kräftige ~ ἡ τοῦ σώματος ῥώμη.
Leibeserbe *m* ὁ κατὰ φύσιν κληρονομῶν τινα.
Leibesfrucht *f* ὁ τόκος, τὸ ἔμβρυον (letzteres die noch nicht geborene), die ~ abtreiben φθείρειν, διαφθείρειν od. ἐκβάλλειν τὸ ἔμβρυον.
Leibesgestalt *f* τὸ τοῦ σώματος εἶδος od. σχῆμα.
Leibesgröße *f* τὸ τοῦ σώματος μέγεθος, ἡ ἡλικία.
Leibeskraft *f* ἡ ῥώμη, ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς, bei guter ~ sein ἀκμάζειν τὸ σῶμα (auch τῷ σώματι). aus Leibeskräften κατὰ δύναμιν, ἀνὰ κράτος, ὅσον τις δύναται μάλιστα.
Leibesöffnung *f* ἡ κοιλιολυσία.
Leibespflege *f* ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια oder θεραπεία.
Leibesschaden *m* τὸ πήρωμα, ἡ πήρωσις.
Leibesschmerz *m* τὸ τοῦ σώματος od. ἐν σώματι ἄλγος.
Leibesschwäche *f* ἡ ἀσθένεια.
Leibessen *n* τὸ ἥδιστον od. κεχαρισμένον ἔδεσμα.
Leibessorge *f* ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια.
Leibesstärke *f* ἡ ῥώμη.
Leibesstrafe *f* ἡ τιμωρία, ἡ κόλασις, τὸ κόλασμα, αἱ πληγαί.
Leibesübel *n* τὸ κατὰ τὸ σῶμα κακόν.
Leibesübung *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις. ὁ γυμνικὸς ἀγών (ῶνος). ~en treiben, anstellen ἀσκεῖν τὸ σῶμα, γυμνάζεσθαι (M.).
Leibgarde, -wache *f* ἡ τοῦ σώματος φυλακή, οἱ σωματοφύλακες. οἱ δορυφόροι. τὸ δορυφόρημα. j-s ~ sein δορυφορεῖν τινα u. τινι, ~ zu Pferde (im makedonischen Heere) οἱ ἑταῖροι, ~ zu Fuß οἱ πεζέταιροι.
Leibgericht *n* τὸ ἥδιστον ὄψον od. σιτίον.
Leibgurt, -gürtel *m* ἡ μίτρα, ὁ ζωστήρ (ῆρος).
leibhaft, -haftig ἐναργής, ἀληθινός, auch αὐτός, αὐτότατος.
leiblich (körperlich) σωματικός. ὁ, ἡ, τὸ τοῦ σώματος od. περὶ τὸ σῶμα od. ἐν τῷ σώματι oder κατὰ τὸ

σῶμα, (von Geschwistern) ὁμομήτριος (2) καὶ ὁμοπάτριος (2), ~er Bruder ὁ αὐτάδελφος, ~e Schwester ἡ αὐτάδελφος, ~er Sohn ὁ αὐτόπαις (παιδος), ὁ φύσει παῖς, ὁ κατὰ φύσιν υἱός, ~er Vater ὁ φύσει od. γόνῳ πατήρ.

Leibpferd *n* ὁ ἵππος, ᾧ τις χρῆται.

Leibrente *f* τὸ ἀποτίμημα.

Leibrock *m* ὁ χιτών (ῶνος).

Leibschmerzen *m/pl.*, **-schneiden** *n* ὁ στρόφος (u. *pl.*), ~ haben στροφοῦσθαι (P.), στρέφεσθαι (P.) τὴν γαστέρα.

Leibspeise *f* s. Leibessen, Leibgericht.

Leibtrabant *m* ὁ δορυφόρος.

Leibtrank *m* τὸ ἥδιστον od. κεχαρισμένον ποτόν.

Leibwache *f* s. Leibgarde.

Leibwächter *m* ὁ σωματοφύλαξ (κος), ὁ τοῦ σώματος φύλαξ, ὁ δορυφόρος, j-s ~ sein δορυφορεῖν τινα u. τινι.

Leichdorn *m* ὁ κατὰ τὸν πόδα (oder τοὺς πόδας) ἧλος.

Leiche *f* (Leichnam) ὁ νεκρός, τὸ σῶμα, (Leichenbegängnis) ἡ ταφή, ὁ τάφος, mit zur ~ gehen ἕπεσθαι πρὸς τὸν τάφον.

leichenähnlich, -artig νεκρώδης, νεκροειδής.

Leichenbegängnis *n* ἡ ταφή, ὁ τάφος, τὸ κῆδος, ἡ κηδεία, ἡ ἐκφορά, ἡ ἐκκομιδή, τὰ ἐντάφια, ὁ ἐνταφιασμός, j-m ein ~ halten ταφὰς ποιεῖσθαί (M.) τινος, τὰ νόμιμα od. νομιζόμενα ποιεῖσθαί (M.) τινι, θάπτειν τινά, das ~ besorgen κηδεύειν, dem ~ beiwohnen συνεκφέρειν.

Leichenbegleiter *m* ὁ συνεκφέρων, ὁ ἀφικόμενος ἐπὶ τὸ κῆδος, ὁ ἀκολουθῶν ἐπ' ἐκφοράν.

Leichenbegleitung *f* οἱ ἀκολουθοῦντες πρὸς τὸν τάφον od. ἐπ' ἐκφοράν.

Leichenbesorger *m* ὁ τῆς ταφῆς κηδευτής.

Leichenbesorgung *f* ἡ τῆς ταφῆς κηδεία.

Leichenbestatter *m* ὁ ἐνταφιαστής.

Leichenbestattung *f* ἡ ταφή, ὁ τάφος, ἡ κηδεία.

Leichenbitter *m* ὁ καλῶν ἐπὶ τὰ νομιζόμενα τῷ τελευτήσαντι ἀκολουθεῖν.

leichenblaß πελιτνός, πελιός, νεκρώδης, νεκρικός, ~ werden πελιοῦσθαι, πελιαίνεσθαι (P.).

Leichenblässe, -farbe *f* ἡ πελιτνότης, ἡ πελιότης (ητος).

Leichenessen, -mahl *n* ὁ τάφος, τὸ περίδειπνον, ein ~ geben od. halten περίδειπνον ποιεῖν, am ~ teilnehmen περιδειπνεῖσθαι (M.).

Leichenfackel *f* ἡ ἐντάφιος δᾴς (δός).

Leichenfarbe *f* τὸ πελιτνόν (πελιόν) χρῶμα.

leichenfarbig s. leichenblaß.

Leichenfeier *f*, **-fest** *n* αἱ ταφαί, τὰ νεκύσια.

Leichenfrau *f* ἡ νεκροκόμος.

Leichengedicht *n* ἡ ἐπιτάφιος ᾠδή, τὸ ἐπιτυμβίδιον.

Leichengefolge *n* s. Leichenbegleitung.

Leichengepränge *n* ἡ περὶ τὸν τάφον μεγαλοπρέπεια.

Leichengeruch *m* ἡ ἀπὸ νεκρῶν ὀσμή od. δυσωδία.

Leichengesang *m* s. Leichengedicht.

Leichengewand, -kleid *n* τὸ ἐντάφιον.

Leichengewölbe *n* ἡ θήκη.

leichenhaft νεκρώδης.

Leichenhaus *n* ἡ οἰκία ἡ ἔχουσα τὸν νεκρόν od. ἐν ᾗ πρόκειται ὁ νεκρός.

Leichenhügel *m* τὸ σῆμα.

Leichenklage *f* ὁ θρῆνος.

Leichenkosten *pl.* ἡ περὶ τὸν τάφον δαπάνη, τὰ ἐντάφια.

Leichenmahl *n*, **-schmaus** *m* τὸ ἐπιτάφιον δεῖπνον, τὸ περίδειπνον.

Leichenordnung *f* οἱ περὶ τὰς ταφὰς νόμοι.

Leichenrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος, eine ~ auf j-n halten ἔπαινον od. λόγον λέγειν ἐπί τινι.

Leichenspiele *n/pl.* οἱ ἐπιτάφιοι ἀγῶνες, ~ feiern, veranstalten ἐπιτάφιον ἀγωνίζεσθαι (M.).

Leichenstein *m* τὸ μνῆμα, τὸ μνημεῖον, τὸ σῆμα, ἡ στήλη.

Leichenträger *m* ὁ τοὺς νεκροὺς ἐκφέρων.

Leichentuch *n* τὸ ἐντάφιον (στρῶμα).

Leichenwagen *m* τὸ νεκροφόρον ἅρμα.

Leichenzug *m* ἡ ταφή, ἡ ἐκφορά, οἱ πρὸς τὸν τάφον ἑπόμενοι.

Leichnam *m* ὁ νεκρός, τὸ σῶμα.

leicht 1. (von Gewicht) κοῦφος, ἀβαρής, ~ machen κουφίζειν, ἐπικουφίζειν. — 2. (erträglich) ἐλαφρός, κοῦφος, βραχύς, μέτριος, ein ~er Schmerz ἐλαφρὸν ἄλγος, eine ~e Mühe κοῦφος od. ὀλίγος πόνος. — 3. (dünn, zart) λεπτός, κοῦφος, ein ~es Kleid λεπτὴ ἐσθής (ῆτος). — 4. (nicht mühsam) ῥᾴδιος, εὐμαρής, πρόχειρος (2), οὐ χαλεπός, ~ zu mit *inf.*: gew. durch Zssgn mit εὐ, zB. ~ aufzulösen εὐδιάλυτος (2, wie alle diese Zssgn), ~ auszusprechen εὐπρόφορος, ~ zu bebauen εὐγεώργητος, ~ zu begreifen εὔληπτος, εὐμαθής, ~ zu belehren εὐδίδακτος, ~ einzunehmen εὐάλωτος, ~ einzusehen εὐκατανόητος, ~ zu erbitten εὐπαραίτητος, ~ zu erkennen εὔγνωστος, ~ zu finden εὐεύρετος, ~ zu verdauen εὔπεπτος, ~ zu zählen εὐαρίθμητος usw. — 5. (~ beweglich) ἐλαφρός, ~e Soldaten οἱ ψιλοί, οἱ γυμνῆτες, ~e Bewaffnung ἡ ψιλὴ σκευή. — 6. (leichtsinnig) ἐλαφρός, κουφόνους. — 7. (unbedeutend) ἐλαφρός, μέτριος, βραχύς, etw. ~ nehmen ἐν ἐλαφρῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, ein ~es Herz haben ἀλύπως ἔχειν, sein Herz ~ machen (erleichtern) κουφίζεσθαι (M.), *adv.* ῥᾳδίως, κούφως, ἀπόνως, εὐμαρῶς, ἐλαφρῶς, ταχύ, ~ zornig werden ῥᾴδιον εἶναι πρὸς ὀργήν, ~ lernen ταχὺ μανθάνειν, als Ausdruck der Möglichkeit steht der *opt.* mit ἄν, zB. dies könnte ~ auch ein Kind verstehen τοῦτο κἂν παῖς γνοίη, das kann ~ geschehen τάχ' ἂν γένοιτο τοῦτο, γένοιτ' ἄν.

leichtbekleidet γυμνός.

leichtbewaffnet κοῦφος, ψιλός, κούφως ὡπλισμένος.

leichtbeweglich εὐκίνητος (2).

leichtfertig κοῦφος, ῥᾴθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2), εὐχερής, ἀκόλαστος (2), ~ sein, handeln, verfahren ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθυμεῖν, *adv.* εἰκῇ.

Leichtfertigkeit *f* ἡ κουφότης (ητος), ἡ ῥᾳδιουργία, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀκολασία (als Eigenschaft), τὸ ῥᾳδιούργημα (als Sache).

leichtfüßig ἐλαφρός, ταχύς, εὐπετής, ἐλαφρόπους.

Leichtfüßigkeit *f* ἡ ἐλαφρότης (ητος).

leichtgerüstet κοῦφος, ψιλός.

leichtgläubig εὐπειθής, εὔπειστος (2), εὔπιστος (2).

Leichtgläubigkeit *f* ἡ εὐπείθεια od. d. *neutr.* d. *adj.*

leichthin ἐλαφρῶς, κούφως, εὐπετῶς.

Leichtigkeit *f* (an Gewicht) ἡ κουφότης (ητος), (Behendigkeit) ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ εὐχέρεια, (in der Bewegung) ἡ εὐπέτεια, (an Mühe) ἡ εὐμάρεια, ἡ ῥᾳστώνη, (in der Arbeit u. im Handeln) ἡ ῥᾳδιουργία, (~ etw. sich zu verschaffen) ἡ εὐπορία, mit ~ εὐχερῶς.

leichtlich ἐλαφρῶς, τάχα, ῥᾳδίως, τάχ' ἄν.

Leichtsinn *m* ἡ κουφότης (ητος), ἡ κουφόνοια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ῥᾳδιουργία.

leichtsinnig κοῦφος, ἐλαφρός, κουφόνους, ῥᾳδιουργός, ῥᾴθυμος (2), ~ handeln, leben ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθυμεῖν, ~e Handlung τὸ ῥᾳδιούργημα.

leichtverständlich εὐμαθής, εὔγνωστος (2), auch εὐσύνετος (2).

Leid *n* (Kummer, Schmerz) ἡ λύπη, τὸ πάθος, (um einen Verstorbenen) τὸ πένθος, um j-n ~ tragen πενθεῖν τινα, j-m ein ~ zufügen, antun λυπεῖν, ἀδικεῖν, κακουργεῖν τινα, κακὸν ποιεῖν τινα, sich ein ~ antun διαχρῆσθαι ἑαυτόν.

leid *adv.* es tut mir etw. ~ χαλεπῶς, βαρέως φέρω τι, λυποῦμαί τινι, ἀλγῶ τι, (es ist mir unangenehm) οὐκ ἐν ἐλαφρῷ ποιοῦμαί τι, (ich bereue es) μεταμέλομαι ποιησάμενός τι, λύπην ἔχω ἐπί τινι od. ἔκ τινος, (ich bedaure) ἐλεῶ τινα od. τι, (ich beklage) ὀδύρομαί τι.

leiden 1. πάσχειν, κακῶς πάσχειν, νοσεῖν, πονεῖν, (aushalten, ertragen) φέρειν, ὑποφέρειν, ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν τι, καρτερεῖν, ἐγκαρτερεῖν τι, ἀντέχειν πρός τι, Schmerzen ~ ἀλγεῖν, πονεῖν, Not, Mangel ~ ἀπορεῖν, ταλαιπωρεῖν, Strafe ~ δίκην διδόναι, ὑπ-

ἔχειν ζημίαν, περιπίπτειν ζημίᾳ, Unrecht ~ ἀδικεῖσθαι (P.), Schaden ~ βλάπτεσθαι (P.), Nachteil, Verlust ~ ἐλαττοῦσθαι (P.), κακοῦσθαι, μεῖον ἔχειν, Schiffbruch ~ ναυαγεῖν, unschuldig (unverschuldet, unverdient) ~ ἀνάξια πάσχειν. — 2. j-n od. etw. ~ können φέρειν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαί τινα u. τι, ich kann j-n od. etw. wohl ~ ἀρέσκει μοί τις u. τι, ἀγαπῶ τινα u. τι, φιλῶ τινα u. τι, κεχαρισμένος μοί ἐστί τις, προσφιλῶς διάκειμαί τινι, j-n (etw.) nicht ~ können ἄχθεσθαί τινι u. ἐπί τινι, ἀηδῶς ἔχειν τινί, μισεῖν τινα. — 3. (geschehen lassen) ἐᾶν, περιορᾶν τι, ~ daß j. etw. tut περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι.

Leiden *n* (als Zustand) τὸ πάθος, τὸ πάθημα, (Erduldung) ἡ ἀνοχή, ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, (Unglück) τὸ κακόν, τὸ δεινόν, ἡ ταλαιπωρία, ~ erdulden κακὰ ὑπομένειν od. πάσχειν, ἐν κακοῖς oder δεινοῖς εἶναι, j-m ~ verursachen κακὰ ποιεῖν od. ἐργάζεσθαί (M.) τινα.

leidend πάσχων, der ~e Zustand ἡ πάθη, ἡ πάθησις, τὸ πάθημα, (Übles, Unglück erduldend) ἀτυχής, ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), κακῶς πάσχων, κακῶς ἔχων, der ~e Teil τὸ σαθρόν od. τὸ νοσοῦν (vom Körper), übtr. ὁ ἀδικούμενος od. ἀδικηθείς, ὁ ἥττων, ὁ ἡττώμενος, der ~e Teil sein ἡττᾶσθαι, ἀδικεῖσθαι (P.), μεῖον ἔχειν, sich ~ verhalten ἡσυχάζειν, καρτερεῖν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν.

leidenfrei ἀπαθής, κακῶν ἀπηλλαγμένος od. ἐλεύθερος od. ἄπειρος (2).

Leidenschaft *f* τὸ πάθος, τὸ πάθημα, ἡ ὀργή (auch *pl.*, Zorn), ἡ ἐπιθυμία (Begierde), rasende ~ ἡ μανία, heftige ~ τὰ δεινὰ πάθη, frei von ~en ἀπαθής, Freiheit von ~en ἡ ἀπάθεια, die Herrschaft über ~en ἡ ἐγκράτεια, die ~en beherrschen κρείττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, in ~ sein ἐμπαθῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, μαίνεσθαι (P.), μανικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, in ~ geraten καταστῆναι εἰς πάθος, μανῆναι, ἐκμανῆναι, j-n in ~ versetzen ἐμβάλλειν τινὶ ἐπιθυμίαν od. ὀργήν, mit ~ lieben ἐρωτικῶς ἔχειν τινός.

leidenschaftlich (von Personen) σφοδρός, ὀξύς, θερμός, ἐμπαθής, θυμοειδής, (von Handlungen) δεινός, σφοδρός, ~e Liebe ὁ δεινὸς ἔρως (ωτος), ~ in j-n verliebt sein ἐμμανικῶς ἐρᾶν τινος.

Leidenschaftlichkeit *f* ἡ ἐμπάθεια, ἡ ὀργή, ἡ σφοδρότης, ἡ ὀξύτης, ἡ θερμότης (ητος) und d. *neutr.* der *adj.*

leidenschaftslos ἀπαθής, ἀτάρακτος (2), μέτριος, σώφρων, εὔκολος (2).

Leidenschaftslosigkeit *f* ἡ ἀπάθεια, ἡ εὐκολία, ἡ μετριότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀταραξία.

Leidensgefährte, -genosse *m* ὁ συμπάσχων od. συμπαθών τινι, ὁ μετέχων od. μετασχών τινι τῶν κακῶν.

Leidensgeschichte *f* οἱ περὶ τῶν κακῶν τινος λόγοι.

Leidenstag *m* ἡ ἡμέρα μεστὴ κακῶν, *pl.* ἡ κακοπραγία, ἡ ταλαιπωρία.

leider φεῦ od. ὃ μὴ ὤφελε γενέσθαι.

leidig (lästig, beschwerlich) χαλεπός, ἐπαχθής, βαρύς, (schädlich) βλαβερός, (traurig) λυπηρός, ἀνιαρός, (elend) ἄθλιος, (schlecht, nichts wert) φαῦλος, οὐδενὸς ἄξιος, (unbrauchbar, unnütz) ἄχρηστος (2), ἀχρεῖος (2), (schändlich) αἰσχρός.

leidlich μέτριος, ἀνεκτός, ὑποιστός, sich ~ befinden μετρίως πράττειν.

Leidlichkeit *f* ἡ μετριότης (ητος), τὸ μέτριον.

leidlos ἄλυπος (2).

Leidlosigkeit *f* ἡ ἀλυπία.

Leidtragen *n* τὸ πένθος.

leidtragend πένθος ἔχων od. ἄγων, πενθικῶς ἔχων.

Leidwesen *n* τὸ πάθος, τὸ πένθος, ἡ λύπη, ὁ ὀδυρμός, ὁ ὀλοφυρμός, zu meinem ~ ἀχθομένῳ od. λυπουμένῳ μοι.

Leier *f* ἡ λύρα, τὸ βάρβιτον, ἡ βάρβιτος, auf der ~ spielen λυρίζειν, βαρβιτίζειν, zur ~ singen κιθαρῳδεῖν, (als Sternbild) ἡ λύρα.

leierähnlich, -artig λυροειδής.

Leierchen *n* τὸ λύριον.

Leiermacher *m* ὁ λυροποιός.

Leiermädchen *n* ἡ λυρῳδός.

Leiermann *m* ὁ λυριστής, ὁ βαρβιτιστής.

leiern (auf der Leier spielen) λυρίζειν, übtr. (zögern) βραδύνειν, μέλλειν, διαμέλλειν.

Leierspiel *n* (als Sache) ἡ λύρα, (als Handlung) ἡ τῆς λύρας κροῦσις.

Leierton *m* ὁ τῆς λύρας φθόγγος.

leihen κιχράναι, διδόναι τινί τι, (auf Zinsen) δανείζειν τινί τι (ἐπὶ τόκῳ), (als Darlehn empfangen) δανείζεσθαι (M.), übtr. j-m ein williges Ohr ~ παρέχειν τὰ ὦτά τινι, ὑπακούειν τινός.

Leihen *n* ἡ χρῆσις, ὁ δανεισμός.

Leiher *m* ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων), (der ein Darlehn nimmt) ὁ δανειζόμενος, ὁ δανεισάμενος.

Leihkauf *m* τὸ προτίμιον.

Leim *m* ἡ κόλλα, Vogel~ ὁ ἰξός.

leimen κολλᾶν, συγκολλᾶν.

Leimen *n* ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις.

Leimhändler *m* ὁ κολλοπώλης.

leimig κολλώδης, ἰξώδης, ἐχέκολλος (2).

Leimkocher *m* ὁ κολλεψός.

Leimrute *f* ὁ ἰξευτήριος od. ἰξευτικὸς κάλαμος, ἡ ῥάβδος, mit ~n Vögel fangen ἰξεύειν.

Leimsieder *m* s. Leimkocher.

Lein *m* τὸ λίνον (Flachs), τὸ λινόσπερμον (Leinsamen).

Leine *f* ἡ λινέα, ὁ σχοῖνος, τὸ σχοινίον, ἡ σειρά, (für Hunde) ὁ κυνοῦχος, ὁ κυνόδεσμος.

leinen λινοῦς (auch durch d. *gen.* λίνου).

Leinmehl *n* τὸ λίνου σπέρμα κεκομμένον.

Leinöl *n* τὸ ἀπὸ τοῦ λίνου σπέρματος ἔλαιον.

Leinpflanze *f* τὸ λίνον, ἡ λινοκαλαμίς (ίδος).

Leinsamen *m* τὸ λίνου σπέρμα, τὸ λινόσπερμον.

Leinwand *f* τὸ λίνον, ἡ ὀθόνη, feine ~ ἡ σινδών (όνος), grobe ~ ὁ φώσων (ωνος), Bereitung der ~ ἡ λινουργία, ~ tragen λινᾶ φορεῖν.

Leinwandhändler *m* ὁ ὀθονιοπώλης.

Leinweber *m* ὁ λινουργός, ὁ λινοποιός, ὁ λινύφος, ὁ ὀθονοποιός, die Werkstatt des ~s τὸ λινουργεῖον.

Leinweberei *f* ἡ λινουργία.

leise ἥσυχος, ἠρεμαῖος, ~ Stimme ἡ μικρὰ od. ὑφειμένη φωνή, ~r Tritt ἡ ἠρεμαία βάσις, *adv.* ἠρέμα (ἠρέμας), ἡσύχως, ὑφειμένως, σιγῇ (im Stillschweigen), ~, ~ σῖγα, σῖγα, ~r Verdacht ὑποψία τις, μικρὰ ὑποψία, ~s Gehör ὀξεῖα ἀκοή, ~r Schlag πληγὴ οὐκ ἰσχυρά.

Leiste *f* τὸ κράσπεδον, ἡ ταινία, (am menschlichen Körper) ὁ κενεών (ῶνος).

Leisten *m* (bei den Schuhmachern) ὁ καλάπους (οδος), τὸ καλαπόδιον, Schuster, bleib bei deinem ~ (Sprichw.) μὴ σύ γ' ὑπὲρ τὴν κρηπῖδα, alles über einen ~ schlagen (Sprichw.) πάντα τῆς αὐτῆς τιμῆς ἀξιοῦν, ἴσα καὶ ὅμοια πάντα ἀποφαίνειν, πάντα ἑνὶ καλάποδι ὑποδεῖν.

leisten 1. τελεῖν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν, πράττειν, διαπράττειν (u. M.), καταπράττειν, ἀνύτειν, ἐξανύτειν, παρέχειν (u. M.), j-m Dienste ~ χαρίζεσθαι (M.) τινι, ὑπηρετεῖν τινι, ὠφελεῖν u. εὐεργετεῖν τινα, j-m Gehorsam ~ πειθαρχεῖν τινι, πειθόμενον ἑαυτὸν παρέχειν τινί, Folge ~ ὑπακούειν, Gewähr od. Bürgschaft für etw. ~ ἐγγυᾶσθαί (M.) τι oder τινα, πίστιν oder πιστὰ διδόναι mit *inf.*, j-m Hilfe ~ βοηθεῖν τινι, ἐπικουρεῖν od. σύμμαχον γίγνεσθαί τινι, Widerstand ~ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀνθίστασθαί od. ἀντέχειν τινί, einen Eid ~ ὅρκον ὀμνύναι od. ποιεῖσθαι (M.), j-m Gesellschaft ~ συνεῖναί od. συγγίγνεσθαί τινι, ὁμιλεῖν τινι, bei etw. κοινωνεῖν oder μετέχειν τινί τινος, Zahlung ~ ἀποδιδόναι τὸ ὀφειλόμενον od. τὸ χρέος, καταβάλλειν ἀργύριον. — 2. (schaffen, z.B. von einem Künstler) ποιεῖν, ἐργάζεσθαι (M.), viel, wenig ~ πολύ, ὀλίγον δύνασθαι, ohne etw. zu ~ ἄνευ πραγμάτων, etw. ~ können ἀρκεῖν πρός τι, ἱκανὸν εἶναι πρός, εἰς od. ἐπί τι od. *inf.*

Leistenbinde *f* ὁ βουβωνίσκος, ὁ βουβωνοφύλαξ (κος).

Leistenbruch *m* ἡ βουβωνοκήλη.

Leistengeschwulst *f* ὁ βουβών (ῶνος).
Leistung *f* τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις, τὸ ἔργον, j-s ~en τά τινος, τὰ ὑπό τινος πραττόμενα, πεπραγμένα u. dgl., öffentliche ~ ἡ λειτουργία.
leistungsfähig ἱκανὸς εἰς, πρός od. ἐπί τι, δυνατὸς εἰς od. κατά τι.
Leistungsfähigkeit *f* ἡ ἱκανότης (ητος).
leiten 1. (eine bestimmte Richtung geben) ἄγειν, in gerader Richtung ~ εὐθύνειν, neben etw. hin ~ παράγειν, in etw. ~ εἰσάγειν, Wasser durch einen Kanal ~ ὀχετεύειν, zur Tugend ~ προτρέπειν od. προάγειν ἐπ' ἀρετήν. — 2. (Führer sein, anleiten) ἡγεῖσθαί (M.) τινι u. τινος, sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.), ἕπεσθαί τινι, der sich leicht ~ läßt εὐπειθής, εὐάγωγος (2), πειθαρχικός. — 3. (Anordner, Vorsteher sein) ἐπιστατεῖν τινος, πρυτανεύειν τι, διατάττειν, διοικεῖν τι, einen Chor ~ χορηγεῖν, ἡγεῖσθαι τοῦ χοροῦ, einen Knaben, Jüngling ~ παιδαγωγεῖν τινα, das ~de Prinzip τὸ ἡγεμονικόν, τὸ ἀρχηγόν.
[1]**Leiter** *m* ὁ ἡγεμών (όνος, Anführer), ὁ ἐπιστάτης (Vorsteher), gew. durch Verben.
[2]**Leiter** *f* ἡ κλῖμαξ (κος), τὸ βάθρον, τὸ ἀνάβαθρον, ἡ ἀποβάθρα, die Schenkel der ~ τὰ ἐνήλατα, die ~ anlegen προσάγειν, προσκλίνειν κλίμακας, auf ~n hinaufsteigen διὰ κλιμάκων ἀναβαίνειν, auf ~n hinabsteigen κατὰ κλίμακας καταβαίνειν.
leiterartig κλιμακώδης.
Leiterbaum *m* τὰ ἐνήλατα.
Leiterchen *n* τὸ κλιμάκιον, ἡ κλιμακίς (ίδος).
Leiterin *f* ἡ ἡγεμών (όνος).
Leitersprosse *f* ὁ τῆς κλίμακος βαθμός, ἡ τῆς κλίμακος βαθμίς (ίδος), τὸ κλιμάκιον, ὁ κλιμακτήρ (ῆρος).
Leiterwagen *m* ἡ ἅμαξα.
Leitfaden *m* (beim Unterricht) τὸ ἐγχειρίδιον.
Leithammel *m* ὁ κριὸς ἡγεμών (όνος), ὁ τῶν προβάτων ἡγεμών.
Leitseil *n* ὁ ῥυταγωγεύς.
Leitstern *m* ὁ ἀστὴρ (έρος) ἡγεμών (όνος).
Leitung *f* allg. ἡ ἀγωγή, (Oberleitung) ἡ ἡγεμονία, (der Pferde u. des Wagens) ἡ ἡνιοχεία, (Verwaltung) ἡ διοίκησις, Wasser~ ἡ ὀχετεία, ~ eines Chors ἡ χορηγία, eines Knaben, Jünglings ἡ παιδαγωγία, gew. durch Verben, zB. unter j-s ~ ἡγουμένου τινός, j-m die ~ von etw. überlassen ἐπιτρέπειν od. παραδιδόναι τινί τι.
Lektion *f* (das Vorgetragene) ἡ διδασκαλία, eine ~ halten διδασκαλίαν ποιεῖσθαι (M.), διδάσκειν τι, (die Aufgabe) τὸ μάθημα.
Lektor *m* ὁ διδάσκαλος.
Lektüre *f* (als Handlung) ἡ ἀνάγνωσις, (als Sache) τὸ ἀνάγνωσμα, τὸ βιβλίον (u. *pl.*), auch τὸ ἀκρόαμα (was vorgelesen wird), Freund von ~ ὁ φιλαναγνώστης, ein Freund von ~ sein φιλαναγνωστεῖν.
Lende *f* τὸ ἰσχίον, ἡ ἰξύς (ύος), ὁ μηρός, τὸ μηρίον.
Lendenbraten *m* τὰ ὀπτὰ μηρία.
Lendengegend *f* αἱ ψοιαί.
Lendengicht *f* ἡ ἰσχιάς (άδος).
lendenlahm πεπηρωμένος τὰ ἰσχία.
Lendenmark *n* ὁ ψοίτης μυελός.
Lendenmuskel *m*, *f* ἡ νεφρομήτρα, ἡ ψύα, ἡ ἀλώπηξ (εκος).
Lendenschmerz *m* ἡ ἰσχιάς (άδος), an ~ leidend ἰσχιακός, ἰσχιαδικός, an ~en leiden ἰσχιάζειν.
Lendenstück *n* τὸ μηρίον.
Lendenwirbel *m* ὁ ἀσφαλτίας (der erste), ὁ νεφρίτης σφόνδυλος (der letzte).
lenkbar εὐάγωγος (2), ἀγώγιμος (2), εὐπειθής.
Lenkbarkeit *f* ἡ εὐπείθεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
lenken 1. ἄγειν, gerade ~ εὐθύνειν, κατ-, ἀπ-, διευθύνειν, (Pferde u. Wagen) ἡνιοχεύειν, ἡνιοχεῖν, (ein Schiff) κυβερνᾶν. — 2. (anführen) ἡγεῖσθαί τινος, e-n Staat διοικεῖν, πράττειν τὰ τῆς πόλεως, j-n durch Worte ~ λόγοις πείθειν τινά, sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.), πειθαρχεῖν, ἕπεσθαί τινι, seitwärts ~ παράγειν, παρακάμπτειν, seine Gedanken auf etw. ~ τὸν νοῦν προσέχειν τινί, seine Augen, Blicke auf etw. ~ τὰς ὄψεις ἐφιστάναι ἐπί τι.
Lenker *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἐπι-, προστάτης, gew. durch Verben.
Lenkerin *f* ἡ ἡγεμών (όνος), ἡ ἐπιστάτις (ιδος), gew. durch Verben.
lenksam εὐάγωγος (2), ἀγώγιμος (2), εὐπειθής, (vom Pferde) πειθήνιος (2), εὐήνιος (2).
Lenksamkeit *f* ἡ εὐαγωγία, (vom Pferde) τὸ εὐήνιον.
Lenkseil *n* ὁ ῥυταγωγεύς, (Zügel) τὰ ἡνία.
Lenkung *f* ἡ ἀγωγή, ἡ ἡγεμονία, gew. durch Verben.
Lenz *m* τὸ ἔαρ (αρος), τὸ ἦρ (ἦρος), ἡ ὥρα.
Leopard *m* ἡ πάρδαλις (εως), ὁ λεοντόπαρδος, ὁ λεόπαρδος.
Lerche *f* ὁ (ἡ) κόρυδος (κορυδός), ὁ κορυδαλλός.
lernbar μαθητός.
Lernbegierde *f* ἡ φιλομάθεια (-μαθία).
lernbegierig φιλομαθής, ~ sein φιλομαθεῖν.
lernen μανθάνειν τί τινος od. παρά τινος, auch διδάσκεσθαι, παιδεύεσθαι ὑπό τινός τι, von etw. ~ μανθάνειν ἀπό τινος, genau ~ ἐκμανθάνειν (auch auswendig ~), leicht, schwer ~ εὐμαθῶς, δυσμαθῶς ἔχειν, eine Kunst, ein Gewerbe ~ μανθάνειν τέχνην, viel ~ πολυμαθεῖν, gerne ~ φιλομαθεῖν, j. kennen ~ εἰς πεῖραν ἀφικνεῖσθαί od. ἔρχεσθαί τινος, etw. kennen ~ ἐμπειρίαν κτήσασθαί τινος.
Lernen *n* ἡ μάθησις, τὸ μανθάνειν.
Lernende *m* ὁ μαθητής od. *part.* der Verben.
Lesart *f* ἡ γραφή, falsche ~ τὸ ἀπανάγνωσμα, verschiedene ~ τὸ διττογραφούμενον, Verschiedenheit der ~ ἡ διττογραφία, ἡ διφωνία, es findet eine verschiedene ~ statt διττογραφεῖται.
lesbar ὃ ἄν ᾖ οἷόν τε ἀναγνῶναι, auch σαφής, δῆλος (in deutlichen Zügen und darum zu lesen), ἀνεκτός, ἀνεκτῶς συγγεγραμμένος (erträglich zu lesen).
Lesbarkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Lesebuch *n* ὁ πίναξ (κος), ἡ πινακίς (ίδος), τὸ πινάκιον, ὁ πινακίσκος.
Leseholz *n* τὰ φρύγανα, ~ sammeln φρυγανίζειν (u. M.), φρύγανα συλλέγειν.
Leselust *f* τὸ φιλαναγνωστεῖν.
leselustig φιλαναγνώστης, ~ sein φιλαναγνωστεῖν.
lesen 1. ἀναγιγνώσκειν, ἀναλέγεσθαι (M.), ~ lernen τὰ γράμματα μανθάνειν, ~ können εἰδέναι τὰ γράμματα, gern ~ φιλαναγνωστεῖν, über etw. ~ (Vorlesungen über etw. halten) λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, διηγεῖσθαι (M.) περί τινος, übtr. j-m den Text ~ ἐπιτιμᾶν od. ἐπιπλήττειν τινί. — 2. (sammeln) συλλέγειν (u. M.), ἀπολέγειν (ablesen, zB. Früchte), ἀναλέγειν (u. M., auflesen).
Lesen *n* ἡ ἀνάγνωσις, gew. durch Verben.
lesenswert ἄξιος ἀναγνῶναι od. γνῶναι.
Lesepult *n* τὸ ἀναλογεῖον, τὸ ἀναγνωστήριον.
Leser *m* ὁ ἀναγνώστης, besser *part.* d. Verben.
Leserin *f* durch d. *part.* d. Verben.
leserlich ῥᾴδιος ἀναγνῶναι.
Leseübung *f* ἡ τοῦ ἀναγιγνώσκειν od. εἰς ἀνάγνωσιν ἄσκησις.
Leseunterricht *m* etwa τὸ τοῦ ἀναγιγνώσκειν δίδαγμα.
Lesezimmer *n* τὸ ἀναγνωστήριον.
Lesung *f* ἡ ἀνάγνωσις.
Letter *f* τὸ γράμμα.
letzen sich ἥδεσθαί, τέρπεσθαί (P.) τινι.
letzte allg. ἔσχατος, (der Zeit nach) ὕστατος, (der Zeit u. der Würde nach) τελευταῖος, die ~n οἱ ἐπὶ πᾶσιν, j-m die ~ Ehre erweisen ποιεῖν τινι τὰ νομιζόμενα, zum ~nmal τὸ τελευταῖον, ὕστατον.
letzthin νεωστί, ἔναγχος.
Leu *m* ὁ λέων (οντος).
Leuchte *f* ὁ λύχνος, ὁ φανός, τὸ φανίον, ὁ λαμπτήρ (ῆρος), ἡ λαμπάς (άδος).
leuchten λάμπειν, φαίνειν, φωτίζειν, (vom Blitz) ἀστράπτειν, in die Augen ~ (klar sein) δῆλον, κατάδηλον εἶναι, φαίνεσθαι (P.) mit *part.*, j-m ~ λύχνον προσ-

φέρειν τινί (das Licht hinhalten), προφαίνειν τινί (das Licht vortragen).

Leuchten *n* ἡ λάμψις, (des Blitzes) ἡ ἀστραπή.

leuchtend λαμπρός, φωτεινός.

Leuchter *m* ὁ λυχνοῦχος, ὁ λύχνος, ἡ λυχνία, τὸ λυχνεῖον, τὸ λυχνίδιον.

Leuchterbehältnis *n* ὁ λυχνεών (ῶνος).

Leuchterfuß, -stock *m* τὸ λυχνεῖον, ὁ λυχνοῦχος, ἡ λυχνία.

Leuchtkäfer *m* ἡ λαμπυρίς (ίδος).

Leuchtturm *m* τὸ φρυκτώριον, τὸ πυρσούριον, ἡ πυρσωρίς (ίδος), ὁ φάρος.

Leuchtwurm *m*, **-würmchen** *n* ἡ λαμπυρίς (ίδος).

leugnen ἀρνεῖσθαι, ἐξ-, ἀπαρνεῖσθαί (P.) τι, ἔξαρνον εἶναί od. γίγνεσθαί τι, ἀποφάναι, οὐ φάναι mit *inf.* (auch mit μὴ οὐ).

Leugnen *n* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις.

Leugner *m* durch d. *part.* d. Verben.

Leumund *m* ἡ φήμη (Ruf), ἡ δόξα (guter ~), in gutem, schlechtem ~ stehen εὖ, κακῶς ἀκούειν, j-n in einen üblen ~ bringen διαβάλλειν od. κακολογεῖν τινα.

Leute *pl.* οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἄνδρες, (das Volk) οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, (Soldaten) οἱ ἄνδρες, ~ (als militärische Anrede) ὦ ἄνδρες στρατιῶται, (Gesinde) οἱ οἰκέται, (Diener, Gefolge) οἱ περί od. ἀμφί τινα, die ~ in der Stadt οἱ ἐν τῇ πόλει, oft nicht übers., zB. die ~ sagen φασίν (enkl.), λέγουσιν, λέγεται, die ~ glauben νομίζουσιν, etw. unter die ~ bringen διαθρυλεῖν τι, διαφημίζειν τι, ἐκφέρειν τι εἰς τοὺς πολλούς, unter die ~ kommen (eig.) ἐξελθεῖν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, (bekannt werden) διαθρυλεῖσθαι (P.), διαδίδοσθαι εἰς τοὺς πολλούς, vor den ~n ἐν τῷ φανερῷ, ἐν πᾶσιν.

leutescheu φεύγων τοὺς ἀνθρώπους, μισάνθρωπος, δύσ-, ἀπρόσμεικτος (sämtlich 2).

Leutescheu *f* ἡ μισανθρωπία, d. *neutr.* d. *adj.*

Leutnant *m* ὁ ὑπολόχαγος.

leutselig φιλάνθρωπος, φιλοπροσήγορος, εὐπροσήγορος, εὔκολος, εὐπρόσοδος (sämtlich 2), φιλόφρων, κοινός, δημοτικός.

Leutseligkeit *f* ἡ φιλανθρωπία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ κοινότης (ητος), ἡ φιλοφροσύνη, d. *neutr.* d. *adj.*

Levkoie *f* τὸ λευκόν ἴον, τὸ λευκόϊον.

Levkoienöl *n* τὸ λευκόϊνον.

Lexikograph *m* ὁ λεξικογράφος.

Lexikon *n* τὸ λεξικόν.

Libation *f* ἡ σπονδή (gew. *pl.*), ἡ χοή (bsd. für Tote), eine ~ darbringen σπένδειν (u. M.), κατασπένδειν.

liberal ἐλευθέριος (2).

Liberalität *f* ἡ ἐλευθεριότης (ητος), mit ~ ἐλευθερίως, mit vieler ~ πάνυ γ' ἐλευθερίως.

libieren σπένδειν.

Licht *n* **1.** (das Helle im Ggsh zur Dunkelheit) τὸ φῶς (ωτός), τὸ φέγγος, ans ~ bringen ἐκφέρειν od. ἀνάγειν εἰς φῶς, φαίνειν. — **2.** übtr. φανερὸν ποιεῖν, δηλοῦν, das ~ der Welt erblicken ἔρχεσθαι εἰς τὸ φῶς, γίγνεσθαι, ans ~ kommen φαίνεσθαι (P.) mit *part.*, δηλοῦσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, nicht ans ~ kommen λανθάνειν mit *part.*, j-m im ~e stehen ἐπισκοτεῖν τινι, ἐπισκιάζειν τινί, sich selbst im ~e stehen αὐτὸν ἑαυτὸν βλάπτειν, aus dem ~e gehen ἀποσκοτίζειν, j-n hinters ~ führen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν τινα, bei ~ betrachten ὑπ' αὐγὰς ἰδεῖν, j-n in ein vorteilhaftes, gehässiges ~ stellen ἐπαινεῖν, διαβάλλειν τινά, es geht mir ein ~ auf μανθάνω, einer Sache ~ geben φωτίζειν τι, mehr ~ über etw. verbreiten πλέον φῶς ἅπτειν τινί. — **3.** (der leuchtende Körper) τὸ φῶς (allg.), ὁ λύχνος (Leuchte), ~ anzünden λύχνον ἅπτειν, ~ brennen λύχνον κάειν, bei ~ πρὸς (τὸν) λύχνον.

licht φανός, φωτεινός, λαμπρός, am (bei) ~em Tage ὑφ' ἡλίου, μεθ' ἡμέραν, κατὰ od. πρὸς φῶς.

Lichtanzünden *n* ἡ λυχναψία.

Lichtanzünder *m* ὁ λυχνάπτης.

lichtbringend φωσφόρος (2), φωταγωγός (2).

Lichtchen *n* τὸ λυχνίον, τὸ λυχνίδιον, ὁ λυχνίσκος.

lichten die Anker αἴρειν τὰς ἀγκύρας, (absegeln) ἀνάγεσθαι (M.), den Wald ~ ὑλοτομεῖν.

Lichten *n* (der Anker) ἡ ἀναγωγή, gew. durch Verben, (des Waldes) ἡ ὑλοτομία.

lichterloh brennen ἐκφλέγεσθαι (P), ὅλον κάεσθαι od. φλέγεσθαι (P).

Lichtglanz *m* ἡ φωταύγεια, ἡ αὐγή.

lichtgrau λευκόφαιος (2).

lichthell φωταυγής, λαμπρότατος, übtr. φανερός.

Lichtkreis *m* ὁ φωτεινὸς od. πεφωτισμένος κύκλος.

lichtleer ἀφώτιστος (2), σκοτεινός.

lichtlos ἀφεγγής.

Lichtlosigkeit *f* τὸ σκοτεινόν, ἡ ἀφέγγεια.

Lichtmasse *f* τὸ φῶς (ωτός), πολὺ τὸ φῶς.

Lichtmotte *f* ὁ πυραύστης, ἡ φάλαινα, ἡ ψώρα, ὁ ἠπίολος.

Lichtpunkt *m* τὸ φῶς (ωτός).

Lichtputze *f* τὸ λύχνου ἀπόμακτρον.

Lichtquell *m* ἡ τοῦ φωτὸς ἀρχή.

Lichtschere *f* s. Lichtputze.

lichtscheu φεύγων τὸ φῶς.

Lichtschnuppe *f* ὁ μύκης (ητος).

Lichtseite *f* τὰ φωτεινά, τὰ πρὸς τὸ φῶς τετραμμένα, übtr. τὰ ἀγαθά τινος.

Lichtstrahl *m* ἡ ἀκτίς (ῖνος), ἡ αὐγή.

Lichtträger *m* ὁ λυχνοφόρος.

Lichtung *f* (lichte Stelle im Walde) τὸ τῆς ὕλης ψίλωμα.

lichtvoll φωτεινός, (klar, deutlich) φανερός, σαφής, ἐναργής.

lieb φίλος, προσφιλής, ἀγαπητός (geliebt, geschätzt, teuer), ἀσπαστός, κεχαρισμένος, ἡδύς (angenehm, erfreulich), τίμιος (wert), ~haben ἀσπάζεσθαί (M.), φιλεῖν, ἀγαπᾶν τινα u. τι, j-n sehr ~haben ὑπερφιλεῖν τινα, j-n ~gewinnen ἄγασθαί (P.) τινα, etw. ~gewinnen ἐν ἡδονῇ γίγνεταί μοί τι, ἐραστὴς γίγνομαί τινος, ἔρωτα λαμβάνω τινός, es ist mir etw. ~ χαίρω τινί, κεχαρισμένον ἐστί μοι, ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, es ist mir ~ daß χαίρω u. ἥδομαι (P.) mit *part.* od. ὅτι od. εἰ, ~er wollen αἱρεῖσθαί (M.) τι πρό τινος, προαιρεῖσθαί (M.) τί τινος, auch bloß βούλεσθαι, warum nicht ~er? τί μᾶλλον ἤ; in der Anrede: mein ~er Freund, ~er Mann ὦ 'γαθέ, ὦ φίλε, ὦ φίλτατε, ~er (*adv.*) μᾶλλον, ἥδιστον, am ~sten μάλιστα.

liebäugeln νεύματι δηλοῦν τὸν ἔρωτα, mit j-m ~ ἐρωτικὸν βλέπειν πρός τινα od. προσβλέπειν τινί, auch θρύπτεσθαι, διαθρύπτεσθαι (P.) πρός τινα.

Liebchen *n* ἡ ἐρωμένη, τὸ ἐρώμενον, τὸ ἐρωμένιον, ἡ ἐρωτίς (ίδος).

Liebe *f* **1.** ἡ φιλία, ἡ φιλότης (ητος), ἡ ἀγάπη, ἡ ἀγάπησις (Zuneigung), ἡ εὔνοια (Wohlwollen), ἡ χάρις (ιτος, Gunst), zärtliche ~ (bsd. von Eltern u. Kindern) ἡ στοργή, ἡ φιλοστοργία, ~ zu den Kindern ἡ φιλοτεκνία, pflichtmäßige ~ (zu Gott, den Eltern, dem Vaterlande) ἡ εὐσέβεια, ~ zu j-m ἡ φιλία, ἡ εὔνοια usw. πρός od. εἴς τινα od. τινός, ~ zu dir ἡ σὴ φιλία, aus ~ εὐνοίᾳ, δι' εὔνοιαν, δι' od. ὑπ' εὐνοίας, κατ' εὔνοιαν od. φιλίαν, sich j-s ~ erwerben τὴν τινος φιλίαν κτήσασθαι, φιλίαν λαμβάνειν παρά τινος, niemandem zuliebe, niemandem zuleide οὔτε πρὸς φιλίαν οὔτε πρὸς ἔχθραν τινός, ~ zu j-m hegen φιλεῖν τινα, ἀγαπᾶν τινα, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ beweisen φιλίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ~ zu etw. ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), oft durch Zssgn mit φιλο-, zB. ~ zum Leben ἡ φιλοψυχία, ~ zum Ruhm ἡ φιλοδοξία, ~ zum Vaterlande ἡ φιλοπατρία, ~ zur Jagd ἡ φιλοθηρία, ἡ φιλοκυνηγία, ~ zur Arbeit ἡ φιλοπονία, ἡ φιλεργία. — **2.** (Geschlechts~) ὁ ἔρως (ωτος), sehnsüchtige ~ ὁ πόθος, ὁ ἵμερος, vor ~ brennen κάεσθαι (P.) ἔρωτι, in ~ entbrennen ἐκκάεσθαι (P.) τῷ ἔρωτι, gekränkte ~ ἡ ἐρωτικὴ λύπη, unglückliche ~ ἔρως δύσερως. — **3.** (Liebesgenuß) τὰ ἀφροδίσια, der ~ genießen ἀφροδισιάζειν.

Liebediener *m* ὁ κόλαξ (κος), ὁ θώψ (πός).
Liebedienerei *f* ἡ κολακεία, ἡ θωπεία.
liebekrank ἔρωτι νοσῶν, (unglücklich liebend) δύσερως (ωτος), κακῶς ἐρῶν.
Liebelei *f* ὁ μάταιος ἔρως (ωτος).
liebeln μάτην ἐρᾶν.
lieben φιλεῖν, ἀγαπᾶν τινα, εὐνοεῖν od. εὔνουν εἶναί τινι, προσφιλῶς ἔχειν τινί, φιλικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα (Zuneigung zu j-m hegen), στέργειν, φιλοστοργεῖν (von Eltern, Kindern und Geschwistern), ἐρᾶν u. ἔρασθαί τινος (von leidenschaftlicher Liebe, bsd. Geschlechtsliebe), ἀσπάζεσθαί (M.) τι (von Sachen), unglücklich ~ κακῶς ἐρᾶν, unglücklich ~d δύσερως (ωτος). oft durch Zssgn, zB. das Schöne ~ φιλοκαλεῖν, den Gewinn ~ φιλοκερδεῖν, die Wissenschaften ~ φιλολογεῖν, die Jagd ~ φιλοθηρεῖν, die Kunst ~ φιλοτεχνεῖν, den Ruhm ~ φιλοδοξεῖν.
Lieben *n* s. Liebe.
liebenswert, -würdig ἀξιοφίλητος, ἀξιαγάπητος, ἀξιέραστος, ἐράσμιος (sämtl. 2), ἐραστός, ἐπαφρόδιτος (2), (anmutig) χαρίεις, εὔ-, ἐπίχαρις.
Liebenswürdigkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Liebesabenteuer *n* ἡ ἐρωτικὴ συντυχία, *pl.* οἱ ἔρωτες, τὰ ἐρωτικά.
Liebesangelegenheit *f* τὰ ἐρωτικά.
Liebesantrag *m* οἱ ἐρωτικοὶ od. περὶ ἔρωτος λόγοι, j-m einen ~ machen προσφέρειν τινὶ λόγους περὶ ἔρωτος.
Liebesband *n* ὁ τοῦ ἔρωτος σύνδεσμος, auch bloß ὁ ἔρως (ωτος), ἡ εὔνοια.
Liebesbeweis *m* ἡ ἀγάπη, ἡ φιλία, ἡ φιλότης (ητος), ἡ χάρις (ιτος), τὸ φιλικὸν ἔργον.
Liebesbezeigung *f* ἡ φιλοφροσύνη, τὸ φιλοφρόνημα, ἡ χάρις (ιτος).
Liebesblick *m* τὸ ἐρωτικὸν βλέμμα.
Liebesbrief *m* ἡ ἐρωτικὴ ἐπιστολή, τὰ ἐρωτικὰ γράμματα.
Liebesbrunst *f* ὁ ἵμερος, ἡ πτόησις, ὁ δεινὸς ἔρως (ωτος).
Liebesdienst *m* ἡ χάρις (ιτος), τὸ φιλικὸν ἔργον, τὸ εὐεργέτημα, ἡ εὐεργεσία, τὸ φιλανθρώπευμα, φιλάνθρωπόν τι, j-m einen ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινι, εὐεργετεῖν τινα.
Liebeserklärung *f* οἱ περὶ ἔρωτος λόγοι od. zu umschr. φάναι ἐρασθῆναί τινος.
Liebeserweisung *f* τὸ φιλικὸν ἔργον.
Liebesfeuer *n* ὁ πόθος.
Liebesflamme *f* zu umschr. durch κάεσθαι (P.) ἔρωτι.
Liebesgedanken *m/pl.* τὰ ἐρωτικὰ πάθη, ~ haben ἐρωτικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα.
Liebesgedicht *n* ἡ ἐρωτικὴ ᾠδή, τὸ ἐρωτικὸν ποίημα od. μέλος, τὸ ἐρωτοπαίγνιον.
Liebesgenuß *m* τὰ ἀφροδίσια, ὁ ἀφροδισιασμός, sich dem ~ hingeben ἀφροδισιάζειν, ausschweifend im ~ ἀκρατὴς od. ἥττων τῶν ἀφροδισίων.
Liebesgeschichte *f* ὁ ἐρωτικὸς od. παιδικὸς λόγος, auch bloß ὁ ἔρως (ωτος), τὰ ἐρωτικά.
Liebesgespräch *n* οἱ ἐρωτικοὶ λόγοι.
Liebesglut *f* zu umschr. durch κάεσθαι (P.) ἔρωτι.
Liebesgott *m* ὁ Ἔρως (ωτος).
Liebesgöttin *f* ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Κύπρις (ιδος).
Liebeshandel *m* ὁ ἔρως (ωτος), τὰ ἐρωτικά, τὰ ἀφροδίσια.
Liebeshandwerk *n* τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἔργα.
Liebesheld *m* ὁ ἐρωτικὸς ἀνήρ.
Liebeskraut *n* τὸ χαρίσιον.
liebeskundig ἐρωτικός.
Liebeskunst *f* ἡ ἐρωτικὴ τέχνη.
Liebeslied *n* τὸ ἐρωτικὸν μέλος.
Liebeslust *f* ἡ τῶν ἀφροδισίων ἡδονή, τὰ ἀφροδίσια.
Liebesmacht *f* τὸ τοῦ ἔρωτος κράτος.
Liebesmahl *n* (der ersten Christen) αἱ ἀγάπαι.
Liebesmittel *n* τὸ φίλτρον.
Liebespaar *n* οἱ ἐρῶντες od. τὼ ἐρῶντε.
Liebespein *f* οἱ ἐρωτικοὶ ἀγῶνες.
Liebespfand *n* ἡ τοῦ ἔρωτος πίστις.
Liebespfeil *m* τὸ τοῦ Ἔρωτος βέλος.
Liebespflicht *f* τὸ τοῦ ἔρωτος, ἡ εὔνοια.
Liebesprobe *f* ἡ τοῦ ἔρωτος βάσανος.
Liebesqual *f* οἱ τοῦ ἔρωτος πόνοι.
Liebesrausch *m* ἡ ἐρωτικὴ μανία, im ~ ἐπηρμένος ἔρωτι, μεθύων od. μαινόμενος ὑπ' ἔρωτος.
Liebesschmerz *m* ἡ ἐρωτικὴ λύπη.
Liebesschwur *m* ὁ ἀφροδίσιος ὅρκος.
liebestoll ἐρωτομανής.
Liebestrank *m* τὸ φίλτρον.
Liebestrieb *m* ἡ ἐρωτικὴ od. ἀφροδισία ὁρμή.
liebestrunken μεθύων ὑπ' ἔρωτος od. τῆς Ἀφροδίτης.
Liebesverhältnis *n* ἡ ἐρωτικὴ συνουσία.
Liebeswerk *n* τὸ εὐεργέτημα (Wohltat).
Liebeswut *f* ἡ ἐρωτομανία, ὁ οἶστρος.
Liebeszauber *m* ἡ ἴυγξ (γγος).
Liebeszorn *m* ἡ ἐρωτικὴ ὀργή.
liebevoll φιλικός, φιλόφρων, φιλάνθρωπος (2), εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής.
liebgewinnen s. unter lieb.
liebhaben s. unter lieb.
Liebhaber *m* **1.** ὁ ἐραστής, ὁ ἐρῶν (einer Person und Sache), ὁ ἐπιθυμητής (einer Sache), oft Zssg mit φιλο-, zB. ~ der Musik ὁ φιλόμουσος, ~ der Literatur ὁ φιλόλογος, ein ~ der Literatur sein φιλολογεῖν, ~ der Jagd ὁ φιλόθηρος, ~ von etw. sein ἐπιθυμεῖν od. ἐρᾶν τινος, φιλεῖν τι. — **2.** (Käufer) ὁ ὠνητής od. *part.* von kaufen.
Liebhaberei *f* ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ἡ μελέτη, ~ für etw. ἡ φιλοτιμία περί τι.
Liebhaberin *f* ἡ ἐράστρια od. durch *part.* von lieben.
Liebhaberrolle *f* τὰ τοῦ ἐραστοῦ.
liebkosen ἀσπάζεσθαι, κορίζεσθαι, ὑποκορίζεσθαι (sämtl. M.), κολακεύειν.
liebkosend αἱμύλος, ὑποκοριστικός.
Liebkosung *f* ὁ ἀσπασμός, τὸ ἄσπασμα, ἡ κολακεία, τὸ κολάκευμα.
Liebkosungswort *n* τὸ ὑποκόρισμα, τὸ ἄσπασμα.
lieblich χαρίεις, ἐπί-, εὔχαρις, κεχαρισμένος, γλυκύς, ἡδύς.
Lieblichkeit *f* ἡ χάρις (ιτος), d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Liebling *m* ὁ ἐρώμενος od. ἀγαπώμενος, ὁ ἀγαπητός, ὁ φίλτατος.
Lieblingsarbeit, -beschäftigung *f* τὸ ἔργον, ᾧ μάλιστά τις χαίρει od. ἥδεται od. ᾧ προσέχων τις χαίρει.
Lieblingsaufenthalt *m* τὸ χωρίον, ὅπου τις μάλιστα φιλεῖ διατρίβειν.
Lieblingsausdruck *m* ἡ λέξις, ᾗ τις κέχρηται μάλιστα.
Lieblingsidee *f* ἡ διάνοια, περὶ ἣν μάλιστά τις ἐπτόηται.
Lieblingsneigung *f* ἡ ἡδονή.
Lieblingsort *m* s. Lieblingsaufenthalt.
Lieblingssache *f* τὸ κεχαρισμένον τινί, ἡ ἡδονή.
Lieblingsschriftsteller *m* ὁ συγγραφεύς, περὶ ὃν μάλιστα χαίρει τις διατρίβων.
Lieblingssklave *m* ὁ δοῦλος od. τῶν δούλων, ὃν μάλιστα ἀγαπᾷ ὁ δεσπότης.
Lieblingssklavin *f* ἡ δούλη, ἣν μάλιστα ἀγαπᾷ ἡ δέσποινα.
Lieblingsspeise *f* τὸ κεχαρισμένον σιτίον.
Lieblingsstudium *n* τὸ μάθημα, ὃ μάλιστά τις ἐπιτηδεύων χαίρει.
Lieblingsthema *n* περὶ οὗ διαλεγόμενος od. γράφων χαίρει τις.
Lieblingswunsch *m* ὅ τις βούλεται μάλιστα.
lieblos ἄστοργος (2), ἀπάνθρωπος (2), (roh) ὠμός, (mitleidlos) ἀνελεήμων, (hart) σκληρός, τραχύς, χαλεπός.
Lieblosigkeit *f* ἡ ἀστοργία, ἡ ἀπανθρωπία, ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ ὠμότης (ητος).
liebreich φιλάνθρωπος (2), φιλόφρων, εὐμενής, ἐπιεικής, πρᾶος, ~es Wesen ἡ φιλανθρωπία, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ εὐμένεια, ἡ ἐπιείκεια, d. *neutr.* d. *adj.*
Liebreiz *m* ἡ χάρις (ιτος), ἡ ἐπαφροδισία.

liebreizend ἐπίχαρις, ἐπαφρόδιτος (2).

Liebschaft *f* ὁ ἔρως (ωτος, u. *pl.*), (in schlechtem Sinne) τὰ ἀφροδίσια.

Liebste *adj.* ἥδιστος, der ~ ὁ ἐρώμενος, (Gemahl) ὁ ἀνήρ, die ~ ἡ ἐρωμένη, ἡ γυνή.

Lied *n* (Gesang) τὸ μέλος, τὸ ᾆσμα, ἡ ᾠδή, ὁ νόμος, (auf eine Gottheit) ὁ ὕμνος, ein ~ singen μέλος ᾄδειν, μελῳδεῖν, ὑμνῳδεῖν, (Gedicht) ἡ ᾠδή, τὸ ἔπος.

Liedchen *n* τὸ μελύδριον, τὸ μελίσκιον, τὸ ᾀσμάτιον.

Liederbuch *n* ἡ ἀνθολογία.

Liederdichter *m* ὁ ὑμνοποιός, ὁ μελοποιός, ὁ μελῶν od. ὕμνων ποιητής.

liederlich (unordentlich) ἄκοσμος (2), ἀνειμένος, ἀμελής, (ausschweifend, schwelgerisch) ἀκρατής, ἀσελγής, ἄσωτος (2), τρυφερός, ἀκόλαστος (2), ~ sein od. leben ἀκοσμεῖν, ἀτακτεῖν, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, τρυφᾶν.

Liederlichkeit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτεία, ἡ ἀκρασία.

liederreich φιλῳδός (2).

Liedersammlung *f* ἡ ἀνθολογία.

Liedersänger *m* ὁ ὑμνῳδός, ὁ μελῳδός.

Lieferant *m* ὁ χορηγός, ὁ ποριστής, gew. durch *part.* der Verben.

liefern 1. πορίζειν, παρέχειν (u. M.), διδόναι, παρα-, ἀποδιδόναι. — 2. (herbeischaffen) ἄγειν, φέρειν, (Material) ἐπαρκεῖν, χορηγεῖν, (eine Arbeit) ἀποδεικνύναι, (Abgabe, Tribut) τελεῖν, ἀποτελεῖν, ἀποφέρειν, einen Beweis, eine Probe ~ ἐπιδείκνυσθαί τι (M.), ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ein Beispiel ~ παράδειγμα διδόναι, παρέχειν, eine Schlacht ~ μάχην μάχεσθαι, μάχην ποιεῖσθαι (M.), es wird eine Schlacht geliefert μάχη γίγνεται, er ist geliefert (übtr.) ὄλωλεν, ἀπόλωλεν.

Lieferung *f* ὁ πορισμός, ἡ ἀποφορά, ἡ χορηγία (das Liefern, gew. jedoch Verben), ὁ πόρος, τὰ χρήματα od. σιτία πορισθέντα (das Gelieferte).

liegen 1. κεῖσθαι, κατακεῖσθαι, dabei od. daran ~ ἐπι-, προσ-, παρακεῖσθαί τινι, darauf ~ ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, darin ~ ἐγκεῖσθαί τινι, darunter ~ ὑποκεῖσθαί τινι, darüber ~ ὑπερκεῖσθαί τινος, gut, ordentlich ~ εὖ od. καλῶς κεῖσθαι, nicht gut ~ οὐ δεξιῶς κατακεῖσθαι, bequem ~ καλῶς ἔχειν πρός τό mit entspr. *inf.*, bei Tische ~ κατακεῖσθαι od. κατακλιθῆναι (δειπνοῦντα), krank ~ κατακεῖσθαι νοσοῦντα, κλινοπετῆ εἶναι, in den Wochen ~ λοχεύεσθαι (P.), auf den Tod ~ θανάσιμον εἶναι, in den letzten Zügen ~ ἐπιθάνατον εἶναι, auf der faulen Haut, auf der Bärenhaut ~ κατακεῖσθαι, etw. ~ lassen οὐ κινεῖν τι, ἀκίνητον ἐᾶν τι, ~ bleiben ἀκίνητον μένειν od. κεῖσθαι (unangerührt), ἠρέμα κατακεῖσθαι, ἡσυχάζειν, οὐκ ἀνίστασθαι (ruhig), ἀπειρηκέναι (vor Ermattung), οὐ τήκεσθαι (P.) (vom Schnee), ich habe Geld ~ ὑπόκειταί od. κατάκειταί μοι ἀργύριον, ὑπάρχει μοι ἀργύριον κατακείμενον, (von Ländern, Ortschaften u. dgl.) κεῖσθαι, θέσιν κεῖσθαι, οἰκεῖσθαι (P., von bewohnten Orten und Gegenden), nach Osten ~ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἔχειν od. τείνειν, am Fuße des Berges ~ ὑποκεῖσθαι τῷ ὄρει, vor etw. ~ προκεῖσθαί τινος, entfernt von etw. ~ ἀπέχειν τινός od. ἀπό τινος. — 2. (sich aufhalten) εἶναι, διάγειν, διατρίβειν, (von Soldaten) σκηνεῖν, im Felde ~ στρατοπεδεύεσθαι (M.), als Besatzung in der Stadt ~ φρουρὰν ἄγειν ἐν τῇ πόλει, in Banden, Fesseln ~ δεδέσθαι, δεδεμένον εἶναι, zu Hause ~ οἰκουρεῖν. — 3. über etw. ~ (sich anhaltend mit etw. beschäftigen) εἶναι (ὅλον) πρός od. ἐπί τινι, ἀμφί τι, προσκεῖσθαί τινι. — 4. (ruhen) κεῖσθαι, still ~ (auf der Reise) παύεσθαι od. ἀναπαύεσθαι (M.) πορευόμενον, παῦλαν λαμβάνειν τῆς ὁδοῦ, es bleibt etw. ~ (wird nicht fortgesetzt) ἄπρακτον γίγνεταί τι, μεταξὺ καταλείπεταί τι, etw. ~ lassen ἀφιέναι τι, ἐᾶν τι, ἀμελεῖν τινος, es liegt am Tage φανερόν ἐστιν, φαίνεται, κατάδηλόν ἐστιν, die Ursache liegt darin, daß αἰτία od. αἴτιον δέ, ὅτι, der Unterschied liegt darin τὸ διάφορον ἐν τούτῳ ἐστίν, ταῦτα δὲ διαφέρει, es liegt in uns ἔνεστιν od. ἐμπέφυκεν ἡμῖν od. ἐν ἡμῖν, es liegt in j-s Charakter ἔστι πρός τοῦ τρόπου τινός od. πρός τινος, es liegt mir am Herzen μέλει μοί τινος, ἐπιμελοῦμαί (P.) τινος, es liegt daran διαφέρει, es liegt mir nichts, wenig, viel daran οὐδέν, ὀλίγον, πολὺ διαφέρει μοι, es liegt nichts daran οὐδὲν πρᾶγμά ἐστι, soviel an mir liegt τό γ' ἐπ' ἐμοί, ὅσον γ' ἐπ' ἐμοί ἐστιν, die Schuld liegt an ihm αἴτιος ἐκεῖνος.

Liegen *n* (im Bett oder bei Tische) ἡ κατάκλισις, sonst durch Verben.

liegend κείμενος, κατακείμενος, ~e Gründe, Habe ἡ φανερὰ οὐσία, τὰ φανερὰ κτήματα.

Liegenschaft *f* τὰ ἔγγεια (κτήματα), ἡ ἔγγειος οὐσία od. κτῆσις.

Liktor *m* ὁ ῥαβδοῦχος, ὁ ῥαβδοφόρος, ὁ ῥαβδονόμος, ὁ δήμιος, ὁ δημόσιος, ~ sein ῥαβδοφορεῖν, ῥαβδουχεῖν.

Liktoramt *n* ἡ ῥαβδουχία.

Lilie *f* τὸ κρίνον, τὸ σοῦσον, weiße ~ τὸ βασιλικὸν κρίνον, τὸ λείριον.

lilienartig λειριώδης, κρινοειδής.

Lilienbeet *n* ὁ κρινών (ῶνος), ἡ κρινωνιά.

lilienfarbig κρινόχρους.

Lilienöl *n* τὸ κρινέλαιον.

lilienweiß λευκότατος.

limitieren περιγράφειν, περατοῦν τι, τιθέναι od. καθιστάναι ὅρους τινός und τινί.

limitiert περίγραπτος (2), περατοειδής.

Linde *f* ἡ φιλύρα, aus der ~ gemacht φιλύρινος.

Lindenallee *f* ὁ φιλυρῶν ὄρχος.

Lindenbast *m* ἡ φιλύρα.

Lindenbaum *m* ἡ φιλύρα.

Lindenblüte *f* τὰ φιλύρινα ἄνθη.

Lindenhain *m*, **-gehölz** *n*, **-wald** *m* τὸ φιλυρῶν ἄλσος, ὁ φιλυρῶν δρυμός.

Lindenholz *n* τὸ φιλύρινον ξύλον.

Lindenkohle *f* ὁ ἀπὸ τῶν φιλυρίνων ξύλων ἄνθραξ (κος).

lindern πραΰνειν, καταπραΰνειν (besänftigen), παρηγορεῖν, παραμυθεῖσθαι (M., durch Zuspruch und Tröstung), κουφίζειν, ἐκκουφίζειν (erleichtern).

lindernd πραϋντικός, παραμυθητικός, παρηγορικός.

Linderung *f* ἡ πραΰνσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία (als Sache), ἡ ἄνεσις, ἡ κούφισις, ἡ ῥᾳστώνη (als Zustand), j-m ~ verschaffen κουφίζειν τινά τινος, ῥᾳστώνην παρασκευάζειν τινί τινος, ~ finden von etw. (z.B. von Schmerzen) λωφᾶν τινος.

Linderungsmittel *n* τὸ παραμύθιον, τὸ παρηγόρημα.

Lineal *n* ὁ κανών (όνος), ἡ στάθμη.

Linie *f* 1. ἡ γραμμή, die gerade ~ ἡ εὐθεῖα γραμμή, in gerader ~ εὐθύ, ὀρθήν, nach der ~ ἐπί, κατά, πρός στάθμην, eine ~ ziehen γραμμὴν ἄγειν od. τείνειν, die krumme ~ ἡ σκολιὰ γραμμή. — 2. (eine Reihe) ὁ στοῖχος, (von Soldaten) ἡ τάξις, ἡ φάλαγξ (γγος), die ~ überschreiten ἐκκυμαίνειν. — 3. (Zeile) ὁ στίχος. — 4. (in Geschlechtsregistern) τὸ γένος, in auf- und absteigender ~ εἰς τὸ κάτω καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω, die Verwandten in männlicher, weiblicher ~ οἱ πρὸς ἀνδρῶν, πρὸς γυναικῶν συγγενεῖς. — 5. (Äquator) ὁ ἰσημερινὸς κύκλος.

linienartig γραμμοειδής, γραμμώδης.

Linienblatt *n* τὸ χαρτίον γραμμαῖς διειλημμένον.

Linienschiff *n* ἡ τριήρης.

Linienstellung *f* ἡ φάλαγξ (γγος).

Linientruppen *f/pl.* οἱ ὁπλῖται, ἡ φάλαγξ (γγος).

liniieren γραμμὰς τείνειν od. ἄγειν ἐπί τινι.

link ἀριστερός, (von militärischen Stellungen) εὐώνυμος (2), zur ~en ἐπ' ἀριστεράν, von der ~en Seite her ἀπ' ἀριστερᾶς, die ~e Hand ἡ ἀριστερά.

linkisch σκαιός, σκαιώδης, ἀδέξιος (2), ~es Wesen ἡ σκαιότης (ητος), ~ handeln, sich benehmen σκαιουργεῖν.

links ἐπὶ τὴν ἀριστεράν (wohin), ἐν τῇ ἀριστερᾷ (wo), ~ marschieren lassen ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἄγειν, (bei militärischen Bewegungen) ἐπ' ἀσπίδα, ἐξ od. παρ' ἀσπίδος, παρ' ἀσπίδα, (bei der Kavallerie) ἀφ' ἡνίας, ἀφ'

ἡνίαν. mit der linken Hand τῇ ἀριστερᾷ, der ~ ist ἀριστερόχειρ (ειρος).
linksum ἐπ' ἀσπίδα, s. links.
linnen s. leinen.
Linnen *n* s. Leinwand.
Linnenzeug *n* s. Leinwand.
Linse *f* ὁ φακός, ἡ φακῆ, von ~n φάκινος, Gericht von ~n ἡ φακοπτισάνη, die ~ im Auge ὁ φακοειδὴς χιτών (ῶνος).
linsenähnlich, -artig φακοειδής, φακώδης.
Linsenbaum *m* ἡ κολουτέα, ἡ κολοιτία.
linsenfarbig ὑποφακώδης.
linsenförmig φακωτός.
Linsengericht *f* ἡ φακῆ.
Linsensuppe *f* τὸ φάκιον.
Lippchen *n* τὸ χειλάριον.
Lippe *f* τὸ χεῖλος, mit hervorstehenden ~n πρόχειλος (2), aufgeworfene ~n χείλη παχέα, mit aufgeworfenen ~n παχυχειλής, παχύχειλος (2), sich in die ~n beißen δάκνειν τὰ χείλη, das Herz auf den ~n haben οὐδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν.
Lippenbuchstabe *m* τὸ διὰ τῶν χειλῶν προφερόμενον ἄφωνον.
Lippenzwang *m* (e. Folterwerkzeug) τὸ χειλοστρόφιον.
Lippfisch *m* ἡ ἰουλίς (ίδος), ἡ κίχλη, ὁ κόττυφος.
Liquidation *f* (Berechnung) ἡ ἀπογραφή. ὁ ἀπόλογος. (Abfindung mit den Gläubigern) ἡ διάλυσις.
liquidieren ἀπογράφειν, (die Gläubiger abfinden) διαλύειν.
lispeln (beim Sprechen) τραυλίζειν, ψελλίζειν τὴν φωνήν. (säuseln) ψιθυρίζειν.
Lispeln *n* ὁ τραυλισμός, ὁ ψελλισμός, ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.
lispelnd τραυλός. ψελλός. ψιθυρός.
List *f* ἡ πανουργία. ὁ δόλος, eine ~ ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα. τὸ τέχνασμα, ἡ μηχανή. τὸ μηχάνημα, ἡ σκευωρία, τὸ σκευώρημα. τὸ σόφισμα, eine ~ ersinnen μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.), μηχανὰς πλέκειν, τέχνας κατασκευάζειν, ~ anwenden μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνάζειν (u. M.), mit ~ δόλῳ, δολερῶς. (Trug) ἡ ἀπάτη.
Liste *f* ὁ κατάλογος, τὸ διάγραμμα, τὸ σανίδιον, auf, in der ~ stehen ἐν τῷ καταλόγῳ ἐνεῖναι, eine ~ von etw. entwerfen, aufstellen ἀπογράφειν τι, eine ~ von etw. haben ἀπογεγραμμένα ἔχειν τινά, in die ~ eingetragen sein ἐγγεγραμμένον εἶναι ἐν τῷ καταλόγῳ (auch εἰς τὸν κατάλογον). aus der ~ streichen ἐξαλείφειν ἐκ τοῦ καταλόγου.
listig πανοῦργος (2), δολερός, δόλιος, ποικίλος. πολυμήχανος (2), σοφός.
Listigkeit *f* ἡ πανουργία. ἡ σοφία, ἡ δολιότης (ητος).
Litanei *f* αἱ εὐχαί, αἱ λιταί, eine ~ anstimmen λιτὰς od. εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.). λιτανεύειν.
literarisch μαθηματικός. γραμματικός.
Literatur *f* τὰ γράμματα. ἡ γραμματεία, ἡ παιδεία.
Literaturfreund *m* ὁ φιλογράμματος, ein ~ sein φιλογραμματεῖν.
Lithograph *m* ὁ λιθογράφος.
Lithographie *f* ἡ λιθογραφία (als Kunst), τὸ λιθογράφημα (als Erzeugnis).
lithographieren λιθογραφεῖν.
lithographisch λιθογραφικός (die vier letzten Wörter sind sämtlich Neubildungen).
Liturgie *f* ἡ λειτουργία od. ληιτουργία. ἡ ἀκολουθία.
liturgisch λειτουργικός.
Litze *f* ἡ μήρινθος. ἡ ῥάβδος. ὁ μίτος.
Livree *f* ἡ τῶν ὑπηρετῶν στολή.
Lob *n* ὁ ἔπαινος. ἡ εὐλογία, ἡ εὐφημία (gute Nachrede), auch ὁ κόσμος u. ἡ δόξα (Ehre und Ruhm), es gereicht mir etw. zum ~e δόξαν λαμβάνω ἔκ od. ἀπό τινος. εὐδοκιμῶ ἐπί od. ἔν τινι od. bloß τινι. j-s ~ erheben ἔπαινον ποιεῖσθαι (M.) περί τινος. ἔπαινον λέγειν ἐπί τι, gottlob! χάρις θεῷ.
Lobbegierde *f* ἡ ἐπαίνου oder τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἐπιθυμία.
lobbegierig ἐπαίνου od. τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἐπιθυμῶν.
loben ἐπαινεῖν, εὐλογεῖν, (öffentlich durch eine Rede) ἐγκωμιάζειν, (gut finden, von Sachen) ἀποδέχεσθαι (M.). δοκιμάζειν, nicht ~ ἀποδοκιμάζειν, j-n wegen etw. ~ ἐπαινεῖν τινός τι od. τινα εἴς τι od. τινα ἐπί τινι od. τινά τι, etw. an j-m ~ ἐπαινεῖν τινός τι, das Werk lobt den Meister τὸ πρᾶγμα δίδωσι τὸν ἔλεγχον.
Loben *n* s. Lob.
lobenswert, -würdig ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2), ἐπαινετός.
Lobenswürdigkeit *f* ἡ ἀξία, ὁ κόσμος.
Lober *m* ὁ ἐπαινέτης.
Loberhebung *f* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον.
Lobgedicht *n* τὸ ἐγκώμιον, τὸ προοίμιον.
Lobgesang *m* ὁ ὕμνος, ἡ ὑμνῳδία.
Lobhudelei *f* ὁ ἄγαν od. λίαν od. δεινὸς od. ὑπερβάλλων od. ἄμετρος ἔπαινος.
lobhudeln ἄγαν od. λίαν od. ὑπερβαλλόντως ἐπαινεῖν.
löblich ἐπαινετός, ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2). es ist ~ κόσμον φέρει.
Loblied *n* s. Lobgesang.
lobpreisen ὑμνεῖν, καθυμνεῖν, gew. ἐγκωμιάζειν.
Lobpreiser *m* ὁ ἐγκωμιαστής, ὁ ὑμνολόγος. gew. *part.* der Verben.
Lobpreisung *f* τὸ ἐγκώμιον.
Lobrede *f* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, eine ~ auf j-n halten ἔπαινον λέγειν ἐπί τινι (auf etw. περί τινος).
Lobredner *m* ὁ ἐπαινέτης, ὁ ἐγκωμιαστής, ὁ λέγων τὸν ἔπαινον.
Lobrednerin *f* ἡ ἐπαινέτις (ιδος).
lobrednerisch ἐγκωμιαστικός.
Lobschrift *f* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον.
lobsingen ὑμνεῖν, καθυμνεῖν, ὑμνῳδεῖν.
Lobspruch *m* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, s. Lobrede.
Loch *n* ἡ ὀπή (jede Öffnung), τὸ τρύπημα (gebohrtes ~), ἡ τρύμη, ἡ τρυμαλιά (durch Reibung entstandenes ~), ὁ βόθρος, τὸ ὄρυγμα (durch Graben entstandenes ~). ἡ τρώγλη, ὁ φωλεός (als Aufenthaltsort der Tiere), übtr. (schlechte Wohnung) ἡ καλιά, sich ein ~ in den Kopf fallen πεσόντα συντρίβειν τὴν κεφαλήν.
löcherig τρηματώδης. τετρημένος, τετρυπημένος. ein ~es Gewand ἱμάτιον συντετριμμένον.
Löcherschwamm *m* ὁ βωλίτης.
Löckchen *n* τὸ βοστρύχιον.
Locke *f* ὁ βόστρυξ (χος), τὸ βοστρύχιον, ἡ πλοκαμίς (ίδος). ὁ πλόκαμος. ὁ κίκιννος.
[1]**locken** (in Locken legen) βοστρυχίζειν, βοστρυχοῦν.
[2]**locken** (mit Lockspeise) δελεάζειν (auch übtr.), (mit Lockvögeln) παλεύειν (auch übtr.), übtr. ἐπάγειν, ψυχαγωγεῖν, in einen Hinterhalt ~ ὑπάγειν εἰς ἐνέδρας, sich durch etw. ~ lassen ἐφέλκεσθαι, ἐπαίρεσθαι, ἐπισπᾶσθαι (P.) τινι.
Locken *n* ὁ δελεασμός, τὸ πάλευμα, ἡ ἐπαγωγή, ἡ ψυχαγωγία, gew. durch Verben.
lockenartig βοστρυχώδης. *adv.* βοστρυχηδόν.
Lockenkopf *m* ἡ καταβόστρυχος κεφαλή, βοστρύχας ἔχων, ὁ κομήτης, *f* ἡ κομῆτις (ιδος).
lockenreich οὖλος.
locker (nicht derb) χαῦνος, ψαθυρός, σομφός, σομφώδης, ἀραιός, ἄσακτος (2), (nicht straff) χαλαρός, ἀνειμένος, ἄνετος (2), übtr. ἀνειμένος, τρυφερός. ῥᾴθυμος (2), ~ leben ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι, τρυφερῶς ζῆν, τρυφᾶν. ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν.
Lockerheit *f* ἡ χαυνότης. ἡ ψαθυρότης, ἡ σομφότης, ἡ ἀραιότης, ἡ χαλαρότης (ητος), übtr. ἡ τρυφή. ἡ ῥᾳθυμία. ἡ ῥᾳδιουργία.
lockern χαυνοῦν, ἀραιοῦν. χαλᾶν, sich ~ χαλᾶσθαι (P.).
Lockern *n*. **Lockerung** *f* ἡ χαύνωσις, ἡ ἀραίωσις. ἡ χάλασις. gew. durch Verben.
lockig οὖλος.
Lockruf *m* (gewisser Tiere) ὁ ὀλολυγών (όνος).
Lockspeise *f* τὸ δέλεαρ (ατος). durch ~ kirren δελεάζειν.
Lockung *f* ἡ ἐπαγωγή, τὸ δέλεαρ (ατος), τὸ δέλεασμα, ἡ ψυχαγωγία (als Sache. als Handlung s. Locken[2]).
Lockvogel *m* ἡ παλεύτρια, ὁ παλευτής. mit Lockvögeln fangen παλεύειν.

lodern φλέγεσθαι, κάεσθαι (P.), ἐκκάεσθαι, ἐκφλέγεσθαι (P.), λάμπειν.
Löffel *m* τὸ μύστρον, ὁ μύστρος, τὸ λίστρον, τὸ κοχλιάριον, (zum Schöpfen) ὁ ἀρυτήρ (ῆρος), (die Ohren des Hasen) τὰ ὦτα.
Löffelchen *n* τὸ μυστρίον, τὸ λιστρίον.
Löffelgans *f* ὁ πελεκάς (ᾶντος).
löffeln μυστιλᾶσθαι.
Löffelreiher *m* ὁ λευκερωδιός.
logieren οἰκεῖν.
Logik *f* ἡ λογική.
Logiker *m* ὁ λογικός.
Logis *n* ἡ οἴκησις, (Absteigequartier) ἡ καταγωγή, τὸ καταγώγιον.
logisch λογικός.
Lohe *f* (Flamme) ἡ φλόξ (γός), (Gerberlohe) τὸ βυρσοδεψικὸν λέπος.
Lohgerber *m* ὁ βυρσοδέψης, ὁ σκυτοδέψης.
Lohn *m* 1. eig. ὁ μισθός. τὰ ἐπίχειρα, ἡ ἐργασία (Erwerb, Ertrag), ἡ τιμή (Preis, Entgelt), der gegebene ~ ἡ μισθοφορά, der verabredete, festgesetzte ~ ἡ σύνταξις, der bedungene ~ τὸ μίσθωμα, geringer ~ τὸ μισθάριον, ~ für erwiesene Dienste ἡ ἀντίδοσις, ~ geben μισθὸν διδόναι od. φέρειν od. παρέχειν, μισθοδοτεῖν, ~ bekommen μισθὸν λαμβάνειν od. ἀπολαμβάνειν, δέχεσθαι (M.), für ~, um ~ μισθοῦ, ἐπὶ μισθῷ, um ~ dienen μισθοφορεῖν, μισθαρνεῖν, θητεύειν, um ~ dingen μισθοῦσθαι (M.), für ~ anwerben μισθῷ πείθειν, ohne ~ ἀμισθί. — 2. (Vergeltung, Strafe) ἡ τιμή, ἡ δίκη, er hat den verdienten ~ erhalten τὴν ἀξίαν δίκην δέδωκεν (ὧν ἥμαρτεν), ich habe dafür zum ~ περίεστί od. περιγίγνεταί μοι ταῦτα ἐκ od. ἀπὸ τούτων.
Lohnarbeit *f* ἡ μισθαρνία, ἡ μισθοφορία, ἡ μισθαρνικὴ ἐργασία, ἡ θητεία (als Handlung), τὸ θητικὸν ἔργον (als Sache), auf ~ gehen ἐπὶ θητείαν ἰέναι.
Lohnarbeiter *m* ὁ μισθάρνης, ὁ μίσθαρνος. ὁ μισθοφόρος, ὁ μισθωτός. ὁ θής (ητός).
Lohnarbeiterin *f* ἡ θῆττα, ἡ μισθάρνισσα.
Lohndiener *m* s. Lohnarbeiter.
Lohndienst *m* ἡ μισθαρνία, ἡ μισθοφορία, ἡ θητεία (als Beschäftigung), τὸ θητικὸν ἔργον (als Sache).
lohnen μισθὸν διδόναι od. τελεῖν τινι, μισθοδοτεῖν τινα, es lohnt sich der Mühe ἄξιόν ἐστιν.
löhnen j-n μισθοδοτεῖν τινι.
Lohnherr *m* ὁ μισθοδότης. ὁ ἐργοδότης.
Lohnkutsche *f* ἡ μισθωτὴ ἁρμάμαξα.
Lohnkutscher *m* ὁ ἐπὶ μισθῷ παρέχων ἁρμαμάξας, ὁ μισθωτὸς ἁρματηλάτης.
Lohnsucht *f* ἡ μισθοῦ od. κέρδους ἐπιθυμία.
lohnsüchtig μισθοῦ od. κέρδους ἐπιθυμῶν.
Löhnung *f* (das Geben von Lohn) ἡ μισθοδοσία. ἡ μισθοῦ δόσις, (Lohn, Sold) ὁ μισθός, ἡ μισθοφορά, bei Soldaten auch: τὸ σιτηρέσιον.
Lokal *n* ὁ τόπος, τὸ χωρίον.
lokal ἐπι-. ἐγχώριος.
lokalisieren καθειργνύναι ἐν βραχεῖ χωρίῳ.
Lokalität *f* ὁ τόπος, τὸ χωρίον.
Lokalkenntnis *f* ἡ τῶν τόπων od. χωρίων ἐμπειρία, ~ haben τῶν τόπων od. χωρίων ἔμπειρον εἶναι.
Lolch *m* (Pflanze) τὸ ζιζάνιον, ἡ αἶρα.
Loligin *m* (Tintenfisch) ἡ τευθίς (ίδος).
Longe *f* ὁ κυνόδεσμος (Hundeleine), ὁ ῥυταγωγεύς (Pferdeleine).
Lorbeer *m* ἡ δάφνη. übtr. τὰ ἀριστεῖα, sich ~ erringen τῶν ἀριστείων τυγχάνειν.
lorbeerähnlich, -artig δαφνοειδής.
Lorbeerbaum *m* ἡ δάφνη.
Lorbeerblatt *n* τὸ δάφνης φύλλον.
Lorbeerhain *m* ὁ δαφνών (ῶνος).
Lorbeerholz *n* τὰ ἀπὸ δάφνης ξύλα.
Lorbeerkranz *m* ὁ δάφνινος στέφανος. übtr. ὁ ἀριστείας στέφανος.
Lorbeeröl *n* τὸ δάφνινον ἔλαιον.
Lorbeerrose *f* ἡ ῥοδοδάφνη, τὸ ῥοδόδενδρον, τὸ νήριον.
Lorbeerwein *m* ὁ δάφνινος οἶνος.
Lorbeerzweig *m* ὁ δάφνινος κλών (ωνός), ἡ δαφνίς (ίδος).
Los *n* 1. eig. ὁ κλῆρος. das durchs ~ Zugefallene ὁ κλῆρος. τὸ λάχος, ἡ λῆξις, durchs ~ κλήρῳ, κληρωτί. — 2. (Schicksal, Geschick) ἡ μοῖρα, ἡ τύχη, ein glückliches ~ ἡ καλὴ od. ἀγαθὴ τύχη, ἡ εὐμοιρία, ein ~ ziehen κληροῦσθαι (M.). λαγχάνειν, durchs ~ bestimmt, gewählt κληρωτός. etw. durchs ~ bekommen λαγχάνειν τινός, κληρονομεῖν, κληροῦσθαί (M.) τι, durchs ~ wählen κληροῦν, κληρωσάμενον αἱρεῖσθαι (M.) od. καθιστάναι, durchs ~ verteilen κληροδοτεῖν, ἀποκληροῦν. durchs ~ zuteilen ἐπικληροῦν, ein glückliches ~ haben καλῇ τύχῃ χρῆσθαι, εὐτυχεῖν, εὐπραγεῖν, ein unglückliches ~ haben δυστυχεῖν. δυσπραγεῖν, wir haben alle ein gleiches ~ κοινὴ ἡ τύχη, es ist etw. mein ~ ὑπάρχει μοί τι.
los von etw. sein ἀπηλλάχθαι τινός, es ist etw. ~ γίγνεταί τι, immer drauf ~! ἄγε δή, ἴθι δή, τί μέλλομεν; τί μέλλετε; u. dgl.
losarbeiten eig. ἀφαιρεῖν, καταπονεῖν, sich ~ (sich mit Gewalt losmachen) βίᾳ ἀπαλλάττεσθαι (P.), frisch drauf ~ σπουδῇ πράττειν τι, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί τι.
lösbar λυτός.
losbekommen ἀπολύειν. ἀποσπᾶν.
losbetteln ἐξαιτεῖσθαι (M.).
losbinden λύειν. ἀπο-, ὑπολύειν.
losbitten ἐξαιτεῖσθαι (M.).
losbrechen *trans.* ἀπορρηγνύναι, ἀποθραύειν, *intr.* ἀπορρήγνυσθαι (P.), (von Stürmen, Krieg u. dgl.) σκήπτειν, ἀπο-, κατασκήπτειν, seinen Zorn gegen j-n ~ lassen ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα, gegen j-n ~ ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τινα, φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ἐμ-, ἐπιπίπτειν τινί.
Losbruch *m* ἡ ὁρμή, ἡ ἐφορμή, ἡ ἐπιφορά, gew. durch Verben.
löschen σβεννύναι, gew. ἀπο-, κατασβεννύναι (auch übtr.), den Durst ~ παύειν od. πληροῦν τὴν δίψαν, etw. ~ (Geschriebenes u. dgl.) ἐξαλείφειν τι, (in der Schiffersprache, = ausladen) ἐξαιρεῖσθαι (M.).
Löschen *n* ἡ σβέσις.
Löschgeräte *n/pl.* τὰ σβεστήρια σκεύη.
Löschmittel *n* τὸ σβεστήριον.
Löschpapier *n* ὁ πότης χάρτης.
losdonnern ἀναβροντᾶν.
losdrücken ἀφιέναι (zB. einen Pfeil).
lose (locker) χαλαρός, λελυμένος, ἔκ-, διάλυτος, ἀνειμένος, (mutwillig) ἀκόλαστος (2), ὑβριστικός, ein ~r Schelm πανοῦργος. πονηρός.
Lösegeld *n* τὸ λύτρον, gegen ~ losgeben λυτροῦν, durch ~ befreien λυτροῦσθαι (M.).
loseisen etw. ἀνασπᾶν τι.
losen κληροῦσθαί. διακληροῦσθαί (M.) τι (um etw.), ~ lassen κληροῦν. διακληροῦν.
Losen *n* ἡ κλήρωσις, ὁ κλῆρος.
lösen λύειν, ἀπολύειν, einen Gefangenen ~ λύειν τινὰ τῶν δεσμῶν od. ἐκ δεσμῶν, j-m die Zunge ~ ποιεῖν τινα λαλεῖν od. φθέγγεσθαι (M.), Geld ~ λαμβάνειν, ἀποδέχεσθαι (M.) od. ἐμπολᾶν ἀργύριον, das gelöste Geld ἡ ἐμπολή.
losfahren ἀποσκήπτειν. ἵεσθαι εἴς τινα.
losgeben ἀφιέναι (ἐλεύθερον), ἐλευθεροῦν, ἀπολύειν, gegen Lösegeld λυτροῦν, ἀπολυτροῦν.
Losgebung *f* ἡ ἀπόλυσις. ἡ ἐλευθέρωσις. ἡ λύτρωσις, ἡ ἀπολύτρωσις, gew. durch Verben.
losgehen 1. von etw. (sich loslösen) λύεσθαί, ἀπολύεσθαί (P.) τινος u. ἀπό τινος, nicht ~ von etw. (fest anhaften an etw.) ἔχεσθαί τινος, ἐμ-, προσπεφυκέναι τινί. — 2. auf j-n ~ ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐπέρχεσθαί, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, προσπίπτειν τινί, φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, es geht etw. los γίγνεταί τι, ἀρχὴ γίγνεται. — 3. (von Geschossen) σχάζεσθαι. ἀποσχάζεσθαι (P.) αὐτόματον (von selbst).
losgürten ἀποζωννύναι. λύειν.

loshauen ἀποτέμνειν, ἀποσχίζειν, ἀπο-, ἐκ-, περικόπτειν, auf j-n ~ παίειν τινά.
losheften λύειν τὰς περόνας.
Loskauf *m* ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις.
loskaufen λυτροῦσθαι, ἀπολυτροῦσθαι, λύεσθαι (M.).
Loskaufung *f* ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις, ἡ ἀπολύτρωσις.
losknüpfen λύειν, ἀπο-, ἀναλύειν.
loskommen (aus Gefangenschaft u. dgl.) λύεσθαι, ἀπολύεσθαι, λυτροῦσθαι, ἀφίεσθαι (P.), (befreit werden) ἐλευθεροῦσθαι, von etw. ~ ἀπ-, ἐξαπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἔξω γίγνεσθαί τινος.
Loskommen *n* ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.
loslassen ἀφιέναι τινά τινος, (aus der Gefangenschaft) ἐκλύειν, ἐκλυτροῦν, (aus der Sklaverei) ἀφιέναι ἐλεύθερον, (aus dem Dienste) ἀποπέμπειν, einen Hund auf j-n ~ κύνα ἐπαφιέναι τινί.
Loslassen *n*, **Loslassung** *f* ἡ ἄφεσις, ἡ ἐλευθέρωσις, ἡ λύτρωσις, ἡ ἀποπομπή, gew. durch Verben.
losmachen λύειν, ἀπολύειν, ἀπολυτροῦν, von etw. ~ ἀπαλλάττειν, ἐλευθεροῦν, ἐκλύειν τινός, sich von etw. ~ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, von j-m sich ~ ἀφίστασθαί τινος.
Losmachen *n*, **Losmachung** *f* ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἐλευθέρωσις, gew. durch Verben.
losnageln ἀποκαθηλοῦν.
losreißen ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, ἀποσύρειν, sich von etw. ~ ἐκδύειν (u. M.) τι, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, sich von j-m ~ ἀφίστασθαί τινος.
losrennen auf j-n (etw.) τρέχειν, θεῖν ἐπί τινα (τι), ἐπιτρέχειν, ἐπιθεῖν τινι, ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τινα (τι).
lossagen sich von etw. ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) τι, ἀποκηρύττειν τι, ἀφίστασθαί, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος.
Lossagung *f* ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποκήρυξις.
losschälen ἀπολεπίζειν, sich ~ P.
losschießen τοξεύειν, βάλλειν, ἀφιέναι.
losschlagen eig. ἀποκόπτειν, ἀποκρούειν, κόψαντα ἀπολύειν, (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.), ἀπεμπολᾶν, auf j-n ~ παίειν τινά, (anfangen zu schlagen) χειρῶν od. μάχης ἅπτεσθαι (M.), εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί τινι.
losschneiden ἀπο-, ὑποτέμνειν.
losschnüren λύειν.
lossein von j-m od. etw. ἐλεύθερον εἶναί τινος, ἀπηλλάχθαι τινός.
losspannen ἀποζευγνύναι, λύειν (von Zugtieren), ἀνιέναι (ἵημι), ἀναχαλᾶν (vom Bogen).
lossprechen j-n von etw. ἀπολύειν, ἀφιέναι τινά τινος, (vom Richter) ἀποδικάζειν, ἀπογιγνώσκειν τινά τινος, (vom Schiedsrichter) ἀποδιαιτᾶν τινος od. τινι τὴν δίαιταν, losgesprochen werden von etw. ἀπο-, ἐκφεύγειν τι.
Lossprechung *f* ἡ ἀπόλυσις, gew. durch Verben.
lossprengen eig. ἀπορρηγνύναι, ἀπαράττειν, ἀποκόπτειν, auf j-n ~ δρόμῳ ἐπ-, προσελαύνειν τινί, ἐλαύνειν ἐπί od. πρός τινα.
losspringen (abspringen, von Sachen) ἀπορρήγνυσθαι (P.), auf j-n ~ ἐπιπηδᾶν, ἐφ-, προσάλλεσθαί (M.) τινι.
lossteuern ἐπι-, προσπλεῖν τινι, übtr. στοχάζεσθαί (M.) τινος.
losstürmen, **-stürzen** ἐφορμᾶσθαί (P.), ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
Lostopf *m*, **-urne** *f* τὸ κληρωτήριον.
Losung *f* τὸ σύνθημα, τὸ σύμβολον, (Exkremente der Jagdtiere) ὁ ἀπόπατος, τὸ ἀποπάτημα.
Lösung *f* ἡ λύσις.
Losungswort *n* τὸ σύνθημα.
loswerden etw. ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, (v. Waren) ἀποδίδοσθαι (M.).
loswinden sich von etw. βίᾳ καὶ μόλις ἀποφεύγειν τι.
losziehen auf j-n κακῶς λέγειν, κακολογεῖν, κακηγορεῖν τινα, καθάπτεσθαί (M.) τινος, διασύρειν τινά.
Lot *n* τὸ ἡμιούγκιον, τὸ τετράδραχμον, zwei ~ ἡ οὐγκία, τὸ ὀκτάδραχμον, (Senkblei) ὁ κάθετος μόλυβδος, ἡ βολίς (ίδος).
löten στεγνοῦν, συστεγνοῦν, κολλᾶν, συγκολλᾶν, (mit Blei) μολυβδοῦν.
Löten *n* ἡ στέγνωσις, ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις, ἡ μολύβδωσις.
Lotos *m* (eine Art Klee) ὁ λωτός.
Lotosbaum *m* ὁ λωτός.
Lotosholz *n* τὸ λώτινον ξύλον.
lotosreich λωτόεις.
Lotosrose *f* ὁ Αἰγύπτιος λωτός.
lotrecht κατὰ στάθμην, πρὸς στάθμην ἠκριβωμένος.
Lötrohr *n* ὁ καμινευτὴρ (ῆρος) αὐλός.
Lotse *m* ὁ ταῖς ναυσὶν ἡγούμενος εἰς τὸν λιμένα, ὁ ἡγεμὼν (όνος) τοῦ πλοῦ.
Lotterbube *m* ὁ πονηρότατος, ὁ κάκιστος, ὁ οὐδενὸς ἄξιος, ὁ μιαρός, ὁ ὄλεθρος, auch ὁ σπερμολόγος.
Lotterei *f* ἡ ῥᾳθυμία.
lotterig ἀνειμένος, ῥᾴθυμος (2).
Lotwage *f* ἡ στάθμη, ὁ κανὼν (όνος).
Lotwurz *f* ἡ ὄνωνις (ιδος), τὸ ὄνοσμα.
Löwe *m* ὁ λέων (οντος), junger ~ ὁ λεοντιδεύς, kleiner ~ τὸ λεόντιον.
Löwenaffe *m* ὁ λεοντοπίθηκος.
Löwenanteil *m* übtr. ἡ ἀπό-, ἔκλεκτος od. ἐξαίρετος μοῖρα.
Löwenart *f* τὸ λεοντοειδές, τὸ λεοντῶδες, ἡ λέοντος φύσις, nach ~ λεοντωδῶς, λεοντηδόν.
löwenartig λεοντοειδής, λεοντώδης.
Löwenbändiger *m* ὁ λεοντοδάμας (αντος).
Löwenblatt *n* (ein Kraut) τὸ λεοντοπέταλον.
Löwenfell *n*, **-haut** *f* τὸ λέοντος δέρμα, ἡ λεοντῆ.
Löwenfett *n* τὸ λεόντειον λίπος.
Löwenfuß *m* ὁ λέοντος πούς (οδός), (als Kraut) τὸ λεοντοπόδιον.
löwenfüßig λεοντόπους (οδος).
Löwengang *m* ἡ λέοντος βάδισις, ὁ λέοντος βαδισμός.
Löwengarten *m* ὁ παράδεισος, ἐν ᾧ ἔνεισι oder τρέφονται λέοντες.
Löwengestalt *f* τὸ λέοντος εἶδος, von ~ λεοντόμορφος (2).
Löwengrube, **-höhle** *f* ὁ λέοντος φωλεός.
Löwenherz, **löwenherzig** λεοντόθυμος (2), λεοντόψυχος (2), θυμολέων (οντος).
Löwenjagd *f* ἡ λέοντος θήρα.
Löwenklau *f* (eine Pflanze) τὸ χρυσόγονον.
Löwenklaue, **-tatze** *f* ἡ λέοντος χηλή, ὁ λέοντος ὄνυξ (χος).
Löwenkopf *m* ἡ λέοντος κεφαλή.
löwenköpfig λεοντοκέφαλος (2).
Löwenmähne *f* ἡ τοῦ λέοντος χαίτη.
Löwenmaul *n* (eine Pflanze) τὸ ἀνάρρινον.
Löwenmut *m* ὁ λέοντος θυμός.
löwenmutig λεοντόψυχος (2), λεοντόθυμος (2).
Löwennatur *f* ἡ λέοντος φύσις.
Löwenrachen *m* τὸ λέοντος χάσμα.
Löwenschwanz *m* ἡ λέοντος οὐρά.
Löwenstimme *f* ἡ λέοντος φωνή, mit ~ brüllen λέοντος φωνὴν ῥηγνύναι, mit ~ βρυχώμενος ὥσπερ λέων.
Löwentatze *f* s. Löwenklaue.
Löwenwärter *m* ὁ λεοντοκόμος.
Löwenzahn *m* ὁ λέοντος ὀδούς (όντος), (als Pflanze) ἡ ἀφάκη (λεόντοδον ist nicht nachweisbar).
Löwenzucht *f* ἡ λεοντοτροφία.
Löwin *f* ἡ λέαινα.
loyal δίκαιος, νόμιμος.
Loyalität *f* ἡ δικαιοσύνη, τὸ νόμιμον.
Luchs *m* ὁ λύγξ (γκός), kleiner ~ τὸ λυγκίον.
luchsartig λύγκειος, λυγκικός.
Luchsauge *n* τὸ λύγκειον ὄμμα, mit ~n λύγκειος, ~n haben βλέπειν ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως.
Luchsstein *m* τὸ λυγκούριον.
Lücke *f* τὸ διάλειμμα, τὸ διάστημα, τὸ διέχον, τὸ κενόν, τὸ μεταξύ, τὸ ἀραίωμα, (eine zerfressene Stelle) τὸ διάβρωμα, (in einem Zustande) τὸ ἐλλιπές, τὸ ἐλλεῖπον, es entsteht eine ~ κενὸν γίγνεται τὸ μέσον, voller ~n ἐνδεής, διαλείμματα ἔχων.
Lückenbüßer *m* τὸ παραπλήρωμα, ἡ στοιβή.
lückenhaft διαλείμματα ἔχων, (mangelhaft) ἐνδεής, ἐλλιπής.

lückenlos ἀνενδεής, ἀνελλιπής, ἄκενος (2).
Luder *n* τὸ πτῶμα, τὸ νεκρὸν σῶμα.
Luft *f* ὁ ἀήρ (έρος, der untere Luftraum), ὁ αἰθήρ (έρος, die obere, reinere ~), ἡ αὔρα (bsd. kühle ~), ἡ αἰθρία, τὸ ὕπαιθρον (freie ~), an die ~ gehen ἐξέρχεσθαι εἰς τὸ ὕπαιθρον, temperierte ~ ἡ εὐκρασία, rauhe, ungesunde ~ ἡ δυσαερία, schlechte Temperatur der ~ ἡ δυσκρασία, dicke, erstickende ~ τὸ πνῖγος, durch die ~ schreiten ἀεροβατεῖν, aus der ~ gefallen ἀεροπετής, etw. aus der ~ greifen (übtr.) πλάττειν τι, von der ~ leben ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τρέφεσθαι (P.), ἀπ' οὐδενὸς ζῆν, frische ~ schöpfen πρὸς τὸν ἀέρα διατρίβειν, j-m ~ machen (übtr.) ῥᾳστώνην παρέχειν τινί, sich, seinem Herzen ~ machen ἐκφέρειν, seinem Zorne ~ machen ἐκφέρειν τὴν ὀργήν.
luftartig ἀεροειδής, ἀερώδης.
Lüftchen *n* ἡ αὔρα. [της (ητος) od. πληγή.]
Luftdruck *m* τὸ τοῦ ἀέρος βάρος, ἡ τοῦ ἀέρος βαρύ-
lüften ἀνεμοῦν, διανεμοῦν, ἀνα-, διαψύχειν, ἐξαιθριάζειν (der Luft aussetzen), χαλᾶν, ἀναχαλᾶν (locker machen).
Lüften *n*, **Lüftung** *f* ἡ ἀνά-, διάψυξις, ἡ ἀναψυχή, sonst durch Verben.
Lufterscheinung *f* τὸ μετέωρον, τὸ φαινόμενον, die Lehre von den ~en ἡ μετεωρολογία. [φοιτος.]
Luftfahrer *m* ὁ ἀεροπόρος, ὁ ἀεροδρόμος, ὁ ἀερό-
Luftfahrt *f* ὁ διὰ τοῦ ἀέρος δρόμος, ἡ μετέωρος πορεία, ἡ μετεωροπορία, eine ~ unternehmen ἀεροδρομεῖν, ἀεροπορεῖν, μετεωροπορεῖν, ἀερονομεῖν.
luftfarbig ἀέρινος.
Lufthauch *m* ἡ πνοή, ἡ αὔρα.
Lufthieb, -streich *m* ἡ ἀερομαχία, ἡ σκιαμαχία, einen ~ tun ἀερομαχεῖν, σκιαμαχεῖν.
luftig ἀέριος, ἀέρινος, αἰθέριος, (kühl) ψυχεινός, (nichtig) ὑπηνέμιος (2), ἀνεμιαῖος, κωφός.
Luftkampf *m* ἡ ἀερομαχία.
Luftkreis *m* ὁ αἰθήρ (έρος), ὁ περιέχων ἀήρ (έρος).
luftleer ἀέρος κενός.
Luftloch *n* ἡ ἀνα-, διαπνοή, τὸ φυσητήριον, ἡ ὀπή.
Luftreise *f* ἡ μετεωροπορία. [ἀρτηρία.]
Luftröhre *f* ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ βρόγχος, ἡ τραχεῖα
Luftschloß *n* τὸ πλάσμα, ἡ κενὴ ἐλπίς (ίδος), Luftschlösser bauen ὀνειροπολεῖν.
Luftschöpfen *n* ἡ ἀναπνοή.
Luftstrom *m* τὸ πνεῦμα.
Luftwandler *m* ὁ ἀεροβάτης.
Luftzug *m* ἡ αὔρα, ἡ πνεύματος καταφορά.
Lug s. Lüge.
Lüge *f* τὸ ψεῦδος, τὸ ψεῦσμα, ἡ ψευδολογία, ὁ ψευδὴς λόγος, ~n sagen ψευδῆ od. ψεύδη λέγειν, ψευδολογεῖν, ψεύδεσθαι (M.), j-n ~n strafen ἐξελέγχειν τινὰ ψευδόμενον, ~n schmieden ψευδῆ od. ψεύδη πλάττειν. [δολογεῖν, nicht ~ ἀψευδεῖν.]
lügen ψεύδεσθαι (M.), λέγειν ψεῦδος od. ψευδῆ, ψευ-
Lügen *n* τὸ ψεύδεσθαι, Hang zum ~ ἡ φιλοψευδία, seine Zuflucht zum ~ nehmen ἀπιέναι od. τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ τὸ ψεύδεσθαι. [τις (εως).]
Lügenbote, -prophet *m* ὁ ψευδάγγελος, ὁ ψευδόμαν-
Lügenbotschaft *f* ἡ ψευδαγγελία.
Lügenbrut *f* τὰ τῶν ψευστῶν θρέμματα.
Lügenfreund *m* ὁ φιλοψευδής.
lügenhaft ψευδής, ψευδολόγος, φιλοψευδής (von Personen, ersteres auch von Sachen), ἐψευσμένος (von Sachen).
Lügenhaftigkeit *f* ἡ φιλοψευδία, ἡ ψευδολογία.
Lügenmaul *n* ὁ φιλοψευδής, ὁ ψευδὴς ἀνήρ od. ἄνθρωπος. [πλαττόμενος, ὁ ψευδοπλάστης.]
Lügenschmied *m* ὁ ψεύδη oder ψευδῆ πλάττων oder
Lügner *m* ὁ ψεύστης, ὁ ψευδολόγος oder *part.* der Verben, j-n als ~ entlarven ἐπιδεικνύναι od. ἐλέγχειν τινὰ ψευδόμενον od. ψευσάμενον, als ~ betroffen werden ψευδόμενον ἁλίσκεσθαι, an j-m zum ~ werden ψεύδεσθαι (M.) πρός τινα, καταψεύδεσθαί τινος.
Lügnerin *f* ἡ ψευδολόγος, ἡ ψεύστρια, gew. *part.* d. Verb.

lügnerisch ψευδής, ψευδολόγος.
Luke *f* ἡ ὀπή, ἡ θυρίς (ίδος).
Lümmel *m* ὁ φορτικός od. ἄγροικος ἄνθρωπος.
Lump *m* τὸ οὐδενὸς ἄξιον ἀνθρώπιον, ὁ πενιχρὸς ἄνθρωπος, τὸ ῥάκος, τὸ κάθαρμα.
Lumpen *m* τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, ἡ λακίς (ίδος), mit ~ bekleidet ῥακόδυτος (2).
Lumpengeld *n* τὸ φαῦλον τίμημα, τὸ ὀλίγιστον χρῆμα.
Lumpengesindel, -pack *n* ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος), τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος.
Lumpenhund *m* ὁ οὐδενὸς ἄξιος ἄνθρωπος. [ἄξια.]
Lumpenzeug *n* τὰ ῥάκια, τὸ ῥάκωμα, τὰ οὐδενὸς
Lumperei *f* τὸ οὐδενὸς ἄξιον πρᾶγμα, οἱ λῆροι.
lumpig ῥακώδης, ῥακόεις, τρυχηρός, τρύχινος, (armselig) πενιχρός, (schlecht) οὐδενὸς ἄξιος, (nichts wert) φαῦλος.
Lunge *f* ὁ πνεύμων (ονος), auch ὁ πλεύμων, an der ~ leiden πλευμᾶν, von guter ~ εὔπλευρος (2).
lungenartig πλευμονώδης. [πλευμονιᾶν.]
Lungenentzündung *f* ἡ περιπλευμονία, ~ haben περι-
Lungenflügel *m* τὸ τοῦ πλεύμονος πτερόν.
Lungengeschwür *n* τὸ πλευμονικὸν ἀπόστημα, τὸ ἐμπύημα, ἡ ἐμπύησις, ἡ ἐμπύη. [μονία.]
Lungenkrankheit *f* τὸ πλευμονικὸν πάθος, ἡ πλευ-
Lungenschwindsucht *f* ἡ φθίσις.
Lungenseuche *f* (beim Rindvieh) ὁ κραῦρος, ἡ κραύρα, die ~ haben κραυρᾶν.
Lungensucht *f* s. Lungenschwindsucht.
Lunte *f* ἡ ἅπτρα, τὸ ἅπτρον, ~ riechen (übtr.) ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν τι.
Lupine *f* ὁ θέρμος.
Lust *f* 1. (Begierde, Neigung) ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), ~ zu etw. haben ἐπιθυμεῖν od. ἐν ἐπιθυμίᾳ εἶναί τινος, ποθεῖν τι, ἐφίεσθαί u. ὀρέγεσθαί (M. u. P.) τινος, ich habe ~ (ich bin geneigt zu tun) βούλομαι, προθύμως ἔχω, θυμός ἐστί μοι, keine ~ zu etw. haben ἄθυμον εἶναι πρός τι, οὐ βούλεσθαί τι, die ~ verlieren ἀναπίπτειν, ἀθυμεῖν, καταθυμεῖν, es wandelt mich die ~ an ἵμερος εἰσέρχεταί με, ἐπιθυμία με λαμβάνει, niedrige, böse Lüste αἱ κακαὶ ἐπιθυμίαι, sinnliche ~ ἡ διὰ τοῦ σώματος od. σωματικὴ ἡδονή, den Lüsten frönen δουλεύειν ταῖς ἐπιθυμίαις, die Lüste zügeln κολάζειν τὰς ἐπιθυμίας. — 2. (Vergnügen, angenehme Empfindung) ἡ ἡδονή, ἡ χαρά, τὸ χάρμα, τὸ γῆθος, etw. mit ~ hören ἡδέως ἀκούειν, χαίρειν ἀκούοντα, ~ an etw. haben χαίρειν, ἥδεσθαί (P.) τινι, τέρπεσθαι (P.), εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, zur ~ πρὸς ἡδονήν, vor ~ ὑφ' ἡδονῆς, es ist eine ~ τερπνόν ἐστιν, du hättest deine ~ sehen sollen ἐχάρης od. ἥσθης ἂν ἰδών.
Lustbarkeit *f* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ἡ τερπνότης (ητος).
lüstern ἐπιθυμητικός, ἐφιέμενος, λίχνος, σινάμωρος (2), (nach etw. τινός), ~ sein nach etw. ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τινός, ἐπιθυμεῖν, ἐρᾶν, ἐφίεσθαί τινος, j-n ~ machen ἐπιθυμίαν ἐμβάλλειν τινί. [ἡ σιναμωρία.]
Lüsternheit *f* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἔφεσις (nach etw. τινός),
Lustgarten *m* τὸ κηπίον, ὁ παράδεισος.
Lustgelage *n* ὁ κῶμος.
Lusthaus *n* τὸ ἐνηβητήριον.
lustig ἱλαρός, εὔθυμος (2), φαιδρός, sich ~ machen ἐνδιδόναι τῇ ἡδονῇ, sich über j-n od. etw. ~ machen καταγελᾶν τινος, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινὰ u. τι, εἴς τινα u. τι, j-n ~ machen εὐφραίνειν τινά, ~ sein εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν, alle waren ~ εὐθυμία ἦν πολλή, (spaßhaft) χαρίεις (von Personen und Sachen), εὐτράπελος (2, nur von Personen), eine ~e Geschichte ἡ χαριτία. [ἱλαρότης (ητος).]
Lustigkeit *f* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, ἡ γηθοσύνη, ἡ
Lustigmacher *m* ὁ γελωτοποιός.
Lustigmacherei *f* ἡ γελωτοποιία.
Lustort *m* τὸ ἐνηβητήριον.
Lustreise *f* ἡ πορεία ἡ ἡδονῆς ἕνεκα γιγνομένη, e-e ~ machen περιπορεύεσθαι (P.) ἡδονῆς ἕνεκα.

Lustrum *n* ἡ πενταετηρίς (ίδος), ἡ πενταετία.
Lustseuche *f* ἡ ἀφροδισία νόσος.
Lustspiel *n* ἡ κωμῳδία. [ὁ κωμῳδός, ὁ κωμικός.]
Lustspieldichter *m* ὁ κωμῳδοποιητής, ὁ κωμῳδοποιός,
Lustwald *m* ὁ παράδεισος.
lustwandeln περιπατεῖν.
Lustwandeln *n* ἡ περιπάτησις, ὁ περίπατος.
Lustwandler *m*, -**in** *f part.* von περιπατεῖν.
luxuriös πολυτελής, πολυδάπανος (2), δαπανηρός (großen Aufwand machend und erfordernd), τρυφερός, ἁβρός (weichlich, üppig lebend), ~ leben τρυφερῶς ζῆν, τρυφᾶν, luxuriöse Lebensweise τὸ ἁβροδίαιτον.

Luxus *m* (Üppigkeit, Schwelgerei) ἡ τρυφή, ἡ ἁβρότης (ητος), ἡ ἀσέλγεια, (viel Aufwand) ἡ πολλὴ δαπάνη, ἡ πολυτέλεια.
Luxusartikel *n* τῶν πολυτελῶν τι.
Luzerne *f*, **Luzernerklee** *m* ἡ Μηδικὴ πόα.
Lymphe *f* ὁ ἰχώρ (ῶρος).
lymphenähnlich, **-artig** ἰχωροειδής, ἰχωρώδης.
Lyra *f* ἡ λύρα.
Lyriker *m* ὁ λυρικός, ὁ μελῳδός, ὁ μελοποιός, ὁ μελικός.
lyrisch λυρικός, μελικός, ~es Gedicht τὸ μέλος.
Lyzeum *n* τὸ λύκειον. [als Heilmittel).]
Lyzium *f* (eine Pflanze) ἡ πυξάκανθα, τὸ λύκιον (auch

M

M *n* M, μ, τὸ μῦ (indekl.).
machen 1. ποιεῖν, δρᾶν, πράττειν, was machst du? τί πράττεις; πῶς ἔχεις; gut ~ καλῶς od. εὖ πράττειν, was willst du ~? τί μέλλεις δρᾶν; laß mich nur ~ ἐμοὶ μελήσει, ἐμὸν τὸ ἔργον, ταῦτα ἔγωγε προθυμήσομαι, mach fort (eile) σπούδασον, ἀλλ' ἄγε, ἐγκόνει. — **2.** (gebrauchen) χρῆσθαι, was wird er mit uns ~? τί χρήσεται ἡμῖν; was soll ich mit dem Menschen ~? τί χρήσομαι τῷ ἀνθρώπῳ; ich weiß nicht, was ich damit ~ soll οὐκ ἔχω ὅπως χρήσομαι αὐτῷ. — **3.** (hervorbringen, schaffen, verfertigen) ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), κατασκευάζειν, ἀποτελεῖν, Kleider ~ ἱμάτια ποιεῖν, eine Rede ~ λόγον ποιεῖσθαι (M.) od. συντιθέναι, Feuer ~ κάειν πῦρ, Lärm, Geräusch ~ θόρυβον ποιεῖν u. dgl., s. die betreffenden Substantiva; viel Rühmens, Aufhebens von etw. ~ δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, δεινοποιεῖσθαι (M.), etw. bei j-m ~ lassen ἐπιτρέπειν τινὶ ποιεῖν τι. — **4.** (bewirken, verursachen) ποιεῖν, τιθέναι, καθιστάναι, παρέχειν, j-n zu etw. ~ ποιεῖν, καθιστάναι, ἀποδεικνύναι mit doppeltem *acc.*, j-n zum König, Gefangenen, Sklaven usw. ~ s. d. betr. *subst.*; j-n besser ~ βελτίονα ποιεῖν od. ἀποδεικνύναι τινά, j-n glücklich, unglücklich ~ εὐτυχῆ, δυστυχῆ ποιεῖν τινα usw., Schande, Vorwürfe ~ u. dgl. s. d. betr. *subst.*; j-m Sorge, Hoffnung, Vergnügen u. dgl. ~ φροντίδας, ἐλπίδα, ἡδονὴν παρέχειν τινί, j-n zum Gelächter ~ γέλωτα ποιεῖν τινα. — **5.** (zubereiten) κατα-, παρασκευάζειν, das Bett ~ κλίνην στρωννύναι, Holz ~ (spalten) ξύλα σχίζειν, sich Geld ~ χρήματα ἐργάζεσθαι (M.), χρηματίζεσθαι (M.). — **6.** (als etw. ansehen) ποιεῖσθαι, ἡγεῖσθαι (M.), sich viel aus etw. ~ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, πολὺ νέμειν τινί, sich nichts aus etw. ~ οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, auch οὐδέν μοι μέλει (ich mache mir nichts daraus), ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, etw. aus sich ~ δοκεῖν τι εἶναι. — **7.** (vorstellen, zB. von der Rolle eines Schauspielers) ὑποκρίνεσθαι (M.). — **8.** *refl.* sich fort-, davon~ ἀπιέναι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), φεύγειν, οἴχεσθαι, sich aus dem Staube ~ ἀποδιδράσκειν, sich heran~ προσέρχεσθαι, προσιέναι (εἶμι), sich ans Werk ~ ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, sich über etw. her~ ἐπιτίθεσθαί τινι, χεῖρας ἐπιβάλλειν τινί, sich hinaus~ ἐξιέναι (εἶμι), ἐξέρχεσθαι, sich auf den Weg ~ ὁρμᾶσθαι (P.). — **9.** das macht (das ist der Grund, die Ursache) αἰτία δέ, zB. das macht die Liebe αἰτία δὲ τούτου ὁ ἔρως. [ἀπεργασία, gew. durch Verben.]
Machen *n* ἡ ποίησις, ἡ κατασκευή, ἡ ἐργασία, ἡ
Machenschaft *f* s. Machination.
Macherlohn *m* τὸ χειροδόσιον, τὰ ἐπίχειρα, ὁ μισθός.
Machination *f* ἡ μηχανή, ἡ μηχάνησις, τὸ μηχάνημα.
machinieren μηχανᾶσθαι (M.) μηχανάς.
Macht *f* **1.** ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ῥώμη, τὸ κράτος, mit ~ ἀνὰ od. κατὰ κράτος, mit aller ~ κατὰ τὸ δυνατόν, ὅσον οἷόν τε μάλιστα, ἐκτεταμένως, ὅσον δύναταί τις μάλιστα, alle ~ anstrengen, aufbieten ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι oder ἀφικνεῖσθαι, μηχανᾶσθαι (M.) πᾶσαν μηχανήν. — **2.** (Befugnis, Machtvollkommenheit) ἡ ἐξουσία, ἡ δύναμις, τὸ κῦρος, ~ haben etw. zu tun ἐξουσίαν ἔχειν ποιεῖν τι, δίκαιον εἶναι ποιεῖν τι, ἐπιτετραμμένον εἶναι ποιεῖν τι, j-m ~ geben etw. zu tun ἐξουσίαν διδόναι τινί τινος, ἐπιτρέπειν τινί τι od. *inf.*, es steht in meiner ~ ἐπ' ἐμοί ἐστι, ἔξεστί μοι, κύριός εἰμί τινος, da es doch in meiner ~ steht ἐξὸν ἐμοί, j. der unumschränkte ~ hat αὐτοκράτωρ (ορος). — **3.** (Vermögen, viel auszurichten imstande) ἡ δύναμις, τὸ κῦρος, große ~ haben μέγα δύνασθαι, j. der große ~ hat δυνατός. — **4.** (Herrschaft) ἡ ἀρχή, ἡ ἐπικράτεια. — **5.** (Heeresmacht) ἡ δύναμις, τὸ στρατιωτικὸν πλῆθος, zur See τὸ ναυτικόν, zu Lande τὸ πεζικόν, mit gesamter (Heeres)macht πανστρατιᾷ, πανστρατεί, πανδημεί, πασσυδί, πασσυδίᾳ. — **6.** (mächtiger Staat) ἡ πόλις (πολὺ δυναμένη), eine höhere (göttliche) ~ τὸ δαιμόνιον, τὸ θεῖον.
Machtfülle *f* ἡ ἐξουσία.
Machtgebot *n* s. Machtspruch.
Machthaber *m* ὁ δυνάστης, ὁ δυνατός, ὁ κύριος, ὁ κυριεύων, ὁ δεσπότης, ὁ μέγα δυνάμενος, ὁ τὰ πράγματα ἔχων, ὁ ἐν τοῖς πράγμασιν, ὁ ἐν ταῖς ἐξουσίαις (ὤν), ὁ τύραννος, ὁ τυραννεύων (unrechtmäßiger ~).
mächtig 1. δυνατός, δυνάμενος, μέγα δυνάμενος, πολλὴν δύναμιν ἔχων, ἰσχύων, κρατερός, ein ~er Staat πόλις εὐδαίμων od. πολλὴν τὴν δύναμιν ἔχουσα, ein ~er König μέγας βασιλεύς, ~ sein δυνατὸν εἶναι, δύναμιν ἔχειν, πολὺ od. μέγα δύνασθαι. — **2.** (Gewalt, Überlegenheit über etw. habend) ἐπικρατῶν, ἐγκρατής, κύριός τινος, seiner selbst ~ sein ἑαυτοῦ κρατεῖν, ἐγκρατῆ ἑαυτοῦ εἶναι, seiner selbst nicht ~ sein ἀκρατῆ ἑαυτοῦ εἶναι. — **3.** einer Sache ~ sein (sie verstehen) ἐμπείρως ἔχειν od. ἔμπειρον εἶναί τινος, ἐπίστασθαί τι, (sie bewältigen können) κρατεῖν τινος. — **4.** (groß, stark, gewaltig) μέγας, πολύς, δεινός, ἰσχυρός, σφοδρός. — **5.** (ungeheuer) ὑπερφυής, *adv.* δεινῶς, κρατερῶς, ἰσχυρῶς.
Mächtigkeit *f* (Dicke) ἡ παχύτης (ητος), τὸ πάχος.
machtlos ἀδύνατος (2), ἀσθενής, ~ sein ἀδυνατεῖν, ἀσθενεῖν.
Machtlosigkeit *f* ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀσθένεια.
Machtspruch *m* ἡ δι' ἐξουσίαν od. ἐπ' ἐξουσίας κρίσις, τὸ κῦρος, ἡ κύρωσις, ἡ κυρία γνώμη, τὸ κύριον ψήφισμα, τὸ παράγγελμα, einen ~ tun ἐπ' ἐξουσίας oder δι' ἐξουσίαν ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, Sprichw. ὥσπερ ἐκ τρίποδος ἀποφαίνεσθαι.
Machtstellung *f* τὰ τῆς δυνάμεως, ἡ πολιτικὴ κατάστασις, auch bloß ἡ δύναμις.
Machtvollkommenheit *f* ἡ ἐξουσία, τὸ κῦρος, τὸ τέλος, ~ haben κῦρος ἔχειν περί τινος.

Machtwort *n* ἡ κυρία γνώμη, τὸ κύριον ψήφισμα, s. Machtspruch.
Machwerk *n* τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, ein faules, elendes ~ φαῦλον ἔργον.
Mädchen *n* (junges, unverheiratetes Frauenzimmer) ἡ παῖς, ἡ κόρη, ἡ παιδίσκη, τὸ παιδισκάριον, τὸ κοράσιον, ἡ μεῖραξ (κος), ἡ μειρακίσκη, ἡ παρθένος, (Magd) ἡ παιδίσκη, ἡ θεράπαινα, ἡ θεραπαινίς (ίδος), (Geliebte) ἡ ἐρωμένη, (im üblen Sinne) ἡ ἑταίρα.
Mädchenalter *n* ἡ παρθένειος od. τῶν παρθένων ἡλικία.
Mädchenantlitz, -gesicht *n* τὸ παρθένειον πρόσωπον, ein ~ haben παρθένιον βλέπειν.
mädchenhaft παρθένιος (2), παρθενικός, κορασιώδης.
Mädchenkopf *m* ἡ παρθένιος κεφαλή.
Mädchenlehrer *m* ὁ τῶν παρθένων διδάσκαλος.
Mädchenschule *f* τὸ τῶν παρθένων διδασκαλεῖον.
Mädchenstimme *f* ἡ παρθένου φωνή.
Made *f* ἡ εὐλή (in faulenden Körpern), ἡ σχαδών (όνος, Larve von Bienen und Wespen), wimmelnde, kribbelnde ~n αἰόλαι εὐλαί.
Mädel *n* τὸ κοράσιον.
madig εὐλῶν μεστός.
Magazin *n* ἡ ἀποθήκη, τὸ ταμιεῖον, (für Früchte) ὁ σιτοβολών (ῶνος), (für Geräte, Waffen u. dgl.) ἡ σκευοθήκη.
Magd *f* ἡ δούλη, ἡ θεράπαινα, ἡ θεραπαινίς (ίδος), ἡ παιδίσκη.
Mägdearbeit *f* τὰ δουλῶν ἔργα.
Mägdelein *n* ἡ παιδίσκη.
Mägdelohn *m* ὁ τῶν θεραπαινῶν μισθός.
Magen *m* ὁ στόμαχος, ἡ γαστήρ (τρός), der erste, zweite, dritte, vierte ~ (der Wiederkäuer) ἡ μεγάλη κοιλία, ὁ κεκρύφαλος, ὁ ἐχῖνος, τὸ ἤνυστρον, guter ~ ἡ εὐστομαχία, einen guten ~ habend εὐστόμαχος (2), schwacher ~ ἡ στομάχου ἀρρωστία, einen schlechten ~ haben κακοστομαχεῖν, einen schlechten ~ habend κακοστόμαχος (2, auch den ~ verderbend), gut für den ~ εὐστόμαχος (2), zum ~ gehörig στομαχικός (auch: am ~ leidend), einen schlechten od. verdorbenen ~ haben κακοστομαχεῖν, mit leerem ~ νῆστις (ιδος), übtr. etw. im ~ haben ἄδην ἔχειν τινός, ἅλις μοί ἐστί τινος, j-n im ~ haben ἀηδῶς ἔχειν τινί.
Magenarzenei *f* τὸ στομαχικὸν φάρμακον.
Magenbeschwerden *f/pl.*, **-drücken** *n* ἡ καρδιαλγία, ὁ καρδιωγμός, ~ haben καρδιαλγεῖν, καρδιώττειν, ~ habend καρδιαλγής, καρδιακός, an ~ leidend καρδιαλγικός.
Magendrüse *f* τὸ πάγκρεας (εως).
Magengegend *f* ἡ καρδία, ἡ κοιλία, τὰ περὶ τὸν στόμαχον, τὰ ὑποχόνδρια.
Magenkrampf *m* ὁ κατὰ τὸν στόμαχον σπασμός.
magenkrank, -leidend καρδιακός.
Magenleiden *n* τὸ στομαχικὸν πάθος.
Magenmittel *n* τὸ στομαχικὸν φάρμακον.
Magenmund *m* ὁ στόμαχος, ἡ καρδία, der obere ~ ὁ οἰσοφάγος, der untere ~ ὁ πυλωρός.
Magensaft *m* ὁ στομαχικὸς χυλός.
Magensäure *f* τὸ κατὰ τὸν στόμαχον δριμύ.
Magenschmerz *m* ἡ στομαχικὴ ὀδύνη, s. Magenbeschwerden.
Magenschwäche *f* ἡ τοῦ στομάχου ἀσθένεια od. ἀρρωστία.
magenstärkend εὐστόμαχος (2), εὐκάρδιος (2).
Magenstärkung *f* τὸ εὐστόμαχον od. εὐκάρδιον φάρμακον.
Magenwurst *f* ἡ φύσκη.
mager ἰσχνός, λεπτός, ἄσαρκος (2), ἄτροφος (2), (vom Boden) λυπρός, τραχύς, λεπτός, mit ~em Boden λεπτόγεως, ein ~er Gegenstand der Behandlung ἡ ἄπορος ὑπόθεσις, ~ machen ἰσχνὸν ποιεῖν, ἰσχναίνειν, λεπτύνειν, ~ werden P., ~e Kost ἡ ἄκνισος, λεπτὴ od. φαύλη τροφή od. δίαιτα.
Magerkeit *f* ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος), ἡ ἰσχνασία, ἡ ἀσαρκία, ἡ ἀτροφία, ἡ σκελετεία, (des Bodens) τὸ λεπτόγεων, ἡ τῆς γῆς λυπρότης (ητος).

Magie *f* ἡ μαγεία, ἡ μαγευτική (τέχνη).
Magier *m* ὁ μάγος, ein ~ sein μαγεύειν.
magisch μαγικός, j-n durch ~e Künste hintergehen μαγεύειν τινά.
Magister *m* ὁ διδάσκαλος (mit u. ohne τῆς φιλοσοφίας), ὁ σοφιστής, magister equitum ὁ ἵππαρχος, ein magister equitum sein ἱππαρχεῖν, das Amt desselben ἡ ἱππαρχία.
Magistrat *m* αἱ ἀρχαί, ἡ βουλή, οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη.
Magistratsmitglied *n*, **-person** *f* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βουλευτής, ὁ βουλεύων.
Magistratsstelle *f* ἡ τοῦ ἄρχοντος τάξις, sich um eine ~ bewerben ἀρχαιρεσιάζειν.
Magistratswahl *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι, eine ~ abhalten ἀρχαιρεσιάζειν.
Magnat *m* ὁ τῆς πόλεως πρῶτος, ὁ δυνάστης, ὁ γνώριμος, ὁ σατράπης (bei den Persern).
Magnet *m* ἡ Ἡρακλεία λίθος, ἡ Ἡρακλεῶτις (ιδος) λίθος, ἡ Μαγνησία od. Μαγνῆτις (ιδος) λίθος, ὁ μάγνης (ητος), μαγνήτης (ου) od. σιδηρίτης λίθος.
magnetisch ἀγωγὸς σιδήρου od. umschr. durch ἄγειν od. ἐφέλκεσθαι (M.) σίδηρον, ~e Kraft ἡ ἀγωγὸς δύναμις.
magnetisieren ἐντιθέναι τινὶ δύναμιν ἀγωγὸν σιδήρου (μαγνητίζειν ist neugriechisch).
Magnetnadel *f* ἡ μαγνησία βελόνη.
mähen θερίζειν, τέμνειν, ἀμᾶν.
Mähen *n* ὁ θερισμός.
Mäher *m* ὁ θεριστής, gew. *part.*
Mäherin *f* ἡ θερίστρια, gew. *part.*
Mäherlohn *m* ὁ τῶν θεριστῶν od. θεριζόντων μισθός.
Mahl *n*, **Mahlzeit** *f* τὸ δεῖπνον (Haupt~), τὸ ἄριστον (Frühstück), τὸ δόρπον (Abend~), ἡ εὐωχία (Schmaus), τὸ συμπόσιον (Gelage), ὁ ἔρανος (Picknick), τὸ σύνδειπνον (gemeinschaftliche ~), j-m ein Mahl geben δειπνίζειν, ἑστιᾶν, εὐωχεῖν τινα, eine Mahlzeit halten δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.), nach dem Mahl ἀπὸ δείπνου, von dem Mahl aufstehen ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι, gesegnete Mahlzeit! εὖ γένοιτο τὸ δεῖπνον, gesegnete Mahlzeit wünschen ἀνειπεῖν εὐδειπνίαν.
mahlen ἀλεῖν, καταλεῖν, κατατρίβειν.
Mahlen *n* ὁ ἄλετος (ἀλετός).
Mahlmühle *f* ἡ μύλη, ὁ μύλος.
Mahlschatz *m* ἡ προίξ (κός).
Mahnbrief *m* ἡ ἀπαιτητικὴ ἐπιστολή od. besser ἡ ἐπιστολή, δι' ἧς ἀπαιτεῖ τίς τι, j-m e-n ~ schreiben δι' ἐπιστολῆς od. ἐπιστολὴν γράψαντα ἀπαιτεῖν τινά τι.
Mähne *f* ἡ χαίτη, τὸ χαίτωμα, ἡ λοφιά, die ~ emporsträuben ἀναχαιτίζειν.
mahnen j-n um etw. ἀπαιτεῖν od. πράττειν τινά τι, πράττεσθαι (M.) τινά τι od. παρά τινός τι, um etw. gemahnt werden ἀπαιτεῖσθαι (P.) τι, (ermahnen) ἀναμιμνήσκειν, παραινεῖν.
Mahnen *n*, **Mahnung** *f* ἡ ἀπαίτησις.
Mahner *m* durch *part.*
Mahnwort *n* ἡ παραίνεσις, ἡ νουθέτησις, ἡ παράκλησις, ὁ προτρεπτικὸς od. παραινετικὸς λόγος.
Mähre *f* (ein schlechtes Pferd) τὸ ἱππάριον.
mähren (saumselig sein) βραδύνειν, βλακεύειν, ὀκνεῖν.
Mährte *f* (Kaltschale) τὸ τρῖμμα, τὸ ὑπότριμμα, ὁ κυκεών (ῶνος).
Mai *m* ὁ πέμπτος μήν (ηνός).
Maiblume *f* τὸ πολυγόνατον.
Maid *f* ἡ μεῖραξ (ακος).
Maikäfer *m* ἡ μηλολόνθη.
Mais *m* ὁ βόσμορος, τὸ βόσμορον, ἡ ζέα.
Maitresse *f* ἡ παλλακή, ἡ ἑταίρα.
Majestät *f* (äußerer Glanz) ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ μεγαλοπρεπές, (innere Würde) ἡ σεμνότης, ἡ μεγαλειότης (ητος), (höchste Würde, Macht) τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, Ew. Majestät ὦ βασιλεῦ, ὦ δέσποτα.
majestätisch βασιλικός, σεμνός, μεγαλοπρεπής, ~es Wesen durch d. *neutr.* dieser *adj.*

Majestätsverbrechen *n* τὸ εἰς od. περὶ τὸν βασιλέα ἀσεβὲς πρᾶγμα od. ἀσέβημα od. ἠσεβημένον.
Majestätsverbrecher *m* ὁ ἀσεβὴς περὶ τὸν βασιλέα, ὁ ἀσεβὲς πρᾶγμα περὶ τὸν βασιλέα ποιήσας.
Majoran *m* ὁ ἀμάρακος, τὸ ἀμάρακον, τὸ σάμψυχον, τὸ σάμψουχον, ὁ (ἡ) σάμψυχος, von ~ ἀμαράκινος, dem ~ ähnlich ἀμαρακόεις.
Majoranöl *n* τὸ σαμψύχινον ἔλαιον.
majorenn ἡλικίαν ἔχων, ἐν ἡλικίᾳ ὤν, ~ werden εἰς ἄνδρας τελεῖν.
Majorennität *f* ἡ ἡλικία.
Majorität *f* οἱ πλείους, οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, in der ~ sein, die ~ haben κρείττους εἶναι, νικᾶν.
Majoritätsantrag *m* ὃ παραινοῦσιν, λέγουσιν oder προτιθέασιν οἱ πλείους usw.
Majoritätsbeschluß *m* τὸ τοῖς πλείοσι usw. δόξαν, ἡ νικῶσα (γνώμη).
Makel *m* (Fleck[en]) ὁ σπίλος, ἡ κηλίς (ῖδος, auch übtr.), (Fehler) τὸ κακόν, τὸ σαθρόν, (Schimpf) τὸ ὄνειδος, ἡ αἰσχύνη, τὸ αἶσχος, es haftet kein ~ an j-s Leben οὐκ ἐπιδέχεται δόξαν πονηρᾶς αἰτίας ὁ βίος τινός.
makellos τέλειος, ἐντελής, ἄμεμπτος (2), ἀνέγκλητος (2), καθαρός, ἁγνός.
Mäkelei *f* τὸ δυσχεραίνειν, τὸ ἐπηρεάζειν.
mäkeln προπωλεῖν (eigtl.), an etw. ~ ὑφαιρεῖσθαι (M.) τινος, δυσχερῆ εἶναι od. δυσχεραίνειν περί τι.
Mäkler *m* ὁ προπώλης.
Mäklerlohn *m* ὁ τοῦ προπώλου μισθός.
Makrele *f* ὁ σκόμβρος, ὁ κολίας, ὁ ἀμίας, ἡ ἀμία.
Makrone *f* ὁ ἀμυγδάλινος od. ἀμυγδαλίτης πλακοῦς (οῦντος), τὸ πεμμάτιον, τὸ τράγημα.
Mal *n* (am Körper) ὁ συγγενὴς σπίλος, τὸ φυσικὸν σπίλωμα, eingebranntes ~ τὸ στίγμα, (Zeichen) τὸ σημεῖον, τὸ σύμβολον
mal in Zssg mit Zahlwörtern gew. durch *adv.* auf άκις, zB. vier-, fünf-, sechs~ τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις, ein-, zwei-, drei~ ἅπαξ, δίς, τρίς, jedes~ ἑκάστοτε, viel~ πολλάκις, wenige~ ὀλιγάκις, soviel ~ τοσαυτάκις, unzählige~ ἀπειράκις, ein ander~ (zu anderer Zeit) ἄλλοτε, (in ähnlichem Falle) αὖθις, εἰσαῦθις, πάλιν, ein~ ... ein ander~ ἄλλοτε μέν ... ἄλλοτε δέ, τότε μέν ... τότε δέ, das erste-, zweite- usw. ~, zum ersten-, zweiten- usw. ~ τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον usw., zum letzten~ τὸ τελευταῖον, τὸ ἔσχατον, τὸ ὕστατον, auf ein~ ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, ἄφνω, αἰφνιδίως (plötzlich).
malen γράφειν, ζωγραφεῖν, γραφῇ εἰκάζειν od. ἀπεικάζειν, εἰκονογραφεῖν.
Malen *n* ἡ γραφή, ἡ ζωγραφία.
Maler *m* ὁ γραφεύς, ὁ ζωγράφος (Bilder~), ὁ ῥωπογράφος (Genre~), ὁ εἰκονογράφος (Porträt~).
Maleratelier *n* τὸ ζωγραφεῖον.
Malerei *f* ἡ γραφική, ἡ ζωγραφία (Malerkunst), ἡ ῥωπογραφία (Genre~), (Gemälde) ἡ γραφή, τὸ ζωγράφημα.
Malerfarbe *f* τὸ γραφικὸν χρῶμα, τὸ χρῶμα, ᾧ χρῶνται οἱ ζωγράφοι.
malerisch γραφικός (auch übtr.), ζωγραφικός, eine ~e Aussicht σκηνογραφικὴ ὄψις, einen ~en Anblick gewähren γραφικὴν παρέχεσθαι (M.) τὴν πρόσοψιν.
Malerkunst *f* ἡ γραφική, ἡ ζωγραφική.
Malerpinsel *m* τὸ γραφεῖον, ἡ γραφίς (ίδος).
Malerwerkstatt *f* τὸ ζωγραφεῖον.
Malice *f* ἡ ἐπήρεια, ὁ ἐπηρεασμός.
maliziös κακοήθης.
Malstein *m* τὸ σῆμα, τὸ σημεῖον, ἡ στήλη.
Malter *m* δύο μέδιμνοι.
malträtieren αἰκίζεσθαι (M.) τινα, ὑβρίζειν τινά und εἴς τινα.
Malve *f* ἡ μαλάχη.
Malz *n* αἱ κάχρυες, ἡ βύνη.
Malzeichen *n* s. Mal.
malzen τὰς κριθὰς καταβρέχειν καὶ φρύγειν.
Mama *f* ἡ μάμμα, ἡ μάμμη, ἡ μαμμία.
Mamachen *n* τὸ μαμμίον, τὸ μαμμάριον, τὸ μαμμίδιον.
Mammon *m* ὁ πλοῦτος, dem ~ dienen τῷ πλούτῳ δουλεύειν.
man τίς, τινός (enkl.), gew. durch folgende Wendungen ausgedrückt: 1. durch die 3. Pers. *pl. act.*, ~ sagt λέγουσι mit *acc.* u. *inf.*, 2. durch *pass.* Wendungen, zB. ~ lobt uns ἐπαινούμεθα, ~ gesteht ein ὁμολογεῖται, ~ sagt λέγεται mit *nom.* od. *acc.* u. *inf.*, 3. durch die 2. Pers. *sg.* des *opt.* mit ἄν, zB. ~ könnte sagen εἴποις od. φαίης ἄν (auch εἴποι od. φαίη ἄν τις), 4. durch ein unpers. Verb, zB. ~ muß dies tun χρὴ od. δεῖ τοῦτο ποιεῖν, 5. durch d. *adj. verb.* II, zB. man muß den Feinden wohltun εὖ ποιητέον τοὺς ἐχθρούς.
mancher τὶς, τινός (enkl.), ἔνιοι, ἔστιν ὅς, ὅ, gew. ἔστιν οἵ, zB. manchen scheint dies nicht so zu sein ἔστιν οἷς ταῦτα οὐ δοκεῖ οὕτως ἔχειν, manche Menschen ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων, einiges ... manches auch τὰ μέν ... τὰ δέ, an manchen Orten ἐνιαχοῦ, ἔσθ' ὅπου, ἔστιν οὗ, zu manchen Zeiten ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε, (nicht wenig, nicht gering) οὐκ ὀλίγος, πολύς.
mancherlei παντοῖος, ποικίλος, παντοδαπός, πολύς.
manchmal ἐνίοτε, ἐνιαχοῦ, ἔσθ' ὅτε.
Mandat *n* τὸ ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα, τὸ πρόγραμμα, τὸ ἐπιτεταγμένον.
[1]**Mandel** *f* ἡ ἀμυγδάλη, τὸ ἀμύγδαλον, ἡ ἀμυγδαλίς (ίδος), von ~n gemacht ἀμυγδάλινος.
[2]**Mandel** *f* (eine Anzahl von fünfzehn) πεντεκαίδεκα.
mandelähnlich, -artig ἀμυγδαλοειδής.
Mandelbaum *m* ἡ ἀμυγδαλῆ, ἡ ἀμύγδαλος.
Mandelholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς ἀμυγδαλῆς ξύλα.
Mandelkern *m* τὸ τοῦ ἀμυγδάλου μαλακόν, τὸ ἀμύγδαλον, ἡ ἀμυγδάλη.
Mandelknacker *m* ὁ ἀμυγδαλοκατάκτης.
Mandeln *f/pl.* (die Drüsen an beiden Seiten des Schlundes) τὰ παρίσθμια, οἱ σπόγγοι, die krankhaft angeschwollenen ~ αἱ ἀντιάδες, die ~ schwellen an τὰ παρίσθμια παροιδαίνεται (P.).
Mandelöl *n* τὸ ἀμυγδάλινον ἔλαιον.
Mandelseife *f* ὁ ἀμυγδάλινος σάπων (ωνος).
Mandeltorte *f* ὁ ἀμυγδάλινος στρεπτός.
Manen *pl.* (eines Verstorbenen) οἱ δαίμονες.
[1]**Mangel** *f* ὁ κύλινδρος.
[2]**Mangel** *m* 1. (Abwesenheit) ~ am Nötigen ἡ ἔνδεια, ~ an Geld u. Hilfsmitteln ἡ ἀπορία. — 2. (Seltenheit, Vorhandensein in geringer Menge) ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης (ητος). — 3. (das Entblößtsein von etw.) ἡ ἐρημία (τινός), häufig Bildungen mit α priv., zB. ~ an Überlegung ἡ ἀβουλία, ~ an Bildung ἡ ἀπαιδευσία, ~ an Geld ἡ ἀχρηματία u. dgl. od. mit ὀλιγο oder σπανο, zB. ~ an Menschen ἡ ὀλιγανθρωπία, ~ an Getreide ἡ σπανοσιτία, ~ haben an etw. ἀπορεῖν, σπανίζειν τινός, ἐνδεῶς ἔχειν τινός, ἐνδεᾶ εἶναί τινος, δεῖσθαι (P.) τινος, ~ an Verstand haben κενὸν εἶναι τοῦ νοῦ, dem ~ j-s abhelfen ἀρκεῖν od. ἐξαρκεῖν ἀποροῦντί τινι. — 4. (Fehler, Gebrechen) τὸ ἔλλειμμα, τὸ ἐλάττωμα, τὸ ἐνδεές. Mängel in der Darstellung αἱ περὶ τὴν ὑπόκρισιν κακίαι, einen körperlichen ~ haben ἐνδεές τι ἔχειν ἐν τῷ σώματι.
mangelhaft (nicht vollständig) ἐν-, ἐπι-, καταδεής, ἀτελής, ἐκλιπής, (mit Fehlern, Gebrechen behaftet) σαθρός, πηρός, ἀνάπηρος (2).
Mangelhaftigkeit *f* (Unvollständigkeit) ἡ ἀτέλεια, ἡ ἔνδεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, (Fehlerhaftigkeit) ἡ κακία u. d. *neutr.* d. *adj.*
mangeln ἐλ-, ἐπι-, ἐκλείπειν, es mangelt an etw. δεῖ u. ἐνδεῖ τινος, es mangelt mir an etw. ἐνδεῶς ἔχω u. ἐνδεής εἰμί τινος, δέομαι u. ἀπορῶ τινος.
Mangold *m* (eine Pflanze) τὸ τεῦτλον, τὸ τευτλίον.
Manier *f* ὁ τρόπος, οἱ τρόποι, s. Betragen; auf diese ~, s. Art, Weise; (Anstand) feine ~en τὸ κόσμιον, ἡ εὐκοσμία, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐτραπελία, ἡ ἀστειότης, ἡ κοσμιότης (ητος), ein Mensch von guten ~en κόσμιος, ἀστεῖος, εὐτράπελος ἀνήρ.

manieriert κεκαλλωπισμένος, κομψός, περίεργος (2).
manierlich κόσμιος, εὐσχήμων, εὐτράπελος (2), ἀστεῖος.
Manierlichkeit *f* ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ εὐκοσμία, ἡ εὐπρέπεια, ἡ κομψεία, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐτραπελία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Manifest *n* τὸ πρόγραμμα, ἡ προγραφή, τὸ παράγγελμα, ein ~ erlassen παραγγέλλειν, προαγορεύειν (προειπεῖν).
Manipulation *f* durch d. folg. Verb.
manipulieren mit etw. μεταχειρίζεσθαι (M.) τι.
Mann *m* ὁ ἀνήρ (ἀνδρός, in allen Bedeutungen wie im Deutschen), ein rechtschaffener, biederer ~ ἀνὴρ καλὸς κἀγαθός, sich als einen braven ~ zeigen εἶναι ἀγαθὸν ἄνδρα, ein alter ~ ὁ πρεσβύτης, ein gemeiner ~ (ohne Amt und Würde) ὁ ἰδιώτης, ein ~ aus dem Volke ὁ δημότης, zehn ~ hoch ἐπὶ δέκα, etw. an den ~ bringen ἀποδίδοσθαί (M.) τι, ~ für ~ καθ' ἕκαστον, seinen ~ stehen ἄριστα od. σφόδρα μάχεσθαι, der ~ dazu sein οἷόν τ' εἶναι mit *inf.*, (Soldat) ὁ στρατιώτης, (gemeiner Soldat) ὁ ἰδιώτης, 2000 ~ δισχίλιοι, (Ehemann) ὁ ἀνήρ, ὁ γαμέτης, ein armer ~ ἄθλιος ἄνθρωπος, armer ~! ὦ τάλαν, ich armer ~ ἐγὼ ὁ τάλας, Männer wie Alexander Ἀλέξανδροι, mit ~ und Maus untergehen ἀπόλλυσθαι αὐτοῖς ἀνδράσιν, ~ gegen ~ kämpfen μόνον πρὸς μόνον μάχεσθαι, μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα (im Einzelkampfe), ohne ~ (von Jungfrauen und Witwen) ἄνανδρος (2), einen ~ nehmen γαμεῖσθαι (P.) τινι, νυμφεύειν τινί, seiner Tochter einen ~ geben ἐκδιδόναι τὴν θυγατέρα.
Manna *n* τὸ ἀερόμελι (ιτος).
mannbar ἔφηβος (2, vom männlichen Geschlecht), ἀκμάζων (τὴν ἡλικίαν), ἀκμαῖος (von beiden Geschlechtern), ἐπίγαμος (2, nur von Mädchen), das ~e Alter ἡ καθεστῶσα ἡλικία, ἡ ἀκμή, ἡ ἥβη, ~ werden ἔφηβον γίγνεσθαι, εἰς ἄνδρας τελεῖν, ἄνδρα γίγνεσθαι, εἰς τὴν ἥβην ὁρμᾶν, ἡβάσκειν, γενειάσκειν (vom männlichen Geschlecht), ὡραίαν γίγνεσθαι ἀνδρὸς od. γάμου, παρανδροῦσθαι (P., von Jungfrauen), ~ sein ἡβᾶν, nicht ~ ἄνηβος (2).
Mannbarkeit *f* ἡ ἥβη, ἡ ἀκμή (mit u. ohne ἥβης od. ἡλικίας), (von Jungfrauen) ἡ ὥρα.
Männchen *n* ὁ ἀνθρωπίσκος, τὸ ἀνθρώπιον, τὸ ἀνδρίον, τὸ ἀνδράριον, (der Tiere, im Gegensatz zum Weibchen) ὁ ἄρρην (ενος), τὸ ἄρρεν.
Männerart *f* ἡ ἀνδρὸς φύσις, ὁ ἀνδρὸς τρόπος, von ~ ἀνδροφυής, nach ~ ἀνδριστί.
Männerbeschäftigung *f* τὸ ἀνδρὸς ἔργον.
Männerchor *m* ὁ ἀνδρῶν χορός.
Männerhaß *m* τὸ ἀνδρῶν μῖσος, ἡ μισανδρία.
Männerkleider *n/pl.* τὰ ἀνδρεῖα ἱμάτια.
Männerliebe *f* ὁ τῶν ἀνδρῶν ἔρως (ωτος).
Männerliebhaberin *f* ἡ ἀνδρεραστρία.
Männermörder *m*, **-mörderin** *f* ὁ, ἡ ἀνδροφόνος.
Mannesalter *n* ἡ ἀνδρὸς ἡλικία, ἡ καθεστῶσα ἡλικία, ins ~ treten τελεῖν εἰς ἄνδρας, τέλειον ἄνδρα γίγνεσθαι, ἐξανδροῦσθαι (P.).
Manneskraft *f* ἡ ῥώμη od. ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, τὸ ἀνδρεῖον, in voller ~ stehen ἀκμάζειν (τὴν ἡλικίαν).
Mannestat *f* τὸ ἀνδρὸς ἔργον.
Mannestugend *f* ἡ ἀνδρὸς ἀρετή, ἡ ἀνδραγαθία.
Manneswort *n* τὸ πιστὸν τοῦ ἀνδρός.
Manneswürde *f* ἡ ἀνδρὸς ἀξία.
mannfest, -haft ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, καλὸς κἀγαθός, ἀνδρώδης, sich ~ zeigen, benehmen ἀνδρίζεσθαι (M.), eine ~e Tat ἡ ἀριστεία, τὸ ἀρίστευμα, τὸ ἀνδραγάθημα.
Mannhaftigkeit *f* **Mannheit** *f* ἡ ἀνδρία, ἡ ἀνδρεία, ἡ ἀνδρειότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*, j-n der Mannheit berauben ἐκτέμνειν τινά.
mannigfach, -faltig ποικίλος, παντοῖος, πολλαπλάσιος, πολύς.
Mannigfaltigkeit *f* ἡ ποικιλία od. d. *neutr.* d. *adj.*
männlich 1. (männlichen Geschlechts) ἄρρην (ενος), das ~e Geschlecht τὸ ἄρρεν γένος, ~e Kinder gebären ἀρρενοκυεῖν, ἀρρενοτοκεῖν. — 2. (von ~er Gestalt, mannhaft) ἀρρενώδης, das ~e Geschlecht betreffend ἀρρενικός. — 3. (den Mann betreffend, ihm gehörig) ἀνδρεῖος, ἀνδρικός (auch durch d. *gen. sg.* od. *pl.* von ὁ ἀνήρ), das ~e Glied τὸ ἀνδρεῖον. — 4. (mannhaft, tapfer u. dgl.) ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, ἀνδροπρεπής, sich ~ halten ἀνδραγαθεῖν, ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα, ~er Mut ἡ ἀνδραγαθία, ~er Charakter ὁ σεμνὸς τρόπος, τὸ ἀνδρικόν.
Männlichkeit *f* ἡ ἀνδρία, τὸ ἀνδρεῖον, ἡ ἀρετή.
Mannschaft *f* ἡ δύναμις, ἡ χείρ (ειρός), οἱ ἄνδρες, οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν, die junge ~ ἡ ἡλικία.
Mannsgesicht *n* τὸ ἀνδρὸς πρόσωπον.
Mannsgestalt *f* τὸ ἀνδρὸς εἶδος od. σχῆμα.
Mannshand *f* ἡ ἀνδρὸς χείρ (ειρός).
mannshoch ἀνδρομήκης.
Mannshöhe *f* τὸ ἀνδρὸς μῆκος.
Mannskleid *n* ἡ ἀνδρὸς ἐσθής (ῆτος) od. στολή.
mannslang ἀνδρομήκης.
Mannslänge *f* τὸ ἀνδρὸς μῆκος.
Mannsleute *pl.* οἱ ἄνδρες.
Mannsname *m* τὸ ἀνδρὸς ὄνομα.
Mannsperson *f* ὁ ἀνήρ.
Mannsrock *m* τὸ ἀνδρὸς ἱμάτιον, ὁ ἀνδρὸς χιτών (ῶνος).
Mannsschuhe *m/pl.* τὰ ἀνδρὸς ὑποδήματα.
Mannsstamm *m* τὸ ἀνδρικὸν γένος.
Mannsstimme *f* ἡ ἀνδρὸς φωνή.
Mannstreu *f* (eine Pflanze) τὸ ἠρύγγιον.
Mannsvolk *n* οἱ ἄνδρες.
Mannszucht *f* ἡ εὐταξία, ἡ πειθαρχία, gute ~ beobachten, halten εὐτακτεῖν od. πειθαρχεῖν, παρέχειν τοὺς στρατιώτας εὐτακτοῦντας od. πειθαρχοῦντας, mit guter ~ εὔτακτος (2), ohne ~ ἄτακτος (2), Mangel an ~ ἡ ἀταξία.
manntoll φίλανδρος (2), (stärker) ἀνδρομανής, ἀνδρόλαγνος (2).
Manntollheit *f* ἡ ἀνδρομανία.
Mannweib *n* ὁ ἀνδρόγυνος, ὁ ἑρμαφρόδιτος (Zwitter), ἡ γυνὴ ἦθος ἀνδρεῖον ἔχουσα (von männlichem Charakter).
Manöver *n* ἡ πολεμικὴ σύνταξις, ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις σύνταξις, αἱ τακτικαὶ διέξοδοι, ~ zur See ἡ ναυτικὴ σύνταξις.
manövrieren συντάττεσθαι od. ἀντιτάττεσθαι (M.) καὶ ἐπιτίθεσθαι ἀλλήλοις ὥσπερ μαχομένους, γυμνάζεσθαι od. διαγωνίζεσθαι (M.) ἐν τοῖς ὅπλοις.
Mantel *m* 1. τὸ ἱμάτιον, ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον, τὸ ἐπίβλημα, (als militärisches od. Amtskleid) ἡ χλαμύς (ύδος), abgetragener, schäbiger ~ ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον, den ~ umtun ἱμάτιον περιβάλλεσθαι (M.), den Arm im ~ haben ἐντὸς ἔχειν τὴν χεῖρα, den ~ nach dem Winde drehen (Sprichw.) δουλεύειν τοῖς καιροῖς od. καιρῷ, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν. — 2. (in der Kunstsprache der Erzgießer) ὁ χόανος, τὸ χόανον.
Mäntelchen *n* τὸ ἱματίδιον.
Mantelsack *m* ἡ πήρα, ἡ ἀσκοπήρα, ἡ σακκοπήρα, ὁ φάσκωλος, τὸ φασκώλιον, ἡ σαγίς (ίδος), (für Reiter) αἱ ἱπποπῆραι.
Mantille *f* τὸ ἡμιδιπλοΐδιον.
Manual *n* τὰ ὑπομνήματα.
Manufaktur *f* (als Ort) τὸ ἐργαστήριον, (als Arbeit) ἡ χειρουργία, τὸ χειρούργημα.
Manuskript *n* ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα.
Märchen *n* ὁ μῦθος, τὸ μυθάριον, τὸ μυθολόγημα, ὁ λόγος, (Erfindung, Erdichtung) τὸ πλάσμα, ὁ λῆρος, ~ erzählen μυθολογεῖν, μύθους λέγειν.
Märchendichter *m* ὁ μυθοποιός.
Märchendichtung *f* ἡ μυθοποιία, ἡ μυθοποίησις.
märchenhaft μύθῳ παραπλήσιος, μυθώδης.
Marder *m* ἡ γαλῆ.
Marderfalle *f* ἡ γαλεάγρα.
Marderfell *n* τὸ γαλῆς δέρμα.
Märe *f* ἡ φήμη, ἡ ἀκοή, ὁ λόγος.
Mariendistel *f* ὁ σίλυβος.

Marienglas *n* ὁ σεληνίτης λίθος, ὁ ἀφροσέληνος.
Marine *f* τὸ ναυτικόν (auch *pl.*).
Marinesoldat *m* ὁ ναυτικός (στρατιώτης), ὁ ναύτης, ὁ ἐπιβάτης.
marinieren ταριχεύειν, mariniert außer den *part.* und *verb. adj.* I auch: ἔφαλμος (2).
Marionette *f* τὸ νευρόσπαστον.
Marionettenspieler *m* ὁ νευροσπάστης, dessen Kunst ἡ νευροσπαστική.
Marionettentheater *n* ἡ νευροσπαστική σκηνή, ἡ τοῦ νευροσπάστου σκηνή.
[1]**Mark** *n* 1. ὁ μυελός (von Tieren und Pflanzen), ὁ αἰών (ῶνος, Rückenmark), ἡ ἐντεριώνη, ἡ ἐντεριωνίς (ίδος, von Gewächsen), ἡ μήτρα, ἡ καρδία, τὸ ἐγκάρδιον (von Bäumen), ὁ ἐγκέφαλος (vom Palmbaum). — 2. übtr. das ~ des Landes ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος, j-m das ~ aussaugen ἐκκαρποῦσθαί (M.) od. ἐκτρίβειν τινά, durch ~ und Bein μέχρι μυελῶν αὐτῶν καὶ ὀστῶν, ~ gebend, stärkend μυελοποιός, μυελοτρεφής, von ~ μυέλινος, ohne ~ ἀκάρδιος (2).
[2]**Mark** *f* (Grenze) ὁ ὅρος, (Feldmark) τὰ μεθόρια.
[3]**Mark** *f* (halbes Pfund) τὸ ἡμίλιτρον.
[4]**Mark** *f* als Geldstück etwa: ἡ δραχμή.
markähnlich -artig μυελώδης.
Marke *f* τὸ σύμβολον, τὸ σημεῖον, τὸ σύσσημον, als Stempel auch: ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ ἐπίσημον.
Marketender *m* ὁ κάπηλος.
Marketenderin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
markieren σημειοῦσθαι (M.), σημαίνειν, παρα-, ἐπισημαίνειν.
markig μυέλινος, μυελώδης.
Markknochen *m* τὸ μυέλινον ὀστοῦν.
marklos ἀκάρδιος (2).
Markscheide *f* τὰ μεθόρια, ἡ μεθορία.
Markscheider *m* ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις τοὺς ὅρους καθιστάς.
Markstein *m* ὁ ὁριαῖος od. μεθόριος λίθος, ἡ στήλη.
Markstrahlen *m/pl.* αἱ κτηδόνες ξύλου.
Markt *m* ἡ ἀγορά (allg.), τὸ πωλητήριον, τὸ πρατήριον (Ort zum Verkaufen). ~ halten ἀγορὰν παρέχειν, auf dem ~e kaufen ἐξ ἀγορᾶς πρίασθαι, etw. zu ~e bringen φέρειν, ἄγειν od. κομίζειν τι εἰς ἀγοράν, ἀγορὰν προτιθέναι τινός, ὤνιόν τι παρέχειν, übtr. εἰς μέσον φέρειν, seine Haut zu ~e tragen (übtr.) κινδυνεύειν τῇ κεφαλῇ od. τῇ ψυχῇ.
Marktaufseher, -meister *m* ὁ ἀγορανόμος, dessen Amt ἡ ἀγορανομία, ~ sein ἀγορανομεῖν.
markten ἐξωνεῖν (u. M.).
Marktflecken *m* ἡ μεγάλη κώμη, ἡ κωμόπολις.
Marktgeld *n* (das eingenommene Geld) τὰ ἀπὸ τῆς ἐμπολῆς χρήματα, (Abgabe, Marktzoll) τὸ ἀγοραστικόν, zum Einkauf τὰ εἰς τὴν ὀψωνίαν χρήματα.
Marktgesetze *n/pl.* οἱ περὶ τῆς ἀγορᾶς νόμοι, τὰ ἀγορανομικὰ νόμιμα.
Marktgut *n* ἡ ἀγορά, ἡ ἐμπολή, τὰ ὤνια.
Markthelfer *m* ὁ τῶν ἀγοραίων ὑπηρέτης, ὁ ἀχθοφόρος.
Marktleute *pl.* οἱ ἀγοραῖοι, οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ.
Marktplatz *m* ἡ ἀγορά.
Marktpolizei *f* οἱ ἀγορανόμοι (als Beamte), ἡ ἀγορανομία (als Amt).
marktpolizeilich ἀγορανομικός.
Marktpreis *m* ἡ νενομισμένη od. τακτὴ τιμή.
Marktschiff *n* τὸ ἀγοραῖον πλοῖον.
Marktschreier *m* ὁ ἀγύρτης, ὁ γόης (ητος).
Marktschreierei *f* ἡ γοητεία.
marktschreierisch ἀγυρτικός.
Marktstand *m*, **-stelle** *f* τὸ χωρίον.
Markttag *m* ἡ ἀγοραῖος (ἡμέρα), ἡ ἀγορά.
Marktwaren *f/pl.* τὰ ἀγοράσματα, τὰ ὤνια.
Marktzeit *f*: zur ~ περὶ od. ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν, ἀγορᾶς πληθούσης.
Marktzoll *m* τὸ τῶν ὠνίων τέλος, τὸ ἀγοραστικόν.
Marmel *m* s. Marmor.
Marmelade *f* ἡ παλάθη.
Marmelstein *m* s. d. folg. Wort.
Marmor *m* ὁ (ἡ) μάρμαρος, weißer ~ auch ὁ λευκὸς λίθος, parischer ~ ὁ Πάριος λίθος, aus ~ μαρμάρινος, von weißem ~ λευκόλιθος (2), wie ~ glänzen μαρμαρίζειν, weiß od. hart wie ~ μαρμάρεος.
Marmorarbeit *f* ἡ μάρμαρος, τὸ ἀπὸ λίθου λευκοῦ ἔργον.
Marmorarbeiter *m* ὁ τὸν μάρμαρον κατεργαζόμενος.
marmorartig ὥσπερ μάρμαρος, μαρμάρεος, μαρμαρώδης.
Marmorbild *n* ἡ μαρμάρου εἰκών (όνος), τὸ μαρμάρινον ἄγαλμα.
Marmorbruch *m* τὰ μέταλλα μαρμάρου, τὸ μέταλλον λίθου λευκοῦ.
marmorieren ποικίλλειν, διαποικίλλειν.
Marmorieren *n*, **Marmorierung** *f* ἡ ποικιλία, ἡ ποίκιλσις.
marmorn μαρμάρινος od. durch d. *gen. mater.* μαρμάρου, von weißem Marmor λευκόλιθος (2).
Marmorplatte, -tafel *f* ἡ μαρμαρίνη od. μαρμάρου πλάξ (ακός).
Marmorsäule *f* ἡ μαρμαρίνη od. λευκόλιθος στήλη.
Marmorstein *m* ὁ μάρμαρος.
marode καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, κατάπονος (2). die Maroden bei einem Heere οἱ ἀπόμαχοι, οἱ ἀδύνατοι, τὸ ἀχρεῖον τῆς στρατιᾶς.
Marodeur *m* ὁ λῃστής, *pl.* οἱ ἀπὸ τῆς στρατιᾶς πρόδρομοι od. ἀποσκεδαννύμενοι.
marodieren λῄζεσθαι, λῃστεύειν, λεηλατεῖν, λαφυραγωγεῖν.
Marone *f* τὸ κάστανον, τὸ κασταναϊκὸν κάρυον, ἡ Διὸς βάλανος.
[1]**Marsch** *m* 1. ἡ πορεία, ἡ ὁδός, nächtlicher ~ ἡ νυκτοπορία, auf dem ~e κατὰ πορείαν, καθ' ὁδὸν oder durch d. *part.* πορευόμενος, πορευόμενοι u. dgl., den ~ antreten πορεύεσθαι (P.), ἐκστρατεύεσθαι (M.), ἐξορμᾶν u. ἐξορμᾶσθαι (P.), ἐξελαύνειν, ἀναζευγνύναι, einen ~ machen ὁδὸν ποιεῖσθαι (M.).
[2]**marsch!** (als Kommando) πορεύεσθε, προέλθετε, marsch fort mit dir! ἄπαγε, ἔρρε. — 2. (Musik, Lied, nach welchem marschiert wird) τὸ ἐμβατήριον μέλος.
[3]**Marsch** *f* s. Marschland.
Marschall *m* ὁ σκηπτοῦχος (von persischen Hofbeamten), ὁ ἡγεμών (όνος).
marschfertig ἕτοιμος πορεύεσθαι od. πρὸς τὸ πορεύεσθαι (P.), παρεσκευασμένος ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν, sich ~ machen παρασκευάζεσθαι (M.) πρὸς τὴν πορείαν od. ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν.
marschieren πορεύεσθαι (P.), πορείαν ποιεῖσθαι (M.), ἐλαύνειν, durch ein Land ~ διέρχεσθαι od. διελαύνειν χώραν, πορεύεσθαι διὰ χώρας.
Marschland *n* ἡ ὀργάς (άδος, auch *pl.*), τὰ ἕλη, ἡ ἰλυώδης γῆ.
Marschlied *n* τὸ ἐμβατήριον μέλος.
Marschordnung *f* ἡ τῆς πορείας σύνταξις.
Marschroute *f* ἡ ὁδός, ἡ τῆς πορείας διάταξις.
Marschtakt *m* ὁ ἐμβατήριος ῥυθμός.
Marstall *m* τὸ ἱπποτροφεῖον, τὸ βασιλικὸν ἱπποστάσιον.
Märte *f* s. Mährte.
Marter *f* ἡ βάσανος (Folter), ἡ τιμωρία, ἡ αἰκία, (großer Schmerz) ἡ ἀλγηδών (όνος), j-m eine ~ antun. s. martern; die schrecklichsten ~n leiden τὰ δεινότατα πάσχειν, τὰ ἔσχατα αἰκισθῆναι, unter ~n αἰκιζόμενος.
Marterbank *f* τὸ βασανιστήριον, ἡ στρέβλη.
Marterer *m* ὁ βασανιστής od. *part.* d. Verben.
Marterinstrument *n* τὸ βασανιστήριον, τὸ στρεβλωτήριον.
Marterkammer *f* τὸ βασανιστήριον, τὸ κολαστήριον.
martern βασανίζειν, στρεβλοῦν, αἰκίζεσθαι (M.), δέρειν, κακὰ od. κακῶς ποιεῖν τινα, κακοποιεῖν.
martervoll ἀλγεινός, ἀνιαρός, ἄθλιος, κακοδαίμων.
Marterwerkzeug *n* s. Marterinstrument.
martialisch ἄρειος, βλοσυρός, ἄγριος, γοργός, πολεμικός, ~es Gesicht τὸ τοῦ προσώπου γοργόν.
Märtyrer *m* ὁ μάρτυς (υρος), ~ einer Sache werden τὸν θάνατον ὑπομένειν ὑπέρ τινος, προΐεσθαι τὴν ψυχὴν ὑπέρ τινος.
März *m* ὁ τρίτος μήν (ηνός).

Masche *f* ὁ βρόχος, ἡ βροχίς (ίδος), ἡ ἀψίς (ῖδος), τὸ σύναμμα, ἡ συμπλοκή.

Maschine *f* ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, τὸ σκεῦος, ~n machen μηχανοποιεῖν.

Maschinenbauer *m* ὁ μηχανοποιός.

Maschinenbaukunst *f* ἡ μηχανική (τέχνη).

Maschinenmeister *m* ὁ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς.

Maschinenverfertiger *m* s. Maschinenbauer.

Maschinist *m* s. Maschinenmeister.

Maser *f* (im Holze) τὸ τοῦ ξύλου ποικίλον, ἡ σπεῖρα, ἡ συστροφή.

Masern *f/pl.* (eine Krankheit) τὰ ἐξανθήματα, αἱ ἐξανθήσεις.

Maske *f* τὸ πρόσωπον, τὸ προσωπεῖον, τὸ προσωπίδιον, (zum Erschrecken) τὸ μορμολυκεῖον, übtr. (Verstellung) ἡ προσποίησις, τὸ προσποίημα, etw. als ~ gebrauchen προκαλύπτεσθαί (M.) τι, eine ~ annehmen ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα, die ~ ablegen οὐκέτι παρακαλύπτεσθαι (M.) od. ὑποκρίνεσθαι (M.), unter der ~ der Freundschaft προσποιούμενος φίλος εἶναι.

maskieren ἐπιτιθέναι τινὶ πρόσωπον od. προσωπεῖον, sich ~ ἐνδύεσθαι (M.) σχῆμα, αἱρεῖσθαι (M.) πρόσωπον.

maskiert πρόσωπον περικείμενος.

Maß *n* 1. τὸ μέτρον (eig. u. übtr.), das zu beobachtende ~ τὸ μέτριον, das ~ zu etw. nehmen τὴν συμμέτρησίν τινος λαμβάνειν, das ~ nach etw. nehmen μετρεῖν τί τινι, συμμετρεῖσθαί (M.) τι πρός τι, reichliches ~ ἡ ἀφθονία, in vollem ~e ἄφθονος (*adv.* ἀφθόνως), in dem ~e wie καθάπερ, ὥσπερ, nach dem ~e κατά mit *acc.* — 2. (Ziel, Ende) τὸ τέλος, ~ halten μέτρῳ χρῆσθαι, μετριάζειν, μέτριον oder ἐγκρατῆ εἶναι, halte ~! μηδὲν ἄγαν, das ~ überschreiten ὑπερβάλλειν τὸ μέτρον, ἀκολασταίνειν, ~ und Ziel überschreiten φέρεσθαι (P.) ἐκτὸς τῶν ἐλαῶν, kein ~ halten ἀμετρίᾳ χρῆσθαι, über die ~en ἀμέτρως, ὑπεράγαν, ὑπερβαλλόντως, ὑπερμέτρως, im rechten ~e μέτρῳ, μετρίως, ὀρθῶς, oft Zssgn mit ὑπέρ, zB. sich über die ~en freuen ὑπερχαίρειν, ὑπερήδεσθαι (P.), über die ~en genau, schön ὑπερακριβής, ὑπερκαλλής, über alle ~en ὑπερφυῶς, gleichermaßen ὡσαύτως, ὁμοίως, gewisser- od. einigermaßen πώς, τί (enkl.), folgendermaßen ὧδε, gehöriger-, gebührendermaßen προσηκόντως, πρεπόντως, ἀξίως, δικαίως, εὖ. — 3. (ein Gefäß von einem gewissen Inhalt) ὁ χοῦς, ἡ κοτύλη.

Masse *f* 1. ἡ ὕλη (Stoff, feste ~), τὸ φύραμα (dehnbare, weiche ~), ἡ ὑπόστασις (Substanz), τὸ στοιχεῖον (Urelement, Grundstoff), τὸ ἐκμαγεῖον (~ zum Abdrücken), ἡ σύστασις (das Zusammengetretene, zB. flüssige ~ ἡ ὑγρὰ σύστασις), τὸ πλῆθος, ἡ φορά (~ von Personen und Sachen), ἡ ἀφθονία (von Sachen), τὸ στῖφος (dichte ~), ἡ ἀμετρία (ungeheure ~), in ~ ἀθρόος, συχνός, in ganzer ~ παμπληθής, in endloser ~ ἄπειρος (2) τὸ πλῆθος, auch durch *adv.* wie πανδημεί, πασσυδίᾳ, πασσυδί, πανστρατιᾷ, πανστρατεί (von Truppenmassen), die große ~ (der große Haufe) οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, ὁ ὄχλος, τὸ πολύ. — 2. (ein Gegenstand von großem und starkem Umfang) ὁ ὄγκος.

massenhaft ἀθρόος, συχνός, παμπληθής.

Maßgabe: nach ~ κατά mit *acc.*, ἐκ (ἐξ) mit *gen.*

maßgebend ῥοπὴν ἔχων, κύριος, meine Ansicht ist nicht ~ über etw. λευκὴ στάθμη εἰμὶ πρός τι, er ist ein ~er Zeuge ὑπ' αὐτοῦ προσήκει μαρτυρεῖσθαι.

maßhalten s. unter Maß.

Maßhalten *n* ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια, s. Mäßigkeit.

maßhaltend σώφρων, ἐγκρατής.

Maßholder *m* (Ahorn) ὁ σφένδαμνος, von ~ σφενδάμινος (2).

mäßig 1. (maßhaltend) μέτριος, ἔμμετρος (2), ἐπιεικής, σώφρων, ἐγκρατής, ~ im Trinken μετριοπότης, ~ sein μετριάζειν, σωφρονεῖν, ~ sein in etw. ἐγκρατῆ εἶναί τινος, μετρίως χρῆσθαί τινι, σωφρονεῖν περί τι, μετρίως ἔχειν πρός τι. — 2. (mittelmäßig) μέτριος, οὐ πολύς.

mäßigen σωφρονίζειν, κολάζειν, κατέχειν, συστέλλειν, sich in etw. ~ μετριάζειν περί od. πρός τι, κρατεῖν τινος, ἐγκρατῆ εἶναί τινος, μετρίως χρῆσθαί τινι, φείδεσθαί (M.) τινος, sich nicht ~ können ἀκρατῆ od. ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ, sich in den Leidenschaften ~ μέτριον εἶναι ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις.

Mäßigkeit *f* (das Maßhalten) ἡ μετριότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη, ~ im Trinken ἡ μετριοποσία, im Essen ἡ τῶν σίτων μετριότης, ~ beweisen μετριάζειν, ἀσκεῖν σωφροσύνην, (Mittelmäßigkeit) τὸ μέτριον, ἡ ἀφέλεια.

Mäßigung *f* (das Mäßigen) ἡ κόλασις, ἡ συστολή, τὸ κατέχειν, (Mäßigkeit) s. Mäßigkeit; mit ~ μετρίως, σωφρόνως, ohne ~ ἀμέτρως, ἀκρατῶς, ὑβριστικῶς.

massiv 1. (fest, dicht) στερεός, (ganz von Stein) λίθινος, ὁλόλιθος (2), von ~em Golde ὁλόχρυσος (2), χρυσοῦς πᾶς. — 2. (plump, grob) φορτικός, ἄγροικος (2).

maßlos ἄμετρος (2), ἀμέτρητος (2), ~ in etw. sein ἀμέτρως διακεῖσθαι od. ἔχειν πρός τι, ἀμετρίᾳ χρῆσθαι περί τι od. τινος.

Maßlosigkeit *f* ἡ ἀμετρία, τὸ ἄμετρον, ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκρασία (in etw. τινος).

Maßnahme *f* ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, s. Maßregel.

Maßregel *f* ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, ἡ γνώμη, ἡ μηχανή, ~n treffen, ergreifen βουλεύεσθαι (M.), μηχανᾶσθαι (M.), gegen etw. ἀντιμηχανᾶσθαί (M.), ἀντιπράττειν τινί.

maßregeln νουθετεῖν, κολάζειν.

Maßstab *m* τὸ μέτρον, ὁ κανών, (όνος), ἡ στάθμη, etw. zum ~ für etw. nehmen μετρεῖν τί τινι u. πρός τι, σταθμᾶσθαί (M.) τί τινι.

maßvoll μέτριος, σώφρων (von Personen und Sachen), ἔμμετρος (2, von Sachen), ~es Wesen s. Mäßigkeit.

[1]Mast *f* (das Mästen) ἡ σιτεία, ἡ χορτασία, (Futter) ἡ τροφή, ὁ χόρτος, τὸ χόρτασμα.

[2]Mast, Mastbaum *m* ὁ ἱστός, den ~ aufstellen ἱστάναι od. αἴρειν τὸν ἱστόν.

Mastdarm *m* τὸ κῶλον (κόλον).

mästen σιτεύειν, χορτάζειν, πιαίνειν, καταλιπαίνειν, gemästet σιτευτός.

Mästen *n* ἡ σιτεία, ἡ χορτασία, ὁ χορτασμός.

Mäster *m* ὁ σιτευτής, gew. durch Verben.

Mastix *m* ἡ μαστίχη.

Mastixbaum *m* ἡ σχῖνος.

Mastixbeere *f* ἡ σχινίς (ίδος).

Mastixdistel *f* ἡ ἰξίνη.

Mastixharz *n* ἡ σχινίνη ῥητίνη.

Mastixholz *n* τὸ σχίνινον ξύλον, ~ kauen σχινίζεσθαι (M.).

Mastixöl *n* τὸ μαστίχινον ἔλαιον, τὸ μαστιχέλαιον.

Mastkalb *n* ὁ σιτευτὸς μόσχος.

Mastkorb *m* τὸ καρχήσιον, τὸ θωράκιον.

Mastkuh *f* ἡ σιτευτὴ βοῦς (βοός).

mastlos ἔρημος ἱστοῦ.

Mastochse *m* ὁ σιτευτὸς βοῦς (βοός).

Mastschwein *n* ὁ σιτευτὸς χοῖρος.

Mästung *f* s. Mast[1].

Mastvieh *n* τὰ σιτευτὰ κτήνη.

Matador *m* ὁ πρῶτος ἀνήρ, ὁ πρῶτος τὸ ἀξίωμα, ὁ ἀριστεύων.

Material *n*, **Materialien** *pl.* ἡ ὕλη, τὰ στοιχεῖα, ἡ ὑπόστασις, s. Masse.

Materialist *m* (als Kaufmann, Händler) ὁ ῥωποπώλης, ὁ ἀρωματοπώλης, (in der Philosophie) ὁ τὰ πάντα εἶναι σωματικὰ od. ὑλικὰ νομίζων.

Materialwaren *f/pl.* τὰ ῥωπικά, τὰ γέλγη, τὰ φάρμακα, τὰ ἀρώματα.

Materia medica *f* ἡ ἰατρικὴ ὕλη.

Materie *f* ἡ ὕλη, τὸ στοιχεῖον, ἡ ὑπόστασις, s. Masse; (für eine Rede, Abhandlung, Schrift u. dgl.) ἡ ὑπόθεσις, (der behandelte Gegenstand) ὁ λόγος, (das Körperliche, Gegensatz das Geistige) τὸ σῶμα, τὸ σωματικόν.

materiell σωματικός, ὑλικός, ~es Interesse ἡ χρεία, ~e Macht ἡ ἰσχὺς ἔργων, ~er Vorteil τὸ κέρδος, ~e Bedürfnisse αἱ περὶ τὸ σῶμα od. τὸν βίον χρεῖαι, ~ sein ὕλην ἔχειν.

Mathematik *f* ἡ μαθηματική (ἐπιστήμη), τὰ μαθήματα, ἡ γεωμετρία.
Mathematiker *m* ὁ μαθηματικός.
mathematisch μαθηματικός, γεωμετρικός, die ~en Wissenschaften τὰ μαθήματα.
Matratze *f* τὸ στρῶμα, ἡ στρωμνή, ὁ φορμός, ἡ ψίαθος, (als Lagerstatt) τὸ χαμεύνιον, ἡ χαμεύνη.
Matrikel *f* ὁ κατάλογος (Verzeichnis, Liste), τὸ δίπλωμα (Bestallung).
Matrone *f* ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ γεραιτέρα γυνή, ἡ γραῦς (αός).
Matrose *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ ἐρέτης, ὁ ναύτης, ὁ ναυβάτης, ὁ ναυτικὸς δοῦλος, die ~n ἡ ὑπηρεσία.
Matrosendienst *m* ἡ ὑπηρεσία.
Matsch *m* ἡ πλαδαρότης (ητος).
matschig πλαδαρός, ~ sein πλαδᾶν, φλυδᾶν.
matt (kraftlos) ἀσθενής, ἄρρωστος (2), (vom Schall) βαιός, (stumpf, vom Licht und vom Auge) ἀμβλύς, ἀμαυρός, ἀμυδρός, (schlaff, abgespannt) ἄτονος (2), ἀνειμένος, (ermüdet, abgemattet) καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, κατάπονος (2), ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, κεκμηκέναι, ἀπειρηκέναι, ~ machen καταπονεῖν.
Matte *f* (Decke) ὁ φορμός, ἡ ψίαθος, ἡ στιβάς (άδος), ὁ ῥίψ (ιπός), (Wiese, Grasplatz) ὁ λειμών (ῶνος), (geronnene Milch) τὸ πηκτὸν γάλα (ακτος), τὸ πῆγμα, ἡ πυετία.
Mattenkümmel *m* τὸ κάρον, τὸ καρναβάδιον.
Mattheit, Mattigkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀτονία, (Ermüdung) ὁ κάματος, ὁ κόπος, übtr. ἡ ἀμβλύτης (ητος), ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία.
mattherzig ἄτονος (2).
Mauer *f* (zur Befestigung) τὸ τεῖχος, τὸ τείχισμα, (e-s Gebäudes) τὸ τειχίον, ὁ λίθινος τοῖχος, (zur Einfriedigung) ἡ αἱμασιά, eine ~ aufführen ἱστάναι, ἀνιστάναι, ἀνορθοῦν, οἰκοδομεῖν τεῖχος, mit einer ~ versehen τειχίζειν, etw. mit einer ~ umgeben περιτειχίζειν τι (τείχει), περιβάλλειν τινὶ τεῖχος od. τι τείχει, gegen den Feind auf der Grenze eine ~ errichten ἐπιτειχίζειν mit *dat.*, eine ~ stürmen τειχομαχεῖν, eine ~ durchbrechen διορύττειν τεῖχος, eine ~ niederreißen καθαιρεῖν, κατασκάπτειν od. κατερείπειν τεῖχος, etw. durch eine ~ sperren διατειχίζειν τι, Aufführung einer ~ ἡ τείχισις, ὁ τειχισμός, ohne ~ ἀτείχιστος (2).
Mauerbau *m* ἡ τοίχου οἰκοδόμησις, s. d. vor. Wort.
Mauerbeschützer *m* ὁ τειχοφύλαξ (κος).
Mauerbiene *f* τὸ βομβύκιον.
Mauerbrecher *m* ὁ κριός (aries).
mauerfest (wie eine Mauer) ὥσπερ τι τεῖχος ἰσχυρόν, (mit Mauern befestigt) τειχήρης, τετειχισμένος.
Mauerkelle, Maurerkelle *f* ὁ ὑπαγωγεύς, ἡ δικέλλη (δίκελλα).
Mauerkranz *m* ἡ στεφάνη, ὁ θριγκός.
Mauerkrone *f* (corona muralis) ὁ τειχικὸς στέφανος.
mauern *intr.* λιθολογεῖν, συντιθέναι, συνδεῖν oder συναρμόττειν λίθους, *trans.* οἰκοδομεῖν λίθοις oder λίθων.
Mauerpfeffer *m* τὸ ἀείζωον.
Mauersalz *n* τὸ ἀφρόλιτρον.
Mauerschwalbe *f* ἡ δρεπανίς (ίδος).
Mauerstein *m* ὁ, ἡ χάλιξ (κος), gebrannter ~ ἡ πλίνθος.
Mauerturm *m* ὁ ἐπὶ τοῦ τείχους πύργος.
Mauerwächter *m* ὁ τειχοφύλαξ (κος).
Mauerwerk *n* τὰ τείχη, τὸ τείχισμα.
Mauerzinne *f* ἡ τοῦ τείχους ἔπαλξις (εως).
Mauke *f* (eine Pferdekrankheit) ἡ ποδάγρα.
Maul *n* τὸ στόμα, loses ~, das ~ auftun und andere Redensarten s. unter **Mund**.
Maulaffe *m* ὁ κεχηνώς (ότος), ὁ βλάξ (κός), ὁ χάσκαξ (κος), ὁ κοικυλίων (ωνος), ~n feil haben (Sprichw.) κεχηνότα ἑστάναι (στῆναι), κεχηνέναι, χάσκειν, χασκωρεῖν, κοικύλλειν.
Maulbeerbaum *m* ἡ μορέα.
Maulbeere *f* τὸ μόρον.
Mäulchen *n* τὸ στόμιον, τὸ στομάτιον (letzteres auch = Kuß).
maulen gegen j-n δυσκολαίνειν τινί, δυσχεραίνειν κατά τινος, κοταίνειν, κοτεῖν τινι.
Maulesel *m* ὁ ὀρεύς (Bastard von Pferdehengst und Eselstute), ὁ ἡμίονος (Bastard von Eselhengst und Pferdestute).
Mauleselgespann *n* τὸ ὀρικὸν od. ἡμιονικὸν ζεῦγος.
Mauleselin *f* ἡ ἡμίονος.
Mauleselmist *m* ἡ ἡμιονίς (ίδος).
Mauleseltreiber *m* ὁ ἡμιονηγός, ὁ ὀρεωκόμος.
maulfaul δυσπροσήγορος (2), (mürrisch, unfreundlich) δύσκολος (2).
Maulfreund *m* ὁ προσποίητος φίλος, ὁ προσποιούμενος φίλος εἶναι.
Maulheld *m* ὁ μεγαληγόρος, ὁ ἀλαζών (όνος).
Maulkorb *m* ὁ φιμός, ὁ κημός, ὁ πνιγεύς, dem Hunde den ~ anlegen φιμοῦν od. κημοῦν τὸν κύνα, das Anlegen des ~es ἡ κήμωσις.
Maulschelle *f* ὁ κόσσος, ὁ κόλαφος, τὸ ῥάπισμα, j-m eine ~ geben πλατείᾳ τῇ χειρὶ πλῆξαι τὴν γνάθον τινός, παίειν od. τύπτειν τινὰ κατὰ κόρρης, κόλαφον ἐντρίβειν od. ἐντείνειν τινί, κολαφίζειν od. κοσσίζειν τινά.
maulschellen s. d. vor. Wort.
Maulsperre *f*: die ~ haben χάσκειν τῷ στόματι, οὐχ οἷόν τ' εἶναι συγκλείειν τὸ στόμα.
Maultier *n* ὁ (ἡ) ἡμίονος.
Maultrommel *f* τὸ κρέμβαλον, die ~ spielen κρεμβαλιάζειν.
Maulwurf *m* ὁ σκάλοψ (πος), ὁ σπάλαξ od. ἀσπάλαξ (κος).
Maulwurfshaufen *m* ἡ σκαλοπιά.
Maurer *m* ὁ λιθοδέμος.
Maurerkelle *f* s. Mauerkelle.
Maus *f* ὁ μῦς (υός), mit Mann und ~ πανοικησίᾳ.
Mauschelei *f* ὁ φενακισμός, ~ treiben φενακίζειν, (Betrug) ἡ ἀπάτη.
mauscheln ἰουδαΐζειν τῇ φωνῇ.
Mäuschen *n* τὸ μυΐδιον.
mäuschenstill sein πολλὴν ἡσυχίαν ἄγειν.
mäuseartig μυώδης, μυοειδής.
Mäusebussard, -falk, -geier, -habicht *m* ὁ τριόρχης, ὁ τρίορχος.
Mäusedarm *m* (eine Pflanze) ἡ ἀναγαλλίς (ίδος).
Mäusedorn *m* ὁ μυάκανθος, τὸ μυάκανθον.
Mäusedreck *m* τὰ μυόχοδα, τὸ μυσκέλενδρον, τὸ μυόσκατος.
Mäusefalle *f* ἡ μυάγρα.
Mäusefänger *m* ὁ μυοθήρας, (eine Schlangenart) ὁ μύαγρος.
Mäusegift *n* τὸ μυοκτόνον φάρμακον.
Mäusekrieg *m* ἡ μυομαχία.
Mäuseloch *n* ἡ μυωπία.
mausen (Mäuse fangen) μυοθηρεῖν, (stehlen) κλέπτειν, ὑποκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαι (M.).
Mäusenest *n* ἡ μυῶν νεοττιά.
Mäuseohr *n* (als Körperteil) τὸ μυὸς οὖς (ὠτός), (als Pflanze) ἡ μυοσωτίς (ίδος), τὸ μυόσωτον, ἡ μυοσώτη, ἡ ἀλσίνη.
Mauser *f* ἡ πτερορρύησις.
mausern sich (von Vögeln, welche die Federn verlieren) πτερορρυεῖν.
Mäuseschwanz *m* (als Körperteil) ἡ μυὸς οὐρά, (als Pflanze) ἡ μύουρος.
mausetot ἄψυχος (2).
Mausoleum *n* τὸ μαυσώλειον.
Maxime *f* τὸ ἀξίωμα, ἡ γνώμη.
Mayonnaise *f* τὸ γάρον.
Mechanik *f* ἡ μηχανική.
Mechanikus *m* ὁ μηχανικός.
mechanisch μηχανικός, übtr. ἄνευ γνώμης.
Mechanismus *m* ἡ μηχανή.
meckern μηκᾶσθαι (M.), μηκάζειν, ~d μηκάς (άδος).
Meckern *n* ὁ μηκασμός, ὁ μηκηθμός.
Medaille *f* τὸ μνημόσυνον νόμισμα.
Medaillon τὸ προσάρτημα.
Medikament *n* τὸ φάρμακον.
Medikus *m* ὁ ἰατρός.
Meditation *f* ἡ μελέτη, τὸ μελέτημα.

meditieren μελετᾶν.
Medium *n* (in der Grammatik) τὸ μέσον od. ἐπίμεσον ῥῆμα.
Medizin *f* (Heilmittel) τὸ φάρμακον, τὸ πόμα, (Arzneikunde) ἡ ἰατρική.
Mediziner *m* ὁ περὶ τὴν ἰατρικὴν σπουδάζων.
medizinieren (Heilmittel einnehmen) φαρμακεύεσθαι (M.), (sich von einem Arzte behandeln lassen) ἰατρεύεσθαι (M.).
Medizinieren *n* ἡ φαρμακεία.
medizinisch ἰατρικός.
Meer *n* ἡ θάλαττα, das hohe, offene ~ τὸ πέλαγος, (ein einzelnes ~) ὁ πόντος, das Welt~ ὁ ὠκεανός, zum ~e gehörig θαλάττιος, im od. am ~e ἐνάλιος (2), am ~e gelegen ἐπιθαλάττιος (3 u. 2), ἐπιθαλαττίδιος (2), παράλιος, πάραλος (2), auf dem ~e fahren πλεῖν τὴν θάλατταν, das ~ beherrschen θαλαττοκρατεῖν, ins ~ werfen, versenken καταποντίζειν, καταποντοῦν.
Meeraal *m* ὁ γόγγρος, ἡ μύραινα.
Meeradler *m* ὁ ἁλιαίετος.
Meeralant *m* (Pflanze) ὁ κεστρεύς.
meerartig θαλαττοειδής.
Meerbarbe *f* ἡ τρίγλη.
Meerbarsch *m* ἡ πέρκη, ἡ περκίς (ίδος).
Meerbeherrscher *m* ὁ θαλαττοκράτωρ (ορος), ~ sein θαλαττοκρατεῖν.
Meerbusen *m* ὁ κόλπος.
Meerenge *f* ὁ πορθμός, τὸ στενόν, τὰ στενά.
Meeresbucht *f* ἡ λιμνοθάλαττα.
Meeresfläche *f* τὸ πέλαγος.
Meeresflut *f* ὁ κλύδων (ωνος).
Meeresgrund *m* τὸ βάθος od. ὁ πυθμήν (ένος) τῆς θαλάττης.
Meeresküste *f* ἡ παραλία, τὰ παρα-, ἐπιθαλάττια, ἡ παραθαλαττία.
Meeresstille *f* ἡ γαλήνη, ἡ εὐδία (auch *pl.*), ἡ μαλακία.
Meeresstrand *m* ὁ αἰγιαλός, ἡ ἀκτή (gew. *pl.*).
Meereswoge *f* τὸ κῦμα, ὁ κλύδων (ωνος).
meerfarbig θαλαττοειδής, γλαυκός, κυανοῦς.
Meerfenchel *m* τὸ κρῆθμον, τὸ κρίθμον.
Meerfisch *m* ὁ θαλάττιος ἰχθύς (ύος).
Meergestade *n* ἡ ῥαχία.
Meergewächs *n* τὸ θαλάττιον φυτόν.
Meergott *m*, **-gottheit** *f* ὁ (ἡ) ἐνάλιος (θαλάττιος) θεός.
Meergras *n* τὸ φῦκος, τὸ φυκίον, ἡ φυκία.
meergrün γλαυκός.
Meergründel *m* (Fisch) ὁ κωβιός.
Meerhafen *m* ὁ θαλάττιος ὅρμος, auch bloß ὁ λιμήν (ένος).
Meerherrschaft *f* ἡ θαλαττοκρατία, die ~ haben θαλαττοκρατεῖν, τῆς θαλάττης κρατεῖν, der die ~ hat ὁ θαλαττοκράτωρ (ορος).
Meerigel *m* ὁ θαλάττιος ἐχῖνος, ὁ σπατάγγης.
Meerkalb *n* ἡ φώκη, τὸ κῆτος.
Meerkatze *f* ὁ κερκοπίθηκος.
Meerkohl *m* ἡ θαλαττοκράμβη.
Meerkrebs *m* ὁ καρκίνος, ὁ ἀστακός.
Meerlinse *f* ἡ θαλαττία φακῆ.
Meerlöwe *m* ὁ θαλάττιος λέων (οντος).
Meermuschel *f* τὸ ὄστρεον, τὸ λιμνόστρεον, ἡ κόγχη.
Meernadel *f* ἡ βελόνη.
Meerpolyp *m* ὁ πολύπους (οδος).
Meerqualle *f* ἡ ἀκαλήφη.
Meerrebe *f* ἡ ἄμπελος.
Meerrettich *m* ἡ ἀγρία ῥαφανίς (ίδος).
Meersalz *n* ὁ ἅλς (ἁλός).
Meerschaum *m* eig. ὁ τῆς θαλάττης ἀφρός, (eine Tierpflanze) ἡ ἁλοσάχνη, (eine Art Ton) ὁ ὀστρακίτης λίθος, (der Rückenknochen des Tintenfisches) τὸ σηπίον.
Meerschildkröte *f* ἡ θαλαττία χελώνη.
Meerschlamm *m* ὁ θίς (ινός).
Meerschlange *f* ὁ θαλάττιος ὄφις (εως).
Meerschnecke *f* ὁ θαλάττιος κοχλίας.
Meerschwalbe *f* ὁ λευκὸς λάρος.
Meerschwein *n* ἡ φώκαινα.
Meerskolopender *m* ἡ σκολοπένδρα.
Meertang *m* τὸ φῦκος, τὸ φυκίον, ἡ φυκία.
Meerungeheuer *n* τὸ κῆτος.
Meerwasser *n* τὸ θαλάττιον od. ἁλμυρὸν ὕδωρ, ἡ ἅλμη, (im Schiffe) ἡ ἀντλία.
Meerwolf *m* ὁ λάβραξ (κος).
Meerwunder *n* τὸ θαλάττιον τέρας, τὸ κῆτος.
Meerzwiebel *f* ἡ σκίλλα, ἡ σχῖνος.
Mehl *n* ὁ ἀληλεσμένος σῖτος (allg.), τὸ ἄλφιτον (grobes ~), τὸ ἄλευρον (gew. *pl.*, Weizen~), ὁ σῖτος (auch Weizen~), ἡ σεμίδαλις (εως, sehr feines Weizen~), τὸ ἄμυλον, τὸ ἀμύλιον (Kraft~), ἡ παιπάλη (staubartige Masse von Körpern aller Art), ἡ ἀλευρότησις (durchgesiebtes ~), ~ bereiten ἀλευροποιεῖν, ἄλφιτα σκευάζεσθαι (M.).
mehlähnlich, -artig ἀλευρώδης.
Mehlbeerbaum *m* ἡ ἀρία.
Mehlbrei *m* ἡ ἀθάρη.
mehlfarbig ἀλφιτόχρως (ωτος).
Mehlfaß *n* ἡ ἀλφιτοθήκη, ἡ ἀλευροθήκη.
Mehlhändler *m* ὁ ἀλφιτοπώλης.
Mehlhändlerin *f* ἡ ἀλφιτόπωλις (ιδος).
Mehlkasten *m* ἡ ἀλφιτοθήκη, ἡ ἀλευροθήκη.
Mehlmilbe *f* τὸ ἄκαρι (ἀκαρί ?).
Mehlsack *m* ὁ ἀλφίτων θύλακος.
Mehlsieb *n* ἡ κρησέρα, ἡ ἀλευρότησις.
Mehlspeise *f* τὸ ἀλφίτου od. ἀλεύρου ἔδεσμα.
Mehlstaub *m* ἡ παιπάλη.
Mehlteig *m* τὸ φύραμα.
mehr *adj.* πλέων, πλέον, auch πλείων, πλεῖον, im *nom. sing.*, *gen. masc.* und in den zusammengezogenen Formen πλείους, πλείω üblicher, *adv.* πλεῖον, πλέον, πλεόνως (an Umfang), μᾶλλον (an Inhalt), ~ in Verben mit *subst.*, *adj.* (u. *adv.*) gew. der Komparativ, z.B. mit ~ Mut εὐθυμότερος, mit ~ Kraft δυνατώτερος u. dgl., ~ geehrt τιμιώτερος, noch ~, noch dazu bei *verb.* durch Zssg mit πρός, z.B. noch ~ geben προσδιδόναι ἄλλα (πλείω διδόναι heißt: ~ geben als ein anderer od. als j. schon bekommen hat), (wieder, nochmals) αὖθις, etw. ~ tun ποιεῖν καὶ αὖθις, etw. (ein wenig) ~ ὀλίγῳ πλέον, und was ~ ist καὶ τὸ μέγιστον, τὸ δὲ μέγιστον (worauf ein Satz mit γάρ folgt), ἀλλ᾽ ἔτι καὶ τοῦτο, und noch ~ πρὸς δὲ τούτοις, πρὸς δ᾽ ἔτι, καὶ προσέτι, ἔτι δέ, ἀλλ᾽ ἔτι καὶ τοῦτο, ~ oder weniger (ἢ) πλέον ἢ ἔλαττον, πλέον ἔλαττον, um nichts ~ οὐδὲν πλέον, auf mehrere Arten πλεοναχῶς, ~ haben wollen πλεονεκτεῖν, ~ als πλείων ἤ, ὑπέρ mit *acc.*, μᾶλλον ἢ od. *gen.*, διαφερόντως ἢ od. *gen.*, παρά mit *acc.*, ~ als andere διαφερόντως τῶν ἄλλων, παρὰ τοὺς ἄλλους, ~ als vorher διαφερόντως ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ~ arm als reich πενέστερος ἢ πλουσιώτερος, noch ~ ἐπὶ πλέον, εἰς τὸ πλέον, ~ und ~, immer ~ ἐπὶ πλέον, ἀεὶ μᾶλλον, je ~, desto ~ ὅσῳ μᾶλλον (πλέον), τοσούτῳ μᾶλλον, um so ~ τοσούτῳ πλέον od. μᾶλλον, nicht ~ οὐκέτι (μηκέτι), kein andrer Mensch ~ οὐδεὶς ἄλλος, οὐδεὶς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ~ sein (an Zahl) πλεονάζειν, (an Zahl u. Wert) ὑπερβάλλειν, (an Wert u. Ansehen) διαφέρειν, (an Ansehn u. Macht) μείζω od. τιμιώτερον εἶναι, um eins, um zwei usw. ~ sein ὑπερβάλλειν τι ἑνί, δυοῖν usw., einer ~ τοσοῦτοι καὶ εἷς od. καὶ ἄλλος εἷς, ~ als recht μᾶλλον τοῦ δέοντος, τοῦ προσήκοντος, παρὰ τὸ δίκαιον, was willst du ~? τί ζητεῖς παρὰ τοῦτ᾽ ἄλλο; οὐχ ἱκανὰ ταῦτα; u. dgl. ~ (bei Aufzählungen) καὶ τἄλλα ὅσα τοιαῦτα.
Mehraufwand *m* τὸ πλέον od. μεῖζον ἀνάλωμα, ἡ πλείων od. μείζων δαπάνη.
mehren s. vermehren.
mehrenteils τὰ πολλά, τὸ πλεῖστον, τὰ πλεῖστα (größtenteils), ὡς ἐπὶ τὸ πολύ (in der Regel, gewöhnlich).
mehrere ἔνιοι, ἔστιν οἵ, τινές, τινά (enkl.), auf ~ Arten πλεοναχῶς.
mehrerlei πολλαπλοῦς, παντοδαπός, auf ~ Art πλεοναχῶς.

mehrfach πολλαπλάσιος.
Mehrheit *f* τὸ πολύ, τὸ πλεῖστον, οἱ πολλοί, οἱ πλείους, τὸ πλῆθος (Menge, der große Haufe), nach ~ der Stimmen ἐκ τῆς νικώσης od. κρατούσης (γνώμης), in der Grammatik (Plural) ὁ πληθυντικὸς ἀριθμός.
mehrjährig πλειόνων ἐνιαυτῶν od. ἐτῶν.
Mehrkosten *pl.* τὰ προσανηλωμένα.
mehrmalig συχνός, gew. durch πολλάκις zu umschreiben.
mehrmals πολλάκις, συχνόν, συχνά, πυκνόν, πυκνά, πυκνῶς.
mehrseitig πολύπλευρος (2), übtr. πολύτροπος (2), ~ betrachten πλεοναχῇ σκοπεῖν.
mehrsilbig πολυσύλλαβος (2), πλειόνων συλλαβῶν.
mehrtägig πλειόνων od. πολλῶν ἡμερῶν, πολυήμερος (2).
mehrteilig πολυμερής, πλείω μέρη ἔχων.
Mehrung *f* s. Vermehrung.
Mehrzahl *f* s. Mehrheit.
meiden φεύγειν, διαφεύγειν τι, ἀποτρέπεσθαι (M.), ἀφίστασθαι τινος, εὐλαβεῖσθαι (P.) τι.
Meidung *f* ἡ εὐλάβεια, gew. durch Verben.
Meier *m* ὁ ἀγροκόμος, ὁ ταμίας.
Meierei *f*, **Meierhof** *m* ὁ ἀγρός.
Meile *f* τὸ μίλιον (die römische ~ = $^1/_5$ einer deutschen ~ od. ὀκτὼ στάδιοι bei den Griechen), ὁ παρασάγγης (die persische ~ = $^3/_4$ einer deutschen ~ od. τριάκοντα στάδιοι bei den Griechen), eine deutsche ~ = τετταράκοντα στάδιοι, nach ~n messen διαμετρεῖν κατὰ σταδίους, μιλιάζειν, Messung nach ~n ὁ μιλιασμός.
meilenlang (sehr lang) μακρότατος.
Meilensäule *f*, **-stein**, **-zeiger** *m* ἡ στήλη, τὸ σημεῖον.
mein ἐμός od. durch den *gen.* d. *pron. pers.* μοῦ (enkl.) od. ἐμοῦ, zB. ~ Vater ὁ ἐμὸς πατήρ od. ὁ πατήρ μου, *reflexiv. gen.* der *pron. refl.* ἐμαυτοῦ, ῆς, οῦ, zB. mein eigener Vater ὁ ἐμαυτοῦ πατήρ, es ist ~e Pflicht ἐμόν ἐστι. προσήκει μοι, ich ~esteils ἔγωγε, τό γ' ἐμόν, nach ~en Kräften ὅσον δύναμαι, κατά γε δύναμιν, ἐκ τῶν δυνατῶν, wenn kein Mißverständnis zu erwarten ist, werden die Possessivpron. mein, dein usw. durch den Artikel wiedergegeben, zB. ~ Vater sagte oft ὁ πατὴρ πολλάκις ἔλεγεν.
Meineid *m* (Eidbruch) ἡ ἐπιορκία, (falscher Schwur) ὁ ψευδὴς ὅρκος, ἡ ψευδορκία. τὸ ψευδόρκιον, einen ~ tun, schwören ἐπιορκεῖν, ψευδορκεῖν (bei den Göttern τοὺς θεούς).
meineidig ἐπίορκος (2), ~ werden ἐπιορκεῖν.
meinen 1. (glauben) νομίζειν, οἴεσθαι, ὑπολαμβάνειν, ἡγεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι mit *inf.*, mein' ich (als Zwischensatz) οἶμαι, ἐμοὶ δοκεῖν, was meinst du? τί σοι δοκεῖ; wie ich meine ὡς ἐγῷμαι. ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, man sollte ~ λέγοις ἄν, das meine auch ich ταῦτα συνδοκεῖ κἀμοί. — 2. (mit den Worten andeuten) λέγειν, was meinst du damit? τί τοῦτο λέγεις; πῶς τοῦτο λέγεις; τί λέγεις; wer ist damit gemeint? τί τοῦτο σημαίνει; τί τοῦτο βούλεται; — 3. (gesinnt sein) es mit j-m gut ~ εὐνοϊκῶς διακεῖσθαι πρός τινα, εὐνοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, εὔνουν εἶναί τινι, es mit j-m redlich (ehrlich) ~ ἁπλῶς oder ἀδόλως προσφέρεσθαί (P.) τινι, es schlecht mit j-m ~ κακόνουν εἶναί oder κακονοεῖν τινι, κακονοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ἐχθρῶς ἔχειν τινί. — 4. gemeint sein (wollen) βούλεσθαι, γνώμην ποιεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι.
meiner (der meinige) ὁ ἐμός, *gen.* von ich μοῦ (enkl.), ἐμοῦ. ἐμαυτοῦ.
meinerseits, meinesteils τὸ κατ' ἐμέ, τό γ' ἐμόν, τοὐμὸν μέρος.
meinethalben, -wegen, -willen ἐμοῦ γε ἕνεκα, ἐμοῦ χάριν, ἐμὴν χάριν, (ich habe nichts dagegen, mag es so sein) ἐμοῦ γε ἕνεκα, οὐδεὶς φθόνος, οὐ φθονῶ, οὐ μέμφομαι ἔγωγε. εἰ βούλει.
meinige ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν, das Meinige τὰ ἐμά (mein Vermögen), die Meinigen οἱ ἐμοί.
Meinung *f* 1. ἡ δόξα, ἡ ὑπόληψις. ἡ γνώμη (Urteil über etw. nach wahrscheinlichen Gründen), häufig durch Verben. zB. das ist meine ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, οὕτω διάκειμαι τὴν γνώμην, das ist auch meine ~ ταῦτα συνδοκεῖ κἀμοί, nach meiner ~ ἐμοὶ δοκεῖν, οἶμαι, eine ~ haben δόξαν ἔχειν, δοξάζειν, δόξῃ od. γνώμῃ χρῆσθαι, j-n auf eine ~ bringen δόξαν παρασκευάζειν od. παρέχειν τινί, j-n auf eine andere ~ bringen μετα-, παραπείθειν τινά, von verschiedener, irriger ~ ἑτερόδοξος (2), anderer od. verschiedener ~ sein ἄλλην od. ἑτέραν γνώμην ἔχειν, ἄλλως γιγνώσκειν od. φρονεῖν, ἑτεροδοξεῖν, eine irrige ~ haben ἁμαρτάνειν τῆς γνώμης, seine ~ äußern, sagen, aussprechen ἀποφαίνεσθαι (M.) (γνώμην), seine ~ über etw. zurückhalten κατέχειν τὴν γνώμην περί τινος, derselben od. der gleichen ~ sein mit j-m (dieselbe ~ haben wie ...) τὰ αὐτὰ δοξάζειν od. φρονεῖν τινι, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τινί, ὁμοδοξεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν τινι, seine ~ ändern μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, entgegengesetzter ~ sein ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην, τὰ ἐναντία γιγνώσκειν od. φρονεῖν, ἀντιγνωμονεῖν, ἀντιδοξάζειν, geteilter ~ sein δίχα γιγνώσκειν od. φρονεῖν, welcher ~ bist du? τίνα γνώμην ἔχεις; τί δοκεῖ σοι; τί λέγεις; j-s ~ beitreten, beipflichten προστίθεσθαι τῇ γνώμῃ τινός, αἱρεῖσθαι (M.) τὴν γνώμην τινός, ich beharre auf, bleibe bei meiner ~ ἐγκαρτερῶ οἷς ἔγνωκα, j-n um seine ~ über etw. fragen ἐρωτᾶν τινα, τίνα γνώμην ἔχει περί τινος od. τί δοκεῖ αὐτῷ περί τινος, eine große ~ haben von j-m od. etw. πολλοῦ ἄξιον νομίζειν τινά od. τι, eine geringe ~ haben καταφρονεῖν od. ὀλιγωρεῖν τινος, eine ~ siegt γνώμη νικᾷ, die öffentliche ~ ἃ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ, τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, ἃ οἱ πολλοὶ νομίζουσιν. — 2. (Gesinnung, Absicht) ἡ γνώμη, es war nicht meine ~ οὐκ ἐβουλήθην, in der ~ βουλόμενος. — 3. die ~ die andere von uns haben s. Ruf.
Meinungsstreit *m*, **-verschiedenheit** *f* ἡ ἀσυμφωνία, αἱ ἄλλαι, ἕτεραι od. ἐναντίαι γνῶμαι.
Meise *f* ὁ αἰγίθαλος od. αἰγιθαλός.
Meißel *m* ὁ κοπεύς, ὁ ἐγκοπεύς, ἡ γλαφίς (ίδος, der grobe ~), (zum Eingraben von Figuren) τὸ γλύφανον. τὸ γλυφεῖον, ὁ κολαπτήρ (ῆρος), (zum Glätten) ἡ ξοίς (ίδος).
meißeln γλύφειν. κολάπτειν, ξεῖν, ἀποξεῖν, ἀποξύειν.
meist *adv.* ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, μάλιστα, οὐχ ἥκιστα.
meistbietend πλείστην τιμὴν ὑποσχόμενος, πλεῖστον διδούς, etw. ~ verkaufen ὑπὸ κήρυκος πιπράσκειν τι.
meiste πλεῖστος, die ~n οἱ πλεῖστοι, οἱ πολλοί, (die Mehrzahl) οἱ πλείονες, am ~n μάλιστα, πλεῖστα, οὐχ ἥκιστα.
meistens, meistenteils ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, s. meist.
Meister *m* 1. (der Stärkere, Mächtigere) ὁ πρῶτος δύναμιν, ὁ κρείττων, sich zum ~ von etw. machen κρατεῖν od. ἐπικρατεῖν τινος, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, κρείττω εἶναί τινος, ~ sein von κρατεῖν τινος, ἔχειν und κατέχειν τι, seiner selbst nicht ~ sein οὐ κρατεῖν ἑαυτοῦ, ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ, den ~ spielen πρωτεύειν, κράτιστον εἶναι, an j-m seinen ~ finden κρείττονι ἐντυγχάνειν, ὑπὸ κρείττονος νικᾶσθαι. — 2. (erfahrener, geübter, tüchtiger Mann) δεινὸς od. ἄριστος τέχνην τινά, ὁ ἀθλητής, ὁ κρατιστεύων τινί od. ἔν τινι, ὁ ἐξεπιστάμενός od. ἀκριβῶν τι, ὁ ἀκριβῶς εἰδώς τι. — 3. (Handwerks~) ὁ ἐπαγγελλόμενος τέχνην τινά. ὁ τεχνίτης. — 4. (Lehrer) ὁ διδάσκαλος, der Schüler ist nicht über seinem ~ οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, das Werk wird seinen ~ loben τὸ πρᾶγμα δώσει τὸν ἔλεγχον.
meisterhaft (von Personen = sehr geschickt) ἄριστος, δεινός. θαυμάσιος. δεξιὸς περί τι, πλείστῃ τῇ ἐμπειρίᾳ χρώμενος, τεχνικὸς περί τινος u. περί τι, (vollkommen, von Sachen) τέλειος, ἀκριβέστατος, κάλλιστος, τεχνικώτατος.
Meisterhand *f* (nur bildlich) ἡ πλείστη τέχνη, mit ~ gearbeitet πλείστῃ τέχνῃ ἐξειργασμένος od. ἀπηκριβωμένος.

Meisterin *f* (Frau des Lehrmeisters) ἡ τοῦ τεχνίτου od. διδασκάλου γυνή, (geschickte Frau) ἡ γυνὴ ἡ δεινὴ τὴν τέχνην.
meistern μέμφεσθαί (M.) od. ψέγειν τινά.
Meisterschaft *f* ἡ δεινότης (ητος), ἡ ἀρετή, sich die ~ in etw. erwerben δεινὸν γίγνεσθαί τι, (der Beste werden) κράτιστον γίγνεσθαι, mit ~ gearbeitet πλείστῃ τέχνῃ εἰργασμένος.
Meisterstreich *m* τὸ κάλλιστον od. λαμπρότατον ἔργον, τὸ δεινὸν τέχνημα.
Meisterstück *n* ἡ ἐπίδειξις, τὸ ἐπίδειγμα, ein ~ liefern ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδείκνυσθαι (M.) ἔργον.
Melancholie *f* ἡ μελαγχολία, ἡ δυσθυμία, ἡ δυσκολία od. d. *neutr.* d. folg. *adj.*
melancholisch μελαγχολικός, δύσθυμος (2), δύσκολος (2), ~ sein μελαγχολᾶν, δυσθυμεῖν.
Melde *f* (ein Unkraut) τὸ βλίτον, ἡ ἀδράφαξυς (υος).
Meldeklage *f* ἡ εἰσαγγελία.
melden 1. ἀγγέλλειν, ἀπ-, ἐπ-, δι-, ἐξαγγέλλειν τι (durch Bericht od. Boten), σημαίνειν τι (durch Zeichen, Signale, Worte), ἐπιστέλλειν (schriftlich). — 2. (sagen) λέγειν, ἀποφαίνειν (u. M.) — 3. (bekannt machen) δηλοῦν τι, einen Ankommenden ~ εἰσαγγέλλειν τινὰ προσελθόντα, sich ~ καταστῆναι, φαίνεσθαι (P.), sich bei j-m ~ lassen αἰτεῖσθαί (M.) τινα λόγου τυγχάνειν παρά τινος, sich zu einem Amte, zu einer Stelle ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) ἀρχήν, es meldet sich etw. φαίνεται, αἴσθησιν παρέχει ἑαυτοῦ.
Meldenstrauch *m* ὁ ἅλιμος, τὸ ἅλιμον.
Meldung *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία (durch Bericht od. Boten), gew. durch Verben, (Erwähnung) ἡ μνεία, zB. ~ von etw. tun μνείαν (auch μνήμην) ποιεῖσθαί (M.) τινος, s. melden.
Melilotenklee *m* τὸ μελίλωτον, ὁ μελίλωτος.
Melisse *f* (Bienenkraut) ἡ καλαμίνθη, τὸ μελιττόφυλλον, τὸ μελιττόβοτον, τὸ μέλινον, ἡ μελίτταινα, τὸ μελίτταιον. [γαυλός.]
Melkeimer *m*, **-gefäß** *n* ὁ ἀμολγεύς, τὸ ἀμόλγιον, ὁ
melken βδάλλειν, ἀμέλγειν.
Melken *n* ἡ ἄμελξις, ἡ βδάλσις.
Melodie *f* τὸ μέλος, ἡ μελῳδία, ὁ νόμος, in ~ setzen μελοποιεῖν.
melodisch μελῳδικός, ἐμμελής.
Melone *f* ὁ μηλοπέπων (ονος).
Melonenbeet *n* τὸ σικυήλατον.
Melonendistel *f* ἡ κάκτος.
Melonenkern *m* τὸ σίκυον.
Meltau *m* ἡ ἐρυσίβη, ἡ μίλτος.
Memme *f* ὁ δειλός, ὁ κακός, ὁ ἄνανδρος, ὁ βλάξ (κός), ὁ μαλακός, feige ~ ὁ συκομάμμας, eine ~ sein μαλακίζεσθαι, βλακεύειν.
memmenhaft δειλός, ἄνανδρος (2), s. d. vor. Wort; ~es Wesen ἡ δειλία, ἡ ἀνανδρία, ἡ κακία, ἡ μαλακία.
Memoiren *f/pl.* τὰ ἀπομνημονεύματα, τὰ ὑπομνήματα, τὰ ὑπομνηματικὰ (συγγράμματα), ~ schreiben ὑπομνηματογραφεῖν, Verfasser von ~ ὁ ὑπομνηματογράφος. [γράμματα.]
Memorial *n* τὸ ὑπόμνημα, (Bittschrift) τὰ δεητικὰ
memorieren εἰς μνήμην τίθεσθαι (M.), (auswendig lernen) ἐκμανθάνειν. [θηρία.]
Menagerie *f* τὸ θηριοτροφεῖον (als Ort), (Tiere) τὰ
Menge *f* τὸ πλῆθος (jede Masse), die ~ des Volks τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ὁ ὄχλος, (reichlicher Vorrat) ἡ εὐπορία, ἡ ἀφθονία, (von untereinander gemischten Dingen) ὁ ὅμαδος, (von bloßen Begriffen, unkörperlichen Dingen) πολλὰ γένη od. εἴδη, zB. eine ~ von Verbrechen πολλὰ γένη ἀδικημάτων, eine ~ von Substantiven πολλὰ εἴδη ὀνομάτων od. bloß πολλὰ ὀνόματα. wie auch oft das *adj.* πολύς genügt, zB. eine ~ Menschen πολλοὶ ἄνθρωποι, in ~ πολύς, συχνός, in großer ~ πλεῖστος, ἄφθονος (2), δαψιλής.
mengen μειγνύναι, συμμειγνύναι, s. mischen; sich in etw. ~ συλλαμβάνεσθαί (M.) τινος, sich in alles ~ πολυπραγμονεῖν.
Mengen *n* ἡ μεῖξις, ἡ κρᾶσις, das Sichmengen in fremde Dinge ἡ πολυ-, φιλοπραγμοσύνη.
Mengsel *n* τὸ μεῖγμα, τὸ φύραμα, τὸ κρᾶμα.
Mennig *m* ἡ μίλτος, ἡ σάνδυξ (κος), von ~ μίλτινος, mit ~ angestrichen μιλτηλιφής, mit ~ gefärbt μιλτωτός.
Mennigfarbe *f* ἡ μίλτος.
Mensch 1. *m* ὁ ἄνθρωπος, im *pl.* auch οἱ ζῶντες (die Lebenden), ein junger ~ ὁ νέος, ὁ παῖς, ὁ νεανίας, ein alter ~ ὁ πρεσβύτης, oft unübersetzt, zB. viele ~ πολλοί, kein ~ οὐδείς, ein ~ sein ἀνθρωπεῖσθαι, wie ein ~ handeln ἀνθρωπεύεσθαι (M.), ἀνθρωπίζεσθαι, es gibt Menschen, welche behaupten εἰσὶν οἳ λέγουσιν, unter die ~en kommen προέρχεσθαι εἰς τὸ φανερὸν od. εἰς τοὺς ἀνθρώπους. — 2. das ~ (von einem liederlichen Frauenzimmer) ἡ ἄνθρωπος.
Menschchen, Menschlein *n* ὁ ἀνθρωπίσκος, τὸ ἀνθρώπιον, τὸ ἀνθρωπάριον.
menschenähnlich, -artig ἀνθρωποειδής.
Menschenalter *n* ὁ αἰών (ῶνος), (zur Bezeichnung eines Zeitraums) ἡ γενεά, zB. viele ~ früher πολλαῖς γενεαῖς πρότερον, das jetzige ~ ἡ νῦν ζῶσα γενεὰ od. ἡλικία.
Menschenart, -gattung *f* τὸ ἀνθρώπων γένος oder εἶδος, (Menschensitte) ὁ ἀνθρώπειος od. ἀνθρώπινος τρόπος, nach ~ ἀνθρωπικός, κατ' ἄνθρωπον.
Menschenblut *n* τὸ ἀνθρώπειον αἷμα.
Menschendiener *m* ὁ θεραπεύων ἀνθρώπους, ὁ ἀνθρωπολάτρης.
Menschendienst *m* ἡ τῶν ἀνθρώπων θεραπεία, ἡ ἀνθρωπολατρεία, ~ üben θεραπεύειν τοὺς ἀνθρώπους, ἀνθρωπολατρεύειν.
Menschenfeind *m* ὁ μισάνθρωπος.
menschenfeindlich μισάνθρωπος (2).
Menschenfleisch *n* τὸ ἀνθρώπειον κρέας, ~ essen ἀνθρωποφαγεῖν, ~essend ἀνθρωποφάγος, das Essen von ~ ἡ ἀνθρωποφαγία.
Menschenfresser *m* ὁ ἀνθρωποφάγος, ὁ ἀνθρωποβόρος, ein ~ sein ἀνθρωποφαγεῖν.
Menschenfreund *m* ὁ φιλάνθρωπος.
menschenfreundlich φιλάνθρωπος (2), κοινός, εὐπροσήγορος (2), ~es Betragen ἡ φιλανθρωπία, ~e Handlung od. Behandlung τὸ φιλανθρώπευμα, ~ behandeln φιλανθρώπως προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα od. τινι, φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι πρός τινα.
Menschenfreundlichkeit *f* ἡ φιλανθρωπία, ἡ κοινότης (ητος), auch d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Menschenfurcht *f* ὁ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων φόβος.
Menschenfuß *m* ὁ ἀνθρώπου πούς (οδός).
Menschengattung *f* s. Menschenart.
Menschengebot *n* ὁ ἀνθρώπων νόμος, τὸ παρὰ τῶν ἀνθρώπων προστεταγμένον.
Menschengedenken *n* ἡ ἀνθρώπων μνήμη, seit ~ ἐφ' ὅσον ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται, ἐν ἅπαντι χρόνῳ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων.
Menschengefühl *n* ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον (für Menschen), ἡ ψυχή (wie Menschen), alles ~ verleugnen ἀπάνθρωπον εἶναι. [θρωποι.]
Menschengeschlecht *n* τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, οἱ ἄν-
Menschengesicht *n* τὸ ἀνθρώπου πρόσωπον, mit einem ~ ἀνδροπρόσωπος (2).
Menschengestalt *f* τὸ ἀνθρώπου σχῆμα od. εἶδος, von ~ ἀνθρωποειδής, ἀνθρωπόμορφος (2).
Menschengewühl *n* ὁ ὄχλος. [ἀγαθά.]
Menschenglück *n* τὰ ἐν ἀνθρώποις od. κατὰ γῆν
Menschengröße *f* τὸ ἀνθρώπου μέγεθος (körperlich), ἡ ἀνθρώπου ἀρετή (sittlich). [χάρις (ιτος).]
Menschengunst *f* ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων εὔνοια od.
Menschenhand *f* ἡ ἀνθρώπου χείρ (ειρός), von Menschenhänden gemacht χειροποίητος (2).

Menschenhandel *m* ὁ ἀνδραποδισμός.
Menschenhaß *m* ἡ μισανθρωπία, τὸ ἀνθρώπων μῖσος.
Menschenhasser *m* ὁ μισάνθρωπος.
Menschenhaufe *m* ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος.
Menschenhaut *f* ἡ ἀνθρωπεία δορά, ἡ ἀνθρωπῆ.
Menschenherz *n* ἡ ἀνθρώπου ψυχή.
Menschenhilfe *f* ἡ παρὰ ἀνθρώπων βοήθεια od. ἐπικουρία.
Menschenjagd *f* ἡ ἀνθρωποθηρία.
Menschenkenntnis *f* ἡ περὶ τὰ ἀνθρώπεια τέχνη, ~ besitzen ἔμπειρον εἶναι τῆς ἀνθρωπείας φύσεως.
Menschenkind *n* ὁ ἄνθρωπος, ὁ θνητός.
Menschenklasse *f* τὸ ἔθνος.
Menschenkopf *m* ἡ ἀνθρώπου κεφαλή.
Menschenkot *m* ὁ σπέλεθος, ἡ κάκκη.
Menschenlänge *f* τὸ ἀνθρώπου μῆκος, von ~ ἀνδρομήκης.
Menschenleben *n* ὁ ἀνθρώπου od. ἀνθρώπινος βίος, ὁ ἐνθάδε od. ἐν ἀνθρώποις βίος, (Menschen) τὰ σώματα, zB. viele ~ opfern πολλὰ σώματα ἀποβάλλειν, ein ~ τὸ ἀνθρώπου od. ἀνδρός σῶμα.
menschenleer ἔρημος ἀνθρώπων, ὀλιγάνθρωπος (2, eig. von wenigen Menschen bewohnt), ~ sein ὀλιγανδρεῖν, ὀλιγανθρωπεῖν (u. M.).
Menschenleere *f* ἡ ἐρημία ἀνθρώπων, ἡ ὀλιγανθρωπία.
Menschenliebe *f* ἡ φιλανθρωπία, Beweise von ~ τὰ φιλάνθρωπα (ἔργα).
Menschenmangel *m* ἡ ὀλιγανθρωπία, ἡ ὀλιγανδρία.
Menschenmasse, -menge *f* τὸ ἀνθρώπων πλῆθος, ὁ ὄχλος, ἡ πολυανθρωπία, ἡ ἀνδροπλήθεια, πολλοὶ ἄνθρωποι.
Menschenmilch *f* τὸ ἀνθρώπειον γάλα (γάλακτος).
menschenmöglich ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἀνθρώπων, das ist nicht ~ τοῦτο οὐχ οἷόν τε ἐν ἀνθρώποις, inwieweit es ~ ist εἰς ὅσον δυνατὸν od. οἷόν τε ἀνθρώπῳ.
Menschenmord *m* ἡ ἀνθρωποκτονία, ἡ ἀνδροκτονία.
Menschenmörder *m* ὁ ἀνθρωποκτόνος, ὁ ἀνδροκτόνος. ~ sein ἀνδροφονεῖν.
Menschennatur *f* ἡ ἀνθρωπεία, ἀνθρωπίνη od. ἀνθρώπου φύσις, τὸ ἀνθρώπινον.
Menschenopfer *n* ἡ ἀνθρωποθυσία, ~ darbringen ἀνθρωποθυτεῖν, ἀνθρώπους θύειν.
Menschenpflicht *f* τὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὃ (ἃ) ἀνθρώπῳ προσήκει ποιεῖν.
Menschenraub *m* ὁ ἀνδραποδισμός, ἡ ἀνδραπόδισις, ~ treiben ἀνδραποδίζεσθαι (M.).
Menschenräuber *m* ὁ ἀνδραποδιστής.
Menschenrecht *n* τὰ ἐν ἀνθρώποις δίκαια.
menschenreich πολυάνθρωπος (2), πολύανδρος (2), ~ sein πολυανδρεῖν.
Menschensatzung *f* ὁ ἀνθρώπων νόμος, οἱ ἀνθρώπων θεσμοί.
Menschenscheu *f* ἡ μισανθρωπία, ἡ ἀπανθρωπία u. d. *neutr.* d. folg. *adj.*
menschenscheu μισάνθρωπος, φυγάνθρωπος, ἀπάνθρωπος, ἀπρόσμεικτος, δυσσύμβολος, δυσπρόσοδος (sämtl. 2), ~ sein φεύγειν τοὺς ἀνθρώπους, μισανθρωπεῖν, φυγανθρωπεύειν.
Menschenschlag *m* τὸ ἀνθρώπων γένος, ein schöner ~ ἄνδρες καλοὶ τὰς φύσεις, ein gewöhnlicher ~ οἱ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, οἱ τυχόντες.
Menschensohn *m* ὁ τοῦ ἀνθρώπου υἱός (von Christus).
Menschenstimme *f* ἡ ἀνθρωπεία od. ἀνθρώπου φωνή.
Menschenstrom *m* τὸ πλῆθος, ὁ ὄχλος, πολλοὶ ἄνθρωποι.
Menschenvater *m* ὁ τῶν ἀνθρώπων πατήρ.
Menschenverstand *m* ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ohne ~ ἄνους, ἄλογος, ἀνόητος (sämtl. 2), gesunder ~ ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, von gesundem ~e ὑγιὴς τὸν νοῦν od. τὴν ψυχήν, gesunden ~ haben ὑγιαίνειν τὸν νοῦν od. τὴν ψυχήν.
Menschenwerk *n* τὸ ἀνθρώπινον od. ἀνθρώπων ἔργον.
Menschenwohl *n* ἡ τῶν ἀνθρώπων σωτηρία, τὸ κοινὸν ἀγαθόν.
Menschenwürde *f* ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀξία, ἡ ἀνθρώπου ἀρετή, ἡ ψυχῆς ἀρετή, seiner ~ nichts vergeben οὐδὲν ἀνάξιον ἀνθρώπου ποιεῖν.
Menschenzunge *f* ἡ ἀνθρωπεία od. ἀνθρώπου γλῶττα, mit einer ~ ἀνθρωπόγλωττος (2).
Menschheit *f* (Beschaffenheit, Wesen des Menschen) ἡ ἀνθρωπεία, ἀνθρωπίνη od. ἀνθρώπου φύσις, ἡ ἀνθρωπότης (ητος), (Menschengeschlecht) οἱ ἄνθρωποι, τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
menschlich 1. (dem Menschen eigen, ähnlich, ihn betreffend, ihm geziemend, von ihm herrührend) ἀνθρώπειος, ἀνθρώπινος, ὁ, ἡ, τὸ ἀνθρώπου od. ἀνθρώπων, nach ~er Weise ἀνθρωπίνως, wenn ihm etw. Menschliches begegnen sollte ἐάν τι πάθῃ, ἐάν τι γένηται περὶ αὐτόν (bzw. εἴ τι πάθοι, γένοιτο), nach ~er Weise handeln ἀνθρωπεύεσθαι (M.), ~ fehlen ἀνθρώπινα ἁμαρτάνειν, ~ denken (gesinnt sein) κατ᾽ ἄνθρωπον φρονεῖν, θνητὰ φρονεῖν, nach ~en Aussichten ὅσα γε τἀνθρώπεια, ~ gestalten ἀνθρωπομορφοῦν, ~ reden ἀνθρωπολογεῖν, mit ~er Sprache ἀνθρωπόγλωττος (2), mit ~em Verstande ἀνθρωπόνους, von ~er Natur ἀνθρωποφυής, ~e Dinge, Einrichtungen u. dgl. τὰ ἀνθρώπεια, τὰ ἐν ἀνθρώποις. — 2. (menschenfreundlich) φιλάνθρωπος (2), κοινός.
Menschlichkeit *f* ἡ φιλανθρωπία.
Menschwerdung *f* ἡ εἰς τοὺς ἀνθρώπους κατάστασις od. durch Werden, (von Christus) ἡ ἐνανθρώπησις, ἡ ἐνανθρωπότης (ητος), ἡ ἐνσωμάτωσις.
Menstruation *f* (die Monatsblutung bei Frauenzimmern) τὰ μηνιαῖα, τὰ ἐπι-, καταμήνια, ἡ συνήθεια, ἡ μηνιαία κάθαρσις, αἱ ἔμμηνοι καθάρσεις, ὁ καθαρμός, τὰ γυναικεῖα, die ~ tritt ein, hört auf καταρρήγνυται, ἵσταται τὰ καταμήνια.
Mensur *f* τὸ μέτρον, (in der Musik) ὁ ῥυθμός, (Zweikampf) ἡ μονομαχία.
Mergel *m* ἡ ἄργιλλος (ἄργιλος).
Meridian *m* ὁ μεσημβρινός (mit u. ohne κύκλος).
merkbar αἰσθητός, νοητός, ἐπίσημος (2), nicht ~ ἀφανής, ἄδηλος (2), ἄσημος (2).
merken 1. (wahrnehmen) αἰσθάνεσθαί τι u. τινος (auch mit *part.*) von körperlicher und geistiger Wahrnehmung), ὁρᾶν (sehen, gewahr werden), μανθάνειν, καταμανθάνειν (gewahr werden, einsehen), νοεῖν, ἐννοεῖν (auch P.), κατανοεῖν (innewerden, begreifen), ὑποπτεύειν (vermuten), γιγνώσκειν (erkennen), etw. an j-m ~ καταγιγνώσκειν u. καταμανθάνειν τινός τι, etw. (sich) ~ lassen ἐνδείκνυσθαί (M.) τι, φανερὸν od. δῆλον ποιεῖν τι, δηλοῦν τι, δῆλον od. ἔνδηλον εἶναι mit *part.*, nicht ~ lassen κρύπτεσθαί, ἀποκρύπτεσθαί (M.) τι, λανθάνειν mit *part.* — 2. (im Gedächtnis behalten) διὰ μνήμης ἔχειν od. φέρειν τι, ἐν μνήμῃ φυλάττειν τι, σῴζεσθαί (M.), διασῴζειν τι, διαμεμνῆσθαί τι, διαμνημονεύειν τι u. τινός, auch εἰδέναι, merke wohl εὖ ἴσθι, merke es dir μέμνησο, leicht, schwer zu ~ εὐ-, δυσμνημόνευτος (2), wohl gemerkt λέγω, zB. wohl gemerkt, wenn die übrigen dasselbe sagen τῶν ἄλλων ταὐτὰ εἰπόντων λέγω. — 3. aufmerksam sein προσέχειν (mit u. ohne νοῦν) τινί, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, s. bemerken, beachten u. dgl.
Merken *n* (Wahrnehmung) ἡ αἴσθησις, (Behalten im Gedächtnis) ἡ μνήμη, s. d. vor. Verb.
merklich (wahrnehmbar) αἰσθητός, νοητός, ἐπίσημος (2), (beträchtlich, ansehnlich) ἀξιόλογος (2), ἐλλόγιμος (2), ἱκανός.
Merkmal, -zeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ σύμβολον, τὸ γνώρισμα, ein untrügliches ~ τὸ τεκμήριον, aus ~en schließen τεκμαίρεσθαι (M.), συμβάλλεσθαι (M.), ein ~ geben τεκμηριοῦν.
merkwürdig ἀξιόλογος (2), μνήμης od. λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), Erzählung von ~en Dingen τὸ ἀπομνημόνευμα, ~e Reden u. Handlungen τὰ ἀπομνημονεύματα.
Merkwürdigkeit *f* (als Beschaffenheit) τὸ ἀξιόλογον, (als

Sache) τὸ ἀξιόλογον πρᾶγμα od. χρῆμα, τὸ ἀπομνημόνευμα.

Merle *f* (Amsel) ὁ κόττυφος, ὁ κόψιχος.

meßbar μετρητός.

Messe *f* (Jahrmarkt) ἡ πανήγυρις, (in der katholischen Kirche) τὰ ἱερά, neugr. ἡ λειτουργία, die ~ lesen λέγειν τὴν λειτουργίαν, λειτουργεῖν (neugr.).

messen I *trans.* 1. μετρεῖν, ἀνα-, δια-, ἐκμετρεῖν (u. M.), σταθμᾶσθαι (M.) od. ὁρίζειν τί τινι. — 2. übtr. τάττειν τι ἔκ τινος, schlecht, falsch ~ κακῶς μετρεῖν, παρακρούειν μετροῦντα, mit gleichem Maße ~ τὴν ἴσην μετρεῖν, das Land ~ διαμετρεῖν τὴν χώραν, γεωμετρεῖν, den Wert des Menschen nach dem Gelde ~ τὴν τοῦ ἀνθρώπου τιμὴν μετρεῖν od. ὁρίζειν εἰς τὰ χρήματα, das Gute nach dem Genusse ~ τῇ ἡδονῇ μετρεῖν, ὁρίζειν od. σταθμᾶσθαι (M.) τὸ καλόν, gemessen, (genau bestimmt) ὡρισμένος, e-n gemessenen Auftrag, Befehl geben προστάττειν διαρρήδην. — 3. sich mit j-m ~ (sich vergleichen) παραβάλλειν ἑαυτόν τινι od. πρός τινα, (im Kampfe) διαγωνίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, ἁμιλλᾶσθαι (P.) τινι u. πρός τινα, sich mit j-m ~ können ἀξιόμαχον, ἐφάμιλλον εἶναί τινι. — II *intr.* 4. μέτρον ἔχειν, μῆκος, μέγεθος u. dgl. ἔχειν, zB. der Graben mißt zehn Fuß in der Länge ὁ τάφρος ἔχει μῆκος δέκα ποδῶν.

Messen *n* ἡ μέτρησις.

[1]**Messer** *m* ὁ μετρητής.

[2]**Messer** *n* ἡ μάχαιρα, ἡ κοπίς (ίδος), τὸ ἐγχειρίδιον, (zum Schnitzen) ἡ σμίλη, das ~ sitzt mir an der Kehle (Sprichw.) ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἵσταταί μοι τὸ πρᾶγμα.

Messerchen *n* τὸ μαχαίριον, τὸ μαχαιρίδιον.

Messerfabrik *f* τὸ μαχαιροποιεῖον.

Messerfabrikant *m* ὁ μαχαιροποιός.

messerförmig μαχαιρωτός.

Messerhändler *m* ὁ μαχαιροπώλης.

Messerheft *n* ἡ τῆς μαχαίρας λαβή.

Messerklinge *f* τὸ τῆς μαχαίρας πέταλον.

Messerrücken *m* τὸ ἄνω od. τὸ πλατὺ τῆς μαχαίρας.

Messerscheide *f* ὁ τῆς μαχαίρας κολεός, (ein Schaltier) ὁ σωλήν (ῆνος).

Messerschmied *m* ὁ μαχαιροποιός.

Messerschneide *f* ἡ τῆς μαχαίρας ἀκμή.

Messerspitze *f* ἡ τῆς μαχαίρας ἀκμή, τὸ τῆς μαχαίρας ἄκρον.

Messerstiel *m* ἡ τῆς μαχαίρας λαβή.

Meßfreiheit *f* ἡ πανήγυρις.

Meßfremder *m* ξένος ὁ ἐπὶ τὴν πανήγυριν παραγενόμενος.

Meßgewand *n* ἡ ἱερὰ στολή, ἡ δαλματική.

Meßgut *n*, **-ware** *f* τὰ ὤνια, τὸ ἐμπόρευμα, ἡ ἐμπολή.

Messing *n* ὁ ἐρυθρὸς χαλκός, ὁ ὀρείχαλκος, τὸ κρᾶμα.

Messingblech *n* τὸ ὀρειχάλκινον od. ὀρειχάλκου πέταλον.

Messingdraht *m* τὸ ὀρειχάλκινον od. ἀπ' ὀρειχάλκου ἔλασμα.

messingen ὀρειχάλκινος, ὀρείχαλκος (2) od. durch d. *gen* ἐρυθροῦ χαλκοῦ.

Messingerz *n* ὁ ὀρείχαλκος.

Messingplatte *f* τὸ ὀρειχάλκινον od. ὀρειχάλκου πέταλον, ἡ ὀρειχαλκίνη od. ὀρειχάλκου πλάξ (κός).

Meßkette *f* ὁ σχοῖνος.

Meßkunst *f* ἡ μετρητική, ἡ γεωμετρία.

Meßleute *pl.* οἱ ἐπὶ τὴν πανήγυριν παραγενόμενοι.

Meßner *m* ὁ νεωκόρος.

Meßrute *f*, **-stab** *m* ὁ κανών (όνος), ὁ μετρητικὸς κάλαμος, ἡ κερκίς (ίδος), ἡ ἄκαινα, τὸ ἄκαινον.

Meßschnur *f* ἡ λευκὴ στάθμη, ὁ κανών (όνος).

Meßtisch *m* ἡ γεωμετρικὴ τράπεζα.

Messung *f* ἡ μέτρησις, ἡ διαμέτρησις.

Meßzeit *f* ὁ τῆς πανηγύρεως καιρός, ἡ πανήγυρις.

Met *m* τὸ οἰνόμελι (ιτος).

Metall *n* τὸ μεταλλεῖον, τὸ μέταλλον, nach ~ graben od. suchen μεταλλεύειν, ~ bearbeiten μεταλλουργεῖν, übtr. ~ haben (von der Stimme) χαλκίζειν.

Metallarbeiter *m* ὁ χαλκεύς, ὁ μεταλλουργός.

metallartig μετάλλῳ ἐοικώς od. παραπλήσιος.

Metallasche *f* τὸ σπόδιον, ἡ σποδός.

metallen, metallisch μεταλλικός, μεταλλευτικός.

Metallgräber *m* ὁ μεταλλεύς.

metallhaltig μεταλλίτης, *f.* μεταλλῖτις (ιδος).

Metallplättchen *n* ἡ λεπίς (ίδος).

metallreich sein (von der Stimme) χαλκίζειν.

Metallschiene *f* ἡ λεπίς (ίδος).

Metallurgie *f* ἡ μεταλλουργία.

Metamorphose *f* ἡ μεταμόρφωσις.

metamorphosieren μεταμορφοῦν.

Metapher *f* ἡ μεταφορά, ἡ ἀλληγορία.

metaphorisch μεταφορικός, ἀλληγορικός.

Metaphysik *f* ἡ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως ἐπιστήμη, τὰ μετὰ τὰ φυσικά (neugriech. ἡ μεταφυσική), ~ treiben φροντίζειν περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως, σκοπεῖν τὰ δαιμόνια.

metaphysisch δαιμόνιος, μετέωρος (2), neugriech. μεταφυσικός.

Meteor *n* τὸ οὐράνιον φῶς (ωτός), *pl.* τὰ μετέωρα.

Meteorstein *m* ὁ ἐξ οὐρανοῦ λίθος.

Methode *f* ἡ μέθοδος, ὁ τρόπος, (in Behandlung einer Sache) ἡ ἐγχείρησις.

Methodik *f* τὰ μεθοδικά.

methodisch μεθοδικός, *adv.* ὁδῷ, καθ' ὁδόν, μεθοδικῶς.

Metier *n* ἡ τέχνη, τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ πραγματεία, s. Handwerk.

Metonymie *f* ἡ μετωνυμία.

metonymisch μετωνυμικός.

Metrik *f* ἡ μετρική, τὰ περὶ τὰ μέτρα.

Metriker *m* ὁ μετρικός, besser umschr.: ὁ τῶν περὶ τὰ μέτρα ἐπιστήμων.

metrisch μετρικός.

[1]**Metze** *f* (ein Getreidemaß) τὸ ἡμιμέδιμνον, ὁ μέδιμνος.

[2]**Metze** *f* (ein liederliches Frauenzimmer) ἡ πόρνη.

Metzelei *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή.

metzeln σφάττειν, σφαγὴν ποιεῖσθαι (M.), φονεύειν.

Metzger *m* ὁ κρεωπώλης, ὁ κρεουργός, ὁ ἄρταμος.

Meuchelmord *m* ἡ δολοφονία, ἡ μιαιφονία, ὁ φόνος, Tod durch ~ ὁ λαθραῖος θάνατος, einen ~ begehen δολοφονεῖν, μιαιφονεῖν τινα, δόλῳ χρησάμενον φονεύειν od. ἀποκτείνειν τινά, durch ~ umkommen ἀποθανεῖν ἐξ ἐπιβουλῆς.

Meuchelmörder *m* ὁ δολοφόνος, ὁ μιαιφόνος.

meuchelmörderisch, meuchlerisch, meuchlings δόλῳ χρησάμενος, ἐξ ἐπιβουλῆς.

Meute *f* τὸ κυνηγέσιον, οἱ (αἱ) κύνες.

Meuterei *f* ἡ στάσις, ἡ προστασία, ὁ στασιασμός, ~ erregen στάσιν ποιεῖσθαι (M.), στασιάζειν.

Meuterer *m* ὁ στασιώτης.

meuterisch στασιαστικός, στασιώδης.

meutern στασιάζειν.

Mieder *n* ἡ ταινία, τὸ στρόφιον.

Miene *f* 1. τὸ πρόσωπον, τὸ τοῦ προσώπου σχῆμα (die Gestalt des Gesichtes), ἡ ὄψις, τὸ βλέμμα (Blick), e-e ~ annehmen ἱστάναι τὸ πρόσωπον, eine vornehme ~ ἡ σεμνοπροσωπία, τὸ σεμνοπρόσωπον, eine vornehme ~ annehmen σεμνοπροσωπεῖν, eine ernsthafte ~ annehmen σπουδαίως ἱστάναι τὸ πρόσωπον, unveränderte ~ τὸ καθεστὸς πρόσωπον, eine finstere ~ machen σκυθρωπάζειν, ohne die ~ zu verziehen ἄτρεπτος ὢν τὸ πρόσωπον. — 2. (angenommene Haltung) τὸ σχῆμα, ~ machen etw. zu tun μέλλειν, δοκεῖν mit *inf.*, eine ~ annehmen als ob προσποιεῖσθαι (M.) mit *inf.* od. *part.* u. ὡς, eine gute ~ zum bösen Spiel machen καλλωπίζεσθαι (M.) ὡς μὴ ἀχθόμενον.

Mienenspiel *n* τὰ τοῦ προσώπου σχήματα, ἡ ὄψις.

Miesmuschel *f* ὁ μύαξ (κος), ὁ μῦς (υός).

Miete *f* (das Geld für etw. Gemietetes) ὁ μισθός, τὸ

μίσθωμα, (für eine Wohnung) τὸ ἐνοίκιον, zur ~ wohnen ἐπὶ μισθῷ οἰκεῖν.

mieten μισθοῦσθαι (M.), Soldaten ~ μισθῷ πείθειν στρατιώτας.

Mieten *n* ἡ μίσθωσις.

Mieter *m* ὁ μισθωτής od. das *part.* der Verben.

Mietfrau *f* ἡ μισθουμένη, ἡ μισθωσαμένη.

Mietfuhre *f* τὸ μεμισθωμένον od. μισθωτὸν ζεῦγος.

Miethaus *n* ἡ μισθωτὴ od. μεμισθωμένη οἰκία, τὸ μίσθωμα.

Mietgeld *n* s. Miete, (beim Gesinde) τὸ ἐπίχειρον, ὁ ἀρραβών (ῶνος), ὁ μισθός.

Mietknecht *m* ὁ θής (ητός), ὁ πελάτης, als ~ dienen bei j-m θητεύειν παρά τινι.

Mietkontrakt *m* ἡ περὶ τῆς μισθώσεως συγγραφή.

Mietkutsche *f* τὸ μισθωτὸν ὄχημα.

Mietkutscher *m* ὁ ἐπὶ μισθῷ παρέχων ἅρματά τε καὶ ἵππους.

Mietleute *pl.* οἱ μισθωσάμενοι, οἱ ἐπὶ μισθῷ οἰκοῦντες.

Mietling *m* ὁ μισθωτός, ὁ μισθοφόρος, ~ sein μισθοφορεῖν.

Mietpferd *n* ὁ μισθωτὸς ἵππος.

Mietschiff *n* τὸ μισθωτὸν πλοῖον.

Mietsmann *m* ὁ ἔχων οἰκίαν od. ὁ οἰκῶν ἐπὶ μισθῷ.

Mietsoldat *m* ὁ μισθοφόρος, ὁ ξένος.

Miettruppen *f/pl.* οἱ μισθοφόροι, οἱ ξένοι, τὸ ξενικόν.

Mietvertrag *m* s. Mietkontrakt.

Mietwagen *m* τὸ μισθωτὸν ζεῦγος.

mietweise μισθῷ, μισθοῦ, ἐπὶ μισθῷ, etw. ~ haben μισθωσάμενον ἔχειν τι.

Mietwohnung *f* ἡ μισθωτὴ οἰκία, ἡ συνοικία.

Mietzeit *f* ὁ τῆς μισθώσεως χρόνος.

Mietzins *m* ὁ μισθός, τὸ μίσθωμα, τὸ ἐνοίκιον.

Migräne *f* ἡ ἡμικρανία, ἡ ἑτεροκρανία, ὁ ἡμικράνιος πόνος, τὸ ἡμικράνιον πάθος, der an ~ leidet ὁ ἡμικρανικός, ἡμικράνιος (2), ἑτεροκρανικός.

Mikrologie *f* ἡ μικρολογία.

mikrologisch μικρολόγος.

Milbe *f* τὸ ἄκαρι.

Milch *f* τὸ γάλα (ακτος, auch der milchige Saft von Pflanzen), saure ~ τὸ ὀξύγαλα, geronnene ~ τὸ πηκτὸν γάλα, (~ der Fische) τὸ σπέρμα, ὁ θορός, ~ trinken γαλακτοποτεῖν, mit ~ aufziehen γαλακτοτροφεῖν, viel ~ geben γαλακτιᾶν, ~ haben γαλακτουχεῖν (säugen), wie ~ aussehen γαλακτίζειν.

Milchader *f* ἡ γαλακτικὴ φλέψ (βός).

milchartig γαλακτοειδής, γαλακτώδης.

Milchbart *m* ὁ χνοῦς, ἡ λάχνη, ὁ ἴουλος.

Milchbrei *m* ἡ γαλαξία.

Milchbrot *n* ὁ γαλακτίτης ἄρτος.

Milchbruder *m* ὁ ὁμογάλακτος, ὁ ὁμότιτθος.

Milchdieb *m* (ein Schmetterling) ἡ ψυχή.

Milcheimer *m*, **-gefäß** *n* τὸ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.

milchen γαλακτιᾶν, γαλακτουχεῖν.

milchend γαλακτοῦχος (2).

Milcher *m* (der männliche Fisch) ὁ ἄρρην ἰχθύς (ύος).

Milchfarbe *f* τὸ γαλακτικὸν χρῶμα.

milchfarbig, -weiß γαλακτόχρως (ωτος), γαλακτώδης, γαλακτικός, ~ sein γαλακτίζειν.

Milchhaar *n* s. Milchbart.

milchig γαλακτώδης, γαλακτικός, γαλάκτινος.

Milchknoten *m* ἡ στραγγαλίς (ίδος).

Milchkuchen *m* ὁ ἄμης (ητος).

Milchkuh *f* ἡ γαλακτοῦχος βοῦς (οός).

Milchkur *f* ἡ διὰ γάλακτος ἰάτρευσις.

Milchmädchen *n* ἡ τὸ γάλα πωλοῦσα παῖς.

Milchnapf *m* τὸ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.

milchreich εὐγλαγής, εὔγλαγος (2), γαλακτιῶν.

Milchsaft *m* ὁ ὀπός, ὁ χυλός, τὸ γάλα (ακτος), den ~ ausdrücken ἐξοπίζειν, reich an ~ πολύοπος (2).

Milchschaum *m* τὸ ἀφρόγαλα (ακτος).

Milchschwester *f* ἡ ὁμογάλακτος, ἡ ὁμότιτθος.

Milchspeise *f* τὸ γαλακτικὸν ἔδεσμα, ἡ γαλακτώδης τροφή, ~ bereiten γαλακτουργεῖν.

Milchstein *m* ὁ γαλακτίτης λίθος, ὁ γαλαξίας.

Milchstraße *f* (am Himmel) τὸ (οὐράνιον) γάλα (ακτος), ὁ γαλαξίας (κύκλος).

Milchsuppe *f* ὁ γαλάκτινος ζωμός.

Milchtopf *m* τὸ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.

Milchtrinken *n* ἡ γαλακτοποσία.

Milchtrinker *m* ὁ γαλακτοπότης.

Milchzahn *m* ὁ γαλαξίας od. νεογιλὸς ὀδούς (όντος).

mild (weich) πέπων, μαλακός, ~ machen πεπαίνειν, ~ werden d. P., (gelinde) μέτριος, πρᾷος, (liebreich) προσηνής, ἐπιεικής, πρᾷος, ἥμερος, ~ sein ἐπιεικῶς ἔχειν, (wohltätig) εὐεργετητικός, εὐεργέτης, φιλόδωρος (2).

Milde *f* ἡ μαλακότης, ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, ἡ εὐεργεσία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

mildern (das Herbe im Geschmack) πεπαίνειν, (im Gegensatz zum Harten und Scharfen) πραΰνειν, καταπραΰνειν, (Schmerzen) παρηγορεῖν (u. M.), παραμυθεῖσθαι (M.), (die Sitten) ἡμεροῦν, (die Strafe) ἐπικουφίζειν.

mildernd πραϋντικός, ~er Umstand ἡ ῥᾳστώνη.

Milderung *f* ἡ πραΰνσις, ἡ ἡμέρωσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία, gew. durch Verben.

mildherzig φιλοικτίρμων, ἐλεήμων, φιλάνθρωπος (2).

Mildherzigkeit *f* ἡ φιλανθρωπία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

mildtätig εὐεργετητικός, εὐεργέτης.

Mildtätigkeit *f* ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργετητικόν.

Militär *n* οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν, (von e-m einzelnen) ὁ στρατιωτικὸς ἀνήρ.

Militärangelegenheiten *f/pl.* τὰ στρατιωτικά, τὰ πολεμικά.

Militärdienst *m* ἡ στρατεία, (Verrichtungen des Kriegers) τὰ πολεμικά, s. Kriegsdienst.

Militärgesetz *n* ὁ στρατιωτικὸς νόμος.

Militärgewalt *f* αἱ τῶν στρατιωτῶν ἀρχαί.

militärisch στρατιωτικός, πολεμικός.

Militärmacht *f* ἡ στρατιωτικὴ δύναμις.

Militärperson *f* ὁ στρατιωτικὸς (ἀνήρ).

militärpflichtig ὁ ἐντὸς ἡλικίας.

Militärstand *m* ἡ τῶν στρατιωτῶν τάξις.

Militärwesen *n* τὰ στρατιωτικά, τὰ πολεμικά.

Miliz *f* οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ, ἡ δύναμις, ἡ στρατιά.

Million *f* ἑκατοντακισμύριοι, αἱ ἑκατὸν μυριάδες, (als unbestimmte Zahl) μυρίοι.

Milz *f* ὁ σπλήν (ηνός), an der ~ leiden σπληνιᾶν.

Milzader *f* ἡ σπληνῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

Milzbeschwerden *f/pl.*, **-drücken** *n* ἡ τοῦ σπληνὸς καχεξία.

milzkrank, -süchtig ἐπί-, ὑπόσπληνος (2), σπληνικός, σπληνώδης.

Milzkraut *n* τὸ σπλήνιον, τὸ ἄσπληνον.

Milzstechen *n* ἡ τοῦ σπληνὸς καχεξία.

Milzsucht *f* οἱ σπλῆνες, die ~ haben σπληνιᾶν.

Mime *m* ὁ μῖμος.

mimenartig μιμοειδής.

Mimik *f* ἡ τῶν μίμων τέχνη.

Mimiker *m* ὁ μῖμος, ὁ μιμῳδός.

mimisch μιμικός.

Mimose *f* τὸ παθητικὸν ὕλημα (stachlige ~), ἡ αἰσχυνομένη (mimosa pudica).

Mimus *m* ὁ μῖμος, Mimen vortragen μιμολογεῖν, Dichter von Mimen ὁ μιμογράφος, Darsteller von Mimen ὁ μῖμος.

minder μεῖον, ἧττον, ἔλαττον, nicht ~ οὐχ ἧττον, οὐδὲν ἧττον.

Minderheit, -zahl *f* οἱ ἐλάττους, τὰ ἐλάττω, sie waren in der ~ ἐλάττους ἦσαν.

minderjährig ἄνηβος (2), νέος ὢν τὴν ἡλικίαν.

Minderjährigkeit *f* ἡ ἄνηβος ἡλικία.

mindern μειοῦν, μεῖον ποιεῖν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, κολάζειν τι, ὑφαιρεῖν τινος.

Minderung *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή, ἡ κόλασις, gew. durch Verben.

mindeste ἐλάχιστος, ὀλίγιστος, am ~n ἥκιστα, ἐλάχιστα, nicht das ~ οὐδ' ἐλάχιστον μέρος, nicht im ~n ἥκιστα πάντων, οὐδ' ὁπωστιοῦν, οὐκ ἔσθ' ὅπως, παντελῶς οὐ, auch nicht im ~n οὐδ' ἀκαρῆ.

mindestens τοὐλάχιστον.

¹Mine *f* (Gewicht und Münze) ἡ μνᾶ (ᾶς), eine halbe ~ ἡμιμναῖον, vom Werte od. Gewicht einer ~ μνααῖος, μναϊαῖος.

²Mine *f* (ein unterirdischer Gang) ὁ ὑπόνομος, τὸ ὑπόρυγμα, τὸ διόρυγμα, ἡ διωρυχή, ~n anlegen ὑπονομεύειν, μεταλλεύειν.

Mineral *n* τὸ ὀρυκτόν, τὸ μέταλλον.

mineralisch χαλκίτης, *f* χαλκῖτις (ιδος), ὀρυκτός.

Mineraloge *m* ὁ ὀρυκτολόγος (neugriech.).

Mineralogie *f* ἡ ὀρυκτολογία (neugriech.).

Mineralquelle *f* τὰ ὕδατα ἔχοντά τι σιδήρου, τὰ φαρμακώδη od. ὑγιεινὰ ὕδατα.

Mineralreich *n* τὰ ὀρυκτά.

minieren ὑπονομεύειν, μεταλλεύειν.

Minierer *m* ὁ μεταλλεύς, ὁ μεταλλευτής.

Minister *m* ὁ περὶ τὸν βασιλέα, ὁ τοῦ βασιλέως φίλος od. σύνεδρος.

Ministerium *n* οἱ περὶ τὸν βασιλέα.

Minne *f* ὁ ἔρως (ωτος).

Minnelied *n* τὸ ἐρωτικὸν μέλος.

Minnelohn, -sold *m* ἡ τοῦ ἔρωτος ἀνταμοιβή, ὁ ἀντέρως (ωτος).

Minnesänger *m* ὁ ἐρωτικὰ ᾄδων, ὁ ἐρωτικὸς ποιητής.

minorenn ἄνηβος (2), νέος ὢν τὴν ἡλικίαν.

Minorität *f* οἱ ἐλάττους.

Minoritätsantrag *m* ὃ παραινοῦσιν οἱ ἐλάττους.

Minoritätsbeschluß *m* τὸ δόξαν τοῖς ἐλάττοσιν.

Minute *f* (als 60ster Teil der Stunde) τὸ ἑξηκοστὸν μέρος τῆς ὥρας, (kurze Zeit, Augenblick) τὸ τοῦ χρόνου ἀκαρές, βραχύ τι τοῦ χρόνου μέρος, in der ~ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ, auch bloß ἐν ἀκαρεῖ, κατ' ἀκμὴν χρόνου.

Minze *f* ἡ μίνθα, ἡ μίνθη, ἡ μίνθος, ἡ καλαμίνθη.

mischbar μικτός.

mischen μειγνύναι, (Flüssiges) κεραννύναι, zu etw. ~ ἐπι-, προσ-, συμμειγνύναι, συγκεραννύναι τινί, darunter ~ ἀναμειγνύναι, ἀνακεραννύναι, sich in etw. ~ s. mengen.

Mischen *n* ἡ μεῖξις, ἡ κρᾶσις, gew. durch Verben.

Mischgefäß *n*, **-kessel** *m* ὁ κρατήρ (ῆρος).

Mischling *m* ὁ, ἡ μιγάς (άδος).

Mischmasch *m* ἡ πολυμειξία, τὸ σύγκραμα, πλῆθος εἰκῇ συμπεφυρμένον.

Mischtrank *m* ὁ κυκεών (ῶνος).

Mischung *f* ἡ μεῖξις, ἡ κρᾶσις (das Mischen), τὸ κρᾶμα, τὸ σύγκραμα, τὸ μεῖγμα (das Gemischte).

Mischungsverhältnis *n* ὁ τῆς μείξεως λόγος.

Miserere *n* (Darmverschließung, Kotbrechen) ὁ εἰλεός, τὸ εἴλημα.

Mispel *f* τὸ μέσπιλον, ἡ μεσπίλη, ἡ ἐπιμηλίς (ίδος).

mispelartig μεσπιλώδης.

Mispelbaum *m* ἡ μεσπίλη.

mißachten καταφρονεῖν τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀτιμάζειν τινά.

Mißachtung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ἀτιμία, τὸ καταφρόνημα, ἡ ὀλιγωρία.

Mißbehagen *n* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ἀηδία, ἡ δυσθυμία, ἡ δυσκολία, ~ an etw. haben ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, δυσαρεστεῖν τινι u. ἐπί τινι, δυσθυμεῖν τινι, ἀηδῶς ἔχειν τινί.

mißbehaglich δυσάρεστος, δύσκολος, δύσθυμος (sämtlich 2).

mißbilden παραπλάττειν, ἀμορφοῦν, ἄ-, δύσμορφον τιθέναι, mißgebildet ἄ-, δύσμορφος (2).

Mißbildung *f* ἡ ἀ-, δυσμορφία, τὸ αἶσχος.

mißbilligen ἀποδοκιμάζειν, ἀπογιγνώσκειν τι, μέμφεσθαί (M.) τι, οὐκ ἐπαινεῖν τι.

Mißbilligung *f* ἡ ἀποδοκιμασία, gew. durch Verben.

Mißbrauch *m* ἡ ἀπό-, κατά-, παράχρησις (unrechter Gebrauch einer Sache), τὸ κακὸν ἔθος (üble Gewohnheit), ~ mit etw. treiben καταχρῆσθαί (M.) τινι.

mißbrauchen ἀπο-, κατα-, παραχρῆσθαί (M.) τινι, κακῶς, οὐ καλῶς od. οὐκ εἰς δέον χρῆσθαί τινι.

mißbräuchlich καταχρηστικός, gew. durch Verben, s. mißbrauchen.

mißdeuten οὐκ εἰς καλὸν δέχεσθαι (M.), οὐκ ὀρθῶς od. ἐπὶ τὸ χεῖρον ὑπολαμβάνειν, παρεκδέχεσθαι (M.).

Mißdeutung *f* ἡ παρεκδοχή, gew. durch Verben.

missen δεῖσθαί (P.) τινος, ἀπορεῖν τινος, ich kann etw. ~ οὐδὲν δεῖ μοί τινος, οὐδὲν δέομαί τινος, οὐ ποθῶ τι, οὐκ ἐπιθυμῶ τινος, ich kann etw. nicht ~ ποθῶ τι, δέομαί τινος, ἀναγκαῖόν ἐστί μοί τι.

Mißernte *f* ἡ ἀκαρπία, ἡ σπανοκαρπία.

Missetat *f* τὸ κακούργημα, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἀνόμημα, τὸ παρανόμημα, τὸ κακὸν od. ἀνόσιον od. ἀσεβὲς ἔργον, eine ~ begehen ἀνόσιον od. ἀσεβὲς ἔργον ἐργάζεσθαι (M.), ἀδικεῖν, κακουργεῖν (gegen j-n τινα).

Missetäter *m* ὁ κακοῦργος, ὁ ἀλάστωρ (ορος).

Missetäterin *f* ἡ κακοῦργος.

mißfallen ἀπαρέσκειν τινά od. τινί, οὐκ ἐπαινεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, es mißfällt mir etw. δυσαρεστῶ (u. M.) τινι, δυσχεραίνω τινί u. ἐπί τινι, ἄχθομαί (P.) τινι, s. mißfällig; es mißfällt mir etw. an j-m μέμφομαί (M.) τινί τι od. τί τινος.

Mißfallen *n* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ἀποδοκιμασία, ἡ μέμψις u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ über etw. äußern, zeigen u. dgl. ἀποδοκιμάζειν, μέμφεσθαί (M.) τι.

mißfällig ἀπάρεστος (2), δυσάρεστος (2), δυσχερής, βαρύς, χαλεπός, es ist mir etw. ~ δυσχεραίνω τι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρω τι, ἄχθομαί (P.) τινι.

Mißfarbe *f* ἡ κακόχροια.

mißfarbig κακόχρους.

mißförmig δύσ-, ἄμορφος (2).

mißgebären ἀπ-, ἐξαμβλοῦν (-βλώσκειν).

mißgebildet s. mißbilden.

Mißgeburt *f* τὸ τέρας (ατος), ἡ τερατογονία, ἡ τερατοτοκία, eine ~ zur Welt bringen τερατοτοκεῖν, τέρας τίκτειν.

Mißgeschick *n* ἡ δυσ-, ἀτυχία, ἡ κακοδαιμονία, ἡ κακοτυχία, τὸ δυσ-, ἀτύχημα, ἡ δυσπραγία (-πραξία), ἡ κακοπραγία, τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, ~ bei einem Unternehmen haben κακοπραγεῖν, δυσ-, ἀ-, κακοτυχεῖν, σφάλλεσθαι (P.), πταίειν.

Mißgeschöpf *n* τὸ τέρας (ατος).

Mißgestalt *f* ἡ δυσείδεια, ἡ κακο-, ἀ-, δυσμορφία, τὸ αἶσχος.

mißgestalt(et) δυσειδής, ἄ-, δύσμορφος (2), αἰσχρός.

mißgestimmt λυπούμενος, ἀχθόμενος u. ähnliche *part.*

mißglücken εἰς τοὐναντίον προχωρεῖν, οὐκ ἀποβαίνειν, οὐκ εἰς δέον od. εἰς καλὸν od. κατὰ τὸ ὀρθὸν ἀποβαίνειν, es mißglückt mir etw. ἀποτυγχάνω, ἀτυχῶ, σφάλλομαι (P.) τινος, διαμαρτάνω τινός.

mißgönnen j-m etw. φθονεῖν τινί τινος, ζηλοῦν τινά τινος, niemand mißgönnt dir das οὐδεὶς φθόνος, man mißgönnt mir etw. φθονοῦμαι (P.) τινος oder *part.*, zB. mein Glück φθονοῦμαι εὐτυχῶν.

Mißgriff *m* τὸ ἁμάρτημα, ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, ~e tun in einer Sache ἁμαρτάνειν τινός od. περί τι, πλημμελεῖν εἴς od. περί τι, σφάλλεσθαί (P.) τινος, περί τι, ἔν τινι od. περί τινος.

Mißgunst *f* ὁ φθόνος, ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία.

mißgünstig φθονερός, ἐπίφθονος (2), ζηλότυπος (2), ~ sein gegen j-n φθονεῖν τινι, φθονερῶς, ἐπιφθόνως od. ζηλοτύπως ἔχειν πρός τινα.

mißhandeln κακοῦν, κακῶς ποιεῖν, ἀδικεῖν, αἰκίζεσθαί (M.), ὑβρίζειν τινά, κακῶς χρῆσθαί τινι, mißhandelt werden κακῶς πάσχειν, κακοπαθεῖν, κακοῦσθαι (P.), ἀδικεῖσθαι (P.).

Mißhandlung *f* ὁ αἰκισμός, ἡ αἰκία, ἡ κάκωσις, ἡ κακουργία, ἡ ὕβρις (als Handlung), τὸ αἴκισμα, τὸ ὕβρισμα, ἡ ὕβρις, τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία (als Sache).

Mißheirat *f* ὁ ἀνάξιος γάμος, ὁ ἄγαμος od. δύσγαμος γάμος, ἡ δυσγαμία.

mißhellig διάφωνος (2), ἀπηχής (vom Tone), διχογνώμων, διάφορος (2, von Gesinnung und Ansicht), ~ sein

διχογνωμονεῖν, mit j-m διαφοράν ἔχειν τινί od. πρός τινα, διίστασθαι πρός τινα, διαφωνεῖν τινι od. πρός τινα.

Mißhelligkeit *f* ἡ διαφώνησις, ἡ ἀπήχεια, ἡ δυσφωνία, ἡ ἀσυμφωνία, in ~en mit j-m geraten εἰς διαφοράν (auch *pl.*) ἐλθεῖν τινι, διαφέρεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα, προσκρούειν u. προσκόπτειν τινί.

Mißjahr *n* ἡ δυσετηρία, ἡ ἀκαρπία.

mißkennen ἀγνοεῖν, ἀλλογνοεῖν, σφάλλεσθαι (P.) τῆς περί τινος κρίσεως, παραγιγνώσκειν περί τινος.

Mißklang *m* ἡ ἀπήχησις, ἡ διαφώνησις, ἡ διαφωνία, in ~ mit etw. stehen ἀπᾴδειν ἀπό τινος, einen ~ geben ἀπηχεῖν, διαφωνεῖν.

mißklingen ἀπηχεῖν, διαφωνεῖν.

Mißkredit *m* ἡ κακὴ δόξα, ἡ ἀδοξία, in ~ stehen κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν, j-n in Mißkredit bringen διαβάλλειν τινά (verleumden), (von Sachen) ἀδοξίαν φέρειν od. περιάπτειν τινί, in ~ kommen ἀδοξίᾳ περιπίπτειν, ἀτιμοῦσθαι (P.), ἀπιστεῖσθαι (P.).

mißlaunig δύσκολος (2), δυσχερής.

Mißlaut *m* ἡ ἀπήχεια, ἡ διαφωνία, ἡ διαφώνησις.

mißlauten ἀπηχεῖν.

mißleiten παράγειν.

Mißleiten *n*, **Mißleitung** *f* ἡ παραγωγή.

mißlich σφαλερός, ἐπισφαλής, ἐπικίνδυνος (2), δυσχερής, χαλεπός, ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ~e Lage ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία u. d. *neutr.* d. *adj.*, zB. τὸ ἄπορον usw., es steht ~, sieht ~ aus ἐν ἀπόρῳ καθέστηκεν, χαλεπὸν τὸ πρᾶγμα.

Mißlichkeit *f* ἡ δυσχέρεια, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ ἀπορία u. d. *neutr.* d. *adj.*

mißliebig οὐκ ἀγαπητός.

mißlingen s. mißglücken.

Mißlingen *n* ἡ ἀτυχία, ἡ ἀπότευξις, (von Unternehmungen) ἡ δυσ-, κακοπραγία.

Mißmut *m* ἡ δυσ-, ἀθυμία, ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσφροσύνη.

mißmutig δύσθυμος (2), δύσκολος (2), δυσχερής, ἄθυμος (2), δύσφρων, ~ sein δυσ-, ἀθυμεῖν, δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν.

mißraten *intr.* s. mißglücken; (von Früchten, Tieren) κακοθενεῖν, *trans.* (j-m (von) etw. abraten) ἀποτρέπειν τινά τινος, μεταπείθειν τινά (μὴ ποιεῖν τι).

Mißstand *m* τὸ κακόν.

Mißstimmung *f* ἡ λύπη, ἡ ἀηδία.

Mißton *m* ἡ δια-, δυσφωνία, ἡ διαφώνησις.

mißtönen ἀπηχεῖν, ἀπᾴδειν, διαφωνεῖν, ἀναρμοστεῖν.

mißtönend ἀπηχής, διάφωνος (2), δύσφωνος (2), ἄ-, παράμουσος (2).

mißtrauen j-m ἀπιστεῖν, οὐ πιστεύειν τινί, δυσπίστως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, ἀπιστίαν ἔχειν περί τινος, ὑπόπτως ἔχειν πρός τινα, ὑποψίαν ἔχειν κατά τινος, man mißtraut mir οὐ πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι (P.).

Mißtrauen *n* ἡ ἀπιστία, ἡ ὑποψία, ~ gegen j-n hegen s. mißtrauen.

mißtrauisch ἄπιστος (2), ὕποπτος (2), ~ gegen j-n sein s. mißtrauen; j-n gegen j-n ~ machen ὑποψίαν ἐμβάλλειν τινὶ πρός τινα, ~ gegen j-n werden ὑποψίαν λαμβάνειν κατά τινος.

Mißvergnügen *n* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ἀηδία, ἡ δυσκολία, ἡ ἀθυμία, ἡ λύπη, j-m ~ verursachen ἀθυμίαν od. ἀηδίαν παρέχειν τινί, πράγματα παρέχειν τινί, λυπεῖν τινα.

mißvergnügt δυσάρεστος (2), δύσκολος (2), δυσχερής, ἄθυμος (2), ~ sein über etw. δυσαρεστεῖν, δυσκολαίνειν τινί, χαλεπῶς od. βαρέως φέρειν τι, λυπεῖσθαι (P.) τινι, ἐπί τινι od. περί τι, ἄχθεσθαι (P.) τινι, ἐπί τινι od. ἐπί τινος, die Mißvergnügten (politisch) οἱ νεωτεροποιοί, οἱ νεωτερίζοντες.

Mißverhältnis *n* ἡ ἀνωμαλία, ἡ ἀνομοιότης (ητος), ἡ ἀμετρία, ἡ ἀσυμμετρία, in einem ~ zu etw. stehen ἀνόμοιον od. οὐχ ὅμοιον εἶναί τινι, οὐχ ἁρμόττειν τινί od. πρός τι, ἀναρμοστεῖν τινι od. πρός τι.

Mißverstand *m* s. Mißverständnis.

Mißverständnis *n* ἡ παρακοή, ἡ παρεκδοχή, ἡ δύσγνοια (als Handlung), τὸ παράκουσμα, τὸ σφάλμα, τὸ ἁμάρτημα (als Sache), (Mißhelligkeit) ἡ διαφορά, ἡ διαφωνία, es herrscht ein ~ zwischen ihnen διαφοραὶ ἐγένοντο αὐτοῖς.

mißverstehen παρακούειν, οὐκ ὀρθῶς ἀκούειν od. γιγνώσκειν, παρεκδέχεσθαι (M.).

Mißwachs *m* ἡ ἀκαρπία, ἡ σπανοκαρπία.

Mist *m* ἡ κόπρος, ὁ βόρβορος, τὸ σκώρ (σκατός), (von Schafen, Ziegen) ἡ σπυραθία, ὁ (ἡ) σπύραθος, (von Rindern) τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος, (von Eseln) ἡ ὀνίς (ίδος), (von Mauleseln) ἡ ἡμιονίς (ίδος), ~ fahren κοπραγωγεῖν, ~ sammeln κοπρολογεῖν.

mistartig κοπρώδης.

Mistbeet *n* ἡ πολὺ od. εὖ κεκοπρισμένη πρασιά.

Mistel *f* ὁ ἰξός, ἡ ἰξία, τὸ ὕφεαρ (ατος).

Mistelbeere *f* ὁ ἰξός.

Misteldrossel *f* ἡ ἰξοβόρος od. ἰξοφάγος κίχλη.

misten (Mist von sich geben) χέζειν, κακκᾶν, (ausmisten) ἐκκοπρίζειν, (düngen) κοπρίζειν, κοπρεῖν.

Misten *n* τὸ χέζειν, ἡ κόπρισις, ἡ ἐκκόπρωσις.

Mistfink *m* ὁ κοπρολόγος, ὁ κοπρίας.

Mistgabel *f* τὸ κοπρικὸν δίκρανον.

Mistgrube *f* τὸ κοπροβολεῖον, τὸ κοπροδοχεῖον, ἡ κοπροδόχος.

Misthaufen *m* ὁ κόπρου σωρός, ἡ κοπρία, ὁ κοπρών (ῶνος).

Mistkäfer *m* ὁ κοπριών (ῶνος), ἡ μηλολόνθη.

Mistkorb *m* ὁ κοπροφόρος κόφινος.

Mistpächter *m* ὁ κοπρώνης.

Miststätte *f* ὁ κοπρών (ῶνος), ὁ βολεών (ῶνος), ὁ ἰπνός, τὸ κοπροθέσιον, τὸ κοπροβολεῖον.

Mistwagen *m* τὸ κοπροφόρον ἅρμα.

mit *prp.* **1.** σύν mit *dat.* (mehr eine zufällige und äußere Verbindung, Gemeinschaft bezeichnend), μετά mit *gen.* (eine innere und enge Verbindung angebend), ἅμα u. ὁμοῦ mit *dat.* (zugleich mit), ~ Gott, ~ Gottes Hilfe σὺν θεῷ, es ~ j-m halten εἶναι σύν τινι od. μετά τινος, στῆναι μετά τινος, φρονεῖν od. πράττειν τά τινος. — **2.** oft treten Zsstzgn mit σύν ein, zB. sich ~ j-m freuen συνήδεσθαι (P.), συγχαίρειν τινί, ~ j-m sterben συναποθνῄσκειν τινί, ~ j-m zu Felde ziehen συστρατεύειν τινί (s. die Zsstzgn mit ~), ferner wird ~ ausgedrückt durch d. *part.* ἄγων (von lebenden Gegenständen), ἔχων, λαβών (von lebenden u. leblosen Dingen), φέρων (von leblosen Dingen), zB. er kam mit tausend Reitern ἦλθεν ἔχων (ἄγων, λαβών) χιλίους ἱππέας, ~ e-m Schwerte φέρων ξίφος. — **3.** oft genügt auch καί, zB. sie töteten die Weiber ~ den Kindern ἀπέκτειναν (καὶ) γυναῖκας καὶ παῖδας. — **4.** zur Bezeichnung des Mittels und Werkzeuges steht der bloße instrumentale Dativ, zB. ~ einem Kranze schmücken στεφάνῳ κοσμεῖν. — **5.** bisweilen steht ἀπό mit *gen.*, zB. ~ dem Gelde warb er ein Heer ἀπὸ τῶν χρημάτων συνέλεγε στράτευμα. — **6.** zur Bezeichnung einer Eigenschaft steht oft ein *adj.* mit *acc.*, zB. ein Mann ~ gutem Herzen ἀνὴρ γενναῖος τὴν ψυχήν. — **7.** zur Angabe der Gleichheit u. Ähnlichkeit steht der bloße *dat.*, zB. ich habe dasselbe Schicksal ~ dir τὰ αὐτὰ πάσχω σοι od. ἅπερ καὶ σύ. — **8.** bezeichnet ~ den Gegenstand einer Handlung, so steht der bloße *dat.* od. πρός mit *acc.*, zB. sich mit j-m unterhalten διαλέγεσθαι (P.) τινι od. πρός τινα, so werden auch alle Verben des freundlichen u. feindlichen Zusammentreffens konstruiert, zB. ~ j-m verkehren ὁμιλεῖν τινι, ~ j-m kämpfen μάχεσθαι (M.) τινι, ein Bündnis mit j-m schließen σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) τινι od. πρός τινα. — **9.** zur Bestimmung der Art und Weise einer Handlung steht der bloße *dat.*, ein *adv.*, ein *part.*, d. *prp.* κατά mit *acc.*, μετά mit *gen.* u. σύν mit *dat.*, zB. ~ Gewalt βίᾳ, βιαίως, ~ Geduld πρᾴως, ~ Sturm κατὰ κράτος, ~ Willen ἐπίτηδες, ἑκόντι, ἑκουσίως, ~ Recht δικαίως, ὀρθῶς, ~ Maßen μετρίως, ~ Tränen δα-

χρύων, ~ diesen Worten ταῦτα λέγων, ~ Freuden μετὰ χαρᾶς, χαίρων u. dgl. — **10.** (zur Angabe von besondern Umständen) ἅμα, σύν mit *dat.*, zB. ~ Tagesanbruch ἅμ' ἡμέρᾳ, ἅμα ἕῳ, ~ Verlauf der Zeit σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι, es ist aus ~ uns ὀλώλαμεν, es sieht schlimm (gefährlich) ~ ihm aus δεινῶς oder χαλεπῶς διάκειται, ἀπορία ἐστὶ περὶ αὐτόν, wie sieht es aus ~ etw.? πῶς ἔχει τὰ τινος od. τὰ περί τι — **11.** in Zssgn durch μετά, παρά, σύν (s. die folg. Wörter).

mitabfallen συναφίστασθαι (συναποστῆναι).
mitabreisen συναπιέναι (-έρχεσθαι).
mitabschicken, -senden συναποστέλλειν.
mitaltern συγγηράσκειν, συγκαταγηράσκειν.
Mitaltern *n* ἡ συγκαταγήρασις.
mitalternd σύγγηρος (2).
mitanfangen συγκατάρχεσθαι (M.).
mitanfassen συνεπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος.
mitanführen συνηγεῖσθαι (M.).
mitangehören κοινὸν εἶναί τινι, μέτεστί μοί τινος.
mitangreifen συνεπιτίθεσθαί τινι.
mitanklagen συγκατηγορεῖν τινος.
mitankommen συναφικνεῖσθαι, συμπαραγίγνεσθαι.
mitanrechnen ὑπο-, συγκαταλογίζεσθαι (M.).
mitansehen συνθεᾶσθαι (M.), etw. ruhig ~ δρῶντά τι ἀνέχεσθαι, περιορᾶν τι γενόμενον.
mitanstrengen sich συγκάμνειν.
mitarbeiten συνεργάζεσθαι (M.), συμπράττειν, συνεργεῖν, συμπονεῖν, μετέχειν od. κοινωνεῖν ἔργου.
Mitarbeiter *m* ὁ συνεργός, ὁ συνεργάτης u. d. *part.* der Verben, j-s ~ in etw. sein συνεργὸν εἶναί τινί τινος, συνεργεῖν τινί τι, συμπράττειν τινί τι.
Mitarbeiterin *f* ἡ συνεργός, s. d. vorh. Wort.
mitaufbrechen συνεξορμᾶν.
mitaufführen συγκατασκευάζειν (ein Gebäude), συμπέμπειν (einen Festzug).
Mitaufseher *m* ὁ συνεπιστατῶν ~ sein συνεπιστατεῖν τινος.
mitaufstehen συνανίστασθαι.
mitausgehen συνεξιέναι (εἶμι).
mitausharren συνδιαμένειν.
Mitbeamter *m* ὁ μετέχων τῆς τιμῆς od. ἀρχῆς, ὁ συνάρχων (οντος), ὁ σύναρχος.
mitbefreien συνελευθεροῦν.
mitbegleiten συμπαρακολουθεῖν, συμπαρέπεσθαί τινι, συμπροπέμπειν τινά. (eine Leiche) συνεκφέρειν.
mitbegraben συνθάπτειν, συγκαταθάπτειν, συγκατορύττειν.
mitbegreifen συμπεριλαμβάνειν.
mitbeherrschen συνάρχειν, συμβασιλεύειν.
Mitbeherrscher *m* ὁ συνάρχων (οντος), ὁ κοινωνὸς τῆς ἀρχῆς, ~ sein κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς, συμβασιλεύειν.
mitbeistehen συμβοηθεῖν, συνεπικουρεῖν.
mitbeisteuern, -tragen συνεισφέρειν, συγχορηγεῖν.
mitbelagern συμπολιορκεῖν.
mitbenutzen συγχρῆσθαί τινι.
mitbeobachten συμπαρατηρεῖν.
mitberaten κοινῇ βουλεύεσθαι (M.).
Mitberater *m* ὁ σύμβουλος.
mitbeschuldigen συναιτιᾶσθαι, συνεπαιτιᾶσθαι (M.), mitbeschuldigt werden μετέχειν τῆς αἰτίας.
mitbesitzen μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος.
Mitbesitzer *m* ὁ μετέχων (οντος) od. κοινωνός τινος.
mitbestatten συνθάπτειν.
mitbeten συνεύχεσθαι. συνεπεύχεσθαι (M.), κοινὰς τὰς εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.).
mitbetrachten συνθεᾶσθαι (M.), συσκοπεῖν.
mitbetrauern συμπενθεῖν τι, συνάχθεσθαί (P.), συλλυπεῖσθαί (P.) τινι od. ἐπί τινι.
mitbetreiben συμπράττειν τινί τι, συμπροθυμεῖσθαί (P.) τινι u. *inf.*
mitbewerben sich um etw. ἀντιπαραγγέλλειν τι.
Mitbewerber *m*, **-in** *f* d. *part.* des vorh. Verbs.
Mitbewerbung *f* ἡ ἀντιπαραγγελία od. durch das Verb.
mitbewirken συναπ-, συγκατεργάζεσθαι (M.), συμπράττειν, συμπεραίνειν.
Mitbewohner *m* ὁ σύνοικος.
mitbewußt συνειδώς.
mitbezeugen συμμαρτυρεῖν.
mitbieten ἀντωνεῖσθαι (zB. bei Versteigerungen).
mitbitten συνδεῖσθαι (P.), καὶ αὐτὸν δεῖσθαι od. δεήσεις ποιεῖσθαι (M.), (zu einem Mahle u. dgl.) καλεῖν καί.
mitbringen ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ἄγειν (u. M.), ἐπάγεσθαι, κομίζειν (von Personen), ἥκειν ἔχοντα, ἄγοντα, φέροντα (von Sachen), φέρεσθαι, ἐπιφέρεσθαι (bsd. von der Mitgift), von Hause ~ οἴκοθεν φέρεσθαι oder ἔρχεσθαι ἔχοντά τι, es so mit sich bringen οὕτως κελεύειν, ἔστι τινός, οὗτος ὁ τρόπος τινός, αὕτη ἐστὶν ἡ φύσις τινός.
Mitbruder *m* ὁ ἀδελφός, ὁ πλησίον.
Mitbürger *m* ὁ πολίτης, ὁ ὁμόφυλος, ὁ δημότης.
Mitbürgerin *f* ἡ πολῖτις (ιδος), ἡ δημότις (ιδος).
mitdabeisein συμπαρεῖναι.
mitdienen καὶ αὐτὸν δουλεύειν, als Soldat συστρατεύειν.
Mitdiener *m* ὁ σύν-, ὁμόδουλος.
mitdulden συμπάσχειν, Mühen ~ μετέχειν τῶν πόνων.
miteinander ὁμοῦ, κοινῇ, μετ' ἀλλήλων (gemeinschaftlich), alle ~ ἅπαντες, σύμπαντες, (gegenseitig) ἀλλήλοις, πρὸς ἀλλήλους
miteinbegreifen συμπεριλαμβάνειν.
miteinladen συμπαρακαλεῖν, καλεῖν καί.
miteinreihen συγκατατάττειν.
miteinrichten συγκαθιστάναι, συγκατασκευάζειν.
mitempfinden συναισθάνεσθαι, συμπάσχειν, ~d συμπαθής.
Miterbe *m* ὁ μετέχων (οντος) od. κοινωνὸς τῆς κληρονομίας.
miterben μετέχειν τῆς κληρονομίας.
miterziehen συντρέφειν, συνεκτρέφειν, συμπαιδεύειν.
mitessen συνεσθίειν, σύνδειπνον εἶναί τινι, συνδειπνεῖν.
Mitesser *m* ὁ σύνδειπνος, ὁ συμπότης, (eine Art Hautwürmer) οἱ φαγέσωροι.
mitfahren *intr.* συνοχεῖσθαι (P.), ὁμοῦ ἐλαύνειν, zu Schiffe συμπλεῖν, σύμπλουν εἶναι.
Mitfeldherr *m* ὁ συστράτηγος, ~ sein συστρατηγεῖν.
mitfliegen συμπέτεσθαι, ὁμοῦ πέτεσθαι.
mitfliehen συμφεύγειν.
mitfolgen συν-, παρ-, συμπαρέπεσθαι, συνακολουθεῖν.
mitfortgehen συναπιέναι (-έρχεσθαι).
mitfortschicken συνεκπέμπειν.
mitfressen συνεσθίειν.
Mitfreude *f* τὸ συνήδεσθαι, τὸ συγχαίρειν, ἡ κοινὴ ἡδονή.
mitfreuen sich συνήδεσθαι (P.), συγχαίρειν.
mitfühlen συναισθάνεσθαι, συμπάσχειν.
mitführen ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, s. mitbringen.
Mitgabe, -gift *f* τὸ δῶρον, ἡ προίξ (κός), ἡ φερνή. ohne ~ ἀνέκδοτος (2), ἄπροικτος (2).
mitgeben διδόναι, προστιθέναι, συμπέμπειν, (zur Überbringung) διδόναι τινί τι φέρειν, etw. als Aussteuer ~ προῖκα διδόναι od. ἐκδιδόναι τι.
Mitgefangener *m* ὁ αἰχμάλωτος (im Kriege), ὁ συνδεσμώτης (im Gefängnis).
Mitgefühl *n* ἡ συμπάθεια, ὁ οἶκτος.
mitgehen συμπορεύεσθαι (P.), κοινῇ ἰέναι, (als Gefolge) ἕπεσθαι, παρέπεσθαι, παρακολουθεῖν, etw. ~ heißen (stehlen) ὑποκλέπτειν.
mitgenießen κοινῇ ἀπολαύειν τινός, μετέχειν, κοινωνεῖν τινος.
Mitgenosse *m* ὁ κοινωνός, ὁ μετέχων (οντος), ὁ συνεργός, ὁ σύμμαχος, j-s ~ sein συνεργὸν od. σύμμαχον εἶναί τινι, συμπράττειν τινί.
Mitgenossenschaft *f* ἡ κοινωνία.
Mitgenuß *m* ἡ κοινὴ ἀπόλαυσις.
Mitgesandter *m* ὁ συμπρεσβευτής (*pl.* οἱ συμπρέσβεις).
Mitgeschöpfe *n/pl.* τὰ ἄλλα ζῷα.
Mitgesell *m* ὁ ἑταῖρος, (in einem Handwerke) ὁ σύν-, ὁμότεχνος.

mitgewähren συμπαρέχειν.

Mitgift *f* s. Mitgabe.

Mitglied *n* ὁ κοινωνός, ὁ μετέχων (οντος), (einer Gesellschaft) ὁ ἑταῖρος, (einer Zunft) ὁ ὁμόφυλος, (einer Behörde) ὁ βουλευτής, ὁ σύνεδρος, (eines Staates) ὁ πολίτης.

Mitgliedschaft *f* ἡ κοινωνία, die ~ erwerben κοινωνὸν γίγνεσθαι.

mithaben ἔχειν, φέρειν od. ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ.

mithalten (mit der Hand) συλλαβόντα κατέχειν, (Anteil nehmen) κοινωνεῖν τινος.

mithandeln συμπράττειν, συνεργεῖν, μετέχειν ἔργου od. πράξεως.

mithelfen συμπράττειν, βοηθεῖν.

Mithelfer *m* ὁ συνεργός, ὁ συμπράκτωρ (ορος), ὁ βοηθός u. *part.* d. Verben.

mitherausgeben συνεκδιδόναι.

mitherrschen συνάρχειν, συμβασιλεύειν, μετέχειν od. κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς.

Mitherrscher *m* d. *part.* d. vorh. Verben.

Mithilfe *f* ἡ συμβοήθεια, ἡ συνεργία.

mithin οὖν, ἄρα, τοίνυν (nicht am Anfange eines Satzes), οὐκοῦν (zu Anfang eines Satzes), εἶτα, διό, διὰ τοῦτο, ἐκ τούτων.

mithineingehen συνεισιέναι (εἶμι), συνεισέρχεσθαι.

mitjagen συνθηρᾶν, συνθηρεύειν.

mitkämpfen συναγωνίζεσθαι (M.), συμμάχεσθαι, συμμαχεῖν.

Mitkämpfer *m* ὁ σύμμαχος.

Mitkämpferin *f* ἡ σύμμαχος.

mitklagen (vor Gericht) συγκατηγορεῖν (gegen j-n τινος), mit j-m wehklagen συλλυπεῖσθαι (P.) τινι.

Mitknecht *m* ὁ σύν-, ὁμόδουλος.

mitkommen συμπαραγίγνεσθαι, συμπαρέπεσθαι, συνεπακολουθεῖν.

Mitkönig *m* ὁ συμβασιλεύς.

mitlachen συγγελᾶν.

mitlaufen συνθεῖν, συντρέχειν, ἕπεσθαι, συνέπεσθαι.

Mitlauter *m* τὸ σύμφωνον γράμμα.

Mitleid, Mitleiden *n* ὁ ἔλεος (mit j-m τινός), ὁ οἶκτος, ἡ κατοίκτισις, ὁ οἰκτιρμός, ~ mit j-m haben ἐλεεῖν, κατελεεῖν τινα, man hat ~ mit mir ἐλεοῦμαι, οἰκτίρομαι, j-m sein ~ bezeigen συνοικτίζειν τινά, ~ erregen bei j-m ἔλεον ἐμποιεῖν τινι.

mitleiden mit j-m συμπάσχειν, συναλγεῖν τινι.

Mitleidenschaft *f* ἡ συμπάθεια.

mitleidig ἐλεήμων, οἰκτίρμων, φιλοικτίρμων, συμπαθής, συμπάσχων.

mitleidslos ἀσυμπαθής.

mitlernen συμμανθάνειν (mit einem andern zusammen), ἐπι-, προσμανθάνειν (noch dazu lernen).

mitmachen (teilnehmen) συλλαμβάνεσθαί, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, μετέχειν, κοινωνεῖν τινος, oft auch durch Zssg mit σύν, zB. einen Krieg ~ συμπολεμεῖν, eine Reise ~ συμπορεύεσθαι (P.), (nachahmen, zB. eine Sitte, Gewohnheit u. dgl.) μιμεῖσθαι (M.).

mitmarschieren συμπορεύεσθαι (P.).

Mitmeister *m* ὁ σύν-, ὁμότεχνος.

Mitmensch *m* ὁ πλησίον, die ~en οἱ ἄλλοι.

mitnehmen 1. ἄγειν od. φέρειν μεθ' ἑαυτοῦ, (von e-m Orte) ἀπάγειν (u. M.), ἔχοντα od. λαβόντα ἀπιέναι, (nach einem Orte) προσλαμβάνειν, ἄγειν, προσάγειν, (mit Gewalt, hart) ἀφαρπάζειν. — 2. übtr. (entkräften, beschädigen) κατατρίβειν, καταπονεῖν, ταλαιπωρεῖν, κακοῦν, κατατρύχειν, j-n hart ~ τραχέως περιέπειν τινά.

mitnichten οὐδαμῶς, ἥκιστα πάντων.

mitordnen συγκοσμεῖν.

mitrechnen συλ-, προσλογίζεσθαι (M.).

Mitregent *m* ὁ συμβασιλεύων, ὁ συνάρχων (οντος), ~ sein συμβασιλεύειν.

mitreisen συμπορεύεσθαι (P.), συνοδοιπορεῖν, συνοδεύειν.

Mitreisender *m* ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος.

mitrufen συμβοᾶν.

mitschicken συμπέμπειν, συναποστέλλειν.

mitschiffen συμπλεῖν.

Mitschuld *f* τὸ συναίτιον.

mitschuldig μετ-, συν-, παραίτιος (2) τινος, ~ sein an etw. μετέχειν τῆς αἰτίας.

Mitschüler *m* ὁ συμμαθητής, ὁ συμφοιτητής, ~ von j-m sein συμμαθητὴν εἶναί τινος, συμφοιτᾶν τινι.

Mitschwester *f* ἡ ἀδελφή, ἡ πλησίον.

mitschwimmen συννεῖν, συννήχεσθαι.

mitsegeln συμπλεῖν.

mitsingen συνᾴδειν.

Mitsklave *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ σύν-, ὁμόδουλος.

mitspeisen συνεσθίειν, συνδειπνεῖν.

mitspielen συμπαίζειν (eig.). übtr. j-m übel ~ κακῶς od. τραχέως προσφέρεσθαί (P.) od. χρῆσθαί τινι, ὑβρίζειν τινά, es wird mir übel mitgespielt κακῶς πάσχω, ἀδικοῦμαι (P.).

Mitspieler *m* ὁ συμπαίκτωρ (ορος), ὁ συμπαίστης od. *part.*

Mitspielerin *f* ἡ συμπαίκτρια, ἡ συμπαίστρια od. *part.*

mitsterben συναποθνῄσκειν, συναπόλλυσθαι, συνδιαφθείρεσθαι (P.).

mitstreiten συμμαχεῖν, σύμμαχον εἶναί τινι, συμπολεμεῖν, συμμάχεσθαι, συναγωνίζεσθαι (M.).

Mitstreiter *m* ὁ σύμμαχος.

Mittag *m* 1. (Mitte des Tages) ἡ μεσημβρία, ἡ μέση ἡμέρα, τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, ἡ μεσοῦσα ἡμέρα, zu, am ~ τῆς μεσημβρίας, κατὰ τὴν μεσημβρίαν od. durch d. *adj.* μεσημβρινός, gegen ~ ἀμφὶ μέσην τὴν ἡμέραν, πληθούσης τῆς ἀγορᾶς. — 2. (Süden) ἡ μεσημβρία, ὁ νότος, die Sonne steht im ~ μεσημβριάζει ὁ ἥλιος.

mittägig, mittäglich μεσημβρινός (auch = südlich).

mittags κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ἐν μεσημβρίᾳ.

Mittagsessen *n* τὸ δεῖπνον (die Hauptmahlzeit bei den Griechen, aber des Abends genossen), das ~ zu sich nehmen δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.).

Mittagsgegend *f* ἡ μεσημβρία, ὁ νότος.

Mittagshitze *f* τὸ μεσημβρινὸν καῦμα.

Mittagskreis *m* ὁ μεσημβρινὸς κύκλος.

Mittagsländer *n pl.* τὰ πρὸς μεσημβρίαν od. νότον τετραμμένα, τὰ μεσημβρινά, τὰ νότια μέρη.

Mittagslinie *f* τὸ μεσουράνημα, ἡ μεσουράνησις.

Mittagsmahl *n* s. Mittagsessen.

Mittagsruhe *f*, **-schlaf** *m* ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος, ~ halten μεσημβριάζειν.

Mittagsseite *f* τὰ νότια, τὰ πρὸς νότον τετραμμένα.

Mittagssonne *f* ὁ μησημβρινὸς od. μεσουράνιος ἥλιος.

Mittagsstunde *f* ἡ μεσημβρινὴ ὥρα, ὁ μεσημβρινὸς χρόνος, ἡ μεσημβρία, in der ~ ἀμφὶ τὴν μεσημβρίαν.

Mittagstafel *f*, **-tisch** *m* s. Mittagsessen.

Mittagswind *m* ὁ νότος.

Mittagszeit *f* ἡ μεσοῦσα ἡμέρα, ὁ μεσημβρινὸς χρόνος, zur ~ ἀμφὶ τὴν μεσημβρίαν, μεσούσης τῆς ἡμέρας, um ~ ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν.

Mittagszirkel *m* ὁ μεσημβρινὸς κύκλος.

mittanzen συγχορεύειν, συνορχεῖσθαι (M.).

Mitte *f* τὸ μέσον, τὰ μέσα, ἡ μεσότης (ητος), in der ~ ἐν μέσῳ, κατὰ τὸ μέσον, in der ~ sein od. liegen ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου εἶναι (zwischen etw. τινός), die ~ halten od. nehmen μέσον od. τὴν μέσην τέμνειν, die ~ des Monats τὸ μεσομήνιον, in der ~ des Sommers θέρους μεσοῦντος, in der ~ befindlich μέσος, oft Zssg mit μέσος, zB. in der ~ gespalten μεσοσχιδής, in der ~ zerrissen μεσορραγής u. dgl., in, aus unsrer ~ ἐν ἡμῖν, ἐξ ἡμῶν.

mitteilbar παραδοτός od. ὧν οἷόν τέ ἐστι μεταδιδόναι καὶ ἄλλῳ, (durch die Rede) ῥητός.

mitteilen j-m etw. μεταδιδόναι τινί τινος, (durch Worte) λέγειν, (von Gedanken und Plänen) ἀνακοινοῦν, ἀνακοινοῦσθαι (M.), συγκοινοῦσθαι (M.) τινί τι.

mitteilend, mitteilsam μεταδοτικός, κοινωνικός.

Mitteilung *f* (als Handlung) ἡ μετάδοσις, (durch Worte)

ἡ ἑρμηνεία, (mündliche ~ anderer) ἡ ἀκοή, (als Sache) ὁ λόγος (auch *pl.*).

Mittel *n* **1.** (das zwischen zwei Gegenständen in der Mitte Liegende) τὸ μέσον, das ~ halten τηρεῖν τὸ μέτριον, sich ins ~ schlagen μεσιτεύειν, ἐξαιτεῖσθαί (M.) τινα, ἱκετεύειν ὑπέρ τινος, βοηθεῖν τινι. — **2.** (zu einem Zweck) ὁ πόρος, ἡ ὁδός, kluges, künstliches ~ ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ τέχνη. — **3.** *pl.* (zur Betreibung eines Geschäftes u. dgl.) ἡ ἀφορμή εἰς od. πρός τι. — **4.** ein ~ Haß zu erwecken τὸ μίσηθρον, Liebe zu erwecken τὸ φίλτρον, ~ ersinnen πορίζειν μηχανάς od. πόρους, μηχανᾶσθαι (M.) μηχανάς, alle ~ anwenden ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, πᾶσαν ὁδὸν ἰέναι, πάσας μηχανὰς μηχανᾶσθαι, alle ~ versucht haben πᾶσαν ἰδέαν πειρᾶσαι, schlechte ~ ἡ κακομηχανία, schlechte ~ anwenden κακομηχανεῖν, ~ und Wege kennen εὐπορεῖν, weder ~ noch Wege wissen ἀπορεῖν, ἀμηχανεῖν, ~ gegen etw. τὸ φάρμακόν, τὸ ἐπικούρημά, τὸ ἀλέξημά τινος. — **5.** ~ (Arzenei~) anwenden φαρμάκοις χρῆσθαι. — **6.** die ~ (Vermögen) τὰ χρήματα, τὰ ὑπάρχοντα, αἱ ἀφορμαί, reichliche ~ ἡ εὐπορία, bei ~n sein εὐπορεῖν, χρήματα ἔχειν, aus eigenen ~n ἐκ τῶν ἰδίων, ἰδίᾳ, es stehen mir ~ zu Gebote ἀφορμαί εἰσί μοι, πόρους ἔχω, aus seinen ~ geben παρ' ἑαυτοῦ διδόναι, aus öffentlichen ~n ἀπὸ κοινοῦ, δημοσίᾳ.

Mittelalter *n* ἡ μέση γενεά (in der Geschichte).

Mittelart *f* τὸ μέσον γένος.

Mittelband *n* τὸ μεσόζευγμα.

mittelbar ἄλλου τινὸς ὑπουργοῦντος od. συνεργοῦντος, δι' ἄλλου τινός.

Mittelding *n* τὸ μέσον, τὸ μεταξύ (in der Mitte zwischen andern), τὸ ἀδιάφορον (weder gut noch böse).

Mittelfarbe *f* ἡ μέση χρόα.

Mittelfinger *m* ὁ μέσος od. μέγας δάκτυλος.

Mittelfuß *m* τὸ τοῦ ποδὸς μέσον, μέσος ὁ πούς od. ὁ πούς μέσος.

Mittelgattung *f* τὸ μέσον γένος od. εἶδος.

Mittelglied *n* τὸ μεταξὺ μέλος od. μέρος, τὸ διὰ μέσου, τὸ μεταξὺ ὄν.

Mittelgröße *f* τὸ μέτριον μέγεθος, von ~ μέτριος τὸ μέγεθος.

Mittelhand *f* τὸ μετακάρπιον.

Mittelland *n* μεσόγαια (-γεια).

mittelländisch μεσόγεως, μεσόγαιος (-γειος, 2), ὁ, ἡ, τὸ ἐν μεσογείᾳ.

Mittellinie *f* ἡ μέση γραμμή.

mittellos ἄπορος (2).

Mittellosigkeit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ ἀχρηματία.

Mittelmaß *n* τὸ μέτριον, vom ~ ἔμμετρος (2).

mittelmäßig μέτριος, μέσος.

Mittelmäßigkeit *f* ἡ μετριότης, ἡ μεσότης (ητος), τὸ μέτριον.

Mittelmast *m* ὁ μέσος ἱστός.

Mittelpfeiler *m* ὁ μέσος κίων (ονος).

Mittelpunkt *m* τὸ μέσον, τὸ κέντρον, der ~ der Erde (auf der Oberfläche) ὁ τῆς γῆς ὀμφαλός.

Mittelraum *m* ὁ μεταξὺ τόπος, τὸ μεταξὺ χωρίον.

Mittelschlag *m* ἡ μεσότης (ητος), vom ~e μέτριος, μέσος.

Mittelsperson *f* ὁ διαιτητής, ὁ μεσίτης, od. d. *part. praes.* od. *aor.* von διαλύειν, (bei Unterhandlungen) ὁ προξενητής, die ~ machen μεσιτεύειν, (zwischen Streitenden) διαλύειν ἐρίζοντας, die ~ machen für j-n bei etw. προξενεῖν τινί τι, Lohn der ~ τὸ προξενητικόν.

mittelst διά, ἀπό, μετά mit *gen.*, χρώμενος mit *dat.* gew. d. bloße *dat. instr.*

Mittelstand *m* ἡ μεσότης, ἡ μετριότης (ητος), (im Staate) ὁ δῆμος, ein Mann aus dem ~e ἀνὴρ ἐκ δήμου, ὁ δημότης, ὁ πολίτης.

Mittelstatur *f* τὸ τοῦ σώματος ἐπιεικὲς od. μέτριον μέγεθος.

mittelste, der, die, das μέσος, ὁ, ἡ, τὸ ἐν μέσῳ.

Mittelstraße *f* ἡ μέση ὁδός (eig. u. übtr.), ἡ μεσότης, ἡ μετριότης (ητος), τὸ μέτριον (übtr.), die ~ halten τηρεῖν τὴν μετριότητα, τὸ μέτριον ἄγειν, μετρίων ἐπιθυμεῖν.

Mittelstück *n* τὸ μέσον (μέρος).

Mitteltreffen *n* μέση ἡ τάξις.

Mittelwand *f* ὁ μεταξὺ τοῖχος, (zwischen zwei Häusern) ὁ κοινὸς τοῖχος.

Mittelweg *m* eig. ἡ διὰ μέσου ὁδός, übtr. s. Mittelstraße.

Mittelwort *n* ἡ μετοχή (Partizipium).

Mittelzahl *f* τὸ μέσον.

mittelzeitig δίχρονος (2).

Mittelzustand *m* τὸ διὰ μέσου πάθος, τὸ μέσον.

mitten ἐν μέσῳ τινός, μέσος, ~ unter den Feinden ἐν μέσῳ τῶν πολεμίων od. ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις, ~ durch den Fluß διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ, (von Zuständen) ἄρτι od. μεταξύ, zB. ~ in der Blüte der Jugend ἄρτι ἀκμάζων τὴν ἡλικίαν, ~ in der Rede μεταξὺ λόγων od. λέγων.

Mitternacht *f* (als Zeit) μέσαι νύκτες, τὸ μεσονύκτιον, um ~ περὶ od. ἀμφὶ μέσας νύκτας, (als Himmelsgegend) αἱ ἄρκτοι, τὰ ἀρκτῷα.

mitternächtig, -lich (von der Zeit) μεσονύκτιος (2), μέσης τῆς νυκτός, (von der Himmelsgegend) ἀρκτικός, πρὸς ἄρκτον τετραμμένος.

Mitternachtsstunde *f* ἡ μέσης τῆς νυκτὸς ὥρα.

Mitternachtswind *m* ὁ βορέας.

Mitternachtszeit *f* s. Mitternacht.

Mittler *m* ὁ μεσίτης, ὁ εἰρηνοποιός, ὁ διαιτητής.

Mittleramt *n* ἡ μεσιτεία.

mittlere, der, die, das μέσος, ὁ, ἡ, τὸ ἐν μέσῳ, das ~ Alter ἡ μέση od. καθεστηκυῖα ἡλικία, ein Mann von ~m Range od. Vermögen ἀνὴρ μέσος.

mittlerweile μεταξύ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἐν τούτῳ.

mittragen κοινῇ φέρειν, übtr. zB. er trägt mit Schuld μετέχει τῆς αἰτίας.

mittrauern συμπενθεῖν, συλλυπεῖσθαι (P.).

mittrinken συμπίνειν.

Mittwoch *m* ἡ τετάρτη τῆς ἑβδομάδος.

mitumkommen συναπόλλυσθαι.

mitunter ἐνίοτε, ἔσθ' ὅτε, ἐνιαχοῦ.

Mitunterredner *m* ὁ προσδιαλεγόμενος.

Miturheber *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ συν-, παρ-, μεταίτιος.

Mitursache *f* τὸ συναίτιον, αἴτιος καὶ αὐτός, αἰτία καὶ αὐτή, αἴτιον καὶ αὐτό.

Mitverbannter *m* ὁ συμφυγάς (άδος), ὁ συμφεύγων od. συμφυγών.

mitverleben συνδιάγειν τινί od. μετά τινος, e-n Tag, eine Nacht mit j-m ~ συνδιημερεύειν, συννυκτερεύειν τινί.

mitverschlingen, -schlucken συγκαταπίνειν, συνεσθίειν.

mitverschwören sich συνομνύναι (u. M.), συνωμοσίαν ποιεῖσθαι (M.).

Mitverschworener *m* ὁ συνωμότης, ὁ συνειδώς.

mitvollbringen, -vollenden συμπεραίνειν, συγκατεργάζεσθαι (M.), συνεκτελεῖν.

Mitvormund *m* ὁ συνεπίτροπος.

mitwandern συμπορεύεσθαι (P.), (aus der Heimat) συναποδημεῖν.

mitweinen συνδακρύειν.

Mitwelt *f* οἱ νῦν (ἄνθρωποι), οἱ καθ' ἡμᾶς (ἄνθρωποι).

mitwirken συνεργάζεσθαι (M.), συνεργεῖν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνεσθαι, συνεπιλαμβάνεσθαι (M.) τινί τινος.

Mitwirker *m* ὁ συνεργός, ὁ συνεργάτης u. d. *part.* d. Verben.

Mitwirkung *f* ἡ συνεργασία, ἡ συνέργεια, unter j-s ~ συνεργαζομένου usw. τινός, unter Gottes ~ σὺν θεῷ.

mitwissen συνειδέναι.

Mitwissen *n*, **Mitwissenschaft** *f* ἡ συνείδησις, ohne j-s ~ ἀγνοοῦντός τινος, λάθρα τινός.

Mitwisser *m* ὁ συνειδώς, ὁ συνίστωρ (ορος).

mitwollen συμβούλεσθαι.

mitwünschen συνεύχεσθαι (M.), συναξιοῦν.

mitzählen *trans.* συν-, προσαριθμεῖν, *intr.* v. P.

Mitzecher *m* ὁ συμπότης.

Mitzeuge *m*, **-gin** *f* ὁ, ἡ συμμάρτυς (υρος).

mitzeugen συμμαρτυρεῖν.

mitziehen *trans.* ἐπι-, συνεπισπᾶν (auch M.), *intr.* ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν, συν-, παρέπεσθαι, συν-, παρακολουθεῖν, in den Krieg ~ συστρατεύειν (u. M.), in eine andere Wohnung ~ συμμετοικεῖν, (als Kolonist) συμμετοικεῖν, (bei einem Aufzuge) συμπροπέμπειν, συμπομπεύειν.

mitzuschauen συνθεᾶσθαι (M.), συνθεωρεῖν.

Mitzuschauer *m* ὁ συνθεατής od. *part.* v. Verben.

Mixtur *f* τὸ μεῖγμα, ἡ μεῖξις, τὸ σύμμειγμα, τὸ κρᾶμα, τὸ σύγκραμα, τὸ φάρμακον.

Möbel *n* τὸ σκεῦος, die ~ τὰ σκεύη, τὰ ἔπιπλα, ἡ κατασκευή.

mobil (beweglich) κινητός, κινητικός, (gewandt, geschmeidig) ὑγρός, (rüstig, flink) εὔζωνος (2), (kriegfertig) παρεσκευασμένος, ein Heer ~ machen παρασκευάζεσθαι (M.) στρατιάν.

Mobiliar *n*, **Mobilien** *pl.* τὰ ἔπιπλα, τὰ σκεύη, τὰ σκευάρια.

Mobiliarvermögen *n* τὰ χρήματα, ἡ κατασκευή.

Mobilmachung *f* durch παρασκευάζεσθαι (M.) στρατιάν.

möblieren κατασκευάζειν.

Möblierung *f* ἡ κατασκευή.

Mode *f* ὁ τρόπος, τὸ ἔθος, nach der jetzigen ~ κατὰ τὸν νῦν τρόπον, ~ sein ἐν ἔθει εἶναι od. γίγνεσθαι, ἐπικρατεῖν, ἀκμάζειν, τιμᾶσθαι (P.), ἐπιχωριάζειν (u. M.), ~ werden, in die ~ kommen ἔθος γίγνεσθαι, εἰς ἔθος καθίστασθαι (καταστῆναι), ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν, aus der ~ kommen ἀπαρχαιοῦσθαι, παλαιοῦσθαι, ἐγχρονίζεσθαι (sämtl. P.).

Modedichter *m* ὁ συνήθης od. τιμώμενος ποιητής.

Modefarbe *f* τὸ σύνηθες χρῶμα.

Modegeschwätz *n* ἡ ἐπιπολάζουσα λεσχηνεία.

Modekrankheit *f* ἡ συνήθης od. κοινὴ νόσος.

Modelaster *n* ἡ ἐπιπολάζουσα od. κοινὴ κακία, τὸ κοινὸν ἁμάρτημα.

Modell *n* ὁ τύπος, τὸ παράδειγμα, τὸ πρόπλασμα, ὁ κάναβος, τὸ ἐμβόλαιον.

modellieren πλάττειν, τυποῦν.

Modellierer *m* ὁ πλάστης.

Modellierkunst *f* ἡ πλαστική.

modeln πλάττειν, δοκιμάζειν.

Moder *m* ὁ εὐρώς (ῶτος), ἡ σαπρότης (ητος), ἡ σηπεδών (όνος), ἡ λάμπη.

Modergeruch *m* ὀσμὴ δεινὴ ἅτε ἀπὸ τῶν εὐρωτιώντων φερομένη.

moderig σαπρός, εὐρώεις, εὐρώδης.

[1]**mo'dern** εὐρωτιᾶν, σήπεσθαι (P.), ἀποσήπεσθαι (P.), μυδᾶν.

[2]**mode'rn** *adj.* (nach der Mode) νομιζόμενος, συνήθης, ὁ, ἡ, τὸ ἐν ἔθει, *adv.* κατὰ τὸ εἰωθός.

modernisieren καινοτομεῖν, καινουργεῖν, καινοποιεῖν.

Modernisieren *n* ἡ καινοτομία, ἡ καινουργία, ἡ καινοποιία.

Modesucht *f* τὸ καινόσπουδον.

Modetracht *f* ἡ νομιζομένη στολή.

Modifikation *f* ἡ ἑτεροίωσις, unter der ~, daß ἐπὶ τῷ mit *inf.*, ἐφ' ᾧ od. ᾧτε mit *inf.* u. *inf. fut.*

modifizieren ἑτεροιοῦν, μεταρρυθμίζειν.

modifizierend ἑτεροιωτικός.

modisch καινότροπος (2), εἰς τὸν νῦν τρόπον πεποιημένος, ἐθικός.

Modulation *f* τὸ χρῶμα, ἡ κλάσις, ἡ καμπή.

modulieren (die Stimme) κάμπτειν, κλᾶν, ἐπικλᾶν τὴν φωνήν, μελεάζειν.

moduliert ἐπιστρεφής (vom Gesange).

Modus *m* ἡ ἔγκλισις (in der Grammatik), s. Art, Weise.

mögen 1. (wollen, wünschen, geneigt sein) βούλεσθαι (P.), ἐθέλειν, προσίεσθαι (bei sich zulassen), δέχεσθαι (M., annehmen), etw. nicht ~ οὐ προσίεσθαί τι, ἀμελεῖν od. παραμελεῖν τινος, μισεῖν τι (hassen), ich möchte gern od. wohl βουλοίμην ἄν (velim), ἐβουλόμην ἄν (vellem), etw. gern ~ ἀγαπᾶν τι od. τινι. — **2.** als Ausdruck des Zugeständnisses steht der *impr.* od. *opt.* mit ἄν, zB. er mag kommen ἐλθέτω, ἔλθοι ἄν. — **3.** zur Bezeichnung einer Vermutung steht δοκεῖν, zB. er mag ein weiser Mann sein δοκεῖ σοφὸς ἀνὴρ εἶναι. — **4.** sonst steht der *opt.* od. *conj.*, zB. möge es dir gut gehen εὖ γένοιτό σοι, es möchte j. sagen εἴποι ἄν τις, was mag wohl die Ursache sein? τί δήποτε τούτου αἴτιον ἂν εἴη; gern möchte ich erfahren ἡδέως ἂν πυθοίμην, was du nur wünschen magst ὅσα ἂν βούλῃ, mag es auch sein, daß ἢν δὲ καί mit *conj.*, mag nun ... oder εἴτε ... εἴτε mit *ind.* (*opt.*), ἤντε ... ἤντε mit *conj.*

möglich δυνατός, alles nur ~e ἐνδεχόμενος, alle ~e Vorsicht anwenden τὴν ἐνδεχομένην πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.), auf alle ~e Weise Nutzen ziehen πανταχόθεν ὠφελεῖσθαι (P.), es ist ~ δυνατόν ἐστι, οἷόν τέ ἐστι, ἔνεστι, ἐνδέχεται, ὑπάρχει, ἐγγίγνεται, πάρεστι, da es ~ ist ἐνόν, παρόν, ἐγγενόμενον, wenn es ~ wäre, daß εἰ μηχανή τις γένοιτο ὥστε mit *inf.*, es ist nicht ~ οὐκ ἔστι, so schnell als ~, möglichst schnell ὡς δυνατὸν τάχιστα, ὡς τάχιστα, τὴν ταχίστην (ὁδόν), auf alle ~e Weise πάσῃ μηχανῇ, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, ἐκ παντὸς τρόπου, alles ~ tun ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι od. ἀφικνεῖσθαι, μηχανᾶσθαι (M.) πᾶσαν μηχανήν, j-m etw. ~ machen ἐξουσίαν παρέχειν, ποιεῖν od. διδόναι τινί mit *inf.*

möglicherweise ἴσως, τάχα od. durch Verben, zB. ~ geschicht dies οἷόν τέ ἐστι ταῦτα γίγνεσθαι.

Möglichkeit *f* τὸ δυνατόν, ἡ μηχανή, ἡ ἐξουσία, nach ~ κατά, εἰς od. ἐπὶ τὸ δυνατόν, ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, es ist keine ~, daß οὐκ ἔσθ' ὅπως mit *conj.* u. ἄν od. *ind. fut.*

möglichst ὡς u. ὅτι mit *superl.*, zB. ~ schnell ὡς, ὅτι τάχιστα.

Mohn *m* ἡ μήκων (ωνος).

mohnähnlich, -artig μηκωνοειδής, μηκωνάριος, μηκωνικός.

Mohnbrot *n* ὁ μηκώνειος ἄρτος.

Mohnhaupt *n*, **-kopf** *m* ἡ κώδεια (κωδία).

Mohnkuchen *m* ὁ μηκώνειος πλακοῦς (οῦντος).

Mohnöl *n* τὸ ἀπὸ μήκωνος ἔλαιον.

Mohnsaft *m* ἡ μήκων (ωνος), τὸ μηκώνιον, τὸ ὄπιον.

Mohnsamen *m* τὸ τῆς μήκωνος σπέρμα.

Mohr *m* ὁ Αἰθίοψ (οπος), ὁ μέλας ἄνθρωπος, einen ~en weiß waschen (Sprichw.) Αἰθίοπα σμήχειν, λίθον ἕψειν, schwarz wie ein ~ πίττης μελάντερος.

Möhre *f* τὸ καρωτόν, ὁ δαῦκος, ὁ (ἡ) σταφυλῖνος.

Molch *m* ὁ ἀσκάλαβος, ὁ ἀσκαλαβώτης, ὁ γαλεώτης, ἡ σαλαμάνδρα.

Molken *f/pl.* ὁ ὀρός (ὀρρός), zu ~ machen διορροῦν, Verwandlung in ~ ἡ διόρρωσις, zu ~ werden δι-, ἐξορροῦσθαι (P.), ~ trinken ὀρροποτεῖν, von ~ reinigen ἐξορρίζειν, rein von ~ ἔξορρος (2).

Molkenkur *f* τὸ ὀρροποτεῖν.

molkig ὀρρώδης.

Mollusken *f/pl.* (Weichtiere) τὰ μαλάκια.

[1]**Moment** *m* ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ἡ καιροῦ ἀκμή, im ~ des Todes ἅμα τῷ θανάτῳ, ἅμα ἀποθνῄσκων, auch durch αὐτός, zB. im ~ der Gefahr ἐν αὐτῷ τῷ κινδύνῳ, im rechten ~ ἐν καιρῷ, εἰς καιρόν, ἐν (τῷ) δέοντι.

[2]**Moment** *n* ἡ ῥοπή.

momentan *adj.* ὁ, ἡ, τὸ παραχρῆμα od. αὐτίκα oder παραυτίκα, *adv.* παραχρῆμα, παραυτίκα, αὐτίκα, αὐτίκα μάλα, τάχα.

Monade *f* (in der Philosophie) ἡ μονάς (άδος), ἡ ἄτομος.

Monarch *m* ὁ μόναρχος, ὁ μονάρχης, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ sein μοναρχεῖν.

Monarchie *f* ἡ μοναρχία.

monarchisch μοναρχικός, αὐτοκρατορικός, eine ~e Verfassung haben μοναρχεῖσθαι (P.).

Monat *m* ὁ μήν (ηνός), im Anfange od. in den ersten Tagen eines ~s ἀρχομένου od. ἱσταμένου μηνός, im

der Mitte des ~s μηνὸς μεσοῦντος, gegen Ende des ~s μηνὸς φθίνοντος, παυομένου, λήγοντος oder ἀπ-, ἐξελθόντος, von zwei ~en, für zwei ~e δίμηνος (2), διμηνιαῖος, u. so τρίμηνος (2), τριμηνιαῖος usw., eine Zeit von zwei, drei ~en δύο, τρεῖς μῆνες usw., die Namen der einzelnen Monate drücke man durch ὁ πρῶτος, ὁ δεύτερος μήν (Januar, Februar usw.) aus, auch die Monatstage zähle man nach unserer Gewohnheit, zB. am 23. Februar τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τοῦ δευτέρου μηνός.

monatlich μηνιαῖος, ἐπι-, καταμήνιος (2), ὁ, ἡ, τὸ κατὰ μῆνα, *adv.* κατὰ μῆνα, ἐπὶ μῆνα ἕκαστον, μηνὸς ἑκάστου. das Monatliche (der Weiber) τὰ καταμήνια, s. Menstruation.

Monatsfrist *f* ὁ μηνιαῖος χρόνος.

Monatsgeld *n* ὁ μηνιαῖος μισθός, τὸ κατὰ μῆνα διδόμενον ἀργύριον.

Monatsrose *f* τὸ κατὰ μῆνα ἀνθοῦν ῥόδον.

Monatssold *m* ὁ ἐπιμήνιος μισθός.

Monatstag *m* ἡ μηνὸς ἡμέρα.

monatsweise κατὰ μῆνας.

[1]**Mönch** *m* ὁ μοναχός, ὁ μοναστής, ὁ ἀναχωρητής, ὁ ἡσυχαστής, ὁ κοινοβιακός.

[2]**Mönch** *m* (ein Vogel) ὁ μελαγκόρυφος, singen wie der Mönchvogel μελαγκορυφίζειν.

mönchisch μοναχικός, μοναστικός, ἡσυχαστικός, κοινοβιακός.

Mönchskleid *n*, **-kutte** *f* ἡ μηλωτή.

Mönchskloster *n* τὸ (τῶν μοναχῶν) μοναστήριον, τὸ ἡσυχαστήριον, τὸ κοινόβιον.

Mönchsleben *n* ὁ μονασμός, ἡ μοναχικὴ δίαιτα.

Mönchsorden *m* ἡ μοναχικὴ ἑταιρεία od. τάξις.

Mönchsrobbe *f* ἡ φώκη.

Mönchsstand *m* ἡ μοναχικὴ δίαιτα, im ~ leben μοναχὸν εἶναι.

Mönchswesen *n* τὰ μοναχικά, τὰ περὶ τοὺς μοναχούς.

Mond *m* **1.** ἡ σελήνη, kleiner ~ τὸ σελήνιον (~sichel), der zunehmende u. abnehmende ~ ἡ διχότομος σελήνη, der zunehmende ~ ἡ αὐξανομένη σελήνη, der abnehmende ~ ἡ φθίνουσα od. ἀπολείπουσα σελήνη, das erste od. letzte Viertel des ~es ἡ μηνοειδὴς σελήνη. — **2.** (Monat) ὁ μήν (ηνός).

mondähnlich, -artig σεληνοειδής.

Mondbahn *f* s. Mond(en)lauf.

Mondbewohner *m* ὁ σεληνίτης.

Mondbewohnerin *f* ἡ σεληνῖτις (ιδος).

Mond(en)glanz *m* ἡ σελήνης αὐγή.

Mond(en)jahr *n* ὁ σεληνιακὸς od. σεληναῖος ἐνιαυτός.

Mond(en)lauf *m* ἡ τῆς σελήνης περιφορά.

mondfinster ἀσέληνος (2), σκοτομήνιος (2).

Mondfinsternis *f* ἡ σελήνης od. σεληνιακὴ ἔκλειψις. es tritt eine ~ ein, es ist eine ~ ἡ σελήνη ἐκλείπει.

mondförmig σεληνοειδής, σεληναῖος, ein ~er Körper ὁ μηνίσκος.

mondhell εὐσέληνος (2).

Mondhörner *n/pl.* αἱ σελήνης κεραῖαι.

Mondkalb *n* ἡ μύλη.

Mondkraut *n* ἡ νευρίς (ιδος), ἡ νευράς (άδος).

Mondkugel *f* ἡ σεληνιακὴ σφαῖρα.

Mondlicht *n* τὸ σελήνης φῶς (ωτός) od. φέγγος.

mondlos ἀσέληνος (2), σκοτομήνιος (2), eine mondlose Nacht ἡ σκοτομήνη (-μηνία).

Mondmonat *m* ὁ σεληνιακὸς μήν (ηνός).

Mondphasen *f/pl.* τὰ τῆς σελήνης πάθη.

Mondscheibe *f* ὁ τῆς σελήνης κύκλος.

Mondschein *m* τὸ τῆς σελήνης φῶς (ωτός) od. φέγγος, auch ἡ σελήνη, τὸ σεληνίδιον, im, bei ~ ἐν σελήνῃ, πρὸς σελήνην, es ist ~ ἡ σελήνη λάμπει, es ist heller ~ ἡ σελήνη λαμπρά ἐστιν.

Mondsichel *f* τὸ σελήνιον.

Mondstein *m* ὁ σεληνίτης λίθος.

Mondsucht *f* ἡ σεληνιακὴ od. ἐκ τῆς σελήνης νόσος, ὁ σεληνιασμός.

mondsüchtig σεληνιακός, σεληνόπληκτος (2), σεληνόβλητος (2), ~ sein σεληνιάζειν.

Mondwechsel *m* ἡ ἕνη καὶ νέα.

Monogamie *f* ἡ μονογαμία, in ~ leben μίαν ἄγεσθαι γυναῖκα, μιᾷ γυναικὶ συνοικεῖν.

Monographie *f* ἡ ἰδία συγγραφή.

Monolog *m* ἡ μονολογία.

Monopol *n* ἡ μονοπωλία (Alleinhandel), τὸ μονοπώλιον (das Recht des Alleinhandels), ein ~ haben μονοπώλιον ἔχειν, μονοπωλεῖν.

monoton μονότονος (2).

Monotonie *f* ἡ μονοτονία.

Monstranz *f* τὸ ἀρτοφόριον.

monströs τερατώδης, τεράστιος (2), τερατικός, ἀλλόκοτος (2).

Monstrum *n* τὸ τέρας (ατος).

Montag *m* ἡ δευτέρα τῆς ἑβδομάδος.

montieren σκευάζειν.

Montur *f* ἡ σκευή, ἡ στολή, ἡ σκευασία, τὰ ἐσθήματα.

Monument *n* τὸ μνημεῖον, Grab~ τὸ σῆμα, τὸ μνῆμα.

Moor *n* ἡ ἰλυώδης γῆ.

Moos *n* τὸ βρύον.

Moosflechte *f* ὁ λειχήν (ῆνος).

moosig βρυώδης, βρυόεις.

Moral *f* ἡ ἠθικὴ ἐπιστήμη, τὰ ἠθικά, auf ~ bezüglich ἠθικός.

moralisch ἠθικός, ~ gut χρηστός, καλὸς κἀγαθός.

Moralität *f* τὸ ἦθος, gute ~ ἡ χρηστότης (ητος), ἡ καλοκἀγαθία.

Moralphilosophie *f* ἡ ἠθικὴ φιλοσοφία, τὰ ἠθικά.

Morast *m* τὸ ἕλος, ἡ ἰλύς (ύος), ὁ πηλός, ἡ ἰλυώδης γῆ.

morastig ἰλυώδης, πηλώδης.

Mord *m* ὁ φόνος, ἡ σφαγή (*act.* u. *pass.*), ὁ θάνατος (*pass.*), einen ~ begehen an j-m φονεύειν, ἀποκτείνειν τινά, auf ~ ausgehen βουλεύειν φόνον, j-n des ~es anklagen φόνου γράφεσθαι (M.), διώκειν od. ἐπαιτιᾶσθαι (M.) τινα, mit ~ befleckt μιαιφόνος (2), μιαρός, ἐναγής, Befleckung mit ~ ἡ μιαιφονία, ἡ μιαρία.

Mordanschlag *m* ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἐπιβουλή, einen Mordanschlag gegen j-n fassen βουλεύειν oder ἐπιβουλεύειν φόνον τινί.

Mordbegier, -begierde *f* ἡ φόνου ἐπιθυμία.

mordbegierig φονικός, φόνου ἐπιθυμῶν.

Mordbeil *n* ὁ πέλεκυς (εως).

Mordbrenner *m* ὁ πυρκαεύς, ὁ ἐμπρηστής, ὁ πυρπολῶν (οῦντος).

Mordbrennerei *f* ἡ πυρπόλησις, besser durch die Verben κάειν, πυρπολεῖν.

morden φονεύειν, ἀποκτείνειν, σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν τινα, gemordet werden von j-m ἀποθνήσκειν ὑπό τινος.

Mörder *m* ὁ φονεύς od. *part.* von φονεύειν od. ἀποκτείνειν.

Mördergrube *f* ἡ τῶν φονέων καταφυγή, τὸ λῃστῶν σπήλαιον.

Mörderin *f* ἡ φονεύτρια, gew. *part.* der Verben, siehe Mörder.

mörderisch φονικός, φόνιος, ἐπίφονος (2).

Mordgeruch *m* ἡ φονώδης ὀσμή.

Mordgeschichte *f* ὁ φονικὸς λόγος, τὸ περὶ τοῦ φόνου πρᾶγμα, τὰ περὶ τὸν φόνον.

Mordgeschoß *n* τὸ φονικὸν βέλος.

Mordgeschrei *n* ἡ δεινὴ κραυγή.

Mordgewehr *n* τὸ ξίφος.

mordgierig s. mordbegierig.

Mordlust *f* s. Mordbegierde.

mordlustig s. mordbegierig.

Mordplan *m* s. Mordanschlag.

Mordstahl *m* ὁ σίδηρος.

Mordstätte *f* ὁ τῆς σφαγῆς τόπος.

Mordsucht *f* s. Mordbegierde.

Mordszene *f* ἡ σφαγή.

Mordtat *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, eine ~ begehen φονεύειν, ἀποκτείνειν.

morgen *adv.* αὔριον, auf ~ εἰς αὔριον, εἰς τὴν αὔριον, ~ früh αὔριον ἕωθεν od. πρῴ, ~ um diese Zeit αὔριον τηνικάδε.

¹Morgen *m* 1. (als Tageszeit) ὁ ὄρθρος, ἡ ἕως, früher ~ ὄρθρος βαθύς, der herannahende ~ τὸ περίορθρον, vom ~ bis zum Abend μέχρι δείλης ἐξ ἑωθινοῦ, ἕωθεν μέχρι δείλης, am ~ ἕωθεν, (τὸ) ὄρθριον, πρῴ (auch durch d. *adj.* ὄρθριος), ἅμ' ἕῳ, am frühen ~ aufstehen ὄρθριον ἀνίστασθαι (ἀναστῆναι), am ~ arbeiten ὀρθρεύεσθαι, guten ~! χαῖρε. — 2. (als Himmelsgegend) αἱ τοῦ ἡλίου ἀνατολαί, gegen ~ πρὸς ἕω, gegen ~ gelegen ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἕω, ἑῷος, ἑωθινός, vom ~ bis zum Abend ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν, ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου.

²Morgen *m* (als Flächenmaß) τὸ πλέθρον, von der Größe eines ~s πλεθριαῖος.

Morgenandacht *f* αἱ ἑωθιναὶ εὐχαί, seine ~ halten τὰς ἕωθεν εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.).

Morgenbesuch *m* ἡ ἑωθινὴ ἐπίσκεψις, einen ~ machen ἕωθεν ἐπισκέπτεσθαι (M.).

Morgenbrot *n*, **-imbiß** *m* τὸ ἀκράτισμα, ὁ ἀκρατισμός.

morgend ὁ, ἡ, τὸ αὔριον, der ~e Tag ἡ αὔριον.

Morgendämmerung *f* τὸ περιόρθριον, ἡ πρώτη ἕως, τὸ κνέφας (*gen.* ους, *dat.* ᾳ), τὸ λυκόφως (ωτος), mit der ~ ἅμα τῇ ἕῳ, ἅμ' ἡμέρᾳ, ὑπολαμπούσης τῆς ἡμέρας, κατ' ὄρθρον βαθύν.

morgendlich ἑωθινός, ὄρθριος.

Morgengabe *f* τὰ διαπαρθένια, ἡ μετὰ τὴν γαμήλιον ἡμέραν δωρεά, τὸ τῇ νύμφῃ παρὰ τοῦ νυμφίου μετὰ τὸν γάμον διδόμενον δῶρον.

Morgengebet *n* ἡ ἑωθινὴ εὐχή.

Morgengegend *f* s. unter Morgen.

Morgengesang *m* τὸ ἑωθινὸν ᾆσμα.

Morgengrauen *n* s. Morgendämmerung.

Morgengruß *m* ὁ ἑωθινὸς ἀσπασμός, j-m den ~ bieten προσειπεῖν τινα τὸ ἑωθινόν.

Morgenkälte *f* τὰ ἕωθεν od. περὶ τὸν ὄρθρον ψῦχη.

Morgenland *n* αἱ ἀνατολαί, ἡ ἑῴα (γῆ), αἱ ἑῷαι (χῶραι), τὰ ἑῷα, τὰ πρὸς ἕω, τὰ πρὸς τὰς ἡλίου ἀνατολάς.

Morgenländer *m* ὁ ἐν ἀνατολαῖς od. ἐξ ἀνατολῶν.

morgenländisch ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἀνατολῶν od. ἐν ἀνατολαῖς, ἀνατολικός.

Morgenlied *n* τὸ ἑωθινὸν μέλος od. ᾆσμα.

Morgenluft *f* ἡ ἑωθινὴ od. ὀρθρία αὔρα (am Morgen wehende), ἡ ἐξ ἀνατολῶν od. ἀνατολικὴ πνέουσα αὔρα (aus Osten).

Morgennebel *m* ἡ ἕωθεν ὁμίχλη.

Morgenregen *m* ὁ ἑωθινὸς ὑετός.

Morgenreif *m* ἡ ἕωθεν πάχνη.

Morgenrot *n*, **-röte** *f* ἡ ἕως (ω), mit dem ~ ἅμ' ἕῳ.

morgens ἕωθεν, πρῴ.

Morgenschlaf *m* ὁ ἑωθινὸς ὕπνος.

Morgensegen *m* αἱ ἑωθιναὶ εὐχαί.

Morgenseite *f* τὰ πρὸς τὴν ἕω od. πρὸς τὴν ἡλίου ἀνατολὴν τετραμμένα, auf der ~ πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα, ἑῷος.

Morgensonne *f* ὁ ἥλιος ἀνίσχων od. ἀνατέλλων.

Morgenstern *m* ὁ ἑωσφόρος od. φωσφόρος (ἀστήρ).

Morgenstrahl *m* ἀκτίς (ῖνος) ἡλίου ἀνίσχοντος oder ἀνατέλλοντος, beim ersten ~, früh am ~ ὑπολάμποντος τοῦ ἡλίου, πρῶτον ἐπιφωσκούσης ἡμέρας.

Morgenstunde *f* ἡ ἑωθινὴ od. ὀρθρία ὥρα, in der ~ ἕωθεν, ὄρθριον.

Morgentau *m* ἡ ἑωθινὴ δρόσος.

Morgenwind *m* ὁ ἑωθινὸς ἄνεμος (der am Morgen weht), ὁ ἐξ ἡλίου ἀνατολῆς πνέων ἄνεμος (Ostwind).

Morgenzeit *f* ὁ ἑωθινὸς χρόνος, τὸ ἑωθινόν, zur ~ ἕωθεν.

morsch σαθρός, σαπρός, ψαθυρός.

Morschheit *f* ἡ σαπρότης, ἡ ψαθυρότης (ητος).

Morsellen *f/pl.* (Arzneitäfelchen) αἱ φθοΐδες, οἱ φθοΐσκοι.

Mörser *m* ὁ ὅλμος, ἡ ἴγδη, ἡ θυεία.

Mörserkeule *f* ὁ ὕπερος, τὸ ὕπερον, ὁ δοίδυξ (κος), ὁ ἀλετρίβανος, ὁ τριπτήρ (ῆρος).

Mörtel *m* ἡ ἄμμος, ἡ ἀμμοκονία.

Mosaik *f* u. *n* τὸ ψηφοθέτημα, τὸ μουσεῖον, τὸ λιθόστρωτον, ἡ λίθων σύνθεσις, in ~ arbeiten ψηφοθετεῖν, ψηφολογεῖν.

Mosaikarbeiter *m* ὁ ψηφοθέτης.

Mosaikfußboden *m* τὸ κονίαμα.

Mosaiksteinchen *n*, **-stift** *m* ἡ ψῆφος, ὁ ἀβακίσκος, ἡ ψηφίς (ῖδος).

Mosaikwürfel *m* ὁ ἀβακίσκος.

Moschus *m* ὁ μόσχος.

Most *m* τὸ γλεῦκος, ὁ γλεύκινος οἶνος, ἡ τρύξ (γός).

Mosttrinker *m* ὁ γλευκοπότης.

Motion *f* (Bewegung) ἡ κίνησις, (Antrag) τὸ ψήφισμα.

Motiv *n* (Beweggrund) ἡ αἰτία, (in der Kunst) ἡ ὑπόθεσις.

motivieren ἀποφαίνειν τὴν αἰτίαν (τὰς αἰτίας) τινός.

Motte *f* ἡ σής (σεός, Kleider- u. Bücher~), ἡ σίλφη (Bücher~), ὁ δερμηστής (Pelz~), von ~n zerfressen σητόβρωτος (2), σητόκοπος (2).

Mottenkraut *n* τὸ ἀγήρατον.

Motto *n* τὸ λόγιον, ἡ γνώμη, ὁ λόγος, τὸ σύμβολον, mit einem ~ versehen ἐγγεγραμμένος.

moussieren ζεῖν.

Moussieren *n* ἡ ζέσις.

Möwe *f* ὁ λάρος.

möwenartig λαροειδής.

Mückchen *n* τὸ κωνώπιον.

Mucke *f* ἡ δυσχέρεια, τὸ δυσχερές, (vom Pferde) τὸ δήνευμα, ~n haben δυσχερῆ εἶναι.

Mücke *f* ὁ κώνωψ (ωπος), ἡ ἐμπίς (ίδος), aus einer ~ einen Elefanten machen (Sprichw.) ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖν.

mucken, mucksen γρύζειν, ἀναγρύζειν, er hat nicht einmal gemuckst οὐδ' ἔγρυξεν od. ἀνέγρυξεν, οὐδὲ γρῦ ἀπεκρίνατο, dürft ihr noch ~? ἆρα γρυκτὸν ἐστιν ὑμῖν;

mückenähnlich, -artig κωνωποειδής, κωνωπώδης.

Mückenbrut *f* ἡ τῶν ἐμπίδων νεοττιά.

Mückennetz *n* τὸ κωνωπεῖον.

Mückenstich *m* τὸ κώνωπος δῆγμα.

Mucks *m* τὸ γρῦ (indekl.).

müde κατάπονος (2), κατάκοπος (2), besser d. *part.* καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, ~ machen καταπονεῖν, κοποῦν, κατατρίβειν, κατατρύχειν, ~ werden die P., einer Sache ~ werden od. sein ἐκκάμνειν τι, μεστὸν εἶναί τινος, ~ werden etw. zu tun ἀπαγορεύειν ποιοῦντά τι, ἀποκάμνειν τὸ ποιεῖν τι.

Müdigkeit *f* ὁ κάματος, ὁ κόπος.

Muff *m* τὸ σκέπασμα χειρῶν.

muffen (müffen) (dumpfig, modrig sein od. riechen) μυδᾶν.

muffig μυδαλέος od. *part. prs.* d. vor. Verben.

Mühe *f* τὸ ἔργον, τὰ πράγματα, ἡ πραγματεία (Arbeit, Tätigkeit, Geschäft), ὁ πόνος (Anstrengung), ὁ κάματος, ἡ ταλαιπωρία (schwere Arbeit, Mühsal u. dgl.), ἡ σπουδή (Fleiß, Eifer), ἡ ἐπιμέλεια (Besorgung, Sorgfalt), ohne ~ ἄπονος (2), *adv.* ἀπόνως, ohne die geringste ~ ἀπονώτατα, mit leichter ~ οὐ χαλεπῶς, εὐπετῶς, ἀκονιτί, mit vieler ~ μάλα μόγις, πολυπόνως, χαλεπῶς, mit der größten ~ χαλεπῶς καὶ μόλις, sich ~ mit etw. geben σπουδάζειν περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, πρός u. εἴς τι, ὑπέρ τινος, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος u. περί τι, sich alle ~ geben πάντα ποιεῖν, sich vergebliche ~ geben ἀνήνυτα od. ἀνόνητα ποιεῖν, ~ machen πράγματα παρέχειν, sich ~ machen mit etw. πράγματα ἔχειν περί τι, πονεῖν ἀμφί τι, es kostet ~ ἔργον ἐστίν, πόνων ἐστίν, χαλεπόν ἐστιν, ἐπιμελείας δεῖ, ~ haben πράγματα ἔχειν, πονεῖν, κάμνειν (mit etw. ἀμφί od. περί τι od. ποιοῦντά τι), es ist der ~ wert, verlohnt sich der ~ ἄξιόν ἐστιν, λόγου ἄξιόν ἐστιν, προὔργου

ἐστίν, es ist nicht der ~ wert, verlohnt sich nicht der ~ οὐκ ἔχει ὑπόθεσιν σπουδῆς, sich keine ~ verdrießen lassen (ῥᾳδίως) πάντα ὑπομένειν πόνον.

mühelos ἄπονος, ἄκοπος, ἀταλαίπωρος, ἄμοχθος (sämtlich 2), auch ἀπράγμων, εὔκολος (2), *adv.* siehe ohne Mühe unter Mühe.

mühen sich πονεῖν, πόνον od. πράγματα ἔχειν (mit etw. ἀμφί, περί τι od. ποιοῦντά τι). [πός.]

mühevoll πραγματώδης, ἐργώδης, ἐπίπονος (2), χαλε-

Mühle *f* ἡ μύλη (Instrument zum Mahlen), ὁ μυλών (ῶνος, Ort, wo gemahlen wird).

Mühlenbesen *m* τὸ μυλήκορον.

Mühlenhüter, -wächter *m* ὁ μυλωρός. [της.]

Mühlmeister *m* ὁ τὰς μύλας κατασκευάζων τεχνί-

Mühlrad *n* ὁ μυλικὸς τροχός.

Mühlstein *m* ὁ μυλίας (μυλίτης, μυλικός) λίθος, ἡ μύλη, ὁ μύλος, der obere ~ ὁ ὄνος, ὁ ὄνος ἀλέτης.

mühlsteinartig, -förmig μυλοειδής.

Mühlwasser *n* τὸ τὴν μύλην κινοῦν ὕδωρ.

Mühlwerk *n* ἡ μύλη. [τρὸς ἀδελφή.]

Muhme *f* ἡ τηθίς (ίδος), ἡ τοῦ πατρὸς od. τῆς μη-

Mühsal *f* s. Mühseligkeit. [καματώδης, χαλεπός.]

mühsam ἐπίπονος (2), πραγματώδης, καματηρός,

mühselig (sehr mühsam) πολύπονος (2), κοπώδης, ἐπιπονώτατος, χαλεπώτατος, (elend, trübselig, unglücklich) μοχθηρός, ἄθλιος, κακοπαθής, ταλαίπωρος (2), ein ~es Leben führen ἀθλίως ζῆν.

Mühseligkeit *f* (große Anstrengung, Beschwerde) ὁ μόχθος, ὁ κάματος, οἱ πόνοι, (Elend) ἡ μοχθηρία, ἡ ἀθλιότης (ητος), ἡ ταλαιπωρία, τὰ κακά.

Mühwaltung *f* ἡ πραγματεία. [(ίδος), τὸ σκάφιον.]

Mulde *f* ἡ κάρδοπος, ἡ σκάφη, kleine ~ ἡ σκαφίς

Müller *m* ὁ μυλωθρός, ὁ ἀλέτης.

Müllerin *f* ἡ μυλωθρίς (ίδος), ἡ ἀλετρίς (ίδος).

Müllerlied *n* ἡ ἐπιμύλιος ᾠδή, τὸ ἐπιμύλιον ᾆσμα.

Mulm *m* (verwittertes Erz, verfaultes Holz) ἡ σηπεδών (όνος).

mulmig σαπρός. [σιασμός.]

Multiplikation *f* ἡ πολλαπλασίωσις, ὁ πολλαπλα-

multiplizieren πολλαπλασιοῦν, πολλαπλασιάζειν (mit vier τῇ τετράδι), mit sich selbst multipliziert ἰσάκις ἴσος.

Multiplizieren *n* s. Multiplikation.

Mumie *f* τὸ σκελετόν (mit und ohne σῶμα), ὁ σκελετός, τὸ ταριχευτὸν od. τεταριχευμένον σῶμα.

mumienähnlich, -artig, mumifiziert σκελετώδης.

mummeln μασταρύζειν. [ποίησις.]

Mummerei *f* τὸ περικαλύπτειν, (Verstellung) ἡ προσ-

Mund *m* τὸ στόμα, den ~ auftun διαίρειν od. ἀνοίγειν τὸ στόμα (eig.), ῥηγνύναι φωνήν, φθέγγεσθαι (M., zum Reden), im ~e führen διὰ στόματος od. ἀνὰ στόμα ἔχειν, θρυλεῖν, den ~ halten σιγὴν ἄγειν, σιωπᾶν, in den ~ nehmen εἰς τὸ στόμα λαμβάνειν, ἐντίθεσθαι od. ἐμβάλλειν, nicht einmal in den ~ nehmen οὐδὲν λέγειν ἄξιόν τι, frei vom ~e weg reden ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, j-n in aller ~ bringen διαβάλλειν τινὰ πρὸς τοὺς πολλούς, den ~ nach etw. aufsperren χαίνειν πρός τι, ἐπιχαίνειν τινί, j-m den ~ stopfen ἐμφράττειν τὸ στόμα τινός od. τινί, ἐπιρύειν τὸ στόμα τινί, ἐπιστομίζειν, φιμοῦν τινα, sagen, was einem in den ~ kommt λέγειν ὅ τι ἂν ἔλθῃ ἐπὶ στόμα, den ~ voll nehmen (beim Reden) στομφάζειν, j-m etw. in den ~ legen ὑποτίθεσθαί (M.) oder ὑποβάλλειν τινί τι (eingeben), ἀνατιθέναι τινί τι (zuschreiben), j-m nach dem ~e reden πρὸς χάριν λέγειν τινί, kein Blatt vor den ~ nehmen μηδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν, j-m das Wort aus dem ~e nehmen φθάσαι λέγοντα ἅ τις μέλλει ἐρεῖν, es geht von ~ zu ~e διαδίδοται od. διαχωρεῖ διὰ πάντων, reinen ~ halten ἐχεμυθεῖν, σιωπᾶν, loser ~ ἡ γλωτταλγία, ἡ ἀθυρογλωττία, ἡ ἀθυροστομία, einen losen ~ haben οὐ κατέχειν τὴν γλῶτταν, οὐ κρατεῖν τῆς γλώττης, λοιδορεῖν, κακολογεῖν, aus dem ~e riechend τοῦ στόματος, ἀπὸ od. ἐκ τοῦ στόματος ὄζων, übler Geruch aus dem ~e ἡ ὄζη, mit großem, kleinem, breitem ~e μεγαλό-, μικρό-, πλατύστομος (sämtlich 2), mit spitzem ~e σύστομος (2), die gebratenen Tauben fliegen j-m in den ~ (Sprichw.) αὐτόματοι ὀπταὶ κίχλαι εἰς τὸν φάρυγγά τινος εἰσπέτονται.

Mundart *f* ἡ γλῶττα, ἡ φωνή, ἡ διάλεκτος, in attischer, böotischer, lakonischer ~ sprechen ἀττικίζειν, βοιωτίζειν, λακωνίζειν (τῇ φωνῇ).

mundartlich διαλεκτικός.

Mundbissen *m* ὁ ψωμός, τὸ ψωμίον.

Mündchen *n* τὸ στόμιον.

Mündel *m* u. *f* ὁ ὀρφανός, ἡ ὀρφανή.

Mündelgeld *n* τὰ ὀρφανικὰ χρήματα.

munden ἡδὺ εἶναι, (gefallen) ἀρέσκειν.

münden εἰσ-, ἐκβάλλειν.

Mundfäule *f* ἡ αἱμωδία, ἡ στομακάκη, die ~ haben αἱμωδεῖν, an der ~ leidend αἱμώδης.

mundfertig (in gutem Sinne) στωμύλος (2), εὔστομος (2), (geschwätzig) λάλος.

Mundhöhle *f* τὸ στόμιον.

mündig ἡλικίαν ἔχων, ἐν ἡλικίᾳ ὤν, ἔφηβος (2), ~ sein ἡλικίαν ἔχειν, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἀκμάζειν, ~ werden εἰς ἡλικίαν ἀφικνεῖσθαι od. ἔρχεσθαι, für ~ erklären δοκιμάζειν, ἐγγράφειν εἰς ἄνδρας, für ~ erklärt werden ἐγγράφεσθαι (P.) εἰς ἄνδρας, δοκιμάζεσθαι (P., mit und ohne εἰς ἄνδρας).

Mündigkeit *f* ἡ ἡλικία.

Mundklemme, -sperre *f* ὁ τρισμός (?).

Mundkoch *m* ὁ ὀψαρτυτής. [αλγεῖν.]

Mundkrankheit *f* ἡ στομαλγία, eine ~ haben στομ-

Mundleim *m* ἡ ἰχθυόκολλα.

mündlich διὰ τοῦ στόματος, ἀπὸ στόματος, λόγῳ χρώμενος, ἀπὸ γλώττης, oft auch durch παρών (anwesend), αὐτός (selbst) u. ἐναντίον (mit *gen.* in Gegenwart j-s), ~e Unterhaltung ἡ πρὸς τοὺς παρόντας διάλεξις, etw. ~ versprechen ὑπισχνούμενον λέγειν τι, ~er Befehl ἡ παραγγελία, ἡ παράγγελσις, τὸ παράγγελμα (letzteres bsd. militärischer Befehl), einen ~en Befehl erteilen παραγγέλλειν.

Mundloch *n* τὸ στόμα, τὸ στόμιον.

Mundportion, -provision *f* τὰ ἐδώδιμα, ὁ σῖτος, τὸ σιτηρέσιον, τὸ τοῦ σίτου μέτρον od. μέρος.

Mundschenk *m* ὁ οἰνοχόος, ~ sein οἰνοχοεῖν.

Mundschmerz *m* ἡ στομαλγία, ~en haben στομαλγεῖν, Mittel gegen ~en τὰ στοματικά.

Mundstück *n* ἡ γλῶττα, ἡ γλωττίς (ίδος), ἡ προστομίς (ίδος), ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ ὅλμος.

mundtot σιωπῶν, σιγὴν ἄγων.

Mündung *f* τὸ στόμα, τὸ στόμιον (eines Gefäßes, einer Höhle u. dgl.), ἡ ἐκ-, εἰσβολή (eines Flusses), τὸ ὀχετόκρανον (einer Wasserleitung), ἡ προσβολή (der Speiseröhre in den Magen).

Mundvoll *m* ὁ ἔγκαφος, τὸ ψώμισμα.

Mundvorrat *m* ὁ σῖτος, τὸ σιτηρέσιον, sich ~ vom Markte holen ἐπισιτίζεσθαι (M.) ἐξ ἀγορᾶς.

Mundwerk *n* ἡ στωμυλία, τὰ στωμύλματα, ein gutes ~ haben πολυλόγον od. στωμύλον εἶναι, δεινότατον εἶναι λαλεῖν, οὐκ ἀπορεῖν λόγων, er hat kein ~ ἀπορεῖ λόγων.

Mundwinkel *m/pl.* οἱ χαλινοί.

Munition *f* τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ πολεμικὰ σκεύη, ἡ παρασκευή, τὰ βέλη.

Munizipalstadt *f* ἡ ἰσοπολῖτις (ιδος) πόλις, Bürger einer ~ ὁ ἰσοπολίτης.

munkeln ἠρέμα λέγειν, μύζειν, man munkelt, daß λέγουσιν οὐδὲν σαφὲς εἰδότες, ὅτι.

munter ἐγρηγορώς (*part. perf. II* von ἐγείρω), ἄυπνος (2), ἄγρυπνος (2, von absichtlich Wachenden), ~ sein ἐγρηγορέναι, ἀγρυπνεῖν, ~ werden ἐγείρεσθαι (P.), (lebhaft) ἀκμαῖος, (tätig) ἐνεργής, ἐνεργός, (rasch) ἀσ-

κνος (2), (bebende) εὐπετής, (willig) πρόθυμος (2), (heiter, fröhlich) φαιδρός, εὔθυμος (2), ~ sein εὐθυμίαν ἔχειν od. ἄγειν, ἐνεργεῖν. εὐφραίνεσθαι (P.), j-n ~ machen εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, ein ~er Kopf ὀξὺς γνῶναι τὰ ῥηθέντα, δεινὸς τὴν φύσιν.

Munterkeit *f* (Wachen) ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία, (Lebhaftigkeit) ἡ ἀκμή, ἡ ἐνέργεια, ἡ ἀοκνία, ἡ προθυμία, (Heiterkeit) τὸ φαιδρόν, ἡ εὐθυμία, ἡ ἱλαρότης, ἡ φαιδρότης (ητος), ἡ ἱλαρία.

Münzdirektor *m* ὁ ἐπὶ τῶν νομισμάτων.

Münze *f* 1. (geprägtes Geld) τὸ νόμισμα, τὸ κέρμα (gew. *pl.*), τὸ κερμάτιον, τὸ χάραγμα, kupferne ~ ὁ χαλκός, ὁ χαλκοῦς, kleine ~ τὰ κερμάτια, gute ~ τὸ δόκιμον νόμισμα, falsche ~ τὸ ἀδόκιμον νόμισμα, τὸ παραχάραγμα, falsche ~n schlagen παρακόπτειν, παραχαράττειν, klingende ~ ἕτοιμον ἀργύριον oder bloß ἀργύριον, goldene ~ ὁ χρυσοῦς, für bare ~ nehmen (Sprichw.) ῥᾳδίως πιστεύειν od. πείθεσθαι (P.). — 2. (der Ort, wo Geld geprägt wird) τὸ ἀργυροκοπεῖον.

münzen κόπτειν od. χαράττειν νομίσματα, ἀργυροκοπεῖν, gemünztes Gold, Silber χρυσίον od. ἀργύριον ἐπίσημον, falsch ~ παρακόπτειν, παραχαράττειν, das ist auf mich gemünzt (übtr.) πρὸς ἐμὲ τείνει od. εἴρηται τοῦτο. [gew. *part.* der Verben.]

Münzer *m* ὁ ἀργυροκόπος, ὁ ἀργυροκοπιστήρ (ῆρος),

Münzfälscher *m* ὁ παραχαράκτης.

Münzfuß *m* ἡ τῶν νομισμάτων τιμή.

Münzhaus *n* τὸ ἀργυροκοπεῖον.

Münzkabinett *n* ὁ νομισμάτων θησαυρός.

Münzkenner *m* ὁ περὶ τὰ νομίσματα σοφός, ὁ ἀργυρογνώμων (ονος). [στήμη.]

Münzkunde *f* ἡ περὶ τὰ νομίσματα σοφία od. ἐπι-

Münzmeister *m* ὁ ἐπὶ τῶν νομισμάτων.

Münzsorte *f* τὰ νομίσματα, kleine τὰ κερμάτια.

Münzstätte *f* τὸ ἀργυροκοπεῖον.

Münzwardein *m* ὁ ἀργυρογνώμων (ονος), ὁ δοκιμαστὴς τῶν νομισμάτων.

Münzwesen *n* τὰ περὶ τὰ νομίσματα.

Münzwissenschaft *f* ἡ νομισματική.

mürbe (morsch, nicht fest) ψαθυρός, σαθρός, (weich, reif) πέπων, πέπειρος (2), μαλακός, (nachgiebig) μαλακός, ὑγρός, (matt) κατάπονος (2), j-n ~ machen καταπονεῖν, κλᾶν, θραύειν τινά

Mürbheit, Mürbigkeit *f* ἡ ψαθυρότης, ἡ σαπρότης, ἡ μαλακότης (ητος), übtr. ἡ μαλακία, ἡ ὑγρότης (ητος).

murmeln τονθορύζειν, ὑποτονθορύζειν, γογγύζειν, ὑπογογγύζειν, (von einer Versammlung) θορυβεῖν, ὑποθορυβεῖν, (von Gewässern) ψοφεῖν, ψιθυρίζειν.

Murmeln *n* ὁ γογγυσμός, ἡ γόγγυσις, ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.

Murmeltier *n* ὁ μυοξός.

murren γογγύζειν, τονθορύζειν, θορυβεῖν, μέμφεσθαι (M.), über etw. ~ ἐπιμέμφεσθαί (M.) τινι, γογγύζειν περί τινος, θορυβεῖν πρός od. διά τι, gegen etw. ~ γογγύζειν κατά τινος od. πρός τι.

Murren *n* ἡ γόγγυσις, ὁ γογγυσμός, ὁ θόρυβος.

mürrisch σκυθρός, σκυθρωπός, στρυφνός, αὐστηρός, δύσκολος (2), δυσάρεστος (2), δυσχερής, ἀηδής, χαλεπός, ~ aussehen σκυθρωπάζειν, σκυθρωπεῖν, στρυφνὸν εἶναι ὁρᾶν, ~ sein δυσκολαίνειν, δυσκολίαν ἔχειν, δυσχεραίνειν, δυσκόλως ἔχειν, gegen j-n χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, über etw. δυσχεραίνειν τινί, ἐπί τινι, δυσκολαίνειν τινί. ~es Wesen ἡ σκυθρωπότης, ἡ στρυφνότης, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ αὐστηρότης (ητος) und das *neutr.* d. *adj.*

Mus *n* ὁ πόλτος, τὸ ἔτνος, ὁ λέκιθος.

musartig λεκιθοειδής, λεκιθώδης.

Muschel *f* ἡ κόγχη, τὸ κογχύλιον, ὁ κόγχος, τὸ ὄστρειον (ὄστρεον), kleine ~ τὸ κογχίον. [ώδης.]

muschelartig, -förmig κογχοειδής, κογχώδης, ὀστρει-

Muschelfänger *m* ὁ κογχοθήρας.

Muschelkalk, -marmor *m* ὁ κογχυλίας λίθος.

Muschelschale *f* ἡ κόγχη, τὸ κογχύλιον, τὸ τῆς κόγχης ὄστρακον.

Muscheltier *n* τὸ ὀστρέινον ζῷον.

Muse *f* ἡ μοῦσα, Tempel, Sitz der ~n τὸ μουσεῖον, von den ~n begeistert μουσομανής.

Musenfeind *m* ὁ ἄμουσος.

Musenfest *n* τὰ μουσεῖα. [φιλομουσεῖν.]

Musenfreund *m* ὁ φιλόμουσος, ὁ μουσικός, ein ~ sein

Musenkunst *f* ἡ μουσική, ἡ μοῦσα.

Musensitz, -tempel *m* τὸ μουσεῖον.

Musensohn *m* ὁ μουσικός.

Museum *n* τὸ μουσεῖον.

Musik *f* 1. (als Kunst) ἡ μουσική, in der ~ erfahren, die ~ betreffend μουσικός, in ~ setzen μελοποιεῖν. — 2. (Tonstück) ἡ μελῳδία, τὸ μέλος, ἡ συμφωνία, ἡ ἁρμονία, Theorie der ~ ἡ ἁρμονική. — 3. (die Musikanten) οἱ μουσουργοί.

Musikalien *f/pl.* τὰ μέλη.

musikalisch μουσικός, ~ sein μουσικεύεσθαι.

Musikant *m* ὁ μουσουργός, ὁ αὐλητής, ὁ ψάλτης, ὁ κιθαριστής. [ψάλτρια.]

Musikantin *f* ἡ μουσουργός, ἡ αὐλητρίς (ίδος), ἡ

Musikfreund *m* ὁ φιλόμουσος.

Musikfreundin *f* ἡ φιλόμουσος.

musikkundig μουσικός, μουσικῆς ἔμπειρος (2).

Musiklehrer *m* ὁ μουσικῆς διδάσκαλος.

musikliebend μουσικός.

Musiksaal *m* τὸ ᾠδεῖον.

Musikstück *n* τὸ μέλος. [μουσικῷ διδασκαλία.]

Musikunterricht *m* ἡ μουσικὴ παιδεία, ἡ παρὰ τῷ

Musikus *m* ὁ μουσικός, ὁ τὴν μουσικὴν ἐργαζόμενος.

musikverständig μουσικός, μουσικῆς ἔμπειρος (2).

Musivarbeit *f* τὸ ψηφοθέτημα, auch τὸ μουσεῖον, ~ machen ψηφοθετεῖν, ψηφολογεῖν, Verfertigung von ~ ἡ ψηφολογία, Zierat von ~ τὰ ἐμβλήματα

Musivarbeiter *m* ὁ ψηφοθέτης, ὁ ψηφολόγος.

musivisch λιθόστρωτος (2).

musizieren μουσίζειν, ἀποτελεῖν συμφωνίαν, gew. κρούειν τὴν λύραν u. dgl. [κάρυον.]

Muskat *m*, **Muskate** *f* τὸ μοσχοκαρύδιον, τὸ μοσχο-

Muskatnuß *f* s. Muskat.

Muskel *m*, *f* ὁ μῦς (υός), voll ~n μυώδης.

Muskelband *n* τὸ νεῦρον.

Muskelknoten *m* ὁ μυών (ῶνος).

Muskelkraft *f* ἡ ῥώμη, ἡ εὐτονία.

Muskellehre *f* ἡ μυολογία.

Muskulatur *f* οἱ μύες.

muskulös μυώδης.

Muß *n* (Notwendigkeit) ἡ ἀνάγκη.

Muße *f* ἡ σχολή (Freisein von Geschäften od. Berufsarbeiten), ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπραγμοσύνη (Untätigkeit), ἡ ἡσυχία (Ruhe), ἡ ῥᾳστώνη (Erleichterung), ~ haben σχολὴν ἔχειν od. ἄγειν, σχολάζειν, ἀπράγμονα εἶναι, ~ zu etw. haben σχολάζειν τινί, εὐσχολεῖν τινος, seine ~ auf etw. verwenden σχολὴν ποιεῖσθαι (M.) πρός τι, σχολὴν ἔχειν ἀμφί τι, viel ~ haben εὖ ἔχειν σχολῆς, keine ~ haben πράγματα ἔχειν, ἀσχολίαν ἔχειν od. ἄγειν, ἄσχολον εἶναι, ἀσχολεῖσθαι (P.), ἀσχόλως ἔχειν, mit ~ σχολῇ, μετὰ σχολῆς, in od. bei ~ ἐπὶ σχολῆς, κατὰ σχολήν, καθ' ἡσυχίαν. [σκη, in ~ gekleidet σινδονίτης.]

Musselin *m* ἡ σινδών (όνος), τὸ σινδόνιον, ἡ σινδονί-

Musselingewand, -kleid *n* ἡ σινδών (όνος), ein ~ tragen σινδονοφορεῖν.

müssen 1. δεῖ mit *acc.* u. *inf.*, ἀνάγκη (ἐστί) mit *dat.* od. *acc.* u. *inf.* (äußere Notwendigkeit), χρή mit *acc.* u. *inf.* (innere Notwendigkeit), ἀναγκάζεσθαι (P.) mit *inf.* (gezwungen werden), ὀφείλειν (moralische Verpflichtung), προσήκει, πρέπει (es schickt sich, gebührt sich). — 2. Außer dem folgende Wendungen: 1. hätte … müssen durch d.

ind., zB. du hättest dies tun ~ ἐχρῆν σε τοῦτο ποιεῖν, 2. es mußte sich treffen, daß συμβαίνειν mit *inf.* od. τυγχάνειν mit *part.*, zB. es mußte sich treffen, daß der König kam συνέβη τὸν βασιλέα ἐλθεῖν od. ἔτυχεν ὁ βασιλεὺς ἐλθών, 3. du mußt nicht (als dringende Ermahnung) μή mit d. *impr. praes.* od. *conj. aor.*, zB. du mußt dies nicht tun μὴ ποίει od. μὴ ποιήσῃς τοῦτο, 4. es müsse (als dringender Wunsch) εἴθε, εἰ, εἰ γάρ mit *opt.* od. d. bloße *opt.*, 5. es muß (unbedingte Behauptung) der *ind.*, zB. dies muß ein schlechter Mensch sein κακός οὗτός ἐστιν ἄνθρωπος, 6. es müßte (es sollte nach unserer Ansicht) der *opt.* mit ἄν, zB. er müßte glücklich sein εὐτυχὴς ἂν εἴη, 7. es müßte denn, es müßte etwa sein ἐὰν μή mit *conj.*, εἰ μή, 8. daß doch … mußte (bei Ausrufungen des Unwillens) der *inf.* mit τό, zB. daß ich gerade jetzt hierher kommen mußte τὸ ἐμὲ νῦν ἐλθόντα δεῦρο τυχεῖν, 9. ich muß lachen ἐγέλασα, das muß ich loben ταῦτα ἐπῄνεσα, 10. sehr häufig wird ~ durch das *adj. verb.* auf τέος (entspr. dem lat. Gerund.) wiedergegeben, zB. ich muß gehen ἰτέον (μοί) ἐστιν (eundum (mihi) est), man muß den König ehren τιμητέον τὸν βασιλέα od. τιμητέος ὁ βασιλεύς, auch kann man d. Formeln οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ od. οὐκ ἔχω ὅπως οὐ gebrauchen, zB. ich muß deinen Worten glauben οὐκ ἔχω ὅπως οὐ πιστεύσω τοῖς λόγοις σου.

Mußestunde, -zeit *f* ὁ σχολῆς χρόνος, ἡ σχολή, ἡ ἡσυχία.

müßig 1. σχολαῖος, σχολαστικός, ἀργός (2), ἀπράγμων (ohne Arbeit, Geschäfte), ~ sein σχολάζειν, ἀργεῖν, ἀπρακτεῖν, σχολὴν ἔχειν od. ἄγειν, ἀπραγεῖν, einen ~en Zuschauer abgeben κεχηνέναι. ~ dasitzen μέλλειν καὶ καθῆσθαι, ~e Rede λῆροι οὗτοι, *adv.* σχολῇ, κατὰ σχολήν, ἐπὶ σχολῆς, ἀργῶς. — **2.** (unnütz) περιττός, περίεργος (2).

Müßiggang *m* ἡ ἀπραγμοσύνη, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀργία, sich dem ~ ergeben πρὸς ἀργίαν τρέπεσθαι (M.), ~ ist aller Laster Anfang ἀρχὴ παντὸς κακοῦ ἡ ἀργία.

Müßiggänger *m* ὁ ἀπράγμων u. d. übr. *adj.* mit d. Art., ein ~ sein ἀργεῖν, ἀπρακτεῖν.

Muster *n* τὸ δεῖγμα, τὸ παράδειγμα, τὸ πρότυπον, τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀρχέτυπον, (Probe, Probestück) ἡ ἐπίδειξις, als ~ aufstellen παράδειγμα ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδεικνύναι, sich etw. zum ~ nehmen παραδείγματι χρῆσθαί τινι.

Musterbild *n* τὸ παράδειγμα.

mustergültig δόκιμος (2), χρηστός.

musterhaft ἐντελής, ἄριστος, κράτιστος, κάλλιστος, ἐκπρεπής, (im moralischen Sinne) χρηστός, δίκαιος, καλοκἀγαθός.

Musterkarte *f* τὸ δεῖγμα, τὸ παράδειγμα.

mustern κρίνειν, διακρίνειν, ἐξετάζειν, δοκιμάζειν, die Soldaten ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.) τῶν στρατιωτῶν od. τῶν ὅπλων, ἐξετάζειν τοὺς στρατιώτας, θεωρεῖν τοὺς στρατιώτας, ἐπέρχεσθαι τὸ στρατόπεδον.

Musterrolle *f* ὁ κατάλογος, in die ~ eintragen καταλέγειν εἰς τὸν κατάλογον, καταλέγειν τινὰ στρατιώτην.

Musterung *f* ἡ ἐξέτασις (mit u. ohne τῶν ὅπλων), ὁ ἐξετασμός, ἡ δοκιμασία, ἡ ὁπλομαχία, eine ~ halten, s. mustern.

Mut *m* **1.** (Kühnheit, Seelenstärke) ὁ θυμός, τὸ θάρρος, ἡ τόλμα, ἡ εὐτολμία, ἡ εὐψυχία, ἡ τῆς ψυχῆς ῥώμη, τὸ φρόνημα, ἡ ἀνδρία. — **2.** (Gemütsverfassung, Gemüt) ἡ ψυχή, ὁ θυμός, froher ~ ἡ εὐφροσύνη, guten ~es θαρρῶν (*part.* von θαρρεῖν), θαρραλέος, *adv.* θαρρούντως, θαρραλέως, ~ haben θυμὸν ἔχειν, τολμᾶν, frohen ~ haben εὐθυμεῖν, εὐθυμίαν ἔχειν od. ἄγειν, θαρρεῖν, προθυμεῖσθαι (P.), hohen ~ haben μεγαλοφρονεῖν, μεγαλοψυχεῖν, μέγα φρονεῖν, ~ fassen θαρρεῖν, wieder ~ fassen ἀναθαρρεῖν, ἀναλαμβάνειν θυμόν, nicht den ~ zu etw. haben ἀποδειλιᾶν τοῦ mit *inf.*, ἀθυμεῖν πρός od. εἴς τι, ἀθύμως ἔχειν πρός τι, ἀποκνεῖν τι od. *inf.*, den ~ sinken lassen, verlieren ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, δουλοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἀναπίπτειν τῇ γνώμῃ, ἀθυμεῖν, εἰς ἀθυμίαν ἐμπίπτειν, ἀποδειλιᾶν, den ~ zu etw. verlieren ἀθύμως ἔχειν πρός τι, ἀποδειλιᾶν πρός τι od. ἔν τινι, j-m ~ einflößen θαρρύνειν, παραθαρρύνειν τινά, θάρρος ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν od. παρέχειν τινί, j-m wieder ~ einflößen ἀναθαρρύνειν τινά, j-m ~ einsprechen παρακελεύεσθαί (M.) τινι θαρρεῖν, κελεύειν τινὰ θαρρεῖν, mir ist zumute διανοοῦμαι (P.), ἔχω τὴν ψυχήν, mir ist wohl zumute θαρρῶ, καλὴν ἐλπίδα ἔχω, mir ist übel od. schlecht zumute ἀθύμως ἔχω, ἀθυμῶ, δυσθύμως ἔχω, mir ist nicht wohl zumute dabei φόβον ἔχω, φοβοῦμαι (P.), ἐν φόβῳ εἰμί.

Mütchen *n*: sein ~ kühlen πληροῦν θυμόν, an j-m τιμωρεῖσθαί (M.) τινα, πάντα τρόπον κακοῦν τινα.

mutig θαρραλέος, εὐθαρσής, εὔθυμος, εὔψυχος, εὔτολμος (sämtl. 2), ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, (von Tieren) θυμοειδής od. θυμώδης, j-n ~ machen ῥώμην παρέχειν od. ἐμποιεῖν τινι, θαρρεῖν ποιεῖν τινα, ἐπιρρωννύναι τινά, παραθαρρύνειν τινά.

mutlos ἄθυμος (2), δειλός, ἄτολμος (2), ἄνανδρος (2), ~ sein ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν od. διακεῖσθαι, ganz ~ sein καταθυμεῖν, ~ werden ἀποδειλιᾶν.

Mutlosigkeit *f* ἡ ἀθυμία, ἡ ἀτολμία, s. Feigheit.

mutmaßen εἰκάζειν, (annehmen) ὑπολαμβάνειν, ὑποτοπεῖν (u. M.), (argwöhnen) ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν, (meinen) δοξάζειν, (aus Gründen) τεκμαίρεσθαι (M.), στοχάζεσθαι, καταστοχάζεσθαι (M.), leicht zu ~ εὐσύμβλητος (2), εὐσύμβολος (2).

Mutmaßen *n*, **Mutmaßung** *f* ὁ εἰκασμός, ἡ εἰκασία, ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόνοια, ἡ ὑποψία, ἡ δόξα, ἡ τέκμαρσις.

mutmaßlich δοκῶν, gew. durch Verben, *adv.* δοκούντως, ἐκ τῶν δοκούντων od. δοξάντων, ὡς εἰκάσαι, ὡς ἔοικεν, εἰκότως, ἐκ τῶν εἰκότων.

Mutter *f* **1.** ἡ μήτηρ, auch ἡ τεκοῦσα (j-s τινά), von der ~ her μητρόθεν, πρὸς μητρός, ~ werden τίκτειν παῖδα, übtr. (Urheberin) ἡ μήτηρ od. ὁ πατήρ, je nachdem das *subst.*, das als ~ von etw. bezeichnet wird, im Griech. *m* od. *f* ist. — **2.** (an der Schraube) τὸ περικόχλιον.

Mutterbeschwerden *f/pl.* τὰ ὑστερικὰ πάθη, eine Frau, die ~ hat ἡ ὑστερικὴ γυνή.

Mutterbruch *m* ἡ ὑστεροκήλη.

Mutterbruder *m* ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφός, ὁ μητράδελφος, ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος.

Mutterbrust *f* ἡ μάμμη.

Mütterchen *n* τὸ μητρίδιον, τὸ μητράριον, τὸ μαμμάριον, ἡ μαῖα, ein altes ~ τὸ γραΐδιον (γρᾴδιον).

Mutterflecken *m*, **-mal** *n* ὁ συγγενὴς σπίλος.

Mutterfreude *f* ἡ ἀπὸ τῶν τέκνων ἡδονή.

Mutterglück *n* ἡ εὐπαιδία, ἡ εὐτεκνία.

Mutterhals *m* (Hals der Gebärmutter) ἡ ἐναυλία.

Mutterherz *n* ἡ τῆς μητρὸς ψυχή.

Mutterkalb *n* ἡ δάμαλις (εως).

Mutterkrampf *m* ὁ τῆς μήτρας σπασμός.

Mutterkraut *n* τὸ παρθένιον.

Mutterlamm *n* ὁ, ἡ ἀμνός.

Mutterland *n* ἡ μητρίς (ίδος), ἡ μητρόπολις, gew. ἡ πατρίς (ίδος).

Mutterleib *m* ἡ κοιλία, ἡ μήτρα, von ~e an ἐκ κοιλίας μητρός, ἀπὸ πρώτης γενεᾶς, εὐθὺς γεννηθείς.

mütterlich 1. (der Mutter angehörend, von der Mutter herrührend, sie betreffend) μητρῷος, μητρικός, ὁ, ἡ, τὸ τῆς μητρός, von ~er Seite ἀπὸ od. πρὸς μητρός, μητρόθεν. — **2.** (nach Art der Mutter) ὥσπερ od. οἷα δὴ μήτηρ, zB. eine ~e Pflege θεραπεία οἷα μητρός.

Mutterliebe *f* ἡ φιλοστοργία, τὸ φιλότεκνον, τὸ φιλόστοργον.

mutterlos ἀμήτωρ (ορος), τῆς μητρὸς ἔρημος.

Muttermal *n* s. Mutterflecken.

Muttermilch *f* τὸ ἀπὸ τῆς μητρὸς γάλα (ακτος).
Muttermord *m* ἡ μητροκτονία, einen ~ begehen μητροκτονεῖν.
Muttermörder *m* ὁ μητροκτόνος, ὁ μητροφόνος, ὁ μητροφόντης, ὁ μητραλοίας.
Muttermund *m* eig. ὁ τῆς μητρὸς στόμα, (Öffnung der Gebärmutter) ἡ μήτρα, τὸ τῆς ὑστέρας στόμα.
mutternackt πάντων γυμνός od. ἔρημος.
Muttername *m* τὸ μητρὸς od. μητρῷον ὄνομα.
Mutterpech *n* τὸ μηκώνιον.
Mutterpferd *n* ἡ (θήλεια) ἵππος.
Mutterpflege *f* (von seiten der Mutter) ἡ παρὰ τῆς μητρὸς θεραπεία, (an der Mutter) ἡ τῆς μητρὸς θεραπεία.
Mutterschaf *n* ἡ οἶς (οἰός).
Mutterscheide *f* ὁ γυναικεῖος κολεός.
Mutterschmerz *m* ἡ ὠδίς (ῖνος).
Mutterschoß *m* ἡ τῆς μητρὸς κοιλία.
Mutterschwein *n* ἡ σῦς (υός), ἡ γρόμφις (εως).
Mutterschwester *f* ἡ τῆς μητρὸς ἀδελφή, ἡ μητράδελφος, ἡ τηθίς (ίδος).
Muttersprache *f* ἡ ἐγχώριος od. ἰδία γλῶττα.
Muttersprize *f* ὁ μητρεγχύτης.
Mutterstaat *f* (einer Kolonie) ἡ μητρόπολις, sonst ἡ πατρίς (ίδος).
Mutterstelle *f*: ~ bei j-m vertreten ἀντὶ μητρὸς εἶναί τινι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος ὥσπερ ἂν εἰ μήτηρ ἐπιμελοῖτο.
Mutterstimme *f* ἡ τῆς μητρὸς φωνή, οἱ τῆς μητρὸς λόγοι.
Mutterteil *n* τὰ μητρῷα, τὰ μητρόθεν παρειλημμένα.
Muttertreue *f* ἡ τῆς μητρὸς φιλοστοργία.
Mutterwitz *m* ὁ οἰκεῖος νοῦς, ἡ οἰκεία σύνεσις, ἡ ἔμφυτος od. φύσει κομψότης (ητος).
mutvoll s. mutig.
Mutwille *m* (Ausgelassenheit, Zügellosigkeit) ἡ ἀκολασία, (kindisches Wesen) ἡ παιδιά, (Übermut) ἡ ὕβρις, (jugendlicher Leichtsinn) ἡ νεότης (ητος), ~n treiben ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, ὑβρίζειν, νεανιεύεσθαι, μειρακιεύεσθαι, νεανισκεύεσθαι, seinen ~n an j-m auslassen ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα, ἀφυβρίζειν εἴς τινα, ἐφυβρίζειν τινί, aus ~ μετὰ παιδιᾶς, ἐκ περιουσίας.
mutwillig 1. ἀκόλαστος (2), ὑβριστικός, ἀσελγής, νεανικός, ~e Behandlung τὸ ὕβρισμα, ἡ ὕβρις, ~ sein ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, sich ~ betragen, ~ handeln μειρακιεύεσθαι, νεανιεύεσθαι. — 2. (vorsätzlich, absichtlich) ἑκών, ἑκούσιος. — 3. (unüberlegt) ἀλόγιστος (2). — 4. *adv.* (ohne Grund) εἰκῇ, ~ verlieren, preisgeben, aufopfern προΐεσθαι.
Mütze *f* ἡ μίτρα, ἡ κυνῆ (eig. von Hundefell, dann allg.).
Myriade *f* ἡ μυριάς (άδος).
Myrrhe *f* ἡ μύρρα, τὸ μύρον, ἡ σμύρνα.
Myrrhenöl *n*, -salbe *f* τὸ μύρον.
Myrte *f* ἡ μυρρίνη (μυρσίνη), ἡ μύρτος, von ~ μύρρινος (μύρσινος), μύρτινος.
myrtenähnlich, -artig μυρρινοειδής.
Myrtenbaum *m* ἡ μύρτος, ὁ μύρρινος.
Myrtenbeere *f* τὸ μύρτον, ἡ μυρτίς (ίδος), ἡ μυρρίνη.
Myrtenblatt *n* τὸ μύρρινον φύλλον.
Myrtengebüsch *n* αἱ μυρρίναι.
Myrtenhain *m* ὁ μυρρινών (ῶνος).
Myrtenkranz *m* ὁ μύρρινος στέφανος.
Myrtenlaub *n* ἡ μυρρίνη.
Myrtenmarkt *m* αἱ μυρρίναι.
Myrtenöl *n* τὸ μύρον.
Myrtensaft *m* τὸ μύρον.
Myrtenwald *m* ὁ μυρρινών (ῶνος).
Myrtenwein *m* ὁ μυρτίτης οἶνος.
Myrtenzweig *m* ἡ μύρτος.
Mysterien *f/pl.* αἱ τελεταί, τὰ μυστήρια, τὰ μυστικά, in die ~ einweihen μυεῖν τὰ μυστήριά τινα, μυστηριάζειν, in die ~ eingeweiht sein μεμυημένον εἶναι, zu den ~ vorbereiten μυσταγωγεῖν, Einweihung in die ~ ὁ μυστηριασμός, Vorbereitung zu den ~ ἡ μυσταγωγία, die ~ feiern τελεῖν τὰ μυστήρια.
mysterienartig, -haft μυστηριώδης.
mystisch μυστικός, μυστηρικός.
Mythe *f*, **Mythos** *m* ὁ μῦθος, τὸ μυθολόγημα, eine ~ erzählen μυθολογεῖν, eine ~ erdichten μυθοποιεῖν, einer ~ ähnlich μυθώδης.
Mythengeschichte *f* τὰ μυθικά.
mythisch μυθικός.
Mythologe *m* ὁ μυθολόγος.
Mythologie *f* ἡ μυθολογία, οἱ μῦθοι.
mythologisch μυθολογικός.

N

N *n* N, ν, τό νῦ (indekl.).
N. N. ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα.
Nabe *f* ἡ σῦριγξ (γγος), τὸ συρίγγιον, ἡ πλήμνη, ἡ χοινίκη.
Nabel *m* ὁ ὀμφαλός, τὸ τῆς γαστρὸς μέσον.
nabelähnlich, -artig, -förmig ὀμφαλώδης, ὀμφαλωτός.
Nabelbinde *f* τὸ ὀμφαλοῦ σπάργανον.
Nabelblatt *n* ἡ κοτυληδών (όνος).
Nabelbruch *m* ὁ ἐξόμφαλος.
Nabelgegend *f* τὸ ἐπομφάλιον.
Nabelknopf *m* τὸ ἀκρομφάλιον, τὸ ἀκρόμφαλον.
nabelrund ὀμφαλώδης, ὀμφαλωτός, ὀμφάλιος (2).
Nabelschnur *f*, -strang *m* τὸ ὀμφάλιον νεῦρον, ὁ ὀμφαλός, die ~ abschneiden τὸν ὀμφαλὸν ἀποτέμνειν.
Nabelverhärtung *f* τὸ πωρόμφαλον.
[1]**nach** 1. (örtl. zur Bezeichnung der Bewegung nach einem Orte hin) εἰς, ἐπί, πρός mit *acc.*, auch κατά mit *acc.*, der Richtung nach einem bestimmten Ziele hin (in der Richtung nach, auf) ἐπί mit *gen.*, bei Länder- und Städtenamen: εἰς mit *acc.*, doch stehen bei Städtenamen auch Akkusativformen mit dem Suffix δε, zB. ~ Korinth Κόρινθόνδε, ~ Megara Μέγαράδε, ~ Athen Ἀθήναζε, ~ Theben Θήβαζε (doch sind diese Formen gerade nicht häufig, gew. εἰς Κόρινθον usw.), ~ Hause οἴκαδε, doch auch εἰς und ἐπ' οἶκον, auch gebraucht man mit μετά zusammengesetzte Verben, zB. ~ j-m schicken μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, nach j-m od. etw. gehen μετέρχεσθαί τινα u. τι (s. d. betreffenden Verben). — 2. (zur Bezeichnung einer Folge im Raum od. Range) μετά mit *acc.*, unmittelbar ~ ἐκ. ἀπό mit *gen.*, ~einander ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἐν τῷ μέρει, ἀνά, κατά od. παρὰ μέρος. — 3. (zeitlich) μετά mit *acc.*, διά mit *gen.*, zB. ~ langer Zeit μετὰ πολὺν χρόνον, διὰ πολλοῦ χρόνου, oft stehen auch Partizipialkonstr., zB. ~ kurzer Zeit οὐ πολλοῦ χρόνου διαγενομένου, ~ Besiegung der Feinde τῶν πολεμίων νικηθέντων u. dgl., ~ und ~ κατὰ μικρόν, κατ' ὀλίγον, κατὰ βραχύ. — 4. (gemäß) κατά mit *acc.*, ἐκ mit *gen.*, zB. ~ meiner Ansicht ἐκ (seltener ἀπό) τῆς ἐμῆς γνώμης, ἐκ τῶν ἐμοὶ δοξάντων, ~ den Gesetzen κατὰ τοὺς νόμους, ~ Kräften κατὰ δύναμιν, ἐκ τῶν δυνατῶν. — 5. (in Ansehung) κατά mit *acc.* od. gewöhnlicher der bloße *acc.* (der Beziehung), zB. der Abstammung ~ τὸ γένος, der Gestalt ~ j-m ähnlich sein ὅμοιον εἶναί τινι τὸ εἶδος. — 6. bei musikalischen Instrumenten πρός u. ὑπό mit *acc.*, zB. ~ der Flöte πρὸς τὸν αὐλόν, ὑπὸ τὸν αὐλόν, ~ dem Takte ἐν ῥυθμῷ, μετὰ ῥυθμοῦ.
[2]**nach** *adv.* (im Ausruf), zB. mir ~! ἐμοὶ ἕπου od. ἕπεσθε.
Nachachtung *f* ἡ τήρησις, ἡ παρατήρησις, gew. durch Verben, zB. zu jedermanns ~ ἵνα oder ὅπως πᾶς τις τηρῇ (τηροίη) od. φυλάξῃ, ὅπως πᾶς τις οὕτω ποιῇ.

nachäffen j-m εἰκάζειν τινά (zur Verspottung), ζηλοτυπεῖν τινα.
nachäffend κακόζηλος (2).
Nachäffung *f* ἡ ζηλοτυπία, ἡ κακοζηλία.
nachahmen μιμεῖσθαί, ἀπομιμεῖσθαί (M.) τινα, χρῆσθαι παραδείγματί τινι (sich j-n zum Muster nehmen), ζηλοῦν τινα (nacheifern), ἀκολουθεῖν τινι (j-m in einer Handlungsweise folgen), leicht, schwer nachzuahmen εὐ-, δυσμίμητος (2).
Nachahmer *m* ὁ μιμητής, ὁ ζηλωτής, gew. *part.* der Verben, ein geschickter ~ von etw. μιμητικός τινος.
Nachahmerin *f* durch d. *part.* der Verben.
nachahmlich μιμητός.
Nachahmung *f* ἡ μίμησις, ἡ ζήλωσις, Darstellung durch ~ ἡ μίμησις (als Sache τὸ μίμημα), Gegenstand der ~ τὸ ζήλωμα, zur ~ geschickt μιμητικός.
Nachahmungssucht *f* ἡ ζηλοτυπία.
nachahmungswert, -würdig μιμητός, ζηλωτός, ζήλου ἄξιος.
Nacharbeit *f* τὸ ὕστερον γενόμενον ἔργον.
nacharbeiten (nach j-m arbeiten) διαδέχεσθαί (M.) τινα ἐργαζόμενον, ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ ἔργου τινός, (nachbessern) ἐπισκευάζειν, διεργάζεσθαι (M.), (nachholen, wiedereinbringen) ἐπανορθοῦν, (nach einem Muster arbeiten) χρῆσθαι τῷ ἔργῳ τινὸς παραδείγματι.
Nacharbeiten *n* ἡ ἐπισκευή, ἡ διόρθωσις.
nacharten j-m ὅμοιον γίγνεσθαί τινι, ὁμοιοῦσθαί (P.) τινι.
Nachbar *m* allg. ὁ πλησίον, ὁ πέλας, (Haus- u. Grenznachbar) ὁ γείτων (ονος), (Haus~) ὁ γείτων (ονος), ὁ πάρ-, πρόσοικος, (Grenz~) ὁ ὅμορος, ὁ πλησιόχωρος, ὁ ἀστυγείτων (ονος), j-s ~ sein allg. γειτνιάζειν, γειτονεῖν τινι, Haus~ sein πλησίον οἰκεῖν τινος, Grenz~ sein ὁμορεῖν τινι, Sitz~ sein παρακαθῆσθαί τινι, Tisch~ sein παρακατακλίνεσθαί (P.) τινι.
Nachbarin *f* ἡ πέλας, ἡ πλησίον usw., s. Nachbar.
Nachbarland *n* ἡ ὅμορος γῆ od. χώρα.
nachbarlich ὁ, ἡ, τὸ πλησίον usw., s. Nachbar.
Nachbarschaft *f* 1. ἡ γειτονία, ἡ γειτνίασις, ἡ γειτόνησις (das Benachbartsein), ἡ ὁμόρησις (Grenz~), in der ~ πλησίον, ἐν γειτόνων, aus der ~ ἐκ γειτόνων. — 2. (die Nachbarn) s. Nachbar.
Nachbarstaat *m*, **-stadt** *f* ἡ πάροικος, γείτων od. πλησιόχωρος πόλις.
Nachbarvolk *n* τὸ ὅμορον ἔθνος.
Nachbau *m* τὸ προσ-, ἐπῳκοδομημένον.
nachbauen (nach andern) ὕστερον οἰκοδομεῖν, (noch hinzu) προσ-, ἐποικοδομεῖν, ἐπισκευάζειν.
nachbedacht: ~ klüger gedacht (Sprichw.) αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι, vorgetan und ~ hat manchem schon groß Leid gebracht (Sprichw.) αἱ ὑστεροβουλίαι οὐκ ἀμείνονες, κακὸν τὸ ὑστεροβουλεῖν.
nachbekommen ὕστερον λαμβάνειν, προσλαμβάνειν, ἐπιγίγνεταί τινί τι.
nachbellen ὄπισθεν ὑλακτεῖν, ἀνθυλακτεῖν.
nachbessern ἐπι-, διασκευάζειν, διορθοῦν.
nachbeten (ein Gebet) συνεπεύχεσθαι (M.), übtr. j-m etw. ~ εἰκῇ ὁμολογεῖν od. τὰ αὐτὰ λέγειν τινί.
nachbezahlen ἐπικαταβάλλειν, προσκαταβάλλειν, προσκατατιθέναι.
Nachbild *n* τὸ μίμημα, τὸ ἀπομίμημα, τὸ ἀπείκασμα, τὸ ὁμοίωμα, ἡ εἰκών (όνος).
nachbilden μιμεῖσθαι, ἀπομιμεῖσθαι (M.), ἀπεικάζειν, ὁμοιοῦν, ἀφομοιοῦν, ὑποτυποῦν, genau ~ ἐξεικάζειν.
Nachbildner *m* ὁ μιμητής.
Nachbildung *f* ἡ μίμησις, ἡ ἀπομίμησις, ἡ εἰκασία, ἡ ἀπεικασία (als Handlung), τὸ ἀπομίμημα, τὸ ἀπείκασμα (als Sache).
nachbleiben ὑπομένειν, λείπεσθαι, κατα-, ὑπολείπεσθαι (P.), λοιπὸν od. ὑπόλοιπον εἶναι.
nachblicken ἀποβλέπειν εἴς τινα.
nachbrechen *intr.* ὕστερον ῥήγνυσθαι, ἐπικαταρρήγνυσθαι (P.).
nachbringen ὕστερον προσάγειν, μετάγειν, φέρειν ὑπολελειμμένον τι.
nachdem 1. *conj.* ἐπεί, ἐπειδή mit *ind.* und in indirekter Rede mit *opt.*, (mit Rücksicht auf die Zukunft) ἐπάν, ἐπειδάν mit *conj.*, in den meisten Fällen durch Partizipialkonstr. — 2. *adv.* (nachher) ὕστερον, μετὰ ταῦτα, je ~ ὡς δή, ὥσπερ, καθάπερ, καθά, καθ᾽ ὅσον, ᾗ, auch durch die *prp.* ἐκ mit *gen.* od. κατά mit *acc.*, zB. je ~ die Lage ist ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τοῦ καιροῦ, je ~ die Naturen sind κατὰ τὰς φύσεις.
nachdenken διανοεῖσθαί (P.), συννοεῖν (u. M.) τι, λογίζεσθαί (M.) τι u. περί τινος, ἐνθυμεῖσθαι (P.) περί τινος, εἰς ἐπίνοιαν ἰέναι, ἐπίνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, μελετᾶν τι, φροντίζειν περί τινος, σκοπεῖν u. σκέπτεσθαί (M.) τι u. περί τινος.
Nachdenken *n* ἡ διά-, ἐπίνοια, ἡ σκέψις, ἡ μελέτη, ὁ λογισμός, ἡ φροντίς (ίδος) u. d. *subst. inf.* d. vorh. Verben.
nachdenkend σύννους od. d. *part.* der Verben.
nachdenklich φροντιστικός, διανοητικός, γνωμονικός, σύννους.
Nachdenklichkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*
nachdrängen ἐπι-, ἐγκεῖσθαι (ὄπισθεν).
nachdringen ἐπακολουθεῖν.
Nachdruck *m* 1. (das Nachgedruckte) τὸ ἀπομίμημα, τὸ ἀπόγραφον (neugr. τὸ ἀνατύπωμα, τὸ μετατύπωμα). — 2. (das Nachdrucken eines Buches) ἡ ἀνατύπωσις, ἡ μετατύπωσις (neugr.). — 3. (Kraft) ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ἐνέργεια, τὸ βάρος, ἡ ἐμβρίθεια, (beim Sprechen) ὁ τόνος, ~ der Worte ἡ τῶν λόγων ἔμφασις od. δεινότης (ητος), mit ~ καρτερῶς, δεινῶς, ἐρρωμένως, ~ haben δύναμιν ἔχειν, δυνατὸν εἶναι, mit ~ reden δεινῶς λέγειν, mit dem gehörigen ~ lesen od. sprechen ἀναγιγνώσκειν oder διελθεῖν τι ἐν ἤθει πρέποντι, ohne ~ οὐδὲν ἦθος ἐνσημαινόμενον, eine Rede ohne ~ ψυχρὸς λόγος.
nachdrucken ἀνα-, μετατυποῦν, ἀπομιμεῖσθαι (M.).
Nachdrucken *n* ἡ ἀνα-, μετατύπωσις, ἡ ἀπομίμησις.
nachdrücken κατεπείγειν, ἐπι-, ἐγκεῖσθαι.
nachdrücklich, nachdrucksvoll βαρύς, καρτερός, ἐνεργής, ἐμβριθής, δεινός, (bsd. von der Rede) ἐμφατικός, j-m ~ bedeuten ἐπισκήπτειν τινί mit *inf.*
Nacheifer *m* ὁ ζῆλος, ἡ ζήλωσις, ἡ ἅμιλλα, ἡ φιλοτιμία.
Nacheiferer *m* ὁ ζηλωτής od. *part.* der folg. Verben.
nacheifern ζηλοῦν τινα, ζηλοτυπεῖν τινα, ἐφάμιλλον γίγνεσθαί τινος, einer Sache φιλοτιμεῖσθαι (P.) περί τινος, εἴς τι od. πρός τι, ἐφίεσθαί τινος, ἀντέχεσθαί τινος, θηρᾶν τι, διώκειν τι.
Nacheiferung *f* ὁ ζῆλος, ἡ ζήλωσις, ἡ ζηλοτυπία, ἡ φιλοτιμία.
nacheilen j-m διώκειν, καταδιώκειν τινά.
nacheinander ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἄλλος μετ᾽ ἄλλον od. ἐπ᾽ ἄλλῳ, συνεχῶς.
nachempfinden (hinterher) ὕστερον αἰσθάνεσθαι, (dasselbe wie ein anderer empfinden) συναισθάνεσθαί τινί τι.
Nachempfindung *f* ἡ συναίσθησις.
Nachen *m* ἡ σκάφη, τὸ σκάφος, ἡ κύμβη, ὁ φάσηλος.
nachenartig, -förmig σκαφοειδής.
Nachernte *f* ἡ σταχυολογία, ~ halten σταχυολογεῖν, ἐπικαρπολογεῖσθαι (M.).
nacherzählen ἐπιδιηγεῖσθαι (M.).
Nacherzählung *f* ἡ ἐπιδιήγησις.
nachessen ἐπεσθίειν.
Nachessen *n* τὸ δευτεραῖον ἔδεσμα, τὸ παρόψημα, τὸ παροψώνημα.
Nachexistenz *f* ἡ μεθύπαρξις.
nachexistieren μεθυπάρχειν.
nachfahren *trans.* j-m etw. κομίζειν μετά τινα, ὄπισθεν προσκομίζειν, *intr.* ἀκολουθεῖν τινι.
nachfallen ἐπικαταπίπτειν, ἐπικατα-, προσκαταφέρεσθαι (P.).
Nachfeier *f* τὰ δεύτερα ἱερά.
nachfliegen πετόμενον διώκειν.
nachfliehen φεύγειν μετά τινα.
nachfließen ἐπιρρεῖν.
Nachfolge *f* ἡ ἀκολουθία, ἡ ἀκολούθησις, (in einem Amte) ἡ διαδοχή, (in einer Sache) ἡ μίμησις, s. Nachahmung.

nachfolgen j-m ἀκολουθεῖν, ἐπ-, παρ-, συνακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαί, ἐφέπεσθαί τινι, (in einem Amte) διαδέχεσθαί (M.) τινα, (in einer Sache) μιμεῖσθαι (M.).
Nachfolger *m* ὁ ἀκόλουθος, (in einem Amte) ὁ διάδοχος od. d. *part.* der Verben.
Nachfolgerin *f* durch d. *part.* der Verben.
nachfordern προσαιτεῖν (u. M.) τι.
nachformen ὑποτυποῦν, ἀπεικάζειν. s. nachbilden.
nachforschen ἐρευνᾶν, ἐξερευνᾶν, ζητεῖν, ἐξετάζειν, πυνθάνεσθαι, δια-, ἐκπυνθάνεσθαι (bei j-m παρά τινος, etw. τι u. περί τινος).
Nachforscher *m* ὁ ζητητής, ὁ ἐρευνητής, gew. *part.*
Nachforschung *f* ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέτασις.
Nachfrage *f* ἡ ἐρώτησις, ἡ πύστις (als Handlung), τὸ ἐρώτημα (als Sache), eine ~ halten ἐρώτησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος. [τι od. παρά τινός τι.]
nachfragen bei j-m ζητεῖν, ἐρωτᾶν, πυνθάνεσθαί τινά
nachführen ὄπισθεν κομίζειν oder προσκομίζειν (zu Wagen), μετ-, ἐπάγειν (an der Hand).
nachfüllen ἐπεγχεῖν.
nachgaffen κεχηνότα προσορᾶν od. διαθεᾶσθαι (M.), j-m κεχηνότα ἀποβλέπειν εἰς od. πρός τινα.
nachgeben I *trans.* 1. (dazu geben) προσδιδόναι, προστιθέναι, ἐπιβάλλειν. — II *intr.* 2. (weichen, sich fügen) εἴκειν, ὑπείκειν, ὑφίεσθαι, ἐνδιδόναι, ὑποκατακλίνεσθαι (P.), j-s Wünschen ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, j-s Vorstellungen ~ πείθεσθαί (P.) τινι, j-s Ansicht od. Meinung ~ παρα-, συγχωρεῖν τινι. — 3. (nachstehen) οὐδενὸς ἥττω εἶναί τι, οὐδενὸς ὕστερον εἶναί τινι.
Nachgeben *n* ἡ ἔνδοσις, ἡ ὕπειξις, ἡ συγ-, παραχώρησις, gew. durch Verben.
nachgebildet ἀντίμιμος (2).
nachgeboren ἐπιγενόμενος, ὀψίγονος (2). [λόχια.]
Nachgeburt *f* τὰ ὕστερα, τὰ δεύτερα, τὸ χόριον, τὰ
nachgehen 1. (folgen) ἕπεσθαί, ἀκολουθεῖν τινι, διώκειν τινά, (aufspüren) ἰχνεύειν τι. — 2. (sich um etw. bemühen) διώκειν τι, σπουδάζειν περί τι, εἰς od. πρός τι, περί τινος od. ἐπί τινι, τρέπεσθαι (M.) πρός τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) u. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, einem Berufe ~ σπουδάζειν περὶ τὰ δέοντα, der Arbeit ~ τρέπεσθαι πρὸς τὰ ἔργα.
Nachgericht *n* (Nachtisch) τὰ τραγήματα.
Nachgeschmack *m* τὸ κατὰ τὴν γλῶτταν od. ἐν τῇ γλώττῃ ὑπολειφθὲν ἐκ τῆς γεύσεως od. μετὰ τὴν γεῦσιν, einen üblen ~ haben ὑπολείπειν τι ἀηδὲς od. δυσχερὲς κατὰ τὴν γλῶτταν.
nachgiebig ὑπεικτικός, συγχωρητικός, ἐπιεικής, εὔκολος (2), εὐπειθής, πρᾷος, ὑγρός, μαλακός, οὐκ αὐθάδης, ~ sein od. sich erweisen s. nachgeben.
Nachgiebigkeit *f* ἡ ὕπειξις, ἡ ἐπιείκεια, ἡ εὐκολία, ἡ εὐπείθεια, ἡ μαλακία, ἡ πρᾳότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.* [εγχεῖν.]
nachgießen ἐπεγχεῖν, προσεγχεῖν, προσεπιχεῖν, μετ-
nachgraben ὀρύττοντα od. σκάπτοντα ζητεῖν τι, ὀρύττειν, ἐξορύττειν.
Nachgraben *n*, **Nachgrabung** *f* durch Verben.
nachgrübeln ἐξερευνᾶν, μεριμνᾶν, μελετᾶν, ἐκμελετᾶν, ἐκλογίζεσθαί (M.) τι, φροντίζειν περί τινος.
Nachgrübeln *n* ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μελέτη, ἡ μέριμνα, gew. durch Verben.
Nachguß *m* (das Nachgeschüttete) τὸ ἐπεγχεόμενον, τὸ ἐπεγκεχυμένον, (späterer Metallguß) τὸ δεύτερον χώνευμα.
Nachhall *m* ἡ ἠχώ (οῦς), τὸ ἀπήχημα.
nachhallen ἠχεῖν, ἀντ-, ἀπηχεῖν.
Nachhallen *n* ἡ ἀντ-, ἀπήχησις, besser durch Verben.
nachhaltig δι-, ἐξ-, ἐπαρκής, ~ sein δι-, ἐξ-, ἐπαρκεῖν.
Nachhaltigkeit *f* ἡ βεβαιότης (ητος), siehe Dauer.
nachhangen einer Sache διδόναι ἑαυτόν τινι, ἐνδιδόναι τινί, πρός od. εἰς τι, ὅλον εἶναι περί τι u. πρός τινι, ἀντέχεσθαί (M.) τινος, διάγειν oder διατελεῖν ποιοῦντά τι, μάλιστα ἐπιτηδεύειν τι, seinen Gedanken ~ διατελεῖν (διάγειν) μεριμνῶντα, σύννουν εἶναι, seinem Schmerz ~ ἐνδιδόναι λύπῃ, seinen Lüsten ~ χαρίζεσθαι (M.) ταῖς ἐπιθυμίαις.
Nachhauseweg *m* ἡ οἴκαδε od. ἐπ' οἴκου ὁδός.
nachhelfen j-m βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι, συνεργεῖν, συλλαμβάνειν τινί, einer Sache ἐπικουφίζειν, προάγειν u. προβιβάζειν τι.
nachher εἶτα, ἔπειτα, ὕστερον, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), bald oder kurz ~ ὀλίγον oder οὐ πολὺ oder οὐ πολὺν χρόνον od. βραχεῖ ὕστερον, lange ~ πολλῷ ὕστερον, wenige Tage ~ ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον, am Tage ~ τῇ ὑστεραίᾳ, durch Zssg mit μετά, z. B. ~ einsehen μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν.
nachherig ὕστερον γενόμενος, ἐπιγιγνόμενος, ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ὕστερος.
nachheulen (hinter j-m her) ὀλολυγῇ προπέμπειν τινά, (einem Heulenden nachahmen) ὀλολύζοντα μιμεῖσθαί τινα.
Nachhilfe *f* ἡ βοήθεια, τὸ βοήθημα, ἡ ἐπικουρία.
nachhinken (hinkend nachfolgen) χωλὸν od. χωλεύοντα ἕπεσθαί τινι, (einem Hinkenden nachahmen) μιμεῖσθαι (M.) χωλεύοντά τινα. [ἐπανορθοῦν.]
nachholen προσεπάγειν, etw. Versäumtes ~ ἀναπληροῦν,
Nachhut *f abstr.* ἡ ὀπισθοφυλακία, *concr.* οἱ ὀπισθοφύλακες, οἱ ὄπισθεν, οἱ ἐπίτακτοι, ἡ οὐρά, die ~ bilden, befehligen ὀπισθοφυλακεῖν, Führer der ~ ὁ οὐραγός. [μεῖν τινος.]
nachjagen διώκειν, θηρᾶν τι, ἐφίεσθαί (M.), ἐπιθυ-
nachkeimen ἐπιβλαστάνειν.
Nachkeimen *n* ἡ ἐπιβλάστησις.
Nachklang *m* ἡ ἀπήχησις, τὸ ἀπήχημα (letzteres auch bildlich), einen ~ geben ἀπηχεῖν.
nachklatschen ἐπικροτεῖν.
nachklettern ἀναρριχᾶσθαι (M.) κατόπιν τινός.
nachklingen ἀπηχεῖν, es klingt etw. lange nach μακρὸν τὸν φθόγγον ἀποτείνει τι, es klingt mir etw. in den Ohren nach ἔναυλόν ἐστί μοί τι.
Nachkomme, Nachkömmling *m* ὁ (ἡ) ἔκ-, ἀπό-, ἔγγονος, ὁ ἐπιγιγνόμενος, τὸ γέννημα, im *pl.* auch οἱ ὕστερον γιγνόμενοι, οἱ ἔπειτα od. ὕστερον ἐσόμενοι, ein ~ j-s ἔκγονος od. παῖς τινος, ὁ ἔχων τὴν γενεὰν ἀπό od. ἔκ τινος, ohne ~n ἄπαις (ἄπαιδος).
nachkommen 1. (hinter j-m) ὄπισθεν ἔρχεσθαί τινος, ἀκολουθεῖν, ἐπακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαί τινι, ὕστερον ἔρχεσθαί τινος (von Personen), προσάγεσθαι, προσκομίζεσθαι (P.) ὕστερον (von Sachen), ~ lassen μεταπέμπεσθαι, ἐπιμεταπέμπεσθαι (M.). — 2. j-m ~ (ihn einholen) καταλαμβάνειν τινά. — 3. j-m in etw. ~ (ihm gleichkommen) ἰσοῦν, ἐξισοῦν τινά τινι od. τι, einem Befehle ~ πράττειν od. περαίνειν τὸ προσταχθὲν od. προστεταγμένον, seiner Pflicht ~ πράττειν τὰ προσήκοντα od. τὰ δέοντα.
Nachkommenschaft *f* οἱ ἐπιγιγνόμενοι, οἱ ἀπόγονοι, οἱ ἔπειτα γιγνόμενοι, οἱ παῖδες, τὸ γένος, j-s ~ οἱ ἀπό τινος u. ä., s. Nachkomme; eine zahlreiche ~ haben παῖδας ἔχειν od. καταλείπεσθαι (M.) πολλούς.
nachkönnen (folgen können) οἷόν τ' εἶναι ἕπεσθαι oder ἀκολουθεῖν, nicht ~ λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαί (P.) τινος.
Nachkost *f* τὰ τραγήματα, τὰ τρωγάλια, τὰ πέμματα.
nachkriechen μεθέρπειν.
Nachkur *f* ἡ ἐπιθεραπεία, j-m eine ~ verordnen ἐπιθεραπεύειν τινά, eine ~ gebrauchen ἐπιθεραπεύεσθαι (P.).
Nachlaß *m* τὰ καταλελειμμένα od. καταλειφθέντα χρήματα, ὁ καταλελειμμένος κλῆρος.
nachlassen I *trans.* 1. (hinterlassen) καταλείπειν (u. M.), die nachgelassenen Kinder οἱ περιγενόμενοι παῖδες. — 2. (locker lassen) χαλᾶν, ἀνα-, ἀπο-, ἐπιχαλᾶν, ἀν-, ὑφιέναι. — 3. (gestatten) ἐφιέναι, ἐπιτρέπειν, χαρίζεσθαι (M.). — 4. (erlassen) ὑφίεσθαι (M.), συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, ἐν-, παρενδιδόναι τινί τι, συγχωρεῖν τινί τι. — II *intr.* 5. ὑφίεσθαι, λωφᾶν,

παύεσθαι, ἀναπαύεσθαι (M.), die Krankheit läßt nach λωφᾷ od. παρακμάζει ἡ νόσος. im Zorn ~ ἀνιέναι τῆς ὀργῆς. im Fleiß ~ ὑφίεσθαι τῆς σπουδῆς, der Wind läßt nach παύεται ὁ ἄνεμος. nicht ~ etw. zu tun οὐ παύεσθαι, διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διαμένειν od. διάγειν ποιοῦντά τι.

nachlässig ἐλλιπής (der mit seinem Tun im Rückstande bleibt), ἀνειμένος, μεθήμων (fahrlässig), ἀμελής, ὀλίγωρος (2, ohne Sorgfalt), ῥᾴθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2, leichtfertig), μαλακός (schlaff), (von Sachen) οὐκ ἀκριβής, σεσυρμένος, ~e Schrift ἐπισεσυρμένα γράμματα, ~ sein b. *adj.* mit εἶναι od. ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳθύμως ἔχειν, καταβλακεύεσθαι (M.), in etw. ~ sein ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος.

Nachlässigkeit *f* ἡ ἄνεσις, ἡ μεθημοσύνη, ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ῥᾳθυμία.

Nachlassung *f* ἡ ἄν-, ὕφεσις, ἡ χάλασις, gew. durch Verben.

nachlaufen j-m μετατρέχειν, διώκειν, καταδιώκειν τινά, bildl. μετέρχεσθαι (-ιέναι) τινα u. τι, οὐκ ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, ἔχεσθαί τινος, διώκειν und θηρᾶν τι.

Nachläufer *m* ὁ ἀκόλουθος.

nachleben 1. (in der Lebensweise) ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον od. τὴν δίαιταν πρός τι, διοικεῖν τὸν βίον κατά od. πρός τι, einer Vorschrift u. dgl. ~ πείθεσθαι, πειθαρχεῖν τινι. — 2. (später leben, zB. von den Werken j-s) μένειν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, seiner Pflicht ~ πράττειν τὰ προσήκοντα od. τὰ δέοντα.

nachlegen προστιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν τινί τι.

Nachlese *f* ἡ σταχυολογία, ~ halten καλαμᾶσθαι, ἀνακαλαμᾶσθαι (M.), σταχυολογεῖν, ἐπικαρπολογεῖσθαι (M., auch bildl.), (im Weinberge) ἐπιφυλλίζειν.

nachlesen s. Nachlese halten unter Nachlese; (nachschlagen und lesen) ἀναγιγνώσκειν.

Nachlesen *n* ἡ ἀνάγνωσις.

nachliefern ὕστερον παρέχειν, πορίζειν, ἀποστέλλειν od. ἀποπέμπειν.

nachmachen (nachahmen) μιμεῖσθαι, ἀπομιμεῖσθαι (M.), (verfälschen) παραποιεῖν (u. M.), ὑποποιεῖσθαι (M.), παρασχηματίζειν, ὑποβάλλειν, κιβδηλεύειν, nachgemacht ὑποβολιμαῖος, ἀδόκιμος (2), κίβδηλος (2), (von Münzen) παρακεκομμένος, παράσημος (2).

Nachmachen *n* ἡ μίμησις, ἡ ἀπομίμησις, ἡ παραποίησις, ἡ ὑποβολή, ἡ κιβδηλεία, s. die Verben.

nachmalen ἀπογράφειν, ἀπεικάζειν γραφῇ, ἀπομιμεῖσθαι (M.).

nachmalig ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ἐπιγιγνόμενος, ἑπόμενος.

nachmals ὕστερον, μετὰ ταῦτα, χρόνῳ ὕστερον, εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα.

nachmarschieren πορεύεσθαι (P.) ὄπισθεν od. κατόπιν τινός, ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν.

nachmessen ἀναμετρεῖν (u. M.), πάλιν od. αὖθις μετρεῖν.

Nachmittag *m* ἡ δείλη.

nachmittägig δειλινός.

nachmittags περὶ od. ἀμφὶ δείλην.

Nachmittagsbrot *n* (Vesperbrot) τὸ δειλινόν.

Nachmittagsschlaf *m* ὁ δειλινὸς ὕπνος.

Nachmittagsstunde *f* ἡ δειλινὴ ὥρα.

Nachmittagszeit *f* ἡ δείλη.

nachmüssen (j-m folgen müssen) δεῖν ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, ἀκολουθεῖν τινι.

nachnehmen προσλαμβάνειν.

Nachopfer *n* τὸ ἐπιτελέωμα.

nachopfern ἐπιθύειν (u. M.), ὕστερον θύειν, ἐπιτελεοῦν.

Nachopfern *n* ἡ ἐπιτελέωσις.

nachpfeifen (nachahmend) μιμεῖσθαι (M.) τινα συρίττοντα, (hinterdrein) κατασυρίττειν τινὸς ἀπελθόντος, ἐπιθορυβεῖν πρὸς τὸν ἀπερχόμενον, συρίττειν τινὰ ἀπιόντα.

nachpflanzen ὕστερον φυτεύειν, ἐπιφυτεύειν.

nachprägen παρακόπτειν, παραχαράττειν, ἀπεικάζειν τῇ κοπῇ od. χαράξει (mit dem Nebenbegriff des Falschen).

nachprüfen: e. Rechnung ~ s. nachrechnen.

nachrechnen ἀναλογίζεσθαι (M.), (eine Rechnung prüfen) ἐξετάζειν τοὺς λογισμούς.

Nachrede *f* (Schlußrede) ὁ ἐπίλογος, (Ruf) ἡ φήμη, ἡ δόξα. üble ~ ἡ κακή od. αἰσχρὰ δόξα, ἡ ἀδοξία, ἡ κακολογία, ἡ διαβολή, j-n in üble ~ bringen bei j-m διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, in übler ~ sein κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν.

nachreden 1. (etw. von einem reden) λέγειν περί τινος, j-m Böses ~ κακῶς λέγειν od. ἀγορεύειν τινά, κακολογεῖν, κακηγορεῖν, διαβάλλειν τινά, j-m gutes ~ εὖ od. καλῶς λέγειν τινά, εὐλογεῖν, ἐπαινεῖν τινα. — 2. (im Reden nachahmen) μιμεῖσθαι (M.) τινα λέγοντα. — 3. (wiederholen, was man von andern gehört hat) ἀκοῇ εἰδότα λέγειν τι, παραλαβόντα, μαθόντα od. πυθόμενον παρ' ἄλλων λέγειν τι.

nachreifen ὕστερον πεπαίνεσθαι (P.).

nachreisen ἕπεσθαι πορευομένῳ τινί, διώκειν πορευόμενόν τινα, πορεύεσθαι (P.) ὄπισθεν oder κατόπιν τινός.

nachreißen *trans.* ἐπισπᾶν (u. M.), ἐφέλκειν, *intr.* ῥήγνυσθαι (P.) ἐπὶ πλέον.

nachreiten διώκειν τινὰ ἀφ' ἵππου.

nachrennen μετατρέχειν, μεταθεῖν, μεθορμᾶν, μεθορμᾶσθαι (P.), δρόμῳ διώκειν.

Nachricht *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία, häufig durch *part.*, zB. auf die ~ hiervon τούτων ἀγγελθέντων, ταῦτα ἀκούσας, j-m eine ~ bringen ἀγγελίαν φέρειν τινί, ἀπαγγέλλειν τι πρός τινα, ich erhalte eine ~ ἀγγελία φέρεταί μοι, ἀγγέλλεταί, ἀπαγγέλλεταί μοί τι, πυνθάνομαί τι, eine ~ empfangen od. gehört haben πυθόμενον od. ἀκοῇ εἰδέναι τι, ~en einziehen πυνθάνεσθαι, von j-m τινα, τινος od. παρά τινος, von j-m über etw. τι παρά τινος, es kommt die ~, daß etw. geschieht ἀγγέλλεταί τι γιγνόμενον.

Nachrichter *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος.

nachringen einer Sache ἀγωνίζεσθαι (M.) mit *inf.*, ἐφίεσθαί τινος, διώκειν τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) πρός τι.

nachrollen *trans.* ἐπικυλίνδειν, *intr.* ἐπικυλίνδεσθαι (P.), κυλινδόμενον ἐπιφέρεσθαι (P.).

nachrücken *trans.* ἐπικινεῖν, κινοῦντα προσεπάγειν, *intr.* χωρεῖν μετά τινα, πορευόμενον ἀκολουθεῖν od. ἐπακολουθεῖν, (von Truppen) προσάγειν.

Nachruf *m*: j-m einen ~ widmen ἔπαινον λέγειν ἐπί τινι ἀποθανόντι.

Nachruhm *m* ἡ καταλελειμμένη od. παρὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις δόξα, auch bloß ἡ μνήμη, ἡ φήμη.

nachrühmen j-m etw. ἐπαινεῖν τί τινος od. τινά τινος.

nachsäen ἐπισπείρειν.

Nachsäen *n* ἡ ἐπισπορά.

nachsagen s. nachreden.

nachsalzen προσεπιβάλλειν ἅλας.

nachsammeln ἐπισυλλέγειν.

Nachsatz *m* ἡ ἀπόδοσις, τὰ ἑπόμενα, ohne ~ ἀνανταπόδοτος (2).

nachschallen ἀπ-, ἀντηχεῖν.

nachschauen ἀποθεᾶσθαί (M.) τι, ἀναβλέπειν πρός τι, ἀποβλέπειν πρός od. εἴς τι.

nachschicken μετα-, προσ-, ἐπιπέμπειν, heimlich ~ ὑποπέμπειν, j-m einen Auftrag ~ προσεπιστέλλειν τινί τι.

nachschieben ἐπ-, προωθεῖν, προκινεῖν.

nachschießen I *trans.* 1. Geld ~ πρὸς τοῖς δεδομένοις ἄλλα διδόναι χρήματα, προσαναλίσκειν χρήματα, (um eine Summe zu ergänzen) πληροῦν, ἀπο-, συμπληροῦν τὸν ἀριθμὸν ἀργυρίου. — II *intr.* 2. j-m mit dem Bogen ~ τοξεύειν ἐπί od. εἴς τινα ἀπιόντα od. φεύγοντα, κατατοξεύειν φεύγοντά τινα. — 3. hinter j-m herstürzen, herfallen ἐπι-, κατα-, προσκαταφέρεσθαι (P.). — 4. (nachsprossen, von Pflanzen) ἐπι-, ὑπο-, ὑπεκβλαστάνειν.

Nachschießen *n* durch Verben.

nachschiffen j-m (verfolgend) πλέοντα διώκειν τινά, ἐπιπλεῖν τινι, (nach j-m absegeln) ὕστερον ἐκπλεῖν, ἀποπλεῖν μετά τινα.

nachschlagen (von Münzen) παρακόπτειν, παραχαράττειν, in einem Buche ~ βιβλίον ἀνελίττειν, *intr.* (nacharten) ὅμοιον γίγνεσθαι, ὁμοιοῦσθαι (P.).

nachschleichen ἐφ-, μεθ-, ὑφέρπειν.

nachschleppen *trans.* ἐφέλκειν, ἐπισύρειν, nach sich schleppen das M., *intr.* ἐπισύρεσθαι, ἐφέλκεσθαι (P.).

Nachschleppen *n* ὁ ἐπισυρμός.

Nachschlüssel *m* ἡ ἀντίκλεις (ειδος), τὸ ἀντίκλειθρον, τὸ ψευδοκλείδιον, ἡ κλεὶς (ειδός) παραπεποιημένη.

nachschmecken nach etw. ὑπολείπειν τι κατὰ τὴν γλῶτταν od. ἐν τῇ γλώττῃ.

nachschneiden τέμνειν πάλιν od. αὖθις, (durch Schneiden nachbilden) τέμνοντα ἀπεικάζειν.

nachschreiben (nach einem Muster) ἀπογράφειν, μιμεῖσθαι (M.) τῇ γραφῇ, (nach einem Diktate) γράφειν, ὑπογράφειν, παραλαβόντα γράφειν τὰ ὑπό τινος λεγόμενα.

Nachschreiber *m* ὁ ὑπογραφεύς od. *part.* der Verben.

Nachschrift *f* ὁ ἐπίλογος, τὸ παράγραμμα, (Zusatz) ἡ προσθήκη, eine ~ machen προσπαραγράφειν τι.

Nachschuß *m* ἡ ἐπίδοσις, ἡ ἐπιφορά, ἡ προσκαταβολή, τὸ προσκατάβλημα.

nachschütten ἐπεγχεῖν, προσεπιχεῖν.

Nachschwarm *m* ὁ δεύτερος od. ἐπιγενόμενος ἑσμός.

nachschwimmen ἕπεσθαι νηχόμενον.

nachsegeln ἐπιπλεῖν, ἕπεσθαι πλέοντα.

nachsehen eig. ἀποθεᾶσθαι (M.) τινα, ἀποβλέπειν εἴς, πρός τινα od. τι, ἀναβλέπειν εἴς od. πρός τινα (τι), (untersuchen) σκοπεῖν, κατασκοπεῖν, ἐξετάζειν, j-m etw. ~ συγγιγνώσκειν τινί τι, συγχωρεῖν τινί τι, περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι, ἀφιέναι τινί τι, in einem Buche ~ ἀνελίττειν βιβλίον.

Nachsehen *n* ἡ ἐπίσκεψις, gew. durch Verben.

nachsenden s. nachschicken.

nachsetzen j-m διώκειν, μετα-, καταδιώκειν τινά, ἐπικεῖσθαί τινι, j-m ~ lassen πέμπειν τοὺς διωξομένους τινάς, der Ordnung nach παρατάττειν ἐφεξῆς, ὑποτάττειν, ἐπιβάλλειν, dem Range, dem Werte nach ὕστερον ποιεῖσθαι (M.) τί τινος, ἐν ὑστέρῳ τίθεσθαί τί τινος, ὕστερον od. δεύτερον νομίζειν oder ἄγειν od. ποιεῖν τινά τινος, δεύτερα διδόναι od. νέμειν τινί τινος, καταφρονεῖν oder ὀλιγωρεῖν τινος πρός τι, alles dem einen ~ πάντα πάρεργα νομίζειν πρὸς τοῦτο.

Nachsetzen *n* ἡ δίωξις, ὁ διωγμός, τὸ δίωγμα, ἡ μεταδίωξις, gew. durch Verben.

Nachsetzung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ὀλιγωρία.

Nachsicht *f* ἡ συγγνώμη, ἡ συγχώρησις, ἡ ἐπιείκεια, ἡ πρᾳότης (ητος), mit j-m ~ haben συγγνώμην ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) τινι (in od. bei etw. τινος).

nachsichtig συγγνώμων, συγγνωμονικός, ἐπιεικής, πρᾷος, ~ sein εὐγνωμονεῖν, ἐπιεικείᾳ χρῆσθαι πρός τινα.

nachsingen συνᾴδειν, (j-s Gesang nachahmen) μιμεῖσθαι (M.) τινα ᾄδοντα.

nachsinken συγκαταπίπτειν, συγκαταφέρεσθαι (P.).

nachsinnen σκοπεῖν, σκέπτεσθαι, διασκέπτεσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.), φροντίζειν, μεριμνᾶν, μελετᾶν, ζητεῖν, ἐνθυμεῖσθαι (P.), λογισμὸν ποιεῖσθαι (P.).

Nachsinnen *n* ἡ μελέτη, ἡ φροντίς (ίδος), τὸ διανοεῖσθαι usw., s. d. vor. Verben.

Nachsommer *m* τὸ ὄψιμον od. ὄψιον θέρος.

nachspähen ἐξιχνεύειν, ἐξερευνᾶν.

Nachspiel *n* τὸ ἐξόδιον (auf Instrumenten und auf der Bühne).

nachsprechen λέγειν τὰ αὐτά, s. nachreden.

nachsprengen j-m ἐκτενεστάτῳ δρόμῳ διώκειν τινά.

nachspringen μεταπηδᾶν, μεθάλλεσθαι (M.), (nachlaufen) διώκειν τινὰ δρόμῳ.

nachspüren ἰχνεύειν, ἐξ-, ἀνιχνεύειν, ἐρευνᾶν, ἐξερευνᾶν τι.

Nachspüren *n*, **Nachspürung** *f* ἡ ἰχνεία, ἡ ἔρευνα, ἡ ἴχνευσις, ἡ ἰχνοσκοπία.

Nachspürer *m* ὁ ἰχνευτής, ὁ ἐρευνητής, ὁ ἀνιχνευτής, besser *part.*

nächst (dem Raume nach) πλησίον, ἐγγυτάτω, ἐγγύτατα mit *gen.*, πρός u. ἐπί mit *dat.*, παρά mit *acc.*, (dem Range und der Folge nach) μετά mit *acc.*

nächstdem ἐκ τούτων, ἐπὶ τούτοις, μετὰ ταῦτα, (außerdem) πρὸς τούτοις.

nächste *adj.* (dem Raume nach) ἐγγύτατος, ὁ, ἡ, τὸ ἐγγύτατα, ὁ, ἡ τὸ πλησίον od. πέλας, ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς u. ἐφεξῆς, ὁ ἐχόμενος (sich an etw. anschließend, an etw. angrenzend), (der Zeit, dem Range nach) ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς u. ἐφεξῆς, πρῶτος μετά τινα, der ~ Tag ἡ ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἐπιοῦσα oder ἐπιγιγνομένη ἡμέρα, ἡ ὑστεραία, ἡ αὔριον ἡμέρα, ~r Tage ἐν βραχεῖ, der ~ Weg ἡ συντομωτάτη (mit und ohne ὁδός), die ~n Verwandten οἱ ἐγγύτατα προσήκοντες τῷ γένει, οἱ ἐγγυτάτω γένους od. γένει, οἱ οἰκειότατοι, der ~ ὁ πλησίον, ὁ πέλας, der ~ beste ὁ βουλόμενος, εἷς ὁ πρῶτος, ὁ τυχών.

nachstehen j-m in etw. λείπεσθαι, ἀπολείπεσθαι (P.) τινός τινι od. τι, ἥττω εἶναί τινος, ἡττᾶσθαι (P.) τινός τι od. κατά τι, ἐλλείπειν τινός τινι, χείρω, ὕστερον od. δεύτερον εἶναί τινός τινι, ἐνδεεστέρως ἔχειν τινός περί τι, keinem ~ οὐδενὸς δεύτερον εἶναι, j-m in nichts ~ μειοῦσθαι (P.) τινος οὐδέν.

nachstellen j-m od. etw. τάττειν τινὰ (τι) μετά τινα (τι), ὑποτάττειν τί τινι, j-m aus einem Hinterhalte ~ (auflauern) ἐνεδρεύειν, ἐλλοχᾶν τινα, (vom Jäger) θηρᾶν, θηρεύειν τινά, (übh. böse Anschläge gegen j-n fassen) ἐπιβουλεύειν τινί.

Nachsteller *m* durch d. *part.* der Verben.

Nachstellung *f* ἡ ἐνέδρα (Hinterhalt), ἡ θήρα (Jagd), ἡ ἐπιβουλή, ἡ ἐπιβούλευσις, τὸ ἐπιβούλευμα (böser Anschlag gegen j-n), j-m ~en bereiten s. nachstellen.

Nächstenliebe *f* ἡ φιλανθρωπία.

nächstens ἐν βραχεῖ, ἐν μικρῷ, ἐν ὀλίγῳ, αὐτίκα, τάχα.

nachsterben ἐπ-, συναποθνήσκειν τινί, καὶ αὐτὸν ἀποθνήσκειν.

Nachsteuer *f* ὁ ἐπι-, προστελούμενος φόρος, ἡ ἐπιφορά.

nachsteuern ἐπι-, προστελεῖν, s. nachschiffen.

nächstfolgend ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς od. ἐφεξῆς, ἐχόμενός τινος, ἑπόμενός τινι, (von der Zeit) ἐπιγιγνόμενος.

nächstkünftig αὐτίκα ἐσόμενος, μέλλων καὶ οὔπω παρών.

nächstliegend ὑπόγυιος (2).

nachstreben ἐφιέσθαι, ἐρᾶν τινος, σπουδάζειν περί τι, ἐπιθυμεῖν τινος, διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, j-m ~ ζηλοῦν τινα.

Nachstrebung *f* ἡ ἔφεσις, ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ὁ ζῆλος.

nachstreuen ἐπισπείρειν.

nachströmen ἐπιρρεῖν.

nachstürmen μεθορμᾶσθαι (P.).

nachstürzen ἐπικαταφέρεσθαι (P.), ἐπικαταπίπτειν, j-m ἐπι- ἐγκεῖσθαί τινι, μεταθεῖν τινα.

nachsuchen 1. (nach etw. suchen) ζητεῖν, ἀναζητεῖν, ἀν-, ἐξερευνᾶν τι, ἔρευναν ποιεῖσθαι (M.) τινος, (nach Gestohlenem und nach schwierigen Sachen) φωρᾶν, καταφωρᾶν τι. — 2. in einem Buche ~ ἐπιέναι βιβλίον ἀνελίττοντα. — 3. bei j-m um etw. ~ αἰτεῖσθαι (M.) τινά τι od. παρά τινός τι, δεῖσθαι (P.) τινός τι od. *inf.*, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος.

Nachsuchung ἡ ἔρευνα, ἡ ἀναζήτησις, ἡ φώρασις, besser durch Verben.

Nacht *f* ἡ νύξ (νυκτός), des ~s, bei ~ νυκτός, νύκτωρ, in der ~ ἐν (τῇ) νυκτί, die ~ hindurch νύκτα, διὰ νυκτός, gegen Anbruch der ~ εἰς νύκτα, ὑπὸ (τὴν) νύκτα, mit Anbruch der ~ ἐκ νυκτός, bei ~ etw. tun, wachen νυκτερεύειν, bei ~ geschehend νυκτερινός, die ganze ~ hindurch πάννυχα (*adv.*), παννύχιος (*adj.*), die ganze ~ durchwachen ἀγρυπνεῖν τὴν νύκτα, ich schlafe die ganze ~ hindurch παννύχιος καθεύδω, tief in der ~, tief in die ~ hinein πόρρω τῶν νυκτῶν, von einer ~ zur andern ἐκ νυκτὸς εἰς νύκτα, tiefe ~ νὺξ πολλή od. βαθεῖα, bis in die tiefe ~ εἰς νύκτα βαθεῖαν, mitten in der ~ μεσούσης τῆς νυκτός, περὶ od. ἀμφὶ μέσας νύκτας, die ~ bricht ein ἡ νὺξ ἐπέρχεται, die ~ überrascht j-n ἡ νὺξ ἐπιγίγνεταί τινι, gute ~! ὑγίαινε, ὑγιαίνετε, j-m gute ~ sagen ὑγιαίνειν λέγειν τινά, oft werden Zssgn gebildet,

zB. bei ~ kämpfen νυκτομαχεῖν (Kampf bei ~ ἡ νυκτομαχία), bei ~ reisen νυκτοπορεῖν (das Reisen bei ~ ἡ νυκτοπορία), bei ~ auf Nahrung ausgehend νυκτίνομος (2) u. dgl.

nachtähnlich νυκτοειδής.

nachtanzen συγχορεύειν, ὀρχούμενον ἕπεσθαί τινι, (einem Tanzenden nachahmen) μιμεῖσθαί (M.) τινα ὀρχούμενον.

Nachtarbeit *f* τὸ νυκτερινὸν ἔργον, ὁ νυκτερινὸς πόνος.

Nachtarbeiter *m* ὁ νυκτερευτής, ὁ νυκτερεύων (οντος).

nachtaumeln σφαλλόμενον ἕπεσθαι.

Nachtbild *n* τὸ νυκτερινὸν φάσμα.

Nachtbrot *n* τὸ δόρπον.

Nachteil *m* ἡ βλάβη, τὸ κακόν (allg.), ἡ ζημία (Schade), τὸ ἐλάττωμα (Einbuße), ἡ συμφορά (Mißgeschick), zu meinem ~ τῷ ἐμῷ κακῷ, κακῶς ἐμοί, j-m ~ bringen, zum ~ gereichen βλάπτειν τινά, κακὸν εἶναί τινι, ζημίαν φέρειν τινί, ζημία ἐστί τί τινι. ~ haben βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), βλάβην, ζημίαν od. κακὸν λαμβάνειν, κακὸν πάσχειν, im ~ sein μεῖον od. ἔλαττον ἔχειν, μειονεκτεῖν, ἐλαττοῦσθαι (P.), ohne ~ ἄνευ βλάβης od. durch d. *adj.* ἀβλαβής, ἀζήμιος (2).

nachteilig βλαβερός, ζημιώδης, κακός, ἐπιζήμιος (2), ~ sein für j-n κακὸν εἶναί τινι, s. Nachteil bringen unter d. vor. Wort; j-n in ein ~es Licht stellen bei j-m διαβάλλειν τινά πρός τινα, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, ~er Ruf ἡ ἀδοξία, ~es Gerede ἡ διαβολή.

nachten: es nachtet νὺξ ἐπέρχεται.

Nachterscheinung *f* τὸ κατὰ τὴν νύκτα od. ἐν νυκτὶ φάντασμα, τὸ νυκτερινὸν φάσμα.

Nachtessen *n* τὸ δόρπον.

Nachteule *f* ἡ γλαύξ (κός), ὁ κίκυμος, ἡ κικυμίς (ίδος), ἡ κικκάβη, wie eine ~ schreien κικκαβίζειν.

Nachtfalter *m* ἡ φάλαινα.

Nachtfeier *f* ἡ παννυχίς (ίδος), eine ~ begehen παννυχίζειν, διαπαννυχίζειν, Begehung der ~ ὁ παννυχισμός, der eine ~ begeht ὁ παννυχιστής.

Nachtfeuer *n* (im Lager) τὰ πυρά, ~ unterhalten πυρὰ κάειν.

Nachtfrost *m* ὁ νυκτερινὸς παγετός.

Nachtgedanken *m/pl.* τὰ νυκτερινὰ μελετήματα.

Nachtgefecht *n* ἡ ἐν νυκτὶ od. κατὰ τὴν νύκτα μάχη, ein ~ liefern νυκτομαχεῖν.

Nachtgeist *m* τὸ νυκτερινὸν φάντασμα.

Nachtgesang *m* τὸ νυκτερινὸν ᾆσμα, αἱ διὰ τῆς νυκτὸς φωναί.

Nachtgeschirr *n* ἡ οὐρητρίς (ίδος), ἡ ἐνουρήθρα.

Nachtgesicht *n* τὸ νυκτερινὸν εἴδωλον.

Nachtgespenst *n* τὸ νυκτερινὸν εἴδωλον, φάσμα oder φάντασμα.

Nachtgespräch *n* ἡ κατὰ τὴν νύκτα ὁμιλία, οἱ νυκτερινοὶ λόγοι.

Nachtgewand, -kleid *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), ἣν νυκτὸς ἠμφιεσμένος τις καθεύδει.

Nachtgleiche *f* ἡ ἰσημερία.

Nachthaube *f* ἡ (νυκτερινή) μίτρα, ὁ κεκρύφαλος.

Nachtherberge *f* τὸ καταγώγιον.

Nachthimmel *m* ὁ κατὰ τὴν νύκτα αἰθήρ (έρος).

Nachtigall *f* ἡ ἀηδών (όνος), ἡ φιλομήλα.

Nachttisch *m* τὰ τραγήματα, τὰ τρωγάλια, etw. zum ~ essen ἐπιδειπνεῖν.

Nachtjagd *f* ἡ νυκτερεία, ἡ κατὰ τὴν νύκτα θήρα.

Nachtjäger *m* ὁ νυκτερευτής, ὁ νυκτοθήρας.

Nachtkälte *f* τὰ κατὰ τὴν νύκτα ψύχη.

Nachtkerze *f* ὁ νυκτερινὸς λύχνος.

Nachtlager *n* ἡ (νυκτερινή) κοίτη, s. Nachtherberge.

Nachtlampe *f*, **-licht** *n* ὁ νυκτερινὸς λύχνος.

nächtlich νυκτερινός, ὁ, ἡ, τὸ νυκτός, ἐν τῇ νυκτὶ γενόμενος, eine ~e Feier ἡ παννυχίς (ίδος), eine solche begehen παννυχίζειν, ein ~es Treffen ἡ νυκτομαχία, eine ~e Unternehmung ἡ νυκτερεία, ἡ νυκτεγερσία.

Nachtluft *f* ἡ νυκτερινὴ αὔρα.

Nachtlust *f* ἡ νυκτερινὴ od. κατὰ τὴν νύκτα τέρψις.

Nachtmahl *n* τὸ δόρπον.

Nachtmarsch *m* ἡ νυκτοπορία, einen ~ machen νυκτοπορεῖν, νυκτὸς πορεύεσθαι (P.).

Nachtmusik *f* ἡ νυκτερινὴ συμφωνία.

Nachtmütze *f* ἡ (νυκτερινή) μίτρα.

nachtönen ἔναυλον εἶναι.

Nachtposten *m* ὁ νυκτοφύλαξ (κος).

Nachtquartier *n* ἡ νυκτερινὴ σκηνή, (von Tieren) τὸ νυκτέρευμα.

Nachtrab *m* ἡ τῆς στρατιᾶς οὐρά, τὸ οὐράγιον, ἡ οὐραγία, οἱ ὀπισθοφύλακες, οἱ ἔσχατοι, οἱ ἐπίτακτοι, den ~ bilden, im ~ sein ὀπισθοφυλακεῖν, Führer des ~s ὁ οὐραγός.

Nachtrabe *m* ὁ νυκτικόραξ (κος).

nachtraben ἕπεσθαι τροχάζοντα (vom Pferde), ἀκολουθεῖν ἐντείνοντα τὸν ἵππον (vom Reiter).

nachtrachten einer Sache θηρᾶν, θηρεύειν τι, ὀρέγεσθαί (P. u. M.), ἐφίεσθαί τινος, j-m ~ (nachstellen) ἐπιβουλεύειν τινί.

Nachtrag *m* ἡ προσθήκη, ἡ παρενθήκη, ἡ ἐπιβολή, τὸ ἀναπλήρωμα.

nachtragen 1. eig. j-m etw. ~ (hinter j-m her) ἕπεσθαι od. ἀκολουθεῖν τινι φέροντά τι, sich etw. ~ lassen ἄγειν τι μεθ' ἑαυτόν, ἐπικομίζεσθαί (M.) τι. — **2.** übtr. j-m etw. ~ (d. h. eine erlittene Kränkung nicht vergessen) μνησικακεῖν τινί τινος, ἀπομνημονεύειν τινί τι, ~d μνησίκακος (2).

Nachtragen *n* ἡ μνησικακία.

nachträglich als *adv.* durch Zssg eines Verbs mit ἐπί, πρός, zB. ~ bezahlen ἐπικαταβάλλειν, ~ erzählen ἐπιδιεξιέναι, ein ~es Geschenk ἡ ἐπίδοσις.

Nachtraubvogel *m* ὁ νυκτερινὸς γαμψῶνυξ (χος).

nachtreiben ἕπεσθαι ἐλαύνοντα, ἐλαύνειν ὄπισθεν od. κατόπιν τινός.

Nachtreise *f* ἡ νυκτερινὴ πορεία, ἡ νυκτοπορία, eine ~ machen νυκτὸς πορεύεσθαι (P.), νυκτοπορεῖν.

nachtreten ἀκολουθεῖν, ἐπακολουθεῖν, ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, übtr. (nachahmen) μιμεῖσθαι (M.).

Nachtreter *m* ὁ ἀκόλουθος, ὁ μιμητής, gew. durch Verben.

Nachtrieb *m* ἡ ἐπιβλάστησις.

nachtrinken ἐπιπίνειν, ἐπιρροφεῖν.

Nachtruhe *f* ἡ διὰ τῆς νυκτὸς ἡσυχία od. ἀνάπαυσις, ὁ ἐν τῇ νυκτὶ ὕπνος.

Nachtrunde *f* ἡ ἐφοδεία (als Handlung), οἱ ἐφοδευταί (als Personen), die ~ machen ἐφοδεύειν.

Nachtruppen *f/pl.* οἱ ὀπισθοφύλακες.

nachts νυκτός, τῆς νυκτός, ἐν νυκτί, κατὰ τὴν νύκτα, νύκτωρ.

Nachtschatten *m* (eine Pflanze) ἡ στρύχνη, ὁ στρύχνος, τὸ στρύχνον (ὁ τρύχνος).

Nachtschmaus *m* τὸ νυκτερινὸν συμπόσιον.

Nachtschrecken *m* τὸ νυκτερινὸν δεῖμα.

Nachtschwärmer *m* ὁ παννυχιστής, ὁ νυκτερευτής, ὁ νυκτερινὸς συμπότης, ὁ κωμαστής, als ~ herumziehen κωμάζειν.

Nachtschwärmerei *f* ὁ παννυχισμός, ἡ κωμασία.

Nachtschweiß *m* ὁ νυκτερινὸς ἱδρώς (ῶτος).

Nachtsitzen *n* ἡ νυκτερεία, οἱ νυκτερινοὶ πόνοι.

Nachtstille *f* ἡ τῆς νυκτὸς σιγή.

Nachtstuhl *m* ἡ σκωραμίς (ίδος), τὸ λάσανον.

Nachtstunde *f* ἡ νυκτὸς ὥρα.

Nachtswachen *n* ἡ νυκτερεία, ἡ ἀγρυπνία.

Nachttau *m* ἡ διὰ τῆς νυκτὸς δρόσος.

Nachttisch *m* ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.

Nachttopf *m* ἡ ἀμίς od. ἁμίς (ίδος), ἡ ἐνουρήθρα.

Nachttreffen *n* ἡ ἐν νυκτὶ od. κατὰ τὴν νύκτα μάχη.

Nachtuhr *f* τὸ νυκτερινὸν ὡρολόγιον.

nachtun: es j-m nachtun μιμεῖσθαί (M.) τινα, (gleichkommen) ἰσοῦν od. ἐξισοῦν ἑαυτόν τινι, ἰσοῦσθαί od. ἐξισοῦσθαί (P.) τινι.

Nachtviole *f* ἡ ἑσπερίς (ίδος).

Nachtvogel *m* eig. ὁ νυκτερόβιος ὄρνις (ιθος), (als Schmetterling) ἡ φάλαινα.

Nachtwache *f* ἡ νυκτοφυλακία, ἡ νυκτερινὴ φυλακή od. φρουρά, die ~ haben νυκτοφυλακεῖν, (von Soldaten)

ἐκκοιτεῖν, ἐκκαθεύδειν, die ~ revidieren κωδωνίζειν, κωδωνοφορεῖν, der die ~ hat ὁ νυκτοφύλαξ (κος).
Nachtwächter *m* ὁ νυκτοφύλαξ (κος).
nachtwandeln νυκτὸς περιπορεύεσθαι (P.).
Nachtwandeln *n* ὁ σεληνιασμός.
Nachtwandler *m*, **-in** *f* ὁ (ἡ) νυκτίπλαγκτος, νυκτιπλανής, νυκτίπλανος, νυκτιπόρος, ὁ περιπορευόμενος (ἡ περιπορευομένη) νυκτός.
Nachtzeit *f* ἡ νυκτερινὴ od. νυκτὸς ὥρα, zur ~ νυκτός, ὥρᾳ νυκτός.
Nachtzeug *n* τὰ νυκτερινὰ ἱμάτια, τὰ ἐνευνητήρια εἵματα.
Nachtzug *m* ἡ νυκτοπορία, einen ~ unternehmen νυκτοπορεῖν.
nachwachsen ὑπο-, ὑπεκβλαστάνειν, ἐπι-, ὑποφύεσθαι (von Trieben), ἐπιγίγνεσθαι (von Früchten), ἐπαυξάνεσθαι (P., von Körpern).
Nachwachsen *n* ἡ ἐπιβλάστησις, gew. durch Verben.
nachwagen sich τολμᾶν ἕπεσθαι.
nachwägen ἀνασταθμᾶσθαι, πάλιν σταθμᾶσθαι (M.).
Nachwahl *f* ἡ δευτέρα αἵρεσις.
nachwählen δεύτερον od. αὖθις αἱρεῖσθαι (M.).
nachwälzen ἐπικυλίνδειν.
nachwandeln ἀκολουθεῖν τινι, μιμεῖσθαί (M,) τινα.
nachwaten ἐπιδιαβαίνειν.
Nachwehen *n/pl.* allg. τὰ ὕστερον πάθη od. κακά, ~ nach der Geburt αἱ μετὰ τὸν τόκον ὠδῖνες.
nachwehen ἐπιπνεῖν.
Nachwein *m* ὁ δευτερίας (οἶνος).
nachweinen δακρύοντα ἐπιποθεῖν τινα.
Nachweis *m* ἡ ἀπόδειξις, (Überführung) ὁ ἔλεγχος.
nachweisbar, -lich durch das *adj. verb. I* v. folg. Verben.
nachweisen δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, τεκμαίρεσθαι (M.), (überführen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν.
Nachweisung *f* ἡ ἀπόδειξις, gew. durch Verben.
Nachwelt *f* οἱ ἐπιγιγνόμενοι, οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι, οἱ ὕστερον γιγνόμενοι, οἱ ἔπειτα ἐσόμενοι, auch bloß οἱ ἐσόμενοι, οἱ ἔπειτα.
nachwerfen ῥίπτειν τι μετά τινα, ἐπιρρίπτειν τινί τι.
nachwiegen s. nachwägen.
nachwiehern χρεμετίσαντα ποθεῖν od. ἐπιποθεῖν τινα.
nachwinken νεύειν εἴς τινα.
Nachwinter *m* ὁ ὄψιμος od. ὄψιος χειμών (ῶνος), ὁ ὀπισθοχειμών, ἡ μεταχείμασις.
nachwirken ὕστερον od. μετὰ χρόνον τινὰ ἀποφαίνεσθαι od. ἐπιδείκνυσθαι (M.) τὴν δύναμιν.
Nachwirkung *f* durch Verb., s. nachwirken.
nachwogen ἐπικυμαίνειν (u. M.).
nachwollen βούλεσθαι ἕπεσθαι.
Nachwort ὁ ἐπίλογος, τὸ ἐπιφώνημα.
Nachwuchs *m* (das Nachwachsen) ἡ ὑπόφυσις, (das Nachgewachsene) τὰ ἔκγονα, τὸ γένος, ἡ γενεά.
nachwünschen j-m etw. ἐπεύχεσθαί (M.) od. ἐπαρᾶσθαί (M.) τινί τι.
nachzahlen ὕστερον ἀπο-, ἐκτίνειν, προσκαταβάλλειν.
nachzählen ἀναριθμεῖν, αὖθις od. πάλιν ἀριθμεῖν.
nachzeichnen ἀπο-, ὑπογράφειν, ἀπεικάζειν γραφῇ.
nachzerren ἐπισύρειν, ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν (u. M.).
nachziehen *trans.* ἐφέλκειν, ἕλκειν ὄπισθεν, Ungerechtigkeit zieht Strafe nach sich ἡ ἀδικία ζημίαν ἐργάζεται, *intr.* ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν, j-m in e-n Wohnort ~ ὕστερον μετοικεῖν, ἀπανίστασθαι.
Nachzug *m* s. Nachtrab.
Nachzügler *m* ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος ὑστερῶν.
Nacken *m* ὁ αὐχήν (ένος), ὁ τράχηλος, (beim Zugvieh) ὁ λόφος, j-m auf dem ~ sitzen ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, den ~ stolz erheben τραχηλιᾶν, übtr. ἐπαίρεσθαι (P.), μέγα φρονεῖν, j-m den ~ beugen κάμπτειν, κολάζειν, συστέλλειν τινά, den ~ beugen ὑφίεσθαι (M.), ταπεινότερον φρονεῖν.
nackt (nackend) γυμνός (entblößt, übh. ohne Bedeckung), ψιλός (unbehaart, unbewachsen, kahl), ἔρημος (entblößt von den notwendigsten Dingen), das ~e Leben μόνη ἡ ζωή, mit ~en Füßen γυμνὸς τοὺς πόδας, γυμνόπους (οδος), j-n ~ ausziehen γυμνοῦν τινα od. ἀποστερεῖν τινα τῶν ἱματίων, sich ~ sehen lassen γυμνὸν ὁρᾶσθαι (P.), ~ gehen γυμνὸν εἶναι.
Nacktheit *f* ἡ γυμνότης, ἡ ψιλότης (ητος), ἡ ἐρημία.
Nadel *f* ἡ βελόνη (zum Festheften u. dgl.), ἡ ῥαφίς (ίδος, bsd. Näh-, Sticknadel), τὸ ἠπητήριον (Stopf~), ἡ ἄκεστρα (Packnadel), (von Tannen, Fichten u. Kiefern) ἡ βελόνη, (zum Frisieren) ἡ κοίλη κνηστίς (ίδος).
Nadelbüchse *f* ἡ ῥαφιδοθήκη.
nadelförmig βελονοειδής.
Nadelgeld *n* τὰ εἰς ζώνην δεδομένα χρήματα, etw. zum ~ geben διδόναι τι εἰς ζώνην, etw. als ~ haben ἔχειν τι εἰς ζώνην δεδομένον.
Nadelhändler *m* ὁ βελονοπώλης.
Nadelhändlerin *f* ἡ βελονόπωλις (ιδος).
Nadelholz *n* τὰ βελόνας φέροντα od. βελονοειδῆ φύλλα ἔχοντα od. φύοντα δένδρα.
Nadelkopf *m*, **-kuppe** *f* ἡ τῆς βελόνης κεφαλή.
Nadelöhr *n* ἡ τῆς βελόνης ὀπή, τὸ κύαρ (ατος).
Nadelspitze *f* ἡ τῆς βελόνης ἀκμή od. ἀκίς (ίδος).
Nadler, Nadlermeister *m* ὁ βελονοποιός.
Nagel *m* 1. (am animalischen Körper) ὁ ὄνυξ (χος), die Nägel beschneiden ὀνυχίζειν (u. M.), das Beschneiden der Nägel ὁ ὀνυχισμός, Schere od. Messer dazu τὸ ὀνυχιστήριον. — 2. (zum Befestigen, Einschlagen) ὁ ἧλος, ὁ γόμφος (von Eisen), ὁ πάτταλος (von Holz), mit Nägeln befestigen γομφοῦν, ἡλοῦν, ἐφηλοῦν, mit Nägeln beschlagen (*adj.*) ἡλότυπος (2).
nagelartig ἡλοειδής.
Nagelblüte *f* τὸ ὄνυχος νεφέλιον.
Nagelbohrer *m* ἡ τρυπάνη, τὸ τρύπανον.
Nägelchen τὸ ὀνύχιον (am animalischen Körper), ὁ ἡλίσκος (zum Befestigen).
nagelfein ἀκριβέστατος.
Nagelfell *n* τὸ νεφέλιον, τὸ πτερύγιον.
nagelförmig ὀνυχοειδής, ἡλοειδής (Unterschied s. Nagel).
Nagelgeschwür *n* ἡ παρωνυχία, ἡ παρωνυχίς (ίδος).
Nagelkopf *m*. **-kuppe** *f* ἡ τοῦ ἥλου κεφαλή.
Nagelmuschel *f* ὁ σωλήν (ῆνος).
nageln ἡλοῦν, γομφοῦν, πατταλεύειν, δεῖν od. πηγνύναι ἥλοις.
nagelneu καινότατος.
Nagelprobe *f* ὁ ὀνυχισμός.
Nagelschere *f* τὸ ὀνυχιστήριον.
Nagelschmied *m* ὁ ἡλοκόπος, ὁ ἡλοποιός.
Nagelschnitzel *n* τὸ ἀπονύχισμα.
Nagelspitze *f* ἡ ἀκρωνυχία, ἄκρος ὁ ὄνυξ (χος).
nagen an etw. (eig.) τρώγειν, κναύειν τι, περιτρώγειν τι, κατατρώγειν τινός, übtr. (von Schmerzen u. dgl.) τήκειν, ἀνιᾶν, δάκνειν.
nahe 1. πλησίον, ἐγγύς mit *gen.*, ~ sein πλησίον εἶναι, ~ liegen πλησίον κεῖσθαι, ~ kommen πλησιάζειν, ~ daran sein παρὰ μικρὸν ἔρχεσθαι mit *inf.* od. ὀλίγου δεῖν, zB. wir waren ~ daran besiegt zu werden παρὰ μικρὸν ἤλθομεν ἡττηθῆναι od. ὀλίγου δεῖν ἡττήθημεν. — 2. (von der Zeit) ἐγγύς, ὁμοῦ, zB. es war schon ~ an Sonnenuntergang ἤδη ἦν ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν. — 3. (bei Zahlangaben) ἐγγύς, ὡς, εἰς, σχεδόν τι. — 4. ein ~r Verwandter προσήκων τῷ γένει, ein ~r Freund οἰκεῖος, ~n Umgang mit j-m haben οἰκείως χρῆσθαί τινι, οἰκείως (οἰκειότατα) ἔχειν πρός τινα. — 5. der Wahrheit ~ kommen ἐγγὺς εἶναι τοῦ ἀληθοῦς, etw. näher bestimmen ἀκριβέστερον ὁρίζειν τι, ~ kommend (ähnlich) παραπλήσιος (2), ὅμοιος, παρόμοιος (2), es liegt ~ (ist leicht einzusehen) ῥᾴδιόν od. οὐ χαλεπόν ἐστι νοῆσαι od. διανοῆσαι od. γνῶναι, j-m zu ~ treten (j-n kränken, beleidigen) ἀδικεῖν τινα, καθάπτεσθαί (M.) τινος, j-s Ehre zu ~ treten κακῶς λέγειν τινά, διαβάλλειν τινά, es geht mir ~ δάκνει od. ἀνιᾷ μέ τι, es berührt mich etw. ~ οἰκεῖόν ἐστί μοί τι.
Nähe *f* ἡ ἐγγύτης (ητος, allg.), ἡ γειτνία, ἡ γειτο-

νία (Nachbarschaft), in der ~ von etw. πλησίον, ἐγγύς, πάρεγγύς τινος, aus der ~ ἐγγύθεν, ἐκ τῶν γειτόνων. in der ~ ὁμόσε, in j-s ~ kommen πελάζειν, προσπελάζειν τινί, πλησιάζειν τινί, in j-s ~ sein πλησίον εἶναί τινος, etw. in der ~ sehen ἐγγύθεν ὁρᾶν τι, in der ~ fechten ὁμόθεν μάχεσθαι od. τὴν μάχην ποιεῖσθαι (M.), συσταδὸν μάχεσθαι, j-n in seiner ~ haben περὶ ἑαυτὸν ἔχειν τινά.

nahebei πλησίον, ἐγγύς mit *gen.*, ganz ~ πλησιαίτατα, ἐγγύτατα, ἐγγυτάτω mit *gen.*

nahegehen: es geht mir nahe, s. nahe 4.

nahen s. nähern.

nähen ῥάπτειν, ἀκεῖσθαι (M., bsd. Zerrissenes).

näher ἐγγύτερος, πλησιαίτερος, *adv.* ἐγγυτέρω, πλησιαίτερον, s. a. nahe 5.

Näherin *f part.* d. Verben.

nähern sich πλησιάζειν τινί, ἐπ-, προσέρχεσθαί (-ιέναι) τινι, πελάζειν, προσπελάζειν τινί, (von Sachen) προσφέρεσθαι (P.), (zu Schiffe) προσπλεῖν, (von der Zeit) ἐπιγίγνεσθαι, ἐπέρχεσθαι, (von der Ähnlichkeit) ἐγγὺς εἶναί τινος, ὅμοιον, παρόμοιον εἶναί τινι, ἐοικέναι τινί.

Näherung *f* ὁ πλησιασμός, gew. durch Verben.

nahezu s. beinahe, fast.

Nähnadel *f* ἡ ῥαφίς (ίδος), τὸ ῥάφιον.

nähren τρέφειν (eig. u. übtr.), τροφὴν παρέχειν τινί, σιτίζειν τινά (füttern), (unterhalten u. mehren) αὐξάνειν, ἀνατρέφειν, sich von etw. ~ τρέφεσθαί (P.) τινι, διατρέφεσθαί (P.) τινι, ζῆν τινι u. ἀπό τινος, τὸν βίον ποιεῖσθαι (M.) ἀπό τινος.

nährend θρεπτικός, τρόφιμος (2), αὐξητικός, ein ~es Gewerbe τέχνη ἱκανὸν τὸν βίον od. ἱκανὴν τὴν τροφὴν παρέχουσα, sich gut od. leicht ~ εὔβιος (2), εὐβίοτος (2). sich schlecht od. kümmerlich ~ κακόβιος (2).

Nährer *m* ὁ τροφεύς od. d. *part.* der Verben.

nahrhaft τρόφιμος (2), θρεπτικός, εὔτροφος (2), nicht ~ ἄτροφος (2).

Nahrhaftigkeit *f* ἡ τροφιμότης (ητος), besser d. *neutr.* d. *adj.*

nahrlos ἄτροφος (2, von Speisen), ἄπορος (2, von Örtern u. Zeiten).

Nahrlosigkeit *f* ἡ ἀτροφία, ἡ ἀπορία.

Nährstand *m* οἱ τὰς τέχνας ἐργαζόμενοι.

Nahrung *f* ἡ τροφή, ὁ σῖτος, τὰ (πρὸς τὸν βίον) ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς τὸν βίον, ὁ βίος, ὁ βίοτος, seine ~ von etw. haben τὸν βίον ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) ἀπό od. ἔκ τινος. βίος ἐστί τινι ἀπό τινος. j-m ~ geben παρέχειν τινὶ τροφήν, τρέφειν τινά, seiner ~ nachgehen ἐργάζεσθαι (M.) τὰ ἐπιτήδεια od. τὸν βίον, ~ finden ὕλην ἔχειν, einer Sache ~ geben τρέφειν τι, αὐξάνειν τι, reichliche ~ ἡ εὐτροφία, Mangel an ~ ἡ ἀτροφία, ἡ τῆς τροφῆς ἀπορία.

Nahrungsmangel *m* ἡ σίτου od. τῶν ἀναγκαίων ἀπορία, ἡ σιτοδεία.

Nahrungsmittel *n* ἡ τροφή, τὰ ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς τὸν βίον, τὰ (πρὸς τὸν βίον) ἀναγκαῖα.

Nahrungsquelle *f* ὁ πρὸς τὸν βίον πόρος, eine ~ eröffnen εὑρίσκειν πόρους πρὸς τὸν βίον.

Nahrungssaft *m* ὁ χυλός.

Nahrungssorge *f* ἡ τοῦ βίου φροντίς (ίδος), ἡ σίτου od. τῶν ἀναγκαίων ἀπορία.

Nahrungsstoff *m* ἡ τροφή, τὸ τρόφιμον, ~ enthalten τρόφιμον εἶναι, τρόφιμόν τι ἔχειν.

Nahrungszweig *m* ὁ πόρος.

Naht *f* ἡ ῥαφή, τὸ ῥάμμα.

naiv ἀφελής, αὐτοφυής, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, ἁπλοῦς, ἀπλοϊκός, εὐήθης.

Naivität *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια.

Name *m* 1. (Benennung) τὸ ὄνομα, ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις, τὸ πρόσρημα, Bei~ ἡ προσ-, ἐπωνυμία, namens, mit ~n (τὸ) ὄνομα, προσαγορευόμενος, ὄνομα od. προσωνυμίαν ἔχων, j-n mit od. beim ~n nennen ὀνομαστὶ λέγειν od. καλεῖν τινα, gleichen ~ns ὁμώνυμος (2), ohne ~n ἀνώνυμος (2), j-m einen ~n geben ὄνομα τιθέναι od. τίθεσθαί (M.) τινι, προσαγορεύειν τινά, ἐπονομάζειν τινά, einen ~n haben ὄνομα ἔχειν, καλεῖσθαι (P.), προσαγορεύεσθαι, ὀνομάζεσθαι, ἐπικαλεῖσθαι (sämtlich P.), einen andern ~n bekommen μετονομάζεσθαι (P.), mit einem andern ~n benennen ἄλλῳ ὀνόματι προσειπεῖν, ἀντονομάζειν, einen ~n bekommen λαμβάνειν ὄνομα oder προσωνυμίαν, dem ~n nach ἐκ τοῦ ὀνόματος, ὀνομαστί, (vorgeblich, dem Scheine nach) λόγῳ, πρόφασιν, etw. in j-s ~n tun ποιεῖν τι ἀντί τινος od. κελεύοντός τινος, j-n in j-s ~n grüßen χαίρειν κελεύειν τινὰ παρά τινος, eine schlechte Sache mit einem schönen ~n beschönigen παρακαλύπτεσθαί, ὑποκορίζεσθαί (M.) τι, Benennung einer unangenehmen Sache mit einem schönen ~n ὁ εὐφημισμός, in deinem ~n ἀντί σου, (von dir beauftragt) ταχθείς od. κελευσθείς ὑπό σου, in Gottes ~n σὺν θεῷ. — 2. (Ruf) ἡ φήμη, ἡ δόξα, einen ~n haben ὀνομαστὸν εἶναι, einen großen ~n haben μεγάλην δόξαν ἔχειν, λαμπρὸν ὄνομα ἔχειν, μεγίστης δόξης τυγχάνειν, εὐδοκιμεῖν, ὄνομα ἔχειν ὑπὲρ τοὺς πολλούς, der gute ~ ἡ καλὴ δόξα, ἡ εὐδοξία, einen guten ~n haben καλῶς ἀκούειν, εὐδοξεῖν, εὐδοκιμεῖν, j-s guten ~n kränken κακολογεῖν, κακηγορεῖν, διαβάλλειν τινά, j-m einen ~n machen ὀνομαστὸν ποιεῖν τινα, einen ~n bekommen ὄνομα κτᾶσθαι (M.), ὀνομαστὸν γίγνεσθαι, einen unsterblichen ~n hinterlassen ἀθάνατον δόξαν καταλείπειν.

Namengeben *n*, **-gebung** *f* ἡ ὀνοματοθεσία, gew. durch Verben, Fest der Namengebung τὰ ὀνοματοθέσια.

Namengeber *m* ὁ ὀνοματοθέτης.

namenlos (ohne Namen) ἀνώνυμος (2), (unaussprechlich) ἄρρητος (2), ἀνέκφραστος (2), λόγου μείζων oder κρείττων, (ruhmlos, unberühmt) ἄδοξος (2), ἀνεπίσημος (2), auch ἀνώνυμος (2).

Namenlosigkeit *f* ἡ ἀνωνυμία, τὸ ἀνώνυμον, (Ruhmlosigkeit) ἡ ἀδοξία.

Namenregister *m* ὁ τῶν ὀνομάτων κατάλογος.

Namensbruder *m* ὁ ὁμώνυμος.

Namenserbe *m* ὁ διασῴζων τὸ γένος.

Namensgenosse *m*, **-genossin** *f* ὁ, ἡ ὁμώνυμος.

Namenstag *m* ἡ δεκάτη (*sc.* ἡμέρα, denn am zehnten Tage nach der Geburt bekam das Kind bei den Griechen den Namen), die Feier des ~es τὰ ὀνομαστήρια, τὰ ὀνοματοθέσια, den ~ feiern τὴν δεκάτην ἑστιᾶν.

Namensverwandter *m*, **-te** *f*, **-vetter** *m* ὁ, ἡ ὁμώνυμος, ὁ προσήκων τῷ ὀνόματι.

Namenszug *m* τὸ μονόγραμμα.

namentlich ὀνομαστί, κατ' ὄνομα, (besonders) μάλιστα.

namhaft (mit Namen) ὀνομαστί, ~ machen ὀνομάζειν, j-n ~ machen ὀνομαστὶ λέγειν τινά, σαφῶς λέγειν τινά, δι-, ἐξειπεῖν τινα. (ansehnlich) ὀνομαστός, ἐπίσημος (2), (beträchtlich) πολύς, μέγας.

nämlich (zur Hervorhebung u. Verdeutlichung eines Begriffs) δή, δῆτα, δηλαδή, δῆλον ὅτι (δηλονότι), ἄρα, (zur Erläuterung eines Satzes) γάρ (an zweiter Stelle, = enim), bei einer Apposition bleibt ~ unübersetzt.

nämliche der, die, das ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν), s. derselbe.

Napf *m* τὸ τρυβλίον, ἡ λοπάς (άδος).

Näpfchen *n* τὸ σκάφιον, ἡ σκαφίς (ίδος), τὸ λοπάδιον.

Napfschnecke *f* ἡ λεπάς (άδος).

Naphtha *f* ἡ νάφθα, ὁ νάφθας, τὸ Μηδείας ἔλαιον.

Narbe *f* (von einer Wunde) ἡ οὐλή, ἡ ὠτειλή, (an andern Dingen) ἡ εἰσοχή, ἡ πτύξ (χός).

narbig (voller Narben) ἀνάπλεως οὐλῶν, übh. πτυχώδης.

Narde *f* ἡ νάρδος, von ~ gemacht νάρδινος, der ~ ähnlich ναρδίτης, ναρδῖτις (ιδος), der ~ ähnlich sein ναρδίζειν.

Nardenblume *f* ὁ νάρδου στάχυς (υος), ὁ ναρδόσταχυς (υος).

Nardenöl *n* ἡ νάρδος, τὸ νάρδινον ἔλαιον.

nardentragend ναρδοφόρος (2).

Nardenwein *m* ὁ ναρδίτης οἶνος.

Narr *m* ὁ μῶρος, ὁ ἠλίθιος, ὁ ἀνόητος, ὁ ἄφρων, ὁ

φλύαρος ἄνθρωπος (Schwätzer), ein weiser ~ ὁ μωρόσοφος, ein ~ sein μωραίνειν, j-n zum ~en haben ἐμπαίζειν od. ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τινά, ὑβρίζειν τινά od. εἴς τινα, ἐν γέλωτι ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἐξαπατᾶν, παρατείνειν, φενακίζειν τινά, sich zum ~en haben lassen παρέχειν ἑαυτὸν καταγελᾶσθαι (P.) od. ἐξαπατᾶσθαι (P.) od. ὑβρίζεσθαι (P.) od. χλευάζεσθαι (P.), auch ein ~ hat zuweilen einen guten Einfall πολλάκις καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπεν, einen ~en an etw. gefressen haben δυσέρωτα εἶναί τινος, ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι, μαίνεσθαι (P.) τῇ ἐπιθυμίᾳ τινός, nicht alle ~en haben gleiche Kappen μανία γ' οὐ πᾶσιν ὁμοία, du guter ~ ὡς ἡδὺς εἶ, ~en treiben Narrenspossen ἀνοήτων ἐστὶ φλυαρεῖν.

Narrengeschwätz *n* οἱ λῆροι, ἡ φλυαρία.

narrenhaft μῶρος, ἠλίθιος, sich ~ betragen, ~ reden μωραίνειν, ἠλιθιάζειν.

Narrenhaus *n* τὸ τῶν παραφρονούντων ἰατρεῖον.

Narrenseil *n*: j-n am ~ herumführen παρατείνειν, φενακίζειν τινά.

Narrenspoffe *f* οἱ λῆροι, ἡ φλυαρία, ἡ βωμολοχία, τὸ βωμολόχευμα, ~n treiben φλυαρεῖν, ληρεῖν, μάταια ποιεῖν.

[τι ποιεῖν.)

Narrenstreich *m* μωρόν τι, einen ~ ausführen μωρόν/

Narretei *f* ἡ παιδιά.

Narrheit *f* (als Eigenschaft) ἡ μωρία, ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἠλιθιότης (ητος), ἡ ἀφρόνησις, eine ~ begehen μωραίνειν, ἠλιθιάζειν, (als Handlung) μωρόν τι.

Närrin *f* ἡ μώρα.

närrisch (possenhaft) μῶρος, ληρώδης, φλύαρος (2), γελοῖος, παιδιώδης, ~es Zeug οἱ λῆροι, ἡ φλυαρία, ~es Zeug reden φλυαρεῖν, ληρεῖν, (sonderbar, auffallend) ἀλλόκοτος, παράδοξος, ἄτοπος (sämtlich 2), (albern, töricht) μῶρος, ἠλίθιος, (wahnsinnig) ἄφρων, ἀνόητος (2), μαινόμενος, ~ sein ἀφρονεῖν, μαίνεσθαι (P.).

Narzisse *f* ὁ νάρκισσος.

naschen λιχνεύειν (u. M.), τενθεύειν, von, an etw. ~ γεύεσθαί (M.) τινος.

Naschen *n* τὸ σιναμώρευμα, gew. durch Verben.

Näscher *m* ὁ λίχνος, ὁ τένθης, ὁ σινάμωρος, ὁ χναυστικός.

Näscherei *f* (Naschhaftigkeit) ἡ λιχνεία, ἡ σιναμωρία, ἡ τενθεία, (Naschwerk) τὸ λίχνευμα, τὸ χναῦμα, τὰ πέμματα, τὰ σιναμωρεύματα.

naschhaft λίχνος, σινάμωρος (2), χναυρός, χναυστικός.

Naschhaftigkeit, Naschlust *f* ἡ λιχνεία.

näschig λίχνος, σινάμωρος (2), χναυρός.

[θεύειν.)

Naschmaul *n* ὁ λίχνος, ὁ τένθης, ein ~ sein τεν-/

Naschwerk *n* τὸ λίχνευμα, τὸ χναῦμα, τὰ πέμματα, τὰ τραγήματα, τὰ σιναμωρεύματα.

Nase *f* ἡ ῥίς (ινός, αἱ ῥῖνες die ~ als Geruchswerkzeug), ὁ μυκτήρ (ῆρος), einwärts gebogene ~ ἡ σιμὴ ῥίς, mit einwärts gebogener ~ σιμός, ἐπίσιμος (2), ῥινόσιμος (2), mit gekrümmter ~ (Habichts~) γρυπός, die ~ schneuzen ὑλίζειν, ἀπομύττειν τὰς ῥῖνας, die ~ rümpfen σιμοῦν (τὴν ῥῖνα), μυκτηρίζειν, durch die ~ reden φθέγγεσθαι (M.) ὑπὸ ῥινός, durch die ~ spüren, wittern ῥινηλατεῖν, mit der ~ schnauben ῥινοκτυπεῖν, j-m die ~ abschneiden ῥινοκοπεῖν, ῥινοτομεῖν τινα, übtr. j-n an der ~ herumführen ῥινᾶν τινα, τῆς ῥινὸς ἕλκειν τινά, παρατείνειν od. ἐξαπατᾶν τινα, j-m eine ~ geben (tadeln) μέμφεσθαί (M.) τινι, ψέγειν, διαψέγειν τινά, j-m eine ~ drehen φενακίζειν τινά, die ~ hochtragen ἀνασπᾶν (u. M.) τὰς ὀφρῦς, μέγα φρονεῖν, ἐπαίρεσθαι (P.), mit langer ~ abziehen ἄπρακτον od. σφαλέντα ἀπέρχεσθαι, j-m etw. vor der ~ wegnehmen προαρπάζειν τί τινος, j-m einen vor die ~ setzen ἀπαντικρὺ τινος καθιστάναι τινά.

Nasenbein *n* τὸ τῆς ῥινὸς ὀστοῦν.

Nasenbluten *n* ἡ ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμορραγία od. ἐπίσταξις, τὸ ἐκ ῥινῶν ῥέον αἷμα.

Nasenflügel *m* τὸ τῆς ῥινὸς πτερύγιον.

Nasengewächs *n* ἡ ὄζαινα, ὁ (τῶν ῥινῶν) πολύπους (οδος).

Nasenhaare *n/pl.* αἱ τῶν ῥινῶν τρίχες.

Nasenknorpel *m* ὁ τῶν ῥινῶν χόνδρος.

Nasenloch *n* ὁ ῥώθων (ωνος, gew. *pl.*), ὁ μυκτήρ, μυξωτήρ (ῆρος), die Nasenlöcher αἱ ῥῖνες, τὰ ῥίνια.

Nasenpolyp *m* s. Nasengewächs.

Nasenspitze *f* τὸ τῆς ῥινὸς ἄκρον, ἄκρα ἡ ῥίς (ινός).

Nasenstüber *m* ὁ κόνδυλος, ὁ κονδυλισμός, ὁ σκανθαρισμός, j-m einen ~ geben σκιμαλίζειν, σκανθαρίζειν, καταδακτυλίζειν τινά.

Naserümpfen *n* ὁ μυκτηρισμός, τὸ μυκτήρισμα.

Naserümpfer *m* ὁ μυκτηριστής.

naseweis προπετής, ἰταμός, περίεργος (2), ~ sein πολυπραγμονεῖν, περιεργάζεσθαι (M.), προπετείᾳ χρῆσθαι.

Naseweisheit *f* ἡ προπέτεια, ἡ περιεργία.

Nashorn *n* ὁ ῥινόκερως (ωτος).

naß ὑγρός, νοτερός, διάβροχος (2), ἔν-, δί-, κάθυγρος (2), ~ machen βρέχειν, διαβρέχειν, ὑγραίνειν, δι-, καθυγραίνειν, ~ werden die P., ~ sein μυδᾶν.

Naß *n* τὸ ὑγρόν.

Nässe *f* ἡ ὑγρότης (ητος, als Eigenschaft), ἡ ὑγρασία, τὸ ὑγρόν (als Sache), auch ἡ νοτία, τὸ ὕγρασμα, (nasse Witterung) ἡ ἐπομβρία.

naßkalt ὑγρός τε καὶ ψυχρός.

Nation *f* τὸ ἔθνος, τὸ γένος, τὸ φῦλον, von ~ τὸ γένος (*acc.* d. Bez.), von derselben ~ ὁμόφυλος (2), ὁμοεθνής, von einer andern ~ ἀλλόφυλος (2), ἀλλοεθνής.

[νός, ἐπιχώριος (2), ὁ, ἡ, τὸ οἰκοι)

national ἐθνικός, ὁ, ἡ τὸ τοῦ ἔθνους od. φύλου, κοι-/

Nationalcharakter *m* τὸ ἴδιον od. κοινὸν ἦθος.

Nationalehre *f* ἡ τῆς πόλεως δόξα.

Nationalfest *n* ἡ ἐπιχώριος ἑορτή, ἡ δημοτελὴς od. κοινὴ ἑορτή.

[τρόποι, τὰ ἐπιχώρια)

Nationalgebräuche *m/pl.* οἱ τοῦ ἔθνους νόμοι od./

Nationalgeist *m* τὸ ἴδιον ἦθος.

Nationalgott *m* ὁ πατρῷος θεός.

Nationalhaß *m* τὸ κοινὸν μῖσος.

Nationalheer *n* ὁ ἐθνικὸς στρατός, τὸ πολιτικόν.

nationalisieren j-n πολιτείαν διδόναι τινί, μεταδιδόναι τινὶ τῆς πολιτείας, πολίτην γράφειν τινά.

Nationalkleidung, -tracht *f* ἡ ἰδία ἔθνους στολή.

Nationalrechte *n/pl.* τὰ κοινὰ ἔθνους (ἐθνῶν) δίκαια, τὰ κοινὰ νόμιμα.

[od. ἐθνικὸν χρέος.)

Nationalschuld *f* τὸ κοινὸν od. δημόσιον od. ἔθνους/

Nationalsitte *f* τὸ τοῦ ἔθνους ἔθος, τὸ ἐν τῷ ἔθνει νομιζόμενον, τὰ ἐπιχώρια.

Nationalstolz *m* τὸ κοινὸν od. ἔθνους φρόνημα, ἡ ἐπὶ τῇ πατρίδι φιλοτιμία.

Nationalversammlung *f* ἡ ἐκκλησία.

Nativität *f*: die ~ stellen ὡροσκοπεῖν, γενεθλιαλογεῖν, θεματίζειν,

Nativitätsteller *m* ὁ ὡροσκόπος, ὁ γενεθλιαλόγος.

Nativitätstellerei *f* ἡ ὡροσκοπία, ἡ ὡροσκόπησις, ἡ γενεθλιαλογία (-λογική).

Nativitätszeichen *n* τὸ θέμα.

[τροῦν)

Natrum *n* τὸ λίτρον, τὸ νίτρον, mit ~ reinigen νι-/

natrumähnlich, -artig νιτρώδης.

Natrumgrube *f* ἡ νιτρία.

natrumhaltig νιτρώδης.

Natrumquelle *f* ἡ νίτρου πηγή.

Natter *f* ἡ ἔχιδνα, ὁ ἔχις (εως), ἡ ἀσπίς (ίδος), τὸ ἐχίδιον, von einer ~ gebissen ἐχιδνόδηκτος (2), ἀσπιδόδηκτος (2), von der ~, zur ~ gehörig ἐχιδναῖος.

natterähnlich, -artig ἐχιδνώδης.

Natterbiß *m* τὸ ἐχίδνης od. ἐχιδναῖον δῆγμα.

Natterngift *n* ὁ ἐχίδνης od. ἐχιδναῖος ἰός.

Natternkopf *m* ἡ ἐχίδνης κεφαλή.

Natternkraut *n* τὸ ἔχιον.

Natternwurz *f* τὸ ἄρον.

Natur *f* 1. (allg. wie im Deutschen) ἡ φύσις, von ~ φύ-

σει, τὴν φύσιν, κατὰ φύσιν, nach der ~ κατὰ φύσιν, gegen die ~ παρὰ φύσιν. — 2. (Charakterbeschaffenheit) τὸ ἦθος. — 3. (Inbegriff aller Dinge) τα πάντα, τὰ ὄντα. — 4. die freie ~ οἱ ἀγροί, ich bin von ~ πέφυκα, von ~ eingepflanzt, angeboren ἔμφυτος (2), über die ~ ὑπέρ od. παρὰ τὴν φύσιν, die ~ der Sache bringt es so mit sich τοιαύτην φύσιν ἔχει τὸ πρᾶγμα, τοιαῦτά ἐστι τὰ τοῦ πράγματος, seiner ~ freien Lauf lassen τῇ φύσει χρῆσθαι od. πείθεσθαι (P.), gute ~ ἡ εὐφυΐα, schlechte ~ ἡ δυσφυΐα, eine gute ~ haben εὖ ἔχειν τὴν φύσιν, εὖ πεφυκέναι, eine schwache ~ haben ἀσθενῶς ἔχειν φύσει, es ist etw. j-m zur andern ~ geworden συζῇ τί τινι, mir ist etw. von ~ eigen φύσει ὑπάρχει μοί τι, ein Mensch, wie er von ~ aus ist ἄνθρωπος πεφυκώς, von der ~ gut bedacht sein εὖ od. καλῶς πεφυκέναι, in der ~ der Sache liegen, der ~ der Sache gemäß sein φύσιν ἔχειν, die ~ untersuchen φυσιολογεῖν.

Naturalabgabe, -lieferung *f* ἡ ἀποφορά.

Naturalien *pl.* τὰ φύσει ὑπάρχοντα, τὰ κατὰ φύσιν γιγνόμενα.

naturalisieren πολιτείαν διδόναι τινί.

Naturanlage *f* ἡ φύσις, τὸ αὐτοφυές, ~ zu etw. haben πεφυκέναι εἰς, ἐπί oder πρός τι, ich habe ~ zum Redner φύσει ὑπάρχει μοι ῥητορικῷ εἶναι.

Naturbedürfnis *n* τὸ φύσει ἀναγκαῖον, ἡ χρεία.

Naturbegebenheit *f* τὸ κατὰ φύσιν oder ἐν τῇ φύσει γιγνόμενον, τὸ κατὰ φύσιν συμβάν.

Naturbeobachtung, -betrachtung *f* ἡ φυσικὴ θεωρία.

Naturbeschreibung *f* ἡ φυσική, τὰ φυσικά.

Naturdrang *m* ἡ φύσεως od. φυσικὴ ὁρμή.

Natureinrichtung *f* τὸ ἐκ φύσεως.

Naturell *n* ἡ φύσις, ἡ ὀργή, seinem ~ folgen χρῆσθαι od. πείθεσθαι (P.) τῇ φύσει.

Naturereignis *n* s. Naturbegebenheit.

Naturerscheinung *f* τὸ φαινόμενον, (als Vorzeichen) τὸ σημεῖον, außerordentliche ~ τὸ τέρας (ατος).

Naturerzeugnis *n* τὸ φύσεως ἔργον.

Naturfehler *m* τὸ φυσικὸν od. φύσεως κακόν od. ἔλλειμμα, τὸ ἔμφυτον κακόν, einen ~ an sich haben φύσει ἐνδεῶς ἔχειν.

Naturforscher *m* ὁ τὰ φυσικὰ σκοπῶν, ὁ τὰ τῆς φύσεως od. τὰ περὶ τὴν φύσιν ἐξετάζων, ὁ φυσιολόγος, ein ~ sein τὰ τῆς φύσεως σκοπεῖν, φυσιολογεῖν.

Naturforschung *f* ἡ φυσικὴ θεωρία, ἡ φυσιολογία, ~ betreiben φυσιολογεῖν.

Naturgabe *f* τὸ φύσεως δώρημα, τὸ φύσει ὑπάρχον, ἡ φύσις.

Naturgebilde *n* τὸ αὐτοφυές.

naturgemäß ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, φυσικός, *adv.* κατὰ φύσιν.

Naturgeschenk *n* τὸ φύσεως δῶρον.

Naturgeschichte *f* ἡ τῆς φύσεως od. τῶν φύσει γενομένων ἱστορία, ἡ φυσικὴ ἱστορία, ~ der Tiere ἡ περὶ τῶν ζῴων ἱστορία.

Naturgesetz *n* ὁ φυσικὸς νόμος, die unwandelbaren ~e τὰ ἀναγκαῖα.

naturgetreu πιθανός.

Naturkenner *m* ὁ φυσικός, ὁ τὰ περὶ τὴν φύσιν ἐξεπιστάμενος, ὁ ἀκριβῶς εἰδὼς τὰ τῆς φύσεως.

Naturkraft *f* ἡ τῆς φύσεως od. φυσικὴ δύναμις.

Naturkunde *f* ἡ φυσική.

Naturkundiger *m* ὁ φυσικός.

Naturleben *n* ὁ κατὰ φύσιν βίος, ein ~ führen ἁπλῶς, ἀφελῶς od. ἀκατασκεύως ζῆν.

Naturlehre *f* ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη, ἡ φυσιολογία.

natürlich 1. (von der Natur herrührend) φυσικός, αὐτοφυής, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, φύσει ὑπάρχων od. γιγνόμενος od. ἐγγιγνόμενος od. παραγιγνόμενος, ἐγγενής, ἔμφυτος (2), es ist mir etw. ~ φύσει ὑπάρχει od. παραγίγνεταί μοί τι, ἐμπέφυκέ μοί τι, ἔχω τι δεδομένον παρὰ τῆς φύσεως, ~er Haß ἔμφυτον μῖσος, einen ~en Haß gegen j-n hegen φύσει μισεῖν τινα, ἔμφυτον μῖσος ἔχειν κατά τινος, bei Sachen gew. αὐτοφυής, zB. eine ~e Brücke αὐτοφυὴς γέφυρα, ein ~er Hafen αὐτοφυὴς λιμήν, ~es Haar αὐτοφυὴς κόμη u. dgl. — 2. (der Natur gemäß) φυσικός, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, ἀναγκαῖος, die ~en Bedürfnisse τὰ ἀναγκαῖα, der ~e Tod ὁ κατὰ φύσιν od. αὐτόματος θάνατος, eines ~en Todes sterben κατὰ φύσιν τελευτᾶν, νοσήσαντα τελευτᾶν, etw. ist ~ ἔχει τι φύσιν, es ist den ~en Gesetzen gemäß πέφυκεν, κατὰ φύσιν ἐστίν. — 3. (einfach, ungekünstelt) ἁπλοῦς, ἀφελής, ~er Verstand οἰκεία σύνεσις, es geht ~ zu οἰκείως γίγνεται, κατὰ τὸ ὂν ἀποβαίνει, (es ist nicht zu verwundern) οὐ δὴ θαυμαστόν γε τοῦτο. — 4. (der Natur einer Sache gemäß) ἀναγκαῖος, εἰκώς, δίκαιος, οἰκεῖος, es ist ~ ἔοικε, εἰκός ἐστιν, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ganz ~ πάνυ εἰκότως, εἰκότως γε, ἀμέλει δή, wie ~ οἷον εἰκός, das mußt du ~ tun ταῦτα δὴ χρή σε ποιεῖν.

natürlicherweise εἰκότως, οὐκ ἀπεικότως.

Natürlichkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια und das *neutr.* d. *adj.*

Naturmensch *m* ὁ κατὰ φύσιν ἄνθρωπος, (ein einfacher Mensch) ὁ ἁπλοῦς od. ἀφελὴς ἀνήρ.

Naturnotwendigkeit *f* ἡ τῆς φύσεως ἀνάγκη (auch *pl.*), τὰ ἀναγκαῖα, es ist eine ~ ἀνάγκη mit *inf.*

Naturordnung *f* ἡ τῶν πραγμάτων φύσις, ἡ φύσις.

Naturphilosoph *m* ὁ φυσικός, ὁ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως διαλεγόμενος od. φιλοσοφῶν.

Naturphilosophie *f* ἡ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως φιλοσοφία.

Naturprodukt *n* τὸ φύσεως ἔργον, τὸ φύσει γιγνόμενον, τὸ φύσει ὑπάρχον, τὸ αὐτοφυές, τὸ αὐτόματον, τὸ αὐτομάτως φύν, ein ~ sein φύσει γίγνεσθαι od. εἶναι od. ὑπάρχειν.

Naturrecht *n* τὰ τῆς φύσεως od. κατὰ φύσιν δίκαια.

Naturreich *n* πάντα τὰ πεφυκότα od. ὑπάρχοντα, τὰ φυσικά, auch ἡ φύσις.

Naturschönheit *f* τὸ φύσει καλόν.

Naturstand *m* ἡ φύσις, im ~ οἷός ἐστί τις φύσει.

Naturtreue *f* τὸ πιθανόν.

Naturtrieb *m* ἡ κατὰ φύσιν ἐπιθυμία od. ὁρμή, ἡ φυσικὴ ἐπιθυμία, ἡ φύσις, dem ~ folgen τῇ φύσει χρῆσθαι od. πείθεσθαι (P.), etw. aus ~ tun ποιεῖν τι ἀναγκαζόμενον τῇ φύσει.

naturwidrig ὁ, ἡ, τὸ παρὰ φύσιν.

Naturwissenschaft *f* ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη.

naturwissenschaftlich φυσικός.

Naturwunder *n* τὸ τέρας (ατος).

Naturzustand *m* οἷον ὑπάρχει τι φύσει, roher, wilder ~ (von Menschen, Tieren und Pflanzen) ἡ ἀγριότης (ητος), τὸ ἄγριον, τὸ ἀνήμερον, im rohen, wilden ~ ἄγριος, ἀνήμερος (2), Menschen, die im ~e leben ἄνθρωποι κατὰ τὴν φύσιν ἀνήμεροι.

Nebel *m* ἡ ὁμίχλη, ἡ νεφέλη, bei Nacht und ~ (ἐν) μέσῃ τῇ νυκτί, ἀκμαζούσης τῆς νυκτός.

nebelartig ὁμιχλοειδής, ὁμιχλώδης.

Nebelgestalt *f* ἡ ἀμυδρὰ ὄψις, τὸ ἀμυδρὸν εἴδωλον.

neb(e)lig ὁμιχλώδης, ~e Luft ἡ ὁμίχλη.

Nebelkappe *f* (Kleidungsstück) ἡ Ἄιδος κυνῆ.

Nebelkrähe *f* ἡ τεφρώδης κορώνη.

nebellos ἀνόμιχλος (2).

nebeln: es nebelt ὁμίχλη ἐστίν.

Nebelwolke *f* ἡ ὁμίχλη.

neben 1. (auf die Frage: wo?) πρός, παρά, ἐπί mit *dat.* (letzteres nur bei Pers.). — 2. (auf die Frage: wohin?) παρά u. πρός mit *acc.* — 3. (zur Angabe der unbestimmten Nähe) περί mit *acc.*, gew. Zssgn, zB. neben etw. liegen παρα-, προσκεῖσθαί τινι, ~ j-m stehen παραστῆναί τινι u. dgl.

Nebenabsicht *f* ἡ ἄλλη γνώμη, eine ~ haben ἄλλο τι σκοπεῖν, λανθάνειν βουλόμενόν τι, ὕπεστί μοι γνώμη, ohne jede ~ ἁπλοῦς.

Nebenader *f* ἡ παρατεταμένη φλέψ (βός).

Nebenaltar *m* ὁ παρακείμενος βωμός.

Nebenamt *n* ἡ ἄλλη ἀρχή oder τιμή, ἡ δευτέρα τάξις.

nebenan πλησίον, ἑξῆς, ~ liegen ἔχεσθαί τινος.
Nebenarbeit *f* τὸ πάρεργον, etw. als ~ treiben, machen πάρεργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ὡς ἐν παρέργῳ ποιεῖν τι.
Nebenartikel *m* τὸ παρεμπόρευμα (im Handel), ἡ παρενθήκη (in einer Schrift), ἄλλο τι προσκείμενον ταῖς σπονδαῖς od. τῇ συνθήκῃ (in einem Vertrage).
Nebenaufwand *m* τὸ παρανάλωμα, einen ~ machen παραναλίσκειν.
Nebenausgabe *f* τὸ πάρεργον od. περιττὸν ἀνάλωμα, τὸ πρὸς τοῖς ἀναγκαίοις ἀνάλωμα.
Nebenausgang *m* ἡ ἄλλη ἔξοδος, (geheime Tür) τὸ ψευδόθυρον.
Nebenbau *m* τὸ παροικοδόμημα, einen ~ aufführen παροικοδομεῖν.
Nebenbedeutung *f* ἡ ἄλλη δύναμις, ein Wort hat e-e ~ ὕπεστί τις καὶ ἄλλος νοῦς τῇ λέξει.
Nebenbedürfnisse *n/pl.* τὰ οὐκ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν βίον.
Nebenbegriff *m* ὁ ὑποβεβλημένος νοῦς.
nebenbei παρέργως, ἐκ παρόδου, ἐν παρόδῳ, ἐξ ἐπιδρομῆς, ἅμα δὲ καί, häufig Zssg mit παρά, zB. ~ erzählen παραδιηγεῖσθαι (M.), ~ zeigen παρεπιδείκνυσθαι (M.) u. dgl.
Nebenbeschäftigung *f* τὸ πάρεργον.
Nebenbuhler *m* ὁ ἀντεραστής (in der Liebe), ὁ ἀντίτεχνος (in der Kunst), allg. (= Gegner) ὁ ἀνταγωνιστής (j-s τινι, in etw. τινος).
Nebenbuhlerin *f* ἡ ἀντεράστρια, übtr. ἡ διαγωνιζομένη τινὶ πρός τι.
Nebenbuhlerschaft *f* τὸ ἀνταγωνίζεσθαι (M.), (in der Liebe) τὸ ἀντερᾶν.
Nebending *n* τὸ πάρεργον, τὸ περίεργον, ~e treiben περιεργάζεσθαι (M.).
nebeneinander ἑξῆς, ἐφεξῆς mit *gen.* u. *dat.*
Nebeneinkünfte *f/pl.* αἱ πρὸς ταῖς νομιζομέναις oder τεταγμέναις γιγνόμεναι πρόσοδοι.
Nebenerzählung *f* ἡ ἐκβολὴ λόγου, ὁ παρεισφερόμενος λόγος.
Nebenfigur *f* (in der Malerei) τὸ πάρεργον.
Nebenfluß *m*: kann nur umschrieben werden, zB. der Zapatas ist ein ~ des Tigris ὁ Ζαπάτας εἰσβάλλει, ἐκβάλλει, ἐξίησι od. ἐκδίδωσι εἰς τὸν Τίγρητα.
Nebenform *f* eines Wortes ἡ ὀνόματος ἐκτροπή.
Nebenfrage *f* τὸ ἔξωθεν (ἐρωτηθὲν) ἐρώτημα, eine ~ stellen ἔξωθεν ἐρωτᾶν.
Nebenfrau *f* ἡ παλλακή.
Nebengebäude *n* τὸ παροικοδόμημα.
Nebengericht *n* τὸ παροψώνημα, ἡ παροψίς (ίδος).
Nebengeschäft *n* τὸ ἄλλο od. οὐκ ἀναγκαῖον ἔργον, τὸ πάρεργον.
Nebengeschmack *m* ὁ ἀλλόκοτος χυμός, es hat etw. einen ~ γευσάμενος εὑρίσκω τι προσμεμειγμένον τινί.
Nebengewinn *m* ἄλλο τι κέρδος.
Nebenglied *n* τὸ πάρεργον μέλος.
Nebenhandlung *f* (im Epos und Drama) τὸ ἐπεισόδιον.
Nebenhaus *n* ἡ ἐχομένη od. ὁμότοιχος οἰκία.
nebenher (nebenbei) ἐν παρόδῳ, in Zssgn mit παρά, zB. ~ laufen παραθεῖν, παρατρέχειν, ~ gehen παρέπεσθαι u. dgl.
nebenhin παρά mit *acc.*, gew. durch Zssgn, zB. ~fließen παραρρεῖν u. dgl.
Nebenhilfe *f* ἡ παραβοήθεια, τὸ ὑπούργημα, j-m ~ leisten ὑπουργεῖν τινι.
Nebenkanal *m* ἄλλη τις διῶρυξ (υχος), ἄλλος τις ὀχετός, durch einen ~ ableiten παροχετεύειν.
Nebenkreis *m* ὁ ἐπίκυκλος.
Nebenmann *m* ὁ παραστάτης, ὁ παρατεταγμένος, j-s ~ sein παρατετάχθαι τινί.
Nebenmensch *m* ὁ πλησίον, ὁ πέλας.
Nebenpforte *f* ἡ ῥινοπύλη, ἡ παραπύλη, ἡ παραπυλίς (ίδος).
Nebenrolle *f* τὰ δεύτερα, τὰ δευτερεῖα, eine ~ spielen τὰ δεύτερα λέγειν, δευτεραγωνιστεῖν, δευτερολογεῖν, δευτεριάζειν, der Spieler einer ~ ὁ δευτεραγωνιστής.
Nebenrücksicht *f* umschr. durch ἄλλο τι σκοπεῖν, ohne ~ οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν.
Nebensache *f* τὸ πάρεργον, τὸ οὐκ ἀξιόλογον πρᾶγμα, als ~ ὡς ἐν παρέργῳ, etw. als ~ behandeln od. betrachten πάρεργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐν παρέργῳ τίθεσθαί τι, περιττὸν ποιεῖσθαί (M.) τι.
Nebenschoß *m* ἡ παρα-, ἀποφυάς (άδος), ἡ ἀπό-, παράφυσις, ἡ παραβλάστη, τὸ παραβλάστημα.
Nebenschüssel *f* ἡ παροψίς (ίδος).
Nebensonne *f* ὁ παρήλιος, τὰ παρήλια.
Nebensorge *f* ἡ ἄλλη od. δευτέρα φροντίς (ίδος).
Nebenspeise *f* τὸ παροψώνημα.
Nebensproß *m* s. Nebenschoß.
Nebenstube *f* τὸ ἐχόμενον οἴκημα.
Nebentor *n* ἡ παραπύλη.
Nebentür *f* ἡ παράθυρος.
Nebenumstand *m* τὸ πάρεργον, τὸ παρασύμπτωμα, τὸ παρεπόμενον πρᾶγμα, τὸ ἐλάττονος ἄξιον πρᾶγμα.
Nebenursache *f* ἡ δευτέρα αἰτία.
Nebenverdienst *m* ἄλλο τι κέρδος.
Nebenvorteil *m* ἄλλο τι ἀγαθόν.
Nebenwand *f* ὁ ἐχόμενος τοῖχος.
Nebenweg *m* ἡ ἐκτροπὴ ὁδοῦ.
Nebenwerk *n* τὸ πάρεργον.
Nebenwinkel *m* ἡ παρακειμένη γωνία.
Nebenwort *n* (in der Grammatik) τὸ ἐπίρρημα.
Nebenzeit *f* ἡ σχολή.
Nebenzimmer *n* s. Nebenstube.
Nebenzweck *m* s. Nebenabsicht.
Nebenzweig *m* ἡ παραφυάς (άδος), τὸ παραβλάστημα, (des Erwerbs) ἄλλος τις πόρος.
nebst ἅμα, ὁμοῦ, σύν mit *dat.*, μετά mit *gen.*
necken ἐρεθίζειν, ἐρεσχηλεῖν, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, τρίβειν, κερτομεῖν, ἐπικερτομεῖν.
neckend σκωπτικός, eine ~e Rede τὸ σκῶμμα.
Neckerei *f* ὁ ἐρεθισμός, τὸ ἐρέθισμα, ἡ ἐπίσκωψις, τὸ σκῶμμα.
Neffe *m* ὁ ἀδελφιδοῦς, ὁ ἀδελφόπαις (αιδος).
Negation *f* ἡ ἀπόφασις (Verneinung), τὸ ἀποφατικόν (negative Partikel).
negativ ἀποφατικός, στερητικός, ~e Partikel s. d. vor. Wort, ~e Größe ἡ λεῖψις.
Neger *m* ὁ Αἰθίοψ (οπος), ὁ μέλας ἄνθρωπος.
Negerin *f* ἡ Αἰθιοπίς (ίδος), ἡ μέλαινα γυνή.
Negersklave *m* ὁ ἐκ τῆς Αἰθιοπίας δοῦλος.
nehmbar ληπτός, κατάληπτος, αἱρετός, ἁλωτός, αἱρέσιμος (2), ἁλώσιμος (2).
nehmen 1. λαμβάνειν (fassen, ergreifen, in Besitz ~), καταλαμβάνειν (ein~, in Besitz ~), ἀναλαμβάνειν (auf~, in die Höhe ~), συλλαμβάνειν (~ und festhalten), δέχεσθαι, ἀποδέχεσθαι (M., an~, in Empfang ~), ἀπο-, παραλαμβάνειν (empfangen, erhalten), αἱρεῖν (gewaltsam ~, dazu P. ἁλίσκεσθαι), ἁρπάζειν (hastig ~), ὑφαιρεῖσθαι (M.), κλέπτειν (heimlich ~), σφετερίζεσθαι (M., etw. widerrechtlich ~), j-m etw. ~ ἀφαιρεῖν τινά τι, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι u. τινός τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, ἀποσυλᾶν τινά τι, j-n bei der Hand ~ λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός, etw. in die Hand ~ λαμβάνειν εἰς τὴν χεῖρα, auf den Arm ~ ἐν ἀγκάλαις od. εἰς ἀγκάλας λαμβάνειν, auf den Rücken ~ δέχεσθαι ἐπὶ τὸ νῶτον, auf die Schultern ~ αἴρεσθαι ἐπὶ τοὺς ὤμους, mit sich ~ s. mitnehmen. — 2. übtr. sich die Mühe ~ σπουδῆς ἄξιον νομίζειν, etw. in acht ~ φυλάττειν τι, φυλακὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος (alle Verbindungen von ~ mit *subst.* oder *adv.* s. unter diesen), an sich ~ ἀναλαμβάνειν, auf sich ~ (= sich einer Sache unterziehen) ὑφίστασθαί τι, ὑπομένειν τι, zur Verantwortung ~ ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), ὑφίστασθαι. — 3. etw. für etw. ~ (= halten) νομίζειν, nimm es, wie du willst δέχου ὅπῃ βούλει, wie soll man dies ~? ποῦ ἄν τις θείη τοῦτο; — 4. j-n zu etw. ~ s. zuziehen u. wählen; j-n zu einer Beratung ~ παραλαμβάνειν τινὰ σύμβουλον od. ἐπὶ συμβουλίαν, zu sich ~ (in sein Haus auf~) δέχεσθαι, εἰσδέχεσθαι, an

seine Seite ~ πρὸς ἑαυτὸν λαμβάνειν, ἀναλαμβάνειν. — 5. (genießen) προσφέρεσθαί, προσίεσθαί τι, ἀπολαύειν τινός, eine Arznei ~ χρῆσθαι φαρμάκῳ, schnell zu sich ~ ἐμβάλλεσθαί τι. — 6. im ganzen genommen συλλήβδην, ὅλως, τὸ ὅλον od. σύνολον, τὸ πᾶν od. σύμπαν.

Neid *m* ὁ φθόνος (Mißgunst), ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία (Eifersucht), ἡ βασκανία (Scheelsucht), aus ~ φθόνῳ, ὑπὸ φθόνου, φθονῶν (*part.* von φθονέω), ~ erregen φθόνον ἔχειν, es erregt etw. ~ φθόνον ἔχει τι, ἐπίφθονόν ἐστί τι, dem ~e ausgesetzt ἐπίφθονος (2), etw. mit ~ betrachten ζηλοτυπεῖν τι, aus dir spricht der ~ φανερὸς εἶ φθονῶν ἐξ ὧν λέγεις, φθόνος ἐστὶν ὁ λόγος σου.

neiden φθονεῖν, ζηλοῦν, ζηλοτυπεῖν, s. beneiden.

Neider *m* ὁ φθονερός, ὁ ζηλότυπος, ὁ βάσκανος od. *part.* der Verben.

neidisch φθονερός, ζηλότυπος (2), βάσκανος (2), ~ sein φθονεῖν, βασκαίνειν, φθονερῶς oder ζηλοτύπως ἔχειν πρός τινα, ~es Wesen ἡ φθονερία.

neidlos ἄφθονος (2), ἄζηλος (2).

Neidlosigkeit *f* ἡ ἀφθονία.

Neidnagel *m* ἡ παρωνυχία, ἡ παρωνυχίς (ίδος).

Neidsucht *f* ἡ βασκανία, ἡ φθονερία.

Neige *f* 1. (Bodensatz) τὸ ὑπόστημα, ἡ ὑπόστασις, (Hefe) ἡ τρύξ (γός), (im Becher od. Glase) ἡ ἑωλοκρασία, der Wein geht auf die ~ οὐ πολὺ περίεστι τοῦ οἴνου. — 2. übtr. (Abnahme) ἡ καταφορά, ἡ μείωσις, auf die ~ gehen καταφέρεσθαι (P.), μειοῦσθαι (P.).

neigen I *trans.* κλίνειν, ἀπο-, ἐγ-, ἐπι-, κατακλίνειν, j-m sein Ohr ~ παρέχειν τινὶ τὰ ὦτα. — II *refl.* sich ~ (von Pers.) ἐπικύπτειν (über etw. εἴς u. ἐπί τι), (von Sachen) κλίνειν (u. P.), καταφέρεσθαι (P.), (von der Wagschale) ῥέπειν, sich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, sich zu etw. ~ ἐγκλίνειν πρός τι, ἀποκλίνειν εἰς, ἐπί od. πρός τι, προσκλίνειν τινί, der Tag neigt sich ἡ ἡμέρα κλίνει, ὁ ἥλιος καταφέρεται, ἡ νὺξ ἐπίκειται, sich vorwärts ~ κύπτειν, ἐπικύπτειν, sich zum Ende ~ μέλλειν τελευτήσειν, (ἤδη) πρὸς τῇ τελευτῇ εἶναι.

Neigung *f* 1. eig. ἡ κλίσις, ἡ ἔγκλισις, τὸ κλίμα, ἡ ὁλκή, ἡ ῥοπή. — 2. (Richtung des Willens, des Gemüts) ὁ θυμός, ἡ προθυμία, ἡ ἐπιθυμία, ἡ σπουδή, heftige ~ τὸ πάθος, ἡ ὁρμή, ὁ πόθος, ~ zu etw. haben ἀποκλίνειν πρός τι, προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, große, starke ~ zu etw. haben ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί τι, ἐρᾶν (ἐρασθῆναι!), ἐρωτικῶς ἔχειν, ἐφίεσθαί, ἐπιθυμεῖν τινος, etw. mit ~ tun σπουδῇ πράττειν τι, ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν περί τι, j-m ~ zu j-m od. etw. einflößen ἐπιθυμίαν od. πόθον ἐμβάλλειν oder ἐμποιεῖν τινί τινος, aus ~ (= gern) ἡδέως, ἀσμένως, σπουδῇ.

nein οὐ vor Konson., οὐκ vor Vokalen mit spir. len., οὐχ vor Vokalen mit spir. asp., οὔ vor einer größeren Interp., οὐχί, οὐδαμῶς, doch gew. mit Wiederholung des vorausgehenden Verbs oder mit Beisetzung des entsprechenden Pronomens, zB. hast du dies getan? nein ἆρα σύ γε ἐποίησας ταῦτα; οὐκ ἔγωγε oder οὐκ ἐποίησα, ~ sagen οὔ φάναι, ἀρνεῖσθαι (P.), enthält aber der durch ~ ausgedrückte Satz einen Befehl, einen Wunsch, eine Bitte oder Aufforderung, so muß μή stehen, zB. soll ich dies tun? nein ἆρα ποιήσω τοῦτο; μὴ σύ γε, μὴ δῆτα, μὴ ποιήσῃς τοῦτο.

Nekrolog *m* ὁ τετελευτηκότος τινὸς βίος.

Nektar *m* τὸ νέκταρ (αρος).

nektarartig νεκταρώδης.

nektarisch νεκτάρεος.

Nektartrank *m* τὸ νέκταρος od. νεκτάρεον πῶμα.

nektartriefend νεκταροσταγής.

Nelke *f* τὸ καρυόφυλλον (Gewürz~), ἡ λυχνίς (ίδος, Licht~).

nennbar ὀνομαστός, ῥητός.

nennen ὀνομάζειν, προσαγορεύειν (beim Namen ~), καλεῖν, ἀνακαλεῖν, λέγειν (rufen, heißen), ὄνομα τιθέναι (u. M., einen Namen geben), sich ~, ~ lassen, genannt werden καλεῖσθαι (P.), auch ἀκούειν, j-n beim Namen ~ ὀνομαστὶ λέγειν τινά.

nennenswert λόγου ἄξιος.

Nenner *m* (im Bruch) τὸ μόριον.

Nennung *f* ἡ ὀνόμασις, gew. durch Verben, zB. mit ~ des Namens λέγων τὸ ὄνομα.

Nennwort *n* (in der Gramm.) τὸ ὄνομα.

Nerv *m* ἡ ἴς (ἰνός), τὸ νεῦρον, übtr. zB. Geld ist der ~ eines Staates νεῦρα πόλεως τὰ χρήματα, an den ~en leidend νευρικός.

nervenartig νευροειδής, νευρίτης (*f* νευρῖτις, ιδος).

Nervenfieber *n* ἡ τῶν νεύρων νόσος πυρετώδης.

Nervenkrampf *m* ὁ τέτανος.

Nervenlähmung *f* ἡ παράλυσις.

Nervenlehre *f* ἡ νευρολογία (nicht nachweisbar).

nervenlos ἄνευρος (2).

Nervensaft *m* ὁ τῶν νεύρων χυλός.

nervenschwach ἄτονος (2) τὰ νεῦρα oder περὶ τὰ νεῦρα.

Nervenschwäche *f* ἡ τῶν νεύρων ἀτονία.

Nervensystem *n* τὸ τῶν νεύρων σύστημα.

Nervenzucken *n* ὁ τέτανος.

nervig νευρώδης (auch übtr.), ἰνώδης, (kräftig) εὔτονος (2), ῥωμαλέος, δεινός.

Nessel *f* ἡ κνίδη, ἡ κνίζα, ἡ ἀκαλήφη, taube ~ ἡ γαλίοψις, τὸ γαλεόβδολον.

Nesselfieber *n*, **-sucht** *f* ἡ κνίδωσις (klinisches Wort).

Nest *n* ἡ καλιά, ἡ σκηνή, (mit Jungen) ἡ νεοττιά, ein ~ bauen καλιὰν ποιεῖν (u. M.) od. κατασκευάζειν od. πλέκειν.

Nestbau *m* ἡ σκηνοπηγία.

Nestchen *n* τὸ καλίδιον.

Nestel *f* ἡ πόρπη, ἡ περόνη.

nett κομψός, κόσμιος, καλός, καθάριος, γλαφυρός, ~ gemacht κομψευτός, ein ~es Früchtchen (übtr. von Menschen) κακὸν θρέμμα.

Nettigkeit *f* ἡ γλαφυρία, ἡ κομψεία, ἡ κοσμιότης, ἡ καθαριότης, ἡ γλαφυρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Netz *n* 1. (zum Fischfang) τὸ δίκτυον, τὸ ἀμφίβληστρον, ἡ σαγήνη, ὁ πόρκος, (der Jäger) τὸ δίκτυον, τὸ λίνον, (zum Fangen von Tieren) ἡ ἄρκυς (υος), das ~ auswerfen δικτυβολεῖν, ~e aufstellen δίκτυα ἱστάναι od. ἐκπεταννύναι, ins ~ geraten δικτύοις περιπίπτειν, (im animalischen Körper) τὸ ἐπίπλουν, ὁ ἐπίπλους. — 2. übtr. (Nachstellungen) τὸ δίκτυον, gew. ἡ ἐπιβουλή, j-m ein ~ stellen ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν u. θηρᾶν τινα, es werden mir ~e gestellt ἐπιβουλεύομαι (P.).

netzähnlich, -artig δικτυοειδής, δικτυώδης.

Netzbruch *m* ἡ ἐπιπλοκήλη, am ~ leidend ἐπιπλοκηλικός.

netzen βρέχειν, τέγγειν, νοτίζειν, ὑγραίνειν.

Netzfischer *m* ὁ δικτυεύς, ὁ σαγηνεύς, ὁ σαγηνευτής, ὁ σαγηνοβόλος.

Netzfischerei *f* ἡ σαγηνεία, ἡ δικτυεία, ἡ ἀμφιβληστρική.

Netzflechter, -stricker *m* ὁ δικτυοπλόκος.

netzförmig δικτυοειδής, δικτυώδης.

Netzhaube *f* ὁ κεκρύφαλος.

Netzhaut *f* τὸ ἐπίπλουν, ὁ ἐπίπλους.

Netzstellen *n* τὸ ἱστάναι δίκτυα.

Netzwächter *m* ὁ ἀκρυωρός.

neu νέος (was noch nicht dagewesen, unerhört, unerwartet), καινός (vor kurzem geschehen oder gemacht, noch ungebraucht, ungewöhnlich, unerhört), νεαρός, νεαλής (jung, frisch), πρόσφατος (2, frisch, eben geschehen oder entstanden), *adv.* ἀρτίως, νεωστί, καινῶς, von ~em ἐκ καινῆς, πάλιν, αὖθις, was gibts Neues? τί νεώτερον γέγονεν; die ~ere Zeit ὁ νῦν αἰών (ῶνος), das ~e Testament ἡ καινὴ διαθήκη, es ist mir etw. ~ ξένως od. ἀπείρως ἔχω τινός, oft Zusetzungen mit νεο- und ἀρτι, zB. ~gebaut ἀρτίδομος (2), ~gepflanzt νεόφυτος (2) u. dgl., s. die Zusetzungen mit neu.

neuangekommen νέηλυς (υδος).

neubacken πρόσφατος (2), νεόπεπτος (2), νεαλής, νεαρός.

Neubürger *m* ὁ νεοπολίτης, (in Sparta) ὁ νεοδαμώδης.

Neubürgerin *f* ἡ νεοπολῖτις (ιδος)

neueingeweiht νεοτελής

neuerdings, neuerlich νεωστί, ἄρτι, νέον, ganz ~ ἔναγχος.

Neuerer *m* ὁ νεωτεριστής, ὁ νεωτεροποιός.

neuern καινοῦν

Neuerung *f* eig ἡ καίνωσις, ἡ καινοτομία, (in der Staatsverfassung) ὁ νεωτερισμός, ἡ καινουργία, ἡ καινοπραγία, ἡ καινοτομία. ἡ καινούργησις, ἡ νεωτεροποιία, (als Sache) τὸ νεώτερον, τὸ καινούργημα, τὸ καινοτόμημα, ~en machen νεωτερίζειν, νεώτερα πράττειν, καινοπραγεῖν, καινουργεῖν, καινοποιεῖν, καινοτομεῖν, νεοχμοῦν.

Neuerungssucht *f* ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία, τὸ καινόσπουδον, ἡ καινοπραγία.

neuerungssüchtig νεωτεροποιός, καινοτόμος, καινόσπουδος (sämtlich 2).

neuerworben νεόκτητος (2).

neugebaut νεόκτιστος (2).

neugeboren νεογνός, νεογενής, ἄρτι γεγονώς

neugehauen νεόκοπος (2).

neugemacht νεουργός (2).

neugenäht νεορραφής.

neugepflanzt νεόφυτος (2)

neugesät νεόσπορος (2).

neugeschliffen νεακόνητος (2).

neugeschnitzt νεογλυφής.

neugeschrieben νεόγραπτος (2).

neugewaschen νεόπλυτος (2).

Neugier, Neugierde *f* ἡ περιεργασία, ἡ πολυπραγμοσύνη.

neugierig περίεργος (2), πολυπράγμων, ~ sein περιεργάζεσθαι (M.), πολυπραγμονεῖν, ~ sein auf etw. μετέωρον εἶναι ἐπί τινι, ἐπί τινος od. πρός τι.

Neuheit *f* ἡ καινότης (ητος), ἡ καινοτομία od. d. *neutr.* d. *adj*

Neujahr *n* τὸ νέον ἔτος, ἡ τοῦ ἔτους ἀρχή, mit dem ~ ἀρχομένου τοῦ ἔτους.

Neujahrsfest *n* τὰ εἰσιτήρια (ἱερά).

Neujahrsgeschenk *n* ἡ ἐπινομίς (ίδος).

Neujahrstag *m* ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἡμέρα.

Neujahrswunsch *m* ἡ ἀρξαμένου τοῦ ἔτους προσφερομένη ἐπευχή, j-m einen ~ darbringen εὐθὺς ἀρξαμένου τοῦ ἔτους ἐπεύχεσθαι (M.) τινι πάντα τὰ ἀγαθά.

Neuigkeit *f* τὸ νέον, τὸ νεώτερον, τὸ καινόν, τὸ νέον od καινὸν πρᾶγμα, was gibts für ~en? s. unter neu

Neuigkeitskrämer *m* ὁ λογοποιός, ὁ πλάττων λόγους

Neuigkeitskrämerei *f* ἡ λογοποιία.

neulich νεωστί, ἄρτι, erst ~ χθές τε καὶ πρῴην, ἔναγχος.

Neuling *m* ὁ νέος od. ὁ ἄπειρος (unerfahren), ~ in etw sein ξένως, ἀπείρως od. ἀμαθῶς ἔχειν τινός

neumodisch καινότροπος (2)

Neumond *m* ἡ νουμηνία, Tag des ~es ἡ ἕνη καὶ νέα

neun ἐννέα (als Ziffer θ'), die Zahl ~, eine Anzahl von ~ ἡ ἐννεάς (άδος), Zeitraum von ~ Jahren ἡ ἐνναετηρίς (ίδος)

Neunauge *n* (ein Fisch) ἡ βδέλλα

neunblätterig ἐννεάφυλλος (2).

neundrähtig ἐννεάλινος (2)

Neune *f* ἡ ἐννεάς (άδος).

neuneckig ἐννέα γωνιῶν.

neunerlei, neunfach ἐννεαπλάσιος.

neunfädig ἐννεάλινος (2).

neunfältig ἐννεαπλάσιος.

neunhundert ἐνακόσιοι (als Ziffer ϡ'), der ~ste ἐνακοσιοστός

neunjährig ἐνναέτηρος (2), ἐνναετής, ἐννέα ἐτῶν, ἔτη ἔχων ἐννέα.

neunmal ἐνάκις.

neunmonatlich ἐννεάμηνος (2), ἐννέα μηνῶν, ἐννέα μῆνας ἔχων.

neunsaitig ἐννεάχορδος (2)

neunseitig ἐννέα πλευρῶν

neunsilbig ἐννεασύλλαβος (2).

neuntägig ἐννέα ἡμερῶν.

neuntausend ἐνακισχίλιοι (als Ziffer ,θ), der ~ste ἐνακισχιλιοστός.

neunte ἔνατος, am ~n Tage ἐναταῖος, zum ~n Male τὸ ἔνατον.

neuntehalb ὀκτὼ καὶ ἥμισυ.

Neuntel *n* ἡ ἐνάτη μερίς (ίδος).

neuntens ἔνατον.

neunundzwanzig εἴκοσιν ἐννέα, ἐννέα καὶ εἴκοσιν, εἴκοσι καὶ ἐννέα, τριάκοντα δέοντα ἑνός.

neunzehn ἐννεακαίδεκα, εἴκοσι δέοντα ἑνός (als Ziffer ιθ').

neunzehnfach ἐννεακαιδεκαπλασίων.

neunzehnjährig ἐννεακαιδεκαέτης.

neunzehnte ἐννεακαιδέκατος, ἔνατος καὶ δέκατος

neunzig ἐνενήκοντα (als Ziffer Ϙ').

neunzigjährig ἐνενηκονταέτης.

neunzigmal ἐνενηκοντάκις.

neunzigste ἐνενηκοστός.

neunzigtausend ἐνακισμύριοι.

Neustadt *f* ἡ νέα πόλις.

neutral μέσος, μετ' οὐδετέρου τῶν πολεμούντων ὤν, ~ sein od. bleiben διὰ μέσου εἶναι, μέσον ἑαυτὸν φυλάττειν, μετ' οὐδετέρου τῶν πολεμούντων εἶναι, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, die Neutralen οἱ διὰ μέσου.

Neutralität *f* ἡ ἡσυχία, ~ beobachten, s. d. vor. Wort.

Neutrum *n* τὸ οὐδέτερον.

neuverlobt νεόνυμφος (2).

neuvermählt νεόγαμος (2).

nicht in Aussagesätzen οὐ vor Konson., οὐκ vor Vok. mit spir. len., οὐχ vor Vok. mit spir. asp., in Bedingungssätzen, Absichtssätzen, bei Befehlen, Aufforderungen, Bitten, Wünschen μή (derselbe Unterschied gilt auch von den Zssgn. mit οὐ und μή), und ~, auch ~ οὐδέ, μηδέ, auch ~ im geringsten οὐδ' ὁτιοῦν, οὐδ' ὁπωστιοῦν, noch ~ οὔπω, οὐδέπω, μήπω, μηδέπω, gewiß ~ οὔτοι, jedoch ~ οὐ μήν, ganz und gar ~ ἥκιστα πάντων, οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐδαμῶς, μηδαμῶς, also ~ οὔκουν, οὐκ ἄρα, freilich ~ οὐ γὰρ οὖν, ~ mehr οὐκέτι, μηκέτι, ~ wahr? ἦ γάρ; ἄλλο τι; warum ~? πῶς γὰρ οὔ; ~ nur, sondern auch οὐ μόνον, ἀλλὰ καί, ~ nur ~, sondern auch οὐχ ὅτι od. οὐχ ὅπως, ἀλλά, bei Gott ~ οὐ μὰ τὸν Δία, daß, damit ~ ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή, damit ~ etwa μὴ ἄρα, μή που, mit ~en οὐδαμῶς, μηδαμῶς, οὐδαμῇ, μηδαμῇ, zu ~e machen ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, διαφθείρειν, ἀπολλύναι, διακαταλύειν, zu ~e werden ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), in Fragesätzen steht οὐ für das deutsche ~, wenn man eine bejahende Antwort erwartet, μή für das deutsche doch ~, doch ~ etwa bei einer zu erwartenden Verneinung der Frage, bei einer Beteuerung, zB. ich werde dich gewiß ~ verlassen οὐ μή σου ἀπολειφθῶ ποτε (= du brauchst nicht zu fürchten, daß ich dich verlasse), häufig stehen bei Verbindungen mit ~ bei Verben und *adj.* Bildungen mit α privat., zB. ~ kennen ἀγνοεῖν, ~ lügen ἀψευστεῖν, ~ anmutig ἄχαρις, ~ gefährlich ἀκίνδυνος (2) u. dgl., nicht übersetzt wird die Negation in Ausrufungssätzen, die mit wie od. einem Fragepronomen beginnen, zB. welche Schönheiten bietet ~ die Natur! πόσα καλὰ ἔχει ἡ φύσις, wie oft war ich ~ bei ihm! ποσάκις παρεγενόμην αὐτῷ.

Nichtachtung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, s. Verachtung

Nichte *f* ἡ ἀδελφιδῆ.

Nichtexistenz *f* ἡ ἀνυπαρξία, τὸ οὐκ (μὴ) εἶναι.

Nichtgebrauch *m* ἡ ἀχρηστία, τὸ οὐ (μὴ) χρῆσθαι.

nichtig μάταιος, κενός, οὐδενὸς ἄξιος, οὐδείς (μηδείς), (hinfällig) σαθρός, (nicht mehr rechtskräftig) ἄκυρος (2), (vergänglich) φθαρτός, ἐξίτηλος (2), ~e Dinge treiben od. begehren κενοσπουδεῖν, ματαιοσπουδεῖν, ~ machen ἀκυροῦν, ἀθετεῖν, etw. für ~ erklären ἄκυρον ποιεῖν

Nichtigkeit *f* ἡ κενότης, ἡ ματαιότης (ητος), ἡ ματαιοσύνη, besser d. *neutr* d. *adj.*

Nichtigkeitsklage *f*: eine ~ erheben gegen eine gericht-

liche Entscheidung τὴν ἔρημον od. τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλαγχάνειν, gegen ein schiedsrichterliches Erkenntnis τὴν δίαιταν ἀντιλαγχάνειν.

Nichtkenner *m* ὁ ἀνεπιστήμων τινός, ὁ ἄπειρος oder ἀπείρως ἔχων τινός, ὁ ἰδιώτης τινός.

nichts οὐδέν, μηδέν (den Unterschied s. unter nicht), ~ destoweniger οὐδὲν (μηδὲν) ἧττον, ἀλλ' ὅμως, ~ als οὐδὲν (μηδὲν) εἰ μή, οὐδὲν πλὴν ἄλλο ἤ, ~ weiter οὐδὲν περαιτέρω, οὐδὲν εἰς πλέον, um ~ πρὸς οὐδέν, ὑπὲρ τῶν οὐδενὸς ἀξίων, (Sprichw. ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς), ~ zur Sache οὐδὲν πρὸς ἔπος, das (damit) ist ~ gesagt οὐδὲν λέγεις, in ein ~ verwandeln ἀφανίζειν, zu ~ werden ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, für ~ achten παρ' οὐδὲν τίθεσθαι, οὐδενὸς ἄξιον νομίζειν, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαί (M.) τινος, ὡς οὐδὲν oder περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαι (M.), für ~ gelten ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει, ~ gelten od. bedeuten οὐδὲν εἶναι, ~ darauf geben οὐδὲν ἐντρέπεσθαί (P.) τινος u. τι, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος.

nichtsbedeutend οὐδενὸς (μηδενὸς) ἄξιος, οὐδείς (μηδείς), μάταιος, κενός.

nichtschuldig durch οὐκ (μὴ) od. οὐδὲν (μηδὲν) ἀδικεῖν.

Nichtsein *n* τὸ οὐκ (μὴ) εἶναι.

nichtsnützig ἄχρηστος, ἀχρεῖος, παράσημος (sämtlich 2), ἀνωφελής, er ist ~ οὐδὲν ὄφελός ἐστιν αὐτοῦ.

Nichtsnutzigkeit *f* ἡ ἀχρηστία, ἡ οὐδένεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

Nichtstuer *m* ὁ ἀργός.

Nichtstun *n* ἡ ἀργία.

nichtswürdig οὐδενὸς (μηδενὸς) ἄξιος, ἀνάξιος (2), κάκιστος, φαυλότατος.

Nichtswürdigkeit *f* ἡ ἀναξία, ἡ κακία, (als einzelne Tat) τὸ κακούργημα.

Nichtübung *f* ἡ ἀγυμνασία, ἡ ἀμελετησία.

Nichtwissen *n* ἡ ἄγνοια, τὸ οὐκ (μὴ) εἰδέναι.

nicken νεύειν, (vom Schlafe) νυστάζειν, j-m Beifall ~ ἐπινεύειν τινί.

Nicken *n* τὸ νεῦμα, ἡ νεῦσις, (vom Schlafe) ὁ νυσταγμός, ἡ νύσταξις.

nie οὔποτε, οὐδέποτε, μήποτε, μηδέποτε (von Zukunft und Vergangenheit), οὐπώποτε, μηπώποτε (von der Vergangenheit).

nieder κάτω, auf und ~ ἄνω (καὶ) κάτω, in Zssgn. κατά, s. d. folg. Wörter.

niederbeugen κατακάμπτειν, κατακλίνειν, sich ~ κύπτειν, (demütigen) ταπεινοῦν, συστέλλειν, niedergebeugt sein καταπεπλῆχθαι, συγκεκλάσθαι τὴν ψυχήν, ἐπικεκλάσθαι τῇ γνώμῃ.

niederbeugend βαρύς, ταπεινωτικός.

Niederbeugung *f* eig. ἡ κατάκαμψις, übtr. ἡ ταπείνωσις, gew. durch Verben.

niederblicken κάτω βλέπειν (zur Erde), καθ-, ἀφορᾶν (von einem höheren Punkte).

niederbrechen καταρρηγνύναι, καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν, κατακλᾶν.

Niederbrechung *f* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή, gew. durch Verben.

niederbrennen *trans.* κατακάειν, καταφλέγειν, *intr.* P., (von einem Lichte) καταφέρεσθαι (P.).

Niederbrennen *n* durch Verben.

niederbringen καταβάλλειν, καθαιρεῖν, ἀνατρέπειν, κατεργάζεσθαι (M.).

niederbücken sich κατακύπτειν, (aus Furcht) καταυποπτήσσειν.

niederdonnern καταβροντᾶν, καταβάλλειν τῷ κεραυνῷ.

niederdrücken eig. καταπιέζειν, durch Lasten καταβαρύνειν, übtr. ταπεινοῦν, συστέλλειν, κακοῦν, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα, niedergedrückt sein συγκεκλάσθαι τὴν ψυχήν, (die Oberhand über j-n bekommen) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος.

niederducken s. d. vor. Wort.

niedere ὁ, ἡ, τὸ κάτω, ὁ ταπεινός, s. niedrig.

niederfahren *trans.* ἐλαύνοντα καταβάλλειν od. ἀνατρέπειν, *intr.* καταφέρεσθαι (P.), κατέρχεσθαι, καταβαίνειν.

Niederfahrt *f* ἡ κατάβασις, ἡ κάτω ὁδός.

niederfallen κατα-, συμ-, προπίπτειν, vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, προσπίπτειν πρὸς τὰ γούνατά τινος.

Niederfallen *n* ἡ καταφορά, ἡ κατάπτωσις, (als Zeichen der Verehrung) ἡ προσκύνησις.

niederfliegen καταπέτεσθαι.

Niedergang *m* ἡ δύσις, ἡ κατάδυσις, ἡ δυσμή (*pl.* bsd. von der Sonne), vom Aufgang der Sonne bis zum ~ ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου, übtr. ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις.

niedergehen καταφέρεσθαι (P.), (von der Sonne) δύεσθαι, καταδύεσθαι (-δῦναι).

niedergeschlagen 1. eig. καταβεβλημένος. — 2. (mutlos) ἄθυμος (2), κατηφής, ταπεινός, ταπεινόφρων, καταπλαγείς, ~ sein καταπεπλῆχθαι, καταπλαγῆναι, ἀθυμεῖν, κατηφεῖν, ἀθύμως ἔχειν, (unglücklich, elend sein) κακοπαθεῖν, ταλαιπωρεῖσθαι (P.).

Niedergeschlagenheit *f* ἡ ἀθυμία, ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ κατήφεια.

niederhalten (am Boden festhalten) κατέχειν (auch übtr.), (nach unten halten) καθιέναι.

niederhangen, -hängen κατακρέμασθαι (κατακρεμάννυσθαι, P.) κατά τινος, s. herabhängen; ~ lassen καθιέναι.

niederhauen κατα-, συγκόπτειν, σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, Bäume ~ κόπτειν od. τέμνειν δένδρα.

Niederhauen *n* ἡ σφαγή, ἡ κατακοπή, gew. durch Verben.

niederkämpfen καταγωνίζεσθαι (M.), (im Kriege) καταπολεμεῖν.

Niederkämpfen *n* durch Verben.

niederkauern ὀκλάζειν, (aus Furcht) κατα-, ὑποπτήσσειν.

Niederkauern *n* ἡ ὄκλασις, τὸ ὄκλασμα.

niederklappen καθιέναι.

niederknien προσπίπτειν εἰς τὰ γόνατα, vor j-m ~ προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, s. niederfallen.

niederkommen τίκτειν, λοχεύεσθαι (M.), mit einem Kinde ~ τίκτειν παῖδα.

Niederkunft ὁ τόκος, ἡ λοχεία, der ~ nahe sein ἐπίτοκον εἶναι.

Niederlage *f* 1. (im Kriege) ἡ ἧττα, τὸ ἥττημα, ἡ σφαγή, ἡ διαφθορά, eine ~ unter den Feinden anrichten πολλὴν σφαγὴν ποιεῖν τῶν πολεμίων, διαφθείρειν τοὺς πολεμίους, eine ~ erleiden ἡττᾶσθαι (P.), νικᾶσθαι (P.). — 2. Waren~ ἡ ἀποθήκη.

niederlassen καθ-, ὑφιέναι, χαλᾶν, καταστέλλειν, sich ~ (= sich setzen) καθίζεσθαι, sich auf ein Knie ~ καθίζεσθαι εἰς γόνυ, sich an einem Orte ~ ἐνοικεῖν χωρίῳ τινί, κατοικεῖν εἰς χωρίον τι, κατοικεῖν χώραν τινά, ἱδρύεσθαι, καθιδρύεσθαι (P.) εἰς τόπον τινά od. ἐν τόπῳ τινί.

Niederlassung *f* eig. ἡ κάθεσις, gew. durch Verben, (Kolonie) ἡ ἐποικία.

niederlegen eig. κατα-, ἀποτιθέναι, j-n ~ (zu Bette legen) κατακλίνειν, sich ~ P., Geld bei j-m ~ παρακατατίθεσθαί τινι χρήματα, ein Amt ~ ἀποκηρύττειν od. ἀπειπεῖν od. κατατίθεσθαι ἀρχήν, ἀφιέναι ἀρχήν, ἐξίστασθαι od. ἀπαλλάττεσθαι (P.) ἀρχῆς, die Waffen ~ κατατίθεσθαι τὰ ὅπλα, παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα.

Niederlegen *n*, **Niederlegung** *f* eig. ἡ κατά-, ἀπόθεσις, (einer Geldsumme) ἡ παρακατάθεσις, ἡ καταβολή, (eines Amtes) ἡ ἀποκήρυξις, gew. durch Verben.

niederliegen κατακεῖσθαι.

niedermachen κατακόπτειν, κατασφάττειν, s. niederhauen.

niedermähen ἀποκείρειν.

niedermetzeln κατα-, ἀποσφάττειν, φονεύειν, ἀποκτείνειν, διαφθείρειν.

Niedermetzeln *n*, **Niedermetzlung** *f* ἡ σφαγή, ἡ κατακοπή, ἡ διαφθορά.

niederreißen (ein Gebäude u. dgl.) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν, κατερείπειν, j-n καταβάλλειν, ἀνατρέπειν.

Niederreißung *f* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, gew. durch Verben.

niederreiten ἐλαύνοντα τῷ ἵππῳ καταπατεῖν.

niederrennen τρέχοντα od. δρόμῳ ἐπιφερόμενον καταβάλλειν.

niederringen καταπαλαίειν.

niederrollen *intr.* κατακυλίνδεσθαι (P.).
niedersäbeln κατασφάττειν τῷ ξίφει.
niederschießen I *trans.* κατατοξεύειν (mit dem Pfeil). κατακοντίζειν (mit dem Wurfspieß), übh. καταβάλλειν (zu Boden strecken). — II *intr.* καταφέρεσθαι (P.).
Niederschlag *m* τὸ ἀφύλισμα, τὸ ἀπόστημα, (in der Musik) ἡ θέσις.
niederschlagen I *trans.* 1. κατακόπτειν, καταβάλλειν, (niederlassen) καθιέναι, die Augen ~ κατηφεῖν ὄμμα, κάτω βλέπειν, vor j-m δυσωπεῖσθαι (P.) τινα. — 2. (stillen) παύειν, καταπαύειν, συστέλλειν, κατέχειν, πραΰνειν, καταπραΰνειν. — 3. (unterdrücken, zunichte machen) δια-, καταλύειν, j-s Hoffnung ~ ἐξαιρεῖν τινος τὴν ἐλπίδα, ἐκκρούειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, ὑποτέμνειν τὴν ἐλπίδα τινος, (entmutigen) καταπλήττειν τινά, ταπεινοῦν, συστέλλειν τινά, ἀθυμίαν παρέχειν od. ἐμποιεῖν τινι, λυπεῖν τινα. — II *intr.* καταφέρεσθαι (P.), καταπίπτειν.
niederschlagend καταπληκτικός, πραϋντικός.
Niederschlagung *f* ἡ κατά-, διάλυσις, gew. durch Verben.
niederschmettern s. niederschlagen.
niederschreiben κατα-, ἀνα-, ἀπο-, συγγράφειν (u. M.).
Niederschreiben *n* ἡ κατα-, ἀνα-, ἀπο-, συγγραφή, gew. durch Verben.
niedersehen s. niederblicken.
niedersenden καθιέναι, καταπέμπειν.
niedersenken καθ-, ὑφιέναι, sich ~ καταφέρεσθαι (P.), καθίζεσθαι, συγκαθίζεσθαι, συγκαθῆσθαι, auf etw. κατασκήπτειν εἴς τι.
Niedersenkung *f* ἡ κάθεσις.
niedersetzen κατα-, ἀποτιθέναι, sich ~ καθίζεσθαι, καθῆσθαι, j-n sich ~ lassen καθίζειν τινά, κελεύειν τινὰ καθέζεσθαι, ein Gericht ~ καθιστάναι δικαστάς, eine Kommission ~ τάττειν λεκτούς.
Niedersetzung *f* (einer Behörde, eines Gerichts) ἡ κατάστασις, gew. durch Verben.
niedersinken πίπτειν, κατα-, συμπίπτειν, (im Wasser) καταδύεσθαι (-δῦναι), ~ lassen καθιέναι.
Niedersinken *n* ἡ φορά, ἡ καταφορά, ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα, gew. durch Verben.
niedersitzen καθίζεσθαι.
niederstampfen καταπατεῖν.
niederstechen διαπείρειν, gew. σφάττειν, κατασφάττειν.
niedersteigen καταβαίνειν τινός, κατά od. ἀπό τινος.
Niedersteigen *n* ἡ κατάβασις.
niederstellen κατατιθέναι (u. M.).
niederstoßen καταβάλλειν, ἀνατρέπειν (umstoßen), διαπείρειν, κατασφάττειν (niederstechen).
niederstrecken καταβάλλειν.
niederströmen καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.).
Niedersturz *m* ἡ πτῶσις, ἡ καταφορά.
niederstürzen *intr.* πίπτειν. κατα-, συμπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), καταρρεῖν, *trans.* καθαιρεῖν, καταβάλλειν.
niedertauchen καταδύεσθαι (-δῦναι).
Niedertracht *f* s. Niederträchtigkeit.
niederträchtig πονηρός, μοχθηρός, κακοῦργος (2), ἀνελεύθερος (2). κακοήθης.
Niederträchtigkeit *f* ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακουργία, ἡ κακοήθεια. ἡ ἀνελευθερία (als Eigenschaft), τὸ κακούργημα, τὸ κάκιστον ἔργον od. πρᾶγμα (als Handlung).
niedertreten καταπατεῖν.
niedertrinken: j-n ~ (unter den Tisch trinken) νικᾶν τινα πίνοντα.
Niederung *f* τὰ κάτω.
niederwärts κάτω.
niederwerfen καταβάλλειν, καθαιρεῖν, ἀνατρέπειν, s. niederringen; sich ~ καταπίπτειν, sich vor j-m ~ προσπίπτειν τινί, προσκυνεῖν τινα.
Niederwerfen *n* ἡ καταβολή, ἡ καθαίρεσις, gew. durch Verben.
niederziehen καθέλκειν, κατασπᾶν.
niedlich κομψός, καλός. λεπτός, γλαφυρός, ἐπίχαρις, χαρίεις.
Niedlichkeit *f* ἡ κομψότης, ἡ λεπτότης, ἡ γλαφυρότης (ητος), τὸ κάλλος, ἡ χάρις (ιτος).
Niednagel *m* s. Neidnagel.
niedrig eig. χθαμαλός. ταπεινός, (von Gesinnung) ταπεινός, ἀνελεύθερος (2), (vom Tone und von der Stimme) βαρύς, (vom Preise) μικρός, εὐτελής, εὔωνος (2), (vom Stand) ἀγενής, ταπεινός, ein Mann von ~em Stande ἀνὴρ ἐκ δήμου, ἀνὴρ δημότης, in ~en Verhältnissen leben ταπεινῶς ζῆν, ~e Gegend τὰ κάτω.
Niedrigkeit *f* (der Lage) ἡ χθαμαλότης (ητος), ἡ ταπεινότης (ητος, auch von der Denkungsart), (des Standes) ἡ ἀγένεια, τὸ ἀγενές, (des Preises) ἡ εὐτέλεια, ἡ εὐωνία, (der Gesinnung) ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀνελευθερία, (des Wassers) τὸ ἀβαθές.
niemals s. nie.
niemand οὐδείς (μηδείς), s. nicht.
Niere *f* ὁ νεφρός (gew. *dual.* u. *pl.*).
nierenähnlich, -artig, -förmig νεφροειδής, νεφρώδης.
Nierenbeschwerden *f/pl.*, **-krankheit** *f* ἡ νεφρῖτις (ιδος), τὰ νεφριτικά.
Nierenfett *n* τὸ νεφρίδιον.
Nierengries *m* τὸ σύναγμα.
Nierenschmerzen *m/pl.* τὰ νεφριτικά.
Nierenstein, -gries *m* τὸ σύναγμα.
Nierentalg *n* τὸ νεφρίδιον.
niesen πτάρνυσθαι, zu etw. ~ ἐπιπταίρειν τινί.
Niesen *n* ὁ πταρμός, ~ erregend πταρμικός, Mittel zum ~ τὰ πταρμικά.
Nieskraut *n* ἡ πταρμική.
Nießbrauch *m* ἡ κάρπωσις, ἡ καρπεία, den ~ von etw. haben καρποῦσθαί (M.) τι. ἀπολαύειν τινός.
Nieswurz *f* ὁ ἐλλέβορος, ~ bedürfen (unklug sein) ἐλλεβοριᾶν, j-m mit ~ heilen ἐλλεβορίζειν τινά.
Nieswurzkur *f* ὁ ἐλλεβορισμός.
niet- und nagelfest ἀκίνητος.
[1]**Niete** *f* τὸ κέντρον, ὁ ἧλος.
[2]**Niete** *f* (im Losspiel) ὁ κενὸς κλῆρος, eine ~ ziehen, bekommen οὐ τυγχάνειν κέρδους ἐν τῇ κληρώσει, ἀτυχεῖν.
nieten καθ-, προσηλοῦν, ἥλοις συμπηγνύναι.
Nieten *n* ἡ καθήλωσις, gew. durch Verben.
Nilpferd *n* ὁ ἱπποπόταμος.
Nimbus *m* ἡ σκιαγραφία, ἡ κενὴ δόξα.
nimmer s. nie.
nimmermehr οὐκ ἔσθ' ὅτε, οὐδέποτε, μηδέποτε (von der Zeit), οὐκ ἔσθ' ὅπως. οὐδαμῶς, μηδαμῶς (von der Art und Weise), οὐκέτι, μηκέτι (nicht mehr), οὐ δῆτα, μὴ δῆτα (von einer nachdrücklichen Verneinung).
nimmersatt ἄπληστος (2), ἀκόρεστος (2).
nippen γεύεσθαί, ἀπογεύεσθαί (M.) τινος, χειλοποτεῖν.
Nippen *n* ἡ γεῦσις.
nirgends οὐδαμοῦ, οὐδαμῇ (μηδαμοῦ, μηδαμῇ), οὐκ ἔσθ' ὅπου, ~ in der Welt οὐδαμοῦ γῆς, ~hin οὐδαμόσε, οὐδαμοῖ (μηδαμόσε, μηδαμοῖ), ~her οὐδαμόθεν, μηδαμόθεν.
Nische *f* τὸ κοῖλον, τὸ κοίλωμα, τὸ θύρωμα.
nisten νεοττεύειν, νεοττείαν ποιεῖσθαι (M.).
Nisten *n* ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις.
Niveau *n* τὸ ἐπίπεδον.
nivellieren ἀποσταθμᾶν, ζυγοστατεῖν.
Nixe *f* ἡ νύμφη.
noch (von der Zeit) ἔτι, ~ immer, ~ jetzt, ~ heute ἔτι καὶ νῦν, μέχρι τοῦδε (ἀεί), ~ nicht οὔπω, οὐδέπω, μήπω, μηδέπω, ~ keiner οὐδείς πω, ~ nichts οὐδὲν πώποτε, (zur Steigerung) ἔτι, πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, und ~ dazu καὶ ταῦτα, ~ einmal αὖθις, πάλιν, ~ einmal so viel δὶς τοσαῦτα, ~ einmal so groß διπλάσιος τὸ μέγεθος, weder … ~ οὔτε … οὔτε, μήτε … μήτε.
nochmalig ὁ, ἡ, τὸ πάλιν, δεύτερον od. αὖθις od. πάλιν γενόμενος.
nochmals πάλιν, αὖθις, αὖ, δεύτερον.

Nomade *m* ὁ νομάς (άδος).
Nomadenart *f* τὸ τῶν νομάδων, τὸ νομαδικόν, nach ~ νομαδικῶς.
nomadenhaft, nomadisch νομαδικός.
Nomadenleben *n* ὁ νομαδικὸς βίος.
Nomadenvolk *n* τὸ νομαδικὸν ἔθνος.
Nominativ *m* ἡ εὐθεῖα od. ὀρθή, auch ἡ ὀνομαστική.
Nonne *f* ἡ νόννα, ἡ ἡσυχάστρια, ἡ μονάστρια, ἡ ἀσκήτρια.
Nonnenkloster *n* τὸ γυναικεῖον μοναστήριον.
Nonplusultra *n* ἡ ὑπερβολή, das ist das ~ von Übermut ὑπερβολὴ ὕβρεως τοῦτό γε.
Nord *m* s. Nordwind.
Norden *m* τὰ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
nordisch ἀρκτικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
Nordland *n* τὸ (τὰ) πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
Nordländer *m* ὁ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν οἰκῶν.
nördlich πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν (ἄνεμον) τετραμμένος, ἀρκτικός, βόρειος, ~ von etw. πρὸς βορρᾶν τινος.
Nordluft *f* ὁ ἀπ᾿ ἄρκτου φερόμενος od. πνέων ἄνεμος.
nordöstlich πρὸς ἄρκτον τε καὶ τὴν ἡλίου ἀνατολήν.
Nordostwind *m* ὁ καικίας.
Nordpol *m* ὁ ἀρκτικὸς πόλος, αἱ ἄρκτοι.
Nordseite *f* τὰ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν τείνοντα od. τετραμμένα, auf der ~ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
Nordstern *m* ἡ ἄρκτος.
nordwärts πρὸς ἄρκτον, πρὸς βορρᾶν.
nordwestlich πρὸς ἄρκτον τε καὶ ἡλίου δυσμάς.
Nordwestwind *m* ὁ ἀργεστής.
Nordwind *m* ὁ βορρᾶς, dem ~ ausgesetzt πρόσβορρος (2).
Norm *f* τὸ μέτρον, ὁ νόμος, nach bestimmten ~en ἐπὶ ῥητοῖς.
normal νόμιμος.
Nößel *n* ἡ κοτύλη, τὸ κοτύλιον, ἡ κοτυλίσκη.
Notar *m* ὁ γραμματεύς, ὁ ὑπογραφεύς.
Not *f* **1.** (äußerer und innerer Zwang, Notwendigkeit) ἡ ἀνάγκη, aus ~ etw. tun ἀνάγκῃ πεισθέντα ποιεῖν τι, ohne ~ ἐκ περιουσίας, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, οὐδὲν δέον, im Fall der ~ ἤν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, wenn es die ~ erfordert εἰ ἀνάγκη. εἴπερ δεῖ. — **2.** (Bedürfnis) ἡ χρεία, es tut etw. ~ ἐν χρείᾳ ἐστί τι, χρεία ἐστί τινος, δεῖ τινος, es tut mir etw. ~ χρείαν ἔχω τινός, δεῖ μοί τινος, ἐνδεής εἰμι, ἐνδεῶς ἔχω τινός, es ist große ~ um etw. πολλὴ χρεία ἐστί τινος. — **3.** (Mühe, Anstrengung) ὁ πόνος, ~ haben mit etw. πράγματα ἔχειν ποιοῦντά τι, πονεῖν ἀμφί τι, j-m ~ machen πράγματα παρέχειν τινί, zur ~ s. kaum, Mühe, (mittelmäßig) μετρίως, μέσως. — **4.** (bedrängte Lage) ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ ταλαιπωρία, τὰ δεινά, in ~ sein ἀπορεῖν, ἐν ἀπόροις εἶναι od. ἔχεσθαι (P.), ἐν δεινοῖς εἶναι, πιέζεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖν, in ~ kommen εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι od. ἀφικνεῖσθαι, in der äußersten ~ sein ἐν ταῖς μεγίσταις ἀπορίαις εἶναι, ἐν ἐσχάτοις εἶναι, in tausend Nöten sein ἐν παντὶ εἶναι od. γενέσθαι, j-n in ~ bringen εἰς ἀπορίας ἐμβάλλειν od. καθιστάναι τινά, ἀπορίας παρέχειν τινί, viel ~ erdulden πολλὰ καὶ κακὰ ὑποφέρειν, es hat keine ~ οὐδεὶς κίνδυνος od. φόβος, ~ hat (kennt) kein Gebot (Sprichw.) ἀγὼν οὐ δέχεται σκήψεις, j-m seine ~ klagen ὀδύρεσθαι πρός τινα.
Notanker *m* ἡ ἱερὰ od. ἐσχάτη ἄγκυρα.
Notarbeit *f* τὸ ἀναγκαῖον ἔργον.
Notbau *m* ἡ ἀναγκαία οἰκοδόμησις.
Notbehelf *m* s. Nothilfe.
Notdurft *f* ἡ χρεία, τὰ ἀναγκαῖα, τὸ χρέος, zur höchsten ~ μάλα μόλις, χαλεπῶς καὶ μόλις, weggehen, um seine ~ zu verrichten ἰέναι, ἀποχωρεῖν πρός od. ἐπὶ τἀναγκαῖα.
notdürftig (kaum hinreichend) ἐνδεής, μέτριος, (dürftig) ἐνδεής, ἄπορος (2), (mittelmäßig) μέσος, (spärlich) ὀλίγος, λεπτός.
Note *f* (Bemerkung) τὸ ὑπόμνημα, (in der Musik) τὸ σημεῖον.
Notfall *m* ἡ ἀνάγκη, ἡ χρεία, im ~, für den ~ ἤν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, außer im ~ ὅ τι μὴ ἀνάγκη, εἰ μὴ πᾶσα ἀνάγκη.
notgedrungen ἀναγκαῖος, *adv.* ἀνάγκῃ, ἀναγκαίως, κατ᾿ od. πρὸς ἀνάγκην, ἐξ, δι᾿, ὑπ᾿ ἀνάγκης, ich fühle mich ~ ἀναγκάζομαι (P.).
Nothelfer *m* ὁ βοηθός, ὁ ἐπίκουρος (Helfer in der Not), ᾧ χρώμεθα ἀνάγκης od. χρείας ὑπαρχούσης oder ἀνάγκῃ πεισθέντες (einer, dessen Hilfe man sich in der Not bedient).
Nothilfe *f* ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία (als Handlung), τὸ ἐπικούρημα (als Sache).
notieren ἀπογράφειν (u. M.).
nötig ἀναγκαῖος, (zweckmäßig) προσήκων, δίκαιος, (hinreichend) ἱκανός, (passend, erforderlich) ἐπιτήδειος, die ~en Bedürfnisse τὰ ἀναγκαῖα, die ~e Vorsicht ἡ προσήκουσα εὐλάβεια, der ~e Eifer ἡ δικαία σπουδή, die ~e Anzahl τὸ ἱκανὸν πλῆθος, das ~e besorgen πράττειν ἃ δεῖ od. τὰ δέοντα, es ist ~ ἀναγκαῖόν od. ἀνάγκη ἐστίν, χρή, wenn es ~ ist ἤν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, es ist durchaus ~ παντελῶς χρή, πᾶσα ἐστιν ἀνάγκη, es ist nicht ~ οὐδὲν δεῖ, ich habe ~ δεῖ μοί τινος, δέομαί τινος, ἐνδεής εἰμί τινος, ἐνδεῶς ἔχω τινός, etw. für ~ befinden, halten ἀναγκαῖον νομίζειν od. ἡγεῖσθαι (M.) τι.
nötigen (zwingen) ἀναγκάζειν, es nötigt nichts οὐδὲν κατεπείγει, ich bin, sehe mich genötigt ἀναγκάζομαι, ἀνάγκη od. ἀναγκαῖόν ἐστί μοι, zum Essen, Trinken ~ κελεύειν, παρορμᾶν, sich nicht lange ~ lassen ῥᾳδίως πείθεσθαι (P.).
Nötigung *f* ἡ ἀνάγκη, ἡ προσαγωγή, ἡ παρόρμησις, ἡ προτροπή, gew. durch Verben.
Notiz *f* ἡ ἀγγελία, j-m ~ von etw. geben δηλοῦν, σημαίνειν τινί τι, ~ nehmen von etw. αἰσθάνεσθαί τινος, μάθησιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, αἴσθησιν λαμβάνειν τινός, keine ~ nehmen von etw. παρορᾶν τι, δοκεῖν μὴ εἰδέναι τι.
Notjahr *n* ἡ δυσετηρία.
Notlage *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, s. Not.
Notlüge *f* τὸ ἀναγκαῖον ψεῦδος, τὸ παρακάλυμμα, ἡ πρόφασις, eine ~ vorbringen προφασίζεσθαι (M.), πρόφασιν ποιεῖσθαι (M.), ψεύδει χρῆσθαι προφάσεως χάριν, eine ~ ist erlaubt ἀναγκαῖα ψεύδεσθαι (M.) οὐκ αἰσχρόν, ἔνθα τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω.
notorisch ἐμφανής, φανερός, σαφής, πρό-, κατάδηλος (2), ἐναργής.
Notpfennig *m* τὰ πρὸς χρείαν τινὰ ἀποκείμενα χρήματα, τὸ ἀπορίας ἐπικούρημα.
notreif πρώωρος (2).
Notreife *f* τὸ πρώωρον.
Notsache *f* τὸ ἀναγκαῖον πρᾶγμα, ἡ ἀνάγκη.
Notschuß *m* ἡ φρυκτωρία, Notschüsse tun φρυκτοὺς αἴρειν.
Notsignal *n* τὸ τὸν κίνδυνον ἀποφαῖνον σημεῖον.
Notstand *m* αἱ ἀπορίαι, ἡ ταλαιπωρία, ἡ ἀθλιότης (ητος).
Notwehr *f* ἡ ἄμυνα, aus, in der ~ ἀμυνόμενος.
notwendig ἀναγκαῖος, es ist ~ u. dgl. s. nötig; ~erweise s. notgedrungen.
Notwendigkeit *f* ἡ ἀνάγκη, τὸ ἀναγκαῖον, es ist eine dringende ~ s. nötig; j-n in die ~ versetzen ἀναγκάζειν τινά, ἀνάγκην προσφέρειν τινί, εἰς ἀνάγκην προάγειν τινά, ich bin in die ~ versetzt ἠνάγκασμαι.
Notwerk *n* τὸ ἀναγκαῖον ἔργον.
Notzeichen *n* s. Notsignal; οἱ φρυκτοί (Feuersignale), ~ geben φρυκτωρεῖν.
Notzucht *f* ὁ βιασμός, ἡ ὕβρις.
notzüchtigen βιάζεσθαι γυναῖκα, βίᾳ μείγνυσθαι (P.) γυναικί, πρὸς βίαν συγγίγνεσθαι γυναικὶ καὶ καταισχύνειν, ὑβρίζειν εἰς γυναῖκα.
Notzuchtklage *f* ἡ δίκη βιαίων.
Novelle *f* (Erzählung) ὁ μῦθος.
November *m* ὁ ἑνδέκατος μὴν (ηνός).

Nu: im ~ ἐξαίφνης.
Nuance *f* τὸ εἶδος.
nuancieren (in der Malerei) ἀποχραίνειν.
Nuancierung *f* (in der Malerei) ἡ ἀπόχρωσις σκιᾶς.
nüchtern (der noch nichts genossen hat) ἄσιτος, ἄπαστος, ἀνάριστος, ἄγευστος (sämtlich 2), νῆστις (ιδος). ~ sein νηστεύειν, ἀσιτεῖν, (nicht betrunken) νήφων. ~ sein νήφειν, wieder ~ werden ἐκ-, ἀνανήφειν, ἀποκραιπαλᾶν, (besonnen, mäßig) σώφρων, ἐγκρατής, ~ leben μετρίᾳ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι, νήφειν, (schal, abgeschmackt) ψυχρός.
Nüchternheit *f* ἡ ἀσιτία, ἡ νηστεία (der Zustand, in dem man nichts genossen hat), ἡ νῆψις (frei von Trunkenheit), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια (Besonnenheit, Mäßigkeit), ἡ ψυχρότης (ητος), τὸ ψυχρόν (Abgeschmacktheit).
Nudel *f* ἡ μαγίς (ίδος).
Null *f* τὸ οὐδέν (ενός), τὸ μηδέν, οὔτ' ἀριθμὸς οὐδεὶς οὔτε λόγος, eine ~ sein ἐν οὐδενὸς μέρει εἶναι, οὐδὲν δύνασθαι, ~ und nichtig ἄκυρος (2), eine ~ von einem Menschen ὁ ἀριθμός, etw. für ~ und nichtig erklären ἀκυροῦν, ἄκυρον ποιεῖν, ἀθετεῖν τι.
Nullität *f* ἡ οὐδενία.
Nullitätsklage *f* s. Nichtigkeitsklage.
nullmal οὐδενάκις.
numerieren (Zahlen aussprechen) καταλέγειν ἀριθμόν, (mit Zahlen bezeichnen, versehen) σημαίνειν, διασημαίνειν od. διαλαμβάνειν ἀριθμοῖς.
numerisch ἀριθμῷ.
Numismatik *f* ἡ περὶ τὰ νομίσματα σοφία.
Nummer *f* ὁ ἀριθμός.
nun 1. (jetzt) νῦν, νῦν δή, ἤδη, von ~ an ἀπὸ τοῦ νῦν, τὸ ἀπὸ τοῦδε, ~ und nimmermehr οὐδέποτε οὐ, da ~ ἔνθα δή, ~ endlich ἤδη ποτέ. — **2.** (also) οὖν, ἄρα, τοίνυν, und ~ εἶτα (κᾆτα), ἔπειτα (κἄπειτα), ~ so οὕτω δή, ~ aber τοίνυν, ἀλλὰ μήν, ἀλλὰ γάρ, (zur Angabe der Ursache) ἐπεί, ἐπειδή, (als Übergangspartikel) ἀλλά, δέ, (fragend) τί δέ; (zur Aufmunterung) ἀλλά, ~ denn ἀλλ' ἄγε δή.
nunmehr νῦν, τὸ νῦν (τὰ νῦν), νῦν ἤδη.
nunmehrig ὁ, ἡ, τὸ νῦν, παρών, καθ-, ἐνεστώς.
nur μόνον (beschränkend). in Verbindung mit *subst.* und *pronom.* steht μόνος (*adj.*), zB. ~ Alexander floh nicht Ἀλέξανδρος μόνος οὐκ ἔφυγεν, ~ ich weiß dies ἐγὼ μόνος οἶδα τοῦτο, bezieht sich ~ auf einen ganzen Satz, so ist es wiederzugeben mit πλήν, ἀλλά, πλὴν ἀλλά, ~ eben, ~ erst ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος, ~ nicht ὅσον οὐ, οὐ μέντοι, ~ so (= zwecklos) ἄλλως, εἰκῇ, ~ noch οὐδὲν ἄλλο ἤ od. πλήν, ~ noch das! πλὴν τὸ δεῖνα, nicht ~, sondern auch, auch nicht, s. unter nicht, ~ zu, ~ allzu wird durch ὡς οὐκ ἔδει gegeben, zB. er bewies sich als einen ~ zu rechtlichen Mann χρηστότατος ἐγένετο ὡς οὐκ ἔδει, wer auch ~ ὁστισοῦν, wer ~? τίς ποτε; bei Hervorhebung eines einzelnen Wortes wird ~ häufig durch das enklit. γε wiedergegeben, zB. sage ~ das nicht μὴ δῆτα τοῦτό γε εἴπῃς, ist ~ bedingend, so steht ἀλλά, zB. ich will reden, ~ höre λέξω δή, ἀλλὰ σύ γε ἄκουσον, bei Bewilligungen und Zulassungen δή, δῆτα, τοίνυν, zB. gehe ~ ἄπελθε δή.
Nuß *f* τὸ κάρυον (bsd. Wal~), von der ~ καρυηρός, καρύινος, es ist eine harte ~ (Sprichw.) ἔργον ἐστὶ χαλεπόν, mit Nüssen spielen καρυατίζειν.
nußähnlich, -artig καρυώδης.
Nußbaum *m* ἡ καρύα.
nußbaumen καρύινος.
nußbraun καρύινος.
Nüßchen *n* τὸ καρύδιον
Nußdattel *f* ὁ καρυωτὸς φοῖνιξ (ικος).
nußfarbig καρύινος.
Nußhäher *m* ὁ καρυοκατάκτης.
Nußkern *m* τὸ κάρυον, ὁ καρύου πυρήν (ῆνος).
Nußknacker *m* ὁ καρυοκατάκτης.
Nußöl *n* τὸ καρύινον od. καρυηρὸν ἔλαιον.
Nußschale *f* τὸ καρύου κέλυφος.
Nüstern *f/pl.* αἱ ῥῖνες (ῥινῶν).
nutz: sich etw. zu ~e machen ἀπολαύειν τινός, χρῆσθαί τινι, καρποῦσθαί (M.) τι, zu Nutz und Frommen ἐπ' ἀγαθῷ τινος, ὑπέρ τινος.
Nutzanwendung *f* ἡ χρῆσις, ἡ χρεία, (in einer Fabel) τὸ ἐπιμύθιον, (als Ermahnung) ἡ παραίνεσις.
nutzbar χρήσιμος, χρηστός, ὠφέλιμος (2), λυσιτελής, κάρπιμος.
Nutzbarkeit *f* ἡ χρησιμότης (ητος), ἡ λυσιτέλεια, ἡ χρηστότης (ητος), τὸ ὄφελος u. d. *neutr.* d. *adj.*, siehe Nützlichkeit.
nütze sein s. nützlich, nützen; es ist j-m od. einem Dinge etw. ~ ὀφελός ἐστί τινί τινος, es ist nichts ~ οὐδὲν ὀφελός ἐστί τινος.
nutzen, nützen I *intr.* (brauchbar sein) ὀφελός ἐστί τινος, χρεία ἐστί τινος, χρήσιμόν ἐστί τι, προὔργου ἐστί τι, (Nutzen bringen) ὠφελεῖν τινα, λυσιτελεῖν τινι, συμφέρειν τινί, συμβάλλειν πρός od. εἴς τι, was nützt es? τί ὄφελος; (mit *inf.*). — **II** *trans.* (gebrauchen, benutzen) χρῆσθαί τινι.
Nutzen *m* ἡ ὠφέλεια, τὸ ὠφέλημα, τὸ ὄφελος, ἡ λυσιτέλεια, ὁ καρπός, τὸ κέρδος, ohne ~ μάτην, εἰκῇ, mit ~ εἰς τὸ καλόν, καλῶς, ἐπὶ κέρδει, zu j-s ~ ἐπ' ἀγαθῷ τινος, ὑπέρ τινος, j-m ~ bringen s. nützen; ~ haben od. ziehen aus etw. ὠφελεῖσθαι ἐκ, ἀπό od. παρά τινος, καρποῦσθαί (M.) τι, ὀνίνασθαί τι ἀπό τινος, ἀγαθὰ ἔχειν ἀπό τινος, von j-m ~ haben εὐχρηστεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, zum ~ gereichen εἰς ὄνησιν ἥκειν τινί, was hat das für einen ~? τί δὲ ὄφελος τούτου; ~ bringend ὀνησιφόρος (2).
Nutzholz *n* τὰ ξύλα.
nützlich χρήσιμος, χρηστός, ὠφέλιμος (2), συμφέρων, σύμφορος (2), λυσιτελής, auch καλός, ἐπιτήδειος (letzteres zweckmäßig, trefflich), j-m ~ sein s. nützen; etw. ~ anwenden καλῶς od. εἰς καλὸν χρῆσθαί τινι, εὖ τίθεσθαί τι.
Nützlichkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
nutzlos ἀνωφελής, ἄχρηστος, ἄκαρπος, ἀχρεῖος, ἀσύμφορος, ἀνόνητος (sämtlich 2), ἀκερδής, μάταιος, *adv.* μάτην, εἰκῇ, etw. ~es tun σκιαμαχεῖν.
Nutzlosigkeit *f* ἡ ἀχρηστία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Nutznießung *f* s. d. folg. Wort.
Nutzung *f* ἡ χρῆσις, ἡ κάρπωσις (als Handlung), ὁ καρπός, ἡ ἐπικαρπία (als Sache).
Nymphe *f* ἡ νύμφη, ~n der Berge αἱ ὀρειάδες, der Bäume αἱ δρυάδες, αἱ ἁμαδρυάδες, der Flüsse und anderer Gewässer αἱ ναΐδες, der Haine αἱ ἀλσηΐδες, des Weltmeers αἱ ὠκεανίδες, von einer ~ geboren νυμφαγενής, von den ~n begeistert νυμφόληπτος (2).

O *n* (das kurze) Ο, ο, τὸ ὂ μικρόν, (das lange) Ω, ω, τὸ ὦ μέγα (indekl.).
o! *int.* (beim *voc.*) ὦ, φεῦ, ἔα, (als Ausdruck des Schmerzes) αἶ, ~weh! αἶ αἶ, οἴμοι, ~ über mein Unglück! φεῦ τῶν ἐμῶν κακῶν, ~ ich Unglücklicher οἴμοι, ὦ τάλας ἐγώ, ~ welch ein Mann! φεῦ τοῦ ἀνδρός, ~ daß doch εἴθε, εἰ γάρ mit *opt.* und bei unerfüllbarem Wunsche ὤφελον, ὡς ὤφελον mit *inf.*, ~ daß er noch lebte ὡς ὤφελεν ἔτι ζῆν, ~ rufen αἰάζειν, φεύζειν, ὤζειν.
Oase *f* ἡ ὄασις.
[1]**ob** *prp.* (wegen) ἕνεκα (nachgestellt), ὑπό mit *gen.*, ἐπί mit *dat.*, auch der bloße *dat.*, zB. sich ~ einer Sache freuen χαίρειν τινί.

[2]ob (Fragepartikel in indirekten Fragesätzen) εἰ (gew. mit dem Modus der direkten Frage, nach einem historischen Tempus auch mit dem *opt.*), ~ ... oder ~ πότερον ... ἤ, εἴτε ... εἴτε ..., ἤ ... ἤ, ~ ... oder ~ nicht εἴτε ... εἴτε μή, εἰ ... ἢ οὔ, als ~ ὡς, ὥσπερ, ὡς ἄν mit *part.*, es kommt mir vor, es ist mir als ~ δοκεῖ od. ἔοικε mit *inf.*, δοκῶ μοι mit *inf.*

Obacht *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, etw. in ~ nehmen σκοπεῖν τι, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλάττειν τι, τηρεῖν τι.

obbemeldet, obbenannt, obberührt, obbesagt, obgedacht, obgemeldet, obgenannt u. dgl. εἰρημένος, προειρημένος.

Obdach *n* ἡ στέγη, τὸ στέγασμα, τὸ κατάλυμα, j-m ein ~ gewähren, geben εἰσδέχεσθαί (M.) τινα.

obdachlos ἄοικος (2), ἀοίκητος (2).

Obdachlosigkeit *f* τὸ ἄοικον.

Obduktion *f* ἡ ἀνατομή.

Obelisk *m* ὁ ὀβελίσκος, ἡ στήλη.

Obelos *m* ὁ ὀβελός (kritisches Zeichen).

oben ἄνω (ἄνωθεν), ~ auf etw. ἄνω od. ἐπί τινος, ~ befindlich ὁ, ἡ, τὸ ἄνω, ~ auf dem Berge ἄνω τοῦ ὄρους, ἐφ' ὑψηλοῦ τοῦ ὄρους. ~ darauf, darüber ἐπάνω τινός, von ~ herab ἄνωθεν, ἐπάνωθεν, ὑψόθεν, nach ~ zu ἐπὶ τὰ ἄνω, πρὸς τὸ ἄκρον, bis ~ hin μέχρι τοῦ ἄκρου, ~ darauflegen ἐπιτιθέναι, bis ~ anfüllen ἐκπιμπλάναι, ~ schwimmen ἐπιπολάζειν, ~ genannt u. dgl. s. obbemeldet usw.; siehe ~ ζήτει ἐν τοῖς ἐπάνω, ζήτει ἐν τοῖς ὄπισθεν (bei Verweisungen in Schriftstücken, Büchern u. dgl.).

obenan πρῶτος, ἐν τοῖς πρώτοις, ~ stehen πρῶτον καταστῆναι od. τετάχθαι, πρωτεύειν, ~ sitzen πρωτεύειν ἐν ἕδρᾳ.

obenauf ἐπιπολῆς (*adv.*), ἐπιπολαῖος (2, *adj.*), ~ sein od. schwimmen ἐπιπολάζειν.

obendrauf s. oben; ἐπί in Zssgn.

obendrein προσέτι, πρὸς δέ, πρὸς τούτοις, und noch ~ πρὸς ταῦτα.

obenher ἄνωθεν.

obenhin eig. ἐπιπολῆς, übtr. (oberflächlich) ἐπιτροχάδην, παρέργως, ἐν παρέργῳ, ἐκ παρέργου, ὡς ἐν παρόδῳ, ἀμελῶς, etw. ~ tun ἐκ παρέργου ποιεῖν τι, etw. ~ behandeln (in einer Abhandlung, einer Schrift u. dgl.) ἐπιτρέχειν, ἐπισύρειν τι, j-n od. etw. ~ behandeln ἐν παρέργῳ ποιεῖσθαί (M.) τινα od. τι.

Oberadmiral *m* ὁ ναύαρχος, ὁ κυριώτατος τῆς ναυτικῆς δυνάμεως.

Oberarm *m* ὁ βραχίων (ονος).

Oberaufseher *m* ὁ προστάτης, ὁ ἄρχων (οντος), ~ über etw. sein προστατεῖν, ἡγεῖσθαί (M.) τινος, ἐπιστατεῖν τινι u. τινος.

Oberaufsicht *f* ἡ κυρία od. πρώτη ἐπιτροπεία, ἡ προστασία.

Oberbefehl *m* ἡ ἀρχή, ἡ ἡγεμονία, den ~ haben ἄρχειν, ἡγεῖσθαι (M.), ἡγεμονεύειν, (über ein Landheer) ἡ στρατηγία, (über die Flotte) ἡ ναυαρχία, (über die Reiterei) ἡ ἱππαρχία.

Oberbefehlshaber *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ~ über etw. sein ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.), ναυαρχεῖν, ἱππαρχεῖν τινος (s. d. vor. Wort).

Oberbein *n* τὸ ἄνω τοῦ σκέλους.

Oberbett *n* τὸ ἐπίστρωμα, τὸ ἐπιβεβλημένον στρῶμα.

Oberboden *m* ὁ ὑπέρτατος od. ἀνώτατος οἶκος.

Oberbootsmann *m* ὁ τῆς νεὼς πρωρεύς.

obere ὁ, ἡ, τὸ ἄνω od. ὕπερθεν, ἀνώτερος, ὑψηλός, die ~n Gegenden τὰ ἄνω, die ~n Teile τὰ ὕπερθεν, die ~ Seite τὰ ἄνω, das Oberste τὸ ἄκρον, (dem Range nach) ὑπέρτερος, προέχων, μείζων, die Oberen οἱ ἄρχοντες, αἱ ἀρχαί, οἱ προστάται, οἱ προεστῶτες, οἱ ἐφεστῶτες, οἱ ἐπιστάται, der Oberste sein πρωτεύειν τινῶν od. ἔν τισιν, der oberste Platz ἡ προεδρία.

Oberfeldherr *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος) στρατηγός, siehe Oberbefehlshaber.

Oberfläche *f* τὸ (τὰ) ἐπιπολῆς, ἡ ἐπιπολή, ἡ ἐπιφάνεια, τὰ ἄκρα, auf der ~ ἐπιπολῆς (*adv.*), ἐπιπόλαιος (2, *adj.*), ἄκρος, μετέωρος (2), auf der ~ sein oder erscheinen ἐπιπολάζειν, auf der ~ schwimmen μετέωρον εἶναι, die ~ eines Kegels, Zylinders ἡ κωνική, κυλινδρικὴ ἐπιφάνεια.

oberflächlich ἐπιπόλαιος (2, eig. u. übtr.), οὐκ ἀκριβής, οὐκ ἐπιμελής, ἀκρόπλους (übtr.), (nachlässig) κοῦφος, οὐδαμῶς ἐσπουδασμένος, etw. ~ tun αὐτοσχεδιάζειν τι.

Oberflächlichkeit *f* τὸ ἐπιπόλαιον.

Oberförster *m* ὁ τῶν ὑλωρῶν πρῶτος.

Oberfuß *m* ὁ ταρσός od. ταρρός τοῦ ποδός.

Obergeneral *m* s. Oberbefehlshaber.

Obergericht *n* τὸ μέγιστον od. κυριώτατον δικαστήριον.

Obergeschoß *n* (e-s Hauses) τὸ ὑπερῷον.

Obergestell *n* (am Wagen) ἡ ὑπερτερία.

Obergewalt *f* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ μεγίστη ἐξουσία.

Obergewand *n* s. Oberkleid.

oberhalb ἄνω, ἄνωθεν, ἀνωτέρω mit *gen.*, ὑπέρ mit *gen.*, ἐπιπολῆς mit *gen.*, ~ eines Ortes liegen ὑπερκεῖσθαί τινος.

Oberhand *f* (Handwurzel) ὁ καρπός, übtr. (Überlegenheit) τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, ἡ νίκη, die ~ haben über j-n in etw. κρατεῖν τινός τινι, κρείττω εἶναί τινός τινι od. τι, die ~ bekommen od. gewinnen über j-n περιγίγνεσθαί τινος, νικᾶν τινα, ἐπικρατεῖν τινος, καθύπερθε γίγνεσθαί τινος, (von Sachen) νικᾶν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.

Oberhaupt *n* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ προστάτης, ohne ~ ἄναρχος (2).

Oberhaus *n* (im Parlament) ἡ μεγίστη od. ὑπερτέρα βουλή, ἡ γερουσία.

Oberhaut *f* ἡ ἐπιδερμίς (ίδος).

Oberhemd *n* ὁ ἐπενδυθεὶς χιτωνίσκος.

Oberherr *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ τύραννος, ὁ ἡγεμών (όνος), s. König; sich zum ~n über etw. machen κρατεῖν τινος, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, καταστρέφεσθαί (M.) τι.

oberherrlich ὁ, ἡ, τὸ ἄρχοντος usw., ἡγεμονικός, τυραννικός, βασιλικός.

Oberherrschaft *f* ἡ ἀρχή, ἡ ἡγεμονία, τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια.

Oberjägermeister *m* ὁ ἀρχικυνηγός.

Oberkiefer *m* ἡ ἄνω σιαγών (όνος), ὁ ἄνω γνάθος.

Oberkleid *n* τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαῖνα (für Männer), ἡ χλανίς (ίδος, für Männer u. Weiber), ἡ χλαμύς (ύδος, bsd. der Soldaten und Epheben), ὁ πέπλος (für Weiber), ὁ κάνδυς (υος, ein persisches Oberkleid, Kaftan).

Oberkommando *n* s. Oberbefehl.

Oberkörper *m* τὸ ἄνω τοῦ σώματος, (bei Tieren) ἡ προτομή.

Oberland *n* ἡ ἄνω χώρα.

Oberländer *m* ὁ ἐκ τῆς ἄνω χώρας, ὁ τὰ ἄνω κατοικῶν, ὁ κάτοικος τῆς ἄνω χώρας.

Oberleder *n* (an der Fußbekleidung) ὁ τοῦ ὑποδήματος χιτών (ῶνος).

Oberleib *m* τὸ ἀνώτερον τοῦ σώματος μέρος.

Oberleiter *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος).

Oberleitung *f* ἡ ἀρχή.

Oberlippe *f* τὸ ἄνω χεῖλος.

Obermeister *m* ὁ πρῶτος ἐπιστάτης.

Obermundschenk *m* ὁ ἀρχιοινοχόος.

Oberpriester *m* ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἱεροφάντης.

Oberpriesterin *f* ἡ ἱεροφάντις (ιδος).

Oberpriesterwürde *f* ἡ ἀρχιερωσύνη.

Oberrechnungsbehörde, -kammer *f* οἱ λογισταί, Mitglied der ~ ὁ λογιστής, Amt der ~ ἡ λογιστεία, Sitz der ~ τὸ λογιστήριον.

Oberrichter *m* ὁ ἀρχιδικαστής, ὁ τῶν δικαστῶν πρῶτος.

Oberrinde *f* (am Baume) ἄκρος ὁ φλοιός.

Oberrock *m* s. Oberkleid.

Obersatz *m* τὸ λῆμμα.

Oberschenk *m* ὁ τῶν οἰνοχόων πρῶτος.

Oberschenkel *m* ὁ μηρός.

Oberschwelle *f* τὸ ὑπέρθυρον.

Oberseite *f* τὰ ἄνω, [den ~ haben προεδρεύειν.
Obersitz *m* ἡ προέδρα, ἡ προεδρία, ἡ πρωτοκλισία,
oberst ἀνώτατος, ἄκρος, (im Range) πρῶτος, κράτιστος, der Oberste sein πρωτεύειν, πρῶτον εἶναι, der ~e Platz ἡ προεδρία, ἡ πρωτοκλισία.
Oberst *m* (als militärische Würde) ὁ ταξίαρχος (beim Fußvolk), ὁ φύλαρχος (bei der Reiterei), im Zusammenhange genügt auch ὁ στρατηγός.
Oberstadt *f* ἡ ἄνω πόλις. [νητῶν πρῶτος.
Obersteuermann *m* ὁ ἀρχικυβερνήτης, ὁ τῶν κυβερ-
Oberstock *m*, **-stube** *f* τὸ ὑπερῷον, τὸ ἀνώγεων.
Oberteil *m* τὸ ἄνω od. ὑπέρτερον μέρος, τὸ ἄκρον, (bei Tieren) ἡ προτομή.
Obervormund *m* ἐπιτρόπων ὁ πρῶτος.
Obervorsteher *m* ὁ πρῶτος ἐπιστάτης.
oberwärts εἰς τὰ ἄνω.
Oberwelt *f* ἡ ἄνω γῆ (auch bloß ἡ γῆ), τὰ ὑπὲρ γῆς, τὰ τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐνθάδε, τὸ φῶς (ωτός), auf der ~ ἐνθάδε, ἄνω.
Oberzahn *m* ὁ ἄνω ὀδούς (όντος).
obgedacht usw. s. obbemeldet.
obgleich εἰ καὶ mit *ind.* u. *opt.*, καί und καίπερ mit *part.*, oft auch das bloße *part.*, bei negativem od. dubitativem Hauptsatze kann man ein nachstehendes ~ durch ἐπεί, ἐπεὶ ... γε od. οὐχ ὅτι geben, zB. ich würde mich schämen, dies zu behaupten, ~ es viele sagen αἰσχυνοίμην ἂν τοῦτο λέγειν, ἐπεὶ πολλοί γε λέγουσιν.
Obhut *f* ἡ φυλακή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ πρόνοια (letzteres = Fürsorge), etw. in seine ~ nehmen ἐπιμέλειαν oder πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλάττειν τι, etw. unter j-s ~ stellen, j-s ~ anvertrauen ἐπιτρέπειν τινί τι.
obig εἰρημένος, ἄνω ῥηθείς.
Objekt *n* (gramm.) τὸ ἀντικείμενον, (philosoph.) τὸ ὄν, (phys.) τὸ ὁρατόν, τὸ ὁρώμενον, τὸ αἰσθητόν.
objektiv ὁρατός, ὁρώμενος, αἰσθητός (wahrnehmbar), ἀληθῶς ὤν (wirklich).
Oblate *f* τὸ πλακούντιον, τὸ λαγάνιον.
obliegen einer Sache μελετᾶν τι, σπουδάζειν περί τινος und περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, ἐπιμελῶς πράττειν τι, es liegt mir ob (es ist meine Pflicht) μέλει μοι, προσήκει μοι, πρέπει μοι, ἐμόν ἐστιν, πάρεστί, πρόσκειταί μοι, ἔργον ἔχω mit *inf.*, δεῖ, χρή mit *inf.*
Obliegenheit *f* τὸ προσῆκον, τὸ δέον, τά τινος.
Obligation *f* ἡ ἀνταποχή, ἡ συγγραφή, eine ~ ausstellen συγγραφὴν ποιεῖσθαι (M.).
Oblongum *n* τὸ πλαίσιον.
Obmacht *f* τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια.
Obmann *m* ὁ διαιτητής.
Obolus *m* ὁ ὀβολός, ein halber ~ τὸ ἡμιωβόλιον, vom Werte eines halben ~ ἡμιωβολιαῖος. [τέλει.
Obrigkeit *f* αἱ ἀρχαί, οἱ ἄρχοντες, τὰ τέλη, οἱ ἐν
obrigkeitlich ὁ, ἡ, τὸ τῶν ἀρχῶν od. ἀρχόντων, ~e Personen οἱ ἄρχοντες, τὰ τέλη, οἱ ἐν τέλει, ~es Amt ἡ ἀρχή.
obschon s. obgleich.
obschweben ἐπικρέμασθαι, ἐπαιωρεῖσθαι (P., beide auch übtr.), (bevorstehen) προκεῖσθαι, μέλλειν.
Observanz *f* τὸ ἔθος, τὰ νόμιμα, τὰ νομιζόμενα, τὰ εἰωθότα, τὰ καθεστῶτα, es ist ~ ἔθος ἐστίν, es ist bei uns ~ νενόμισται ἡμῖν.
observanzmäßig νομιζόμενος, νόμιμος, κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ ἔθος, ἐκ τοῦ νόμου.
Observationsarmee *f*, **-korps** *n* ἡ τοὺς πολεμίους παραφυλάττουσα στρατιά, ὁ ἐπιτηρητικὸς στρατός.
Observatorium *n* (Sternwarte) ἡ ἀστρονομικὴ σκοπή.
observieren s. beobachten.
obsiegen ἐκνικᾶν, über etw. ~ κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, κρείττω εἶναι, περιεῖναί, περιγίγνεσθαί τινος.
Obst *n* ἡ ὀπώρα, τὰ ὀπωριαῖα, οἱ τῶν δένδρων καρποί, τὰ μῆλα, ~ abnehmen, einsammeln ὀπωρίζειν.
Obstbaum *m* τὸ ὀπώριμον od. καρποφόρον od. ἥμερον δένδρον.

Obstbaumpflanzung *f* τὸ ἄλσος ἡμέρων od. ὀπωρίμων δένδρων (als Sache), ἡ ἡμέρων od. ὀπωρίμων δένδρων φυτεία od. φύτευσις (als Handlung).
Obstbaumschule *f* τὸ ἡμέρων od. ὀπωρίμων od. καρποφόρων δένδρων φυτευτήριον.
Obstbaumzucht *f* s. Obstbaumpflanzung.
Obsternte *f* ὁ ὀπωρισμός, ἡ ὀπωρολογία.
Obstessig *m* τὸ ὀπωρικὸν od. ὀπωριαῖον ὄξος.
Obstgarten *m* τὸ δένδρεσι καρποφόροις πεφυτευμένον χωρίον, τὸ ἄλσος ἡμέρων δένδρων.
Obsthändler *m* ὁ ὀπωρώνης, ὁ ὀπωροπώλης.
Obsthändlerin *f* ἡ ὀπωρόπωλις (ιδος).
Obsthöker *m* ὁ ὀπωροκάπηλος.
Obsthökerin *f* ἡ ὀπωροκάπηλις (ιδος).
Obsthüter, -wächter *m* ὁ ὀπωροφύλαξ (κος).
obstinat ἀδιάτρεπτος, ἄπειστος, δυστράπελος (sämtlich 2).
Obstjahr *n*: ein gutes ~ ἡ εὐετηρία καρπῶν τῶν ἀπὸ τῶν δένδρων γενομένων, τὸ ὀπώριμον ἔτος, schlechtes ~ ἡ δυσετηρία καρπῶν usw., ἡ σπανοκαρπία.
Obstkammer *f* τὸ ὀπωροφυλάκιον, ἡ ὀπωροθήκη, τὸ τῆς ὀπώρας ταμιεῖον.
Obstkorb *m* ὁ κάλαθος.
Obstlese *f* ὁ ὀπωρισμός.
obstliebend φιλόμηλος (2).
Obstruktion *f* (Hartleibigkeit) ἡ σκληρὰ κοιλία.
obsttragend ὀπωροφόρος (2), καρποφόρος (2).
Obstwein *m* ὁ ὀπωρικὸς od. ὀπωριαῖος οἶνος.
obszön s. unanständig.
Obszönität *f* s. Unanständigkeit.
obwalten (dabei, vorhanden sein) παρεῖναι, παραγενέσθαι, εἶναι, ὑπάρχειν, τυγχάνειν παρόντα, dabei ~ ὑπεῖναί τινι, unter den ~den Umständen ἐκ τῶν παρόντων.
obwohl s. obgleich.
Ochse *m* ὁ βοῦς (βοός), ὁ ταῦρος, junger ~ ὁ μόσχος, ~n schlachten βουσφαγεῖν, da stehen die ~n am Berge (Sprichw.) ἐνταῦθα δὴ τὸ κωλῦον. [φθαλμόν.
Ochsenauge *n* ὁ βοὸς ὀφθαλμός, (als Pflanze) τὸ βού-
Ochsenblut *n* τὸ ταύρου od. βόειον αἷμα.
ochsendumm βλάξ (κός), ταυρώδης.
Ochsenfell *n*, **-haut** *f* τὸ βόειον δέρμα, ἡ βοεία δορά.
Ochsenfleisch *n* τὰ βόεια κρέα.
Ochsengespann *n* τὸ βοῶν ζεῦγος.
Ochsenhändler *m* ὁ βουκάπηλος. [φόρβια.
Ochsenherde *f* ἡ βοῶν ἀγέλη, τὸ βουκόλιον, τὰ βου-
Ochsenhirt *m* ὁ βουκόλος.
Ochsenhorn *n* τὸ βόειον κέρας.
Ochsenhuf *m* ἡ βοεία ὁπλή od. χηλή.
Ochsenkalb *n* ὁ μόσχος.
Ochsenklaue *f* ἡ βοεία χηλή.
Ochsenkopf *m* ἡ βοεία κεφαλή, τὸ βουκεφάλιον.
ochsenköpfig βουκέφαλος (2).
Ochsenmarkt *m* αἱ βόες.
Ochsenmist *m* ἡ βοεία κόπρος, τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
Ochsenschwanz *m* ἡ βοὸς οὐρά.
Ochsenstachel *m* τὸ βούκεντρον.
Ochsenstall *m* ὁ βοών (ῶνος), τὸ βούσταθμον, ἡ βούστασις, ἡ βουστασία, τὸ βουστάσιον.
Ochsenstecken, -stock *m* τὸ βούκεντρον.
Ochsentalg *n* τὸ βόειον στέαρ (ατος).
Ochsentreiber *m* ὁ βοηλάτης, ~ sein βοηλατεῖν.
Ochsentrift, -weide *f* ἡ βοῶν νομή.
Ochsenziemer *m* ἡ ταυρῆ, ἡ ταυρεία.
Ochsenzunge *f* ἡ βοεία γλῶττα, (als Pflanze) ὁ βούγλωττος, τὸ βούγλωττον, ἡ ἔγχουσα.
ochsig βόειος.
Ocker *m* ἡ ὤχρα, ἡ μηλίς (ιδος).
Ode *f* ἡ ᾠδή, ὁ ὕμνος.
öde ἔρημος, κενός, ~ machen ἐρημοῦν.
Öde *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἔρημος.
Odem *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ἀναπνοή, s. Atem. [ποιητής.
Odendichter *m* ὁ ᾠδοποιός, ὁ ὑμνοποιός, ὁ λυρικὸς
oder ἤ (entspr. dem lat. aut, vel u. an), entweder ... ~

ἤ ... ἤ, ἤτοι ... ἤ, ob ... ~ ob εἴτε ... εἴτε, ἄν τε ... ἄν τε, κἄν ... κἄν, ~ vielmehr μᾶλλον δέ, drei ~ (bis) vier τρεῖς καὶ τέτταρες.

Ofen *m* ὁ ἰπνός, ἡ ὑποκαύστρα, Brenn-, Schmelz~ ἡ κάμινος, ὁ βαῦνος (βαυνός).

ofenartig καμινώδης.

Ofenbauer *m* ὁ ἰπνοπλάθης, ὁ ἰπνοποιός.

Ofenbruch *m* (Metallasche) τὸ σπόδιον.

Ofenheizer *m* ὁ καμινοκαύστης.

Ofenkessel *m* (in Badestuben) ὁ ἰπνολέβης (ητος).

Ofenkrücke *f* τὸ σκάλευθρον.

Ofenloch *n* ἡ τοῦ ἰπνοῦ ὀπή, τὸ τοῦ ἰπνοῦ στόμα.

Ofentür *f* τὸ τῆς ὑποκαύστρας στόμα.

offen 1. (nicht verschlossen) ἀνεῳγμένος, ἀνοικτός, ein offener Brief ἐπιστολὴ λελυμένη. — 2. (offenstehend, klaffend) χάσκων, mit ~em Munde dastehen κεχηνέναι, ~er Leib κοιλία ὑπάγουσα, ~en Leib machen λαπάζειν τὴν γαστέρα, ~en Leib bekommen λαπάζεσθαι (M.), ~es Feld τὸ πεδίον, τὸ ὕπαιθρον, ~e See ὁ πόντος, ~e Augen ἀναπεπταμένοι ὀφθαλμοί, ein ~er Schaden ἀνίατον τραῦμα, j-n mit ~en Armen empfangen, aufnehmen ἀσμένως od. ἡδέως δέχεσθαί (M.) τινα, mit ~en Augen blind sein ὁρῶντα οὐ γιγνώσκειν. — 3. (unbefestigt) ἀτείχιστος (2), (unbesetzt) ἔρημος. — 4. (öffentlich, offenbar) φανερός, κοινός, δημόσιος (letztere beiden = allen gehörig), auf ~er Straße ἐν φανερῷ, ἐν ὑπαίθρῳ, ~e Tafel halten φανερῶς od. ἐν φανερῷ δειπνεῖν (so daß jeder zusehen kann), ἑστιᾶν τὸν βουλόμενον εἰσελθεῖν (jedermann speisen). — 5. (offenherzig) ἁπλοῦς, εἰλικρινής, auch πιστός (treu, zuverlässig), die ~e Wahrheit ἡ ἁπλῆ ἀλήθεια, ~ handeln ἁπλοΐζεσθαι (M.), sich ~ aussprechen παρρησιάζεσθαι (M.). — 6. (talentvoll) εὐφυής, (gute Fassungsgabe) ἡ εὐφυΐα, ein ~er Kopf εὐφυὴς ἀνήρ, κράτιστος τὴν φύσιν, ein sehr ~er Kopf ὀξύτατος γνῶναι.

offenbar φανερός, ἐμφανής, προ-, καταφανής, δῆλος, κατάδηλος (2), σαφής, ἐναργής, ~ sein φανερόν usw. εἶναι, φαίνεσθαι (P.), es ist ~ daß wird gew. auf das Subjekt bezogen und persönlich mit dem *part.* konstruiert, zB. es ist ~ daß er lügt φανερός usw. ἐστι od. φαίνεται ψευδόμενος, doch auch δῆλόν ἐστιν, ὅτι ψεύδεται, ~ machen φανερόν usw. ποιεῖν, δηλοῦν, ἀποφαίνειν, ~ werden δηλοῦσθαι (P.), φαίνεσθαι (P.), φανερὸν καθίστασθαι, auch δηλοῦν, es ist noch nicht ~, daß οὐδέπω δῆλον, εἰ, *adv.* φανερῶς, σαφῶς, zur Bekräftigung einer Behauptung δή, zB. du hast dies ~ gehört ἀκήκοας δὴ τοῦτο, du weißt es ~ οἶσθα δή, ~ nicht οὐ δή.

offenbaren φανερὸν usw. ποιεῖν, δηλοῦν, φαίνειν, ἀποφαίνειν (u. M.), (zeigen) δεικνύναι, (von der Gottheit) σημαίνειν, (enthüllen) ἀποκαλύπτειν, sich ~ φανερὸν γίγνεσθαι, φαίνεσθαι (P.), δηλοῦσθαι (P.).

Offenbarung *f* ἡ δήλωσις (das Bekanntmachen), sonst durch Verben, göttliche ~ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαινόμενα, durch göttliche ~ ἐκ od. παρὰ θεοῦ, die ~ Johannis † ἡ ἀποκάλυψις.

Offenheit *f* ἡ ἁπλότης, ἡ χρηστότης (ητος), die ~ im Reden ἡ παρρησία, die ~ des Kopfes ἡ εὐφυΐα.

offenherzig ἁπλοῦς, χρηστός, ~ reden ἐλευθέρως λέγειν, ~ gestehen ἐξομολογεῖν, ἐξειπεῖν τὸ πᾶν, ~ sagen εἰπεῖν οὐδὲν ὑποκρυψάμενον od. ὑποστειλάμενον.

Offenherzigkeit *f* ἡ ἁπλότης, ἡ χρηστότης (ητος), (im Reden) ἡ παρρησία.

offenkundig πᾶσι δῆλος, κατά-, ἔκδηλος (2), περιφανής, s. offenbar.

offensiv: ~ den Krieg führen ἄρχειν (u. M.) τοῦ πολέμου.

Offensivbündnis *n* ἡ συμμαχία.

Offensivkrieg *m*: einen ~ gegen j-n führen στρατεύειν (u. M.) ἐπί τινα.

öffentlich 1. (nicht verborgen, nicht geheim, vor jedermanns Augen) φανερός, ἐμφανής, προφανής, *adv.* φανερῶς, ἐκ τοῦ φανεροῦ, ἐν τῷ φανερῷ, ἐμφανῶς, ἐν τῷ ἐμφανεῖ, ἐκ od. ἀπὸ τοῦ προφανοῦς, ~ erscheinen ἐξιέναι εἰς ἀνθρώπους, ~ auftreten προέρχεσθαι εἰς τὸ φανερόν, ~ zeigen εἰς τὸ φανερὸν φέρειν od. ἐξάγειν. — 2. (dem Staate gehörig, zum allgemeinen Gebrauche bestimmt) κοινός, δημόσιος, *adv.* δημοσίᾳ, ~e Gelder τὰ κοινὰ oder δημόσια χρήματα, auf ~e Kosten κοινῇ, δημοσίᾳ, die ~en Angelegenheiten τὰ τῆς πόλεως, τὰ κοινά, das ~e Wohl τὸ κοινὸν ἀγαθόν, das ~e Wohl fördern ὠφελεῖν τὸ κοινόν, ~ bekannt machen προαγορεύειν, ~ bekannt gemacht werden δημοσιοῦσθαι, ~e Wirksamkeit ἡ πολιτεία, in ~er Wirksamkeit stehen πολιτεύεσθαι (M.), die ~e Meinung ἡ τῶν πολλῶν δόξα, ὅ (ἅ) οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὅ (ἅ) τοῖς πολλοῖς δοκεῖ, τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα.

Öffentlichkeit *f* τὸ φανερόν.

Offerte *f* τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἐπαγγελία, j-m eine ~ machen ἐπαγγέλλεσθαι (M.) u. προσφέρειν τινί τι.

Offiziant *m* ὁ ὑπηρέτης.

offiziell δημόσιος, *adv.* δημοσίᾳ.

Offizier *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ λοχαγός, ~ sein λοχαγεῖν.

Offizierstelle *f* ἡ ἡγεμονία, ἡ λοχαγία.

Offizin *f* τὸ ἐργαστήριον, ~ eines Apothekers τὸ φαρμακοπωλεῖον, chirurgische ~ τὸ ἰατρεῖον.

offizinell φαρμακώδης.

öffnen ἀν-, διοίγειν, χαλᾶν (Verschlossenes), λύειν (Gebundenes, Versiegeltes u. dgl.), ἀναπεταννύναι (Türen, Augen, Ohren), ἀνελίττειν (ein Buch), τέμνειν, σχάζειν (eine Ader), τέμνειν, ἀνατέμνειν (einen Leichnam), sich ~ die P., j-m die Augen ~ (übtr.) σωφρονίζειν, ἐκδιδάσκειν τινά.

Öffnung *f* 1. (das Öffnen) ἡ ἄν-, δίοιξις, ἡ χάλασις, (eines Briefes) ἡ λύσις, (eines Buches) ἡ ἀνέλιξις, (einer Ader) ἡ τομή, (eines Leichnams) ἡ ἀνατομή. — 2. (das, was offen steht) τὸ στόμα, τὸ χάσμα, τὸ στόμιον, ἡ ὀπή, ~ einer Wunde τὸ τοῦ τραύματος χεῖλος, ~ des Leibes ἡ κοιλιολυσία, ~ des Leibes verschaffen λύειν od. ὑπάγειν τὴν κοιλίαν, der Leib hat ~ ὑποχωρεῖ ἡ κοιλία, durch eine ~ mit etw. in Verbindung stehen συντετρῆσθαι εἴς τι.

oft πολλάκις, τὰ πολλά, θαμά, θαμινά, θαμινῶς, συχνόν, συχνῶς, πυκνῶς, sehr ~ μάλα πυκνῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, öfter πλεονάκις, sehr ~ πλειστάκις, am öftesten τὰ πλεῖστα, unendlich ~ ἀπειράκις, wie ~? πόσον; ποσάκις; wie ~ ... so ~ ὁσάκις ... τοσάκις, so ~ als ὅτε u. ὁπότε mit *opt.* in Beziehung auf d. Vergangenheit und in indir. Rede nach einem historischen Tempus, ὅταν u. ὁπόταν mit *conj.* in Beziehung auf Gegenwart und Zukunft, so ~ als nur ὁποσακισοῦν, ~ gehen, vorkommen θαμίζειν.

öfter *adj.* συχνός, θαμινός, πυκνός, s. a. oft.

öfters θαμά, θαμινά, συχνά, συχνῶς, πολλάκις.

oftmalig πολύς, συχνός, πυκνός, θαμινός.

oftmals s. oft.

ohe ἔα.

Oheim *m* ὁ θεῖος, ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός, ὁ πατράδελφος (von väterlicher Seite), ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφός, ὁ μητράδελφος (von mütterlicher Seite).

ohne ἄνευ, χωρίς, ἔξω (sämtl. mit *gen.*), auch πλήν mit *gen.*, sehr häufig Zssg mit α priv., zB. ~ Gefahr ἀκίνδυνος (2), ~ Bildung ἀπαίδευτος (2), ~ Tadel ἄμεμπτος (2), ~ Ende ἀπέραντος (2), ~ Grund ἄλογος (2), ~ Mittel ἄπορος (2), ~ Lohn ἄμισθος (2) usw., oft stehen auch ἔρημος (entblößt von) u. ἀπεστερημένος (beraubt) mit *gen.*, zB. ~ Freunde ἔρημος φίλων, ~ Waffen ἀπεστερημένος ὅπλων u. dgl., oft auch Verben, die einen Mangel ausdrücken, zB. ~ Geld sein ἀπορεῖν χρημάτων, ~ Lebensmittel sein σπανίζειν ἐπιτηδείων, ~ Verdienst παρὰ τὴν ἀξίαν, ~ alles Recht παρὰ τὰ δίκαια, ~ j-s Wissen λάθρα od. κρύφα τινός, ἀγνοοῦντός τινος od. durch λανθάνειν mit *part.*, zB. die Soldaten gingen ~ Wissen des Anführers weg οἱ στρατιῶται ἀπιόντες ἔλαθον τὸν ἡγεμόνα, ~ daß,

~ zu οὐ od. μή mit *part.* od. durch ein Wort mit α priv. gebildet, zB. ~ zu lachen οὐ (μή) γελάσας od. ἀγελαστί, ~ gegessen zu haben οὐ (μή) φαγών, ἄγευστος (2), bisw. steht auch ὅστις δή, zB. er fiel, ~ daß man wußte, wer ihn getroffen habe ἀπέθανεν ὅτου δὴ βαλόντος.

ohnedem, ohnedies, ohnehin ἄλλως, ~ schon καὶ ἄλλως.

ohnegleichen ἐξαίρετος (2), διαφέρων.

Ohnmacht *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, (bewußtloser Zustand) ἡ λιποψυχία, ἡ λιποθυμία, auch ἡ ἀψυχία, in ~ fallen λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν.

ohnmächtig ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), (bewußtlos) λιπόψυχος (2), λιπόθυμος (2).

Ohr *n* τὸ οὖς (ὠτός), die ~en spitzen ἀνορθοῦν oder ἱστάναι τὰ ὦτα, gespitzte ~en τὰ ὄρθια od. ἑστῶτα ὦτα (übtr., die ~en spitzen ἐπιμελῶς od. σπουδαίως προσέχειν (τὸν νοῦν) τινι), j-m sein ~ leihen ἀκούειν, ἀκροᾶσθαί (M.) τινος, j-m zu ~en kommen προσπίπτειν τινί, ins ~ sagen πρὸς τὸ οὖς λέγειν, kein ~ für etw. haben οὐκ ἀκούειν τινός, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, mit hörenden ~en taub sein ἀκούοντα οὐ συνιέναι (ἵημι), die ~en verstopfen ἀποφράττειν τὰς ἀκοάς, die ~en weiden ἀκροᾶσθαι (M.), ἑστιᾶν τὰς ἀκοάς, die ~en ermüden, betäuben ὠτοκοπεῖν, es tönt mir etw. noch in die ~en ἔναυλόν ἐστί μοί τι, sich hinter den ~en kratzen κνᾶσθαι (M.) τὴν κεφαλήν, j-n übers ~ hauen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν τινα, j-n am ~ ziehen σπᾶν, ἕλκειν τινὰ τοῦ ὠτός (τῶν ὤτων), j-m hinter die ~en schlagen παίειν τινὰ ἐπὶ od. κατὰ κόρρης, j-m das Fell über die ~en ziehen ἀσκὸν δέρειν τινά, περικόπτειν καὶ λωποδυτεῖν τινα, ἀποστερεῖν τινα τῶν ὑπαρχόντων, sich etw. hinter die ~en schreiben μνημόσυνον γράφεσθαι (M.), die ~en auftun, aufsperren ἀναπεταννύναι τὰ ὦτα, ἀναπεπταμένα ἔχειν τὰ ὦτα, sich die ~en zuhalten ἐπισχέσθαι τὰ ὦτα, die ~en gellen, klingen mir βομβεῖ μοι τὰ ὦτα, die ~en beleidigen ἀνιᾶν τὰ ὦτα, bis über die ~en in Schulden stecken ὑπόχρεων εἶναι, sich aufs ~ legen (schlafen gehen) κατακοιμᾶσθαι (P.), es hinter den ~en haben κρυψίνουν εἶναι, tauben ~en predigen κωφοῖς λέγειν, ein feines ~ ὦτα πεπαιδευμένα, ein feines ~ für etw. haben εὖ ἀκούειν τινός, etw. vor j-s ~en sagen λέγειν τι ἀκούοντός τινος, zum ~ gehörig, das ~ betreffend ὠτικός, mit abgeschnittenen ~en ἀποτετμημένος τὰ ὦτα, ὠτότμητος (2).

Öhr *n* (Öffnung, zB. einer Nadel) ἡ ὀπή, τὸ κύαρ (ατος), (Henkel, Griff) ἡ λαβή, τὸ οὖς (ὠτός).

ohrähnlich, -artig, -förmig ὠτοειδής.

Öhrchen *n* τὸ ὠτάριον (eig. u. auch = Henkelchen), τὸ ὠτίον.

Ohrenbläser *m* ὁ ψιθυριστής, ὁ ψιθυρός.

Ohrenbläserei *f* ὁ ψιθυρισμός.

Ohrenbrausen *n* ὁ τῶν ὤτων βόμβος, ich habe ~ βομβεῖ od. ἠχεῖ μοι τὰ ὦτα.

Ohrendrüse *f* ἡ παρωτίς (ίδος, auch die Geschwulst daran).

Ohrengellen, -klingen *n* ὁ βόμβος, ὁ συριγμός.

Ohrenkitzel *m* ὁ τῶν ὤτων γαργαλισμός, s. Ohrenschmaus.

Ohrenschmalz *n* ἡ κυψέλη.

Ohrenschmaus *m* τὸ ἀκρόαμα, τὸ ἄκουσμα, j-m einen ~ bereiten ἑστιᾶν τὰς ἀκοάς τινος.

Ohrenschmerz, -zwang *m* ἡ ὠταλγία, ~ haben ὠταλγεῖν.

Ohrenspritze *f* ὁ ὠτεγχύτης, ἡ ξύστρα.

Ohrensausen, -summen *n* ὁ τῶν ὤτων βόμβος.

Ohrenweide *f* s. Ohrenschmaus.

Ohrenzeuge *m* ὁ αὐτήκοος, ~ von etw. sein αὐτήκοον εἶναί τινος, αὐτὸν od. παρόντα ἀκούειν τι.

Ohreule *f* ὁ ὦτος od. ὠτός.

Ohrfeige *f* ὁ κόλαφος, ὁ κόνδυλος, ὁ κόσσος, τὸ ῥάπισμα, τὸ κολάφισμα, j-m eine ~ geben τύπτειν od. παίειν τινὰ ἐπὶ od. κατὰ κόρρης.

ohrfeigen κολαφίζειν, ῥαπίζειν, s. das vor. Wort.

Ohrgehänge, -geschenk *n* τὰ ἐνώτια, τὸ ἐλλόβιον, οἱ ἑλικτῆρες, τὰ πλάστρα, τὰ ἕρματα, τὸ ἄρτημα (τῶν ὤτων).

Ohrhöhle *f* ἡ κόγχη, ἡ κυψέλη.

Ohrläppchen *n* ὁ λοβός.

Ohrloch ἡ κυψέλη.

Ohrlöffel *m* ἡ ὠτογλυφίς (ίδος), τὸ ὠτόγλυφον, ἡ μηλωτρίς (ίδος).

Ohrmuschel *f* ἡ κόγχη.

Ohrring *m* τὸ ἐλλόβιον.

Ohrspitze ἄκρον τὸ οὖς (ὠτός).

Ökonom *m* ὁ οἰκονόμος (Hauswirt), ὁ γεωργός (Landwirt), guter ~ οἰκονομικός, γεωργικός.

Ökonomie *f* ἡ οἰκονομία (Hausverwaltung), ἡ γεωργία (Landwirtschaft).

ökonomisch οἰκονομικός, (sparsam, haushälterisch) φειδωλός, ἀφελής.

Oktave *f* ἡ διὰ πασῶν (χορδῶν συμφωνία), zwei ~n hindurch δὶς διὰ πασῶν.

Oktober *m* ὁ δέκατος μήν (ηνός).

oktroyieren ἐξουσίᾳ χρησάμενον od. ἐπ' ἐξουσίας καθιστάναι τι, εἰσηγεῖσθαί (M.) τι.

okulieren ἐνοφθαλμίζειν.

Okulieren *n*, **Okulierung** *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός.

Okzident *m* τὰ καθ' ἡλίου δυσμάς, αἱ δυτικαὶ χῶραι.

okzidentalisch ὁ, ἡ, τὸ ἐν ταῖς δυσμικαῖς χώραις.

Öl *n* τὸ ἔλαιον (bsd. Baumöl), τὸ χρῖμα (Salböl), τὸ μύρον (wohlriechendes ~), mit ~ salben, bestreichen ἐλαιοῦν, sich mit ~ salben λίπα ἀλείφεσθαι, χρίεσθαι (M.), mit ~ benetzt, in ~ getaucht ἐλαιόβροχος (2), ἐλαιοβαφής, ἐλαιοβρεχής, ~ ins Feuer gießen (Sprichw.) πῦρ ἐπὶ πῦρ εἰσφέρειν, πῦρ πυρὶ ἐγχεῖν.

ölartig ἐλαιοειδής, ἐλαιώδης.

Ölbau *f* ἡ ἐλαιοκομία, ~ treiben ἐλαΐζειν, ἐλαιοκομεῖν.

Ölbaum *m* ἡ ἐλάα, der wilde ~ ἡ κότινος.

Ölbeere *f* ἡ ἐλάα.

Ölbereitung *f* ἡ ἐλαιοποιία.

Ölberg, -garten *m* ὁ ἐλαιών (ῶνος).

ölbeschmutzt ἐλαιοπινής.

Ölblatt *n* τὸ ἐλάας φύλλον.

Oleander *m* ἡ ῥοδοδάφνη, τὸ ῥοδόδενδρον.

Oleaster *m* ἡ ἀγριελάα (-αία).

ölen ἐλαιοῦν, ἐλαίῳ χρίειν.

Ölernte *f* ὁ ἐλαιοτρυγητός.

Ölfarbe *f* τὸ ἐλαιωτὸν χρῶμα.

Ölfaß *n* ὁ ἐλαίου πίθος.

Ölfläschchen *n* τὸ ληκύθιον.

Ölflasche *f* ἡ λήκυθος.

Ölfleck *m* τὸ ἐλαίου σπίλωμα, ὁ ἐλαίου σπίλος, ἡ ἐλαίου κηλίς (ῖδος).

Ölgefäß *n* τὸ ἐλαιοδόχον od. -φόρον ἀγγεῖον.

Ölgeruch *m* ἡ ἐλαίου ὀσμή.

Ölgeschmack *m* ἡ ἐλαίου γεῦσις.

Ölgötze *m*: wie ein ~ dastehen ἑστάναι ἀβέλτερον.

Ölhändler *m* ὁ ἐλαιοπώλης, ὁ ἐλαιοκάπηλος.

Ölhefe *f* τὸ ἐλαιότρυγον, ὁ ἀμόργης.

ölig ἐλαιηρός, ~ werden ἐξελαιοῦσθαι (P.)

Oligarch *m* εἷς τῶν ὀλιγάρχων, ὁ ὀλιγάρχης, ὁ δυνατός.

Oligarchie *f* ἡ ὀλιγαρχία.

oligarchisch ὀλιγαρχικός, ~ regiert werden, eine ~e Verfassung haben ὀλιγαρχεῖσθαι (P.).

Olim: zu ~s Zeiten ἐπὶ Κρόνου.

Olive *f* ἡ ἐλάα.

olivenartig, -farbig ἐλαιοειδής, ἐλαιώδης.

Olivengarten, -hain *m* ὁ ἐλαιών (ῶνος).

Olivenholz *n* τὰ ἐλάϊνα ξύλα, von ~ ἐλάϊνος.

Olivenkern *m* ὁ τῆς ἐλάας πυρήν (ῆνος).

Olivenkranz *m* ὁ στέφανος ἐλάας.

Olivenöl *n* τὸ ἔλαιον.

Olivenpflanzung *f* τὸ ἐλαιόφυτον, ἡ ἐλαιοφυτεία, ὁ ἐλαιών (ῶνος).

Olivenzweig *m* ὁ ἐλάας κλάδος, ὁ θαλλός. Kranz von ~en ὁ ἐλάας, θαλλοῦ od. κοτίνου στέφανος.
Ölkanne *f* ἡ ἀρύταινα.
Ölkeller *m* ἡ ἐλαίου θήκη.
Ölkelter *m*, **-mühle, -presse** *f* τὸ ἐλαιουργεῖον.
Ölkrug *m* s. Ölflasche.
Ölkuchen *m* ὁ ἐλαιωτὸς πλακοῦς (οῦντος).
Öllampe *f* ὁ ἐλαιοδόχος λύχνος.
Öllese *f* ἡ ἐλαιολογία, ~ halten ἐλαιολογεῖν.
Ölmarkt *m* τὸ ἔλαιον.
Ölmüller *m* ὁ ἐλαιουργός.
Ölpflanze *f* ἡ ἐλαΐς (ΐδος).
Ölpflanzung *f* ἡ ἐλαιοφυτεία, ὁ ἐλαιών (ῶνος), τὸ ἐλαιῶν ἄλσος.
Ölung *f* ἡ χρῖσις, ἡ ἄλειψις, letzte ~ (im kirchlichen Sinne) τὸ εὐχέλαιον.
Olympiade *f* ἡ ὀλυμπιάς (άδος).
Ölzweig *m* ὁ ἐλαίας κλάδος, gew. ὁ θαλλός.
Omen *n* ὁ οἰωνός, etw. für ein ~ halten, ansehen οἰωνὸν τίθεσθαί (M.) τι.
ominös ἐπισημασίαν ἔχων od. durch οἰωνὸν εἶναι, etw. für ~ halten s. das vor. Wort.
Onkel *m* s. Oheim.
Onyx *m* ὁ ὄνυξ (χος), von ~ ὀνύχινος.
Opal *m* ὁ ὀπάλλιος.
Oper *f* τὸ μουσικὸν δρᾶμα.
Operation *f* ἡ ἐπιχείρησις, τὸ ἐπιχείρημα, (militärische) τὸ στρατήγημα, τὸ στρατηγούμενον, (chirurgische) ὁ χειρισμός. ἡ χείρισις, ἡ χειρουργία.
Operationsbasis *f* τὸ ὁρμητήριον, ἡ ἀφορμή.
Operationsplan *m* ἡ στρατηγία, τὸ στρατήγημα, ἡ ἐπιβολή.
Operationspunkt *m*: etw. als ~ haben ὁρμᾶσθαι (P.) ἔκ τινος.
operieren (wirken) δύνασθαι, (militärisch) στρατηγεῖν, (chirurgisch) χειρίζειν, χειρουργεῖν, der operierte Körperteil τὸ χείρισμα.
Operment *n* τὸ ἀρσενικόν (gelbes), ἡ σανδαράκη, σανδαράχη (rotes), Grube, wo ~ gegraben wird τὸ σανδαρακουργεῖον.
Opernhaus *n* τὸ ᾠδεῖον, auch τὸ θέατρον.
Opernsänger *m* ὁ ἐν μελικῷ δράματι ᾄδων.
Opernsängerin *f* ἡ ἐν μελικῷ δράματι ᾄδουσα.
Opfer *n* 1. ἡ θυσία. τὰ ἱερά, τὸ θῦμα, ~ für Rettung τὰ σωτήρια (ἱερά), ~ für Vollbringung glücklicher Taten τὰ τελεστήρια καλῶν ἔργων, (zur Bekräftigung eines Vertrages) τὰ ὅρκια, ~ für glückliche Botschaft darbringen εὐαγγέλια θύειν, (für gute Landung) τὰ ἀποβατήρια, (für den Sieg) τὰ ἐπινίκια, ein ~ darbringen θυσίαν ποιεῖσθαι (M.), s. opfern; das ~ ist günstig τὰ ἱερὰ γίγνεται (ἐπί τινι, πρός τι), günstige Vorbedeutungen bei einem ~ haben καλλιερεῖν, ein ~ von guter Vorbedeutung τὸ καλλιέρημα, τὰ καλὰ ἱερά. — 2. (das Geopferte, das Opfertier) τὸ ἱερεῖον. — 3. übtr. (Aufopferung) ἡ χάρις (ιτος), j-m ein ~ bringen χαρίζεσθαί (M.) τινι, ein ~ von j-m verlangen χάριν αἰτεῖσθαί (M.) τινα. ein ~ von etw. werden ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.) ὑπό τινος, zB. Perikles war ein ~ der Pest Περικλῆς διεφθάρη ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ.
Opferaltar *m* ὁ βωμός. τὸ θυτήριον, τὸ θυσιαστήριον.
Opferbecken *n* τὸ σφαγεῖον.
Opferbeil *n* ὁ πέλεκυς (εως).
Opferbeschauer *m* ὁ ἱεροσκόπος, ὁ ἱερόπτης.
Opferbinde *f* ἡ ταινία.
Opferblut *n* τὸ τοῦ ἱερείου (τῶν ἱερείων) αἷμα, ἡ σφαγή.
Opferdampf, -duft *m* ἡ κνῖσα.
Opferdiener *m* ὁ ὑπηρέτης.
Opferer *m* ὁ θύτης, ὁ θυτήρ (ῆρος), besser *part.*
Opferfest *n* ἡ θυσία, τὰ ἱερά, ein ~ feiern, begehen θυσίαν θύειν. θυσίαν ποιεῖσθαι (M.).
Opferfeuer *n* τὸ ἱερὸν πῦρ.
Opferfleisch *n* τὰ ἀπὸ τῶν ἱερείων κρέα.
Opfergabe *f* τὸ θῦμα.
Opfergebet *n* αἱ πρὸ τῆς θυσίας γενόμεναι εὐχαί.
Opfergebrauch *m* ὁ περὶ τὰ ἱερὰ νόμος.
Opfergefäß *n* τὸ σφαγεῖον, τὸ ἱερὸν σκεῦος.
Opfergeräte *n/pl.* τὰ ἱερὰ σκεύη, τὰ περὶ oder πρὸς τὴν θυσίαν σκεύη.
Opfergerste *f* αἱ ὀλαὶ κριθῶν.
Opferguß *m* ἡ σπονδή.
Opferhandlung *f* ἡ θυσία.
Opferherd *m* ἡ πυρά.
Opferherold *m* ὁ ἱεροκῆρυξ (κος).
Opferkleid *n* ἡ ἱερὰ στολή.
Opferkuchen *m* τὸ θῦμα, τὸ πόπανον, ὁ πέλανος.
Opferkunde *f* ἡ θυτική.
Opferlied *n* ὁ θυσιαστήριος ὕμνος.
Opfermahl *n* τὸ ἱερὸν δεῖπνον, τὸ μετὰ τὴν θυσίαν δεῖπνον.
Opfermesser *n* ἡ σφαγίς (ίδος).
opfern 1. θύειν (ein Opfer darbringen, **M.** für sich, im eigenen Interesse, für einen bestimmten Zweck ~), θυσίαν ποιεῖσθαι (M.), θυσίαν ἀποτελεῖν oder ἀποδιδόναι (von einem schuldigen Opfer), καθαγίζειν (einer Gottheit als Opfer weihen), καθιερεύειν, σφάττειν, σφαγιάζειν (schlachten), glücklich ~ καλλιερεῖν (u. M.), Erstlinge ~ ἀπάρχεσθαι (M.), ἀπαρχὰς θύειν. — 2. übtr. j-m etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, sich ~ καθιερεύειν ἑαυτόν, τὸ σῶμα χαρίζεσθαι (M.), dem Tode oder dem Verderben ~ διαφθείρειν, ἀπολλύναι, Gut und Blut für etw. ~ καὶ χρήματα καὶ σώματα ἀναλίσκειν ὑπέρ τινος, οὔτε χρημάτων οὔτε σωμάτων φείδεσθαι (M.).
Opfern *n* ἡ θυσία, ἡ σφαγή, ὁ σφαγιασμός, ἡ ἱερουργία, gew. durch Verben.
Opferplatz *m* τὸ θυτεῖον.
Opferpriester *m* ὁ ἱερεύς, ὁ θυτήρ (ῆρος).
Opferrauch *m* ὁ ἀπὸ τῶν θυμάτων καπνός.
Opferschale *f* ἡ φιάλη.
Opferschmaus *m* ἡ θυσία, s. Opfermahl.
Opfersklave *m*, **-sklavin** *f* ὁ, ἡ ἱερόδουλος.
Opferspende *f* ἡ σπονδή, ~n darbringen σπονδὰς σπένδειν.
Opfertag *m* ἡ τῆς θυσίας ἡμέρα.
Opfertier *n* τὸ ἱερόν, τὸ σφάγιον, ἡ θυσία.
Opfertisch *m* τὸ θυσιαστήριον, ἡ ἱερὰ τράπεζα.
Opfertod *m* (freiwilliger Tod) ὁ ἑκούσιος θάνατος.
Opferung *f* s. Opfern.
Opfervieh *n* τὰ ἱερεῖα, τὰ ἱερά, τὰ θύσιμα.
Opferwein *m* ὁ θύσιμος οἶνος.
opferwillig πρόθυμος (2) πρός od. εἴς τι.
Opferwilligkeit *f* ἡ προθυμία.
Opferzeit *f* ἡ θυσία.
Ophit *m* ὁ ὀφίτης λίθος.
Opium *n* τὸ μηκώνιον, ἡ μήκων (ονος), τὸ ὄπιον.
Opponent *m* ὁ ἀνταγωνιστής, ὁ ἀντιλέγων.
opponieren ἀνταγωνίζεσθαί (M.), ἐναντιοῦσθαί (P.), ἀντιλέγειν, ἀνθίστασθαί, ἀντιτείνειν τινί.
Opposition *f* (als Handlung) ἡ ἐναντίωσις, (als Partei) οἱ ἀντίπαλοι.
Optativ *m* ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις, im ~ εὐκτικῶς.
Optik *f* ἡ ὀπτική.
Optimat *m* τῶν ὀλίγων τις, *pl.* οἱ ὀλίγοι.
optisch ὀπτικός.
Orakel *n* 1. (Götterspruch) ὁ χρησμός, τὸ χρηστήριον, τὸ μάντευμα, τὸ μαντεῖον, τὸ λόγιον, τὸ θεοπρόπιον, ein ~ geben, erteilen μαντεύεσθαι (M.), χρησμῳδεῖν, χρησμολογεῖν, ἀναιρεῖν (letzteres bsd. vom Orakel in Delphi). — 2. (Ort des ~s) τὸ μαντεῖον, τὸ χρηστήριον, das ~ befragen μαντεύεσθαι (M.), χρηστηριάζεσθαι (M.), χρῆσθαι τῷ θεῷ, ἐπερωτᾶν (ἐπερέσθαι) τὸν θεόν, ἀνακοινοῦν τῷ θεῷ περί τινος, vom ~ geweissagt μαντευτός. — 3. übtr. etw. für ein ~ halten ὥσπερ ἐκ τρίποδος λεγόμενόν τι δέχεσθαι (M.), j-n für ein ~

halten ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινι ὥσπερ θεῷ, χρῆσθαί τινι ὥσπερ θεῷ.
Orakeldeuter, -priester *m*, **-priesterin** *f* ὁ προφήτης, ἡ προφῆτις (ιδος), ὁ, ἡ χρησμολόγος.
Orakelsitz *m* τὸ μαντεῖον, τὸ χρηστήριον.
Orakelspruch *m* ὁ χρησμός, τὸ λόγιον, τὸ μάντευμα, τὸ μαντεῖον.
Orakelverkündiger *m*, **-in** *f* ὁ μάντις, ὁ προφήτης, ἡ προφῆτις (ιδος).
Orange *f* τὸ Μηδικὸν μῆλον, τὸ χρυσόμηλον.
Orangenbaum *m* ἡ Μηδικὴ μηλέα.
orangenfarbig μηλινοειδής, μήλινος, μηλινόεις.
Orant *m* (eine Pflanze) τὸ ἀντίρρινον.
oratorisch ῥητορικός.
Orchester *n* (als Ort der Musik im Theater) τὸ ὑποσκήνιον, (Ort des Chors im Theater der Alten) ἡ ὀρχήστρα, τὸ ὀρχήστριον, (die Musikanten) οἱ μουσουργοί.
Orden *m* (als Verein, Gesellschaft) ἡ ἑταιρεία, (Ordenszeichen) τὸ σημεῖον, τὸ παράσημον.
Ordensgelübde *f* ἡ τῶν μοναχῶν ἐπαγγελία, ein ~ ablegen ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τοῖς τοῦ μοναστηρίου νόμοις πείθεσθαι od. ἐμμένειν.
Ordenszeichen *n* s. Orden.
ordentlich 1. (geordnet) εὖ od. καλῶς τεταγμένος, εὔτακτος (2), εὔθετος (2), κόσμιος, ein ~es Leben führen εὐτακτεῖν, μετρίᾳ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι, etw. ~ erzählen καλῶς od. ἀκριβῶς διελθεῖν τι, seine Geschäfte ~ besorgen σπουδαίως πράττειν τὰ προσήκοντα od. δέοντα. — 2. (Ordnung liebend) σπουδαῖος, χρηστός, εὔτακτος (2), ἐπιεικής. — 3. (gesetzmäßig, regelmäßig) ἔννομος (2), νόμιμος. — 4. (gut, tüchtig) ἱκανός. — 5. *adv.* (vollkommen) ἁπλῶς, ἀτεχνῶς.
Order *f* τὸ παράγγελμα (militärisch) s. Befehl.
ordinär κοινός, φαῦλος, ὁ τυχών, ~es Wesen ἡ φαυλότης (ητος).
Ordinalzahl *f* ὁ τακτικὸς ἀριθμός.
Ordination *f* etwa ἡ ἱερέων τελετή.
ordinieren etwa τελεῖν ἱερέα.
ordnen τάττειν, διατάττειν, κοσμεῖν, δια-, κατακοσμεῖν, κόσμῳ τιθέναι, διατιθέναι, διοικεῖν, gut ~ εὐθετεῖν, διευθετεῖν, Soldaten ~ δια-, συντάττειν τοὺς στρατιώτας, wohl geordnet εὔκοσμος (2).
Ordnen *n* ἡ τάξις, ἡ διάταξις, ἡ διακόσμησις, gew. durch Verben.
Ordner *m* ὁ διοικητής, gew. *part.*
Ordnung *f* 1. ἡ τάξις, ἡ σύνταξις, ὁ κόσμος, ἡ διάθεσις, gute ~ ἡ εὐταξία, ἡ εὐκοσμία, in guter ~ εὔτακτος (2), in ~ bringen s. ordnen; in ~ halten κόσμιον od. εὔτακτον παρέχειν, wieder in ~ bringen καταρτίζειν, κατευτρεπίζειν, ~ beobachten, halten εὐτακτεῖν, ἐμμένειν τῇ τάξει, φυλάττειν τὴν τάξιν, keine ~ halten ἀτακτεῖν, ohne ~ ἄτακτος (2), *adv.* οὐδενὶ κόσμῳ, hergebrachte ~ ὁ νόμος, τὸ ἔθος, τὰ νομιζόμενα, ~ im Essen und Trinken ἡ δίαιτα, ἡ περὶ τὸν βίον σωφροσύνη, j-m eine bestimmte ~ in der Lebensweise vorschreiben διαιτᾶν τινα, ~ im Leben (Wandel) beobachten σωφρόνως od. μετρίως ζῆν, gute bürgerliche ~ ἡ εὐνομία, j-n zur ~ bringen σωφρονίζειν τινά, σώφρονα ποιεῖν τινα, in der ~ sein καλῶς, ὀρθῶς od. μετρίως ἔχειν. — 2. (Klasse) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, τὸ εἶδος.
Ordnungsliebe *f* ἡ εὐταξία.
ordnungsliebend εὔτακτος (2), εὔκοσμος (2).
ordnungsmäßig νόμιμος, ἔννομος (2), δίκαιος.
Ordnungsstrafe *f* ἡ ἐπιβολή, eine ~ auferlegen ἐπιβολὰς ἐπιβάλλειν.
ordnungswidrig παράνομος (2).
Ordnungswidrigkeit *f* ἡ παρανομία, τὸ παράνομον.
Ordnungszahl *f* ὁ τακτικὸς ἀριθμός.
Ordonnanz *f* (dienstleistender Soldat bei einem Offizier) ὁ ὑπηρέτης, ὁ διάγγελος.
Ordre *f* s. Order.
Organ *n* τὸ ὄργανον, (Glied) τὸ ἄρθρον, (Stimme) ἡ φωνή, τὸ στόμα, ein schönes ~ ἡ εὐφωνία, ἡ εὐστομία, ἡ στόματος σαφήνεια, der ein schönes ~ hat εὔφωνος (2), εὔστομος (2), ein schlechtes κακόφωνος (2).
Organisation *f* ἡ κατασκευή, ἡ διάθεσις, ἡ διοίκησις, s. Einrichtung.
organisch ὄργανα ἔχων, ἔμψυχος (2), ἔναρθρος (2), ~er Fehler τὸ πήρωμα, τὸ ἔμφυτον κακόν, τὸ φυσικὸν ἐλάττωμα.
organisieren κατασκευάζειν, διατάττειν, διατιθέναι, διοικεῖν, διοίκησιν κατασκευάζειν τινός, διακοσμεῖν, auch ὀργανοῦν, διοργανοῦν.
Organisierung *f* ἡ διακόσμησις, ἡ κατασκευή, gew. durch Verben.
Organismus *m* ἡ διάθεσις, ἡ κατασκευή, (Wesen, Geschöpf) ἡ φύσις, (selbständiges Wesen) τὸ καθ' αὑτό.
Orgel *f* τὸ ἐμπνευστὸν od. πνευματικὸν ὄργανον.
Orgien *f/pl.* τὰ ὄργια, ~ feiern ὀργιάζειν.
Orient *m* αἱ ἀνατολαί.
orientalisch ἀνατολικός.
orientieren sich in etw. εὖ διαγιγνώσκειν τι, οἰκείως διακεῖσθαι πρός τι, διακριβοῦσθαι (M.) περί τινος, gut orientiert sein ἐμπειρίαν ἔχειν τινός.
Original *n* τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀρχέτυπον, (eine Handschrift) τὸ αὐτόγραφον, (Muster, Vorbild) τὸ παράδειγμα, (von einem Menschen) ἄνθρωπος αὐτοφυής, ἴδιόν τι.
Originalbrief *m* τὰ αὐτόγραφα γράμματα, ἡ αὐτόγραφος ἐπιστολή.
Originalhandschrift *f* τὸ αὐτόγραφον, τὸ ἰδιόχειρον.
Originalität *f* τὸ αὐτοφυές, ἡ ἰδιότης (ητος), τὸ ἴδιον, (Neuheit) ἡ καινότης (ητος), τὸ καινόν.
originell πρωτότυπος (2), γόνιμος (2), γνήσιος, οἰκεῖος, ἴδιος, καινός.
Orkan *m* ὁ ἐκνεφίας (ἄνεμος), ἡ καταιγίς (ίδος), ἡ θύελλα, ὁ σκηπτός, ἡ δίνη.
Ornament *n* τὸ κόσμημα, τὸ καλλώπισμα, τὸ ποίκιλμα.
Ornat *m* ὁ κόσμος, im ~ κόσμον ἔχων.
Ort *m* 1. ὁ τόπος, ἡ χώρα, ὁ χῶρος, τὸ χωρίον, an diesem ~e ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ὧδε, an jenem ~e ἐκεῖ, an manchen ~en ἔσθ' ὅπου, ἐνιαχοῦ, an vielen ~en πολλαχοῦ, aller ~en πανταχοῦ, an welchem ~e? ποῦ; an irgend einem ~e πού (enkl.), an keinem ~e οὐδαμοῦ, an einigen ~en ... an andern ~en ὅπου μὲν ... ὅπου δέ, der gewöhnliche ~ τὸ εἰωθός, am rechten ~e ἐν τόπῳ, am rechten ~e angebracht καίριος, ἐπικαίριος (2), ἐπιτήδειος (2), am unrechten ~e angebracht ἄκαιρος (2), ἄτοπος (2), am rechten ~e (= in einer passenden Lage) καλῶς, ὀρθῶς, es ist etwas an seinem ~e ἐν χώρᾳ ἐστί τι, καιρὸν ἔχει τι. — 2. übtr. am rechten ~e (zur rechten Zeit) ἐν καιρῷ, πρὸς καιρόν, etw. an seinem ~e gestellt sein lassen ἐν μέσῳ καταλείπειν τι, etw. gehörigen ~es melden ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους, es ist etw. höheren ~s befohlen worden παρηγγελμένον ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων od. τῶν ἐν τέλει, ich meines ~s ἔγωγε, τό γ' ἐπ' ἐμοί. — 3. (Wohnplatz) τὸ χωρίον, ἡ κώμη, ein fester ~ τὸ τείχισμα, τὸ ἔρυμα, τὸ φρούριον, hiesigen ~s παρ' ἡμῖν, ἐνθάδε. — 4. (Stelle in einer Schrift) ὁ τόπος, τὸ χωρίον, es ist an einem andern ~e gesagt worden εἴρηται ἐν ἄλλῳ λόγῳ, davon werden wir noch an einem andern ~e sprechen περὶ τούτων καὶ ὕστερον ποιησόμεθα τοὺς λόγους.
Ortband *n* (pilzförmiger Knauf am unteren Ende der Schwertscheide) ὁ μύκης (ητος).
Örtchen *n* τὸ (μικρὸν) χωρίον.
orthodox ὀρθόδοξος (2), ~ sein ὀρθοδοξεῖν.
Orthodoxie *f* ἡ ὀρθοδοξία.
Orthographie *f* ἡ ὀρθογραφία.
orthographisch ὀρθός.
örtlich τοπικός.
Örtlichkeit *f* ὁ τόπος.
Ortsbeschaffenheit *f* ὁ τῆς χώρας τόπος, ἡ τῆς χώρας φύσις, τὰ τοῦ τόπου.
Ortsbeschreibung *f* ἡ τοπογραφία.
Ortschaft *f* τὸ χωρίον, ἡ κώμη.

Ortskenntnis, -kunde *f* ἡ τῆς χώρας od. τῶν τόπων ἐμπειρία, ~ besitzen ἔμπειρον εἶναι od. ἐμπείρως ἔχειν χώρας (τόπου, τόπων).
ortskundig τῆς χώρας (τῶν τόπων) ἔμπειρος (2).
Ortsveränderung *f*, **-wechsel** *m* ἡ μεταβολή (mit und ohne τῆς χώρας od. τοῦ τόπου), ἡ (τῆς χώρας) μεταλλαγή, eine(n) ~ vornehmen μεθίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν.
Öse *f* ἡ ὀπή, τὸ κύαρ (ατος).
Osten *m* αἱ τοῦ ἡλίου ἀνατολαί, ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, ἡ ἕως, aus ~ ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος, nach ~ πρὸς ἕω, πρὸς (ἡλίου) ἀνατολάς.
Osterfest, Ostern *n* τὸ πάσχα (indekl.), ἡ ἑορτὴ τοῦ πάσχα.
Osterluzei *f* (eine Pflanze, Umdeutschung aus aristolochia) ἡ ἀριστολοχία.
östlich *adj.* ἑῷος, *adv.* πρὸς τὴν ἕω od. ἡλίου ἀνατολήν, πρὸς τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα, die ~en Gegenden τὰ ἑῷα, τὰ πρὸς τὴν ἕω τετραμμένα.
Ostnordostwind *m* ὁ καικίας.
Ostrazismus *m* ὁ ὀστρακισμός, j-n durch den ~ verbannen ὀστρακίζειν, ἐξοστρακίζειν.
Ostspitze *f* τὸ ἑῷον ἄκρον.
Ostsüdostwind *m* ὁ φοινικίας.
ostwärts πρὸς ἡλίου ἀνατολήν, πρὸς τὴν ἕω.
Ostwind *m* ὁ ἀπηλιώτης, ὁ εὖρος.
Otter *f* ἡ ἔχιδνα, ὁ ἔχις (εως), ἡ ἀσπίς (ίδος).
otternartig ἐχιδνώδης.
Otterngezücht *n* τὰ ἐχιδνῶν γεννήματα.
oval ᾠοειδής, ᾠώδης.
Ozean *m* ὁ ὠκεανός.

P

P *n* Π, π, τὸ πεῖ, πῖ (indekl.).
Paar *n* τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος), ~ und ~ κατὰ δύο, zu ~en treiben κολάζειν, συστέλλειν.
paar (einige, wenige) ἔνιοι, ἔσθ' οἵ, τινές (enkl.), ὀλίγοι.
paaren ζευγνύναι, συζευγνύναι, συνδυάζειν, συμμειγνύναι, sich ~ συνδυάζεσθαι (M.), συμμείγνυσθαι (P.) τινι.
Paaren *n*, **Paarung** *f* ἡ ζεῦξις, ἡ σύζευξις, ὁ συνδυασμός.
Paarungszeit *f* ἡ τῆς ὀχείας ὥρα, ἡ ὀχεία.
paarweise σύνδυο, κατὰ δύο, ζυγάδην.
Pacht *f* (das Pachten) ἡ μίσθωσις, der Zölle ἡ τελωνεία, (Übernahme einer Arbeit um Lohn) ἡ ἐργολαβία, j-m etw. in ~ geben μισθοῦν τινί τι, διδόναι τινί τι ἐπὶ μισθῷ, etw. in ~ nehmen μισθοῦσθαί (M.) τι, λαμβάνειν τι ἐπὶ μισθῷ, ἐργολαβεῖν, in ~ haben ἔχειν τι μισθωσάμενον od. ἐπὶ μισθῷ, (~kontrakt) ἡ συνθήκη, (~geld) τὸ μίσθωμα, ὁ μισθός, die ~ bezahlen μισθὸν ἀποδιδόναι.
Pachtbrief, -kontrakt *m* ἡ συγγραφή, ἡ συνθήκη, e-n Pachtkontrakt mit j-m abschließen συνθήκην ποιεῖσθαι (M.) τινι od. πρός τινα.
pachten etw. μισθοῦσθαί (M.) τι, ὠνεῖσθαι (πρίασθαι), eine Arbeit ~ ἐργολαβεῖν, die Zölle ~ τελωνεῖν.
Pächter *m* durch die *part.* der Verben, s. pachten.
Pachtgeld *n* τὸ μίσθωμα, ὁ μισθός, τὰ τέλη, ἡ τῆς ἐργολαβίας τιμή, (die Einkünfte eines verpachteten Gutes) αἱ πρόσοδοι, das ~ bezahlen s. unter Pacht.
Pachtgut *n* τὸ μισθωτὸν χωρίον.
Pachtherr *m* ὁ μισθώσας.
pachtlustig ἐπιθυμῶν μισθώσασθαι.
Pachtung *f* s. Pacht.
pachtweise ἐπὶ μισθῷ.
Pachtzins *m* s. Pachtgeld.
Pack *n* ὁ φάκελος, τὸ φορτίον, übtr. (schlechtes Gesindel) ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος).
Päckchen *n* ὁ μικρὸς φάκελλος.
packen συσκευάζειν (u. M.), συντιθέναι, στοιβάζειν, συνάγειν (zusammenlegen, zusammenpacken), etw. auf etw. ~ ἐπισάττειν, ἐπιβάλλειν τινί τι, (fest anfassen) κατα-, συλλαμβάνειν, αἱρεῖν, κατέχειν, sich ~ ἀπάγειν ἑαυτόν, ἔρρειν, ἀπέρρειν, packe dich! ἔρρε, ἄπαγε, packe dich zum Henker! ἔρρ' ἐς κόρακας.
Packen *n* ἡ συσκευασία, sonst durch Verben.
Packer *m* durch *part.*
Packesel *m* ὁ φορταγωγὸς od. σκευοφόρος ὄνος.
Packgerät *n* τὰ σκεύη.
Packhof *m* τὸ ἐμπόριον.
Packknecht *m* ὁ περὶ τὰ ὑποζύγια od. σκευοφόρα, ὁ ἐπὶ τοῖς ὑποζυγίοις od. σκευοφόροις, ὁ σκευοφόρος, ὁ σκευαγωγός.
Packnadel *f* ἡ ἄκεστρα.
Packpferd *n* ὁ φορτηγὸς od. φορτηγικὸς ἵππος, (bei einem Heere) ὁ σκευοφόρος ἵππος.
Packsattel *m* τὸ σάγμα, τὸ ἐπίσαγμα, ἡ ἀστράβη, ἡ στρωματοθήκη.
Packtier *n* τὸ σκευοφόρον ὑποζύγιον.
Packträger *m* ὁ ἀχθοφόρος, ὁ σκευοφόρος.
Packvieh *n* τὰ ὑποζύγια.
Packwagen *m* τὸ σκευοφόρον ἅρμα, ἡ ἅμαξα.
Pädagoge *m* ὁ παιδαγωγός.
pädagogisch παιδαγωγικός.
Päderast *m* ὁ παιδεραστής.
Päderastie *f* ἡ παιδεραστία, ~ treiben παιδεραστεῖν.
Page *m* ὁ τοῦ βασιλέως od. περὶ τὸν βασιλέα παῖς, auch bloß ὁ παῖς.
Paket *n* ὁ φάκελλος.
Paketboot *n* τὸ ἀγγελιαφόρον πλοῖον.
Palast *m* τὰ βασίλεια, ἡ βασιλέως αὐλὴ od. οἰκία.
Palisade *f* ὁ χάραξ (κος), ὁ σταυρός, ὁ σκόλοψ (πος), τὸ παράφραγμα, ~n einschlagen σταυροῦν, mit ~n befestigen χαρακοῦν, χαρακίζειν, ein mit ~n befestigter Ort τὸ χαράκωμα, τὸ σταύρωμα, auch bloß ὁ χάραξ.
Pallasch *m* τὸ ξίφος, ἡ σπάθη.
Palliativ *n* τὸ παραμύθιον, ἡ παραμυθία.
Palmbaum *m* ὁ φοῖνιξ (κος).
Palmblatt *n* τὸ φοινίκινον od. τοῦ φοίνικος φύλλον.
Palme *f* s. Palmbaum; (Palmzweig) ὁ τοῦ φοίνικος od. φοινίκινος κλάδος († τὸ βαΐον), j-m die ~ reichen στέφανον περιτιθέναι τινί, στεφανοῦν τινα.
Palmenfrucht *f* ἡ ἀπὸ τῶν φοινίκων βάλανος, ἡ φοινικοβάλανος.
Palmenhain, -wald *m* ὁ φοινικών (ῶνος).
Palmenzweig *m* ὁ φοίνικος κλάδος.
Palmkohl *m* ὁ (τοῦ φοίνικος) ἐγκέφαλος.
Palmöl *n* τὸ φοινίκινον od. φοινίκειον ἔλαιον.
Palmsonntag *m* ἡ βαϊφόρος ἑορτή.
Palmwein *m* ὁ φοινίκινος od. φοινίκειος od. φοινικίτης οἶνος.
Palmzweig *m* s. Palmenzweig.
Pamphlet *n* τὸ ὑβριστικὸν od. βλασφημιῶν μεστὸν ὑπόμνημα od. πρόγραμμα.
Panazee *f* ἡ πανάκεια, ἡ πανάκη, besser τὸ πάγχρηστον φάρμακον, (als Pflanze) τὸ πάνακες (ους).
Pandekten *pl.* αἱ πανδέκται.
Panegyrikus *m* ὁ πανηγυρικὸς λόγος, τὸ ἐγκώμιον, ὁ ἔπαινος, einen ~ auf j-n halten πανηγυρίζειν τινά, ἐγκωμιάζειν τινά.
Panegyrist *m* ὁ πανηγυριστής.
Panier *n* τὸ σημεῖον, s. Fahne.
panischer Schrecken *m* τὸ πανικὸν δεῖμα, ὁ πανικὸς φόβος, τὸ πανικόν, τὰ πάνεια, ~ befällt j-n πανικὸν ἐμπίπτει τινί, in panischen Schrecken geraten πανικῷ περιπεσεῖν.

Pankratiast *m* ὁ παγκρατιαστής, Kunst des ~en ἡ παγκρατιαστικὴ τέχνη.
Pankration *n* τὸ παγκράτιον, das ~ üben παγκρατιάζειν.
Pantheon *n* τὸ πάνθειον.
Panther *m*, **Panthertier** *n* ὁ πάνθηρ (ηρος), ὁ πάρδος, ἡ πάρδαλις (εως), junger ~ ὁ παρδαλιδεύς, gefleckt wie ein ~ παρδαλωτός.
pantherähnlich, -artig παρδαλώδης.
Panthere *f* (eine Art Netz) τὸ πάνθηρον
Pantherfell *n*, **-haut** *f* ἡ παρδαλῆ.
Pantoffel *m* ἡ βλαύτη, τὸ βλαυτίον, τὸ σάνδαλον, ἡ κρηπίς (ῖδος), ~n anziehen ὑποδεῖσθαι (M.) σάνδαλα. unter dem ~ stehen γυναικοκρατεῖσθαι (P.), δεδουλῶσθαι, κρατεῖσθαι (P.) ὑπὸ τῆς γυναικός, εἶναι ἐπὶ τῇ γυναικί.
Pantoffelbaum *m* (Korkeiche) ὁ φελλός.
Pantoffelheld *m* ὁ γυναικοκρατούμενος.
Pantomime, Pantomimik *f* ἡ ὄρχησις, τὸ ὄρχημα.
Pantomimenspieler (Pantomime) *m* ὁ ὀρχηστής (*f* ἡ ὀρχηστρίς (ίδος)), ὁ παντόμιμος, ὁ χειρονόμος.
pantomimisch ὀρχηστικός, ~ darstellen ὀρχεῖσθαι (M.).
Panzer *m* ὁ θώραξ (κος), j-m den ~ anlegen θωρακίζειν τινά, περιβάλλειν τινὶ τὸν θώρακα, sich den ~ anlegen M., mit einem ~ bekleidet θωρακοφόρος, θωρακίτης.
panzerartig θωρακοειδής, ~e Bedeckung (bei Tieren, z.B. Schildkröten) ἡ φολίς (ίδος).
Panzerhändler *m* ὁ θωρακοπώλης.
Panzerhemd *n* ὁ ἁλυσιδωτὸς θώραξ (κος).
Panzerkette *f* ὁ λεπιδωτὸς στρεπτός.
Panzermacher *m* ὁ θωρακοποιός.
panzern θωρακίζειν, sich ~ ἐπιθωρακίζεσθαι (M.), ein Gepanzerter θωρακοφόρος, θωρακίτης.
Panzerreiter *m* ὁ θωρακίτης od. τεθωρακισμένος ἱππεύς.
Panzertier *n* τὸ φολιδωτὸν ζῷον.
Panzerträger *m* ὁ θωρακοφόρος.
Päonie *f* ἡ παιωνία, ἡ γλυκυσίδη, τὸ σεληνόγονον, ἡ σεληνόγονος.
Papa *m* ὁ πάππας (gew. nur *voc.* u. *acc.*), τὸ παππίδιον, ὁ παππίας, ~ rufen παππάζειν.
Papagei *m* ὁ ψιττακός, ἡ ψιττάκη, ὁ σιττακός, ἡ σιττάκη.
Papier *n* 1. ὁ (ἡ) πάπυρος, ἡ βύβλος, τὸ βυβλίον, ὁ χάρτης, τὸ χαρτίον, τὸ χαρτίδιον, etw. zu ~ bringen γράφειν, ἀναγράφειν τι. — 2. (Schriften) τὰ γράμματα, (Aktenstücke) οἱ χρηματισμοί, (Staatspapiere) αἱ δημόσιαι συγγραφαί.
papierartig παπυρώδης.
Papierblatt *n* ὁ χάρτης.
Papierchen *n* τὸ χαρτίον, τὸ χαρτίδιον, ἡ σχέδη.
papieren βύβλινος, παπύρινος od. durch d. *gen.* βύβλου od. παπύρου.
Papiergeld *n* τὸ νόμισμα παπύρου od. βύβλου.
Papierhändler *m* ὁ χαρτο-, παπυροπώλης, ὁ χαρτοπράτης.
Papierschere *f* ἡ χαρτοτόμος σμίλη.
Papierstaude *f* ὁ (ἡ) πάπυρος, ἡ βύβλος.
Pappe *f* (Kleister) ἡ κόλλα, (starkes Papier) ὁ σύγκολλος χάρτης.
Pappel *f*: die weiße ~ ἡ λεύκη, die schwarze ~ ἡ αἴγειρος.
Pappelallee *f* ὁ αἰγείρων ὄρχος, ἡ αἰγείρων διστοιχία.
Pappelbaum *m* s. Pappel.
Pappelholz *n* τὰ αἰγείρινα od. ἀπὸ τῆς αἰγείρου (λεύκης) ξύλα, von ~ αἰγείρινος, λεύκινος.
Pappelknospe *f* ὁ αἰγείρου od. λεύκης βλαστός.
Pappelöl *n* τὸ αἰγείρινον od. λεύκινον ἔλαιον.
Pappelwald *m* ὁ αἰγειρών, ὁ λευκών (ῶνος).
pappen συγκολλᾶν.
Pappen *n* ἡ συγκόλλησις.
Pappenstiel *m* χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, etw. für einen ~ kaufen πρίασθαί τι πάνυ μικροῦ od. ἐλαχίστου.
Papst *m* ὁ ἱεράρχης, τῶν ἐπισκόπων ὁ πρῶτος, ὁ Ῥωμαῖος ἐπίσκοπος, ~ sein ἱεραρχεῖν.
päpstlich ἱεραρχικός, ~e Würde ἡ ἱεραρχία.
Papsttum *n* ἡ ἱεραρχία.
Papyrusstaude *f* ὁ (ἡ) πάπυρος.
Parabel *f* ἡ παραβολή (in mathem. u. rhet. Sinne).
parabolisch παραβολικός.
Parade *f* 1. (Schaustellung, Prunk) ἡ ἐπίδειξις, ἡ πρόστασις, ἡ κατασκευή, ὁ κόσμος, zur ~ ἐπιδείξεως ἕνεκα, πρὸς κόσμον, ~ mit etw. machen ἐπιδείκνυσθαί (M.) τι, ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος. — 2. (Aufzug der Soldaten) ἡ τῶν στρατιωτῶν πομπή, ἡ ἐν κόσμῳ παράταξις, ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις ἐξέτασις, ~ der Reiterei ἡ διέλασις, ~ halten σύνταξιν τῶν στρατιωτῶν ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδεικνύναι τὸ στράτευμα.
Paradebett *n* ἡ ἐπιτάφιος κλίνη, auf dem ~ ausstellen προτιθέναι ἐπὶ κλίνης, προτίθεσθαι τὸν νεκρόν.
Paradekleid *n* ἡ λαμπρὰ στολή, ἡ σοβαρὰ ἐσθής (ῆτος).
Parademarsch *m* ὁ ἐνόπλιος ῥυθμός, τὸ πομπικὸν μέλος.
Paradepferd *n* ὁ πομπικὸς od. σοβαρὸς ἵππος.
Paradeplatz *m* τὸ πομπικὸν πεδίον.
Paradewagen *m* τὸ πομπικὸν ἅρμα.
paradieren mit etw. ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐπιδεικνύναι τι.
Paradies *n* ἡ τῶν πρώτων ἀνθρώπων χώρα, ὁ παράδεισος, übtr. (anmutiger Ort) τὸ χαριέστατον χωρίον, (Aufenthalt der Seligen) αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, τὸ Ἠλύσιον πεδίον.
paradiesisch πάγκαλος, ἥδιστος, χαριέστατος, εὐδαιμονέστατος.
parador παράδοξος (2).
Paragraph *m* ἡ παραγραφή, τὸ κῶλον.
Paragraphenzeichen *n* ἡ παραγραφή.
parallel παράλληλος, *adv.* παράλληλα, παραλλήλως, ἐκ παραλλήλου, ~ laufen ἐκ παραλλήλου τείνειν.
Parallelepipedon *n* τὸ παραλληλεπίπεδον.
Parallelkreis *m* ὁ παράλληλος κύκλος.
Parallellinie *f* ἡ παράλληλος γραμμή.
Parallelogramm *n* τὸ παραλληλόγραμμον.
Parallelstelle *f* ἡ παρόμοιος ῥῆσις, ὁ ὅμοια λέγων τόπος.
paralysieren παραλύειν.
paralytisch παράλυτος (2), παραλυτικός, παραλελυμένος.
Paraphrase *f* ἡ παράφρασις.
Paraphrast *m* ὁ παραφράστης.
paraphrastisch παραφραστικός.
Parasange *f* (persische Meile) ὁ παρασάγγης.
Parasit *m* ὁ παράσιτος.
parat ἕτοιμος, πρόχειρος (2), s. bereit.
Pärchen *n* ἡ συνωρίς (ίδος).
Pardel *m* s. Panther.
Pardon *m* ἡ συγγνώμη, ἡ τοῦ βίου συγχώρησις, um ~ bitten παραιτεῖσθαι (M.) τὸν βίον, ~ geben συγχωρεῖν τὸν βίον τινί, φείδεσθαί (M.) τινος, ~ erhalten συγγνώμης τυγχάνειν, σῴζεσθαι (P.).
pardonieren s. Pardon geben.
Pardun *n* (Schiffsbau) ὁ ἐπίτονος.
Parentation *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ ἔπαινος, eine ~ auf j-n halten λέγειν ἔπαινον ἐπί τινι.
Parenthese *f* ἡ παρενθήκη, ἡ παρένθεσις.
parentieren λέγειν λόγον ἐπιτάφιον, λέγειν τὸν ἔπαινον.
parforce βίᾳ, πρὸς βίαν.
Parforcejagd *f* ἡ κυνηλασία, eine ~ abhalten κυνηλατεῖν.
Parfüm *n* τὸ μύρον, nach ~ duftend μυρόπνους.
Parfümbüchse *f* ἡ μυροθήκη.
Parfümeriegeschäft *n*, **-handlung** *f*, **-laden** *m* τὸ μυροπωλεῖον.
Parfümeur *m* ὁ μυροποποιός, ὁ μυρεψός.
Parfümfabrik *f* τὸ μυρέψιον.
Parfümhändler, -krämer *m*, **-in** *f* ὁ μυροπώλης, ἡ μυρόπωλις (ιδος).
parieren: einen Hieb ~ δια-, ἀποκρούεσθαι (M.) πληγήν, (gehorchen) πείθεσθαι (P.), (wetten) περιδίδοσθαί (M.) τινος, ῥήτραν ποιεῖσθαι (M.) ἐπί τινι.
Parieren *n* durch Verben.
Park *m* ὁ παράδεισος, ὁ κῆπος.
Parlament *n* ἡ βουλή, τὸ συνέδριον.
Parlamentär *m* ὁ κῆρυξ (κος).

parlamentieren mit j-m ἐπικηρυκεύεσθαί (M.) τινι oder πρός τινα (über etw. ὑπέρ τινος).
Parlamentsakte *f*, **-beschluß** *m* τὸ ψήφισμα.
Parlamentsmitglied *n* ὁ βουλευτής.
Parochie *f* ὁ δῆμος (bei den Kirchenschriftstellern ἡ παροικία od. ἡ ἐνορία, neugriech. ἡ παροχία).
Parodie *f* ἡ παρῳδία, ἡ παρῳδή, der eine ~ macht ὁ παρῳδός.
parodieren παρῳδεῖν.
Parole *f* (bei Soldaten) τὸ σύνθημα, τὸ σύμβολον, die ~ geben παραγγέλλειν, die ~ herumgeben παρεγγυᾶν τὸ σύνθημα, die ~ wird ausgegeben, geht herum τὸ σύνθημα παρέρχεται, das Ausgeben der ~ ἡ παράγγελσις, ἡ παρεγγύησις, (das gegebene Wort) ἡ πίστις, die ~ geben πιστὰ διδόναι.
Paroxysmus *m* ὁ παροξυσμός, τὸ σπάσμα, (vom Fieber) ἡ καταβολὴ πυρετοῦ.
Part *m*, *n* ἡ μερίς (ίδος, Anteil), halbpart κοινὸς Ἑρμῆς.
Partei *f* ἡ μερίς (ίδος), τὸ σύστημα (allg.), ἡ αἵρεσις, ἡ προαίρεσις (im Staatsleben und in der Philosophie = Sekte, Schule), ἡ ἑταιρεία (zur Erreichung politischer Zwecke), ἡ στάσις (die den andern feindlich gegenüberstehende ~ unter den Bürgern), ἡ παρασκευή (Anhang zur Erreichung politischer Absichten, bes. um zu Staatsämtern zu gelangen), j-s ~ ergreifen αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος, die ~ j-s ἡ στάσις τινός od. οἱ ἀμφί od. περί τινα, von j-s ~ sein εἶναι μετά τινος od. σύν τινι, στῆναι μετά τινος, φρονεῖν od. πράττειν τά τινος, oft auch durch besondere Verben, zB. von der ~ der Lakedämonier, Meder u. dgl. sein λακωνίζειν, μηδίζειν u. dgl., die ~en vor Gericht οἱ ἀμφισβητοῦντες.
Parteieifer *m* ὁ ζῆλος.
Parteiführer *m*, **-haupt** *n* ὁ στασιάρχης, ὁ ἡγεμών (όνος) od. ἄρχων (οντος) τῆς στάσεως od. τῶν στασιωτῶν.
Parteigänger *m* ὁ στασιώτης.
Parteigeist *m* τὸ στασιαστικόν od. στασιωτικόν.
parteiisch, parteilich οὐ δίκαιος (von Personen u. Sachen), οὐκ ὀρθός (von Sachen), ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν, ~ sein gegen j-n ἀδικεῖν τινα, für j-n χαρίζεσθαί (M.) τινι, nicht ~ sein (von Richtern) ἀμφοτέρων ὁμοίως ἀκούειν.
Parteikampf *m* ἡ στάσις.
Parteilichkeit *f* ἡ οὐ δικαία od. οὐκ ὀρθὴ γνώμη.
parteilos δίκαιος, ὀρθός, ἐπιεικής.
Parteimann *m* ὁ στασιώτης, ὁ συστασιώτης.
Parteinahme *f*, **Parteinehmen** *n* durch Verben.
Parteisucht *f* τὸ στασιαστικόν od. στασιωτικόν.
parteisüchtig στασιαστικός, στασιωτικός.
Parteiung *f* ἡ στάσις, ἡ στασιωτεία.
Parteizwecke *m/pl.* τὰ τῆς στάσεως.
Parterre *n* (Erdgeschoß) τὸ κάτω, τὰ κατάγεια, *adv.* χαμαί, im ~ wohnen ἐν τοῖς κάτω διαιτᾶσθαι (M.), (im Theater) ἡ ὀρχήστρα, αἱ κάτω ἕδραι.
Partie *f* (Anzahl, Menge) τὸ πλῆθος, (gesellige Zusammenkunft) ἡ συνουσία, ὁ σύλλογος, τὸ συμπόσιον, eine ~ veranstalten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.) τῶν φίλων, an einer ~ teilnehmen, von der ~ sein μετέχειν τῆς συνουσίας, (Spiel) τὸ παίγνιον, (Teil, Anteil) ἡ μερίς (ίδος), τά τινος, (Heirat) ὁ γάμος, eine ~ machen γαμεῖν, eine gute ~ machen γάμου τυχεῖν κατὰ νοῦν, eine reiche ~ machen πλουσίαν γυναῖκα ἄγεσθαι.
partiell ὁ, ἡ, τὸ κατὰ μέρος.
Partikel *f* (gramm.) ἡ προσθήκη, τὸ μόριον.
Partikulier *m* ὁ ἰδιώτης, als ~ ἰδίᾳ.
Partisan *m* ὁ στασιώτης.
Partisane *f* (eine Art Hellebarde) ὁ πέλεκυς (εως), ἡ διβολία.
Partitur *f* ὁ νόμος, ἡ τῶν μουσικῶν φθόγγων σύνταξις.
partizipieren μετέχειν τινός.
Partizipium *n* ἡ μετοχή, τὸ μετοχικόν, im ~, partizipial μετοχικός.

Pasch *m* οἱ τρεῖς ἓξ κύβοι, ὁ πλήρης βόλος, einen ~ werfen εὐβολεῖν, εὐκυβεῖν.
Pascha *m* ὁ σατράπης, ~ sein σατραπεύειν.
Paschalik *n* ἡ σατραπεία.
paschen (Waren einschmuggeln) παρεισκομίζειν, παρεισάγειν, παρεμπολᾶν.
Pasquill *n* (Schmähschrift) τὸ ἀτιμωτικὸν πρόγραμμα, ein ~ gegen j-n anschlagen κατατοιχογραφεῖν τινος, καταστηλιτεύειν τινός.
Pasquillant *m* ὁ διάβολος.
Paß *m* 1. (Zugang, Durchgang) ἡ πάροδος, ὁ πόρος, ἡ διάβασις, enger ~ τὰ στενά, τὰ στενόπορα, ἡ στενοπορία, αἱ πύλαι. — 2. (Reisepaß) ἡ σφραγίς (ῖδος), (Legitimation, Erkennungszeichen) τὸ σύμβολον, (Empfehlungsschreiben) τὸ δίπλωμα. — 3. (eine besondere Art des Ausschreitens beim Pferde) τὸ κατὰ σκέλος βαδίζειν, den ~ gehen κατὰ σκέλος βαδίζειν.
paß: zu~ s. passe.
passabel μέτριος, ἐπιεικής.
Passage *f* ἡ δί-, διέξ-, πάροδος, ἡ διάβασις.
Passagier *m* ὁ ὁδίτης, ὁ ὁδοιπόρος (Wanderer), (auf einem Schiffe) ὁ ἐπιβάτης, ὁ ναυβάτης, (auf einem Wagen) ὁ παραβάτης, ὁ ἐμβεβηκὼς τὸ ἅρμα.
Passagiergut *n* τὸ ἐφόλκιον.
Passah *n*, **-fest** *n*, **-feier** *f* τὸ πάσχα (indekl.), das ~ feiern πασχάζειν.
Passatwinde *m/pl.* οἱ ἐτησίαι.
passe: nur in der Verbindung: es kommt mir etw. zu~ καίριόν od. εὔκαιρόν μοί τι γίγνεται, καιρὸν ἔχει μοί τι, j. kommt mir zu~ ἀσμένῳ oder ἐν καιρῷ ἔρχεταί μοί τις.
[1]**passen** 1. (warten, harren) μένειν, ἀναμένειν, περιμένειν, τηρεῖν, καραδοκεῖν τινα u. τι. — 2. (auflauern) ἐπιβουλεύειν, auf j-n τινί. — 3. (beim Spiel) ἡσυχίαν ἄγειν.
[2]**passen** I *intr.* (angemessen sein) ἁρμόττειν, συναρμόττειν τινί od. εἴς τι, ἐφαρμόττειν τινί u. ἔν τινι, εὐάρμοστον, ἐπιτήδειον, οἰκεῖον εἶναι, nicht ~ ἀναρμοστεῖν, ἀνάρμοστον εἶναι, sich für j-n ~ πρέπειν τινί, οἰκεῖον εἶναί τινι, das paßt sich gut (ist gelegen) καίριον, εὔκαιρον, ἐν καιρῷ od. εἰς καιρὸν γίγνεται, καλῶς ἔχει, paßt dies etwa auf uns? μῶν πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει; das paßt wie die Faust aufs Auge (Sprichw.) τοῦτο οὔτε γῆς οὔτε οὐρανοῦ, φασίν, ἅπτεται. — II *trans.* ἁρμόττειν, συν-, ἐφ-, προσαρμόττειν τινί τι, in etw. ~ ἐναρμόττειν τί τινι od. εἴς τι.
[1]**Passen** *n* ἡ τήρησις, ἡ ἐπιβουλή, gew. durch Verben.
[2]**Passen** *n* durch Verben.
passend εὐάρμοστος (2) u. d. *part. prs.* d. Verben, ἱκανός, ἐπιτήδειος, (schicklich) πρέπων, πρεπώδης, die ~e Zeit od. Gelegenheit ὁ καιρός.
Paßgang *m* τὸ κατὰ σκέλος βάδισμα.
Paßgänger *m* ὁ κατὰ σκέλος βαδίζων ἵππος.
passieren 1. (gehen) πορεύεσθαι (P.), durch etw. ~ (von Personen) διαβαίνειν τι, (von Sachen) διακομίζεσθαι (P.) διά τινος, vorbei ~ παρέρχεσθαι, παραβαίνειν, παραλλάττειν τι, (von Schiffen) παραπλεῖν, (von Waren) παρακομίζεσθαι (P.), ~ lassen δι-, παριέναι (ἵημι), πέμπειν, παραπέμπειν, οὐκ ἐπέχειν, οὐ κωλύειν, διαβιβάζειν, nicht ~ lassen κωλύειν τοῦ μὴ παριέναι, zu ~ διαβατός, leicht, gut zu ~ εὔπορος, εὔβατος, εὐδιάβατος (sämtlich 2), schwer zu ~ δύσπορος (2), δύσβατος (2), nicht zu ~ ἄπορος, ἄβατος, ἀδιάβατος (sämtlich 2). — 2. (erträglich sein) μέτριον od. ἀνεκτὸν εἶναι, etw. ~ lassen οὐ μέμφεσθαί (M.) τι, ἐᾶν τι, περιορᾶν τι γιγνόμενον. — 3. (für etw. gehalten werden) νομίζεσθαι (P.), δοκεῖν, ἐοικέναι. — 4. (geschehen, sich ereignen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, mir passierte etw. συνέβη μοί τι, ἔπαθόν τι, was passiert Neues? τί νέον γέγονεν;
Passion *f* (Leiden) τὰ πάθη, (Leidenschaft) ἡ ἐπιθυμία.
passioniert sein für etw. φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, σπουδάζειν περί τι, ἐπί τινι, εἴς u. πρός τι, ὑπέρ τινος, ἐρᾶν τινος.

passiv ἥσυχος (2, ruhig), sich ~ verhalten ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, οὐδὲν ἀντιπράττειν, οὐκ ἐναντιοῦσθαι (P.).
passivisch (in der Gramm.) παθητικός.
Passivum *n* τὸ παθητικόν.
Paßkarte *f* ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σύμβολον.
Pastellgemälde *n* τὸ μετὰ ξηρῶν χρωμάτων γεγραμμένον.
Pastellmaler *m* ὁ ξηροῖς χρώμασι χρώμενος ζωγράφος.
Pastellmuschel *f* ἡ λεπάς (άδος).
Pastete *f* τὸ ἀρτόκρεας (ως).
Pastinak *m*, **Pastinake** *f* ὁ (ἡ) σταφυλῖνος, τὸ καρωτόν, ὁ δαῦκος.
Pastor *m* ὁ ἱερεύς.
Pate *m*, **Patin** *f* ὁ, ἡ ἀνάδοχος (Taufzeuge), ὁ πνευματικὸς υἱός, ἡ πνευματικὴ θυγάτηρ (aus der Taufe gehobenes Kind).
Patent *n* (öffentlicher Befehl) ἡ προγραφή, τὸ παράγγελμα, (Diplom) ἡ πινακίς (ίδος). ein ~ ergehen lassen προαγορεύειν, παραγγέλλειν.
pathetisch παθητικός, ἐμπαθής.
Pathologie *f* ἡ παθολογική.
Pathos *n* τὸ πάθος.
Patient *m* ὁ θεραπευόμενος ὑπό τινος, ὁ ἐν θεραπείᾳ ὢν u. das *part. prs.* von νοσέω.
Patriarch *m* ὁ πατριάρχης.
patriarchalisch πατριαρχικός.
Patriarchat *n* ἡ πατριαρχία.
Patriarchensitz *m* ἡ καθέδρα.
Patriot *m* ἀνὴρ φιλόπολις (εως u. ιδος) od. φιλόπατρις (ιδος), πολίτης ἀγαθός, der wahre ~ ὁ ὀρθῶς od. ἀληθῶς φιλόπολις, der große ~ ὁ δεινῶς φιλόπατρις, ein ~ sein φιλόπολιν εἶναι, τὴν πόλιν ὠφελεῖν od. εὐεργετεῖν.
Patriotin *f* ἡ φιλόπολις usw., s. d. vor. Wort.
Patriotismus *m* ὁ τῆς πατρίδος ἔρως (ωτος), ἡ τῆς πατρίδος φιλία, ἡ φιλοπατρία, τὸ φιλόπολι od. φιλόπατρι.
Patrizier *m* ὁ εὐπατρίδης.
Patriziergeschlecht *n* τὸ τῶν εὐπατριδῶν γένος.
Patrizierin *f* ἡ εὐπατρις (ιδος) γυνή.
patrizisch εὐπατρίδης, ~e Ämter αἱ εὐπάτριδες ἀρχαί.
Patron *m* ὁ προστάτης, ὁ κηδεμών (όνος), j-m einen ~ geben προστάτην νέμειν τινί, sich einen ~ wählen προστάτην γράφεσθαι (M.), unter einem ~ stehen ἐπὶ προστάτου οἰκεῖν, übtr. zB. ein wunderlicher ~ θαυμάσιός τις, ein roher ~ ἄγροικος od. ἀπαίδευτος ἄνθρωπος.
Patronat *n* ἡ προστατεία, ἡ προστασία.
Patrouille *f* οἱ περίπολοι, οἱ κωδωνοφόροι, οἱ ἐφ-, περιοδεύοντες, Anführer einer ~ ὁ περιπόλαρχος.
patrouillieren κωδωνοφορεῖν, περιπολεῖν, ἐφοδεύειν, περιέρχεσθαι (-ιέναι).
Patsche, Patschhand *f* ἡ δεξίωσις, j-m eine ~ geben δεξιοῦσθαί (M.) τινα, ἐμβάλλειν τὴν δεξιάν τινι.
patschen παταγεῖν, πλαταγεῖν, ψοφεῖν.
patzig αὐθάδης, σοβαρός, ~es Wesen ἡ αὐθάδεια, ~ tun, sein αὐθαδίζεσθαι (M.).
Pauke *f* τὸ τύμπανον, τὸ ῥόπτρον, τὸ ἠχεῖον, die ~ schlagen τυμπανίζειν
pauken τυμπανίζειν.
Pauken *n* ὁ τυμπανισμός.
paukenähnlich, -artig τυμπανοειδής, τυμπανώδης.
Paukenfell *n* τὸ ῥόπτρον.
Paukenschall *m* ὁ τυμπάνου od. τυμπάνων ψόφος.
Paukenschlag *m*, **-schlagen** *n* ὁ τυμπανισμός.
Paukenschläger *m* ὁ τυμπανιστής.
Paukenschlägerin *f* ἡ τυμπανίστρια.
Pauker *m* ὁ τυμπανιστής.
Pausback *m* ὁ γνάθων (ωνος).
pausbäckig τὰς γνάθους παχείας καὶ ἐρυθρὰς ἔχων, im Mask. auch ὁ γνάθων (ωνος).
Pause *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάπαυσις, τὸ διάλειμμα, (in der Musik) ἡ διαστολή, τὸ λεῖμμα, τὸ διάλειμμα, eine ~ machen παῦλαν λαμβάνειν, διαλείπειν.
pausieren ἀνα-, διαπαύεσθαι (M.).
Pavian *m* ὁ κυνοκέφαλος.
Pavillon *m* ἡ σκιάς (άδος), ὁ θόλος, ἡ σκηνή, τὸ σκήνωμα, ὁ οὐρανίσκος.
Pech *n* ἡ πίττα, aus ~ gemacht πίττινος, nach ~ riechend, schmeckend u. dgl. πιττηρός, wie ~ aussehen, riechen u. dgl. πιττίζειν, mit ~ bestreichen πιττοῦν, πιτταλοιφεῖν, πιττοκοπεῖν, mit ~ überzogen πιττωτός, ~ kochen πιττοκαυτεῖν, er hat ~ (Sprichw.) μῦς ἐν πίττῃ, μῦς τῆς πίττης γεύεται.
pechähnlich, -artig πιττοειδής, πιττώδης.
Pechbrenner *m* ὁ πιττουργός.
Pechbrennerei *f* ἡ πιττουργία (als Handlung), τὸ πιττουργεῖον (als Ort).
Pechdraht *m* τὸ πιττωτὸν νῆμα.
Pechfackel *f* ἡ πεύκη.
Pechfichte *f* ἡ πεύκη.
Pechhütte *f* τὸ πιττουργεῖον.
pechig πιττώδης, πιττηρός.
Pechkappe, -mütze *f* (zum Ausziehen der Haare) ὁ δρῶπαξ (κος), mit einer ~ die Haare ausziehen δρωπακίζειν.
Pechkranz *m* αἱ πιττηραὶ δᾷδες, τὸ πιττωτὸν στυππεῖον.
Pechnelke *f* ἡ λυχνίς (ίδος).
Pechpflaster *n* ὁ δρῶπαξ (κος), mit einem ~ die Haare ausziehen δρωπακίζειν, πιττοκοπεῖν.
pechschwarz πιττώδης τὴν χρόαν, πιττήεις.
Pechtanne *f* ἡ πίτυς (υος).
Pechvogel *m* ὁ κακο-, δυσδαίμων ἄνθρωπος.
Pedal *n* τὸ ποδεῖον.
Pedant *m* ὁ μικρολόγος od. περίεργος od. ἄκαιρος ἀνήρ, ὁ σχολαστικός.
Pedanterie *f* ἡ μικρολογία, ἡ ἀκαιρία, ἡ περιεργία.
Pedell *m* ὁ ὑπηρέτης.
Pein *f* τὸ ἄλγος, ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ ἀνία, ἡ ταλαιπωρία, ἡ βάσανος, ἡ τιμωρία.
peinigen βασανίζειν, στρεβλοῦν, ἀνιᾶν, ταλαιπωρεῖν.
Peiniger *m* ὁ βασανιστής od. durch Verben, (Henker) ὁ δήμιος.
peinlich ἀλγεινός, ἄλγιστος (sehr schmerzlich), übtr. ἀνιαρός, πικρός, βαρύς, χαλεπός, (im gerichtlichen Sinne) φονικός, das ~e Halsgericht ἡ ἐπὶ θανάτῳ κρίσις, eine ~e Untersuchung gegen j-n anstellen βασανίζειν τινά, ~ untersucht werden διὰ βασάνων ἐλέγχεσθαι (P.), in einer ~en Lage sein ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἶναι, ἐν πολλαῖς ἀπορίαις εἶναι, ein ~er Mensch s. Pedant.
Peinlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*, s. Pedanterie.
Peitsche *f* ἡ μάστιξ (γος), ein Mensch, der immer die ~ bekommt od. verdient ὁ μαστιγίας, ὁ μαστιγώσιμος, die ~ bekommen μαστιγοῦσθαι (P.).
peitschen μαστιγοῦν.
Peitschen *n* ἡ μαστίγωσις.
Peitschenhieb *m* τὸ μάστιγμα, unter ~en ὑπὸ μαστίγων, μαστιγούμενος.
Peitschenknall *m* ὁ τῆς μάστιγος ψόφος.
Peitschenschnur *f* ἡ θῶμιγξ (γγος).
Pelikan *m* ὁ πελεκᾶς (ᾶντος, ein Vogel), ἡ ὀδοντάγρα, τὸ ὀδονταγωγόν (ein chirurgisches Instrument).
Pelz *m* τὸ δέρμα (Fell), ἡ διφθέρα (Pelzgewand), ἡ σισύρα (Pelzrock, bes. aus Ziegenfell), ἡ ἀρνακίς (ίδος, Schafpelz), j-m den ~ waschen (Sprichw.) πλύνειν τινά, (durchprügeln) δέρειν τινά.
Pelzdecke *f* τὸ κώδιον.
Pelzhändler *m* ὁ διφθεροπώλης.
Pelzhandschuh *m* ἡ διφθερίνη χειρίς (ίδος).
pelzig (von Früchten) ἄχυλος (2).
Pelzjacke *f* ἡ διφθέρα.
Pelzkappe, -mütze *f* ἡ κυνῆ, ἡ ἀλωπεκῆ.
Pelzkleid *n* ἡ διφθέρα, s. Pelz.
Pelzmantel *m* τὸ διφθέρινον ἱμάτιον, ἡ διφθερίνη χλαμύς (ύδος).
Pelzmotte *f* ὁ δερμηστής.
Pelzrock *m* ἡ σισύρα.

Pelzschuhe, -stiefel *m/pl.* τὰ διφθέρινα ὑποδήματα.
Pelzwerk *n* τὰ δέρματα, ἡ διφθέρα.
Penaten *m/pl.* οἱ πατρῷοι od. γενέθλιοι θεοί.
Pendant *n* τὸ ὅμοιον πρᾶγμα.
Pendel *m, n* ἡ στάθμη.
penetrant ὀξύς.
Pennal *n* ἡ καλαμίς (ἴδος), τὸ καλαμάριον.
Pension *f* (Gnadengehalt) ἡ ἐτήσιος δωρεά, ἡ σύνταξις, j-m eine ~ geben χαρίζεσθαί (M.) τινι ἀργύριον, ~ haben δημοσίᾳ τρέφεσθαι (P.), (Kostgeld) ὁ μισθός.
Pensionär *m* (der ein Gnadengehalt bezieht) ὁ ἔμμισθος, (Kostgänger, Zögling) ὁ λαβὼν τὴν τροφὴν ἐπὶ μισθῷ.
pensionieren ἔμμισθον ποιεῖν τινα, σύνταξιν διδόναι τινί, ἀξιοῦν τινα ἐτησίου δωρεᾶς.
Pensum *n* τὸ ἔργον, τὸ τεταγμένον, τὸ προστεταγμένον, τὸ προσταχθέν.
Pentathlon *n* τὸ πένταθλον, das ~ üben πενταθλεῖν, πενταθλεύειν, im ~ kämpfen τὸ πένταθλον ἀγωνίζεσθαι (M.).
Peperin *m* ὁ φελλάτας λίθος.
perfekt τέλειος, ἐντελής, παντελής.
Perfektum *n* ὁ παρακείμενος od. συντελικός od. συντελεστικὸς χρόνος, im ~ συντελικῶς, συντελεστικῶς.
Pergament *n* ἡ περγαμηνὴ διφθέρα od. χάρτη, auch bloß ἡ διφθέρα.
Periode *f* (im Stil) ἡ περίοδος, (Zeitraum) ἡ περίοδος, ὁ χρόνος, ἡ ἐποχή.
Periodenbau *m* ἡ τῶν περιόδων κατασκευή.
periodisch περιοδικός, ~es Fieber οἱ περιοδικοὶ πυρετοί.
Peripatetiker *m* ὁ περιπατητικός.
Peripherie *f* ἡ περιφέρεια, ὁ κύκλος.
Peripheriewinkel *m* ἡ κατὰ τὴν περιφέρειαν γωνία.
Perle *f* ὁ μαργαρίτης, ἡ μαργαρῖτις (ιδος), ἡ μαργηλίς (ίδος), τὸ μαργέλλιον, uneig. (~ im Wasser u. dgl.) ἡ πομφόλυξ (γος), (von Personen) τὸ ἄγαλμα, τὸ ὄμμα, ὁ ἄριστος, ἡ ἀρίστη.
perlen πομφολυγεῖν.
perlenartig μαργαρώδης.
Perlenfischer *m* ὁ τοὺς μαργαρίτας ἀναζητῶν.
Perlenfischerei *f* ἡ τῶν μαργαριτῶν ἀναζήτησις.
Perlenmuschel *f* ὁ μάργαρος.
Perlenschmuck *m* ὁ μαργαριτῶν κόσμος.
Perlenschnur *f* ὁ μαργαριτῶν ὅρμος.
perlfarbig τὴν τῶν μαργαριτῶν χρόαν ἔχων.
perlförmig μαργαρώδης.
Perlhuhn *n* ἡ μελεαγρίς (ίδος), ὁ Νομαδικὸς ὄρνις (ιθος).
Perlmutter *f* τὸ ὄστρακον.
Perlschrift *f* τὰ ἐλάχιστα od. λεπτὰ γράμματα.
perorieren διέρχεσθαι λόγῳ od. λέγοντα, ἀγορεύειν, δημηγορεῖν.
Perpendikel *m* ἡ κάθετος (γραμμή), ἡ στάθμη.
perpendikulär ὀρθός, ὀρθῶς ἱστάμενος, *adv.* ὀρθῶς, κατὰ od. πρὸς στάθμην.
perplex ἐκπλαγείς, τεταραγμένος.
Persiflage *f* ὁ διασυρμός.
persiflieren διασύρειν.
Person *f* (äußere Gestalt) τὸ σῶμα, ἡ φύσις, τὸ εἶδος, schön von ~ καλὸς τὸ σῶμα, j-n von ~ kennen ἐκ τῆς ὄψεως γιγνώσκειν τινά, (im Schauspiel und in der Grammatik) τὸ πρόσωπον, (menschliches Individuum) ὁ ἄνθρωπος, ich für meine ~ ἔγωγε, ἐγὼ αὐτός, τό γ' ἐπ' ἐμοί, in eigener ~ αὐτός, in eigener ~ etw. ansehen αὐτόπτην εἶναί τινος, oft durch ἕκαστός τις, zB. die ~ zahlt ἕκαστός τις τελεῖ, die ~ ansehen σκοπεῖν τὴν ἀξίαν τινός, fürstliche ~en βασιλεῖς, ἄρχοντες u. dgl., vornehme ~en ἄνδρες εὐγενεῖς, ohne Ansehen der ~ οὐ σκοπῶν τινα, ὅστις ἐστίν.
Personal *n* οἱ ἄνθρωποι (Menschen), ὁ ἀριθμός, τὸ πλῆθος (Menge), οἱ θεράποντες (Dienerschaft), οἱ ἀκόλουθοι (Gefolge).
Personensteuer *f* τὸ ἐπικεφάλαιον.
Personifikation *f* ἡ προσωποποιία.
personifizieren προσωποποιεῖν.
persönlich (die Person betreffend) ἴδιος, (in eigener Person) αὐτός, παρών, (in der Gramm.) προσωπικός, ich komme ~ αὐτὸς ἔρχομαι od. παραγίγνομαι, ich höre etw. ~ αὐτὸς ἀκούω τι, αὐτήκοός εἰμί τινος, ~ mit j-m bekannt werden κατ' ὄψιν ἐντυγχάνειν τινί, εἰς πεῖράν τινος ἔρχεσθαι, mit j-m ~ bekannt sein ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, ~e Zusammenkunft ἡ κατὰ πρόσωπον ἔντευξις.
Persönlichkeit *f* ἡ οὐσία, ἡ ὑπόστασις (die Existenz als Person), (beleidigende Äußerung) ἡ λοιδορία, ἡ ἐπήρεια.
perspektivisch σκια-, σκηνογραφικός, ~ malen, zeichnen σκια-, σκηνογραφεῖν, ~e Malerei ἡ σκια-, σκηνογραφία, ~es Gemälde τὸ σκιαγράφημα.
Perspektivmaler *m* ὁ σκια-, σκηνογράφος.
Perücke *f* αἱ πρόσθετοι κόμαι, ἡ φενάκη, τὸ προκόμιον.
Perückenmacher *m* ὁ φενάκας ποιῶν.
Pest *f* 1. (epidemisch auftretende Krankheit) ὁ λοιμός, ἡ λοιμώδης νόσος, im Zusammenhange auch bloß ἡ νόσος, τὸ νόσημα, die ~ bricht aus ὁ λοιμὸς ἄρχεται γίγνεσθαι, die ~ haben λοιμώττειν. — 2. (gefährlicher, verderblicher Mensch) ὁ λυμεών (ῶνος), ὁ ὄλεθρος, ὁ ἀλιτήριος, ὁ φθόρος, τὸ πῆμα, (verderbliche Sache) ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, hol' ihn die ~ κακῶς ἀπόλοιτο.
pestartig λοιμώδης.
Pestbeule *f* τὸ ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ ἕλκος, ~n bekommen ἐξανθεῖν ἕλκεσιν, übtr. (gefährlicher, verderblicher Mensch) s. unter Pest 2.
Pestgeruch *m* ἡ λοιμώδης ὀσμή.
Pesthauch *m* τὸ λοιμικὸν πνεῦμα, ἡ λοιμοφόρος αὔρα.
Pestilenz *f* s. Pest.
pestilenzialisch λοιμικός, λοιμώδης, λοιμοφόρος (2).
Pestjahr *n* ὁ λοιμοφόρος ἐνιαυτός.
pestkrank λοιμώττων, ~ sein λοιμώττειν.
Pestluft *f* τὸ λοιμικὸν πνῖγος.
Peststoff *m* τὸ λοιμῶδες.
Pestzeit *f* ὁ λοιμώδης od. τοῦ λοιμοῦ χρόνος.
Pestzustand *m* ἡ λοιμικὴ διάθεσις.
Petersilie *f* τὸ πετροσέλινον, τὸ ὀρεοσέλινον.
Petersilienwein *m* ὁ πετροσελινίτης οἶνος.
Petersilienwurzel *f* ἡ πετροσελίνου od. ὀρεοσελίνου ῥίζα.
Petschaft *n* ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σφραγιστήριον, das ~ auf etw. drücken ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, σφραγίζειν τι.
Petschierstecher *m* ὁ τῶν σφραγίδων γλυφεύς.
Pfad *m* ἡ ὁδός, ἡ ἀτραπός, ἡ τρίβος, der ~ der Tugend ἡ δι' ἀρετῆς ὁδός, den ~ der Tugend wandern πορεύεσθαι (P.) τὴν δι' ἀρετῆς, τρέπεσθαι τὴν δι' ἀρετῆς (des Lasters διὰ κακίας).
pfadlos ἄβατος, ἄπορος, ἄνοδος (sämtlich 2).
Pfaffe *m* ὁ ἱερεύς, ὁ ἱερουργός, ὁ ἱεροφάντης, ὁ κληρικός.
pfäffisch ἱεραρχικός, s. heuchlerisch.
Pfahl *m* ὁ (ἡ) χάραξ (κος), ὁ σκόλοψ (πος), ὁ σταυρός, mit Pfählen verrammen χαρακοῦν, χαρακίζειν, Pfähle einschlagen σταυροῦν, σκόλοπας καταπηγνύναι, an einen ~ stecken, spießen σκολοπίζειν, ἀνασκολοπίζειν, ein eingerammter ~ ὁ καταπήξ (ῆγος).
pfahlartig σκολοποειδής.
Pfahlbürger *m* ὁ ἔπ-, μέτοικος.
Pfählchen *n* τὸ χαράκιον.
pfählen χαρακοῦν, στηρίζειν.
Pfählen *n* ἡ χαράκωσις.
Pfahlwerk *n* τὸ χαράκωμα, τὸ σταύρωμα, τὸ περισταύρωμα, ὁ χάραξ (κος).
Pfand *n* ἡ ὑποθήκη, τὸ ἐνέχυρον (auch *pl.*), auch τὸ ὅμηρον, ein j-m anvertrautes ~ ἡ παρακαταθήκη, ein j-m abgenommenes ~ τὰ σῦλα, ein als Bürgschaft bei einem Dritten niedergelegtes ~ τὸ μεσεγγύημα, ein vor Gericht eingesetztes ~ ἡ παρακαταθήκη, ~ der Treue τὸ πιστόν, als ~ einsetzen ὑποτιθέναι, ἀποδεικνύναι ἐνέχυρον, παραδιδόναι τινί

ἐνέχυρον, als ~ wegnehmen ῥυσιάζειν τινά τι, sich von j-m ein ~ geben lassen ἐνεχυράζεσθαί (M.) τινος, j-m etw. als teures ~ übergeben παρακαταтίθεσθαί τινί τι, j-n um ein ~ betrügen ἀποστερεῖν τινα ἐνεχύρου, seinen Kopf zum ~e setzen περιδίδοσθαι περὶ τῆς κεφαλῆς, Pfänder der Treue geben und nehmen πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, s. Unterpfand.
Pfandbrief *m* ἡ περὶ ὑποθήκης συγγραφή.
Pfandbürge *m* ὁ ὅμηρος.
pfänden j-n ἐνέχυρα λαμβάνειν παρά τινος, j-m etw. ~ ἐνεχυράζειν τινός τι, gepfändet ἐνεχυραστός.
Pfänder *m* durch d. *part.* d. vor. Verben.
Pfänderspiel *n* τὸ τῶν παραδιδομένων ἐνεχύρων παίγνιον. [ἔχων.]
Pfandinhaber *m* ὁ τὴν ὑποθήκην oder τὰ ἐνέχυρα
Pfandklage *f* ἡ (περὶ) ὑποθήκης δίκη.
Pfandrecht *n* τὰ σῦλα, αἱ σῦλαι.
Pfandschein *m* ὁ ἔρανος, einen ~ auslösen ἔρανον διαφέρειν. [εἰλημμένον ἀργύριον.]
Pfandschilling *m* ὁ ἀρραβών (ῶνος), τὸ ἐφ' ὑποθήκῃ
Pfändung *f* ἡ ἐνεχυρασία, ὁ ἐνεχυρασμός, das Recht der ~ τὰ σῦλα, αἱ σῦλαι.
pfandweise ἐν ὑποθήκης μέρει.
Pfanne *f* 1. τὸ τήγανον, τὸ τάγηνον (zum Braten), in der ~ braten τηγανίζειν, ταγηνίζειν, in die ~ hauen (Sprichw.) κατακόπτειν, κατασφάττειν. — 2. (Hüftknochenhöhle) ἡ κοτυληδών (όνος), ἡ κοτύλη.
Pfannenschmied *m* ὁ χαλκεύς.
Pfannkuchen *m* ὁ τηγανίτης, ὁ ταγηνίτης, ὁ ταγηνίας.
Pfarramt *n*, **-dienst** *m*, **Pfarre** *f* ἡ ἱερατεία.
Pfarrer *m* ὁ ἱερεύς, ὁ ἱεροφάντης, ὁ ἱερολόγος, ὁ ἱεροδιδάσκαλος.
Pfarrgebühren *f/pl.* τὰ ἱερατικά, τὰ ἱεροφαντικά.
Pfarrgemeinde *f* τὸ τῶν παροίκων κοινόν.
Pfarrkind *n* ὁ πάροικος.
Pfarrkirche *f* ἡ ἐνορῖτις (ιδος), ἡ ἐνοριακὴ ἐκκλησία.
Pfarrsprengel *m* ἡ παροικία, ἡ ἐνορία.
Pfau *m* ὁ ταώς (ῶ).
Pfauenei *n* τὸ ταώνειον ᾠόν.
Pfauenfeder *f* τὸ ταώνειον πτερόν.
Pfauenschwanz *m* ἡ ταώνειος οὐρά.
Pfebe *f* (eine gurkenartige Frucht) ὁ σίκυος πέπων (ονος), ἡ σικύα, ἡ σικυωνία.
Pfeffer *m* τὸ πέπερι (εως, εος u. ιδος), ein wenig ~ τὸ πεπέριον, mit ~ eingemacht πεπερόπαστος, nach ~ schmecken πεπερίζειν.
pfefferähnlich πεπερίτης, *f* πεπερῖτις (ιδος).
Pfefferbaum *m* τὸ πέπερι (εως, εος u. ιδος).
Pfefferbrühe *f* ὁ πεπερίτης ζωμός.
Pfeffergurke *f* τὸ πεπερόπαστον σικύδιον.
Pfefferkorn *n* ὁ πεπέρεως κόκκος, ἡ πεπερίς (ίδος).
Pfefferkraut *n* ἡ θύμβρα.
Pfefferkuchen *m* ὁ πεπερίτης πλακοῦς (οῦντος).
Pfefferminze *f* ἡ πεπερῖτις (ιδος) μίνθη.
pfeffern ἐξαρτύειν πεπέριδι od. πεπέρισιν, gepfeffert πεπεριστής, *f* πεπερῖτις (ιδος) oder πεπέριδι πεπασμένος.
Pfeifchen *n* ὁ αὐλίσκος.
Pfeife *f* ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός, übtr. nach j-s ~ tanzen πάντα ὑπακούειν τινός oder τινί, die ~ einziehen (in den Sack stecken, im Sack halten) συστέλλεσθαι (P.), ὑφίεσθαι (M.), ὑπείκειν, πρᾳότερον γίγνεσθαι, μεῖον φρονεῖν.
pfeifen συρίττειν, συρίζειν, αὐλεῖν, (mit dem Munde) συρίζειν, (von Vögeln) ᾄδειν, (vom Winde) ῥοιζεῖν, ein Lied, eine Melodie, ein Stückchen ~ αὐλεῖν μέλος, einem Hunde ~ ποππύζειν κύνα. [ζημα.]
Pfeifen *n* ὁ συριγμός, ἡ αὔλησις, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοῖ-
pfeifenförmig συριγγώδης.
Pfeifenfutteral *n* ἡ αὐλοθήκη.
Pfeifenmacher *m* ὁ αὐλοποιός.
Pfeifenrohr *m* ὁ συριγγίας κάλαμος.
Pfeifer *m* ὁ συριστής, ὁ αὐλητής.
Pfeil *m* ὁ οἰστός, τὸ τόξευμα, τὸ βέλος, ~e abschießen τοξεύειν, βέλη ἱέναι, mit dem ~ erschießen κατατοξεύειν.
Pfeiler *m* ὁ στῦλος, ἡ στήλη, ἡ παραστάς (άδος, Wandpfeiler), ἡ ἀντηρίς (ίδος, Strebepfeiler), ὁ σταθμός, ὁ ὀρθοστάτης (freistehender ~).
Pfeilfisch *m* ἡ βελόνη.
Pfeilhagel, -regen *m* τὸ πλῆθος οἰστῶν od. βελῶν.
pfeilschnell ὀξύτατος, τάχιστος, βέλους ὀξύτερος, ἰσάνεμος (2).
Pfeilschuß *m* τὸ τόξευμα.
Pfeilschütze *m* ὁ τοξότης.
Pfeilspitze *f* ἡ τοῦ βέλους od. οἰστοῦ ἀκίς (ίδος).
Pfennig *m* ὁ ὀβολός, ὁ χαλκοῦς, τὸ τεταρτημόριον.
Pferd *n* ὁ (ἡ) ἵππος, junges ~ ὁ (ἡ) πῶλος, ein kleines, schlechtes ~ τὸ ἱππάριον, das zugerittene ~ ὁ ἱππαστὴς ἵππος, ein mutiges ~ ὁ θυμοειδὴς oder ὑβριστὴς ἵππος, vom ~e, zum ~e gehörig, das ~ betreffend ἱππικός, zu ~e ἐφ' ἵππου, ἱππεύων, ἐλαύνων ἐφ' ἵππου, zu ~e sein od. dienen ἱππεύειν, zu ~e kämpfen ἀφ' ἵππου μάχεσθαι, ἱππομαχεῖν, Kampf zu ~e ἡ ἱππομαχία, sich aufs ~ setzen ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον, auf dem ~e sitzen ἐφ' ἵππου καθῆσθαι oder εἶναι, j-m aufs ~ helfen ἀναβάλλειν od. ἀναβιβάζειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, ~e halten ἵππους τρέφειν, ἱπποτροφεῖν, ἱπποκομεῖν, das Halten von ~en ἡ ἱπποτροφία, ~e weiden, hüten ἱπποβοσκεῖν, ~e kaufen ἱππωνεῖν, ~e verleihen ἵππους παρέχειν ἐπὶ μισθῷ, ein Gespann von zwei ~en ἡ συνωρίς (ίδος), vom ~e auf den Esel kommen (Sprichw.) μειοῦσθαι od. ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν τάξιν od. τὴν τύχην, die ~e hinter den Wagen spannen (Sprichw.) ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν (ἕλκει).
Pferdchen *n* τὸ ἱππάριον, τὸ ἱππίδιον.
pferdeähnlich, -artig ἱππώδης.
Pferdearzt *m* ὁ τῶν ἵππων ἰατρός, ὁ ἱππίατρος.
Pferdebändiger *m* ὁ ἵππους δαμάζων, ὁ πωλοδάμνης.
Pferdebohne *f* ὁ φάσηλος.
Pferdebremse *f* ὁ οἶστρος, ὁ μύωψ (ωπος), von ~n geplagt werden μυωπίζεσθαι (P.).
Pferdedecke *f* τὸ ἐφίππιον. [πους.]
Pferdedieb *m* ὁ τῶν ἵππων κλέπτης, ὁ κλέψας ἵπ-
Pferdedill *m* τὸ ἱππομάραθρον.
Pferdefessel *f* ἡ ἱπποπέδη.
Pferdefleisch *n* τὰ ἵππεια od. ἀπὸ τῶν ἵππων κρέα.
Pferdefuß *m* ὁ τοῦ ἵππου πούς (οδός). [χόρτος.]
Pferdefutter *n* ἡ τῶν ἵππων τροφή, ὁ χιλός, ὁ
Pferdegeil *n* τὸ ἱππομανές.
Pferdegeschirr *n* τὰ ἱππικὰ od. τῶν ἵππων σκεύη.
Pferdehaar *n* ἡ τοῦ ἵππου θρίξ (τριχός), τὸ τῶν ἵππων τρίχωμα. [λος.]
Pferdehals *m* ὁ τοῦ ἵππου αὐχήν (ένος), ὁ τράχη-
Pferdehalten *n* ἡ ἱπποτροφία.
Pferdehalter *m* ὁ ἱπποτρόφος. [σκειν.]
Pferdehandel treiben ἵππους ἀγοράζειν καὶ πιπρά-
Pferdehändler *m* durch d. *part.* der Verben, s. Pferdehandel. [βουκόλος.]
Pferdehirt *m* ὁ ἱπποφορβός, ὁ ἱππονομεύς, ὁ ἱππο-
Pferdehuf *m* ἡ ἵππου ὁπλή.
Pferdekäse *m* ἡ ἱππάκη.
Pferdekauf *m* ἡ ἱππωνεία.
Pferdekenner *m* ὁ τῶν ἵππων ἔμπειρος.
Pferdeknecht *m* ὁ ἱπποκόμος.
Pferdekopf *m* ἡ ἵππου κεφαλή.
Pferdekrippe *f* ἡ φάτνη.
Pferdeliebhaber *m* ὁ φίλιππος, ὁ ἱππεραστής.
Pferdeliebhaberei *f* ἡ φιλιππία.
Pferdemähne *f* ἡ χαίτη.
Pferdemarkt *m* ἡ ἵππων ἀγορά.

Pferdemilch *f* τὸ ἵππειον *od.* ἵππου γάλα (κτος).
Pferdemist *m* ἡ ἱππεία *od.* ἵππου κόπρος. [δρομος.}
Pferderennen *n* ἡ ἱπποδρομία, Bahn für ~ ὁ ἱππό-}
Pferdesattel *m* τὸ ἵππειον ἐπίσαγμα.
Pferdeschabe *f* ἡ μυλακρίς, ἡ μυλαβρίς, ἡ μυλαγρίς (ἴδος). [Pferde) τὰ φάλαρα.}
Pferdeschmuck *m* ὁ τῶν ἵππων κόσμος, (am Kopfe der}
Pferdeschwamm *m* ἡ ἀπλυσία. [ουρις (ιδος).}
Pferdeschwanz, -schweif *m* ἡ τοῦ ἵππου οὐρά, ἡ ἱππ-}
Pferdeschwemme *f* ἡ κυλίστρα, ἡ καλινδήθρα.
Pferdespur *f* τὰ τῶν ἵππων ἴχνη, ὁ τῶν ἵππων στίβος. [τὸ ἱπποστάσιον.}
Pferdestall, -stand *m* ὁ ἱππών (ῶνος), ἡ ἱπποστασία,}
Pferdestriegel *m* ἡ ξύστρα, τὸ ξύστρον, ἡ ξυστρίς (ἴδος), ἡ ψήκτρα, *gew.* ἡ στλεγγίς (ἴδος).
Pferdetränke *f* ἡ ποτίστρα, ἡ πίστρα.
Pferdetransportschiff *n* ἡ ἱππαγωγὸς ναῦς.
Pferdeverleiher *m* ὁ παρέχων ἵππους ἐπὶ μισθῷ.
Pferdewärter *m* ὁ ἱπποκόμος, ὁ ἱπποφορβός.
Pferdezeug *n* τὰ ἱππικὰ σκεύη.
Pferdezucht *f* ἡ ἱπποτροφία, ἡ ἱπποφορβία, ~ treiben ἱπποτροφεῖν, ἱπποφορβεῖν.
Pferdezüchter *m* ὁ ἱπποτρόφος, ὁ ἱπποφορβός.
Pfiff *m* 1. (der durch Pfeifen hervorgebrachte Ton) τὸ σύριγμα, ὁ συριγμός. — 2. (List) τὸ τέχνημα, τὸ σόφισμα, τὸ μηχάνημα, ἡ μηχανή, ὁ δόλος, ἡ πανουργία. [ἐλάχιστον, οὐδ' ὀλίγιστον, οὐδὲ γρῦ.}
Pfifferling *m* ὁ πεπερίτης, *übtr.* nicht einen ~ οὐδ'}
pfiffig πανοῦργος (2), κερδαλέος. [(ητος).}
Pfiffigkeit *f* ἡ πανουργία, ὁ δόλος, ἡ κερδαλεότης}
Pfingstblume *f* ἡ παιωνία.
Pfingsten *n/pl.* ἡ πεντηκοστή (*sc.* ἡμέρα).
Pfingstfest *n* ἡ τῆς πεντηκοστῆς ἑορτή.
Pfingstrose *f* ἡ παιωνία.
Pfirsich *m* τὸ Περσικὸν μῆλον, ὁ Περσικός.
Pfirsichbaum *m* ἡ Περσικὴ μηλέα.
Pfirsichkern *m* ὁ τοῦ Περσικοῦ μήλου πυρήν (ῆνος).
Pflänzchen *n* τὸ φυτάριον, ὁ βλαστός, ἡ βλάστη.
Pflanze *f* τὸ φυτόν, τὸ φύτευμα, ἡ βοτάνη, ~n setzen φυτὰ ἐμβάλλειν εἰς τὴν γῆν, ~n ziehen φυτοτροφεῖν, φυτουργεῖν, Pflege der ~n ἡ φυτουργία.
pflanzen φυτεύειν (in etw. εἴς τι), ἐμφυτεύειν τινί, gepflanzt φυτευτός.
Pflanzen *n* ἡ φυτεία, ἡ φύτευσις.
pflanzenartig φυτικός, φυτοειδής.
Pflanzenbeet *n* ἡ φυταλιά.
Pflanzenbeschreibung *f* τὰ βοτανικά, τὰ περὶ τῶν φυτῶν *od.* βοτανῶν (als Buch), ἡ περὶ τῶν φυτῶν *od.* βοτανῶν διήγησις (als Handlung).
Pflanzenkenner *m* ὁ τῶν φυτῶν *od.* βοτανῶν ἐμπείρως ἔχων. [ρία.}
Pflanzenkenntnis *f* ἡ τῶν φυτῶν *od.* βοτανῶν ἐμπει-}
Pflanzenkunde *f* ἡ βοτανική (*sc.* ἐπιστήμη).
Pflanzenleben *n* ἡ τῶν φυτῶν ζωή. [φυτῶν γένος.}
Pflanzenreich *n* τὰ φυτά, τὰ φυτεύματα, τὸ τῶν}
Pflanzensaft *m* ὁ (βοτανῶν) χυμός.
Pflanzentier *n* τὸ ζῳόφυτον.
Pflanzenwelt *f* τὰ τῶν φυτῶν, τὰ φυτά.
Pflanzenzucht *f* ἡ φυτουργία.
Pflanzer *m* (der pflanzt) ὁ φυτευτής, ὁ φυτουργός, *gew.* durch Verben, (Kolonist) ὁ ἄποικος.
Pflanzholz *n* ὁ ἐμβολεύς.
Pflanzloch *m* ὁ γῦρος.
Pflanzreis *n* ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα, τὸ φυτευτήριον. [φυτώριον.}
Pflanzschule *f* τὸ φυτευτήριον, τὸ φυτούργιον, τὸ}
Pflanzstadt *f* ἡ ἀποικία.
Pflanzung *f* ἡ φύτευσις, ἡ φυτεία (das Pflanzen), ἡ φυταλιά, τὸ φυτούργημα (ein bepflanzter Ort).
Pflanzvolk *n* οἱ ἄποικοι.
Pflaster *n* (für Wunden u. dgl.) τὸ ἔμπλαστον (ἔμπλαστρον), τὸ ἐπί-, κατάπλασμα, ein erweichendes ~ τὸ μάλαγμα, mit ~ belegen καταπλάττειν, (Straßen~) τὸ λιθόστρωτον, τὸ ἔδαφος.
pflasterähnlich, -artig ἐμπλαστρώδης, μαλαγματώδης.
Pflästerchen *n* τὸ καταπλασμάτιον.
Pflasterer *m* d. *part.* d. folg. Verben.
pflastern στρωννύναι, καταστρωννύναι λίθους, gepflastert στρωτός, mit Steinen gepflastert λιθόστρωτος (2).
Pflastern *n* ἡ στρῶσις.
Pflasterstein *m* ὁ λίθος. [ἀγορᾶς περίτριμμα.}
Pflastertreter *m* ὁ ἀγοραῖος, ὁ περιαγοραῖος, τὸ}
Pflaume *f* τὸ κοκκύμηλον, τὸ προῦμνον, τὸ προῦνον.
Pflaumenbaum *m* ἡ κοκκυμηλέα, ἡ κοκκύμηλος.
Pflaumenkern, -stein *m* τὸ τοῦ κοκκυμήλου ὀστοῦν.
Pflege *f* ἡ θεραπεία, ἡ κηδεμονία (Wartung, Besorgung), ἡ ἐπιμέλεια (Sorge, Sorgfalt), ἡ τροφή (Unterhalt, Beköstigung), ~ der Kranken ἡ νοσοκομία, ἡ τῶν νοσούντων θεραπεία, j-m einen zur ~ übergeben παραδιδόναι τινί τινα τρέφειν, Mangel an ~ ἡ ἀθεραπευσία, ἡ ἀθεραπεία, ohne ~ ἀθεράπευτος (2).
pflegebefohlen τρόφιμος, ἐπιτετραμμένος, der Pflegebefohlene ὁ τροφός. [φοντες, οἱ παιδοτρόφοι.}
Pflegeeltern *pl.* οἱ τροφοί *od.* durch d. *part.* οἱ τρέ-}
Pflegekind *n* ὁ (ἡ) τρόφιμος παῖς, auch bloß ὁ τρόφιμος, ὁ εἰς τροφὴν παραδεδομένος. [φουσα.}
Pflegemutter *f* ἡ τροφός oder durch d. *part.* ἡ τρέ-}
pflegen I *trans.* θεραπεύειν (τινά u. τι), κήδεσθαί (M.) τινος, ἐπιμέλειαν *od.* θεραπείαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, den Körper ~ θεραπεύειν τὸ σῶμα, den Bauch ~ χαρίζεσθαι (M.) *od.* δουλεύειν τῇ γαστρί, der Ruhe ~ ἀπολαύειν σχολῆς, Rat ~ mit j-m über etw. συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, Unterhandlungen ~ mit j-m λόγους ποιεῖσθαι πρός τινα *od.* τινι, Umgang ~ mit j-m οἰκείως ἔχειν πρός τινα. — II *intr.* εἰωθέναι, ἔθος ἔχειν, (von Sitten und Gebräuchen) νομίζειν, (mit dem Nebenbegriff der Neigung, etw. gern tun) φιλεῖν, wie es zu geschehen pflegt ὁποῖα φιλεῖ γίγνεσθαι, in allgemeinen Erfahrungssätzen gibt man ~ mit d. *inf.* gewöhnlich durch den *aor.*, zB. die Zeit pflegt vieles zu zerstören ὁ χρόνος πολλὰ διέλυσεν, *od.* durch das *prs.*, zB. Glück pflegt Übermut zu erzeugen ἡ εὐδαιμονία τίκτει ὕβριν, zur Bezeichnung einer wiederholten Handlung in der Vergangenheit steht das *imp.* mit *od.* ohne ἄν *od.* d. *aor.* mit ἄν, zB. er pflegte zu sagen ἔλεγε, ἔλεξεν ἄν.
Pfleger *m* ὁ θεραπευτής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπίτροπος *od.* durch die Verben. [ἡ τροφός.}
Pflegerin *f* ἡ θεραπεύουσα *od.* ἐπιμελουμένη γυνή,}
Pflegesohn *m* ὁ τρόφιμος παῖς.
Pflegetochter *f* ἡ τρόφιμος παῖς.
Pflegevater *m* ὁ τροφός, ὁ τροφεύς.
Pflegling *m* ὁ (ἡ) τρόφιμος.
pfleglos ἀθεράπευτος (2) *od.* durch d. *part.* von ἀμελεῖν, Zustand eines Pfleglosen ἡ ἀθεραπευσία, ἡ ἀθεραπεία.
Pflegung *f* ἡ θεραπεία *od.* durch Verben.
Pflicht *f* τὸ δέον, τὸ προσῆκον, τὸ καθῆκον, τὸ ἔργον, τὸ χρέος, ἡ τάξις, seine Pflicht tun, erfüllen τὰ δέοντα usw. *od.* τὰ νόμιμα ποιεῖν, gegen seine ~ handeln παρὰ τὰ προσήκοντα πράττειν, seine ~ nicht tun, versäumen ἐλλείπειν τοῦ δέοντος, λείπειν τὴν τάξιν (eig. seinen Posten verlassen), etw. für seine ~ halten οἴεσθαι δεῖν mit *inf.*, es ist ~ j-s wird häufig durch den *gen.* e. *nom.* od. durch d. *neutr.* e. *pron. poss.* übersetzt, zB. es ist die ~ eines guten Mannes ἀγαθοῦ ἀνδρός ἐστιν, es ist meine ~ ἐμόν ἐστι, oft auch nur durch den Artikel, zB. die ~en des Königs τὰ τοῦ βασιλέως, meine ~(en) τὰ ἐμά, die ~en gegen Gott τὰ περὶ θεόν, die ~en der Freundschaft τὰ τῆς φιλίας, die ~ erfordert etw. δεῖ *od.* χρὴ ποιεῖν τι, j-n in ~ nehmen λαμβάνειν ὅρκον παρά τινος, j-m etw. zur ~ machen ἐπισκήπτειν τινί τι *od.* *inf.*

pflichtbrüchig ἐπίορκος, ψεύδορκος, ἄπιστος (sämtl. 2).
Pflichteifer *m* ἡ προθυμία, ἡ ἐπιμέλεια, ὁ ζῆλος, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοπραγία, ἡ περὶ τὰ δέοντα od. προσήκοντα σπουδή.
pflichteifrig σπουδαῖος.
Pflichterfüllung *f* τὸ τὰ δέοντα od. προσήκοντα ποιεῖν, ἡ δικαιοσύνη, (gegen die Gottheit, Eltern u. dgl.) ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος).
pflichtfrei ἀτελής, οὐχ ὑπήκοος (2), ἐλεύθερος, ὅρκου λελυμένος.
Pflichtgefühl *n* ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος).
pflichtgemäß, -getreu ὅσιος, δίκαιος, εὐσεβής, ~ handeln πράττειν κατὰ τὸ προσῆκον.
pflichtig ὑποτελής, ὑπήκοος (2), ~ sein ὀφείλειν.
Pflichtleistung *f* s. Pflichterfüllung; (Eidesleistung) ὁ ὅρκος, ἡ ὁρκωμοσία.
Pflichtliebe *f* s. Pflichteifer.
pflichtlos ἀνόσιος (2), ἄδικος (2), ἀσεβής.
pflichtmäßig s. pflichtgemäß.
Pflichtmäßigkeit *f* ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*
pflichtschuldig s. pflichtgemäß.
Pflichtteil *m* u. *n* ἡ νόμιμος μερίς (ίδος).
pflichttreu s. pflichtgemäß.
Pflichttreue *f* s. Pflichtmäßigkeit.
pflichtvergessen ἄδικος (2), ἀσεβής, ἀμελής, ἀνόσιος (2).
Pflichtvergessenheit *f* ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀμέλεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
Pflichtverletzung, -versäumnis *f* ἡ ἀμέλεια, τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβεῖν.
pflichtwidrig παράνομος (2), ἀσεβής, ἄδικος (2), ἀνόσιος (2), παρὰ τὰ καθήκοντα.
Pflichtwidrigkeit *f* (als Sache) τὸ ἀσεβές, τὸ ἀνόσιον, (als Handlung) τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀνόσιον usw. ἔργον.
Pflock *m* ὁ πάτταλος, τὸ παττάλιον (um etw. daran zu hängen), ὁ γόμφος (zur Verbindung von Brettern u. Balken), τὸ ἔμβολον (zum Vorstecken u. Verstopfen), τὸ ἔνδρυον (am Pfluge), ἡ βάλανος (zum Verschließen der Tür), τὸ παραξόνιον (an der Wagenachse), ὁ σκαλμός (Ruderpflock), mit Pflöcken befestigen, verbinden πατταλεύειν, προσπατταλεύειν, γομφοῦν.
pflücken δρέπειν (u. M.), ἀποδρέπεσθαι (M.), Blumen ~ ἄνθη συλλέγειν, Früchte ~ καρποὺς δρέπεσθαι oder ἀπολέγειν, καρπολογεῖν, (rupfen) τίλλειν, ἀποτίλλειν.
Pflücken *n* durch Verben.
Pflug *m* τὸ ἄροτρον, den ~ ziehen ἀροτροφορεῖν, das ist sein Acker und ~ (Sprichw.) ἐκ τούτων γεωργεῖ, τοῦτο γεωργεῖ, ἐπιτηδεύει od. ἐργάζεται.
pflugähnlich, -artig ἀρατροειδής.
pflugbar ἀρόσιμος, ἀροτός, ἀροτήσιμος (sämtlich 2).
pflügen ἀροῦν, ἀροτροῦν, ἀροτρεύειν, ἀροτριᾶν (-ιοῦν), ἀροτριάζειν. gepflügt ἀροτός, ἀρόσιμος (2), gepflügtes Land ἡ ἀροτὸς γῆ, ἡ ἄρουρα.
Pflügen *n* ὁ ἄροτος, die Zeit zum ~ ὁ ἄροτος.
Pflüger *m* ὁ ἀροτήρ (ῆρος), ὁ ἀρότης, ὁ ἀροτρεύς.
Pflügezeit *f* ὁ ἄροτος.
Pflughaupt *n* τὸ ἔλυμα.
Pflugland *n* ἡ ἄρουρα, ἡ ἀρόσιμος γῆ.
Pflugochse *m* ὁ ἀροτήρ (ῆρος), ἀρότης od. ἀροτριῶν βοῦς.
Pflugpferd *n* ὁ ἀροτήρ (ῆρος), ἀρότης od. ἀροτριῶν ἵππος.
Pflugrad *n* ὁ τοῦ ἀρότρου τροχός.
Pflugreute *f* τὸ τοῦ ἀρότρου ξύστρον od. ὁ τοῦ ἀρότρου ξυστήρ (ῆρος).
Pflugschar *f* ὁ ἀροτρόπους (οδος), ἡ ὕννις (εως).
Pflugsterz *m*, **-sterze** *f* ἡ ἐχέτλη.
Pflugstier *m* s. Pflugochse.
Pflugwage *f* τὸ τοῦ ἀρότρου ζυγόν.
Pfortader *f* ἡ τῶν πυλῶν φλέψ (βός), ἡ στελεχιαία φλέψ.
Pförtchen *n* ἡ πυλίς (ίδος).
Pforte *f* ἡ πύλη, ἡ θύρα (beide gew. *pl.*).
Pförtner *m* ὁ πυλωρός, ὁ θυρωρός, ὁ θυρουγός, ~ sein θυρωρεῖν, πυλωρεῖν.
Pförtnerwohnung *f* τὸ θυρωρεῖον, τὸ πυλώριον.
Pfoste *f* ἡ παραστάς (άδος), ὁ σταθμός (*pl.* auch τὰ σταθμά).
Pfote *f* ὁ πούς (ποδός), ἡ χείρ (χειρός).
Pfrieme *f* τὸ κεντητήριον, ἡ κέστρα, τὸ ὄπεας (ατος), τὸ ὀπήτιον, ὁ στιγεύς.
Pfriemenkraut *n* τὸ σπάρτον, ὁ (ἡ) σπάρτος, τὸ λινόσπαρτον.
Pfropf, Pfropfen *m* τὸ βύσμα, τὸ ἔμβολον, ὁ ἐμβολεύς, τὸ ἐπίφραγμα.
pfropfen 1. (Bäume u. Sträucher) ἐγκεντρίζειν, ἐνθεματίζειν, ἐπιπηγνύναι, ἐμφυτεύειν, ἐμβάλλειν φυτόν, ἐνθέματα ἐντιθέναι od. ἐμβάλλειν. — 2. (stopfen) ἐμβάλλειν, στοιβάζειν, voll~ mit etw. ἀναπληροῦν, ἐμπιμπλάναι τινός.
Pfropfen *n* (der Bäume) ἡ ἐγκέντρισις, ὁ ἐγκεντρισμός, ἡ ἐμφυτεία, ὁ ἐνθεματισμός.
Pfropfreis *n* ἡ ἐμβολάς (άδος), τὸ ἔμβολον, τὸ ἔνθεμα, τὸ κλῆμα, ὁ ἐπίπηξ (γος).
Pfründe *f* ἡ δωρεά, ἡ ἐπικαρπία, ἡ ἱερωσύνη.
Pfuhl *m* τὸ τέλμα, ἡ ἰλύς (ύος).
Pfühl *m*, *n* ἡ τύλη, τὸ στρῶμα, τὸ κατάστρωμα.
pfui φεῦ, βαβαί, dazu muß ich ~ sagen ταῦτα ἀπέπτυσα.
Pfund *n* ἡ λίτρα.
pfündig λιτριαῖος.
pfuschen αὐτοσχεδιάζειν, in fremdes Handwerk ~ ἀλλότρια σοφίζεσθαι (M.).
Pfuscher *m* ὁ αὐτοσχεδιαστής, ὁ ἰδιώτης.
Pfuscherei *f* τὸ αὐτοσχεδιάζειν (das Pfuschen), τὸ αὐτοσχεδίασμα (Pfuscherarbeit).
pfuscherhaft ἰδιωτικός, αὐτοσχέδιος, αὐτοσχεδιαστικός, *adv.* ἰδιωτικῶς.
Pfütze *f* τὸ τέλμα, ἡ ἰλύς (ύος).
Phalanx *f* ἡ φάλαγξ (γγος), eine ~ bilden ἐπὶ φάλαγγος τάττειν, sich in ~ aufstellen d. P.
Phänomen *n* τὸ φαινόμενον, τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα.
Phantasie *f* (Einbildungskraft) ἡ φαντασία, τὸ φανταστικόν, (Vorstellung) ἡ φαντασία, τὸ φανταστόν, τὸ φάντασμα, (in der Musik) τὸ αὐτοσχέδιον μέλος, siehe Erdichtung.
phantasieren φάσματα od. φαντάσματα πλάττειν, ληρεῖν, φαντασιοκοπεῖν, (im Fieber) μαίνεσθαι (P.), παραλέγειν, (in der Musik) αὐτοσχεδιάζειν μέλος.
Phantasieren *n* ἡ λήρησις, gew. durch Verben, (im Fieber) ἡ μανία, (in der Musik) τὸ αὐτοσχεδιάζειν.
Phantast *m* ὁ ἐνθουσιαστής u. d. *part.* der Verben.
Phantasterei *f* ὁ ἐνθουσιασμός, (im verächtlichen Sinne) τὰ ὀνείρατα, οἱ λῆροι, τὰ ληρήματα.
phantastisch ἐνθουσιαστικός, ἐνθουσιάζων, ἔνθεος (2), (verächtlich) ληρώδης.
Phantom *n* τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα.
Pharaonsratte *f* ὁ ἰχνεύμων (ονος).
Pharmakopöe *f* οἱ περὶ τῆς φαρμακοποιίας νόμοι.
Pharmazeut *m* ὁ φαρμακεύς.
Pharmazeutik *f* ἡ φαρμακευτική.
Phase *f* ἡ φάσις, die ~n des Mondes τὰ τῆς σελήνης πάθη.
Philanthrop *m* ὁ φιλάνθρωπος.
Philanthropie *f* ἡ φιλανθρωπία.
philanthropisch φιλάνθρωπος (2).
Philister *m* ὁ βάναυσος (καὶ μικρολόγος ἄνθρωπος).
Philisterei *f* ἡ βαναυσία.
philisterhaft βάναυσος (2), βαναυσικός.
Philolog *m* ὁ φιλόλογος.
Philologie *f* ἡ φιλολογία.
philologisch φιλόλογος (2).
Philosoph *m* ὁ φιλόσοφος, ὁ σοφός.
Philosophie *f* ἡ φιλοσοφία.
philosophieren φιλοσοφεῖν.
philosophisch φιλόσοφος (2), ἀκριβής (genau).
Phlegma *n* (im Blute) τὸ φλέγμα, übtr. (Trägheit) ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ βλακεία.
phlegmatisch eig. φλεγματικός, übtr. (träge) βραδύς, βλάξ (κός).
Phönix *m* ὁ φοίνιξ (κος).
Phrase *f* ὁ λόγος, τὰ ῥήματα, hohle ~n ὁ λόγων κόμπος, das sind leere ~n λόγοι ἄλλως oder ταῦτα.

Phrasendrechsler, -macher *m* ὁ καλλιεπής, ὁ κεκαλλιεπημένους λόγους λέγων.
Phrasendrescher *m* ὁ κενολογῶν.
Physik *f* ἡ φυσική (*sc.* ἐπιστήμη), τὰ φυσικά, ~ treiben φυσιολογεῖν, σκοπεῖν τὰ τῆς φύσεως.
physikalisch φυσικός.
Physiker *m* ὁ φυσικός, ὁ φυσιολόγος, ὁ τὰ τῆς φύσεως σκοπῶν.
Physiognom *m* ὁ φυσιογνώμων (ονος), ein ~ sein φυσιογνωμονεῖν.
Physiognomie *f* τὸ πρόσωπον, τὸ τοῦ προσώπου εἶδος, ἡ ὄψις, aus der ~ beurteilen φυσιογνωμονεῖν.
Physiognomik *f* ἡ φυσιογνωμονία, in der ~ erfahren φυσιογνωμονικός, (als Buch) τὰ φυσιογνωμονικά.
Physiolog *m* ὁ φυσιολόγος, ~ sein φυσιολογεῖν.
Physiologie *f* ἡ φυσιολογία.
physiologisch φυσιολογικός.
physisch φυσικός.
pichen πιττοῦν.
Pichen *n* ἡ πίττωσις.
Pichwachs *n* ὁ πιττόκηρος.
Picke *f* ἡ δίκελλα.
Pickelhaube *f* ἡ κυνῆ.
picken κολάπτειν (mit dem Schnabel).
Picknick *n* ὁ ἔρανος, τὸ συναγώγιον *od.* συναγώγιμον δεῖπνον, τὸ ἀπὸ συμβολῶν δεῖπνον *od.* συμπόσιον, ein ~ geben παρακαλεῖν εἰς ἔρανον (auch: zu einem ~ einladen).
Piedestal *n* ἡ βάσις, τὸ βάθρον, ὁ στυλοβάτης.
piepen πιππίζειν, τιτίζειν, σπίζειν, ein ~der Vogel ὁ πίπος.
Piepen *n* durch Verben. [Mangel an ~ ἡ ἀσέβεια.]
Pietät *f* ἡ εὐσέβεια, gegen j-n εἰς, πρός, περί τινα.
pietätlos ἀσεβής, gegen j-n εἰς, πρός, περί τινα.
pietätvoll εὐσεβής, gegen j-n s. d. vor. Wort.
pikant δριμύς (von Geschmack u. Geruch), ὀξύς (vom Geschmack), δηκτικός (für das Gemüt).
Pike *f* ἡ λόγχη, τὸ δόρυ (ατος).
Pikenträger *m* ὁ λογχο-, δορυφόρος.
Pikett *n* (Feldwache) αἱ προφυλακαί, οἱ προφύλακες.
Pilaster *m* ἡ παραστάς (άδος).
Pilger, Pilgrim *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης (Wanderer, Reisender), ὁ ξένος (Fremder).
Pilgerleben *n*, **-schaft** *f* ἡ ὁδοιπορία, ἡ ἀποδημία.
pilgern πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν.
Pille *f* ὁ τροχίσκος, τὸ κατάποτον, τὸ καταπότιον, ὁ κόκκος, τὸ γογγυλίδιον, ὁ φθόις (εως), ὁ φθοΐσκος.
Pillendreher *m* ὁ φαρμακεύς.
Pilot *m* ὁ κυβερνήτης.
Pilz *m* ὁ μύκης (ητος), eßbarer ~ ὁ βωλίτης, von ~en gemacht μυκήτινος. [τὰ πιστάκια.]
Pimpernuß *f* ἡ πιστάκη, τὰ πιστάκια, τὰ ψιττάκια,
Pimpernußbaum *m* ἡ πιστάκη.
Pinie *f* (als Frucht) ἡ πιτυΐς (ίδος), s. Pinienbaum.
Pinienbaum *m* ἡ πίτυς (υος).
Pinienkern *m* ὁ κόκκαλος, ἡ ὀστρακίς (ίδος), ἡ πιτυΐς (ίδος), ὁ πιτύϊνος κῶνος.
Pinienzapfen *m* ὁ στρόβιλος, ὁ κῶνος.
Pinne *f* ὁ κνώδαξ (κος).
Pinsel *m* τὸ γραφεῖον, ἡ γραφίς (ίδος), τὸ γραφίδιον, übtr. (einfältiger Mensch, Einfaltspinsel) ὁ ἠλίθιος, ὁ βλάξ (κός).
Pinzette *f* ἡ λαβίς (ίδος), τὸ λαβίδιον.
Pirat *m* ὁ πειρατής, ὁ λῃστής (κατὰ θάλατταν).
Pirol *m* ὁ χλωρίων (ωνος).
pispern ψιθυρίζειν.
Pisse *f* τὸ οὖρον, τὸ οὔρημα, kalte ~ ἡ στραγγουρία.
pissen οὐρεῖν, ὀμιχεῖν, in etw. ~ ἐνουρεῖν εἴς *od.* ἔν τινι, ein wenig ~ ὑπουρεῖν.
Pissen *n* ἡ οὔρησις.
pissern οὐρητιᾶν. [ρήθρα.]
Pißtopf *m* ἡ ἀμίς (ίδος), ἡ οὐρητρίς (ίδος), ἡ ἐνου-
Pistazie *f* s. Pimpernuß.
pittoresk γραφικός.
placieren καταχωρίζειν.
placken sich μοχθεῖν, mit etw. περί τι *od.* ἐπί τινι, ταλαιπωρεῖν ἀμφί τι *od.* ποιοῦντά τι, πράγματα *od.* πόνον ἔχειν ποιοῦντά τι.
Plackerei *f* τὸ ἐπιπονώτατον ἔργον, ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ ταλαιπωρία, ~ von etw. haben πράγματα ἔχειν ἀμφί τι.
plädieren ἐθέλειν, δέχεσθαί (M.) τι.
Plafond *m* τὸ φάτνωμα (gew. *pl.*).
Plage *f* 1. τὸ κακόν, ἡ συμφορά, ἡ λύπη, ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ ταλαιπωρία, ~ haben mit etw. siehe Plackerei haben unter Plackerei; (geplagt werden) κακοῦσθαι (P.), κακὰ πάσχειν. — 2. (Beschwerde, Belästigung) ἡ ἀνία, ἡ ἀχθηδών (όνος).
Plagegeist, Plager, Plageteufel *m* ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ἀλάστωρ (ορος, auch von Menschen), ἡ ἐρινύς (ύος).
plagen 1. κακοῦν, ταλαιπωρεῖν, θλίβειν τινά, geplagt werden auch κακοπαθεῖν, κακὰ πάσχειν. — 2. (betrüben) λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα. — 3. (abmatten) καταπονεῖν τινα, ἐνοχλεῖν τινι. — 4. (zu schaffen machen) πράγματα παρέχειν τινί. — 5. (j-m immer anliegen) ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, mit Bitten ~ λιπαρεῖν. — 6. sich mit etw. ~ πόνον *od.* πράγματα ἔχειν ποιοῦντά τι, sie haben sich nicht umsonst geplagt οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεποίηται, von einem bösen Geiste geplagt sein κακοδαιμονᾶν, geplagt außer d. *part.* auch ἄθλιος, ταλαίπωρος (2).
Plagiat *n* τὸ κλέμμα.
Plagiator *m* ὁ κλέπτης.
Plaid *m* u. *n* ἡ χλαῖνα.
Plakat *n* τὸ πρόγραμμα, etw. durch ein ~ bekannt machen προγράφειν τι.
plan (eben) ὁμαλός, ἰσόπεδος (2).
Plan *m* 1. (ebener Platz) τὸ πεδίον. — 2. übtr. etw. auf den ~ bringen εἰς μέσον φέρειν, προφέρειν, τιθέναι, προ-, κατατιθέναι. — 3. (Grundriß) τὸ διάγραμμα, ἡ δια-, ὑπογραφή, einen ~ zu etw. entwerfen δια-, ὑπογράφειν. — 4. (ein in Gedanken gemachter Entwurf) ἡ βουλή, ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ἡ προαίρεσις, listiger ~ τὸ μηχάνημα, τὸ τέχνημα, einen ~ fassen βουλεύεσθαι (M.), κατασκευάζεσθαι (M.) βουλήν, προαιρεῖσθαι (M.), einen ~ gegen j-n fassen ἐπιβουλεύειν τινί, den ~ haben βούλεσθαι (P.), διανοεῖσθαι (P.), τὴν γνώμην ἔχειν *od.* ποιεῖσθαι (M.) mit *inf.*, einen ~ ausführen διαπράττεσθαι (M.) ἃ ἐβούλετό τις.
Plane *f* τὸ λίνου στρῶμα.
Planet *m* τὸ πλανητόν *od.* περιφερόμενον ἄστρον, ὁ πλάνης (ητος) *od.* πλανήτης ἀστήρ.
Planetenbahn *f* ἡ τῶν πλανητῶν ἄστρων περιφορά.
Planetensystem *n* ἡ τῶν πλανητῶν ἄστρων τάξις.
planieren λεαίνειν, λειοῦν, ὁμαλοῦν, ὁμαλίζειν.
Planieren *n* ὁ ὁμαλισμός, ἡ λέανσις, ἡ λείωσις.
planiert λεῖος, ὁμαλός, ὁμαλής. [περιφραγή.]
Planke *f* τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα, ὁ φραγμός, ἡ
Plänkelei *f* ἡ ἀκροβόλισις, ὁ ἀκροβολισμός, ὁ διακροβολισμός, ἡ ἀψιμαχία. [μαχεῖν.]
plänkeln ἀκροβολίζεσθαι, διακροβολίζεσθαι (M.), ἀψι-
Plänkeln *n* s. Plänkelei.
plänkelnd ἀψίμαχος (2).
Plänkler *m* ὁ ἀκροβολιστής, ὁ ἀψίμαχος.
planlos ἄβουλος, ἄσκεπτος, ἀπερίσκεπτος, ἄλογος (sämtlich 2), μάταιος, *adv.* ἄνευ γνώμης.
Planlosigkeit *f* ἡ ἀβουλία *od.* d. *neutr.* d. *adj.*
planmäßig (dem Plane entsprechend) ἐπιτήδειος, (mit Überlegung u. Absicht) ἐκ προαιρέσεως, γνώμῃ.
Planmäßigkeit *f* ἡ εὐβουλία, τὸ ἐπιτήδειον.
Plantage *f* ἡ φυταλιά.
Plapperer *m* ὁ πολυλόγος, ὁ πολύλαλος, ὁ ἀδολέσχης, ὁ σπερμολόγος.

plapperhaft λάλος, πολυλόγος, σπερμολόγος, φλύαρος (sämtlich 2), ~ sein λαλαγεῖν, ἀδολεσχεῖν, (alles ausplaudern) πάντα ἐκλαλεῖν.
Plapperhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ φλυαρία, ἡ πολυλογία, ἡ σπερμολογία.
Plappermaul *n* s. Plapperer, plapperhaft.
plappern λαλεῖν, λαλαγεῖν, ἀδολεσχεῖν, φλυαρεῖν, ληρεῖν, σπερμολογεῖν.
Plappern *n* ἡ λαλιά, ἡ λαλαγή, ἡ φλυαρία.
plärren ὀλολύζειν, ὠρύεσθαι (M.).
Plärren *n* ἡ ὀλολυγή, ὁ ὀλολυγμός, ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός.
Plastik *f* ἡ πλαστική.
plastisch πλαστικός, ~ darstellen ἀναπλάττειν, ἐκ-, ἐντυποῦν, ~er Künstler ὁ πλάστης.
Platane *f* ἡ πλάτανος.
platanenartig πλατανώδης.
Platanenblatt *n* τὸ πλατάνου φύλλον.
Platanenhain, -wald *m* ὁ πλατανών (ῶνος).
Plateau *n* τὸ κατὰ τὰ ὄρη ὁμαλόν od. ὁμαλές.
Platsch *m* ὁ πάταγος.
platschen παταγεῖν.
Platschen *n* ὁ πάταγος.
plätschern καχλάζειν, ῥοθιάζειν.
Plätschern *n* τὸ κάχλασμα.
plätschernd ῥόθιος (2).
platt ὁμαλός, ὁμαλής, ἄ-, ἐπί-, ἰσόπεδος (2), (breit) πλατύς, (niedrig) ταπεινός (auch übtr.), ~es Land τὰ πεδία, οἱ ἀγροί.
Platte *f* (flacher Körper) ἡ πλάξ (κός), τὸ πέταλον, τὸ ἔλασμα, τὸ πλάτυσμα, (Glatze) ἡ φαλάκρα, τὸ φαλάκρωμα.
Plätteisen *n* ἡ ὁμαλίστρα, τὸ ὁμάλιστρον, ὁ ὁμαλιστήρ (ῆρος).
plätten λεαίνειν, λειοῦν, ὁμαλίζειν.
Plätten *n* ἡ λέανσις, ὁ ὁμαλισμός, ἡ λείωσις.
plattenartig πλακώδης.
Plattenmönch *m* (ein Vogel) ὁ μελαγκόρυφος.
Platterbse *f* ὁ λάθυρος, ὁ ὦχρος.
platterdings παντελῶς, παντάπασι, πάσῃ μηχανῇ, παντὶ τρόπῳ.
plattförmig πλακώδης.
Plattfuß *m* ὁ (ἡ) πλατύπους (οδος).
Plattheit *f* d. *neutr.* der *adj.*, übtr. auch ἡ ταπεινότης (ητος).
plattieren περιπεταλοῦν, mit Gold, Silber plattiert ἐπί-, περίχρυσος (2), ἐπ-, περιάργυρος (2).
Plattkopf *m* ὁ πλατυκέφαλος od. πλατὺς τὴν κεφαλήν.
plattköpfig πλατυκέφαλος (2).
plattnasig ὁ (ἡ) πλατύρριν (ῖνος).
Platz *m* 1. (Fleck, Stelle, Raum, Ort) ὁ τόπος, ὁ χῶρος, τὸ χωρίον, ἡ χώρα, ein ebener ~ τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), τὸ ὁμαλόν, τὸ ὁμαλές, breiter, weiter ~ ἡ εὐρυχωρία, enger ~ ἡ στενοχωρία, öffentlicher ~ ἡ ἀγορά. — 2. (bewohnter Ort) τὸ χωρίον, ein fester ~ τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα, τὸ ὀχυρόν od. ἐχυρὸν χωρίον ein offener ~ τὸ ἀτείχιστον χωρίον, ἡ κώμη. — 3. (Ort, Sitz) ἡ ἕδρα, ὁ τόπος, ὁ θᾶκος, von seinem ~e aufstehen ἐξανίστασθαι τῆς ἕδρας, j-m seinen ~ einräumen εἴκειν od. ὑπείκειν τινὶ τῆς ἕδρας, ~ machen ἐκποδὼν ἰέναι, χωρεῖν od. ἀπιέναι, ~ nehmen καθίζεσθαι, κατακλίνεσθαι (P.), j-m ~ machen ἐκποδὼν στῆναί τινι, εἴκειν od. ὑπείκειν τινὶ τῆς ὁδοῦ, j-n nötigen ~ zu nehmen καθίζειν τινά, j-m einen ~ anweisen χώραν ἀπονέμειν τινί, j-n von seinem ~ verdrängen ἀπελαύνειν od. ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἕδρας, an seinem ~ sein ἐν χώρᾳ εἶναι, ein ~ im Theater ἡ θέα, einen ~ im Theater haben, einnehmen u. dgl. θέαν καταλαμβάνειν od. ἔχειν, erster ~ ἡ πρωτεία, erster ~ bei Tische ἡ προκατάκλισις, den ersten ~ bei Tische haben προκατακλίνεσθαι (P.). — 4. (Amt, Posten, Stelle) ἡ τάξις, ἡ χώρα, der erste ~ τὰ πρωτεῖα, τὰ πρῶτα, den ersten ~ haben τὰ πρωτεῖα ἔχειν, πρωτεύειν, an j-s ~ kommen διαδέχεσθαί (M.) τινα, ἕπεσθαί τινι εἰς τὴν τάξιν, j-m einen ~ anweisen τάττειν τινά, seinen ~ ausfüllen ποιεῖν ἃ ἂν ἐπιταχθῇ τις, etw. ist am ~e ἐν χώρᾳ ἐστί τι, καιρὸν od. καλῶς ἔχει τι, etw. greift ~ ἐκνικᾷ, ἐπικρατεῖ, ἐπιπολάζει, πολὺ γίγνεταί τι, ~!, ~ gemacht! πάρεχ᾽ ἐκποδών.
Plätzchen *n* τὸ τόπιον, τὸ μικρὸν χωρίον.
platzen (bersten) ῥήγνυσθαι, καταρ-, διαρρήγνυσθαι, σχίζεσθαι, διασχίζεσθαι (P.), (einen starken Schall verursachen) παταγεῖν, κροτεῖν, ψοφεῖν.
Platzen *n* (Bersten) ἡ ῥῆξις, (lauter Schall) ὁ πάταγος, ὁ κρότος, ὁ ψόφος, ὁ κτύπος.
Platzkommandant *m* ὁ φρούραρχος, ~ sein φρουραρχεῖν.
Platzregen *m* ὁ ὄμβρος (u. *pl.*), ὁ ῥαγδαῖος ὄμβρος, es fällt ein ~ ἐπιρ-, καταρρήγνυται (P.) ὄμβρος.
Plauderei *f* ἡ λαλιά, ἡ πολυλαλία, ἡ λαλαγή, ἡ ἀδολεσχία, ἡ σπερμολογία, ἡ φλυαρία.
Plauderer *m* ὁ πολύλαλος, ὁ ἀδολέσχης, ὁ σπερμολόγος, ὁ πολυλόγος, ὁ στωμύλος, ὁ φλύαρος.
plauderhaft λάλος, πολυλόγος, φλύαρος, ἀσίγητος, στωμύλος (sämtl. 2).
Plauderhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ πολυλογία, ἡ στωμυλία u. d. *neutr.* d. *adj.*
plaudern λαλεῖν, λαλαγεῖν, πολυλογεῖν, σπερμολογεῖν, φλυαρεῖν, στωμύλλειν, mit j-m ~ διαλαλεῖν τινι u. πρός τινα, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι, (von Liebenden) κωτίλλειν.
Plaudern *n* ἡ λαλιά, ἡ φλυαρία, ἡ κωτιλία, siehe Plauderei.
Plaudertasche *f* ὁ λαλίστατος ἀνήρ, ἡ λαλιστάτη γυνή.
plausibel πιθανός, εἰκώς, δόκιμος (2), δοκιμαστός, etw. ~ finden ἐπαινεῖν τι, j-m etw. ~ machen πείθειν τινά τι.
Plebejer *m* ὁ δημότης, die ~ auch ὁ δῆμος, τὸ δημοτικόν.
Plebejerin *f* ἡ δημότις (ιδος).
plebejisch δημοτικός.
Plebs *m* ὁ δῆμος.
Plektron *n* τὸ πλῆκτρον.
Pleonasmus *m* ὁ πλεονασμός.
Plethron *n* (= 100 griech. Fuß) τὸ πλέθρον, ein ~ groß, lang, breit πλεθριαῖος, zwei, drei, vier usw. Plethren groß usw. δί-, τρί-, τετράπλεθρος (2) usw.
Plinse *f*, **Plinz** *m* (Gebäck) τὸ λάγανον.
Plombe *f* (Bleisiegel) ἡ μολυβδῆ σφραγίς (ῖδος).
plombieren (ein Bleisiegel aufdrücken) μολυβδῆν σφραγῖδα ἐπιτιθέναι, (mit Blei ausfüllen) μολύβδῳ ἐκ-, ἀναπληροῦν.
plötzlich αἰφνίδιος (2), ἐξαιφνίδιος (2), ἐξαπιναῖος, ὁ, ἡ, τὸ αὐτίκα, παραυτίκα od. παραχρῆμα, ἀπροσδόκητος (2, unerwartet), *adv.* αἰφνιδίως, ἐξαίφνης, αὐτίκα, παραυτίκα, παραχρῆμα, ἐξ ἀπροσδοκήτου, ganz ~ ἀγχίστροφος (2).
Plötzlichkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ ὀξύτης (ητος).
Pluderhosen *f/pl.* οἱ θύλακοι.
plump (unförmlich) παχύς, ἁδρός, ὑπέρογκος (2), (schwerfällig) βραδύς, βαρύς, σκαιός, ἄτροπος (2), δυστράπελος (2), (grob) ἄγροικος (2), φορτικός, ἀκόσμιος (2), ἄκομψος (2), ~es Wesen, Betragen ἡ ἀγροικία, ἡ σκαιότης, ἡ φορτικότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Plumpheit *f* s. plump, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
plumps κόγξ.
Plumpsack *m* (als Spiel) ἡ σχοινοβολίνδα, ἡ σχοινοφιλίνδα, ~ spielen σχοινοφιλίνδα παίζειν.
Plunder *m* (Lumpen) τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, (wertlose Sache) τὸ ῥωπικόν, χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, τὸ μηδέν.
Plünderer *m* ὁ λῃστής, gew. durch Verben, s. plündern.
Plunderkram *m* τὸ ῥωποπωλεῖον, s. Plunder.
plündern ἁρπάζειν, ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι (M.), λῃστεύειν, ἄγειν καὶ φέρειν, διαρπάζειν (z. B. eine Stadt), λῄζεσθαι (M.), λείαν ποιεῖσθαι (M.), Tempel ~ ἱερὰ συλᾶν, ἱεροσυλεῖν, (einen getöteten Feind) σκυλεύειν τινά.
Plünderung *f* ἡ ἁρπαγή, ἡ διαρπαγή, ἡ λεηλασία,

ἡ σύλησις, (eines Tempels) ἡ ἱεροσυλεία, (e-s getöteten Feindes) ἡ σκυλεία, auf ~ ausgehen ἐπὶ λείαν ἐξιέναι.
Plünderungszug *m* ἡ λῃστεία, ἡ λεηλασία.
Plural *m* ὁ πληθυντικός, im ~ πληθυντικῶς.
Plusquamperfektum *n* ὁ ὑπερσυντελικός.
Pöbel *m* τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ὁ ὄχλος, ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος), aus dem niedrigsten ~ δήμου τοῦ ἐσχάτου.
pöbelhaft δημώδης, συρφετώδης, ἄγροικος (2), φορτικός.
Pöbelhaufe *m* ὁ ὄχλος.
Pöbelherrschaft *f* ἡ ὀχλοκρατία, in einer ~ leben ὀχλοκρατεῖσθαι (P.).
pochen 1. κρούειν, κόπτειν, an die Tür ~ κρούειν od. κόπτειν τὰς θύρας, es pocht, man pocht an die Tür κρούεται od. κόπτεται ἡ θύρα, das Herz pocht πάλλεται od. πηδᾷ ἡ καρδία. — 2. übtr. (stolz sein auf etw.) μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, auf etw. ~ (mit etw. prahlen) ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, θρασύνεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, (auf etw. vertrauen) πιστεύειν τινί.
Pochen *n* ἡ κροῦσις, gew. durch Verben.
Pocher *m* durch d. *part.* d. Verben, (der Klopfer an der Tür) ὁ κόραξ (κος), ὁ λύκος, ἡ κορώνη.
Pocken *f/pl.* αἱ φλύκταιναι, die ~ bekommen φλυκταινοῦσθαι (P.).
Pockennarbe *f* ἡ ἀπὸ τῶν φλυκταινῶν οὐλή.
Podagra *n* ἡ ποδάγρα, τὰ ποδαγρικά, ἡ ποδαλγία, das ~ haben ποδαγρᾶν, ποδαλγεῖν, ποδαγριᾶν, κάμνειν τοὺς πόδας.
podagrisch ποδαγρικός.
Podagrist *m* ὁ ποδαγρικός.
Poesie *f* ἡ ποίησις, ἡ ποιητική.
Poet *m* ὁ ποιητής.
Poetin *f* ἡ ποιήτρια.
poetisch ποιητικός.
Pokal *m* τὸ ἔκπωμα, τὸ ποτήριον, ὁ u. τὸ σκύφος, τὸ κύπελλον, τὸ δέπας (αος).
Pökel *m* ἡ ἅλμη.
Pökelfleisch *n* τὰ ταριχηρὰ od. τεταριχευμένα κρέα.
pökeln ταριχεύειν.
Pökeln *n* ἡ ταριχεία.
Pökeltopf *m* τὸ ταριχηρὸν κεράμιον.
pokulieren συμπίνειν, κωθωνίζεσθαι.
Pol *m* ὁ πόλος.
Polarkreis *m* ὁ ἀρκτικὸς κύκλος.
Polarstern *m* ὁ ἀρκτοῦρος.
Polei *m* (eine Pflanze) ἡ βλήχων (ωνος), ἡ βληχώ (οῦς).
Polemik *f* ἡ διαφορά (Uneinigkeit), ἡ ἀμφισβήτησις (das Disputieren), ἡ ἐριστικὴ τέχνη od. τὸ ἐριστικόν (als Kunst).
polemisch διάφορος (2), ἀμφισβητητικός, ἐριστικός.
polemisieren gegen j-n ἀμφισβητεῖν, ἐρίζειν τινί od. πρός τινα.
Polhöhe *f* τὸ ἔξαρμα πόλου, τὸ ἔπαρμα.
polieren ξεῖν, ξύειν, ἀποξεῖν, ἀποξύειν, λεαίνειν (glätten), poliert ξεστός, ξυστός, λεῖος (geglättet), λαμπρύνειν, στιλπνοῦν (glänzend machen), poliert στιλπνός (glänzend).
Polieren *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ἡ λείωσις (Glätten), ἡ στίλβωσις (das Glänzendmachen).
Politik *f* ἡ πολιτική (Staatskunst), τὰ πολιτικά, τὰ περὶ τὴν πόλιν (Staatsangelegenheiten, -geschäfte), ἡ πολιτεία, τὸ πολίτευμα (u. *pl.*, politische Grundsätze), übtr. ἡ σοφία, ἡ πανουργία.
Politiker *m* ὁ πολιτικὸς ἀνήρ, ἀνὴρ ἀκριβῶς ἐπιστάμενος τὰ πολιτικὰ od. τὰ τῆς πόλεως.
politisch πολιτικός, übtr. σοφός, πανοῦργος (2), j-s ~er Gegner sein ἀντιπολιτεύεσθαι (M.) τινι.
Politur *f* eig. ἡ λειότης, ἡ γλαφυρότης (ητος), ἡ λαμπρότης (ητος), auch τὸ κάλλος, ἡ καλλονή (stattliches Äußere), ἡ εὐκοσμία (feine Manieren), einer Sache ~ geben (sorgfältig ausarbeiten) ἀκριβῶς ἐξεργάζεσθαι (M.) τι.
Polizei *f* ἡ τῆς εὐνομίας od. εὐκοσμίας ἐπιμέλεια, (als Personen) οἱ ἀστυνόμοι, οἱ ἀγορανόμοι (Marktpolizei).
Polizeiamt *n* ἡ ἀστυνομία, (als Lokal) τὸ ἀστυνόμιον, (als Personen) οἱ ἀστυνόμοι.
Polizeibeamter *m* ὁ ἀστυνόμος, ~ sein ἀστυνομεῖν.
Polizeidiener *m* ὁ δημόσιος, ὁ μαστιγοφόρος, (in Athen) ὁ τοξότης, ὁ Σκύθης.
Polizeidirektor *m* ὁ ἐπὶ τῆς ἀστυνομίας, ὁ εἰρηνάρχης.
Polizeigesetz *n* ὁ ἀστυνομικὸς νόμος.
Polizeimann *m* s. Polizeidiener.
Polizeioffiziant *m* ὁ ἀστυνόμος.
Polizeiordnung *f* ἡ ἀστυνομικὴ τάξις, ἡ περὶ τῆς εὐνομίας τάξις.
Polizeiwesen *n* τὰ περὶ τὴν ἀστυνομίαν, τὰ ἀστυνομικά.
Polizeiwissenschaft *f* ἡ ἀστυνομική.
Pollution *f* ὁ ὀνειρωγμός, ὁ ἐξονειρωγμός, an ~en leiden ὀνειρώττειν, ἐξονειρώττειν, ἐξονειροῦν, der an ~en leidet ὁ ἐξονειρωτικός.
Polster *n* ἡ τύλη, ὁ τύλος, τὸ τυλεῖον, τὸ στρῶμα, ἡ στιβάς (άδος).
polstern στρωννύναι, καταστρωννύναι, στοιβάζειν.
Polsterstuhl *m* ἡ ἐστρωμένη ἕδρα.
Polsterung *f* ἡ κατάστρωσις.
Poltergeist *m* ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), ἡ μορμολύκη, τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον).
poltern θορυβεῖν, μέγαν θόρυβον ποιεῖν (lärmen), (im Reden) πολὺν ῥεῖν.
Poltern *n* ὁ θόρυβος.
Poltron *m* ὁ θρασύδειλος.
Polygamie *f* ἡ πολυγαμία, in ~ leben πολυγαμεῖν.
Polygon *n* τὸ πολύγωνον, τὸ πολυγώνιον.
polygon πολύγωνος (2), πολυγώνιος (2).
Polygonzahl *f* ὁ πολύγωνος ἀριθμός.
Polygraph *m* ὁ πολυγράφος, ein ~ sein πολυγραφεῖν.
Polygraphie *f* ἡ πολυγραφία.
Polyhistor *m* ὁ πολυΐστωρ (ορος), ὁ πολλῶν ἐπιστημῶν ἐμπειρίαν ἔχων.
Polyp *m* ὁ πολύπους (οδος, als Tier, auch übtr. als Auswuchs erweiterter Gefäße).
Polypenarme *m/pl.* αἱ πλεκτάναι.
polypenartig πολυποδώδης.
Pomade *f* τὸ χρῖμα, ἡ κηρωτή.
Pomeranze *f* τὸ Μηδικὸν μῆλον.
Pomeranzenbaum *m* ἡ Μηδικὴ μηλέα.
pomeranzengelb μηλοειδής, μηλώδης, μήλινος.
Pomeranzenschale *f* τὸ τοῦ Μηδικοῦ μήλου κέλυφος.
Pomolog *m* ὁ ἐπιστάμενος τὰ περὶ ὀπώρας, ὁ τῶν ὀπωρῶν ἐπιστήμων.
Pomologie *f* τὰ περὶ ὀπώρας.
Pomp *m* ἡ πομπή, ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ πολυτέλεια, ἡ λαμπρότης (ητος), mit ~ μεγαλοπρεπῶς, πολυτελῶς, ~ der Rede ἡ σεμνολογία.
pomphaft μεγαλοπρεπής, πολυτελής, μεγαλεῖος, σεμνός, ~ reden σεμνολογεῖν.
Pontifex *m* ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἱερομνήμων (ονος), oder das lat. ὁ ποντίφηξ (ικος), ~ maximus ὁ μέγιστος ποντίφηξ.
Pontonier *m* ὁ γεφυρωτής, ὁ γεφυροποιός.
Popanz *m* ἡ Λάμια (Λαμία?), τὸ προβασκάνιον, ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον).
populär δημοτικός (dem Volke günstig), δημωφελής (dem Volke nützlich), τῷ πλήθει od. τοῖς πολλοῖς κεχαρισμένος (beim Volke beliebt), κοινός, δημώδης (allgemein verständlich), ~ sein κεχαρισμένον εἶναι τοῖς πολλοῖς, ~ handeln, sprechen δημοῦσθαι (M.).
Popularität *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Poren *f/pl.* οἱ πόροι.
porös σηραγγώδης, χαῦνος, ἀραιός, μανός.
Porosität *f* ἡ χαυνότης, ἡ ἀραιότης, ἡ μανότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Porphyr *m* ὁ πορφυρίτης.
Porphyrbruch *m* ἡ πορφυρῖτις (ιδος) λιθοτομία.
Porree *m* τὸ πράσον.
Porreezwiebel *f* τὸ γήθυον, τὸ γήτειον, ἡ γηθυλλίς (ίδος).

Port *m* ὁ ὅρμος, ὁ λιμήν (ένος).
Portal *n* τὰ θυρώματα, ὁ πυλών (ῶνος).
Portechaise *f* τὸ φορεῖον, τὸ φέρετρον.
Portechaisenträger *m* ὁ φορεύς, ὁ κλινοφόρος.
Portier *m* ὁ πυλωρός, ὁ θυρωρός.
Portion *f* ἡ μερίς (ίδος), doppelte ~ ἡ διμοιρία, gleiche ~ ἡ ἰσομοιρία, eine ~ Fleisch μερὶς κρεῶν, übtr. eine gute ~ πολύς, zB. eine gute ~ Unverschämtheit πολλὴ ἀναισχυντία.
Porto *n* ὁ τῆς διακομιδῆς μισθός.
Porträt *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀπείκασμα.
porträtieren γραφῇ εἰκάζειν od. μιμεῖσθαι (M.).
Porträtieren *n* ἡ ἀπεικασία.
Porträtmaler *m* ὁ εἰκονογράφος.
Porträtmalerei *f* ἡ εἰκονογραφία.
Portulak *m* (Pflanze) ἡ ἀνδράχνη, ὁ ἄνδραχνος.
Porzellan *n* ὁ κέραμος.
porzellanen κεραμοῦς.
Porzellanerde *f* ὁ κέραμος, ἡ κεραμὶς (ίδος) γῆ.
Porzellanfabrik *f* τὸ κεραμεῖον.
Porzellanschnecke *f* ἡ χοιρίνη.
Posamentier *m* ὁ θυσανοπλόκος.
Posaune *f* ἡ σάλπιγξ (γγος).
posaunen σαλπίζειν.
Posaunenbläser *m* ὁ σαλπιγκτής.
Posaunenschall *m* τὸ σάλπιγγος φθέγμα.
Pose *f* ὁ κάλαμος, ὁ καυλός. [Lage.
Position *f* ἡ θέσις, ὁ τόπος, ἡ χώρα, s. Stellung,
positiv θετικός, θεματικός, (wahr) ἀληθής, (bestimmt) σαφής, (sicher) ἀσφαλής, das Positive ὁ θεματισμός.
Positiv *m* (in der Gramm.) τὸ ἀπόλυτον.
Positur *f* τὸ σχῆμα, ἡ ἕξις, τὸ ἦθος, ὁ τρόπος, sich in ~ setzen παρασκευάζεσθαι (M.).
Posse *f* τὸ παίγνιον, ἡ παιδιά, (scherzhafte Rede) ὁ ὕθλος, ὁ λῆρος, (Spott) τὸ σκῶμμα, ~n treiben φλυαρεῖν, ληρεῖν, mit j-m ~n treiben παίζειν, σκώπτειν εἴς τινα, ~n reißen γελωτοποιεῖν, (als Theaterstück) ὁ μῖμος, ἡ κωμῳδία, ~n! ἀμέλει, θάρρει, οὐδὲν λέγεις, laß die ~n! μὴ σκῶπτε.
Possen *m* ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ὁ χλευασμός, ἡ χλευασία, j-m einen ~ spielen παρακρούεσθαί (M.) τινα, ὑβρίζειν, περιυβρίζειν τινά, βλάπτειν τινά, j-m alles zum ~ tun τὰ ἐν λόγοις τε καὶ ἔργοις ὑβρίσματα od. τὰς ἐξ ἀνθρώπων ὕβρεις ὑβρίζειν τινά, j-m zum ~ βίᾳ τινός, ἄκοντός τινος.
Possendichter *m* ὁ μιμογράφος. [διώδης, γελοῖος.
possenhaft ληρώδης, φλύαρος (2), παιγνιώδης, παι-
Possenmacher, -reißer *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ βωμολόχος, ὁ γελοιαστής, ὁ κόβαλος.
Possenreißerei *f* ἡ γελωτοποιία, ἡ βωμολοχία.
Possenspiel *n* τὸ παίγνιον, (als Theaterstück) ὁ μῖμος.
possessiv κτητικός.
possierlich γελοῖος, παιγνιώδης, γλαφυρός, χαρίεις.
Possierlichkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Post *f* 1. (die fahrende) τὸ δημόσιον od. κοινὸν ὄχημα, (die reitende, bei den Persern) οἱ ἄγγαροι (als Personen), τὸ ἀγγαρεῖον (als Anstalt), (Nachricht) ἡ ἀγγελία. — 2. (eine bestimmte Summe Geld) τὰ χρήματα, τὸ χρέος (Schuld).
Postament *n* ἡ βάσις, τὸ βάθρον.
Postamt *n* τὸ ἀγγαρεῖον.
Postbeamter *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀγγάρων.
Postbote *m* ὁ ἄγγαρος.
Postdienst *m* ἡ ἀγγαρεία.
Postdirektor, -vorsteher *m* ὁ τοῦ ἀγγαρείου προστάτης, ὁ ἐπὶ τῶν ἀγγάρων.
Posten *m* 1. (Stelle, Amt, Stellung, Standort) ἡ τάξις, ἡ χώρα, der angewiesene ~ ἡ τεταγμένη od. προσήκουσα χώρα, auch bloß τάξις, an seinen ~ gehen κατὰ χώραν ἀπιέναι, auf einem ~ stehen, einen ~ bekleiden χώραν od. τάξιν ἔχειν, auf seinem ~ bleiben μένειν ἐν τῇ τάξει, ὑπομένειν ἐν τῇ χώρᾳ, seinen ~ verlassen λείπειν τὴν τάξιν od. χώραν, (von Soldaten, Wache) ἡ φρουρά, ἡ φυλακή, ~ ausstellen φύλακας καθιστάναι, ~ stehen φυλακὴν ἄγειν, φυλάττειν, φρουρεῖν. — 2. (eine Summe Geld) s. Post 2.
postfrei ἀτελής.
Postfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.
Postgeld *n* τὸ φορεῖον.
Posthalter *m* ὁ παρέχων τὰ δημόσια ὀχήματα.
Posthaus *n* τὸ ἀγγαρεῖον.
Posthorn *n* τὸ τοῦ ἀγγάρου κέρας (ως).
postieren καθιστάναι, τάττειν, postiert sein τετάχθαι.
Postierung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάστασις.
Postille *f* οἱ ἱεροὶ λόγοι.
Postillion, Postillon *m* ὁ ἄγγαρος.
Postknecht *m* ὁ ἄγγαρος.
Postkutsche *f* τὸ δημόσιον od. κοινὸν ὄχημα.
Postmeister *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀγγάρων, ὁ τῶν ἀγγάρων ἐπιστάτης.
Posto fassen καθίζεσθαι, χώραν λαμβάνειν, ἱδρύεσθαι, καθιδρύεσθαι (P.), (von Soldaten) τιθέναι τὰ ὅπλα.
Postordnung *f* οἱ τοῦ ἀγγαρείου νόμοι.
Postpferd *n* ὁ ἀγγάρειος ἵππος.
Postrecht *n* s. Postordnung.
Postschiff *n* τὸ δημόσιον πλοῖον, auch τὸ κοινὸν od. ἀγγελιαφόρον πλοῖον.
Postschreiber, -sekretär *m* ὁ τοῦ ἀγγαρείου γραμματεύς.
Poststation *f* ὁ σταθμός, ὁ ἱππών (ῶνος).
Poststraße *f* ἡ τῶν ἀγγάρων ὁδός. [ἥκειν.
Posttag *m*: einen ~ zu spät kommen κατόπιν ἑορτῆς
Postulat *n* τὸ ἀξίωμα.
Postwagen *m* τὸ δημόσιον od. κοινὸν ὄχημα.
Postwesen *n* τὸ ἀγγαρεῖον.
Potentat *m* ὁ βασιλεύς, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος).
Potenz *f* (in der Mathematik) ἡ δύναμις (zweite ~), die dritte ~ ὁ κύβος, die vierte ἡ δυναμοδύναμις.
potenziell δυνάμει (der Möglichkeit nach).
Pottasche *f* τὸ χαλαστραῖον νίτρον.
Pottfisch *m* ὁ φυσητήρ (ῆρος). [παπαιάξ, Ἡράκλεις.
potz, potzblitz, potztausend βαβαί, βαβαιάξ, παπαῖ,
Pracht *f* ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ μεγαλειότης (ητος), ἡ πολυτέλεια, ἡ σεμνότης (ητος), (in der Kleidung) ἡ ἁβρότης (ητος).
Prachtaufzug *m* ἡ πομπή, ἡ ἐπίδειξις, ἡ πρόστασις.
Prachtausgabe *f* ἡ πολυτελεστάτη ἔκδοσις, τὸ πολυτελέστατον βιβλίον. [πέστατον οἴκημα.
Prachtgebäude *n* τὸ πολυτελέστατον od. μεγαλοπρε-
Prachtgewand, -kleid *n* ἡ λαμπροτάτη od. πολυτελεστάτη ἐσθής (ῆτος), ἡ πομπικὴ στολή.
prächtig μεγαλοπρεπής, πολυτελής, μεγαλεῖος, λαμπρός, σεμνός.
Prachtliebe *f* ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ φιλοκαλία.
prachtliebend μεγαλοπρεπής, φιλόκαλος (2), ~ sein φιλοκαλεῖν.
prachtlos λιτός, εὐτελής, ἀφελής, ἁπλοῦς.
Prachtstück *n* τὸ πολυτελὲς χρῆμα.
prachtvoll μεγαλοπρεπέστατος.
Prachtwerk *n* τὸ μεγαλοπρεπέστατον od. πολυτελέστατον ἔργον. [τατον οἴκημα.
Prachtzimmer *n* τὸ μεγαλοπρεπέστατον od. λαμπρό-
Prädestination *f* ὁ προορισμός.
prädestinieren προορίζειν.
Prädikat *n* ἡ κατηγορία, τὸ κατηγόρημα (in der Logik), τὸ ἐπίθετον, ἡ ἐπίθεσις (in der Gramm.).
prädikativisch ἐπιθετικός.
prädizieren κατηγορεῖν.
Präexistenz *f* ἡ προϋπαρξις, ἡ προϋπόστασις.
präexistieren προϋπάρχειν.
Präfekt *m* ὁ ἔπαρχος. [μόσιον (als Lokal).
Präfektur *f* ἡ ἐπαρχία (als Amt), τὸ ἀρχεῖον, τὸ δη-
prägen κόπτειν, κατακόπτειν, χαράττειν, ἐκτυποῦν, Münzen ~ κόπτειν (auch M.) νομίσματα, in Stein ~

ἐγκολάπτειν λίθῳ, geprägt ἐπίσημος (2), übtr. sich ins Gedächtnis ~ εἰς μνήμην τίθεσθαι (M.).
Prägen *n* ἡ κοπή, ἡ χάραξις, gew. durch Verben.
Präger *m* d. *part.* d. Verben.
pragmatisch πραγματικός, ~e Geschichte ἡ ἀποδεικτική od. πραγματικὴ ἱστορία, ~e Geschichtsschreibung ὁ πραγματικὸς τῆς ἱστορίας τρόπος, ~er Geschichtsschreiber ὁ συγγραφεύς.
Prägung *f* s. Prägen.
prahlen mit etw. ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, ἐπιδείκνυσθαί (M.) τι, (großsprechen) μεγαληγορεῖν, ὑψηλολογεῖσθαι (M.), ὑψηγορεῖν, (sich brüsten) καυχᾶσθαι, μεγαλαυχεῖσθαι, μεγαλύνεσθαι (M.) ἐπί τινι u. τινι.
Prahlen *n*, **Prahlerei** *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ καύχησις, τὸ καύχημα, ὁ κόμπος, ἡ μεγαληγορία, ἡ μεγαλαυχία.
prahlend, prahlerisch ἀλαζών (όνος), ἀλαζονικός, μεγάλαυχος (2), μεγαληγόρος (2), κομπώδης.
Prahler, Prahlhans *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ κομπαστής, ὁ καυχητής, ὁ ὑψαγόρας, ὁ καυχηματίας, ὁ σαλάκων (ωνος).
prahlsüchtig ἀλαζονικός.
Präjudiz *n* ἡ πρόληψις, gew. durch προλαμβάνειν.
präjudizieren προλαμβάνειν.
Präklusivfrist *f*, **-termin** *m* ἡ προθεσμία.
Praktik *f* ἡ πρᾶξις, ἡ πραγματεία, ὁ τρόπος.
praktikabel δυνατός, εὔπορος (2), εὐμήχανος (2), nicht ~ ἄπορος (2), ἀμήχανος (2).
Praktikant *m* ὁ ἐπιτηδεύων τέχνην τινά.
Praktiker, Praktikus *m* ὁ πρακτικός, ein alter ~ συγκεκροτημένος εἴς od. πρός τι.
praktisch πρακτικός (von Personen u. Sachen), χειρουργικός (bes. von Sachen), ~e Kenntnisse von etw. haben ἐμπείρως ἔχειν τινός, ein ~er Arzt sein ἐπιτηδεύειν τὴν ἰατρικήν. ~e Lehre ἡ πρὸς βίον παραίνεσις, ~e Weisheit ἡ ἐν τῷ βίῳ σοφία, fürs ~e Leben εἰς τὴν χρῆσιν od. χρείαν, im ~en Leben ἐν ταῖς περὶ τὸν βίον πραγματείαις, etw. ~ ausüben ἔργῳ ἀσκεῖν τι.
praktizieren πράττειν, διαπράττεσθαι (M.), eine Kunst ~ ἐπιτηδεύειν τέχνην τινά, als Arzt ~ ἰατρεύειν, ἀσκεῖν od. ἐπιτηδεύειν τὴν ἰατρικήν, als Advokat ~ συνηγορεῖν.
Praktizieren *n* ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ ἄσκησις oder durch Verben.
Prälat *m* ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἱερεύς.
Präliminarbedingungen *f/pl.* τὰ ἀξιώματα.
Präliminarien *f/pl.*, **Präliminarvertrag** *m* τὰ περὶ τῆς (ἐσομένης) εἰρήνης προομολογούμενα.
prall ἀντίτυπος (2), συνεστραμμένος.
prallen an od. gegen etw. συγκρούειν τινί.
präludieren ἀνακρούειν, προανακρούεσθαι (M.).
Präludium *n* τὸ προοίμιον, τὸ ἐνδόσιμον (μέλος), ἡ ἀναβολή.
Prämie *f* τὸ ἆθλον, ὁ στέφανος, τὸ δῶρον.
Prämisse *f* τὸ λῆμμα.
prangen λάμπειν, ἀπολάμπειν, ἐκ-, διαπρέπειν, ἀνθεῖν, mit etw. ~ (sich brüsten) ἐπιδείκνυσθαί (M.) τι, καλλωπίζεσθαί (M.) τινι od. ἐπί τινι. [Verben.]
Prangen *n* ἡ ἐπίδειξις, mit etw. τινός, gew. durch
Pranger *m* ἡ στήλη, j-n an den ~ stellen καταστηλιτεύειν, ἐκθεατρίζειν τινά.
Pränumeration *f* ἡ προκαταβολή.
pränumerieren προκαταβάλλειν ἀργύριον.
Präparation *f* ἡ παρασκευή, ἡ μελέτη.
präparieren παρα-, κατασκευάζειν, sich auf etw. ~ παρασκευάζεσθαί (M.) τι od. πρός τι, μελετᾶν τι.
Präposition *f* ἡ πρόθεσις, τὸ προθετικὸν μόριον.
Prärogativ *n* τὸ πρόλημμα, τὸ προτέρημα, ἡ προνομία, τὸ προνόμιον.
Präsens *n* ὁ ἐνεστώς (ῶτος).
Präsent *n* τὸ δῶρον, s. Geschenk.
Präsentation *f* durch d. folg. Verben.
präsentieren j-m etw. προσφέρειν od. παρέχειν τινί τι, j-n bei j-m ~ συνιστάναι τινά τινι, sich ~ παραφαίνεσθαι (M.), παρέρχεσθαι, εἰς ὄψιν καθίστασθαι.
Präsentierteller *m* ὁ ἄβαξ (κος).
Präservativ *n* ἡ προφυλακή, τὸ ἀλεξιφάρμακον.
Präsident *m* ὁ προ-, ἐπιστάτης.
präsidieren προ-, ἐπιστατεῖν.
Präsidium *n* ἡ προεδρία (-εία).
prasseln δουπεῖν, κτυπεῖν, παταγεῖν, ψοφεῖν, κροτεῖν.
Prasseln *n* ὁ δοῦπος, ὁ κτύπος, τὸ κτύπημα, ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος.
prassen ἀσελγαίνειν, ἀσωτεύεσθαι (M.).
Prassen *n* ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτία.
Prasser *m* ὁ ἀσελγής, ὁ ἄσωτος.
prästieren πράττειν, κατα-, διαπράττειν, περαίνειν, etw. ~ können ἱκανὸν εἶναι πρός τι od. ποιεῖν τι, ἀρκεῖν πρός τι.
präsumieren ὑπολαμβάνειν.
Präsum(p)tion *f* ἡ ὑπόληψις.
präsum(p)tiv ὑπειλημμένος.
Prätendent *m* durch d. *part.* d. folg. Verben.
prätendieren προσποιεῖσθαί (M.) τινος od. mit *inf.* od. *part.*, δικαιοῦν, ἀξιοῦν, αἰτεῖσθαι (M.).
Prätension *f* ἡ προσποίησις, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, viele ~en machen αὐθαδίζεσθαι (M.).
Präteritum *n* ὁ παρακείμενος od. παρεληλυθὼς χρόνος.
Prätext *m* ἡ πρόφασις, unter dem ~ προφασιζόμενος, προσποιούμενος.
Prätor *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ στρατηγός, auch ὁ πραίτωρ (ωρος u. ορος, nach dem lateinischen), ~ sein στρατηγεῖν.
Prätorianer *m* ὁ δορυφόρος.
Prätur *f* ἡ στρατηγία.
Praxis *f* (Übung, Erfahrung) ἡ πεῖρα, ἡ ἐμπειρία, (Fertigkeit) ἡ τέχνη, ~ in etw. haben ἐμπείρως ἔχειν τινός, πεῖραν od. ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, συγκεκροτῆσθαι εἴς τι, (Ausübung) ἡ ἄσκησις, ἡ ἀσκεία, ἡ χειρουργία, ἡ ἐπιτήδευσις, ~ eines Arztes ἡ ἰατρεία, ~ eines Advokaten ἡ συνηγορία. [συνεστραμμένος.]
präzis (von der Zeit) σύμμετρος (2), (vom Ausdruck)
predigen λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, τὰ θεῖα διδάσκειν, δημηγορεῖν πρός τινας περὶ τῶν θείων, ἱερολογεῖν, etw. ~ παραινεῖν τι, j-m ~ παραινεῖν τινι, πείθειν τινά, ich predige tauben Ohren πολλὰ λέγων οὐ πείθω, κωφῷ λέγω od. ᾄδω.
Prediger *m* ὁ δημοδιδάσκαλος, ὁ ἱερολόγος, ὁ ἱεροκῆρυξ (κος), ὁ τὰ θεῖα διδάσκων.
Predigt *f* ὁ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν θείων λόγος, ἡ δημηγορία, ὁ ἱερὸς λόγος, ἡ παραίνεσις, ἡ ἱερολογία, ἡ ὁμιλία.
Predigtamt *n* ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη.
Preis *m* **1** (Belohnung) τὸ ἆθλον (eig. Kampfpreis), τὸ γέρας (Ehrengeschenk), ὁ στέφανος (Kranz), ~ der Tapferkeit τὰ ἀριστεῖα, τὸ νικητήριον (Siegespreis), einen ~ aussetzen für etw. ἆθλον προτιθέναι τινός, einen ~ auf j-s Kopf setzen ἐπικηρύττειν ἀργύριόν od. χρήματά τινι, den ~ davontragen ἆθλον λαμβάνειν oder φέρεσθαι, es sind Preise ausgesetzt ἆθλα κεῖται od. πρόκειται, die Preise in den Kampfspielen verteilen βραβεύειν (der Verteiler dieser Preise ὁ βραβευτής), der erste, zweite, dritte ~ τὰ πρωτεῖα, τὰ δευτερεῖα, τὰ τριτεῖα. — **2.** (Lob, Ruhm) ὁ ἔπαινος, ἡ δόξα. ~ dem Herrn (Gott), Gott sei ~ θεῷ δόξα, εὐλογείσθω θεός, χάρις θεῷ. — **3.** (Wert einer Sache) ἡ ἀξία, ἡ τιμή, den ~ einer Sache bestimmen, festsetzen τάττειν τιμήν τινος, den ~ einer Sache erhöhen, steigern ἐπιτιμᾶν, im Preise steigen ἐπιτιμᾶσθαι (P.), im ~e fallen ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P.) τὴν τιμήν, hoch im ~e stehend τίμιος, ἔντιμος (2), für einen hohen ~ kaufen πολλοῦ πρίασθαι, für einen geringen ~ verkaufen ὀλίγου ἀποδίδοσθαι, für od. um welchen ~? πόσου; ἐπὶ πόσῳ; um keinen ~ οὐδὲ τοῦ παντός. [θέναι.]
Preisaufgabe *f* τὸ ἀγώνισμα, eine ~ stellen ἆθλα τι-

Preisbewerbung *f* ὁ ἀγών (ῶνος), τὸ ἀγώνισμα, eine ~ eröffnen ἆθλα τιθέναι od. προτιθέναι, προαγορεύειν (προειπεῖν) od. προγράφειν ἀγῶνα (in etw. ἐσόμενον περί τινος od. bloß τινός).

preisen εὐλογεῖν, δοξάζειν, ἐπαινεῖν, ὑμνεῖν, ἐγκωμιάζειν, j-n wegen etw. ἐπαινεῖν τινα εἴς od. πρός τι, ἐπί τινι, τινά τινος, τινός τι, ἐγκωμιάζειν τινὰ ἐπί τινι od. κατά τι, τινός τι, ἄγασθαί (M. u. P.) τινά τινος od. τινός τι, j-n glücklich ~ μακαρίζειν, εὐδαιμονίζειν τινά (wegen etw. τινός od. ἐπί τινι), gepriesen ἀγαστός, glücklich gepriesen ζηλωτός, μακαριστός.

Preisen *n* ἡ εὐλογία, ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, das Glücklichpreisen ὁ μακαρισμός.

Preiserteiler, -verteiler *m* ὁ βραβεύς, ὁ βραβευτής, ὁ ἀγωνοθέτης, ὁ ἀθλοθέτης, ~ sein βραβεύειν, ἀγωνοθετεῖν, ἀθλοθετεῖν.

Preisfrage *f* τὸ ἀγώνισμα.

preisgeben προΐεσθαί, προδιδόναι τι (letzteres durch Verrat), j-m etw. ~ ἐφιέναι, ἐπιτρέπειν, προΐεσθαί, παραχωρεῖν, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ποιεῖν τι ἐπί τινι, das Land zur Verheerung ~ περιορᾶν τὴν χώραν τμηθεῖσαν, sich der Gefahr ~ διδόναι ἑαυτὸν od. ῥίπτειν ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, preisgegeben ἔκδοτος (2).

Preisgebung *f* ἡ προδοσία, gew. durch Verben.

Preisgesang *m*, **-lied** *n* ὁ ὕμνος.

preislich, preiswürdig ἐπαινετός, ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2), θαυμαστός, ἀγαστός, εὔδοξος (2), (des Kaufpreises würdig) ἄξιος.

Preisrichter *m* s. Preiserteiler.

Preisschrift *f* τὸ ἀγώνισμα, τὸ περὶ τῶν πρωτείων ἁμιλλώμενον σύγγραμμα.

Preisverteilung *f* ἡ ἀθλοθεσία.

Preiswürdigkeit *f* ἡ εὐδοξία, ἡ εὐδαιμονία, ἡ μακαριότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, (vom Kaufpreise) ἡ ἀξία.

Prellball *m* ἡ ἀπόρραξις (eine Art Ballspiel, wobei der Ball nicht gefangen, sondern stets zurückgeschlagen wurde).

prellen eig. ἀνωθεῖν, ἀναπάλλειν, (betrügen, hintergehen) φενακίζειν τινά, j-n um etw. ~ παρακρούεσθαί (M.) τινά τι, παρακόπτεσθαί (M.) τινά τινος, geprellt werden um etw. ἐξαπατᾶσθαί (P.) τινος od. τι, s. betrügen.

Prellen *n* eig. durch d. *inf.* d. Verben, übtr. ἡ παράκρουσις.

Preller *m* ὁ ἀπατεών (ῶνος), ὁ γόης (ητος), ὁ φέναξ (κος).

Prellerei *f* ἡ παράκρουσις.

Prellschuß *m* ἡ ἀντίτυπος βολή.

Prellstein *m* ἡ νύσσα.

Presse *f* τὸ πιεστήριον, τὸ ἐκπιεστήριον, Wein-, Öl-presse ὁ ληνός.

pressen πιέζειν, ἐκπιέζειν, θλίβειν, j-n um etw. ~ πράττεσθαί od. εἰσπράττεσθαί (M.) τινά τι od. παρά τινός τι.

Pressen *n* ἡ πίεσις, ὁ πιεσμός, ἡ θλῖψις, gew. durch Verben.

Presser *m* durch d. *part.* d. Verben.

Preßhaus *n* ὁ ληνεών (ῶνος).

prickeln κνήθειν.

Priester *m* ὁ ἱερεύς.

Priesteramt *n* ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱερατική.

Priesterehe *f* οἱ τῶν ἱερέων γάμοι.

Priesterin *f* ἡ ἱέρεια, ἡ ἱερίς (ίδος).

Priesterkaste *f* τὸ τῶν ἱερέων γένος.

priesterlich ὁ, ἡ, τὸ ἱερέως od. ἱερέων, ἱερατικός.

Priesterrock *m* ἡ ἱερὰ στολή od. ἐσθής (ῆτος), ἡ λειτουργικὴ στολή.

Priesterschaft *f* οἱ ἱερεῖς, τὸ ἱεράτευμα.

Priesterstand *m* ἡ τῶν ἱερέων τάξις.

Priestertum *n* ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱερατική.

Priesterweihe *f* ἡ τοῦ ἱερέως τελετή.

Priesterwohnung *f* ἡ τοῦ ἱερέως οἰκία.

Priesterwürde *f* ἡ ἱερεία, ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱερατική.

Primas *m* ὁ πρῶτος τῶν ἐπισκόπων.

Primzahl *f* ὁ πρῶτος ἀριθμός.

Prinz *m* ὁ τοῦ βασιλέως od. τυράννου παῖς od. υἱός.

Prinzenerzieher *m* ὁ τῶν τοῦ βασιλέως παίδων παιδαγωγός.

Prinzessin *f* ἡ τοῦ βασιλέως od. τυράννου παῖς oder θυγάτηρ.

Prinzip *n* ἡ ἀρχή, τὸ στοιχεῖον, ἡ ὑπόθεσις, das leitende ~ τὸ ἡγεμονικόν, τὸ ἀρχηγόν, das bewegende ~ τὸ κινητικόν, etw. auf ein ~ zurückführen ἀνάγειν τι ἐπ᾽ ἀρχήν, von e-m ~ ausgehen ἀρχῇ χρῆσθαι.

Prinzipal *m* ὁ δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ἐπι- προστάτης.

Prinzipalin *f* ἡ δέσποινα, ἡ οἰκοδέσποινα.

Prinzipat *m* u. *n* ἡ ἡγεμονία.

prinzlich βασιλικός, βασίλειος (2).

Prinzmetall *n* ὁ λευκὸς χαλκός.

Prior *m* ὁ προστάτης.

Priorat *m* u. *n* ἡ προστατεία, ἡ προστασία.

Priorin *f* ἡ πρώτη.

Priorität *f* τὸ προτέρημα, ἡ προτέρησις, ἡ πρωτεία, die ~ vor j-m haben προτερεῖν τινος.

Prioritätsrecht *n* τὸ προτέρημα.

Prioritätsstreit *m* ἡ διαδικασία.

Prise *f* ἡ δραγμίς (ίδος, soviel man zwischen zwei Fingern faßt, zB. Schnupftabak), (erbeutetes Schiff) τὸ ληφθὲν πλοῖον, etw. für eine gute ~ erklären γιγνώσκειν τὰ χρήματα μὴ φίλια εἶναι.

Prisma *n* τὸ πρῖσμα.

Pritsche *f* (zum Schlagen) τὸ ῥόπαλον, τὸ ξύλον, (zum Liegen) ἡ χαμεύνη, τὸ χαμεύνιον, ὁ σκίμπους (οδος).

privat ἴδιος, ἰδιωτικός, οἰκεῖος, *adv.* ἰδίᾳ.

Privatabsicht *f* ἡ ἰδία γνώμη, eine ~ haben ἰδίᾳ σκοπεῖν od. βούλεσθαί τι, τὰ ἑαυτοῦ σκοπεῖν.

Privatakten *f/pl.* τὰ ἴδια γράμματα.

Privatangelegenheit *f* τὸ ἴδιον πρᾶγμα, meine ~en τὰ ἐμά od. τὰ ἐμαυτοῦ, seine ~en betreiben od. besorgen τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, τὸ ἴδιον τὸ ἑαυτοῦ διαπράττεσθαι (M.), in einer ~ ἰδίᾳ.

Privatansicht *f* τὸ ἴδιον, nach meiner ~ ὡς ἔμοιγε δοκεῖ.

Privataudienz *f* ὁ ἰδίᾳ χρηματισμός, eine ~ erteilen ἰδίᾳ χρηματίζειν, ἰδίᾳ λόγον διδόναι τινί, um eine ~ bitten δεῖσθαι (P.) μόνον ἐντυγχάνειν.

Privatbesitz *m* ἡ ἰδία od. ἰδιωτικὴ κτῆσις (als Zustand), in ~ übergehen εἰς ἰδιωτικὴν κτῆσιν μεθίστασθαι, ἴδιον γίγνεσθαι, τὸ ἴδιον od. ἰδιωτικὸν χρῆμα (als Sache).

Privateigentum *n* s. das vor. Wort.

Privaterziehung *f* ἡ ἰδία od. ἰδιωτικὴ παιδεία, eine ~ erhalten ἰδίᾳ παιδεύεσθαι (P.), j-m eine ~ geben ἰδίᾳ παιδεύειν τινά.

Privatfeind *m* ὁ ἐχθρός.

Privatfeindschaft *f* ἡ ἔχθρα.

Privatgastfreundschaft *f* ἡ ἰδιοξενία.

Privatgebäude *n* ἡ ἰδία οἰκία.

Privatgebrauch *m* ἡ ἰδία χρῆσις, ~ von etw. machen ἰδίᾳ χρῆσθαί τινι, zum ~ εἰς τὸ ἴδιον.

Privatgelehrter *m* ὁ ἰδίᾳ διατρίβων περὶ τὰ γράμματα.

Privatgeschäft *n* ἡ ἰδία πρᾶξις, τὸ ἴδιον πρᾶγμα, ein ~ betreiben ἰδιωτεύειν.

Privatgesellschaft *f* ἡ οἴκοι od. ἰδίᾳ συνουσία.

Privatgespräch *n* οἱ ἰδίᾳ γιγνόμενοι λόγοι, ἡ ἰδιολογία, ein ~ mit j-m haben ἰδίᾳ διαλέγεσθαί (P.) τινι.

Privatgewinn *m* τὸ ἴδιον κέρδος.

Privatgrundstück *n* τὸ ἴδιον od. ἰδιώτου χωρίον.

Privathaß *m* τὸ ἰδίᾳ μῖσος, ~ gegen j-n hegen ἰδίᾳ μισεῖν τινα.

Privathaus *n* ἡ ἰδία, ἰδιωτικὴ od. ἰδιώτου οἰκία.

Privathilfe *f* ἡ ἰδία βοήθεια.

Privatier *m* ὁ ἰδιώτης.

privatim ἰδίᾳ, κατ᾽ ἰδίαν, j-m etw. ~ sagen κατ᾽ ἰδίαν λέγειν τινί τι.

Privatinteresse *n* τὸ ἴδιον διάφορον, ἡ ἰδία ὠφέλεια, τὰ ἴδια, τὰ οἰκεῖα, sein ~ im Auge haben τοῖς ἑαυτοῦ ἰδίοις προσέχειν (τὸν νοῦν), ich habe ein ~ bei etw. ἰδίᾳ τί μοι διαφέρει.

privatisieren ἰδιωτεύειν, ἰδιώτην εἶναι.
Privatjagd *f* ἡ ἰδιοθηρία, ἡ ἰδιοθηρευτική.
Privatklage *f* ἡ δίκη, s. Klage.
Privatkosten *pl.* αἱ ἴδιαι od. οἰκεῖαι δαπάναι, auf ~ τὰ ἴδια od. οἰκεῖα δαπανήσας od. ἀναλώσας, in den meisten Fällen genügt auch ἰδίᾳ.
Privatländereien *f/pl.* οἱ ἴδιοι, ἰδιωτικοί od. ἰδιωτῶν ἀγροί.
Privatleben *n* ἡ ἰδιωτεία, ὁ ἰδιωτικός od. κατ' ἰδίαν βίος, im ~ ἰδίᾳ, ein ~ führen ἰδιωτεύειν, sich ins ~ zurückziehen ἰδιώτην γίγνεσθαι.
Privatlehrer *m* ὁ ἰδίᾳ διδάσκων od. παιδεύων.
Privatleute *pl.* οἱ ἰδιῶται.
Privatmacht *f* ἡ ἰδία od. οἰκεία δύναμις.
Privatmann *m* ὁ ἰδιώτης, ὁ δημότης, als ~ ἰδίᾳ, als ~ leben ἰδιωτεύειν.
Privatmittel *pl.* τὰ ἴδια (χρήματα) aus ~n ἰδίᾳ.
Privatperson *f* ὁ ἰδιώτης.
Privatprozeß *m* ἡ ἰδία δίκη.
Privatrache *f* ἡ ἰδία τιμωρία, ~ an j-m nehmen ἰδίᾳ τιμωρεῖσθαί (M.) τινα.
Privatrecht *n* οἱ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν od. ἰδίων συμβολαίων νόμοι.
privatrechtlich: ~e Verhältnisse τὰ ἴδια συμβόλαια.
Privatreichtum *m* ὁ ἴδιος πλοῦτος.
Privatsache *f* τὸ ἴδιον πρᾶγμα, etw. zu seiner ~ machen ἴδιον ποιεῖσθαί (M.) τι.
Privatschatz *m* τὰ ἴδια χρήματα, ὁ ἴδιος πλοῦτος.
Privatschuld *f* τὸ ἴδιον χρέος.
Privatschule *f* τὸ ἴδιον διδασκαλεῖον.
Privatschüler *m* ὁ ἰδίᾳ προσφοιτῶν τινι od. παιδευόμενος ὑπό τινος.
Privatstand *m* ἡ ἰδιωτεία, im ~ leben ἰδιωτεύειν.
Privatstreit *m*, **-streitigkeit** *f* ἡ ἰδία διαφορά, *pl.* τὰ ἴδια διάφορα.
Privatstunde *f*: j-m ~n erteilen ἰδίᾳ διδάσκειν τινά, ~n bei j-m nehmen ἰδίᾳ προσφοιτᾶν τινι, ἰδίᾳ διδάσκεσθαι od. παιδεύεσθαι ὑπό τινος.
Privattrauer *f* τὸ ἴδιον πένθος.
Privatumgang *m* ἡ ἰδίᾳ πρός τινα ὁμιλία, ~ mit j-m haben ἰδίᾳ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν od. χρῆσθαί τινι.
Privatumstände *m/pl.* τὰ ἴδια πράγματα, τὰ τῶν ἰδιωτῶν, meine ~ τὰ ἐμαυτοῦ, deine ~ τὰ σεαυτοῦ, seine ~ τὰ ἑαυτοῦ.
Privatunterricht *m* s. Privatstunde.
Privaturteil *n* ἡ ἰδία γνώμη od. δόξα.
Privatverhältnisse *n/pl.* s. Privatumstände.
Privatverhandlung *f* ὁ ἰδίᾳ χρηματισμός, ~en mit j-m haben ἰδίᾳ χρηματίζειν τινί od. πρός τινα.
Privatverkehr *m* s. Privatumgang.
Privatvermögen *n* τὰ ἴδια χρήματα, ἡ ἰδία οὐσία, τὰ οἰκεῖα, aus seinem ~ geben παρ' ἑαυτοῦ διδόναι.
Privatvorteil *m* τὸ ἴδιον κέρδος, τὸ πλεονέκτημα, τὸ ἴδιον συμφέρον (οντος), viele ~e haben πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτεῖν.
Privatweg *m* ἡ ἰδία ὁδός, auf dem ~ ἰδίᾳ, κατ' ἰδίαν.
Privatwohnung *f* ἡ ἰδία od. ἰδιωτικὴ οἰκία.
Privatzusammenkunft *f* ὁ ἴδιος σύλλογος, ἡ ἰδία σύνοδος od. ὁμιλία.
privilegieren προνομίαν διδόναι τινί, (von einer Leistung befreien) ἀτέλειαν ἀπονέμειν τινί τινος.
privilegiert προνομίαν ἔχων, (von einer Leistung befreit) ἀτελής.
Privilegium *n* ἡ προνομία, τὸ προνόμιον, ein ~ zu etw. haben κύριον εἶναί τινος od. *inf.*
pro und kontra über etw. sprechen ἀμφισβητεῖν περί τινος, λέγειν ἐπ' ἀμφότερα.
Probe *f* 1. ἡ πεῖρα, ἡ ἀπόπειρα, (~ des Goldes) ἡ βάσανος, eine ~ machen πειρᾶσθαι, ἀπο-, διαπειρᾶσθαι (P.), mit etw. πεῖραν λαμβάνειν τινός, j-n eine ~ mit etw. machen lassen πεῖραν παρέχειν τινί τινος, j-n auf die ~ stellen πειρᾶσθαί τινος, πεῖραν λαμβάνειν τινός, διαπειράζειν τινός, die ~ halten, bestehen δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι od. εὑρίσκεσθαι (P.), ~ halten (Vorübung halten) προμελετᾶν, διδάσκειν. — 2. (Beweis, Kennzeichen für etw.) τὸ δεῖγμα, τὸ ἐπίδειγμα, ἡ ἐπί-, ἀπόδειξις, ὁ ἔλεγχος, ~ zum Kosten τὸ γεῦμα, eine ~ von etw. ablegen ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐπίδειγμα ἐπιδεικνύναι τινός, εἰς ἔλεγχον ἰέναι τινός, ἔλεγχον διδόναι τινός, πεῖραν παρέχειν τινός, sich von j-m eine ~ geben lassen λαμβάνειν τινὸς τὴν ἐπίδειξιν, was die ~ hält δόκιμος (2), was die ~ nicht hält ἀδόκιμος (2).
Probearbeit *f* τὸ δεῖγμα, τὸ ἐπίδειγμα, ἡ ἐπίδειξις, (eines Lehrlings) τὸ ἐκδίδαγμα.
probehaltig δόκιμος (2), für ~ erklären δοκιμάζειν, nicht ~ ἀδόκιμος (2).
Probejahr *n* ὁ τῆς πείρας ἐνιαυτός, ἡ δι' ἔτους od. ἐνιαύσιος πεῖρα.
Probemuster *n* τὸ δεῖγμα.
proben s. probieren.
Probeschrift *f* (als Probe von der Handschrift) τὸ ἐπιδεικτικὸν σύγγραμμα.
Probestück *n* τὸ δεῖγμα.
Probeware *f* τὸ δεῖγμα.
Probezeit *f* ὁ τῆς πείρας χρόνος.
probieren πειράζειν, ἀποπειράζειν, δοκιμάζειν, ἐξετάζειν, s. Probe machen unter Probe, (etw. kosten) γεύεσθαί (M.) τινος.
Probieren *n* s. Probe.
Probierer *m* ὁ δοκιμαστής, gew. durch Verben
Probierkunst *f* ἡ δοκιμαστική.
Probiermittel *n* τὸ δόκιμον.
Probierstein *m* ἡ βάσανος, ἡ Λυδία od. Λυδὴ λίθος, auf den ~ streichen τρίβειν od. προστρίβειν τῇ βασάνῳ, βασανίζειν.
Problem *n* τὸ πρόβλημα, ἡ πρότασις, j-m ein ~ vorlegen πρότασιν προτείνειν τινί.
problematisch προβληματικός, προβληματώδης, ἄδηλος (2).
Produkt *n* τὸ γιγνόμενον ἔκ τινος (auch ἀπό τινος), τὸ γέννημα, ὁ καρπός, die ~e des Landes τὰ ἐν τῇ χώρᾳ od. κατὰ τὴν χώραν φυόμενα, ein ~ der Kunst τὸ τῆς τέχνης ἔργον, τὸ τέχνημα, ein ~ von etw. sein γίγνεσθαι ἔκ od. ἀπό τινος, (in der Mathematik) περιέχεσθαι (P.) ὑπό τινος, zB. das ~ zweier Zahlen ὁ ὑπὸ δύο ἀριθμῶν περιεχόμενος ἀριθμός.
Produktion *f* ἡ γέννησις, ἡ γένεσις.
produktiv γόνιμος (2), γεννητικός.
produzieren φύειν, φέρειν (von der Natur), γεννᾶν (durch Zeugung), ἐργάζεσθαι, ἀπο-, ἐπιδείκνυσθαι (M., durch Kunst), übtr. εἰσάγειν (darstellen), sich ~ φαίνεσθαι (P.), ἰέναι εἰς τὸ φανερόν, παρ-, προέρχεσθαι.
profan (ungeweiht, von Örtern) βέβηλος (2), ἀνίερος (2), κοινός, (von Personen) ἀτέλεστος (2), ἀμύητος (2), (ruchlos) ἀνόσιος (2), ἀσεβής.
profanieren βεβηλοῦν.
Profanierung *f* ἡ βεβήλωσις.
Profeß *m* ἡ ὁμολογία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἐπαγγελία, ~ tun ὁμολογεῖν, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (im Kloster) μοναχὸν od. μοναχὴν γίγνεσθαι, ἑλέσθαι τὸν μοναχικὸν βίον.
Profession *f* ἡ τέχνη, τὸ ἔργον, ἡ ἐργασία, τὸ ἐπιτήδευμα, eine ~ treiben ἀσκεῖν τέχνην, ἐπιτηδεύειν τι, διατρίβειν περὶ τέχνην τινά, ἐν τέχνῃ τινὶ εἶναι, sich zu einer ~ bekennen ἐπαγγέλλεσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.) τέχνην τινά, j-n eine ~ lernen lassen ἐκ-, παραδιδόναι τινὰ ἐπὶ τέχνην od. ἐπὶ τέχνῃ, von einer ~ leben τρέφεσθαι (P.) ἀπὸ τέχνης.
Professionist *m* ὁ δημιουργός, ὁ τεχνίτης, ὁ χειροτέχνης, ὁ τέχνην τινὰ ἐργαζόμενος.
Professor *m* ὁ διδάσκαλος (allg. Lehrer), ὁ ἐπαγγελλόμενος τέχνην τινά (der sich zum Unterricht in etw. erbietet, zB. ὁ ἐπαγγελλόμενος τὴν ῥητορικὴν ~ der Rhetorik), ὁ σοφιστής (seit Hadrian der vom Staate besoldete ~), neugr. ὁ ἐπαγγελματικὸς διδάσκαλος, ~ sein ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τέχνην τινά, σοφιστὴν εἶναι, σοφιστεύειν.
Professur *f* ἡ διδασκαλία (Unterricht), τὸ ἐπάγγελμα

(Lehrfach eines Professors), ἡ σοφιστοῦ τάξις (Stelle eines Professors), eine ~ bekleiden s. Professor sein.
Profil *n* (Figur im ~) τὸ κατὰ κρόταφον σχῆμα, im ~ malen, darstellen καταγραφῇ ἀπεικάζειν oder ἐκτυποῦν, im ~ gemalt κατάγραφος (2), Malerei im ~ ἡ καταγραφή.
Profit *m* τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, s. Gewinn.
profitabel κερδαλέος, ἐπικερδής, κέρδος ἔχων, siehe nützlich.
Profitchen *n* τὸ κερδάριον, τὸ λημμάτιον.
profitieren s. gewinnen.
Profos, Profoß *m* ὁ (ἐν τῷ στρατοπέδῳ) ῥαβδοῦχος od. ῥαβδοφόρος.
Prognose *f* ἡ πρόγνωσις.
Prognostikon *n* τὸ προγνωστικόν, j-m ein ~ stellen s. prophezeien.
Programm *n* τὸ πρόγραμμα, ἡ προγραφή.
Progression *f* ἡ συνεχὴς ἀναλογία, ἡ συνέχεια, (in der Arithmetik) ἡ πρόοδος.
progressiv εἰς τὸ πρόσω (im Raume), ἐπὶ τὸ μεῖζον (dem Grade nach).
Projekt *n* ἡ περιβολή, s. Plan, Anschlag.
projektieren περιβάλλεσθαι (M.), s. auch entwerfen, Entwurf, Plan.
Proklamation *f* ἡ πρόκλησις, ἡ δήλωσις, ἡ ἀνακήρυξις (als Handlung), τὸ κήρυγμα (als Sache), eine ~ an j-n erlassen προκαλεῖσθαί (M.) τινα, προαγορεύειν τινί.
proklamieren ἀνα-, προαγορεύειν, κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, j-n als König ~ ἀναγορεύειν τινὰ βασιλέα.
Proklamierung *f* s. Proklamation.
Prokonsul *m* ὁ ἀνθύπατος, ὁ ἔπαρχος, ~ sein ἀνθυπατεύειν, ἐπάρχειν.
prokonsularisch ἀνθυπατικός, ~e Gewalt ἡ ἐπαρχικὴ ἐξουσία.
Prokonsulat *m* u. *n* ἡ ἀνθυπατεία, ἡ ἐπαρχία.
Prokurator *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ διοικητής, j-s ~ sein ἐπιτροπεύειν τινί.
Proletarier *m/pl.* οἱ παράζυγες, οἱ θῆτες.
Prolog *m* ὁ πρόλογος, τὸ προοίμιον, einen ~ halten προλογίζειν.
Prolongation *f* ἡ ἀνανέωσις, s. Erneuerung, Verlängerung.
prolongieren ἀνανεοῦν, s. erneuern, verlängern.
Promemoria *n* τὸ ὑπόμνημα.
Promenade *f* ὁ περίπατος (Ort und Handlung), ἡ περιπάτησις, besser τὸ περιπατεῖν (als Handlung).
promenieren περιπατεῖν, περίπατον ποιεῖσθαι (M.).
Promotion *f* ἡ προαγωγή, s. Beförderung.
promovieren *trans.* προάγειν εἰς τιμάς, *intr.* αὐξάνεσθαι (P.) τιμῇ.
Pronomen *n* ἡ ἀντωνυμία.
pronominal ἀντωνυμικός.
Prophet *m* ὁ προφήτης, ὁ μάντις (εως), ὁ χρησμολόγος, ὁ χρησμῳδός, falscher ~, Lügen~ ὁ ψευδόμαντις.
Prophetenamt *n* ἡ προφητεία.
Prophetengabe *f* ἡ μαντεία, ἡ μαντική.
Prophetin *f* ἡ προφῆτις (ιδος), ἡ μάντις (εως), ἡ χρησμολόγος γυνή, falsche ~, Lügen~ ἡ ψευδόμαντις.
prophetisch μαντικός, προφητικός, χρησμῳδικός, mit ~em Blick durch προορᾶν.
prophezeien μαντεύεσθαι (M.), χρησμολογεῖν, χρησμῳδεῖν, prophezeiend *a.* χρησμολόγος (2), prophezeit *a.* μαντευτός.
Prophezeiung *f* ἡ μαντεία, ἡ χρησμῳδία (das Prophezeien), ἡ μαντεία, τὸ μαντεῖον, τὸ μάντευμα, ὁ χρησμός, ἡ χρησμολογία (das Prophezeite).
proponieren προτιθέναι, συμβουλεύειν, j-m etw. ὑποτιθέναι τινί τι, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.
Proportion *f* ὁ λόγος, ἡ ἀναλογία, ἡ συμμετρία, τὸ ἔμμετρον, nach ~ ἀνὰ od. κατὰ λόγον, κατὰ τὴν ἀναλογίαν, ἀναλόγως, geometrische, arithmetische ~ ἡ γεωμετρικὴ, ἀριθμητικὴ ἀναλογία, in mittlerer ~ stehen μέσον λόγον ἔχειν.
proportional ἀνάλογος (2), ὁ, ἡ, τὸ ἀνὰ λόγον.
Proportionale *f* ἡ ἀνὰ λόγον γραμμή, die mittlere ~ ἡ μεσόγραφος γραμμή, τὸ μεσόγραφον.
proportioniert ἀνάλογος (2), σύμ-, ἔμμετρος (2), gut, schlecht ~ εὔρυθμος (2), ἄρρυθμος (2).
Proposition *f* ἡ ὑπόθεσις, ἡ συμβουλία.
Proprätor *m* ὁ ἀντιστράτηγος, ὁ ἔπαρχος, ~ sein ἀντιστρατηγεῖν.
Propst *m* ὁ προστάτης.
Propstei *f* ἡ προστατεία (als Amt), ἡ τοῦ προστάτου οἰκία (als Wohnung).
Prosa *f* ὁ (πεζὸς od. ψιλὸς) λόγος, in ~ καταλογάδην, ἐν λόγῳ, in ~ schreiben πεζογραφεῖν, λογογραφεῖν, in Poesie und ~ ἐν λόγῳ καὶ ἐν ποιήσει, ἐν λόγοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, das Schreiben in ~ ἡ πεζογραφία.
Prosaiker, Prosaist *m* ὁ συγγραφεύς, ὁ λογογράφος.
prosaisch πεζός, λογικός, ἄμετρος (2), ~er Schriftsteller s. d. vor. Wort.
Proselyt *m* ὁ προσήλυτος (†).
proskribieren προγράφειν.
Proskription *f* ἡ προγραφή.
Prosodie *f* ἡ προσῳδία, ἡ μετρική, τὰ μέτρα.
prosodisch προσῳδιακός, μετρικός.
Prospekt *m* (Ausblick) ἡ ὄψις, ἡ ἄποψις, den ~ nach etw. haben ἀποβλέπειν πρός τι, (eines Gebäudes) ἡ ὀρθογραφία.
prosperieren ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ἐπιδιδόναι, προκόπτειν (u. M.).
prostituieren ἐκθεατρίζειν.
Prostitution *f* ἡ διαφθορά, (Hurenwesen) ὁ ἑταιρισμός.
Protektion *f* ἡ προστασία, ἡ προστατεία.
Protektor *m* ὁ προστάτης, ~ sein προστατεῖν, προστατεύειν τινός.
Protektorat *m* u. *n* ἡ προστασία, ἡ προστατεία, unter j-s ~ προστατοῦντός τινος.
Protest *m*, **Protestation** *f* ἡ ἀποδοκιμασία, einen Wechsel mit ~ belegen ἀποδοκιμάζειν συγγραφήν.
protestieren ἀντιλέγειν τινὶ od. πρός τι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι od. πρός τι, einen Wechsel ~ s. d. vor. Wort.
Protokoll *n* ἡ ἀναγραφή, τὸ ὑπόμνημα (auch *pl.*), das ~ führen ἀνα-, ὑπο-, ἀντιγράφειν, zu ~ geben ἀπογράφεσθαι (M.).
Protokollführer *m* ὁ ἀναγραφεύς.
protokollieren ἀναγράφειν.
protzig θρασύς, ὑβριστικός, αὐθάδης.
Proviant *m* ὁ σῖτος, τὸ σιτηρέσιον, τὰ σιτία, τὰ ἐπιτήδεια, ἡ σιτάρκεια, αἱ ἀγοραί, (für eine Reise) τὰ ἐφόδια, mit ~ versehen σιτηρεσιάζειν τινά, ἐκπορίζειν τινὶ σιτηρέσιον, παρέχειν τινὶ τὰ ἐπιτήδεια, ~ zuführen σιταγωγεῖν, ἀγορὰν παρασκευάζειν od. παρέχειν, σιτηγεῖν, σιτοδοτεῖν τινα, sich mit ~ versehen ἐπισιτίζεσθαι (M.), Zufuhr von ~ ἡ σιτηγία, ἡ σιταγωγία, ~ sammeln σιτολογεῖν.
Proviantamt *n* ἡ σιταρχία.
Proviantierung *f* τὸ σιτάρχημα, ἡ σιτάρκεια.
Proviantkommissar, -meister *m* ὁ σιτώνης.
Proviantmagazin *n* τὸ σιτοφυλακεῖον, τὸ ταμιεῖον.
Proviantschiff *n* τὸ σιταγωγὸν od. σιτηγὸν πλοῖον.
Proviantransport *m* ἡ σιτοπομπία.
Proviantwagen *m* τὸ σιταγωγὸν od. σιτηγὸν ἅρμα.
Proviantwesen *n* τὰ περὶ τὸν σῖτον.
Proviantzufuhr *f* ἡ σιταγωγία, ἡ σιτηγία.
Provinz *f* ἡ χώρα (Landesteil), ἡ ἐπαρχία (von einem Statthalter verwaltet), (in Ägypten) ὁ νομός, (in Persien) ἡ σατραπεία, Statthalter einer ~ ὁ ἔπαρχος, ὁ νομάρχης, ὁ σατράπης, Statthalter einer ~ sein ἐπάρχειν χώρας τινός, σατραπεύειν χώρας τινός, ein Mensch aus der ~ (Provinziale) ὁ ἐπαρχιώτης.
Provinziale *m* s. d. vor. Wort.
Provinzialismus *m* ἡ γλῶττα, ἡ λέξις.
Provision *f* 1. (Vorrat an Lebensmitteln) τὰ ἐπιτήδεια, τὸ ἐφόδιον (gew. *pl.*), τὸ σιτηρέσιον. — 2. (Lohn, Gewinn) ὁ μισθός, τὸ κέρδος.
Provisor *m* ὁ τοῦ φαρμακοπωλείου ἐπιστάτης, ὁ πρῶτος φαρμακεύς.
provisorisch ὁ, ἡ, τὸ τέως.
Provokation *f* ἡ πρόκλησις.

provozieren προκαλεῖν, (reizen) ἐξ-, παροργίζειν τινά.

Prozent *n*: 1 ~ ἡ ἑκατοστή, 2, 5; 10 ~ ἡ πεντηκοστή, ἡ εἰκοστή, ἡ δεκάτη, 1 ~ als Zins berechnen ἑκατοστὴν εἰς τοὺς τόκους λογίζεσθαι (M.).

Prozeß *m* 1. ἡ δίκη (Rechtshandel), ἡ γραφή (Kriminal~), ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ διαδικασία (Prioritätsstreitigkeit), ἡ ὕβρεως δίκη (Injurien~), einen ~ mit j-m führen δίκην δικάζεσθαί (M.) τινι, δικάζεσθαί, διαδικάζεσθαί τινι od. πρός τινα (über etw. περί τινος), einen ~ gegen j-n erheben δίκην λαγχάνειν τινί, καθιστάναι τινὰ εἰς δίκην (allg.), (in Privatsachen) δίκην διώκειν τινά, (in Kriminalsachen) γράφεσθαί (M.) τινα, γραφὴν γράφεσθαί τινα, es wird ein ~ gegen mich erhoben φεύγω δίκην (in Privatsachen), φεύγω γραφήν (in Kriminalsachen), j-n in einen ~ verwickeln καθιστάναι τινὰ εἰς ἀγῶνα, einen ~ einleiten εἰσάγειν od. παρασκευάζειν δίκην (δίκας), einen ~ aufgeben διαγράφασθαι δίκην, einen ~ erneuern ἀναδικάζεσθαι (M.), παλινδικεῖν, einen ~ entscheiden δίκην (δίκας) δικάζειν, διαδικάζεσθαι (M.) κρίσιν, κρίνειν δίκην, einen ~ gewinnen αἱρεῖν δίκην, νικᾶν, ἐπιτυγχάνειν ἀγῶνος, einen ~ verlieren ἡττᾶσθαι (P.), ὀφλισκάνειν δίκην, viele Prozesse haben πολυδικεῖν, Prozesse anzetteln δικορραφεῖν, δίκας ταράττειν, kurzen ~ mit j-m machen καταγιγνώσκειν τινὸς ἀκρίτου od. ἀκρίτως, mit etw. διὰ ταχέων od. ταχέως ἀποτελεῖν od. κατεργάζεσθαί (M.) τι. — 2. (Hergang, Verlauf) τὸ πρᾶγμα, τὰ γενόμενα, τὰ περί τι.

Prozeßanzettler *m* ὁ δικορράφος, ὁ δικορράπτης.

Prozeßanzetteln *n* ἡ δικορραφία.

Prozeßchen *n* τὸ δικίδιον.

Prozeßfeind *m*, **-feindin** *f* ὁ, ἡ μισόδικος, ὁ, ἡ ἀπράγμων (ονος).

Prozeßführung *f* ἡ δίκη, (vom Anwalt) ἡ συνηγορία, ἡ συνδικία.

Prozeßgang *m* τὰ τῆς δίκης (γραφῆς), τὰ περὶ τὴν δίκην (γραφήν).

prozessieren gegen j-n ἀντιδικεῖν τινι od. πρός τινα, gern ~ φιλοδικεῖν, viel ~ πολυδικεῖν, die ~den Parteien οἱ ἀντίδικοι.

Prozession *f* ἡ πομπή, ἡ πομπεία, ἡ πόμπευσις, ~ (zu einem Tempel) ἡ πρόσοδος, eine ~ halten, im ~ aufziehen πομπὴν πέμπειν, τελεῖν oder ποιεῖσθαι (M.), an einer ~ teilnehmen συμπομπεύειν.

Prozeßkosten *pl.* τὸ δικαστικόν, τὰ πρυτανεῖα.

Prozeßordnung *f* οἱ δικαστικοὶ νόμοι, οἱ περὶ τὴν δίκην νόμοι.

Prozeßsache *f* ἡ δίκη.

Prozeßsucht *f* ἡ φιλοδικία, ἡ φιλοπραγμοσύνη.

prozeßsüchtig φιλόδικος, πολύδικος, δικορράφος (sämtl. 2), φιλοπράγμων, ~ sein φιλοδικεῖν.

prozessualisch δικαστικός.

Prozeßverhandlung *f* ἡ δίκη, ὁ ἀγών (ῶνος).

Prozeßweg *m*: im ~e διὰ δίκης, den ~ betreten διὰ δίκης ἰέναι.

Prudel *m* ὁ ἀτμός.

prudeln ἀτμιᾶν, ἀτμίζειν.

prüfen ἐξετάζειν, δοκιμάζειν, βασανίζειν, ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν (sämtl. mit dem *acc.*), κρίνειν, ἀνακρίνειν τινά u. τι, πειρᾶσθαί (P.) τινος, ἐξέτασιν, ἔλεγχον, πεῖραν od. βάσανον λαμβάνειν τινός, ἐξέτασιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, genau ~ διαγιγνώσκειν τι, ~ lassen ἔλεγχον oder βάσανον διδόναι τινός, sich ~ γιγνώσκειν ἑαυτόν, prüfe dich selbst γνῶθι σαυτόν, schwer, hart geprüft werden πολλὰ καὶ κακὰ πάσχειν, πολλῶν κακῶν ἔμπειρον γίγνεσθαι.

Prüfen *n*, **Prüfung** *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ὁ ἔλεγχος, ἡ δοκιμασία, eine ~ anstellen, vornehmen mit etw. ἐξέτασιν od. ἐξετασμὸν ποιεῖσθαί (M.) τινος, eine ~ bestehen δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι od. εὑρίσκεσθαι (P.), sich einer ~ unterziehen ἔλεγχον διδόναι τινός, εἰς ἔλεγχον ἰέναι, die ~ nicht bestehen (durchfallen) ἀποδοκιμάζεσθαι (P.).

Prüfstein *m* ἡ βάσανος (auch übtr.), τὸ κριτήριον.

Prüfungskommission *f* οἱ ἐπὶ δοκιμασίᾳ σύνεδροι, (in der Schule) οἱ τὴν τῶν παίδων ἐξέτασιν ἐπιτετραμμένοι.

Prüfungszeit *f* ὁ τῆς πείρας χρόνος.

Prügel *m* (zum Schlagen) τὸ ῥόπαλον, ἡ σκυτάλη, die ~ (Schläge) αἱ πληγαί, τὰ ῥαπίσματα, j-m ~ geben ἐμβάλλειν od. προστρίβειν τινὶ πληγάς, ~ bekommen πληγὰς od. ῥαπίσματα λαμβάνειν.

Prügelei *f* αἱ πληγαί, αἱ χεῖρες, ἡ ἀψιμαχία, es kommt zur ~ εἰς χεῖρας ἔρχονται oder συνέρχονται ἀλλήλοις.

prügeln παίειν, μαστιγοῦν, ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, δέρειν, s. Prügel geben unter Prügel; j-n zu Tode ~ ἀποτυμπανίζειν τινά.

Prügeln *n* ἡ μαστίγωσις.

Prünelle *f* τὸ κοκκύμηλον.

Prunk *m* ἡ πομπεία, ὁ κόμπος, ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ πολυτέλεια, ἡ λαμπρότης (ητος), τὸ μεγαλεῖον.

prunken λάμπειν, ἐκπρέπειν, ἐκπρεπῆ od. περιφανῆ εἶναι, τρυφᾶν, mit etw. καλλύνεσθαί, ἀβρύνεσθαί (M.) τινι u. ἔν τινι.

Prunken *n* ὁ κόμπος, durch Verben.

prunkend ἐπιδεικτικός, λαμπρός, μεγαλεῖος, σεμνός.

prunkhaft s. d. vor. Wort.

prunkliebend μεγαλοπρεπής, πολυτελής.

prunklos ἀφελής, ἄκομπος (2), ἀκόμψευτος (2), λιτός, εὐτελής, ἁπλοῦς.

Prunkrede *f* ὁ ἐπιδεικτικὸς λόγος.

Prunkstück *n* τὸ ἐγκαλλώπισμα, τὸ ἀγώνισμα, τὸ πρόσχημα.

Prunktisch *m* ὁ ἄβαξ (κος).

prunkvoll λαμπρός.

Prunkzimmer *n* τὸ μεγαλοπρεπέστατον od. λαμπρότατον od. εἰς τρυφὴν κατεσκευασμένον οἴκημα, τὸ λαμπρῶς κεκοσμημένον οἴκημα.

Prytane *m* ὁ πρύτανις (εως), ὁ πρυτανεύς, ~namt ἡ πρυτανεία, ~ sein πρυτανεύειν.

Prytaneum *n* τὸ πρυτανεῖον.

Prytanie *f* ἡ πρυτανεία.

prytanieenweise κατὰ πρυτανείαν od. πρυτανείας.

Psalm *m* ὁ ψαλμός, τὸ ψάλμα, ἡ ᾠδή, ὁ ὕμνος, ~en singen ψαλμολογεῖν, ψαλμῳδεῖν, ψαλτῳδεῖν, das Singen von ~en ἡ ψαλμῳδία.

Psalmbuch *n* οἱ ψαλμοί.

Psalmendichter *m* ὁ ψαλμολόγος, ὁ ψαλμογράφος.

Psalmist *m* ὁ ψαλμιστής.

Psalter *m* τὸ ψαλτήριον, ὁ ψαλτήρ (ῆρος).

pseudonym ψευδώνυμος (2).

pſt! ψύττα.

Psychologie *f* ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἱστορία (ἡ ψυχολογία ist nicht nachweisbar).

psychologisch ψυχολογικός (neugebildetes Wort).

Psyllienkraut *n* τὸ ψύλλιον, ἡ ψύλλερις (ιδος).

publik (bekannt) φανερός, (verbreitet) τεθρυλημένος.

Publikation *f* ἡ δημοσίευσις, ἡ ἀνακήρυξις.

Publikum *n* ὁ δῆμος, τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν, gew. οἱ ἄνθρωποι, (im Theater) οἱ θεαταί, (Zuhörer eines Redners) οἱ ἀκροαταί, das lesende ~ οἱ ἀναγιγνώσκοντες, das große ~ τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, im ~ sein ἐν τῷ φανερῷ εἶναι, vor dem ~ sprechen λέγειν ἐν τῷ δήμῳ, παρέρχεσθαι εἰς τὸν δῆμον, im ~ erscheinen ἐξιέναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους od. εἰς τὸ δημόσιον, unters ~ kommen (von Gerüchten u. dgl.) διαδίδοσθαι (P.), θρυλεῖσθαι, διαθρυλεῖσθαι (P.), (von Personen) ἐξέρχεσθαι εἰς τοὺς πολλούς, dem ~ schmeicheln πρὸς χάριν λέγειν τῷ δήμῳ, θεραπεύειν τοὺς πολλούς, vor den Augen des ~s etw. tun εἰς τὸ φανερὸν ποιεῖν τι.

publizieren δημοσιεύειν, ἀνακηρύττειν, φανερὸν ποιεῖν (u. M.), θρυλεῖν, διαθρυλεῖν.

Pudding *m* ὁ παχὺς πόλτος.

Pudel *m* ὁ λασιόθριξ (τριχος) κύων.

Puder *m* ἡ παιπάλη, τὸ παιπάλημα.

pudern παιπάλην καταπάττειν τινός.

Puff *m* ὁ κόνδυλος (Faustschlag), ὁ κτύπος (Knall).

puffen j-n (j-m einen Faustschlag versetzen) κόνδυλον ἐντρίβειν τινί, κτυπεῖν (vom dumpfen Schall).

Puls *m* ὁ σφυγμός, den ~ betreffend σφυγμικός, der ~ schlägt πάλλει τὸ αἷμα ἐν ταῖς φλεψίν, der ~ setzt aus bei j-m ἀσφυκτεῖ τις, das Aussetzen des Pulses ἡ ἀσφυξία, leiser, schwacher ~ μανὸς σφυγμός, starker ~ ἰσχυρὸς od. σφοδρὸς σφυγμός.

Pulsader *f* ἡ ἀρτηρία, (die ~ an der Handwurzel, an welcher die Ärzte den Puls fühlen) ἡ ὑποκάρπιος ἀρτηρία, die ~ öffnen ἀρτηριοτομεῖν.

pulsartig παλμώδης.

pulsieren ἅλλεσθαι (M.), πάλλεσθαι (P.), σφύζειν.

Pulsieren *n* ἡ σφύξις.

Pulsschlag *m* ὁ σφυγμός, ἡ σφύξις, ὁ παλμός (τοῦ αἵματος), mit heftigen Pulsschlägen verbunden σφυγματώδης, ohne ~ ἄσφυκτος (2), der regelmäßige ~ ἡ εὐσφυξία, schwacher ~ ἡ μικροσφυξία, mit schwachem ~ μικρόσφυκτος (2), ἄσφυκτος (2).

Pult *n* τὸ βῆμα.

Pulver *n* ἡ κόνις (εως, Staub), τὸ διάπασμα (zum Aufstreuen, bsd. zum Wohlgeruch), ἡ φαρμακῖτις (ιδος) κόνις, τὸ κατάποτον, τὸ φάρμακον (als Arzenei), keinen Schuß ~ wert sein (Sprichw.) οὐδενὸς ἄξιον εἶναι.

pulverisieren κατα-, συντρίβειν.

Pumpe *f* τὸ κηλώνειον, Schiffs~ ὁ ἄντλος, τὸ ἀντλητήριον.

pumpen ἀντλεῖν, ἐξαντλεῖν.

Pumpen *n* ἡ ἄντλησις, τὸ ἄντλημα.

Pumpernickel *m* ὁ κόλλιξ (κος), ὁ κολλίκιος od. χονδρίτης ἄρτος, ὁ αὐτόπυρος ἄρτος.

Punkt *m* 1. τὸ στίγμα (mit einem spitzen Werkzeug gemacht), ἡ στιγμή, ἡ τελεία στιγμή (als Interpunktionszeichen), ~e auf etw. machen στίζειν τι, διαλαμβάνειν τι στίγμασι, einen ~ bei einem Worte setzen ὑποστίζειν πρὸς ῥῆμα, τελείαν στιγμὴν προσβάλλειν τῷ ῥήματι, von der Größe eines ~es στιγμαῖος, στιγμιαῖος. — 2. übtr. (kleiner Teil im Raume und in der Zeit) τὸ ἀκαρές (τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου), auf einen ~ (auf denselben Ort) εἰς ἓν χωρίον, auf den ~ dasein παρεῖναι ἐν καιρῷ, παραγίγνεσθαι ἐν τακτῷ χρόνῳ, (pünktlich) ἀκριβῶς, auf dem ~ sein, etw. zu tun μέλλειν gew. mit *inf. fut.* — 3. (Sache, Umstand) τὸ εἰρημένον, ὁ λόγος (häufig gar nicht zu übersetzen), ~ für ~ καθ' ἓν ἕκαστον, καθ' ἕκαστα, in diesem ~e ἐν τούτῳ, ἐν τούτοις, in allen ~en κατὰ πάντα, der wichtigste ~ τὸ κεφάλαιον, streitiger ~ τὸ διάφορον, der rechte ~ ὁ καιρός, τὸ καίριον, den rechten ~ treffen ἐπιτυγχάνειν τοῦ καιροῦ, in diesem ~e habe ich gefehlt (geirrt) ἥμαρτον τοῦτο ποιῶν, in allen ~en einwilligen ἐνδιδόναι πρὸς ἅπαντα, alle ~e umfassen ἅπαντας τοὺς ἀριθμοὺς περιλαμβάνειν, in diesem ~e τὸ κατὰ τοῦτο, bis zu welchem ~e? μέχρι πόσου; μέχρι τίνος; in der Rede war ein ~ enthalten εἴρητο ἐν τῷ λόγῳ.

Pünktchen *n*: auch nicht ein ~ οὐδ' ἐλάχιστον, οὐδὲ γρῦ.

punktieren στίζειν, ἐπιστίζειν.

Punktieren *n* ἡ στίξις.

punktiert στικτός, ἐπεστιγμένος.

pünktlich ἀκριβής, ἐπιμελής, als *adv.* auch ἐν καιρῷ, εἰς καιρόν, ἐν χρόνῳ ῥητῷ.

Pünktlichkeit *f* ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἐπιμέλεια, mit ~ ἀκριβῶς.

punktweise καθ' (ἓν) ἕκαστον, καθ' ἕκαστα.

Punsch *m* τὸ θερμόν.

Pupill *m* s. Pupille.

Pupille *f* (im Auge) ἡ κόρη, ἡ γλήνη. *m*, *f* (Mündel) ὁ ὀρφανός, ἡ ὀρφανή.

Pupillengelder *n/pl.* τὰ ὀρφανικὰ χρήματα.

Pupillenkollegium *n* οἱ ὀρφανοφύλακες.

Püppchen *n* τὸ κόριον, τὸ κοράσιον.

Puppe *f* 1. (als Kinderspielzeug) ἡ κόρη, τὸ κοράσιον, ~ (der Marionettenspieler) τὸ νευρόσπαστον, übtr. (im Gegensatz gegen die wirkliche Person) τὸ εἴδωλον. — 2. (der Raupen) ἡ χρυσαλλίς (ίδος), (der Seidenraupe) τὸ βομβύκιον, ὁ νεκύδαλος, ὁ νεκύδαλλος, (der Bienen und Wespen) ἡ νύμφη.

Puppenmacher *m* ὁ κοροπλάθος.

Puppenspiel *n* τὰ νευρόσπαστα.

Puppenspieler *m* ὁ νευροσπάστης.

Puppentheater *n* ἡ τοῦ νευροσπάστου σκηνή.

pur καθαρός, εἰλικρινής, ~er Wein ἄκρατος οἶνος.

Purganz *f* τὸ ἐλατήριον od. καθαρτικὸν φάρμακον, eine ~ nehmen συρμαΐζειν.

purgieren ταράττειν, ἐλαύνειν od. λύειν τὴν κοιλίαν od. τὴν γαστέρα.

Purgieren *n* ἡ κάθαρσις.

Purgierkraut *n* ἡ σκαμωνία.

Purgiermittel *n* τὸ ἐλατήριον, τὸ καθαρτικόν.

Purgiersaft *m* τὸ σκαμώνιον, τὸ ἐλατήριον.

purifizieren καθαίρειν.

Purpur *m* ἡ πορφύρα, mit ~ gefärbt πορφυροβαφής, πορφυρόβαπτος (2), ἁλουργής, ἁλουργός (2), mit ~ färben πορφυρεύειν.

purpurähnlich πορφυροειδής.

Purpurdecke *f* ἡ πορφυρίς (ίδος), mit einer ~ bedeckt πορφυρόστρωτος (2).

Purpurdrossel *f* ἡ πορφυρίς (ίδος).

Purpurfarbe *f* ἡ πορφύρα, τὸ ὄστρειον (ὄστρεον).

purpurfarben, -farbig πορφυροῦς, ἁλουργός (2), ἁλουργής, ins P~e fallen ἐπιπορφυρίζειν, ins P~e fallend ἐπιπόρφυρος (2).

Purpurfärber *m* ὁ πορφυρεύς, ὁ πορφυρευτής, ὁ πορφυροβάφος.

Purpurfärberei *f* τὸ πορφυροβαφεῖον, τὸ πορφυρεῖον (als Ort), ἡ πορφυροβαφική (als Sache).

Purpurfischer *m* ὁ πορφυρεύς.

Purpurfischerei *f* ἡ πορφυρευτική.

Purpurflagge *f* ἡ φοινικίς (ίδος).

Purpurhandel *m* ἡ πορφυροπωλική, ἡ ἁλουργοπωλική.

Purpurhändler *m* ὁ πορφυροπώλης, ὁ ἁλουργοπώλης.

Purpurhändlerin *f* ἡ πορφυρόπωλις (ιδος).

Purpurkleid *n*, **-rock** *m* ἡ πορφυρίς (ίδος), ἡ πορφύρα, ἡ ἁλουργίς (ίδος).

Purpurmantel *m* τὸ ἁλουργὲς od. ἁλουργὸν ἱμάτιον.

purpurn πορφυροῦς.

purpurrot φοινικοῦς, ~ sein πορφύρειν.

Purpursaft *m* ἡ πορφύρα, ἡ κάλχη.

Purpursaum *m* ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, mit e-m ~ περιπόρφυρος (2), παρύφαντος (2).

Purpurschnecke *f* ἡ πορφύρα, ἡ κογχύλη, ἡ κάλχη, ~n fangen πορφυρεύειν (u. M.).

Purpurstreif *m* ἡ πλατεῖα πορφύρα, mit ~en besetzt παραλουργής.

Purzelbaum *m* τὸ κυβίστημα, einen ~ machen, schießen, schlagen κυβιστᾶν, über etw. ἐκκυβιστᾶν ὑπέρ τινος, ~ spielen κυβιστίνδα παίζειν.

purzeln πίπτειν, κυλίνδεσθαι (P.).

Pustel *f* ἡ φλύκταινα.

pusten πνεῖν, φυσᾶν.

Putz *m* ὁ κόσμος, τὰ κοσμήματα, τὸ καλλώπισμα, ὁ καλλωπισμός.

putzen 1. (reinigen, blank machen) καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν, καλλύνειν, λαμπρύνειν, das Licht ~ προβύειν od. προμύττειν τὸν λύχνον, die Zähne ~ σμῆν τοὺς ὀδόντας, die Nase ~ ἀπομύττειν τὰς ῥῖνας, sich die Nase ~ ἀπομύττεσθαι (M.), Bäume, Sträucher ~ κολάζειν od. κλαδεύειν τὰ δένδρα. — 2. (schmücken) κοσμεῖν, κατα-, ἐκκοσμεῖν, καλλωπίζειν, sich ~ καλλωπίζεσθαι (M.).

Putzen *n* ἡ κάθαρσις, ἡ κόσμησις, ὁ καλλωπισμός, gew. durch Verben.

Putzmädchen *n* ἡ κομμώτρια, ἡ καλλωπίστρια.

Putzsucht *f* ἡ φιλοκοσμία, ἡ ἁβρότης (ητος).

putzsüchtig (ὁ) καλλωπιστής, *f* (ἡ) καλλωπίστρια, φιλόκοσμος (2).

Putztisch *m* ὁ ἄβαξ (κος).

Putztischchen *n* τὸ ἀβάκιον.

Puzzolanerde *f* ἡ ἄμμος.

Pygmäe *m* ὁ πυγμαῖος.

Pyramide *f* ἡ πυραμίς (ίδος).

pyramidenähnlich, -artig, -förmig πυραμοειδής.

Quacksalber *m* ὁ φαρμακεύς, ὁ ἀγύρτης, ὁ γόης (ητος).
Quacksalberei *f* ἡ φαρμακεία, ἡ φαρμάκευσις (nur im *pl.*). ἡ ἀγυρτεία, ἡ γοητεία.
Quacksalberin *f* ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ φαρμάκεια, ἡ ἀγύρτρια.
quacksalberisch φαρμακευτικός, ἀγυρτικός, γοητικός, γοητευτικός.
quacksalbern φαρμακεύειν, φαρμάττειν.
Quader, Quaderstein *m* ὁ τετράπεδος λίθος.
Quadrant *m* τὸ τεταρτημόριον, ὁ τετρᾶς (ᾶντος).
Quadrat *n* τὸ (ὀρθογώνιον) τετράγωνον, τὸ τετράγωνον χωρίον (als Figur), ἡ δύναμις (als Zahl), aufs ~ bringen τετραγωνίζειν.
Quadratfuß *m* ὁ τετραγωνιαῖος πούς (ποδός).
quadratisch τετράγωνος (2), τετραγωνικός.
Quadratur *f* ὁ τετραγωνισμός.
Quadratwurzel *f* ἡ τετράγωνος ῥίζα, ἡ πλευρά.
Quadratzahl *f* ὁ τετράγωνος ἀριθμός, τὸ τετράγωνον, ἡ δύναμις.
quadrieren τετραγωνίζειν.
Quai *m* ἡ τοῦ λιμένος κρηπίς (ῖδος).
quaken κεκραγέναι, κοάξ κοάξ φθέγγεσθαι (M.).
Quaken *n* ἡ κραυγή, ἡ ὀλολυγών (όνος), von Fröschen auch: τὸ τῶν βατράχων κοάξ.
quäken κνυζᾶσθαι (M.).
Quäken *n* ὁ κνυζηθμός, τὸ κνύζημα.
Qual *f* ἡ βάσανος, ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ ταλαιπωρία, ἡ ἀνία, ὁ μόχθος, ὁ πόνος, ~(en) leiden ταλαιπωρεῖν (auch M.), ἀλγεῖν, ἄλγος ἔχειν, μοχθεῖν, πονεῖσθαι (P.), j-m ~(en) verursachen κακοῖς περιβάλλειν τινά, ταλαιπωρεῖν, τρυχοῦν τινα.
quälen βασανίζειν, στρεβλοῦν (foltern, auch übtr.), (martern, schinden) δέρειν, βασανίζειν, (ängstigen) ἀνιᾶν, ἄγχειν, (abmartern) τρύχειν, καταπονεῖν, (von quälenden Gedanken und Empfindungen) δάκνειν, (beschwerlich fallen, kränken) ἀποκναίειν, sich ~ πόνον ἔχειν, μοχθεῖν (um etw. περί τι od. ἐπί τινι).
Quälen *n*, **Quälerei** *f* ἡ τρύχωσις, ὁ βασανισμός, ἡ στρέβλωσις, ἡ ἀνία, gew. durch Verben.
Quäler *m* ὁ βασανιστής.
Quälgeist *m* ὁ ἀλάστωρ (ορος).
Qualifikation *f* ἡ πρός τι ἐπιτηδειότης (ητος).
qualifizieren sich zu etw. ἐπιτήδειον oder χρήσιμον εἶναι πρός τι, οἰκείως ἔχειν πρός τι, οἷόν τ' εἶναι ποιεῖν τι.
Qualität *f* ἡ ποιότης (ητος), ἡ φύσις, von guter, schlechter ~ ἀγαθός, κακός τὴν φύσιν, von welcher ~? ποῖος; (indir. ὁποῖος), von solcher ~ τοιοῦτος, τοιόσδε, von gleicher ~ wie τοιοῦτος ὁποῖος καί.
qualitativ τῇ ποιότητι, τῷ ποιῷ, κατὰ τὸ ποιόν.
Qualle *f* ἡ ἀκαλήφη.
Qualm *m* ὁ τῦφος, ὁ ἀτμός, ἡ λιγνύς (ύος).
qualmen *intr.* τύφεσθαι (P., mit od. ohne καπνῷ), e-n Ort voll~ τύφειν χωρίον καπνῷ.
qualmig τυφώδης, λιγνυώδης, ἀτμώδης.
Qualster *m* τὸ φλέγμα.
qualvoll ἀλγεινός, ἀνιαρός, ἄθλιος, μοχθηρός, ταλαίπωρος (2), λυπηρός.
Quantität *f* ἡ ποσότης (ητος), τὸ ποσόν (als Eigenschaft), τὸ πλῆθος (Menge), ὁ ἀριθμός (Zahl), (in der Prosodie) ὁ χρόνος, in großen ~en πολύς, ἄφθονος (2), in so großer ~ τοσοῦτος, τοσόσδε, von welcher ~? πόσος; indir. ὁπόσος, in solcher ~ τοσοῦτος, τοσόσδε (auch: in so geringer ~), von gleicher ~ wie τοσοῦτος, ὁπόσος καί.
quantitativ τῇ ποσότητι, τῷ ποσῷ, κατὰ τὸ ποσόν.
Quantum *n* τὸ πλῆθος, ὁ ἀριθμός, ἡ μερίς (ίδος).
Quappe *f* ὁ γυρῖνος.

Quarantäne *f* ἡ τετταρακοντάς (άδος), ~ halten διὰ τετταράκοντα ἡμερῶν μένειν ἔξω τῆς πόλεως.
Quark *m* τὸ ὀξύγαλα (ακτος), ὁ χλωρὸς τυρός, ἡ τροφαλίς (ίδος), ἡ πιτύα, ἡ πηκτή (auch Quarkkäse), (wertlose Sache) τὸ χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, τὸ μηδέν.
Quart *n* τὸ τεταρτημόριον, τὸ τέταρτον, (als Maß) ἡ τετάρτη.
Quartal *n* ἡ τρίμηνος, τὸ τρίμηνον, τρεῖς μῆνες, ὁ τριμηνιαῖος χρόνος, τὸ τριμηνιαῖον.
Qartalbesoldung *f* ὁ τριμηνιαῖος, τρίμηνος od. τριῶν μηνῶν μισθός.
Quartalrechnung *f* οἱ τριμηνιαῖοι λογισμοί.
Quartanfieber *n* ὁ τεταρταῖος πυρετός, das ~ haben τεταρταΐζειν.
Quartblatt *n*, **-bogen** *m* ἡ τετράς (άδος).
Quarte *f* (in der Musik) ἡ διὰ τεττάρων (χορδῶν συμφωνία).
Quartett *n* ἡ τετράφθογγος συμφωνία.
Quartier *n* (eine Stadt) ὁ δῆμος, ἡ κώμη, (Wohnung) ἡ οἴκησις, τὸ οἴκημα, ἡ στέγη, ἡ σκηνή, τὸ σκήνωμα, (für Reisende und Soldaten) ὁ σταθμός, ~ bei j-m nehmen καταλύειν παρά τινα u. παρά τινι, σταθμεύειν παρά τινι, κατασκηνοῦν παρά τινι, im ~ liegen σκηνοῦν, κατασκηνοῦν, σκηνᾶν, κατασκηνᾶν (auch M.), ἐσκηνῆσθαι, ἐπισταθμεύειν, sich in die ~e verteilen διασκηνᾶν.
Quartiermacher *m* ὁ πρόδρομος.
Quartiermeister *m* ὁ ἐπίσταθμος, ὁ σταθμοδότης.
Quaste *f* ὁ θύσανος, ὁ κροσσός, mit ~n versehen θυσανωτός, κροσσωτός.
quastenartig θυσανώδης.
Quästor *m* ὁ ταμίας, ~ sein ταμιεύειν.
Quästur *f* ἡ ταμιεία.
Quaterne *f* τὸ τετραδεῖον, τὸ τετράδιον.
Quatsch *m* (Unsinn) ὁ λῆρος (u. *pl.*), ἡ φλυαρία (u. *pl.*).
quatschen (Unsinn reden) ληρεῖν, φλυαρεῖν.
quatschig πλαδαρός, πλαδώδης, übtr. φληναφώδης, φλύαρος.
Quecke *f* ἡ ἄγρωστις (εως u. ιδος).
Quecksilber *n* ὁ χυτὸς ἄργυρος (gediegenes), ὁ ὑδράργυρος (künstliches).
Quell *m*, **Quelle** *f* 1. ἡ πηγή, αἱ πηγαί (~ eines Flusses), ἡ κρήνη (Brunnen~), ὁ κρουνός (Born), τὸ νᾶμα (fließendes ~wasser), ἡ ἀνάβλυσις (Sprudel), τὸ ὑγιεινὸν ὕδωρ, τὰ ὕδατα (Heil~). — 2. übtr. (Ursprung) ἡ πηγή, ἡ ἀρχή, ἡ αἰτία. — 3. s. Hilfsquelle.
quellartig ναματώδης.
Quellchen *n* τὸ κρηνίδιον, τὸ ναμάτιον, ἡ κρηνίς (ίδος).
quellen I *intr.* βλύζειν, ἀναβλύζειν, ἀπορ-, ἐκ-, προρρεῖν, ἀναπέμπεσθαι (P.), ~ lassen ἀναπέμπειν, (auf-, anschwellen) χαυνοῦσθαι (P.). — II *trans.* βρέχειν, καταβρέχειν, μαλάττειν ὕδατι.
quellenreich ναματώδης.
quellig πηγαῖος, πιδακώδης.
Quellnymphe *f* ἡ κρηναία νύμφη.
Quellwasser *n* τὸ κρηναῖον, πηγαῖον od. κρουναῖον ὕδωρ.
Quendel *m* ὁ (ἡ) ἕρπυλλος, aus ~ gemacht ἑρπύλλινος.
Quengelei *f* ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ μικρολογία.
quengelig δύσκολος (2), δυσχερής, μικρολόγος.
quengeln δυσκολαίνειν, δυσκόλως ἔχειν.
Quentchen *n* ἡ δραχμή, ein ~ schwer δραχμιαῖος.
quer πλάγιος, ἐγ-, ἐπικάρσιος, λοξός, λέχριος, ~ durch διὰ μέσου.
Querarme *m/pl.* αἱ κεραῖαι.
Querbalken *m* ἡ ἐγκαρσία δοκός, ἡ μεσόδμη, ἡ διαδοκίς (ίδος), ὁ στρωτήρ (ῆρος), ὁ ζυγός.
Querbank *f* (im Schiffe) τὸ ζυγόν, τὸ σέλμα.
Querdamm *m* τὸ διὰ μέσου χῶμα.
Quere *f* ἡ λοξότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, in

die ~ ziehen, stellen πλαγιοῦν, πλαγιάζειν, j-m in die ~ kommen παρὰ σκέλος ἀπαντᾶν τινι, ἀντικρούειν τινί, (von Sachen) διὰ μέσου γίγνεσθαι.
querfeldein πλαγίως, ἄνευ κόσμου. οὐδενὶ κόσμῳ.
Querflöte *f* ὁ πλάγιος αὐλός, ὁ πλαγίαυλος, ἡ φῶτιγξ (γγος), τὸ φωτίγγιον.
Querfurche *f* ἡ πλαγία αὖλαξ (κος).
Quergang *m* ἡ πλαγία ὁδός.
Quergasse *f* ἡ πλαγία λαύρα.
Quergiebel *m* τὸ πλάγιον ἀέτωμα.
Quergraben *m* ἡ διὰ μέσου od. εἰς τὸ πλάγιον τεταμένη τάφρος.
Querhand *f* ἡ πλαγία χείρ, ἡ παλαιστή.
Querholz *n* τὸ ζυγόν, τὸ διάξυλον, eingefügtes ~ τὸ διάπηγμα.
Querkopf *m* (von einem Menschen) ἄνθρωπος διεστραμμένος τὴν διάνοιαν, ὁ δύσκολος ἄνθρωπος.
Querlinie *f* ἡ πλαγία γραμμή.
Quermauer *f* τὸ διὰ μέσου τεῖχος.
Quernaht *f* ἡ πλαγία ῥαφή.
Querpfeife *f* ἡ φῶτιγξ (γγος).
Querpfeifer *m* ὁ φωτιγγιστής.
Quersack *m* ἡ πήρα.
Querschnitt *m* ἡ πλαγία τομή.
Querseite *f* ἡ πλαγία πλευρά.
Querstab *m*, **-stange** *f* τὸ ζυγόν.
Querstraße *f* ἡ πλαγία λαύρα od. ὁδός.
Querstrich *m* eig. ἡ πλαγία γραμμή, übtr. j-m e-n ~ machen ἐμποδὼν εἶναι od. γίγνεσθαί τινι, διαλύειν τὴν πρᾶξίν τινος, ταράττειν τὰ πράγματά τινος. λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν.
querüber ἐκ πλαγίου.
Querwand *f* ὁ πλάγιος od. διὰ μέσου τοῖχος.
Querweg *m* ἡ πλαγία ὁδός.
Querzug *m* ἡ πλάνη, viele Querzüge machen πολλοὺς ἑλιγμοὺς ἄνω καὶ κάτω πλανᾶσθαι (P.).
quetschen θλᾶν, θλίβειν, τρίβειν, συντρίβειν, sich ~ übtr. (sich davonmachen) ὑπεξάγειν.
Quetschung *f* ἡ θλάσις, ἡ θλῖψις (als Handlung), τὸ θλάσμα, τὸ ἔκθλιμμα, τὸ σύντριμμα (als Sache).
quieken τρίζειν, (von Ferkeln) κοΐζειν.
Quieken *n* ὁ τρισμός.
Quinte *f* ἡ διὰ πέντε (χορδῶν συμφωνία).
Quintessenz *f* τὸ κράτιστον, ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος.
Quintett *n* ἡ πεντάφθογγος συμφωνία.
Quirl *m* ἡ σπαθίς (ίδος), ἡ σπάθη, τὸ σπάθιον.
quirlen σπαθίζειν, ἐλαύνειν, δινεῖν od. περιστρέφειν τῇ σπάθῃ.
quitt: ~ sein mit j-m διαλελύσθαι πρός τινα, einer Sache ~ sein ἀπηλλάχθαι τινός.
Quitte *f* τὸ κυδώνιον μῆλον (Quittenapfel), τὸ στρούθιον (Birnquitte).
quittenartig μηλοειδής.
Quittenbaum *m* ἡ κυδωνέα, ἡ κυδωνία μηλέα.
quittengelb μήλινος, μηλοειδής, μηλινοειδής, ~ aussehen μηλίζειν.
Quittenhonig *m* τὸ μηλόμελι (ιτος), τὸ κυδωνόμελι.
Quittenöl *n* τὸ μήλινον ἔλαιον.
Quittenwein *m* ὁ μηλίτης οἶνος.
quittieren j-m über etw. ἀποχὴν διδόναι τινί τινος, etw. ~ (übtr.) ἀφιέναι τι, ἀφίστασθαί τινος, προΐεσθαί τι, ἐᾶν χαίρειν τι, ἐᾶν τι, ein Amt ~ ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν. ἐξίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) od. ἀπολύεσθαι (P.) τῆς ἀρχῆς.
Quittung *f* ἡ ἀποχή.
Quodlibet *n* ποικίλον τι, τὰ ῥωπικά.
Quote *f* τὸ μέρος, ἡ μερίς (ίδος).
Quotient *m* τὸ πηλίκον.

R

R *n* Ρ, ρ, τὸ ῥῶ (indekl.).
Rabatt *m*: ~ geben ὑφιέναι τι τῆς τιμῆς.
Rabatte *f* τὰ ἄνδηρα, ὁ περίκηπος.
Rabbi, Rabbiner *m* ὁ δευτερωτής, ὁ Ἰουδαῖος διδάσκαλος.
Rabe *m* ὁ κόραξ (κος), der ~ schreit κράζει od. κρώζει ὁ κόραξ.
Rabenaas *n* (als Schimpfwort) ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα, ὁ ἐξώλης, τὸ μίασμα.
rabenartig κορακώδης, κορακοειδής.
Rabenei *n* τὸ κόρακος od. κοράκινον ᾠόν.
Rabenfeder *f* τὸ τοῦ κόρακος od. κοράκινον πτερόν.
Rabengekrächze, -geschrei *n* ὁ κρωγμός.
Rabenmutter *f* ἡ περὶ τὰ τέκνα ἀσεβὴς od. ἀστεργὴς μήτηρ, ἡ ἀμήτωρ (ορος) μήτηρ.
rabenschwarz κοράκινος, κόρακος μελάντερος, κοραξός.
Rabenvater *m* ὁ περὶ τὰ τέκνα ἀσεβὴς od. ἀστεργὴς πατήρ.
Rabulist *m* ὁ δικορράφος, ὁ δικορράπτης, ὁ μηχανορράφος, ὁ συκοφάντης, ein ~ sein δικορραφεῖν, συκοφαντεῖν.
Rabulisterei *f* ἡ δικορραφία, ἡ συκοφαντία.
Rache *f* ἡ τιμωρία, τὸ τιμώρημα (Wiedervergeltung), ἡ ἐκδικία, ἡ ἐκδίκησις (Verfolgung seines Rechts), ~ an j-m τιμωρία τινός od. κατά τινος, ~ nehmen τιμωρίαν ποιεῖσθαι (M.), τιμωρεῖσθαι (M.), für j-n ὑπέρ τινος. s. sich rächen; nach ~ dürsten ἐπιθυμεῖν od. χρῄζειν δίκας λαβεῖν.
Rachegeist *m* ὁ ἀλάστωρ (ορος) δαίμων (ονος), ὁ παλαμναῖος.
Rachegöttin *f* ἡ Ἐρινύς (ύος), ἡ Ποινή, ἡ Νέμεσις. ἡ Δίκη.
Rachen *m* τὸ χάσμα, τὸ στόμα, von leblosen Dingen auch: ἡ χαράδρα.
rächen δίκην λαμβάνειν ὑπέρ τινος, ἐπέρχεσθαί (-ιέναι) τι, ἐπεξέρχεσθαί (-ιέναι) τι, ἐκδικεῖν τι. j-n ~ an j-m τιμωρίαν λαμβάνειν ὑπέρ τινος παρά τινος, τιμωρεῖν τινι πρός τινα, sich an j-m ~ wegen etw. τιμωρεῖσθαί (M.) τινά τινος, δίκην od. τιμωρίαν λαμβάνειν τινὸς παρά τινος, ἀμύνεσθαί (M.) τινά τινος.
rächend τιμωρός, ἐκδικητικός.
Rächer *m* ὁ τιμωρός, besser *part.*
Rächerin *f* ἡ τιμωρός, besser *part.*
rächerisch τιμωρός (2), τιμωρητικός.
Rachgier, -sucht *f* ἡ μνησικακία.
rachgierig, -süchtig μνησίκακος (2), τιμωρητικός (2), ῥᾴδιος πρὸς τὴν τιμωρίαν, nicht ~ ἀμνησίκακος (2), ~ sein μνησικακεῖν.
Rad *n* ὁ τροχός, ὁ κύκλος, ὁ γῦρος (letztere beiden = Kreis), ein ~ schlagen κυβιστᾶν, (vom Pfau) κύκλῳ ἀνιστάναι τὰ τῆς οὐρᾶς πτερά, Räder machen τροχοποιεῖν, auf dem ~e martern, foltern στρεβλοῦν, auf das ~ (als Folterinstrument) legen ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχόν, τροχῷ ἐν-, προσδεῖν, das fünfte ~ am Wagen sein (Sprichw.) περιττόν, περίεργον εἶναι.
Radachse *f* ὁ ἄξων (ονος).
radartig τροχοειδής.
Rädchen *n* ὁ τροχίσκος, τὸ τρόχιον.
Rade *f* (eine Pflanze) ἡ (ἀγρία) λυχνίς (ίδος).
radebrechen διαφθείρειν τὴν γλῶτταν, βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν, καμψικίζειν.
Rädelsführer *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἀρχηγός, ὁ ἀρχηγέτης, (bei einer Empörung) ὁ στασίαρχος.
rädern τροχίζειν, τροχηλατεῖν.
Räderwerk *n* οἱ τροχοί, τὸ τρόχισμα.
Radfelge *f* ἡ ἁψίς (ῖδος), τὸ σῶτρον.
radförmig τροχοειδής.
radieren ξεῖν, ξύειν, (Geschriebenes) ἐξαλείφειν.
Radiermesser *n* ὁ ξυστήρ (ῆρος), τὸ ξύστρον.

Radieschen *n* τὸ ῥαφανίδιον.
radikal ἀκριβής. [οἱ νεωτερίζοντες.]
Radikalen *m/pl.* οἱ νεωτεροποιοί, οἱ νεωτερισταί,
Radnagel *m* ὁ τοῦ τροχοῦ ἧλος.
Radpflock *m* τὸ παραξόνιον.
Radschiene *f* ὁ κανθός, ἡ κνημίς (ῖδος).
Radschlagen *n* ἡ κυβίστησις, τὸ κυβίστημα, (vom Pfau) ἡ τῶν οὐραίων ἀνάκλασις.
Radspeiche *f* ἡ κνήμη, ἡ κνημία.
Radsperre *f* ἡ τροχοπέδη.
Radspur *f* ἡ ἁμαξοτροχιά, ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ τροχιά. [σφετερίζεσθαι (M.).]
raffen ἁρπάζειν, αἱρεῖν, an sich ∼ ὑφαιρεῖσθαι (M.),
Raffholz *n* τὰ φρύγανα.
Raffinement *n* τὸ σόφισμα, ἡ μηχανή.
raffinieren καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν.
raffiniert καθαρός u. d. *part.* d. vorh. Verben, übtr. μηχανικός, σοφιστικός, σοφός.
ragen: s. hervorragen.
Ragout *n* τὰ περικόμματα.
Ragwurz *f* ὁ κυνὸς ὄρχις (εως).
Rahe *f* ἡ κεραία. [λακτος, ἡ γραῦς (αός).]
Rahm *m* τὸ παχὺ od. τὸ ἄνθος od. τὸ πῖον τοῦ γά-
Rahmen *m* τὸ κράσπεδον, ἡ περιβολή, in einen ∼ fassen κρασπεδοῦν, περιλαμβάνειν κρασπέδῳ.
Rain *m* τὰ μεθόρια.
Raison s. Räson.
Ramme *f* ὁ μοχλός, ἡ ἐμβολή.
rammeln (von Hasen) μείγνυσθαι, συμμείγνυσθαι.
Rammelzeit *f* ὁ τῆς μείξεως χρόνος.
Rampe *f* τὸ ἀνάκλιμα.
Rand *m* τὸ κράσπεδον (Saum, Einfassung, bsd. von Gewändern, auch von Bergen), τὸ χεῖλος, τὸ περιστόμιον (einer Öffnung oder Vertiefung), ἡ κρηπίς (ῖδος), ἡ ὀφρύς (ύος), ὁ ἄμβων (ωνος, erhöhter ∼), ἡ ὄχθη (eines Ufers), ἡ ἄμβη (an Schüsseln, am Schilde), τὸ στόμα (eines Tisches), τὸ μέτωπον (eines beschriebenen Blattes), τὰ ἔσχατα, ἡ ἐσχατιά (äußerster ∼), ἡ στεφάνη (am obern Teile eines Körpers, eines Felsens, einer Mauer u. dgl.), mit einem ∼e einfassen κρασπεδοῦν, κρασπέδῳ περιλαμβάνειν, am ∼e bemerken παρασημειοῦσθαι (M.), etw. an den ∼ schreiben παρα-, παρεπιγράφειν, zu ∼e kommen mit etw. διαπράττειν, περαίνειν, ἀνύτειν τι, am ∼e des Grabes πρὸς τῷ στόματι od. τέρματι τοῦ βίου, das versteht sich am ∼e πρόδηλον δὴ τοῦτο, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὔ, δῆλον τοῦτο καὶ παιδί.
Randbemerkung *f* ἡ παραγραφή, ∼en machen παραγράφειν παραγραφάς.
rändern κρασπεδοῦν. [σχόλιον.]
Randglosse *f* ἡ παραγραφή, τὸ παραγεγραμμένον
Randzeichen *n* ἡ παραγραφή.
Ranft *m* ὁ τόμος, ἡ τομή.
Rang *m* ἡ χώρα, ἡ τάξις (soziale Stellung), ἡ τιμή (Ehrenstelle, Ehrenamt), ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις (Wert, Würde), ἡ προεδρία (Vorrang), der erste, zweite, dritte usw. ∼ τὰ πρωτεῖα, τὰ δευτερεῖα, τὰ τριτεῖα usw., den ersten Rang einnehmen, bekleiden u. dgl. πρωτεύειν τιμῇ od. ἀξιώματι, πρῶτον εἶναι τὴν τιμήν, nach dem ersten ∼ streben ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τῶν πρωτείων, gleicher ∼ ἡ ἰσοτιμία, τὸ ἰσότιμον, von gleichem ∼e ὅμοιος τὴν τιμήν (mit j-m τινί), einen hohen ∼ haben ἐν πολλῇ τιμῇ εἶναι, πολυωρεῖσθαι (P.), dem ∼e nach über j-m stehen προέχειν τινός, dem ∼e nach unter j-m stehen ἥττω εἶναί τινος, j-m den ∼ ablaufen περιγίγνεσθαί od. κρείττω γίγνεσθαί τινος, προτερεῖν τινός, νικᾶν τινα, j-m den ∼ streitig machen ἀμφισβητεῖν τινι, der erste ∼ (im Theater u. dgl.) ἡ προεδρία, τὸ πρῶτον ξύλον, im ersten ∼e sitzen ἐπὶ τοῦ πρώτου ξύλου καθῆσθαι.
Range *m, f* (von einem ungezogenen Kinde) παῖς οὐδενὸς ἄξιος, (als Schimpfwort) ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα.
rangieren *trans.* διατάττειν, διατιθέναι, διοικεῖν, διακοσμεῖν, *intr.* mit j-m ∼ ἴσην τιμὴν ἔχειν od. ἰσότιμον εἶναί τινι, nach j-m ∼ δεύτερον εἶναί τινος, δευτερεύειν τινός.
Rangordnung *f* ἡ τάξις.
Rangstreit *m* ἡ περὶ τῆς πρωτείας φιλονικία, ἡ φιλοτιμία, einen ∼ mit j-m haben φιλοτιμεῖσθαι (P.) πρός τινα.
Rangstufe *f* ἡ τάξις.
Rank *m* (sg. im Deutschen ungebräuchlich) ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, ὁ δόλος, Ränke schmieden τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M.), μηχανὰς μηχανᾶσθαι, τέχνας πλέκειν, μηχανορραφεῖν, δολορραφεῖν, στροφὰς στρέφεσθαι (M.), dagegen Ränke schmieden ἀντιτεχνᾶσθαι, ἀντιμηχανᾶσθαι (M.).
Ranke *f* τὸ κλῆμα, (am Weinstock u. Efeu) ἡ ἕλιξ (κος), ∼n treiben κληματοῦσθαι, ἐκκληματοῦσθαι (P.).
Ränkemacher, -schmied *m* ὁ μηχανορράφος, ὁ βωμολόχος, ὁ πανοῦργος. [treiben s. Ranke.]
ranken sich um etw. ἑλίττεσθαι (P.) περί τι, Ranken
rankenähnlich, -artig κληματοειδής, κληματώδης.
Rankengewächs *n* ἡ κληματίς (ίδος).
ränkevoll μηχανορράφος (2), πανοῦργος (2), κακοπράγμων, (listig) δόλιος, δολερός, ∼ sein μηχανορραφεῖν, κακοπραγμονεῖν, ∼es Wesen ἡ κακοπραγμοσύνη, ἡ πανουργία.
Rankmade *f* ὁ κλῆρος, ἡ τερηδών (όνος).
Rankühne *f* τὸ μῖσος, ὁ φθόνος, ἡ ὀργή.
Ranunkel *f* τὸ βατράχιον.
Ränzel *n* τὸ πηρίδιον.
Ranzen *m* ἡ πήρα, ἡ διφθέρα.
ranzen (weidmännischer Ausdruck von der Begattung alles zur Niederjagd gehörenden Haarraubwildes) καπρᾶν, καπριᾶν, καπρίζειν, καπρώζειν, dazu das *adj.*
[1]**ranzig** (ὁ, ἡ) δρομάς (άδος), (ὁ, ἡ) σύβαξ (κος).
[2]**ranzig** (von Speisen) σαπρός, ∼ werden σαπρίζεσθαι (P.), ∼ sein σεσαπρίσθαι.
Ranzion *f* τὰ λύτρα.
ranzionieren λυτροῦν, ἀπο-, ἐκλυτροῦν.
Ranzionierung *f* ἡ λύτρωσις, ἡ ἀπο-, ἐκλύτρωσις.
rapid ὀξύς.
Rapidität *f* ἡ ὀξύτης (ητος). [μαχία.]
Rapier *n* ἡ ῥάβδος, das Fechten mit dem ∼ ἡ ῥαβδο-
Rappe *m* ὁ μέλας ἵππος.
Rappel *m* ἡ μανία, er hat den ∼ μαίνεται, μέμηνεν.
rappelig μανικός, μανιώδης. [χολία.]
rappelköpfisch ἀκράχολος (2), ∼es Wesen ἡ ἀκρα-
rappeln μαίνεσθαι (P.), οὐχ ὑγιαίνειν, παρανοεῖν, παραφρονεῖν, παραληρεῖν, es rappelt bei dir οὐχ ὑγιαίνεις.
Rapport *m* ἡ ἀπαγγελία, ∼ bringen ἀπαγγέλλειν.
rapportieren ἀπ-, παραγγέλλειν.
rapsen ἀφαρπάζειν. [τευμα.]
Rapunze(l) *m, f* τὸ σίσαρον (die eßbare), (Feld∼) τὸ φύ-
rar (nicht häufig) σπάνιος, ∼ sein σπανίζειν, (nicht gewöhnlich) οὐχ ὁ τυχών, διαφέρων, θαυμαστός, ἐκπρεπής, (kostbar) πολλοῦ ἄξιος.
Rarität *f* (Seltenheit) ἡ σπάνις (εως), ἡ σπανιότης (ητος), eine ∼ θαυμάσιόν τι χρῆμα, τὸ θαῦμα, τὸ θέαμα, τὸ ἄγαλμα, (kostbarer Gegenstand) τὸ πολυτελές, τίμιον od. κάλλιστον χρῆμα, τὸ κειμήλιον.
rasch ταχύς, ἐλαφρός, κοῦφος, εὐκίνητος (2), ὀξύς, ∼ zu etw. πρόχειρος (2) εἴς τι. [της (ητος).]
Raschheit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), ἡ ἐλαφρότης, ἡ ὀξύ-
Rasen *m* ἡ πόα, ἡ χλόη, ein Stück ∼ ἡ χορτόβωλος, τὸ χορτόβωλον, ἡ χορτόπλινθος, τὸ χορτόπλινθον.
rasen μαίνεσθαι (P.), δαιμονᾶν, κακοδαιμονᾶν, λυττᾶν, παραφρονεῖν, παρανοεῖν, (laut lärmen) βακχεύειν.
Rasen *n* ἡ μανία, ἡ λύττα.
rasend außer dem *part.* der Verben μανικός, ἐμμανής, περιμανής, ἄφρων, ∼ machen ἐκμαίνειν τινά, ποιεῖν τινα μαίνεσθαι, μανίαν ἐμβάλλειν, ∼ werden μαίνεσθαι (P.), ∼es Verlangen nach etw. haben ἐπιμαίνεσθαί τινι (auch: ∼ in j-n verliebt sein), ∼e Begierde

nach etw. oft durch Zssg., zB. ~e Begierde nach Ruhm ἡ δοξομανία, ~e Leidenschaft für Weiber ἡ γυναικομανία u. dgl., ~e Schmerzen αἱ δεινόταται ὀδύναι, (übermäßig) ὑπερβάλλων, δεινός, (unvernünftig) μανικός.

Rasenplatz *m* ἡ πόα, ὁ λειμών (ῶνος), οἱ χόρτοι.

Rasenscholle *f* ἡ χορτόβωλος, ἡ χορτόπλινθος.

Raserei *f* ἡ μανία, ἡ λύττα, j-n in ~ versetzen, zur ~ bringen μανίαν ἐμβάλλειν τινί, ποιεῖν τινα μαίνεσθαι (P.).

rasieren κείρειν, ξυρᾶν, sich ~ lassen ξυρᾶσθαι (M.) od. κείρεσθαι τὴν γενειάδα od. τὸ γένειον.

Rasiermesser *n* τὸ ξυρόν, τὸ ξύριον.

rasig ποώδης, χλοώδης, χορτώδης, auch χλωρός.

Räson *f*: ~ annehmen πείθεσθαι (P.), keine ~ annehmen οὐ πείθεσθαι, ἀκολασταίνειν, j-n zur ~ bringen σωφρονίζειν τινά.

Räsoneur *m* ὁ ἀδολέσχης.

räsonieren (im guten Sinne) διαλέγεσθαι (P.), λόγους ποιεῖσθαι (M.), διεξέρχεσθαι (-ιέναι), (Schlüsse machen) λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι (M.), (im schlimmen Sinne) ἀδολεσχεῖν, σοφίζεσθαι (M.).

Räsonnement *n* (im guten Sinne) ὁ λογισμός, (im schlimmen Sinne) οἱ λόγοι.

Raspel *f* ἡ ῥίνη (Feile), ἡ ξύστρα, τὸ ξύστρον.

raspeln ῥινᾶν (feilen), ξεῖν, ξύειν.

Raspeln *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ὁ ξυσμός.

Raspelspäne *f* τὸ ῥίνημα (u. *pl.*), τὸ ξύσμα, τὸ ἀπόξυσμα.

Rasse *f* τὸ γένος, von edler ~ εὐγενής, γενναῖος.

rasseln ψοφεῖν, κροτεῖν, παταγεῖν, ἀράττειν, κοναβεῖν.

Rasseln *n* ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ὁ κτύπος, ὁ κόμπος, τὸ ἄραγμα.

Rassepferd *n* ὁ γενναῖος ἵππος.

Rast *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάπαυσις (das Ausruhen, Erholung), ἡ σχολή, ἡ ἀργία, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ἀπραξία (Untätigkeit, Muße), ~ machen od. halten siehe rasten; j-m ~ gönnen von etw. ἀναπαύειν τινά τινος, keine ~ haben ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχειν, ohne ~ und Ruhe οὐδέν τι ἐπισχών od. ἀναπαυόμενος.

rasten ἀναπαύεσθαι (M.), σχολάζειν, σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν τινός (von etw. ~ lassen), ἀναπαύειν.

Rasten *n* s. Rast.

rastlos ἄσχολος (2), ἄπαυστος (2), *adv.* ἀπαυστί, ἀσχόλως.

Rastlosigkeit *f* ἡ ἀσχολία, ἡ σπουδή.

Rasttag *m* ἡ ἡσυχία, ~ halten ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἀναπαύεσθαι (M.).

Rat *m* 1. (Beratschlagung) ἡ συμβουλή, ἡ συμβουλία, ἡ βουλή, ἡ ἀνακοίνωσις, ~ halten βουλὴν ποιεῖσθαι (M.), mit sich zu ~e gehen βουλεύεσθαι (M.), λογίζεσθαι (M.), ἐνθυμεῖσθαι (P.), s. erwägen, überlegen; mit j-m zu ~e gehen über etw., j-n zu ~e ziehen zu etw. συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, ἐπι-, ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινι περί τινος, vorher mit sich zu ~e gehen προβουλεύεσθαι (M.), etw. zu ~e halten φείδεσθαί (M.) τινος, καλῶς χρῆσθαί τινι. — 2. (Meinung, Urteil über die Verhältnisse anderer, ein ~, den man gibt) ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, τὸ συμβούλευμα, ἡ συμβουλία, ἡ γνώμη, ὁ λόγος, ἡ παραίνεσις, ein guter ~ ἡ εὐβουλία, ἡ ἀγαθὴ βουλή, ὁ σοφὸς λόγος, auf j-s ~ συμβουλεύσαντός τινος, j-m einen ~ geben συμβουλεύειν τινί oder *inf.*, ὑποτίθεσθαί τινί τι oder *inf.*, παραινεῖν τινι mit *inf.*, j-n um ~ fragen συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, dies ist mein ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, j-s ~ befolgen πείθεσθαί (P.) od. ὑπακούειν τινὶ συμβουλεύσαντι, j-m mit ~ und Tat beistehen ὠφελεῖν τινα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, συμβουλεύειν καὶ συμπράττειν τινί. — 3. (Art und Weise od. Mittel etw. zu erreichen) ὁ πόρος (auch *pl.*), ἡ μηχανή, ~ schaffen πόρους πορίζειν, εὑρίσκειν oder ἐξευρίσκειν μηχανήν, es kann ~ werden δυνατόν ἐστιν, ἔστι τις μηχανή mit *inf.* od. ὅπως mit *fut.*, γένοιτ' ἄν, sich keinen ~ wissen ἀπορεῖν (u. M.), ἀμηχανεῖν. — 4. (Ratsversammlung) ἡ βουλή, τὸ συμβούλιον, τὸ βουλευτήριον, τὸ βουλευτικόν, τὸ συνέδριον, ἡ σύνοδος, der Hohe ~ (zu Athen) ἡ ἄνω βουλή, ἡ τῶν πεντακοσίων βουλή, ~ der Alten ἡ γερουσία, den ~ berufen, versammeln συγκαλεῖν oder συνάγειν τὴν βουλήν, im ~e sitzen, Mitglied eines ~es sein βουλεύειν, der Erste im ~e ὁ βούλαρχος, der Erste im ~e sein βουλαρχεῖν, die entscheidende Stimme im ~e haben προβουλεύειν, im ~e reden βουληγορεῖν, etw. vor den ~ bringen ἀναφέρειν τι εἰς oder πρὸς τὴν βουλήν. — 5. (Mitglied einer beratenden Behörde) ὁ βουλευτής, ὁ μετέχων τῆς βουλῆς, ὁ σύνεδρος.

Rate *f* τὸ τεταγμένον μέρος, in ~n bezahlen, abzahlen ταξάμενον ἀποδιδόναι, Zahlung in ~n ἡ τάξις.

raten 1. (mutmaßen, erraten) δοξάζειν, ὑπολαμβάνειν, εἰκάζειν, τοπάζειν, (aus sicheren Merkmalen) τεκμαίρεσθαι (M.). — 2. (einen Rat geben) s. unter Rat; j-m etw. nicht ~ οὐκ ἐπαινεῖν τι, συμβουλεύειν τινὶ μὴ ποιεῖν τι, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, sich nicht ~ lassen οὐ πείθεσθαι (P.), sich nicht zu ~ wissen ἀπορεῖν (u. M.), διαπορεῖν, ἀμηχανεῖν, ἄπορον od. ἀμήχανον od. ἐν ἀπορίᾳ od. ἐν ἀπόροις εἶναι od. ἔχεσθαι (P.), ἐσχάτως διακεῖσθαι, damit ist mir nicht geraten τούτων μοι οὐδὲν ὄφελος, etw. für geraten halten νομίζειν τι καλὸν od. ἐπιτήδειον od. ὠφέλιμον od. χρήσιμον εἶναι, es für das Geratenste halten κράτιστον ἡγεῖσθαι (M.) mit *inf.*

Raten *n* (Erraten) ἡ εἰκασία, (das Ratgeben) ἡ συμβούλευσις, gew. durch Verben.

Ratgeber *m* ὁ σύμβουλος od. συμβουλευτής, ὁ βουλευτήριος, ὁ παραινετήρ (ῆρος) od. *part.*

Ratgeberin *f* ἡ σύμβουλος od. *part.*

Rathaus *n* τὸ βουλευτήριον, τὸ ἀρχεῖον, τὸ πρυτανεῖον, τὸ συνέδριον, τὸ βουλεῖον.

Ratifikation *f* ἡ κύρωσις.

ratifizieren κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν.

Ration *f* ἡ μερίς (ίδος), ἡ μοῖρα, ~ austeilen σιτομετρεῖν, ~ erhalten σιτομετρεῖσθαι (P.).

rational ῥητός.

Rationalist *m* ὁ νομίζων τὸν λόγον μέτρον εἶναι τῆς πίστεως.

rationell λογικός, νοητός, τεχνικός.

rätlich (nützlich) καλός, ἐπιτήδειος, καίριος, χρήσιμος (2), das scheint mir nicht ~ οὐκ ἐπαινῶ ταῦτα. (sparsam) φειδωλός.

ratlos ἄβουλος (2), (βουλῆς) ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ~ sein ἀπορεῖν (u. M.), ἀμηχανεῖν.

Ratlosigkeit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία.

ratsam (was anzuraten ist) χρήσιμος, πρόσ-, σύμφορος (2), σωτήριος (2), καλός, δεξιός, ἐπιτήδειος, es ist ~ συμφέρει, καλόν ἐστιν, καλῶς ἔχει, προσήκει, πρέπει, δεῖ, ich halte es für ~ οἶμαι δεῖν mit *inf.*, etw. für das R~ste halten s. geraten unter raten; es ist das R~ste für dich κάλλιστ' ἂν πράξειας mit *part.*, es war nicht ~, daß du οὐκ ἔδει σε mit *inf.*, was nicht ~ war οὐδὲν δέον. (sparsam) φειδωλός.

ratsbedürftig βουλῆς ἐνδεής, ~ sein συμβούλου δεῖσθαι (P.).

Ratsbeisitzer *m* ὁ σύνεδρος.

Ratsbeschluß *m* τὸ βούλευμα, ἡ τῆς βουλῆς γνώμη, τὸ τῆς βουλῆς ψήφισμα, vorläufiger ~ τὸ προβούλευμα.

Ratschlag *m* ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, ἡ παραίνεσις, ὁ λόγος, s. Rat.

Ratschlagung *f* ἡ βούλευσις.

Ratschluß *m* τὸ βούλευμα, ἡ βουλή, ἡ γνώμη, (von einer Anzahl Stimmender) τὸ ψήφισμα, einen ~ fassen γνώμην ποιεῖσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.), βουλὴν ποιεῖσθαι (M.), ψηφίζεσθαι (M.), τίθεσθαι ψήφισμα.

Ratsdiener *m* ὁ τῆς βουλῆς ὑπηρέτης.

[1]**Rätsel** *n* τὸ αἴνιγμα, ein ~ aufgeben προβάλλειν od. παρέχειν αἴνιγμα, ein ~ lösen λύειν od. εὑρίσκειν αἴνιγμα, ein ~ raten συμβάλλειν (u. M.) αἴνιγμα, in ~n sprechen αἰνίγματα λέγειν, δι' αἰνιγμάτων λέγειν

αἰνίττεσθαι u. αἰνιγματίζεσθαι (M.), in ~n ausgedrückt αἰνικτός.

²Rätsel *n* (Mensch mit zusammengewachsenen Brauen) ὁ σύνοφρυς.

rätselhaft αἰνιγματώδης, (dunkel) ἀφανής, ~ sprechen αἰνίττεσθαι und αἰνιγματίζεσθαι (M.), das klingt ~ αἰνίγματι ἔοικεν.

ratsfähig ἄξιος βουλευτὴς γίγνεσθαι.

Ratsgebäude *n* s. Rathaus.

Ratsglied *n* s. Ratsherr.

Ratsgutachten *n* τὸ προβούλευμα, ein ~ abfassen προβουλεύειν.

Ratsherr *m* ὁ βουλευτής, ὁ συμβουλευτής, ὁ σύνεδρος.

Ratsherrenamt *n* ἡ βουλεία.

Ratsherreneid *m* ὁ βουλευτικὸς ὅρκος.

Ratsherrenstand *m* ἡ τῶν βουλευτῶν τάξις.

Ratsherrenstelle, -würde *f* ἡ βουλεία.

Ratskollegium *n* ἡ βουλή, τὸ συνέδριον, οἱ βουλευταί, οἱ σύνεδροι.

Ratsmann *m* ὁ βουλευτής.

Ratsmitglied *n* ὁ συμβουλευτής.

Ratsschreiber *m* ὁ τῆς βουλῆς γραμματεύς.

Ratssitzung *f* τὸ συνέδριον, ἡ συνεδρία, eine ~ halten συνεδρεύειν.

Ratsversammlung *f* τὸ συνέδριον, τὸ βουλευτήριον.

Ratsvorstand *m* ὁ βούλαρχος.

Ratswahl *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι τῆς βουλῆς, ~en vornehmen αἱρεῖσθαι (M.) βουλευτάς.

Ratswechsel *m* αἱ τῶν βουλευτῶν διαδοχαί.

Ratte, Ratze *f* ὁ μέγας μῦς (υός), ὁ ἐλειός.

Rattenfänger *m* ὁ τῶν ἐλειῶν ἀγρευτής.

Rattengift *n* τὸ ἀρσενικὸν φάρμακον.

Ratz *m* (eine Iltisart) ἡ βδέουσα μῦς (υός).

Raub *m* **1.** (das Rauben) ἡ ἁρπαγή, ὁ ἁρπαγμός (ἁρπασμός), ἡ λῃστεία. auf ~ ausgehen ἐξιέναι ἐφ' ἁρπαγήν, τρέπεσθαι (M.) ἐφ' ἁρπαγήν, ἐξιέναι λῃστεύοντα, vom ~e leben ἀπὸ τῆς λῃστείας τὸν βίον ποιεῖσθαι (M.). — **2.** (das Geraubte) ἡ ἁρπαγή, τὸ ἅρπαγμα (ἅρπασμα), ein ~ j-s werden ἁρπάζεσθαι, ἐξαρπάζεσθαι ὑπό τινος, ein ~ der Flammen werden καταφλέγεσθαι (P.), ein ~ des Todes sein ἀποθνῄσκειν, ein ~ der Krankheit werden ἀπόλλυσθαι od. διαφθείρεσθαι (P.) ὑπὸ νόσου.

Raubbegierde *f* τὸ ἁρπακτικόν, ἡ ἁρπαγῆς ἐπιθυμία.

raubbegierig, -gierig, -lustig ἁρπακτικός, ἁρπαγῆς ἐπιθυμῶν.

Raubbiene *f* ὁ κηφήν (ῆνος), τὸ κηφήνιον.

rauben ἁρπάζειν. ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι (M.), λῃστεύειν, λεηλατεῖν, λῄζεσθαι, (mit Gewalt wegnehmen) βίᾳ ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι u. τινός τι, (berauben) ἀποστερεῖν τινά τινος, ~ und plündern ἄγειν καὶ φέρειν, j-m den Verstand ~ ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν.

Rauben *n* s. Raub.

Räuber *m* ὁ λῃστής, ὁ ἅρπαξ (γος), auch durch d. *part.* von ἁρπάζειν u. ἀφαιρεῖσθαι (M.), ein ~ sein λῃστεύειν, übtr. (an Bäumen) ἡ παραφυάς (άδος), ὁ μόσχος.

Räuberart *f* τὸ λῃστικόν. nach ~ λῃστικῶς.

Räuberbande *f* τὸ λῃστικόν, τὸ λῃστήριον, οἱ λῃσταί.

Räuberei *f* ἡ λῃστεία, ἡ ἁρπαγή. ~ treiben λῃστεύειν, λῄζεσθαι (M.), ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι (M.).

Räuberhand *f*: er kam durch ~ um ὑπὸ λῃστῶν ἀπέθανεν.

Räuberhauptmann *m* ὁ λῃστάρχης, ὁ λῄσταρχος. ὁ ἀρχιλῃστής. ὁ ἀρχίκλωψ (ωπος).

Räuberherberge *f* τὸ τῶν λῃστῶν ὑποδοχεῖον oder καταγωγεῖον.

Räuberhöhle *f* τὸ τῶν λῃστῶν od. λῃστρικὸν ἄντρον, ἡ τῶν λῃστῶν καταφυγή, auch bloß τὸ λῃστήριον.

Räuberin *f* ἡ ἅρπαξ (γος), ἡ λῃστρίς (ίδος) γυνή, ἡ ἁρπάκτειρα.

räuberisch ἅρπαξ (γος), λῃστικός. λῃστρικός. ἁρπαστικός, ἁρπακτικός. ἁρπακτήριος.

Räuberleben *n* ὁ λῃστικὸς (λῃστρικὸς) βίος.

Raubgesindel *n* τὸ λῃστικόν.

Raubnest *n* τὸ λῃστήριον.

Raubschiff *n* τὸ λῃστικὸν od. λῃστρικὸν od. πειρατικὸν πλοῖον, ἡ λῃστρίς (ίδος), ἡ ἡμιολία (ναῦς), τὸ ἡμιόλιον (πλοῖον).

Raubschloß *n* τὸ λῃστῶν φρούριον.

Raubstaat *m* ἡ λῃστείαν ποιουμένη πόλις, ἡ λῃστῶν πόλις.

Raubtier *n* τὸ ἄγριον od. ἁρπακτικὸν θηρίον, auch bloß θηρίον.

Raubvogel *m* ὁ οἰωνός.

Raubzeug *n* τὰ ἁρπακτικὰ θηρία.

Raubzug *m* ἡ ἐπὶ λῃστείᾳ ἐπιδρομή.

rauch λάσιος, δασύς, ~ machen δασύνειν. ~ werden das P.

Rauch *m* ὁ καπνός, (Dampf) ὁ ἀτμός, dicker ~ ὁ τῦφος, (Qualm) ἡ λιγνύς (ύος), ~ machen καπνίζειν, καπνὸν ἀνιέναι (ἵημι), ἀναδιδόναι od. ἀναπέμπειν, in ~ aufgehen εἰς καπνὸν διαλύεσθαι (P.), καπνοῦσθαι (P.), καταφλέγεσθαι (P.).

rauchähnlich, -artig καπνοειδής, καπνώδης.

Rauchaltar *m* ἡ θυμέλη.

rauchen καπνοῦσθαι (P.), καπνιᾶν, ἀτμίζειν, ἀτμιᾶν, θυμιᾶν, besser καπνὸν ἀνιέναι usw., s. Rauch; es raucht καπνὸς φαίνεται.

Rauchen *n* ἡ θυμίασις, ὁ ἀτμός, gew. durch Verben.

rauchend θυμιατός.

Räucherfaß *n* τὸ θυμιατήριον, ὁ θυμιατήρ (ῆρος).

räucherig καπνώδης.

räuchern (Rauch machen) θυμιᾶν, θύειν, mit Wohlgerüchen ~ εὐωδίαν θυμιᾶν, mit Weihrauch ~ λιβανωτοῦ θυμιᾶν, λιβανωτίζειν, (im Rauch dörren) καπνίζειν, geräuchert καπνιστός.

Räuchern *n* ἡ θυμίασις, ἡ κάπνισις.

Räucherpfanne *f* ἡ ἐσχαρίς (ίδος).

Räucherwerk *n* τὰ θυμιάματα, τὸ κάπνισμα, wohlriechendes ~ τὰ εὐώδη θυμιάματα.

Rauchfang *m* ἡ καπνοδόκη, ἡ ὀπή, ἡ κάπνη.

Rauchfangkehrer *m* ὁ καθαίρων τὴν καπνοδόκην.

rauchfarben, -farbig καπνοειδής, καπνώδης.

Rauchfaß *n* τὸ θυμιατήριον.

Rauchfeuer *n* τὸ καπνῶδες πῦρ.

Rauchfleisch *n* τὰ καπνιστὰ κρέα.

rauchfüßig δασύπους (οδος).

Rauchfutter *n* ὁ χόρτος.

Rauchhändler *m* ὁ διφθεροπώλης.

Rauchheit *f* ἡ δασύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

rauchig καπνώδης, καπνίας.

Rauchleder *n* ἡ δασεῖα διφθέρα (u. *pl.*).

Rauchloch *n* ἡ ὀπή. ἡ σαλάμβη.

rauchlos ἄκαπνος (2).

Rauchsäule *f* ἡ καπνοῦ ὥσπερ στήλη, καπνὸς τὸ στήλης εἶδος ἔχων.

Rauchschwalbe *f* ἡ χελιδών (όνος).

Rauchwerk *n* τὸ θυμίαμα, τὸ θῦμα, τὸ κάπνισμα.

Rauchwolke *f* ἡ καπνοῦ νεφέλη, τὸ καπνοῦ νέφος.

Räude *f* ἡ ψώρα, ἡ ψωρίασις, die ~ haben ψωρᾶν, ψωριᾶν, Mittel gegen die ~ τὸ ψωρικὸν φάρμακον

räudig ψωραλέος, ψωρώδης.

Raufbold *m* ὁ ἀψίμαχος.

raufen τίλλειν. παρατίλλειν, sich mit j-m ~ διαγωνίζεσθαί (M.) τινι, διαπαλαίειν τινί und πρός τινα, ἀψιμαχεῖν τινι.

Raufen *n* ὁ τιλμός, ἡ τίλσις, gew. durch Verben.

Rauferei *f* ἡ χειρῶν ἀψιμαχία, eine ~ anfangen χειρῶν ἀδίκων ἄρχειν.

rauh allg. τραχύς, (vom Boden u. von Menschen) σκληρός, (von Menschen) ὠμός, χαλεπός, (von der Stimme) καρχαλέος, καρχνώδης, ~e Stimme ἡ τραχεῖα φωνή, ἡ τραχυφωνία, mit ~er Stimme τραχύφωνος (2), ~es Wesen ἡ σκληρότης, ἡ ὠμότης, ἡ χαλεπότης (ητος), ~ sein τραχέως ἔχειν, j-n ~ behandeln χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι.

Rauheit, Rauhigkeit *f* ἡ τραχύτης. ἡ σκληρότης. ἡ ὠμότης. ἡ χαλεπότης (ητος). auch d. *neutr.* der *adj.*, (der Stimme, des Halses) ὁ κέρχνος, ὁ βράγχος.

Rauhfutter *n* ὁ χόρτος.
Raum *m* ὁ τόπος, ἡ χώρα, ὁ χῶρος. der ~ zwischen etw. ὁ μεταξὺ τόπος, τὸ διάστημα, leerer ~ τὸ κενόν, großer, weiter ~ ἡ εὐρυχωρία, einen ~ einnehmen χώραν πληροῦν, χωρεῖν, einen großen ~ einnehmen ἐκτείνεσθαι (P.) ἐπὶ πολύ, übtr. (Neigungen, Gefühlen, Leidenschaften u. dgl.) ~ geben ἐνδιδόναι τινί, παραδιδόναι ἑαυτόν τινι, χαρίζεσθαί (M.) τινι, j-s Bitten ~ geben δέχεσθαι (M.) τὰς δεήσεις τινός, einem Gedanken ~ geben παριέναι (ἵημι) τι εἰς τὴν ψυχήν, dem Zorn ~ geben χαρίζεσθαι (M.) τῇ ὀργῇ.
Räumchen *n* τὸ μικρὸν χωρίον.
räumen 1. (weg-, fortschaffen) ἀποκινεῖν τί τινος, ἀπό od. ἔκ τινος, ἀποσκευάζειν τι ἔκ od. ἀπό τινος, aus dem Wege ~ ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα und τι, ἀναιρεῖν τινα, einen Platz von etw. ~ (reinigen) καθαίρειν u. καθαρὸν ποιεῖν τί τινος. — **2.** (leer machen) κενοῦν, ἐκκενοῦν, einen Ort ~ ἀπολείπειν χωρίον, (vom Feldherrn) ἀπάγειν τὴν στρατιάν, einem andern einen Platz ~ παραχωρεῖν χωρίον τινί, εἴκειν τινί, j-m das Feld ~ ὑπείκειν τινί, ἥττω εἶναί τινος, ὑποχωρεῖν τινι, das Land ~ (von Verbannten) φεύγειν, ἐκπίπτειν.
Räumen *n*, **Räumung** *f* (Wegschaffung) ἡ ἀποκίνησις, ἡ ἀποσκευή, (Leerung) ἡ κένωσις, ἡ ἐκκένωσις, (Reinigung) ἡ κάθαρσις, ἡ ἐκκάθαρσις, ὁ καθαρμός. (Abzug von einem Orte) ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀνάζευξις, ~ eines Landes ἡ ἐκ τῆς χώρας ἀναχώρησις.
Räumer *m* (Werkzeug zum Reinigen) τὸ κάλλυντρον.
räumlich (im Raume befindlich) ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τόπον od. κατὰ χώραν.
Räumlichkeit *f* ὁ τόπος, τὸ χωρίον (auch *pl.*).
raunen ψιθυρίζειν, j-m etw. ins Ohr ~ ψιθυρίζειν τινί τι εἰς τὸ οὖς.
Raunen *n* ὁ ψιθυρισμός.
Raupe *f* ἡ κάμπη.
raupen ἀπολέγειν κάμπας.
Raupennest *n* ἡ τῶν καμπῶν νεοττιά.
Rausch *m* ἡ κραιπάλη, ἡ μέθυσις, einen ~ haben κραιπαλᾶν, μεθύειν, sich einen ~ antrinken χρῆσθαι μέθῃ, den ~ ausschlafen ἀποκραιπαλᾶν, ἐκνήφειν, schwerer ~ ἡ βαθεῖα μέθη, im ~ διὰ od. μετὰ μέθης, ἐν μέθαις, auch d. *part.* von κραιπαλᾶν und μεθύειν.
rauschähnlich, -artig κραιπαλώδης. [νειν.)
Räuschchen *n* ἡ κραιπάλη, sich ein ~ trinken ὑποπί-
rauschen ψοφεῖν, θορυβεῖν, θροεῖν (allg. Geräusch machen, lärmen), (vom Wasser) παταγεῖν, ῥοθιάζειν, κυμαίνειν, (von den Wellen) ῥοιζεῖν.
Rauschen *n* ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ πάταγος, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, ὁ ῥόθος (letztere beide bsd. von Wellen). [βος, θόρυβος καὶ κρότος.)
rauschend ψοφητικός, θορυβώδης, ~er Beifall ὁ θόρυ-
räuspern sich χρέμπτεσθαι, ἀποχρέμπτεσθαι (M.).
Räuspern *n* ἡ χρέμψις.
Raute *f* (eine Pflanze) τὸ πήγανον, wilde ~ τὸ ὀρεινὸν πήγανον, Garten~ τὸ κηπευτὸν πήγανον, der ~ gleichen πηγανίζειν, mit ~ bereitet πηγανίτης, aus ~ gemacht πηγάνινος, (als geometrische Figur) ὁ ῥόμβος.
rautenähnlich, -artig, -förmig πηγανώδης (der Pflanze ähnlich), ῥομβοειδής, ῥομβώδης, ῥομβωτός (der geometrischen Figur ähnlich).
Rautenöl *n* τὸ πηγάνινον ἔλαιον.
Rautenpflaster *n* ἡ πηγανηρά.
Rautensame *m* τὸ πηγάνου σπέρμα.
Rautenwein ὁ πηγανίτης οἶνος.
reagieren ἀντιτυπεῖν, ~d ἀντίτυπος (2).
Reaktion *f* ἡ ἀντιτυπία, τὸ ἀντίτυπον, τὸ ἐναντίωμα, (in der Politik) τὸ ἀντιπολιτεύεσθαι, ἡ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀντίπραξις, (Rückschrittspartei) etwa: ἡ ὀπισθοβάμων μερίς.

reaktionär σπουδάζων ἀντιπολιτεύεσθαι, ~ gesinnt sein, ~e Gesinnung haben ἀριστοκρατεῖσθαι (P.) βούλεσθαι. [lich wirkl.)
real ὤν, οὖσα, ὄν (vorhanden), ἀληθινός, ἀληθής (wirk-
Realien *pl.* τὰ πράγματα, τὰ χρήματα.
Realinjurie *f* ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, j-m eine ~ zufügen αἰκίζειν τινά, Klage wegen ~ ἡ αἰκίας od. ὕβρεως δίκη. [ἔργῳ καθιστάναι.)
realisieren περαίνειν, διαπράττεσθαι (M.), ἐξανύτειν,
Realität *f* τὸ ὄν, ἡ οὐσία, τὸ ἀληθές.
Rebe *f* τὸ (ἀμπέλου) κλῆμα, ἡ οἰνάς (άδος), von der ~ κλημάτινος, zur ~ gehörig κληματικός, mit ~n bepflanzt ἀμπελόφυτος (2), ~n beschneiden ἀμπελουργεῖν.
Rebell *m* durch d. *part.* ἀποστάς, ἀφεστώς, ἐπαναστάς.
rebellieren ἐπανίστασθαι, ταραχὴν ποιεῖσθαι (M.), ἀφίστασθαι, στασιάζειν, θορυβεῖν. [Empörung.)
Rebellion *f* ἡ στάσις, ἡ ἐπανάστασις, s. Aufruhr,
rebellisch στασιαστικός.
rebenähnlich, -artig ἀμπελώδης, *adv.* κληματηδόν.
Rebenasche *f* ἡ κληματίνη σποδιά.
Rebenblatt *n* τὸ ἀμπέλινον φύλλον.
Rebenblut *n* τὸ βοτρύων αἷμα, ὁ οἶνος (Wein).
Rebenholz *n* τὸ ἀμπέλινον ξύλον.
Rebenlaub *n* τὰ ἀμπέλινα φύλλα, τὸ οἴναρον.
Rebenmesser *n* τὸ κλαστήριον.
Rebenpfahl *m* ὁ ἀμπέλου χάραξ (κος).
Rebenpflanzer *m* ὁ ἀμπέλους φυτεύων.
rebenreich ἀμπελώδης.
Rebensaft *m* ὁ οἶνος.
Rebenschoß *n* τὸ κλῆμα, ὁ κλάδος.
Rebenstock *m* ἡ ἄμπελος (Weinstock).
Rebenzucht *f* ἡ ἀμπελουργία.
Rebhuhn *n* ὁ, ἡ πέρδιξ (κος), ἡ κακκάβη, wie ein ~ schreien κακκαβίζειν.
Rebhuhnjäger *m* ὁ περδικοθήρας.
Rechen *m* ἡ ἄμη, ἡ σκαλίς (ίδος), ὁ κτείς (ενός), ἡ ἄγρειφνα.
rechen τῇ ἄμῃ λεαίνειν od. ὁμαλίζειν (den Boden), τῇ ἄμῃ συνάγειν (Stroh u. dgl. zusammen~).
Rechenbrett *n* τὸ ἀριθμητικὸν πινάκιον, ὁ ἀριθμητικὸς πίναξ (κος), auch bloß ὁ πίναξ, τὸ ψηφολογεῖον, ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.
Rechenbuch *n* τὸ ἀριθμητικὸν βιβλίον, ἡ ἀριθμητικὴ συγγραφή.
Rechenkunst *f* ἡ ἀριθμητική, ἡ λογιστική.
Rechenlehrer, -meister *m* ὁ λογιστής, ὁ λογιστικός.
Rechenpfennig, -stein *m* ἡ ψῆφος, ἡ ψηφίς (ῖδος).
Rechenschaft *f* ὁ λόγος, ὁ ὑπόλογος, ὁ ὑπολογισμός, (von der Führung eines Amtes) αἱ εὔθυναι, ~ ablegen von etw. ἀπολογίζεσθαι (M.), λόγον, εὐθύνας od. ἔλεγχον διδόναι τινός, ~ fordern über etw. εὐθύνας ἀπαιτεῖν τινος, λόγον λαμβάνειν τινός, j-n zur ~ ziehen wegen etw. εὐθύνειν τινά τινος, (vor Gericht) ὑπεύθυνον γράφεσθαί (M.) τινα, δίκην λαμβάνειν παρά τινος ὑπέρ τινος, εὐθύνας κατασκευάζειν ἐπί τινα, j-m ~ schuldig sein ὑπεύθυνον εἶναί τινι, zur ~ über etw. verpflichtet sein ὑπεύθυνον εἶναί τινος, die ~ betreffend εὐθυντικός. [s. d. vor. Wort.)
Rechenschaftsablegung *f* ὁ ἀπολογισμός, αἱ εὔθυναι,
Rechenschaftsbehörde *f* οἱ εὔθυνοι.
Rechenschaftsbericht *m* ὁ ἀπολογισμός, αἱ εὔθυναι, ἡ περὶ τοῦ ὑπολόγου ἀναγραφή, einen ~ ablegen ἀπολογίζεσθαι (M.).
rechenschaftspflichtig ὑπεύθυνος (2). [brett.)
Rechenstein *m*, **Rechentafel** *f* τὸ ἀβάκιον, s. Rechen-
Rechentisch *m* ὁ ἄβαξ (κος).
rechnen 1. λογίζεσθαι (M.), (zählen) ἀριθμεῖν, auf dem Rechenbrett, mit Rechensteinen ~ λογίζεσθαι ψήφοις, ψήφους τιθέναι, an den Fingern ~ πεμπάζειν (beim M.), falsch ~ παραλογίζεσθαι (M.), nach etw. ~ λογίζεσθαι εἴς τι, τὸν λογισμὸν ποιεῖσθαι (M.) κατά

τι, ~ lernen μανθάνειν τὴν ἀριθμητικήν, zusammen~ ἀναλέγειν, dazu ~ προσλογίζεσθαι (M.). — 2. übtr. zu einer Klasse, unter eine Klasse ~ λέγειν, καταλέγειν ἔν τισι, ἐναριθμεῖν, ἐγκαταλέγειν ἔν τισι, τιθέναι (u. M.) τινῶν, τάττειν ἔν τισιν u. εἴς τινας, zB. zu den Besten gerechnet werden λέγεσθαι usw. ἐν τοῖς ἀρίστοις, j-n unter seine Freunde ~ τάττειν, τίθεσθαί usw. τινα ἐν τοῖς φίλοις, etw. für eine Wohltat ~ τίθεσθαί τι ἐν εὐεργεσίας μέρει, νομίζειν τι εὐεργεσίαν, etw. für nichts ~ ἄγειν oder τίθεσθαί τι παρ' οὐδέν od. ἐν οὐδενὶ λόγῳ, περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαί (M.) τι, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, νομίζειν τι οὐδενὸς ἄξιον, sich etw. zur Ehre ~ φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἔν u. ἐπί τινι od. inf., περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι mit inf., mit unter eine Klasse gerechnet werden τελεῖν u. συντελεῖν εἴς τινας. — 3. auf etw. ~ (vertrauen, sich auf etw. verlassen) πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, τὴν ἐλπίδα ἔχειν ἔν τινι, (etw. sicher erwarten) πιστεύειν od. ἐλπίζειν τεύξεσθαί τινος, βέβαιον ἔχειν τι, ὑπάρχει μοί τι. — 4. (einen Schluß machen) λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι, συμβάλλεσθαι (sämtlich M.).

Rechnen *n* ὁ λογισμός (u. *pl.*), s. Rechenkunst.

Rechner *m* ὁ λογιστής, ein guter, tüchtiger ~ ὁ λογιστικός.

Rechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ λόγος, τὸ λόγισμα, αἱ ψῆφοι, falsche ~ ὁ παραλογισμός, eine falsche ~ machen παραλογίζεσθαι (M.), j-n durch falsche ~ betrügen παραλογίζεσθαί τινα, ~ führen ἀπολογίζεσθαι (M.), in ~ bringen κατα-, ὑπολογίζεσθαι, ~ halten mit j-m λογίζεσθαι od. διαλογίζεσθαι πρός τινα, ~ ablegen ἀποφαίνειν λογισμόν, ~ fordern von j-m λογοθετεῖν τινα, ἀπαιτεῖν τινα λογισμόν, Abforderung der ~ ἡ λογοθεσία, die ~ prüfen λογοθετεῖν, λογιστεύειν, die ~ trifft zu, stimmt ὁ λόγος συμβαίνει, eine ~ abschließen διαλύειν τὰ χρέα, auf j-s ~ schreiben ὑπολογίζεσθαί τινί τι, übtr. ἀνατιθέναι τινί τι, ἐπάγειν od. ἐπιφέρειν τινὶ τὴν αἰτίαν τινός (= j-m die Schuld zuschieben), das kommt nicht mit in ~ τοῦτο οὐ σκοποῦμεν, τούτου οὐκ ἔστι λόγος, j-m einen Strich durch die ~ machen λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, die ~ ohne den Wirt machen (Sprichw.) παραλογίζεσθαι (M.), seine ~ bei etw. finden, auf seine ~ kommen κερδαίνειν od. κέρδος λαμβάνειν ἀπό od. ἔκ τινος, ὠφελεῖσθαι ἔκ τινος, er hat seine ~ dabei nicht gefunden οὐκ ὠφελήθη ἐκ τούτου, sich in seiner ~ getäuscht sehen ἁμαρτάνειν od. ἐκπίπτειν τῆς ἐλπίδος, ἁμαρτάνειν, σφάλλεσθαι (P.) od. ἀποτυγχάνειν τινός od. *part.*

Rechnungsablegung *f* ὁ ἀπολογισμός, αἱ εὔθυναι.

Rechnungsabschluß *m* ἡ τῶν λογισμῶν συγκεφαλαίωσις.

Rechnungsart *f* ὁ λογισμός.

Rechnungsbeamter *m* ὁ λογιστής, ὁ λογοθέτης.

Rechnungsbehörde *f* οἱ λογισταί.

Rechnungsbuch *n* ὁ ἀπολογισμός, ὁ κατάλογος, τὸ γραμματεῖον.

Rechnungsfehler *m* τὸ περὶ τὸν ἀπολογισμὸν ἁμάρτημα.

Rechnungsführer *m* ὁ ἀπολογιζόμενος, ὁ τὸν ἀπολογισμὸν ποιούμενος.

Rechnungskammer *f* οἱ λογισταί (als Person), τὸ λογιστήριον (als Ort).

Rechnungsprüfung *f* ὁ διαλογισμός.

Rechnungsschluß *m* ὁ διαλογισμός.

Rechnungswesen *n* τὸ λογιστικόν, τὸ (τὰ) περὶ τοὺς λογισμούς.

recht 1. (Ggs linf) δεξιός, die ~e Hand ἡ δεξιά (χείρ), j-m die ~e Hand geben δεξιοῦσθαί (M.) τινα, δεξιὰν ἐμβάλλειν τινί, auf etw. δεξιὰν διδόναι τινὶ ἐπί τινι, einander die ~e Hand geben δεξιὰν διδόναι καὶ λαμβάνειν ἐπί τινι, der ~e Flügel τὸ δεξιὸν (κέρας), die ~e Seite ἡ δεξιά, τὰ δεξιά. — 2. (gerade) ὀρθός, der ~e Winkel ἡ ὀρθὴ γωνία, mit ~em Winkel ὀρθός, ὀρθογώνιος (2). — 3. (passend) ἁρμόττων, ἐπιτήδειος, οἰκεῖος, πρέπων, ein ~er Mann zu etw. ἱκανός od. ἐπιτήδειος ἀνὴρ πρός τι, (genehm, dem Wunsche entsprechend) ἀρέσκων, φίλος, καλός, ἡδύς, es ist mir ~ ἀρέσκει od. δοκεῖ μοι, ἀρέσκον ἐστί μοι, ἐπαινῶ τι, ἥδομαί (P.) od. χαίρω τινί, βουλομένῳ od. ἀσμένῳ ἐστί μοί τι, wenn es dir ~ ist εἰ σοὶ βουλομένῳ ἐστίν, εἰ βούλει, es ist mir etw. nicht ~ δυσχεραίνω τι, τινί od. ἐπί τινι, es j-m ~ machen ἀρέσκειν τινί, es allen ~ machen πᾶσιν ἀρέσκειν, eben ~ (zur rechten Zeit) καίριος, ἐν καιρῷ, ~ so εὖγε. — 4. (dem Rechte gemäß) δίκαιος, ὅσιος, ὀρθός, ἔννομος (2), νόμιμος (2), ~ tun, handeln δίκαια ποιεῖν, καλῶς πράττειν, ὅσια καὶ δίκαια ποιεῖν, es ist nicht ~ οὐ δίκαιον, οὐχ ὅσιον, es ist ~ von dir, daß du δίκαιος εἶ mit *inf.* od. *part.*, es ist nicht ~ von dir, daß du ἀδικεῖς mit *part.*, οὐ δίκαιος εἶ mit *inf.*, es geschieht dir ~ ἄξια πάσχεις, ἀξίως πράττεις. — 5. (richtig) ὀρθός, ἐπιτήδειος, ἐπιεικής, der ~e Weg ἡ ὀρθὴ ὁδός, ~ urteilen ὀρθῶς κρίνειν, κατὰ τὸ ὂν γιγνώσκειν, etw. ~ verstehen δέχεσθαί (M.) τι κατὰ τὸ ὀρθόν, nicht ~ verstehen παρακούειν, οὐ σαφῶς μανθάνειν, das Rechte treffen τυγχάνειν τοῦ καιροῦ, ~ haben od. tun καλῶς ποιεῖν mit *part.*, etw. ~ machen κατορθοῦν τι, wenn mir ~ ist εἰ σαφῶς μέμνημαι, εἰ ὀρθῶς κρίνω. — 6. (wahr, wahrhaft) ἀληθής, ἀληθινός, ein ~er Freund ὁ ἀληθὴς φίλος, (bei Verwandtschaftsverhältnissen) γνήσιος, ~e Mutter ἡ γνησία μήτηρ, ἡ κατὰ φύσιν μήτηρ, ἡ τεκοῦσα, ~er Vater ὁ κατὰ φύσιν πατήρ, ὁ φύσας, ~er Bruder von väterlicher u. mütterlicher Seite ὁ ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ἀδελφός, ὁ αὐτάδελφος, ὁ αὐτοκασίγνητος. — 7. (groß, stark) δεινός, μέγας, eine ~e Plage δεινὸν κακόν, ich habe eine ~e Freude περιχαρής εἰμι, σφόδρα χαίρω, (genau, völlig, ganz) τέλειος, zB. ein ~er Sophist τέλειος σοφιστής oder durch den *sup.*, zB. ein ~er Tor μωρότατος. — 8. *adv.* ἱκανῶς, ἀκριβῶς, σφόδρα, μάλα, ~ gern καὶ μάλα, καὶ σφόδρα, πάνυ ἡδέως, bisweilen durch τις, zB. ein ~ kleiner Teil μικρόν τι μέρος, auch *adj.* mit περί zsgs., zB. ~ betrübt περίλυπος (2), ~ erfreut περιχαρής. — 9. ~ haben usw., s. ~ 4 u. Recht 4.

Recht *n* 1. (Befugnis, etw. zu tun) ἡ ἐξουσία, τὸ δίκαιον, ein ~ haben, etw. zu tun δίκαιον εἶναι od. ἐξουσίαν ἔχειν ποιεῖν τι, ein ~ über etw. haben κρατεῖν od. κύριον εἶναί τινος, ἐξουσίαν ἔχειν τινός, sein ~ auf etw. geltend machen δικαιοῦν ἔχειν τι, j-m das ~ geben zu ἐξουσίαν διδόναι, παρέχειν od. ποιεῖν τινί τινος od. *inf.* — 2. (Ansprüche) ἡ δίκη, τὸ δίκαιον, ἡ θέμις, τὸ ὅσιον, τὰ νομιζόμενα, göttliche u. menschliche ~e τὰ ὅσια καὶ δίκαια, gegen alles ~ παρὰ πάντα τὰ δίκαια, gegen das ~ παρὰ τὴν δίκην, wider ~ und Billigkeit παρὰ τὸ εἰκός, mit ~ δικαίως, δίκῃ, ἐν od. σὺν δίκῃ, ἐκ τῶν δικαίων, εἰκότως, κατὰ τὸ εἰκός, mit allem ~e λόγῳ τῷ δικαιοτάτῳ, τῷ δικαιοτάτῳ λόγῳ (von rechtlichen Ansprüchen), καὶ πάνυ προσηκόντως (billigerweise), sein ~ behaupten, durchsetzen, erhalten, sich ~ verschaffen, zu seinem ~e gelangen u. dgl. τὰ δίκαια λαμβάνειν, τῶν δικαίων od. δίκης τυγχάνειν, (vor Gericht) νικᾶν, nach den ~en σὺν τοῖς νόμοις, ἐκ τῶν δικαίων, δικαίως, du hast das ~, dieses zu tun θέμις σοὶ τοῦτο ποιεῖν, δίκαιος εἶ τοῦτο ποιεῖν, ~ sprechen δικάζειν, δικαιοδοτεῖν, κρίνειν, sich ~ sprechen lassen δικάζεσθαι (M.), j-m sein ~ antun δίκαια ποιεῖν περί τινος, ἀξίως προσφέρεσθαί (P.) τινι, ich maße mir ein ~ an zu etw. προσποιοῦμαί (M.) τι, gleiche ~e mit j-m haben τὸ ἴσον ἔχειν τινί, τῶν ἴσων μετέχειν τινί, unter gleichen ~en ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ, Gleichheit der bürgerlichen ~e und Freiheiten ἡ ἰσονομία, gleiche bürgerliche ~e u. Freiheiten haben ἰσονομεῖσθαι, gleiches ~ zu reden ἡ ἰσηγορία. — 3. (Inbegriff der gesetzlichen Bestimmungen) ὁ νόμος, οἱ νόμοι, τὰ περὶ τοὺς νόμους, τὰ νόμιμα, so gebietet es das ~ οὕτω κελεύουσιν οἱ νόμοι, nach

~ νόμῳ, κατὰ νόμον, nach Gesetz und ~ νόμῳ καὶ δίκῃ, ein Staat, in dem ~ und Gesetz gilt ἔνδικος πόλις, wie es ~ ist ὥσπερ od. ὥς γε τὸ δίκαιον, als ~ anerkennen δικαιοῦν, etw. als ~ verfechten διαδικαιοῦν, das ~ verdrehen, beugen στρεψοδικεῖν. — 4. recht haben (die Wahrheit sagen) εὖ λέγειν, ὀρθῶς λέγειν, οὐ ψεύδεσθαι (M.), ἀληθῆ od. δίκαια λέγειν, da hast du auch recht ἀληθὲς καὶ τοῦτο λέγεις, ἀληθῆ καὶ ταῦτα, du scheinst mir ~ zu haben δοκεῖς μοί τι λέγειν, νομίζω σε ὀρθῶς λέγειν, j-m recht geben ὁμολογεῖν od. συμφάναι τινί, οὐδὲν ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, recht behalten wollen φιλονικεῖν, φιλονικῶς ἔχειν, von Rechts wegen εἰκότως.

[1]**Rechte** *f* (rechte Hand) ἡ δεξιά, s. recht.

[2]**Rechte** *n/pl.*: die ~ studieren τὰ περὶ τοὺς νόμους od. τὴν δικανικὴν ἐπιτηδεύειν, σπουδάζειν περὶ τοὺς νόμους.

[3]**Rechte** *n* τὸ δίκαιον, τὸ ὀρθόν.

Rechteck *n* τὸ (ὀρθογώνιον) τετράγωνον.

rechten ἐρίζειν, δικαιολογεῖν, δικάζεσθαι u. διαδικάζεσθαι (M.) (mit j-m ~ τινί), (vor Gericht) δικολογεῖν.

Rechtens: es ist ~ νόμος od. θέμις ἐστίν, ὁ νόμος (οἱ νόμοι) κελεύει (κελεύουσιν), νόμιμόν ἐστιν, den Weg ~ einschlagen δικολογεῖν.

rechtfertigen j-n wegen etw. ἀπολύειν u. ἀφιέναι τινά τινος, ἀπολογεῖσθαί (M.) τινι od. ὑπέρ τινος περί τινος, sich ~ wegen etw. ἀπολογεῖσθαι ὑπέρ od. περί τινος od. πρός τι, (als wahr erweisen) ἐπιδεικνύναι τι mit *part.*, gerechtfertigt δίκαιος.

Rechtfertigung *f* (Verteidigung) ἡ ἀπολογία, (Lossprechung) ἡ ἀπόλυσις, (Rechtfertigungsgrund) τὸ ἀπολόγημα, zu seiner ~ sagen, vorbringen, anführen ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Rechtfertigungsgrund *m* τὸ ἀπολόγημα.

rechtgläubig ὀρθόδοξος (2), ὀρθῶς πιστεύων περὶ τὰ θεῖα.

Rechtgläubigkeit *f* ἡ ὀρθοδοξία.

Rechthaberei *f* ἡ φιλονικία, ἡ αὐθάδεια, ἡ φιλαπεχθημοσύνη, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη.

rechthaberisch φιλόνικος (2), αὐθάδης, φιλαπεχθήμων, ἰσχυρογνώμων, αὐθαδικός. ~ sein φιλονικεῖν, φιλονίκως od. φιλαπεχθημόνως ἔχειν, αὐθαδίζεσθαι τὴν γνώμην, ~ auf etw. bestehen φιλονικεῖν πρός τι.

rechtlich (gesetzlich) νόμιμος, ἔννομος (2), νομικός, δίκαιος, (gerichtlich) etw. ~ ausmachen ἐν τοῖς δικασταῖς πράττειν τι, δικάζεσθαι (M.) περί τινος, eine ~e Entscheidung ἡ δίκη, ἡ κρίσις, (rechtschaffen) χρηστός, ἀγαθός, δίκαιος.

Rechtlichkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη.

rechtlos ἄνομος, παράνομος, ἄδικος (sämtlich 2), (von Personen) ἄτιμος (2).

Rechtlosigkeit *f* ἡ ἀνομία, ἡ παρανομία, ἡ ἀδικία, (~ einer Person) ἡ ἀτιμία.

rechtmäßig ἔννομος (2), νόμιμος, δίκαιος, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὸν νόμον (τοὺς νόμους) od. σὺν τῷ νόμῳ, die ~e Gattin ἡ γνησία γυνή, ~e Kinder οἱ γνήσιοι παῖδες, ~e Forderung ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα, ἡ ἀξίωσις, etw. ~ fordern δικαιοῦν τι, eine ~e Entscheidung geben δικαίως κρίνειν.

Rechtmäßigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

rechts ἐν δεξιᾷ, ἐπὶ δεξιά od. durch d. *adj.* δεξιός, von ~ her ἐκ δεξιᾶς, (bei militärischen Bewegungen) ἐκ δόρατος, sich ~ wenden τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ δεξιά, etw. ~ liegen lassen δεξιόν od. ἐκ δεξιᾶς τι ἀπολείπειν, ~ und links aufmarschieren lassen εἰς τὰ πλάγια παράγειν, ~ schwenken ἐπὶ δόρυ ἐπιστρέφειν, auf beiden Seiten ~ ἀμφιδέξιος (2).

Rechtsanspruch *m* ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα.

Rechtsanwalt *m* ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, ~ sein συνηγορεῖν, συνδικεῖν.

Rechtsbeflissener *m* ὁ περὶ τὴν δίκην od. δικαιοδοσίαν od. τοὺς νόμους σπουδάζων.

Rechtsbefugnis *f* ἡ ἐξουσία, τὸ δίκαιον.

Rechtsbeistand *m* ὁ συνήγορος.

Rechtsbescheid *m* ἡ τῶν δικαστῶν κρίσις od. ψήφισμα od. διάγνωσις od. διαγνώμη.

Rechtsbestimmung *f* τὸ δίκαιον.

Rechtsbeziehungen *f/pl.* τὰ δίκαια.

Rechtsboden *m* τὸ δίκαιον, auf dem ~ stehen τῶν δικαίων ἀντέχεσθαι.

rechtschaffen χρηστός, δίκαιος, ἔνδικος (2), σπουδαῖος, καλὸς κἀγαθός, ἐσθλός, ~ handeln δίκαια πράττειν, δικαιοπραγεῖν, ἀνδραγαθεῖν, ein ~er Mann ἀνὴρ μέτριος, auf ~e Weise ἐκ od. μετὰ τοῦ δικαίου, σὺν τῷ δικαίῳ.

Rechtschaffenheit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία.

Rechtschreibung *f* ἡ ὀρθογραφία.

rechtserfahren δικανικός, δικαστικός, νομικός.

Rechtserfahrenheit *f* ἡ περὶ τὰς δίκας od. τοὺς νόμους ἐμπειρία.

Rechtserklärung *f* ἡ τῆς δίκης ἐξήγησις.

Rechtsfall *m*, **-frage** *f* ἡ δίκη.

Rechtsforderung *f* ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα.

Rechtsgang *m* ἡ δίκη, ἡ τῆς δίκης πρᾶξις.

Rechtsgefühl *n* τὸ ἐν τῇ ψυχῇ δίκαιον, Mangel an ~ ἡ ἀδικία.

Rechtsgelehrsamkeit *f* ἡ τῶν νόμων ἐμπειρία, (als Wissenschaft) ἡ δικανική, ἡ νομική.

rechtsgelehrt ὁ τῶν δικῶν od. νόμων ἔμπειρος, νομικός, δικανικός, δικαστικός.

Rechtsgleichheit *f* ἡ ἰσονομία.

Rechtsgrund *m* τὸ δικαίωμα, ἡ δικαίωσις.

Rechtshandel *m* ἡ δίκη, ὁ ἀγών (ῶνος), einen ~ mit j-m haben δικάζεσθαί, διαδικάζεσθαί (M.) τινι, e-n ~ führen δικολογεῖν, einen ~ entscheiden δικάζειν, ψηφίζεσθαι (M.) δίκην.

rechtshin ἐπὶ (τὰ) δεξιά, εἰς δεξιά, πρὸς τὴν δεξιάν, ἐπιδέξια.

Rechtskenntnis *f* ἡ τῶν νόμων ἐμπειρία oder ἐπιστήμη.

Rechtsklage *f* ἡ δίκη.

Rechtskonsulent *m* ὁ νομοδείκτης, ὁ νομοδιδάκτης.

Rechtskraft *f* τὸ κῦρος, τὸ τέλος, ~ bekommen κυροῦσθαι (P.), ~ haben κύριον εἶναι, τέλος ἔχειν, e-r Sache die ~ nehmen ἄκυρον ποιεῖν τι.

rechtskräftig κύριος, etw. ~ machen κυροῦν, ἐπικυροῦν, ψηφίζεσθαί (M.) τι, νόμον τίθεσθαί τι.

Rechtskunde *f* s. Rechtskenntnis; (als Wissenschaft) ἡ δικανική.

rechtskundig νόμων ἔμπειρος (2), δικαστικός, δικανικός.

Rechtslehre *f* ἡ περὶ τοὺς νόμους διδασκαλία, τὰ περὶ τὴν δικαιοσύνην μαθήματα.

Rechtslehrer *m* ὁ τῶν νόμων διδάσκαλος oder ἐξηγητής.

Rechtsmittel *n* τὸ δίκαιον, ἡ δίκη, ein ~ anwenden δίκῃ χρῆσθαι, διὰ δίκης ἰέναι.

Rechtspflege *f* ἡ δικαιοδοσία, τὰ περὶ τὴν δίκην od. τὰς δίκας.

Rechtsprechen *n* τὸ δικάζειν, vgl. Recht 1.

Rechtsprechung *f* ἡ δικαιοδοσία, gew. durch Verben. (in der Gramm.) ἡ ὀρθοέπεια.

Rechtspunkt *m* τὸ δίκαιον.

Rechtsregel *f* ὁ δίκης κανών (όνος).

Rechtssache *f* ἡ δίκη, τὸ δικανικὸν πρᾶγμα

Rechtsspruch *m* ἡ κρίσις.

Rechtsstreit *m* ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ δίκη, ἡ διαδικασία

Rechtsstuhl *m* τὸ δικαστήριον.

rechtsum ἐπὶ (τὰ) δεξιά, (bei militärischen Bewegungen) ἐπὶ δόρυ.

rechtsumkehrt machen ἐπὶ δόρυ ἀναστρέφεσθαι (P.).

Rechtsverdreher *m* ὁ στρεψοδικῶν, ὁ δικολύμης.

Rechtsverhandlung *f* αἱ δίκαι.

Rechtsverletzung *f* ἡ παρανομία (als Handlung), τὸ παρανόμημα (als Sache), eine ~ begehen παρανομεῖν.

rechtsverständig τῶν νόμων ἔμπειρος (2).

Rechtsvertreter *m* ὁ σύνδικος.

Rechtsweg *m* ἡ δίκη, ἡ διαδικασία, den ~ betreten, verfolgen δίκῃ χρῆσθαι, διὰ δίκης ἰέναι, der ~ steht j-m offen δίκαι τινί εἰσιν.

rechtswidrig παράνομος (2), ~ handeln παρανομεῖν, ~e Handlung ἡ παρανομία, (als Sache) τὸ παρανόμημα.

Rechtswidrigkeit *f* ἡ παρανομία.

Rechtswissenschaft *f* ἡ νομική, ἡ δικαστική.

Rechtswohltat *f* τὰ δίκαια.

Rechttun *n* ἡ δικαιοπραγία.

rechtwinklig ὀρθογώνιος (2).

rechtzeitig ἐν καιρῷ, καίριος, εὔκαιρος (2).

Recke *m* ὁ ἥρως (ωος).

recken τείνειν, ἐκ-, διατείνειν, ὀρέγειν, in die Höhe ~ ἀνατείνειν, sich ~ σκορδινᾶσθαι (M.), das Sichrecken τὸ σκορδίνημα, ὁ σκορδινιασμός.

reckenhaft ἡρωικός, ἀνδρεῖος.

Redakteur *m* durch d. *part.* von ἐκδιδόναι, διατάττειν, διοικεῖν.

Redaktion *f* ἡ ἔκδοσις, ἡ διάταξις, ἡ διοίκησις.

Rede *f* 1. (Stimme, Sprache) ἡ φωνή, ἡ γλῶττα. — 2. (Reihe verbundener Worte) ὁ λόγος, οἱ λόγοι, ὁ μῦθος, τὰ λεχθέντα (ῥηθέντα, εἰρημένα), unanständige ~n οἱ αἰσχροὶ λόγοι, ἡ αἰσχρολογία, ἡ αἰσχρορρημοσύνη, unanständige ~n führen αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, ernste, würdevolle u. dgl. ~n σεμνοὶ λόγοι, der ~ wert λόγου ἄξιος, ἀξιόλογος (2), verfängliche od. spitzfindige ~n τὰ σοφίσματα, die ~ kommt oder fällt auf etw. λόγος γίγνεται περί τινος od. περί τι, ὁ λόγος περιήκει εἴς τι od. ἐμπίπτει εἴς τι, es kam zwischen uns die ~ auf etw. εἰς λόγους ἤλθομεν περί τινος, in die ~ fallen ὑποβάλλειν λόγους, παρεμβάλλειν λόγον, ὑποκρούειν, an j-n die ~ richten λέγειν od. λόγον ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, vergiß deine ~ nicht μὴ ἐπιλάθου περὶ ὧν ἔμελλες διαλέγεσθαι (P.). — 3. (Vortrag) ὁ λόγος, ὁ μῦθος, ἡ ῥῆσις, (in der Volksversammlung) ἡ δημηγορία, (vor Gericht) ἡ δικολογία, (am Grabe, bei einer Bestattung) ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, eine feierliche ~ ἡ σεμνολογία, eine ~ halten λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός od. εἴς τινας, ἔν τισιν, eine ~ ausarbeiten ἐξεργάζεσθαι (M.) λόγον, κατασκευάζεσθαι (M.) λόγον, συντιθέναι λόγον, συγγράφειν λόγον, eine ~ einstudieren μελετᾶν od. ἐκμελετᾶν λόγον, λόγον τίθεσθαι εἰς μνήμην, eine ~ ablesen ἀναγιγνώσκειν λόγον, in der ~ stecken bleiben ταράττεσθαι od. διαταράττεσθαι (P.) μεταξὺ λέγοντα, die ~ schließen τέλος ἐπιτιθέναι τῷ λόγῳ, περαίνειν τὸν λόγον. — 4. (Gerücht) ὁ λόγος, ἡ φήμη, es geht die ~ λόγος ἐνδίδοται, λέγεται, λόγος ἔχει, eine ~ unter die Leute bringen διαδιδόναι, διασπείρειν od. διαθρυλεῖν λόγον, j-n in die ~ bringen διαβάλλειν τινά, in die ~ kommen διαβάλλεσθαι (P.). — 5. (Rechenschaft) ὁ λόγος, j-n zur ~ stellen über etw. λόγον λαμβάνειν παρά τινος ὑπέρ τινος, ἀνακρίνειν τινὰ ὑπέρ τινος, j-m ~ stehen λόγον παρέχειν τινί τινος od. περί τινος, λόγον διδόναι od. ἀποδιδόναι τινὶ περί τινος, ἀποκρίνεσθαι (M.) τινι.

Redefähigkeit *f* ἡ τοῦ λέγειν δύναμις, ὁ λόγος, οἱ λόγοι.

Redefertigkeit *f* ἡ (τοῦ λόγου) δεινότης (ητος), ἡ εὔροια.

Redefigur *f* τὸ σχῆμα, ohne ~ ἀσχημάτιστος (2), *adv.* ἀσχηματίστως.

Redefluß *m* ἡ εὔροια.

Redefreiheit *f* ἡ παρρησία.

Redefülle *f* ἡ ἀφθονία λόγων.

Redegabe *f* ἡ λογιότης (ητος), ὁ λόγος.

Redegewalt *f* ἡ τοῦ λόγου δεινότης (ητος).

redegewaltig δεινὸς λέγειν.

Redekunst *f* ἡ ῥητορική.

Redekünstler *m* ἀνὴρ δεινὸς λέγειν, ἀνὴρ ῥητορικός, ὁ ῥήτωρ (ορος), ὁ τῶν λόγων od. τοῦ λέγειν τεχνίτης.

Redelust *f* ἡ πολυλογία.

redelustig πολυλόγος (2), ~ sein πολυλόγον εἶναι, πολυλογεῖν.

reden 1. (artikulierte Laute vorbringen, sprechen, Sprache haben) φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), λαλεῖν, ἱέναι φωνήν, einer der ~ kann φωνήεις, ἔμφωνος (2), anfangen zu ~ (von Kindern) ἄρχεσθαι λαλεῖν, ἄρχεσθαι χρῆσθαι τῇ φωνῇ, durch die Nase ~ φθέγγεσθαι ὑπὸ ῥινῶν, vor Furcht nicht ~ können ὑπὸ φόβου ἄφωνον εἶναι oder οὐχ οἷόν τ' εἶναι φθέγγεσθαι, (von Stummen) ῥηγνύναι φωνήν. — 2. (seine Gedanken durch Worte ausdrücken) λέγειν (außer den regelm. Verbalformen *aor. act.* u. *pass.* εἰπεῖν, ῥηθῆναι, *perf. act.* u. *pass.* εἰρηκέναι, εἰρῆσθαι, *fut. act.* u. *pass.* ἐρεῖν, ῥηθήσεσθαι), φράζειν, λόγους ποιεῖσθαι (M.), mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, εἰς λόγους ἐλθεῖν od. συνελθεῖν τινι, ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, συμβάλλειν λόγους τινί, συνάπτειν τινὶ εἰς λόγους, ich habe etw. mit j-m zu ~ ἔστι μοι λόγος πρός τινα, δέομαί od. χρῄζω τινός, von etw. ~ λέγειν, λόγους ποιεῖσθαι (M.), διαλέγεσθαι (P.) περί τινος, mit sich ~ lassen λόγον διδόναι τινί, χρηματίζειν τινί, Gutes von j-m ~ εὖ λέγειν τινά, εὐλογεῖν u. εὐφημεῖν τινα, Schlechtes, Böses von j-m ~ κακῶς od. κακὰ λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα, lächerlich von j-m ~ βλασφημεῖν τινα, gegen j-n ~ κατηγορεῖν τινος, λέγειν κατά τινος, freimütig ~ παρρησιάζεσθαι (M.), παρρησίᾳ χρῆσθαι, unanständig ~ αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, αἰσχρὰ λέγειν, würdevoll, feierlich ~ σεμνολογεῖν, viel ~ πολὺν λόγον ποιεῖσθαι, πολυλόγον εἶναι, kurz, wenig ~ διὰ βραχέων λέγειν od. τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, weitläufig ~ διὰ μακρῶν λέγειν od. τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, μακρὸν λόγον ἐκτείνειν, aus dem Stegreif ~ αὐτοσχεδιάζειν, in den Wind ~ μάτην λέγειν, j-m ins Gewissen ~ νουθετεῖν τινα, διακελεύεσθαί (M.) τινι, j-m nach dem Munde ~ πρὸς ἡδονὴν oder πρὸς χάριν λέγειν τινί, ernsthaft mit j-m ~ σπουδάζειν πρός τινα, ernsthaft od. von ernsten Dingen ~ σπουδαιολογεῖν (u. M), unnütze Dinge ~ φλυαρεῖν, ληρεῖν, zügellos, unzeitig ~ ἀθυρογλωττεῖν, ἀθυροστομεῖν, dazwischen ~ παρεμβάλλειν λόγον, ὑπολαμβάνειν, ὑποκρούειν (mit u. ohne μεταξὺ od. ἔτι λέγοντός τινος), so zu ~ ὡς εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, davon wäre viel zu ~ πόλλ' ἂν εἴη λέγειν, πόλλ' ἂν ἔχοι τις λέγειν περὶ τούτων, rede nicht so εὐφήμει, j-m etw. aus dem Sinne ~ παραπείθειν τινά, auf etw. zu ~ kommen ἐλθεῖν εἰς λόγους περί τινος, bloß um zu ~ λόγου ἕνεκα od. χάριν, da muß man ~ λόγου δεῖ, das ist bloß so geredet λόγος ταῦτα, eine Rede halten, s. unter Rede; s. übrigens sagen, sprechen.

Reden *n* τὸ λέγειν, οἱ λόγοι, das ~ aus dem Stegreif ὁ αὐτοσχεδιασμός, das viele ~ ἡ πολυλογία, wozu das ~? τί δεῖ λόγων; wozu braucht es viel ~s? τί δὲ καὶ δεῖ λέγειν πολλά; viel ~s von etw. machen πολὺν λόγον ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.

Redensart *f* ἡ λέξις, ἡ ῥῆσις, ἡ φράσις, ~en machen ῥησικοπεῖν, das sind ~en λόγοι ἄλλως od. ταῦτα, etw. mit ~en bemänteln, verdecken περιπέττειν τι λόγοις, (inhaltslose Worte) τὰ ῥήματα.

redescheu μισόλογος (2).

Redescheu *f* ἡ μισολογία.

Redeschluß *m* τὸ τοῦ λόγου τέλος, ὁ ἐπίλογος.

Redeschmuck *m* ὁ τῶν λόγων κόσμος, ohne ~ ἀφελής, ἁπλοῦς.

Redestoff *m* ἡ (τῶν λόγων) ὑπόθεσις.

Redestrom *m* ἡ (τοῦ λόγου) εὔροια.

Redeteil *m* τὸ τοῦ λόγου μέρος od. μόριον.

Redeübung *f* ἡ λόγων ἄσκησις od. μελέτη, auch bloß ἡ μελέτη, ~en anstellen μελετᾶσθαι (M.), ἀσκεῖν λόγους.

Redeweise *f* ὁ λόγων τρόπος, ἡ λέξις, ἡ ῥῆσις, (Mundart) ἡ διάλεκτος.

Redezeit *f* (vor Gericht, nach athenischer Sitte nach der

Wasseruhr bemessen) τὸ ὕδωρ (ατος), während meiner ~ ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος.

redigieren ἐκδιδόναι, δια-, συντάττειν, διοικεῖν.

redlich χρηστός, ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, δίκαιος, ἁπλοῦς, πιστός, ἄδολος (2), ἀψευδής, es ~ mit j-m meinen εὔνουν εἶναί τινι, ἁπλῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα.

Redlichkeit *f* ἡ χρηστότης, ἡ πιστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη, ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀψεύδεια, ἡ ἁπλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Redner *m* (der eine Rede hält) ὁ λέγων, ὁ ποιούμενος τοὺς λόγους, (der die Redekunst studiert hat, ein ~ von Profession) ὁ ῥήτωρ (ορος), ein guter, tüchtiger ~ ἀνὴρ δεινὸς od. δυνατὸς λέγειν, ἀνὴρ ἀγαθὸς τὸν λόγον, als ~ auftreten παριέναι ἐπὶ τὸ βῆμα od. εἰς τὸν δῆμον, προϊέναι λόγους ποιησόμενον, ῥητορεύειν, δημηγορεῖν.

Rednerart, -weise *f*: nach ~ ῥητορικῶς.

Rednerbühne *f* τὸ βῆμα, die ~ betreten, s. unter Redner.

Rednergabe *f* ἡ (τοῦ λόγου, τῶν λόγων, ἐν τοῖς λόγοις od. περὶ τοὺς λόγους) δεινότης (ητος), eine große ~ besitzen δεινότατον εἶναι λέγειν.

Rednerin *f* ἡ λέγουσα, ἡ ποιουμένη τοὺς λόγους, eine gute ~ γυνὴ δυνατὴ λέγειν, γυνὴ ἀγαθὴ τὸν λόγον.

rednerisch ῥητορικός.

Rednerkunst *f* τὸ ῥητορικόν, τὸ τῶν λόγων δεινόν, ἡ τοῦ λόγου δεινότης (ητος).

Rednerschule *f* τὸ ῥητορικὸν διδασκαλεῖον.

Rednerstuhl *m* τὸ βῆμα.

Rednertalent *n* s. Rednergabe.

Redoute *f* (im Festungswesen) τὸ ὀχύρωμα.

redressieren (rückgängig machen) καταλύειν, ἄκυρον ποιεῖν, (wieder gutmachen) ἐπανορθοῦσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.).

redselig στωμύλος (2, im guten Sinne), λάλος (2), πολυλόγος (2), ἀδολέσχης, ἀδολεσχικός, εὔστομος (2, im schlechten Sinne), ~ sein στωμύλλεσθαι (M.), λαλεῖν, ἀδολεσχεῖν.

Reduktion *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή.

reduzieren μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν.

Reede *f* ὁ ὅρμος, τὸ ναύσταθμον, τὸ ἐπίνειον, auf der ~ liegen ὁρμεῖν, ἐξορμεῖν, ein Schiff, das auf der ~ liegt ναῦς ἔφορμος.

Reeder *m* ὁ ναύκληρος.

Reederei *f* ἡ ναυκληρία.

reell (zuverlässig, sicher) ἀσφαλής, βέβαιος, (wahr) ἀληθής, ἀληθινός, (wesentlich, wirklich) ὤν, οὐσιώδης, (redlich) πιστός, χρηστός, (genau, gründlich) ἀκριβής.

Referat *n* ἡ εἰσήγησις, τὸ εἰσήγημα, s. Bericht.

Referent *m* ὁ εἰσαγωγεύς, ὁ εἰσηγητής.

referieren εἰσάγειν, εἰσηγεῖσθαι (über etw. τι u. περί τινος).

Reff *n* (Gestell) τὸ πῆγμα, τὸ ἀνάφορον, τὸ σκευοφόριον.

reffen: die Segel ~ συστέλλειν, ὑποστέλλειν, στέλλειν (u. M.), ἐξ-, καθαιρεῖσθαι (M.) τὰ ἱστία.

reflektieren 1. (einen Schein zurückwerfen) ἀντανακλᾶν, ἀνταποδιδόναι, ἀποστίλβειν. — 2. (über etw. nachdenken) σκοπεῖν τι, μελετᾶν τι, προσέχειν τινί. — 3. auf etw. ~ (berücksichtigen) λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος.

Reflex *m* ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἀνταπόδοσις, gew. durch Verben, zB. der ~ des Lichtes τὸ ἀντανακλώμενον od. ἀνταποδιδόμενον φῶς, e-n ~ geben ἀπολάμπειν, ἀπαστράπτειν.

Reflexion *f* s. d. vor. Wort, (Betrachtung, Erwägung) τὸ ἐνθύμημα, τὸ ἐννόημα, ἡ γνώμη, ἡ ἐπίσκεψις, ἡ ἔννοια, ~en anstellen über etw. σκοπεῖν περί τινος, ἐννοεῖν (u. P.) τι u. περί τινος.

reflexiv (in der Gramm.) αὐτοπαθής.

Reform *f* ἡ ἐπανόρθωσις, τὸ ἐπανόρθωμα, ἡ μεταβολή.

Reformation *f* ἡ ἐπανόρθωσις. (im kirchlichen Sinne) ἡ περὶ τὰ θεῖα ἐπανόρθωσις.

Reformator *m* ὁ ἐπανορθωτής, gew. *part.*, s. d. folg. Wort.

reformieren ἐπανορθοῦν (u. M.), ἀνακαινίζειν, μεταρρυθμίζειν.

Refrain *m* ὁ ἐπῳδός (eig. u. übtr.).

Refraktion *f* ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἀνταπόδοσις.

Regal *n* (für Bücher) τὸ πῆγμα, τὸ θηκίον.

regalieren j-n δειπνίζειν, ἑστιᾶν, ξενίζειν τινά.

rege ὀξύς, σφοδρός, ἐνεργής, ἐνεργός (2), ἄοκνος (2), ~ sein ἐνεργεῖν, ἀκμάζειν, ~ machen κινεῖν, ἐγείρειν, ἀν-, ἐξεγείρειν, παρορμᾶν, παροξύνειν, ~ werden durch d. P., das Gewissen ist ~ bei j-m ἄγχει καὶ στρέφει τινὰ ἡ σύνεσις.

Regel *f* 1. ὁ κανών (όνος), ὁ ὅρος (Richtschnur), ὁ νόμος (Gesetz), τὸ μέτρον (Maß), τὸ δίαιτημα (~ für die Lebensart), ἡ ὁδός (~ des Verfahrens), die ~n der Kunst ἡ ἐπιστήμη, τὸ τῆς τέχνης ἀκριβές, in der ~ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, eine ~ beobachten φυλάττειν od. τηρεῖν νόμον, sich etw. zur ~ machen νομίζειν τι mit *inf.*, νόμον ποιεῖσθαί (M.) τι, keine ~ ohne Ausnahme πᾶς κανὼν δέχεται ἐξαίρεσιν, eine Ausnahme von der ~ machen ποιεῖν τι ἐκτὸς τοῦ εἰωθότος, nach den ~n der Kunst τεχνικῶς, j-m eine ~ geben παραινεῖν τινι. — 2. (Menstruation, monatliche Reinigung bei Weibern) τὰ καταμήνια.

regellos ἄνομος, ἀνομοθέτητος, ἄτακτος, ἄμετρος (sämtlich 2). [d. *adj.*]

Regellosigkeit *f* ἡ ἀταξία, ἡ ἀνομία, gew. d. *neutr.*

regelmäßig (durch Regeln, bestimmte Ordnung festgestellt) τακτός, εὔτακτος (2), νόμιμος, ἔννομος (2), (gleichbleibend, nicht wechselnd) εὐσταθής, (äußerlich gleichmäßig) ἔμ-, σύμμετρος, εὔρυθμος (sämtlich 2), (gewöhnlich geschehend) εἰωθώς, es geschieht ~ γίγνεταί τι ἀεί, (in d. Gramm. von Deklination, Konjugation) κανονικός, (von Personen) σπουδαῖος, κόσμιος.

Regelmäßigkeit *f* ἡ συμμετρία, ἡ εὐρυθμία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

regeln διατάττειν, διοικεῖν, διακοσμεῖν, διατιθέναι, etw. nach etw. ~ ἀπευθύνειν od. ῥυθμίζειν τι πρός τι.

regelrecht ὀρθὸς καὶ νόμιμος, νόμιμος, ἔννομος (2), εὔτακτος (2), *adv.* κατὰ τὸν νόμον, τεχνικῶς, τέχνῃ, κατὰ τὴν τέχνην.

Regelung *f* ἡ διάταξις, ἡ διοίκησις.

regen sich 1. (bewegt, tätig sein) κινεῖσθαι (P.), οὐκ ἀργεῖν, οὐχ ἡσυχάζειν, sich nicht ~ ἀκίνητον εἶναι, ἀργεῖν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν. — 2. übtr. (von Gedanken, Empfindungen u. dgl.) γίγνεσθαι, ἐγ-, παραγίγνεσθαι, (vom Gewissen) ταράττεσθαι, διαταράττεσθαι (P.).

Regen *m* τὸ ἐξ od. ἀπ' οὐρανοῦ ὕδωρ (ατος), τὸ ἐκ Διὸς ὕδωρ, τὰ ἐκ Διὸς ὕδατα, ὁ ὑετός, ὁ ὄμβρος (letzteres Platzregen), starker ~ πολὺ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, πολὺς ὑετός, es fällt ~ ὕδωρ γίγνεται ἐξ οὐρανοῦ, ~ bringend ὀμβροφόρος (2), ὑέτιος, ohne ~ ἄνομβρος (2), ~ und Sturm ὁ χειμών (ῶνος), bei starkem ~ ὕοντος πολλῷ od. πολύ, aus dem ~ in die Traufe kommen (Sprichw.) καπνὸν φεύγοντα εἰς τὸ πῦρ περιπίπτειν od. ἐμβάλλειν ἑαυτόν.

regenähnlich, -artig ὑετώδης.

Regenbach *m* ὁ χειμάρρους.

Regenbogen *m* ἡ ἶρις (ιδος).

regenbogenartig, -farbig ἰριώδης.

Regenbogenhaut *f* (im Auge) ἡ ἶρις (ιδος), ἡ στεφάνη.

regenbringend ὀμβροφόρος (2).

Regenfülle *f* ἡ τοῦ ὑετοῦ ἀφθονία, allzugroße ~ ἡ ἐπομβρία, ἡ ὑπερομβρία.

Regenguß *m* ὁ ὄμβρος, ἡ ἐπομβρία, ἡ φορὰ od. καταφορὰ ὑετοῦ od. ὄμβρου, auch τὸ ὄμβρημα, ἡ ζάλη (letzteres wolkenbruchartiger ~).

Regenjahr *n* τὸ ἔπομβρον od. ἐπόμβριον ἔτος.

regenlos ἄνομβρος (2).

Regenmangel *m* ἡ ἀνομβρία, ἡ ἀβροχία.

Regenmonat *m* ὁ ἔπομβρος od. ἐπόμβριος μήν (ηνός).

Regennacht *f* ἡ ἔπομβρος od. ἐπόμβριος νύξ (κτός), ἡ ὕδατι χειμέριος νύξ.

Regenpfeifer *m* (ein Vogel, der lerchengraue ~) ὁ χαραδριός.

Regenprophet *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ὑετόμαντις (εως).

Regenrinne *f* ἡ σκοτία.

Regenschauer *m* ὁ ὑετός, ὁ ὄμβρος, τὸ ὗσμα, ὁ ἐξαπίνης καταχεόμενος od. καταφερόμενος ὄμβρος.

Regenschirm *m* ἡ τοῦ ὑετοῦ σκέπη, τὸ ἀπὸ τῶν ὄμβρων σκέπασμα.

Regent *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, (der, welcher in Vertretung die Regierung führt) ὁ ἐπιτροπεύων τὴν ἀρχήν.

Regentag *m* ἡ ἔπομβρος od. ἐπόμβριος ἡμέρα.

Regentenpflicht *f* τὸ (τὰ) τοῦ ἄρχοντος od. βασιλέως, es ist ~ ἔστι τοῦ ἄρχοντος od. βασιλέως.

Regentenspiegel *m* τὸ βασιλέως παράδειγμα.

Regentin *f* ἡ ἄρχουσα, ἡ βασιλεύουσα, ἡ βασίλεια, (die, welche in Vertretung die Regierung führt) ἡ ἐπιτροπεύουσα τὴν ἀρχήν.

Regentropfen *m* ἡ ὕδατος σταγών (όνος), ἡ ῥανίς (ίδος), große, starke ~ συνεχῆ συστρέμματα.

Regentschaft *f* ἡ ἀρχή, (Vormundschaft) ἡ τοῦ βασιλέως ἀνήβου ὄντος ἐπιτροπεία od. ἐπιτρόπευσις, die ~ für j-n führen ἐπιτροπεύειν τινὶ τὴν ἀρχήν.

Regenwasser *n* τὸ ἐξ οὐρανοῦ od. ἐκ Διὸς ὕδωρ (ατος), τὰ ἐκ Διὸς ὕδατα, τὸ ὄμβριον ὕδωρ, τὰ οὐράνια ὕδατα.

Regenwetter *n* ἡ ὀμβρία, ἡ πολυομβρία, ὁ πολὺς ὑετός od. ὄμβρος, ὁ χειμών (ῶνος, ~ mit Sturm).

Regenwind *m* ὁ ὑέτιος ἄνεμος.

Regenwolke *f* τὸ ὑέτιον od. ὄμβριον νέφος, ἡ ὑπόμβρος νεφέλη.

Regenwurm *m* ὁ ἑρπῖλος, ἡ ἕλμις (ινθος), ὁ ἴουλος, Regenwürmer auch τὰ ἔντερα γῆς.

Regenzeit *f* ἡ ἔπομβρος od. ἐπόμβριος od. χειμερινή od. χειμερία ὥρα, οἱ ὄμβροι, ὁ χειμών (ῶνος).

Regie *f* ἡ τῶν δημοσίων διοίκησις, auch bloß ἡ διοίκησις, τὰ τέλη.

regieren 1. (lenken, leiten, richten) εὐθύνειν, κυβερνᾶν (ein Schiff u. übtr. allg.), ἡγεῖσθαί (M.) τινος, πρυτανεύειν, διοικεῖν, διακοσμεῖν τι, sich von j-m ~ lassen πρυτανεύεσθαι (P.) ὑπό τινος, πείθεσθαί (P.) τινι, πειθαρχεῖν τινι, ὑπήκοον εἶναί τινι, διδόναι ἑαυτόν τινι χρῆσθαι. — 2. (herrschen, beherrschen) ἄρχειν, βασιλεύειν, ἀρχὴν ἔχειν (über etw. τινός), unumschränkt ~ δεσποτεῖν, sich von j-m ~ lassen ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος, εἶναι ὑπό od. ἐπί τινι, sich selbst ~ αὐτόνομον εἶναι.

Regieren *n* s. Regierung.

Regierer *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ προστάτης, s. Lenker, Leiter, Vorsteher.

Regierung *f* 1. (das Lenken, Leiten) ἡ διοίκησις, (eines Schiffes) ἡ κυβέρνησις (auch allg. u. übtr.). — 2. (das Herrschen) ἡ ἀρχή, ἡ βασιλεία, unumschränkte ~ ἡ δεσποτεία, ἡ τυραννίς (ίδος), die ~ haben τὴν ἀρχὴν ἔχειν, ἐν τῇ ἀρχῇ εἶναι, in der ~ auf j-n folgen διαδέχεσθαι (M.) τὴν ἀρχὴν παρά τινος, die ~ geht auf j-n über ἡ ἀρχὴ περιῆλθεν εἴς τινα, zur ~ kommen, die ~ antreten καθίστασθαι εἰς τὴν ἀρχὴν od. ἄρχοντα, die ~ niederlegen ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, παύεσθαι (M.) ἄρχοντα, ἐξίστασθαι τῆς ἀρχῆς, j-n der ~ entsetzen παύειν τινὰ ἄρχοντα, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν ἀρχήν, oft durch Verben, zB. unter der ~ des Xerxes Ξέρξου βασιλεύοντος, ἐπὶ Ξέρξου βασιλεύοντος, auch bloß ἐπὶ Ξέρξου. — 3. (als verwaltende Behörde) οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει (ὄντες), τὰ τέλη, οἱ προεστῶτες, (als Gebäude) τὸ ἀρχεῖον (auch als Behörde).

Regierungsakt *m* τὸ τοῦ ἄρχοντος od. τῶν ἀρχόντων ἔργον.

Regierungsantritt *m* ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν κατάστασις, seit seinem ~ ἐξ οὗ παρέλαβε τὴν ἀρχήν, gleich bei seinem ~ εὐθὺς ἄρξας od. βασιλεύσας, εὐθὺς παραλαβὼν τὴν ἀρχήν.

Regierungsart *f* ὁ τῆς διοικήσεως τρόπος, τὸ τῆς ἀρχῆς εἶδος, ἡ πολιτεία.

Regierungsbehörde *f* οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη, ἡ ἀρχή.

Regierungsform *f* ἡ πολιτεία, ἡ ἀρχή.

Regierungsgebäude *n* τὸ ἀρχεῖον.

Regierungsgeschäfte *n/pl.* τὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ πολιτικά.

Regierungshandlung *f* τὸ τοῦ ἄρχοντος ἔργον.

Regierungskunst *f* ἡ πολιτικὴ od. βασιλικὴ τέχνη od. ἐπιστήμη, auch bloß ἡ πολιτική.

Regierungslast *f* τὰ διὰ τὴν ἀρχὴν od. τὰ τῆς ἀρχῆς πράγματα.

Regierungssachen *f/pl.* τὰ πολιτικά, τὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ τῆς πόλεως, τὰ περὶ τὴν πόλιν.

Regierungssorgen *f/pl.* αἱ διὰ τὴν ἀρχὴν φροντίδες, τὰ τῆς ἀρχῆς πράγματα.

Regierungssystem *n* ἡ πολιτεία.

regierungsunfähig οὐχ οἷός τ' ἄρχειν od. βασιλεύειν.

Regierungsunfähigkeit *f* ἡ τοῦ ἄρχειν od. βασιλεύειν ἀδυναμία.

Regiment *n* s. Regierung; ein mildes, gelindes ~ führen πρᾴως ἄρχειν, ein hartes ~ führen τραχέως ἄρχειν, ein ~ Soldaten ἡ τάξις, τὸ τάγμα, ein ~ befehligen ταξιαρχεῖν.

Regimentschef, -kommandant, -kommandeur *m* ὁ ταξίαρχος, ~ sein ταξιαρχεῖν.

Regimentskommando *n* ἡ ταξιαρχία.

Region *f* τὸ κλίμα, ἡ χώρα, τὸ χωρίον, die nördlichen ~en τὰ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν, die westlichen ~ τὰ πρὸς δυσμάς, sich in den ~en von etw. befinden εἶναι περί τι, in höheren ~en schweben μετέωρον εἶναι (übtr. μετέωρον εἶναι τῇ διανοίᾳ).

Regisseur *m* ὁ χοροδιδάσκαλος.

Register *n* ὁ κατάλογος, ὁ πίναξ (κος, Verzeichnis), τὸ διάγραμμα, αἱ ἀπογραφαί (Liste), in ein ~ eintragen ἀπογράφειν, καταλέγειν.

Registrator *m* ὁ ἐπὶ τῶν καταλόγων, ὁ καταλογεύς.

registrieren ἀπογράφειν, καταλέγειν τι, κατάλογον ποιεῖσθαί (M.) τινος.

Reglement *n* (Verordnung) ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, τὸ παράγγελμα, (Einrichtung) ἡ σύν-, διάταξις, ἡ διοίκησις, ὁ νόμος (u. *pl.*).

regnen ὕειν, ὀμβρεῖν, es regnet ὕει, ὕει Ζεύς od. ὁ θεός, ποιεῖ ὁ θεὸς ὕδωρ, ὕδωρ ἐστίν, γίγνεται od. πίπτει ἐξ οὐρανοῦ, es regnet stark ὕδωρ πολὺ ἐστι od. γίγνεται ἐξ οὐρανοῦ, in einem Lande regnet es wenig ὕεται χώρα τις ὀλίγῳ (*sc.* ὕδατι), ~ lassen ὑετίζειν, πέμπειν ὄμβρον od. ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, Ort, wo es viel regnet τὸ ἔπομβρον χωρίον, es regnet Steine ὕει λίθοις.

regnerisch ἐπόμβριος, ἔπομβρος (2), ὄμβριος, ὀμβρηρός, ὀμβρώδης.

Regreß *m* ἡ ἀναγωγή, ἡ ἀναφορά.

Regreßklage *f* ἡ ἀναγωγή.

regsam s. rege.

Regsamkeit *f* ἡ ἐνέργεια, τὸ δραστήριον.

regulär s. regelmäßig.

Regulativ *n* ἡ σύνταξις, ὁ κανονισμός.

regulieren τάττειν, διατάττειν, διοικεῖν, κατασκευάζειν, einen Fluß ~ εὐθύνειν τὰ ῥεύματα.

Regulierung *f* ἡ διάταξις, ἡ διοίκησις.

Regung *f* ἡ κίνησις, ἡ ὁρμή, τὸ πάθος (letztere beiden übtr., zB. ~ des Gemüts), ~en des Zornes u. dgl. werden durch den *pl.* wiedergegeben: αἱ ὀργαί.

regungslos ἀκίνητος, ἥσυχος (2), ἀτρεμής, (ohne Tätigkeit) ἀργός. *adv.* ἀτρέμα, ἀτρέμας, ἡσύχως, ἡσυχῇ.

Regungslosigkeit *f* ἡ ἀκινησία, ἡ ἀτρεμία, ἡ ἡσυχία, (Untätigkeit) ἡ ἀργία.

Reh *n* ἡ δορκάς (άδος), wie ein ~ springen δορκαδίζειν.

Rehbock *m* ὁ δόρκος, ὁ δόρκων (ωνος).

Rehbraten *m* τὰ δορκάδεια κρέα ὀπτά.

Rehdecke *f* (technischer Ausdruck für Rehfell, Rehhaut) τὸ δορκάδειον δέρμα.

Rehfarbe *f* τὸ δορκάδειον χρῶμα.

rehfarben, -farbig δορκάδειος τὸ χρῶμα.

Rehfleisch *n* τὰ δορκάδεια κρέα.

Rehfuß *m* (Reblauf) ὁ δορκάδειος πούς (οδός).
Rehhaar *n* ἡ δορκαδεία θρίξ (τριχός) od. τρίχωσις.
Rehkalb *n* (Rehkitz) τὸ δορκάδιον.
Rehkeule *f* τὸ δορκάδειον σκέλος.
Rehwildbret *n* τὰ δορκάδεια κρέα.
Rehziemer *m* τὰ δορκάδεια νῶτα.
Reibeisen *n* τὸ κνῆστρον.
Reibekeule *f* ὁ τριπτήρ (ῆρος).
reiben τρίβειν (allg.), σμῆν (durch Reiben säubern), συν-, κατατρίβειν (klein ~), ὑποτρίβειν (gelinde, sachte ~), κνῆν (kratzen), ψῆν (reibend berühren), sich an einem od. etw. ~ παρατρίβεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα (an j-m), übtr. προσκρούειν τινί, συγκρούειν πρός τινα, j-m etw. unter die Nase ~ ὀνειδίζειν τινί τι.
Reiben *n*, **Reibung** *f* ἡ τρῖψις, ἡ τριβή. gew. durch Verben, übtr. τὸ πρόσκρου(σ)μα.
reich πλούσιος od. d. *part.* von πλουτεῖν, εὐχρήματος, εὔπορος, ὄλβιος (sämtl. 2). (von Ortschaften u. Ländern) εὐδαίμων. oft Zssgn mit πολύς, zB. ~ an Wein πολύοινος (2), ~ an Gold πολύχρυσος (2), ~ an Früchten πολύκαρπος (2) (an etw. τινός). in ~em Maße, reichlich ἄφθονος (2), δαψιλής, πολύς, ~ sein πλουτεῖν, χρήματα ἔχειν, πλοῦτος ὑπάρχει μοι, auch bloß ἔχειν, zB. die Reichen οἱ ἔχοντες, sehr ~ sein καταπλουτεῖν, διαφέρειν πλούτῳ, übermäßig ~ sein ὑπερπλουτεῖν. ~ sein an etw. εὐπορεῖν, γέμειν τινός. ~ machen πλουτίζειν, ~ werden πλουτίζεσθαι (P.).
Reich *n* (Herrschaft, Gebiet) ἡ ἀρχή, ἡ βασιλεία, das ~ der Toten ὁ ᾅδης (Ἅιδης), οἱ τῶν νεκρῶν τόποι, τὰ κάτω, (Inbegriff der Dinge von einer Art) τὸ σύμπαν (αντος), τὸ σύστημα, auch τό u. τά mit d. *gen.*
Reiche *m* ὁ πλούσιος ἀνήρ, s. reich.
reichen I *intr.* 1. (sich erstrecken) τείνειν, διατείνειν, ἐφ-, ἀν-, καθήκειν, (von Händen und Augen) ἐξικνεῖσθαι (bis an etw. ἐπί u. πρός τι od. μέχρι τινός), weit ~ ἐξικνεῖσθαι ἐπὶ πολύ. — 2. (hinlänglich, zureichend sein) ἀρκεῖν, δι-, ἐξαρκεῖν πρός od. εἴς τι, ἱκανὸν εἶναι, damit reiche ich nicht τοῦτο οὐκ ἀρκεῖ μοι. — II *trans.* 3. (hinhalten) ὀρέγειν, τείνειν, προΐσχεσθαι. — 4. (darreichen) παρέχειν, j-m die Rechte ~ ὀρέγειν, προτείνειν τινὶ τὴν δεξιάν, δεξιοῦσθαί (M.) τινα. — 5. übtr. (behilflich sein) ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, συνεργὸν εἶναί τινι u. τινος, συνεργεῖν τινι, συλλαμβάνειν (u. M.) τινί. — 6. (hingeben) παρα-, ἐπιδιδόναι. — 7. (hinzubringen) προσφέρειν, dem Kinde die Brust ~ ἐπέχειν τὸν μαστὸν τῷ παιδί, es reicht s. einem andern nicht das Wasser (Sprichw.) τὸ λεγόμενον οὐδ' ἴκταρ βάλλει τις πρός τινα.
Reichen *n* der Hand ἡ δεξίωσις, sonst durch Verben.
reichhaltig ἄφθονος (2), δαψιλής, εὔφορος (2).
Reichhaltigkeit *f* ἡ ἀφθονία. ἡ δαψίλεια, ἡ εὐφορία.
reichlich ἄφθονος (2), δαψιλής. ἀφειδής. πολλαπλάσιος, πολύς, (hinreichend) ἱκανός. sehr ~ περιττός. oft durch ἀφθονία, zB. ~e Ernte ἡ καρπῶν ἀφθονία. ~er Lebensunterhalt ἡ τοῦ βίου ἀφθονία u. dgl., in ~em Maße ἀφθόνως, εὐπόρως. ~ versehen sein mit etw. εὐπορεῖν, εὔπορον εἶναί τινος. alles in ~em Maße besitzen πάντα ἔχειν ἀφθόνως. ἀφθονίαν πάντων ἔχειν. ~en Lebensunterhalt geben τὰ ἐπιτήδεια δαψιλῶς. ἀφθόνως od. εἰς ἀφθονίαν παρέχειν. ~er Vorrat ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια.
Reichlichkeit *f* ἡ ἀφθονία, ἡ εὐπορία. ἡ εὐφορία od. d. *neutr.* d. *adj.*
Reichsacht *f* ἡ δημοσία ἀτιμία od. προγραφή. auch ἡ παρὰ τοῦ βασιλέως od. τῆς ἀρχῆς ἀτιμία od. προγραφή, in die ~ erklären δημοσίᾳ ἀτιμοῦν.
Reichsadel *m* (als Personen) οἱ ὁμότιμοι od. ὅμοιοι. (als Eigenschaft) ἡ ὁμοτιμία.
Reichsarchiv *n* τὸ τῆς ἀρχῆς γραμματοφυλάκιον.
Reichsarmee *f* τὸ ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων συνειλεγμένον στράτευμα.
Reichserbe *m* ὁ κληρονόμος τῆς ἀρχῆς, ὁ παραλαμβάνων τὴν ἀρχήν.
Reichsfeind *m* ὁ πολέμιος, ὁ κοινὸς ἐχθρός.
Reichsgeschichte *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ἱστορία.
Reichsgrenze *f* οἱ τῆς ἀρχῆς ὅροι.
Reichshaupt, -oberhaupt *n* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος, Kaiser).
Reichsheer *n* τὸ ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων συνειλεγμένον στράτευμα.
Reichshistorie *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ἱστορία.
Reichsinsignien *f/pl.* τὰ τῆς ἀρχῆς σημεῖα od. σύμβολα.
Reichstag *m* τὸ κοινὸν συνέδριον, ὁ τῶν ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεων σύλλογος.
Reichsverwaltung *f* ἡ τῆς ἀρχῆς od. βασιλείας διοίκησις.
Reichsverweser *m* ὁ μεσοβασιλεύς.
Reichtum *m* ὁ πλοῦτος (auch übtr., zB. ~ der Seele ὁ τῆς ψυχῆς πλοῦτος, ~ an Weisheit πλοῦτος σοφίας), τὰ χρήματα (Geld, Vermögen), ἡ εὐπορία (Mittel, Wohlstand), ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια, ἡ εὐθηνία, ἡ περιουσία (Überfluß, Fülle). ἡ εὐδαιμονία (Wohlstand), ~ an etw. τινός, oft Zssgn mit πολύς u. εὖ. zB. ~ an Wein ἡ πολυοινία, ἡ εὐοινία, ~ an Früchten ἡ πολυκαρπία, ἡ εὐκαρπία u. dgl., ~ aufhäufen συνάγειν oder ἀθροίζειν πλοῦτον od. χρήματα, sich ~ mit od. durch etw. erwerben πλοῦτον od. χρήματα περιποιεῖσθαι (M.) od. πλουτίζεσθαι (P.) ἔκ od. ἀπό τινος. durch ~ herrschen πλουτοκρατεῖν, die Herrschaft des ~s ἡ πλουτοκρατία.
reif eig. (von Früchten) πέπων, ὡραῖος, πέπειρος (2, auch übtr.). von Menschen auch: ἁδρός, (nur von Menschen) ἀκμαῖος, ἀκμάζων, das ~e Mannesalter ἡ τελεία. μέση od. καθεστηκυῖα ἡλικία, im ~en Mannesalter stehen ἀκμάζειν τῇ ἡλικίᾳ, ~ zur Heirat (von Mädchen) ὡραία γάμου od. γάμων, ὥραν ἔχουσα. ein Mensch ~ für den Tod ὡραῖος ἀποθανεῖν, ~ sein zu etw. ἡλικίαν ἔχειν τινός od. *inf.*, ἀκμάζειν mit *inf.*, sonst ὡραῖος πρός τι. ἱκανός, ἐπιτήδειος πρός od. εἴς τι, ~ machen, werden s. reifen; ~ an Erfahrung πολλῶν ἔμπειρος (2), ἐμπειρότατος.
[1]**Reif** *m* (gefrorener Tau) ἡ πάχνη, ἡ δροσοπάχνη, ὁ πάγος, ὁ παγετός, ἡ στίβη, voll ~ παγετώδης, παγώδης, παχνώδης, παχνήεις. mit ~ überziehen παχνοῦν.
[2]**Reif** *m* (Ring) ὁ κρίκος, (um ein Faß) ὁ κύκλος, (um ein Wagenrad) ὁ κανθός, τὸ ἐπίσωτρον. (zum Spielen) ὁ τροχός, ~enspiel ἡ κρικηλασία, ~ schlagen τροχὸν ἐλαύνειν.
Reife *f* ἡ ὡραιότης (ητος), die Zeit der ~ ἡ ὥρα, ἡ ἀκμή, zur ~ bringen πεπαίνειν, τελεσιουργεῖν, τελεσφορεῖν, zur ~ kommen s. reifen; die ~ der Jahre ἡ ἀκμὴ τοῦ βίου, seine ~ haben ἀκμάζειν τῇ ἡλικίᾳ.
reifen *trans.* πεπαίνειν, ἁδρύνειν, πέττειν. ἐκπέττειν, *intr.* die P. u. πέπειρον od. ὡραῖον γίγνεσθαι. (von Trauben) περκάζειν.
Reifen *n trans.* ἡ πέπανσις. *intr.* ἡ πέψις, ἡ ἄδρυνσις.
reifen unpers. Verb: es reift πάχνη, πάγος od. παγετός γίγνεται, παχνίζει.
reiflich ἐπιμελής. ἀκριβής. σπουδαῖος, ἐνδελεχής, ~ überlegen καλῶς, εὖ, ἱκανῶς. μάλα. εὖ μάλα od. ἀκριβῶς βουλεύεσθαι (M.) od. σκοπεῖν.
Reifschlagen *n* ἡ κρικηλασία.
Reigen *m* (Tanz) ἡ χορεία, ὁ χορός, τὸ χόρευμα. (Gesang) τὸ ᾆσμα. τὸ μέλος. ὁ νόμος, den ~ anführen χορηγεῖν. ~führer ὁ χορηγός.
Reigentanz *m* s. Reigen.
Reihe *f* ὁ στίχος, ὁ στοῖχος (von regelmäßig nebeneinander stehenden Dingen). ἡ τάξις. τὸ τάγμα (von Soldaten). ὁ ὄρχος (von Bäumen u. Weinstöcken), zusammenhängende ~ ἡ συνέχεια, ἡ συνάφεια, in einer ~ συνεχής. *adv.* συνεχῶς, ἑξῆς. in ~n stehen στοιχεῖν, in eine ~ stellen στοιχίζειν, διαστοιχίζειν, (von Soldaten) συν-, παρατάττειν τοὺς στρατιώτας.

in ∼n κατὰ στοίχους, κατὰ τάξεις oder durch d. *adj.* στιχήρης, στιχηρός, in Reih' und Glied ἐν τάξει, συντεταγμένος, in Reih' und Glied stehen ἐν τάξει εἶναι, συν-, παρατετάχθαι, in Reih' und Glied marschieren κατὰ στοίχους πορεύεσθαι (P.), außer der ∼ παρὰ μέρος, in der ∼ κατὰ στοῖχον, ἐπὶ στοίχου, στοιχηδόν, nach der ∼ ἑξῆς, ἐφεξῆς, κατὰ διαδοχήν, ἐν μέρει, alles der ∼ nach erzählen πάντα ἑξῆς διηγεῖσθαι (M.), die ∼ kommt an mich καθήκει, περιήκει εἰς ἐμέ, doppelte ∼ ἡ διστοιχία, eine ∼ von Jahren πολλὰ ἔτη, in der ∼ herumgehend ἐγκύκλιος (2), in geschlossenen ∼n ἀθρόος.

reihen (in eine Reihe stellen) στοιχίζειν, κατὰ στίχον τιθέναι, ἐπὶ στοίχου ποιεῖν, συνείρειν, συνάπτειν, ζευγνύναι, (von Soldaten) συν-, παρατάττειν, sich an etw. ∼ ἔχεσθαί (M.) τινος, συνεχῆ εἶναί τινος, (von Soldaten) συν-, παρατάττεσθαι (M.).

Reihenfolge *f* ἡ διαδοχή, in od. nach der ∼ κατὰ διαδοχήν, ἐκ διαδοχῆς, ἐν τῷ μέρει, ἑξῆς, ἐφεξῆς, außer der ∼ παρὰ μέρος

reihenweise στοιχηδόν, κατὰ στίχον, κατὰ τάξιν.

Reiher *m* (Vogel) ὁ ἐρωδιός, weißer ∼ ὁ λευκερωδιός (Löffelreiher).

Reiherbeize *f* ἡ τῶν ἐρωδιῶν θήρα.

Reiherbusch *m* ὁ λόφος πτερῶν ἐρωδιοῦ.

reihum ἑξῆς, ἐκ διαδοχῆς, ∼ gehend ἐγκύκλιος (2).

Reim *m* τὸ ὁμοιοτέλευτον, ∼e (Verse, die sich reimen) στίχοι ὁμοιοτέλευτοι, in ∼e bringen στιχίζειν, in ∼en sprechen στιχομυθεῖν.

reimen I *trans.* (Verse machen) στίχους ὁμοιοτελεύτους ποιεῖν, das kann ich mir nicht ∼ τοῦτο οὐχ οἷός τέ εἰμι συμβαλέσθαι. — **II** *intr.* (passend sein) ἁρμόττειν πρός τι, προσήκειν τινί, ἀκολουθεῖν τινι, es reimt sich nicht ἀπέοικεν.

Reimen *n* ἡ στιχοποιία, ἡ στιχουργία, τὸ στιχούργημα, besser durch Verben.

Reimer *m* ὁ ποιῶν od. γράφων στίχους ὁμοιοτελεύτους.

Reimkunst *f* ἡ στιχουργία ὁμοιοτελεύτων.

reimlos ὁ, ἡ, τὸ ἄνευ τοῦ ὁμοιοτελεύτου.

Reimsilbe *f* ἡ ὁμοιοτέλευτος συλλαβή.

Reimvers *m* ὁ ὁμοιοτέλευτος στίχος.

rein 1. καθαρός, (glänzend) λαμπρός, ∼ machen καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν (von etw. τινός), καλλύνειν, ∼ sein καθαρεύειν, etw. ins ∼e bringen ἀποτελεῖν τι, διαπράττεσθαί (M.) τι, wir sind miteinander im ∼en ὡμολογήκαμεν, ὡμολόγηται ἡμῖν. — **2.** (unvermischt, lauter, frei von Zusätzen) καθαρός, εἰλικρινής, εὐκρινής, ἀκέραιος, ἄκρατος, ἀκήρατος (sämtlich 2). ∼es Wasser ἀκήρατον ὕδωρ, ∼er Wein ἄκρατος οἶνος, j-m ∼en Wein einschenken (Sprichw.) πάντα ἐξειπεῖν, τἀληθῆ λέγειν, πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν λέγειν, οὐδὲν κρύπτεσθαι (M.), οὐδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν, ∼es Gold ἀκήρατος od. καθαρὸς χρυσός, ∼e Luft, ∼er Himmel ἡ εὐδία, die obere, ∼ere Luftschicht ὁ αἰθήρ (ἐρος). — **3.** (fehlerfrei) καθαρός, εἰλικρινής, ∼e Sprache ἡ καθαρὰ λέξις. (im moralischen Sinne, rein von Schuld, Vergehungen, sittlich, unverdorben) ἁγνός, ἄκακος (2). ∼e Freundschaft ἡ ἁγνὴ φιλία, ein ∼es Gewissen haben οὐδὲν κακὸν od. ἄδικον ἑαυτῷ συνειδέναι, ein ∼es Leben führen ὁσίως ζῆν, eine ∼e Jungfrau ἁγνὴ παρθένος. ∼en Mund halten σιγὴν ἔχειν, σιγᾶν, ∼ sein ἁγνεύειν. — **4.** (fertig, vollendet) alles ist im ∼en πάντα καθαρά ἐστιν, (gänzlich) eine Stadt ∼ zerstören κατ' ἄκρας πορθεῖν πόλιν.

Reinerhalten *n*: ∼ des Dialekts τὸ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνήν.

Reinette *f* s. Renette.

Reingewinn *m*: es brachte ihm einen ∼ von 10 Minen δέκα μνᾶς ἀτελεῖς αὐτῷ προσέφερεν.

Reinheit *f* ἡ καθαρότης, ἡ ἀκεραιότης (ητος), ἡ εἰλικρίνεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, (in moralischer Beziehung) ἡ ἁγνότης (ητος), ἡ ἁγνεία, ∼ des Herzens ἡ ἀκακία.

reinigen 1. καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν (eig. u. übtr.), εἰλικρινεῖν, καλλύνειν, vom Schmutze ∼ ῥύπτειν. — **2.** (hell, glänzend machen) λαμπρύνειν, (von Sünden u. dgl. ∼) ἁγνίζειν, ἀφοσιοῦν, auch καθαίρειν, ἁγνεύειν, durch Feuer ∼ πυροῦν, durch Schwefel ∼ θειοῦν, (durch Opfer einen Ort) ἁγνίζειν, ἀφαγνίζειν.

Reinigen *n* s. Reinigung.

reinigend καθαρτικός, καθάρσιος (2).

Reiniger *m* ὁ καθαρτής, besser durch Verben.

Reinigkeit *f* s. Reinheit.

Reinigung *f* **1.** ἡ κάθαρσις, ὁ καθαρμός, ἡ ἀπο-, διακάθαρσις, eine ∼ vornehmen καθαίρειν καθαρμόν od. κάθαρσιν, die monatliche ∼ der Frauen τὰ καταμήνια. — **2.** (Sühnung) ὁ ἁγνισμός, ἡ ἁγνεία.

Reinigungseid *m* ὁ καθαρτικὸς od. περὶ ἁγνείας ὅρκος, einen ∼ leisten ὅρκῳ καθαίρεσθαι (P.), ἀφοσιοῦσθαι (M.).

Reinigungsmittel *n* τὸ καθαρτήριον, (Abführungsmittel) τὸ καθαρτικὸν φάρμακον, τὸ ἐλατήριον, ein ∼ gebrauchen καθαίρεσθαι (P.), (Sühnmittel) ὁ ἁγνισμός, τὸ ἁγνευτήριον, τὸ ἁγνιστήριον.

Reinigungsopfer *n* ὁ καθαρμός (u. *pl.*), τὸ καθάρσιον, sich durch ∼ entsühnen ἀφοσιοῦσθαι (M.), ἀφαγνίζεσθαι (M.), j-n durch ∼ entsühnen ἀφοσιοῦν τινα.

Reinigungsort *m* τὸ καθαριστήριον, τὸ ἁγνιστήριον.

Reinigungstage *m/pl.* αἱ ἁγνιτευκαὶ ἡμέραι.

reinlich καθάρειος (2), κόσμιος, κομψός, φιλοκάθαρος (2).

Reinlichkeit *f* ἡ καθαρειότης, ἡ κομψότης (ητος).

[1]**Reis** *n* ὁ κλάδος, ὁ κλών (ωνός), (Reisig, Reisigholz) τὰ φρύγανα, τὸ κάρφος, ∼ sammeln φρυγανίζεσθαι (M.), das Sammeln von ∼ ὁ φρυγανισμός.

[2]**Reis** *m* ἡ ὄρυζα, τὸ ὄρυζον.

reisartig (wie Reisig) φρυγανώδης.

Reisbrei *m* τὸ ἀπὸ τῆς ὀρύζης ἔτνος, ὁ ὀρυζίτης πόλτος.

Reisbündel *n* ὁ φρυγάνων od. ὕλης φάκελος.

Reise *f* ἡ πορεία, ἡ ὁδοιπορία, ἡ ὁδός, ὁ στόλος, (in die Fremde u. Aufenthalt daselbst) ἡ ἀποδημία, ἡ ἐκδημία, ∼ zu Wasser ὁ πλοῦς, ∼ zu Lande ἡ κατὰ γῆν πορεία, ∼ zu Fuß ἡ πεζὴ πορεία, ∼ zu Pferd, zu Wagen ἡ ἐφ' ἵππου od. ἐφ' ἁμάξης πορεία, weite ∼ ἡ μακρὰ ὁδός, ἡ μακροπορία, lange ∼ ἡ πολλὴ πορεία, ἡ πολυχρόνιος ἀποδημία, auf ∼n sein ἀποδημεῖν, ἐκδημεῖν, eine ∼ machen πορείαν od. ὁδὸν ποιεῖσθαι (M.), πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, sich zur ∼ rüsten συσκευάζεσθαι (M.), παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἐπὶ πορείαν, von einer ∼ kommen ἐπανιέναι ἐκ πορείας od. ἐξ ἀποδημίας, wohin geht die ∼? ποῖ πορεύει; ποῖ τείνεις ὁδόν; glückliche ∼ ἡ εὐοδία, glückliche ∼! εὖ σοι γένοιτο ἡ πορεία.

Reiseabenteuer *n* τὸ κατὰ τὴν πορείαν κινδύνευμα od. συμβάν (άντος), τὰ κατὰ τὴν πορείαν.

Reiseanzug *m*, **-kleid** *n* ἡ ὁδοιπορικὴ ἐσθής (ῆτος) od. στολή.

Reisebedarf *m*, **-bedürfnisse** *n/pl.* τὰ ἐφόδια, τὰ πρὸς τὴν πορείαν, j-n mit Reisebedarf versehen ἐφοδιάζειν, sich mit Reisebedarf versehen das M.

Reisebegleiter, -gefährte, -genosse, -gesellschafter *m* ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος, ὁ συναπόδημος, ὁ τῆς ὁδοῦ κοινωνός, j-s ∼ sein συνοδοιπορεῖν, συνοδεύειν, συμπορεύεσθαί (P.) τινι, (zur See) συμπλεῖν.

Reisebegleiterin *f* (usw., s. d. vor. Worte) ἡ συνοδοιπόρος usw., s. d. vor. Worte.

Reisebeschreiber *m* ὁ συγγράφων od. συγγράψας τὴν πορείαν.

Reisebeschreibung *f* ἡ περὶ τῆς πορείας συγγραφή, τὰ ὁδοιπορικά, eine ∼ liefern, verfassen, geben συγγραφὴν ποιεῖσθαι (M.) τῆς πορείας od. τῆς ὁδοῦ.

Reisebündel *n* ἡ πήρα, ἡ ἀσκοπήρα, ἡ σακκοπήρα, das ∼ schnüren συσκευάζεσθαι (M.), παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν.

reisefertig ἕτοιμος πορεύεσθαι (P.), παρεσκευασμένος ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν.

Reisegefolge *n* οἱ πρὸς τὴν πορείαν ἑπόμενοι.
Reisegeld *n* τὰ ἐφόδια. j-n mit ~ versehen ἐφοδιάζειν, sich mit ~ versehen das M.
Reisegepäck, -gerät *n* τὰ ἐπὶ τὴν πορείαν σκεύη.
Reisegesellschaft *f* οἱ συνοδοιπόροι usw., s. Reisebegleiter.
Reisehut *m* ὁ πέτασος, ὁ πῖλος, ἡ καυσία.
Reisekappe *f* ἡ κυνῆ.
Reisekleid *n* ἡ ὁδοιπορικὴ στολή.
Reisekoffer *m* ὁ βίσκος.
Reisekosten *f/pl.* αἱ τῆς πορείας δαπάναι, τὰ ἐφόδια, τὰ πρὸς τὴν πορείαν ἀναλώματα.
Reiselust *f* τὸ φιλαπόδημον.
reiselustig φιλαπόδημος (2), ἀποδημητικός.
Reisemantel *m* ὁ φαινόλης.
Reisemütze *f* ὁ πῖλος, ἡ κυνῆ.
reisen πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, πορείαν ποιεῖσθαι (M.), ins Ausland ~ ἀποδημεῖν, ἐκδημεῖν, zu Lande ~ πορεύεσθαι (P.) κατὰ γῆν, zu Wasser ~ πλεῖν, zu Pferd, zu Wagen ~ πορεύεσθαι ἐφ' ἵππου, ἐφ' ἁμάξης, nach od. in einen andern Ort ~ ἐπέρχεσθαι χώραν τινά, ἰέναι εἰς χώραν τινά, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι) πρὸς χώραν τινά, mit j-m ~ συνοδοιπορεῖν, συνοδεύειν, συμπορεύεσθαι (P.) τινι, κοινωνεῖν τῆς ὁδοῦ.
Reisen *n* ἡ πορεία, s. Reise.
Reisender *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης, (der aus einem fremden Lande kommt) ὁ ξένος, Geschäfts~ ὁ ἔμπορος, (zu Wagen od. zu Schiff) ὁ ἐπιβάτης, (zur See) ὁ ναύτης.
Reisepaß *m* τὸ δίπλωμα.
Reiseroute *f* ἡ ὁδός, ἡ πορεία.
Reisesack *m* ἡ πήρα.
Reiseschicksale *n/pl.* τὰ κατὰ τὴν πορείαν.
Reisestab *m* ἡ βακτηρία, τὸ βάκτρον, den ~ ergreifen ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπὶ τὴν πορείαν.
Reisetasche *f* ἡ πήρα.
Reisevorrat *m* τὰ ἐφόδια.
Reisewagen *m* τὸ ὁδοιπορικὸν ἅρμα, ἡ ἁρμάμαξα.
Reisewetter *n*: gutes, schlechtes ~ ὥρα καλή, κακὴ τοῖς πορευομένοις.
Reisezehrung *f* τὰ ἐφόδια.
Reisfeld *n* ὁ ὄρυζαν φέρων ἀγρός.
Reisholz *n* s. Reis[1].
Reisig *n* s. Reis[1].
Reisigbündel *n* s. Reisbündel.
Reisiger *m* ὁ ἱππεύς, *pl.* auch τὸ ἱππικόν.
Reiskorn ὁ ὀρύζου χόνδρος.
Reiskuchen *m* ὁ ὀρυζίτης πλακοῦς (οῦντος).
Reißaus nehmen τρέπεσθαι (M.) εἰς φυγήν (sich zur Flucht wenden), ἀποδιδράσκειν (davonlaufen), φεύγειν (fliehen), ῥίπτειν τὰ ὅπλα (die Waffen wegwerfen), der Reißaus nimmt ὁ ῥίψασπις (ιδος).
Reißblei *n* ἡ μολύβδαινα.
Reißbrett *n* ὁ ἄβαξ (κος).
reißen I *trans.* 1. entzwei~ ῥηγνύναι, διαρρηγνύναι, καταρ-, περιρρηγνύναι, (spalten) σχίζειν, διασχίζειν, (zerschneiden) τέμνειν, διατέμνειν. — 2. hinweg~, herausreißen (mit Gewalt, schnell fortbewegen) ἁρπάζειν, ἐξαρπάζειν, s. fortreißen; es reißt mich im Leibe στρέφει με od. στροφοῦμαι τὴν γαστέρα, j-m den Rock vom Leibe ~ περιρρηγνύναι τινὸς τὸν χιτῶνα, j-m den Hut vom Kopfe ~ περιαιρεῖν τινος τὸν πῖλον, j-n vom Pferde ~ ἁρπάζειν od. ἕλκειν τινὰ ἀφ' ἵππου, j-n zu Boden ~ ἀνατρέπειν, καταβάλλειν τινά, nieder~ καθαιρεῖν, etw. an sich ~ ἁρπάζειν, ἀφαρπάζειν, περιποιεῖσθαι (M.), σφετερίζεσθαι (M.), j-n aus der Not, Gefahr, Verlegenheit u. dgl. ~ ἀπαλλάττειν τινὰ τῶν κακῶν, τοῦ κινδύνου, τῆς ἀπορίας (auch ἐξαιρεῖσθαι (M.), σῴζειν ἔκ τινος). — 3. übtr. Possen ~ γελωτοποιεῖν, βωμολοχεῖν, Zoten ~ αἰσχρολογεῖν, κιναιδολογεῖν, κιναιδίζεσθαι (M.), sich um etw. ~ ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τινος, μάχεσθαι περί τινος, ἐπιμαίνεσθαι (P.) τινι. — 4. (einen Entwurf machen, malen) ὑπο-, διαγράφειν. — **II** *intr.* 5. ῥήγνυσθαι, καταρ-, διαρ-, περιρρήγνυσθαι (P.), es reißt ins Geld πολλῆς δαπάνης ἐστίν.
Reißen *n* ἡ ἁρπαγή, gew. durch Verben, (in den Gliedern) τὸ σπάσμα, ὁ σπασμός, (in der Hüftgegend) τὰ κέδματα, (im Leibe) οἱ στρόφοι, solches ~ haben στροφοῦσθαι (P.).
reißend (von Flüssen) βίαιος, ὀξύς, σφοδρός, (von Sturm, Feuer u. dgl.) ῥαγδαῖος, (von Tieren) ἄγριος, ὠμοφάγος, ~e Tiere τὰ ὠμοφάγα.
Reißfeder *f* ἡ γραφίς (ίδος), τὸ γραφεῖον.
Reißzeug *n* τὰ γραφικὰ σκεύη.
Reiswelle *f* ὁ φρυγάνων φάκελος.
Reitanzug *m* ἡ ἱππικὴ στολή od. ἐσθής (ῆτος).
Reitbahn *f* ὁ ἱππόδρομος, ἡ ἄμμος.
reitbar ἱππάσιμος, ἱππήλατος (2, wo man reiten kann), ὁ ἱππαστής, ἡ ἱππάστρια, ἱππαστός (worauf man reiten kann).
reiten I *intr.* ἱππεύειν, ἱππάζεσθαι (M.), ἱππηλατεῖν, ἐλαύνειν τῷ ἵππῳ, τὸν ἵππον od. ἐφ' ἵππου, auch bloß ἐλαύνειν, geritten kommen ἥκειν ἐλαύνοντα, auf j-n los~ προσιππεύειν, προσελαύνειν τινί, πρός u. ἐπί τινα, ἱππεύοντα φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, durch ein Land ~ διελαύνειν χώραν τινά, der nicht ~ kann ἄφιππος (2). — **II** *trans.* ein Pferd ~ ἐλαύνειν ἵππον, χρῆσθαι ἵππῳ, das Pferd läßt sich nicht ~ ὁ ἵππος ἀναβάτην οὐ δέχεται, j-n zu Boden ~ ἐλαύνοντα ἀνατρέπειν od. καταβάλλειν τινά, sich müde ~ ἀποκάμνειν ἐλαύνοντα, schnell ~ ταχὺ od. ἀνὰ κράτος ἐλαύνειν, ohne Sattel u. Zaum ~ ἐπὶ γυμνοῦ τοῦ ἵππου ἐλαύνειν.
Reiten *n* ἡ ἱππεία, ἡ ἱππασία, ἡ ἔλασις, ἡ ἐλασία, ἡ ὄχησις, zum ~ gehörig ἱππικός (auch: im ~ geschickt), im ~ ungeschickt ἄφιππος (2), Ungeschicklichkeit im ~ ἡ ἀφιππεία.
Reiter *m* ὁ ἱππεύς, ὁ ἐπι-, ἀναβάτης, ein guter, schlechter ~ ὁ καλῶς, κακῶς ἱππεύων, ein geschickter ~ ὁ ἱππικός, ein festsitzender ~ ὁ ἔποχος ἱππεύς, als ~ dienen ἱππεύειν.
Reiterabteilung *f* ἡ τάξις ἱππέων, ἡ ἱππικὴ τάξις, ἡ ἴλη, τὸ τέλος, Anführer einer ~ ὁ ἰλάρχης
Reiterangriff *m* ἡ ἔλασις, ἡ ἐπέλασις (ἱππέων).
Reiterdienst *m* τὰ ἱππικά, ~ tun ἱππεύειν.
Reiterei *f* 1. τὸ ἱππικόν, ἡ ἵππος, οἱ ἱππεῖς, ἡ ἱππεία, eine ~ von tausend Mann χιλία ἵππος, χίλιοι ἱππεῖς, Anführer der ~ ὁ ἵππαρχος (bei den Spartanern: ὁ ἱππαρμοστής), Unterbefehlshaber der ~ ὁ φύλαρχος, ein Anführer der ~ sein ἱππαρχεῖν, ein Unterbefehlshaber der ~ sein φυλαρχεῖν, das Amt derselben ἡ ἱππαρχία, ἡ φυλαρχία, das Terrain, wo man ~ verwenden kann τὸ ἱππάσιμον χωρίον, mit der ~ siegen, einnehmen ἱπποκρατεῖν, Transportschiff für ~ τὸ ἱππαγωγὸν πλοῖον. — 2. als Abstraktum (= Reiten) ἡ ἱππεία.
Reiterführer *m* ὁ ἵππαρχος.
Reitergarde *f* οἱ ἑταῖροι ἱππεῖς.
Reitergefecht *n* ἡ ἱππομαχία, ein ~ liefern ἱππομαχεῖν, in einem ~ siegen ἱπποκρατεῖν, Sieg in einem ~ ἡ ἱπποκρατία.
Reitergefolge *n* οἱ ἀκόλουθοι ἱππεῖς, ἡ ἱππικὴ θεραπεία, οἱ περί τινα ἱππεῖς.
Reiterkleid *n* ἡ ἱππικὴ oder ἱππὰς (άδος) στολὴ oder ἐσθής (ῆτος).
Reiterkorps *n* ἡ ἵππος, τὸ ἱππικόν (mit u. ohne στράτευμα), τὸ ἱππέων τάγμα.
Reitermanöver *n* ἡ ἱππασία.
Reitermantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος).
Reiteroberst *m* ὁ ἵππαρχος.
Reiterpferd *n* ὁ πολεμιστήριος od. πολεμικὸς ἵππος.
Reiterregiment *n* ἡ ἱππέων τάξις, ἡ ἱππαρχία.
Reiterrock *m* ὁ ἱππικὸς χιτών (ῶνος).
Reiterschar *f* ἡ ἴλη, τὸ ἱππέων τέλος.
Reiterschlacht *f* ἡ ἱππομαχία, s. Reitergefecht.

Reitersieg *m* ἡ ἱπποκρατία. einen ~ erfechten ἱπποκρατεῖν, ἱππομαχίᾳ od. ἱππομαχίαν νικᾶν od. κρατεῖν.
Reiterstatue *f* ὁ ἔφιππος ἀνδριάς (άντος).
Reitertreffen *n* ἡ ἱππομαχία, s. Reitergefecht.
Reiterwache *f* ἡ ἱππέων φυλακή.
Reitgurt *m* ὁ ζωστήρ (ῆρος), ὁ δεσμός.
Reithengst *m* ὁ ἱπποβάτης ἵππος, ὁ κήλων (ωνος), τὸ ὀχεῖον.
Reithosen *f/pl.* αἱ ἱππικαὶ ἀναξυρίδες.
Reitkissen *n* τὸ ὑπηρέσιον.
Reitknecht *m* ὁ ἱπποκόμος, ὁ ἀναβολεύς.
Reitkunst *f* ἡ ἱππική.
Reitpferd *n* ὁ ἱππαστὴς ἵππος, ὁ κέλης (ητος), ὁ μόνιππος.
Reitplatz *m* ὁ ἱππόδρομος, ἡ ἄμμος.
Reitrock *m* ὁ ἱππικὸς χιτών (ῶνος), ἡ ἱππικὴ ἐσθής (ῆτος) od. στολή, ἡ χλαμύς (ύδος), τὸ χλαμύδιον.
Reitsattel *m* τὸ ἱππικὸν ἐπίσαγμα, τὸ ὑπηρέσιον.
Reitschule *f* ὁ ἱππόδρομος, ἡ ἄμμος, in die ~ gehen ἀσκεῖν τὴν ἱππικὴν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ.
Reitübung *f* ἡ ἱππασία.
Reitweg *m* ἡ ἱππασίμη ὁδός.
Reitzeug *n* ἡ ἱππικὴ κατασκευή, τὰ ἱππικὰ σκεύη.
Reiz *m* 1. (im Deutschen gew. der *pl.* = anziehende Beschaffenheit eines Dinges) ἡ χάρις (ιτος), ἡ τέρψις, τὸ τερπνόν, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία, τὸ κάλλος, ἡ τερπνότης (ητος), körperlicher ~ ἡ ὥρα, ἡ χάρις (ιτος), die ~e der Natur τὰ ἐν τῇ φύσει καλά, es hat etw. ~ für mich τέρπει μέ τι, ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, ἐν ἡδονῇ ἔχω τι, das Leben hat keinen ~ für j-n οὐκέτι βιωτός τινι ὁ βίος, οὐκέτι βιωτόν ἐστί τινι. — 2. (Empfindung, Lust) ἡ ὁρμή, τὸ πάθος, ἡ ἡδονή, ἡ ἐπιθυμία, ~ zu etw. haben, fühlen ἐρωτικῶς ἔχειν τινός, ἐρᾶν τινος, ἐραστὴν εἶναί τινος, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί τι.
reizbar εὐερέθιστος, εὐπαρόρμητος, εὐπαρόξυντος, ὀξύρροπος (sämtlich 2), παθητικός, παθητός, ~ zum Zorn ὀργίλος, ὀξύθυμος (2).
Reizbarkeit *f* τὸ πάθος, ἡ ὀργιλότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
reizen 1. (einen Reiz verursachen) κινεῖν τινα, πάθος ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι, auch ἐκκαλεῖσθαι (M., eine Empfindung), den Gaumen ~ ἀναστομοῦν, den Appetit ~ ἐπιθήγειν τὴν ὄρεξιν, gereizte Stimmung ἡ ἐμπαθὴς ψυχή, in gereizter Stimmung ἐμπαθής, in gereizter Stimmung sein ὀργᾶν (u. M.). — 2. (zu etw. bewegen) παρορμᾶν, ἐπαίρειν, ἐγείρειν, ἀνεγείρειν τινὰ πρός τι, παροξύνειν τινὰ ἐπί τι, ἐπ-, προάγεσθαι (M.) mit *inf.*, ἐποτρύνειν ἐπί τι od. *inf.*, j-n zum Zorn ~ προάγειν τινὰ ἐπ' ὀργήν, ἐρεθίζειν τινά, ἐξ-, παροργίζειν τινά, zum Hasse ~ καθιστάναι τινὰ εἰς μῖσος, zum Neide ~ ἐμποιεῖν τινι φθόνον, zum Aufruhr ~ ποιεῖν τινα στασιάζειν, στασιάζειν τινά. — 3. (ergötzen, erfreuen) τέρπειν, εὐφραίνειν.
reizend 1. (anmutig) χαρίεις, ἐπίχαρις (ιτος), τερπνός, ἐπ-, προσαγωγός (2), καλός, ἡδύς, ὡραῖος, ὡρικός. — 2. (was reizt) κινητικός, ἐρεθιστικός, παροξυντικός, παρορμητικός.
reizlos ἄχαρις (ιτος), οὐκ ἔχων χάριν, ψυχρός.
Reizlosigkeit *f* ἡ ψυχρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Reizmittel *n* τὸ ἐρέθισμα, ὁ ἐρεθισμός (dies auch: ärztliches ~), τὸ παροξυντικόν, τὸ ὁρμητήριον, τὸ ὑπέκκαυμα.
Reizung *f* (zu Handlungen) ἡ παρόρμησις, gew. durch Verben, (zum Zorne) ὁ παροξυσμός, (Erregung) ὁ ἐρεθισμός.
reizvoll durch die *superl.* der *adj.* unter reizend.
Rekapitulation *f* ἡ ἀνακεφαλαίωσις, ἡ ἐπάνοδος.
rekapitulieren ἐπανιέναι τι.
Rekel *m* ὁ ἄγροικος od. φορτικός.
Rekelei *f* ἡ ἀγροικία, ἡ φορτικότης (ητος).
rekeln sich ἀγροικίζεσθαι (M.).
Reklamation *f* ἡ ἐξαίτησις.
reklamieren ἀπ-, ἐξαιτεῖν (u. M.).
rekognoszieren (an-, wiedererkennen) ἀναγνωρίζειν, (ausforschen) προ-, κατασκοπεῖν (u. M.).
Rekognoszierung *f* ἡ προ-, κατασκοπή, ἡ θέα, auf ~ κατὰ θέαν, eine ~ unternehmen ἐπὶ προ- od. κατασκοπὴν ἔρχεσθαι, προσκοπὴν ποιεῖσθαι (M.).
Rekommandation *f* ἡ σύστασις, ἡ παραίνεσις, s. Empfehlung.
rekommandieren συνιστάναι τινά τινι, s. empfehlen.
Rekonvaleszent *m* ὁ ῥαΐζων (οντος), ὁ ἀναλαμβάνων ἑαυτόν.
Rekonvaleszenz *f* ἡ ἀνάληψις, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ὑγίανσις.
rekonvaleszieren ῥαΐζειν, ὑγιαίνεσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀποφεύγειν τὴν νόσον.
Rekrut *m* ὁ νεοστράτευτος, ὁ νεόλεκτος, ὁ νεοσύλλεκτος, ὁ νεοσύλλογος, ὁ νέος στρατιώτης.
Rekrutenliste *f* ὁ κατάλογος.
rekrutieren κατα-, συλλέγειν στρατιώτας, στρατολογεῖν.
Rekrutierung *f* ἡ συλλογή, ὁ κατάλογος, ἡ στρατολογία.
Rektor *m* ὁ ἐπιστάτης (Vorsteher), (einer Schule) ὁ σχολάρχης, ~ sein ἐπιστατεῖν διδασκαλείου, σχολαρχεῖν.
Rektorat *n* ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπιστασία, ἡ ἐπιστατεία, (einer Schule) ἡ διδασκαλείου ἐπίστασις, ἡ σχολαρχία.
Relation *f* ἡ ἀπαγγελία, ὁ λόγος, ἡ διήγησις.
relativ (in der Gramm.) ἀναφορικός, (in der Philosophie) τὸ πρός τι, σχετικός.
Relegation *f* ἡ φυγή, ὁ ἐξορισμός.
relegieren φυγαδεύειν, ἐκβάλλειν.
Relief *n* τὸ ἐκτύπωμα, ὁ τύπος, in ~ abbilden ἐκτυποῦν, in ~ ἔκτυπος (2).
Reliefbild *n* s. d. vor. Wort.
Religion *f* (Gottesfurcht) ἡ εὐσέβεια, ἡ θεοσέβεια, (äußere Gottesverehrung) τὰ περὶ τὰ θεῖα, τὰ θεῖα νόμιμα, ἡ τῶν θεῶν (τοῦ θεοῦ) θεραπεία, τὰ θεῖα, τὰ ἱερά, die christliche ~ ἡ χριστιανικὴ πίστις (neugr.), (Religionslehre) οἱ περὶ τὰ θεῖα λόγοι, οἱ θεῖοι λόγοι, ἡ θεολογία.
Religionsänderung *f* ἡ τῶν θείων μεταβολή.
Religionseifer *m* ὁ περὶ τὰ θεῖα ζῆλος, ἡ θρησκεία, ὁ θειασμός.
Religionseiferer *m* ὁ περὶ τὰ θεῖα ζηλωτής, ὁ ἐνθουσιαστικός.
Religionsfreiheit *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα od. περὶ τὰ ἱερὰ ἐλευθερία, es herrscht in dem Staate ~ ἔξεστιν ἐν τῇ πόλει ἑκάστῳ νομίζειν περὶ τὰ θεῖα ὅ τι ἂν βούληται.
Religionsfrevel *n* ἡ ἀσέβεια.
Religionsgebräuche *m/pl.* τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα, τὰ ἱερά, αἱ τελεταί.
Religionshandlung *f* τὸ ἱερὸν ἔργον od. πρᾶγμα, im Zusammenhang auch τὰ ἱερά.
Religionshaß *m* τὸ πρὸς τοὺς νομίζοντας ἑτέρους θεοὺς μῖσος.
Religionskrieg *m* ὁ ἱερὸς πόλεμος.
Religionslehrer *m* ὁ τῶν θείων od. ἱερῶν διδάσκαλος, ὁ ἱεροφάντης, ὁ ἱερολόγος.
Religionspartei *f* ἡ αἵρεσις.
Religionssachen *f/pl.* τὰ ἱερά.
Religionsspötter *m* ὁ περὶ od. εἰς τὰ θεῖα βλασφημῶν, ὁ τῶν θείων od. ἱερῶν καταφρονῶν.
Religionsspötterei *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα βλασφημία.
Religionsstifter *m* ὁ καινὰ δαιμόνια εἰσάγων, ὁ καινὴν τοῦ θείου εἰσφέρων θεραπείαν.
Religionsstreitigkeit *f* ἡ περὶ τῶν θείων διαφορά.
Religionsübung *f* ἡ τῶν θεῶν θεραπεία, αἱ τελεταί, ἡ θρησκεία.
religiös εὐσεβὴς περὶ τοὺς θεούς, περὶ τὸν θεὸν od. περὶ τὰ θεῖα, θεοσεβής, ὅσιος.
Religiosität *f* ἡ θεοσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος), ἡ εὐσέβεια.
Remise *f* ἡ θήκη, ἡ ἀποθήκη, ἡ παράθεσις.
Remonte *f* τὸ τῶν πολεμικῶν ἵππων συμπλήρωμα
remontieren συμπληροῦν τοὺς πολεμικοὺς ἵππους

Remuneration *f* ὁ μισθός.
Rendant *m* ὁ ταμίας.
Rendezvous *n* τὸ χωρίον, εἰς ὃ συνέρχονταί τινες, ἡ συγκειμένη ἔντευξις.
Renegat *m* ὁ ἀποστάτης.
Renette *f* (eine Apfelart) τὸ Ἠπειρωτικὸν μῆλον.
renken τείνειν, διατείνειν.
Rennbahn *f* τὸ στάδιον (*pl.* auch οἱ στάδιοι), (für Läufer) ὁ δρόμος, (für Pferde) ὁ ἱππόδρομος, in der ~ siegen νικᾶν στάδιον.
rennen τρέχειν, θεῖν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.), gerannt kommen δρομαῖον προσ-, ἐπέρχεσθαι, s. laufen; j-m den Degen durch den Leib ~ διελαύνειν τινὰ τῷ ξίφει, j-n über den Haufen ~ ἐπιφερόμενον ἀνατρέπειν τινά, mit dem Kopf an die Wand ~ ἀράττειν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν τοῖχον.
Rennen *n* ὁ δρόμος.
Renner *m* (Läufer) ὁ δρομεύς, (Rennpferd) ὁ μόνιππος, ὁ κέλης (ητος).
Renntier *n* ὁ τάρανδος.
Renommee *n* (die Meinung anderer von uns) ἡ δόξα, (Berühmtheit) ἡ εὐδοξία, ἡ εὔκλεια. [(M.) ἐπί τινι.
renommieren νεανιεύεσθαι (M.), mit etw. θρασύνεσθαι
renommiert εὐδόκιμος (2), εὔδοξος (2).
Renommist *m* ὁ αὐθάδης ἄνθρωπος, ὁ θράσων (ωνος) od. d. *part.* d. Verben. [ἐπισκευή.
Renovation *f* ἡ ἀνακαίνισις, ὁ ἀνακαινισμός, ἡ ἀνα-,
renovieren καινοῦν, ἀνακαινίζειν, καινοποιεῖν, ἀνανεοῦν. [δημόσιον.
Rentamt *n*, **-kammer** *f* ἡ ταμιεία, τὸ ταμιεῖον, τὸ
Renten *pl.* (Einkünfte) αἱ πρόσοδοι.
Rentier, Rentner *m* ὁ ἀπὸ τῶν ἰδίων ζῶν.
Rentmeister *m* ὁ ταμίας.
Reorganisation *f* ἡ ἐκ καινῆς διοίκησις.
reorganisieren μεταρρυθμίζειν, ἀναπλάττειν, πάλιν διοικεῖν. [Sache) τὰ ἐπεσκευασμένα.
Reparatur *f* ἡ ἐπισκευή, ἡ ἐπανόρθωσις, *pl.* (als
reparieren ἐπι-, ἀνασκευάζειν.
repartieren διανέμειν, διαδιδόναι.
Repartition *f* ἡ διανομή, ἡ διάδοσις.
Repertorium *n* ὁ κατάλογος. [holen.
repetieren δεύτερον od. ἐκ καινῆς ποιεῖν, s. wieder-
Repetition *f* s. Wiederholung.
Replik *f* ἡ ἀντιγραφή, ἡ ἀντίγραψις, ἡ ἀντιπαραγραφή, eine ~ eingeben ἀντιγράφειν.
Repositorium *n* ἡ θήκη.
Repräsentant *m* ὁ ἀντί τινος τεταγμένος, ὁ ἐπιτετραμμένος τι ὑπό τινος, ὁ ἐπίτροπος.
repräsentieren εἶναι ἀντί τινος.
Repressalien *f/pl.* αἱ ἀμοιβαί, ἴσα πρὸς ἴσα, ~ gegen j-n gebrauchen ἴσα ἀνταποδιδόναι τινί, ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τινί, κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν.
Reproduktion *f* ἡ ἀνάπλασις.
Reproduktionskraft *f* ἡ τοῦ ἀναπλάττειν δύναμις.
reproduzieren ἀναπλάττειν.
Reptil *n* τὸ ἑρπετόν.
Republik *f* ἡ πολιτεία, ἡ πόλις, ἡ δημοκρατία, ὁ δῆμος, ἡ δημοκρατουμένη πόλις.
Republikaner *m* ὁ δημοκρατικὸς ἀνήρ.
republikanisch δημοκρατικός, ~e Verfassung ἡ δημοκρατία, eine ~e Verfassung haben δημοκρατεῖσθαι (P.).
Reputation *f* ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐδοξία, in ~ stehen bei j-m εὐδοξεῖν παρά τινι, τιμᾶσθαι (P.) ὑπό τινος.
reputierlich ἔντιμος, εὐδόκιμος, ἄμεμπτος (sämtlich 2).
requirieren (im Kriege) παραγγέλλειν τινὶ κομίζειν τι, von j-m etw. ~ ἀπαιτεῖν τινά τι, ἐξαιτεῖν (und M.) τινός τι.
Requisit *n* τὸ ἀναγκαῖον.
Requisition *f* ἡ ἀπ-, ἐξαίτησις, ἡ ἐπίταξις.
Reseda *f* (Pflanze) τὸ φύτευμα.
Reserve *f* οἱ ἐπι-, ὑποτεταγμένοι, οἱ ἐπίτακτοι, τὸ ἐπίταγμα, in ~ stehen ἐπιτετάχθαι, als ~ aufstellen ἐπιτάττειν.
Reservekorps *n* οἱ ἐπιτεταγμένοι, τὸ ἐπίταγμα.
reservieren φυλάττειν, σῴζειν, περιποιεῖσθαι (M.).
Resident *m* ὁ πρόξενος, ὁ ἐπίτροπος.
Residenz *f* τὸ βασίλειον (gew. *plur.*). [σθαι (M.).
residieren διάγειν, διατρίβειν, τὴν διατριβὴν ποιεῖ-
Resignation *f* ἡ ἡσυχία, ἡ ὑπομονή (Ergebung), ἡ τῶν ἰδίων συμφερόντων ὀλιγωρία (Selbstverleugnung), ἡ ἀπόρρησις (Aufgeben von etw.). [κελεύειν χαίρειν τι.
resignieren ἀφίεσθαί τι, ἐξίστασθαί τινος, ἐᾶν oder
reskribieren ἀντιγράφειν.
Reskript *n* ἡ ἀντιγραφή, ἡ ἀπόκρισις. [ἄφοβος (2).
resolut θαρραλέος, εὔτολμος (2), ἀνδρικός, ἀδεής,
Resolution *f* (Antwort) ἡ ἀπόκρισις, eine ~ erteilen ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀπόκρισιν διδόναι od. ποιεῖσθαι (M.), schriftliche ~ ἡ ἀντιγραφή, (Entschluß) ἡ γνώμη, ἡ προαίρεσις, eine ~ fassen γνώμην ποιεῖσθαι (M.), προαιρεῖσθαι (M.).
Resonanz *f* ἡ ἀπ-, ἀντήχησις.
Resonanzboden *m* τὸ ἠχεῖον.
Respekt *m* ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐδοκιμία (den man genießt), ἡ αἰδώς, ἡ τιμή, ἡ θεραπεία (den man erweist), sich in ~ bei j-m setzen, j-m ~ vor sich einflößen αἰδῶ ἑαυτοῦ ἐμποιεῖν τινι, s. Achtung, Ansehen.
respektabel εὐδόκιμος, εὔδοξος, ἔντιμος (sämtlich 2), τίμιος, τιμῆς ἄξιος, σεμνός, (ansehnlich) ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, μέγας. [ehren, achten.
respektieren θεραπεύειν τινά, ἐν τιμῇ ἄγειν τινά, siehe
respektierlich s. respektabel.
Respiration *f* ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάπνευσις.
Respirationsorgane *n/pl.*, **-werkzeuge** *n/pl.* τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα.
respirieren πνεῖν, ἀναπνεῖν.
Rest *m* τὸ λοιπόν, τὸ ὑπό-, κατάλειμμα, τὸ λείψανον, od. durch d. *adj.* λοιπός, ἐπί-, κατά-, ὑπόλοιπος (2), z. B. der ~ des Heeres τὸ λοιπὸν στράτευμα oder durch *part.* wie: ὑπολελειμμένος, ἐλλείπων, z. B. der ~ des Geldes τὰ ὑπολελειμμένα od. ἐλλείποντα χρήματα.
Restant *m* ὁ οὔπω διαλύσας od. ἀποδοὺς τὸ χρέος, ὁ τῆς ἀποδόσεως ὑστερῶν, ~ von Abgaben ὁ οὔπω τελέσας τὸν φόρον.
Restauration *f* eig. ἡ ἀνάπαυλα, (Erfrischung) τὰ ἀναψυκτικά, τὰ τραγήματα, (Kneipe, Kneiplokal) τὸ καπηλεῖον.
restaurieren eig. κατατιθέναι, καθιστάναι, sich ~ ἐξ-, ἀναπνεῖν, ἀναπνοὴν λαμβάνειν, ἀναψύχεσθαι (P., erfrischt werden.)
Restchen *n* τὸ μικρὸν λεῖμμα.
restieren (mit einer Zahlung) οὔπω διαλελυκέναι.
restituieren (zurückgeben) ἀποδιδόναι, (wiederherstellen) ἀποκαθιστάναι.
Restitution *f* (Zurückgabe) ἡ ἀπόδοσις, (Wiederherstellung) ἡ ἀποκατάστασις, gew. durch Verben.
Restitutionsklage *f* ἡ ἀνάδικος δίκη, ἡ ἀνα-, παλινδικία, eine ~ anstellen ἀναδικάζεσθαι (M.), παλινδικεῖν.
Resultat *n* τὸ κεφάλαιον, τὰ ἀπό τινος συμβαίνοντα od. συμβάντα, auch bloß τὸ ἀποβάν, ἡ ἀπόβασις, ὁ καρπός, τὸ τέλος, τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ ἔξοδος, ein ~ aus etw. ziehen τεκμαίρεσθαί (M.) τινι.
Retirade *f* (Rückzug) ἡ ἀναχώρησις, ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀναφυγή, ἡ φυγή, (Zufluchtsort) ἡ καταφυγή, ἡ ἀποστροφή, (Abtritt) ἡ ἄφοδος, ὁ ἀπόπατος.
retirieren ἀναχωρεῖν, ὑπάγειν, sich wohin ~ καταφεύγειν εἴς τι.
Retorsion *f* (in der Rhetorik) ἡ ἀντιστροφή.
Retraite *f* ἡ ἀναχώρησις, ~ blasen τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν.
retten σῴζειν, διασῴζειν, περιποιεῖν (letzteres: machen,

daß ein Besitztum nicht verloren geht, zB. πόλιν, ψυχήν u. dgl.), j-n aus etw. ~ σῴζειν τινά ἔκ τινος, ἀπαλλάττειν od. ἐλευθεροῦν τινά τινος, λύειν, ἀπολύειν τινά τινος, sich wohin ~ καταφεύγειν εἴς od. πρός τι, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.) εἴς od. πρός τι, sich aus einer Gefahr ~ ἀποφεύγειν κίνδυνον.

rettend σωτήριος (2).

Retter *m* ὁ σωτήρ (ῆρος) od. *part.*

Retterin *f* ἡ σώτειρα od. *part.*

Rettig *m* ἡ ῥαφανίς (ῖδος), τὸ ῥαφανίδιον, von oder aus ~ ῥαφάνινος.

rettigartig ῥαφανιδώδης.

Rettigöl *n* τὸ ῥαφανέλαιον.

Rettigsamen *m* τὸ ῥεπανόσπορον.

Rettung *f* ἡ σωτηρία, ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἐλευθέρωσις, seine ~ in etw. suchen τιθέναι τὴν σωτηρίαν ἔν τινι, ζητεῖν σωτηρίαν ἔκ τινος, an seiner ~ verzweifeln ἀπογιγνώσκειν τὴν σωτηρίαν, auch τῆς σωτηρίας, ἀπελπίζειν τοῦ σῴζεσθαι, ἀποβάλλειν τὴν σωτηρίαν, ~ schaffen σωτηρίαν πορίζεσθαι (M.), ~ finden σωτηρίας τυγχάνειν, γίγνεταί μοι σωτηρία, auf dir beruht meine ~ ἐν σοί εἰμι od. σῴζομαι, ἐν σοὶ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχω, für j-s ~ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τινός od. bloß ὑπέρ τινος, Belohnung für ~ τὰ σῶστρα, Dankfest für ~ τὰ σωτήρια, ein Dankfest für die ~ feiern σωτήρια θύειν.

Rettungslohn *m* τὰ σῶστρα.

rettungslos ἀβοήθητος, ἀβόηθος, ἀνήκεστος (sämtlich 2), er ist ~ verloren οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀποθανεῖται, (von moralischer Verdorbenheit) ἄσωτος (2).

Rettungsmittel *n* τὸ σωτήριον, ἡ σωτηρία, ἡ μηχανὴ σωτηρίας, τὸ ἐπικούρημα, τὸ φάρμακον.

Rettungsopfer *n* τὰ σωτήρια, ein ~ darbringen θύειν σωτήρια.

Rettungstag *m* ἡ σωτήριος ἡμέρα.

Reue *f* ἡ μεταμέλεια, ἡ μετάνοια, ὁ μετάμελος, ἡ μετάγνωσις, ἡ μεταγνώμη, ~ über etw. empfinden μεταμέλεσθαί (M.) τινι od. περί τινος, gew. *part.*, μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν τι, μεταμέλειαν λαμβάνειν ἔκ τινος, μεταμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, μετανοεῖν ἐπί τινι, die nachfolgende ~ τὸ μεταμελησόμενον, ~ zeigen φανερὸν γίγνεσθαι μεταμελόμενον.

reuelos οὐ μεταμελόμενος.

reuen: es reut mich μεταμέλει μοι od. μεταμέλομαι mit *part.*

reuevoll, reuig μεταμελόμενος, μεταμελητικός.

Reuse *f* ὁ κύρτος, ἡ κύρτη, Fischfang mit ~n ἡ κυρτεία.

reuten ἐκριζοῦν, ein Stück Land ~ καθαίρειν χωρίον.

Reuten *n* ἡ ἐκρίζωσις.

Revanche *f* ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ ἀμοιβή, s. Vergeltung, Rache.

revanchieren sich ἀντιποιεῖν, ἀντιδρᾶν, s. vergelten, rächen.

Revenue *f* αἱ πρόσοδοι.

Reverenz *f* ἡ προσκύνησις, j-m seine ~ erweisen προσκυνεῖν τινα.

Revers *m* ἡ ἀνταποχή, ἡ συγγραφή, ἡ ἐγγύη, einen ~ ausstellen συγγραφὴν συγγράφεσθαι (M.), πιστὰ διδόναι τινί.

revidieren ἐξετάζειν, eine Schrift ~ συγγραφὴν ἐπιδιασκευάζειν, (eine Rechnung) λογιστεύειν, λογοθετεῖν.

Revier *n* ἡ χώρα, ὁ νομός, ὁ τέμενος.

Revision *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, (eines Buches) ἡ ἐπιδιασκεύασις, (einer Rechnung) τὸ λογιστεύειν, ἡ λογοθεσία, (einer Amtsführung) αἱ εὔθυναι, (eines Prozesses) ἡ παλινδικία, ~ eines Urteils vornehmen ψῆφον ἀνάδικον καθιστάναι.

Revisionshof *m*, **-kommission** *f* οἱ λογοθέται, οἱ ἐξετασταί, οἱ εὔθυνοι, οἱ λογισταί, τὸ λογιστῶν συνέδριον, (als Ort) τὸ λογιστήριον.

Revisor *m* ὁ ἐξεταστής, (von Rechnungen) ὁ λογιστής.

Revolte *f* ἡ στάσις.

Revolution *f* ἡ στάσις, ὁ νεωτερισμός, ἡ ἀποστασία, eine ~ erregen στασιάζειν τὴν πόλιν, νεωτερίζειν, ταράττειν τὴν πόλιν, die Erregung einer ~ ὁ στασιασμός, ὁ νεωτερισμός.

Revolutionär *m* ὁ στασιαστικός.

revolutionär: ~e Gesinnung haben νεωτερίζειν περὶ τὴν πολιτείαν.

Revue *f* ἡ ἐξέτασις (mit u. ohne τῶν στρατιωτῶν oder ὅπλων), ἡ ἐξοπλισία, ἡ ὁπλοσκοπία, ~ halten ἐξέτασιν τῶν ὅπλων ποιεῖσθαι (M.), die ~ passieren lassen θεωρεῖν.

Rezensent *m* ὁ κριτής.

rezensieren κρίνειν.

Rezension *f* ἡ κρίσις.

Rezept *n* (eines Arztes) τὰ ἰατρικὰ γράμματα.

reziprok ἀντιπαθής, (in der Grammatik) ἀνταναχλαστικός.

rezitieren καταλέγειν, ῥαψῳδεῖν.

Rezitieren *n* ἡ ῥαψῳδία.

Rhabarber *m* τὸ ῥᾶ, τὸ ῥῆον.

Rhapsode *m* ὁ ῥαψῳδός, ein ~ sein ῥαψῳδεῖν, Vortrag des ~n ἡ ῥαψῳδία.

Rhapsodie *f* ἡ ῥαψῳδία.

rhapsodieren ῥαψῳδεῖν.

rhapsodisch ῥαψῳδικός.

Rhede *f* s. Reede.

Rhetor *m* ὁ ῥήτωρ (ορος), s. Redner.

Rhetorik *f* ἡ ῥητορική, ἡ διαλεκτική, ἡ λόγων τέχνη.

rhetorisch ῥητορικός.

Rheuma *n*, **Rheumatismus** *m* τὸ ῥεῦμα, ὁ ῥευματισμός, an ~ leiden ῥευματίζεσθαι (P.), an ~ leidend ῥευματικός.

Rheumatiker *m* ὁ ῥευματικός.

Rhinozeros *n* ὁ ῥινόκερως (ωτος).

Rhomboid *n* τὸ ῥομβοειδὲς σχῆμα.

rhomboidisch ῥομβοειδής.

Rhombus *m* ὁ ῥόμβος.

rhythmisch ῥυθμικός, ἔν-, εὔρυθμος (2).

Rhythmus *m* ὁ ῥυθμός, guter ~ ἡ εὐρυθμία.

Richtblock *m* (des Henkers) τὸ ἐπίξηνον.

richten 1. (eine Richtung geben) τείνειν, συντείνειν, τρέπειν (auf etw. εἰς, ἐπί, πρός τι, nach etw. κατά τι), gerade ~ ὀρθοῦν, in die Höhe ~ ἀνορθοῦν, ἀνιστάναι, sich in die Höhe ~ ἀνίστασθαι, einen Brief an j-n ~ ἐπιστολὴν γράφειν od. ἐπιστέλλειν τινί, seine Rede, sein Wort an j-n ~ προσαγορεύειν τινά, seine Aufmerksamkeit auf etw. ~ προσέχειν (mit u. ohne νοῦν) τινί, nach etw. hin gerichtet sein βλέπειν od. ὁρᾶν εἰς od. πρός τι, sich nach etw. ~ ἐπακολουθεῖν, ἕπεσθαι, πείθεσθαι (P.) τινι, λόγον ποιεῖσθαι (M.) τινος, ἐντρέπεσθαι (M.) τινος, sich nach j-m ~ συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι, χαρίζεσθαί (M.) τινι, es ist etw. gegen j-n gerichtet ἔστι τι κατά τινος od. ἐπί τινα, diese Äußerung ist gegen mich gerichtet εἴρηται ταῦτα κατὰ ἐμοῦ, τείνει οὗτος ὁ λόγος εἰς ἐμέ, nach mir darf man sich nicht ~ ἐμοὶ οὐδὲν σταθμητόν, richt't euch! τηρεῖτε τὰ διαστήματα. — 2. (urteilen) κρίνειν, γιγνώσκειν, δικάζειν, τὴν ψῆφον τίθεσθαι, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), über j-n od. etw. περί τινος, recht ~ ὀρθῶς κρίνειν, parteiisch ~ παραγιγνώσκειν, γνώμην οὐ δικαίαν ἀποφαίνεσθαι (M.), j-n ~ κρίνειν τινά. — 3. (hinrichten) θανατοῦν, ἀποκτείνειν τινά, ἀποτέμνειν τινὸς τὴν κεφαλήν, zugrunde ~ διαφθείρειν, ἀπολλύναι.

Richter *m* ὁ κριτής (allg. Beurteiler), ὁ δικαστής (richtender Beamter), οἱ ναυτοδίκαι (~ im Seehandelsgericht), ὁ ἡλιαστής (in der Heliäa), οἱ ἀγορανόμοι (~ in Marktstreitigkeiten), ὁ βραβευτής (~ in den öffentlichen Kampfspielen), j-n zum ~ bestellen καθιστάναι τινὰ δικαστήν.

Richteramt *n* τὰ τοῦ δικαστοῦ, κριτοῦ usw.

Richtereid *m* ὁ τῶν δικαστῶν ὅρκος.

Richterin *f* ἡ δικάστρια, ἡ κριτίς (ίδος), besser *part.*

Richterkollegium *n* τὸ τῶν δικαστῶν συνέδριον.

richterlich ὁ, ἡ, τὸ δικαστοῦ usw., δικαστικός.

Richtersold *m* ὁ δικαστικὸς μισθός, τὸ δικαστικόν.

Richterspruch *m* ἡ κρίσις, ἡ γνώμη, ἡ ψῆφος, einen ~ fällen δικάζειν, ψῆφον φέρειν.

Richterstuhl *m* τὸ βῆμα, τὸ δικαστήριον, vor meinem ~ παρ' ἐμοί γε κριτῇ.

richtig ὀρθός, εὖ od. καλῶς ἔχων (im gehörigen Verhältnis, ordnungsmäßig), δίκαιος, νόμιμος (recht- u. gesetzmäßig), δόκιμος (2, probehaltig, für gut befunden), ἀκριβής (genau), ἀληθής (wahr), πρέπων, προσήκων (geziemend), καθήκων, εἰκώς (gehörig), ~es Maß τὸ δόκιμον od. νόμιμον μέτρον, ~e Münze τὸ δόκιμον νόμισμα, ~es Urteil ἡ ἀληθής od. δικαία od. ὀρθὴ κρίσις, ~e Meinung, Ansicht ἡ ὀρθὴ od. ἀληθὴς δόξα. was du sagst, ist ~ ὀρθῶς od. ἀληθῆ λέγεις, ~ sprechen, schreiben ὀρθοεπεῖν, ὀρθολογεῖν, ὀρθογραφεῖν, eine ~e Antwort geben ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι (M.), das ~e Sprechen, Schreiben ἡ ὀρθοέπεια, ἡ ὀρθογραφία, in die ~e Ordnung bringen διατιθέναι ἕκαστα ὀρθῶς, εὐθετίζειν, etw. mit j-m ~ machen συντίθεσθαί τινι τι, ὁμολογεῖν τινι περί τινος, die Sache ist ~ ἀπήλλακται τὸ πρᾶγμα, ~! (in der Antwort) ὀρθῶς, ἀληθῆ λέγεις, ἀληθῆ ταῦτα, ἔστιν οὕτως, sich ~ (zur rechten Zeit) einfinden εἰς καιρὸν od. ἐν καιρῷ παρεῖναι od. παραγίγνεσθαι, im Kopfe nicht ~ sein οὐκ ὀρθῶς φρονεῖν, ἔξω φρενῶν γίγνεσθαι, es ist nicht ~ von dir, daß du οὐ δίκαιος εἶ mit *inf.*, ἀδικεῖς mit *part.*

Richtigkeit *f* τὸ δίκαιον, τὸ νόμιμον, τὸ ὀρθόν, ἡ ὀρθότης (ητος), ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀλήθεια (den Unterschied s. unter richtig), etw. in ~ bringen ἀποτελεῖν, περαίνειν, διαπράττειν (u. M.) τι, (von einer Schuld) διαλύειν χρέος.

Richtmaß *n* ὁ κανών (όνος).

Richtplatz *m* ὁ τῆς θανατώσεως τόπος, τὸ κολαστήριον (der Platz zur Hinrichtung), τὸ δικαστήριον, τὸ κριτήριον (der Ort, wo Gerichtssitzungen abgehalten werden).

Richtscheit *n* ἡ στάθμη, ὁ κανών (όνος), τὸ κριτήριον, ὁ γνώμων (ονος).

Richtschnur *f* eig. ὁ κανών (όνος), ἡ στάθμη, übtr. ὁ κανών, τὸ κριτήριον, τὸ μέτρον, ὁ νόμος.

Richtschwert *n* ἡ τοῦ δημοσίου od. δημίου μάχαιρα. ὁ σφαγεύς.

Richtstätte *f* s. Richtplatz.

Richtung *f* **1.** (Stellung, Lage) ἡ θέσις, ἡ κατάστασις (von e. ruhenden Körper), ἡ φορά (von e. sich bewegenden Körper), gerade ~ ἡ ὀρθότης, ἡ εὐθύτης (ητος), τὸ εὐθύ, ἡ εὐθυωρία, ἡ εὔθυνσις, in gerader ~ εὐθύς. εὐθύωρος (2), ὀρθός, *adv.* εὐθύ, καθ' εὐθεῖαν, κατ' ὀρθήν, in gerader ~ gehen εὐθυπορεῖν, in gerader ~ gehend εὐθυπόρος (2), in gerader ~ stehen ὀρθὸν στῆναι od. καταστῆναι, Bewegung in gerader ~ ἡ εὐθυφορία. — **2.** (Bestimmung nach einem Punkte hin) ὁ σκοπός (Ziel), τὸ τέλος, eine gerade ~ geben εὐθύνειν, einer Sache eine ~ wohin geben ἀποτείνειν τι εἰς od. πρός τι, eine ~ auf etw. haben τείνειν πρός τι. ἀποβλέπειν εἴς τι, in der ~ nach etw. hin ὡς ἐπί τι, ὡς πρός τι, aus einer andern ~ ἄλλοθεν, ἑτέρωθεν, in dieser, jener ~ ταύτῃ (τῇδε), ἐκείνῃ, nach einer andern ~ ἄλλοσε, ἑτέρωσε, die ~ des Gemüts ἡ ὁρμή. ἡ ἐπιστροφή, politische ~ ἡ (τῆς πολιτείας) προαίρεσις. — **3.** (das Richten) ἡ εὔθυνσις, besser durch Verben.

Richtweg *m* ἡ σύντομος (ὁδός).

riechbar ὀσφραντός, ὀσμητός.

riechen I *intr.* ὄζειν, ἀπόζειν, ὀσμὴν ἔχειν od. ἀποπνεῖν od. ἀποφέρειν od. παρέχειν (nach etw. τινός), nach Salben ~ ὄζειν μύρων, übtr. nach etw. ~ ὄζειν τινός, gut ~ ἥδιστον ἀποπνεῖν, καλὴν od. ἡδεῖαν ὀσμὴν ἔχειν, sehr stark nach etw. ~ ὀξύτατον ὄζειν τινός, an etw. ~ τὰς ῥῖνας προσβάλλειν τινί, übtr. nur in etw. ~ παρακύπτειν ἐπί τι, übel aus dem Munde ~ κακὰ ὄζειν τοῦ στόματος. einer der aus dem Munde riecht δυσώδης τὸ στόμα. ~d ὀσμηρός. wohl ~d εὐώδης, εὔοσμος (2), übel ~d δυσώδης. βαρυώδης. βαρύοσμος (2), κάκοσμος (2), κακώδης. — **II** *trans.* ὀσφραίνεσθαί τινος u. τι (auch übtr.). αἰσθάνεσθαι διὰ ῥινῶν τινος, scharf, gut ~ ὀξὺ ὀσφραίνεσθαι, j-m etw. zu ~ geben ὀσφραίνειν τινά τι, διδόναι τινί τι ὀσφραίνεσθαι, man bekommt etw. nicht einmal zum ~ οὐδ' ὀσφραίνεσθαι πάρεστί τι, übtr. Lunte ~ ὑποπτεύειν od. ὑπονοεῖν τι.

Riechen *n* ἡ ὀσμή (Geruch u. Geruchfähigkeit), ἡ ὄσφρησις, ἡ ὄσφρανσις (Geruchsfähigkeit).

riechend s. unter riechen.

Riechfläschchen *n* τὸ ὀσφραντήριον ληκύθιον. τὸ ναρθήκιον.

Riechmittel, -wasser *n* τὸ ὀσφραντήριον (φάρμακον).

Ried *n* (sumpfige Gegend) ἡ λιμνώδης χώρα, s. Röhricht, Schilf.

Riedgras *n* ὁ (ἡ) κύπειρος, τὸ κύπειρον.

Riefe *f* ἡ ἄλοξ (κος), ὁ ὁλκός, ἡ ῥάβδος, τὸ διάξυσμα (letzteres bes. an Säulen), ~n in etw. machen ῥαβδοῦν, διαξύειν τι. mit ~n verziert ῥαβδωτός.

riefen ῥαβδοῦν, διαξύειν, gerieft ῥαβδωτός.

Riefen *n* ἡ ῥάβδωσις.

Riegel *m* ὁ μοχλός, τὸ κλεῖθρον, ὁ ἐπιβλής (ῆτος). ὁ ἐμβολεύς, τὸ ἔμβολον, ὁ μάνδαλος, ὁ τύλαρος. unter Schloß und ~ halten od. legen μοχλοῖς καὶ κλεισὶν εἰργνύναι, ζυγωθρίζειν, mit dem ~ verschließen μοχλοῦν, μανδαλοῦν, τυλαροῦν, den ~ vorschieben μοχλὸν ἐμβάλλειν od. ἀντιθέναι, den ~ öffnen ἀποκινεῖν τὸν μοχλόν, παραφέρειν od. χαλᾶν τὸν μοχλόν. übtr. j-m einen ~ vorschieben ἐμποδὼν γίγνεσθαί τινι, κωλύειν, διακωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.

Riemchen *n* τὸ ἱμαντάριον, τὸ ἱμαντίδιον.

Riemen *m* ὁ ἱμάς (άντος), ἡ ἱμάσθλη, ἡ βυρσίνη, (an der Fußbekleidung) ἡ ἡνία, (zum Lenken der Pferde) ὁ ῥυτήρ (ῆρος), ἡ ἡνία, (für Schwert od. Schild) ὁ τελαμών (ῶνος), von ~ gemacht ἱμάντινος.

riemenartig ἱμαντώδης.

Riemenwerk, -zeug *n* (die Riemen) οἱ ἱμάντες, αἱ ἡνίαι. οἱ ῥυτῆρες.

Riemer *m* ὁ ἡνιοποιός, ὁ ἱμαντοποιός, ὁ βυρσοτόμος. ~werkstatt τὸ ἡνιοποιεῖον.

Ries *n* ὁ φάκελος.

Riese *m* ὁ γίγας (αντος), ὁ ὑπερμεγέθης ἄνθρωπος.

rieseln ἠρέμα ῥεῖν, καχλάζειν, ῥοθιάζειν ψιθυρίζειν. κελαρύζειν.

Rieseln *n* durch Verben.

Rieselregen *m* αἱ ψακάδες, τὸ ψακάδιον.

riesenähnlich, -artig, -haft γιγαντώδης, γιγάντειος, κολοσσιαῖος, ὑπερμεγέθης, δεινός.

Riesenarbeit *f* τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον ἔργον.

Riesenarm *m* ἡ γιγαντεία χείρ (ειρός).

Riesenbildsäule *f* ὁ κολοσσός.

Riesengestalt *f* τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον σχῆμα, von ~ s. riesenähnlich.

riesengroß ὑπερμεγέθης, δεινὸς τὸ μέγεθος.

Riesengröße *f* τὸ ὑπερβάλλον od. δεινὸν μέγεθος.

Riesenkörper, -leib *m* τὸ γιγάντειον σῶμα.

Riesenkraft, -stärke *f* ἡ μείζων ἢ κατ' ἄνθρωπον ῥώμη, ἡ δεινὴ τοῦ σώματος ῥώμη.

riesenmäßig s. riesenähnlich.

Riesenschritt *m* τὸ γιγάντειον od. μακρὸν βάδισμα. ἡ γιγαντεία βάδισις, mit ~en τάχιστα, mit ~en vorwärts schreiten, fortschreiten (übtr.) θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόναι.

Riesenstimme *f* ἡ μεγίστη od. βαρυτάτη od. στεντορεία φωνή.

Riesenwerk *n* τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον ἔργον.

riesig γιγάντειος, γιγαντώδης, ~e Fortschritte machen (übtr.) θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόναι.

Riesin *f* ἡ ὑπερμεγέθης γυνή.

Riff *n* αἱ χοιράδες. ἡ ῥαχία.

Riffel *f* ὁ κτείς (ενός).

riffeln κτενίζειν.

rigolen σκάπτειν, διασκάπτειν, ἀναστρέφειν γῆν, ganz rigolter Boden ἡ πανσκαφεία.

Rind *n* ὁ, ἡ βοῦς (οός), ~er weiden βουκολεῖν, ~er schlachten, opfern βουθυτεῖν, βουσφαγεῖν, vom ~ βόειος.

Rinde *f* ὁ φλοιός, ὁ χιτών (ῶνος, von Bäumen), τὸ λέπος, ἡ λεπίς (ίδος, Schale), τὸ λέμμα (abgeſchälte ~), ~ des Brotes τὸ τοῦ ἄρτου σκληρόν od. ξηρόν, ohne ~ ἄφλοιος (2), mit ~ bedeckt, überzogen ἔμ-, περίφλοιος (2), aus ~ gemacht φλόϊνος, die ~ von den Bäumen abſchälen φλοΐζειν τὰ δένδρα, φλοιὸν περιαιρεῖν τῶν δένδρων, mit dünner ~ λεπτόφλοιος (2), mit ſtarker ~ παχύφλοιος (2), mit rauher ~ τραχύφλοιος (2), mit weißer ~ λευκόφλοιος (2).

rindenähnlich, -artig φλοιώδης.

Rinderbraten *m* τὰ βόεια κρέα ὀπτά od. ὀπτητά.

Rinderfett *n* τὸ βόειον στέαρ (ατος).

Rinderfuß *m* ὁ βόειος πούς (οδός).

Rindergeſpann *n* τὸ βοῶν ζεῦγος.

Rinderhändler *m* ὁ βουκάπηλος.

Rinderhaut, Rindshaut *f* ἡ βοεία od. ταυρεία (δορά), τὸ βόειον δέρμα, ἡ βοὸς βύρσα.

Rinderherde *f* ἡ βοῶν ἀγέλη, τὰ βουφόρβια, τὸ βουκόλιον.

Rinderhirt *m* ὁ βουκόλος, ὁ βουφορβός.

Rinderhorn *n* τὸ βόειον κέρας.

Rinderhuf *m*, **-klaue** *f* ἡ βοεία ὁπλή od. χηλή.

Rinderkäufer *m* ὁ βοώνης.

Rindermiſt *m* τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.

rindern ταυρᾶν, eine nicht ~de Kuh ἡ ταύρα.

Rinderopfer *n* ἡ βουθυσία.

Rinderſtall *m* ἡ βούστασις, ἡ βουστασία, τὸ βουστάσιον, τὸ βούσταθμον, ὁ βοών (ῶνος).

Rindertrift *f* ἡ βοῶν νομή.

Rindfleiſch *n* τὰ βόεια κρέα, rohes ~ τὸ ὠμοβόειον.

rindig ἔμφλοιος (2).

Rindsauge *n* ὁ βοῶν ὀφθαλμός, (als Pflanze) τὸ βούφθαλμον, τὸ βοάνθεμον.

Rindsblut *n* τὸ βόειον od. ταύρειον oder ταύρου oder βοῶν αἷμα.

Rindshaar *n* ἡ βοεία τρίχωσις.

Rindsknochen *m* τὸ βόειον ὀστοῦν.

Rindskopf *m* ἡ βοός od. βοεία κεφαλή, mit einem ~ βουκέφαλος (2).

Rindsleder *n* τὸ βόειον od. ἀπὸ τῶν βοῶν δέρμα.

rindsledern ὠμοβόειος, ὠμοβόϊνος.

Rindsohr *n* τὸ βόειον οὖς (ὠτός).

Rindstalg *m* τὸ βόειον στέαρ (ατος).

Rindszunge *f* ἡ βοεία γλῶττα.

Rindvieh *n* οἱ βόες.

Rindviehzucht *f* τὸ βοῦς τρέφειν.

Ring *m* (als Figur) ὁ κύκλος, ὁ γῦρος, (als Körper) ὁ κρίκος (auch Finger~), τὸ ψέλλιον (um den Arm), ὁ δακτύλιος (Finger~), ἡ κορώνη, ὁ κόραξ (ακος), τὸ ῥόπτρον, ὁ λύκος (an der Haustür), ὁ πόρπαξ (κος, zum Halten des Schildes), ἡ πόρπη (an der Stange), ſich einen ~ anſtecken περιτίθεσθαι (M.) δακτύλιον, den ~ abziehen περιαιρεῖσθαι (M.) δακτύλιον, mit einem ~e verſehen κρικοῦν.

Ringel *m* ὁ κύκλος, ἡ ἕλιξ (κος).

ringelartig κρικοειδής, ἑλικοειδής, ἑλικώδης.

Ringelblume *f* τὸ κλύμενον.

Ringelchen *n* τὸ δακτύλιον, τὸ κρικέλλιον.

ringeln ἑλίττειν, κρικοῦν, (von Haaren) βοστρυχίζειν, βοστρυχοῦν, geringelt ἑλικτός, βοστρυχώδης, κρικοειδής, κρικωτός, *adv.* ἑλικηδόν, βοστρυχηδόν.

Ringeltanz *m* ὁ ἐγκύκλιος χορός, ὁ ὅρμος.

Ringeltaube *f* ἡ φάττα, ἡ φάψ (βός).

ringen I *intr.* **1.** mit j-m παλαίειν τινί u. πρός τινα, προσπαλαίειν τινί, ἀγωνίζεσθαι u. διαγωνίζεσθαι (M.) τινί u. πρός τινα, (kämpfen) ἀγωνίζεσθαι (M.). — **2.** (ſich mühen) πονεῖν, μοχθεῖν, mit dem Tode ~ ἐν ἀγωνίᾳ τοῦ βίου εἶναι, ἀγωνιᾶν περὶ τὸν βίον, πρὸς τῷ τελευτᾶν εἶναι, ἐσχάτως διακεῖσθαι, einer der mit dem Tode ringt ψυχορραγής, mit Hunger u. dgl. ~ μάχεσθαι λιμῷ od. κακῶς ἔχειν ὑπὸ λιμοῦ, um od. nach etw. ~ ἀγωνίζεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.) od. ἀγωνιᾶν περί τινος, πονεῖν ἀμφί τι, μοχθεῖν ἐπί τινι, διώκειν τι, gew. ὀρέγεσθαί (M. u. P.) τινος. — **II** *trans.* **3.** στρεβλοῦν, στρέφειν, die Hände ~ (als Zeichen des Schmerzes od. der Trauer) κόπτεσθαι (eig.: ſich an die Bruſt ſchlagen), j-m etw. aus den Händen ~ ἐκβιάζεσθαί (M.) τινί τι ἐκ χειρῶν.

Ringen *n* **1.** ἡ πάλη (Ringkunſt), im ~ ſiegen νικᾶν πάλην, j-n im ~ beſiegen καταπαλαίειν τινά, ein Kunſtgriff beim ~ τὸ πάλαισμα, im ~ geſchickt oder geübt παλαιστικός. — **2.** (Streben, Anſtrengung) ὁ ἀγών (ῶνος), ὁ ἀγωνισμός, ἡ ἀγώνισις, ἡ ἀγωνία, ὁ πόνος, ὁ μόχθος.

Ringer *m* ὁ παλαιστής, ὁ ἀγωνιστής, ὁ ἀθλητής, ein geſchickter ~ ὁ παλαιστικός.

Ringfinger *m* ὁ παράμεσος δάκτυλος, ὁ δακτυλιώτης.

ringförmig κυκλοειδής, κυκλώδης, κυκλωτός, κρικοειδής, κρικωτός.

Ringfutteral, -käſtchen *n* τὸ σφραγιδοφυλάκιον, ὁ σφραγιδοφύλαξ (κος).

Ringkampf *m* ἡ πάλη, ſ. Ringen.

Ringkaſten *m* (die Vertiefung am Ringe, in welchem der Stein ſich befindet) ἡ σφενδόνη (τοῦ δακτυλίου), ἡ πυελίς (ίδος).

Ringkunſt *f* ἡ παλαιστική, ἡ παλαισμοσύνη.

Ringmauer *f* ὁ περίβολος, ὁ κύκλος, auch bloß τὸ τεῖχος.

rings, ringsum κύκλῳ, πέριξ, ~ um etw. κύκλῳ τινός od. περί τι, πέριξ τινός, ~ um etw. herumgehen κύκλῳ περιιέναι τι, in Zſſgn mit περί, ſ. dieſe unter herum-; auch *adj.* werden mit περί zuſammengeſetzt, zB. ~ wohnend περίοικος (2), ~ umfloſſen περίρρυτος (2) u. dgl.

Ringſchule *f* ἡ παλαίστρα.

ringsher κυκλόθεν.

Ringſtein *m* ἡ σφραγίς (ῖδος).

Rinne *f* ὁ σωλήν (ῆνος), ὁ ὀχετός, ὁ αὐλός, Dach~ ἡ ὑδρορρόα.

rinnen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.), λείβεσθαι (P.), aus etw. ~ ἐκ-, προρρεῖν, προχεῖσθαι (P.) ἔκ τινος.

Rippe *f* ἡ πλευρά, die wahren (d. i. die größeren) ~n αἱ γνήσιαι πλευραί, die falſchen (kleineren) ~n αἱ νόθαι πλευραί, mit od. von guten ~n εὔπλευρος (2), die ~n (der Schiffe) τὰ ἐγκοίλια.

rippeln ſich κινεῖσθαι (P.), ſich nicht ~ ἀτρέμα καθῆσθαι, οὐδὲ γρύζειν, οὐδὲ γρῦ λέγειν.

Rippenfell *n* ὁ τῶν πλευρῶν ὑμήν (ένος).

Rippenfellentzündung *f* ἡ πλευρῖτις (ιδος).

Rippenſtoß *m* ὁ κόνδυλος (eig. Fauſtſchlag), j-m einen ~ geben κονδυλίζειν τινά, κόνδυλον ἐντρίβειν τινί.

Riſiko *n* ὁ κίνδυνος, τὸ κινδύνευμα.

riskant ἐπικίνδυνος (2), παράβολος (2).

riskieren κινδυνεύειν, ῥιψοκινδυνεῖν, παραβάλλεσθαι (P.), alles ~ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων, du riskierſt nichts οὐδεὶς ἐστί σοι κίνδυνος.

Riſpe *f* ἡ ἀνθήλη.

Riß *m* **1.** (Ritze, Sprung) τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥωγμή, ἡ ῥηγή, ἡ διαρρωγή, ἡ ῥαγάς (άδος), (durch Verwundung) ἡ ἀμυχή, (Schlitz) τὸ σχίσμα, ἡ σχίσις, ἡ σχισμή, (Spalt) ἡ διασφάξ (άγος, auch Felſenſpalt), einen ~ bekommen ῥῆγμα λαμβάνειν, ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι, σχίζεσθαι (ſämtlich P.). — **2.** (Umriß, Entwurf) ἡ δια-, ὑπογραφή, τὸ διάγραμμα, einen ~ zu, von etw. machen δια-, ὑπογράφειν τι.

riſſig ῥαγόεις, ῥηγματώδης, beſſer διερρωγώς, (von der Erde) ψαφαρός, ψαθυρός.

Ritt *m* ἡ ἱππασία, τὸ ἵππευμα, ἡ ἔλασις, ἡ ἐλασία, einen ~ machen ἱππασίαν od. ἐλασίαν ποιεῖσθαι (M.), ἱππάζεσθαι (M.).

Ritter *m* ὁ ἱππεύς, ~ ſein ἱππεύειν, j-n zum ~ ſchlagen προάγειν τινὰ εἰς ἱππάδα.

Ritterburg *f* ἡ ἔμφρουρος ἄκρα, τὸ φρούριον.

Ritterdienſt *m* τὰ ἱππικά, ἡ ἱππεία.

Ritterkleid *n* ἡ ἱππικὴ στολή.

ritterlich ὁ, ἡ, τὸ ἱππέων, übtr. (tapfer) ἀνδρεῖος.

Ritterſchaft *f* ἡ τῶν ἱππέων τάξις, οἱ ἱππεῖς.

Rittersmann *m* ὁ ἱππεύς.

Ritterſpiel *n* ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος) od. ἆθλος, τὸ ἱππικὸν ἀγώνισμα.

Ritterſporn *m* (eine Pflanze) τὸ δελφίνιον.

Ritterstand *m* ἡ τῶν ἱππέων τάξις, ἡ ἱππάς (άδος), zum ~e gehören ἱππάδα od. εἰς ἱππάδα τελεῖν.
rittlings ἱππηδόν, ἱππαστί, περιβάδην.
Rittmeister *m* ὁ ἴλαρχος, ὁ φύλαρχος, ὁ φυλάρχης, ~ sein φυλαρχεῖν.
Rittmeisterstelle *f* ἡ ἰλαρχία, ἡ φυλαρχία.
Ritual *n* αἱ τελεταί, τὰ ἱερά, αἱ θρησκεῖαι, (bei den Kirchenschriftstellern) ἡ ἀκολουθία.
Ritze *f* ἡ ῥηγή, τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥαγάς (άδος), (Fuge) ὁ ἁρμός.
ritzen ἐπιτέμνειν, σχάζειν, ἀμύττειν.
Ritzen *n* ἡ σχάσις, ἡ ἄμυξις.
Rival *m* s. Nebenbuhler.
rivalisieren s. wetteifern.
Rivalität *f* s. Wetteifer.
Robbe *f* ἡ φώκη.
Roche *m* (ein Fisch) ἡ βατίς (ίδος), ὁ βάτος.
röcheln ἀσθμαίνειν, μυχθίζειν (letzteres bsd. von Sterbenden).
Röcheln *n* τὸ ἆσθμα, ὁ μυχθισμός.
Rock *m* ὁ χιτών (ῶνος), τὸ ἱμάτιον.
Röckchen *n* ὁ χιτωνίσκος, τὸ χιτώνιον, τὸ χιτωνάριον.
Rocken *m* (zum Spinnen) τὸ ἐπίνητρον, ἡ ἠλακάτη.
roden ἐκπρεμνίζειν.
Rogen *m* τὰ τῶν ἰχθύων ᾠά.
Rogener *m* ὁ θῆλυς ἰχθύς (ύος).
Roggen *m* ἡ βρίζα.
roh 1. (nicht gekocht, nicht reif) ὠμός. — 2. (unbearbeitet) ἀνεξέργαστος (2), αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν. — 3. (wild) ἄγριος. — 4. (ungebildet) ἀμαθής, ἄγροικος, ἀπαίδευτος, ἀπειρόκαλος, ἄμουσος (sämtlich 2). — 5. (hart, grausam) ὠμός, χαλεπός, τραχύς, σκληρός, ~es Gold χρυσὸς ἄπυρος, ein ~es (d. h. noch nicht zugerittenes) Pferd ἵππος ἀδάμαστος, ein ~er Hund (ein noch nicht dressierter) κύων ἀδάμαστος.
Roheit *f* allg. ἡ ὠμότης (ητος), (Wildheit) ἡ ἀγριότης (ητος), (Ungebildetheit) ἡ ἀμαθία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀμουσία, (Härte, Grausamkeit) ἡ ὠμότης, ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ σκληρότης (ητος).
Rohr *n* (als Gewächs) ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος), ἡ κάννα, aus ~ gemacht καλάμινος, voll ~ δονακώδης, δονακόεις, καλαμόεις, künstliches ~ ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός, (zum Gehen) τὸ σκηπάνιον, τὸ σκῆπτρον, (an der Pfeife) ὁ ὀχετός, ὁ σωλήν (ῆνος), (zum Beobachten) ἡ διόπτρα, τὸ δίοπτρον, ὁ αὐλός, (zum Dachdecken) ὁ ὄροφος.
rohrartig καλαμώδης.
Rohrbläser *m* ὁ καλαμαύλης.
Rohrbruch *n* ἡ καλαμίς (ίδος).
Röhrchen *n* ὁ καλαμίσκος (kleines Rohr), ὁ αὐλίσκος, ὁ σωληνίσκος, τὸ σωληνίδιον, τὸ σωληνάριον, τὸ συρίγγιον (kleine Röhre).
Rohrdach *n* ἡ καλαμίνη στέγη, ὁ ὄροφος.
Rohrdecke *f* ἡ κάννα (gew. *pl.*), ὁ φορμός, τὸ καλάμινον στρῶμα, ὁ κάνης (ητος).
Rohrdommel *f* ὁ ἀστερίας ἐρωδιός, ὁ ὄκνος (ὀκνός?).
Röhre *f* ὁ σωλήν (ῆνος), ὁ αὐλός, ὁ σίφων (ωνος), ἡ σῦριγξ (γγος), (der Knochen im Arm und Schienbein) ἡ περόνη, (am Blasebalg) τὸ ἀκροφύσιον.
röhrenartig, -förmig σωληνοειδής.
Röhrenleitung *f* οἱ σωλῆνες, ὁ ὀχετός.
Röhrenwasser *n* τὸ ἐκ τοῦ αὐλοῦ ὕδωρ, τὸ αὐλοῖς ὀχετευόμενον ὕδωρ.
Rohrfeder *f* (zum Schreiben) ὁ (γραφικὸς) κάλαμος.
Rohrflöte *f* ὁ (καλαμινὸς) αὐλός, ἡ (καλαμίνη) σῦριγξ (γγος).
Rohrgebüsch *n* ὁ καλαμώδης τόπος, ὁ δονακών (ῶνος), ὁ καλαμών (ῶνος).
Rohrgeflecht *n* ὁ (ἡ) ῥίψ (πός), ὁ ταρρός (auch *pl.*) καλάμου od. καλάμων, s. Rohrdecke,
Rohrgras *n* ἡ καλαμάγρωστις (εως).
Rohrhalm *m* ὁ κάλαμος.
Röhricht *n* τὸ δονακεῖον, ὁ δονακών (ῶνος), ὁ δονακεύς, ὁ καλαμών (ῶνος).
Röhrkasten, -trog *m* ὁ λάκκος, ἡ ὑδροθήκη.
Rohrpfeife *f* s. Rohrflöte.
Rohrsänger, -sperling *m* ὁ καλαμοδύτης, ὁ σχοινίκλος, ἡ ἐλέα.
Rohrstab *m* τὸ καλάμινον σκηπάνιον, ὁ καλάμινος σκίπων (ωνος).
Rohrstange *f* ἡ ἠλακάτη.
Rohrstuhl *m* ἡ καλαμίνη ἕδρα, ὁ καλάμινος δίφρος.
Rolle *f* 1. (Walze) ἡ τροχαλία, ἡ τροχιλία, ἡ φάλαγξ (γγος), ἡ φαλάγγη, ὁ κύλινδρος, (etwas Zusammengerolltes) τὸ ἔνειλημα, ἡ συστροφή. — 2. (~ eines Schauspielers) τὸ πρόσωπον, τὸ σχῆμα, die zu lernende ~ ἡ ῥῆσις, eine ~ spielen ὑποκρίνεσθαι (M.) πρόσωπον od. σχῆμα, die ~ der Antigone spielen ὑποκρίνεσθαι Ἀντιγόνην, eine ~ geben od. durchführen ἀγωνίζεσθαι (M.) πρόσωπον od. σχῆμα, eine ~ erteilen (als Dichter einem Schauspieler) περιτιθέναι πρόσωπον, die erste, zweite, dritte ~ spielen τὰ πρῶτα ὑποκρίνεσθαι oder πρωταγωνιστεῖν, τὰ δεύτερα ὑποκρίνεσθαι od. δευτεραγωνιστεῖν, τὰ τρίτα ὑποκρίνεσθαι od. λέγειν od. τριταγωνιστεῖν, der die erste, zweite, dritte ~ spielt ὁ πρωταγωνιστής, δευτεραγωνιστής, τριταγωνιστής, seine ~ gut spielen ἀγωνίζεσθαι καλῶς, schlecht κακῶς oder ἀσχημονεῖν, übtr. seine ~ gut spielen διαπράττειν καλῶς τὰ καθ' ἑαυτόν od. τὰ ἑαυτοῦ, eine ~ im Staate spielen πράττειν τὰ τῆς πόλεως, die ~ des Herrn spielen πράττειν τὰ δεσπότου, eine große ~ bei j-m spielen μέγα δύνασθαι παρά τινι, eine große ~ im Staate spielen μάλιστα εὐδοκιμεῖν ἐν τῇ πόλει, eine untergeordnete ~ spielen ἰδιωτεύειν, ταπεινὰ od. ταπεινῶς πράττειν, die ~ eines Wahnsinnigen spielen προσποιεῖσθαι (M.) μαίνεσθαι.
rollen I *trans.* 1. (wälzen) κυλίνδειν, vorwärts ~ προκυλίνδειν, hinab~ κατακυλίνδειν, aufwärts ~ ἀνακυλίνδειν. — 2. (zusammenwickeln) συνειλεῖν, συστρέφειν, συμπλέκειν. — 3. (mit einer Rolle glätten) κυλινδροῦν. — II *intr.* 4. (von der schnellen Bewegung runder Körper) κυλίνδεσθαι (P.), (κύκλῳ) περιφέρεσθαι (P.), τροχαλίζεσθαι (P.), der Donner rollt ἡ βροντὴ παταγεῖται (P.) od. φθέγγεται, die Tränen ~ über die Wangen τὰ δάκρυα λείβεται κατὰ τῶν παρειῶν, ~de Augen περιφερεῖς ὀφθαλμοί.
Rollen *n* (Wälzen) ἡ κύλισις, (Geräusch eines sich fortbewegenden Körpers) ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ὁ βρόμος.
Rollholz *n* ὁ κύλινδρος.
Rollscheibe *f* ὁ τροχός.
Rollstein *m* ὁ ὀλοίτροχος.
Rollwagen *m* ἡ ταπεινὴ ἅμαξα, τὸ κοῦφον ἅρμα.
Roman *m* ὁ λόγος (auch *pl.*), ὁ μῦθος, τὸ μυθολόγημα, ~e schreiben λογοποιεῖν, μυθοποιεῖν.
Romandichter, -schreiber *m* ὁ λογοποιός, ὁ μυθοποιός, ὁ μυθολόγος.
Romandichtung *f* ἡ λογοποιία, ἡ μυθοποιία.
romanhaft μυθώδης, μυθικός.
romantisch (reizend) χαρίεις, ἐπίχαρις, ἡδύς.
Ronde *f* s. Runde.
Rondell *n* ὁ τροχός.
Röschen *n* ἡ ῥόδαξ (κος).
[1]**Rose** *f* τὸ ῥόδον, nach ~n duften ῥοδίζειν τῇ ὀσμῇ od. τῇ εὐωδίᾳ, der ~ an Duft od. Farbe gleichen ῥοδίζειν, von ~n gemacht ῥόδινος, nach ~n duftend ῥοδόπνους, ~n tragend ῥοδοφόρος (2), mit ~n bekränzt ῥοδοστεφής.
[2]**Rose** *f* (eine Hautkrankheit) τὸ ἐρυσίπελας (ατος).
rosenarmig ῥοδόπηχυς.
rosenartig ῥοδοειδής, ῥοδόεις.
Rosenbalsam *m* τὸ ῥοδωτόν.
Rosenbaum *m* s. Rosenstock.
Rosenbeet *n* ἡ ῥοδωνιά.
Rosenblatt *n* τὸ ῥόδινον od. ῥόδου φύλλον.
Rosenblüte *f* ἡ τοῦ ῥόδου ἄνθη, τὸ τοῦ ῥόδου ἄνθος (einzelne ~), ἡ τῶν ῥόδων ἀκμή (die Zeit der ~).
Rosenbusch *m* ἡ ῥοδῆ, ἡ ῥοδωνιά.

Rosenduft *m* ἡ τῶν ῥόδων ὀσμή od. εὐωδία.
Rosenessenz *f*, **-extrakt** *m* τὸ ῥοδόσταχτον, τὸ ῥοδόσταγμα.
Rosenessig *m* τὸ ῥοδωτὸν ὄξος.
Rosenfarbe *f* τὸ ῥοδωτὸν χρῶμα.
rosenfarben, -farbig ῥοδοειδής, ῥοδόχρους, ῥόδειος, ~ sein ῥοδίζειν. [δοδάκτυλος (2).}
rosenfingerig (bei Homer häufiges Epitheton der Eos) ῥο-}
Rosengarten *m*, **Rosengebüsch** *n*, **Rosenhecke** *f* ἡ ῥοδωνιά.
Rosenholz *n* τὰ ῥόδινα ξύλα.
Rosenhonig *m* τὸ ῥοδόμελι (ιτος).
Rosenknospe *f* ἡ τοῦ ῥόδου κάλυξ (κος).
Rosenkranz *m* ὁ ῥόδων στέφανος.
Rosenlippen *f/pl.* τὰ ῥόδεια χείλη.
Rosenmund *m* τὸ ῥόδειον στόμα.
Rosenöl *n* τὸ ῥόδινον ἔλαιον.
Rosenpomade *f* ἡ ῥοδίς (ίδος).
Rosenpulver *n* ἡ ῥοδίς (ίδος).
rosenrot ῥοδοειδής, ῥόδειος, ~ färben ῥοδίζειν.
Rosensalbe *f* τὸ ῥόδινον μύρον, ἡ ῥοδίς (ίδος).
Rosenstock, -strauch *m* ἡ ῥοδῆ, τὸ τοῦ ῥόδου φυτόν.
Rosenstrauß *m* ἡ ῥόδων δέσμη, ὁ ῥόδινος φάκελος.
Rosenwangen *f/pl.* αἱ ῥόδειαι παρειαί, auch αἱ ἐρυθραὶ παρειαί.
rosenwangig ῥοδωπὸς τὴν χρόαν, *f* ῥοδῶπις (ιδος).
Rosenwasser *n* τὸ ῥοδωτόν, τὸ ῥόδινον φάρμακον, τὸ ὑδροροδατον.
Rosenwein *m* ὁ ῥοδίτης οἶνος.
Rosenwurzel *f* ἡ ῥοδία ῥίζα.
Rosenzeit *f* ἡ τῶν ῥόδων ἀκμή, übtr. die ~ des Lebens ἡ ἥβη, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας.
Rosenzucker *m* τὸ ῥοδοσάκχαρ (αρος).
rosig ῥόδειος, ῥοδωπὸς τὴν χρόαν, *f* ῥοδῶπις (ιδος).
Rosine *f* ἡ ἀσταφίς (ίδος), ἡ σταφίς (ίδος), ἡ σταφυλίς (ίδος), zu ~n machen σταφιδοῦν.
Rosinenwein *m* ὁ ἀσταφίδιος οἶνος.
Rosmarin *m* ἡ λιβανωτίς (ίδος). [s. unter Pferd.}
Roß *n* s. Pferd; die im folgenden nicht angeführten Zssgn}
Roßampfer *m* τὸ ἱππολάπαθον.
Roßarzneikunde *f* ἡ ἱππιατρική.
Roßfenchel *m* τὸ ἱππομάραθρον.
Roßkäfer *m* ὁ κοπριών (ῶνος), ὁ ἱπποκάνθαρος.
Roßkümmel *m* τὸ πευκέδανον.
Roßschweif *m* ἡ τοῦ ἵππου οὐρά.
[1]**Rost** *m* (am Metall) ὁ ἰός, (im Getreide) ἡ ἐρυσίβη.
[2]**Rost** *m* (ein Werkzeug zum Rösten) ἡ ἐσχάρα, τὸ τήγανον, auf dem ~ braten (rösten) ἀποτηγανίζειν.
rostartig ἰώδης.
Rostbrand *m* ἡ ἐρυσίβη. [ἀπομαραίνεσθαι (P.).}
rosten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.), übtr. μαραίνεσθαι,}
rösten φρύγειν, φρύττειν, ὀπτᾶν, ἰπνεύειν, φλογίζειν, ἀφαύειν, ἀφεύειν, geröstet φρυκτός, ὀπτήσιμος (2), φλογιστός. [φλόγισις.}
Rösten *n* ἡ ὄπτησις, ὁ φρυγμός, ὁ φλογισμός, ἡ}
Rostfarbe *f* τὸ ἰῶδες χρῶμα. [ἰώδης κηλίς (ίδος).}
Rostfleck *m* ὁ ἰώδης σπίλος, τὸ ἰῶδες σπίλωμα, ἡ}
rostig ἰώδης. [ἰπνός.}
Röstofen *m*, **-pfanne** *f* ὁ φρυγεύς, τὸ φρύγετρον, ὁ}
rot ἐρυθρός, dunkel~ φοινικοῦς, feuer~ πυρρός, hell~ μίλτινος, blaß~ ἐρυθρόχλωρος (2), sehr ~ ἐξέρυθρος (2), etwas ~ ὑπέρυθρος (2), ~er Wein ὁ μέλας οἶνος, ~es Kleid ἡ φοινικίς (ίδος), ~ machen ἐρυθραίνειν, ~ werden (P.), (vor Scham) ἐρυθριᾶν, ~ färben ἐρυθραίνειν, μιλτοῦν, ἐρυθροδανοῦν, ~ gefärbt ἐρυθρόβαπτος (2), ἐρυθροβαφής, ἁλουργός, φοινικοβαφής, ~ aussehend ὁ ἐρυθρίας, mit ~em Gesicht ἐρυθροπρόσωπος (2), mit ~en Haaren ἐρυθρόκομος (2).
Rot *n* τὸ ἐρύθημα. [παρειάς.}
rotbäckig ἐρυθρὸς τὰς παρειάς, ἐρυθρὰς ἔχων τὰς}
Rotbart *m* ὁ χαλκοπώγων (ωνος).
rotbärtig ἐρυθρὸν ἔχων τὸ γένειον, πυρράζων oder πυρρίζων τὸ γένειον.
rotbraun πυρρός, ῥούσιος (2).
Rotbuche *f* ἡ ὀξύα.
rotbunt ἐρυθροποίκιλος (2).
Rotdrossel *f* ἡ ἰλιάς (άδος).
Röte *f* τὸ ἐρύθημα, ἡ ἐρυθρότης (ητος), sich mit ~ überziehen ἐρυθραίνεσθαι (P.), ἐρυθριᾶν.
Rötel *m* ἡ μίλτος, mit ~ bestreichen μιλτοῦν.
röten ἐρυθραίνειν, ἐρυθροῦν, sich ~ ἐρυθραίνεσθαι (P.), ἐρυθριᾶν.
rotfarbig ἐρυθρόχρους.
rotfingerig ἐρυθροδάκτυλος (2).
Rotfuchs *m* ὁ πυρρὸς ἵππος.
rotfüßig ἐρυθρόπους (οδος).
rotgefleckt ἐρυθροποίκιλος (2).
rotgelb πυρρός, ξανθός.
rotgelblich ὑπόπυρρος (2).
Rotgerber *m* ὁ βυρσοδέψης.
rotgesprenkelt ἐρυθροποίκιλος (2), ἐρυθρόστικτος (2).
rothaarig ἐρυθρόκομος (2), πυρρόθριξ (τριχος).
Rotlauf *m* τὸ ἐρύθημα, τὸ ἐρυσίπελας (ατος).
rötlich ὑπέρυθρος (2), ἐνέρυθρος (2), ἐρυθροειδής, ἐρυθρώδης.
Rotschimmel *m* ὁ ἐρυθρόστικτος ἵππος.
Rotschwanz *m*, **Rotschwänzchen** *n* (ein Vogel) ὁ φοινίκουρος, ὁ ἐρίθακος.
Rotstift *m* ἡ μίλτος.
Rottanne *f* ἡ ἄρρην (ενος) ἐλάτη.
Rotte *f* (ein Menschenhaufen) ὁ ὅμιλος, ὁ ὄχλος, ἡ συστροφή, (von Soldaten) ὁ στοῖχος, ὁ λόχος, ἡ τάξις, ἡ ἴλη (letzteres bsd. von der Reiterei), in ~n marschieren ἐπὶ στοίχων, κατὰ στοίχους, κατὰ τάξεις, κατ' ἴλας πορεύεσθαι (P.), in ~n ὁμιληδόν.
rotten: sich zusammen~ συνίστασθαι.
Rottenführer *m* ὁ λοχαγός, ὁ ἰλάρχης.
Rottengeist *m* τὸ στασιαστικόν.
Rottenschließer *m* ὁ οὐραγός.
rottenweise κατ' ἴλας.
Rotunde *f* ἡ θόλος.
rotwangig ἐρυθρὰς ἔχων τὰς παρειάς.
Rotwein *m* ὁ μέλας οἶνος.
Rotwild *n* οἱ (αἱ) ἔλαφοι.
Rotz *m* ἡ βλέννα, τὸ βλέννος, ἡ κόρυζα, ἡ μύξα, ὁ λέμφος, (als Pferdekrankheit) ἡ μηλίς (ίδος), am ~ leiden κορυζᾶν.
rotzig βλεννώδης, μυξώδης, λεμφώδης.
Rotzjunge *m* (Schimpfwort) ὁ λέμφος, ὁ βλεννός.
Route *f* ἡ ὁδός.
Routine *f* ἡ ἐμπειρία, (in etw. τινός), ἡ δεξιότης (ητος), ~ in etw. haben ἐμπείρως ἔχειν τινός.
Royalist *m* ὁ φρονῶν τὰ τοῦ βασιλέως, ὁ βασιλίζων, ~ sein φρονεῖν τὰ τοῦ βασιλέως, βασιλίζειν.
Rübe *f* ἡ γογγύλη, ἡ γογγυλίς (ίδος), ἡ ῥάπυς (υος, weiße ~), ἡ βουνιάς (άδος, Steck~), τὸ τεῦτλον (rote ~).
Rubin *m* ὁ λυχνίτης, ἡ λυχνίς (ίδος).
Rubrik *f* ἡ τάξις.
rubrizieren τάττειν, διατάττειν.
Rübsamen *m* ἡ ῥάφανος.
ruchbar δια-, περιβόητος (2), etw. ~ machen διαθροεῖν, διαβοᾶν, διαδιδόναι τι, ἐκφέρειν τι εἰς ἀνθρώπους, ~ werden διαβόητον γίγνεσθαι, διαθρυλεῖσθαι, διαβοᾶσθαι, ἐκφέρεσθαι (sämtlich P.) εἰς ἀνθρώπους.
ruchlos ἀνόσιος (2), ἀσεβής, ἄθεος (2), πονηρός, πανοῦργος, eine ruchlose Tat ἀνόσιον usw. ἔργον, τὸ ἀσέβημα.
Ruchlosigkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀνοσιουργία, ἡ ἀσέβεια, ἡ πονηρία, ἡ ἀθεμιστία und das *neutr.* der vor. *adj.* [τι, auf einen Ruck μιᾷ ὁρμῇ.}
Ruck *m* ἡ ὁρμή, ἡ φορά, e-n ~ geben κινεῖν, κρούειν}

Rückblick *m* τὸ ἀποβλέπειν, einen ~ auf etw. tun ἀποβλέπειν od. ἀφορᾶν εἴς τι.

Rücken *m* 1. τὸ νῶτον, ὁ νῶτος (*pl.* τὰ νῶτα). ~ eines Berges τὰ ἄνω od. τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους, auf dem ~ liegend ὕπτιος, auf dem ~ liegen ὕπτιον κατακεῖσθαι, auf den ~ fallen ὕπτιον καταπίπτειν, etw. auf den ~ nehmen δέχεσθαί (M.) τι ἐπὶ τὸ νῶτον, die Hände auf den ~ legen ἀπάγειν τὰς χεῖρας εἰς τοὐπίσω καὶ περιπλέκειν τῷ νώτῳ, die Hände auf den ~ binden ἀποστρέφειν τὰς χεῖρας, περιάγειν τὰς χεῖρας εἰς τοὐπίσω, etw. im ~ haben ὄπισθεν ἔχειν τι, etw. im ~ lassen ὄπισθεν ποιεῖσθαί (M.) τι, ὑπολείπεσθαί (M.) τι, j-n auf den ~ schlagen παίειν τὰ νῶτά τινος, j-m den ~ zukehren νῶτα δοῦναι od. ἐπιστρέφειν τινί, (sich abwenden) ἀποστρέφεσθαί (P.) τινος, etw. auf dem ~ tragen ἐπὶ νώτοις ἄγειν, νωτοφορεῖν, νωταγωγεῖν τι, auf dem ~ tragend νωταγωγός, νωτοφόρος (2), etw. mit dem ~ ansehen ἐᾶν χαίρειν τι, κατα-, ἀπολείπειν τι, im ~ κατὰ νῶτον, ὀπίσω, ὄπισθεν, κατόπισθεν, den Feinden in den ~ fallen ὄπισθεν γίγνεσθαι τῶν πολεμίων, j-m den ~ decken ἀπουραγεῖν τινι, etw. hinter dem ~ j-s tun λάθρα od. κρύφα τινὸς ποιεῖν τι, λανθάνειν τινὰ ποιοῦντά τι. — 2. (die abgewendete Sache von etw.) τὸ ὄπισθεν.

rücken I *trans.* 1. (von einer Stelle) κινεῖν, ἄγειν, näher ~ ἐγγὺς ἄγειν, vorwärts~ προκινεῖν, an etw. ~ προσκινεῖν τινι, fort-, an eine andere Stelle ~ μετακινεῖν, μεθιστάναι, zurecht~ εὐθετίζειν, δια-, συντάττειν, διατιθέναι. — 2. übtr. j-m den Kopf zurecht~ νουθετεῖν, σωφρονίζειν τινά. — II *intr.* 3. κινεῖσθαι, προκινεῖσθαι (P.), näher~ προσπελάζειν, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), an j-s Stelle ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα, höher-, hinauf-, weiter~ προάγεσθαι, αὐξάνεσθαι (P.), (von Truppen) ὁρμᾶν, ὁρμᾶσθαι (P.), ἐλαύνειν, ἰέναι, in ein Land ~ εἰσβάλλειν εἰς χώραν τινά, ins Feld ~ ἐκστρατεύεσθαι (M.), gegen den Feind ~ ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Rücken *n* (das Bewegen von etw.) ἡ κίνησις, τὸ κινεῖν, (das Ins-Feld-Rücken) ἡ στρατεία, ἡ ἀνάζευξις, (an j-s Stelle) ἡ διαδοχή, gew. durch Verben.

Rückendarre *f* ἡ ῥαχῖτις (ιδος) νόσος.

Rückendrüse *f* ἡ ῥαχιαῖος ἀδήν (ένος).

Rückenkissen *n* τὸ ὑπαυχένιον.

Rückenlehne *f* ὁ ἀνακλισμός, τὸ πρόσ-, ἐπίκλιντρον.

Rückenmark *n* ὁ ῥαχίτης od. νωτιαῖος μυελός.

Rückenmarksdarre, -schwindsucht *f* ἡ ῥαχῖτις (ιδος) νόσος.

Rückenschmerzen *m/pl.* αἱ κατὰ τὸ νῶτον ἀλγηδόνες.

Rückenwirbel *m* ἡ ἄκανθα.

Rückfahrt *f* ἡ ἀπο-, ἀνακομιδή, (zu Schiffe) ὁ ἀνάπλους, ἡ καταγωγή, übh. ἡ ἐπάνοδος.

Rückfall *m* ἡ ὑποστροφή, ἡ ὑποτροπή, ἡ ἐπιστροφή, ὁ ὑποτροπιασμός, ἡ παλιγκότησις, ἡ παλιγκοτία, ἡ παλινδρομή, einen ~ bekommen παλιγκοτίᾳ περιπίπτειν, bei einer Krankheit tritt ein ~ ein παλιγκοταίνει, παλιγκοτεῖ od. ὑποτροπιάζει ἡ νόσος.

Rückfracht *f* ὁ νόστιμος γόμος, τὰ νόστιμα φορτία, ὁ ἀντίφορτος, als ~ nehmen ἀντιφορτίζεσθαι (M.), φορτία ἀναλαμβάνειν ὑποστρεψόμενον.

Rückgang *m* (Rückkehr, Rückmarsch) ἡ ἐπάνοδος, ἡ ὑποστροφή, ἡ ὑποχώρησις, ~ einer Sache ἡ κατάλυσις, einen ~ erfahren ἄκυρον γίγνεσθαι, διαλύεσθαι (P.).

rückgängig: etw. ~ machen ἄκυρον ποιεῖν, διαλύειν, ~ werden ἄκυρον γίγνεσθαι, διαλύεσθαι (P.), ~e Bewegungen machen ἀναχωρεῖν.

Rückgrat *m, n* ἡ ῥάχις (εως), ἡ νωτιαία ἄκανθα, Krankheit des ~s ἡ ῥαχῖτις (ιδος) νόσος.

Rückhalt *m* ἡ ἀποστροφή, ἡ ἀναφορά (Zuflucht), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία (Hilfe), ich habe einen ~ an j-m ὑπάρχει μοί τις ἐπίκουρος od. βοηθός, (von Soldaten statt Reserve) οἱ ἐπι-, ὑποτεταγμένοι, ohne ~ s. rückhaltlos.

rückhaltlos οὐδὲν ἀποκρυψάμενος od. ἀποκρυπτόμενος, ἁπλῶς, φανερῶς, ἀληθῶς, παρρησίᾳ, ἀδόλως.

Rückkehr, -kunft *f* ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἀνα-, ἀποκομιδή, ἡ ὑποστροφή, ἡ ὑποχώρησις, (eines Verbannten) ἡ κάθοδος, oft durch *part.*, zB. nach ~ des Vaters ἐπανελθόντος τοῦ πατρός.

Rücklehne *f* ὁ ἀνακλισμός.

rücklings 1. (rückwärts) ὕπτιος, ὀπίσω. — 2. (im Rücken, von hinten) κατὰ νῶτα, ὄπισθεν.

Rückmarsch *m* ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἄφοδος, ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις.

Rückreise *f* ἡ ἐπάνοδος, ἡ κάθοδος, ἡ ὑποστροφή, ἡ ἀνακομιδή.

Rucksack *m* ἡ πήρα.

Rückschritt *m* ἡ ἀναπόδισις, ὁ ἀναποδισμός, einen ~ tun ἀναποδίζειν, ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν, übtr. ἡ ἔνδοσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, einen ~ tun ἐνδιδόναι, μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.).

Rückseite *f* ἡ ἐναντία (πλευρά), τὰ ὄπισθεν, auf der ~ ὄπισθεν.

Rücksicht *f* ὁ λόγος, ὁ ὑπόλογος, achtungsvolle ~ auf j-n ἡ αἰδώς (οῦς) u. ἡ αἰσχύνη τινός, ~ auf etw. nehmen λόγον ποιεῖσθαί (M.) od. ἔχειν τινός, ἀποβλέπειν πρός od. εἴς τι, φροντίζειν oder ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπισκοπεῖν τι, προσέχειν τινὶ τὸν νοῦν, auf j-n αἰδεῖσθαί (P.), αἰσχύνεσθαί (P.) τινα, keine ~ auf etw. nehmen λόγον οὐ ποιεῖσθαί (M.) τινος, παρ' οὐδὲν τίθεσθαί (M.) τι, ἀμελεῖν τινος, in ~ e-r Sache, auf eine Sache κατά, περί od. εἴς τι, gew. der bloße Bezugsakkusativ, zB. schön in ~ auf die Gestalt καλὸς τὴν μορφήν, in ~ auf diesen τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, auch gebraucht man *adj.* auf ικός, zB. tüchtig in ~ auf das Kriegswesen πολεμικός u. dgl., in gewisser ~ τρόπον τινά, πῄ (enkl.), τί (enkl.), ohne ~ zu nehmen οὐ σκοπῶν, ἀσκέπτως ἔχων, ohne alle ~ handeln εἰκῇ πράττειν, in jeder ~ εἰς od. κατὰ πάντα, τὰ πάντα, παντελῶς, παντάπασιν.

rücksichtlich durch κατά mit *acc.* od. den bloßen Bezugsakkusativ.

rücksichtslos ἀγνώμων, ἀπηνής, gew. durch Verben, siehe Rücksicht.

Rücksichtslosigkeit *f* ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀμέλεια u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

rücksichtsvoll εὐγνώμων, ~e Gesinnung u. Handlungsweise ἡ εὐγνωμοσύνη, j-n ~ behandeln ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἔχειν τινά, j-n sehr ~ behandeln εὐγνωμονέστατα προσφέρεσθαί (P.) τινι.

Rücksitz *m* ἡ ἐναντία ἕδρα.

Rücksprache *f* ἡ ἀνακοίνωσις, ἡ κοινολογία, ἡ ἔντευξις, ~ mit j-m über od. wegen etw. nehmen ἀνακοινοῦν (u. M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, ἔντευξιν ποιεῖσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, εἰς λόγους ἔρχεσθαί τινι περί τινος, συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος.

Rückstand *m* τὸ ἔλ-, ἀπόλειμμα, im ~ sein mit etw. ἐλλείπειν τι.

rückständig ἐπί-, ὑπόλοιπος (2), δέων, ὀφειλόμενος, ~ sein mit den Abgaben ἐλλείπειν τὰς εἰσφοράς.

Rückströmung *f* ἡ ἀντίρροια.

rückwärts 1. (nach hinten zu) ὄπισθεν, εἰς τὰ ὄπισθεν, ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω, in Zsfgn gew. mit ἀνά, z.B. ~ biegen ἀνακάμπτειν u. dgl., s. die Zsfgn mit zurück; übtr. es geht mit etw. ~ εἰς od. ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀποκλίνει τι, μειοῦταί od. ἐλαττοῦταί τι. — 2. (v. hinten) ὄπισθεν, ἐξόπισθεν. — 3. (zurück) ὀπίσω, πάλιν.

Rückweg *m* ἡ ἄν-, ἐπάν-, κάθοδος, den ~ antreten ἐπανέρχεσθαι πάλιν od. εἰς τοὔμπαλιν, ὑποστρέφεσθαι (P.), auf dem ~ begriffen sein ἀναχωρεῖν πάλιν, ἀναπορεύεσθαι (P.).

ruckweise 1. διαλιπὼν χρόνον (eine Zeit dazwischen verstreichen lassend). — 2. (allmählich) ἠρέμα, βάδην.

Rückwendung *f* ὁ ἀναποδισμός, eine ~ machen ἀναποδίζειν.

Rückwirkung *f* ἡ ἀντιτυπία, ἡ ἀνταπόδοσις, τὸ ἀντίτυπον, eine ~ ausüben, haben ἀντιτυπεῖν.

Rückzahlung *f* ἡ ἀπόδοσις, eine ~ leisten ἀπόδοσιν ποιεῖσθαι (M.).

Rückzug *m* ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀναχώρησις, den ~ antreten τρέπεσθαι (P. u. M.) od. ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπὶ τὴν ἀναχώρησιν, j-n zum ~ nötigen τρέπειν τινά, βιάζεσθαί (M.) τινα πρὸς τὴν ἀναχώρησιν, zum ~ blasen τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν, τῇ σάλπιγγι σημαίνειν ἀνάκλησιν.

Rudel *n* (von Hirschen u. dgl.) τὸ κυνηγέσιον.

Ruder *n* ἡ κώπη, ὁ ἐρετμός, τὸ ἐρετμόν, das ~ führen (regieren) κυβερνᾶν, am ~ stehen (übtr.) προστατεῖν, ἐπιστατεῖν τινος.

Ruderbank *f* τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός, τὸ ἑδώλιον, τὸ θρανίον, ὁ θάλαμος.

Ruderblatt *n* ὁ ταρρός, ἡ πλάτη.

Ruderdienst *m* ἡ ὑπηρεσία.

Ruderer, Ruderknecht *m* ὁ ἐρέτης, ὁ ὑπηρέτης, (~ und Seesoldat zugleich) ὁ αὐτερέτης.

Rudergriff *m* ἡ κώπη.

Ruderkissen *n* τὸ ὑπηρέσιον.

Ruderkunst *f* ἡ ἐρετική.

Ruderlied *n* ἡ εἰρεσία.

Rudermannschaft *f* αἱ ὑπηρεσίαι, τὸ ἐρετικόν, τὰ ἐρετικὰ πληρώματα, ἡ εἰρεσία.

rudern ἐρέττειν, κωπηλατεῖν, ἐλαύνειν τὴν ναῦν, das Schiff ans Land ~ προσορμίζειν τὴν ναῦν, rückwärts ~ πρύμναν κρούειν (u. M.).

Rudern *n* ἡ εἰρεσία, ἡ κωπηλασία.

rudernd πρόσκωπος (2).

Ruderpflock *m* ὁ σκαλμός, ὁ κωπητήρ (ῆρος).

Ruderreihe *f* ὁ σκαλμός.

Ruderriemen *m* ὁ τροπωτήρ (ῆρος), ὁ τροπός, die Ruder mit dem ~ anbinden τροποῦσθαι (M.) τὴν κώπην.

Ruderschaufel *f* ὁ ταρρός, ἡ πλάτη.

Ruderschiff *n* τὸ ὑπηρετικὸν πλοῖον.

Ruderschlag *m* ὁ πίτυλος, einen einzigen ~ tun ἅπαξ ἐμπίπτειν ταῖς κώπαις.

Rudersold *m* τὸ ὑπηρέσιον.

Ruderstange *f* ὁ κοντός, τὸ πλῆκτρον.

Ruderstiel *m* ἡ κώπη.

Ruderwerk *n* οἱ ταρροί, αἱ κῶπαι.

Ruf *m* 1. (Laut, Stimme) ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα, ἡ βοή. — 2. (das Rufen) ἡ κλῆσις, einen ~ an j-n ergehen lassen ἐπι-, προσκαλεῖσθαί (M.) τινα, auf j-s ~ hören, j-s ~ folgen κληθέντα παρεῖναί od. παραγίγνεσθαί τινι, ὑπακούειν τινί u. τινός, πείθεσθαί (P.) τινι. — 3. (Gerücht) ἡ φήμη, ὁ λόγος, es geht das Gerücht ὁ λόγος ἔχει od. κατέχει, ὁ λόγος oder ἡ φήμη διαδίδοται. — 4. (die Meinung anderer von uns) ἡ δόξα, guter ~ ἡ καλὴ δόξα, ἡ εὐδοξία, ἡ εὔκλεια, schlechter ~ ἡ κακὴ δόξα, ἡ κακοδοξία, ἡ ἀδοξία, in gutem ~e stehen καλῇ χρῆσθαι τῇ δόξῃ, εὐδοξεῖν, εὐδοκιμεῖν, καλῶς ἀκούειν, in gutem ~e stehend ἔν-, εὔδοξος (2), εὐκλεής, in schlechtem ~e stehen ἀδοξεῖν, κακοδοξεῖν, κακῶς ἀκούειν, in schlechtem ~e stehend ἄδοξος (2), κακόδοξος (2), δυσκλεής, in ~ kommen ὄνομα καὶ δόξαν λαμβάνειν, einen ~ haben δόξαν ἔχειν, ἐν ὀνόματι εἶναι, ὀνομαστὸν εἶναι, im ~e von etw. stehen αἰτίαν ἔχειν τινός, j-n in schlechten ~ bringen ἀδοξίαν od. κακοδοξίαν περιάπτειν τινί, διαβάλλειν τινά.

rufen *intr.* φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), βοᾶν, laut ~ ἀναβοᾶν, *trans.* καλεῖν, laut ~ ἀνακαλεῖν, j-n ~ lassen καλεῖν od. μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, s. d. Zssgn heraus-, herbei- usw. ~.

Rufen *n* ἡ βοή, ὁ φθόγγος od. durch Verben.

Rüge *f* allg. u. gerichtl. ἡ δίκη, (Tadel) ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, (Strafe) ἡ τιμωρία, (Vorwurf) ἡ ἐπιτίμησις, (Widerlegung mit Gründen) ὁ ἔλεγχος, (Züchtigung) ἡ κόλασις, s. Zurechtweisung.

rügen μέμφεσθαι (M.), ἐλέγχειν, τιμωρεῖσθαί (M.), κολάζειν, etw. an j-m ~ μέμφεσθαί τινί τινος, τινί τι, τινα εἴς τι, ἐλέγχειν τινός τι, τιμωρεῖσθαί τινά τινος.

Ruhe *f* 1. (Abwesenheit der Bewegung) ἡ ἡσυχία, ἡ ἠρεμία, ἡ ἀτρεμία, in ~ sein ἀκίνητον εἶναι, οὐ κινεῖσθαι (P.), (in Bezug auf das Meer) ἡ γαλήνη, (in Bezug auf den Wind) ἡ νηνεμία. — 2. (das Ausruhen) ἡ ἡσυχία, ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυσις, der ~ pflegen ἀναπαύεσθαι (M.), παῦλαν λαμβάνειν. — 3. (Freiheit von Arbeit und Geschäften) ἡ σχολή, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπονία, ~ haben ἡσυχίαν ἔχειν od. ἄγειν, σχολὴν ἄγειν, keine ~ haben ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχειν, ~ haben von etw. ἀναπαύεσθαί (M.) τινος, παῦλαν λαμβάνειν τινός, zur ~ bringen ἡσυχάζειν, παύειν u. ἀναπαύειν τινά, gew. mit folg. *part.*, sich zur ~ setzen σχολὴν αἱρεῖσθαι (M.), j-m keine ~ lassen ἀσχολίαν od. πράγματα παρέχειν τινί. — 4. (Friede) ἡ εἰρήνη, ἡ ἡσυχία, in ~ leben ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν τὸν βίον, ἡσύχως ζῆν, die öffentliche ~ stören ταράττειν τὴν πόλιν od. τὸ κοινόν, στασιάζειν, νεωτερίζειν, j-s ~ stören ἐνοχλεῖν τινι, keine ~ vor j-m haben ἐνοχλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος. — 5. (~ des Gemüts) ἡ ἀταραξία, ἡ εὐκολία, ἡ ἀπάθεια, ἡ σωφροσύνη. — 6. (Abwesenheit des Geräusches) ἡ σιωπή (Schweigen), ἡ ἡσυχία, ἡ ἠρεμία. — 7. (Schlaf) ὁ ὕπνος, zur ~ bringen κοιμίζειν, κατακοιμίζειν, κοιμᾶν, κατακοιμᾶν, εὐνάζειν, κατευνάζειν, καταπαύειν, sich zur ~ begeben κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), ~ bekommen, finden ὕπνου τυγχάνειν, ὕπνον λαμβάνειν. — 8. (Tod) ὁ θάνατος, ὁ ἀΐδιος ὕπνος, zur ewigen ~ eingehen ἀνα-, καταπαύεσθαι (M.) τοῦ βίου od. τῶν ἐν τῷ βίῳ πόνων.

Ruhebank *f*, **-bett** *n* ἡ κλίνη, ὁ κλιντήρ (ῆρος), τὸ ἀνακλιντήριον, τὸ ἀνάκλιντρον, ὁ σκίμπους (οδος).

ruhelos πολυπράγμων.

Ruhelosigkeit *f* ἡ πολυπραγμοσύνη.

ruhen 1. (ohne Bewegung sein) ἠρεμεῖν, ἀκινήτως ἔχειν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, (vom Meere) γαληνιᾶν, γαλήνη ἐστίν, (von Waffen) ἀργεῖν. — 2. (sich erholen, ausruhen) παύεσθαι, ἀνα-, ἀπο-, καταπαύεσθαί (M.) τινος od. mit *part.*, ~ lassen παῦλαν διδόναι od. παρέχειν, ἀναπαύειν, etw. ~ lassen οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀμελεῖν τινος, den Acker ~ lassen ἀργὸν ἐᾶν τὸν ἀγρόν, (untätig sein) ἀργεῖν. — 3. (schlafen) καθεύδειν, κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.). — 4. auf etw. ~ (sich stützen) ἐπερείδεσθαί (P.) τινι, ἐνιδρῦσθαί τινι, ἐπικεῖσθαί τινι, den Blick auf etw. ~ lassen ἐᾶν ἐνδιατρίβειν τὴν ὄψιν ἔν τινι, s. beruhen.

Ruheplatz *m* ἡ ἀνάπαυλα, τὸ ἀναπαυ(σ)τήριον.

Ruhepunkt *m* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, einen ~ machen ἀνα-, διαπαύεσθαι (M.), (im Satze) ἡ ἀπόθεσις.

Ruhesitz *m* τὸ ἀναπαυ(σ)τήριον, ἡ ἀναπαυστήριος ἕδρα.

Ruhestand *m* ἡ σχολή, ὁ ἀπράγμων βίος, j-n in den ~ versetzen ἀπαλλάττειν τινὰ τῶν πραγμάτων, in den ~ treten ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν.

Ruhestätte *f* s. Ruheplatz; (für Tote) ὁ τάφος, ὁ τύμβος, ἡ θήκη, τὸ μνῆμα, τὸ σῆμα.

Ruhestörer *m* ὁ στασιαστικὸς od. νεωτεροποιὸς ἀνήρ, ὁ πολυπράγμων ἄνθρωπος, ὁ στασιάζων.

Ruhestörung *f* ἡ ταραχή, ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία, ἡ στάσις.

Ruhestunde *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ὁ σχολῆς καιρός, ἡ σχολή.

Ruhetag *m* ἡ ἄπρακτος ἡμέρα.

Ruhezeit *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα.

ruhig 1. eig. ἥσυχος, ἡσυχαῖος, ἀθόρυβος (2), ἀθορύβητος (ohne Lärm), (still, leise) ἠρεμαῖος. — 2. (friedlich) εἰρηνικός, εἰρηναῖος, εἰρήνην ἔχων. — 3. (unbewegt) ἀκίνητος (2), (von Luft und Meer) εὔδιος (2), (vom Meer) γαληνός, λεῖος, ἀκύμαντος (2), (vom Schlaf) πρᾷος, ~ sein, sich ~ verhalten ἡσυχίαν, εἰρήνην ἄγειν od. ἔχειν, ἡσυχίᾳ χρῆσθαι, ἡσυχάζειν, ἀτρεμίζειν, sei ~ ἔχ' ἡσυχῇ, (schweige) σιώπα, εὐ-

φῆμι, (sei getrost) θάρρει. — 4. (unerschrocken) ἀτάρακτος, ἀτάραχος, ἄφοβος (sämtlich 2), ἀδεής. — 5. (gelassen) ἀπαθής, εὔκολος (2), σώφρων, ein ~es Leben βίος ἥσυχος, ~e Miene ἄφοβον od. καθεστηκὸς (καθεστὸς) od. κατεσταλμένον πρόσωπον, ~es Temperament ἡ εὐκολία, ~ sein bei etw. ἀτρεμεῖν ἐπί τινι, πρᾴως φέρειν τι, etw. ruhig mit ansehen ἀνέχεσθαί τι ὁρῶντα, περιορᾶν τι γιγνόμενον.

Ruhm *m* ἡ δόξα, ἡ καλὴ δόξα, ἡ εὐδοξία, ἡ εὐδοκιμία, τὸ κλέος, ὁ ἔπαινος, τὸ ὄνομα, unsterblicher ~ ἡ ἀθάνατος od. ἀείμνηστος δόξα, ~ erlangen, ernten δόξης τυγχάνειν, ἔνδοξον γίγνεσθαι, δόξαν λαμβάνειν od. κτᾶσθαι, es gereicht j-m etw. zum ~ κόσμον φέρει od. καλόν ἐστί τινι.

Ruhmbegierde *f* ἡ δόξης ἐπιθυμία, ἡ φιλοδοξία, ἡ φιλοτιμία u. d. *neutr.* d. folg. *adj.*, Mangel an ~ ἡ τῆς δόξης ὀλιγωρία (Geringschätzung der ~).

ruhmbegierig δόξης ἐπιθυμῶν, φιλόδοξος (2), φιλότιμος (2), ~ sein δόξης ἐπιθυμεῖν, φιλοδοξεῖν, nicht ~ sein ὀλιγωρεῖν τῆς δόξης.

rühmen δοξάζειν, ἐπαινεῖν, ἐγκωμιάζειν, εὐλογεῖν, ὑμνεῖν, j-n wegen etw. ~ ἐπαινεῖν τινα εἴς τι, an j-m etw. ~ ἐπαινεῖν τινός τι, gerühmt werden ἐπαινεῖσθαι, εὐδοκιμεῖν, εὐδοξεῖν, δόξαν ἔχειν, sich mit etw. ~ ἐπαίρεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) u. σεμνύνεσθαι (M.) ἐπί od. ἔν τινι, καυχᾶσθαι (M.) ἐπί τινι, μεγαλύνειν ἑαυτὸν od. μεγαλύνεσθαι (M.) ἐπί τινι.

Rühmen *n* ὁ ἔπαινος, ἡ εὐλογία, von sich selbst ἡ καύχησις, ἡ ἀλαζονεία, ἡ μεγαλαυχία, viel ~s von etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, κομπάζειν περί τινος, πολὺν λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος.

rühmenswert ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2).

Ruhmesglanz *m* ἡ λαμπρὰ δόξα, ἡ τῆς δόξης λαμπρότης (ητος).

rühmlich ἐπαινετός, καλός, s. rühmenswert.

Rühmlichkeit *f* τὸ καλόν, τὸ κάλλος, ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ εὔκλεια, ἡ σεμνότης (ητος).

ruhmlos ἄδοξος, ἄτιμος, ἄσημος (sämtl. 2), ἀκλεής, ἀνώνυμος (2), ἀνεπίσημος (2).

Ruhmlosigkeit *f* ἡ ἀδοξία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

ruhmredig ἀλαζών (όνος), ἀλαζονικός, μεγαλήγορος (2), μεγάλαυχος (2), κομπώδης, κομπαστικός, ~ sein ἀλαζονεύεσθαι (M.), μεγαλαυχεῖσθαι (M.), μεγαληγορεῖν, κομπάζειν.

Ruhmredigkeit *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ μεγαληγορία, ἡ μεγαλαυχία, ὁ κομπασμός u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Ruhmsucht *f* ἡ δοξοκοπία, ἡ δοξομανία, ἡ κενοδοξία. s. Ruhmbegierde.

ruhmsüchtig δοξοκόπος (2), δοξομανής, κενόδοξος (2). ~ sein δοξοκοπεῖν, δοξομανεῖν, κενοδοξεῖν.

ruhmvoll εὐκλεής, ἔνδοξος (2), εὐδόκιμος (2), λαμπρός, ἐπίσημος (2).

ruhmwürdig ἀξιέπαινος (2), ἐπαίνου ἄξιος, κάλλιστος, ἀγαστός.

Ruhmwürdigkeit *f* τὸ κάλλος, ἡ λαμπρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vorhergehenden *adj.*

Ruhr *f* ἡ δυσεντερία, ἡ λειεντερία (letzteres Durchfall mit Abgang unverdauter Speiseteile), die ~ haben δυσεντεριᾶν.

ruhrartig δυσεντεριώδης.

Rührei *n*, **Rühreier** *n/pl.* τὰ τορυνητὰ ᾠά.

Rühreisen *n* ἡ σπάθη.

rühren 1. (bewegen) κινεῖν, διακινεῖν, sich ~ κινεῖσθαι (P.), sich nicht ~ ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἀτρεμίζειν, ἀτρεμεῖν, ohne sich zu ~ ἀτρέμα(ς), auch durch d. *adj.* ἀκίνητος (2), ἀτρεμής, ἀτρεμαῖος, rühre dich (eile) σπεῦδε, σπεῦσον, ἐγκόνει, ἄνυε, ἄνυσον. — 2. (um-, durcheinander~) κυκᾶν, ἀνα-, διακυκᾶν, ταράττειν, διαταράττειν, τορυνᾶν (letzteres mit der Rührkelle), auch περιάγειν, περιστρέφειν, untereinander~ (vermischen) κεραννύναι, μειγνύναι. — 3. übtr. (Gemütsbewegungen erregen, das Herz bewegen) κατα-, ἐπικλᾶν, τέγγειν, κηλεῖν, es rührt mich etw. ἔλεον ἐμποιεῖ μοί τι, zu Tränen ~ εἰς δάκρυα ἄγειν od. προάγειν, vom Blitze gerührt werden κεραυνοῦσθαι (P.), vom Blitz od. Donner gerührt κεραυνοβλής (ῆτος), ἐμβρόντητος (2), κεραυνοπλήξ (ῆγος), ἀπόπληκτος (2, die letzteren drei auch: wie vom Donner gerührt), die Saiten ~ ὑποκρούειν τὰς χορδάς, gerührt περιπαθής, περιπαθῶς ἔχων.

rührend ἐμπαθής, ἐλεεινός, θρηνώδης, eine ~e Szene ἐλεεινόν τι.

rührig ἐνεργός, ἐνεργής, ἐργατικός, ἐργαστικός, ἐλαφρός, δραστήριος.

Rührigkeit *f* ἡ ἐνέργεια, ἡ ἐλαφρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Rührkelle *f*, **-löffel** *m* τὸ τάρακτρον, ἡ τορύνη, τὸ κύκηθρον.

Rührkraut *n* τὸ γναφάλιον.

Rührschaufel *f*, **-scheit** *n* ἡ κερκίς (ίδος).

Rührung *f* τὸ πάθος, ἡ συμπάθεια, τὸ ἐλεεινόν, ~ empfinden περιπαθῶς διατίθεσθαι (P.), in ~ versetzen πάθος ἐμποιεῖν τινι.

Ruin *m* ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος (Untergang), ἡ ἀνατροπή, ἡ καθαίρεσις, ἡ ἔρειψις (nur von Sachen).

Ruine *f* τὰ ἐρείπια (von eingestürzten Gegenständen), τὰ λείψανα (Überreste, auch übtr.).

ruinieren φθείρειν, δια-, καταφθείρειν, ἀπ-, διολλύναι, (zerstören) καθ-, ἀν-, ἐξαιρεῖν, πορθεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν.

Ruinierung *f* ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ἡ ἀνατροπή, ἡ καθαίρεσις, ἡ καταβολή, ἡ κατασκαφή.

Rülps *m* τὸ ἔρυγμα, (flegelhafter Mensch) ὁ ἄγροικος od. φορτικὸς ἄνθρωπος.

rülpsen ἐρυγγάνειν.

Rülpsen *n* ἡ ἐρυγή, ἡ ἔρυξις, ὁ ἐρυγμός.

Rumor *m* ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ~ machen θόρυβον ποιεῖσθαι (M.), θορυβεῖν.

rumoren s. Rumor machen unter Rumor.

Rumpelkammer *f*, **-kasten** *m* ἡ γρυτοδόκη.

rumpeln ψοφεῖν, κορκορυγεῖν.

Rumpf *m* ὁ θώραξ (κος), ὁ ὅλμος (am animalischen Körper), τὸ στέλεχος (eines Baumes), τὸ σκάφος (eines Schiffes).

rümpfen (die Nase) μυκτηρίζειν, σιμοῦν, ἀνασιμοῦν.

Rümpfen *n* (der Nase) ὁ μυκτηρισμός.

rund στρογγύλος, γογγύλος, κυκλοτερής, ἐγκύκλιος (2), ἔγκυκλος (2), κυκλοειδής, περιφερής, σφαιρικός, σφαιροειδής, ein ~er Körper τὸ σφαίρωμα, ~ machen στρογγυλεύειν, στρογγυλαίνειν, στρογγύλλειν, γογγυλεύειν, Ziffer mit ~herum s. unter herum; übtr. etw. ~ heraussagen ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐξειπεῖν od. ἀποφαίνεσθαι (M.), οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, ~ abschlagen παντελῶς ἀρνεῖσθαι (P.) od. ἀποφάναι.

Runde *f* ὁ κύκλος (Kreis), in die ~ κύκλῳ, (von Soldaten) οἱ περίπολοι, οἱ κωδωνοφόροι, die ~ machen κωδωνοφορεῖν, ἐφ-, περιοδεύειν, περιπολεῖν.

runden στρογγυλοῦν, στρογγυλεύειν, στρογγυλαίνειν. übtr. zB. den Ausdruck ~ συστρέφειν τὴν λέξιν.

Rundgesang *m* τὸ σκόλιον (μέλος).

Rundheit *f* ἡ στρογγυλότης (ητος).

rundlich στογγυλοειδής.

Rundreise *f* ἡ περίοδος, e-e ~ machen περιπορεύεσθαι (P.).

Rundschau *f* ἡ περίβλεψις, ἡ περιήγησις, eine ~ halten περιήγησιν ποιεῖσθαι (M.).

Rundschreiben ἡ ἐγκύκλιος ἐπιστολή.

Rundung *f* (runde Gestalt) ἡ στρογγυλότης (ητος), (runder Platz) ὁ κύκλος.

Rungen *f/pl.* (an einem Leiterwagen) οἱ ἁμαξόποδες, αἱ ἁμαξήποδες.

Runkelrübe *f* τὸ τεῦτλον.

Runzel *f* ἡ ῥυτίς (ίδος), ἡ στολίς (ίδος), ἡ φαρκίς (ίδος), (Falte) ἡ πτυχή, ~n bekommen ῥυσοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι, ῥικνοῦσθαι (sämtl. P.).

runzelig ῥυτιδώδης, ῥυσός, ῥικνός, ῥικνώδης, φαρκιδώδης, ~ werden s. d. vor. Wort.

runzeln ῥυτιδοῦν, φαρκιδοῦν, die Stirne ~ συνάγειν od. συσπᾶν τὰς ὀφρῦς.

Runzeln *n* ἡ ῥυτίδωσις, ἡ ῥίκνωσις.
Rüpel *m* ὁ ἄγροικος ἄνθρωπος.
rupfen τίλλειν, ἐκ-, παρατίλλειν, übtr. j-n ~ (ausbeuten) τρυγᾶν τινα, ἀποκείρειν τινά, s. betrügen.
Rupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.
ruppig ῥικνός, λεπτός, οὐδενὸς ἄξιος, αὐχμηρός, ῥυπαρός. ~ aussehen αὐχμηρεῖν.
Ruppigkeit *f* ἡ ῥικνότης, ἡ λεπτότης (ητος), ἡ ῥυπαρία, ἡ ῥυπαρότης (ητος), ὁ αὐχμός u. d. *neutr.* d. *adj.*
Ruppsack *m* ὁ αὐχμηρός usw. ἄνθρωπος.
Ruß *m* ἡ αἰθάλη, ὁ αἴθαλος, ἡ (ὁ) ἄσβολος, ἡ ἀσβόλη, ἡ λιγνύς (ύος), mit ~ schwärzen ἀσβολᾶν, ἀσβολοῦν, αἰθαλοῦν, mit ~ überziehen καταιθαλοῦν. voll ~ ἀσβολώδης, αἰθαλώδης.
Rüssel *m* ἡ προνομαία (des Elefanten u. d. Fliege), τὸ ῥύγχος (des Schweines), ἡ προβοσκίς (ίδος, des Elefanten), τὸ κέντρον (Stachel von Insekten).
Rüsselchen *n* τὸ ῥυγχίον.
rußfarben, -farbig αἰθαλώδης.
rüsten (bereiten) ἑτοιμάζειν, κατα-, παρασκευάζειν, στέλλειν, περιστέλλειν, εὐτρεπίζειν, sich zu etw. ~ παρασκευάζεσθαι (M.) ἐπί, εἰς od. πρός τι, auch bloß τι, (Soldaten) ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν, gut gerüstet εὐσταλής, καλῶς ἐσταλμένος, leicht gerüstet εὔζωνος (2), schwer gerüstet ὡπλισμένος, καθ-, ἐξωπλισμένος.
Rüster *f* (ein Baum = Ulme) ἡ πτελέα.
Rüsthaus *n*, **-kammer** *f* ἡ ὁπλοθήκη, ἡ σκευοθήκη.
rüstig ἐρρωμένος, ῥωμαλέος, τῷ σώματι δυνατός, ἰσχυρός, ἀκμαῖος, ἀκμάζων, ~ sein ἐρρῶσθαι, ~es Alter ἡ ἀκμή, (behend) εὔζωνος (2), ἐλαφρός.
Rüstigkeit *f* ἡ ῥώμη, ἡ τοῦ σώματος ἰσχύς (ύος), ἡ ἀκμή, (Behendigkeit) ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ ἐλαφρία.
Rüsttag *m* ἡ παρασκευή (†).
Rüstung *f* ἡ παρα-, κατασκευή (als Handlung u. Sache), (Waffen) τὰ ὅπλα, τὰ σκεύη, (Bewaffnung) ὁ ὁπλισμός, ἡ ὅπλισις, (ausgerüstetes Heer od. Flotte) ὁ στόλος, (Panzer) ὁ θώραξ (κος), die erbeutete ~ τὰ σκῦλα, τὸ σκύλευμα, ein Soldat mit schwerer ~ ὁ ὁπλίτης, mit leichter ~ ὁ γυμνής (ῆτος), ὁ ψιλός, die ~ anlegen ὁπλίζεσθαι, ἐξοπλίζεσθαι (M.).
Rüstwagen *m* τὸ σκευοφόρον ἅρμα.
Rüstzeug *n* τὰ σκεύη, ἡ μηχανή (u. *pl.*), τὸ μηχάνημα, τὰ ὄργανα.
Rute *f* 1. ἡ ῥάβδος, ἡ ῥαπίς (ίδος), mit der ~ schlagen ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, das Schlagen mit der ~ ὁ ῥαπισμός, Schlag mit der ~ τὸ ῥάπισμα, aus ~n gemacht ῥάβδινος, ῥαβδωτός, alles aus ~n Geflochtene τὸ γέρρον (bsd. ein aus Ruten geflochtener Schild). — 2. (männliches Glied) ἡ πόσθη, ὁ καυλός. — 3. (Schwanz des Jagdhundes u. der Raubtiere) ἡ οὐρά. — 4. (zum Messen) ὁ κάλαμος, sich selbst eine ~ binden (Sprichw.) αὐτὸν εὑρεῖν τοῦ κακοῦ τὴν πιτύαν, Χῖον δεσπότην ἐλέσθαι.
Rutenbündel *n* αἱ ῥάβδοι, ἡ ῥάβδων δέσμη.
Rutenhieb, -schlag, -streich *m* τὸ ῥάπισμα, einen ~ bekommen ῥαβδίζεσθαι, ῥαπίζεσθαι (P.).
Rutenkraut *n* ὁ νάρθηξ (κος).
rutschen ὀλισθάνειν.
Rutschen *n* ἡ ὀλίσθησις.
rütteln σείειν, ταράττειν, übtr. an etw. ~ κινεῖν τι.
Rütteln *n* ἡ κίνησις, ἡ τάραξις.

S *n* Σ, σ (im An- u. Inlaut), ς (am Ende eines Wortes), τὸ σίγμα (indekl.).
Saal *m* ὁ (μέγας) οἶκος, τὸ ἀνώγαιον, τὸ ἀνώγεων (τὸ ἀνάκειον, τὸ ἀνάκιον), τὸ αὔλειον.
Saat *f* (das Säen) ἡ σπορά, ὁ σπόρος, (Same) τὸ σπέρμα, ὁ σπόρος, die ~ ausstreuen σπείρειν, δια-, ἐκσπείρειν, (Saatzeit) ὁ σπορητός, (Saatfeld) τὸ λήιον, ὁ σῖτος, ἡ σπόριμος γῆ od. χώρα.
Saatbohne *f* ὁ σπορευτός κύαμος.
Saaterbse *f* τὸ σπόριμον πίσον.
Saatfeld *n* s. Saat.
Saatfrucht *f* τὸ λήιον.
Saatkorn *n* ὁ σπόριμος σῖτος, ὁ εἰς τὴν σποράν ἀποκείμενος σῖτος.
Saatkrähe *f* ὁ σπερμολόγος.
Saatland *n* ἡ σπόριμος γῆ.
Saatmonat *m* ὁ σπόριμος μήν (ηνός).
Saatzeit *f* s. Saat.
Sabbat *m* τὸ σάββατον, den ~ feiern σαββατίζειν, Feier des ~s ὁ σαββατισμός.
Säbel *m* ἡ μάχαιρα, ἡ κοπίς (ίδος), persischer ~ ὁ ἀκινάκης.
Säbelbeine *n/pl.* τὰ ῥαιβὰ σκέλη.
säbelbeinig ῥαιβοσκελής.
säbelförmig μαχαιρωτός.
Säbelgriff *m* ἡ τῆς μαχαίρας κώπη.
Säbelhieb *m* ἡ ἀπὸ τῆς μαχαίρας πληγή.
Säbelklinge *f* ἡ μάχαιρα.
Säbelscheide *f* ὁ τῆς μαχαίρας κολεός.
Sache *f* 1. (Ding) τὸ χρῆμα, sehr häufig ein *adj.* mit τι, zB. eine schöne ~ καλόν τι, eine wunderbare ~ θαυμαστόν τι. — 2. (Besitztum, Gerätschaft) τὸ κτῆμα, ἡ κτῆσις, oft das *neutr.* d. *adj.*, zB. meine ~n τὰ ἐμά, das sind nicht meine ~n οὐκ ἔστι τἀμὰ ταῦτα. — 3. (Begebenheit, Erfolg, Handlung) τὸ πρᾶγμα, auch das *part.* von πράττειν (πραττόμενον, πραχθέν, πεπραγμένον), γίγνεσθαι (γιγνόμενον, γενόμενον, γεγενημένον), συμβαίνειν (συμβαῖνον, συμβάν), zB. die ganze ~ erzählen λέγειν πᾶν τὸ πρᾶγμα od. πάντα τὰ πεπραγμένα usw., du weißt die ganze ~ πάντ᾽ ἀκήκοας λόγον. — 4. (Gegenstand des Sprechens, Handelns u. dgl.) τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, ὁ λόγος, ἡ ὑπόθεσις (letzteres Gegenstand einer Rede od. Schrift), auch hier oft d. *neutr.*, zB. über diese ~ περὶ τούτου, über die vorliegende ~ περὶ τῶν παρόντων, zur ~ kommen ἰέναι ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ἅπτεσθαι (M.) τοῦ λόγου od. ἔργου, ἐπιχειρεῖν τῷ πράγματι, nun zur ~ ἀλλ᾽ ἴωμεν ἐπὶ τὸ ἔργον od. πρᾶγμα, zur ~ zurückkehren ἐπανέρχεσθαι ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν od. ὅθεν ἐξέβη ὁ λόγος, bei der ~ bleiben ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μένειν, οὐδὲν ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, nicht zur ~ Gehöriges vorbringen ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, was hat das mit der ~ zu tun? τί πρὸς ἔπος; das gehört nicht zur ~ οὐδὲν πρὸς ἔργον, λόγον od. ἔπος, es ist eine ~ von Wichtigkeit πρᾶγμά ἐστιν, von keiner Wichtigkeit οὐδὲν πρᾶγμα, es ist eine schwere ~ zu (μέγα) ἔργον ἐστί mit *inf.*, es ist keine ~ οὐδὲν ἔργον mit *inf.*, um kurz von der ~ zu reden ὡς συνελόντι εἰπεῖν, συνελόντι, ἁπλῶς εἰπεῖν, es ist eine schöne ~ um etw. πολλοῦ ἄξιόν od. τίμιόν ἐστί τι. — 5. (Angelegenheit, Geschäft) τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, gew. durch d. *neutr.* eines *adj.* od. durch d. Artikel mit e. *gen.* od. einer präpositionalen Wendung, zB. meine ~ τὰ ἐμά, τὰ κατ᾽ od. περὶ ἐμέ, die ~ des Staates τὰ τῆς πόλεως, τὰ πολιτικά, τὰ περὶ τὴν πόλιν, die ~ läuft gut ab τὸ πρᾶγμα ἀποβαίνει καλῶς, seiner ~ gewiß sein πεποιθέναι τινί, ἐξεπίστασθαι od. ἀκριβῶς ἐπίστασθαί τι, mit j-m gemeinschaftliche ~ machen κοινῇ τινι πράττειν τι, im Kriege συμμαχεῖν τινι, στῆναι μετά τινος, es ist die ~ j-s ἔργον ἐστί τινος, gew. ἔστι τινός, ἔστι πρός τινος mit *inf.*, es ist, meine, deine usw. ~ ἐμόν, σόν usw. ἔργον (ἐστίν), auch bloß ἐμόν, σόν ἐστιν, das ist meine ~ nicht (kommt mir nicht zu) οὐκ ἐμὸν τοῦτο ἔργον, οὐκ ἔστι ἐμόν mit *inf.*, οὐδὲν προσήκει μοι

τούτων, οὐ πρὸς ἐμὲ ταῦτα, (= ich bin unfähig zu etw.) οὐκ ἐν od. ἐπ' ἐμοί od. οὐ πρὸς ἐμοῦ mit einem *subst.* od. *inf.*, οὐχ οἷός τέ εἰμι mit *inf.*, (= ich liebe etw. nicht) οὐ φιλῶ od. ἀγαπῶ τι od. *inf.*, οὐκ ἐθέλω mit *inf.*, unsere ~n stehen gut, schlecht καλῶς, κακῶς ἔχει τὰ ἡμέτερα od. τὰ περὶ ἡμᾶς, sich in fremde ~n mischen πολυπραγμονεῖν, unverrichteter ~ weggehen ἄπρακτον ἀπιέναι. — 6. (Rechtssache) ἡ δίκη, (Klagesache) ἡ αἰτία, eine ~ mit j-m haben δικάζεσθαί oder διαδικάζεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, seine ~ verlieren ἡττᾶσθαι (P.) τὴν δίκην, ζημίαν od. βλάβην ὀφείλειν, eine ~ gegen j-n anbringen αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, eine ~ gegen j-n haben ἐν αἰτίᾳ ἔχειν τινά, αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, ἔχειν ἔγκλημα πρός τινα oder κατά τινος, seine ~ vor Gericht führen εἰπεῖν τὴν δίκην, j-s ~ führen συνδικεῖν, συνηγορεῖν τινι, λέγειν ὑπέρ τινος.

Sacherklärung *f* ἡ περὶ τῶν πραγμάτων ἐξήγησις, ἡ τῶν πραγμάτων διήγησις (als Tätigkeit), τὸ διήγημα (als Sache).

sachfällig (vor Gericht) ἥττων τῆς δίκης. ~ werden ἡττᾶσθαι (P.) τὴν δίκην.

Sachführer *m* (Anwalt) ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, ὁ παράκλητος, (Geschäftsführer) ὁ ἐπίτροπος.

Sachfülle *f* ἡ χρημάτων εὐπορία.

Sachgedächtnis *n* τὸ περὶ τὰ πράγματα μνημονικόν.

Sachgelehrsamkeit *f* ἡ πολλῶν πραγμάτων ἐμπειρία od. ἐπιστήμη.

sachgemäß ἐπιτήδειος.

Sachkenner *m* ὁ ἔμπειρος ὤν, ὁ ἐμπείρως ἔχων oder ἐμπειρίαν ἔχων τινός, ὁ ἐπιστάμενός τι u. τινος, ὁ ἐπιστήμων τινός, ὁ εἰδὼς πολλά.

Sachkenntnis *f* ἡ ἐμπειρία (πραγμάτων), etw. mit ~ mustern ἀκριβοῦντα ἐξετάζειν τι.

sachkundig εἰδώς τι, s. Sachkenner.

Sachlage *f* τὰ πράγματα u. d. *part.* von γίγνομαι, die wahre ~ τὸ ἀληθές, τὰ ἀληθῆ πράγματα, die ~ des Staates τὰ τῆς πόλεως.

sachlich ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἔργον, λόγον od. ἔπος.

sächlich οὐδέτερος. *adv.* οὐδετέρως.

Sachregister *n* ὁ τῶν πραγμάτων πίναξ (κος).

sachte (leise) ἠρέμα, σιγῇ. (langsam) βάδην, σχολῇ, ~ gehen βαδίζειν, σχολῇ πορεύεσθαι (P.), (sanft) πρᾴως.

Sachverhalt *m* τὸ ἀληθές.

Sachverstand *m* ἡ ἐμπειρία.

sachverständig εἰδώς, ἔμπειρος τῶν πραγμάτων, ὁ ἔμπειρος ὤν od. ἐμπείρως ἔχων τινός, vor Sachverständigen sprechen λέγειν od. τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἐν εἰδόσιν.

Sachwalter *m* ὁ σύνδικος, ὁ συνήγορος, j-s ~ sein συνδικεῖν, συνηγορεῖν τινι.

sachwalterisch δικανικός.

Sack *m* 1. ὁ σάκος (σάκκος), ὁ σάκτας, ὁ σακτήρ (ῆρος), ὁ θύλαξ (κος), ὁ θύλακος (letztere beiden von Leder), mit ~ und Pack abziehen ἀπιέναι od. ἀπέρχεσθαι ἔχοντα τὰ (ἑαυτοῦ) πάντα, j-n in den ~ stecken (Sprichw. = ihn übertreffen) περιγίγνεσθαί τινος. — 2. (Hodensack) τὰ ὀρχίπεδα, ἡ ὀσχέα, τὸ λακκόπεδον, ἡ θυλάκη, ἡ πηρίν od. πηρίς (ῖνος).

sackartig, -förmig θυλακοειδής, θυλακώδης.

Sackband *n* ὁ τοῦ σάκκου δεσμός.

Säckchen *n* τὸ σακίον (σακκίον), τὸ θυλάκιον, ὁ θυλακίσκος.

sacken ἐνιέναι (ἵημι) od. περιλαμβάνειν σάκκῳ oder σάκοις, σάττειν εἴς τι. voll~ ἀνα-, ἐκπιμπλάναι.

Sackgäßchen *n* ὁ ἀνέκβατος στενωπός.

Sackgasse *f* ἡ ἀνέκβατος ὁδός od. λαύρα, übtr. in eine ~ geraten εἰσπίπτειν εἰς στενοχωρίαν ὅθεν οὐκ ἔστιν ἐκβῆναι.

Sackleinwand *f* τὸ παχὺ λίνον, ὁ σάκος (σάκκος, auch ein Kleid von ~).

Sackpfeife *f* ὁ βόμβυξ (κος), ὁ αὐλός.

Sackpfeifer *m* ὁ ἀσκαύλης. (scherzhaft) ὁ βομβαύλιος.

Sacktasche *f* ἡ σακκοπήρα.

Sackträger *m* ὁ θυλακοφόρος, ὁ φορτηγός, ὁ φορταγωγός. grob wie ein ~ φορτικός.

Sadebaum *m* τὸ βράθυ (υος).

Säemann *m* ὁ σπορεύς. gew. d. *part.* d. folg. Verben.

säen σπείρειν (auf ein Land εἰς χώραν), φυτεύειν.

Säen *n* ἡ σπορά, ὁ σπόρος.

Säezeit *f* ὁ σπορητός.

Saflor *m* ὁ κνῆκος, ἡ ἀτρακτυλλίς (ίδος).

Safloröl *n* τὸ κνηκέλαιον.

Safran *m* ὁ κρόκος, von ~ κρόκινος, dem ~ gleichen κροκίζειν, mit ~ färben κροκοῦν, mit ~ gefärbt κροκωτός, κροκοβαφής.

Safranfarbe *f* τὸ κρόκινον χρῶμα.

safranfarben, -farbig, -gelb κροκόεις, κρόκιος, κρόκινος, κροκώδης.

Saft *m* ὁ χυλός, ὁ χυμός, (in Pflanzen und Gewächsen) ὁ ὀπός, τὸ ὑγρόν (als Stoff in animalischen u. vegetabilischen Körpern), den ~ ausdrücken, aussaugen χυλίζειν, ἐκχυλίζειν, ἐκχυμίζειν, χυλοῦν, gute, schlechte Säfte ἡ εὐχυμία, ἡ κακοχυμία, mit guten, schlechten Säften εὔ-, δύσχυλος (2), εὔ-, δύσχυμος (2), ohne ~ ξηρός, ohne ~ und Kraft ἐκνενευρισμένος.

saftartig χυλοειδής, χυλώδης, χυμώδης, ὀπώδης.

Säftchen *n* τὸ χυλάριον, τὸ χυμίον.

saftgrün πράσιος, πράσινος (2).

saftig χυλώδης, ὀπώδης, ἔγχυλος (2), ἔγχυμος (2).

saftlos ἄχυλος (2), ἄχυμος (2), ξηρός.

Saftlosigkeit *f* ἡ ἀχυμία u. d. *neutr.* d. *adj.*

saftreich, -voll χυλώδης, ἔγχυλος (2), ἔγχυμος (2).

Sage *f* 1. (Gerede, Gerücht) ὁ λόγος, ἡ φήμη, es geht die ~ λόγος ἔχει od. κατέχει od. φέρεται, λέγεται mit *nom.* u. *inf.* od. *acc.* u. *inf.*, λέγουσι mit *acc.* und *inf.*, eine ~ verbreiten λόγον od. φήμην διαδιδόναι, διασπείρειν od. διαθρυλεῖν. — 2. (unglaubliche Geschichte, Erzählung) ὁ μῦθος, ὁ λόγος, die ~n der Vorzeit οἱ (ἀρχαῖοι) μῦθοι.

Säge *f* ὁ πρίων (ονος). etw. mit der ~ durchschneiden πρίειν, διαπρίειν τι.

Sägeblatt *n* τὸ τοῦ πρίονος ἔλασμα od. πέταλον.

Sägebock *m* τὸ πρὸς τὴν πρῖσιν πῆγμα od. ὑπέρεισμα.

Sägefisch *m* ὁ πρίστης.

sägeförmig πριονοειδής, πριονώδης.

sagen 1. (durch Worte ausdrücken) λέγειν (*fut.* ἐρεῖν, *aor.* εἰπεῖν, *perf.* εἰρηκέναι, ῥηθήσομαι, εἰρήσομαι, ἐρρήθην, εἴρημαι, doch sind die regelm. Formen wie ἔλεξα, ἐλεξάμην, λέλεγμαι, ἐλέχθην, λεχθήσομαι, λέξομαι nicht ungewöhnlich), (behaupten) φάναι, φάσκειν, (verkünden, mitteilen) φράζειν, (laut ~, melden) ἀγορεύειν, (andeuten, offenbaren) δηλοῦν, parenthetisch in direkter Rede: sagt, sagte er φησίν (enkl.), ἔφη, sagte ich ἦν δ' ἐγώ, sagte er ἦ δ' ὅς, und er sagte καὶ ὅς ... ἔφη, ~ daß nicht οὐ φάναι (der abhängige Satz wird entweder mit ὅτι u. ὡς eingeleitet od. es folgt der *acc.* u. *inf.*), j-m oder zu j-m etw. ~ λέγειν τί τινι od. πρός τινα, j-m etw. ~ lassen λέγειν od. ἐπιστέλλειν τινί τι, ich habe mir ~ lassen ἐπυθόμην, ἤκουσα, was sollen wir von (zu) dem Menschen ~? ἄνθρωπον τί φῶμεν; j-n etw. ~ lassen ποιεῖν τινα λέγοντά τι, man sagt φασί (enkl.) od. λέγουσι mit *acc.* u. *inf.*, λέγεται mit *nom.* od. *acc.* und *inf.*, man könnte ~ φαίης ἄν, φαίη ἄν τις, j-m arge Dinge ~ τὰ ἔσχατα λέγειν τινά, sich etw. gesagt sein ~ (= gehorchen) πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν, sich nichts ~ lassen οὐ πείθεσθαι, laß dir ~ εὖ ἴσθι ὅτι, um es gerade heraus zu ~ ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, um es kurz zu ~ ὡς συνελόντι εἰπεῖν, συνελόντι, um nur etw. zu ~ λόγου ἕνεκα, wie gesagt ὥσπερ od. ὅπερ λέγω od. εἶπον, τὸ εἰρημένον, zu dir gesagt ὡς πρὸς σὲ εἰρῆσθαι, unter uns gesagt ὡς ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, ei was du sagst? ὦ τί λέγεις; τί φῄς; sage das nicht μὴ λέγε τοιοῦτον μηδέν. εὐφήμει, μηδὲν μέγα εἴπῃς, was soll ich sagen? τί φῶ, τί λέξω; was sagst du dazu? τί δὲ σὺ λέγεις od. γιγνώσκεις περὶ τούτων; τί δέ σοι δοκεῖ περὶ τοῦ πράγματος; ich weiß zu etw. nichts zu ~ ἀπορῶ ὅ τι χρὴ λέγειν περί τινος. was

willst du damit ~? τί τοῦτο θέλει; πῶς τοῦτο λέγεις; von Glück zu ~ haben χαίρειν, ἀγαπᾶν, z.B. er hat von Glück zu ~, daß er gerettet wurde ἀγαπᾷ ὅτι ἐσώθη, ich will nicht ~ … sondern οὐχ ὅτι od. μὴ ὅτι . . ἀλλά, die Wahrheit ~ ἀληθῆ λέγειν, seine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, j-m einen Gruß ~ λέγειν, φάναι od. κελεύειν τινὰ χαίρειν, προσειπεῖν τινα χαίρειν, kein Wort ~ οὐδὲ γρῦ λέγειν, οὐδὲ γρύζειν, ja ~ φάναι, nein ~ οὔ φάναι, gesagt, getan ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον, mein Gewissen sagt mir, daß σύνοιδα ἐμαυτῷ mit *dat.* od. *nom.* des *part.*, eine Ahnung sagt mir μαντεύομαι (M.). — 2. (ermahnen, befehlen) λέγειν, φράζειν, παραινεῖν, προαγορεύειν, κελεύειν τινά mit *inf.*, j-m etw. zu ~ haben κύριον εἶναί τινος, ἄρχειν τινός, bei etw. nichts zu ~ haben οὐδὲν δύνασθαι πρός od. εἴς τι. — 3. (bedeuten, besagen) λέγειν, θέλειν, das will nichts ~ οὐκ ἀξιόλογον τοῦτο, das will etw. ~ ἔστι τι. — 4. für j-n gut ~ (bürgen) ἐγγυᾶσθαί (M.) τινα.

sägen *intrans.* ἕλκειν τὸν πρίονα, *trans.* πρίειν, διαπρίειν τι.

Sägen *n* ἡ πρῖσις.

Sagendichter *m* ὁ μυθοποιός, ὁ μυθολόγος.

Sagendichtung *f* ἡ μυθολογία.

Sagenkreis *m* οἱ μῦθοι, οἱ λόγοι.

Säger *m* ὁ πρίστης od. *part.* v. Verben.

Sägespäne *f* τὰ πρίσματα, τὰ ἀπο-, παραπρίσματα, τὸ πρίωμα.

Sägezähne *m/pl.* οἱ τοῦ πρίονος ὀδόντες.

Sago *m* ὁ τοῦ κόικος ἐγκέφαλος od. καρπός.

Sagobaum *m*, **-palme** *f* ὁ κόιξ (κος).

Sahne *f* τὸ τοῦ γάλακτος παχύ, ἡ πιμελή.

Saite *f* ἡ χορδή, τὸ νεῦρον, ἡ νευρά, τὸ νεύριον, ~n machen χορδὰς ποιεῖν, die ~n spannen χορδὰς ἐπιτείνειν, das An- oder Aufspannen der ~n ἡ χορδοτονία, mit ~n bezogen χορδότονος (2), die ~ stimmen χορδολογεῖν, die ~n rühren κρούειν od. ψάλλειν τὰς χορδάς, übtr. gelindere ~n aufziehen πρᾳότερον ἀποκρίνεσθαι (M., im Reden), ὑφ-, καθυφίεσθαι (im Reden und Tun), die ~n zu hoch spannen μειζόνων ἐπιθυμεῖν.

Saitenhalter *m* τὸ χορδοτόνον.

Saitenhändler *m* ὁ χορδοπώλης.

Saiteninstrument *n* τὸ ψαλτήριον, ὁ ψαλτήρ (ῆρος), τὸ ψαλτικὸν ὄργανον, ein ~ spielen ψάλλειν, das Spielen eines ~s ὁ ψαλμός, der, die ein ~ spielt ὁ ψάλτης, ἡ ψάλτρια.

Saitenklang *m* ὁ (ἀπὸ) τῶν χορδῶν φθόγγος.

Saitenmacher *m* ὁ χορδοποιός, ὁ χορδοστρόφος.

Saitenspiel *n* τὸ ψάλμα, ὁ κιθαρισμός.

Saitenspieler *m*, **-in** *f* ὁ ψάλτης, ἡ ψάλτρια.

Saitenstimmer *m* ὁ χορδοτόνος.

Sakrament *n* ἡ τελετή, τὸ μυστήριον.

Sakristan *m* ὁ ἱεροφύλαξ (κος), ὁ νεωκόρος.

Sakristei *f* τὸ ἱεροφυλάκιον, τὸ ἱερατεῖον, τὸ ἄδυτον.

Säkularfeier *f* τὰ κατ' αἰῶνα γιγνόμενα ἱερά.

Säkularisation *f* ἡ τῶν ἱερῶν χρημάτων δήμευσις.

säkularisieren τὰ ἱερὰ χρήματα od. τὰ τῶν θεῶν δημεύειν, δημοσιοῦν, δημοσιεύειν od. τίθεσθαι εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν.

Säkulum *n* ἡ ἑκατονταετηρίς (ίδος).

Salamander *m* ἡ σαλαμάνδρα.

Salat *m* (als Kraut) ἡ θρῖδαξ (κος), ἡ σέρις (εως und ιδος), ἡ θριδακίνη, (als Speise) θρίδακες od. σέριδες ὄξει καὶ ἐλαίῳ βαπτόμεναι.

salatartig θριδακώδης, τριδάκινος.

Salbader *m* ὁ ἀδολέσχης (Schwätzer), ὁ περιττολόγος.

Salbaderei *f* ἡ ἀδολεσχία, ἡ περιττολογία.

salbadern ἀδολεσχεῖν (schwatzen), περιττολογεῖν.

Salband *n*, **-leiste** *f* τὸ παραίρημα, ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον.

Salbe *f* τὸ μύρον, τὸ μύρωμα (wohlriechende ~), τὸ χρῖμα, ἡ ἀλοιφή, τὸ ἄλειμμα, τὸ χριστὸν φάρμακον (jede Fettigkeit zum Bestreichen), τὸ κατάπλασμα (medizinische ~), nach ~ duftend μυρόπνους.

Salbei *f* ὁ σφάκος (φάκος), ὁ ἐλελίσφακος (τὸ ἐλελίσφακον).

salben ἀλείφειν, χρίειν, (einreiben) ἐντρίβειν, (mit wohlriechenden Salben) μυροῦν, μυρίζειν, μυραλοιφεῖν, (mit medizinischen Salben) καταπλάττειν, sich ~ ἀλείφεσθαι, χρίεσθαι, ἐντρίβεσθαι, μυρίζεσθαι (sämtlich M.), gesalbt ἀληλιμμένος, κεχριμένος, χριστός.

Salben *n*, **Salbung** *f* ὁ μυρισμός, ἡ μύρωσις, ἡ χρῖσις, ἡ ἄλειψις, ἡ ἀλοιφή.

salbenähnlich, -artig μυρώδης, ἀλειμματώδης.

Salbenbereiter *m* ὁ μυροποιός, ὁ μυρεψός.

Salbenbereitung *f* ἡ μυρεψία.

Salbenbüchschen *n* τὸ ληκύθιον, τὸ μυροθήκιον.

Salbenbüchse *f* ἡ μυροθήκη, ἡ μυρίς (ίδος), τὸ ἐξάλειπτρον, ὁ ἀλάβαστρος, τὸ μυρηρὸν ἀγγεῖον.

Salbenbude *f* τὸ μυροπωλεῖον, τὸ μυροπώλιον.

Salbenfabrik *f* τὸ μυρέψιον.

Salbenfläschchen *n* τὸ μυρηρὸν ληκύθιον.

Salbenflasche *f* ἡ μυρηρὰ λήκυθος.

Salbenhändler *m* ὁ μυροπώλης.

Salbenhändlerin *f* ἡ μυρόπωλις (ιδος).

Salbenhandlung *f* τὸ μυροπωλεῖον, τὸ μυροπώλιον.

Salböl *n* τὸ χρῖμα, τὸ ἄλειμμα, τὸ ἄλειφαρ (ατος), τὸ ἔλαιον.

salbungsvoll παθητικός.

Saline *f* τὰ ἁλοπήγια, αἱ ἁλυκίδες.

Salmiak *m* τὸ ἀμμωνιακόν.

Salpeter *m* τὸ νίτρον (λίτρον), τὸ ἁλίνιτρον.

Salpetererde *f* ἡ νιτρώδης (λιτρώδης) γῆ, ἡ νιτρῖτις (ιδος) γῆ.

Salpetergrube *f* ἡ νιτρία (λιτρία).

salpeterhaltig νιτρώδης (λιτρώδης).

salutieren ἀσπάζεσθαι (M).

Salweide *f* ἡ ἰτέα.

Salz *n* ὁ ἅλς (ἁλός), (vom Witz) οἱ ἅλες, von od. aus ~ ἅλινος, gew. durch d. *gen.* ἁλός, mit ~ bestreut ἁλίπαστος (2), mit ~ angemacht ἁλμάς (άδος), j-m ~ zu lecken, fressen geben ἁλίζειν τινά, einen Scheffel ~ miteinander gegessen haben (Sprichw.) ἅλας συνανηλωκέναι, in ~ legen ταριχεύειν.

Salzader *f* ἡ ἁλὸς φλέψ (φλεβός).

salzartig ἁλμυρώδης, ἁλμώδης, ἁλυκώδης.

Salzbereiter, -sieder *m* ὁ ἁλοπηγός.

Salzbergwerk *n* τὸ ἁλὸς μέταλλον.

Salzbrühe *f* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμαία.

salzen ἁλίζειν, gesalzen ἁλιστός, ἁλμυρός.

Salzfaß *n* ἡ ἁλιά.

Salzfisch *m* τὸ (ὁ) τάριχος.

Salzfleisch *n* τὰ τεταριχευμένα od. ταριχευτὰ κρέα.

Salzflut *f* ἡ θάλαττα, τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ.

Salzgehalt *m* τὸ ἁλμῶδες, ~ habend ἁλμώδης.

Salzgeschmack *m* ἡ ἁλμυρότης (ητος).

Salzgrube *f* τὰ ἁλοπήγια.

Salzgurke *f* ὁ τεταριχευμένος σίκυος (σικυός).

Salzhandel *m* ἡ ἁλῶν ἐμπορία.

Salzhändler *m* ὁ ἁλοπώλης.

salzig ἁλμυρός, ἁλυκός, ἁλμαῖος, ἅλιμος, ~e Speise ἡ ἁλμυρίς (ίδος), ~ sein od. schmecken ἁλμυρίζειν, ~ werden ἁλμαίνεσθαι (M.).

Salzigkeit *f* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμυρότης, ἡ ἁλυκότης (ητος).

Salzkorn *n* ἡ ἁλὸς od. ἅλινος χόνδρος, τὸ ψῆγμα.

Salzkruste *f* ἡ αὐχμηρὰ ἁλμυρίς (ίδος).

Salzkuchen *m* τὸ ἐπίπαστον.

Salzlake *f* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμαία, τὰ ἁλμαῖα, in ~ einlegen ἁλμεύειν.

Salzmagazin *n* ἡ ἁλῶν ἀποθήκη.

Salzmeste *f* s. Salzfaß.

Salzmonopol *n* τὸ ἁλῶν μονοπώλιον.

Salzquelle *f* ἡ ἁλυκίς (ίδος).

Salzsäule *f* ἡ ἁλὸς στήλη.

Salzschiff *n* ἡ ναῦς ἄγουσα od. κομίζουσα ἅλας.

Salzsee *m* ἡ ἁλμυρὰ λίμνη.
Salzsieder *m* s. Salzbereiter.
Salzsiederei *f* τὰ ἁλοπήγια.
Salzsteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν ἁλῶν φόρος.
Salztonne *f* ὁ ἁλῶν πίθος.
Salzverkauf *m* ἡ ἁλατοπωλία.
Salzvorrat *m* οἱ ἀποκείμενοι ἅλες.
Salzwasser *n* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμαία, τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ, ἡ ἁλμυρίς (ίδος), in ~ einlegen ἁλμεύειν.
Salzwerk *n* τὰ ἁλοπήγια, οἱ ἅλες, τὸ ἁλὸς μέταλλον, ἡ ἁλυκίς (ίδος).
Same *m* **1.** (von Pflanzen) ὁ σπόρος, τὸ σπέρμα (letzteres auch von lebenden Wesen), (von lebenden Wesen) ὁ θορός, ἡ γονή, ὁ γόνος, τὸ ὄχευμα, ἡ θορή, ~n ausstreuen σπείρειν, δια-, ἐκσπείρειν, σπερμαίνειν, σπερμοβολεῖν, ~n auflesen u. fressen σπερματολογεῖν, σπερμολογεῖν, in ~n schießen ἐκσπερματοῦσθαι (P.), ~n ansetzen σπερματοῦσθαι (P.), vom ~n σπέρμειος, ohne ~n ἄσπερμος (2), ~n fressend σπερματοφάγος (2), ~n tragend σπερμοφόρος (2), σπερμογόνος, aus ~n erzeugt σπερμοφυής, den ~n von sich geben σπερματίζειν, das Auslassen des ~ns ὁ σπερματισμός. — **2.** (Ursache) ἡ αἰτία, ἡ ἀρχή, τὸ σπέρμα. — **3.** (Nachkomme, Sprößling) ὁ γόνος, τὸ σπέρμα.
Samenader *f* ἡ σπερματῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
samenartig σπερματώδης.
Samenbehälter *m* (bei Tieren) τὸ θορικόν.
Samenbeutel *m* ὁ πηρίν (ῖνος).
Samenentleerung *f* ἡ γονικὴ ἔκκρισις.
Samenfluß *m* ἡ γονόρροια, den ~ haben γονορρυεῖν, an ~ leidend γονόρροιος (2), γονορρυής.
Samengang *m* ὁ σπερματικὸς πόρος.
Samengefäße *n/pl.* τὰ θορικὰ ἀγγεῖα.
Samengehäuse *n* τὸ περικάρπιον, τὸ ἀγγεῖον, ὁ λοβός, ὁ ὑμήν (ένος).
Samengurke *f* ὁ σπερματίας σίκυος (σικυός).
samenhaltig σπέρμα ἔχων, ἔνσπερμος (2).
Samenhändler *m* ὁ σπερματοπώλης.
Samenkapsel *f* s. Samengehäuse.
Samenkorn *n* τὸ σπέρμα, τὸ σπερμάτιον.
Samenpflanzen *f/pl.* οἱ σπερματισμοί.
samenreich πολύσπερμος (2).
Samenreichtum *m* ἡ τοῦ σπέρματος ἀφθονία, τὸ πολύσπερμον.
Samenstaub *m* ἡ παιπάλη.
Samenstengel *m* ὁ μίσχος.
Samenteile *m/pl.* τὰ θορικά.
Samentierchen *n* τὸ σπερματικὸν ζωδάριον.
Sämerei *f* τὰ σπέρματα.
Sämling *m* ὁ σπερματίας.
sammeln **1.** συλλέγειν, συνάγειν, (zu einem Ganzen) ἀθροίζειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, (Vorräte) θησαυρίζειν. — **2.** (zusammenbringen) συγκομίζειν, συμφορεῖν. — **3.** (auflesen) ἀναλέγειν (u. M.), Reisig ~ φρυγανίζεσθαι (M.). Beiträge zu etw. ~ ἐρανίζειν, sich ~ eig. συλλέγεσθαι, ἀθροίζεσθαι (P.), übtr. ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐντὸς ἑαυτοῦ od. ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι.
Sammeln *n* ἡ σύλλεξις, ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ὁ θησαυρισμός, ὁ ἀθροισμός.
Sammelplatz *m* τὸ χωρίον, εἰς ὃ συνέρχονταί od. ἀθροίζονταί τινες od. τὸν σύλλογον ποιοῦνταί τινες.
Sam(me)t *m* τὸ ὁλοσηρικόν (?), ὁ ἐξάμιτος (?).
Sam(me)tblume *f* ὁ ἀμάραντος.
Sammler *m* ὁ συλλογεύς, gew. durch das *part.* der Verben.
Sammlerin *f* durch das *part.* der Verben.
Sammlung *f* (das Sammeln) ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, (das Gesammelte) ὁ σύλλογος, τὸ ἄθροισμα, ~ des Geistes ὁ τῆς ψυχῆς σύλλογος, (Kollekte) ὁ ἔρανος, eine ~ veranstalten ἔρανον ποιεῖσθαι (M.).
samt σύν, ἅμα σύν, ἅμα mit *dat.* od. durch αὐτός od. durch d. *dat.* mit αὐτός, zB. sie töteten viele Feinde ~ dem Anführer ἀπέκτειναν πολλοὺς πολεμίους καὶ αὐτὸν τὸν ἡγεμόνα, sie nahmen zwanzig Schiffe ~ der Mannschaft ἔλαβον εἴκοσι ναῦς αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν, auch werden Zssgn mit αὐτό gebildet, die jedoch selten sind, wie zB. ~ der Wurzel αὐτόρριζος (2), ~ der Last αὐτόφορτος (2), ~ und sonders (sämtlich) ἅπαντες, σύμπαντες, ἀθρόοι, πανδημεί.
sämtlich ἅπας, ασα, αν, σύμπας, ἀθρόος, *adv.* κοινῇ, πανδημεί.
Sand *m* ἡ ἄμμος, ἡ ψάμμος, ἡ ψάμαθος, (als Schiffsballast) τὸ ἕρμα, mit ~ überschütten καθαμμίζειν, j-m ~ in die Augen streuen (Sprichw.) φενακίζειν τινά, s. auch betrügen; wie ~ am Meer ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε.
Sandale *f* τὸ σάνδαλον, τὸ σανδάλιον, τὸ πέδιλον, τὰ ὑποδήματα (Schuhe), die ~n anlegen ὑποδεῖσθαι (M.) τὰ σάνδαλα.
Sandarak *m* ἡ σανδαράκη.
sandarakrot σανδαράκινος.
sandartig ψαμμώδης.
Sandbank *f* τὸ ἕρμα, τὸ στῆθος, ἡ ταινία, ἡ σύρτις (εως, von der großen u. kleinen Syrte an der afrikanischen Küste).
Sandberg *m* τὸ ψαμμῶδες ὄρος.
Sandboden *m* ἡ ψαμμώδης γῆ.
Sandelbaum *m* τὸ σάνταλον.
Sandelholz *n* τὸ σάνταλον.
Sandgrube *f* ὁ ψαμαθών (ῶνος).
Sandhaufe *m* ὁ, ἡ θίς (ινός, mit od. ohne ψάμμου), ὁ ψάμμου σωρός, τὸ ψάμμου σώρευμα.
Sandhügel *m* ὁ ψάμμου od. ψαμμώδης λόφος.
sandig ψαμμώδης, ἀμμώδης, ψάμμινος, ψαμμίτης (*f* ψαμμῖτις, ιδος).
Sandkorn *n* τὸ ψαμμίον, ὁ ψάμμου χόνδρος.
Sandland *n* ἡ ψαμμώδης γῆ.
Sandläufer *m* ὁ κίγκλος.
sandreich πολύαμμος (2).
Sandstein *m* ὁ ψάμμινος λίθος, ὁ ἀμμίτης.
Sanduhr *f* den Griechen unbekannt, daher durch ἡ κλεψύδρα (Wasseruhr) wiederzugeben.
Sandwüste *f* αἱ (ἔρημοι) θῖνες, ἡ ἄνυδρος καὶ ψαμμώδης (χώρα).
sanft (dem Heftigen, Wilden entgegengesetzt) ἥμερος (2), ἤπιος, ein ~er Charakter ἥμερον ἦθος, (leise) ἠρεμαῖος, (milde, gelassen) πρᾷος, (gelassen) ἥσυχος, ἡσύχιος, (zart, weich) μαλακός, ~er Regen μαλακὸς ὑετός, ~er Schlaf μαλακὸς ὕπνος, ~e Stimme πραεῖα φωνή, ~er Tod ἡ εὐθανασία, ~ sterben ἡσύχως ἀποθανεῖν, ein ~er Schlag ἡ ἐλαφρὰ πληγή, ein ~ ansteigender Hügel μαλακὸς od. λεῖος γήλοφος, ~ sein gegen j-n πρᾷον εἶναί τινι, πραότητι χρῆσθαι περί τινα, πρᾴως προσφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ~ machen ἡμεροῦν, ~ werden ἡμεροῦσθαι (P.).
Sänfte *f* τὸ φορεῖον, τὸ φέρετρον, ἡ κλίνη, ὁ δίφρος.
Sänftenträger *m* ὁ φορεύς, ὁ φορειοφόρος, ὁ κλινηφόρος, ὁ φέρων τὴν κλίνην, im Zusammenhange auch bloß ὁ φέρων, ὁ κομίζων.
Sanftheit *f* ἡ πρᾳότης, ἡ ἡμερότης, ἡ μαλακότης, ἡ λειότης (ητος).
sänftigen πραΰνειν, καταπραΰνειν.
Sanftmut, Sanftmütigkeit *f* ἡ ἡμερότης (ητος), ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ φιλανθρωπία.
sanftmütig πρᾷος, ἤπιος, φιλάνθρωπος (2), εὐγνώμων.
Sang *m* ἡ ᾠδή, ἡ μελῳδία (das Singen und das Gesungene).
Sänger *m* ὁ ᾠδός, ὁ μελῳδός, zur Leier ὁ λυρῳδός, zur Zither ὁ κιθαρῳδός, oft durch d. *part.* von ᾄδειν.
Sängerchor *m* ὁ ᾀδόντων χορός.
Sängerin *f* ἡ ᾠδός, gew. *part.* von ᾄδειν, auch ἡ ψάλτρια.
Sanguiniker *m* ὁ θερμὸς od. ὀξὺς ἄνθρωπος.
sanguinisch θερμός, ὀξύς.
Sanktion *f* ἡ κύρωσις, ἡ ἐπικύρωσις, s. Bestätigung.
sanktionieren κυροῦν, ἐπικυροῦν, s. bestätigen.
Saphir *m* ἡ σάπφειρος.
Sappeur *m* ὁ σκαπτήρ (ῆρος), ὁ σκαπανεύς, ὁ σκαφεύς, ὁ τέκτων (ονος).
Sardelle *f* ἡ ἀφύη (*gen. pl.* ἀφύων), ἡ σαρδίνη, ὁ τριχίας, ἡ τριχίς (ίδος), ἡ μεμβράς (άδος), ὁ (ἡ) ἐγκρασίχολος, ὁ σαπέρδης.

Sarder *m* ὁ σάρδιος (λίθος).
Sardonyx *m* ὁ σαρδόνυξ (χος).
Sarg *m* ἡ σορός, ἡ λάρναξ (κος), ἡ ληνός, ἡ πύελος, ἡ νεκροθήκη, ἡ σαρκοφάγος (letzteres Stein~).
Sargmacher, -verfertiger *m* ὁ σοροποιός, ὁ σοροπηγός.
Sarkasmus *m* τὸ πικρὸν σκῶμμα, ὁ σαρκασμός, τὸ μετ' ἐπισυρμοῦ σκῶμμα.
sarkastisch σαρκαστικός.
Sarkophag *m* ἡ σαρκοφάγος.
Satan *m* ὁ σατᾶν (ᾶνος), ὁ σατανᾶς (ᾶ), hol' dich der ~ βάλλ' ἐς κόρακας.
Satire *f* τὸ σκωπτικὸν od. χλευαστικὸν ποίημα.
Satirendichter *m* ὁ σιλλογράφος, ὁ ἰαμβιστής.
satirisch σκωπτικός, χλευαστικός.
Satrap *m* ὁ σατράπης, ~ sein σατραπεύειν (über etw. τινός).
Satrapie *f* ἡ σατραπεία.
satrapisch σατραπικός (auch übtr. = üppig, schwelgerisch).
satt 1. (gesättigt) κορεστός, κεκορεσμένος, κόρον ἔχων, ἐμπεπλησμένος (τινός, eig. angefüllt mit, von etw.), διακορής, πλήρης, μεστός (auch übtr.), j-n ~ machen siehe sättigen; ~ werden s. sich sättigen. — **2.** e-r Sache ~ werden μεστὸν γίγνεσθαί τινος od. *part.*, j-n od. etw. ~ haben μεστὸν εἶναί τινος od. *part.*, ἄδην ἔχειν τινός od. *part.*, nicht ~ werden können ἄπληστον εἶναί τινος, das habe ich ~ ἄχθομαι τούτοις, ich bekomme etw. nicht ~ οὐδεὶς κόρος γίγνεταί μοί τινος. sich ~ lachen εἰς κόρον γελᾶν, sich ~ weinen εἰς κόρον δακρύειν, *adv.* ἄδην, ἅλις, ἀρκούντως, ἱκανῶς.
Sattel *m* ἡ σάγη, τὸ ἐφίππιον, τὸ ὑπηρέσιον (sämtl. eig. = Decken, da die Alten Sättel unserer Art nicht kannten).
sattelfest ἔποχος (2).
Sattelgurt *m* τὸ ἔποχον, ὁ ζωστήρ (ῆρος).
Sattelkissen *n* τὸ ὑπηρέσιον.
satteln ἐπισάττειν, στρωννύναι τὸν ἵππον.
Sattelpferd *n* ὁ ἐπισεσαγμένος ἵππος.
Sattelzeug *n* τὰ σκεύη.
Sattheit *f*, **-sein** *n* ἡ πλησμονή, ὁ κόρος.
sättigen κορεννύναι, ἐμ-, ἐκπιμπλάναι, μεστοῦν, χορτάζειν (mit etw. τινός), (Begierden, Leidenschaften) ἀπο-, ἐκπιμπλάναι, ἀπο-, ἐκπληροῦν, sich ~ κορέννυσθαι (P.), ἐμπίμπλασθαι (P.), mit etw. τινός (auch übtr.), sich bis zum Übermaß ~ ἐμφορεῖσθαι (P.), gesättigt διακορής, μεστός.
sättigend κορεστικός.
Sättigung *f* ἡ πλησμονή, (bis zum Übermaß) ὁ κόρος.
Sattler *m* ὁ ἡνιοποιός, ὁ ἁρματοπηγός (Wagenbauer).
Sattlerwerkstatt *f* τὸ ἡνιοποιεῖον.
sattsam ἱκανός, ἀρκῶν, αὐτάρκης, *adv.* ἱκανῶς, ἀρκούντως, ἄδην, ἅλις.
Saturei *f* ἡ θύμβρα, ἡ θυμβρία, ἡ θυμβραία, τὸ θύμβρον, mit ~ abgezogener Wein ὁ θυμβρίτης οἶνος.
satureiartig θυμβροειδής, θυμβρώδης.
Saturnalien *pl.* ἡ τοῦ Κρόνου ἑορτή, τὰ Κρόνια (ἱερά).
Satyr *m* ὁ σάτυρος.
satyrähnlich σατυρώδης.
satyrhaft, -mäßig σατυρικός.
Satyrreigen *m* ὁ σατυρικὸς χορός.
Satyrspiel *n* οἱ σάτυροι, τὸ σατυρικὸν δρᾶμα.
Satyrsprung *m* τὸ σατυρικὸν ἅλμα, Satyrsprünge machen σατυρικὰ ἅλλεσθαι (M.).
Satyrtanz *m* ἡ σατυρικὴ ὄρχησις.
Satz *m* **1.** (Sprung) τὸ πήδημα, τὸ ἅλμα, einen ~ tun πηδᾶν, διαπηδᾶν. — **2.** (Bodensatz, Hefe) τὸ ὑπόστημα, ἡ ὑποστάθμη, ἡ ἰλύς (ύος). — **3.** (ausgesprochener Gedanke) ἡ γνώμη, ἡ θέσις, ὁ λόγος, τὸ θέμα, (im philosophischen Sinne) τὸ δόγμα, τὸ ἀξίωμα, τὸ δοκοῦν, τὸ ἀρέσκον, mathematischer ~ ἡ μαθηματικὴ θέσις, (als Glied einer Rede) τὸ κῶλον, (in einem Musikstück) ὁ νόμος, τὸ ἔννομον. — **4.** (etw. Festgesetztes) ὁ θεσμός, (vom Preise) ἡ τακτὴ τιμή. — **5.** (von Tieren, zB. Wurf von Jagdhunden, ~ von Hasen) ὁ τόκος, (Brut) ἡ νεοττιά.

Sathase *m* ὁ θῆλυς λαγώς.
Satzung *f* ὁ θεσμός, ἡ θέμις (nur *nom.* u. *acc.*), τὸ θέσμιον.
Satzeit *f* ὁ τοκετός.
Satzwiebel *f* τὸ κρομμυογήτειον.
Sau *f* ἡ σῦς (συός), ἡ ὗς (ὑός), ἡ γρομφίς (ίδος), (als Schimpfwort) ὁ ὑηνεύς.
sauber καθάριος, καθάρειος (2), κομψός, κόσμιος, ironisch ἀστεῖος, σεμνός, etw. ~ halten καθαρὸν διαφυλάττειν τι.
Sauberkeit *f* ἡ καθαρότης, ἡ καθαρειότης, ἡ κομψότης, ἡ κοσμιότης (ητος).
säuberlich καθάριος (2), κομψός, κόσμιος, εἰλικρινής, übtr. ~ mit j-m verfahren πρᾴως προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, πρᾳότητι χρῆσθαι περί τινα.
säubern καθαίρειν, ἐκκαθαίρειν, καθαρὸν ποιεῖν, καλλύνειν, κοσμεῖν.
Saubohne *f* ὁ κύαμος.
Sauborste *f* ἡ μῆριγξ (γγος), ἡ ὕστριγξ (γγος).
Sauce *f* ἡ καρύκη, ὁ γάρος, τὸ ἔμβαμμα, τὸ κατάχυσμα.
Saucennapf *m*, **Sauciere** *f* τὸ ἐμβάφιον.
sauer 1. (von Geschmack) ὀξύς, πικρός, δριμύς, αὐστηρός, von unreifen Früchten ὄμφαξ (κος), ὀμφάκινος, saurer Wein τὸ ὄξος, ὁ ὀξίνης (mit u. ohne οἶνος), ~ werden od. sein ὀξίζειν. — **2.** (mühsam, beschwerlich) χαλεπός, βαρύς, ἐπίπονος (2), auch πικρός, saure Arbeit ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ὁ κάματος, es sich ~ werden lassen κάμνειν, πολλὰ πονεῖν, πονεῖσθαι (M.), χαλεποὺς πόνους ὑποδύεσθαι (M.), es wird mir ~ ἄχθομαι (P.), ἐνοχλοῦμαι (P.) od. πράγματα ἔχω ποιῶν τι, es kommt mir etw. ~ an ὀκνῶ ποιεῖν τι, j-m das Leben ~ machen ἐνοχλεῖν τῇ εὐδαιμονίᾳ τινός. — **3.** (mürrisch) αὐστηρός, δριμύς, στρυφνός, χαλεπός, δύσκολος (2), ~ sehen δριμὺ od. πικρὸν ὁρᾶν oder βλέπειν, νᾶπυ βλέπειν, σκυθρωπάζειν, ~ aussehend σκυθρωπός.
Sauerampfer *m* ἡ ὀξαλίς (ίδος), τὸ ὀξυλάπαθον, ἡ ὀξίς (ίδος).
Sauerbrunnen *m* τὰ ἔμπικρα od. ὀξηρὰ ὕδατα.
Sauerei *f* ἡ ὑηνία, übtr. (von unanständigen u. gemeinen Worten) ὁ αἰσχρὸς λόγος, (Unsauberkeit, Schmutz) ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία.
Sauerhonig *m* τὸ ὀξύμελι (ιτος).
Sauerklee *m* ἡ ὀξαλίς (ίδος).
Sauerkohl *m*, **-kraut** *n* τὰ τεταριχευμένα λάχανα.
säuerlich ὀξώδης, ἐπ-, ὑπόξυς, ὀξάλιος (2), ~er Wein ὁ ὀξίνης, ~ schmecken ὑποξίζειν.
Säuerling *m* ὁ ὀξίνης, ἡ ὀξαλίς (ίδος).
säuern (den Teig) ζυμοῦν, gesäuertes Brot ὁ ζυμίτης ἄρτος.
Säuern *n* ἡ ζύμωσις.
sauersüß ὀξύγλυκυς.
Sauerteig *m* ἡ ζύμη, τὸ ζύμωμα.
sauerteigartig ζυμώδης.
Sauertopf *m* ὁ ὀμφακίας, s. sauertöpfisch.
sauertöpfisch ὁ (ἡ) ὄμφαξ (κος), στρυφνός, αὐστηρός, σκυθρωπός.
Saufaus, -bruder *m* ὁ φιλοπότης, ὁ πολυπότης, ὁ μεθυστής, ὁ ποτίστατος, ὁ μεθυστικός.
saufen (von Tieren) λάπτειν, ῥοφεῖν, πίνειν, zu ~ geben ποτίζειν τι, (von Menschen) φιλοποτεῖν, πολυποτεῖν, ἀμυστίζειν, κωθωνίζειν (u. M.).
Saufen *n* (v. Tieren) ἡ λάψις, ἡ ῥόφησις, (v. Menschen) ἡ πολυποσία, ἡ φιλοποσία, ἡ ἄμυστις (ιδος), ὁ κωθωνισμός.
Säufer *m* ὁ φιλοπότης, ὁ πολυπότης, ὁ μεθυστής, ein ~ sein φιλοποτεῖν, πολυποτεῖν, ein großer ~ ποτίστατος.
Sauferei *f* ἡ πολυποσία, ὁ κωθωνισμός.
Säuferin *f* ἡ φιλοπότις, πολυπότις (ιδος), eine große ~ ποτιστάτη.
Saufgelage *f* ὁ πότος, τὸ συμπόσιον, ὁ κώθων (ωνος).
Saufgeselle *m* ὁ συμπότης.
Saufgesellschaft *f* οἱ συμπόται.

Saufhaus *n* τὸ κωθωνιστήριον.
Sauflied *n* τὸ ἐν συμποσίῳ ᾀδόμενον σκόλιον.
Saufschwester *f* ἡ φιλοπότις (ιδος), ἡ πολυπότις (ιδος), ἡ μεθύστρια.
Säugamme *f* ἡ τίτθη, ἡ τροφός, ἡ θηλάστρια.
Saugeferkel *n* ὁ θηλαζόμενος δέλφαξ (κος).
Saugekalb *n* ὁ θηλαζόμενος od. ὑπόμαζος μόσχος.
saugen μύζειν, βδάλλειν, ἕλκειν, μυζᾶν, an der Brust ~ θηλάζειν od. θηλάζεσθαι τὴν μητέρα, τιτθεύεσθαι ὑπὸ τῆς μητρός.
Saugen *n* ἡ βδάλσις, (an der Brust) ὁ θηλασμός.
säugen θηλάζειν (u. M.), τιτθεύειν, ἐκτιτθεύειν, τρέφειν (mit und ohne γάλακτι), ein Kind selbst ~ τέκνον od. βρέφος τρέφειν ἰδίῳ γάλακτι.
Säugen *n* ἡ τιτθεία, ὁ θηλασμός.
Säugetier *n* τὸ γαλακτοτροφοῦν od. τιτθίζον od. γάλακτι τρέφον ζῷον.
Säugling *m* ὁ θηλαζόμενος, ὁ γαλαθηνός, ὁ νεογνός.
Saugnapf *m*, **-warze** *f* (der Weichtiere) ὁ κοτυληδών (όνος), ἡ κοτύλη, mit einer, mit zwei Reihen von Saugwarzen μονοκότυλος (2), δικότυλος (2).
Saugrüssel *m* ἡ προνομαία, ἡ προβοσκίς (ίδος).
Sauhirt *m* ὁ συβώτης, ὁ ὑοβοσκός.
Sauhirtin *f* ἡ συβώτρια.
säuisch ὑικός, ὑηνός, (schmutzig) ῥυπαρός, πιναρός, ἀκάθαρτος (2), ~es Wesen, Betragen ἡ ὑηνία, ἡ συηνία, ἡ ὑωδία, ἡ ἀκαθαρσία, ~ sein ὑηνεῖν, ein ~er Mensch ὁ ὑηνεύς.
Saujagd, -hatz *f* ἡ τῶν κάπρων oder ἀγρίων ὑῶν θήρα.
Saulache *f* ἡ κυλίστρα, ἡ κυλινδήθρα.
Säulchen *n* τὸ στηλίδιον.
Säule *f* ἡ στήλη (freistehende, Denk-, Grenz- usw. ~), ὁ κίων (ονος), ὁ στῦλος (als Stütze), eine kleine ~ τὸ στηλίδιον, eine ~ errichten στήλην ἀνιστάναι, auf e-r Säule eingraben εἰς στήλην γράφειν, στηλοκοπεῖν, auf einer ~ öffentlich bekannt machen στηλιτεύειν, mit ~en stützen στυλοῦν, eine Gallerie mit ~n auf einer Seite, Halle ἡ στοά.
säulenartig, -förmig κιονοειδής, στηλοειδής, στυλοειδής.
Säulenfuß *m* ἡ βάσις, ἡ σπεῖρα, ὁ στυλοβάτης.
Säulengang *m* τὸ περίστωον, τὸ περίστοον, τὸ περίστυλον, ὁ περίστυλος, ὁ περικίων (ονος).
Säulengesims *n* ἡ στεφάνη.
Säulenhalle *f* ἡ στοά.
Säulenhals *m* τὸ ὑποτραχήλιον (mit und ohne τῆς στήλης).
Säulenkapitell *n*, **-knauf, -knopf, -kopf** *m* τὸ κιονόκρανον, ἡ τοῦ κίονος κεφαλή od. κεφαλίς (ίδος), ἡ ἐπικρανῖτις (ιδος).
Säulenordnung *f* ὁ νόμος, τὸ στηλῶν γένος.
Säulenschaft *m* τὸ τοῦ κίονος σῶμα, ὁ στῦλος.
Säulenstellung *f* (an Gebäuden, bsd. an Tempeln) τὰ πτερά.
Säulenstuhl *m* ὁ στυλοβάτης.
Säulentrommel *f* ὁ σφόνδυλος.
Säulenweite *f* τὸ μεσοστύλιον, τὸ μεσόστυλον.
Saum *m* τὸ κράσπεδον, purpurner ~ ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, Kleid mit einem purpurnen ~ ἡ παρυφίς (ίδος).
[1]**säumen** (mit einem Saum versehen) κρασπεδοῦν, λεγνοῦν, κράσπεδον περιβάλλειν τινί, gesäumt λεγνωτός.
[2]**säumen** (zögern, zaudern) ὀκνεῖν, μέλλειν, βραδύνειν, χρονίζειν, ohne zu ~ ἄοκνος (2), οὐ μέλλων, πρόθυμος (2).
Säumen, Säumnis *n*, **Säumung** *f* ἡ βραδυτής (ῆτος), ὁ ὄκνος, ἡ ὀκνηρία, ἡ μέλλησις, ohne ~ s. das vor. Wort.
Saumesel *m* ἡ ἀστράβη.
säumig ὀκνηρός, βραδύς, ~ sein ἀμελῶς ἔχειν.
Saumpferd *n* ὁ σκευοφόρος ἵππος.
Saumsattel *m* τὰ κανθήλια, τὸ σάγμα, ἡ σάγη.
saumselig ὀκνηρός, βραδύς, βλάξ (κός), (schlaff) ἀνειμένος, (fahrlässig) ῥᾴθυμος (2), ἀμελής, ~ sein ὀκνεῖν, βραδύνειν, βλακεύειν, ῥᾳθυμεῖν, ἀμελεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν τινός, πρός od. περί τι.
Saumseligkeit *f* ἡ ὀκνηρία, ὁ ὄκνος, ἡ βλακεία, ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀμέλεια u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Saumtier *n* τὸ ὑποζύγιον, gew. τὰ ὑποζύγια, τὰ σκευοφόρα.
Saumutter *f* ἡ γρομφίς (ίδος).
Säure *f* ἡ ὀξύτης, ἡ πικρότης, ἡ δριμύτης (ητος, als Eigenschaft), τὸ ὄξος (als Stoff).
Saurüssel *m* τὸ ῥύγχος.
Saus: in ~ und Braus leben ἀσωτεύεσθαι (M., eig. liederlich leben), ἐν πᾶσι λαγῴοις ζῆν.
säuseln ψιθυρίζειν.
Säuseln *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.
säuselnd ψιθυρός.
sausen ῥοιζεῖν.
Sausen *n* ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, ὁ ῥοῖβδος.
sausend ῥοιζώδης, *adv.* ῥοιζηδόν.
Sausewind *m* übtr. (leichtsinniger Mensch) ὁ κουφόνους ἄνθρωπος.
Saustall *m* τὸ ὑοφορβεῖον.
Schabe *f* ἡ σίλφη, ἡ μυλαβρίς, ἡ μυλαγρίς (ίδος).
Schabeisen *n* τὸ ξύστρον, ὁ ξυστήρ (ῆρος).
Schabemesser *n* ἡ ξυήλη, τὸ κνῆστρον, ἡ κνῆστις (ιδος).
schaben ξεῖν, ξύειν (um zu glätten), κνῆν, κνήθειν, κνίζειν (jucken, kratzen).
Schaben *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ὁ ξυσμός, ἡ κνῆσις, ὁ κνησμός.
Schabenkraut *n* ἡ φλόμος, ὁ πλόμος.
Schabernack *m* ἡ βλάβη, ἡ λύμη, ἡ ὕβρις, ἡ ἐπήρεια, j-m einen ~ tun ἐπηρεάζειν τινά u. τινί, βλάπτειν τινά, ὑβρίζειν τινά od. εἴς τινα, λυμαίνεσθαί (M.), κακοῦν τινα.
schäbig 1. λεπρός, λεπρώδης, ψωραλέος, (von Gewändern) κατατετριμμένος, ~es Gewand ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον. — 2. (gemein, niedrig) ἀνελεύθερος (2), μικρολόγος (2).
Schäbigkeit *f* ἡ λεπρότης (ητος), ἡ ψωρίασις, besser d. *neutr.* d. vor. *adj.*, übtr. (von Menschen) ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), ἡ μικρολογία.
Schablone *f* τὸ δεῖγμα, ἡ ἐπίδειξις.
schablonenartig, -haft, -mäßig ὁ, ἡ, τὸ κατὰ δεῖγμα od. ἐπίδειξιν.
Schabracke *f* τὸ ἐφίππιον, τὸ σάγμα.
Schabsel *n* τὸ ξέσμα, τὸ ξύσμα.
Schach *n* τὸ ζατρίκιον, ~ spielen ζατρικίζειν, j-m ~ bieten, ansagen πολιορκεῖν τινα, übtr. j-n in ~ halten ἐφορμεῖν τοῖς καιροῖς τινος.
Schachbrett *n* αἱ γραμμαί.
Schacher *m* ἡ καπηλεία, ἡ καπηλική, ἡ καταλλαγή, s. Handel.
Schächer *m* ὁ λῃστής, armer ~ τὸ φαῦλον od. μοχθηρὸν ἀνθρώπιον, ὁ κακοδαίμων (ονος).
schachern mit etw. καπηλεύειν τι.
schachmatt eig. ἀποκεκλεισμένος, übtr. ἀπειρηκώς.
Schachspiel *n* τὸ ζατρίκιον.
Schachspieler *m* ὁ ζατρικίζων.
Schacht *m* ἡ σῆραγξ, ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ ὑπόνομος.
Schachtel *f* ἡ θήκη, τὸ κιβώτιον, τὸ κιβωτάριον, ἡ κιβωτός, eine alte ~ (übtr.) ἡ γραῦς (αός), ἡ σορός.
Schächtelchen *n* τὸ κιβώτιον, τὸ κιβωτάριον, τὸ θηκίον, τὸ κάδιον.
Schachtelhalm *m* ἡ ἵππουρις (ιδος u. εως).
Schade, Schaden *m* (Verletzung) τὸ κακόν, τὸ σαθρόν, ἡ λύμη, (Beeinträchtigung, Verlust) ἡ βλάβη, τὸ βλάμμα, τὸ βλάβος, τὸ ἐλάττωμα, (alles Nachteilige) τὸ κακόν, (selbstverschuldeter Nachteil, Verlust) ἡ ζημία, (Wunde) τὸ τραῦμα, sich ~ tun κακὸν λαμβάνειν, j-m ~ zufügen λυμαίνεσθαί (M.) τινα, βλάβην od. ζημίαν φέρειν τινί, βλάπτειν τινά, κακῶς ποιεῖν τινα, κακοποιεῖν τινα, j-m ~ bringen, zum ~ gereichen βλάβην εἶναί τινι, es gereicht mir zum ~ βλάβη od. ζημία ἐστί μοι, βλαβερόν ἐστί μοι, ~ leiden βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι (P.), βλάβην ἔχειν, ζημίαν φέρειν, κακὰ od. ζημίαν πάσχειν, durch ~ klug werden παθόντα γνῶναι, zum ~ j-s ἐπὶ βλάβῃ τινός, ἐπὶ τῷ κακῷ τινος, ohne ~

ἀβλαβής, mit ~ μετὰ βλάβης od. ζημίας, οὐκ εἰς καλόν, es ist ~, daß λύπην παρέχει od. λύπην ἐργάζεται τό mit folg. *inf.*, es ist etw. zu meinem ~ κατ' ἐμοῦ od. ἐπ' ἐμέ ἐστί τι.

schade *interj.* φεῦ (um j-n τινός), ~ daß er gestorben ist οὐκ εἰς δέον ἀπόλωλεν, ὤφελε μὴ ἀποθανεῖν, ~ daß er nicht da ist εἴθε παρεγένετο, εἴθε μὴ ἀπῆν, ~ daß er nicht kam εἴθε ἧκεν.

Schädel *m* τὸ κρανίον, ἡ κεφαλή.

Schädelstätte *f* τὸ κρανίον.

schaden βλάπτειν, s. Schaden zufügen u. zum Schaden gereichen unter Schade, Schaden; (von schädlichen Sachen) κακὸν εἶναι, βλαβερὸν εἶναι, es schadet nichts οὐδεὶς φθόνος, was schadet es? πῶς οὐ καλόν; καὶ τί διαφέρει; j-m zu ~ suchen ἐπιβουλεύειν τινί, man sucht mir zu ~ ἐπιβουλεύομαι (P.).

Schadenersatz *m* ἡ τῆς βλάβης ἄκεσις od. ἔκτισις od. ἔκτισμα, ἡ ἐπανόρθωσις, τὸ ἐπανόρθωμα, ~ leisten ἀκεῖσθαι (M.), ἐκτίνειν τὴν βλάβην, Klage auf ~ ἡ βλάβης δίκη, eine Klage auf ~ gegen j-n anhängig machen λαγχάνειν τινὶ δίκην βλάβης.

Schadenfreude *f* ἡ χαιρεκακία, ἡ ἐπιχαιρεκακία, τὸ ἐπίχαρμα (letzteres auch Gegenstand der ~), ~ über etw. haben ἐπιχαίρειν, ἐφήδεσθαί (P.) τινι, χαιρεκακεῖν, ἐπιχαιρεκακεῖν τινι, worüber man ~ hat ἐπίχαρτος (2).

schadenfroh χαιρέκακος, ἐπιχαιρέκακος, ἐπίχαρτος (sämtlich 2), ~ über etw. sein (Schadenfreude über etw. haben) s. d. vor. Wort.

schadhaft σαθρός, (verstümmelt) πεπηρωμένος, πηρός, (mangelhaft) ἐνδεής, ἐλλιπής, πλημμελής, (schlecht) κακός, φαῦλος, ~ machen σαθροῦν, πηροῦν, ~er Zustand s. das folg. Wort. [d. vor. *adj.*]

Schadhaftigkeit *f* ἡ σαθρότης (ητος), gew. d. *neutr.*

schädigen βλάπτειν. [das *part.* der Verben.]

Schädiger *m* ὁ λυμεών (ῶνος), ὁ λυμαντήρ (ῆρος) od.

Schädigung *f* ἡ βλάβη, gew. durch Verben.

schädlich βλαβερός, ζημιώδης, ἐπιζήμιος (2), λυμαντήριος (2), ἐπιβλαβής, κακός, λυμαντικός, ~ sein s. schaden.

Schädlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

schadlos (unverletzt, wohlbehalten) σῶος, σῶς, ἀγαθός, (keinen Verlust leidend) ἀζήμιος (2), ἀθῷος (2), ἀβλαβής, j-n ~ halten βλάβην ἐκτίνειν τινί, ἐπανορθοῦν (u. M.) u. ἀκεῖσθαι (M.) τὴν ἔκ τινος βλάβην, sich ~ halten ἐπανορθοῦσθαι (M.) od. ἀκεῖσθαι (M.) τὴν βλάβην od. τὸ κακόν. [τισις, ἡ ἐπανόρθωσις.]

Schadloshaltung *f* ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ τῆς βλάβης ἔκ-

Schaf *n* τὸ πρόβατον (auch als Schimpfwort), ὁ (ἡ) οἶς (οἰός), ἡ ποίμνη, τὸ ποίμνιον, ~e halten πρόβατα τρέφειν, προβατεύειν.

schafartig προβατώδης.

Schafbock *m* ὁ κριός, ὁ ἀρνειός.

Schäfchen *n* τὸ προβάτιον, ~ am Himmel αἱ πόκοις ἐρίων ὅμοιαι νεφέλαι, sein ~ im Trockenen haben (Sprichw.) ὁρμεῖν ἐπ' ἀγκύρας od. ἐπ' ἀγκύρᾳ, καθ' ἡσυχίαν ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ. [(ένος).]

Schäfer *m* ὁ προβατεύς, ὁ προβατευτής, ὁ ποιμήν

Schäferei *f* ἡ προβατεία.

Schäfergedicht, -lied *n* τὸ βουκολικὸν ᾆσμα od. μέλος, τὸ εἰδύλλιον, ein ~ machen od. singen βουκολιάζειν, Dichter od. Sänger von Schäfergedichten ὁ βουκολιαστής.

Schäferhund *m* ὁ ποιμενικὸς κύων (κυνός).

Schäferhütte *f* ἡ τοῦ προβατέως usw. σκηνή, ἡ ποιμενικὴ σκηνή. [γυνή od. παρθένος.]

Schäferin *f* ἡ τὰ πρόβατα βόσκουσα, ἡ ποιμενικὴ

Schäferleben *n* ὁ τῶν ποιμένων βίος.

Schäferspiel *n* τὸ ποιμενικὸν δρᾶμα.

Schäferstab, -stock *m* ἡ ποιμενικὴ ῥάβδος.

Schaff *n* ἡ κάρδοπος, ἡ σκάφη.

Schaffell *n* τὸ προβάτειον δέρμα, τὸ κῴδιον.

schaffen 1. (erschaffen, hervorbringen) φύειν, γεννᾶν, ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπ-, κατεργάζεσθαι (M.), (gründen, begründen) κτίζειν, (darstellen) ἀποδεικνύναι. — 2. zu etw. geschaffen sein εὖ πεφυκέναι πρός τι, für j-n οἰκεῖον εἶναι od. οἰκείως ἔχειν τινί, geschaffen γεννητός. — 3. (Geld, Rat, Hilfe ~ πορίζειν χρήματα, μηχανάς, βοήθειαν, aus dem Wege ~ ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.), ἀπωθεῖσθαι (M.), (zuwege bringen) παρα-, κατασκευάζειν, für sich d. M. — 4. (tätig sein) ἐνεργὸν εἶναι, ἔργον ἔχειν, (geschäftig sein) ἀσχολεῖσθαι (P.), ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχειν, ich habe nichts mit dir zu ~ πρᾶγμα οὐδέν ἐστί μοι πρός σέ, nichts mit j-m zu ~ haben wollen φεύγειν τινά, was hast du hier zu ~? τί σοὶ μέτεστι τῶν ἐνθάδε; ich habe nichts damit zu ~ οὐδέν μοι προσήκει τούτων, j-m zu ~ machen πράγματα παρέχειν τινί, sich mit etw. zu ~ machen ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, sich viel zu ~ machen mit etw. (was einen nichts angeht) πολυπραγμονεῖν περί τι. — 5. etw. ~ (es vorwärtsbringen in etw., vorwärtskommen in etw.) ἐπιδιδόναι εἴς, ἐπί od. πρός τι.

Schaffen *n*, **Schaffung** *f* ἡ γέννησις, ἡ ποίησις, ἡ ἀπεργασία, ἡ κτίσις, ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben.

Schaffleisch *n* τὸ προβάτεια κρέα.

Schaffner *m* ὁ ταμίας, ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής.

Schaffnerin *f* ἡ ταμία.

Schafgarbe *f* τὸ ἀγήρατον.

Schafhändler *m* ὁ προβατοπώλης. [frucht).]

Schafhaut *f* τὸ ἀμνίον (die zarte Hülle um die Leibes-

Schafherde *f* ἡ οἰῶν od. προβάτων ἀγέλη, ἡ ποίμνη, τὸ ποίμνιον. [(ένος).]

Schafhirt *m* ὁ προβατεύς, ὁ προβατευτής, ὁ ποιμήν

Schafhürde *f* ἡ προβάτων εἱρκτή.

Schafkäse *m* ὁ προβάτειος τυρός.

Schaflamm *n* ὁ (ἡ) ἀμνός.

Schaflaus *f* ὁ κρότων (ωνος).

Schafleder *n* τὸ προβάτειον χόριον.

Schafmilch *f* τὸ προβάτειον γάλα (ακτος).

Schafmist *m* ἡ τῶν προβάτων od. προβατεία κόπρος.

Schafott *n* τὸ πῆγμα, er starb auf dem ~ ἀπέθανεν ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλήν.

Schafpelz *m* ἡ ἀρνακίς (ίδος), τὸ κῴδιον, ἡ μηλωτή, ἡ ᾤα. [βατα κείρων.]

Schafscherer *m* ὁ τῶν προβάτων κουρεύς, ὁ τὰ πρό-

Schafschur *f* ἡ τῶν προβάτων κουρά.

Schafskopf *m* ὁ ἀμνοκῶν (nur *nom.*), ὁ εὐήθης, ὁ μῶρος, ὁ ἠλίθιος. [(ῶνος).]

Schafstall *m* ὁ τῶν προβάτων σηκός, ὁ προβατών

Schafstand *m* ἡ προβατεία (-τία).

Schaft *m* τὸ ξυστόν, ἡ ῥάβδος (von Speeren u. Wurfspießen), ὁ καυλός (von Pflanzen), ὁ στῦλος, τὸ τῆς κίονος σῶμα (von Säulen).

Schaftende *n* τὸ στυράκιον.

Schaftrift *f* s. Schafweide.

Schaftröhre *f* (der Lanze) ὁ καυλός.

Schafvieh *n* τὰ πρόβατα, τὰ μῆλα.

Schafweide *f* ἡ μηλόβοτος χώρα.

Schafwolle *f* τὰ προβάτεια od. τῶν προβάτων ἔρια.

Schafzucht *f* ἡ προβατευτική, ἡ προβατεία.

Schafzüchter *m* ὁ πρόβατα τρέφων.

Schakal *m* ὁ Ἰνδικὸς κύων (νός), viell. auch ὁ θώς (θωός). [od. d. *part.* der Verben.]

Schäker *m* ὁ σκώπτης, ὁ σκωπτικός, ὁ σκωπτόλης

Schäkerei *f* ἡ παιγνία, ἡ παιδιά.

Schäkerin *f* durch d. *part.* der Verben.

schäkern παίζειν, προσπαίζειν, σκώπτειν (u. M.).

Schäkern *n* s. Schäkerei. [λογία.]

schal ἕωλος (2), übtr. ψυχρός, ~er Ausdruck ἡ ψυχρο-

Schal *m* ἡ ἀμπεχόνη, τὸ περιβόλαιον.

Schälchen *n* τὸ φιάλιον, ἡ φιαλίς (ίδος).

Schale *f* 1. (an Bäumen) ὁ φλοιός, τὸ λέπος, τὸ λέπυρον, τὸ λέμμα, (bei Eiern, Schaltieren) τὸ κέλυφος, (bei Hülsenfrüchten, Nüssen, auch Krebsen) τὸ ἔλυτρον, (als

Bedeckung eines weichen Körpers) τὸ ὄστρακον, (die abgezogene ~ einer Frucht) τὸ δέρμα, (einer Schildkröte) τὸ κύτος, die ~ wegnehmen ἀπο-, ἐκλεπίζειν, (an Bäumen) φλοΐζειν. — 2. (als Gefäß zum Trinken) ἡ φιάλη, τὸ τρύβλιον, (an der Wage) αἱ πλάστιγγες. — 3. kalte ~ ὁ κυκεών (ῶνος).

schälen λέπειν, ἀπολέπειν, λεπίζειν, ἀπο-, ἐκλεπίζειν, λοπίζειν, ἀπολοπίζειν, (von der Baumrinde) φλοΐζειν, περιφλοΐζειν, Eier ~ περιγλύφειν ᾠά, wie aus dem Ei geschält κομψότατος, γλαφυρώτατος.

Schälen *n* ὁ φλοϊσμός, ὁ περιφλοϊσμός, sonst Verben.

schalenartig, -förmig φιαλώδης, φιαλωτός, ὀστρακώδης, d. Unterschied s. unter Schale.

Schalk *m* ὁ πανοῦργος, τὸ τρίμμα, τὸ περίτριμμα, ὁ τριβακός, ὁ κόβαλος, ὁ τρίβων (ωνος).

schalkhaft πανοῦργος (2), κακοήθης, δολερός, πονηρός.

Schalkheit *f* ἡ πανουργία, ἡ κακοήθεια, ὁ δόλος, ἡ πονηρία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Schalksknecht *m* ὁ κακὸς od. πονηρὸς δοῦλος, ὁ πανοῦργος.

Schalksnarr *m* ὁ κόβαλος, s. Schalk.

Schall *m* ὁ ἦχος, ἡ ἠχή, τὸ ἤχημα, ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, ὁ ψόφος, τὸ φθέγμα, einen ~ von sich geben ψόφον ἀποτελεῖν, s. schallen.

Schallbecher *m* (bei der Trompete) ὁ κώδων (ωνος).

Schallboden *m* τὸ ἠχεῖον.

schallen ἠχεῖν, φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), ψοφεῖν.

Schallen *n* τὸ ἤχημα, ἡ ἤχησις, ὁ φθόγγος, gew. durch Verben.

Schallgefäß *n* (in dem alten Theater) τὸ ἠχεῖον.

Schalloch, Schalltrichter *m* (bei der Trompete) s. Schallbecher.

Schalmei *f* ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός, die ~ blasen συρίζειν.

Schalmeienton *m* τὸ σύριγμα.

Schalmuschel *f* τὸ ὄστρεον.

Schalotte *f* (eine Zwiebelart) τὸ ἀσκαλώνιον (eig. Lauch aus Askalon).

schalten διαχειρίζειν (u. M.), μεταχειρίζειν (u. M.) τι, διοικεῖν τι, χρῆσθαί (M.) τινι, mit etw. ~ u. walten können κύριον εἶναί τινος, ἐξεῖναί τινι χρῆσθαι ὅπως βούλεται od. ὅ τι ἂν βούληται, j-n mit etw. ~ lassen ἐφιέναι od. ἐπιτρέπειν τινί τι.

Schalten *n* ἡ διαχείρισις, ἡ διοίκησις, gew. durch Verben.

Schaltiere *n/pl.* τὰ ὀστρακηρὰ ζῷα, τὰ ὀστρακόδερμα, τὰ ὄστρεα, τὰ κογχύλια.

Schaltjahr *n* ὁ περιττὸς ἐνιαυτός (durch einen Schalttag verlängert), ὁ ἐμβόλιμος ἐνιαυτός (eingeschaltetes Jahr), auch ὁ δίσεκτος ἐνιαυτός.

Schaltmonat *m* ὁ ἐμβόλιμος od. ἐμβολιμαῖος od. ἐπακτὸς μήν (ηνός).

Schalttag *m* ἡ ἐμβόλιμος od. ἐμβολιμαία od. ἐπακτὸς ἡμέρα.

Schaluppe *f* ὁ λέμβος, τὸ πλοιάριον.

Scham *f* 1. ἡ αἰσχύνη (Schamgefühl über begangenes Unrecht), ἡ αἰδώς (οῦς, Scheu vor zu begehendem Unrecht, ehrfurchtsvolle Scheu vor einem Höheren), ἡ ἐντροπή (das Insichgehen) (vor etw. τινός), ~ empfinden s. sich schämen; ~ ergreift od. befällt j-n αἰσχύνη ἐγγίγνεταί od. ἐμπίπτει τινί od. λαμβάνει τινά, es erweckt etw. ~ αἰσχύνην ἔχει od. φέρει τι, keine ~ haben οὐδὲν μετέχειν τοῦ αἰσχύνεσθαι, aus ~ etw. unterlassen ἀπαισχύνεσθαι (P.), die ~ ablegen ἐκδύεσθαι (M.) od. ἀπολλύναι τὴν αἰσχύνην od. τὴν αἰδῶ, aus oder vor ~ ὑπ' αἰσχύνης, δι' αἰσχύνην, ~ einflößend αἰσχυντικός, αἰσχυντηλός, αἰδέσιμος (2), ohne ~ und Scheu ἀναιδής. — 2. s. Schamglied.

Schambinde *f* (der Frauen) ἡ σφενδόνη, τὸ χοιροκομεῖον (?).

Schamdrüse *f* ὁ βουβών (ῶνος), geschwollene ~n haben βουβωνιᾶν (u. P.).

schämen sich (verschämt sein) δυσωπεῖσθαι (P.), (schamhaft sein) αἰδεῖσθαι (P.), αἰδήμονα εἶναι, (Scheu vor etw. Schimpflichem haben) αἰσχύνεσθαι (P.), sich vor j-m ~ αἰσχύνεσθαί, αἰδεῖσθαί τινα, sich über etw. ~ αἰσχύνεσθαι ἐπί τινι od. τινι, sich j-s ~ αἰσχύνεσθαι ὑπέρ τινος, ich schäme mich zu sagen (d. i. indem ich es sage) αἰσχύνομαι λέγων, (dagegen, wenn ich es nicht sage) αἰσχύνομαι λέγειν, ich schäme mich, daß αἰσχύνομαι ὅτι od. εἰ (bzw. ἐάν, wenn die Veranlassung zur Scham noch als zweifelhaft zu betrachten ist), sich nicht ~ über etw. ἀναισχυντεῖν mit *part.* od. περί τινος.

Schamgefühl *n* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰδημοσύνη, ~ haben αἰδεῖσθαι (P.), das ~ in j-m wecken αἰδοῦς ἐμπιμπλάναι τινά.

Schamgegend *f* τὰ περὶ τὰ αἰδοῖα, ὁ βουβών (ῶνος), τὸ ἐπίσειον, ἡ ἥβη.

Schamglied *n* τὸ αἰδοῖον, τὸ ἀνδρεῖον μόριον, das weibliche ~ τὸ γυναικεῖον μόριον, ὁ χοῖρος.

Schamgürtel *m* τὸ διάζωμα, ἡ περιζώστρα.

Schamhaare *n/pl.* τὸ ἐπίσειον, τὸ ἐφήβαιον, αἱ ἐπὶ τῆς ἥβης τρίχες, τὸ ἐπικτένιον, ἡ τῆς ἥβης τρίχωσις.

schamhaft αἰδήμων, αἰσχυντηρός, αἰσχυντηλός, εὐλαβής, (keusch) ἁγνός, ~ erröten ἐρυθριᾶν, ἐρυθραίνεσθαι (P.).

Schamhaftigkeit *f* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰδημοσύνη, ἡ αἰσχυντηλία, ἡ εὐλάβεια, u. d. *neutr.* d. *adj.*, falsche ~ ἡ δυσωπία, (Keuschheit) ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος).

Schamlefzen, -lippen *f/pl.* αἱ μυρτοχειλίδες, ὁ κρημνός.

Schamleiste *f* (Stelle zwischen Scham und After) ἡ τράμις (εως).

schamlos ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής, sich ~ betragen ἀναισχυντεῖν, ἀναιδεύεσθαι (M.), schamlose Handlung, Tat τὸ ἀναισχύντημα.

Schamlosigkeit *f* ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀναισχυντία.

schamrot ἐρυθριῶν (*part.* v. ἐρυθριᾶν).

Schamröte *f* ἡ ἐρυθρίασις, τὸ ἐρύθημα.

Schamteile *m/pl.* τὰ αἰδοῖα, ἡ αἰδώς (οῦς).

schandbar αἰσχρός, ἀνόσιος (2).

Schandbarkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Schandbube *m* ὁ μιαρός (u. *sup.*), ὁ πονηρότατος.

Schande *f* ἡ αἰσχύνη, τὸ αἶσχος (über böse Taten und Handlungen), τὸ ὄνειδος (Schimpf, Vorwurf), ἡ λώβη, ἡ λύμη, ἡ ἀτιμία, ἡ ἀδοξία (übler auf böse Taten folgender Ruf), j-m ~ machen καταισχύνειν τινά, αἰσχύνην φέρειν od. περιάπτειν τινί, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, λυμαίνεσθαί (M.), λωβᾶσθαί (M.) τινα, j-m zur ~ gereichen ὄνειδος εἶναί τινι, es ist od. bringt etw. ~ αἰσχύνην ἔχει τι, αἰσχρόν ἐστι mit *inf.*, sich etw. zur ~ anrechnen, etw. als ~ betrachten ὄνειδος ἡγεῖσθαί (M.) τι, es trifft mich ~ αἰσχύνη συμβαίνει μοι, αἰσχύνῃ περιπίπτω, ~ von etw. haben αἰσχρὰν δόξαν κτᾶσθαι ἀπό τινος, etw. zuschanden machen λωβᾶσθαί (M.), λυμαίνεσθαί (M.) τι, φθείρειν, διαφθείρειν, ἀπολλύναι τι, Vorwürfe, Beschuldigungen, Verleumdungen zuschanden machen διαλύειν τοὺς τῶν κατηγορούντων λόγους, ἐγκλήματα, διαβολάς, auch ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν usw., sich zuschanden arbeiten κατατρύχεσθαι (P.) πονοῦντα.

schänden 1. (durch schlechte Taten Schande machen) αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά. — 2. (verletzen u. verunstalten) λωβᾶσθαί (M.) τινα, λυμαίνεσθαί (M.) τινι. — 3. (entehren) ἀτιμάζειν, ἀτιμοῦν, (verderben) διαφθείρειν, (mißhandeln) αἰκίζεσθαί (M.) τινα, ein Mädchen ~ διαφθείρειν, καταισχύνειν od. βιάζεσθαι (M.) παρθένον, geschändet sein αἰσχύνην ἔχειν.

Schänden *n*, **Schändung** *f* ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀτιμία, ἡ λύμη, ἡ λώβη, ἡ αἰκία, ὁ αἰκισμός, (eines Mädchens) ἡ αἰσχύνη od. φθορὰ παρθένου.

Schänder *m* ὁ φθορεύς, ὁ διαφθορεύς, ὁ αἰσχυντήρ (ῆρος), ὁ καταισχυντήρ (ῆρος), sämtlich ungewöhnlich, daher besser d. *part.* d. Verben.

Schandfleck *m* (Schmutzfleck) ὁ σπίλος (σπῖλος), einen ~ machen σπιλοῦν, übtr. ἡ αἰσχύνη, ἡ λύμη, τὸ λῦμα, τὸ μίασμα, τὸ κάθαρμα (letztere beiden auch als Schimpfwörter für Menschen), j-m einen ~ anhängen καταισχύνειν τινά, αἰσχύνην περιάπτειν τινί, einen ~ auslöschen ἀπαλλάττειν αἰσχύνην.

Schandgeld *n* τὸ αἰσχρὸν κέρδος.

Schandgemälde *f* ἡ αἰσχρὰ γραφή.
Schandkerl *m* ὁ μιαρός, τὸ κάθαρμα.
schändlich (häßlich, verunstaltet) αἰσχρός, ἀσχήμων, (moralisch schlecht, gottlos) αἰσχρός, μιαρός, ἀνόσιος (2), κάκιστος, πονηρός, ~ handeln αἰσχροποιεῖν, αἰσχρουργεῖν, αἰσχρὰ πράττειν, ~ handelnd αἰσχρουργός (2), αἰσχροποιός (2), ~e Reden führen αἰσχρολογεῖν, ~e Reden führend αἰσχρολόγος (2), ~e Behandlung ἡ λώβη, ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις.
Schändlichkeit *f* τὸ αἶσχος, ἡ αἰσχρότης (ητος), ἡ ἀσχημοσύνη, übtr. τὸ ἀνόσιον, τὸ μιαρόν, ἡ πονηρία, ἡ ἀνοσιότης (ητος), (im Handeln) ἡ αἰσχρουργία, (im Reden) ἡ αἰσχρολογία.
Schandlied *n* τὸ αἰσχρὸν ᾆσμα od. μέλος.
Schandmal *n* ἡ στήλη (Denksäule), τὸ στίγμα (am Körper).
Schandmaul *n* ἡ αἰσχρολογία, ἡ κακολογία, ἡ βλασφημία, ein ~ haben αἰσχρολόγον od. βλάσφημον εἶναι, αἰσχρολογεῖν, κακολογεῖν, λοιδορεῖν (auch M. u. P.).
Schandpfahl *m*, **-säule** *f* ἡ στήλη, j-n durch einen Schandpfahl brandmarken στηλιτεύειν τινά, ein so Gebrandmarkter ὁ στηλίτης.
Schandrede *f* ὁ αἰσχρὸς λόγος (auch *pl.*), ἡ αἰσχρολογία, ἡ κακολογία, ἡ λοιδορία, ἡ βλασφημία, ~n führen αἰσχροὺς λόγους λέγειν, αἰσχρολογεῖν, κακολογεῖν.
Schandschrift *f* τὰ ὄνειδος ἔχοντα γράμματα.
Schandtat *f* τὸ αἰσχρὸν od. ἀνόσιον ἔργον od. πρᾶγμα, τὸ κακούργημα, τὸ πονήρευμα, τὸ ἀσέβημα, eine ~ begehen, verüben ἀνόσιον ἔργον ἐργάζεσθαι (M.).
Schandzeichen *n* τὸ στίγμα.
Schank *m* ἡ καπηλεία (als Handlung), τὸ καπηλεῖον (als Ort = Schankstätte, Schänke).
Schanzarbeit *f* ἡ ταφρεία, ἡ τάφρευσις, ὁ χαρακισμός.
Schanze *f* τὸ χῶμα, τὸ χαράκωμα, τὸ περιτείχισμα, τὸ τεῖχος, τὸ ἔρυμα, eine ~ aufwerfen ἔρυμα τειχίζειν (u. M.), χαράκωμα βάλλεσθαι (M.), übtr. etwas in die ~ schlagen παραβάλλεσθαί (M.) τι, ὀλιγωρεῖν τινος, προΐεσθαί (M.) τι.
schanzen χωννύναι χῶμα, χαρακοποιεῖσθαι (M.), eine Schanze aufwerfen (s. d. vor. Wort), übtr. (schwer, angestrengt arbeiten) πόνους ἔχειν, πονεῖν, κάμνειν.
Schanzen *n* ὁ περιτειχισμός, ἡ χαράκωσις, ὁ τειχισμός, ἡ τείχισις.
Schanzkorb *m* ὁ φορμός, ὁ ταρρὸς καλάμου, ὁ σπαλίων (eig. ein Schutzdach von Flechtwerk zum Schutz der Belagerer, das latein. vinea; Schanzkörbe kannten die alten Griechen nicht).
[1]**Schar** *f* ἡ ἀγέλη, τὸ πλῆθος, ὁ ὅμιλος, ὁ ὄχλος, (von Hopliten) ἡ τάξις, τὸ στῖφος, (von Reitern) ἡ τάξις, ἡ ἴλη, τὸ τέλος.
[2]**Schar** *f* (Pflugschar) ὁ ἀροτρόπους (οδος), ἡ ὕνις od. ὕννις (εως).
Scharade *f* ὁ γρῖφος.
Scharbaum *m* (am Pfluge) τὸ ἔλυμα.
Scharbock *m* (Krankheit) ἡ στομακάκη.
scharen: sich zusammen~ συναθροίζεσθαι (P.), συστρέφεσθαι (P.), (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.), sich um j-n ~ ἀθροίζεσθαι (P.) πρός od. περί τινα.
scharenweise ἀγεληδόν, ἰλαδόν, κατ' ἴλας, ἀθρόοι.
scharf allg. ὀξύς, (vom Schall) διατόρος (2), ὀξύς, (vom Gehör u. Gesicht) ὀξύς, ~ sehen, hören ὀξὺ βλέπειν, ὀξὺ ἀκούειν, ~es Gesicht ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυδορκία, ~es Gehör ἡ ὀξυηκοΐα, (vom Geschmack) δριμύς, πικρός, (vom Verstand) ὀξύς, ein ~er Denker sein ὀξὺ νοεῖν, oft δεινός, χαλεπός, zB. ein ~er Winter δεινὸς χειμών, ein ~er Kampf δεινὴ od. χαλεπὴ μάχη, mit j-m ~ verfahren χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, j-n ~ anreden τραχέως προσφωνεῖν τινα, oft Zss, zB. ~ geschliffen ὀξύθηκτος (2), ~ angespannt ὀξύτονος (2), ~ machen s. schärfen.
Scharfblick *m* ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια.
scharfblickend s. scharfsichtig.

Schärfe *f* 1. ἡ ὀξύτης (ητος), τὸ ὀξύ (eig. u. von Geschmack, Form u. Gesicht), ἡ δριμύτης (ητος), τὸ δριμύ (von Geruch und Geschmack), ἡ αὐστηρότης, ἡ ἁλμυρότης, ἡ πικρότης (ητος, vom Geschmack), ἡ ἀκή, ἡ ἀκμή (von der Form), ~ des Gesichts ἡ ὀφθαλμῶν ἀρετή, ἡ ὀξυωπία, ἡ ὀξυδέρκεια (-δορκία, -δερκία), ~ des Verstandes ἡ ἀγχίνοια, ἡ εὐσυνεσία, ἡ φύσεως ἰσχύς (ύος), ἡ τοῦ νοῦ ὀξύτης (ητος). — 2. (Scharfsinn im Untersuchen u. dgl., Genauigkeit im Unterscheiden) ἡ ἀκρίβεια, ἡ εἰλικρίνεια, mit ~ ἀκριβῶς. — 3. (Strenge) ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης, ἡ τραχύτης (ητος), mit ~ χαλεπῶς, τραχέως.
schärfen 1. eig. ὀξύνειν, ἀκονᾶν, θήγειν, στομοῦν (an etw. πρός τι), eine Säge ~ χαράττειν πρίονα. — 2. übtr. den Mut ~ θήγειν od. ἀκονᾶν τὴν ψυχήν od. τὸν θυμόν, den Verstand ~ ἀσκεῖν τὴν διάνοιαν, ein geschärfter Befehl τὸ τραχύτερον παράγγελμα, einen geschärften Befehl geben τραχύτερον παραγγέλλειν, eine Strafe schärfen προστιμᾶν, τραχυτέραν ποιεῖν τὴν τιμωρίαν. — 3. (zerlegen, zerwirken) Wild, Wildbret ~ δια-, κατατέμνειν τὸ ἄγρευμα.
Scharfrichter *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος.
Scharfrichterei *f* ἡ τοῦ δημοσίου usw. οἰκία.
Scharfschütze *m* ὁ τοξότης.
scharfsichtig ὀξυδερκής, ὀξυωπής, ὀξυωπός (2), ~ sein ὀξὺ βλέπειν, ὀξυδερκεῖν, (vom Verstande) εὐσύνετος (2), ἀγχίνους, ὀξύς, δριμύς, εὔστοχος (2).
Scharfsichtigkeit *f* ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυωπία, übtr. s. d. folg. Wort.
Scharfsinn *m*, **Scharfsinnigkeit** *f* ἡ τῆς ψυχῆς od. τοῦ νοῦ ὀξύτης (ητος), ἡ ἀγχίνοια, ἡ εὐσυνεσία, ἡ εὐστοχία, ein Mann von großem ~ ἀνὴρ ὀξύτατος γνῶναι.
scharfsinnig ἀγχίνους, εὐσύνετος (2), εὔστοχος (2), ὀξύς od. δεινὸς τὴν γνώμην, ἀκριβής.
Schärfung *f* ἡ θῆξις, ἡ ἀκόνησις, gew. durch Verben, ~ der Strafe ἡ προστίμησις (als Handlung), τὸ προστίμημα (als Sache).
Scharlach *m* (Scharlachfarbe) ὁ κόκκος, τὸ κόκκινον od. ὑσγινον χρῶμα, (als Krankheit) τὰ κόκκινα ἐξανθήματα.
Scharlachbeere *f* ὁ κόκκος.
Scharlacheiche *f* ἡ πρῖνος.
Scharlachfarbe *f* s. Scharlach.
scharlachfarbig, -rot κόκκινος, κοκκοβαφής.
Scharlachfieber *n* ὁ μετὰ ἐρυθρῶν ἐξανθημάτων πυρετός.
Scharlachgewand, -kleid *n* ἡ κοκκοβαφὴς ἐσθής (ῆτος), τὸ κοκκοβαφὲς ἱμάτιον.
Scharlatan *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ γόης (ητος), ὁ ἀγύρτης.
Scharlatanerie *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ γοητεία.
scharmant χαρίεις, ἐπίχαρις.
Scharmützel *n* ὁ ἀκροβολισμός, ἡ ἀκροβόλισις, ἡ συμπλοκή, ἡ χειραψία.
scharmützeln, scharmutzieren ἀκροβολίζεσθαι (M.), ἀψιμαχεῖν.
Schärpe *f* ἡ ζώνη, τὸ περίζωμα.
Scharpie *f* τὸ μοτόν, ὁ μοτός (a. *pl.*), τὸ τιλτόν.
Scharre *f* τὸ ξύστρον.
scharren ξεῖν, ξύειν, (von Hühnern) σκαλεύειν, σκάλλειν, σκαριφᾶσθαι (M.).
Scharren *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ἡ σκάλσις, ὁ σκαριφισμός.
Scharte *f* ἡ διπλόη, eine ~ bekommen διπλοῦσθαι (P.), übtr. τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, τὸ πάθος, eine ~ auswetzen ἐπανορθοῦν (u. M.) σφάλμα.
Scharwache *f* οἱ περίπολοι, οἱ κωδωνοφόροι, οἱ κωδωνοφοροῦντες.
Schatten *m* 1. allg. ἡ σκιά, (der geworfene ~) τὸ σκίασμα, τὸ ἐπισκίασμα, (schattige Stelle) τὸ σύσκιον, ~ werfen ἀποσκιάζειν, σκιὰν ποιεῖν, einen ~ auf etw. werfen ἐπισκοτεῖν τινι (auch übtr.), j-n in den ~ stellen ἐπιπροσθεῖν τινι, ἀμαυροῦν τινα, ~ geben σκιὰν παρέχειν, im, unter dem ~ ἐν σκιᾷ, ὑπὸ σκιᾷ, im ~ ruhen ἐν σκιᾷ ἀναπαύεσθαι (M.), (in der Malerei) ἡ σκιά, τὸ σκίασμα, Licht und ~ malen σκιαγραφεῖν,

übtr. mit einem ~ streiten σκιαμαχεῖν, sich vor seinem eigenen ~ fürchten δεδιέναι τὴν ἑαυτοῦ σκιάν, einen leeren ~ fürchten δέος ἀδεές δεδιέναι, der Mensch ist nichts als ein leerer ~ ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κούφη σκιά. — 2. (die Seele eines Verstorbenen) ἡ ψυχή, ἡ σκιά, τὸ εἴδωλον.
schattenartig σκιοειδής, σκιώδης.
Schattenbild *n* ἡ σκιά, τὸ εἴδωλον, τὸ σκίασμα, τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα.
Schattendach *n*, **-gang** *m* τὸ σκιάδιον.
Schattenkönig *m* ὁ Ἅιδης (Gott der Unterwelt), ὁ βασιλέως ὄνομα μόνον ἔχων od. κεκτημένος (König ohne Ansehen und Macht).
schattenlos ἄσκιος (2).
Schattenreich *n* ὁ ᾅδης, τὰ τῶν νεκρῶν, τὰ κάτω.
schattenreich εὔ-, πολύσκιος (2).
Schattenriß *m* τὸ σκιαγράφημα, einen ~ entwerfen σκιαγραφεῖν.
Schattenseite *f* τὰ ὑπὸ od. ἐν σκιᾷ (an Körpern), τὰ σκοτεινά (in der Malerei), (das Nachteilige, schlechte Seite an etw.) τὰ τινος κακά.
Schattenspiel *n* εἴδωλα καὶ σκιαί.
Schattenweiser *m* ὁ γνώμων (ονος).
Schattenwerfen *n* ὁ ἀποσκιασμός.
Schattenzeiger *m* ὁ γνώμων (ονος).
schattieren σκιαγραφεῖν, σκιάζειν, ἀποσκοτοῦν.
Schattierung *f* ἡ σκιαγραφία, ὁ σκιασμός, ἡ σκιᾶς ἀπόχρωσις.
schattig σκιερός, σκιώδης, κατά-, ἐπί-, ὑπό-, πολύσκιος (2).
Schatz *m* 1. ὁ θησαυρός (Ort zum Aufbewahren wie das Aufbewahrte), τὸ ταμιεῖον (Aufbewahrungsort, bsd. für den Staatsschatz), τὰ ὑπάρχοντα od. ἀποκείμενα (vorhandener Geldvorrat), der öffentliche ~ τὸ δημόσιον, τὰ δημόσια χρήματα, königlicher ~ ἡ γάζα, einen ~ graben, heben ἀνορύττειν, ἀναπέμπειν od. ἀναιρεῖσθαι (M.) θησαυρόν, Schätze sammeln συναγείρειν, συλλέγειν (u. M.) od. ἀθροίζειν θησαυρούς, θησαυρίζειν (u. M.) χρήματα od. πλοῦτον, j. der Schätze sammelt θησαυροποιός. — 2. übtr. (wertvoller Gegenstand, Kostbarkeit) τὸ κειμήλιον, τὰ ἀγάλματα, ὁ θησαυρός. — 3. (Gemahl, Gemahlin) ὁ, ἡ γαμέτης. (Geliebter) τὰ παιδικά, (Geliebte) ἡ νύμφη, mein ~ (als Liebkosungswort) ὦ φιλότης, ὦ φίλτατε, ὦ φιλτάτη, ὦ χρυσίον.
schätzbar (was geschätzt wird, wertvoll ist) τίμιος, ἐν τιμῇ ὤν, πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2), πολλοῦ ἄξιος, ἀξιόλογος (2), ἀξιότιμος (2), (was sich abschätzen läßt) τιμητός.
Schätzbarkeit *f* τὸ τίμιον, ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα u. das *neutr.* d. *adj.*
Schätzchen *n* ἡ ἐρωμένη, τὸ χρυσίον.
schatzen τίμησιν ποιεῖσθαι (M.).
schätzen (den Wert einer Sache bestimmen) τιμᾶν (u. M.) τι, καθιστάναι τὴν τιμήν τινος. ἀξιοῦν τι τιμῆς, (beurteilen) μετρεῖν, κρίνειν, δοκιμάζειν (j-n nach etw. τινά ἔκ τινος od. πρός τι). ὁρίζεσθαί (M.) τί τινι, sich etw. zur Ehre ~ ἐν τιμῇ ἄγειν τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι od. ἔν τινι, τιμὴν νομίζειν τι, j-n glücklich ~ εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν τινά (wegen etwas τινός), etw. dem andern gleich ~ ἐν ἴσῳ τίθεσθαί od. ἡγεῖσθαί (M.) τι, (achten) τιμᾶν, προτιμᾶν, διὰ τιμῆς ἔχειν, ἐν τιμῇ ἄγειν, θεραπεύειν, σπουδάζειν περί τινα, hoch ~ πολλοῦ τιμᾶσθαι (M.), περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ἐν μεγάλῳ τίθεσθαι, höher ~ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι od. τιμᾶσθαι, sehr hoch, am höchsten, über alles ~ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, πρὸ παντὸς δέχεσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.), πρὸ πάντων ποιεῖσθαι od. ἡγεῖσθαι, gering ~ περὶ ὀλίγου ποιεῖσθαι, παρὰ μικρὸν od. ὀλίγον ποιεῖσθαι od. ἡγεῖσθαι, für nichts ~ παρ᾽ οὐδὲν ποιεῖσθαι od. τίθεσθαι, ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθεσθαι, ὀλιγωρεῖν τινος.
schätzenswert πολλοῦ ἄξιος, τίμιος.
Schätzer *m* ὁ τιμητής. gew. *part.* d. Verben.
Schatzgraben *n*, **-gräberei** *f* ἡ θησαυρῶν ἀναπομπή.
Schatzgräber *m* ὁ θησαυροὺς ἀνορύττων od. ἀναπέμπων.
Schatzkammer *f* ὁ θησαυρός, τὸ ταμιεῖον, königliche ~ ἡ γάζα, τὸ γαζοφυλάκιον.
Schatzkasten *m* ἡ χρυσοῦ od. χρυσίου θήκη (gew. *pl.*), τὸ θησαυροφυλάκιον.
Schatzmeister *m* ὁ τῶν χρημάτων ταμίας od. φύλαξ (κος), ὁ θησαυροφύλαξ (κος), ~ sein θησαυροφυλακεῖν.
Schatzung *f* ἡ τίμησις (Abschätzung des Vermögens), τὸ τίμημα, ἡ εἰσφορά (Abgabe).
Schätzung *f* ἡ τιμή, ἡ τίμησις, (Hochachtung) ἡ θεραπεία, ἡ πολυωρία, ἡ ἀξίωσις, nach meiner ~ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, nach ungefährer ~ ὡς εἰκάσαι.
Schau *f* ἡ θέα, ἡ θεωρία, ἡ σκοπή, zur ~ ausstellen ἐπιδεικνύναι (u. M.), προτίθεσθαι, das Zur~stellen ἡ ἐπίδειξις, öffentlich zur ~ stellen (bsd. um lächerlich zu machen) θεατρίζειν, ἐκθεατρίζειν, σκηνοβατεῖν, zur ~ tragen προφαίνειν.
Schaubühne *f* ἡ σκηνή, τὸ θεωρητήριον, ἡ θυμέλη.
Schauder, Schauer *m* ἡ φρίκη, τὸ ῥῖγος (letzteres auch Fieber~), ἡ φρικίασις, ὁ φρικιασμός, αἱ φρικίαι, τὰ φρίκια (vom Fieber), ~ empfinden, einen ~ bekommen φρίττειν, φρίκη λαμβάνει με, ~ erregen bei j-m φρίκην ἐμποιεῖν τινι.
schauderhaft φρικώδης, δεινός, φοβερός.
schaudern φρίττειν, vor j-m od. etw. ~ φρίττειν τινά od. τι, ὀρρωδεῖν τι, vor Kälte ~ φρίττειν ψύχει od. ὑπὸ ψύχους, vor dem Tode ~ ὀρρωδεῖν τὸν θάνατον, ohne zu ~ ἀφρικτί, (vom Fieberschauer) φρικιᾶν, φρικοῦσθαι (P.), φρικάζειν.
schaudervoll s. schauderhaft.
schauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, βλέπειν, ὁρᾶν, mit Bewunderung ~ ὁρῶντα θαυμάζειν.
Schauen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία, ἡ σκοπή.
[1]**Schauer** *m* (der Seher) ὁ μάντις (εως).
[2]**Schauer** *m* s. Schauder.
Schauerfieber *n* ὁ φρικώδης πυρετός.
schau(e)rig, schauerlich s. schauderhaft.
schauern φρίττειν, s. schaudern.
schauervoll s. schauderhaft.
Schaufel *f* ἡ ἄμη, ἡ μάκελλα, τὸ λίστρον.
schaufeln συσκάπτειν, χοῦν.
Schaugepränge *f* ἡ πρόστασις, ἡ πομπή, ἡ θεωρία, ἡ λαμπρότης (ητος). ἡ μεγαλοπρέπεια.
Schaugerüst *n* ἡ σκηνή, ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ θεωρητήριον, auch τὸ θέατρον (von dem man einem Schauspiele zusieht).
Schaukel *f* ἡ αἰώρα.
schaukeln *trans.* αἰωρεῖν, ταλαντεύειν, πάλλειν, διαπάλλειν, σαλεύειν, *intr.* αἰωρεῖσθαι (P.), ταλαντεύεσθαι (P.), σείειν, διασείεσθαι (P.), πάλλεσθαι (P.), σαλεύεσθαι (P.).
Schaukeln *n* ἡ αἰώρησις.
Schaulust *f* τὸ φιλοθέωρον.
schaulustig φιλοθεάμων, φιλοθέωρος (2).
Schaum *m* ὁ ἀφρός, ~ werfen ἀφρίζειν, in ~ verwandeln ἐξαφρίζειν, zu ~ geschlagene Milch τὸ ἀφρόγαλα (ακτος).
schaumähnlich, -artig ἀφρώδης.
schaumbedeckt ἔπαφρος (2).
schäumen ἀφρίζειν, ἀφρεῖν, ἐξανθεῖν ἀφρῷ, (vom Meere) κυμαίνειν, (vom Weine) ζεῖν.
Schäumen *n* ὁ ἀφρισμός, zum ~ bringen ἐξαφρίζειν.
schäumend ἀφρώδης, ἀφριόεις.
schaumig ἀφρώδης.
Schaumkelle *f*, **-löffel** *m* ἡ ζωμήρυσις, τὸ ζωμάρυστρον.
Schauplatz *m* τὸ θέατρον (auch übtr.), übtr. gew. τὸ μέσον, zB. vom ~ abtreten ἐκ μέσου γίγνεσθαι, (sterben) ἀφανίζεσθαι (P.) ἐξ ἀνθρώπων, Asien ist der ~ des Krieges ἐν τῇ Ἀσίᾳ πολεμοῦσιν, den ~ des Krieges nach Asien verlegen μετατιθέναι, μεταφέρειν od. ἀποστρέφειν τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἀσίαν.

Schauspiel *n* (jede Darstellung für das Auge) ἡ θέα, τὸ θέαμα, τὸ δρᾶμα, ein ~ geben od. gewähren θέαμα παρέχειν, ein ~ ansehen θέαμα ὁρᾶν od. θεᾶσθαι (M.), (Theaterstück) τὸ δρᾶμα, ein ~ aufführen, geben θέαν ἐπιτελεῖν, εἰσάγειν δρᾶμα, (vom Dichter) διδάσκειν δρᾶμα, Aufführung eines ~s ἡ δράματος διδασκαλία, ~e dichten δραματοποιεῖν, δραματουργεῖν.

Schauspieldichter *m* ὁ δραματοποιός, ὁ δραματουργός.

Schauspieler *m* ὁ ὑποκριτής (a. übtr.), ὁ μῖμος, *pl.* auch οἱ ἀπὸ σκηνῆς, οἱ Διονυσιακοί od. περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, tragischer ~ ὁ τραγικός, ὁ τραγῳδός, komischer ~ ὁ κωμικός, ὁ κωμῳδός, erster, zweiter, dritter ~ ὁ πρωταγωνιστής, ὁ δευτεραγωνιστής, ὁ τριταγωνιστής (später auch ὁ πρωτολόγος, ὁ δευτερολόγος, ὁ ὑστερολόγος).

Schauspielergesellschaft, -truppe *f* ἡ τῶν ὑποκριτῶν ἑταιρεία.

Schauspielerin *f* ἡ ἐν τῇ σκηνῇ ὑποκρινομένη γυνή (bei den Griechen wurden die weiblichen Rollen von Männern gegeben).

Schauspielerkunst *f* ἡ ὑποκριτικὴ τέχνη, ἡ ὑπόκρισις.

schauspielermäßig ὑποκριτικός.

Schauspielhaus *n* τὸ θέατρον, ein Platz im ~ ἡ θέα, einen solchen Platz kaufen ἀγοράζειν θέαν.

Schauspielsucht *f* ἡ θεατρομανία.

schauspielsüchtig φιλοθεάμων, θεατρομανής, ~ sein θεατρομανεῖν.

Schaustück *n* τὸ ἐπίδειγμα, ἡ ἐπίδειξις, τὸ ἄγαλμα.

Scheck *m*, **Schecke** *f* ὁ ποικίλος ἵππος.

scheckig ποικίλος.

scheel (schielend) ἰλλός, ἰλλώδης, übtr. φθονερός, κακοήθης, βάσκανος (2), ~ sehen λοξὰ βλέπειν, j-n ~ ansehen ὑποβλέπειν, ὑφορᾶν τινα.

scheeläugig λοξόφθαλμος (2).

Scheelsucht *f* ὁ φθόνος, ἡ βασκανία.

scheelsüchtig φθονερός.

Scheffel *m* ὁ μέδιμνος, einen ~ haltend μεδιμναῖος, das Geld mit ~n messen σκάφαις ἐξαντλεῖν τὸ χρυσίον, μεδίμνῳ ἀπομετρεῖσθαι (M.) τὸ ἀργύριον.

Scheibchen *n* τὸ πλατυσμάτιον.

Scheibe *f* allg. ὁ κύκλος, ἡ πλάξ (κός), Wurf~ ὁ δίσκος, Töpfer~ ὁ τροχός, (von Brot, Fleisch u. dgl.) τὸ τέμαχος.

scheibenförmig, -rund κυκλοειδής, δισκοειδής, τροχοειδής.

Scheide *f* ὁ κολεός.

Scheidebrief *m* τὸ ἀποστασίου βιβλίον, einen ~ schreiben ἀπόλειψιν γράφεσθαι (M.).

Scheidegruß *m* ὁ τελευταῖος ἀσπασμός.

Scheidekunst *f* ἡ χυμευτικὴ τέχνη.

Scheidekünstler *m* ὁ χυμικός.

Scheidemauer *f* τὸ διάφραγμα.

Scheidemünze *f* τὸ κέρμα, τὸ κερμάτιον.

Scheidemuschel *f* ὁ σωλήν (ῆνος).

scheiden I *trans.* 1. (dem Raume nach) χωρίζειν, διαχωρίζειν, (örtlich durch eine Grenze) ὁρίζειν (τί τινος), (Teile eines Ganzen) διαιρεῖν, (durch eine Scheidewand) διαφράττειν, διατειχίζειν. — 2. (sichten, sondern) κρίνειν, διακρίνειν (von etw. τινός u. ἀπό τινος), sich von etw. ~ χωρίζεσθαι (P.), ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος u. ἀπό τινος, eine Ehe ~ ἀπο- u. ἐκπέμπειν τὴν γυναῖκα (vom Manne gesagt), ἀπολείπειν τὸν ἄνδρα (von der Frau gesagt), sich ~ (von Eheleuten) διαζεύγνυσθαι (P.). — II *intr.* 3. von j-m ~ ἀπιέναι ἀπό τινος, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος od. ἀπό τινος, aus dem Leben ~ ἀπαλλάττειν u. ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν, ἀπολείπειν τὸ ζῆν, ἀπιέναι ἐκ τοῦ βίου, ὑπεκχωρεῖν τοῦ βίου.

Scheidewand *f* τὸ διάφραγμα (eig. u. übtr.), τὸ διατείχισμα (eig.), ὁ ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου τοῖχος (eig.), ὁ μεσότοιχος, τὸ διάζωμα (im animalischen Körper), durch eine ~ absperren δια-, ἀντιφράττειν.

Scheidewasser *n* τὸ διακριτικὸν φάρμακον, τὸ λίτρου ὄξος.

Scheideweg *m* ἡ σχιστὴ ὁδός, ἡ τρίοδος.

Scheidung *f* (Trennung) ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις, ὁ διαχωρισμός, (Sonderung, Sichtung) ἡ διάκρισις, (Ehescheidung) τὸ ἀποστάσιον, ἡ ἀπόπεμψις (von seiten des Mannes), ἡ ἀπόλειψις (von seiten der Frau), (Entfernung, Weggehen) ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποχώρησις.

Schein *m* 1. (Licht, Glanz) ἡ αὐγή, ἡ ἀπαυγή, τὸ αὔγασμα, τὸ φέγγος, ἡ λαμπρότης (ητος), einen ~ geben ἀπαυγάζειν, φαίνεσθαι (P.). — 2. (Anschein, äußerer ~) ἡ ὄψις, τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, ἡ δόξα, dem ~e nach ἐκ τῆς ὄψεως, τὴν ὄψιν, ὡς ἔοικεν, ὡς δοκεῖ, λόγῳ, etw. zum ~e tun προσποιεῖσθαι (M.) τι, ὑποκρίνεσθαι (M.) τι, den ~ von etw. haben δοκεῖν εἶναί τι, gew. durch d. *part.* προσποιούμενος, προφασιζόμενος, zB. unter dem ~e der Weisheit unterrichten προσποιούμενον σοφίαν διδάσκειν, es hat den ~ als ob etw. geschehen werde δοκεῖν, κινδυνεύειν, ἐοικέναι mit *inf.* (auch persönliche Konstr. zulässig), nur zum ~e λόγου ἕνεκα, einen gewissen ~ für sich haben ἔχειν εὐπρέπειάν τινα, das ist nur ~ λόγος ταῦτα, προφάσεις αὗταί εἰσιν, bloß auf den ~ berechnet ἐπιδεικτικός. — 3. ein schriftlicher ~ (schriftliche Beglaubigung) ἡ συγγραφή, ἡ ἀποχή (Quittung).

Scheinandacht *f* ἡ προσποίητος εὐφημία.

Scheinangriff *m* ἡ εἰς ἐπίδειξιν προσβολή, auf j-n einen ~ machen προσποιεῖσθαι (M.) ὁρμὴν ἐπί τινα, ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα προσβάλλειν τινί.

scheinbar δοκῶν, προσποίητος (2), πλαστός, (einen Schein für sich habend) εἰκώς, εὐπρεπής, das Scheinbare τὸ εἰκός.

Scheinbarkeit *f* ἡ εὐπρέπεια, d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Scheinbewegung *f* ἡ εἰς ἐπίδειξιν ὁρμή, ἡ ἐπίδειξις (militärisch), eine ~ machen ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.).

Scheinbeweis *m* τὸ σόφισμα.

Scheinbild *n* τὸ κενὸν εἴδωλον, τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα, (Schatten) ἡ σκιά.

scheinen (leuchten, Licht od. Glanz von sich geben) λάμπειν (u. M.), φαίνειν, φωτίζειν, φέγγειν (u. M.), ~ lassen ἀναφαίνειν, auf etw. ~ ἐπιλάμπειν τινί, anfangen zu ~ ἐκλάμπειν, (von dem Eindruck auf die Sinne, sich äußerlich zeigen, wahrnehmen, erkennen lassen) φαίνεσθαι (P.) mit *inf.*, (der Meinung, Voraussetzung nach eine gewisse Beschaffenheit haben) ἐοικέναι, δοκεῖν, κινδυνεύειν mit *inf.*, es scheint als ob durch d. persönliche Konstr. von δοκεῖν, φαίνεσθαι mit *inf.*, zB. es scheint als ob er etw. ist δοκεῖ εἶναί τι, wie es scheint κατὰ τὸ εἰκός, ὡς ἔοικεν, εἰκότως, auch mir scheint es συνδοκεῖ μοι, wie es mir scheint ὥς γ' ἐμοὶ φαίνεται, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ od. δοκεῖν.

Scheinfreund *m* ὁ προσποίητος φίλος, ὁ προσποιούμενος φιλίαν.

Scheinfreundschaft *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ φιλία od. οὐκ ἀληθής.

Scheinfriede *f* ἡ οὐ βεβαία od. οὐ πιστὴ εἰρήνη.

scheinfromm ὁ προσποιούμενος εὐσέβειαν.

Scheinfrömmigkeit *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ εὐσέβεια.

Scheingefecht *n* ἡ σκιαμαχία.

Scheingelehrsamkeit *f* ἡ προσποίητος πολυμαθία, ἡ δοκοῦσα σοφία.

scheingelehrt ὁ προσποιούμενος πολυμαθὴς εἶναι.

Scheinglaube *m* ἡ προσποίητος πίστις.

Scheingrund *m* ἡ πρόφασις, ἡ οὐκ οὖσα αἰτία, Scheingründe angeben, vorbringen προφασίζεσθαι (M.).

Scheingut *n* τὸ δοκοῦν od. νομιζόμενον ἀγαθόν.

scheinheilig ὁ προσποιούμενος χρηστότητα.

Scheinheiligkeit *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ χρηστότης (ητος).

Scheinheirat *f* οἱ πλαστοὶ γάμοι.

Scheinhinterhalt *m* ἡ ψευδενέδρα.

Scheinkauf *m* ἡ ψευδὴς ὠνή.

scheinklug κενόσοφος, δοξόσοφος, δοκησίσοφος (sämtl. 2), προσποιούμενος σοφὸς εἶναι.

Scheinklugheit *f* ἡ κενοσοφία, ἡ δοξοσοφία, ἡ δοκησισοφία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Scheinkörper *m* τὸ εἴδωλον.
Scheinliebe *f* ὁ προσποίητος od. πλαστός od. κίβδηλος ἔρως (ωτος).
Scheinphilosoph *m* ὁ προσποιούμενος φιλόσοφος εἶναι.
Scheinrecht *n* τὸ εὐπρεπές.
Scheinrückzug *m* ἡ προσποίητος ἀναχώρησις, einen ~ machen προσποιεῖσθαι (M.) ἀναχώρησιν.
Scheintod *m* ἡ λιποψυχία, ἡ ἀψυχία.
scheintot λιπόψυχος (2), ~ sein λιποψυχεῖν, ἀψυχεῖν, δοκεῖν εἶναι νεκρόν, κεῖσθαι ὥσπερ νεκρόν od. ἄψυχον, νεκρῷ ἐοικέναι.
Scheintugend *f* ἡ προσποίητος od. ψευδὴς ἀρετή od. ἀνδραγαθία.
Scheinübel *n* τὸ δοκοῦν od. νομιζόμενον κακόν.
scheinweise δοξόσοφος (2).
Scheinweisheit *f* ἡ δοξοσοφία.
scheißen χέζειν, auf etw. ~ κατατιλᾶν τινος, προστιλᾶν τι, in etw. ~ ἐντιλᾶν τινι.
scheißern χεζητιᾶν, χεσείειν.
Scheißkerl *m* ὁ χεσᾶς (ᾶντος).
Scheit *n* ἡ σχίζα, ἡ σχίδη, ὁ σχίδαξ (κος), τὸ σχίδιον, τὸ σχιζίον.
Scheitel *m* ἡ κορυφή, τὸ τῆς κεφαλῆς ἄκρον.
scheiteln (die Haare) διαιρεῖν od. διακρίνειν τὴν κόμην, gescheiteltes Haar ἡ διακριδὸν ἠσκημένη κόμη.
Scheiteln *n* (der Haare) ἡ κόμης διάκρισις.
Scheitelpunkt *m* ἄκρα ἡ κορυφή, auch bloß ἡ κορυφή, (auch übtr.), im ~ κατὰ κορυφήν.
Scheitelriemen *m* (beim Pferde) ἡ κορυφαία.
Scheitelwinkel *m* ἡ κατὰ κορυφὴν γωνία.
Scheiterhaufen *m* ἡ πυρά, ἡ πυρκαϊά, einen ~ errichten πυρὰν νεῖν, συννεῖν, ποιεῖν, den ~ anzünden τὴν πυρὰν ὑφάπτειν, auf den ~ bringen, legen ἐπιτιθέναι ἐπὶ τὴν πυράν.
scheitern (von Schiffen u. Schiffern) ναυαγεῖν, (von Schiffen) ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.), an etw. ~ ὀκέλλειν, ἐποκέλλειν εἴς τι, übtr. (von Unternehmungen und dgl.) ἀνατρέπεσθαι (P.), es scheitert mir etw. σφάλλομαί τινος od. ποιῶν τι, ἀποτυγχάνω τινός, ἀτυχῶ τινος.
Scheitholz *n* τὰ σχιστὰ ξύλα.
Schelle *f* ὁ κώδων (ωνος), τὸ κρόταλον.
schellen κωδωνίζειν, κροταλίζειν.
Schellen *n* ὁ κωδωνισμός, ὁ κροταλισμός.
Schellengeläute *n* οἱ κώδωνες, τὰ κρόταλα.
Schellfisch *m* ὁ ἥπατος.
Schellkraut *n* τὸ χελιδόνιον.
Schelm *m* ὁ πανοῦργος, ὁ κακοῦργος, ὁ ἀπατεών (ῶνος, Betrüger), armer ~ ταλαίπωρος, ἄθλιος (ἄνθρωπος), du ~ (in scherzhafter Anrede) ὦ μιαρέ, zum ~ werden ἐξίστασθαι τῶν πιστῶν, ἀπατᾶν τὴν πίστιν.
Schelmenstück *n* ἡ πανουργία, τὸ πανούργημα, τὸ κακούργημα, ein ~ begehen, ausführen πανουργεῖν, κακουργεῖν.
Schelmerei *f* ἡ πανουργία, ἡ κακουργία.
schelmisch πανοῦργος (2), κακοῦργος (2), (im milderen Sinne) γλαφυρός, (betrügerisch) ἀπατηλός, (listig) δολερός, ~ lächeln γλαφυρὸν μειδιᾶν.
schelten (schmähen) λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι, κακῶς λέγειν τινά, κακολογεῖν u. κακίζειν τινά, ὀνειδίζειν τινί, (tadeln) μέμφεσθαί (M.) τινι, ψέγειν τινά, ἐγκαλεῖν τινι, (ausschelten) ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, j-n hinter dem Rücken ~ διαβάλλειν τινά, j-n einen Dieb ~ ἀποκαλεῖν τινα κλέπτην.
Schelten *n* ἡ κακολογία, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, ἡ ἐπιτίμησις, ὁ ψόγος, ὁ ὀνειδισμός, ἡ διαβολή.
Scheltrede *f*, **-wort** *n* ὁ κακὸς λόγος, τὸ λοιδόρημα, τὸ ὄνειδισμα.
Schemel *m* ὁ θρᾶνος, τὸ ὑπόβαθρον, τὸ σκολύθριον, ὁ σκόλυθρος, τὸ ὑποπόδιον.
Schenk *m* ὁ οἰνοχόος, ~ sein οἰνοχοεῖν.
Schenke *f* τὸ καπηλεῖον.
Schenkel *m* τὸ σκέλος, ὁ μηρός, (am Zirkel) ἡ κεραία, kleiner ~ ὁ σκελίσκος, ohne ~ ἀσκελής, mit langen ~n μακροσκελής.
Schenkelband *n*, **-binde** *f* ἡ περισκελίς (ίδος).
Schenkelbein *n* τὸ σκέλος.
Schenkelknochen *m* τὸ τοῦ σκέλους ὀστοῦν.
schenken δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, διδόναι τινί τι, als Gnadengeschenk χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, j-m nichts ~ οὐδὲν συγχωρεῖν τινι, j-m das Leben ~ συγχωρεῖν τινι τὸν βίον, j-m die Schuld ~ ἀφιέναι τινὰ τοῦ χρέους od. τινὶ τὸ χρέος, j-m die Strafe ~ ἀπολύειν τινὰ τῆς δίκης od. ζημίας, j-m das Bürgerrecht ~ δωρεῖσθαί τινι τὴν πόλιν, τιμᾶν τινα τῇ πολιτείᾳ, διδόναι τινὶ τὴν πολιτείαν, j-m etw. ~ (angedeihen lassen, j-n durch ein Geschenk ehren) τιμᾶν od. κοσμεῖν τινά τινι, j-m Vertrauen ~ πιστεύειν τινί, ἀξιοῦν τινα πίστεως, j-m Gehör ~ ἀκούειν, ὑπακούειν τινός, j-m volle Achtung ~ πολλὴν αἰδῶ νέμειν τινί, einer der gern schenkt δωρητικός, δωρηματικός.
Schenker *m* durch d. *part.* der vor. Verben.
Schenkkanne *f* ἡ πρόχους.
Schenktisch *m* τὸ κυλικεῖον.
Schenkung *f* ἡ δωρεά, τὸ δώρημα, τὸ δῶρον, ἡ δόσις.
Schenkwirt *m* ὁ κάπηλος, ~ sein καπηλεύειν.
Schenkwirtin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
Schenkwirtschaft *f* τὸ καπηλεῖον (als Lokal), ἡ καπηλεία (als Gewerbe).
Scherbe *f* τὸ ὄστρακον, τὸ θραῦμα (letzteres jedes zerbrochene Stück).
scherbenähnlich, -artig ὀστρακώδης.
Scherbengericht *n* ὁ ὀστρακισμός, Abstimmung durch das ~ ἡ ὀστρακοφορία, durch das ~ verbannen ὀστρακίζειν, ἐξοστρακίζειν, Verbannung durch das ~ ὁ ἐξοστρακισμός.
Scherbenspiel *n* ἡ ὀστρακίνδα παιδιά, ἡ ὀστράκου περιστροφή.
Scherchen *n* τὸ ψαλίδιον.
Schere *f* ἡ ψαλίς (ίδος, Bart~), ἡ κουρίς (ίδος, Schaf~), die ~ des Krebses ἡ τοῦ καρκίνου χηλή, mit der ~ abschneiden ἀποψαλίζειν.
scheren κείρειν, ἀποκείρειν, ξυρεῖν, ξυρᾶν, sich ~, sich ~ lassen κείρεσθαι, ἀποκείρεσθαι, ξυρεῖσθαι (P.), (von Schafen) πέκειν, πεκτεῖν, übtr. πράγματα oder ἀσχολίαν παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι, sich fort~ ἔρρειν, Sprichw. sein Schäfchen ~ ἀποκείρειν τὰ πρόβατα, alles über einen Kamm ~ τῷ αὐτῷ μέτρῳ πάντα ἀπομετρεῖσθαι (M.).
Scheren *n* ἡ κουρά.
Scherer *m* ὁ κουρεύς.
Schererei *f* τὰ πράγματα, ἡ ἀσχολία, ὁ πόνος, τὸ ἔργον.
Schererin *f* ἡ κουρεύτρια.
Scherflein *n* τὸ κερμάτιον, τὸ νομισμάτιον, (Beitrag) ὁ ἔρανος, für j-n ein ~ beitragen ἔρανον εἰσφέρειν τινί, übtr. sein ~ zu etw. beitragen συλλαμβάνειν (u. M.) τινός, συμπροθυμεῖσθαί (P.) τι od. *inf.*
Scherge *m* ὁ δημόσιος, ὁ ὑπηρέτης.
Schermesser *m* τὸ ξυρόν, ὁ ξυρός, ἡ κουρίς (ίδος), ἡ μαχαιρίς (ίδος), ἡ κουρικὴ μάχαιρα.
Scherwolle *f* (Abfall beim Tuchscheren) τὸ γνάφαλον.
Scherz *m* ἡ παιδιά, ἡ παιγνία, τὸ παίγνιον, (im Reden od. Handeln) τὸ γελοῖον, ὁ γέλως (ωτος), ein feiner ~ ὁ ἀστεῖος λόγος, aus, im ~ μετὰ παιδιᾶς od. durch d. *part.* παίζων, gewöhnlicher, gemeiner ~ ἡ βωμολοχία, harmlose, unschuldige ~e ἀνεπαχθῆ σκώμματα, ohne ~ σπουδῇ, σπουδαίως, des ~es halber παιδιᾶς χάριν, seinen ~ mit etw. treiben παίζειν τι u. εἴς τι, s. scherzen; genug der ~e καὶ ταῦτα μὲν πεπαίσθω ἡμῖν, ~ verstehen, vertragen σκώμματα φέρειν, meinst du das im Ernst oder ~? πότερον σπουδάζεις ταῦτα ἢ παίζεις;
scherzen παίζειν, (in der Rede) σκώπτειν, γελοιάζειν, fein ~ χαριεντίζεσθαι (M.), mit j-m scherzen παίζειν πρός τινα, über etw. ~ παίζειν od. σκώπτειν εἴς τι.
Scherzen *n* ἡ παιδιά od. Verben, feines ~ ὁ χαριεντισμός od. Verben.
Scherzgedicht *n* τὸ παίγνιον.
scherzhaft παιγνιώδης, σκωπτικός, γελοῖος, ἀστεῖος (von Personen u. Sachen), παίγνιος (2), εὔχαρις (von Sachen), ~e Rede ὁ γελοῖος od. ἀστεῖος λόγος, τὸ

σκῶμμα, ~es Wesen τὸ παιγνιῶδες, ein ~es Wesen an sich haben ἀστεῖον εἶναι, ἀστεΐζεσθαι (M.).

Scherzhaftigkeit *f* d. *neutr.* der vor. *adj.*

scherzliebend φιλοπαίγμων.

Scherzrede *f*, **-wort** *n* τὸ σκῶμμα, ὁ παιγνιώδης λόγος.

scherzweise μετὰ παιδιᾶς.

scheu εὐλαβής, ὀκνηρός, φοβερός, (feige) δειλός, (von Tieren) δυσωπούμενος, ὑποπτήσσων, ψοφοδεής (bsd. von einem Pferde, das sich leicht vor einem Geräusch fürchtet), ~ machen ταράττειν, διαταράττειν, κατα-, ἐκπλήττειν, ~ werden d. P., ~ sein δυσωπεῖσθαι (P.), εὐλαβεῖσθαι (P.), ὀκνεῖν.

Scheu *f* (Furcht) ὁ φόβος, τὸ δέος, (Furchtsamkeit) ἡ ὀρρωδία, (Zögern) ὁ ὄκνος, (Behutsamkeit) ἡ εὐλάβεια, die ~ ablegen ἐκδύεσθαι (M.) φόβον, ~ vor etw. haben φοβεῖσθαί (P.), ὀκνεῖν τι, s. scheuen; ohne ~ ἄοκνος (2), ἄφοβος (2), (sittliche ~, Schamhaftigkeit) ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰσχύνη, ἡ αἰδημοσύνη, ohne ~ ἀναιδής (*adv.* -ῶς), ἀναίσχυντος (2, *adv.* -ως), ~ haben vor etw. s. scheuen.

Scheuche *f* τὸ φόβητρον, τὸ προβασκάνιον.

scheuchen φοβεῖν, ἐκφοβεῖν, φόβον ἐμβάλλειν τινί, σοβεῖν, ἀποσοβεῖν.

Scheuchen *n* durch Verben.

scheuen 1. (fliehen, meiden) φεύγειν, ἀποτρέπεσθαι (M.), die Arbeit ~ φεύγειν τὸν πόνον, (sich fürchten) ὀρρωδεῖν, κατορρωδεῖν, φοβεῖσθαί (P.), δεδοικέναι (δεδιέναι), εὐλαβεῖσθαί (P.) τινά u. τι, tue Recht und scheue niemand δίκαια δρᾶσον μηδενὸς ἐντρεπόμενος, scheue die Menschen nicht μὴ φοβοῦ τοὺς ἀνθρώπους, sich ~ aus Achtung αἰδεῖσθαί (P.), αἰσχύνεσθαί (P.) τινα u. τι, Gott ~ σέβειν u. σέβεσθαι (M.) θεόν, εὐσεβεῖν περὶ θεόν, sich ~ etw. zu tun αἰσχύνεσθαι mit *inf.* — 2. (scheu sein, bsd. vom Pferde) πτύρεσθαι (P.).

Scheuer *f* τὸ σιτοβολεῖον, ὁ σιτοβολών (ῶνος), ἡ σιτοθήκη.

scheuern 1. καθαίρειν (reinigen), σαίρειν (kehren), σμῆν, ἀποσμῆν, ἀποσμήχειν, (mit dem Schwamme) σπογγίζειν, ἀποσπογγίζειν. — 2. (reiben) τρίβειν, ἀπο-, παρατρίβειν.

Scheuern *n* ἡ σμῆξις, ἡ κάθαρσις, gew. durch Verben.

Scheuklappe *f*, **-leder** *n* τὰ παρώπια, τὰ ἀνθήλια.

Scheune *f* s. Scheuer.

Scheusal *n* τὸ μίασμα, τὸ κάθαρμα, ὁ ἀλάστωρ (ορος), τὸ βδέλυγμα, ὁ βδελυρός, ὁ καταπτυστος, (Mißgeburt) τὸ τέρας (ατος).

scheußlich μυσαρός, βδελυρός, αἰσχρός, sich ~ betragen βδελυρεύεσθαι (M.).

Scheußlichkeit *f* ἡ βδελυρία, ἡ αἰσχρότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Scheuwerden *n* durch Verben, s. Scheu.

Schicht *f* (Lage, Reihe) ἡ ἐπιβολή, τὸ σύναγμα, (Ruhe, Ende) ἡ παῦλα, ~ machen (bei Bergleuten) ἀνα-, ἀποπαύεσθαι (M.) τοῦ ἔργου od. τοῦ πόνου.

schichten κόσμῳ od. φορμηδὸν συντιθέναι od. συνάγειν, Holz zum Scheiterhaufen ~ νεῖν ξύλα, νεῖν πυράν.

schichtweise φορμηδόν.

schicken 1. πέμπειν, ἀπο-, ἐκπέμπειν (allg. senden, weg-, ausschicken), στέλλειν, ἀποστέλλειν (Schiffe, Gesandte und dgl.), ἐπιστέλλειν (bes. schriftliche Aufträge, Briefe), διαπέμπειν (nach verschiedenen Richtungen ~), ὑποπέμπειν (heimlich ~), an j-n ~ πέμπειν πρός od. παρά τινα, nach j-m ~ μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, ins Gefängnis ~ παραδιδόναι εἰς φυλακήν, in die Verbannung ~ φυγαδεύειν, auf die Jagd ~ ἐκπέμπειν ἐπὶ θήραν, etw. in die Welt ~ διαδιδόναι τι, ἐκφέρειν τι εἰς τὸ φῶς, (von einem Buche) ἐκδιδόναι τι, j-n auf Reisen ~ ἐκπέμπειν τινὰ ἐπὶ πορείαν, j-m einen andern über den Hals ~ πέμπειν τινὰ ἐπί τινα. — 2. (verhängen, fügen, von der Gottheit) νέμειν, διδόναι, ἐφιέναι, es schickt sich (trägt sich zu) συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνει mit *part.*, sich zu etw. ~ (sich bereiten zu etw.) παρασκευάζεσθαί (M.) τι oder πρός τι oder ἐπί τι, ἑτοιμάζειν τι, sich zur Reise ~ παρασκευάζεσθαι ὡς ἐπὶ πορείαν, ἑτοιμάζειν τὴν πορείαν. — 3. (passend sein zu etw.) ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι, εὐάρμοστον εἶναι πρός τι, οἰκείως ἔχειν πρός τι, sich nicht zu etw. ~ ἀνεπιτήδειον εἶναί τινι od. πρός τι, ἀλλότριον εἶναί τινος, sich in etw. ~ εἴκειν τινί, ἐνδιδόναι τινί, συγχωρεῖν τινι, ὑπομένειν τι, sich in alles ~ εὐάρμοστον ἑαυτὸν παρέχειν ἐν πᾶσιν, es schickt sich (geziemt sich für j-n) πρέπει, προσήκει, καλόν ἐστι, καλῶς ἔχει τινί mit *inf.*

Schicken *n* ἡ πέμψις, ἡ ἀποστολή, gew. durch Verben.

schicklich (passend, bequem) ἐπιτήδειος, ἁρμόττων, προσ-, καθήκων, δίκαιος, ἄξιος, καίριος, ἐπικαίριος (2), ἐπίκαιρος (2, die letzten drei bsd. von der Zeit), auf ~e Art, Weise προσηκόντως, ἀξίως, zur ~en Zeit καιρίως, πρὸς od. εἰς καιρόν, (wohlanständig) πρέπων, εὐπρεπής, πρεπώδης, κόσμιος, καλός, auf ~e Art, Weise πρεπόντως, εὐπρεπῶς, κοσμίως, κόσμῳ, καλῶς, κατὰ τὸ πρέπον.

Schicksal *n* 1. (waltende Macht) ἡ τύχη, ἡ ἀνάγκη, das ~ will es, es ist vom ~ bestimmt πέπρωται, εἵμαρται, πεπρωμένον od. εἱμαρμένον ἐστί, (j-m τινί oder *inf.*). — 2. (Lebenslos) ἡ τύχη, ἡ μοῖρα, ἡ πεπρωμένη, ἡ εἱμαρμένη, τὸ εἱμαρμένον, τὸ πεπρωμένον, ein gutes, glückliches ~ ἡ καλὴ τύχη, ἡ εὐτυχία, ein schlimmes, unglückliches ~ ἡ κακὴ τύχη, ἡ κακοτυχία, sich in sein ~ fügen εἴκειν τῇ τύχῃ, mit seinem ~ zufrieden sein ἀγαπᾶν τὴν τύχην, mit seinem ~ unzufrieden sein μέμφεσθαι (M.) τῇ τύχῃ, μεμψιμοιρεῖν, der mit seinem ~ unzufrieden ist μεμψίμοιρος (2), Unzufriedenheit mit seinem ~ ἡ μεμψιμοιρία. — 3. (Begegnis) τὸ συμβάν (άντος, j-s τινί), ἡ συμφορά, ἡ τύχη, τὸ πάθος (oft auch *pl.*), gew. durch den bloßen Artikel τά ohne *subst.*, zB. die ~e der Menschen τὰ τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐν ἀνθρώποις, τὰ ἀνθρώπινα, das ~ einer Stadt τὰ τῆς πόλεως od. περὶ τὴν πόλιν, τὰ περὶ τὴν πόλιν γενόμενα, ich habe das ~ gehabt zu … συμβέβηκέ μοι mit *inf.*, mannigfache ~e haben πολλῶν κακῶν πειρᾶσθαι, viele traurige ~e erleben πολλαῖς συμφοραῖς χρῆσθαι od. περιπίπτειν, sein ~ j-m überlassen, anheimstellen τὰ καθ᾽ ἑαυτὸν ἐπιτρέπειν τινί, j-n seinem ~ überlassen προΐεσθαί τινα.

Schicksalsbestimmung *f* τὸ εἱμαρμένον, ἡ θεία μοῖρα od. ἀνάγκη.

Schicksalsbuch *n*: es steht im ~ geschrieben εἵμαρται, πέπρωται, εἱμαρμένον od. πεπρωμένον ἐστίν.

Schicksalsschlag *m* ἡ συμφορά, *pl.* auch τὰ τῆς τύχης, τὰ παρὰ τῆς τύχης.

Schicksalstragödie *f* ἡ πάντα εἰς τύχην ἀναφέρουσα τραγῳδία.

Schickung *f* ἡ μοῖρα, ἡ τύχη, τὸ συμβάν (άντος), durch göttliche ~ θείᾳ μοίρᾳ, ἐκ θεοῦ (ἐκ θεῶν), θείως, die göttliche ~ τὰ πρὸς θεοῦ (θεῶν) συμβάντα, τὰ παρὰ θεοῦ (θεῶν) διδόμενα.

Schiebekarren *m* τὸ ὠστὸν ὄχημα, ἡ μονότροχος ἅμαξα.

schieben κινεῖν, ἀπο-, προκινεῖν, ὠθεῖν, προωθεῖν, von belebten Gegenständen auch ἐλαύνειν, etw. in die Länge, auf die lange Bank ~ (Sprichw.) ἀναβάλλεσθαί (M.) τι, ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, die Schuld auf j-n ~ ἐπάγειν oder ἐπιφέρειν τὴν αἰτίαν τινί, ἐπαιτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, auf etw. ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπί τι.

Schieben *n* ἡ κίνησις, gew. durch Verben.

Schieber *m* (als Werkzeug der Bäcker) τὸ σκάλευθρον, τὸ σπάλαθρον, (zum Zumachen) τὸ ἐπίβλημα (allg.), ὁ ἐπιβλής (ῆτος), τὸ ἔμβολον (Riegel).

Schiedsgericht *n* οἱ διαιτηταί.

Schiedsmann, -richter *m* ὁ διαιτητής, ὁ διαλλακτής, (bei Kampfspielen) ὁ βραβεύς, ὁ βραβευτής, ~ sein διαιτᾶν τινι u. τινα, ~ in einer Sache sein κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, διακρίνειν τι, vom ~ verurteilt werden ὀφλεῖν τὴν δίαιταν, vor den ~ gehörig διαιτήσιμος (2).

Schiedsrichteramt *n* ἡ δίαιτα, ἡ βραβεία.

schiedsrichterlich διαιτητικός, διαιτήσιμος (2), ~e Entscheidung ἡ δίαιτα.

Schiedsrichterspruch *m* ἡ δίαιτα.

schief 1. (nicht gerade, schräg) πλάγιος, σκολιός, λοξός, ἐγκάρσιος (2), ἐπικλινής, σκαληνός, ~e Stellung, Lage, Richtung ἡ λοξότης, ἡ πλαγιότης (ητος), ἡ ἔγκλισις u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ machen λοξοῦν, σκαληνοῦν, πλαγιάζειν, ~ gehen λοξοπορεῖν. — 2. (falsch, verkehrt) οὐκ ὀρθός, σκαιός, ἄτοπος (2), eine ~e Ansicht οὐκ ὀρθὴ od. οὐ δικαία γνώμη, eine ~e Ansicht haben οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκειν od. κρίνειν, eine ~e Wendung nehmen ἀποκλίνειν εἰς od. πρὸς τὸ χεῖρον, οὐκ ὀρθῶς od. οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνειν, etw. ~ aufnehmen οὐκ ὀρθῶς od. σκαιῶς ὑπολαμβάνειν τι, j-n ~ ansehen λοξὰ βλέπειν εἴς τινα, übtr. ὑποβλέπειν u. ὑφορᾶν (u. M.) τινα.

Schiefe *f* ἡ σκολιότης, ἡ πλαγιότης, ἡ λοξότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Schiefer *m* ὁ σχιστὸς λίθος, (Splitter) τὸ κλάσμα, ὁ σκόλοψ (πος), ἡ σχίδη.

Schieferbruch *m* ἡ λιθοτομία σχιστῶν λίθων.

Schieferdach *n* ἡ στέγη σχιστῶν λίθων.

Schieferhauer *m* ὁ λιθοτόμος.

schieferig σχιστός.

Schieferplatte *f* ἡ πλάξ (κός) σχιστοῦ λίθου.

Schieferstein *m* ὁ σχιστὸς λίθος.

Schiefertafel *f* ὁ πίναξ (κος) σχιστοῦ λίθου.

Schiefmachen *n* ὁ πλαγιασμός.

schielen λοξὰ βλέπειν, πλαγίοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν, διαστρέφεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμούς, (als Gesichtsfehler) ἰλλώπτειν, ἰλλαίνειν, στραβίζειν, auf j-n ~ ὑποβλέπειν u. ὑφορᾶν τινα.

Schielen *n* ἡ ἴλλωσις, ὁ στραβισμός.

schielend ἰλλός, στραβός, ~e Augen διάστροφοι ὀφθαλμοί.

Schienbein *n* ἡ κνήμη.

Schiene *f* 1. (am Rade) ἡ κνημίς (ῖδος), τὸ ἐπίσωτρον, ὁ κανθός, (bei den Ärzten) ὁ νάρθηξ (κος), ἡ πλάστιγξ (γγος), ὁ σωλήν (ῆνος), τὸ ἔρμασμα. — 2. (Beinschiene) ἡ κνημίς (ῖδος).

schienen 1. (ein Rad) περιβάλλειν ἐπίσωτρα, κνημῖδα od. κανθόν, (ein zerbrochenes Glied) ναρθηκίζειν, ἑρμάζειν, ἑρματίζειν, καλαμοῦν, συνδεῖν. — 2. (Beinschienen anlegen) περιτιθέναι (bzw. M.) κνημῖδας.

Schienen *n* (eines gebrochenen Gliedes) ὁ ἑρμασμός.

schier μικροῦ, σχεδόν τι, σχεδόν, παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, μικροῦ od. ὀλίγου δεῖν, ~ wie παραπλήσιον mit *dat.*

Schierling, Schierlingstrank *m* τὸ κώνειον, den Schierlingstrank, Schierlingsbecher trinken τὸ κώνειον πίνειν.

schießen I *trans.* βάλλειν, (mit dem Bogen) τοξεύειν, (mit dem Wurfspieß) ἀκοντίζειν, Pfeile ~ τοξεύματα βάλλειν, Tiere ~ καταβάλλειν θηρία, über den Haufen ~ καταβάλλειν, κατακοντίζειν, κατατοξεύειν, βαλόντα ἀναιρεῖν, nach j-m, nach etw., auf j-n, auf etw. ~ βάλλειν ἐπί τινα (τι), ἐπί τινος, τοξεύειν εἴς τινα, κατά τινος (εἰς, πρός, ἐπί τι), j-n ~ βάλλειν, τοξεύειν, ἀκοντίζειν τινά, j-n in den Kopf ~ τινὰ εἰς oder κατὰ τὴν κεφαλήν, τὴν κεφαλήν τινος. — II *intr.* (sich schnell bewegen) φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.), in die Höhe ~ (wachsen) αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, προφέρεσθαι (P.) εἰς τὸ μῆκος, in den Samen ~ ἐκσπερματοῦσθαι (P.), ins Laub ~ φυλλομανεῖν, die Zügel ~ lassen ἀνιέναι (ἵημι) od. ἀναχαλᾶν χαλινούς.

Schießen *n* ἡ βολή, (mit dem Bogen) ἡ τοξεία, (mit dem Wurfspieß) ἡ ἀκόντισις, ὁ ἀκοντισμός, (schnelle Bewegung) ἡ φορά, ἡ ὁρμή, (Lauf) ὁ δρόμος, (von Gewächsen) ἡ ἐκβολή.

Schießgewehr *n* τὸ τόξον (modern τὸ πυροβόλον).

Schießpulver *n* ἡ πυρῖτις (ιδος, neugriech.).

Schießscharte *f* ἡ διὰ τοῦ τείχους τοξοτίς (ίδος), (im Schiff) τὸ φάτνωμα.

Schiff *n* 1. ἡ ναῦς (νεώς), τὸ πλοῖον (ersteres größeres Fahrzeug, letzteres allg., bsd. Frachtschiff), ~ mit drei Reihen von Ruderbänken ἡ τριήρης, ~ mit fünfzig Rudern ἡ πεντηκόντορος, Kriegs~ ἡ μακρὰ ναῦς, Kauffahrtei~ τὸ στρογγύλον πλοῖον, Last~ τὸ φορτηγικὸν πλοῖον, ἡ ὁλκάς (άδος), Transport~ für Reiter ἡ ἱππαγωγός (τριήρης), ~ für Soldaten ἡ στρατιῶτις (ιδος, ναῦς), ~ für Lebensmittel ἡ σιταγωγὸς ὁλκάς, Admiral~ ἡ στρατηγίς (ίδος, mit u. ohne ναῦς), ἡ ναυαρχίς (ίδος), ein brauchbares ~ πλώιμος ναῦς, ein unbrauchbar gewordenes ~ ἄπλους ναῦς, Boden oder Kiel des ~es ἡ τρόπις (ιδος u. εως), die Seite des ~s ὁ τῆς νεὼς τοῖχος, das ~ liegt auf einer Seite (beim Sturme) τοιχίζει, δια-, ἀνατοιχεῖ ἡ ναῦς, ~e bauen ναυπηγεῖν, κατασκευάζειν ναῦς, ~e ausrüsten παρασκευάζεσθαι (M.) ναῦς, ~e bemannen πληροῦν ναῦς, ein ~ ans Land ziehen ἀναβιβάζειν od. ἀνέλκειν ναῦν, ein ~ vom Stapel lassen καθέλκειν od. κατάγειν ναῦν, das ~ in den Hafen bringen ὁρμίζειν, ὑφ-, προσορμίζειν ναῦν, das ~ liegt im Hafen ὁρμεῖ ἡ ναῦς, das ~ besteigen, an Bord gehen ἐμ-, εἰσβαίνειν (εἰς ναῦν), ἐπιβαίνειν νεώς od. ἐπὶ ναῦν, aus dem ~ steigen ἀποβαίνειν ἐκ τῆς νεὼς od. ἐπὶ τὴν γῆν, zu ~e fahren, reisen πλεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.), ναυστολεῖν (u. M.), ein ~ mieten ναυλοῦσθαι (M.) πλοῖον, ein ~ vermieten ναυλοῦν πλοῖον, eine Expedition zu ~ ὁ ναυτικὸς στόλος, Befehlshaber eines od. mehrerer ~e ὁ ναύαρχος, dessen Amt ἡ ναυαρχία. — 2. (das ~ einer Kirche) ὁ νεώς, ὁ ναός. — 3. (der Weber) ἡ κερκίς (ίδος).

Schiffahrer *m* ὁ ναύτης.

Schiffahrt *f* ὁ πλοῦς, τὸ πλεῖν, ἡ ναυτιλία (das Schiffen), ἡ ναυτική, τὰ ναυτικά (die Kunst zu schiffen).

Schiffahrtskunde *f* s. d. vor. Wort.

schiffbar πλώιμος (2), ναυσίπορος (2), nicht ~ ἄπλους.

Schiffbau *m* ἡ ναυπηγία, ἡ ναυπήγησις, ἡ τῶν νεῶν κατασκευή, im ~ erfahren, geschickt ναυπηγικός.

Schiffbauer *m* ὁ ναυπηγός.

Schiffbauholz *n* τὰ ναυπηγήσιμα ξύλα, ἡ ναυπηγήσιμος ὕλη.

Schiffbaukunst *f* ἡ ναυπηγική.

Schiffbruch *m* ἡ ναυαγία, ~ leiden ναυαγεῖν, ναυαγίῳ περιπίπτειν.

schiffbrüchig ναυαγός (2).

Schiffbrücke *f* ἡ πλοίοις ἐζευγμένη γέφυρα, τὰ εἰς ζεῦξιν τοῦ ποταμοῦ δεδεμένα πλοῖα, eine ~ über einen Fluß schlagen ζευγνύναι od. γεφυροῦν ποταμὸν πλοίοις.

Schiffchen *n* τὸ πλοιάριον.

schiffen πλεῖν, πλοῦν πλεῖν od. ποιεῖσθαι (M.), ναυτίλλεσθαι (M.), auf dem Meere ~ πλεῖν (*trans.*) τὴν θάλατταν, κατὰ θάλατταν, ἐν τῇ θαλάττῃ, ἐν πελάγει od. τὰ πελάγη, mit j-m ~ συμπλεῖν τινι.

Schiffen *n* ὁ πλοῦς, ἡ ναυτιλία od. durch Verben.

Schiffer *m* ὁ ναύτης, ὁ πλωτήρ (ῆρος), ὁ ναυβάτης, ὁ ναυτικὸς ἀνήρ, ὁ ναυτίλος.

Schifferausdruck *m* τὸ ναυτικὸν ῥῆμα, ἡ ναυτικὴ λέξις.

Schifferin *f* ἡ ναυτίς (ίδος) γυνή.

Schifferkleid *n* ἡ ναυτικὴ ἐσθής (ῆτος).

Schifferlied *n* τὸ ναυτικὸν ᾆσμα.

Schiffermütze *f* ἡ ναυτικὴ κυνῆ.

Schiffersprache *f* τὰ ναυτικὰ ὀνόματα, τὰ ναυτικὰ ῥήματα.

Schiffkrankheit *f* ἡ ναυτία, die ~ haben ναυτιᾶν.

Schiffkunst *f* ἡ ναυτική.

Schiffladung *f* ὁ γόμος.

Schiffleiter *f* ἡ ἀποβάθρα.

Schiffleute *pl.* οἱ ναῦται.

Schiffmühle *f* ἡ ἐπὶ πλοίου μύλη.

Schiffpumpe *f* ὁ ἄντλος.

Schiffsand *m* τὸ ἕρμα.

Schiffsarsenal *n* τὸ νεώριον.

Schiffsballast *m* τὸ ἕρμα.

Schiffsbauch *m* ἡ κοίλη ναῦς.

Schiffsbefehlshaber *m* ὁ ναύαρχος, ~ sein ναυαρχεῖν.

Schiffsboden *m* τὰ ἀμφιμήτρια, ἡ τρόπις (ιδος, εως).
Schiffsbord *n* ὁ τῆς νεὼς τοῖχος.
Schiffseigentümer *m* ὁ ναύκληρος.
Schiffseil *n* ὁ κάλως (ω).
Schiffsfracht *f* ὁ γόμος.
Schiffsgefährte, -genosse *m*, **-gefährtin, -genossin** *f* ὁ σύμπλους, ὁ συμπλέων, ἡ σύμπλους, ἡ συμπλέουσα.
Schiffsgerät *n* τὰ τῆς νεὼς ὅπλα od. σκεύη.
Schiffsgut *n* ὁ γόμος.
Schiffsherr *m* ὁ ναύκληρος.
Schiffshinterteil *n* ἡ πρύμνα.
Schiffskamerad *m* ὁ σύμπλους, ὁ συμπλέων, ὁ συνναύτης.
Schiffskapitän *m* ὁ ναύκληρος (zugleich Schiffseigentümer), ὁ ναύαρχος.
Schiffskiel *m* ἡ τρόπις (ιδος u. εως).
Schiffskoch *m* ὁ ἐσχαρεύς.
Schiffslager *n* τὸ ναυτικὸν στρατόπεδον.
Schiffsmannschaft *f* οἱ ναῦται, τὰ πληρώματα, (als Soldaten) οἱ ἐπιβάται.
Schiffssoldat *m* ὁ ἐπιβάτης, als ~ dienen ἐπιβατεύειν.
Schiffspatron *m* ὁ ναύκληρος.
Schiffsraum *m* τὸ σκάφος, unterster ~ ὁ θάλαμος.
Schiffsrippen *f/pl.* τὰ ἐγκοίλια.
Schiffsrumpf *m* τὸ τῆς νεὼς σκάφος.
Schiffsschnabel *m* ὁ ἔμβολος (mit u. ohne τῆς νεώς).
Schiffsstapel *m* τὸ νεώλκιον, auf den ~ bringen νεωλκεῖν.
Schiffstau *n* ὁ κάλως (ω).
Schiffstrümmer *pl.* τὰ ναυάγια.
Schiffsverdeck *n* τὸ (τῆς νεὼς) κατάστρωμα.
Schiffsvolk *n* τὸ ναυτικόν, οἱ ναῦται.
Schiffsvorderteil *n* ἡ πρῷρα.
Schiffswand *f* ὁ τῆς νεὼς τοῖχος.
Schiffswerfte *f* τὸ ναυπήγιον, τὰ νεώρια, Aufseher über die ~ ὁ νεωρός.
Schiffswesen *n* τὰ ναυτικά.
Schiffszeughaus *n* τὰ νεώρια.
Schiffszimmermann *m* ὁ ναυπηγός.
Schiffszoll *m* τὸ ἐλλιμένιον, den ~ einnehmen ἐλλιμενίζειν.
Schiffszwieback *m* ὁ ναυτικὸς ἄρτος.
Schikane *f* ἡ συκοφαντία, τὸ συκοφάντημα.
Schikaneur *m* ὁ συκοφάντης.
schikanieren συκοφαντεῖν.
schikanös συκοφαντικός.
¹Schild *m* 1. ἡ ἀσπίς (ίδος, großer länglichrunder ~ der Schwerbewaffneten), ὁ θυρεός (großer viereckiger ~), ἡ πέλτη (kleiner leichter ~), Soldat mit kleinem ~ ὁ πελταστής, ὁ πελτα(ο)φόρος, τὸ γέρρον (~ aus Rutengeflecht mit Leder überzogen), mit einem ~e bewaffnet ἀσπίδα ἔχων, θυρεα(ο)φόρος, γερροφόρος, j-n mit dem ~e decken προβάλλεσθαι (M.) πρό τινος τὴν ἀσπίδα, ὑπερασπίζειν τινά od. τινός, die ~e dicht zusammenhalten συνασπίζειν, ~ der Schildkröte τὸ ὄστρακον, τὸ χελώνιον. — 2. übtr. (Schutz, Schirm) τὸ ἔρεισμα.
²Schild *n* (zum Aushängen) etwa τὸ σημεῖον, τὸ ἐπίσημον, etw. Böses im ~e führen (Sprichw.) μηχανᾶσθαί (M.) τι, ἐν νῷ ἔχειν τι, ἐπινοεῖν τι, διανοεῖσθαί (P.) τι, βουλεύειν τι, nichts Gutes im ~e führen οὐδὲν ὑγιὲς ἐπινοεῖν.
schildähnlich, -artig ἀσπιδοειδής.
Schildbürger *m* ὁ Ἀβδηρίτης.
Schildbürgerstreich *m*, **-stück** *n* Ἀβδηριτικόν τι.
Schildchen *n* τὸ ἀσπίδιον, ἡ ἀσπιδίσκη, τὸ ἀσπιδίσκιον, τὸ ἀσπιδισκάριον, ἡ μικρὰ ἀσπίς (ίδος).
Schilddach, Schilderdach *n* ἡ χελώνη, ein ~ bilden συγκλείειν τὰς ἀσπίδας.
Schilderhaus *n* ἡ τῶν φυλάκων od. φρουρῶν σκηνή.
¹schildern (von mündlicher wie schriftlicher Darstellung) διεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποφαίνειν, (mündlich) λέγειν, εἰπεῖν, διέρχεσθαι λέγοντα, (schriftlich) γράφειν, διαγράφειν.
²schildern (Schildwache stehen) s. Schildwache.

Schilderung *f* ἡ διήγησις, οἱ λόγοι, τὸ διήγημα, eine ~ von etw. geben s. schildern.
schildförmig ἀσπιδοειδής.
Schildhalter *m* (Griff am Schilde) ὁ πόρπαξ (κος), (Knappe) s. Schildknappe.
Schildknappe *m* ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὁπλοφόρος, bei j-m ~ sein ὑπασπίζειν τινί.
Schildkrempe *f* τὸ χελώνιον.
Schildkröte *f* ἡ χελώνη, ἡ χέλυς (υος, Land~), ἡ ἐμύς (ύδος, Wasser~), ἡ θαλαττία χελώνη (Meer~).
Schildkrötenschale *f*, **Schildpatt** *n* τὸ χελώνιον, τὸ ὄστρακον, τὸ χέλυον.
Schildmacher *m* s. Schildverfertiger.
Schildpadde *f* s. Schildkröte.
Schildrand *m* ἡ ἴτυς (υος).
Schildträger *m* ὁ ἀσπιστής, ὁ πελταστής, ὁ γερροφόρος, s. Schildknappe.
Schildverfertiger *m* ὁ ἀσπιδοπηγός.
Schildwache *f* (als Person) ὁ φύλαξ (κος), ὁ φρουρός, ~n ausstellen φύλακας καθιστάναι, (als Handlung) ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, ~ stehen φυλακὴν φυλάττειν od. ἄγειν, εἶναι ἐν φρουρᾷ, des Nachts ~ stehen νυκτοφυλακεῖν.
Schilf *n* ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος).
schilfartig καλαμώδης.
Schilfdach *n* ἡ καλάμου στέγη.
schilfig καλαμώδης.
Schilfrohr *n* ὁ κάλαμος.
schillern ἀλλοιοῦσθαι (P.) od. ποικίλον εἶναι τὸ χρῶμα, γλαυκίζειν.
schillernd ποικίλος (τὸ χρῶμα).
¹Schimmel *m* (weißes Pferd) ὁ λευκὸς ἵππος.
²Schimmel *m* (Moder) ὁ εὐρώς (ῶτος), (Fäulnis) ἡ σαπρότης (ητος), ἡ σαπρία.
schimmelig εὐρώεις, σαπρός, μυδαλέος, ~ werden εὐρωτιᾶν, σαπρίζειν.
schimmeln μυδᾶν, s. schimmelig werden.
Schimmer *m* ἡ στίλβη, ἡ αὐγή, ἡ αἴγλη, τὸ αὔγασμα (sämtlich poetisch, s. Glanz), vibrierender ~ ἡ ἀμαρυγή, übtr. ein schwacher ~ von Hoffnung ὀλίγη ἐλπίς, ἐλπίς τις ἀμυδρά.
schimmern λάμπειν, ἀστράπτειν, στίλβειν, αὐγάζειν, λαμπρὸν εἶναι.
schimmernd λαμπρός, στιλπνός.
Schimpf *m* (Vorwurf) τὸ ὄνειδος, τὸ ὀνείδισμα, (Schande, Schmach) ἡ αἰσχύνη, (Ehrverletzung) ἡ λώβη, ἡ ὕβρις, ἡ αἰκία, (böser Leumund) ἡ ἀδοξία, ἡ ἀτιμία, (durch Worte) ἡ λοιδορία, τὸ λοιδόρημα, ~ bringen, zum ~ gereichen ἀτιμίαν od. αἰσχύνην κατασκευάζειν od. ἐργάζεσθαι (M.), j-m ~ antun ὑβρίζειν τινά od. εἴς τινα, sich ~ zuziehen αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, einen ~ nicht auf sich sitzen lassen αἰσχύνην ἀποτρίβεσθαι (M.), j-m ~ und Schande machen αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά.
schimpfen κακῶς λέγειν τινά, λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι, ὀνειδίζειν τινί, μέμφεσθαί (M.) τινι.
Schimpfen *n* ἡ κακηγορία, ἡ λοιδορία, ἡ ὀνείδισις, ὁ ὀνειδισμός, ἡ κακολογία, ἡ μέμψις.
schimpflich αἰσχρός, ~e Behandlung ἡ ὕβρις, ἡ λώβη, ἡ αἰκία, ~ behandeln αἰκίζειν od. αἰκίζεσθαί (M.) τινα, λωβᾶσθαί (M.) τινα, ἀτιμάζειν τινά, ὑβρίζειν εἴς τινα, ~e Handlungsweise ἡ αἰσχροποιία, ἡ αἰσχροπραγία, ~ handeln αἰσχροποιεῖν, αἰσχροπραγεῖν.
Schimpfname *m* ἡ αἰσχρὰ ἐπωνυμία.
Schimpfrede *f*, **-wort** *n* οἱ κακοὶ λόγοι, τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, Schimpfworte gegen j-n ausstoßen κακὰ oder κακῶς λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα.
Schindanger *m* τὰ κενέβρεια (Ort, wo verendete Tiere liegen).
Schindel *f* ἡ σχίζη, τὸ σχίδιον, ὁ σχίδαξ (κος), ὁ σχινδάλαμος, ὁ σχινδαλμός, ὁ σκινδάλαμος.
Schindeldach *n* ἡ σχινδαλάμων πεποιημένη στέγη.
schinden 1. δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν, übtr. δέρειν, geschunden werden δέρεσθαι, τὰ ἔσχατα πάσχειν, sich ~ (sich abmühen) ταλαιπωρεῖν, μοχθεῖν, πονεῖν. — 2. (mißhandeln, plagen) αἰκίζεσθαι (M.).

Schinder *m* ὁ τὰ νεκρὰ ζῷα ἀποδέρων.
Schinderei *f* (als Ort) ἡ τοῦ δημίου οἰκία, (als Zustand, = Qual, Plage u. dgl.) ἡ ταλαιπωρία, ὁ μόχθος, ὁ πόνος.
Schinderknecht *m* ὁ τοῦ δημίου ὑπηρέτης.
Schinken *m* ἡ πέρνα, ἡ κωλῆ, ὁ κωλῆν (ῆνος), ἡ σκελίς (ίδος, Hinter~), ὁ πετασών (ῶνος, Vorder~).
Schinkenbein *n* τὸ τῆς κωλῆς ὀστοῦν, auch bloß ἡ κωλῆ.
Schippe *f* ἡ ἄμη, ἡ μάκελλα.
schippen χοῦν.
Schirm *m* eig. ἡ σκέπη, τὸ σκέπασμα (gegen etw. τινός), (an Pflanzen) ὁ πέτασος, ἡ σκιάς (άδος), Sonnen~ τὸ σκιάδειον, (Schutz) ἡ ἄμυνα, ἡ σκέπη.
Schirmdach *n* (als Schutz gegen die Sonne) ἡ σκιάς (άδος), (gegen das Wetter) τὸ γεῖσον, τὸ γείσιον, (der Belagerer) ἡ χελώνη.
schirmen σκεπάζειν τινὰ ἀπό τινος, ἀμύνειν τινί τι u. πρός τι, geschirmt sein gegen etw. ἐν σκέπῃ τινὸς εἶναι, s. schützen, beschützen.
Schirmer *m* ὁ σωτήρ (ῆρος) od. durch d. *part.* von σῴζειν, s. Beschützer.
Schirmherr *m* ὁ προστάτης.
schirren ζευγνύναι, s. anschirren.
Schirrkammer *f* ἡ σκευοθήκη.
Schirrmeister *m* ὁ σκευοφύλαξ (ακος), ~ sein σκευοφυλακεῖν.
Schlacht *f* ἡ μάχη, ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ συμβολή, förmliche ~ ἡ σταδία od. σύσταδον μάχη, ἡ ἐκ παρατάξεως μάχη, ὁ ἐκ παρατάξεως ἀγών, ~ zu Lande ἡ πεζομαχία, ~ zur See ἡ ναυμαχία, ~ bei Nacht ἡ νυκτομαχία, die ~ beginnen ἅπτεσθαι (M.) τῆς μάχης, συνάπτειν μάχην, j-m eine ~ liefern μάχην ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, διὰ μάχης ἰέναι τινί u. πρός τινα, συνέρχεσθαι εἰς μάχην τινί, συμβάλλειν τινί (εἰς od. πρὸς μάχην), ἐπί u. πρός τινα, die ~ gewinnen νικᾶν τὴν μάχην, μαχεσάμενον νικᾶν, κρατεῖν μάχῃ, κρείττω εἶναι μαχεσάμενον, die ~ verlieren ἡττᾶσθαι (P.) μάχην od. μάχῃ, in der ~ bleiben ἀποθνῄσκειν ἐν τῇ μάχῃ od. μαχόμενον.
Schlachtbank *f* ἡ σφαγή, zur ~ führen ἄγειν ἐπὶ σφαγήν.
Schlachtbecken *n* τὸ σφαγεῖον.
Schlachtbeil *n* ἡ σφαγίς (ίδος).
schlachten σφάττειν, (von Opfertieren) θύειν (u. M.), σφαγιάζειν.
Schlachten *n* ἡ σφαγή, ὁ σφαγιασμός.
Schlächter *m* (Fleischer) ὁ κρεουργός, (eines Opfertieres) ὁ σφαγεύς.
Schlachtfeld *n* ἡ τῆς μάχης χώρα, auch bloß ἡ μάχη, τὸ πεδίον, das ~ behaupten οὐχ ὑποχωρεῖν (μετὰ τὴν μάχην).
Schlachtgesang *m*, **-lied** *n* ὁ παιάν (ᾶνος), den ~ anstimmen, singen παιανίζειν, παιωνίζειν, Anstimmung des ~s ὁ παιανισμός.
Schlachtgeschrei *n* ἡ ἀλαλά, ὁ ἀλαλαγμός, τὸ ἀλάλαγμα, τὸ πολεμικόν, das ~ erheben ἀλαλάζειν, ἐλελίζειν, ἀνακραγεῖν τὸ πολεμικόν, dabei od. dazu ein ~ erheben ἐπαλαλάζειν.
Schlachtgetümmel, -gewühl *n* ὁ τῶν μαχομένων θόρυβος, ὁ ἀπὸ τῶν ὅπλων θόρυβος.
Schlachthaus *n* τὸ μακελεῖον.
Schlachtlinie *f* ἡ τάξις.
Schlachtmesser *n* ἡ σφαγίς (ίδος), ἡ κοπίς (ίδος), ἡ μάχαιρα.
Schlachtopfer *n* τὸ σφάγιον.
Schlachtordnung *f* ἡ τάξις, ἡ παράταξις, die Truppen in ~ stellen τάττειν od. παρατάττειν τοὺς στρατιώτας (od. τὸ στράτευμα) ὡς εἰς μάχην, sich in ~ stellen τάττεσθαι (M.), συντάττεσθαι (M.) ὡς εἰς μάχην, in ~ stehen συντεταγμένον εἶναι ὡς εἰς μάχην, in ~ marschieren συντεταγμένους πορεύεσθαι (P.).
Schlachtplan *m* ἡ περὶ τῆς μελλούσης od. ἐσομένης μάχης διάνοια.
Schlachtreihe *f* ἡ τάξις, ἡ φάλαγξ (γγος).
Schlachtroß *n* ὁ πολεμιστήριος ἵππος.
Schlachtruf *m* s. Schlachtgeschrei.
Schlachtschwert *n* ὁ σφαγεύς.
Schlachtsignal *n* τὸ πολεμικόν, das ~ geben τὸ πολεμικὸν σημαίνειν.
Schlachttag *m* (Tag zum Schlachten) ἡ σφαγία, (Tag der Schlacht) ἡ τῆς μάχης ἡμέρα.
Schlachtvieh *n* τὰ σφάγια.
Schlachtwagen *m* τὸ πολεμιστήριον ἅρμα.
Schlacke *f* ἡ σκωρία.
schlackenähnlich, -artig σκωριοειδής.
schlackenlos καθαρός, εἰλικρινής.
Schlaf *m* ὁ ὕπνος, tiefer ~ βαθὺς ὕπνος, süßer ~ γλυκὺς ὕπνος, fester ~ ὁ κάρος, in ~ kommen ὕπνου λαγχάνειν od. τυγχάνειν, vom ~ überfallen werden καταφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον, καταλαμβάνεσθαι (P.) ὕπνῳ, es überfällt mich der ~ ὕπνος με λαμβάνει oder αἱρεῖ, sich des ~s erwehren ὑπνομαχεῖν, ὕπνον ἀποστρέφεσθαι (M.), κρατεῖν ὕπνου, sich des ~s nicht erwehren können ἡττᾶσθαι (P.) ὕπνου, j-n in ~ bringen κοιμᾶν, κατακοιμᾶν od. κοιμίζειν τινά, aus dem ~e wecken ἐξεγείρειν καθεύδοντα, vom ~ erwachen ἐγείρεσθαι, ἐξεγείρεσθαι (P.), den ~ vertreiben (einem andern) ἀπωθεῖν τὸν ὕπνον, (sich selbst) ἀπωθεῖσθαι od. ἀφαιρεῖσθαι (M.) τὸν ὕπνον, die Nacht ohne ~ zubringen (= durchwachen) διαγρυπνεῖν τὴν νύκτα, im ~ καθ' ὕπνον, ἐν ὕπνῳ od. durch d. *part.* d. Verben, ~ bringend ὑπνοποιός (2).
Schlafbank, -pritsche *f* ὁ κλιντήρ (ῆρος).
Schläfchen *n* ὁ νυσταγμός, τὸ νύσταγμα, μικρόν τι ὕπνου, ein ~ machen νυστάζειν, μικρὸν ἀπολαύειν ὕπνου.
Schläfe *f* ὁ κρόταφος (gew. *pl.*).
schlafen 1. καθεύδειν, κοιμᾶσθαι (P.), fest ~ καταδαρθάνειν, βαθὺν ὕπνον κοιμᾶσθαι, sanft ~ γλυκὺν ὕπνον καθεύδειν, ἡδέως ἀναπαύεσθαι (M.), schlecht, unruhig ~ δυσκοιτεῖν, δυσυπνεῖν, μεταξὺ καθεύδοντα ταράττεσθαι (P.), neben od. bei j-m ~ συγ-, παρακοιμᾶσθαι (P.) τινι, παρακοιτεῖν τινι, συγ-, παρακαθεύδειν τινι, συγκατακεῖσθαί τινι, ~ gehen, sich ~ legen κατακλίνεσθαι (P.) ὡς καθευδήσοντα, κοιμᾶσθαι (P.), κατακοιμᾶσθαι (P.), ~ bringen κατακοιμᾶν, κοιμίζειν, ~ wollen νυστάζειν, ὑπνώττειν, nicht ~ (können) ἀγρυπνεῖν. — 2. übtr. (untätig, schlaff sein) καθεύδειν, κατακεῖσθαι, καθῆσθαι.
Schlafen *n* ὁ ὕπνος, ἡ κοίμησις, τὸ καθεύδειν.
Schlafengehen *n* ἡ κοίτη od. durch Verben.
Schlafenszeit *f* ἡ ὕπνου od. κοίτης ὥρα, zur ~ kommen κοιταῖον ἔρχεσθαι.
Schläfer *m* ὁ νυστακτής, gew. *part.* von schlafen.
schläfern: es schläfert mich ὑπνώττω, ὕπνου ἐπιθυμῶ.
schlaff ἄτονος (2), ἀσύντονος (2), ἀν-, ὑφειμένος, λαγαρός, χαλαρός, χαῦνος, ἄνετος (2), μαλακός, μαλθακός, ~ machen ἀνιέναι (ἵημι), χαλᾶν, ~ werden P., ~ sein μαλακιᾶν, ἀνεῖσθαι, ἀτονεῖν.
Schlaffheit *f* ἡ ἀτονία, ἡ ἄνεσις, ἡ χαλαρότης, ἡ χαυνότης, ἡ λαγαρότης, ἡ μαλακότης (ητος), ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία.
Schlafgemach *n*, **-kammer, -stube** *f*, **-zimmer** *n* ὁ κοιτών (ῶνος), τὸ κοιμητήριον, τὸ δωμάτιον, ὁ θάλαμος.
Schlafgeselle, -kamerad *m* ὁ συγκαθεύδων, ὁ σύγκοιτος.
schlaflos ἄυπνος (2, wenn j. nicht schlafen kann), ἄγρυπνος (2, wenn j. wach bleiben will), die Nacht ~ zubringen ἀγρυπνεῖν od. διαγρυπνεῖν τὴν νύκτα, schlaflose Nacht ἡ ἄυπνος νύξ.
Schlaflosigkeit *f* ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία (Unterschied siehe vor. Wort), an ~ leiden δυσυπνεῖν, δυσκοιτεῖν.
schlaflustig ὕπνου ἐπιθυμῶν, ~ sein ὕπνου ἐπιθυμεῖν, ὑπνώττειν.
Schlafmittel *n* τὸ ὑπνωτικὸν od. ὑπνικὸν od. ὑπνοποιὸν φάρμακον, ein ~ einnehmen ὑπνωτικῷ φαρμάκῳ χρῆσθαι.

Schlafmuskel *m*, *f* ὁ κροταφίτης μῦς (υός).

Schlafmütze *f* ἡ νυκτερινὴ μίτρα, übtr. (von trägen Menschen) ὁ βλάξ (κός).

schläfrig ὑπνώδης, ὑπνηλός, ~ sein ὑπνώττειν, (matt, träge) βραδύς, ἄτονος (2), νωθής, νωθρός.

Schläfrigkeit *f* ἡ ὑπνωδία (auch übtr.), ἡ νύσταξις, ὁ νυσταγμός, übtr. ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ἀτονία, ἡ νώθεια, ἡ νωθρότης (ητος).

Schlafrock *m* ἡ ἐφεστρίς (ίδος), ἡ σισύρα, ὁ εὐναῖος ob. νυκτερινὸς χιτών (ῶνος).

Schlafstelle *f* ἡ κοίτη, ἡ εὐνή, ὁ κοῖτος.

Schlafsucht *f* ἡ ληθαργία, ὁ λήθαργος, τὸ κῶμα, ~ bei offenen Augen ἡ κατοχή, ἡ κατάληψις, mit ~ behaftet κάτοχος (2), die ~ haben ληθαργικὸν εἶναι (ληθαργίζειν ist in dieser Bedeutung nicht nachweisbar).

schlafsüchtig ληθαργικός, λήθαργος (2), ληθαργώδης, νύσταλος (2).

Schlaftrank *m* τὸ ὑπνωτικόν, ὑπνικὸν ob. ναρκωτικὸν φάρμακον.

Schlaftrunk *m* s. d. vor. Wort; (ein Trunk vor dem Schlafengehen) ἡ πρὸ τοῦ ὕπνου πόσις, τὸ πρὸ τοῦ ὕπνου ποτόν.

schlaftrunken ὕπνῳ κάτοχος (2), ἡμίυπνος (2), noch ~ sein σκορδινᾶσθαι (M.).

Schlafzeit *f* s. Schlafenszeit.

Schlag *m* I. 1. (Fall) ἡ φορά, τὸ πτῶμα, ἡ πτῶσις, ἡ ὁρμή, einen ~ tun καταφέρεσθαι (P.), καταπίπτειν, συγκαταπίπτειν (zur Erde χαμαί ob. εἰς τὸ ἔδαφος), ~ des Blitzes ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός, mit einem ~e μιᾷ ὁρμῇ, μιᾷ ῥοπῇ, ὑπὸ μιᾷ ὁρμῇ. — 2. (Schall) ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ κτύπος, (einer Glocke) ὁ φθόγγος, ἡ φωνή, (des Donners) ὁ κεραυνός, (der Vögel) ἡ φωνή, ἡ ᾠδή, (des Pferdes) ὁ τύπος. — 3. (schnelle, zuckende Bewegung) (des Pulses) ὁ παλμός, (des Herzens) τὸ ἅλμα, (des Ruders) ὁ πίτυλος. — 4. (Hieb, Streich) ἡ πληγή (mit der Hand ob. einem Werkzeug), τὸ ῥάπισμα (mit einem Stock ob. Rute), j-m einen ~ geben τύπτειν ob. παίειν τινά, j-m Schläge geben πληγὰς ἐντείνειν ob. ἐμβάλλειν τινί, πληγαῖς κολάζειν τινά, (mit einem Stocke ob. einer Rute) ῥαπίζειν τινά, (= gehörig durchprügeln) δέρειν, ἐκδέρειν, Schläge bekommen πληγὰς λαμβάνειν, viele Schläge bekommen τύπτεσθαι πολλὰς (πληγάς), Schläge austeilen πληγὰς διδόναι, Schläge verdienen πληγῶν δεῖσθαι (P.), Schläge wert πληγῶν ἄξιος. — 5. (Schlaganfall, Schlagfluß) ἡ ἀποπληξία, vom ~e getroffen, gerührt, gelähmt ἀπόπληκτος (2), ~ des Schicksals ἡ συμφορά, τὸ πάθος, τὸ πταῖσμα. — 6. (Gepräge) ὁ τύπος, ὁ χαρακτήρ (ῆρος), ὁ τρόπος, τὸ κόμμα, von schlechtem ~e sein τοῦ πονηροῦ κόμματος εἶναι, Menschen von solchem ~e οἱ τοιουτότροποι, Menschen von einem ~e οἱ ὁμοιότροποι, von j-s ~e sein εἶναι κατά τινα. — 7. (rasch erlangter Vorteil) τὸ εὕρημα, einen ~ machen εὕρημα ποιεῖσθαι (M.), großer, glücklicher ~ τὸ κατόρθωμα. — 8. (am Wagen) αἱ θύραι τοῦ ἁρματείου δίφρου.

Schlagader *f* ἡ ἀρτηρία, (unter der Handwurzel) ἡ ὑποκάρπιος ἀρτηρία, eine ~ öffnen ἀρτηριοτομεῖν, das Öffnen der ~ ἡ ἀρτηριοτομία.

Schlaganfall *m* ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις, es trifft j-n ein ~ ἀποπληξία ἐμπίπτει τινί.

schlagbar: ~es Holz τμητὰ ξύλα.

Schlagbaum *m* ὁ ἐπιβλής (ῆτος), ὁ μοχλός, den ~ aufziehen ἐπιχαλᾶν ob. παραφέρειν τὸν μοχλόν, den ~ herunterlassen ἐπιβάλλειν τὸν μοχλόν.

Schlägel *m* ἡ τυπίς (ίδος), τὸ ῥόπαλον.

schlagen I *trans.* 1. eig. παίειν, τύπτειν, πλήττειν, πατάξαι, (mit einem Stocke, einer Rute) ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, (mit einer Geißel) μαστιγοῦν, j-m hinter die Ohren ~ ἐπὶ κόρρης πατάξαι τινά, sich an die Brust, vor den Kopf ~ κόπτεσθαι (M.) τὸ στῆθος, τὴν κεφαλήν, von einem Pferde geschlagen werden λακτίζεσθαι (P.) ὑφ' ἵππου. — 2. (strafen, züchtigen, plagen) κολάζειν, κακοῦν, ἐλαύνειν, ich bin ein geschlagener Mann ὄλωλα, ἀπόλωλα, οἴχομαι, geschlagen (= unglücklich) sein δυστυχῆ ob. ἄθλιον εἶναι, von Gott mit etw. geschlagen sein θεήλατον ob. ἐκ θεοῦ (θεῶν) ἔχειν τι. — 3. (besiegen) νικᾶν τινα, τρέπειν τινά (mit u. ohne εἰς φυγήν), auch τρέπεσθαί (M.) τινα, κρατεῖν τινα, περιγίγνεσθαί τινος, κρείττω γίγνεσθαί τινος, j-n in die Flucht ~ τρέπειν τινὰ εἰς φυγήν, φυγὴν ποιεῖν τινος ob. τινι, geschlagen werden νικᾶσθαι (P.), ἡττᾶσθαι (P.), ἥττω γίγνεσθαι ob. εἶναι, sich ~ ἅπτεσθαι (M.) χειρῶν, ἀψιμαχεῖν (sich prügeln), μάχεσθαι ἀλλήλοις, διαγωνίζεσθαι (M.) ἀλλήλοις ob. πρὸς ἀλλήλους διὰ μάχης ob. διὰ χειρῶν ἰέναι ἀλλήλοις (mit einander kämpfen), μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα (vom Zweikampf). — 4. (durch Schlagen eine Richtung geben) j-n zu Boden ~ καταβάλλειν τινά, βάλλειν τινὰ πρὸς τὸ ἔδαφος, die Augen zur Erde ~ κατακύπτειν εἰς τὴν γῆν, die Augen in die Höhe ~ ἐπαίρειν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀναβλέπειν, sich rechts, links ~ τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ τὰ δεξιά, ἐπὶ τὰ ἀριστερά, sich zu j-m ~ αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος, προστίθεσθαί τινι, στῆναι μετά τινος, sich ins Mittel ~ συλλαμβάνεσθαί (M.) τινος, μεσιτεύειν, sich etw. aus dem Sinne (den Gedanken) ~ λήθην ποιεῖσθαι (M.) τινος, τῇ λήθῃ παραδιδόναι τι, οὐδὲν ἐνθυμεῖσθαι (P.) τινος ob. τι, etw. in die Schanze ~ παραβάλλεσθαί (M.) τι, προίεσθαί τι, οὐ φείδεσθαί (M.) τινος, etw. in den Wind ~ ὀλιγωρεῖν τινος, οὐκ ἐντρέπεσθαί (M.) τινος, ἀμελεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, j-n breit ~ πείθειν, ἀνα-, παραπείθειν τινά, ἐπάγεσθαί (M.) τινα, ἐνάγειν τινά, ich weiß, wie viel es geschlagen hat ὁρῶ τὸ πρᾶγμα οἷόν ἐστιν, ὁρῶ ἐν οἵοις ἐσμέν, auf den Busch ~ προσποιεῖσθαι (M.) εἰδέναι τι, λέγειν ὡς σαφῶς εἰδότα, Ausdrücke, wie Wurzel, Brücke ~, ans Kreuz ~ und viele andere s. unter d. betr. *subst.* — II *intr.* 5. (vom Puls, Herz) σφύζειν, πηδᾶν, πάλλεσθαι, (von der Glocke) φθέγγεσθαι (M.), ἀκούεσθαι (P.), (von Vögeln) ᾄδειν, (vom Pferde) λακτίζειν, übtr. das Gewissen schlägt j-m ταράττεταί τις τὴν γνώμην, ἐνθύμιον γίγνεταί τινι. — 6. (sich heftig bewegen, bsd. fallen) φέρεσθαι, καταφέρεσθαι (P.), πίπτειν, ὁρμᾶν, zu Boden ~ χαμαὶ καταπίπτειν, in die Höhe ~ ἄνω φέρεσθαι (P.), die Flamme schlägt heraus ἐκλάμπει τὸ πῦρ ob. ἡ φλόξ, der Blitz schlägt in etw. ὁ σκηπτὸς πίπτει εἴς τι. aus der Art ~ ἐξίστασθαι, ἀνόμοιον γίγνεσθαι, die Wellen ~ an das Schiff τὰ κύματα παίει τὴν ναῦν, προσβάλλει τῇ νηΐ.

Schlagen *n* 1. (Prügeln) ἡ μαστίγωσις, τὸ ῥάπισμα, ἡ κόλασις, ὁ αἰκισμός, ἡ αἰκία, (des Pferdes) ὁ λακτισμός, (einer Glocke) ὁ κρότος, ~ des Herzens ἡ τῆς καρδίας πήδησις ob. ἀναπήδησις, ὁ τῆς καρδίας παλμός, (des Pulses) ὁ σφυγμός, ἡ σφύξις, ὁ παλμός. — 2. (das Fechten) ἡ μάχη, ἡ διαμάχη, das ~ der Feinde ἡ τῶν πολεμίων τροπή.

schlagend übtr. καίριος, οἰκεῖος, ~es Beispiel ἐναργὲς παράδειγμα, ~er Beweis μέγα, μέγιστον ob. ἱκανὸν τεκμήριον, durch ~e Beweise dartun μεγίστοις τεκμηρίοις ἐπιδεικνύναι, den ~sten Beweis führen μέγιστον τεκμήριον ποιεῖν.

Schläger *m* ὁ πύκτης (Faustkämpfer), ὁ ἄψιμαχος (Raufbold).

Schlägerei *f* ἡ ἀψιμαχία (χειρῶν), αἱ πληγαί, auch αἱ χεῖρες, eine ~ anfangen ἅπτεσθαι (M.) χειρῶν, ἀψιμαχεῖν, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαι, eine ~ beilegen, schlichten διερύκειν ἀψιμαχίαν.

schlagfertig zur Schlacht συντεταγμένος ὡς εἰς μάχην, ἕτοιμος συμβαλεῖν, zum Kriege παρεσκευασμένος ὡς ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἕτοιμος πολεμεῖν, ~ sein παρεσκευάσθαι. übtr. παρεσκευασμένος. εὐτραπής.

Schlagfertigkeit *f* ἡ ἑτοιμότης (ητος), s. Gewandtheit, Geschicklichkeit.

Schlagfluß *m* ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις, einen ~ bekommen ἀποπλήττεσθαι (P.), vom ~ getroffen ἀπό-

πληκτος (2), durch einen ~ lähmen παραλύειν, zum ~ geneigt ἀποπληκτικός.

Schlagregen *m* ὁ ὄμβρος, Ungewitter mit ~ ἡ ζάλη.

Schlamm *m* ὁ πηλός, ὁ βόρβορος, ἡ ἰλύς (ύος), ὁ θολός.

schlämmen ἐκκαθαίρειν, τρίβειν τι ὕδωρ ἐπιχέοντα, das Gold wird geschlämmt ὁ χρυσὸς σύρεται.

schlammig βορβορώδης, ἰλυώδης, θολερός, θολώδης.

Schlange *f* ὁ ὄφις (εως), ὁ δράκων (οντος), ἡ ἔχιδνα, kleine ~ τὸ ὀφείδιον, übtr. (von einem Menschen) ὁ ἔχις (εως), von einer ~ gebissen ὀφιόδηκτος (2), ~n fressend ὀφιοφάγος (2), ὀφιοβόρος (2).

schlängeln sich ἑλίττεσθαι (P.), κολποῦσθαι (P.), auch ἕρπειν (kriechen), sich ~d ἑλικτός, σκολιός, *adv.* ἑλικηδόν.

Schlangenart *f* τὸ ὄφεων εἶδος, nach ~ ὄφεως τρόπον od. δίκην, καθάπερ οἱ ὄφεις.

schlangenartig ὀφεώδης, δρακοντώδης, ἑρπετώδης, in ~en Windungen δρακοντοειδῶς.

Schlangenbalg *m*, **-haut** *f* τὸ ὄφεως δέρμα od. σῦφαρ (ατος), ἡ ὄφεως λεβηρίς (ίδος).

Schlangenbiß *m* τὸ ὄφεως od. ἐχίδνης δῆγμα.

Schlangenbrut *f* τὸ ὄφεως od. ἐχιδναῖον γέννημα.

Schlangenei *n* τὸ ὄφεως ᾠόν.

schlangenförmig ὀφεώδης, ὀφιόμορφος (2).

Schlangenfuß *m* ὁ δρακόντειος πούς (ποδός).

schlangenfüßig ὀφιόπους (οδος).

Schlangengift *n* ὁ τῶν ὄφεων ἰός.

Schlangenhaar *n* ἡ ὀφεώδης κόμη, mit ~ ὀφιοπλόκαμος (2).

Schlangenkopf *m* ἡ ὄφεως od. δράκοντος κεφαλή, mit einem ~ ὀφιοκέφαλος (2).

Schlangenköpfchen *pl.* αἱ ἀμαθίτιδες κόγχαι.

Schlangenkraut *n* τὸ δρακόντιον.

Schlangenlinie *f* ἡ ἕλιξ (κος) γραμμή.

schlangenreich ὀφιώδης.

Schlangenstein *m* ὁ ὀφίτης λίθος.

Schlangenträger *m* (ein Sternbild) ὁ ὀφιοῦχος.

Schlangenwindung *f* ἡ ἕλιξ (κος), in ~ δρακοντοειδῶς.

schlank εὐμήκης, μακρός (lang), εὐφυής (gut gewachsen), ἰσχνός (dünn).

Schlankheit *f* ἡ εὐφυΐα (schöner Wuchs), ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος, Dünnheit). sonst *neutr.* d. *adj.*

schlapp πλαδαρός, χαλαρός, ἀνειμένος, ἄνετος (2), s. schlaff.

Schlappe *f* ἡ ἧττα, ἡ συμφορά, τὸ πταῖσμα, τὸ πάθος, eine ~ bekommen περιπίπτειν συμφορᾷ, πταῖσμα λαμβάνειν, ἡττᾶσθαι (P.), j-m eine ~ anhängen περιάπτειν τινὶ συμφοράν, s. auch Niederlage, Schade, Verlust.

schlappen (mit gestreckter Zunge lecken) λάπτειν.

Schlappen *n* ἡ λάψις.

Schlaraffenland *n* αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, ὁ ἀπράγμων τόπος.

Schlaraffenleben *n* ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη καὶ σχολή, ἡ μετὰ ῥᾳστώνης καὶ σχολῆς βίος, ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος.

schlau πανοῦργος (2), ποικίλος, κερδαλέος (durchtrieben), σοφός (weise), συνετός (verständig), ~ handeln πανουργεῖν, ποικίλλειν.

Schlauch *m* ὁ ἀσκός.

Schlauheit *f* ἡ πανουργία, ἡ ποικιλία, ἡ σοφία, ἡ κερδαλεότης (ητος), ἡ πολυτροπία.

Schlaukopf *m* ὁ πανοῦργος ἄνθρωπος, τὸ παιπάλημα, τὸ κίναδος, τὸ κρόταλον, ὁ πανουργότατος, ἡ ἀλώπηξ (εκος).

schlecht 1. (unvollkommen, gering, niedrig) φαῦλος, κακός, (*comp.* χείρων, χεῖρον, *superl.* χείριστος), πονηρός, μοχθηρός. — 2. (von geringem Wert) εὐτελής. ~er Lohn ὀλίγος od. ἄδικος μισθός, ein ~es Mahl εὐτελὲς δεῖπνον, ~er Soldat ὁ κακὸς od. δειλὸς στρατιώτης, ~e Umstände, Lage τὰ πονηρὰ πράγματα, ~e Zeiten οἱ χαλεποὶ καιροί, ~e Geschäfte τὰ μοχθηρὰ πράγματα, ~e Handlungen, Taten τὰ πονηρὰ ἔργα, ~es Gold ὁ ἀδόκιμος χρυσός, ~er Weg ἡ δύσπορος, δύσβατος od. δυσπόρευτος ὁδός, ~e Herkunft τὸ ταπεινὸν γένος, von ~er Herkunft sein κακῶς γεγονέναι, es geht mir ~ κακῶς ἔχω od. πράττω, es geht ~ mit etw. κακῶς ἔχει od. πράττεται τὰ περί τι, ~er Ruf ἡ κακὴ φήμη, in ~em Rufe stehen κακῶς ἀκούειν, ἄδοξον εἶναι, ~e Gesinnung ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια, ~ gesinnt gegen j-n sein κακόνουν, δύσνουν, δυσμενῆ εἶναί τινι, j-n ~ machen κακίζειν τινά, etw. ~ machen φαυλίζειν τι, ~ von j-m reden κακῶς od. κακὰ λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα, (von einem Abwesenden) διαβάλλειν τινά, j-n ~ behandeln κακῶς χρῆσθαί od. προσφέρεσθαί (P.) τινι, κακουργεῖν, κακοῦν τινα, ~ handeln κακὰ ποιεῖν, ἀδικεῖν, ἀδίκως πράττειν, j-m etw. ~ vergelten φαύλην χάριν ἀποδιδόναι τινὶ ὑπέρ τινος, ~ wegkommen κακῶς od. οὐ χαίροντα ἀπαλλάττειν, sich ~ benehmen κακίζεσθαι (P.), ~ zurechtkommen bei etw. βλάπτεσθαι (P.) ἔκ τινος, κακῶς ἀπολαύειν τινός, ζημίαν λαμβάνειν ἀπό τινος, es läuft etw. ~ ab κακῶς od. οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνει τι, oft Zss. mit α-, δυσ-, κακο-, zB. ~ genährt ἄτροφος (2), ἀτραφής, von ~em Charakter κακότροπος (2), ~er Geruch ἡ κακοσμία, ἡ δυσοσμία, von ~er Herkunft κακογενής u. dgl., ~ (= schlicht) und recht ἁπλοῦς καὶ δίκαιος.

schlechterdings πάντως, παντελῶς, παντάπασι, ὅλως, ~ nicht παντελῶς οὐ, οὐδαμῶς, οὐκ ἔσθ' ὅπως.

schlechthin ἁπλῶς.

Schlechtigkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος), (bsd. moralische) ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ~ des Charakters ἡ κακοτροπία, οἱ κακοὶ od. πονηροὶ τρόποι, eine ~ (als Handlung) τὸ ἀδίκημα, τὸ κακὸν ἔργον, τὸ κακούργημα.

schlechtweg ἁπλῶς.

Schlegel *m* ἡ τυπίς (ίδος), ὁ ὕπερος, τὸ ὕπερον, τὸ ῥόπαλον, ~ zum Spiel der Leier τὸ πλῆκτρον.

Schlehe *f* τὸ ἄγριον κοκκύμηλον.

Schlehendorn *m* ἡ ἀγρία κοκκυμηλέα.

Schlei *m*, **Schleie** *f* etwa ὁ τίλων (ωνος).

schleichen ἕρπειν, geschlichen kommen ἐφ-, προσέρπειν.

Schleichen *n* ὁ ἑρπυσμός, ἡ ἕρπυσις, gew. durch Verben.

schleichend ἑρπετός, ἑρπυστικός, ~e Krankheit ἡ ἀβληχρὰ νόσος. ~es Übel τὸ ὕπουλον κακόν, (vom Charakter) ὕπουλος (2), ἐπίβουλος (2).

Schleicher *m* ὁ κρυψίνους od. ἐπίβουλος ἄνθρωπος.

Schleichhandel *m* ἡ κλοπαία ἐμπορία, ~ treiben παρεμπορεύεσθαι (M.), παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν.

Schleichhändler *m* ὁ παρεμπορευόμενος, ὁ παρεισκομίζων, ὁ παρεμπολῶν.

Schleichweg *m* ἡ κρυπτὴ ὁδός, auf ~en κρύφα, λάθρα, auf ~en gehen ἐπιβουλεύειν, παρέρχεσθαι, etw. auf ~en erreichen κλέπτειν τι.

Schleier *m* τὸ κάλυμμα, ἡ καλύπτρα, τὸ κρήδεμνον, mit einem ~ bedecken καλύπτειν (auch übtr.), den ~ lüften, zurückschlagen von etw. ἀνα-, ἀποκαλύπτειν τι (auch übtr.).

Schleiereule *f* ὁ ἐλεός.

Schleife *f* ὁ βρόχος (zum Fangen), τὸ κάθαμμα (am Bande), τὸ ἕλκηθρον (zum Ziehen), ἡ ἀγκύλη (am Wurfspieß).

schleifen I *trans.* 1. (ziehen, schleppen, *part.* geschleift) ἕλκειν, σύρειν, ἐφέλκειν, ἐπισύρειν. — 2. (zerstören, zertrümmern, niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν. — 3. (schärfen) θήγειν, ἀκονᾶν, geschliffen θηκτός. (glätten, polieren) λεαίνειν, ξύειν. — II *intr.* 4. ἕλκεσθαι, ἐφέλκεσθαι, σύρεσθαι, ἐπισύρεσθαι (sämtl. P.).

Schleifen *n* 1. (Ziehen, Schleppen) ἡ ἕλξις, ὁ ἑλκηθμός, ἡ ἔφελξις, ὁ συρμός, ὁ ἐπισυρμός. — 2. (Zerstören, Niederreißen) ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή. — 3. (Schärfen) ἡ θῆξις, (Glätten) ἡ λείωσις.

Schleifer *m* durch d. *part.* d. Verben.
Schleifstein *m* ἡ θηγάνη, τὸ θήγανον, ἡ ἀκόνη.
Schleifung *f* (Zerstörung) ἡ κατασκαφή.
Schleim *m* τὸ φλέγμα, ἡ λάπη (falter, weißer ~), ἡ μύξα, ἡ κόρυζα (Nasen~), τὸ βλέννος (bsd. an Fischen), ὁ ἰξός (klebriger ~), voll ~, verschleimt φλεγματώδης, φλεγματικός, φλεγματιαῖος, den ~ abführen ἀποφλεγματίζειν, Abführung des ~ ὁ ἀποφλεγματισμός.
schleimartig φλεγματοειδής, φλεγματώδης.
schleimig μυξώδης, κορυζώδης.
Schleiße *f* ἡ σχίδη, τὸ σχίδιον, ὁ σχινδάλαμος.
schleißen σχίζειν, διασχίζειν (u. P.).
schlemmen γαστρίζεσθαι (M.), ἀσωτεύεσθαι (M.), ἀδηφαγεῖν, ἀσελγαίνειν, σπαθᾶν.
Schlemmer *m* ὁ γαστρίμαργος, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος), ὁ ἀδηφάγος, ὁ ἀσελγής, ὁ ἄσωτος.
Schlemmerei *f* ἡ γαστριμαργία, ἡ ἀδηφαγία, ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια.
schlendern ἡσυχῇ βαδίζειν od. περιπατεῖν.
Schlendrian *m* ὁ συνήθης τρόπος, τὸ παλαιὸν ἔθος, τὰ νομιζόμενα.
schlenkern: mit den Armen ~ παρασείειν τὰς χεῖρας.
Schlenkern *n* (mit den Armen) τὸ παράσεισμα.
Schleppbahn *f* (für Schiffe) ἡ νεωλκία.
Schleppe *f* τὸ σύρμα, τὸ ἐπίσυρμα, eine ~ am Kleide tragen ἐπισύρεσθαι (M.) τὴν ἐσθῆτα.
schleppen I *trans.* 1. ἕλκειν, σύρειν, ἐπισύρειν, die Füße ~ ἐπισύρειν τὼ πόδε, j-n an den Haaren ~ τῶν τριχῶν σύρειν τινά, in die Sklaverei ~ εἰς δουλείαν ἄγειν, vor Gericht ~ εἰς τοὺς δικαστὰς ἄγειν, sich mit etw. ~ ἕλκεσθαί (M.) τι, πόνον ἔχειν κομίζοντά τι, μοχθεῖν φέροντα. — 2. (übtr.) (mit etwas behaftet sein) ἐν-, συνέχεσθαί (P.) τινι, sich mit einer Krankheit ~ διάγειν, διατελεῖν od. διαγίγνεσθαι νοσοῦντα, χρόνον ἔχειν νοσοῦντα, οὐ δύνασθαι ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς νόσου, συνεῖναι νόσῳ, etw. geschleppt bringen ἥκειν ἔχοντά τι, etw. hinter sich her~ ἕλκειν τι ἐξόπισθεν, j-n hinter sich her~ συνεπάγεσθαί (M.) τινα. — II *intr.* 3. (von Kleidern) σύρεσθαι, ἐπισύρεσθαι (P.).
Schleppen *n* ἡ ἕλξις, ἡ ἔφελξις, ὁ συρμός, ὁ ἐπισυρμός, gew. durch Verben.
schleppend ὁλκός, übtr. (von der Rede) τὸ ἐπισεσυρμένον (τοῦ λόγου), ψυχρός, μακρός, μακρότερος, mit ~em Gang ἐπισύρων τὼ πόδε.
Schleppenträger *m* ὁ φέρων ἐξόπισθεν τὸ τοῦ πέπλου od. τῆς ἐσθῆτος σύρμα.
schleppfüßig εἰλίπους (οδος).
Schleppkleid *n* ἡ ἐπισεσυρμένη ἐσθής (ῆτος), ὁ ποδήρης χιτών (ῶνος), τὸ σύρμα.
Schleppschiff *n* τὸ ἐφελκόμενον πλοῖον.
Schlepptau *n* τὸ ῥῦμα, ein Schiff ins ~ nehmen ἀναδεῖσθαι (M.) ναῦν, ἕλκειν, ἐξάπτεσθαι (M.) πλοῖον, sich ins ~ nehmen lassen (übtr.) ἐφολκὸν εἶναι.
Schleuder *f* ἡ σφενδόνη, mit der ~ werfen σφενδονᾶν, wie eine ~ σφενδονηδόν.
Schleuderer *m* ὁ σφενδονήτης.
schleuderförmig σφενδονοειδής.
schleuderhaft eigtl. ἐπισεσυρμένος, übtr. (nachlässig) ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀνειμένος.
Schleuderkugel *f* ἡ σφενδόνη.
Schleuderkunst *f* ἡ σφενδονητική.
Schleudermaschine *f* ὁ καταπέλτης, ἡ λιθοβόλος μηχανή.
[1]**schleudern** σφενδονᾶν, übh. ἱέναι, ἀφιέναι, βάλλειν (zB. ein Geschoß βέλος), (von einem Wurfspieß) ἀκοντίζειν, ἐξακοντίζειν, in die Höhe ~ ἀναρρίπτειν.
[2]**schleudern** 1. (von einem Kaufmann = um jeden Preis verkaufen) τοῦ εὑρίσκοντος ἀποδίδοσθαί (M.) τι, προΐεσθαί τι. — 2. geschleuderte Schrift τὰ ἐπισεσυρμένα γράμματα.
[1]**Schleudern** *n* ἡ σφενδόνησις, im ~ geübt, geschickt σφενδονητικός, σφενδονᾶν ἐπιστάμενος.
[2]**Schleudern** *n* τὸ ἐπισύρειν, ἡ πρόεσις, s. Nachlässigkeit.
Schleuderstein *m* ἡ σφενδόνη.
schleunig ταχύς, *adv.* ταχύ, s. schnell.
Schleunigkeit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), s. Schnelligkeit.
Schleuse *f* ἡ ὑδρορρόα, αἱ κλεισιάδες, ὁ καταρράκτης, ὁ φράκτης.
Schlich *m* τὸ μηχάνημα, τὸ τέχνημα, ὁ δόλος, hinter j-s ~e kommen καταλαμβάνειν τινὰ μηχανώμενον, τεχνώμενον od. ἐπιβουλεύοντα.
schlicht (gerade, eben) ὁμαλός, übtr. ἁπλοῦς, ἀφελής, εὐτελής, φαῦλος, ein ~er Mann ἁπλοῦς ἀνήρ, ein ~es Mahl εὐτελὲς δεῖπνον.
Schlichtbeil *n* τὸ σκέπαρνον.
schlichten (ebnen) ὁμαλίζειν, λεαίνειν, einen Streit ~ παύειν od. διαλύειν διαφοράν.
Schlichten *n*, **Schlichtung** *f* (eines Streites) ἡ διάλυσις, (durch den Schiedsrichter) ἡ δίαιτα.
Schlichtheit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐτέλεια, ἡ φαυλότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*
Schlichthobel *m* ἡ ὁμαλίστρα, τὸ ὁμάλιστρον.
Schlickermilch *f* τὸ ὀξύγαλα (ακτος).
Schließbolzen *m* ἡ βάλανος.
schließen I *trans.* 1. (zuschließen) κλείειν, συγ-, κατακλείειν. — 2. (fesseln) δεῖν, πέδαις δεῖν, δεσμοῦν, πεδᾶν. — 3. (zumachen) συγκλείειν (den Mund τὸ στόμα, die Augen τοὺς ὀφθαλμούς), einen Kreis ~ κύκλον ποιεῖσθαι (M.), κυκλοῦσθαι (M.) (um etw. τι), κύκλῳ περιίστασθαί (περιστῆναί) τι, die Hand ~ συνάγειν τὴν χεῖρα, Mund und Augen ~ συλλαμβάνειν τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, j-n in seine Arme ~ περιβάλλειν, περιλαμβάνειν, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, j-n ins Herz ~ ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, in sich ~ συμπεριλαμβάνειν, sich ~ συνάγεσθαι (P.), συγκλείεσθαι (P.), von Organen bsd. συμμύειν, in geschlossenen Gliedern marschieren συντεταγμένους πορεύεσθαι (P.). — 4. (machen) ποιεῖσθαι, συντιθέναι (zB. Bündnis, Frieden, Vertrag u. dgl. s. d. betr. *subst.*). — 5. (beschließen, endigen, beendigen) τελευτᾶν τι, ἀποτελεῖν τι, παύεσθαί (M.) τινος, einen Zug ~ οὐραγεῖν, ἀπουραγεῖν, eine Rede ~ τῶν λόγων τέλος ποιεῖσθαι (M.), eine Versammlung ~ διαλύειν σύλλογον. — 6. (folgern, einen Schluß machen) στοχάζεσθαι (M.), συλλογίζεσθαι (M.), τοπάζειν, aus etw. ~ τεκμαίρεσθαί (M.), ἐντεκμαίρεσθαί (M.) τινι, ἀποτεκμαίρεσθαί (M.) τινος. — II *intr.* 7. (genau passen, anliegen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν, das Kleid schließt ἐφαρμόττει ἡ ἐσθής, ein Reiter, der gut schließt ἔποχος ἱππεύς. — 8. (sich endigen) τελευτᾶν, καταπαύεσθαι (P.), λήγειν.
Schließen *n*, **Schließung** *f* (durch ein Schloß) ἡ κλεῖσις, (durch Zusammenziehung) ἡ συναγωγή, (einer Versammlung) ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.
Schließer *m* ὁ ταμίας (Schaffner), ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ εἱρκτοφύλαξ (κος), ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ (in Gefängnissen).
Schließerin *f* ἡ σηκίς (ίδος), ἡ ταμία.
schließlich τέλος od. durch d. *part.* τελευτῶν, zB. ~ flohen sie τελευτῶντες ἔφυγον.
schlimm 1. (schlecht) φαῦλος, κακός, πονηρός, μοχθηρός (die drei letzteren auch: moralisch schlecht), (mißlich) ἄπορος (2), (beschwerlich, heftig, grimmig) χαλεπός. — 2. (gefährlich) δεινός, eine ~e Sache χαλεπὸν πρᾶγμα, eine ~e Lage δεινὴ περίστασις, in einer ~en Lage sein ἐν ἀπόροις εἶναι, δεινῶς ἔχειν, in der ~sten Lage sein ἐν ἐσχάτοις εἶναι, ἐσχάτως ἔχειν od. διακεῖσθαι, im ~sten Falle εἰ πᾶσα ἀνάγκη, ein ~er Herr χαλεπός, ἄγριος od. τραχὺς δεσπότης, ein ~er Hund χαλεπὸς κύων, es wird ihm ~ (er will sich erbrechen) ἐμετιᾷ, ναυτιᾷ, (von einem Ohnmachtsanfall) λιποθυμεῖ.
Schlingbaum *m* ὁ, ἡ θραύπαλος.
Schlinge *f* (zum Befestigen) ὁ βρόχος, ἡ ἀγκύλη (letzteres auch Hundeleine), Heftel und ~ περόνη καὶ πόρπη,

(um den Hals) ἡ δεραιοπέδη, ἡ λαιμοπέδη, (um die Füße) ἡ ποδοστράβη, (zum Fangen von Tieren) ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος), ἡ στραγγαλίς (ίδος), ἡ ἀρπεδόνη. ~n stellen, legen παγίδας ἱστάναι, j-m ~n legen (übtr. = nachstellen) ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν (u. M.) τινά, sich in der ~ fangen, in der ~ sein, hängen ἐνέχεσθαι (P.) τῇ πάγῃ.

Schlingel *m* ὁ ἄγροικος, ὁ φορτικός, du ~ ὦ κάκιστε.

[1]schlingen πλέκειν, ἑλίττειν, ineinander ~ συμπλέκειν, sich um etw. ~ ἑλίττεσθαι (P.) περί τι, περιλαμβάνειν τι, die Arme um j-n ~ περιβάλλειν, περιλαμβάνειν τινά, sich ineinander ~ (von Wurzeln) καρκινοῦσθαι (P.).

[2]schlingen (schlucken) κατεσθίειν, καταπίνειν.

[1]Schlingen *n* ἡ ἕλιξις, ἡ πλοκή, ἡ συμπλοκή, gew. durch Verben.

[2]Schlingen *n* ἡ κατάποσις, gew. durch Verben.

Schlitten *m* τὸ ἕλκηθρον (neugr. ὁ χαμουλκός),

Schlittenbahn *f* χιὼν (όνος) βαθεῖα, ὥστε ἐποχεῖσθαι.

Schlitz *m* τὸ σχίσμα.

schlitzen σχίζειν, διασχίζειν.

schlorren ῥοφεῖν, καταρροφεῖν.

[1]Schloß *n* (zum Verschließen) τὸ κλεῖθρον, ein ~ vor etw. legen μοχλὸν ἐπιβάλλειν τινί, κατακλείειν τι, unter ~ und Riegel halten ὑπὸ μοχλοῖς καὶ κλεισὶν εἱργνύναι.

[2]Schloß *n* (Pallast eines Herrschers) τὰ βασίλεια, (Burg, Feste) ἡ φρουρά, (auf einer Anhöhe) ἡ ἄκρα, (in einer Stadt) ἡ ἀκρόπολις.

Schloßberg *m* ἡ ἀκρόπολις.

Schloße *f* ὁ χαλάζης χόνδρος.

schloßen: es schloßt, es fallen Schloßen χάλαζα καταφέρεται.

Schloßenwetter *n* ὁ συρμὸς χαλάζης, ὁ χαλαζώδης od. χαλαζοβόλος χειμών (ῶνος).

Schlosser *m* ὁ κλειδοποιός, ὁ χαλκεύς.

Schlosserarbeit *f* τὰ χαλκευτικὰ ἔργα.

Schlosserhandwerk *n* ἡ χαλκευτική.

Schloßgarten *m* ὁ περὶ τὰ βασίλεια κῆπος.

Schloßkastellan *m* ὁ τῶν βασιλείων ἐπιμελητής.

Schloßkirche *f* ὁ ναὸς od. τὸ ἱερὸν τῆς ἀκροπόλεως.

Schloßkommandant *m* ὁ κατὰ τὴν ἄκραν φρούραρχος.

Schloßwache *f* οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ od. ἐν τῇ ἀκροπόλει od. ἐν τοῖς βασιλείοις φύλακες, οἱ κατὰ τὴν ἄκραν φρουροί.

Schlot *m* ἡ καπνοδόκη, ἡ κάπνη, ἡ ὀπή.

Schlotfeger *m* ὁ καπνοδόκην καθαίρων.

schlotterig χαλαρός, ἄτονος (2), ἀνειμένος, ἄνετος (2), (nachlässig) μεθήμων, ἀμελής.

schlottern 1. λελυμένον εἶναι, ἀνειμένον εἶναι, ἀνειμένως ἔχειν, es ~ mir die Kniee τὰ γόνατά μοι σφάλλεται (P.), mit ~den Knieen γονύκροτος (2), ~ lassen ἀνιέναι, καθυφιέναι. — 2. übtr. (sorglos, nachlässig sein) ἀμελῶς ἔχειν.

Schlucht *f* ἡ φάραγξ (γγος), ἡ χαράδρα, τὸ ἄγκος, ὁ αὐλών (ῶνος), eine ~ zwischen Bergen τὸ νάπος, ἡ νάπη.

schluchzen λύζειν, στενάζειν, (den Schlucken, Schluckauf haben) λύζειν.

Schluchzen *n* ὁ στεναγμός.

Schluck *m* τὸ ἔγκαφος, ὁ βρόχθος, ὁ βρόγχος, ὀλίγον τι πόμα, ein ~ Wein, Wasser ὀλίγον τι οἴνου, ὕδατος, einen ~ nehmen ἐπιρροφεῖν τινος.

schlucken βροχθίζειν, καταβροχθίζειν, κατεσθίειν, καταπίνειν, κάπτειν.

Schlucken *n* ἡ κατάποσις, ἡ κάψις, ὁ καταβροχθισμός.

Schlucken *m* ἡ λύγξ (γγός), ὁ λυγμός, den ~ haben λύζειν, λυγγάνειν, ich bekomme den ~ λύγξ ἐπιπίπτει μοι, der ~ hört auf ἡ λύγξ λωφᾷ, den ~ stillen παύειν τὴν λύγγα, j. der oft den ~ hat λυγγώδης, λυγμώδης.

Schlucker *m*: ein armer ~ ἄθλιος od. ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ὁ γλίσχρων (ωνος).

schluckweise trinken κάψει πίνειν.

schluderig ἐπισεσυρμένος.

schludern ἀμελῶς ἔχειν.

Schlummer *m* ὁ ὕπνος, τὸ νύσταγμα, in ~ bringen κατευνάζειν, κατακοιμίζειν, βαυβᾶν, (Kinder) βαυβαλίζειν, βαυκαλᾶν, καταβαυκαλᾶν.

schlummerig übtr. μεθήμων, ἀμελής, βραδύς.

Schlummerlied *n* ἡ καταβαυκάλησις, τὸ βαυκάλημα.

schlummern ὕπνου τυγχάνειν, νυστάζειν.

Schlund *m* 1. (am animalischen Körper) ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ (ἡ) φάρυγξ (γγος), ὁ λαιμός, ὁ βρόγχος. — 2. (eine Höhle u. dgl.) τὸ στόμα, τὸ χάσμα, (Abgrund) τὸ βάραθρον, ἡ χαράδρα.

schlüpfen ὀλισθάνειν, in etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) τι od. εἴς τι, aus etw. ~ ἐξολισθάνειν τινός od. ἔκ τινος.

Schlupfhöhle *f* (der Tiere) ἡ θαλάμη.

Schlupfloch *n*, **-winkel** *m* ἡ ἀποκρυφή, ἡ καταφυγή, (von wilden Tieren) ὁ φωλεός, ἡ φωλεά, sich in ein Schlupfloch verkriechen (von Tieren) φωλεύειν, φωλεῖν.

schlüpfrig eig. ὀλισθηρός, γλίσχρος, übtr. σφαλερός, ἐπισφαλής, οὐκ ἀκίνδυνος (2), ~e (unzüchtige) Reden αἰσχροὶ od. οὐκ εὐπρεπεῖς λόγοι.

Schlüpfrigkeit *f* eig. ἡ γλισχρότης (ητος), od. d. *neutr.* d. *adj.*, übtr. d. *neutr.* d. *adj.*

schlürfbar ῥοφητός.

schlürfen ῥοφεῖν, καταρροφεῖν.

Schlürfen *n* ἡ ῥόφησις.

Schluß *m* 1. (Beendigung) ἡ τελευτή, τὸ τέλος, ἡ λῆξις, den ~ mit etw. machen τελευτᾶν τι, περαίνειν τι, λήγειν, καταλήγειν τινός, ἀποπαύεσθαι (M.) τινος, (~ einer Rede, Abhandlung u. dgl.) ὁ ἐπίλογος, (eines Dramas) ἡ ἔξοδος, τὸ ἐξόδιον, zum Schluße kommen (zB. in einer Rede) τελευτῶντα λέγειν, am ~ τελευτῶν, ἀποπαυόμενος, am Schlusse des Jahres τελευτῶντος τοῦ ἔτους, am Schlusse von etw. sein περὶ τὴν τελευτήν τινος εἶναι, am Schlusse des Lebens ἐπὶ τῷ τέρματι od. πρὸς τῷ στόματι τοῦ βίου εἶναι. — 2. (Folgerung) ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός, einen ~ machen aus etw. συλλογίζεσθαι (M.) ἔκ τινός τι od. mit folg. ὅτι, λογίζεσθαι (M.) ἔκ τινος mit folg. ὅτι, τεκμαίρεσθαί (M.) τί τινι od. ἔκ od. ἀπό τινος, συντεκμαίρεσθαί (M.) τινι, einen falschen ~ machen παραλογίζεσθαι (M.). — 3. (das feste Anschließen, von einem Reiter, der einen guten ~ hat) er hat einen guten ~ ἔποχός ἐστιν, s. auch Entschluß.

Schlußart *f* ὁ συλλογισμός.

Schlußbemerkung *f* ὁ τελευταῖος λόγος, ἡ τελευταία σημείωσις, eine ~ machen τελευτῶντα λέγειν.

Schlußchor *m* τὸ ἐξόδιον.

Schlüssel *m* eig. ἡ κλείς (δός), ἡ βαλανάγρα, übtr. (Zugang zu einem Lande) ἡ πρόσ-, πάροδος, αἱ πύλαι, ἡ ἐμβολή, (Mittel zur Erklärung, ~ eines Geheimnisses und dgl.) τὸ τεκμήριον, den ~ zu etw. geben ὑφηγεῖσθαι (M.) πρός τι, die ~ von etw. führen (als Zeichen der Gewalt) τὰς κλεῖδάς τινος φυλάττειν.

Schlüsselbein *n* τὸ κλειδίον, ἡ κλείς (δός).

Schlüsselbewahrer *m* ὁ κλειδοφύλαξ (κος), ὁ κλειδοῦχος, ~ sein κλειδοφυλακεῖν, κλειδουχεῖν.

Schlüsselchen *n* τὸ κλειδίον, τὸ κλειθρίον.

Schlüsselloch *n* ἡ κλειθρία, ἡ κατακλείς (ειδος).

Schlußfolge *f* τὸ ἐπακολούθημα, ἡ ἐπακολούθησις, ἡ ἐπακολουθία, τὸ ἐπιχείρημα, τὸ συμπέρασμα.

Schlußfolgerung *f* ἡ ἐπιχείρησις, eine ~ machen ἐπιχειρεῖν.

Schlußgesang *m* τὸ ἐξόδιον, ἡ ἐπῳδός.

schlüssig werden διαγιγνώσκειν, βουλεύεσθαι (M.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.), j-n ~ machen πείθειν, ἀναπείθειν τινά, προάγειν τινὰ εἰς γνώμην.

Schlußkette *f* ἡ συνέχεια (τῶν) συλλογισμῶν.

Schlußlied *n* τὸ ἐξόδιον.

Schlußrechnung *f* ὁ συλλογισμός, auch ὁ ἀπολογισμός.

Schlußrede *f* ὁ ἐπίλογος, ὁ τελευταῖος λόγος.

Schlußsatz *m* ὁ ἐπίλογος, ὁ τελευταῖος λόγος, (einer Schrift) τὸ ἀκροτελεύτιον, (ein Vernunftschluß) ὁ συλλογισμός.

Schlußstein *m* ὁ ἄκρος λίθος, ὁ κολοφών (ῶνος), ὁ θριγκός (die letzteren beiden auch übtr.), den ~ aufsetzen κολοφῶνα ἐπιτιθέναι od. ἐπάγειν (eig. u. übtr.), κορωνίδα od. κορυφὴν ἐπιτιθέναι (übtr.).

Schlußwort *n* ὁ τελευταῖος λόγος, τὸ τελευταῖον ῥῆμα, τὸ ἀκροτελεύτιον.

Schmach *f* ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ἡ αἰκία (schimpfliche gewalttätige Behandlung, Mißhandlung), ἡ λύμη, ἡ λώβη (schmähliche Behandlung in Wort od. Tat), j-m ~ antun αἰκίζεσθαί (M.), λωβᾶσθαί (P.) τινα, ὑβρίζειν, καθυβρίζειν τινά u. εἴς τινα, ἐφυβρίζειν τινί, λυμαίνεσθαί (M.) τινι u. τινα, ~ leiden von j-m τὰ ἔσχατα πάσχειν ὑπό τινος, ὑβρίζεσθαι (P.) ὑπό τινος, für eine ~ halten αἰσχρὸν od. δεινὸν ποιεῖσθαι (M.).

schmachten vor Durst ἀφαυαίνεσθαι (P.) δίψῃ od. δίψει, διψῆν, vor Hunger ~ λιμῷ ἐκτήκεσθαι (P.) od. τρύχεσθαι (P.), πεινῆν, nach etw. ~ πεινῆν, διψῆν τινος, ἐφίεσθαί (M.) τινος, πόθῳ φέρεσθαί (P.) τινος, τρύχεσθαί (P.) τινος.

schmachtend διψηρός, διψαλέος, (vom Auge, Blick) ὑγρός, ταχερός, μαλακός.

schmächtig ἰσχνός, λεπτός, λαγαρὸς τῷ σώματι, σφηκώδης.

Schmächtigkeit *f* ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*

schmachvoll αἴσχιστος, ὑβριστικός, ~e Behandlung ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, ἡ λώβη, ~ behandeln f. Schmach antun unter Schmach.

schmackhaft εὔχυμος, εὔχυλος, εὔστομος (sämtlich 2), ἡδύς, γλυκύς, etw. schmackhaft machen ἡδύνειν τι, etw. ~ finden ἥδεσθαί (P.) τινι, ἡδέως προσφέρεσθαί (M.) τι.

Schmackhaftigkeit *f* ἡ εὐχυμία, ἡ εὐχυλία, ἡ ἡδύτης (ητος).

schmähen λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι, κακῶς λέγειν, κακολογεῖν, κακηγορεῖν τινα, βλασφημεῖν εἴς τινα, περί od. κατά τινος, λωβᾶσθαί (M.), ἀτιμάζειν τινά, ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα.

Schmähen *n* ἡ λοιδορία, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία, ἡ βλασφημία, ἡ λώβη.

Schmäher *m* ὁ λοίδορος, ὁ κακόλογος, κακήγορος od. βλάσφημος ἄνθρωπος.

Schmähgedicht *n* τὸ ὑβριστικὸν od. αἰσχρὸν ᾆσμα, οἱ ἴαμβοι.

schmählich 1. eig. αἰσχρός, ὑβριστικός, (von der Rede) βλάσφημος (2), (unwürdig) ἀνάξιος (2), ~e Behandlung ἡ αἰκία, ἡ λώβη, ἡ ὕβρις, ~ behandeln αἰκίζεσθαι, λωβᾶσθαι, λυμαίνεσθαι (sämtlich M.), ὑβρίζειν, ~ behandelt λωβητός. — 2. übtr. (sehr heftig) δεινός, (maßlos) ἄμετρος (2), (unerträglich) ἀνύποιστος (2).

Schmährede *f* τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία, ἡ βλασφημία, τὸ ὄνειδος, ὁ ὑβριστικός, ὀνειδιστικὸς od. βλάσφημος λόγος, ~n gegen j-n ausstoßen βλασφημίας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα od. κατά τινος, βλασφημίᾳ χρῆσθαι πρός od. περί τινα, f. schmähen.

Schmähschrift *f* τὸ βλασφημιῶν μεστὸν ὑπόμνημα od. πρόγραμμα, τὸ ὑβριστικὸν od. λοιδορίαν ἔχον ὑπόμνημα, ~en gegen j-n anschlagen κατατοιχογραφεῖν τινος.

Schmähsucht ἡ φιλολοιδορία, τὸ φιλολοίδορον, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία.

schmähsüchtig φιλολοίδορος (2), auch κακόλογος, κακήγορος, βλάσφημος (sämtlich 2).

Schmähung *f* τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία, ἡ βλασφημία, ἡ λώβη, j-m ~en antun f. Schmähreden ausstoßen unter Schmährede.

Schmähwort *n* τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, f. Schmährede.

schmal στενός (eng, spärlich), λεπτός, ἰσχνός (schmächtig, dünn), ~er Raum τὸ στενόν, ἡ στενοχωρία, (spärlich) στενός, γλίσχρος, πενιχρός, ~e Bissen essen müssen σκληρὸν βίον ἔχειν, γλίσχρως ζῆν, ἐνδεῶς ἔχειν τῶν πρὸς τὸν βίον, ἀπορεῖν τῶν ἀναγκαίων.

schmalblätterig στενόφυλλος (2).

schmälen mit j-m od. auf j-n ἐπιτιμᾶν, ἐγκαλεῖν, μέμφεσθαί (M.), λοιδορεῖσθαί (M.) τινι.

Schmälen *n* ἡ ἐπιτίμησις, τὸ ἔγκλημα, ἡ μέμψις, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις.

schmälern μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, ὑφαιρεῖσθαί (M.) τί τινος, j-s guten Namen ~ διαβάλλειν τινὰ πρὸς τοὺς ἄλλους, den Ruhm ~ ἀμαυροῦν τὴν δόξαν, es wird mir etw. geschmälert ἐλαττοῦμαί (P.) τι, βλάπτομαι (P).

Schmalheit *f* ἡ λεπτότης, ἡ ἀραιότης, ἡ σπανιότης (ητος).

Schmaltier *n* (junges Wild, Schmalreh) ὁ ἐλαφίνης.

Schmalz *n* ἡ πιμελή, τὸ ἔλαιον, ἡ ἀλοιφή, τὸ πῖαρ (ατος).

schmalzen πιμελὴν od. ἔλαιον ἐπιχεῖν τινι.

schmarotzen bei j-m παρασιτεῖν τινι, βωμολοχεύεσθαι (M.).

Schmarotzer *m* ὁ παράσιτος, ὁ βωμολόχος, ὁ κόλαξ (κος), ὁ τραπεζεύς, ὁ κόβαλος (letzteres mit dem Nebenbegriff der Schlauheit).

Schmarotzerei *f* ἡ παρασιτία, ἡ βωμολοχία, ἡ κοβαλεία, τὸ κοβαλίκευμα.

schmarotzerisch παρασιτικός.

Schmarre *f* ἡ οὐλή, ἡ ὠτειλή.

Schmatz *m* τὸ φίλημα.

schmatzen ῥοθιάζειν.

schmauchen σμύχεσθαι (P.), λιγνῦς ἀναπέμπειν.

Schmauchfeuer *n* ἡ λιγνύς (ύος).

Schmaus *m* τὸ συμπόσιον, τὸ σύνδειπνον, ἡ θοίνη, ἡ ἑστίασις, τὸ ἑστίαμα, ἡ εὐωχία, ein festlicher ~ ἡ εἰλαπίνη, j-m einen ~ geben ἑστιᾶν τινα, εὐωχεῖν τινα.

Schmausbruder *m* ὁ συμπότης.

schmausen ἑστιᾶσθαι (P.), εὐωχεῖσθαι (P.), mit j-m ~ συνεστιᾶσθαί, συνευωχεῖσθαί (P.) τινι, συνδειπνεῖν τινι.

Schmauser *m* ὁ συμπότης.

Schmauserei *f* ἡ εὐωχία, ἡ ἑστίασις, τὸ συμπόσιον.

schmecken I *trans.* γεύεσθαί (M.) τινος, αἰσθάνεσθαί τινος διὰ τῆς γλώττης od. διὰ τοῦ στόματος (durch den Geschmack erkennen), j-m etw. zu ~ geben γεύειν τινά τινος, sich etw. ~ lassen εὐωχεῖσθαί (P.) τι u. τινος, ἀπολαύειν τινός. — II *intr.* nach etw. ~ ὄζειν τινός, gut ~ ἡδὺ εἶναι ἐσθίειν od. πίνειν, es schmeckt mir etw. ἡ ψυχὴ δέχεταί τι, ἡδέως ἐσθίω od. πίνω τι od. τινός, ἥδομαί (P.) τινι.

Schmecken *n* ἡ γεῦσις.

Schmeichelei *f* ἡ κολακεία, ἡ θωπεία (als Handlung, gegen j-n πρός τινα), kriechende ~ ἡ ἀρεσκεία, ohne ~ ἀκολακεύτως, τὸ κολάκευμα, τὸ θώπευμα (als Sache), j-m ~en sagen f. schmeicheln.

schmeichelhaft κολακικός, κολακευτικός, θωπικός, θωπευτικός, ἄρεσκος (von Pers.), ἡδύς (von Sachen), ~e Rede τὸ ἀρέσκευμα, τὸ θώπευμα, es ist etw. für mich ~ ἡδύ ἐστί μοί τι, ἥδομαί (P.) τινι.

schmeicheln j-m κολακεύειν, θωπεύειν τινά, ἀσπάζεσθαί (M.), θεραπεύειν τινά, niedrig ~ ὑπέρχεσθαί τινα, (von Tieren, bsd. vom Hunde) σαίνειν, προσσαίνειν τινά, ein wenig ~ ὑποκολακεύειν, (vom Maler) πρὸς τὸ εὐμορφότερον od. εἰς κάλλος εἰκάζειν τινά, dem Volke ~ δημοκοπεῖν, ich schmeichle mir mit etw. ἡγοῦμαι (M.), ἐλπίζω od. πέποιθα ἔσεσθαί τι, ich schmeichle mir mit Hoffnungen ἐλπίσι θερμαίνομαι (P.), sich durch etw. geschmeichelt fühlen ἡδέως ἀκούειν τι.

Schmeicheln *n* ἡ κολακεία, ἡ θωπεία.

Schmeichelname *m* τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα.

Schmeichelrede *f* ὁ κολακευτικὸς λόγος, τὸ κολάκευμα, τὸ θώπευμα.

Schmeichelwort *n* τὸ ὑποκόρισμα, f. d. vor. Wort.

Schmeichler *m* ὁ κόλαξ (κος), ὁ θώψ (ωπός) und d. *part.* d. Verben.

Schmeichlerin *f* durch d. *part.* d. Verben.

schmeichlerisch κολακευτικός, θωπευτικός, ἄρεσκος,

(von Tieren, bsd. vom Hunde) σκυλακώδης, ~es Wesen τὸ σκυλακῶδες.

schmeißen (schlagen) παίειν, τύπτειν, πλήττειν, (werfen) βάλλειν, ῥίπτειν.

Schmeißfliege *f* ἡ στρατιῶτις (ιδος) μυῖα.

schmeißig (von einem Pferde) λακτιστής.

Schmelz *m* ἡ χυτὴ λίθος, (von glänzenden Farben) τὸ γάνος.

schmelzbar τηκτός, χωνευτός, leicht ~ εὔτηκτος (2).

Schmelze *f* ἡ κάμινος.

schmelzen I *trans.* τήκειν, ἀνα-, διατήκειν, von Metallen χωνεύειν, im Ofen καμινεύειν. — II *intr.* τήκεσθαι (P.), ἀνα-, διατήκεσθαι (P.), διαχεῖσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.), geschmolzen sein τετηκέναι, geschmolzen τηκτός, χυτός.

Schmelzen *n trans.* ἡ τῆξις, ἡ διάλυσις (auch *intr.*), *intr.* ἡ ἀνάτηξις, ἡ τηκεδών (όνος), ἡ διάλυσις.

schmelzend τηκτικός (*trans.*), τακερός (*intr.*).

Schmelzer *m* ὁ χωνευτής, gew. *part.*

Schmelzfeuer *n* ἡ καμινεία.

Schmelzgrube *f* ὁ χόανος, ἡ χώνη.

Schmelzhütte *f* τὸ χωνευτικὸν ἐργαστήριον, τὸ χωνεῖον.

Schmelzkunst *f* ἡ χωνευτική.

Schmelzofen *m* τὸ χωνευτήριον, τὸ χωνεῖον, ἡ κάμινος, auch ὁ βαῦνος.

Schmelzofenarbeit *f* ἡ καμινεία.

Schmelzrohr *n* ὁ καμινευτὴρ (ῆρος) αὐλός.

Schmelztiegel *m* ἡ χώνη, τὸ χωνίον.

Schmer *m* u. *n* τὸ στέαρ (ατος), ὁ δημός.

Schmerbauch *m* 1. (als Teil des Körpers) τὸ ὑπογάστριον, (dicker Bauch) ἡ παχεῖα κοιλία. — 2. (dicker Mensch, als Benennung) ὁ (ἡ) προγάστωρ (ορος), ὁ (ἡ) γαστροπίων (ονος), ὁ γάστρων (ωνος).

Schmergel, Schmirgel *m* ἡ σμύρις (ιδος).

schmergeln, schmirgeln σμυρίζειν, σμήχειν, σμύριδι λαμπρύνειν.

Schmerle *f* (ein kleiner Fisch) τὸ κωβίδιον, ὁ κωβίτης.

Schmerz *m* ἡ ἀλγηδών (όνος), τὸ ἄλγος (körperlicher u. geistiger ~), ἡ ὀδύνη (heftiger körperlicher ~), ἡ ὠδίν, ὠδίς (ῖνος, gew. *pl.* heftiger ~, Geburts~), ὁ σφάκελος (krampfartiger ~), ὁ πόνος (Leiden), τὸ πάθος, ἡ λύπη (innerer, Gemüts~), ~ machen λυπεῖν, ὀδυνᾶν, ὀδύνην od. ἀλγηδόνα od. λύπην κατεργάζεσθαι (M.) od. ποιεῖν, ~ haben ἀλγεῖν, ἄλγος ἔχειν, ὀδυνᾶσθαι (P.), ἐν ὀδύναις εἶναι, ὀδύναις συνέχεσθαι (P.), λυπεῖσθαι (P.) (an den Füßen τοὺς πόδας, an den Händen τὰς χεῖρας u. dgl.), die ~en lassen nach αἱ ὀδύναι λωφῶσιν, den ~en unterliegen ἥττω εἶναι τῶν ὀδυνῶν, ~(en) verursachen ὀδύνας παρέχειν, mit ~ bemerken ἄχθεσθαι αἰσθόμενον oder ἀχθόμενον αἰσθάνεσθαι, ich habe zu meinem ~ gehört ἄχθομαι ἀκούσας, vor ~ weinen ὑπὸ λύπης δακρύειν, durch ~en aufreiben ὀδύναις ἐπιτρίβειν.

schmerzen: es schmerzt etw. ἀλγεινόν ἐστί τι, λυπεῖ, ἀνιᾷ, δάκνει τι, es schmerzt mich etw. ἀλγῶ τι (*acc.*), (innerlich) ἀλγῶ τινι od. ἐπί τινι, λυποῦμαι (P.) τινι od. ἐπί τινι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρω τι, ἄχθομαί τινι od. ἐπί τινι od. *part.*, dein Unglück schmerzt mich συνάχθομαί od. συλλυποῦμαί σοι od. τῇ συμφορᾷ σου, es schmerzt mich daß ἄχθομαι ὅτι.

schmerzenfrei ἀναλγής, ἀπαθής.

Schmerzensgenosse *m* ὁ συναλγῶν, ὁ συλλυπούμενος.

Schmerzgefühl *n* ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ ἄλγησις, ἡ λύπη.

schmerzhaft, schmerzlich ἀλγεινός, ἄλγος ἔχων, ἀλγηρός, ὀδυνηρός, ὀδυνώδης (von körperlichen Schmerzen), λυπηρός, ἀνιαρός, χαλεπός, πικρός, βαρύς, ἐπαχθής (von geistigen Schmerzen), ~e Empfindung ἡ λύπη, ἡ ἀλγηδών (όνος), j-n ~ berühren καθικνεῖσθαί τινος, λυπεῖν od. ἀνιᾶν τινα.

Schmerzlichkeit *f* ἡ βαρύτης, ἡ πικρότης (ητος), gew. *neutr.* d. *adj.*

schmerzlos ἀνώδυνος (2), ἄλυπος (2), ἀπαθής, ἀνάλγητος (2).

Schmerzlosigkeit *f* ἡ ἀνωδυνία, ἡ ἀλυπία, ἡ ἀναλγησία, ἡ ἀπάθεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

schmerzstillend ἀνώδυνος (2), ἀκεσίπονος (2).

schmerzvoll δυσαλγής, gew. durch d. *superl.* von schmerzhaft.

Schmetterling *m* ἡ ψυχή, Nacht~ ἡ φάλαινα.

schmettern *trans.* ἀράττειν, ῥίπτειν, *intr.* ψοφεῖν, κτυπεῖν, die Trompete schmettert ἡ σάλπιγξ φθέγγεται od. κλάζει.

Schmettern *n* ὁ ψόφος, ὁ κτύπος, (von der Trompete) ὁ φθόγγος, ἡ κλαγγή.

Schmied *m* ὁ σιδηρουργός, ὁ σιδηρεύς, ὁ χαλκεύς, ὁ χαλκευτής, ὁ σιδηροτέκτων (ονος).

Schmiede *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ χαλκεῖον.

Schmiedearbeit *f* τὰ χαλκευτικὰ ἔργα.

Schmiedeesse *f* ἡ τῶν σιδηρουργῶν usw. κάμινος.

Schmiedegehilfe, -geselle, -knecht *m* ὁ τοῦ σιδηρουργοῦ usw. ὑπηρέτης.

Schmiedegewerbe, -handwerk *n*, **-kunst** *f* ἡ τῶν σιδηρουργῶν usw. τέχνη, ἡ χαλκεία, ἡ χαλκευτική.

schmieden σιδηρεύειν, χαλκεύειν, κροτεῖν, συγκροτεῖν, σφυρηλατεῖν (τι durch Schmieden anfertigen), das Eisen ~, solange es warm ist (Sprichw.) εὐθὺς κροτείσθω τὸ πρᾶγμα, j-n in Eisen, Ketten ~ ἁλύσεσι δεσμεύειν od. δεῖν τινα, j-n an einen Felsen ~ προσπατταλεύειν τινὰ πέτρᾳ, übtr. (z. B. Lügen, Pläne, Ränke u. dgl. ~) πλάττειν (u. M.), ῥάπτειν, συρράπτειν, πλέκειν, μηχανᾶσθαι (M.).

Schmieden *n* ἡ χαλκεία, übtr. ἡ πλάσις, gew. durch Verben.

Schmiedeofen *m* ἡ κάμινος, ἡ θερμάστρα, auch ὁ βαῦνος.

Schmiedeschlacke *f* ἡ τοῦ σιδήρου σκωρία, τὸ στόμωμα, τὸ τοῦ σιδήρου ἀποκάθαρμα.

Schmiedewerkstatt *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ χαλκεῖον.

Schmiedezange *f* ἡ θερμαστρίς (ίδος).

schmiegen sich eig. κάμπτεσθαι, λυγίζεσθαι (P.), sich an etw. ~ προσπτύσσεσθαί (P.) τινι (von einem Gewande), συμπλέκεσθαί (P.) τινι (umschlingen), προσκολλᾶσθαί (P.) τινι, προσπεφυκέναι τινί, übtr. ὑπείκειν τινί, ἐνδιδόναι πρός τι, (von Schmeichlern) ὑποπίπτειν τινί, κατακύπτειν, sich vor j-m ~ πρὸς πόδας τινὸς κυλίνδεσθαι (P.).

schmiegsam (von Personen) ἀρεσκευτικός, (von Sachen) ὑγρός.

Schmiegsamkeit *f* ἡ ἀρεσκεία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*

Schmierbüchse *f* τὸ ἐξάλειπτρον.

Schmiere *f* τὸ χρῖμα, ἡ ἀλοιφή.

schmieren 1. χρίειν, ἐπι-, ὑποχρίειν, ἀλείφειν, darauf ~ ἐπι-, καταπλάττειν, ἐπιχρίειν τινί τι, geschmierte Schuhe ἀλειπτὰ ὑποδήματα, die Sache geht wie geschmiert (Sprichw.) εὖ φέρεται τὸ πρᾶγμα. — 2. übtr. (schlecht schreiben) ἐπισύρειν τὰ γράμματα, ἐπισεσυρμένως γράφειν.

Schmieren *n* eig. ἡ χρῖσις, ἡ ἄλειψις, übtr. (schlechte Schrift) τὸ ἐπισεσυρμένως γράφειν.

Schmiererei *f* (schlechte Schrift) τὰ ἐπισεσυρμένα γράμματα.

schmierig γλίσχρος, βορβορώδης, ῥυπαρός.

Schminkbohne *f* ὁ φάσηλος, ὁ φασίολος, ἡ φασηλίς (ίδος), τὸ φασήλιον.

Schminkbüchse *f* ἡ πυξίς (ίδος).

Schminke *f* 1. τὸ χρῶμα, τὸ φάρμακον, τὸ ἔντριμμα, ἡ ἔντριψις, τὸ ἄνθισμα, τὸ καλλώπισμα (letzteres auch übtr.), rote ~ τὸ φῦκος, τὸ φυκίον, ἡ μίλτος, τὸ νίτρον, ἡ ἔγχουσα, ὁ παιδέρως (ωτος), τὸ συκάμινον (letzteres eig. Maulbeere), weiße ~ τὸ ψιμύθιον, schwarze ~ (zum Bemalen der Augenlider) τὸ στίμμι (εος), τὸ στίμμισμα, ἡ ἄσβολος, τὸ μέλαν, τὸ ὑπόγραμμα, τὸ καλλιβλέφαρον. — 2. übtr. (äußerer Anstrich) τὸ καλλώπισμα, ἡ βαφή, (angenommener Schein) τὸ εἶδος, ohne ~ ἁπλῶς, ἀδόλως.

schminken ἐντρίβειν, weiß ~ ψιμυθιοῦν, rot ~ φυκοῦν, schwarz ~ στιμμίζειν, die Augenlider ~ ὑπογράφειν τὰ βλέφαρα, sich ~ P.

Schminken *n* ἡ ἔντριψις, übtr. ὁ καλλωπισμός, gew. durch Verben.

Schminkkästchen *n* τὸ ναρθήκιον.

Schminkpflästerchen *n* τὸ κατάπλασμα.
Schminkwasser *n* τὸ καλλωπιστικὸν φάρμακον.
Schminkwurzel *f* ἡ ἔγχουσα.
Schmirgel, schmirgeln s. Schmergel, schmergeln.
Schmiß *m* ἡ πληγή.
Schmitz *m* (leichter Schlag, Hieb) τὸ ῥάπισμα, j-m einen ~ geben ῥαπίζειν τινά.
Schmitze *f* ἡ ἄκρα, ἡ μάστιξ (γος), (der Zimmerleute) ἡ στάθμη, ἡ σπάρτη.
schmitzen ῥαπίζειν.
schmollen ἄχθεσθαι, ἀγανακτεῖν, ~ mit j-m, auf j-n ἀγανακτεῖν τινι, ἀπεχθῶς ἔχειν πρός τινα.
Schmollen *n* ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ἀπέχθεια.
schmoren πνίγειν.
Schmoren *n* ἡ πνῖξις.
schmuck κομψός.
Schmuck *m* ὁ κόσμος, ἡ εὐκοσμία, ἡ ποικιλία, (als Sache) τὸ κόσμημα, τὸ κόμμωμα, ὁ καλλωπισμός, τὸ καλλώπισμα, ~ der Rede τὰ χρώματα, οἱ κεκαλλιεπημένοι λόγοι, zum ~ gereichen, dienen κόσμον φέρειν od. εἶναί τινι.
schmücken κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκ-, κατακοσμεῖν, καλλωπίζειν, κομμοῦν, καλλύνειν, ἀσκεῖν, ποικίλλειν.
Schmücken *n* ἡ κόσμησις, ἡ κόμμωσις, ἡ κατακόσμησις, ὁ καλλωπισμός.
Schmuckkästchen *n* ὁ νάρθηξ (κος), τὸ ναρθήκιον, ἡ κοιτίς (ίδος).
schmucklos ἀκόσμητος, ἀκαλλώπιστος, ἄκομψος (sämtlich 2), auch ἁπλοῦς, ἀφελής.
Schmucklosigkeit *f* ἡ ἀφέλεια, ἡ ἁπλότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*
schmuckvoll κεκοσμημένος, κεκαλλωπισμένος, πολὺν κόσμον od. πολλὰ κοσμήματα ἔχων, μεγαλοπρεπής, ~e Rede οἱ κεκαλλιεπημένοι λόγοι.
schmuggeln παρεισάγειν, παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν.
Schmuggelware *f* τὰ παρεισκεκομισμένα φορτία.
Schmuggler *m* durch das *part.* der Verben.
schmunzeln μειδιᾶν, dabei, dazu ~ ἐπιμειδιᾶν, mit j-m ~ προσμειδιᾶν τινι.
Schmunzeln *n* τὸ μειδίαμα.
Schmutz *m* ὁ ῥύπος, τὸ ῥύμμα, ἡ ῥυπαρία, ἡ ῥυπαρότης (ητος), (verwildertes Äußere) ὁ αὐχμός, ~ auf Wegen, Straßen ὁ βόρβορος (auch jede Art Unreinigkeit), (Fett~) ὁ πίνος, τὸ πιναρόν.
Schmutzbartel, -fink *m* ὁ αὐχμᾶς, ὁ ῥυποκόνδυλος, ὁ κονιορτός.
schmutzen *intr.* ῥυπαίνεσθαι (P.).
Schmutzfleck *m* ἡ κηλίς (ῖδος), ὁ σπίλος.
schmutzig 1. ῥυπαρός, πιναρός, πινώδης, αὐχμώδης, αὐχμηρός, πηλώδης, βορβορώδης, sehr ~ δυσπινής, ~ sein ῥυπᾶν, πινᾶν, αὐχμεῖν, ~ machen ῥυπαίνειν, ~ werden ῥυπαίνεσθαι (P.). — 2. übtr. (unzüchtig) αἰσχρός, ~e Reden αἰσχροὶ λόγοι, ἡ αἰσχρολογία, ~e Reden führen αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, ~ geizig αἰσχροκερδής, ~ geizig sein αἰσχροκερδεῖν, ~e Gewinnsucht ἡ αἰσχροκέρδεια, ~er Geiz ἡ γλισχρότης, ἡ ῥυπαρότης (ητος), ἡ ῥυπαρία, ἡ ἀνελευθερία.
Schmutzöl *n* τὸ ῥυπέλαιον.
Schnabel *m* τὸ στόμα, τὸ ῥύγχος, (der krumme ~ der Raubvögel) τὸ ῥάμφος, ~ der Schiffe τὸ τῶν νεῶν ἔμβολον.
schnabelähnlich, -förmig ῥαμφώδης, ἐπικαμπής.
Schnäbelchen *n* τὸ ῥυγχίον.
schnäbeln sich καταγλωττίζειν ἀλλήλους.
Schnäbeln *n* ὁ καταγλωττισμός, τὸ καταγλώττισμα.
Schnack *m* ὁ λῆρος, ὁ ὕθλος.
schnacken ληρεῖν, ὑθλεῖν.
Schnake *f* (Mücke) ὁ σέρφος.
schnakig, schnakisch θαυμάσιος, γελοῖος.
Schnalle *f* ἡ πόρπη, ἡ περόνη, τὸ πόρπημα, (liederliches Frauenzimmer) ἡ πόρνη.
schnallen πορπᾶν, περονᾶν, συλλαμβάνειν τῇ περόνῃ.
schnalzen (mit dem Munde) ποππύζειν, κλώζειν, μύζειν.
Schnalzen *n* ὁ κλωσμός, ὁ κλωγμός, ὁ ποππυσμός, τὸ πόππυσμα, ὁ μυγμός.
schnappen χάσκειν, κάπτειν, nach etw. ~ χάσκειν πρός τι, ἐπι-, ἐγχάσκειν τινί, nach Luft ~ χάσκειν, πνευστιᾶν, ἀσθμαίνειν, in die Höhe ~ ἐξάπτειν, ἀναπηδᾶν, ἀναφέρεσθαι (P.).
Schnäpper *m* (zum Aderlassen) τὸ φλεβοτόμον.
Schnappsack *m* ἡ σακοπήρα.
schnarchen ῥέγκειν (u. M.).
Schnarchen *n* τὸ ῥέγκος, ἡ ῥέγξις.
schnarren τρίζειν, τρύζειν, ῥοιζεῖν, (in der Sprache) τραυλίζειν.
Schnarren *n* ὁ τριγμός, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, (in der Sprache) ὁ τραυλισμός.
schnarrend (in der Sprache) τραυλός.
schnatterhaft λάλος, πολυλόγος (2), φλύαρος (2), ἀδολεσχικός (von Menschen), κωτίλος (von Tieren).
Schnatterhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ πολυλογία, ἡ ἀδολεσχία.
schnattern κλάζειν, κλαγγάζειν, (von Gänsen) πλατυγίζειν, παππάζειν, (schwatzen) λαλαγεῖν, ἀδολεσχεῖν.
Schnattern *n* ἡ κλαγγή, übtr. (Schwatzen) ἡ λαλαγή, τὸ λαλάγημα.
schnauben φυσᾶν, πνεῖν, ῥέγκειν (letzteres von Tieren), φρυάττεσθαι (M., von mutigen Pferden), μύζειν (unwillig ~), Wut, Rache ~ θυμόν, κότον πνεῖν, sich ~ ἀπομύττεσθαι (M.).
Schnauben *n* τὸ φύσημα, (von mutigen Pferden) ὁ φρυαγμός, τὸ φρύαγμα.
schnaufen ἀσθμαίνειν, ἀσθμάζειν.
Schnauzbart *m* ὁ μύσταξ (κος), ἡ ὑπήνη.
Schnäuzchen *n* τὸ ῥυγχίον.
Schnauze *f* τὸ ῥύγχος, τὸ στόμα.
Schnecke *f* ὁ κοχλίας, τὸ κοχλίον, ὁ κόχλος, ὁ στρόμβος (letzteres ~ mit gewundenem Gehäuse).
schneckenartig, -förmig κοχλιοειδής, κοχλιώδης, στρομβοειδής, (gewunden) ἑλικοειδής, ἑλικτός.
Schneckengang *m* ὁ ἑλιγμός, ὁ κοχλίας, ἡ ἕλιξ (κος), übtr. (Langsamkeit) ἡ βραδυτής (ῆτος), es geht etw. den ~ βραδέως προχωρεῖ τι.
Schneckengehäuse, -haus *n* τὸ κελύφανον, ὁ στρόμβος, τὸ τοῦ κοχλίου ὄστρακον, ὁ κόχλος.
Schneckengewölbe *n* ὁ κοχλίας, τὸ κοχλίον.
Schneckenlinie *f* ἡ ἑλικοειδὴς od. κοχλιοειδὴς γραμμή, ἡ ἕλιξ (κος), eine ~ beschreiben ἑλικογραφεῖν.
Schneckenstiege *f* ὁ κοχλίας, ἡ ἑλικτὴ κλῖμαξ (κος).
Schnee *m* ἡ χιών (όνος), fallender ~ ὁ νιφετός, ἡ νιφάς (άδος), hoher ~ βαθεῖα od. πολλὴ χιών, es fällt ~ νιφετὸς καταφέρεται, es liegt ~ χιών ἐστιν, es fällt ~ in einem Lande νίφεται χώρα τις, voll ~ χιονώδης, νιφετώδης, mit ~ bedeckt νιφόμενος, κατανιφόμενος, νιφόβλητος (2), χιονόβλητος (2).
schneeartig χιονώδης, νιφετώδης.
Schneebahn *f* ἡ νιφοστιβὴς od. χιονώδης ὁδός.
Schneeball *m* ὁ θρόμβος od. ἡ σφαῖρα χιόνος.
Schneedecke *f* ἡ ἐπιπεπτωκυῖα χιών (όνος).
Schneefall *m* ὁ νιφετός, αἱ νιφάδες.
Schneeflocke *f* ἡ νιφάς (άδος).
Schneegans *f* ὁ ἄγριος χήν (ηνός).
Schneegebirge *n* τὸ χιόνι κατειλημμένον od. κατεχόμενον od. κατανιφόμενον ὄρος.
Schneegefilde *f* τὰ κατανιφόμενα πεδία.
Schneegestöber *n* αἱ νιφάδες, ὁ νιφετός, ὁ συρμὸς νιφετῶν.
Schneeglöckchen *n* τὸ λευκόιον.
Schneehaufen *m* ἡ εἰς ὄγκον συνηγμένη χιών (όνος), ὁ σωρὸς χιόνος.
Schneehuhn *n* ὁ λαγώπους (οδος).
schneeig χιονώδης, νιφετώδης.
schneekalt κρυερός.
Schneekälte *f* ὁ πάγος.
Schneelawine *f* τὸ ἀπ' ὄρους καταφερόμενον χιόνος πλῆθος.
Schneeluft *f* ἡ νιφετώδης αὔρα.
Schneemann *m* τὸ ἐκ χιόνος πεποιημένον εἴδωλον.
Schneemilch *f* τὸ ἀφρόγαλα (ακτος).
schneereich χιονώδης.
Schneesturm *m* ὁ χιονώδης χειμών (ῶνος).
Schneewasser *n* τὸ ἀπὸ τῆς χιόνος γενόμενον ὕδωρ (ατος).

schneeweiß τῆς χιόνος λευκότερος, χιονοειδής, χιονώδης, von ~er Farbe χιονόχρως (ωτος), χιονόχρους.

Schneewetter *n* ὁ νιφετώδης χειμών (ῶνος), αἱ νιφάδες, αἱ χιόνες, ὁ νιφετός.

Schneewolke *f* ἡ νιφετώδης νεφέλη.

schneidbar πριστός.

Schneide *f* ἡ ἀκμή, ἡ ἀκή, (am Messer) ὁ τομεύς.

Schneidemesser *n* ἡ σμίλη, τὸ σμιλίον.

Schneidemühle *f* αἱ τομίδες μύλαι.

schneiden I *trans.* 1. eig. τέμνειν (auch vom Arzte), κόπτειν, klein od. in Stücke ~ κατατέμνειν, zer~ διατέμνειν, διακόπτειν, sich ~ τραυματίζειν ἑαυτὸν τῇ μαχαίρᾳ, τραῦμα λαμβάνειν ἀπὸ τῆς μαχαίρας, übtr. σφάλλεσθαι (P. mit u. ohne γνώμῃ, διανοίᾳ), Getreide ~ ἀμᾶν τὸν σῖτον, Tiere ~ (= verschneiden) ἐκτέμνειν θηρία od. ζῷα, (Steine) γλύφειν, κολάπτειν, χαράττειν, (in Stein) ἐγγλύφειν, ἐγκολάπτειν, ἐγχαράττειν, Bretter ~ πρίειν oder τέμνειν σανίδας, Honig ~ ἀποβλίττειν τὰ σμήνη oder τὸ μέλι (ιτος). — 2. übtr. Geld ~ κερδαίνειν oder χρηματίζεσθαι (M.) ἀπό od. ἔκ τινος, Gesichter ~ διαστρέφειν (u. M.) τὸ πρόσωπον, μορφάζεσθαι (M.), σχηματίζειν, schiefe Gesichter ~ ἀπομυλλαίνειν, ein höhnisches Gesicht ~ διαμυλλαίνειν. — II *intr.* 3. das Messer schneidet (ist scharf) ἡ μάχαιρα ὀξεῖά ἐστιν, der Wind schneidet τραχέως πνεῖ od. ἐπιφέρεται (P.) ὁ ἄνεμος, es schneidet mich im Leibe στρέφει με περὶ τὴν γαστέρα, στρόφος με ἔχει τὴν γαστέρα, die Kälte schneidet κόπτει τὸ κρύος, es schneidet etw. in den Beutel πολλῆς δαπάνης ἐστίν.

Schneiden *n* ἡ τομή, ἡ τμῆσις, τὸ τέμνειν, (in Stein) ἡ γλυφή, (im Leibe) οἱ στρόφοι, ὁ δηγμός, ἡ δυσεντερία.

schneidend (scharf) τομαῖος, τμητικός, ὀξύς, (empfindlich) ὀξύς, δριμύς, πικρός, τραχύς, χαλεπός, ~e Kälte δριμὺ od. δεινὸν ψῦχος, τὸ κρύος, ~e Stimme διατόρος φωνή.

Schneider *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ἱματιουργός, (Flickschneider, -in) ὁ ἀκεστής, ὁ ἠπητής, ἡ ἀκέστρια, ἡ ἠπήτρια.

Schneiderei *f* ἡ τῶν ἱματίων κατασκευή.

Schneiderhandwerk *n* ἡ ἱματιουργική.

schneidern ποιεῖν od. ἐργάζεσθαι (M.) od. κατασκευάζειν ἱμάτια.

Schneidezahn *m* ὁ διχαστήρ (ῆρος), *pl.* οἱ κτένες, οἱ τομεῖς, ὁ γελασῖνος ὀδούς (όντος).

schneien νίφειν, es schneit νίφει (ὁ θεός), ποιεῖ νιφετόν, καταφέρεται (P.) νιφετός, χιὼν γίγνεται, es schneit stark χιὼν γίγνεται πολλή, es schneit in einem Lande νίφεται χώρα τις, es schneit viel in einem Lande νίφεται χώρα χιόνι πολλῇ, es schneit ein wenig ὑπονίφει.

Schneien *n* ὁ νιφετός.

schneiteln die Bäume κλαδεύειν τὰ δένδρα.

Schneiteln *n* ἡ κλαδεία, ἡ κλάδευσις.

schnell 1. (hurtig, geschwind) ταχύς, ὀξύς, ὠκύς, ἐλαφρός, εὐπετής, εὐκίνητος (2), *adv.* ταχύ, ταχέως, ὀξέως, ἐλαφρῶς, εὐπετῶς, μετὰ od. διὰ σπουδῆς, κατὰ σπουδήν, σὺν σπουδῇ, σπουδῇ, διὰ ταχέων, μετὰ od. διὰ τάχους, ἐν τάχει, ~ laufen δρόμῳ θεῖν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), so ~ als möglich ὡς τάχιστα, ὡς δυνατὸν τάχιστα, τὴν ταχίστην. — 2. (plötzlich, unerwartet) αἰφνίδιος, ἐξαιφνίδιος (2), ἐξαπιναῖος, *adv.* ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, oft Zssg mit ταχύς u. ὀξύς, zB. ~ lernend ὀξυμαθής, das ~e Lernen ἡ ὀξυμάθεια, ~ alternd ταχυγήρως, ~ arbeitend ταχύεργος (2), ~ erzeugend ταχυγόνος (2), ~e Erzeugung ἡ ταχυγονία, ~ gehend ταχυπόρος, ~ laufen ταχυ-, ὀξυδρομεῖν, ~ schreiben ταχυγραφεῖν, das ~e Schreiben ἡ ὀξυγραφία, ~ segeln ταχυναυτεῖν, mit ~er Hand ὀξύχειρ (ειρος) u. dgl., mach ~!, ~! ἄγε, ἄγε δή, ἀλλ' ἄγε, ἐγκόνει, ἄνυσον, oft wird ~ ausgedrückt durch οἴχεσθαι mit dem *part.* des Hauptverbums, zB. ~ war er fort ᾤχετο ἀπιών, der *comp.* ~er durch φθάνειν mit dem *part.* des Hauptverbs, zB. er kam ~er als sein Bruder an ἔφθασε τὸν ἀδελφὸν ἀφικόμενος.

schnellaufend ταχυδρόμος (2), δρομικός.

Schnelläufer *m* ὁ ταχυδρόμος, ὁ δρομικός.

Schnelle *f* s. Schnelligkeit.

schnellen I *intr.* πηδᾶν, πάλλεσθαι (P.), φέρεσθαι (P.) σὺν ῥύμῃ, in die Höhe ~ ἀναπηδᾶν, ἀναπάλλεσθαι (P.), ἐξάττειν, (von der Wagschale) ἀναρρέπειν. — II *trans.* πάλλειν, ἀνασείειν, eine Saite ~ ψάλλειν.

Schnellen *n* ὁ ψαλμός (von einer Saite, *trans.*), ὁ παλμός, ἡ πήδησις, ἡ ἀναπήδησις (*intr.*), ἡ ἀναρροπία (von der Wagschale).

schnellfüßig ποδώκης, εὔπους (οδος), ὠκύπους (οδος), ποδαργός (2), ταχὺς τοῖς ποσίν.

Schnellfüßigkeit *f* ἡ ποδωκία.

Schnelligkeit *f* τὸ τάχος (an u. für sich), ἡ ταχυτής (ῆτος), ἡ ὀξύτης (ητος, als Eigenschaft), ἡ ἐλαφρότης (ητος, Behendigkeit), ἡ εὐκινησία (schnelle Beweglichkeit), (im Handeln) ἡ ταχυεργία, ~ der Hände ἡ ὀξυχειρία, mit ~ s. d. *adv.* unter schnell.

Schnellkraft *f* ἡ εὐ-, συντονία, Mangel an ~ ἡ ἀτονία, voll ~ εὔ-, σύντονος (2), ohne ~ ἄτονος (2).

Schnellschritt *m* ὁ δρόμος, im ~ δρόμῳ, βάδην ταχύ.

schnellsegelnd ταχυναυτῶν.

Schnellsegler *m* ἡ ταχεῖα oder ταχυναυτοῦσα ναῦς (νεώς), ὁ κέλης (ητος).

Schnepfe *f* ὁ σκολόπαξ (κος), ὁ ἀσκαλώπας, (liederliches Frauenzimmer, auch Schneppe) ἡ πόρνη.

Schnepper *m* s. Schnäpper.

schneuzen die Nase ἀπομύττειν τὰς ῥῖνας, sich ~ ἀπομύττεσθαι (M.).

Schneuzen *n* ἡ ἀπόμυξις, gew. durch Verben.

Schnickschnack *m* ὁ λῆρος, ὁ ὕθλος, ἡ φλυαρία, ὁ φλύαρος, ὁ φλήναφος (sämtlich gew. *pl.*).

schniegeln καλλωπίζειν, κομμοῦν, κομψεύειν, geschniegelt und gebügelt κεκαλλωπισμένος, κομψός.

Schnippchen *n* τὸ ἀποκρότημα, τὸ ἀπολάκημα, ein ~ schlagen ἀποκροτεῖν, ἀπολακεῖν, ὑποψοφεῖν τοῖς δακτύλοις, j-m ein ~ schlagen σκιμαλίζειν τινά.

schnippisch λαμυρός, θρασύς, ἰταμός, προπετής, ὑβριστικός, ~es Wesen ἡ λαμυρία, ἡ ἰταμότης, ἡ θρασύτης (ητος), ἡ προπέτεια, ἡ ὕβρις.

Schnitt *m* 1. (das Schneiden) ἡ τμῆσις, ἡ τομή (auch als geometrischer Ausdruck). — 2. (Schnittwunde) ἡ τομή, ἡ τμῆσις, τὸ τμῆμα, τὸ τραῦμα, (an Kleidern u. dgl.) ὁ τρόπος, τὸ σχῆμα, nach altem ~ κατὰ τὸν παλαιὸν τρόπον. — 3. (abgeschnittenes Stück) τὸ τμῆμα, ἡ τομή, τὸ τέμαχος. — 4. (Schnittfläche) ἡ τομή, der erste ~ Gras ἡ πρωτόκουρος πόα, der ~ an einem Buche τὸ στόμα. — 5. übtr. (Gewinn) τὸ κέρδος, einen ~ bei etw. machen κερδαίνειν ἀπό od. ἔκ τινος.

Schnittchen *n* τὸ τεμάχιον.

Schnitte *f* τὸ τμῆμα, ὁ τόμος, τὸ κνίσμα, τὸ χναῦμα.

Schnitter *m* ὁ θεριστής, ὁ ἀμητήρ (ῆρος).

Schnitterin *f* ἡ θερίστρια.

Schnitterlied *n* τὸ θεριστικὸν μέλος.

Schnitterlohn *m* ὁ τοῦ θερισμοῦ μισθός.

Schnittfläche *f* ἡ τομή.

Schnittkohl *m* ἡ καρτὴ κράμβη, τὰ καρτὰ λάχανα.

Schnittlauch *m* τὸ καρτὸν κρόμμυον, ἡ κοπτή, τὸ πράσον, auch bloß τὸ καρτόν.

Schnittling *m* ὁ κλάδος, ὁ κλαδίσκος, τὸ κλάδιον, ἡ (ὁ) χάραξ (κος).

Schnittlinie *f* ἡ τομή, die gerade ~ ἡ ἐπ' εὐθὺ τομή.

Schnittmesser *n* τὸ γλυφεῖον, τὸ κλαστήριον, ἡ ἅρπη.

Schnitzarbeit *f* ἡ γλυφή.

Schnitzbild *n* τὸ ξόανον, das Anfertigen von ~ern ἡ ξοανοποιία, ἡ ξοανουργία, ἡ ξοανογλυφία.

Schnitzel *n* τὸ σμίλευμα, τὸ περίτμημα, τὸ κνίσμα, τὸ ἀνάκερμα, von Leder τὰ κοσκυλμάτια.

schnitzen γλύφειν, ξεῖν, ξύειν, σμιλεύειν.

Schnitzen *n* ἡ γλυφή, ἡ ξέσις.

Schnitzer *m* (Schnitzarbeiter) ὁ γλυφεύς, ὁ ξοανογλύφος, s. Schnitzmesser; (Fehler, Versehen) τὸ σφάλμα, τὸ πλημμέλημα, τὸ ἁμάρτημα.
Schnitzkunst *f* ἡ γλυπτική.
Schnitzmesser *n* ἡ σμίλη, τὸ σμιλίον, τὸ γλυφεῖον, ἡ ξυήλη, ἡ ξοΐς (ίδος).
Schnitzwerk *n* ἡ γλυφή (auch *pl.*).
schnöde 1. (übermütig) αὐθάδης, ὑβριστικός, χλευαστικός, ἰταμός, καταφρονητικός, θρασύς, χαλεπός, δεινός, j-n ~ behandeln χλευάζειν τινά, αὐθαδιάζεσθαι (M.) πρός τινα, καταφρονεῖν τινος, ὑβριστικῶς χρῆσθαί τινι, ὑβρίζειν τινά, χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, ~ Behandlung ἡ χλεύη, ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ἡ ὕβρις, ἡ καταφρόνησις. — 2. (wertlos, geringfügig) φαῦλος, μικροῦ od. οὐδενός ἄξιος, εὐτελής.
Schnödigkeit *f* ἡ αὐθάδεια, ἡ ὕβρις, ἡ καταφρόνησις, ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), ἡ χλεύη.
Schnörkel *m* eig. ἡ σπεῖρα, (als architektonisches Ornament) ἡ ἕλιξ (κος), (in der Schreibkunst) ἡ κορωνίς (ίδος).
Schnörkelei *f* ἡ περιεργία, τὰ περίεργα ποικίλματα.
schnörkeln περιεργάζεσθαι (M.).
schnüffeln ἀνασιμοῦν, ὀσφραίνεσθαι.
Schnüffler *m* d. *part.* d. vor. Verben.
Schnupfen *m* ἡ κόρυζα, ὁ κατάρρους, den ~ haben κορυζᾶν, καταρροΐζεσθαι (P.).
schnupfen ἕλκειν διὰ τῶν ῥινῶν od. ἀνὰ τὰς ῥῖνας ἔρρινον (Schnupftabak).
schnupfig κορυζώδης, καταρροϊκός.
Schnupftabak *m* etwa τὸ ἔρρινον, τὸ πταρμικόν.
Schnupftuch *n* τὸ καψιδρώτιον.
Schnuppe *f* (am Lichte) ὁ μύκης (ητος).
schnuppen das Licht προμύττειν τὸν λύχνον.
[1]**Schnur** *f* 1. (zum Binden) τὸ σχοινίον, ἡ σειρά, ἡ σειρίς (ίδος), ἡ σμήρινθος, ἡ σπάρτη, τὸ σπαρτίον, ὁ βρόχος, ἡ ἀρπεδόνη (letztere beide Schlinge), ἡ ὁρμιά (Angelschnur). — 2. (Reihe, von Perlen u. dgl.) ὁ ὁρμαθός, ἡ συμπλοκή, ἡ σύναψις, ἡ συναφή. — 3. (Richtschnur) ἡ στάθμη, ὁ κανών (όνος), ὁ γνώμων (ονος), nach der ~ ἐπί, παρά, πρός od. κατὰ στάθμην, über die ~ hauen (Sprichw.) ὑπερβάλλειν τὸ μέτρον, ἐξίστασθαι τοῦ συνήθους τρόπου, von der ~ zehren ἀπὸ τῶν ἑαυτῷ ὑπαρχόντων τὸν βίον ποιεῖσθαι (M.), δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν τὰ ἑαυτοῦ.
[2]**Schnur** *f* (Schwiegertochter) ἡ τοῦ υἱοῦ γυνή, ἡ νύμφη.
Schnürbeutel *m* τὸ σύσπαστον βαλλάντιον.
Schnürbrust *f* ὁ θώραξ (κος), ὁ στηθόδεσμος, ἡ στηθοδεσμίς (ίδος), ὁ ἀπόδεσμος, ἡ μίτρα.
Schnürchen *n* τὸ σπαρτίον, ἡ σειρίς (ίδος), j-n am ~ haben (Sprichw.) κύριον εἶναί τινος.
schnüren (mit Schnüren zusammenbinden) σφίγγειν, sein Bündel ~ συσκευάζεσθαι (M., mit u. ohne ὡς εἰς πορείαν), sich ~ τὸν θώρακα usw. (s. Schnürbrust) περιτίθεσθαι, (an eine Schnur reihen) συνείρειν, συν-, προσάπτειν.
Schnüren *n* ἡ σφίγξις, gew. durch Verben.
schnurgerade εὐθύτατος, πεποιημένος od. κατεσκευασμένος πρὸς στάθμην, σύντονος (2) εἰς τὸ ἀκριβές, der ~ Weg ἡ συντομωτάτη.
Schnürleib *n* s. Schnürbrust.
Schnurrbart *m* ὁ μύσταξ (κος), ἡ ὑπήνη.
Schnurre *f* τὸ γελοῖον, ~n machen γελωτοποιεῖν.
schnurren τρίζειν, ῥοιζεῖν, βομβεῖν, gew. d. *perf.* τετριγέναι.
Schnurren *n* ὁ βόμβος, ὁ τριγμός, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα.
schnurrig γελοῖος, παιδιώδης, ἀστεῖος, ἐπίχαρις.
schnurstracks (vom Raume) εὐθύ, ἄντικρυς, ~ entgegengesetzt ἐκ διαμέτρου, (von der Zeit) εὐθύς, αὐτίκα μάλα.
Schober *m* ὁ σωρός, ὁ θωμός.
schobern σωρεύειν, συνάγειν εἰς θωμόν.
Schock *n* ἑξήκοντα, ein halbes ~ τριάκοντα.
schofel οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, ἄθλιος, ῥυπαρός.
Schöffe *m* ὁ διαιτητής.
Scholar *m* ὁ μαθητής.
Scholarch *m* ὁ σχολάρχης.
scholastisch σχολαστικός.
Scholiast *m* ὁ σχολιαστής.
Scholion *n* τὸ σχόλιον.
Scholle *f* (von Erde) ἡ βῶλος, τὸ βωλίον, τὸ βωλάριον, zu ~n machen βωλοποιεῖν, (als Fisch) ἡ ψῆττα, ὁ πλάταξ (κος), ὁ μύλλος.
schollenartig, -förmig, schollig βωλοειδής, βωλώδης.
Schöllkraut *n* τὸ χελιδόνιον.
schon ἤδη (von der Zeit), δή, νῦν δή (jetzt ~), ~ lange ἤδη ἐκ πολλοῦ, πολὺν ἤδη χρόνον, ~ länger πάλαι δή, πάλαι ἤδη, πρόπαλαι, ἔκπαλαι, ~ so καὶ ἄλλως, beinahe ~ ὅσον οὐκ ἤδη, ich werde ~ kommen ἀλλὰ παρέσομαι δή, ich gehe ~ ἄπειμι δῆτα, ~ gut εἶεν, καλῶς λέγεις, οὐδεὶς φθόνος, wenn ~ καίπερ mit *part.*, s. obgleich, obschon.
schön 1. καλός (körperlich und moralisch, übh. allg.), *adv.* καλῶς, εὖ, (von schöner Gestalt) εὐειδής, εὔμορφος (2), von der Jugendfülle ὡραῖος, ὡρικός, (reizend, anmutig) χαρίεις, εὔ-, ἐπίχαρις, (geschmackvoll) εὐπρεπής, (ausgezeichnet) ἐκπρεπής, (nett, zierlich) κομψός, γλαφυρός, (artig, fein) ἀστεῖος, sehr ~ durch d. Superlativ od. περικαλλής, ganz, überaus ~ ὑπέρκαλος (2), ὑπερκαλλής, πάγκαλος (2). — 2. übtr. ~e Seele καλὴ κἀγαθὴ ψυχή, ~e Künste, Wissenschaften ἐλευθέριαι τέχναι, ~es Wetter ἡ εὐδία, ~e Worte τὰ κολακεύματα, τὰ θωπεύματα, τὰ καλὰ ῥήματα, αἱ καλαὶ ῥήσεις od. λέξεις, j-m ~e Worte sagen κολακεύειν, θωπεύειν τινά, ~e Worte machen λόγους πλάττειν, ~ machen καλλύνειν, καλλωπίζειν, auch κοσμεῖν (schmücken), ~tun θρύπτεσθαι (P.), καλλωπίζεσθαι (M.), mit j-m ~tun κολακεύειν, θεραπεύειν, θωπεύειν τινά, ~ stehen εὐπρεπῆ od. καλὸν εἶναι, es wäre ~ von ihnen gewesen καλὸν ἦν αὐτοῖς. — 3. ~! (in Antworten) εὖ od. καλῶς (λέγεις), (in ironischem Sinne) θαυμάσιος, σεμνός.
schönarmig καλοὺς ἔχων τοὺς βραχίονας, εὐώλενος (2).
Schönblatt *n* (Pflanze) τὸ καλλίφυλλον, τὸ καλλίτριχον.
schönblätterig καλλίφυλλος (2), εὐπέταλος (2).
schonen φείδεσθαί (M.) τινος, (verschonen) ἀπέχεσθαί (M.) τινος, etw. nicht ~ ἀφειδεῖν τινος, sein Leben ~ φιλοψυχεῖν, sein Leben ~d φιλόψυχος (2), etw. nicht ~d ἀφειδής τινος.
schonend μέτριος, πρᾶος, ἐπιεικής, ~es Betragen ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης, ἡ πρᾳότης (ητος).
schönfärben δευσοποιεῖν.
Schönfärber *m* ὁ δευσοποιός, ὁ βαφεύς, ὁ ἀνθοβαφεύς, ὁ ἀνθοβάφος.
Schönfärberei *f* ἡ δευσοποιία, ἡ ἀνθοβαφική.
Schöngeist *m* ὁ φιλόκαλος od. φιλόμουσος ἀνήρ.
schöngeistig φιλόκαλος (2), φιλόμουσος (2).
schönhaarig εὔθριξ (τριχος), καλλίθριξ (τριχος).
schönhändig καλλίχειρ (ειρος).
Schönheit *f* τὸ κάλλος, τὸ καλόν, ἡ καλλονή, ἡ εὐμορφία, ἡ ὡραιότης (ητος), ἡ ὥρα, ἡ χάρις (ιτος), ἡ κομψότης (ητος), ἡ εὐπρέπεια, auch d. *neutr.* sämtlicher *adj.* (den Bedeutungsunterschied s. unter schön); Preis der ~ τὸ καλλίστευμα, τὸ καλλιστεῖον, als Gegenstand von Personen durch καλός, zB. καλὸς ἀνήρ, καλὴ γυνή, eine große ~ θαυμάσιος resp. θαυμασία τὸ κάλλος, (von Sachen) καλόν τι χρῆμα, τὸ κάλλος.
Schönheitsgefühl *n* ἡ τοῦ καλοῦ (τῶν καλῶν) αἴσθησις, ἡ φιλοκαλία.
Schönheitsmittel *n* τὸ φάρμακον.
Schönheitssinn *m* ἡ φιλοκαλία.
schönlockig εὐπλόκαμος, καλλιπλόκαμος, εὐβόστρυχος (sämtlich 2).
schönschreiben καλλιγραφεῖν.
Schönschreiben *n*, **-schrift** *f* ἡ καλλιγραφία.
Schönschreiber *m* ὁ καλλιγράφος.
schöntun s. schön 2.
Schonung *f* ἡ φειδώ (οῦς, auch Verschonung, Sparen), ἡ φειδωλία, ἡ φειδωλή, ἡ φεισμονή, (Nachsicht) ἡ ἐπιείκεια, ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ αἰδώς (οῦς, Scheu, j-m

wehe zu tun), j-n mit ~ behandeln πράως od. μετρίως προσφέρεσθαί (P.) τινι oder πρός τινα, πρᾳότητι χρῆσθαι περί τινα, ohne ~ ἀμέτρως, χαλεπῶς, δεινῶς, ἀφειδῶς. [(als *adj.* nicht gebräuchlich).]

schonungslos χαλεπός, δεινός, πικρός, *adv.* ἀφειδῶς

schönwangig καλλιπάρειος (2), εὐπάρειος (2).

schönwollig εὔερος (2).

Schopf *m* ὁ λόφος, ἡ κορυφή, j-n beim ~e fassen, nehmen τῆς κεφαλῆς λαμβάνειν τινά, die Gelegenheit beim ~e nehmen καιρὸν ἁρπάζειν.

schöpfbar ἀρυτήσιμος (2).

Schöpfbrunnen *m* τὸ φρέαρ (ατος).

Schöpfeimer *m* τὸ ἀντλίον, ὁ γαυλός, ὁ ἀντλητήρ (ῆρος), ὁ ἀντλητής.

schöpfen ἀντλεῖν, ἀρύτειν, (aus etw. ἔκ u. ἀπό τινος), Wasser ~ ὑδρεύειν (u. M.), Mut ~ ἀναθαρρεῖν, Hoffnung ~ ἐλπίδα λαμβάνειν, Luft ~ ἀναπνεῖν.

Schöpfen *n* ἡ ἄντλησις, τὸ ἄντλημα, ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις.

Schöpfer *m* ὁ δημιουργός (auch ~ der Welt), (Urheber, Erzeuger) ὁ φύσας, ὁ ποιητής, ὁ πατήρ, (Erfinder) ὁ εὑρετής, ὁ εὑρών, ~ eines Werkes ὁ ἐργασάμενός od. κατασκευάσας τι, als Gefäß s. Schöpfeimer, -kelle.

Schöpferin *f* ἡ δημιουργός, ἡ εὑρέτις (ιδος) od. durch *part.*, s. d. vor. Wort.

schöpferisch ποιητικός, γόνιμος (2).

Schöpfgefäß *n* s. Schöpfeimer.

Schopfhyazinthe *f* ἡ βολβίνη, ὁ βολβός.

Schöpfkelle *f*, **-löffel** *m* ἡ ἀρύταινα, ὁ κύαθος, ἡ λεπάστη, τὸ τρουλλίον, ἡ τρούλλα, ὁ ἀρυτήρ (ῆρος), ἡ ἀρυσάνη.

Schopflerche *f* ὁ κορυδός, ὁ κορυδαλλός.

Schöpfmaschine *f* ὁ ἀκτινοφόρος.

Schopfmeise *f* ὁ λοφοφόρος αἰγίθαλος.

Schöpfrad *n* ἡ ἕλιξ (κος).

Schöpfung *f* (das Erschaffene) τὸ ποίημα, τὸ ἔργον, τὸ κτίσμα, τὸ δημιούργημα, (Inbegriff aller erschaffenen Dinge) πάντα τὰ ὑπάρχοντα, πάντα τὰ πεφυκότα, ὁ κόσμος, ἡ φύσις, τὰ ὅλα, (Hervorbringung) ἡ κτίσις, ἡ ποίησις, ἡ γέννησις, ἡ γένεσις, ~ der Welt ἡ τοῦ κόσμου od. τῶν πάντων γένεσις.

Schöpfungstag *m* ἡ τῆς κτίσεως ἡμέρα.

Schoppen *m* (als Maß) ἡ κοτύλη.

Schöps *m* ὁ τομίας, ὁ ἐκτομίας od. ἐκτετμημένος κριός, (als Schimpfwort) τὸ πρόβατον, ὁ βλιτομάμμας, ὁ βλάξ (κός). [κρέα ὀπτά.]

Schöpsenbraten *m* τὰ τομίου od. κριοῦ od. προβάτεια

Schöpsenfett *n* τὸ κριοῦ od. τομίου od. προβάτειον στέαρ (ατος). [κρέα.]

Schöpsenfleisch *n* τὰ κριοῦ od. τομίου od. προβάτεια

Schöpsenkaldaunen *f/pl.* τὰ προβάτεια ἔντερα.

Schöpsenkeule *f* τὸ προβάτειον σκέλος.

Schöpsentalg *m* τὸ κριοῦ στέαρ (ατος).

Schorf *m* τὸ πίτυρον, ὁ ἀχώρ (ῶρος), auf einer Wunde ἡ ἐσχάρα, τὸ ἐσχάρωμα, mit ~ überziehen ἐσχαροῦν. mit ~ bedeckt ἐσχαρωτικός.

schorfähnlich, -artig, schorfig ἐσχαρώδης. πιτυρώδης.

Schornstein *m* ἡ καπνοδόχη, ἡ κάπνη.

Schornsteinfeger *m* ὁ τὰς καπνοδόχας καθαίρων.

[1]**Schoß** *m* 1. ὁ κόλπος (eig. Busen des Kleides), (eines Sitzenden) τὰ γόνατα (eig. die Kniee), j-n auf den ~ nehmen ἐπὶ κόλπον δέχεσθαί (M.), ἐπὶ τὰ γόνατα τίθεσθαί τινα, auf dem ~ haben ἐν γόνασιν ἔχειν τινά. dem Glücke im ~e sitzen (Sprichw.) διάγειν, διατελεῖν, διαγίγνεσθαι od. διαμένειν εὐτυχοῦντα τὰ πάντα. ἀσαλεύτῳ εὐτυχίᾳ χρῆσθαι, sich in j-s ~ flüchten καταφεύγειν πρός τινα, die Hände in den ~ legen (Sprichw.) σχολὴν ἄγειν, πρᾶγμα οὐδὲν ἔχειν, ἀργεῖν. καθῆσθαι οὐδὲν ποιοῦντα od. ἀργοῦντα, das liegt im ~e der Götter τοῦτο θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. — 2. (Mutterschoß) ἡ γαστήρ (τρός), ἡ κοιλία, ἡ μήτρα. auch ὁ κόλπος, im ~ der Erde ἐν τῇ γῇ, ὑπὸ γῆς. der im ~ der Erde ruht ὁ ὑπὸ od. κατὰ γῆς, der heimische ~ des Mutterlandes οἱ οἰκεῖοι τόποι τῆς τεκούσης γῆς, die Erde erzeugt aus ihrem ~e ἡ γῆ ἀνίησιν, ἀναδίδωσιν, φύει, ἀναφύει od. φέρει.

[2]**Schoß** *m* (Schößling) ὁ κλάδος, ὁ κλαδίσκος, ὁ μόσχος, τὸ βλάστημα, (am Getreide) ἡ ἀπόχυσις.

[3]**Schoß** *m* (Abgabe) ὁ φόρος, τὸ τέλος, ~ geben εἰσφέρειν od. τελεῖν φόρον.

[1]**schossen** (von Gewächsen) ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, ἄγειν μόσχους, (vom Getreide) ἀποχεῖσθαι (P.), σταχυοβολεῖν, (Halme bekommen) καλαμοῦσθαι (P.).

[2]**schossen** (Schoß entrichten) φόρον εἰσφέρειν od. τελεῖν.

Schoßhündchen *n* τὸ μελιταῖον (κυνίδιον).

Schoßkind *n* ὁ (ἡ) ἀγαπητός (ἀγαπητή) παῖς (παιδός). ein ~ des Glücks ὁ τὰ πάντα εὐτυχῶν.

Schößling *m* ὁ κλάδος, ὁ κλαδίσκος, τὸ κλάδιον, τὸ βλάστημα, ὁ ὄζος, τὸ κλῆμα, ὁ μόσχος, τὸ μόσχευμα, τὸ μοσχίδιον, ὁ θαλλός, ἡ ἀπο-, παραφυάς (άδος), ἡ ἀπό-, παράφυσις, ἡ μασχάλη, mit vielen ~en πολύοζος (2), πολυμάσχαλος (2), ~e treiben ὀζοῦσθαι (P.).

Schoßrebe *f* τὸ κλῆμα.

Schoßreis *n* ἡ ἀπο-, παραφυάς (άδος), ἡ παράφυσις.

[1]**Schote** *f* ὁ λοβός, τὸ λόβιον, ~n ansetzen, bekommen ἔλλοβον γίγνεσθαι, ~n tragende Gewächse τὰ ἔλλοβα.

[2]**Schote** *f* (Schiffsseil) ὁ πούς (οδός).

Schotenerbse *f* ὁ ἥμερος ἐρέβινθος.

Schotenfrucht *f* ὁ ἐν λοβῷ καρπός, ὁ ἔλλοβος καρπός.

Schotengewächse *n/pl.* τὰ ἔλλοβα.

Schotenklee *m* ὁ ἄγριος od. Λιβυκὸς λωτός.

schräg πλάγιος, λοξός, ἐπικάρσιος (2), ἐπικλινής. ~ aufsteigende Fläche τὸ ἀνάκλιμα.

Schragen *m* τὸ πῆγμα.

Schrägheit *f* ἡ πλαγιότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*

Schramme *f* ἡ οὐλή, ἡ ἀμυχή, ὁ μώλωψ (ωπος).

schrammen ἐπιτέμνειν, ἀμύττειν.

Schrank *m* ἡ κιβωτός, ἡ κίστη, ἡ σκευοθήκη.

Schränkchen *n* τὸ κιβώτιον.

Schranke *f* 1. (Umzäunung) ὁ φραγμός, τὸ περίφραγμα, ἡ εἱρκτή, (in Gerichtsstätten) τὰ δρύφακτα, οἱ δρύφακτοι, (in der Rennbahn) ἡ βαλβίς (ῖδος), (um eine beratende Versammlung) ἡ κιγκλίς (ίδος), etw. mit einer ~ umgeben δρυφακτοῦν, περιβάλλειν δρύφακτα, περιφράττειν. — 2. (Grenze, Maß) τὸ τέρμα, τὸ μέτρον, einer Sache ~n setzen κατέχειν τι, παύειν τι, συστέλλειν τι, ὁρίζειν τι, περιγράφειν τι, (letztere beiden = Umfang od. Ausdehnung bestimmen), in ~n halten κολάζειν, κατέχειν, κωλύειν, sich in ~n halten, in ~n bleiben μετρίως ἔχειν, μετριάζειν, τὸ μέτρον τηρεῖν, die ~n überschreiten ὑπερβάλλειν τὸ μέτρον, Sprichw. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν, für j-n in die ~n treten ἀμύνεσθαι od. μάχεσθαι ὑπέρ τινος, in den ~n der Menschennatur bleiben φρονεῖν ἀνθρώπινα.

schrankenlos ἀπερίγραπτος (2), ἀπερίγραφος (2). (maßlos, unmäßig) ἀκόλαστος (2), ἄμετρος (2).

Schrankenlosigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.* [λικός.]

Schranze *m* ὁ παράσιτος, ὁ κόλαξ (κος), Hof~ ὁ αὐ-

Schraube *f* ὁ κοχλίας, τὸ κοχλίον, ἡ στρέβλη, (an musikalischen Instrumenten) τὸ ἐπιτόνιον, auf ~ stellen (übtr.) ἀμφίβολον ποιεῖν, auf ~n stehen, gestellt sein ἀμφίβολον od. ἄπιστον εἶναι, eine verdrehte ~ (übtr. von Personen) ἄτοπος od. σκαιὸς ἄνθρωπος.

schrauben στρέφειν od. συστρέφειν κοχλίαν. übtr. den Ausdruck ~ βασανίζειν τὴν λέξιν, j-n ~ σκώπτειν (u. M.) τινά u. εἴς τινα, ἐπισκώπτειν τινά.

Schrauben *n* durch Verben, übtr. ἡ σκῶψις.

schraubenähnlich, -artig, -förmig ἑλικοειδής, ἑλικώδης, *adv.* ἑλικηδόν.

Schraubengang *m* ἡ ἕλιξ (κος).

Schraubenmutter *f* τὸ περικόχλιον.

Schraubenschnecke *f* ὁ στρόμβος.

Schraubenzwinge *f* ἡ στρέβλη.

Schraubstock *m* τὸ ἔχμα.

Schreck *m* s. Schrecken.

schreckbar φοβερός, δεινός.

Schreckbild *n* τὸ μορμολύκειον, ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), ἡ μορμολύκη, τὸ δεῖμα, τὸ φόβητρον, ὁ φόβος, j-m etw. als Schreckbild vorhalten ἐπισείειν τινί τι.

schrecken φοβεῖν, ἐκ-, καταπλήττειν τινά, φόβον ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι.

Schrecken *m* ὁ φόβος, τὸ δεῖμα, τὸ δέος, ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ἡ ταραχή, ~ vor etw. ὁ ἀπό τινος φόβος, ὁ φόβος τινός, j-m ~ verursachen, j-n in ~ setzen siehe schrecken; in ~ versetzt werden, geraten φοβεῖσθαι, ἐκ-, καταπλήττεσθαι, ταράττεσθαι (sämtlich P.), in ~ sein ἐκπλαγῆναι, φόβος ἔχει με αἰσθόμενον usw.

Schreckensnachricht *f* ἡ δεινὴ ἀγγελία, es kommt, es wird eine ~ gebracht δεινόν od. φοβερόν τι, δεινά od. φοβερὰ ἀγγέλλεται.

Schreckensnacht *f*, **-tag** *m* ἡ νύξ (νυκτός), ἡ ἡμέρα ἔμπλεως φόβου καὶ δείματος.

schreckhaft (leicht erschreckend) ἔμ-, περίφοβος, περιδεής, φοβερός, φοβητικός, (schrecklich) δεινός, ἐκπληκτικός.

schrecklich (Schrecken verursachend) φοβερός, ἐκπληκτικός, ταραχώδης, (ungeheuer, gräßlich, abscheulich) δεινός, (roh, wild, grausam) ἄγριος, ὠμός, (verrucht) μιαρός, (häßlich, scheußlich) αἰσχρός, μυσαρός, eine ~e Schlacht δεινὴ μάχη, ~ drohen δεινὰ ἀπειλεῖν, etw. als etw. S~es ansehen δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, ~ umkommen ἀλγίστῳ oder αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ oder θανάτῳ ἀπόλλυσθαι.

Schrecklichkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ φοβερότης, ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*

Schreckmittel *n* ὁ φόβος, τὸ δεῖμα, τὸ φόβητρον, ~ bei od. gegen j-n anwenden φόβους προσ-, ἐπάγειν τινί.

Schrecknis *n* τὸ φόβημα, τὸ δεῖμα, τὸ φόβητρον, τὸ δεινὸν πρᾶγμα.

Schreckschuß *m*: einen ~ tun gegen j-n (übtr.) ἐκπλήττειν τινά, φόβον προσ-, ἐπάγειν od. ἐπισείειν τινί.

Schreckwort *n* τὸ δεινὸν ἔπος, (Drohung) ἡ ἀπειλή.

Schrei *m* ἡ κραυγή, ἡ βοή, τὸ βόημα, einen ~ tun, ausstoßen ἀναβοᾶν, ἀνακράζειν, κραυγὴν ποιεῖσθαι (M.).

Schreibart *f* (Schreibweise) ἡ γραφή, (Stil) ἡ λέξις, ὁ τῆς λέξεως τρόπος.

Schreibbuch *n* τὸ βιβλίον.

schreiben 1. γράφειν (Schriftzüge machen) (auf etw. ἔν τινι od. εἴς τι), ἐγγράφειν τινί, ἐπιγράφειν ἐπί oder εἴς τι (auch in Stein, Erz u. dgl.), es steht darauf geschrieben ἐπι-, ἐγγέγραπται, ~ und lesen können μεμαθηκέναι τὰ γράμματα, es steht auf j-s Stirn geschrieben ὑπογέγραπται, sich etw. hinter die Ohren ~ (= es behalten, nicht vergessen) διὰ μνήμης ἔχειν τι, οὐκ ἐπιλανθάνεσθαί τινος. — 2. (schriftlich darstellen, abfassen) συγγράφειν, συντιθέναι, gut ~ καλῇ λέξει χρῆσθαι, an j-n ~ ἐπιστέλλειν τινί, λέγειν τινὶ δι᾽ ἐπιστολῶν od. ἐπιστολῆς, wieder ~ (als Antwort) ἀντεπιστέλλειν τινί, nach Hause ~ γράφειν ἐπιστολὴν οἴκαδε od. τοῖς οἴκοι, in einem blühenden Stil ~ ἀνθηρογραφεῖν, übtr. etw. auf j-s Rechnung ~ νέμειν od. προσνέμειν τινί τι, ἐπιφέρειν τινὶ τὴν αἰτίαν τινός, wo schreibt sich das her? τί δὲ αἴτιον τούτου (τούτων); πῶς τοῦτο γέγονεν;

Schreiben *n* τὸ γράφειν, ἡ γραφή (als Handlung), τὰ γράμματα, ἡ συγγραφή (als Sache, das Geschriebene, s. Brief).

Schreiber *m* ὁ γραφεύς (als Angestellter), das Amt e-s ~s haben γραμματεύειν, das Amt eines ~s ἡ γραμματεία.

Schreiberei *f* ἡ γραφή (als Beschäftigung), ἡ συγγραφή (als Schrift).

Schreibfeder *f* ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος), τὸ γραφεῖον.

Schreibfehler *m* τὸ γραφικὸν ἁμάρτημα.

Schreibgriffel *m* ἡ γραφίς (ίδος), τὸ γραφεῖον, ὁ στῦλος.

Schreibkalender *m* τὸ ὑπόμνημα.

Schreibkunst *f* ἡ γραφική.

Schreiblehrer, -meister *m* ὁ γραφικῆς διδάσκαλος, ὁ γραφικός.

Schreibmuster *n* τὰ ὑπογεγραμμένα, ἡ ὑπογραφή.

Schreibpapier *n* ὁ γραφικὸς χάρτης, τὸ γραφικὸν βυβλίον.

Schreibpult *n* τὸ γραφικὸν ἀνάβαθρον.

Schreibrohr *n* ὁ κάλαμος.

Schreibschule *f* τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον.

schreibselig πολυγράφος (2), ~ sein πολυγραφεῖν.

Schreibseligkeit *f* ἡ πολυγραφία.

Schreibtafel *f* ἡ δέλτος, τὸ πυξίον, ὁ πίναξ (κος), ἡ πινακίς (ίδος), τὸ γραμματεῖον, ἡ σανίς (ίδος).

Schreibtäfelchen *n* τὸ δελτάριον, τὸ πινάκιον, τὸ πινακίδιον, ὁ πινακίσκος, τὸ πινακίσκιον.

Schreibtisch *m* ὁ ἄβαξ (κος), ἡ γραφικὴ τράπεζα.

Schreibzeug *n* τὰ γραφικὰ σκεύη.

schreien βοᾶν, βοῇ χρῆσθαι, κραυγὴν ποιεῖν, κράζειν, κραυγάζειν, (von kleinen Kindern) βληχᾶσθαι, κνυζᾶσθαι, κλαυθμυρίζεσθαι (sämtlich M.), laut ~ ἀναβοᾶν, μέγα od. μεγάλῃ τῇ φωνῇ βοᾶν, durcheinander ~ διαβοᾶν, aus voller Kehle ~ δεινῶς βοᾶν, nach etw. ~ βοᾶν, κράζειν τι, über etw. ~ (= über etw. sich beklagen) δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, δεινὰ παθεῖν oder δεινοπαθεῖν ἐπί τινι, (über etw. jammern) ὀδύρεσθαί (M.) τι, über j-n (= j-n beschuldigen, tadeln) ἐπαιτιᾶσθαί (M.) od. διαβοᾶν τινα, καταβοᾶν τινος, ἐγκαλεῖν od. μέμφεσθαί (M.) τινι, (vom Esel) ὀγκᾶσθαι, βρωμᾶσθαι, (vom Elefanten) στρηνύζειν, (vom Kamel) μωκᾶσθαι, (von Raubvögeln) κλάζειν, von habichtsartigen Vögeln auch ῥύζειν, (vom Kuckuck) κοκκύζειν, (von Krähen und andern rabenartigen Vögeln) κρώζειν, (vom Huhne) κλώζειν, (von der Dohle) κλώζειν, κολοιᾶν, (vom Rebhuhn) τιττυβίζειν, κακκαβίζειν, (vom Kranich) κλαγγάζειν, (vom Uhu) βύζειν, (vom Wiedehopf und kleineren Singvögeln) πιππίζειν, (vom Hirsch, in der Brunstzeit) ὀργᾶν, σπαργᾶν, ~de Ungerechtigkeit ἔργον περιφανῶς ἄδικον.

Schreien *n* s. Geschrei.

Schreier *m* ὁ κεκράκτης, ὁ βοητής, gew. *part.*

Schreierin *f* durch *part.*

schreierisch κραυγαστικός.

Schreihals *m* s. Schreier.

Schrein *m* ἡ κιβωτός, ἡ κίστη, ἡ σκευοθήκη.

Schreiner *m* ὁ ξυλουργός, ὁ τέκτων (ονος).

schreiten βαίνειν, βαδίζειν, vorwärts ~ προβαίνειν, χωρεῖν, προχωρεῖν (eig. u. übtr.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P., nur übtr.), zu etw. ~ βαδίζειν, ἰέναι od. ἔρχεσθαι ἐπί τι, ἐγ-, ἐπιχειρεῖν τινι, ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιβάλλεσθαί (M.) τι od. τινι, zu einem Entschluß ~ αἱρεῖσθαι (M.) γνώμην.

Schreiten *n* ἡ βάσις, ἡ βάδισις, ὁ βαδισμός.

Schrift *f* ἡ γραφή, ἡ συγγραφή, τὰ γράμματα, τὸ σύγγραμμα, τὸ βιβλίον (das Geschriebene), ἡ γραφή, τὰ γράμματα (Buchstaben, Schriftzüge), die heilige ~ οἱ θεῖοι od. ἱεροὶ λόγοι, τὰ ἱερὰ γράμματα, eine ~ über etw. verfassen συγγράφειν τι u. περί τινος.

Schriftausleger *m* ὁ τῶν θείων λόγων ἐξηγητής.

Schriftauslegung *f* ἡ τῶν θείων λόγων ἐξήγησις.

Schriftchen *n* τὸ γραμμάτιον, τὸ γραμματίδιον, τὸ συγγραμμάτιον.

Schriftführer *m* ὁ γραμματεύς.

Schriftgelehrter *m* ὁ θεολόγος, (im neuen Testament) ὁ γραμματεύς.

Schriftklage *f* ἡ γραφή.

schriftlich γεγραμμένος, ἔγγραφος (2), ἐγγράμματος (2), ἐπιστολιμαῖος (brieflich), *adv.* ἐν γράμμασιν, διὰ γραμμάτων, etw. ~ aufzeichnen γράφειν, συγγράφειν, ~e Aufzeichnung ἡ γραφή, ἡ συγγραφή (letzteres auch ~er Kontrakt), j-m einen ~en Auftrag geben διὰ γραμμάτων ἐπιστέλλειν τινί, ~ niedergelegt sein γεγραμμένον κεῖσθαι.

schriftmäßig ἐκ τῶν θείων λόγων, κατὰ τοὺς θείους λόγους.

Schriftsteller *m* ὁ συγγραφεύς (Verfasser von Geschichtswerken); ὁ συγγράψας (u. M.), συνθεὶς od. συντάξας γράμματα od. λόγους.
Schriftstellerei *f* τὸ τῆς συγγραφῆς ἔργον, ἡ συγγραφή.
Schriftstellerin *f* ἡ συγγράψασα usw. s. Schriftsteller.
schriftstellerisch συγγραφικός.
schriftstellern συγγράφειν (u. M.), συγγραφικὸν εἶναι.
Schriftverdreher *m* ὁ διαστρέφων τοὺς θείους λόγους.
Schriftverfälscher *m* ὁ πλαστογράφος.
Schriftverfälschung *f* ἡ πλαστογραφία, eine ~ verüben πλαστογραφεῖν.
Schriftwerk *n* τὸ βιβλίον, ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα.
Schriftzeichen *n* τὸ γραφικὸν σῆμα od. σημεῖον, τὸ γράμμα.
Schriftzüge *m/pl.* τὰ γράμματα.
schrillen τρίζειν, gew. *perf.* II τετριγέναι, τερετίζειν, συρίττειν.
schrillend (vom Tone) ὀξύς.
Schritt *m* ἡ βάσις, τὸ βάδισμα, τὸ βῆμα (letzteres auch als Längenmaß), im ~, ~ vor ~ βάδην, im ~, ~ vor ~ gehen βαδίζειν, βάδην ἰέναι, ~ vor ~ zurückgehen ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν, einen ~ machen, tun διαβαίνειν, große ~e machen μεγάλα od. μακρὰ προβαίνειν, kleine ~e machen βραχέα βαίνειν, in gleichmäßigem ~ gehen εὐρύθμοις βήμασι πορεύεσθαι (P.), j-m auf ~ und Tritt nachgehen προσκεῖσθαί τινι πανταχοῦ καὶ οὐκ ἀπολείπεσθαι (P.), συνακολουθεῖν od. συμπαρομαρτεῖν τινι, nicht einen ~ aus dem Hause setzen οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα προϊέναι (ἵημι) ἐκ τῆς οἰκίας, gleichen ~ mit j-m halten σύνδρομα od. κατὰ ταὐτὰ πορεύεσθαί (P.) τινι, ἐν ἴσῳ βαίνειν τινί, übtr. einen ~ tun ἐγ-, ἐπιχειρεῖν ποιεῖν τι, ἐπιβάλλεσθαί (M.) τι, sich zu einem schimpflichen ~ entschließen ἐθέλειν αἰσχρὸν ἔργον ἐργάζεσθαι (M.), einen bedenklichen ~ tun ἐπικινδύνου ἔργου ἅπτεσθαι (M.), einen unbesonnenen ~ tun ἀπερισκέπτως od. ἀλογίστως πράττειν, einen verkehrten od. falschen ~ tun ἐπιχειρεῖν οὐ δίκαιον πρᾶγμα, keinen ~ ohne j-s Vorwissen tun οὐδὲν ἐγχειρεῖν od. ποιεῖν ἄνευ τινός, sich zu einem ~e verleiten lassen ἐπάγεσθαι (P.) ποιεῖν τι, πεισθέντα ποιεῖν τι, j-n zu einem ~ verleiten ἐπαίρειν od. ἐπάγειν τινὰ ποιεῖν τι, den ersten ~ zu etw. tun ἄρχειν od. ὑπάρχειν τινός, ἄρχεσθαι (M.) ποιοῦντά τι, einen ~ gegen j-n tun ἐπιχειρεῖν od. ἐπιτίθεσθαί τινι, oft auch besondere *subst.*, z. B. kühner ~ τὸ τόλμημα, gefährlicher ~ τὸ κινδύνευμα, verkehrter ~ τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία u. dgl.
Schrittchen *n* τὸ βραχὺ βῆμα.
schrittweise βάδην.
schroff (steil) προσάντης, περί-, ἀπότομος (2), ὄρθιος, ἀπορρώξ (ῶγος), ἀπόκρημνος (2), (rauh, streng, hart) σκληρός, τραχύς, βαρύς, χαλεπός.
Schroffheit *f* (das Steilsein) durch *neutr.* d. vor. *adj.*, übtr. ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης, ἡ βαρύτης, ἡ χαλεπότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Schröpfeisen *n* τὸ σχαστήριον.
schröpfen 1. σχάζειν, ἀνασχάζειν, σικυάζειν, ἐγχαράττειν, ἀμύττειν, die Stelle wo geschröpft wird τὸ σχάσμα, Getreide ~ ἐπιτέμνειν od. κολάζειν τὸν σῖτον, einen Baum ~ ἐγχαράττειν δένδρον. — 2. übtr. (betrügen, prellen) ἀπομύττειν τινά, ἐκκαρποῦσθαί (M.) τινα.
Schröpfen *n* ἡ σχάσις, ὁ σχασμός, ἡ ἐγχάραξις, ἡ ἄμυξις, (des Getreides) ἡ ἐπιτομή, ἡ κόλασις, oft durch Verben.
Schröpfkopf *m* ἡ σικύα, ἡ σικυώνη, ἡ σικυωνία, ὁ κύαθος.
Schrot *m, n* (von Getreide) τὸ κρίμνον (auch *pl.*), (von Gerste) τὰ ἄλφιτα, ἡ πτισάνη, τὰ ψαιστά, (von Hülsenfrüchten) τὰ κατερικτά, τὰ ἐρέγματα, von ~ ἐρέγμινος, übtr. ein Mann von altem (echtem) ~ und Korn ἀνὴρ ἀρχαῖος od. ἀρχαιότροπος.
schroten ἐρείκειν, κατερείκειν, πτίσσειν, geschroten ἐρεικτός, κατερεικτός, geschrotenes Getreide s. Schrot.
Schroten *n* ὁ πτισμός, ἡ πτίσις, gew. durch Verben.
Schrotmehl *n* τὰ ἄλφιτα.
schrumpfen ῥικνοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι, κραυροῦσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (sämtl. P.).
schrumpfig ῥικνώδης, ῥυτιδώδης, ῥικνός, κραῦρος.
Schrunde *f* ἡ ῥαγάς (άδος), ἡ ῥαγή, τὸ ῥῆγμα.
schrundig ῥαγόεις.
Schub *m* ὁ ὠθισμός, einen ~ geben ἀπ-, προωθεῖν, auf einen ~ μιᾷ ὁρμῇ, auf den ~ kommen μετακομίζεσθαι (P.), ἀπάγεσθαι (P.) ἄλλοθι.
Schubkarren *m* ἡ μονότροχος od. μονόστροφος ἅμαξα.
Schubkasten *m*, **-lade** *f* ἡ κάψα, τὸ καψάκιον.
Schubsack *m* ὁ θύλακος, τὸ θυλάκιον.
schüchtern εὐλαβής, κατεσταλμένος, ἔμ-, περίφοβος (2), δειλός, αἰδήμων, ~ sein εὐλαβεῖσθαι (P.), πτήσσειν, ὑποπτήσσειν.
Schüchternheit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ δειλία.
Schuft *m* ὁ οὐδενὸς ἄξιος ἄνθρωπος, τὸ κάθαρμα, der größte ~ ὁ πάντων σχετλιώτατος.
Schuh *m* 1. (als Fußbekleidung) τὸ ὑπόδημα, τὸ πέδιλον, ἡ ὑπόδεσις, (für Frauen) τὸ σάνδαλον, τὸ σανδάλιον (gew. *pl.*), ἡ κρηπίς (ῖδος, starke Sohle), ἡ ἐμβάς (άδος, Männer~), αἱ βλαῦται (Halbschuhe), ἡ καρβατίνη (Bauern~ von rohem Leder), ἡ ἐνδρομίς (ίδος, hoher Männer~), ὁ κόθορνος (eine Art kurzer Stiefel, die auf beide Füße paßten), αἱ βαυκίδες (elegante Frauenschuhe), die ~e anziehen ὑποδεῖσθαι (M., mit u. ohne ὑποδήματα), die ~e ausziehen ὑπολύεσθαι (M.), ohne ~e ἀνυπόδητος (2), mit ~en versehen ὑποδεδεμένος, ~e flicken νευρορραφεῖν, ~e besohlen καττύειν, ~e wechseln μεθυποδεῖσθαι (M.), ~e machen σκυτοτομεῖν ὑποδήματα, die ~ putzen περικωνεῖν od. σπογγίζειν τὰς ἐμβάδας, niemand weiß, wo mich der ~ drückt οὐδεὶς οἶδεν ὅπου με θλίβει τὸ ὑπόδημα od. καθ' ὅ τι θλίβεται οὑμὸς πούς, j-m etw. in die ~e schieben κατασκευάζειν ὡς αἴτιός ἐστί τίς τινος. — 2. (als Maß = Fuß) ὁ πούς (οδός).
Schuhband *n*, **-riemen** *m* τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός, ὁ ἀναγωγεύς, ὁ ἱμάς (άντος), ἡ ἡνία.
Schuhbürste *f* ὁ σπόγγος (eig. Schwamm).
Schuhdraht *m* τὸ πιττωτὸν νῆμα, τὸ νεῦρον, οἱ ῥομφεῖς (έων).
Schuhflicken *n* ἡ νευρορραφία.
Schuhflicker *m* ὁ νευρορράφος, ὁ παλαιορράφος, ὁ παλαιουργός.
Schuhmacher *m* ὁ σκυτεύς, ὁ σκυτοτόμος, ~ sein σκυτεύειν, σκυτοτομεῖν.
Schuhmacherarbeit *f* τὸ σκυτικὸν ἔργον.
Schuhmacherhandwerk *n* ἡ σκυτοτομία, ἡ σκυτοτομική, ἡ σκυτική, ἡ σκυτεία, das ~ treiben σκυτοτομεῖν.
Schuhmacherwerkstätte *f* τὸ σκυτοτομεῖον.
Schuhnagel *m* ὁ ἧλος.
Schuhpech *n* ἡ σκυτικὴ πίττα.
Schuhriemen *m* s. Schuhband.
Schuhschnalle *f* ἡ τῆς ἐμβάδος περόνη.
Schuhsohle *f* ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ πέλμα, τὸ κάττυμα.
Schuhsohlenleder *n* τὸ κάττυμα.
Schuhwerk *n* ἡ ὑπόδεσις, τὰ ὑποδήματα.
Schuhwichse *f* τὸ λογχωτόν.
Schulamt *n* τὸ διδασκαλικὸν ἔργον.
Schulanstalt *f* τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον.
Schularbeit *f* τὸ τοῦ μαθητοῦ ἔργον, τὸ σχολαστικὸν ἔργον, ἡ σχολαστικὴ μελέτη, auch bloß τὸ μάθημα.
Schulaufseher *m* ὁ τῆς σχολῆς ἔφορος od. ἐπιστάτης, ὁ σχολάρχης, ~ sein σχολαρχεῖν.
Schulbank *f* τὸ βάθρον.
Schulbehörde *f* οἱ παιδονόμοι (in Sparta), s. Schulaufseher.
Schulbesuch *m* ἡ φοίτησις.
Schulbube *m* s. Schulkind; j-n wie einen ~n behandeln χρῆσθαί τινι ὡς παιδίῳ ἀνήβῳ od. νηπίῳ.

Schulbuch *n* τὸ βιβλίον ᾧ χρῶνται οἱ μαθηταί.

schuld s. Schuld 3.

Schuld *f* 1. (eine zu leistende Verbindlichkeit) τὰ ὀφειλόμενα, τὰ προσήκοντα. — 2. (Geld~) τὸ χρέος, τὸ ὀφείλημα, τὸ συμβόλαιον, ~en bezahlen ἀποδιδόναι τὰ ὀφειλόμενα, διαλύειν τὸ χρέος, ἐκ-, ἀποτίνειν τὸ ὀφείλημα, Bezahlung der ~en ἡ τῶν χρεῶν διάλυσις, ~en machen λαμβάνειν χρέος, δανείζεσθαι (M.) ἀργύριον, ~en haben ὀφείλειν χρέος, ὑπόχρεων εἶναι, bis über die Ohren in ~en stecken ὑπέρχρεων εἶναι, in ~en stecken ὀφλήμασι βεβαπτίσθαι, eine ~ für e-n andern bezahlen διαλύειν od. ἀποτίνειν χρέος ὑπέρ τινος, j-n um eine ~ betrügen ἀποστερεῖν τινα συμβολαίων, ~en halber ὑπὸ χρεῶν. — 3. (Vergehen, Fehler u. Ursache davon) ἡ αἰτία, τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἔγκλημα, τὸ πταῖσμα, in ~ sein ἐν αἰτίᾳ εἶναι, ἡμαρτηκέναι, ohne, außer ~ sein ἐκτὸς αἰτίας εἶναι, schuld an etw. haben αἴτιον εἶναί τινος, ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, αἰτίαν ἔχειν τινός, αἴτιον καταστῆναί τινος, keine ~ an etw. haben ἀναίτιον εἶναί τινος, j-m etw. schuld geben αἰτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, j-m die ~ von etw. beimessen, zuschreiben u. dgl. ἐπιφέρειν od. ἀνατιθέναι τινὶ τὴν αἰτίαν τινός, ἐν αἰτίᾳ od. δι' αἰτίας ἔχειν τινά mit folg. ὅτι, νομίζειν τινὰ αἴτιον εἶναί τινος, die ~ liegt nicht an mir οὐκ ἔγωγε αἴτιος, j-n von der ~ befreien, lossprechen ἀφιέναι od. ἀπολύειν τινὰ τῆς αἰτίας, von der ~ loskommen ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς αἰτίας, sich etw. zuschulden kommen lassen ἔνοχον εἶναί τινι, auch ἁμαρτάνειν, ἀδικεῖν, die ~ haftet auf j-m ἔνοχός ἐστί τις od. ἐνέχεταί (P.) τις τῇ αἰτίᾳ, sich nichts zuschulden kommen lassen οὐδὲν αἰσχρὸν προσιέναι (ἵημι), die ~ auf sich nehmen ἀναδέχεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν, die ~ von sich abwälzen ἀπωθεῖσθαι (M.) od. ἀποτρίβεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν, die ~ von etw. tragen φέρεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν τινός, außer aller ~ sein ἐκτὸς πάσης αἰτίας εἶναι, durch j-s ~ διά τινος.

schuldbefleckt μιαρός.

schuldbewußt κακόν τι συνειδὼς ἑαυτῷ ποιήσας od. ποιήσαντι, δράσας od. δράσαντι, ἐργασάμενος od. ἐργασαμένῳ.

Schuldbewußtsein *n* τὸ ἑαυτῷ συνειδέναι τι ποιήσας usw., s. d. vor. Wort.

Schuldbrief *m* ἡ συγγραφή, s. Schuldschein.

Schuldbuch *n* τὸ γραμματεῖον, τὸ ὑπόμνημα, etw. ins ~ eintragen ἀπογράφειν τι εἰς τὸ ὑπόμνημα, γράφεσθαι (M.) τὸν ὀφείλοντα πρὸς χρέος.

schulden ὀφείλειν, s. schuldig.

Schuldenerlaß *m* ἡ τῶν χρεῶν ἄφεσις od. ἄνεσις, ἡ σεισάχθεια.

schuldenfrei οὐχ ὑπόχρεως, sich ~ machen διαλύειν τὰ χρέα.

Schuldenlast, -masse *f* τὰ χρέα, τὸ χρεῶν πλῆθος.

Schuldentilgung *f* ἡ τῶν χρεῶν διάλυσις, ἡ σεισάχθεια.

Schuldforderung *f* τὸ δάνειον, τὸ δάνεισμα, τὸ χρέος.

Schuldherr *m* ὁ δανείσας τὰ χρήματα od. τὸ χρέος, ὁ συμβαλὼν τὸ χρέος, ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων).

schuldig 1. (verpflichtet, verbunden) durch χρή, δεῖ, ἀνάγκη ἐστί mit *acc.* u. *inf.*, zB. die Schüler sind dem Lehrer Gehorsam ~ πειθαρχεῖν χρὴ τοὺς μαθητὰς τῷ διδασκάλῳ, j-m Dank ~ sein ὀφείλειν τινὶ χάριν, ὑπόχρεων εἶναι χάριτι, oft auch durch δίκαιος, zB. du bist ~ uns zu helfen βοηθεῖν ἡμῖν δίκαιος εἶ. — 2. (gebührend) προσ-, καθήκων, ἄξιος, ἀναγκαῖος, ~ermaßen προσ-, καθηκόντως, ἀξίως, die ~e Strafe leiden τὴν ἀξίαν δίκην διδόναι, den ~en Dank abstatten ἀποδιδόναι, ἀπονέμειν od. ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν χάριν, (von Geldschulden) ὑπόχρεως, ~ sein ὀφείλειν, j-m etw. τινί τι, man ist mir ~ ὀφείλεταί μοι, ~ bleiben ἐλλείπειν τι, ~ eines Vergehens αἴτιος, ὑπαίτιος (2), ὑπόδικος (2) τινος, ἔνοχός τινι, eines Vergehens ~ sein ἐνέχεσθαι (P.) αἰτίᾳ, sich eines Verbrechens ~ machen ἀδικεῖν, ἁμαρτάνειν, sich ~ wissen συνειδέναι ἑαυτῷ ἀδικήσαντι, j-n für ~ erkennen καταγιγνώσκειν τινός, einer Strafe ~ sein ἔνοχον εἶναι ζημίᾳ, des Todes ~ sein ἄξιον εἶναι θανάτου, des Mordes ~ sein ὀφλεῖν φόνου, der ~e Teil ὁ ἀδικῶν od. ἀδικήσας.

Schuldigkeit *f* τὸ προσ-, καθῆκον, τὸ δέον (οντος), τὸ ἔργον, es ist meine ~ ἐμὸν ἔργον od. ἐμόν ἐστι mit *inf.*, χρή, δίκαιός εἰμι mit *inf.*, es ist die ~ des Königs βασιλέως ἐστίν, seine ~ tun τὰ προσήκοντα od. δέοντα πράττειν, die ~ eines Freundes erfüllen τὰ τοῦ φίλου πράττειν, die ~ eines braven Mannes erfüllen πράττειν ἀξίως ἀγαθοῦ ἀνδρός, in keinem Stücke seine ~ tun οὐδὲν τῶν δεόντων ποιεῖν, in allen Stücken seine ~ tun πάνθ' ἃ προσήκει πράττειν, nach ~ προσ-, καθηκόντως, δικαίως, ἀξίως.

Schuldisziplin *f* ἡ ἐν τοῖς διδασκαλείοις εὐταξία.

Schuldklage *f* ἡ δίκη συμβολαίων.

schuldlos (der nichts verbrochen hat) ἀναμάρτητος (2), (der nicht überführt ist) ἀναίτιος, ἀνυπαίτιος, ἀνυπεύθυνος (sämtl. 2), (der nichts Böses tut) ἄκακος (2), καθαρός.

Schuldlosigkeit *f* ἡ ἀναμαρτησία, ἡ ἀκακία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Schuldner *m*, **Schuldnerin** *f* ὁ ὀφείλων, ἡ ὀφείλουσα, j-s ~ sein ὀφείλειν τινὶ χρήματα.

Schuldschein *m*, **Schuldverschreibung** *f* ἡ συγγραφή, τὸ συμβόλαιον, τὸ γραμματεῖον, ὁ ἔρανος, τὸ χειρόγραφον, einen ~ ausstellen συγγράφεσθαι (M.) συγγραφήν, einen ~ auslösen διαφέρειν ἐράνους, sich e-n ~ ausstellen lassen ποιεῖσθαι (M.) τὰ βέβαια.

Schule *f* 1. (als Bildungsanstalt) τὸ διδασκαλεῖον, τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον, τὸ σχολεῖον, ἡ σχολή, τὸ παιδαγωγεῖον, τὸ παιδευτήριον, in die ~ gehen φοιτᾶν εἰς τὸ διδασκαλεῖον, φοιτᾶν εἰς διδασκάλου (*sc.* οἰκίαν), ~ halten διδάσκειν, aus der ~ plaudern (Sprichw.) ἐκφέρειν, ἐξαγγέλλειν. — 2. (Lehre, Übung) ἡ διδασκαλία, ἡ παιδαγωγία, τὸ γυμνάσιον, ἡ ἄσκησις, eine ~ der Tugend τὸ ἀρετῆς γυμνάσιον, die ~ der Leiden ἡ ἐν τοῖς κακοῖς ἄσκησις, durch die ~ von etw. gehen ἀσκεῖσθαι (P.) ἔν τινι, j-n in die ~ nehmen παιδεύειν, παιδαγωγεῖν, ἀσκεῖν τινα. — 3. (Lehrer und Schüler) οἱ διδάσκαλοί τε καὶ μαθηταί, (alle Schüler eines Meisters in einer Wissenschaft oder Kunst) οἱ ἀπό τινος, die ~ des Platon οἱ ἀπὸ Πλάτωνος, auch οἱ Πλατωνικοί od. οἱ περί od. ἀμφί τινα, zu j-s ~ gehören ἑταῖρον εἶναί τινος.

schulen παιδεύειν, διδάσκειν, s. abrichten.

Schulen *n* ἡ διδαχή, ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις

Schüler *m* ὁ μαθητής, ὁ φοιτητής, ὁ ὁμιλητής, j-s ~ sein φοιτᾶν πρός τινα od. εἴς τινος (διδασκαλεῖον), συνεῖναί τινι, bsd. im *part.* οἱ συνόντες τινί (j-s ~), ὁμιλεῖν τινι.

schülerhaft οἷα od. ὥσπερ δὴ μαθητής.

Schülerin *f* ἡ μαθήτρια, ἡ μαθητρίς (ίδος).

Schulexamen *n* ὁ τῶν μαθητῶν ἔλεγχος, ἡ τῶν περὶ τὰ γράμματα σπουδαζόντων ἀνάκρισις, ein ~ abhalten ἐπιδείξεις λαμβάνειν τῶν μαθητῶν.

schulfähig ἡλικίαν ἔχων φοιτᾶν εἰς διδασκάλου.

Schulfeierlichkeit *f*, **-fest** *n* ἡ ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἑορτή.

Schulferien *pl.* ἡ τῆς ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἀσκήσεως λωφή od. παῦλα, ἡ τῶν σχολαστικῶν μελετῶν παῦλα, αἱ ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἐλινύες.

Schulfreund *m* ὁ συμπεπαιδευμένος od. συντεθραμμένος τινί, ὁ ὁμῆλιξ (κος).

Schulfuchs *m* ὁ σχολαστικός.

Schulfuchserei *f* τὸ σχολαστικόν.

Schulgebäude *n* τὸ παιδαγωγεῖον.

Schulgeld *n* τὸ δίδακτρον, ὁ τῆς παιδεύσεως μισθός, τὰ διδασκάλια.

Schulgelehrsamkeit *f* ἡ ἐγκύκλιος παιδεία.

schulgerecht ἀκριβής, τεχνικός, ἄμεμπτος (2), *adv.* κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὴν τέχνην, τέχνῃ, τεχνικῶς, ein ~es Pferd ἵππος ἀκριβῶς διαπεπονημένος

Schulgesetze *n/pl.*, **-ordnung** *f* οἱ τοῖς μαθηταῖς κείμενοι νόμοι.
Schulhaus *n* s. Schulgebäude.
Schuljugend *f* οἱ εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες παῖδες, οἱ ἄνηβοι παῖδες.
Schulkamerad *m* ὁ συμμαθητής, s. Schulfreund.
Schulkind *n*, **-knabe** *m* τὸ εἰς διδασκάλου φοιτῶν παιδίον.
Schullehrer, -mann, -meister *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματοδιδάσκαλος, ὁ τὰ γράμματα διδάσκων, ὁ διδάσκαλος.
schulmäßig σχολικός.
schulmeistern τὰ γράμματα διδάσκειν, übtr. j-n ~ νουθετεῖν καὶ διδάσκειν τινά.
Schulrat *m* ὁ παιδονόμος, ~ sein παιδονομεῖν, das Amt eines ~s ἡ παιδονομία.
Schulstube *f* τὸ παιδαγωγεῖον, τὸ ἀκροατήριον.
Schulter *f* ὁ ὦμος, (der obere Teil derselben) ἡ ἐπωμίς (ίδος), auf den ~n ἐπὶ τῶν ὤμων, ἐπωμαδόν, als *adj.* auch ἐπώμιος (2), auf die ~n nehmen αἴρεσθαι (M.) ἐπ' ὤμων, übtr. etw. auf seine ~n nehmen ἀναδέχεσθαι (M.), ὑφίστασθαί τι, auf j-s ~n stehen ἠρτῆσθαι ἔκ τινος.
Schulterbein *n* ἡ ἐπωμίς (ίδος).
Schulterblatt *n* ἡ πλάτη, ἡ ὠμοπλάτη, ἡ ἀκρωμία, τὸ ἀκρώμιον.
Schultergelenk *n* ἡ ὠμοκοτύλη.
Schulterhöhe *f* τὸ ἀκρώμιον, ἡ ἀκρωμία.
Schulterkissen *n* ἡ τύλη.
Schulterknochen *m* ἡ ἀκρωμία, ἡ ἀκρωμίς (ίδος).
schultern αἴρεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν.
Schultheiß *m* ὁ κωμάρχης.
Schulübung *f* ἡ σχολαστικὴ μελέτη.
Schulunterricht *m* ἡ διδασκαλία, ἡ παρὰ τῷ διδασκάλῳ παιδεία.
Schulvorsteher *m* ὁ τοῦ παιδαγωγείου od. διδασκαλείου od. σχολείου ἐπιστάτης, ὁ σχολάρχης.
Schulwesen *n* τὰ περὶ τὴν διδασκαλίαν od. περὶ τὰ μαθήματα od. περὶ τὰ διδασκαλεῖα.
Schulwissenschaften *f/pl.* τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, ἡ ἐγκύκλιος παιδεία.
Schulze *m* ὁ κωμάρχης.
Schulzeit *f* ὁ τῆς σχολῆς χρόνος.
Schulzucht *f* ἡ ἐν τοῖς διδασκαλείοις εὐταξία.
Schund *m* τὸ κάθαρμα.
Schuppe *f* (bei Fischen u. Schlangen) ἡ λεπίς (ίδος, auch Metall~), (bei Schlangen, Eidechsen) ἡ φολίς (ίδος), (auf dem Kopfe) τὸ πίτυρον, mit ~n versehen λεπιδωτός, φολιδωτός. übtr. es fiel ihm wie ~n von den Augen ἀναπέπταται ἤδη τὰ βλέφαρα αὐτοῦ πρόσθεν καταμύοντα.
schuppen λεπίζειν, ἀπο-, ἐκλεπίζειν, sich ~ ἀπολεπιδοῦσθαι (P.), geschuppt s. mit Schuppen versehen unter Schuppe.
[1]**Schuppen** *n* durch Verben.
[2]**Schuppen** *m* ἡ σκευοθήκη.
schuppenartig, -förmig λεπιδοειδής, φολιδοειδής, φολιδώδης.
Schuppenpanzer *m* ὁ λεπιδωτὸς oder φολιδωτὸς θώραξ (κος).
Schuppentier *n* τὸ λεπιδωτὸν od. φολιδωτὸν ζῷον.
schuppig (von Fischen) λεπιδωτός, (von Schlangen und Eidechsen) φολιδωτός, (vom krankhaften Zustande bei Menschen u. Tieren) λεπρός, λεπρώδης.
Schur *f* ἡ κουρά.
schüren das Feuer ἀνεγείρειν τὴν φλόγα, übtr. ἐκκαίειν, ἐκζωπυρεῖν.
schürfen (als Bergmannsausdruck, einen neuen Gang im Bergwerk eröffnen) καινοτομεῖν.
Schürfen *n* ἡ καινοτομία.
Schurke *m* ὁ πονηρός, ὁ κακοῦργος, ὁ πανοῦργος, ὁ μιαρός, ὁ κάκιστος, ὁ οὐδενὸς ἄξιος (mit und ohne ἄνθρωπος), ὁ ὄλεθρος.
Schurkenstreich *m*, **Schurkerei** *f* ἡ πονηρία, ἡ κακουργία, ἡ πανουργία (als Gesinnung), τὸ πονήρευμα, τὸ κακούργημα (als Handlung), einen ~ begehen πονηρὸν ἔργον ἐργάζεσθαι (M.), κακουργεῖν, πανουργεῖν.
schurkisch πονηρός, μιαρός, κακοῦργος (2), κάκιστος, ~er Mensch s. Schurke; ~e Tat s. d. vor. Wort.
Schurwolle *f* τὰ κουρήσιμα ἔρια.
Schurz *m* τὸ περίζωμα, ἡ περιζώστρα, τὸ περι-, διάζωμα, einen ~ haben περι-, διεζῶσθαι.
Schürze *f* τὸ περίζωμα, ἡ περιζώστρα.
schürzen περιζωννύναι, sich mit etw. ~ M., einen Knoten ~ ἅμμα συνάγειν.
Schürzen *n*, **Schürzung** *f* ἡ περίζωσις, gew. durch Verben, ~ eines Knotens ἡ ἅμματος συναγωγή.
Schurzfell *n* τὸ περίζωμα, ἡ περιζώστρα.
Schuß *m* **1.** (schnelle Bewegung) ἡ φορά, ἡ ὁρμή, im ~ sein φέρεσθαι (P.), δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.), (von einem Schießwerkzeuge) ἡ βολή, τὸ τόξευμα, τὸ ἀκόντισμα. — **2.** (empfangener ~) ἡ πληγή, einen ~ tun βάλλειν, s. schießen; einen ~ bekommen βάλλεσθαι (P.), τραῦμα λαβεῖν ἀπὸ τοξεύματος. — **3.** übtr. einen ~ haben (nicht recht bei Verstande sein) παραφρονεῖν, ὑπο-, παρακεκινηκέναι, immer im ~ (von einem Trinker) ἀεὶ ὑποπεπωκώς.
Schüssel *f* ἡ λεκάνη, ἡ λοπάς (άδος), ἡ πατάνη, τὸ τρύβλιον, (zum Auftragen von Speisen) ἡ κυλίχνη.
Schüsselchen *n* τὸ λοπάδιον, τὸ λεκάνιον, τὸ πατάνιον, ἡ κυλιχνίς (ίδος).
schußfertig διηγκυλισμένος, προβαλλόμενος τὰ ὅπλα, διατεινάμενος, ἐπιβεβλημένος, sich ~ machen προβάλλεσθαι (M.) τὰ ὅπλα.
schußfest στεῤῥότερος τοῦ βέλους.
Schußlinie *f* ἡ τῶν βελῶν φορά, ἡ διατοξεύσιμος χώρα.
Schußweite *f* τὸ τόξου ῥῦμα, ἡ διατοξεύσιμος χώρα, ἐφ' ὅσον τόξευμα ἐξικνεῖται, außer ~ sein ἔξω τοξεύματος od. βέλους γίγνεσθαι, in ~ sein ἐντὸς τοξεύματος γίγνεσθαι, in die ~ kommen εἰς τόξευμα ἀφικνεῖσθαι.
Schußwunde *f* τὸ ἀπὸ τοξεύματος τραῦμα, eine ~ bekommen βληθέντα τραῦμα λαβεῖν.
Schuster *m* ὁ σκυτεύς, ὁ σκυτοτόμος, s. Schuhmacher; (als Scherzname) ὁ πίσυγγος.
Schusterarbeit *f* τὸ σκυτικὸν ἔργον.
Schusterhandwerk *n* ἡ σκυτοτομία, ἡ σκυτοτομική.
Schusterkneif *m* ὁ τομεύς, ἡ σκυτοτομικὴ σμίλη.
schustern σκυτεύειν, σκυτοτομεῖν, νευῤῥαφεῖν.
Schusterpech *n* ἡ σκυτικὴ πίττα.
Schusterpfrieme *f* τὸ κεντητήριον.
Schusterschwärze *f* ἡ μελαντηρία, ἡ χαλκάνθη, ὁ (ἡ) χάλκανθος.
Schusterwerkstätte *f* τὸ σκυτεῖον, τὸ σκυτοτόμιον, τὸ σκυτικὸν ἐργαστήριον.
Schusterzwecke *f* ὁ σκυτοτομικὸς πάτταλος.
Schutt *m* τὸ χῶμα, ὁ χοῦς (aufgeworfene Erde), τὰ ἐρείπια (von eingestürzten Mauerwerken).
Schüttboden *m* ὁ σιτοβολών (ῶνος).
Schütte *f* ὁ φάκελος, ὁ σύνδεσμος.
schütteln σείειν, κατασείειν, σαλεύειν, durcheinander ~ διασείειν, Früchte ~ ἀποσείειν καρπούς, j-m die Hand ~ κατασείειν τινὰ τὴν χεῖρα, mit dem Kopfe ~ ἀνανεύειν, den Kopf ~ σείειν od. κινεῖν τὴν κεφαλήν, die Lose im Helme ~ πάλλειν τοὺς κλήρους, sich ~ ἀποσείεσθαι (M.), sich vor Lachen ~ ῥήγνυσθαι (P.) ὑπὸ γέλωτος, vor Kälte φρίττειν καὶ ἀποσείεσθαι (M.), sich ~ (vom Pferde u. anderen Tieren) φρίττειν.
Schütteln *n* ἡ σεῖσις.
schütten χεῖν, Erde ~ χοῦν, auf od. über etw. ~ καταχεῖν τινος, dazu, hinein ~ ἐπι-, ἐγχεῖν.
Schütten *n* ἡ χύσις, ἡ ἐπίχυσις, (über etw. hin) ἡ κατάχυσις, (von Erde od. Schutt) ἡ χῶσις, ἡ ἐπίχωσις.
Schutz *m* ἡ σκέπη (alles, was etw. bedeckt u. beschützt u. dadurch abhält) (gegen, vor etw. τινός), (Bewachung) ἡ φυλακή, (Hilfeleistung) ἡ ἐπικουρία, s. der ~ leistet ὁ ἐπίκουρος, (Abwehr) ἡ ἄμυνα, (Oberaufsicht u. Bewahrung) ἡ προστατεία, im ~ gegen etw. sein ἐν σκέπῃ εἶναι

τινος, unter j-s ~ stehen εἶναι ἐπί τινι, κεῖσθαι ἔν τινι, sich in j-s ~ begeben χρῆσθαι προστάτῃ τινί, γεγράφθαι τινὸς προστάτου (von einem Klienten), ἱκέτην προσέρχεσθαί τινι, καταφεύγειν πρός τινα (von einem Schutzflehenden), ~ bei j-m finden συμμαχίας, βοηθείας, σωτηρίας τυγχάνειν παρά τινος, j-m ~ leisten βοηθεῖν od. ἐπικουρεῖν τινι, j-n in ~ nehmen δέχεσθαί (M.), προσδέχεσθαί (M.) τινα, bei j-m ~ suchen ἐπικουρίαν αἰτεῖσθαί (M.) τινα, j-m das Seinige zum ~e anvertrauen τὰ ἑαυτοῦ ἐπιτρέπειν τινί, sich zum ~e vor j-n stellen προΐστασθαί od. προστατεῖν τινος, des ~es j-s bedürfen ἐπικούρου δεῖσθαί τινος.

Schutzbefohlener *m* ὁ ἱκέτης (Schutzflehender), ὁ πελάτης (Klient).

Schutzbrief *m* durch ἡ ἄδεια, zB. j-m einen ~ geben ἄδειαν διδόναι τινὶ τοῦ πορεύεσθαι u. dgl.

Schutzbündnis *n* ἡ ἐπιμαχία, ein ~ mit j-m schließen ἐπιμαχίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα.

Schutzbürger *m* ὁ μέτοικος, ~ sein μετοικεῖν.

Schutzbürgerschaft *f*, **-tum** *n* ἡ μετοικία.

Schutzdach *n* τὸ ἀποστέγασμα (gegen etw. τινός), τὸ ἀπογείσωμα, auch τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, ein ~ bilden ἀποστέγειν, ἀποστεγάζειν, mit einem ~ versehen ἀποσκεπάζειν, ἀπογεισοῦν, (bei Belagerungen) ἡ χελώνη, ἡ ἄμπελος, ὁ σπαλίων (ωνος).

Schutzdamm *m* τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή.

Schutzdecke *f* ἡ σκέπη, (bei Schiffen) τὸ παράβλημα, τὸ παράρρυμα, ἡ δέρρις (εως), die ~n aushängen παραβάλλειν τὰς δέρρεις.

Schütze *m* ὁ τοξότης (auch als Sternbild), ein guter ~ δεινὸς τοξότης, δεινὸς τοξεύειν.

schützen eig. σκεπάζειν, στέγειν, ἀποστεγάζειν, ἀποστέγειν τι, σκέπην παρέχειν od. παρασκευάζειν τινί, (bewachen) φυλάττειν, διαφυλάττειν, (bewahren, retten) σῴζειν, διασῴζειν, (befestigen, verschanzen) τειχίζειν, (beschirmen, in seiner Obhut haben) προστατεύειν, προστατεῖν τινος, das Land gegen die Einfälle der Feinde ~ εἴργειν τοὺς πολεμίους τῆς γῆς, sich gegen etw. ~ φυλάττεσθαί (M.) τι od. ἀπό τινος, sich mit etw. ~ προβάλλεσθαί (M.) τι, vor etw. geschützt sein ἐν σκέπῃ εἶναί τινος, ein geschützter Ort εὐσκεπὴς τόπος, seine ~de Hand über j-n halten βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι.

Schützen *n* ἡ ἄμυνα, ἡ προστατεία, s. Schutz.

Schutzengel, -geist *m* ὁ (ἀγαθὸς) δαίμων (ονος), ὁ ἀγαθοδαίμων (ονος), auch bloß ὁ σωτήρ (ῆρος), zB. du bist mein ~ σύ μοι σωτὴρ ἐγένου.

Schützengesellschaft *f* οἱ τοξόται.

Schützenhauptmann *m* ὁ τόξαρχος, ὁ τοξάρχης.

Schützenkleid *n* ἡ τοξικὴ στολή.

Schützenkunst *f* ἡ τοξική, ἡ τοξεία.

Schützer *m* ὁ προστάτης, s. Beschützer.

Schutzflehen *n* ἡ ἱκετεία, τὸ ἱκέτευμα, ἡ ἱκεσία.

Schutzflehender *m* ὁ ἱκέτης (*f* ἡ ἱκέτις, ιδος), ~ sein ἱκετεύειν.

Schutzgatter *n* ὁ καταρράκτης.

Schutzgeld *n* τὸ μετοίκιον, das ~ bezahlen τελεῖν, προσφέρειν, τιθέναι, κατατιθέναι oder καταβάλλειν τὸ μετοίκιον.

Schutzgenosse *m* ὁ μέτοικος.

Schutzgenossenschaft *f* ἡ μετοικία.

Schutzgott *m* ὁ πάτριος θεός (eines Landes), ὁ πατρῷος θεός (einer Familie), ὁ ὁμόγνιος θεός (eines Stammes).

Schutzheiliger *m* ὁ ἥρως προστάτης.

Schutzherr *m* ὁ προστάτης, j-s ~ sein προστατεῖν τινος.

Schutzherrschaft *f* ἡ προστατεία.

Schützling *m* ὁ ἱκέτης (Hilfe- u. Schutzflehender), ὁ πελάτης (Klient), j-s ~ sein ἔχειν τινὰ προστάτην, προστάτῃ χρῆσθαί τινι, προστάτου τινὸς γεγράφθαι.

schutzlos ἀσκέπαστος, ἄσκεπος, ἀφύλακτος, ἀφρούρητος (sämtlich 2), (von unbefestigten Örtern, Städten u. dgl.) ἀτείχιστος (2).

Schutzlosigkeit *f* ἡ ἀφυλαξία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Schutzmauer *f* ἡ ἔπαλξις (gew. αἱ ἐπάλξεις), τὸ πρόβλημα, τὸ πρόβολον, ἡ προβολή.

Schutzmittel *m* τὸ ἀλεξητήριον, τὸ ἀλέξημα, τὸ ἐπικούρημα, τὸ βοήθημα, τὸ ἀμυντήριον, τὸ φυλακτήριον (gegen etw. τινός), im Zshge auch bloß τὸ φάρμακον, ~ gegen Gift τὸ ἀλεξιφάρμακον.

Schutzort *m* ἡ καταφυγή (Zufluchtsort), τὸ ἄσυλον (Freistätte).

Schutzpatron *m* ὁ προστάτης, ὁ κηδεμών (όνος).

Schutzrede *f* ὁ ἀπολογητικὸς λόγος, ἡ ἀπολογία, eine ~ für j-n halten ἀπολογεῖσθαι (M.) oder ἀπολογίαν ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος.

Schutzredner *m* ὁ ὑπέρ τινος ἀπολογούμενος.

Schutzschrift *f* ἡ ἀπολογία.

Schutzverwandter *m* ὁ μέτοικος.

Schutzwache *f* ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, als ~ in einem Orte dienen φρουρεῖν χωρίον od. ἐν χωρίῳ.

Schutzwaffen *f/pl.* τὰ (ἀμυντήρια) ὅπλα.

Schutzwehr *f* s. Schutzmauer; übtr. ἡ προβολή, ἡ ἄμυνα, τὸ ὀχύρωμα, τὰ ἔρυμα.

schwach 1. (dünn, zart) λεπτός, (körperlich) ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), (geistig) ἀσθενής, ἀδύνατος (2), νωθρός, ἀμβλύς, (an Willen) μαλακός, (an Spannkraft) ἄτονος (2), (an Bedeutung, Zahl) ὀλίγος, (von den Augen) ἀμαυρός, (von der Hoffnung) ἀμυδρός. — 2. (gering, unerheblich) βραχύς, (undeutlich) ἀσαφής, (von der Stimme) φαιός, ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀδυνατεῖν (ohne Kraft sein), ~ sein, sich zeigen gegen etw. μαλακὸν εἶναι od. γίγνεσθαι πρός τι, schwächer sein als j. (zB. an Zahl u. dgl.) ὑποδεέστερον εἶναί τινος (an etw. τινί), die Augen werden ~ ἀμαυροῦνται (P.) οἱ ὀφθαλμοί, ~ an Verstand ἀνόητος (2) τῇ ψυχῇ, ἀμβλὺς τὴν φύσιν, ein ~es Heer ὀλίγη στρατιά, eine ~e Hoffnung βραχεῖα, λεπτὴ od. ἀμαυρὰ ἐλπίς, zu ~ sein etw. zu tun οὐχ ἱκανὸν εἶναι ποιεῖν τι, ~ werden am Geiste μειοῦσθαι (P.) od. ἀμβλύνεσθαι (P.) τὴν διάνοιαν, ein ~es Gedächtnis haben οὐ μνημονικὸν od. ἐπιλήσμονα εἶναι, die ~e Seite τὸ σαθρόν, τὸ νοσοῦν, das ist die ~e Seite unseres Staates ταύτῃ νοσεῖ ἡ πόλις ἡμῶν, ~ sein gegen eine Leidenschaft ἥττω εἶναι τῆς ἡδονῆς, ~ sein in einer Kunst οὐ πάνυ δεινὸν εἶναι τέχνην τινά.

Schwäche *f* 1. (Dünnheit, Zartheit) ἡ λεπτότης (ητος). — 2. (Mangel an Kraft, Stärke) ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀδυναμία, ~ der Augen ἡ τῆς ὄψεως ἀμβλύτης (ητος), ~ des Geistes ἡ τῆς γνώμης od. τῆς διανοίας ἀσθένεια, ~ des Willens ἡ μαλακία, ~ des Herzens, des Gemüts τὸ σαθρόν, viele ~n haben ἀκροσφαλῆ εἶναι εἰς πολλά, ~ gegen j-n haben συγγνώμονα εἶναί τινι, eine ~ befällt mich ἀρρωστία παραγίγνεταί μοι.

schwächen ἀσθενοῦν, ἀσθενῆ od. ἀσθενέστερον ποιεῖν, (mindern, mäßigen) μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, κολάζειν, (lähmen) παραλύειν, (erschöpfen) τρύχειν, κατατρύχειν, ein Mädchen ~ διαφθείρειν od. αἰσχύνειν κόρην.

Schwächen *n* ἡ ἀσθένωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, ἡ συστολή, ἡ κόλασις, gew. durch Verben, eines Mädchens ἡ διαφθορά.

schwächend ἀσθενοποιός (2).

schwachgläubig ὀλιγόπιστος (2).

Schwachheit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυναμία (Schwäche), τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, τὸ πλημμέλημα, ἡ πλημμέλεια (Fehler), eine ~ begehen περιπίπτειν ἁμαρτήματι, ἁμαρτάνειν, πλημμελεῖν.

Schwachheitssünde *f* τὸ σφάλμα.

schwachherzig δειλός, ὀλιγόψυχος (2), ~ sein ὀλιγοψυχεῖν.

Schwachherzigkeit *f* ἡ δειλία, ἡ ἀθυμία, ἡ ὀλιγοψυχία.

Schwachkopf *m* ὁ ἀνόητος ἀνήρ, ὁ τὴν φύσιν ἀσθενὴς ἀνήρ od. ἄνθρωπος.

schwachköpfig ἀσθενής od. ἀμβλὺς τὴν γνώμην od. τὴν φύσιν.

Schwachköpfigkeit *f* τὸ τῆς γνώμης ob. διανοίας ἀσθενές, ἡ τῆς γνώμης ob. διανοίας ἀσθένεια.
schwächlich ἀσθενής, ἀσθενικός, ἄρρωστος (2), ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀδυνάτως ἔχειν τὸ σῶμα.
Schwächlichkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀδυναμία, (Weichlichkeit) ἡ μαλακία
Schwachsinn *m* ἡ ἀμβλύτης (ητος).
schwachsinnig ἀμβλύς (mit und ohne τὴν φύσιν).
Schwächung *f* (als Handlung) s. Schwächen; (als Zustand) τὸ ἀρρώστημα.
¹Schwaden *m* (beim Getreidemähen) ὁ ὄγμος.
²Schwaden *m* (Dampf, Dunst) ἡ ἀτμή, ὁ ἀτμός, ἡ ἀτμίς (ἴδος).
Schwadengras *n* ὁ ἔλυμος, ἡ μελίνη.
Schwadron *f* ἡ ἴλη, ἡ τάξις, τὸ τέλος, ὁ οὐλαμός, Führer einer ~ ὁ ἰλάρχης.
schwadronenweise κατ' ἴλας.
schwadronieren ἀλαζονεύεσθαι (M.).
Schwager *m* ὁ κηδεστής, ὁ γαμβρός, ὁ τῆς γυναικός ob. τοῦ ἀνδρός ἀδελφός, ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνήρ, ὁ τὴν ἀδελφὴν ἔχων.
Schwägerin *f* ἡ τοῦ ἀνδρός ob. τῆς γυναικός ἀδελφή, ἡ τοῦ ἀδελφοῦ γυνή.
Schwägerschaft *f* ἡ ἐπιγαμβρεία (-ία), ἡ κηδεία, ἡ κηδεστία, τὸ κῆδος, ~ mit j-m haben ἐπιγαμβρεύειν τινί, κῆδος ἔχειν τινός.
Schwalbe *f* ἡ χελιδών (όνος, Rauch~), ὁ ἄπους (οδος), ὁ κύψελος (Mauer~), ἡ δρεπανίς (ἴδος, Ufer~), wie die ~n zwitschern χελιδονίζειν, eine Schwalbe macht noch keinen Sommer (Sprichw.) μία χελιδὼν οὐ ποιεῖ ἔαρ.
Schwalbenei *n* τὸ χελιδόνειον ᾠόν.
Schwalbenkraut *n* ἡ ἀσκληπιάς (άδος).
Schwalbennest *n* ἡ χελιδονεία νεοττιά.
Schwalbenschwanz *m* ἡ τῆς χελιδόνος οὐρά, (in der Baukunst) ὁ πελεκῖνος, ὁ γόμφος.
Schwalbenstein *m* ὁ χελιδόνιος λίθος.
Schwalbenwurz *f* s. Schwalbenkraut.
Schwall *m* τὸ (πεφυρμένον) πλῆθος, ὁ ὄγκος, ~ von Worten ὁ λόγων ὄγκος ob. κόμπος.
Schwamm *m* 1. (als Erdgewächs) ὁ μύκης (ητος u. ου). — 2. (zum Abwischen) ὁ σπόγγος, ἡ σπογγιά, mit dem ~e abtrocknen, abwischen σπογγίζειν. — 3. (~ im Munde) αἱ ἄφθαι.
schwammartig σπογγοειδής, σπογγώδης.
Schwämmchen *n* (kleiner Schwamm) τὸ σπογγίον, τὸ σπογγάριον, (Auswuchs im Munde) αἱ ἄφθαι, ~ haben ob. bekommen ἀφθᾶν.
schwammig ἀραιός, σομφός, χαῦνος, πλαδαρός (letzteres bsd. vom Fleisch), ~ sein πλαδᾶν.
Schwammigkeit *f* ἡ ἀραιότης, ἡ σομφότης, ἡ χαυνότης, ἡ πλαδαρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Schwammstein *m* ὁ σπογγίτης λίθος.
Schwammsucher *m* ὁ σπογγεύς, ὁ σπογγοκολυμβητής, ὁ σπογγοθήρας.
Schwan *m* ὁ κύκνος.
Schwanenadler *m* ὁ κυκνίας ἀετός (αἰετός).
Schwanenfeder *f* τὸ κύκνειον πτερόν.
Schwanengesang *m*, **-lied** *n* τὸ κύκνειον μέλος, seinen ~ singen τὸ κύκνειον ᾄδειν.
Schwanengestalt *f*: von ~ κυκνόμορφος (2).
Schwanenhals *m* ὁ κύκνειος τράχηλος.
Schwang *m*: im ~e sein, gehen (von einer Sage, einem Gerücht) διαδίδοσθαι, διαθρυλεῖσθαι, διεσπάρθαι, (gewöhnlich sein) ἐν ἔθει εἶναι, ἐπικρατεῖν, ἐπιπολάζειν, in ~ bringen εἰσάγειν, καθιστάναι.
schwanger ἔγκυος (2), ἐγκύμων, κυοφόρος (2), ἐπίφορος (2), ~ sein, gehen, werden κύειν, κυεῖν, κυΐσκειν, κυοφορεῖν (von j-m ἀπό ob. ἔκ τινος), ἐν γαστρὶ φέρειν ob. ἔχειν, κατὰ γαστρὸς ἔχειν (mit etw. τι), wieder schwanger werden, ehe die erste Leibesfrucht geboren ist ἐπικυεῖν, ἐπικυΐσκεσθαι (P.), übtr. zB. mit einem Gedanken ~ gehen κυεῖν τι ἐν τῇ ψυχῇ.
schwängern ἔγκυον ob. ἐγκύμονα ποιεῖν, κυΐσκειν, πληροῦν, ein Mädchen ~ διαφθείρειν κόρην, mit etw. ~ (übtr.) πληροῦν, ἐμπιμπλάναι τινός, geschwängert mit etw. ἔμπλεως, πλήρης τινός (übtr.).
Schwängern *n*, **Schwängerung** *f* ἡ πλήρωσις, gew. durch Verben.
Schwangerschaft *f* ἡ κύησις, ἡ κυοφορία.
Schwank *m* τὸ γελοῖον, ὁ γελοῖος λόγος, ὁ χαριεντισμός, τὸ παίγνιον, ἡ ἀστειολογία, ἡ βωμολοχία, Schwänke machen γελωτοποιεῖν, βωμολοχεῖν, χαριεντίζεσθαι (M.), κομψεύεσθαι (M.).
schwank (schwankend) σαλεύων, (dünn) λεπτός, (beweglich) ῥαδινός.
schwanken eig. κραδαίνεσθαι (P.), δονεῖσθαι, σείεσθαι, διασείεσθαι (sämtlich P.), σαλεύειν (bsd. von Schiffen), σαλεύεσθαι (P.), ταλαντοῦσθαι u. ταλαντεύεσθαι (P., bsd. von der Wage), σφάλλεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P., wanken, taumeln), (von Sachen) ἀβέβαιον, ἀστάθμητον, ἀμφίβολον, σφαλερόν, μετέωρον εἶναι, auch σαλεύειν, hin und her ~ (bsd. vom Siege) δεῦρο κἀκεῖσε τὴν ῥοπὴν λαμβάνειν, (von Personen in ihren Entschließungen) ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν (u. M.), διαπορεῖν (u. M.), ἀμφιγνοεῖν, πλανᾶσθαι (P.), niemals in seiner Ansicht ~ ἀεὶ τὸν αὐτὸν εἶναι τὴν γνώμην, ἀεὶ τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ οὐκ ἐξίστασθαι.
Schwanken *n* ἡ ταλαντεία, ἡ ταλάντωσις, ὁ σάλος, ἡ παραφορά (den Unterschied s. vor. Wort), (Unschlüssigkeit) ἡ ἀστασία, ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, ~ des Sieges τὸ ἀγχώμαλον τῆς νίκης, des Glücks τὸ ἀμφίβολον τῆς τύχης, auch τὸ ἀβέβαιον ob. ἐπισφαλὲς τῆς τύχης.
schwankend außer d. *part.* d. Verben ἄστατος (2), ἀστάθμητος (2), σφαλερός, ἐπισφαλής, ἀβέβαιος, μετέωρος, ἀμφίβολος (sämtlich 2), (vom Kampfe, Siege) ἀγχώμαλος, ἀμφιδήριτος, ἀντίπαλος (sämtlich 2), (von der Wagschale) ἀμφιρρεπής, ἀμφίρροπος (2).
Schwanz *m* ἡ οὐρά, ἡ κέρκος, (des Löwen) ἡ ἀλκαία, (des Pferdes) ἡ σόβη, (an einem Kleide) τὸ σύρμα, τὸ ἐπίσυρμα, mit dem ~ wedeln σαίνειν τὴν οὐρὰν ob. τῇ οὐρᾷ, den ~ einziehen τὴν οὐρὰν ὑπὸ τὴν γαστέρα ἄγειν, den ~ hängen lassen σχάζειν τὴν οὐράν, mit langem ~ μακρόκερκος (2), mit abgestutztem, abgeschnittenem ~e κόλουρος (2, *f* κολουρίς, ἴδος), κολοβόκερκος (2), übtr. nur der ~ von etw. sein ἐν προσθήκης μέρει εἶναι, ἐν δορυφόρου μέρει ἑφέπεσθαί τινι.
Schwanzaffe *m* ὁ κερκοπίθηκος.
Schwanzbein *n* ὁ κόκκυξ (γος).
schwänzeln σαίνειν τὴν οὐρὰν ob. τῇ οὐρᾷ, διασαίνειν ob. διασείειν τῇ οὐρᾷ, einen schwänzelnden Gang haben βαδίζειν διακιγκλίζοντα τὴν πυγήν, σαυλοῦσθαι (M.), σαλακωνεύειν, σαυλοπρωκτιᾶν, διασαλακωνίζειν, σαλεύειν, ~der Gang ἡ σαλακωνεία.
Schwanzende *n* τὸ οὐραῖον.
Schwanzfeder *f* τὸ οὐραῖον πτερόν.
Schwanzflosse *f* τὸ ὀρροπύγιον, auch τὸ (ὀπίσθιον) οὐραῖον.
Schwanzhaare *n/pl.* αἱ οὐραῖαι τρίχες.
schwanzlos ἄκερκος (2), ἀνορροπύγιος (2).
Schwanzmeise *f* ὁ μακρόκερκος αἰγίθαλος.
Schwanzriemen *m* ἡ ὑπουρίς (ἴδος).
Schwanzwurzel *f* ἡ κέρκου πρόσφυσις.
schwären ἑλκοῦσθαι, ἐξελκοῦσθαι (P.), ἐκπυεῖσθαι, ἐκπυοῦσθαι (P.), ἔμπυον γίγνεσθαι, πυορροεῖν.
Schwären *n* ἡ ἕλκωσις, ἡ πύησις, ἡ πύωσις, ἡ πύη, zum ~ bringen ἑλκοῦν, πυεῖν, ἐκπυεῖν, ἐκπυΐσκειν.
Schwarm *m* ὁ ἑσμός, ὁ ἀφεσμός, τὸ σμῆνος (v. Bienen u. andern Insekten), ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος (ungeordneter Haufe), ὁ κῶμος (~ von lustigen Leuten).
schwärmen 1. (von Bienen = summen) βομβεῖν, (im Schwarme ausziehen) σμηνουργεῖν (u. M.), ἐκπέμπεσθαι (P.), (den jungen Schwarm auslassen) ἀφιέναι ob. ἐκπέμπειν νεοττιάν, (umherfliegen) περιπέτεσθαι, πετόμενον πλανᾶσθαι (P.). — 2. (ausgelassen, lustig sein, sich rauschenden Vergnügungen ergeben) ἡδυπαθεῖν, τρυφᾶν, κωμάζειν, (überspannt sein, verworrene Begriffe haben) μαίνεσθαι (P.), βακχεύειν, ἐνθουσιάζειν.

Schwärmen *n* 1. (der Bienen) ὁ βόμβος (das Summen), ἡ τῆς νεοττιᾶς ἄφεσις (das Ausziehen im Schwarme). — 2. (ausgelassene Lustigkeit, das Herumziehen von Zechbrüdern in der Nacht) ὁ κῶμος. — 3. (Überspanntheit) ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ μανία.

Schwärmer *m* ὁ κωμαστής od. *part.* (Nacht~), (mit Rücksicht auf den Geist) ὁ ἐνθουσιαστής, ὁ μανείς, ὁ μανικός.

Schwärmerei *f* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, ἡ μανία.

schwärmerisch μαινόμενος, μανικός, ἐνθουσιαστικός, ἐνθουσιώδης.

Schwärmzeit *f* ὁ τῆς ἀφέσεως χρόνος.

Schwarte *f* τὸ παχὺ δέρμα, auch τὸ σκῦτος, (am Schweinefleisch) ἡ φορίνη.

schwartig παχὺ δέρμα od. παχεῖαν φορίνην ἔχων.

schwarz μέλας (μέλαινα, μέλαν), von ~er Farbe μελανόχρους, ~ sein μέλαν εἶναι, μελανεῖν, ~ machen, ~ färben μελαίνειν, ~ werden μελαίνειν, μελανεῖν, μελαίνεσθαι, ἀπομελαίνεσθαι (P.), ~ gefärbt μελανθής, ~ gekleidet μελανείμων (ονος), μελανόστολος (2), μελαν(ο)φόρος (2), ~er Fleck τὸ μέλαν, ἡ μελανία, τὸ μέλασμα, von ~em Herzen (= grausam) μελανοκάρδιος (2), der ~e Adler ὁ μελαναίετος, es wird mir ~ vor den Augen σκοτοῦμαι (P.), σκοτοδινιῶ, ἰλιγγιῶ, etw. ~ auf weiß haben ἔγγραφον od. ἔγγραπτον ἔχειν τι, die ~e Kunst ἡ μαγεία, ἡ μαγευτική, ἡ μαγγανευτική.

schwarzadrig μελανόφλεψ (βος).

schwarzäugig μελανόφθαλμος (2), μελανόμματος (2).

schwarzblätterig μελάμφυλλος (2).

schwarzblau κυανοῦς, περκνός, πελιός.

schwarzbraun μελάγχλωρος (2), πελιός.

Schwarzbrot *n* ἡ μᾶζα, ὁ μέλας ἄρτος.

Schwarzdorn *m* ἡ ῥάμνος.

Schwarzdrossel *f* ὁ κόττυφος, ὁ κύανος.

Schwärze *f* (schwarzes Aussehen) ἡ μελανία, τὸ μέλαν, ἡ μελανότης (ητος), (Farbe zum Schwärzen) τὸ μέλαν, τὸ μέλασμα.

schwärzen μελαίνειν, übtr. ἀμαυροῦν, sich ~ μελαίνεσθαι, ἀπομελαίνεσθαι (P.), (vom Rauch) καπνίζεσθαι (P.).

Schwärzen *n* τὸ μελαίνειν.

schwarzerdig μελάγγειος (2).

schwarzfarbig μελανόχρους, περκνός.

schwarzflügelig μελανόπτερος (2).

schwarzfüßig μελάμπους (οδος).

schwarzgallig μελαγχολικός, ~ sein μελαγχολᾶν.

Schwarzgalligkeit *f* ἡ μελαγχολία.

schwarzgefiedert μελάμπτερος (2), μελανοπτέρυξ (γος), μελανοπτέρυγος (2), μελανόπτερος (2).

schwarzgefleckt μελανόστικτος (2).

schwarzgekleidet s. unter schwarz.

schwarzgelb μελάγχλωρος (2).

schwarzglänzend μελαναυγής.

schwarzgrau φαιός.

schwarzhaarig μελανόθριξ, μελάνθριξ (τριχος), μελανοκόμης, μελαγχαίτης.

schwarzhäutig μελανοδέρματος (2).

Schwarzkehlchen *n* ὁ μελάνδειρος.

Schwarzkopf *m* ὁ μελανόθριξ, ὁ μελάνθριξ (τριχος).

Schwarzkümmel *m* τὸ μελάνθιον.

Schwarzkünstler *m* ὁ μάγος, ὁ φαρμακεύς.

schwärzlich ὑπομέλας, φαιός, ~ aussehen, sein μελανίζειν, etw. ~ sein ὑπομελαίνειν, ὑπομελανίζειν.

schwarzlockig μελανοπλόκαμος (2).

Schwarzpappel *f* ἡ αἴγειρος, Hain von ~n ὁ αἰγειρών (ῶνος).

schwarzrot ὄρφνινος.

schwarzschollig μελάμβωλος (2).

Schwarzschwanz *m* ὁ μελάνουρος (*f* ἡ μελανουρίς, ίδος).

schwarzumwölkt μελανονεφής.

Schwarzwald *m* ἡ μέλαινα ὕλη.

Schwarzwerden *n* (vor den Augen) ὁ σκότος, τὸ σκότωμα.

Schwarzwild *n* οἱ ἄγριοι ὕες, οἱ κάπροι.

schwarzwollig μελανόμαλλος (2).

Schwarzwurz *f* τὸ μέλαν ἱεράκιον.

schwarzwurzelig μελανόρριζος (2).

schwatzen λαλεῖν, ἀδολεσχεῖν, στωμύλλειν (u. M.), (mit dem Nebenbegriff des Schmeichelns) κωτίλλειν, (viel reden) πολυλογεῖν, unnützes Zeug ~ ληρεῖν, φλυαρεῖν, ὑθλεῖν, φληναφᾶν.

Schwatzen *n* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ στωμυλία, ἡ φλυαρία, ὁ λῆρος.

Schwätzer *m* ὁ ἀδολέσχης, ὁ ἀδόλεσχος, ὁ πολυλόγος, ὁ λάλος, ὁ φλύαρος, ὁ περιττολόγος, ὁ φλέδων (ονος), unausstehlicher ~ ὁ ἀπεραντολόγος, gemeiner ~ ὁ σπερμολόγος.

Schwätzerei *f* ἡ λαλιά, ἡ φλυαρία, ἡ ἀδολεσχία, ἡ πολυλογία, ἡ περιττολογία, unausstehliche ~ ἡ ἀπεραντολογία, gemeine ~ ἡ σπερμολογία.

Schwätzerin *f* ἡ πολυλόγος u. dgl., s. Schwätzer.

schwatzhaft λάλος (2), ἀδόλεσχος (2), ἀδολεσχικός, στωμύλος (2), πολυλόγος (2).

Schwatzhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ στωμυλία, ἡ φλυαρία, ἡ πολυλογία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Schwatzmaul *n* s. schwatzhaft.

Schwebe *f* ἡ αἰώρα, ἡ αἰώρησις, in der ~ sein αἰωρεῖσθαι (P.), in der ~ halten αἰωρεῖν, übtr. etw. ist noch in der ~ ἄδηλον ἔτι ὅπως ἀποβήσεται τὸ πρᾶγμα.

Schwebemaschine *f* ἡ κρεμάθρα.

schweben αἰωρεῖσθαι (P.), κρέμασθαι, ἀνακρέμασθαι (P.), etw. ~ lassen αἰωρεῖν, μετεωρίζειν, κρεμαννύναι, ἀνακρεμαννύναι, in der Luft ~ φέρεσθαι (P.) δι' ἀέρος od. μετέωρον, übtr. in Gefahr ~ κινδυνεύειν, ἐν κινδύνῳ εἶναι, in Furcht ~ διὰ φόβου εἶναι, περίφοβον εἶναι (s. sich fürchten), in Hoffnung ~ ἐλπίζειν, μετέωρον εἶναι ταῖς ἐλπίσιν, j-n in Hoffnung ~ lassen ἐλπίσι μετεωρίζειν od. αἰωρεῖν τινα, zwischen Furcht und Hoffnung ~ ἐπαιωρεῖσθαι (P.), μετέωρον εἶναι, vor Augen ~ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶσθαι (P.) od. εἶναι, δοκῶ μοι ὁρᾶν τι, es schwebt mir noch vor den Augen ἐν ὀφθαλμοῖς παραμένει μοι.

Schweben *n* ἡ αἰώρησις, ἡ αἰώρα.

schwebend μετέωρος (2), ~e Bewegung ἡ αἰώρησις, in ~e Bewegung bringen αἰωρεῖν.

Schwefel *m* τὸ θεῖον, mit ~ reinigen θειοῦν, δια-, περιθειοῦν.

Schwefelarsenik *n* τὸ ἀρρενικόν.

schwefelartig θειώδης.

Schwefelbad *n* τὰ θείῳ μεμειγμένα λουτρά.

Schwefelblume *f* ἡ τοῦ θείου ἀκμή, τὸ τοῦ θείου ἄνθος.

Schwefeldampf *m* ὁ θειώδης ἀτμός.

Schwefelerde *f* ἡ τὸ θεῖον φέρουσα γῆ, ἡ θειώδης γῆ.

Schwefelfaden *m* τὸ θείῳ ἐμβεβαμμένον λίνον, auch τὸ θειωτόν.

schwefelfarbig, -gelb θειώδης τὴν χρόαν, θειόχρους.

Schwefelgeruch *m* ἡ θείου ὀσμή.

Schwefelgrube *f* τὰ θείου μέταλλα.

schwefelig θειώδης.

schwefeln θειοῦν, δια-, περιθειοῦν, καθαίρειν θείῳ.

Schwefeln *n* ἡ περιθείωσις, gew. durch Verben.

Schwefelqualm *m* ἡ θειώδης λιγνύς (ύος).

Schweif *m* ἡ οὐρά, ἡ σόβη, ~ eines Kometen ἡ κόμη.

schweifen I *trans.* (bogenförmig machen) γυροῦν, κολποῦν, κυρτοῦν, geschweift κολπωτός, γυρός, κυρτός. — II *intr.* (umherschweifen) πλανᾶσθαι (P.), περιφέρεσθαι (P.), übtr. j-s Blick schweift zu etw. anderem ἡ ὄψις τινὸς ἐπ' ἄλλο τι μεταβαίνει, seinen Blick von etw. zu etw. anderem ~ lassen μετάγειν τὴν ὄψιν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον.

Schweifen *n* (das Krümmen) ἡ κόλπωσις, ἡ κύρτωσις, ἡ γύρωσις, (das Umherschweifen) ἡ πλάνη, ἡ περιφορά.

schweigen σιωπᾶν, σιγᾶν, ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἔχειν od. ἄγειν, σιγὴν ἔχειν, (keinen Laut von sich geben) ἄφωνον εἶναι, (aufhören zu reden) παύεσθαι (M.) λέγοντα, ἀποσιωπᾶν, bei od. zu etw. ~ σιγᾶν, σιωπᾶν od. κατα-

σιωπᾶν πρός τι, ~d σιγῇ, διὰ od. μετὰ σιγῆς, σιωπῇ, schweig'! σίγα, σιγὴν ἔχε, σιώπα δή.

Schweigen *n* ἡ σιγή, ἡ σιωπή, j-n zum ~ bringen σιγάζειν, κατασιγάζειν, κατασιωπᾶν (u. M.) τινα, tiefes ~ πολλὴ σιγή od. σιωπή, andächtiges ~ ἡ εὐφημία, ~ beobachten s. schweigen.

schweigsam σιγηλός, σιωπηλός, σιωπηρός.

Schweigsamkeit *f* ἡ σιωπή.

Schwein *n* ὁ (ἡ) σῦς (υός) od. ὗς (ὑός), junges ~ (Ferkel) ὁ (ἡ) δέλφαξ (κος), ὁ (ἡ) χοῖρος, wildes ~ ὁ ἄγριος σῦς, ὁ κάπρος (Keiler), geschnittenes ~ ὁ τομίας od. ἐκτομίας χοῖρος, vom ~ ὕειος, χοίρειος, χοίρινος, ὑηνός.

Schweinchen *n* τὸ χοιρίον, τὸ χοιρίδιον, τὸ ὑίδιον (συίδιον), ὁ χοιρίσκος.

schweineähnlich, -artig συώδης, ὑικός, χοιρώδης.

Schweinebraten *m* τὰ ὕεια od. χοίρεια κρέα ὀπτά.

Schweinedreck, -kot *m* ὁ χοιροσπέλεθος.

Schweinefett, -schmer *n* τὸ ὕειον (σύειον od. χοίρειον) στέαρ (ατος), τὸ ἔλαιον συός.

Schweinefleisch *n* τὰ ὕεια (σύεια od. χοίρεια) κρέα.

Schweinehändler *m* ὁ χοιροπώλης.

Schweineherde *f* τὸ ὑοφόρβιον, ἡ ὑῶν ἀγέλη.

Schweinehirt *m* ὁ συβώτης, ὁ ὑοφορβός, ὁ χοιροβοσκός, ~ sein συβωτεῖν.

Schweinehirtin *f* ἡ συβώτρια.

Schweinehund *m* (als Schimpfwort) ὁ μιαρός (μιαρώτατος), ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα.

Schweinejagd *f* ἡ ὑῶν ἀγρίων od. κάπρων θήρα.

Schweinejäger *m* ὁ συοθήρας.

Schweinekeule *f* τὸ ὕειον σκέλος.

Schweineklaue *f* ὁ ὕειος πούς (οδός).

Schweineknöchelchen *n* τὰ ἀκροκώλια.

Schweinekoben, -stall *m* τὸ ὑοφορβεῖον, τὸ χοιροτροφεῖον, τὸ χοιροκομεῖον.

Schweinekopf *m* ἡ τοῦ χοίρου od. κάπρου κεφαλή.

Schweinemarkt *m* ἡ ὑῶν od. χοίρων ἀγορά.

Schweinemast *f* ὁ τῶν χοίρων σιτισμός oder χορτασμός.

Schweinemist *m* ἡ ὑεία κόπρος.

Schweinerei *f* ἡ χοιρωδεία, ἡ ὑωδεία, ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία, ~en οἱ αἰσχροὶ λόγοι.

Schweinetreiber *m* ὁ ἄγων ὑοφόρβιον.

Schweinewildbret *n* τὰ τῶν ἀγρίων ὑῶν κρέα.

Schweinezucht *f* ἡ τῶν συῶν (ὑῶν) τροφή.

Schweinigel *m* (als Tiername) ὁ χοιρόγρυλλος, ὁ χερσαῖος ἐχῖνος, ὁ (ἡ) ὕστριξ (χος), ὁ ἀκανθόχοιρος, (von Menschen) ὁ ὑηνεύς, s. auch das folg. Wort.

schweinisch ὑοειδής, ὑώδης, ὑικός, ὑηνός, χοιρώδης, ~es Betragen ἡ ὑηνία, sich ~ betragen ὑηνεῖν.

Schweinsaffe *m* ὁ χοιροπίθηκος.

Schweinsblase *f* ἡ (ἀπὸ) τοῦ χοίρου κύστις (εως).

Schweinsborste *f* ἡ ὑὸς od. ὑεία θρίξ (τριχός).

Schweinschneider *m* ὁ τοὺς χοίρους ἐκτέμνων.

Schweinshaut *f* τὸ ὑικὸν δέρμα, ἡ χοιρίνη.

Schweinsleder *n* τὸ χοίρειον δέρμα.

Schweinsrüssel *m* τὸ ὑὸς od. χοίρου od. κάπρου ῥύγχος.

Schweiß *m* 1. ὁ ἱδρώς (ῶτος, auch übtr. = Anstrengung und das mit Anstrengung Erworbene), starker ~ πολὺς od. ἰσχυρὸς ἱδρώς, in, mit ~ σὺν ἱδρῶτι, μετὰ ἱδρῶτος, von ~ triefend ἱδρῶτι ῥέων, ohne ~ ἀνιδρωτί, ἀνιδιτί (auch = ohne Anstrengung), als *adj.* ἄνιδρος (2), ἀνίδρωτος (2), ~ treiben ἱδρωτοποιεῖν, in ~ bringen, setzen ἱδρῶτα παρέχειν, in ~ kommen, geraten ἀνιδροῦν, ἀνιδίειν, ἀφιδροῦν, ~ vergießen ἱδρῶτα ἀφιέναι, der leicht, schwer in ~ kommt εὐΐδρως, δυσΐδρως (ωτος), den ~ stillen παύειν τὸν ἱδρῶτα. — 2. in der Jägersprache (Blut des Wildes) τὸ αἷμα.

Schweißblasen *f/pl.* τὰ ἵδρωα.

schweißen *trans.* (Metall) συγκροτεῖν, συγκολλᾶν, auch bloß κολλᾶν, *intr.* in der Jägersprache (vom Bluten des Wildes) αἷμα χεῖν od. ἐκχεῖν.

Schweißfieber *n* ὁ μετὰ ἱδρῶτος πυρετός.

Schweißgeruch *m* ὁ γράσος.

schweißig ἱδρώδης, ἱδρωτικός

Schweißloch *n* ὁ πόρος.

schweißlos ἄνιδρος (2), ἀνίδρωτος (2), *adv.* ἀνιδρωτί.

Schweißtreiben *n* ἡ ἱδρωτοποιΐα.

schweißtreibend ἱδρωτοποιός (2), ἱδρωτικός.

Schweißtropfen *m* ὁ ἱδρῶτος σταλαγμός.

Schweißtuch *n* τὸ καψιδρώτιον (später nach dem latein. sudarium auch τὸ σουδάριον).

schwelen (Teer) πιττουργεῖν.

schwelgen τρυφᾶν, ἀσελγαίνειν, ἡδυπαθεῖν, ἀσωτεύεσθαι (M.), χλιδᾶν, θρύπτεσθαι (P.), συβαρίζειν, σπαταλᾶν, in etw. ~ τρυφᾶν ἔν τινι.

Schwelger *m* ὁ τρυφητής, ὁ ἁβροδίαιτος, ὁ τρυφερόβιος, ὁ τρύφαξ (κος) u. d. *adj.* u. *part.*

Schwelgerei *f* ἡ τρυφή, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ θρύψις, ἡ χλιδή, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτία, in ~ verfallen ἐξοκέλλειν od. ἀποκλίνειν od. καταστῆναι εἰς τρυφήν, ἐκτρυφᾶν.

schwelgerisch τρυφερός, ἄσωτος (2), ἀσελγής und bei *part.* der Verben, ein ~es Leben führen ἀσελγῶς διακεῖσθαι, ἁβρότητι χλιδαίνεσθαι (P.).

Schwelle *f* ὁ βαθμός (allg.), ὁ οὐδός (Zimmer- u. Haus-), an der ~ von etw. stehen πρός τινι εἶναι, j-s ~ betreten εἰσέρχεσθαι πρός od. παρά τινα, προσφοιτᾶν τινι, ἐπὶ θύρας ἔρχεσθαί τινος, j-n nicht über seine ~ lassen ἀποκλείειν τινὰ τῆς θύρας, an der ~ des Todes ἐγγὺς θανάτου.

schwellen I *trans.* (anschwellen) ὀγκοῦν, αὐξάνειν, die Segel ~ ἐμπιμπλάναι τὰ ἱστία. — II *intr.* ὀγκοῦσθαι, αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (sämtlich P.), (von Flüssen) αὐξάνεσθαι (auch übtr., zB. es schwillt ihm der Mut αὐξάνεται αὐτῷ ὁ θυμός), (von einer Geschwulst) οἰδεῖν, ἐξοιδεῖν, (von der weiblichen Brust) σπαργᾶν, σφριγᾶν, geschwollene Augen haben κυλοιδιᾶν, übtr. das Herz schwillt j-m vor Freude πλήρης χαρᾶς γίγνεται ἡ καρδία τινός, der Kamm schwillt j-m κορυστιῶ τις, der Kamm ist j-m hochgeschwollen ἐπὶ πολὺ φρονήματος προελήλυθέ τις.

Schwellen *n* *trans.* ἡ ὄγκωσις, ἡ αὔξησις, *intr.* ἡ αὔξη, ἡ ἐπαύξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις, (von einer Geschwulst) ἡ οἴδησις, τὸ οἴδημα, (der weiblichen Brust) ἡ σπάργωσις.

Schwemme *f* ἡ καλίστρα, ἡ καλινδήθρα, auch ἡ ῥοΐα. ein Pferd in die ~ reiten ῥοΐζειν ἵππον.

schwemmen ῥοΐζειν.

Schwemmen *n* ὁ ῥοϊσμός.

Schwengel *m* (an einem Brunnen) ὁ κήλων (ωνος), τὸ κηλώνειον, (an einer Glocke) ὁ ὕπερος, τὸ ὕπερον.

schwenken 1. *trans.* πάλλειν, δονεῖν, κραδαίνειν, σείειν, τινάσσειν, διακινεῖν, im Kreise ~ περικινεῖν, κυκλοῦν. — 2. sich ~ P., (als militärischer Ausdruck) ~ und sich ~ στρέφειν (u. P.), ἐπιστρέφειν (u. P.), ἀναστρέφειν (u. P.), rechts, links ~ στρέφειν od. ἐπιστρέφειν ἐπὶ δόρυ, ἐπ' ἀσπίδα, ~ lassen ἐπ-, ἀναστρέφειν.

Schwenkung *f* ἡ κράδανσις, ὁ κραδασμός, ἡ πάλσις, ὁ παλμός, ἡ δόνησις, ὁ τιναγμός, sämtl. ungewöhnlich, daher besser Verben, (als militärischer Ausdruck) ἡ ἐπιστροφή, ἡ κλίσις, ἡ ἐπικαμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), eine ~ machen s. schwenken; halbe ~ ὁ περισπασμός, Dreiviertel~ ὁ ἐκπερισπασμός.

schwer 1. (vom Gewichte) βαρύς, ἐμβριθής, ~ sein βάρος ἔχειν, bei näherer Bezeichnung des Gewichtes durch τὸ βάρος (*acc.* der Beziehung), zB. zehn Minen, hundert Talente ~ δέκα μναῖ, ἑκατὸν τάλαντα τὸ βάρος, ein Pfund ~ λιτραῖος, eine Drachme ~ δραχμιαῖος, zehn Pfund ~ δεκάλιτρος (2), eine ~e Last βαρὺ φορτίον, δεινὸν βάρος, ~e Rüstung τὰ ὅπλα, τὸ ὅπλισμα, ἡ πανοπλία, ~ machen βαρύνειν, ~es Geld πολλὰ χρήματα, ~es, ~bewaffnetes Fußvolk οἱ ὁπλῖται, τὸ ὁπλιτικόν, τὰ ὅπλα, ἡ ἀσπίς (ίδος, bsd. bei Angaben von Zahlen, zB. tausend Mann ~es Fußvolk ἀσπὶς χιλία), auch ἡ

φάλαγξ (γγος, bsd. bei den Makedoniern), ~e Reiterei οἱ θωρακοφόροι ἱππεῖς. — 2. (drückend, lastend, ~ zu ertragen) βαρύς, ἐπαχθής, ἀχθεινός, χαλεπός, ἀνιαρός, πικρός, ~e Krankheit βαρεῖα od. χαλεπὴ νόσος, ~e Sorge χαλεπὴ μέριμνα, ~e Mühe ὁ μόχθος, ~e Strafe μεγάλη τιμωρία, j-m das Leben ~ machen ποιεῖν τινα ἀνιαρῶς ζῆν, ἀνιᾶν od. λυπεῖν τινα, es ist od. wird mir der Kopf ~ βαρεῖά ἐστί μοι ἡ κεφαλή, βαρύνομαι τὴν κεφαλήν, es sind mir die Beine ~ βαρύνομαι τὰ σκέλη. — 3. (schwer zu machen, Mühe, Anstrengung erfordernd) χαλεπός, δεινός, δυσχερής, ἐπίπονος (2), es ist, hält ~ χαλεπόν od. ἔργον ἐστί mit *inf.*, es fällt od. wird mir etw. ~ ἄχθομαί τινι od. ἐπί τινι, πράγματα παρέχει μοί τι, πόνον ἔχω ποιῶν τι, es fällt mir ~ zu glauben μόλις od. οὐ ῥᾳδίως πιστεύω. — 4. (schwerfällig) ~er Gang βραδεῖα βάσις od. πορεία, ~er Atem τὸ ἆσθμα, ἡ δύσπνοια, ~ atmen ἀσθμαίνειν, δυσπνοεῖν, πνευστιᾶν. — 5. (stark von Gehalt) ~e Speisen στερεὰ βρώματα, ~er Wein ὀξὺς οἶνος. — 6. (mit Sorgen beschwert) ἀνιαρός, πικρός, j-m das Herz ~ machen λυπεῖν oder ἀνιᾶν τινα, es ist mir ~ ums Herz ἄχθομαι τὴν ψυχήν, ἀνιαρῶς ἔχω, sich mit ~em Herzen von j-m trennen ἀχθόμενον ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος. — 7. ~ zu oft Zssg mit δυσ u. e-m *adj.* od. Verbaladj., zB. ~ zu bewegen od. beweglich δυσκίνητος (2), ~ zu lernen δυσμαθής, ~ zu überreden δύσπειστος (2), ~ zugänglich δύσβατος (2), ~ zu erobern δυσάλωτος (2) u. dgl.

schweratmend δύσπνους, δυσπνοῶν, πνευστιῶν, ἀσθμαίνων.

schweratmig ἀσθματικός, δυσπνοϊκός.

schwerbewaffnet ὁ ὁπλίτης, *pl.* neben οἱ ὁπλῖται auch τὰ ὅπλα u. τὸ ὁπλιτικόν, als S~er dienen ὁπλιτεύειν.

Schwere *f* τὸ βάρος, ἡ βαρύτης (ητος), τὸ ἄχθος, τὸ βρῖθος (sämtl. auch übtr.), (von der Wucht) ἡ ὁλκή, ἡ ῥοπή, (vom Gewicht) ὁ σταθμός, ~ im Körper fühlen βαρύνεσθαι (P.) τὸ σῶμα, im Kopfe, in den Beinen τὴν κεφαλήν, τὰ σκέλη und so immer mit dem Bezugsakk.

schwerfällig βαρύς, δυσχερής, (langsam) βραδύς.

Schwerfälligkeit *f* τὸ βάρος, ἡ βαρύτης (ητος), (Langsamkeit) ἡ βραδυτής (ῆτος).

schwerhörig βαρυήκοος, δυσήκοος, ὑπόκωφος (sämtl. 2), ~ sein βαρυηκοεῖν, δυσηκοεῖν.

Schwerhörigkeit *f* ἡ βαρυηκοΐα, ἡ δυσηκοΐα.

Schwerkraft *f* ἡ ῥοπή.

schwerlich χαλεπῶς, μόγις, μόλις, od. durch οὐκ ἄν mit *opt.*, ironisch τάχα u. τάχ' ἄν mit *opt.*

Schwermut *f* ἡ βαρυθυμία, ἡ δυσθυμία, ἡ μελαγχολία, ἡ βαρυφροσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*, zur ~ geneigt (Melancholiker) μελαγχολικός, δυσθυμικός.

schwermütig βαρύθυμος (2), δύσθυμος (2), μελαγχολικός, ~ sein βαρυθυμεῖν, δυσθυμεῖν, δυσθύμως ἔχειν, μελαγχολᾶν.

Schwerpunkt *m* τὸ τοῦ βάρους κέντρον, ἡ ῥοπή, übtr. ἡ ῥοπή, τὸ μέγιστον, ἡ ἀφορμή, die Lehre vom ~ ἡ κεντροβαρική.

Schwert *n* τὸ ξίφος, kleines ~ ἡ μάχαιρα (Schlachtmesser), breites ~ ἡ σπάθη, das ~ ziehen, zücken σπᾶσθαι (M.) τὸ ξίφος, ein ~ tragen ξιφηφορεῖν, mit Feuer und ~ verwüsten πυρπολεῖν, καταπυρπολεῖν, zum ~e greifen πόλεμον ἐκφέρειν.

Schwertel *m* (eine Pflanze) τὸ ξίφιον.

Schwertertanz *m* ὁ ξιφισμός, τὸ ξίφισμα, den ~ tanzen ξιφίζειν.

Schwertfeger *m* ὁ ξιφουργός, ὁ ξιφοποιός, ὁ μαχαιροποιός, ὁ μαχαιροπώλης (auch Schwerthändler), Werkstätte des ~s τὸ μαχαιροποιεῖον, Laden des ~s τὸ μαχαιροπώλιον.

Schwertfisch *m* ὁ ξιφίας.

schwertförmig ξιφοειδής.

Schwertgriff *m* ἡ κώπη.

Schwertgurt *m* ὁ τελαμών (ῶνος).

Schwertkampf *m* ἡ μαχαιρῶν μάχη, ἡ διὰ ξιφέων μάχη.

Schwertlilie *f* ἡ ἶρις (ιδος), ἡ ξυρίς (ίδος), τὸ φάσγανον, τὸ μαχαιρώνιον.

Schwertscheide *f* ὁ κολεός, ἡ ξιφοθήκη.

Schwertschlag, -streich *m* ἡ ξίφους od. μαχαίρας πληγή, ohne ~ ἀμαχεί, ἀμαχητί.

Schwertspitze *f* ἄκρον τὸ ξίφος.

Schwertträger *m* ὁ ξιφηφόρος.

Schwester *f* ἡ ἀδελφή.

Schwesterkind *n* ὁ (ἡ) τῆς ἀδελφῆς παῖς.

schwesterlich ἀδελφικός, ὁ, ἡ, τὸ τῆς ἀδελφῆς.

Schwesterliebe *f* ἡ φιλαδελφία, τὸ φιλάδελφον.

Schwestermann *m* ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνήρ, ὁ κηδεστής.

Schwestermord *m* ὁ τῆς ἀδελφῆς φόνος.

Schwestermörder *m* ὁ τὴν ἀδελφὴν ἀποκτείνας.

Schwesterschaft *f* ἡ ἀδελφότης (ητος).

Schwestersohn *m* ὁ τῆς ἀδελφῆς υἱός, ὁ ἀδελφιδοῦς.

Schwestertochter *f* ἡ τῆς ἀδελφῆς θυγάτηρ, ἡ ἀδελφιδῆ.

Schwibbogen *m* τὸ (καμαρωτόν) ψαλίδωμα, ἡ ψαλίς (ῖδος), ἡ ἁψίς (ῖδος).

schwibbogenartig ψαλιδοειδής.

Schwiegereltern *pl.* ὁ πενθερὸς καὶ ἡ πενθερά.

Schwiegermutter *f* ἡ πενθερά (Mutter der Frau), gew. ἡ τοῦ ἀνδρὸς od. τῆς γυναικὸς μήτηρ.

Schwiegersohn *m* ὁ τῆς θυγατρὸς ἀνήρ, ὁ κηδεστής.

Schwiegertochter *f* ἡ τοῦ υἱοῦ γυνή, ἡ νύμφη.

Schwiegervater *m* ὁ τοῦ ἀνδρὸς od. τῆς γυναικὸς πατήρ, ὁ κηδεστής.

Schwiele *f* ἡ τύλη, ὁ τύλος, τὸ τύλωμα, voll ~n τυλώδης, blutige ~ (Strieme) ὁ μώλωψ (ωπος), ~n machen μωλωπίζειν.

schwielenartig τυλώδης.

schwielig μωλωπικός, μεμωλωπισμένος.

schwierig 1. χαλεπός, δυσχερής, δύσκολος (2), ἄπορος (2), (mühsam) ἐπίπονος (2), ἐργώδης, es ist ~ χαλεπόν, οὐ ῥᾴδιόν od. ἔργον ἐστί, ἔργον od. πόνους ἔχει, (schwer zu erreichen) δυσκατάπρακτος (2), δυσκατέργαστος (2), (verwickelt) περιπεπλεγμένος, ποικίλος, ~e Lage αἱ ἀπορίαι. — 2. (von Personen = schwer zu behandeln) δυσχερής, δύσκολος (2), δυσμεταχείριστος (2), (zur Widerspenstigkeit, zum Aufruhr geneigt) στασιαστικός, στασιώδης, νεωτεροποιός, ~ sein oder werden στασιάζειν, νεωτερίζειν, νεωτεροποιεῖν.

Schwierigkeit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσκολία, äußerste ~ ἡ ἀπορία, unüberwindliche ~ ἡ ἀμηχανία, mit großer ~ χαλεπῶς καὶ μόγις, es hat ~en χαλεπόν od. ἔργον ἐστί, es hat unüberwindliche ~en ἀμήχανόν ἐστι, j-m ~en machen πράγματα od. πόνους παρέχειν τινί, von ~en umgeben sein ἀπορίαις συνέχεσθαι (P.), ~en bei etw. finden ἀπορεῖν περί τινος, εἴς od. πρός τι, es macht keine ~en πολλὴ ῥᾳστώνη γίγνεται mit *inf.*

schwimmen νεῖν, νήχεσθαι, (von Sachen) πλεῖν, φέρεσθαι (P.), (durch eigene Bewegung) κολυμβᾶν, obenauf ~ ἐπιπολάζειν (eig. u. übtr.), über od. durch einen Fluß ~ διανήχεσθαι ποταμόν, νηχόμενον διαβαίνειν ποταμόν, auch bloß διανεῖν, übtr. in Tränen ~ δακρυρροεῖν, die Augen j-s ~ in Tränen δακρύων ὑπόπλεῳ γίγνονται οἱ ὀφθαλμοί τινος, in seinem Blute ~ κεῖσθαι περιχεόμενον αἵματι πολλῷ, von Blut ~ αἵματι ῥεῖν, ~des Auge ὁ ὑγρὸς od. κάθυγρος ὀφθαλμός.

Schwimmen *n* ἡ νεῦσις, ἡ νῆξις, ἡ κολύμβησις, das Obenauf~ ἡ ἐπιπόλασις, ὁ ἐπιπολασμός, gew. durch Verben, durch ~ entkommen διανεῖν, δια-, ἐκνήχεσθαι, ἀποκολυμβᾶν.

Schwimmer *m* ὁ κολυμβητής, ὁ νήκτης, ein guter ~ ὁ κολυμβητικός.

Schwimmerin *f* ἡ νηκτρίς (ίδος).

Schwimmfüße *m/pl.*: ~ haben στεγανόπουν εἶναι.

schwimmfüßig νηξίπους, στεγανόπους (οδος).

Schwimmfüßler *m/pl.* τὰ στεγανόποδα.

Schwimmhaut *f* ἡ ἐπιδερμίς (ίδος).

Schwimmkraft *f* τὸ νευστικόν, τὸ νηκτόν.

Schwimmkunst *f* ἡ κολυμβητική.

Schwimmtiere *n/pl.* τὰ νευστικὰ od. πλωτὰ ζῷα, τὰ στεγανόποδα.
Schwimmvogel *m* τὸ νηκτὸν, νευστικὸν od. πλωτὸν ὄρνεον.
Schwinde, Schwindflechte *f* ὁ λειχήν (ῆνος).
Schwindel *m* ὁ ἴλιγγος, ὁ δῖνος, ἡ σκοτοδινία, ὁ σκότος, τὸ σκότωμα, an ~ leiden ἰλιγγιᾶν, σκοτοδινιᾶν, an ~ leidend σκοτώδης, übtr. das ist ~ λῆροι οὗτοι, φλυαρία ταῦτα.
Schwindelei *f* ἡ ἄνοια, ἡ παραφροσύνη, (Betrug) ἡ παράκρουσις, ἡ λόγου πλάνη, ~en machen παρακρούειν.
Schwindeler *m* s. Betrüger.
Schwindelgeist *m* ἡ παραφροσύνη, ἡ μανία (Unsinn), (von einem Menschen gesagt) ὁ ἄφρων, ὁ παράφρων (ονος), s. Betrüger.
schwindelig σκοτώδης, gew. *part.* d. Verben.
schwindeln 1. es schwindelt mir ἰλιγγιῶ, σκοτοδινιῶ, σκοτοῦμαι (P.), es macht mich etw. ~ ἐπηρμένος εἰμί τινι, παραφέρομαι (P.) ἐπί τινι, ~de Höhe ὑψηλότατον ὄρος. — 2. (Schwindeleien treiben) ὀνειροπολεῖν, φενακίζειν, s. betrügen u. Schwindelei.
schwinden 1. (abnehmen) μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), τήκεσθαι (P.), φθίνειν. — 2. (verschwinden) οἴχεσθαι, ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀφανῆ γίγνεσθαι, ἀφανίζεσθαι (P.), etw. ~ lassen ἀφιέναι τι.
Schwinden *n* ἡ φθίσις, ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός.
Schwindler *m*, **schwindlig** s. Schwindeler, schwindelig.
Schwindsucht *f* ἡ φθίσις, ἡ φθινὰς (άδος) νόσος, ἡ φθόη, ἡ τηκεδών (όνος), die ~ bekommen περιπίπτειν φθινάδι νόσῳ, die ~ haben φθισιᾶν, an der ~ leidend φθισικός, an der ~ sterben φθινᾶν.
Schwinge *f* 1. (als Gerät) τὸ λίκνον, ὁ λικμός, τὸ πλόκανον. — 2. die ~n (Flügel) τὰ πτερά, τὰ πτερύγια, αἱ πτέρυγες.
schwingen I *trans.* 1. (schwenken, schwingend, bewegen) πάλλειν, σείειν, δονεῖν, κραδαίνειν, τινάσσειν, im Kreise ~ περιδινεῖν, etw. gegen j-n ~ ἐπισείειν τινί τι. — 2. (durch S~ reinigen) das Getreide λικμᾶν τὸν σῖτον, den Flachs τρίβειν τὸ λίνον. — 3. sich auf etw. ~ ἀναπηδᾶν ἐπί τι, sich auf das Pferd ~ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον, sich empor-, in die Höhe ~ μετεωρίζεσθαι (P.), μετεωρίζειν ἑαυτόν, μετέωρον αἴρεσθαι (P.) od. φέρεσθαι (P.). — 4. übtr. αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς, ἀνάγεσθαι (P.) εἰς τιμάς. — II *intr.* 5. ταλαντοῦσθαι, κραδαίνεσθαι, πάλλεσθαι (sämtlich P.).
Schwingen *n*, **Schwingung** *f* ἡ ταλαντεία, ἡ κράδανσις, ὁ παλμός, ἡ πάλσις, (des Getreides) ἡ λίκμησις, ~ im Kreise ἡ περιδίνησις, gew. durch Verben.
schwirren τρίζειν, τρύζειν, (von der Grille) βαβράζειν, τερετίζειν, (pfeifen) συρίττειν, (von einem fliegenden Körper) ῥοιζεῖν.
Schwirren *n* ὁ τριγμός, ὁ τρισμός, ὁ συριγμός, ὁ συρισμός, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, (von der Grille) τὸ τερέτισμα, ὁ τερετισμός.
schwirrend außer d. *part.* d. Verben auch λιγυρός.
Schwitzbad *n* (als Mittel) τὸ πυρίαμα, ἡ πυρία, ἡ ξηροπυρία, durch ein ~ erwärmen πυριᾶν, ein ~ nehmen πυριᾶσθαι (P.), als Ort τὸ πυριατήριον, ὁ θόλος.
schwitzen ἱδροῦν, ἀν-, ἀφιδροῦν, ἰδίειν (auch mit ἱδρῶτα), ἱδρωτοποιεῖσθαι (P.), θάλπεσθαι (P.), stark ~ ἰσχυρῶς ἱδροῦν, vor Angst ~ ἰδίειν ὑπ' ἀπορίας, Blut ~ ἱδροῦν αἱματώδει περιττώματι, leicht ~d ἱδρωτικός, ἱδρώδης, εὔιδρος (2), εὐίδρωτος (2), εὐίδρως (ωτος), schwer ~d δυσίδρως (ωτος), nicht ~d ἀνίδρωτος (2).
Schwitzen *n* ἡ ἵδρωσις, τὸ ἵδρωμα, ἡ ἀν-, ἀφίδρωσις, ἡ ἴδισις.
schwören ὀμνύναι, ὅρκον ποιεῖσθαι (M.), worauf gewöhnlich ἦ μήν mit *inf. fut.* folgt, einen Eid ~ ὅρκον ὀμνύναι od. διδόναι, bei Gott ~ ὀμνύναι θεόν, falsch ~ ἐπιορκεῖν, ψευδορκεῖν, recht ~ ἀληθορκεῖν, δίκαια ὀμνύναι, auf etw. ~ ὅρκον ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ὀμνύναι ἦ μὴν ἔσεσθαί τι, ~ daß etw. sei ὀμνύντα φάναι εἶναί τι, j-n ~ lassen ὁρκοῦν od. ὁρκίζειν τινά, ὅρκον λαμβάνειν παρά τινος, ὅρκον προσάγειν τινί, ein geschworener Feind ἀκατάλλακτος ἐχθρός, ἔχθιστος.
Schwören *n* οἱ ὅρκοι, gew. durch Verben.
schwül καυματώδης, καυσώδης, καυματηρός, πνιγηρός, πνιγώδης (zum Ersticken heiß).
Schwüle *f* τὸ καῦμα (u. *pl.*), αἱ καύσεις, τὸ πνῖγος (erstickende Hitze).
Schwulst *f* ὁ ὄγκος, τὸ ὄγκωμα, τὸ οἴδημα, τὸ ἔξαρμα, übtr. ὁ ὄγκος, ὁ τῶν λόγων κόμπος, τὸ τῆς λέξεως διθυραμβῶδες.
schwülstig ὀγκώδης, ὀγκηρός, ἔκτυφος (2), (vom Stil) κομπώδης, διθυραμβώδης, ~e Rede ὁ διθύραμβος.
Schwung *m* 1. (schnelle Bewegung) ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ἡ ῥύμη, auch ἡ κίνησις, ~ nach unten ἡ ῥοπή, ~ nach oben τὸ πήδημα, ἡ ἀνάπαλσις, sich einen ~ geben ἀναπηδᾶν, ἀναπάλλεσθαι (P.). — 2. übtr. (von der Rede) ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ σεμνότης (ητος), (vom Geiste) ἡ δεινότης (ητος).
Schwungfeder *f* τὸ πτερόν, ἡ πτέρυξ (γος), (am Wagen) ὁ πόλος.
Schwungkraft *f* ἡ τάσις, ἡ ῥοπή, (des Geistes) ἡ ὁρμή.
schwungvoll δεινός, σεμνός, μεγαλοπρεπής.
Schwur *m* s. Eid.
sechs ἕξ, als Ziffer ς', die Zahl ~ ἡ ἑξάς (άδος), je ~ κατὰ ἕξ, ~mal ἑξάκις, von ~ Fuß ἑξάπους (οδος).
Sechseck *n* τὸ ἑξάγωνον, ein ~ bilden ἑξαγωνίζειν.
sechseckig ἑξάγωνος (2).
sechsellig ἑξάπηχυς.
sechsfach, -fältig ἑξαπλοῦς, ἑξαπλάσιος, *adv.* ἑξαχῇ, ἑξαχῶς, ἑξαπλῇ.
sechsfingerig ἑξαδάκτυλος (2).
sechsfüßig ἑξάπους (οδος), ἑξάπεδος (2), ἓξ ποδῶν, ~er Vers τὸ ἑξάμετρον (ἔπος), ~er iambischer Vers τὸ τρίμετρον (ἔπος).
Sechsgespann *n* τὸ ἕξιππον.
sechshändig ἑξάχειρ (ειρος).
sechshundert ἑξακόσιοι, als Ziffer χ', der ~ste ἑξακοσιοστός.
sechsjährig (vom Alter) ἑξέτης, ἓξ ἔτη ἔχων, ἓξ ἐτῶν, (von der Zeit) ἑξαετής, ἑξέτης (*fem.* ἑξαέτις, ιδος, ἑξέτις, ιδος), (δι') ἓξ ἐτῶν, ein Zeitraum von sechs Jahren ἡ ἑξαετία.
sechsmal ἑξάκις.
sechsmonatlich (vom Alter) ἑξαμηνιαῖος, ἑξάμηνος (2), ἓξ μῆνας ἔχων, ἓξ μηνῶν, (von der Zeit) ἑξάμηνος (2), (δι') ἓξ μηνῶν, ein Zeitraum von sechs Monaten ὁ ἑξάμηνος.
sechspfündig ἑξάλιτρος (2).
sechsräderig ἑξάκυκλος (2).
sechsreihig ἑξάστοιχος (2).
sechsruderig (ein Schiff mit sechs Reihen Ruderbänken) ἡ ἑξήρης.
sechssaitig ἑξάχορδος (2).
sechssäulig ἑξάστυλος (2).
sechsseitig ἑξάπλευρος (2).
sechssilbig ἑξασύλλαβος (2).
sechsspännig ἕξιππος (2).
sechsstöckig ἑξώροφος (2).
sechsstündig (δι') ἓξ ὡρῶν.
sechstägig ἑξαήμερος (2), (δι') ἓξ ἡμερῶν.
sechstausend ἑξακισχίλιοι, als Ziffer ,ς, der ~ste ἑξακισχιλιοστός.
sechste ἕκτος.
sechstehalb πέντε καὶ ἥμισυς.
sechsteilig ἑξαμερής, ἓξ μερῶν.
Sechstel *n* τὸ ἑκτημόριον.
sechstens τὸ ἕκτον.
sechstönig ἑξάτονος (2).
Sechswöchnerin *f* ἡ λεχώ (οῦς), ἡ λοχεύτρια.
sechszeilig ἑξάστοιχος (2).
sechszöllig ἑξαδάκτυλος (2).
sechzehn ἑκκαίδεκα, als Ziffer ις'.
sechzehnellig ἑκκαιδεκάπηχυς.
sechzehngliederig ἑκκαιδεκάκωλος (2).
sechzehnjährig ἑκκαιδεκαέτης, ἑκκαιδεκέτης (*fem.* ἑκκαιδεκέτις, ιδος).

sechzehnmal ἑκκαιδεκάκις.
sechzehntausend ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι.
sechzehnte ἑκκαιδέκατος, δέκατος ἕκτος, ἕκτος ἐπὶ δέκα.
sechzehnzöllig ἑκκαιδεκαδάκτυλος (2).
sechzig ἑξήκοντα, als Ziffer ξ', eine Zahl von ~ ἡ ἑξηκοντάς (άδος).
Sechziger *m* ὁ ἑξηκοντούτης.
sechzigste ἑξηκοστός.
sechzigtausend ἑξακισμύριοι, ἓξ μυριάδες.
Seckel *m* ὁ σίγλος, ὁ σίκλος.
[1]See *m* ἡ λίμνη.
[2]See *f* ἡ θάλαττα, in ~ gehen, stechen ἀνάγεσθαι (P. u. M.), ἐκπλεῖν, ἀπαίρειν, ἀναγωγὴν od. ἔκπλουν ποιεῖσθαι (M.), auf der ~ fahren ἐν πόντῳ πλεῖν, ποντοπορεῖν, das Schiff ist auf hoher ~ μετέωρός ἐστιν ἡ ναῦς, in die hohe ~ gehen μετεωρίζεσθαι (P.) ἐν τῷ πελάγει, die ~ geht hoch ἀνοιδεῖ od. κυμαίνει τὸ πέλαγος.
Seeabenteuer *n* τὸ κατὰ θάλατταν κινδύνευμα.
Seeadler *m* ὁ ἁλιαίετος.
Seeanemone *f* ἡ ἀκαλήφη, ἡ κνίδη.
Seearsenal *n* τὰ νεώρια.
Seebad *n* (als Ort) τὰ θαλάττια ὕδατα od. λουτρά, (als Handlung) τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ λοῦσθαι.
Seebär *m* ὁ θαλάττιος ἄρκτος.
Seebarbe *f* ἡ τρίγλη.
Seebarsch *m* ὁ λάβραξ (κος).
Seedienst *m* τὰ ναυτικὰ od. τῶν ἐπιβατῶν ἔργα, im ~ sein ἐπιβατεύειν, ἐπιβάτην εἶναι.
Seeexpedition *f* ὁ ναυτικὸς στόλος.
seefähig πλώϊμος (2).
Seefahrer *m* ὁ ναύτης, ὁ ναυβάτης, ὁ (τὴν θάλατταν od. κατὰ τὴν θάλατταν) πλέων.
Seefahrt *f* ὁ πλοῦς, ἡ ναυτιλία, eine ~ machen πλεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.).
Seefisch *m* ὁ θαλάττιος ἰχθύς, (eingesalzener) τὸ τέμαχος.
Seefischerei *f* ἡ ἐν θαλάττῃ ἁλιεία, ἡ θαλαττουργία.
Seegefecht *n* ἡ ναυμαχία, ein ~ liefern ναυμαχεῖν.
Seegericht *n* οἱ ναυτοδίκαι.
Seegeruch *m* ἡ θαλαττία ὀσμή.
Seegeschäft *n* ἡ θαλαττουργία, ~e treiben θαλαττουργεῖν, ~e treibend θαλαττουργός.
Seegewächs *n* τὸ θαλάττιον od. ἐν τῇ θαλάττῃ φυτόν.
Seegras *n* τὸ φῦκος, τὰ φυκία.
Seehafen *m* ὁ λιμήν (ένος), ὁ ὅρμος.
Seehandel *m* ἡ κατὰ τὴν θάλατταν ἐμπορία oder ἐργασία, auch bloß ἡ ἐμπορία.
Seehandlungsgericht *n* οἱ ναυτοδίκαι.
Seeheld *m* ὁ κατὰ τὰς ναυμαχίας ἀριστεύσας.
Seeherrschaft *f* ἡ θαλαττοκρατία, die ~ haben θαλαττοκρατεῖν, κρατεῖν τῆς θαλάττης, θαλαττοκράτορα εἶναι.
Seehund *m* ἡ φώκη.
Seeigel *m* ὁ θαλάττιος ἐχῖνος.
Seekampf *m* ὁ ναυτικὸς ἀγών (ῶνος).
seekrank durch d. *part.* von die Seekrankheit haben, s. d. folg. W.
Seekrankheit *f* ἡ ναυτία, die ~ haben ναυτιᾶν, κακῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι ὑπὸ σάλου.
Seekrebs *m* ὁ πάγουρος.
Seekrieg *m* ὁ ναυτικὸς od. κατὰ θάλατταν πόλεμος, einen ~ führen πολεμεῖν κατὰ θάλατταν.
seekundig ἔμπειρος od. ἐπιστήμων τῶν ναυτικῶν.
Seeküste *f* ἡ παραλία.
Seelache *f* ἡ στομαλίμνη, ἡ λιμνοθάλαττα, auch bloß ἡ λίμνη.
Seele *f* 1. ἡ ψυχή, τὸ πνεῦμα, ὁ θυμός, von Grund der ~ ἐκ τῆς ψυχῆς, ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ od. ἐκ καρδίας, mit ganzer ~ παντὶ τῷ θυμῷ, ὅλῃ τῇ ψυχῇ, ὅσον τις δύναται μάλιστα, es tut mir etw. in der ~ weh σφόδρα ἀλγῶ τι, j-m aus der ~ sprechen λέγειν τινὶ πάνυ κατὰ νοῦν, ein Herz und eine ~ sein μίαν ψυχὴν εἶναι, die ~ hat ihn verlassen ἐξέπνευσεν, τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν. — 2. übtr. (= Mensch) keine ~ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων, liebe ~ φίλη ψυχή, die ~ von etw. (= die leitende Kraft) sein εἶναι ὥσπερ ψυχήν τινος.
Seeleben *n* ἡ ἐν ταῖς ναυσὶ od. κατὰ τὴν θάλατταν διαγωγή, ὁ ναυτικὸς βίος.
Seelenadel *m* ἡ τῆς ψυχῆς ἀρετή, ἡ γενναιότης (ητος).
Seelenangst *f* ἡ ἀγωνία, ἡ ἀδημονία, in ~ sein ἀγωνιᾶν.
Seelenfreund *m* ὁ φίλτατος, ὁ πιστότατος φίλος.
Seelenfriede *m* ἡ εὐθυμία, ἡ ἀταραξία, ἡ εὐκολία, ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἡσυχία καὶ γαλήνη, auch bloß ἡ εἰρήνη.
Seelengröße *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, ein Mann von ~ μεγαλόψυχος od. μεγαλόφρων ἀνήρ.
Seelenheil *n* ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία.
Seelenkräfte *f/pl.* αἱ τῆς ψυχῆς δυνάμεις, τὰ περὶ τὴν ψυχήν, τὰ τῆς ψυχῆς, τὰ φύσει ὑπάρχοντα.
seelenkrank sein νοσεῖν τὴν ψυχήν, μανικῶς διακεῖσθαι.
Seelenkrankheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς od. ψυχικὴ νόσος, τὸ τῆς ψυχῆς od. ψυχικὸν πάθος, s. Wahnsinn.
Seelenlehre *f* ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἱστορία.
seelenlos ἄψυχος (2).
Seelenpein *f* ἡ βάσανος τῆς ψυχῆς.
Seelenregister *n* ὁ κατάλογος.
Seelenruhe *f* ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἡσυχία, s. Seelenfriede.
Seelenschmerz *m* ἡ τῆς ψυχῆς ἀλγηδών (όνος), τὸ ἄλγος, ἡ λύπη.
Seelenschwäche *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἀσθένεια od. ἀρρωστία, ἡ μικροψυχία, ein Mann von ~ μικρόψυχος ἀνήρ.
Seelenspeise *f* τὸ τῆς ψυχῆς ἑστίαμα.
Seelenstärke *f* ἡ τῆς ψυχῆς ῥώμη, ἡ μεγαλοψυχία, ein Mann von großer ~ μεγαλόψυχος ἀνήρ.
Seelenstimmung *f* ἡ τῆς ψυχῆς od. ψυχικὴ διάθεσις, τὸ ψυχικὸν od. τῆς ψυχῆς πάθος, auch bloß ἡ ψυχή.
Seelentrost *m* τὸ τῆς ψυχῆς παραμύθιον.
Seelenverkauf *m* ὁ ἀνδραποδισμός, ἡ ἀνδραπόδισις, ἡ ἀνδραποδιστική, ἡ ψυχεμπορική, τὸ ἐλευθεροπράσιον, ~ treiben ἀνδραποδίζεσθαι (M.).
Seelenverkäufer *m* ὁ ἀνδραποδιστής, ὁ ἀνδραποδοκάπηλος, ὁ σωματέμπορος, ein ~ sein ἀνδραποδίζεσθαι (M.).
Seelenvermögen *n* ἡ τῆς ψυχῆς δύναμις.
Seelenwanderung *f* ἡ μετεμψύχωσις.
Seelenzustand *m* ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις.
Seeleute *pl.* οἱ ναῦται, οἱ ἐπιβάται, οἱ ναυτικοί, τὸ ναυτικόν.
Seelöwe *m* ὁ θαλάττιος λέων (οντος).
Seelsorge *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἐπιμέλεια.
Seeluft *f* ἡ ἀπὸ τῆς θαλάττης πνέουσα αὔρα, τὸ ἀπὸ τῆς θαλάττης φερόμενον πνεῦμα, ἡ ἀπὸ τῆς θαλάττης ἀναπνοή.
Seemacht *f* ἡ ναυτικὴ δύναμις, τὸ ναυτικόν (u. *pl.*), ὁ ναυτικὸς στρατός, s. Seestaat.
Seemann *m* ὁ ναύτης, ὁ ναυτικός, ὁ θαλάττιος, ὁ θαλαττουργός, ein ~ sein χρῆσθαι τῇ θαλάττῃ, θαλαττουργεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.).
Seemanöver *n* ἡ ναυτικὴ σύνταξις.
Seemoos *n* τὸ μνίον, τὸ βρύον.
Seemöve *f* ὁ λάρος.
Seemuschel *f* τὸ ὄστρεον (ὄστρειον), τὸ λιμνόστρεον, ἡ θαλαττία κόγχη.
Seeoffizier *m* ὁ ναύαρχος.
Seeort *m* τὸ παραθαλάττιον od. ἐπιθαλάττιον od. ἐπιθαλαττίδιον χωρίον.
Seepferd *n* ὁ θαλάττιος ἵππος.
Seeplatz *m* τὸ ἐμπόριον, s. Seeort.
Seeräuber *m* ὁ (κατὰ θάλατταν) λῃστής, ὁ καταποντιστής, ὁ πειρατής.
Seeräuberei *f* ἡ (κατὰ θάλατταν) λῃστεία, ἡ λῃστική, ἡ πειρατεία, ἡ πειρατική, ~ treiben λῃστεύειν, πειρατεύειν.
Seeräuberhauptmann *m* ὁ ἀρχιπειρατής.
seeräuberisch λῃστικός, λῃστρικός, πειρατικός.
Seeräubernachen *m* ὁ ἐπακτροκέλης (ητος).
Seeräuberschar *f* τὸ λῃστικόν.
Seeräuberschiff *n* τὸ λῃστικὸν πλοῖον od. σκάφος.

Seeräubervolk *n* τὸ λῃστικόν.

Seerecht *n* τὰ κατὰ θάλατταν od. περὶ τὴν ναυτιλίαν δίκαια.

Seereise *f* ἡ κατὰ θάλατταν πορεία, ὁ πλοῦς.

Seerüstung *f* ἡ τοῦ ναυτικοῦ παρασκευή.

Seesalz *n* οἱ θαλάττιοι ἅλες.

Seeschiff *n* τὸ θαλάττιον πλοῖον.

Seeschildkröte *f* ἡ θαλαττία χελώνη.

Seeschlacht *f* ἡ ναυμαχία, s. Seegefecht.

Seeschwalbe *f* ἡ θαλαττία χελιδών (όνος).

Seeseite *f* τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, auf der ~ πρὸς τῆς θαλάττης, von der ~ her ἐκ θαλάττης.

Seesieg *m* ἡ κατὰ θάλατταν νίκη, ἡ ναυκρατία, e-n ~ davontragen νικᾶν ναυμαχίαν od. ναυμαχίᾳ, ναυσὶ κρατεῖν, ναυκρατεῖν.

Seesoldat *m* ὁ ναυτικὸς στρατιώτης, ὁ ἐπιβάτης, als ~ dienen ἐπιβατεύειν.

Seestaat *m* τὸ ναυτικὸν ἐπιτηδεύουσα od. τοῦ ναυτικοῦ ἐπιμελομένη πόλις.

Seestadt *f* ἡ ἐπιθαλάττιος, ἐπιθαλαττίδιος od. παραθαλάττιος πόλις, ἡ ἐπὶ od. πρὸς τῇ θαλάττῃ (οἰκουμένη) πόλις.

Seestern *m* ὁ ἀστήρ (έρος).

Seestrand *m* ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός, ἡ ψάμαθος.

Seesturm *m* ὁ κατὰ θάλατταν χειμών (ῶνος).

Seetang *m* τὸ φῦκος, τὰ φυκία.

Seetier *n* τὸ θαλάττιον od. ἐνθαλάττιον od. πελάγιον ζῷον.

Seetreffen *n* ἡ ναυμαχία, s. Seegefecht.

Seetruppen *f/pl.* ἡ ναυτικὴ δύναμις, οἱ ναυτικοὶ στρατιῶται.

seetüchtig πλώιμος (2).

Seetüchtigkeit *f* τὸ πλώιμον.

Seeungeheuer *n* τὸ θαλάττιον τέρας (ατος), τὸ κῆτος.

Seeunternehmung *f* ὁ ναυτικὸς στόλος, τὸ ναυτικὸν ἔργον.

seeuntüchtig ἄπλους.

Seevogel *m* ὁ θαλάττιος ὄρνις (ιθος)

seewärts πρὸς τὴν θάλατταν τετραμμένος.

Seewasser *n* τὸ θαλάττιον ὕδωρ (ατος), ἡ ἅλμη.

Seewesen *n* τὰ ναυτικά, im ~ erfahren ναυτικός.

Seewind *m* ὁ θαλάττιος od. ἀπὸ (ἐκ) τῆς θαλάττης ἄνεμος.

Seewissenschaft *f* ἡ ναυτική.

Seewolf *m* ὁ θαλάττιος λύκος.

Seezins *m* ὁ ναυτικὸς τόκος, τὰ ναυτικὰ χρήματα, auf ~ ausleihen ναυτικῶς δανείζειν.

Segel *n* τὸ ἱστίον, ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον, die großen ~ τὰ μεγάλα ἱστία, die kleinen ~ τὰ ἀκάτεια (ἀκάτια), das Bram~ ὁ ἀρτέμων (ονος), ὁ ἐπισείων (οντος), das Topp~ τὸ παράσειον, das kleine ~ am Vorderteile ὁ δόλων (ωνος), am Hinterteile ὁ ἐπίδρομος, die ~ aufziehen ἀνα-, ἐκπεταννύναι τὰ ἱστία, die ~ streichen χαλᾶν ἱστία, die ~ einziehen στέλλειν ἱστία, ἐξ-, καθαιρεῖσθαι (M.) τὰ ἱστία (übtr. ὑφίεσθαι), mit vollen ~n fahren ἱστιοδρομεῖν, unter ~ gehen ἀνάγεσθαι (P. u. M.), die ~ schwellen ἐμπιμπλάναι ἱστία, die ~ schwellend πλησίστιος (2), alle ~ spannen (Sprichw.) πάντα κάλων ἐξιέναι (ἵημι) od. κινεῖν, πάσας μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.).

segelfertig ἕτοιμος πλεῖν od. πρὸς τὸν πλοῦν.

segellos ἱστίων ἔρημος.

Segelmacher *m* ὁ ἱστιορράφος.

segeln πλεῖν (von Personen, selten von Schiffen), φέρεσθαι (P., von Personen und Schiffen), ναυτίλλεσθαι (M., von Personen), mit halbem Winde ~ ἐκ κεραίας διαδραμεῖν.

Segeln *n* ὁ πλοῦς.

Segelstange *f* ἡ κεραία.

Segeltau *n* τὸ πεῖσμα, s. Tau.

Segeltuch *n* ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον, ὁ φώσων (ωνος), τὸ φωσώνιον.

Segen *m* 1. (Segenswunsch) ἡ εὐφημία, ἡ ἐπευχή. — 2 (glücklicher Fortgang, Gedeihen) der göttliche ~ ἡ θεία μοῖρα, τὸ τοῦ θεοῦ (τῶν θεῶν) εὐμενές, mit, unter göttlichem ~ σὺν θεῷ (θεοῖς), τὸ κατὰ τὸν θεόν, es bringt etw. ~ συμφέρει, συμφέρον ἐστί, ὠφελεῖ, λυσιτελεῖ τι, dabei ist kein ~ τούτου οὐδὲν ὄφελος, οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνει τοῦτο. — 3. (Überfluß, glücklicher Zustand) ὁ ὄλβος, ἡ εὐδαιμονία, ἡ ἀφθονία.

segensreich εὐδαίμων, ὄλβιος, ἄφθονος (2).

Segenswunsch *m* ἡ εὐφημία, ἡ ἐπευχή, ἡ εὐλογία.

Segler *m* ὁ ναύτης, ὁ ναυτίλος, ein guter, schlechter ~ (von Schiffen) ναῦς εὖ, κακῶς πλέουσα.

Segment *n* τὸ τμῆμα, ἡ ἀποτομή.

segnen 1. (j-m Segen wünschen) εὔχεσθαί (M.) τινι πάντα τὰ ἀγαθά od. πολλὰ ἀγαθά, das Zeitliche ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν. — 2. (beglücken) εὐδαίμονα ποιεῖν τινα, καλὴν τὴν τύχην od. εὐτυχίαν διδόναι τινί, etw. ~ τρέπειν τι εἰς τὸ καλόν, Gott segne dich ὁ θεός σοι δοίη εὐτυχεῖν, καλῶς πράξειας σὺν θεῷ, εὐπραγίας ἂν τύχοις παρὰ θεοῦ, j-n mit etw. ~ ἄφθονον παρέχειν τινί τι, gesegnet εὐδαίμων, ὄλβιος, gesegnetes Jahr ἡ εὐετηρία, gesegnete Mahlzeit εὖ γένοιτο τὸ δεῖπνον, gesegnet sein καλῇ τῇ τύχῃ χρῆσθαι, sei gesegnet εὖ σοι γένοιτο, εὐδαίμων εἴης, mit etw. gesegnet sein ἄφθονον ἔχειν τι. — 3. (preisen) εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν.

Segnen *n* durch Verben.

Segnung *f* τὰ ἀγαθά (das Gute).

sehen I *trans.* 1. ὁρᾶν (sowohl mit dem leiblichen wie geistigen Auge), βλέπειν (Sehkraft haben und durch Sehkraft wahrnehmen), καθορᾶν (erblicken), θεᾶσθαι (M., besehen, schauen), αἰσθάνεσθαί τι od. τινος (wahrnehmen, auch geistig), θεωρεῖν (etw. in Augenschein nehmen), γιγνώσκειν (erkennen), scharf, gut ~ ὀξὺ βλέπειν, schlecht ~ ἀμβλυώττειν, παραβλέπειν, auf j-n od. etw. ~ εἰσορᾶν τινα, εἰσβλέπειν εἴς τινα, προσβλέπειν τινί u. τινά, προσορᾶν τινα, in die Ferne ~ προορᾶν, ἐξικνεῖσθαι ἐπὶ πολὺ τοῖς ὀφθαλμοῖς, soweit man ~ kann ἐφ' ὅσον ἐξικνεῖται τὰ ὄμματα, mit eigenen Augen etwas ~ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν τι, αὐτόπτην εἶναί od. γίγνεσθαί τινος, αὐτοπτεῖν τι, in die Höhe ~ ἀναβλέπειν, βλέπειν ἄνω, zur Erde ~ βλέπειν κάτω, κύπτειν εἰς τὴν γῆν, hindurch~ διορᾶν, es ist zu ~ ἔστιν ὁρᾶν od. θεᾶσθαι (M.), etw. nicht ~ können ἀθέατον εἶναί τινος, mit unverwandtem Blick auf j-n od. etw. ~ ἀσκαρδαμυκτὶ ὁρᾶν τινα od. τι od. βλέπειν εἴς τι, ἀσκαρδάμυκτον βλέπειν εἴς τι, διατελεῖν ἐνορῶντά τινα, ἀτενίζειν εἰς od. πρός τι, auf etw. ~ (= eine Absicht haben) σκοπεῖν τι, nach etw. ~ ἐπισκοπεῖν τι, sehnsüchtig nach etw. ~ παπταίνειν τι, ~ daß (od. *inf.*) wird durch d. *part.* ausgedrückt, zB. ich sehe dich kommen ὁρῶ σε προσελθόντα, ich sehe, daß ich unrecht habe ὁρῶ ἀδικήσας, j-n sterben ~ ὁρᾶν τινα ἀποθνῄσκοντα, seine Freude, Lust an etw. ~ χαίρειν od. ἥδεσθαι (P.) ὁρῶντα, θεώμενόν usw. τι, τέρπεσθαί (P.) τινι od. ὁρῶντα usw. τι, ἡδέως ὁρᾶν od. θεᾶσθαί τι, etw. ~ lassen (= zeigen) ἐπιδεικνύναι τι, ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich ~ lassen (= zum Vorschein kommen) φαίνεσθαι (P.), ὁρᾶσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, εἰς τοὐμφανὲς ἰέναι, sich unter Menschen ~ lassen ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς ἀνθρώπους, (= eine Geschicklichkeit zeigen) ἐπιδείκνυσθαι (M., in, mit etw. τι), etw. gern ~ φιλεῖν τι, ἀγαπᾶν τι od. τινι, χαίρειν, ἥδεσθαι (P.) mit *part.*, zB. er sieht es gern, wenn er gelobt wird χαίρει ἐπαινούμενος, man sieht, daß φανερός ἐστι od. δῆλός ἐστι mit *part.* od. δῆλον ὅτι, zB. man sieht, daß er sich fürchtet φανερός ἐστι φοβούμενος od. δῆλον ὅτι φοβεῖται, hieraus sehe ich ἐκ τούτων δὴ γιγνώσκω, man kann daraus ~ ἐκ τούτων ἔστιν ἰδεῖν, τεκμαίροιτο ἄν τις τούτοις od. ἐκ od. ἀπὸ τούτων, δῆλον ἐκ τούτων, einen Feind in j-m ~ ἐχθρόν τινα ὑπολαμβάνειν, j-n gern kommen ~ ἄσμενον od. χαίροντα ὁρᾶν τινα ἀφικνούμενον. — 2. (versuchen) πειρᾶσθαι (P.) mit folgend. εἰ (ob) u. d. *ind.*, (sorgen für etw., Sorgfalt anwenden) σκοπεῖν, ἐπιμέλεσθαι (-εῖσθαι P.), er kann, mag ~, wie αὐτῷ μελήσει

ὅπως (gew. mit *ind. fut.*), auf etw. ~ σκοπεῖν τι, προνοεῖν τινος, ὁρᾶν τι, ἀποβλέπειν πρός τι, zB. scharf auf das Recht ~ ἰσχυρῶς ὁρᾶν τὸ δίκαιον, nur auf seinen Vorteil ~ τὰ ἑαυτῷ μόνον συμφέροντα σκοπεῖν, die Phrase: „hast du nicht gesehen?" wird durch πῶς δοκεῖς; wiedergegeben, zB. er floh, hast du nicht gesehen? ἔφυγε πῶς δοκεῖς; — **II** *intr.* **3.** (liegen, eine Richtung haben) βλέπειν πρός τι, τετραμμένον εἶναι πρός τι. — **4.** schlecht aus~ (von Personen) κακοχροεῖν, gut aus~ εὖ od. καλῶς ἔχειν.

Sehen *n* ἡ ὅρασις, ἡ ὄψις, gew. durch Verben, mir vergeht Hören und ~ ἐκπέπληγμαι, ἐμβεβρόντημαι, ἀναισθήτως ἔχω.

sehend: mit ~en Augen siehst du nicht ὁρῶν οὐ γιγνώσκεις.

sehenswert, -würdig ἀξιοθέατος (2), ἀξιόρατος (2), θέας ἄξιος.

Sehenswürdigkeit *f* τὸ θέαμα, τὸ ὅραμα od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Seher *m* ὁ μάντις (εως).

Seherblick *m* ἡ εὐστοχία, ἡ ἀγχίνοια, einen ~ haben εὖ εἰκάζειν τὸ μέλλον, εὖ στοχάζεσθαι (M.) τοῦ μέλλοντος, ἀγαθὸν εἰκαστὴν εἶναι τοῦ μέλλοντος, οἰκείᾳ τῇ συνέσει τοῦ γενησομένου (od. τοῦ μέλλοντος) ἄριστον εἰκαστὴν εἶναι.

Sehergabe *f* ἡ μαντική.

Seherin *f* ἡ μάντις (εως).

Seherkunst *f* ἡ μαντική.

Sehkraft *f* τὸ ὁρατικόν, ἡ ὅρασις, ἡ ὄψις, ἡ ὁρατικὴ δύναμις, ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυδορκία.

Sehne *f* (im animalischen Körper) ὁ τένων (οντος), ὁ τόνος, ὁ ἐπίτονος, ἡ ἴς (ἰνός), τὸ νεῦρον (auch übtr.), von ~n νεύρινος, die ~n spannen νευροῦν, die ~n zerschneiden νευροτομεῖν, (am Bogen) ἡ νευρά, τὸ νεῦρον, (in der Mathematik) ἡ ἐν κύκλῳ εὐθεῖα.

sehnen: sich nach j-m od. etw. ~ ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τινα od. τι, πόθον ἔχειν τινός, πόθος τινὸς ἔχει τινά, πόθῳ τινὸς ἔχεσθαι (P.), ἐπιθυμεῖν τινος, ποθεινῶς ἔχειν τινός, πόθῳ φέρεσθαί (P.) τινος, ἱμείρειν τινός, πόθος λαμβάνει μέ τινος od. *inf.*, zuweilen gebraucht man auch desiderative Verben, zB. sich nach Krieg ~ πολεμησείειν.

Sehnen *n* ὁ πόθος, ἡ πόθησις, ἡ ἐπιθυμία.

Sehnerv *m* τὸ ὀπτικὸν νεῦρον.

sehnig νευρώδης.

sehnlich σφοδρός, δεινός, ὑπερβάλλων, ein ~es Verlangen δεινὸς πόθος, *adv.* δεινῶς, μάλα, σφόδρα, ~ auf etw. hoffen καραδοκεῖν τι, ~ nach etw. verlangen ἐφίεσθαί (M.) τινος, γλίχεσθαί τινος, πόθῳ φέρεσθαί (P.) τινος, ~st begehrt ποθεινότατος.

Sehnsucht *f* ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ~ nach dir ὁ σὸς πόθος, ~ nach j-m od. etw. haben s. sich sehnen u. sehnlich; Tränen der ~ τὰ ποθεινὰ δάκρυα, vor ~ vergehen τήκεσθαι (P.) πόθῳ.

sehnsüchtig ποθεινός, s. sehnlich.

sehr πάνυ, σφόδρα, μάλα, δεινῶς, μεγάλως, πολύ, λίαν, ἰσχυρῶς, διαφερόντως, τελέως, gew. durch den *superl.*, zB. ~ schön κάλλιστος, ~ viel πλεῖστος, ~ reich πλουσιώτατος usw. od. durch Zsfg mit περί u. πᾶν, zB. ~ traurig περίλυπος (2), ~ schwer παγχάλεπος usw., gar ~ καὶ μάλα, καὶ σφόδρα, πάνυ γε, zu ~ ἄγαν, λίαν, ὑπερβαλλόντως, ἀμέτρως, recht ~ μάλιστα, so ~ τοσοῦτον, οὕτω(ς), so ~ daß τοσοῦτον ὥστε od. ὅσον mit *ind.* od. *inf.*, so ~ als möglich ὡς δυνατὸν μάλιστα, εἰς τὰ μάλιστα, ἐσχάτως, ὡς od. ᾗ ἀνυστόν, ~ wohl καλῶς.

Sehvermögen *n* τὸ ὁρατικόν.

Sehweite *f* τὸ τῆς ὄψεως μῆκος, ἐφ' ὅσον ἐξικνοῦνται οἱ ὀφθαλμοί, aus der ~ ἐξ ὄψεως μήκους, in die ~ kommen ἐφορᾶσθαι (P.), aus der ~ kommen ἐκλείπειν τὴν ὄψιν, ἀποκρύπτειν.

seicht 1. eig. οὐ βαθύς, διαβατός, ἀβαθής, ~ sein τεναγίζειν, eine ~e Stelle τὸ τέναγος. — **2.** übtr. (nicht gründlich, oberflächlich) οὐκ ἀκριβής, ἐπιπόλαιος (2), εἰκαῖος, ψυχρός (letzteres bsd. von Personen).

Seichtigkeit *f* eig. τὸ ἀβαθές, übtr. ἡ ψυχρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Seide *f* ὁ βόμβυξ (κος), ἡ μέταξα, ἡ μάταξα, τὸ μετάξιον (als Rohstoff), τὸ σηρικόν (verarbeitete ~).

Seidel *n* ἡ κοτύλη.

Seidelbast *m* τὸ δαφνοειδές (Alpen~), ἡ θυμελαία (südlicher ~), τὸ κνέωρον, ὁ κνέωρος (glänzender ~, Steinröschen).

Seidelglas *n* τὸ κοτυλαῖον ποτήριον.

seiden σηρικός, βομβύκινος.

Seidenbau *m* ἡ τῶν βομβύκων θεραπεία.

Seidenfabrik *f* ἡ τῶν σηρικῶν ἐργαστήριον (als Gebäude), ἡ τῶν σηρικῶν ἐργασία (als Bereitung).

Seidenfalter, -schmetterling *m* ὁ νεκύδαλ(λ)ος.

Seidenhandel *m* ἡ τῶν σηρικῶν ἐμπορία.

Seidenhändler *m* ὁ τὰ σηρικὰ πωλῶν.

Seidenhandlung *f* τὸ τῶν σηρικῶν πωλητήριον.

Seidenhase *m* ὁ κόνικλος.

Seidenkleid *n* ἡ σηρικὴ ἐσθής (ῆτος).

Seidenpflanze *f* ἡ ἀσκληπιάς (άδος).

Seidenraupe *f* ὁ βόμβυξ (κος), ὁ σήρ (ηρός). Puppe der ~ τὸ βομβύκιον, ἡ μέταξα, ἡ μάταξα, τὸ μετάξιον.

Seidenspinner *m* ὁ σηρικοπλόκος.

Seidenwaren *f/pl.* τὰ σηρικά.

Seidenweber *m* ὁ σηρικοποιός, s. Seidenspinner.

Seidenwurm *m* s. Seidenraupe.

Seidenzeug *n* τὸ σηρικόν (auch *pl.*), τὰ βομβύκινα, τὸ σηρικὸν ὕφασμα.

Seife *f* τὸ σμῆμα, τὸ σμῆγμα, τὸ ῥύμμα, ὁ σάπων (ωνος), τὸ σαπώνιον (übh. jedes Reinigungsmittel, die Stelle der ~ vertrat bei den Alten τὸ λίτρον, τὸ νίτρον, ἡ κιμωλία γῆ).

seifen (mit Seife bestreichen) σμῆν, σμήχειν.

Seifenasche *f* τὸ λίτρον, τὸ νίτρον.

Seifenblase *f* ἡ πομφόλυξ (υγος).

Seifenerde *f* ἡ σμηκτίς (ίδος) γῆ.

Seifenhändler *m* ὁ σμήματα od. νίτρον πωλῶν.

Seifenkraut *n* τὸ στρούθιον, ὁ στρουθός.

Seifenkugel *f* ἡ σμήματος σφαῖρα.

Seifenlauge *f* τὸ ῥύμμα, ἡ σαπωναρικὴ κονία.

Seifensieder *m* ὁ κατασκευάζων τὰ σμήματα.

Seifenzäpfchen *n* ἡ βάλανος, ὁ πεττός, τὸ πρόσθεμα od. προσθετόν, j-m ein ~ setzen βαλανίζειν τινά, sich ein ~ setzen πρόσθεμα προστίθεσθαι (M.).

seihen ὑλίζειν, δι-, ἀφυλίζειν, ἠθεῖν, διηθεῖν, διιέναι (ἵημι).

Seihen *n* ἡ ἤθησις, ἡ διήθησις, ὁ ὑλισμός, ἡ διύλισις, ὁ διυλισμός, ἡ δίεσις.

Seiher, Seihesack *m*, **-tuch** *n* ὁ ἠθμός, ὁ ὑλιστήρ (ῆρος), ὁ διυλιστήρ (ῆρος), τὸ ἠθητήριον.

Seil *n* ὁ σχοῖνος, τὸ σχοινίον (eig. aus Binsen), ἡ σπάρτη, τὸ σπάρτον (aus Ruten), τὸ στροφεῖον, ὁ τόνος, ἡ σπεῖρα, ἡ σειρά, ὁ κάλως, (zum Ziehen) ὁ σύρτης, (zum Aufziehen einer Falltür) τὰ ἀνασπαστήρια, (zum Niederlassen derselben) τὰ χαλαστήρια, mit ~en binden δεσμεύειν σειραῖς, σειρᾶν, σειράζειν, mit einem ~ zurückziehen ἀνασειράζειν, auf dem ~e tanzen ἐπὶ τοῦ κάλω βαίνειν, σχοινοβατεῖν, πεταυρίζειν, das Tanzen auf dem ~ ὁ πεταυρισμός.

Seilchen *n* τὸ σπαρτίον, ἡ σειρίς (ίδος), τὸ σειράδιον, τὸ καλώδιον, τὸ σχοινίον.

Seiler *m* ὁ σχοινοστρόφος, ὁ σχοινοπλόκος, ὁ σπαρτοπλόκος, ὁ καλωστρόφος.

Seilerhandwerk *n* ἡ σχοινοστρόφων usw. τέχνη.

Seilerwerkstatt *f* ἡ σχοινιαία.

Seiltänzer *m* ὁ σχοινοβάτης, ὁ σχοινοδρόμος, ὁ πεταυριστής, die Kunst des ~s ἡ σχοινοβατική, die Ausübung derselben ὁ πεταυρισμός.

Seim *m* ὁ χυμός.

¹sein *pron. poss.* ὅς, ἥ, ὅν (in Prosa selten), gew. durch

ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ od. αὑτοῦ, ῆς, οῦ zu geben, je nachdem es sich auf das Subjekt des Satzes bezieht oder nicht, ruht jedoch kein Nachdruck auf dem *pron.*, so genügt der bestimmte Artikel, zB. Pausanias verriet ~ Vaterland Παυσανίας προέδωκε τὴν πατρίδα, ~ eigen ἴδιος, ~e eigenen Angelegenheiten besorgen τὰ ἑαυτοῦ oder τὰ ἴδια πράττειν, es ist ~e Pflicht ἔστιν αὐτοῦ, προσήκει αὐτῷ.

[2]**sein** εἶναι, *aor.* γενέσθαι, *perf.* γεγονέναι, da od. vorhanden ~ ὑπάρχειν, von Natur ~, so beschaffen ~ φῦναι, πεφυκέναι, von der Lage oder von den Verhältnissen einer Person od. Sache: ἔχειν mit *adv.*, zufällig ~ τυγχάνειν mit *part.*, zB. er war zufällig zugegen ἔτυχε παρών, immer, fortwährend ~ διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit *part.*, bei sich selbst ~ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, außer sich ~ ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι, aus etw. ~, von etw. ~ εἶναί τινος, γενέσθαι τινός, das mag ~ εἶεν, ἐῶμεν οὖν ταῦτα, das kann wohl ~ ἔστω ταῦτα, οὐδὲν ἀντιλέγω, wer es auch sei ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁτιοῦν, sei es daß ... oder daß εἴτε ... εἴτε, ἐάν (ἤν) τε ... ἐάν (ἤν) τε, es sei denn daß πλὴν εἰ, es ist aus mit mir ὄλωλα, ἔρρει τὰ ἐμά, was ist dir? τί πάσχεις od. πέπονθας; es ist mir als ob δοκῶ μοι mit *inf.*, was soll das ~? τί δὴ τοῦτ' ἔστιν; τί δὲ τουτί; τί δὲ βούλεται od. θέλει τοῦτο; er glaubt etw. zu sein οἴεταί εἶναί τι, bei j-m ~ παρεῖναί, παραγίγνεσθαί τινι, über etw. her~ εἶναι πρός τι od. περί τι, πράττειν τι, σπουδάζειν περί τινος, bei Ausdrücken, wie: „es ist offenbar, natürlich" und bei den Verbaladj. auf τέος wird ‚ist' ausgelassen, δῆλον, εἰκός u. dgl., bisw. auch die erste Person, zB. wenn ihr zuhören wollt, bin ich bereit zu sagen εἰ ἐθελήσετε ἀκούειν, ἕτοιμος λέγειν, ebenso in Sätzen mit γάρ, καὶ γάρ, οὔτε γάρ.

Sein *n* ἡ οὐσία, τὸ εἶναι, τὸ ὑπάρχειν.

seinerseits τὸ καθ' ἑαυτόν, τὸ κατ' αὐτόν, häufig durch αὐτός.

seinesgleichen ὅμοιος ἑαυτῷ u. αὐτῷ, oft näher bestimmt durch einen Bezugsakkusativ (worin j. einem andern gleich od. ähnlich ist).

seinethalben, -wegen ἑαυτοῦ od. αὑτοῦ χάριν od. ἕνεκα, δι' ἑαυτόν u. αὐτόν, τὸ κατ' αὐτόν.

seinige, der, die, das ὁ, ἡ, τὸ αὑτοῦ od. ἑαυτοῦ, das S~ tun τὰ ἴδια πράττειν, er hat das S~ (= seine Pflicht) getan τὰ προσήκοντα od. τὰ ἐφ' ἑαυτῷ ἔπραξεν, die S~n οἱ οἰκεῖοι, οἱ προσήκοντες.

seit ἐκ (vor Konson.), ἐξ (vor Vokal.), ἀπό mit *gen.*, ~ langer Zeit ἐκ πολλοῦ (χρόνου), διὰ πολλοῦ χρόνου, auch der bloße *gen.* πολλοῦ od. συχνοῦ χρόνου, ~ alter Zeit ἀπὸ (ἐκ) παλαιοῦ, ~ sehr alter Zeit ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου, ~ jener Zeit ἐξ ἐκείνου, ~ der Zeit wo ἐξ od. ἀφ' οὗ, ἐξ ὅτου, ~ Menschengedenken ἀπ' od. ἐξ αἰῶνος, ἐφ' ὅσον γε ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται, ἐν ἅπαντι χρόνῳ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων, ~ (schon) bei bestimmten Zahlenangaben wird gew. durch den *acc.* der Zeitdauer mit einer durch 1 vergrößerten Ordinalzahl ausgedrückt, zB. Protagoras ist ~ drei Tagen (schon drei Tage) in der Stadt Πρωταγόρας τετάρτην ἤδη ἡμέραν ἐν τῇ πόλει ἐστίν.

seitdem ἐκ τούτου τοῦ χρόνου, ἐκ τότε, ἐξ ἐκείνου, (= seit der Zeit wo) ἐξ oder ἀφ' οὗ, ἐξ ὅτου, ἐπειδή.

Seite *f* 1. ἡ πλευρά, τὸ πλευρόν (von lebenden und leblosen Dingen), τὸ μέρος (Teil), τὰ πλάγια (von einem Heere), ὁ τοῖχος (vom Schiffe), ἡ σελίς (ίδος, eines Buches), die obere, untere ~ τὸ ἄνω μέρος, τὸ κάτω μέρος, τὰ ἄνω, τὰ κάτω, die vordere ~ τὰ πρόσθεν od. ἔμπροσθεν, τὰ πρόσθια, die hintere ~ τὰ ὄπισθεν oder ὀπίσω, τὰ ὀπίσθια, die rechte, linke ~ τὰ δεξιά, τὰ ἀριστερά, die andere, entgegengesetzte ~ τὰ ἕτερα, τὰ ἐπὶ θάτερα, von allen ~n her πανταχόθεν, von der andern ~ her ἑτέρωθεν, von andrer ~ her ἀλλαχόθεν, von keiner ~ her οὐδαμόθεν, von beiden ~n her ἀμφοτέρωθεν, von jeder ~ her ἑκασταχόθεν, nach der andern ~ hin ἑτέρωσε, nach allen ~n hin πανταχόσε, nach keiner ~ hin οὐδαμόσε, auf diese ~ δεῦρο, auf der e-n ~, ... auf der andern ~ ἔνθεν μὲν ... ἔνθεν δέ, auf der entgegengesetzten ~ ἐναντίον, ἀντιπέρας, ἀντίπεραν mit *gen.*, Schmerz in der ~ ἡ πλευρῖτις (ιδος), daran leidend πλευριτικός, j-n auf der ~ angreifen ἐκ πλαγίου ἐπιτίθεσθαί τινι, j-m zur ~ sitzen παρακαθῆσθαί τινι, j-m nicht von der ~ gehen, weichen οὐδέποτε ἀπολείπεσθαί (M.) τινος, j-m zur ~ gehen παρέπεσθαί τινι, auf die ~ gehen ἀποπατεῖν, ἀποχωρεῖν, sich auf die ~ machen ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ὑποχωρεῖν, ἐκποδὼν ἀπιέναι, auf die ~ bringen (= entwenden) ὑποκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαί τι, (= umbringen) ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀναιρεῖν τινα ἐκ μέσου, j-n von der ~ ansehen (= verachten) καταφρονεῖν τινος, ὑφορᾶν τινα, j-n auf die ~ rufen ἐκκαλεῖν τινα, j-n zur ~ haben συνεργὸν ἔχειν τινά, j-m zur ~ stehen βοηθεῖν τινι, συνεργὸν εἶναί τινι, εἶναι μετά τινος, συλλαμβάνειν τινί, sich auf die faule ~ legen (übtr.) καταβλακεύεσθαι (M.), πρὸς ῥᾳθυμίαν τρέπεσθαι (M.), j-n auf die ~ nehmen παραλαμβάνειν τινά, Scherz bei ~ σπουδαίως, σπουδῇ εἰπεῖν, μετὰ σπουδῆς. — 2. (Partei) τά τινος, auf j-s ~ sein φρονεῖν τά τινος, εἶναι od. ἵστασθαι μετά τινος od. πρός τινος, τάττεσθαι (P.) σύν τινι, συμπράττειν τινί, συνεργὸν εἶναί τινι, auf j-s ~ treten προστίθεσθαί (M.) τινι, αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος, (= beipflichten, zustimmen) συγχωρεῖν, ὁμολογεῖν, συμφάναι τινί, j-n auf j-s ~ bringen ποιεῖν τινα ἐπί τινι, j-n auf seine ~ ziehen ἐπάγεσθαί (M.) τινα, εὔνοιαν κτᾶσθαι πρός τινος, συνοικειοῦν τινα ἑαυτῷ, λαμβάνειν τινὰ πρὸς ἑαυτόν, von ~n j-s παρά u. πρός τινος, von Vaters (väterlicher) ~ πρὸς πατρός, πατρόθεν, von mütterlicher ~ πρὸς μητρός, μητρόθεν, von seiner ~ τὸ κατὰ τοῦτον, τὸ πρὸς τούτου, von meiner ~ τό γ' ἐπ' ἐμοί, von meiner ~ ist kein Hindernis τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει. — 3. (Art u. Weise, wie etw. erscheint) eine gute ~ haben καλῶς ἔχειν, χρηστὸν εἶναι, die schwache ~ einer Sache τὰ σαθρά τινος, jeder hat seine schwache ~ μανία γ' οὐ πᾶσιν ὁμοία, eine gute und eine schlechte ~ haben τὰ μὲν καλῶς, τὰ δὲ κακῶς ἔχειν, die schwache ~ von etw. aufdecken εὑρίσκειν τὰ σαθρά τινος, jedes Ding hat zwei ~n προσθῆκαι δύο πᾶσίν εἰσι πράγμασι καὶ λόγοις, etw. von der guten ~ ansehen, aufnehmen λαμβάνειν τι εἰς τὸ καλόν, sich von einer guten ~ zeigen καλῶς ἔχον φαίνεσθαι (von Sachen), καλὸν oder χρηστὸν παρέχειν ἑαυτόν (von Personen), etw. von einer andern ~ betrachten ἑτέρως ἐπισκοπεῖν τι, einer schlechten Sache eine gute ~ abgewinnen τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν, es zeigt sich etw. von verschiedenen ~n πολλαὶ ἰδέαι τινὸς καθεστᾶσιν.

Seitenader *f* ἡ πλευρῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

Seitenbalken *m* (beim Schiff) ὁ σταμίς (ῖνος).

Seitenbedeckung *f* τὰ παραπλευρίδια, τὰ παραμηρίδια.

Seitenbewegung *f* ἡ πλαγία κίνησις od. φορά, (von Soldaten) ἡ παραγωγή.

Seitenbiegung *f* ἡ ἐκ πλαγίου κλίσις.

Seitenblick *m* τὸ ἐκ πλαγίου βλέμμα, einen ~ auf j-n od. etw. werfen ὑποβλέπειν (u. M.) τινά, ὑφορᾶν τινα u. τι.

Seitenbrett *n* ἡ παραπεπηγμένη σανίς (ίδος).

Seitendecken *f/pl.* (der Schiffe) τὰ παραβλήματα, τὰ παραρρύματα.

Seitenerbe *m* ὁ κατὰ συγγένειαν κληρονόμος.

Seitenfenster *n* ἡ ἐκ πλαγίου θυρίς (ίδος).

Seitenfläche *f* ἡ πλευρά.

Seitengang *m* ἡ ἐκ πλαγίου στοά, (in einem Garten u. dgl.) ὁ ἐκ πλαγίου δρόμος.

Seitengebäude *n* τὸ παροικοδόμημα.

Seitengewehr *n* ἡ μάχαιρα, τὸ ἐγχειρίδιον, auch τὸ ξίφος.

Seitenhieb *m* ἡ ἐκ πλαγίου πληγή, j-m einen ~ versetzen (übtr.) παρασκώπτειν τινά.
Seitenlinie *f* eig. ἡ πλαγία γραμμή, (von der Verwandtschaft) οἱ συγγενεῖς.
Seitenpferd *n* ὁ σειραφόρος (ἵππος).
Seitenrichtung *f* ἡ πλαγία θέσις (von einem ruhenden Körper), ἡ πλαγία φορά (von einem sich bewegenden Körper), ἡ ἀπόκλισις (Abbiegung von der geraden Richtung, gew. durch das Verb ἀποκλίνειν), eine ~ nehmen, einschlagen ἀπο-, ἐκκλίνειν.
Seitenschmerzen *m/pl.*, **-stechen** *n* ἡ πλευρῖτις (ιδος).
Seitenschwenkung *f* ἡ παραγωγή, eine ~ machen παράγειν εἰς τὰ πλάγια.
Seitenstoß *m* ὁ ἐκ πλαγίου ὠθισμός.
Seitenstück *n* τὰ πλευρά, ~ zu etw. ἀντίστροφος (2, mit *gen.* u. *dat.*), παρεμφερής, ὅμοιος (mit *dat.*).
Seitentür *f* ἡ παράθυρος.
Seitenverwandte *pl.* οἱ εἰς τὸ γένος προσειλημμένοι, οἱ συγγενεῖς, οἱ κηδεσταί.
Seitenwand *f* ὁ τοῖχος, ἡ πλευρά.
Seitenweg *m* ἡ ἐκτροπή, einen ~ einschlagen ἐκτρέπεσθαι (M.) τῆς ὁδοῦ.
Seitenwendung *f* ἡ ἀποστροφή, eine ~ machen ἀποστρέφειν, ἀποκλίνειν.
Seitenwind *m* ὁ πλάγιος ἄνεμος, τὸ πλάγιον πνεῦμα.
Seitenzahl *f* ὁ τῶν πλευρῶν ἀριθμός.
seither μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, τὸ μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ δεῦρο, (seit der Zeit) ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου.
seitherig ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦδε, ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν.
seitwärts (von der Seite) ἐκ πλαγίου oder durch d. *adj.* πλάγιος, (nach der Seite hin) εἰς τὰ πλάγια, ~ einbiegen παρεγκλίνειν, ~ wenden παρακλίνειν, sich ~ wenden ἀποκλίνειν, ἐκ-, ἀποτρέπεσθαι (M.).
Sekel *m* ὁ σίγλος, ὁ σίκλος.
Sekretär *m* ὁ γραφεύς (Schreiber), ὁ γραμματεύς (öffentlicher Beamter), ~ sein γραμματεύειν.
Sekretariat *n* ἡ γραμματεία.
Sekt *m* (süßer Wein) τὸ γλεῦκος, τὸ ἕψημα, τὸ σίραιον, ὁ σίραιος οἶνος.
Sekte *f* ἡ αἵρεσις, ἡ ἑταιρεία, τὸ σύστημα, Haupt einer ~ ὁ αἱρεσιάρχης, ὁ αἱρεσίαρχος, das Haupt einer ~ sein αἱρεσιαρχεῖν, (in politischer Beziehung) ἡ στάσις, οἱ στασιῶται.
Sektierer *m* ὁ αἱρεσιώτης, ὁ αἱρετιστής, ὁ στασιώτης, ὁ στασιαστικός.
Sektion *f* (das Schneiden) ἡ τομή, ἡ ἀνατομή, (Abteilung) ἡ τάξις, (Abschnitt) ὁ τόμος.
Sekundant *m* ὁ τοῦ μονομαχοῦντος παραστάτης.
sekundär δευτερουργός (2).
Sekunde *f* τὸ ἀκαρὲς τοῦ χρόνου.
sekundieren παρεῖναι od. παρίστασθαι τῷ μονομαχοῦντι.
selb: gew. durch αὐτός mit Ordinalzahlen, zB. ~dritter τρίτος αὐτός.
selber, selbst αὐτός, ή, ό, ich ~ ἐγὼ αὐτός, meiner ~ ἐμαυτοῦ, ῆς, οῦ, deiner ~ σεαυτοῦ usw. (σαυτοῦ usw.), seiner ~ ἑαυτοῦ usw. (αὑτοῦ usw.), ihrer (*f*) ~ ἑαυτῆς, uns ~ ἡμῖν αὐτοῖς, ihnen ~ σφίσιν αὐτοῖς (ἑαυτοῖς), an u. für sich ~ αὐτὸς καθ᾽ αὑτόν, αὐτὴ καθ᾽ αὑτήν usw., τὸ καθ᾽ αὑτόν usw., der Mensch an und für sich ~ ὁ αὐτοάνθρωπος, ὁ κατὰ φύσιν ἄνθρωπος, von ~ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἀπὸ od. ἐκ τοῦ αὐτομάτου, von ~ entstehend αὐτόματος (2), wieder zu sich ~ kommen ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, von ~ (= freiwillig) ἑκών, ἑκούσιος, ἐθελούσιος, ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, οὐδενὸς κελεύοντος, oft Zssg mit αὐτός, zB. von ~ gewachsen αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), von ~ geworden αὐτογενής, von ~ laufend αὐτόδρομος (2) u. dgl., als Steigerungspartikel (= sogar) καί, καὶ δή, καὶ ... γε.
selbständig (von Sachen) αὐθύπαρκτος (2), αὐθυπόστατος (2), αὐτοτελής, (von Personen) αὐτοκρατής, αὐτοκράτωρ (ορος), ἐλεύθερος, οὐδενὸς ὑπήκοος (2), (von Staaten, Völkerschaften) αὐτόνομος (2), αὐτοτελής, αὐτόδικος (2), ein ~er Staat ἡ αὐτόπολις, ~ sein (ἐφ᾽) ἑαυτοῦ εἶναι, ~ handeln αὐτὸν oder ἐφ᾽ ἑαυτοῦ oder ἰδίᾳ πράττειν, αὐτοπραγεῖν, αὐτογνωμονεῖν.
Selbständigkeit *f* (von Menschen) ἡ ἐλευθερία, (von Staaten u. Völkern) ἡ αὐτονομία, vollkommene ~ ἡ αὐτάρκεια, ~ im Handeln ἡ αὐτοπραγία, sonst das *neutr.* d. *adj.*, seine ~ bewahren διαμένειν αὐτοκράτορα.
Selbstarbeit *f* ἡ αὐτουργία (als Tätigkeit), τὸ αὐτούργημα (als Sache).
selbstarbeitend αὐτουργός.
Selbstbefleckung treiben δέφεσθαι.
selbstbeherrschend ἐγκρατὴς ἑαυτοῦ od. σώφρων (besonnen).
Selbstbeherrschung *f* ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη, ~ besitzen, üben ἐγκρατῆ ἑαυτοῦ εἶναι, σωφρονεῖν, keine ~ haben ἀκρατῆ εἶναι ἑαυτοῦ.
Selbstbeschäftigung *f* τὸ ἴδιον ἐπιτήδευμα.
Selbstbetrachtung *f* ἡ περὶ ἑαυτοῦ σκέψις.
Selbstbetrug *m* τὸ ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν.
Selbstbewegung *f* ἡ αὐτοκίνησις.
Selbstbewunderung *f* τὸ ἑαυτὸν ἄγασθαι.
Selbstbewußtsein *n* ἡ συνείδησις, τὸ συνειδέναι, (in tadelndem Sinne) τὸ φρόνημα.
selbsteigen ἴδιος.
Selbstempfindung *f* ἡ αὐτοπάθεια.
Selbstentleibung *f* ἡ αὐτοχειρία.
Selbsterfahrung *f* ἡ αὐτοπάθεια.
Selbsterhaltung *f* ἡ τῆς ζωῆς od. περὶ τὴν ζωὴν ἐπιμέλεια, der Trieb der ~ ἡ τῆς ζωῆς ἐπιθυμία.
Selbsterkenntnis *f* τὸ γνῶναι ἑαυτόν, zur ~ gelangen γνῶναι ἑαυτόν.
selbsterwählt αὐθαίρετος (2).
selbsterworben αὐτόκτητος (2).
selbstgefällig αὐθάδης.
Selbstgefälligkeit *f* ἡ αὐθάδεια.
Selbstgefühl *n* τὸ φρόνημα, ~ haben μέγα φρονεῖν.
selbstgelehrt αὐτοδίδακτος (2).
selbstgemacht αὐτόσκευος, αὐτοσκεύαστος, αὐτοποίητος, αὐτουργός (sämtlich 2).
selbstgenügend, -genügsam αὐτάρκης, (in tadelndem Sinne) αὐθάδης.
Selbstgenügsamkeit *f* ἡ αὐτάρκεια, (in tadelndem Sinne) ἡ αὐθάδεια.
selbstgerichtet αὐτόκριτος (2).
selbstgeschrieben αὐτόγραφος (2).
Selbstgespräch *n* ὁ πρὸς ἑαυτὸν διάλογος, ein ~ halten διαλέγεσθαι (P.) ἑαυτῷ od. πρὸς ἑαυτόν.
selbstgewachsen αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2).
Selbsthaß *m* τὸ ἑαυτοῦ μῖσος
Selbstherrschaft *f* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ αὐταρχία.
Selbstherrschen *n* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ αὐτοκράτεια.
selbstherrschend αὐτοκρατής.
Selbstherrscher *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ sein αὐτοκρατορεύειν, αὐταρχεῖν.
Selbstherrscherin *f* ἡ βασίλεια, ἡ αὐτοκράτειρα.
Selbsthilfe *f* ἡ τιμωρία.
Selbstkäufer *m* ὁ αὐτωνητής.
Selbstkocher *m* (eine Kochmaschine) ὁ αὐθέψης.
Selbstlauter *m* τὸ φωνῆεν (εντος) γράμμα.
Selbstlernen *n* ἡ αὐτομάθεια.
Selbstliebe *f* ἡ φιλαυτία.
Selbstlob *n* ὁ ἑαυτοῦ ἔπαινος.
Selbstmord *m* ἡ αὐτοχειρία, ὁ αὐθαίρετος θάνατος, ~ begehen ἀποκτείνειν ἑαυτόν.
Selbstmörder *m* ὁ αὐτόχειρ (ειρος), ὁ αὐθέντης, ὁ ἑαυτὸν ἀποκτείνων (-κτείνας).
Selbstpeiniger, -quäler *m* ὁ ἑαυτὸν τιμωρούμενος.
Selbstprüfung *f* ἡ ἑαυτοῦ ἐξέτασις, ὁ ἑαυτοῦ ἔλεγχος, eine ~ anstellen ἐξετάζειν ἑαυτόν.
Selbstrache *f* ἡ ἰδία τιμωρία od. Verben, ~ an j-m nehmen αὐτὸν τιμωρεῖσθαι (M.) τινα.
selbstredend δῆλον ὅτι.
Selbstrühmen *n* ἡ περιαυτολογία.

Selbstsehen *n* ἡ αὐτοψία.
selbstsehend αὐτόπτης.
Selbstsucht *f* ἡ φιλαυτία, ἡ αὐθάδεια.
selbstsüchtig φίλαυτος (2), αὐθάδης.
selbsttätig αὐτουργός (2).
Selbsttätigkeit *f* ἡ αὐτουργία.
Selbsttäuschung *f* τὸ ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν.
selbsttönend αὐτόφωνος (2).
Selbstüberwindung *f* ἡ ἑαυτοῦ ἐγκράτεια.
Selbstverachtung *f* ἡ ἑαυτοῦ καταφρόνησις.
Selbstverkäufer *m* ὁ αὐτοπώλης.
Selbstverleugnung *f* ἡ τῶν ἰδίων συμφερόντων ὀλιγωρία.
selbstverschuldet αὐθαίρετος (2).
selbstverständlich δῆλον ὅτι.
Selbstverteidigung *f* ἡ ἄμυνα, besser τὸ ἀμύνεσθαι.
Selbstvertrauen *n* τὸ φρόνημα, stärker τὸ αὔχημα, τὸ μέγα φρόνημα, ~ haben φρόνημα ἔχειν, πιστεύειν ἑαυτῷ, starkes ~ haben μέγα φρονεῖν.
selbstverursacht αὐθαίρετος (2).
selbstwachsend αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), φύσει γενόμενος.
Selbstwahl *f* ἡ ἰδία γνώμη. τὸ αὐθαίρετον.
selbstzufrieden αὐτάρκης, εὔκολος, (in tadelndem Sinne) αὐθάδης.
Selbstzufriedenheit *f* ἡ αὐτάρκεια, ἡ εὐκολία, (in tadelndem Sinne) ἡ αὐθάδεια.
selig μακάριος, μάκαρ (αρος), εὐδαίμων, εὐτυχής, die S~en (= die Gestorbenen) οἱ μάκαρες, ~ sein εὐδαιμονεῖν, j-n ~ preisen wegen etw. μακαρίζειν od. εὐδαιμονίζειν τινά τινος, ~ zu preisen μακαριστός, die Gefilde der S~en αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, τὸ ἠλύσιον πεδίον, αἱ ἀΐδιοι σκηναί („die ewigen Hütten des Friedens").
Seligkeit *f* ἡ μακαρία. ἡ μακαριότης (ητος), ἡ εὐδαιμονία.
Seligpreisung *f* ὁ μακαρισμός. ὁ εὐδαιμονισμός.
Sellerie *f* (eine Pflanze) τὸ σέλινον.
selten 1. σπάνιος, *adv.* σπανίως, σπανιάκις. ὀλιγάκις, ~ sein σπανίζειν, sich ~ sehen lassen σπάνιον εἶναι ἰδεῖν, σπάνιον φαίνεσθαι (P.), sich ~ machen σπάνιον ἑαυτὸν παρέχειν. — **2.** (ausgezeichnet, hervorragend) διαφέρων, ἐκπρεπής. θαυμαστός. οὐχ ὁ τυχών.
Seltenheit *f* ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης (ητος), (seltene Sache) σπάνιόν τι (χρῆμα), (ausgezeichnete Sache) θαυμαστόν od. θαυμάσιόν τι χρῆμα, τὸ θαῦμα, τὸ θέαμα. τὸ κειμήλιον.
seltsam θαυμάσιος. θαυμαστός. ἀλλόκοτος (2), (neu, unerhört) καινός, du ~er Mensch ὦ δαιμόνιε, ὦ θαυμάσιε.
Seltsamkeit *f* τὸ θαῦμα, ἡ καινότης (ητος) od. das *neutr.* d. *adj.*
Semester *n* ὁ ἑξάμηνος χρόνος, ἓξ μῆνες.
Semikolon *n* ἡ μέση στιγμή.
Semmel *f* ὁ σεμιδαλίτης ἄρτος, ὁ γυρίτης.
Semmelmehl *n* ἡ σεμίδαλις (εως u. ιδος), ἡ γῦρις (εως).
Semmelschnitte *f* ὁ σεμιδαλίτου τόμος od. τὸ σεμιδαλίτου τέμαχος. τὸ σεμιδαλίτου χναῦμα.
Senat *m* (bei den Athenern) ἡ βουλή, (bei den Spartanern) ἡ γερουσία, (bei den Römern) ἡ σύγκλητος.
Senator *m* ὁ βουλευτής, ὁ γερουσιαστής, ὁ γέρων (οντος), ὁ συγκλητικός, ~ sein βουλεύειν, γεροντεύειν.
Senatorenalter *n* ἡ βουλευτικὴ ἡλικία.
Senatoreneid *m* ὁ βουλευτικὸς ὅρκος.
Senatorenwürde *f* ἡ βουλεία. τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα.
Senatsbeschluß *m* τὸ προβούλευμα.
senden στέλλειν, ἀποστέλλειν, πέμπειν, ἀποπέμπειν, s. schicken.
Sendschreiben *n* ἡ ἐπιστολή, ein ~ an j-n schicken ἐπιστέλλειν τινί.
Sendung *f* (das Senden) ἡ πέμψις, ἡ πομπή, ἡ ἐκπομπή, gew. durch Verben, den Zweck seiner ~ erreichen διαπράττειν (u. M.) ἐφ' ἃ ἧκέ τις, (die Gesandten) οἱ πρέσβεις, (von einem Heere) ὁ στόλος, (von einer Nachricht) ἡ ἀγγελία, (von Waren) ἡ κομιδή, τὰ κομιζόμενα, τὰ κομισθέντα.

Senf *m* τὸ νᾶπυ (υος), τὸ σίναπι (εως), von ~ σινάπινος.
Senfkorn *n* ὁ νάπυος χόνδρος.
Senföl *n* τὸ σιναπέλαιον.
Senfpflaster *n* τὸ νάπυος κατάπλασμα, ein ~ auflegen σιναπίζειν (j-m τινά).
sengen ἀφεύειν, κάειν, ~ und brennen τέμνειν καὶ κάειν. κόπτειν καὶ κάειν. κάειν καὶ πορθεῖν, πυρπολεῖν, (in einem Lande χώραν, γῆν).
Sengen *n* ἡ καῦσις, ἡ πυρπόλησις, gew. durch Verben.
sengend καυστικός.
Senkblei, -lot *n* (der Schiffer) ὁ κάθετος μόλυβδος, ἡ καταπειρατηρία, ἡ βολίς (ίδος), das ~ auswerfen. mit dem ~ untersuchen βολίζειν.
senken 1. καθιέναι, καταβάλλειν, καταστέλλειν. sich ~ καθίεσθαι (P.), von der Wagschale ῥέπειν, καταρρέπειν. — **2.** (niedriger werden) ἱζάνειν, συνιζάνειν, καθιζάνειν. καθίζεσθαι, ἵζημα λαμβάνειν, sich nach vorne ~ (von der Leibesfrucht) προκαταβαίνειν.
Senken *n* durch Verben.
Senker *m* (bei Pflanzen) τὸ μόσχευμα. ἡ παραφυάς (άδος), τὸ φυτευτήριον, τὸ φύτευμα. ἡ παρασπάς (άδος), τὸ κλῆμα, (des Weinstocks) ἡ ἐμβροχάς (άδος).
senkrecht ὀρθός. σταθμητός. ἐπί, πρός od. κατὰ στάθμην ἐξηκριβωμένος, ~ stehen ὀρθοῦσθαι (P.), ὀρθοστατεῖν, ὀρθὸν καθίστασθαι, ~ stehend ὀρθός. *adv.* ὀρθοστάδην, ~e Stellung ἡ ὀρθότης (ητος), die S~e (Linie od. Höhe) ἡ κάθετος (γραμμή).
Senkreis *n* s. Senker.
Senkung *f* ἡ κάθεσις, τὸ ἵζημα, ἡ ἔγ-, κατάκλισις. ἡ ῥοπή, den Unterschied s. unter den Verben.
Senne, Sennhirt *m* ὁ ποιμήν (ένος). ὁ νομεύς.
Sennerin *f* ἡ ποιμενικὴ γυνή, ἡ βότειρα.
Sennhütte *f* ἡ ποιμενικὴ σκηνή.
Sensation *f* ἡ αἴσθησις (Wahrnehmung), ~ machen αἴσθησιν παρέχειν, ~ (Verwunderung) bei j-m erregen θαῦμα παρέχειν τινί.
Sense *f* den Alten unbekannt, durch τὸ δρέπανον, ἡ ἄμη, τὸ θεριστήριον od. τὸ θέριστρον wiederzugeben.
Sensenmann *m* (der Tod) ὁ Θάνατος (personifiziert; das Emblem der Sense hatte der Tod bei den Alten nicht; er führte als Emblem ein Schwert, s. die Erklärer zu Eur. Alkest. 76).
sensibel αἰσθητικός.
Sensibilität *f* τὸ αἰσθητικόν.
Sentenz *f* ἡ γνώμη, τὸ ἀπόφθεγμα, τὸ λεγόμενον, τὸ λεχθέν. ἡ ῥῆσις, ἡ λέξις. in ~en reden γνωμολογεῖν, das Reden in ~en ἡ γνωμολογία (auch Sammlung von ~en).
sentimental ἐμπαθής, παθητικός.
Sentimentalität *f* ἡ ἐμπάθεια, besser d. *neutr.* d. *adj.*
separat κεχωρισμένος, ἴδιος. *adv.* χωρίς, ἰδίᾳ.
Separatfrieden *m* αἱ ἴδιαι σπονδαί od. διαλλαγαί. e-n ~ schließen ἰδίᾳ ποιεῖσθαι (M.) συνθήκας od. σπονδάς od. εἰρήνην.
Separatverhandlungen *f pl.* οἱ ἴδιοι λόγοι.
Separatvertrag *m* αἱ ἴδιαι συνθῆκαι od. σπονδαί, e-n ~ schließen ἰδίᾳ ποιεῖσθαι (M.) συνθήκας od. σπονδάς.
Sepia *f* (Tintenfisch) ἡ σηπία.
September *m* ὁ ἔνατος μήν (ηνός).
Sequester *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ μεσέγγυος, ἡ τοῦ μεσεγγυήματος διοικητής.
Sequestration *f* ἡ ἐπιτροπεία.
sequestrieren ἐξ ἐπιτροπῆς od. ὡς ἐπίτροπον διοικεῖν τι, ἐπιτροπεύειν τι. ~ lassen τιθέναι ἐπὶ μεσεγγύῳ.
Serail *m* ἡ γυναικωνῖτις (ιδος), αἱ γυναῖκες.
Serenade *f* ἡ νυκτερινὴ συμφωνία.
Serpentin, -stein *m* ὁ ὀφίτης (λίθος), ἡ ὀφῖτις (ιδος) πέτρα.
Service *n* ἡ ἐπιτραπέζιος κατασκευή, τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη.
servieren *trans.* Speisen παρατιθέναι, παραφέρειν, *intr.* διακονεῖν.

Serviette *f* τὸ χειρόμακτρον, τὸ ἐκμαγεῖον.

servil ἀνελεύθερος (2), ταπεινός, ἀνδραποδώδης, ~e Gesinnung τὸ ἀνδραποδῶδες.

Servilismus *m*, **Servilität** *f* ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), ἡ ταπεινότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Sesam *m* ἡ σησάμη (Pflanze), τὸ σήσαμον (Frucht), von ~ bereitet σησάμινος, σησαμίτης, mit ~ bestreut σησαμόπαστος (2).

sesamartig σησαμοειδής, σησαμώδης.

Sesambrot *n* ὁ σησαμίτης ἄρτος.

Sesamkuchen *m* ὁ σησαμοῦς (οῦντος), ἡ σησαμίς (ίδος), ὁ σησαμίτης πλακοῦς (οῦντος).

Sesamöl *n* τὸ σησάμινον ἔλαιον.

Seseli *f* (eine Pflanze) τὸ σέσελι (εως).

Sessel *m* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα, ὁ θρόνος, ὁ κλισμός.

Session *f* ἡ ἕδρα, τὸ συνέδριον, eine ~ halten ἕδραν ποιεῖσθαι (M.), συνεδρεύειν.

setzen I *trans.* 1. (sitzen machen, zum Sitzen bringen) καθίζειν, (einen Platz geben, in eine Lage bringen) ἱδρύειν, τιθέναι, κατατιθέναι, καθιστάναι, j-n auf das Pferd ~ ἀναβιβάζειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, eine Säule ~ στήλην ἀνιστάναι, j-m ein Denkmal ~ στήλην τιθέναι τινί, Grenzen ~ ὅρους τιθέναι od. πηγνύναι, Bäume ~ δένδρα φυτεύειν, Pflanzen ~ φυτεύειν od. ἐμβάλλειν φυτὰ εἰς τὴν γῆν, gesetzt sein κεῖσθαι, ἱδρῦσθαι, sich ~ ἵζεσθαι, καθίζεσθαι, καθῆσθαι, sich auf das Pferd ~ ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον, sich zu Tische ~ κατακλίνεσθαι (P.) ἐπὶ δεῖπνον, sich obenan ~ προκατακλίνεσθαι (P.), j-n auf den Thron ~ καθιστάναι τινὰ βασιλεύοντα od. ἄρχοντα od. βασιλέα, sich auf den Thron ~ αἱρεῖσθαι (M.) τὴν ἀρχήν, sich vom Pferde auf den Esel ~ (Sprichw.) μειοῦσθαι (P.) τὴν τάξιν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, etw. in etw. ~ ἐντιθέναι τί τινι od. εἴς τι, τιθέναι τι ἔν τινι, j-n in einen Zustand, ein Verhältnis ~ καθιστάναι od. ἐμβάλλειν τινὰ εἴς τι, j-n in Furcht u. dgl. ~ s. d. betr. *subst.*; etw. an etw. ~ προσ-, ἐπιτιθέναι τί τινι (an die Seite von etw. ~), προσβάλλειν τί τινι od. πρός τι (an etw. legen), etw. an den gehörigen Ort ~ διατιθέναι, διατάττειν, διακοσμεῖν τι, seine Hoffnung, sein Vertrauen u. dgl. auf etw. ~ s. d. betr. *subst.*; etw. über etw. ~ τιθέναι τι ὑπέρ τινος, ἐφιστάναι τί τινι (räumlich), j-n über etw. ~ ἐφιστάναι τινά τινι, τάττειν, καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι, über etw. gesetzt sein ἐφεστάναι τινί, ἐπιστατεῖν τινος od. τινι, προστατεῖν, ἄρχειν od. κύριον εἶναί τινος, j-n über etw. ~ (= vorziehen) προκρίνειν τινά τινος, etw. unter etw. ~ ὑποτιθέναι τί τινι od. ὑπό τι, καθιστάναι τι ὑπό τι od. ὑπό τινι. — 2. (j-n unter etw. zählen) τιθέναι τινά τινων od. ἔν τισιν, τάττειν τινὰ εἴς τινας od. ἔν τισιν, j-n unter die Götter ~ ἀνάγειν τινὰ εἰς τοὺς θεούς, unter Wasser ~ κατακλύζειν, etw. vor etw. od. j-n ~ τιθέναι od. προτιθέναι τι πρό τινος, (von Speisen) παρατιθέναι τί τινι, etw. zu od. neben etw. ~ παρακαθίζειν τί τινι, j-n einem andern gleich ~ ἐν ἴσῳ τιθέναι od. ἔχειν τινά τινι. — 3. sich ~ (sich niederlassen, als Bewohner) κατοικίζεσθαι (P.), (von Truppen) τὰ ὅπλα τιθέναι, (von Flüssigkeiten) ὑποχωρεῖν (mit und ohne εἰς τὸ κάτω), (von Gewässern) ὑπονοστεῖν, (von e-r Geschwulst) συστέλλεσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), (v. Mauern u. dgl.) ἱζάνειν, καθίζεσθαι, συνίζειν, συνιζάνειν, ἵζημα λαμβάνειν, sich an einen Ort ~ (zum Wohnen) κατοικεῖν εἰς χωρίον τι, ἐνοικεῖν χωρίῳ τινί, sich in Bewegung, zur Wehr u. dgl. ~ s. d. betr. *subst.*; sich gesetzt haben καθῆσθαι (auch von Truppen), j-n sich ~ lassen καθίζειν τινά, κελεύειν τινὰ καθίζεσθαι, etw. im Spiele setzen τιθέναι, παραβάλλεσθαί (M.) τι, κινδυνεύειν περί τινος, j-n zum Richter ~ καθιστάναι τινὰ δικαστήν, eine Strafe auf etw. ~ ζημίαν ἐπιτιθέναι τινί, einen Preis ~ προτιθέναι ἆθλον, etw. aus den Augen ~ ἀμελεῖν τινος, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαί (M.) τινος, j-n über einen Fluß setzen περαιοῦν τινα ποταμόν. — 4. (annehmen) ποιεῖν, τιθέναι, setzen wir den Fall daß od. gesetzt, daß ποιῶμεν mit *inf.* od. durch εἰ, ἐάν (wenn, im Falle daß). — 5. (von Tieren, = gebären) τίκτειν. — II *intr.* 6. (springen, e-n Sprung, einen Satz tun) πηδᾶν, διαπηδᾶν, ἅλλεσθαι (M.), über etw. ~ ὑπερπηδᾶν, über einen Fluß ~ διαβαίνειν ποταμόν, über einen Graben ~ ὑπερπηδᾶν τάφρον, über eine Mauer ~ ὑπεράλλεσθαι τεῖχος, über einen Berg ~ ὑπερβαίνειν ὄρος.

Setzen *n* ἡ θέσις, ἡ ἵδρυσις, (von Pflanzen) ἡ φύτευσις, (von Tieren) ὁ τόκος, gew. durch Verben.

Setzhase *m* ὁ θῆλυς λαγώς.

Setzholz *n* (zum Setzen der Pflanzen) ὁ ἐμβολεύς.

Setzling *m* τὸ μόσχευμα, ἡ παραφυάς (άδος), τὸ φυτόν.

Setzzeit *f* (von Tieren) ἡ τοῦ τοκετοῦ ὥρα, ὁ τοκετός, ὁ τοῦ τόκου καιρός, (von Pflanzen) ἡ τῆς φυτεύσεως ὥρα.

Seuche *f* ὁ λοιμός, ἡ λοιμώδης od. λοιμικὴ νόσος, ἡ φθορά.

seuchenartig λοιμώδης.

seufzen στενάζειν, ὀδύρεσθαι (M.), οἰμώζειν, laut, tief ~ μέγα στενάζειν, nach etw. ~ πόθῳ φέρεσθαί (P.) τινος (= sehnlich nach etw. verlangen).

Seufzen *n* ὁ στεναγμός, ἡ οἰμωγή.

Seufzer *m* ὁ στεναγμός, τὸ στέναγμα, ~ ausstoßen ἱέναι στεναγμούς, ἀναστενάζειν.

Sevenbaum *m* τὸ βράθυ (υος).

sezieren ἀνατέμνειν.

sich *dat.* u. *acc.* des *pron. refl.* ἑαυτῷ (αὑτῷ), ῇ, ῷ, ἑαυτόν (αὑτόν) ήν, ό, *plur.* σφίσιν αὐτοῖς usw., σφᾶς αὐτούς usw., ἑαυτοῖς (αὑτοῖς) usw., ἑαυτούς (αὑτούς) usw., bisw. auch bloß σφίσιν u. σφᾶς, an und für ~ αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, oft bloß αὐτός, als *dat.* u. *acc.* wird ~ bei vielen Verben durch das Medium wiedergegeben, zB. ~ verschaffen πορίζεσθαι, ~ baden λοῦσθαι, oft steht auch das mediale *pass.*, zB. ~ bewegen κινεῖσθαι (P.), auch bloße Aktiva, zB. ~ freuen χαίρειν.

Sichel *f* τὸ δρέπανον, ἡ ἅρπη.

Sichelform *f* τὸ δρεπανοειδές usw., s. d. folg. *adj.*

sichelförmig δρεπανοειδής, δρεπανώδης, μηνοειδής (mondförmig), ἐπικαμπής, ἀμφίκυρτος (2, gebogen).

Sichellanze *f* τὸ δορυδρέπανον, τὸ λογχοδρέπανον.

Sichelschmied *m* ὁ δρεπανουργός.

Sichelwagen *m* τὸ δρεπανηφόρον ἅρμα.

sicher 1. (ungefährlich) ἀσφαλής, ἀκίνδυνος (2), ἀδεής, (von Örtern, = fest) ἐχυρός, ὀχυρός, etw. ~ stellen ἐπ' ἀσφαλείᾳ καθιστάναι τι, ἀσφαλίζειν τι, σῴζειν, j-n ~ stellen ἀσφαλῆ ποιεῖν od. ἐν ἀσφαλεῖ ποιεῖν τινα, sich gegen etw. ~ stellen φυλάττεσθαί (M.), εὐλαβεῖσθαί (P.) τι, ~ sein vor etw. ἐν σκέπῃ εἶναί τινος, ἔξω γίγνεσθαί τινος, vor Gefahr ~ sein ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι, ἀσφαλῶς ἔχειν, ~ reisen ἀδεῶς πορεύεσθαι (P.). — 2. (keine Gefahr bringend) ἀκίνδυνος (2), auch πιστός, ἀσφαλής, der Weg ist ~ ἀσφαλῶς ἔξεστι πορεύεσθαι, eine ~e Unternehmung ἀκίνδυνον πρᾶγμα, j-m ~es Geleit geben ἀσφάλειαν παρέχειν τινί, ἄδειαν διδόναι τινί. — 3. (unbesorgt) ἀδεής, θαρραλέος, θαρρῶν, ~ schlafen ἡσυχῇ καθεύδειν, ~ sein wegen etw. ἀδεῶς ἔχειν περί τι, θαρρεῖν τι od. πρός τι, θαρραλέως ἔχειν πρός τι. — 4. (gewiß, bestimmt, zuverlässig) βέβαιος, σαφής, πιστός, ein ~er Bürge ἀξιόχρεως ἐγγυητής, ein ~er Beweis μέγα τεκμήριον, sich ~ auf etw. verlassen ἰσχυρῶς πεποιθέναι τινί, ich bin ~ πέποιθα mit folg. *acc.* u. *inf.*

Sicherheit *f* ἡ ἀσφάλεια, τὸ ἀσφαλές, ἡ ἄδεια, τὸ ἀκίνδυνον (Gefahrlosigkeit, nicht gefährdeter Zustand), ἡ βεβαιότης (ητος), τὸ βέβαιον, τὸ πιστόν (Zuverlässigkeit), große, hinlängliche ~ πολλὴ ἀσφάλεια, j-m ~ geben ἀσφάλειαν παρέχειν τινί, ἐπ' ἀσφαλείᾳ καθιστάναι τινά, etw. in ~ bringen ἀσφαλῶς κατατιθέναι τι, σῴζειν τι, an einem anderen Orte ὑπεκτιθε-

σθαί (M.) τι. etw. bei j-m in ~ bringen παρακατατίθεσθαί (M.) τινί τι, j-m ~ geben πίστιν διδόναι od. παρέχειν τινί, in ~ sein ἐν ἀσφαλείᾳ, ἐν ἀσφαλεῖ od. ἐν ἀκινδύνῳ εἶναι, ἀσφαλῶς od. ἀδεῶς ἔχειν, auf seine ~ bedacht sein φροντίζειν τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας.

Sicherheitsgefühl *n* τὸ θάρρος.

Sicherheitsleistung *f* ἡ πίστις, τὰ πιστά, ἡ ἐγγύη.

Sicherheitsmaßregeln *f/pl.* τὰ τῆς ἀσφαλείας, τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, ~ ergreifen ἀσφάλειαν κατασκευάζειν.

Sicherheitsmittel *n* τὸ φυλακτήριον.

Sicherheitswache *f* ἡ φυλακή, οἱ φύλακες.

sicherlich δή, δήπου, πάνυ γε, σαφῶς, πάντως, εὖ οἶδ' ὅτι, er wird ~ kommen ἥξει γε δή.

sichern ἐν ἀσφαλεῖ, ἐν ἀκινδύνῳ, ἐν ἀσφαλείᾳ τίθεσθαί (M.) od. τιθέναι od. καθιστάναι τι, ἀσφάλειαν παρέχειν od. κατασκευάζειν τινί (sicher stellen, in Sicherheit bringen), σῴζειν (u. M.), διαφυλάττειν (u. M.) τι (bewahren, erhalten), ἐχυρὸν ποιεῖν, κρατύνειν (Halt u. Festigkeit geben), ich bin gesichert ἀσφαλῶς ἔχω, ἐν ἀσφαλεῖ εἰμι, οὐδείς κίνδυνός ἐστί μοι, sich gegen etw. ~ φυλάττεσθαί (M.), εὐλαβεῖσθαί (P.) τι.

Sicherstehen *n* ἡ ἀσφάλεια.

Sicherstellung, Sicherung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ ἀσφάλεια, gew. durch Verben.

Sicht: in ~ sein ἐν συνόπτῳ εἶναι.

sichtbar (mit den Augen wahrzunehmen) ὁρατός, θεατός, φανερός, ἐμ-, κατα-, προφανής, σύνοπτος (2), gut ~ εὐσύνοπτος (2), ~ machen ἐμφανίζειν, ~ werden φανερὸν γίγνεσθαι, φαίνεσθαι (P.), ~ sein φανερὸν usw. εἶναι.

Sichtbarkeit *f* ἡ ἐμφάνεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

sichtbarlich σαφῶς, φανερῶς, περιφανῶς, s. offenbar.

sichten κρίνειν, δια-, ἐκ-, ἀποκρίνειν, χωρίζειν, siehe sieben.

sichtlich s. offenbar.

Sichtung *f* ἡ κρίσις, ἡ ἐκ-, διά-, ἀπόκρισις, s. sieben.

sie 1. *sing. fem.* im *nom.* nicht auszudrücken, *acc.* αὐτήν. — 2. *plur. nom.* αὐτοί, αὐταί, αὐτά, *acc.* αὐτούς, αὐτάς, αὐτά.

Sieb *n* τὸ κόσκινον, ἡ τηλία, ὁ ἠθμός, τὸ σῆστρον, durch ein ~ schlagen διασήθειν.

siebähnlich, -artig κοσκινοειδής, ἠθμοειδής.

Siebboden *m* τὸ δίκτυον.

[1]sieben κοσκινεύειν, διασήθειν.

Sieben *n* durch Verben.

[2]sieben ἑπτά, als Ziffer ζ', die Zahl ~ ἡ ἑπτάς (άδος), auch ἡ ἑβδομάς (άδος, bsd. ein Zeitraum von ~ Tagen).

siebenblättrig ἑπτάφυλλος (2).

Siebeneck *n* τὸ ἑπτάγωνον.

siebeneckig ἑπτάγωνος (2).

siebenellig ἑπτάπηχυς.

siebenfach ἑπταπλοῦς, ἑπταπλάσιος, *adv.* ἑπταχῶς.

siebenfältig ἑπταπλάσιος.

siebenfüßig ἑπτάπους (οδος, auch sieben Fuß lang), ἑπτὰ ποδῶν (sieben Fuß lang).

Siebengestirn *n* αἱ πλειάδες.

siebengliederig ἑπτάκωλος (2).

siebenhügelig ἑπτάλοφος (2).

siebenhundert ἑπτακόσιοι, als Ziffer ψ'.

siebenhundertmal ἑπτακοσιοπλασιάκις.

siebenhundertste ἑπτακοσιοστός.

siebenjährig ἑπταέτης (ἑπταετής), ἑπτέτης, ἑπτὰ ἐτῶν, ἕβδομον ἔτος ἄγων, ein ~er Zeitraum ἡ ἑπταετία, auch ἡ ἑβδομάς (άδος).

siebenmal ἑπτάκις.

siebenmonatlich ἑπταμηνιαῖος (sieben Monate alt), ἑπτάμηνος (2), ἑπτὰ μηνῶν (sieben Monate dauernd, auch sieben Monate alt).

siebenruderig ἑπτήρης.

siebensaitig ἑπτάχορδος (2).

Siebenschläfer *m* (Tier) ὁ ἐλειός.

siebenseitig ἑπτάπλευρος (2).

siebenstimmig ἑπτάφωνος (2), ἑπτάφθογγος (2).

siebenstöckig ἑπτώροφος (2).

siebenstrophig ἑπτάστροφος (2).

siebentägig ἑφθήμερος (2), ἑπτὰ ἡμερῶν, ein Zeitraum von sieben Tagen ἡ ἑβδομάς (άδος), ἡ ἑπτάς (άδος).

siebentausend ἑπτακισχίλιοι, als Ziffer ͵ζ.

Siebentel *n*, **Siebenteil** *m* τὸ ἑπταμόριον.

siebenter ἕβδομος, am siebenten Tage ἑβδομαῖος.

siebentönig ἑπτάφωνος (2).

siebentorig ἑπτάπυλος (2).

siebentürmig ἑπτάπυργος (2).

Siebenzahl *f* ἡ ἑβδομάς (άδος), ἡ ἑπτάς (άδος).

siebförmig κοσκινοειδής.

Siebhändler *m* ὁ κοσκινοπώλης.

Siebmacher *m* ὁ κοσκινοποιός.

Siebrand *m* ἡ τηλία.

siebzehn ἑπτακαίδεκα, als Ziffer ιζ'.

siebzehnellig ἑπτακαιδεκάπηχυς.

siebzehnfüßig ἑπτακαιδεκάπους (οδος).

siebzehnjährig ἑπτακαιδεκαέτης, ἑπτακαιδεκέτης (-ετής), ἑπτακαίδεκα ἐτῶν.

siebzehnmal ἑπτακαιδεκάκις.

siebzehntausend ἑπτακισχίλιοι καὶ μύριοι.

siebzehnter ἑπτακαιδέκατος, ἕβδομος καὶ δέκατος.

siebzig ἑβδομήκοντα, als Ziffer ο'.

siebzigjährig ἑβδομηκοντούτης (Siebziger, *f* -τοῦτις, -τούτιδος), ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ein Zeitraum von siebzig Jahren ἡ ἑβδομηκονταετία, ἡ ἑβδομηκονταετηρίς (ίδος).

siebzigmal ἑβδομηκοντάκις.

siebzigster ἑβδομηκοστός.

siebzigtausend ἑπτακισμύριοι, ἑπτὰ μυριάδες.

siech νοσερός, νοσώδης, ἀσθενής, ἄρρωστος (2), καματηρός, καματώδης.

siechen νοσεῖν, ὑπονοσεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀσθενῶς, ἀρρώστως od. ἀδυνάτως ἔχειν, νοσηλεύεσθαι (M.), auch τήκεσθαι, συντήκεσθαι (P.).

Siechen *n* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ νόσος, ἡ τηκεδών (όνος), ἡ νοσηλεία.

Siechenhaus *n* τὸ νοσοκομεῖον.

Siechtum *n* ἡ νόσος, s. das Siechen.

Siedehitze *f* ἡ ζεστότης (ητος).

sieden *trans.* ἕψειν, ἑψεῖν, ἀναβράττειν, *intr.* ζεῖν, βράττειν, gesotten ἑψητός, ἑφθός.

Sieden *n trans.* ἡ ἕψησις, *intr.* ἡ ζέσις.

siedend ζεστός.

Sieder *m* ὁ ἑψητής.

Sieg *m* ἡ νίκη (über j-n τινός od. ἀπό τινος), einen ~ gewinnen, erfechten, davontragen νίκην νικᾶν, κτᾶσθαι od. ἀναιρεῖσθαι (M.), κρατεῖν od. περιγίγνεσθαί τινος, den ~ verfolgen, benutzen τῇ νίκῃ ὀρθῶς χρῆσθαι, den ~ j-m zuerkennen ὁμολογεῖν νικᾶν τινα, im Wettlaufe den ~ davontragen νικᾶν δρόμον, in den olympischen Spielen den ~ erringen νικᾶν Ὀλύμπια.

Siegel *n* ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σήμαντρον, τὸ σημεῖον, das ~ auf etw. drücken σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί, σημαίνεσθαί (M.) τι, ἐπισφραγίζειν τι, das ~ erbrechen λύειν τὴν σφραγῖδα, unter ~ legen (gerichtlich) κατασημαίνειν (u. M.) τι, ἀποσημαίνεσθαί (M.) τι.

Siegelabdruck *m* τὸ σήμαντρον, τὸ σημεῖον, ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σφράγισμα.

Siegelbewahrer *m* ὁ σφραγιδοφύλαξ (κος).

Siegelerde *f* ἡ σημαντρίς (ίδος) γῆ.

Siegelfälscher *m* ὁ παραποιησάμενος τὴν σφραγῖδα.

Siegelkapsel *f* ἡ κόγχη.

Siegellack *m*, **-wachs** *n* ὁ σφραγιστικὸς κηρός.

siegeln σφραγίζειν, ἐπισφραγίζειν, σημαίνεσθαί (M.) τι, τὴν σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί.

Siegelring *m* ἡ σφραγίς (ῖδος), ὁ σφραγιστήρ (ῆρος), ὁ δακτύλιος.

ſiegen νικᾶν (über j-n τινα), κρείττω γίγνεσθαί τινος, κρατεῖν τινα u. τινος, περιγίγνεσθαί τινος, in einer Schlacht, Seeſchlacht ~ νικᾶν μάχην, ναυμαχίαν, in der Rennbahn ~ δρόμον νικᾶν, in den olympiſchen Spielen ~ Ὀλύμπια νικᾶν, beſiegt werden von j-m νικᾶσθαι ὑπό τινος, ἥττω εἶναί od. γίγνεσθαί τινος.
Siegen *n* τὸ νικᾶν, ἡ νίκη.
Sieger *m* durch d. *part.* der Verben, ~ in einer Schlacht ὁ νικῶν μάχην od. μάχῃ.
Siegerin *f* durch d. *part.* d. Verben.
Siegesbericht *m* ἡ περὶ τῆς νίκης ἀγγελία.
Siegesbeute *f* τὰ λάφυρα.
Siegesbote *m* ὁ τῆς νίκης ἄγγελος, ὁ τὴν νίκην ἀγγέλλων.
Siegesbotſchaft *f* ἡ περὶ τῆς νίκης ἀγγελία.
Siegesdenkmal *n* τὸ τῆς νίκης σημεῖον, τὸ τροπαῖον.
Siegesfeier *f*, **-feſt** *n* τὰ ἐπινίκια, τὰ νικητήρια (ἱερά), ἡ ἐπινίκιος ἑορτή, ein Siegesfeſt feiern ἐπινίκια θύειν od. ἑστιᾶν.
Siegesgefährte, -genoſſe *m* ὁ συννικῶν (συννικήσας).
Siegesgeſang *m*, **-lied** *n* ὁ ἐπινίκιος ὕμνος, τὸ ἐπινίκιον, ὁ παιάν (ᾶνος), den Siegesgeſang anſtimmen παιανίζειν. παιωνίζειν.
Siegesgeſchrei *n* ὁ ἀλαλαγμός, τὸ ἀλάλαγμα.
Siegesgöttin *f* ἡ Νίκη.
Siegesheld *m* ὁ κατὰ τὴν μάχην νικήσας τε καὶ ἀριστεύσας.
Siegeskranz *m*, **-krone** *f* ὁ στέφανος, τὸ ἆθλον.
ſiegesluſtig φιλόνικος (2).
Siegesnachricht *f* ἡ περὶ τῆς νίκης ἀγγελία, die ~ bringen ἀπαγγέλλειν τὴν νίκην.
Siegesopfer *n* τὰ ἐπινίκια.
Siegespalme *f* ὁ στέφανος, j-m die ~ reichen περιτιθέναι τινὶ τὸν στέφανον.
Siegespreis *m* τὸ νικητήριον, τὰ ἐπινίκια, τὸ ἆθλον, τὸ ἀριστεῖον, den ~ davontragen νικητήρια φέρειν (u. M.).
Siegesrauſch *m* ἡ διὰ τὴν νίκην ὑπερβάλλουσα χαρά.
Siegesruhm *m* ἡ διὰ τὴν νίκην od. ἀπὸ τῆς νίκης δόξα.
Siegesſchmaus *m* τὰ νικητήρια, einen ~ feiern ἑστιᾶν νικητήρια.
ſiegesſtolz ἐπαρθείς od. ἐπηρμένος ὑπὸ τῆς νίκης.
Siegestag *m* ἡ τῆς νίκης ἡμέρα, ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐνίκησαν.
ſiegestrunken μεθύων ὑπὸ τῆς νίκης.
Siegeswagen *m* τὸ θριαμβικὸν ἅρμα.
Siegeszeichen *n* τὸ τροπαῖον, ein ~ errichten ἱστάναι, ἀνιστάναι od. ἵστασθαι τροπαῖον (über j-n κατά, ἀπό, ὑπέρ τινος od. d. bloße *gen.*).
ſieggewohnt ἀήττητος (2), ἀνίκητος (2), ἀεὶ νικῶν.
ſiegreich νικηφόρος (2), ~ kämpfen εὐπραγεῖν πολεμοῦντα.
ſiehe ἰδού.
Signal *n* τὸ σημεῖον, τὸ σῆμα, auf ein ~ ἀπὸ σημείου, ein ~ geben σημαίνειν, ~ durch Feuerbrände οἱ φρυκτοί, οἱ πυρσοί.
Signalfeuer *n* ſ. d. vor. Wort.
Signalhorn *n* τὸ κέρας (ατος).
ſignaliſieren σημαίνειν, ὑποσημαίνειν τι, (durch Feuerbrände) φρυκτωρεῖν, πυρσεύειν.
Signaliſt *m* ὁ σαλπιγκτής.
ſignieren σημειοῦν.
Silbe *f* ἡ συλλαβή, letzte, vorletzte, drittletzte ~ ἡ καταλήγουσα, παραλήγουσα. προπαραλήγουσα, mit langer, kurzer ~ μακροσύλλαβος (2), βραχυσύλλαβος (2).
Silbenmaß *n* τὸ μέτρον.
ſilbenweiſe κατὰ συλλαβάς.
Silber *n* ὁ ἄργυρος (unverarbeitet). τὸ ἀργύριον (verarbeitet, bſ. Geld), gediegenes ~ καθαρὸς od. ἄπεφθος ἄργυρος. mit ~ belegen ἐπ-, καταργυροῦν, mit ~ belegt ἐπ-, κατάργυρος (2), ~ graben ἀργυρεύειν. zu ~ (Geld) machen ἐξαργυροῦν. ἐξαργυρίζειν (u. M.).
Silberader *f* ἡ ἀργυρῖτιδος (γῆς) φλέψ (βός).
ſilberähnlich, -artig ἀργυροειδής, ἀργυρώδης.
Silberarbeit *f* τὸ ἀργυροῦν ἔργον.
Silberarbeiter *m* ὁ ἀργυροκόπος, ὁ ἀργυρηλάτης, ὁ ἀργυροποιός, Werkſtatt des ~s τὸ ἀργυροκοπεῖον.
Silberbarre *f* ἡ ἀργύρου πλίνθος.
Silberbergwerk *n* τὰ ἀργυρεῖα (mit u. ohne ἔργα od. μέταλλα), τὰ ἀργύρου μέταλλα.
Silberblättchen *n* τὸ ἀργύρου πέταλον.
Silberblech *n*, **-draht** *m* τὸ ἀργύρου ἔλασμα.
Silbererz *n* ἡ ἀργυρῖτις (ιδος) γῆ.
Silberfarbe *f* ἡ ἀργύρου χρόα.
ſilberfarbig ἀργυροειδής.
ſilberfüßig ἀργυρόπους (οδος).
Silbergehalt *m* ὁ ὑπὼν ἄργυρος, τὸ ὑπάρχον πλῆθος τοῦ ἀργύρου.
Silbergeld *n* τὸ ἀργύριον, τὰ ἀργύρου νομίσματα.
Silbergerät *n* ἡ ἀργύρου κατασκευή, τὰ ἀργυρώματα.
Silbergeſchirr *n* τὸ ἀργύρωμα, τὸ ἀργυροῦν σκεῦος.
Silberglanz *m* ἡ τοῦ ἀργύρου λαμπρότης (ητος).
Silbergrube *f* τὰ ἀργυρεῖα, ſ. Silberbergwerk.
ſilberhaltig ἀργυρίτης (*f* -ρῖτις, ιδος), ὑπάργυρος (2).
Silberkammer *f* ἡ ἀργυρ(ι)οθήκη, ὁ τῶν ἀργυρωμάτων θησαυρός.
Silberkies *m* τὸ ἀργύρου ψῆγμα.
Silberklang *m* ὁ φθόγγος οἷος (ἀπ') ἀργύρου.
Silberklumpen *m* ἡ ἀργύρου βῶλος.
Silberkorn *n* ὁ ἀργύρου χόνδρος, τὸ ἀργύρου ψῆγμα.
Silberlinde *f* ἡ θήλεια φιλύρα.
Silberling *m* ὁ ἀργυροῦς.
Silbermine *f* ſ. Silberbergwerk; als Münze ἡ ἀργύρου μνᾶ.
Silbermünze *f* τὸ ἀργυροῦν νόμισμα, ὁ ἀργυροῦς.
ſilbern ἀργυροῦς od. durch den *gen.* (*materiae*) ἀργύρου.
Silbernadel *f* ἡ ἀργυρᾶ od. ἀργύρου βελόνη.
Silberpappel *f* ἡ λεύκη.
Silberplatte *f* ἡ ἀργύρου πλάξ (ακός).
Silberprobe *f* ἡ ἀργύρου δοκιμασία.
Silberquelle *f* ἡ κρυσταλλίνη od. κρυσταλλοφανὴς πηγή.
ſilberreich πολυάργυρος, ἀργυρώδης, εὔφορος (2) ἀργύρου.
Silberſchlacke *f* ἡ ἀπὸ ἀργύρου σκωρία.
Silberſchmelzer *m* ὁ ἀργυροχόος (nicht nachweisbar).
Silberſchrank *m* ἡ ἀργυρ(ι)οθήκη, ὁ ἀργύρου θησαυρός.
Silberſervice *n* ἡ ἀργυρᾶ od. ἀργύρου κατασκευή, τὰ ἀργυρώματα.
Silberton *m* ὁ φθόγγος οἷος (ἀπ') ἀργύρου.
ſilberweiß ἀργυροειδής. ἀργυροφεγγής, ἀργυροφανής.
Silberwerk, -zeug *n* τὰ ἀργυρώματα, ἡ ἀργυρίς (ίδος).
Silphion *n* (Arzneipflanze) τὸ σίλφιον, ὁ καυλός.
ſimpel (einfach) ἁπλοῦς, ἀφελής, εὐτελής, (einfältig) ἠλίθιος. εὐήθης. μῶρος.
Simplizität *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια. ἡ εὐήθεια, ἡ ἠλιθιότης (ητος).
Sims *m* ὁ θριγκός, τὸ θριγκίον.
ſimsartig θριγκώδης.
Simſe *f* (Binſe) ὁ (ἡ) σχοῖνος.
Singdroſſel *f* ἡ τριχάς (άδος).
ſingen ᾄδειν. ein Lied ~ μελῳδεῖν, ein Loblied ~ ὑμνεῖν, ein Loblied auf j-n ~ ᾄδειν ἐγκώμιόν τινος, ὑμνεῖν τινα, zur Zither ~ κιθαρῳδεῖν, ~ lernen μανθάνειν ᾄδειν, φωνασκεῖν, Sprichw. davon weiß ich ein Lied zu ~ οἶδα τοῦτο πείρᾳ μαθών.
Singen *n* τὸ ᾄδειν, ἡ ᾠδή, ἡ μελῳδία, (zur Zither) ἡ κιθαρῳδία. Sprichw. da hilft kein ~ und Sagen πρὸς ἐρρωγυῖαν ᾄδεις.
Singkunſt *f* ἡ φωνασκία, ἡ μουσική.
Singlehrer *m* ὁ φωνασκός.
ſingluſtig φιλῳδός (2).
Singſpiel *n* τὸ μελικὸν δρᾶμα.
Singſtimme *f* ἡ ἐμμελὴς φωνή, (Partie der Stimme) τὰ τῆς φωνῆς.
Singſtück *n* τὸ μέλος. τὸ ᾆσμα.
Singular *m* ὁ ἑνικὸς ἀριθμός.
Singvogel *m* ὁ ᾄδων od. ᾠδικὸς od. μουσικὸς ὄρνις (ιθος).
Singzirpe *f* ὁ τέττιξ (γος).

sinken 1. (fallen) πίπτειν, καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), (von der Wagschale) ῥέπειν, καταρρέπειν, (von Himmelskörpern) δύεσθαι, καταδύεσθαι (δῦναι, καταδῦναι, auch: untertauchen). — 2. (sich senken) ἵζειν, ἱζάνειν, καθιζάνειν, καθίζεσθαι, συνίζειν, συνιζάνειν, ~ lassen καθιέναι, χαλᾶν, ἀναχαλᾶν, καταβάλλειν, in Ohnmacht ~ λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν, in Schlaf ~ καταφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον. — 3. übtr. διαφθείρεσθαι (P., moralisch), ταπεινοῦσθαι (P., herunterkommen), μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P., an Kraft, Macht, Umfang u. dgl. abnehmen), den Mut ~ lassen ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, καταθυμεῖν, μεῖον φρονεῖν, j-n nicht ~ lassen (= ihm helfen, beistehen) βοηθεῖν od. ἀρκεῖν τινι, den gesunkenen Mut wiederaufrichten ἀναζωπυρεῖν τὸν θυμόν, die Lebensmittel sanken im Preise τὰ ἐπιτήδεια ἐπανῆκε. — 4. (zugrunde gehen) ἀπόλλυσθαι.

Sinken *n* ἡ πτῶσις, ἡ κατάπτωσις, ἡ καταφορά, ἡ δύσις, ἡ κατάδυσις, ἡ ῥοπή, übtr. ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ διαφθορά, oft durch Verben.

Sinn *m* 1. (Empfindungs- und Wahrnehmungsvermögen) ἡ αἴσθησις, τὸ αἰσθητικόν, ~ für etw. haben αἰσθάνεσθαί τινος, αἴσθησιν ἔχειν u. λαμβάνειν τινός, εὐαίσθητον εἶναί τινος, εὐαισθήτως ἔχειν τινός u. περί τι, keinen ~ für etw. haben ἀναισθήτως ἔχειν od. διακεῖσθαί τινος, οὐκ αἰσθάνεσθαί τινος. — 2. (Sinneswerkzeug) τὸ αἰσθητήριον, ~ des Gesichts ἡ ὄψις, ~ des Gehörs ἡ ἀκοή, in die ~e fallen αἰσθητὸν εἶναι, αἴσθησιν παρέχειν, die ~e αἱ αἰσθήσεις, Gegenstände der äußeren und der inneren ~e τὰ αἰσθητά τε καὶ νοητά. — 3. (Verstand, Bewußtsein) αἱ φρένες, τὸ φρονεῖν, ὁ νοῦς, ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, bei ~en sein ἔμφρονα εἶναι, ἐν ἑαυτῷ od. ἑαυτοῦ εἶναι, εὖ φρονεῖν, εὖ νοεῖν, ὑγιαίνειν, nicht bei ~en, von ~en sein ἄφρονα od. παράφρονα εἶναι, ἀφρονεῖν, von ~en kommen ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ἔξω ἑαυτοῦ od. φρενῶν γίγνεσθαι, ἐξεστηκέναι φρενῶν, seiner ~e mächtig ἔμφρων, φρενήρης, seiner ~e nicht mächtig ἄφρων, παράφρων, es kommt mir in den ~ ἔννοια ἐγγίγνεταί μοι, ἐνθυμοῦμαι (P.), ὑπέρχεταί μοι, ich lasse mir etw. in den ~ kommen διανοοῦμαι (P.) ποιεῖν τι, ἐνθυμοῦμαί (P.) τι, etw. im ~e haben ἐν νῷ ἔχειν, ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, ἐπινοεῖν τι, seinen ~ auf etw. richten προσέχειν τὸν νοῦν τινι. — 4. (Lust, Wille, Willensmeinung u. dgl.) ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ὁ θυμός, τὸ φρόνημα, auch ἡ ψυχή, freier ~ τὸ ἐλεύθερον φρόνημα, königlicher ~ τὸ βασιλικόν, menschenfreundlicher ~ ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον, hoher ~ ἡ μεγαλοψυχία, τὸ γενναῖον, einen hohen ~ haben μεγαλοφρονεῖν, μέγα φρονεῖν, patriotischer ~ τὸ φιλόπολι (εως), männlicher ~ ἡ ἀνδρεία, τὸ ἀνδρεῖον, ein fröhlicher, heiterer ~ ἡ εὐφροσύνη, ἡ εὐκολία, niedriger ~ ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ἀνελευθερία, in diesem ~e ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν, sich etw. aus dem ~e schlagen ἀφιέναι τι ἐκ τῆς ψυχῆς, ἐᾶν χαίρειν τι, οὐκέτι μεμνῆσθαί τινος, andern ~es werden ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἄλλην γνώμην αἱρεῖσθαι (M.), ἀπιέναι ἐπ' ἄλλην γνώμην, μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, anderen ~es sein als j. τἀναντία φρονεῖν τινι, ἐναντιοῦσθαι (P.) τῇ γνώμῃ τινός, φεύγειν τὴν γνώμην τινός, auf seinem ~ bestehen ἐμμένειν τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ, τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, eines ~es sein mit j-m ὁμονοεῖν od. ὁμογνώμονα εἶναί τινι, nach dem ~e κατὰ γνώμην, κατὰ νοῦν, es geht etw. nach j-s ~ ἔχει od. γίγνεταί τι κατὰ νοῦν nach dem ~e, im ~e j-s handeln χαρίζεσθαί (M.) τινι, πρὸς χάριν πράττειν τινί, nicht nach dem ~e παρὰ γνώμην, viel Köpfe, viel ~e ἕκαστός τις αἱρεῖται τὸ ἑαυτῷ δόξαν. — 5. (Bedeutung) ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, ἡ δύναμις, τὸ δηλούμενον, ὁ λόγος, der ~ der Rede τὸ ἐν τῷ λόγῳ δηλούμενον, ἡ τοῦ λόγου δύναμις, die Rede j-s hat einen ~ λέγει τίς τι, hat keinen ~ ὁ λόγος νοῦν οὐκ ἔχει od. οὐδὲν λέγει, ich weiß nicht, welchen ~ das Wort hat οὐκ οἶδα ὅ τι νοεῖ, λέγει od. δύναται τὸ ὄνομα, es liegt ein tiefer ~ in der Rede μέγα τι χρῆμά ἐστιν ὁ λόγος, welchen ~ hat diese Schrift? τί δὴ ὕπεστι τούτῳ τῷ γράμματι; den ~ von etw. verstehen αἰσθάνεσθαι τὴν ἀλήθειάν τινος.

Sinnbild *n* τὸ σύμβολον, ἡ εἰκών (όνος), ὁ τύπος.

sinnbildlich συμβολικός, δι' εἰκόνος, καθ' ὑπόνοιαν, δι' ὑπονοίας, τύπῳ.

sinnen μελετᾶν, φροντίζειν, σύννουν εἶναι, λογίζεσθαι (M.) πρὸς ἑαυτόν, über etw. ~ ἐνθυμεῖσθαί (P.), ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, σκέπτεσθαί, σκοπεῖν, μελετᾶν τι, hin und her ~ über etw. ἄγειν τι διὰ γνώμης od. διὰ θυμοῦ, περιστρέφειν τι ἐν γνώμῃ, πᾶσαν ὁδὸν ἔρχεσθαι μελετῶντά τι, auf etw. ~ ἐπινοεῖν, μηχανᾶσθαί (M.), βουλεύειν τι, heimlich od. hinterlistig auf etw. ~ ἐπιβουλεύειν τι, auf nichts Gutes ~ οὐδὲν ὑγιὲς διανοεῖσθαι (P.).

Sinnen *n* ἡ μελέτη, ἡ σκέψις, ἡ φροντίς (ίδος), ὁ λογισμός.

sinnend σύννους.

Sinneneindruck *m* ἡ αἴσθησις, τὸ πάθος.

Sinnengenuß *m* ἡ ἡδονή, τὸ ἡδύ.

Sinnenlust *f* αἱ διὰ τοῦ σώματος od. περὶ τὸ σῶμα od. σωματικαὶ ἡδοναί, τὰ ἀφροδίσια.

Sinnentäuschung *f* ἡ ψευδὴς αἴσθησις.

Sinnenwelt *f* πάντα τὰ αἰσθητά.

Sinnesänderung *f* ἡ γνώμης μεταβολή, ἡ μετάγνωσις, ἡ μετάνοια.

Sinnesart *f* ἡ ψυχή, ἡ ψυχῆς διάθεσις, ἡ γνώμη, von einerlei ~ sein ὁμονοεῖν, mit j-m τινι, Gleichheit der ~ ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, ἡ ὁμογνωμοσύνη.

Sinnesorgane *n/pl.*, **-werkzeuge** *n/pl.* τὰ αἰσθητήρια, αἱ αἰσθήσεις.

Sinngedicht *n* τὸ ἐπίγραμμα, ein ~ auf j-n machen ἐπιγραμματίζειν τινά.

sinnig νοῦν ἔχων, (verständig) συνετός.

sinnlich (in die Sinne fallend) αἰσθητός, (in den äußeren Sinnen begründet) σωματικός, διὰ τοῦ σώματος, ~e Begierden αἱ διὰ τοῦ σώματος ἐπιθυμίαι, (dem Sinnengenuß ergeben) ἡδυπαθής, τρυφερός, ἥττων τῶν ἡδονῶν od. ἐπιθυμιῶν, ~ sein ἡδυπαθεῖν, ῥαθύμως ζῆν.

Sinnlichkeit *f* ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ῥαθυμία, ἡ φιληδία, ἡ φιληδονία, der ~ fröhnen δουλεύειν ταῖς ἡδοναῖς, ἥττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν.

sinnlos (der Sinne beraubt) ἀναίσθητος (2), ~ sein ἀναισθητεῖν, ἀναισθήτως ἔχειν, (dumm) ἠλίθιος, μῶρος, (ohne Vernunft, ohne Überlegung) ἄνους, ἄφρων, παράφρων, ein sinnloses Wort λόγος νοῦν οὐκ ἔχων, ἄσημος φωνή.

Sinnlosigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, τὸ ἀναίσθητον, ἡ ἀφροσύνη, ἡ παραφροσύνη, ἡ ἠλιθιότης (ητος), d. Unterschied s. d. vor. Wort.

sinnreich (von Personen) ἀγχίνους, εὐμήχανος (2), εὔπορος (2), ἐμμελής, χαρίεις, κομψός, ἀστεῖος, (von Personen u. Sachen) σοφός, συνετός.

Sinnspruch *m* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη.

sinnverwandt: ~e Ausdrücke αἱ παράλληλοι λέξεις.

sinnvoll s. sinnreich.

sintemal ἐπείπερ, ἐπειδή, s. da, weil.

Sintflut *f* ὁ μέγας od. ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμός.

Sippschaft *f* τὸ φῦλον, ἡ συγγένεια, τὸ συγγενές, ὁ θίασος.

Sirene *f* ἡ σειρήν (ῆνος).

Sirenengesang *m* ἡ σειρήνων ᾠδή.

Sirenenstimme *f* ἡ σειρῆνος φωνή.

Sirup *m* etwa τὸ ἕψημα.

sistieren παύεσθαί od. ἀποπαύεσθαί (M.) τινος od. mit folg. part.

Sistierung *f* ἡ παῦσις, ἡ κατάπαυσις.

Sitte *f* 1. ὁ τρόπος (bsd. vom Äußeren), τὸ ἦθος (vom Inneren), gute ~n ὁ καλοὶ od. ἐσθλοὶ τρόποι, τὰ χρηστὰ ἤθη, ἡ χρηστοήθεια, von guten ~n χρηστὸς τὸ ἦθος, καλὸς τοὺς τρόπους, χρηστοήθης, σπουδαῖος. — 2. (Gewohnheit, Gebrauch) τὸ ἔθος, ὁ νόμος,

τὸ νόμιμον, es ist ~ bei ihnen ἔθος od. ἐν ἔθει ἐστὶν αὐτοῖς. εἰς ἔθος καθέστηκεν αὐτοῖς, ἔθος ἔχουσιν, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς, νομίζεται παρ' αὐτοῖς, νομίζουσιν, es ist j-s ~ ἔστι τινός. ἔστι πρός τινος, nach j-s ~ κατὰ τρόπον τινός, δίκην τινός, gegen j-s ~ παρ' ἃ εἴωθέ τις.

Sittenaufseher *m* ὁ σωφρονιστής.

Sittengemälde *f* ἡ ἠθοποιία, ἡ ἠθολογία.

Sittengericht *n* ἡ τῶν τρόπων ἐξέτασις.

Sittengesetz *n* ὁ θεῖος od. ἠθικὸς νόμος, *pl.* οἱ ἄγραφοι νόμοι, τὰ ἄγραφα νόμιμα.

Sittenlehre *f* (als Wissenschaft) ἡ ἠθική, τὸ ἠθικόν, (als einzelne Vorschrift) ὁ ἐπὶ τὰ καλὰ προτρεπτικὸς λόγος.

Sittenlehrer *m* ὁ τοὺς τρόπους παιδεύων. ὁ ἐπὶ od. πρὸς τὰ καλὰ προτρέπων.

sittenlos ἀπαίδευτος (2), ἀπειρόκαλος (2), ἄγριος, (in moralischer Beziehung) ἀκόλαστος (2), ἄσωτος (2), ἀσελγής.

Sittenlosigkeit *f* ἡ ἀγροικία, ἡ ἀγριότης (ητος), ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια.

Sittenmaler *m* ὁ ἠθογράφος.

Sittenreinheit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), τὸ ἁγνόν.

Sittenrichter *m* ὁ τῶν τρόπων ἐξεταστής, ὁ σωφρονιστής.

Sittenspruch *m* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη, ὁ πρὸς τὰ καλὰ od. τὴν ἀρετὴν προτρεπτικὸς λόγος.

sittenstreng σεμνός.

Sittenstrenge *f* ἡ σεμνότης (ητος).

Sittenverderber *m* ὁ τοὺς καλοὺς τρόπους διαφθείρων.

sittenverderblich διαφθείρων τοὺς καλοὺς τρόπους.

Sittenverderbnis *f* ἡ τῶν καλῶν τρόπων διαφθορά, οἱ κακοὶ τρόποι, ἡ πονηρία, ἡ κακοτροπία.

Sittich *m* ὁ ψιττακός, ἡ ψιττάκη.

sittig εὐσχήμων.

Sittigkeit *f* ἡ εὐσχημοσύνη, τὸ εὔσχημον.

sittlich ἠθικός, ~ gut χρηστός, καλὸς τοὺς τρόπους, καλὸς κἀγαθός, der ~e Charakter eines Menschen τὰ ἀνθρώπου ἤθη.

Sittlichkeit *f* τὰ καλὰ ἤθη, οἱ καλοὶ τρόποι, ἡ καλοκἀγαθία.

sittsam εὐσχήμων, κόσμιος, αἰδήμων, σώφρων, sich ~ betragen εὐσχημονεῖν, σωφρονεῖν.

Sittsamkeit *f* ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ κοσμιότης (ητος), τὸ κόσμιον, ἡ σωφροσύνη.

Situation *f* ἡ κατάστασις, ἡ διάθεσις, ἡ ἕξις (Beschaffenheit der Umstände, der Zustand).

situieren: eine Sache ~ τιθέναι, διατιθέναι, καθιστάναι τι, gut situiert sein εὔθετον εἶναι, εὐθέτως ἔχειν, εὐθετεῖν, καλῶς od. εὖ ἔχειν.

Sitz *m* 1. ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα (Ort, wo od. worauf man sitzt), vom ~e aufstehen ἀνίστασθαι ἐκ τῆς ἕδρας, vor j-m von seinem ~e aufstehen ἐξαν-, ὑπανίστασθαι τῆς ἕδρας τινί, εἴκειν τῆς ἕδρας τινί. — 2. (Wohnsitz) ἡ διατριβή, seinen ~ an einem Orte haben τὴν διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.) od. διατρίβειν ἐν χωρίῳ τινί, seinen ~ verändern (= verziehen) μετοικεῖν, j-n aus seinem ~e vertreiben ἀνιστάναι τινά, seinen ~ wo aufschlagen ἱδρύεσθαί (P.) που.

Sitzbad *n* τὸ ἐγκάθισμα, ein ~ nehmen ἐγκαθῆσθαι ὕδασιν.

sitzen 1. καθέζεσθαι, gew. καθῆσθαι, auf etw. ~ καθῆσθαι ἐπί τινος, ἐφέζεσθαι oder ἐφεδρεύειν τινί. neben j-m ~ παρακαθῆσθαί τινι, καθῆσθαι παρά τινι, παρακατακεῖσθαί, παρακατακλιθῆναί τινι, ich sitze bei Tische κατακλίνομαι (P.) ἐπὶ δεῖπνον, κατάκειμαι δειπνῶν, obenan bei Tische ~ προκατακλίνεσθαι (P.), mit im Rate ~ μετέχειν τῆς βουλῆς, εἶναι τῶν βουλευτῶν, immer daheim ~ οἰκουρεῖν, οὐκ ἐξιέναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους, hinterm Ofen ~ übtr. σκιατροφεῖν, im Gefängnis ~ ἐν φυλακῇ od. ἐν δεσμοῖς εἶναι, δεδέσθαι, zu Gericht ~ δικάζειν, δικαστὴν εἶναι, im Rate ~ βουλεύειν, einem Maler ~ παρακαθῆσθαι od. παρεστάναι ζωγράφῳ, fest auf dem Pferde ~ ἔποχον εἶναι, ruhig ~ καθῆσθαι, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἠρεμεῖν, ~ bleiben (= nicht aufstehen) ἐμμένειν τῇ ἕδρᾳ, οὐκ ἀνίστασθαι ἐκ τῆς ἕδρας, (von Mädchen) ἄγαμον γίγνεσθαι od. διάγειν. — 2. (im Laufe gehindert werden) ἔχεσθαι, κατέχεσθαι (P.), (nicht befördert werden, nicht vorwärts kommen) οὐκ αὐξάνεσθαι (P.) τιμῇ. — 3. j-n ~ lassen (= vernachlässigen) ἀμελεῖν τινος. ἀπο-, κατα-, ἐγκαταλείπειν τινά, (= verlieren) ἀπολλύναι, ἀποβάλλειν τι, ein Mädchen ~ lassen (= nicht heiraten) ἀπολείπειν od. οὐ γαμεῖν κόρην, j-m auf dem Halse ~ ἐφεδρεύειν, προσ-, ἐγκεῖσθαί τινι. (von Verfolgern) ἐπικεῖσθαί τινι, eine Beschuldigung nicht auf sich ~ lassen ἀποτρίβεσθαι od. ἀπωθεῖσθαι (M.) ἔγκλημα. eine Beleidigung nicht auf sich ~ lassen τιμωρεῖσθαι (M.) ἀδικοῦντα, μνησικακεῖν τινί τινος, das Übel sitzt in der Brust τὸ κακὸν ἵδρυται ἐν τῷ στήθει od. εἰς τὸ στῆθος, der Hieb sitzt ἔχει τις τὴν πληγήν. — 4. (von Kleidern, = passen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν, ἐπιτήδειον εἶναι, der Nagel sitzt ἐμπέπηγεν ὁ ἧλος. — 5. in j-m od. etw. ~ (von Eigenschaften) ἐνεῖναί od. ἐμπεφυκέναι τινί.

Sitzen *n* ἡ κάθισις, ἡ ἕδρα, gew. durch Verben, zB. im ~ καθήμενος.

sitzend: eine ~e Lebensweise führen ἑδραῖον εἶναι.

Sitzfleisch haben ἐγκαρτερεῖν πόνοις, kein ~ haben φεύγειν πόνους.

Sitzplatz *m* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα.

Sitzung *f* ἡ ἕδρα, τὸ συνέδριον, ἡ συνεδρία, ἡ σύνοδος, ὁ σύλλογος, eine ~ halten ἕδραν ποιεῖσθαι (M.), συνεδρίαν ποιεῖσθαι (M.), συνεδρεύειν.

Sitzungssaal *m* τὸ συνέδριον.

Skala *f* (in der Musik) ἡ ἁρμονία.

skalpieren ἀποσκυθίζειν.

skandieren ῥυθμίζειν (στίχον).

Skansion *f* gramm. τὸ ῥυθμίζειν.

Skelett *n* τὰ ὀστᾶ.

skelettieren γυμνοῦν od. ἀπογυμνοῦν τι τῆς σαρκός (in der Anatomie).

Skepsis *f* ἡ σκέψις.

Skeptiker *m* ὁ σκεπτικός, ein ~ sein σκεπτικῶς ἔχειν.

skeptisch σκεπτικός.

Skeptizismus *m* ἡ τῶν σκεπτικῶν αἵρεσις od. προαίρεσις.

Skizze *f* ἡ δια-, ὑπογραφή. ἡ σκιαγραφία, eine ~ entwerfen s. skizzieren.

skizzenartig ἐν τύπῳ.

skizzieren δια-, ὑπογράφειν, σκιαγραφεῖν.

Sklave *m* ὁ δοῦλος, ὁ οἰκέτης, τὸ ἀνδράποδον, auch ὁ παῖς (αἰδός), ~ sein δουλεύειν, zum ~n machen δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.), ἀνδραποδίζειν, ἐξανδραποδίζειν, übtr. ein ~ seiner Lüste sein δουλεύειν ταῖς ἡδοναῖς, ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν od. τῶν ἐπιθυμιῶν.

Sklavenarbeit *f* τὸ δουλικὸν od. δούλου ἔργον.

Sklavenaufseher *m* ὁ δούλων ἐπιστάτης.

Sklavenaufstand *m* ἡ τῶν δούλων ἀπόστασις.

Sklavenbetrug *m* ἡ δουλαπατία.

Sklavendienst *m* ἡ δουλεία, ~e tun δουλικὰ πράττειν.

Sklavenhalter *m* ὁ δούλους od. ὑπηρέτας τρέφων.

Sklavenhandel *m* ὁ ἀνδραποδισμός, ἡ ἀνδραπόδισις, ~ treiben πωλεῖν od. καπηλεύειν ἀνδράποδα.

Sklavenhändler *m* ὁ ἀνδραποδώνης, ὁ ἀνδραποδοκάπηλος, ὁ ἀνδραποδιστής.

Sklavenherrschaft *f* ἡ δουλοκρατία, unter ~ stehen δουλοκρατεῖσθαι (P.).

Sklavenjoch *n* τὸ δούλειον od. δουλείας ζυγόν, j-m das ~ auflegen τὸ δούλειον ζυγὸν ἐπιτιθέναι τινί.

Sklavenkleid *n* ἡ δουλικὴ στολή.

Sklavenkrieg *m* ὁ πρὸς τοὺς δούλους πόλεμος.

Sklavenmarkt *m* ἡ δούλων ἀγορά. τὰ ἀνδράποδα.

sklavenmäßig δουλοπρεπής, δουλικός.

Sklavenseele *f* ὁ ἀνδραποδώδης ἄνθρωπος.

Sklavensinn *m* ἡ δουλοπρέπεια, τὸ ἀνδραποδῶδες, ἡ ἀνελευθερία, mit ~ δουλοπρεπής, ἀνδραποδώδης, ἀνελεύθερος (2).

Sklavenstand *m* ἡ τῶν δούλων τάξις, ἡ δουλεία, (die Sklaven) οἱ δοῦλοι, τὸ δοῦλον.
Sklaverei *f* ἡ δουλεία, in der ~ sein δουλεύειν, in die ~ führen εἰς δουλείαν ἄγειν, δουλοῦν, καταδουλοῦν (auch M.), ἀνδραποδίζειν, ἐξανδραποδίζειν.
Sklavin *f* ἡ δούλη, ἡ δουλίς (ίδος), ἡ παῖς (αιδός), ἡ οἰκέτις (ιδος).
sklavisch δούλειος, δουλικός, δοῦλος, δουλοπρεπής, ~er Sinn ἡ δουλοπρέπεια, ~ gesinnt δουλοπρεπής, ἀνδραποδώδης, ἀνελεύθερος (2).
Skorbut *m* ἡ στομακάκη.
skorbutisch πλαδαρός. ~ sein πλαδᾶν.
Skorpion *m* ὁ σκορπίος, von einem ~ gestochen σκορπιόδηκτος (2), σκορπιόπληκτος (2).
skorpionähnlich σκορπιοειδής, σκορπιώδης.
Skorpionkraut *n* ὁ σκορπίος, τὸ σκορπίουρον.
Skorpionstein *m* ἡ σκορπῖτις (ιδος).
Skorpionstich *m* τὸ σκορπίου δῆγμα.
skrofelartig χοιραδώδης, χοιραδικός.
Skrofeln *f/pl.* αἱ χοιράδες.
skrofulös χοιραδώδης.
Skrupel *n* (als Gewicht) τὸ γράμμα, τὸ γραμμάριον, *m* (Zweifel) τὸ ἐνθύμιον, ἡ μέριμνα, sich ~n über etw. machen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, μεριμνᾶν τι.
skrupulös ἀπορητικός, ὑπερακριβής.
Skrupulosität *f* ἡ ἄγαν ἀκρίβεια.
Skulptur *f* ἡ γλυφή, τὸ γλύμμα.
Smaragd *m* ἡ σμάραγδος, aus ~ σμαράγδινος, σμαραγδεῖος.
smaragdartig σμαραγδώδης, σμαραγδίτης.
smaragden σμαράγδινος, σμαράγδειος, auch durch den *gen.* σμαράγδου.
smaragdgrün σμαράγδινος.
so I *adv.* **1.** (auf diese Art) οὕτω (vor Konsonanten), οὕτως (vor Vokalen), ταύτῃ, (verstärkt) οὑτωσί, ὥς (jedoch nur in Verbindungen wie: aber auch so ἀλλὰ καὶ ὥς, aber auch so nicht ἀλλ' οὐδ' ὥς, auch so καὶ ὥς), alle diese *adv.* beziehen sich auf das Vorangehende, ὧδε. τῇδε u. verstärkt ὡδί (auf das Folgende bezogen), dem ist ~ τοῦτο οὕτως ἔχει, dem ist nicht ~ οὐκ ἔστι ταῦτα. ~ etwas τοιοῦτόν τι, τοιόνδε τι, und ~ fort καὶ τὰ ἑξῆς, ~ oft τοσάκις, τοσαυτάκις, ~ oft als ὁσάκις, gew. ὅταν. ὁπόταν mit *conj.*, ὅτε, ὁπότε mit *opt.*, ~ lange τοσοῦτον (*sc.* χρόνον), ~ lange als ἐφ' ὅσον χρόνον. ὅσον χρόνον. ~ lange bis ἕως, μέχρι τούτου, s. auch solange; ~ schon καὶ αὐτός, καὶ ἄλλως. — **2.** ~ einer, ~ beschaffen τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον, ~ alt τηλικοῦτος usw., τηλικόσδε, ~ groß, ~ viel τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτον, ~ viel davon τοσαῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων εἰρήσθω, ~ und ~ viel τόσον καὶ τόσον. ~ viel als τοσοῦτον ὅσον, noch einmal ~ viel δὶς τοσοῦτος, διπλάσιος. eben ~ viel ἴσος. ~ viel an mir liegt ὅσον ἐπ' ἐμοί, τό γε ἐπ' ἐμοί, τὸ ἐμὸν μέρος. ~ viel ich weiß ὅσον γ' ἐμὲ εἰδέναι, ~ viel ich höre ἐξ ὧν ἔγωγε ἀκούω. ~ viel ich kann ὅσον ἐν ἐμοί, κατὰ od. εἰς τὸ δυνατόν, ~ viel auch immer ὅσοι, ~ weit τοσοῦτον, εἰς τοῦτο (= bis hierher μέχρι τούτου od. τούτων), ~ weit als τοσοῦτον ὅσον, ἐφ' ὅσον, ~ weit in etw. gehen εἰς τοσοῦτον ἀφικνεῖσθαί, προχωρεῖν od. προβαίνειν τινός. ~ gut als irgend einer ὥς τις καὶ ἄλλος. ~ wahr οὕτω mit *opt.* — **3.** ~ … als möglich mit einem *adj.* oder *adv.* verbunden: ὡς od. ὅτι mit *superl.*, ~ sehr τοσοῦτον, ~ sehr als ὅσον, ~ sehr auch εἰ καὶ πάνυ, εἰ καὶ μάλα, καίπερ mit *part.* — **4.** ~ … wie οὕτως … ὡς. auf Personen bezogen τοιοῦτος … οἷος, ~ wie ὡς. οἷος. ὅμοιος, παραπλήσιος mit dem *dat.* des verglichenen Gegenstandes od. mit folg. καί, zB. du machst es ~ wie ich ὅμοια ποιεῖς ἐμοί od. οἷα καὶ ἐγώ, ~ … daß οὕτως … ὥστε mit *inf.* od. *ind.* — **5.** ~ zusagen ὡς εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, s. auch ~ genannt. — **6.** (= also) οὖν, δή. τοίνυν, zB. ~ will ich denn gehen εἶμι τοίνυν, auch τοιγαροῦν, zB. ~ will ichs denn tun τοιγαροῦν ποιήσω. — **7.** (in Aufforderungen u. Ermunterungen) ἀλλά, δή, zB. ~ höre denn ἄκουε δή, ~ laß uns aufbrechen ἀλλὰ ὁρμώμεθα, ~ (= nun gut) εἶεν. — **8.** (bei Fragen) οὐκοῦν, zB. ~ ist er denn tot? οὐκοῦν τέθνηκεν; ~? (als Ausdruck des Staunens) ἀληθες; οὕτως ἄρα; wie so? πῶς λέγεις; wie geht es dir? ~ ~ τί πράττεις; οἷα δή. — **II** *cj.* **9.** (= wenn) εἴθε, εἰ γάρ mit *opt.*, ~ aber (zur Bezeichnung eines Gegensatzes) νῦν δέ, ἀλλὰ μέντοι, zur Bezeichnung eines Nachsatzes wird ~ in der Regel nicht übersetzt, nur zur nachdrücklichen Hervorhebung werden ἄρα, εἶτα, auch οὕτω gesetzt.
sobald, sobald als (wie) ἐπεί, ἐπειδή, ἐπειδὰν τάχιστα, ὡς πρῶτον, ἐπειδὴ πρῶτον (πρῶτα), ἅμα τε. ἅμα mit folg. καί od. ἅμα τῷ mit *inf.*, ~ der Sommer, der Tag anbrach ἅμα τῷ θέρει, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, auch ἅμα (τῇ) ἕῳ, ~ als möglich ὡς od. ὅτι τάχιστα. τὴν ταχίστην.
Socke *f* τὸ ποδεῖον, ἡ ἐμβάς (άδος), τὸ πέδιλον.
Sockel *m* ἡ κρηπίς (ῖδος), ἡ βάσις.
sodann εἶτα, ἔπειτα, ἐνταῦθα, τηνικαῦτα, s. dann.
Sodbrennen *n* ὁ καρδιωγμός, ἡ καρδιαλγία. ~ haben καρδιώττειν, καρδιαλγεῖν.
soeben ἄρτι.
Sofa *n* ἡ κλίνη.
sofern ὅσον (auch: ~ als), ὅσα, καθ' ὅσον, auch ἅτε, οἷα mit *part.*, in Bedingungssätzen εἰ, εἰ δή, ~ nicht εἰ μή.
Soff *m* τὸ ποτόν, τὸ πῶμα.
Söffel *m* ὁ πότης.
sofort αὐτίκα. εὐθύς. παραχρῆμα, τὸ μετὰ τοῦτο.
sogar καί, καὶ δή, und ~ καὶ μάλα, ja ~ καὶ μὴν καί, ἀλλὰ δή, καὶ μὲν οὖν γε, ~ nicht οὐδέ. μηδέ.
sogenannt καλούμενος, λεγόμενος, προσαγορευόμενος.
sogleich s. sofort; οὐδὲν ἐπισχών (ohne Aufschub), οὐδὲν προφασιζόμενος (ohne Vorwand), ὅσον οὐκ (jeden Augenblick), ~ wie ἅμα τῷ mit *inf.*
Sohle *f* τὸ πέλμα (am Fuße u. am Schuh), τὸ ἴχνος (am Fuße), ἡ κρηπίς (ῖδος, am Schuh).
Sohlenleder *n* τὸ κάττυμα (u. *pl.*), τὸ παχύτερον oder ἰσχυρότερον δέρμα.
Sohn *m* ὁ υἱός, ὁ παῖς (αιδός), τὸ τέκνον, ὁ ἔκγονος, bei Angabe des Vaters bleibt ~ gewöhnlich unübersetzt, zB. Themistokles der ~ des Neokles Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους. einen ~ bekommen, erzeugen γεννᾶν παῖδα (von beiden Eltern), φύειν (vom Vater), τίκτειν (von der Mutter), j-n an ~es Statt annehmen παῖδα od. υἱὸν ποιεῖσθαί (M.) τινα, εἰσποιεῖσθαί (M.) τινα, mein ~ ὦ παῖ, ὦ φίλε παῖ, soll das männliche Geschlecht besonders hervorgehoben werden, so wird ἄρρην (ενος) hinzugefügt, zB. er hinterließ keine Söhne οὐ κατέλιπεν ἄρρενας παῖδας.
Söhnchen *n* τὸ υἱδιον, τὸ παιδίον, ὁ παιδίσκος.
Sohnessohn *m* ὁ τοῦ υἱοῦ παῖς, ὁ υἱδοῦς, ὁ υἱωνός, ὁ υἱωνεύς.
Sohnestochter *f* ἡ τοῦ υἱοῦ θυγάτηρ. ἡ υἱδῆ, ἡ υἱωνή.
solange ὅσον, ἕως. μέχρι οὗ, ἔστε, ~ noch ἕως ἔτι, s. auch unter so.
solcher τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον (auf das Vorhergehende sich beziehend), τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε (auf das Folgende gehend), ungefähr ein ~ τοιοῦτός τις. ein ~ welcher τοιοῦτος οἷος. ein ~ daß τοιοῦτος ὥστε, ein ~ Mann ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, oft Zssg, zB. von ~ Art τοιουτότροπος (2). von ~ Gestalt τοιουτόσχημος (2) u. dgl.
solchergestalt s. Gestalt.
solcherlei τοιουτότροπος (2). auch bloß τοιοῦτος.
Sold *m* ὁ μισθός. ἡ μισθοφορά, geringer ~ τὸ μισθάριον, ~ des Richters τὸ δικαστικόν, des Sachwalters τὸ συνηγορικόν. ~ des Arztes τὰ ἰατρεῖα, ~ des Schiffers τὸ ναῦλον, ὁ ναῦλος. ~ für eine Untersuchung τὸ ἐξεταστικόν, den ~ bezahlen τὸν μισθὸν ἀποδιδόναι τινί. μισθοδοτεῖν τινι u. τινα, in ~ nehmen μισθοῦσθαι (M.). μισθῷ πείθειν. j-m um ~ dienen, in j-s ~ stehen μισθοφορεῖν παρά τινι, der um ~ dient

ὁ μισθοφόρος, Dienst um ~ ἡ μισθοφορία, der viel ~ bekommt πολύμισθος (2), der geringen ~ bekommt ὀλιγόμισθος (2), auf geringeren ~ setzen ὀλιγομισθότερον ποιεῖν, ὑφαιρεῖσθαι (M.) τοῦ μισθοῦ, außer ~ setzen ἀπόμισθον ποιεῖν τινα, nicht in ~ genommen ἀμίσθωτος (2).

Soldat *m* ὁ στρατιώτης, gemieteter, gedungener ~, s. Söldling; junger ~ (Rekrut) ὁ νεωστὶ στρατευόμενος, alter ~ ὁ πάλαι od. ἐκ πολλοῦ στρατευόμενος, ausgedienter ~ (Veteran) ὁ ὑπὲρ τὸν κατάλογον oder τὴν στρατιωτικὴν ἡλικίαν, ein guter, tüchtiger ~ ἀνὴρ πολεμικός od. δεινὸς τὰ πολεμικά, ~en! (in der Anrede) ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ~ sein στρατεύειν (und M.), ~ werden καταλέγεσθαι (P.), ~en werben στρατιώτας συλλέγειν od. συνάγειν, die ~en verabschieden, entlassen ἀφιέναι od. ἀποπέμπειν τοὺς στρατιώτας, διαλύειν τὸ στράτευμα.

Soldatenalter *n* τὰ στρατεύσιμα ἔτη, auch bloß ἡ ἡλικία, die das ~ haben οἱ ἐν ἡλικίᾳ, οἱ στρατεύσιμοι, οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ, die über das ~ hinaus sind οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες, οἱ ὑπὲρ τὸν κατάλογον.

Soldatenart, -manier *f* ὁ στρατιωτῶν τρόπος, nach ~ στρατιωτικῶς.

Soldatenaufruhr, -aufstand *m* ἡ τῶν στρατιωτῶν στάσις.

Soldatenausdruck *m* ἡ στρατιωτῶν λέξις.

Soldatenbrot *n* ὁ στρατιωτικὸς ἄρτος.

Soldatendienst *m* ἡ στρατεία.

Soldateneid *m* ὁ τῶν στρατιωτῶν od. στρατιωτικὸς ὅρκος.

Soldatenfeind *m* ὁ μισοστρατιώτης.

Soldatenfrau *f* ἡ στρατιώτου γυνή.

Soldatenfreund *m* ὁ φιλοστρατιώτης.

Soldatengröße *f* τὸ μέγεθος ὅσον od. οἷον στρατιώτου.

Soldatenhaufe *m* τὸ πλῆθος στρατιωτῶν, τὸ στρατιωτικόν.

Soldatenkind *n* ὁ (ἡ) στρατιώτου παῖς (αιδός).

Soldatenkleid *n* ἡ στρατιωτικὴ ἐσθής (ῆτος) oder στολή, ἡ χλαμύς (ύδος).

Soldatenleben *n* ὁ στρατιωτικὸς βίος, ὁ κατὰ τὸ στρατόπεδον βίος, ein ~ führen στρατιωτικὸν βίον ζῆν.

Soldatenmantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος), ὁ σάγος.

Soldatenpferd *n* ὁ στρατιωτικὸς ἵππος.

Soldatenpflicht *f* τὰ τοῦ στρατιώτου od. τῶν στρατιωτῶν.

Soldatenschar *f* τὸ πλῆθος στρατιωτῶν, τὸ στρατιωτικόν.

Soldatensprache *f* ἡ κατὰ τὸ στρατόπεδον od. στρατιωτικὴ λέξις.

Soldatenstand *m* ἡ τοῦ στρατιώτου od. τῶν στρατιωτῶν τάξις, ὁ στρατιωτικὸς βίος.

Soldatenweib *n* ἡ στρατιώτου γυνή.

Soldatenwesen *n* τὰ στρατιωτικά.

Soldatenzelt *n* ἡ στρατιωτικὴ σκηνή.

Soldateska *f* ὁ στρατιωτικὸς ὄχλος, τὸ στρατιωτικόν, οἱ στρατιῶται.

soldatisch στρατιωτικός.

Soldheer *n* τὸ ξενικόν.

Söldling, Söldner *m* ὁ μισθοφόρος, ὁ μισθωτός, ὁ μισθῷ πεισθείς, ὁ ξένος, ~ sein μισθοφορεῖν, ξενιτεύεσθαι (M.), ein Heer von Söldnern τὸ μισθοφορικόν, τὸ ξενικόν, οἱ ξένοι, Söldner werben μισθῷ πείθειν στρατιώτας, συλλέγειν στρατιώτας ἐπὶ μισθῷ, μισθοῦσθαι (M.) ξένους, ξενολογεῖν, Söldner halten ξενοτροφεῖν.

soldlos ἀπόμισθος (2), ἄμισθος (2).

Soldlosigkeit *f* τὸ ἀπόμισθον, ἡ ἀμισθία.

Söldnerdienst *m* ἡ μισθοφορία.

Söldnerheer *n* s. unter Söldling.

Soldtruppen *f/pl.* οἱ μισθοφόροι, οἱ ξένοι, τὸ ξενικόν.

solenn σεμνός, ἅγιος, πανηγυρικός, ἑορτώδης, ἑορτάσιμος.

Solennität *f* τὸ ἑόρτασμα, ἡ πομπή, ἡ πανήγυρις.

solid (fest, derb) στερεός, στερρός, ἀδρός, στερεοειδής, στερεώδης, (gut, rechtlich, zuverlässig) χρηστός, ἀγαθός, πιστός.

Solidität *f* (Festigkeit) ἡ στερεότης, ἡ στερρότης (ητος), ἡ ἁδρότης (ητος), (Rechtlichkeit, Zuverlässigkeit) ἡ χρηστότης (ητος), ἡ πιστότης (ητος).

sollen 1. (verpflichtet, verbunden sein) ὀφείλειν, δεῖ, χρή mit *acc.* u. *inf.* od. durch Verbaladj. auf τέος, ich sollte, hätte ~ ἐχρῆν od. ἔδει με mit *inf.* — 2. (befugt sein, von Personen, gestattet sein, von Handlungen) ἔξεστι, δίκαιον, ἄξιον (gew. ohne ἐστί), auch persönlich δίκαιός od. ἄξιός εἰμι, was nicht hätte geschehen ~ οὐδὲν δέον (parenthetisch gebraucht). — 3. (bevorstehen, werden) μέλλειν mit *inf. fut.* od. *prs.*, zB. dies soll geschehen τοῦτο μέλλει ἔσεσθαι, soll jedoch angegeben werden, daß etwas, was zu erwarten war, noch nicht eingetreten ist, aber in Zukunft eintreten wird, od. daß etw. nach unserer Erwartung nicht geschehen werde, so steht das *fut.* od. das *pf.*, zB. ich soll etw. wiederbekommen ἀπολήψομαί τι, ἀποδοθήσεταί μοί τι, ich soll etw. noch wiederbekommen οὔπω ἀπείληφά τι, in Negationssätzen dieser Art steht auch οὐ μή mit *conj.*, zB. du sollst nie etw. Übles von mir erfahren οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθῃς ὑπ' ἐμοῦ (auch d. *ind. fut.* ist zulässig), zur Bezeichnung eines Befehls steht der *impr.* od. das *fut.*, zB. du sollst wissen εὖ ἴσθι, du sollst es bald erfahren τάχ' εἴσει, zur Bezeichnung der Möglichkeit steht der *opt.* (in selbständigen Sätzen mit ἄν) od. der *conj.*, zur Bezeichnung der Unmöglichkeit der *ind.* eines histor. Tempus mit ἄν, zB. wenn es nötig sein sollte εἴ τι δέοι, ἤν τι δέῃ, man sollte glauben νομίζοι ἄν τις, λέγοις ἄν, man hätte glauben ~ ἐνόμισας ἄν, in Fragen steht bisweilen nachdrücklicher d. *ind.*, zB. wie hätte ich dies erfahren sollen? πῶς ἐπυθόμην τοῦτο; wie solltest du dies nicht wissen? πῶς οὐκ οἶσθα; in zweifelnden Fragen steht der *conj.*, zB. was soll ich tun? τί ποιῶ; bei indirekten Fragen nach einem histor. Tempus auch der *opt.*, zB. ich weiß nicht, wohin ich mich wenden soll οὐκ ἔχω, ὅποι τράπωμαι, ich wußte nicht, wohin ich mich wenden sollte οὐκ εἶχον, ὅποι τραποίμην, bei Ausrufungen und Fragen des Unwillens steht der *inf.* mit τό, zB. ich sollte das tun! τὸ ἐμὲ ταῦτα ποιεῖν, zur Angabe der Unbestimmtheit eines Ereignisses setzt man λέγουσι mit *acc.* und *inf.* od. im *pass.* d. persönliche Konstr. λέγεται, λέγονται usw., doch kann nach λέγεται auch der *acc.* und *inf.* stehen, zB. die Griechen sollen gesiegt haben λέγουσι od. φασὶ τοὺς Ἕλληνας νικῆσαι, λέγονται οἱ Ἕλληνες νικῆσαι, λέγεται τοὺς Ἕλληνας νικῆσαι. — 4. (= zugegeben, daß) du sollst recht haben οὐδὲν ἀντιλέγω, elliptisch, zB. was soll ich (tun)? τί κελεύεις; was sollen wir bei ihm? τί ἡμῶν αὐτῷ χρέος; was soll uns das (nützen)? τί ἡμῖν τούτων ὄφελος; was sollen wir damit (anfangen)? τί χρησόμεθα τῷ πράγματι; was soll das (bedeuten)? τί τοῦτο θέλει; τί τοῦτο; ich soll nicht (etw. tun od. unternehmen) οὐκ ἔξεστί μοι, κωλύομαι, εἴργομαι (P.), hast du ihn gesehen? Wie sollte ich nicht? ἆρα ἑώρακας αὐτόν; τί δ' οὐ μέλλω; also ist der Weise glücklich? Wie sollte er nicht? οὐκοῦν ὁ σοφὸς εὐδαίμων ἐστίν; πῶς δ' οὐ μέλλει;

Söller *m* τὸ ὑπερῷον.

Solo *n* (in der Musik) ἡ μονῳδία, ein ~ vortragen, singen μονῳδεῖν.

Solstitialpunkt *m* τὸ τροπικὸν σημεῖον.

Solstitium *n* s. Sonnenwende.

somit (auf diese Weise) οὕτω(ς), οὕτω δή, (dadurch) ταύτῃ, τῇδε, (folglich) οὐκοῦν (am Anfange eines Satzes), οὖν, ἄρα, τοίνυν (an zweiter Stelle eines Satzes).

Sommer *m* τὸ θέρος, im ~ τοῦ θέρους, ἐν (τῷ) θέρει, κατὰ τὸ θέρος, mit Anfang des ~s ἅμα τῷ θέρει, es wird ~ τὸ θέρος ἐπέρχεται, den ~ an einem Orte zubringen θερίζειν ἐν χωρίῳ τινί, nasser ~ ὑπομβρον θέρος, trockner ~ οἱ κατὰ τὸ θέρος od. διὰ τοῦ θέρους αὐχμοί, hoher ~ θέρος ἀκμάζον.

Sommerabend *m* ἡ θερινὴ ἑσπέρα.

Sommerapfel *m* τὸ θερινὸν μῆλον.
Sommerarbeit *f* τὰ ἐν θέρει od. θερινὰ ἔργα.
Sommeraufenthalt *m* τὸ θέρετρον, seinen ~ **an einem** Orte haben θερίζειν ἐν χωρίῳ τινί.
Sommerblume *f* τὸ θερινὸν ἄνθος.
Sommerernte *f* τὸ θέρος.
Sommerfeldzug *m* ἡ κατὰ τὸ θέρος στρατεία.
Sommerfleck *m*, **-sprosse** *f* ἡ ἔφηλις (εως), ἡ ἐφηλίς (ίδος), mit Sommersprossen ἔφηλος (2).
Sommerfrucht *f* ὁ θερινὸς καρπός (von Sommerfrüchten, die im Sommer reifen), ὁ σητάνιος σῖτος (Sommerkorn).
Sommergerste *f* ἡ σητανία κριθή.
Sommergetreide *f* ὁ σητάνιος σῖτος.
Sommergewächse *n/pl.* τὰ σητάνια φυτά.
sommerhaft θερινός.
Sommerhaus *n* ἡ ἐν ἀγροῖς od. κατ' ἀγροὺς οἰκία, τὸ θέρετρον.
Sommerhitze *f* τὸ τοῦ θέρους καῦμα, τὸ θέρος.
Sommerkleid *n* τὸ θερινὸν ἱμάτιον, τὸ λήδιον, τὸ ληδάριον, τὸ σείριον.
Sommerkorn *n* ὁ σητάνιος σῖτος.
Sommerlager *n* (des Heeres) τὸ θερινὸν στρατόπεδον.
sommerlich θερινός.
Sommerluft *f* ἡ θερινὴ αὔρα.
Sommermonat *m* ὁ θερινὸς μήν (ηνός).
Sommernacht *f* ἡ θερινὴ νύξ.
Sommerobst *n* οἱ θερινοὶ καρποί, ἡ ὀπώρα.
Sommerpalast *m* τὸ θέρετρον.
Sommerregen *m* ὁ θερινὸς ὄμβρος.
Sommersaat *f* ἡ θερινὴ σπορά.
Sommerseite *f* τὰ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένα.
Sommersitz *m* τὸ θέρετρον.
Sommersolstitium *n*, **-wende** *f* αἱ θεριναὶ (ἡλίου) τροπαί, αἱ ἡλίου ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα τροπαί, auch bloß αἱ θέρους τροπαί.
Sommersprosse *f* s. Sommerfleck.
Sommerszeit *f* ἡ ὥρα θέρους, ἡ θερινὴ ὥρα, τὰ θερινά, zur ~ τοῦ θέρους, ἐν θέρει.
Sommertag *m* ἡ θερινὴ ἡμέρα, die heißen ~e αἱ θερμημερίαι.
Sommerwärme *f* τὸ θερινὸν oder θέρους θάλπος (auch *pl.*).
Sommerweizen *m* ὁ σητάνιος πυρός.
Sommerwetter *n* ἡ εὐδία, τὸ θέρος.
Sommerwohnung *f* τὸ θέρετρον.
Sommerzeit *f* s. Sommerszeit.
sonach ἐκ τούτων, πρὸς ταῦτα, τοιγάρ (γάρ τοι), τοιγαροῦν, οὐκοῦν, οὖν, ἄρα, τοίνυν (letztere drei nicht an erster Stelle eines Satzes).
Sonde *f* ἡ μήλη, ὁ διοπτήρ (ῆρος), ἡ διόπτρα, mit der ~ untersuchen μηλοῦν, mit der ~ öffnen διοπτρίζειν (unbelegt).
sonder ἄνευ mit *gen.*, s. ohne.
sonderbar (von eigentümlicher Art) ἴδιος, (befremdend) ξένος, (gegen Meinung und Voraussetzung) παράδοξος (2), (wunderbar) θαυμάσιος, θαυμαστός, (ungewöhnlich) ἀλλόκοτος (2), es kommt mir ~ vor, daß θαυμάζω, ὅτι od. εἰ, mir ist ~ zumute θαυμάσια πάσχω, ist es nicht höchst ~? πῶς οὐχ ὑπερφυές; du ~er Mensch ὦ θαυμάσιε, ὦ δαιμόνιε.
Sonderbarkeit *f* ἡ θαυμασιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Sonderinteresse *f* τὰ ἴδια συμφέροντα, ich habe ein ~ διαφέρει μοι τὰ ἴδια.
sonderlich (nur in Verbindung mit einer Negation): nicht ~, kein ~er οὐ δεινός, τυχών, μέτριός τις, φαῦλος, *adv.* οὐ πάνυ, οὐ μάλα, μετρίως, Dinge von keinem ~en Werte πράγματα οὐ πολλοῦ ἄξια, ich habe kein ~es Vertrauen οὐ πάνυ πιστεύω, er ist nicht ~ reich οὐ διαφέρει πλούτῳ, οὐκ ἄγαν oder μετρίως πλουτεῖ, dazu eigne ich mich nicht ~ οὐκ ἔγωγε πάνυ ἐπιτήδειος πρὸς ταῦτα.
Sonderling *m* ὁ ἄτοπος, ἀλλόκοτος od. ἴδιος ἄνθρωπος od. ἀνήρ, ὁ ἰδιότροπος.
[1]**sondern** *cj.* ἀλλά, δέ, nicht nur ... sondern auch οὐ μόνον ... ἀλλὰ καί.
[2]**sondern** χωρίζειν, δια-, ἀποχωρίζειν (räumlich trennen), ἀπο-, δια-, ἐκκρίνειν (~ u. unterscheiden).
sonders nur in der Verbindung: samt und ~ ἅπαντες, σύμπαντες, ἀθρόοι, *adv.* κοινῇ, πανδημεί.
Sonderstellung *f* τὸ χωρὶς εἶναι.
Sonderung *f* ὁ χωρισμός, ὁ διαχωρισμός, ἡ ἀποχώρισις (im Raume), ἡ ἀπό-, ἔκ-, διάκρισις (~ u. Unterscheidung), oft durch Verben.
sondieren (mit der Sonde untersuchen) μηλοῦν, übtr. (untersuchen) ἐξετάζειν, δοκιμάζειν, γνωρίζειν, ἐξέτασιν od. δοκιμασίαν ποιεῖσθαι (M.).
Sondieren *n*, **Sondierung** *f* eig. ἡ μήλωσις, übtr. ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ δοκιμασία.
Sonnabend *m* τὸ σάββατον (auch *pl.*), ἡ ἑβδόμη (ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος).
Sonne *f* ὁ ἥλιος, die aufgehende ~ ὁ ἥλιος ἀνίσχων od. ἀνατέλλων, die untergehende ~ ὁ ἥλιος δυόμενος, Aufgang der ~ ἡ τοῦ ἡλίου ἀνατολή, beim Aufgang der ~ ἀνατέλλοντος od. ἀνίσχοντος τοῦ ἡλίου, ἅμ' ἡλίῳ ἀνίσχοντι od. ἀνατέλλοντι, ἅμ' ἡμέρᾳ, ἅμα τῇ ἕῳ, vor Aufgang der ~ πρὶν ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, πρὸ ἡλίου ἀνίσχοντος, bei Untergang der ~ δυομένου τοῦ ἡλίου, πρὶν δῦναι (τὸν) ἥλιον, nach Untergang der ~ μεθ' ἥλιον δύντα, δεδυκότος (τοῦ) ἡλίου, der ~ aussetzen, in die ~ legen ἀν-, προσηλιάζειν, die ~ scheint ὁ ἥλιος λάμπει, sich an der ~ wärmen εἱληθερεῖν (u. P.), in der ~ spazieren gehen περιπατεῖν ὑπὸ τὸν ἥλιον, aus der ~ gehen μεθίστασθαι ἐκ τοῦ ἡλίου, an der ~ trocknen αὐαίνειν πρὸς τὸν ἥλιον, in die ~ sehen εἰς τὸν ἥλιον ἀντιβλέπειν, von der ~ gestochen ἡλιόβλητος (2), ἡλιόβολος (2), von der ~ verbrannt ἡλιοκαής, ἡλιόκαυστος (2), wie die ~ glänzend ἡλιοφανής.
sonnen ἀνηλιάζειν, sich ~ ἡλιοῦσθαι, ἡλιάζεσθαι (P.), εἱληθερεῖν (auch P.).
Sonnen *n* ἡ ἡλίωσις.
Sonnenanbeter *m* ὁ τὸν ἥλιον σεβόμενος oder προσκυνῶν.
sonnenartig ἡλιοειδής, ἡλιώδης.
Sonnenaufgang *m* s. unter Sonne; (als Gegend) αἱ ἡλίου ἀνατολαί.
Sonnenbahn *f* ὁ τοῦ ἡλίου δρόμος, ἡ τοῦ ἡλίου περιφορά, ὁ ἡλιακὸς κύκλος.
Sonnenbewohner *m* ὁ ἡλιώτης.
Sonnenblick *m* ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλαμψις oder βολή, τὸ τοῦ ἡλίου σέλας, es kommt ein ~ ὁ ἥλιος ἐκλάμπει od. διαυγάζει.
Sonnenblume *f* τὸ ἡλιοτρόπιον.
Sonnenbrand *m* τὸ τοῦ ἡλίου καῦμα, αἱ καύσεις.
Sonnenfächer *m* τὸ ψῦγμα, τὸ σκέπασμα.
Sonnenfinsternis *f* ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλειψις, es ist eine ~ ὁ ἥλιος ἐκλείπει, eine ~ beobachten τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωρεῖν, es findet eine partielle ~ statt τοῦ ἡλίου ἐκλιπές τι γίγνεται.
Sonnenfleck *m* ἡ τοῦ ἡλίου κηλίς (ῖδος).
sonnenförmig ἡλιοειδής, ἡλιόμορφος (2).
Sonnenglanz *m* ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή oder μαρμαρυγή, τὸ τοῦ ἡλίου σέλας.
Sonnengott *m* ὁ Ἥλιος, ὁ Φοῖβος.
sonnenhell λαμπρότατος, ἡλιοφανής, übtr. σαφέστατος, ἐπιφανέστατος.
Sonnenhitze *f* τὸ τοῦ ἡλίου καῦμα od. θάλπος.
Sonnenhof *m* ὁ περὶ τὸν ἥλιον ἅλως.
Sonnenhut *m* ἡ καυσία, ἡ θολία.
Sonnenjahr *n* ὁ ἡλιακὸς ἐνιαυτός.
sonnenklar εἰλικρινής, καταδηλος (2), διάδηλος (2), ἐναργής, σαφέστατος, ἐπιφανέστατος, das ist ~ σαφῶς ἐστι τοῦτο δῆλον.
Sonnenlauf *m* ὁ τοῦ ἡλίου δρόμος, ἡ τοῦ ἡλίου περιφορά.
Sonnenlicht *n* τὸ τοῦ ἡλίου φῶς (ωτός), ὁ ἥλιος, etw. ans ~ ziehen, bringen προάγειν od. ἐκφέρειν τι εἰς τὸ φῶς.

sonnenlos ἀνήλιος (2).
Sonnenmonat *m* ὁ ἡλιακὸς μήν (ηνός).
Sonnenpriester *m* ὁ τοῦ Ἡλίου od. Φοίβου ἱερεύς.
sonnenreich εὐήλιος (2).
Sonnenscheibe *f* ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος.
Sonnenschein *m* ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή, ὁ ἥλιος, im ~ πρὸς τὸν ἥλιον, ἐν ἡλίῳ.
Sonnenschirm *m* τὸ σκιάδειον, ἡ σκιάς (άδος), ἡ θολία, τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου σκέπασμα.
Sonnenseite *f* τὰ πρὸς ἥλιον τετραμμένα, auf der ~ liegend πρὸς ἥλιον τετραμμένος, Zimmer auf der ~ ὁ ἡλιοκάμινος.
Sonnenstäubchen *n/pl.* τὰ (ἐν τῷ ἀέρι) ξύσματα.
Sonnenstich *m* ἡ ἀστροβοληςία, ἡ ἀστροβλησία, ἡ ἀστροβολία, ἡ σειρίασις, am ~ leiden ἀστροβολεῖσθαι (P.), σειριᾶν.
Sonnenstrahl *m* ἡ ἡλίου ἀκτίς (ῖνος).
Sonnentempel *m* ὁ τοῦ Ἡλίου od. Φοίβου ἱερόν.
Sonnenuhr *f* ὁ γνώμων (ονος), τὸ ἡλιοτρόπιον.
Sonnenuntergang *m* s. unter Sonne; (als Gegend) αἱ τοῦ ἡλίου δυσμαί.
sonnenverbrannt ἡλιωμένος.
Sonnenwagen *m* τὸ Ἡλίου τέθριππον.
Sonnenwärme *f* ἡ εἵλη, ἡ εἵλησις, τὸ τοῦ ἡλίου θάλπος.
Sonnenweiser, -zeiger *m* ὁ γνώμων (ονος), der ~ zeigt auf drei ὁ γνώμων σκιάζει τὴν τρίτην.
Sonnenwende *f* αἱ (τοῦ ἡλίου) τροπαί.
Sonnenzirkel *m* ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος.
sonnig εὐήλιος, προσήλιος, εὔειλος (sämtlich 2), ein ~er Tag ἡ εὔδιος ἡμέρα.
Sonntag *m* ἡ πρώτη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα, ἡ κυριακή od. τοῦ κυρίου ἡμέρα.
sonst 1. (außerdem) πρὸς τούτοις, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, πρὸς δέ, ἔτι δέ, τὰ (δ') ἄλλα, τἄλλα, ἄλλως, ~ jemand ἄλλος τις, ~ etwas ἄλλο τι, ~ nichts ἄλλο οὐδέν, auch ~ καὶ ἄλλως. — 2. (widrigenfalls) εἰ δὲ μή (ἐὰν δὲ μή). — 3. (anderswo) ἀλλαχοῦ, ἀλλαχῇ, ἄλλῃ, ἀλλαχόθι, ἄλλοθι, ~ wo ἄλλοθί που, ~ wohin ἀλλαχόσε, ἄλλοσε, ~ woher ἄλλοθέν ποθεν, ἀλλαχόθεν. — 4. (zu einer andern Zeit) ἄλλοτε, (ehedem) πρότερον, πάλαι, τὸ παλαιόν.
sonstig ἄλλος, (vormalig) ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον, παλαιός.
sooft (*demonstr.*) τοσαυτάκις, τοσάκις, (*relat.*) ὁσάκις, gew. ὅτε, ὁπότε mit *opt.* (von Vergangenem), ὅταν, ὁπόταν mit *conj.* (von Gegenwärtigem), s. auch so.
Sophisma *n* τὸ σόφισμα.
Sophist *m* ὁ σοφιστής, ein ~ sein σοφιστεύειν (auch wie ein ~ reden od. handeln).
Sophisterei *f* ἡ σοφιστεία, (als Sache) τὸ σόφισμα, ὁ σοφιστικὸς λόγος.
Sophistik *f* ἡ σοφιστική.
Sophistin *f* ἡ σοφίστρια.
sophistisch σοφιστικός.
Sorge *f* 1. (Kummer, Bekümmernis) ἡ φροντίς (ίδος), ἡ λύπη, ἡ μέριμνα, in ~ sein, sich ~ machen um etw. ἐν φροντίδι εἶναι περί τινος, in großen ~n sein πολλὰ μεριμνᾶν, μεστὸν εἶναι φροντίδων, j-m ~ machen φροντίδα παρέχειν τινί, sich der ~n entschlagen ἀποβάλλειν τὰς φροντίδας, sei ohne ~ θάρρει. — 2. (Sorgfalt) ἡ φροντίς (ίδος), ἡ ἐπιμέλεια, ἡ πρόνοια, ἡ προμήθεια, ~ tragen für j-n, etw. s. sorgen; große ~ für j-n od. etw. tragen πολλὴν ἐπιμέλειαν ἔχειν τινός, περί τινος, das ist meine ~ τοῦτο τὸ ἐμὸν ἔργον ἐστίν, das laß meine ~ sein τοῦτον τὸν λόγον μέθες ἐμοί, das übrige soll meine ~ sein τὰ λοιπὰ ἐμοὶ μελήσει, die ~ für etw. mit j-m teilen συνεπιμελητὴν τινος παραλαμβάνειν τινά (j-n mit zur Besorgung nehmen), συνεπιμελεῖσθαί (P.) τινί τινος (j-n bei der Besorgung von etw. unterstützen), Gegenstand der ~ τὸ μέλημα, Mangel an ~ ἡ ἀμέλεια.
sorgen 1. (bekümmert sein, sich bekümmern) φροντίζειν τινός, μεριμνᾶν, λυπεῖσθαι (P.), ἐν φροντίδι εἶναι περί τινος, δεδιέναι u. φοβεῖσθαι (P.) περί u. ὑπέρ τινος u. περί τι, nicht ~ ἀφροντιστεῖν τινος, ἀφροντίστως ἔχειν, nicht für den morgenden Tag ~ οὐκ εἰς τὸ αὔριον μεριμνᾶν, οὐχ ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. — 2. (Sorgfalt anwenden für etw.) ἐπιμελεῖσθαί (-μέλεσθαί, P.) τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐπιμέλειαν ἔχειν τινός, μέλει τινί τι od. τινος, προνοεῖν (auch M.) τινος, προμηθεῖσθαί (P.) τινος, κήδεσθαί τινος, dafür sorgen, daß ἐπιμελεῖσθαι, προνοεῖν, σκοπεῖν ὅπως (gew. mit *ind. fut.*), dafür will ich ~ ἐμοὶ μελήσει τοῦτό γε, schlecht, nicht für etw. ~ ἀμελεῖν τινος, οὐδεμίαν πρόνοιαν ποιεῖσθαί τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, περιορᾶν τι.
Sorgen *n* ἡ φροντίς (ίδος), ἡ ἐπιμέλεια oder durch Verben.
Sorgenbrecher *m* ὁ λυσανίας, ὁ παυσανίας, ὁ λυαῖος (letzteres Epitheton des Bakchos).
sorgenfrei, sorgenlos ἀφρόντιστος (2), ἄφροντις (ιδος), φροντίδας οὐκ ἔχων, ἀμέριμνος (2), ἀδεής, ἀσφαλής, ἥσυχος, εὔκολος (2), ἄλυπος (2), ~ sein ἀφροντιστεῖν, ~ leben ἄνευ φροντίδος ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον, εὐκόλως ζῆν.
Sorgenstuhl *m* ἡ ἀμφικέφαλος κλίνη od. καθέδρα.
sorgenvoll πολλὰς φροντίδας ἔχων, φροντίδων ἀνάπλεως od. μεστός, πολυμέριμνος (2), πολύφροντις (ιδος), περιδεής (voll Furcht), λυπηρός (voll Leid).
Sorgfalt *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ σπουδή, ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἐπιστροφή, ἡ φροντίς (ίδος), mit ~ s. sorgfältig; ~ auf etw. wenden ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐπιμελεῖσθαί (-μέλεσθαί, P.) τινος, ἐπιμελῶς oder σπουδῇ πράττειν τι, σπουδὴν ἔχειν περί τινος, etw. mit ~ untersuchen, prüfen ἀκριβοῦν, ἐξακριβοῦν τι.
sorgfältig (von Personen) ἐπιμελής, ἐπιστρεφής, περιεσκεμμένος, (von Personen u. Sachen) σπουδαῖος, ἀκριβής, (von Sachen) ἐσπουδασμένος, *adv.* ἐπιμελῶς, σπουδῇ, ~ sein in etw., etw. ~ betreiben σπουδάζειν od. σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, ἐπιμελῶς πράττειν τι, δι-, ἀπ-, ἐξακριβοῦν (u. M.) τι.
sorglos ἄφροντις (ιδος), ἀμελής, ἀφρόντιστος (2), ἀφύλακτος (2), ῥᾴθυμος, ῥᾳδιουργός (2), ἀνειμένος, ὀλίγωρος (2), ἀπερίοπτος (2), ~ sein ἀμελῶς ἔχειν, ἀφροντιστεῖν, ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, um etw. ἀμελῶς ἔχειν περί τι, οὐδὲν ὀλιγωρεῖν τινος.
Sorglosigkeit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀφροντιστία, ἡ ἀμεριμνία, ἡ ἄνεσις, besser das *neutr.* d. *adj.*
sorgsam ἐπιμελής, σπουδαῖος, s. sorgfältig.
Sorgsamkeit *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ σπουδή, s. Sorgfalt.
Sorte *f* τὸ εἶδος, τὸ γένος, von der besten ~ ἄριστος, κάλλιστος.
sortieren διατιθέναι καθ' ἕκαστα, διακοσμεῖν.
Sortiment *n* τὸ σύστημα, τὸ σύνταγμα, τὰ ὤνια, τὰ ἀγοράσματα.
so sehr οὕτω(ς), οὕτω σφόδρα, s. auch so.
Souffleur *m* ὁ ὑποβολεύς.
soufflieren ὑποβάλλειν.
soundso s. unter so.
Souper *n* τὸ δεῖπνον, τὸ δόρπον.
Souverän *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ τύραννος.
Souveränität *f* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ αὐταρχία, ἡ τυραννίς (ίδος).
Souveränitätsrechte *n/pl.* ἡ αὐτοκρατής od. αὐτοκράτωρ ἐξουσία.
soviel so und viel.
soweit *cj.* ὡς πρὸς αὐτό.
sowie *cj.* (= sobald) ἅμα.
sowieso καὶ ἄλλως, καὶ ὥς.
sowohl ... als auch καί ... καί, τε (*enkl.*) ... καί, τε ... τε, μέν ... δέ, τὰ μέν ... τὰ δέ, nicht sowohl ... als (vielmehr) οὐ τοσοῦτον ... ὅσον, οὐχ οὕτως ... ὡς od. ἀλλά.
sozusagen s. unter so.
spähen σκοπεῖν, κατασκοπεῖν (u. M.), σκοπὴν ποιεῖσθαι (M.), σκοπιωρεῖσθαι (M.), κατοπτεύειν, ὠτακουστεῖν.

Spähen *n* ἡ κατα-, προσκοπή, ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά.

Späher *m* ὁ σκοπός, ὁ κατάσκοπος od. d. *part.* der Verben.

Spalier *n* τὸ χαράκωμα, (von Soldaten u. dgl.) οἱ στοῖχοι od. στίχοι, die Soldaten bilden ein ~ ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁδοῦ στοῖχοι στρατιωτῶν εἰσιν oder στοῖχοι στρατιωτῶν ἑστᾶσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, durch ein ~ von Soldaten διὰ δυοῖν στοίχοιν στρατιωτῶν ἑκατέρωθεν παρατεταγμένων.

Spalt *m*, **Spalte** *f* τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥωγή, ἡ ῥαγάς (άδος), ἡ ῥαγή, ἡ διαρρωγή, (der Erde) ἡ χαράδρα, (im Felsen) ἡ διασφάξ (άγος), τὸ χάσμα, Spalten bekommen ῥήγνυσθαι, σχίζεσθαι (P.), ῥῆγμα λαμβάνειν, διαρρήγνυσθαι, διασχίζεσθαι (P.).

spaltartig ῥωγμοειδής.

spalten I *trans.* σχίζειν, διασχίζειν, τέμνειν, διατέμνειν, mit einem Keile ~ σφηνοῦν, Holz ~ ξύλα σχίζειν, ξυλοκοπεῖν, gespalten sein διερρωγέναι, χάσκειν. — II *intr.* σχίζεσθαι, διασχίζεσθαι, ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (sämtl. P.), mit gespaltener Klaue δίχηλος (2), mit gespaltenen Hufen πολυσχιδής.

Spalten *n* ἡ σχίσις, ἡ διάσχισις, ὁ σχισμός, ἡ διατομή, mit einem Keile ἡ σφήνωσις.

Spaltholz *n* τὰ σχιστὰ ξύλα.

spaltig ῥωγμάς ἔχων.

Spaltung *f* s. Spalten; (Zwiespalt) ἡ διαφορά, ἡ στάσις, ἡ διάστασις, ~en unter den Bürgern machen στασιάζειν τὴν πόλιν od. τοὺς πολίτας, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τοὺς πολίτας, (in der Kirche) τὸ σχίσμα.

Span *m* (von Holz) ἡ σχίζα, ἡ σχίδαξ (κος), τὸ ξύλου θραῦσμα, (vom Behauen) τὸ πελέκημα, Späne τὰ ἰχθυήματα, (beim Feilen) τὰ ῥινήματα.

Spänchen *n* τὸ σχιζίον.

Spanferkel *n* ὁ (ἡ) δέλφαξ (κος), τὸ δελφάκιον, τὸ χοιρίον, τὸ χοιρίδιον, ὁ χοιρίσκος.

Spange *f* ἡ πόρπη, ἡ περόνη, ἡ περονίς (ίδος), (als Armschmuck) τὸ ψέλλιον, mit einer ~ befestigen ἐμ-, ἐπιπορπᾶν, ἐμπερονᾶν.

Spanische Fliege *f* ἡ κανθαρίς (ίδος).

Spann *m* τὸ ἄνω τοῦ ποδός.

Spannader *f* ἡ ἐπὶ τοῦ ποδὸς ἀρτηρία.

Spannagel *m* (an der Deichsel) ὁ ἕστωρ (ορος).

Spanne *f* ἡ σπιθαμή, ἡ δοχμή, ἡ λιχάς (άδος), eine ~ lang od. breit σπιθαμιαῖος, σπιθαμώδης, eine kurze ~ Zeit ὁ ἐλάχιστος χρόνος.

spannen τείνειν, ἐν-, συντείνειν, (vom Bogen, von den Saiten) τείνειν, ἐν-, ἐπιτείνειν, über, auf etw. ~ ἐπι-, περιτείνειν τινί, gespannt σύντονος (2), auf die Folter ~ στρεβλοῦν τινα, übtr. die Saiten noch höher ~ ἐντείνειν ἔτι μᾶλλον, die Erwartung j-s ~ ἀναπτεροῦν τινα, ἐλπίσιν ἀναρτᾶν τινα, in gespannter Erwartung sein ἀναπτεροῦσθαι, μετέωρον εἶναι ἐλπίδι, seine Forderungen höher ~ μείζω ἔτι αἰτεῖσθαι (M.), seine Forderungen zu hoch ~ μείζω ἢ προσήκει αἰτεῖσθαι, seine Aufmerksamkeit, Tätigkeit auf etw. ~ προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, gespannt sein auf etw μετέωρον εἶναι ἐπί τινος, ἐπί τι od. πρός τι, mit j-m auf gespanntem Fuße leben διαφορὰν ἔχειν τινί, ins Joch ~ ὑπάγειν εἰς od. ὑπὸ τὸ ζυγόν, (von Schuhen, Kleidern u. dgl.) πιέζειν (drücken).

spannenlang σπιθαμιαῖος, σπιθαμώδης.

Spannholz *n* ἡ καταγωγίς (ίδος).

Spannkraft *f* ἡ εὐ-, συντονία, ἡ τάσις, gew. τὸ εὔ-, σύντονον, ohne ~ ἄτονος (2), Mangel an ~ ἡ ἀτονία.

Spannochse *m* ὁ ζύγιος βοῦς.

Spannpferd *n* ὁ ζύγιος ἵππος.

Spannraupe *f* (Spanner) τὸ πηνίον, *pl.* τὰ ὕπερα.

Spannriemen *m* ὁ ἱμάς (άντος).

Spannung *f* 1. ὁ τόνος, ἡ τάσις, ἡ ἔκ-, ἔντασις, ἡ ἐντονία. — 2. übtr. (Aufmerksamkeit) ἡ σύντασις, ἡ συντονία, ἡ διάτασις, (Bangigkeit) ἡ φροντίς (ίδος), ich bin in ~ ἐκτέταμαι φρένας, αἰωροῦμαι (P., mit u. ohne τὴν ψυχήν), μετέωρός εἰμι, wegen etw. ἐπί τινι, ἐπί τινος, πρός τι, ἐπαίρομαι (P.) τῇ ψυχῇ, ὀρθός εἰμι ἐπί τινι. — 3. (Uneinigkeit) ἡ διαφορά, τὸ διάφορον, s. spannen.

Sparbüchse *f* ἡ ἀργυριοθήκη.

sparen (aufheben, bewahren) σῴζειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν, ἀποτίθεσθαι, (aufschieben) ἀνατίθεσθαι, ἀναβάλλεσθαι (M.), (schonen) φείδεσθαί (M.) τινος, keinen Fleiß ~ οὐ φείδεσθαι πόνου, keine Kosten ~ ἀφειδῶς παρέχειν δαπάνην, nicht ~ mit etw. ἀφειδεῖν τινος, (ersparen) περιποιεῖσθαι (M.), ταμιεύεσθαι (M.).

Sparen *n* ἡ ἀπόθεσις, ἡ φυλακή, ἡ ἀναβολή, ἡ φειδώ, ἡ περιποίησις, s. d. vor. Verben.

Spargel *m* ὁ ἀσφάραγος.

Spargelbeet *n* ἡ ἀσφαράγου πρασιά.

Spargelpflanze *f* ἡ ἀσφαραγιά.

Sparkasse *f* ἡ ἀργυριοθήκη.

spärlich σπάνιος, ὀλίγος, λεπτός, μικρός, εὐτελής (letzteres bsd. von der Mahlzeit), μανός (einzeln), ~ sein σπανίζειν.

Spärlichkeit *f* ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης, ἡ λεπτότης, ἡ μικρότης, ἡ μανότης (ητος), ἡ εὐτέλεια.

Sparpfennig *m* τὰ ἀποκείμενα χρήματα.

Sparren *m* ὁ στρωτήρ (ῆρος), einen ~, einen ~ zuviel haben (Sprichw.) ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν, μείζω φρονεῖν ἢ κατ᾽ ἄνθρωπον, παρὰ od. ὑπὲρ τὸ μέτριον φρονεῖν, (halbverrückt sein) παρακεκινηκέναι.

Sparrwerk *n* ἡ πινάκωσις, οἱ στρωτῆρες, ἡ ὀροφή.

sparsam 1. (sparend) φειδόμενος, φειδωλός, ἀκριβής, ἀκριβολόγος (2), ~ mit etw. umgehen φείδεσθαί (M.) τινος, μετρίως χρῆσθαί (M.) τινι, ἀκριβῶς ταμιεύεσθαί (M.) τι, nicht ~ mit etw. umgehen ἀφειδῶς χρῆσθαί τινι. — 2. (spärlich) εὐτελής, λιτός, σπάνιος, σύντομος (2), etw. ~er einrichten εἰς εὐτέλειαν συντέμνειν τι.

Sparsamkeit *f* ἡ φειδώ, ἡ φειδωλία, ἡ φειδωλή, ἡ ἀκρίβεια, (Spärlichkeit) ἡ σπανιότης (ητος), ἡ σπάνις, (Knauserei, Knickerei) ἡ γλισχρότης (ητος).

Spaß *m* ἡ παιδιά, τὸ παίγνιον, τὸ σκῶμμα, τὸ χαριέντισμα, τὸ γελοῖον, s. Scherz; ~ machen γελοιάζειν, γελωτοποιεῖν, mit Witz χαριεντίζεσθαι (M.), seinen ~ mit j-m treiben παίζειν πρός τινα, σκώπτειν εἴς τινα, im ~ etw. sagen παίζοντα λέγειν τι, einen ~ aus etw. machen εἰς γέλωτα τρέπειν τι, zum ~ πρὸς ἡδονήν, das ist ein ~ für j-n (= er kann es leicht tun) παιδιὰ ταῦτ᾽ ἐστί τινι.

spaßen παίζειν, σκώπτειν, mit j-m ~ παίζειν πρός τινα, s. scherzen.

spaßhaft παιγνιώδης, (von Personen) εὐτράπελος (2), (von Sachen) γελοῖος, παίγνιος (2), bei ~en Dingen ernsthaft sein σπουδάζειν περὶ τὰ γελοῖα.

Spaßhaftigkeit *f* ἡ εὐτραπελία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*

Spaßmacher *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ γελοιαστής.

Spaßmacherei *f* ἡ γελωτοποιία.

Spaßvogel *m* ὁ εὐτράπελος ἀνήρ, ὁ σκωπτόλης.

spät ὄψιμος (2), ὄψιος, auch βραδύς, σχολαῖος (langsam), *adv.* ὀψέ, βραδέως, σχολαίως, σχολῇ. ~er Abend ἡ ὀψία, ἡ βαθεῖα ἑσπέρα. ~ am Tage ὀψὲ τῆς ἡμέρας, ἀμφὶ od. περὶ δείλην ὀψίαν, ~ in der Nacht πόρρω τῆς νυκτός, ~er ὕστερον γιγνόμενος, einige Tage ~er μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον, ~ tun ὀψίζειν, ~er kommen ὑστερίζειν, ὑστερεῖν, zu etw. zu ~ kommen ὑστερίζειν, ὑστερεῖν τινος, oft gebraucht man auch Zsgn mit ὀψι, zB. ~ blühen ὀψανθεῖν, ~ blühend ὀψιανθής, ~ lernend ὀψιμαθής, ~ geboren ὀψιγενής, ὀψίγονος (2), ~ Früchte tragend ὀψίκαρπος (2), ~ klug ὀψίνους, ~erhin ὕστερον, χρόνῳ ὕστερον, ἐν ὑστέρῳ.

Spatel *m* ἡ σπάθη, ἡ σπαθίς (ίδος), mit dem ~ umrühren σπαθίζειν.

Spaten *m* ἡ σκαπάνη, τὸ σκάφιον.

späterhin s. spät.

Spätferkel *n* ὁ μετάχοιρος, τὸ μεταχοίριον.

Spätherbst *m* τὸ φθινόπωρον.
Spätling *m* ὁ ὄψιος, (von Menschen) ὀψίγονος.
Spätobst *n* οἱ ὄψιοι καρποί.
Spätsommer *m* ἡ ὀπώρα.
Spatz *m* ὁ μικρὸς στρουθός, τὸ στρουθίον.
spazieren (gehen) περιπατεῖν, περίπατον ποιεῖσθαι (M.), ~ fahren ἐξ-, περιελαύνειν.
Spazieren (Gehen) *n* ἡ περιπάτησις, ὁ περίπατος.
Spazierfahrt *f* ἡ ἐξ-, περιέλασις.
Spaziergang *m* ὁ περίπατος (Ort u. Handlung), ὁ δρόμος (nur vom Ort), einen ~ machen περιπατεῖν, περίπατον ποιεῖσθαι (M.).
Spaziergänger *m* ὁ περιπατητής od. *part.* der Verben.
Spaziergängerin *f* durch die *part.* der Verben.
Spazierplatz *m* ὁ περίπατος. [ελαύνειν.]
Spazierritt *m* ἡ περιέλασις, einen ~ machen περι-
Spazierweg *m* ὁ περίπατος.
Specht *m* ὁ δρυ(ο)κολάπτης, ὁ δρυοκόπος, ὁ δενδροκολάπτης, ἡ πιπώ, ὁ πίπος, ἡ πίπρα, ὁ κραυγός.
Spechtmeise *f* ἡ σίττη.
Speck *m* τὸ στέαρ (ατος), τὸ λίπος, geräucherter Schweine~ τὸ ὕειον λίπος τεταριχευμένον τε καὶ καπνιστόν. [στεατοῦσθαι (P.).]
Speckgeschwulst *f* τὸ στεάτωμα, eine ~ bekommen
Speckhals *m* ὁ παχὺς od. πολύσαρκος αὐχήν (ένος).
speckig στεατώδης, λιπώδης.
Speckkäfer *m* ὁ δερμηστής (?).
Speckschwarte *f* ἡ φορίνη.
Speckschwein *n* ὁ σιτευτὸς od. λιπαρὸς χοῖρος.
Speckseite *f* τὸ ὕειον πλευρόν.
Speckstein *m* ὁ μόροχθος. [στέλλειν.]
spedieren κομίζειν, διακομίζειν, διαπέμπειν, δια-, ἀπο-
Spediteur *m* durch d. vor. Verben.
Spedition *f* ἡ κομιδή, ἡ διαπομπή, ἡ ἀποστολή.
Speer *m* ἡ λόγχη, τὸ δόρυ (ατος), τὸ ἀκόντιον, j-n mit dem ~ werfen ἀκοντίζειν τινά, Wurf mit dem ~ τὸ ἀκόντισμα, das Werfen des ~s ἡ ἀκόντισις, ὁ ἀκοντισμός.
Speerbehälter *m* ἡ δουροδόκη.
Speerkampf *m* ἡ δοράτων μάχη.
Speerstich *m* ἡ ἀπὸ τοῦ δόρατος πληγή. [τοφόρος.]
Speerträger *m* ὁ δορυφόρος, ὁ λογχοφόρος, ὁ δορα-
Speerwerfer *m* ὁ ἀκοντιστής.
Speerwurf *m* τὸ ἀκόντισμα. [τὸ σκυτάλιον.]
Speiche *f* ἡ κνήμη, ἡ σκυτάλη, ἡ σκυταλίς (ίδος),
Speichel *m* τὸ σίαλον, τὸ πτύαλον, τὸ πτύελον, voll ~ σιαλώδης, πτυαλώδης, den Mund voll ~ haben πτυαλίζειν.
speichelartig σιαλώδης.
Speicheldrüse *f* ὁ (ἡ) σιαλοχόος ἀδήν (ένος).
Speichelfluß *m* ὁ σιαλισμός, ὁ πτυαλισμός, den ~ haben σιαλοχοεῖν, σιαλίζειν, πτυαλίζειν, an ~ leidend σιαλοχόος (2). [κυνες (ων).]
Speichellecker *m* ὁ βωμολόχος, im *pl.* auch οἱ πρόσ-
Speichelleckerei *f* ἡ βωμολοχία, τὸ σκυλακῶδες.
Speicher *m* ἡ ἀποθήκη.
speien πτύειν, ἐκ-, ἀποπτύειν, ἐμεῖν, ἀπ-, ἐξεμεῖν, ἐρυγγάνειν, ἐξερεύγειν (u. M.), der Berg speit Feuer τὸ ὄρος ἀναδίδωσι πῦρ od. ἀναπέμπει φλόγας od. ῥύακας.
Speien *n* ἡ πτύσις, ὁ πτυσμός, ἡ ἔμεσις, ὁ ἐμετός, ἡ ἐρυγή, ὁ ἐρευγμός.
Speise *f* (zubereitetes Essen) τὸ ἔδεσμα, τὸ ὄψον, (jede Nahrung) ἡ τροφή, ἡ ἐδωδή, τὸ βρῶμα, ἡ βρῶσις, τὸ βρωτόν, ὁ σῖτος (*pl.* τὰ σῖτα), τὰ σιτία, ~ und Trank σιτία καὶ ποτά, ~ zu sich nehmen προσφέρεσθαι (M.) σῖτον od. τροφήν, γεύεσθαι (M.) σίτου, keine ~ zu sich nehmen οὐχ ἅπτεσθαι (M.) σίτου, ἀπέχεσθαι (M.) σίτου, ~ zubereiten κατασκευάζειν ἐδέσματα, ὀψοποιεῖν, ὀψαρτύειν, ἀρτύειν od. καταρτύειν τροφήν, Zubereitung von ~n ἡ ὀψοποιία, Mangel an ~ leiden ἐνδεῶς ἔχειν σίτου, die ~n gehen aus ἐπιλείπει ὁ σῖτος, ~n einkaufen ὀψωνεῖν, die ~n auftragen ὄψον παρατιθέναι.
Speisebereitung *f* ἡ σιτοποιία, ἡ ὀψοποιία.
Speiseeiche *f* ἡ φηγός.
Speisegeruch *m* ἡ ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων ὀσμή.
Speisekammer *f* τὸ ταμιεῖον, ἡ ἐδεσματοθήκη, ἡ ὀψοθήκη.
Speisekorb *m* τὸ κανοῦν.
Speisemarkt *m* τὸ ὀψοπωλεῖον.
speisen δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M., von der Hauptmahlzeit), ἀριστᾶν (des Morgens od. Mittags), mit j-m ~ δειπνεῖν μετά τινος, συνδειπνεῖν, συνεστιᾶσθαί od. συνευωχεῖσθαί (P.) τινι, bei j-m ~ ἑστιᾶσθαι (P.) παρά τινι od. ἔν τινος (οἴκῳ), (essen) ἐσθίειν, j-n ~ (j-m zu essen geben) ἑστιᾶν, δειπνίζειν, σιτίζειν τινά.
Speisen *n* (das Essen) ἡ σίτησις, τὸ δεῖπνον, ἡ εὐωχία, τὸ ἑστίαμα od. durch *inf.* d. Verben, (das Zuessengeben) ἡ σίτησις, ἡ ἑστίασις oder durch Verben.
Speiseordnung *f* ἡ τῶν ἐδεσμάτων τάξις.
Speiseröhre *f* ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ (ἡ) φάρυγξ (γγος), ὁ οἰσοφάγος, ὁ λαιμός. [ἀνώγεων.]
Speisesaal *m* τὸ ἑστιατόριον, τὸ δειπνητήριον, τὸ
Speiseschrank *m* ἡ τῶν ὄψων ἀποθήκη, ἡ ὀψοθήκη, ἡ ἐδεσματοθήκη. [ὄψα.]
Speisevorrat *m* τὰ σιτία, τὰ ἀποκείμενα σιτία od.
Speisewirt *m* ὁ κάπηλος.
Speisewirtin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
Speisezettel *m* ἡ τῶν ἐδεσμάτων ἀναγραφή.
Speisezimmer *n* s. Speisesaal.
Speisung *f* ἡ σίτησις.
Spektakel *m* (Schauspiel) τὸ θέαμα, (Lärm, Getöse) ὁ θόρυβος, ἡ βοή, ἡ τύρβη, ἡ ταραχή.
spektakeln θορυβεῖν, θόρυβον ποιεῖσθαι (M.).
Spekulant *m* ὁ χρηματιστής.
Spekulation *f* ἡ θεωρία, ἡ σκέψις (wissenschaftliche ~), ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις (kaufmännische ~).
spekulativ θεωρητικός (wissenschaftlich), χρηματιστικός (kaufmännisch).
spekulieren θεωρεῖν, σκοπεῖν, μελετᾶν, φροντίζειν περί τινος (wissenschaftlich), χρηματίζεσθαι (M., kaufmännisch).
Spelt *m* ἡ ζειά.
Spende *f* ἡ δόσις, ἡ δωρεά, τὸ δῶρον, (vom Trankopfer) ἡ σπονδή. [δειν, ἀποσπένδειν.]
spenden διδόναι, χαρίζεσθαι (M.), (ein Trankopfer) σπέν-
Spender *m* ὁ δοτήρ (ῆρος), gew. *part.*
spendieren δωρεῖσθαί (M.) τινί τι od. τινά τινι, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι.
Sperber *m* ὁ σπιζίας, ὁ πέρκος.
Sperberbaum *m* ἡ ὄη (ὄα).
Sperling *m* ὁ μικρὸς στρουθός, τὸ στρουθίον.
Sperrbaum *m* ὁ καταρράκτης, s. Schlagbaum.
sperren 1. (ausspreizen) διατείνειν, die Beine ~ διαβαίνειν, übtr. sich gegen etw. ~ ἀντιτείνειν, ἀντερείδειν, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί τινι. — 2. (versperren, verschließen) κλείειν, ἀπο-, κατα-, ἐπικλείειν, die Stadt ~ ἀπείργειν od. ἀποκλείειν τοῦ εἰσιέναι εἰς τὴν πόλιν, den Hafen ~ ἀποφράττειν τὸν λιμένα, den Handel ~ καταστέλλειν τὴν ἐμπορίαν, (hemmen) ἐπέχειν.
Sperren *n*, **Sperrung** *f* (Verschluß) ἡ κλεῖσις, ἡ ἀπόκλεισις, ἡ ἀπόφραξις, gew. durch Verben, (Hemmung) ἡ ἐποχή.
Sperrhaken *m* ὁ ἐποχεύς.
Sperrholz *n* ὁ μοχλός.
Sperrkette *f* (des Hafens) τὸ κλεῖθρον.
Sperrung *f* 1. ἡ ἀπόκλεισις, (~ eines Weges, eines Hafens u. dgl.) ἡ ἀπόφραξις, nach ~ des Hafens ἀποπεφραγμένου τοῦ λιμένος, nach ~ der Tore κεκλει(σ)μένων τῶν πυλῶν. — 2. (Hemmung) ἡ ἐποχή, besser durch das Verb.
Spesen *pl.* τὰ ἀναλώματα, ἡ δαπάνη.
Spezerei *f* τὸ ἄρωμα, τὸ θυμίαμα.

Spezereihändler *m* ὁ ἀρωματοπώλης.
Spezialgeschichte *f* ἡ τῶν κατὰ μέρος σύνταξις.
speziell εἰδικός, ἴδιος, τὸ καθ' ἑαυτόν, ήν, ό, τὸ καθ' ἕκαστον, ην, ο, *adv.* χωρίς, ἰδίᾳ.
Spezies *f* τὸ εἶδος.
Sphäre *f* eig. ἡ σφαῖρα, übtr. (Geschäftskreis) τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ τέχνη, τὰ καθ-, προσήκοντα, in seiner ~ bleiben πράττειν od. ἐπιτηδεύειν τὰ καθήκοντα od. τὰ ἑαυτοῦ, das ist nicht meine ~ τούτων οὐδέν μοι προσήκει, οὐ πρὸς ἐμὲ ταῦτα, das übersteigt meine ~ μεῖζόν ἐστιν ἢ κατ' ἐμέ, sich nicht über seine ~ erheben οὐχ ἅπτεσθαι (M.) μειζόνων ἢ καθ' ἑαυτόν.
Sphärik *f* τὰ σφαιρικά.
sphärisch σφαιρικός.
Sphäroid *n* τὸ σφαιροειδές.
spicken στέατι στίζειν, διαβάλλειν λίπει, διαπείραντα καταπάττειν λίπει, übtr. den Beutel ~ πληροῦν τὸ βαλλάντιον ἀργυρίου.
Spicknadel *f* ὁ ὀβελίσκος.
Spiegel *m* 1. τὸ κάτ-, ἔν-, εἴσοπτρον, τὸ χαλκεῖον (von den Metallspiegeln der Alten), sich im ~ besehen κατ-, ἐν-, εἰσοπτρίζεσθαι (M.), ἐν κατόπτρῳ βλέπειν ἑαυτόν, ~ des Schiffes ἡ πρύμνα, ἄκρα ἡ ναῦς. — 2. (Vorbild) τὸ παράδειγμα.
spiegelartig κατ-, εἰσοπτροειδής, κατοπτρικός.
Spiegelbild *n* ἡ ἔμφασις, übtr. τὸ παράδειγμα.
Spiegelfechterei *f* οἱ κενοὶ λόγοι, ἡ ἐπίδειξις, ἡ σκιαμαχία, ~ treiben σκιαμαχεῖν, ἀλαζονεύεσθαι (M.).
Spiegelfenster *n* ἡ κατοπτροειδὴς θυρίς (ίδος).
Spiegelfläche *f* τὸ ἔνοπτρον.
spiegelglatt λεῖος ὥσπερ κάτοπτρον.
Spiegelglätte *f* ἡ λειότης (ητος) οἷα κατόπτρου.
spiegelhell εἰσ-, κατοπτροειδής, λαμπρότατος.
Spiegelkarpfen *m* ὁ ποικίλος κυπρῖνος.
spiegeln (zurückstrahlen) ἀποστίλβειν, ἀστράπτειν, ἀπαστράπτειν, μαρμαίρειν, (im Spiegel darstellen) κατ-, ἐν-, εἰσοπτρίζειν, sich in etw. ~ (übtr.) ἐνεικονίζεσθαί (M.) τινι, παράδειγμα λαμβάνειν ἔκ τινος, παραδείγματι χρῆσθαί τινι (wozu noch οἷον χρὴ εἶναι gesetzt werden kann).
Spieke *f* (Pflanze) ὁ νάρδου στάχυς (υος).
Spiel *n* 1. (eines Instruments) ὁ φθόγγος, τὸ μέλος, (der Flöte) ἡ αὔλησις, τὸ αὔλημα, (auf der Zither) ὁ κιθαρισμός, τὸ κιθάρισμα, (übh. eines Saiteninstruments) τὸ ψάλμα, ~ der Hände ἡ χειρονομία, (des Schauspielers) ἡ ὑπόκρισις. — 2. (Zeitvertreib) τὸ παίγνιον, ἡ παιγνιά (παιγνία), ἡ παιδιά, ἡ διατριβή, sein ~ mit j-m treiben παίζειν πρός τινα, ἐμπαίζειν τινί, χλευάζειν τινά, es ist kein ~ ἔργον ἐστίν, χαλεπόν ἐστιν. — 3. (Glücksspiel) τὸ παίγνιον, ἡ κυβεία, im ~ gewinnen, verlieren πλεονεκτεῖν, μειονεκτεῖν (πλέον, μεῖον ἔχειν) παίζοντα od. κυβεύοντα, aufs ~ setzen παραβάλλειν, ἀναρρίπτειν τὸν κύβον περί τινος, κινδυνεύειν περί τινος, dem ~ ergeben sein ἐρᾶν τῆς κυβείας, προσκεῖσθαι τῇ κυβείᾳ, alles aufs ~ setzen παραβάλλεσθαι (M.) τοῖς ὅλοις, seine Existenz aufs ~ setzen ἀναρρίπτειν τὸ ὑπάρχειν, mein Leben steht auf dem ~e κινδυνεύω περὶ τῆς ψυχῆς od. τοῦ βίου, gewonnenes ~ haben νικᾶν, νενικηκέναι, sich in das ~ mischen συλλαμβάνεσθαι (M.) τῶν πραγμάτων, bei etw. die Hand im ~e haben μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος, etw. aus dem ~e lassen ἐᾶν, χαίρειν ἐᾶν, ἀφιέναι τι, j-m sein ~ verderben ἐνοχλεῖν τοῖς πράγμασί τινος, λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, ein leichtes ~ mit j-m haben ῥᾳδίως χρῆσθαί τινι, gute Miene machen zum bösen ~e πλάττεσθαι (M.) ἀδήλως τῇ ὄψει πρὸς τὴν συμφοράν. — 4. öffentliche ~e (Wettkämpfe) οἱ ἀγῶνες, τὰ ἀγωνίσματα, οἱ ἆθλοι, ~e anordnen ἀθλοθετεῖν, προτιθέναι ἄθλους, ~e halten, feiern ἀγῶνας τελεῖν, die olympischen, pythischen ~e τὰ Ὀλύμπια, τὰ Πύθια.
Spielart *f* (Abart) τὸ ἐξηλλαγμένον εἶδος od. γένος.
Spielball *m* ἡ σφαῖρα, übtr. ~ des Geschicks ἡ παιδιὰ τῆς τύχης, ein ~ von etw. sein κτῆμα καὶ παιδιὰν εἶναί τινος.
Spielbrett *n* ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον, τὸ πεττόν, ἡ τηλία.
Spielbude *f*, **-haus** *n*, **-hölle** *f* τὸ κυβεῖον.
Spielchen *n* τὸ παίγνιον.
spielen 1. (auf einem Instrument) κρούειν, ψάλλειν, (auf der Flöte) αὐλεῖν, (auf der Zither) κιθαρίζειν, (zum Zeitvertreib) παίζειν, φλυαρεῖν, mit j-m ~ συμπαίζειν τινί, συμπαίκτορα εἶναί τινι, mit etw. ~ παίζειν τινί (zB. σφαίρᾳ Ball~), παίζειν τι (uneigentl.), ein Spiel ~ παίζειν παιδιάν, s. Würfel~, Ball~; um etw. ~ παίζειν ἐπί τινι. — 2. übtr. zB. der Wind spielt ψιθυρίζει ἡ αὔρα, das Haar spielt im Winde σείεται ἡ κόμη ὑπ' ἀνέμου, in einer Farbe ~ μεταβαίνειν εἰς, j-m etw. aus der Hand ~ λανθάνειν ὑφελόμενόν τινά τι, gut, schlecht ~ (vom Schauspieler) καλῶς, κακῶς ἀγωνίζεσθαι (M.), ein Stück ~ ἐπιτελεῖν θέαν oder θέατρον, j-s Rolle ~ ὑποκρίνεσθαί (M.) τινα, den ehrlichen Mann ~ σχῆμα χρηστοῦ ἀνδρὸς ὑποκρίνεσθαι, den großen Herrn ~ λαμπρὸν φαίνεσθαι (P.), προσποιεῖσθαι (M.) λαμπρότητα, j-m einen Possen ~ παρακρούεσθαί (M.) τινα, j-m einen schlechten Streich ~ ἀδικεῖν τινα, κακὸν γίγνεσθαι περί τινα.
Spielen *n* durch d. *inf.* der Verben, (auf einem Instrumente) ἡ κροῦσις, ὁ ψαλμός, auf der Zither u. dgl. s. Spiel; (vom Schauspieler) ἡ μίμησις, ἡ ὑπόκρισις.
spielend παίζων, μετὰ παιδιᾶς, ἐν παιδιᾷ, gern ~ φιλοπαίγμων.
Spieler *m* ὁ παίκτης, besser d. *part.* der Verben, (mit Würfeln) ὁ κυβευτής, eines Saiteninstruments) ὁ ψάλτης.
Spielerei *f* ἡ παιδιά, ἡ φλυαρία, τὰ παίγνια, ~en treiben παίζειν, φλυαρεῖν.
Spielerin *f* ἡ παίκτειρα, gew. d. *part.* der Verben.
Spielgenosse, -geselle, -kamerad *m* ὁ συμπαίκτωρ (ορος), ὁ συμπαίστης, ὁ συμπαίζων, *f* ἡ συμπαίκτρια, ἡ συμπαίστρια, ἡ συμπαίζουσα, (beim Würfelspiel) ὁ συγκυβευτής, ὁ συγκυβεύων.
Spielgesellschaft *f* οἱ συμπαίζοντες.
Spielkarte *f* s. Karte.
Spielleute *pl.* οἱ μουσικοί.
Spielmann *m* ὁ μουσικός, ὁ ψάλτης.
Spielplatz *m* τὸ γυμνάσιον, ἡ παλαίστρα.
Spielratte *f* (leidenschaftlicher Spieler) ὁ φιλόκυβος.
Spielraum *m* ὁ χῶρος, ἡ χώρα, τὸ χώρημα, ~ haben χώραν ἔχειν, ~ geben, lassen für etw. χώραν παρέχειν od. διδόναι τινί, weiter ~ ἡ εὐρυχωρία.
Spielsachen *f/pl.* τὰ παίγνια.
Spielsucht *f* τὸ φιλόκυβον.
Spieltisch *m* ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.
Spielwerk, -zeug *n* s. Spielsachen.
Spieß *m* ἡ λόγχη, τὸ δόρυ (ατος), τὸ ἀκόντιον, (zum Braten) ὁ ὀβελός, (die ersten Geweihe des Hirsches und die ersten Gehörne des Rehes ohne Enden) οἱ πάτταλοι.
Spießbürger *m* ὁ δημότης, ὁ ἰδιώτης.
spießbürgerlich δημοτικός, ἰδιωτικός.
Spießchen *n* τὸ δοράτιον, (zum Braten) ὁ ὀβελίσκος.
spießen διαπείρειν od. διελαύνειν τινὰ τῷ δόρατι, j-n an einen Pfahl ~ ἀνασκολοπίζειν τινά.
Spießen *n* ἡ διάπαρσις, gew. durch Verben.
Spießer, Spießhirsch *m* ὁ πατταλίας, ἡ ἀχαΐνη.
Spießgeselle *m* ὁ ἑταῖρος, ὁ ἡλικιώτης.
Spießglanz *m*, **-glas** *n* τὸ στίμμι (εος), ἡ στίμμις (εως u. ιδος), mit ~ färben στιμμίζειν.
Spießrute *f* ἡ ῥάβδος, ~en laufen ῥαπίζεσθαι (P.).
Spießträger *m* ὁ δορυφόρος.
Spinat *m* ἡ ἀτράφαξις (εως), ἡ ἀτράφαξυς od. ἀδράφαξυς (υος).
Spindel *f* (zum Spinnen) ὁ (ἡ) ἄτρακτος, ἡ ἠλακάτη, ὁ κλωστήρ (ῆρος), (in einem Gewinde) τὸ κιόνιον, (des Mastbaums) ὁ (ἡ) ἄτρακτος, ἡ ἠλακάτη.
Spindelbaum *m* ἡ τετραγωνιά, ἡ εὐώνυμος.
Spindelkraut *n* ἡ ἀτρακτυλλίς (ίδος).

Spinnchen *n* τὸ ἀράχνιον.
Spinne *f* ἡ ἀράχνη, ὁ ἀράχνης, ἡ φάλαγξ (γγος), eine giftige ~ τὸ φαλάγγιον.
spinnefeind ἔχθιστος, ἄσπειστος (2), j-m ~ sein ἀκαταλλάκτως ἔχειν od. διακεῖσθαί τινι u. πρός τινα. auch ἔχθιστον εἶναί τινος.
spinnen νεῖν, νήθειν, κλώθειν, keine Seide bei etw. ~ (Sprichw.) οὐδὲν χρηματίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, οὐδὲν περιποιεῖσθαι (M.) ἔκ τινος, οὐδὲν κερδαίνειν ἀπό τινος. es ist nichts so fein gesponnen, es kommt doch ans Licht der Sonnen (Sprichw.) ὁ χρόνος ποτὲ τὴν ἀλήθειαν ἄγει πρὸς τὸ φῶς.
Spinnen *n* ἡ νῆσις, die Kunst des ~s ἡ νηστική.
spinnenartig ἀραχνώδης.
Spinnengewebe *n* τὸ ἀράχνιον, τὸ ἀράχνης ὕφασμα, ἡ ἀράχνη. ἡ φάλαγξ (γγος), wie ~ ἀραχνιώδης, so dünn wie ~ ἀραχνοϋφής, voll von ~n sein ἀραχνιοῦσθαι (P.).
Spinner *m*, **-in** *f* durch d. *part.* der Verben.
Spinnkunst *f* ἡ νηστική.
Spinnrad *n* ὁ ῥύμβος.
Spinnrocken *m* ἡ ἠλακάτη, τὸ ἐπίνητρον.
spintisieren φροντίζειν, ἐκμελετᾶν, μεριμνᾶν περί τινος. ἀκριβολογεῖσθαί (M.), λεπτολογεῖν τι u. περί τινος.
Spintisieren *n* ἡ φροντίς (ίδος u. *plur.*), ἡ ἀκριβολογία, ἡ λεπτολογία.
Spintisierer *m* ὁ φροντιστής, ὁ μεριμνητής, ὁ μεριμνοφροντιστής.
Spion *m* ὁ σκοπός. ὁ κατά-, πρόσκοπος.
Spionage *f*, **Spionieren** *n* ἡ κατα-, προσκοπή.
spionieren κατασκοπεῖσθαι (M.), προσκοπεῖν, κατοπτεύειν.
Spirale, Spirallinie *f* ἡ ἕλιξ (κος), in ~ ἑλικηδόν.
spirituös πνευματικός.
Spiritus *m* τὸ πνεῦμα (auch in der Gramm., spiritus asper τὸ δασὺ πνεῦμα, ἡ δασεῖα, spiritus lenis τὸ ψιλὸν πνεῦμα), mit dem ~ asper, lenis versehen δασύνειν, ψιλογραφεῖν, mit dem ~ asper bezeichnet δασύς, mit dem ~ lenis bezeichnet ψιλός.
Spital *n* τὸ νοσοκομεῖον (für Kranke), τὸ πτωχοδοχεῖον (für Arme), τὸ γεροντοκομεῖον, γηροκομεῖον od. γηροτροφεῖον (für Alte).
spitz, spitzig ὀξύς, ἄκρος, ὀξύτονος (2), ὀξυτενής, ἀκιδώδης (2), ~ machen ἀποξύνειν, ~e Reden πικροὶ λόγοι, j-m eine ~e Antwort geben θρασέως ἀποκρίνεσθαί (M.) τινι.
Spitzbube *m* ὁ τοιχωρύχος, ὁ λωποδύτης. ὁ κλέπτης, ὁ κλώψ (ωπός), ὁ λῃστής, (als Scheltwort) ὁ μαστιγίας, kleiner ~, Schelm ὁ πανοῦργος.
Spitzbubenbande *f* τὸ λῃστήριον.
Spitzbubenstreich *m* τὸ πανούργημα, ἡ πανουργία, ~e machen mit etw. τοιχωρυχεῖν περί τι.
Spitzbüberei *f* ἡ τοιχωρυχία, ἡ τοιχωρυχική. ~en mit etw. machen τοιχωρυχεῖν περί τι, σφετερίζεσθαί (M.) τι.
spitzbübisch κακοῦργος, κλωπικός. κλοπαῖος, κλεπτικός, (in milderem Sinne) κόβαλος (2).
Spitze *f* ἡ ἀκίς (ίδος), ἡ ἀκωκή (einer Waffe), ἡ ὀξύτης (ητος, mit dem Nebenbegriff der Schärfe), ἡ ἀκμή (eig. Schneide, übtr. der höchste Punkt einer Sache), τὸ κέντρον (Stachel), ὁ σκόλοψ (πος, jeder spitze Körper), τὸ ἄκρον, ἡ ἄκρα (der äußerste, höchste Teil. letzteres bsd. auch Landspitze), ἡ κορυφή (bsd. Berggipfel), τὸ ἀκρωτήριον (Landspitze), τὸ τοῦ ὄρους ἄκρον. ἄκρον τὸ ὄρος (Bergspitze), ~ des Fingers τὸ ἀκροδακτύλιον, ~ des Fußes ἄκρος ὁ πούς (οδός), τὸ ἀκροπόδιον, ~ der Nase ἄκρα ἡ ῥίς (ινός), τὸ ἀκρορρίνιον, ~ eines Astes ὁ ἀκρεμών (όνος), ~ eines Zweiges ἡ κράδη, ~ eines Heeres, eines Zuges τὸ ἡγούμενον, an der ~ stehen πρῶτον καταστῆναι od. τετάχθαι od. τεταγμένον εἶναι, ἡγεῖσθαί (M.) τινος, προστατεῖν τινος, j-n an die Spitze von etw. stellen ἐφιστάναι τινά τινι, προϊστάναι τινά τινος, sich an die ~ stellen ἡγεμόνα καταστῆναί τινος, j-m die ~ bieten ὁμόσε ἔρχεσθαί od. χωρεῖν τινι, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί τινι, (von Soldaten) δέχεσθαί (M.) od. ὑπομένειν τινά, ἀντιτάττεσθαί (M. u. P.) τινι, etw. auf die ~ treiben ἐπὶ τὸ ἄκρον ἄγειν τι, ὑπερβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Spitzeisen *n* ὁ ὄρυξ (γος).
spitzen ἀκονᾶν, ὀξύνειν, θήγειν (eig. wetzen), die Ohren ~ ὀρθὰ ἱστάναι τὰ ὦτα, sich auf etw. ~ καραδοκεῖν τι.
Spitzen *f/pl.* (Gewebe) τὰ δικτυωτὰ ὑφάσματα.
spitzfindig ἀκανθώδης, κομψός (von Sachen), ὀξύς, ἀντιλογικός, σοφιστικός (von Personen), ~e Rede ἡ λεπτολογία, ἡ ἀκριβολογία, ~ reden λεπτολογεῖν.
Spitzfindigkeit *f* ἡ λεπτότης (ητος) τῶν φρενῶν, ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ λεπτολογία.
Spitzglas *n* ὁ κύαθος, τὸ κυάθιον.
Spitzhacke *f* ὁ ὄρυξ (γος).
Spitzhammer *m* ἡ κέστρα, ἡ κροταφίς (ίδος).
Spitzklee *m* τὸ ὀξυτριφύλλιον.
Spitzklette *f* τὸ ξάνθιον.
Spitzkopf *m*, **spitzköpfig** ὀξυκέφαλος (2).
Spitzmaul *n* ὁ (ἡ) ὀξύρρυγχος (2), ὀξύστομος (2).
Spitzmäulchen *n* τὸ σύστομον φιλημάτιον.
Spitzmaus *f* ἡ μυγαλῆ, ὁ ἀρουραῖος μῦς (υός), ὁ ὕραξ (κος).
Spitzmeißel *m* ἡ γλαρίς (ίδος), ὁ ἐγκοπεύς.
Spitzmuschel *f* ἡ φωλάς (άδος).
Spitzname *m* ἡ ἐπωνυμία.
Spitznase *f* ὁ (ἡ) ὀξύρρις (ινος, auch *adj.* spitznäsig).
Spitzpfahl *m* ὁ σκόλοψ (οπος).
Spitzsäule *f* ὁ ὀβελός, ὁ ὀβελίσκος, ἡ πυραμίς (ίδος).
spitzwinkelig ὀξυγώνιος (2).
Spitzwinkeligkeit *f* ἡ ὀξυγωνιότης (ητος).
Spitzzahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).
spitzzahnig καρχαρόδους (οντος).
Splitter *m* τὸ κλάσμα, ὁ σκόλοψ (πος), αἱ παρασχίδες (nur *plur.*), τὸ θραῦσμα (jedes abgebrochene Stück), ὁ σχινδάλαμος, ὁ σκινδάλαμος, ὁ σχινδαλμός, ὁ σχίδαξ (κος), sich einen ~ einstechen σκολοπίζεσθαι (P.).
splitterartig σχιδακώδης.
splitterig ψαθυρός.
splittern *trans.* σχίζειν. διασχίζειν, *intr.* P.
splitternackt πάνυ γυμνός, γυμνὸς πάντων τῶν ἱματίων.
Splitterrichter *m* ὁ μικρολόγος ἀνήρ.
Splitterrichterei *f* ἡ μικρολογία.
Spolien *pl.* (Kriegsbeute) τὰ σκῦλα.
spoliieren σκυλεύειν.
spondeisch σπονδειακός.
Spondeus *m* ὁ σπονδεῖος πούς (οδός).
spontan αὐτόματος (2).
sporadisch σποράς (άδος), σποραδικός, *adv.* σποράδην.
Sporn *m* ὁ μύωψ (ωπος, des Reiters, auch übtr.), τὸ κέντρον, ἡ ἐγκεντρίς (ίδος, des Reiters), τὸ κέντριον. τὸ πλῆκτρον (von Hähnen und andern Vögeln), ἡ παρόρμησις (nur übtr.). in Sporen gehen ἐν τοῖς μύωψι περιπατεῖν, dem Pferde die Sporen geben μυωπίζειν, ὀτρύνειν, κεντρίζειν od. ἐγκεντρίζειν τὸν ἵππον.
spornen κεντρίζειν, ἐγκεντρίζειν, μυωπίζειν, πτερνίζειν, übtr. παρορμᾶν, ἐποτρύνειν, προτρέπειν, παροξύνειν, προάγειν.
Spornen *n* τὸ κεντρίζειν usw., übtr. ἡ παρόρμησις od. durch Verben.
spornstreichs ἐκ ποδός. κατὰ πόδας. ὡς τάχιστα. τὴν ταχίστην.
Sporteln *f/pl.* αἱ δωρεαί, τὸ λῆμμα, Gerichts~ τὸ δικαστικόν. Anwalts~ τὸ συνηγορικόν.
Spott *m* ὁ χλευασμός, τὸ σκῶμμα. ὁ μυκτήρ (ῆρος), ὁ μυκτηρισμός. ὁ μῶμος. τὸ παίγνιον, ~ mit etw. treiben σκώπτειν εἴς τι, ἐμπαίζειν τινί, ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τι. j-n dem ~ preisgeben γέλωτα καὶ παιδιὰν ποιεῖν τινα, zum ~ werden καταγελᾶσθαι (P.), γέλωτα ὀφλισκάνειν.

spötteln χλευάζειν, μυκτηρίζειν.

Spötteln *n* ὁ χλευασμός, ἡ χλευασία, ὁ μυκτηρισμός, zum ~ geneigt μυκτηριστικός.

spotten über j-n od. etw. σκώπτειν τινά u. τι, εἴς τινα, ἐπισκώπτειν τινά und τι, ἀποσκώπτειν τινά, κατασκώπτειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι, καταγελᾶν τινος, παίζειν εἴς τινα und τι, ἐμπαίζειν τινί, über das Heiligste ~ ὑβρίζειν περὶ τὰ θεῖα.

Spotten *n* ἡ σκῶψις, ὁ χλευασμός.

Spötter *m* ὁ χλευαστής, ὁ χλεύαξ (κος), ὁ μυκτηριστής, ὁ σκωπτόλης, ὁ σκώπτης, ὁ ἐμπαίκτης.

Spötterin *f* ἡ σκώπτρια, besser d. *part.* der Verben.

Spottgedicht *n* ὁ σίλλος, οἱ ἴαμβοι, ἡ κωμῳδία, τὸ γελοῖον ᾆσμα, ein ~ verfassen σιλλογραφεῖν, der ein ~ verfaßt ὁ σιλλογράφος, das Verfassen von ~en ἡ σιλλογραφία.

Spottgeld *n* τὸ ἐλάχιστον τίμημα, für ein ~ verkaufen ἀποδίδοσθαι τοῦ ἐλαχίστου od. τοῦ εὑρόντος od. τοῦ τυχόντος.

spöttisch χλευαστικός, σκωπτικός, μυκτηριστικός, gew. d. *part.* von spotten.

Spöttler *m* ὁ μυκτηριστής, s. Spötter.

spottliebend, -lustig, -süchtig φιλοσκώμμων, φιλοσκώπτης, ~ sein φιλοσκωπτεῖν.

Spottname *m* τὸ γελοῖον ὄνομα, ἡ αἰσχρὰ ἐπωνυμία.

Spottpreis *m* ἡ ἐλαχίστη τιμή, s. Spottgeld.

Spottrede *f* τὸ σκῶμμα, ~n auf j-n vorbringen ἀποσκώπτειν τινά.

Spottschrift *f* τὸ σκωπτικὸν γράμμα, ὁ σίλλος, siehe Spottgedicht.

Spottsucht *f* ἡ φιλοσκωμμοσύνη.

spottweise μετὰ γέλωτος, ἐπὶ γέλωτι.

spottwohlfeil εὐτελέστατος, πάνυ εὔωνος (2).

Sprachähnlichkeit *f* ἡ τῆς γλώττης ἀναλογία.

Spracharmut *f* ἡ τῶν λόγων od. λέξεων ἀπορία od. ἔνδεια.

Sprache *f* **1.** (Sprachfähigkeit) ἡ φωνή, ἡ γλῶττα, mit ~ begabt φωνήεις, die ~ vergeht ἐκλείπει ἡ φωνή, die ~ wiederbekommen ἀναλαμβάνειν φωνήν, eine schwere ~ haben τραυλίζειν τῇ φωνῇ, eine leichte ~ haben εὔγλωττον εἶναι, der Schreck benimmt j-m die ~ ἀφασία λαμβάνει τινά. — **2.** (Sprachweise eines Volkes) ἡ γλῶττα, ἡ διάλεκτος, ἡ φωνή, eine ~ reden ἱέναι φωνήν, einerlei ~ mit j-m reden ὁμόγλωττον od. ὁμόφωνον εἶναί τινι, τῇ αὐτῇ γλώττῃ χρῆσθαί τινι, e-e andere ~ redend ἑτερόγλωττος (2), die griechische ~ reden ἑλληνίζειν (τῇ φωνῇ), ἑλληνιστὶ λέγειν, τῇ τῶν Ἑλλήνων γλώττῃ χρῆσθαι, eine barbarische ~ führen, reden βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν, eine ~ verstehen ἔμπειρον εἶναι γλώττης, συνιέναι (ἵημι) γλῶτταν. — **3.** (Sprechweise) ὁ λόγος (u. *plur.*), ἡ λέξις, eine ~ führen χρῆσθαι λόγῳ, eine kühne ~ führen θρασύνεσθαι (P. u. M.) τῷ λόγῳ, θρασυστομεῖν, eine freimütige ~ führen παρρησιάζεσθαι (M.), παρρησίᾳ χρῆσθαι, eine hohe, erhabene ~ führen ὑψηλολογεῖσθαι (M.), κομπάζειν τῷ λόγῳ, die ~ des gewöhnlichen Lebens ἡ κοινὴ διάλεκτος. — **4.** (Besprechung) ὁ λόγος (u. *plur.*), etw. zur ~ bringen λόγον ἐμβάλλειν περί τινος, es kommt etw. zur ~ λόγοι γίγνονται περί τινος, λόγος ἐμπίπτει περί τινος. — **5.** (Aussage, Bekenntnis) nicht mit der ~ herauswollen μέλλειν, ὀκνεῖν, προφασίζεσθαι (M.), rein mit der ~ herausgehen ἁπλῶς λέγειν od. ἐξειπεῖν τὸν λόγον od. τὰ πάντα od. πάντα τὸν λόγον, οὐδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν, ἐξομολογεῖν τὸ πᾶν, ἐξομολογεῖσθαι (M.).

Spracheigenheit, -eigentümlichkeit *f*, **-idiom** *n* τὸ (τῆς γλώττης od. λέξεως) ἰδίωμα.

Sprachfähigkeit *f* τὸ φραστικόν, ἡ φωνή, ~ habend φωνήεις.

Sprachfehler *m* τὸ τῆς γλώττης ἐλάττωμα (organischer ~), τὸ περὶ τὴν λέξιν ἁμάρτημα (Fehler gegen die Sprachrichtigkeit), ~ machen ἁμαρτάνειν ἐν τῇ λέξει od. περὶ τὴν λέξιν.

Sprachfertigkeit *f* ἡ εὐγλωττία, τὸ τῆς γλώττης εὔστροφον, ἡ λόγων εὐπορία, ~ besitzen λόγων εὐπορεῖν, ~ besitzend εὔγλωττος (2).

Sprachforscher *m* ὁ γραμματικός.

Sprachforschung *f* ἡ γραμματική.

Sprachgebrauch *m* ὁ κοινὸς od. καθεστὼς τρόπος τῆς λέξεως, τὰ περὶ τὴν λέξιν νομιζόμενα, ἡ συνήθεια ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, τὸ εἰωθὸς τῆς λέξεως.

Sprachgelehrsamkeit *f* ἡ γλώττης od. γλωττῶν od. περὶ γλώττας ἐμπειρία, τὰ γραμματικά.

Sprachgelehrter, -kenner *m* ὁ γλωττῶν ἔμπειρος, ὁ γραμματικός.

Sprachkenntnis *f* ἡ περὶ τὰς γλώττας ἐμπειρία, ἡ γραμματική.

Sprachkunde, -lehre *f* ἡ γραμματική.

Sprachlehrer *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματοδιδάσκαλος, ὁ γραμματικός.

sprachlich γραμματικός, ~er Ausdruck ἡ φράσις, ~e Eigentümlichkeiten τὰ τῆς λέξεως ἰδιώματα.

sprachlos ἄφωνος (2), ἄγλωττος (2).

Sprachlosigkeit *f* ἡ ἀφωνία, ἡ ἀγλωττία, ἡ τῆς φωνῆς ἔκλειψις.

Sprachmeister *m* ὁ γραμματικός.

Sprachorgan *n* ἡ γλῶττα, τὸ φωνητικὸν ὄργανον, τὸ λογικὸν μέρος.

Sprachregel *f* ὁ περὶ τὴν λέξιν νόμος, ὁ τῆς γλώττης κανών (όνος).

Sprachreichtum *m* ἡ τῶν λόγων od. λέξεων ἀφθονία.

sprachrichtig κατὰ τὸν τῆς λέξεως τρόπον od. νόμον, οἰκεῖος τῇ λέξει.

Sprachrohr *m* ὁ φωνητικὸς αὐλός.

Sprachschnitzer *m* τὸ περὶ τὴν λέξιν ἁμάρτημα.

Sprachstudium *n* ἡ γραμματική.

Sprachunterricht *m* ἡ τῶν γραμμάτων od. τῆς γραμματικῆς μάθησις.

Sprachverderber *m* ὁ τὴν γλῶτταν διαφθείρων.

Sprachwerkzeuge *n/pl.* τὰ φωνητικὰ od. τῆς φωνῆς ὄργανα, auch bloß τὰ τῆς φωνῆς.

sprachwidrig σόλοικος (2), βάρβαρος (2).

Sprachwissenschaft *f* ἡ γραμματική.

Sprechart *f* ἡ λέξις, ἡ διάλεκτος.

sprechen **1.** (verständliche Laute hervorbringen) φωνεῖν, λαλεῖν, φθέγγεσθαι (M.), anfangen zu ~ (von kleinen Kindern) ἄρχεσθαι χρῆσθαι τῇ φωνῇ, πρῶτον χρῆσθαι τῇ φωνῇ, πρῶτον ἱέναι φωνήν, (von Stummen) ῥηγνύναι φωνήν, langsam ~ ἡσυχαιτέρᾳ τῇ φωνῇ χρῆσθαι, viel ~ πολλοῖς λόγοις χρῆσθαι, πολυλόγον εἶναι, wenig ~ βραχυτέροις λόγοις χρῆσθαι, βραχυλογεῖν, griechisch ~ τῇ τῶν Ἑλλήνων φωνῇ χρῆσθαι, ἑλληνίζειν τῇ φωνῇ, ἑλληνιστὶ διαλέγεσθαι (P.), leise ~ μικρὸν διαλέγεσθαι (P.), freimütig ~ παρρησιάζεσθαι (M.), παρρησίᾳ χρῆσθαι, ἐλευθέρως εἰπεῖν. — **2.** (durch Sprechen mitteilen) λέγειν (εἰπεῖν), φάναι, φράζειν, sprach er (in direkter Rede eingeschoben) ἔφη, und er sprach καὶ ὃς ἔφη, sprach ich ἦν δ' ἐγώ, mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, mit j-m über etw. ~ ἀνακοινοῦν od. κοινολογεῖσθαί (M.) τινι περί τινος, λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, für j-n ~ λέγειν ὑπέρ τινος, ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, (Zeugnis für j-n ablegen) μαρτυρεῖν τινι, πίστιν παρέχειν τινί, (j-n unterstützen) σύμμαχον εἶναί τινι, schlecht von j-m ~ κακῶς λέγειν τινά, sprich nur ein Wort ἓν μόνον εἰπέ, allein mit j-m ~ ἰδιολογεῖσθαί (M.) τινι, mit j-m zu ~ haben δεῖσθαί τινος, χρῄζειν τινός, vor j-m ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἔν τισι od. πρός τινας, über od. von etw. ~ λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, von ernsten Dingen ~ σπουδαιολογεῖν, σπουδάζειν, von nichtigen Dingen ~ ληρεῖν, φλυαρεῖν, κενολογεῖν, schlecht auf j-n zu ~ sein μέμφεσθαί (M.) τινι, ἐγκαλεῖν τινι, οὐκ ἐπαινεῖν τινα, δυσμενῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j., mit dem sich gut ~ läßt εὐπροσήγορος (2), εὐπρόσιτος (2), der nicht gut zu ~ ist δύσκολος ἀνήρ, gut auf j-n zu ~ sein εὐμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, viel von j-m ~ διὰ γλώττης od. στόματος ἔχειν τινά. — **3.** (mitteilen u. aussprechen) ἀποφαίνεσθαι (M.),

ein Urteil ~ γνώμην ἀποφαίνεσθαι, j-n frei~ von etw. ἀπολύειν od. ἀφιέναι τινά τινος, ein Urteil ~ (vom Richter) κρίσιν od. γνώμην ποιεῖσθαι (M.), Recht ~ δικάζειν (j-m τινί, über etw. τί u. τινος), es wird mir Recht gesprochen δικάζομαι, ein Gebet ~ εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), sprich doch nicht so μὴ εἴπῃς ταῦτα, εὐφήμει, die Sache spricht für sich selbst αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βοᾷ.

Sprechen *n* ὁ λόγος (u. *pl.*), mit j-m τὸ διαλέγεσθαι, zum ~ ähnlich sein ὁμοιότατον εἶναι.

sprechend (mit Sprache begabt) φωνήεις, (deutlich, ausgemacht) σαφής, σαφέστατος, ἐναργής, ein ~er Beweis σαφέστατον od. μέγιστον τεκμήριον, etw. ist ein ~er Beweis für od. von etw. σαφέστατά τι δηλοῖ τι.

Sprecher *m* ὁ λέγων, ὁ τοὺς λόγους ποιούμενος, ὁ ῥήτωρ (ορος), ~ in der Volksversammlung ὁ δημηγόρος, ~ sein λέγειν, ῥητορεύειν, προηγορεῖν, δημηγορεῖν

Sprecherin *f* ἡ λέγουσα, ἡ τοὺς λόγους ποιουμένη.

Sprechfreiheit *f* ἡ παρρησία, ἡ ἰσηγορία.

Sprechweise *f* ἡ λέξις, ἡ διάλεκτος.

Sprechweite *f* τὸ ἐπήκοον, auf ~ εἰς ἐπήκοον.

Sprechzimmer *n* ἡ λέσχη.

spreizen (die Beine) διατείνειν, übtr. sich gegen etw. ~ [ἀντερείδειν πρός τι.]

Sprengel *m* ὁ νομός, ἡ διοίκησις, ἡ φυλή.

sprengen I *trans.* 1. (machen, daß etw. springt, bricht) ῥηγνύναι, διαρ-, ἀπορ-, ἀναρρηγνύναι, δια-, κατακόπτειν, διασπᾶν, διαιρεῖν, σχίζειν, δια-, κατασχίζειν, eine Versammlung ~ διασκεδαννύναι ἐκκλησίαν, Festungswerke ~ κατασκάπτειν τὰ τείχη, eine Tür, ein Schloß u. dgl. ~ βίᾳ ἀνοίγειν od. κατασχίζειν τὰς πύλας, die Schlachtreihen ~ διαρρηγνύναι τὰς φάλαγγας. — 2. mit Wasser u. dgl. ~ ῥαίνειν, διαρραίνειν, πάττειν, διαπάττειν, σπένδειν, διαχεῖν, σπείρειν, διασπείρειν, βρέχειν, ἄρδειν, darauf, darüber ~ ἐπιρραίνειν, ἐπιρραντίζειν, ἐπιχεῖν, ἐπιπάττειν τινί u. ἐπί τι, ἐπισπένδειν τινί, auf etw. herab ~ καταρραίνειν, καταπάττειν τί τινι u. ἐπί τι. — II 3. *intr.* (heftig eilen) ὁρμᾶν (u. P.), δρόμῳ φέρεσθαι (P.), κατὰ κράτος ἐλαύνειν (bsd. zu Pferde), mit dem Pferde ~ σφόδρα ἐκτείνειν τὸν ἵππον, über etw. ~ ὑπερπηδᾶν, durch etw. ~ δρόμῳ διέρχεσθαι.

Sprengen *n* 1. (das Zersprengen) ἡ ῥῆξις, ἡ διάρρηξις, ἡ σχίσις, ἡ κατάσχισις, ὁ σχισμός, ἡ διακοπή, ἡ διαίρεσις, ~ von Festungswerken ἡ τῶν τειχῶν κατασκαφή, (einer Versammlung) ἡ διά-, κατάλυσις. — 2. (das Herumspritzen) ἡ χύσις, ἡ διάχυσις, ἡ περίρρανσις. — 3. (schneller Lauf) ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ὁ δρόμος, gew. durch Verben.

Sprengkanne *f* τὸ ἀρδάλιον od. ἀρδάνιον, τὸ κατάχυτλον, (beim Opfern) τὸ λοιβάσιον, τὸ σπονδεῖον.

Sprengkessel *m* τὸ περιρραντήριον, s. d. vor. Wort.

Sprengung s. Sprengen.

Sprengwasser *n* τὸ ῥαντήριον ὕδωρ (ατος).

Sprengwedel *m* ὁ ῥαντιστήρ (ῆρος), τὸ ῥαντιστήριον, τὸ ῥάντιστρον.

¹**Sprenkel** *m* (farbiger Tüpfel) ἡ στιγμή, τὸ στίγμα.

²**Sprenkel** *m* (Dohne) ἡ παγίς (ίδος), ἡ πάγη, ἡ ποδοστράβη, ~ aufstellen παγίδας ἱστάναι.

sprenkeln ποικίλλειν, διαποικίλλειν, στίζειν.

sprenklig ποικίλος, στικτός, (bei Tieren) βαλιός.

Spreu *f* τὰ ἄχυρα, τὸ κάρφος (auch *pl.*), ὁ φορυτός, τὸ σύρμα, ein Haufen ~ ὁ ἀχυρών (ῶνος), ὁ ἀχυρμός.

spreuartig ἀχυρώδης.

Spreuboden *m* ὁ ἀχυρών (ῶνος), ἡ ἀχυροδόκη, ἡ ἀ-[χυροθήκη.]

Spreuhaufe *f* s. unter Spreu.

Spreukorb *m* ὁ κόφινος πλήρης ἀχύρων, τὰ κανθήλια.

Sprichwort *n* ἡ παροιμία, ὁ παροιμιαζόμενος λόγος, zum ~ machen παροιμιάζειν, zum ~ werden παροιμιάζεσθαι (P.), nach dem ~, wie das ~ sagt κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ τῆς παροιμίας, ὡς παλαιὸς φησι λόγος, τὸ τοῦ λόγου, τὸ λεγόμενον, ὡς φασιν.

sprichwörtlich παροιμιώδης, παροιμιακός, ~e Redensart ὁ παροιμιαζόμενος λόγος, τὸ παροιμιαζόμενον, sich ~ ausdrücken, etw. ~ anführen παροιμιάζεσθαι (M.).

sprießen βλαστάνειν.

Springbeine *n/pl.*, -füße *m/pl.* (der Heuschrecken und anderer Insekten) τὰ πηδάλια.

Springbrunnen *m* ὁ κρουνός, ἡ κρήνη.

springen 1. ἅλλεσθαι (M.), πηδᾶν, hin und her ~ σκιρτᾶν, (= zappeln) πάλλεσθαι, auf etw. ~ ἀναπηδᾶν ἐπί τι (πρός τινα an j-m in die Höhe ~), über etw. ~ ὑπερ-, διαπηδᾶν τι, von etw. herab ~ ἀποπηδᾶν ἀπό τινος, καταπηδᾶν τινος u. ἀπό τινος, in etw. ~ εἰσπηδᾶν od. ἅλλεσθαι εἴς τι, ῥίπτειν ἑαυτὸν εἴς τι, nach etw. ~ ὁρμᾶν, ἐφορμᾶν ἐπί τι, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τι, vor Freude ~ ἀγάλλεσθαι (M.), gesprungen kommen δρόμῳ ἐπέρχεσθαι, j-n über die Klinge ~ lassen κατακόπτειν, κατασφάττειν τινά, Geld ~ lassen δαπανᾶν od. προΐεσθαι χρήματα, (von Flüssigkeiten) προρρεῖν, ἐκχεῖσθαι (P.), ἀναπέμπεσθαι (P.), ἀνα-, ἐκβλύζειν, Wasser ~ lassen ἀναπέμπειν ὕδωρ, κρουνίζειν. — 2. (Risse bekommen) ῥήγνυσθαι, διαρ-, καταρρήγνυσθαι, σχίζεσθαι, κατασχίζεσθαι (sämtlich P.).

Springen *n* ἡ ἅλσις, ἡ πήδησις, (das Zerspringen) ἡ [ῥῆξις.]

Springer *m* ὁ πηδητής, gew. *part.* v. Verben.

Springhengst *m* ὁ ἀναβάτης, ὁ κήλων (ωνος), τὸ ὀχεῖον.

Springochse *m* ὁ ἀναβάτης βοῦς (οός).

Springquelle *f* ὁ κρουνός, ἡ κρήνη.

Springwasser *n* τὸ κρουναῖον ὕδωρ (ατος), αἱ κρῆναι.

Springwurm *m* ἡ ἀσκαρίς (ίδος).

Spritzchen *n* τὸ σιφώνιον.

Spritze *f* ὁ σίφων (ωνος).

spritzen I *intr.* προχεῖσθαι (P.) (aus etw. ἔκ od. ἀπό τινος), das Wasser spritzt mir ins Gesicht τὸ ὕδωρ διεσπαρμένον βρέχει μου τὸ πρόσωπον od. βάλλει μου τὸ πρόσωπον. — II *trans.* ῥαίνειν, ῥαντίζειν, πάττειν, darauf ~ ἐπιρραίνειν, ἐπιπάττειν.

Spritzen *n* durch Verben.

Spritzkuchen *m* ὁ σκώληξ (κος).

Spritzröhre *f* (der Wale) ὁ αὐλός, ὁ φυσητήρ (ῆρος).

spröde σκληρός, κραῦρος, (der Boden) σκληρόγεως, übtr. (von Menschen) θρυπτικός, σκληρός, τραχύς, χαλεπός, ~ tun gegen j-n θρύπτεσθαι (M.) πρός τινα, καλλωπίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, (von Weibern u. Mädchen) ἀκκίζεσθαι (M.), j-m ~ gegenübertreten χαλεπῶς προσφέρεσθαι (P.) τινι.

Sprödigkeit *f* ἡ σκληρότης (auch übtr.), ἡ κραυρότης (ητος), übtr. ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*

Sproß, Sprosse *m* s. Sprößling.

Sprosse *f* (von Gewächsen) s. Sprößling, (an der Leiter) ὁ βαθμός, ἡ βαθμίς (ίδος u. ῖδος).

sprossen βλαστάνειν, ἐκ-, ἀποβλαστάνειν.

Sprossen *n* ἡ βλάστησις od. Verb.

Sprosser *m* (Nachtigall) ἡ ἀηδών (όνος).

Sprößling *m* (von Gewächsen) ὁ βλαστός, ἡ βλάστη, τὸ βλάστημα, ὁ κλάδος, ὁ μόσχος, τὸ ἀποβλάστημα, einen ~ treiben βλαστάνειν, ἀποφύειν, ~e abschneiden βλαστοκοπεῖν, (von Menschen) ὁ ἔκγονος, (von Tieren) τὸ ἔκγονον.

Spruch *m* ἡ ῥῆσις, τὸ ῥῆμα, ὁ λόγος, τὸ λόγιον, ἡ λέξις, ein sinnreicher ~ ἡ γνώμη, ein witziger ~ τὸ ἀπόφθεγμα, in Sprüchen γνωμικός, in Sprüchen reden γνωμολογεῖν, ein richterlicher ~ ἡ ψῆφος, entscheidender ~ ἡ κρίσις, den ~ tun τὴν ψῆφον τίθεσθαι, τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), durch einen ~ entscheiden διακρίνειν λέγοντα.

Spruchbuch *n* ἡ γνωμολογία, ἡ γνωμῶν od. ἀποφθεγμάτων συλλογή, αἱ γνῶμαι, τὰ ἀποφθέγματα.

Sprüchlein *n* τὸ γνωμίδιον, τὸ ῥημάτιον, τὸ ῥηματίσκιον, τὸ λογάριον, τὸ λογίδιον.

spruchreich γνωμικός. ἀποφθεγματικός.
Sprudel *m* ὁ κρουνός.
sprudeln κρουνίζεσθαι, προχεῖσθαι (P.), ἀναβράττειν, ἀνα-, ἐκβλύζειν, (= sieden) ζεῖν, ἀναζεῖν.
Sprühasche *f* ὁ φέψαλος, ὁ φεψάλυξ (γος).
sprühen *intr.* διασπείρεσθαι (P.), ἐξάπτειν, *trans.* διασπείρειν, Funken ~ σπινθηρίζειν, σπινθῆρας βάλλειν od. ἀναβάλλειν.
Sprühen *n* durch Verben.
Sprühregen *m* ἡ ψακάς (άδος, gew. *pl.*), τὸ ψακάδιον (auch *pl.*).
Sprung *m* 1. (das Springen) ἡ πήδησις, τὸ πήδημα, τὸ ἅλμα. τὸ σκίρτημα. ἡ ἅλσις. ἡ ἀναπήδησις. einen ~ tun ἅλλεσθαι (M.), πήδημα ποιεῖσθαι (M.), πηδᾶν, übtr. auf dem ~e stehen μέλλειν mit *inf. fut.* (auch *prs.* und *aor.*), ὁρμᾶν und ὁρμᾶσθαι (P.), παρεσκευασμένον εἶναι mit *inf.*, j-m auf die Sprünge helfen ὑπουργεῖν τινι μηχανήν, ὑπομιμνήσκειν τινά τι (j-n erinnern), προδιδάσκειν τινά τι (j-m eine Anleitung geben), hinter j-s Sprünge kommen καταλαμβάνειν τινὰ ποιοῦντά τι, wieder auf die alten Sprünge kommen μεταπίπτειν πάλιν εἰς τὸν εἰωθότα τρόπον, keine großen Sprünge machen οὐ πολὺ δύνασθαι, οὐ πάνυ τι εὐπορεῖν, οὐδέν τι μέγα προκόπτειν, οὐδέν τι πολὺ ἐπιδιδόναι. — 2. (von Tieren, das Bespringen) ἡ ὀχεία, ἡ ἐπίβασις. — 3. (Riß) τὸ ῥῆγμα, ἡ διαρρωγή, τὸ σχίσμα, ἡ ῥαγή, ἡ ῥαγάς (άδος), Sprünge bekommen ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.).
Sprungbein *n* ὁ ἀστράγαλος.
Sprungkolben *m/pl.* οἱ ἁλτῆρες, αἱ χειροπληθεῖς μολυβδίδες.
sprungweise σκιρτηδόν.
Spucke *f* τὸ πτύαλον (πτύελον), τὸ σίαλον, τὸ χρέμμα.
spucken πτύειν, ἀπο-, ἐκπτύειν, χρέμπτεσθαι (M.).
Spucken *n* ἡ πτύσις, ἡ χρέμψις.
Spucknapf *m* ἡ σκάφη.
Spuk *m* (Lärm) ὁ θόρυβος, ~ machen θορυβεῖν, θόρυβον ποιεῖν, (Gespenst) τὸ φάσμα. τὸ εἴδωλον.
spuken: es spukt φάσματα od. εἴδωλα περιέρχεταί που.
Spule *f* (der Feder) ὁ τοῦ πτεροῦ καυλός. ἡ τοῦ πτεροῦ σῦριγξ (γγος), (des Webers) ὁ κανών (όνος), (zum Spinnen) τὸ πηνίον.
spulen πηνίζεσθαι (M.).
spülen *trans.* πλύνειν, ἀπο-, ἐκπλύνειν, δια-, περικλύζειν, *intr.* an etw. ~ προσκλύζειν τινί u. πρός τι, ἐπι-, περικλύζειν τι.
Spülen *n* ἡ πλύσις, ὁ πλυσμός, ὁ κλυσμός.
Spülfaß *n* ὁ πλυνός.
Spülicht *n* τὸ πλύμα, τὸ ἀπόπλυμα, τὸ πλύντρον.
Spüllappen *m* τὸ πλυντικὸν ῥάκος.
Spülnapf *m* τὸ πλυντήριον.
Spültrog *m* ὁ πλυνός.
Spülwasser *n* τὸ περίκλυσμα.
Spulwurm *m* ἡ στρογγύλη ἕλμινς (ινθος), ὁ σκώληξ (κος), ἡ ἀσκαρίς (ίδος), Spulwürmer haben σκωληκοῦσθαι (P.).
Spund *m* τὸ βύσμα, τὸ ἔμβολον, τὸ ἐπίφραγμα.
spünden (ein Faß) ἐμβύειν βύσμα τῷ πίθῳ, ἐμβόλῳ κλείειν τὸν πίθον, ἔμβολον ἐπιτιθέναι τῷ πίθῳ.
Spundloch *n* τὸ στόμα.
Spundnagel *m* ὁ γόμφος.
Spur *f* 1. τὸ ἴχνος, τὸ ἴχνιον. ὁ στίβος, (Kennzeichen) τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον, (der Räder, des Wagens) ἡ τροχιά. ἡ ἁμαξοτροχιά, einer ~ folgen κατ' ἴχνος διώκειν, ἴχνος μετιέναι, auf die ~ kommen, auf der ~ sein ἴχνους προσάπτεσθαι (M.). der ~ j-s folgen διώκειν τὰ ἴχνη τινός, der ~ j-s nachgehen ἰχνεύειν, ἀνιχνεύειν. ἰχνηλατεῖν τινα, die ~ geht nach ... τὰ ἴχνη τετραμμένα ἐστὶ πρός mit *acc.*, die ~en von etw. aufsuchen ἔρευναν ποιεῖσθαί (M.) τινος, eine Spur von etw. zurücklassen ἴχνος. τύπον od. εἴδωλόν τινος καταλείπειν, j-m auf die ~ kommen καταλαμβάνειν τινὰ μηχανώμενόν od. ποιοῦντά τι, αἰσθάνεσθαί τινος τεχνωμένου τι, ~en von etw. entdecken ἀνευρίσκειν ἴχνη τινός, τεκμαίρεσθαί (M.) τι. — 2. (Überbleibsel) τὰ λείψανα. τὰ ἐρείπια (Ruinen), es ist keine ~ von etw. mehr übrig ὅλως ἠφάνισται, auch nicht eine ~ von etw. οὐδ' ὁπωστιοῦν.
spüren 1. (nach etw. suchen, zu erforschen suchen) ἰχνεύειν. ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξιχνεύειν, ἀν-, ἐξερευνᾶν, (vom Jäger) στιβεύειν, (vom Jagdhunde) ῥινηλατεῖν. — 2. (merken, wahrnehmen, innewerden) αἰσθάνεσθαί τι u. τινος, μανθάνειν τι, αἴσθησιν ἔχειν od. λαμβάνειν τινός, etw. nicht ~ ἀναίσθητον εἶναί od. ἀναισθήτως ἔχειν τινός.
Spüren *n* 1. ἡ ἴχνευσις, ἡ ἰχνεία, ἡ ἰχνηλασία. ἡ ἰχνοσκοπία, ἡ στιβεία, ἡ ἔρευνα. (vom Jagdhunde) ἡ ῥινηλασία, zum ~ brauchbar. geschickt ἰχνευτικός. — 2. (das Innewerden) ἡ αἴσθησις, ἡ μάθησις.
Spürer *m* ὁ ἰχνηλάτης, ὁ ἰχνευτής, ὁ στιβευτής. ὁ στιβεύς. ὁ ῥινηλάτης.
Spürhund *m* ὁ ῥινηλάτης od. ἰχνευτικός od. στιβευτής κύων, gute ~e εὔρινες κύνες.
Spürkraft *f* ἡ ἰχνευτική od. ὀσφραντικὴ δύναμις, ein Jagdhund mit guter ~ ὀσφραντικὸς od. εὖρις (ινος) κύων.
sputen sich σπεύδειν.
Staat *m* 1. ἡ πόλις, ἡ πολιτεία, οἱ πολῖται (der Bürger), τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν, τὰ κοινά (staatliche Gemeinschaft), demokratischer ~ ἡ δημοκρατουμένη πόλις. ἡ δημοκρατία, aristokratischer ~ ἡ ἀριστοκρατουμένη πόλις, ἡ ἀριστοκρατία, oligarchischer ~ ἡ ὀλιγαρχουμένη πόλις, ἡ ὀλιγαρχία. monarchischer ~ ἡ μοναρχία. dem ~ gehörig δημόσιος, κοινός, zum Besten des ~es πρὸς od. εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως ἀγαθῷ, den ~ verwalten πολιτεύεσθαι (M.), dem ~e dienen δημοσιεύειν. — 2. (= Gepränge) ἡ μεγαλοπρέπεια, ὁ κόμπος, τὸ καλλώπισμα, ὁ καλλωπισμός. ἡ πρόστασις, ἡ προστασία. ~ machen καλλωπίζεσθαι (M.). λαμπρὸν φαίνεσθαι (P.).
Staatenbund *m* αἱ σύμμαχοι od. συμμαχίδες πόλεις. τὸ πόλεων κοινόν.
Staatengeschichte *f* ἡ τῶν ἐθνῶν ἱστορία, ἡ πραγματικὴ ἱστορία.
Staatsakten *pl.* τὰ δημόσια γράμματα, αἱ ἀναγραφαί.
Staatsamt *n* ἡ ἀρχή. ἡ τιμή, ein ~ bekleiden ἐν ἀρχῇ εἶναι, ἀρχὴν ἔχειν.
Staatsangelegenheiten *f/pl.* τὰ τῆς πόλεως (πράγματα), τὰ περὶ τὴν πόλιν, τὰ δημόσια. τὰ πολιτικά. τὰ κοινά. die ~ besorgen πράττειν od. διοικεῖν τὰ τῆς πόλεως, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τοῦ κοινοῦ od. τῆς πόλεως, μετέχειν τῆς πόλεως. πολιτεύεσθαι (M.).
Staatsanleihe *f* τὸ δημόσιον χρέος, τὰ δημοσίᾳ δεδανεισμένα χρήματα.
Staatsanwalt *m* ὁ σύνδικος, ~ sein συνδικεῖν τῷ κοινῷ od. τῷ δήμῳ.
Staatsarchiv *n* τὸ δημόσιον. (in Athen) τὸ μητρῷον.
Staatsausgaben *f/pl.* τὰ κοινὰ ἀναλώματα. αἱ τῆς πόλεως δαπάναι.
Staatsbeamter *m* ὁ ἀρχὴν od. τιμὴν ἔχων, ὁ ἐν τέλει od. ἀρχῇ ὤν.
Staatsbedürfnis *n* ἡ δημοσία χρεία.
Staatsbehörde *f* οἱ ἄρχοντες, ἡ ἀρχή, οἱ ἐν τέλει.
Staatsbeschluß *m* τὸ ψήφισμα, τὸ δόγμα, τὸ κοινῇ δόξαν.
Staatsbesuch *m* ἡ ἔντευξις.
Staatsbote *m* ὁ δημόσιος κῆρυξ (κος).
Staatsbürger *m* ὁ πολίτης. ~ sein πολιτεύειν (u. M.).
staatsbürgerlich πολιτικός. der Besitz od. Genuß der ~en Rechte ἡ ἐπιτιμία (Gegens. ἡ ἀτιμία).
Staatsdiener *m* ὁ τῶν κοινῶν od. τῶν τῆς πόλεως ἐπιμελούμενος, auch ὁ λειτουργός.
Staatsdienst *m* ἡ λειτουργία, einen ~ leisten λειτουργεῖν (immer mit dem Nebenbegriff: die Kosten dazu aus eigenen Mitteln bestreiten, sonst ἡ ἀρχή).
Staatseigentum *n* τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν (u. *pl.*).
Staatseinkommen *n.* **-einkünfte** *f/pl.* αἱ δημόσιαι od. τῆς πόλεως πρόσοδοι, οἱ πόροι.
Staatseinrichtung *f* ἡ τῆς πόλεως κατάστασις. im Hbg auch ὁ νόμος, eine gute ~ haben εὐνομεῖσθαι (P.). εὐνομίᾳ χρῆσθαι.

Staatsfiskal *m* ὁ σύνδικος.

Staatsform *f* ἡ πολιτεία, τὸ τῆς πολιτείας εἶδος od. σχῆμα, auch bloß ἡ ἀρχή.

Staatsgebäude *n* τὸ δημόσιον οἰκοδόμημα, (Staat) ἡ πόλις, ἡ πολιτεία.

Staatsgefälle *pl.* τὰ τέλη, οἱ φόροι.

Staatsgefangener *m* ὁ δημοσίᾳ φυλαττόμενος, ὁ ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ ὤν, ein ~ sein δημοσίᾳ φυλάττεσθαι (P.).

Staatsgefängnis *n* τὸ (κοινὸν od. δημόσιον) δεσμωτήριον, auch bloß τὸ δημόσιον.

Staatsgeheimnis *n* τὸ τῶν ἀρχόντων od. πολιτικὸν ἀπόρρητον, ἀπόρρητόν τι τῆς πόλεως.

Staatsgelder *n/pl.* τὰ δημόσια od. κοινὰ χρήματα.

Staatsgerichtshof *m* τὸ δημόσιον δικαστήριον.

Staatsgesandter *m* ὁ δημοσίᾳ πρεσβεύων.

Staatsgeschäfte *n/pl.* τὰ πολιτικά, τὰ τῆς πόλεως, ~ verwalten πράττειν τὰ τῆς πόλεως od. τὰ πολιτικά, πολιτεύεσθαι (M.), in ~n erfahren πολιτικός.

Staatsgesetz *n* ὁ κοινὸς νόμος.

Staatsgut *n* τὰ κοινά, (als Einzelbegriff) τὸ δημόσιον χωρίον.

Staatshaushaltung *f* ἡ τῆς πόλεως διοίκησις, ἡ πολιτεία.

Staatsinteresse *f* ἡ κοινὴ ὠφέλεια, τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τὸ τῆς πόλεως ἀγαθόν.

Staatskasse *f* τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν (als Ort), αἱ πρόσοδοι (die Gelder, Einkünfte).

Staatskassenverwalter *m* ὁ τῶν κοινῶν χρημάτων ταμίας.

Staatskassenverwaltung *f* ἡ τῶν κοινῶν χρημάτων διοίκησις od. ταμιεία.

Staatsklage *f* ἡ γραφή.

Staatskleid *n* ἡ λαμπρὰ ἐσθής (ῆτος).

staatsklug πολιτικός.

Staatsklugheit *f* ἡ πολιτική (als Wissenschaft), τὸ πολιτικόν (als Eigenschaft).

Staatskollegium *n* τὸ ἀρχόντων συνέδριον.

Staatskörper *m* ἡ πόλις, τὸ κοινόν.

Staatskosten *pl.* τὰ κοινὰ ἀναλώματα, auf ~ δημοσίᾳ.

Staatskräfte *f/pl.* αἱ τῆς πόλεως δυνάμεις.

Staatskunde *f* ἡ τῶν πολιτικῶν ἐμπειρία.

Staatskunst *f* τὰ πολιτικά.

Staatskurier *m* ὁ δρομοκῆρυξ (κος).

Staatskutsche *f* ἡ λαμπρὰ ἁρμάμαξα.

Staatslage *f* τὰ τῆς πόλεως πράγματα.

Staatsland *n* ἡ δημοσία γῆ, s. Staatsländereien.

Staatsländereien *pl.* οἱ δημόσιοι ἀγροί.

Staatslasten *f/pl.* ὁ εἰς τὸ δημόσιον ἐπιτελούμενος φόρος, ἡ εἰσφορά.

Staatsleben *n* ἡ πολιτεία, (als Leben u. Wirken eines einzelnen) ὁ πολιτικὸς βίος.

Staatslehre *f* ἡ πολιτική.

Staatsleistung *f* ἡ λειτουργία.

Staatslenker *m* ὁ τὴν πόλιν κυβερνῶν.

Staatsmann *m* ὁ πολιτικὸς ἀνήρ, ὁ πολιτευτής.

staatsmännisch πολιτικός.

Staatsmaxime *f* τὸ πολίτευμα, ἡ πολιτεία.

Staatsminister *m* ὁ τοῦ βασιλέως σύμβουλος.

Staatsmittel *n/pl.* τὰ δημόσια χρήματα, aus ~n δημοσίᾳ.

Staatsordnung *f* ἡ πολιτικὴ τάξις.

Staatspapiere *n/pl.* τὰ δημόσια γράμματα.

Staatsprozeß *m* ἡ δημοσία δίκη, ἡ γραφή.

Staatsrat *m* ἡ μεγίστη βουλή (als Versammlung), ὁ βουλευτής (ein Mitglied des ~s).

Staatsrecht *n* τὰ δημόσια δίκαια.

Staatsrede *f* ὁ πολιτικὸς λόγος, ἡ δημηγορία.

Staatsredner *m* ὁ δημόσιος ῥήτωρ (ορος), ὁ δημηγόρος.

Staatsreform *f* ἡ τῆς πολιτείας μεταβολή, τὰ καινὰ πράγματα, eine ~ vornehmen τὴν πολιτείαν μεταβάλλειν.

Staatsreligion *f* τὰ ἐν τῇ πόλει νομιζόμενα θεῖα, τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ἐν τῇ πόλει νομιζόμενα.

Staatsrenten *f/pl.* αἱ τῆς πόλεως πρόσοδοι (die der Staat bezieht), ἡ ἐκ τοῦ δημοσίου μισθοφορά (die j. vom Staate bezieht).

Staatsrevolution *f* ἡ τῆς πολιτείας μεταβολή, ὁ νεωτερισμός.

Staatsruder *n*: das ~ führen κυβερνᾶν τὴν πόλιν.

Staatssache *f* τὰ τῆς πόλεως.

Staatsschatz *m* τὸ δημόσιον, τὰ δημόσια χρήματα.

Staatsschrift *f* ἡ πολιτικὴ συγγραφή.

Staatsschuld *f* τὸ δημόσιον χρέος.

Staatsschuldner *m* ὁ ὀφείλων τῇ πόλει od. τῷ δημοσίῳ.

Staatssiegel *n* τὸ δημόσιον σημεῖον.

Staatssklave *m* ὁ δημόσιος.

Staatsstreich *m*, **-umwälzung** *f* ἡ τῆς πολιτείας μεταβολή, ὁ νεωτερισμός.

Staatsverband *m* τὸ τῆς πολιτείας σύστημα, ἡ πολιτεία.

Staatsverbrechen *n* τὸ περὶ τὴν πόλιν ἀδίκημα.

Staatsverbrecher *m* ὁ τὴν πόλιν ἀδικῶν, ὁ περὶ τὴν πόλιν ἄδικος.

Staatsverfassung *f* ἡ πολιτεία, τὸ τῆς πολιτείας εἶδος, σχῆμα od. σύστημα, ἡ τῆς πόλεως κατάστασις, demokratische u. dgl. ~ s. unter Staat.

Staatsverhältnisse *n/pl.* τὰ τῆς πόλεως, τὰ περὶ τὴν πόλιν, τὰ πολιτικά.

Staatsvermögen *n* τὰ δημόσια od. κοινὰ χρήματα.

Staatsverwaltung *f* ἡ πολιτεία, τὸ πολίτευμα, τὰ τῆς πόλεως, τὰ κοινά, die ~ führen πολιτεύεσθαι (M.), πράττειν τὰ τῆς πόλεως, διοικεῖν τὴν πόλιν, die ~ übernehmen ἅπτεσθαι (M.) τῆς πολιτείας, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) τῶν πραγμάτων, ἐπιβάλλεσθαι (M.) τοῖς κοινοῖς, προσέρχεσθαι πρὸς τὰ κοινά.

Staatsvorteil *m* τὸ τῇ πόλει συμφέρον (auch *pl.*).

Staatswagen *m* ἡ λαμπρὰ ἁρμάμαξα.

Staatswappen *n* τὸ τῆς πόλεως ἐπί-, παράσημον.

Staatswirtschaft *f* ἡ τῆς πόλεως od. τῶν κοινῶν διοίκησις.

Staatswissenschaft *f* ἡ πολιτική.

Staatswohl *n* τὸ κοινὸν (τῆς πόλεως) ἀγαθόν.

Staatswürde *f* τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, (Staatsamt) ἡ τιμή.

Staatszweck *m* τὸ κοινόν, τὰ κοινά.

Stab *m* 1. ἡ ῥάβδος (zum Schlagen u. zum Gehen), ἡ βακτηρία (zum Stützen u. zum Schlagen), τὸ σκῆπτρον (in der Regel Abzeichen der Könige, Feldherren, Priester, Herolde), ὁ σκίπων (ωνος, als Stütze), sich auf einen ~ stützen σκήπτεσθαι (M.) βακτηρίᾳ, seinen ~ weiter fortsetzen προβαίνειν πορρωτέρω, βαδίζειν ἐπὶ τὸ πρόσω, den ~ über j-n brechen (= j-n zum Tode verurteilen) καταγιγνώσκειν od. καταψηφίζεσθαι (M.) τινος θάνατον, (am Flechtwerk) ὁ στήμων (ονος), (als Maß der Zimmerleute) ὁ κανών (όνος), ein ~eisen τὸ ἔλασμα σιδήρου. — 2. (im Kriegswesen, höhere Offiziere) οἱ ἡγεμόνες τε καὶ λοχαγοί, οἱ περὶ τὸν στρατηγόν.

Stäbchen *n* τὸ ῥαβδίον, τὸ σκυτάλιον, ἡ σκυταλίς (ίδος).

Stabeisen *n* koll. τὰ σιδήρου ἐλάσματα.

stabil ἀκίνητος (2), ἀμετακίνητος (2), ἑδραῖος, ~ sein ἀκινήτως od. ἀμετακινήτως ἔχειν, ~ machen ἑδραιοῦν.

Stabilität *f* ἡ ἀκινησία, besser d. *neutr.* d. *adj.*, ~ bekommen ἑδραιοῦσθαι (P.).

Stabsoffizier *m* εἷς τῶν περὶ τὸν στρατηγόν.

Stabsquartier *n* τὸ στρατήγιον, ἡ στρατηγικὴ σκηνή.

Stabwurz *f* τὸ ἀβρότονον, von ~ bereitet ἀβροτόνινος, ἀβροτονίτης.

Stachel *m* 1. τὸ κέντρον, τὸ κέντημα, ἡ ἐγκεντρίς (ίδος), τὸ κεντητήριον (sowohl ~ der Tiere, zB. der Insekten, als auch ~ zum Antreiben der Zugtiere), (an Pflanzen) ἡ ἄκανθα, die ~n einziehen ἐγκεντρίζειν, mit ~n versehen ἔγκεντρος (2), κεντρωτός, κέντρον ἔχων, (von Gewächsen) ἀκανθικός, ἀκανθώδης, wider den ~ lecken (löcken) πρὸς κέντρα λακτίζειν. — 2. übtr. τὸ κέντρον, es ist mir etw. ein ~ (= es verletzt mich etw.) δάκνει μέ τι, (= es spornt mich etw. an) ἐπαίρει, παροξύνει od. ἐποτρύνει μέ τι.

Stachelbeerstrauch *m* ὁ οἶσος (?), ὁ χαμαίβατος (?).
Stachelginster *m* ὁ σκορπίος, ὁ (ἡ) ἀσπάλαθος.
Stachelknute *f* τὸ κέντρον, τὸ κέντημα.
stachellos ἄκεντρος (2, von Tieren), ἀνάκανθος (2, von Gewächsen).
Stachelmyrte *f* ἡ κεντρομυρσίνη.
stacheln eig. κεντρίζειν, κεντεῖν (beide auch übtr.), übtr. παρορμᾶν, παροξύνειν, ἐποτρύνειν.
Stachelrede *f* ὁ πικρὸς λόγος, τὸ σκῶμμα.
Stachelroche *m* ὁ βάτος, ἡ τρυγών (όνος).
Stachelschwein *n* ὁ (ἡ) ὕστριξ (χος), ὁ ἀκανθίων (ωνος).
Stachelstab, -stock *m* τὸ κέντρον, τὸ κέντημα.
stachlig ἀκάνθας ἔχων, ἀκανθώδης, κεντρώδης, ἔγκεντρος (2), ἐχινώδης, ἀκανθηρός, ἀκανθικός, (rauh) τραχύς.
Stadium *n* τὸ στάδιον (die Rennbahn, auch ein Längenmaß von 125 Schritten, in letzterer Bedeutung im *pl.* gew. οἱ στάδιοι), im ~ laufen σταδιοδρομεῖν, ein ~ lang, breit σταδιαῖος.
Stadt *f* ἡ πόλις (Ort u. Bürger), τὸ ἄστυ, τὸ πόλισμα (bloß als Ort), eine feste ~ περιτετειχισμένη πόλις, ὀχυρὸν πόλισμα, τὸ τεῖχος, offene ~ ἀτείχιστος πόλις, eine reiche ~ εὐδαίμων πόλις, von ~ zu ~ κατὰ πόλεις, καθ᾽ ἑκάστην τὴν πόλιν, eine freie ~ αὐτόνομος πόλις, eine volkreiche ~ πολυάνθρωπος πόλις.
Stadtamt *n* τὸ ἀστικὸν τέλος.
Stadtangelegenheiten *f/pl.* τὰ τῆς πόλεως, τὰ περὶ τὴν πόλιν, τὰ κατὰ τὴν πόλιν, τὰ κατ᾽ ἄστυ, τὰ κοινά.
Stadtarrest *m* ἡ ἄδεσμος φυλακή, j. hat ~ οὐκ ἔξεστί τινι ἐξιέναι ἐκ τῆς πόλεως.
Stadtarzt *m* ὁ κατὰ τὴν πόλιν od. δημόσιος ἰατρός.
Stadtbehörde *f* ἡ ἀστικὴ ἀρχή.
stadtbekannt, -kundig δια-, περιβόητος (2), διατεθρυλημένος, πολυθρύλητος (2), δημόθρους, es ist etw. ~ πολὺς ὁ λόγος διέσπαρται κατὰ τὴν πόλιν, διατεθρύληται, τοῦτο ᾄδει πᾶσα ἡ πόλις.
Stadtbewohner *m* ὁ ἀστός, *pl.* auch οἱ ἐν τῇ πόλει.
Städtchen *n* τὸ πολίχνιον, τὸ πολισμάτιον.
Stadtchronik *f* τὰ τῆς πόλεως χρονικά.
Stadtdiener *m* ὁ δημόσιος.
Städter *m* ὁ ἀστός, ὁ ἐν τῇ πόλει od. τῷ ἄστει.
Städterin *f* ἡ ἀστή, s. d. vorh. Wort.
Stadtflur *f*, **-gebiet** *n* τὰ περὶ τὴν πόλιν, οἱ περὶ τὴν πόλιν ἀγροί, auch οἱ πρὸς τῇ πόλει ἀγροί.
Stadtgarnison *f* οἱ ἐν τῇ πόλει φρουροί.
Stadtgemeinde *f* οἱ πολῖται, ὁ δῆμος, τὸ τῶν πολιτῶν κοινόν.
Stadtgericht *n* τὸ ἐν ἄστει δικαστήριον.
Stadtgerücht, -gespräch *n* ὁ κατὰ τὴν πόλιν διατεθρυλημένος od. διεσπαρμένος λόγος, zum ~ werden διαθρυλεῖσθαι (P.), er ist das ~ πᾶσα ἡ πόλις διὰ στόματος ἔχει αὐτόν.
Stadtgraben *m* ἡ περὶ τὴν πόλιν τάφρος.
Stadthaus *n* ἡ ἐν ἄστει οἰκία, (Rathaus) τὸ ἀρχεῖον, τὸ πρυτανεῖον.
städtisch ὁ, ἡ, τὸ πόλεως, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ πόλιν, ἀστικός (letzteres auch „fein, artig").
Stadtkämmerer *m* ὁ τοῦ ἀστικοῦ ταμιείου ἐπιστάτης, ὁ τῆς πόλεως ταμίας.
Stadtkind *n* ὁ (ἡ) ἀστοῦ παῖς, ὁ ἀστός, ἡ ἀστή.
Stadtkirche *f* τὸ ἐν τῇ πόλει ἱερόν.
Stadtknecht *m* ὁ δημόσιος.
Stadtkommandant *m* ὁ τῶν ἐν τῇ πόλει φρουρῶν ἐπιστάτης, ὁ πολίαρχος, ὁ πολίταρχος, ~ sein πολιαρχεῖν.
stadtkundig s. stadtbekannt.
Stadtleben *n* ὁ ἐν τῇ πόλει od. τῷ ἄστει βίος, ἡ ἐν τῇ πόλει διατριβή od. διαγωγή.
Stadtleute *pl.* οἱ ἐν τῇ πόλει, οἱ ἀστοί.
Stadtmauer *f* τὸ τῆς πόλεως τεῖχος, ὁ (τῆς πόλεως) περίβολος.
Stadtnachbar *m* ὁ ἀστυγείτων (ονος).
Stadtmiliz *f* οἱ φρουροί.
Stadtneuigkeit *f* τὸ ἐν τῇ πόλει θρυλούμενον, νεώτερόν od. καινότερόν τι λεγόμενον κατὰ τὴν πόλιν.
Stadtobrigkeit *f* οἱ ἐν τῇ πόλει ἄρχοντες, οἱ πολιανόμοι.
Stadtpolizei *f* οἱ ἀστυνόμοι (als Behörde), τὸ ἀστυνόμιον (als Ort).
Stadtpolizist *m* ὁ ἀστυνόμος.
Stadtrat *m* ἡ βουλή, οἱ ἐν τέλει.
Stadtrecht *n* τὰ τῆς πόλεως δίκαια.
Stadtschlüssel *m/pl.* αἱ τῶν τῆς πόλεως πυλῶν κλεῖδες.
Stadtschreiber *m* ὁ γραμματεύς.
Stadtschuld *f* τὸ τῆς πόλεως χρέος.
Stadtschule *f* τὸ ἐν ἄστει od. ἀστικὸν διδασκαλεῖον.
Stadtsoldat *m* ὁ φρουρικὸς στρατιώτης, *pl.* οἱ φρουροί.
Stadtsyndikus *m* ὁ σύνδικος.
Stadtteil *m* τὸ τῆς πόλεως μέρος.
Stadttor *n* αἱ τῆς πόλεως πύλαι.
Stadtturm *m* ἡ ἐν τῷ ἄστει τύρσις (εως), ὁ κατὰ τὴν πόλιν πύργος.
Stadtviertel *n* ἡ κώμη.
Stadtvolk *n* οἱ ἀστοί.
Stadtvorsteher *m* ὁ πολιανόμος, ~ sein πολιανομεῖν.
Stadtwache *f* ἡ τῆς πόλεως φρουρά, οἱ ἐν τῇ πόλει φρουροί od. φύλακες.
Stadtwappen *n* τὸ τῆς πόλεως ἐπί-, παράσημον.
Stafette *f* ὁ ἄγγαρος, eine ~ abschicken ἀγγαρεύειν.
Staffel *f* ἡ βαθμίς (ῖδος), ὁ βαθμός, ὁ κλιμακτήρ (ῆρος), (der Maler) τὸ πῆγμα.
Staffelei *f* (der Maler) ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ πῆγμα.
staffieren κοσμεῖν, στέλλειν, περιστέλλειν, καλλύνειν, καλλωπίζειν.
Staffierung *f* ἡ κόσμησις, ὁ καλλωπισμός.
Stag *n* (ein Schiffstau) ὁ πρότονος.
stagnieren λιμνάζειν, τελματοῦσθαι.
stagnierend λιμναῖος, τελματώδης.
Stahl *m* ὁ χάλυψ (βος), ὁ ἀδάμας (αντος), ὁ σίδηρος.
Stahlarbeiter *m* ὁ σιδηρουργός.
stahlblau κυανοῦς.
stählen 1. eig. zB. das Eisen ~ στομοῦν, βάπτειν σίδηρον, mit Stahl belegen σιδηροῦν, κατασιδηροῦν. — 2. übtr. j-n ~ στομοῦν, ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, den Mut ~ θήγειν τὴν ψυχὴν od. τὸν θυμόν, ἐπιρρωννύναι τινά.
Stählen *n* ἡ στόμωσις (auch übtr.), übtr. ἡ ῥῶσις, ἡ ἐπίρρωσις.
stählern ἀδαμάντινος, σιδηροῦς (auch übtr.).
Stahlfeder *f* ὁ (ἀδαμάντινος) ἐλατήρ (ῆρος).
stahlgrün πράσινος (2), πρασοειδής.
Stahlhütte *f* τὸ σιδηρουργεῖον.
Stake *f*, **Staken** *m* ὁ κοντός.
Staket *n* τὸ χαράκωμα.
Stalaktit *m* (Tropfstein) ὁ πῶρος.
Stall *m* ὁ σταθμός, τὸ αὔλιον, ὁ σηκός, in den ~ bringen κατασταθμεύειν.
Stallbaum *m* τὸ διάφραγμα.
stallen *trans.* (= in den Stall bringen) κατασταθμεύειν σηκάζειν, *intr.* (= harnen) οὐρεῖν.
Stallfütterung *f* ἡ ἔνδον τροφή, ὁ χορτασμός, ἡ χορτασία.
Stallhalfter *f* ἡ ἐπιφατνιδία φορβειά.
Stallknecht *m* ὁ ἱπποκόμος.
Stallmeister *m* ὁ τοῦ ἱπποστασίου ἐπιστάτης, ὁ ἐπὶ τῶν ἵππων τεταγμένος, ὁ ἀναβολεύς.
Stallung *f* οἱ σταθμοί.
Stallvieh *n* τὰ ἔνδον τρεφόμενα κτήνη.
Stamm *m* 1. (am Baume) τὸ στέλεχος, τὸ τοῦ δένδρου σῶμα, τὸ πρέμνον, alter ~ τὸ γεράνδρυον, (astloser, abgehauener ~) ὁ φιτρός, einen ~ treiben στελεχοῦν, wie ein ~ στελεχώδης, πρεμνώδης, ohne ~ ἀστελεχής. — 2. übtr. (von Menschen) τὸ γένος, ἡ γενεά, (von Völkern) ἡ φυλή, τὸ ἔθνος, von demselben ~e ὁμό-, σύμφυλος (2), ὁμοεθνής, ὁμόεθνος (2), von fremdem ~e ἀλλόφυλος (2), ἀλλοεθνής. — 3. ~ eines Wortes τὸ θέμα, den ~ eines Wortes angeben θεματίζειν.
stammähnlich, -artig στελεχώδης, πρεμνώδης.

Stammbaum *m* ἡ γενεαλογία, ὁ τῶν προγόνων κατάλογος, j-s ~ entwerfen γενεαλογεῖν τινα, die Verfertigung eines ~s ἡ γενεαλογία.
Stammbuch *n* τὸ ὑπόμνημα ἀπόντων φίλων.
Stämmchen *n* τὸ μικρὸν στέλεχος, (Bäumchen) τὸ δενδρίον.
stammeln ψελλίζειν (u. M.), βατταρίζειν, διαπταίειν, τραυλίζειν, βαμβαίνειν.
Stammeln *n* ὁ ψελλισμός, ἡ ψελλότης (ητος), ὁ βατταρισμός, ὁ τραυλισμός.
stammelnd ψελλός, τραυλός, βατταριστής od. d. *part.* der Verben.
Stammeltern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες.
stammen von j-m ἔχειν τὸ γένος ἀπό od. ἔκ τινος, γεγονέναι τινός od. ἔκ τινος.
Stammende *n* τὸ πρέμνον, ὁ πυθμήν (ένος).
Stammerbe *m* ὁ πάντων τῶν τοῦ γένους χρημάτων κληρονόμος.
Stammesverschiedenheit *f* ἡ ἀλλοεθνία.
Stammgenosse *m*, **-genossin** *f* ὁ (ἡ) ὁμόφυλος, ὁμοεθνής, σύμφυλος.
Stammgott *m* ὁ πατρῷος θεός.
Stammgut *n* τὸ τοῖς ἀεὶ ἐκγόνοις παραδιδόμενον γήδιον.
stammhaft ἁδρός, εὐπηγής, (kräftig) ῥωμαλέος, ἰσχυρός, εὔπηκτος (2).
Stammhalter *m* ὁ διασῴζων τὸ γένος.
Stammhaus *n* ἡ οἰκία ἡ ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐκγόνοις παραδεδομένη, (Stammfamilie) τὸ ἐξ ἀρχῆς oder ἀρχαῖον γένος.
Stammholz *n* τὸ ἀπὸ τοῦ στελέχους ξύλον (gew. *pl.*), τὸ ἁδρὸν od. ἁδρομερὲς ξύλον (gew. *pl.*), τὰ ἐξαίρετα ξύλα (auserlesenes Holz).
stämmig (gedrungen) ἁδρός, (stark, kräftig) ῥωμαλέος, καρτερός, ἰσχυρός, ~es Wesen ἡ ἁδρότης (ῆτος), τὸ ἁδρόν.
Stammland *n* ἡ μητρόπολις (einer Kolonie), gew. ἡ πατρίς (ίδος).
Stammler *m* ὁ ψελλός, ὁ τραυλός, ὁ βατταριστής od. d. *part.* der Verben.
stammlos ἀστελέχης.
Stammregister *n* ὁ τῶν προγόνων κατάλογος, ἡ γενεαλογία.
Stammsilbe *f* ἡ θεματικὴ συλλαβή.
Stammtafel *f* ἡ γενεαλογία.
Stammutter *f* ἡ προμήτωρ (ορος), ἡ πρόγονος.
Stammvater *m* ὁ προπάτωρ (ορος), ὁ πρόγονος, ὁ τοῦ γένους ἀρχηγός.
stammverwandt ὁμό-, σύμφυλος (2), ὁμοεθνής.
Stammverwandtschaft *f* ἡ ὁμοφυλία u. das *neutr.* der *adj.*, (von einzelnen Personen) ἡ συγγένεια.
Stammwort *n* τὸ θεματικὸν ῥῆμα (wenn es nur von den Grammatikern angenommen wird), τὸ πρωτότυπον, τὸ πρωτόθετον ῥῆμα.
Stampfe *f* (Gefäß zum Stampfen) ὁ ὅλμος, (Keule zum Stampfen) τὸ ὕπερον, ὁ ὕπερος, ὁ τριπτήρ (ῆρος), ἡ τυπίς (ίδος), ὁ δοίδυξ (κος), ὁ ἀλετρίβανος.
stampfen I *intr.* mit den Füßen auf die Erde κρούειν od. κροτεῖν τὴν γῆν τοῖς ποσίν, auch κτυπεῖν, ἐπικτυπεῖν, πατάσσειν τὴν γῆν ποσίν. — II *trans.* κόπτειν, συγκόπτειν, τρίβειν, συντρίβειν, συνθλίβειν, συνθλᾶν, (Getreide) ~ πτίσσειν, fest~ σάττειν, mit den Füßen ~ πατεῖν, καταπατεῖν.
Stampfen *n* (mit den Füßen) ὁ κτύπος, ὁ κρότος τῶν ποδῶν, ἡ ποδοκρουστία, (Zerstampfen) ἡ τρῖψις, ἡ σύντριψις, (des Getreides) ὁ πτισμός, ἡ πτίσις.
Stampfer *m* durch d. *part.* d. Verben.
Stampftrog *m* ὁ ὅλμος.
Stand *m* 1. (das Stehen und der Ort, wo man steht), ἡ στάσις, (nur vom Orte) ὁ σταθμός, ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ τόπος, einen sicheren ~ haben (von Personen) ἐν ἀσφαλεῖ καταστῆναι od. τεταγμένον εἶναι, (von Sachen) ἀσφαλῶς κεῖσθαι, einen festen ~ haben ἱδρῦσθαι, standhalten μένειν, ὑπομένειν, ὑφίστασθαι, keinen festen ~ haben σφάλλεσθαι (P.), bei j-m standhalten παραμένειν τινί, den Feinden standhalten δέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, nicht standhalten (von Soldaten) λείπειν τὴν τάξιν, zustande kommen τελεῖσθαι, ἀποτελεῖσθαι (P.), τέλος λαμβάνειν, περαίνεσθαι (P.), nicht zustande kommen ἀτελῆ γίγνεσθαι, mit etw. zustande kommen διαπράττεσθαι (M.) τι, ἀνύτειν τι, ἀποδεικνύναι (u. M.) τι, etw. zustande bringen ἐπιτελεῖν, περαίνειν, διαπράττεσθαί (M.) τι, s. vollenden, vollbringen. — 2. (Zustand) ἡ στάσις, ἡ κατάστασις, ἡ διάθεσις, in Verbindung mit einem *gen.* gibt man es gew. wieder durch τὰ mit *gen.* oder τὰ κατὰ oder περὶ mit dem *acc.* des betr. *subst.*, zB. der ~ der Sachen im Staate τὰ τῆς πόλεως, τὰ κατὰ oder περὶ τὴν πόλιν, der gegenwärtige ~ der Sachen τὰ νῦν καθεστῶτα, sich in gutem ~e befinden εὖ od. καλῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, einen schweren, harten ~ haben χαλεπὴν τάξιν ἔχειν, πολλὰ πράγματα ἔχειν, etw. instand setzen κατα-, παρασκευάζειν τι, sich instand setzen παρασκευάζεσθαι (M.), etw. wieder in den früheren ~ setzen ἀποκαθιστάναι τι, ἐπανορθοῦν τι, etw. in gutem ~ erhalten σῴζειν, διασῴζειν τι, imstande sein etw. zu tun οἷόν τε εἶναι ποιεῖν τι, ἱκανὸν εἶναι ποιεῖν τι, δύνασθαι od. δυνατὸν εἶναι ποιεῖν τι, nicht imstande, außerstande sein ἀδυνατεῖν, ἀμηχανεῖν, ἀδύνατον εἶναι, οὐκ ἐν ἐμοί ἐστι, j-n außerstand setzen ἐμποδὼν εἶναί τινί τινος od. mit *inf.* (bei dem auch μή od. μὴ οὐ stehen kann) od. τοῦ μή mit *inf.*, ἀδυνασίαν od. ἀμηχανίαν κατασκευάζειν τινί mit τοῦ u. *inf.*, j-n in den ~ setzen παρέχειν τινὶ δύναμιν, παρασκευάζειν τινὶ ἐξουσίαν mit τοῦ u. *inf.*, ὑπουργεῖν τινι πόρον od. πόρους od. μηχανήν mit ὥστε u. *inf.*, ποιεῖν τινα δυνατόν oder ἱκανόν, κύριον ποιεῖν τινά τινος od. *inf.* — 3. (Stellung im bürgerlichen Leben) ἡ τάξις, ἡ τύχη, ἡ ἀξία, vornehmer, hoher ~ ἡ εὐγένεια, die höheren Stände οἱ ἐπιφανεῖς, οἱ γνώριμοι, οἱ ἔντιμοι, niedriger ~ ἡ ταπεινὴ τύχη, ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ἀγένεια, von hohem, vornehmem ~e εὐγενής, ἔντιμος (2), ein Mann von niedrigem ~e ὁ δημότης, der ~ der Ritter ἡ ἱππάς (άδος), der ledige ~ ὁ ἄγαμος βίος, ἡ ἀγαμία, ἡ ἀζυγία, die Stände (= Landstände) οἱ πρωτεύοντες, οἱ δυναστεύοντες, οἱ τοῦ κοινοῦ ἐπιμελούμενοι. — 4. (bestimmter Platz für etw.) ~ für Pferde ἡ ἱππόστασις, τὸ ἱπποστάσιον, ~ für Rinder ἡ βούστασις, ἡ βουστασία, ~ des Wassers ἡ τοῦ ὕδατος στάσις.
Standarte *f* ἡ σημαία, τὸ σημεῖον.
Standbaum *m* τὸ διάφραγμα.
Standbild *n* ὁ ἀνδριάς (άντος), ein ~ errichten ἀνιστάναι ἀνδριάντα.
Ständchen *n*: j-m ein ~ bringen κωμάζειν ἐπί τινα.
Ständer *m* eig. ὁ στῦλος, (*pl.*, Beine langfüßiger Vögel) τὰ σκέλη, mit langen, dünnen ~n μακροσκελής, λεπτοσκελής.
standesgemäß, -mäßig ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὴν ἀξίαν, πρέπων, εὐπρεπής, προσήκων, ἄξιος.
Standesgenosse *m* ὁ ὁμό-, ἰσότιμος.
Standesherr *m* ὁ δυνάστης.
Standesherrschaft *f* ἡ δυναστεία.
Standesperson *f* ὁ γνώριμος, ὁ ἔντιμος, ὁ εὐγενής, ὁ εὐπατρίδης.
standfest εὐσταθής, στάσιμος (2), σταθερός, βέβαιος, ἰσχυρός, ἔμπεδος (2).
standhaft στάσιμος (2), σταθερός (beständig), καρτερός, καρτερικός, καρτερῶν, βέβαιος, μόνιμος (2), ἔμμονος (2, fest, beharrlich), στερρός (unbeugsam), ἐγκρατής (enthaltsam), ἄφοβος (2), ἀδεής (furchtlos). ~ bleiben καρτερεῖν (gegen etw. πρός τι), διακαρτερεῖν, bei etw. ~ bleiben ἐγκαρτερεῖν τινι, καρτερεῖν ἐν oder ἐπί τινι, sich ~ weigern ἀπισχυρίζεσθαι (M.).
Standhaftigkeit *f* ἡ καρτερία, ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἐγκράτεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
standhalten s. Stand 1.
Standort *m* ἡ στάσις, ὁ σταθμός, ἡ ἕδρα, ἡ χώρα, ἡ τάξις.
Standpunkt *m* eig. ἡ στάσις, ἡ χώρα, s. d. vor. Wort; einen ~ einnehmen καθίστασθαι, in übtr. Bedeutung

meist auszulassen, z.B. von diesem ~ aus betrachtet ἐντεῦθεν, ἐνθένδε, οὕτως, ὧδε, ταύτῃ, τῇδε σκοπεῖν.
Standquartier *n* ὁ σταθμός, τὸ στρατόπεδον, ein ~ an einem Orte nehmen καθίζεσθαι, ἱδρύεσθαι (P.), στρατοπεδεύεσθαι oder καταστρατοπεδεύεσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί.
Standrecht *n* ἡ στρατιωτικὴ δίκη, τὸ πολεμικὸν δίκαιον, ~ halten στρατιωτικῶς τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), καθίζειν πολεμικὸν δικαστήριον.
Standrede *f* (bei Bestattungen) ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ ἔπαινος, j-m eine ~ halten λόγον ἐπιτάφιον εἰπεῖν ἐπί τινι, ἔπαινον λέγειν ἐπί τινι od. περί τινος od. εἴς τινα.
Standredner *m* ὁ τὸν ἔπαινον λέγων.
Stange *f* ἡ χάμαξ (ακος), ὁ κοντός (auch Ruder~), τὸ ἔλασμα (von Metall), übtr. bei der ~ bleiben ἔχεσθαι τῆς ὑποθέσεως, ἀκριβῶς λέγειν τὸν λόγον, nicht bei der ~ bleiben ἀποπλανᾶσθαι (P.), j-m die ~ halten ὑπάρχειν od. παρεῖναί τινι, ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος (eig. verteidigen).
Stängelchen *n* (kleine Stange) τὸ χαμάκιον, τὸ χαμακίδιον.
stängeln (mit Stangen versehen) χαρακοῦν.
Stänker *m* ὁ νεωτεροποιός, ὁ περίεργος, ὁ πολυπράγμων (ονος), ὁ ταρακτικὸς ἄνθρωπος.
Stänkerei *f* ἡ νεωτεροποιία, ἡ περιεργία, ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ ταραχή.
stänkern (Gestank machen) δυσωδίαν ποιεῖν, κακῶς ὄζειν, (vorwitzig herum-, durchsuchen) περιεργάζεσθαι (M.) ποιοῦντά τι, πολυπραγμονεῖν τι od. περί τι, νεωτεροποιεῖν, (Zank od. Händel anfangen) ἔριν ἐμβάλλειν τισί, εἰς ἔριν ἐμβάλλειν τινά.
Stanniol *m* τὰ πέτταλα καττιτέρου.
Stapel *m* τὸ ναυπήγιον, ein Schiff vom ~ lassen καθέλκειν od. κατάγειν ναῦν (εἰς θάλατταν), das Schiff läuft vom ~ καθέλκεται od. κατάγεται od. καταφέρεται ἡ ναῦς (εἰς θάλατταν).
Stapelplatz *m* τὸ ἐμπόριον, τὸ ἐπίνειον.
Star *m* 1. (Vogel) ὁ ψάρ (αρός), ὁ ψᾶρος. — 2. (Augenkrankheit) τὸ γλαύκωμα (der graue ~), ἡ ὀφθαλμῶν ἀμαύρωσις (der schwarze ~), es bekommt j. den ~ ἀπογλαυκοῦται od. ἀμαυροῦται (P.) ἡ ὄψις τινός od. τινί.
stark 1. (dick) παχύς, (groß) μέγας, (derb, gedrungen) ἁδρός, (ansehnlich) εὐμεγέθης, (dicht, fest) πυκνός. — 2. (zahlreich) πολύς, συχνός, ein ~es Heer πολὺ στράτευμα, ~es Haar πυκνὴ θρίξ (τριχός), eine ~e Familie πολλοὶ παῖδες, die Feinde sind tausend Mann ~ οἱ πολέμιοι εἰσι χίλιοι τὸν ἀριθμόν, ~es Gefolge πολλοὶ od. συχνοὶ θεράποντες, ~ bevölkert πολυάνθρωπος (2), ~ essen πολλὰ ἐσθίειν, πολυφάγον εἶναι, ~ trinken πολλὰ πίνειν, πολυπότην εἶναι, πολυποτεῖν. — 3 (kräftig, mächtig) ῥωμαλέος, ἐρρωμένος, εὔρωστος (2), καρτερός, σφοδρός, ἰσχυρός, δεινός, δυνατός, ~ sein (körperlich) ἰσχύειν, ῥωμαλέον od. δυνατὸν εἶναι, δύνασθαι τῷ σώματι, (geistig) ἰσχύειν od. δυνατὸν εἶναι τῇ ψυχῇ, ~ sein in etw. δεινὸν εἶναί τι, ἀμφί od. περί τι, ein ~er Redner δεινὸς λέγειν, (vom Weine u. dgl.) ἄκρατος (2). — 4. (heftig) βαρύς, μέγας, ein ~er Wind πολύς, βίαιος ἄνεμος, ~er Regen πολὺς ὑετός, πολὺ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, ~es Feuer πολὺ od. μέγα πῦρ, ~er Rauch πολὺς od. δριμὺς καπνός, ~es Gedächtnis ἀγαθὴ od. ἰσχυρὰ μνήμη, ~er Marsch μακρὰ πορεία, ~e Stimme μεγάλη φωνή, ~er Schlaf βαθὺς ὕπνος, ~er Winter πολὺς od. τραχὺς χειμών, ~er Schnee χιὼν πολλή od. παμπληθής, ~e Hoffnung ἰσχυρὰ ἐλπίς, in ~en Ausdrücken sprechen σφόδρα λέγειν, *adv.* σφόδρα, σφοδρῶς, ἰσχυρῶς.
starkbevölkert πολυάνθρωπος (2).
[1]**Stärke** *f* (Dicke) τὸ πάχος, ἡ παχύτης (ητος), (Derbheit, Gedrungenheit) ἡ ἁδρότης (ητος), (Breite) τὸ εὖρος. — 2. (Menge) τὸ πλῆθος, so groß war die ~ des Heeres τοσοῦτος ἦν ὁ στρατὸς τὸ πλῆθος. — 3. (Kraft) ἡ ῥώμη, ἡ ἰσχύς, ἡ δύναμις, überlegene ~ τὸ κράτος, ἡ ἀλκή, (~ in einer Kunst, Wissenschaft) ἡ δεινότης (ητος), τὸ δεινόν, die ~ des Körpers ἡ τοῦ σώματος ῥώμη od. ἰσχύς (ύος), die ~ des Geistes (im Denken) ἡ φύσεως ἰσχύς. — 4. (Mut) ἡ ψυχῆς ῥώμη, an ~ zunehmen ἐπιδιδόναι εἰς ῥώμην, αὐξάνεσθαι (P.) τὴν ἰσχύν, seine ~ in etw. haben δεινὸν εἶναί τι, er hatte eine große ~ in der Beredsamkeit δεινότατος ἦν λέγειν.
[2]**Stärke** *f*, **Stärkemehl** *n* τὸ ἄμυλον (ἄλευρον).
[1]**stärken** ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, ἰσχυρὸν ποιεῖν, κρατύνειν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, das Gedächtnis ~ ἀκριβοῦν τὴν μνήμην.
[2]**stärken**: die Wäsche ~ ἀμύλῳ σκληρύνειν τὰ λίνα.
Stärken *n*, **Stärkung** *f* ἡ ῥῶσις, ἡ ἐπίρρωσις.
stärkend ῥωστικός.
Starkmut *m* ἡ εὐτολμία.
starkmütig καρτερὸς τὴν ψυχήν, εὔτολμος (2).
starknackig καρτεραύχην (ενος).
Stärkungsmittel *n* τὸ ῥωστικόν, τὸ ἀναληπτικόν, τὸ ἄκοπον, τὸ ζωπύρημα.
Starost *m* ὁ ἔπαρχος, ὁ δυνάστης, ~ sein ἐπάρχειν.
Starostei *f* (Landeshauptmannschaft) ἡ ἐπαρχία.
starr στερεός, στερρός, σκληρός (hart, spröde, unbiegsam), ἀκίνητος (2, bewegungslos), ῥιγῶν, πεπηγώς (erstarrt, besonders durch Kälte), ναρκώδης (~ durch Krampf), ἔμ-, ἀπόπληκτος (2, betäubt), ἀναίσθητος (2, gefühllos), ἐμβρόντητος (2), ἐμβεβροντημένος (wie angedonnert, verblüfft), ἀτενής (fest auf j-n od. etw. gerichtet, von den Augen), ~ sein πήγνυσθαι (P.), ῥιγῶν, ναρκᾶν, ναρκοῦσθαι, ἀποναρκοῦσθαι (P.), ἀναισθήτως ἔχειν, ~ ansehen ἀτενὲς εἰσορᾶν, ἀτενίζειν εἴς od. πρός τι, ~ vor sich hinsehen ταυρηδὸν βλέπειν.
starren ῥιγῶν (vor Frost), ναρκᾶν (durch Frost, Krampf, Schrecken), vor Schrecken ~ κατα-, ἐκπεπληγμένον εἶναι, von Gold ~ χρυσοῦ κατάπλεων εἶναι, καταπεπασμένον εἶναι χρυσῷ.
Starren *n* τὸ ῥῖγος, ἡ νάρκη, ἡ νάρκησις, ἡ νάρκωσις, ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ἡ ἀκινησία, ὁ ἀτενισμός, ἡ ἀναισθησία, den Unterschied s. unter starr.
Starrheit *f* ἡ νάρκη, τὸ νάρκημα, ἡ ἀκινησία, ἡ ἀναισθησία, ἡ στερεότης, ἡ στερρότης, ἡ σκληρότης (ητος), (Unbiegsamkeit) τὸ ἄπειστον.
Starrkopf *m*, **starrköpfig** στερρός, ἰσχυρογνώμων (ονος), ἄ-, δύσπειστος (2), δυστράπελος (2), αὐθάδης.
Starrköpfigkeit *f* s. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Starrkrampf *m* ὁ κάτοχος, ὁ τέτανος.
Starrsinn *m* ἡ στερρότης (ητος), αἱ στερραὶ φρένες, ἡ αὐθάδεια, ἡ ἀπείθεια, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη.
starrsinnig s. starrköpfig.
Starrsucht *f* ἡ κάτοχος, ἡ κατοχή, ἡ κατάληψις, von der ~ befallen κάτοχος (2).
statarisch σχολαῖος καὶ ἀκριβής.
Stater *m* (Münze u. Gewicht) ὁ στατήρ (ῆρος).
Statik *f* ἡ στατικὴ (τέχνη).
Station *f* ὁ σταθμός. stationiert sein τετάχθαι.
stationieren καθιστάναι, καθίζειν, ἐγκαθίζειν, τάττειν.
stationsweise κατὰ σταθμούς.
stätisch (von störrigen Pferden) ἀπειθής, ἀνάγωγος (2).
Statist *m* (stumme Person auf dem Theater) τὸ κωφὸν πρόσωπον, τὸ δορυφόρημα, τὸ σῶμα.
Statistik *f* ἡ τῶν περὶ τὴν χώραν καὶ περὶ τὰ πολιτικὰ ἐμπειρία, ἡ πολιτική.
Statistiker *m* ὁ τῶν περὶ τὴν χώραν καὶ περὶ τὰ πολιτικὰ ἔμπειρος.
statistisch ὁ, ἡ, τὸ περὶ τὴν χώραν καὶ περὶ τὰ πολιτικά.
Statt *f* s. Stätte, Stelle; statthaben, stattfinden χώραν ἔχειν, ἐνδέχεσθαι (M.), συμβαίνειν, γίγνεσθαι, ὑπάρχειν, es findet statt ἐγχωρεῖ, συγχωρεῖ, ἔστιν, ἔνεστιν. bei od. an etw. stattfinden ἐν-, προσεῖναί τινι, stattgeben (z.B. den Bitten, Wünschen j-s) συγχωρεῖν τινι (mit und ohne δεηθέντι), χαρίζεσθαι (M.) τινι, (j-s Vorstellungen)

πείθεσθαί (P.) τινι, j-n an Kindes ~ annehmen s. Kindes ~, a. unter Kind; vonstatten gehen χωρεῖν, προχωρεῖν, προκόπτειν, glücklich vonstatten gehen καλῶς od. εὖ χωρεῖν od. προχωρεῖν, κατορθοῦσθαι (P.), zustatten kommen συμφέρειν, λυσιτελεῖν τινι, ὠφελεῖν, ὀνινάναι τινά.

statt I *prp.* ἀντί mit *gen.*, ἐν μέρει τινός. — II *cj.* ~ daß, ~ zu ἀντὶ τοῦ mit *inf.*

Stätte *f* ὁ τόπος, ὁ χῶρος, ἡ ἕδρα, (eines Hauses) τὸ ἔδαφος, τὸ οἰκόπεδον.

stattfinden, -geben, -haben s. unter Statt.

statthaft ἐπιεικής, καίριος, ἐπικαίριος u. ἐπίκαιρος (2), οὐκ ἄτοπος (2), ἄξιος, καλός, νόμιμος (2), ἔννομος (2), δίκαιος, es ist ~ ἔξεστι, θεμιτόν ἐστι, es ist nicht ~ οὐ θεμιτόν (ἐστι).

Statthaftigkeit *f* ἡ ἐπιείκεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Statthalter *m* ὁ ἔπ-, ὕπαρχος, (bei den Persern) ὁ σατράπης, (bei den Spartanern) ὁ ἁρμοστής, ὁ ἁρμοστήρ (ῆρος), ~ in einer Provinz sein ἐπάρχειν χώρας, σατραπεύειν χώραν u. χώρας.

Statthalterei *f* (die Wohnung des Statthalters) ἡ τοῦ ἐπάρχου usw. οἰκία, s. Statthalterschaft.

Statthalterschaft *f* ἡ ἐπαρχία, ἡ σατραπεία.

stattlich εὐ-, ἐπιπρεπής, πρέπων (ansehnlich, anständig), κόσμιος (ehrbar), σεμνός (würdevoll), κομψός (schmuck), εὐειδής (wohlgestaltet), λαμπρός, μεγαλοπρεπής (glänzend), καλός (schön), διαφέρων (sich auszeichnend), ein ~er Mann σεμνὸς ἀνήρ, ~ gekleidet εὐσταλής, καλῶς περιεσταλμένος, ein ~es Mahl λαμπρὸν od. μεγαλοπρεπὲς δεῖπνον, ein ~es Roß λαμπρὸς od. σοβαρὸς ἵππος.

Stattlichkeit *f* ἡ εὐπρέπεια, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ κάλλος, ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης, ἡ σεμνότης (ητος), u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Statue *f* ὁ ἀνδριάς (άντος), ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἄγαλμα (letzteres bsd. von Göttern), j-m eine ~ setzen, errichten ἱστάναι, ἀνιστάναι od. ἱδρύειν ἀνδριάντα τινός, j-m eine goldene, eherne ~ errichten ἀνιστάναι τινὰ χρυσοῦν, χαλκοῦν.

statuieren s. festsetzen, annehmen, behaupten; ein Beispiel an j-m ~ παραδειγματίζειν τινά.

Statur *f* τὸ σχῆμα (die ganze Haltung), τὸ εἶδος, ἡ μορφή (Gestalt), von kleiner ~ μικρὸς τὸ μέγεθος od. τὸ σῶμα.

Statuten *n/pl.* τὰ καθεστῶτα, τὰ νόμιμα, οἱ νόμοι.

statutenmäßig ἔννομος (2), *adv.* κατὰ τοὺς νόμους.

Staub *m* 1. ἡ κόνις, ἡ κονία, fliegender ~ ὁ κονιορτός, mit ~ bestreuen, beschmutzen κονιορτοῦν, κονιᾶν, κονίζειν, sich im ~e wälzen κονιᾶσθαι (M.), es wirbelt ~ auf ἀναφέρεται (P.) κονιορτός, in ~ und Asche verwandeln ἐκτεφροῦν, Blüten~ ὁ χνοῦς, Metall~ ἡ ἄχνη. — 2. übtr. in den ~ treten καταπατεῖν, προπηλακίζειν, sich aus dem ~e machen ἐκποδὼν μεθίστασθαι, ἀποδιδράσκειν, οἴχεσθαι φεύγοντα od. ἀπιόντα, ὑπάγειν, ἀπο-, ἐκφεύγειν, im ~e liegen ἀπερρῖφθαι, χαμαιπετῆ εἶναι, j-n aus dem ~e erheben εἰς ὕψος αἴρειν τινά, viel ~ aufwirbeln θρυλεῖσθαι (P.), πολυθρύλητον εἶναι.

Staubasche *f* ἡ σποδός, ἡ κονία, s. Staub.

Staubbeutel *m* (bei Pflanzen) ἡ ἀνθήλη.

Stäubchen *n* ἡ ψακάς, ἡ ψεκάς (άδος), τὸ ψῆγμα, τὸ ψηγμάτιον, ἡ πασπάλη.

stauben ἀναπέμπειν κόνιν od. κονιορτόν, κονιοῦν, es staubt κονιορτὸς ἀναφέρεται (P.).

stäuben 1. (Staub erregen, aufwirbeln) κονίειν, es stäubt κονιορτὸς γίγνεται od. ἀναφέρεται. — 2. (vom Staube reinigen) ἀπο-, ἐκσείειν, ἀπο-, ἐκτινάσσειν τὴν κόνιν.

staubig κονιορτώδης, κονίας κατάπλεως, (schmutzig) ῥυπαρός.

Staubmasse *f* τὸ τοῦ κονιορτοῦ πλῆθος.

Staubmehl *n* ἡ παιπάλη, τὸ παιπάλημα.

Staubregen *m* ἡ ψεκάς od. ψακάς (άδος).

Staubwirbel *m* ὁ κονιορτός.

Staubwolke *f* ὁ κονιορτός (ὥσπερ νεφέλη).

stauchen ὠθεῖν, προσκρούειν, s. verstauchen.

Staude *f* ὁ θάμνος (auch Staudengewächs), τὸ φρύγανον.

staudenartig θαμνοειδής, θαμνώδης.

Staudengewächs *n* ὁ θάμνος, τὸ θαμνῶδες φυτόν.

staudig θαμνώδης, θαμνοειδής, φρυγανώδης.

stauen: das Wasser ~ κατέχειν τὸ ὕδωρ.

staunen θαμβεῖν, ἐκθαμβεῖν, ἐκπλήττεσθαι (P.), θαυμάζειν.

Staunen *n* τὸ θάμβος, ἡ ἔκπληξις, τὸ θαῦμα, ich werde in ~ versetzt θάμβος αἱρεῖ od. κατέχει με.

stäupen ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, ἐκραβδίζειν, μαστιγοῦν.

Stechapfel *m* ὁ μανικὸς στρύχνος.

Stechdorn *m* ὁ (ἡ) παλίουρος.

Stecheiche *f* ἡ (ὁ) πρῖνος, τὸ πρινίδιον, von dem Holze der ~ πρίνινος.

Stecheisen *n* τὸ κέστρον, ὁ κέστρος, (zum Eingravieren) ὁ τορεύς, τὸ γλυφεῖον.

stechen I *trans.* 1. (e-n ~den Schmerz verursachen, durch Stechen verwunden) κεντεῖν, κεντρίζειν, κεντοῦν, νύττειν, auch πλήττειν, (von Schlangen, Insekten) δάκνειν, (von Bienen) τύπτειν τῷ κέντρῳ, (in Stein, Metall u. dgl.) γλύφειν, (mit einem spitzen Instrumente Löcher ~) στίζειν, (mit den Sporen) κεντεῖν, παίειν τοῖς μύωψι, durch etw. ~ πείρειν, διαπείρειν τι, ein Tier ~ (schlachten) σφάττειν, ἀποσφάττειν, die Sonne sticht ὁ ἥλιος βάλλει od. κάει, sich ~ ἀμύττεσθαι, νύττεσθαι (P.). — 2. übtr. der Kitzel sticht j-n ἀσελγαίνει od. ἀκολασταίνει τις, der Hafer sticht das Pferd κριθᾷ ὁ ἵππος, Silben ~ συλλαβομαχεῖν, es sticht mir etw. in die Augen ἀρέσκει μοί τι, ἐπιθυμῶ τινος, was weder gehauen noch gestochen ist (Sprichw.) ὃ οὔτε πόδας οὔτε κεφαλὴν ἔχει. — II *intr.* 3. in die See ~ ἀνάγειν τὴν ναῦν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.).

Stechen *n* ἡ κέντησις, ὁ κεντρισμός, ἡ κέντρωσις, ἡ νυγμή, ὁ νυγμός, ἡ πλῆξις, ἡ πληγή, (von Schlangen, Insekten) ἡ δῆξις, ὁ δηγμός, (von Löchern) ὁ στιγμός, ἡ στίξις, (in Metall, Stein) ἡ γλυφή, (eines Tieres) ἡ σφαγή, (das ~ in die See) ἡ ἀναγωγή, oft durch Verben.

Stecher *m* (in Stein, Metall, Holz u. dgl.) ὁ γλυφεύς, ὁ γλύπτης, ὁ γλυπτήρ (ῆρος), ὁ τορευτής.

Stechmücke *f* ἡ ἐμπίς (ίδος).

Stechnelke *f* ἡ λυχνίς (ίδος).

Stechpalme *f* τὸ κήλαστρον, ἡ κήλαστρος, ἡ κηλάστρα, ἡ ἀγρία πρῖνος.

Steckbrief *m*: einen ~ hinter j-n erlassen προαγορεύειν od. ἀνακηρύττειν συλλαμβάνειν τινά.

Stecken *m* ἡ σκυτάλη, ἡ βακτηρία, τὸ βάκτρον, τὸ ῥόπαλον.

stecken I *intr.* 1. in etw. ~ πεπηγέναι ἔν τινι, ἐμπεπηγέναι τινί, ἱδρῦσθαι ἔν τινι, ἐνιδρῦσθαί τινι, ἔχεσθαί (P.) τινι u. ἔν τινι, ἐνέχεσθαί (P.) τινι u. ἔν τινι, auch εἶναι ἔν τινι, ἐνεῖναί τινι u. ἔν τινι, im Schmutz ~ bleiben ἐν πηλῷ ἔχεσθαι (P.), mit dem Halse in der Schlinge ~ ἔχειν τὸν τράχηλον ἐν τῷ βρόχῳ, der Vogel steckt in der Schlinge ὁ ὄρνις ἐνέχεται τῇ πάγῃ, in Not, Unglück ~ ἐν ἀπορίᾳ, κακοῖς ἔχεσθαι (P.), ἐσχάτως ἀπορεῖν, ἐν ἀπορίᾳ, ταλαιπωρίᾳ εἶναι, ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεπτωκέναι, in Schulden ~ βεβαπτίσθαι ὀφλήμασιν, κατά-, ὑπόχρεων εἶναι, j-n in der Not ~ lassen ἐγκαταλείπειν τινὰ δυστυχοῦντα, περιορᾶν od. προδιδόναι τινὰ κακοπραγοῦντα, περιορᾶν τινα ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντα, οὐ βοηθεῖν τινι, in der Rede ~ bleiben ταράττεσθαι od. διαταράττεσθαι (P.) μεταξὺ λέγοντα. — 2. (im Verborgenen sein) κρύπτεσθαι (P.), es steckt etw. dahinter ὕπεστί τι, hinter etw. ~ λανθάνειν πράττοντά τι, in e-m Loche ~ (von Tieren) φωλεύειν, φωλεῖν, an einem Orte ~ (= im verborgenen leben) δεδυκὸς καὶ σκοτεινὸν ζῆν, im dunkeln ~ ἐν σκότῳ λανθάνειν, immer zu Hause ~ οἰκουρεῖν, σκιατροφεῖσθαι (P.), immer bei j-m ~ ἀεὶ συνδιατρίβειν τινί, es steckt viel Geld in etw. προσ-

δεδαπάνηται od. προσανήλωταί τινι πολλὰ χρήματα, es steckt viel Arbeit in etw. ἔστι τι πολλῶν πόνων, ἐπίπονόν ἐστί τι, φαίνεται πρᾶγμα πολλῶν πόνων, es steckt etw. in ihm δοκεῖ οὐκ ἀφυὴς εἶναι, δοκεῖ καλῶς ἔχειν τὰ τῆς φύσεως, sich hinter j-n ~ προΐστασθαί τινα, es steckt viel Schlechtes in ihm πέφυκε κάκιστος, φύσει ἐστὶ πάνυ κακός. — II *trans.* 3. πηγνύναι (in etw. ἔν τινι u. εἴς τι), ἐμπηγνύναι εἴς τι, ἐμβάλλειν τινί u. εἴς τι, das Schwert in die Scheide ~ κρύπτειν τὸ ξίφος τῷ κολεῷ, Pflanzen ~ φυτὰ φυτεύειν, den Braten an den Bratspieß ~ ἀναπείρειν τὸ κρέας ἀνὰ τὸν ὀβελόν, den Schlüssel in das Schlüsselloch ~ ἐνιέναι (ἵημι) τὴν κλεῖν, ein Ziel ~ τιθέναι od. προτιθέναι σκοπόν od. τέρμα, ein Licht auf den Leuchter ~ λύχνον ἐπιτιθέναι od. ἐπάγειν τῷ λυχνούχῳ, das Geld in den Beutel ~ ἀποτίθεσθαι τὸ ἀργύριον ἐν τῷ βαλλαντίῳ, etw. in den Mund ~ ἐντιθέναι τι εἰς τὸ στόμα, προσάγειν od. προσφέρειν τι τῷ στόματι, die Hand in den Busen ~ τὴν χεῖρα κρύπτειν ἐν τῷ κόλπῳ, die Hand in den Ärmel ~ διείρειν od. διωθεῖν τὴν χεῖρα διὰ τῆς κόρης, übtr. etw. in seine Tasche ~ σφετερίζεσθαί (M.) τι, den Ring an den Finger ~ περιτίθεσθαι (M.) τὸν δακτύλιον, den Finger in den Mund ~ καθιέναι τὸν δάκτυλον εἰς τὴν φάρυγγα, sich in Schulden ~ πολλὰ χρέα συνάγειν, Geld in etw. ~ χρήματα δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν εἴς τι, j-n ins Gefängnis ~ ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, etw. in Brand ~ ἐμπιμπράναι, ὑφάπτειν τι, πῦρ ἐμβάλλειν od. ἐνιέναι (ἵημι) τινί. — 4. j-m etw. ~ (= heimlich j-m eine Nachricht zukommen lassen) κρύφα ἀγγέλλειν τινί τι, κρύφα ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινί τι.

Stecken *n* ἡ πῆξις, ἡ ἐμβολή, ἡ ἔνερσις, ἡ ἔνθεσις, (von Pflanzen) ἡ φυτεία, gew. durch Verben.

Steckenkraut *n* ὁ νάρθηξ (κος, gemeines ~), ἡ ναρθηκία (Knotenblüten des ~), τὸ χειρώνειον πάνακες (breitblätteriges ~), τὸ ἀσκληπίειον πάνακες (knotiges ~).

Steckenpferd *n* τὸ ξύλινον ἱππάριον od. ἱππίδιον, übtr. τὸ προσφιλέστατον ἐπιτήδευμα, auf einem ~ reiten κάλαμον περιβεβηκέναι ὥσπερ ἵππον, das ist sein ~ τοῦτο μάλιστα ἐπιτηδεύει.

Steckerbsen *f pl.* οἱ πηκτοὶ ὄροβοι.

Steckling *m*, **-reis** *n* ἡ παραφυάς (άδος), ἡ παρασπάς (άδος).

Steckmuschel *f* ἡ πίννα od. πίννη.

Stecknadel *f* ἡ περόνη, ἡ βελόνη, ἡ βελονίς (ίδος).

Steckrübe *f* (Kohlrübe) ἡ βουνιάς (άδος).

Steckzwiebeln *f pl.* τὰ πηκτὰ κρόμμυα.

Steg *m* ἡ διάβασις, τὸ γεφύριον, (bei e-m Instrumente) τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός (der obere, an welchem die Wirbel sitzen), ἡ μαγάς (άδος), τὸ μαγάδιον (der untere, über welchen die Saiten gespannt sind), bei der Lyra auch τὸ ὑπολύριον.

Stegreif: aus dem ~ ἐξ ὑπoγυίου, ἐξ αὐτοσχεδίου, ἐξ ἐπιδρομῆς, αὐτοσχεδιαστικός, αὐτοσχέδιος (2), aus dem ~ gemacht αὐτοσχέδιος (2), das aus dem ~ Gemachte τὸ αὐτοσχεδίασμα, aus dem ~ reden, sprechen αὐτοσχεδιάζειν (über etw. περί τινος), σχεδιάζοντα λέγειν ὅ τι ἂν τύχῃ, ἐκ od. ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα, ἐξ ὑπογυίου λέγειν, ἐξ ἐπιδρομῆς od. ἐπὶ καιροῦ λέγειν, das Sprechen aus dem ~ ὁ αὐτοσχεδιασμός, die Gabe, aus dem ~ zu sprechen ἡ τῶν λόγων ἑτοιμότης (ητος).

stehen 1. ἑστηκέναι (ἑστάναι), (von Leblosem) ἱδρῦσθαι, κεῖσθαι (ersteres auch von Standbildern und Truppen), (v. Truppen) καθῆσθαι, (von Wohnörtern) οἰκεῖσθαι, κατοικεῖσθαι (P.), das Wasser, das Blut steht ἵσχεται τὸ ὕδωρ, τὸ αἷμα, die Haare ~ zu Berge ὀρθαὶ ἑστᾶσιν αἱ τρίχες, bei j-m ~ παρίστασθαί τινι, um j-n herum ~ περιίστασθαί τινα, unter etw. ~ ἑστηκέναι ὑπό τινι, auf etw. ~ ἑστηκέναι ἐπί τινος, ἐπί τινι, ἔν τινι, ἐπικεῖσθαί τινι, ἐφεστάναι τινί u. ἐπί τινι, vor j-m od. etw. ~ ἑστηκέναι πρόσθεν τινός, (von Soldaten) προτετάχθαι τινός, auseinander ~ διεστηκέναι, wie ich stehe und gehe ὥσπερ ἔχω, Wache ~ προφυλάττειν, (bei Nacht) ἐκκοιτεῖν, in Garnison ~ φρουρεῖν, φρουρὰν ἔχειν, im Felde ~ στρατεύεσθαι (M.), seinen Mann ~ ἀνδραγαθίζεσθαι (M), ἀνδραγαθεῖν, ἀγαθὸν ἄνδρα παρέχειν ἑαυτόν. — 2. (Bestand haben, dauern) μένειν, δια-, συμμένειν, solange die Welt steht ἐφ' ὅσον μένει ὁ κόσμος, seitdem die Welt steht ἐξ ἀρχῆς, ἐξ od. ἀπ' αἰῶνος, noch ~ ἔτι εἶναι od. ὑπάρχειν, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.). — 3. (sein, sich befinden) εἶναι, ὑπάρχειν, es steht geschrieben γέγραπται, εἴρηται (z.B. in dem Gesetze ἐν τῷ νόμῳ), das steht auf einem andern Blatte ἕτερος λόγος οὗτος, offen ~ ἀνεῳγμένον εἶναι, χάσκειν, es ~ j-m Tränen in den Augen δακρύων ὑπόπλεως γίγνεταί τις τοὺς ὀφθαλμούς, ὑποπίμπλανται οἱ ὀφθαλμοί τινος δακρύων, es ~ Wolken am Himmel συννεφεῖ, συννένοφεν, die Sachen ~ gut, schlecht εὖ (καλῶς), κακῶς (φαύλως) ἔχει τὰ πράγματα, es steht schlecht mit uns τὰ ἡμέτερα κακῶς ἔχει, ἐν κακοῖς ἐσμεν, es steht schlecht mit etw. κακῶς ἔχει τι od. τὰ περί τι, wie steht es mit dir? πῶς ἔχεις; πῶς πράττεις; wie stehts um euch? πῶς ἔχει τὰ ὑμέτερα oder τὰ καθ' ὑμᾶς; es steht gut mit etw. καλῶς ἔχει τι od. τὰ περί τι, es steht gut mit j-m καλῶς ἔχει τά τινος, so steht die Sache ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα, es steht mit ihnen nicht zum besten τὰ αὐτῶν οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωρεῖ od. οὐ πάνυ καλῶς ἔχει. — 4. unpers. „es steht“ mit einem *inf.* in gewissen Ausdrücken, wie es steht zu erwarten, zu hoffen ἐλπίς ἐστιν, ἔστιν ἐλπίζειν, es steht frei ἔξεστι, es steht etw. nicht zu leugnen ἄρνησις οὐκ ἔνεστί τινος, es steht zu befürchten φοβητέον (ἐστί), φοβεῖσθαι χρή, es steht j-m etw. gut καλῶς ἔχει od. πρέπει τί τινι, κόσμος ἐστί τί τινι, κόσμον φέρει τί τινι. sich gut bei etw. ~ ὠφελεῖσθαι (P.), κερδαίνειν od. κέρδος ἔχειν oder λαμβάνειν ἔκ od. ἀπό τινος, sich schlecht bei etw. ~ ὀλίγον κερδαίνειν ἀπό od. ἔκ τινος, βλάπτεσθαί (P.) τινι od. ἀπό τινος, es steht mir etw. höher περὶ πλείονος ποιοῦμαί (M.) τι, als etw. προκρίνω oder προτιμῶ τί τινος, auf dem Punkte od. Sprunge ~ μέλλειν mit *inf. fut.* od. *prs.*, auf j-s Seite ~ εἶναι μετά τινος, es steht eine Strafe auf etw. ζημία ἐπίκειταί τινι, es steht eine Belohnung, ein Preis auf etw. ἆθλον κεῖταί u. πρόκειταί τινος u. ἐπί τινι, es steht eine Schuld auf dem Grundstück ἐνοφείλεται ἐν τῷ ἀγρῷ ἀργύριον, es steht bei mir ἐπ' od. ἐν ἐμοί ἐστι, das steht bei Gott τούτου κύριος ὁ θεός, der Erfolg aller Dinge steht bei Gott ἐν θεῷ πάντων τὸ τέλος ἐστίν, unsere Hoffnung steht auf dir ἐν σοί ἐσμεν od. κείμεθα. — 5. übtr. auf schwachen Füßen ~ ἐπικήρως διακεῖσθαι, gut bei j-m ~ εὐδοκιμεῖν παρά τινι, χάριν ἔχειν παρά τινος, διὰ χάριτος εἶναί od. γίγνεσθαί τινι, schlecht bei j-m ~ ἀπεχθῆ εἶναί τινι, κακῶς ἀκούειν πρός τινος, für etw. ~ (verantwortlich sein od. sein wollen für etw.) λόγον ὑπέχειν τινός, ἀναδέχεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν τινός, siehe Rechenschaft; für einen Mann ~ ὁμοῦ πράττειν, ὁμονοεῖν τε καὶ συμπράττειν, im Wege, im Rufe, in einem Alter ~ und viele ähnliche Ausdrücke s. unter d. betr. *subst.*; mit j-m gut, auf gutem Fuße ~ φιλικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, φίλῳ χρῆσθαί τινι, οἰκείως χρῆσθαί τινι, über j-m ~ κρείττω εἶναί τινος, κρατεῖν τινος, ὑπερέχειν u. διαφέρειν τινός (in etw. τινι), unter j-m ~ ἥττω εἶναί od. ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, zu Gebote ~ παρεῖναι. — 6. ~ bleiben (an seinem Orte) μένειν, ἐμμένειν, παραμένειν, (= nicht weitergehen) ὑποστῆναι, bei etw. bleiben μένειν ἐπί τινος, (= standhalten) ὑπομένειν τινά, ἀνθίστασθαί τινι od. πρός τινα, ὑφίστασθαί τινα, δέχεσθαί (M.) τινα, (= übrigbleiben) ὑπολείπεσθαι (P.), (= abbrechen, endigen) καταλήγειν mit *part.*, λήγειν εἴς τι, nicht bei etw. ~ bleiben οὐ

στέργειν τι, παραιτέρω ἀεὶ ἰέναι ζητοῦντα u. dgl. — 7. ~ haben, zB. Pferde im Stalle ~ haben τρέφειν ἵππους, ἱπποτροφεῖν, Vieh ~ haben τρέφειν ζῷα, ζῳοτροφεῖν, Geld bei j-m ~ haben ἐκδεδωκέναι oder δεδανεικέναι ἀργύριόν τινι, ὀφείλει τίς τινι χρήματα. — 8. zu ~ kommen, zB. es kommt etw. teuer zu ~ πολλοῦ ἀγοράζεταί od. καθέστηκέ τι, es kommt mir etw. teuer zu ~ ἐπὶ πολλῷ γίγνεταί μοί τι (allg.), πολλῶν χρημάτων ἔλαβον od. ἐκτησάμην τι (an Geld). — 9. ~ lassen ἐᾶν τι, οὐ κινεῖν τι, ἀκίνητον ἐᾶν τι, οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀπέχεσθαί (M.) τινος, καταλείπειν τι, j-n ~ lassen ἀπολείπειν τινά, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, παραμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος.

Stehen *n* ἡ στάσις, gew. durch Verben.

stehend 1. ἱστάμενος, στάς, ἑστηκώς (ἑστώς), καθεστώς, στάσιμος (2), σταθερός, ~en Fußes ἐκ ποδός, κατὰ πόδα (auch *plur.* πόδας), παραυτίκα, παραχρῆμα, εὐθύς, ~es Wasser τὸ στάσιμον od. σταθερὸν ὕδωρ, ἡ λίμνη, τὸ ἕλος, aufrecht ~ ὀρθός, *adv.* ὀρθοστάδην. — 2. (bestehend) καθεστώς, (bleibend) μόνιμος (2), (gewohnt) εἰωθώς, (fortdauernd) συνεχής, ~es Heer ἡ συνεστηκυῖα (συνεστῶσα) δύναμις, ~e Ausgaben ἡ εἰωθυῖα δαπάνη.

stehlen κλέπτειν, ἐκ-, ὑποκλέπτειν, κλωπεύειν, ὑφαιρεῖσθαι (M., j-m etw. τί τινος), gestohlen κλοπαῖος, κλοπιμαῖος, κλεμμάδιος, gestohlener Gegenstand τὸ κλέμμα, τὸ κλοπεῖον, τὸ φώριον (gew. *plur.*).

Stehler *m* ὁ κλέπτης od. d. *part.* d. Verben, der Hehler ist so gut wie der ~ (Sprichw.) ὁ κρύψας τὴν αὐτὴν ζημίαν ὀφείλει τῷ κλέψαντι, ὁ κρύψας ἔνοχός ἐστιν ὥσπερ καὶ ὁ κλέψας.

steif ἄκαμπτος (2), ἀκαμπής (nicht biegsam), ἀτενής, στερρός, σκληρός (hart), ὀρθός, ὄρθιος (aufwärts stehend), στάδιος (von Kleidern), ~ und fest behaupten ἰσχυρίζεσθαί (M.) τι u. περί τινος, διισχυρίζεσθαί (M.) τι, ~ u. fest auf etw. bauen βεβαίως πιστεύειν τινί, ἰσχυρῶς πεποιθέναι τινί, ~ u. fest bei seiner Meinung beharren ἀμετακινήτως ἔχειν τὴν γνώμην, sich ~ benehmen δυσπρόσοδον ἑαυτὸν παρέχειν.

Steife, Steifheit *f* ἡ στερρότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ der Glieder ἡ νάρκη.

steifen (steif machen) στερεοῦν, σκληρύνειν τι, ἄκαμπτον usw. ποιεῖν, (stützen) στηρίζειν, sich ~ auf etw. πιστεύειν, ἐπιρρώννυσθαί (P.) τινι, ἰσχυρίζεσθαί (M.) τινι, sich gegen etw. ~ ἀπισχυρίζεσθαι (M.) πρός τι.

Steig *m* ἡ ἀτραπός, ἡ ὁδός, ὁ στίβος.

Steigbügel *m/pl.* etw. οἱ ἀναβολεῖς (eig. bedeutet ἀναβολεύς Reit-, Stallknecht; ~ in unserm Sinne waren den Alten unbekannt, erst später dienten dazu einige an dem Lanzenschaft angebrachte Krampen).

steigen 1. βαίνειν, auf einen Berg ~ ἀναβαίνειν τὸ ὄρος od. ἐπὶ τὸ ὄρος, auf ein Pferd ~ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον, vom Pferde ~ καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ ἵππου, aus dem Wagen ~ ἀποβαίνειν ἀπὸ τοῦ ἅρματος, in das Schiff ~ εἰσ-, ἀναβαίνειν εἰς τὴν ναῦν. — 2. (sich erheben) αἴρεσθαι (P.), in die Höhe, in die Luft ~ αἴρεσθαι μετέωρον, μετεωρίζεσθαι (P.), ἀναφέρεσθαι (P.), ἄνω φέρεσθαι (P.), das Pferd steigt ὁ ἵππος μετεωρίζει ἑαυτόν, ὁ ἵππος ὄρθιος ἀνίσταται, das Wasser steigt τὸ ὕδωρ ἐπιδίδωσιν εἰς ὕψος, der Fluß steigt πληροῦται, πληθύει od. πλήρης γίγνεται od. ἀναβαίνει ὁ ποταμός, der Wein steigt mir in den Kopf θερμαίνομαι (P.) τῷ οἴνῳ τὴν κεφαλήν, im Preise ~ ἐπιτιμᾶσθαι (P.), der Preis ist gestiegen ἡ τιμὴ ἐπιτέταται (von ἐπιτείνειν), die Wut steigt ἐπιτείνεται ἡ μανία, im Range ~ αἴρεσθαι, αὐξάνεσθαι (P.) τῇ τιμῇ, μείζω γίγνεσθαι, j-n ~ lassen αὐξάνειν τινὰ τιμαῖς, προάγειν τινὰ εἰς τιμάς, das Blut steigt mir ins Gesicht ἐρυθριῶ, meine Hoffnungen ~ ἀνατρέχω ταῖς ἐλπίσιν, der Aufwand steigt ἀνατρέχει ἡ πολυτέλεια, ~d und fallend ἐναλλάξ.

Steigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἄνω ὁδός, (in die Luft) ἡ μετεώρισις, ἡ αἰώρησις, (des Wassers) ἡ αὔξησις, (der Flüsse) ἡ πλήρωσις, übtr. ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, (vom Preise) ἡ ἐπιτίμησις, das ~ und Fallen ἡ ἀλλαγή (Wechsel), (vom Wasser) ἡ αὐξομείωσις.

Steiger *m* (beim Bergwerk) ὁ τῶν μεταλλευτῶν ἐπιστάτης.

steigern ἀναβιβάζειν, ἐν-, ἐπιτείνειν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, den Preis von etw. ~ πλειστηριάζειν τι, ἐπιτείνειν τὸ τίμημά τινος, αὐξάνειν τὴν τιμήν τινος, die Stimme ~ ἐντείνεσθαι (M.) τὴν φωνήν.

Steigerung *f* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίτασις, (des Preises) ὁ πλειστηριασμός, besser durch Verben, (im Ausdruck) ἡ κλῖμαξ (κος).

Steigung *f* (Abhang) τὸ κάταντες, τὸ πρόσαντες.

steil ὄρθιος, προσάντης, ἀπότομος (2), ἀπόκρημνος, ἀπορρώξ (ῶγος), ἠλίβατος (2), sehr ~ ὄρθιος ἰσχυρῶς.

Steile, Steilheit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Stein *m* 1. ὁ λίθος, wertvoller ~, Edel~ ἡ λίθος, τὸ λιθάριον, großer ~ ἡ πέτρα, ὁ πέτρος, gebrochener großer ~ τὸ λατόμημα, kleiner ~ ἡ κρόκη, ὁ κάχληξ (κος), ἡ χάλιξ (κος), ἡ ψῆφος, ἡ ψηφίς (ῖδος), (als Baumaterial) ἡ λιθεία (λιθία), ~e brechen λίθους τέμνειν, λατομεῖν, aus ~ hauen λιθοτομεῖν, ~e bearbeiten, behauen λιθουργεῖν, λαξεύειν, κολάπτειν od. ξεῖν λίθους, in ~ schneiden λίθους γλύφειν, ~e schleifen λίθους τρίβειν, in ~ geschnitten λιθογλυφής, aus ~ gehauen λιθόξεστος (2), mit (Edel)~en besetzt, ausgelegt λιθοκόλλητος, λιθόκολλος, διάλιθος (sämtl. 2), mit ~en gepflastert λιθόστρωτος (2), λίθοις ἐστρωμένος, ein errichteter ~ ἡ στήλη, ein Grab~ τὸ σῆμα, (im Brettspiel) ὁ πεττός, ἡ ψῆφος, mit ~en spielen πεττεύειν, παίζειν ψήφοις, einen ~ ziehen τίθεσθαι od. κινεῖν πεττόν od. ψῆφον. — 2. übtr. bei j-m einen ~ im Brette haben εὐδοκιμεῖν παρά τινι, χάριν ἔχειν παρά τινος. — 3. der ~ im Obste τὸ ὀστοῦν, ὁ πυρήν (ῆνος, eig. Kern), ohne ~ ἀπύρηνος (2). — 4. (als Krankheit) ὁ λίθος, ἡ λιθίασις, am ~ leiden, den ~ haben λιθιᾶν, j-m den ~ schneiden (operieren) λιθοτομεῖν τινα, das Instrument dazu τὸ λιθοτόμον. — 5. übtr. er hat einen ~ auf dem Herzen (= es beunruhigt, quält ihn etw.) ταράττει, στρέφει καὶ ἄγχει τι αὐτόν, der ~ des Anstoßes τοὐμποδών, alle ~e des Anstoßes aus dem Wege räumen ἀποσκευάζεσθαι (M.) πάντα τὰ ἐμποδών.

Steinadler *m* ὁ ἀετός.

steinalt πολυετής, βαθύγηρως, ein ~er Mann ὁ ἀνὴρ μάλα πρεσβύτης.

Steinarbeiter *m* ὁ λιθουργός, ὁ λιθοξόος.

Steinart *f* τὸ λίθων εἶδος.

steinartig λιθοειδής, λιθώδης, πετρώδης, *adv.* πετρηδόν.

Steinbock *m* ὁ αἰγόκερως (ω u. ωτος), ὁ αἰγοκερεύς.

Steinbrecher *m* ὁ λιθοτόμος, ὁ λατόμος, ὁ λιθοκόπος.

Steinbruch *m*, **-grube** *f* αἱ λιθοτομίαι, ἡ λατομία (auch *plur.*), τὸ λατομεῖον, zur Arbeit im ~ verurteilen καταδικασθέντα τινὰ παραδιδόναι εἰς τὰς λατομίας.

Steinbrücke *f* ἡ λιθίνη γέφυρα.

Steinbutte *f* ἡ ψῆττα.

Steinchen *n* τὸ λιθίδιον, τὸ λιθάριον, τὸ λιθίον.

Steindamm *m* τὸ χῶμα λίθων.

Steineiche *f* ἡ δρῦς (υός), ἡ (ὁ) πρῖνος.

steinern λίθινος, λιθώδης, λίθειος, λιθουργής, auch der *gen.* des Stoffes λίθου od. λίθων, ~e Bildsäulen τὰ λίθινα, ~er Unterbau τὸ λιθολόγημα.

Steinflachs *m* ὁ ἀμίαντος.

Steinhagel *m* τὸ (πολὺ) πλῆθος λίθων βαλλομένων.

Steinharnen *n* ἡ λιθουρία.

steinhart λίθινος, λιθώδης, übtr. ἀδαμάντινος, σιδηροῦς.

Steinhauer *m* ὁ λιθοκόπης, ὁ λιθουργός.

Steinhaufen *m* τὸ λίθων σώρευμα, ὁ σωρός (mit und ohne λίθων).

Steinhirse *f* τὸ λιθόσπερμον.
Steinhuhn *n* ὁ (ἄγριος) πέρδιξ (κος).
steinig πετρώδης, πετραῖος, τραχύς, ~e Gegenden οἱ λίθοι, ~er Boden ὁ φελλεύς, τὰ φελλία, ἡ φελλίς (ίδος, *sc.* γῆ).
steinigen καταλεύειν, λιθάζειν, καταλιθάζειν, καταπετροῦν, λιθοβολεῖν, λίθοις βάλλειν.
Steiniger *m* durch d. *part.* d. Verben.
Steinigung *f* ἡ λιθοβολία, ἡ λιθοκτονία, ὁ λιθασμός, besser Verben, der die ~ verdient καταλεύσιμος (2), λιθόλευστος (2).
Steinkenner *m* ὁ λιθογνώμων (ονος), ὁ λίθων ἔμπειρος od. ἐπιστήμων.
Steinkenntnis *f* ἡ τῶν λίθων ἐπιστήμη.
Steinkitt *m* ἡ λιθόκολλα.
Steinklee *m* τὸ μελίλωτον, ἡ μελίλωτος.
Steinklippe *f* ὁ σκόπελος.
Steinkluft *f* τὸ πετραῖον od. πετρῶδες χάσμα.
Steinkohle *f* ὁ γεώδης oder ἐκ τῆς γῆς ἄνθραξ (κος).
Steinkrankheit *f* ὁ λίθος, ἡ λιθίασις, s. Stein.
Steinkunde *f* ἡ τῶν λίθων ἐπιστήμη.
Steinlinde *f* ἡ φιλυρέα.
steinlos ἄλιθος (2).
Steinmarder *m* ἡ ἴκτις (ιδος).
Steinmasse *f* τὸ λίθων πλῆθος.
Steinmaterialien *pl.* ἡ λιθεία, οἱ λίθοι.
Steinmauer *f* τὸ λίθινον τεῖχος, ἡ αἱμασιὰ λίθων.
Steinmetz *m* ὁ λιθουργός, ὁ λιθοκόπος, ὁ λιθοξόος, ὁ ἐργάτης λίθων, ὁ λιθοτόμος, ὁ λαξευτής, ὁ λατόμος, ὁ λατύπος.
Steinmuschel *f* ἡ φωλάς (άδος).
Steinöl *n* ἡ νάφθα, ἡ ἄσφαλτος.
Steinpflanze *f* τὸ ἐπὶ πέτρων φυόμενον, τὸ λιθόδενδρον.
Steinpflaster *n* τὸ λιθόστρωτον ἔδαφος, mit ~ versehen λιθόστρωτος (2).
Steinplatte *f* ἡ λίθου πλάξ (κός).
Steinregen *m* ἡ λίθων ἐξ ἀέρος καταφορά, ἡ λιθάς (άδος), es fällt ein ~ in einer Gegend λίθοις ὕεται (P.) χωρίον.
steinreich (reich an Steinen) πολύλιθος (2), (sehr reich) βαθύπλουτος (2), ζάπλουτος (2), λακκόπλουτος (2), πλουσιώτατος, ~ sein ὑπερπλουτεῖν, ζαπλουτεῖν, πλουσιώτατον εἶναι.
Steinsäge *f* ὁ μαχαιρωτὸς πρίων (ονος).
Steinsalz *n* οἱ ὀρυκτοὶ ἅλες.
Steinsamen *m* τὸ λιθόσπερμον.
Steinsammler *m* ὁ λίθους συλλέγων.
Steinschleifer *m* ὁ λιθοξόος, ὁ τρίβων λίθους.
Steinschleiferkunst *f* ἡ λιθοτριβικὴ τέχνη.
Steinschmerzen *m/pl.* ὁ λίθος, ἡ λιθίασις, ἡ νεφρῖτις (ιδος, *sc.* νόσος), ~ haben λιθιᾶν.
Steinschneider *m* ὁ λιθογλύφος, ὁ λιθογλύπτης, ὁ δακτυλιογλύφος.
Steinschnitt *m* (Operieren des Blasensteins) ἡ λιθοτομία.
Steintreppe *f* ἡ λιθίνη κλῖμαξ (κος).
Steinwall *m* τὸ λίθινον χῶμα, ἡ αἱμασιά (mit und ohne λίθων).
Steinweg *m* ἡ λιθόστρωτος ὁδός.
Steinwurf *m* ἡ λίθου βολή, ἡ λιθοβολία, er starb durch einen ~ ἀπέθανε λίθῳ βληθείς.
Steiß *m* ἡ πυγή, ὁ πρωκτός, ὁ ὄρρος, (bei Vögeln u. Insekten) τὸ ὀρροπύγιον, mit entgegengekehrtem ~ ἀντίπυγος (2), den ~ hin- und herbewegen κιγκλίζειν (von Vögeln), σαυλοπρωκτιᾶν (von Menschen).
Steißbein *n* ἡ κοχώνη, ὁ κόκκυξ (γος), das äußerste Ende des ~s τὸ ὀρροπύγιον.
Steißgeburt *f* ἡ τοῦ ἐμβρύου ἐπὶ τὸν ἀρχὸν ἔξοδος.
Stellage *f* τὸ πῆγμα, τὸ κατασκεύασμα, ὁ κιλλίβας (αντος), ὁ ὀκρίβας (αντος), auch ἡ μηχανή.
Stelldichein *n* s. Rendezvous.
Stelle *f* **1.** (Ort, Platz) ὁ τόπος, ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ χῶρος, an dieser ~ ταύτῃ, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, ὧδε, an welcher ~? ποῦ; *rel.* ᾗ, ὅπου, an derselben ~ ἐν τῷ αὐτῷ, an Ort und ~ κατὰ χώραν, bald an dieser, bald an jener ~ ἄλλοτε ἀλλαχῇ, an manchen ~n ἔστιν οὗ, etw. an eine andere ~ bringen μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετακινεῖν τι, etw. von der ~ rücken, bringen κινεῖν τι, sich nicht von der ~ rühren ἀκινήτως oder ἀτρέμας ἔχειν, οὐδὲν ὑπείκειν, etw. an seine ~ bringen καταχωρίζειν τι, an j-s ~ sein ἐν χώρᾳ τινὸς εἶναι, an seiner ~ bleiben μένειν κατὰ χώραν, auf der ~ (= sofort, sogleich) εὐθύς, αὐτίκα μάλα, παραυτίκα, παραχρῆμα, (~ in einem Buche) ἡ ῥῆσις, ἡ χρῆσις, τὸ χωρίον, τὸ μαρτύριον. — **2.** (Amt, Posten) ἡ τάξις, ἡ χώρα, τὸ τέλος, ἡ ἀρχή, ἡ τιμή, eine ~ bekommen τιμῆς τυγχάνειν, j-n in die ~ eines Feldherrn einsetzen καθιστάναι τινὰ στρατηγόν, eine höhere ~ bekommen αὐξάνεσθαι (P.) od. προάγεσθαι (P.) τιμῇ, eine ~ an j-n vergeben ἀξιοῦν τινα τιμῆς τυγχάνειν, eine ~ niederlegen ἀπειπεῖν τιμήν oder ἀρχήν, j-n von seiner ~ entfernen, j-m seine ~ nehmen παύειν τινὰ ἄρχοντα, καταλύειν τινὰ τῆς τιμῆς od. τῆς ἀρχῆς, eine ~ haben, einnehmen ἔχειν τάξιν, τιμήν od. ἀρχήν. — **3.** (Verhältnisse, Lage, in der sich j. befindet) ἡ χώρα, ἡ τάξις, τὸ μέρος, sich an j-s ~ setzen λαμβάνειν τὰ τινος, wenn ich an deiner ~ wäre εἰ ἐγὼ ἔπασχον ἅπερ καὶ σύ, an j-s ~ ἐν μέρει, χώρᾳ od. τάξει τινός, ἀντί τινος, j-s ~ vertreten ἐν χώρᾳ τινὸς od. ἀντί τινος εἶναι, ich will an deiner ~ sprechen ἐρῶ ἐν τῷ σῷ μέρει, die ~ eines Vaters bei j-m vertreten ἀντὶ πατρὸς εἶναί τινι.
stellen **1.** (etw. in eine Lage bringen, wo es steht) ἱστάναι, καθιστάναι, ἱδρύειν, καθιδρύειν, τιθέναι, κατατιθέναι (*perf. pass.* κεῖσθαι, κατακεῖσθαι), (von Soldaten) τάττειν, συν-, παρατάττειν, daneben ~ παριστάναι, in etw. ~ τιθέναι ἔν τινι, ἐντιθέναι τινί, auf etw. ~ τιθέναι ἐπί τινος, ἐπιτιθέναι τινί, unter etw. ~ τιθέναι ὑπό τινι, ὑποτιθέναι τινί, über etw. ~ ὑπερτιθέναι τινός, auseinander ~ (in Ordnung bringen, ordnen) διατιθέναι, διατάττειν, διακοσμεῖν, sich ~ ἵστασθαι, στῆναι, sich an einen Ort ~, wo man gehört werden kann εἰς ἐπήκοον στῆναι, sich zur Wehr ~ gegen j-n ἀμύνεσθαί (M.) τινα, ἀνθίστασθαι πρός τινα, sich gegen Feinde ~ ἀντιτάττεσθαι (P. u. M.) πολεμίοις, δέχεσθαι (M.) πολεμίους, j-m etw. vor Augen ~ δεικνύναι, φανερὸν ποιεῖν τινί τι, παριστάναι τινί τι, sich etw. vor Augen ~ τίθεσθαί (M.) oder ποιεῖν τι πρὸ ὀφθαλμῶν, j-n zur Rede ~ λόγον λαμβάνειν παρά τινος, ἀνακρίνειν τινά, j-n auf die Probe ~ πειρᾶσθαί (P.) τινος, διαπειρᾶσθαί (P.) τινος, etw. dahingestellt sein lassen ἐᾶν τι, οὐ ζητεῖν τι, das mag dahingestellt sein εἶεν, j-n zufriedenstellen ἀναπληροῦν τινι τὴν ἐπιθυμίαν, παραμυθεῖσθαί (M.) τινα, eine Schlinge, Falle ~ παγίδα ἱστάναι, übtr. ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν τινά, der Hund stellt den Hirsch ὁ κύων ἵστησι τὸν ἔλαφον, der Jäger stellt den Eber ὁ κυνηγέτης κατέχει τὸν κάπρον. — **2.** (machen, daß j. zur Stelle ist, herbeischaffen, erscheinen lassen) παρέχειν (u. M.), zB. Soldaten, Schiffe ~ παρέχειν στρατιώτας, ναῦς, einen Zeugen ~ παρέχεσθαι, παριστάναι od. ἐπάγεσθαι (M.) μάρτυρα, einen Bürgen ~ καθιστάναι ἐγγυητήν. — **3.** sich ~ (= sich einfinden) παρεῖναι, παραγίγνεσθαι, sich zum Termin ~ παρεῖναι εἰς προθεσμίαν, sich vor Gericht ~ ἀπαντᾶν πρὸς τὴν δίκην od. εἰς τὸν ἀγῶνα od. πρὸς τοὺς δικαστάς, (= den Schein annehmen von etw., was man nicht ist) προσποιεῖσθαι (M.) mit *inf.* od. ὡς mit *part.*, zB. er stellte sich gelehrt προσεποιήσατο σοφὸς εἶναι od. ὡς σοφὸς ὤν, sich dumm ~ ἀκκίζεσθαι, sich taub ~ ἐθελοκωφεῖν.
Stellen *n* s. Stellung.
stellenlos ἀφορμὴν τοῦ βίου οὐκ ἔχων.
Stellholz *n* (in der Falle) τὸ σκανδάληθρον, auch τὸ σκάνδαλον, ἡ σκανδάλη, ἡ ὕσπληξ (ηγος u. ηγγος), τὸ ῥόπτρον.

Stellmacher *m* ὁ ἁμαξοπηγός, ὁ ἁμαξουργός, ὁ ἁρματοπηγός, ~ sein ἁμαξοπηγεῖν, ἁρματοπηγεῖν, ἁρματοποιεῖν.

Stellmacherei *f* ἡ ἁμαξοπηγία, ἡ ἁμαξουργία, ἡ διφροπηγία, ἡ διφρουργία.

Stellnetz *n* ἡ ἄρκυς (υος), τὸ δίκτυον.

Stellung *f* 1. (das Stellen) ἡ στάσις, ἡ κατάστασις, ἡ θέσις, ἡ ἵδρυσις, ἡ τάξις, ἡ παράταξις, ~ der Wörter ἡ τῶν ἐπῶν θέσις (= Wortfügung ἡ σύνταξις), seine ~ nicht verändern ἐκ τῆς τάξεως οὐ κινεῖσθαι (P.). — 2. (Haltung, Positur) τὸ σχῆμα, zB. eine unanständige ~ αἰσχρὸν σχῆμα. — 3. (Stand, Lage) ἡ στάσις, ἡ τάξις, hohe ~ ἡ τιμή, eine sichere ~ haben ἐν ἀσφαλεῖ ἱδρῦσθαι, eine höhere ~ bekommen προάγεσθαι (P.) εἰς μείζω τάξιν od. τιμήν, seine ~ behaupten τὴν τάξιν φυλάττειν.

Stellvertreter *m* ὁ τεταγμένος od. ὢν ἀντί τινος, ὁ ἐν χώρᾳ τινὸς ὤν, ὁ τὴν τάξιν τινὸς ἔχων, j-s ~ sein τετάχθαι od. τεταγμένον εἶναι od. εἶναι ἀντί τινος, εἶναι ἐν μέρει τινός, einen ~ schicken ἕτερόν τινα πέμπειν ἀνθ' ἑαυτοῦ, bisw. auch Zssg mit ἀντί, zB. ~ des Königs ὁ ἀντιβασιλεύς, des Feldherrn ὁ ἀντιστράτηγος.

Stelze *f* τὸ κωλόβαθρον, auf ~n gehen κωλοβαθρίζειν, καλοβατεῖν.

Stelzenlauf *m* ἡ καλοβασία.

Stelzenläufer *m* ὁ καλοβάτης, ὁ καλοβάμων (ονος), ὁ κωλοβαθριστής, (ein Vogel, grauschwänziger ~) ἡ κρέξ (εκός).

Stelzfuß *m* ὁ ξύλινος πούς (οδός).

stemmen etw. an od. auf etw. ἐρείδειν τι εἴς od. πρός τι, ἐπερείδειν τί τινι, die Arme in die Seite ~ ἐξαγκωνίζειν, sich an od. auf etw. ~ ἐπερείδεσθαί, ἐπισκήπτεσθαί (M.) τινι, sich gegen etw. ~ ἀντερείδειν τινί u. πρός τι (auch übtr.).

Stemmen *n* ἡ ἔρεισις, ἡ ἐνέρεισις, besser Verben.

Stempel *m* 1. ὁ χαρακτήρ (ῆρος), τὸ σημαντήριον (Instrument zum Stempeln), ὁ χαρακτήρ, τὸ σημεῖον, τὸ ἐπίσημον, ὁ τύπος, τὸ σήμαντρον (Gepräge). — 2. übtr. ὁ χαρακτήρ, ὁ τύπος, etw. mit einem ~ versehen ἐπιβάλλειν τινί (τὸν) χαρακτῆρα, einer Sache den ~ von etw. aufdrücken ἐπιβάλλειν σημεῖόν τινι od. σφραγῖδά τινι, ἐπισφραγίζεσθαί od. ἐπισημαίνεσθαί (M.) τι.

stempeln σημαίνειν (u. M.), ἐπισημαίνεσθαί (M.), σημειοῦν τι, ἐπιβάλλειν τινί χαρακτῆρα, gestempelt σφραγιστός, σύσσημος (2), gestempeltes (geeichtes) Maß σφραγιστὸν μέτρον.

Stempeln *n* ἡ σημείωσις, ἡ ἐπισημασία.

Stengel *m* ὁ καυλός (Hauptstengel), ὁ πυθμήν (ένος, von Getreidearten), ὁ μίσχος (Blatt-, Frucht~), in den ~ schießen δια-, ἐκκαυλεῖν, das Inden~schießen ἡ ἐκκαύλησις, ausgetriebener ~ τὸ ἐκκαύλημα, den ~ abbrechen ἀποκαυλίζειν, den ~ verlieren ἀποκαυλεῖν, mit dem ~ ausreißen ἐκκαυλίζειν, ohne ~ ἄκαυλος (2), ἀπόκαυλος (2), mit einem ~ versehen καυλωτός, mit rundem ~ στρογγυλόκαυλος (2), mit einem ~ μονόκαυλος (2), mit vielen ~n πολύκαυλος (2), mit wenigen ~n ὀλιγόκαυλος (2), zum ~ gehörig καυλικός.

stengelähnlich, -artig καυλώδης, καυλικός.

Stengelchen *n* τὸ καυλίον.

Stenograph *m* ὁ σημειογράφος, ὁ ταχυγράφος.

Stenographie *f* ἡ σημειογραφία, ἡ ταχυγραφία (nicht nachweisbar).

Stentorstimme *f* ἡ στεντόρειος φωνή, mit ~ rufen στεντόρειον βοᾶν, μεῖζον ἐμβοᾶν τοῦ Στέντορος.

Steppe *f* τὸ ἔρημον πεδίον.

steppen ποικίλλειν, διαποικίλλειν (τῇ ῥαφίδι), gesteppt ῥαπτός, gesteppte Decken, Teppiche τὰ ῥαπτά.

Sterbebett, -lager *n*: auf dem ~ liegen κατακεῖσθαι ὡς ἐπὶ θανάτῳ od. ὡς ἀποθανούμενον, μέλλειν ἀποθανεῖσθαι od. θανάσιμον εἶναι, ἐπιθανάτως ἔχειν, εἶναι πρὸς τῷ τελευτᾶν, ἐγγὺς εἶναι τοῦ θανάτου, ἤδη θανάσιμον εἶναι, πάρεστί τινι τὸ τοῦ βίου τέλος.

Sterbefall *m* ὁ θάνατος, im ~ εἴ τι πάθοιμι, ἤν τι πάθω.

Sterbehaus *n* zu umschr. ἡ οἰκία, ἐν ᾗ ἀποθνήσκει od. ἀπέθανέ od. ἐτελεύτησέ τις.

Sterbejahr *n* τὸ ἔτος ἐν ᾧ ἀποθνήσκει od. ἀπέθανέ od. ἐτελεύτησέ τις.

Sterbekleid *n* τὸ ἐντάφιον, ἡ ἐντάφιος ἐσθής (ῆτος).

Sterbelied *n* ὁ θρῆνος, ἡ θρηνῳδία, ἡ ἐπικήδειος ᾠδή, τὸ ἐπικήδειον (μέλος).

sterben θνήσκειν (in Prosa nur in den Formen τέθνηκα, τεθνεώς u. θανών gebräuchlich), ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν (τὸν βίον), μεταλλάττειν (τὸν βίον), ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν, λήγειν τοῦ βίου, ἀφανίζεσθαι (P.) ἐξ ἀνθρώπων, ἀπιέναι εἰς θεούς, ἰέναι εἰς τὸ χρεών, καταστρέφειν od. καταλύειν τὸν βίον, (von Sachen) ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, sanft ~ εὖ ἀποθνήσκειν, eines frühzeitigen Todes ~ πρὸ τῆς ὥρας ἀποθνήσκειν, eines natürlichen Todes ~ αὐτομάτῳ θανάτῳ ἀποθνήσκειν, an einer Krankheit ~ νοσήσαντα τελευτᾶν (τὸν βίον), durch Gift ~ ἐκ φαρμάκων ἀποθνήσκειν, durch Hunger, Hungers ~ ἀπόλλυσθαι λιμῷ, durch j-n ~ ἀποθνήσκειν ὑπό τινος, für j-n od. etw. ~ ἀποθνήσκειν ὑπέρ τινος, ὑπεραποθνήσκειν τινός, vor, nach j-m ~ προαποθνήσκειν τινός, ἐπαποθνήσκειν τινί, gestorben sein, tot sein τεθνάναι, wenn ich sterben sollte εἴ τι πάθοιμι, ἤν τι πάθω, er wird bald ~ ἤδη πρὸς τῷ τελευτᾶν ἐστιν, zu ~ wünschen θανατᾶν, eben erst gestorben νεοθνής (ῆτος).

Sterben *n* ὁ θάνατος, τὸ ἀποθνήσκειν, ἡ τελευτή (τοῦ βίου), im ~ ἀποθνήσκων, im ~ liegen μέλλειν ἀποθανεῖσθαι, ein ~ (= tödliche Seuche) ὁ λοιμός.

sterbenskrank ἐπιθάνατος (2), ~ sein ἐπιθάνατον εἶναι, ἐπιθανάτως ἔχειν, ἐσχάτως διακεῖσθαι.

Sterbestunde *f* ἡ τοῦ θανάτου ὥρα, allg. (= die Zeit des herannahenden Todes) τὸ χρεών, ἡ μοῖρα, ὁ θάνατος, in seiner ~ μέλλων ἤδη ἀποθανεῖσθαι, j-s ~ ist gekommen τὸ τοῦ βίου τέλος ἤδη πάρεστί τινι.

Sterbetag *m* ἡ τοῦ θανάτου ἡμέρα.

sterblich θνητός, θνητοειδής, ~ verliebt δύσερως (ωτος, in j-n τινός), ~ in j-n verliebt sein ἐκθνήσκειν ἔρωτί τινος, δεινῶς ἐρᾶν (ἐρασθῆναί) τινος, δυσερωτιᾶν τινος, μαίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι.

Sterblichkeit *f* (sterbliche Natur) τὸ θνητόν, ἡ θνητὴ φύσις, (das Hinsterben) ἡ φθορά.

Stern *m* 1. ὁ ἀστήρ (έρος), (Gestirn) τὸ ἄστρον, die ~e beobachten ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν, sich nach den ~en richten (bsd. zur See) ἄστροις σημαίνεσθαι oder τεκμαίρεσθαι (M.), unter die ~e versetzen καταστερίζειν, καταστεροῦν, aus den ~en die Zukunft deuten ἀπό od. ἐκ τῶν ἄστρων τεκμαίρεσθαι τὸ μέλλον, voll ~e ἀστεροειδής, guter, böser ~ ἡ ἀγαθή, κακὴ τύχη, das Versetzen unter die ~e ὁ καταστερισμός, ἡ καταστέρισις. — 2. übtr. (im Auge) ἡ κόρη, ἡ γλήνη, (weißer Fleck auf der Stirn mancher Tiere) ἡ μήνη, ὁ μηνίσκος.

Sternanbeter *m* ὁ ἀστροθύτης, ὁ τὰ ἄστρα σεβόμενος.

sternartig ἀστ(ε)ροειδής.

Sternbild *n* τὸ ἄστρον.

Sternchen *n* ὁ ἀστερίσκος.

Sterdeuter *m* ὁ ἀστρολόγος, ein ~ sein ἀστρολογεῖν.

Sterndeuterei, -deutung *f* ἡ ἀστρολογία, ἡ ἀστρομαντεία, ἡ ἀστρομαντική.

Sternenbahn *f* ἡ τῶν ἄστρων περιφορά (auch *pl.*).

Sternenheer *n* αἱ τῶν ἄστρων μυριάδες.

Sternenhimmel *m* ὁ ἀστερόεις οὐρανός, τὰ κατ' οὐρανὸν ἄστρα.

Sternenlauf *m* ἡ τῶν ἄστρων περιφορά.

Sternenlicht *n* τὸ τῶν ἀστέρων φῶς (ωτός).

sternförmig ἀστ(ε)ροειδής.

sternhagelvoll: ~ betrunken πάνυ, σφόδρα od. μεγάλως μεθύων.
sternhell φωτεινός ἄστρων ἀναφανέντων, auch ἀστερόεις.
Sternkunde *f* ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία, zur ~ gehörig ἀστρονομικός, ἀστρολογικός.
sternkundig ἀστρονόμος (2), ἀστρολόγος (2), ~ sein ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν.
Sternschnuppe *f* ὁ ἀστέρων ἀκοντισμός, *pl.* οἱ διάττοντες od. διαθέοντες ἀστέρες, es fällt eine ~ ἀστὴρ διάττει.
Sternschnuppenfall *m* = Sternschnuppe, s. d. vor. Wort.
Sternseher *m* ὁ ἀστρονόμος.
Sternseherkunst *f* ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία.
Sternwarte *f* ἡ ἀστρονομικὴ σκοπή od. σκοπιά.
[1]**Sterz** *m* (= Schwanz) ἡ κέρκος.
[2]**Sterz** *m* (Pflug~) ἡ ἐχέτλη.
stet, stetig (seinen Standpunkt beibehaltend) στάσιμος (2), σταθερός, βέβαιος, μόνιμος (2), (nicht wankend) ἀπλανής, εὐσταθής, (immer fortdauernd od. wirkend) συνεχής, ἀδιάλειπτος (2), ἐνδελεχής, eine ~e Linie (Proportion) ἡ συνεχὴς γραμμή.
Stetigkeit *f* ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ συνέχεια, ἡ ἐνδελέχεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
stets ἀεί, συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, ἐνδελεχῶς.
[1]**Steuer** *f* (Abgabe) ὁ φόρος, τὸ τέλος, ἡ ἀποφορά, ἡ εἰσφορά, ὁ δασμός, s. Abgabe, Beitrag, Zoll; übtr. zur ~ der Wahrheit μαρτύριον τῆς ἀληθείας.
[2]**Steuer** *n* ⚓ s. Steuerruder.
Steueramt *n* τὸ τελώνιον, (als Personen) οἱ τελῶναι.
steuerbar ὑποτελής.
Steuerbezirk *m* ὁ νομός.
Steuereinnahme *f* ἡ δασμολογία, ἡ φορολογία, ἡ τελωνία, ἡ τῶν φόρων εἴσπραξις.
Steuereinnehmer *m* ὁ δασμολόγος, ὁ φορολόγος, ὁ τελώνης, ὁ τὸν φόρον εἰσπράττων.
Steuererlaß *m* ἡ φόρων ἄνεσις.
steuerfrei φόρου οὐχ ὑποτελής, ἀτελής, ἀνείσφορος (2).
Steuerfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.
Steuerkapital *n* τὸ τίμημα.
Steuerklasse *f* τὸ τίμημα.
Steuerliste *f* ὁ κατάλογος.
Steuermann *m* ὁ κυβερνήτης, geschickter ~ κυβερνητικός.
Steuermannskunst *f* ἡ κυβερνητική.
[1]**steuern** 1. eig. κυβερνᾶν, οἰακίζειν, das Schiff ~ (lenken) εὐθύνειν τὴν ναῦν, (schiffen, segeln) πλεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.), στέλλεσθαι (M. u. P.). — 2. übtr. einer Sache ~ (= hindern) κωλύειν, διακωλύειν τι, (= einschränken) κατέχειν, κολάζειν, συστέλλειν τι, (= aufhören machen) παύειν τι, (= nicht geschehen lassen) περιορᾶν γενόμενόν τι, (= Widerstand leisten) ἀντέχειν od. ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι u. πρός τι, ἀντιπράττειν πρός τι, der Gefahr ~ ἀπωθεῖσθαι (M.) od. ἀπελαύνειν τὸν κίνδυνον, j-s Frevel ~ παύειν τινὰ ἀδικοῦντα, den Lüsten ~ κολάζειν τὰ πάθη, κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν.
[2]**steuern** (Steuern bezahlen) φόρον τελεῖν, φέρειν od. διδόναι, δασμὸν φέρειν od. ὑποτελεῖν, δασμοφορεῖν.
[1]**Steuern** *n* (des Schiffes) ἡ κυβέρνησις, (das Schiffen) ὁ πλοῦς, ἡ ναυτιλία, sonst Verben.
[2]**Steuern** *n* (Entrichtung von Steuern) ἡ φόρου ἀπόδοσις, gew. durch Verben.
steuerpflichtig ὑποτελής, nicht ~ ἀτελής.
Steuerquote *f* τὸ τίμημα.
Steuerregister *n*, **-rolle** *f* ὁ κατάλογος.
Steuerrest *m* τὸ ἐλλεῖπον τοῦ φόρου.
Steuerrestant *m* ὁ ἐλλείπων τὸν φόρον od. τοῦ φόρου τι.
Steuerrevisor *m* ὁ λογιστής.
Steuerruder *n* τὸ πηδάλιον, ὁ οἴαξ (κος), der mittlere Teil des ~s τὸ ὑπόζωμα, das ~ führen κυβερνᾶν, τὸν οἴακα ἄγειν, das ~ des Staates führen κυβερνᾶν τὴν πόλιν, am ~ sitzen ἐν τῇ πρύμνῃ καθῆσθαι.
Steuerverwalter *m* ὁ τῶν φόρων od. προσόδων ἐπιμελητής.
Steuerwesen *n* τὰ περὶ τοὺς φόρους oder τὰς εἰσφοράς.
Stich *m* 1. ἡ νυγμή, ὁ νυγμός, τὸ νύγμα, (von Schlangen und Insekten) ὁ δηγμός, τὸ δῆγμα, (durch eine Waffe) ἡ πληγή, j-m einen ~ beibringen πλήττειν τινὰ τῷ ξίφει, einen ~ bekommen πλήττεσθαι (P.), ~ der Sonne ἡ ἡλίου βολή, ~e in der Seite ἡ πλευρῖτις (ιδος), Wein, der einen ~ hat ὁ ὀξίνης οἶνος. — 2. übtr. j-m einen ~ ins Herz geben δάκνειν τὴν καρδίαν τινός, das gibt mir einen ~ ins Herz τοῦτο δάκνει τὴν καρδίαν μου. — 3. ~ halten (= die Probe bestehen) δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι (P.), nicht ~ halten ἀποδοκιμάζεσθαι (P.), ἐξελέγχεσθαι (P.), (= weichen) ἐκκλίνειν, λείπειν τὴν τάξιν. — 4. j-n oder etw. im ~ lassen προ-, καταπροδιδόναι τινά u. τι, προΐεσθαί τινα u. τι, ἀπο-, ἐκ-, ἐγκαταλείπειν τινά u. τι, φεύγειν od. οἴχεσθαι προλιπόντα τινά u. τι. — 5. übtr. einen ~ haben (nicht ganz zurechnungsfähig sein) παραφρονεῖν, παρανοεῖν.
stichartig νυγματώδης.
Stichblatt *n* übtr. τὸ ἐνύβρισμα, j-n zum ~ machen od. haben ἐνυβρίζειν τινί, ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα, γέλωτα ποιεῖν, χλευάζειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι.
Stichelei *f* ἡ χλεύη, τὸ σκῶμμα, τὸ αἴνιγμα, ὁ αἰνιγμός.
sticheln auf j-n χλευάζειν, κατακνίζειν τινά, σκώπτειν, ἀποσκώπτειν τινά u. εἴς τινα, χλεύην ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἐνυβρίζειν, ἐντρυφᾶν τινι, γέλωτα ποιεῖν τινα, αἰνίττεσθαι (M.) πρός od. εἴς τινα.
Stichelrede *f* ὁ σκωπτικός oder χλευαστικὸς λόγος, s. Stichelei.
Stichelwort *n* τὸ σκῶμμα.
stichhaltig εὔλογος (2).
Stichling *m* (ein Fisch) ὁ φύκης, ὁ φυκήν (ῆνος).
stichweise νύγδην.
Stichwunde *f* ἡ πληγή.
[1]**sticken** ποικίλλειν, διαποικίλλειν (τῇ ῥαφίδι), gestickt außer d. *part.* ποικίλος, κατάπαστος (2), gestickte Arbeit τὸ ποίκιλμα, ἡ ποικιλία.
[2]**sticken** (= ersticken) πνίγεσθαι (P.).
[1]**Sticken** *n* (mit der Nadel) ἡ ποίκιλσις, ἡ ποικιλία.
[2]**Sticken** *n* (= Ersticken) ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.
stickend heiß πνιγηρός, πνιγώδης, ~e Hitze τὸ πνῖγος, τὸ πνιγηρὸν καῦμα.
Sticker *m* ὁ ποικιλτής.
Stickerei *f* s. Sticken[1]; (die Kunst zu sticken) ἡ ποικιλτική, (gestickte Arbeit) τὸ ποίκιλμα, ἡ ποικιλία.
Stickerin *f* ἡ ποικίλτρια.
stickig πνιγηρός.
Stickluft *f* ὁ πνιγηρὸς od. πνιγώδης ἀήρ (έρος).
Stickstoff *m* τὸ πνιγῶδες.
stieben: auseinander~ διασκεδάννυσθαι, διαχεῖσθαι (P.), διατρέχειν, διαδιδράσκειν.
Stiefbruder *m* ὁ οὐχ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφός, ὁ οὐ κατὰ φύσιν ἀδελφός.
Stiefel *m* ἡ κνημίς (ῖδος), ἡ ἐνδρομίς (ίδος), ὁ ἐμβάτης, ὁ κόθορνος.
Stiefeltern *pl.* οἱ οὐ γνήσιοι γονεῖς.
Stiefgeschwister *pl.* οἱ οὐχ ὁμοπάτριοι od. ὁμομήτριοι παῖδες.
Stiefkind *n* ὁ (ἡ) πρόγονος, ὁ (ἡ) ἐπίκτητος παῖς.
Stiefmutter *f* ἡ μητρυιά, wie eine ~ handeln μητρυιάζειν, nach Art einer ~ μητρυιώδης, seinen Kindern eine ~ geben τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ μητρυιὰν ἐπεισάγειν.
Stiefmütterchen *n* (eine Pflanze) τὸ τρίχρουν ἴον.
stiefmütterlich μητρυιώδης, ~e Gesinnung τὸ μητρυιῶδες.
Stiefschwester *f* ἡ οὐχ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφή.
Stiefsohn *m* ὁ πρόγονος.
Stieftochter *f* ἡ πρόγονος.
Stiefvater *m* ὁ μητρυιός, ὁ ἐπιπάτωρ (ορος).
Stiege *f* ἡ κλῖμαξ (κος).

Stieglitz *m* ἡ ἀκανθίς, ἡ ἀκανθυλλίς, ἡ ἀκαλανθίς (ίδος).

Stiel *m* (an Früchten) ὁ μίσχος, (bei Birnen und Äpfeln) τὸ πέλμα, (Stengel) ὁ καυλός, (an der Axt u. dgl.) τὸ στελεόν, (Handhabe, Griff) ἡ λαβή, mit einem ~e versehen στελεοῦν.

Stier *m* ὁ ταῦρος (auch als Sternbild), ὁ βοῦς (βοός), junger ~ ὁ μόσχος, kleiner ~ τὸ ταυρίδιον, vom ~ ταύρειος, zum ~ gehörig ταυρικός, wie ein ~ ταυρηδόν.

stier (vom Auge) ἀτενής, ~er Blick τὸ τῆς ὄψεως ἀτενές, j-n ~ ansehen ταυρηδὸν βλέπειν od. ὑποβλέπειν εἴς τινα.

stierähnlich, -artig ταυροειδής, *adv.* ταυρηδόν.

Stierbauch *m* ὁ ταυρογάστωρ (ορος).

stieren ταυρηδὸν βλέπειν.

Stiergefecht *n* ὁ πρὸς ταύρους ἀγών (ῶνος, Kampf mit Stieren), ἡ ταύρων συμβολή (Kampf der Stiere), ein ~ veranstalten ταύρους συμβάλλειν.

Stiergestalt *f* ἡ ταύρου μορφή.

Stierhaut *f* ἡ ταυρῆ.

Stierhetze *f* ἡ ταύρων θήρα, s. Stiergefecht.

Stierhörner *n/pl.* τὰ ταύρου κέρατα, mit ~n ταυρόκερως (ωτος).

stierisch ὥσπερ ταῦρος, *adv.* ταυρηδόν.

Stierkampf *m* s. Stiergefecht.

Stierkopf *m* ἡ βοὸς od. ταύρου κεφαλή.

¹Stift *m* ὁ σκόλοψ (πος), (in der Schnalle) ἡ περόνη, (zum Schreiben) ὁ στῦλος, (zum Zusammenhalten) ὁ ἧλος, ὁ γόμφος, (vom Zahne) ἡ ῥίζα, (in der Mosaikarbeit) ἡ ψηφίς (ῖδος).

²Stift *n* (etwas Gestiftetes) τὸ κτίσμα, (eine geistliche Stiftung) ἡ ἐπισκοπή.

stiften 1. κτίζειν, οἰκίζειν, κατοικίζειν, ἱδρύειν, καθιδρύειν (Örter, Gebäude, Tempel u. dgl.), καθιστάναι (von Einrichtungen u. Gebräuchen). — 2. (etw. veranlassen, herbeiführen) ποιεῖν, κατασκευάζειν τι, αἴτιον εἶναί oder γίγνεσθαί τινος, Gutes, Böses ~ ἀγαθά, κακὰ ἐργάζεσθαι (M.), ἀγαθῶν, κακῶν αἴτιον εἶναι, Ruhe, Friede, Uneinigkeit usw. ~ ἡσυχίαν, εἰρήνην, ἔριν ποιεῖν, Nutzen ~ ὠφελεῖν, ὠφέλιμόν τι πράττειν, großen Nutzen ~ πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον εἶναι, sich ein Andenken ~ μνήμην ἑαυτοῦ καταλείπεσθαι (M.), gestiftet werden auch πρῶτον γίγνεσθαι, z. B. es ward ein Bund gestiftet συμμαχία πρῶτον ἐγένετο.

Stiften *n* s. Stiftung.

Stifter *m* ὁ κτίστης, ὁ κτίστωρ (ορος), ὁ οἰκιστής u. d. *part.* d. Verben, s. gründen.

Stifterin *f* durch d. *part.* d. Verben.

Stiftung *f* ἡ κτίσις, ἡ ἵδρυσις, ἡ οἴκισις, ἡ κατοίκισις, ὁ οἰκισμός, ὁ κατοικισμός, ἡ κατάστασις, eine testamentarische ~ ἡ διάθεσις, ἡ διάταξις, (eine gestiftete Sache) τὸ κτίσμα, τὸ ἵδρυμα, (Vermächtnis) τὸ διατεθέν, τὸ διαταχθέν, s. Gründung.

Stiftungsfest *n*, **-tag** *m* τὰ γενέθλια (eig. Geburtstagsfest, -feier).

Stil *m* ἡ λέξις, ὁ τῆς λέξεως τρόπος, ὁ τοῦ λόγου oder τῆς λέξεως χαρακτήρ (ῆρος), fließender ~ ἡ εὔρους λέξις od. ἡ τῆς λέξεως εὔροια, altertümlicher, veralteter ~ ἡ ἀρχαία od. ἀρχαιοπρεπὴς λέξις, blühender ~ ἡ ἀνθηρὰ λέξις, einen blühenden ~ schreiben ἀνθηρᾷ τῇ λέξει χρῆσθαι, ἀνθηρογραφεῖν, erhabener ~ ἡ ὑψηλὴ λέξις, einfacher ~ ἡ ἀφελής, ἁπλῆ oder λιτὴ λέξις, eleganter, zierlicher ~ ἡ γλαφυρὰ λέξις, der einem Schriftsteller eigene ~ ὁ χαρακτὴρ τοῦ λόγου od. τῆς λέξεως, der ~ einer Kunst ὁ χαρακτὴρ τέχνης, der alte ~ der Baukunst ἡ ἀρχαία τεκτονική, von den zeichnenden und plastischen Künsten auch ἡ χείρ (ειρός).

stilisieren συντιθέναι, συντάττειν, gut ~ καλῶς oder εὖ συντιθέναι τοὺς λόγους.

Stilist *m* ὁ λογογράφος.

Stilistik *f* ἡ περὶ τῆς λέξεως τέχνη, ἡ λογογραφική.

stilistisch λογογραφικός.

still ἥσυχος (2), ἡσυχαῖος (ruhig u. ohne Laut, auch vom Charakter), *adv.* ἡσύχως, ἡσυχῇ, σιγῶν, σιωπῶν (schweigend), *adv.* σιγῇ, σιωπῇ, διὰ od. μετὰ σιγῆς, σιωπηλός (schweigsam), ἄφωνος (2, lautlos), ἀτρεμής (ohne Bewegung), γαληνός (2, vom Meere, auch vom Charakter), εὔδιος (2), εὐδιεινός (vom Wetter u. vom Meere), ~es Wetter ἡ εὐδία, ὁ εὔδιος οὐρανός, ein ~er Ort ἡ ἐρημία, ἡ ἡσυχία, ~es Leben ὁ ἥσυχος βίος, ein ~es Leben führen ἐν ἡσυχίᾳ ζῆν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ~es Meer ἡ γαλήνη, ~es Gebet ἡ εὐφημία, ~halten ἡσυχίαν ἔχειν, οὐκ ἀντιτείνειν, πρᾴως ὑπομένειν τι, πρᾴως φέρειν, stilliegen ἡσυχάζειν, καθῆσθαι (müßig liegen), ἀργεῖν (nichts tun), ~schweigen σιγᾶν, σιωπᾶν, σιγὴν ἔχειν, (vom Meere) γαληνίζειν, γαληνιᾶν, γαληνὸν εἶναι, sei ~ ἔχ' ἥσυχος, ~ jetzt davon μήπω γε τοῦτο, ~sitzen ἀτρέμας ἧσθαι od. ἔχειν, ἠρεμεῖν, ἀτρεμεῖν, (= untätig sitzen) καθῆσθαι, ~stehen ἡσυχάζειν, στῆναι, καταστῆναι, μένειν, ἐπέχειν, παύεσθαι (M.), ~ werden ἀποσιωπᾶν, (vom Meere) γαληνὸν γίγνεσθαι, (vom Winde) λωφᾶν, παύεσθαι (M.), (= besänftigt, beruhigt werden) πραΰνεσθαι, καταπραΰνεσθαι (P.).

Stille *f* ἡ ἡσυχία, ἡ ἀτρεμία, (Schweigen) ἡ σιγή, ἡ σιωπή, ~ des Meeres ἡ γαλήνη, ~ der Luft, des Windes ἡ νηνεμία, ἡ εὐδία, ~ des Gemüts ἡ εὐθυμία, ἡ τῆς ψυχῆς εὐδία, (Friede) ἡ εἰρήνη, in der ~ σιγῇ, σιωπῇ, ~ der Nacht ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἡσυχία od. σιγή, in der ~e leben ἡσυχίαν ἄγειν.

Stilleben *n* τὰ ῥωπικά, (ein Maler, welcher dgl. malt) ὁ ῥωπογράφος.

stillen 1. (aufhören machen) παύειν, ἀπο-, καταπαύειν, (zur Ruhe bringen) ἠρεμίζειν, (zum Stehen bringen, anhalten) ἐφιστάναι, (hindern, hemmen) κωλύειν, (dämpfen) σβεννύναι, κατασβεννύναι. — 2. (befriedigen) ἀπο-, ἐκπληροῦν, ἐκπιμπλάναι, (beruhigen) παραμυθεῖσθαι (M.), (einschläfern) κοιμίζειν, Zwistigkeiten ~ διαλύειν διαφοράς, die Schmerzen ~ παύειν τὰς ὀδύνας, den Kummer ~ κοιμίζειν τὰς λύπας, den Durst ~ σβεννύναι od. ἐκπιμπλάναι τὴν δίψαν (τὴν πεῖναν, den Hunger), die Gläubiger ~ ἀπαλλάττειν τοὺς χρήστας, was nicht zu ~ ist ἄπληστος (2), ἀκατάπαυστος (2), ein Kind ~ (= säugen) θηλάζειν, die Mutter stillt ihr Kind selbst ἡ μήτηρ τρέφει αὐτὴ τὸ παιδίον od. τὸ βρέφος ἰδίῳ γάλακτι.

Stillen *n*, **Stillung** *f* ἡ παῦσις, ἡ κατάπαυσις, ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἀπο-, ἐκπλήρωσις, ἡ παραμυθία, oft auch durch d. Verb „stillen", wo die Unterschiede angegeben sind, (eines Kindes) ἡ τιτθεία, ἡ τροφή.

stillhalten, stilliegen, stillschweigen s. still.

Stillschweigen *n* ἡ σιγή, ἡ σιωπή, ~ beobachten σιωπᾶν, σιγᾶν, σιγὴν ἔχειν, tiefes ~ beobachten σιγᾶν σιγὴν μακράν, etw. mit ~ übergehen παραλείπειν τι (λέγοντα), οὐ ποιεῖσθαι (M.) μνήμην τινός, ἀμνημονεῖν τινος u. τι, σιωπᾶν τι, ~ gebieten, sich ~ verschaffen κατασιωπᾶσθαι (M.), σιωπὴν ποιεῖσθαι (M.), es herrschte auf allen Seiten tiefes ~ πολλὴ πανταχόθεν ἦν σιγή, j-m ~ gebieten σιωπᾶν κελεύειν τινά, κατασιωπᾶν τινα.

stillschweigend σιγῶν, σιωπῶν, σιγηλός, σιωπηλός, gew. *adv.* σιωπῇ, ~e Übereinkunft αἱ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς συνθῆκαι, ~e Zustimmung ἡ οὐ φανερὰ ὁμολογία, ~er Waffenstillstand αἱ αὐτόματοι σπονδαί.

stillsitzen s. still.

Stillsitzen *n* ἡ καθέδρα, τὸ καθῆσθαι.

Stillstand *m* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυσις (das Aufhören), ἡ στάσις, ἡ ἐπίστασις (das Stillstehen), ἡ ἐπίσχεσις (das Stocken), ἡ ἀκινησία (gänzlicher ~), einen ~ machen ἐφεστηκέναι, παύεσθαι (M.), λωφᾶν, zum ~ bringen ἐπι-, κατέχειν, παύειν, κατα-, ἀποπαύειν, ~ im Kriege ἡ ἀνοχή, ἡ ἐκεχειρία, es herrscht ~ im Handel κεῖται τὸ ἐμπόριον.

stillstehen s. still.

stimmberechtigt ᾧ ἔξεστι τὴν ψῆφον τίθεσθαι, gleich ~ ἰσόψηφος (2).

Stimmchen *n* τὸ φωνάριον, τὸ φωνίον.

Stimme *f* **1.** ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα (allg. von lebenden Wesen), ἡ φωνή (menschliche ~), eine ~ von sich geben φθέγγεσθαι (M.), ἱέναι od. ἀφιέναι φωνήν, die ~ heben ὀξύνειν τὴν φωνήν, ὀξυτέρᾳ τῇ φωνῇ χρῆσθαι, die ~ sinken lassen ὑφιέναι τὴν φωνήν, starke, laute ~ μεγάλη φωνή, leise, schwache ~ λεπτὴ φωνή, ἡ λεπτοφωνία, helle ~ ὀξεῖα φωνή, ἡ ὀξυφωνία, die ~ des Gesetzes ἡ τοῦ νόμου φωνή, die innere ~ ruft mir zu ἡ ψυχὴ λέγει μοι, mit ~ begabt φωνήεις, mit heller, lauter, leiser, schlechter, schöner, tiefer ~ begabt ὀξύ-, μεγαλό-, λεπτό-, κακό-, εὔ-, βαρύφωνος (sämtlich 2). — **2.** (Urteil, Meinung) ἡ κρίσις, ἡ γνώμη, (durch Täfelchen) ἡ ψῆφος, seine ~ geben ψηφίζεσθαι (M.), τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ψηφοφορεῖν, j-m seine ~ geben τίθεσθαί τινι τὴν ψῆφον, ψηφοφορεῖν τινι, seine ~ zu etw. geben δέχεσθαί (M.) τι, δοκιμάζειν τι, j-m seine ~ abfordern ἐπιψηφίζειν τινά, ἐπάγειν τινὶ τὴν ψῆφον, die ~n sind alle für j-n αἱ ψῆφοι γίγνονται πᾶσαι σύν τινι, darüber herrscht nur eine ~ τοῦτο παρ' ἁπάντων ὡμολόγηται.

stimmen **I** *trans.* **1.** (ein Instrument) ἁρμόττειν, übtr. j-n ~ διατιθέναι mit *adv.*, παρασκευάζειν τινά od. τὴν γνώμην τινός, j-n für die Meinung eines andern ~ ὁμογνώμονα ποιεῖν τινα ἄλλῳ τινί, j-n fröhlich oder zur Freude ~ ἐμποιεῖν od. παρέχειν τινὶ χαράν oder εὐφροσύνην, ποιεῖν τινα χαίρειν od. εὐφραίνεσθαι (P.), j-n traurig od. zur Traurigkeit ~ ἐμποιεῖν oder παρέχειν τινὶ λύπην, ποιεῖν τινα λυπεῖσθαι (P.), gut gestimmt sein καλῶς od. εὐθύμως διακεῖσθαι, εὖ διατίθεσθαι τὴν ψυχήν, für etw. ~ ἐθέλειν δέχεσθαί τι. — **II** *intr.* **2.** zu etw. ~ ἁρμόττειν τινί od. πρός τι, συναρμόττειν τινί, εὐαρμόστως ἔχειν πρός τι, in Meinung und Gesinnung mit j-m ~ ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμοφρονεῖν τινι. — **3.** (seine Stimme geben) ψηφίζεσθαι (M.), τίθεσθαι τὴν ψῆφον, über j-n περί τινος, für j-n τίθεσθαί τινι τὴν ψῆφον, gegen j-n καταψηφίζεσθαί τινος, mit j-m ὁμόψηφον εἶναί τινι, j-n ~ lassen ἐπάγειν τινὶ τὴν ψῆφον, eine Versammlung ~ lassen ἐπιψηφίζειν ἐκκλησίαν, gegen etw. ~ ἀποψηφίζεσθαί (M.), ἀποχειροτονεῖν τι, anders als j. ~ ἐναντία ψηφίζεσθαί τινι, über etw. ~ lassen ψῆφον ἐμβάλλειν περί τινος, j-n mitstimmen lassen ψῆφον od. ψήφου ἐξουσίαν διδόναι τινί.

Stimmen *n* (eines Instrumentes) ἡ ἁρμονία, (Abstimmung) ἡ ψηφοφορία, gew. durch Verben.

Stimmeneinhelligkeit *f* ἡ μία πάντων ψῆφος.

Stimmengleichheit *f* αἱ ἴσαι ψῆφοι.

Stimmenmehrheit *f* ἡ νικῶσα od. κρατοῦσα (γνώμη), αἱ πλεῖσται ψῆφοι, nach ~ ἐκ τῆς νικώσης od. κρατούσης, die ~ für sich haben νικᾶν, durch ~ beschließen ψηφίζεσθαι, ἐπιψηφίζεσθαι (M.), χειροτονεῖν, ἐπιχειροτονεῖν, Beschluß durch ~ τὸ ψήφισμα, durch ~ entscheiden διαχειροτονεῖν.

Stimmenzahl *f* ὁ τῶν ψήφων ἀριθμός.

stimmfähig s. stimmberechtigt.

Stimmfähigkeit *f* s. Stimmrecht.

Stimmfertigkeit *f* ἡ φωνασκία.

Stimmgeber *m* ὁ ψηφοφόρος.

Stimmhammer *m* τὸ ἐπιτόνιον.

Stimmpfeife *f* τὸ τονάριον.

Stimmrecht *n* ἡ ψῆφος, gleiches ~ ἡ ἰσοψηφία, einer der gleiches ~ hat ἰσόψηφος (2), ὁμόψηφος (2).

Stimmritze *f* ἡ γλωττίς (ίδος).

Stimmstein *m* ἡ ψῆφος.

Stimmtafel *f* ἡ ψῆφος, τὸ τιμητικὸν πινακίδιον, τὸ ὄστρακον.

Stimmung *f* (eines Instruments) ἡ ἁρμονία, übtr. ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, τὸ ἐν τῇ ψυχῇ od. τῆς ψυχῆς πάθος od. πάθημα, in einer ~ sein διακεῖσθαι od. διατίθεσθαι τὴν ψυχήν, heitere ~ ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, traurige ~ ἡ δυσθυμία, ἡ λύπη, aufgeregte ~ ἡ ὀργή, ängstliche ~ ἡ ἀγωνία, ἡ ἀδημονία, in welcher ~ bist du? πῶς διάκεισαι τὴν ψυχήν; ich befand mich in einer sonderbaren ~ θαυμάσια ἔπαθον, in gleicher ~ sein wie j. συμπαθεῖν τινι, gleiche ~ ἡ συμπάθεια, die ~ ist gegen j-n οὐκ εὐνοϊκῶς, οὐκ εὐμενῶς od. δυσμενῶς ἔχουσί τινι οἱ ἄνθρωποι.

Stimmurne *f* ἡ ὑδρία, ὁ καδίσκος, ὁ κάδος, τὸ κήθιον, τὸ κηθάριον.

stimulieren (zur Geilheit) ὑποβινητιᾶν, s. anreizen.

Stinkbaum *m*, **-pflanze** *f*, **-strauch** *m* ἡ ἀνάγυρις (εως), ὁ (ἡ) ἀνάγυρος.

stinken κακῶς ὄζειν, auch bloß ὄζειν, nach etw. ~ ὄζειν τινός, ἀποπνεῖν, ἀποφέρειν τι.

stinkend, stinkig δυσώδης, κακώδης, δύσοσμος (2), κάκοσμος (2).

Stinkkäfer *m* ἡ βούπρηστις (ιδος).

Stipendium *n* ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, ὁ ἔρανος, j-m ein ~ geben εὐεργετεῖν τινα, εὐεργεσίαν κατατίθεσθαι εἴς τινα, ein ~ erhalten εὐεργετεῖσθαι (P.).

Stirn *f* **1.** τὸ μέτωπον, auch ἡ ὀφρύς (ύος), die ~ runzeln, in Falten legen ἀνασπᾶν τὸ μέτωπον, ἀνασπᾶν, αἴρειν, ἐπαίρειν od. συνάγειν τὰς ὀφρῦς, συνοφρυοῦσθαι (P.), σκυθρωπάζειν (eig. finster aussehen), j-m die ~ bieten ἐν-, ἀνθίστασθαί τινι, sich vor die ~ schlagen παίεσθαι (M.) τὴν κεφαλήν. — **2.** (Dreistigkeit, Frechheit) τὸ πρόσωπον.

Stirnband *n*, **-binde** *f* τὸ μετώπιον, ἡ ταινία, τὸ διάδημα, ἡ μίτρα, (bei Frauen) ἡ σφενδόνη, ἡ στλεγγίς (ίδος), (bei Pferden) ὁ, ἡ ἄμπυξ (κος).

Stirnfalte *f* τὸ ἐπισκύνιον.

Stirnhaar *n* ἡ μετωπίδιος θρίξ (τριχός), τὸ προκόμιον.

Stirnhaut *f* τὸ ἐπισκύνιον.

Stirnpanzer *m* τὸ προμετωπίδιον.

Stirnrunzeln *n* ἡ τοῦ προσώπου συναγωγή.

Stirnschmuck *m* s. Stirnband.

stöbern in etw. σκευωρεῖσθαί (M.) τι od. περί τι, (bei Jagdhunden) στιβεύειν, ῥινηλατεῖν, es stöbert (= es schneit) νιφετὸς γίγνεται.

Stöberwetter *n* ὁ νιφετός, ὁ συρμὸς νιφετῶν.

stochern σκαλεύειν, sich die Zähne ~ διακαθαίρεσθαι (M.) τοὺς ὀδόντας (καλαμίσκῳ).

Stock *m* **1.** ἡ βακτηρία, τὸ βάκτρον (zum Stützen u. Schlagen), ὁ σκίπων (ωνος, zum Stützen) ἡ ῥάβδος, ὁ νάρθηξ (ηκος, dünner ~ zum Schlagen), ἡ σκυτάλη, τὸ σκύταλον (dicker ~), τὸ ξύλον, τὸ ῥόπαλον (Knüttel), ἡ καμπύλη (Krück~), einen ~ tragen βακτηρίαν φορεῖν od. ἔχειν, βακτηρίᾳ χρῆσθαι, mit dem ~e schlagen πλήττειν τῇ βακτηρίᾳ, (~ von einem Baume, einer Blume, einem Gewächs) τὸ κάτω τοῦ στελέχους, τὸ στέλεχος, τὸ πρέμνον, τὸ στύπος. — **2.** (Pflanze) τὸ φυτόν, (Korb für Bienen) ὁ σίμβλος, ἡ κυψέλη, (die Bienen) τὸ σμῆνος. — **3.** (Kapital) τὸ χρέος. — **4.** (Stockwerk) τὸ οἴκημα.

stockblind ἐσχάτως τυφλός, τὴν ὄψιν πάντως πεπηρωμένος.

Stöckchen *n* (kleiner Stock) τὸ βακτήριον, τὸ βακτηρίδιον, τὸ ῥαβδίον, τὸ σκυτάλιον, ἡ σκυταλίς (ίδος), (kleine Pflanze) τὸ φυτάριον.

Stockdegen *m* ὁ δόλων (ωνος).

stockdumm βλὰξ (κός) καὶ ἠλίθιος, auch bloß βλάξ, *subst.* ὁ βλιτομάμμας.

stocken **1.** ἴσχεσθαι, ἐπίσχεσθαι (P.), ἵστασθαι (στῆναι), οὐ προχωρεῖν, κωλύεσθαι (P.), συστέλλεσθαι (P.), im Reden ~ ἀπορεῖν λόγων, da stockt es ἐν τούτῳ ἴσχεται, die Geschäfte ~ ἐκλείπουσιν od. οὐ προχωροῦσιν οἱ χρηματισμοί. — **2.** (durch Feuchtigkeit verderben) μυδᾶν, σήπεσθαι (P.).

Stocken *n* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐποχή, (im Reden) ἡ λόγων ἀπορία, (durch Feuchtigkeit) ἡ μύδησις, ἡ σῆψις, ἡ σηπεδών (όνος).

Stockfedern *f.pl.* (im Flügel) τὰ ὠκύπτερα.

stockfinster σκοτεινότατος, ἀμφικνεφής, es ist ~ σκότος ἐστὶ βαθύ.

Stockfisch *m* ὁ τάριχος, (als Schimpfwort) ὁ βλάξ (κός), ὁ ἠλίθιος.
Stockfleck *m* ἡ ἀπὸ μυδήσεως od. σηπεδόνος κηλίς (ῖδος).
stockfleckig πλέως τῶν ἀπὸ μυδήσεως κηλίδων.
stockfremd παντελῶς ξένος.
Stockhaus *n* τὸ δεσμωτήριον, s. Gefängnis.
stöckisch ἀμετάπειστος (2), s. halsstarrig, hartnäckig, starrsinnig.
Stockknopf *m* ὁ κατ' ἄκραν τὴν βακτηρίαν ὀμφαλός.
Stockmeister *m* ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν, s. Kerkermeister.
Stockprügel, -schläge *pl.* τὰ ῥαπίσματα, ~ bekommen ῥαπίζεσθαι (P.), ξυλοκοπεῖσθαι (P.), j-m ~ geben παίειν τινὰ τῇ βακτηρίᾳ, ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν τινά, ἐμβάλλειν od. ἐντείνειν τινὶ πληγάς.
Stockschnupfen *m* ἡ βουκόρυζα, damit behaftet βουκόρυζος (2).
Stockung *f* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐποχή, τὸ κώλυμα, ~ im Handel ἡ ἀμειξία χρημάτων.
Stockwerk *n* τὸ οἴκημα, τὸ κῶλον, ἡ στέγη, mit einem ~ μονόκωλος (2), mit zwei, drei ~en δίστεγος (2), τρίστεγος (2).
Stoff *m* **1.** ἡ ὕλη, körperlicher ~ ἡ σύστασις, körperlicher und unkörperlicher ~ ἡ ὑπόστασις, unkörperlicher ~ ἡ ἀφορμή, (von einer Schrift, Abhandlung, Rede) ἡ ὑπόθεσις, ὁ λόγος, reichlicher ~ ἡ ἀφθονία, ~ geben od. darbieten ἀφορμὴν διδόναι od. παρέχειν τινός, εἴς od. πρός τι, oft unübersetzt, zB. ~ zum Unterhalten ἡ διατριβή, ~ zum Lachen ὁ γέλως (ωτος), es bildet etw. den ~ der Unterhaltung λόγος ἐστὶ περί τινος. — **2.** (gewebtes Zeug) τὸ ὕφασμα.
stofflich ὑλικός.
stofflos ἄυλος (2).
stöhnen στενάζειν, στένειν, αἰάζειν, ἀναστενάζειν, μύζειν, μυχθίζειν.
Stöhnen *n* ὁ στόνος, ὁ στεναγμός, ὁ μυγμός, ὁ μυχθισμός.
Stollen *m* **1.** (im Bergwerk) ὁ ὑπόνομος, ἡ ὑπονομή, ἡ διῶρυξ (χος), ~gang τὸ στόμιον, ~pfeiler οἱ ὅρμοι, ὁ μεσοκρινής κίων (ονος). — **2.** (Backwerk) ὁ ἐλατήρ (ῆρος).
stolpern über etw. προσπταίειν, προσκόπτειν (τὸν πόδα), προσκρούειν τινί, ψελλίζειν τὴν βάσιν, σφάλλεσθαι (P.).
Stolpern *n* τὸ σφάλμα, gew. durch Verben.
stolz (von lebenden Wesen) μεγαλόφρων, σεμνός, μέγα φρονῶν (in gutem u. üblem Sinne), ὑπερήφανος (2), σοβαρός, χαῦνος (in üblem Sinne), ~ sein auf etw. μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, καλλωπίζεσθαί, ἀγάλλεσθαί (M.) τινι u. ἐπί τινι, ἐπαγάλλεσθαι ἐπί τινι, σεμνύνεσθαί (M.) τινι u. ἐπί τινι (in gutem u. üblem Sinne), ἐπαίρεσθαί (P.) τινι, ἐπί τινι, πρός τι od. ἔκ τινος, ὀγκοῦσθαι (P.), χαυνοῦσθαι (P.), βρενθύεσθαι (P.) ἐπί τινι (in üblem Sinne), ~ tun μεγαλοφρονεῖν, καλλωπίζεσθαι (M.), ὑπερηφανεύεσθαι (M.), ~ machen ἐπαίρειν, χαυνοῦν, (von Sachen) μεγαλοπρεπής, σεμνός, χαῦνος.
Stolz *m* (als Eigenschaft) ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ μεγαλόφρον, τὸ φρόνημα (in gutem Sinne), τὸ φρόνημα (edler ~), ἡ ὑπερηφανία, ἡ χαυνότης (ητος), ὁ ὄγκος (in üblem Sinne), seinen ~ in etw. setzen φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί od. ἔν τινι, ~ mit ~ erwidern ἀντισεμνύνεσθαι (M.), (Gegenstand des ~es) τὸ αὔχημα, τὸ καύχημα, τὸ ἄγαλμα.
stolzieren καλλωπίζεσθαι (M., auch vom Pferde), βρενθύεσθαι (M.), σοβαρεύεσθαι (M.).
Stolzieren *n* ὁ καλλωπισμός.
stopfen 1. στοιβάζειν, etw. in etw. ἐμβύειν, ἐμφράττειν τί τινι, σάττειν τι εἴς τι, etw. zwischen etw. διαστοιβάζειν τι διά τινος, etw. mit etw. voll ~ ἐμπιμπλάναι, ἐπιπληροῦν τί τινος, (Geflügel, zB. Gänse) ~ χορτάζειν, σιτεύειν. — **2.** (hemmen, verhindern) ἐφιστάναι, ἐπέχειν, ἀνα-, κατα-, ἀποπαύειν, j-m den Mund ~ φιμοῦν, ἐπιστομίζειν τινά, βυνεῖν od. ἐπιβυνεῖν τὸ στόμα τινός (mit Geld ἀργυρίῳ), den Leuten die Mäuler ~ συρράπτειν τὰ στόματα τῶν ἀνθρώπων. — **3.** (mit der Nadel) ἀκεῖσθαι (M.), καταρράπτειν.
Stopfen *m* ἡ στοιβή, ἡ σάξις, ἡ ἔμφραξις, (des Geflügels) ἡ σιτεία, ἡ σίτευσις, ὁ χορτασμός, (das Hemmen) ἡ ἐπίστασις, gew. durch Verben.
stopfend στυπτήριος, στυπτικός (die Leibesöffnung hemmend).
Stopfer *m*, **-in** *f* durch d. *part.* d. Verben.
Stopfnadel *f* ἡ ἄκεστρα, τὸ ἠπητήριον.
Stopfwachs *n* ὁ πιττόκηρος, ἡ κήρωσις.
Stoppel *f* ἡ καλάμη, τὸ κάρφος, ~n lesen καρφολογεῖν, καλαμᾶσθαι (M.).
stoppeln s. Stoppeln lesen unter Stoppel.
Stoppeln *n* ἡ καρφολογία.
Stöpsel *m* τὸ ἔμβολον, ὁ ἐμβολεύς, τὸ ἐπίφραγμα.
stöpseln βύειν, ἐμ-, ἐπιβύειν, ἐπιφράττειν.
Stör *m* (Fisch) ὁ ἀντακαῖος.
Storax *m* (der Strauch) ἡ (ὁ) στύραξ (κος), nach ~ riechen, schmecken στυρακίζειν, aus ~ στυράκινος.
Storch *m* ὁ πελαργός, junger ~ ὁ πελαργιδεύς, der ~ klappert κροτεῖ ὁ πελαργός.
storchähnlich, -artig πελαργώδης.
Storchschnabel *m* eig. τὸ πελαργοῦ ῥάμφος, (Pflanze) τὸ γεράνειον (γεράνιον), (Instrument) τὸ γεράνιον.
stören j-n od. etw. ταράττειν, δια-, ἐπιταράττειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, ὄχλον παρέχειν τινί, sich in seiner Arbeit nicht ~ lassen οὐκ ἀποστῆναι τοῦ ἔργου, sich durch nichts ~ lassen ὑπ' οὐδενὸς κινεῖσθαι (P.).
störend außer den *part.* d. Verben ὀχληρός, ταραχώδης.
Störenfried *m* ὁ κακοῦργος od. στασιώδης od. ταραχώδης od. νεωτερίζων od. νεωτεροποιὸς ἄνθρωπος, ὁ νεωτεριστής.
Störer *m* ὁ ταρακτής, gew. durch d. *part.* d. Verben.
störrig δυστράπελος (2), ἀνυπότακτος (2), δυσπειθής, ἄπειστος (2), s. halsstarrig; ~es Wesen, s. d. folg. Wort.
Störrigkeit *f* ἡ δυσπείθεια, ἡ αὐθάδεια, s. Halsstarrigkeit.
Störung *f* ἡ ταραχή, ἡ ἐπιτάραξις, ἡ διακώλυσις, ἡ ἐνόχλησις (als Handlung), τὸ κώλυμα, τὸ διακώλυμα (als Sache), ~ machen, verursachen, s. stören.
Stoß *m* **1.** (durch Berührung) ἡ ὦσις, ὁ ὠθισμός, ὁ ὠσμός, ἡ ὤθησις, (mit einer Waffe) ἡ πληγή, (mit dem Arm) ὁ στυφελισμός, (mit dem Fuß) τὸ λάκτισμα, j-m einen ~ geben mit etw. ἐνσείειν τινί τι, ἐλαύνειν τινά τινι, j-m einen ~ beibringen ἐμβάλλειν τινὶ πληγήν, παίειν od. βάλλειν τινά, (des Windes, der Wellen u. dgl.) ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ἡ ἐπιφορά, mit einem ~e μιᾷ ὁρμῇ. — **2.** übtr. einer Sache e-n ~ geben διαφθείρειν, συγχεῖν, βλάπτειν τι, λυμαίνεσθαί (M.) τινι u. τι, seinem Herzen einen ~ geben βιάζεσθαι (M.) ἑαυτόν. — **3.** (Haufen) ὁ σωρός, τὸ σώρευμα, ὁ θωμός.
Stößel *m* τὸ ὕπερον, ὁ ὕπερος, ὁ δοίδυξ (κος), ὁ τριπτήρ (ῆρος).
stoßen I *trans.* **1.** eig. ὠθεῖν, κινεῖν (in Bewegung setzen), κρούειν, κόπτειν τι (an etw. ~), (einen Stoß geben) κόπτειν, παίειν, τύπτειν, πλήττειν, ἐλαύνειν, (zerstoßen, zerstampfen) τρίβειν, συν-, κατατρίβειν, über den Haufen ~ ἀνατρέπειν, (= umbringen) διαχρῆσθαι, κατακτείνειν, κατακόπτειν, ἀναιρεῖν, mit den Hörnern ~ κυρίττειν, mit den Füßen ~ λακτίζειν, das Schwert in die Brust ~ ὠθεῖν τὸ ξίφος ὑπὸ τὸ στῆθος, j-m das Schwert durch die Brust ~ ὠθεῖν τὸ ξίφος διά τινος, mit dem Fuße an etw. ~ προσπταίειν, προσκρούειν od. προσκόπτειν πόδα τινί, sich an etw. ~ προσπταίειν, προσκρούεσθαί (M.) τινι, übtr. δυσχεραίνειν τινί, μυσάττεσθαί (P.) τι. — **2.** j-n aus dem Lande, dem Hause ~ ἀπωθεῖν od. ἐκβάλλειν τινὰ τῆς χώρας, τῆς οἰκίας, vom Throne ~ ἐκβάλλειν τῆς ἀρχῆς, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα (a. τινος) τὴν ἀρχήν, etw. von sich ~ προΐεσθαί (M.) τι, ἀπ-, παρωθεῖσθαί (M.) τι, j-n vor den Kopf ~ προσκρούειν, προσπταίειν, προσκόπτειν τινί, daran stieß sich die Sache ἐν τούτῳ ἴσχε-

το τὸ πρᾶγμα, es stößt sich nur noch an ... τοῦτο μόνον ἐστὶ τὸ κωλῦον, ἐν τούτῳ μόνον ἀμφιβάλλεται. — II *intr.* 3. an etw. ~ (= angrenzen) παρα-, ἐπικεῖσθαί τινι, ἔχεσθαί τινος, ὅμορον εἶναί τινι, ὁμορεῖν τινι. — 4. auf j-n ~ ἐντυγχάνειν τινί, ἐμπίπτειν εἴς τινα, ἐπι-, περι-, συντυγχάνειν τινί, ἀπαντᾶν τινι, auf etw. ~ ἐντυγχάνειν, ἐμπίπτειν τινί, (von Raubvögeln) καταφέρεσθαι (P.) ἐπί τινα od. τι, in die Trompete ~ σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, σαλπίζειν, ins Horn ~ τῷ κέρατι αὐλεῖν od. σημαίνειν, von Wind und Wasser φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν ἐπί τι, ἐπιφέρεσθαι (P.), ἐφορμᾶν τινι, vom Lande ~ ἀνάγειν τὴν ναῦν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν, zu j-m ~ προσμειγνύναι, προσγίγνεσθαί τινι.

Stoßen *n* ἡ ὦσις, ὁ ὠθισμός, ὁ ὠσμός, (mit dem Fuße) ὁ λακτισμός, gew. durch Verben.

Stößer *m* (e. Raubvogel) ὁ ἰκτῖνος, ὁ κίρκος.

stößig (von Rindern) κυρίττων, κορυπτίλος.

Stoßvogel *m* s. Stößer.

stoßweise ὁρμηδόν od. durch διαλιπὼν χρόνον.

Stoßzahn *m* (des Elefanten) ὁ μέγας ὀδούς (όντος).

Stotterer *m* ὁ βατταριστής, ὁ ψελλιστής od. d. *part.* d. folg. Verben.

stottern βατταρίζειν, ψελλίζειν.

Stottern *n* ὁ βατταρισμός, ὁ ψελλισμός, ἡ ψελλότης (ητος).

stotternd außer d. *part.* d. Verben ψελλός.

stracks συντόμως, εὐθύς.

Strafanstalt *f* τὸ δικαιωτήριον.

Strafantrag *m* τὸ τίμημα (vom Richter od. Kläger), τὸ ἐπίγραμμα (der schriftliche ~ des Klägers), einen ~ stellen τίμησιν ποιεῖσθαι (M.), τίμημα ἐπιγράφειν (u. M.) (wegen etw. τινός).

strafbar ζημίας ἄξιος, ἐπιζήμιος (2), ~ sein ζημίας ἄξιον εἶναι, ζημίαν ὀφείλειν, (schlecht, ungerecht) πονηρός, ἄδικος (2).

Strafbarkeit *f* τὸ ἐπιζήμιον, ἡ πονηρία, ἡ ἀδικία.

Strafbestimmung *f* (als Handlung) ἡ τίμησις, (als Sache) s. Strafe.

Strafe *f* ἡ ζημία, τὸ ζημίωμα, τὸ ἐπιζήμιον (eig. der durch eigene Verschuldung entstandene Nachteil, daher bsd. Geld~, dann ~ übh.), ἡ τιμωρία (Lebens- u. Leibes~), ἡ ποινή (Buße, Sühnung), ἡ κόλασις (Züchtigung mit Wort u. Tat), gerichtliche ~ ἡ δίκη, τὸ πρόστιμον, τὸ ἐπιτίμιον, τὸ ἐπιτίμημα, ἡ τιμή, ἡ καταδίκη, ἡ ἐπιβολή, τὸ τίμημα, τὸ προστίμημα, τὰ ἐπαίτια, verdiente ~ ἡ ἀξία ζημία, j-m eine ~ zuerkennen, bestimmen, auferlegen τιμᾶν τινί τινος, ψηφίζεσθαί (M.) τινι τίμημα, τιμὴν od. ζημίαν, τάττειν ζημίαν, ἐπιτίμιον od. τιμωρίαν τινί, ζημίαν od. δίκην ἐπι-, προστιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν τινί, j-n mit den härtesten ~n belegen κολάζειν τινὰ ταῖς μεγίσταις od. ἐσχάταις τιμωρίαις, eine ~ vollziehen τιμωρίαν ποιεῖσθαι (M.), ~ bezahlen ζημίαν ἀπο-, ἐκτίνειν, καταβάλλειν, εἰσφέρειν, ~ verwirken ζημίαν ἐργάζεσθαι (M.), ~ verwirkt haben, der ~ verfallen sein ἔνοχον εἶναι δίκῃ od. ζημίᾳ, ~ bekommen, leiden, in ~ verfallen δίκην, ζημίαν διδόναι od. ὑπέχειν (für etw. τινός od. ὑπέρ τινος, von j-m τινί), ζημίᾳ περιπίπτειν, ζημιοῦσθαι (P.), es trifft mich eine ~ ὑπομένω δίκην od. τιμωρίαν, es erwartet mich eine ~ ἀπό-, πρόκειταί μοι ζημία od. τιμωρία, auf ~ für j-n antragen (als Kläger) τιμᾶσθαί τινί τινος, einer ~ entgehen δια-, ἐκφεύγειν δίκην, ~ auf etw. setzen ζημίαν usw. ἐπιτιθέναι od. τάττειν τινί, ζημίαν ποιεῖν ἐπί τινι, es steht eine ~ auf etw. ζημία ἐπίκειταί τινι, etw. für eine ~ halten ζημίαν ἡγεῖσθαί (M.) τι.

strafen ζημιοῦν, s. bestrafen; bestraft werden auch = Strafe leiden, s. das vor. Wort; gestraft sein für etw. δίκην ἔχειν τινός, sich für j-n ~ lassen δίκην ὑπέχειν ὑπέρ τινος.

Strafen *n* ἡ τιμωρία, ἡ κόλασις, gew. durch Verben.

Straferhöhung *f* ἡ προστίμησις (als Handlung), τὸ προστίμημα (als Sache).

Straferkenntnis *f* ἡ τίμησις, ἡ δίκη, ἡ καταδίκη.

Straferlaß *m* ἡ ἄφεσις ζημίας.

Strafexempel *n* τὸ παράδειγμα κολάσεως.

straff ἐπιστρεφής, ἀτενής, σύν-, εὔτονος, ~ anziehen ἐν-, ἐπι-, δια-, κατα-, συντείνειν.

Straffall *m* τὸ πρᾶγμα ζημίας ἄξιον.

straffällig ζημίας od. τιμωρίας ἄξιος, τιμήματι od. ἐπιτιμίοις od. τῷ νόμῳ ἔνοχος, ~ sein ἐνέχεσθαι (P.) τῇ δίκῃ od. τῇ ζημίᾳ, ζημίαν ὀφείλειν, ~ für etw. ὑπόδικός τινος.

Straffälligkeit *f* τὸ ἔνοχον εἶναι ζημίᾳ usw.

Straffheit *f* ἡ συν-, εὐτονία od. d. *neutr.* d. *adj.*

Strafgeld *n* τὸ τίμημα, τὰ ἐπιτίμια (seltener d. *sg.*), auch bloß ἡ ζημία.

Strafgerechtigkeit *f* (göttliche) ἡ νέμεσις (εως).

Strafgericht *n* ἡ τιμωρία, göttliches ~ ἡ ἐκ θεοῦ τιμωρία, ein ~ über j-n ergehen lassen τιμωρίαν λαμβάνειν παρά τινος.

Strafgesetzbuch *n*, **-gesetze** *n/pl.* οἱ περὶ τὰ ἀδικήματα νόμοι.

sträflich μεμπτός, μέμψιν ἔχων, ζημίας ἄξιος.

Sträflichkeit *f* τὸ μεμπτόν, ἡ κακία, ἡ πονηρία.

straflos ἀζήμιος (2), ἀθῷος (2), ~ davonkommen ἀθῷον od. χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι (P.).

Straflosigkeit *f* τὸ ἀζήμιον, ἡ ἄδεια.

Strafmilderung *f* ἡ τῆς ζημίας ἄνεσις.

Strafmittel *n* ἡ δίκη, τὸ κολαστήριον.

Strafort *m* τὸ κολαστήριον, τὸ δικαιωτήριον.

Strafpredigt *f* ὁ νουθετητικὸς od. νουθετικὸς λόγος, ἡ ἐπιστροφή.

Strafrecht *n* ἡ κολάσεως ἐξουσία, ἡ κόλασις, das ~ haben κύριον εἶναι τῆς κολάσεως, s. auch Strafgesetze.

Strafsumme *f* ἡ τιμή, τὸ τίμημα, τὰ ἐπιτίμια (selten d. *sg.*), ἡ ζημία, ἡ δίκη, die ~ festsetzen od. beantragen ἐπιγράφεσθαι (M.).

Strafurteil *n* ἡ καταδίκη.

Strafverfahren *n* τὸ κολάσεως od. κολαστικὸν εἶδος, ἡ κόλασις.

Strafverschärfung *f* ἡ προστίμησις.

strafwürdig ζημίας ἄξιος.

Strafzeit *f* ὁ τῆς ζημίας χρόνος.

Strahl *m* ἡ ἀκτίς (ῖνος), ἡ αὐγή, ἡ αἴγλη, (Gesichts~ in der Optik) ἡ ὄψις, ~en werfen ἀκτῖνας βάλλειν, ἀκτινοβολεῖν, die ~en brechen sich αἱ ἀκτῖνες ἀνακλῶνται, die ~en zurückwerfen ἀντανακλᾶν, ~en laufen aus von etw. ἀκτῖνες ἀπολάμπουσί τινος.

strahlen eig. ἀκτῖνας βάλλειν, ἀκτινοβολεῖν, (glänzen, funkeln) λάμπειν, ἀπολάμπειν, στίλβειν, ἀποστίλβειν, ἀπαστράπτειν, ἀπαυγάζειν, vor Freude ~ γάνυσθαι, Sehnsucht strahlt aus den Augen πόθος ἐκλάμπει ὀφθαλμῶν, der Palast strahlt von Gold τὰ βασίλεια ἀπολάμπεται χρυσοῦ.

Strahlen *n* ἡ ἀκτινοβολία, ἡ λάμψις, τὸ φέγγος, ἡ ἀστραπή, gew. durch Verben.

strahlenartig ἀκτινοειδής, *adv.* ἀκτινηδόν.

strahlenäugig γλαυκῶπις (ιδος).

Strahlenbrechung *f* ἡ (τοῦ φωτὸς od. τῶν ἀκτίνων) ἀνάκλασις.

strahlend ἀκτινοειδής, λαμπρός, στιλπνός, gew. part. der Verben.

Strahlenhaupt *n* αἱ περὶ τὴν κεφαλὴν αὐγαί.

Strahlenkrone *f* ὁ ἀκτινοειδὴς od. ἀκτινωτὸς στέφανος.

Strahlenlicht *n* τὸ ἀκτινοειδὲς φέγγος, ἡ τοῦ φέγγους αὐγή.

Strahlenwerfen *n* ἡ ἀκτινοβολία.

stramm ἀτενής, εὔ-, σύντονος (2).

Strammheit *f* ἡ εὐ-, συντονία.

strampeln σφαδάζειν, διαρριπτεῖν τὼ πόδε.

Strampeln *n* ὁ σφαδασμός.

Strand *m* ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός, ein Schiff auf den ~ treiben ἐκφέρειν od. ἐκβάλλειν τὸ πλοῖον od. τὴν ναῦν (von der Flut od. dem Winde), ἐξωθεῖν τὴν ναῦν πρὸς od. εἰς τὴν γῆν (vom Feinde), ein Schiff auf den

~ laufen lassen ὀκέλλειν, ἐξ-, ἐπ-, προσοκέλλειν ναῦν.

Strandbinse *f* ὁ (ἡ) σχοῖνος, τὸ θρύον, ὁ ὀξύσχοινος.

Stranddorf *n* ἡ παραθαλαττία κώμη.

stranden ὀκέλλειν, ἐξ-, ἐπ-, προσοκέλλειν (diese Verben auch *trans.* = ~ lassen), ἐκπίπτειν, ἐκφέρεσθαι (P.), (Schiffbruch leiden) ναυαγεῖν.

Strandfichte *f* ἡ παραλία πεύκη.

Strandgewächse *n/pl.* τὰ πρόσγεια φυτά.

Strandgüter *n/pl.* τὰ ἐκβεβλημένα.

Strandkiefer *f* ἡ παραλία πεύκη.

Strandkrabbe *f* ὁ πάγουρος.

Strandläufer *m* ὁ τροχίλος.

Strandnachen *m* (der Seeräuber) ὁ ἐπακτροκέλης (ητος).

Strandrecht *n* τὰ περὶ τοὺς ναυαγοῦντας δίκαια, ~ üben τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐκβεβλημένα καταλαμβάνειν, ἀντιποιεῖσθαι (M.) τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἐκπιπτόντων.

Strandung *f* ἡ ναυαγία, τὰ ναυάγια (selten τὸ ναυάγιον).

Strang *m* (zum Ziehen) ἡ σειρά, ὁ ἱμάς (άντος), ὁ σύρτης. (zum Hängen) ὁ βρόχος, ἡ ἀγχόνη, ἡ στραγγάλη, ἡ στραγγαλίς (ίδος), j-n zum ~ verurteilen καταγιγνώσκειν τινὸς ἀγχόνην, mit dem ~e hinrichten s. d. folg. Wort; wenn alle Stränge reißen (Sprichw.) ὅταν δὴ πάντ' ἐπιλίπῃ od. ἀνάγκης ὑπαρχούσης.

strangulieren ἀγχονᾶν, ἀπάγχειν, στραγγαλίζειν, στραγγαλοῦν, στραγγαλᾶν, πνίγειν.

Strangulierung *f* ἡ ἀγχόνη, ἡ στραγγάλη, ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα, ἡ πνῖξις.

Strangurie *f* ἡ στραγγουρία.

Strapaze *f* ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ ταλαιπωρία, ἡ κακοπάθεια, ὁ κόπος, ὁ μόχθος, ~n haben πόνους ἔχειν, κακοπαθεῖν, ταλαιπωρεῖν, μοχθεῖν, κάμνειν, πόνους od. μόχθους ὑποφέρειν (um etw. περί τι), viele ~n erdulden πολλὰ κάμνειν, der ~n ertragen kann ταλαίπωρος (2).

strapazieren ταλαιπωρεῖν, κόπτειν, καταπονεῖν, παραλύειν τινά, sich ~ s. Strapazen haben.

Straße *f* 1. (Weg) ἡ ὁδός, (Landstraße) ἡ λεωφόρος, gangbare ~n ὁδοὶ στειβόμεναι, auf öffentlicher ~ ἐν τῷ δημοσίῳ od. φανερῷ, auf der ~ liegen πλανᾶσθαι (P.) περὶ od. κατὰ τὴν ἀγοράν (von Bummlern), θυραυλεῖν (obdachlos sein), seine ~ ziehen πορεύεσθαι (P.) πρόσω, an der ~ liegend, nach der ~ zu gerichtet παρόδιος (2), (Gasse) ἡ ἀγυιά, ἡ πλατεῖα, ἡ λαύρα, ἡ ῥύμη, ἡ ὁδός. — 2. (Meerenge) ὁ πορθμός, ὁ πόρος.

Straßenaufseher *m* ὁ τῶν ὁδῶν ἐπιμελητής.

Straßenbau *m* ἡ ὁδοποίησις, ἡ ὁδοποιία, ἡ ὁδοστρωσία.

Straßenbauer, -baumeister *m* ὁ ὁδοποιός.

Straßenpflaster *n* τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ.

Straßenpöbel *m* ὁ ἀγοραῖος ὄχλος.

Straßenraub *m*, **-räuberei** *f* ἡ λῃστεία, ~ treiben λῃστεύειν.

Straßenräuber *m* ὁ λῃστής, ὁ λωποδύτης, ὁ ὁδοστάτης, ὁ ὁδοιδόκος, ὁ ὁδουρός.

straßenräuberisch λῃστικός, λῃστρικός.

Straßenwächter *m* ὁ ὁδοφύλαξ (κος).

sträuben ὀρθὸν αἴρειν od. ἀνιστάναι, sich ~ (eig. von den Haaren) φρίττειν, ὀρθὸν ἀνίστασθαι, übtr. ἀνθίστασθαι, ἀντιτείνειν, ἀντερείδειν πρός τι.

Sträuben *n* ἡ ἀντίτασις, sonst durch Verben, etw. mit ~ tun ἄκοντα ποιεῖν τι.

Strauch *m* ὁ θάμνος (u. *pl.*), kleiner ~ τὸ θαμνίον, ὁ θαμνίσκος, Sträucher (als Pflanzengattung) τὰ ὑλήματα, zum ~ werden ἐκθαμνοῦσθαι (P.), dicht mit Sträuchern bewachsen λοχμώδης, (Dickicht) ἡ λόχμη, bei j-m auf den ~ schlagen (Sprichw.) διακωδωνίζειν τινά.

strauchartig, strauchig θαμνοειδής, θαμνώδης, λοχμώδης, ~ werden ἐκθαμνοῦσθαι (P.).

Strauchdieb *m* ὁ λῃστής, ὁ λωποδύτης.

straucheln über etw. πταίειν πρός τι, προσπταίειν τινὶ u. πρός τι (mit u. ohne πόδα), σφάλλεσθαι (P.), auch ὀλισθάνειν (eigtl. ausgleiten).

Strauchwerk *n* οἱ θάμνοι, τὰ ὑλήματα.

[1]**Strauß** *m* (von Blumen) ἡ ἀνθῶν δέσμη, ὁ φάκελος, τὰ συμπεπλεγμένα ἄνθη, (auf dem Kopfe von Vögeln) ὁ λόφος.

[2]**Strauß** *m* (der Vogel) ὁ μέγας od. ἡ μεγάλη στρουθός, ὁ Λυβικὸς (ἡ Λιβυκὴ) od. ἐν Λιβύῃ στρουθός, ὁ (ἡ) στρουθοκάμηλος.

[3]**Strauß** *m* (Kampf) ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ μάχη, s. Kampf.

Sträußchen *n* ἡ δέσμη ἀνθῶν.

straußenähnlich, -artig στρουθώδης.

Straußenei *n* τὸ τῆς στρουθοῦ ᾠόν.

Straußenfeder *f* τὸ τῆς στρουθοῦ πτερόν.

Strebe *f*, **Strebeholz** *n*, **-pfeiler** *m* ἡ ἀντηρίς (ίδος), τὸ ἀντηρίδιον, τὸ ἔρεισμα, Streben anbringen ἀντηρίδας ὑποτείνειν.

streben (sich anstrengen, etw. zu erreichen) δια-, συντείνεσθαι (M.) mit *inf.*, nach etw. ~ σπεύδειν τι, προθυμεῖσθαι (P.) τι od. mit *inf.*, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί, πρός od. εἴς τι, (nach etw. verlangen) ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, ὀρέγεσθαι u. ἐπορέγεσθαι (M.), γλίχεσθαι, ἐρᾶν τινος, (etw. nachjagen) θηρᾶν, θηρεύειν, διώκειν τι, auch μετιέναι τι, ζηλοῦν τι, nach der Herrschaft ~ ἀξιοῦν ἄρχειν, danach ~ daß σπουδάζειν, πράττειν mit ὅπως u. *ind. fut.*, mit dem Nebenbegriff des Wetteifers ἁμιλλᾶσθαι (P.) πρός τι, nach großen Dingen ~ ἐπιβουλεύειν μεγάλοις πράγμασιν, entgegen~ ἀντιπράττειν, ἀντισπεύδειν, ἀντερείδειν.

Streben *n* nach etw. ἡ σπουδὴ περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, ἡ ὁρμὴ πρός, ἐπί od. εἴς τι, ἡ ἅμιλλα περί τι, ἡ ἐπιθυμία od. ἡ ὄρεξίς τινος, sein ~ auf etw. richten s. streben nach etw.

Streber *m* (ehrgeiziger Mensch) ὁ φιλοτίμως ἔχων πρός τι.

strebsam σπουδαῖος, δραστήριος (2).

Strebsamkeit *f* ἡ σπουδαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Strecke *f* 1. (Raum) τὸ διάστημα, in Verbindung mit *adj.* wird ~ nicht übersetzt und es steht nur das *neutr.* des *adj.* mit u. ohne τι, zB. eine große ~ Land πολὺ od. πολύ τι τῆς γῆς, eine weite ~ hin μακράν, eine große, kleine ~ (*adv.*) πολύ, ὀλίγον. — 2. (Gegend) ἡ χώρα, τὸ χωρίον, (Weg) ἡ ὁδός.

Streckeisen *n* ὁ ἐλατρεύς.

strecken 1. eig. τείνειν, ἀπο-, ἐκ-, διατείνειν, die Hände gen Himmel ~ ἀνατείνειν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, vor sich hin ~ προτείνειν, ὀρέγειν, das Gewehr ~ παραδιδόναι od. ἀποτίθεσθαι τὰ ὅπλα. — 2. sich ~ (= sich recken, zB. nach dem Schlafe) σκορδινᾶσθαι (M.), sich auf etw. ~ ἀνακλίνεσθαι (P.) ἐπί od. εἴς τι, κατακλίνεσθαι (P.) od. κατακεῖσθαι ἐπί τινι, sich in die Länge ~ μακρὸν τείνεσθαι (P.), τείνειν ἐπὶ μῆκος od. ἐπὶ πολύ, sich nach der Decke ~ (Sprichw.) πράττειν κατὰ τὴν δύναμιν od. οὐ παρὰ τὴν δύναμιν od. οὐ παρὰ τὸ δυνατόν, στέργειν τοῖς παροῦσιν.

Streich *m* 1. (Schlag) ἡ πληγή, j-m e-n ~ geben πληγὴν ἐντείνειν od. προστρίβειν τινί, ῥαπίζειν, κολάζειν τινά, ~e bekommen πληγὰς λαμβάνειν, ῥαπίζεσθαι (P.). — 2. (schelmische Handlung, Schelmerei) τὸ πανούργημα, ἡ πανουργία, τὸ μηχάνημα, ἡ μηχανή, ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, ein hinterlistiger ~ ἡ ἐπιβουλή, ein boshafter, schurkischer ~ τὸ κακούργημα, τὸ πονήρευμα, ein mutwilliger ~ τὸ νεανίευμα, ein dummer ~ τὸ πλημμέλημα, ein kluger ~ τὸ σόφισμα, einen ~ ausführen μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.) τι, j-m einen ~ spielen λυμαίνεσθαι (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, διαφθείρειν, ἀδικεῖν, βλάπτειν, σφάλλειν τινά, einen hinterlistigen ~ spielen ἐπιβουλεύειν τινί, einen boshaften ~ spielen κακουργεῖν τινα, einen mutwilligen ~ spielen νεανιεύεσθαι (M.).

Streicheisen *n* ἡ στλεγγίς (ίδος).

streicheln ψήχειν, καταψῆν, ψηλαφᾶν τινα, auch θέλγειν.

Streicheln *n* ἡ θέλξις, ἡ ψηλάφησις, ἡ μαλακὴ ἐπαφή, gew. durch Verben.

streichen I *trans* 1. σμῆν, ψῆν, καταψῆν, ψήχειν, etw. glatt ~ ὁμαλοῦν τι καθικνούμενον, den Staub, den Schweiß u. dgl. von etw. ~ τὸν κονιορτόν, τὸν ἱδρῶτα ἀπομάττειν od. ἀποσμῆν ἀπό τινος, ein Instrument ~ κρούειν ὄργανον. — 2. (schmieren) ἀλείφειν, ἐν-, ἐπαλείφειν, ἐπι-, καταχρίειν, Ziegel ~ πλίνθους ἕλκειν, πλινθεύειν, das Messer auf etw. ~, um es zu schärfen θήγειν, ἀκονᾶν τι πρός τι, j-n mit Ruten ~ ῥαβδίζειν τινά, (ausstreichen) ἐξ-, διαλείφειν, διαγράφειν. — II *intr* 3. (von rascher Bewegung) φέρεσθαι (P., vom Winde, Vögeln u. dgl.), an etw. hin~ ἅπτεσθαί (M.), ψαύειν τινός, über etw. hin~ καταφέρειν τινός, καθικνεῖσθαί τινος, herum~ πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), περιφέρεσθαι (P.), nebeneinander ~ (von Fischen) παραπίπτειν.

Streichen *n trans.* ἡ ψῆξις, sonst durch Verben, *intr.* ἡ φορά od. Verben, (Herumschweifen) ἡ πλάνη.

Streichgarn *n* ἡ σαγήνη, τὸ ἀμφίβληστρον, mit dem ~ fangen σαγηνεύειν.

Streichholz *m* (zum Ebnen, Glätten) ὁ πίναξ (κος), ὁ ὁμαλιστήρ (ῆρος), τὸ ὁμάλιστρον, ἡ ὁμαλίστρα, (beim Messen der Früchte) ἡ ἀπομάκτρα, ἡ σκυτάλη, (der Bäcker) ἡ περιστροφίς (ίδος).

Streichnetz *n* ἡ σαγήνη.

Streif, Streifen *m* ἡ ταινία (von Bändern u. dgl.), ἡ ῥάβδος (farbiger od. sich auf einem Gegenstand auszeichnender ~), ἡ ζώνη (eig. Gürtel, auch übtr. von Ländern), τὸ διάζωμα (im Stein, auch ein ~ Land).

Streifchen *n* τὸ ῥαβδίον, τὸ ταινίδιον.

streifen I *trans.* 1. (mit Streifen versehen) ῥαβδοῦν, gestreift ῥαβδωτός. — 2. (die Haut abziehen) δέρειν, ἀποδέρειν τι. — II *intr.* 3. (leicht berühren, an etw. hin~) παραφέρεσθαι (P.) παρά τι, οἴχεσθαι παρά τι, vor etw. vorbei~ παραλλάττειν τι, (von Soldaten) δια-, περιτρέχειν, διαθεῖν, πλανᾶσθαι (P.), in das feindliche Gebiet ~ ἐμβάλλειν od. ἐπιδρομὴν ποιεῖσθαι (M.) εἰς τὴν πολεμίαν.

Streifen *n*, **Streiferei** *f*, **Streifzug** *m* ἡ κατα-, ἐκ-, ἐπεκδρομή, Streifereien in ein Land machen ἐπεξέρχεσθαι χώραν, ἐπεξελθεῖν od. ἐπιδρομὴν ποιεῖσθαι (M.) ἐπὶ χώραν.

streifig ῥαβδωτός, ῥαβδοειδής.

Streifkorps *n* οἱ ἔκδρομοι, οἱ λῃσταί.

Streifschuß *m* ἡ κούφη πληγή, einen ~ bekommen κούφῃ πληγῇ πλήττεσθαι (P.), j-n durch einen ~ verwunden βάλλοντα κούφως τιτρώσκειν τινά.

Streifwunde *f* τὸ κοῦφον τραῦμα.

Streit *m* 1. (Uneinigkeit) ἡ διαφορά, ἡ ἔρις (ιδος), ἡ ἀμφιλογία, ἡ ἀντιλογία, τὸ νεῖκος, (Wettstreit) ἡ ἅμιλλα, in ~ kommen, in ~ geraten mit j-m προσκρούεσθαί (M.) τινι, συνέρχεσθαι εἰς ἀντιλογίαν τινί, ~ mit j-m anfangen συνάπτειν νεῖκος πρός τινα, ~ erregen ἔριν ἐμβάλλειν τισίν, ich habe ~, lebe im ~, liege im ~ mit j-m διίσταμαι πρός τινα, διαφέρομαί (P.) τινι od. πρός τινα, ἐρίζω τινί, διαγωνίζομαι (M.) πρός τινα, im ~ κατ᾽ ἔριν od. durch *part.*, vor Gericht mit j-m ~ haben διαδικάζεσθαί (M.) τινι, πρᾶγμα ἔχειν πρός τινα, e-n ~ schlichten παύειν od. διαλύειν διαφοράν, zwischen einigen διιστάναι τινάς, διαλύειν ἐρίζοντας. — 2. (Kampf) ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ μάχη, αἱ χεῖρες, in ~ kommen διὰ χειρῶν, διὰ μάχης ἰέναι, im ~e liegen mit j-m ἀγῶνα ἔχειν πρός τινα, διαμάχεσθαί τινι (wegen etw. περί τινος).

Streitapfel *m* τὸ διάφορον.

Streitaxt *f* ὁ πέλεκυς (εως), ἡ σάγαρις (εως).

streitbar μάχιμος (2), ἄλκιμος (2), ἀνδρεῖος, πολεμικός, φιλοπόλεμος (2).

streiten 1. (sich streiten, uneinig sein) ἐρίζειν, φιλονικεῖν, ἀντιλέγειν, ἀμφισβητεῖν, ἀμφιλογεῖσθαι (M.), mit j-m über etw. ~ ἐρίζειν u. ἀντιλέγειν τινὶ περί τινος, φιλονικεῖν πρός τινα ὑπέρ τινος, διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα περί τινος, vor Gericht ~ ἀγωνίζεσθαι (M.) ἐν τοῖς δικασταῖς, δικάζεσθαι, διαδικάζεσθαι (M.), über Worte ~ λογομαχεῖν, über kindische Dinge ~ διαμειρακιεύεσθαι (M.) ἀλλήλοις, wider etw. ~ ἐναντιοῦσθαί (P.), ἀνθίστασθαί, ἀνταγωνίζεσθαί (M.) τινι. — 2. (kämpfen) μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι (M.), (wetteifernd) ἁμιλλᾶσθαι (P.) (mit j-m τινι od. πρός τινα), für etw. ὑπέρ τινος, das, worüber gestritten wird περιμάχητος (2), s. kämpfen.

Streiten *n* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀντιλογία, ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ μάχη, ἡ ἅμιλλα.

Streiter *m* ὁ ἀγωνιστής (allg.), ὁ στρατιώτης, ὁ μαχητής, ὁ πολεμιστής, ὁ πολεμικὸς od. μάχιμος ἀνήρ (bsd. im Kriege), ὁ ἐριστής, ὁ ἐριστικός, ὁ ἀντιλογικός (in der Rede).

Streitfrage *f* τὸ ἀπόρημα, τὸ ἀμφισβήτημα, ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, τὸ ζήτημα, eine ~ vorlegen ἐπάγειν, προτείνειν, προτιθέναι ζήτημα od. ἀπόρημα.

Streitgenosse *m* ὁ σύμμαχος, ὁ συστρατιώτης, ὁ παραστάτης.

streitig 1. ἀμφισβητήσιμος (2), ἀμφισβήτητος (2), ἀμφισβητούμενος, ἀμφίλογος (2, worüber gestritten wird), ἄκριτος (2, unentschieden), ἐπίδικος (2, vor Gericht). — 2. (streitend) die ~en Parteien οἱ ἀντίδικοι, οἱ διαδικαζόμενοι, ~ sein über etw. ἀμφισβητεῖν, ἀντιλέγειν περί τινος, ~e Sache, Punkt s. Streitpunkt, -sache; es ist etw. ~ ἀμφισβήτησίς ἐστι περί τινος, ἐν ἀμφισβητησίμῳ ἐστί τι, es wird etw. ~ ἀμφίλογον γίγνεταί τι, j-m etw. ~ machen ἀμφισβητεῖν τινί τινος u. περί τινος, διαμάχεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, ἀντιποιεῖσθαί (M.) τινί τινος.

Streitigkeit *f* s. Streit; (streitige Beschaffenheit eines Gegenstandes) τὸ ἀμφισβητήσιμον, τὸ ἀμφισβήτητον, ~en τὰ ἀμφίλογα.

Streitkolbe *f*, **-kolben** *m* ἡ κορύνη, τὸ ῥόπαλον.

Streitkräfte *f/pl.* αἱ (πολεμικαὶ) δυνάμεις, ἡ (εἰς τὸν πόλεμον) παρασκευή.

streitliebend, -süchtig φιλόνικος (2), φίλερις (ιδος), ἐριστικός, ἀμφισβητητικός, φιλεριστής, (vor Gericht) φιλόδικος (2), ~ sein φιλονικεῖν, φιλονίκως ἔχειν, φιλονικίᾳ χρῆσθαι, (vor Gericht) φιλοδικεῖν.

Streitmacht *f* ἡ δύναμις, s. Streitkräfte.

Streitpunkt *m*, **-sache** *f* τὸ διαφέρον, τὸ διάφορον, τὸ ἀμφισβήτημα, τὸ ἀμφισβητούμενον.

Streitrede *f* ὁ ἐριστικὸς λόγος.

Streitroß *n* ὁ πολεμιστήριος od. ἀγωνιστὴς ἵππος.

Streitsache *f* s. Streitpunkt; (Rechtshandel) ἡ δίκη.

Streitschrift *f* ἡ ἐριστικὴ διατριβή, τὸ ἀντιλογικὸν σύγγραμμα.

Streitsucht *f* ἡ φιλονικία, ἡ ἔρις (ιδος), (vor Gericht) ἡ φιλοδικία.

Streitwagen *m* τὸ πολεμιστήριον ἅρμα, im *plur.* auch τὰ πολεμιστήρια.

streng 1. eig. (vom Geschmack) σκληρός, αὐστηρός, πικρός, (vom Geruch) δριμύς, ~e Kälte δεινὸν ψῦχος, sehr ~e Kälte ὑπερβάλλον ψῦχος, ~er Winter δεινός, μέγας od. χαλεπὸς χειμών (ῶνος). — 2. (hart, rauh) σκληρός, τραχύς, ~e Lebensweise τραχεῖα od. σκληρὰ δίαιτα, ~es Gesetz χαλεπὸς νόμος, ~e Erziehung σκληρὰ od. τραχεῖα παιδεία. — 3. (pünktlich, genau) ἀκριβής, σπουδαῖος, ~ beobachten ἀκριβῶς od. σπουδαίως φυλάττειν, ~e Wahrheit τὸ ἀκριβῶς ἀληθές, αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, im ~en Sinne τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ, ~genommen ἐάν γε ὀρθῶς σκοπῇ τις, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ μὲν ἀκριβές, ἐάν τις ἀκριβῶς λογίζηται, ~ gerecht ἀκριβοδίκαιος (2), (in Bezug auf Pflicht und Recht) σεμνός (von Personen), σπουδαῖος, δεινός, χαλεπός (von Personen und Sachen), ἰσχυρός (nur von Sachen), ~er Gehorsam μεγάλη πειθαρχία, ein ~er Herr χαλεπὸς δεσπότης, ein ~es Urteil σπουδαία od. χαλεπὴ κρίσις, ein ~er Richter σκληρὸς δικαστής, ~ sein gegen j-n χαλεπὸν εἶναί τινι, j-n ~ behandeln χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα. -

strafen δεινῶς, ἰσχυρῶς od. ἀφειδῶς κολάζειν, ~ regieren σπουδαίως od. χαλεπῶς ἄρχειν.

Strenge *f* 1. (Härte) ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ αὐστηρότης, ἡ σκληρότης (ητος). — 2. (Heftigkeit) ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ ὑπερβολή, τὸ ὑπερβάλλον. — 3. (Genauigkeit) ἡ ἀκρίβεια, ἡ σπουδαιότης (ητος). mit ~ χαλεπῶς, τραχέως, πικρῶς, (= genau) ἀκριβῶς, σπουδαίως. mit ~ verfahren χρῆσθαι χαλεπότητι, mit geringerer ~ ὑφειμένως, πρᾳότερον, mit aller ~ διὰ πάσης ἀκριβείας, auch d. *neutr.* d. *adj.*

strenggenommen s. streng 3.

Streu *f* τὸ ὑπόστρωμα, τὸ χορτόστρωμα, Lager von ~ ἡ στιβάς (άδος), τὸ στιβάδιον, ~ von Blättern ἡ φυλλάς (άδος), auf ~ schlafen στιβαδοκοιτεῖν.

streuen σπείρειν, διασπείρειν, διασκεδαννύναι, διαχεῖν, διαρριπτεῖν, (Staub, Asche u. dgl.) πάττειν, δια-, καταπάττειν, (Stroh u. dgl., zum Lager) στρωννύναι, ὑποστρωννύναι, Blumen ~ ἄνθη βάλλειν, etw. auf etw. ~ ἐπι-, προσ-, ἐμπάττειν τί τινι, j-m Sand in die Augen ~ (Sprichw.) φενακίζειν τινά.

Streuen *n* ἡ στρῶσις, ἡ ὑπόστρωσις, gew. durch Verben.

Streupulver *n* τὸ ἐπίπαστον, τὸ κατάπασμα, τὸ ξηρίον, τὸ ξηράφιον, wohlriechendes ~ τὸ ξηρόμυρον.

Streusand *m* τὸ ψαμμίον (u. *plur.*), αἱ ψάμμοι.

Streustroh *n* τὸ κάρφος, τὸ χορτόστρωμα.

Strich *m* 1. (das Streichen, mit dem Stocke, Pinsel u. dgl.) ἡ καταφορά, (auf einem Saiteninstrumente) ἡ κροῦσις, ὁ ψαλμός, einen ~ auf einem Instrument tun κρούειν τὸ ὄργανον oder τὸ ψαλτήριον. — 2. ~ des Windes ἡ τοῦ ἀνέμου φορά od. ὁρμή, ~ der Vögel ἡ τῶν ὀρνίθων πορεία od. ὁδός. — 3. (Himmelsstrich) τὸ κλίμα. — 4. (Linie) ἡ γραμμή, ὁ ὁλκός, ~e ziehen, machen ἕλκειν od. ὑπογράφειν γραμμάς, ~ Landes ἡ χώρα, τὸ μέρος τῆς χώρας, in einem ~e συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, einen ~ durch etw. machen διαγράφειν, ἐξαλείφειν τι. — 5. übtr. j-m einen Strich durch die Rechnung machen λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν.

Strichregen *m* ὁ ὄμβρος ἑνιαχοῦ καταφερόμενος.

strichweise σποράδην, ἔσθ' ὅπου.

Strick *m* 1. ὁ (ἡ) σχοῖνος, τὸ σχοινίον, τὸ σπάρτον, ἡ σπεῖρα, ἡ σειρά, (zum Erhängen od. Fangen) ὁ βρόχος, ἡ ἀρπεδόνη, ἡ ἀγχόνη, seinem Leben durch den ~ ein Ende machen ἀγχόνῃ λείπειν τὸ ζῆν. — 2. übtr. (als Schimpfwort) ὁ μαστιγίας, ὁ μάσθλης (ητος).

Strickchen *n* τὸ σπαρτίον.

stricken χηλεύειν, πλέκειν, gestrickt χηλευτός.

Stricken *n* ἡ χήλευσις, ἡ πλοκή.

Stricker *m*, **Strickerin** *f* durch d. *part.* d. Verben.

Strickleiter *f* ἡ (ἐκ) σπάρτων od. σχοινίων πεποιημένη κλῖμαξ (κος).

Stricknadel *f* ἡ χηλή, τὸ χήλευμα, ὁ συμβολεύς.

Strickwerk *n* τὸ χήλευμα.

Strickzeug *n* τὰ χηλευτικὰ σκεύη.

Striegel *f* ἡ ξύστρα, ἡ ξυστρίς (ίδος), ἡ στλεγγίς (ίδος), τὸ στλεγγίδιον (im Bade od. in d. Palästra), ἡ ψήκτρα, ἡ σπάθη, τὸ σπαθίον (Pferde~).

striegeln (ein Pferd) ψήχειν, ἀποτρίβειν, κτενίζειν.

Striegeln *n* ἡ ψῆξις, ὁ κτενισμός.

Strieme *f* ἡ σμῶδιξ (ιγγος), ὁ μώλωψ (ωπος).

striemig μωλωπικός.

Striezel *n* (Gebäck) ὁ στρεπτός.

Strippe *f* ὁ τροπός.

Stroh *n* οἱ κάλαμοι, αἱ καλάμαι, τὸ κάρφος, aus, von ~ καλάμινος, leeres ~ dreschen (Sprichw.) κενολογεῖν, ἀνόνητα πονεῖν, κενὴν ψάλλειν.

Stroharbeit *f* τὸ καλάμινον ἔργον.

Strohband, -seil *n* τὸ σχοινίον (aus Binsen), (z. Binden der Garben) τὸ σύνδετον, ἡ ἄμαλλα.

Strohblume *f* ὁ ἀμάραντος.

Strohbund *n* ὁ καλάμων φάκελος.

Strohdach *n* ἡ καλάμων πεποιημένη στέγη.

Strohdecke *f* ὁ καλάμινος φορμός, τὸ καλάμινον στρῶμα.

Strohfarbe *f* τὸ κιρρόν.

strohfarbig, -gelb κιρρός.

Strohhalm *m* ἡ καλάμη, ὁ κάλαμος, τὸ κάρφος, auch nicht einen ~ rühren οὐδὲ κάρφος κινεῖν.

Strohhut *m* ἡ καλαμίνη καυσία.

Strohhütte *f* ἡ καλαμίνη od. ἐκ καλάμων κατεσκευασμένη καλύβη.

Strohkranz *m* ὁ καλάμων στέφανος.

Strohlager *n* ἡ στιβάς (άδος).

Strohmann *m* τὸ (ἐκ) καλάμων πεποιημένον εἴδωλον.

Strohmatte *f* ὁ φορμός.

Strohsack *m* ὁ καλάμινος φορμός, ἡ στιβάς (άδος).

Strolch *m* ὁ πλάνος, ὁ πλάνης (ητος), ὁ πλανώμενος, ὁ ἀλώμενος, ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀλήτης.

Strom *m* 1. (Strömung) ὁ ῥοῦς, τὸ ῥεῦμα, ἡ ῥοή, τὸ ῥεῖθρον, ἡ φορά, gegen den ~ ἀνὰ τὸν ποταμόν, das Rauschen des ~s ὁ ῥόθος, τὸ ῥόθιον, der ~ der Zeit (übtr.) ἡ χρόνου φυγή, der ~ des Geschicks τὸ τῆς τύχης ῥεῦμα. — 2. (großer Fluß) τὸ ῥεῦμα, ὁ ποταμός, reißender ~ ὁ χειμάρρους, ~ von Lava ὁ ῥύαξ (κος), Ströme von Tränen τὸ δακρύων ῥεῦμα, δάκρυα πολλά, Ströme von Tränen vergießen δακρυρροεῖν, sich in gewaltigem ~ ergießen πολὺν ῥεῖν (auch übtr. vom Redner).

stromab, -abwärts κατὰ τὸν ῥοῦν od. κατὰ τὸν ποταμόν, ~ fahren καταπλεῖν.

stromauf, -aufwärts ἀνὰ τὸν ῥοῦν od. ἀνὰ τὸν ποταμόν, ~ fahren ἀναπλεῖν.

Strombett *n* τὸ ῥεῖθρον, τὸ κοίλωμα, ἡ χαράδρα (letzteres bsd. eines reißenden Stromes).

strömen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.), die Zeit strömt dahin οἴχεται od. φεύγει ὁ χρόνος, Tränen ~ aus j-s Augen δακρυρροεῖ τις.

Strömen *n*, **Strömung** *f* ὁ ῥοῦς, τὸ ῥεῦμα, ἡ ῥοή, ἡ φορά, ἡ ὁρμή, ~ des Meers ἡ διαρροὴ τοῦ ὠκεανοῦ, ἡ παλίρροια.

Stromgebiet *n* ἡ ποταμία.

stromweise ῥύδην, ποταμηδόν, ἀστακτί, die Tränen flossen ~ ἀστακτὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα.

Strophe *f* ἡ στροφή, aus einer ~ bestehend μονόστροφος (2).

strophisch στροφικός.

Stropp *m* ὁ τροπός.

strotzen σπαργᾶν, σφριγᾶν, ὀργᾶν, βρύειν.

Strotzen *n* ἡ σπάργωσις, τὸ σφρῖγος.

strotzend σφριγανός, σφριγώδης od. d. *part.* d. Verben, ~e Kraft, Fülle τὸ σφρῖγος.

Strudel *m* ἡ δίνη (gew. *plur.*), ὁ δῖνος.

strudeln δινεῖσθαι (P.).

Strudeln *n* ἡ δίνησις.

strudelreich δινώδης.

Struktur *f* ἡ κατασκευή, ἡ σύνταξις.

Strumpf *m* ἡ πλεκτὴ κνημίς (ῖδος, den Alten unbekannt).

Strunk *m* τὸ στέλεχος, ὁ κορμός, τὸ στύπος.

struppig αὐχμηρός, σκληρός, τραχύς, ~es Aussehen ὁ αὐχμός, ~ sein αὐχμεῖν, mit ~em Haar αὐχμηροκόμης.

Stübchen *n* τὸ οἰκημάτιον.

Stube *f* τὸ οἴκημα, ἡ στέγη (Zimmer), τὸ δωμάτιον (bsd. Schlaf~), immer in der ~ sitzen σκιατροφεῖσθαι (P.), οἰκουρεῖν.

Stubenarrest *m* ἡ κατὰ τὴν δίαιταν φυλακή, ~ haben φυλάττεσθαι (P.) ἐν τῇ διαίτῃ.

Stubenbursche *m* ὁ ὁμό-, σύσκηνος, j-s ~ sein συσκηνεῖν, συσκηνοῦν τινι.

Stubenfenster *n* ἡ κατὰ τὴν στέγην θυρίς (ίδος).

Stubengelehrter *m* ὁ καθ' ἑαυτὸν σπουδάζων περὶ τὰ γράμματα, ὁ σχολαστικός.

Stubenhocker *m* ὁ οἰκουρῶν, ὁ κατοικίδιος.

Stubenkammer *f* (Alkoven) τὸ τῆς διαίτης ἐχόμενον οἰκημάτιον.

Stubenmädchen *n* ἡ θαλαμηπόλος.
Stubensitzen *n* ἡ οἰκουρία.
Stubensitzer *m* s. Stubenhocker.
Stubentür *f* ἡ θύρα.
Stubenuhr *f* τὸ κατὰ τὴν δίαιταν ὡρολόγιον.
Stück *n* 1. (Teil eines Ganzen) τὸ μέρος, τὸ μόριον, ἡ μερίς (ίδος), (abgebrochenes ~) τὸ τρύφος, τὸ θρύμμα, τὸ θραῦσμα, (abgeschnittenes ~) τὸ τμῆμα, ὁ τόμος, (abgerissenes ~) τὸ σπάραγμα, (Glied) τὸ κῶλον, ein ausgebrochenes ~ Stein τὸ λατόμημα, ein ~ Feld ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, in ~e reißen διαρρηγνύναι, διασπᾶν. — 2. (ein Ganzes) τὸ χρῆμα, τὸ εἶδος, aus od. in einem ~ ὅλος, ὁλομερής, ἀσύνθετος (2), von Kleidern ἄρραφος (2), ἀρραφής, in einem ~e fort συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, ~ für ~ καθ' ἓν ἕκαστον, oft wird ~ durch den *acc.* τὸ πλῆθος od. τὸν ἀριθμόν mit einem Zahlwort wiedergegeben, zB. zehn ~ Stiere δέκα ταῦροι τὸ πλῆθος od. τὸν ἀριθμόν, ein ~ (v. gewebtem Zeuge) ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, ὁ ἱστός, (als Erzeugnis der Kunst) τὸ ἔργον, τὸ τέχνημα, ein ~ Geld τὸ νόμισμα, τὸ κέρμα, (auf der Bühne) τὸ δρᾶμα, ein musikalisches ~ τὸ μέλος, in diesem ~e ταύτῃ, in diesem ~e hast du recht ὀρθῶς od. καλῶς ταῦτα λέγεις, in allen ~en πάντα, τὰ πάντα, ἐπὶ od. διὰ πάντων, in vielen ~en ἐπὶ πολλῶν, κατὰ πολλά, von freien ~en αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐτόματος, αὐτεπάγγελτος, αὐτοκέλευστος (sämtlich 2), ἑκών, ἑκούσιος, große ~e auf j-n od. etw. halten περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) τινα od. τι, πολὺ νέμειν τινί, sich große ~e einbilden auf etw. μέγα φρονεῖν ἐπί τινι.
Stückchen *n* τὸ μικρὸν μέρος, μικρόν τι, ὀλίγον τι, übtr. (von einer listigen Handlung) τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, τὸ σόφισμα.
stückchenweise κατὰ μικρά.
stückeln συρράπτειν (aus Stücken zusammensetzen).
stückweise καθ' ἓν ἕκαστον, κατὰ μέρη.
Stückwerk *n* (zerbrochenes) τὰ θραύσματα, (mangelhaftes) τὸ ἀτελὲς πρᾶγμα od. ἔργον, unser Wissen ist ~ μικρόν τι ἴσμεν od. ἐπιστάμεθα τῶν ἁπάντων.
Student *m* ὁ περὶ τὰ γράμματα σπουδάζων, ὁ σχολάζων τοῖς γράμμασιν.
Studien *f/pl.* αἱ τῶν γραμμάτων μελέται, sich den ~ widmen μελετᾶν τὰ γράμματα, σχολάζειν τοῖς γράμμασιν, φιλοσοφεῖν.
studieren σπουδάζειν τι od. περί τι, ἀσκεῖν u. ἐπιτηδεύειν τι, μελετᾶν, δια-, ἐκμελετᾶν, (erlernen) μανθάνειν τι, auf eine Rede ~ μελετᾶν λόγον, παρασκευάζεσθαι (M.) λόγον, Philosophie ~ σπουδάζειν περὶ τὴν φιλοσοφίαν, die Rechte ~ μανθάνειν τὰ περὶ τὴν δικαιοσύνην od. τὰ δίκαια, emsig, eifrig ~ εἶναι πρός τινι, ἔχειν ἀμφί τι, studiert μεμελετημένος, μελετηθείς (durchdacht), παρεσκευασμένος, κατασκευαστός (ausgesonnen).
Studieren *n* ἡ μελέτη, ἡ ἄσκησις, ἡ περὶ τῶν γραμμάτων σπουδή.
Studierender *m* ὁ τῶν γραμμάτων ἐπιμέλειαν ποιούμενος.
Studierstube *f*, **-zimmer** *n* τὸ μουσεῖον, τὸ μελετητήριον, ἡ διατριβή.
Studium *f* ἡ μελέτη, τὸ μελέτημα, ἡ σπουδὴ περί τι, τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ διατριβή.
Stufe *f* 1. ὁ βαθμός, ἡ βαθμίς (ῖδος), τὸ βάθρον, ὁ ἀναβαθμός, (an der Leiter) ὁ κλιμακτήρ (ῆρος), *plur.* αἱ κλίμακες. — 2. übtr. die ~n des menschlichen Alters αἱ τῆς ἡλικίας ἀκμαί, die höchste ~ der Ehre erreichen ἐπαναβαίνειν εἰς τὴν μεγίστην τιμήν, τυγχάνειν τῆς μεγίστης τιμῆς, auf einer niedrigen ~ stehen ταπεινῶς ἔχειν od. ζῆν, auf gleicher ~ mit j-m stehen ἴσα ἔχειν τινί, τῶν ἴσων μετέχειν τινί.
Stufenfolge *f* ἡ συνέχεια, ἡ ἀεὶ ἐπὶ τὰ μείζω ἐπίδοσις, in einer ~ συνεχῶς, ἑξῆς, ἐφεξῆς.
Stufengang *m* ἡ ὥσπερ κατὰ βαθμοὺς ἀνάβασις, ἡ ἀκολουθία, einen ~ befolgen βαθμηδὸν προϊέναι εἴς τι.
Stufenjahr *n* ὁ κλιμακτηρικὸς ἐνιαυτός, ὁ κλιμακτήρ (ῆρος).
Stufenleiter *f* ἡ κλῖμαξ (κος).
stufenweise κλιμακηδόν, βαθμηδόν, übtr. ἀεὶ αὐξανόμενος.
Stuhl *m* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα (allg.), ὁ κλιντήρ (ῆρος, Lehn~), ὁ θρόνος (Arm~), ὁ δίφρος (niedriger ~ ohne Lehne), τὸ βῆμα (Richter~), zu ~e gehen ἀφοδεύειν, ἀποπατεῖν.
Stuhlbein *n* ὁ δίφρου πούς (οδός).
Stühlchen *n* τὸ διφρίον.
Stuhlgang *m* (Leibesöffnung) ἡ κοιλιολυσία, ἡ κοιλίας ὑπόστασις, ἡ λάπαξις, ἡ ἀπόκρισις, ἡ ἀπο-, ὑποχώρησις, ἡ διαχώρησις (letzteres gelinder ~), ~ haben εὔκοιλιον εἶναι, ~ befördern ὑπάγειν od. λύειν κοιλίαν, harten ~ haben σκληρὰν κοιλίαν ἔχειν, einer der leichten, schweren ~ hat εὐδιαχώρητος (2), δυσδιαχώρητος (2), flüssiger, unverdauter ~ ἡ λειεντερία. — 2. (die Exkremente) τὸ δια-, ὑποχώρημα, τὸ ἀποπάτημα, ὁ ἀπόπατος, harter ~ τὸ σύστρεμμα.
Stuhlklappe *f* τὸ τῆς ἕδρας ἐπικάλυμμα.
Stuhllehne *f* τὸ ἐπίκλιντρον.
Stuhlleiste *f* ἡ κνημία.
Stuhlzwang *m* ὁ τεινεσμός, an ~ leidend τεινεσμώδης.
stülpen πτύσσειν.
Stülpnase *f* ἡ σιμὴ ῥίς (ινός), mit einer ~ σιμὸς τὴν ῥῖνα, eine ~ haben ἀποσεσιμῶσθαι τὴν ῥῖνα.
stülpnasig ῥινόσιμος (2).
stumm (nicht sprechend) ἄφωνος (2), (der Stimme beraubt) ἐνεός, κωφός, ~e Buchstaben ἄφωνα od. ἄφθογγα γράμματα, ~e Person κωφὸν πρόσωπον, das Stummsein vor Schreck od. Verwunderung ἡ ἀφασία.
Stummheit *f* ἡ ἀφωνία, τὸ ἄφωνον (das Nichtsprechen), ἡ ἐνεότης, ἡ κωφότης (ητος, natürliche ~), ἡ ἀφασία (~ vor Schreck od. Verwunderung).
Stümper *m* ὁ ἰδιώτης, ein ~ sein in etw. ἰδιωτεύειν τινός, κατά τι, περί τι od. πρός τι, ἄπειρον εἶναί τινος.
Stümperei *f* (als Eigenschaft) ἡ ἀπειρία, (als Sache) τὸ φαῦλον ἔργον, τὸ αὐτοσχεδίασμα.
stümperhaft ἰδιωτικός, φαῦλος.
stümpern ἰδιωτεύειν.
stumpf ἀμβλύς (allg.), κωφός (von den Sinnen), ἀν-, δυσαίσθητος (2, vom Gefühl), ἀμαυρός (vom Gesicht), ἀχρεῖος, ἀδύνατος (2, von Körper u. Geist), ~es Gesicht ἡ ἀμβλυωπία, ein ~es Gesicht haben ἀμβλυωπεῖν, ἀμβλὺ ὁρᾶν, ~ machen ἀμβλύνειν, ἐξ-, καταμβλύνειν, ~ werden d. P., ~e Zähne ἡ αἱμωδία, ~e Zähne haben αἱμωδιᾶν.
Stumpf *m* ὁ κορμός, τὸ πρέμνον, mit ~ und Stiel ausrotten ἐκκαυλίζειν, πρεμνίζειν, ἐκπρεμνίζειν, ἄρδην διαφθείρειν.
Stumpfheit *f* ἡ ἀμβλύτης (ητος, allg.), ἡ κωφότης (ητος, der Sinne), ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία (des Körpers u. Geistes), ἡ ἀναισθησία (vom Geiste u. Gefühle), auch d. *neutr.* d. *adj.*
Stumpfnäschen *n*, **Stumpfnase** *f* ἡ σιμὴ ῥίς (ινός), s. Stülpnase.
stumpfnasig ῥινόσιμος (2).
Stumpfnasigkeit *f* ἡ σιμότης (ητος).
stumpfsichtig ἀμβλύς (mit und ohne τὴν ὄψιν), ἀμβλὺ ὁρῶν, ἀμβλυωπός, ἀμβλυωπής, ~ sein ἀμβλυωπεῖν, ἀμβλυώττειν, ἀμβλὺ ὁρᾶν.
Stumpfsichtigkeit *f* ἡ τῆς ὄψεως ἀμβλύτης (ητος), ἡ ἀμβλυωπία, ὁ ἀμβλυωγμός.
Stumpfsinn *m* ἡ τῆς φύσεως ἀμβλύτης (ητος), ἡ βραδύνοια, ἡ κωφότης (ητος), ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια, ἡ νωθεία, ἡ νωθρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. folg. *adj.*
stumpfsinnig ἀμβλὺς τὴν φύσιν, βραδύς, ἀναίσθητος (2), ἀπαθής, νωθής, νωθρός, βραδύνους, ~ sein ἀναισθητεῖν, κορυζᾶν.
stumpfwinkelig ἀμβλυγώνιος (2).

Stündchen, Stündlein *n* μικρά τις ὥρα, μικρόν τι χρόνου, ὁ ἐλάχιστος χρόνος, letztes ~ (Todesstunde) ὁ θάνατος, wenn mein ~ gekommen ist ὅταν με ἀπελθεῖν ἀνάγκη γένηται ἐπὶ τὸ χρεών.

Stunde *f* 1. ἡ ὥρα, von Stund' an (τὸ) ἀπὸ τοῦδε, αὐτόθεν, ἐξαυτῆς, bis auf diese ~ (τὸ) μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, zur rechten ~ ἐν καιρῷ, πρὸς od. εἰς καιρόν, auch durch d. *adj.* καίριος, freie ~ ἡ σχολή, ἡ εὐκαιρία, die letzte ~ ἡ τοῦ ἀποθανεῖν ὥρα, τὸ χρεών, wenn deine ~ schlägt ὅταν σοι ἐπέλθῃ τὸ χρεών, vierundzwanzig ~n ἡμέρα καὶ νύξ. — 2. (Lektion) ἡ μάθησις, τὸ μάθημα, j-m ~n geben διδάσκειν τινά, in die ~ gehen φοιτᾶν εἰς διδασκάλου, ~n haben, nehmen φοιτᾶν παρά τινα.

stunden ἀναβάλλεσθαι (M.).

Stundenuhr *f*, **-zeiger** *m* τὸ ὡρολόγιον.

stundenweise καθ' ὥρας.

Stundenweiser, -zeiger *m* ὁ γνώμων (ονος), τὸ στοιχεῖον.

stündlich καθ' ὥραν, καθ' ἑκάστην τὴν ὥραν.

Stundung *f* ἡ ἀναβολή (auch *pl.*).

stupid s. stumpfsinnig, dumm.

Stupidität *f* s. Stumpfsinnigkeit, Dummheit.

Sturm *m* 1. eig. ὁ χειμών (ῶνος), ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς (ίδος), ἡ ζάλη, ~ erregen χειμάζειν (auch: mit ~ heimsuchen), in ~ geraten χειμῶνι περιπίπτειν. — 2. übtr. (von Gefahren u. Unglück) ὁ χειμών, ὁ κλύδων (ωνος), die Stürme des Lebens οἱ τοῦ βίου χειμῶνες. — 3. (heftiger, schneller Andrang) ἡ ὁρμή, (im Kriege) ἡ προσ-, ἐπιβολή, ἡ ἐπιδρομή ~ laufen auf einen Ort δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπὶ χωρίον, προσβάλλειν od. προσβολὴν ποιεῖσθαι (M.) χωρίῳ od. πρὸς χωρίον, eine Stadt mit ~ nehmen προσβαλόντα, κατὰ od. ἀνὰ κράτος od. βίᾳ αἱρεῖν πόλιν, den ~ aushalten ὑπομένειν τὴν προσβολήν, ἀμύνεσθαι (M.) τοὺς προσβαλόντας, ἀντέχειν προσβαλλόντων τῶν πολεμίων, ἀντέχειν τοῖς ἐπιοῦσιν, einen ~ abschlagen ἀπωθεῖσθαι od. ἀποκρούεσθαι (M.) προσβολὴν oder τοὺς προσβαλόντας oder τοὺς προσμαχομένους (πολεμίους), ~ läuten μετὰ κωδώνων σημαίνειν τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον, eine mit ~ eingenommene Stadt δορυάλωτος πόλις, politische Stürme αἱ στάσεις, auch οἱ χειμῶνες, Stürme im Volke aushalten ὑπομένειν od. φέρειν ἀγῶνας ἐν τῷ δήμῳ, der ~ der Leidenschaft τὸ βίαιον τῆς ἐπιθυμίας.

Sturmangriff *m* ἡ προσ-, ἐπιβολή, ἡ ἐπιδρομή.

Sturmbalken *m/pl.* (an Kriegsschiffen) αἱ ἐπωτίδες (ίδων).

Sturmbock *m* ὁ κριός, ἡ ἐμβολή.

Sturmdach *n* ἡ χελώνη.

stürmen I *intr.* φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.), es stürmt χειμών ἐστι, χειμάζει, es stürmt heftig πολύς ἐστιν ὁ χειμών. (vom Winde) βιαίως καταφέρεται od. κατέρχεται ὁ ἄνεμος, (vom Meere) κυμαίνει ἡ θάλαττα. II *trans.* eine Stadt ~ προσβάλλειν πόλει, ἐπιδρομὴν ποιεῖσθαι (M.) ἐπὶ πόλιν, προσβολὴν ποιεῖσθαι πρὸς πόλιν.

Stürmen *n* I *intr.* ἡ φορά, ἡ καταφορά (des Windes), ἡ κύμανσις (des Meeres). — II *trans.* ἡ προσβολή, ἡ ἐπιδρομή.

Sturmfahne *f* ἡ σημαία, τὸ σημεῖον (mit od. ohne πολεμικόν od. ἐν προσβολῇ αἰρόμενον).

Sturmflut *f* ἡ θαλαττία ζέσις.

Sturmglocke *f* ὁ μέγας κώδων (ωνος), die ~ läuten κρούειν τὸν μέγαν κώδωνα.

Sturmhaube *f* ἡ κόρυς (υθος), τὸ κράνος.

Sturmhut *m* s. d. vor. Wort; (als Giftpflanze) τὸ ἀκόνιτον.

stürmisch χειμέριος, θυελλώδης, ~es Wetter ὁ χειμών (ῶνος), ~ sein χειμάζειν, (vom Meere) κυμαίνειν, eine ~e Fahrt haben χειμῶνι χρῆσθαι, übtr. θορυβώδης, ταραχώδης, (= gewaltsam) βίαιος, (= heftig, wild) ἄγριος, ~e Neigung ἡ δεινὴ ἐπιθυμία.

Sturmlauf *m* ὁ δρόμος, im ~ δρόμῳ.

Sturmleiter *f* ἡ ἐπιβάθρα, ἡ κλῖμαξ (κος).

Sturmschritt *m* s. Sturmlauf.

Sturmwetter *n* ὁ χειμών (ῶνος).

Sturmwind *m* ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς (ίδος).

Sturz *m* 1. (das Stürzen) ἡ πτῶσις, ἡ κατά-, ὑπόπτωσις, τὸ πτῶμα, ἡ φορά, ἡ καταφορά, einen ~ tun πίπτειν, καταπίπτειν, einen ~ vom Pferde tun κατακυλίνδεσθαι od. καταφέρεσθαι (P.) ἀφ' ἵππου, aus dem Wagen ἐκκυλίνδεσθαι (P.) ἐκ τοῦ ἅρματος. — 2. übtr. τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, ἡ συμφορά, auch τὸ πτῶμα, das war sein ~ ἐν τούτῳ od. περὶ τοῦτο ἐσφάλη. — 3. *trans.* (das Stürzen, Erniedrigen) ἡ καθαίρεσις, ἡ ταπείνωσις.

Sturzbach *m* ὁ χειμάρρους, ἡ χαράδρα.

Stürze *f* τὸ πῶμα, τὸ ἐπίθεμα, s. Deckel.

stürzen I *trans.* 1. ῥίπτειν, ῥιπτεῖν, βάλλειν, s. herab-, hereinstürzen; sich in etw. ~ ῥίπτειν ἑαυτὸν εἴς τι, εἰσ-, ἐμπίπτειν εἴς τι, sich ins Schwert ~ περιπίπτειν τῷ ξίφει, sich in Gefahren ~ ῥίπτειν ἑαυτὸν εἰς κινδύνους, sich ins Unglück ~ περιπίπτειν συμφοραῖς, αὐθαίρετον κακὸν ἔχειν, sich in Lebensgefahr ~ ἀγῶνα δραμεῖν περὶ ἑαυτοῦ, sich in den Kampf ~ ὁρμᾶν (u. P.) εἰς τὴν μάχην, sich ins Feuer ~ ἐμ-, ἐπιβάλλειν ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ, j-n ~ καθαιρεῖν, καταλύειν, διαφθείρειν τινά, ταπεινοῦν τινα (j-n erniedrigen), j-n vom Throne ~ καταλύειν oder ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν ἀρχήν, παύειν τινὰ ἄρχοντα. — 2. (plötzlich umwenden, zB. ein Gefäß) ἀνατρέπειν, etw. auf etw. ~ ἐπιβάλλειν τινί τι. — II *intr.* 3. φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.), vom Pferde ~ καταπίπτειν, κατακυλίνδεσθαι (P.), καταφέρεσθαι (P.) ἀφ' ἵππου, aus dem Wagen ~ ἐκκυλίνδεσθαι (P.) ἐκ τοῦ ἅρματος, in etw. ~ καταπίπτειν εἴς τι, εἰσ-, ἐμπίπτειν εἴς τι, zu Boden ~ χαμαὶ καταπίπτειν, in das Haus, in das Zimmer ~ εἰσφέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.) εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὸ οἴκημα.

Stürzen *n* I *trans.* ἡ ῥῖψις, ἡ κατάρριψις, übtr. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατά-, διάλυσις, ἡ ταπείνωσις, (Umstürzen) ἡ ἀνατροπή. — II *intr.* ἡ φορά, ἡ καταφορά, gew. durch Verben.

Stute *f* ἡ ἵππος.

Stutenfohlen, -füllen *n* ἡ πῶλος.

Stuterei *f* τὸ ἱπποτροφεῖον, τὸ ἱπποφόρβιον.

Stutzbart *m* ἡ κεκαλλωπισμένη oder κεκολασμένη μάσταξ (κος).

Stütze *f* 1. eig. τὸ στήριγμα, ἡ στῆριγξ (γγος), τὸ ἔρεισμα, τὸ ὑπέρεισμα, ἡ ἀντηρίς (ίδος). — 2. (Hilfe, Unterstützung) ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, du bist unsere ~ ἐν σοί ἐσμεν, j-s ~ sein ἐπίκουρον od. βοηθόν εἶναί τινος, ἐπικουρεῖν od. βοηθεῖν τινι, σῴζειν τινά, eine ~ des Staates sein σῴζειν od. διασῴζειν τὴν πόλιν, j-m eine ~ im Alter sein γηροτροφεῖν τινα, eine ~ der Eltern sein ὑπάρχειν τοῖς γονεῦσιν.

[1]**stutzen** (abstutzen) κολούειν, κολοβοῦν, κολάζειν, ἐπιτέμνειν, übtr. συστέλλειν.

[2]**stutzen** (staunen) ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P.), θαυμάζειν, (in Verwirrung geraten) διαταράττεσθαι (P.), (verlegen sein) ἀπορεῖν, (zögern) ὀκνεῖν.

[1]**Stutzen** *n* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ἡ κόλασις, ἡ ἐπιτομή, übtr. ἡ συστολή.

[2]**Stutzen** *n* ἡ ἔκπληξις, ἡ ταραχή, ὁ ὄκνος.

stützen 1. eig. στηρίζειν, ὑποστηρίζειν, ἐρείδειν, ὑπερείδειν. — 2. übtr. βεβαιοῦν, σῴζειν, διασῴζειν, auch ὑπάρχειν, ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν, ἐπαρκεῖν τινι, etw. auf etw. ~ ἐρείδειν τι πρός od. εἴς τι, κατά τινος, sich auf etw. ~ ἐρείδεσθαι, δι-, ἐπερείδεσθαι (P.) τινι, auch ἔχεσθαί τινος (an etw. festhalten). — 3. übtr. ἀνηρτῆσθαι ἔκ τινος, πεποιθέναι und θαρρεῖν τινι, ἰσχυρίζεσθαι (M.) τινι, seine Hoffnungen auf j-n ~ ἀπερείδεσθαι τὰς ἐλπίδας εἰς od. πρός τινα.

Stützen *n* ἡ ἔρεισις, gew. durch Verben.

Stutzer *m* ὁ κεκαλλωπισμένος ἄνθρωπος, ὁ καλλωπιστής, ὁ ὡραϊστής, ὁ ἁβρυντής.
stutzerhaft καλλωπιστικός.
Stutzglas *n* ὁ κύαθος.
stutzig d. *part.* der Verben od. ὀκνηρός, ~ sein über etw. θαυμάζειν τι, ἐκπεπλῆχθαι od. τεταράχθαι ὑπό τινος, ~ werden über etw. ὀκνεῖν, ἐκπλήττεσθαι (P.) oder διαταράττεσθαι (P.) πρός τι, j-n ~ machen ἐκπλήττειν, ταράττειν, διαταράττειν τινά, ὄκνον od. θαῦμα παρέχειν τινί.
Stützpunkt *m* ἡ βάσις, τὸ ἐχυρόν, (für irgend ein Unternehmen) ἡ ἀφορμή, militärischer ~ τὸ ὁρμητήριον.
Stutzschwanz *m* ἡ κεκολουμένη od. κεκολοβωμένη od. κολοβὴ οὐρά, mit einem ~ κόλουρος (2).
subaltern ὑποτεταγμένος, ὑπό τινι ὤν, ὑπομείων.
Subhastation *f* ἡ ἀποκήρυξις, ~ über j-s Eigentum verhängen ἀποκηρύττειν τά τινος.
subhastieren ἀποκηρύττειν.
Subjekt *n* περὶ οὗ ἐστιν ὁ λόγος, τὸ ὑποκείμενον, übtr. ein schlechtes ~ φαῦλος ἄνθρωπος.
subjektiv ἴδιος od. zu umschreiben durch ὃ δοκεῖ τινι.
Subordination *f* ἡ πειθαρχία, ἡ εὐταξία, ἡ εὐκοσμία, auch ὁ κόσμος, ~ beobachten πειθαρχεῖν, εὐτακτεῖν, keine ~ beobachten ἀτακτεῖν, ἀπειθεῖν, Mangel an ~ ἡ ἀπείθεια, ἡ ἀταξία, die Soldaten in ~ halten εὐτάκτους παρέχειν τοὺς στρατιώτας, ohne ~ ἀπειθής, ἄτακτος (2).
subordinieren ὑποτάττειν, subordiniert sein εἶναι ὑπό [τινι.]
Subsidien *f/pl.* τὰ πρὸς τὸν πόλεμον δεδομένα χρήματα, j-m ~ geben παρέχειν od. ὑπουργεῖν τινι χρήματα εἰς τὸν πόλεμον.
Subsidientraktat *m* ἡ περὶ χρημάτων ὁμολογία, e-n ~ mit j-m schließen ὁμολογεῖν τινι χρήματα ὑπουργεῖν od. παρέχειν εἰς τὸν πόλεμον.
Subsistenz *f* ἡ οὐσία, ὁ βίος.
Subsistenzmittel *n/pl.* τὰ πρὸς τὸν βίον.
subsistieren ὑπάρχειν, ~ können ἀφορμὴν ἔχειν.
Subskribent *m* durch d. *part.* d. folg. Verb.
subskribieren ὑπογράφεσθαι (M.).
substantiell ὑποστατικός, ἐνούσιος (2).
Substantiv(um) *n* τὸ ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, auch bloß τὸ [ὄνομα.]
Substanz *f* ἡ ὑπόστασις, ἡ ὕπαρξις, ἡ οὐσία, τὸ ὄν, τὸ ὑπάρχον, τὸ ὑποκείμενον.
substituieren ἀντικαθιστάναι, ὑποκαθιστάναι, ἀνθυποκαθιστάναι (eine Person), ἀντεισάγειν (einen Ausdruck).
Substitut *m* ὁ συνεργός τινος.
Substitution *f* ἡ ὑποκατάστασις, ἡ ἀντεισαγωγή, [gew. durch Verben.]
Substrat *n* τὸ ὑποκείμενον.
subsumieren ὑπολαμβάνειν, ὑπονοεῖν.
Subsumtion *f* ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόνοια.
subtil λεπτός, ἀκριβής.
Subtilität *f* ἡ λεπτότης (ητος), ἡ ἀκρίβεια.
subtrahieren ὑφ-, ἀφαιρεῖν τί τινος.
Subtraktion *f* ἡ ὑφ-, ἀφαίρεσις.
suchen 1. ζητεῖν, ἀναζητεῖν, ἐρευνᾶν, ἀνερευνᾶν, ἰχνεύειν, ἐξετάζειν, μαστεύειν. — 2. (streben, sich bemühen) πειρᾶσθαι (P.), προθυμεῖσθαι (P.), μηχανᾶσθαι (M.), βούλεσθαι, (sich bemühen, etw. zu erlangen) μετιέναι, διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, σπουδάζειν περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, σπεύδειν mit *inf.*, ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος, ζητεῖν, ἐπιζητεῖν τι. — 3. (meinen, daß etw. in etw. zu finden sei) οἴεσθαι (P.), ἡγεῖσθαι (M.), zB. das Glück in der Freiheit ~ ἡγεῖσθαι (M.) τὸ ἐλεύθερον εἶναι τὸ εὔδαιμον, du hast hier nichts zu ~ οὐδέν σοί ἐστιν ἐνταῦθα πρᾶγμα, was hast du hier zu ~? τί ἐνταῦθα κυπτάζεις ἔχων; etw. bei j-m ~ αἰτεῖσθαι (M.) τινά τι, δεῖσθαι (P.) τινός τι, Hilfe, Schutz bei j-m ~ ἐπικαλεῖσθαι (M.) τινα, Händel ~ ἐπιθυμεῖν ἔριδος, etw. od. seine Ehre in etw. ~ φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι od. *inf.*, j-s Nutzen ~ πράττειν od. σκοπεῖν τὸ συμφέρον τινί. — 4. (vom Jagdhunde) ἰχνεύειν, ἀν-, ἐξιχνεύειν. — 5. gesucht (= nicht natürlich) προσποίητος (2), περίεργος (2), πεπλασμένος.
Suchen *n* ἡ ζήτησις, ἡ ἀνα-, ἐπιζήτησις, ἡ ἔρευνα, gew. durch Verben.
Sucher *m* ὁ ζητητής, ὁ ἐρευνητής, ὁ ἰχνευτής, gew. [part.]
Sucht *f* 1. ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), ὁ ζῆλος (nach etw. τινός), eine ~ zu etw. haben ἐμπαθῶς διακεῖσθαι πρός τι, σφόδρα oder ἄγαν ἐπιθυμεῖν τινος, ἐρᾶν τινος. — 2. die fallende ~ ἡ ἐπιληψία, ἡ ἐπίληψις, an der fallenden ~ leidend ἐπιληπτικός, ἐπίληπτος (2).
Süd, Süden *m* ἡ μεσημβρία, ὁ νότος, τὰ νότια, gegen ~ πρὸς μεσημβρίαν, von ~ her νότοθεν.
Sudelei *f* ὁ σχεδιασμός, ὁ ἐπισυρμός (als Handlung), τὸ σχεδίασμα, τὸ αὐτοσχεδίασμα (als Sache).
sudeln σχεδιάζειν, ἐπισύρειν.
Sudler *m* ὁ σχεδιάζων, ὁ αὐτοσχεδιαστής.
südlich μεσημβρινός, νότιος, πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένος.
südöstlich πρὸς μεσημβρίαν τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς.
Südostwind *m* ὁ εὖρος.
Südpol *m* ὁ ἀνταρκτικὸς πόλος.
Südsee *f* ἡ νοτία θάλαττα.
Südseite *f* τὰ πρὸς μεσημβρίαν κείμενα od. τετραμ-[μένα]
südwärts πρὸς μεσημβρίαν.
südwestlich πρὸς μεσημβρίαν τε καὶ ἡλίου δυσμάς.
Südwestwind *m* ὁ νότος.
Südwind *m* ὁ νότος.
süffig ποτός, πότιμος.
Sühne, Sühnung *f* ἡ κάθαρσις, ὁ καθαρμός, ὁ ἁγνισμός.
sühnen (den Zorn) ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι, (reinigen) ἁγνίζειν, καθαρίζειν (†), καθαίρειν, καθαρὸν ποιεῖν, ἀφοσιοῦσθαι (M.), eine schwere Schuld ~ ἄγος ἐλαύνειν, s. versöhnen.
sühnend καθάρσιος (2), καθαρτήριος (2), καθαρτικός, ἐξακεστήριος (2).
Sühner *m* ὁ καθαρτής, gew. *part.*
Sühnopfer *n* τὸ κάθαρμα, ὁ καθαρμός, τὸ καθάρσιον, τὸ καθαρτήριον (ἱερόν), ein ~ darbringen καθαρμὸν ποιεῖσθαι (M.).
Sühnungsmittel *n* τὸ καθαρτικόν.
Sühnungsort *m*, **-stätte** *f* τὸ ἁγνιστήριον.
Suite *f* ἡ θεραπεία, ἡ ἀκολουθία, οἱ ἑπόμενοι, οἱ συν-, παρεπόμενοι, οἱ ἀμφί od. περί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.
Sumach *m* ὁ (ἡ) ῥοῦς (als Baum u. als Frucht).
Summarien *n/pl.* τὰ κεφάλαια.
summarisch σύντομος (2), κεφαλαιώδης, ἀνακεφαλαιωτικός, *adv.* ἐν κεφαλαίῳ, ἐπὶ κεφαλαίων, ~e Wiederholung ἡ ἀνακεφαλαίωσις, ~ wiederholen ἀνακεφαλαιοῦν, ~ zusammenfassen κεφαλαιοῦν.
Summe *f* ὁ ἀριθμός (Anzahl), τὸ κεφάλαιον, ἡ κεφαλή, ἡ κορυφή (Haupt~), (bei einer Rechnung) τὸ σύνολον, τὸ σύμπαν, eine ~ Geld ἀργυρίου πλῆθος, τὸ ἀργύριον.
summen βομβεῖν, es summt mir in den Ohren βομβεῖ μοι τὰ ὦτα, es summt mir noch in den Ohren ἔναυλον ἔτι μοί ἐστί τι, die Ohren ~ mir von etw. διατεθρύλημαι τὰ ὦτά μοι.
Summen *n* ὁ βόμβος, ἡ βόμβησις.
summend βομβῶν, *adv.* βομβηδόν.
summieren κεφαλαιοῦν, συγκεφαλαιοῦν, συλλογίζεσθαι (M.), κορυφοῦν.
Summieren *n* ἡ κεφαλαίωσις, ἡ συγκεφαλαίωσις, ὁ συλλογισμός, ἡ κορύφωσις, ἡ συγκορύφωσις.
Sumpf *m* τὸ ἕλος, ἡ λίμνη, τὸ τέλμα, ein von ausgetretenem Meerwasser gebildeter ~ ἡ λιμνοθάλαττα, im ~e lebend od. wachsend ἕλειος, λιμναῖος, τελματιαῖος, zum ~ machen λιμνοῦν, zum ~ werden λιμνάζειν, τελματοῦσθαι (P.).
sumpfartig ἑλώδης, λιμνώδης, τελματώδης.

sumpfbewohnend, Sumpfbewohner *m* λιμναῖος.
Sumpfbinse *f* ὁ λιμναῖος σχοῖνος
Sümpfchen *n* τὸ λιμνίον.
Sumpfeppich *m* τὸ ἐλειοσέλινον.
Sumpfgegend *f* τὰ ἕλη, τὸ ἑλῶδες, λιμνῶδες od. τελματῶδες χωρίον.
Sumpfgras *n* ἡ λιμναία πόα.
sumpfig ἕλειος, ἑλώδης, λιμνώδης, λιμναῖος, τελματώδης.
Sumpfkraut *n* ἡ λιμναία βοτάνη.
Sumpfmeise *f* ὁ μικρὸς αἰγιθαλός, ὁ μελαγκόρυφος.
Sumpfnelke *f* τὸ τριπόλιον.
Sumpfpflanze *f* τὸ λιμναῖον φυτόν.
Sumpftier *n* τὸ λιμναῖον od. τελματιαῖον ζῷον.
Sumpfvogel *m* ὁ λιμναῖος ὄρνις (ιθος).
Sumpfwasser *n* τὸ λιμνῶδες od. τελματιαῖον ὕδωρ.
Sumpfweihe *f* (Vogel) ὁ τρίορχος, ὁ τριόρχης.
Sund *m* ὁ πορθμός.
Sünde *f* ἡ ἁμαρτία, τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἀσέβημα, ἡ ἀσέβεια, τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία, τὸ ἀσεβὲς od. ἀνόσιον ἔργον, τὸ παρανόμημα od. ἡ παρανομία περὶ τὰ θεῖα, ~n begehen ἄδικα ποιεῖν, s. sündigen; etw. für ~ halten ἀσεβὲς ἡγεῖσθαί (M.) τι.
Sündenbock *m* τὸ κάθαρμα, ὁ φαρμακός, j-n zum ~ machen τὴν αἰτίαν περιάπτειν od. ἐπιφέρειν τινί.
Sündenfall *m* ἡ ἀπὸ θεοῦ od. τοῦ θείου νόμου ἀπόστασις.
Sündengeld *n* τὸ μετ' ἀδικίας κέρδος, τὸ ἄδικον λῆμμα.
Sündenregister *n* ὁ τῶν ἁμαρτημάτων κατάλογος.
Sündenschuld *f* τὸ ἄγος.
Sünder *m*, **Sünderin** *f* durch d. *part.* von sündigen, auch ὁ ἄδικος, ἀσεβὴς od. κακοῦργος ἄνθρωπος, ἡ ἄδικος usw. γυνή, ein armer ~ (= zum Tode Verurteilter) ὁ ἀγόμενος ἐπὶ θάνατον.
sündhaft, sündig ἄδικος, ἀθέμιτος, ἀνόσιος, κακοῦργος (sämtlich 2), πονηρός, μοχθηρός, ἁμαρτητικός, ἀσεβής, ~ handeln οὐχ ὁσίως δρᾶν, ἀνόσια ποιεῖν, s. sündigen.
Sündhaftigkeit *f* ἡ ἀδικία, ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀνοσιουργία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία u. d. *neutr.* d. *adj.*
sündigen ἁμαρτάνειν (gegen j-n εἴς u. περί τινα), ἀδικεῖν u. ἀσεβεῖν τινα, εἰς u. περί τινα, πλημμελεῖν εἴς τινα, ἀνοσιουργεῖν, κακουργεῖν, ἀνόσια od. ἀθέμιτα ποιεῖν, gegen ein Gesetz ~ παραβαίνειν νόμον.
sündlich s. sündhaft.
sündlos ἀναμάρτητος (2).
Sündlosigkeit *f* τὸ ἀναμάρτητον.
Superlativ *m* ἡ ὑπέρθεσις, τὸ ὑπερθετικόν, im ~ superlativisch ὑπερθετικῶς.
Süppchen *n* τὸ ζωμίδιον.
Suppe *f* ὁ ζωμός.
Suppenlöffel *m* ἡ ζωμήρυσις.
Suppennapf, -topf *m* ἡ λοπάς (άδος).
Supplement *n* τὸ ἀναπλήρωμα, s. Nachtrag, Ergänzung.
supplieren ἀναπληροῦν, ἔξωθεν προσλαμβάνειν, siehe nachtragen, ergänzen.
Supplik *f* ὁ ἱκετήριος od. ἱκετευτικὸς λόγος, ἡ ἱκετεία.
Supplikant *m* ὁ ἱκέτης.
supplizieren ἱκετεύειν, ἱκετείαν ποιεῖσθαι (M.).
Surrogat *n* τὸ ἀντί τινος ὑπάρχον.
suspendieren j-n παύειν τινὰ ἐπὶ χρόνον τῆς ἀρχῆς, sein Urteil ~ ἐπέχειν τῆς γνώμης.
Suspension *f* ἡ τινος ἄρχοντος ἐπὶ χρόνον κατάπαυσις.
süß γλυκύς, ἡδύς, ~ machen γλυκαίνειν, ἡδύνειν, ~ werden durch die P., ~ sein γλυκάζειν, ~er Freund ὦ γλυκύτατε, ~es Wesen ἡ γλυκύτης (ητος), auch Zss. mit γλυκύς u. ἡδύς, zB. mit ~er Stimme γλυκύ-, ἡδύφωνος (2) u. dgl.
Süßapfel *m* τὸ γλυκύμηλον.
Süße, Süßigkeit *f* ἡ γλυκύτης, ἡ ἡδύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Süßelei *f* ὁ ἡδυλισμός.
süßeln ἐγγλύσσειν, γλυκάζειν.
süßen γλυκαίνειν, ἡδύνειν, γλυκάζειν.
süßherb γλυκύπικρος (2).
Süßholz *n* ἡ γλυκεῖα, ἡ γλυκύρριζα, τὸ γλυκύρριζον, ~ raspeln (Sprichw.) θωπεύμασι χρῆσθαι πρός τινα.
süßkernig ἡδύκοκκος (2).
Süßklee *m* τὸ ἡδύσαρον.
süßlich ἐπί-, ὑπόγλυκυς, übtr. τρυφερός, ἁβρός, ἄρεσκος, ~ tun ἡδυλίζειν, ~es Wesen ἡ ἀρεσκεία.
süßlichherb γλυκύστρυφνος (2).
Süßmachen *n* γλύκανσις.
süßredend ἡδυεπής.
süßsaftig γλυκύχυλος (2), γλυκύχυμος (2).
süßstimmig γλυκύ-, ἡδύφωνος (2).
süßtun ἡδυλίζειν.
Süßtun *n* ὁ ἡδυλισμός.
Syenit *m* ὁ Συηνίτης λίθος.
Sykophant *m* ὁ συκοφάντης, ein ~ συκοφαντεῖν, Wesen od. Betragen eines ~en ἡ συκοφαντία.
Sykophantenart *f* ἡ συκοφαντία, τὸ συκοφαντικόν, nach ~ συκοφαντικῶς.
sykophantenartig συκοφαντώδης.
Sykophantenstreich *m* τὸ συκοφάντημα.
Sykophantentum *n* ἡ συκοφαντία.
Sykophantin *f* ἡ συκοφάντρια.
sykophantisch συκοφαντικός.
Syllogismus *m* ὁ συλλογισμός.
syllogistisch συλλογιστικός, ~e Ausdrucksweise, Beweisführung ὁ συλλογισμός.
Symbol *n* τὸ σύμβολον, τὸ σημεῖον.
symbolisch συμβολικός.
Symmetrie *f* ἡ συμ-, ἐμμετρία, ἡ εὐρυθμία.
symmetrisch σύμ-, ἔμμετρος, εὔρυθμος (sämtlich 2).
sympathetisch συμ-, ὁμοπαθής, ὁμοιοπαθής.
Sympathie *f* ἡ συμπάθεια, ἡ συμπάθησις, ἡ ὁμοπάθεια, ἡ ὁμοιοπάθεια, ~ mit j-m haben συμπαθεῖν, ὁμοπαθεῖν, ὁμοιοπαθεῖν τινι.
sympathisch (von Personen) φίλος, προσφιλής, (von Sachen) τερπνός, ἐπιτερπής, χαρίεις.
sympathisieren mit j-m s. **Sympathie mit j-m haben** unter Sympathie; auch ὅμοια πάσχειν τινί, ὁμοίως διακεῖσθαί od. διατεθῆναί τινι.
Symphonie *f* ἡ συμφωνία.
Symptom *n* τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον, (als klinischer Ausdruck) ἡ ἐπισημασία, τὸ σύμπτωμα.
Synagoge *f* ἡ συναγωγή, τὸ συναγώγιον.
Synagogenvorsteher *m* ὁ συναγωγεύς.
Synchronismus *m* ὁ συγχρονισμός.
Syndikat *n* ἡ συνδικία.
Syndikus *m* ὁ σύνδικος.
Synode *f* ἡ σύνοδος.
synonym ἴσην od. τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχων, ἰσοδύναμος (2), von Wörtern auch συνώνυμος (2), ~ sein τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν, ἰσοδυναμεῖν.
syntaktisch συντακτικός.
Syntax *f* ἡ σύνταξις.
Synthese *f* ἡ σύνθεσις.
System *n* τὸ σύστημα, ἡ τέχνη, etw. in ein ~ bringen τέχνην συνίστασθαι, auch ὁ λόγος, zB. das epikurische ~ ὁ Ἐπικούρειος λόγος, die philosophischen ~e αἱ ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις.
systematisch συστηματικός.
Szene *f* (Bühne) ἡ σκηνή, (Hergang einer Sache, Vorgang) τὸ δρᾶμα, τὸ θέαμα, ἡ θέα, eine rührende ~ ἐλεεινόν τι.
szenisch σκηνικός, δραματικός.

T

T *n* T, τ, τὸ ταῦ, indekl.

tabellarisch ὥσπερ ἐν πίνακι, ἐν πίνακος εἴδει, ὡς ἐν κεφαλαίῳ od. κεφαλαίοις.

Tabelle *f* ὁ πίναξ (κος), ὁ κατάλογος, τὸ διάγραμμα.

Taberne *f* (Werkstätte) τὸ ἐργαστήριον, (Schenke) τὸ καπηλεῖον.

Tableau *n* ὁ πίναξ (κος).

Tabulat *n* τὸ σανίδωμα, ἡ πινάκωσις

Tabulatur *f* τὸ διάγραμμα.

Tabulett *n* ἡ κιστίς (ίδος).

Tabulettkram *m* τὰ ῥωπικά, ὁ ῥῶπος.

Tabulettkrämer *m* ὁ ῥωποπώλης.

Taburett *n* ὁ δίφρος.

Tadel *m* 1. (das Tadeln, gemachter Vorwurf) ἡ μέμψις, ἡ μομφή, ὁ ψόγος, ἡ ἐπιτίμησις, ἡ ἐπίληψις, ὁ κακισμός, ἡ ἐπιστροφή, harter ~ ἡ κατάμεμψις, ἡ ἐπίπληξις, ~ aus Neid ὁ φθόνος, höhnischer ~ ὁ μῶμος. — 2 (Schimpf) τὸ ὄνειδος, ~ erfahren ψόγῳ περιπίπτειν, sich ~ zuziehen μέμψιν od. ψόγον ἔχειν od. ὑπέχειν, ~ verdienen μέμψεως ἄξιον εἶναι, einen ~ gegen j-n aussprechen ψόγον ἐπιφέρειν τινί, s. tadeln. — 3. (Fehler, Makel) τὸ κακόν, ἡ κακία, ἡ βλάβη, ἡ κηλίς (ῖδος), ohne ~ s. tadellos.

tadelhaft, tadelnswert μεμπτός, ἐπίμεμπτος (2), ἐπίψογος (2), ψεκτός, ἐπονείδιστος (2), (schlecht) κακός.

Tadelhaftigkeit d. *neutr.* d. vor. *adj.*

tadellos ἄμεμπτος, ἀκατάψεκτος, ἀνεπίληπτος (sämtlich 2), καθαρός, χρηστός, ἄκακος (2).

Tadellosigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

tadeln μέμφεσθαί (M.) τινα (τινι j-m Vorwürfe machen), ψέγειν τινά, ἐπιτιμᾶν τινι, μέμψιν ἐπιφέρειν τινί, ἐπιλαμβάνεσθαί u. καθάπτεσθαί (M.) τινος, etw. an j-m ~ ψέγειν τινὰ εἴς τι, λοιδορεῖσθαί (M.) τινί τι, μέμφεσθαί τινί τι, κατηγορεῖν τινός τι, getadelt werden ψέγεσθαι, ἐλέγχεσθαι, μέμψιν ἔχειν, Tadeln ist leichter als Bessermachen μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται.

Tadeln *n* ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, s. Tadel.

Tadelsucht *f* τὸ φιλόψογον, τὸ φιλαίτιον, ἡ φιλολοιδορία, ἡ φθονερία, ἡ ψόγου ἐπιθυμία.

tadelsüchtig φιλόψογος, φιλαίτιος, φιλολοίδορος, φιλόμωμος (sämtlich 2), ἐπιτιμητικός, φιλεπιτιμητής, φιλομεμφής.

Tadler *m* ὁ ψέκτης, ὁ ἐπιτιμητής, besser *part.* der Verben.

Tadlerin *f* durch d. *part.* der Verben.

Tafel *f* 1. (jede Platte) ἡ πλάξ (κός), (zum Schreiben, Malen u. dgl.) ὁ πίναξ (κος), (Tisch~, Inschrift~) ἡ τράπεζα, (Holz~ zum Rechnen, Zeichnen u. dgl.) ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον, (Holz~ zum Schreiben) ἡ δέλτος, Gesetzes~n οἱ (αἱ) κύρβεις, ~n (zu Bekanntmachungen) αἱ σανίδες, (zu astronomischen Beobachtungen) τὰ παραπήγματα, (~ zum Essen) ἡ τράπεζα. — 2. (Mahlzeit) τὸ δεῖπνον, die ~ decken παρασκευάζειν τὴν τράπεζαν, ~ halten δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.), sich zur ~ setzen κατακλίνεσθαι (P.) ἐπὶ τὸ δεῖπνον, zur ~ einladen καλεῖν ἐπὶ δεῖπνον, j-n mit zur ~ ziehen σύνδειπνον ποιεῖσθαί (M.) τινα, die ~ aufheben ἀποδειπνεῖν, διαλύειν τὸ συμπόσιον od. τὴν σκηνήν, von der ~ aufstehen ἀνίστασθαι ἀπὸ τοῦ δείπνου, von der ~ kommen ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι, nach der ~ ἀπὸ τοῦ δείπνου γενόμενος, nach aufgehobener ~ ἀφαιρεθεισῶν τῶν τραπεζῶν.

Täfelchen *n* τὸ πινάκιον, τὸ πινακίδιον, ὁ πινακίσκος, (zum Abstimmen) ἡ ψῆφος.

Tafeldecker *m* ὁ κατασκευάζων τὴν τράπεζαν, ὁ τραπεζοποιός, ὁ τραπεζοκόμος.

Tafelgelder *n/pl.* τὸ εἰς τροφὴν δεδομένον ἀργύριον.

Tafelgemälde *n* ὁ πίναξ (κος).

Tafelgerät, -geschirr *n* τὰ εἰς τὴν τράπεζαν σκεύη, ἡ περὶ τὴν τράπεζαν κατασκευή.

Tafelmusik *f* τὰ παρὰ τὸ δεῖπνον κρούματα.

tafeln δειπνεῖν, δεῖπνον ποιεῖσθαι (M.), δειπνοποιεῖσθαι (M.).

täfeln σανιδοῦν, φατνοῦν, getäfelt φατνωματικός, getäfelte Decke τὰ φατνώματα.

Täfeln *n* durch Verben.

Täfelwerk *n* τὸ σανίδωμα, τὰ φατνώματα.

Tag *m* ἡ ἡμέρα (im Gegensatz zur Nacht und der bürgerliche ~), τὸ φῶς (ωτός), vor ~e πρὸ ἡμέρας, πρὶν ἡμέραν od. φῶς γενέσθαι, der ~ bricht an ἡ ἡμέρα ὑποφαίνει, ὑπολάμπει, γίγνεται od. ἐπιφώσκει, ἔστι πρὸς ἡμέραν, mit ~es Anbruch ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἅμα τῇ ἕῳ, der ~ neigt sich ἡ ἡμέρα καταφέρεται (P.), bei ~e μεθ' ἡμέραν, ἡμέρας, κατὰ φῶς, es ist schon spät am ~e ἤδη ὀψὲ τῆς ἡμέρας ἐστίν, am hellen ~e κατὰ φῶς, ἀφ' ἡμέρας, am (od. bei) ~e auch durch d. *adj.* ἡμερήσιος, ἡμερινός, μεθημερινός, ~ und Nacht νύκτας τε καὶ ἡμέρας, an den ~ kommen φανερὸν γίγνεσθαι, φαίνεσθαι (P.), am ~e liegen φανερὸν od. δῆλον εἶναι, klar am ~e liegen σαφέστατον εἶναι, es liegt am ~e, daß gew. persönl. Konstr., zB. es liegt am ~e, daß er lügt φανερός ἐστι od. φαίνεται ψευδόμενος, an den ~ bringen ἀποφαίνειν, auch ἀνα-, ἐκφαίνειν τι, φανερὸν ποιεῖν, ἄγειν od. προφέρειν τι εἰς τὸ φῶς, καθιστάναι τι εἰς τὸ φανερόν, ἐμφανίζειν τι, an den ~ legen δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι (u. M.), ἀποφαίνειν (u. M.), δηλοῦν, ἐμφανίζειν, zutage fördern ἐκφέρειν τι εἰς τὸ φῶς, (zustande bringen) ἀποδείκνυσθαι (M.), ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), (Metalle) ἀνορύττειν, in den ~ hinein leben εἰκῇ ζῆν, ein heiterer, ruhiger ~ ἡ εὐημερία, ἡ εὐδία (ersteres auch ein glücklicher ~), ein unglücklicher ~ ἡ δυσημερία, an demselben ~e τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, am ~e vorher τῇ προτεραίᾳ, am ~e nachher τῇ ὑστεραίᾳ, nach Verlauf weniger ~e ὀλίγων ἡμερῶν, ~ für ~ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθ' ἡμέραν, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, von ~ zu ~ εἰς ἡμέραν, einen ~ um den andern παρ' ἡμέραν, auf, für e-n ~ ἐφ' ἡμέραν, wenige ~e nachher οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον, am dritten, vierten, fünften usw. ~e τριταῖος, τεταρταῖος, πεμπταῖος usw., zB. er kam am fünften ~e πεμπταῖος ἦλθεν, der ~ geht zu Ende ἡ ἡμέρα λήγει od. δύεται, den ~ bei j-m zubringen διημερεύειν μετά τινος, den ~ mit etw. zubringen διημερεύειν ποιοῦντά τι, gute ~e haben εὖ od. καλῶς πράττειν, εὐκόλως ζῆν, sich einen guten Tag machen χαρίζεσθαι (M.) τῷ θυμῷ, in unsern ~en ἐν τῷ νῦν χρόνῳ, καθ' ἡμᾶς, ἐφ' ἡμῶν, die Menschen unsrer ~e οἱ καθ' ἡμᾶς od. ἐφ' ἡμῶν, οἱ νῦν ἄνθρωποι, müßige ~e haben σχολὴν ἄγειν, βίον ἄγειν σχολαῖον, σχολῇ διάγειν τὸν βίον, in meinen alten ~en πρεσβύτης ὤν, ἐν τῷ ἐμῷ γήρᾳ, γηράσκων, seine ~e beschließen τελευτᾶν τὸν βίον, guten ~! χαῖρε, j-m e-n guten ~ sagen προσειπεῖν τινα χαίρειν.

tagähnlich ἡμεροειδής.

Tagearbeit *f* τὸ δι' ἡμέρας ἢ od. ἡμερήσιον ἔργον, ἐργασία.

Tagearbeiter, -löhner *m* ὁ θής (ητός), ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος, ὁ μισθωτός, ὁ μισθοφόρος, ὁ ἔριθος, ~ sein θητεύειν, ἐπὶ μισθῷ ἐργάζεσθαι (M.).

Tageaufseher *m* ὁ ἐφημερευτής.

Tagebericht *m* τὸ ἡμερήσιον ὑπόμνημα.

Tagebote *m* ὁ ἡμερινὸς ἄγγελος.

Tagebuch *n* αἱ ἐφημερίδες, τὰ ὑπομνήματα, ein ~ führen ἀπογράφεσθαι (M.) τὰ καθ' ἡμέραν.

Tagedieb *m* ὁ ἀργός od. ῥᾴθυμος ἄνθρωπος, ὁ ἐν ἀργίᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ διάγων τὸν βίον.
Tagefahrt *f* ἡ μιᾶς ἡμέρας ὁδός, ~ zu Wasser ὁ μιᾶς ἡμέρας πλοῦς.
tagelang διὰ πολλῶν ἡμερῶν, πολλὰς ἡμέρας.
Tagelöhnerarbeit *f* τὸ θητικὸν ἔργον.
Tagelohn *m* ὁ τῆς θητείας μισθός, τὸ ἡμερήσιον, auf ~ gehen ἐπὶ θητείαν ἰέναι, für ~ arbeiten θητεύειν, μισθαρνεῖν, ἐπὶ μισθῷ od. μισθοῦ ἐργάζεσθαι (M.).
Tagemarsch *m* ἡ μιᾶς ἡμέρας od. ἡμερησία ὁδός od. πορεία, (als Längenmaß) ὁ σταθμός.
tagen: 1. es tagt ὑπολάμπει ἡμέρα, γίγνεται φῶς od. ἡμέρα. — 2. (eine Versammlung halten) σύλλογον oder σύνοδον ποιεῖσθαι (M.).
Tagereise *f* s. Tagefahrt; drei ~n entfernt sein ἀπέχειν τριῶν ἡμερῶν ὁδόν, eine Entfernung von einer ~ τὸ ἡμερήσιον διάστημα
Tagesanbruch, -anfang *m* ὁ ὄρθρος, ἡ ἕως, τὸ φῶς (ωτός), ἡ ἡμέρα, mit ~ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἅμ' ἕῳ, vor ~ πρὸ ἡμέρας, πρὸ τῆς ἕω, nach ~ ἡμέρας γενομένης, gegen ~ περὶ τὸν ὄρθρον, πρὸς ἡμέραν.
Tagesbefehl *m* τὸ παράγγελμα.
Tagesbegebenheiten *f/pl.* τὰ καθ' ἡμέραν γιγνόμενα od. γενόμενα.
Tagesgespräch *n* τὸ θρύλημα, τὸ θρυλούμενον (und *plur.*), es ist allgemeines ~ διὰ στόματός ἐστιν ἅπασιν, διαδίδοται od. διαχωρεῖ διὰ πάντων.
Tageslänge *f* τὸ ἡμέρας μῆκος, ὁ ἡμέρας χρόνος.
Tageslicht *n* τὸ φῶς (ωτός), ὁ ἥλιος, ans ~ kommen ἥκειν εἰς τοὐμφανές (von Lebendem), φανερὸν γίγνεσθαι (von Sachen), s. an den Tag kommen unter Tag
Tagesordnung *f* τὰ ἀνὰ ἑκάστην ἡμέραν καθ- oder προσήκοντα, an der ~ sein καθ' ἡμέραν γίγνεσθαι, in einer Versammlung τὰ προκείμενα, auf der ~ stehen προκεῖσθαι, etw. auf die ~ setzen προτιθέναι τι.
Tageszeit *f* ἡ (τῆς ἡμέρας) ὥρα od. bloß ἡ ἡμέρα, bei früher ~ πρῲ τῆς ἡμέρας, ὄρθριον, auch durch das *adj.* ὄρθριος, zB. ich kam bei früher ~ ὄρθριος ἦλθον, um diese ~ τηνικάδε, zu welcher ~? πηνίκα; (*rel.* ἡνίκα).
Tagewache *f* ἡ ἡμερινὴ od. μεθημερινὴ φυλακή, (als Person) ὁ ἡμερινὸς φύλαξ, οἱ ἡμερινοὶ φύλακες, ~ halten ἡμεροσκοπεῖν, ἡμεροφυλακεῖν.
Tagewächter *m* ὁ ἡμεροσκόπος, ὁ ἡμεροφύλαξ (κος), ~ sein s. d. vor. Wort.
tageweise καθ' ἡμέραν.
Tagewerk *n* τὸ ἡμερήσιον ἔργον, τὸ δι' ἡμέρας ἔργον od. ἐπιτήδευμα.
Taggleiche *f* ἡ ἰσημερία.
täglich ὁ, ἡ, τὸ καθ' ἡμέραν, ἡμέριος (2), καθ-, ἐφημερινός, ἐφήμερος (2), *adv.* ἑκάστης ἡμέρας, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, καθ' ἡμέραν, ὁσημέραι, das ~e Brot ἡ καθ' ἡμέραν τροφή, ὁ καθ' ἡμέραν βίος (nicht ὁ ἐπιούσιος ἄρτος).
Tagsatzung *f* ἡ σύνοδος, τὸ κοινὸν συνέδριον.
tagtäglich καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὁσημέραι.
Taille *f* ἡ φυή (eig. Wuchs), von schlanker ~ σφηκώδης.
takeln ein Schiff ὁπλίζειν ναῦν.
Takelwerk *n* τὰ ὅπλα, τὰ ὁπλίσματα od. τὰ σκεύη τῆς νεώς.
Takt *m* 1. ὁ ῥυθμός, ἡ βάσις, nach dem ~e ἐν ῥυθμῷ, κατὰ ῥυθμόν, ~ halten τηρεῖν ῥυθμόν, (in der Musik) ἄρσιν καὶ θέσιν ἀνατείνειν, im ~ schlagen mit dem Hammer ὑπὸ μίαν ἄρσιν καὶ θέσιν ἀνατείνειν καὶ κατατίθεσθαι, aus dem ~e bringen ταράττειν, συνταράττειν, aus dem ~e kommen ἔξω ῥυθμοῦ γίγνεσθαι, in den ~ bringen ῥυθμίζειν, καταρρυθμίζειν, ohne ~ ἄρρυθμος (2), ohne ~ sein ἀρρυθμεῖν, Mangel an ~ ἡ ἀρρυθμία. — 2. übtr. feiner ~ ἡ εὐρυθμία, ἡ εὐταξία, ἡ εὐτραπελία, Mangel an richtigem ~ ἡ ἀπειροκαλία, einen richtigen ~ in etw. haben ἐμμελῶς κρίνειν oder ποιεῖν τι od. κρίνειν περί τινος, ein Mann von richtigem ~ ἀνὴρ εὔρυθμος, εὐτράπελος, κομψός, ἀστεῖος, ein Mensch ohne ~ ἄνθρωπος ἀπειρόκαλος.

Taktangeber *m* ὁ ἐξηγούμενος τοῦ ῥυθμοῦ.
taktfest εὔρυθμος (2), von ~er Gesundheit εὔρωστος (2), ~ in etw. sein ἀκριβῶς ἐπίστασθαί τι.
Taktik *f* ἡ τακτική, τὰ τακτικά, τὰ περὶ od. ἀμφὶ τάξεις, ἡ στρατηγία, die ~ verstehend τακτικός, στρατηγικός, ein Buch über ~ τὸ τακτικὸν σύγγραμμα.
Taktiker *m* ὁ τακτικός.
taktisch τακτικός.
taktlos ἄρρυθμος (2), übtr. ἀπειρόκαλος (2), σκαιός.
Taktlosigkeit *f* ἡ ἀρρυθμία, übtr. ἡ ἀπειροκαλία, ἡ σκαιότης (ητος).
taktmäßig ῥυθμικός, ἔν-, εὔρυθμος (2), *adv.* ἐν-, εὐρύθμως, ἐν ῥυθμῷ, μετὰ ῥυθμοῦ, κατὰ ῥυθμόν, ~ blasen ῥυθμοὺς σαλπίζειν, ~e Musik ὁ ῥυθμός.
Taktschlag *m* ἡ ἄρσις καὶ θέσις.
Taktschläger *m* ὁ ὑποκρούων.
taktvoll εὔρυθμος (2), übtr. εὐτράπελος (2), κομψός, ἀστεῖος.
Tal *n* τὸ κοῖλον (τῆς γῆς), ἡ κοιλάς (άδος), ὁ αὐλών (ῶνος), ἡ νάπη.
Talar *m* ὁ ποδήρης χιτών (ῶνος), τὸ ὀρθοστάδιον, ὁ ὀρθοσταδίας, ὁ ὀρθοστάδιος χιτών (ῶνος).
talartig κοῖλος.
Talent *n* 1. (Gewicht u. Geld) τὸ τάλαντον, ein ~ schwer od. wert ταλαντιαῖος, drei, vier, viele ~e schwer τριτάλαντος, τετταρατάλαντος, πολυτάλαντος (sämtlich 2, als Gewicht betrug das ~ 26 1/5 kg, als Geldsumme 4715 M.). — 2. übtr. (Naturanlage, Fähigkeit) ἡ φύσις, großes ~ ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀγαθὴ φύσις, ἡ φύσεως ἰσχύς (ύος), ein Mann von ~ εὐφυὴς ἀνήρ, ohne ~ ἀφυής, Mangel an ~ ἡ ἀφυΐα, ein natürliches ~ zu etw. haben εὖ πεφυκέναι πρός τι.
talentlos ἀφυής
Talentlosigkeit *f* ἡ ἀφυΐα.
talentvoll εὐφυής, φύσει συνετός, οὐκ ἀφυής, φύσιν ἀγαθὴν ἔχων.
Taler *m* etwa ὁ στατήρ (ῆρος).
Talg *m* τὸ στέαρ (ατος), ὁ δημός, τὸ λίπος, aus ~ στεάτινος.
talgartig, talgig στεατώδης, λιπώδης.
Talglicht *n* ὁ στεάτινος λύχνος.
Talgrund *m* ἡ νάπη, τὸ νάπος, ὁ κοῖλος τόπος.
Talisman *m* τὸ βασκάνιον, ἡ προφυλακή, τὸ περίαμμα.
Talkessel *m* ἡ συνάγκεια.
Talschlucht *f* ἡ χαράδρα.
Tamariske *f* ἡ μυρίκη, von der ~ μυρίκινος.
tamariskenähnlich, -artig μυρικώδης.
Tambour *m* ὁ τυμπανιστής.
Tamburin *n* τὸ ῥόπτρον.
Tand *m* ὁ λῆρος (u. *plur.*), ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά, ἡ φλυαρία, χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, ὁ φλήναφος.
Tändelei *f* (das Tändeln) ἡ παιδιά, (als Sache) ἡ παιδιά, τὸ παίγνιον, ὁ λῆρος (u. *plur.*), (Zaudern) ἡ μέλλησις.
tändelhaft (spielend) παιδιώδης (von Personen u. Sachen), παιγνιώδης, παιδικός (von Sachen), (geringfügig, kleinlich) φαῦλος, οὐδενὸς ἄξιος, (zögernd) μέλλων, ὀκνηρός.
tändeln (spielen) παίζειν, ληρεῖν, mit j-m ~ προσπαίζειν τινί, (zögern) μέλλειν, ὀκνεῖν.
Tändler *m* durch d. *part.* d. Verben.
Tang *m* τὸ φῦκος, τὸ φυκίον (gew. *plur.*), τὸ θαλάττιον βρύον, τὸ τριχόφυλλον, ὁ ζωστήρ (ῆρος), voll ~ φυκώδης.
tangähnlich, -artig φυκώδης.
Tangente *f* ἡ ἐπιψαύουσα (γραμμή).
Tanne *f* ἡ ἐλάτη (Edel~), ἡ ἄρρην (ενος) ἐλάτη (Rot~), ἡ θήλεια ἐλάτη (Weiß~).
tannen (*adj.*) ἐλάτινος.
Tannenhain *m* τὸ ἐλατῶν ἄλσος.
Tannenharz *n* ἡ ἐλατίνη ῥητίνη.
Tannenholz *n* τὸ ἐλάτινον ξύλον.
Tannenwald *m* ἡ ἐλατῶν ὕλη.
Tannenzapfen *m* ὁ στρόβιλος, τὸ στροβίλιον.
Tante *f* ἡ θεία, ἡ τηθίς (ίδος).

Tanz *m* τὸ ὄρχημα, ὁ ὀρχησμός, ἡ ὄρχησις, Reigen~ ὁ χορός, τὸ χόρευμα, ἡ χορεία, den ~ aufführen ἐπιτελεῖν χορόν, χορεύειν χορόν, ἡγεῖσθαι (M.) τοῦ χοροῦ.

Tanzbär *m* ὁ ἄρκτος ὁ γεγυμνασμένος od. πεπαιδευμένος ὀρχεῖσθαι (M.) od. ποιεῖσθαι (M.) ὄρχησιν.

Tanzboden *m* τὸ ὀρχηστικὸν μελετητήριον, ὁ ὀρχηστικὸς τόπος od. bloß ὁ χορός.

Tänzchen *n* ἡ χορεία.

tanzen ὀρχεῖσθαι (M.), ὄρχημα od. ὄρχησιν ποιεῖσθαι (M.), (vom Reigentanz) χορεύειν, auf einem Beine ~ ἀσκωλιάζειν, übtr. nach j-s Pfeife ~ πάντα πειθαρχεῖν τινι, j-m auf der Nase herum ~ περιυβρίζειν τινά.

Tanzen *n* ἡ ὄρχησις, ὁ ὀρχησμός, (vom Reigentanz) ἡ χορεία, ἡ χόρευσις.

Tänzer *m* ὁ ὀρχηστής, ὁ ὀρχηστήρ (ῆρος), ὁ χορευτής.

Tänzerin *f* ἡ ὀρχηστρίς (ίδος).

Tanzfest *n* ἡ χορεία καὶ ὄρχησις.

Tanzkunst *f* ἡ ὀρχηστική.

Tanzlied *n* τὸ ὀρχηστικὸν μέλος.

tanzlustig φιλορχήμων.

Tanzmeister *m* ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος.

Tanzmusik *f* τὰ παρὰ τὴν ὄρχησιν od. τὸ ὀρχεῖσθαι κρούματα.

Tanzplatz, -saal *m* τὸ χορεῖον, ὁ χορός, (im Theater) ἡ ὀρχήστρα.

Tanzschuh *m* τὸ ὀρχηστικὸν πέδιλον.

Tanzsucht *f* ἡ χορομανία.

tanzsüchtig χορομανής.

Tanzweise *f* ἡ ἐμμέλεια.

Tapet: etw. aufs ~ bringen προ-, εἰσφέρειν τι εἰς τὸ μέσον, εἰσφέρειν τι, λόγον ἐμβάλλειν περί τινος.

Tapete *f* ὁ τάπης (ητος), ἡ ταπίς (ίδος).

tapezieren κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν od. στρωννύναι τι τάπησιν od. ταπίσιν.

tapfer ἀνδρεῖος, ἀγαθός, εὔψυχος (2), ἄλκιμος (2), θαρραλέος, ~ sein, sich zeigen, beweisen ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ἀνδραγαθεῖν, εὐψυχεῖν, ἄνδρα ἀγαθὸν γίγνεσθαι od. εἶναι, ἀνδρεῖον usw. παρέχειν ἑαυτόν, sich ~ halten ὑπομένειν, ἰσχυρίζεσθαι (M.), der T~ste sein ἀριστεύειν, ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα, τὸ καλὸν ἔργον.

Tapferkeit *f* ἡ ἀνδρεία, ἡ ἀνδρία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ εὐψυχία, ἡ ἀρετή, die ~ üben ἀσκεῖν τὴν ἀρετήν, Preis der ~ τὸ ἀριστεῖον.

tappen: im finstern ~ ψηλαφᾶν ἐν σκότῳ, πλανᾶσθαι (P.), mit dem Stabe vor sich her ~ τῷ σκήπτρῳ oder τῇ βακτηρίᾳ προδεικνύναι.

täppisch σκαιός, δυστράπελος (2), ~es Wesen ἡ σκαιότης (ητος), ἡ σκαιοσύνη.

Tarantel *f* τὸ φαλάγγιον, von der ~ gestochen φαλαγγιόδηκτος (2), φαλαγγιόπληκτος (2).

Tarif *m* τὸ παράπηγμα.

Tarnkappe *f* ἡ Ἅιδου κυνῆ.

Täschchen *n* τὸ θυλάκιον, ὁ θυλακίσκος, τὸ βαλαντίδιον, τὸ μαρσίπιον.

Tasche *f* ἡ πήρα (Ranzen zum Umhängen), ὁ μάρσιπος, τὸ μαρσίπιον (Beutel), ὁ θύλακος (Ranzen von Leder), τὸ βαλλάντιον (Geldtasche) (unsere Kleidertaschen waren den Alten unbekannt), in die ~ stecken κρύπτειν τῷ μαρσίπῳ, κατατίθεσθαι ἐν κόλπῳ, die ~ aufhalten ἐκπεταννύναι τὸν κόλπον, etw. in die ~ stecken (übtr.) κερδαίνειν od. καρποῦσθαί (M.) τι.

Taschenbuch *n* τὸ ἐγχειρίδιον, ἡ δέλτος.

Taschengeld *n* τὸ εἰς τὰ πρόχειρα ἀναλώματα δεδομένον ἀργύριον.

Taschenkrebs *m* ὁ Ἡρακλεωτικὸς καρκίνος.

Taschenmesser *n* τὸ ἐγχειρίδιον.

Taschenspieler *m* ὁ ψηφοπαίκτης, ὁ ψηφολόγος, ὁ ψηφοκλέπτης, ὁ θαυματοποιός, ὁ γόης (ητος), ὁ θαυματουργός, ὁ μαγγανευτής, ~ sein γοητεύειν, μαγγανεύειν.

Taschenspielerei, -spielerkunst *f* ἡ ψήφων παιδιά, ἡ θαυματοποιία, ἡ θαυματουργία, ἡ γοητεία, ἡ μαγγανεία.

Taschenspielerin *f* ἡ θαυματοποιός, ἡ μαγγανεύτρια.

Taschenspielerstückchen *n* τὸ μαγγάνευμα, τὸ γοήτευμα.

Tasse *f* ἡ φιάλη, τὸ ἔκπωμα, τὸ φιάλιον, ἡ φιαλίς (ίδος), τὸ κυάθιον.

tasten ψηλαφᾶν, nach etw. ~ ἐπιψηλαφᾶν τι u. τινος, an etw. ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος.

Tastsinn *m* ἡ ἁφή, ἡ ἐπαφή.

Tat *f* τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις, τὸ πραχθέν und andere *part.*, eine edle, tapfere ~ τὸ ἀνδραγάθημα, τὸ καλὸν ἔργον, eine herrliche ~ ἡ ἀριστεία, τὸ ἀρίστευμα, eine ~ vollbringen πράττειν, διαπράττειν, ἀποδείκνυσθαι (M.), ἐργάζεσθαι (M.) ἔργον, eine schlechte ~ τὸ κακούργημα, eine kühne ~ τὸ τόλμημα, durch die ~ belehrt πείρᾳ μαθὼν od. γνούς, in der ~ ἔργῳ, ἀληθῶς, ὄντως, mit Rat und ~ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, auf der ~ ertappen ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν τινά, καταφωρᾶν, auf frischer ~ παρ' αὐτὰ τὰ ἔργα, παραυτίκα, εὐθύς, οὐδὲν ἐπισχών.

Tatbestand *m* τὰ ἔργα τῶν πραχθέντων.

Tatendrang *m* ἡ φιλοπραγμοσύνη.

Tatendurst *m* ἡ φιλοπραγμοσύνη.

tatenreich πολλοῖς ἔργοις λαμπρός od. ἐπίσημος.

Täter *m* gew. durch d. *part.* von **tun** ὁ ποιήσας, ὁ πράξας, ὁ δράσας usw.

Täterin *f* gew. durch d. *part.* von **tun**.

Täterschaft *f* zu umschr. durch: Ausführung einer guten od. schlechten Tat ἡ πρᾶξις od. διάπραξις od. ἀπόδειξις καλοῦ (κακοῦ) ἔργου od. durch die Verben πράττειν, διαπράττειν od. ἀποδείκνυσθαι καλὸν (κακὸν) ἔργον.

tätig ἐνεργός, δραστήριος (2), ἔμπρακτος (2, wirksam, handelnd, in Tätigkeit begriffen), ἐργαστικός, ἐνεργής, πρακτικός, σπουδαῖος, φιλοπράγμων (betriebsam, fleißig), ~ sein außer den *adj.* mit εἶναι auch ἐνεργεῖν, φιλοπραγμονεῖν, etw. ~ betreiben σπεύδειν, ἐπισπεύδειν τι, σπουδάζειν περί τι, ~er Gehorsam ἡ προθυμία.

Tätigkeit *f* ἡ ἐνέργεια, ἡ φιλοπραγμοσύνη, ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, in ~ sein ἐνεργὸν εἶναι, ἐργάζεσθαι (M.), außer ~ sein οὐδὲν ἔργον ἔχειν, j-n in ~ setzen τρέπειν τινὰ πρὸς ἔργα, κινεῖν τινα, j-n außer ~ setzen ἀπράγμονα καθιστάναι τινά, παύειν τινὰ ἐργαζόμενον.

Tatkraft *f* ἡ ἐνέργεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

tatkräftig δραστήριος (2), ἐνεργός.

tätlich (durch die Tat) ἔργῳ, (gewaltsam) βίᾳ, βιαίως, sich ~ an j-m vergreifen ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, χεῖρας ἐπιβάλλειν τινί, ἐπιτίθεσθαί τινι, βιάζεσθαί (M.) τινα.

Tätlichkeit *f* ἡ βία, αἱ χεῖρες, ~en ausüben ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων, es kommt zu ~en ἄχρι χειρῶν προχωρεῖ, es zu ~en kommen lassen ἅπτεσθαι (M.) χειρῶν, τρέπεσθαι (M.) πρὸς βίαν.

tatlos ἀργός (2).

Tatlosigkeit *f* ἡ ἀργία.

tätowieren στίζειν, tätowiert στικτός, nicht ~ ἄστικτος (2).

Tätowieren *n* ἡ στίξις.

Tatsache *f* τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, τὸ πεπραγμένον.

tatsächlich ἔργῳ, das T~e τὸ γενόμενον (u. *plur.*).

Tatze *f* ὁ ὄνυξ (χος), ὁ πούς (οδός), (bei Affen oder Bären) (Vorder~) ἡ χείρ (ειρός).

[1]**Tau** *n* ὁ κάλως, τὸ πεῖσμα (bsd. Schiffs~), τὸ σχοινίον (Anker~), τὸ τροπεῖον (gew. *plur.*, die ~e der Takelage), ὁ τέρθριος (zum Aufspannen der Segel), τὰ ὑποζώματα (starke ~e).

[2]**Tau** *m* ἡ δρόσος, es fällt ~ δρόσος καταφέρεται (P.)

tauartig δροσώδης.

taub κωφός, ~ machen κωφοῦν, ἐκκωφοῦν, ~ sein gegen etw. ἀνήκοον εἶναί τινος, οὐχ ὑπακούειν τινός, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ~en Ohren predigen κωφῷ λέγειν od. ᾄδειν, übtr. (= ohne Gefühl) ἀναίσθητος (2), ἀπαθής, (= ohne Wirkung, Gehalt) κενός.

Täubchen *n* τὸ περιστερίδιον, τὸ περιστέριον, (als Schmeichel- u. Kosewort) τὸ φάττιον.

Taube *f* ἡ περιστερά (zahme ~), ἡ πελειάς (άδος, Feld~), ἡ φάττα (Ringel- od. Holz~), ἡ οἰνάς (άδος, die kleine Wild~).
taubenähnlich, -artig περιστεροειδής.
Taubenei *n* τὸ περιστερᾶς ᾠόν.
Taubenfalke, -habicht *m* ὁ φαττοφόνος, ὁ φαβοτύπος.
Taubenfeder *f* τὸ περιστερᾶς πτερόν.
Taubenfleisch *n* τὰ περιστερῶν κρέα.
Taubenhaus *n*, **-schlag** *m* ὁ περιστερεών (ῶνος), τὸ περιστεροτροφεῖον, ὁ τῶν περιστερῶν σηκός.
Taubenkraut *n* ὁ περιστερεών (ῶνος).
Taubenmist *m* ἡ περιστερῶν κόπρος.
Taubennest *n* ἡ περιστερῶν καλιά.
Taubenstößer *m* ὁ φαβοτύπος.
Tauber, Täuber *m* ὁ περιστερός.
Täuberich *m* ὁ περιστερός.
Taubhafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Taubheit *f* ἡ κωφότης (ητος).
taubstumm ἐνεός, κωφὸς καὶ ἐνεός.
tauchen *trans.* δύειν, βάπτειν, βαπτίζειν, in etw. ~ ἐμβάπτειν τί τινι u. εἴς τι, *intr.* δύεσθαι (δῦναι), καταδύεσθαι, (von einem Taucher) κολυμβᾶν, κατακολυμβᾶν.
Tauchen *n* ἡ βαφή (*trans.*), ἡ δύσις (*intr.*), (gew. durch Verben).
Taucher *m* (von Menschen) ὁ κολυμβητής, ὁ κατακολυμβητής, (als Wasservogel) ἡ κολυμβίς (ίδος), ὁ κόλυμβος.
Taucherkunst *f* ἡ κολυμβητική.
tauen: es taut δρόσος καταφέρεται (P.) od. γίγνεται. (es tritt Tauwetter ein) τήκεται od. ἀνατήκεται (P.) ἡ χιών.
Tauen *n* ἡ τῆς χιόνος τηκεδών (όνος).
Taufbecken *n* τὸ βαπτιστήριον, ἡ κολυμβήθρα.
Taufbund *m* τὸ διὰ βαπτισμοῦ τέλος.
Taufe *f* ὁ βαπτισμός, τὸ ἱερὸν βάπτισμα.
taufen βαπτίζειν.
Taufen *n* ὁ βαπτισμός.
Täufer *m* ὁ βαπτιστής.
Taufkapelle, -zelle *f* τὸ βαπτιστήριον.
Täufling *m* ὁ (ἡ, τὸ) μέλλων βαπτισθήσεσθαι.
Taufstein *m* ἡ κολυμβήθρα.
taugen zu etw. χρήσιμον, ἐπιτήδειον od. ἱκανὸν εἶναι πρός, εἴς od. ἐπί τι, es taugt nichts οὐδὲν ὄφελος αὐτοῦ, nichts ~d ἀχρεῖος (2).
Taugenichts *m* ὁ οὐδενὸς ἄξιος, ὁ ὄλεθρος, ὁ μαστιγίας, ὁ κάκιστος.
tauglich ἐπιτήδειος (2), χρήσιμος (2), χρηστός, ἱκανός, oft auch ἀγαθός.
Tauglichkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ χρησιμότης, ἡ χρηστότης, ἡ ἱκανότης (ητος).
tauig δροσερός, δροσώδης.
Taumel *m* (Schwindel) ὁ ἴλιγγος, (infolge eines Rausches) ἡ κραιπάλη, (Trunkenheit) ἡ μέθη, ~ der Freude ἡ ὑπερβάλλουσα χαρά, ἡ ἄγαν χαρά, ἡ ὑπερβολὴ χαρᾶς, (gewaltige Gemütsaufregung) ἡ πτόησις, ἡ πτοίησις, im ~ des Glücks ἐπαρθεὶς τῇ εὐτυχίᾳ, im ~ der Freude ὑφ' ἡδονῆς παρενεχθείς.
taumelig παράφορος (2), ἰλιγγιῶν, κραιπαλώδης, ~ sein s. d. folg. Wort.
taumeln σφάλλεσθαι (P.), σφαλερὸν καὶ παράφορον βαδίζειν, παραφέρεσθαι (P.), ἰλιγγιᾶν, κραιπαλᾶν.
Taumeln *n* s. Taumel.
Tausch *m* ἡ ἀλλαγή, ἡ δι-, μεταλλαγή, ἡ μετάλλαξις.
tauschen etw. gegen etw. ἀλλάττειν, διαλλάττειν, ἀμείβεσθαί (M.) τι ἀντί τινος, übtr. ich möchte nicht mit dir ~ οὐχ ἑκὼν ἂν γενοίμην οὗ σὺ νῦν εἶ, οὐκ ἂν ἡδέως δεξαίμην τὴν τύχην σου. s. umtauschen.
täuschen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, s. betrügen; (irreleiten) παράγειν, ὑπάγεσθαι (M.), (hintergehen) περιέρχεσθαι, j-n in seinen Erwartungen ~ ψεύδειν τινὰ ἐλπίδος, j-n durch Vorspiegelung falscher Tatsachen ~ φενακίζειν τινά, durch Trugschlüsse ~ κατασοφίζεσθαί (M.) τινος, j-n um etw. ~ παρακρούεσθαί (M.) τινά τινος, sich in etw. ~ ψεύδεσθαί (P.), σφάλλεσθαί (P.), ἁμαρτάνειν τινός.
Täuschen *n* s. Täuschung.
täuschend ἀπατηλός, ψευδής (von Personen und Sachen), σφαλερός (nur von Sachen), ~ ähnlich entweder durch d. *superl.* von ähnlich (s. d. Wort) od. πιθανός, ζωτικός, etw. ~ nachmachen, nachahmen ἐξομοιοῦν τι τοῖς ἀληθινοῖς, ὅμοιόν τι τοῖς ἀληθινοῖς καὶ πιθανὸν ποιεῖν φαίνεσθαι.
Tauschhandel *m* ἡ μεταβλητική, ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀμοιβαία ἐμπορία, ἡ τῶν φορτίων ἀμοιβή, ~ treiben ἐπ' ἀλλαγῇ τὴν ἐμπορίαν ποιεῖσθαι (M.).
Tauschhändler *m* ὁ ἐπ' ἀλλαγῇ ποιούμενος τὴν ἐμπορίαν.
Tauschmittel *n* τὸ ὑπάλλαγμα.
Täuschung *f* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη, τὸ ψεῦδος, ἡ παραγωγή, ἡ παράκρουσις, ὁ φενακισμός, s. Betrug; (Irrtum) τὸ σφάλμα, τὸ ἁμάρτημα, ἡ παράκρουσις, über etw. in einer großen ~ befangen sein πολὺ διεψεῦσθαί τινος, zur ~ geneigt ἀπατητικός, ἐξαπατητικός.
tauschweise ἀλλαγῇ.
tausend χίλιοι, als Ziffer ͵α, die Zahl, eine Anzahl von ~ ἡ χιλιάς (άδος), übtr. (für eine unbestimmte große Zahl) μυρίοι, ~ Dank sagen μεγίστην od. πλείστην χάριν λέγειν.
Tausendblatt *n* τὸ χιλιόφυλλον.
tausenderlei μυρίοι, πολλοὶ καὶ παντοδαποί.
tausendfach, -fältig χιλιοπλάσιος, χιλιοπλασίων.
Tausendfuß *m* (Tier) ἡ σκολόπενδρα, ὁ ἴουλος, von der Art des ~es σκολοπενδρώδης.
Tausendgüldenkraut *n* τὸ κενταύριον, ἡ κενταυρίς (ίδος), ἡ νάρκη.
tausendjährig χιλιετής, χιλίων ἐτῶν, das ~e Reich Christi ὁ χιλιασμός, die daran Glaubenden οἱ χιλιασταί.
Tausendkünstler *m* ὁ θαυματουργός, ὁ θαυματοποιός, s. Taschenspieler.
tausendmal χιλιάκις, (unzählige Male) μυριάκις.
Tausendschön *n* (Pflanze) ὁ ἀμάραντος.
tausendste ὁ χιλιοστός, nicht der ~ Teil οὐδὲ πολλοστὸν μέρος.
tausendwinkelig χιλιάγωνος (2).
Tautropfen *m* ἡ δρόσου ψακάς (άδος), ein kleiner ~ τὸ δρόσου ψακάδιον.
Tauwerk *n* τὰ τῆς νεὼς ὅπλα od. σκεύη.
Tauwetter *n*: es tritt ~ ein τήκεται od. ἀνατήκεται (P.) ἡ χιών.
Tauwind *m* ὁ ἄνεμος τήκων τὴν χιόνα.
Taxation *f* ἡ τίμησις.
Taxator *m* ὁ τιμητής.
Taxe *f* τὸ τίμημα.
taxieren τιμᾶν (u. M.), hoch, gering ~ μεγάλου, μικροῦ τιμᾶν.
Taxus, -baum *m* ἡ σμῖλαξ (κος), ὁ τάξος, vom ~ σμιλάκινος.
Technik *f* τὰ τῆς τέχνης, ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐμπειρία.
Techniker *m* ὁ τεχνικός.
technisch τεχνικός, ἔντεχνος (2).
Technologie *f* ἡ τεχνολογία.
technologisch τεχνολογικός.
Teer *m* ἡ πίττα, mit ~ bestreichen s. teeren.
Teerbereiter *m* ὁ πιττουργός.
Teerbereitung *f* ἡ πιττουργία.
teeren πιττοῦν, καταπιττοῦν, πιττοκοπεῖν, πιτταλοιφεῖν.
Teeren *n* ἡ πίττωσις.
Teergalle *f* ἡ ὀρρόπιττα.
teerig πιττώδης, πιττηρός.
Teerofen *m* τὸ πιττουργεῖον.
Teerschwelen *n* ἡ πιττουργία.
Teerschweler *m* ὁ πιττουργός.
Teich *m* ἡ λίμνη, τὸ ἕλος (letzteres mehr „Sumpf").
teichartig λιμνώδης

Teichfisch *m* ὁ λιμναῖος ἰχθύς (ύος)
Teichgras *n* τὸ βρύον.
Teichwasser *n* τὸ λιμναῖον ὕδωρ.
Teig *m* τὸ φύραμα, (von Weizenmehl) τὸ σταῖς (σταιτός). (von Gerstenmehl) ἡ μᾶζα, ~ machen od. kneten μάττειν
teigig (vom Brote) κολλώδης, (vom Obste) σαθρός.
Teil *m* u. *n* τὸ μέρος, τὸ μόριον (im Gegensatz zum Ganzen, auch: Anteil), ἡ μερίς (ίδος, Anteil), ἡ μοῖρα (der j-m zugefallene, zugewiesene Teil), τὸ κῶλον (~ eines animalischen Körpers, einer Rede, eines Gebäudes), ὁ τόμος (~ eines Schriftwerkes), ein geringer ~ βραχύτατον μέρος, τὸ πολλοστόν, der geringste ~ τὸ πολλοστημόριον, zu gleichen ~en ἐξ ἴσου, ἐξ ἴσης, um ein gut ~ besser sein πολλῷ ἀμείνονα εἶναι, in Verbindung mit *adj.* wird es oft gar nicht ausgedrückt, zB. der größere ~ τὸ πλέον (von Sachen), οἱ πλείους (von Personen), der größte ~ des Landes ἡ πλείστη τῆς χώρας, die inneren, äußeren ~e τὰ ἔνδον od. ἐντός, τὰ ἔξω, die oberen, unteren ~e τὰ ἄνω, τὰ κάτω, der eine ~ ... der andre ~ τὰ μέν ... τὰ δέ (von Sachen), οἳ μέν οἳ δέ (von Personen), zum ~ μέρος τι, τὸ μέρος, ἀπὸ μέρους, gleicher ~ ἡ ἴση μοῖρα. τὸ ἴσον (μέρος), ἡ ἴση, ἡ ἰσομοιρία, gleichen ~ mit j-m haben τῶν ἴσων μετέχειν τινί, an etw. mit j-m ἰσομοιρεῖν τινός τινι u. πρός τινα, j-n gleichen ~ an etw. nehmen lassen ἰσόμοιρον ποιεῖν u. καθιστάναι τινά τινος, teilnehmen an etw. κοινωνεῖν, μετα-, συλ-, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, teilhaben an etw. μετέχειν τινός, keinen ~ an etw. haben οὐδὲν μετέχειν τινός, ἀπογίγνεσθαί τινος, es wird mir etw. zuteil γίγνεταί μοί τι, λαμβάνω τι, τυγχάνω τινός, seinen ~ bekommen τὴν ἀξίαν λαμβάνειν, übtr. zB. von Schlägen τὰς ἀξίας πληγὰς λαμβάνειν. er soll sein ~ bekommen οἰμώξεται, κλαύσεται, j-n an etw. teilnehmen lassen μεταδιδόναι τινί τινος, κοινωνὸν ποιεῖσθαι (M.) od. ἔχειν τινά τινος, oft wird ~ durch Zssg mit σύν wiedergegeben, zB. am Verrat teilnehmen συμπροδιδόναι, an j-s Freude teilnehmen συνήδεσθαί (P.) u. συγχαίρειν τινί, an j-s Leid teilnehmen συμπάσχειν τινί u. dgl., ich für mein ~ τὸ ἐμὸν μέρος, τό γ' ἐμόν, τό γ' ἐπ' ἐμοί, ἔγωγε, er seinesteils τὸ ἐκείνου μέρος, τὸ τούτου μέρος, τὸ ἐπὶ τούτῳ, ἐκεῖνος τὸ καθ' αὑτόν, zum größten ~e κατὰ τὸ πολύ, κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος, großenteils τὸ πολύ, einesteils ... anderenteils μέρος μέν τι ... μέρος δέ τι, zum ~ ... zum ~ τὸ (τὰ) μέν ... τὸ (τὰ) δέ, τοῦτο μέν ... τοῦτο δέ (von Sachen), οἳ μέν ... οἳ δέ (von Personen).
teilbar μεριστός, διαιρετός.
Teilbarkeit *f* das *neutr.* d. vor. *adj.*
Teilchen *n* τὸ μόριον, τὸ μερίδιον, τὸ μικρὸν oder βραχύτατον oder ἐλάχιστον μέρος, τὸ πολλοστημόριον.
teilen 1. eig. (in Teile zerlegen) μερίζειν (auch: zuteilen), διαμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν (auch: verteilen), σχίζειν, διασχίζειν (durch Spalten), νέμειν, διανέμειν (zuteilen), τέμνειν, διατέμνειν (durch Schneiden), δίχα ποιεῖν, διχοτομεῖν, διχάζειν (in zwei Teile ~), διαιρεῖν, μερίζειν εἰς τρία usw. μέρη (in drei usw. Teile ~), in drei Abteilungen ~ τριχῇ ποιεῖσθαι (M.), sich ~ σχίζεσθαι, διασχίζεσθαι, χωρίζεσθαι (sämtlich P.), δίχα γίγνεσθαι (in zwei Teile zerfallen), sich in etw. mit j-m ~ μερίζεσθαί (M.) τι πρός τινα od. μετά τινος, etw. unter sich ~ διαλαμβάνειν τι. — 2. übtr. etw. mit j-m ~ (gemeinschaftlich genießen, tragen) τὸ ἴσον μετέχειν τινός τινι, κοινωνεῖν τινός τινι, μέτεστί μοι τὸ ἴσον τινός τινι, συλλαμβάνεσθαί (M.) τινός τινι, oft durch Zssg mit σύν, zB. j-s Freude ~ συνήδεσθαί (P.) od. συγχαίρειν τινί, j-s Schmerz ~ συναλγεῖν, συνάχθεσθαί τινι, j-s Unglück ~ συνατυχεῖν τινι, j-s Trauer ~ συλλυπεῖσθαί (P.) τινι, ich teile deine Liebe συνερῶντα ἔχεις με, ich teile deine Ansicht συνδοκεῖ μοι ταῦτα, geteilter Meinung sein διχογνωμονεῖν, οὐ ταὐτὰ φρονεῖν od. γιγνώσκειν, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. — 3. (absondern, trennen) χωρίζειν, ὁρίζειν u. διορίζειν τί τινος.
Teilen *n* ὁ μερισμός, ὁ διαμερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ νομή, ἡ διανομή.
Teiler *m*, **Teilerin** *f* durch d. *part.* d. Verben
teilhaben s. unter Teil.
Teilhaber *m* s. Teilnehmer.
teilhaftig μέτοχος (2), κοινωνός τινος, auch μετέχων u. ἐπήβολος (2) τινος, ~ werden τυγχάνειν, μεταλαμβάνειν, ἐπήβολον γίγνεσθαί τινος, ich bin einer Sache ~ μετέχω, μέτεστί μοι od. κοινωνῶ τινος, j-n einer Sache ~ machen μεταδιδόναι τινί τινος, παρέχειν (u. M.) τινί τι.
Teilnahme *f* 1. ἡ μετοχή, ἡ μέθεξις, ἡ μετάσχεσις, ἡ κοινωνία, ἡ κοινώνησις, ἡ μετάληψις, (an j-s Arbeit) ἡ σύλληψις, ἡ συνεργία, (an j-s Schicksal) ἡ συμπάθεια, (= Mitleid) ὁ ἔλεος. — 2. (Interesse) ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φροντίς (ίδος), ~ bei j-m finden ἐπιμελείας od. φιλανθρωπίας τυγχάνειν παρά τινος, ~ für etw. zeigen φροντίζειν τινός, λόγον ἔχειν περί τινος, keine ~ für etw. zeigen ἀμελεῖν, καταμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, j-m ~ beweisen φιλανθρώπως προσφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ἐλεεῖν τινα.
teilnamlos ἀσυμπαθής, ἀνηλεής, ἀνελεήμων, (stumpfsinnig) ἀναίσθητος (2), ~ sein ἀναισθητεῖν.
Teilnahmlosigkeit *f* ἡ ἀναισθησία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
teilnehmen s. unter Teil.
teilnehmend 1. (teilhabend an Unternehmungen, Arbeiten u. dgl.) κοινωνός, μέτοχος (2), κοινωνῶν, μετέχων, an Empfindungen συμπαθής. — 2. (mitleidig) ἐλεήμων, ἐλεητικός.
Teilnehmer *m* ὁ μερίτης, ὁ κοινωνός, ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ μέτοχος, ὁ μετέχων τινός, (Mitarbeiter) ὁ συνεργός.
Teilnehmerin *f* ἡ κοινωνός, ἡ μέτοχος, gew. *part.*
Teilnehmung *f* ἡ μέθεξις, s. Teilnahme.
teils ... **teils** τὸ (τὰ) μέν ... τὸ (τὰ) δέ, τοῦτο μέν ... τοῦτο δέ, ἅμα μέν ... ἅμα δέ, ~ sonst ... ~ τά τ' ἄλλα ... καί.
Teilung *f* ὁ μερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ νομή, ἡ διανομή.
teilweise μέρος, τὸ μέρος, κατὰ μέρος od. μέρη.
Teint *m* ὁ τοῦ σώματος χρώς (ωτός), ἡ χρόα.
Teller *m* ὁ πίναξ (κος), τὸ λεκάνιον, ἡ λεκανίσκη.
Tellerchen *n* ὁ λοπαδίσκος.
Tellerlecker *m* ὁ τραπεζολοιχός.
Tempel *m* ὁ νεώς, τὸ ἱερόν, einen ~ berauben, plündern ἱεροσυλεῖν.
Tempelaufseher *m* ὁ νεωκόρος, ~ sein νεωκορεῖν.
Tempelaufsicht *f* ἡ νεωκορία.
Tempelbau *m* ἡ νεὼ od. ἱεροῦ ἵδρυσις.
Tempelbauer *m* ὁ νεωποιός.
Tempelbezirk *m* τὸ τέμενος.
Tempeldiener *m*, **-dienerin** *f* ὁ, ἡ ἱερόδουλος, siehe Tempelaufseher.
Tempelgut *n* τὰ ἱερὰ χρήματα.
Tempelhof *m* τὸ τέμενος.
Tempelhüter *m* ὁ νεωφύλαξ (κος), s. Tempelaufseher.
Tempelraub *m* ἡ ἱεροσυλία, ~ verüben ἱεροσυλεῖν.
Tempelräuber *m* ὁ ἱερόσυλος.
Tempelwärter *m* ὁ νεωκόρος.
Tempelweihe *f* τὰ εἰσιτήρια.
Tempelzelle *f* τὸ παστοφόριον.
Temperament *n* ἡ ὀργή, ἡ φύσις, οἱ τρόποι, ruhiges ~ ἡ εὐοργησία, hitziges ~ τὸ ὀξύρροπον τῆς φύσεως, von ruhigem ~ εὐόργητος (2), von hitzigem ~ ὀξύρροπος (2), ὀξὺς πρὸς ὀργήν, ein glückliches, unglückliches ~ haben εὐκόλως ἔχειν, δυσκολώτερον ἔχειν.
Temperatur *f* ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις, gute ~ ἡ εὐκρασία, von guter od. gemäßigter ~ εὐκρατής, εὔκρατος (2), schlechte ~ ἡ δυσκρασία, von schlechter ~ δύσκρατος (2), Gegenden von guter ~ χωρία εὖ κεκραμένα τῷ θερμῷ καὶ τῷ ψυχρῷ.
Temperenzler *m* ἄνθρωπος ἐγκρατὴς γαστρός.

temperieren μέτριον od. μαλακώτερον ποιεῖν.

temperiert εὔκρατος (2), εὐκραής (gut ~), δύσκρατος (2, schlecht ~).

Tempo *n* ἡ ἀγωγή.

temporisieren συμπεριφέρεσθαι (P.) τοῖς καιροῖς, μέλλειν.

Tempus *n*, **Tempora** *pl.* (in der Gramm. Bezeichnung der Formen des Verbums) ὁ χρόνος, zB. Aorist ὁ ἀόριστος (*sc.* χρόνος).

Tendenz *f* ἡ περιβολή (zB. λόγου), ἡ προαίρεσις, ἡ γνώμη, s. Absicht, Ziel, Zweck

tendenziös s. absichtlich.

Tenne *f* ἡ ἅλως (ω), ὁ δῖνος.

Teppich *m* ὁ τάπης (ητος), ἡ τάπις (ιδος), τὸ στρῶμα.

Termin *m* ἡ προθεσμία, ἡ ἡμέρα, einen ~ bestimmen ἡμέραν τάττεσθαι (M.), in bestimmten ~en zahlen ταξάμενον ἀποδιδόναι, Versäumung des ~s ἡ ὑπερημερία (bei einer Zahlung), ἡ παραπροθεσμία (bei einer gerichtlichen Verhandlung), einen ~ versäumen ὑπερήμερον γίγνεσθαι, ~ zur Zahlung von Geld ἡ καταβολή, in bestimmten ~en κατὰ χρόνους.

Terminologie *f* οἱ τεχνικοὶ λόγοι.

Terminus *m* (terminus technicus) τὸ τεχνικὸν ὄνομα.

terminweise κατὰ τακτοὺς χρόνους.

Terpentin *m* ἡ τερεβινθίνη, ἡ τερμινθίνη, von ~ τερεβίνθινος, τερμίνθινος.

terpentinartig τερεβινθώδης.

Terpentinbaum *m* ἡ τερέβινθος, ἡ τέρμινθος.

Terpentinöl *n* τὸ τερμίνθινον ἔλαιον.

Terpentinsalbe *f* τὸ τερμίνθινον χρῖμα.

Terrain *n* ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ τόπος, offenes, weites ~ ἡ εὐρυχωρία, enges ~ ἡ στενοχωρία, günstiges ~ ἡ καλὴ od. ἐπιτήδειος χώρα, ἡ εὐκαιρία τῆς χώρας od. τοῦ τόπου, ungünstiges ~ ἡ δυσχωρία, für Reiterei günstiges, geeignetes ~ τὸ ἱππάσιμον (χωρίον), für Reiterei ungünstiges ~ τὸ ἄφ- oder δύσιππον χωρίον, τὰ δύσιππα.

Terrainschwierigkeiten *f/pl.* αἱ δυσχωρίαι, ἡ τῶν χωρίων χαλεπότης (ητος).

Terrasse *f* τὸ κατὰ βαθμοὺς πρόσαντες, ὁ ξυστός.

terrassenartig, -förmig ὥσπερ κατὰ βαθμοὺς προσάντης.

Terrine *f* ὁ κρατήρ (ῆρος), ἡ κύμβη.

Territorium *n* ἡ χώρα, τὸ χωρίον, s. Gebiet.

Tertianfieber *n* ὁ τριταῖος od. τριταιοφυὴς πυρετός.

Terz *f* (in der Musik) τὸ δίτονον, die kleine ~ τὸ τριημιτόνιον.

Testament *n* αἱ διαθῆκαι (selten *sing.*), ἡ διάθεσις, ἡ διάταξις, ἡ διαταγή, ein ~ machen διαθήκας ποιεῖσθαι (M.) od. γράφειν, ein ~ öffnen διαθήκας ἀνοιγειν, zurücknehmen ἀναιρεῖν od. λύειν, unterschieben ὑποβάλλειν, umstoßen ἀκύρους ποιεῖν od. ἀναιρεῖν, unfähig, ein ~ zu machen ἄκυρος (2) διατίθεσθαι, das ~ ist rechtskräftig κύριαί εἰσιν αἱ διαθῆκαι, ohne ~ sterben οὐ διαθέμενον τελευτᾶν od. ἀποθνῄσκειν, das Alte, Neue ~ ἡ παλαιά, καινὴ διαθήκη.

testamentarisch ἐκ διαθήκης od. durch d. *part.* διαθέμενος, ~ über etw. verfügen διατίθεσθαί τι.

Testator *m* ὁ διαθέμενος.

testieren (ein Testament machen) s. Testament; (bezeugen) μαρτυρεῖν τι, ἐπιμαρτυρεῖν τινί τι od. *inf.*

teuer 1. πολυτελής, τίμιος, τιμὴν πολλὴν ἔχων, πολλοῦ ἄξιος, ~ kaufen, verkaufen πολλοῦ od. πολλῶν χρημάτων πρίασθαί, ἀποδίδοσθαί τι, wie ~? πόσου; so ~ τοσούτου, wie ~ es auch sei ὁποσουοῦν. — 2. (lieb, wert) τίμιος, πολλοῦ od. πλείστου ἄξιος, φίλος, προσφιλής, etw. ~ achten ἐντίμως ἔχειν od. ἄγειν τι, περὶ πολλοῦ (πλέονος, πλείστου) ποιεῖσθαί (M.) τι, μέγα ποιεῖσθαί τι, πλείστου ἄξιον νομίζειν τι, hoch und ~ schwören κατ' ἐξωλείας ὀμνύναι ἦ μὴν mit *inf.*, mein teurer! ὦ φίλτατε, ὦ φιλότης, ὦ δαιμόνιε (letzteres in ironischem Sinne).

Teuerung *f* (hoher Preis) ἡ μεγάλη τιμή, ἡ πολυτέλεια, (teure Zeit[en]) ἡ σιτοδεία, ἡ σπανοσιτία.

Teufel *m* 1. ὁ κακὸς δαίμων (ονος), ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ἀλάστωρ (ορος), im Neuen Testament ὁ διάβολος, geh zum ~ βάλλ', ἔρρ' oder ἄπαγε εἰς κόρακας, κακῶς ἔρρε. ~! zum ~! (als Verwünschung) τῆς τύχης. der ~ soll dich holen (κάκιστ') ἀπόλοιο, des ~s sein κακοδαιμονᾶν, der ~ ist los ἄνω κάτω πάντα, der ~ treibt sein Spiel ὁ δαίμων μεταλαμβάνει τῶν πραγμάτων. — 2. übtr. ein armer ~ ὁ αὐτολήκυθος, (von einem verworfenen Menschen) ὁ ὄλεθρος.

Teufelsbanner *m* ὁ τῶν κακῶν δαιμόνων ἐξορκιστής.

Teufelsdreck *m* (Pflanze) τὸ σίλφιον.

teuflisch δαιμονικός, διαβολικός, ἀσεβέστατος, ἀνοσιώτατος, ~ lachen σαρδάνιον γελᾶν.

Text *m* οἱ λόγοι, (der einer kritischen Ausgabe eines Schriftstellers zugrunde liegende ~) τὸ κείμενον, übtr. j-m den ~ lesen ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, νουθετεῖν, σωφρονίζειν τινά.

Theater *n* τὸ θέατρον, Platz im ~ ἡ θέα, den Platz im ~ einnehmen θέαν καταλαμβάνειν, aufs ~ bringen εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον, das ~ ist aus ἀπέρχονται οἱ ἐκ τοῦ θεάτρου, (theatralische Aufführung) ἡ θέα.

theaterartig, -förmig θεατροειδής.

Theaterausdruck *m* τὸ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὄνομα.

Theaterbericht *m* αἱ διδασκαλίαι.

Theatergelder *n/pl.* τὰ θεωρικά.

Theaterheld *m* ὁ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἥρως (ωος).

Theatermaler *m* ὁ σκηνογράφος.

Theatermalerei *f* ἡ σκηνογραφία.

Theatermaschine *f* ἡ μηχανή.

Theatermaschinist *m* ὁ ἐπὶ ταῖς τοῦ θεάτρου μηχαναῖς.

theatermäßig ὥσπερ ἐν σκηνῇ od. θεάτρῳ, σκηνικός, ὑποκριτικός.

Theaternachrichten *f/pl.* αἱ διδασκαλίαι.

Theaterpächter *m* ὁ θεατρώνης, ὁ θεατροπώλης.

Theaterschneider *m* ὁ σκευοποιός.

Theatersitz *m* ἡ θέα.

Theaterstück *n* τὸ δρᾶμα.

Theatertänzer *m* ὁ κατὰ τὴν σκηνὴν ὀρχηστής.

Theatertänzerin *f* ἡ κατὰ τὴν σκηνὴν ὀρχηστρίς (ίδος).

Theatertruppe *f* ὁ θίασος Διονύσου.

Theatervorhang *m* ἡ αὐλαία.

Theaterwesen *n* τὰ περὶ τὴν σκηνήν.

theatralisch σκηνικός, θεατρικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ σκηνῇ od. κατὰ τὴν σκηνήν.

Thema *n* ἡ ὑπόθεσις, τὸ θέμα, beim ~ bleiben μένειν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, vom ~ abkommen ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὑποθέσεως, ich kehre zu meinem ~ zurück ἐπανέρχομαι ὅθεν ἐξέβην τῷ λόγῳ.

Theologe *m* ὁ θεολόγος, ὁ τῶν θείων διδάσκαλος.

Theologie *f* ἡ θεολογία, ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη.

theologisch θεολογικός.

Theorem *n* τὸ θεώρημα.

Theoretiker *m* ὁ θεωρητικός.

theoretisch θεωρητικός, λογικός, etw. ~ und praktisch betreiben ἐπιστήμῃ καὶ ἐμπειρίᾳ ἀσκεῖν τι, ~e und praktische Tätigkeit μελέτη τε καὶ ἄσκησις, ~e Kenntnisse von etw. besitzen τὴν τέχνην τινὸς μεμαθηκέναι.

Theorie *f* ἡ θεωρία, ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη, ἡ γνῶσις.

Theosoph *m* ὁ θεόσοφος.

Theosophie *f* ἡ θεοσοφία.

Therme *f* τὰ θερμά.

These *f* ἡ θέσις, eine ~ aufstellen θέσιν προτιθέναι, über ~n disputieren θέσεις εἰπεῖν.

Thesis *f* ἡ θέσις.

Thron *m* ὁ (βασίλειος) θρόνος, übtr. (fürstliche, königliche Gewalt, Herrschaft) ἡ ἀρχή, ἡ βασιλεία, auf den ~ setzen καθίζειν εἰς θρόνον, bildl. καθιστάναι εἰς τὴν ἀρχήν, den ~ besteigen καθέζεσθαι ἐπὶ θρόνου, bildl. καθίστασθαι εἰς τὴν ἀρχὴν od. ἄρχοντα, auf dem ~ sitzen καθῆσθαι ἐπὶ θρόνου, bildl. ἔχειν od. κατέχειν τὴν ἀρχήν, ἄρχειν, βασιλεύειν, j-n vom ~ stoßen ὠθεῖν τινα ἐκ τοῦ θρόνου, bildl. ἐκβάλλειν, παύειν

od. καταλύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, παύειν τινὰ ἄρχοντα od. βασιλεύοντα.

Thronbesteigung *f* ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν κατάστασις, gew. durch Verben, zB. nach seiner ~ καταστὰς εἰς τὴν ἀρχήν, παραλαβὼν τὴν ἀρχήν.

thronen καθῆσθαι ἐπὶ θρόνου, übtr. ἄρχειν, βασιλεύειν.

Thronerbe *m* ὁ τῆς ἀρχῆς κληρονόμος.

Thronerbin *f* ἡ τῆς ἀρχῆς κληρονόμος.

Thronfolge *f* ἡ διαδοχή.

Thronfolger *m* ὁ τῆς βασιλείας διάδοχος, ὁ διαδεξάμενος od. (der künftige) διαδεξόμενος τὴν βασιλείαν.

Thronhimmel *m* ὁ οὐρανίσκος, ἡ σκιάς (άδος).

Thronsessel *m* ὁ θρόνος.

Thunfisch *m* ὁ θύννος, ἡ θύννη, ~e fangen θυννεύειν.

Thunfischfang *m* ἡ τῶν θύννων θήρα.

Thunfischfänger *m* ὁ θυννοθήρας.

Thymian *m* τὸ θύμον, ὁ θύμος, ἡ ἄκινος, wohlriechender ~ τὸ ἑλένιον.

tief 1. eig. βαθύς, (vom Tone) βαρύς, ~e Stimme βαρεῖα φωνή, ~ gewurzelt βαθύρριζος (2). — 2. (stark, heftig) μέγας, δεινός, βαρύς, πολύς, ~er Schnee χιὼν πολλή (auch βαθεῖα), ~e Nacht νὺξ πολλή, ~e Einsicht δεινὴ σύνεσις, ~e Trauer πένθος μέγα od. δεινόν, ~es Elend ἡ ἐσχάτη od. μεγίστη ταλαιπωρία, es schmerzt mich etw. ~ πάνυ ἄχθομαι (P.) τινι, δεινῶς ἀλγῶ ἐπί τινι, ~ in Schulden stecken ὑπέρχρεων εἶναι, ~ in Gedanken sein σύννουν εἶναι, im ~en Schlafe liegen βαθὺν (ὕπνον) κοιμᾶσθαι (P.), ~e Kenntnis ἐπιστήμη ἀκριβεστάτη, ~es Stillschweigen πολλὴ σιωπή, sich etw. ~ einprägen βεβαίως τίθεσθαι ἐν τῇ ψυχῇ (*trans.*), ἱκανῶς καταδύεσθαι εἰς τὴν ψυχήν (*intr.*), zur Angabe des Maßes durch den *acc.* des Bezugs, zB. ein Graben fünf Fuß ~ τάφρος πέντε ποδῶν τὸ βάθος od. πέντε πόδας ἔχουσα τὸ βάθος, die Soldaten stellten sich zehn Mann ~ auf οἱ στρατιῶται ἐτάχθησαν ἐπὶ δέκα τὸ βάθος, nicht ~ ἀβαθής, unermeßlich ~ ἄβυθος (2), ἄβυσσος (2), ~ eindringen ἐπὶ πολὺ διικνεῖσθαι, ~ unter der Erde κατὰ τῆς γῆς κάτω.

tiefatmend μακρόπνους.

tiefdenkend δεινὸς λογίζεσθαι (M.), συνετώτατος, λογικώτατος.

Tiefe *f* τὸ βάθος, übtr. ἡ δεινότης (ητος), ~ des Geistes ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης od. τὸ τῆς ψυχῆς βάθος, ~ der Erkenntnis ἡ τῆς γνώμης δεινότης, (~ der Stimme, des Tons) ἡ βαρύτης (ητος), in die ~ senken βυθίζειν.

tiefgebeugt μέγα λυπούμενος, ταπεινὸς καὶ κατηφής, δεινῇ συμφορᾷ κεχρημένος.

tiefliegend κοῖλος.

Tiefsinn *m* (hervorragender Scharfsinn) ἡ δεινὴ od. πολλὴ σύνεσις, τὸ τῆς γνώμης δεινὸν od. βάθος, ἡ ἀναθεώρησις, (Gemütszustand) ἡ μελαγχολία, ἡ σύννοια.

tiefsinnig συνετός, συνετώτατος, (schwermütig) μελαγχολικός, σύννους.

tieftönend βαρύβρομος (2).

Tiegel *m* τὸ τάγηνον, τὸ τήγανον, ἡ λοπάς (άδος), im ~ braten, rösten ταγηνίζειν, τηγανίζειν, im ~ gebraten, geröstet ταγηνιστός, τηγανιστός.

Tiegelchen *n* τὸ τηγάνιον, τὸ λοπάδιον.

Tier *n* τὸ ζῷον (jedes lebende Wesen, animal), τὸ θηρίον (das unvernünftige Geschöpf), ὁ θήρ (ηρός), τὸ ἄγριον θηρίον (wildes ~), zahmes ~ τὸ ἥμερον ζῷον, ~e schlachten, opfern ζῳοθυτεῖν, ~e halten ζῷα oder θηρία τρέφειν, ζῳοτροφεῖν, zum (wilden) ~e machen θηριοῦν, ἀπο-, ἐκθηριοῦν, zum (wilden) ~e werden θηριοῦσθαι (P.).

Tierarabeske *f* τὸ ζῳόφυτον

Tierart *f* τὸ θηρίων od. ζῴων γένος.

tierartig θηριώδης.

Tierarzneikunde, -wissenschaft *f* ἡ ἱππιατρική (eig. Roßarzneikunde).

Tierarzt *m* ὁ ἱππίατρος (eig. Roßarzt).

Tierbild *n* τὸ ζῴδιον.

Tierbildner *m* ὁ ζῳδιογλύφος.

Tierblut *n* τὸ θηρίων od. ζῴων αἷμα.

Tierchen *n* τὸ ζῴδιον, τὸ ζῳδάριον, τὸ θηρίδιον, τὸ ζῳόφυτον.

Tiergarten, -park *m* ὁ παράδεισος.

Tiergefecht *n*, **-kampf** *m* ἡ θηρ(ι)ομαχία.

Tiergeschichte *f* ἡ (περὶ) τῶν ζῴων ἱστορία, τὸ ζωικόν

Tiergestalt *f* ἡ θηρ(ι)ομορφία.

tiergestaltig θηριόμορφος (2), ζῳόμορφος (2).

Tierhaut *f* τὸ θηρίου δέρμα, ἡ θηρίου δορά.

Tierheit *f* ἡ ζῳότης (ητος), τὸ θηριῶδες.

Tierhetze *f* ἡ θηρ(ι)ομαχία, τὰ κυνηγέσια.

tierisch ζῳογενής, ζωικός, (unvernünftig, wild) θηριώδης, ἄγριος, ~es Wesen τὸ θηριῶδες, ἡ θηριότης (ητος), ein ~es Leben führen θηριωδῶς ζῆν.

Tierkampf *m* s. Tierhetze.

Tierkämpfer *m* ὁ θηριομάχης (-μάχος), ὁ τοῖς θηρίοις ἀγωνιζόμενος.

Tierkreis *m* ὁ ζῳοφόρος oder ζῳδιακός (κύκλος), ὁ τῶν ζῳδίων κύκλος, die Bilder des Tierkreises τὰ ζῴδια, τὰ στοιχεῖα.

Tiermaler *m* ὁ τὰ ζῷα γράφων, ὁ ζωγράφος.

Tiermalerei *f* ἡ τῶν ζῴων γραφή, ἡ ζωγραφία.

Tiernatur *f* ἡ ζωικὴ od. θηρεία od. θήρειος φύσις.

Tieropfer *n* ἡ τῶν ζῴων θυσία, ἡ ζῳοθυσία.

Tierpflanze *f* τὸ ζῳόφυτον.

Tierreich *n* τὰ τῶν ζῴων γένη.

Tierstimme *f* ἡ θηρίου od. θηριώδης od. θηρεία od. θήρειος φωνή.

Tierwelt *f* τὰ ζῷα.

Tiger *m* ὁ (ἡ) τίγρις (εως u. ιος).

tigerartig τιγροειδής.

Tigerfell *n*, **-haut** *f* ἡ τίγρεως δορά.

Tigerhund *m* ὁ τιγροειδὴς κύων (υνός).

tilgen 1. (Geschriebenes ausstreichen) ἀλείφειν, ἐξαλείφειν, διαγράφειν. — 2. (aufheben, beseitigen) δια-, καταλύειν (ersteres auch von einer Schuld, χρέος), (entfernen, zB. einen Verdacht) ἐξαιρεῖν, (beendigen) παύειν, καταπαύειν. — 3. (zugrunde richten) διαφθείρειν, ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, einen Brand ~ κατασβεννύναι πῦρ.

Tilgung *f* ἡ ἐξάλειψις, ἡ ἀναίρεσις, ἡ διά-, κατάλυσις, ἡ διαφθορά, gew. durch Verben.

Tinktur *f* ἡ βαφή, τὸ φάρμακον.

Tinte *f* τὸ μέλαν (ανος).

Tintenfisch *m* ἡ σηπία, ἡ τευθίς (ίδος).

Tirade *f* (in der Musik) ἡ καμπή, (in der Rede) ὁ κεκαλλωπισμένος λόγος, ~n (in der Rede) auch τὰ κομψά.

Tisch *m* 1. ἡ τράπεζα (allg., auch Eß- und Laden~), ὁ ἄβαξ (κος, Putz-, Prunk-, Spiel- u. Rechen~), ὁ ἐλεός, τὸ ἐλεόν (Küchen~). — 2. übtr. (das Speisen und die Speisen selbst) ἡ τράπεζα, τὸ δεῖπνον, ἡ θοίνη, ἡ δίαιτα, einen ~ decken u. andere Verbindungen s. unter Tafel.

tischartig τραπεζοειδής.

Tischbein *n* ὁ τῆς τραπέζης πούς (οδός).

Tischblatt *n* ὁ τῆς τραπέζης πίναξ (κος).

Tischchen *n* τὸ τραπέζιον, τὸ ἀβάκιον.

Tischdecker *m* ὁ τραπεζοποιός, ὁ τραπεζοκόμος, ὁ τὴν τράπεζαν παρασκευάζων.

tischförmig τραπεζοειδής.

Tischfreund, -genosse *m* ὁ συντράπεζος, ὁ σύνδειπνος, ὁ παράσιτος, ὁ τραπεζεύς (letztere beiden = Schmarotzer).

Tischgänger *m*, **-gängerin** *f* ὁ, ἡ τῇ τραπέζῃ τινὸς χρώμενος, χρωμένη.

Tischgast *m* ὁ σύνδειπνος, ὁ συντράπεζος, ὁ σύσσιτος, ὁ ὁμόσιτος, ὁ σύγκλινος.

Tischgebet *n* ἡ πρὸ τοῦ δείπνου εὐχή.

Tischgeld *n* ὁ τῆς τροφῆς μισθός.

Tischgerät *n* τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη.

Tischgesellschaft *f* ἡ συσσιτία, οἱ ὁμοτράπεζοι, οἱ σύνδειπνοι, s. Tischgast.

Tischgespräch *n* οἱ παρὰ τὸ δεῖπνον λόγοι, οἱ συμποτικοὶ λόγοι, ein ~ führen διαλέγεσθαι (P.) ἐν τῷ δείπνῳ.

Tischgestell *n* ἡ τῆς τραπέζης βάσις.

Tischlager *n* ἡ κλίνη, mit drei, vier, zehn ~n τρίκλινος, τετράκλινος, δεκάκλινος (sämtlich 2).

Tischler *m* ὁ ξυλουργός.
Tischlerarbeit *f* ἡ ξυλουργία.
Tischlerei *f* ἡ τραπεζοποιία.
Tischlerhandwerk *n* ἡ ξυλουργική.
Tischlied *n* τὸ σκόλιον.
Tischmesser *n* ἡ ἐπιτραπέζιος μάχαιρα.
Tischnachbar *m* ὁ παρακλίτης, j-s ~ sein παρακατακλίνεσθαι (P.) τινι.
Tischreden *f/pl.* οἱ παρὰ τὸ δεῖπνον λόγοι.
Tischträger *m* ὁ τραπεζοφόρος.
Tischtrunk *m* τὸ παρὰ τὸ δεῖπνον προσφερόμενον ποτόν.
Tischtuch *n* (den Alten unbekannt) etwa ἡ ἐπιτραπέζιος ὀθόνη.
Tischwein *m* ὁ εὐτελέστερος οἶνος.
Tischzeit *f* ἡ τοῦ δείπνου od. τοῦ δειπνεῖν ὥρα.
Tischzeug *n* τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη.
Titel *n* 1. (eines Buches) ἡ ἐπιγραφή, ὁ σίλλυβος, ἡ παραστιχίς (ίδος), τὸ παραστιχίδιον, das Buch führt den ~ ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον. — 2. (Benennung j-s nach Rang, Stand) ἡ ἐπ-, προσωνυμία, ἡ προσηγορία, einen ~ führen ἐπωνυμίαν ἔχειν, καλεῖσθαι, προσαγορεύεσθαι (P.), j-m einen ~ geben, verleihen προσαγορεύειν τινὰ ἐπωνυμίαν od. ὄνομα. — 3. Rechts~ τὸ δικαίωμα.
Titulatur *f* s. Titel 2.
titulieren προσαγορεύειν τινά mit *acc.*
Toast *m* ἡ φιλοτησία, ἡ πρόποσις, τὸ ἀναφώνημα, einen ~ auf j-n ausbringen φιλοτησίαν (u. -ίας) προπίνειν τινὶ μετὰ προσαγορεύσεως.
toben (lärmen) θορυβεῖν, θόρυβον ποιεῖσθαι (M.), (von der Gemütsaufregung) ἀγανακτεῖν, (sich wie rasend gebärden) μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (P.), (in Wut sein) λυττᾶν, (verzückt sein) βακχεύειν, (vom Meere) κυμαίνειν, χειμάζεσθαι (P.), (in Aufruhr sein, von einer tobenden Volksmenge) ταράττεσθαι, ἀνατaράττεσθαι (P).
Toben *n* ὁ θόρυβος, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ μανία, ἡ λύττα, ἡ βακχεία, ἡ κύμανσις, ἡ ταραχή. über den Unterschied s. d. vor. Wort.
tobend θορυβώδης, ταραχώδης, (vom Meere) χειμαζόμενος, κυματώδης, (von Leidenschaften) ἄγριος.
Tobsucht *f* ἡ λύττα. [~ sein λυττομανεῖν.]
tobsüchtig λυτταλέος, λυττήεις, λυττήρης, λυττομανής.
Tochter *f* ἡ θυγάτηρ (ατρός), ἡ παῖς (αιδός), ἡ ἔκγονος, bei ausdrücklicher Erwähnung der Eltern steht der bloße Artikel, zB. Penelope, die ~ des Ikarios Πηνελόπη ἡ Ἰκαρίου.
Töchterchen *n* τὸ θυγάτριον.
Tochterkind *n* ὁ, ἡ τῆς θυγατρὸς παῖς, ὁ θυγατριδοῦς, ἡ θυγατριδῆ.
Tochtermann *m* ὁ γαμβρός, ὁ τῆς θυγατρὸς ἀνήρ.
Tod *m* ὁ θάνατος, ἡ (τοῦ βίου) τελευτή, ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ βίου, ἡ τοῦ βίου καταστροφή, natürlicher ~ ὁ κατὰ φύσιν od. αὐτόματος θάνατος, gewaltsamer ~ ὁ βίαιος θάνατος, guter, sanfter, schöner, glücklicher ~ ὁ εὐδαίμων θάνατος, ἡ εὐθανασία, eines guten usw. ~es sterben ῥᾴδιον θάνατον τελευτᾶν, εὖ ἀποθνήσκειν, εὐθανατεῖν, rühmlicher ~ ὁ καλὸς od. εὐκλεὴς θάνατος, dem ~e nahe ἐπιθάνατος (2), den ~ finden s. sterben; einen schweren ~ haben δυσθανατεῖν, eines frühzeitigen ~es sterben πρὸ τῆς ὥρας ἀποθνήσκειν, dem ~e nahe sein μέλλειν ἀποθανεῖσθαι, εἶναι πρὸς τῷ τελευτᾶν, ἐπιθανάτως ἔχειν, der ~ naht j-m ὁ θάνατος πρόσεισί τινι, j-m den ~ geben siehe töten; j-n zu ~e ärgern ἀπάγχειν τινά, sich zu ~e ärgern d. P., sich zu ~e schreien κεκραγότα διαρραγῆναι, sich zu ~e lachen ἐκθνήσκειν γέλωτι, sich zu ~e grämen ἀποθνήσκειν λύπῃ, zu ~e gegeißelt werden ἀπόλλυσθαι μαστιγούμενον, j-n zum ~e verurteilen θανατοῦν τινα, καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, κατακρίνειν τινὸς θάνατον, τιμᾶν θανάτου τινί, καταψηφίζεσθαί (M.) τινος θάνατον, j-n auf Leben und ~ anklagen ὑπάγειν τινὰ θανάτου, auf Leben und ~ angeklagt sein περὶ θανάτου κρίνεσθαι (P.), auf Leben und ~ kämpfen ἀγωνίζεσθαι (M.) περὶ θανάτου, κινδυνεύειν περὶ τῶν μεγίστων, ich bin des ~es ἀπωλόμην, ὄλωλα, auf Leben und ~ περὶ ψυχῆς, zum ~e bereit ἑτοιμοθάνατος (2). [τώδης.]
todbringend θανατηφόρος, θανάσιμος (2), θανα-
Todesangst *f* ἡ ἀγωνία, in ~ sein ἐν ἀγωνίᾳ εἶναι, ἀγωνιᾶν, ἀπόλλυσθαι φόβῳ, vor j-m in ~ sein τεθνάναι τῷ φόβῳ τινὰ od. τι.
Todesart *f* ὁ θάνατος.
Todesbecher *m* τὸ θανάσιμον πόμα.
Todesbetrachtung *f* ἡ περὶ τοῦ θανάτου σκέψις.
Todesengel *m* ἡ Μοῖρα.
Todesfall *m* ὁ θάνατος, im ~e ἤν τι πάθῃ (εἴ τι πάθοι) τις. [εἰ ἀποθανεῖται.]
Todesgedanken haben μελετᾶν θάνατον, φροντίζειν,
Todesgefahr *f* ὁ περὶ τῆς ψυχῆς od. περὶ τῶν μεγίστων κίνδυνος, in ~ sein ἀγωνίζεσθαι (M.) oder κινδυνεύειν περὶ τῆς ψυχῆς, sich der ~ aussetzen παραβάλλεσθαι (M.) τὴν ψυχήν.
Todesgeschick *n* ἡ μοῖρα.
Todeskampf *m*, **-not** *f* ἡ ἀγωνία, ἡ ψυχορραγία, im ~ sein ἐπιθάνατον εἶναι, ἐκπνεῖν τὴν ψυχήν.
Todeslos *n* ἡ μοῖρα. [βίου, θανατᾶν.]
todesmutig sein ἀφειδεῖν od. οὐ φείδεσθαι (M.) τοῦ
Todesqual *f* ἡ ἀγωνία.
Todesschlaf *m* ὁ ἀεὶ od. ἀΐδιος ὕπνος.
Todesschweiß *m* ὁ κατὰ τὴν ἀγωνίαν od. θανάσιμος ἱδρώς (ῶτος).
Todesstille *f* ἡ βαθεῖα σιγή.
Todesstoß, -streich *m* ἡ καιρία (πληγή), den ~ bekommen καιρίαν πληγῆναι.
Todesstrafe *f* ἡ θανάτου ζημία, ὁ θάνατος, es steht ~ auf etw. θάνατος ἐπίκειταί τινι, ~ auf etw. setzen θάνατον ὁρίζειν ἐπί τινι, die ~ verwirkt haben θανάτου ἄξιον εἶναι, ~ für j-n bestimmen θάνατον τάττειν τινί, die ~ vollziehen θανατοῦν, ~ über j-n verhängen ζημιοῦν τινα θανάτῳ.
Todesstunde *f* ἡ θανάτου ὥρα, in seiner ~ μέλλων ἤδη ἀποθανεῖσθαι, meine ~ ist da πάρεστιν ἤδη ἐμοὶ τοῦ βίου τὸ τέλος.
Todestag *m* ἡ τοῦ θανάτου ἡμέρα.
Todesurteil *n* ἡ θανάτου κρίσις, das ~ über j-n aussprechen s. j-n zum ~e verurteilen unter Tod; das ~ an j-m vollstrecken θανατοῦν τινα.
Todesverachtung *f* ἡ τοῦ θανάτου καταφρόνησις.
Todesweg *m* ἡ ἐπὶ θανάτῳ (ὁδός).
todeswert, -würdig θανάτου ἄξιος.
Todeszeichen *n* τὸ τοῦ θανάτου σημεῖον.
Todfeind *m* ὁ ἔχθιστος.
Todfeindschaft *f* ἡ ἄσπονδος ἔχθρα.
todkrank ἐπιθάνατος, ~ sein ἐπιθάνατον εἶναι.
tödlich eig. θανατηφόρος (2), θανάσιμος (2), θανατώδης, ἐπιθάνατος (2), (von Wunden und Schlägen) καίριος, θανάσιμος, zB. ein ~er Schlag ἡ καιρία (mit u. ohne πληγή), j-m einen ~en Schlag versetzen καιρίαν τύπτειν τινά, καιρίαν (πληγὴν) ἐντρίβειν τινί, j-m einen ~en Biß beibringen θανάσιμα δάκνειν τινά, j-n ~ hassen μῖσος βαρύτατον μισεῖν τινα, ~e Feindschaft s. Todfeindschaft.
Tödlichkeit *f* τὸ θανάσιμον, τὸ καίριον.
todmüde ἀπειρηκώς.
Toga *f* ἡ τήβεννα, ἡ τήβεννος, τὸ ἱμάτιον, toga praetexta ἡ περιπόρφυρος, die männliche ~ (toga virilis) bekommen τὸ ἀνδρεῖον ἱμάτιον ἀπολαμβάνειν.
Toilette *f* ὁ ἄβαξ (κος, als Gerät), ὁ καλλωπισμός (das Sichputzen), ~ machen καλλωπίζεσθαι (M.).
tolerant εὐγνώμων, ἐπιεικής, ~ sein εὐγνωμονεῖν.
Toleranz *f* ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἐπιείκεια.
toll λυττῶν (*part.* von λυττᾶν, eig. von Tieren), ἐμμανής, μανικός (rasend, wütend), ἔκ-, ἄ-, παράφρων, ἄλογος (2, ohne Verstand), ~ sein λυττᾶν, μαίνεσθαι

(P.), παραφρονεῖν, παρανοεῖν, j-n ~ machen ἐκμαίνειν τινά, μανίαν ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι, ποιεῖν τινα μαίνεσθαι, ~ werden μανῆναι, ἐκμανῆναι, ἀγριοῦσθαι, ἐξαγριοῦσθαι, ἐξαγριαίνεσθαι (sämtlich P.), man möchte ~ werden μανοῦμαι, ~ sein auf j-n (= j-m zürnen) μαίνεσθαι κατά τινος, ~ sein auf etw. (= auf etw. versessen sein) ἐπιμαίνεσθαί τινι.

Tollhaus *n* ἡ τῶν μαινομένων φυλακή, er ist reif fürs ~ (Sprichw.) Ἀντικύρας δεῖ αὐτῷ

Tollhäusler *m* ὁ μαινόμενος ἄνθρωπος.

Tollheit *f* ἡ λύττα, ἡ μανία, ἡ παράνοια, ἡ παραφορὰ διανοίας, ἡ παραφροσύνη, ἡ ἄνοια (als Zustand), τὸ μαινομένου ἔργον (als Sache), es ist ~ μαινομένου ἐστίν.

Tollkirsche *f* ὁ μανικὸς στρύχνος, ὁ μανδραγόρας (ου u. α).

Tollkopf *m* ὁ μανικὸς ἄνθρωπος.

tollköpfig μανικός.

Tollkraut *n* τὸ θρύορον, τὸ θρύον.

tollkühn τολμηρός, θρασύς, ῥιψοκίνδυνος (2), ~ sein παρατολμᾶν.

Tollkühnheit *f* ἡ τόλμα, τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Tölpel *m* ὁ σκαιὸς od. ἄγροικος ἄνθρωπος, sich wie ein ~ betragen σκαιουργεῖν.

Tölpelei, Tölpelhaftigkeit *f* ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ φορτικότης (ητος).

tölpelhaft, tölpisch σκαιός, ἄγροικος (2), ἀπειρόκαλος (2), φορτικός.

[1]**Ton** *m* (Töpfer~) ὁ πηλός, ὁ κέραμος.

[2]**Ton** *m* 1. ἡ φωνή, τὸ φθέγμα, ὁ φθόγγος, ἡ φθογγή, ἡ ἠχή, ὁ ἦχος, ἡ κλαγγή (Klang), ὁ ψόφος (unartikulierter Laut), ὁ τόνος (~ in der Rede, Akzent), halber ~ τὸ ἡμιτόνιον, ἡ δίεσις, τὸ λεῖμμα, $1/3$ ~ ἡ χρωματικὴ δίεσις, $1/4$ ~ ἡ ἐναρμόνιος δίεσις, lieblicher ~ ἡ ἡδυφωνία, rauher ~ ἡ τραχυφωνία, einen ~ von sich geben ἀφιέναι φωνὴν od. φθόγγον, φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), den ~ herabstimmen ἐνδιδόναι, καθυφίεσθαι, den ~ angeben (in der Musik) ἐνδιδόναι μέλος, ἡγεῖσθαι (M.) ᾠδῆς, übtr ὑφ-, προηγεῖσθαί (M.) τινος, im strengen ~e sprechen αὐστηρῶς λέγειν, übtr. ~ in der Malerei τὸ χρῶμα. — 2. (Art u. Weise) ὁ τρόπος, (herrschende Sitte) τὸ ἔθος, guter, feiner ~ ἡ εὐμουσία, ἡ κομψεία, ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), ein Mann von gutem ~ ἀνὴρ ἀστεῖος, εὔμουσος, ἀστικός, κομψός, schlechter ~ ἡ ἀπειροκαλία, ein Mann von schlechtem ~ ἀνὴρ ἀπειρόκαλος, es ist ~ ἐν ἔθει ἐστίν, ἐπικρατεῖ, νομίζεται.

Tonangeber *m* ὁ ὑφηγητής, ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ διδάσκαλος.

Tonart *f* ὁ νόμος, ἡ ἁρμονία, ὁ τόνος, τὸ σύστημα, τὸ σύνταγμα.

tonartig πηλώδης.

tönen ἠχεῖν, κλάζειν, ψοφεῖν, φθέγγεσθαι (M.), φωνεῖν (den Unterschied s. unter Ton), etw. tönt mir noch in den Ohren ἔναυλόν ἐστιν ἔτι μοί τι.

Tönen *n* ἡ ἠχή, ὁ φθόγγος, s. Ton.

tönend ἠχώδης.

Tonfall *m* ὁ ῥυθμός.

Tonkunst *f* ἡ μουσική.

Tonkünstler *m* ὁ μουσικός.

Tonleiter *f* τὸ διάγραμμα.

tonlos ἄφωνος (2), ἄφθογγος (2, ohne Laut), ἄτονος (2, unbetont).

Tönnchen *n* ἡ πιθάκνη, τὸ πιθάκνιον.

Tonne *f* ἡ πίθος, ἡ φιδάκνη, ἡ πιθάκνη, (als Maß) ὁ ἀμφορεύς.

tonreich φωνήεις.

Tonsetzer *m* ὁ μελοποιός, ~ sein μελοποιεῖν.

Tonsetzung *f* (in der Musik) ἡ μελοποιία, (in der Grammatik) ἡ τόνωσις.

Tonsilbe *f* ἡ τονουμένη συλλαβή.

Tonstück *n* τὸ μέλος, τὸ κροῦμα, τὸ κιθάρισμα (für die Zither), τὸ αὔλημα (für die Flöte).

Tonsur *f* ἡ κουρά.

Tonsystem *n* τὸ ἁρμονιῶν σύστημα.

Tonweise *f* τὸ χρῶμα.

Tonzeichen *n* ὁ τόνος, ἡ κεραία, (in der Musik) τὰ διαγράμματα.

Topas *m* τὸ τοπάζιον.

Topf *m* ἡ χύτρα, ἡ χυτρίς (ίδος), ἡ κακκάβη

topfartig χυτροειδής

Töpfer *m* ὁ κεραμεύς, ὁ χυτρεύς ὁ ὀστρακεύς, ὁ κεραμευτής, ~ sein κεραμεύειν.

Töpferarbeit *f* ὁ κέραμος, τὸ κεράμιον.

Töpferei *f*, **Töpferhandwerk** *n*, **Töpferkunst** *f* ἡ κεραμεία, ἡ κεραμική.

Töpfererde *f*, **-ton** *m* ὁ κεραμικὸς πηλός.

Töpfergeschirr *n* τὸ κεράμιον, ὁ κέραμος.

Töpfermarkt *m* οἱ κέραμοι, αἱ χύτραι, τὸ χυτροπωλεῖον.

Töpfermasse *f* τὸ φύραμα.

[1]**töpfern** (als Verb) κεραμεύειν.

[2]**töpfern** (als *adj.*) κεραμεοῦς, κεραμεικός, κεραμικός.

Töpferofen *m* ἡ κεραμεική, κεραμική od. κεραμευτικὴ κάμινος.

Töpferscheibe *f* ὁ κεραμεικός, κεραμικὸς od. κεραμευτικὸς τροχός, ὁ τῶν κεραμέων τροχός, auf der ~ gedreht τροχήλατος (2).

Töpferware *f* ὁ κέραμος, τὰ κεράμια.

Töpferwerkstatt, -stätte *f* τὸ κεραμεῖον, τὸ κεραμευτικὸν ἐργαστήριον.

Topfhändler *m* ὁ χυτροπώλης.

Topfhändlerin *f* ἡ χυτρόπωλις (ιδος).

Topfmarkt *m* αἱ χύτραι, αἱ χυτρίδες, τὸ χυτροπωλεῖον.

Topfspiel *n* ἡ χυτρίνδα παιδιά, das ~ spielen χυτρίνδα παίζειν.

Topik *f* ἡ τοπική.

topisch τοπικός.

Topograph *m* ὁ τοπογράφος.

Topographie *f* ἡ τοπογραφία

topographisch τοπογραφικός.

Topp *m* (Mastspitze) ὁ ἱστὸς ἄκρος.

topp! εἶεν, ἔστω ταῦτα, ἔμβαλ' ἐπὶ τούτῳ τὴν δεξιάν.

Toppsegel *n* (das oberste Segel) τὸ παράσειον.

[1]**Tor** *m* ὁ μωρός und die übrigen *adj.* mit dem Artikel, s. töricht.

[2]**Tor** *n* αἱ πύλαι, τὰ θυρώματα (letzteres: Portal).

Toreutik *f* ἡ τορευτική.

Torfahrt *f* ὁ πυλών (ῶνος)

Torgeld *n* τὸ διαπύλιον.

Torheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἠλιθιότης (ητος), ἡ εὐήθεια, ἡ ἀβελτερία, ἡ ἀβουλία, große ~ πολλὴ μωρία usw., eine ~ begehen μωρόν τι ποιεῖν, μωραίνειν, ἠλιθιάζειν, damit hast du eine große ~ begangen τοῦτο μωρότατον πεποίηκας, es ist eine ~ μωρόν usw. ἐστιν.

Torhüter *m*, **-hüterin** *f* ὁ, ἡ πυλωρός.

töricht μωρός, (unverständig, ohne Einsicht) ἄφρων, ἀνόητος (2), ἀσύνετος (2), (albern) ἠλίθιος, εὐήθης, ἀβέλτερος (2), (ohne Überlegung) ἄβουλος (2), (zwecklos, erfolglos) μάταιος, ~ handeln, reden μωραίνειν, ἠλιθιάζειν.

Törin *f* ἡ μώρα usw. γυνή.

Tornister *m* ἡ πήρα, ἡ ἀσκοπήρα, ὁ γυλιός.

Torriegel *m* ὁ μοχλός.

Torschluß *m* ἡ τῶν πυλῶν κλεῖσις, vor ~ πρὶν κλεισθῆναι τὰς πύλας, nach ~ κλεισθεισῶν ἤδη τῶν πυλῶν.

Torschreiber *m* ὁ πυλωρός.

Torte *f* ὁ στρεπτός.

Tortur *f* ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, ἡ στρέβλωσις, s. Folter.

Torturwerkzeug *n* τὸ βασανιστήριον, ἡ στρέβλη.

Torwache *f* οἱ ἐπὶ ταῖς πύλαις φύλακες, im Sinne auch οἱ πυλωροί.

Torwächter, -wärter *m* ὁ πυλωρός, ~ sein πυλωρεῖν.

Torweg *m* ὁ πυλών (ῶνος), auch bloß αἱ πύλαι.

Torzoll *m* τὸ διαπύλιον.

tosen βρέμεσθαι (M.), s. toben.

Tosen *n* ὁ φλοῖσβος, s. Toben.

tot νεκρός u. d. *part.* von θνῄσκειν, ἀποθνῄσκειν, ein ~er Körper (νεκρόν) σῶμα, die T~en οἱ τεθνεῶτες, οἱ καμόντες, οἱ ἀποθανόντες, das Reich der T~en ὁ ᾅδης. ~ sein τεθνάναι, sich ~ lachen u. ähnliche Ausdrücke siehe unter Tod; wie ~ daliegen κεῖσθαι ὥσπερ νεκρόν od. τεθνεῶτα, j-n ~ schlagen s. töten; einen T~en begraben ἐκφέρειν νεκρόν, von den T~en auferwecken ἀνεγείρειν ἐκ νεκρῶν, übtr. ein ~er Ort ἡ ἐρημία, (von Bildern, Statuen u. dgl. = ohne Leben) ψυχρός.

total ἅπας, σύμπας, s. ganz, gänzlich.

Totalität *f* τὸ σύνολον, gew. durch d. *adj.* ἅπας, σύμπας.

Tote *m* ὁ νεκρός s. tot.

töten eig. ἀπο-, κατακτείνειν (selten κτείνειν), κατακαίνειν (gew. bloß *aor.* II κατέκανον), (morden, umbringen) φονεύειν, ἀναιρεῖν, δια-, καταχρῆσθαι, (niedermetzeln, abschlachten) σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, (hinrichten) θανατοῦν, als *pass.* zu ἀπο-, κατακτείνειν dient ἀποθνῄσκειν (ὑπό τινος), sich selbst ~ ἀποκτείνειν ἑαυτόν, ἀποθνῄσκειν ὑφ' ἑαυτοῦ, die Begierden ~ κολάζειν τὰς ἐπιθυμίας.

Töten *n*, **Tötung** *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ἡ ἀναίρεσις, oft durch Verben.

totenähnlich νεκροειδής, νεκρώδης, ὥσπερ νεκρός.

Totenbahre *f* ἡ κλίνη.

Totenbehältnis *n* ἡ νεκροθήκη.

Totenbeschwörer *m* ὁ νεκρόμαντις (εως).

Totenbeschwörung *f* ἡ νεκρομαντεία, ἡ νεκυομαντεία, Ort dazu τὸ νεκρομαντεῖον, τὸ νεκυομαντεῖον, τὸ ψυχομαντεῖον.

Totenbett *n*: auf dem ~ ἐπιθάνατος od. θανάσιμος ὤν, πρὸς τῇ τελευτῇ τοῦ βίου γενόμενος.

totenblaß -bleich, -farbig πελιτνός, πελιός, ~ werden od. sein πελιτνοῦσθαι, πελιοῦσθαι, πελιαίνεσθαι (sämtl. P.).

Totenbote *m* ὁ νεκράγγελος

Totenfarbe *f* τὸ πελιτνόν od. πελιόν χρῶμα, ἡ πελιτνότης (ητος).

Totenfeier *f*, **-fest** *n* τὰ θανατούσια, τὰ νεκύσια, τὰ νεμέσεια, τὰ γενέσια

Totenfleck *m* τὸ τοῦ θανάτου σημεῖον.

Totengericht *n* ἡ περὶ τῶν ἀποθανόντων κρίσις

Totengerippe *n* τὰ νεκροῦ ὀστᾶ.

Totengeruch *m* ἡ νεκρώδης ὀσμή.

Totengespräch *n* ὁ νεκρικὸς διάλογος

Totengräber *m* ὁ νεκροτάφος, ὁ τοὺς νεκροὺς κρύπτων od. θάπτων.

Totengruft *f* ὁ τάφος, ἡ νεκρῶν θήκη.

Totenhaufe *m* ὁ σωρὸς νεκρῶν, ἡ νεκάς (άδος).

Totenklage *f* ὁ θρῆνος, ὁ ὀλοφυρμός, die ~ erheben θρηνεῖν.

Totenkleid *n* τὸ ἐντάφιον, ἡ ἐντάφιος ἐσθής (ῆτος)

Totenknochen *m* τὸ νεκροῦ ὀστοῦν.

Totenkopf *m* ἡ νεκροῦ κεφαλή.

Totenkranz *m* ὁ ἐντάφιος στέφανος.

Totenliste *f* ὁ τῶν ἀποθανόντων κατάλογος.

Totenmahl *n* τὸ ἐπιτάφιον δεῖπνον, τὸ περίδειπνον

Totenopfer *n* τὸ ἐνάγισμα, ein ~ darbringen ἐναγίζειν, Darbringung eines ~s ὁ ἐναγισμός

Totenorakel *n* ἡ νεκρομαντεία, s. Totenbeschwörung

Totenschein *m* ἡ περὶ τοῦ θανάτου τινὸς μαρτυρία.

Totenschlaf *m* (tiefer Schlaf) ὁ βαθὺς ὕπνος, ὁ κάρος, ἡ καταφορά, (als Krankheit) ἡ ληθαργία.

Totenschmuck *m* ὁ ἐντάφιος κόσμος.

Totenspende *f* αἱ χοαί, j-m eine ~ darbringen χοὰς χεῖσθαί τινι.

Totenstille *f* ἡ βαθεῖα (καὶ μακρὰ) σιγή.

Totentanz *m* ἡ νεκρικὴ χορεία.

Totenurne *f* ἡ ὑδρία.

Totenwache *f* ἡ ἐπὶ νεκρῷ φυλακή.

Totenwächter *m* ὁ νεκροφύλαξ (κος).

totgeborenes Kind *n* τὸ νεκροτόκιον, ein ~ zur Welt bringen νεκροτοκεῖν.

Totschlag *m* ὁ φόνος, ἡ σφαγή.

Totschläger *m* ὁ ἀνδροκτόνος, ὁ ἀνθρωποκτόνος, ὁ φονεύς.

Totsein *n* τὸ τεθνάναι, ὁ θάνατος.

Tour *f* (Fahrt, Reise) ἡ ὁδός, ἡ πορεία, (beim Tanze) τὸ σχῆμα.

Tourist *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης.

Trab *m* ὁ ἐκτενέστερος δρόμος, τὸ διατροχάζειν.

Trabant *m* (Waffenträger) ὁ δορυφόρος.

traben διατροχάζειν, δρόμῳ ἐκτενεστέρῳ φέρεσθαι (P.).

Tracht *f* 1. (Last) ὁ φόρτος, τὸ φορτίον, τὸ φόρημα, ἡ φορά, übtr. eine ~ Prügel πληγαὶ πολλαί od. ἱκαναί, j-m eine ~ Prügel geben πολλὰς πληγὰς ἐμβάλλειν τινί. — 2. (Kleidung) τὸ φόρημα, ἡ στολή, ἡ σκευή, ἡ περιβολή.

trachten nach etw. ὀρέγεσθαι (P. u. M.), ἐφίεσθαι, ἐπιθυμεῖν, ἀντέχεσθαι (M.), στοχάζεσθαι (M.) τινος, θηρᾶν, διώκειν, μετιέναι, μετέρχεσθαί τι, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) τινος, j-m nach dem Leben ~ ἐπιβουλεύειν τινί.

Trachten *n* ἡ ὄρεξις, ἡ ἔφεσις, ἡ ἐπιθυμία, gew. durch Verben.

trächtig ἔγκυος (2), ἐγκύμων, ἐπίφορος (2), ~ sein κυεῖν, κύειν, κυοφορεῖν, ἐν γαστρὶ φέρειν od. ἔχειν, ~ werden ἐγκύμονα γίγνεσθαι, κυΐσκεσθαι (P.).

Tradition *f* ὁ παραδεδομένος λόγος, τὰ παραδεδομένα, ἡ παράδοσις, durch ~ wissen ἀκοῇ εἰδέναι.

Tragant (eine Hülsenpflanze) *m* ἡ τραγάκανθα.

Tragbahre *f* τὸ φέρετρον, τὸ φορεῖον.

Tragbalken *m* s. Träger.

Tragband *n* τὸ ἀνάφορον.

tragbar (zu tragen) βαστακτός, (fruchtbar) καρποφόρος (2), εὔκαρπος (2), (von Gewächsen) θῆλυς, (von Tieren) φοράς (άδος).

Tragbarkeit *f* ἡ εὐκαρπία, ἡ καρποφορία.

Trage *f* τὸ φορεῖον, τὸ φέρετρον.

träge ἀργός, βραδύς, νωθρός, νωθής, νωθρώδης βλάξ (κός), βλακώδης, βλακικός, ~ sein ἀργεῖν, βλακεύειν.

Tragebalken *m* s. Träger.

Trageband *n* s. Tragband.

Trageholz *n* τὸ ἀνάφορον.

Tragekorb *m* ὁ κάλαθος.

tragen I *trans.* 1. φέρειν (ganz allg. wie im Deutschen), oft Zssg mit φορεῖν, zB. Waffen ~ ὁπλοφορεῖν, Wasser ~ ὑδροφορεῖν usw., βαστάζειν (mit den Händen od. auf den Schultern), ἄγειν (fortbewegen), κομίζειν, (holen, bringen), etw. auf den Armen od. Händen ~ ἐν ταῖς ἀγκάλαις od. ἐπ' ἀγκάλαις περιφέρειν τι. — 2. übtr. j-n auf den Händen ~ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν τινά, das Herz auf der Zunge ~ παρρησιάζεσθαι (M.), παρρησίᾳ χρῆσθαι, die Nase hoch ~ τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν, αἴρειν, ἐπαίρειν, ἀνατείνειν, zu Grabe ~ ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν, zur Schau ~ ἐπιδείκνυσθαι (M.). — 3. (an sich haben, von Kleidern, Schmucksachen u. dgl.) φορεῖν, χρῆσθαι (mit *dat.*), ἔχειν. — 4. (hervorbringen, von Bäumen) φέρειν (zB. Früchte καρπούς), auch Zssgn mit φορεῖν, zB. καρποφορεῖν, (von Tieren) ἐν γαστρὶ φέρειν od. ἔχειν. — 5. (ertragen, erdulden) φέρειν, ὑφίστασθαι, ὑπέχειν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι, die Kosten von etw. ~ χορηγεῖν τινι, παρέχειν od. ὑποφέρειν ἀναλώματά od. δαπάνην τινός, davon~ φέρεσθαι (M.), λαμβάνειν, ἀναιρεῖσθαι (M.), αἴρεσθαι (M.), den Sieg davon~, Sorge für etw. ~ und ähnliche Ausdrücke s. unter den betr. *subst.*: einen Namen ~ ὄνομα ἔχειν, χρῆσθαι ὀνόματι, ὄνομά ἐστί τινι, etw. in Gedanken mit sich herum~ διὰ μνήμης ἔχειν od. φέρειν τι, die Schuld von etw. ~ αἰτίαν ἔχειν od. αἴτιον εἶναί τινος, man trägt sich mit einem Gerüchte ὁ λόγος πολὺς ἐνέσπαρται od. διέσπαρται, διαδίδοται λόγος τις, ὁ λόγος ἔχει. — II *intr.* 6. trächtig sein s. d. Wort; weit ~ (von Geschossen u. dgl.) ἐπὶ πολὺ (nicht weit ἐπὶ βραχὺ) ἐξικνεῖσθαι. — 7. (nicht einbrechen, zB. vom Eise) ἀντέχειν.

Tragen *n* ἡ φορά, ἡ κομιδή, gew. durch Verben.

Träger *m* (der Tragende) durch d. *part.* von tragen, (ein Riemen, Strick od. Querholz, woran etw. getragen wird) τὸ

ἀνάφορον, (in der Baukunst) ὁ ῥώσταξ (κος), (Querbalken) ὁ στρωτήρ (ῆρος).
Trägerin *f* durch d. *part.* der Verben.
Trägerlohn *m* τὸ φόρετρον, τὸ φορεῖον, τὸ κόμιστρον.
Trägheit *f* ἡ ἀργεία, ἡ νώθεια, ἡ νωθρότης (ητος), ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ βλακεία.
Tragiker, Tragödiendichter, -schreiber *m* ὁ τραγικός, ὁ τραγῳδοποιός. [κριτής, ὁ τραγῳδός.]
tragisch τραγικός, ~er Schauspieler ὁ τραγικὸς ὑπο-
Tragödie *f* ἡ τραγῳδία, eine ~ aufführen τραγῳδεῖν.
Tragödienspielen *n* ἡ τραγῳδία.
Tragödienspieler *m* ὁ τραγῳδός.
Train *m* τὰ σκευοφόρα, τὰ ὑποζύγια.
Traktament *n* (Gastmahl) ἡ εὐωχία, τὸ συμπόσιον, (Sold) ὁ μισθός, τὸ σιτηρέσιον.
Traktat *m* (Abhandlung) ἡ διατριβή, ἡ πραγματεία, (Vergleich, Vertrag) αἱ συνθῆκαι, ἡ ὁμολογία.
traktatmäßig κατὰ τὰς συνθήκας, κατὰ σπονδάς (*adv.*), ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὰς συνθήκας usw. (*adj.*).
traktatwidrig παρὰ τὰς συνθήκας, παρὰ σπονδάς (*adv.*), ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τὰς συνθήκας usw. (*adj.*).
traktieren (bewirten) ἑστιᾶν, (betreiben) πραγματεύεσθαι (M.).
trällern τερετίζειν, ein Lied ~ μινυρίζειν μέλος.
Trällern *n* ὁ τερετισμός, τὸ τερέτισμα.
Trampeltier *n* ὁ Βακτριανὸς κάμηλος.
Tran *m* τὸ τῶν ἰχθύων λίπος od. ἔλαιον.
tranchieren διατέμνειν, διαιρεῖν, διανέμειν.
Träne *f* τὸ δάκρυον, bittre ~n δυσδάκρυτα δάκρυα, heiße ~n θερμὰ δάκρυα, eine ~ fallen lassen ἀφιέναι od. ἐκβάλλειν δάκρυον, ~n vergießen προ-, καταχεῖν δάκρυα, δακρυρροεῖν, über etw. δακρύειν, κλαίειν, θρηνεῖν τι, in ~n zerfließen τήκεσθαι (P.) δάκρυσι od. δακρύοντα, die ~n rollen über die Wangen herab δάκρυα καταστάζει κατὰ τῶν παρειῶν, mit ~n im Auge ἔνδακρυς, ohne ~n ἀδακρυτί.
tränen ἀφιέναι δάκρυα, δακρύειν.
Tränen *n*: das ~ der Augen ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ῥυάς (άδος).
tränenartig δακρυώδης.
Tränenfistel *f* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Tränenguß *m* ἡ τῶν δακρύων ἔκχυσις.
tränenleer, -los ἀδάκρυτος (2), *adv.* ἀδακρυτί.
tränenreich πολυδάκρυτος (2), πολλῶν δακρύων ἔμπλεως.
Tränenstrom *m* ἡ δακρύων ἐπιφορά.
tränenvoll πολυδάκρυτος (2). [~ ἄποτος (2).]
Trank *m* τὸ ποτόν, τὸ πῶμα (πόμα), ἡ πόσις, ohne
Tränkchen *n* τὸ φαρμάκιον.
Tränke *f* ἡ πίστρα, ἡ ποτίστρα, τὸ ποτιστήριον.
tränken (zu trinken geben) ποτίζειν, ἄρδειν, (bewässern, befeuchten) ἀρδεύειν.
Tränken *n* ἡ πότισις, ὁ ποτισμός, ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις.
Tränklein *n* τὸ φαρμάκιον.
Trankopfer *n* αἱ σπονδαί, ἡ λοιβή (auch *pl.*), (bsd. für Tote) αἱ χοαί, ein ~ darbringen σπένδειν, σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.), (für Tote) χοὰς φέρειν od. ἐπιφέρειν τινί.
Tranksteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν ποτῶν τελούμενος φόρος.
transitiv (in der Grammatik) ἀλλοπαθής.
Transito *m* (Durchfuhr) ἡ διαγωγή.
Transitozoll *m* τὸ διαγώγιον, τὸ παραγώγιον, von j-m den ~ erheben παραγωγιάζειν τινά.
Translokation, Translozierung *f* ἡ μετάθεσις.
translozieren μετατιθέναι, μετατάττειν.
transparent διαφανής.
Transpiration *f* ὁ διάπνους, ἡ διαπνοή, ἡ διάπνευσις, ἡ διάπνοια, gehinderte ~ ἡ ἀδιαπνευστία, ἡ δυσδιαφορησία.
transpirieren διαπνεῖν, διαφορεῖν (u. P.), der leicht transpiriert εὐδίοδος (2), εὐδιαφόρητος (2), der schwer transpiriert δυσδιαφόρητος (2).
Transport *m* ἡ ἀγωγή, ἡ κομιδή, ἡ δια-, παρακομιδή (die Fortschaffung), τὰ φορτία (das Fortgeschaffte), (von Soldaten) ὁ στόλος, (zu Schiffe) τὸ ναυστόλημα.
transportieren κομίζειν, δια-, παρακομίζειν, anderswohin ~ μετακομίζειν.
Transportieren *n* s. Transport.
Transportkosten *pl.* αἱ τῆς κομιδῆς δαπάναι.
Transportmittel *n* ἡ κομιδή.
Transportschiff *n* τὸ φορταγωγὸν πλοῖον, (für Reiterei) τὸ ἱππαγωγὸν πλοῖον.
Transportwagen *m* ἡ ἅμαξα.
Trappe *f* (Vogel) ἡ ὠτίς (ίδος). [ποδοῖν.]
trappen κρούειν τὴν γῆν τοῖν ποδοῖν, κτυπεῖν τοῖν
Träubchen *n* τὸ βοτρύδιον.
Traube *f* ὁ βότρυς (υος), ἡ σταφυλή, unreife ~ ἡ ὄμφαξ (κος), ~n ansetzen βοτρυοῦσθαι (P.), ~n tragen βοτρυοφορεῖν.
traubenartig βοτρυώδης, βοτρυηρός.
Traubenbeere *f* ἡ ῥάξ (αγός).
traubenförmig βοτρυώδης, *adv.* βοτρυδόν.
Traubenkamm *m* ὁ ὀστλιγξ (γγος).
Traubenlese *f* ὁ τρύγητος.
Traubenstiel *m* ὁ τοῦ βότρυος μίσχος.
Traubenwein *m* ὁ ἀμπέλινος οἶνος.
traubenweise βοτρυδόν.
traubig βοτρυώδης, βοτρυηρός.
[1]**trauen 1.** j-m ~ πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, θαρρεῖν τινα, einer Sache ~ ἰσχυρίζεσθαι (M.) τινι, j-m nicht ~ ἀπιστεῖν τινι, man traut mir nicht ἀπιστοῦμαι (P.), seinen Augen nicht ~ ὁρῶντα ἀπιστεῖν. — **2.** sich ~ (= sich getrauen) τολμᾶν, ἀναδέχεσθαι (M.).
[2]**trauen** (ehelich verbinden) συζευγνύναι (γάμῳ).
Trauer *f* (äußere ~) τὸ πένθος, (innere ~) ἡ λύπη, (laute ~) ὁ θρῆνος, (tiefe ~) τὸ μέγα πένθος, j-n in ~ versetzen πένθει περιβάλλειν τινά, in ~ sein πένθος ἔχειν od. ἄγειν, ἐν πένθει εἶναι, ~ haben πένθος ποιεῖσθαι (M.), sein Leben in ~ hinbringen διὰ πένθους διάγειν τὸν βίον. [γέλλων, ὁ κακάγγελος.]
Trauerbote *m* ὁ κακῶν ἄγγελος, ὁ τὰ δεινὰ ἀπαγ-
Trauerbotschaft *f* ἡ κακὴ ἀγγελία.
Trauerfall *m* ἡ συμφορά. [περικάλυμμα.]
Trauerflor *m* τὸ τοῦ πένθους σημεῖον, τὸ πένθιμον
Trauergedicht *n* τὸ πενθικὸν ᾆσμα, τὸ ἐπικήδειον ᾆσμα, ὁ ἔλεγος, ἡ ἐλεγεία.
Trauergepränge *n* ἡ πένθιμος od. ἐπικήδειος πομπή.
Trauergesang *m* ἡ ἐπικήδειος ᾠδή, τὸ ἐπικήδειον (μέλος).
Trauergewand, -kleid *n*, **-kleidung** *f* τὸ πενθικὸν od. μέλαν ἱμάτιον, ἡ πενθικὴ ἐσθής (ῆτος), ein ~ anlegen μέλαν ἱμάτιον περιβάλλεσθαι (M.), Trauerkleider tragen μέλανα φορεῖν, μελανειμονεῖν.
Trauerhaus *n* ὁ οἶκος πένθος ἄγων.
Trauerjahr *n* ὁ τοῦ πένθους ἐνιαυτός.
Trauerlied *n* ὁ θρῆνος, τὸ θρήνημα, ἡ θρηνῳδία.
Trauermahl *n* τὸ περίδειπνον.
Trauermantel *m* ἡ ἐπικήδειος χλαμύς (ύδος), τὸ ἐπικήδειον ἱμάτιον.
Trauermusik *f* τὸ πενθικὸν od. ἐπικήδειον μέλος.
trauern πένθος ποιεῖσθαι (M.) od. ἄγειν (äußerlich), λυπεῖσθαι (P.), ἀλγεῖν (innerlich), um j-n ~ πενθεῖν τινα, θρηνεῖν τινα, πενθικῶς ἔχειν τινός, (traurig sein) über etw. ~ λυπεῖσθαι (P.) ἐπί τινι.
Trauern *n* τὸ πένθος.
Trauerrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος.
Trauerspiel *n* ἡ τραγῳδία.
Trauerspieldichter *m* ὁ τραγῳδοποιός.
Trauerversammlung *f* ὁ τῶν πενθούντων σύλλογος.
trauervoll μεστὸς πένθους.
Trauerwagen *m* ἡ ἐπικήδειος ἅμαξα.
Trauerweib *n* ἡ πενθήτρια, ἡ θρηνήτρια.
Trauerzeichen *n* τὸ τοῦ πένθους σημεῖον.
Trauerzeit *f* ὁ τοῦ πένθους χρόνος.
Trauerzug *m* οἱ συνεκφέροντες.

Trause *f* ἡ ὑδρορρόα, aus dem Regen in die ~ kommen (Sprichw.) καπνὸν φεύγοντα εἰς τὸ πῦρ περιπίπτειν.

träufeln *trans.* σταλάττειν, στάζειν (auch *intr.*), etw. in etw. ~ ἐνσταλάττειν τί τινι u. εἴς τι, ἐνστάζειν τινί τι, *intr.* στάζειν, ψακάζειν, λείβεσθαι (P.).

Träufeln *n* ἡ στάξις.

traulich προσφιλής, οἰκεῖος.

Traulichkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), τὸ προσφιλές.

Traum *m* ὁ ὄνειρος (regelm., doch auch *gen.* ὀνείρατος, *dat.* ὀνείρατι usw.), τὸ ὄναρ (nur *nom.* u. *acc.*), τὸ ἐνύπνιον, einen ~ haben ὄναρ ὁρᾶν, im ~e ὄναρ, nicht im ~e οὐδ' ὄναρ, einen ~ senden, eingeben φαίνειν ὄναρ, im ~e erscheinend ἐνύπνιος (2), einen ~ auslegen ἐξηγεῖσθαι (M.), κρίνειν od. ὑποκρίνεσθαι (M.) ὄναρ.

traumartig ἐνυπνιώδης, ὀνειρώδης.

Traumbild *n*, **-erscheinung** *f*, **-gesicht** *n* τὸ ἐνύπνιον, ἡ ἐνυπνίου od. ὀνείρατος ὄψις, auch bloß ἡ ὄψις, ein ~ haben ὁρᾶν ὄναρ od. ἐνύπνιον.

Traumbuch *n* τὰ ὀνειροκριτικά.

Traumdeuter *m* ὁ ὀνειροκρίτης, ὁ ὀνειρόμαντις (εως), ὁ ὀνειροσκόπος.

Traumdeuterei *f* ἡ ὀνειροκριτική.

Traumdeuterin *f* ἡ ὀνειρόμαντις (εως).

Traumdeutung *f* ἡ ἐξήγησις od. κρίσις ὀνείρων, ἡ ὀνειροκρισία.

träumen ὀνειρώττειν, ὀνειροπολεῖν (von etw. τι, letzteres auch übtr.), ἐνυπνιάζειν (u. M.), ὄναρ ἰδεῖν, es träumte mir καθ' ὕπνον ἔδοξέ μοι, εἶδον ὄναρ.

Träumen *n* ἡ ὀνείρωξις, ἡ ὀνειροπολία.

Träumer *m* durch d. *part.* der Verben, übtr. ὁ βλάξ (κός).

Träumerei *f* übtr. ἡ νώθεια, ἡ βλακεία.

träumerisch ὀνειρώδης, ὑπνωτικός, κάθυπνος (2), übtr. νωθρός, νωθής, βλάξ (κός), βλακικός, ~ sein νυστάζειν, ~es Wesen s. d. vor. Wort.

traun ἦ μήν, δῆτα, τοί (enkl.).

Traurede *f* ὁ γαμήλιος λόγος.

traurig allg. λυπηρός, ἀνιαρός, στυγνός (von Personen u. Sachen), περίλυπος (2), ἄθυμος (2, von Personen), σκυθρωπός (von Personen, ~ aussehend), δεινός, χαλεπός (von Sachen), j-n ~ machen λυπεῖν τινα, λύπην κατασκευάζειν od. ἐργάζεσθαί (M.) τινι, ~ sein λυπεῖσθαι (P., über etw. τινί u. ἐπί τινι), λυπηρῶς, ἀθύμως ἔχειν od. διακεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.), ~ aussehen σκυθρωπάζειν, στυγνὸν εἶναι ὁρᾶν, ein ~es Leben führen λυπηρῶς od. μοχθηρῶς ζῆν, ~e Zeiten χαλεποὶ καιροί, ein ~er Anblick πικρὰ ὄψις, ~ ums Leben kommen οἰκτρῶς ἀπόλλυσθαι.

Traurigkeit *f* ἡ λύπη, ἡ ἀνία, ἡ στυγνότης (ητος), ἡ ἀθυμία (Niedergeschlagenheit), ἡ σκυθρωπότης (ητος, trauriges Aussehen), ἡ μοχθηρία, ἡ λυπρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.* (als Eigenschaft), j-m ~ verursachen λύπην ἐργάζεσθαί (M.) τινι.

Trauring *m* ὁ γαμήλιος δακτύλιος.

traut φίλος, προσφιλής, ἀγαπητός.

Trauung, Trauungsfeier *f*, **-fest** *n* τὰ γαμήλια.

Travestie *f* ἡ παρῳδία, ἡ ἱλαροτραγῳδία, ὁ φλύαξ (κος).

travestieren παρῳδεῖν.

Travestierung *f* ἡ παρῳδία.

Treber(n) *pl.* s. Trester.

treffen 1. (erreichen u. berühren) ἐξικνεῖσθαί, ἐφικνεῖσθαί, τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, ἅπτεσθαί, ἐφ-, καθάπτεσθαί (M.), εὐστοχεῖν τινος, (beim Schuß od. Wurf) βάλλειν, (beim Stoß od. Hieb) παίειν (j-n mit etw. τινά τινι), nicht ~ ἁμαρτάνειν, ἀφαμαρτάνειν, ἀποτυγχάνειν τινός, das Ziel ~ ἐπιτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ, vom Blitze getroffen werden κεραυνῷ βάλλεσθαι, κεραυνοβολεῖσθαι. — 2. (erraten, ermitteln, ausfindig machen) εἰκάζειν, τεκμαίρεσθαί (M.) τι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, (vom Maler) πιθανῶς, κατὰ φύσιν od. ὁμοιότατον τῷ ἀληθινῷ ἀπεικάζειν τινά od. τι, getroffen! καλῶς γιγνώσκεις. — 3. j-n antreffen ἐν-, ἐπι-, συντυγχάνειν τινί (zufällig), καταλαμβάνειν τινά (aufsuchen), j-n zu Hause ~ ἔνδον καταλαμβάνειν τινά. — 4. es trifft mich etw. (es begegnet mir etw.) συμβαίνει od. γίγνεταί μοί τι, es trifft mich ein Unglück περιπίπτω συμφορᾷ, wenn mich ein Unglück ~ sollte ἤν τι πάθω (εἴ τι πάθοιμι), ἤν τί μοι συμβῇ (εἴ τί μοι συμβαίη), die Reihe trifft mich εἰς ἐμὲ περιήκει τὸ μέρος. — 5. es trifft sich συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνω mit *part.*, zB. es traf sich, daß er anwesend war ἔτυχε παρών, wie sichs trifft ὡς ἂν τύχῃ (ὡς τύχοι), ἐκ τοῦ τυχόντος od. παρατυχόντος, wenn es sich trifft ἐὰν τύχῃ (εἰ τύχοι). — 6. (veranstalten) ποιεῖσθαι (M.), eine Wahl ~ αἵρεσιν ποιεῖσθαι, einen Vergleich mit j-m ~ συνθήκας ποιεῖσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, Anstalten zu etw. ~ παρασκευάζειν (u. M.) τι.

Treffen *n* s. Gefecht, Kampf, Schlacht; (ein Teil der Schlachtordnung) ἡ τάξις, ἡ παράταξις, im ersten ~ stehen τῆς πρώτης τάξεως τετάχθαι.

treffend εὔστοχος (2), οὐκ ἄστοχος (2), καίριος, πιθανός, (von Beispielen, Beweisen) σαφής, σαφέστατος, ἐναργής, nicht ~ ἄστοχος (2), ἄτοπος (2), das Treffende ἡ εὐστοχία.

Treffer *m* ἡ εὐστοχία, einen ~ machen εὐτυχεῖν, τυγχάνειν τινός, einen guten ~ machen πολλῇ εὐστοχίᾳ χρῆσθαι, εὐτυχεῖν τὰ πάντα.

trefflich ἀγαθός, ἄριστος, κράτιστος, καλός, χρηστός, *adv.* εὖ, μάλα, καλῶς, s. vortrefflich.

Trefflichkeit *f* ἡ ἀρετή, ἡ χρηστότης (ητος), s. Vortrefflichkeit.

treiben I *trans.* 1. ἐλαύνειν, ἄγειν, ὠθεῖν, κινεῖν, siehe d. Zssg aus-, fort-, wegtreiben usw.; das Vieh auf die Weide ~ ἐξάγειν τὰ βοσκήματα εἰς od. ἐπὶ τὴν νομήν, das Wild ~ ἐξανιστάναι, διώκειν od. ἐλαύνειν τὰ θηρία, (Treiber sein, auf der Jagd) συνελαύνειν τὰ θηρία, j-n aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν τινὰ τῆς πόλεως, einen Nagel in die Wand ~ ἧλον ἐμβάλλειν τῷ τοίχῳ, auseinander~ (jagen) διωθεῖν, (Holz) διασχίζειν, (durch Keile) διασφηνοῦν, ein Keil treibt den andern σφὴν σφῆνα ὠθεῖ, das Wasser treibt das Rad τὸ ὕδωρ ἄγει od. περιάγει τὸν τροχόν, Schweiß ~ ἐξάγειν ἱδρῶτα. — 2. (v. Boden u. Gewächsen) ἀνιέναι (ἵημι), φύειν, ἐκ-, ἀναφύειν, Wurzeln ~ ἄγειν ῥίζας, ῥιζοῦσθαι (P.), ῥιζοβολεῖν. — 3. (drängen) j-n ~ ἐπ-, κατεπείγειν τινά, ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, ἀναγκάζειν τινὰ πρός τι od. *inf.*, (anreizen) κινεῖν τινα, antreiben j-n zu etw. ὁρμᾶν, παρορμᾶν, προτρέπειν, παροξύνειν τινὰ ἐπί, πρός u. εἴς τι, von der Not getrieben werden ἀναγκάζεσθαι mit *inf.* — 4. (betreiben, etw. ausüben) ἐργάζεσθαι, ἐξεργάζεσθαι (M.), πράττειν, ἐπιτηδεύειν, ἀσκεῖν, μελετᾶν, εἶναι περί τι (eine Kunst, Gewerbe u. dgl.), Ackerbau ~ γεωργεῖν, Philosophie ~ φιλοσοφεῖν, ein Handwerk ~ δημιουργεῖν, Handelsgeschäfte ~ χρηματίζεσθαι (M.), Possen ~ φλυαρεῖν, unnütze Dinge ~ περιεργάζεσθαι usw. s. d. betr. *subst.* u. *adj.*; wie mans treibt, so gehts (Sprichw.) οἷα τὰ ἐπιτηδεύματα, τοιαῦτα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβάντα, etw. weit ~ πόρρω προβαίνειν, ἥκειν od. γίγνεσθαί τινος. — II *intr.* 5. (von Pflanzen u. Gewächsen) αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἀνατέλλειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν. — 6. (ohne Leitung auf dem Wasser fortbewegt werden) φέρεσθαι (P.), stromabwärts ~ καταφέρεσθαι (P.), ans Ufer ~ καταφέρεσθαι (P.) εἰς τὴν ἀκτήν, auf den Strand ~ ὀκέλλειν.

Treiben *n* 1. ἡ ἔλασις, ἡ ἀγωγή, ἡ κίνησις, (auf der Jagd) ἡ δίωξις, ὁ διωγμός, (Antreiben) ἡ παρόρμησις, ὁ παροξυσμός, ἡ προτροπή. — 2. (Betreibung) ἡ ἄσκησις, ἡ ἐργασία, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ μελέτη, ἡ πραγματεία, (von Handelsgeschäften) ἡ χρημάτισις, ὁ χρηματισμός, (die Beschäftigungen) τὰ ἐπιτηδεύματα. — 3. (von Pflanzen) ἡ ανα-, ἐκβλάστησις. — 4. (auf dem Wasser) ἡ φορά, ἡ καταφορά.

Treiber *m* ὁ ἐλαύνων od. ἄγων, (auf der Jagd) ὁ συνελαύνων τὰ θηρία.

Treibjagd *f* ἡ θήρα, καθ' ἣν συνελαύνεται τὰ θηρία. eine ~ halten θήραν ποιεῖσθαι (M.) συνελαυνομένων od. συνεληλαμένων θηρίων.

trennbar διαιρετός, χωριστός, τμητός, leicht ~ εὐχώριστος (2), εὐδιαίρετος (2).

trennen διὰ μέσου γίγνεσθαι (dazwischentreten), χωρίζειν, διαχωρίζειν (dem Raume nach), διαιρεῖν (Teile e-s Ganzen), λύειν, δια-, ἀναλύειν, διαζευγνύναι (Verbundenes), διατέμνειν (zerschneiden), διιστάναι, διαστέλλειν (auseinanderstellen od. -legen), σχίζειν, διασχίζειν (durch Spalten), διασπᾶν (gewaltsam ~), διακρίνειν (voneinander scheiden), in zwei Teile ~ δίχα ποιεῖν, διχάζειν, durch Grenzen ~ ὁρίζειν, δι-, ἀφορίζειν, von etw. ~ gew. der *gen.*, auch ἀπό τινος, (bsd. bei Personen), getrennt sein von etw. κεχωρίσθαι τινός od. ἀπό τινος, χωρὶς γίγνεσθαί τινος, διαστῆναι ἀπό τινος, sich voneinander ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) ἀλλήλων, sich vom Weibe ~ ἐκβάλλειν od. ἀποπέμπειν γυναῖκα, sich vom Manne ~ ἀπολείπειν τὸν ἄνδρα, vom Manne getrennt leben ἀπ' ἀνδρὸς εἶναι, voneinander getrennt sein (= uneinig sein) διαφέρεσθαι (P.) ἀλλήλοις od. πρὸς ἀλλήλους, διαστῆναι πρὸς ἀλλήλους.

Trennung *f* 1. (das Trennen) ἡ χώρισις, ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις, ὁ διαχωρισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ λύσις, ἡ διάλυσις, ἡ διάζευξις, ἡ διάσπασις. — 2. (das Weggehen) ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, zB. die Könige küßten sich bei der ~ οἱ βασιλεῖς ἐφίλησαν ἀλλήλους ἀπαλλαττόμενοι od. ἀπιόντες. — 3. (Uneinigkeit) ἡ διαφορά.

Trense *f* ἡ ὑποχαλινιδία (ἡνία), ὁ ἀγωγεύς.

Trepan *n* τὸ τρύπανον, τὸ ἀβάπτιστον.

trepanieren ἀνατετραίνειν.

Trepanieren *n* ἡ ἀνάτρησις.

treppab κατὰ τῆς κλίμακος, treppauf ~ ἄνω καὶ κάτω τῆς κλίμακος.

treppauf ἀνὰ τὴν κλίμακα.

Treppchen *n* τὸ κλιμάκιον, ἡ κλιμακίς (ίδος), τὸ κλιμακίδιον.

Treppe *f* ἡ κλῖμαξ (κος), τὸ βάθρον, τὸ ἀνάβαθρον, αἱ ἀναβάσεις (Stufen), die ~ hinuntergehen καταβαίνειν κατὰ τῆς κλίμακος, die ~ hinaufgehen ἀναβαίνειν διὰ τῆς κλίμακος, drei ~n hoch wohnen κατοικεῖν ἐπὶ τοῦ τρίτου ὀρόφου.

treppenartig κλιμακώδης, *adv.* κλιμακηδόν.

Treppenstufe *f* ὁ κλιμακτήρ (ῆρος).

Trespe *f* τὸ ζιζάνιον.

Tresse *f* τὸ κράσπεδον.

Trester *f pl.* τὸ ἀποπίεσμα, (von Oliven) τὰ στέμφυλα, (von Trauben) τὰ βρύτεα.

Tresterwein *m* ὁ στεμφυλίτης (οἶνος).

treten I *intr.* 1. (sich stellen, einen Stand nehmen) ἵστασθαι (στῆναι), καθίστασθαι (καταστῆναι). — 2. (gehen) ἔρχεσθαι, ἰέναι, (schreiten) βαίνειν, βαδίζειν, auf etw. ~ καθίστασθαι ἐπί τινος, ἐπιβαίνειν τινός, ἐπιστηρίζεσθαί (P.) τινι, πατεῖν τι, auf die Rednertribüne ~ ἀναβαίνειν, προ- od. παρέρχεσθαι ἐπὶ τὸ βῆμα, ans Land od. aus dem Schiffe ~ ἐκβαίνειν τῆς νεώς, ἀποβαίνειν εἰς τὴν γῆν, auf die Seite ~ μεθίστασθαι, ὑπείκειν, ὑποχωρεῖν, an od. neben etw. ~ καθίστασθαι παρά τι, παρ-, ἐφίστασθαί τινι, aus etw. ~ ἐξ-, προέρχεσθαι, ἐκ-, προβαίνειν ἔκ τινος, in etw. ~ εἰσέρχεσθαι εἴς τι, ἔσω παραγίγνεσθαί τινος (zB. in ein Haus), ἐμ-, εἰσβαίνειν εἴς τι, auf j-s Seite ~ αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος, γίγνεσθαι μετά τινος od. σύν τινι, προστίθεσθαι od. προσχωρεῖν τινι. — 3. *fig.* in j-s Dienste ~ ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τινι ὑπηρεσίαν, ὑπηρέτην γίγνεσθαί τινος, (von Soldaten) στρατεύεσθαι (M.) ὑπό τινι, j-m zu nahe ~ ἀδικεῖν τινα, die Tränen ~ ihm in die Augen ἔνδακρυς γίγνεται τοὺς ὀφθαλμούς, δακρύων ἐμ-, ὑποπίμπλαταί τις τὰ ὄμματα, das Blut tritt ihm ins Gesicht ἐρυθραίνεται (P.) τὸ πρόσωπόν τινος, ἐρυθραίνεται, ἐρυθριᾷ, in das Jünglingsalter ~ ἐξέρχεσθαι εἰς τοὺς ἐφήβους, in das zwanzigste Jahr ~ ἐμβαίνειν εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας. — II *trans.* 4. πατεῖν, καταπατεῖν τι u. τινα (auch übtr. mit Füßen ~), einen Nagel in den Fuß ~ ἧλον πατεῖν, etw. entzwei~ πατοῦντα διαρρηγνύναι τι, etw. mit Füßen ~ λὰξ πατεῖν, ἐπεμβαίνειν τινί, j-n od. etw. in den Staub, Kot ~ προπηλακίζειν τινά u. τι, auch καταφρονεῖν τινος. — 5. (vom Hahne) ὀχεύειν (τὴν ἀλεκτρυόνα).

Treten *n* ὁ πάτος, ἡ πάτησις, gew. durch Verben.

Tretrad *n* ἡ ἕλιξ (κος).

treu πιστός (zuverlässig), εὐσεβής, ὅσιος, χρηστός (~ und rechtschaffen), πιθανός, ἐναργής, ζωτικός (von Bildwerken), ἀκριβής (genau), ἀληθής, ἀληθινός (wahrhaft), βέβαιος (sicher), ἀξιόχρεως (glaubwürdig), ein ~er Freund πιστὸς od. χρηστὸς φίλος, ein ~er Vater ὅσιος od. εὐσεβὴς πατήρ, ein ~er Sohn εὐσεβὴς od. χρηστὸς παῖς, j-m ~ bleiben παραμένειν τινί, τὰ πιστὰ τηρεῖν τινι, einer Sache ~ bleiben ἐμμένειν τινί, ἀντέχεσθαί (M.) τινος, διαφυλάττειν τι, seinem Vorsatze ~ bleiben οὐκ ἐξίστασθαι τῆς προαιρέσεως, διαφυλάττειν τὴν γνώμην, sich ~ bleiben τὸν αὐτὸν εἶναι, ἀεὶ τὸν αὐτὸν τρόπον φυλάττειν, es ~ mit j-m meinen ἀδόλως προσφέρεσθαί (P.) τινι, etw. ~ bekennen ἁπλῶς ἐξειπεῖν od. ἐξομολογεῖν τι, etw. ~ erzählen ἁπλῶς, ἀκριβῶς διεξέρχεσθαι od. διηγεῖσθαι (M.) κατὰ τὸ ὄν.

Treubruch *m*, **-brüchigkeit** *f* ἡ ἐπιορκία (bei e-m Schwur), ἡ παρασπόνδησις, τὸ παρασπόνδημα (bei e-m Vertrage).

treubrüchig ἐπίορκος (2), παράσπονδος (2), ~ sein παρασπονδεῖν (gegen j-n τινα u. εἴς τινα), ἐπιορκεῖν τινα.

Treue *f* ἡ πίστις (εως), ἡ πιστότης (ητος), τὸ πιστόν, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος, den Unterschied s. unter treu), (von Gemälden) ἡ πιθανότης (ητος), (von Erzählungen) ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀλήθεια, den Eid der ~ schwören ὀμνύναι ἦ μὴν πιστὸν ἔσεσθαι, j-m Unterpfänder der ~ geben πιστὰ διδόναι τινί, sich gegenseitige ~ versprechen πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, δεξιὰν διδόναι καὶ λαμβάνειν, die ~ halten φυλάττειν od. ἐμπεδοῦν τὴν πίστιν, auf ~ und Glauben διὰ πίστεως, κατὰ πίστιν, bei meiner ~ οὕτως ὀναίμην, etw. auf ~ und Glauben geben πιστεύσαντά τινι διδόναι τινί τι.

treufleißig πρόθυμος (2).

treugesinnt πιστός.

treuherzig εὐήθης, οὐ κακοήθης, ἁπλοῦς, χρηστός, ἄκακος (2), ἄδολος (2).

Treuherzigkeit *f* ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης, ἡ ἁπλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

treulich πιστῶς, ἁπλῶς, ἀδόλως, χρηστῶς, κατὰ τὸ ὄν, etw. ~ halten ἐμπεδοῦν τι.

treulos ἄπιστος, κακόπιστος, ἀνόσιος (sämtlich 2), ἀσεβής, ~ an j-m handeln προδιδόναι, καταπροδιδόναι τινά, j-m ~ werden ἀφίστασθαί τινος od. ἀπό τινος, ἐγκαταλείπειν τινά.

Treulosigkeit *f* ἡ ἀπιστία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Treuwort *n* ἡ πίστις.

Triangel *m* τὸ τρίγωνον.

Tribun *m* ὁ δήμαρχος (tribunus plebis), ὁ φύλαρχος (tribunus militum), ~ sein δημαρχεῖν, φυλαρχεῖν.

Tribunal *n* τὸ βῆμα.

Tribunat *n* ἡ δημαρχία, ἡ φυλαρχία.

tribunizisch δημαρχικός.

Tribus *f* ἡ φυλή, Mitglied einer ~ ὁ φυλέτης, in die ~ aufnehmen φυλετεύειν.

Tribut *m* ὁ φόρος, ὁ δασμός, ἡ ἀποφορά, j-m einen ~ auferlegen ἐπιτάττειν τινὶ φόρον, sich zu einem ~ verstehen τάττεσθαι (P.) φόρον, ~ entrichten διδόναι od. τελεῖν φόρον, φόρου ὑποτελῆ εἶναι, δασμοφορεῖν, ~ einsammeln δασμολογεῖν, s. Abgabe, Steuer; übtr. der Natur ihren ~ zollen ὑπάγειν τὸν τῇ φύσει ὀφειλόμενον θάνατον.

tributpflichtig φόρου ὑποτελής, (untertan) ὑπήκοος (2).

Trichter *m* ἡ χοάνη, ἡ χώνη.

Trieb *m* 1. (Neigung, Begierde) ἡ ὁρμή, ἡ παρόρμησις, ἡ ἐπιθυμία, ἡ ὄρεξις, ὁ ἔρως (ωτος), einen ~ zu etw. haben ὁρμᾶν (u. P.) πρός, ἐπί od. εἴς τι, ἐφίεσθαι, ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαί (P. u. M.), ἐρᾶν τινος, ein unbändiger ~ ἡ μανία, einen unbändigen ~ zu etw. haben μαίνεσθαι (P.) εἰς od. πρός τι, aus eignem ~e ἀφ' ἑαυτοῦ, οὐδενὸς κελεύσαντος. — 2. (Schößling) τὸ βλάστημα, ὁ βλαστός, ὁ μόσχος, ὁ κλάδος.
Triebfeder *f* übtr. (Antrieb, Ursache) ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ὁρμή, τὸ παρόρμημα.
Triebkraft *f* ἡ κινητικὴ δύναμις, τὸ κινοῦν (οῦντος).
Triebrad *n* ὁ κινητικὸς τροχός.
Triebsand *m* ἡ ψάμμος, ἡ κονία.
Triebwerk *n* ἡ μηχανή.
Triefaugen *n/pl.* οἱ γλαμυροὶ ὀφθαλμοί, ~ haben ὀφθαλμιᾶν, γλαμᾶν, λημᾶν.
triefäugig γλαμυρός, γλάμων (ωνος), λημώδης.
Triefäugigkeit *f* ἡ ὀφθαλμία, ἡ λημία u. d. *neutr.* d. *adj.*
triefen λείβεσθαι (P.), στάζειν, σταλάττειν, ψακάζειν, ῥεῖν, von etw ~ ἀποστάζειν u. σταλάττειν τι, ῥεῖν τινι.
Triefen *n* ἡ στάξις, ὁ σταλαγμός, besser durch Verben.
Trift *f* ἡ νομή
Triftgerechtigkeit *f* ἡ νομή, (auf fremdem Gebiet) ἡ ἐπινομία.
triftig ἄξιος, ἀξιόχρεως (würdig, glaubwürdig), ἱκανός (ausreichend), δίκαιος (gerecht), βαρύς (gewichtig).
Triftigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Triller *m* allg. τὸ τερέτισμα, (beim Gesange) ὁ στρόβιλος.
trillern τερετίζειν.
Trillern, Trillerschlagen *n* ὁ τερετισμός.
Trimeter *m* ὁ τρίμετρος ἴαμβος, τὸ τρίμετρον.
trinkbar ποτός, πότιμος (2).
Trinkbecher *m* τὸ ποτήριον, τὸ ἔκπωμα.
trinken πίνειν mit *gen.* u. *acc.*, (von Tieren) λάπτειν, (von Vögeln) κάπτειν, (schlürfen) ῥοφεῖν, in vollen Zügen ~ ἀμυστὶ πίνειν, ἀμυστίζειν, zu ~ geben ποτίζειν, auf j-s Gesundheit ~ φιλοτησίαν προπίνειν τινί, sich voll ~ ἐμ-, ὑποπίνειν, j-n unter den Tisch ~ νικᾶν πίνοντά τινα, oft Zssg, zB. Wein ~ οἰνοποτεῖν, Wasser ~ ὑδροποτεῖν, Milch ~ γαλακτοποτεῖν, ungemischten Wein ~ ἀκρατοποτεῖν, viel ~ πολυποτεῖν, wenig ~ ὀλιγοποτεῖν, der viel trinkt πολυπότης, der gern trinkt φιλοπότης, ohne zu ~ od. getrunken zu haben ἄποτος (2)
Trinken *n* ὁ πότος, ἡ πόσις, (gieriges ~) ἡ λάψις, (Schlürfen) ἡ ῥόφησις, (übermäßiges ~) ἡ ἄμυστις (ιδος), ~ von Wasser, Wein ἡ ὑδροποσία, ἡ οἰνοποσία, ~ von Milch ἡ γαλακτοποσία, beim ~ παρ' οἶνον, ἐν οἴνῳ.
Trinker *m* ὁ πότης, starker ~ ὁ φιλοπότης, ὁ φίλοινος, ὁ ποτίστατος.
Trinkerin *f* ἡ πότις (ιδος), starke ~ ἡ φιλοπότις (ιδος), ἡ ποτιστάτη.
Trinkgefäß *n* τὸ ποτήριον.
Trinkgelage *n* τὸ συμπόσιον, ὁ πότος, ἡ ἐν τοῖς πότοις συνουσία.
Trinkgeld *n* τὸ δῶρον, ἡ ἐπιφορά, τὸ ἐπίχειρον.
Trinkgenosse *m* ὁ συμπότης.
Trinkgeschirr *n* τὸ ποτήριον, τὸ ἔκπωμα, (als Kollektivum) τὰ ποτήρια, τὰ ἐκπώματα.
Trinkgesellschaft *f* τὸ συμπόσιον, οἱ συμπόται.
Trinkglas *n* τὸ ὑάλινον ποτήριον, τὸ ἔκπωμα.
Trinkhaus *n* τὸ καπηλεῖον.
Trinkhorn *n* τὸ κέρας (ατος), τὸ κεράτινον ποτήριον, τὸ ῥυτόν.
Trinkkanne *f* ὁ κάνθαρος.
Trinklied *n* τὸ σκόλιον, τὸ παροίνιον ᾆσμα od. μέλος.
Trinklust *f* ἡ φιλοποσία.
trinklustig φιλοπότης, ποτικός, ~ sein ποτικῶς ἔχειν.
Trinkschale *f* ἡ φιάλη.
Trinkspruch *m* s. Toast.
Trinkwasser *n* τὸ πότιμον ὕδωρ (ατος).
trippeln βραχέα βαίνειν, ἀστατῶς βαδίζειν, a. ἀστατεῖν.
Tripper *m* ἡ γονόρροια, am ~ leiden γονορρυεῖν, am ~ leidend γονορροϊκός, γονορρυής, γεννόρειος (2).
Tritt *m* 1. (Schritt) ἡ βάσις, τὸ βάδισμα, τὸ βῆμα, e-n ~ tun βαίνειν, βαδίζειν, (Fußtritt) τὸ λάκτισμα, j-m einen ~ geben πατεῖν, λὰξ πατεῖν τινα, (Fußstapfe) τὸ ἴχνος. — 2. (Bank, Schemel) τὸ βῆμα, τὸ βάθρον, τὸ ὑποπόδιον.
Triumph, Triumphzug *m* ὁ θρίαμβος, ἡ πομπή, ἡ πομπεία, einen ~ halten θριαμβεύειν, θρίαμβον ἄγειν, πομπὴν ἄγειν, ἐπιτελεῖν od. πέμπειν, j-n im ~ aufführen θριαμβεύειν τινά, der, welcher den ~ hält ὁ θριαμβευτής, zum ~ gehörig θριαμβικός.
Triumphator *m* ὁ θριαμβευτής.
triumphatorisch θριαμβευτικός.
Triumphbogen *m* ἡ θριαμβικὴ πύλη.
triumphieren über j-n τροπαῖον ἱστάναι κατά τινος, über etw. θριαμβεύειν ἀπό τινος, übtr. γαυριᾶν (und M.) (ἐπί) τινι.
Triumphkleid *n* ἡ θριαμβίς (ίδος) u. θριαμβικὴ στολή.
Triumphlied *n* ὁ ἐπινίκιος ὕμνος.
Triumphwagen *m* τὸ θριαμβικὸν ἅρμα.
Triumvir *m* εἷς τριῶν ἀνδρῶν ἀρχόντων.
Triumvirat *n* ἡ τριῶν ἀνδρῶν ἀρχή.
trivial δημοτικός, δημώδης, ἀγοραῖος, ~e Späße, Lieder τὰ δημώματα.
Trivialität *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
trochäisch τροχαϊκός, τροχαιειδής.
Trochäus *m* ὁ τροχαῖος.
trocken 1. ξηρός, αὖος (αὗος), (dürr) σκληρός, αὐχμηρός. — 2. (langweilig) ψυχρός, ~e Reden ἡ ψυχρολογία, ~es Wetter ὁ αὐχμός, ~ machen ξηραίνειν, αὑαίνειν, s. trocknen; ~ sein αὐχμεῖν, etw. ins ~e bringen ἐπὶ ξηροῦ ποιεῖν τι, ~es Brot essen ἄρτον μόνον ἐσθίειν, ~e Nahrung ἡ ξηροτροφία, j-n aufs T~e setzen (= j-n um etw. betrügen) ἐπὶ ξηροῖς καθίζειν τινά, im T~en (= in Sicherheit) sein ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι, sein Schäfchen im T~en haben (Sprichw.) πλοῦτον ἱκανὸν ἔχειν.
Trockenheit *f* ἡ ξηρότης (ητος, auch übtr.), ἡ ξηρασία, (~ der Witterung) ἡ εὐδία, auch ἡ ἀνομβρία (Mangel an Regen), (von der Rede) ἡ ψυχρότης (ητος).
Trockenplatz *m* τὸ θειλόπεδον.
trocknen I *trans.* ξηραίνειν, αὑαίνειν, ἀφαυαίνειν, (an der Luft) καπυροῦν, an der Sonne ~ αὑαίνειν πρὸς τὸν ἥλιον, (Wäsche u. dgl.) ~ θειλοπεδεύειν, ἀναψύχειν. — II *intr.* ξηραίνεσθαι, αὑαίνεσθαι usw. (P.).
Trocknen *n* ἡ ξήρανσις, ἡ αὔανσις.
Troddel *f* ὁ κροσσός, ὁ θύσανος, mit ~n besetzt κροσσωτός, θυσανωτός.
troddelartig, troddelig θυσανώδης.
Trödelbude *f* τὸ παντοπωλεῖον.
Trödelfrau *f*, **-weib** *n* ἡ παντόπωλις (ιδος.)
Trödelkram *m* ἡ παντοπωλία.
Trödelmarkt *m* τὸ παντοπωλεῖον.
trödeln eig. παντοπωλεῖν, (zaudern, zögern) ὀκνεῖν, μέλλειν.
Trödeln *n* ἡ παντοπωλία, (Zaudern, Zögern) ἡ μέλλησις.
Trödelware *f* ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά.
Trödler *m* ὁ παντοπώλης, ὁ ῥωποπώλης, (Zauderer) ὁ μελλητής.
Trödlerin *f* s. Trödelfrau.
Trog *m* ἡ σκάφη, ἡ πύελος (letzteres bsd. zum Waschen), ὁ ληνός (Wasser- od. Vieh~), ἡ μάκτρα (Back~).
trogartig πυελώδης.
trollen sich ἔρρειν, ἀπέρρειν.
Trommel *f* τὸ τύμπανον, die ~ schlagen τυμπανίζειν.
trommelartig τυμπανοειδής.
trommeln τυμπανίζειν.
Trommeln *n* ὁ τυμπανισμός.
Trommelschläger *m* ὁ τυμπανιστής, *f* ἡ τυμπανίστρια.
Trommelschlag *m* ὁ τῶν τυμπάνων ψόφος, unter ~ ὑπὸ τυμπάνων.
Trommelwassersucht *f* ὁ τυμπανίας od. τυμπανίτης ὕδρωψ (ωπος), an der ~ leiden τυμπανοῦσθαι (P.).
Trompete *f* ἡ σάλπιγξ (γγος), die ~ tönt, schmettert ἡ σάλπιγξ φθέγγεται, mit der ~ ein Zeichen geben σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, auf das Zeichen der ~ ἀπὸ σάλπιγγος, παρὰ σάλπιγγα.
trompeten σαλπίζειν.

Trompetenschall *m*, **-signal** *n*. **-stoß** *m* τὸ σάλπισμα. unter ~ ὑπὸ σάλπιγγος.
Trompeter *m* ὁ σαλπιγκτής, der ~ gibt ein Zeichen σαλπίζει, σημαίνει τῇ σάλπιγγι (das Subjekt wird nicht ausgedrückt).
Trompeterschnecke *f* ὁ κῆρυξ (κος).
Trompeterstück *n* τὸ σαλπιστικόν.
Trope *f* ὁ τρόπος, (Metapher) ἡ μεταφορά.
Tropen *f/pl.* αἱ τροπαί.
Tropenländer *n/pl.* αἱ ὑπὸ τῷ τροπικῷ κύκλῳ κείμεναι χῶραι.
Tropf *m* ὁ σχολαστικός, ὁ βλάξ (κός). ein armer ~ ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ταλαίπωρος.
Tropfbad *n* τὰ στακτὰ λουτρά.
Tröpfchen *n* ἡ ψακάς (άδος), τὸ ψακάδιον.
tröpfeln στάζειν, σταλάττειν, ψακάζειν.
Tröpfeln *n* ἡ στάξις, ὁ σταλαγμός.
tröpfelnd στακτός.
tropfen στάζειν.
Tropfen *m* ὁ σταγών (όνος).
tropfenweise στάγδην.
Tropflauge *f* ἡ στακτὴ κονία.
Tropfstein *m* ὁ πῶρος.
Trophäe *f* τὸ τροπαῖον. eine ~ errichten ἱστάναι. ἀνιστάναι τροπαῖον.
[1]**tropisch** τροπικός, μεταφορικός, ~er Ausdruck s. Trope.
[2]**tropisch**: ~e Gegend ἡ ὑπὸ τῷ τροπικῷ κύκλῳ κειμένη (χώρα).
Troß *m* ὁ ὄχλος (allg.), οἱ σκευοφόροι, τὰ σκευοφόρα, τὰ ὑποζύγια, οἱ ἀκόλουθοι (beim Heere).
Troßknecht *m* ὁ σκευοφόρος, ὁ σκευαγωγός, ~ sein σκευοφορεῖν.
Troßpferd *n* ὁ σκευοφόρος od. σκευαγωγὸς ἵππος.
Trost *m* ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία, τὸ παρηγόρημα, ἡ παραψυχή, ~ für etw. παραμυθία τινός. j-m ~ einsprechen s. trösten; j-m etw. zum ~e sagen παραμυθούμενον λέγειν τινί τι, ~ gewähren παραμυθίαν od. παραμύθιον εἶναί τινι od. παρέχειν τινί.
Trostbrief *m* αἱ παραμυθητικαὶ ἐπιστολαί.
trösten παραμυθεῖσθαι (M.), παρηγορεῖν, im Unglück ~ κουφίζειν τὴν ἀτυχίαν, sich mit etw. ~ παραμυθίαν ἔχειν ἔκ τινος, leicht zu ~ εὐπαραμύθητος (2), schwer zu ~ δυσπαραμύθητος (2).
Trösten *n* ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία.
tröstend παραμυθητικός, παρηγορικός.
Tröster *m* ὁ παραμυθητής, ὁ παρακλήτωρ (ορος), (†) ὁ παράκλητος.
Trostgrund *m* τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία.
tröstlich παραμυθητικός, παρηγορικός.
Trostlied *n* τὸ παραμυθητικὸν μέλος.
trostlos (von Personen) ἀπαραμύθητος (2), ἀπαρηγόρητος (2), (von Sachen) ἄπορος, ἀμήχανος, ἀνήκεστος, ἀβοήθητος (sämtlich 2), ~ sein ἀπογιγνώσκειν.
Trostlosigkeit *f* durch d. *neutr.* d. vor. *adj*.
Trostrede *f* ὁ παραμυθητικὸς λόγος, auch bloß τὸ παραμύθιον.
trostreich παραμυθητικός, παρηγορικός.
Trostschrift *f* ὁ παραμυθητικὸς λόγος.
Tröstung *f* s. Trösten.
trostvoll παραμυθητικός.
Trottoir *n* ἡ παρὰ τὴν ἀγυιὰν ὁδός.
Trotz *m* τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος, Frechheit), ἡ αὐθάδεια (Anmaßung), ἡ ἀπείθεια, ἡ δυσπείθεια (Ungehorsam), j-m ~ bieten s. trotzen; j-m zum ~ βίᾳ τινός.
trotz καίπερ mit *part.*, zB. ~ seiner Krankheit καίπερ νοσῶν.
trotzdem ὅμως, ἀλλὰ καὶ ὥς, οὐδὲν ἧττον.
trotzen θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (P.), αὐθαδίζεσθαι (M.), j-m ~ δυσπειθῶς ἔχειν, ἀνθίστασθαι πρός τινα, ἀντέχειν τινί, einer Gefahr ~ ὑφίστασθαι od. ὑπομένειν κίνδυνον, auf etw. ~ πεποιθέναι, πιστεύειν τινί.
trotzig θρασύς, αὐθάδης, ἀπειθής, δυσπειθής.
Trotzkopf *m* ὁ θρασὺς usw. ἄνθρωπος.
trübe 1. (von Flüssigkeiten) θολερός, θολώδης, (von der Witterung) συννέφελος (2), ἐπινέφελος (2), συννεφής, ἐπινεφής, (von Gegenständen) ἀμαυρός, ἀμυδρός (auch von den Augen). — 2. (trübsinnig) στυγνός, κατηφής, σκυθρωπός, ~ Zeiten χαλεποὶ καιροί, im T~n fischen (Sprichw.) πλεονεκτεῖν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἄλλοις.
Trubel *m* ἡ τύρβη, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή.
trüben (eine Flüssigkeit) θολοῦν, ἀναθολοῦν, (den Himmel) συννεφεῖν, (den Glanz) ἀμαυροῦν, ἀμυδροῦν, der Himmel trübt sich συν-, ἐπινεφεῖ, das Auge trübt sich ἀμαυροῦται (P.) ἡ ὄψις, das Leben j-s ~ ἐπισκιάζειν τὸν βίον τινός, das Gemüt j-s ~ λυπεῖν τινα, kein Wasser ~ (Sprichw.) οὐδὲ κάρφος κινεῖν, οὐδένα ἀδικεῖν.
Trübsal *f* ἡ ταλαιπωρία, ἡ δυστυχία, τὰ κακά, οἱ πόνοι, j-n in ~ bringen ταλαιπωρεῖν, κακοῦν τινα, ~ haben ταλαιπωρεῖσθαι (P.), κακῶς oder κακὰ ἔχειν.
trübselig ταλαίπωρος (2), ἄθλιος, δυστυχής, es geht mir ~ ταλαιπώρως ζῶ, ταλαιπωροῦμαι (P.), κακῶς ἔχω.
Trübsinn *m* ἡ λύπη, ἡ ἀνία (Betrübnis), ἡ ἀ-, δυσθυμία (Mutlosigkeit, Niedergeschlagenheit), ἡ σκυθρωπότης (ητος), ἡ στυγνότης (ητος, düsteres Wesen), ἡ βαρυθυμία, ἡ μελαγχολία (Schwermut, tiefe Schwermut).
trübsinnig περίλυπος (2), ἀνιαρός, ἄ-, δύσθυμος (2), σκυθρωπός, στυγνός, βαρύθυμος (2), μελαγχολικός (den Unterschied s. unter Trübsinn), ~ sein ἀνιαρῶς ἔχειν, ἀ-, δυσθυμεῖν, σκυθρωπάζειν, μελαγχολᾶν.
Trübung *f* ἡ θόλωσις, ἡ ἀναθόλωσις, ἡ ἀμαύρωσις.
Truchseß *m* ὁ ἐδέατρος.
Trüffel *f* τὸ ὕδνον, τὸ ἄσχιον.
Trug *m* ὁ δόλος, ἡ ἀπάτη, ἡ πανουργία, ohne ~ ἄδολος (2).
Trugbild *n*. **-gestalt** *f* τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον.
trügen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, ψεύδειν.
trügerisch, trüglich δολερός, ἀπατηλός, ἄπιστος (2), σφαλερός.
truglos ἄδολος (2), ἄκακος (2), ἀψευδής, ἄψευστος (2).
Truglosigkeit *f* ἡ ἀψεύδεια od. d. *neutr.* d. vor. *adj*.
Trugschluß *m* ὁ παραλογισμός, τὸ σόφισμα, einen ~ machen παραλογίζεσθαι (M.), ~ im Widerlegen ὁ παρεξέλεγχος, durch ~ widerlegen παρεξελέγχειν.
Truhe *f* ἡ κιβωτός.
Trümmer *m/pl.* τὰ ἐρείπια, τὰ λείψανα, in ~ gehen ἄγνυσθαι (P.), ~ eines Schiffes τὰ ναυάγια.
Trumpf *m*: einen ~ auf etw. setzen (= beteuern) διισχυρίζεσθαι (M.) τι od. *acc.* u. *inf.* od. ὅτι.
Trunk *m* 1. (das Trinken) ὁ πότος, ἡ πόσις, einen ~ tun πίνειν, beim ~ ἐν πότῳ, παρὰ πότον, παρ᾽ οἴνῳ. — 2. (Trunksucht) ἡ φιλοποσία, ἡ φιλοινία, sich dem ~ ergeben ἀποκλίνειν πρὸς od. εἰς φιλοποσίαν. 3. (Trunk) τὸ ποτόν, ἡ πόσις, τὸ πόμα.
trunken μεθύων, μέθυσος, (vom Weine) πάρ-, ἔξοινος (2), παροίνιος (2), etw. ~ ὑποπεπωκώς, ὑποβεβρεγμένος, j-n ~ machen μεθύσκειν τινά, ~ sein μεθύειν, ~ werden μεθύσκεσθαι (P.), vom Weine ~ sein ἡττῆσθαι γενέσθαι τοῦ οἴνου.
Trunkenbold *m* ὁ μεθυστής, ὁ μεθυστικός, ὁ φιλοπότης, ὁ ποτίστατος.
Trunkenheit *f* ἡ μέθη, in der ~ πάροινος (2), πάροινος ὤν, μεθύων, ὑπὸ od. διὰ μέθης, παρ᾽ οἴνῳ. Tat in der ~ ἡ παροινία, sich in der ~ frech, ausgelassen betragen παροινεῖν, übtr. in der ~ der Freude μεθύων ὑπὸ χαρᾶς.
Trunksucht *f* ἡ φιλοποσία, ἡ φιλοινία.
trunksüchtig φίλοινος (2), φιλοπότης (*f* φιλοπότιδος), οἰνόφλυξ (υγος).
Trupp *m* τὸ πλῆθος, (von Soldaten) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, (von Reitern) ἡ ἴλη, (von Tieren) ἡ ἀγέλη.
Truppe *f* τὸ σύστημα, (von Schauspielern) ὁ θίασος.
Truppen *m/pl.* ἡ στρατιά, τὸ στράτευμα, ὁ στρατός, οἱ στρατιῶται, ἡ δύναμις, leichte ~ οἱ ψιλοί, οἱ γυμνῆτες, schwere ~ οἱ ὁπλῖται.
Truppenschau *f* ἡ τῶν στρατιωτῶν ἐξέτασις, eine ~ veranstalten ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.).

truppweise κατ' ἴλας, ἰλαδόν, (von Tieren) κατ' ἀγέλας, ἀγεληδόν.

Truthahn *m* ὁ Ἰνδικὸς ἀλεκτρυών (όνος).

Trutz- und Schutzbündnis *n* ἡ συμμαχία, ein ~ mit j-m schließen συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M.) τινι u. πρός τινα.

Trutzwaffen *f/pl.* τὰ ὅπλα.

Tuch *n* τὸ ὕφασμα (Gewebe), ἡ βύσσος (aus Baumwolle), ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον, ~ zum Umhängen s. Kleid.

Tüchelchen *n* τὸ ὀθόνιον.

Tuchlappen *m* τὸ ῥάκος.

Tuchmacher *m* ὁ ἐριουργός.

Tuchmacherei *f* ἡ ἐριουργία, ἡ ἐριουργική (als Handwerk), τὸ ἐριουργεῖον (Werkstatt).

Tuchscherer *m* ὁ γναφεύς.

tüchtig (stark, groß) ἁδρός, παχύς, μέγας, δεινός, καρτερός, (tauglich) ἱκανός, δεινός, ἐπιτήδειος, χρηστός, ἀγαθός, καλός, ein ~er Redner δεινὸς λέγειν, ~ sein zu etw. ἱκανὸν εἶναι πρός τι.

Tüchtigkeit *f* ἡ ἁδρότης (ητος), ἡ παχύτης (ητος), ἡ ἀρετή, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δεινότης (ητος, den Unterschied s. vor. Wort).

Tuchweber *m* ὁ ὑφάντης.

Tücke *f* ἡ κακία, ἡ κακοήθεια, ἡ κακοτροπία (tückischer Charakter), ἡ κακουργία, ἡ πανουργία, τὸ κακούργημα, τὸ πανούργημα (tückische Tat, Handlung), ~n (e-s Pferdes) τὰ δηνεύματα.

tückisch κακοήθης, κακότροπος (2), κακοπράγμων, πανοῦργος, ἐπίβουλος, ὕπουλος (sämtlich 2), ~ handeln πανουργεῖν, ~es Wesen, ~e Handlung s. d. vor. Wort.

Tuff, Tuffstein *m* ὁ πῶρος, ὁ πώρινος λίθος.

tuffsteinartig πωροειδής, πωρώδης.

Tüftelei *f* τὸ σπουδάζειν usw., s. d. folg. Wort.

Tüfteln σπουδάζειν od. πειρᾶσθαι (P.) εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν, ἐρευνᾶν, ἐξετάζειν od. πορίζειν (u. M.) τι.

Tugend *f* ἡ ἀρετή (sowohl eine einzelne treffliche Eigenschaft, wie vom ganzen Wesen), ἡ καλοκἀγαθία, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ὁσιότης (ητος, Bravheit der Gesinnung und des ganzen Wesens), von einzelnen Eigenschaften τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν, sich der ~ befleißigen ἀσκεῖν oder ἐπιτηδεύειν τὴν ἀρετήν, die ~ der Mäßigkeit, Gerechtigkeit u. dgl. wird nur durch ἡ σωφροσύνη, ἡ δικαιοσύνη u. dgl. ausgedrückt, aus der Not eine ~ machen (Sprichw.) ἀνάγκῃ πείθεσθαι (P.).

Tugendfreund *m* ὁ τὴν ἀρετὴν ἐπιτηδεύων, ὁ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος.

tugendhaft καλός, ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, ὅσιος καὶ εὐσεβής, δίκαιος, χρηστός, ~ sein ἀσκεῖν ἀρετήν, καλοκἀγαθίᾳ χρῆσθαι.

Tugendheld *m* ὁ πάσης ἀρετῆς ἀθλητής.

Tugendlehre *f* ἡ περὶ ἀρετῆς διδαχή.

Tugendpfad *m* ἡ δι' ἀρετῆς ὁδός.

tugendreich ἀρετῇ κεκοσμημένος.

tugendsam σώφρων.

Tugendspiegel *m* ἡ τῆς ἀρετῆς εἰκών (όνος), τὸ ἀρετῆς παράδειγμα.

tulich s. tunlich.

Tülle *f* (in einer Lampe) ὁ μυκτήρ (ῆρος).

Tulpe *f* τὸ λαλές (neugriech.).

tummeln Pferde περιάγειν od. δαμάζειν ἵππους, ein Pferd sich ~ lassen ἐξαλινδεῖν ἵππον, sich ~ (= eilen) σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), tummle dich! ἴθι ἀνύσας, οὐχ ἀνύσεις;

Tummelplatz *m* ἡ παλαίστρα, τὸ πεδίον, (für Pferde) ἡ ἀλινδήθρα.

Tümpel *m* τὸ τέλμα, zu einem ~ werden τελματοῦσθαι (P.).

tümpelartig τελματώδης.

Tumult *m* ἡ τύρβη, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ στάσις.

tumultuarisch θορυβώδης, ταραχώδης.

tun 1. ποιεῖν (machen), πράττειν (tätig sein), δρᾶν, ἐργάζεσθαι (M., tätig sein, wirken), reden und ~ λέγειν καὶ πράττειν, recht ~ δίκαια δρᾶν od. πράττειν, δικαίως πράττειν, wohl~ an etw. ὀρθῶς od. καλῶς ποιεῖν, εἰς καλὸν πράττειν τι, das Seinige ~ πράττειν τὸ ἐφ' ἑαυτῷ, πράττειν τὰ καθήκοντα od. δέοντα, τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, sein möglichstes ~ μηχανᾶσθαι (M.) πάσας μηχανάς, j-m Gutes ~ ἀγαθόν τι ἐργάζεσθαί (M.) τινα, εὖ od. καλῶς ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, j-m Böses ~ κακῶς ποιεῖν, ἀδικεῖν od. κακουργεῖν τινα, j-m gute Dienste ~ ὠφελεῖν τινα, πολλοῦ ἄξιον γίγνεσθαί τινι, bei j-m Dienste ~ ὑπηρετεῖν τινι, j-m einen Gefallen, etw. zu Gefallen ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, πρὸς χάριν τινὸς ποιεῖν τι, eine Bitte ~ δέησιν ποιεῖσθαι (M.), Buße ~ μετανοεῖν, einen Fall ~ πίπτειν, Erwähnung ~ μνήμην ποιεῖσθαί (M.), μνησθῆναί, ἐπιμνησθῆναί τινος und so werden viele mit ~ zusammengesetzte *subst.* durch das entsprechende Verb wiedergegeben od. durch ποιεῖσθαι (M.) mit dem entsprechenden *subst.* — 2. zu ~ haben (= Geschäfte haben, beschäftigt sein) πράγματα od. ἀσχολίαν ἔχειν, ἄσχολον εἶναι, mit etw. zu ~ haben εἶναι od. ἔχειν ἀμφί τι, πράγματα ἔχειν ποιοῦντά τι (Mühe haben mit etw.), nichts zu ~ haben σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν, οὐδὲν ἔργον ἔχειν, alle Hände voll zu ~ haben πολυάσχολον εἶναι, er wird viel damit zu ~ haben ἔργον od. πολλοῦ πόνου ἔσται αὐτῷ, sich etw. zu ~ machen μελετᾶν τι, j-m zu ~ geben ἔργον προστάττειν τινί, was hast du hier zu ~? τί ἐνταῦθα κυπτάζεις ἔχων; sich unnütz mit vielen Dingen (die einen nichts angehen) zu ~ machen πολυπραγμονεῖν, genug zu ~ haben πολλὰ ἔχειν ἐργάζεσθαι, mit j-m etw. zu ~ haben (= umgehen) ὁμιλεῖν τινι, mit j-m viel zu ~ haben πολλὰ χρῆσθαί τινι, συν-, ἀνα-, συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι, (= Geschäfte mit j-m haben) πράγματα ἔχειν πρός τινα, ich habe nichts mit ihm zu ~ οὐδέν μοί ἐστι πρᾶγμα πρὸς αὐτόν, es ist mir um etw. zu ~ (= liegt mir am Herzen) μέλει μοί τινος od. τι, es ist mir darum zu ~ daß τοῦτο σκοπῶ mit ὅπως und *ind. fut.*, ἔργον ποιοῦμαι mit *inf.* od. ὅπως, es ist um etw. getan, geschehen ὄλωλεν, ἀπόλωλέ τι. — 3. (bringen, legen, setzen u. dgl.) das Pferd in den Stall ~ εἰς σταθμὸν ἄγειν τὸν ἵππον, κατασταθμεύειν τὸν ἵππον, etw. in einen Kasten ~ τιθέναι τι εἰς κιβωτόν, ἐντιθέναι τι κιβωτῷ, Wasser in den Wein ~ προσμειγνύναι ὕδωρ τῷ οἴνῳ, ὕδωρ ἐπιχεῖν τῷ οἴνῳ, etw. dazu~ προστιθέναι τί τινι, etw. davon~ ἀφαιρεῖν (u. M.). — 4. ~ als ob (= sich gebärden, sich stellen) er tut, als ob er krank ist προσποιεῖται ἀσθενὴς εἶναι od. νοσεῖν, er tut, als ob er nichts wüßte προσποιεῖται μηδὲν εἰδέναι, spröde ~ θρύπτεσθαι (M.), dumm ~ ἀκκίζεσθαι (M.), gefährlich ~ δεινὸν ποιεῖσθαι (M.), schön~ mit j-m θωπεύειν τινά, es tut mir leid χαλεπῶς od. βαρέως φέρω, das tut mir wohl τοῦτο ἡδομένῳ μοί ἐστι od. γίγνεται od. χαίρω mit *part.*, das tut mir nichts οὐδέν μοι διαφέρει, es tut not ἀνάγκη ἐστί, das tut nichts οὐδὲν πρᾶγμα, οὐ μέμφομαι (M.), οὐδεὶς φθόνος, er tut nichts als οὐδὲν ἄλλ' ἤ, zB. er tut nichts als lachen οὐδὲν ἄλλ' ἢ γελᾷ. — 5. wenn ~ bloß eine im Vorhergehenden durch ein Verbum ausgedrückte Handlung später im allgemeinen wiederholt, so wird in der Regel das Verbum selbst wiederholt, zB. er kann danksagen, tut es aber nicht δύναται μὲν χάριτας λέγειν, οὐ λέγει δέ.

Tun *n* αἱ πράξεις, τὰ ἔργα, τὰ ἐπιτηδεύματα, ~ u. Treiben ἐπιτήδευσις καὶ σπουδή.

Tünche *f* ἡ κονία, Anstrich mit ~ τὸ κονίαμα, τὸ περιάλειμμα.

tünchen κονιᾶν, περιαλείφειν, getüncht κονιατός.

Tünchen *n* ἡ κονίασις.

Tüncher *m* ὁ κονιατής.

Tünchkalk *m* ἡ κονία.

Tunke *f* τὸ βάμμα, τὸ ἔμβαμμα.

tunken etw. in etw. βάπτειν τι εἰς τι u. ἔν τινι, ἐμβάπτειν τι εἰς τι u. ἔν τινι.

tunlich πρακτός, πράξιμος, es ist nicht ~ οὐχ οἷόν τέ

ἔστιν, οὐκ ἐνδέχεται, soviel als ~ ὡς ἀνυστόν, (leicht zu tun) ῥᾴδιος.
Tunlichkeit *f* durch d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Tüpfel *m* τὸ στίγμα, ἡ στιγμή.
tüpfeln στίζειν, getüpfelt στικτός.
tupfen (etw. sanft berühren) ἠρέμα ἅπτεσθαί (M.) τινος, (kleine Flecken auf etw. anbringen) ῥανίδας ἐμβάλλειν τινί.
Tür *f* ἡ θύρα, ἡ πύλη (beide gew. im *plur.*), die ~ schließen κλείειν, ἐγ-, ἐπι-, συγκλείειν τὴν θύραν, auch προσ-, ἐπιτιθέναι τὴν θύραν, die ~ öffnen ἀνοιγνύναι (ἀνοίγειν) oder ἀναπεταννύναι τὴν θύραν, auch ἀνακλίνειν, παρακλίνειν τὴν θύραν, j-m die ~ vor der Nase zuschlagen προσαράττειν τινὶ τὴν θύραν, meine ~ steht jedem offen ἀνέῳκταί ἡ θύρα μου εἰσιέναι τῷ βουλομένῳ, an die ~ klopfen κρούειν τὴν θύραν, j-m die ~ weisen ἐξελαύνειν, ἐκβάλλειν τινά, j-m den Stuhl vor die ~ setzen (Sprichw.) ἀποπηδᾶν τινος, ἀφίστασθαί τινος, vor seiner eigenen ~e kehren (Sprichw.) σκοπεῖν τὰ ἑαυτοῦ. mit der ~ ins Haus fallen φορτικῶς ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, zwischen ~ u. Angel stecken (Sprichw.) εἰς τὰς μεγίστας od. ἐσχάτας ἀπορίας καταστῆναι, vor der ~ ἐπὶ ταῖς θύραις, θύρασιν, draußen vor der ~ θύραθεν.
türähnlich θυροειδής.
Türangel *f* ὁ στρόφιγξ (γγος), ὁ στροφεύς.
türangelartig στροφιγγοειδής.
Turban *m* ἡ τιάρα.
Türband *n* etwa αἱ ἀμφιδέαι (den Griechen unbekannt).
Türbekleidung *f* τὰ θυρώματα.
Türchen *n* ἡ θυρίς (ίδος).
Türeinfassung *f* τὰ θυρώματα.
Türflügel *m* αἱ θύραι.
Türgesims *n* τὸ ὑπέρθυρον.
Türgriff *m* ὁ ἐπισπαστήρ (ῆρος), τὸ ἐπίσπαστρον, ἡ κορώνη, τὸ ῥόπτρον, ὁ κόραξ (κος). ὁ λύκος (Türringe, die zugleich als Türklopfer dienten).
Türhüter, -steher *m* ὁ θυρωρός, ὁ πυλωρός, ~ sein θυρωρεῖν.
Türhüterin *f* ἡ θυρωρός.
Türkis *m* (ein blaugrünlicher Edelstein) ὁ κάλαϊς od. καλλαΐς.
türkisblau, -farbig καλάϊνος od. καλλάϊνος.
Türklopfer *m* s. Türgriff.
Türkranz *m* τὸ ὑπέρθυρον.
Turm *m* ὁ πύργος (bsd. auf der Mauer, zur Verteidigung und zum Angriff), ἡ τύρσις (εως, Burg, befestigter Wohnsitz, auch als Zierat), ὁ μόσσυν (υνος, *plur.* auch μόσσυνοι, hölzerner, turmartiger Bau), einen ~ bauen πύργον οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν od. ἀνιστάναι, auf etw. ἐφιστάναι ἐπί τινι, mit einem ~ befestigen, versehen πυργοῦσθαι (M.) τι.
turmartig πυργοειδής, πυργώδης.
Turmbau *m* ἡ πύργου οἰκοδομία, ἡ πυργοποιία.
Türmchen *n* τὸ πυργίον, τὸ τυρρίδιον.

türmen πυργοῦν, sich ~ κορυφοῦσθαι (P.), s. auftürmen.
Türmer *m* ὁ πυργοφύλαξ.
Turmfalke *m* ἡ κερχνῄς (ῇδος), ἡ κέρχνη.
turmhoch ὑψηλότατος.
Turmhüter *m* ὁ πυργοφύλαξ (κος).
Turmknopf *m* ἡ κατ' ἄκραν τὴν τύρσιν σφαῖρα.
Turmsperling *m* ὁ πυργίτης στρουθός.
Turmspitze *f* τὸ τῆς τύρσεως ἄκρον, ἄκρα ἡ τύρσις.
Turmuhr *f* τὸ κατὰ τὴν τύρσιν ὡρολόγιον.
Turmwächter *m* ὁ πυργοφύλαξ (κος).
Turnanstalt *f* τὸ γυμνάσιον, ἡ παλαίστρα.
turnen γυμνάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν τὸ σῶμα.
Turner *m* ὁ τὸ σῶμα ἀσκῶν, ὁ γυμναζόμενος, ὁ γυμναστικός.
Turnier *n* ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος).
turnieren ἐπιτελεῖν ἱππικὸν ἀγῶνα.
Turnkunst *f* ἡ γυμναστική.
Turnlehrer *m* ὁ γυμναστής.
Turnplatz *m* ἡ παλαίστρα.
Turnschule *f* τὸ γυμνάσιον, ἡ παλαίστρα.
Turnübung *f* ἡ γυμνασία, ὁ γυμνικὸς ἀγών (ῶνος).
Turnwesen *n* τὰ γυμναστικά.
Türpfeiler, -pfosten *m* αἱ παραστάδες.
Türriegel *m* ὁ μοχλός, τὸ κλεῖθρον, ὁ ἐπιβλής (ῆτος).
Türring *m* s. Türgriff.
Türschwelle *f* ὁ τῆς θύρας βαθμός. ὁ ὀδός.
Türsteher *m* ὁ θυρωρός, ὁ πυλωρός.
Türsturz *m* τὸ ὑπέρθυρον.
Turteltaube *f* ἡ τρυγών (όνος), wie eine ~ girren τρύζειν.
Tusche *f* τὸ Σηρικὸν od. Ἰνδικὸν μέλαν (ανος).
Tyrann *m* (Alleinherrscher, im antiken Sinne) ὁ τύραννος. (im modernen Sinne) ὁ ἄγριος, ὠμός, ἄδικος u. dgl. δεσπότης od. τύραννος. sich wie ein ~ benehmen τυραννεύειν, von ~en beherrscht werden τυραννεύεσθαι u. τυραννεῖσθαι (P.), sich zum ~en aufwerfen ἐπιχειρεῖν τυραννεῖν, als ~ über j-n herrschen τυραννεύειν od. τυραννεῖν τινος, das Haus des ~en τὸ τυραννεῖον.
Tyrannei *f* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ τυραννία, τὸ τυραννικόν, (Grausamkeit) ἡ ὠμότης. ἡ ἀγριότης (ητος), nach der ~ trachten τυραννησείειν, nach ~ aussehen τυραννιᾶν.
Tyrannenherrschaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος).
Tyrannenlehrer *m* ὁ τυραννοδιδάσκαλος.
Tyrannenmord *m* ἡ τυραννοκτονία.
Tyrannenmörder *m* ὁ τυραννοκτόνος.
Tyrannin *f* ἡ τύραννος, ἡ ἄδικος (u. dgl., s. Tyrann) δεσπότις (ιδος).
tyrannisch τυραννικός, (hart, grausam) ἄγριος, ὠμός.
tyrannisieren j-n χαλεπῶς, ὠμῶς τυραννεύειν. τυραννεῖν, δεσπόζειν od. δεσποτεύειν τινός, χρῆσθαί τινι ὥσπερ δούλῳ. προσφέρεσθαι (P.) τινι ὥσπερ δούλῳ, χαλεπῶς ἄρχειν τινός.

U

U: Dieser Buchstabe wird entweder durch ου (U) od. durch ο od. υ (ü) wiedergegeben.
übel (physisch und moralisch) κακός, φαῦλος, πονηρός, (von allem, was der Empfindung zuwider ist, unangenehm, widrig u. dgl.) δυσχερής. ἀηδής. αἰσχρός, oft mit δυσ od. κακο zusammengesetzte *subst.*, *adj.* u. Verb., zB. übler Geruch ἡ δυσωδία, ἡ δυσοσμία, ~ riechend δύσ-, κάκοσμος (2). δυσ-, κακώδης, ~gesinnt δυσμενής, κακόνους, üble Gesinnung ἡ δύσ-, κακόνοια. ἡ δυσμένεια, üble Laune ἡ δυσκολία, übler Laune sein δυσκολαίνειν, δυσκόλως ἔχειν, sich ~ befinden δυσφορεῖν. übler Ton ἡ δυσφωνία. üble Lage τὰ κακὰ πράγματα, ἡ κακο-, δυσπραξία usw., s. d. betr. *subst.*; j-m ~wollen δύσ-, κακόνουν εἶναί τινι, δυσμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, etw. ~nehmen βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, ἀγανακτεῖν, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, es j-m nicht ~nehmen συγγιγνώσκειν τινί, etw. ~ auslegen, deuten λαμβάνειν τι ἐπὶ τὸ κακόν, es ist mir ~ ναυτιῶ, es geht mir ~ κακῶς ἔχω, κακῶς πάσχω, κακῶς πράττω. j-n ~ behandeln κακῶς χρῆσθαί od. προσφέρεσθαί (P.) τινι, ~ reden von j-m κακῶς λέγειν, κακολογεῖν, διαβάλλειν τινά. j-m Übles tun. zufügen κακὰ od. κακῶς ποιεῖν, κακὰ ἐργάζεσθαί (M.), κακοποιεῖν, κακουργεῖν τινα, etw. ~ anwenden παραχρῆσθαί τινι, ich mußte, wollte ich wohl oder ~ ἀνάγκη μοι καὶ μὴ βουλομένῳ, ~ davonkommen οὐ χαίροντα od. κλάοντα ἀπαλλάττεσθαι (P.), das soll ihm ~ bekommen οἰμώξεται.

κλαύσεται, das klingt nicht ~ οὐ κακῶς ἔχει ἀκοῦσαι, χαρίεν ἐστιν ἀκοῦσαι, ich bin ~ daran ἐν δεινοῖς εἰμι.

Übel *n* τὸ κακόν, τὸ δεινόν, ἡ συμφορά, ~ dulden κακὰ πάσχειν, φέρειν od. ἔχειν, etw. für ein ~ halten συμφορὰν νομίζειν τι, j-m ein ~ zufügen κακὸν περιάπτειν τινί, κακοῦν τινα, das ~ ärger machen πλέον θάτερον ποιεῖν.

Übelbefinden *n* ἡ κακὴ ἕξις od. διάθεσις, ἡ καχεξία, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.

übelberüchtigt κακόδοξος, κακόφημος, διαβόητος (sämtlich 2), ~ sein κακοδοξεῖν, κακῶς ἀκούειν.

übelgelaunt δύσκολος (2), ~ sein δυσκολαίνειν, δυσκόλως ἔχειν.

Übelgeruch *m* ἡ δυσοσμία, ἡ δυσωδία.

übelgesinnt κακόνους, δύσνους, δυσμενής, ~ sein κακονοεῖν, δυσνοεῖν, κακόνουν od. δύσνουν εἶναί τινι, μισεῖν τινα.

Übelkeit *f* ἡ ἄση, ἡ ναυτία, ἡ ἀηδία, ~ haben ναυτιᾶν, ~ erregen ἄσην παρέχειν.

Übelklang *m* ἡ ἀσυμφωνία, ἡ δυσφωνία, ἡ κακοφωνία.

übelklingend ἀσύμφωνος, δύσφωνος, κακόφωνος (sämtlich 2).

Übellaune *f* ἡ δυσκολία.

übellaunig δύσκολος (2).

Übellaut *m* ἡ δυσφωνία.

übellautend δύσφωνος (2), κακόφωνος (2).

übelnehmen s. übel.

übelriechend δύσοσμος (2), κάκοσμος (2), δυσώδης, κακώδης, ~er Atem ἡ τοῦ στόματος δυσωδία.

Übelstand *m* ἡ συμφορά, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ δυσπρέπεια, τὸ αἶσχος, τὸ κακὸν od. πονηρὸν πρᾶγμα, das ist ein ~ πονηρὸν τοῦτο τὸ πρᾶγμα, τοῦτο κακῶς ἔχει.

Übeltat *f* τὸ κακὸν od. πονηρὸν ἔργον, τὸ ἀνόσιον πρᾶγμα, τὸ κακούργημα, ἡ κακουργία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία, τὸ ἀσέβημα, eine ~ begehen ἀνόσιον u. dgl. ἔργον ποιεῖν od. πράττειν, an j-m περί od. εἴς τινα.

Übeltäter *m* ὁ κακοῦργος, ὁ ἄδικος, ὁ ἀνόσιος, ὁ κακοποιός.

übelwollen s. übel.

Übelwollen *n* ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια.

üben 1. ἀσκεῖν, μελετᾶν, ἐπιτηδεύειν τι, sich in etw. ~ ἀσκεῖν τι, ἐκπονεῖν τι, j-n in etw. ~ γυμνάζειν τινὰ εἴς od. πρός τι, ἐκπονεῖν τινα ἔν τινι od. πρός τι. — 2. (ausüben) πράττειν, ἐργάζεσθαι (M.), die Stimme ~ ἀσκεῖν od. διαπονεῖν τὴν φωνήν, φωνασκεῖν, den Körper ~ γυμνάζειν τὸ σῶμα, σωμασκεῖν, Tugend, Gerechtigkeit ~ ἀρετήν, δικαιοσύνην ἀσκεῖν, ἀρετῇ, δικαιοσύνῃ χρῆσθαι, (von rednerischen Übungen) μελετᾶν, etw. nicht ~ ἀμελεῖν od. ἀμελῶς ἔχειν τινός (letzteres auch περί u. πρός τι).

Üben *n* ἡ ἄσκησις, ἡ μελέτη, ἡ ἐπιτήδευσις, s. Übung.

über I *prp.* (im Deutschen mit *dat.*). 1. (örtlich) ὑπέρ mit *gen.*, zB. ~ dem Kopfe ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, auch Zssg mit ὑπέρ, zB. ~ etw. liegen ὑπερκεῖσθαί τινος, ~ etw. hervorragen ὑπερέχειν τινός, s. d. betr. Verb. 2. (zur Bezeichnung einer Beschäftigung mit etw.) ἐν, πρός mit *dat.*, ἀμφί u. περί mit *acc.*, zB. ~ einer Arbeit sein ἐν ἔργῳ εἶναι, ~ der Mahlzeit ἐν τῷ δείπνῳ, ἐν τῷ δειπνεῖν, gew. d. *part.*, zB. ~ dem Lesen schlief er ein ἀναγιγνώσκων κατέδαρθεν. — 3. ~ etwas hinaus (jenseits) πέρα, πέραν mit d. *gen.*, zB. ~ dem Meere πέραν τῆς θαλάττης. — 4. (zur Bezeichnung eines Vorzuges) ὑπέρ mit *acc.*, ~ j-m stehen εἶναι ὑπέρ τινα, περιγίγνεσθαί, μείζω εἶναί, διαφέρειν τινός. — 5. (örtlich) ~ etw. hin (zur Bezeichnung einer Bewegung wohin) ὑπέρ mit *acc.* oder durch etw. hin διά mit *gen.*, zB. die Vögel flogen ~ die Stadt hin οἱ ὄρνιθες ἔπτοντο ὑπὲρ τὴν πόλιν od. διὰ τῆς πόλεως, ~ etw. hin werfen ῥίπτειν ὑπέρ τι, oft auch durch zusammengesetzte Verben, zB. ~ den Fluß gehen διαβαίνειν τὸν ποταμόν, ~ den Berg gehen ὑπερβαίνειν τὸ ὄρος, ~ etw. hin sehen καθορᾶν τι, ~ etw. hin halten ὑπερέχειν τί τινος, ~ etw. springen ὑπερπηδᾶν τι (s. d. folg. zusammenges. Verben). — 6. (nach) ~s Jahr μετ' ἐνιαυτόν, heute ~ acht Tage ἐν ὀκτὼ ἡμέραις ἀπὸ ταύτης. — 7. (mehr als, größer als) ὑπέρ mit *acc.*, πλέον ἤ, ~ fünfzig Jahre ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, πλέον ἢ πεντήκοντα ἔτη, ~ meine Kräfte παρὰ τὴν δύναμίν μου, ~ Erwarten παρ' ἐλπίδα, παρὰ δόξαν, μεῖζον ἐλπίδος, ~ Gebühr παρὰ τὸ δίκαιον, ~ das geht nichts τούτου οὐδὲν ὑπέρτερον, ~ die Maßen πέραν τοῦ μέτρου, ἀμέτρως, ὑπερβαλλόντως. — 8. (zur Bez. einer Verbreitung über etw.) ἀνά mit *acc.*, διά mit *gen.*, ~ das ganze Land hin ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν, den Tag ~ δι' ἡμέρας, ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν, auch hier oft Zssgn (wo im Deutschen gew. „um" steht), zB. einen Mantel ~ sich werfen (sich umwerfen) περιβάλλεσθαι (M.) ἱμάτιον, sich einen Schleier ~ das Gesicht ziehen περικαλύπτεσθαι (M.) πρόσωπον, hierher gehören auch uneigentliche Ausdrücke, wie: es kommt ~ mich περιπίπτει τινί, ἐπέρχεταί μοι, etw. ~ sich ergehen lassen ὑπομένειν, ὑπέχειν, πάσχειν τι, etw. ~ sich nehmen ὑποδέχεσθαι (M.), ὑφίστασθαί τι, etw. nicht ~s Herz bringen οὐ τολμᾶν mit *inf.* u. dgl. — 9. bei den Verben, die eine Gemütsbewegung bezeichnen, steht ἐπί mit *dat.* od. d. bloße *dat.*, zB. sich ~ etw. freuen χαίρειν ἐπί τινι od. τινί, sich ~ etw. ärgern ἄχθεσθαι (P.) ἐπί τινι od. τινι, während „klagen, weinen ~ etw." u. dgl. (= etw. beklagen, beweinen) mit d. bloßen *acc.* konstruiert werden, s. d. betr. Verben. — 10. bei „sprechen, reden, sich unterhalten, (sich) beraten ~ etw." steht περί (seltener ὑπέρ) mit *gen.*, zB. ~ etw. sprechen διαλέγεσθαι (P.) περί τινος, sich ~ etw. beratschlagen συμβουλεύεσθαι (M.) περί τινος u. dgl. — 11. bei „herrschen, gebieten, Herr sein, die Oberhand haben ~ etw." usw. steht der bloße *gen.*, zB. ~ viele Völker herrschen πολλῶν ἐθνῶν ἄρχειν, die Oberhand ~ die Feinde haben κρατεῖν τῶν πολεμίων. — 12. beim Ausruf steht der bloße *gen.*, zB. o ~ das Geschick ὢ τῆς τύχης, ach ~ das Elend φεῦ τῶν κακῶν, οἴμοι τῶν κακῶν. — II *adv.* 13. ~ und ~ παντελῶς, παντάπασιν, ὅλως, ~ und ~ voll sein ὑπέρπλεων εἶναι, ὑπερεμπεπλῆσθαι (von etw. τινός).

überackern καταροῦν.

überall πάντῃ, πανταχοῦ, πανταχῇ, ἑκασταχοῦ, ~ auf der Erde πανταχοῦ τῆς γῆς, ~ her πανταχόθεν, ἑκασταχόθεν, auch durch d. *adj.* παντοδαπός, ~ hin πανταχόσε, πάντοσε, πανταχοῖ, ἑκασταχόσε, ~ wo ὅπου ἄν mit *cj.* (nach *hist. temp.* ὅπου mit *opt.*), ~ wohin ὅποι ἄν mit *cj.* (nach *hist. temp.* ὅποι mit *opt.*).

überalt ὑπέργηρως, ~ sein ὑπεργηράσκειν.

überantworten παραδιδόναι, ἐγχειρίζειν, s. übergeben, ausliefern.

Überantwortung *f* ἡ παράδοσις, s. Auslieferung.

überarbeiten (umarbeiten, um es besser zu machen) διασκευάζειν, ἐπιδιασκευάζειν, sich ~ ὑπερπονεῖν, ἀποκάμνειν ἐργαζόμενον od. πονοῦντα, der sich überarbeitet hat ὑπέρπονος (2.).

Überarbeitung *f* ἡ διασκευή, ἡ ἐπεξεργασία.

überaus ὑπερβαλλόντως, διαφερόντως, ἐσχάτως, εἰς τὰ ἔσχατα, auch καὶ μάλα, μάλιστα, gew. durch Zssgn mit ὑπέρ od. durch d. *superl.* d. *adj.*, zB. ~ groß ὑπερμεγέθης, μέγιστος, ~ stark ὑπερίσχυρος (2), ἰσχυρότατος, ~ lieben ὑπερφιλεῖν, ὑπεραγαπᾶν, sich ~ freuen ὑπερήδεσθαι (P.) usw.

überbauen ἐποικοδομεῖν τι ἐπί τινος od. ἐπί τινι.

Überbein *n* τὸ γάγγλιον.

überbeugen, -biegen ἐπικάμπτειν, sich ~ über etw. ἐπικύπτειν τινί, ἐπί od. εἴς τι, ὑπερκύπτειν τινός.

überbieten ἐπιτιμᾶν, μείζω τὴν τιμὴν ἐπαγγέλλεσθαι

(M.), j-n ~ ὑπερβάλλειν τῇ τιμῇ (mehrere ταῖς τιμαῖς), übtr. ὑπερβάλλειν.

überbinden περι-, ἐπιδεῖν (τί τινι).

Überbleibsel *n* τὸ περί-, κατά-, ἀπόλειμμα, τὸ λεῖμμα, τὰ λείψανα, τὸ περιόν (τὰ περιόντα).

Überblick *m* ἡ σύνοψις, τὸ καθορᾶν, was e-n ~ gewährt συνοπτικός.

überblicken καθ-, συνορᾶν.

überbreiten ἐπι-, κατα- ὑπερστρωννύναι.

überbringen φέρειν, προσφέρειν, κομίζειν, προσκομίζειν, παραδιδόναι, j-m eine Nachricht ~ ἀπαγγέλλειν τι πρός τινα, ἀγγελίαν φέρειν τινί, προσαγγέλλειν τί τινι od. πρός τινα.

Überbringer *m*, **-in** *f* durch d. *part.* d. vorh. Verben.

Überbringung *f* ἡ προσφορά, ἡ προσκομιδή, (einer Nachricht) ἡ ἀπαγγελία.

überbrücken γεφυροῦν, γεφύρᾳ ζευγνύναι.

Überbrücken *n*, **Überbrückung** *f* ἡ γεφύρωσις, ἡ ζεῦξις.

überbürdet ὑπέρπονος (2).

überdachen κατασκεγάζειν, überdacht κατάστεγος (2).

überdauern etw. περιεῖναί od. περιγίγνεσθαί τινος.

Überdecke *f* τὸ περικάλυμμα, τὸ ἐπίστρωμα.

überdecken σκεπάζειν, καταστεγάζειν (mit einem Dache), κατα-, περικαλύπτειν (mit einer Hülle), καταστρωννύναι (mit einer Decke).

überdem, überdies πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, προσέτι, ἔτι δέ, und ~ καὶ πρός (γε), ἄλλως τε καί.

überdenken λογίζεσθαί, ἀνα-, δια-, ἐκλογίζεσθαί (M.) τι, σκοπεῖν, ἐννοεῖν (auch P.), ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, σκοπεῖν, μελετᾶν τι.

Überdruß *m* ὁ κόρος, ἡ ἀηδία, ἡ πλησμονή, zum ~ πρός od. εἰς κόρον, ἄδην, bis zum ~ ἄχρι κόρου, ~ erzeugen κόρον ἔχειν.

überdrüssig μεστός, διακορής, διάκορος (2), e-r Sache ~ sein außer den *adj.* mit εἶναι auch ἄδην ἔχειν τινός, ἅλις μοί ἐστί τινος, ἀπειρηκέναι mit folg. *part.*, j-s ~ sein ἀηδῶς ἔχειν τινί, alles wird man ~ πάντων κόρος ἐστίν, der leicht einer Sache ~ wird ἀψίκορος (2).

Übereifer *m* ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ φιλοπραγμοσύνη.

übereifrig πολυπράγμων, φιλοπράγμων, ~ sein πολυπραγμονεῖν, φιλοπραγμονεῖν, auch πολυπραγματεῖν.

übereilen 1. j-n ~ (im Laufen) ὑπερθεῖν τινα, (zuvorkommen) καταταχύνειν τινά u. τινός, προτερεῖν od. προτερεύειν τινός, (überraschen) καταλαμβάνειν, καθαιρεῖν τινα, der Tod übereilt j-n ὁ θάνατος ἐπίκειταί τινι, ὁ θάνατος ἁρπάζει τινά. — 2. etw. od. sich mit etw. ~ αὐτοσχεδιάζειν τι, σχεδιάζοντα ποιεῖν τι, ἐπισύρειν τι, προπετῶς πράττειν τι, ἀλογιστεῖν περί τι, sich ~ πλημμελεῖν.

übereilt προπετής, ἀπερίσκεπτος (2), ἀλόγιστος (2), ~ sprechen, handeln s. etw. übereilen; ~e Arbeit τὸ αὐτοσχεδίασμα, τὸ αὐτοσχεδιαστικὸν ἔργον.

Übereilung *f* ἡ προπέτεια, ἡ ἀλογιστία, ἡ πλημμέλεια und d. *neutr.* der vor. *adj.*

überein παραπλησίως, ὁμοίως, ἴσον, ἴσα, κατὰ ταὐτά, auch durch d. *adj.* παραπλήσιος, ὅμοιος, ὁ, ἡ, τὸ αὐτός, ~ denken τὰ αὐτὰ φρονεῖν, ὁμοίᾳ τῇ γνώμῃ χρῆσθαι, sich ~ kleiden ὁμοίᾳ od. τῇ αὐτῇ ἐσθῆτι χρῆσθαι.

übereinander ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, ἐπ' ἀλλήλοις.

Übereinanderschlagen *n* der Beine ἡ ἐπάλλαξις τῶν σκελῶν.

übereinkommen mit j-m ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν τινι, συντίθεσθαί (M.) τινι, wir sind übereingekommen συνέβημεν (εἰς τὸ μέσον), συνέδοξεν ἡμῖν, da alle übereinkamen συνδοκοῦν od. συνδόξαν ἅπασιν, das, worüber man übereinkommt τὸ ὁμολογούμενον, (von Sachen) ἁρμόττειν πρός τι, συναρμόττειν τινί u. εἴς τι, εὐάρμοστον εἶναι od. εὐαρμόστως ἔχειν πρός τι, συμφωνεῖν, συνᾴδειν τινί, ὅμοιον, ἴσον od. παραπλήσιον εἶναί τινι.

Übereinkommen *n*, **Übereinkunft** *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συν-, διομολογία, τὸ ὁμολόγημα, ἡ συνθήκη, τὸ σύνθημα, ἡ σύνθεσις, ein ~ mit j-m treffen ὁμολογεῖν τινι, συντίθεσθαί (M.) τινι, συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, gegenseitige ~ ἡ ἀνθομολογία, eine solche treffen ἀνθομολογεῖσθαι (M.) πρός τινα, nach ~ ἐκ τοῦ ὡμολογημένου (-μένων), κατὰ τὰ συγκείμενα.

übereinstimmen (von Personen) ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφωνεῖν, ὁμοδοξεῖν τινι, (in einer Meinung) συγγνωμονεῖν τινι, συγγνώμονα εἶναί τινι, (im Urteil) ὁμό-, σύμψηφον εἶναί τινι, συμψηφίζεσθαί (M.) τινι, προστίθεσθαι (M.) τῇ γνώμῃ τινός, (in der Gesinnung) ὁμονοεῖν τινι, ὁμογνώμονα εἶναί τινι, τὰ αὐτὰ φρονεῖν τινι, von Sachen s. übereinkommen.

übereinstimmend σύμ-, ὁμόφωνος (2), ὁμογνώμων, (angemessen, entsprechend) ἀκόλουθος, ἀνάλογος (2), (ähnlich) ὅμοιος, παραπλήσιος, (allgemein angenommen) ὁμολογούμενος, ὡμολογημένος, ~ behaupten, sagen ταὐτὰ λέγειν, ὁμολογεῖν.

Übereinstimmung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ ὁμόνοια, ἡ συμφωνία, (der Gemüter) ἡ ὁμοφροσύνη, mit allgemeiner ~ ἐκ κοινῆς συμφωνίας, ἐκ τῶν ὁμολογουμένων, in ~ mit etw. ἀκολούθως τινί (auch *adj.* ἀκόλουθός, ἀνάλογός (2) τινι u. τινος), (Angemessenheit) ἡ ἀναλογία.

übereintreffen συμπίπτειν τινί, εἰς ταὐτὸν συνιέναι τινί, s. übereinkommen.

überessen, -fressen sich ὑπερ(εμ)πίμπλασθαι, an etw. τινός.

ü'berfahren I *trans.* περαιοῦν, διαπεραιοῦν, διάγειν, διακομίζειν, διαβιβάζειν, πορθμεύειν. — II *intr.* περαιοῦσθαι, διαπεραιοῦσθαι (P., letzteres auch M.), περᾶν, διαπερᾶν, διαβαίνειν.

überfa'hren j-n ἐλαύνοντα καταπατεῖν od. ἀνατρέπειν τινά, τροχίζειν τινά.

Überfahrt *f* (als Handlung) ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις, ἡ διακομιδή, ἡ πορθμεία, (als Ort) ὁ πορθμός, ἡ διάβασις, ὁ πόρος.

Überfall *m* ἡ προσ-, εἰσβολή, ἡ ἐπιδρομή, ἡ ἐπίθεσις, einen ~ machen s. überfallen.

überfallen ἐπιτίθεσθαι (M.), ἐπι-, ἐμπίπτειν τινί, (von Krankheiten u. dgl.) καταλαμβάνειν τινά, ein Land ~ εἰσβάλλειν εἰς χώραν.

überfärben ἐπιχρωννύναι, ἐπιχρωματίζειν.

Überfärben *n*, **Überfärbung** *f* ἡ ἐπίχρωσις od. durch d. Verben.

überflechten περι-, ἐπιπλέκειν.

überfliegen ὑπερπέτεσθαι, übtr. (z.B. im Lesen) διατρέχειν ἀναγιγνώσκοντα.

überfließen (von Flüssigkeiten) περιρρεῖν, (von Gefäßen) ὑπερεμπίμπλασθαι (P.)

überflügeln (einen Feind) ὑπερκερᾶν τινα, ὑπερφαλαγγεῖν τινος, (j-n übertreffen) περιγίγνεσθαί τινος.

Überflügelung *f* ἡ ὑπερκέρασις, ἡ ὑπερφαλάγγησις.

Überfluß *m* ἡ ἀφθονία, ἡ περιουσία, ἡ δαψίλεια, ἡ εὐπορία, (mit dem Nebenbegriff des Unnötigen) ἡ περιττεία, τὸ περιττόν, ὁ πλεονασμός, ἡ περιττότης (ἡ …), τὸ περίττευμα, zum ~ ἐκ περιουσίας, ἐκ περιττοῦ, im ~ ἀφθόνως, ~ haben an etw. ἄφθονον ἔχειν τι, ἀφθονίαν ἔχειν τινός, εὐπορεῖν τινος, einer, der ~ hat εὔπορος (2), im ~ leben ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν.

überflüssig (reichlich) ἄφθονος (2), περιούσιος (2), δαψιλής, (unnötig) περιττός, πλεοναστικός, ~ sein περιττεύειν, πλεονάζειν, es ist ~ περίεργόν ἐστιν, etw. Ü.es tun γλαῦκα Ἀθήναζε (Sprichw.).

überfluten *trans.* κατα-, ἐπι-, συγκλύζειν, *intr.* πλημμυρεῖν, ἀναπλημμυρεῖν.

ü'berführen διακομίζειν, διάγειν, διαβιβάζειν, s. überfahren

überfü'hren ἐλέγχειν, ἐξ-, δι-, ἀπελέγχειν τινά, αἱρεῖν τινα gew. mit *part.*, z.B. j-n des Diebstahles ~ αἱρεῖν τινα κλέπτοντα, überführt ἐλεγκτός, nicht zu ~ ἀνεξέλεγκτος (2), leicht, schwer zu ~ εὐ-, δυσέλεγκτος (2).

Überfü'hrung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔλεγξις, ὁ ἐλεγμός.

Überfülle *f* ἡ ἀφθονία, ἡ περιουσία, ἡ ὑπερβολή, τὸ ἄφθονον πλῆθος.

überfüllen ὑπερπιμπλάναι, ὑπερεμπιμπλάναι, ὑπερπληροῦν (j-n mit etw. τινά τινος), überfüllt sein mit etw. ὑπερπληρωθῆναι. ὑπεργέμειν τινός.
überfüllt ὑπέρπλεως, ὑπερπλήρης.
Überfüllung *f* ἡ ὑπερπλήρωσις (als Handlung), ἡ πλησμονή (als Zustand).
überfüttern ὑπερεμπιμπλάναι.
Übergabe *f* ἡ παρά-, ἔκδοσις.
Übergang *m* 1. (über einen Fluß u. dgl.) ἡ διάβασις, ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις, ἡ πέρασις, ἡ δίοδος, über einen Berg ἡ ὑπερβολή, oft durch *part.*, zB. beim ~ über einen Fluß, einen Berg διαβαίνοντες ποταμόν, ὑπερβαίνοντες od. ὑπερβάλλοντες ὄρος. — 2. übtr. (zu einer Partei) ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀποστασία, (in einen andern Zustand) ἡ μεταβολή, ἡ ἐπαλλαγή, ἡ μετάβασις (letzteres auch ~ zu einem andern Punkte der Rede), (als Ort) ἡ διάβασις, ὁ πόρος.
Übergangspunkt *m* ἡ διάβασις, ἡ δίοδος.
Übergangszoll *m* τὸ διαγώγιον.
übergeben 1. παρα-, ἐν-, ἐπιδιδόναι, ἐγχειρίζειν, παρεγγυᾶν τινί τι, sich j-n od. an j-n ~ ἐπιδιδόναι, ἐγχειρίζειν ἑαυτόν τινι, j-m ein Geschäft, einen Auftrag u. dgl. ~ ἐπιτρέπειν τινὶ ἔργον, ἐφιέναι τινὶ πρᾶγμα. — 2. sich ~ (erbrechen) ἐμεῖν, ἀπεμεῖν.
ü'bergehen (von Flüssen) ἐκβαίνειν τοῦ ῥείθρου, (von Flüssigkeiten) ὑπερπολάζειν, die Augen gehen mir über ἔνδακρυς γίγνομαι, δακρύω, wes das Herz voll ist, davon geht der Mund über (Sprichw.) τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, an einen andern Ort ~ μεταβαίνειν, μεθίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν, über e-n Fluß ~ διαβαίνειν ποταμόν, über einen Berg ~ ὑπερβαίνειν ὄρος, in einen andern Zustand ~ μεταβάλλειν εἴς τι, μεταχωρεῖν, μετέρχεσθαι πρός τι, περιίστασθαι εἴς τι, μεταπίπτειν εἴς τι, zu einer andern Partei ~ μετατάττεσθαι (M.) παρά τινα (bsd. in der Schlacht), ἀφίστασθαι πρός τινα, (im Kriege) αὐτομολεῖν πρός τινα, (von einer belagerten Stadt) παραδίδοσθαι od. ἐνδίδοσθαι (P.), (zu einer andern Meinung) μεταβάλλεσθαι (M.), zu etw. ~ (in der Behandlung od. Darstellung) μεταβαίνειν, μετεκβαίνειν πρός od. εἴς τι.
Ü'bergehen *n* ἡ διάβασις, (von einer Partei zur andern) ἡ ἀπόστασις, (im Kriege) ἡ αὐτομολία, f. Übergang.
überge'hen etw. ἐᾶν, παριέναι (ἵημι), παρέρχεσθαί τι, λείπειν, παρα-, ἀπο-, ἐκ-, ἐπιλείπειν τι, j-n ~ ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινός, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαι (M.) τινος, ich übergehe etw. mit Stillschweigen παραυμw. λείπω τι λέγων.
Überge'hen *n*, **Übergehung** *f* (das Auslassen) ἡ παράλειψις, gew. durch d. Verben παραλείπειν.
Übergewicht *n* eig. τὸ ὑπερβάλλον, τὸ πλεονάζον (οντος), ἡ ῥοπή, (von der Wage) ἡ ἐπιρροπή, das ~ haben ῥοπὴν ἔχειν, (größere Macht, größeres Ansehen) ἡ μείζων δύναμις, ἡ ἐπικράτεια, τὸ κράτος, das ~ über j-n od. etw. haben μεῖζον δύνασθαί, ἰσχύειν od. κρείττω εἶναί, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, ὑπερέχειν τινός, περιγίγνεσθαί τινος, das ~ zur See haben θαλαττοκρατεῖν.
übergießen etw. mit etw. ἐπιχεῖν τί τινι, διαβρέχειν [τί τινι, f. begießen.]
überglätten ἐπιλεαίνειν.
überglücklich ὑπερευδαίμων, ὑπέρολβος (2), ~ sein [ὑπερευδαιμονεῖν.]
übergolden καταχρυσοῦν.
übergreifen ἀδικεῖν.
Übergriff *m*: sich ~e gegen j-n erlauben ἀδικεῖν τινα.
übergroß ὑπερμεγέθης, ὑπερφυής, ὑπερβάλλων, ἄμετρος (2), δεινός.
Überguß *m* ἡ ἐπίχυσις, τὸ ἐπίχυμα.
überhandnehmen πολὺν γίγνεσθαι, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.
Überhang *m* (eines Berges u. dgl.) ἡ προβολή, (Decke u. dgl. zum Überhängen) ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον, τὸ παραπέτασμα.

überhangen f. überhängen.
überhängen I *trans.* j-m etw. ~ περιβάλλειν τινί τι (sich etw. ~ M.). — II *intr.* (überhangen) ὑπερκρέμασθαι, ὑπερέχειν τινός.
überhäufen j-n mit etw. ἀφθόνως od. ἄφθονον παρέχειν τινί, j-n mit Wohltaten ~ πολλὰ εὐεργετεῖν τινα, j-n mit Geschäften ~ πράγματα πάμπολλα παρέχειν τινί, überhäuft sein mit etw. ἄφθονον ἔχειν τι, ἀφθονίαν ἔχειν τινός, mit Arbeiten, Geschäften überhäuft sein πολλὴν ἀσχολίαν ἔχειν od. ἄγειν.
Überhäufung *f* (als Handlung) durch Verben, (als Zustand) ἡ ἀφθονία, τὸ πλῆθος.
überhaupt ὅλως, τὸ σύνολον, τὸ σύμπαν, καθ' ἅπαν, τὸ παράπαν, ἀρχήν (letzteres bes. mit einer Negation).
überheben 1. j-n einer Sache ~ ἀπαλλάττειν od. λύειν τινά τινος, sich einer Sache ~ (= sich davon losmachen) ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, einer Sache überhoben sein περιγίγνεσθαί od. ἀπηλλάχθαι τινός, οὐδὲν δεῖσθαί (P.) τινος, οὐκέτι ἐνέχεσθαί (P.) τινι. — 2. sich wegen etw. ~ (= übermütig, stolz sein) ἐπαίρεσθαί (P.) τινι, μέγα φρονεῖν ἐπί τινι.
Überhebung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, (Übermut) ἡ ὕβρις, τὸ καύχημα.
überheizen ὑπερθερμαίνειν.
überhelfen j-m über etw. συλλαμβάνειν τινὶ διαβαίνοντι, übtr. βοηθεῖν τινι ἀποροῦντι.
überhell ὑπέρλαμπρος (2).
überhin διὰ τάχους, διὰ ταχέων, ἀμελῶς, etw. ~ machen αὐτοσχεδιάζειν τι, ~ gemacht αὐτοσχέδιος (2), ἀνεπιτήδευτος (2).
überholen παρατρέχειν τινά, προτρέχειν τινός (auch übtr.), (zuvorkommen) φθάνειν τινά.
überhören (etw. nicht hören) παρακούειν τι u. τινός, j-n ~ ἀνακρίνειν τινά, ἀκούειν καταλέγοντός oder διελθόντος τινός, ἐξετάζειν τινά.
überhüpfen ὑπερπηδᾶν τι.
überirdisch ὑπέργειος (2), ὑπερχθόνιος (2), οὐράνιος, θεῖος, μετέωρος (2), von ~en Dingen reden μετεωρολογεῖν.
überkippen προπίπτειν. [τειν τινί τι.]
überkleben ἐπι-, περικολλᾶν τινί τι, προσεπιπλάτ-
Überkleid *n* τὸ περιβόλαιον, τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαῖνα.
überkleiden περικαλύπτειν τί τινι.
überklettern ὑπερακρίζειν.
überklug ὑπέρσοφος (2).
Überklugheit *f* ἡ περίνοια.
überkochen ὑπερζεῖν.
Überkochen *n* ἡ ὑπέρζεσις.
überkommen etw. von j-m διαδέχεσθαί (M.) od. παραλαμβάνειν τι παρά τινος, es überkommt mich etw. καταλαμβάνει μέ τι.
[1]**überladen** ein Tier φορτίον μεῖζον ἐπιβάλλειν oder ἐπιτιθέναι ὑποζυγίῳ ἢ ὥστε φέρειν, den Magen ~ ὑπερεμπιμπλάναι τὴν γαστέρα, ὑπὲρ τὸν κόρον ἐμπίμπλασθαι (P.).
[2]**überladen** (*adj.*) ὑπέργομος (2), ~ sein ὑπεργέμειν, übtr. περιττός, ~er Stil ἡ περιττολογία, ~ reden, schreiben περιττολογεῖν.
Überladenheit, Überladung *f* eig. ἡ πλησμονή, übtr. ἡ περιττότης (ητος).
überlang ὑπερμήκης, μακρότατος.
überlassen j-m etw. ἐπιτρέπειν τινί τι od. *inf.*, ἐφιέναι, συγχωρεῖν, παραχωρεῖν, ἀποδιδόναι τινί τι, ἐᾶν τινι ἔχειν τι, es ist mir etw. ~ δέδοταί, ἀποδέδοταί μοί τι, ἐπ' ἐμοί ἐστί τι, ἐπιτέτραμμαί τι, ἔξεστί μοι, sich einer Sache ~ διδόναι ἑαυτόν τινι, ἐφιέναι, ἐνδιδόναι τινί, ἀποκλίνειν ἐπί τι, sich selbst ~ (*part.*) ἄφετος (2), ἄνετος (2), ἀνειμένος, sich selbst ~ sein ἀφεῖσθαι, ἀνεῖσθαι.
Überlassung *f* ἡ παραχώρησις, ἡ ἐπιτροπή, gew. durch Verben.

Überlast *f* τὸ ἄχθος, ὁ ὄχλος.

überlästig ἐπαχθής, ἀχθεινός, δύσφορος (2), j-m ~ sein ἐνοχλεῖν τινι, πράγματα παρέχειν τινί, etw. ~ finden δυσχεραίνειν τι, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι.

ü'berlaufen (von Flüssen) ὑπερπολάζειν, ἐκβαίνειν τοῦ ῥείθρου, (von kochenden Flüssigkeiten) ἐπιζεῖν, die Galle läuft mir über ἡ χολὴ ἐπιζεῖ, zu den Feinden ~ αὐτομολεῖν.

überlau'fen 1. (j-n im Laufen überholen) s. überholen. — 2. (j-n durch häufiges Kommen belästigen) ἐνοχλεῖν, ἐγκεῖσθαί τινι, πράγματα πολλὰ παρέχειν τινί. — 3. (flüchtig durchlesen) ἐπιτρέχειν ἀναγιγνώσκοντα. — 4. es überläuft mich ein Schauer φρίκη λαμβάνει με.

Ü'berlaufen *n* (von Flüssigkeiten) ἡ ὑπέρζεσις, sonst durch Verben, (zum Feinde) ἡ αὐτομολία.

Überläufer *m* ὁ αὐτόμολος, ~ sein αὐτομολεῖν.

überlaut (von der Stimme) μέγας, λαμπρός, *adv.* μεγάλῃ τῇ φωνῇ.

überleben περιγίγνεσθαί τινος, ἐπιζῆν τινι, die Überlebenden οἱ περιόντες.

ü'berlegen (darüber legen) ἐπι-, ἐπανατιθέναι τί τινι, ἐπιβάλλειν τινί τι, στρωννύναι τί τινι, καλύπτειν τί τινι, j-n ~ παρατείνειν τινά.

überle'gen ἐννοεῖν (u. P.), διανοεῖσθαι (P.), ἐνθυμεῖσθαι (P.), σκοπεῖν, βουλεύεσθαι (M.) περί τινος, λογίζεσθαι, ἀνα-, δια-, ἐκλογίζεσθαι (M.), etw. mit j-m ~ συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, etw. bei sich ~ σκοπεῖν τι πρὸς ἑαυτόν, λόγον διδόναι ἑαυτῷ περί τινος.

überlegen (*adj.*) κρείττων, καθυπέρτερος mit *gen.*, j-m ~ sein κρείττω εἶναί τινος, κρατεῖν τινος, περιγίγνεσθαί τινος, πλεονεκτεῖν τινος, ~e Macht ἡ ὑπερβάλλουσα δύναμις, ein ~es Heer ὑπερβολὴ στρατιᾶς, j-m an Macht ~ sein διαφέρειν τινὸς δυνάμει, ὑπερβάλλειν τινὰ δυνάμει.

Überlegenheit *f* τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, ἡ πλεονεξία.

überlegsam συνετός, σώφρων, φρόνιμος (2).

überlegt ἐσκεμμένος, βεβουλευμένος, πεφροντισμένος, σοφός, συνετός, εὐλόγιστος (2), σύννους, eine ~e Antwort πεφροντισμένη ἀπόκρισις.

Überlegung *f* ἡ σκέψις, ἡ γνώμη, ἡ βούλευσις, ἡ προβουλή, ἡ ἔν-, πρόνοια, ὁ λογισμός, ohne ~ *adv.* ἀπερισκέπτως, προπετῶς, etw. in ~ ziehen σκέψιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, s. Erwägung; reifliche ~ ἡ εὐβουλία, nach reiflicher ~ etw. tun εὖ (καλῶς) βουλευσάμενον od. σκεψάμενον ποιεῖν τι, nach kurzer ~ δι' ἐλαχίστης βουλῆς, mit ~ handeln γνώμῃ πράττειν, λογισμῷ χρώμενον πράττειν, ohne ~ und Verstand ἄνευ λογισμοῦ τε καὶ νοῦ.

Überlegungskraft *f* ἡ γνώμη, ἡ σύνεσις, τὸ λογιστικόν.

überlesen διατρέχειν τι ἀναγιγνώσκοντα.

überliefern παραδιδόναι (auch durch Rede), uns ist überliefert worden παρελάβομεν ἀκοῇ.

Überlieferung *f* ἡ παράδοσις, (das Überlieferte) τὰ παραδεδομένα, ἡ φήμη.

überlisten ἐξαπατᾶν τινα (δόλῳ), δολοῦν, κατασοφίζεσθαί (M.) τινα, περιέρχεσθαί τινα, παρακρούεσθαί (M.) τινα, (im Kriege) καταστρατηγεῖν τινα.

Überlistung *f* ἡ ἀπάτη, ἡ παράκρουσις, ὁ παραλογισμός, ὁ δόλος, (im Kriege) ἡ καταστρατηγία.

Übermacht *f* τὸ τῆς δυνάμεως ὑπερβάλλον od. πλεονάζον (οντος), ἡ ὑπερβάλλουσα δύναμις, ἡ ἐπικράτεια.

übermächtig δυνάμει ὑπερβάλλων od. προέχων.

übermalen ἐπιχρωννύναι, ἐπιχρωματίζειν.

Übermalen *n* ἡ ἐπίχρωσις.

übermannen περιγίγνεσθαί, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, νικᾶν τινα, übermannt werden κρατεῖσθαι ὑπό τινος, ἥττω γίγνεσθαί τινος.

Übermaß *n* τὸ ἐπίμετρον, ἡ ἀμετρία (eig.), übtr. ἡ ὑπερβολή, τὸ ὑπερβάλλον (οντος), im ~, s. übermäßig; ~ von Trauer, Freude ὑπερβολὴ λύπης, χαρᾶς, alle Pflichten im ~ erfüllen ἔκπλεω πάντα ποιεῖν.

übermäßig ὑπερβάλλων, πλεονάζων, περιττός, ὑπέρμετρος (2), ὑπερφυής, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ὑπερβολήν, *adv.* καθ' ὑπερβολήν, ἄγαν, παρὰ τὸ μέτρον, ὑπερβαλλόντως, λίαν, oft Zssg mit ὑπέρ, zB. ~ groß ὑπέρμεγας, ὑπερμεγέθης, sich ~ freuen ὑπερχαίρειν, ὑπερήδεσθαι (P.), auch durch d. *subst.* ὑπερβολή, zB. ~es Glück ὑπερβολὴ τῆς εὐδαιμονίας.

übermeistern s. übermannen, übertreffen, besiegen.

übermenschlich ὑπεράνθρωπος (2), ὑπὲρ ἄνθρωπον, μείζων ἢ κατ' ἄνθρωπον, (gewaltig) δεινός, (göttlich) θεῖος, δαιμόνιος.

übermessen ἀνα-, ἐκμετρεῖσθαι (M.) τι, σταθμᾶσθαι (M.).

übermitteln ἐπιστέλλειν, j-m Grüße ~ λέγειν τινὶ χαίρειν, χαίρειν ἀπαγγέλλειν τινὶ παρά τινος.

übermorgen μεταύριον, εἰς τρίτην ἡμέραν, εἰς ἔνην.

übermorgend: der ~e Tag ἡ τρίτη ἡμέρα, ἡ ἔνη, am ~en Tage τῇ ἔνῃ, ἔνης, im Laufe des ~en Tages διὰ τρίτης.

Übermut *m* ἡ ὕβρις, ἡ ὑπερηφανία, τὸ φρόνημα, ἡ τρυφή, ἡ ὑπερφρόνησις, ἡ ὑπερφροσύνη, sich zum ~ verleiten lassen ἐξυβρίζειν.

übermütig ὑβριστικός, ὑπερήφανος (2), ὑπεροπτικός, αὐθαδικός, ~ sein μέγα φρονεῖν, ~ werden ἐξυβρίζειν, ἀναφυσᾶσθαι (P.), ~e Behandlung ἡ ὑπερηφανία, ἡ ὕβρις, ἡ ἐπήρεια, j-n ~ behandeln ὑβρίζειν τινὰ u. εἴς τινα, καθυβρίζειν τινός, χλευάζειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι.

übernachten διάγειν τὴν νύκτα, διανυκτερεύειν.

Übernachten *n*. **Übernachtung** *f* τὸ διανυκτερεύειν.

übernächtig ἕωλος (2).

Übernahme *f* ἡ παραδοχή, ἡ παράληψις, gew. durch Verben.

übernatürlich ὑπερφυής, ἐξαίσιος (2), δεινός, θεῖος.

übernehmen παρα-, διαδέχεσθαι (M.), παραλαμβάνειν, ein Geschäft, eine Arbeit u. dgl. ~ ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), ὑφίστασθαι ἔργον, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) ἔργου, sich ~ (in Speise u. Trank) ὑπερεμπίμπλασθαι (P.).

Übernehmer *m* einer Arbeit ὁ ἐργολάβος, gew. *part.*

Übernehmung *f* s. Übernahme.

überpflügen καταροῦν.

überragen ὑπερ-, ἐξέχειν τινός, j-n an etw. ~ ὑπερέχειν τινός τι.

überraschen 1. φθάνειν τινὰ καταλαβόντα, ἐξαίφνης od. ἐξ ἀπροσδοκήτου καταλαμβάνειν τινά, die Nacht überraschte sie ἡ νὺξ ἐπέλαβεν αὐτούς. — 2. (befremden) θαῦμα παρέχειν τινί, ἐκπλήττειν od. ταράττειν τινά, es überrascht mich etw. ἐξ ἀπροσδοκήτου ἐπιγίγνεταί μοί τι.

überraschend ἀπροσδόκητος (2), θαυμαστός, ἐκπληκτικός, παράδοξος (2).

Überraschung *f* τὸ ἀπροσδόκητον, τὸ αἰφνίδιον, τὸ παρὰ δόξαν συμβάν (άντος).

überrechnen λογίζεσθαι (M.), ἀνα-, δια-, συλλογίζεσθαι (M.).

Überrechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ ἀνα-, δια-, συλλογισμός.

überreden πείθειν, ἀναπείθειν, j-n zu etw. ~ τινά τι od. τινὰ ποιεῖν τι, auf eine listige Art ~ παραπείθειν, j-n zu etw. anderem ~ μεταπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.) τι ὑπό τινος, leicht zu ~ εὐπειθής, εὔπειστος (2), schwer zu ~ δυσπειθής, δύσπειστος (2).

Überredung *f* ἡ πειθώ (οῦς).

Überredungsgabe, -kraft *f* ἡ πειθώ (οῦς), ἡ πιθανότης (ητος).

Überredungskunst *f* ἡ πειθώ (οῦς).

überreich ὑπέρπλουτος, ὑπερπλούσιος, ὑπερχρήματος (sämtlich 2), ~ sein ὑπερπλουτεῖν.

überreichen παραδιδόναι, προσφέρειν, ἐγχειρίζειν τινί τι, παρεγγυᾶν.

überreichlich ἄφθονος (2), δαψιλής.

Überreichung *f* ἡ παράδοσις, ἡ προσφορά.

überreif ὑπέρωρος (2, eig. u. übtr.).

überreiten (niederreiten) ἐφιππεύοντα καταπατεῖν oder ἀνατρέπειν, (im Reiten zuvorkommen) παριππεύειν, ἐπ-

πεύοντα προτερεῖν τινος, (über einen Platz reiten) διιππεύειν τι. [τινὰ δρόμῳ od. τρέχοντα.
überrennen j-n προτερεῖν τινος τῷ σταδίῳ, φθάνειν
Überrest *m* τὸ ἐπίλοιπον, τὰ λείψανα.
Überrock *m* ἡ χλαῖνα, τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαμύς (ύδος), τὸ περιβόλαιον, ἡ ἐφεστρίς (ίδος).
überrumpeln s. überraschen; eine Stadt ~ ἐξαίφνης ἐπιπίπτειν πόλει od. καταλαμβάνειν πόλιν.
Überrumpelung *f* einer Stadt ἡ πόλεως ἐξ ἐφόδου ἅλωσις. [εἶναί τινος.
übersäen κατασπείρειν, übersät sein mit etw. μεστὸν
übersalzen κάθαλον ποιεῖν τι.
übersatt διακορής.
übersättigen ὑπερπιμπλάναι, ὑπερεμπιπλάναι.
Übersättigung *f* ἡ πλησμονή. [γεσθαί (M.) τινος.
überschallen ὑπερφθέγγεσθαί (M.) τι, μεῖζον φθέγ-
überschatten ἐπισκιάζειν τινί, κατασκιάζειν τινός.
überschätzen j-n od. etw. ὑπερτιμᾶν, ὑπεράγασθαί (P.), ὑπερθαυμάζειν τινά u. τι, τοῦ δικαίου πλέον νέμειν τινί.
Überschätzung *f* durch Verben. [ικνεῖται ἐπί τι.
überschauen καθορᾶν τι, ἡ ὄψις od. τὰ ὄμματα ἐξ-
überschäumen ὑπεραφρίζειν, ἐκβράττειν (-ζειν).
überschicken ἐπι-, ἀπο-, διαποστέλλειν, ἐπι-, δια-, ἀποπέμπειν.
Überschickung *f* ἡ ἐπίπεμψις, gew. durch Verben.
überschiffen I *trans.* περαιοῦν, διαπεραιοῦν, διαπορθμεύειν, διαβιβάζειν πλοίῳ, διακομίζειν, διάγειν. — II *intr.* διαπλεῖν, πλέοντα od. πλοίῳ διαβαίνειν.
Überschiffen *n*, **Überschiffung** *f* ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις, ἡ διάβασις, ὁ διάπλους (*intr.*), ἡ διακομιδή, ἡ πορθμεία (*trans.*).
Überschlag *m* 1. (an der Wage) ἡ ῥοπή, ἡ ἐπιρροπή; (am Kleide) τὸ παταγεῖον, ἡ παρυφή, (über ein krankes Glied, eine Wunde) τὸ κατάπλασμα. — 2. (ungefähre Berechnung) ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός.
überschlagen I *intr.* 1. (von der Wage) ῥέπειν, ῥοπὴν od. ἐπιρροπὴν ἔχειν. — 2. (= lau werden) χλιαίνεσθαι (P.). — II *trans.* 3. (darüberlegen) ἐπιτιθέναι τινί τι, (ein Kleid u. dgl. zurückschlagen) ἀναπτύσσειν, die Beine, Arme ~ ἐπ-, ἐναλλὰξ ἴσχειν od. ἐπαλλάττειν τὼ πόδε, τὼ χεῖρε. — 4. (auslassen, zB. eine Seite eines Buches) παριέναι (ἵημι), παραλείπειν, — 5. (berechnen) λογίζεσθαι (M.). — 6. sich ~ ἀνατρέπεσθαι (P.), ὕπτιον καταπίπτειν, (einen Purzelbaum schlagen) κυβιστᾶν.
überschlämmen κατιλύειν.
überschleichen ἐφ-, ὑφέρπειν τινί, ὑπέρχεσθαί τινα.
überschleiern ἀμφι-, περικαλύπτειν. [τειν.
überschmieren ἐπι-, περιχρίειν, περιαλείφειν, περιπλάτ-
überschminken ἐπικαλλύνειν, ἐπικομμοῦν.
überschnappen (von der Stimme) τρίζειν (gew. *perf.* τετριγέναι), (verrückt werden) ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, παράφρονα γίγνεσθαι, παρακινεῖν, übergeschnappt sein παρακεκινηκέναι, etw. übergeschnappt sein ὑποκεκινηκέναι.
überschneien κατανίφειν, κρύπτειν χιόνι.
überschön ὑπερκαλλής, ὑπέρκαλος (2).
überschreiben ἐπιγράφειν τι. [γεσθαί (M.) τινα.
überschreien κατα-, ὑπερβοᾶν, ὑπερφωνεῖν, ὑπερφθέγ-
überschreiten διαβαίνειν (einen Fluß, Graben u. dgl.), ὑπερβαίνειν (eine Höhe), γίγνεσθαι ὑπέρ τι, ἐκβαίνειν (zB. ein bestimmtes Alter), παραβαίνειν (Gesetze, Eid, Verträge u. dgl.), eine Frist ~ ὑπερβάλλειν τὸν τεταγμένον χρόνον, das Maß ~ ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον.
Überschreitung *f* ἡ διάβασις, gew. durch Verben.
Überschrift *f* ἡ ἐπιγραφή.
Überschuß *m* ἡ περιουσία, τὰ περιόντα, τὸ περιττόν, τὰ περιγιγνόμενα (-γενόμενα).
überschütten καταχεῖν, καταντλεῖν τινός τι, περιχεῖν τινί τι, etw. mit Schutt ~ καταχωννύναι τι, übtr. zB. j-n mit Worten ~ κατακλύζειν u. καταχωννύναι τινὰ λόγοις, mit etw. überschüttet sein ἀφθονίαν ἔχειν τινός.
überschwemmen κατα-, ἐπικλύζειν, (von einem Flusse) ὑπερβάλλειν, übtr. j-n mit etw. ~ s. überschütten; von etw. überschwemmt sein μεστὸν εἶναί τινος.
Überschwemmung *f* ὁ κατα-, ἐπικλυσμός, ἡ ἐπίκλυσις, ἡ ὑπέρχυσις.
überschwenglich ὑπερβάλλων, ἄμετρος, ὑπέρμετρος, ἄπλετος, ἀμήχανος (sämtlich 2), (von Personen) μανικός, ~e Worte reden περιττὸν εἶναι ἐν τοῖς λόγοις.
Überschwenglichkeit *f* ἡ ὑπερβολή, ἡ περιττότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.* [βαίνειν.
überschwimmen διανήχεσθαι (M.), νηχόμενον δια-
Überschwimmen *n* ἡ διάνηξις, gew. durch Verben.
überseeisch διαπόντιος (2).
übersegeln (über etw. hinschiffen) πλέοντα διαβαίνειν, (im Segeln zuvorkommen) φθάνειν πλέοντα, über den Haufen segeln ἐπιπλεύσαντα καταποντίζειν, ποντοῦν od. καταδύειν.
übersehbar σύνοπτος (2), εὐσύνοπτος (2).
übersehen 1. etw. (zB. eine Gegend) καθ-, προσορᾶν, κατασκοπεῖν, ~ können ἐξικνεῖσθαι τῇ ὄψει od. τοῖς ὄμμασιν. — 2. (einsehen) κατα-, ἐννοεῖν, καταμανθάνειν, συλλαμβάνειν. — 3. (flüchtig durchsehen) διέρχεσθαι. — 4. (nicht bemerken) παρορᾶν, (nicht beachten) καταφρονεῖν, ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, etw. absichtlich ~ περιορᾶν (nicht sehen wollen, verzeihen).
übersehen (*part.*) ἐκλιπής.
übersenden πέμπειν, ἐπιπέμπειν, ἐπι-, διαποστέλλειν.
ü'bersetzen I *trans.* περαιοῦν, περᾶν, διαβιβάζειν, διαπέμπειν, δια-, παρακομίζειν, πορθμεύειν, διαπορθμεύειν. — II *intr.* περαιοῦσθαι, διαπεραιοῦσθαι (P.), διαβαίνειν, διαβάλλειν, über einen Graben setzen ὑπερπηδᾶν τάφρον.
überse'tzen (in eine andere Sprache übertragen) ἑρμηνεύειν, μεθερμηνεύειν, μεταγράφειν, μεταφράζειν.
Ü'bersetzen *n* (über einen Fluß u. dgl.) ἡ διάβασις, ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις.
Überse'tzen *n*, **Überse'tzung** *f* (aus einer Sprache in die andere) ἡ μετάφρασις, ἡ ἑρμηνεία.
Überse'tzer *m* ὁ μεταφράστης, ὁ ἑρμηνευτής od. *part.*
Übersicht *f* ἡ σύνοψις.
übersichtig στραβός, ἰλλός, ~ sein ἰλλαίνειν.
übersichtlich σύνοπτος (2), εὐσύνοπτος (2), συνοπτικός.
übersiedeln *trans.* μετ-, κατοικίζειν, *intr.* P. u. M., μετοικεῖν.
Übersiedelung *f* ὁ μετοικισμός, ἡ μετοίκησις.
übersieden ὑπερζεῖν, ὑπερκαχλάζειν.
Übersieden *n* ἡ ὑπέρζεσις, gew. durch Verben.
übersilbern κατ-, ἐπαργυροῦν, übersilbert κατ-, ἐπάργυρος (2).
übersinnlich μετέωρος (2), θεῖος, δαιμόνιος, οὐ ταῖς αἰσθήσεσι καταληπτός.
ü'berspannen (darüber spannen) περι-, ἐπεντείνειν τινί τι.
überspa'nnen (zu sehr spannen) ἄγαν od. λίαν τείνειν od. ἐπιτείνειν, ὑπερτείνειν, seine Forderungen ~ πλείω τοῦ δικαίου αἰτεῖν.
überspannt ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν oder λίαν, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ὑπερβολήν, ὑπερβάλλων, ἄμετρος (2), (geistig) μανείς, ~ sein ὑποκεκινηκέναι. [ἀπόνοια.
Überspanntheit *f* ἡ ὑπερβολή, geistige ~ ἡ μανία, ἡ
überspinnen περιπλέκειν τί τινι.
überspri'ngen 1. ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαι (M., sämtlich) j-n ~ ἀπολείπειν τινά, προτρέχειν τινός. — 2. (auslassen, übergehen, nicht berücksichtigen) παραλείπειν, παριέναι (ἵημι) τι.
ü'berspringen (von einem Gegenstande zu einem andern) διαπηδᾶν ἀπό τινος ἐπί τι, ἐκπηδᾶν ἔκ τινος εἴς τι.
Überspringen *n* τὸ ὑπέραλμα, besser durch Verben.
übersprudeln ὑπερκαχλάζειν.
überständig ἔξωρος (2).

überstark ὑπερίσχυρος (2).
überstehen ὑπομένειν τι, περιγίγνεσθαί τινος oder ἔκ τινος, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.) ἔκ τινος, die Mühe ist überstanden μετηλλάχθη ὁ πόνος, den Hunger ~ καρτερεῖν λιμόν.
Überstehen *n*, **Überstehung** *f* durch d. vorh. Verben.
übersteigbar, -lich ὑπέρβατος (2).
ü'bersteigen (über etw. steigen) ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν, ὑπερακρίζειν τι, μεταβαίνειν ἀπό τινος εἴς τι, einen Berg ~ ὑπερβαίνειν ὄρος.
überstei'gen 1. (überwinden) κρατεῖν τινος, περιγίγνεσθαί τινος, ἔξω γίγνεσθαί τινος. — 2. (übertreffen) ὑπερβάλλειν τι, εἶναι ὑπέρ τι oder παρά τι, μείζω εἶναί τινος, das übersteigt die menschlichen Kräfte τοῦτο μεῖζόν ἐστιν ἢ κατ' ἄνθρωπον.
Übersteigen *n* durch Verben.
übersteigern (überteuern) πλειστηριάζειν.
Übersteigung *f* ἡ ὑπέρβασις, ἡ ὑπερβολή, gew. durch Verben.
überstimmen (durch Stimmenmehrheit) νικᾶν τινα ταῖς ψήφοις oder τῷ τῶν ψήφων πλήθει, (die Saiten eines Instruments) ὑπερτείνειν.
überstrahlen (erleuchten) κατ-, ἐπαυγάζειν, (durch Glanz übertreffen) ὑπεραυγάζειν, ὑπερβάλλειν λαμπρότητι.
überstreichen περι-, ἐπιχρίειν.
ü'berstreifen ἀναπτύσσειν, ἀναστέλλειν.
überstrei'fen ἐπι-, παρατρέχειν τι.
überstreuen καταπάττειν.
ü'berströmen ἐπι-, κατακλύζειν (*trans.*).
überströ'men πλημμυρεῖν (*intr.*).
Überströmen *n* ἡ ἐπίκλυσις.
ü'berstürzen ἐπιβάλλειν, ἐπιτιθέναι.
überstü'rzen *intr.* καταφέρεσθαι (P.), καταπίπτειν, sich ~ (übtr.) δια-, παραστρέφεσθαι (P.), etw. od sich mit etw. ~ προπετῶς πράττειν τι, προπετείᾳ χρῆσθαι.
Überstürzen *n* ἡ καταφορά, (Überstürzung) ἡ προπέτεια.
übertäuben j-n ἐκκωφεῖν (-οῦν) τινα, von j-m übertäubt werden διαθρυλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, siehe übertönen.
überteuer ὑπερτίμιος (2), πολυτελέστερος, πολυτελὴς παρὰ τὴν ἀξίαν.
überteuern ἐπιτιμᾶν, πλειστηριάζειν.
übertölpeln κατασοφίζεσθαι, παραλογίζεσθαι, παρακρούεσθαι (sämtlich M).
übertönen ὑπερηχεῖν, ὑπερφθέγγεσθαι (M.).
ü'bertragen (von Ort zu Ort) μετακομίζειν, μεταφέρειν.
übertra'gen 1. j-m etw. ἐπι-, προστάττειν, ἐντέλλεσθαι (M.), ἐπιτρέπειν τινί τι, mir wird etw. ~ ἐπιτάττομαί τι. — 2. (schriftlich) μεταγράφειν, s. übersetzen.
übertra'gen (*part.*) (in uneigentlicher Bedeutung) μεταφορικός, ein ~er Ausdruck ἡ μεταφορά.
Übertragung *f* 1. (e-s Geschäftes) ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐντολή, (von einem Orte zum andern) ἡ μεταφορά (auch ~ der Bedeutung von einem Worte auf das andere). — 2. (Übersetzung) ἡ μετάφρασις.
übertreffen j-n an od. in etw. ὑπερφέρειν, ὑπερέχειν, περιεῖναί, περιγίγνεσθαί τινός τι, διαφέρειν τινός τινι od. εἴς τι od. ἔν τινι, κρατιστεύειν τινός τι, ὑπερβάλλειν, ὑπεραίρειν τινά τινι, κρείττω εἶναί τινός τι od. εἴς τι, νικᾶν τινα ποιοῦντά τι, alle ~ ἀριστεύειν, πρωτεύειν πάντων, von j-m in etw. übertroffen werden ἡττᾶσθαί (P.) τινος od. νικᾶσθαι (P.) ὑπό τινος mit *part.* (zB. im Wohltun εὐεργετῶν), die Erwartung ~d κρείττων τῆς ἐλπίδος.
übertreiben 1. (hinübertreiben) διελαύνειν. — 2. (zu sehr antreiben) ἐλαύνοντα καταπονεῖν. — 3. eine Sache im Reden, in der Darstellung ~ δεινοῦν, ἐκδεινοῦν, δεινοποιεῖν, δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, ὑπερβάλλειν, αἴρειν τι τῷ λόγῳ, πλεονάζειν τι, τραγῳδεῖν, ἐκ-, ἐπιτραγῳδεῖν, alles ~ ἀμέτρως ἔχειν εἰς πάντα. 4. (etw. ohne Maß tun) ἀμέτρως χρῆσθαί τινι, im Lobe ~ ὑπερεπαινεῖν τινα, seine Forderungen ~ πλείω τοῦ δικαίου od. τοῦ προσήκοντος αἰτεῖν.
Übertreiben *n*, **Übertreibung** *f* ἡ ὑπερβολή, ἡ ἀμετρία, (in der Rede od. Darstellung) ἡ δείνωσις, s. übertrieben.
ü'bertreten (von Flüssen) ὑπερβαίνειν, ὑπερεκβαίνειν, ὑπεραίρειν, (zu einer andern Partei) μετατάττεσθαι (M.) παρά τινα, μετέρχεσθαι u. μεταφοιτᾶν πρός τινα, αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος, ἀφ-, μεθίστασθαι πρός τινα, προσχωρεῖν τινι (auch πρός τινα).
übertre'ten 1. (ein Gesetz, e-n Vertrag u. dgl.) παραβαίνειν τι (ein Gesetz ~ auch παρανομεῖν). — 2. (verrenken) στρέφειν, δια-, παραστρέφειν, ἐξ-, παραρθροῦν.
Übertreter *m* durch *part.*
Übertretung *f* durch Verben, (von Gesetzen) ἡ παρανομία.
Übertretungsfall *m*: im ~ ἐάν τις παραβῇ τὸν νόμον, ἐάν τις παρανομήσῃ.
übertrieben ὑπερβάλλων, ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν od. λίαν, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ὑπερβολήν, δεινός, ἄμετρος (2), *adv.* ὑπερβεβλημένως, oft Zssg mit ὑπέρ, zB. ~ ehrgeizig ὑπερφιλότιμος (2).
übertrinken sich ὑπερπίνειν.
Übertritt *m* (zu e-r andern Partei) ἡ πρός τινα ἀπόστασις, ἡ προσχώρησις.
übertünchen κονιᾶν, καταλευκοῦν, übertüncht außer d. *part.* κονιατός, übtr. ἐπίπλαστος (2).
Übertünchen *n* ἡ κονίασις.
übervoll ὑπέρ-, κατάπλεως, ὑπέργομος (2), (von Gefäßen) ὑπερχειλής, ~ machen ὑπερπιμπλάναι, ὑπερπληροῦν, ~ sein ὑπερπεπλῆσθαι, ὑπερπεπληρῶσθαι (P.).
übervorteilen πλεονεκτεῖν, καταπλεονεκτεῖν τινος, παρακρούεσθαί (M.) τινα.
Übervorteilung *f* ἡ πλεονεξία, ἡ παράκρουσις, gew. durch Verben.
überwachen παραφυλάττειν, ἐπισκοπεῖν τινα.
überwachsen (im Wachsen übertreffen) ὑπερφύεσθαι (ὑπερφῦναι), (im Wachsen überschatten) σκιάζειν, ἐπι-, κατασκιάζειν.
überwallen ὑπερζεῖν, ὑπερκαχλάζειν.
überwältigen κρατεῖν τινος (τινα j-n besiegen), ἐπι-, κατακρατεῖν τινος, περιγίγνεσθαί τινος, καταγωνίζεσθαί (M.) τινα, χειροῦσθαί (M.) τινα, νικᾶν τινα, oft Zssg mit κατά, zB. im Kriege ~ καταπολεμεῖν τινα, im Ringkampf καταπαλαίειν τινά, überwältigt werden ἡττᾶσθαί (P.) τινος, ἥττω εἶναί τινος, vom Zorn überwältigt werden κρατεῖσθαι (P.) ὑπ' ὀργῆς, ἥττω γίγνεσθαι τῆς ὀργῆς, von Tränen κρατεῖσθαι ὑπὸ δακρύων.
Überwältigung *f* ἡ ἐπικράτησις, gew. durch Verben.
überwalzen ἐπικυλινδροῦν.
überwärmen ὑπερθερμαίνειν.
überweben περιυφαίνειν τί τινι.
überweise ὑπέρσοφος (2).
überweisen j-m etw. ἐπιτρέπειν τινί τι, (j-n überführen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν τινά.
überweißen κονιᾶν, καταλευκοῦν.
Überweisung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔλεγξις.
ü'berwerfen (ein Kleidungsstück) περιβάλλειν (sich ~ M.).
überwer'fen sich mit j-m διαφορὰ γίγνεταί μοι πρός τινα, διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα.
überwichtig ὑπερβαρής, περιττός, übtr. ὑπερμεγέθης.
überwickeln περιπλέκειν τί τινι.
Überwickeln *n* ἡ περιπλοκή.
ü'berwiegen ῥέπειν, ῥοπὴν ἔχειν.
überwie'gen κρείττω εἶναί τινος, ὑπερβάλλειν, ὑπεραίρειν, ὑπερτείνειν τινά.
überwiegend κρείττων, μείζων, ὑπερβάλλων, διαφέρων.
überwinden s. überwältigen; Hindernisse ~ ἀποσκευάζειν τὰ ἐμποδών, Leidenschaften, Zorn u. dgl ~ κρείττω γίγνεσθαί od. κρατεῖν τινος, κατέχειν, καταστέλλειν τι, sich selbst ~ κρείττω γίγνεσθαι ἑαυτοῦ, sich ~ können etw. zu tun τολμᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαι od. ὑπομένειν mit *part.*
Überwinder *m* durch *part.*, s. überwältigen.
Überwindung *f* ἡ χείρωσις, ἡ ἐπικράτεια, ἡ κατα-

στροφή, (der Leidenschaften) ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη, es kostet viel ~ μόλις od. οὐ πάνυ ἀνεκτόν ἐστιν.

überwintern I *intr.* χειμάζειν, χειμερίζειν, διαχειμάζειν, διάγειν τὸν χειμῶνα, (von Gewächsen) διετίζειν, II *trans.* διαφυλάττειν τι τὸν χειμῶνα.

Überwinterung *f* ἡ χειμασία, ἡ παραχειμασία.

ü'berwogen ἐκκυμαίνειν (*intr.*).

überwo'gen κατα-, ἐπικλύζειν τι, ὑπερβάλλειν τι (*trans.*).

überwölben κατακαμαροῦν.

überwölken νεφέλαις κρύπτειν, es hat sich überwölkt συννένοφεν.

überwuchern übtr. (von Pflanzen und Gewächsen) ὀργᾶν, τραγᾶν.

Überwurf *m* ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον.

Überzahl *f* τὸ ὑπερβάλλον (οντος) πλῆθος.

überzählen λογίζεσθαι, δια-, ἐπιλογίζεσθαι (M.).

überzählig περιττός, πλεονάζων, ~ sein περιττεύειν, πλεονάζειν.

Überzähligkeit *f* τὸ ὑπερβάλλον (οντος) πλῆθος.

überzeugen j-n von etw. πείθειν, ἀναπείθειν τινά, πίστιν ἐμποιεῖν τινι, (überführen) ἐλέγχειν τινά, vom Gegenteil ~ τἀναντία πείθειν, ich bin überzeugt πέποιθα, πιστεύω, sich ~ πείθειν ἑαυτόν, ἐνθυμεῖσθαι (P.), sich von etw. ~ σαφῶς γιγνώσκειν τι, καταμανθάνειν τι, ich kann mich nicht ~ οὐ πείθω ἐμαυτόν.

überzeugend πιθανός, πιστός, σαφής, nicht ~ ἀπίθανος (2).

Überzeugung *f* ἡ πίστις, die ~ haben πιστεύειν, πεποιθέναι, εὖ εἰδέναι, τὴν γνώμην ἔχειν, das ist meine ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, in dieser ~ οὕτω γιγνώσκων, etw. gegen seine ~ tun οὐχ ἑκόντα oder ἄκοντα ποιεῖν τι.

Überzeugungsgabe *f* ἡ πειθώ (οῦς), ἡ πιθανότης (ητος).

Überzeugungsgrund *m*, **-mittel** *n* ἡ πίστις, ἡ πειθώ (οῦς).

Überzeugungskraft *f* ἡ πίστις.

ü'berziehen ein Kleid περιβάλλεσθαι (M.), ἐπενδύεσθαι (M.).

überzie'hen etw. mit etw. ἐν-, περιτείνειν τί τινι, καλύπτειν, περικαλύπτειν τί τινι, περιχεῖν τινί τι, mit Gold, Silber, Kupfer ~ καταχρυσοῦν, καταργυροῦν, καταχαλκοῦν, mit Leder ~ καταβυρσοῦν τι, mit Wolken ~ κρύπτειν νεφέλαις, j-n mit Krieg ~ πόλεμον ἐπιφέρειν τινί, πόλεμον ἐκφέρειν πρός u. ἐπί τινα, πόλεμον ποιεῖσθαι (M.) τινι, ἐπιστρατεύεσθαι (M.) τινι.

Überzieher *m* ἡ χλαῖνα, τὸ ἱμάτιον, τὸ περιβόλαιον, ἡ ἐφεστρίς (ίδος).

überzinnen καλύπτειν od. περιπλάττειν καττιτέρῳ.

überzuckern περιπλάττειν τι σακχάρει.

Überzug *m* τὸ ἐπι-, περικάλυμμα.

üblich νομιζόμενος, νόμιμος, καθεστώς, εἰωθώς, συνήθης, in einem Lande ~ ἐπιχώριος (2), ~ sein καταστῆναι, νομίζεσθαι (P.), ἐν ἔθει εἶναι, wie es ~ ist τὸ νομιζόμενον, κατὰ τὸ εἰωθός, es ist bei uns ~ ἐν ἔθει ἐστὶν ἡμῖν, νενόμισται, νομίζομεν, ἔθος καθέστηκεν ἡμῖν, ἐπιχώριόν ἐστιν ἡμῖν.

übrig 1. λοιπός, ἐπί-, περί-, ὑπό-, κατάλοιπος (2), λειπόμενος, ~ lassen λείπειν, κατα-, περι-, παραλείπειν, ~ bleiben d. P. dieser Verben, ~ behalten περιποιεῖσθαί (M.) τι, ich habe ~ περίεστί, περιγίγνεταί μοι, es ist noch ~ ὑπολείπεται, ein ~es tun ποιεῖν μᾶλλον τοῦ δέοντος. — 2. (der, die, das andere) ὁ ἄλλος, ἡ ἄλλη, τὸ ἄλλο, die ~en οἱ ἄλλοι.

übrigens τὰ ἄλλα (τἆλλα), τὰ δ' ἄλλα, als *cj.* ἀλλά (am Anfang eines Satzes), μέντοι (an zweiter Stelle eines Satzes).

Übung *f* ἡ ἄσκησις, τὸ ἄσκημα, ἡ γυμνασία, ἡ μελέτη, τὸ μελέτημα, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ διατριβή, eine ~ in etw. anstellen ἀσκεῖν τι, ἄσκησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, μελετᾶν, ἐπιτηδεύειν τι, aus der ~ kommen ἀνιέναι (ἵημι) τὴν ἄσκησιν, etw. in ~ haben γεγυμνάσθαι πρός τι, durch ~ zu erlangen ἀσκητός.

Übungsgenosse *m* ὁ συγγυμναστής.

Übungsplatz *m* τὸ γυμνάσιον.

Übungszeit *f* ὁ καιρός od. χρόνος τῆς μελέτης usw.

Ufer *n* ἡ ὄχθη, τὰ χείλη (von Flüssen), ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός (vom Meere), ἡ ῥαχία (felsiges ~).

Uferaas *n* (ein Insekt) τὸ ἐφήμερον.

Uferschwalbe *f* ἡ δρεπανίς (ίδος).

Uhr *f* τὸ ὡρολόγιον, τὸ ὡρονομεῖον, τὸ ὡροσκόπιον, ὁ γνώμων (ονος, alle nach antiken Begriffen), nach der ~ sehen σκοπεῖν τὴν σκιάν (von der Sonnen~), wie viel ~ ist es? ποσάπους ἡ σκιά; ποσάπουν τὸ στοιχεῖον;

Uhrmacher *m* ὁ κατασκευάζων ὡρολόγια.

Uhrwerk *n* ἡ μηχανὴ ὡρολογίου.

Uhrzeiger *m* ὁ γνώμων (ονος, an der Sonnenuhr), auch τὸ στοιχεῖον.

Uhu *m* ὁ βύας (ου), auch ἡ βύζα, wie ein ~ schreien βύζειν.

Ukas *m* (Erlaß) τὸ παράγγελμα.

Ulk *m* ὁ ὕθλος, ὁ λῆρος, ὁ φλήναφος, τὸ σκῶμμα, ~ machen φλυαρεῖν, ληρεῖν, mit j-m einen ~ treiben ὑβρίζειν, περιυβρίζειν τινά.

ulken s. d. vor. Wort (Ulk machen).

ulkig ληρώδης, φλύαρος (2), φλυαρώδης, γελοῖος.

Ulme *f* ἡ πτελέα, von der ~ πτελέινος.

ulmenartig πτελεώδης.

Ulmenhain, -wald *m* ὁ πτελεών (ῶνος).

Ulmenholz *n* τὰ πτελέινα ξύλα, aus ~ gemacht πτελέινος.

[1]**um** *prp.* 1. (örtlich mit dem Begriff der Bewegung) περί u. ἀμφί mit *acc.*, mit dem Begriff der Ruhe mit *dat.*, ~ j-n sein εἶναι περί od. ἀμφί τινα, auch σύν τινι, μετά τινος, συν-, παρεῖναί τινι, Spangen ~ die Arme ψέλλια περὶ ταῖς χερσίν, j-n ~ sich haben ἔχειν τινὰ μεθ' ἑαυτοῦ, oft durch zusammengesetzte Verben ausgedrückt, zB. eine Mauer ~ die Stadt führen τεῖχος περιβάλλειν τῇ πόλει, ~ j-n herumstehen περιίστασθαί τινα, sich einen Mantel ~nehmen περιβάλλεσθαι (M.) χιτῶνα u. dgl. — 2. (zur Zeitangabe) περί u. ἀμφί mit *acc.*, ~ Mittag περὶ μέσην τὴν ἡμέραν, ~ Mitternacht περὶ μέσας νύκτας, ~ dieselbe Zeit κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. — 3. (zur Bezeichnung einer Abwechselung oder Folge) einer ~ den andern ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, e-n Tag ~ den andern παρ' ἡμέραν. — 4. (bei Maßangaben) παρά mit *acc.*, διά mit *gen.*, ~ vieles παρὰ πολύ, ~ ein Haar, ~ ein geringes παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, παρὰ βραχύ, ὀλίγου oder μικροῦ δεῖν, häufiger steht der bloße *dat.*, ~ so viel, je τοσούτῳ, ὅσῳ, ~ so viel, wie τοσοῦτον, ὅσον, diese Mauer ist um zehn Fuß höher als die andere τοῦτο τὸ τεῖχος ὑπερβάλλει δέκα ποσὶ τὸ ἄλλο. — 5. (für, zur Bezeichnung der Bedingung, unter der man etw. übernimmt) ἐπί mit *dat.*, ~ Lohn arbeiten ἐπὶ μισθῷ ἐργάζεσθαι (M.), der Preis wird durch ἀντί mit *gen.* oder den bloßen *gen.* ausgedrückt, ~ vieles Geld ἀντὶ πολλῶν χρημάτων od. bloß πολλῶν χρημάτων, ~ welchen Preis? ἐπὶ πόσῳ; — 6. (über, wegen, zur Angabe des Gegenstandes der Bemühung) περί mit *gen.*, ἐπί mit *dat.*, um etw. willen ἕνεκά τινος, χάριν τινός, διά τι, um Gottes willen πρὸς θεῶν, oft treten aber andere Konstruktionen ein, zB. j-n ~ etw. beneiden φθονεῖν τινί τινος, sich ~ etw. kümmern ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, sich ~ j-n verdient machen πολλοῦ ἄξιον εἶναί τινι u. ä., die unter den betr. Verben nachzusehen sind; wie steht es ~ dich? πῶς ἔχεις; es ist eine herrliche Sache ~ die Wahrheit καλὸν ἡ ἀλήθεια, j-n ~ etw. bringen ἀποστερεῖν τινά τινος, ~ etw. kommen ἀποβάλλειν τι, es ist ~ uns geschehen ὀλώλαμεν, ἀπολώλαμεν, es steht gut, schlecht ~ etw. εὖ, κακῶς ἔχει τι oder τὰ περί τι, ich weiß ~ etw. οἶδά τι, οὐ λανθάνει μέ τι, wie ist dir's ~s Herz? πῶς ἔχεις γνώμης; es handelt sich ~ etw. ὁ λόγος ἐστὶ περί τινος, es ist schade ~ ihn ἄξιός ἐστι θρηνεῖσθαι (P.).

[2]**um** *cj.* ~ zu (zur Bezeichnung einer Absicht) ὑπὲρ τοῦ

und ἕνεκα τοῦ mit *inf.*, auch bloß τοῦ mit *inf.*, ἵνα, ὅπως mit *conj.* u. *opt.*, gew. durch den *inf.* od. d. *part. fut.*, zB. sie kamen, ~ zu melden ἦλθον ἀγγελοῦντες, in der Absicht ~ βουλόμενος mit *inf.*

²um *adv.*: ~sein (= vergangen, verflossen sein) παρ-, διεληλυθέναι, οἴχεσθαι, das ist (weit) ~ (= das ist ein Umweg) μεγάλη ἡ περίοδος αὕτη, ~ und ~ κύκλῳ, πέριξ, πανταχόθεν.

umackern ἀροῦν, ἀροτριᾶν, στρέφειν, νεοῦν.

Umackern *n*, **Umackerung** *f* ἡ ἀροτρίασις, ὁ ἄροτος, ἡ νέωσις.

umändern μεταβάλλειν, μεταποιεῖν, μεταλλάττειν, μετατιθέναι, μεθαρμόττειν, sich ~ ἄλλον γίγνεσθαι, μεθίστασθαι. [λαγή.]

Umänderung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μετάλλαξις, ἡ μεταλ-

umarbeiten στρέφειν, ἀναστρέφειν (von unten nach oben), μεταποιεῖν, μεταπλάττειν (von neuem bearbeiten), διασκευάζειν (von Schriften). [σκευή.]

Umarbeitung *f* ἡ μεταποίησις, ἡ μετάπλασις, ἡ δια-

umarmen περιβάλλειν τινά, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, κατασπάζεσθαί (M.) τινα, προσπτύσσεσθαι (M.).

Umarmung *f* ἡ περιβολή, ἡ περιπλοκή, ὁ ἀσπασμός.

umbau'en (mit Gebäuden einschließen) περιοικοδομεῖν.

u'mbauen (anders bauen) μετοικοδομεῖν.

umbehalten zB. den Mantel ἔχειν τὸ ἱμάτιον ἠμφιεσμένον, (den Mantel nicht abnehmen) οὐ περιαιρεῖσθαι (M.) τὸ ἱμάτιον.

umbetten μετακοιμίζειν, κατακοιμίζειν ἄλλοσε.

Umbetten *n* ἡ μεθυπόστρωσις.

umbeugen, -biegen I *trans.* ἐπι-, ἐγκάμπτειν, ἐπικλᾶν (einwärts), ἀνακάμπτειν, ἀνακλᾶν (rückwärts), καμπὴν ποιεῖσθαι (M.). — II *intr.* ἐπι-, ἀνακάμπτειν. [ἡ ἀνάκαμψις.]

Umbiegung *f* ἡ ἐπικαμπή, ἡ ἐπίκαμψις, ἡ ἀνάκλασις,

umbilden μετα-, ἀναπλάττειν, μετασχηματίζειν, μεταμορφοῦν.

Umbildung *f* ἡ μετά-, ἀνάπλασις, ὁ μετασχηματισμός, ἡ μεταμόρφωσις, (das Umgebildete) τὸ ἀνάπλασμα.

umbinden (anders binden) μεταδεῖν, (um etw. binden) περι-, δια-, ἀναδεῖν, ἀναπλέκειν τινί τι.

umblasen φυσῶντα ἀνατρέπειν (mit dem Atem), ἐπιπνεύσαντα ἀνατρέπειν (vom Winde).

umblicken περιβλέπειν.

umblöken περιμυκᾶσθαι

umbrausen περιβρέμειν, περικτυπεῖν, περιηχεῖν.

umbrechen περι-, ἀνακλᾶν, καταρρηγνύναι.

umbringen ἀποκτείνειν, σφάττειν, φονεύειν, ἀναιρεῖν, κατα-, διαχρῆσθαι.

Umbringung *f* ἡ ἀναίρεσις, ἡ σφαγή, ὁ φόνος.

umbrüllen περιμυκᾶσθαι. [εἰργνύναι τι χώματι.]

umdämmen περιχωννύναι, περιβάλλειν τινὶ χῶμα,

umdämmern συσκιάζειν.

umdampfen περιχεῖσθαι (P.).

umdecken ein Dach μετατιθέναι τὰς πλίνθους, (den Tisch) μετασκευάζειν.

umdonnern περικτυπεῖν, περιβρέμειν, βροντᾶν περί τι.

umdrängen πανταχόθεν προσπίπτειν τινί, πέριξ oder κύκλῳ ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι.

umdrehen στρέφειν, ἐπιστρέφειν (nach der Seite), ἀνα-, καταστρέφειν (von oben nach unten), ὑπο-, μεταστρέφειν (ganz ~), sich ~ ἐπι-, ὑπο-, μεταστρέφεσθαι (P.), (im Kreise drehen) περιστρέφειν, περιάγειν, δινεῖν, περιδινεῖν.

Umdrehung *f* ἡ ἀνα-, ὑπο-, ἐπιστροφή (nach der entgegengesetzten Richtung), ἡ περιστροφή, ἡ περιφορά (um die Achse)

umduften περιπνεῖν.

umdunkeln συσκιάζειν τι, ἐπισκοτεῖν τινι.

umfahren I *intr.* 1. πολλὴν περίοδον ποιεῖσθαι (M.), ἐλαύνοντα πλανᾶσθαι (P.), ἐλαύνοντα οὐ τῇ συντομωτάτῃ χρῆσθαι, ἐλαύνοντα ἁμαρτάνειν τῆς συντομωτάτης ὁδοῦ. — II *trans.* 2. περιελαύνειν τι, (zur See) περιπλεῖν. — 3. (durch Fahren j-n umwerfen) ἐλαύνοντα ἀνατρέπειν τινά.

umfallen πίπτειν, συμ-, καταπίπτειν, von Sitzenden auch ἀνατρέπεσθαι (P.), (von Bäumen) ἐκπίπτειν.

Umfallen *n* ἡ σύμ-, κατάπτωσις, ἡ ἀνατροπή, ἡ καταφορά.

umfällen τέμνειν, κατακόπτειν.

umfalten περιπτύσσειν u. περιπλέκειν τί τινι.

Umfaltung *f* ἡ περιπτυχή.

Umfang *m* ἡ περίοδος, ἡ περιβολή, ὁ περίβολος, ἡ περίμετρος, ἡ περιφέρεια, ἡ περιοχή, auch τὸ μέτρον, τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος, ὁ ἀριθμός, oft durch πᾶς wiederzugeben, zB. die Philosophie in ihrem ganzen ~ ἡ φιλοσοφία πᾶσα, Gallien in seinem ganzen ~ πᾶσα ἡ Γαλατία (Gallia omnis).

umfangen περιλαμβάνειν, περιβάλλειν, der Schlaf umfängt mich ὁ ὕπνος λαμβάνει με.

umfänglich, umfangreich ἐπὶ πολὺ διήκων, s. groß.

umfärben μεταβάπτειν, μεταχρωννύναι, μεταχρωματίζειν.

umfassen allg. περιλαμβάνειν, περιβάλλειν, (in sich fassen) περιέχειν, ἐμπεριέχειν, von Maßen χωρεῖν, (umschlingen) συμ-, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, ~de Kenntnisse von (in) etw. haben ἐμπειρότατα ἔχειν τινός, ἀκριβέστατα ἐπίστασθαί τι, ein Mann von ~der Gelehrsamkeit ἀνὴρ τὴν παιδείαν βαθύς, j-n mit Liebe ~ ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.

umflattern περιπέτεσθαί τι.

umflechten περιπλέκειν τί τινι.

umfliegen περιπέτεσθαί τι.

umfließen περιρρεῖν τι, umflossen περίρρυτος (2).

umfluten περικυμαίνειν τι.

umformen μετατυποῦν, μεταμορφοῦν, μεταπλάττειν.

Umformung *f* ἡ μετάπλασις, ἡ μεταμόρφωσις.

Umfrage halten, umfragen διερωτᾶν, πύστιν ποιεῖσθαι (M.), διαπυνθάνεσθαι.

umfriedigen περιφράττειν.

Umfriedigung *f* ἡ περίφραξις, ὁ περιφραγμός (als Handlung), τὸ περίφραγμα (als Sache).

umfüllen μεταχεῖν, μετεγχεῖν.

umgaffen κεχηνότα περιβλέπειν.

Umgang *m* 1. (das Herumgehen) ἡ περίοδος, ἡ περιοδεία, ἡ περιπόλησις, einen ~ halten περιοδεύειν, περιπολεῖν, περιέρχεσθαι, ein feierlicher ~ (Aufzug) ἡ πομπή, einen ~ halten πομπὴν πέμπειν, ἄγειν oder τελεῖν. — 2. (gesellige Verbindung, Verkehr) ἡ ὁμιλία, ἡ προσομιλία, ἡ συνήθεια, ἡ συνουσία, ἡ κοινωνία, ~ mit j-m haben χρῆσθαί τινι, ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, συνεῖναί τινι, vertrauten ~ mit j-m haben οἰκείῳ χρῆσθαί τινι, οἰκείως διακεῖσθαι πρός τινα, vertrauter ~ ἡ οἰκειότης (ητος). — 3. (die Personen, mit denen man verkehrt) οἱ ὁμιληταί od. *part.*

umgänglich εὐπροσήγορος, φιλοπροσήγορος, φιλάνθρωπος, σύμβουλος (sämtlich 2), ἐντευκτικός, ὁμιλητικός, κοινός, nicht ~ ἀπροσήγορος (2), ~es Wesen siehe das folg. Wort.

Umgänglichkeit *f* ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ κοινότης (ητος).

umgarnen περιστοιχίζειν (u. M.) τινά.

umgaukeln περιπέτεσθαι.

u'mgeben j-m etw. περιβάλλειν τινά τινι, ἀμπίσχειν u. ἀμφιεννύναι τινά τι u. τινά τινι, περιστέλλειν τινί τι.

umge'ben etw. mit etw. περιβάλλειν τινί τι u. τί τινι, περιτιθέναι τινί τι, eine Stadt mit einer Mauer ~ περιτειχίζειν πόλιν, τεῖχος περιβάλλειν τῇ πόλει, mit einem Graben τάφρον περιτείνειν τῇ πόλει, mit etw. ~ sein περιειλημμένον εἶναί τινι, κύκλῳ διειλημμένον εἶναί τινι, mit Menschen ~ sein συνομιλεῖν ἀνθρώποις, es umgab ihn eine große Menschenmenge πολλοὶ περιέστησαν αὐτόν.

Umgebung *f* 1. ἡ περιβολή, ἡ κύκλωσις (als Handlung) od. durch Verben. — 2. (die umgebenden Gegenstände) τὰ

περί τι, τὰ προσ-, περικείμενα. — 3. (Begleiter, Anhänger) οἱ περί od. ἀμφί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ συνομιλοῦντές τινι, οἱ συνόντες τινί.

Umgegend *f* ἡ πέριξ χώρα, ὁ πέριξ τόπος, τὰ περί τι, τὰ περικείμενα, τὰ πέριξ, die Leute in (aus) der ~ οἱ περίχωροι, οἱ πέριξ, die ~ einer Stadt ἡ περιοικίς (ίδος).

umge'hen 1. (ringsum etw. herumgehen) περιέρχεσθαι (-ιέναι), περιπορεύεσθαι (P.), περιπολεύειν, περιπολεῖν, περιοδεύειν, den Feind ~ κυκλοῦσθαι, περικυκλοῦσθαι (M.) τὸν πολέμιον. — 2. (sich einer Sache entziehen) φεύγειν, διαφεύγειν τι, ich kann etw. nicht ~ ἀδύνατόν ἐστί μοι διαφεύγειν τι.

u'mgehen 1. (mit j-m verkehren) s. Umgang mit j-m haben unter Umgang. — 2. (behandeln) hart mit j-m ~ χαλεπῶς od. τραχέως προσφέρεσθαί (P.) τινι, freundlich mit j-m ~ φιλικῶς χρῆσθαί τινι. — 3. mit etw. ~ (= sich mit etw. beschäftigen) ἔχειν ἀμφί τι, διατρίβειν περί τι, ἐπιτηδεύειν od. πράττειν τι, mit etw. umzugehen wissen ἐπίστασθαί τι, ἐμπείρως ἔχειν oder ἔμπειρον εἶναί τινος, mit etw. ~ (= vorhaben) βουλεύεσθαί (M.) τι, ἐπινοεῖν τι, μηχανᾶσθαί (M.) τι, ἐπιχειρεῖν u. ἐπιτίθεσθαί τινι, μέλλειν mit *inf. fut.*, παρασκευάζεσθαί (M.) τι. — 4. (einen Umweg machen) περίοδον ποιεῖσθαι (M.), πλανᾶσθαι (P.).

umgehend (*adv.*) ὡς τάχιστα.

Umgehung *f* durch Verben.

umgekehrt 1. (umgewendet) ὕπτιος od. d. *part.* von ἀνα-, μεταστρέφειν, ~ liegen ὑπτιάζειν. — 2. (entgegengesetzt, *adv.*) τοὐναντίον, τἀναντία, ἔμπαλιν, τοὔμπαλιν, bei mir ist es ~ ἐμοὶ ταῦτ᾽ ἀνέστραπται, sich ~ verhalten ἐναντίως ἔχειν.

umgestalten μεταμορφοῦν, μεταπλάττειν, μετασχηματίζειν, μετατιθέναι, μεταβάλλειν.

Umgestaltung *f* ἡ μεταμόρφωσις, ἡ μετάπλασις, ἡ μεταβολή.

u'mgießen (anders gießen, z.B. Metall) ἀναχωνεύειν, (eine Flüssigkeit in ein anderes Gefäß gießen) μετα-, μεταγχεῖν.

umgie'ßen (mit etw. rings begießen) περιχεῖν τινί τι.

umgittern περιφράττειν, κιγκλίδα περιβάλλειν τινί.

umglänzen περιλάμπειν, περιαυγάζειν, umglänzt περιφεγγής, περιαυγής.

u'mgraben σκάπτειν, ἀνα-, περισκάπτειν, σκαλεύειν, ἀνασκαλεύειν.

umgra'ben γυροῦν, γυρεύειν.

Umgraben *n* ἡ γύρωσις, gew. durch Verben.

umgreifen περιλαμβάνειν.

umgrenzen περιορίζειν.

Umgrenzung *f* ὁ περιορισμός (als Handlung), οἱ ὅροι (als Sache).

umgrünen θάλλειν περί τι.

umgürten περι-, δια-, ὑποζωννύναι, (von e-m Schwerte) παραζωννύναι, sich ~ die M.

Umgürten *n*, **Umgürtung** *f* ἡ περίζωσις.

umhaben ἀμπέχεσθαι, περιβεβλῆσθαι od. περιβεβλημένον εἶναι, ἐνδεδυκέναι τι.

umhacken (den Boden) ἀνασκαλεύειν, (einen Baum) τέμνειν, κόπτειν, (ringsum aufhacken) περισκάπτειν.

Umhacken *n* s. Umgraben.

umhallen περιηχεῖν.

Umhang *m* ἡ περιβολή, τὸ περικάλυμμα.

umhängen j-m etw. περιβάλλειν τινί τι, sich ~ das M.

umhauen κόπτειν, κατα-, ἀπο-, ἐκκόπτειν.

Umhauung *f* ἡ κατακοπή.

umhegen περιφράττειν.

Umhegung *f* ὁ φραγμός (als Handlung und Sache), τὸ περίφραγμα (als Sache).

umher πέριξ, κύκλῳ, in Zssg gew. durch περί, auch διά, s. d. folg. Zssgn u. die mit herum zusammengesetzten Wörter.

umherbewegen περιάγειν.

umherblicken περιβλέπειν.

umherfahren περιελαύνειν, (zu Schiffe) περιπλεῖν.

umherfallen διασπείρεσθαι (P.).

umherflattern, -fliegen περιπέτεσθαι.

umherführen περιάγειν.

umhergehen περιέρχεσθαι (-ιέναι), περιπατεῖν.

umhergießen περι-, διαχεῖν.

umherhüpfen περισκιρτᾶν.

umherirren πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).

umherjagen *trans.* περιδιώκειν, περισοβεῖν, *intr.* δι-, περιέρχεσθαι θηρῶντα, περιτρέχειν.

umherlagern sich περικαθέζεσθαι.

umherlaufen περι-, διατρέχειν.

umherliegen περικεῖσθαι, (durcheinander) διερρῖφθαι.

umherreisen περιπορεύεσθαι (P.).

umherreiten περιιππεύειν.

umherrennen περι-, διατρέχειν, περι-, διαθεῖν.

umherrollen *trans.* περι-, διακυλίνδειν, *intr.* d. P.

umherschiffen, -segeln περιπλεῖν.

umherschleichen λάθρα περιέρχεσθαι, λανθάνειν περιερχόμενον.

umherschlendern περιπατεῖν.

umherschleppen περιέλκειν, περισύρειν.

umherschleudern διαρρίπτειν, διασκεδαννύναι.

umherschütten δια-, περιχεῖν.

umherschwärmen (von Vögeln) διαπέτεσθαι, (von fidelen Menschen) κωμάζειν, περικωμάζειν.

umherschweifen περιπλανᾶσθαι (P.), die Augen ~ lassen περιφέρειν τὼ ὀφθαλμώ.

Umherschweifen *n* ἡ πλάνη.

umhersehen περιβλέπειν, (mit dem Nebenbegriff der Furcht, Ängstlichkeit) παπταίνειν.

umherspähen περι-, διασκοπεῖν.

umherspazieren περιπατεῖν.

umherspringen διασκιρτᾶν.

umherspritzen *trans.* διαρραίνειν, *intr.* d. P.

umherstehen διίστασθαι (διαστῆναι, διεστάναι), χωρίς ἑστάναι (an verschiedenen Stellen), περιεστάναι (um etw. herumstehen).

umherstolzieren σοβεῖν, σοβαρῶς περιπατεῖν, περινοστεῖν.

umherstreifen πλανᾶσθαι (P.).

umherstreuen διασπείρειν.

umhertaumeln σφαλλόμενον περιέρχεσθαι (-ιέναι).

umhertragen περιφέρειν, ein Gerücht ~ διασπείρειν oder διαδιδόναι λόγον.

umhertreiben περιελαύνειν, περιάγειν, sich ~ περιπλανᾶσθαι (P.).

umherwälzen περικυλίνδειν.

umherwandeln περιπατεῖν, περιοδεύειν, περιοδοιπορεῖν, περινοστεῖν.

umherwandern περιπορεύεσθαι (P.).

umherwerfen διαρρίπτειν.

umherwohnen περιοικεῖν.

umherzeigen πᾶσιν ἑξῆς δεικνύναι.

umherziehen *trans.* περιέλκειν, περισύρειν, *intr.* περιέρχεσθαι (-ιέναι).

umhin: nicht umhinkönnen οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως οὐ, z.B. ich kann nicht umhin, dich zu tadeln οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως οὐ μέμφομαί σε.

umhüllen ἀμφι-, κατα-, περικαλύπτειν.

Umhüllung *f* ἡ περικαλυφή (als Handlung), τὸ περικάλυμμα (als Sache).

umhüpfen περισκιρτᾶν τι.

umjagen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) περί τι.

Umkehr *f* ἡ ἀνα-, μετα-, ὑποστροφή.

umkehren I *trans.* 1. στρέφειν, ἀνα-, κατα-, μεταστρέφειν, (von oben nach unten) ἀνατρέπειν, (im Kreise) περιτρέπειν. — 2. sich ~ (= herumdrehen) ἀνα-, ὑποστρέφεσθαι (P.). — 3. (seine Gesinnung ändern) ἄλλον γίγνεσθαι, ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην. — II *intr.* 4. ἀνα-, ἐπι-, ὑποστρέφειν (u. P.), zu etw. ~ ἐπανιέναι (εἶμι) ἐπί τι.

Umkehrung *f* ἡ κατα-, ἀνατροπή.

umkippen *trans.* ἀποκλίνειν, *intr.* ἀποκλίνεσθαι, ἀνατρέπεσθαι (P.).

umklammern eig. περιλαμβάνειν τοῖν χεροῖν, συμ-, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, περιπτύσσεσθαί (P.) τινι, übtr. ἀντέχεσθαί τινος.

u'mkleiden μεταμφιεννύναι, μετενδύειν, sich ~ d. M.

umklei'den j-n mit etw. ἀμφιεννύναι τινά τι, περιβάλλειν τινά τινι, περιτιθέναι τινί τι.

Umkleidung *f* (Bekleidung) ἡ περιβολή, (das Wechseln der Kleidungsstücke) ἡ τῆς ἐσθῆτος ἀλλαγή, gew. durch Verben.
umknicken ἀπο-, περικλᾶν, *intr.* d. P.
Umknicken *n*, **Umknickung** *f* ἡ περίκλασις, gew. durch Verben.
umkommen ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἀποθνῄσκειν, τελευτᾶν (durch od. von etw. τινί od. ὑπό τινος), in der Schlacht ~ πίπτειν ἐν τῇ μάχῃ, nichts ~ lassen φείδεσθαι (M.) πάντων, οὐδὲν προΐεσθαι.
Umkommen *n* ὁ ὄλεθρος, ἡ διαφθορά.
umkränzen στεφανοῦν, περιστεφανοῦν τινα, siehe bekränzen.
Umkreis *m* ἡ περίοδος, ὁ κύκλος, τὰ περικείμενα, im ~ κύκλῳ, πέριξ.
umkreisen *trans.* κυκλοῦν, κύκλῳ περιλαμβάνειν, *intr.* ἐπανακυκλοῦσθαι (P.), ἐπανακυκλεῖσθαι (P.).
umkriechen περιέρπειν, ἕρπειν περί τι.
umladen μετατιθέναι τὸν φόρτον.
Umladung *f* durch Verben.
umlagern περιστρατοπεδεύεσθαί (M.) τι, περικαθῆσθαί τι, περικυκλοῦσθαι (M.), auch πολιορκεῖν (z. B. eine Stadt πόλιν), übtr. j-n ~ ἐπικεῖσθαί τινι.
Umlagerung *f* ἡ περικύκλωσις, ἡ πολιορκία.
umlärmen περιψοφεῖν.
Umlauf *m* ἡ περίοδος, ὁ δρόμος, ὁ περίδρομος, ἡ περιδρομή, ἡ κυκλοφορία, ~ der Sonne, des Mondes ἡ τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης περιφορά, ein Gerücht in ~ bringen διαδιδόναι od. διασπείρειν λόγον, Schriften διαπέμπειν od. διαδιδόναι γράμματα, im ~ sein περιφέρεσθαι (P.), es ist im ~ διατεθρύληται.
umlau'fen (um etw. herumlaufen) περιτρέχειν τι, τρέχειν περί τι.
u'mlaufen I *intr.* (einen Umweg machen) μακρὰν κύκλῳ πορεύεσθαι (P.), (von Gerüchten) διαδεδόσθαι, διασπείρεσθαι, διαθρυλεῖσθαι (P.). — II *trans.* (j-n niederrennen) τρέχοντα ἀνατρέπειν τινά.
Umlaut *m* ἡ φωνήεντος μετασχημάτισις, τὸ μετασχηματισθὲν φωνῆεν.
umlegen 1. (einen stehenden Gegenstand) κλίνειν, κατακλίνειν, κάμπτειν, (ein Gewand u. dgl.) περιβάλλειν, περιτιθέναι τινί τι, sich ~ d. M. — 2. (anders legen) μετατιθέναι, μετατάττειν.
umlenken κάμπτειν, ἀνακάμπτειν, ἀνα-, ὑποστρέφειν, übtr. (von der Gesinnung) ἄλλον γίγνεσθαι, ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην.
Umlenken *n*, **Umlenkung** *f* ἡ ἀνα-, ἐπιστροφή, ἡ ἀνάκαμψις.
umleuchten περιλάμπειν, περιαυγάζειν, umleuchtet περιφεγγής, περιαυγής.
umliegend περικείμενος, das ~e Land ἡ περιοικίς (ίδος).
umlodern περιφλέγειν.
ummachen j-m etw. περιτιθέναι τινί τι.
umma'len (mit Gemälden umgeben) κύκλῳ γραφαῖς ποικίλλειν, (mit Farbe umgeben) ὑπογράφειν.
u'mmalen (anders malen) μεταγράφειν.
ummauern περιτειχίζειν τι, τεῖχος περιβάλλειν τινί, τείχει περιλαμβάνειν τι, ummauerter Ort τὸ περιτείχισμα.
Ummauerung *f* ὁ περιτειχισμός, ἡ περιτείχισις (als Handlung), τὸ περιτείχισμα (als Sache, Ort).
ummodeln μεταρρυθμίζειν.
Ummodelung *f* durch Verben.
umnachten συσκιάζειν, ἐπισκοτεῖν τινι.
umnagen περιτρώγειν.
umnähen περιρράπτειν.
umnebeln ἐπισκοτεῖν τινι, umnebelt συννεφής.
umnehmen περιβάλλεσθαί (M.) τι.
umordnen μετακοσμεῖν, μετατάττειν.
Umordnung *f* ἡ μετακόσμησις.
umpacken μετασκευάζειν.
umpanzern θωρακίζειν, sich ἐπιθωρακίζεσθαι (M.), ἐνδύεσθαι (M.) od. αἱρεῖσθαι (M.) θώρακα.
umpfählen χαρακοῦν, περιχαρακοῦν, σταυροῦν, περισταυροῦν, umpfählter Ort s. d. folg. Wort.
Umpfählung *f* ἡ σταύρωσις, ἡ χαράκωσις (als Handlung), τὸ σταύρωμα, τὸ περισταύρωμα, τὸ χαράκωμα (als Sache, umpfählter Ort).
u'mpflanzen μεταφυτεύειν.
umpfla'nzen περιφυτεύειν, φυτεύειν περί τι.
umpflügen ἀροῦν.
umprägen μεταχαράττειν, μετακόπτειν.
Umprägung *f* ἡ μεταχάραξις, besser durch Verben.
umquartieren I *trans.* κατατάττειν εἰς ἄλλην σκηνὴν od. εἰς ἄλλον σταθμόν. — II *intr.* (u'mziehen) μετασκηνοῦν.
Umquartierung *f* (Veränderung des Wohnortes) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετανάστασις, τὸ μετασκηνοῦν.
umrändern κρασπεδοῦν, περιχειλοῦν.
umranken περιελίττεσθαί (P.) τινι od. περί τι.
umrauschen περιψοφεῖν, περιηχεῖν, περιβομβεῖν, περιβρέμειν, περιβρομεῖν.
umrei'sen περιπορεύεσθαι (P.), περιοδεύειν.
u'mreisen περίοδον ποιεῖσθαι (M.).
umreißen καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν.
umrei'ten περιιππεύειν, περιελαύνειν.
u'mreiten (reitend einen Umweg machen) ἐλαύνοντα περιπλανᾶσθαι (P.), j-n ~ ἀνατρέπειν τινὰ ἐλαύνοντα τῷ ἵππῳ.
umre'nnen περιθεῖν, περιτρέχειν.
u'mrennen j-n ἀνατρέπειν od. καταβάλλειν τινὰ τρέχοντα.
umringen περικυκλοῦσθαι (M.), κυκλοῦσθαι (M.), κύκλῳ περιβάλλεσθαι (M.), περιίστασθαι, von Gefahren umringt sein συνέχεσθαι (P.) κινδύνοις, ἐν κινδύνοις εἶναι, es ~ mich Gefahren περιίστανταί με κίνδυνοι.
Umringung *f* ἡ κύκλωσις, ἡ περικύκλωσις.
Umriß *m* ἡ δια-, περι-, ὑπογραφή, auch bloß ἡ γραφή, ἡ σκιαγραφία, ὁ τύπος, im ~ τύπῳ, ἐν τύπῳ, einen ~ von etw. entwerfen δια-, ὑπογράφειν, σκιαγραφεῖν τι, ὑποτυποῦν τι.
Umritt *m* ἡ περιέλασις.
umrühren κυκᾶν, δια-, συγκυκᾶν, τορύνειν, τορυνᾶν.
Umrühren *n* ἡ κύκησις.
umrütteln διασείειν.
umsatteln eig. μετασκευάζειν τὸν ἵππον, übtr. = e-n andern Beruf u. dgl. wählen αἱρεῖσθαι (M.) ἄλλην τέχνην, μεταλλάττειν τὸ ἐπιτήδευμα.
Umsatz *m* ἡ μεταβολή, ἡ μεταλλαγή, ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἀμοιβή.
umsäumen κρασπεδοῦν.
umsäuseln περιψιθυρίζειν.
umsausen περιψοφεῖν.
umschaben περιξεῖν.
umschaffen μετα-, ἀναπλάττειν, μεταμορφοῦν, μεταρρυθμίζειν.
Umschaffung *f* ἡ μετάπλασις, ἡ μεταμόρφωσις.
umschälen περιλέπειν, περιφλοΐζειν.
Umschälen *n* ὁ περιφλοϊσμός.
umschallen περιηχεῖν, περικτυπεῖν.
umschanzen περισταυροῦν, χαρακοῦν, περιχαρακοῦν, περιτειχίζειν.
Umschanzung *f* ἡ περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός (als Handlung), τὸ περιτείχισμα (als Sache, umschanzter Ort).
umscharren σκαλεύειν, (von hühnerartigen Vögeln) διασκαριφᾶσθαι (M.).
umschatten περι-, συ-, ἐπισκιάζειν, umschattet ἐπί-, σύσκιος (2), ein umschatteter Ort τὸ συσκίασμα.
Umschattung *f* ὁ περι-, συσκιασμός, besser durch Verben.
umschauen sich περιβλέπειν.
umschaufeln τῇ ἄμῃ ἀνατρέπειν, περισκάπτειν.
umscheinen περιλάμπειν, περιαυγάζειν.
umschienen j-n περιβάλλειν (τὰς) κνημῖδάς τινι, sich ~ περιβάλλεσθαι (M.) κνημῖδας.
umschießen καταβάλλειν τινὰ τοξεύμασιν od. βαλόντα, κατατοξεύειν.
umschiffen, umsegeln περιπλεῖν τι, πλεῖν περί τι, πλέοντα περιέρχεσθαι (-ιέναι) τι.
Umschiffung, Umsegelung *f* ὁ περίπλους.
Umschlag *m* 1. (an einem Kleide) ἡ παρυφή, τὸ παταγεῖον, (über etw.) τὸ κάλυμμα, τὸ περικάλυμμα, τὸ

ἔλυτρον. — 2. (auf kranke Körperteile) τὸ ἐπίθεμα, nasser ~ ἡ ἐμβροχή, τὸ ἔμβρεγμα, warmer ~ τὸ θέρμασμα, τὸ χλίασμα, kalter ~ τὸ ψῦγμα. — 3. (Veränderung) ἡ ῥοπή, ἡ καταστροφή, ἡ μεταβολή. ~ der Witterung ἡ περὶ τὸν ἀέρα γιγνομένη τροπή, es erfolgt ein ~ περιίσταται τὰ πράγματα, μεταπίπτει ἡ τύχη.

umschlagen I *intr.* 1. (umfallen) καταπίπτειν, ἀνατρέπεσθαι (P.). — 2. (eine andere Richtung, Form, Gestalt annehmen) μεταπίπτειν, μεταβάλλειν, ins Gegenteil ~ εἰς τοὐναντίον περιίστασθαι od. καθίστασθαι. — 3. (verderben) ἐκτρέπεσθαι (P.), φθείρεσθαι (P.), μεταβάλλειν εἰς τὸ χεῖρον, umgeschlagener Wein τροπίας od. ἐκτροπίας οἶνος. — II *trans.* 4. (umwerfen) ἀνατρέπειν, einen Mantel, ein Tuch u. dgl. ~ περιβάλλειν ἱμάτιον u. dgl., sich etw. ~ d. M. — 5. (umwenden) κλίνειν, μετακλίνειν, ein Blatt in e-m Buche ~ ἀνελίττειν, Geld ~ μετακόπτειν νόμισμα.

Umschlagen *n* durch Verben.

umschleichen περιέρπειν, λάθρα ὑπέρχεσθαι (-ιέναι).

umschleiern περι-, ἀμφικαλύπτειν, übtr. ἐπισκοτεῖν τινι.

umschließen περικλείειν, περιέχειν, περικυκλοῦν.

Umschließung *f* ἡ περικύκλωσις.

umschlingen περιελίττειν τί τινι od. τι περί τι, περιπλέκειν, j-n ~ περιπτύσσεσθαί (M.) τινα, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, j-n fest umschlungen halten συμπεφυκέναι τινί.

umschmeißen ἀνατρέπειν, καταβάλλειν.

umschmelzen ἀναχωνεύειν.

umschmieden μεταχαλκεύειν.

Umschmieden *n* ἡ μεταχάλκευσις.

umschmieren περιχρίειν, περιαλείφειν τί τινι.

umschnallen sich etw. περιπορπᾶσθαί (M.) τι, περιζώννυσθαι (M.).

umschneiden περιτέμνειν, περικόπτειν.

Umschneiden *n* ἡ περιτομή, ἡ περικοπή.

umschnüren περιπλέκειν.

umschränken περιορίζειν, περιγράφειν, περιειργνύναι.

u'mschreiben μεταγράφειν.

umschrei'ben (um etw. herumschreiben) περιγράφειν, (durch mehrere Worte erläutern) μετα-, παρα-, περιφράζειν.

Umschreibung *f* ἡ μετά-, παρά-, περίφρασις.

umschreiten περιβαίνειν.

Umschrift *f* τὰ περιγεγραμμένα.

umschütteln δια-, ἀνασείειν.

u'mschütten (in ein anderes Gefäß) μεταχεῖν, μετεγχεῖν, (verschütten) προ-, ἐκχεῖν.

umschü'tten (Schutt um etw. werfen) περιχωννύναι.

umschwärmen (von fliegenden Tieren) περιπέτεσθαι, (von fidelen Menschen) περικωμάζειν, (von Feinden) κύκλῳ ἐπιτίθεσθαι od. ἐπικεῖσθαι.

umschweben eig. περιπέτεσθαί τι, übtr. συνέπεσθαί, παρεῖναί τινι, περιίστασθαί τινα.

Umschweif *m* ἡ πλάνη, ἡ περίοδος, ἡ περιαγωγή. (im Reden) ἡ μακρολογία, ~e machen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), im Reden μακρολογεῖν, ohne ~e reden ἀπὸ od. ἐκ τοῦ εὐθέος λέγειν, ἁπλῶς od. συντόμως λέγειν.

umschweifen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).

umschwenken *trans.* περιστρέφειν, *intr.* d. P.

umschwimmen περινήχεσθαι (M.).

umschwingen περιδινεῖν, sich ~ d. P.

Umschwingen *n* ἡ περιδίνησις.

umschwirren περιβομβεῖν.

Umschwung *m* ἡ περιφορά, ἡ περιαγωγή, ἡ περιστροφή. übtr. ~ zum Besseren ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ βέλτιον.

umsegeln s. umschiffen.

umsehen sich (rückwärts) ἐπι-, μεταστρέφεσθαι (P.), ohne sich umzusehen ἀμεταστρεπτί, (umhersehen) περι-, διαβλέπειν, περισκοπεῖν, (von einer Anhöhe aus) κατασκοπεῖν, κατοπτεύειν, sich scheu, ängstlich nach etw. ~ παπταίνειν πρός, ἀνά, κατά τι, διαπαπταίνειν, sich nach etw. ~ περιβλέπειν τι, geistig σκοπεῖν τι, sich nach etw. umgesehen haben ἔμπειρον εἶναί τινος, ἐμπείρως ἔχειν τινός.

umsetzen 1. (an einen andern Ort) μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετακινεῖν, μετατάττειν, (von Gewächsen) μεταφυτεύειν. — 2. (umtauschen) μεταλλάττειν, ἀνταλλάττειν, μεταβάλλειν. — 3. (verkaufen) πιπράσκειν, πωλεῖν. — 4. etw. mit etw. ~ (besetzen) περιλαμβάνειν τί τινι, περιτιθέναι τινί τι. — 5. (seine Richtung ändern) μεταπίπτειν, μεθίστασθαι, στρέφεσθαι (P.), τρέπεσθαι (P.).

umseufzen περιστενάζειν.

Umsichgreifen *n* ἡ νομή, ἡ ἐπινομή (von Geschwüren, Feuer u. dgl.), (Zunahme, Wachstum u. dgl.) ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, s. greifen.

Umsicht *f* ἡ σύνεσις, ἡ εὐβουλία, ἡ πρόνοια, ἡ εὐλάβεια.

umsichtig συνετός, εὔβουλος (2), προνοητικός, εὐλαβής.

umsiedeln μετοικίζειν, sich ~ d. P. od. μετανίστασθαι, μετοικεῖν.

Umsiedelung *f* ἡ μετοικία, ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετανάστασις, gew. durch Verben.

umsinken καταπίπτειν.

umsonst (ohne Bezahlung) προῖκα, ἀμισθί, δωρεάν, auch *adj.* ἄμισθος (2, ~ tuend od. getan), (vergebens) μάτην, ἄλλως, (ohne Absicht, ohne Grund) εἰκῇ, ἄλλως, ὡς ἄλλως, ἐκ τοῦ περιόντος.

umspähen nach etw. σκευωρεῖσθαι (M.) περί τι.

u'mspannen μεταζευγνύναι.

umspa'nnen (umfassen) περιλαμβάνειν, (über etw. spannen) περιτείνειν τί τινι od. περί τι.

U'mspannung *f* τὸ μεταζευγνύναι.

Umspa'nnung *f* ἡ περίληψις (das Umfassen), sonst durch Verben.

umspinnen περιπλέκειν.

u'mspringen (plötzlich die Richtung verändern) μεταπίπτειν εἰς τοὐναντίον, τροπὴν λαμβάνειν, μεθίστασθαι, der Wind springt um τὸ πνεῦμα λαμβάνει τροπάς, mit j-m od. etw. ~ χρῆσθαί τινι mit einem *adv.*

umspri'ngen περισκιρτᾶν τι.

umspülen περικλύζειν τι.

Umstand *m* ἡ περίστασις, τὸ πρᾶγμα, τὸ γιγνόμενον, τὸ γεγενημένον, τὸ συμβαῖνον (οντος), τὸ συμβὰν (άντος), τὸ συμβεβηκός (ότος), (Zustand, Verhältnis) ἡ ἕξις, ἡ κατάστασις, gew. wird ~ gar nicht ausgedrückt, sondern man gebraucht nur einen neutralen Ausdruck, zB. die gegenwärtigen Umstände τὰ παρόντα, τὰ καθεστῶτα, j-s Umstände τά τινος, τὰ περί τινα, dieses ~es wegen τούτου ἕνεκα, nach den Umständen ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκ τῶν παρεστώτων, unter diesen, solchen Umständen ὧδε ἐχόντων τῶν πραγμάτων, (τούτων) οὕτως ἐχόντων, die Umstände bringen es mit sich οὕτως ἔχουσιν οἱ καιροί, gute, glückliche Umstände ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, ἡ εὐπορία, schlechte Umstände αἱ ἀπορίαι, τὰ δεινά, in guten Umständen sein εὖ πράττειν, εὐπραγεῖν, εὐπορεῖν, εὐθενεῖν (u. M.), in schlechten Umständen sein κακῶς ἔχειν od. πράττειν, κακοθενεῖν, ich komme in gute Umstände εὐπορία παραγίγνεταί μοι, in schlechte Umstände kommen ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν τύχην, sich in guten, gesegneten Umständen befinden (von schwangeren Frauen) κυεῖν, κύειν, Umstände machen περιεργάζεσθαι (M., sich mit unnützen Dingen abgeben), θρύπτεσθαι (P., sich zieren), προφασίζεσθαι (M., Ausflüchte machen), ὀκνεῖν, μέλλειν (zögern), ohne Umstände (= ohne Zögerung) ἐξ ἑτοίμου, προθύμως, ἄοκνος (2), οὐ μέλλων, (ohne Weitläufigkeit) συντόμως.

umständlich (genau) ἀκριβής, ~ erzählen διεξέρχεσθαι λέγοντα καθ' ἓν ἕκαστον, διεξηγεῖσθαί (M.) τι, (von Personen) περίεργος (2), περιττολόγος (2).

Umständlichkeit *f* (Genauigkeit) ἡ ἀκρίβεια, (Weitschweifigkeit) ἡ περιεργία, im Reden ἡ περιττολογία.

umstechen (umnähen) περιρράπτειν, (umgraben) περισκάπτειν.

umstecken (mit einer Nadel, Spange an sich befestigen) περι-

πορπᾶσθαι (M.), etw. mit etw. περιτιθέναι, περιλαμβάνειν τί τινι.

umstehen περιίστασθαι, die U-den οἱ περιεστῶτες.

u'mstellen μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετατάττειν, μετακινεῖν, μετακοσμεῖν, μεθιδρύειν.

umste'llen etw. mit etw. περιιστάναι τι περί τι, περιτιθέναι τι περί τι, περιλαμβάνειν τί τινι, κυκλοῦν, (das Wild) mit Netzen ~ περιστοιχίζεσθαι (M.), die Jäger ~ einen Busch οἱ κυνηγέται περιίστανται θάμνον. mit Posten ~ περιφρουρεῖν.

U'mstellung *f* ἡ μετάθεσις, ἡ μετάστασις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάταξις, (von Wörtern) τὸ ὑπέρβατον.

Umste'llung *f* ἡ περίληψις, ἡ κύκλωσις.

umstempeln μεταχαράττειν.

umstimmen (ein Instrument) μεθαρμόττειν (auch von Menschen), μετα-, ἀναπείθειν (Menschen), umgestimmt werden μεταπείθεσθαι (P.), μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν.

Umstimmung *f* ἡ μεθάρμοσις, gew. durch Verben.

umstoßen ἀνατρέπειν, καταβάλλειν (eig.), (ein Gesetz, einen Vertrag u. dgl.) καθαιρεῖν, καταλύειν, συγχεῖν, ἀκυροῦν, ἄκυρον ποιεῖν, ἀθετεῖν.

Umstoßung *f* ἡ ἀνατροπή, übtr. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατάλυσις, ἡ σύγχυσις, ἡ ἀκύρωσις, ἡ ἀθέτησις.

umstrahlen περιλάμπειν, περιαυγάζειν.

umstreichen (umschmieren) περιχρίειν, περιαλείφειν τί τινι.

umstreuen περιπάττειν, umstreut περίπαστος (2).

umstricken περιπλέκειν, περιβάλλειν τί τινι, übtr. j-n ~ περιστοιχίζειν (u. M.) τινά.

Umstrickung *f* ἡ περιπλοκή.

umströmen περιρρεῖν, περιχεῖσθαι (P.) τινι u. τι, umströmt περίρρυτος (2).

Umströmung *f* ἡ περιρροή.

umstülpen ἀναπτύσσειν.

umstürmen περιτρέχειν, περιμάχεσθαι, (umtosen) περικτυπεῖν, περιψοφεῖν, περιβρέμειν.

Umsturz *m trans.* ἡ ἀνατροπή, ἡ ἀν-, καθαίρεσις, ἡ κατάλυσις, ἡ σύγχυσις, *intr.* ἡ κατά-, σύμπτωσις, ἡ πτῶσις, ἡ καταφορά, gew. durch Verben.

umstürzen I *trans.* ἀνα-, περιτρέπειν, ἀνα-, κατα-, μεταστρέφειν, καταβάλλειν, καταλύειν, ἀν-, καθαιρεῖν (s. umstoßen). — II *intr.* ἀνατρέπεσθαι (P.), καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.).

umsummen περιβομβεῖν.

umta'nzen περιχορεύειν τι, χορεύειν περί τι.

u'mtanzen ὀρχούμενον ἀνατρέπειν od. καταβάλλειν.

umtaufen πάλιν βαπτίζειν, (einen andern Namen geben) μετονομάζειν τινά, τὸ ὄνομα μετατίθεσθαί τινι.

Umtausch *m* ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀλλαγή, ἡ μετ-, ἀνταλλαγή.

umtauschen ἀλλάττειν, ἀνταλλάττειν, auch δι-, μεταλλάττειν (u. M.), ἀμείβεσθαι, διαμείβεσθαι (M.), etw. gegen etw. τί τινος od. ἀντί τινος.

umtoben περικτυπεῖν τι, θορυβεῖν περί τι.

umtönen περιηχεῖν τι.

umtosen περιψοφεῖν, περικτυπεῖν τι, περιβρέμειν.

umtreten (zu Boden treten, niedertreten) καταπατεῖν.

Umtrieb *m* (Umlauf) ἡ περίοδος, ἡ περιαγωγή, übtr. ~e im Staate ὁ νεωτερισμός (u. *pl.*), ἡ νεωτεροποιία, ~e machen νεωτερίζειν, νεώτερόν τι ποιεῖν.

umtun (einen Mantel u. dgl.) ἀμφιέννυσθαι, περιβάλλεσθαι (M.), sich nach etw. ~ ζητεῖν, μετιέναι, διώκειν τι, σπουδάζειν περί τι.

umwachen περιφυλάττειν.

umwachsen περιφύεσθαί (περιφῦναί) τινι.

Umwachsen *n* ἡ περίφυσις.

umwälzen eig. περικυλίνδειν, περιστρέφειν, die Staatsverfassung ~ καταλύειν od. ἀνατρέπειν τὴν πολιτείαν, sich ~ περιφέρεσθαι, περιάγεσθαι (P.).

Umwälzung *f* ἡ περικύλισις, (das Sichumwälzen) ἡ κύκλησις, ἡ ἀνακύκλησις, ἡ κυκλοφορία, ~ der Staatsverfassung ἡ τῆς πολιτείας καταστροφή, κατάλυσις od. ἀνατροπή.

u'mwandeln μεθιστάναι, μεταβάλλειν.

umwa'ndeln ἀμφιβαίνειν.

Umwandelung *f* ἡ ἀλλοίωσις, ἡ μεταβολή, sonst durch Verben.

umwandern περιπορεύεσθαι (P.), περινοστεῖν.

umweben περιυφαίνειν τι, παρυφαίνειν τινί τι.

umwechseln *trans.* ἀμείβειν (u. M.), μεταμείβειν, ἀλλάττειν, ἀντ-, μετ-, διαλλάττειν, *intr.* mit j-m ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα.

umwechselnd (*adv.*) ἐκ περιτροπῆς, ἐκ διαδοχῆς, κατὰ διαδοχήν.

Umwechslung *f* ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀλλαγή, ἡ μεταλλαγή, ἡ διαδοχή, ἡ περιτροπή.

Umweg *m* ἡ περίοδος, ἡ περιβολή, ὁ ἑλιγμός, ὁ περίδρομος, ἡ περιδρομή, ἡ περιοδεία, einen ~ machen κύκλῳ πορεύεσθαι (P.), οὐ τῇ συντομωτάτῃ χρῆσθαι, viele ~e machen πολλοὺς ἑλιγμοὺς πλανᾶσθαι (P.), μακρὰν κύκλῳ πορεύεσθαι (P.), πολλὰ περιπλανᾶσθαι (P.), auf ~en περιωδευμένως.

umwe'hen περιπνεῖν.

u'mwehen ἐπιπνέοντα ἀνατρέπειν.

Umwehen *n* ἡ ἐπίπνοια, besser durch Verben.

umwenden I *trans.* 1. ἀνατρέπειν, ἀναστρέφειν (das Oberste zu unterst), μετα-, ἐπιστρέφειν, μετατρέπειν (das Vordere hinterwärts), περιάγειν, περιστρέφειν (im Kreise), e-n Wagen ~ κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, ἐπιστρέφειν ἅρμα. — 2. j-n ~ (= auf den rechten Weg zurückbringen) μετα-, παραπείθειν τινά. — II *intr.* 3. sich ~ ἐπι-, ἀναστρέφεσθαι (P.).

Umwenden *n*, **Umwendung** *f* (Rückkehr) ἡ ἐπι-, ἀναστροφή, (Umlenkung) ἡ κάμψις, ἡ ἐπίκαμψις.

umwerfen I *trans.* ἀνατρέπειν, ἀν-, καθαιρεῖν, καταβάλλειν, e-n Mantel ~ περιβάλλεσθαι (M.) ἱμάτιον. — II *intr.* (mit einem Fuhrwerk) ἀνατρέπεσθαι (P.), in der Rede ~ διαταράττεσθαι (P.) μεταξὺ λέγοντα.

Umwerfen *n* ἡ ἀνατροπή, gew. durch Verben.

umwickeln, umwinden περιπλέκειν, περιελίττειν, περιειλεῖν.

Umwickelung *f* ἡ περιπλοκή, ἡ περιείλησις, gew. durch Verben.

umwogen περικυμαίνειν, περικλύζειν.

umwohnen περιοικεῖν τι.

umwohnend πέριξ οἰκῶν, ὁ, ἡ, τὸ πέριξ, περίοικος (2).

umwölken συν-, ἐπινεφεῖν, umwölkt sein συννέφειν, ἐπινέφελον εἶναι, es hat sich umwölkt συννένοφεν, umwölkt συννεφής, ἐπινέφελος (2), umwölkter Himmel ἡ συννέφεια, bei umwölktem Himmel ἐπινεφέλων ὄντων, umwölkter Blick τὸ συννεφὲς ὄμμα.

Umwölkung *f* ἡ ἐπίνεψις.

umwühlen ὑπ-, διορύττειν, ἀνασκαλεύειν.

Umwurf *m* ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον, τὸ κάλυμμα.

umzählen ἀν-, διαριθμεῖν.

umzäunen περιφράττειν, περιειργνύναι, umzäunt περίφρακτος (2).

Umzäunung *f* ἡ περίφραξις (als Handlung), ὁ φραγμός, τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα, ὁ περίβολος (als Sache).

u'mzeichnen μεταγράφειν.

umzei'chnen περιγράφειν.

u'mziehen I *trans.* 1. (die Kleidung wechseln) μετενδύειν, μεταμφιεννύναι, sich ~ d. M. — 2. (niederziehen) καθέλκειν, καθαιρεῖν. — II *intr.* 3. (seine Wohnung verändern) μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι (μεταναστῆναι).

umzie'hen etw. mit etw. περιλαμβάνειν τί τινι, περιτείνειν, περιβάλλειν τινί τι, der Himmel hat sich umzogen s. umwölken.

Umziehen *n* eig. ἡ περιβολή, (der Kleider) ἡ ἱματίων μεταβολή, (Veränderung des Wohnortes) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετοικία, ἡ μετανάστασις, (das Niederziehen) ἡ κατάσπασις, ἡ καθαίρεσις.

umzingeln κυκλοῦν, περικυκλοῦν, συγκλείειν, ἐγκαταλαμβάνειν, eine Stadt ~ περικαθίζεσθαι, πολιορκεῖν od. συγκλείειν πόλιν, den Feind ~ κύκλῳ περιέρχεσθαι τοὺς πολεμίους.

Umzingelung *f* ἡ κύκλωσις, ἡ περικύκλωσις, ἡ πολιορκία.

Umzug *m* s. umziehen; (öffentlicher Aufzug) ἡ πομπή, e-n

~ halten πομπὴν πέμπειν od. ποιεῖσθαι (M.), πομπεύειν.

umzwitschern ἀμφιτιττυβίζειν.

unabänderlich ἀμετάθετος, ἀμετάβλητος, ἀκίνητος, ἀμετακίνητος, ἀμετάστροφος (sämtlich 2), ἀεὶ ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν).

Unabänderlichkeit f d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

unabgeklärt ἀδιύλιστος (2).

unabgenutzt ἀκέραιος (2), ἀτριβής, ἀβλαβής.

unabgerichtet ἀπαίδευτος (2), ἄγριος, (von Tieren, bsd. von Hunden) ἀνάγωγος (2).

unabgesondert, unabgeteilt ἀχώριστος, ἄκριτος, ἀδιάκριτος (sämtlich 2).

unabgewischt ἀκάθαρτος (2), ἀκόρητος (2).

unabhängig ἐλεύθερος, αὐτόνομος (2), οὐδενὸς ὑπήκοος (2), ~ sein αὐτονομεῖσθαι.

unablässig ἀδιάλειπτος, ἀδιά-, ἀκατάπαυστος, ἐπίμονος (sämtlich 2), συνεχής, *adv.* ἀδιαλείπτως usw., ἀεί, ἀεί ποτε, ~ etw. tun διατελεῖν, διαμένειν, διάγειν, διαγίγνεσθαι ποιοῦντά τι.

Unablässigkeit f ἡ ἐπιμονή, ἡ συνέχεια.

unabsehbar ἄπειρος, ἀπέραντος, ἀμήχανος, ἄπλετος (sämtlich 2).

unabsetzbar (nicht zu verkaufen) ἄπρατος (2), von einem Beamten: er ist ~ ἀκατάπαυστός ἐστιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ.

Unabsetzbarkeit f (einer Ware) ἡ ἀπρασία, (eines Beamten) τὸ ἀκατάπαυστον εἶναι τὴν ἀρχήν τινος.

unabsichtlich ἀνεπιτήδευτος, ἀκούσιος, ἀπροβούλευτος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), etw. ~ tuend ἄκων.

Unabsichtlichkeit f ἡ ἀπροβουλία, ἡ ἀπροαιρεσία, gew. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

unabweisbar ἄφυκτος (2), ἀναγκαῖος.

unabwendbar ἀπαράτρεπτος (2), ἄφυκτος (2).

unachtsam ἀμελής, ὀλίγωρος, ἀφύλακτος, ἀπρόσεκτος (sämtlich 2), ~ auf etw. sein ἀμελῶς ἔχειν περί τι, ὀλιγωρεῖν τινος, οὐ προσέχειν τινί.

Unachtsamkeit f ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ὀλιγώρησις, ἡ ἀφυλαξία, ἡ ἀπροσεξία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

unadelig ἀγεννής.

unähnlich ἀνόμοιος, ~ sein ἀπεικέναι (ἀπεοικέναι), ~ machen ἀνομοιοῦν, ~ werden d. P.

Unähnlichkeit f ἡ ἀνομοιότης (ητος) oder das *neutr.* der *adj.*

unanfechtbar (unbezwinglich) ἀήττητος (2), ἀχείρωτος (2), auch ἀπρόσμαχος (2), (unbestritten) ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2).

unangebaut ἔρημος.

unangebunden ἄδετος (2), ἄφετος (2).

unangefochten ἀπαθής, ἀτάρακτος (2), (von Behauptungen) ἀναμφισβήτητος (2), ~ bleiben οὐδὲν κακὸν πάσχειν, j-n ~ lassen ἀφιέναι oder ἐᾶν τινα, ἀπέχεσθαί τινος.

unangefressen (von Würmern, Insekten u. dgl.) ἄκοπος (2).

unangeklagt ἀνέγκλητος (2), ἀκατηγόρητος (2).

unangekleidet γυμνός.

unangekündigt ἀκατ-, ἀνεπάγγελτος (2).

unangemeldet ἀκατάγγελτος (2), αὐτεπάγγελτος (2).

unangemerkt ἀμνημόνευτος (2).

unangemessen ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος, ἄκαιρος (sämtl. 2), ἀπρεπής, ἀλλότριος, ~ sein für etw. ἀναρμοστεῖν τινι u. πρός τι, ἀλλότριον εἶναί τινος.

Unangemessenheit f ἡ ἀναρμοστία, ἡ ἀκαιρία od. das *neutr.* d. vorh. *adj.*

unangenehm ἀηδής, ἄχαρις, ἀτερπνής, δυσχερής, βαρύς, ἀνιαρός, λυπηρός, πικρός, ἀχάριστος (2), ἀνήδυστος (2), ἀχθεινός, etw. ~ finden βαρέως φέρειν τι, δυσχεραίνειν τι, es ist mir etw. ~ ἄχθομαι (P.) τινι, ἀνιᾷ μέ τι, χαλεπαίνω τινί u. ἐπί τινι.

unangerührt ἄψαυστος (2), ἄθικτος (2), etw. ~ lassen οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος.

unangesagt ἀναπάγγελτος (2).

unangesehen ἀφανής, ἄδοξος, ἀδόκιμος, ἄτιμος (sämtl. 2, von Personen, ohne Ansehen), (nicht angesehen) ἀθέατος (2).

unangetastet ἀκέραιος, ἄθικτος, ἄμεμπτος (sämtlich 2), j-n ~ lassen s. unangefochten.

unangezündet ἄκαυστος (2).

unangreifbar ἄληπτος, δυσπρόσοδος, ἀνεπιχείρητος (sämtlich 2).

unannehmlich (nicht annehmbar) ἀπρόσδεκτος (2), ἀπαράδεκτος (2), s. auch unangenehm.

Unannehmlichkeit f ἡ ἀηδία (als Empfindung), τὸ κακόν, τὸ ἄχθος, τὸ δυσχερές (als Sache), ἡ δυσχέρεια, τὸ δυσχερές (als Eigenschaft einer Sache).

unansehnlich ἀφανής, φαῦλος, μικρός, οὐ πολύς, ταπεινός, οὐκ ἀξιόλογος (2), μικροῦ ἄξιος, εὐτελής, ὀλίγος, λεπτός.

Unansehnlichkeit f ἡ ταπεινότης, ἡ φαυλότης, ἡ μικρότης (ητος), ἡ εὐτέλεια, ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀδοξία.

unanständig ἀπειρόκαλος (2, von Personen), ἀνελεύθερος (2), ἀ-, κακοσχήμων (von Personen u. Sachen), ἀπρεπής, αἰσχρός (von Sachen u. Zuständen).

Unanständigkeit f ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀπρέπεια (als Eigenschaft), τὸ ἀπειρόκαλον usw. (als Sache).

unanstößig ἀνεπίφθονος, ἄμεμπτος, ἀνεπίληπτος (sämtlich 2).

unantastbar ἄψαυστος (2), ἄθικτος (2).

Unantastbarkeit f d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

unanwendbar ἀνεπιτήδειος (2), οὐ χρήσιμος, ἀνωφελής, ἄχρηστος (2), ἀχρεῖος (2).

Unanwendbarkeit f ἡ ἀχρηστία u. d. *neutr.* der vorh. *adj.*

Unart f ἡ ἀπειροκαλία, ἡ κακοτροπία, ἡ ἀσχημοσύνη (als Eigenschaft), τὸ αἰσχρόν, τὸ ἀπρεπές, τὸ νεανίευμα (als Sache).

unartig ἀπειρόκαλος, ἄγροικος, ἀπαίδευτος (sämtl. 2), ἀσχήμων, φορτικός, ~es Benehmen, Betragen s. Unart; ~ sein ἀσχημονεῖν, ἀπειροκαλεύεσθαι (M.), ἀγροικίζεσθαι (M.).

Unartigkeit f (als Eigenschaft) s. Unart; (als Handlung) ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, τὸ νεανίευμα (letzteres mit dem Nebenbegriff des jugendlichen Mutwillens), ~en begehen ἀσχημονεῖν, νεανιεύεσθαι (M.).

unartikuliert ἄναρθρος (2), auch ἀγράμματος (2), ἄσημος (2).

unauffällig ἀφανής, etw. ~ tun ποιεῖν τι ἀφανῆ ὄντα.

unaufgefordert αὐτεπάγγελτος, αὐτοκέλευστος, ἀκέλευστος, ἄκλητος, ἀπαράκλητος (sämtlich 2), οὐδενὸς κελεύσαντος, ἀφ' ἑαυτοῦ, πρόθυμος (2).

unaufgeklärt (von Personen) ἀπαίδευτος (2), ἀσύνετος (2), (von Sachen) ἀσαφής, ἄδηλος (2).

unaufgelöst ἄλυτος (2), ἀδιάλυτος (2), etw. ~ lassen οὐ λύειν τι.

unaufgezeichnet ἄγραφος (2).

unaufhaltbar, -haltsam ἀκατάσχετος, ἀνεπίσχετος, ἀκώλυτος (sämtlich 2), (ungezügelt, von Begierden) ἀκόλαστος (2).

unaufhörlich ἀδιάλειπτος, ἀκατάπαυστος, ἀδιάπαυστος, ἄληκτος, ἀκατάληκτος, συνεχής, ἀΐδιος (sämtlich 2), auch οὐδὲν ἐπισχών, οὐδένα χρόνον διαλιπών, *adv.* ἀδιαλείπτως usw., ἀεί, ἀεί ποτε, ~ etw. tun διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν, οὐ διαλείπειν ποιοῦντά τι.

unauflösbar, -lich ἄλυτος, ἀδιάλυτος, ἀδιάκριτος (sämtlich 2).

Unauflöslichkeit f d. *neutr.* d. *adj.*

unaufmerksam τὸν νοῦν οὐ προσέχων, ἀπρόσεκτος (2), ἀμελής.

Unaufmerksamkeit f ἡ ἀπροσεξία.

unaufschiebbar ἀμέλλητος (2).

unausbleiblich ἀναγκαῖος, ἀπαραίτητος (2), εἱμαρμένος, πεπρωμένος.

unausdenkbar ἀδύνατος (2) od. ἀμήχανος (2) ἐπινοεῖν, οὐχ αἱρετέος ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ.

unausforschlich ἀνεξεύρετος, ἀνεξέταστος, ἀδιερεύνητος, ἀνεξερεύνητος (sämtlich 2).

unausführbar ἀμήχανος, ἀτέλεστος, ἀδύνατος (sämtlich 2) ποιεῖν.

Unausführbarkeit f ἡ ἀμηχανία u. d. *neutr.* der vorh. *adj.*

unausführlich οὐκ ἀκριβής, ἀσαφής, s. auch unausführbar.

unausfüllbar ἀνεκπλήρωτος (2).

unausgearbeitet ἀνεξέργαστος (2).

unausgebildet ἀδιάπλαστος (2), ἄμορφος (2).

unausgeforscht ἀβασάνιστος (2), ἀδιερεύνητος (2).
unausgeführt ἀτελής, ἀτέλεστος, ἄπρακτος, ἀνεξέργαστος (sämtlich 2).
unausgelöscht ἀνεξάλειπτος (2).
unausgelöst ἀναπόλυτος (2).
unausgemacht ἀσαφής, ἀφανής, ἄδηλος (2), es ist noch ~ ἐν ἀφανεῖ ἔτι κεῖται.
unausgepackt (von Behältern, Kisten u. dgl.) πλήρης, (vom Inhalt) οὐκ ἐξαιρεθείς.
unausgesetzt ἀδιάλειπτος (2), ἀδιάπαυστος (2), συνεχής, *adv.* ἀδιαλείπτως usw., ἀεί.
unausgesöhnt ἀδιάλλακτος (2), ἀκατάλλακτος (2).
unausgestattet ἀνέκδοτος (2).
unausgesucht ἀνέκλεκτος (2).
unausgetilgt ἀνεξάλειπτος (2), ἀδιάφθαρτος (2).
unausgetrocknet ἀνεξίκμαστος (2).
unaushaltbar ἀκαρτέρητος (2), ἀνύποιστος (2).
unauslöschlich ἄσβεστος (2, von brennenden Gegenständen), ἀνεξάλειπτος (2, von einer Schrift u. dgl.), übtr. ~er Durst ἄπαυστος δίψα, ~er Haß ἄσπειστον μῖσος.
unaussprechlich ἄρρητος, ἄφραστος, ἀνέκφραστος, ἄφθεγκτος, ἀμύθητος, ἀδιήγητος (sämtlich 2), *adv.* ἀμήχανον οἷον, ~e Freude χαρὰ ἀμήχανος ὅση, ~e Trauer λύπη ἀμήχανος ὅση, s. unbeschreiblich.
unausstehlich οὐκ ἀνεκτός od. ἀνασχετός (2), δυσάνεκτος (2), δυσανάσχετος (2), ἐπαχθής, δεινότατος, etw. ~ finden δυσανασχετεῖν τι, ein ~er Mensch βδελυρὸς ἄνθρωπος.
Unausstehlichkeit *f* ἡ ἐπάχθεια, ἡ βδελυρία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
unaustilgbar ἀνεξάλειπτος (2), ἀδιάφθαρτος (2).
unausweichlich ἄφυκτος (2).
unbändig (von Tieren) ἀτιθάσευτος, ἀτίθασος, ἀκόλαστος (sämtlich 2), ἄγριος, (von Pferden u. übtr.) ἀδάμαστος (2), ἀχαλίνωτος (2), (von Menschen) ἄγριος, ὠμός, ἀκρατής, (von Begierden und Leidenschaften) ἀκόλαστος (2).
Unbändigkeit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης (ητος), ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκολασία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unbarbiert ἀξυρής od. ἄξυρος τὸ γένειον.
unbarmherzig ἀνελεήμων, ἀνηλεής, ἀσυγγνώμων, ὠμός, ἀνοικτίρμων, ἀσυμπαθής.
Unbarmherzigkeit *f* ἡ ἀνελεημοσύνη, ἡ ἀσυμπάθεια, ἡ ὠμότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unbärtig ἀγένειος (2).
Unbärtigkeit *f* τὸ ἀγένειον.
unbeabsichtigt ἀνεπιτήδευτος (2), ἀκούσιος (2).
unbeachtet ἄσκεπτος, ἀνεπίσκεπτος, ἀμελής und das *part.* von ἀμελεῖν, etw. ~ lassen ἀμελεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν τινός, οὐ φροντίζειν τινός, οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ~ bleiben ἀμελεῖσθαι (P.).
unbeackert ἀγεώργητος (2), ἀνήροτος (2).
unbeantwortet ἀναπόκριτος (2), etw. ~ lassen οὐκ ἀποκρίνεσθαι (M.) πρός τι.
unbeantwortlich δυσαπόκριτος (2), (von Fragen) ἄπορος (2).
unbeaufsichtigt ἀφύλακτος (2), ἀνεπίσκεπτος (2), ἀμελούμενος, ἄφετος (2).
unbeauftragt ἀνεπίτακτος (2), οὐδενὸς κελεύσαντος, ἀκέλευστος (2), αὐτοκέλευστος (2), αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ.
unbebaut ἀγεώργητος (2), ἀργός, ἔρημος.
[1]**unbedacht** (ohne Dach) ἀστέγαστος (2).
[2]**unbedacht** (nicht versorgt) ἀμελούμενος, ἠμελημένος, j-n ~ lassen οὐ προνοεῖν τινος, οὐδεμίαν πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, οὐ κήδεσθαί τινος, s. auch unbedachtsam.
unbedächtig s. unbedachtsam.
unbedachtsam ἀπρονόητος (2), ἀπρομηθής, ἄβουλος, ἀπρόβουλος, ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), ἀμελής, προπετής, ἀφύλακτος (2).
Unbedachtsamkeit *f* ἡ ἀλογιστία, ἡ ἀμέλεια, ἡ προπέτεια, ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπρομήθεια, ἡ ἀφυλαξία und d. *neutr.* d. *adj.*

unbedauert ἀνελέητος (2), ἄκλαυτος (2).
unbedeckt (ohne Dach) ἀστέγαστος (2), (ohne Decke) ἄστρωτος (2), (ohne Hülle) ἀκάλυπτος (2), (nackt, bloß) γυμνός, ψιλός.
unbedenklich ἀναμφίβολος (2), ἀπροφάσιστος (2), auch ἄοκνος (2), πρόθυμος (2), (von Sachen) ἀδεής, ἀκίνδυνος (2), *adv.* ἀόκνως, ἀδεῶς, προθύμως.
unbedeutend οὐδενὸς (μικροῦ, ὀλίγου) ἄξιος, φαῦλος, μικρός, ὀλίγος, λεπτός, ταπεινός, ἀσθενής, ein ~er Mensch ἄτιμος, φαῦλος od. ἀφανὴς ἄνθρωπος, etw. für ~ halten μικρὸν ἡγεῖσθαι (M.) τι, περὶ ὀλίγου ἡγεῖσθαι (M.) τι, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαι (M.) τινος, ὀλιγωρεῖν τινος.
Unbedeutendheit *f* ἡ ταπεινότης, ἡ μικρότης, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
unbedient ἀθεράπευτος (2).
unbedingt ἀναγκαῖος, ἁπλοῦς, oft durch ἀνάγκη wiederzugeben, zB. man muß ~ zugeben ἀνάγκη ὁμολογεῖν, (in einer Antwort) ἀνάγκη, ἀμέλει, eine ~e Notwendigkeit τὸ ἁπλῶς ἀναγκαῖον, ~e Wahrheit τὸ ἁπλῶς ἀληθές, ~es Vertrauen in etw. setzen ὡς ἐχεγγύῳ od. πάντων μάλιστα πιστεύειν τινί, in j-n πιστεύειν τινὶ ὡς ἐχεγγυωτάτῳ.
unbedroht ἀκίνδυνος (2).
unbeeidigt ἀνώμοτος (2), οὐχ ὁρκωτός.
unbeendigt ἀτελής.
unbeerbt ἄπαις (αιδος, ohne Kinder).
unbeerdigt ἄταφος, ἄθαπτος, ἀκήδευτος (sämtlich 2).
unbefähigt ἀφυής (zu etw. πρός τι).
unbefahren ἀστιβής (von Wegen), ἄπλευστος (2, vom Meere).
unbefangen ἁπλοῦς, ἐλευθέριος (2), ἐλεύθερος, ἀφελής, ἀτάρακτος (2), ~ sprechen παρρησιάζεσθαι (M.).
Unbefangenheit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἐλευθερία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*, ~ im Reden ἡ παρρησία.
unbefehligt s. unbeauftragt, unaufgefordert.
unbefestigt ἀτείχιστος (2).
unbefeuchtet ἄτεγκτος, ἄβροχος, ἀνάρδευτος, ἀνύδρευτος (sämtlich 2).
unbefiedert ἄπτερος (2).
unbefleckt ἀμίαντος (2), bsd. übtr. ἀκήρατος (2), ἀκέραιος (2), καθαρός, ἁγνός.
Unbeflecktheit *f* ἡ καθαρότης (ητος) u. d. *neutr.* des *adj.*
unbeflügelt s. unbefiedert.
unbefohlen s. unbeauftragt, unaufgefordert.
unbefolgt ἄπρακτος (2, ungetan), etw. ~ lassen οὐχ ὑπακούειν τινός, ἀμελεῖν od. ὀλιγωρεῖν τινος, etw. nicht ~ lassen πείθεσθαι (P.) τινι.
unbefragt οὐδενὸς ἐρωτῶντος, οὐκ ἐρωτηθείς.
unbefreundet ἀνοίκειος (2), ξένος.
unbefriedigend οὐχ ἱκανός.
unbefriedigt ἀπλήρωτος (2), ἀνεκπλήρωτος (2), (von Personen) ἐψευσμένος, ~ sein ἐψεῦσθαι, es hat mich etw. ~ gelassen οὐκ ἔστερξά τινι.
unbefruchtet ἀκάρπωτος (2).
unbefugt ἄκυρος (2, keine Befugnis habend), ἄδικος (2), οὐ δίκαιος (nicht rechtmäßig), ~erweise ἀδίκως.
unbegabt mit etw. ἄκληρος, ἐνδεής, ἐρημός, ἄμοιρος τινος.
unbegehrlich οὐ πλεονέκτης, οὐ πλεονεκτικός.
unbegehrt ἀζήλωτος (2), ἄζηλος (2), οὐκ ἐπιθυμητός od. ὀρεκτός, οὐκ ἐφετός.
unbegeistert ἀνενθουσίαστος (2).
unbeglaubigt ἀβέβαιος (2), ἀμάρτυρος (2), auch ἀτέκμαρτος (2, unbezeugt).
unbegleitet μόνος, ἄνευ ἀκολούθων, ἔρημος φίλων.
unbeglückt ἄνολβος (2), ἀνόλβιος (2).
unbegraben ἄταφος (2), ἄθαπτος (2).
unbegreiflich ἀνόητος, ἀδιανόητος, ἀκατανόητος, ἄληπτος, ἀκατάληπτος (sämtlich 2), θαυμαστός, παράδοξος (2).
Unbegreiflichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbegrenzt ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2), auch ἀπερί-

γραπτος (2), ἀπερίγραφος (2), δεινός, ~er Ehrgeiz ἀνυπέρβλητος φιλοτιμία.
Unbegrenztheit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbegründet ἀτέκμαρτος (2), ἀβέβαιος (2), κενός.
unbegrüßt ἀπροσηγόρητος (2), j-n ~ lassen οὐ προσειπεῖν od. οὐκ ἀσπάζεσθαι (M.) τινα.
unbegütert ἄκληρος (2), χρημάτων ἐνδεής.
unbehaart ἄθριξ (χος), ψιλὸς τριχῶν.
unbehackt ἄσκαφος (2).
unbehaftet ἐλεύθερός τινος.
Unbehagen *n* s. Unbehaglichkeit.
unbehaglich ἀηδής, ἀτερπής, δυσχερής, (von Personen) δύσκολος (2), δυσχερής, δυσάρεστος (2), sich ~ fühlen ἀηδῶς ἔχειν.
Unbehaglichkeit *f* ἡ ἀηδία, ἡ ἀτερψία, ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσαρέστησις, auch ἡ ἄση, ~ empfinden ἀσᾶσθαι (M.).
unbehangen ἀκάλυπτος (2), ἀπερικάλυπτος (2).
unbehauen ἀπελέκητος (2, vom Holze), ἄξεστος (2, von Steinen).
unbeherrscht ἀβασίλευτος, ἄναρκτος, ἀδυνάστευτος (sämtlich 2).
unbeherzigt ἀμελούμενος, ἠμελημένος, ~ bleiben ἀμελεῖσθαι (P.), etw. nicht ~ lassen φροντίζειν τινός.
unbeherzt ἄνανδρος (2), δειλός.
Unbeherztheit *f* ἡ ἀνανδρία, ἡ δειλία.
unbehilflich, unbeholfen (schwer beweglich) δυσκίνητος (2), (schwerfällig) δύσφορος (2), (linkisch, ungeschickt) σκαιός, ἀφυής, (s., der sich nicht zu helfen weiß) ἀμήχανος (2), ἄπορος (2), (langsam an Körper u. Geist) νωθρός, νωθής, ~ sein νωθρεύεσθαι (M.).
Unbehilflichkeit, Unbeholfenheit *f* ἡ ἀμηχανία, ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀφυΐα, ἡ νώθεια, ἡ νωθρότης (ητος), ἡ ἀπορία, ἡ δυσκινησία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*, den Unterschied s. d. vor. Wort.
unbehütet ἀφύλακτος (2).
unbehutsam ἀφύλακτος (2), ἀπρονόητος (2), προπετής, ἀπρό-, ἀπερίσκεπτος (2), ἀνευλαβής.
Unbehutsamkeit *f* ἡ ἀφυλαξία, ἡ προπέτεια u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbekannt (was man nicht kennt) ἀγνώς (ῶτος), ἀγνοούμενος, ἄγνωστος (2), (was man nicht weiß, wovon man nichts gehört hat) ἄπυστος (2), (was man nicht kennen gelernt, nicht erforscht hat) ἀκαταμάθητος (2), ἀνιστόρητος (2), (dunkel, unklar) ἄδηλος (2), ἀσαφής, (unberühmt) ἄδοξος (2), ἀφανής, eine ~e Größe (in der Mathematik) ὁ ἀριθμός, es ist mir etw. ~ ἀγνοῶ τι. λανθάνει μέ τι, ~ bleiben ἀγνοεῖσθαι (P.), s. auch unkundig u. unerfahren.
Unbekanntheit *f* ἡ ἀδοξία, ἡ ἀφάνεια.
Unbekanntschaft *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία, ἡ ἀπειρία (mit etw. τινός).
unbekehrt ἀμετανόητος (2, †), ἀμετάπειστος (2), οὐ βελτίων γενόμενος, auch ἀνεπιστρεφής, ἀνεπίστροφος (2), ἀνεπανόρθωτος (2, unverbesserlich).
unbeklagt ἀνελέητος (2), ἄκλαυτος (2).
unbekleidet γυμνός.
unbekräftigt ἄκυρος (2), ἀβέβαιος (2).
unbekränzt ἀστεφάνωτος (2), ἀστέφανος (2).
unbekümmert ἀμελής, ἀκηδής, ἀφρόντιστος (2), ἄφροντις (ιδος), ἀμέριμνος, ὀλίγωρος, ἀνεπίστρεπτος (sämtlich 2), um etw. τινός, (furchtlos) ἀδεής, (leichtsinnig) ῥᾴθυμος (2), ~ sein um etw. ἀμελεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν τινός od. περί τι, οὐ φροντίζειν τινός, ὀλιγωρεῖν τινος, sei ~ θάρρει.
Unbekümmertheit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία.
unbeladen ἔρημος φόρτου.
unbelagert ἀπολιόρκητος (2), οὐ πολιορκούμενος.
unbelastet s. unbeladen.
unbelästigt ἀνενόχλητος (2), ἄλυπος (2).
unbelaubt ἄφυλλος (2), ἄνευ φύλλων, ἔρημος φύλλων.
unbelauscht ἀπαρατήρητος (2), οὐδενὸς παρατηροῦντος od. παρατηρήσαντος.
unbelebt ἄψυχος (2), (von Gegenden u. Ortschaften) ἔρημος ἀνθρώπων.
Unbelebtheit *f* ἡ ἀψυχία, τὸ ἄψυχον, (von Gegenden u. Ortschaften) ἡ ἐρημία.
unbelehrt ἀπαίδευτος (2), ἀδίδακτος (2), ἀμαθής.
unbeleidigt οὐκ ἀδικηθείς.
unbelesen γραμμάτων ἄπειρος (2), ἀμαθής.
Unbelesenheit *f* ἡ ἀπειρία γραμμάτων, ἡ ἀμαθία.
unbeleuchtet ἀφώτιστος (2), ἀφεγγής, (unerklärt) ἀνεξήγητος (2).
unbeliebt ἄχαρις (ιτος), ἀηδής.
Unbeliebtheit *f* τὸ ἄχαρι (ιτος).
unbelohnt ἄμισθος (2), ἀχάριστος (2), es bleibt mir nicht ~ οὐκ ἀχαρίστως ἔχει μοι.
unbemalt ἄγραφος (2).
unbemannt κενός, οὐ πεπληρωμένος.
unbemerkbar, -lich ἄσημος, ἄδηλος, ἀναίσθητος, ἀνεπαίσθητος (sämtlich 2).
unbemerkt ἀφανής, ἄσημος (2), ἄδηλος (2), *adv.* λάθρα, ἀφανῶς, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, κρύβδην, κρύφα, κρυφῇ, ~ etw. tun λανθάνειν ποιοῦντά τι, ~ bleiben λανθάνειν (vor j-m τινά), oft Zssg. mit ὑπό, zB. ~ fliehen ὑπεκφεύγειν, etw. ~ lassen ἀμελεῖν τινος, οὐχ ὁρᾶν τι, περιορᾶν τι, so ~ als möglich ὡς δυνατὸν ἐν ἀφανεστάτῳ.
unbemitleidet ἀνελέητος (2).
unbemittelt ἄπορος, ἀχρήματος, ἄκληρος (sämtlich 2), χρήμασιν ἀδύνατος (2), ἐνδεής, ἐνδεῶς ἔχων, ~ sein ἀπορεῖν χρημάτων, ἐνδεῶς ἔχειν.
unbemüht ἄπονος (2), ~ um etw. sein οὐ ζητεῖν τι, ἀμελῶς ἔχειν τινός, οὐ φροντίζειν τινός, οὐκ ἐφίεσθαί τινος.
unbenachrichtigt ἀγνοῶν, οὐκ ἀκούσας, j-n ~ lassen οὐκ ἀπαγγέλλειν τινί τι.
unbenamt, unbenannt ἀνώνυμος, ἀνονόμαστος, ἀκατονόμαστος (sämtlich 2).
unbeneidet ἀζήλωτος (2).
unbenetzt ἄτεγκτος, ἄβροχος, ἄβρεκτος, ἀνάρδευτος, ἀκατάρδευτος (sämtlich 2).
unbenommen ἀκώλυτος (2), es ist dir ~ ἔξεστί σοι, οὐδείς σε κωλύει, οὐδεὶς φθόνος.
unbenutzt ἀνωφέλητος (2), ἄχρηστος (2), etw. ~ lassen οὐ χρῆσθαί τινι, ἀμελεῖν od. ἀμελῶς ἔχειν τινός, die Zeit ~ lassen προΐεσθαι τὸν καιρόν.
unbeobachtet ἀφύλακτος (2), ἀπαρατήρητος (2).
unbeordert s. unbeauftragt.
unbepanzert ἀθωράκιστος (2).
unbepflanzt ἀφύτευτος (2).
unbequem ἀνεπιτήδειος, ἀνάρμοστος, ἄτοπος, ἄκαιρος (sämtlich 2), ~ zum Gebrauch δυσχερής.
Unbequemlichkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), besser τὸ ἀνεπιτήδειον, ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία, ἡ δυσχέρεια, j-m ~ verursachen πράγματα παρέχειν τινί.
unberast χλόης ψιλός od. ἔρημος.
unberaten ἄβουλος (2), ἄπορος (2), stärker ἀμήχανος (2), ~ sein ἀπορεῖν βουλῆς.
Unberatenheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία.
unberaubt ἄσυλος (2), ἀσύλητος (2).
unberauscht ἀμέθυσος (2), ἀκραίπαλος (2).
unberechenbar ἀσυλλόγιστος (2).
unberechtigt οὐ δίκαιος, s. unbefugt.
Unberedsamkeit *f* ἡ τοῦ λέγειν ἀπειρία od. ἀδυνασία.
unberedt οὐ δεινὸς λέγειν, λόγων ἄπειρος (2).
unbereichert οὐ πλούσιος γενόμενος.
unbereitet ἀκατασκεύαστος (2).
unbereut ἀμεταμέλητος (2), ἀμετανόητος (2).
unberichtigt ἀδιόρθωτος (2), πλημμελής, (unbezahlt) οὐκ ἀποδεδομένος, (ungemeldet) ἀκατάγγελτος (2), (ohne Erfahrung, Nachricht) ἀμαθής, ἄπειρος (2).
unberitten ἄνιππος (2), (nicht zugeritten) ἀδάμαστος (2).
unberücksichtigt etw. lassen ἀμελεῖν τινος, ἐᾶν τι.
unberufen ἀκέλευστος (2, von Personen, nicht befugt), οὐκ ὀρθός (von Handlungen), οὐ δίκαιος (allg.), etw. U~es

tun πολυπραγμονοῦντα ποιεῖν τι, auch bloß πολυπραγμονεῖν.
unberuhigt ἀπαραμύθητος (2).
unberühmt ἄδοξος (2), ἀδόκιμος (2), ἀφανής, ἀκλεής, ~ sein ἀδοξεῖν, von ~er Abkunft sein κακῶς γενέσθαι od. γεγονέναι.
Unberühmtheit *f* ἡ ἀδοξία, ἡ ἀφάνεια.
unberührbar ἄθικτος (2), ἄψαυστος (2).
unberührt ἄθικτος, ἄψαυστος (2), ἀθιγής, etw. ~ lassen οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀπέχεσθαί τινος.
unbesaitet ἄχορδος (2).
unbesänftigt ἀκήλητος (2), auch ἄγριος (wild).
unbesät ἄσπορος (2), ἄσπαρτος (2).
unbeschadet ἄνευ βλάβης, ~ des Rufes οὐκ ἀδόξως, ~ der Ehre οὐκ αἰσχρῶς, οὐκ ἐπονειδίστως.
unbeschädigt ἀβλαβής, ἀκέραιος (2), ἀκήρατος (2), ἀσινής, σῶος, σῶς.
unbeschäftigt σχολαῖος, ἀπράγμων, σχολὴν ἄγων, ~ sein σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν, σχολάζειν, ἀπρακτεῖν.
unbeschattet ἄσκιος (2), ἀσκίαστος (2), οὐκ ἐπεσκιασμένος.
unbescheiden ἄκοσμος (2), αὐθάδης, ἀλαζών (όνος), προπετής, φορτικός.
Unbescheidenheit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ αὐθάδεια, ἡ ἀλαζονεία, ἡ προπέτεια, τὸ φορτικόν.
unbeschenkt ἄδωρος (2), ἀδώρητος (2).
unbeschienen ἀλαμπής.
unbeschiffbar ἄπλους, οὐ πλώιμος (2), οὐ ναυσίπορος (2), οὐ περάσιμος (2) ναυσίν.
unbeschifft ἄπλευστος (2).
unbeschimpft ἀνύβριστος (2), ἀκάκωτος (2).
unbeschirmt ἀφύλακτος (2).
unbeschmutzt ἀμίαντος (2).
unbeschnitten ἄτμητος (2), ἀπερίτμητος (2), auch ἀκόλαστος (2), (von der Rebe) ἀκλάδευτος (2).
unbescholten ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, ἀδιάβλητος, ἀνεπίληπτος, ἀνεπιτίμητος, ἄμωμος, ἀμώμητος (sämtl. 2), auch ἀνυπεύθυνος (2), ὅσιος, χρηστός, ἐπιεικής.
Unbescholtenheit *f* ἡ ὁσιότης, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unbeschoren ἄκουρος (2), ἀκούρευτος (2), ἀξυρής, ἄξυρος (2).
unbeschränkt ἄπειρος (2), ἀπερίγραπτος (2), (in der Macht) ἐλεύθερος, αὐτόνομος (2), αὐτεξούσιος (2).
Unbeschränktheit *f* ἡ αὐτονομία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
unbeschreiblich ἀδιήγητος, ἄρρητος, ἄφραστος, ἀνέκφραστος (sämtlich 2), λόγου κρείττων od. μείζων, ~ groß od. viel ἀμήχανος (2) ὅσος, eine ~e Schönheit ἀμήχανος (2) τὸ κάλλος.
Unbeschreiblichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbeschrieben eig. ἄγραφος (2), οὐ καταγεγραμμένος, (von Begebenheiten, Ereignissen u. dgl.) ἀδιήγητος (2).
unbeschrieen ἀβάσκαντος (2).
unbeschuht ἀνυπόδητος (2), ἀνήλιπος (2).
unbeschuldigt ἀνέγκλητος (2), ἀναίτιος (2).
unbeschützt ἀφύλακτος (2), ἀφρούρητος (2).
unbeschwerlich ἄπονος (2), ἄλυπος (2), ἀβαρής, ἀνεπαχθής.
unbeschwert eig. ἀβαρής, s. d. vor. Wort.
unbeschwichtigt ἀπαραμύθητος (2).
unbeschworen ἀνώμοτος (2).
unbeseelt ἄψυχος (2).
unbesehen ἀνεπίσκεπτος (2), ἀνεξέταστος (2), οὔπω προσβλέψας.
unbeseitigt bleiben οὐκ ἐξ-, ἀφαιρεῖσθαι (P.), in Zssg. auch bloß μένειν.
unbesetzt κενός (leer), (unbepflanzt) ψιλός, (ohne Besatzung) ἀφρούρητος (2), ἄφρουρος (2).
unbesichtigt ἀνεπίσκεπτος (2), ἀνεξέταστος (2).
unbesiegbar, unbesiegt ἀνίκητος, ἀήττητος, ἄμαχος, ἀκαταμάχητος, ἀκαταγώνιστος (sämtlich 2).
Unbesiegbarkeit, Unbesieglichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbesiegelt ἀσήμαντος (2), ἀσφράγιστος (2).
unbesohlt ἀκάττυτος (2).
unbesoldet ἄμισθος (2), *adv.* ἄνευ μισθοῦ, ἀμισθί.
unbesonnen ἄσκεπτος, ἀπερίσκεπτος, ἀλόγιστος, ἄλογος, ἄβουλος (sämtlich 2), ἄφρων, προπετής.
Unbesonnenheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ προπέτεια, ἡ ἀφροσύνη, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
unbesorgt s. unbekümmert; (nichts ausrichtend) ἄπρακτος (2), (nicht gepflegt) ἀθεράπευτος (2), (vernachlässigt) ἀνεπιμέλητος (2), ~ bleiben ἀμελεῖσθαι (P.), ἄπρακτον γίγνεσθαι od. εἶναι.
unbespannt (von einem Wagen) ἄνευ τῶν ὑποζυγίων, (unbesaitet) ἄχορδος (2).
unbesprengt ἄρραντος (2), s. unbenetzt.
unbesprochen: etw. ~ lassen παριέναι (ἵημι) τι ἄρρητον.
unbesprungen ἄβατος (2).
Unbestand *m*, **Unbeständigkeit** *f* d. *neutr.* d. *adj.*, auch ἡ ἀπιστία, ἡ ἀβεβαιότης (ητος), ἡ ἀκαταστασία.
unbeständig ἄστατος (2), ἀκατάστατος (2. eig.), εὐμετάβολος, εὐμετάβλητος, ἄπιστος, ἀβέβαιος (sämtl. 2. übtr.), ein ~er Mensch ἀτέκμαρτος ἄνθρωπος, ~ sein ἀκαταστάτως ἔχειν, ἀκαταστατεῖν.
unbestätigt ἀμάρτυρος (2).
unbestattet ἄταφος (2), ἄθαπτος (2).
unbestaubt ἀκόνιτος (2).
unbestechlich ἀδωροδόκητος, ἀδιάφθορος, ἀδιάφθαρτος (sämtlich 2), χρημάτων κρείττων.
Unbestechlichkeit *f* ἡ ἀδωροδοκία, gew. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbesteigbar, -lich ἀνεπίβατος (2).
unbestellt ἠμελημένος, (von Aufträgen) ἄπρακτος (2), (von einem Felde) ἀγεώργητος (2).
unbesteuert ἀτελής, οὐχ ὑποτελὴς φόρου.
unbestiegen ἄβατος, ἀνέμβατος, ἀνεπίβατος (sämtl. 2).
unbestimmbar ἀτέκμαρτος (2), ἄδηλος (2).
unbestimmt (ohne feste Grenze) ἀ-, ἀδιόριστος (2), (in der Mathematik) ἄπειρος (2), (nicht genau zu erkennen) ἄδηλος (2), ἀσαφής, ἀβέβαιος (2), ἀμφίβολος (2), das ~e Pronomen τὸ ἀόριστον.
Unbestimmtheit *f* ἡ ἀοριστία, gew. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbestochen s. unbestechlich, (vom Urteil) ὀρθός, δίκαιος.
unbestraft ἀζήμιος, ἀθῷος, ἀκόλαστος, ἀνεπιτίμητος, ἀτιμώρητος (sämtlich 2), ~ davonkommen ἀζήμιον εἶναι od. χαίροντα ἀπαλλάττειν.
unbestreitbar, unbestritten ἀναμφισβήτητος (2), ἀναμφίλογος (2), ὡμολογημένος.
unbesucht ἄβατος (2), ἔρημος.
unbesudelt ἀμίαντος (2).
unbetastet ἄψαυστος (2).
unbetaut ἄνευ δρόσου.
unbeteiligt ἄμοιρος (2) τινος, an etw. ~ sein οὐ μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος, οὐ μέτεστί μοί τινος, οὐ προσήκει μοί τινος.
unbetitelt ἀνεπίγραφος (2).
unbetont ἄτονος (2).
unbetrachtet ἀ-, ἀνεπίσκεπτος (2).
unbeträchtlich μικρός, ὀλίγος, φαῦλος, μικροῦ od. ὀλίγου ἄξιος.
unbetrauert ἀνελέητος (2), ἄκλαυτος (2).
unbetreten, unbetretbar ἄβατος (2), ἀτριβής, ἄτριπτος (2).
unbetriebsam ἀργός, ἀδρανής.
Unbetriebsamkeit *f* ἡ ἀργία, ἡ ἀδράνεια.
unbetroffen ἀπαθής (von etw. τινός), (unbestürzt) ἀνέκπληκτος (2, von etw. ὑπό τινος).
unbetrübt ἄλυπος (2).
unbeugsam ἄτρεπτος (2), ἄτροπος (2), (nicht zu überreden) ἀμετάπειστος (2).
unbeunruhigt ἀτάρακτος, ἀθορύβητος, ἀνενόχλητος (sämtlich 2).
unbewachsen ψιλός.
unbewacht ἀφύλακτος (2), ἀφρούρητος (2).
unbewaffnet ἄοπλος (2), γυμνός.
unbewahrt ἀφύλακτος (2).
unbewährt ἀδόκιμος, ἀδοκίμαστος, ἀτέκμαρτος, ἀβέβαιος (sämtlich 2).
unbewandert ἄπειρος (2), ἀμαθής (in etw. τινός).
unbewässert ἀνύδρευτος (2).
unbeweglich 1. ἀκίνητος (2), ἀμετακίνητος (2), (von Personen) ἄτρεπτος (2), ἀδιάτρεπτος (2), ~e Güter τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, τὰ ἔγγεια κτήματα, ἡ ἔγ-

γειος κτῆσις od. οὐσία, ~ sein ἀκινήτως ἔχειν. — 2. (bei Bitten) ἀπαραμύθητος (2).
Unbeweglichkeit *f* ἡ ἀκινησία, ἡ ἀδιατρεψία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unbewegt ἀκίνητος (2), ἄτρεπτος (2), ἀτρεμής, (bei Bitten) ἀπαραμύθητος (2), ~ bleiben od. sein ἀτρεμεῖν, ἀτρεμίαν ἔχειν, ἀκινήτως ἔχειν.
unbewehrt ἄοπλος (2).
unbeweibt ἄγαμος (2).
unbeweint ἀδάκρυτος (2).
unbeweisbar, -lich ἀναπόδεικτος, ἀτέκμαρτος, ἀνεξέλεγκτος (sämtlich 2).
unbewiesen ἀναπόδεικτος (2).
unbewohnbar ἀνοίκητος (2).
Unbewohnbarkeit *f* τὸ ἀνοίκητον.
unbewohnt ἀοίκητος (2), ἀνθρώπων ἔρημος, auch bloß ἔρημος.
unbewölkt ἀνέφελος (2), εὔδιος (2).
unbewußt ἀκούσιος (2), gew. zu umschreiben durch λανθάνειν ἑαυτόν od. ähnl. Verbindungen, zB. er tat dies ~ ἔλαθεν ἑαυτὸν τοῦτο ποιήσας, ἔφυγεν αὐτόν, ὅτι τοῦτο ἐποίησεν, οὐ συνῄδη ἑαυτῷ τοῦτο ποιήσαντι od. ποιήσας, ἠγνόει, ὅτι τοῦτο ἐποίησεν, es ist mir etw. ~ λανθάνει μέ τι, φεύγει μέ τι, οὐ σύνοιδα ἐμαυτῷ mit *part.*
unbezahlt οὐκ ἀποδεδομένος (von Schulden), οὐκ ἀπειληφὼς τὸ χρέος od. τὸν μισθόν (von Personen).
unbezähmbar ἀδάμαστος (2).
unbezähmt ἀδάμαστος (2), ἀκόλαστος (2).
unbezaubert ἀκήλητος (2).
unbezeichnet ἀσήμαντος, ἄσημος, ἀσημείωτος (sämtl. 2).
unbezeugt ἀμαρτύρητος (2), ἀμάρτυρος (2).
unbezweifelt ἀναμφισβήτητος (2), ἀναμφίλογος (2), ὡμολογημένος.
unbezwinglich ἀήττητος, ἀχείρωτος, ἀκράτητος, ἀνάλωτος (sämtlich 2).
unbezwungen ἀνίκητος (2), ἄμαχος (2), s. d. vor. Wort.
unbiegsam ἀκαμπής, ἄκαμπτος, ἀμετάκλαστος (sämtlich 2, eig. u. übtr.), (vom Charakter) ἀπαραίτητος, ἀμετάπειστος, ἄτρεπτος, ἀδιάτρεπτος, ἀνένδοτος, ἀκίνητος (sämtlich 2), auch σκληρός, στερρός, δεινότατος.
Unbiegsamkeit *f* ἡ ἀκαμψία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unbildlich οὐ μεταφορικός, *adv.* ἄνευ μεταφορᾶς.
unbildsam ἄπλαστος (2), von Personen ἀπαίδευτος (2), ἀ-, δυσμαθής.
Unbill *f* (*pl.* die Unbilden) ἡ αἰκία, τὸ ἀδίκημα, τὸ αἴκισμα, ἡ ὕβρις, j-m eine ~ antun ἀδικεῖν, ὑβρίζειν τινά.
unbillig ἀνεπιεικής, ἄνισος (2), ἀγνώμων, ἄδικος (2), ~ handeln gegen j-n ἀγνωμονεῖν εἴς, πρός od. περί τινα.
Unbilligkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια, ἡ ἀγνωμοσύνη (als Zustand), τὸ ἀδίκημα, τὸ ἀνεπιεικὲς ἔργον (als Sache = eine ~).
unblutig ἀναίμακτος (2), ἄναιμος (2), *adv.* ἀναιμακτί, ἀναιμωτί.
unbotmäßig ἄτακτος (2), ~ sein ἀτακτεῖν.
Unbotmäßigkeit *f* ἡ ἀταξία.
unbrauchbar ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀχρήσιμος (sämtl. 2), οὐδενὸς ἄξιος, ~ machen διαφθείρειν, ἀχρειοῦν, ~ sein ἐν οὐδενὸς χρείᾳ εἶναι.
Unbrauchbarkeit *f* ἡ ἀχρηστία, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
unbrüderlich οὐ κατ' ἀδελφόν, οὐχ ὥσπερ ἀδελφός, ἄστοργος (2).
unbußfertig ἀμετανόητος (2,†), οὐ μετανοῶν, οὐ μεταγιγνώσκων, οὐ μεταμελόμενος.
unchristlich ἀνόσιος (2), ἀσεβής.
und καί (et), τέ (que, enkl.), bei engerer Verbindung von zwei oder mehreren Begriffen auch καί … καί, τε καί, τε … τε, auch μέν … δέ, werden mehrere Begriffe aneinander gereiht, werden gewöhnlich alle miteinander durch καί verbunden, während im Deutschen nur der letzte durch ~ mit dem vorhergehenden verbunden wird, zB. Tugend, Tapferkeit ~ Besonnenheit ἀρετὴ καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη. in lebendiger Schilderung kann aber auch ~ unübersetzt bleiben, zB. es waren in diesem Lande viele Tiere, Hirsche, Gazellen, Eber ~ wilde Esel ἐνῆν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ πολλὰ θηρία, ἔλαφοι, δορκάδες, κάπροι, ὄνοι ἄγριοι; sehr häufig wird bei Anreihung von Sätzen ~ weggelassen und der erste Satz mit einem *part.* wiedergegeben, zB. dies sagte er ~ ging fort ταῦτα εἰπὼν ἀπῄει, ~ auch καὶ δή, καὶ δὲ καί, ~ zugleich ἅμα τε καί, ~ doch καὶ ὅμως, ἀλλ' ὅμως, καίτοι, ~ nicht οὐδέ, μηδέ.
Undank *m* ἡ ἀχαριστία, ἡ ἀγνωμοσύνη, j-m mit ~ lohnen ἀχαριστίᾳ χρῆσθαι περί τινα, χάριν οὐκ ἀποδιδόναι od. ἀπονέμειν τινί, ἀχαριστεῖν τινι und πρός τινα, mit ~ gelohnt werden ἀχαριστεῖσθαι (P.) παρά τινος.
undankbar ἀχάριστος (2), ~ sein ἀχαριστεῖν, οὐκ ἀποδιδόναι χάριν.
Undankbarkeit *f* ἡ ἀχαριστία.
undenkbar ἀδιανόητος (2), ἀνεπινόητος (2), (unmöglich) ἀδύνατος (2).
Undenkbarkeit *f* d. *neutr.* d. *vor. adj.*
undenklich: seit ~en Zeiten ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, ἐξ αἰῶνος, für ~e Zeit εἰς αἰῶνα.
undeutlich ἀσαφής, ἀφανής, ἄδηλος (2), ἄσημος (2).
Undeutlichkeit *f* ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀσάφεια u. d. *neutr.* d. *vor. adj.*
undeutsch σόλοικος (2, von der Sprache), παρὰ τὸν τῶν Γερμανῶν τρόπον (v. Sitte und Gebräuchen), ~ sprechen σολοικίζειν.
undienlich ἀνεπιτήδειος, ἄχρηστος, ἀσύμφορος (sämtlich 2), ἀνωφελής, φαῦλος.
Undienlichkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ ἀχρηστία, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *vor. adj.*
undienstfertig ἀπρόθυμος (2), ὀκνηρός (2), ἀχάριστος (2), ~ gegen j-n sein ἀχαριστεῖν τινι u. πρός τινα.
Undienstfertigkeit *f* ἡ ἀχαριστία, ὁ ὄκνος u. d. *neutr.* d. *vor. adj.*
Unding *n* τὸ οὐδέν (μηδέν), τὸ οὐκ (μὴ) ὄν (das nicht Vorhandene), τὸ τέρας (ατος, Monstrum, Ungeheuer).
unduldsam οὐκ ἀνεχόμενος od. οὐ φέρων τοὺς ἑτέρως φρονοῦντας od. τοὺς ἑτέρους, auch ἀνεπιεικής, αὐθάδης.
Unduldsamkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια.
undurchdringlich ἀδιάβατος (2), ἀπέρατος (2), ~e Dunkelheit πολὺ σκότος, (unerforschlich, unbegreiflich) ἀνεξερεύνητος (2).
Undurchdringlichkeit *f* d. *neutr.* d. *vor. adj.*
undurchsichtig οὐ διαφανής, ἀδιόρατος (2).
undurchsucht ἀδιερεύνητος (2), ἀσκευώρητος (2).
uneben eig. ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής, τραχύς. übtr. nicht ~ οὐ μεμπτός, οὐ κακός, οὐ φαῦλος, χρηστός, καλός.
Unebenheit *f* ἡ ἀνωμαλία, ἡ τραχύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
unecht κίβδηλος (2), ἀδόκιμος (2, von Sachen), νόθος (bsd. von Kindern), ὑποβολιμαῖος (untergeschoben), ψευδεπίγραφος (2, von Schriften), ~ sein (bsd. von Schriftwerken) νοθεύεσθαι (P.).
Unechtheit *f* ἡ κιβδηλία, (von Kindern) ἡ νοθεία.
unedel ἀγεννής (eig. u. übtr.), ἀνελεύθερος (2), ἄσεμνος (2), κακός, αἰσχρός (übtr.), unedle Abkunft ἡ ἀγέννεια, τὸ ἀγεννές, unedle Gesinnung ἡ ἀγέννεια, ἡ ἀνελευθερία, ἡ κακόνοια, unedle Tat τὸ αἰσχρὸν ἔργον.
unehelich νόθος, ~e Abkunft ἡ νοθεία.
unehrbar αἰσχρός, ἄκοσμος (2), ἄτιμος (2).
Unehrbarkeit *f* τὸ αἶσχος, ἡ ἀτιμία.
Unehre *f* ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀδοξία, τὸ ὄνειδος, j-m zur ~ gereichen ὄνειδος φέρειν τινί, ὄνειδος εἶναί τινι.
unehrenhaft αἰσχρός, οὐ καλός.
Unehrenhaftigkeit *f* τὸ αἶσχος, ἡ αἰσχρότης (ητος).
unehrerbietig ἀναιδήμων, ἀναιδής, sich ~ gegen j-n zeigen, betragen οὐκ αἰδεῖσθαί (P.) τινα, ἀναιδεύεσθαι (M.) εἴς τινα.
unehrlich (ehrlos) ἄτιμος (2), ἠτιμωμένος, (unredlich) ἄπιστος (2), κακοήθης.
Unehrlichkeit *f* ἡ ἀτιμία, ἡ ἀπιστία, ἡ κακοήθεια.
uneigennützig ἐλευθέριος (2), οὐ πλεονέκτης, δίκαιος.
Uneigennützigkeit *f* ἡ ἐλευθεριότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη.
uneigentlich ἄκυρος (2), (vom Ausdruck = übertragen)

μεταφορικός. ~er Ausdruck ἡ μεταφορά, ὁ τρόπος, ἡ ἀκυρολογία, in ~en Ausdrücken sprechen ἀκυρολογεῖν.
Uneigentlichkeit *f* ἡ ἀκυρία.
uneingedenk ἀμνήμων, ~ sein ἀμνημονεῖν, ἀμνηστεῖν (nur Präs.), ἐπιλελῆσθαι.
uneingeerntet ἀσυγκόμιστος (2).
uneingehüllt ἀ-, ἀπερικάλυπτος (2).
uneingeladen ἄκλητος (2). [f. unumschränkt.]
uneingeschränkt ἀπερίγραπτος (2), ἀπερίγραφος (2),
uneingeweiht ἀμύητος (2), ἀτέλεστος (2, v. Personen), βέβηλος (2), κοινός (von Sachen).
uneingezäunt ἄερκτος (2), ἄφρακτος (2).
uneinig, uneins διάφορος (2), ἀσύμφωνος (2), mit sich ~ δίθυμος (2), διχόθυμος (2), ~ sein mit j-m über etw. διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα περί τινος, διαστῆναι πρός τινα, ἀμφισβητεῖν τινι περί τινος, διαφωνεῖν τινι, untereinander ~ sein διαφέρεσθαι (P.) ἀλλήλοις. [τὸ νεῖκος.]
Uneinigkeit *f* ἡ διαφορά, ἡ διαφωνία, ἡ ἔρις (ιδος),
uneinnehmbar ἀνάλωτος (2).
unelegant ἄκομψος (2), ἄμουσος (2).
unempfänglich ἀνεπίδεκτος (2), ἄδεκτος (2, für etw. τινός), gew. ἀναίσθητος (2) τινος, ἀπαθής τινος, ~ für etw. sein οὐ προσίεσθαί od. προσδέχεσθαί (M.) τι, ἀναισθήτως ἔχειν τινός, ὀλιγωρεῖν τινος.
Unempfänglichkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ὀλιγωρία (für etw. τινός).
unempfindbar ἀναίσθητος (2).
unempfindlich ἀναίσθητος (2, gegen etw. τινός), (gefühllos) ἀπαθής, ἀνάλγητος (2), ~ sein gegen etw. ἀναισθήτως ἔχειν τινός, ~ sein (vom Körper) ναρκᾶν.
Unempfindlichkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀναλγησία, (des Körpers) ἡ νάρκη.
unempfunden ἀναίσθητος (2).
unendlich ἄπειρος, ἀπέραντος, ἀπερίγραπτος, ἄμετρος (sämtlich 2), ~ weit, sehr ἀμήχανον ὅσον, ~ oft ἀπειράκις, sich ~ freuen ὑπερφυῶς χαίρειν, ἀμήχανον ὅσον χαίρειν.
Unendlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unentbehrlich ἀναγκαῖος, das U.~e, die ~sten Bedürfnisse τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα.
Unentbehrlichkeit *f* ἡ ἀνάγκη, τὸ ἀναγκαῖον.
unentdeckt ἀνεξεύρετος, ἀνέλεγκτος, ἀνεξέλεγκτος (sämtlich 2), auch ἄδηλος (2), ἀφανής, ~ bleiben ἄδηλον εἶναι, οὐ δῆλον γίγνεσθαι.
unentfliehbar ἄφυκτος (2), ἀδιάδραστος (2).
unentgeltlich ἄμισθος (2), *adv.* ἄνευ μισθοῦ, δωρεάν, ἀμισθί, προῖκα.
unenthaltsam ἀκρατής (in etw. τινός), ~ sein ἀκρατεῖν.
Unenthaltsamkeit *f* ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκρασία.
unentheiligt ἀβέβηλος (2).
unenthüllt κεκαλυμμένος, κεκρυμμένος, ἄδηλος (2).
unentkräftet ἀκέραιος (2), εὔρωστος (2), ἀκραιφνής.
unentreißbar ἀναφαίρετος (2).
unentrinnbar ἄδραστος (2).
unentschädigt ἀνεπανόρθωτος (2).
unentschieden 1. ἄκριτος, ἀδιάκριτος, ἀδίκαστος (sämtlich 2, worüber noch kein Urteil gesprochen ist), ἀμφισβητήσιμος, ἀμφίβολος, ἀμφίρροπος (sämtlich 2, von zweifelhaftem Ausgang), (von Schlachten) ἰσόπαλος, ἀντίπαλος, ἀγχώμαλος, ἰσόρροπος (sämtlich 2). — 2. (unbestimmt, unklar) ἄδηλος (2), ἀσαφής, etw. ~ lassen καταλείπειν τι, οὐ διακρίνειν τι.
Unentschiedenheit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unentschlossen ἄβουλος (2), ἄπορος (2), ~ sein ἀπορεῖν, ἀμφιγνοεῖν, οὐκ ἔχειν.
Unentschlossenheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπορία.
unentschuldigt ἀναπολόγητος (2).
unentsiegelt ἄλυτος (2), ~ lassen οὐ λύειν τὴν σφραγῖδα. [lich 2).]
unentstellt ἀδιάφθαρτος, ἀδιάφθορος, ἀλύμαντος (sämt-
unentweiht ἀβέβηλος (2), ἀμίαντος (2).
unentwickelt eig. ἀνεξέλικτος (2), ἄλυτος (2), (noch nicht ausgebildet) ἀδιάρθρωτος (2, vom Körper), ἀπαίδευτος (2, von geistigen Fähigkeiten), (nicht erklärt) ἀνεξήγητος (2), ἀσαφής.
unentziffert ἄλυτος (2).
unentzündet (von kranken Körperteilen) ἀφλέγμαντος (2).
unerbaulich (unbrauchbar, schlecht) ἄχρηστος (2), φαῦλος, (kalt) ψυχρός.
unerbaut ἀνοικοδόμητος, (vom Hörer) ἀκήλητος (2).
unerbittlich ἀπαραίτητος, ἀκαμπής, ἄπειστος, ἀμετάπειστος (sämtlich 2).
unerbrochen ἄλυτος (2).
unerfahren ἄπειρος (2), ἀμαθής, ἀνεπιστήμων, in etw. τινός, ἀδαής τινος, ~ in etw. sein ἀπείρως ἔχειν τινός, ἄγευστον εἶναί τινος.
Unerfahrenheit *f* ἡ ἀπειρία, ἡ ἀμαθία.
unerfindlich ἀνεξεύρετος (2). [ἔλεγκτος (sämtlich 2).]
unerforschlich ἀνεξέταστος, ἀδι-, ἀνεξερεύνητος, ἀνεξ-
Unerforschlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unerforscht ἀβασάνιστος, ἀντεξέταστος, ἀδι-, ἀνεξερεύνητος (sämtlich 2). [ἄχος.]
unerfreulich ἄχαρις (ιτος), ἀτερπής, ~e Kunde πικρὸν
unerfüllt ἄπρακτος (2), ἀτελής, ~ bleiben οὐκ ἀποβαίνειν, ἀτελῆ γίγνεσθαι, es bleibt mir etw. ~ ἀτυχῶ, ἀποτυγχάνω, ἁμαρτάνω, σφάλλομαί (P.) τινος, ein Versprechen ~ lassen οὐκ ἀποδοῦναι ὑπόσχεσιν.
unerfunden ἀνεξεύρετος (2).
unergiebig ἄφορος (2), ἄκαρπος (2, vom Boden), übtr. ἀνωφελής. [vor. adj.]
Unergiebigkeit *f* ἡ ἀφορία, ἡ ἀκαρπία u. d. *neutr.* d.
unergötzlich ἀτερπής.
unergründet ἀνεξέταστος (2), ἀνερεύνητος (2).
unergründlich (von Tiefen) ἄβυσσος (2), ἄβυθος (2), übtr. s. unerforschlich.
Unergründlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unerheblich οὐκ ἄξιος λόγου, (klein, gering, unbedeutend) μικρός, φαῦλος.
Unerheblichkeit *f* ἡ μικρότης, ἡ φαυλότης (ητος).
unerhellt ἀφώτιστος (2), ἀλαμπής.
unerhört 1. gew. durch οὐ τυγχάνειν, ἀτυχεῖν, ἁμαρτάνειν u. dgl. zu umschreiben, zB. seine Bitten blieben ~ δεόμενος ἠτύχησεν, οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐδεῖτο. — 2. (ungewöhnlich) ἀνήκουστος (2), καινός, ἄτοπος (2).
unerkannt ἄγνωστος (2), ἀγνώριστος (2), ~ bleiben οὐ γνωρίζεσθαι (P.).
unerkennbar ἄγνωστος (2), ἀδύνατος (2) γνῶναι.
unerkenntlich (nicht erkennbar) ἄδηλος (2), (undankbar) ἀχάριστος (2). [keit) ἡ ἀχαριστία.]
Unerkenntlichkeit *f* ἡ ἀσάφεια, τὸ ἄδηλον, (Undankbar-
unerklärbar, -lich ἀδιήγητος (2), ἀνερμήνευτος (2), ἀσαφής, ἄδηλος (2), ἀσύμβλητος (2), das ist mir ~ τοῦτο οὐ δύναμαι συνιέναι (ἵημι) od. διορᾶν.
Unerklärbarkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unerklärt ἀσαφής, ἀδιήγητος (2), δυσσύνετος (2), ἀσαφής, ἄδηλος (2). [ἁφελής.]
unerkünstelt ἄτεχνος (2), ἄπλαστος (2), ἁπλοῦς,
unerläßlich ἀναγκαῖος.
unerlaubt ἀθέμι(σ)τος (2), οὐ δίκαιος, οὐχ ὅσιος, es ist ~ οὐ θέμις ἐστίν, οὐκ ἔξεστιν.
Unerlaubtheit *f* τὸ ἀθέμι(σ)τον.
unerledigt ἄπρακτος (2).
unerleuchtet ἀφώτιστος (2).
unermeßlich ἄμετρος, ἀμέτρητος, ἄπειρος, ἀνάριθμος, ἀναρίθμητος, ἀπέραντος (sämtlich 2), ~ tief ἄβυσσος (2), ~ hoch, groß u. dgl. ἄπειρος (2) τὸ ὕψος, τὸ μέγεθος u. dgl.
Unermeßlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unermittelt ἄδηλος (2), ἀσαφής.
unermüdet, unermüdlich ἄκοπος (2), ἀκάματος (2).
Unermüdlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unernährt ἄτροφος (2).

unerobert ἀνάλωτος (2).

uneröffnet ἄλυτος (2), ἀδιάλυτος (2), κλειστός, κεκλῃμένος.

unerörtert ἀνεξήγητος (2), ἀσαφής.

unerprobt ἀπείρατος, ἀδόκιμος, ἀνεξέταστος, ἀβασάνιστος (sämtlich 2).

unerquicklich ἄχαρις (ιτος), ἀτερπής.

unerraten ἀσύμβλητος (2).

unerreichbar, unerreicht ἀνέφικτος (2), ἀκατάληπτος (2, bsd. mit dem Verstande).

unersättlich ἀκόρεστος (2), ἄπληστος (2) (in etw. τινός).

Unersättlichkeit *f* ἡ ἀπληστία (in etw. τινός).

unerschaffen ἀγένητος (2).

unerschöpflich ἀνεξάντλητος (2).

unerschöpft ἄκοπος (2), ἀκέραιος (2), ἀκραιφνής.

unerschrocken ἄφοβος (2), ἀδεής, ἀνέκπληκτος (2), θαρρῶν, ἀτάρακτος (2), ~ sein außer den *adj.* auch θαρρεῖν.

Unerschrockenheit *f* ἡ ἀφοβία, ἡ ἀταραξία, ἡ ἀνεκπληξία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unerschütterlich, unerschüttert ἄσειστος, ἀκατάσειστος, ἀστυφέλικτος (sämtlich 2), übtr. ἀκίνητος, ἀνέκπληκτος, ἀτάρακτος (sämtlich 2).

Unerschütterlichkeit *f* ἡ ἀταραξία, ἡ ἀνεκπληξία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unerschwinglich ἀμήχανος (2), ἀνέφικτος (2), ὑπερβάλλων.

unersetzlich ἀνήκεστος (2), ἀνεπανόρθωτος (2).

unersprießlich ἀνόνητος (2), ἀνωφελής, ἀλυσιτελής, ἀσύμφορος (2).

unersteigbar ἀνεπίβατος (2), οὐκ ἐπιβατός, ἀπρόσβατος (2).

unerstiegen ἄβατος (2).

unerträglich ἀνύποιστος, ἀφόρητος, οὐκ ἀνεκτός oder ἀνασχετός, δυσάνεκτος, δύσφορος, ἀκαρτέρητος (sämtlich 2), ἐπαχθής (lästig), ein ~es Leben βίος ἀβίωτος, etw. ~ finden ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, δυσανασχετεῖν τι od. πρός τι, χαλεπῶς φέρειν τι.

Unerträglichkeit *f* ἡ δεινότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unerwachsen ἄνηβος (2).

unerwähnt ἀμνημόνευτος (2), etw. ~ lassen ἀμνημόνευτόν τι παραλείπειν, ἀμνημονεῖν τινος, ~ bleiben ἀμνημονεύεσθαι (P.).

unerwärmt ἀθέρμαντος (2).

unerwartet ἀδόκητος, ἀπροσδόκητος, παράλογος, παράδοξος, ἀνέλπιστος (sämtlich 2), *adv.* ἀπροσδοκήτως usw. u. ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου, ἐξ ἀπροσδοκήτου, ἐκ τοῦ παραδόξου, παρ' ἐλπίδα, παρὰ δόξαν, es kommt mir nicht ~ προσδεχομένῳ μοι γίγνεται, es kam ~ ἐγένετο παρ' ἃ ἤλπιζον, einen ~en Ausgang nehmen παρὰ προσδοκίαν λαμβάνειν τὸ τέλος.

unerwecklich (nicht zu erwecken) ἀνέγερτος (2), (nicht antreibend) οὐ προτρεπτικός.

unerweichlich ἄτεγκτος (2), (unerbittlich) ἀπαραίτητος (2).

Unerweichlichkeit *f* d. *neutr.* der *adj.*

unerwidert (nicht beantwortet) ἀναπόκριτος (2), (nicht vergolten) οὐκ ἀντιδεδομένος od. ἀνταποδεδομένος, einen Gruß ~ lassen οὐκ ἀντιπροσφωνεῖν, οὐκ ἀντασπάζεσθαι (M.), eine Wohltat ~ lassen οὐκ ἀντευεργετεῖν.

unerwiesen ἀναπόδεικτος (2).

unerwogen ἄσκεπτος (2).

unerwünscht ἀνεθέλητος (2), ἀβούλητος (2), gew. umschr., zB. es geschieht mir etw. ~ παρ' ἃ ἤλπιζον γίγνεταί μοί τι, ἀντικρούει μοί τι.

unerzeugt ἀγέν(ν)ητος (2).

unerzogen ἀπαίδευτος (2), παῖς ἔτι ὤν, ἄνηβος (2).

unerzwungen ἑκούσιος.

uneßbar οὐκ ἐδώδιμος (2), οὐκ ἐδεστός, ἄβρωτος (2).

unfähig ἀδύνατος, ἀνεπιτήδειος, ἀμήχανος (sämtlich 2) mit *inf.*, ~ sein auch οὐχ οἷόν τε εἶναι mit *inf.*, (ohne Anlagen, ungeschickt) ἀφυής, δυσμαθής.

Unfähigkeit *f* ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀμηχανία, (ohne Anlagen) ἡ ἀφυΐα, ἡ δυσμαθία.

unfahrbar (von Fahrzeugen) ἀναμάξευτος (2), (von Wegen) ἄπορος (2).

Unfall *m* ἡ ἀτυχία, τὸ ἀτύχημα, ἡ συμφορά, τὸ κακόν, τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, τὸ πάθος, einen ~ haben σφάλλεσθαι (P.), συμφορᾷ χρῆσθαι od. περιπίπτειν, wenn mir ein ~ begegnen sollte ἤν τι πάθω.

unfaßbar οὐχ αἱρετὸς ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ.

unfehlbar (keinem Irrtum unterworfen) ἀναμάρτητος (2), (sicher, unausbleiblich) βέβαιος, ἀναμφίβολος (2), auch ἀναγκαῖος.

Unfehlbarkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

unfein ἄκομψος (2).

unfern πλησίον (τινός), οὐ πόρρω.

unfertig ἀτελής, ἡμιτελής, ἀκόλαστος (2).

Unfertigkeit *f* τὸ ἀκολάστημα od. d. *neutr.* d. *adj.*

Unflat *m* ὁ ῥύπος, ὁ αὐχμός, τὸ σκῶρ (ατός) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Unfläterei *f* ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία, ἡ βδελυρία, (im Reden) ἡ αἰσχρολογία.

unflätig ἀκάθαρτος (2), ῥυπαρός, βδελυρός, ἀσυρής, (im Reden) αἰσχρολόγος (2), ~e Reden führen αἰσχρολογεῖν.

Unfleiß *m* ἡ ἀργία, ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἄνεσις.

unfleißig ἀργός, ἀμελής, ῥᾴθυμος (2), ἀνειμένος.

unfolgsam ἀ-, δυσπειθής, ἀνήκοος (2), ἀνυπήκοος (2), auch ἀνυπότακτος (2), ~ sein οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ἀνηκουστεῖν τινος, ἀπειθεῖν τινι.

Unfolgsamkeit *f* ἡ ἀ-, δυσπείθεια, ἡ ἀνηκουστία.

unförmig, unförmlich ἄ-, δύσμορφος (2), ἀσχήμων, ἀνάρμοστος, ἄρρυθμος, ἀλλόκοτος (sämtl. 2), αἰσχρός.

Unförmlichkeit *f* ἡ ἀμορφία, τὸ αἶσχος u. d. *neutr.* d. *adj.*

unfrei ἀνελεύθερος (2).

unfreigebig ἀνελεύθερος (2), οὐ φιλόδωρος (2).

Unfreigebigkeit *f* ἡ ἀνελευθερία.

unfreiwillig ἄκων (nur von Personen), ἀκούσιος (2, von Zuständen).

Unfreiwilligkeit *f* ἡ ἀνεθελησία, ἡ ἀκουσιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unfreundlich χαλεπός, ἀτερπής, (bsd. von Personen) αὐστηρός, σκυθρωπός, σκληρός, ἀπηνής, δύσκολος (2), στυγνός, ἀπροσήγορος (2), j-n ~ behandeln χαλεπῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα, ~ aussehen σκυθρωπάζειν, ~es Wesen s. d. folg. Wort.

Unfreundlichkeit *f* ἡ αὐστηρότης, ἡ χαλεπότης, ἡ σκυθρωπότης, ἡ σκληρότης (ητος), ἡ δυσκολία u. d. *neutr.* d. *adj.*

unfreundschaftlich ἄφιλος (2), δύσνους, δυσμενής, gegen j-n ~ sein od. handeln δυσμενῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα.

Unfriede *m* ἡ διάστασις, ἡ διαφορά (Zank, Streit, Zwist), mit j-m in ~n sein od. leben διίστασθαι πρός τινα, διαφορὰν ἔχειν πρός τινα.

unfriedlich ἐριστικός, φιλόνικος (2), δυσμενής, ~ leben ἐν διαφωνίᾳ ζῆν.

unfruchtbar ἄφορος (2), ἄκαρπος (2), (von Frauen) ἄτοκος (2) ἄγονος (2), (von Männern und Frauen) στεῖρος, (vom Manne) ἄγονος (2), ~ sein (vom Boden) ἀκαρπεῖν, (von Tieren) ἀγονεῖν, übtr. (nutzlos, vergeblich) ἀλυσιτελής, μάταιος.

Unfruchtbarkeit *f* eig. ἡ ἀφορία, ἡ ἀκαρπία, (von lebenden Wesen) ἡ ἀγονία, ἡ ἀτοκία.

Unfug *m* (Mutwille) ἡ ἀκολασία, (Unordnung) ἡ ἀταξία, (Lärm) ὁ θόρυβος, ἡ τύρβη, (unziemliches Betragen) ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀπειροκαλία, ~ treiben θορυβεῖν, ἀτακτεῖν, ἀτάκτως ἔχειν, ἀσχημονεῖν, ἀκολασταίνειν.

unfüglich ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιεικής, ἄτοπος, ἄκαιρος (sämtl. 2), οὐκ ὀρθός, οὐ δίκαιος.

Unfüglichkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

unfügsam ἀ-, δυσπειθής, ἀκόλαστος (2), ἀνυπότακτος (2).

Unfügsamkeit ἡ ἀ-, δυσπείθεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

unfühlbar ἀναίσθητος (2), ἀνεπαίσθητος (2).

unfürstlich αἰσχρὸς od. οὐ πρέπων βασιλεῖ.

ungalant ἄκομψος (2), ἀπειρόκαλος (2), φορτικός.

ungangbar eig. ἄβατος, ἄνοδος, ἄπορος, ἀπόρευτος

(sämtlich 2); (nicht gewöhnlich) ἄχρηστος (2), (von Waren, vom Gelde) ἀδόκιμος (2).

ungastlich ἄξενος (2).

Ungastlichkeit / ἡ ἀξενία.

[1]**ungeachtet** (*adj.*) ἄτιμος (2), ἄδοξος (2).

[2]**ungeachtet** *adv.* (obgleich) εἰ καί, καίπερ mit *part.*, zB. ~ der vielen Anwesenden καίπερ πολλῶν παρόντων, dessen~ ὅμως, ἀλλ' ὅμως.

ungeackert ἀνήροτος (2).

ungeahndet ἀτιμώρητος (2), ἀζήμιος (2).

ungeahnt ἀνέλπιστος (2).

ungeändert ἀκίνητος (2), ἀμετάθετος (2), gew. durch ὁ αὐτός.

ungebacken οὐκ ὀπτός.

ungebahnt ἄπορος (2), ἀστιβής, ἀτριβής.

ungebändigt ἀδάμαστος (2).

ungebärdig ἀσχήμων, sich ~ stellen ἀσχημονεῖν.

ungebessert ἀδιόρθωτος (2).

ungebeten (ungerufen, uneingeladen) ἄκλητος (2), (unaufgefordert) οὐδενὸς κελεύσαντος od. δεηθέντος, ~ etw. tun ἑκόντα ποιεῖν τι.

ungebeugt ἀκλινής (eig.), ἄκαμπτος (2, eig. u. übtr., auch mit dem Zusatze τὴν γνώμην).

ungebildet (formlos) ἄμορφος (2), ἄπλαστος (2), (ohne Geistesbildung) ἀπαίδευτος, ἀμαθής, ἄμουσος, ἀπαιδάγωγος, ἀπαιδαγώγητος (sämtl. 2), gänzlich ~ ἀγράμματος (2).

Ungebildetheit / ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀγραμματία.

ungebogen ἄκαμπτος (2).

ungeboren ἀγέν(ν)ητος (2).

ungebrannt (von Ziegeln) οὐκ ὀπτός, ὠμός, (nicht geröstet) οὐ φρυκτός.

ungebraten οὐκ ὀπτός.

ungebräuchlich ἀρχαῖος, ἀήθης, (von Wörtern) ἄχρηστος (2), ~ sein ἀχρηστεῖν.

ungebraucht καινός.

ungebrochen ἄθραυστος, ἄρρηκτος, ἄκλαστος (sämtlich 2), ~e Steine οὐ τμητοὶ λίθοι.

Ungebühr / ἡ ἀπρέπεια, ἡ ἀκοσμία.

ungebührlich (unschicklich, unanständig) ἀπρεπής, ἄκοσμος (2), ἀσχήμων, αἰσχρός, (unpassend) ἄκαιρος (2), παράκαιρος (2), (unbillig) ἀνεπιεικής, ἄδικος (2), ~es Betragen ἡ ἀσχημοσύνη, sich ~ betragen ἀσχημονεῖν, ἀκοσμεῖν, j-n ~ behandeln ἐπηρεάζειν τινί, ὑβρίζειν τινά.

Ungebührlichkeit / ἡ ἀκοσμία.

ungebunden eig. ἄδετος (2), ἄδεσμος (2), ἐλεύθερος, (uneingeschränkt) ἀνειμένος, (zügellos) ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, ~e Rede ὁ πεζὸς λόγος, in ~er Rede πεζῇ.

Ungebundenheit / (Uneingeschränktheit) ἡ ἄνεσις, (Ausgelassenheit, Zügellosigkeit) ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, (Übermut) ἡ ὕβρις.

ungedämpft ἄσβεστος (2).

ungedeckt (ohne Decken) ἄστρωτος (2), (ohne Dach) ἀστέγαστος (2), (vom Tische) ἀπαρασκεύαστος (2), ἀκόσμητος, (ungeschützt) ἀφύλακτος (2).

ungedeihlich ἀνόνητος (2), ἀσύμφορος (2), ἀλυσιτελής.

ungedroschen ἄτριπτος (2).

ungedruckt etwa ἀνέκδοτος (2).

Ungeduld / ἡ ὁρμή, τὸ ὁρμητικόν, ἡ ὀξύτης, ἡ σφοδρότης (ητος), mit ~ ertragen χαλεπῶς φέρειν, mit ~ erwarten καραδοκεῖν.

ungeduldig ὁρμητικός, σφοδρός, ὀξύς, χαλεπός, ~ sein χαλεπαίνειν, ~e Erwartung ἡ καραδοκία.

ungedüngt ἀκόπριστος (2), ἄκοπρος (2).

ungeebnet ἀνωμαλής, ἀνώμαλος (2).

ungeehrt ἄτιμος (2), ἀτίμητος (2), ἀμελούμενος, ἀτιμαζόμενος.

ungeeignet ἀνεπιτήδειος (2).

ungeendigt ἀτελεύτητος (2), ἀτελής, ἀτέλεστος (2).

ungeerntet ἀθέριστος (2), ἀσυγκόμιστος (2).

ungefähr *adv.* bei Zahlangaben περί od. ἀμφί mit *acc.*, ὡς od. μάλιστα (höchstens), σχεδόν, σχεδόν τι, πού, πώς (encl.), ~ so ὧδέ πως, *adj.* zu umschreiben mit δοκεῖν, zB. die ~e Anzahl πλῆθος τὸ δοκοῦν εἶναι.

Ungefähr *n* ἡ τύχη, τὸ αὐτόματον, von ungefähr geschehend αὐτόματος (2), von ungefähr τύχῃ, ἀπὸ τύχης, διὰ od. κατὰ τύχην, ἐκ τύχης, ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐκ τοῦ αὐτομάτου, gew. durch τυγχάνειν mit *part.*, zB. er kam von ungefähr ἔτυχε παρελθών, es trifft sich von ungefähr συμβαίνει m. *inf.*

ungefährdet ἀσφαλής, ἀκίνδυνος (2), ~ sein ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι.

ungefährlich ἀσφαλής, ἀκίνδυνος (2), (von Tieren) ἀσινής.

ungefällig (nicht gefallend) ἄχαρις (ιτος), ἀηδής, (gegen andere) οὐ θεραπευτικός, ἀπειρόκαλος (2), ἄγροικος (2), ~ sein gegen j-n ἀχαριστεῖν τινι u. πρός τινα.

Ungefälligkeit / ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungefälscht εἰλικρινής, καθαρός.

ungefärbt ἄχρωστος, ἀχρωμάτιστος, ἀφαρμάκευτος, ἀβαφής (sämtlich 2).

ungefegt ἀκόρητος (2), ἀκάθαρτος (2), ἀσυρής.

ungefesselt ἄδετος (2), ἄδεσμος (2).

ungefiedert ἄπτερος (1), ἀπτήν (ῆνος).

ungeflickt ἄρραφος (2), ἀρραφής.

ungeflochten ἄπλοκος (2), ἄπλεκτος (2), besser οὐ πεπλεγμένος.

ungeflügelt ἄπτερος (2).

ungefoltert ἀβασάνιστος (2).

ungefordert (freiwillig) ἑκών, ἀκέλευστος (2), αὐτοκέλευστος (2), (geschenkt) δωρητός.

ungeformt ἄπλαστος, ἀτύπωτος, ἀσχημάτιστος, ἀδιατύπωτος (sämtlich 2).

ungefragt οὐκ ἐρωτηθείς, οὐδενὸς (μηδενὸς) ἐρωτῶντος.

ungefügig δυσχερής.

Ungefügigkeit / ἡ δυσχέρεια od. d. *neutr.* d. *adj.*

ungefühlt ἀναίσθητος (2).

ungeführt οὐδενὸς (μηδενὸς) ἡγουμένου.

ungefüllt ἀπλήρωτος (2), κενός.

ungefürchtet οὐ φοβερός.

ungefüttert (von Kleidungsstücken) οὐχ ὑπερραμμένος.

ungegerbt ἀδέψητος (2), ἀβύρσευτος (2).

ungegessen akt. ἄσιτος, ἀνάριστος, ἄδειπνος (sämtl. 2), pass. ἄβρωτος (2).

ungeglättet ἄξεστος (2).

ungegliedert ἀδιάρθρωτος (2).

ungegründet ψευδής, οὐκ ἀληθής (nicht wahr), ἀτέκμαρτος (2, unbewiesen), auch κενός, μάταιος, j-s Behauptung ist ~ οὐδὲν λέγει τις.

ungegrüßt ἀπροσηγόρητος (2).

ungegürtet ἄζωστος (2).

ungehalten θυμούμενος, ~ sein über etw. βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, δυσφορεῖν τινι od. τι od. ἐπί τινι, ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν τινί, δυσχεραίνειν τι, *adv.* θυμῷ, ὀργῇ, χαλεπῶς.

Ungehaltensein *n* ἡ ἀγανάκτησις, gew. durch Verben.

ungehechelt ἄλοπος (2).

ungeheiligt ἀνίερος (2), βέβηλος (2).

ungeheilt ἀνίατος (2), ἀθεράπευτος (2).

ungeheißen ἀκέλευστος, αὐτοκέλευστος, ἀνεπίτακτος, αὐτεπάγγελτος, οὐδενὸς (μηδενὸς) κελεύσαντος, *adv.* αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ.

ungehemmt ἀκώλυτος (2), s. ungehindert.

ungeheuchelt ἄπλαστος (2), οὐ πλαστός, ἁπλοῦς, ἄτεχνος (2), ἀνυπόκριτος (2).

ungeheuer ὑπερφυής, δεινός, ἄμετρος (2), ὑπερβάλλων, τερατώδης, θαυμάσιος, ~ viel, groß u. dgl. ἀμήχανος (2) τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος u. dgl., eine ungeheure Masse, Menge πάμπολύ τι χρῆμα od. πλῆθος, ich freue mich ~ ὑπερφυῶς ὡς χαίρω.

Ungeheuer *n* τὸ τέρας (ατος).

ungehindert ἀκώλυτος, ἀνεπικώλυτος, ἀνεμπόδιστος, ἀπαραπόδιστος (sämtlich 2).

ungehobelt ἄξεστος (2), ἀπελέκητος (2), übtr. (von Personen) ἄκομψος (2), ἀτριβής, ἀπαίδευτος (2), ἄγροικος (2), φορτικός, ἀπειρόκαλος (2).

ungehofft ἄελπτος (2), ἀνέλπιστος (2).

ungehöhnt ἀνύβριστος (2).

ungehörig οὐ πρέπων, οὐ προσήκων, ἀπρεπής, οὐ δίκαιος, ἄκαιρος (2), ἄτοπος (2).
ungehörnt ἀκέρατος (2), ἄκερως.
ungehorsam ἀ-, δυσπειθής, ἀν-, ἀνυπήκοος (2), ~ sein ἀπειθεῖν τινι, ἀνηκουστεῖν τινος, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι. [ἀπειθαρχία.)
Ungehorsam *m* ἡ ἀ-, δυσπείθεια, ἡ ἀνηκουστία, ἡ
ungehört ἄκλυτος (2), als gerichtlicher term. techn. ἄκριτος (2), j-n ~ verurteilen καταγιγνώσκειν τινὸς ἀκρίτου (auch ἀκρίτως).
ungehütet ἀφύλακτος (2).
ungekämmt ἀκτένιστος (2).
ungekannt ἄγνωστος (2), ἀγνώς (ῶτος), ξένος.
ungekauft ἀπρίατος (2), *adv.* ἀπριάτην.
ungekaut ἀμάσητος (2).
ungeklärt ἀδιύλιστος (2).
ungekleidet γυμνός.
ungekocht ἀνέψητος, ἄπεπτος, ἄπυρος, ἄνεφθος (sämtl. 2).
ungekostet ἄγευστος (2). [auch ἀβλαβής.)
ungekränkt ἀνύβριστος, ἀκάκωτος, ἄδηκτος (sämtl. 2),
ungekrönt ἀστέφανος (2), ἀστεφάνωτος (2).
ungekühlt ἄψυκτος (2).
ungekünstelt ἄτεχνος, ἄπλαστος, ἀτεχνίτευτος, ἀκατάσκευος (sämtlich 2), auch ἁπλοῦς, ἀφελής, ~es Wesen ἡ ἀφέλεια, ἡ ἁπλότης (ητος), ~e Freundschaft οὐ πλαστὴ φιλία.
ungeladen (nicht eingeladen) ἄκλητος.
ungeläufig βραδύς, ἀνοίκειος (2), es ist mir etw. ~ οὐ πάνυ δεινός εἰμί τι od. *inf.*, ἀπείρως ἔχω τινός od. πρός τι, ἀνοικείως ἔχω πρός τι, ξένως ἔχω τινός.
ungeläutert ἀκάθαρτος (2, von Flüssigkeiten), ἄνεφθος (2, von edlen Metallen).
ungelegen (unpassend) ἄκαιρος, ἄτοπος, ἀνεπιτήδειος (sämtlich 2), (beschwerlich) ὀχληρός, ἐπαχθής, es kommt mir etw. ~ ἐνοχλεῖ μοί od. μέ τι, ἐνοχλοῦμαι (P.) ὑπό τινος, ἄχθομαί (P.) τινι, ~e Zeit ἡ ἀκαιρία.
Ungelegenheit *f* ἡ δυσχέρεια, j-m ~en machen πράγματα παρέχειν τινί, ἀνιᾶν τινα.
ungelehrig δυσμαθής, ἄμουσος (2).
Ungelehrigkeit *f* ἡ δυσμαθία.
ungelehrt ἀμαθής, ἄμουσος, ἀδίδακτος, ἀπαίδευτος, ἀγράμματος (sämtlich 2), ἀνεπιστήμων.
Ungelehrtheit *f* ἡ ἀμαθία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀγραμματία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη.
ungeleimt ἀκόλλητος (2).
ungelenk δυσκίνητος (2), ἄκαμπτος (2), βραδύς, (im Betragen) δυσχερής, δυστράπελος (2). [τής (ῆτος).)
Ungelenkigkeit *f* ἡ δυσκινησία, ἡ ἀκαμψία, ἡ βραδυ-
ungelesen: etw. ~ lassen οὐκ ἀναγιγνώσκειν τι.
ungeliebt ἄφιλος (2).
ungelobt ἀνεγκωμίαστος (2).
ungelöscht ἄσβεστος (2), ἀκατάσβεστος (2).
ungelöst ἄλυτος (2).
ungelötet ἀκόλλητος (2).
Ungemach *n* τὸ κακόν, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, ἡ ταλαιπωρία, ~ leiden ταλαιπωρεῖσθαι (P.), κακοῦσθαι (P.), κακὰ ἔχειν od. πάσχειν, j-m ~ bereiten ταλαιπωρεῖν τινα, κακοῦν, κακουργεῖν τινα.
ungemächlich ἀνεπιτήδειος (2), δυσχερής. [χέρεια.)
Ungemächlichkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ δυσ-
ungemacht ἀποίητος, ἄπρακτος, ἀπαρασκεύαστος (sämtlich 2). [αιτήσαντος.)
ungemahnt οὐκ ἀπαιτηθείς, οὐδενός (μηδενός) ἀπ-
ungemäht ἀθέριστος (2). [(sämtlich 2), οὐκ ὀρθός.)
ungemäß ἀπρεπής, ἄτοπος, ἀνοίκειος, ἀνεπιτήδειος
Ungemäßheit *f* ἡ ἀπρέπεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
ungemäßigt ἀκρατής, ἄμετρος (2).
ungemästet οὐ σιτευτός.
ungemein οὐχ ὁ τυχών, διαφέρων, θαυμαστός, ἐξαίρετος (2), ἐκπρεπής, δεινός, σφοδρός, *adv.* διαφερόντως, θαυμαστῶς, σφόδρα, ὑπερφυῶς, oft durch Zssg mit ὑπέρ, zB. ~ lieben ὑπεραγαπᾶν.
ungemelkt, -molken ἀνήμελκτος (2).
ungemerkt ἄμνηστος (2).
ungemessen ἀμέτρητος (2), ἄμετρος (2).
ungemischt ἄμεικτος (2), ἀμιγής, ἄκρατος (2).
ungemünzt ἄσημος (2).
ungemütlich (von Personen) σκληρός, (von Sachen) ἄχαρις (ιτος), ἀχάριστος (2).
ungenährt ἄτροφος (2).
ungenannt ἀνώνυμος (2).
ungenau οὐκ ἀκριβής.
ungeneigt (nicht willig) ἀπρόθυμος (2), ὀκνηρός, (nicht wohlwollend) δύσνους, δυσμενής, ἀλλότριος, ~ zu etw. sein ὀκνεῖν τι, οὐκ ἐθέλειν od. οὐ βούλεσθαί τι od. ποιεῖν τι, j-m ~ sein δυσμενῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα, δυσμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, ἀλλοτρίως ἔχειν τινί od. πρός τινα.
Ungeneigtheit *f* zu etw. ὁ ὄκνος, (Mangel an Zuneigung) ἡ δυσμένεια, ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ ἀλλοτριότης (ητος).
ungenießbar ἀναπόλαυστος (2), οὐ βρωτός, ἄβρωτος (2), οὐκ ἐδώδιμος (2), (nicht trinkbar) οὐ πότιμος (2).
ungenossen ἄγευστος (2). [ἠναγκασμένος.)
ungenötigt ἀκέλευστος (2), αὐτοκέλευστος (2), οὐκ
ungenügend οὐχ ἱκανός, ἐνδεής.
ungenügsam ἀκρατής, ἄπληστος (2).
Ungenügsamkeit *f* ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀπληστία.
ungenützt ἄχρηστος (2).
ungeöffnet οὐκ ἀνεῳγμένος, κεκλῃμένος.
ungeopfert ἄθυτος (2).
ungeordnet ἄτακτος, ἀδιά-, ἀσύντακτος, ἀδιόρθωτος, ἄκοσμος, ἀκόσμητος (sämtlich 2), ~er Zustand ἡ ἀκοσμία u. das *neutr.* der *adj.*
ungepaart ἀσυνδύαστος (2).
ungepanzert ἀθωράκιστος (2).
ungepflanzt ἀφύτευτος (2).
ungepflastert οὐκ ἐστρωμένος λίθοις.
ungepflegt ἀθεράπευτος (2).
ungepflügt ἀνήροτος (2).
ungepicht ἀκώνιστος (2).
ungeplagt ἀκάκωτος, ἀταλαίπωρος, ἀνενόχλητος (sämtlich 2). [ἄσυλος (2, von Sachen).)
ungeplündert ἀλῄστευτος, ἀσκύλευτος (2, v. Personen),
ungeprägt ἄσημος (2).
ungepreßt ἄπιεστος (2).
ungepriesen ἀνεγκωμίαστος (2).
ungeprüft ἀνεξέταστος, ἀβασάνιστος, ἀπείρατος (sämtlich 2), (von Personen) ἀδοκίμαστος (2).
ungeputzt ἀκόσμητος (2), ἀκαλλώπιστος (2), οὐ κεκοσμημένος, οὐ κεκαλλωπισμένος, (ungereinigt) ἀκάθαρτος (2), οὐ κεκαθαρμένος.
ungerächt ἀτιμώρητος (2). [ἄρτιος (2), περιττός.)
ungerade ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής, (von Zahlen) ἀν-
ungeraten (schlecht) κακός, πονηρός, (von Kindern) κακῶς πεπαιδευμένος.
ungeräuchert ἀκάπνιστος (2), οὐ κεκαπνισμένος.
ungerechnet eig. ἀσυλλόγιστος (2), *adv.* zu umschreiben durch παραλείπειν u. ἀφιέναι od. durch παρά mit *acc.* od. χωρίς mit *gen.*, zB. dieses alles ~ πάντων τούτων παραλελειμμένων, ἀφεὶς ταῦτα πάντα, παρὰ ταῦτα πάντα, χωρὶς τούτων πάντων. ~ daß χωρὶς τοῦ mit *inf.*
ungerecht ἄδικος (2), οὐκ ὀρθός, ἀ-, παράνομος (2), ~ gegen j-n ἄδικος περί τινα, j-n ~ behandeln ἀδικεῖν τινα, παρανομεῖν εἴς od. περί τινα, ἀδίκως προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα.
ungerechtfertigt ἀναπολόγητος (2).
Ungerechtigkeit *f* ἡ ἀδικία, ἡ ἀ-, παρανομία (als Eigenschaft), τὸ ἀδίκημα, τὸ παρανόμημα (als Handlung), eine ~ begehen ἀδικεῖν, ἀδικίᾳ χρῆσθαι.
ungeregelt ἀσύντακτος, ἄκοσμος, ἀκόσμητος, ἀδιόρθωτος (sämtlich 2). ~er Zustand ἡ ἀκοσμία.
ungereimt (ohne Reim) οὐχ ὁμοιοτέλευτος, (albern, abgeschmackt) ἄτοπος, ἄλογος, ἄκαιρος, ἀλλόκοτος (sämtlich 2), es ist ~ ἀπέοικεν, ἀτόπῳ ἔοικεν.

Ungereimtheit *f* (als Eigenschaft) ἡ ἀτοπία, ἡ ἀλογία, als Sache d. *neutr.* d. *adj.* ἄτοπόν τι usw.
ungereinigt ἀκάθαρτος (2), ἀκόρητος (2), οὐ κεκαθαρμένος.
ungerichtet ἄκριτος (2).
ungerieben ἄτριπτος (2).
ungeritten ἄβατος (2), (nicht zugeritten) ἀδάμαστος (2).
ungern ἄκων, ἀκούσιος (2), ἀπρόθυμος (2), *adv.* ἀκουσίως, ἀπροθύμως, ~ etw. tun ἄχθεσθαι (P.) ποιοῦντά τι, ἀχθόμενον ποιεῖν τι, ἀγανακτεῖν ποιοῦντά τι, οὐκ ἐθέλειν ποιεῖν τι, etw. ~ haben oder sehen (übtr.) βαρέως oder χαλεπῶς φέρειν τι, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι.
ungerochen s. ungerächt.
ungeröstet ἄφρυκτος (2), οὐ φρυκτός.
ungerufen ἄκλητος, αὐτόκλητος, αὐτοκέλευστος (sämtlich 2), *adv.* ἀκλητί.
ungerügt ἀνεπιτίμητος (2), ἀνεξέλεγκτος (2, mit Worten), ἀζήμιος (2, durch die Tat).
ungerühmt ἀνεγκωμίαστος (2).
ungerührt ἀκίνητος, ἄκαμπτος, ἀπαραίτητος, ἀπαραμύθητος (sämtlich 2), ~ bleiben bei etw. ἄκαμπτον εἶναι πρός τι.
ungerupft ἀπαράτιλτος (2, eig.), ἀψάλακτος (2, übtr.).
ungerüstet (ohne Waffen) ἄ-, ἄνοπλος (2), γυμνός, (ohne Vorbereitung, Zurüstung) ἀπαρασκεύαστος (2), ἀπαράσκευος (2).
ungerüttelt ἀδιάσειστος (2), ἀτάρακτος (2).
ungesagt ἄρρητος (2), etw. ~ lassen ἄρρητόν τι παριέναι (ἵημι), παραλείπειν τι (λέγοντα).
ungesalzen ἄναλτος (2), ἄναλμος (2), (nicht eingesalzen) ἀταρίχευτος (2).
ungesammelt ἀσυγκόμιστος (2).
ungesät ἄσπαρτος (2), ἄσπορος (2).
ungesattelt ἄστρωτος (2).
ungesättigt ἀκόρεστος (2), οὐ κεκορεσμένος.
ungesäubert ἀκάθαρτος (2), οὐ κεκαθαρμένος.
ungesäuert ἄζυμος (2).
ungesäugt ἄθηλος (2).
ungesäumt (ohne Saum) ἄνευ κρασπέδου, (nicht zögernd) ἀμέλλητος (2), οὐ μέλλων, ἄοκνος (2), πρόθυμος (2), σπουδαῖος, *adv.* ἀμελλητί, παραχρῆμα, τὴν ταχίστην.
ungeschaffen ἀγένητος (2).
ungeschält ἀλέπιστος (2).
ungeschändet ἀδιάφθαρτος (2).
ungeschärft ἄστομος (2).
ungeschätzt ἀτίμητος (2, nicht taxiert), ἄτιμος (2), ἀμελούμενος (ungeehrt).
ungeschehen ἀγένητος (2), ἄπρακτος (2), etw. ~ machen ἄπρακτον ποιεῖν τι, das Geschehene ~ machen τὸ πραχθὲν ἀγένητον τιθέναι.
ungescheut (ohne Scheu, Scham) ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής, (ohne Bedenken) ἄοκνος (2), ἀμέλλητος (2), *adv.* ἀμελλητί.
Ungeschicklichkeit, Ungeschicktheit *f* ἡ ἀφυΐα, ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀπειρία, (Schwerfälligkeit) ἡ βραδυτής (ῆτος).
ungeschickt (unpassend) ἀνεπιτήδειος, ἄκαιρος, ἄτοπος (sämtlich 2), (ungeübt, ungelehrt) ἀμαθής, ἀνεπιστήμων, ἄπειρος (2), (unbehilflich) ἀφυής, σκαιός.
ungeschieden ἀχώριστος (2, dem Raume nach), ἄκριτος (2), ἀδιάκριτος (2, ungesondert).
ungeschlacht ἄγριος, ἄγροικος (2), φορτικός, sich ~ betragen ἀγροικίζεσθαι (M.)
Ungeschlachtheit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀγροικία.
ungeschliffen ἄθηκτος (2), übtr. s. ungeschlacht.
ungeschlossen ἄδεσμος (2, ungefesselt), ἄκλειστος (2, nicht verschlossen).
ungeschmäht ἀλοιδόρητος (2).
ungeschmälert ἀκέραιος (2), ἀκραιφνής, ἐντελής.
ungeschmeichelt ἀκολάκευτος (2), ἀθώπευτος (2).
ungeschmeidig σκληρός, τραχύς, übtr. (von Menschen) δυσχερής, δυστράπελος (2).

Ungeschmeidigkeit *f* ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης (ητος), ἡ δυσχέρεια, ἡ δυστραπελία.
ungeschminkt ἀκαλλώπιστος (2), ἀνεπίπλαστος (2), übtr. ἁπλοῦς, ἀφελής, ἄπλαστος (2).
ungeschmolzen ἄτηκτος (2).
ungeschmückt ἄκοσμος (2), ἀκόσμητος (2), ἀφελής, ἁπλοῦς, ἄκομψος (2).
ungeschnitten ἄτμητος (2).
ungescholten ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, ἀνεπιτίμητος (sämtlich 2).
ungeschoren ἄκουρος (2), ἄκαρτος (2), ἀξυρής, ἄξυρος (2), j-n ~ lassen (übtr.) ἐᾶν τινα, οὐκ ἐνοχλεῖν τινι.
ungeschrieben ἄγραφος (2).
ungeschroten ἄπτιστος (2), übtr. ἀπειρόκαλος (2), φορτικός.
ungeschult ἀπαίδευτος (2).
ungeschuppt ἀλεπίδωτος (2, von Natur keine Schuppen habend), ἀλέπιστος (2, dem man die Schuppen noch nicht genommen hat).
ungeschürzt ἄζωστος (2).
ungeschützt ἀφύλακτος (2), (von Örtern) ἀτείχιστος (2).
ungeschwächt ἀκέραιος (2), ἀκήρατος (2), ἀκραιφνής.
ungeschwänzt ἄκερκος (2).
ungeschworen ἀνώμοτος (2).
ungesehen ἀ-, ἀνόρατος, ἄοπτος, ἀθέατος (sämtlich 2), ἀφανής.
ungesellig ἄμικτος, ἀνεπίμεικτος, ἀπρόσμεικτος, ἀνομίλητος, ἀκοινώνητος, ἀπροσόμιλος, δυσπρόσοδος, δύσκολος, δυσσύμβολος (sämtlich 2).
Ungeselligkeit *f* ἡ ἀμειξία, ἡ ἀκοινωνησία, ἡ ἀνεπιμειξία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
ungesetzlich ἄ-, παράνομος (2).
Ungesetzlichkeit *f* ἡ ἀ-, παρανομία, (als Sache) τὸ παρανόμημα, eine ~ begehen παρανομεῖν.
ungesetzmäßig s. ungesetzlich.
Ungesetzmäßigkeit *f* s. Ungesetzlichkeit.
ungesichtet ἄκριτος (2), ἀδιάκριτος (2).
ungesiebt ἄσηστος (2).
ungesittet ἀπειρόκαλος, ἀπαίδευτος, ἄγροικος (sämtlich 2), κακοήθης, ἀνάγωγος (2).
Ungesittetheit *f* ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀγροικία.
ungesondert ἄ-, ἀδιάκριτος, ἀχώριστος, ἀδιόριστος (sämtlich 2).
ungesotten ἀνέψητος (2).
ungespalten ἄσχιστος (2), ἀσχιδής.
ungespannt ἀσύντονος (2), ἀνειμένος.
ungespeist s. ungegessen.
ungesperrt ἄκλειστος, ἄφρακτος, ἀκώλυτος, ἀνεμπόδιστος (sämtlich 2).
ungespornt ἀκέντητος (2).
ungesprächig ἀπροσήγορος (2), δυσέντευκτος (2).
Ungesprächigkeit *f* ἡ ἀπροσηγορία.
ungesprochen ἄρρητος (2).
ungestählt ἀστόμωτος (2).
ungestaltet ἄ-, δύσμορφος, αἰσχρός, δυσειδής.
ungestattet ἀθέμιστος (2), s. unerlaubt.
ungestillt ἄπαυστος, ἀκατάπαυστος, ἄσβεστος, ἄπληστος, ἀνεκπλήρωτος (sämtlich 2), (nicht gesäugt) ἄθηλος (2).
ungestimmt ἀνάρμοστος (2).
ungestirnt ἄναστρος (2).
ungestochen ἀκέντητος (2).
ungestört ἀτάρακτος, ἀτάραχος, ἀθόρυβος, ἀθορύβητος, ἀόχλητος, ἄλυπος (sämtlich 2), auch ἥσυχος (ruhig), ~es Glück ἡ συνεχὴς od. βέβαιος εὐδαιμονία, ~ sein σχολὴν ἄγειν oder ἔχειν, j-n ~ lassen οὐκ ἐνοχλεῖν τινα.
Ungestörtheit *f* ἡ σχολή.
ungestoßen (nicht klein gestoßen) ἄτριπτος (2).
ungestraft ἀζήμιος, ἀθῷος, ἀτιμώρητος (sämtlich 2), etw. ~ hingehen lassen ἀθῷον ἐᾶν τι, οὐκ ἐπιζητεῖν τι, περιορᾶν τι γενόμενον, ~ davonkommen χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι (P.).
Ungestraftheit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
ungestriegelt ἀστλέγγιστος (2), ἄψηκτος (2)
ungestüm ὀξύς, σφοδρός, δεινός, χαλεπός, ἄμετρος

(2), (in Verwirrung) ταραχώδης, (von Leidenschaften) οἰστρώδης, (vom Meer) κυμαίνων, κυματώδης, *adv.* σφόδρα, σφοδρῶς, δεινῶς, ὀξέως, χαλεπῶς.

Ungestüm *m*, *n* ἡ ὀξύτης, ἡ σφοδρότης, ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), von Stürmen auch ἡ ζάλη, mit ~ s. d. *adv.* unter d. vor. Wort.

ungesucht eig. ἀζήτητος (2), ἀνερεύνητος (2), (einfach, ungekünstelt) ἀφελής, ἀνεπιτήδειος, ἄτεχνος, ἀπερίεργος (sämtlich 2).

ungesühnt ἀκάθαρτος (2).

ungesund (krank) νοσερός, νοσώδης, ἀσθενής, ἐπίνοσος (2), (der Gesundheit schädlich) νοσώδης, νοσηρός.

Ungesundheit *f* ἡ ἀσθένεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungetadelt ἀνεπιτίμητος (2), ἄμεμπτος (2).

ungetan ἄπρακτος (2), ἀποίητος (2).

ungetauft ἀβάπτιστος (2).

ungeteilt ἀμέριστος (2), ἀμερής, ἀδιαίρετος (2, nicht in Teile zerlegt), ἀνέμητος (2, unverteilt), ~er Beifall ὁ πρὸς ἁπάντων ἔπαινος.

ungetilgt ἀνεξάλειπτος (2).

ungetragen ἀτριβής (von Kleidern).

ungetrennt ἀχώριστος, ἀδιάσπαστος, ἀδιάλυτος, ἀδιαίρετος (sämtlich 2).

ungetreten ἀπάτητος (2).

ungetreu ἄπιστος (2), οὐ μόνιμος (2).

ungetrieben: ~ etw. tun ἑκόντα ποιεῖν τι.

ungetröstet ἀπαραμύθητος (2).

ungetrübt eig. ἀθόλωτος (2), ἀνεπιθόλωτος (2), (vom Himmel) ἀνέφελος (2), übtr. ἀτάρακτος (2), ἄλυπος (2).

Ungetüm *n* τὸ τέρας (ατος).

ungetüncht ἀκονίατος (2).

ungeübt ἀγύμναστος, ἀνάσκητος, ἀμελέτητος, ἄπειρος (sämtlich 2) (in etw. τινός).

Ungeübtheit *f* ἡ ἀγυμνασία, ἡ ἀμελετησία, ἡ ἀπειρία (in etw. τινός).

ungewaffnet ἄ-, ἄνοπλος (2).

ungewählt (der erste beste) ὁ τυχών, (einfach) ἁπλοῦς, ἀφελής.

ungewalkt ἄγναπτος (2).

ungewandt ἀδέξιος (2), σκαιός.

Ungewandtheit *f* ἡ σκαιότης (ητος).

ungewärmt ἀθέρμαντος (2).

ungewarnt ἀνουθέτητος (2), οὐ νουθετητός.

ungewartet ἀθεράπευτος (2), ἀμελούμενος.

ungewaschen ἄλουτος, ἄνιπτος, ἄπλυτος (sämtlich 2), ein ~es Maul haben ἀχάλινον εἶναι τὸ στόμα.

Ungewaschenheit *f* ἡ ἀλουσία, ἡ ἀπλυσία, gew. das *neutr.* d. *adj.*

ungewässert ἀνάρδευτος (2), ἀνύδρευτος (2), (nicht eingeweicht) ἄβροχος, (nicht mit Wasser gemischt, vom Weine) ἄκρατος (2).

ungewebt ἀνύφαντος (2).

ungewechselt ἀμετάλλακτος (2), ἀδιάλλακτος (2).

ungeweiht ἀνίερος (2), κοινός (von Sachen), βέβηλος (2, von Personen u. Sachen), ἀμύητος (2, von Personen).

ungeweissagt ἀμάντευτος (2).

ungeweißt ἀκονίατος (2).

ungewendet ἀπαράτρεπτος (2, von Kleidern).

ungewiß (unsicher, schwankend) σφαλερός, ἐπισφαλής, ἀβέβαιος (2), (unzuverlässig) ἄπιστος (2), (nicht ausgemacht) ἀφανής, ἀσαφής, ἄδηλος (2), ~ sein ἐν ἀφανεῖ κεῖσθαι, ἄδηλον εἶναι (von Sachen), ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν, διστάζειν (von Personen), aufs ungewisse hin εἰς ἄδηλον, εἰκῇ, ein ungewisser Sieg ἀγχώμαλος νίκη.

ungewissenhaft ἀνόσιος, ἄπιστος, ἐπίορκος (sämtl. 2).

Ungewissenhaftigkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἐπιορκία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Ungewißheit *f* ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀβεβαιότης, ἡ ἀδηλότης (ητος), ἡ ἀδηλία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*, (Zweifel) ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, in ~ sein ἀπορεῖν, ἀπόρως ἔχειν, διστάζειν, j-n in ~ lassen οὐ παύειν τινὰ ἀποροῦντα, j-m die ~ benehmen παύειν τινὰ ἀποροῦντα.

Ungewitter *n* ὁ χειμών (ῶνος), übtr. ὁ σκηπτός.

ungewogen eig. οὐ σταθείς, οὐ σταθμηθείς, (mißgünstig, ab-, ungeneigt) δύσνους, δυσμενής, κακόνους, ἀπεχθής, j-m ~ sein δυσμενῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα.

Ungewogenheit *f* ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια.

ungewöhnlich οὐκ εἰωθώς, ἀήθης, (auffallend, seltsam, sonderbar) ἀλλόκοτος (2), θαυμάσιος, θαυμαστός, ἄ-, ἔκτοπος (2), ἐξ-, παρηλλαγμένος, (neu, befremdend) καινός, ξένος, (vorzüglich) διαφέρων, ἐκπρεπής, (über das gewöhnliche Maß hinausgehend) ἐξαίσιος, δεινός, ὑπερφυής, ~e Worte od. Ausdrücke τὰ ἔξω πάτου ὀνόματα, ~ werden (von Sitten u. Gebräuchen) παλαιοῦσθαι (P.).

Ungewöhnlichkeit *f* ἡ ἀήθεια, ἡ ἀτοπία, ἡ καινότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

ungewohnt ἀήθης, ἀσυνήθης (allg.), ἀλλότριος, ξένος, καινός (von Sachen), einer Sache ~ sein ἀπείρως ἔχειν τινός.

Ungewohntheit *f* ἡ ἀήθεια, ἡ ἀσυνήθεια (allg.), ἡ ἀλλοτριότης (ητος), τὸ καινόν (von Sachen), ἡ ἀπειρία (von Personen).

ungewölbt οὐ καμαρωτός.

ungewölkt ἀνέφελος (2).

ungewürzt ἀνάρτυτος (2).

ungezählt ἀνάριθμος (2), ἀναρίθμητος (2).

ungezähmt ἀδάμαστος, ἀτιθάσευτος, ἀνήμερος (sämtlich 2), ἄγριος.

ungezäumt ἀχαλίνωτος (2), ἀχάλινος (2).

ungezeichnet ἄσημος, ἀσημείωτος, ἀνεπίσημος (sämtlich 2).

ungezeigt (nicht erwiesen) ἀναπόδεικτος (2).

Ungeziefer *n* τὰ κνώδαλα.

ungeziemend ἀπρεπής, ἀνάξιος (2).

ungeziert ἀφελής, ἁπλοῦς, ἄτεχνος (2), auch ἀπερίεργος (2), ἀπέριττος (2).

ungezimmert ἀκατασκεύαστος (2).

ungezogen ἀπαίδευτος, ἀνάγωγος, ἀπαιδαγώγητος (sämtlich 2, ohne Erziehung), νεανικός, ὑβριστικός (mutwillig, übermütig), ἀπειρόκαλος, ἄγροικος, ἀκόλαστος (sämtlich 2, unanständig, ausgelassen), ~ sein ἀγροικίζεσθαι, ἀπειροκαλεύεσθαι, νεανιεύεσθαι (sämtlich M.).

Ungezogenheit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀγροικία (als Eigenschaft), τὸ αἰσχρὸν ἔργον, ἡ ὕβρις (als Sache).

ungezüchtigt ἀκόλαστος (2).

ungezügelt eig. ἀχαλίνωτος (2), ἀχάλινος (2), übtr. ἀχάλινος (2), ἀκόλαστος (2), ἀκρατής.

ungezwungen ἀνανάγκαστος (2), ἀβίαστος (2), ἐθελούσιος, ἑκών (ohne Zwang), ἁπλοῦς, ἀφελής (einfach, ungekünstelt).

Ungezwungenheit *f* (Einfachheit) ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, sonst d. *neutr.* d. *adj.*

Unglaube *m* ἡ ἀπιστία.

ungläubig ἄπιστος (2), ἀπίθανος (2), ~ sein ἀπιστεῖν.

unglaublich ἄπιστος (2), ἀπίθανος (2), ~ viel ἀμήχανον ὅσον, es ist mir etw. ~ ἀπιστίαν παρέχει μοί τι, ~e Sachen erzählen παραδοξολογεῖν.

Unglaublichkeit *f* ἡ ἀπιστία, ἡ ἀπιθανότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

unglaubwürdig οὐκ ἀξιόπιστος (2), ἄπιστος (2).

ungleich (uneben) ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής, (v. anderer Art) ἄνισος (2), ἀνόμοιος (2), οὐχ ὁ αὐτός, (ungerade, von Zahlen) ἀνάρτιος (2), περιττός, *adv.* μακρῷ, πολύ, πολλῷ, z. B. ~ größer πολὺ od. πολλῷ μείζων.

ungleichartig ἀνομοιογενής, ἀνομοειδής, ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής.

Ungleichartigkeit *f* ἡ ἀνωμαλία, ἡ ἀνωμαλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungleichförmig, -mäßig ἀνώμαλος, ἀσύμμετρος, ἀνόμοιος (sämtlich 2).

Ungleichförmigkeit, -mäßigkeit *f* ἡ ἀνομοιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Ungleichheit *f* ἡ ἀνισότης, ἡ ἀνομοιότης, ἡ ἀνωμαλότης (ητος), ἡ ἀνωμαλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungleichseitig ἀνισόπλευρος (2), ἑτερομήκης, ein ~es Dreieck τὸ σκαληνὸν τρίγωνον, ein ~es Viereck τὸ ἑτερόμηκες τετράγωνον.

Unglimpf *m* ἡ ἀνεπιείκεια, ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, ἡ σκληρότης (ητος).
unglimpflich ἀνεπιεικής, σκληρός, τραχύς, χαλεπός, ~ mit j-m umgehen χαλεπῶς od. τραχέως προσφέρεσθαί (P.) τινι.
Unglück *n* 1. ἡ ἀτυχία, ἡ δυστυχία, ἡ κακοτυχία, ἡ κακὴ τύχη, (Unglücksfall) τὸ ἀτύχημα, τὸ δυστύχημα, τὸ κακόν, τὸ δεινόν, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, (Mißlingen) ἡ ἀτυχία, (Unfall) τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, (böses Geschick) ἡ κακοδαιμονία, (Elend, Leiden, Drangsal) ἡ κακοπάθεια, ἡ ταλαιπωρία, (bei Unternehmungen) ἡ κακοπραγία. — 2. ~ haben, in ~ sein δυσ-, κακοτυχεῖν, κακοδαιμονεῖν, ἐν κακοῖς od. δεινοῖς εἶναι, συμφορᾷ od. συμφοραῖς χρῆσθαι od. ἐνέχεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖν (u. P.), ~ bei od. mit etw. haben ἀτυχεῖν ἔν τινι, δυστυχεῖν τινι, ἔν τινι, εἴς, πρός u. περί τι, πταίειν ἔν τινι, σφάλλεσθαι (P.) ἔν τινι od. περί τι, ~ bei Unternehmungen haben κακοπραγεῖν, in ~ geraten περιπίπτειν συμφορᾷ od. κακοῖς, es trifft mich ein ~ συμφορά καταλαμβάνει με, j-n in ~ bringen ἐμβάλλειν τινὰ εἰς κακόν, περιβάλλειν τινὰ κακοῖς, ταλαιπωρεῖν τινα, im ~ sein κακὰ ἔχειν, ἐν δεινοῖς εἶναι, zu meinem ~ τῇ ἐμῇ δυστυχίᾳ, wenn mir ein ~ zustoßen sollte εἴ τι πάθοιμι, ἤν τι πάθω, viel ~ ausstehen πολλὰ καὶ κακὰ πάσχειν, etw. für ein ~ halten συμφορὰν ἡγεῖσθαί (M.), κρίνειν oder νομίζειν τι, zu j-s ~ ἐπὶ κακῷ od. βλάβῃ τινός, es ist kein ~, wenn οὐδὲν δεινόν, εἰ, zum ~ οὐδὲν δέον, zum größten ~, was das größte ~ ist (war) τὸ δὲ δεινότατον. — 3. ~ abwendend (bsd. von der Gottheit) ἀποτρόπαιος (2).
unglücklich 1. ἀτυχής, δυστυχής, κακοδαίμων, δυσδαίμων, ἄθλιος, ~ sein s. Unglück haben; j-n ~ machen ποιεῖν τινα δυστυχεῖν, j-n in Unglück bringen s. unter Unglück; in, bei etw. ~ sein s. unter Unglück. — 2. (Unglück bringend) κακός, δεινός, j-n für ~ halten κακοδαιμονίζειν τινά, einen ~en Tag haben δυσημερεῖν.
Unglücksbote *m* ὁ κακάγγελος, ὁ δεινὰ ἀπαγγέλλων, ὁ ἄγγελος κακῶν ἐπῶν.
Unglücksbotschaft *f* ἡ κακαγγελία, ἡ κακὴ ἀγγελία, eine ~ bringen κακὴν ἀγγελίαν φέρειν, κακὰ ἀγγέλλειν.
unglückselig κακο-, δυσδαίμων, ἄθλιος.
Unglückseligkeit *f* ἡ κακο-, δυσδαιμονία, ἡ ἀθλιότης (ητος).
Unglücksfall *m* τὸ ἀ-, δυστύχημα, ἡ συμφορά, τὸ πταῖσμα.
Unglücksgefährte *m* ὁ μετέχων τῶν κακῶν τινι.
Unglücksgefährtin *f* ἡ μετέχουσα τῶν κακῶν τινι.
Unglückskind *n* ὁ κακο-, δυσδαίμων ἄνθρωπος oder durch den *superl.* von unglücklich.
Unglückslos *n* ἡ ἀ-, δυσκληρία, ein ~ haben ἀ-, δυσκληρεῖν.
Unglücksmensch *m* s. Unglückskind.
Unglücksnachricht *f* s. Unglücksbotschaft.
Unglückspilz *m* s. Unglückskind.
Unglücksprophet *m* ὁ κακόμαντις (εως).
Unglücksprophetin *f* ἡ κακόμαντις (εως).
Unglücksstern *m* ὁ κακὸς δαίμων (ονος).
Unglücksstifter *m* ὁ κακοποιός.
Unglücksstifterin *f* ἡ κακοποιός.
Unglückstag *m* ἡ ἀποφρὰς (άδος) ἡμέρα, ἡ δυσημερία.
Unglücksvogel *m* ὁ κακὸς οἰωνός, übtr. s. Unglückskind.
Ungnade *f* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ὀργή, ἡ δυσμένεια, in ~ bei j-m fallen δι' ὀργῆς γίγνεσθαί od. ἰέναι τινί, ἐκπίπτειν τῆς χάριτός τινος, ἀποστερεῖσθαι (P.) τῆς παρά τινος εὐνοίας, ἀποβάλλειν τὴν χάριν τινός.
ungnädig ἀπηνής, αὐστηρός, χαλεπός, δύσκολος (2), βαρύς, τραχύς, ~ gegen j-n sein δι' ὀργῆς ἔχειν τινά, j-n ~ behandeln χαλεπῶς u. dgl. προσφέρεσθαί (P.) τινι.
ungöttlich ἄθεος (2).
ungriechisch ἀνέλλην (ηνος), βάρβαρος (2), βαρβαρικός.
Ungrund *m* τὸ ἀνάληθες, τὸ ψεῦδος (Unwahrheit).
ungründlich ἐπιπόλαιος (2), οὐκ ἀκριβής.
Ungründlichkeit *f* τὸ ἐπιπόλαιον.
ungültig ἄκυρος (2), ἀδόκιμος (2), ~ machen ἀκυροῦν, ἄκυρον ποιεῖν, von Gesetzen auch λύειν, καταλύειν.
Ungültigkeit *f* τὸ ἄκυρον.
Ungunst (von Personen) ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια, (von Sachen, Zuständen u. dgl.) ἡ ἀκαιρία.
ungünstig 1. (von Personen) ἀλλότριος, δύσνους, δυσμενής, ἀπεχθής, ἐχθρός, κακόνους, (nicht vorteilhaft) ἀνεπιτήδειος (2), ἀπαίσιος (2), οὐ καλός, κακός. — 2. (von Vorbedeutungen) ἀριστερός, das Opfer ist ~ τὰ ἱερὰ οὐ γίγνεται, ~es Opfer ἄθυτα ἱερά, ~e Zeit ἡ ἀκαιρία.
ungut: nichts für ~ ἀλλὰ σύγγνωθι, ἀπέστω φθόνος.
ungütig δυσμενής, σκληρός, αὐστηρός, τραχύς, (ohne Mitleid, unbarmherzig) ἀνελεήμων, ἀνηλεής, etw. ~ aufnehmen δυσχερῶς od. κακῶς ὑπολαμβάνειν τι, οὐκ εἰς καλὸν δέχεσθαί (M.) τι, δυσχεραίνειν τι.
unhaltbar ἀβέβαιος (2), οὐκ ἰσχυρός, (von Orten) εὐπρόσοδος (2), οὐκ ὀχυρός, (von Behauptungen u. dgl.) οὐχ ἱκανός, οὐκ ὀρθός, μάταιος.
Unhaltbarkeit *f* ἡ ματαιότης (ητος), sonst d. *neutr.* d. *adj.*
unharmonisch ἐκμελής, ἀνάρμοστος, ἐξαρμόνιος, ἄρρυθμος (sämtlich 2).
Unheil *n* τὸ κακόν, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, großes ~ stiften μεγάλα κακὰ ποιεῖν od. ἐργάζεσθαι (M.), μεγάλων κακῶν αἴτιον εἶναι od. γίγνεσθαι.
unheilbar ἀνίατος (2), δυσ-, ἀναλθής, übtr. ἀνήκεστος (2), (in moralischer Beziehung) ἄσωτος (2), ~ sein ἀνιάτως ἔχειν.
Unheilbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unheilig überh. ἀνόσιος (2), (von Personen) ἀσεβής, (von Sachen) ἀνίερος (2).
Unheiligkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀσέβεια oder d. *neutr.* d. *adj.*
unheilsam ἀσύμφορος (2), ἀλυσιτελής.
unheilvoll ὀλέθριος (2), πλείστων κακῶν αἴτιος.
unheimlich (von Orten) φοβερός, φρικτός, mir ist ~ zumute ἀδημονῶ τὴν ψυχήν, ἀδημονῶ πρὸς ταῦτα καὶ ἀπορῶ.
unhemmbar ἀκατάπαυστος (2).
unhöflich ἄκομψος, ἀπαίδευτος, ἀπειρόκαλος, ἄγροικος (sämtlich 2).
Unhöflichkeit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀγροικία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Unhold *m* ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ἀλάστωρ (ορος).
unhold (*adj.*) δυσμενής, s. auch ungeneigt.
unhörbar οὐκ ἀκουστός.
Uniform *f* (der Soldaten) ἡ στρατιωτικὴ στολή, τὸ στρατιωτικὸν ἔσθημα.
uninteressant ἀτερπής, ἀηδής, οὐκ ἀξιόλογος (2).
universal καθολικός.
Universalarznei *f*, -mittel *n* ἡ πανάκεια.
Universalerbe *m*, -erbin *f* ὁ (ἡ) ἁπάσης τῆς οὐσίας κληρονόμος.
Universalgeschichte *f* ἡ τῶν καθόλου πραγμάτων σύνταξις.
Universität *f* ἡ ἀκαδήμεια (-μία), τὸ Μουσεῖον (neugriech. τὸ πανδιδακτήριον).
unkäuflich οὐκ ὤνιος, οὐκ ὠνητός.
unkenntlich ἀδιάγνωστος (2), δυσγνώριστος (2), ἀφανής, ~ machen ἀφανίζειν, ~ werden ἀφανίζεσθαι (P.).
Unkenntlichkeit *f* ἡ ἀφάνεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Unkenntnis *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία, ἡ ἀπειρία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη.
unkeusch ἄναγνος (2), ἀσελγής, (von Weibern) μάχλος (2), (von Männern) λάγνος, ~ sein μαχλεύειν, λαγνεύειν.
Unkeuschheit *f* ἡ ἀσέλγεια, ἡ μαχλοσύνη, ἡ λαγνεία.
unkindlich ἄστοργος (2), ἀστεργής.
unklar ἀσαφής, ἄδηλος (2), οὐ ῥᾴδιος διορᾶν oder κατανοεῖν.
Unklarheit *f* ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀδηλότης (ητος).
unklug ἄφρων, ἄλογος, ἀλόγιστος, ἄβουλος, ἀνόητος, ἀσύνετος, ἄσοφος (sämtlich 2), auch μῶρος (töricht).
Unklugheit *f* ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἄνοια, ἡ ἀσυνεσία, ἡ μωρία (als Eigenschaft), ἡ ἀβουλία (als Handlung).

unkörperlich ἀσώματος (2), ἀειδής, ἄυλος (2).
Unkörperlichkeit *f* d. *neutr.* d. *vor. adj.*
Unkosten *pl.* ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα (auch *plur.*), auch bloß τὰ χρήματα, s. Kosten. [ἄτονος (2).]
unkräftig ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), auch
Unkräftigkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυνασία.
Unkraut *n* τὸ ἄγριον φυτόν od. σπέρμα, τὸ ζιζάνιον.
unkriegerisch ἀπόλεμος (2), οὐ πολεμικός.
Unkunde *f* ἡ ἀπειρία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία.
unkundig ἀγνοῶν, ἀγνώς (ῶτος), ἄπειρος (2), ἀνεπιστήμων, ἀμαθής, einer Sache ~ sein ἀγνοεῖν τι, ἀπείρως od. ἀμαθῶς ἔχειν τινός, ἰδιωτεύειν τινός od. τι od. κατά τι od. περί τι.
unkünstlich ἄτεχνος (2), ἀφελής, φαῦλος.
unlängst νεωστί, ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος.
unlateinisch σόλοικος (2), ~ sprechen βαρβαρίζειν τὴν τῶν Ῥωμαίων φωνήν.
unlauter οὐκ εἰλικρινής, οὐ καθαρός, οὐκ ὀρθός, κακός, übtr. δολερός, σκολιός, ὕπουλος (2).
Unlauterkeit *f* ἡ ἀκαθαρσία (auch übtr.), sonst d. *neutr.* d. *adj.*
unleidlich ἀνύποιστος (2), ἀκαρτέρητος (2), βαρύς, übtr. (von Personen = mürrisch) δύσκολος, δυσάρεστος, δυστράπελος (sämtlich 2), χαλεπός, ~ sein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν, δυσαρεστεῖν.
Unleidlichkeit *f* übtr. ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσαρέστησις, sonst d. *neutr.* d. *adj.* [δυσχερής.]
unlenksam ἄκαμπτος (2), übtr. δυσαγωγός, ἀπειθής,
Unlenksamkeit *f* ἡ ἀπείθεια, ἡ δυσχέρεια.
unleserlich δυσανάγνωστος (2).
unleugbar ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2), (ganz deutlich u. klar) ἐναργής, σαφέστατος.
unleutselig μισάνθρωπος, ἀπάνθρωπος, ἀνομίλητος, ἄ-, ἀπρόσμεικτος, δυσπρόσοδος (sämtlich 2).
Unleutseligkeit *f* ἡ μισανθρωπία, ἡ ἀπανθρωπία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unlieb ἀηδής, βαρύς, χαλεπός.
unliebenswürdig ἀνέραστος (2), ἄχαρις (ιτος).
Unliebenswürdigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unlieblich ἄχαρις (ιτος), ἀηδής.
Unlieblichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unlöblich ἐπονείδιστος (2), αἰσχρός, οὐκ ἄξιος ἐπαίνου.
unlogisch ἄλογος (2).
unlösbar ἄλυτος (2).
Unlust *f* ἡ ἀηδία, mit ~ ἀηδῶς.
unlustig ἀηδής, δυσχερής, δύσκολος (2, von Sachen), δύσκολος (2), δυσάρεστος (2), δυσχερής (v. Personen).
unmächtig ἀδύνατος (2), ἀσθενής.
unmanierlich ἀσχήμων, ἀπειρόκαλος, ἄκομψος, ἄγροικος (sämtlich 2), sich ~ betragen ἀσχημονεῖν.
Unmanierlichkeit *f* ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀγροικία.
unmannbar ἄνηβος (2).
Unmannbarkeit *f* ἡ ἄνηβος ἡλικία. [δειλός.]
unmännlich ἄνανδρος (2), οὐκ ἀνδρώδης, μαλακός,
Unmännlichkeit *f* ἡ ἀνανδρία, ἡ μαλακία, ἡ δειλία.
unmaskiert αὐτοπρόσωπος (2), übtr. ἀνυπόκριτος (2).
Unmaß *n* τὸ ἀμήχανον od. ἄμετρον πλῆθος, ἡ ἀμετρία.
Unmasse *f* τὸ ἀμήχανον od. ἄμετρον πλῆθος, auch durch das *adj.* ἄπλετος (2), z.B. eine ~ von Gold χρυσὸς ἄπλετος.
unmaßgeblich: nach meiner ~en Meinung ὥς γε ἐμὴ δόξα, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, ὡς ἐγῷμαι, ἐμοὶ δοκεῖν.
unmäßig ἀκρατής, ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, ἄσωτος (2), von Sachen ἄμετρος (2), δεινός, ὑπερβάλλων, ~ sein ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ἀκρατεύεσθαι (M.), ἀσωτεύεσθαι (M.).
Unmäßigkeit *f* ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκρασία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, (von Sachen) ἡ ἀμετρία, ἡ ὑπερβολή.
unmelodisch ἐκμελής, ἄμουσος (2), ἄρρυθμος (2).
Unmensch *m* ὁ ὠμὸς ἄνθρωπος.

unmenschlich ἀπάνθρωπος (2), ὠμός, ἄγριος, θηριώδης.
Unmenschlichkeit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης (ητος), ἡ ἀπανθρωπία, τὸ θηριῶδες.
unmerklich ἀναίσθητος, ἀνεπαίσθητος, δύσγνωστος, ἀνεπίγνωστος, ἄδηλος, ἀφανής, ἄσημος (sämtlich 2), *adv.* κατὰ μικρόν, κατὰ βραχύ, oft durch λανθάνειν mit *part.*, z.B. es nimmt etw. ~ zu λανθάνει τι αὐξανόμενον.
unmethodisch οὐχ ὁδῷ, οὐ καθ' ὁδόν.
unmild χαλεπός, τραχύς, ἀπηνής.
unmittelbar: zu umschreiben durch αὐτός, z.B. ~ an der Stadt vorbeimarschieren παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν παριέναι, ~ am Flusse παρ' αὐτὸν τὸν ποταμόν, ~ nachdem *part. aor.* mit nachfolgendem ἅμα καί, z.B. ~ nachdem er dies gesagt hatte, ging er fort ταῦτα εἰπὼν ἅμα καὶ ἀπῄει.
unmodisch ἀρχαιότροπος (2), ἀήθης.
unmöglich ἀδύνατος, ἀμήχανος, ἄπορος (sämtlich 2), es ist ~ ἀδύνατόν ἐστιν, οὐκ ἔστιν, οὐχ οἷόν τέ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως, οὐκ ἐνδέχεται, es ist mir ~, etw. zu tun οὐ δύναμαι, ἀδύνατός, ἀμήχανός oder οὐχ οἷός τέ εἰμι ποιεῖν τι, etw. für ~ halten ἀδύνατον ἡγεῖσθαι (M.) od. νομίζειν τι, nach dem U~en streben τῶν ἀδυνάτων ἐρᾶν, das U~e unternehmen ἀδυνάτοις πράγμασιν ἐπιτίθεσθαι, ~! οὐκ ἔστι ταῦτα, das U~e möglich zu machen suchen ἐπιχειρεῖν τοῖς ἀδυνάτοις.
Unmöglichkeit *f* ἡ ἀμηχανία, ἡ ἀπορία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*, j-n in die ~ versetzen, etw. zu tun ἀδύνατον od. ἀμήχανον καθιστάναι τινὰ ποιεῖν τι.
unmoralisch ἀνόσιος (2), ἀσεβής, κακός, κακοήθης, (von Handlungen) αἰσχρός, ~ handeln αἰσχρόν od. κακόν τι ποιεῖν.
unmündig ἄνηβος (2), (nicht eigener Herr) οὐκ αὐτοκράτωρ (ορος), οὐκ ἐφ' ἑαυτοῦ.
Unmündigkeit *f* ἡ ἄνηβος ἡλικία.
unmusikalisch ἄμουσος (2).
unmüßig ἄσχολος (2), ~ sein ἀσχολεῖν (gew. P.).
Unmut *m* ἡ ἀθυμία.
unmutig (mutlos) ἄθυμος (2), (feig) δειλός, ~ sein ἀθύμως ἔχειν, ἀθυμεῖν (über etw. τινί).
unmütterlich οὐχ οἷα μήτηρ, ἄστοργος (2).
unnachahmlich ἀμίμητος (2). [μύθητος (2).]
unnachgiebig ἀνεπιεικής, ἀπαραχώρητος (2), ἀπαρα-
Unnachgiebigkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unnachsichtig ἀσυγγνώμων.
unnahbar ἀπροσπέλαστος (2), ἀπέλαστος (2).
unnatürlich 1. ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τὴν φύσιν, οὐ κατὰ φύσιν, ἄτοπος (2), ἀλλόκοτος (2), *adv.* οὐ κατὰ τὴν φύσιν, παρὰ τὴν φύσιν, παρὰ τὸ εἰκός. — 2. (gezwungen) προσποίητος (2), περίεργος (2).
Unnatürlichkeit *f* τὸ παρὰ τὴν φύσιν γιγνόμενον, τὸ ἄτοπον, (das Gezwungene, Erkünstelte) τὸ προσποίητον, (als Eigenschaft) ἡ ἀτοπία, ἡ περιεργία.
unnehmbar ἀναφαίρετος (2), (nicht einzunehmen) ἀνάλωτος (2). [lich 2).]
unnennbar ἀνονόμαστος, ἄρρητος, ἀνέκφραστος (sämt-
Unnennbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unnötig οὐκ ἀναγκαῖος, περιττός, περίεργος (2), (zwecklos, vergeblich) μάταιος, εἰκαῖος, *adv.* μάτην, εἰκῇ, ~e Furcht haben δέος ἀδεὲς δεδιέναι, das ist ~ οὐδὲν δεῖ τούτου, ~e Dinge treiben περιεργάζεσθαι (M.).
unnütz ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀνόνητος (sämtlich 2), ἀλυσιτελής, ἀνωφελής, (nichts wert, schlecht) οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, (zwecklos, vergeblich) μάταιος, κενός, εἰκαῖος, ἀνήνυτος (2), ~e Dinge treiben περιεργάζεσθαι (M.), ~es Geschwätz ἡ φλυαρία, ὁ φλύαρος.
unordentlich ἄτακτος, ἀσύντακτος, ἄκοσμος (sämtlich 2), ~ sein ἀτακτεῖν, (liederlich) ἀσελγής, ἄσωτος (2), (lässig, nachlässig, leichtsinnig) ἀνειμένος, ῥᾴθυμος (2), ein ~es Leben führen ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι (M.), ἀνειμένως od. ῥᾳθύμως ζῆν.
Unordnung *f* (Unordentlichkeit) ἡ ἀταξία, ἡ ἀσυνταξία,

ἡ ἀκοσμία, (in der Lebensweise) ἡ ἄνεσις, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτία, in ~ bringen ταράττειν, διαταράττειν, θορυβεῖν, in ~ geraten das P., (von Soldaten) λείπειν τὰς τάξεις.

unorganisch ἀνάρμοστος (2).

unorthographisch οὐ κατ' ὀρθογραφίαν, οὐκ ὀρθῶς γεγραμμένος.

unpaar: paar und ~ spielen ἀρτιάζειν.

unparteiisch (neutral) μέσος, μετ' οὐδετέρου ὤν, διὰ μέσου ὤν, ~ sein, bleiben μεσεύειν, διὰ μέσου εἶναι, μετ' οὐδετέρου εἶναι, (gerecht) δίκαιος, ὀρθός, (billig) ἴσος, ἴσος καὶ δίκαιος, ἴσος καὶ κοινός, ~ urteilen ὀρθῶς, δικαίως κρίνειν od. ποιεῖσθαι (M.) τὴν κρίσιν.

Unparteilichkeit *f* ἡ δικαιοσύνη, ἡ ὀρθότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

unpaß, unpäßlich ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἐπίνοσος (2), νοσώδης, ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν.

Unpäßlichkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.

unpassend ἀνάρμοστος, ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος (sämtl. 2), ἀπρεπής, nicht ~ οὐκ ἀπὸ σκοποῦ, ~es Wesen ἡ ἀναρμοστία, ἡ ἀτοπία, ἡ ἀπρέπεια.

unperiodisch ἀπερίοδος (2).

unpersönlich ἀπρόσωπος (2).

unpflichtmäßig ἄδικος (2), ἀνόσιος (2).

unphilosophisch ἀφιλόσοφος (2), (von der Gesinnung) φιλοσόφου οὐκ ἄξιος.

unpoetisch οὐ ποιητικός.

unpoliert ἄξεστος (2), (unhöflich) ἀπειρόκαλος (2).

unpolitisch οὐ πολιτικός, (unklug) ἀσύνετος (2).

unprobiert ἀδοκίμαστος (2).

unproportional, unproportioniert ἀσύμμετρος (2).

Unrat *m* (Kot, Mist) ὁ πηλός, ἡ κόπρος, (unnütze Dinge) τὰ σκύβαλα, τὸ περίττωμα.

unrätlich ἀφειδής (nicht zu Rate haltend), ~ mit etw. umgehen ἀφειδεῖν τινος, οὐ φείδεσθαί (M.) τινος.

unratsam ἀχρήσιμος (2), ἀσύμφορος (2).

unrecht 1. (unrichtig) οὐκ ὀρθός. οὐκ ἀληθής. ψευδής, πλημμελής, οὐ καλός, κακός, zur ~en Zeit οὐκ ἐν καιρῷ, οὐκ εἰς καλόν, *adv.* οὐκ ὀρθῶς usw., etw. ~ hören od. verstehen παρακούειν τινός, οὐ σαφῶς μανθάνειν τι, etw. ~ finden μέμφεσθαί (M.) τι, οὐκ ἐπαινεῖν τι. — 2. (dem Rechte zuwider) ἄδικος, ἀθέμι(σ)τος, παράνομος (sämtlich 2), es ist ~ von dir, dies zu tun ἀδικεῖς τοῦτο ποιῶν.

Unrecht *n* ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἄδικον ἔργον u. d. *neutr.* d. *adj.*, unrecht begehen od. tun ἀδικεῖν τινα, περί od. εἴς τινα, παρανομεῖν εἴς od. περί τινα, absol. παρὰ τοὺς νόμους od. τὰ δίκαια ποιεῖν, ~ leiden, es geschieht mir unrecht ἀδικοῦμαι, es geschieht mir unrecht, daß ich bestraft werde ἀδικοῦμαι ζημιούμενος, mit ~ ἀδίκως, οὐκ ὀρθῶς, οὐ δικαίως, οὐκ εἰκότως, nicht mit ~ οὐκ ἀδίκως, unrecht haben (in Behauptungen) οὐκ ὀρθῶς od. οὐδὲν λέγειν, j-m unrecht geben οὐ συμφάναι, οὐχ ὁμολογεῖν, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ἀντιλέγειν τινί, unrecht behalten (widerlegt werden) ἐλέγχεσθαι, ἐξελέγχεσθαι (P.), (vor Gericht) καταψηφίζεσθαι (P.).

unrechtmäßig ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τοὺς νόμους od. τὸ δίκαιον, οὐ δίκαιος. ἄνομος (2), οὐκ ὀρθός, ~es Gut ἃ κέκτηταί τις ἀδίκως.

Unrechtmäßigkeit *f* ἡ ἀνομία u. d. *neutr.* d. *adj.*

unredlich ἄπιστος (2). κακός.

Unredlichkeit *f* ἡ ἀπιστία.

unregelmäßig (ohne Ordnung) ἄτακτος (2), ἄκοσμος (2), (ungleichmäßig) ἀνώμαλος (2. bsd. von grammatischer Unregelmäßigkeit).

Unregelmäßigkeit *f* ἡ ἀταξία. ἡ ἀκοσμία. ἡ ἀνωμαλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

unreif ἄωρος (2). (von Früchten) ἄπεπτος (2). ὠμός. von Trauben bsd. ὁ. ἡ ὄμφαξ (κος), übtr. (von Menschen) ἄνηβος (2).

Unreife *f* ἡ ἀωρία. gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unrein ῥυπαρός, πιναρός. ἀκάθαρτος (2), οὐ καθαρός. αὐχμηρός, übtr. ἄναγνος (2), μιαρός, ἀνόσιος (2), ~e Luft κακὸς ἀήρ (έρος), ~e Stimme ἀσαφὴς φωνή.

Unreinigkeit *f* (als Zustand) ἡ ἀκαθαρσία u. d. *neutr.* d. *adj.*, (als Sache) τὸ κάθαρμα, ὁ ῥύπος.

unreinlich ἀκάθαρτος, ἄλουτος, ἄπλυτος (sämtlich 2).

Unreinlichkeit *f* ἡ ῥυπαρία, ἡ ἀλουσία. ἡ ἀπλυσία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unrettbar ἀβοήθητος (2), ἀβοήθος (2). ἄσωτος (2, bsd. in moralischer Beziehung).

unrichtig οὐκ ὀρθός, ψευδής, οὐκ ἀληθής. (fehlerhaft) οὐκ ἀκριβής, πλημμελής, κακός. πονηρός, eine ~e Meinung ψευδὴς δόξα, ein ~es Urteil κρίσις od. γνώμη οὐ δικαία, ein ~es Urteil fällen παρακρίνειν. παραγιγνώσκειν, οὐκ ὀρθῶς od. οὐ δικαίως κρίνειν oder γιγνώσκειν, ~e Sprache λέξις οὐκ ὀρθή.

Unrichtigkeit *f* τὸ ψεῦδος, ἡ πλημμέλεια, ἡ ἁμαρτία, τὸ σφάλμα u. d. *neutr.* d. *adj.*

Unruhe *f* (das Nichtfeststehen) ἡ ἀκαταστασία (auch politische ~), (Verwirrung. Lärm) ἡ ταραχή, ὁ θόρυβος, (Gedränge) ὁ ὄχλος, (Belästigung, Beunruhigung, Störung) ἡ ἐνόχλησις, (Sorge) ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μέριμνα. (Geschäftigkeit) ἡ πολυπραγμοσύνη, (im Staate) ἡ στάσις. ὁ νεωτερισμός, j-m ~ machen ταράττειν, ἀνα-, διαταράττειν, θορυβεῖν τινα, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι πράγματα παρέχειν τινί, ~n im Staate erregen στασιάζειν τὴν πόλιν, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τοὺς πολίτας, νεωτερίζειν, in ~ geraten über etw. θορυβεῖσθαι (P.) τινι od. ὑπό τινος od. περί τι, ταράττεσθαι (P.) ἐπί τινι od. διά τι, sich um od. über etw. ~ machen ἐν φροντίσι εἶναι περί τινος, φροντίζειν τινός oder περί od. ὑπέρ τινος.

unruhig ἀκατάστατος (2), ταραχώδης, θορυβώδης. ὀχληρός, (ängstlich) μετέωρος (2), (politisch) στασιώδης. στασιαστικός, ein ~er Kopf νεωτεροποιός, ὁ νεωτεριστής, ~ sein ἀκαταστατεῖν, θορυβεῖν, κινεῖσθαι (P.), (im Gemüt) ταράττεσθαι (P.), θορυβεῖσθαι (P.), μετέωρον εἶναι, μετεωρίζεσθαι (P.), αἰωρεῖσθαι (P.) τὴν ψυχήν.

unrühmlich ἄδοξος (2), ἀκλεής. (unanständig) αἰσχρός. οὐ καλός. ἀπρεπής, für ~ halten ἀδοξεῖν.

Unrühmlichkeit *f* ἡ ἀδοξία, ἡ ἀπρέπεια, τὸ αἶσχος u. d. *neutr.* d. *adj.*

unsagbar, unsäglich ἄρρητος, ἄφραστος, ἀνέκφραστος, ἀμύθητος (sämtlich 2), λόγου μείζων.

unsanft οὐ πρᾷος. ἀπηνής, χαλεπός. βαρύς, σκληρός.

unsauber ἀκάθαρτος (2), ῥυπαρός.

Unsauberkeit *f* ἡ ἀκαθαρσία. ἡ ῥυπαρία.

unschadhaft ἀκέραιος (2), ἀβλαβής, σῶς.

Unschadhaftigkeit *f* ἡ ἀκεραιότης (ητος), ἡ ἀβλάβεια. gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unschädlich ἀβλαβής. ἀσινής, ἄκακος (2). j-n ~ machen ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα.

Unschädlichkeit *f* ἡ ἀβλάβεια, ἡ ἀκακία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unschamhaft ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής.

Unschamhaftigkeit *f* ἡ ἀναισχυντία, ἡ ἀναίδεια.

unschätzbar ὑπερτίμιος (2), πολυτίμητος (2), πλείστου ἄξιος.

Unschätzbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

unscheinbar (ohne Glanz) ἀμαυρός, ἀμυδρός, (nicht in die Augen fallend) ἀφανής. (unbedeutend) μικρός, (farblos, verblichen) κακόχρους, (nicht der Rede wert) οὐκ ἀξιόλογος (2). (von der Gestalt) δύσμορφος (2).

Unscheinbarkeit *f* ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀμαυρότης, ἡ ἀμυδρότης (ητος).

unschicklich ἀπρεπής, οὐ πρέπων, ἀσχήμων, ἀπειρόκαλος (2), sich ~ betragen ἀσχημονεῖν, ἀγροικίζεσθαι (M.), ἀπειροκαλεύεσθαι (M.), ~ für j-n ἀνάξιός (2) τινος.

Unschicklichkeit *f* ἡ ἀπρέπεια, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀπειροκαλία. eine ~ begehen ἀσχημονεῖν, ἀπειροκαλεύεσθαι (M.).

unschiffbar ἄπλους (2).

Unschlitt *n* τὸ στέαρ (ατος), von ~ στεάτινος

unschlüssig ἄπορος (2), ἀμφίβολος, ~ sein ἀπορεῖν.
Unschlüssigkeit *f* ἡ ἀπορία.
unschmackhaft ἀνήδυντος (2), ἀνήδυστος (2), ἀηδής.
Unschmackhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unschmelzbar ἄτηκτος (2).
unschön ἀκαλλής, αἰσχρός.
Unschuld *f* 1. (Schuldlosigkeit) τὸ ἀναίτιον, τὸ ἀνέγκλητον, τὸ ἀναμάρτητον, τὸ ἀνυπαίτιον. — 2. (Keuschheit, Sittenreinheit) ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), seine ~ bewahren ἁγνεύειν, ἁγνῶς διαζῆν, (von einem Mädchen) παρθενεύεσθαι (M.), (Einfachheit, Redlichkeit) ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), auch ἡ ἁπλότης (ητος).
unschuldig 1. (schuldlos) ἀναίτιος, ἀνέγκλητος, ἀναμάρτητος, ἀνυπαίτιος (sämtlich 2, an etw. τινός). — 2. (keusch) ἁγνός, καθαρός, (redlich) ἄκακος (2), εὐήθης, χρηστός, auch ἁπλοῦς.
unschwer ἀβαρής, οὐ βαρύς (ohne Schwere), οὐ χαλεπός, ῥᾴδιος (nicht schwierig, leicht).
unschwesterlich οὐχ ὥσπερ ἀδελφή, ἄστοργος (2).
Unsegen *m* ἡ ἀ-, δυστυχία, ἡ κακοπραγία, s. Unglück.
unselig ἄθλιος, ἀ-, δυστυχής, κακοδαίμων.
unser (*gen.* von uns) ἡμῶν, *pron. poss.* ἡμέτερος, ἡμῶν (zB. ~ Vater ὁ ἡμέτερος πατήρ, ὁ πατὴρ ἡμῶν), aus ~m Lande ἡμεδαπός.
uns(e)rig ὁ ἡμέτερος.
unserseits τὸ καθ' ἡμᾶς αὐτούς.
unserthalben, -wegen, -willen ἡμῶν χάριν od. ἕνεκα, ὑπὲρ ἡμῶν, τὸ καθ' ἡμᾶς.
unsicher eig. σφαλερός, ἐπισφαλής, οὐκ ἀσφαλής, (unbeständig) ἀβέβαιος (2), οὐ βέβαιος, (unzuverlässig) ἄπιστος (2), οὐ πιστός, (unausgemacht, nicht ermittelt, ungewiß, unbestimmt) ἄδηλος (2), ἀφανής, ἀσαφής, (zweideutig) ἀμφίβολος (2), (nicht zu bestimmen) ἀστάθμητος (2), (von Ortern) οὐκ ὀχυρός, die Wege sind ~ οὐκ ἔστιν ἀδεῶς πορεύεσθαι (P.) κατὰ τοὺς ὁδούς, κίνδυνός ἐστιν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀπὸ τῶν λῃστῶν.
Unsicherheit *f* ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀπιστία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
unsichtbar ἀθέατος, ἀθεώρητος, ἀόρατος (sämtlich 2), auch ἀφανής, ἄδηλος (2), ~ machen ἀφανίζειν, ~ werden ἀφανίζεσθαι (P.).
Unsichtbarkeit *f* ἡ ἀφάνεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Unsinn *m* ἡ μανία, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἄνοια, ἡ παραφροσύνη, ἡ ἀλογία, einen ~ begehen ἄλογόν τι ποιεῖν, so weit in seinem ~ gehen εἰς τοῦτο μανίας ἔρχεσθαι.
unsinnig μανείς, μανικός, ἄ-, ἔκ-, παράφρων, ἄνους, ἀνόητος (2, ersteres nur von Personen, die übrigen v. Personen und Sachen), παραπλήξ (ῆγος), φρενομανής, φρενοβλαβής (nur von Personen), j-n ~ machen ἄφρονα usw. τινα ποιεῖν, μανίαν ἐμβάλλειν τινί, ἐκμαίνειν τινά, ~ sein μαίνεσθαι (P.), μανικῶς ἔχειν, παραφρονεῖν.
Unsitte *f* τὸ κακὸν ἔθος.
unsittlich, unsittsam κακοήθης, οὐ χρηστός (von Personen), κακός, πονηρός (von Personen u. Sachen), ἀνόσιος (2), ἄδικος (2, von Personen und Handlungen), αἰσχρός (von Handlungen), (unsittig) ἄκοσμος (2), ἀπαίδευτος (2).
Unsittlichkeit *f* ἡ κακοήθεια, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀδικία, τὸ αἶσχος.
Unsittsamkeit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία.
unsorgsam ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀνειμένος, ῥᾴθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2).
Unsorgsamkeit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ῥᾳδιουργία.
unsparsam ἀφειδής.
unsprechbar ἀπροσήγορος, δυσπρόσοδος, ἀκοινώνητος, ἀν-, δυσέντευκτος (sämtlich 2).
unstandhaft σφαλερός, ἐπισφαλής (von Sachen), οὐ μόνιμος (2), ἀβέβαιος (2), οὐ βέβαιος (von Personen und Sachen), δειλός, οὐ καρτερικός (nur von Personen).
Unstandhaftigkeit *f* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), ἡ δειλία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unstatthaft ἄτοπος (2, nicht am rechten Orte), (nicht geziemend) ἀπρεπής, οὐ πρέπων, (nicht zur rechten Zeit) ἄκαιρος (2), (gegen Sitte u. Gesetz) παράνομος (2).
Unstatthaftigkeit *f* ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unsterblich ἀθάνατος (2).
Unsterblichkeit *f* ἡ ἀθανασία.
Unstern *m* ἡ κακὴ τύχη, ἡ ἀτυχία, es waltet ein ~ über etw. ἐπικήρως διάκειταί τι.
unstet ἀσταθής, ἄστατος, ἀκατάστατος, ἀστάθμητος, ἀβέβαιος (sämtlich 2), (umherirrend) πλάνης (ητος), ~ sein ἀστατεῖν, ἀκαταστατεῖν, πλανᾶσθαι (P.).
Unstetigkeit *f* ἡ ἀστασία, ἡ ἀκαταστασία, ἡ ἀβεβαιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unstillbar ἄπαυστος (2).
unstrafbar ἀζήμιος (2), ἀθῷος (2).
unsträflich ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, ἄκακος (sämtlich 2), ἁγνός, ὅσιος, δίκαιος, ὅσιος καὶ δίκαιος.
Unsträflichkeit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unstreitbar ἀπόλεμος (2), οὐ μάχιμος (2).
unstreitig ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2).
unstudiert ἀδίδακτος, ἀπαίδευτος, ἀγράμματος (2, von Personen), ἀνεπιτήδευτος, ἀμελέτητος, αὐτοσχέδιος (2, von Sachen).
Unsumme *f* τὸ ἀμήχανον πλῆθος.
unsündhaft, unsündlich ἀναμάρτητος (2), ἀνέγκλητος (2), ὅσιος καὶ δίκαιος.
Unsündhaftigkeit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ δικαιοσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.* unter unsträflich.
untadelhaft, untadelig ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, ἀνεπίκλητος, ἀνεπίληπτος (sämtlich 2).
Untadelhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Untat *f* τὸ ἀνόσιον ἔργον, s. Verbrechen, Missetat.
untätig ἀργός, ἄπονος (2), ἀπράγμων, ~ sein ἀργεῖν, ἀπρακτεῖν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἡσυχάζειν.
Untätigkeit *f* ἡ ἀργία, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπονία, ἡ ἡσυχία.
untauglich ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀχρήσιμος, ἀνεπιτήδειος (sämtlich 2), φαῦλος, ἀνάξιος (2), ~ zu etw. sein (von Personen) ἀδύνατον εἶναι ποιεῖν τι, οὐχ ἱκανὸν εἶναί τινι, ~ zum Kampfe ἀπόλεμος (2, unkriegerisch), ἀπόμαχος (2, kampfunfähig), etw. ~ machen ποιεῖν τι ἀχρεῖον.
Untauglichkeit *f* ἡ ἀχρηστία, ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ ἀνωφέλεια, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
untaxiert ἀτίμητος (2).
unteilbar ἀμερής, ἀμέριστος, ἀδιαίρετος, ἄτομος (sämtlich 2).
Unteilbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unteilhaft, unteilhaftig ἄμοιρος (2), ἀμέτοχος (2), (einer Sache τινός), ich bin einer Sache ~ οὐδέν μέτεστί μοί τινος, οὐδὲν μετέχω τινός, οὐδὲν προσήκει μοί τινος.
Unteilhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unten κάτω, weiter ~ κατωτέρω, ganz ~ κατωτάτω, nach ~ εἰς τὰ κάτω, von ~ κάτωθεν, ~ und oben ἄνω καὶ κάτω, bei Bezugnahme auf eine Stelle in einer Rede od. Schrift gibt man ~, weiter ~ wieder durch ὄπισθεν, ὀπίσω, ὕστερον, zB. darüber wird die Rede weiter ~ sein περὶ τούτων λέξομεν ὀπίσω, auch steht κάτωθεν, zB. das weiter ~ angeführte Gesetz ὁ κάτωθεν νόμος.
untenansitzen (als der Letzte sitzen) τελευταῖον od. ἔσχατον καθῆσθαι.
untenher κάτωθεν.
untenhin κάτω.
untenliegen ὑποκεῖσθαι.
unter *prp.* 1. (auf die Frage wo? örtlich) ὑπό mit *dat.* u. *gen.*, ~ der Erde ὑπὸ γῆς, ὑπὸ γῇ, ~ freiem Himmel ἐν ὑπαίθρῳ, ~ einer Decke mit j-m stecken (übtr.) συμπράττειν τινί, zur Bezeichnung der Unterwürfigkeit, Unterordnung ὑπό u. ἐπί mit *dat.*, ~ j-m stehen εἶναι ὑπό od. ἐπί τινι, ὑποτεταγμένον εἶναί τινι, j-n ~ sich haben ὑπήκοον ἔχειν τινά, κρατεῖν τινος,

~ j-s Anführung ἡγουμένου τινός, ~ j-m stehen (zur Bezeichnung des Ranges) δεύτερον εἶναί τινος, ἥττω εἶναί τινος, ein Jüngling ~ zwanzig Jahren νεανίας οὔπω εἴκοσιν ἔτη γεγονώς, ich habe etw. ~ meinen Händen (= es ist mir etw. aufgetragen) ἐπιτέτραπταί μοί τι, ἐπ' ἐμοί ἐστί τι, (= mit etw. beschäftigt sein) μεταχειρίζεσθαι (M.), ἅπτεσθαι (M.) τινος, ἐπιτηδεύειν, ἐργάζεσθαί (M.) τι. — 2. bei Zahlbestimmungen steht gewöhnlich ἐντός mit *gen.*, ~ zehn Jahren ἐντός δέκα ἐτῶν. — 3. zur Bezeichnung der Art u. Weise, wie etw. geschieht ἐπί mit *dat.*, ὑπό mit *gen.* u. *dat.*, zB. ~ dem Vorwande ἐπὶ τῇ προφάσει, doch steht gew. d. *part.* προφασιζόμενος, ~ Begleitung von zehn Soldaten δέκα στρατιώτας μεθ' ἑαυτοῦ, ~ der Bedingung daß ἐπὶ τῷ mit *inf.* — 4. (= dem latein. inter) ἐν mit *dat.*, ἐκ (ἐξ) mit *gen.*, παρά mit *dat.*, ~ den Feinden ἐν τοῖς πολεμίοις, ~ uns gesagt ὡς ἐν ἡμῖν εἰρῆσθαι, doch steht meistens wie im Latein. der *gen. part.*, der Weiseste ~ allen ὁ σοφώτατος πάντων (sapientissimus omnium) u. dgl. — 5. (= während) ἐν mit *dat.*, παρά mit *acc.*, μεταξύ mit *gen.*, ὑπό mit *gen.* u. *dat.*, ἐπί mit *gen.*, ~ dem Essen (während des Essens) ἐν δείπνῳ, παρὰ δεῖπνον, ~ dem Trinken παρὰ πότον, ~ Geißelhieben ὑπὸ μαστίγων, ~ Gesang ὑπὸ μέλει, ~ Xerxes ἐπὶ Ξέρξου usw., häufig *part.* (oft unter Hinzufügung von ἅμα), zB. ~ Geschrei zogen sie ab βοῶντες (ἅμα) ἀπῆλθον. — 6. (auf die Frage wohin? örtlich) ὑπό mit *acc.*, κατά mit *gen.*, ~ das Wasser tauchen κατὰ τοῦ ὕδατος καταδύεσθαι, ~ die Erde gehen κατὰ γῆς ἰέναι, ~ einen Baum treten καταστῆναι ὑπὸ δένδρον, j-m ~ die Augen kommen εἰς ὄψιν ἔρχεσθαί τινι, j-m etw. ~ die Hand geben ὑποβάλλειν τινί τι, übtr. ~ seine Gewalt bringen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), ~ die Menschen gehen ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς ἀνθρώπους, j-n ~ seine Freunde rechnen τάττειν od. τίθεσθαί τινα ἐν τοῖς φίλοις, j-n ~ die Götter versetzen ἀνάγειν τινὰ εἰς τοὺς θεούς, etw. ~ eine Sache mischen προσμειγνύναι τί τινι, προστιθέναι τί τινι, ~ die Soldaten gehen αἱρεῖσθαι (M.) τὸ στρατιωτικόν, etw. ~ den Fuß treten καταπατεῖν τι, ~ etw. gehören εἶναί τινων, untereinander bringen, mischen συμ-, ἀναμειγνύναι, συγκεραννύναι, συνταράττειν. [διαιρεῖν.]

Unterabteilung *f* ἡ ὑποδιαίρεσις, ~en machen ὑπο-
unterackern κατ-, ὑπαροῦν.
Unteradmiral *m* ὁ ἐπιστολεύς. [καρπός.]
Unterarm *m* ἡ χείρ (ειρός), ὁ πῆχυς (εως), auch ὁ
Unterbalken *m* τὸ ἐπιστύλιον, ἡ ἐπιστυλίς (ίδος).
Unterbau *m* ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ κρηπίδωμα, τὸ θεμέλιον, ἡ ὑποσκευή, τὸ (τὰ) κάτω.
Unterbauch *m* τὸ ὑπογάστριον, ἡ κάτω κοιλία.
unterbauen ὑποικοδομεῖν.
Unterbefehlshaber *m* ὁ ὑποστράτηγος, ὁ ὕπαρχος, (zur See) ὁ ἐπιστολεύς, ~ sein ὑποστρατηγεῖν.
Unterbehörde *f* ἡ ὑποτεταγμένη ἀρχή.
Unterbett *n* τὸ ὑπόστρωμα, ἡ τύλη, τὸ τυλεῖον.
u'nterbinden ὑποδεῖν (darunter binden).
unterbi'nden δια-, κατα-, ἀποδεῖν, ἀποβροχίζειν, καταδεσμεύειν, δεσμῷ ἀπείργειν.
unterbrechen (anhalten, hemmen) κωλύειν, ἐπέχειν, ἐφιστάναι, διαλύειν, (im Fortlauf aufhalten) μεσολαβεῖν, (stören) ἐπιταράττειν, ἐνοχλεῖν (τινι u. τι), (aufhören machen) ἀναπαύειν, das Schweigen ~ ῥηγνύναι φωνήν, die Schlachtordnung ~ διασπᾶν τὴν τάξιν, die Darstellung ~ διασπᾶν τὴν διήγησιν, j-n im Reden ~ παρενοχλεῖν τινι λέγοντι, ἐπέχειν τινὰ λέγοντα, ὑποκρούειν τὸν λόγον τινός.
Unterbrechung *f* ἡ διάλυσις, ἡ ἐποχή, ἡ ἐπίσχεσις, ἡ κώλυσις, ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐνόχλησις, ἡ ἀνάπαυσις, (in der Rede) ἡ παρεμβολή, ohne ~ ἀδιαλείπτως, συνεχῶς.
u'nterbreiten ὑποστρωννύναι, sich etw. ~ M.
unterbrei'ten ὑποτείνεσθαι (M.).
unterbringen (an Ort u. Stelle bringen) διατιθέναι (u. M.), j-n ~ (versorgen, j-m Unterhalt verschaffen) παρασκευάζειν τινὶ τροφήν, πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, (j-m eine Beschäftigung verschaffen) προξενεῖν τινι ἔργον.
unterbrochen οὐ συνεχής, διαλείμματα ἔχων, (von e-r Schlachtordnung, Darstellung) διεσπασμένος, (gestört) τεταραγμένος.
Unterdeck *n* τὸ ἔνδον κατάστρωμα.
unterdessen ἐν τούτῳ, ἐν τοσούτῳ, μεταξύ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, τέως.
unterdrücken j-n δουλοῦν, καταδουλοῦν, χειροῦσθαι (M.), καθαιρεῖν, ὑποχείριον ποιεῖν, καταστρέφεσθαι (M.), (von Gedanken, Empfindungen u. dgl.) κρύπτειν, κατ-, ἐπέχειν, κολάζειν, παύειν, καταπαύειν τι, κρατεῖν τινος (zB. die Leidenschaften τῶν ἐπιθυμιῶν). [νος.]
Unterdrücker *m* durch d. *part.* d. Verben, auch ὁ τύραν-
Unterdrückung *f* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ κατοχή, ἡ κόλασις, ἡ παῦσις, ἡ χείρωσις, ἡ καταδούλωσις, ἡ καταστροφή, d. Unterschied s. unter unterdrücken.
untere (dem Orte nach) ὁ, ἡ, τὸ κάτω, (dem Range nach) ἐλάττων.
untereinander durch d. *pron. recipr.* ἀλλήλων, zB. sie liebten sich ~ ἐφίλουν ἀλλήλους, sie kämpften ~ ἐμαχέσαντο ἀλλήλοις.
unterfangen sich τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.
Unterfangen *n* ἡ τόλμα, ἡ ἐπιχείρησις, τὸ τόλμημα, τὸ ἐπιχείρημα.
Unterfeldherr *m* ὁ ὑποστράτηγος.
Unterfläche *f* ἡ βάσις.
Unterfutter *n* τὸ ὑπερραμμένον.
unterfüttern ὑπορράπτειν τί τινι.
Untergang *m* 1. (von Gestirnen) ἡ δύσις (u. *pl.*), ἡ δυσμή (u. *pl.*), ἡ κατάδυσις, häufig durch Verben, zB. vom Aufgang der Sonne bis zum ~ ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου. — 2. (Verderben, Vernichtung) ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος, ἡ καθαίρεσις, ἡ ἀπώλεια, ἡ ἀφάνισις, einer Sache den ~ bereiten ἀπολλύναι, διαφθείρειν, καθαιρεῖν, ἀφανίζειν τι, den ~ finden ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), καθαιρεῖσθαι (P.), ἀφανίζεσθαι (P.).
untergeben j-m etw. ἐπιτρέπειν, ὑποτάττειν τινί τι, j-m einen untergeben τάττειν od. καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι. [τεταγμένος.]
untergeben, Untergebener *m* (ὁ) ὑπήκοος, (ὁ) ὑπο-
untergehen 1. (von Gestirnen) δύεσθαι, καταδύεσθαι (-δῦναι, auch von Schiffen), καταποντίζεσθαι (P., von Schiffen), von Sonne u. Mond auch καταφέρεσθαι (P.). — 2. (zu Grunde gehen) ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἀφανίζεσθαι (P.).
untergraben eig. δι-, ὑπορύττειν, ὑποσκάπτειν, übtr. μηχανᾶσθαι (M.) καταλύειν, καθαιρεῖν od. ἀνατρέπειν τι. [durch Verben.]
Untergrabung *f* übtr. ἡ ἀνατροπή, ἡ κατάλυσις, sonst
unterhalb κάτω, κάτωθεν u. ὑποκάτω mit *gen.*, ὑπό mit *dat.* u. *acc.*
Unterhalt *m* ἡ τροφή, ὁ βίος, τὰ πρὸς τὸν βίον, τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα, beständiger ~ ἡ διατροφή, seinen ~ von etw. haben ἔχειν τὸν βίον ἔκ od. ἀπό τινος, ὁ βίος ἐστί μοι ἀπό τινος, ζῆν ἀπό τινος, sich seinen ~ mit od. durch etw. verschaffen ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον ἀπό τινος, βίον πορίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, j-m den ~ geben, verschaffen παρέχειν τινὶ τροφὴν od. βίον, παρασκευάζειν τινὶ τροφήν.
u'nterhalten ὑπέχειν τί τινι.
unterha'lten 1. (j-n ernähren) τρέφειν τινά, τροφὴν od. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν τινί, (bewirken, daß etw. fortdauert) σῴζειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν. — 2. (geistig angenehm beschäftigen) ἔχειν, κατέχειν τινά, διατριβὴν παρέχειν τινί, τέρπειν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν τινα, sich mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, ὁμιλεῖν τινι, διατρίβειν μετά τινος.

unterhaltend ἐπίχαρις (ιτος), χαρίεις, ψυχαγωγός (2), (von Personen) εὐτράπελος (2), ἀστεῖος.

Unterhaltung *f* 1. (das Erhalten) ἡ ἐπισκευή, ἡ διατήρησις, τὸ σῴζειν usw. (s. d. Verben), (Ernährung) ἡ θρέψις, τὸ τρέφειν usw. (s. d. Verben). — 2. (Unterredung) οἱ λόγοι, ὁ διάλογος, ἡ διάλεξις, ἡ ὁμιλία, ἡ συνουσία, (Zeitverkürzung) ἡ διατριβή, ἡ διαγωγή, ἡ τέρψις, (Gegenstand der ~) τὸ ὁμίλημα, musikalische od. deklamatorische ~ τὸ ἀκρόαμα, eine ~ gewähren διατριβὴν παρέχειν, eine ~ über etw. anknüpfen λόγον ἐμβάλλειν περί τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.

Unterhaltungskosten ἡ δαπάνη (u. *pl.*), ~ für Bauwerke τὰ εἰς τὴν ἐπισκευὴν ἀναλωθέντα χρήματα, ~ für den Lebensunterhalt αἱ περὶ τὴν τροφὴν δαπάναι, τὰ τῆς τροφῆς.

unterhandeln mit j-m wegen od. über etw. λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος, διαλέγεσθαι (P.) τινι od. πρός τινα περί τινος, πράττειν πρός τινά τι od. περί τινος, χρηματίζειν (u. M.) τινὶ περί τινος, etw. mit j-m ~ συντίθεσθαί τι πρός τινα, ὁμολογεῖν τινί τι.

Unterhändler *m* ὁ διάγγελος, ὁ πρόξενος, ὁ προξενητής, ὁ μεσίτης, ein ~ des Friedens ὁ διαλλακτής, ὁ προσφέρων λόγους περὶ εἰρήνης, ~ sein μεσιτεύειν.

Unterhandlung *f* οἱ λόγοι, politische ~ ὁ χρηματισμός, mit j-m ~en anknüpfen λόγους προσφέρειν τινί, (über Frieden) ἐπικηρυκεύεσθαι (M.), sich mit j-m in ~en einlassen συμβαίνειν od. συνέρχεσθαι εἰς λόγους τινί, ~en mit j-m pflegen πράττειν πρός τινα, die ~en mit j-m abbrechen διαλύειν τοὺς λόγους, ἀποπέμπειν τινὰ ἄπρακτον, οὐκέτι εἰς λόγους συνέρχεσθαί τινι, es finden ~en über etw. statt λόγοι γίγνονται περί τινος, auf dem Wege von ~en διὰ λόγων.

Unterhauptmann *m* ὁ ὑπολόχαγος.

Unterhemd *n* ὁ χιτωνίσκος.

unterhöhlen ὑπορύττειν, ὑποκοιλαίνειν.

unterirdisch κατά-, ὑπόγειος (2), χθόνιος, κατα-, ὑποχθόνιος (2), ~er Kanal od. Gang ὁ ὑπόνομος, ~e Götter οἱ χθόνιοι (θεοί), durch ~e Kanäle ὑπονομηδόν, ~es Feuer τὸ γηγενὲς πῦρ.

unterjochen δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.), καταστρέφεσθαι (M.), s. unterwerfen.

Unterjochung *f* ἡ δούλωσις, ἡ καταδούλωσις.

Unterkehle *f* **-kinn** *n* τὸ ὑπὸ τῷ γενείῳ.

Unterkiefer *m* ἡ κάτω γνάθος.

Unterkleid *n* ὁ χιτών (ῶνος), (unter dem Panzer) ὁ ὑποδύτης, im ~ γυμνός.

unterkommen in einer Herberge τυγχάνειν ξενίας, ~ im Dienst λαμβάνειν τάξιν, τυγχάνειν τῶν ἐπιτηδείων.

Unterkommen *n* (Herberge) ἡ εἰσ-, ὑποδοχή, (Dienst, Versorgung) ὁ βίος, ein ~ finden s. d. vor. Wort.

Unterkönig *m* ὁ ἔπ-, ὕπαρχος.

unterkriechen unter etw. ὑποδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι.

unterkriegen j-n περιγίγνεσθαί, κρατεῖν od. κρείττω γίγνεσθαί τινος.

Unterlage *f* ἡ ὑπόθεσις, ἡ βάσις, τὸ ὑπόστρωμα, τὸ ὑπόβλημα, τὸ ἔρεισμα, (~ des Hebels) τὸ ὑπομόχλιον.

Unterlaß: ohne ~ ἀδιαλείπτως, ἀεί, συνεχῶς, oft durch διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διαμένειν, διάγειν mit *part.*, zB. er tut dies ohne ~ διατελεῖ usw. τοῦτο ποιῶν.

unterlassen παρα-, ἀπο-, ἐκ-, καταλείπειν τι, ἐλλείπειν τι od. *part.*, διαλείπειν mit *part.*, ἐᾶν τι od. ποιεῖν τι, ἀνιέναι (ἵημι) τι, μεθιέναι (ἵημι) τι od. mit *inf.*, ich kann nicht ~ zu οὐ δύναμαι μὴ οὐ mit *inf.*

Unterlassung *f* ἡ παρά-, διά-, ἔλλειψις.

unterlau'fen eig. ὑποτρέχειν τι od ὑπό τι, mit Blut ~ πελιτ(δ)νοῦσθαι, πελιοῦσθαι, πελιαίνεσθαι (sämtl. P.), πελιτ(δ)νὸν od. ὕφαιμον γίγνεσθαι, (*adj.*) πελιτ(δ)νός, πελιός, eine mit Blut ~e Stelle τὸ ἐκχύμωμα, πελίτ(δ)νωμα, ἡ ἐκχύμωσις, ἡ πελίωσις.

u'nterlaufen: etw. mit ~ lassen ἐγκαταμειγνύναι τι, es läuft etw. mit unter παρεμπίπτει τι.

Unterlefze, -lippe *f* τὸ κάτω χεῖλος.

unterlegen ὑποβάλλειν, ὑποτιθέναι, ὑποστρωννύναι, ὑπερείδειν, j-m eine Absicht ~ ἐπιφέρειν τινὶ ὡς βούλεται.

Unterlehrer *m* ὁ ὑποδιδάσκαλος.

Unterleib *m* τὸ ἦτρον, τὸ ὑπογάστριον, ἡ κοιλία.

unterliegen eig. ὑποκεῖσθαι, j-m od. einer Sache ~ ἡττᾶσθαί (P.) τινος u. ὑπό τινος, ἥττω εἶναί od. γίγνεσθαί τινος, ὑπείκειν τινί, κρατεῖσθαι u. νικᾶσθαι (P.) ὑπό τινος, dem Schmerze ~ ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) ἀλγοῦντα, einer Krankheit ~ διαφθείρεσθαι (P.) ὑπὸ νόσου, es unterliegt etw. vielem Zweifel πολλὰς ἀπορίας ἔχει τι.

Unterliegen *n* ἡ ἧττα.

untermalen ὑπογράφειν.

Untermalung *f* ἡ ὑπογραφή.

untermauern ὑποικοδομεῖν, ὑποτειχίζειν.

Untermauern *n*, **-mauerung** *f* ἡ ὑποτείχισις, besser durch Verben.

untermengen etw. mit etw. ὑπο-, ἐγκαταμειγνύναι τί τινι.

Untermengung *f* ἡ ἀνάμειξις, besser durch Verben.

unterminieren ὑπονομεύειν, ὑπ-, übtr. a. διορύττειν.

unterminiert ὑπόνομος (2).

Unterminierung *f* ἡ ὑπό-, διόρυξις.

untermischen s. untermengen.

unternähen ὑπορράπτειν τί τινι.

unternehmen ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ὑφίστασθαί τι, ὁρμᾶσθαι (P.) πρός, ἐπί u. εἴς τι, παρασκευάζεσθαί (M.) τι, πειρᾶσθαί (P.) τινος od. *inf.*, in vielen Verbindungen ποιεῖσθαι (M.), zB. einen Feldzug ~ στρατείαν ποιεῖσθαι, eine Reise ~ ὁρμᾶσθαι πρός usw. πορείαν, einen Krieg ~ πόλεμον αἱρεῖσθαι (M.), ein Werk, eine Arbeit ~ ἐπιχειρεῖν ἔργῳ od. πράγματι, nichts ~ ἡσυχίαν od. σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν, ἀργεῖν.

Unternehmen *n*, **Unternehmung** *f* ἡ ἐπιβολή, ἡ ἐπιχείρησις, ἡ ὁρμή, ἡ πεῖρα, (Tat, Werk) τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἐπιχείρημα, kriegerische ~ ἡ στρατεία (zu Lande), ὁ στόλος (zu Wasser), glückliche ~ τὸ κατόρθωμα, τὸ εὐπράγημα, Glück bei ~en ἡ εὐπραγία, glücklich sein bei ~en εὐπραγεῖν, nicht glücklich bei ~en sein σφάλλεσθαι (P.) τῆς ἐπιβολῆς, ἀποτυγχάνειν τινός. ᾧ ἐπεχείρησα.

unternehmend ἐγχειρητικός, δραστήριος, πρακτικός, ἄοκνος (2), εὔτολμος (2), τολμηρός.

Unternehmer *m* ὁ ἐπι-, ἐγχειρητής, gew. *part.*, ~ einer Arbeit um Lohn ὁ ἐργολάβος.

Unternehmungsgeist *m* ἡ θρασύτης (ητος), ἡ εὐτολμία, τὸ δραστήριον u. d. *neutr.* d. übrigen *adj.* (siehe unternehmend), Mangel an ~ ἡ ἀτολμία.

unternehmungslustig μεγαλοπράγμων.

Unteroffizier *m* etwa ὁ δεκάδαρχος.

unterordnen ὑποτάττειν τινά τινι (τινί τι), sich ~ ἑαυτὸν ὑποτάττειν od. M.

Unterordnung *f* (das Unterordnen) ἡ ὑποταγή, besser durch Verben, (das Untergeordnetsein) τὸ ὑποτετάχθαι, (die zweite Ordnung) ἡ δευτέρα τάξις.

unterpfählen ὑπερείδειν χάραξιν.

Unterpfand *n* τὸ ἐνέχυρον, τὸ ἀποτίμημα, τὸ ὅμηρον, ἡ ὑποθήκη, ~ der Treue τὸ πιστόν, einander Unterpfänder der Treue geben πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, als ~ dienen ἀποτιμᾶσθαι (P.), (von Geiseln) ὁμηρεύειν.

unterpflügen ὑπαροῦν.

unterreden sich mit j-m διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ὁμιλεῖν, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, διατρίβειν μετά τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ διὰ λόγων, συνέρχεσθαι εἰς λόγους τινί.

Unterredung *f* ἡ διάλεξις, ἡ διατριβή, ὁ διάλογος,

οἱ λόγοι, ἡ κοινολογία, ἡ ἔντευξις, eine ~ mit j-m haben, halten, s. unterreden.

Unterricht *m* ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, ἡ ὑφήγησις, ἡ κατήχησις, ~ in den Elementen ἡ στοιχείωσις, später ~ ἡ ὀψιμαθία, ~ bei j-m nehmen φοιτᾶν παρά od. πρός τινα, προσφοιτᾶν τινι, χρῆσθαί τινι διδασκάλῳ, ~ bei j-m haben παιδεύεσθαι, διδάσκεσθαι (P.) ὑπό τινος, ὁμιλεῖν, συνεῖναί τινι, j-m ~ in etw. geben διδασκαλίαν ποιεῖσθαι (M.) τινί τινος, διδάσκειν τινά τι, (das worin man unterrichtet wird) ἡ μάθησις, τὰ μαθήματα, τὸ δίδαγμα, ἡ παιδεία.

unterrichten j-n in etw. διδάσκειν τινά τι od. ποιεῖν τι, παιδεύειν τινὰ ἔν τινι, περί τι, τινά τι od. ποιεῖν τι, in den Elementen ~ διδάσκειν τινὰ τὰ στοιχεῖα, j-n in etw. ~ lassen διδάσκεσθαί τινά τι, j-n von etw. ~ φράζειν, ἀποφαίνειν, δηλοῦν τινί τι.

Unterrichten *n* s. Unterricht.

unterrichtet εἰδώς, ~ sein von etw. εἰδέναι τι, nicht ~ sein von etw. ἀγνοεῖν τι.

Unterrichtsgegenstand *m* τὸ μάθημα, τὸ παίδευμα.

Unterrichtswesen *n* τὰ περὶ παιδείαν.

Unterrock *m* ὁ χιτών (ῶνος).

untersagen j-m etw. ~ ἀπαγορεύειν τινὶ ποιεῖν τι od. μὴ ποιεῖν τι, s. verbieten.

untersagt ἀπόρρητος (2).

Untersagung *f* ἡ ἀπόρρησις, s. Verbot.

Untersatz *m* ἡ ὑπόθεσις, τὸ ὑπόθεμα (ὑπόθημα), ἡ ὑπόστασις, (in der Logik) ἡ πρόσληψις.

unterscharren etw. unter die Erde κατορύττειν τι, κρύπτειν τι γῇ.

unterscheiden etw. von etw. διορίζειν τί τινος od. ἀπό τινος, διακρίνειν, διαγιγνώσκειν τι ἀπό τινος, (mit den Augen) διορᾶν τι, (mit dem Geiste) διαιρεῖν (u. M.) τι, διάγνωσιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich von j-m in etw. ~ διαφέρειν τινός τινι u. τι, ἔν u. ἐπί τινι, εἰς, κατά od. πρός τι, leicht zu ~ εὐκρινής, εὐδιάγνωστος (2), εὐδιάκριτος (2), schwer zu ~ δυσκρινής, δύσκριτος, δυσδιάγνωστος, δυσδιάκριτος (sämtlich 2), nicht zu ~ ἀδιάκριτος (2), ἀδιάγνωστος (2), durch Zeichen ~ σημείοις διαλαμβάνειν.

Unterscheidung *f* ὁ διορισμός, ἡ διάκρισις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαίρεσις.

Unterscheidungszeichen *n* τὸ διακριτικὸν σημεῖον.

Unterschenkel *m* ἡ κνήμη.

unterschieben ὑποβάλλειν (auch übtr. zB. ein Kind τέκνον), j-m die Absicht ~ daß καταψεύδεσθαί (M.) τινος, ὡς βούλεται, untergeschoben ὑποβολιμαῖος (2, von Kindern), νόθος (von Schriften).

Unterschieben *n*, **Unterschiebung** *f* ἡ ὑποβολή.

Unterschied *m* ἡ διαφορά, τὸ διάφορον, τὸ διαφέρον (οντος), ἡ διαφορότης (ητος), ἡ διάστασις, ἡ ἀνομοιότης (ητος), ἡ παραλλαγή, mit ~ διαφόρως, ohne ~ ἀδιαφόρως, ἀδιακρίτως, es macht einen ~ διαφέρει, es macht keinen ~ für j-n οὐδὲν διαφέρει τινί, einen ~ machen zwischen etw. ἡγεῖσθαι (M.) διαφέρειν τί τινος, sie töteten alle ohne ~ ἀπέκτειναν πάντας ὅτῳ ἐντύχοιεν, es ist ein großer ~ zwischen ihnen μέγα διαφέρουσιν ἀλλήλων.

unterschieden κεχωρισμένος, διάφορος (2), ἀλλοῖος s. verschieden.

unterschiedlich = d. vor. Wort.

unterschiedslos ἀδιάφορος (2).

u'nterschlagen j-m ein Bein ὑποσκελίζειν, πτερνίζειν τινά.

unterschla'gen σφετερίζεσθαι, νοσφίζεσθαι, ὑφ-, ὑπεξαιρεῖσθαι (sämtlich M.), κλέπτειν, ὑποκλέπτειν.

U'nterschlagung *f* eines Beines ὁ ὑποσκελισμός, besser durch Verben.

Unterschla'gung *f* ὁ σφετερισμός, ὁ νοσφισμός, ἡ ὑφ-, ὑπεξαίρεσις, ἡ κλοπή, ἡ κλωπεία.

Unterschleif *m* s. d. vor. Wort, (als Sache) τὸ κλέμμα, ~e machen s. unterschla'gen.

unterschreiben ὑπογράφειν, etw. ~ ὑπογράφεσθαί (M.) τι, προσ-, ἐπιγράφειν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομά τινι, übtr. (beipflichten) συγκατατίθεσθαι τὴν γνώμην τινί, ἐπαινεῖν τινα (τι).

Unterschreiben *n* ἡ ὑπογραφή.

U'nterschreiber *m* (zweiter Schreiber) ὁ ὑπογραμματεύς, ~ sein ὑπογραμματεύειν.

Unterschrift *f* τὸ ὑπόγραμμα, ἡ ὑπογραφή, besser τὰ ἐπι-, ἐπεγγεγραμμένα.

Unterschwelle *f* ὁ οὐδός.

Untersegel *n* τὸ κάτω ἱστίον.

Unterseite *f* τὰ κάτω, (eines Blattes) τὰ πρανῆ.

untersenken in die Erde καθιέναι, κρύπτειν, (ins Wasser) καταδύειν.

Untersenkung *f* ἡ κάθεσις, ἡ κατάδυσις.

untersetzen ὑποτιθέναι, ὑποβάλλειν, ὑφιστάναι, untergesetzt sein ὑποκεῖσθαι.

untersetzt (dick, gut bei Leibe) εὔσωμος (2), εὔσαρκος (2), παχὺς καὶ ἰσχυρός, ~ sein παχύτερον εἶναι τὸ σῶμα.

untersiegeln ἐπι-, κατασφραγίζειν (u. M.) τι, ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, κατασημαίνειν τι.

Untersiegelung *f* ἡ τῆς σφραγῖδος ἐπιβολή.

untersinken δύεσθαι, κατα-, ὑποδύεσθαι (-δῦναι), ὑφίστασθαι, ὑποκαθίζεσθαι, καταφέρεσθαι (P.).

Untersinken *n* ἡ κατάδυσις, gew. durch Verben.

unterspannen ὑποτείνειν τί τινι.

unterspreizen ὑπερείδειν τί τινι.

unterspülen ὑποκλύζειν.

unterst: zu ~ κατωτάτω, gew. durch d. *adj.* τελευταῖος, ἔσχατος.

Unterstadt *f* ἡ κάτω πόλις.

Unterstatthalter *m* ὁ ὕπαρχος.

unterste ὁ, ἡ, τὸ κατωτάτω, τελευταῖος, ἔσχατος.

unterstecken ὑποβάλλειν τινί τι.

u'nterstehen ὑφίστασθαι ὑπό τι.

unterste'hen sich τολμᾶν, ἀποτολμᾶν.

unterstellen etw. ὑφιστάναι, ὑποτιθέναι, ὑποβάλλειν τινί τι, sich ~ ὑφίστασθαι.

unterstemmen ὑπερείδειν τί τινι.

Unterstemmung *f* ἡ ὑπέρεισις.

Untersteuermann *m* ὁ πρῳράτης, ὁ πρῳρεύς, ~ sein πρῳρατεύειν.

unterstopfen etw. ὑποβάλλειν τί τινι.

unterstreichen ὑποσημαίνειν γραμμήν, auch bloß ὑπογράφειν.

unterstreuen ὑποπάττειν, ὑποστρωννύναι.

u'nterstützen ὑπερείδειν τί τινι.

unterstü'tzen j-n ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν, ἐπιβοηθεῖν τινι, ὠφελεῖν τινα, συνεργάζεσθαί (M.), συνεργὸν εἶναί τινι, j-n mit etw. ~ ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν, ἐπαρκεῖν τινί τι, etw. ~ συμπράττειν τι u. περί τινος, μετέχειν u. συνεπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος.

Unterstützung *f* ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, ἡ ὠφέλεια, j-m ~ gewähren s. unterstützen.

Unterstützungsbeitrag *m* ὁ ἔρανος.

Unterstützungsverein *m* ὁ ἔρανος, Mitglied desselben ὁ ἐρανιστής.

untersuchen ζητεῖν τι u. περί τινος, ζήτησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος u. περί τινος (von gerichtlichen u. wissenschaftlichen Untersuchungen), ἐρευνᾶν τι, ἔρευναν ποιεῖσθαί τινος (durchsuchen), ἐλέγχειν (prüfen, bsd. von gerichtlichen Untersuchungen), ἀνακρίνειν τι, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαί τινος (vom Richter), δοκιμάζειν (prüfen), σκοπεῖν, σκέπτεσθαι (bsd. von wissenschaftlichen Untersuchungen), καταμανθάνειν (die Beschaffenheit von etw. ~), ἐξετάζειν (ausforschen), genau ~ ἀκριβοῦν, ἀκριβολογεῖσθαι (M.), δι-, ἐξερευνᾶν, peinlich ~ βασανίζειν τινά.

Untersuchen *n* s. Untersuchung.

Untersucher *m* ὁ ἐξεταστής, gew. *part.* d. Verben.

Untersuchung *f* ἡ ζήτησις, ἡ ἐξέτασις, ἡ κρίσις, ἡ δίκη (letztere beiden gerichtliche ~), ἡ σκέψις (bsd. wissenschaftliche ~), genaue ~ ἡ ἀκριβολογία, eine ~ über etw. anstellen (gerichtlich) ἔρευναν ἔχειν τινός, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, (wissenschaftlich) σκοπεῖν, σκέπτεσθαι περί τινος, (überhaupt) ζήτησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, eine (gerichtliche) ~ mit j-m anstellen ἀνακρίνειν τινά.

Untertan *m* ὁ ὑπήκοος usw. s. untertänig, ὁ ἀρχόμενος, j-s ~ sein εἶναι ὑπό od. ἐπί τινι, ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος.

untertan, untertänig ὑπήκοος, ὑποχείριος, ὕποχος (sämtlich 2), πειθόμενος, ὑποτεταγμένος, j-m ~ sein ὑπακούειν τινός u. τινί, sich j-n ~ machen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τινα, ὑποχείριον λαμβάνειν τινά, j-m ~ werden γίγνεσθαι ὑπό τινι.

Untertänigkeit *f* ἡ ὑπόταξις, ἡ πειθαρχία, ἡ εὐπείθεια.

untertauchen *trans.* βάπτειν, βαπτίζειν τι εἴς τι oder ἔν τινι, καταβάπτειν τι εἴς τι, *intr.* κατα-, ὑποδύεσθαι (-δῦναι).

Untertauchen *n trans.* ἡ βάψις, ἡ βάπτισις, *intr.* ἡ κατάδυσις.

Unterteil *m* τὸ κάτω μέρος, τὸ od. τὰ κάτω.

untertreten unter etw. ὑφίστασθαι ὑπό τι.

Untervormund *m* ὁ δεύτερος ἐπίτροπος.

unterwärts κάτω, εἰς od. πρὸς τὰ κάτω.

unterwegs ἐν τῇ ὁδῷ, κατὰ τὴν ὁδόν, κατὰ τὴν πορείαν, ἐν τῇ πορείᾳ od. durch d. *part.* von reisen, gehen, marschieren usw. πορευόμενος.

unterweisen j-n in etw. ὑφηγεῖσθαί (M.) τινί τι, διδάσκειν τινά τι, s. lehren, unterrichten.

Unterweisung *f* ἡ ὑφήγησις, ἡ παίδευσις, s. Unterricht.

Unterwelt *f* ὁ ᾅδης, τὰ κάτω, in die ~ εἰς ᾅδου, in der ~ ἐν ᾅδου.

unterwerfen δουλοῦν, καταδουλοῦν τινα, κρατεῖν τινος, καταστρέφεσθαί (M.), ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.), ὑποχείριον λαμβάνειν oder ποιεῖσθαί (M.) τινα, sich (*acc.*) j-m unterwerfen ὑποτάττειν ἑαυτόν τινι, ὑποβάλλειν od. διδόναι ἑαυτόν τινι, sich den Gesetzen ~ πείθεσθαι (P.) τοῖς νόμοις, einer Sache unterworfen sein ἥττω εἶναί τινος, ἔνοχον εἶναί τινι, ἐνέχεσθαί (P.) τινι od. ἔν τινι, einer Sache nicht unterworfen sein κρείττω εἶναί τινος, ἐκτὸς εἶναί τινος.

Unterwerfung *f* ἡ δούλωσις, ἡ καταδούλωσις oder durch Verben.

unterwinden sich τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

unterwühlen ὑπορύττειν.

unterwürfig s. untertänig, sich j-m ~ machen, s. unterwerfen, (kriechend) ταπεινός, ὑπηρετικός, σκυλακώδης.

Unterwürfigkeit *f* ἡ ὑπόταξις, (sklavische Gesinnung) ἡ ταπεινότης (ητος), τὸ σκυλακῶδες.

unterzeichnen ὑπογράφειν.

Unterzeichnung *f* ἡ ὑπογραφή od. durch Verben.

u'nterziehen ὑποτείνειν, ὑποβάλλειν τινί τι.

unterzie'hen sich einer Sache ὑποδύεσθαί (-δῦναι), ὑφίστασθαι, ὑποδέχεσθαί (M.), ὑπομένειν τι.

Unterzug *m* (das Untergelegte) τὸ ὑπόβλημα.

untief οὐ βαθύς.

Untiefe *f* τὸ βράχος (gew. *pl.*), τὸ τέναγος, ~n haben τεναγίζειν.

Untier *n* τὸ τέρας (ατος).

untragbar (von der Erde u. von Pflanzen) ἄφορος (2), (von Pflanzen) ἄκαρπος (2), (von der Erde) στεῖρος, (von Tieren) ἄτοκος (2), ἄγονος (2).

Untragbarkeit *f* ἡ ἀφορία, ἡ ἀκαρπία, ἡ ἀγονία.

untreu ἄπιστος (2), j-m ~ werden ἀφίστασθαί τινος, ἀπολείπειν τινά, seiner Natur ~ werden λείπειν τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἐξίστασθαι τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, seinem Worte ~ werden ψεύδεσθαι τὴν πίστιν, seiner Pflicht ~ werden ἀμελεῖν τῶν δεόντων, οὐ δρᾶν τὰ δέοντα, der Wahrheit ~ werden προδιδόναι τὴν ἀλήθειαν.

Untreue *f* ἡ ἀπιστία, eine ~ an j-m begehen προδιδόναι, ἀπολείπειν τινά.

untrinkbar οὐ πότιμος (2).

untröstlich ἀπαραμύθητος (2).

untrüglich ἀψευδής, ἄψευστος (2), ἀδιάψευστος, πιστότατος, ἀναμάρτητος (2), ~ sein ἀψευστεῖν (v. Personen).

untüchtig ἀνεπιτήδειος, ἄχρηστος, ἀδύνατος (sämtl. 2), οὐχ ἱκανός, s. untauglich, unfähig.

Untüchtigkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ ἀχρηστία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Untugend *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία.

untugendhaft κακός, πονηρός.

untunlich ἀμήχανος, ἀδύνατος, ἄπορος (sämtlich 2).

Untunlichkeit *f* ἡ ἀμηχανία, ἡ ἀπορία u. das *neutr.* d. *adj.*

unüberlegt ἄβουλος, ἀπροβούλευτος, ἀ-, ἀπερί-, ἄσκεπτος, ἀλόγιστος, ἀπρονόητος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), προπετής, ~ handeln ἀλογιστεῖν, ἀβουλίᾳ χρῆσθαι.

Unüberlegtheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀλογιστία u. d. *neutr.* d. *adj.*

unübersehbar ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2).

unübersetzbar ἀμετάφραστος (2), besser ὃ οὐκ ἔστι μεταφράζειν.

unübersteiglich ἀδιάβατος (2), übtr. ἀνυπέρβλητος (2), ἄπορος (2).

unübertrefflich, -troffen πάντων ἄριστος od. κράτιστος, οὐδενὸς δεύτερος.

unüberwindlich, -wunden ἀήττητος, ἀνίκητος, ἀνυπέρβλητος (sämtlich 2).

Unüberwindlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

unumgänglich (nicht gesellig) ἀπροσήγορος, ἀπρόσμεικτος, δυσσύμβολος (sämtlich 2), (unvermeidlich) ἀναγκαῖος, es ist ~ nötig πολλὴ ἀνάγκη (ἐστίν), παντελῶς δεῖ.

Unumgänglichkeit *f* (Ungeselligkeit) ἡ ἀπροσηγορία und d. *neutr.* d. *adj.*, (Notwendigkeit) ἡ ἀνάγκη.

unumschränkt ἀπερίγραπτος (2, von Sachen), ἀνυπεύθυνος (2), αὐτόνομος (2, von Personen), auch αὐτεξούσιος (2), ~er Herrscher ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ δεσπότης, ~e Herrschaft ἡ αὐτοκρατορία, ~er Herrscher sein αὐτοκρατορεύειν, δεσπόζειν, δεσποτεῖν, ~e Macht, Gewalt ἡ κυρία δύναμις, ~e Macht über etw. haben αὐτοκράτορα εἶναί τινος.

unumstößlich ἀν-, ἀνεξέλεγκτος (2), βεβαιότατος, σαφέστατος.

unumwunden ἁπλοῦς, ~ sprechen οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν.

unumzäunt ἄερκτος (2).

ununterbrochen ἀδιάλειπτος (2), ἀδιάπαυστος (2), ἐνδελεχής, συνεχής, oft durch d. Verben διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν u. διαμένειν mit *part.*, zB. er tut dies ~ διατελεῖ usw. τοῦτο ποιῶν.

ununterrichtet ἀπαίδευτος (2), ἀδίδακτος (2), ἀμαθής (in etw. τινός, περί τινος, περί τι), (nicht benachrichtigt, ohne Kunde von etw.) οὐκ εἰδώς τι, ἀνήκοος (2) τινος.

ununtersucht ἀνεξέταστος, ἄκριτος, ἀν-, ἀνεξέλεγκτος, ἀβασάνιστος (sämtlich 2).

ununterwürfig οὐχ ὑπήκοος (2), ἀνυπότακτος (2).

unväterlich οὐ πατρικός, οὐχ οἷα od. ὡς πατήρ, πατρὸς ἀνάξιος, ἄστοργος (2).

unverächtlich ἀκαταφρόνητος (2).

unveränderlich ἀμετάβλητος, ἀμετάβολος, ἄ-, ἀδιάτρεπτος, ἀνάλλακτος, ἀμετάλλακτος, ἀμετάστροφος, ἀμετάστατος, ἀκίνητος, ἀμετακίνητος, ἀμεταποίητος, ἀμετάθετος (sämtlich 2), (mit Rücksicht auf den Sinn) ἀμετάγνωστος (2), ἀμετάπειστος (2).

Unveränderlichkeit *f* ἡ ἀμεταβλησία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unverändert ἀεὶ ὁ αὐτός, s. unveränderlich.

unverantwortlich ἀναπολόγητος (2), ἀπαραίτητος (2), (von Personen) ἀνυπεύθυνος.

unverarbeitet ἀκατέργαστος (2).

unverbesserlich (was nicht gebessert werden kann) ἀνεπανόρθωτος, ἀδιόρθωτος, ἀνίατος (sämtlich 2), (v. Pers.) ἀνουθέτητος (2), (fehlerlos) τέλειος.

unverbindlich (nicht zum Wohlwollen geneigt) οὐκ ἐπίχαρις (ιτος, 2), (nicht verpflichtend) οὐ κύριος, ~ sein für j-n οὐ κατέχειν τινά, es ist für mich ~ οὐκ ἐνέχομαι (P.) τούτῳ.

unverblümt ἁπλοῦς.

unverborgen οὐκ ἀποκεκρυμμένος, οὐκ ἄδηλος, es ist mir etw. ~ οὐ λανθάνει μέ τι, σαφῶς ἐπίσταμαί τι.

unverboten οὐκ ἀπόρρητος (2), es ist ~ ἔξεστιν.

unverbrannt ἀ-, ἀκατάκαυστος (2), ἄφλεκτος (2).

unverbraucht οὐκ ἀναλωθείς od. ἀνηλωμένος.

unverbrennlich ἄκαυστος (2).

unverbrüchlich ἔμπεδος (2), βέβαιος, sein Wort ~ halten πιστῶς ἐπιτελεῖν, ἃ ὑπεδέξατό τις, εὐσεβῶς φυλάττειν τὴν πίστιν.

unverbunden ἀσύνδετος (2), (von Wunden) ἀνεπίδετος (2), ἀθεράπευτος (2), (nicht verhüllt) ἀνεπικάλυπτος (2).

unverbürgt ἀνέγγυος (2).

unverdächtig ἀνύποπτος, ἀνυπόπτευτος, ἀνυπονόητος (sämtlich 2), πιστός.
Unverdächtigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverdammlich ἀκατάγνωστος (2), ἀκατάκριτος (2).
Unverdammlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverdammt οὐ καταδικασθείς, ἀκατάκριτος (2).
unverdaulich ἄπεπτος (2), ἐπιπολαστικός.
Unverdaulichkeit *f* ἡ ἀπεψία, an ~ leiden ἀπεπτεῖν.
unverdaut ἄπεπτος (2).
unverdeckt ἀ-, ἀνεπι-, ἀπροκάλυπτος (2).
unverderblich, unverderbt ἄφθαρτος (2), ἀδιάφθαρτος (2), auch ἀδιάφθορος (2).
Unverderbtheit *f* ἡ ἀδιαφθαρσία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unverdient ἀνάξιος (2), ~ leiden ἀνάξια πάσχειν, ~es Glück τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, es trifft mich etw. ~ ἀναξίῳ μοι περιπίπτει τι.
unverdorben s. unverderbt.
Unverdorbenheit *f* s. Unverderbtheit.
unverdreht ἀδιάστροφος (2).
unverdrossen ἄοκνος (2), πρόθυμος (2), σπουδαῖος, ἐθελουργός (2), ἐθελόπονος (2), ~ arbeiten ἐθελουργεῖν, ~ wirken προθυμεῖσθαι (P.).
Unverdrossenheit *f* ἡ προθυμία, ἡ ἐθελουργία, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ ἐθελοπονία, ἡ ἀοκνία u. das *neutr.* d. *adj.*
unverdungen ἀμίσθωτος (2).
unverdünnt ἄκρατος (2).
unveredelt ἀνήμερος (2).
unverehelicht ἄγαμος (2, vom Manne), ἄνανδρος (2), ἀνέκδοτος (2, von der Frau).
unvereidet οὐχ ὁρκωτός.
unvereinbar ἀσύστατος, ἀσυνάρμοστος, ἀσύμμεικτος, ἀσυνάρτητος, ἀκέραστος (sämtlich 2), ~ sein ἀναρμοστεῖν (mit etw. τινί u. πρός τι).
Unvereinbarkeit *f* ἡ ἀναρμοστία od. d. *neutr.* d. *adj.*
unvereint κεχωρισμένος.
unverfälscht ἀκέραιος, ἄκρατος, ἄδολος (2, v. Stoffen), ἀκίβδηλος (2, von Waren, Münzen), ἀδιάφθαρτος (2, in sittlicher Beziehung).
unverfänglich ἄδολος (2), ἁπλοῦς.
unverfault ἄσηπτος (2).
unverflüchtigt ἀδιάπνευστος (2).
unvergänglich ἄ-, ἀδιάφθαρτος (2), ἀθάνατος (2), ἀΐδιος (2), ~er Ruhm ἡ ἀείμνηστος δόξα.
Unvergänglichkeit *f* ἡ ἀφθαρσία, ἡ ἀθανασία u. das *neutr.* d. *adj.*
unvergeßlich ἀείμνηστος (2), ἀνεπίληστος (2).
Unvergeßlichkeit *f* ἡ ἀΐδιος od. ἀθάνατος μνήμη.
unvergleichbar, -lich ἀνυπέρβλητος (2), ἐξαίρετος (2).
Unvergleichlichkeit *f* ἡ ἀνυπέρβλητος ἀρετή.
unvergoldet οὐ χρυσωτός.
unvergolten ἀναπόδοτος (2), οὐκ ἀντι- od. ἀνταποδεδομένος, ἄμισθος (2), einen Dienst, eine Wohltat u. dgl. ~ lassen οὐκ ἀντευεργετεῖν, οὐκ ἀντωφελεῖν.
unvergrößert ἀναύξητος (2).
unverhalten, -hehlt, -hohlen ἀπροκάλυπτος (2), φανερός, mit ~em Zorne οὐκ ἀποκρυψάμενος τὴν ὀργήν.
unverhältnismäßig ἀνάρμοστος, ἄρρυθμος, παράλογος (sämtlich 2), οὐχ ὁ προσήκων, ἄμετρος (2), οὐ δίκαιος, πλείων τοῦ δέοντος.
Unverhältnismäßigkeit *f* ἡ ἀναρμοστία, ἡ ἀμετρία, ἡ ἀρρυθμία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverharscht ἀκατούλωτος (2), οὐκ ἀπουλωμένος, ~e Wunde τὸ ἄπελος.
unverhätschelt ἄθρυπτος (2).
unverheert ἀπόρθητος (2), ἀδῄωτος (2).
unverheiratet ἄγαμος (2, vom Manne), ἄνανδρος (2), ἀνέκδοτος (2, von der Frau).
unverherrlicht ἀνεγκωμίαστος (2).
unverhindert ἀκώλυτος (2), ἀνεμπόδιστος (2).
unverhofft ἀνέλπιστος, ἀπροσδόκητος, ἄελπτος (sämtlich 2), *adv.* ἀέλπτως, παρ' ἐλπίδα, ἐξ ἀπροσδοκήτου.
unverhört ἄκριτος (2).
unverhüllt ἀ-, ἀκατακάλυπτος (2), ἀκαλυφής, ἀσκέπαστος (2), ἄσκεπος (2).
unverkäuflich ἄπρατος (2).
Unverkäuflichkeit *f* ἡ ἀπρασία.
unverkauft ἄπρατος (2).
unverkennbar ἐμφανής, φανερώτατος, σαφέστατος, es ist ~, daß er krank ist δῆλός od. φανερός ἐστι od. φαίνεται νοσῶν.
unverkleinert ἀμείωτος (2).
unverkümmert σῶς.
unverkürzt ἀμείωτος (2), ἐντελής, σῶς, ὅλος, πᾶς.
unverletzbar, -lich ἀθιγής, ἄθικτος (2), ἀβλαβής, ἀσινής.
Unverletzbarkeit, -lichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverletzt s. unverletzbar.
Unverletztheit *f* ἡ ἀκεραιότης (ητος).
unverleumdet ἀσυκοφάντητος (2).
unverlierbar ἀναφαίρετος (2).
unverlobt ἀνέγγυος (2).
unverloren σῶς.
unverlost ἀκλήρωτος (2).
unvermählt ἄνυμφος (2), s. unverheiratet.
unvermeidlich ἄ-, ἀνέκφυκτος (2), auch ἀπαραίτητος (2, was man nicht durch Bitten abwenden kann), ἀναγκαῖος (notwendig), εἱμαρμένος, πεπρωμένος (vom Schicksal bestimmt), das ~e Verhängnis τὸ εἱμαρμένον.
Unvermeidlichkeit *f* τὸ ἀναγκαῖον, ἡ ἀνάγκη.
unvermeint ἀδόξαστος (2), ἀνυπονόητος (2), *adv.* παρὰ γνώμην.
unvermerkt (nicht gesehen) ἀφανής, (nicht empfunden) ἀν-, ἀνεπαίσθητος (2), (nicht beobachtet) ἀπαρατήρητος (2), (plötzlich) αἰφνίδιος (2), *adv.* λάθρα, gew. durch λανθάνειν mit *part.*, z. B. er kam ~ heran ἔλαθε προσελθών (auch προσῆλθε λαθών), auch durch Zssg mit ὑπεκ-, z. B. ~ entfliehen ὑπεκφεύγειν.
unvermietet ἀμίσθωτος (2).
unvermindert ἀμείωτος (2), ἀκέραιος (2).
unvermischt ἄκρατος (2), ἄμεικτος (2), ἀμιγής, (rein) καθαρός, (vom Weine) ζωρός.
Unvermögen *n* ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀσθένεια, (Armut) ἡ ἀπορία.
unvermögend ἀδύνατος (2), ἀσθενής, ~ sein ἀδυνατεῖν, ἀσθενεῖν, (nicht im stande sein) οὐχ οἷόν τε εἶναι (etw. zu tun ποιεῖν τι), (arm) ἄπορος (2).
unvermutet ἀ-, ἀπροσδόκητος, ἀδόξαστος, παράδοξος (sämtlich 2), *adv.* παρὰ δόξαν, παρὰ λόγον, παρὰ γνώμην, ἐξ ἀπροσδοκήτου, ἐκ τοῦ παραδόξου.
unvernachlässigt οὐκ ἀμελούμενος.
unvernagelt ἀγόμφωτος (2).
unvernarbt ἀκατούλωτος (2).
unvernehmlich ἀφανής, ἄσημος (2).
Unvernehmlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Unvernunft *f* ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀλογία, ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*
unvernünftig überh. ἀσύνετος (2), ἄλογος (2), (von Personen) ἄνους, ἄφρων, ἀλόγιστος (2), νοῦν οὐκ ἔχων.
unverpachtet ἀμίσθωτος (2).
unverpfändet οὐχ ὑπόχρεως.
unverpicht ἀπίττωτος (2).
unverpönt ἀζήμιος (2), οὐκ ἀπόρρητος (2).
unverrichtet ἄπρακτος (2), ἀποίητος (2), ἀτελής, ~er Sache abziehen ἄπρακτον ἀπιέναι, j-n ~er Sache fortgehen lassen ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά.
unverriegelt ἄκλειστος (ἄκληστος, 2).
unverringert ἀμείωτος (2).
unverrückt ἀ-, ἀμετακίνητος (2), ἄστροφος (2), σταθερός, j-n mit ~en Augen ansehen ἀσκαρδαμυκτεῖν τινα, ἀτενίζειν τινί, εἰς od. πρός τι.
unverschämt ἀναιδής, ἀναίσχυντος (2), ἰταμός, *adv.* auch μετ' ἀναιδείας, sich ~ betragen ἀναισχυντεῖν.
Unverschämtheit *f* ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀναισχυντία, ἡ ἰταμότης (ητος), (als Handlung, Tat) τὸ ἀναισχύντημα.

unverschanzt ἀτείχιστος, ἀχαράκωτος, ἄ-, ἀπερίφρακτος (sämtlich 2).
unverschleiert ἀποκεκαλυμμένος (auch übtr.).
unverschlossen ἄκλειστος (ἄκληστος, 2).
unverschnitten ἄτμητος (2, von Haaren und vom Weinstock), ἔνορχος (2), ἐνόρχης (von Tieren).
unverschont: keinen ~ lassen οὐδενὸς ἀπέχεσθαι.
unverschuldet (ohne Verschulden, unverdient) ἀνάξιος (2), ~ leiden ἀνάξια πάσχειν, ~es Leiden ἡ ἀναξιοπάθεια, (ohne Schulden) οὐχ ὑπόχρεως.
unverschwiegen ἀσίγητος (2).
Unverschwiegenheit *f* ἡ ἀσιγησία.
unversehens ἐξ ἀπροσδοκήτου, αἰφνιδίως, ἐξαίφνης, s. unvermutet.
unversehrt ἀκέραιος (2), σῶς, ἀβλαβής, ἀσινής.
Unversehrtheit *f* ἡ ἀκεραιότης (ητος), ἡ ἀβλάβεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unversetzt ἀμετάθετος (2), ἀμετακίνητος (2), (unvermischt) ἀκέραιος (2), καθαρός.
unversiegbar ἀέναος (2).
unversiegelt ἀσήμαντος (2), ἀσφράγιστος (2).
unversöhnlich ἀδιάλλακτος, ἀκατάλλακτος, ἄσπειστος (sämtlich 2, von Personen u. Sachen), ἀσυγγνώμων (von Personen), ἀδιάλυτος (2, von Zuständen).
Unversöhnlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unversöhnt οὐ διηλλαγμένος, ἀν-, ἀνεξίλαστος (2).
unversorgt ἄκληρος (2), ἄπορος (2), οὐκ ἔχων, ὅθεν ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον, (von Töchtern) ἀνέκδοτος (2).
unversperrt ἄφρακτος (2), ἄκλειστος (ἄκληστος, 2).
Unverstand *m* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀβελτερία, ἡ μωρία, ἡ ἀμαθία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverständig ἀσύνετος (2), ἀνόητος (2), ἄφρων, μῶρος, ἀγνώμων, ἀβέλτερος, ἀλόγιστος (2), νοῦν οὐκ ἔχων, ~ sein ἀνοηταίνειν, ~ handeln ἀγνωμονεῖν.
unverständlich ἄσημος (2), ἀφανής, ἀσαφής, ἄδηλος (2), (unbegreiflich) ἀκατάληπτος (2).
Unverständlichkeit *f* ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀσάφεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unversteckt φανερός, ἐμ-, προφανής, οὐ κρυπτός.
unverstellt ἀνυπόκριτος (2), ἄπλαστος (2), ἁπλοῦς.
unverstümmelt ἄπηρος (2), ἀπήρωτος (2), ἀρτιμελής.
unversucht (nicht gekostet) ἄγευστος (2), (nicht erprobt) ἀπείρατος (2), nichts ~ lassen ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι od. ἀφικνεῖσθαι, πάσας μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.).
unverteidigt ἔρημος φρουρῶν, φυλάκων od. ἐπικούρων (von einem Orte), ἀναπολόγητος (2, mit Worten).
unverteilt ἀνέμητος (2).
unvertilgbar ἀνεξάλειπτος (2), ἀδιάφθαρτος (2).
unverträglich 1. (unvereinbar) ἀσυνάρμοστος (2), ἀλλότριος, ἀνοίκειος (2), ~ sein ἀναρμοστεῖν. — 2. (von Personen) ἀκοινώνητος, ἄμεικτος, δυσσύμβολος (sämtlich 2).
Unverträglichkeit *f* ἡ ἀκοινωνία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverurteilt ἀ-, ἀκατάκριτος (2), ἀδίκαστος (2).
unverwahrt ἄφρακτος (2), ἀφύλακτος (2).
unverwandelt ἀμετάβλητος (2), ἀμετάλλακτος (2).
unverwandt ἄστροφος, ἄστρεπτος, ἀδιάστροφος, ἀδιάτρεπτος (sämtlich 2), mit ~em Blicke ἀσκαρδαμυκτί, ἀτενές, j-n ~ ansehen ἀτενὲς ὁρᾶν od. βλέπειν εἴς τινα, ἀτενίζειν εἴς od. πρός τινα, ἀσκαρδαμυκτεῖν τινα.
unverwehrt ἀκώλυτος (2), es ist ~ ἔξεστιν.
unverweigerlich ἀπαραίτητος (2).
unverweilt ἀμέλλητος, ἀπροφάσιστος, ἄοκνος (sämtlich 2), *adv.* ἀμελλητί.
unverwelklich ἀμάραντος (2), ἀγήρως, ἀγήρατος (2), ἀθάνατος (2).
unverwerflich ἀναπόβλητος (2), ἄμεμπτος (2), δόκιμος.
unverweslich ἄσηπτος, ἀδιάφθαρτος, ἀδιάφθορος (sämtlich 2).
Unverweslichkeit *f* ἡ ἀφθαρσία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unverwickelt ἁπλοῦς.
unverwischbar ἀνεξάλειπτος (2).
unverworren ἀτάρακτος (2), ἀτάραχος (2).
unverwundbar ἄτρωτος (2), ἀτραυμάτιστος (2).
Unverwundbarkeit *f* ἡ ἀτρωσία.
unverwundet ἄτρωτος, ἄβλητος, ἄπληκτος (sämtlich 2), σῶς.
unverwüstet ἀπόρθητος (2), ἀδῄωτος (2).
unverwüstlich ἀδιάφθαρτος, ἀδιάφθορος, ἀνώλεθρος (sämtlich 2), ἰσχυρότατος.
unverzagt ἄφοβος (2), ἀδεής, ἄοκνος (2), ~ sein θαρρεῖν.
Unverzagtheit *f* ἡ ἀφοβία, ἡ ἀοκνία.
unverzärtelt ἄθρυπτος (2).
unverzäunt ἄ-, ἀδιάφρακτος (2), ἄερκτος (2).
unverzehntet ἀδεκάτευτος (2).
unverzehrt ἄβρωτος (2).
unverzeihlich οὐ συγγνωστός (2).
unverzerrt ἀδιάστροφος (2).
unverziert ἀκόσμητος, ἄκοσμος, ἀκαλλώπιστος (sämtlich 2).
unverzinslich, unverzinst ἄτοκος (2), ἄνευ τόκων.
unverzögert ἀνυπέρθετος (2), ἀμέλλητος (2), *adv.* ἀμελλητί.
unverzollt ἀδεκάτευτος (2), (nicht in die Zollisten eingeschrieben) ἀναπόγραφος (2).
unverzüglich ἀνυπέρθετος, ἀμέλλητος, ἀπροφάσιστος, ἄοκνος (sämtlich 2), *adv.* τὴν ταχίστην, εὐθύς, ἀμελλητί.
unvollendet ἀτέλεστος, ἀτελεύτητος, ἀτελείωτος, ἀνεξ-, ἀδιέργαστος, ἀκέφαλος (sämtlich 2), ἀτελής.
unvollkommen ἀτελής, οὐ τέλειος.
Unvollkommenheit *f* ἡ ἀτέλεια.
unvollständig ἀτελής, ἐνδεής, ἐλλιπής.
Unvollständigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unvollzählig ἐνδεής, ἐλλιπής, οὐχ ἱκανός.
unvollzogen ἄπρακτος (2), ἀτέλεστος (2).
unvorbereitet ἀπαρασκεύαστος (2), ἀπαράσκευος (2), ~ sein auf etw. ἀμελετήτως ἔχειν πρός τι.
unvorhergesehen ἀπρόοπτος, ἀπροόρατος, ἀπρονόητος, ἀπρόσκεπτος (sämtlich 2).
unvorsätzlich ἀπροβούλευτος (2), ἀπρόβουλος (2), auch ἀκούσιος (2), ἀπροαίρετος (2).
Unvorsätzlichkeit *f* ἡ ἀπροβουλία, ἡ ἀπροαιρεσία.
unvorsichtig ἀπρονόητος, ἀπερίσκεπτος, ἀπροφύλακτος (sämtlich 2), ἀμελής, προπετής, ~ sein ἀφυλακτεῖν.
Unvorsichtigkeit *f* ἡ ἀφυλαξία, ἡ ἀπερισκεψία, ἡ ἀμέλεια, ἡ προπέτεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unvorteilhaft ἀσύμφορος (2), ἀνωφελής, ἀλυσιτελής.
unwahr ψευδής, οὐκ ἀληθής (von Personen u. Sachen), ἀναλήθης (von Personen).
unwahrhaft ἄπιστος (2), ψευδής.
Unwahrhaftigkeit *f* ἡ ἀπιστία.
Unwahrheit *f* τὸ ψεῦδος, die ~ sagen ψευδῆ λέγειν.
unwahrscheinlich ἀπίθανος (2), ἀπεικώς, *adv.* ἀπεικότως, ~ sein ἀπεικέναι.
unwandelbar ἄτροπος, ἀδιά-, ἀμετάτρεπτος, ἀμετάτροπος, ἀμετάβλητος (sämtlich 2), (von der Gesinnung) ἀμετάπειστος (2), *adv.* ἀναμαρτήτως.
Unwandelbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unwegsam ἄ-, δύσβατος, ἄ-, δύσπορος, ἀ-, δυσπόρευτος, ἄνοδος (sämtlich 2), ~e Gegend s. d. folg. Wort.
Unwegsamkeit *f* d. *neutr.* (*sing.* u. *plur.*) d. *adj.*
unweiblich οὐ κατὰ τὰς γυναῖκας, παρὰ τὴν γυναικείαν φύσιν, οὐ πρέπων γυναικί.
unweigerlich ἀπροφάσιστος, ἄοκνος, πρόθυμος (sämtlich 2).
unweise ἄσοφος (2), ἄφρων, ἀγνώμων.
unweit οὐ πόρρω, ἐγγύς mit *gen.*
unwert (unwürdig) ἀν-, ἀπάξιος (2), οὐκ ἄξιος, (nichts wert) ἄτιμος (2), φαῦλος.
Unwert *m* ἡ ἀπαξία, ἡ φαυλότης (ητος).
Unwesen *n* ὁ θόρυβος, ἡ τύρβη, ἡ ταραχή (Lärmen u. Unruhe).
unwesentlich περιττός, ἀχρεῖος (2).
Unwetter *n* ὁ χειμών (ῶνος), (auf dem Meere) ἡ ζάλη.
unwichtig οὐκ ἀξιόλογος (2), μικροῦ ἄξιος, λεπτός, κοῦφος, μικρός, φαῦλος.
Unwichtigkeit *f* ἡ λεπτότης, ἡ φαυλότης, ἡ μικρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
unwiderleglich ἀν-, ἀνεξέλεγκτος (2).
unwiderlegt s. d. vor. Wort.

unwiderruflich ἀμετάγνωστος, ἀμετάθετος, ἀμετακίνητος (sämtlich 2).
unwidersprechlich ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2), σαφέστατος.
unwiderstehlich ἀνυπόστατος, ἀκατάσχετος, ἄμαχος, ἀνίκητος, ἀήττητος (sämtlich 2).
unwiederbringlich ἀδι-, ἀνεπανόρθωτος (2).
Unwille *m* ἡ ἀγανάκτησις, ἡ δυσθυμία, ἡ δυσκολία, ἡ δυσαρέστησις, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσφορία, ἡ ὀργή, ~n über etw. empfinden ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, χαλεπῶς φέρειν τι.
unwillfährig ἀπρόθυμος (2).
unwillig 1. δύσθυμος, δύσκολος, δυσάρεστος (sämtl. 2) od. durch d. *part.* von ἄχθεσθαι (P.), ἀγανακτεῖν, ὀργίζεσθαι (P.), ~ sein über j-n ἀγανακτεῖν τινι (über etw. τινί u. ἐπί τινι od. mit *part.*), μέμφεσθαί (M.) τινι, χαλεπῶς φέρειν τι, δυσφορεῖν, δυσχεραίνειν τι. — 2. (ungern) ἄκων, ἀκούσιος (2), ἀπρόθυμος (2).
unwillkommen δυσχερής, δύσφορος (2), es ist mir etw. ~ δυσχεραίνω τι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρω τι.
unwillkürlich ἀβούλητος, αὐτόματος, ἀνεθέλητος (sämtlich 2).
unwirksam ἀνενέργητος, ἀδύνατος, ἄπρακτος (sämtlich 2), μάταιος, ἀσθενής, es bleibt ~ οὐδὲν εἰς πλέον od. οὐδὲν πλέον ποιεῖ, etw. ~ machen ἄχρηστον ποιεῖν τι.
Unwirksamkeit *f* ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀσθένεια, ἡ ματαιότης (ητος).
unwirsch σκυθρωπός (2), δύσκολος (2), δυσχερής, δυσάρεστος (2), ~ sein δυσκολαίνειν (über etw. τινί), δυσχεραίνειν (über etw. τινί, ἐπί τινι, περί τι), ~es Wesen ἡ σκυθρωπότης (ητος), ἡ δυσκολία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unwirtbar, -lich ἄξενος (2).
Unwirtbarkeit, -lichkeit *f* ἡ ἀξενία.
unwirtschaftlich οὐκ οἰκονομικός, δαπανηρός.
Unwirtschaftlichkeit *f* τὸ δαπανηρόν, ἡ τρυφή.
unwissend (etw. nicht wissend) ἀγνοῶν, οὐκ εἰδώς, ἀνεπιστήμων, ἄπειρος (2, letztere beiden = unerfahren), (der nichts gelernt hat) ἀμαθής, ἄμουσος, ἀπαίδευτος, ἀγράμματος (sämtlich 2), ἰδιωτικός, ὁ ἰδιώτης, s. unkundig.
Unwissenheit *f* (Unkunde) ἡ ἄγνοια, ἡ ἀπειρία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη (in etw. τινός), (Mangel an wissenschaftlicher Bildung) ἡ ἀμαθία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπαιδευσία.
unwissenschaftlich ἀνεπιστήμων (von Personen), ἄτεχνος (2, von Personen u. Sachen), οὐκ ἀκριβής (von Sachen).
unwissentlich ἀκούσιος (2), οὐχ ἑκών, ἀπροβούλευτος, ἀπρόβουλος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), *adv.* auch ἀγνοίᾳ, δι' ἄγνοιαν, ὑπ' ἀγνοίας.
unwitzig ἀνάστειος (2), ψυχρός, ἄκομψος (2).
unwohl ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ~ sein ἀρρωστεῖν, κακῶς ἔχειν.
Unwohlsein *n* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.
unwohnbar ἀ-, δυσοίκητος (2).
unwürdig ἀν-, ἀπάξιος (2), οὐκ ἄξιος, φαῦλος, *adv.* auch οὐ κατ' ἀξίαν, etw. als ~ von der Hand weisen ἀπαξιοῦν τι, j-n einer Sache ~ halten ἀπαξιοῦν τινά τινος.
Unwürdigkeit *f* ἡ ἀναξία, besser d. *neutr.* d. *adj.*
Unzahl *f* τὸ ἀμήχανον od. ἄπειρον πλῆθος, ἡ μυριάς (άδος).
unzählbar ἀναρίθμητος (2), ἀνάριθμος (2), μυρίος.
Unzählbarkeit *f* τὸ ἀναρίθμητον.
unzählig s. unzählbar.
unzähmbar ἀ-, δυστιθάσευτος (2).
unzart ἀνεπιεικής, χαλεπός, τραχύς.
[1]**Unze** *f* (Gewicht) ἡ οὐγκία od. τὸ δωδεκατημόριον (das Zwölftel eines Pfundes).
[2]**Unze** *f* (eine Art kleiner Panther) ὁ θώς (θωός, *gen. dual.* θώοιν, *plur.* θώων), ἡ μικρὰ πάρδαλις oder πόρδαλις (εως).
Unzeit *f* ἡ ἀκαιρία (ungeeignete Zeit), ἡ ἀωρία (nicht regelmäßige Zeit), zur ~ ἄ-, παράκαιρος (2), ἄωρος (2), *adv.* ἀκαίρως, ἀπὸ καιροῦ, παρὰ καιρόν, οὐκ εἰς καιρὸν od. καλόν.
unzeitig s. d. vor. Wort: zur Unzeit; (unreif) ἄωρος (2), eine ~e Geburt τὸ ἄμβλωμα.
Unzeitigkeit *f* s. Unzeit; (Unreife) ἡ ἀωρία.
unzerbrechlich ἀρραγής, ἄρρηκτος, ἄθραυστος, ἀκάτακτος, ἄθρυπτος (sämtlich 2).
Unzerbrechlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzerbrochen ἄθραυστος (2), ἄθρυπτος (2).
unzerbröckelt οὐ ψαθυρός.
unzergliedert ἀδιάρθρωτος (2), übtr. ἀσαφής.
unzerhauen ἀδιάτμητος (2).
unzerknickt ἄκλαστος (2).
unzerlegbar ἄτομος (2).
unzerlegt ἄ-, ἀδιάτμητος (2), ὁλομερής.
unzermalmt ἀσύντριπτος (2).
unzerreißbar ἄρρηκτος (2).
unzerrissen ἀδιάσπαστος (2).
unzerschlagen ἀσύντριπτος (2), ἄθραυστος (2).
unzerschmolzen ἄτηκτος (2).
unzerschnitten ἀδιάτμητος (2).
unzerspalten ἄ-, ἀδιάσχιστος (2), ἀσχιδής.
unzerstörbar ἀκαθαίρετος, ἄ-, ἀδιά-, ἀκατάλυτος, ἄφθαρτος, ἀδιάφθαρτος (sämtlich 2).
Unzerstörbarkeit *f* ἡ ἀδιαφθαρσία, besser d. *neutr.* d. *adj.*
unzerstückelt ἄ-, ἀδιάτμητος (2).
unzerteilbar ἀδιαίρετος (2).
unzerteilt ἀδιάτμητος (2), (unverteilt) ἀδιανέμητος (2).
unzertrennlich ἀ-, ἀδιαχώριστος (2), ἀδιάλυτος (2).
Unzertrennlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unziemlich ἀπρεπής, οὐ προσήκων.
Unziemlichkeit *f* ἡ ἀπρέπεια.
Unzier, Unzierde *f* τὸ ἄκοσμον, τὸ ἄκομψον, τὸ ὄνειδος.
unzierlich ἄκοσμος (2), ἄκομψος (2), ἀπρεπής, ἀσχήμων.
Unzierlichkeit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀσχημοσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*
unzinsbar ἀτελής, οὐχ ὑποτελής (φόρου), (ohne Zins) ἀτελὴς τόκων.
Unzinsbarkeit *f* ἡ ἀτέλεια.
Unzucht *f* ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ πορνεία, ἡ κιναιδία (-δεία), (Ehebruch) ἡ μοιχεία, ~ treiben πορνεύεσθαι (M.), μοιχεύεσθαι (M.), ~ treiben mit einem Weibe διαφθείρειν od. καταισχύνειν γυναῖκα.
unzüchtig ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, μοιχικός, πορνικός, ~e Dinge reden αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, αἰσχρορρημονεῖν.
Unzüchtigkeit *f* ἡ πορνεία.
unzufrieden δύσκολος (2), δυσάρεστος (2), mit seinem Schicksal ~ μεμψίμοιρος (2), ~ sein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν τι, δυσαρεστεῖσθαί (P.) τινι, mit seinem Schicksal ~ sein μεμψιμοιρεῖν.
Unzufriedenheit *f* ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσαρέστησις, (mit seinem Schicksal) ἡ μεμψιμοιρία, ~ mit sich selbst ἡ κατάμεμψις ἑαυτοῦ.
unzugänglich ἄ-, δύσβατος (2), ἀπρόσβατος, ἀπρόσιτος, ἀπροσόδευτος (sämtlich 2), (von Personen) ἀπρόσοδος (2), ἀπρόσοιστος (2).
Unzugänglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzulänglich οὐχ ἱκανός, ἐνδεής, ἐλλιπής.
Unzulänglichkeit *f* ἡ ἔνδεια, τὸ ἐνδεές.
unzulässig ἀσυγχώρητος, ἀνεγχώρητος, ἄτοπος, ἀθέμι(σ)τος, παράνομος (sämtlich 2), es ist ~ οὐκ ἔξεστιν.
Unzulässigkeit *f* ἡ ἀτοπία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unzurechnungsfähig παραφρονῶν, ἔξω ἑαυτοῦ ὤν.
unzureichend οὐχ ἱκανός.
unzusammengesetzt ἀσύνθετος (2).
unzusammenhängend ἀσυνάρτητος (2), ἀσυνάρμοστος

(2), οὐ συνεχής, λελυμένος, ~es Zeug sprechen ἀτάκτως συνείρειν.
unzuträglich ἀσύμφορος (2), ἀνεπιτήδειος (2), ἀλυσιτελής.
Unzuträglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzuverlässig ἄπιστος, ἀβέβαιος, ἀμφίβολος (sämtl. 2), σφαλερός, ἐπισφαλής, ~ sein ἀπίστως ἔχειν, πιστὸν οὐδὲν ἔχειν.
Unzuverlässigkeit *f* ἡ ἀπιστία, ἡ ἀμφιβολία, gew. das *neutr.* d. *adj.*
unzweckmäßig ἀνεπιτήδειος (2), ἄτοπος (2).
Unzweckmäßigkeit *f* ἡ ἀτοπία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unzweideutig ἀναμφίβολος (2).
Unzweideutigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzweifelhaft ἀναμφίβολος, ἀναμφίλογος, ἀναμφισβήτητος (sämtlich 2), ἐμφανής, σαφέστατος, φανερώτατος.
Unzweifelhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
üppig τρυφερός, ἁβρός (von Personen u. Sachen), ἀσελγής, ἀκόλαστος (2), ἄσωτος (2, von Personen), ~ lebend ἁβροδίαιτος (2), ἁβρόβιος (2), ~e Lebensweise τὸ ἁβροδίαιτον, ~ sein τρυφᾶν, ἐκτρυφᾶν, σπαργᾶν, χλιδᾶν, θρύπτεσθαι (M., von Personen), ἐξανθεῖν, ἐξυβρίζειν (von Gewächsen), ὀργᾶν (von Pflanzen u. vom Boden), ~e Jugendfülle ἡ σπαργῶσα ἀκμή, ~e Wiesen ἄφθονοι λειμῶνες, ~er Boden ἡ ὀργῶσα γῆ, ~e Gegend ἡ ὀργάς (άδος).
Üppigkeit *f* ἡ τρυφή, ἡ τρυφερότης (ητος), ἡ ἁβρότης (ητος), τὸ ἁβρόν, ἡ χλιδή, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσωτία, in ~ verfallen ἐξοκέλλειν εἰς τρυφήν, ἐκτρυφᾶν, j-n zur ~ verführen παράγειν τινὰ εἰς τρυφὴν od. ὥστε τρυφᾶν.
Urahnfrau *f* ἡ προμάμμη.
Urahnherr *m* ὁ ἐπίπαππος, ὁ τοῦ γένους ἀρχηγέτης.
uralt ἀρχαῖος, ἀρχαῖος καὶ παλαιός, παμπάλαιος (2), πολυχρόνιος (2), πολυετής, seit ~er Zeit ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου.
Uranfang *m* ἡ ἀρχή.
urbar ἐργάσιμος, γεωργήσιμος, ἐνεργός (sämtlich 2), auch ἥμερος (2), ein Land ~ machen ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν.
Urbarmachen *n*, **Urbarmachung** *f* ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἐξημέρωσις, ἡ ἐργασία, ἡ γεωργία.
Urbedeutung *f* ὁ κύριος νοῦς.
Urbeginn *m* ἡ ἀρχή.
Urbegriff *m* ἡ πρωτουργὸς ἔννοια, τὸ στοιχεῖον.
Urbestandteile *m/pl.* τὰ πρῶτα στοιχεῖα.
Urbewegung *f* ἡ πρώτη κίνησις.
Urbewohner *m* ὁ αὐτόχθων (ονος).
Urbild *n* τὸ ἀρχέτυπον, τὸ πρωτότυπον.
Urelemente *n/pl.* τὰ πρῶτα στοιχεῖα, αἱ πρῶται ἀρχαί.
Ureltermutter *f* ἡ προμήτωρ (ορος).
Ureltern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες.
Urenkel *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ἀπέγγονος.
Urgeschichte *f* τὰ ἀρχαῖα, τὰ κατ' ἀρχήν.
Urgroßmutter *f* ἡ ἐπιτηθή, ἡ προμάμμη.
Urgroßvater *m* ὁ πρόπαππος.
urgroßväterlich προπαππικός.
Urgrund *m* ἡ πρώτη αἰτία.
Urheber *m* ὁ αἴτιος, ὁ ἀρχηγός, ὁ ἔξαρχος, ὁ ἐξ ἀρχῆς ποιῶν, ὁ πρωτουργός, ~ von etw. sein αἴτιον εἶναί τινος, ἐξάρχειν τινός, ἐξ ἀρχῆς ποιεῖν τι.
Urheberin *f* ἡ αἰτία, s. d. vor. Wort.
Urin *m* τὸ οὖρον, τὸ οὔρημα, den ~ lassen οὐρεῖν.
Urinblase *f* ἡ κύστις (εως).
Uringang *m* ἡ οὐρήθρα.
urinieren οὐρεῖν.
urintreibend οὐρητικός.
Urinverhaltung *f* ἡ οὔρου ἐπίστασις.
Urkraft *f* ἡ ἐξ ἀρχῆς od. πρώτη δύναμις (εως).
Urkunde *f* ἡ συγγραφή, τὰ γράμματα, τὸ σύγγραμμα.
Urkundensammlung *f* τὸ ἀρχεῖον (Archiv).
urkundlich ἐς μαρτυρίαν, συγγραφικῶς, κατὰ συγγραφὴν (auch *pl.*).
Urlaub *m* ἡ ἄδεια τοῦ ἀπιέναι ἐπὶ ῥητὸν χρόνον, j-m ~ geben ἀφιέναι od. ἀποπέμπειν τινὰ ἐπὶ ῥητὸν χρόνον, συγχωρεῖν τινι ἀπιέναι, auch bloß ἀποπέμπειν τινά, ~ nehmen αἰτεῖσθαι (M.) ἄδειαν τοῦ ἀπιέναι ἐπὶ ῥητὸν χρόνον.
Urmutter *f* ἡ προμήτωρ (ορος).
Urne *f* allg. ὁ ἀμφορεύς, (für die Überreste der Toten) ἡ ὑδρία, τὸ ὑδρίον, ἡ ὑδρίσκη, (für die Stimmtäfelchen) ὁ κάδος, ὁ καδίσκος, τὸ καδίσκιον.
urplötzlich ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, als *adj.* αἰφνίδιος, ἀγχίστροφος (2).
Urquell *m* ἡ ἀρχή, ἡ πρώτη od. πρωτουργὸς αἰτία.
Ursache *f* (Grund, Veranlassung) ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή, (Vorwand) ἡ πρόφασις, ~ von etw. sein αἴτιον εἶναί τινος, ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, αἰτίαν ἔχειν τινός, aus vielen ~n πολλῶν ἕνεκα, διὰ πολλά, ἀπὸ oder ὑπὸ πολλῶν, ohne ~ εἰκῇ, ἄνευ λόγου, ἀλόγως, aus der ~ weil διὰ τό mit *inf.*, ich habe ~ etw. zu tun ἔχω mit *inf.*, aus welcher ~? διὰ τί;
ursächlich αἴτιος.
Urschrift *f* τὸ πρωτότυπον.
Ursprache *f* ἡ ἐξ ἀρχῆς od. πρωτουργὸς γλῶττα.
Ursprung *m* ἡ αἰτία, ἡ ἀρχή, (Entstehen) ἡ γένεσις, von ~ an ἐξ ἀρχῆς, εὐθὺς γενόμενος, seinen ~ von etw. haben γεγονέναι ἀπό τινος, (von Flüssen) τὰς πηγὰς ἔχειν ἔκ τινος.
ursprünglich ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἀρχήν, κατ' ἀρχάς, ἐξ ἀρχῆς, πρωτουργός (2).
Urstoff *m* τὰ πρῶτα στοιχεῖα.
Urteil *n* ἡ γνώμη, ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη, (Meinung, Ansicht) ἡ δόξα, ein ~ fällen (als Richter) τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ein gerechtes ~ fällen σὺν τῷ νόμῳ τίθεσθαι τὴν ψῆφον, ein ~ über etw. fällen γιγνώσκειν περί τινος, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ein ~ gegen j-n fällen καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, καταψηφίζεσθαι (M.) τινος, nach meinem ~ ὥσπερ ἐγὼ γιγνώσκω, ἐξ ὧν μοι δοκεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, δοκεῖν ἐμοί, κατά γε τὴν ἐμὴν (δόξαν od. γνώμην), j-s ~ beitreten σύμψηφον γίγνεσθαί τινι, sein ~ abgeben, sagen ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην.
urteilen κρίνειν, δικάζειν (vom Richter), τὴν ψῆφον τίθεσθαι (M.) od. φέρειν (in der Volksversammlung), allg. κρίνειν, γιγνώσκειν (über eine Ursache περί τινος), falsch ~ παραγιγνώσκειν, σφάλλεσθαι (P.), οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκειν.
urteilsfähig ἱκανὸς κρίνειν usw.
Urteilsfähigkeit *f* τὸ ἱκανὸν τῆς γνώμης.
Urteilskraft *f* ἡ σύνεσις, ἡ διάνοια, auch bloß ἡ γνώμη.
urteilslos ἀγνώμων, ἄκριτος (2), οὐχ (μὴ) ἱκανὸς κρίνειν.
Urteilslosigkeit *f* ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀκρισία.
Urteilsspruch *m* ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη.
Urübel *n* τὸ πρῶτον od. πρωτουργὸν κακόν, ἡ ἀρχὴ τῶν κακῶν.
Ururenkel *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ δισέγγονος.
Ururgroßmutter *f* etwa ἡ τοῦ γένους ἀρχηγέτις (ιδος).
Ururgroßvater *m* etwa ὁ τοῦ γένους ἀρχηγέτης oder ἀρχηγός.
Urvolk *n* οἱ αὐτόχθονες.
Urwald *m* ἡ αὐτοφυὴς ὕλη.
Urwelt *f* ὁ πρωτουργὸς κόσμος, ὁ ἐξ ἀρχῆς κόσμος.
Urwesen *n* τὸ ὄν (ὄντος), ἡ ἐξ ἀρχῆς οὐσία.
Urwort *n* τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀρχέτυπον.
Urzeit *f* ὁ κατ' ἀρχὴν χρόνος.
Usurpation *f* ὁ σφετερισμός.
Usurpator *m* ὁ σφετεριστής, (in demokratischen Staaten) ὁ τύραννος.
usurpieren σφετερίζεσθαι (M.), βίᾳ αἱρεῖσθαι (M.), (usurpierte Herrschaft) ἡ τυραννίς (ίδος).
Utensilien *pl.* τὰ σκεύη, τὰ ἔπιπλα, ἡ κατασκευή.

V

V *n* F, Ϝ, τὸ δίγαμμα, τὸ δίγαμμον, dieser Buchstabe war nur in den ältesten Zeiten und später bei den Äoliern und Doriern im Gebrauch, in lateinischen Namen gab man ~ durch οὐ oder β wieder, zB. Vergilius Οὐεργίλιος oder Βεργίλιος.
Vagabund *m* ὁ πλάνης (ητος), ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀλήτης.
vakant κενός, ἔρημος.
Vakanz *f* ἡ κενότης (ητος), ἡ ἐρημία, ἡ κενὴ χώρα.
Vasall *m* ὁ ὑποτεταγμένος.
Vasalleneid *m* οἱ τῶν ὑποτεταγμένων ὅρκοι.
Vasallenschaft *f*, **-tum** *n* etwa ἡ πελατεία.
Vase *f* ὁ ἀμφορεύς.
Vater *m* ὁ πατήρ (πατρός), ὁ γονεύς, auch d. *part.* ὁ φύσας od. γεννήσας, leiblicher ~ ὁ κατὰ φύσιν πατήρ, von seiten des ~s πρὸς πατρός, πατρόθεν, vom ~ herrührend s. väterlich; ohne ~ ἀπάτωρ (ορος), ein liebender, zärtlicher ~ φιλόστοργος πατήρ, nach dem ~ geraten πατρῴζειν, πατριάζειν, den ~ morden πατροκτονεῖν, übtr. (Gründer, Urheber) ὁ πατήρ, ὁ αἴτιός τινος, ὁ ἀρχηγός.
Väterchen *n* τὸ πατρίδιον. [εὐφροσύνη.
Vaterfreude *f* ἡ διὰ τὰ τέκνα od. ἐκ τῶν τέκνων
Vaterglück *n* ἡ εὐπαιδία, ἡ εὐτεκνία.
Vatergüte *f* ἡ φιλοτεκνία, ἡ φιλοστοργία.
Vaterhand *f*: j-n an der ~ führen προνοεῖσθαι (P.) τινος ὥσπερ πατέρα.
Vaterherz *n* ἡ ψυχὴ ἡ τὰ τέκνα φιλοῦσα, gew. bloß ὁ πατήρ, das ~ kränken λυπεῖν τὸν πατέρα.
Vaterhuld *f* ἡ φιλοστοργία.
Vaterland *n* ἡ πατρίς (ίδος), ἡ οἰκεία (χώρα), das ~ liebend φιλόπολις (εως u. ιδος), aus dem ~ gehen λείπειν τὴν πατρίδα, ἀποδημεῖν, vom ~ abwesend ἀπόδημος (2), Abwesenheit vom ~e ἡ ἀποδημία, wo es uns gut geht, da ist unser ~ (Sprichw., ubi bene, ibi patria) τῷ καλῶς πράττοντι πᾶσα γῆ πατρίς.
vaterländisch πάτριος, ἐγ-, ἐπιχώριος, ~er Boden ἡ πατρίς (ίδος).
Vaterlandsfreund *m* ὁ φιλόπολις (εως u. ιδος).
Vaterlandsliebe *f* ὁ τῆς πατρίδος ἔρως (ωτος).
vaterlandslos ἄπολις (ιδος).
väterlich πατρῷος (bsd. von Besitztümern), πάτριος (von Sitten u. Gebräuchen), πατρικός (bsd. von Freundschaften u. Feindschaften), der Gesinnung nach ὥσπερ od. οἷα πατήρ, das ~e Haus ἡ πατρῴα οἰκία, ~es Vermögen τὰ πατρῷα, ~e Sitten, Gebräuche τὰ πάτρια, ~e Freunde οἱ πατρικοὶ φίλοι, ~ lieben φιλοστοργεῖν, ~e Gewalt ἡ πατρονομία.
Vaterliebe *f* ἡ φιλοστοργία (ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πατρός).
vaterliebend φιλοπάτωρ (ορος).
vaterlos ἀπάτωρ (ορος). [τροκτονεῖν.
Vatermord *m* ἡ πατροκτονία, einen ~ begehen πα-
Vatermörder *m* ὁ πατροκτόνος, ὁ πατροφόνος, ὁ τὸν πατέρα ἀποκτείνας. [πατέρα ἀποκτείνουσα.
Vatermörderin *f* ἡ πατροκτόνος, ἡ πατροφόνος, ἡ τὸν
Vatername *m* τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα.
Vatersbruder *m* ὁ πάτρως (ωος u. ω), ὁ πατράδελφος, ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός.
Vaterschaft *f* τὸ πατέρα εἶναι.
Vaterschwester *f* ἡ τοῦ πατρὸς ἀδελφή.
Vaterstadt *f* ἡ πατρίς (ίδος), ἡ πάτριος πόλις, im Zshg auch bloß ἡ πόλις.
Vaterstelle *f*: ~ bei j-m vertreten εἶναί τινι ἀντὶ πατρός, ὥσπερ πατέρα προνοεῖσθαί (P.) od. ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος. [ματα.
Vaterteil *n* τὰ πατρῷα, τὰ ἀπὸ τοῦ πατρὸς χρή-
Vegetabilien *pl.* τὰ φυτά. [ζωὴν τῶν φυτῶν.
vegetieren τὴν τῶν φυτῶν ζωὴν ζῆν, ζῆν ὥσπερ

Veilchen *n* τὸ ἴον, weißes ~ τὸ λευκὸν ἴον, τὸ λευκόιον, blaues ~ τὸ κυαναυγὲς ἴον, τὸ μελάνιον.
Veilchenbeet *n* ἡ ἰωνιά.
veilchenblau, -farbig ἰώδης, ἰοβαφής.
Veilchenkranz *m* ὁ ἴων στέφανος. [δίον.
Ventil *n* τὸ ἐπιστόμιον, ὁ στρόφιγξ (γγος), τὸ κλει-
verabfolgen παραδιδόναι, συγχωρεῖν, παρέχειν τινί τι.
Verabfolgung *f* ἡ παράδοσις, ἡ συγχώρησις.
verabreden etw. ὁμολογεῖν, συμβάλλεσθαί (M.) τι, etw. mit j-m ~ συντίθεσθαί (M.) τί τινι oder πρός τινα, συμβάλλειν τινὶ λόγους περί τινος, untereinander διομολογεῖσθαι (M.), verabredet sein συγκεῖσθαι, ὡμολογῆσθαι, verabredetermaßen ἐκ παρασκευῆς, auf ein verabredetes Zeichen ἀπὸ od. ἐκ συνθήματος.
Verabredung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συνθήκη, der ~ gemäß κατὰ τὴν ὁμολογίαν, unserer ~ gemäß ἐξ ὧν ὡμολογήσαμεν, eine ~ mit j-m treffen s. sich mit j-m verabreden.
verabsäumen etw. ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, παραμελεῖν, κατολιγωρεῖν τινος, durch Trägheit ~ καταρρᾳθυμεῖν, die gute Gelegenheit ~ ὑστερίζειν τοῦ καιροῦ, es wird etw. verabsäumt ἄπρακτον γίγνεταί τι.
Verabsäumung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία od. durch d. vor. Verben.
verabscheuen ἀποστρέφεσθαί (M.) τι, δυσχεραίνειν, μισεῖν τινα, διαπτύειν τινά, ἀποπτύειν τι.
verabscheuenswert, -würdig βδελυρός, κατάπτυστος (2).
verabscheut κατάπτυστος (2).
Verabscheuung *f* ἡ βδελυγμία, ὁ βδελυγμός.
verabschieden ἀποπέμπειν, ἀφιέναι, (von Soldaten) διαπέμπειν od. διαλύειν στρατιάν, (eine Versammlung) διαλύειν σύλλογον. [gew. durch Verben.
Verabschiedung *f* ἡ ἀποπομπή, ἡ ἄφεσις, ἡ διάλυσις,
verachten καταφρονεῖν τινος, ὑπερορᾶν τινα, ὑπερφρονεῖν τινος u. τινα, ἀτιμάζειν τινά, ὀλιγωρεῖν τινος, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαί (M.) τινα, stärker ἀπαξιοῦν τινα, verachtet außer d. *part.* auch καταφρονητός.
Verächter *m* ὁ καταφρονητής, gew. *part.* d. Verben.
verächtlich s. verachtungswert; (verachtend) καταφρονητικός, ὑβριστικός, j-n ~ behandeln καταφρονεῖν τινος, ἀτιμάζειν τινά, ὑβρίζειν τινά, ὀλιγωρεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος. [(ητος).
Verächtlichkeit *f* ἡ ἀτιμία, ἡ ἀδοξία, ἡ φαυλότης
Verachtung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ὀλιγωρία, τὸ καταφρόνημα, in ~ stehen (verachtet werden) s. verachten.
verachtungswert, -würdig εὐκαταφρόνητος (2), οὐδενὸς ἄξιος.
verallgemeinern κοινὸν ποιεῖν.
veralten ἐπιχρονίζειν, παλαιοῦσθαι (P.), ἀπαρχαιοῦσθαι (P.), καταγηράσκειν, παρακμάζειν (letzteres bsd. übtr.), ~ lassen παλαιοῦν.
veraltet außer d. *part.* auch ἐπιχρόνιος (2), καταγήρως.
veränderlich εὐμετάβλητος, εὐμετάβολος, εὐμετάπτωτος, εὔτρεπτος (sämtlich 2), (trüglich) σφαλερός, ἐπισφαλής, (leichtsinnig) κοῦφος, (von Personen) ἀλλοιότροπος (2), ἀλλότροπος (2), (in Geschmack u. Neigung) ἀψίκορος (2). [u. Neigung) ἡ ἀψικορία.
Veränderlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*, (in Geschmack
verändern μεταβάλλειν, μεταποιεῖν, μεταλλάττειν, ἀλλοιοῦν, μεθιστάναι, μεθαρμόττειν, ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, die Miene ~ τρέπειν τὴν ὄψιν, sich ~ ἀλλοιοῦσθαι (P.), seine Ansicht, Meinung ~ ἀλλοιοῦσθαι τὴν γνώμην, seinen Wohnsitz ~ μετοικεῖν.
Veränderung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μεταλλαγή, ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ἑτεροίωσις, ἡ μεταποίησις, (in der Gesinnung) ἡ μετάνοια, (des Wohnsitzes) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοι-

κισμός, eine ~ erfahren μεταβολὴν λαμβάνειν oder ἔχειν, μεταβολῆς τυγχάνειν, was für eine ~ ist eingetreten? τί νεώτερον γέγονεν; es tritt eine ~ in etw. ein ἀλλοιοῦται (P.) τι od. τά τινος.

veranlassen etw. αἴτιον od. αἰτίαν εἶναί od. γίγνεσθαί τινος, ἐργάζεσθαί, ἀπεργάζεσθαί (M.) τι, ποιεῖν τι, j-n zu etw. ~ παρορμᾶν τινα εἴς od. πρός τι, ἀφορμὴν γίγνεσθαί τινί τινος, ἐπαίρειν τινά mit *inf.*, εἰσηγεῖσθαί (M.) τινί τι, κελεύειν τινά mit *inf.*, ich finde mich veranlaßt δοκεῖ μοι mit *inf.*

Veranlasser *m* ὁ αἴτιος, ὁ εἰσηγητής od. d. *part.* d. Verben.

Veranlassung *f* ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή, ἡ ἀφορμή, die ~ zu etw. sein s. veranlassen; j-m die ~ zu etw. geben s. j-n zu etw. veranlassen; auf j-s ~ διά τινα od. durch d. *part.* d. Verben, zB. κελεύσαντός τινος, ohne ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ ταὐτομάτου, αὐτόματος, (freiwillig) ἑκών, ἑκοντί.

veranschaulichen τίθεσθαί τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, φανερὸν καθιστάναι τι.

Veranschaulichung *f* ἡ παράστασις, gew. durch Verben.

veranschlagen λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι (M.), oberflächlich ~ εἰκάζειν, er veranschlagte die Kosten auf 100 Talente ἐλογίσατο (εἴκασε) τὸ ἀνάλωμα od. τὰς δαπάνας εἶναι od. ἔσεσθαι ἑκατὸν ταλάντων.

Veranschlagung *f* ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός, ἡ εἰκασία.

veranstalten überh. ποιεῖν, (vorbereitend) παρασκευάζειν, (künstlich od. listig) μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνάζειν, Spiele, Feste u. dgl. τιθέναι ἀγῶνας, ἑορτάς u. dgl.

Veranstaltung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ~en treffen s. veranstalten.

verantworten sich ~ ἀπολογεῖσθαι (M., auch mit ὑπὲρ ἑαυτοῦ), gegen j-n πρός τινα, (Rechenschaft ablegen) λόγον διδόναι τινί.

verantwortlich (was man verantworten kann) εὐαπολόγητος (2), (zur Verantwortung verpflichtet) ὑπαίτιος (2), ὑπεύθυνος (2), j-m ~ sein ὑπαίτιον εἶναί τινι, j-n ~ machen λαμβάνειν λόγον παρά τινος.

Verantwortlichkeit *f* τὸ ὑπεύθυνον.

Verantwortung *f* ἡ ἀπολογία, j-n zur ~ ziehen ἐξετάζειν τινά, wegen etw. λόγον λαμβάνειν παρά τινος ὑπέρ τινος, ἀνακρίνειν τινὰ περί τινος, die ~ für etw. übernehmen ὑπεύθυνον παρέχειν ἑαυτόν τινος, auf eigene ~ ἀφ' ἑαυτοῦ.

verarbeiten κατ-, ἐξεργάζεσθαι (M), κατασκευάζειν, (verbrauchen) ἀναλίσκειν, ἐξαναλίσκειν, Speisen ~ ἐκπονεῖν σιτία od. τροφήν, verarbeitetes Gold, Silber, τὸ χρυσίον, τὸ ἀργύριον.

Verarbeitung *f* ἡ κατ-, ἐξεργασία, gew. durch Verben.

verargen j-m etw. μέμφεσθαί (M.) τινί τι, ἐγκαλεῖν τινί τι, ψέγειν τί τινος, νεμεσᾶν τινί τινος, man kann es ihm nicht ~ συγγνώμη αὐτῷ.

verarmen πένητα od. ἄπορον γίγνεσθαι, καθίστασθαι εἰς πενίαν od. ἀπορίαν.

Verarmung *f* τὸ πένητα γίγνεσθαι.

verauktionieren ἀποκηρύττειν.

Verauktionierung *f* ἡ ἀποκήρυξις.

veräußern (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.).

Veräußerung *f* ἡ ἀπόδοσις.

Verbalinjurie *f* ἡ κακηγορία, Klage wegen ~ ἡ κακηγορίου δίκης.

Verband *m* ὁ ἐπί-, κατάδεσμος, τὸ ἐπίδεσμα, ἡ ἐπίδεσις, einen ~ anlegen ἐπι-, καταδεῖν, s. Verbindung.

verbannen φυγαδεύειν, ἐκβάλλειν, ὀστρακίζειν, ἐξοστρακίζειν, verbannt werden auch ἐκπίπτειν.

Verbannte *m*, **verbannt** ὁ φυγάς (άδος), ὁ φεύγων (οντος), ὁ ἐκπεσών (όντος), einen ~n zurückführen κατάγειν φεύγοντα.

Verbannung *f* ἡ φυγή, in die ~ schicken s. verbannen.

Verbannungsort *m* χωρίον ἐν ᾧ διατρίβει τις φεύγων od. φυγάς od. ἐκπεσών.

verbarrikadieren ἀποφράττειν.

Verbarrikadierung *f* ἡ ἀπόφραξις.

verbauen (zubauen) ἀπ-, παροικοδομεῖν, (zum Bauen verbrauchen) ἀναλίσκειν πρὸς τὸ ἔργον, δαπανᾶν εἰς τὸ ἔργον.

verbauern ἀπαγροικίζεσθαι (P.), ἀγροικεύεσθαι (M.), ἄγροικον γίγνεσθαι.

verbeißen (an sich halten, verbergen) κατέχειν, ἀποκρύπτεσθαι (M.).

Verbeißung *f* ἡ κάθεξις, ἡ ἀπόκρυψις.

verbergen κρύπτειν, κατα-, ἀπο-, ὑπο-, ἐπι-, συγκρύπτειν, καλύπτειν, κατακαλύπτειν, sich ~ d. P. von κρύπτειν u. Kompos., etw. vor j-m ~ κρύπτειν (u. M.) τινά τι, verborgen sein ἀποκεκρύφθαι, ἄδηλον εἶναι, vor j-m λανθάνειν τινά, verborgen halten ὑπὸ σκότου ἔχειν od. κατέχειν, sich verborgen halten ἐγκρυφιάζειν.

Verbergung *f* ἡ κρύψις, ἡ κατά-, ἐπίκρυψις.

Verbesserer *m* ὁ δι-, ἐπανορθωτής, besser *part.*

verbessern δι-, ἐπανορθοῦν (u. M.), μεθαρμόττειν, ἀπευθύνειν, καθιστάναι εἰς τὸ βέλτιον, βελτιοῦν, βελτίω ποιεῖν, (ein Schriftwerk) διασκευάζειν, (etw. Geschriebenes) μεταγράφειν.

Verbessern *n*, **Verbesserung** *f* ἡ δι-, ἐπανόρθωσις (als Handlung), τὸ δι-, ἐπανόρθωμα (als Sache), eine ~ machen s. verbessern.

verbeugen sich κύπτειν, προκύπτειν, sich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα.

Verbeugung *f* τὸ κύπτειν, ἡ προσκύνησις.

verbiegen κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, κυρτοῦν, διαστρέφειν.

Verbiegung *f* ἡ κάμψις, ἡ κύρτωσις, ἡ διαστροφή.

verbieten ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν), κωλύειν, οὐκ ἐᾶν, j-m etw. ~ ἀπαγορεύειν τινί u. τινὰ ποιεῖν od. μὴ ποιεῖν τι, κωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, j-m sein Haus ~ παραιτεῖσθαί (M.) τινα τῆς οἰκίας, es ist verboten οὐ θεμιτόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστιν.

Verbieten *n* ἡ ἀπόρρησις, ἡ ἀπαγόρευσις.

verbilden παραπλάττειν, παρασχηματίζειν, κακῶς πλάττειν, (geistig) κακῶς παιδεύειν.

verbinden 1. (zubinden) ἐπι-, καταδεῖν, eine Wunde ~ ἐπιδεῖν τραῦμα, einen Verwundeten ~ θεραπεύειν τετρωμένον. — 2. (vereinigen) συνδεῖν, συνάγειν, ζευγνύναι, συνάπτειν (etw. mit etw. τί τινι), verbunden sein mit etw. ἔχεσθαί τινος, mit Gefahr verbunden sein κίνδυνον ἔχειν, ἐπικίνδυνον od. οὐκ ἀκίνδυνον εἶναι, sich mit j-m ~ προστίθεσθαί (M.) τινι, ἵστασθαι (στῆναι) μετά τινος, τάττεσθαι (P.) σύν τινι, (im Kriege) σύμμαχον γίγνεσθαί τινι, sich ehelich ~ s. verheiraten. — 3. (verpflichten) καταλαμβάνειν, κατέχειν τινά, ich bin verbunden, etw. zu tun ἀνάγκη ἐστί μοι ποιεῖν τι, sich zu etw. ~ s. sich verpflichten; j-n sich ~ ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα.

Verbinden *n* ἡ ἐπί-, κατάδεσις, (eines Verwundeten) ἡ θεραπεία.

verbindlich (verpflichtend) κύριος, ein ~es Gesetz κύριος νόμος, das ist für mich nicht ~ τοῦτο οὐ κατέχει με, (gefällig) ἐπίχαρις (ιτος), κεχαρισμένος, (verpflichtet) j-m ~ sein ὑποχείριον εἶναί τινι, sich j-n ~ machen ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα, sich zu etw. ~ machen s. sich verpflichten.

Verbindlichkeit *f* τὸ κύριον, τὸ κράτος, τὸ ἀξίωμα, die ~ eines Gesetzes τὸ τοῦ νόμου κύριον od. ἀξίωμα, (Gefälligkeit, Wohltat) ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, j-m ~en schuldig sein ὀφείλειν τινὶ χάριν, (Pflicht) τὸ προσ-, καθῆκον (οντος), τὸ δέον (οντος), ich habe die ~, etwas zu tun δίκαιός εἰμι ποιεῖν τι, χρή με ποιεῖν τι, das legt mir die ~ auf προστάττει od. παραινεῖ μοι τοῦτο, εἰς ἀνάγκην καθίστησί με τοῦτο.

Verbindung *f* 1. (einer Wunde) ἡ ἐπί-, κατάδεσις. — 2. (Vereinigung) ἡ σύνδεσις, ὁ συνδεσμός, ἡ σύνθεσις, ἡ σύναψις, ἡ συναγωγή, ἡ σύζευξις (letzteres eheliche ~), (Bündnis) ἡ συμμαχία, (Bund) ἡ ἑταιρία, eine ~ mit j-m eingehen συνίστασθαί τινι, συμμαχίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, mit etw. in ~ stehen ἔχεσθαί τινος, συνῆφθαί τινι, ἐξηρτῆσθαί τινος od. ἔκ τινος, mit j-m in ~ stehen ὁμιλεῖν, κοινωνεῖν τινι, εἶναι μετά τινος, ὁμοῦ εἶναί τινι, (durch Verwandtschaft) συγ-

γενῆ εἶναί τινι, (in geschäftlicher Beziehung) ἐπιμειξίᾳ χρῆσθαι (M.) πρός τινα, συμβάλλεσθαί (M.) τινι, in ~ mit σύν mit *dat.*, μετά mit *gen.*, in keiner ~ mit j-m stehen οὐδὲν κοινὸν ἔχειν τινί, in ~ mit etw. stehend ἀκόλουθός (2) τινι.

Verbindungsmittel *n* ὁ σύνδεσμος.

Verbindungspartikel *f*, **-wort** *n* ὁ σύνδεσμος.

verbissen πικρότατος τὸ ἦθος.

Verbissenheit *f* ἡ πικρότης (ητος), ἡ πικρία.

verbitten sich etw. παραιτεῖσθαί (M.) τι.

verbittern j-m etw. λυμαίνεσθαί (M.) τινί τι, gegen j-n verbittert werden ἐμπικραίνεσθαί (P.) τινι, πικραίνεσθαι (P.) πρός τινα, gegen j-n verbittert sein πικρῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα, πικρῶς διακεῖσθαι πρός τινα. [ἡ πικρία πρός τινα.

Verbitterung *f* ἡ λύμη, ~ gegen j-n ἡ πικρότης (ητος),

verblassen ὠχριᾶν, κατωχριᾶν.

verbleiben δια-, ἐπι-, παρα-, ἐμμένειν, auch διαγίγνεσθαι, διατελεῖν mit *part.*

Verbleiben *n* ἡ δια-, ἐπι-, παραμονή.

verbleichen ἀπ-, παρανθεῖν, παρακμάζειν, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (sterben) ἀποθνῄσκειν, ἀποψύχειν. [ἡ ἀπομάρανσις.

Verbleichen *n* ἡ ἀπάνθησις, ἡ παρακμή, ἡ μάρανσις,

verblenden ἐξαπατᾶν, γοητεύειν, καταγοητεύειν, παράγειν, διαφθείρειν, sich ~ lassen d. P.

Verblendung *f* ἡ ἐξαπάτη, ἡ γοητεία, ἡ διαφθορά.

verblichen ὠχρός, ἀμαυρός, ἀπομαρανθείς, ἀπηνθηκώς, (der Tote) ὁ ἀποθανών (όντος), ὁ τεθνηκώς (ότος).

verblüffen ἐκπλήττειν, διαταράττειν, ἐμβροντᾶν.

verblüfft außer den *part.* auch καταπλήξ (ῆγος).

Verblüfftheit, Verblüffung *f* ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ἡ ἐμπληξία.

verblühen ἀπανθεῖν, παρακμάζειν, bsd. übtr. ἀπομαραίνεσθαι (P.), ἐξανθεῖν, verblüht außer d. *part.* auch ἔξωρος (2). [ἡ ἀπομάρανσις, ὁ μαρασμός.

Verblühen *n* ἡ παρακμή, ἡ ἀπάνθησις, ἡ μάρανσις,

verblümt ἀλληγορικός, ἐσχηματισμένος, αἰνιγματώδης, ~ mit j-m reden ποικίλλειν πρός τινα, etw. ~ geben αἰνίττεσθαί (M.) τι, δι' αἰνιγμῶν λέγειν τι.

verbluten ἔξαιμον γίγνεσθαι, λειφαιμεῖν, αἱμορραγεῖν, der sich verblutet hat ἔξαιμος (2), λείφαιμος (2).

Verblutung *f* ἡ αἵματος πρόχυσις, ἡ αἱμορραγία, an ~ sterben ἀποθνῄσκειν τοῦ αἵματος ἐκρυέντος.

[1]**verborgen** (ausleihen): an j-n etw. ~ δανείζειν τινί τι.

[2]**verborgen** *adj.* κρυπτός, ἀποκεκρυμμένος, ἄδηλος (2), ἀφανής, *adv.* κρύφα, λάθρα, κρυφῇ (vor j-m τινός), vor j-m etw. ~ halten ἀποκρύπτεσθαί (M.) τινά τι, j-m ~ sein λανθάνειν τινά, im ~en etw. tun λανθάνειν ποιοῦντά τι.

Verborgenheit *f* τὸ κρυπτόν, τὸ ἀφανές, τὸ ἄδηλον, in der ~ leben σκοτεινὸν ζῆν.

Verborgung *f* ὁ δανεισμός. [ρευμα.

Verbot *n* ἡ ἀπόρρησις, τὸ ἀπόρρημα, τὸ ἀπαγό-

verboten ἀπόρρητος (2), οὐ θεμιτός, οὐ δίκαιος, οὐχ ὅσιος, es ist ~ οὐκ ἔξεστιν, οἱ νόμοι κωλύουσιν.

verbrämen παρυφαίνειν.

verbrämt παρύφαντος (2), παρυφασμένος.

Verbrämung *f* ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα.

Verbrauch *m* τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη.

verbrauchen ἀναλίσκειν, ἐξαναλίσκειν, δαπανᾶν, καταδαπανᾶν, κατα-, διαχρῆσθαι. [παρακμάζειν.

verbrausen ἀποζράττειν, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.),

verbrechen ἁμαρτάνειν, πλημμελεῖν, ἄδικόν τι ποιεῖν, ἀνόσιον ἐργάζεσθαι (M.), κακουργεῖν, ἀδικεῖν, etw. gegen j-n ~ ἀδικεῖν τινα, παρανομεῖν εἰς oder περί τινα.

Verbrechen *n* τὸ ἁμάρτημα, τὸ πλημμέλημα, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἄδικον od. ἀνόσιον ἔργον, ein ~ begehen s. verbrechen.

Verbrecher *m* ὁ κακοῦργος u. d. *part.* der Verben.

Verbrecherin *f* ἡ κακοῦργος u. d. *part.* der Verben.

verbrecherisch κακοῦργος, παράνομος, ἄδικος, ἀνόσιος (sämtlich 2).

verbreiten διαδιδόναι, διασπείρειν (in einem Orte εἴς τι, unter die Leute εἴς τινας), ἐκφέρειν πρός od. εἴς τινας, ein Gerücht ~ διαθρυλεῖν, διαφημίζειν λόγον, sich ~ d. P., es hat sich das Gerücht verbreitet ὁ λόγος πολὺς ἔσπαρται, ὁ λόγος ἔχει, sich ~ von Feuer, Krankheiten u. dgl. ἐπινέμεσθαί (M.) τι.

Verbreitung *f* ἡ διασπορά, ἡ διάδοσις, gew. durch Verben.

verbrennbar καύσιμος (2), καυστός, leicht ~ εὔφλεκτος (2).

verbrennen *trans.* κάειν, ἐπι-, κατακάειν, καταφλέγειν, καταπιμπράναι, *intr.* d. P., von der Sonne verbrannt ἡλιόκαυστος, ἡλιόβολος, ἡλιόβλητος (sämtl. 2) ἡλιοκαής, halb verbrannt ἡμίφλεκτος (2).

verbrennlich καύσιμος (2).

Verbrennung *f* ἡ καῦσις, ἡ κατάκαυσις, ἡ κατάφλεξις, ἡ ἔμπρησις. [γραμμάτων

verbriefen ἐπισφραγίζεσθαί (M.) τι, βεβαιοῦν διά

Verbriefung *f* ἡ διὰ γραμμάτων βεβαίωσις.

verbringen διατρίβειν, διάγειν (z. B. die Zeit χρόνον, das Leben τὸν βίον), (Geld u. dgl.) δαπανᾶν, ἀναλίσκειν. [Geld)

Verbringung *f* ἡ διατριβή (der Zeit), ἡ ἀνάλωσις (von

verbrüdern sich mit j-m ὥσπερ ἀδελφῷ od. οἰκειότατα χρῆσθαί τινι, ἀδελφίζειν τινά.

verbrüdert ἀδελφός. [ἡ ἑταιρεία (bsd. politische ~).

Verbrüderung *f* (als Handlung) durch d. Verben, (als Sache)

verbrühen ζέοντι ὕδατι ἐπικάειν, sich ~ d. P.

verbuhlt ἐρωτικός, stärker ἐρωτομανής, (von Frauen) ἑταιρικός.

Verbum *n* τὸ ῥῆμα.

verbunden: j-m ~ sein ὑποχείριον εἶναί τινι.

verbünden sich mit j-m συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, σύμμαχον ποιεῖσθαί τινα.

verbündet σύμμαχος (2, *f* auch συμμαχίς, ίδος), die V.en οἱ σύμμαχοι, τὸ συμμαχικόν.

verbürgen ἐγγυᾶν, διεγγυᾶν, πιστοῦν, καταπιστοῦν, etw. für etw. τί τινος, sich für j-n bei j-m ἐγγυᾶσθαί (M.) τινά τινι u. πρός τινα, διεγγυᾶν τινα πρός τινα, καταπιστοῦσθαι (M.) ὑπέρ τινος πρός τινα, verbürgt ἐχέγγυος (2), πιστός. [στωσις.

Verbürgung *f* ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις, ἡ καταπί-

Verdacht *m* ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια (gegen j-n εἰς oder πρός τινα), bei j-m ~ erregen ὑποψίαν ἐμποιεῖν od. ἐνδιδόναι τινί (gegen j-n κατά τινος), ~ auf j-n haben, gegen j-n hegen ὑποψίαν ἔχειν πρός τινα, ἐν ὑποψίᾳ ἔχειν τινά, ὑπόπτως ἔχειν πρός τινα, ὑποπτεύειν τινά, in ~ kommen εἰς ὑποψίαν ἐμπίπτειν, es entsteht bei j-m ~ gegen mich δι' ὑποψίας γίγνομαί τινι, ὕποπτος γίγνομαί τινι, einen ~ von sich entfernen, abwälzen ἀμύνεσθαι (M.) τὴν ὑποψίαν, ποιεῖν ἑαυτὸν πόρρω τῆς ὑποψίας.

verdächtig ὕποπτος (2) (einer Sache τινός u. ἐπί τινι), es ist mir etw. ~ δι' ὑποψίας γίγνεταί μοί τι, ἐν ὑποψίᾳ ποιοῦμαί (M.) τι, es kommt mir etw. ~ vor ὑποψίαν παρέχει μοί τι.

verdächtigen j-n bei j-m διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, συκοφαντεῖν τινα, die Treue, die Glaubwürdigkeit j-s bei j-m ~ ἄπιστον καθιστάναι τινά.

Verdächtigkeit *f* τὸ ὕποπτον.

Verdächtigung *f* ἡ διαβολή.

verdachtlos ἀνύποπτος (2), ἀνυπόπτευτος (2).

Verdachtlosigkeit *f* τὸ ἀνύποπτον.

verdammen j-n zu etw. καταγιγνώσκειν, καταψηφίζεσθαί (M.), κατακρίνειν, καταδικάζειν τινός τι, καταχειροτονεῖν τινός τι (letzteres von der Volksversammlung durch Handaufhebung), verdammt (verurteilt) κατακεκριμένος, κατάκριτος (2), (verflucht) κατάρατος (2), ich will verdammt sein, wenn nicht κάκιστα ἀπολοίμην, εἰ μή

verdämmen ἀπο-, διαχοῦν.
verdammlich, verdammungswert, -würdig καταγνώσεως od. καταδίκης ἄξιος, (verwerflich) ἄξιος ἀποδοκιμάσαι, (tadelnswert) μεμπτός, ἐπίμεμπτος (2).
Verdammnis *f* ἡ καταδίκη.
Verdammung *f* ἡ κατάγνωσις, ἡ καταδίκη, ἡ κατάκρισις, (durch die Volksversammlung) ἡ καταχειροτονία.
Verdämmung *f* ἡ ἀπό-, διάχωσις.
Verdammungsurteil *n* ἡ καταδίκη, τὸ κατάκριμα.
verdampfen δι-, ἐξατμίζεσθαι, ἀνα-, ἐκθυμιᾶσθαι (P.), διαπνεῖν (u. P.), ~ lassen δι-, ἐξατμίζειν.
Verdampfung *f* ἡ ἀποθυμίασις, gew. durch Verben.
verdanken j-m etw. ὀφείλειν τινί τι, χάριν ἔχειν oder εἰδέναι ὑπέρ τινος, j-m viel zu ~ haben πολλὴν χάριν ὀφείλειν τινί, j-m sein Leben ~ σωθῆναι ὑπό τινος, σωθέντα χάριν ἔχειν τινί.
verdauen πέττειν, κατα-, διαπέττειν (mit u. ohne τροφήν), κατεργάζεσθαι (M.), gut oder leicht ~ εὐπεπτεῖν.
verdaulich εὔπεπτος (2), schwer ~ δύσπεπτος (2).
Verdaulichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Verdauung *f* ἡ πέψις, ἡ διάπεψις, gute, leichte ~ ἡ εὐπεψία, schwere ~ ἡ δυσπεψία, Mangel an ~ ἡ ἀπεψία, eine gute ~ haben εὐπεπτεῖν.
Verdauungsbeschwerden *f/pl.* ἡ ἀ-, δυσπεψία.
Verdauungskraft *f* ἡ πεπτικὴ od. κατεργαστικὴ δύναμις.
Verdauungsmittel *n* τὸ πεπτικόν (φάρμακον).
Verdeck *n* (eines Schiffes) τὸ κατάστρωμα, τὸ σανίδωμα, Schiffe mit ~en σεσανιδωμένα πλοῖα, Schiffe ohne ~ ἀστέγαστα πλοῖα, (eines Wagens) ἡ σκηνή.
verdecken καλύπτειν, ἐπι-, κατα-, περι-, συγκαλύπτειν τί τινι, (zum Schutz od. Schirm) στέγειν, περιστέγειν, σκεπάζειν, καταστεγάζειν, j-m die Aussicht ~ ἐπισκοτεῖν od. ἐπιπροσθεῖν τινι, übtr. συσκιάζειν τι, ein verdeckter Wagen ἁρμάμαξα σκηνὴν ἔχουσα.
Verdecken *n*, **Verdeckung** *f* ἡ κατακάλυψις, ἡ κρύψις, ἡ ἐπίκρυψις, ἡ περικαλυφή.
verdenken j-m etw. s. verargen.
Verderb *m* ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος, ἡ ἀπ-, ἐξώλεια, der ~ für etw. sein διαφθείρειν τι.
verderben I *trans.* φθείρειν, διαφθείρειν, ἀπ-, διολλύναι, λυμαίνεσθαί (M.) τι (letzteres auch τινι), die Sache ~ διαφθείρειν od. λυμαίνεσθαι τὴν πρᾶξιν. — II *intr.* d. P., (vom Weine) ἐξίστασθαι, es mit einem ~ προσκρούειν τινί, διαβάλλεσθαι (P.) πρός τινα.
Verderben *n* ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος, ἡ λύμη, ἡ βλάβη, ἡ ἀπ-, ἐξώλεια, j-n ins ~ stürzen s. verderben; sich ins ~ stürzen εἰς ἀπώλειαν διδόναι ἑαυτόν, j-m zum ~ gereichen ὀλέθριον εἶναί τινι.
Verderber *m* d. *part.* der Verben.
verderblich (dem Verderben ausgesetzt) φθαρτός, (Verderben bringend) φθαρτικός, ὀλέθριος (2), βλαβερός, κακός, ein ~er Mensch ὁ ὄλεθρος.
Verderblichkeit *f* (Schlechtigkeit) ἡ κακία, ἡ πονηρία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
Verderbnis *f* ὁ ὄλεθρος, ἡ φθορά, ἡ κακία, ἡ πονηρία.
verderbt διεφθαρμένος, (in sittlicher Beziehung) πονηρός.
Verderbtheit *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία.
verdeutlichen σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, δια-, ἀποσαφεῖν.
Verdeutlichung *f* ὁ σαφηνισμός, ἡ διασάφησις.
verdeutschen μεταφράζειν εἰς τὴν τῶν Γερμανῶν γλῶτταν, ἑρμηνεύειν.
verdichten πυκνοῦν, sich ~ d. M., verdichtet πυκνός.
Verdichtung *f* ἡ πύκνωσις.
verdicken πηγνύναι, παχύνειν, sich ~ (von Flüssigem) συνίστασθαι (P.).
Verdickung *f* ἡ πῆξις, ἡ πάχυνσις.
verdielen σανιδοῦν.
verdienen (erwerben) κτᾶσθαι (M.), ἐργάζεσθαι (M.), εὑρίσκειν (u. M.), πορίζεσθαι (M.), χρηματίζειν, sich Dank ~ κατατίθεσθαι (M.) χάριν, (sich einer Sache würdig machen) ἄξιον εἶναι, δίκαιον εἶναι mit *inf.*, ὀφλισκάνειν (von etw. Schlimmem), so wie es j. verdient ἀξίως τινός, κατὰ τὴν ἀξίαν τινός.

[1]**Verdienst** *m* ὁ μισθός, τὸ μίσθωμα, τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, viel ~ haben πολλὰ χρήματα κτᾶσθαι, μεγάλα ὠφελεῖσθαι (P.) ἀπό od. ἔκ τινος.
[2]**Verdienst** *n* (Würdigkeit) ἡ ἀξία, nach ~ ἀξίως, κατ' ἀξίαν, über ~ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, j-m nach ~ lohnen τὴν ἀξίαν νέμειν τινί, (löbliche Eigenschaft) ἡ ἀρετή, (lobenswerte Handlung, Tat) τὸ καλὸν ἔργον, (Wohltat) ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, sich ~e um j-n erwerben ὠφελεῖν, εὐεργετεῖν τινα, sich große ~e um j-n erwerben πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γίγνεσθαί τινι, große ~e um j-n haben πολλοῦ ἄξιον εἶναί τινι.
verdienstlich ὠφέλιμος, χρήσιμος (2), ὀνήσιμος (2), καλός, χρηστός.
Verdienstlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
verdienstvoll πολλοῦ ἄξιος.
verdient 1. (von Sachen) ἄξιος, δίκαιος, οἰκεῖος, προσήκων, ~e Strafe ἡ ἀξία δίκη, ~er Lohn δίκαιος μισθός, ein ~es Ende finden οἰκείαν τὴν τελευτὴν ἔχειν. — 2. (von Personen) χρηστός, πολλοῦ ἄξιος, ein ~er Staatsmann ἀνὴρ πολλὰ ἀγαθὰ πεποιηκὼς τὴν πόλιν, sich um j-n ~ machen εὐεργετεῖν od. εὖ ποιεῖν τινα, χρήσιμον εἶναί od. χρήσιμον παρέχειν ἑαυτόν τινι, χάριν κατατίθεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, πολλοῦ ἄξιον γίγνεσθαί τινι, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γίγνεσθαί τινι.
verdingen μισθοῦν, ἀπο-, ἐκμισθοῦν, ἐκδιδόναι (ἐπὶ μισθῷ), sich ~ μισθοῦσθαι (M.), zu ~ μισθώσιμος (2), verdungen sein μεμισθῶσθαι, μισθοφορεῖν.
Verdingung *f* ἡ μίσθωσις, ἡ ἔκδοσις.
verdolmetschen ἑρμηνεύειν, μεθερμηνεύειν, μεταφράζειν, ἐξηγεῖσθαι (M.).
Verdolmetschung *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ μετάφρασις, ἡ ἐξήγησις.
verdoppeln διπλασιοῦν, διπλασιάζειν, ἀναδιπλοῦν, διπλάσιον od. διπλοῦν ποιεῖν.
Verdoppelung *f* ἡ ἀναδίπλωσις, ὁ διπλασμός, ὁ ἀναδιπλασιασμός.
verdorben durch d. *part.* von verderben, (in sittlicher Beziehung) κακός, πονηρός, ~er Wein οἶνος τροπίας od. τετραμμένος.
Verdorbenheit *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία.
verdorren ξηραίνεσθαι, ἀποξηραίνεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, αὑαίνεσθαι, ἀφ-, ἐξαυαίνεσθαι (sämtlich P.), παρακμάζειν, verdorrt außer d. *part.* ξηρός.
Verdorrung *f* ἡ ξηρασία, ὁ ξηρασμός, ἡ μάρανσις, ἡ απομάρανσις, ὁ μαρασμός.
verdrängen ἀπ-, ἐξωθεῖν, ἀπελαύνειν, ἐκβάλλειν τινά (aus etw. τινός), aus etw. verdrängt werden ἐκπίπτειν τινός.
Verdrängung *f* ἡ ἐκβολή, ἡ ἄπωσις od. durch Verben.
verdrehen στρέφειν, δια-, ἐκ-, παραστρέφειν, die Augen ~ διαστρέφειν τὼ ὀφθαλμώ, das Recht ~ στρεψοδικεῖν, διαστρέφειν τὸ δίκαιον, die Tatsachen ~ συκοφαντεῖν τὰ συμβάντα, verdreht στρεβλός, διάστροφος (2), ein verdrehtes Glied τὸ παράστρεμμα, verdrehte Augen διάστροφοι ὀφθαλμοί, mit verdrehten Augen στραβός, στράβων (ωνος).
Verdrehung *f* ἡ διαστροφή, ~ der Augen ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἴλλωσις, (Schielen) ὁ στραβισμός.
verdreifachen τριπλασιάζειν, τριπλοῦν ποιεῖν.
Verdreifachung *f* ὁ τριπλασιασμός.
verdrießen λυπεῖν, es verdrießt mich etw. λυπεῖ od. ἀνιᾷ μέ τι, ἄχθομαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, βαρέως φέρω τι, ἀγανακτῶ τινι od. τι, δυσχεραίνω τι, es verdrießt mich, etw. zu tun ὀκνῶ, ἀπ-, κατοκνῶ ποιεῖν τι, es verdrießt ihn die Anstrengung ὀκνεῖ τὸν πόνον.
verdrießlich 1. (unmutig, mit innerer Unlust) δύσκολος (2), δυσχερής, δυσάρεστος (2), σκυθρωπός, ~ sein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν, δυσαρεστεῖν, δυσθυμεῖν, δυσθυμίαν ἔχειν od. ἄγειν (über etw. τινί u. ἐπί τινι), j-n ~ machen ἀνιᾶν τινα, λυπεῖν τινα, δυσθυμίαν παρέχειν τινί. — 2. (unangenehm) δυσχερής, βαρύς, χαλεπός, πικρός, λυπηρός, das ist eine ~e Sache χαλεπὸν τὸ πρᾶγμα.

Verdrießlichkeit *f* (Unmut) ἡ ἀ-, δυσθυμία, ἡ δυσκολία u. d. *neutr.* d. *adj.*, (verdrießliche Sache) τὸ χαλεπὸν πρᾶγμα od. ἔργον, j-m ~en verursachen ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα, πράγματα παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι, ~en haben πράγματα ἔχειν.

verdrossen ὀκνηρός (saumselig), ἀπρόθυμος (2, nicht bereitwillig), δύσθυμος (2 mißmutig), ~ sein ὀκνεῖν, ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, j-n ~ machen ὄκνον od. δυσθυμίαν παρέχειν τινί, ποιεῖν τινα δυσθυμεῖν.

Verdrossenheit *f* ὁ ὄκνος, ἡ ἀθυμία, ἡ ἀπροθυμία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Verdruß *m* ἡ λύπη, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ἀνία, ἡ ὀργή (als Empfindung), (Zwist) ἡ διαφορά, (Händel) τὰ πράγματα, etw. mit ~ tun ἀγανακτεῖν ποιοῦντά τι, ἄχθεσθαι (P.) ἔργῳ τινί, ἀχαρίστως ποιεῖν τι, einen ~ mit j-m haben διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, j-m ~ machen πράγματα παρέχειν τινί, viel ~ haben πολλὰ πράγματα ἔχειν, zu j-s ~ etw. tun ποιεῖν τι ἄκοντός τινος καὶ λυποῦντος.

verduften διαπνεῖν (u. P.), διατμίζειν (u. P.), ἐκθυμιᾶσθαι (P.), διαχεῖσθαι (P.), übtr. er ist verduftet ᾤχετο ἀπιών.

Verduften *n* durch Verben.

verdummen μωροῦσθαι, μωραίνεσθαι (P.)

Verdummung *f* durch Verben.

verdungen μισθωτός, ἔκδοτος (2), eine ~e Arbeit übernehmen ἐργολαβεῖν.

verdunkeln 1. σκοτίζειν, ἀποσκοτίζειν, σκοτοῦν, ἀποσκοτοῦν (dunkel machen), ἀμαυροῦν (des Glanzes berauben), ἐπιπροσθεῖν τινι (im Lichte stehen), ἐπισκιάζειν (beschatten, auch übtr.), ἀποκρύπτειν (verbergen). — 2. übtr. j-n ~ (= an Ansehen übertreffen) παρευδοκιμεῖν, j-s Ruhm ~ διαβάλλειν τὴν δόξαν τινός, ἐπισκοτεῖν τῇ δόξῃ τινός, ταπεινοῦν, ἀμαυροῦν od. κολούειν τὴν δόξαν τινός.

Verdunkelung *f* ἡ ἐπισκότησις, ἡ ἀμαύρωσις, gew. durch Verben.

verdünnen (Flüssigkeiten) ὕδωρ ἐπιχεῖν τινι, ὑγρότερον ποιεῖν τι, (den Umfang von etw. verringern) λεπτύνειν, συστέλλειν, ἀραιοῦν.

Verdünnung *f* ἡ λέπτυνσις, ὁ λεπτυσμός, ἡ συστολή, ἡ ἀραίωσις, gew. durch Verben.

verdunsten ἀποθυμιᾶν, ἀνατμίζεσθαι, διαπνεῖν, διατμίζειν (u. P.), ~ lassen διατμίζειν, διαφορεῖν.

Verdunsten *n*, **Verdunstung** *f* durch Verben.

verdursten ἀπόλλυσθαι δίψῃ, (großen Durst haben) ἐκδιψῆν.

verdüstern ἐπισκιάζειν.

verdutzt ἀπόπληκτος (2), καταπλήξ (ῆγος), ἐμβρόντητος (2).

veredeln (besser machen) βελτίω ποιεῖν τινα, (von Gewächsen) ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, sich ~ βελτίω γίγνεσθαι.

veredelt (von Gewächsen) ἥμερος (2), nicht ~ ἀνήμερος (2), αὐτοφυής.

Veredelung *f* ἡ ἐπὶ od. πρὸς τὸ βέλτιον προκοπή, ἡ εἰς od. ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπίδοσις (~ seiner selbst), ἡ παιδεία (~ eines andern), ἡ ἡμέρωσις (~ von Gewächsen).

verehelichen συζευγνύναι, sich ~ γαμεῖν τινα (vom Manne), γαμεῖσθαί (M.) τινι (von der Frau).

Verehelichung *f* ἡ σύζευξις, ὁ γάμος.

verehren σέβειν, σέβεσθαι, αἰδεῖσθαι (P.), θαυμάζειν, durch äußere Zeichen ~ τιμᾶν, θεραπεύειν, ἀσπάζεσθαι (M.), göttlich ~ προσκυνεῖν, j-m etw. ~ γεραίρειν τινά, προσφέρειν τινὶ δῶρον, einem Gotte ein Geschenk ~ ἀνατιθέναι θεῷ τι.

Verehrer *m* der Gottheit ὁ εὐσεβὴς περὶ τοὺς θεούς, ὁ θεραπεύων τοὺς θεούς, (von Menschen) ὁ τιμῶν, θεραπεύων od. ἀσπαζόμενός τινα, auch ὁ θεραπευτής, (von Sachen) ὁ ἐπιθυμητής, ὁ θαυμαστής τινος, ~ finden ἐπιθυμητὰς λαμβάνειν, θαυμάζεσθαι (P.), ein ~ von etw. sein s. verehren.

Verehrung *f* ὁ σεβασμός, ἡ σέβασις, τὸ σέβας, ἡ τιμή, ἡ θεραπεία, ἡ αἰδώς (οῦς), Gegenstand der ~ τὸ σέβασμα, ~ der Gottheit ἡ προσκύνησις.

verehrungswürdig σεβάσμιος (2), σεβαστός, αἰδέσιμος (2), αἰδεστός, αἰδοῖος, σεμνός, ἁγνός.

vereiden, vereidigen ὁρκίζειν, ἐξορκίζειν, ὁρκοῦν, ἐξορκοῦν τινα, ὅρκῳ καταλαμβάνειν τινά.

vereidet ὁρκωτός.

Vereidigung, Vereidung *f* ἡ ἐξόρκωσις, ὁ ἐξορκισμός.

vereinen, vereinigen συμ-, προσμειγνύναι, συνάπτειν, συνάγειν, συζευγνύναι (etw. mit etw. τί τινι), Streitende ~ (= versöhnen) κατ-, διαλλάττειν τινὰ πρός τινα, sich mit j-m ~ εἰς ταὐτὸν ἔρχεσθαί τινι, (übereinkommen) συμβαίνειν περί τινος, ὁμολογεῖν u. συνομολογεῖν τινί τι, vereint sein mit etw. συνεῖναί τινι, ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι (örtlich), συμπεφυκέναι τινί (von Natur), συνεζεῦχθαί τινι (bsd. ehelich).

vereinfachen συντέμνειν, ἁπλούστερον ποιεῖν.

Vereinfachung *f* ἡ συντομή.

vereinigend συναγωγός (2).

Vereinigung *f* ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, ἡ σύνδεσις, ἡ συναρμογή, ἡ σύζευξις (letzteres bsd. eheliche ~), (von Streitenden) ἡ διαλλαγή, ~ über etw. ἡ ὁμολογία, (als Handlung) ἡ σύστασις (allg.), ἡ εἰς ταὐτὸν σύνοδος (von Personen), oft *part.*, zB. nach ihrer ~ ὁμοῦ γενόμενοι.

Vereinigungspunkt *m* ἡ συναφή (Berührungspunkt), χωρίον, εἰς ὃ συνέρχονται (Ort der Zusammenkunft, bsd. von Heeren).

vereinzeln μονοῦν, διαχωρίζειν, διαλύειν, διασπᾶν.

vereinzelt σποράς (άδος, auch ~ lebend), *adv.* σποράδην, κατὰ μόνας, ἰδίᾳ, s. selten.

Vereinzelung *f* ἡ μόνωσις, ἡ διάλυσις, ἡ διαχώρισις, ἡ διάσπασις.

vereiteln ματαιοῦν, μάταιον ποιεῖν, διαλύειν, διαφθείρειν, σφάλλειν, j-m seine Hoffnung ~ ἐκκρούειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, καταλύειν τὴν ἐλπίδα τινός, j-m seinen Plan ~ λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, vereitelt werden auch ἄπρακτον od. ἀτέλεστον γίγνεσθαι, οὐκ ἀποβαίνειν, es wird mir etw. vereitelt ἀποτυγχάνω τινός, ἀτυχῶ od. σφάλλομαί (P.) τινος, οὐκ ἀποβαίνει μοί τι, meine Hoffnung wird mir vereitelt ἐκπίπτω τῆς ἐλπίδος, σφάλλομαι od. ψεύδομαι (P.) τῆς ἐλπίδος.

Vereitelung *f* ἡ διά-, κατάλυσις, gew. durch Verben.

vereitern ἐμπυεῖν, ἔμπυον γίγνεσθαι.

vereitert ἔμπυος (2).

Vereiterung *f* ἡ ἐμπύησις, (als Sache) τὸ ἐμπύημα.

verekeln j-m etw. ἄσην παρέχειν τινί τινος.

verenden (von Tieren, bsd. vom Wild) τελευτᾶν.

verengen στενὸν ποιεῖν, στενοῦν, ἀποστενοῦν, συνάγειν, συστέλλειν, sich ~ d. P.

Verengung *f* ἡ συναγωγή (*trans.* u. *intr.*), τὸ στένωμα (*intr.*).

vererben κληρονόμημα od. ἴδιον καταλείπεσθαι (M.), κατακληρονομεῖν, etw. auf j-n ~ παραδιδόναι τινί τι.

Vererbung *f* ἡ παράδοσις.

verewigen ἀΐδιον, αἰώνιον, ἀθάνατον od. ἀείμνηστον ποιεῖν τι, ἀθανατίζειν τι, seinen Ruhm ~ ἀείμνηστον καταλείπειν τὴν δόξαν, ἀθανάτου δόξης τυγχάνειν.

Verewigung *f* ὁ ἀθανατισμός, gew. durch Verben.

Verfahren *n* (Handlungsweise) ἡ πρᾶξις, ὁ τρόπος, (wissenschaftliches, kunstgemäßes ~) ἡ μέθοδος, gew. wird ~ durch ein *subst.* ausgedrückt, welches den Begriff des *adj.* enthält, zB. gerechtes, ungerechtes ~ ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀδικία, (gerichtliches ~) ἡ δίκη, ἡ κρίσις, (unbesonnenes ~) ἡ ἀφροσύνη, ἡ προπέτεια, (heimtückisches ~) ἡ κακοπραγμοσύνη.

verfahren I *intr.* πράττειν, χρῆσθαι (M.), gerecht ~ δικαίως od. ὀρθῶς πράττειν, δικαιοσύνῃ χρῆσθαι, hart mit j-m ~ χαλεπῶς χρῆσθαί od. προσφέρεσθαί (P.) τινι, χαλεπότητι χρῆσθαι περί τινα, ebenso mit j-m ~ τὰ αὐτὰ ποιεῖν τινα, nach Willkür mit j-m ~ χρῆσθαί τινι, ὅπως ἂν τις βούληται. — II *trans.* ἐξάγειν, ἐκ-, διακομίζειν. — III *refl.* sich ~ (= irre fahren) ἁμαρτάνειν od. ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ.

Verfahrungsart, -weise *f* ἡ πρᾶξις, s. Verfahren.

Verfall *m* ἡ διαφθορά, τὸ κατάπτωμα, τὸ ἐρείπιον,

in ~ kommen ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι, διαφθείρεσθαι (sämtlich P.), in ~ bringen d. Akt. dieser Verben, in ~ sein τεταπεινῶσθαι, κακῶς ἔχειν, διεφθαρμένον εἶναι.

verfallen 1. (ein-, zusammenfallen) συμ-, καταπίπτειν, καταρρεῖν, περικαταρρεῖν, (am Körper) φθίνειν, τήκεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (sämtl. P.), ~ sein (von Pers.) κατεσκληκέναι (σκέλλω), (v. Einrichtungen, Gesetzen u. dgl.) διαφθείρεσθαι (P.), ἐλαττοῦσθαι (P.), κλίνειν ἐπὶ τὸ χεῖρον. — 2. (in einen Zustand geraten, in etw. Unangenehmes, Krankheit, Gefahren u. dgl. ~) περιπίπτειν τινί, ἐμπίπτειν εἴς τι, καταφέρεσθαι (P.) εἴς τι, (in Fehler, Laster u. dgl. ~) ἐξοκέλλειν, ἐξολισθάνειν εἴς τι, in Strafe ~ ὀφλισκάνειν ζημίαν, in Raserei ~ ἐκφοιτᾶν εἰς μανίαν, in einen Schlaf ~ ἐκφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον, auf etw. ~ ἐπέρχεταί μοί τι, ἐν-, ἐπιτυγχάνω τινί, ἐμπίπτω εἴς τι, γίγνεταί μοί τι. — 3. ~ sein (zB. einer Strafe u. dgl.) ἔνοχον εἶναι od. ἐνέχεσθαι (P.) τινι, wir sind alle dem Tode ~ πάντες ὀφείλομεν ἀποθανεῖν. — 4. (verstreichen) παρ-, ἐξέρχεσθαι, οἴχεσθαι, παροίχεσθαι. — 5. im Gespräche auf etw. ~ λέγοντα ἐμπίπτειν εἴς τι. — 6. (verloren gehen) zB. das Pfand j-s verfällt ἀποβάλλει τις τὴν ὑποθήκην, den Termin ~ lassen ὑπερήμερον γίγνεσθαι.

Verfallen n (das Hinschwinden) ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, s. Verfall.

Verfalltag m ἡ ὑπερημερία, ἡ προθεσμία.

Verfallzeit f = dem vor. Wort.

verfälschen διαφθείρειν, κιβδηλεύειν, κίβδηλον ποιεῖν, νοθεύειν, (vom Wein) καπηλεύειν, (Siegel u. dgl.) παραποιεῖν (u. M.), (Münzen u. dgl.) παρακόπτειν, παραχαράττειν.

Verfälscher m ὁ κάπηλος, gew. *part.* d. Verben.

verfälscht außer d. *part.* d. Verben κίβδηλος (2), νόθος, ἀδόκιμος (2), παράσημος (2).

Verfälschung f ἡ διαφθορά, ἡ κιβδηλεία, ἡ παραποίησις.

verfangen sich in etw. ἐνέχεσθαί (P.) od. ἐναπολαμβάνεσθαί (P.) τινι od. ἔν τινι, der Wind verfängt sich ὁ ἄνεμος ἀποκλείεται od. ἐγκαταλαμβάνεται.

verfänglich σοφιστικός, ἀπατηλός, ἀπατητικός, δολερός, ~e Frage τὸ σοφιστικὸν ἐρώτημα, τὸ σόφισμα.

Verfänglichkeit f ὁ δόλος, sonst d. *neutr.* d. *adj.*

verfärben παραχρωννύναι, μεταβάπτειν, sich ~ ἀλλάττειν τὸ χρῶμα, μεθιστάναι τοῦ χρώματος, sich im Gesicht ~ διαφθείρειν τὸ πρόσωπον.

Verfärben n, **Verfärbung** f ἡ τοῦ χρώματος μετάστασις.

verfassen συντιθέναι, γράφειν, συγγράφειν (von Schriftwerken), sonst auch ποιεῖν, κατασκευάζειν.

Verfasser m ὁ συγγραφεύς u. d. *part.* der Verben.

Verfassung f 1. (das Verfassen, zB. eines Schriftwerks) ἡ σύνθεσις, ἡ συγγραφή, sonst ἡ κατασκευή, ἡ ἀπεργασία. — 2. (Zustand) ἡ κατάστασις, ἡ διάθεσις, geistige, leibliche ~ ἡ τῆς ψυχῆς, τοῦ σώματος ἕξις, eine ~ haben, in einer ~ sein διακεῖσθαι mit einem *adv.*, etw. ist in einer guten ~ καλῶς ἔχει τι od. τὰ περί τι, in einer schlechten ~ sein κακῶς ἔχειν, die ~ eines Staates ἡ εὐνομία, der Staat hat eine gute ~ εὐνομίᾳ χρῆται ἡ πόλις.

verfassungsmäßig νόμῳ καθεστηκώς, νόμιμος, ἔννομος (2), *adv.* νόμῳ, κατὰ τοὺς νόμους, es ist ~ νόμος ἐστίν, οἱ νόμοι προστάττουσιν.

verfassungswidrig παράνομος (2), παρὰ τοὺς νόμους.

verfaulen σήπεσθαι, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.), ~ lassen σήπειν, κατασήπειν.

Verfaulen n ἡ σῆψις.

verfault κατασεσηπώς, σαπρός.

verfechten ὑπερμαχεῖν, ὑπερμάχεσθαί τινος, διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.) περί τινος, (mit Worten) ἀπολογεῖσθαι (M., für j-n od. etw. mit Worten ~).

Verfechter m d. *part.* d. vorh. Verben.

Verfechtung f ἡ ἀπολογία.

verfehlen ἁμαρτάνειν, δι-, παρ-, ἀφαμαρτάνειν τινός, das Ziel ~ ἀποτυγχάνειν, ἀφαμαρτάνειν τοῦ σκοποῦ, den Zweck ~ ἀποπλανᾶσθαι (P.) od. πόρρω γίγνεσθαι τῆς ὑποθέσεως, σφάλλεσθαι (P.) τῆς γνώμης, die Wahrheit ~ διαμαρτάνειν τῆς ἀληθείας, etw. ~ (nicht treffen, nicht erreichen) οὐκ ἐξ-, ἐφικνεῖσθαί τινος.

Verfehlen n ἡ ἀπότευξις, ἡ ἀποπλάνησις, gew. durch Verben.

verfeinden j-n mit j-m εἰς ἔχθραν καθιστάναι τινά τινι, ἐκπολεμεῖν τινά τινι od. πρός τινα, συγκρούειν τινά τινι u. πρός τινα, διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, sich mit j-m ~ εἰς ἔχθραν ἔρχεσθαί τινι, διίστασθαι πρός τινα, ἀπεχθάνεσθαί τινι.

verfeindet ἐχθρός.

Verfeindung f ἡ πρόσκρουσις, (als Zustand) ἡ ἀπέχθεια (mit j-m πρός τινα), gew. durch Verben.

verfeinern (ein schöneres Ansehen geben) κοσμεῖν, δια-, κατακοσμεῖν, die Sitten ~ παιδεύειν, ἡμεροῦν τὰ ἤθη, (durch Überarbeitung) διεξ-, ἐπεξεργάζεσθαι (M.).

Verfeinerung f ἡ κόσμησις, ἡ δια-, κατακόσμησις, ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἐξεργασία.

verfertigen ποιεῖν, ἐργάζεσθαι (M.), ἀπ-, ἐξεργάζεσθαι, ἀποδείκνυσθαι (M.), κατασκευάζειν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν, δημιουργεῖν, häufig auch Zssgn wie Bildsäulen ~ ἀνδριαντοποιεῖν, Waffen ~ ὁπλοποιεῖν, Ziegel ~ πλινθουργεῖν u. dgl.

Verfertiger m ὁ ποιητής, ὁ κατασκευαστής, ὁ δημιουργός, gew. durch *part.* der Verben, auch Zssg mit -ποιός (deutsch = Macher), zB. ~ von Waffen ὁ ὁπλοποιός, ~ von Liedern ὁ μελοποιός, ~ von Bildsäulen ὁ ἀγαλματοποιός, ὁ ἀνδριαντοποιός u. dgl., seltener Zssg mit -ουργός, zB. ~ von Ziegeln ὁ πλινθουργός.

Verfertigung f ἡ ποίησις, ἡ κατασκευή, ἡ ἐργασία, ἡ ἀπεργασία, häufig Zssg wie ~ von Waffen ἡ ὁπλοποιία, ~ von Bildsäulen ἡ ἀγαλματοποιία, ἡ ἀνδριαντοποιία, ~ von Ziegeln ἡ πλινθουργία.

verfilzen συμπιλεῖν.

Verfilzen n, **Verfilzung** f ἡ συμπίλησις.

verfinstern ἐπισκοτίζειν τι, ἐπισκοτεῖν τινι, (im Lichte stehen) ἐπιπροσθεῖν τινι, σκοτοῦν, ἀποσκοτοῦν τι, ἀμαυροῦν τι, (von Sonne u. Mond) ἐκλείπειν, übtr. j-s Gesicht od. Miene verfinstert sich ἀγριοῦται τὸ πρόσωπόν τινος.

Verfinsterung f ἡ σκότωσις, ἡ ἐπισκότησις, ἡ ἀμαύρωσις, (der Sonne u. des Mondes) ἡ ἔκλειψις.

verflechten ἐμ-, συμπλέκειν τί τινι, übtr. in etw. verflochten sein μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος, in j-s Verderben od. Untergang verflochten sein συνδιαφθείρεσθαί (P.) τινι, συναπόλλυσθαί τινι.

Verflechtung f ἡ ἐμ-, συμπλοκή, ἡ ἔμ-, σύμπλεξις.

verfliegen διαπέτεσθαι, διαπνεῖν (u. P.), διαφυσᾶσθαι (P.), οἴχεσθαι διασκεδασθέν, διασκεδάννυσθαι (P., sich zerstreuen), (von der Zeit) οἴχεσθαι, ἐξ-, παρ-, διέρχεσθαι, sich ~ πετόμενον πλανᾶσθαι (P.).

Verfliegen n ἡ διαπνοή, gew. durch Verben.

verfließen ἀπορ-, ἐκ-, παραρρεῖν, οἴχεσθαι, von der Zeit s. verfliegen; als das Jahr verflossen war περιιόντος τοῦ ἔτους, nachdem viel Zeit verflossen war χρόνου συχνοῦ διαγενομένου, nachdem eine kurze Zeit verflossen war οὐ πολλοῦ χρόνου μεταξὺ γενομένου, es ist kurze Zeit verflossen, seitdem … ὀλίγος χρόνος ἀφ' od. ἐξ οὗ…, d. Zeit unbenutzt ~ lassen προΐεσθαι καιρόν.

verfluchen j-n ἐπ-, καταρᾶσθαί (M.) τινι, ἀρὰς ἐπεύχεσθαί (M.) τινι, ἐξώλειαν ἐπαρᾶσθαί τινι (j-n zur Hölle ~), verflucht werden von j-m ἐπάρατον γίγνεσθαι ὑπό τινος, zu ~ καταράσιμος (2), ich will verflucht sein, wenn … ὄμνυμι κατ' ἐξωλείας mit *inf.*, κακῶς ἀπολοίμην, εἰ…, ~ im kirchlichen Sinne ἀναθεματίζειν.

verflucht κατ-, ἐπάρατος (2), ἐξάγιστος (2), μιαρός, ὁ ὄλεθρος, (im kirchlichen Sinne) τὸ ἀνάθεμα (der V~e).

verflüchtigen ἐξαεροῦν, διαλύειν εἰς αὔραν, διαφυσᾶν, διαφορεῖν, sich ~ διαφορεῖσθαι (P.), διαπνεῖν (u. P.), ἐξαεροῦσθαι (P.).

Verflüchtigung *f* ἡ διαφόρησις, ἡ ἐξαέρωσις.

Verfluchung *f* ἡ κατάρα, ἡ κατάρασις, auch bloß ἡ ἀρά, (im kirchlichen Sinne) ὁ ἀναθεματισμός.

Verfluß *m* durch die unter verfließen aufgeführten Verben, nach ~ dieser Zeit ἐξεληλυθότος τούτου τοῦ χρόνου, nach ~ des Jahres περιιόντος τοῦ ἔτους, vor ~ der Zeit πρὶν ἐξελθεῖν τὸν χρόνον.

Verfolg *m* ἡ πρό-, ἀπόβασις, τὰ ἔκ τινος, gew. durch Verben, zB. im ~ der Zeit προελθόντος τοῦ χρόνου, ~ der Rede ἡ τοῦ λόγου διέξοδος, im ~ der Rede προϊόντος τοῦ λόγου, s. Verlauf.

verfolgen διώκειν, καταδιώκειν, ἕπεσθαί τινι, eine Sache ~ διώκειν, μετέρχεσθαί, θηρᾶν τι, (bedrücken) πιέζειν τινά, ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, (fortsetzen) ἐξ-, διανύτειν, διατελεῖν, eine Erzählung ~ διεξέρχεσθαι (-ιέναι) λόγον, j-n gerichtlich wegen etw. ~ διώκειν τινά τινος, wegen etw. gerichtlich verfolgt werden φεύγειν τινός.

Verfolger *m* ὁ διώκτης, gew. *part.* der Verben.

Verfolgung *f* ἡ δίωξις, τὸ δίωγμα, ὁ διωγμός, gew. durch Verben, er fiel bei der ~ der Feinde ἀπέθανε διώκων τοὺς πολεμίους.

verfressen κατεσθίειν, καταβροχθίζειν, ein ~er Mensch ὁ πολυφάγος ἄνθρωπος.

Verfressenheit *f* ἡ πολυφαγία.

verfügen προστάττειν, παραγγέλλειν, κελεύειν, über etw. ~ διατίθεσθαί (M.), διοικεῖν (u. M.) τι, über etw. zu ~ haben κύριον εἶναί u. κυριεύειν τινός, sich wohin ~ κομίζεσθαι (P.) od. χωρεῖν εἰς τόπον τινά.

Verfügung *f* τὸ ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα, letztwillige ~ ἡ διάθεσις, eine ~ treffen παραγγέλλειν, διατίθεσθαι (M.), zur ~ haben ἕτοιμον ἔχειν τι, es steht etw. zu meiner ~ πάρεστί μοί τι, j-m etw. zur ~ stellen παρέχειν τινί τι.

verführen 1. (Waren) ἐξάγειν, ἐκκομίζειν. — 2. (verleiten) eig. παράγειν (u. M.), πλανᾶν, (durch Überredung) πείθειν, ἀναπείθειν, (durch Täuschung, Betrug) ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, (sittlich) διαφθείρειν (auch von der Verführung eines Mädchens).

Verführer *m* ὁ ἀπατεών (ῶνος), ὁ διαφθορεύς, gew. *part.* der Verben.

verführerisch ἐπαγωγός (2), ἀπατηλός, ἀπατητικός.

Verführung *f* ἡ ἐπαγωγή, ἡ ἀπάτη, ~ zum Bösen ἡ διαφθορά (auch ~ eines Mädchens).

verfüttern ἀναλίσκειν τὰ σῖτα παραβάλλοντα τοῖς ζῴοις τροφήν, ein Kind ~ ὑπερεμπιμπλάναι.

vergaffen sich in etw. σφόδρα ἐπιθυμητὴν γίγνεσθαί τινος, ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι, sich in ein Mädchen ~ δεινῷ ἔρωτι ἁλίσκεσθαι oder λαμβάνεσθαι (P.) παρθένου.

vergällen ἐμπικραίνειν (verbittern), j-m etw. ~ λυμαίνεσθαι (M.) τινί τι.

vergangen durch d. *part.* von παροίχεσθαι, παρέρχεσθαι, γίγνεσθαι, in der ~en Zeit τὸν παρελθόντα χρόνον, ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, πάλαι, πρόπαλαι, s. auch verfließen.

Vergangenheit *f* ὁ παρελθών usw. χρόνος (s. vergangen), ὁ ἔμπροσθεν χρόνος, ὁ πρὸ τοῦ χρόνος, τὰ πρότερον γενόμενα.

vergänglich φθαρτός, θνητός, ἐξίτηλος (2).

Vergänglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*, auch ἡ βραχύτης (ητος, bsd. von der ~ der Zeit).

vergeben 1. etw. an j-n διδόναι, ἀποδιδόναι, νέμειν, ἐπινέμειν τινί τι, ein Amt an j-n ~ ἐπιτρέπειν oder νέμειν τινὶ τιμήν od. ἀρχήν, sich (*dat.*) etw. ~ οὐκ ἀξίως od. ἀναξίως ἑαυτοῦ πράττειν, sich nichts ~ οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον πράττειν, seinem Ansehen nichts ~ φυλάττειν od. τηρεῖν τὸ ἀξίωμα, seinem Rechte etw. ~ ὑφίεσθαί od. ὑπείκειν τι τῶν δικαίων. — 2. (verzeihen) συγγιγνώσκειν τινί τι, συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, die Sünden ~ ἀφιέναι τὰ ἁμαρτήματα.

vergebens μάτην, εἰκῇ, ἄλλως, διὰ κενῆς.

vergeblich μάταιος, κενός, εἰκαῖος, *adv.* s. d. vor. Wort; ~e Anstrengungen machen, eine ~e Arbeit verrichten ἀνόνητα πονεῖν, auch Sprichw. (vgl. das deutsche „Mohren waschen" u. dgl.) εἰς τετρυπημένον πίθον ἀντλεῖν, δικτύῳ ἄνεμον θηρᾶν, εἰς τὸ πῦρ ξαίνειν, λίθον ἕψειν, τὰς πέτρας σπείρειν.

Vergeblichkeit *f* ἡ ματαιότης, ἡ κενότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Vergebung *f* (einer Sache an j-n) ἡ ἐπιτροπή, (Verzeihung) ἡ συγγνώμη, j-m ~ für etw. angedeihen lassen συγγνώμην ποιεῖσθαί (M.) od. ἔχειν τινός.

vergegenwärtigen παριστάναι, sich etw. ~ ἐπιμιμνῄσκεσθαί (P.) τινος.

Vergegenwärtigung *f* ἡ παράστασις, ἡ μνήμη.

vergehen 1. ἀφανίζεσθαι (P.), φθείρεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι, (von der Zeit) παρ-, διέρχεσθαι, οἴχεσθαι, φεύγειν, (umkommen) διαφθείρεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι. — 2. sich an j-m ~ ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν εἴς u. περί τινα, ἀδικεῖν τινα, κακουργεῖν τινα u. περί τινα, sich gegen die Gesetze ~ παρανομεῖν, παραβαίνειν τοὺς νόμους.

Vergehen *n*, **Vergehung** *f* τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἄδικον ἔργον, ἡ ἁμαρτία, ἡ κακουργία, schweres ~ τὸ ἀνόσιον od. ἀσεβὲς ἔργον, (das Zugrundegehen) ἡ φθορά, gew. durch Verben.

vergelten allg. ἀντιποιεῖν, ἀντιδρᾶν, (bsd. Böses) ἀπο-, ἀνταποδιδόναι, ἀντιδιδόναι τινί τι, ἀμείβεσθαί (M.) τινά τινι, j-m Wohltaten ~ ἀντευεργετεῖν τινα, εὖ παθόντα χάριν ἀποδιδόναι τινί, Gleiches mit Gleichem ~ ἀμύνεσθαί (M.) τινα ὁμοίοις, τὸ ὅμοιον ἀποδιδόναι τινί, ἀμείβεσθαί (M.) τινα ὁμοίοις, Böses mit Bösem ~ κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν, j-m etw. übel ~ φαύλην χάριν ἀποδιδόναι τινὶ ὑπέρ τινος.

Vergeltung *f* ἡ ἀμοιβή, ἡ ἄμειψις, ἡ ἀντάμειψις, ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ ἀντιδωρεά, ~ üben ἀποδιδόναι τὸ ὅμοιον, zur ~ wird gewöhnlich durch Zssg mit ἀντί ausgedrückt, zB. zur ~ tun ἀντιποιεῖν, zur ~ töten ἀνταποκτείνειν u. dgl.

Vergeltungsrecht *n*: ~ ausüben κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν.

vergessen ἐπιλανθάνεσθαί (M.), λήθην ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀμνηστεῖν τινος, etw. Gelerntes ~ ἀπομανθάνειν τι, (durch Vernachlässigung) ἀμελεῖν τινος, etw. nicht ~ διαμνημονεύειν τινός u. τι, ἐν μνήμῃ φυλάττειν τι, μνησικακεῖν τινος u. τι, j-m etw. nicht ~ μνησικακεῖν τινί τινος, ich habe etw. ~ διαπέφευγέ μέ τι, sich ~ ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθυμεῖν, πλημμελεῖν, (in der Trunkenheit) παροινεῖν.

vergessen (*adj.*) ἀμνηστηθείς, ἀμνηστούμενος, (nicht erwähnt) ἀμνημόνευτος (2).

Vergessenheit *f* ἡ λήθη, ἡ ἐπιλησμοσύνη, ἡ ἀμνηστία, in ~ kommen ἀμνημονεῖσθαι, ἀμνηστεῖσθαι, λήθῃ ἐνέχεσθαι (sämtlich P.), etw. in ~ bringen, geraten lassen λήθην ποιεῖσθαί (M.) τινος, λήθῃ παραδιδόναι τι, bei j-m εἰς λήθην τινὸς ἐμβάλλειν τινά.

vergeßlich ἐπιλήσμων, ἐπίλησμος (2), ἀμνήμων, ~ sein auch λήθην ἔχειν.

Vergeßlichkeit *f* ἡ ἐπιλησμοσύνη, ἡ ἐπιλήσμη.

vergeuden καθηδυπαθεῖν, δια-, κατασπαθᾶν, καταναλίσκειν, die Zeit ~ ἀποδιατρίβειν τὸν χρόνον.

Vergeudung *f* ἡ κατανάλωσις.

vergießen προ-, ἐκχεῖν, Tränen ~ δακρυρροεῖν, δακρύειν.

Vergießen *n* ἡ πρό-, ἔκχυσις.

vergiften etw. φάρμακα ἐμβάλλειν τινί, φάρμακα προσμειγνύναι τινί, φαρμάττειν τι, j-n φάρμακον προσφέρειν od. διδόναι τινί, φαρμάκῳ ἀποκτείνειν, διαφθείρειν od. ἀναιρεῖν τινα, φαρμακεύειν τινά, sich ~ φαρμακοποτεῖν, φάρμακον λαμβάνειν od. πίνειν.

Vergifter *m* ὁ φαρμακεύς od. d. *part.* d. Verben.

vergiftet φαρμακτός, φαρμακώδης, nicht ~ ἀφάρμακτος (2).

Vergiftung *f* ἡ φαρμακεία, ἡ φαρμάκευσις, ἡ φαρμάκων ἐπιφορά, ~ seiner selbst ἡ φαρμακοποσία.

vergilben ἀμαυροῦσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, ἀφανίζεσθαι (sämtlich P.).

vergittern περιφράττειν.

Vergitterung *f* (das Vergittern) ὁ περιφραγμός, (das Gitter) τὸ περίφραγμα.

verglasen γανοῦν.
Verglasung *f* ἡ γάνωσις.
Vergleich *m* (Übereinkunft) ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ἡ συνθήκη, einen ~ mit j-m schließen συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, προσχωρεῖν, s. auch Vergleichung.
vergleichbar παραπλήσιος (2), ἐοικώς.
vergleichen 1. etw. mit etw. ~ συμ-, παραβάλλειν τί τινι od. πρός τι, συγκρίνειν τι πρός τι, εἰκάζειν, προσ-, παρεικάζειν τί τινι, παρατιθέναι τί τινι, Schriften ~ παρανα-, ἀνταναγιγνώσκειν γράμματα od. βιβλία, ἐξετάζειν γράμματα πρός ἄλληλα, um Kleines mit Großem zu ~ ὡς μικρόν εἰκάσαι μεγάλῳ, verglichen mit, wenn man vergleicht mit ὡς πρός τι. — 2. (versöhnen) j-n mit j-m ~ κατ-, διαλλάττειν τινά τινι, sich mit j-m διαλλάττεσθαι (M.) πρός τινα, προσχωρεῖν τινι.
Vergleichung *f* ἡ παραβολή, ἡ πάραθεσις, ἡ σύγκρισις, ἡ εἰκασία, (von Schriften) τὸ παρανα-, ἀνταναγιγνώσκειν, ἡ ἀντεξέτασις, eine ~ anstellen παραβολὴν ποιεῖσθαι (M.), s. vergleichen; in ~, im Vergleich mit παρά τι, ὡς πρός τι oder durch d. *part.* παραβαλλόμενός usw. τινι.
vergleichungsweise ἐκ παραβολῆς, παραβολικῶς.
verglichen παράβλητος (2), σύγκριτος (2), ~ mit ὡς πρός τι.
vergliedern δι-, συναρθροῦν.
vergliedert γιγγλυμωτός.
Vergliederung *f* ἡ δι-, συνάρθρωσις.
verglimmen ἐκτυφοῦσθαι (P.), ~ lassen ἐκτυφοῦν.
verglühen πυρούμενον ἀποπαύεσθαι (M.), übtr. μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), παρακμάζειν.
vergnügen j-n τέρπειν, εὐφραίνειν τινά, ψυχαγωγεῖν, κηλεῖν τινα, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, sich an etw. ~ εὐφραίνεσθαι (P.) ἔν τινι od. *part.*, ἥδεσθαί (P.) τινι od. ἐπί τινι od. *part.*, τέρπεσθαί (P.) τινι od. *part.*, εὐθυμίαν ἔχειν ἔκ τινος.
Vergnügen *n* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, τὸ τερπνόν, τὸ χάρμα, sinnliche Vergnügungen αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί, ~ an etw. finden s. sich vergnügen; dem ~ ergeben sein δουλεύειν τῇ ἡδονῇ, ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν, ἡδυπαθεῖν, ῥᾳθυμεῖν, j-m ein ~ mit etw. machen πρός ἡδονήν od. ἐν χάριτι ποιεῖν τινί τι, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, es gereicht mir etw. zum ~ ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, mit ~ ἡδέως, mit dem größten ~ ἥδιστα, ἡδέως μάλα.
vergnüglich τερπνός, εὐφραντικός, ἡδύς, χαρίεις.
vergnügt εὐφραινόμενος, εὔθυμος (2), ἱλαρός, περιχαρής, ~ sein εὐθυμίαν ἔχειν od. ἄγειν, εὐφραίνεσθαι (P.), über etw. ~ sein ἥδεσθαί (P.), χαίρειν τινί u. ἐπί τινι.
Vergnügung *f* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ἡ ἡδυπάθεια, τὸ τερπνόν, sinnliche ~en αἱ διά τοῦ σώματος ἡδοναί.
Vergnügungslust *f* ἡ φιληδία, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ῥᾳθυμία.
vergnügungslustig, -süchtig φιληδής, ἡδυπαθής, ῥᾴθυμος (2), ~ sein φιληδεῖν, ἡδυπαθεῖν, ῥᾳθυμεῖν.
Vergnügungsort *m* τὸ ἡβητήριον, ἡ διατριβή.
Vergnügungsreise *f* ἡ θεωρία.
Vergnügungssucht *f* s. Vergnügungslust.
vergolden χρυσοῦν, καταχρυσοῦν, vergoldet außer d. *part.* auch κατά-, ἐπί-, ἔγχρυσος (2).
Vergolder *m* ὁ χρυσωτής.
Vergoldung *f* ἡ χρύσωσις.
vergönnen j-m etw. συγχωρεῖν τινί τι, οὐ φθονεῖν τινί τινος od. ποιεῖν τι, es ist vergönnt ἔξεστί τινι mit *inf.*
Vergönnen *n*, **Vergönnung** *f* ἡ συγχώρησις, gew. durch Verben.
vergöttern j-n ἀνάγειν τινὰ εἰς τοὺς θεούς, ἀπαθανατίζειν τινά (eig.), ἀποθεοῦν τινα, θεόν τινα νομίζειν od. ἄγειν (eig. u. übtr.).
Vergötterung *f* ἡ ἀποθέωσις, ὁ ἐκθειασμός.

vergraben κατορύττειν τι εἴς τι, etw. in der Erde ~ κατακρύπτειν τι γῇ.
Vergraben *n* ἡ κατόρυξις.
vergreifen sich οὐκ ὀρθῶς ἑλέσθαι, λαμβάνοντα σφάλλεσθαι (P.) od. ψεύδεσθαι (P.), sich an etw. ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος, sich an j-m ~ ἐπιχειρεῖν od. ἐπιβάλλειν τὰς χεῖράς τινι, etw. ist vergriffen (verkauft) ἀποδέδοταί, πέπραταί τι.
Vergreifen *n* (das Sichvergreifen an fremdem Eigentum) ὁ σφετερισμός, ἡ κλοπή od. Verben, (an einer Person) ὁ αἰκισμός, τὸ αἴκισμα, ἡ αἰκία, ἡ λώβη.
vergrößern μείζω ποιεῖν, μεγαλύνειν, (an Umfang) αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, (an Menge, Anzahl) πλείω ποιεῖν, (an Ausdehnung) μηκύνειν, ἐκτείνειν, (dem Grade nach) ἐπιτείνειν, (in der Rede) μεγαλύνειν, δεινοῦν, αἴρειν τῷ λόγῳ, (mit Prahlerei) ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, κομπάζειν τι, vergrößert werden auch ἐπίδοσιν λαμβάνειν.
vergrößernd αὐξητικός.
Vergrößerung *f* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις (*trans.* und *intr.*) ἡ αὔξη, ἡ ἐπίδοσις (*intr.*).
Vergrößerungsplan *m* ἡ τῶν μειζόνων περιβολή, mit Vergrößerungsplänen umgehen μειζόνων ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι od. ὀρέγεσθαι (P. u. M.), πλεονεκτεῖν.
Vergrößerungssucht *f* ἡ πλεονεξία.
vergrößerungssüchtig πλεονέκτης, πλεονεκτικός, ~ sein πλεονεκτεῖν.
vergünstigen j-m etw. χαρίζεσθαί (M.) τινί τι.
Vergünstigung *f* ἡ χάρις (ιτος), τὸ χάρισμα, ἡ συγχώρησις, ἡ δωρεά.
vergüten ἐπανορθοῦν (zB. einen Schaden βλάβην), (ersetzen) ἀνταποδιδόναι, (heilen) ἀκεῖσθαι (M.).
Vergütung *f* ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀνταπόδοσις.
Verhack *n* ἡ δένδρων ἐκκοπή.
Verhaft *m* ἡ φυλακή, τὸ δεσμωτήριον, in ~ sein ἐν φυλακῇ od. ἐν δεσμωτηρίῳ εἶναι, δεδέσθαι, j-n in ~ nehmen s. verhaften.
verhaften συλλαμβάνειν, ἄγειν, εἰσ-, ἀπάγειν εἰς φυλακήν, διδόναι εἰς φυλακήν, ἐμβάλλειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, von j-m verhaftet werden können ἀγώγιμον εἶναί τινι.
Verhaftung *f* ἡ σύλ-, κατάληψις od. durch Verben, eine ~ vornehmen σύλληψιν ποιεῖσθαι (M.).
verhageln χαλαζοκοπεῖν, die Felder sind verhagelt ἡ χάλαζα ἀπέκειρε τοὺς ἀγρούς.
Verhageln *n* ἡ χαλαζοκοπία.
verhallen ἀπηχεῖν, οὐκέτι ἀκούεσθαι, οὐκ ἐξάκουστον εἶναι, übtr. zB. die Worte ~ fruchtlos οἱ λόγοι μάταιοι πλανῶνται.
verhalten 1. (zurückhalten) κατέχειν, ἐφιστάναι, den Zorn ~ ἀποκρύπτεσθαι (M.) τὴν ὀργήν, sich ~ ἔχειν mit *adv.*, es verhält sich so οὕτως (bzw. ὧδε) ἔχει, wie verhält sich dies? πῶς ἔχει ταῦτα; es verhält sich etw. zu etw. ἔχει od. ἔστι τι πρός τι. — 2. (sich betragen, von Personen) ἔχειν τινί u. πρός τινα mit einem *adv.*, sich ruhig ~ ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, sich ruhig bei etw. ~ πρᾴως φέρειν τι, sich gehorsam gegen j-n ~ παρέχειν ἑαυτὸν πειθόμενόν τινι, sich bei etw. ~ ἔχειν πρός τι, εἶναι ἔν τινι, χρῆσθαί τινι, zB. wie soll ich mich bei der Sache ~? πῶς χρήσομαι τῷ πράγματι;
Verhalten *n*, **Verhaltung** *f* ἡ κάθεξις, ἡ ἐπίστασις (das Sichverhalten), ὁ τρόπος (Art und Weise, sich zu betragen).
Verhältnis *n* ἡ ἀναλογία, ὁ λόγος, τὸ μέτρον, nach ~ ἀνὰ u. κατὰ λόγον, ἀναλόγως (auch d. *adj.* ἀνάλογος, 2), in demselben ~ wie ἀνά, κατὰ od. εἰς τὸν αὐτὸν λόγον τινί, die Verhältnisse j-s τά τινος, τὰ περί τινα, ἡ τύχη τινός, in Verhältnissen mit j-m stehen κοινωνεῖν, ὁμιλεῖν τινι, mit j-m in freundschaftlichem ~ stehen φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, in guten, schlechten Verhältnissen sein εὖ (καλῶς), κακῶς πράττειν.

verhältnismäßig ἀνάλογος (2), σύμμετρος (2), οἰκεῖος, *adv.* κατὰ *od.* ἀνὰ λόγον, ἀναλόγως.
Verhaltungsbefehl *m* τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα (letzteres militärischer ~), j-m einen ~ erteilen, geben ἐκδιδάσκειν τινὰ ὅπως δεῖ πράττειν τι.
Verhaltungsregel *f* ἡ ὑποθήκη, (vom Arzte angeordnete) ἡ δίαιτα, j-m ~n geben ὑποτίθεσθαί (M.) τινι, (vom Arzte) διαιτᾶν τινα.
verhandeln 1. (durch Unterhandlungen zustande bringen, abmachen) δια-, καταπράττειν, χρηματίζειν (u. M.), (besprechen) λόγους ποιεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.) περί τινος. — 2. (verkaufen) διεμπολᾶν, ἐξεμπολᾶν.
Verhandlung *f* οἱ λόγοι, ὁ χρηματισμός, ἡ ὁμολογία, ἡ συνθήκη, mit j-m ~en anknüpfen εἰς λόγους συνελθεῖν τινι, (Debatte) ὁ ἀγών (ῶνος).
verhängen 1. (verhüllen) περι-, προ-, παρα-, ἐπικαλύπτειν. — 2. die Zügel ~ χαλᾶν, ἀναχαλᾶν, ἀνιέναι (ἵημι) τὸν χαλινόν *od.* τὰς ἡνίας, mit verhängtem Zügel reiten ἐλαύνειν κατὰ κράτος. — 3. etw. über j-n ~ δίκην ἐπιτιθέναι τινί, Todesstrafe ~ καταγιγνώσκειν τινὸς θάνατον, von Gott verhängt ἐκ θεοῦ, θεήλατος (2), vom Schicksal verhängt εἱμαρμένος.
Verhängnis *n* ἡ μοῖρα, ἡ εἱμαρμένη, ἡ πεπρωμένη, unvermeidliches ~ τὸ χρεών (nur *nom.* u. *acc.*), ἡ ἀνάγκη.
verhängnisvoll δεινός, ἄθλιος.
verharren δια-, ἀναμένειν, διάγειν, διατελεῖν, διαγίγνεσθαι mit *part.*, bei etw. ~ ἐμ-, παρα-, προσεμμένειν τινί, διαμένειν ἔν *od.* ἐπί τινι.
Verharren *n* ἡ ἐμ-, ἐπιμονή. [ἡ οὐλή.]
verharschen ἀπ-, ἐπουλοῦσθαι (P.), verharschte Wunde
verhärten σκληροῦν, ἀποσκληροῦν, σκληρύνειν, ἀποσκληρύνειν, (vom Knochenstoff) πωροῦν, (von Geschwüren) σκιρροῦν, (von Schwielen) τυλοῦν, sich ~ d. P.
verhärtet außer d. *part.* σκιρρώδης, τυλώδης.
Verhärtung *f* ὁ σκληρυσμός, ἡ πώρωσις (d. Verhärten), τὸ σκλήρυσμα, τὸ πώρωμα, τὸ σκίρρωμα, τὸ τύλωμα (der verhärtete Teil).
verhaßt ἐχθρός, ἀπεχθής, μισητός, ἐπίφθονος (2), ~ sein bei j-m ἀπεχθάνεσθαί (P.) τινι, μῖσος ἔχειν παρά τινος, ἀπεχθῆ εἶναί τινι, j-n ~ machen εἰς μῖσος καθιστάναι τινά, ἔχθραν κατασκευάζειν τινί, j-n bei j-m ~ machen διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, φθόνον τινὸς ἐμποιεῖν τινι, sich bei j-m ~ machen εἰς ἔχθραν ἀφικνεῖσθαί τινι, ἔχθραν τινὸς αἱρεσθαι (M.) *od.* κτᾶσθαι.
verhätscheln σκιατροφεῖν, θρύπτειν, διαθρύπτειν (schmeicheln), θωπεύμασι διαφθείρειν (durch Schmeicheleien verderben).
Verhätschelung *f* ἡ σκιατροφία, ἡ θρύψις.
Verhau *m* ἡ δένδρων ἐκκοπή.
verhauchen ἀπο-, ἐκπνεῖν. [σις.]
Verhauchen *n*, **Verhauchung** *f* ἡ ἐκπνοή, ἡ ἔκπνευ-
verhauen (Bäume) ἐπικόπτειν, j-m den Weg ~ ἀποκλείειν (-κλῄειν) τινὰ τῆς ὁδοῦ, sich ~ (einen Fehler machen) πλημμελεῖν.
verheeren πορθεῖν, ἐκ-, διαπορθεῖν, τέμνειν (eig. die Feldfrüchte abschneiden), λῃζεσθαι (M.), ἀνάστατον ποιεῖν (nur von einer Stadt zu gebrauchen).
Verheerung *f* ἡ πόρθησις, ἡ ἐκπόρθησις, ἡ ἐρήμωσις, ἡ διαφθορά. [τινά τι.]
verhehlen j-m etw. κρύπτειν, ἀπο-, ἐπικρύπτειν (u. M.)
Verhehlung *f* ἡ κρύψις, ἡ κατάκρυψις.
verheimlichen j-m etw. s. verhehlen.
Verheimlichung *f* s. Verhehlung.
verheiraten eine Tochter an j-n ἐκδιδόναι (u. M.) u. συνοικίζειν τὴν θυγατέρα, sich ~ mit j-m γαμεῖν τινα, αἱρεῖσθαι (M.) γυναῖκα (vom Manne), γαμεῖσθαί (M.) τινι (von der Frau).
verheiratet γεγαμηκώς (vom Manne), συνοικισθεῖσα (von der Frau), ~ sein συνοικεῖν τινι (vom Manne und von der Frau), glücklich ~ sein γήμαντα (vom Manne), γημαμένην (von der Frau) εὐτυχεῖν.
Verheiratung *f* ἡ ἔκδοσις (von einem Vater, der seine Tochter verheiratet), (eheliche Verbindung) ὁ γάμος, ἡ σύζευξις.
verheißen ἐπαγγέλλεσθαί (M.), ὑπισχνεῖσθαι, ὑφίστασθαί τι. [σχεσις.]
Verheißung *f* ἡ ἐπαγγελία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ὑπό-
verhelfen: j-m zu etw. ~ πορίζειν, παρέχειν (u. M.) τινί τι, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνειν τινί τι u. τινί τινος, συνεργεῖν τινί τι u. πρός τι, συνεργὸν εἶναί τινι τινος *od.* εἴς u. πρός τι.
Verhelfer *m* ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ συμπράκτωρ (ορος), ὁ συνεργός, gew. durch Verben.
verherrlichen λαμπρὸν ποιεῖν *od.* καθιστάναι, περίβλεπτον *od.* εὐκλεᾶ ποιεῖν, δοξάζειν, κοσμεῖν *od.* ἐπικοσμεῖν (λόγῳ), αὐξάνειν, λαμπρύνειν.
Verherrlichung *f* ἡ διὰ τῶν λόγων κόσμησις, sonst durch Verben.
verhetzen παροξύνειν, ἀνερεθίζειν, gegeneinander ~ εἰς ἔχθραν ἐμβάλλειν τινὰς πρὸς ἀλλήλους, συγκρούειν τινὰς ἀλλήλοις, j-n gegen j-n ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα. [Verben.]
Verhetzung *f* ὁ ἐρεθισμός, ἡ σύγκρουσις, gew. durch
verhexen ἐπᾴδειν τινί.
Verhexung *f* ἡ ἐπῳδή.
Verhinderer *m* ὁ διακωλυτής, besser durch Verben.
verhindern j-n κωλύειν, ἀπο-, διακωλύειν τινά, εἴργειν, ἀπείργειν τινά, ἐμποδὼν εἶναί *od.* γίγνεσθαί τινι, ἐμπόδιον εἶναί τινι (an etw. τινος), j-n ~ etw. zu tun κωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι *od.* ὅπως μὴ ποιῇ τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, οὐ περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι. verhindert sein (durch Arbeiten, Geschäfte) ἀσχολεῖσθαι (P.), ἀσχολίαν ἔχειν *od.* ἄγειν.
Verhinderung *f* (das Verhindern) ἡ κώλυσις, (das Hindernis) τὸ κώλυμα *od.* das *part.* τὸ κωλῦον (οντος) usw., (durch Arbeiten, Geschäfte) ἡ ἀσχολία.
verhoffen κατελπίζειν, s. hoffen.
verhöhnen καταγελᾶν τινος, χλευάζειν, ἐπιχλευάζειν τινά, καταχλευάζειν τινός, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά u. εἴς τινα (frech ~).
Verhöhnung *f* ὁ καταγέλως (ωτος), ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ἡ σκῶψις, stärker ἡ ὕβρις (freche ~).
Verhör *n* ἡ ἀνάκρισις, ἡ ζήτησις, peinliches ~ ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, ein ~ mit j-m anstellen ἀνακρίνειν τινά, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαι (M.) τινος.
verhören 1. j-n ~ ἀνακρίνειν τινά, ἐξετάζειν τινά, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, peinlich ~ βασανίζειν τινά. — 2. (falsch hören) παρακούειν, οὐκ ὀρθῶς ἀκούειν τινός.
verhüllen etw. mit etw. καλύπτειν, περι-, ἐπι-, συγκαλύπτειν τινί τι, (verbergen) κρύπτειν, sich ~ ἐγκαλύπτεσθαι (M.), (das Gesicht, den Kopf) συγκαλύπτεσθαι (M.).
Verhüllung *f* (das Verhüllen) durch Verben, (die Hülle) τὸ κάλυμμα, τὸ περικάλυμμα, ἡ περικαλυφή.
verhungern ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἀποθνῄσκειν λιμῷ (auch ὑπὸ λιμοῦ), verhungert außer d. *part.* διεφθαρμένος usw. λιμῷ auch ἔκλιμος (2, ausgehungert), κατεσκληκώς.
verhunzen διαστρέφειν, διαφθείρειν, λυμαίνεσθαι (M.).
Verhunzung *f* ἡ διαστροφή, ἡ διαφθορά.
verhuren καταπορνεύειν.
verhüten etw. ἀμύνεσθαί (M.), φυλάττεσθαί (M.), εὐλαβεῖσθαί (P.), ἀπέχειν, ἀπείργειν, ἀποτρέπειν τι ~, daß διατηρεῖν, μή mit *opt.* *od.* *conj.*, ποιεῖν *od.* σκοπεῖν, ὅπως μή, was Gott verhüte ὃ μὴ γένοιτο.
Verhütung *f* ἡ ἀποτροπή, ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια.
verinteressieren τοκοφορεῖν, sich ~ καρπὸν φέρειν.
verirren sich ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ *od.* *part.* πορευόμενον u. dgl., ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ, πλανᾶσθαι (P.) ἀπὸ τῆς ὁδοῦ.
Verirrung *f* ἡ πλάνη, ἡ πλάνησις, ἡ ἀποπλάνησις.
verjagen ἐκβάλλειν, ἐξελαύνειν, s. vertreiben.

Verjagung *f* ἡ ἐκβολή, ἡ ἐξέλασις s. Vertreibung.
verjähren παλαιοῦσθαι (P.).
Verjährung *f* ἡ παλαίωσις, gesetzliche ~ ἡ προθεσμία.
Verjährungsfrist *f*, **-termin** *m* ἡ προθεσμία.
verjüngen ἀνανεάζειν, ἀνανεοῦν, sich ~ ἀνηβᾶν.
Verjüngung *f* ἡ ἀνανέωσις.
verkappen περι-, κατα-, προκαλύπτειν τινά, σκευὴν περιτιθέναι τινί, sich ~ ἐνσκευάζεσθαι (M.), verkappt ἐνεσκευασμένος, ἔνσκευος (2).
Verkappung *f* ἡ περικαλυφή, ἡ σκευή.
Verkauf *m* ἡ πρᾶσις, ἡ διάθεσις, ἡ πωλή, ἡ πώλησις, zum ~ ausstellen, ausbieten διατίθεσθαι (M.) τι, Lebensmittel zum ~ zuführen ἀγορὰν κομίζειν od. παρέχειν, ~ aus freier Hand ἡ διὰ χειρὸς πρᾶσις.
verkaufen πιπράσκειν, πρᾶσιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀποδίδοσθαί (M.), πωλεῖν, ἐμπολᾶν, ἀπεμπολᾶν τι, im kleinen (Detail) καπηλεύειν, (an verschiedene und an verschiedenen Orten) διαπωλεῖν, διαπιπράσκειν, der Preis steht immer im *gen.*, z.B. teuer ~ πολλοῦ πιπράσκειν, aus freier Hand ~ διὰ χειρὸς πιπράσκειν, übr. (j-m für Geld etw. verraten) πιπράσκειν u. πωλεῖν τί τινι, ich bin verraten und verkauft πέπραμαι κἀπόλωλα.
Verkäufer *m* ὁ πρατήρ (ῆρος), ὁ πωλητήρ (ῆρος), ὁ πωλητής, ὁ ἔμπορος u. d. *part.* der Verben.
Verkäuferin *f* ἡ πωλήτρια, gew. *part.*
verkäuflich ὤνιος (2), πράσιμος (2), ὠνητός.
Verkäuflichkeit *f* (Bestechlichkeit) ἡ δωροδοκία.
Verkehr *m* ἡ ἀναστροφή (Aufenthalt an einem Orte), ἡ ἐπιμειξία (bsd. von Völkern, auch Handels~), ἡ ὁμιλία (Umgang mit j-m), αἱ ἔφοδοι (zwischen Völkern u. Staaten untereinander), τὰ συμβόλαια, ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις, τὰ συναλλάγματα, ἡ πραγματεία (Handels~), ~ mit j-m haben, im ~ mit j-m stehen s. verkehren; in ~ mit j-m treten ὁμιλία γίγνεταί μοι πρός τινα, allen ~ mit j-m abbrechen οὐδέποτε ἔτι χρῆσθαί τινι, τὴν συνουσίαν τινὸς ἀπολείπειν, kein ~ ἡ ἀμειξία, ἡ ἀνεπιμειξία, ohne ~ mit j-m ἄμεικτος πρός τινα.
verkehren I *trans.* δια-, παραστρέφειν. — II *intr.* (sich wo aufhalten) ἀναστρέφεσθαι (P.) (an einem Orte ἐν mit *dat.*, κατά mit *acc.*), mit j-m ~ ἐπιμείγνυσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, συμμειγνύναι (u. P.) τινί, συνδιατρίβειν τινί u. μετά τινος, ὁμιλεῖν u. χρῆσθαί τινι, (im Handelsverkehr mit j-m stehen) ἐναλλάττεσθαί (P.) τινι, συναλλάττειν τινί, συμβάλλειν τινί u. πρός τινα, χρηματίζεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, mit dem man nicht ~ kann ἄμεικτος (2).
verkehrt eig. δι-, παρεστραμμένος, διάστροφος (2), übtr. οὐκ ὀρθός, ἄτοπος (2), σκαιός, ~ handeln, reden ἄτοπα ποιεῖν, λέγειν, ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν, ~e Welt (Sprichw.) ἅμαξα τὸν βοῦν (*sc.* ἕλκει), ἄνω ποταμῶν.
verkehrterweise οὐκ ὀρθῶς. [ότης (ητος).
Verkehrtheit *f* übtr. als Eigenschaft ἡ ἀτοπία, ἡ σκαι-
Verkehrung *f* ἡ διαστροφή.
verkeilen σφηνοῦν, κατασφηνοῦν, übtr. (j-n durchhauen) πληγὰς ἐμβάλλειν od. ἐντείνειν τινί.
Verkeilung *f* ἡ σφήνωσις.
verkennen οὐκ ἀγνοεῖν τι, οὐκ ὀρθῶς κρίνειν od. γιγνώσκειν τι u. περί τινος, ἁμαρτάνειν τινός, διαψεύδεσθαί (P.) τινος, sich selbst ~ ἑαυτὸν ἀγνοεῖν.
Verkennung *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία.
verketten συμπλέκειν, συνάπτειν, συνείρειν, συνδεῖν.
Verkettung *f* ἡ συμπλοκή, ἡ συναφή.
verketzern αἰτιᾶσθαί (M.) τινα καινὰ δαιμόνια εἰσφέρειν, αἰτιᾶσθαί τινα οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ τὰ θεῖα. [σθαι usw., s. verketzern.
Verketzerung *f* durch einen Satz zu umschreiben: τὸ αἰτιᾶ-
verkitten δια-, συγκολλᾶν.
Verkittung *f* ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις.
verklagen j-n wegen etw. κατηγορεῖν τινός τι, αἰτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, ἐπιφέρειν od. ἐπάγειν τινί τὴν αἰτίαν τινός, ἐγκαλεῖν τινί τι, δίκην (in Zivilsachen) od. γραφὴν (in Kriminalsachen) διώκειν τινά, ὑπάγειν τινά (εἰς δίκην, ὑπὸ od. εἰς τοὺς δικαστάς), διώκειν τινά τινος, γράφεσθαί (M.) τινί τινος, verklagt werden wegen etw. φεύγειν τι, ὑπέχειν δίκην τινός, αἰτίαν ἔχειν od. ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, verklagt sein wegen etw. ὑπόδικον εἶναί τινος. [s. Anklage.
Verklagen *n*, **Verklagung** *f* ἡ κατηγορία, ἡ αἰτίασις,
verklammern συνδεῖν.
Verklammerung *f* ἡ σύνδεσις, ὁ σύνδεσμος.
verklären j-n περιβάλλειν od. περιάπτειν τινὶ λαμπρότητα, λαμπρὸν καθιστάναι τινά, das Antlitz j-s verklärt sich φαιδρύνεται (P.) τὸ πρόσωπόν τινος, (im kirchl. Sinne) δοξάζειν.
Verklärung *f* (im kirchl. Sinne) τὸ δοξάζειν (das Verklären), (als Sache) τὸ δόξασμα.
verklatschen j-n βασκαίνειν, διαβάλλειν τινά.
verklausulieren παρενθήκαις oder προσθήκαις ὁρίζειν τι.
verkleben κολλᾶν, δια-, ἐπικολλᾶν, περιχρίειν τι, mit Lehm ~ πηλῷ χρίειν, ἐπι-, περιχρίειν τι.
verkleiden j-n σκευάζειν, ἐνσκευάζειν τινά, sich ~ περιβάλλεσθαι (M.) ἀλλότριον σχῆμα, j-n als etw. ~ διασκευάζειν (sich ~ M.) τινὰ εἴς τι, als tekton. Ausdr. στεγανοῦν. [tekton. Ausdruck τὸ στεγάνωμα.
Verkleidung *f* ἡ σκευή, ἡ ἀλλοτρία διασκευή, als
verkleinern eig. ἐλαττοῦν, μειοῦν, συστέλλειν, übtr. ἀμαυροῦν, ψέγειν, ἀπο-, καταφαυλίζειν.
Verkleinerung *f* eig. ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, ἡ συστολή, übtr. ἡ διαβολή, ὁ ψόγος od. durch Verben.
Verkleinerungssucht *f* ἡ βασκανία.
Verkleinerungswort *n* τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα.
verklingen ἀπηχεῖν, οὐκέτι ἀκούεσθαι (P.).
verknöchern συμπήγνυσθαι (P.) εἰς ὀστοῦν.
Verknöcherung *f* (knochenartige Geschwulst) τὸ κονδύλωμα, ὁ κόνδυλος. [sein χονδριᾶν.
verknorpeln συνάγεσθαι (P.) εἰς χόνδρον, verknorpelt
Verknorpelung *f* ἡ συγχόνδρωσις.
verknüpfen συμπλέκειν, συνάπτειν, συνείρειν, ζευγνύναι, συζευγνύναι, συναρμόττειν, συνδεῖν, etw. mit etw. ~ τί τινι, mit etw. verknüpft sein wird oft durch μεστός mit d. *gen.* ausgedrückt, z.B. mit vielen Gefahren verknüpft sein πολλῶν κινδύνων μεστὸν εἶναι, auch ἐπικίνδυνον od. οὐκ ἀκίνδυνον εἶναι. [ἡ σύνδεσις.
Verknüpfung *f* ἡ σύναψις, ἡ συναφή, ἡ συμπλοκή,
verkochen *intr.* (zu kochen aufhören) ἀποζεῖν, (durch langes Kochen sich verflüchtigen) ἑψηθέντα ἐξαεροῦσθαι (P.), *trans.* ἕψοντα ἐξαεροῦν. [λοῦν, *intr.* d. P.
verkohlen *trans.* ἀνθρακοῦν, ἀπανθρακοῦν, ἀπαιθα-
verkommen περι-, καταφθείρεσθαι (P.).
verkörpern σωματοῦν, ἐνσωματοῦν, sich ~ d. P.
verkörpert ἐνσώματος (2).
Verkörperung *f* ἡ σωμάτωσις, ἡ ἐνσωμάτωσις.
verkriechen sich ὑπο-, καταπτήσσειν, ἀποκρύπτειν ἑαυτόν, von Tieren φωλεύειν, φωλεῖν, in etw. καταδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, κρύπτεσθαι (M.) ἔν τινι, unter etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι. [φειν.
verkrümmen ἀγκυλοῦν, κυρτοῦν, ἐπικυρτοῦν, διαστρέ-
Verkrümmung *f* ἡ κύρτωσις, ἡ ἀγκύλωσις, ἡ διαστροφή. [ρον γίγνεσθαι.
verkrüppeln πηροῦσθαι, ἀναπηροῦσθαι (P.), ἀνάπη-
verkrüppelt außer d. *part.* πηρός, ἀνάπηρος (2).
Verkrüppelung *f* ἡ πήρωσις (als Zustand u. Handlung), τὸ πήρωμα (als Zustand).
verkümmern I *trans.* j-m etw. ~ ἐλαττοῦν, μειοῦν, συστέλλειν τινός τι, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά u. τινός τι, ἀποστερεῖν τινά τινος. — II *intr.* μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, κατατήκεσθαι, διαφθείρεσθαι (sämtlich P.), φθίνειν, ἀποφθίνειν.
verkünden, verkündigen ἀγγέλλειν, ἀπ-, διαγγέλλειν, vom Herold κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, (durch Zeichen) σημαίνειν, προσημαίνειν, (vom Orakel) ἀναιρεῖν, μαν-

τεύεσθαι (M.), (prophetisch) ἀπομαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν.

Verkündiger *m* ὁ ἄγγελος, ὁ κῆρυξ (κος), ὁ προφήτης, d. Unterschied s. vor. Wort.

Verkündigerin *f* ἡ ἄγγελος, ἡ κηρύκαινα, ἡ προφῆτις (ιδος), d. Unterschied s. unter verkünden.

verkünsteln κακοτεχνεῖν.

verkünstelt περίεργος (2).

verkuppeln μαστροπεύειν, διαμαστροπεύειν, προαγωγεύειν.

Verkuppeln *n*, **Verkuppelung** *f* ἡ μαστροπεία, ἡ προαγωγεία.

Verkuppler *m* ὁ μαστροπός, ὁ προαγωγός.

Verkupplerin *f* ἡ μαστροπός, ἡ προαγωγός.

verkürzen eig. βραχύνειν, βραχὺν od. βραχύτερον ποιεῖν, συστέλλειν, συντέμνειν, συγκόπτειν, übtr. πλεονεκτεῖν τινος, j-m etw. ~ μειοῦν, ἐλαττοῦν τινός τι, die Zeit ~ διατρίβειν τὸν χρόνον.

Verkürzung *f* ἡ συστολή, ἡ συγκοπή, ἡ συντομή, ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ πλεονεξία.

verlachen j-n καταγελᾶν τινος, ἐπ-, ἐγγελᾶν τινι, διαγελᾶν τινα.

verlacht καταγέλαστος (2).

Verlachung *f* ὁ καταγέλως (ωτος).

Verlag *m* ἡ χορηγία, τὸ χορήγημα, τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη, etw. in ~ nehmen ὑποφέρειν δαπάνην τινός, im ~e von ἐκδοθὲν δαπάνῃ τοῦ (folgt der Name).

Verlagsbuchhandlung, Verlagshandlung *f* τὸ βιβλιοπωλεῖον.

verlahmen χωλοῦσθαι, ἀποχωλοῦσθαι, χωλεύεσθαι (sämtl. P.).

verlangen nach etw. ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι (M.), ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τινος, heftig, sehnlich nach etw. ~ γλίχεσθαι, διψῆν, πεινῆν τινος, ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, ἐρᾶν τινος, προπετῶς φέρεσθαι (P.) πρός τι, etw. ~ δεῖσθαι (P.) τινος, χρῄζειν τινός u. τι, (wollen) βούλεσθαι, (fordern) αἰτεῖν (u. M.), (als ein Recht beanspruchen) ἀξιοῦν, δικαιοῦν.

Verlangen *n* 1. ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἔφεσις, ὁ πόθος, ἡ ὄρεξις, ~ tragen nach etw. s. verlangen; heftiges, sehnliches ~ ὁ ἔρως (ωτος), ὁ δεινὸς πόθος, τὸ δίψος, heftiges ~ nach etw. haben, s. verlangen. — 2. (Forderung) ἡ δέησις, ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, τὸ δικαίωμα.

verlangend ἐπιθυμητικός.

verlängern 1. μηκύνειν, ἀπομηκύνειν, ἀπο-, ἐκτείνειν, προάγειν (von Zeit und Raum), παρεκτείνειν (nur räumlich), eine Zeitfrist ~ πολὺν τὸν χρόνον ποιεῖν, eine Linie ~ διάγειν γραμμήν. — 2. (aufschieben) ἀναβάλλεσθαι (M.).

Verlängerung *f* ἡ ἐκ-, ἀπό-, παρέκτασις, ἡ προαγωγή, ἡ ἀναβολή, gew. durch Verben.

verlarven sich ὑποδύεσθαι (-δῦναι) πρόσωπον, ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα.

[1]**verlassen** 1. καταλείπειν (u. M.), (sich von j-m od. etw. entfernen) λείπειν, ἐκ-, ἀπο-, καταλείπειν τινά u. τι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος u. ἀπό τινος, einen Ort ~ auch ἀποχωρεῖν ἀπὸ χωρίου, ἐξιέναι (εἶμι) ἐκ χωρίου, seinen Wohnort ~ μετοικεῖν, μετανίστασθαι, μετοικίζεσθαι (P.), seinen Posten ~ λείπειν τὴν τάξιν, λιποτακτεῖν. — 2. (von j-m abfallen, j-s Sache oder Partei ~) ἀφίστασθαι τινος u. ἀπό τινος, (im Stiche lassen) ἀπο-, κατα-, προλείπειν, προΐεσθαι, προδιδόναι τινά, verräterisch ~ καταπροδιδόναι, eine Arbeit ~ παύεσθαι, ἀποπαύεσθαι (M.) τοῦ ἔργου, eine Krankheit verläßt mich ἀπαλλάττομαι νόσου, der Schlaf verläßt mich ἀνίησί με ὁ ὕπνος. — 3. sich auf j-n od. etw. ~ θαρρεῖν τινι, πιστεύειν u. πεποιθέναι τινί, verlaß dich darauf εὖ ἴσθι.

[2]**verlassen** *adj.* ἔρημος (2), γυμνός, ἄπορος (2), (von etw. τινός), auch d. *part. perf.* od. *aor. pass.* d. Verben.

Verlassenheit *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἀπορία.

Verlassenschaft *f* τὰ καταλελειμμένα χρήματα, ὁ κλῆρος, ἡ οὐσία.

verläßlich πιστός, βέβαιος

Verlassung *f* ἡ ἀπό-, πρόλειψις, ἡ προδοσία.

verlästern βλασφημεῖν εἴς τινα od. περί τινος, κακῶς λέγειν od. κακολογεῖν τινα, λοιδορεῖσθαι (M.) τινι, διασύρειν τινά, j-n bei j-m ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα.

Verlästerung *f* ἡ βλασφημία, ἡ λοιδορία, ἡ διαβολή.

Verlaub: mit ~ zu sagen εἰ θέμις εἰπεῖν.

Verlauf *m* ἡ προχώρησις, ἡ ἀπόβασις, ~ einer Krankheit ἡ τῆς νόσου σύστασις, nach ~ einer Zeit χρόνου τινὸς ἐξ-, διελθόντος, nach ~ von zehn Tagen δέκα ἡμερῶν παροιχομένων, im ~ der Zeit χρόνῳ ὕστερον, προκεχωρηκότος τοῦ αἰῶνος, im ~ dieser Nacht προϊούσης ταύτης τῆς νυκτός, einen ~ nehmen siehe verlaufen.

[1]**verlaufen** 1. (von der Zeit) παριέναι (εἶμι), διέρχεσθαι, (einen Ausgang haben, nehmen) ἀποβαίνειν, günstig, ungünstig ~ προχωρεῖν od. εὖ γίγνεσθαι, οὐ προχωρεῖν, sich ~ (von Menschen) ἀπο-, διασκεδάννυσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.), (vom Wasser) ἀπορ-, διαρρεῖν, allmählich ~ ὑπορρεῖν. — 2. (sich verirren) πλανᾶσθαι (P.).

[2]**verlaufen** *adj.* πλανητός, πλανήτης.

verlaust φθειρώδης.

verlauten λέγεσθαι (P.), θρυλεῖσθαι (P.), es verlautet λέγουσιν, λέγεται, ὁ λόγος ἔχει, sich gegenüber j-m ~ lassen ὑποφαίνειν τινί, παραφθέγγεσθαι (M.) πρός τινα.

verleben δια-, καταζῆν (von δια-, καταβιοῦν sind nur d. *aor.* gebräuchlich), seine Zeit ~ διάγειν τὸν βίον od. τὸν αἰῶνα, einen Tag mit j-m ~ συνημερεύειν τινί.

verlebt (durchlebt) παρελθών, (abgelebt) παρακμάζων, τῷ γήρᾳ ἀπειρηκώς.

[1]**verlegen** 1. (an einen andern Ort bringen) μετακινεῖν, μετατιθέναι, μεθιστάναι, μεταφέρειν, μετατάττειν, das Lager ~ μεταστρατοπεδεύειν (u. M.), seinen Wohnsitz ~ μετοικεῖν, μετανίστασθαι, (an einen unrechten Ort legen) ἐν ἀφανεῖ κατατιθέναι τι, ein Buch ~ χορηγεῖν τὴν δαπάνην βιβλίου, ἐκδιδόναι βιβλίον. — 2. (versperren) ἀπο-, διαφράττειν τί τινι, ἀπείργειν, ἀποκλείειν (-κλῄειν) τινά τινος.

[2]**verlegen** *adj.* 1. (veraltet) παλαιούμενος, ἀρχαῖος. — 2. (in Verlegenheit, ratlos) ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ~ sein um etw. ἀπορεῖν τινος, οὐκ ἔχειν mit *inf.*, über etw. ~ sein ἄχθεσθαι (P.) τινι, ἐνοχλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, er ist um eine Antwort ~ οὐκ ἔχει ἀποκρίνεσθαι.

Verlegenheit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία (Ratlosigkeit), ἡ στενοχωρία (Klemme, Not), ἡ ταραχή (Verwirrung), ἡ ἀδημονία (innere Unruhe), ἡ ἀνάγκη (u. *pl.*, Not), in ~ sein ἀπορεῖν τινος, ἀπόρως ἔχειν, ἀπορίᾳ ἐνέχεσθαι (P.), in ~ kommen, geraten ἀπορῆσαι, διαπορῆσαι, εἰς ἀπορίαν ἐμπίπτειν od. καθίστασθαι, ταράττεσθαι, διαταράττεσθαι, θορυβεῖσθαι, ἐνοχλεῖσθαι (sämtl. P.), j-n in ~ bringen, setzen ἄπορον od. ἀμήχανον καθιστάναι od. ποιεῖν τινα, εἰς ἀπορίαν καθιστάναι od. ἐμβάλλειν τινά, ταράττειν, διαταράττειν τινά.

Verleger *m* (eines Buches = Buchhändler) ὁ βιβλιοπώλης.

Verlegung *f* ἡ μετάθεσις, ἡ μετάστασις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάταξις, ~ des Wohnsitzes, der Wohnung ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ~ des Lagers τὸ μεταστρατοπεδεύεσθαι.

verleiden j-m etw. παρέχειν τινὶ ἀηδίαν τινός.

verleihen (verborgen) δανείζειν, (auf Zinsen) τοκίζειν, (für Geld) ἀπο-, ἐκμισθοῦν, (geben, gewähren) παρέχειν (u. M.), διδόναι, νέμειν, ἐπινέμειν, πορίζειν.

Verleiher *m* ὁ δανειστής (der verborgt), sonst *part.* der Verben.

Verleihung *f* ὁ δανεισμός (das Verborgen), sonst durch Verben.

verleimen κατα-, διακολλᾶν.

Verleimung *f* ἡ συγκόλλησις.

verleiten παράγειν (zu unrechter Handlungsweise), πείθειν, παραπείθειν, ὑπάγειν (j-n zu etw. bestimmen, überreden), ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν (täuschen), πλανᾶν (in die

Irre führen), j-n zu etw. ~ ἐπ-, ὑπ-, προάγειν τινὰ πρός od. ἐπί τι od. *inf.* od. ὥστε mit *inf.*, προκαλεῖν τινα εἰς, ἐπί u. πρός τι, sich ~ lassen d. P., leicht, schwer zu ~ εὐπαράγωγος (2), δυσπαράγωγος (2).

Verleitung *f* ἡ παρ-, ἐξ-, ὑπαγωγή, ἡ ἀπάτη, gew. durch Verben.

verlernen ἀπομανθάνειν.

Verlernen *n*, **Verlernung** *f* durch d. Verb.

verlesen καταλέγειν, διεξέρχεσθαι (-ιέναι).

verletzbar τρωτός.

verletzen 1. (verwunden) τιτρώσκειν, τραυματίζειν, (schaden) βλάπτειν, καταβλάπτειν τινά, schwer ~ λωβᾶσθαί (M.) τινα, λυμαίνεσθαί (M.) τινι od. τινα. — 2. (beleidigen, kränken, unrecht tun) ἀδικεῖν, ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα, die Treue ~ παραβαίνειν τὴν πίστιν, das Bündnis, den Vertrag ~ παραβαίνειν od. λύειν τὰς σπονδάς, das Gesetz ~ παρανομεῖν, παραβαίνειν τὸν νόμον, den Eid ~ παραβαίνειν od. λύειν τὸν ὅρκον, sich verletzt fühlen durch etw. βαρύνεσθαί (P.) τινι, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, βαρέως φέρειν τι.

Verletzung *f* 1. (Verwundung) τὸ τραῦμα, (als Sache) ἡ βλάβη, ἡ λύμη, ἡ λώβη, (als Handlung) ἡ βλάψις, auch ἡ λύμη, ἡ λώβη. — 2. übtr. ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, (eines Gesetzes) ἡ παρανομία, (eines Vertrages) ἡ παρασπόνδησις. — 3. (Übertretung) ἡ παράβασις, ~ der Pflichten gegen Gott und Menschen ἡ περὶ τοὺς θεοὺς (θεὸν) καὶ ἀνθρώπους ἀσέβεια.

verleugnen ἀρνεῖσθαι, ἀπ-, ἐξαρνεῖσθαι (P., seltener M.), φάναι μὴ ἔχειν, j-n ~ οὐ φάναι παρεῖναί τινα, sich ~ lassen οὐ φάναι παρεῖναι, (sich von j-m od. etw. lossagen) προλείπειν, προδιδόναι τινά u. τι, Gott ~ φάναι οὐχ ὑπάρχειν θεόν, seine Grundsätze ~ παρὰ τὰ ἑαυτῷ δοκοῦντα ποιεῖν, seinen Stolz ~ προδιδόναι τὸ φρόνημα, sich selbst ~ βιάζεσθαι (M.) ἑαυτόν.

Verleugnung *f* durch Verben.

verleumden j-n διαβάλλειν, κακηγορεῖν, κακολογεῖν, κακῶς λέγειν, βασκαίνειν, συκοφαντεῖν τινα, j-n bei j-m ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα.

Verleumder *m* ὁ διάβολος, ὁ συκοφάντης, ὁ βάσκανος, auch d. *part.* d. Verben.

verleumderisch κακολόγος (2), κακολογικός, συκοφαντικός, βάσκανος (2), διάβολος (2).

Verleumdung *f* ἡ διαβολή, ἡ κακηγορία, ἡ κακολογία, ἡ βασκανία, ἡ συκοφαντία.

verlieben sich in j-n ἐρασθῆναί τινος, ἔρωτι ἁλίσκεσθαί τινος, εἰς ἔρωτα εἰσέρχεσθαί od. ἐμπίπτειν τινός, sich verliebt haben ἐρᾶν τινος, ἔρωτί τινος ληφθῆναι od. ἁλῶναι.

verliebt ἐρῶν, ἐρωτικός, ληφθείς od. ἁλοὺς ἔρωτι, ἔρωτος ἥττων, φιλέραστος (2), heftig ~ in j-n δύσερως (ωτος) τινος (kann auch bedeuten: unglücklich ~ sein), ~ sein φιλεραστεῖν, heftig ~ sein ἔρωτι αἴθεσθαι od. φλέγεσθαι (P.) (in j-n τινός), rasend ~ sein ἐρωτομανεῖν, ἐπιμαίνεσθαι (P.), rasend ~ ἐρωτομανής, ein Verliebter ὁ ἐραστής, ὁ φιλεραστής.

Verliebtheit *f* ἡ φιλεραστία, τὸ ἐρωτικόν, ἡ ἐρωτοληψία.

verlieren 1. ἀποβάλλειν, ἀπολλύναι (durch eigene Schuld), ἀφαιρεῖσθαί (P.) τι, ἀποστερεῖσθαί (P.) τινος (einer Sache beraubt werden), γυμνοῦσθαί (P.) τινος (von etw. entblößt werden, zB. von Kleidern, Waffen), ἐκβάλλεσθαι (P.) od. ἐκπίπτειν ἔκ τινος u. τινός (um etw. gebracht werden), die Herrschaft ~ ἐκπίπτειν τῆς ἀρχῆς, den Ruhm ~ ἐκπίπτειν τῆς δόξης, (Schaden, Verlust haben an etw.) ζημιοῦσθαί (P.), βλάπτεσθαί (P.) τι, ἐλαττοῦσθαί (P.) τι. — 2. übtr. j-n od. etw. aus den Augen ~ οὐκέτι ὁρᾶν τινα u. τι, die Besinnung, den Verstand ~ ἔξω φρενῶν od. ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, den Kopf ~ ταράττεσθαι (P.), ἐκπλήττεσθαι (P.), die Hoffnung ~ ἐκπίπτειν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος, den Mut ~ ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, ἀθυμῆσαι, μεῖον φρονεῖν, j-s Gunst ~ ἐκπίπτειν χάριτος τῆς παρά τινος, eine Schlacht ~ ἡττᾶσθαι (P.) κατὰ τὴν μάχην, μαχόμενον ἡττᾶσθαι, einen Prozeß ~ ἡττᾶσθαι (P.) od. ὀφλεῖν δίκην, kein Wort ~ οὐδὲν λέγειν, σιωπᾶν, ἡσυχίαν ἔχειν oder ἄγειν, Zeit ~ μέλλειν, ὀκνεῖν, die Zähne ~ (bei Kindern vom Wechsel der Zähne) ἐκβάλλειν τοὺς ὀδόντας, beim Spiel ~ ἡττᾶσθαι (P.) od. ἐλαττοῦσθαι (P.) κυβεύοντα, alles ~ πταίειν τοῖς ὅλοις, viel bei etw. ~ πολλὰ βλάπτεσθαι (P.) ἔκ τινος, nichts zu ~ haben περὶ οὐδενὸς κινδυνεύειν, οὐδὲν ἔχειν παραβάλλεσθαι (M.), Arbeit, Mühe ~ ἀνόνητα ποιεῖν, Blätter ~ φυλλορροεῖν, eine Krankheit ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) νόσου. — 3. verloren gehen διαφθείρεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, es geht mir etw. verloren s. oben unter 1; es ist mir etw. verloren gegangen στέρομαί od. ἐστέρημαί τινος, die Zeit geht verloren οἴχεται ὁ καιρός, ich bin verloren ὄλωλα, ἀπόλωλα, ἔρρει τὰ ἐμά, etw. für verloren halten ἀπογιγνώσκειν τινός u. τι. — 4. *refl.* sich ~ ἀπογίγνεσθαι, ἀποχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι (sich entfernen, weggehen), ἀποπλανᾶσθαι (P., sich verirren), ἀφανίζεσθαι (P., verschwinden), παύεσθαι, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M., von Zuständen), sich in Gedanken ~ σύννουν γίγνεσθαι, sich in der Menge ~ ἀφανίζεσθαι (P.) ἐν τῷ πλήθει, der Fluß verliert sich im Sande ὑπ' ἄμμου καταπίνεται τὸ ῥεῦμα, sich von j-s Seite ~ ἀπολείπειν τινά.

Verlieren *n* ἡ ἀποβολή od. durch Verben.

Verlierer *m* (im Spiel) ὁ ἡττώμενος.

Verlies *n* τὸ ὑπόγειον δεσμωτήριον.

verloben ἐγγυᾶν, κατεγγυᾶν, ὁμολογεῖν, νυμφεύειν τινά τινι, sich mit einem Mädchen ~ ἐγγυᾶσθαί (P.) τινα, sich mit einem Manne ~ ἐγγυᾶσθαί (P.) τινι, mit der Tochter j-s verlobt sein ἐγγεγυῆσθαι τῇ θυγατρί τινος.

Verlöbnis *n* s. Verlobung.

Verlobte *f* ἡ νύμφη.

Verlobter *m* ὁ νυμφίος.

Verlobung *f* ἡ ἐγγύη, ἡ ἐγγύησις.

Verlobungsfeier *f*, -fest *n* ἡ ἐγγύησις, τὰ κατεγγυητικά.

verlocken παρ-, ὑπάγειν, ἐφέλκεσθαί (M.), ἐπισπᾶσθαί (M.), δελεάζειν τινά, sich ~ lassen d. P., leicht zu ~ εὐπαράγωγος (2).

Verlockung *f* als Handlung durch Verben, als Sache τὸ δέλεαρ (ατος), τὸ δελέασμα, ἡ ψυχαγωγία.

verlodern (aufhören zu lodern) ἐκπυρωθὲν παύεσθαι (M.) ἐμπρησμοῦ, παύεσθαι φλεγόμενον, ἀποσβέννυσθαι (P.), (verbrennen) καταφλέγεσθαι (P.).

verlogen ψευδής, ψευδόμενος, ματαιολόγος.

verlohnen j-m etw. ἀντευεργετεῖν τινα ἀντί τινος, ἀμείβεσθαί (M.) τινά τινι, es verlohnt sich der Mühe ἄξιον (ohne ἐστίν), j-n ~ (j-m Lohn geben für etw.) μισθὸν τελεῖν τινί τινος.

verloschen (verwischt, verblichen) ἀμυδρός.

verlöschen I *intr.* σβέννυσθαι, ἀπο-, κατασβέννυσθαι (P.), übtr. μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (vom Glanze) ἀμαυροῦσθαι (P.). — II *trans.* s. auslöschen.

Verlöschen *n* ἡ σβέσις (*trans.* u. *intr.*), ἡ κατάσβεσις (*trans.*), gew. durch Verben.

verlosen διακληροῦν, διαλαγχάνειν.

Verlosung *f* ἡ διακλήρωσις, ἡ διάληξις, ἡ κληροδοσία, ὁ κλῆρος.

verlöten στεγνοῦν, συστεγνοῦν, κολλᾶν, συγκολλᾶν, συγκροτεῖν.

verlottern *trans.* καταβλακεύειν τι, *intr.* d. P.

Verlötung *f* ἡ στέγνωσις, ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις, ἡ συγκρότησις.

verludern etw. κατασωτεύεσθαί τι.

Verlust *m* (das Verlieren) ἡ ἀποβολή, (Beraubung) ἡ ἀφαίρεσις, ἡ στέρησις, ἡ ἀποστέρησις, (Vernichtung) ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ~ einer Schlacht ἡ ἧττα, ~ e-s Prozesses ἡ ἧττα δίκης, ~ des Lebens ἡ τοῦ βίου διαφθορά, (Nachteil, Schaden) ἡ ζημία, ἡ βλάβη, ἡ συμφορά, ἡ ἀτυχία, ἡ ἧττα, τὸ ἐλάττωμα, einen ~

erleiden βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (sämtlich P.), ~ an etw. erleiden ἐλαττοῦσθαί τι od. τινι, j-m einen ~ zufügen βλάπτειν τινά, βλάβην od. ζημίαν φέρειν τινί, große ~e erleiden πολλὰ ζημιοῦσθαι (P.), μεγάλα βλάπτεσθαι (P.), etw. für einen Verlust halten ζημίαν ἡγεῖσθαί (M.) τι, einen ~ ersetzen ἐπανορθοῦν (u. M.), κατορθοῦσθαι (M.) od. ἐκτίνειν βλάβην, mit ~ etw. tun μετὰ βλάβης od. ἐπὶ ζημίᾳ ποιεῖν τι.

verlustig durch d. *part.* d. Verben (s. verlieren), einer Berechtigung, einer Ehre ~ ἄτιμός (2) τινος, einer Sache ~ sein στέρεσθαί τινος, einer Sache ~ werden oder gehen s. verlieren; (etw. nicht erlangen) σφάλλεσθαί (P.), ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν, ἀποτυγχάνειν τινός.

vermachen j-m etw. διατιθέμενον διδόναι, διαθέμενον καταλείπεσθαί (M.) od. διατίθεσθαί (M.) τινί τι, κληρονόμον καθιστάναι τινά τινος, κληροδοτεῖν τινί τι.

Vermächtnis *n* (Testament) ἡ διαθήκη, ἡ διάθεσις, ἡ κληροδοσία, (das vermachte Gut) τὰ διατεθέντα, ὁ κλῆρος.

Vermachung *f* ἡ διάθεσις.

vermählen sich mit einer γαμεῖν τινα, λαμβάνειν γυναῖκά τινα, mit einem γαμεῖσθαί (M.) τινι.

Vermählung *f* ὁ γάμος, τὰ γαμικά.

vermahnen j-n νουθετεῖν τινα, zu etw. ~ παραινεῖν τινί τι, προτρέπειν τινὰ εἰς od. πρός τι, παρακαλεῖν τινα ἐπί od. πρός τι, παρακελεύεσθαί (M.) τινι ποιεῖν τι.

vermahnend νουθετητικός, νουθετικός, παραινετικός, προτρεπτικός.

Vermahner *m* ὁ παραινέτης, ὁ παρακελευστής, besser durch Verben.

Vermahnung *f* ἡ νουθεσία, ἡ νουθέτησις, s. Ermahnung.

Vermahnungsrede *f* ὁ νουθετικός, νουθετητικός, παραινετικός od. προτρεπτικός λόγος, τὸ νουθέτημα.

vermaledeien j-n καταρᾶσθαί (M.) τινι.

vermaledeit κατάρατος (2).

vermänteln etw. παρακαλύπτειν, ὑποκορίζεσθαί (M.) τι, περιπέττειν τι (λόγοις).

Vermäntelung *f* ὁ ὑποκορισμός (als Handlung), τὸ ὑποκόρισμα, τὸ παρακάλυμμα (als Sache).

vermaskieren sich ἐνδύεσθαι od. ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα.

vermauern ἀποτειχίζειν, ἀπολαμβάνειν τείχει.

Vermauern *n*, **Vermauerung** *f* ἡ ἀποτείχισις, ὁ ἀποτειχισμός.

vermehren αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν (auch αὔξειν, ἐπαύξειν), ἐπιτείνειν, πλέον ποιεῖν, sich ~ außer d. P. auch ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, sich ~ an Zahl ἐπιδιδόναι εἰς τὸ πλῆθος, πλέον γίγνεσθαι, (von Pflanzen u. Tieren) εὐτοκεῖν.

Vermehrung *f* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις (auch das Sichvermehren), (das Sichvermehren) ἡ αὔξη, ἡ ἐπαύξη, τὸ αὔξημα, ἡ ἐπίδοσις, große, geringe ~ (von Tieren) ἡ πολυγονία, ἡ ὀλιγογονία, schnelle ~ ἡ ταχυγονία.

vermeiden φεύγειν, δια-, ἐκφεύγειν, ἐκτρέπεσθαί (M.), φυλάττεσθαί (M.), εὐλαβεῖσθαί (P.) τι (letztere beiden = sich vor etw. hüten, in acht nehmen), zu ~ suchen, daß φυλάττεσθαι, εὐλαβεῖσθαι, μή, ὡς μή, ὅπως μή, ὥστε μή od. *inf.*

vermeidlich φευκτός.

Vermeidung *f* ἡ φυγή, ἡ εὐλάβεια, gew. durch Verben.

vermeinen οἴεσθαι, ἡγεῖσθαι (M.), δοκῶ μοι.

vermeintlich durch d. *part.* νομιζόμενος od. δοκῶν.

vermelden ἀγγέλλειν, ἀπαγγέλλειν, λέγειν, j-m einen Gruß von j-m ~ κελεύειν τινὰ χαίρειν παρά τινος, ich lasse j-m meinen Gruß ~ λέγω τινὶ χαίρειν.

Vermeldung *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία.

vermengen s. vermischen.

Vermengung *f* s. Vermischung.

vermerken etw. αἰσθάνεσθαί τινος u. τι, μανθάνειν, κατανοεῖν.

[1]**vermessen** 1. (ausmessen) ἀνα-, ἐκ-, καταμετρεῖν, (messend verteilen) ἀπο-, διαμετρεῖν. — 2. sich ~ (= falsch messen) κακῶς μετρεῖν.

[2]**vermessen** sich (sich erkühnen) τολμᾶν, ἀποτολμᾶν, θαρρεῖν mit *inf.*, (sich mit Worten dreist zu etw. anheischig machen) καυχᾶσθαι (M.), ἀλαζονεύεσθαι, θρασέως ὑφίστασθαί od. ὑποδέχεσθαί (M.) τι.

[3]**vermessen** *adj.* τολμηρός, θρασύς, προπετής, ῥιψοκίνδυνος (2), ἐθελοκίνδυνος (2), ~ sein τολμᾶν.

Vermessenheit *f* ἡ τόλμα, τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος).

Vermessung *f* ἡ κατα-, διαμέτρησις od. durch Verben.

vermieten μισθοῦν, ἀπο-, ἐκμισθοῦν, ein Haus ~ ἐκδιδόναι οἰκίαν, zu ~ μισθώσιμος (2).

Vermieter *m* d. *part.* d. Verben.

Vermietung *f* ἡ μίσθωσις, ἡ ἔκδοσις.

vermindern μειοῦν, ἐλαττοῦν, ἔλαττον ποιεῖν, συστέλλειν, συντέμνειν, συνάγειν, sich ~ außer d. P. auch ἔλαττον γίγνεσθαι.

Verminderung *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή, ἡ συναγωγή, (als Sache) τὸ μείωμα, τὸ ἐλάττωμα.

vermischen μειγνύναι, ἀνα-, δια-, κατα-, συμμειγνύναι (etw. mit etw. τινί τι), (von Flüssigkeiten) κεραννύναι, ἀνα-, συγκεραννύναι τινί τι, sich mit etw. ~ μείγνυσθαι (P.) usw. τινι.

vermischt außer d. *part.* d. Verben auch ποικίλος (bunt durcheinander), *adv.* ἀναμίξ.

Vermischung *f* ἡ μεῖξις, ἡ ἀνά-, σύμμειξις, ἡ κρᾶσις, ἡ σύγκρασις.

vermissen (sich nach etw. sehnen) ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, (nach etw. suchen) ἐπιζητεῖν τι, (etw. bedürfen) δεῖσθαι (P.) τινος.

vermißt ἐπιπόθητος (2).

Vermissung *f* ὁ πόθος, durch Verben.

vermitteln μεσιτεύειν, ἐμμεσιτεύειν, διαπράττεσθαι (M.), προξενεῖν (etw. für j-n τινί τι), (eine streitige Sache) διαιτᾶν (als Schiedsrichter), einen Streit ~ διαλύειν διαφοράν, διαλύειν τινὰ πρός τινα, (eine Aussöhnung zwischen Streitenden) δι-, συναλλάττειν τινὰ πρός τινα, j-m den Waffenstillstand, den Frieden ~ συμπράττειν τινὶ τὰς σπονδάς, τὴν εἰρήνην.

vermittels, vermittelst διά, ἀπό, μετά mit *gen.*, ἐν mit *dat.*, auch ἐκ mit *gen.*, oft der bloße *dat. instrum.* od. durch d. *part.* χρώμενος mit *dat.*

Vermittelung *f* ἡ διά-, σύμπραξις, ~ in einer Versöhnung ἡ συναλλαγή, gew. durch Verben.

Vermittler *m* ὁ μεσίτης, ὁ δι-, συναλλακτής, (Schiedsrichter) ὁ μέσος δικαστής, ὁ διαιτητής.

Vermittlerin *f* ἡ μεσῖτις (ιδος), besser *part.*

vermodern μυδᾶν, διαμυδᾶν, σήπεσθαι, κατασήπεσθαι (P.), εὐρωτιᾶν, ~ lassen σήπειν, κατασήπειν.

Vermodern *n*, **Vermoderung** *f* ἡ σῆψις, ἡ σαπρότης (ητος).

vermöge ἐκ od. ἀπό mit *gen.*, κατά, διά mit *acc.*, ἕνεκα (nachgestellt) mit *gen.*

vermögen (können, imstande sein, Macht, Gewalt, Einfluß haben) δύνασθαι, δυνατὸν εἶναι, (Kraft haben) ἰσχύειν, (imstande, fähig sein) οἷόν τε εἶναι, auch ἔχειν mit *inf.*, zB. das vermag ich nicht zu sagen οὐκ ἔχω λέγειν, viel ~ μέγα, πολὺ δύνασθαι (bei j-m παρά τινι), nicht ~ ἀδυνατεῖν, ἀδύνατον εἶναι, οὐχ οἷόν τε εἶναι, soviel ich vermag ὅσον ἐν od. ἐπ' ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ, etw. über j-n ~ δύναμιν ἔχειν εἴς τινα, nichts gegen j-n ~ ἥττω εἶναί τινος, etw. gegen j-n ~ κρείττω εἶναί τινος, etw. über sich ~ τολμᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαι (M., mit *part.*), j-n zu etw. ~ προβιβάζειν τινὰ ἐπί od. πρός τι, πείθειν od. ἀναπείθειν τινὰ mit *inf.*, προάγειν, προτρέπειν τινὰ εἰς od. ἐπί τι od. *inf.*

Vermögen *n* 1. (Fähigkeit, Kraft) ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία, (natürliche Fähigkeit) ἡ ἕξις, nach ~ κατὰ τὸ δυνατόν, ἐκ τῶν δυνατῶν, ἐκ τῶν ἐνόντων, über ~ ὑπὲρ od. παρὰ δύναμιν, nach meinem ~ ὅσον ἐν ἐμοί od. ἐπ' ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ, es steht in meinem ~ δύναμαι, ἔχω, ἐξουσίαν ἔχω, δυνατός εἰμι, οἷός τέ εἰμι, κύριός εἰμι mit *inf.* — 2. (Besitz) τὰ κτήματα, τὰ χρήματα, ἡ κτῆσις, ἡ οὐσία, τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ἀγαθά, (Wohlhabenheit) ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπορία, ἡ

περιουσία, viel ~ haben χρήματα πολλὰ ἔχειν oder κεκτῆσθαι, εὐπορεῖν, εὐπορίᾳ od. περιουσίᾳ χρῆσθαι, ~ erwerben χρήματα κτᾶσθαι od. περιποιεῖσθαι (M.), χρηματίζεσθαι (M.), περιουσίαν ποιεῖσθαι (M.), gar kein ~ besitzen οὐδὲν κεκτῆσθαι, ἄκληρον εἶναι, sein ~ durchbringen οἰκοφθορεῖν, j-n um sein ~ bringen κατοικοφθορεῖν τινα, um sein ~ kommen οἰκοφθορεῖσθαι (P.), der sein ~ durchbringt ὁ οἰκοφθόρος, Zerrüttung des ~s ἡ οἰκοφθορία, von seinem ~ leben ἀπὸ τῶν ἰδίων od. ἐκ περιουσίας ζῆν.

vermögend 1. (mächtig) δυνατός, ἰσχυρός, δυνάμενος, ἰσχύων. — 2. (reich) πλούσιος, εὔπορος (2), εὐδαίμων, ὄλβιος, χρήματα ἔχων, εὔκληρος (2).

Vermögensaufzeichnung *f* ἡ ἐπιγραφή.

Vermögensentziehung *f* ἡ χρημάτων ἀφαίρεσις.

Vermögensinventar *n* ἡ ἀπόφανσις.

Vermögensklasse *f* τὸ τίμημα.

Vermögenskonfiskation *f* ἡ τῶν χρημάτων δήμευσις.

vermögenslos ἀχρήματος, ἄκληρος, ἄπορος (sämtl. 2), ~ sein außer d. *adj.* mit εἶναι auch οὐδὲν κεκτῆσθαι.

Vermögenslosigkeit *f* ἡ ἀχρηματία, ἡ ἀπορία.

Vermögenssteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων χρημάτων φόρος, ἡ εἰσφορά.

Vermögenstausch *m* ἡ ἀντίδοσις, einen ~ anbieten ἀντιδιδόναι.

Vermögensumstände *m/pl.*, **-verhältnisse** *n/pl.* τὰ τῶν χρημάτων, unsere ~ τὰ ἡμέτερα, in guten ~n sein χρήματα ἔχειν ἱκανά, εὐπορεῖν χρημάτων.

Vermögensverlust *m* ἡ τῶν χρημάτων usw. (s. Vermögen) ἀποβολή.

Vermögensverwaltung *f* ἡ οἰκονομία, ἡ τοῦ οἴκου διοίκησις.

vermummen περιτιθέναι τινὶ σκευήν, περικαλύπτειν (P. sich ~).

vermuten εἰκάζειν, δοξάζειν, ὑποπτεύειν, ὑπονοεῖν, ὑπολαμβάνειν, τοπάζειν, τεκμαίρεσθαι (M.), συμβάλλειν, richtig ~ καλῶς od. εὖ στοχάζεσθαι (M.), τἀληθῆ δοξάζειν, aus etw. ~ τεκμαίρεσθαί (M.) τινι, εἰκάζειν ἔκ od. ἀπό τινος od. τινί, größer als man vermutete μεῖζον τῆς δόξης, es ist zu ~, es läßt sich ~ ἔν-, πάρεστιν εἰκάζειν, soweit sichs ~ läßt ὡς εἰκάσαι.

Vermuten *n* ἡ δόξα, nach ~ durch d. *part.* εἰκάζων, wider ~ παρὰ δόξαν, παρὰ γνώμην.

vermutlich *adv.* εἰκότως, ὡς τὸ εἰκός, ὡς δοκεῖν, ὡς εἰκάσαι.

Vermutung *f* ἡ δόξα, ἡ εἰκασία, ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόνοια, ἡ τέκμαρσις, eine ~ haben s. vermuten; nach ~ durch εἰκάζων u. andere *part.*

vermutungsweise durch *part.*, zB. ~ sagen εἰκάσαντα u. dgl. λέγειν.

vernachlässigen ἀμελεῖν, παρ-, κατ-, ἐξαμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν τινός, ὀλιγωρεῖν, ὀλιγώρως ἔχειν, καταφρονεῖν τινος, vernachlässigt werden ἀμελεῖσθαι, ἐν ἀμελείᾳ εἶναι od. κεῖσθαι, οὐ θεραπεύεσθαι, sich ~ ῥᾳθιουργεῖν, ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι (M.), ῥᾳθυμεῖν.

vernachlässigt ἠμελημένος, ἀτημέλητος (2), ἀνεπιμέλητος (2), ἀθεράπευτος (2).

Vernachlässigung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ καταφρόνησις, ἡ ἀθεραπευσία.

vernageln καθηλοῦν, übtr. ein vernagelter Mensch ἀφυέστατος ἄνθρωπος.

Vernagelung *f* ἡ καθήλωσις, ἡ ἥλων ἐμβολή.

vernähen (zunähen) καταρ-, συρράπτειν, (zum Nähen verbrauchen) ῥάπτοντα ἀναλίσκειν.

vernarben ἀπ-, ἐπ-, κατουλοῦσθαι (P.).

Vernarbung *f* ἡ ἀπ-, ἐπούλωσις.

vernarren sich in etw. ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι.

vernaschen καταλιχνεύειν.

vernehmen 1. (erfahren) πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, αἰσθάνεσθαι, παραλαμβάνειν, ἀκούειν, einen Ruf ~ παραδέχεσθαι (M.) φήμην, sich ~ lassen ἀκούεσθαι (P., von Sachen), φθέγγεσθαι (M., von Personen u. Sachen). — 2. (verhören) j-n ~ ἀνακρίνειν τινά, ἐξετάζειν τινά, λόγον λαμβάνειν παρά τινος.

Vernehmen *n* ἡ ἀκοή, dem ~ nach ὡς ἀκούω, ὡς λέγεταί γε, ὡς ὁ λόγος (ἔχει), (die Beziehung, das Verhältnis, in dem man zu j-m steht) τά τινος πρός τινα, gutes ~ ἡ εὔνοια, ἡ φιλία, schlechtes ~ ἡ διαφορά, in einem guten ~ mit j-m stehen εὐνοϊκῶς ἔχειν, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, in einem schlechten ~ mit j-m stehen δυσμενῶς ἔχειν od. διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, διαφωνεῖν τινι.

vernehmlich ἐξακουστός (2), σαφής, ἐμφανής.

Vernehmlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

verneigen sich vor j-m προσκυνεῖν τινα.

Verneigung *f* ἡ προσκύνησις.

verneinen οὐ φάναι, ἀποφάσκειν, ἀνανεύειν, ἀρνεῖσθαι, ἀπ-, ἐξαρνεῖσθαι (P.), ἔξαρνον εἶναί oder γίγνεσθαί τι od. περί τινος od. *inf.*, dem μή hinzugefügt werden kann.

verneinend ἀρνητικός, ἐξαρνητικός, ἀποφατικός.

Verneinung *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις, ἡ ἀνάνευσις, ἡ ἀπόφασις.

vernichten διαφθείρειν, ἀπολλύναι, ἀναιρεῖν, ἀφανίζειν, ἀνατρέπειν, συγχεῖν, καθαιρεῖν.

vernichtet außer d. *part.* auch ἀφανιστός, ἀφανής.

Vernichter *m* ὁ καθαιρέτης, gew. *part.*

Vernichtung *f* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, ἡ ἀν-, καθαίρεσις, ἡ διαφθορά, ἡ ἀνατροπή.

Vernunft *f* ὁ νοῦς, ὁ λόγος, ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, mit ~ begabt ἔμφρων, ohne ~ ἄλογος (2), ἄφρων, j-n zur bringen σωφρονίζειν, φρενοῦν, κολάζειν τινά, keine ~ annehmen οὐ πείθεσθαι (P.), ἀκολασταίνειν, zur ~ kommen σώφρονα γίγνεσθαι, σωφρονίζεσθαι (P.), wieder zur ~ kommen ἀναφρονεῖν, die gesunde ~ lehrt ὁ λόγος αἱρεῖ.

Vernünftelei *f* ἡ λεπτολογία.

vernünfteln λεπτολογεῖν, σοφίζεσθαι (M.).

vernunftgemäß, -mäßig φρόνιμος (2), εὔλογος (2), σώφρων.

vernünftig (mit Vernunft begabt) νοῦν ἔχων, auch λόγον ἔχων, ἔλλογος (2), λογικός, ἔμφρων, συνετός, φρόνιμος (2), σώφρων, ~ handeln σωφρονεῖν, ὀρθῶς πράττειν, ~ sein λόγον od. νοῦν ἔχειν, ~ werden σωφρονῆσαι, ἔννουν γίγνεσθαι, (vernunftgemäß) εὐγνώμων, ἐπιεικής, ὑγιής, μέτριος, ~e Lebensweise μετρία δίαιτα, nichts V~es οὐδὲν πρὸς λόγον, *adv.* εὐλόγως, λογικῶς, κατὰ λόγον, μετὰ λόγον.

Vernunftlehre *f* ἡ λογική.

vernunftlos (ohne Vernunft) ἄλογος (2), (nicht bei Vernunft) ἀνόητος (2), ἄφρων, ~ sein ἀνοητεῖν, ἀφρονεῖν.

Vernunftlosigkeit *f* ἡ ἀλογία, ἡ ἀφροσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*

Vernunftmäßigkeit *f* ἡ εὐλογία u. d. *neutr.* d. *adj.*, s. vernunftgemäß.

Vernunftschluß *m* ὁ συλλογισμός.

vernunftwidrig ἄλογος (2).

veröden *trans.* ἐρημοῦν, ἀπερημοῦν, *intr.* P. od. ἀνάστατον γίγνεσθαι.

verödet ἔρημος (2), ἀνάστατος (2).

Verödung *f* ἡ ἐρήμωσις, gew. durch Verben.

veröffentlichen εἰς τὸ φανερὸν ἄγειν od. λέγειν, εἰς τὸ μέσον φέρειν, προφέρειν od. λέγειν, φανερὸν ποιεῖν, von einer Schrift ἐκδιδόναι, ἐκφέρειν εἰς φῶς.

Veröffentlichung *f* durch Verben, (von der Herausgabe e-s Buches, einer Schrift) ἡ ἔκδοσις.

verordnen (anordnen, festsetzen) τάττειν, καθιστάναι, (Einrichtungen treffen, bestimmen) συν-, διατάττειν, (befehlen) προσ-, ἐπιτάττειν, παραγγέλλειν (letzteres bsd. von einem militärischen Befehl), testamentarisch ~ διατίθεσθαι, Arzenei ~ προστάττειν φάρμακον.

Verordnung *f* ἡ τάξις, ἡ προσ-, ἐπιταγή, ἡ πρόσταξις (als Handlung), τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα (als Sache), eine ~ geben, erlassen, ergehen lassen προτιθέναι ἐπίταγμα.

verpachten μισθοῦν, ἀπο-, ἐκμισθοῦν, ἐκδιδόναι, den Zoll ~ τέλος (u. *pl.*) πωλεῖν, zu ~ μισθώσιμος (2).

Verpächter *m* durch d. *part.* d. Verben.

verpachtet μισθωτός, ἔκδοτος (2).

Verpachtung *f* ἡ μίσθωσις, ἡ ἔκδοσις.

verpacken etw. in etw. ἐνειλεῖν τί τινι od. ἔν τινι.

Verpackung *f* durch Verb.

verpalisadieren σταυροῦν, ἀπο-, περισταυροῦν, χαρακίζειν, χαρακοῦν, ἀπο-, περιχαρακοῦν.

Verpalisadierung *f* ἡ σταύρωσις, ὁ χαρακισμός, ἡ χαράκωσις, ἡ χαρακοποιία, ἡ χαρακοβολία (als Handlung), τὸ σταύρωμα, τὸ περισταύρωμα, τὸ χαράκωμα, ὁ (ἡ) χάραξ (κος, als Sache).

verpassen etw. παριέναι (ἵημι), παραλείπειν τι, ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος.

verpesten διαφθείρειν, verpestete Luft ὁ νοσηρὸς ἀήρ (ἀέρος).

verpfählen χαρακοῦν, χαρακίζειν, s. verpalisadieren.

Verpfählung *f* ὁ χαρακισμός (als Handlung), τὸ χαράκωμα (als Sache), s. Verpalisadierung.

verpfänden ἐνεχυράζειν, ὑποτιθέναι, ἐνέχυρον τιθέναι, ἀποτιμᾶν, sich etw. ~ lassen ὑποτίθεσθαί, ἀποτιμᾶσθαί, ἐνεχυράζεσθαί (sämtlich M.) τι (für etw. τινός), verpfändet sein ὑποκεῖσθαι.

Verpfändung *f* ἡ ἀποτίμησις, ἡ θέσις.

verpflanzen μεταφυτεύειν, μεταίρειν (an einen andern Ort), ἀπο-, ἐκ-, διαφυτεύειν, μεταμοσχεύειν (durch Ableger), übtr. μεταφέρειν, (Menschen an einen Ort ~) μετοικίζειν, ἀνιστάναι.

Verpflanzung *f* ἡ μεταφυτεία, ἡ μέταρσις (an einen andern Ort), ἡ ἀποφυτεία, ἡ μεταμόσχευσις (durch Ableger), (von Menschen) ἡ μετοίκισις, ὁ μετοικισμός, ἡ ἀνάστασις.

verpflegen τρέφειν τινά, τροφὴν od. ἐπιτήδεια παρέχειν od. πορίζειν τινί, σῖτον διδόναι τινί, σιτίζειν τινά, auch ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, θεραπεύειν τινά.

Verpfleger *m* ὁ τροφεύς, ὁ τροφός, gew. *part.*

Verpflegerin *f* ἡ τροφός od. *part.*

Verpflegung *f* ἡ τροφή, ὁ σιτισμός (als Handlung), τὸ σιτηρέσιον, ὁ σῖτος, ἡ τροφή, τὰ περὶ τὴν τροφήν, τὰ ἐπιτήδεια (als Sache).

Verpflegungsgeld *n* τὸ σιτηρέσιον.

Verpflegungskosten *pl.* τὰ περὶ τὴν τροφὴν ἀναλώματα, αἱ περὶ τὴν τροφὴν δαπάναι.

verpflichten sich (*dat.*) j-n ἀν-, ἐξαρτᾶσθαί (M.) τινα, εὐεργετεῖν τινα, χάριν κατατίθεσθαι παρά τινι, j-n durch einen Eid ~ καταλαμβάνειν τινὰ ὅρκῳ, j-n zu etw. ~ παραινεῖν τινί τι, sich (*acc.*) zu etw. verpflichten ὑπισχνεῖσθαί, ὑποδέχεσθαί (M.), ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι, ich bin zu etw. verpflichtet ὀφείλω ποιεῖν τι, χρή με ποιεῖν τι, προσήκει μοί τι, zu Dank verpflichtet sein χάριν ὀφείλειν.

Verpflichtung *f* τὸ ἀναρτᾶσθαι (das Verbindlichmachen), (der schuldige Dank) ἡ ὀφειλομένη χάρις (ιτος), (Pflicht) τὸ καθ-, προσῆκον, τὸ δέον (οντος), die ~ haben siehe verpflichtet sein (b. vor. Wort); keiner ~ gegen j-n nachkommen οὐδὲν τῶν δικαίων ποιεῖν τινι, allen ~en gegen j-n nachkommen πάντα διαλύειν πρός τινα.

verpflöcken πασσάλοις πηγνύναι.

verpfuschen διαφθείρειν.

Verpfuschung *f* ἡ διαφθορά.

verpichen πιττοῦν, καταπιττοῦν.

Verpichen *n*, **Verpichung** *f* ἡ πίττωσις.

verpicht πιττωτός.

verplaudern λαλοῦντα διατρίβειν χρόνον.

verplempern etw. (verschwenden) σπαθᾶν, διασπαθᾶν, ἀναλίσκειν, δαπανᾶν, προΐεσθαι (M.), sich mit einer ~ φύρεσθαι (P.) πρός τινα.

verpönen ζημίαν ἐπιτιθέναι τινί, ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) τι.

verpönt ἀπόρρητος (2).

verprassen σπαθᾶν, δια-, κατασπαθᾶν, καθηδυπαθεῖν.

verproviantieren σιτηρεσιάζειν τινά, σῖτον, τὰ ἀναγκαῖα od. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, πορίζειν od. κατασκευάζειν τινί, eine Stadt ~ σῖτον od. τὰ ἐπιτήδεια εἰσάγειν od. παρακομίζειν εἰς πόλιν, sich ~ ἐπισιτίζεσθαι (M.), verproviantiert sein ἐπισιτισμὸν ἔχειν.

Verproviantierung *f* ὁ ἐπισιτισμός.

verprozessieren διαδικαζόμενον καταδαπανᾶν oder καταναλίσκειν.

verpuppen sich εἰς χρυσαλλίδα μεταβάλλεσθαι (M. u. P.).

Verputz *m* τὸ κονίαμα.

verputzen κονιᾶν.

verrammeln δια-, ἀπο-, ἐμφράττειν.

Verrammelung *f* ἡ ἀπό-, ἔμφραξις.

Verrat *m* ἡ προδοσία.

verraten (ausplaudern) ἐκλαλεῖν, ἐκφέρειν, ἐξαγγέλλειν, ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), (etw. Verborgenes entdecken, anzeigen) δηλοῦν, σημαίνειν, ἐκφαίνειν, κατηγορεῖν, (vor Gericht) μηνύειν, (den Feinden) προδιδόναι, καταπροδιδόναι, j-n ~ auch προΐεσθαί (M.) τινα.

Verräter *m* ὁ προδότης od. d. *part.* der Verben.

Verräterei *f* ἡ προδοσία.

Verräterin ἡ προδότις (ιδος).

verräterisch προδοτικός, ~e Unterhandlungen mit j-m anknüpfen προδοσίαν πράττειν πρός τινα.

verrauchen ἀνατμίζεσθαι (P.), διαπνεῖν (u. P.), ~ lassen δι-, ἐξατμίζειν, (von Leidenschaften) σβέννυσθαι, ἀποσβέννυσθαι (P).

Verrauchen *n* ἡ διαπνοή, gew. durch Verben.

verrauschen ἐξηχεῖν, übtr. (von Zuständen) ἀπιέναι, οἴχεσθαι.

verrechnen 1. κατα-, ὑπολογίζεσθαι (M.), ὑπολογεῖν, ἐπαναφέρειν (in Rechnung bringen). — 2. sich ~ (fehlerhaft rechnen) ψεύδεσθαι (P.), σφάλλεσθαι (P.), ἁμαρτάνειν λογιζόμενον, κακῶς λογίζεσθαι (M.), sich in etw. ~ ψεύδεσθαί (P.) τινος u. περί τινος, σφάλλεσθαι (P.) περί τινος, ἔν τινι u. περί τι, ἁμαρτάνειν τινός.

Verrechnung *f* (das Berechnen) ὁ κατα-, ὑπολογισμός, (Fehler, Irrtum im Rechnen) τὸ ἐν τῷ λογισμῷ σφάλμα od. ἁμάρτημα.

verrecken ἀπογίγνεσθαι, ἀπόλλυσθαι, ἀποθνῄσκειν.

verreckt (von Tieren) κενέβρειος (2), ~e Tiere τὰ κενέβρεια.

verreden etw. ἀπομνύναι mit μή u. *inf.*, der Mensch soll nichts ~ ἀνθρώποις οὐδέν ἐστ' ἀπώμοτον.

verregnet πολλοῖς ὑετοῖς ἄβατος (2), πολλῷ ὕδατι ἐξ οὐρανοῦ ἄβατος.

verreiben (die Farben) συμφθείρειν.

Verreibung *f* (der Farben) ἡ φθορά.

verreisen ἀπο-, ἐκδημεῖν (*intr.*), πορευόμενον od. ἀποδημοῦντα δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν (*trans.*).

Verreisen *n* ἡ ἀπο-, ἐκδημία.

verreist ἀπό-, ἔκδημος (2).

verrenken δια-, παραστρέφειν, ἐξ-, παραρθροῦν, sich ~ διαστρέφεσθαι (P.).

verrenkt διάστροφος (2), ἔξαρθρος (2), ~es Glied τὸ διάστρεμμα, τὸ ἐξάρθρημα.

Verrenkung *f* (das Verrenken) ἡ διαστροφή, ἡ παράρθρησις, (= verrenktes Glied) s. unter verrenkt.

verrennen j-m den Weg ὑποτρέχειν τινά, ὑποτέμνεσθαί (M.) τινα od. τὰς ὁδούς τινος.

verrichten ἐργάζεσθαι, ἀπ-, ἐξ-, κατεργάζεσθαι (M.), πράττειν, διαπράττειν (u. M.), περαίνειν, ἐπιτελεῖν (oft ποιεῖσθαι (M.), zB. ein Opfer ~ θυσίαν ποιεῖσθαι), ἀνύτειν, ἐπιτηδεύειν, ἀποδείκνυσθαι (zB. eine herrliche Tat λαμπρὸν ἔργον), etw. glücklich ~ κατορθοῦν τι, etw. mit Händen ~ παλαμᾶσθαί (M.) τι ταῖς χερσίν.

Verrichtung *f* ἡ πρᾶξις, τὸ ἔργον, oft durch Verben, zB. nach ~ des Opfers brachen sie auf θύσαντες oder ποιησάμενοι τὴν θυσίαν ὡρμήθησαν, glückliche ~ ἡ κατόρθωσις.

verriegeln μοχλοῦν, ἐπιμοχλοῦν, βαλανοῦν τι, τὸν μοχλὸν ἐμβάλλειν τινί.

verriegelt κλειστός.

Verriegelung *f* ἡ μοχλοῦ ἐπιβολή.

verringern μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, συντέμνειν.

Verringerung *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή, ἡ συντομή.

verrinnen διαρρεῖν, διαχεῖσθαι (P.).

verrosten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.).
verrostet außer d. *part.* der Verben auch ἰώδης.
verrucht μιαρός, ἀνόσιος (2), ἀσεβής, μοχθηρός, πονηρός, κάκιστος.
Verruchtheit *f* ἡ μιαρία, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀσέβεια, ἡ μοχθηρία, ἡ πονηρία, ἡ κακία u. d. *neutr.* d. *adj.* [διαταράττειν τὴν γνώμην τινός.]
verrücken κινεῖν, παρα-, μετακινεῖν, j-m den Kopf ~
verrückt eig. μετακίνητος (2), übtr. παράπληκτος (2), παραπλήξ (ῆγος), μανικός, μανείς, μαινόμενος, παράφρων, j-n ~ machen ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν oder τὴν διάνοιάν τινος, ~ werden παραπλήττεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.), ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ~ sein παρακινητικῶς ἔχειν, παραφρονεῖν, μανίαις ἐνέχεσθαι (P.), μαίνεσθαι (P.), ein wenig ~ sein ὑποκεκινηκέναι.
Verrücktheit *f* ἡ παράνοια, ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, ἡ τῆς διανοίας παραφορά.
Verrückung *f* ἡ παρα-, μετακίνησις.
Verruf *m*: j-n in ~ bringen δια-, περιβοᾶν, διαβάλλειν τινά, αἰσχύνην περιάπτειν τινί, περιβόητον usw. (siehe d. folg. Wort) ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, in ~ kommen περιβόητον usw. (siehe d. folg. Wort) γίγνεσθαι u. d. P. διαβοᾶσθαι usw., in ~ sein κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν.
verrufen (in Verruf bringen) s. Verruf; als *adj.* ἐπι-, δια-, περιβόητος (2), auch ἄδοξος (2), ~ sein κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν.
verrunzeln ῥυτιδοῦν.
verrunzelt ῥυτιδώδης, ῥυσός, ῥικνός.
Vers *m* ὁ στίχος, τὸ ἔπος (letzteres bsd. epischer ~), Verse machen στίχους γράφειν, στιχουργεῖν, in Verse bringen στιχίζειν, in Verse gebracht ἐν μέτρῳ πεποιημένος, στιχηρός, στιχήρης, in Versen sprechen στιχομυθεῖν, das Sprechen in Versen ἡ στιχομυθία, ich kann mir keinen ~ aus etw. machen ἄτοπόν μοι φαίνεταί τι.
versagen 1. (versprechen) ἐγγυᾶν, ὑπισχνεῖσθαι, ich habe mich oder ich bin versagt πίστιν δέδωκα. — 2. (abschlagen, verweigern) ἀποφάναι, ἀναίνεσθαι (M.), ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀπονεύειν, es wird mir etw. versagt ἀποτυγχάνω od. ἀτυχῶ τινος, sich vieles ~ πολλὰ ἑαυτῷ ἐλλείπειν, ich kann mir etw. nicht ~ οὐ δύναμαι oder οὐχ οἷός τέ εἰμι μὴ οὐ ποιεῖν τι. — 3. (nicht vonstatten gehen) οὐκ ἀποβαίνειν, μάταιον εἶναι, es versagt mir etw. ἐπι-, ἀπολείπει μέ τι, μειοῦμαί, ἐλαττοῦμαί τι, das Gewehr versagt οὐ βάλλει τὸ τόξον, die Kräfte ~ mir ἀπείρηκα, die Stimme versagt mir ἀποκόπτεταί μοι ἡ φωνή.
Versagen *n*: ~ der Kräfte ἡ ἀπαγόρευσις.
Versagung *f* ἡ ἀνάνευσις, ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις, ἡ ἀπότευξις (letzteres = das Mißlingen).
¹**versalzen** etw. ἅλας περιττοὺς προσμειγνύναι τινί, übtr. j-m die Lust ~ ἀποστερεῖν τινα ἡδονῆς, λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν ἡδονήν.
²**versalzen** *adj.* κάθαλος (2).
versammeln συλλέγειν, συνάγειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, συγκαλεῖν (letzteres = zusammenrufen), sich ~ d. P., συνέρχεσθαι (-ιέναι), an einem Orte ἐν χωρίῳ u. εἰς χωρίον.
Versammlung (das Versammeln) ὁ σύλλογος, ἡ συναγωγή, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, ὁ συναθροισμός, ἡ ἄγερσις, ὁ ἀγερμός, (das Zusammenkommen, die Zusammenkunft) ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος (τὸ συνέδριον, ἡ βουλή Senat), (die Versammelten) ὁ σύλλογος, τὸ σύστημα, ~ des Volks ἡ ἐκκλησία, festliche ~ des Volks ἡ πανήγυρις, eine ~ halten, berufen σύλλογον ποιεῖσθαι (M.), συγκαλεῖν τοὺς πολίτας, συνάγειν ἀγοράν, ἐκκλησιάζειν, ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ entlassen διαλύειν od. ἀνιστάναι ἐκκλησίαν, in der ~ reden λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἐν τῷ δήμῳ od. πρὸς τὸν δῆμον, δημηγορεῖν.
Versammlungslokal *n*, **-ort** *m*, **-platz** *m* χωρίον, εἰς ὃ συλλέγονται od. τὸν σύλλογον ποιοῦνται, ἡ ἀγορά, ἡ ἐκκλησία, ὁ σύλλογος, τὸ συνέδριον.
versanden *trans.* καθαμμίζειν (mit Sand überschütten), *intr.* ἀποθινοῦσθαι (P.).
versandet ψαμμωτός, ἀμμόχωστος (2).
Versandung *f* τὸ ἀποθινοῦσθαι.
Versart *f* τὸ μέτρον.
versauern ὀξύνειν (u. P.), ὀξίζειν, übtr. ἀμβλύτερον γίγνεσθαι, καταβλακεύεσθαι (P.), ἐκκακεῖν.
versaufen κατα-, ἐκπίνειν, λαφύττειν, all sein Hab und Gut ~ πάντα τὰ χρήματα σπαθᾶν od. διασπαθᾶν.
versäumen etw. (zB. eine Versammlung u. dgl.) ἀπεῖναί τινος, οὐ παρεῖναί τινι, ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, (zu spät kommen) ὑστερεῖν, ὑστερίζειν τινός, (etw. zu tun unterlassen, vorbeigehen lassen, zB. eine Gelegenheit u. dgl.) παραλείπειν, παριέναι (ἵημι) τι, etw. aus Trägheit ~ καταργεῖν, καταβλακεύειν τι, aus Nachlässigkeit ~ ἀμελῶς od. ἀφροντίστως ἔχειν περί τι, ἐν ἀμελείᾳ τίθεσθαί (M.) τι, ἀμελεῖν τινος, aus Leichtsinn ~ καταρ-, ἀπορρᾳθυμεῖν τι, die Schule ~ οὐ φοιτᾶν εἰς διδασκάλου, einen Termin ~ ὑπερήμερον γίγνεσθαι, es ist keine Zeit zu ~ καιροῦ ἀκμή, ἀκμὴ ἔργου.
Versäumnis *n* (das Versäumen) ἡ ὑστέρησις, ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀργία, τὸ ἔλλειμμα, (ein Hindernis bereitender Umstand) τὸ κώλυμα, ἡ ἀσχολία.
Versausgang *m*, **-ende** *n* τὸ ἀκροτελεύτιον.
Versbau *m* ἡ στιχοποιία.
verschachern καπηλεύειν.
verschaffen (zuwege bringen, herbeischaffen) πορίζειν, (bereit machen) παρασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, (ausfindig machen) ἐξευρίσκειν, (gewähren) παρέχειν (u. M.), (be-, erwirken) ἐργάζεσθαι, κατεργάζεσθαι (M.), (vermitteln) προξενεῖν, (durchsetzen) διαπράττεσθαι (M.), (durch Tätigkeit) περιποιεῖν, (von Eigenschaften) περιάπτειν (sämtlich τινί τι), sich etw. ~ ἑαυτῷ παρασκευάζειν τι, περιάπτειν ἑαυτῷ τι, κτᾶσθαί τι u. d. M. der übrigen Verben, j-m etw. zu ~ suchen προμνᾶσθαί (M.) τινί τι, zu ~ ποριστός. [σκευή, ἡ προξένησις.]
Verschaffen *n*, **Verschaffung** *f* ὁ πορισμός, ἡ παρα-
verschämt αἰδήμων, αἰδοῖος, αἰσχυντηλός, ~ sein αἰδεῖσθαι (P.).
Verschämtheit *f* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰδημοσύνη.
verschanzen ἀπο-, διαφράττειν, (durch Mauer od. Wall) περιτειχίζειν, (verpalisadieren) σταυροῦν, περι-, ἀποσταυροῦν, χαρακοῦν, περιχαρακοῦν, (durch einen Graben) ἀποταφρεύειν, sich ~ περισταυροῦσθαι (M.), verschanzter Ort, s. d. folg. Wort.
Verschanzung *f* (das Verschanzen) ἡ ἀπο-, περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός, ὁ χαρακισμός, ἡ περισταύρωσις, ἡ ἀποτάφρευσις, (das Schanzwerk, verschanzter Ort) τὸ ἀπο-, περιτείχισμα, τὸ περισταύρωμα, τὸ χαράκωμα, ὁ (ἡ) χάραξ (κος), τὸ ἔρυμα, eine ~ anlegen τειχίζειν, (um einen Ort) ἔρυμα od. χαράκωμα περιβάλλειν τινί, περιτειχίζειν, περιταφρεύειν τι.
verschärfen ἐπιτείνειν, eine Strafe ~ προστιμᾶν, verschärfte Strafe τὸ προστίμημα.
Verschärfung *f* ἡ ἐπίτασις, (einer Strafe) ἡ προστίμησις (als Handlung), τὸ προστίμημα (als Sache).
verscharren κατορύττειν, καταχοῦν, auch κατακρύπτειν.
Verscharrung *f* ἡ κατόρυξις od. durch Verben.
verscheiden ἐκπνεῖν, τελευτᾶν, ἀποθνῄσκειν.
Verscheiden *n* ἡ τελευτή, im ~ sein, dem ~ nahe sein εἶναι πρὸς τῷ τελευτᾶν.
Verschen *n* τὸ στιχίδιον, τὸ στιχάριον.
verschenken etw. an j-n διδόναι od. δωρεῖσθαί (M.) τινί τι (letzteres auch τινά τινι), χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, s. schenken.
Verschenkung *f* ἡ δόσις, ἡ δωρεά.
verscheren ἀποκείρειν.

verscherzen συγχεῖν, ἀπολλύναι, διαφθείρειν, j-s Gunst ~ τὴν πρόσθεν χάριν συγχεῖν, ἐκπίπτειν τῆς φιλίας τινός.
Verscherzung *f* ἡ σύγχυσις, ἡ διαφθορά, ἡ ἀποβολή, ἡ πρόεσις.
verscheuchen ἀπελαύνειν, ἀπο-, διασοβεῖν, ἀπο-, διασκεδαννύναι, Furcht, Schmerz ~ φόβον, λύπην ἀπελαύνειν, Ergötzung verscheucht die Trauer τέρψις ἐκπλήττει τὸ λυπηρόν, Wein verscheucht die Sorgen οἶνος λύει τὰς μερίμνας.
Verscheuchung *f* ἡ ἀπελασία, ἡ ἀπέλασις, ἡ ἀπο-, διασόβησις, gew. durch Verben.
verschicken δια-, ἀπο-, ἐκπέμπειν.
Verschickung *f* ἡ δια-, ἀπο-, ἐκπομπή.
verschieben eig. (an einen andern Ort) μετακινεῖν, (aufschieben) ἀναβάλλεσθαι (M.), ἀπο-, ὑπερτίθεσθαι (M.), ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Verschiebung *f* (das Wegschieben an einen andern Ort) ἡ μετακίνησις, (Aufschub) ἡ ἀναβολή.
[1]**verschieden** ἀνόμοιος (2), διάφορος (2), διαφέρων, ἀλλοῖος, ποικίλος, οὐχ ὁ (ἡ, τὸ) αὐτός (αὐτή, αὐτό), ~ sein διαφέρειν (von etw. τινός), in Meinung, Ansicht ~ sein οὐ τὰ αὐτὰ δοξάζειν, ἄλλην γνώμην ἔχειν, ~ machen ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, ἀλλάττειν, διαλλάττειν, ~e (mehrere) πλέονες (πλείους), ἔστιν οἵ, αἵ, ἅ, τινές, τινά (enkl.).
[2]**verschieden** (= tot) καμών, κεκμηκώς, τεθνηκώς.
verschiedenartig ἀλλοῖος, ἑτεροῖος, ἑτερογενής, παντοδαπός, διάφορος (2), ποικίλος (letzteres = bunt).
Verschiedenartigkeit *f* ἡ ἀλλοιότης, ἡ ἑτεροιότης (ητος).
verschiedenfarbig ἑτερόχρους, auch ποικίλος (bunt).
Verschiedenfarbigkeit *f* ἡ ἑτεροχροιότης (ητος), ἡ ποικιλία (Buntheit).
Verschiedenheit *f* ἡ ἀλλοιότης, ἡ ἑτερότης, ἡ ἀνομοιότης (ητος), ἡ διαφορά, ~ der Sprache ἡ ἀλλογλωττία, ~ der Meinung τὸ διαλλάττον (οντος) τῆς γνώμης.
verschießen I *trans.* (Geschosse u. dgl.) ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν οἰστούς od. βέλη, er hat bereits alle Pfeile verschossen (übtr.) πᾶν αὐτῷ τετόξευται βέλος. — II *intr.* ἐξανθεῖν, ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀμαυροῦσθαι, ἀφανίζεσθαι, διαφθείρεσθαι (sämtlich P.).
verschiffen διακομίζειν πλοίοις.
verschilft δονακώδης.
verschimmeln εὐρωτιᾶν, μυδᾶν.
Verschimmeln *n* ἡ μύδησις, gew. durch Verben.
verschimmelt außer d. *part.* auch εὐρώδης, εὐρώεις, μυδαλέος.
[1]**verschlafen** (schlafend zubringen) κοιμώμενον od. καθεύδοντα διάγειν, διατελεῖν, (schlafend verträumen) κοιμώμενον παριέναι (ἵημι) τι od. οὐκ αἰσθάνεσθαί τινος, κατακοιμίζειν (in beiden Bedeutungen).
[2]**verschlafen** *adj.* κάθυπνος (2), ὑπνηλός, ὑπνωτικός, ὑπνώδης, ὕπνῳ κατεχόμενος od. κάτοχος, ~ sein ὕπνῳ κατέχεσθαι (P.).
Verschlafenheit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Verschlag *m* τὸ διάφραγμα.
[1]**verschlagen** I *trans.* 1. (mit Brettern u. dgl.) φράττειν, διαφράττειν, (in der Schiffahrt) ἀπολαμβάνειν, ἀποπλανᾶν, παραφέρειν, wohin ~ werden d. P. εἰς od. πρός τι, (von Münzen) παρακόπτειν, παρασημαίνειν. — II *intr.* 2. (von Flüssigkeiten = lau werden) χλιαίνεσθαι, ὑποχλιαίνεσθαι (P.), ~ lassen χλιαίνειν. — 3. es verschlägt viel, wenig πολύ, ὀλίγον διαφέρει. es verschlägt mir διαφέρει μοι, es verschlägt mir nichts οὐδὲν διαφέρει μοι.
[2]**verschlagen** *adj.* πανοῦργος (2), πολύτροπος (2), ποικίλος, ἐπίτριπτος (2), δολερός, ein ~er Mensch, Bursche τὸ τρῖμμα, τὸ περίτριμμα, τὸ παιπάλημα, ὁ κέρκωψ (ωπος), ὁ τεχνίτης, ein ~es Weib ἡ τεχνῖτις (ιδος).
Verschlagenheit *f* ἡ πανουργία, ἡ πολυτροπία, ἡ ποικιλία, ἡ περιτέχνησις.
verschlämmen ἰλύειν, κατιλύειν.
verschlämmt ἰλυώδης, (von den Mündungen der Flüsse) τυφλός, ~ sein (von den Mündungen der Flüsse) ἀποθινοῦσθαι (P.).
Verschlämmung *f* durch Verben.
verschlechtern χεῖρον ποιεῖν, s. verschlimmern.
verschleiern καλύπτειν, περι-, κατακαλύπτειν.
Verschleierung *f* ἡ περικαλυφή.
verschleifen (in die Länge ziehen) ἀπομηκύνειν, παρατείνειν, (aufhalten) διατρίβειν, (aufschieben) ἀναβάλλεσθαι (M.).
Verschleifen *n* ἡ διατριβή, ἡ ἀναβολή.
verschleimen φλέγμα ποιεῖν od. ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐμπιμπλάναι φλέγματος.
verschleimt φλεγματικός, φλεγματιαῖος, φλεγματώδης.
verschlemmen σπαθᾶν, κατα-, διασπαθᾶν.
verschleppen διασπᾶν, διαφορεῖν, übtr. διατρίβειν.
Verschleppung *f* ἡ διάσπασις, ἡ διατριβή, ἡ ἀναβολή.
verschleudern eig. διαρρίπτειν, übtr. s. verschlemmen; eine Ware ~ ἀποδίδοσθαί (M.) τι τοῦ ἐλαχίστου od. τοῦ τυχόντος.
Verschleuderung *f* durch Verben.
verschließbar κλειστός.
verschließen κλείειν (κλῄειν), ἀπο-, κατακλείειν, j-m die Tür ~ ἀποκλείειν τινὰ τῆς θύρας, den Mund ~ συγκλείειν τὸ στόμα, sein Ohr für etw. ~ ἐπιφράττεσθαι (M.) τὰ ὦτα, ὥστε μὴ ἀκούειν τινός.
Verschließung *f* ἡ ἀπό-, κατάκλεισις.
verschlimmern χεῖρον ποιεῖν, ἐλαττοῦν, διαφθείρειν. sich ~ φέρεσθαι (P.) ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἀποκλίνειν εἰς od. ἐπὶ τὸ χεῖρον, τρέπεσθαι (M.) ἐπί od. πρός τὸ χεῖρον, διαφθείρεσθαι (P.), (von Krankheiten) ἐπιτείνεσθαι (P.).
Verschlimmerung *f* ἡ εἰς τὸ χεῖρον ἀπόκλισις, (von einer Krankheit) ἡ ἐπίτασις.
verschlingen (verschlucken) κατεσθίειν, καταπίνειν, ἀπο-, καταβροχθίζειν, gierig ~ κάπτειν, ἐγκάπτειν, λαφύττειν, (verwickeln) ἐμπλέκειν.
Verschlingen *n*, **Verschlingung** *f* ἡ κατάποσις, gew. durch Verben, ἡ κάψις (gieriges ~), gew. durch Verben, ἡ ἐμπλοκή (Verwickelung).
verschlossen κλειστός, κατάκλειστος (2), κεκλεισμένος, κατακεκλεισμένος, übtr. (von Menschen) κρυψίνους, ἀκοινώνητος (2).
verschlucken s. verschlingen.
Verschluß *m* ἡ φυλακή, etw. in ~ haben κατακεκλεισμένον κατέχειν od. φυλάττειν τι, (verschließbarer Ort) κλειστός τόπος.
verschmachten τήκεσθαι, συντήκεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (sämtlich P.), ~ lassen d. Aktiva dieser Verben, vor Hunger, Durst ~ λιμῷ, δίψει ἀπόλλυσθαι od. διαφθείρεσθαι (P.).
Verschmachten *n* ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, ἡ διαφθορά.
verschmähen 1. (etw. nicht annehmen) οὐ δέχεσθαί (M.), οὐ βούλεσθαί, φεύγειν, παραιτεῖσθαί (M.) τι, ἀπέχεσθαί τινος, καταφρονεῖν, ἀμελεῖν τινος. — 2. (verachten) καταφρονεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ὑπερορᾶν τι, ich verschmähe, etw. zu tun οὐκ ἀξιῶ ποιεῖν τι.
verschmäht durch d. *part.* d. vor. Verben od. ἀπόβλητος (2), καταφρόνητος (2).
Verschmähung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ὑπεροψία.
verschmausen καταπίνειν, λαφύττειν, καταθοινᾶσθαι (M.).
verschmelzen I *intr.* τήκεσθαι, ἀνατήκεσθαι (P.), συμπήγνυσθαι (P.), συγχεῖσθαι (P.), auch συμμείγνυσθαι (P.), συγκεράννυσθαι (P.). — II *trans.* κατατήκειν, καταχωνεύειν, συντήκειν, συμμειγνύναι, συγκεραννύναι, Laute ~ συναλείφειν φωνάς.
Verschmelzung *f* ἡ σύντηξις, ἡ σύμμειξις, ἡ σύγκρασις, ~ der Laute ἡ συναλοιφή.
verschmerzen etw. ἀπαλγεῖν τι, ἐπιλανθάνεσθαί τινος, λήθην ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Verschmerzen *n* ἡ ἀπάλγησις, auch ἡ λήθη (Vergessen).
verschmieren (zuschmieren) κατα-, ἐπιπλάττειν, περι-,

ἐπιχρίειν, περιαλείφειν, (durch Schmieren verbrauchen) καταπλάττοντα usw. ἀναλίσκειν.
Verschmierung *f* ἡ κατά-, ἐπίπλασις, ἡ περιαλοιφή, ἡ κατά-, περίχρισις.
verschmitzt ἐπί-, περίτριπτος, πανοῦργος, πολύτροπος (sämtlich 2), ἀγχίνους.
Verschmitztheit *f* ἡ πανουργία u. d. *neutr.* d. *adj.*
verschnappen sich ἀπερισκέπτως λέγειν τι.
verschnauben, verschnaufen διαπνεῖν, διαναπαύεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, j-n ~ lassen von etw. ἀναπνοὴν διδόναι τινί τινος.
verschneiden 1. ἐπι-, ἐκ-, συντέμνειν, περικόπτειν, κολούειν, κολοβοῦν, Bäume ~ κλαδεύειν δένδρα. — 2. (entmannen) ἐκτέμνειν, εὐνουχίζειν.
Verschneidung *f* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ἡ ἀποκοπή, ἡ κλάδευσις od. ἡ κλαδεία δένδρων, (Entmannung) ἡ ἐκτομή.
verschneien κατανίφειν, κρύπτειν νιφετοῖς od. χιόνι, χιονίζειν, verschneit sein χιόνι κρύπτεσθαι (P.).
verschnitten 1. κολοβός (2), ἐπίτομος (2), mit ~em Schwanze κόλουρος (2). — 2. (entmannt) ἐκτμηθείς, ἐκτετμημένος, ἔκτομος (2), ἐκτομίας. ἄνορχος (2), nicht ~ ἐνόρχης.
Verschnittener *m* ὁ ἐκτομίας, ὁ εὐνοῦχος, ὁ σπάδων (ωνος).
verschnitzeln συντέμνειν μικρά.
verschnupfen: es verschnupft mich etw. προσκόπτω u. ἀγανακτῶ τινι, δυσχεραίνω u. βαρέως φέρω τι, ἀνιῶμαί u. ἄχθομαί (P.) τινι u. ἐπί τινι.
verschnupft κορυζώδης, καταρροϊκός, ~ sein κορυζᾶν, übtr. s. d. vor. Wort (es verschnupft mich etw.).
verschnüren περι-, διασφίγγειν.
Verschnüren *n*, **Verschnürung** *f* ἡ περί-, διάσφιγξις.
verschollen ἄμνηστος (2), ~ sein ἀμνηστεῖσθαι (P.), ἠφανίσθαι.
verschonen j-n od. etw. φείδεσθαί (M.), ἀπέχεσθαί (M.) τινος, φειδὼ ποιεῖσθαί (M.) τινος. ἐᾶν τινα, j-n mit etw. ~ ἀπαλλάττειν τινά τινος, οὐ προσφέρειν oder οὐκ ἐπιτιθέναι τινί τι, verschont bleiben mit od. von etw. ἀπηλλάχθαι od. ἐλεύθερον εἶναί τινος, j-n nicht ~ ἀφειδεῖν τινος.
verschönern κοσμεῖν, ἐπι-. ἐκκοσμεῖν, καλλύνειν. καλλωπίζειν, καλλίω ποιεῖν.
Verschönerung *f* ἡ κόσμησις, ἡ ἐπι-, ἐκκόσμησις, ὁ καλλωπισμός.
Verschonung *f* ἡ φειδώ (οῦς), ἡ συγγνώμη. um ~ bitten αἰτεῖσθαι (M.) συγγνώμην, παραιτεῖσθαι (M.) τὸν βίον.
verschränken ἐπαλλάττειν, (mit Schranken umgeben) περιφράττειν.
verschränkt ἐπηλλαγμένος, *adv.* ἐπ-, ἐναλλάξ.
Verschränkung *f* ἡ ἐν-, ἐπάλλαξις, ἡ ἐπαλλαγή (letzteres als Zustand).
verschreiben 1. (falsch schreiben) ἁμαρτάνειν γράφοντα. — 2. (etw. schriftlich zusichern) καταγράφειν τινί τι (als Eigentum), συγγραφὴν διδόναι τινί τινος, ἀποτιμᾶν od. ὑποτιθέναι τινί τι (als Pfand), sich etw. ~ lassen ἀποτιμᾶσθαί (M.), ὑποτίθεσθαί (M.) τι. Waren ~ δι' ἐπιστολῶν κελεύειν διαπέμπειν τι, ἐπιστέλλειν τινὶ παραγίγνεσθαι, j-n ~ μεταπέμπεσθαί (M.) τινα. — 3. (etw. verordnen) προγράφειν, προτάττειν τι (διὰ γραμμάτων), s. auch verordnen.
Verschreibung *f* ἡ καταγραφή (gerichtliche ~), (~ einer Sache als Hypothek) ἡ ἀποτίμησις od. durch Verben, (Schuldschein) ἡ συγγραφή, τὸ συμβόλαιον. τὸ χειρόγραφον, eine ~ ausstellen συγγραφὴν συγγράφεσθαι (M.), χειρογραφεῖν.
verschreien δια-, περιβοᾶν, διαβάλλειν τινά.
Verschreiung *f* ἡ περιβόησις, ἡ περιβοησία, ἡ διαβολή.
verschroben διάστροφος (2), διεστραμμένος, ~ machen διαστρέφειν, ~ sein διεστράφθαι.
Verschrobenheit *f* ἡ διαστροφή.
verschrumpfen ῥικνοῦσθαι (P.), ῥυτιδοῦσθαι (P.).
verschrumpft ῥικνός, ῥικνώδης, ῥυσός.
Verschub *m* ἡ ἀναβολή, ohne ~ ἀμελλητί.
verschüchtern φόβον ἐμποιεῖν τινι, ταράττειν od. ἐκπλήττειν τινά.
Verschüchtern *n*, **Verschüchterung** *f* ἡ ἔκπληξις.
verschulden 1. (etw. mit Schulden belasten) ὑπόχρεων ποιεῖσθαί (M.) τι. — 2. (etw. durch Schuld herbeiführen) αἴτιον γίγνεσθαί τινος, was habe ich verschuldet? τί δὴ ἐγὼ ἡμάρτηκα; wenn ich etw. verschuldet habe εἴ τι ἐγὼ ἠδίκησα, eine Strafe verschuldet haben ζημίας ἄξιον εἶναι.
Verschulden *n* ἡ αἰτία, τὸ ἔγκλημα, ohne ~ παρὰ τὴν ἀξίαν, ohne j-s ~ ἄκοντός τινος.
verschuldet 1. (mit Schulden behaftet) ὑπόχρεως, καταδάνειος (2), sehr ~ ὑπέρχρεως. ~ sein ὑπόχρεων εἶναι, ὑπαραργυρεύεσθαι (P.), das Haus ist ~ ἀργύριον od. χρέος ὀφείλεται ἐν τῇ οἰκίᾳ. — 2. (verdient) ἄξιος, δίκαιος. die ~e Strafe ἡ ἀξία, selbst ~ αὐθαίρετος (2).
Verschuldung *f* s. Verschulden; (das Verschuldetsein) τὸ ὑπόχρεων εἶναι.
verschütten (wegschütten) ἐκ-, προχεῖν, (mit Schutt bedecken) ἐπι-, προσ-, συγχοῦν, einen Brunnen ~ συγχοῦν κρήνην, einen Graben ~ συσκάπτειν τάφρον.
Verschüttung *f* ἡ ἔκ-, πρόχυσις, ἡ ἀπό-, σύγχυσις, ἡ χῶσις, ἡ ἐπίχωσις.
verschwägern sich mit j-m κῆδος od. κηδείαν συνάπτειν τινί, κηδεύειν, ἐπιγαμβρεύειν τινί.
verschwägert κηδεστής.
Verschwägerung *f* τὸ κῆδος, ἡ κηδεία, ἡ κηδεστία, ἡ ἐπιγαμβρεία.
verschwatzen (mit Schwatzen hinbringen) λαλοῦντα διατρίβειν.
verschweigen σιωπᾶν, σιγᾶν, κατα-, ἀποσιωπᾶν, οὐ λέγειν, οὐκ ἀποφαίνειν, ἀποκρύπτεσθαί (M.) τι.
Verschweigung *f* ἡ κρύψις, ἡ κατά-, ἐπίκρυψις, ἡ ἀποσιώπησις, gew. durch Verben.
verschwelgen καθηδυπαθεῖν, κατοψοφαγεῖν, κατα-, ἐκπίνειν.
verschwellen δι-, ἐξοιδεῖν, δι-, ἐξογκοῦσθαι (P.).
verschwemmen διαχεῖν.
verschwenden δια-, κατασπαθᾶν. ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν, δαπανᾶν, προΐεσθαι (M.), die Zeit ~ τὸν χρόνον ἀποδιατρίβειν, Worte ~ λόγους ἀναλίσκειν, viele Worte ~ μακρηγορεῖν.
Verschwender *m* ὁ ἀναλωτής, ὁ φιλαναλωτής, ὁ καταναλίσκων τὴν οὐσίαν, ὁ προϊέμενος τὰ χρήματα.
verschwenderisch δαπανηρός, πολυτελής (von Personen u. Sachen). ἀναλωτικός (von Sachen), ἀφειδής, φιλανάλωτος (2), προετικός (von Personen), ~ leben ἐκκεχυμένως ζῆν, mit etw. ~ sein od. umgehen δαψιλῶς (δαψιλέστατα) od. ἀφειδῶς (ἀφειδέστατα) χρῆσθαί τινι.
Verschwendung *f* ἡ ἀφειδία, ἡ πρόεσις, ἡ δαπάνη.
verschwiegen (von Personen) σιωπηλός, σιωπηρός, ἐχέμυθος (2), ~ sein ἐχεμυθεῖν, (von Sachen) ἄρρητος (2), ἀπόρρητος (2).
Verschwiegenheit *f* ἡ σιωπή, ἡ σιγή. ἡ ἐχεμυθία, ~ beobachten σιγὴν ἔχειν, σιωπὴν παρέχειν, auch bloß σιγᾶν, σιωπᾶν, j-m etw. unter dem Siegel der ~ sagen ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενόν τι λέγειν τινί.
verschwinden ἀφανίζεσθαι (P.), οἴχεσθαι, παροίχεσθαι, ἐκποδὼν ἀπέρχεσθαι, ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀφανῆ γίγνεσθαι, etw. ~ lassen ἀφανίζειν, ἀφανῆ ποιεῖν τι, verschwunden sein ἠφανίσθαι, ἀφανῆ εἶναι, οὐκέτι ὁρᾶσθαι (P.).
Verschwinden *n* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, (Flucht) ἡ φυγή.
verschwistert sein ἀδελφίζεσθαι (P.), verschwistert συγγενής.
Verschwisterung *f* ἡ συγγένεια.
verschwitzen (ausschwitzen) ἀφ-, ἐξιδροῦν, (durch Schwitzen verderben) διαφθείρειν ἱδρῶτι, übtr. (verlernen) ἀπομανθάνειν, (vergessen) ἐπιλανθάνεσθαί τινος.
verschwören: sich ~ etw. zu tun ἀπ-, ἐξομνύναι (u. M.) mit μή u. *inf.*, (Schwüre leisten) ὅρκους ποιεῖσθαι (M.), sich ~ u. verfluchen διόμνυσθαι καὶ καταρᾶσθαι (M.), sich mit Leib und Seele ~ ἐξώλειαν ἐπαρᾶσθαι (M.)

ἑαυτῷ, sich mit j-m ~ συνόμνυσθαί (M.) τινι, συνωμοσίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι.

Verschworner *m* ὁ συνωμότης, ὁ μετέχων τῆς συνωμοσίας, ὁ ὢν ἐν τῇ συνωμοσίᾳ.

Verschwörung *f* ἡ συνωμοσία, eine ~ machen συνωμοσίαν συνάγειν.

¹versehen 1. etw. (einen Fehler machen) ἁμαρτάνειν τινός, σφάλλεσθαί (P.) τινος, περιορᾶν τι, es bei j-m ~ προσκρούειν od. προσπταίειν τινί. — 2. (j-n mit etw. versorgen) παρέχειν, ἐπαρκεῖν, παρασκευάζειν τινί τι, χορηγεῖν τινά τι, πορίζειν τινί τι, ὑπουργεῖν τινί τι, sich mit etw. ~ παρασκευάζειν ἑαυτῷ τι, κατα-, παρασκευάζεσθαί (M.) τι, περιποιεῖσθαί (M.) τι. — 3. (verwalten) πράττειν, ἐπιτελεῖν, sein Amt ~ πράττειν τὰ καθ-, προσήκοντα od. δέοντα, j-s Stelle ~ εἶναι ἀντί τινος, παρέχειν τὴν τάξιν τινός, ὑπέχειν χώραν τινός. — 4. sich einer Sache ~ (erwarten) ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν, προσδέχεσθαί (M.) τι, ehe man sichs versieht (versah) ἐξ ἀπροσδοκήτου, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, sich nichts Gutes ~ ὀττεύεσθαι (M.).

²versehen (*part.*) mit etw. ἔχων τι, παρεσκευασμένος τι u. τινί, mit etw. ~ sein ἔχειν τι, ἔστι u. πάρεστί μοί τι, gut ~ sein ἄφθονα od. ἀφθόνως ἔχειν, εὐπορεῖν τινος, mit Geld ~ sein ἕτοιμον ἔχειν ἀργύριον, mit Lebensmitteln ~ sein ἔχειν od. παρεσκευάσθαι τὰ ἐπιτήδεια.

Versehen *n* ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, ἡ ἁμαρτία, τὸ ἁμάρτημα, τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα.

versehren etw. βλάπτειν, λυμαίνεσθαί (M.), κακοῦν τι.

Versehrung *f* ἡ βλάβη, ἡ λύμη.

Versehung *f* mit etw. ἡ παρα-, κατασκευή τινος.

Versemachen *n* ἡ στιχοποιία, ἡ στιχουργία.

Versemacher *m* ὁ στιχουργός, ὁ στίχους ποιῶν.

versenden ἀπο-, διαπέμπειν.

Versendung *f* ἡ διαπομπή.

versengen περι-, ἐπικάειν.

Versengung *f* ἡ ἐπίκαυσις.

versenken καταδύειν (eig. u. übtr.), βυθίζειν, καταβυθίζειν, ins Meer ~ καταποντίζειν, κατα-, ἀποποντοῦν, j-n in Elend ~ ἐμβάλλειν τινὰ εἰς μοχθηρίαν, in das größte Elend versenkt werden ταῖς μεγίσταις ἀτυχίαις περιπίπτειν, j-n in Schlaf ~ κατακοιμᾶν, κατακοιμίζειν τινά, den Geist in etw. ~ ἐφιστάναι τὴν γνώμην κατά τι, τὴν ψυχὴν od. τὸν νοῦν ἐφιστάναι τινί, in Gram, Elend versenkt sein συνέχεσθαι (P.) λύπῃ, ταλαιπωρίᾳ od. ἄχει, χρῆσθαι συμφορᾷ.

Versenkung *f* durch Verben, ~ ins Meer ὁ καταποντισμός.

versessen sein auf etw. ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι, μαίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, εἴς od. πρός τι, γλίχεσθαί τινος, δεινόν εἶναί τι od. περί τι.

versetzen 1. (an einen andern Ort setzen) μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετακινεῖν, μεθιδρύειν, μετατάττειν, μεταφέρειν, (an einen unrechten Ort) παρακινεῖν, (Pflanzen ~) μεταφυτεύειν, in einen Zustand, eine Lage ~ καθιστάναι εἴς τι, περιβάλλειν τινά τι, in Furcht ~ καθιστάναι εἰς φόβον, s. Lage, Freude, Trauer usw.; j-n unter die Götter ~ ἀνάγειν τινὰ εἰς θεούς, ἀπαθανατίζειν τινά, Bewohner an einen andern Ort μετοικίζειν, ἀποικίζειν τοὺς ἐνοικοῦντας, ἀνιστάναι od. μετανιστάναι τοὺς οἰκήτορας, aus einem Zustand in einen andern versetzt werden μεθίστασθαι ἔκ τινος εἴς τι. — 2. (versperren) etw. mit etw. ~ ἐμ-, ἀποφράττειν τί τινι, ἐπιβάλλειν τινί τι. — 3. (vermischen) etw. mit etw. ~ κεραννύναι τί τινι od. πρός τι, ἀναμειγνύναι τί τινι. — 4. (beibringen) j-m einen Schlag ~ ἐμβάλλειν τινὶ πληγήν, auch ἐντείνειν, προστρίβειν τινὶ πληγήν. — 5. (verpfänden) etw. ~ τιθέναι τι ἐνέχυρον, ἐνεχυράζειν, ἀποτιμᾶν τι, ὑποτιθέναι τι. — 6. (antworten) ὑπολαβόντα φάναι, ὑπολαμβάνειν (λόγον), er versetzte ὑπολαβὼν ἔφη, auch bloß ἔφη. — 7. sich ~ (von Krankheitsstoffen) ἀποστηρίζειν, ἀποσκήπτειν εἴς τι, (sich festsetzen) ἱδρύεσθαι (P.), (v. Personen) sich im Geiste wohin ~ (an einen Ort, in eine Zeit) γίγνεσθαι ἔν τινι τόπῳ od. χρόνῳ, auch κατά τινα τόπον τῇ διανοίᾳ.

Versetzung *f* 1. ἡ μετάθεσις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάταξις, (von Pflanzen) ἡ μεταφυτεία, (von Bewohnern) ὁ μετοικισμός, ἡ μετανάστασις, (unter die Götter) ἡ ἀποθέωσις, (von der Versperrung eines Ortes, einer Öffnung u. dgl.) ἡ ἔμφραξις, ἡ ἐπιβολή, (eines Pfandes) ἡ ἐνεχυρασία, ὁ ἐνεχυρασμός, (eines Krankheitsstoffes) ἡ ἀπόσκηψις, ἡ ἀποστήριξις, τὸ ἀπόσκημμα, τὸ ἀποστήριγμα. — 2. (Vermischung) ἡ μεῖξις, ἡ σύμμειξις, ἡ κρᾶσις, ἡ σύγκρασις.

verseufzen οἰμώζοντα od. στενάζοντα διατρίβειν oder διάγειν, (zB. das Leben τὸν βίον).

Versfuß *m* ὁ πούς (ποδός), ἡ βάσις, auch τὸ μέτρον.

versichern 1. (in Sicherheit bringen) ἐν ἀσφαλεῖ od. ἐν ἀσφαλείᾳ τίθεσθαί od. καθιστάναι τι, ἀσφάλειαν παρέχειν, κατασκευάζειν od. ποιεῖν τινι. — 2. (für gewiß angeben) βεβαιοῦσθαι, διαβεβαιοῦσθαι, ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (sämtlich M.), πίστιν παρέχειν, φάναι ἦ μήν mit *inf. fut.*, eidlich ~ ὀμόσαντα λέγειν, versichert sein πεπεῖσθαι, πεποιθέναι, sei versichert εὖ ἴσθι, sich versichert halten ἀσφαλῶς od. βεβαίως νομίζειν, sich einer Sache ~ κρατεῖν τινος, κατέχειν τι.

Versicherung *f* ἡ βεβαίωσις od. durch Verben (als Handlung), ἡ πίστις, τὸ πίστωμα (als Sache), eidliche ~ τὰ ὁρκωμόσια.

versiegeln κατασφραγίζειν, ἀποσφραγίζειν (u. M.), σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί, σημαίνειν, κατασημαίνειν (u. M.), gerichtlich ~ ἀπο-, παρασημαίνεσθαι (M.).

Versiegeln *n*, **Versiegelung** *f* ἡ σφραγῖδος ἐπιβολή od. durch Verben, gerichtliche ~ τὸ ἀπο-, παρασημαίνεσθαι.

versiegen ἐπι-, ἐκλείπειν, ἀφανίζεσθαι (P.), κατασβέννυσθαι (P.), nie ~d ἀέναος (2).

versilbern 1. eig. ἀργυροῦν, κατ-, ἐπαργυροῦν. — 2. (zu Geld machen) ἀπ-, ἐξαργυρίζειν, ἀπαργυροῦν, (durchbringen, verschwenden) καταναλίσκειν, διασπαθᾶν, διαφθείρειν, διασκευάζεσθαι (M.).

Versilbern *n* durch Verben.

versilbert ἐπ-, κατάργυρος (2).

versinken καταδύεσθαι (-δῦναι), (in etw. κατά τινος, zB. in die Erde, ins Meer κατὰ τῆς γῆς, κατὰ τῆς θαλάττης), in Elend ~ περιπίπτειν κακοῖς, in Schlaf ~ καταφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον, in Schwelgerei ~ κατολισθάνειν εἰς τρυφήν, in ein Laster versunken sein διεφθάρθαι (P.) od. κατέχεσθαι (P.) ὑπὸ κακοῦ τινος, in Gedanken versunken sein σύννουν εἶναι.

Versinken *n* ἡ κατάδυσις.

versinnlichen ἐμφανὲς καθιστάναι τι, πρὸ ὀφθαλμῶν ποιεῖν τι.

Versinnlichung *f* durch Verb.

Version *f* ἡ μετάφρασις, ἡ ἑρμηνεία.

Versmaß *n* τὸ μέτρον.

versoffen (von Personen, dem Trunke ergeben) μεθυστικός, πάροινος (2), ποτίστατος, διεφθαρμένος πότῳ, (mit Saufen durchgebracht) πότῳ od. οἴνῳ ἀπολωλώς.

versohlen καττύειν, ἐγκαττύειν πέλματα τοῖς ὑποδήμασιν, καταπελματοῦν τὰ ὑποδήματα, übtr. j-n ~ (durchbleuen) ἐκδέρειν.

Versohlung *f* ἡ παλίμπηξις.

versöhnen πραΰνειν, καταπραΰνειν (besänftigen), ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι (bsd. Götter u. Verstorbene), j-n mit j-m ~ δι-, κατ-, συναλλάττειν τινὰ πρός τινα, διαλύειν τινάς, sich mit j-m ~ διαλλάττεσθαι (M.) πρός τινα, διαλλαγὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, διακαταλύεσθαι (M.) πρός τινα.

versöhnend καταλλακτικός, συμβατικός, ἐξιλαστήριος (2), διαλλακτήριος (2).

Versöhner *m* ὁ δι-, καταλλακτής, gew. d. *part.* der Verben, s. versöhnen.

versöhnlich καταλλακτικός, εὐδιάλλακτος (2), εὐκατάλλακτος (2), ἐξιλαστός (2), ῥᾴδιος od. εὐμαρής

πρὸς διαλλαγήν, auch πρᾷος (sanft, milde), εὐμενής (wohlgesinnt).

Versöhnlichkeit *f* außer d. *neutr.* d. *adj.* ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ εὐμένεια.

Versöhnung *f* ὁ ἐξιλασμός, ἡ ἐξίλασις (bsd. der Gottheit), (Aussöhnung zwischen Personen) ἡ διαλλαγή, ἡ καταλλαγή, zur ~ geneigt s. versöhnlich; die Hand zur ~ bieten ἄρχεσθαι (M.) τῆς διαλύσεως.

Versöhnungsmittel *n* τὸ ἵλασμα, τὸ ἐξίλασμα, τὸ ἱλαστήριον, τὸ ἐξιλαστήριον.

versorgen j-n mit etw. παρέχειν, ὑπουργεῖν, ἐπαρκεῖν τινί τι, πορίζειν, παρα-, κατασκευάζειν τινί τι, χορηγεῖν τινά u. τινί τι, j-n ~ προνοεῖν (u. M.) τινος, πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, κήδεσθαί, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, (j-m Lebensunterhalt geben) τρέφειν τινά, τροφὴν παρέχειν τινί, sich mit etw. ~ παρασκευάζειν ἑαυτῷ τι, περιποιεῖσθαί (M.) τι.

Versorger *m* ὁ κηδεμών (όνος), ὁ ἐπιμελητής, ὁ κηδεστής, ὁ τροφεύς od. *part.* d. Verben.

Versorgung *f* (das Versorgen) ἡ ἐπιμέλεια, ἡ πρόνοια, (der Zustand, daß man versorgt ist) ὁ βίος, ἡ τροφή, eine ~ bekommen τυγχάνειν, ἀφ' ὧν ζῇ τις, eine gute ~ haben βίον ἱκανὸν ἔχειν.

Versorgungsanstalt *f* etwa τὸ πρυτανεῖον.

versparen ἀναβάλλεσθαι (M.), ἀνα-, ἀποτίθεσθαι (M.).

Versparung *f* ἡ ἀναβολή, ἡ ἀπόθεσις.

verspäten etw. ἀναβάλλεσθαί (M.) τι, ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich ~ ὑστερεῖν, ὑστερίζειν, ὀψίζειν.

Verspätung *f* τὸ ὑστερεῖν usw., ὁ ὀψισμός, ἡ ὀψότης (ητος).

verspeisen κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν.

Verspeisung *f* ἡ κατάβρωσις, gew. durch Verben.

versperren ἀπο-, ἐμ-, διαφράττειν, ἀποκλείειν (-κλῄειν), εἴργειν, ἀπείργειν, j-m den Weg ~ ἐμποδὼν ἵστασθαί τινι, διακλείειν τινὰ τῆς ὁδοῦ, ἐγκόπτειν τινά (τινί?), j-m die Aussicht ~ ἐπισκοτεῖν τινι τῆς θέας.

Versperrung *f* ἡ ἀπό-, ἔμ-, ἀντίφραξις, (des Weges) ἡ ἐγκοπή.

verspielen (im Spiele verlieren) ἡττᾶσθαι (P.), ἥττω εἶναι, μειονεκτεῖν (κυβεύοντα, παίζοντα), Geld ~ παίζοντα od. κυβεύοντα ἀπολλύναι od. δαπανᾶν ἀργύριον, (durch Spielen durchbringen) καταχυβεύειν τι.

verspinnen διανήθειν.

versplittern σπαθᾶν, διασπαθᾶν, διαφθείρειν.

verspotten καταγελᾶν τινος, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά, παίζειν εἴς τινα, χλευάζειν, γελοιάζειν τινά, ἐμπαίζειν τινί, τωθάζειν, ἐπιτωθάζειν τινά, (mit Naserümpfen) ἀπομυκτίζειν.

Verspottung *f* ἡ σκῶψις, ἡ ἐπίσκωψις, ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ὁ καταγέλως (ωτος).

versprechen 1. ὑπισχνεῖσθαι, καθυπισχνεῖσθαι mit d. *inf. fut.* (verstärkt durch ἦ μήν), mit der Nebenbedeutung der Prahlerei ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (einer Zusicherung) ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν, (sich zu etw. bereit erklären) ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), fest ~ διαβεβαιοῦσθαι (M.), ὑπισχνεῖσθαι mit *inf. fut.* u. ἦ μήν, sich etw. von j-m ~ lassen ἐγγυᾶσθαί (M.) τι παρά τινος, die Tochter j-m ~ ἐγγυᾶν τὴν θυγατέρα τινί, sich mit einem Mädchen ~ νυμφεύεσθαι (M.) παῖδα od. παρθένον. — 2. (Hoffnung geben) ἐλπίδα παρέχειν mit ὡς mit *ind. fut.* od. *part. fut.*, sich von einer Sache etw. ~ ἐλπίζειν μεγάλην ὠφέλειαν ἔσεσθαι ἔκ τινος od. μέγα ὄφελος ἔσεσθαί τινος, προσδοκᾶν μέγα ὠφελήσεσθαι ἐκ od. ἀπό τινος. — 3. sich ~ (falsch sprechen) πλημμελεῖν λέγοντα, οὐχ ἃ ἐβούλετό τις λέγειν.

Versprechen *n*, **Versprechung** *f* ἡ ὑπόσχεσις, ἡ ἐπαγγελία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ὁμολογία, ἡ ἀναδοχή, j-m ein ~ machen πίστιν διδόναι τινί, ὑπόσχεσιν ποιεῖσθαί (M.) τινι, ~en machen ἐλπίδας λέγειν od. ποιεῖσθαι (M.), sein ~ halten, erfüllen ἀποδιδόναι od. ἐπιτελεῖν τὴν ὑπόσχεσιν od. τὴν ἐπαγγελίαν, πράττειν τὰ καθωμολογημένα, sein ~ nicht halten ψεύδεσθαι (M.) τὴν ἀλήθειαν, ein ~ geht in Erfüllung ὑπόσχεσις ἀποβαίνει, mir wird ein ~ erfüllt ἀπολαμβάνω ὑπόσχεσιν, keine leeren ~en! μὴ κενὰς προφάσεις, auf Erfüllung eines ~s dringen ἀναπράττειν ὑπόσχεσιν.

versprengen διασκεδαννύναι, διασπείρειν, διασκορπίζειν.

Versprengung *f* ἡ διασπορά, ὁ διασκορπισμός, gew. durch Verben.

verspringen: sich den Fuß ~ πηδῶντα διαστρέφειν od. ἐξαρθρεῖν (-οῦν) τὸν πόδα.

verspritzen διαχεῖν, διαρραίνειν.

verspünden ἐμβύειν, ἐπιστομίζειν, ἐμφράττειν.

Verspündung *f* ἡ ἔμφραξις.

verspüren αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τινος, auch ὑπονοεῖν, κατανοεῖν τι.

Verspürung *f* ἡ αἴσθησις.

Verstand *m* ὁ νοῦς, ὁ λογισμός, ἡ γνώμη (geistige Fähigkeit), ἡ φύσις (natürlicher ~), ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις (Einsicht), ἡ σωφροσύνη (Besonnenheit), ~ habend s. verständig; ohne ~ s. verstandlos; ~ haben νοῦν ἔχειν, φρονεῖν, σύνεσιν ἔχειν, bei ~ sein εὖ φρονεῖν, σωφρονεῖν, ein wenig ~ haben μετρίως φρονεῖν, auch nicht ein bißchen ~ haben οὐδ' ὁτιοῦν φρονεῖν, j-m ~ zutrauen εὖ φρονεῖν τινα ὑπολαμβάνειν, nicht bei ~ sein παραφρονεῖν, παραπαίειν, παρακόπτειν τῇ διανοίᾳ, ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι, um den ~ kommen ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι ἑαυτοῦ od. τοῦ φρονεῖν, παραλλάττειν, wieder zu ~ kommen ἐντὸς ἑαυτοῦ πάλιν γίγνεσθαι, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀναφρονεῖν, mit ~ handeln γνώμῃ od. συνετῶς πράττειν, ohne ~ handeln ἀλογίστως od. ἀπερισκέπτως πράττειν, ohne allen ~ οὐδενὶ σὺν νῷ, für den menschlichen ~ faßlich αἱρετὸς ἀνθρώπου γνώμῃ.

Verstandeskräfte *f/pl.* ἡ τῆς φύσεως ἰσχύς (ύος).

Verstandesschärfe *f* ἡ ἀγχίνοια, ἡ δριμύτης (ητος).

Verstandesschwäche *f* ἡ τῆς γνώμης ἀσθένεια.

verständig ἔμφρων, ἔννους, νοῦν ἔχων, νουνεχής (mit Verstand begabt), φρόνιμος (2), σώφρων, γνωμονικός, συνετός (klug), σοφός (weise), ἐπιστήμων (der Kenntnisse besitzt), ~ sein νοῦν ἔχειν, εὖ φρονεῖν, σωφρονεῖν, ~ machen σωφρονίζειν, φρενοῦν, einen ~en Gebrauch von etw. machen εἰς δέον χρῆσθαί τινι, ~erweise νοῦν ἐχόντως.

verständigen j-n über etw. διδάσκειν, ἐκ-, προδιδάσκειν τινά τι, sich mit j-m ~ εἰς λόγους συνέρχεσθαί τινι, συγχωρεῖν τινι u. πρός τινα, λόγους συνάπτειν τινί, sich mit j-m über etw. ~ συμβαίνειν τινί τι, συντίθεσθαί τί τινι, διομολογεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος.

Verständigkeit *f* ἡ σύνεσις u. d. *neutr.* d. *adj.*

Verständigung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ἡ διομολογία, zu einer ~ mit j-m gelangen ὁμολογῆσαί τινι.

verständlich δῆλος, σαφής, ἐμ-, καταφανής, εὔσημος (2), εὐκρινής, ~ machen σαφηνίζειν, δηλοῦν, sich ~ machen ἀκούεσθαι (P.), ~ reden ἁπλῶς λέγειν.

verstandlos ἄνους, ἄφρων, ἀνόητος (2), s. unverständig.

Verstandlosigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη.

Verständnis *n* 1. (das Verstehen) ἡ σύνεσις, (Verstand) ὁ νοῦς, (Übereinkunft, geheime) ἡ συνωμοσία, ἡ σύστασις. — 2. (gutes Verhältnis) ἡ ὁμόνοια, ἡ φιλία, in gutem ~ mit j-m stehen ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν τινι, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, schlechtes ~ ἡ διαφορά, ἡ διαφωνία, in schlechtem ~ mit j-m stehen διαφωνεῖν τινι, διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα, δυσμενῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα.

verstärken ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, κρατύνειν, πλεῖον ποιεῖν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, j-s Macht ~ αὐξάνειν τὴν δύναμίν τινος, die Linie eines Heeres ~ ἀναπτύσσειν τὴν φάλαγγα, die Verschanzungen ~ προσπεριβάλλειν ἐρύματά τινι, die Stimme ~ ἐπιτείνειν oder ἀνάγειν τὴν φωνήν, sich ~ αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, πλέον od. μεῖζον γίγνεσθαι, ἐπιδιδόναι ἐπὶ τὸ πλέον od. μεῖζον.

Verstärkung *f* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίρρωσις, ἡ ἐπίδοσις, (von Truppen) ἡ βοήθεια, οἱ ἐπίκουροι, ~ an sich ziehen συνάγειν πλείω τὴν δύναμιν, ~ bekommen βοηθοί od. ἐπίκουροι προσγίγνονταί τινι, προσγίγνεταί μοι ἄλλο στράτευμα.

verstatten j-m etw. συγχωρεῖν, ἐπιτρέπειν τινί τι, ἐᾶν τινα od. διδόναι τινὶ ποιεῖν τι, es ist mir verstattet ἔξεστί μοι mit *inf.*

Verstattung *f* ἡ συγχώρησις, ἡ ἐξουσία, ἡ ἐπιτροπή.

verstauben (voll Staub werden) κόνεως κατάπλεων γίγνεσθαι, sehr ~ κόνει καλύπτεσθαι (P.), (in Staub verfliegen) διασκεδασθέντα οἴχεσθαι.

verstaubt κόνεως κατάπλεως, κόνει κεκαλυμμένος.

verstauchen διαστρέφειν, παραρθρεῖν.

verstaucht διάστροφος (2), ἔξαρθρος (2).

Verstauchung *f* ἡ διαστροφή.

Versteck *m* τὸ ἀφανές (οῦς), ὁ μυχός, ὁ προλοχισμός, aus dem ~ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ~ spielen ἐγκρυφιάζειν.

verstecken κρύπτειν, ἀπο-, ἐγ-, κατακρύπτειν, s. verbergen; sich an einem Orte ~ καταδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι od. ἔν τινι, sich unter etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι, sich vor j-m ~ ὑποκρύπτεσθαί (M.) τινα, ἀποκρύπτεσθαι (M.) φεύγοντά τινα, sich hinter j-m od. etw. ~ ἐπηλυγάζεσθαί (M.) τινα u. τι.

versteckt κρυπτός, κρυφαῖος, κρύφιος, ἀφανής, *adv.* κρύφα, κρυφῇ, κρύβδην, λάθρα, etw. ~ tun λανθάνειν ποιοῦντά τι, der ~e Sinn eines Wortes, einer Rede ἡ ὑπόνοια, mit ~en Worten καθ' ὑπόνοιαν, etw. ~ andeuten ὑποσημαίνειν (u. M.) od. ὑπαινίττεσθαί (M.) τι, ein ~er Mensch κρυψίνους, ἐπίβουλος od. κακοήθης ἄνθρωπος.

Versteckung *f* ἡ κρύψις, ἡ ἀπό-, ἐπί-, κατάκρυψις.

verstehen (fassen mit dem Gehör u. dem Verstande) κατακούειν (falsch ~ παρακούειν), μανθάνειν, καταμανθάνειν, συλλαμβάνειν, (mit dem Verstande) συνιέναι τι (j-n τινός), αἰσθάνεσθαί τινος, γιγνώσκειν, ἐννοεῖν τι (falsch ~ παρανοεῖν), nicht ~ ἀγνοεῖν, ich verstehe ihn nicht recht ἀγνοῶ ὅ τι ποτὲ βούλεται λέγειν, ich verstehe (in Antworten) μανθάνω, wohl verstanden (in Ermahnungen) εὖ ἴσθι. versteht sich δῆλα δή, πῶς γὰρ οὔ; πάνυ γε, μάλιστα, was verstehst du darunter? τί δὲ τοῦτο λέγεις; das versteht sich von selbst φαίνεταί γε τοῦτο, ἀναμφίλογον τοῦτο, ὁ λόγος αἱρεῖ, leicht zu ~ εὐμαθής, εὔγνωστος (2), schwer zu ~ δύσγνωστος (2), δυσμαθής, j-m etw. zu ~ geben σημαίνειν, ὑποδηλοῦν, ὑποδεικνύναι τινί τι, sich auf etw. ~, etw. ~ (Kenntnis von etw. haben) ἐπίστασθαί u. εἰδέναι τι, ἐπαΐειν τινός u. περί τινος, ἔμπειρον od. ἐπιστήμονα εἶναί τινος, ἐμπείρως ἔχειν τινός u. περί τινος, δεινὸν εἶναί τι, etw. genau ~ ἐξεπίστασθαί, ἀκριβῶς εἰδέναι, ἀκριβοῦν τι, nicht viel von etw. ~ οὐ πάνυ ἔμπειρον εἶναί τινος, griechisch ~ ἑλληνιστὶ συνιέναι, sich zu etw. ~ δέχεσθαί, ἀνα-, ὑποδέχεσθαί (M.) τι, πείθεσθαι (P.) ποιεῖν τι, ὑφίστασθαί od. ὁμολογεῖν τι od. *inf. fut.*, sich zu einem Tribut ~ τάττεσθαι (M.) φόρον, sich mit j-m ~ ὁμονοεῖν τινι. ταὐτὰ φρονεῖν τινι, συνίστασθαι μετά τινος, ὁμολογεῖν τινι, dazu ~ (hinzudenken) προσυπολαμβάνειν, προσυπακούειν.

Verstehen *n* ἡ νόησις, ἡ κατανόησις, ἡ σύλληψις, ἡ μάθησις. τὸ συνιέναι, τὸ μανθάνειν (Fassen, Begreifen), ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐμπειρία (Einsicht).

versteigen sich προέρχεσθαι. προβαίνειν, sich so weit in etw. ~ εἰς τοῦτο προβαίνειν τινός, sich nicht weit in etw. verstiegen haben οὐ πάνυ ἔμπειρον εἶναί τινος, sich zu weit ~ ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, wohin versteigst du dich? ποῖ φέρει τῆς γνώμης;

versteigern ἀποκηρύττειν, δημοσίᾳ πιπράσκειν, öffentlich versteigerte Gegenstände τὰ δημιόπρατα.

Versteigerung *f* ἡ ἀποκήρυξις.

versteinern *trans.* λιθοῦν, ἀπολιθοῦν, εἰς λίθον μεταβάλλειν, *intr.* d. P.

versteinert λιθωτός, übtr. ὑπερεκπλαγείς.

Versteinerung *f* ἡ λίθωσις, ἡ ἀπολίθωσις (als Handlung), versteinerte Pflanze, Muschel, versteinertes Tier τὸ φυτόν, τὸ ὄστρακον. τὸ ζῷον ἀπολιθωθέν.

verstellen 1. eig. μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετατάττειν, (entstellen) διαφθείρειν, ἀ-, δύσμορφον ποιεῖν, αἰσχύνειν, λυμαίνεσθαι (M.), λωβᾶσθαι (M.). — 2. sich ~ ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα ἀλλότριον. (den Schein einer Eigenschaft annehmen, die man nicht hat) προσποιεῖσθαι od. ὑποκρίνεσθαι (M.) mit *inf.* od. ὡς u. *part.*, σκήπτεσθαί (M.) τι od. *inf.*, (sich zieren) ἀκκίζεσθαι (M.), (im Reden) εἰρωνεύεσθαι (M.), das Gesicht ~ πλάττεσθαι (M.) τῇ ὄψει (verzerren δια-, παραστρέφειν τὸ πρόσωπον), seinen Charakter ~ πλάττεσθαι (M.) τὸν ἑαυτοῦ τρόπον, seine Stimme ~ προσποιεῖσθαι (M.) ἀλλοτρίαν φωνήν, (sich stellen, als wisse man etw. nicht) σκήπτεσθαι τὸ μὴ εἰδέναι.

verstellt 1. (entstellt) ἄ-, δύσμορφος (2), δυσειδής. — 2. (erheuchelt) προσποίητος (2), ψευδής, πλαστός, οὐκ ἀληθής. εἰρωνικός.

Verstellung *f* 1. eig. ἡ μετάθεσις, ἡ μετάταξις, (Entstellung) ἡ διαφθορά. — 2. (Heuchelei) ἡ ὑπόκρισις, ἡ προσποίησις (als Sache τὸ προσποίημα), ἡ εἰρωνεία (verstellte Unwissenheit), ὁ ἀκκισμός (erkünstelte Weigerung), in der ~ geübt ὑποκριτικός, εἰρωνικός.

Verstellungskunst *f* ἡ εἰρωνεία, τὸ ὑποκριτικόν, τὸ εἰρωνικόν.

versterben ἀποθνῄσκειν, τελευτᾶν.

versteuern φόρον τελεῖν ἀπό τινος, auch ὑπέρ τινος.

Versteuern *n*, **Versteuerung** *f* gew. durch Verb.

verstieben διασκεδάννυσθαι (P.), verstoben sein διασκεδασθὲν οἴχεσθαι.

verstimmen eig. (z.B. die Saiten) διαφώνους od. ἀπηχεῖς ποιεῖν τὰς χορδάς, verstimmt sein διαφωνεῖν. übtr. j-n ~ ἀθυμίαν od. λύπην κατασκευάζειν τινί, ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα.

verstimmt (von Instrumenten) διάφωνος (2), ἀπηχής. übtr. ἄ-, δύσθυμος (2), δύσκολος (2).

Verstimmung *f* (von Instrumenten) ἡ διαφωνία, ἡ ἀπήχησις, übtr. ἡ ἀ-, δυσθυμία, ἡ δυσκολία, ἡ κατήφεια.

verstöbern διασκορπίζειν.

verstocken μυδᾶν, διαφθείρεσθαι (P.) ὑγρῷ (von der Nässe).

verstockt 1. διεφθαρμένος ὑγρῷ (von der Nässe). — 2. übtr. (von Menschen) σκληρός. ἀναίσθητος (2), ~ sein σκληρύνεσθαι u. σκληροῦσθαι (P.), ἀναισθήτως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τι.

Verstocktheit, Verstockung *f* ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀναισθησία u. d. *neutr.* d. *adj.*

verstohlen κρύφιος, κρυφαῖος, λαθραῖος, ἀφανής, *adv.* κρύφα, κρυφῇ, κρύβδην, λάθρα, ~ etw. tun κλέπτειν τι, etw. ~erweise entwenden, entreißen ὑποκλέπτειν, ὑπεκκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαί (M.) τι.

verstopfen ἐμ-, ἐπιβύειν, ἐμ-, ἐπιφράττειν, sich die Ohren ~ (zuhalten) ἐπισχέσθαι τὰ ὦτα, den Leib ~ στεγνοῦν τὴν γαστέρα od. τὴν κοιλίαν, verstopfter Leib ἡ ἀνέκκριτος κοιλία.

Verstopfung *f* ἡ ἔμ-, ἀπόφραξις, τὸ ἔμφραγμα, ~ des Leibes ἡ στεγνότης (ητος) u. ἡ στέγνωσις τῆς κοιλίας, an ~ leidend στεγνός.

verstorben τεθνηκώς. ἀποθανών, κεκμηκώς, νεκρός, die V~en οἱ τεθνηκότες usw., οἱ κάτω, οἱ ἐν Ἅιδου, οἱ οἰχόμενοι.

verstören j-n ταράττειν, διαταράττειν, συγχεῖν τινα, ἐνοχλεῖν τινι, verstörter Blick τὸ διεφθαρμένον βλέμμα.

Verstörung *f* ἡ ταραχή, ἡ σύγχυσις, ἡ ἐνόχλησις.

Verstoß *m* 1. (Versehen) ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, τὸ ἁμάρτημα, τὸ πταῖσμα, τὸ παράπταισμα, τὸ σφάλμα, einen ~ gegen etw. begehen ἁμαρτάνειν περί od. εἴς τι, πταίειν περί τι, παραπταίειν τινός. — 2. (Anstoß, Mißhelligkeit) ἡ πρόσκρουσις, ἡ διαφορά, einen ~ gegen j-n begehen προσκρούεσθαί (M.) τινι, διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα.

verstoßen 1 *intr.* gegen etw. ἁμαρτάνειν εἴς τι, παρα-

πταίειν τινός, πλημμελεῖν εἴς τι, bei j-m ~ προσπταίειν τινί, προσκρούεσθαί (M.) τινι. — II *trans.* ἀπ-, ἐξωθεῖν (u. M.), παρωθεῖσθαι (M.), ἀποπέμπεσθαι (M.), ἀποδοκιμάζειν, (aus einer Stadt u. dgl.) ἀπελαύνειν, ἐκβάλλειν τινά τινος, eine Frau ~ ἐκπέμπειν od. ἀφιέναι γυναῖκα, auch ἀποπέμπεσθαι (M.) γυναῖκα. [ἀπόπεμψις, ἡ ἀποδοκιμασία.]

Verstoßung *f* ἡ ἄπωσις, ἡ ἀπελασία, ἡ ἐκβολή, ἡ

verstreichen *trans.* (zuschmieren) καταπλάττειν, περιαλείφειν, περι-, ἐπιχρίειν, *intr.* (von der Zeit) δι-, ἐξέρχεσθαι, οἴχεσθαι, φεύγειν, Zeit dazwischen ~ lassen διαλείπειν χρόνον, die Zeit ~ lassen προΐεσθαι τὸν καιρόν.

verstreuen διασπείρειν, διασκεδαννύναι, διαχεῖν, διασκορπίζειν.

Verstreuung *f* ἡ διασπορά, ὁ διασκεδασμός, ἡ διάχυσις.

verstricken ἐμ-, περιπλέκειν, περιβάλλειν, j-n in etw. ~ τινά τινι, sich in etw. d. P., auch ἐμπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί, ἐνέχεσθαί (P.) τινι, sich mit den Füßen ~ συμποδίζεσθαι (P.).

Verstrickung *f* ἡ ἐμ-, περιπλοκή.

verstudieren καταφροντίζειν τι.

verstümmeln πηροῦν, ἀναπηροῦν, κολούειν, κολοβοῦν, περικόπτειν, λωβᾶσθαι (M.), λυμαίνεσθαι (M.), (an den äußersten Gliedmaßen) ἀκρωτηριάζειν (u. M.).

verstümmelt außer d. *part.* auch πηρός, ἀνάπηρος (2), κολοβός (2), ἐπίκοπος (2).

Verstümmelung *f* ἡ πήρωσις, ἡ περι-, ἐπικοπή, ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις (als Handlung), (an den äußersten Gliedmaßen) ὁ ἀκρωτηριασμός, τὸ πήρωμα (als Zustand).

verstummen (die Sprache verlieren) κωφοῦσθαι (P.), (nicht weiter sprechen) ἀποσιωπᾶν, ἄφωνον γίγνεσθαι, οὐδὲν ἔτι ἀντιλέγειν, ~ machen ἐπιστομίζειν τινά.

Verstummung *f* ἡ φωνῆς ἔκλειψις (Verlust der Sprache), ἡ ἀφωνία, ἡ ἀποσιώπησις (das Nichtweitersprechen), ἡ ἀφασία (vor Staunen oder Schreck).

verstutzen κολούειν, κολοβοῦν, κολάζειν, ἀκρωτηριάζειν, verstutzt κολοβός, mit verstutztem Schwanze κόλουρος (2).

Verstutzung *f* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ἡ κόλασις, ἡ περι-, ἐπικοπή, ~ der äußersten Gliedmaßen ὁ ἀκρωτηριασμός.

Versuch *m* ἡ πεῖρα, ἡ διά-, ἀπόπειρα, zum ~e εἰς διά-, ἀπόπειραν, ἐπὶ πείρᾳ, einen ~ mit etw. machen πεῖραν λαμβάνειν τινός, s. versuchen; einen ~ auf etw. machen πειρᾶσθαί (P.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, es auf einen ~ ankommen lassen κινδυνεύειν ποιοῦντά τι, einen ~ aufgeben ἀποκάμνειν ποιοῦντά τι, ~e bestätigen es δῆλον τοῖς πειρωμένοις.

versuchen 1. (den Versuch machen) πειρᾶσθαί (P.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, alles ~ ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, μηχανᾶσθαι πᾶσαν μηχανήν, (auf die Probe stellen) πειρᾶσθαί, ἀπο-, διαπειρᾶσθαί (P.) τινος, πεῖραν λαμβάνειν τινός, δοκιμάζειν τινά. — 2. (kosten) γεύεσθαί, ἀπογεύεσθαί (M.) τινος (auch übtr.), j-n etw. ~ lassen γεύειν τινά τινος, einer, der etw. noch nicht versucht hat ἄγευστός (2) τινος.

Versuchen *n* s. Versuch.

Versucher *m* ὁ πειραστής.

versuchsweise ὡς εἰς διάπειραν, ἐπὶ πείρᾳ.

Versuchung *f* ἡ πείρασις, ὁ πειρασμός, j-n in ~ führen πειρᾶν u. πειράζειν τινά, ἐπάγεσθαι (M.), εἰσφέρειν τινὰ εἰς πειρασμόν.

versudeln μολύνειν, δια-, καταμολύνειν, καταμιαίνειν, καταρρυπαίνειν, διαφθείρειν.

Versudeln *n*, **Versudelung** *f* gew. durch Verben.

versühnen ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι (M.), ἀφοσιοῦν, die Götter ~ ἀρέσκεσθαι θεούς.

Versühnung *f* ὁ ἐξιλασμός, ἡ ἀφοσίωσις.

versumpfen *trans.* λιμνοῦν, τελματοῦν, *intr.* λιμνοῦσθαι (P.), λιμνάζειν, τελματοῦσθαι (P.).

versumpft λιμνώδης, τελματώδης, λιμναῖος, τελματιαῖος.

Versumpfung *f* durch Verben.

versündigen sich an j-m od. etw. ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν εἴς od. περί τινα, περί τι, πλημμελεῖν εἴς τινα, εἴς τι, ἀδικεῖν τινα, sich gegen die Gesetze ~ παρανομεῖν, παραβαίνειν τοὺς νόμους.

Versündigung *f* τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα.

versüßen γλυκαίνειν, γλυκάζειν, ἡδύνειν.

versüßend ἡδυντικός.

Versüßung *f* ἡ γλύκανσις, ὁ γλυκασμός.

versweise στιχηδόν.

vertagen ἀνα-, ὑπερβάλλεσθαι, ἀνατίθεσθαι (M.).

Vertagung *f* ἡ ἀναβολή.

vertändeln die Zeit διατρίβειν od. ἀποδιατρίβειν τὸν χρόνον (mit Schwatzen φλυαροῦντα), Geld ~ ἀναλίσκειν εἰς φλυαρίας (ἀργύριον).

vertanzen ὀρχούμενον διατρίβειν od. διάγειν.

vertauschen etw. gegen etw. ἀλλάττειν τί τινος u. τι ἀντί τινος, δι-, ἐναλλάττειν, μετ-, καταλλάττεσθαί (M.) τι ἀντί τινος od. πρός τι, ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος u. ἀντί od. ὑπέρ τινος, διαμείβειν τι πρός τι, μεταλαμβάνειν τι ἀντί τινος.

Vertauschung *f* ἡ ἀλλαγή, ἡ κατ-, δι-, μεταλλαγή, ἡ μετάλλαξις, ἡ ἀμοιβή, ἡ μεταβολή, ἡ μετάληψις.

verteidigen j-n od. etw. mit Worten λέγειν ὑπέρ τινος, ἀπολογεῖσθαι (M.), ἀπολογίαν ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, ὑπεραπολογεῖσθαί (M.) τινος, j-n vor Gericht ~ συνηγορεῖν, συνδικεῖν τινι, sich ~ λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, seine Gerechtsame ~ δικαιολογεῖσθαι (M.) περί τινος, j-n durch die Tat ~ ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν τινι, συμμαχεῖν τινι, προμάχεσθαί (M.) τινος, ἐπικουρίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι, etw. ~ μάχεσθαι (M.) ὑπέρ τινος, ἀντέχεσθαι (M.), προΐστασθαί (M.) τινος, ἀγωνίζεσθαι (M.) ὑπέρ od. περί τινος, sich gegen j-n ~ ἀμύνεσθαί (M.), ἀλέξεσθαί (M.), ἀπωθεῖσθαί (M.) τινα, ἀντέχειν τινί u. πρός τινα, sich gegen Feinde von e-m höheren Punkte aus ~ ἀπομάχεσθαι πολεμίους od. πρὸς πολεμίους.

Verteidiger *m* (vor Gericht) ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, (gegen einen Feind) ὁ πρόμαχος, gew. durch *part.* der Verben.

Verteidigerin *f* d. *part.* d. Verben.

Verteidigung *f* (mit Worten) ἡ ἀπολογία, (vor Gericht) ἡ συνηγορία, ἡ συνδικία, (mit der Tat) ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, zu seiner ~ anführen ἀπολογεῖσθαί (M.) τι od. mit folg. ὅτι, ὡς.

Verteidigungsanstalten *f/pl.* τὰ πρὸς ἄμυναν od. πρὸς τὸ ἀμύνεσθαι παρεσκευασμένα, τὰ ἐχυρά od. ὀχυρά, αἱ προβολαί, ἡ παρασκευή.

Verteidigungsbündnis *f* ἡ ἐπιμαχία, ein ~ schließen ἐπιμαχίαν ποιεῖσθαι (M.).

Verteidigungsgrund *m* τὸ ἀπολόγημα.

Verteidigungskrieg *m* πόλεμος, ἐν ᾧ ἀμύνονται τοὺς ἐπιόντας, einen ~ führen πολεμεῖν μόνον ὅσον ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας, auch bloß ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους.

verteidigungslos ἀφύλακτος, ἀφρούρητος, ἄφρουρος (2, nicht verteidigt, ohne Bewachung), ἀπαράσκευος, ἀπαρασκεύαστος (2, ungerüstet).

Verteidigungsmittel *n* τὸ ἀμυντήριον, ἡ προβολή, τὸ ὀχύρωμα.

Verteidigungspunkt *m* τὸ ἀπολόγημα (in der Rede), τὸ ὀχύρωμα, τὸ ὀχυρόν, τὸ ἐχυρόν (zum Kampfe), ἡ ἀποστροφή (Zufluchtsort, von dem aus man kämpfen kann).

Verteidigungsrede *f* ἡ ἀπολογία, ὁ ἀπολογητικὸς λόγος.

Verteidigungsredner *m* ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος.

Verteidigungsschrift *f* ἡ ἀπολογία.

Verteidigungsstand, -zustand *m*: etw. in ~ setzen παρασκευάζειν τι, ὥστε ἱκανὸν εἶναι ἀπομάχεσθαι (M.),

φρουρὰν ἐγκαθιστάναι χωρίῳ, sich in ~ setzen παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἀμυνούμενον.

Verteidigungswaffen *f/pl.* τὰ ἀμυντήρια ὅπλα.

verteidigungsweise verfahren, zu Werke gehen ἀμύνεσθαι (M.) μόνον.

verteilen νέμειν, ἀπο-, δια-, κατανέμειν, διαδιδόναι, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, καταμερίζειν, durchs Los ~ διακληροῦν, unter sich ~ νέμεσθαι (M.) usw., διαιρεῖσθαι (M.), Truppen ~ διατάττειν στρατιώτας, Land ~ (an Kolonisten) ἀναδασμὸν ποιεῖσθαι (M.) γῆς, κατακληροῦν, κατακληρουχεῖν γῆν, verteiltes Land ἡ ἀνάδαστος γῆ.

Verteiler *m* ὁ νομεύς, ὁ διανομεύς, gew. *part.*

Verteilung *f* ἡ νομή, ἡ διανομή, ἡ ἀπονέμησις, ἡ διάδοσις, ἡ διαίρεσις, ~ von Land ὁ ἀναδασμὸς γῆς od. χώρας.

verteuern ἐπιτιμᾶν, πλειστηριάζειν, ἐπαυξάνειν τὴν τιμήν τινος.

Verteuerung *f* ἡ ἐπιτίμησις, ὁ πλειστηριασμός.

verteufelt δεινός (u. *sup.*). übtr. (von einem Menschen) κάκιστος, πονηρότατος ἄνθρωπος.

vertiefen βαθύνειν, κοιλαίνειν (letzteres eig. aushöhlen), übtr. sich in etw. ~ ὅλον εἶναι od. γίγνεσθαι πρός τινι, φροντίζειν περί τινος, ἐκμελετᾶν τι, μεριμνᾶν τι, in Gedanken vertieft sein σύννουν εἶναι, einer der in Gedanken vertieft ist ὁ φροντιστής, ὁ μεριμνητής.

Vertiefung *f* ἡ βάθυνσις, ἡ κοίλανσις (als Handlung), gew. durch Verben, τὸ βάθυσμα, τὸ κοῖλον, ἡ κοιλάς (άδος), τὸ ἔγκοιλον, ἡ εἰσοχή (als Sache), ~ in Gedanken ἡ σύννοια.

vertilgen ἀφανίζειν, διαφθείρειν, καθ-, ἀναιρεῖν, ἀπολλύναι, ἐξαλείφειν, mit der Wurzel ~ ἐκ-, ἀπορριζοῦν, mit Stumpf und Stiel ~ πρόρριζον ἐκτρίβειν, einen Verdacht aus j-s Herzen ~ ὑποψίαν ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος, das Andenken an etw. ~ ἀφανίζειν oder ἀφαιρεῖσθαι (M.) τὴν μνήμην τινός.

Vertilger *m* ὁ καθαιρέτης, ὁ ἀφανιστής, ὁ ἐκριζωτής, besser *part.*

Vertilgung *f* ἡ ἀν-, καθαίρεσις, ἡ διαφθορά, ἡ ἀφάνισις.

Vertilgungskrieg *m* ὁ πανώλεθρος πόλεμος.

Vertrag *m* ἡ συνθήκη (gew. *pl.*), ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, schriftlicher ~ ἡ συγγραφή, (jeder Kontrakt) ἡ συναλλαγή, τὸ συμβόλαιον, öffentlicher ~ αἱ σπονδαί, (alles, was man untereinander verabredet) τὸ σύνθημα, τὸ συγκείμενον, τὸ ὡμολογημένον, einen ~ mit j-m schließen συντίθεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, (mündlich) ὁμολογεῖν, συντίθεσθαί τινι, (schriftlich) συγγράφειν πρός τινα, einen öffentlichen (feierlichen) ~ schließen mit j-m σπένδεσθαί (M.) τινι, σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, den ~ halten ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις od. σπονδαῖς, διαφυλάττειν od. ἐμπεδοῦν τὰς συνθήκας usw., den ~ brechen ὑπερβαίνειν, λύειν, ψεύδεσθαι (M.) τὰς συνθήκας od. τὰς σπονδάς, gegen den ~ handeln παραβαίνειν τὰς σπονδάς, ποιεῖν παρὰ τὰς σπονδάς, παρασπονδεῖν.

vertragen 1. (etw. wohin) διαφέρειν, διαφορεῖν, μεταφέρειν, μετακομίζειν, παρακινεῖν. — 2. (ertragen) φέρειν, ὑπομένειν, καρτερεῖν, ἀνέχεσθαι (M.), etw. nicht ~ können auch χαλεπῶς od. βαρέως φέρειν τι, φεύγειν τι. — 3. sich ~ (sich vergleichen) συμβαίνειν, συναλλάττεσθαι (P.), (mit j-m einig sein) ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν τινι, συμφέρεσθαί (P.) τινι, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, sich mit j-m nicht ~ können διαφωνεῖν τινι, ἀπᾴδειν ἀπό τινος, ἀλλοτρίως διακεῖσθαι πρός τινα. — 4. (von Sachen = passen, passend sein) ἁρμόττειν τινί, εἴς u. πρός τι, ἐπιτήδειον εἶναί τινι, εἴς u. πρός τι, sich nicht mit etw. ~ ἀναρμοστεῖν, ἀπᾴδειν τινί.

verträglich εὐσυμπερίφορος, εὐσυνάλλακτος, εὔκολος (sämtl. 2), φιλόφρων, μέτριος, ἐπιεικής, φιλοσυνήθης, μέτριος καὶ χρηστός.

Verträglichkeit *f* ἡ εὐκολία, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης (ητος), ἡ συμπεριφορά und durch *neutr.* d. *adj.*

Vertragsbedingungen *f/pl.* τὰ ἐν ταῖς συνθήκαις od. ταῖς σπονδαῖς γεγραμμένα.

Vertragsbruch *m* ἡ παρασπόνδησις.

vertragsbrüchig παράσπονδος (2).

vertragsmäßig κατὰ τὰς συνθήκας, ἐν ταῖς συνθήκαις εἰρημένος, ῥητός.

Vertragsurkunde *f* ἡ ὁμολογία, τὸ γραμματεῖον.

vertragswidrig παρὰ τὰς συνθήκας, παράσπονδος (2).

vertrauen auf j-n od. etw. πιστεύειν, πεποιθέναι, θαρρεῖν, ἐπιθαρρεῖν τινι, j-m etw. ~ ἐπιτρέπειν τινί τι, sich j-m ~ παραδιδόναι ἑαυτόν τινι.

Vertrauen *n* ἡ πίστις, τὸ πιστόν, ~ haben zu j-m s. vertrauen; sein ~ auf etw. setzen s. vertrauen; auf j-n mit ~ blicken ἀποβλέπειν πρός τινα, j-m ~ schenken πιστεύειν τινί, πίστιν ἔχειν τινί, man schenkt mir ~ πιστεύομαι (P.), kein ~ verdienen ἄπιστον εἶναι, auf dir beruht unser ~ ἐν σοί ἐσμέν, im ~ auf etw. πιστεύων τινί, πίσυνός τινι, j-m kein ~ schenken ἀπιστεῖν τινι, ich genieße kein ~ bei j-m ἀπιστοῦμαι (P.) ὑπό τινος, j-m etw. im ~ sagen ἰδίᾳ od. δι' ἀπορρήτων εἰπεῖν τινί τι.

Vertrauensbruch *m* ἡ τῆς πίστεως διάλυσις.

Vertrauensmann *m* ὁ πιστὸς ἀνήρ.

vertrauensvoll θαρρῶν (οῦντος).

vertrauenswert ἀξιόπιστος (2).

vertrauern etw. διὰ πένθους διάγειν τι (zB. das Leben τὸν βίον), πενθοῦντα διατελεῖν.

vertraulich οἰκεῖος, προσφιλής, συνήθης.

Vertraulichkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ συνήθεια.

verträumen ὥσπερ ὀνειροπολοῦντα διατρίβειν.

vertraut οἰκεῖος, πιστός, ~ mit j-m verkehren, umgehen οἰκείως χρῆσθαί (M.) τινι, οἰκείως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, ~er Umgang mit j-m ἡ μετά τινος od. πρός τινα συνήθεια, ~ sein mit etw. (genau kennen, verstehen) ἐξεπίστασθαί τι, ἐμπείρως ἔχειν τινός, δεινὸν εἶναί τι.

Vertrautheit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ ἐμπειρία (in etw. τινός u. περί τι).

vertreiben ἀπ-, ἐξελαύνειν, ἀπωθεῖν, ἐκβάλλειν, j-n aus der Stadt, aus dem Lande ~ ἐκβάλλειν τινὰ τῆς πόλεως, τῆς χώρας, vertrieben werden ἐκπίπτειν τινός, φεύγειν ἔκ τινος, (Empfindungen, Schmerzen u. dgl.) παύειν, j-m die Furcht ~ παύειν τινὰ τοῦ φόβου, παύειν τινὰ φοβούμενον, die Zeit ~ διατρίβειν τὸν χρόνον, Waren ~ διατίθεσθαι (M.) τὰ ὤνια, διεμπολᾶν.

Vertreiber *m* d. *part.* d. vorh. Verben.

Vertreibung *f* ἡ ἐξέλασις, ἡ ἐκβολή, (Verbannung) ἡ φυγή, (~ unangenehmer Empfindungen) ἡ παῦσις, (der Zeit) ἡ διατριβή, gew. durch Verben, zB. nach ~ der Tyrannen ἐκπεσόντων τῶν τυράννων.

vertreten 1. (verrenken, verstauchen) διαστρέφειν, παραρθρεῖν (zB. den Fuß τὸν πόδα). — 2. (niedertreten) καταπατεῖν (zB. Schuhe), j-m den Weg ~ ἐνίστασθαί τινι, ἐμποδὼν ἵστασθαί τινι, ἀποφράττεσθαί (M.) τινα. — 3. j-n od. j-s Stelle ~ ὑπέχειν χώραν od. τάξιν τινός, πράττειν od. εἶναι ἀντί τινος, εἶναι ἐν μέρει τινός, j-n bei j-m ~ ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος πρός τινα, (vor Gericht) συνηγορεῖν, συνδικεῖν τινι, (bsd. als Sachwalter) προξενεῖν τινος.

Vertreter *m* ὁ τεταγμένος ἀντί τινος, (vor Gericht) ὁ πρόδικος, (in Geschäften) ὁ πρόξενος.

Vertretung *f* (Verrenkung, Verstauchung) ἡ διαστροφή, sonst durch Verben.

Vertrieb *m* (von Verkaufsgegenständen) ἡ διάθεσις, ἡ διάπρασις, ἡ ἀπεμπόλησις.

Vertriebener *m* ὁ φυγάς (άδος) od. d. *part.* von φεύγειν, ἐκπίπτειν.

vertrinken (durch Trinken verzehren) κατα-, ἐκπίνειν, λαφύττειν, (mit Trinken hinbringen) ἐν od. παρ' οἴνῳ διατρίβειν, (trinkend vertreiben) οἴνῳ od. πότῳ ἀπελαύνειν.

vertrocknen (von Flüssigkeiten) ξηραίνεσθαι, ἀπο-, καταξηραίνεσθαι, αὑαίνεσθαι, καθαυαίνεσθαι (sämtlich P.), (verdorren) ἀπο-, ἐκμαραίνεσθαι (P.).

Vertrocknung *f* ἡ αὔανσις, ἡ ξήρανσις, ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις.

vertrödeln καπηλεύειν, διαπιπράσκειν, die Zeit ~ δια-, κατατρίβειν χρόνον.

vertrösten j-n auf etw. λέγειν od. παρέχειν od. ὑποτείνειν τινὶ ἐλπίδας τινός, j-n immer ~ παρατείνειν τινὰ ἐλπίδας λέγοντα.

Vertröstung *f* τὸ παρέχειν ἐλπίδας, ἡ ἐλπίς (ίδος), j-m ~en geben ἐλπίδας λέγειν τινί.

Vertuer *m* ὁ ἀναλωτής, ὁ δαπανηρός od. προετικός ἄνθρωπος.

vertun δαπανᾶν, καταδαπανᾶν, ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν, sein ganzes Vermögen ~ πᾶσαν τὴν οὐσίαν διασκευάζεσθαι (M.).

Vertun *n* ἡ δαπάνη, ἡ ἀνάλωσις, ἡ πρόεσις od. durch Verben.

vertuschen συγχρωννύναι (eig.), συναλείφειν (eig. u. übtr.), περιστέλλειν, συσκιάζειν, ὑφαιρεῖσθαι (M., übtr.).

Vertuschen *n*, **Vertuschung** *f* durch Verben.

verübeln j-m etw. μέμφεσθαί (M.) τινί τι, ἐγκαλεῖν τινί τι.

verüben ἐργάζεσθαι, ἐξεργάζεσθαι (M.), ποιεῖν, πράττειν, διαπράττειν (u. M.), etw. an j-m ~ ποιεῖν und δρᾶν τινά τι, πράττειν τινί τι, ἐργάζεσθαί τινά τι.

Verübung *f* ἡ διάπραξις, ἡ ἀπόδειξις, gew. durch Verben.

verunehren ἀτιμάζειν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά u. τι, ἀτιμίαν κατασκευάζειν τινί.

Verunehrung *f* ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη, gew. durch Verben.

veruneinigen διιστάναι τινάς, καθιστάναι τινὰς εἰς διαφοράν, sich mit j-m ~ διίστασθαι, διαφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, διχοστατεῖν πρός τινα, προσκρούεσθαί (M.) τινι, δι' ἀπεχθείας γίγνεσθαί τινι, διαφορά μοι γίγνεται πρός τινα.

Veruneinigung *f* ἡ διαφορά, ἡ διάστασις, ἡ ἀπέχθεια.

verunglimpfen διαβάλλειν, κακῶς λέγειν, κακηγορεῖν, βασκαίνειν τινά, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι.

Verunglimpfung *f* ἡ διαβολή, ἡ βασκανία, ἡ κακολογία, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις.

verunglücken 1. περιπίπτειν συμφορᾷ, πάσχειν τι κακόν (in ein Unglück geraten), διαφθείρεσθαι (P.), ἀπ-, ἐξόλλυσθαι (tödlich ~), κακῶς χωρεῖν oder φέρεσθαι (P.), ἀπόβασιν οὐκ ἔχειν, μάταιον εἶναι (von Unternehmungen), ἀποτυγχάνω od. ἀτυχῶ τινος, σφάλλομαί τινος, κακοπραγῶ περί τι (meine Unternehmung mißglückt mir). — 2. (sterben) ἀποθνῄσκειν, wenn ich ~ sollte ἤν τι πάθω (εἴ τι πάθοιμι).

verunreinigen ῥυπαίνειν, καταρρυπαίνειν, μολύνειν, καταμολύνειν, μιαίνειν, καταμιαίνειν (letztere beiden auch übtr.).

Verunreinigung *f* ἡ μίανσις, ὁ μιασμός, ὁ μολυσμός, gew. durch Verben.

verunstalten αἰσχύνειν, καταισχύνειν, αἰκίζειν (u. M.), λωβᾶσθαι (M.).

verunstaltet außer d. *part.* auch ἄ-, δύσμορφος (2).

Verunstaltung *f* ἡ αἰκία, ὁ αἰκισμός (als Handlung), ἡ αἰκία, ἡ λώβη (als Handlung u. Zustand).

veruntreuen ὑπεξαιρεῖσθαι (M.), κλέπτειν, σφετερίζεσθαι (M.), νοσφίζεσθαι (M.).

Veruntreuung *f* ὁ σφετερισμός, ὁ νοσφισμός, ἡ ὑπεξαίρεσις.

verunzieren ἄ-, δύσμορφον ποιεῖν, αἰσχρὸν εἶναί τινι, αἶσχος περιάπτειν τινί.

verursachen αἴτιον εἶναί od. γίγνεσθαί τινος, αἰτίαν εἶναί τινος, ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), j-m etw. παρέχειν τινί τι, αἴτιον εἶναί od. γίγνεσθαί τινί τινος, j-m Beschwerden, Mühen ~ πράγματα, ἀσχολίαν παρέχειν τινί, j-m Schande ~ ἀδοξίαν κατασκευάζειν od. περιάπτειν τινί, j-m Furcht ~ φόβον ἐμποιεῖν τινι.

Verursacher *m* ὁ αἴτιος.

Verursachung *f* ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, gew. durch Verben.

verurteilen j-n zu etw. κατακρίνειν, καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, καταψηφίζεσθαί (M.) τινός τι, j-n zum Tode ~ κατακρίνειν usw. τινὸς θάνατον, verurteilt sein ὀφλεῖν δίκην.

Verurteilung *f* ἡ κατάκρισις, ἡ κατάγνωσις, ἡ καταδίκη, gew. durch Verben.

vervielfältigen πολλαπλασιάζειν, πολλαπλάσιον ποιεῖν, πολλαπλασιοῦν.

vervielfältigt πολλαπλάσιος, πολλαπλασίων.

Vervielfältigung *f* ἡ πολλαπλασίωσις, ὁ πολλαπλασιασμός.

vervollkommnen j-n od. etw. βελτίω od. τέλειον ποιεῖν τινά u. τι, τελειοῦν τινα u. τι, ἐξεργάζεσθαί (M.), ἐκπονεῖν τι, sich in etw. ~ βελτίω γίγνεσθαι ἔν τινι, μᾶλλον ἀκριβοῦν τι, ἐπιδιδόναι εἴς τι, μελετᾶν, ἐκμελετᾶν τι.

Vervollkommnung *f* ἡ τελείωσις.

vervollständigen ἀνα-, ἐκπληροῦν.

Vervollständigung *f* ἡ ἀναπλήρωσις (als Handlung), τὸ ἀναπλήρωμα (als Sache).

verwachen eine Nacht ἀγρυπνεῖν, διαγρυπνεῖν νύκτα.

verwachsen συμφύεσθαι (-φῦναι), (von einer Wunde) ἀπουλοῦσθαι (P.).

verwachsen außer d. *part.* auch συμφυής, (schlecht gewachsen) κακοφυής, κακό-, δύσμορφος (2).

Verwachsen *n* ἡ σύμφυσις, (von einer Wunde) ἡ ἀπούλωσις.

verwahren φυλάττειν, διαφυλάττειν, σῴζειν, einen Ort ~ ὀχυρὸν ποιεῖν χωρίον, ein Geheimnis ~ ἀποκρύπτειν τὸ ἀπόρρητον, etw. bei j-m ~, etw. j-m zum V~ geben κατατίθεσθαί (M.) τι παρά τινι, sich vor etw. ~ φυλάττεσθαί (M.) τι, εὐλαβεῖσθαί (P.) τι, sich gegen etw. ~ φυλάττεσθαι (M.) πρός τι, ἀμύνεσθαί (M.) τι.

Verwahrer *m* ὁ φύλαξ (κος), gew. *part.*

verwahrlosen ἀμελεῖν, παρα-, καταμελεῖν τινος, ὀλιγωρεῖν, ὀλιγώρως ἔχειν τινός, ἀμελῶς ἔχειν περί τι.

verwahrlost παρημελημένος, (von der Natur) ἀφυής.

Verwahrlosung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία.

Verwahrung *f* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, in ~ bringen ἀποτίθεσθαι (M.), j-m etw. in ~ geben κατατίθεσθαί (M.) τι παρά τινι, j-n in ~ (ins Gefängnis) bringen εἰς φυλακὴν διδόναι τινά, ~ einlegen gegen etw. ἐνίστασθαί τινι u. πρός τι.

Verwahrungsmittel *n* ἡ προφυλακή, τὸ ἀλέξημα, τὸ φυλακτήριον, τὸ ἐπίκουρον, τὸ ἐπικούρημα, τὸ ἀλεξιφάρμακον.

verwaisen *trans.* ὀρφανίζειν, ὀρφανοῦν, χηρεύειν, χηροῦν, ὀρφανὸν τιθέναι, ἐρημοῦν γονέων, *intr.* ἐρημοῦσθαι (P.).

verwaist ὀρφανός, ἔρημος γονέων.

Verwaisung *f* ἡ ὀρφανία, ἡ χηρεία, ἡ χήρευσις, allg. ἡ ἐρημία.

verwalten διοικεῖν (von innerer Einrichtung), ἐπιστατεῖν τινος, ἐπί τινι (als Vorgesetzter), ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος (etw. besorgen), ἐπιτροπεύειν τινός u. τι (etw. Anvertrautes ~), ταμιεύειν (u. M.) τι, οἰκονομεῖν (wirtschaftlich), den Staat ~ τὴν πόλιν διοικεῖν, πράττειν τὰ τῆς πόλεως, ein Amt ~ ἄρχειν ἀρχήν, sein Amt ~ πράττειν τὰ καθήκοντα od. τὰ δέοντα.

Verwalter *m* ὁ ταμίας, ὁ διοικητής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπιστάτης, ὁ ἐπίτροπος, (e-s Hauses) ὁ οἰκονόμος, ~ sein s. verwalten od. *part.*

Verwalterin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ ταμία, ἡ σηκίς (ίδος).

Verwaltung *f* ἡ διοίκησις, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτρόπευσις, ἡ ἐπιτροπία, (des Hauses) ἡ οἰκονομία, (des Staates) ἡ πολιτεία, die ~ des Hauses betreffend οἰκονομικός.

Verwaltungsbehörde *f* οἱ ἐπιμεληταί, οἱ ἐπιστάται.

verwandeln μεταβάλλειν, μεταμορφοῦν, μεταλλάττειν, ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, sich ~ ἀλλοιοῦσθαι, ἑτεροιοῦσθαι (P.), ἄλλον γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι, τρέπεσθαι (M.), auch μεταβάλλειν (u. M.), sich in etw. ~ μεταβάλλειν, μεταπίπτειν εἴς τι, ἀφομοιοῦν ἑαυτόν πρός τι, häufig zusammengesetzte Verben mit ἀπό u. ἐκ-, zB. in Stein ~ ἀπολιθοῦν, in einen Vogel ~ ἀπορνιθοῦν, in Luft ~ ἐξαεροῦν, ἐξαιθεροῦν, in Silber ~ ἐξαργυροῦν u. dgl.

Verwandlung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μεταμόρφωσις, ἡ μετ-

ἄλλαξις, ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ἑτεροίωσις, ἡ τροπή, ἡ ἔκστασις, eine ~ annehmen τρέπεσθαι (M.) τροπήν, μεταβάλλεσθαι (M.) μεταβολήν.

verwandt συγγενής, προσήκων (mit u. ohne γένει), ἀναγκαῖος, οἰκεῖος, ἐπιτήδειος, ein naher V~er ἐγγὺς προσήκων τῷ γένει od. κατὰ γένος, nächster V~er ὁ ἐγγυτάτω (ὢν) γένους od. γένει, mit j-m ~ sein συγγενῆ εἶναί τινι, προσήκειν γένει τινί, nahe ~ sein ἀγχιστεύειν, (übh. ähnlich, nahekommend) ὅμοιος, παραπλήσιος.

Verwandter *m* ὁ συγγενής (*f* ἡ συγγενής), ὁ προσήκων γένει (ἡ προσήκουσα γένει) usw., s. d. vor. Wort.

Verwandtschaft *f* 1. ἡ συγγένεια, ἡ οἰκειότης, ἡ ἀναγκαιότης (ητος), τὸ συγγενές, ἡ κηδεία, τὸ κῆδος, nahe ~ ἡ ἀγχιστεία, engste ~ ἡ οἰκειοτάτη συγγένεια. — 2. (die Verwandten) οἱ συγγενεῖς usw. (siehe verwandt). — 3. übtr. (Ähnlichkeit) ἡ κοινωνία, ἡ ὁμοιότης (ητος), in ~ mit etw. stehen κοινόν od. ὅμοιόν τι ἔχειν τινί, μετέχειν τινός, in keiner ~ mit etw. stehen οὐδὲν κοινόν od. ὅμοιον ἔχειν τινί, οὐδὲν ὅμοιον εἶναί τινι, die Seele hat ~ mit Gott ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ μετέχει τῆς θείας φύσεως, θεῖόν τι ἡ ψυχή.

verwandtschaftlich συγγενικός, ~e Bande αἱ ἀνάγκαι.

verwarnen νουθετεῖν, κατανουθετεῖν τινα, παραινεῖν τινι, ὑπομιμνήσκειν τινά.

Verwarnung *f* ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις.

verwaschen (durch Waschen verbrauchen) λούοντα od. πλύνοντα ἀναλίσκειν, (durch Waschen entfernen) καταλούειν, ἀποτρίβειν, (in der Malerei) συγχρωννύναι.

verwässern ἐξυδατοῦν, übtr. ψυχρὸν ποιεῖν.

verweben (beim Weben verbrauchen) ὑφαίνειν, (durcheinander~) συν-, προσυφαίνειν, συμ-, διαπλέκειν.

verwechseln ἀνταλλάττειν τί τινος, ἀντιδιαλλάττεσθαί (M.) τί τινος, μεταβάλλειν, μεταλαμβάνειν, (Geld in kleinere Münzsorten umsetzen) ἀπο-, διακερματίζειν, (etw. aus Irrtum für etw. anderes nehmen) συγχεῖν τί τινι.

Verwechselung *f* ἡ ἀλλαγή, ἡ ἐν-, δι-, κατ-, μετ-, ἀνταλλαγή, ἡ μετάλλαξις, ἡ μετάληψις, ἡ μεταβολή, ἡ ἀμοιβή, (aus Irrtum) ἡ σύγχυσις.

verwegen τολμηρός, θρασύς, ἰταμός, προπετής, φιλο-, ῥιψοκίνδυνος (2).

Verwegenheit *f* ἡ τόλμα, ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), τὸ θράσος, ἡ προπέτεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, die ~ haben τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

verwehen διασκεδαννύναι, διαφορεῖν, verweht werden auch διαπνεῖσθαι (P.), eine Spur ~ ἀφανίζειν.

verwehren οὐκ ἐᾶν τι, ἐμποδὼν εἶναί τινι, κωλύειν, δια-, ἐπι-, κατακωλύειν τινά τινος od. τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ἀπείργειν τινά τινος, ἀπαγορεύειν τινὶ μὴ ποιεῖν τι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι μὴ ποιεῖν τι, nicht ~ ἐᾶν, ich verwehre es dir nicht οὐκ ἀντιλέγω.

Verwehren *n*, **Verwehrung** *f* ἡ κώλυσις, ἡ δια-, ἀποκώλυσις, ἡ ἐναντίωσις, ἡ ἀπαγόρευσις.

verweichlichen θρύπτειν, διαθρύπτειν, ἁπαλύνειν, μαλακύνειν, χλιδαίνειν, (weibisch machen) θηλύνειν, ἀπο-, ἐκ-, καταθηλύνειν (letzteres ganz ~), (durch Erziehung) σκιατροφεῖν.

verweichlicht θρυπτικός, τρυφερός, μαλακός, χλιδανός.

Verweichlichung *f* ἡ θρύψις, ἡ διάθρυψις, ἡ τρυφή, ἡ χλιδή, ἡ μαλακία (als Zustand), ἡ ἐκθήλυνσις, ἡ σκιατροφία (als Handlung).

verweigern οὐ φάναι mit *inf.*, ἀποφάναι τι od. *inf.* mit μή, ἀρνεῖσθαι, ἀπ-, ἐξαρνεῖσθαί (P.) τι od. *inf.* mit μή, ἀναίνεσθαί, ἀπαναίνεσθαί (M.) τι, οὐ βούλεσθαι, οὐκ ἐθέλειν, παραιτεῖσθαι (M.), den Gehorsam ~ οὐ πείθεσθαι (P.), ich verweigere es dir nicht οὐδὲν ἀντιλέγω. [ἡ ἀπόρρησις.

Verweigerung *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις, ἡ ἀπόφασις,

verweilen 1. διατρίβειν, ἐπι-, ἐπικαταμένειν (an einem Orte ἔν τινι τόπῳ, bei einem Orte ἐπί τινι τόπῳ, auch διατρίβειν περί τινα τόπον, ἐνδιατρίβειν τόπῳ τινί), bei j-m ~ παραμένειν τινί, διατρίβειν μετά τινος, συνδιατρίβειν τινί, bei etw. ~ (von Beschäftigungen) προσδιατρίβειν, ἐνδιατρίβειν τινί, ohne zu ~ οὐ μέλλων — 2. (zögern) διατρίβειν, διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.), χρονίζειν.

Verweilen *n*, **Verweilung** *f* ἡ διατριβή, ἡ ἐπι-, καταμονή, (Zögern) ἡ μέλλησις, ὁ χρονισμός.

verweinen (weinend zubringen) δακρύοντα διάγειν, διατελεῖν, διαμένειν od. διαγίγνεσθαι, (durch Weinen beenden) δακρύοντα παύειν od. καταπαύειν.

verweint ἔνδακρυς, δακρύων ὑπόπλεως, mit ~en Augen τὰ ὄμματα δακρύων ὑπόπλεως.

Verweis *m* ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, ἡ ἐπιτίμησις, ἡ νουθέτησις, τὸ νουθέτημα, j-m einen ~ geben μέμφεσθαί (M.) τινα (τινι j-m einen Vorwurf machen), ἐπιτιμᾶν τινι, ψέγειν, διαψέγειν τινά, νουθετεῖν τινα.

verweisen 1. j-n an j-n ~ προστρέπειν τινά τινι, etw. an j-n ~ ἐπιτρέπειν τί τινι, ἀναφέρειν od. ἀνάγειν τι πρός τινα, etw. an den Senat ~ ἀποδιδόναι τι εἰς τὴν βουλήν, vor das Gericht ~ ἀφιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, j-n an einen andern ~ ἀποπέμπειν τινὰ πρός τινα, j-n auf eine Stelle in einem Buche ~ ὑποδεικνύναι τινὶ χωρίον τι, j-m etw. ~ s. einen Verweis geben (d. vor. Wort). — 2. (verbannen) φυγαδεύειν, ἐκβάλλειν, des Landes ~ ἐξορίζειν τινά, ἐκβάλλειν τινὰ τῆς πόλεως, τῆς πατρίδος, ἀπελαύνειν τινὰ ἐκ τῆς χώρας.

Verweisung *f* (an j-n) ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπαναφορά, (Verbannung) ἡ φυγή, ὁ ἐξορισμός. [ἐκμαραίνειν.

verwelken μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), ~ lassen

Verwelken *n* ἡ μάρανσις.

verwelklich φθαρτός. [παρηκμακώς.

verwelkt d. *part. perf. pass.* od. *aor.* von verwelken, übtr.

Verwelkung *f* ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός.

verwendbar χρήσιμος, χρηστός, εὔχρηστος (2), ἐπιτήδειος, ἀγαθός, καλός. [ἡ ἐπιτηδειότης (ητος).

Verwendbarkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐχρηστία,

verwenden 1. (wegwenden) ἀποστρέφειν, ἀποτρέπειν, ohne ein Auge zu ~ ἀσκαρδαμυκτί, kein Auge von j-m ~ ἀσκαρδαμυκτὶ ὁρᾶν τινα, ἀτενὲς εἰσορᾶν τινα, ἐνατενίζειν τινί. — 2. etw. zu etw. ~ χρῆσθαί τινι εἴς od. πρός τι, δαπανᾶν τι εἰς od. ἀμφί τι, προσαναλίσκειν τί τινι, καταδαπανᾶν τι εἴς τι, Sorgfalt auf etw. ~ ἐπιμελείᾳ χρῆσθαι περί τι, ἐπιμελῶς πράττειν τι, Geld ~ προσαναλίσκειν χρήματά τινι od. εἴς τι, Zeit ~ διατρίβειν περί τι, διατρίβειν ποιοῦντά τι, etw. zu seinem Nutzen, Vorteil ~ εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαί (M.) τι, etw. gut ~ εὖ od. καλῶς τίθεσθαί (M.) τι, καλῶς oder εἰς καλὸν χρῆσθαί τινι, zwecklos ~ παραναλίσκειν. — 3. sich für j-n ~ προηγορεῖν τινος, παραιτεῖσθαι (M.) περί τινος, ἱκετεύειν ὑπέρ τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, sich dafür ~, daß προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.* od. ὅπως mit *ind. fut.* (nach hist. Temp. mit *opt.*), πράττειν mit ὅπως u. *ind. fut.* (resp. *opt.*).

Verwendung *f* 1. (das Verbrauchen) ἡ δαπάνησις, ἡ ἀνάλωσις, ἡ χρῆσις, ἡ χρεία, ἡ κατάθεσις. — 2. (Fürsprache) ἡ παραίτησις, ἡ προηγορία, ἡ ἔντευξις.

verwerfen 1. ἀποβάλλειν, ἀποδοκιμάζειν, οὐ δέχεσθαι (M.), οὐ προσίεσθαι, ἀθετεῖν, ἀπογιγνώσκειν, (durch Abstimmung) ἀποψηφίζεσθαι (M.), ἀποχειροτονεῖν (τινα bei Wahlen), sich ~ ἀνάξια ἑαυτοῦ πράττειν, κακίζεσθαι (P.), nicht zu ~ οὐ μεμπτός, οὐ φαῦλος. — 2. (von Tieren — Früh- oder Fehlgeburt tun) ἀμβλίσκειν, ἀπ-, ἐξαμβλοῦν, ἀποφθείρειν. [lich 2), φαῦλος.

verwerflich ἀπόβλητος, ἀδόκιμος, ἀπρόσδεκτος (sittlich 2), φαῦλος.

Verwerflichkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Verwerfung *f* ἡ ἀποβολή, ἡ ἀποδοκιμασία, gew. durch Verben.

verwesen σήπεσθαι, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.).

Verweser *m* ὁ ἐπίτροπος.

verweslich φθαρτός, ἐξίτηλος (2).

verwest σαπρός.

¹Verwesung *f* (das Verfaulen) ἡ σῆψις, in ~ übergehen s. verwesen; der ~ nicht unterworfen ἄσηπτος (2).
²Verwesung *f* (Verwaltung) ἡ ἐπιτροπεία.
verwetten περιδίδοσθαι (M.) περί τινος, παραβάλλεσθαί (M.) τι.
verwichen παρελθών, παρεληλυθώς, παροιχόμενος.
verwickeln ἐμ-, περι-, συμπλέκειν, sich in etw ~ ἐμπλέκεσθαί (P.) τινι, in etw. verwickelt sein περιπίπτειν τινί, j-n in Gefahren ~ περιβάλλειν τινὰ κινδύνοις, ἐμβάλλειν τινὰ εἰς κινδύνους, καθιστάναι εἴς τι, j-n in einen Krieg mit j-m ~ ἐκπολεμοῦν τινά τινι (auch πρός τινα), in einen Krieg mit j-m verwickelt sein πόλεμον ἔχειν πρός τινα, j-n in seine Schuld mit ~ ἀναπιμπλάναι τινὰ τῆς αἰτίας.
verwickelt eig. d. *part.* d. Verben, übtr. οὐχ ἁπλοῦς, ἀσαφής, οὐδαμῶς σαφής, sehr ~ πολύπλοκος (2), (schwer zu entscheiden) δύσκριτος (2).
Verwickelung *f* ἡ περι-, ἐμ-, συμπλοκή, (im Drama) ἡ πλοκή, (Unklarheit) ἡ ἀσάφεια.
verwildern ἀπ-, ἐξαγριοῦσθαι (P.), ~ lassen ἀπ-, ἐξαγριοῦν, (ausarten) ἐξίστασθαι, (zum Tier werden) θηριοῦσθαι, ἀπο-, ἐκθηριοῦσθαι (P.).
verwildert außer den *part.* auch ἀγριώδης, θηριώδης, ἄγριος.
Verwilderung *f* ἡ ἀπαγρίωσις, ἡ ἀγριότης (ητος), τὸ ἄγριον usw. s. verwildert.
verwilligen συγχωρεῖν, διδόναι, ἐπιτρέπειν, οὐ κωλύειν, eine Steuer ~ τάττεσθαι (M.) φόρον.
Verwilligung *f* ἡ συγχώρησις.
verwinden s. verwickeln; (verschmerzen) ἀπαλγεῖν τι, ἐπιλανθάνεσθαί τινος, etw. nicht ~ können οὐχ ὑπερέχειν τινός.
verwirken: Strafe ~ ζημίαν ἐργάζεσθαι (M.), das Leben ~ ἄξιον εἶναι θανάτου, θανάτου ζημίαν ὀφείλειν.
verwirklichen ἔργῳ ἀποδεικνύναι (u. M.), φανερὸν καθιστάναι, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐπιτελεῖν.
verwirklicht ἐπιτελής.
Verwirklichung *f* ἡ ἀπεργασία, ἡ ἐπιτέλεσις u. Verb.
verwirren ταράττειν, ἐπι-, δια-, ἀνα-, καταταράττειν, συγχεῖν, (erschrecken) ἐκ-, καταπλήττειν.
verwirrend ταρακτικός, ταραχώδης.
verwirrt außer d. *part.* auch ταραχώδης.
Verwirrung *f* ἡ ταραχή, ἡ τάραξις, ὁ τάραχος, ὁ ταραγμός, in ~ bringen s. verwirren; in ~ geraten ταράττεσθαι usw. (P.), mein Verstand ist in ~ τετάραγμαι τὴν γνώμην, in völliger ~ παμφύρδην.
verwischen ἀλείφειν, διαλείφειν, ἐξαλείφειν (letzteres auch übtr.), ἀφανίζειν, ἐκτρίβειν, (eine Spur oder Schrift) ἀμαυροῦν, (Farben u. dgl.) συγχρωννύναι.
Verwischen *n* ἡ ἐξάλειψις, ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, ἡ ἀμαύρωσις.
verwittern τήκεσθαι (P.), διαφθείρεσθαι (P.), σαθρὸν od. ψαθυρὸν γίγνεσθαι.
verwittert σαθρός, ψαθυρός.
Verwitterung *f* ἡ ψαθυρότης (ητος), ἡ σαθρότης (ητος), gew. *neutr.* d. *adj.*
verwitwet χῆρος, ~ sein χηρεύειν.
verwöhnen κακῶς συνεθίζειν, θρύπτειν, διαθρύπτειν, διαφθείρειν.
Verwöhnung *f* ἡ διαφθορά, gew. durch Verben.
verworfen ἀπόβλητος (2), ἀποδεδοκιμασμένος, (in moralischer Beziehung) διεφθαρμένος, πονηρότατος, οὐδενὸς ἄξιος, μοχθηρός, ἐξώλης, ein ~er Mensch τὸ κάθαρμα, τὸ ἀποκάθαρμα.
Verworfenheit *f* ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακία, ἡ φαυλότης (ητος).
verworren ἄτακτος, ἄκριτος, πολύπλοκος (sämtlich 2), ἀσαφής (letzteres = unklar, undeutlich).
Verworrenheit *f* ἡ ταραχή, ἡ σύγχυσις, ἡ ἀκρισία, (Undeutlichkeit, Unklarheit) ἡ ἀσάφεια.
verwundbar τρωτός.
verwunden 1. τιτρώσκειν, τραυματίζειν, βάλλειν, παίειν, πλήττειν, j-n tödlich ~ καιρίαν πληγὴν ἐντρίβειν τινί, tödlich verwundet sein καιρίαν τρωθῆναι. — **2.** übtr. (kränken) δάκνειν, ἀνιᾶν.
verwundern sich über etw. θαυμάζειν τι, τινός od. ἐπί τινι, ich verwundere mich, daß θαυμάζω, ὅτι, ὡς od. εἰ, es verwundert mich θαυμάζω, θαυμαστόν μοι φαίνεται, θαῦμα λαμβάνει με, es ist nicht zu ~ οὐδὲν θαυμαστόν, sie konnten sich nicht genug ~ οὐκ ἐξῄρκουν τῷ θαύματι.
verwundert ἐκπεπληγμένος, ἐκπλαγείς, ~ sein über etw. ἐκπεπλῆχθαί τινι od. ἐπί τινι.
Verwunderung *f* τὸ θαῦμα, τὸ θάμβος, j-n in ~ setzen θαῦμα παρέχειν τινί, in ~ geraten θαυμάσαι, ἐν θαύματι γίγνεσθαι, ἐκπλήττεσθαι (P.), θαμβεῖσθαι (P.).
Verwundeter *m* außer d. *part.* von τιτρώσκειν usw. auch ὁ τραυματίας.
Verwundung *f* (das Verwunden) ἡ τρῶσις, (die Wunde) τὸ τραῦμα, leichte ~ τὸ ἐπιπόλαιον τραῦμα, ἡ ἄμυξις, ὁ ἀμυγμός, ἡ ἀμυχή, tödliche ~ ἡ καιρία πληγή.
verwünschen καταρᾶσθαί (M.), κατεύχεσθαι (M.) τινος, ἐπαρᾶσθαί (M.) τινι.
verwünscht κατ-, ἐπάρατος (2), ἀράσιμος, καταράσιμος, ἐξάγιστος, ἀπευκτος (sämtlich 2).
Verwünschung *f* ἡ ἀρά, ἡ κατάρα, ἡ κατάρασις.
verwüsten διαφθείρειν, λυμαίνεσθαι (M.), κακοῦν, κακῶς ποιεῖν (allg.), πορθεῖν, δια-, ἐκπορθεῖν, καθαιρεῖν (Häuser u. Städte), ἐρημοῦν, ἀνάστατον ποιεῖν (veröden), τέμνειν, δῃοῦν (Länder u. Felder), ἐκ-, περικόπτειν, κείρειν (durch Niederhauen von Bäumen u. Abschneiden der Feldfrüchte), mit Feuer ~ πυρπολεῖν, κάειν, mit Feuer und Schwert ~ τέμνειν καὶ κάειν.
Verwüster *m* ὁ διαφθορεύς, ὁ λυμαντήρ (ῆρος), ὁ λυμεών (ῶνος), gew. *part.*
verwüstet außer d. *part.* auch ἀνάστατος (2), ἔρημος.
Verwüstung *f* ἡ διαφθορά, ἡ ἐρήμωσις, ἡ πόρθησις, ἡ ἀνάστησις, ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ~ der Äcker ἡ τμῆσις.
verzagen ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, καταπίπτειν τῷ θυμῷ, ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, ἀποδειλιᾶν, an etw. ~ ἀπογιγνώσκειν τινός (τι etw. aufgeben), ἀπελπίζειν τινός u. τι, verzage nicht θάρρει.
verzagt ἄθυμος, ἄτολμος, ἄνανδρος (sämtlich 2), δειλός, ἀθαρσής, δύσελπις (ιδος), ~ sein ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, ~ werden s. verzagen.
Verzagtheit *f* ἡ ἀθυμία, ἡ ἀτολμία, ἡ δειλία, ἡ ἀνανδρία, ὁ ὄκνος, aus ~ zögern ὀκνεῖν.
verzählen sich ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν od. πλημμελεῖν ἀριθμοῦντα, ψεύδεσθαι (P.) τοῦ ἀριθμοῦ, διαμαρτάνειν τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ.
verzärteln θρύπτειν, διαθρύπτειν, καταθηλύνειν, ἁπαλύνειν, χλιδαίνειν, σκιατροφεῖν.
verzärtelt außer den *part.* auch χλιδανός, ἁπαλός.
Verzärtelung *f* ἡ θρύψις, ἡ διάθρυψις, ἡ χλιδή, ἡ σκιατροφία.
verzaubern φαρμάττειν, γοητεύειν τινά, ἐπᾴδειν τινί.
verzäunen ἀπο-, δια-, περιφράττειν.
Verzäunung *f* ἡ ἀπό-, περίφραξις (als Handlung), (Zaun) τὸ περίφραγμα, τὸ ἕρκος.
verzechen κατα-, ἐκπίνειν (ersteres auch: durch Zechen verbrauchen).
verzehnten τελεῖν τὴν δεκάτην τινός, ἐκδεκατεύειν τι.
verzehren ἐσθίειν, κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν, (verbrauchen, vertun) ἀν-, καταναλίσκειν, καταδαπανᾶν, Geld ~ δαπανᾶν χρήματα, (nach u. nach aufreiben, erschöpfen) κατατρίβειν, κατατρύχειν, μαραίνειν, (von Feuer u. Krankheiten) νέμεσθαι, ἐπινέμεσθαι (M.), διαφθείρειν, (von Kummer u. dgl.) τήκειν, ἐκ-, κατατήκειν, nach und nach ~ σμύχειν, sich ~ σμύχεσθαι, τήκεσθαι (P.).
verzehrend τηκτικός.
Verzehrer *m* ὁ ἀναλωτής, gew. *part.*
Verzehrung *f* ἡ ἀνάλωσις, ἡ τῆξις, ἡ διαφθορά, ἡ μάρανσις, ἡ κατάτριψις, gew. durch Verben, (als Krankheit) ἡ φθίσις.
verzeichnen ἀνα-, ἀπο-, δια-, καταγράφειν, κατασημαίνεσθαι (M.), καταλέγειν, (falsch zeichnen) ἁμαρτάνειν γράφοντα, οὐκ ὀρθῶς γράφειν, κακῶς γράφειν.

Verzeichnis *n* ὁ κατάλογος, ὁ πίναξ (κος), ἡ ἀπο-, διαγραφή, e. ~ aufnehmen κατάλογον ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀπογράφεσθαί (M.) τι.

Verzeichnung *f* ἡ ἀνα-, ἀπογραφή.

verzeihen συγγιγνώσκειν τινί τι, συγγνώμην ἔχειν, διδόναι od. νέμειν od. ἀπονέμειν τινί (wegen etwas τινος od. mit ὅτι od. εἰ), j-m auf sein Bitten ~ αἰδεῖσθαι (P.) ἱκετεύοντα, es ist zu ~ συγγνώμη ἐστί mit *inf.*, j-m gern ~ πολλὴν συγγνώμην ἔχειν τινί, verzeih mirs Gott σὺν θεοῖς εἰρήσεται, σὺν θεοῖς εἰπεῖν.

verzeihend außer d. *part.* auch συγγνώμων, συγγνωμονικός.

verzeihlich συγγνωστός, συγγνωμονικός, συγγνώμης ἄξιος.

Verzeihung *f* ἡ συγγνώμη, ἡ σύγγνοια. ἡ συγγνωμοσύνη, um ~ bitten συγγνώμης δεῖσθαι (P.), συγγνώμην αἰτεῖσθαι (M.), j-m ~ gewähren, angedeihen lassen s. verzeihen; ~ von j-m erlangen συγγνώμης τυγχάνειν παρά τινος (für etw. ὑπέρ τινος), συγγνώμην λαμβάνειν παρά τινος, ~ verdienen συγγνώμην ἔχειν.

verzerren δια-, παραστρέφειν.

verzerrt διάστροφος (2).

Verzerrung *f* ἡ διαστροφή, (von krampfartigen Zuckungen) ὁ σπασμός. τὸ σπάσμα.

verzetteln διασκεδαννύναι, (vertun) σπαθᾶν, δια-, κατασπαθᾶν.

Verzettelung *f* durch Verben.

Verzicht *m* ἡ ἄφεσις, ἡ ἀπόστασις, ~ leisten (verzichten) auf etw. ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, προΐεσθαί (M.) τι, χαίρειν ἐᾶν τι, (etw. aufgeben) ἀπογιγνώσκειν τι (τινός an etw. verzweifeln), ~ leisten auf eine Schuld ἀφιέναι τὸ χρέος.

verzichten s. Verzicht leisten (d. vor. Wort).

Verzichtleistung *f* s. Verzicht.

verziehen I *trans.* 1. das Gesicht ~ δια-, παραστρέφειν τὸ πρόσωπον. — 2. (schlecht erziehen) κακῶς τρέφειν od. παιδεύειν, sich ~ (vom Gewitter, Regen) ἀπέρχεσθαι. ἀποχωρεῖν. ἀφανίζεσθαι (P.). ἀπιέναι, παύεσθαι (M.), (von Schmerzen) λωφᾶν, ἀποπαύεσθαι (M.). — II *intr.* 3. (warten) μένειν, ἀνα-, περι-, ἐπιμένειν, μέλλειν, χρονίζειν. — 4. (einen Wohnsitz verändern) μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι.

Verziehung *f* (Verzerrung) ἡ διαστροφή, (schlechte Erziehung) ἡ φαύλη παιδεία od. παίδευσις, ἡ διαφθορά.

verzieren κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν, καλλύνειν, καλλωπίζειν. ποικίλλειν.

Verzierung *f* ἡ κόσμησις, ἡ ἐπικόσμησις. ὁ καλλωπισμός, ἡ ποίκιλσις, ὁ ποικιλμός (als Handlung), τὸ κόσμημα, ὁ κόσμος. ὁ καλλωπισμός, τὸ καλλώπισμα, τὸ ποίκιλμα, ἡ ποικιλία (als Gegenstand).

verzinnen καττιτεροῦν.

Verzinnen *n*, **Verzinnung** *f* durch Verb.

verzinsen etw. διδόναι od. ἀποδιδόναι od. τελεῖν τόκον τινός, τοκοφορεῖν τι, sich ~ τόκον od. καρποὺς φέρειν.

Verzinsung *f* ἡ τοῦ τόκου ἀπόδοσις.

verzögern etw. ἀναβάλλειν (u. M.), μηκύνειν, διατρίβειν, βραδύνειν τι. προάγειν τι ἐπὶ μῆκος, verzögert werden außer den P. auch χρόνιον γίγνεσθαι.

Verzögerung *f* ἡ ἀναβολή, (das Verzögern) ἡ τριβή, ἡ διατριβή.

verzollen etw. τελεῖν φόρον τινός od. ἀπό τινος, nicht verzollt ἀναπόγραφος (2).

Verzollung *f* ἡ τοῦ φόρου ἔκτισις.

verzückt παραστατικός, νυμφόληπτος (2), ἔνθεος (2), ~ sein νυμφιᾶν.

Verzuckung *f* ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα, mit ~en verbunden σπασματώδης.

Verzückung *f* ἡ θεία μανία.

Verzug *m* ἡ τριβή. ἡ διατριβή. ἡ ἀναβολή. ἡ μέλλησις, τὸ μέλλημα, ohne ~ ἀμελλητί, ἀνυπερθέτως, εὐθύς, αὐτίκα.

verzweifeln ἀπονοεῖσθαι (P.), an etw. ~ ἀπελπίζειν τινός od. περί τινος, ἀπογιγνώσκειν τινός, es verzweifelt j. an mir ἀπογιγνώσκομαι ὑπό τινος, gänzlich an etw. ~ ἐξαπορεῖν τινος.

verzweifelt ἀπεγνωσμένος. ἀνέλπιστος (2), ἄπορος (2), ~e Lage ἐσχάτη ἀπορία, ~ kämpfen ἀπονοηθέντα μάχεσθαι (M.).

Verzweiflung *f* ἡ ἀπόγνοια, τὸ ἀνέλπιστον, ἡ ἀπόγνωσις. ὁ ἀπελπισμός. ἡ ἀνελπιστία, j-n in ~ bringen καθιστάναι τινὰ εἰς ἀπόγνοιαν, ich gerate in ~ πολλὴ ἀθυμία ἐγγίγνεταί od. ἐμπίπτει μοι, in ~ sein ἀνελπίστως od. ἀθύμως ἔχειν, in der äußersten ~ sein ἐσχάτως ἀπορεῖν od. διακεῖσθαι.

verzweiflungsvoll ἀπονενοημένος. ἀπονοηθείς.

verzweigen sich ἀποσχίζεσθαι (P.), διατείνειν.

Verzweigungen *f/pl.* αἱ ἀποσχίδες (der Gefäße, der Nerven im animalischen Körper), (bei Bäumen) ἡ πολυοζία.

Vesperbrot *n* τὸ δειλινόν.

Vesperzeit *f* ἡ δειλινὴ ὥρα, ἡ δείλη.

Vettel *f* ἡ γραῦς (γραός).

Vetter *m* ὁ ἀνεψιός.

Vetterschaft *f* ἡ ἀνεψιότης (ητος).

vexieren ἐμ-, προσπαίζειν τινί, ἐπισκώπτειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι, (belästigen) ἀνιᾶν τινα. ἐνοχλεῖν τινι und τινα, λυπεῖν τινα.

Vexieren *n* ὁ ἐμπαιγμός, ἡ ἐπίσκωψις, gew. durch Verben.

Vibration *f* ὁ παλμός.

vibrieren πάλλεσθαι (P.).

Vibrieren *n* ὁ παλμός.

Vieh *n* allg. τὰ ζῷα, τὰ θηρία, (zahme Tiere, die der Mensch zu seinem Gebrauche hält) τὰ ζῷα, τὰ θρέμματα. τὰ κτήνη, ein (größeres) Stück ~ τὸ βόσκημα, ein (kleineres) Stück ~ τὸ πρόβατον, ~ halten βοσκήματά τε καὶ πρόβατα τρέφειν, ζῳοτροφεῖν, κτηνοτροφεῖν. eine Herde größeres ~ ἡ ἀγέλη, eine Herde kleineres ~ τὸ ποίμνιον.

viehartig θηριώδης.

Vieharzeneikunde, -wissenschaft *f* ἡ ἱππιατρία.

Vieharzt *m* ὁ κτηνίατρος. ὁ ἱππίατρος.

Viehbremse *f* ὁ οἶστρος, von der ~ gequält werden οἰστρᾶν.

Viehdieb *m* ὁ τῶν βοσκημάτων od. προβάτων κλέπτης.

Viehfutter *n* ὁ χόρτος, τὸ χόρτασμα, grünes ~ ὁ χιλός.

Viehhandel *m* ἡ τῶν κτηνῶν usw. πώλησις.

Viehhändler *m* ὁ προβατοπώλης. ὁ προβατοκάπηλος.

Viehherde *f* ἡ ἀγέλη (Großvieh), τὸ ποίμνιον (Kleinvieh).

Viehhirt *m* ὁ νομεύς, ὁ βουκόλος.

Viehhof *m* ἡ ἔπαυλις (εως), ἡ αὐλή.

viehisch θηριώδης, ἄγριος.

Viehmagd *f* ἡ τὰ κτήνη usw. θεραπεύουσα.

Viehmarkt *m* ἡ τῶν κτηνῶν ἀγορά.

viehmäßig κτηνώδης, κτηνοπρεπής.

Viehseuche *f* ἡ τῶν κτηνῶν usw. λύμη od. φθορά, ὁ τῶν κτηνῶν usw. λοιμός.

Viehstall *m* τὸ κτηνοτροφεῖον, ὁ σταθμός (*pl.* auch τὰ σταθμά).

Viehtränke *f* ὁ u. ἡ ληνός.

Viehtrift, -weide *f* ἡ νομή.

Viehtrog *m* ὁ u. ἡ ληνός.

Viehzucht *f* ἡ ζῳοτροφία. ἡ ζῳοτροφική, ἡ κτηνοτροφία, ἡ ἀγελαιοτροφία, ἡ ἀγελαιοτροφική, ~ treiben s. Vieh halten unter Vieh.

Viehzüchter *m* ὁ κτήνη usw. τρέφων, ὁ κτηνοτρόφος.

viel πολύς. πολλή, πολύ, συχνός, wenn zu πολύς noch ein anderes *adj.* tritt, so müssen beide mit καί verbunden werden, zB. ~e große Städte πολλαὶ καὶ μεγάλαι πόλεις, oft steht bei πολλοί der *gen. part.*, zB. ~e Geschichtschreiber erzählen πολλοὶ τῶν συγγραφέων λέγουσιν, sehr ~ neben dem *superl.* πλεῖστος auch πάμπολυς, παμπόλλη, πάμπολυ, zu ~ ὑπέρμετρος (2), ἄμετρος, περιττός, *adv.* ἄγαν, nicht zu ~ μέτριος, mehr als zu ~ πλείω τῶν ἱκανῶν, das ist zu ~ gesagt τοῦτό ἐστιν ὑπερβολή, wie ~ πόσος (dir.), ὁπόσος (indir.), wunders ~ θαυμαστὸν ὅσον, so ~ ... als τοσοῦτος ... ὅσος, ebenso ~ ... als τοσοῦτος ... ὅσος

καί, um so ~ τοσούτῳ. ~ beim *comp.* πολύ, πολλῷ, an ~en Orten πολλαχοῦ, πολλαχόθι, von ~en Orten (Seiten) her πολλαχόθεν, nach ~en Orten (Seiten) hin πολλαχόσε, auf ~e Arten πολλαχῇ, πολλαχῶς, es fehlt ~ daran πολλοῦ δεῖ, es fehlt ~ daran, daß ich πολλοῦ δέω mit *inf.*, πόρρω εἰμὶ τοῦ mit *inf.*, es fehlt nicht ~ daran ὀλίγου δεῖ, auch παρὰ μικρὸν ἦλθον od. ἐκινδύνευσα mit *inf.*, es ist mir gleich ~ οὐδὲν διαφέρει μοι, ~ auf etw. halten περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), sich ~ dünken νομίζειν εἶναί τι, μέγα φρονεῖν ἐφ' ἑαυτῷ, sich ~ wissen in einer Sache φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, sich zu ~ dünken μεῖζον τοῦ δέοντος od. ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖν, ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν, so ~ an mir liegt, bei mir steht ὅσον γ' ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐν ἐμοί, κατὰ τὸ δυνατόν, so ~ als möglich ὅπως οἷόν τε μάλιστα, so ~ nur ὅσοι, so ~ du nur willst, so ~ man nur will ὅσαπερ βούλει, so ~ ich weiß ὡς ἐμὲ εἰδέναι, oft wird ~ durch τὸ πλῆθος wiedergegeben, zB. viele Feinde πλῆθος πολεμίων, häufig sind auch Zssgn mit πολύς, zB. von ~en Arten (vielartig) πολυειδής, s. d. folg. Wörter.

vielährig πολύσταχυς.

vielartig πολυειδής, πολυφυής, πολύτροπος (2), ποικίλος.

Vielartigkeit *f* ἡ πολυειδία, ἡ ποικιλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

vieläftig πολύοζος, πολύκλωνος, πολύκλαδος (sämtlich 2), πολυκλαδής, πολλοὺς κλάδους od. κλῶνας ἔχων.

Vieläftigkeit *f* ἡ πολυοζία.

vieläugig πολυόμματος (2).

vielbeschäftigt ἄσχολος (2), πολλὴν ἀσχολίαν ἔχων.

vielbesprochen πολυθρύλητος (2).

vielbesucht πολυάνθρωπος (2).

vielbesungen πολυύμνητος (2).

vielbewegt πολυκίνητος (2).

vielbeweint πολύκλαυτος (2).

vielblätterig πολύφυλλος (2).

vieldeutig ποικίλος.

Vieldeutigkeit *f* ἡ ποικιλία.

Vieleck *n* τὸ πολύγωνον.

vieleckig πολύγωνος (2), πολυγώνιος (2).

vielerfahren πολύπειρος (2).

Vielerfahrensein *n* ἡ πολυπειρία.

vielerlei παντοδαπός, παντοῖος, ποικίλος, oft genügt auch πολύς, auf ~ Art πολλαχῇ, πολλαχῶς, παντοίως, παντοίῳ τρόπῳ.

vielersehnt πολυπόθητος (2).

Vielessen *n* ἡ πολυφαγία.

Vielesser *m* ὁ πολυφάγος, ὁ ἐσθίων πολλά, δεινὸς φαγεῖν.

vielfach πολλαπλοῦς, ποικίλος, πολύς.

vielfältig πολλαπλάσιος, πολυπλάσιος, πολυπλασίων, s. d. vor. Wort.

Vielfältigkeit *f* ἡ πολλαπλασιότης (ητος), besser d. *neutr.* d. *adj.*

vielfarbig πολύ-, ποικιλόχρους, πολυχρώματος (2), auch bloß ποικίλος.

Vielfarbigkeit *f* ἡ πολύχροια, ἡ ποικιλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

vielfaserig πολύϊνος (2).

vielfassend πολύ-, εὐρύχωρος (2), πολυχανδής.

Vielfraß *m* ὁ πολυφάγος.

Vielfräßigkeit *f* ἡ πολυφαγία.

Vielfuß *m* ὁ ἴουλος.

vielfüßig πολύπους (οδος).

vielgehaßt πολυμισής.

vielgeliebt πολυέραστος (2), πολυήρατος (2), ἀγαπητός, πολυαγάπητος (2), φίλτατος, προσφιλέστατος, εὐφίλητος (2).

vielgelobt πολυεπαίνετος (2).

vielgeltend πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2, viel-, hochgeschätzt, auch: hoch im Preise), πολυδύναμος (2, mächtig, einflußreich).

vielgepriesen, -gerühmt πολυεπαίνετος (2), πολυύμνητος (2).

vielgeschäftig πολυπράγμων, φιλοπράγμων. ~ sein πολυπραγμονεῖν.

Vielgeschäftigkeit *f* ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ φιλοπραγμοσύνη

vielgestaltig πολυειδής, πολύμορφος (2), πολυσχήμων.

Vielgestaltigkeit *f* ἡ πολυειδία, ἡ πολυμορφία.

vielgesucht περιμάχητος (2).

vielgewünscht πολύζηλος (2).

vielgliederig πολυμελής, πολύκωλος (2).

Vielgötterei *f* ἡ πολυθεότης (ητος), ἡ πολυθεΐα.

vielhalmig πολυκάλαμος (2).

vielhändig πολύχειρ (ειρος).

Vielheit *f* τὸ πλῆθος.

Vielherrschaft *f* ἡ πολυαρχία, ἡ πολυκοιρανία.

vieljährig πολυετής, πολλῶν ἐτῶν, πολυχρόνιος (2).

Vieljährigkeit *f* ἡ πολυετία, ἡ πολυχρονιότης (ητος).

vielknotig πολυγόνατος (2).

vielköpfig πολυκέφαλος (2).

Vielköpfigkeit *f* τὸ πολυκέφαλον.

vielkundig πολυήκοος (2).

vielleicht ἴσως, τάχα, τυχόν, τυχὸν ἴσως, πού (enkl.), auch durch d. *opt.* mit ἄν, wenn ~ εἴ τι, εἴ (ἐάν) που, daß nicht ~ μή ποτε, ἵνα μή ποτε, μή (ἵνα μή) πολλάκις, ob ~ εἰ (ἐάν) ἄρα, (in Fragen) ἦ γάρ; ἆρ' οὖν; ἦ που;

vielleidend πολύπονος (2), πολυπαθής.

viellöcherig πολύτρητος (2), πολυωπής, πολυωπός (2).

vielmalig συχνός.

vielmals πολλάκις, συχνῶς, συχνόν.

Vielmännerei *f* ἡ πολυγαμία, ἡ πολυανδρία.

vielmehr μᾶλλον, πολὺ μᾶλλον, oder ~ μᾶλλον δέ.

vielnamig πολυώνυμος (2).

Vielnamigkeit *f* ἡ πολυωνυμία.

vielnährend πολυτρόφος (2).

vielreihig πολύστιχος (2), πολύστοιχος (2).

vielruderig πολύκωπος, πολύσκαλμος, πολύζυγος (sämtlich 2), πολλοὺς ἐρέτας ἔχων.

vielsaitig πολύχορδος (2).

Vielsaitigkeit *f* ἡ πολυχορδία.

vielsamig πολύσπερμος (2), πολυσπέρματος (2).

vielsäulig πολύστυλος (2).

vielschreibend πολυγράφος.

Vielschreiber *m* ὁ πολυγράφος.

Vielschreiberei *f* ἡ πολυγραφία.

vielseitig πολύπλευρος (2), übtr. πολύτροπος (2), ποικίλος. ~ gebildet, erfahren πολλῶν ἐμπείρως ἔχων od. ἔμπειρος ὤν, ~e Bildung, Gelehrsamkeit ἡ πολυμαθία.

Vielseitigkeit *f* ἡ πολυτροπία, ἡ ποικιλία, ~ der Bildung ἡ πολλῶν (πραγμάτων) ἐμπειρία, ~ des Wissens ἡ πολυμαθία.

vielsilbig πολυσύλλαβος (2).

vielsitzig πολύεδρος (2).

vielspaltig πολυσχιδής.

vielsprachig πολύγλωττος (2).

vielstämmig πολυστελέχης.

vielstengelig, -stielig πολύκαυλος (2), πολυστελέχης.

vielstimmig πολύφωνος (2), πολύφθογγος (2), (vielsaitig) πολύχορδος (2), (von Versammlungen) πολύψηφος (2).

Vielstimmigkeit *f* ἡ πολυφωνία, ἡ πολυχορδία (s. d. vor. Wort), (einer Versammlung) ἡ πολυψηφία.

vielstöckig πολύστεγος (2).

vielstreifig πολύρραβδος (2).

vielstreitig πολυμάχητος (2).

vieltägig πολυήμερος (2), πολλῶν ἡμερῶν.

vieltätig φιλοπράγμων.

Vieltätigkeit *f* ἡ φιλοπραγμοσύνη.

vielteilig πολυμερής.

Vielteiligkeit *f* ἡ πολυμέρεια.

vieltönend, -tönig πολύφωνος, πολύφθογγος, πολύχορδος (sämtlich 2), πολυηχής.

Vieltönigkeit *f* ἡ πολυφωνία, ἡ πολυχορδία.

vieltorig πολύπυλος (2).

vieltraubig πολλὰς σταφυλὰς ἔχων, πολυστάφυλος (2), πολύβοτρυς.

vieltriebig πολυμάσχαλος (2).
Vieltrinken *n* ἡ πολυποσία.
Vieltrinker *m* ὁ πολυπότης, ὁ πολύποτος, ὁ πολυκώθων (ωνος), *f* ἡ πολυπότις (ιδος), ein ~ sein πολυποτεῖν.
Vieltuerei *f* ἡ πολυπραγμοσύνη.
vieltürig πολύθυρος (2).
vielumfassend εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής, ~e Kenntnis ἡ πολυμαθία.
vielumstritten, -umworben περιμάχητος (2).
vielvermögend πολυδύναμος (2), μέγα δυνάμενος, πολλὴν δύναμιν ἔχων, (der viel Vermögen besitzt) πολυχρήματος (2), πολυκτήμων.
Vielvermögenheit *f* τὸ πολυδύναμον, ἡ πολλὴ δύναμις, (Vermögen, Reichtum) ἡ πολυχρηματία, ἡ πολυχρημοσύνη, ἡ πολυκτημοσύνη.
vielversprechend πολλὰς od. καλὰς ἐλπίδας παρέχων.
Vielweiberei *f* ἡ πολυγαμία.
vielwinkelig πολύγωνος (2).
vielwissend πολυμαθής, πολυγράμματος (2), πολυΐστωρ (ορος).
Vielwisser *m* ὁ πολυμαθής usw., s. d. vor. Wort.
Vielwisserei *f* ἡ πολυμαθία.
vielwurzelig πολύρριζος (2).
vielzahnig πολυόδους (2).
vielzehig πολυδάκτυλος (2).
vielzeilig πολύστιχος (2), πολύστοιχος (2).
vielzüngig πολύγλωττος (2).
vielzweigig πολύοζος (2), s. vieläftig.
Vielzweigigkeit *f* ἡ πολυοζία. s. Vieläftigkeit.
vier τέτταρες, τέτταρα, als Ziffer: δ', die Zahl ~ ἡ τετράς (άδος), Zeitraum von ~ Tagen ἡ τετράς (άδος), von ~ Jahren ἡ τετραετία, sich unter ~ Augen besprechen μόνον μόνῳ λέγειν, auf allen ~en τετραποδιστί, auf ~ Füßen gehen τετραποδηδὸν βαδίζειν, in ~ Stücke teilen τέτραχα διανέμειν.
vierbeinig τετράπους (οδος).
Vierdrachmenstück (Geldstück) *n* τὸ τετράδραχμον.
Viereck *n* τὸ τετράγωνον, längliches ~ τὸ πλαίσιον, von der Gestalt eines ~s τετραγωνοειδής, τετραγωνώδης.
viereckig τετράγωνος (2), τετράπεδος (2), ~ machen τετραγωνίζειν.
vierellig τετράπηχυς.
viererlei τετραπλάσιος, τετραπλασίων, auf ~ Art τετραχῇ, τετραχῶς.
vierfach, -fältig τετραπλοῦς, τετραπλάσιος, auf ~e Art s. d. vor. Wort; ~e Reihe ἡ τετραστοιχία, ~e Portion ἡ τετραμοιρία, ~e Schnur τὸ τετράλινον.
vierfingerig τετραδάκτυλος (2).
vierflächig τετράπεδος (2).
vierflügelig τετράπτερος (2).
Vierflügler *m* τὸ τετράπτερον.
Vierfürst *m* ὁ τετράρχης, ein ~ sein τετραρχεῖν, die Herrschaft eines ~en ἡ τετραρχία.
vierfüßig τετράπους (οδος), ~e Tiere τὰ τετράποδα, ~ sein τετραποδίζειν, (von einem Versmaße) τετράμετρος (2), (von vier Fuß) τετράπεδος (2).
Viergespann *n* τὸ τέθριππον, mit einem ~ fahren τεθριππεύειν, ein ~ halten τεθριπποτροφεῖν.
viergestaltig τετράμορφος (2).
viergliederig τετράκωλος (2).
vierhändig τετράχειρ (ειρος).
vierhundert τετρακόσιοι, als Ziffer: υ'.
vierhundertmal τετρακοσιάκις.
vierhundertste τετρακοσιοστός.
vierjährig τετραετής, τεττάρων ἐτῶν, ein ~er Zeitraum ἡ τετραετία.
vierköpfig τετρακέφαλος (2).
viermal τετράκις.
viermonatlich τετράμηνος (2), τεττάρων μηνῶν.
vierräderig τετράκυκλος (2).
vierreihig τετράστοιχος (2), τετράστιχος (2).
vierruderig τετρήρης (ἡ τετρήρης ~es Schiff), τετρηρικός, τετράσκαλμος (2).
viersaitig τετράχορδος (2).
viersäulig τετράστυλος (2).
vierschenkelig τετρασκελής.
vierschrötig τετράγωνος (2), ἁδρός, εὐπαγής.
Vierschrötigkeit *f* ἡ ἁδρότης (ητος).
vierseitig τετράπλευρος (2).
viersilbig τετρασύλλαβος (2).
viersitzig τετράκλινος (2).
vierspaltig τετράσχιστος (2).
vierspannig τετραπάλαιστος (2).
vierspännig τέθριππος (2), τετράζυγος (2).
vierstöckig τετράστεγος (2).
vierstündig τεττάρων ὡρῶν.
viertägig τεταρταῖος (2), ~es Fieber ὁ τεταρταῖος (πυρετός), das ~e Fieber haben τεταρταΐζειν.
viertausend τετρακισχίλιοι, als Ziffer: ,δ.
viertausendste τετρακισχιλιοστός.
vierte τέταρτος, der ~ Teil τὸ τεταρτημόριον, τὸ τέταρτον μέρος, zum ~n Male τὸ τέταρτον, am ~en Tage kommend, geschehend τεταρταῖος, im ~n Grade τετάρτως.
vierthalb τρεῖς καὶ ἥμισυς.
vierteilen εἰς τέτταρα μέρη διαιρεῖν.
vierteilig τετραμερής.
Viertel *n* τὸ τέταρτον μέρος, τὸ τεταρτημόριον.
Vierteljahr *n* τρεῖς μῆνες, ἡ τρίμηνος.
vierteljährig τρίμηνος (2), τριῶν μηνῶν.
vierteljährlich διὰ τρίτου μηνός.
Vierteljahrsrechnung *f* οἱ τρίμηνοι λογισμοί.
Viertelobol (Geldstück) *m* τὸ τεταρτημόριον.
Viertelton *m* ἡ ἐναρμονικὴ δίεσις, auch bloß ἡ δίεσις, aus Vierteltönen bestehend διεσιαῖος.
viertens (τὸ) τέταρτον.
viertorig τετράπυλος (2).
viertraubig (v. Efeu) τετρακόρυμβος (2).
viertürig τετράθυρος (2).
viertürmig τετράπυργος (2).
Vierung *f* ὁ τετραγωνισμός.
vierwinkelig τετράγωνος (2).
vierzackig τετράζοος (2).
vierzehig τετραδάκτυλος (2).
vierzehn τετταρακαίδεκα, als Ziffer: ιδ'.
vierzehnjährig τετταρακαιδεκέτης (*f* -έτις, ιδος).
vierzehnsilbig τετταρεσκαιδεκασύλλαβος (2).
vierzehnte τετταρακαιδέκατος, δέκατος τέταρτος, τέταρτος ἐπὶ δέκα.
vierzeilig τετράστοιχος (2), τετράστιχος (2).
vierzig τετταράκοντα, als Ziffer: μ', die Zahl ~ ἡ τετταρακοντάς (άδος, auch eine Zeit von ~ Tagen), Zeit von ~ Jahren ἡ τετταρακονταετία.
Vierziger *m* ἀνὴρ τετταράκοντα ἐτῶν.
vierzigjährig τετταρακονταετής, τετταρακοντούτης (*f* -οῦτις, ιδος), τετταράκοντα ἐτῶν.
vierzigmal τετταρακοντάκις.
vierzigruderig τετταρακοντήρης.
vierzigste τετταρακοστός.
vierzigtägig τετταρακονθήμερος (2), τετταράκοντα ἡμερῶν.
vierzigtausend τετρακισμύριοι, τέτταρες μυριάδες, als Ziffer: ,μ.
vierzüngig τετράγλωττος (2).
Vignette *f* τὸ ἔμβλημα.
Vikar *m* ὁ τεταγμένος od. ὢν ἀντί τινος.
Viktualien *pl.* τὰ ἐπιτήδεια.
Viole *f* τὸ ἴον.
violett ἰοβαφής.
Viper *f* (giftige Schlange) ὁ ἔχις (εως), ἡ ἔχιδνα.
Virtuose *m* in etw. δεινός τι, σοφώτατός τι oder περί τι.
Virtuosität *f* ἡ δεινότης (ητος), ἡ σοφία, ~ in etw. besitzen δεινὸν εἶναί τι.
Vision *f* τὸ φάντασμα, τὸ φάσμα, ἡ ὄψις.
Visitation *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ ἔρευνα.
Visitator *m* ὁ ἐξεταστής.

Visite *f* ἡ ἔντευξις, ὁ ἀσπασμός, j-m eine ~ machen ἐντυγχάνειν τινί, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.

visitieren ἐξετάζειν, ἐρευνᾶν, διεξετάζειν, κατασκοπεῖν (u. M.), ἐπισκοπεῖν.

Vitriol *m* ἡ στυπτηρία, ἡ χαλκῖτις (ιδος).

vitriolähnlich, -artig στυπτηριώδης.

Vitriolerz *n* ἡ χαλκῖτις (ιδος) στυπτηρία.

Vitriolöl *n* ἡ χαλκάνθη, τὸ χάλκανθον, ὁ, ἡ χάλκανθος, τὸ χαλκανθές (οῦς).

Vivat: j-m ein ~ ausbringen εὐτυχίαν ἐπεύχεσθαί (M.) τινι, εὐφημεῖν τινι.

Vivatruf *m* ἡ εὐφημία.

Vizeadmiral *m* ὁ τὴν τάξιν τοῦ ναυάρχου ἔχων, (bei den Spartanern) ὁ ἐπιστολεύς.

Vlies *n* τὸ κῶας (*gen.* selten ους), τὸ νάκος, das goldene ~ τὸ χρυσόμαλλον δέρμα.

Vogel *m* ὁ, ἡ ὄρνις (ιθος), τὸ ὄρνεον, τὸ πτηνόν, Wahrsage~ ὁ οἰωνός, junger ~ ὁ πῖπος (vgl. unser „Piepvogel“), Vögel fangen ὀρνιθεύειν, ὀρνιθοθηρᾶν, (mit Vogelleim) ἰξεύειν, Vögel halten ὀρνιθοτροφεῖν, das Halten von Vögeln ἡ ὀρνιθοτροφία, in einen ~ verwandeln ὀρνιθοῦν, ἀπορνιθοῦν.

vogelähnlich, -artig ὀρνιθοειδής, ὀρνιθώδης, ὀρνεώδης.

Vogelbauer *n* ἡ καλιά.

Vogelbeerbaum *m* ἡ ὄα (ὄη).

Vogelbeere *f* τὸ ὄον.

Vögelchen *n* τὸ ὀρνίθιον, τὸ ὀρνιθάριον.

Vogeldeuter, -wahrsager *m* ὁ οἰωνόμαντις (εως), ὁ ὀρνιθόμαντις (εως).

Vogeldreck, -mist *m* ἡ ὀρνίθειος κόπρος.

Vogelei *n* τὸ ὀρνίθειον ᾠόν.

Vogelfang *m* ἡ τῶν ὀρνίθων θήρα, ἡ ὀρνιθευτική.

Vogelfänger *m* ὁ ὀρνιθοθήρας, ὁ ὀρνιθευτής, ὁ ὀρνιθαγρευτής, ὁ ὀρνιθολόχος, ὁ ἰξευτής.

Vogelfleisch *n* τὰ ὀρνίθεια (κρέα).

Vogelflug *m* ἡ τῶν ὀρνίθων (οἰωνῶν) πτῆσις, (als Vorzeichen der Zukunft) οἱ οἰωνοί, den ~ beobachten οἰωνοσκοπεῖν, οἰωνίζεσθαι (M.), τηρεῖν τοὺς οἰωνούς, Prophezeiung aus dem ~ τὸ οἰώνισμα, das Weissagen aus dem ~e ὁ οἰωνισμός, Ort zur Beobachtung des ~es τὸ οἰωνοσκοπεῖον, τὸ οἰωνιστήριον.

vogelfrei ἀγώγιμος (2), ἐπικηρυχθείς, ἄτιμος (2), ἔκδοτος (2), j-n für ~ erklären ἀποκηρύττειν τινά, ἐπικηρύττειν τινί (mit u. ohne χρήματα).

Vogelfutter *n* ἡ τῶν ὀρνίθων τροφή.

Vogelgarn *n* τὸ θήρατρον, ἡ νεφέλη, ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος).

Vogelgebauer *n* s. Vogelbauer.

Vogelgesang *m* αἱ τῶν ὀρνίθων φωναί od. ᾠδαί.

Vogelgeschrei *n* αἱ τῶν ὀρνίθων φωναί, (von Wahrsagevögeln) οἱ τῶν οἰωνῶν φθόγγοι.

Vogelgesicht *n*: mit e-m ~ ὀρνιθοπρόσωπος (2).

Vogelgestalt *f*: mit e-r ~ ὀρνιθόμορφος (2).

Vogelhändler *m* ὁ ὀρνιθοκάπηλος, ὁ ὀρνιθοπώλης, ὁ ὀρνεοπώλης, ὁ ὀρνιθίας.

Vogelhaus *n* τὸ ὀρνιθοτροφεῖον, ὁ ὀρνιθών (ῶνος), τὸ ὀρνιθοβοσκεῖον.

Vogelklaue *f* ὁ ὀρνίθειος ὄνυξ (χος).

Vogelknöterich *m* τὸ ἄρρεν (ενος) πολύγονον.

Vogelkralle *f* s. Vogelklaue.

vogelkundig ὀρνιθογνώμων.

Vogelleim *m* ὁ ἰξός, mit ~ bestreichen ἰξοῦν, mit ~ fangen ἰξεύειν (u. M.).

Vogelliebhaber *m* ὁ φίλορνις (ιθος).

Vogelliebhaberei *f* ἡ φιλορνιθία.

Vogelmarkt *m* οἱ ὄρνιθες.

Vogelmilch *f* (eine Pflanze) τὸ ὀρνιθόγαλον.

Vogelmist *m* ἡ ὀρνίθειος κόπρος.

Vogelnarr *m* ὁ ὀρνιθομανής, ein ~ sein ὀρνιθομανεῖν.

Vogelnest *n* ἡ ὀρνίθειος καλιά, (mit Jungen) ἡ νεοττιά.

Vogelnetz *n* ἡ νεφέλη. s. Vogelgarn.

Vogelschau *f* ἡ οἰωνοσκοπία, ὁ οἰωνισμός, ἡ ὀρνιθοσκοπία.

Vogelschauer *m* ὁ οἰωνοσκόπος, ὁ οἰωνιστής, ὁ οἰωνόμαντις (εως), ὁ ὀρνιθόμαντις (εως), ~ sein οἰωνοσκοπεῖν, die Kunst des ~s ἡ οἰωνιστική, ἡ οἰωνομαντική. ἡ ὀρνιθομαντεία.

Vogelscheuche *f* τὸ φόβητρον, ἡ μορμών (όνος), τὸ μορμολύκειον.

Vogelschlinge *f* ἡ πάγη. ἡ παγίς (ίδος).

Vogelschnabel *m* τὸ ὀρνίθων ῥύγχος.

vogelstellen ὀρνιθεύειν, ὀρνιθοθηρεῖν.

Vogelsteller *m* ὁ ὀρνιθοθήρας, s. Vogelfänger.

Vogelwärter *m* ὁ ὀρνιθοκόμος.

Vogelwicke *f* ἡ ἀφάκη.

Vogelzeichen *n* ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα, τὸ οἰωνιστήριον.

Vogelzüchter *m* ὁ ὀρνιθοκόμος.

Vogt *m* ὁ ἐπίτροπος. ὁ προστάτης, ὁ ταμίας.

Vokal *m* τὸ φωνῆεν (γράμμα).

Vokation *f* ἡ κλῆσις.

Vokativ *m* ἡ κλητική (πτῶσις).

Volk *n* 1. τὸ ἔθνος, τὸ φῦλον (nach Abstammung und Sprache), von demselben ~e ὁμοεθνής, ὁμόφυλος (2), zu unserm ~e gehörig ἐμφύλιος (2), von einem andern ~e ἀλλόφυλος (2), ὁ δῆμος (in Bezug auf den Staat, nach Kultur und Verfassung), dem ~e gehörig δημόσιος, κοινός, mit dem ganzen ~e πανδημεί, im Namen, auf Kosten des ~es δημοσίᾳ. — 2. (die niedere Klasse, der große Haufe) τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ὁ ὄχλος, ein Mann aus dem gemeinen ~e ἀνὴρ ἐκ δήμου, ὁ δημότης, ὁ ἰδιώτης, (Menschenmenge) ἡ ἀγέλη, τὸ πλῆθος. — 3. übtr. ein ~ Rebhühner ὁ περδίκων ἑσμός.

Völkerrecht *n* τὰ τῶν ἐθνῶν δίκαια, τὰ κοινὰ πάντων od. πᾶσιν, οἱ κοινοὶ νόμοι.

Völkerschaft *f* τὸ ἔθνος.

Völkerwanderung *f* ἡ τῶν ἐθνῶν μετανάστασις.

volkreich πολυάνθρωπος (2), πολύανδρος (2), ~ sein πολυανθρωπεῖν.

Volksältester *m* ὁ δημογέρων (οντος).

Volksanführer *m* ὁ δημαγωγός, ~ sein δημαγωγεῖν.

Volksauflauf *m* ἡ τῶν πολιτῶν od. τοῦ δήμου στάσις od. ταραχή, einen ~ anstiften, veranlassen ταράττειν τὸν δῆμον, ἐπανιστάναι τὸν δῆμον, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τοὺς πολλούς.

Volksaufwiegler *m* ὁ στασιάζων od. ταράττων τὴν πόλιν.

Volksbelustigung *f* ἡ δημοσία ἑορτή.

Volksbeschluß *m* τὸ ψήφισμα, ein ~ kommt zustande γίγνεται ψήφισμα, durch einen ~ bestimmen ψηφίζειν, durch ~ wählen χειροτονεῖν, durch ~ erwählt werden χειροτονεῖσθαι (P.), Wahl durch ~ ἡ χειροτονία, durch ~ abschaffen ἀποχειροτονεῖν.

Volkscharakter *m* τὸ τοῦ ἔθνους ἦθος.

Volksfeind *m* ὁ μισόδημος.

Volksfest *n* ἡ πανήγυρις (εως), ἡ κοινὴ od. πάνδημος ἑορτή, ein ~ feiern πανηγυρίζειν.

Volksfreude *f* ἡ κοινὴ εὐφροσύνη.

Volksfreund *m* ὁ δημεραστής, ὁ δημοτικὸς od. δημοκρατικὸς ἀνήρ.

volksfreundlich δημοτικός.

Volksfreundlichkeit *f* τὸ δημοτικόν.

Volksführer *m* ὁ δημαγωγός, ~ sein δημαγωγεῖν.

Volksgeist *m* ἡ κοινὴ διάνοια.

Volksgemeinde *f* ὁ δῆμος.

Volksgewalt *f* ἡ τῶν πολλῶν δύναμις.

Volksglaube *m* ἡ τῶν πολλῶν δόξα.

Volksgunst *f* ἡ πρὸς τοὺς πολλοὺς χάρις (ιτος), ἡ παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοια, nach ~ trachten δημαγωγεῖν. δημοκοπεῖν, das Trachten nach ~ ἡ δημαγωγία.

Volkshaß *m* τὸ τῶν πολιτῶν μῖσος, ἡ τοῦ δήμου ἔχθρα, ὁ πολιτικὸς φθόνος, sich dem ~ aussetzen τῷ πολιτικῷ φθόνῳ ἑαυτὸν παραδιδόναι.

Volkshaufe *m* ὁ ὄχλος.

Volksheer *n* τὸ πολιτικὸν στράτευμα.

Volksherrschaft *f* ἡ δημοκρατία.

Volkslaune *f* αἱ τῶν πολλῶν ὀργαί.

Volkslehrer *m* ὁ τὸν δῆμον παιδεύων, ὁ δημοδιδάσκαλος.

Volksleiter *m* ὁ δημαγωγός, ~ sein δημαγωγεῖν.

Volksleitung *f* ἡ δημαγωγία.

Volksliebling *m* ὁ τοῖς πολλοῖς κεχαρισμένος.

Volkslied *n* τὸ κοινὸν ᾆσμα.
Volksmacht *f* τὸ τῶν πολλῶν κράτος.
volksmäßig δημώδης, κοινός.
Volksmeinung *f* ἡ τῶν πολλῶν δόξα.
Volksmenge *f* ὁ ὄχλος, starke, geringe ~ ἡ πολυανθρωπία, ἡ ὀλιγανθρωπία.
Volksneid *m* ὁ πολιτῶν φθόνος.
Volkspartei *f* οἱ δημοτικοί, ὁ δῆμος, οἱ (ἐκ) τοῦ δήμου.
Volksrechte *n/pl* τὰ κοινὰ νόμιμα.
Volksrede *f* ὁ δημηγορικὸς λόγος, ἡ δημηγορία, eine ~ halten δημηγορεῖν.
Volksredner *m* ὁ δημηγόρος, ὁ ἐν τῷ δήμῳ λόγους ποιούμενος.
Volksregierung *f* ἡ δημοκρατία, zur ~ gehörig δημοκρατικός, eine ~ haben δημοκρατεῖσθαι (P.).
Volksreligion *f* οἱ πάτριοι od. πατρῷοι θεοί, οὓς ἡ πόλις νομίζει θεούς.
Volkssache *f* τὸ κοινὸν πρᾶγμα.
Volkssage *f* ὁ κοινὸς λόγος, auch bloß ὁ λόγος od. ὁ μῦθος.
Volksschmaus *m* ἡ δημοθοινία, einen ~ geben δημοθοινεῖν, ἑστιᾶν τὸν δῆμον.
Volksschmeichelei *f* ἡ τοῦ δήμου κολακεία, ἡ δημοκοπία.
Volksschmeichler *m* ὁ τὸν δῆμον κολακεύων, ὁ δημοκόπος.
Volksschule *f* τὸ κοινὸν διδασκαλεῖον.
Volksschullehrer *m* ὁ τὸν δῆμον παιδεύων.
Volkssitte *f* ὁ πάτριος νόμος.
Volkssprache *f* ἡ κοινὴ διάλεκτος.
Volksstamm *m* τὸ ἔθνος.
Volkstracht *f* ἡ ἐπιχώριος ἔθνους στολή.
Volkstum *n* τὸ τοῦ ἔθνους.
volkstümlich ἐγ-, ἐπιχώριος, δημοτικός, οἰκεῖος.
Volksversammlung *f* ἡ ἐκκλησία, ἡ ἀγορά, gewöhnliche ~en αἱ κύριαι ἐκκλησίαι, außerordentliche ~en αἱ σύγκλητοι ἐκκλησίαι, eine ~ berufen, veranstalten συγκαλεῖν τοὺς πολίτας, ἐκκλησιάζειν τὸν δῆμον, ἐκκλησίαν ποιεῖν od. συνάγειν od. συλλέγειν, eine ~ halten ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ entlassen, aufheben ἀφιέναι od. διαλύειν ἐκκλησίαν, in der ~ reden λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἐν τῷ δήμῳ (auch πρὸς τὸν δῆμον), δημηγορεῖν, in der ~ über etw. beraten ἐκκλησιάζειν περί τινος, Mitglied der ~ ὁ ἐκκλησιαστής.
Volksvertreter *m* ὁ αἱρετός.
Volkszählung *f* ἡ λαογραφία.
voll 1. μεστός, πλέως (πλέα, πλέων) (von etw. τινός), ~ machen πληροῦν, πιμπλάναι, ἐμ-, ἀναπιμπλάναι, μεστοῦν, etw. mit etw. τί τινος, ganz ~ ἀνά-, ἔμ-, κατάπλεως, ~ sein von etw. außer den *adj.* mit εἶναι auch ἐμπλησθῆναί τινος, γέμειν τινός, ~er Freuden περιχαρής, ~er Trauer περίλυπος (2), ~er Erwartung sein ἐλπίδων μεστὸν εἶναι, μετέωρον εἶναι, ~er Wunden sein τραύματα ἔχειν πολλά, alle Hände ~ zu tun haben πλείστας ἀσχολίας ἔχειν, mit ~en Segeln πᾶσι τοῖς ἱστίοις, einen Scheffel ~ ὅσον χωρεῖ oder δέχεται μέδιμνος, übermäßig ~ ὑπέρπλεως, ὑπέρμεστος (2), ὑπερπλήρης, übermäßig ~ machen ὑπερπληροῦν. — 2. (vollständig, ganz) ἐντελής (z.B. ~er Lohn ἐντελὴς μισθός), ὅλος, τέλειος, παντελής, auch πᾶς, ein ~es Jahr ὅλος ἐνιαυτός, ~e fünf Tage ὅλαι πέντε ἡμέραι, ~e tausend fielen χίλιοι ἀπέθανον οἱ πάντες, die ~e Wahrheit πᾶσα ἡ ἀλήθεια, das ~e Recht ἅπαντα τὰ δίκαια, mit ~em Rechte λόγῳ τῷ δικαιοτάτῳ, πάνυ δικαίως, im ~en Laufe δρόμῳ ἐκτενεστάτῳ, ~e Rüstung ἡ πανοπλία, ~e Reife ἡ τελείωσις, ~e Genauigkeit ἡ ἀκρίβεια αὐτή, in ~er Blüte stehen ἀκμὴν τῆς ἄνθης ἔχειν, im ~en Gange sein (von Sachen) ἀκμάζειν, ~e Gewalt haben κύριον εἶναί τινος od. *inf.*, αὐτοκράτορα εἶναι mit *inf.*, eine ~e Ladung φόρτος ἱκανός, in ~er Wut μαινόμενος, mit ~er Genauigkeit διὰ πάσης ἀκριβείας, μετὰ πλείστης ἀκριβείας, ἀκριβέστατα, mit ~en Händen ἀφθόνως, εἰς ἀφθονίαν. — 3. (schmutzig) κατάπλεως (von etw. τινος), z.B. ~ Blut κατάπλεως αἵματος, ~ Schmutz κατάπλεως πηλοῦ, ~ machen s. beschmutzen, besudeln. — 4. (betrunken) μεθύων, μέθυσος (2), ἔξοινος (2), sich ~ saufen μεθύσκεσθαι. — 5. übtr. den Mund ~ nehmen μεγαληγορεῖν, j-n nicht für ~ ansehen ὀλίγον ποιεῖσθαί (M.) τινα, ὀλιγωρεῖν τινος.
vollauf ἄφθονος (2), ἔκπλεως, δαψιλής, *adv.* ἀφθόνως, εἰς ἀφθονίαν, δαψιλῶς, ~ zu leben haben ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν, ἀφθονίαν ἔχειν σίτου, πλήρη ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ~ zu tun haben πολλὴν ἀσχολίαν ἔχειν.
vollblütig πολύαιμος (2), πολυαίματος (2), ~ sein πολυαιμεῖν, ὑπεραιμοῦν.
Vollblütigkeit *f* ἡ πολυαιμία.
vollbringen ἐργάζεσθαι, ἀπ-, ἐξ-, κατεργάζεσθαι (M.), διαπράττειν (u. M.), καταπράττειν, περαίνειν, ἔργῳ καθιστάναι, ἀποδείκνυσθαι (M.), ἐπι-, ἀποτελεῖν, ἀνύτειν, τελειοῦν, das Leben ~ διεξέρχεσθαι τὸν βίον, etw. glücklich ~ κατορθοῦν, mit eigener Hand ~ αὐτοχειρίζειν, eine Tat ~ ἔργον ἀποδείκνυσθαι (M.) od. ἐξεργάζεσθαι od. ἀποφαίνεσθαι (M.).
Vollbringen *n*, **Vollbringung** *f* ἡ ἀπ-, ἐξ-, κατεργασία, gew. durch Verben.
Vollbringer *m* ὁ ἐργάτης, gew. *part.*
Vollbürger *m* ὁ πολίτης (in Athen), ὁ ὅμοιος (in Sparta).
vollbürtig γνήσιος, ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος (2).
Vollbürtigkeit *f* ἡ γνησιότης (ητος).
vollenden (zu Ende bringen) τελεῖν, ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-, συντελεῖν, περαίνειν, ἀνύτειν, ἐξανύτειν, (eine Arbeit, ein Geschäft, ein Unternehmen u. dgl.) κατ-, ἐξ-, ἀπεργάζεσθαι (M.), δια-, καταπράττειν, (vollkommen machen) τελειοῦν, vollendet werden außer den P. auch τέλος λαμβάνειν, τέλος γίγνεταί τινος u. τινι.
Vollender *m* ὁ τελειωτής, gew. *part.*
vollendet außer d. *part.* auch τέλειος, ἐντελής.
vollends (gar noch) δή, γέ (enkl.), γέ (enkl.) δή, (gänzlich) πάμπαν, σύμπαν, ὅλως, παντελῶς, und du ~ καὶ σύ γε.
Vollendung *f* (das Vollenden) ἡ ἀπο-, ἐπιτέλεσις, ἡ τελείωσις, ἡ ἐκτελείωσις, (Vollkommenheit) ἡ ἐντέλεια, ἡ τελειότης (ητος).
Völlerei *f* ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια, (Trunkenheit) ἡ μέθη.
vollführen s. vollbringen, vollenden.
vollfüllen ἀναπιμπλάναι, ἀναπληροῦν.
vollgießen etw. mit etw. ἐμπιμπλάναι τί τινος.
vollgültig κύριος, ἄξιος, ἱκανός, βέβαιος, (von Zeugen) ἀξιόχρεως, (von Münzen) δόκιμος (2).
Vollgültigkeit *f* ἡ ἀξία, ἡ ἱκανότης, ἡ βεβαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Vollheit *f* ἡ πλησμονή, (Trunkenheit) ἡ μέθη.
völlig παντελής, ἐντελής, τέλειος, ἱκανός, *adv.* παντελῶς, τελέως, ~e Freiheit haben αὐτόνομον εἶναι κατὰ πάντα, j-m ~e Genüge leisten ἐξαρκεῖν τινι, j-m ~ gleich sein ἐξισοῦσθαί (P.) τινι, einen ~en Sieg erringen λαμπρὰν od. λαμπροτάτην νίκην κτᾶσθαι, eine ~e Niederlage erleiden μεγίστην ἧτταν ἡττᾶσθαι (P.).
volljährig ἡλικίαν ἔχων.
Volljährigkeit *f* ἡ ἡλικία.
vollkommen τέλειος, ἐντελής, παντελής, ὁλοτελής, ἄρτιος, *adv.* τελέως, παντελῶς, ἐντελῶς, παντάπασιν, ~ machen τελειοῦν, ~ werden τελειοῦσθαι (P.), ~ ausbilden τελειουργεῖν, ~ ausgebildet zur Welt bringen τελειογονεῖν, τελειοτοκεῖν, ~ (in Antworten) παντελῶς γε, παντελῶς μὲν οὖν.
Vollkommenheit *f* ἡ ἐντέλεια, ἡ παντέλεια, ἡ τελειότης (ητος), ἡ τελείωσις, zur ~ in etw. gelangen πρὸς τέλος ἔρχεσθαί τινος, den höchsten Grad der ~ erreicht haben πέρας ἔχειν.
Vollkraft *f* (des Lebens) ἡ ἀκμὴ τοῦ βίου.
Vollmacht *f* ἡ ἐξουσία, ~ zu etw. haben κύριον εἶναί τινος, ~ erhalten ἐπιτρέπεσθαι (P.), ἐπιτροπὴν λαμβάνειν,

~ geben ἐπιτρέπειν, ἐξουσίαν διδόναι od. παρέχειν, einer der unbeschränkte ~ hat ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), unbeschränkte ~ haben αὐτοκράτορα εἶναι περί τινος.

Vollmond *m* ἡ πλήρης od. πεπληρωμένη σελήνη, ἡ πανσέληνος, (Zeit des ~s) ἡ διχόμηνος σελήνη, ἡ διχομηνία, beim ~, zur Zeit des ~s ἐν ταῖς πανσελήνοις, κατὰ τὴν πανσέληνον u. κατὰ τὸ πανσέληνον.

Vollmondsnacht *f* ἡ πανσέληνος νύξ (νυκτός).

vollpfropfen σάττειν τί τινος, vollgepfropft sein γέμειν τινός, sich ~ ἐμπίμπλασθαί (P.) τινος.

Vollsaftig (von Pflanzen und Früchten) πολύχυλος, πολύχυμος, πολύοπος (sämtl. 2), (von animalischen Körpern) σφριγώδης, πληθωρικός, zB. ein ~er Körper τὸ πληθωρικὸν σῶμα, ~ sein σφριγᾶν, σπαργᾶν, πληθωριᾶν.

Vollsaftigkeit *f* (von Pflanzen und Früchten) d. *neutr.* d. *adj.*, (von animalischen Körpern) τὸ σφρίγος, ἡ σπάργωσις, ἡ πληθώρα.

vollständig ὅλος, ὁλόκληρος (2, ganz), ἐντελής, πλήρης (woran nichts fehlt), τέλειος, παντελής (vollkommen), ~ machen s. vollenden, s. auch vollkommen.

Vollständigkeit *f* ἡ τελειότης (ητος), ἡ ὁλοκληρία.

vollstimmig πάμφωνος (2, in der Musik), παμψηφεί (*adv.*, von der Abstimmung).

vollstopfen στοιβάζειν τι εἴς τι, ἐμπιμπλάναι τί τινος, σάττειν τί τινος u. τινι, ἐμπληροῦν τί τινος.

vollstrecken κατα-, διαπράττειν, ἐκ-, ἐπιτελεῖν.

Vollstrecker *m* durch *part.*

Vollstreckung *f* ἡ κατά-, διάπραξις.

volltönend πάμφωνος (2), eine ~e Stimme haben μάλα ἔμφωνον εἶναι, einer der eine ~e Stimme hat ἔμφωνος (2).

vollwichtig ὁλοτελής, δίκαιος, ὀρθός, ein ~er Mann δίκαιος ἀνήρ.

Vollwichtigkeit *f* ὁ δίκαιος σταθμός.

vollwüchsig ἁδρός.

Vollwüchsigkeit *f* ἡ ἁδρότης (ητος).

vollzählig παντελής, ἐντελής, τέλειος, ἔκπλεως, sie waren ~ da πάντες παρῆσαν, ~ machen πληροῦν, ἀνα-, ἐκ-, συμπληροῦν, ἀπαρτίζειν.

Vollzähligkeit *f* ὁ ἀπηρτισμένος ἀριθμός.

vollziehen ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-, συντελεῖν, κατα-, διαπράττειν, ἐξ-, κατεργάζεσθαι (M.), ἔργῳ καθιστάναι od. ἐπεξέρχεσθαι, περαίνειν, auch ποιεῖν, eine Hochzeit ~ συντελεῖν γάμον, einen Befehl, Auftrag ~ τὸ προσταχθὲν ποιεῖν, ὑπηρετεῖν, ἅ τις προσέταξεν, eine Strafe an j-m ~ ἐπιτελεῖν δίκην τινί, ~de Gewalt τὸ κράτος.

Vollzieher *m* durch *part.*

Vollziehung *f* ἡ ἐπι-, ἀποτέλεσις, ἡ κατάπραξις, gew. durch Verben.

Volontär *m* ὁ ἐθελοντής.

voltigieren ἐφάλλεσθαί (M.) τινι (auf etw. springen), ὑπεράλλεσθαί (M.) τινι (über etw. hinwegspringen).

Volute *f* (schneckenförmiger Zierat am Säulenknopf) ὁ κριός, ἡ ἕλιξ (κος), ἡ κάλχη.

vomieren ἐμεῖν.

Vomieren *n* ἡ ἔμεσις, ὁ ἐμετός.

Vomitiv *n* τὸ ἐμετικὸν φάρμακον.

von 1. örtlich zur Bezeichnung der Entfernung od. des Ausgehens von einem Punkte ἀπό (von ... weg) u. ἐκ, ἐξ (von ... aus) mit *gen.* (ἐκ vor Konsonanten, ἐξ vor Vokalen), zB. vom Pferde steigen καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ~ den Schiffen aus schießen ἐκ τῶν νεῶν τοξεύειν. — 2. bei den Verben, welche eine Trennung oder Entfernung bezeichnen, steht der bloße *gen.*, zB. ~ etw. entfernt sein ἀπέχειν τινός, sich von j-m entfernen ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος (auch ἀπό τινος), j-n von etw. befreien ἐλευθεροῦν τινά τινος u. dgl. — 3. (vor Wörtern, die einen Ort bedeuten, wird ~ häufig durch die Anhängesilbe θεν wiedergegeben, zB. vom Himmel her οὐρανόθεν, vom Hause οἴκοθεν, ~ Athen Ἀθήνηθεν, ~ da ... an ἀπό, ἐκ mit *gen.*, ~ da an ἀπὸ τοῦδε, ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου, ~ Kindesbeinen an ἐκ παίδων, ~ nun an τὸ ἀπὸ τοῦδε, ~ ... zu κατά, εἰς mit *acc.*, ~ Tag zu Tag εἰς ἡμέραν, ~ Jahr zu Jahr εἰς ἔτος, κατὰ πᾶν ἔτος, ~ Stadt zu Stadt κατὰ πόλεις. — 4. bezeichnet ~ einen Ursprung od. eine Angehörigkeit, so steht der bloße *gen.*, zB. Alexander, König von Makedonien Ἀλέξανδρος, ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, der Vater ~ j-m ὁ πατήρ τινος, bei Städtenamen steht gew. das *adj.*, zB. ein Bürger ~ Sparta ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος. — 5. bei Stoffbezeichnungen steht der bloße *gen.*, zB. ein Kranz ~ Hyazinthen στέφανος ὑακίνθων, eine Mauer ~ Ziegeln τεῖχος πλίνθων, auch ein *adj.*, zB. ein Kranz ~ Gold χρυσοῦς στέφανος. — 6. zur Angabe der Teile eines Ganzen steht der bloße *gen.*, zB. die Mehrzahl ~ ihnen οἱ πλεῖστοι αὐτῶν, einer ~ uns εἷς ἡμῶν, keiner ~ ihnen οὐδεὶς αὐτῶν, eine Menge ~ Steinen πλῆθος λίθων u. dgl. — 7. zur Bezeichnung einer körperlichen oder geistigen Eigenschaft steht der bloße *acc.*, zB. ~ schöner Gestalt καλὸς τὸ εἶδος, ~ schlechtem Charakter πονηρὸς τοὺς τρόπους, ~ persischer Abkunft Πέρσης τὸ γένος, oder es steht ein *adj.*, zB. eine Sache ~ großem Werte χρῆμα πλείστου ἄξιον od. πολυτίμητον, ein Mann ~ schönem Wuchse εὐφυὴς ἀνήρ, ein Kind ~ guten Anlagen τέκνον εὐφυὲς τὴν ψυχήν u. dgl. — 8. ~ bei *pass.* zur Bezeichnung der Wirkung od. Ursache ὑπό mit *gen.*, zB. ~ j-m besiegt werden νικᾶσθαι ὑπό τινος, doch kann beim *pass.* auch der bloße *dat.* stehen, wird dagegen kein leidender Zustand bezeichnet, so steht παρά mit *gen.* (namentlich bei den Verben, die ein Bekommen, Lernen, Erfahren, Erhalten u. dgl. bezeichnen), zB. ~ j-m etw. lernen μανθάνειν τι παρά τινος, auch πρός mit *gen.*, wenn man ~ mit ‚bei' vertauschen kann, zB. ~ allen bewundert werden πρὸς πάντων θαυμάζεσθαι (doch auch ὑπὸ πάντων θαυμ.), bei den Verben des Gebens u. der Äußerung steht auch ἐκ, zB. es ist mir ~ Gott verliehen worden δέδοταί μοι ἐκ θεοῦ. — 9. ~ (durch) mit dem bloßen *dat.*, ~ Natur φύσει, ~ Hörensagen wissen ἀκοῇ εἰδέναι. — 10. bei Maßangaben durch den *gen.*, zB. ein Graben ~ fünfzig Fuß τάφρος πεντήκοντα ποδῶν oder ἔχουσα πεντήκοντα πόδας τὸ μῆκος, ein Vermögen ~ hundert Talenten οὐσία ἑκατὸν ταλάντων, ein Kind ~ fünf Jahren τέκνον πέντε ἐτῶν. — 10. ~ (‚über') bsd. bei den Verben sprechen, urteilen, handeln ~ u. dgl. περί mit *gen.*, auch ὑπέρ mit *gen.* (das lateinische de), zB. ~ etw. sprechen διαλέγεσθαι περί τινος. — 11. (betreffend, in Rücksicht) κατά mit *gen.*, zB. das kann man ~ allen Athenern sagen ταῦτα ἔχομεν λέγειν κατὰ πάντων τῶν Ἀθηναίων.

voneinander ἀπ' u. ἐξ ἀλλήλων, ἀλλήλων, je nach der Konstruktion des Verbs, in Zssg διά, ἀπό, alle Zssgn mit ~ s. unter auseinander.

vonstatten s. unter Statt.

vor 1. (räumlich u. zeitlich) πρό mit *gen.*, auch ἔμπροσθεν mit *gen.*, ~ der Stadt πρὸ τῆς πόλεως, ~ diesem Kriege πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, ~ dem Tempel ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ, oft auch Zssgn mit πρό, zB. ~ etw. stehen προΐστασθαί τινος u. dgl., ~ kurzem νεωστί, ἄρτι, ~ alters, ~ langer Zeit πάλαι, ~ Augen πρὸ ὀφθαλμῶν, ~ den Füßen ἐμποδών, ~ den Füßen weg ἐκποδών. — 2. (gegenüber) ἐναντίον, ἐξ ἐναντίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου u. ἐξ ἐναντίου, ἐν mit *dat.*, πρός u. εἰς mit *acc.*, πρός mit *gen.*, zB. ~ Augen schweben ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶσθαι (P.), ~ dem Volke sprechen πρὸς od. εἰς τὸν δῆμον λέγειν, ~ die Richter treten εἰς τοὺς δικαστὰς εἰσιέναι, ~ den Spiegel treten ἐξ ἐναντίας τοῦ κατόπτρου στῆναι usw. — 3. oft steht der Kasus, den das Verb regiert, zB. sich ~ j-m fürchten φοβεῖσθαί τινα, ~ j-m fliehen φεύγειν τινά, ~ j-m aufstehen ἐξανίστασθαί τινα, s. d. betr. Verb. — 4. (zur Angabe der wirkenden Ursache) ὑπό mit *gen.*, διά mit *acc.*, ~ Trauer ὑπὸ λύπης, ~ Freude ὑπὸ χαρᾶς, ~ Hitze

διὰ καῦμα, ~ Kälte διὰ χειμῶνα u. dgl., oft auch der bloße *dat.*, zB. ~ Hunger sterben λιμῷ ἀπόλλυσθαι, ~ Mangel ἐνδείᾳ. — 5. zur Angabe des Vorzugs gew. πρό mit *gen.*, διαφερόντως mit *gen.* (zB. ~ allen andern Menschen διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων), ~ allen Dingen πρὸ πάντων μάλιστα, ~ allen ausgezeichnet werden ἐκ πάντων προτιμᾶσθαι (P.), bei manchen Verben steht auch der bloße *gen.*, zB. sich auszeichnen vor j-m διαφέρειν τινός, s. d. betr. Verb. — 6. ~ j-m (soviel es auf j-n ankommt, von j-m abhängt) durch Umschreibung, zB. ~ mir könnt ihr dies tun οὐ κωλύω ὑμᾶς τοῦτο ποιεῖν. — 7. oft wird ~ durch πρίν mit dem *inf.* ausgedrückt, zB. ~ Ankunft der Feinde πρὶν τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν, ~ Tagesanbruch πρὶν ἡμέραν γενέσθαι, auch durch φθάνειν mit *part.*, zB. Xenophon gelangte ~ den Feinden in die Dörfer Ξενοφῶν ἔφθη τοὺς πολεμίους εἰς τὰς κώμας ἀφικόμενος.

Vorabend *m* ἡ πρὸ τῆς ἑορτῆς od. ἡ προεόρτιος ἡμέρα (vor einem Feste), der ~ der Schlacht ἡ πρὸ τῆς μάχης ἑσπέρα.

Vorahnung *f* ἡ προαίσθησις, s. Ahnung.

voran πρῶτος, πρότερος (*adj.*), πρόσθεν, ἔμπροσθεν (*adv.*), gew. durch Zssg mit πρό.

vorandringen προορμᾶν (u. P.).

voraneilen προτρέχειν, προθεῖν. ἡγεῖσθαι δρόμῳ.

voranfliegen προπέτεσθαι, ἡγεῖσθαι (M.).

vorangehen ἡγεῖσθαι, ἐξηγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), προάγειν, πρῶτον od. πρότερον πορεύεσθαι (P.), (bei einem Aufzuge) προπομπεύειν, j-m ~ ἡγεῖσθαί τινι (in etw. τινός), j-m im Tode ~ προαποθνήσκειν τινός.

vorankommen προφθάνειν τινά, προτερεῖν τινος.

voranlaufen προτρέχειν, προθεῖν.

voranreiten προελαύνειν, προϊππεύειν.

voranrücken προελαύνειν, προάγειν.

voranschicken, -senden προπέμπειν, προαποστέλλειν.

voranschwimmen προνήχεσθαι, πρῶτον od. πρότερον νήχεσθαι.

voransegeln προπλεῖν, πλέοντα ἡγεῖσθαι (M.).

voransetzen πρῶτον od. πρότερον τιθέναι od. καθίζειν τινά.

voransprengen προελαύνειν.

voranspringen προπηδᾶν, προτρέχειν.

voranstehen πρῶτον καθίστασθαι (καταστῆναι) oder τετάχθαι.

voranstellen j-n πρῶτον od. πρότερον καθιστάναι od. τάττειν τινά.

voranstürzen προεκπηδᾶν.

vorantanzen προχορεύειν, ἡγεῖσθαι (M.) χορεύοντα.

vorantragen προφέρειν, προκομίζειν.

voranziehen προελαύνειν, προάγειν, ἡγεῖσθαι (M.).

Vorarbeit *f* τὸ παρασκευαστικὸν ἔργον, ἡ προκατασκευή. ἡ προμελέτησις.

vorarbeiten (im voraus arbeiten, vorbereiten) προκατα-, προπαρασκευάζειν (u. M.), j-m ~ προπονεῖν τινι, (eine Arbeit machen, um sie j-m als Muster zu zeigen) ἔργῳ δεικνύναι τινί τι, ἔργῳ διδάσκειν τινά τι.

vorauf s. voran.

voraus πρότερος, πρῶτος (*adj.*), ἔμπροσθεν (*adv.*), allen ~ πάντων διαφερόντως, im, zum ~ νῦν ἤδη, πρὶν ἐξελθεῖν τὸν χρόνον, in Zssgn πρό, die hier fehlenden Zssgn mit ~ s. unter voran u. vorher.

vorausanzeigen προσημαίνειν (durch ein Zeichen), προαγγέλλειν (durch eine Nachricht).

vorausbedingen προδιομολογεῖσθαι (M.), sich etw. ~ ἀξιοῦν προλαμβάνειν τι.

vorausbekommen προ-, προκαταλαμβάνειν.

vorausberaten, -beratschlagen προβουλεύειν.

vorausbestimmen προλέγειν. προαγορεύειν (προειπεῖν).

vorausbezahlen προκαταβάλλειν.

Vorausbezahlung *f* ἡ προκαταβολή.

vorauseilen προεξορμᾶν, προθεῖν, προτρέχειν, j-m ~ φθάνειν τινά.

vorausempfinden προαισθάνεσθαι.

Vorausempfindung *f* ἡ προαίσθησις.

vorausentscheiden προκαταγιγνώσκειν.

vorauserinnern προϋπομιμνήσκειν, πρότερον od. πρόσθεν ὑπομιμνήσκειν.

vorauserzählen προδιηγεῖσθαι (M.).

vorausfahren προελαύνειν.

vorausfliegen προπέτεσθαι.

vorausfreuen sich προχαίρειν, προήδεσθαι (P.).

vorausgeben προπαρέχειν.

vorausgehen ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), προϊέναι, προάγειν, προελαύνειν.

vorausgenießen προλαμβάνειν τι.

voraushaben πλέον ἔχειν τί τινος, πλεονεκτεῖν τινί τινος, κρείττω εἶναι τινός τι (etw. vor j-m), den Lohn ~ προειληφέναι τὸν μισθόν.

voraushören προακούειν.

vorausjagen προ-, προεκτρέχειν, προ-, προεκθεῖν, προεξορμᾶν, ἡγεῖσθαι (M.) δρόμῳ.

vorauslassen ἐᾶν ἡγεῖσθαί (M.) od. προέρχεσθαί τινα.

vorauslaufen προτρέχειν, προθεῖν.

vorausmarschieren προελαύνειν, προάγειν, προπορεύεσθαι (P.).

vorausmerken προαισθάνεσθαι, ὑποπτεύειν, ὑπονοεῖν, ὑποτοπεῖν.

vorausnehmen προ-, προκαταλαμβάνειν.

vorausreisen προπορεύεσθαι (P.), προοδοιπορεῖν.

vorausreiten προϊππεύειν, προελαύνειν.

voraussagen προαγορεύειν, προλέγειν (προειπεῖν), (vom Wahrsager) προμαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν, (vom Orakel) ἀναιρεῖν.

Voraussagung *f* (das Voraussagen) ἡ προαγόρευσις, ἡ προμαντεία, (als Sache) τὸ μάντευμα, τὸ προμάντευμα, auch ἡ μαντεία, τὸ μάντευμα, (vom Orakel) ὁ χρησμός.

vorausschicken, -senden προπέμπειν, προαποστέλλειν, (in der Rede) προοιμιάζεσθαι (M.).

voraussehen προορᾶν, προβλέπειν, (vermuten) ὑπονοεῖν.

vorausein πρόσθεν od. ἔμπροσθεν εἶναι, vor j-m ~ προτερεῖν τινος, προέχειν τινός (in etw. τινί).

voraussetzen ὑπολαμβάνειν, τιθέναι, ὑποτίθεσθαι (M.), vorausgesetzt daß ἐάν (ἤν, ἄν), ἤνπερ.

Voraussetzung *f* ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόθεσις, unter dieser ~ ἢν ταῦτα τιθώμεθα, in der ~ νομίζων, ἡγούμενος od. ὡς mit *part.*, zB. Kyros reiste mit Tissaphernes ab in der ~, daß dieser sein Freund sei ἀνέβη Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρνην ὡς φίλον ὄντα, in der ~, daß dies so ist ὡς οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων.

voraussichtlich δῆλος, πρόδηλος (2), φανερός od. durch φαίνεσθαι mit *part.*, zB. ~ wird er heute kommen δῆλός usw. ἐστι od. φαίνεται τήμερον ἀφιξόμενος.

aussprengen προελαύνειν ἀνὰ κράτος.

vorausspringen προ-, ἐκπηδᾶν, προάλλεσθαι (M.).

voraussstellen προκαθιστάναι, προτάττειν, πρόσθεν od. ἔμπροσθεν τάττειν.

vorausstanzen προορχεῖσθαι (M.), im Reigen ~ ἡγεῖσθαι (M.) τοῦ χοροῦ.

vorausstragen προφέρειν, προκομίζειν.

vorausverkündigen προαγγέλλειν.

Vorausverkündigung *f* ἡ προαγγελία.

vorausvermuten προϋποπτεύειν.

vorauswissen προειδέναι, προεπίστασθαι.

vorauszahlen προκαταβάλλειν.

Vorauszahlung *f* ἡ προκαταβολή.

vorausziehen ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), vor j-m ~ ἔμπροσθεν ἡγεῖσθαί τινος.

Vorbau *m* τὸ προῳκοδομημένον, ἡ προβολή.

vorbauen προοικοδομεῖν, ἔμπροσθεν οἰκοδομεῖν, übtr. προπαρασκευάζεσθαι (M.), einer Sache ~ προφυλάττεσθαί (M.) τι.

Vorbauung *f* ἡ προφυλακή.

Vorbedacht *m* ἡ προβουλή, ἡ πρόνοια, mit ~ ἐκ προνοίας, ἐκ προβουλῆς, ἐξεπίτηδες, ohne ~ ἀβούλως, ἀνεπισκέπτως, εἰκῆ.

vorbedächtig προνοητικός, προμηθής.

Vorbedeutung *f* τὸ σημεῖον, τὸ σῆμα, ἡ προσημασία, (als Naturerscheinung) τὸ τέρας (ατος), (aus Worten, Träumen, Ahnungen, Vogelstimmen u. dgl.) ἡ φήμη (auch von Naturerscheinungen u. Träumen), (aus dem Vogelfluge) τὸ οἰώνισμα, ὁ οἰωνός, (aus den Eingeweiden der Opfertiere) τὰ ἱερά, eine gute, glückliche ~ τὸ καλὸν oder ἀγαθὸν σημεῖον, ὁ αἴσιος οἰωνός, ἡ εὐφημία, eine schlimme ~ τὸ κακὸν σημεῖον, ὁ κακὸς οἰωνός, von guter, glücklicher ~ καλός, εὔσημος (2), αἴσιος, von schlimmer ~ κακός, ἀπαίσιος (2), ein Opfer von guter ~ τὸ καλλιέρημα, ein solches Opfer verrichten, eine gute ~ aus dem Opfer bekommen καλλιερεῖν, das Opfer gibt eine gute ~ τὰ ἱερὰ γίγνεται, keine gute ~ τὰ ἱερὰ οὐ γίγνεται, etw. als eine ~ ansehen οἰωνίζεσθαί (M.) τι, οἰωνὸν ποιεῖσθαί (M.) od. τίθεσθαί (M.) τι, etw. als eine gute ~ ansehen οἰωνίζεσθαί τι χρηστὸν εἶναι, etw. als eine schlimme ~ ansehen οἰωνίζεσθαί τι ἀνεπιτήδειον εἶναι, die ~ gelten lassen τὸν οἰωνὸν δέχεσθαι (M.), die ~ verkündigen προσημαίνειν, unter günstigen ~en αἰσίοις οἰωνοῖς χρώμενος.

Vorbegriff *m* τὸ στοιχεῖον.

Vorbehalt *m* ἡ ὑπόθεσις, ἡ σύμβασις, unter (mit) dem ~, daß ἐπὶ τῷ, ἐφ' ᾧ od. ἐφ' ᾧτε mit *inf.*

vorbehalten sich etw. ἀξιοῦν mit *inf.* (ein Recht, eine Befugnis), ἀνατίθεσθαι (M.) od. ἀναβάλλεσθαι (M.) ποιεῖν τι (etw. auszuführen).

vorbei nur in Zssg mit Verben durch παρά, an etw. ~ παρά mit *acc.*

vorbeidefilieren παρελαύνειν.

vorbeieilen παροίχεσθαι, παραφέρεσθαι (P.).

vorbeifahren παρελαύνειν, (zu Schiffe) παραπλεῖν.

vorbeifliegen παραπέτεσθαι.

vorbeifließen παραρρεῖν.

vorbeiführen παράγειν, παρακομίζειν, παραπέμπειν παρά τι.

vorbeigehen παριέναι (-έρχεσθαι) τι od. παρά τι, παραλλάττειν τι, παραπορεύεσθαι (P.) τι od. παρά τι (an etw.), (aufhören) παύεσθαι (M.), οἴχεσθαι.

Vorbeigehen *n* ἡ πάροδος, im ~ ἐν τῇ παρόδῳ, ἐκ παρόδου, ἐκ παραδρομῆς, ἐν παραδρομῇ, παραδρομάδην.

vorbeikommen παρέρχεσθαι.

vorbeilassen παριέναι (ἵημι), παραπέμπειν (ersteres auch übtr.), übtr. παραλείπειν.

vorbeilaufen παρατρέχειν, παραθεῖν.

Vorbeilaufen *n* ἡ παραδρομή.

vorbeilenken παρατρέπειν.

vorbeimarschieren παρελαύνειν, ~ lassen παράγειν.

vorbeipassieren παραλλάττειν τι (an etw.), (von Sachen) παρακομίζεσθαί (P.) τι u. παρά τι.

vorbeireisen παραπορεύεσθαι (P.).

vorbeireiten παρελαύνειν.

vorbeirennen παρατρέχειν, δρόμῳ παρελαύνειν oder παραφέρεσθαι (P.).

vorbeischiffen, -segeln παραπλεῖν.

Vorbeischiffen *n* ἡ παράπλευσις.

vorbeischlüpfen (entschlüpfen) παρολισθάνειν, (unvermerkt vorbeikommen) λανθάνειν παριόντα, (von Zuständen) οἴχεσθαι, παροίχεσθαι.

vorbeischwimmen παρανήχεσθαι, παρανεῖν, (von Leblosem) παραπλεῖν, παρακομίζεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.).

vorbeisehen παρ-, περιορᾶν.

vorbeisein 1. (an einem Orte) παρεληλυθέναι τι u. παρά τι, (von der Zeit) δι-, παρεληλυθέναι, παροίχεσθαι, es ist mit allem vorbei οἴχεται τὰ πάντα, es ist mit uns vorbei ὀλώλαμεν, ἀπολώλαμεν, ἔρρει τὰ ἡμέτερα, nachdem alles vorbei war πάντων πεπραγμένων. — 2. (von Zuständen) τέλος ἔχειν, οὐκέτι γίγνεσθαι, πεπαῦσθαι, (von Erscheinungen) οὐκέτι ὁρᾶσθαι (P.).

vorbeistreichen (von der Zeit) παρέρχεσθαι, (vom Winde) παραφέρεσθαι (P.).

vorbeiströmen παραρρεῖν.

vorbeitragen παρακομίζειν, παραφέρειν.

vorbeiziehen παρελαύνειν (an etw. παρά τι).

vorbenannt προειρημένος.

vorberaten προβουλεύειν.

Vorberatung *f* (als Handlung) τὸ προβουλεύειν, (als Sache) τὸ προβούλευμα.

vorbereiten παρα-, προπαρα-, προκατασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, προετοιμάζειν, (durch körperliche Übungen) προγυμνάζειν, (zum künftigen Unterrichte) προπαιδεύειν, sich auf etw. ~ μελετᾶν τι, παρασκευάζεσθαι (M.) πρός u. ἐπί τι, auch ὡς εἴς τι od. ὡς mit *part. fut.*, j-n auf etw. ~ (zB. auf eine Nachricht u. dgl.) παρασκευάζειν τὴν γνώμην τινός, auf etw. vorbereitet sein ἕτοιμον εἶναι εἰς od. πρός τι od. *inf.*, ich bin auf etw. vorbereitet οὐκ ἀμελετήτως ἔχω περί τινος.

Vorbereitung *f* ἡ παρασκευή, (körperlich) ἡ προγυμνασία, (geistig) ἡ μελέτη, ohne ~ ἀπαράσκευος (2), ἀπαρασκεύαστος (2), ohne ~ etw. tun αὐτοσχεδιάζειν, ~ zum Tode ἡ μελέτη τοῦ θανάτου.

Vorbereitungsunterricht *m* ἡ προπαιδεία.

Vorbereitungswissenschaften *f/pl.* ἡ προπαιδεία, τὰ προπαιδεύματα.

Vorberge *m/pl.* οἱ ἔμπροσθεν τοῦ ὄρους λόφοι.

Vorbericht *m* τὸ προοίμιον, ὁ πρόλογος.

vorbesagt προειρημένος, εἰρημένος.

Vorbescheid *m* ἡ κλῆσις.

vorbescheiden καλεῖν, προκαλεῖν.

Vorbeschluß *m* τὸ προβούλευμα, einen ~ fassen προβουλεύειν.

vorbestimmen προορίζειν, προκαθιστάναι.

Vorbestimmung *f* ὁ προορισμός.

vorbeten προηγεῖσθαι (M.) εὐχόμενον, übtr. (hersagen) καταλέγειν, διέρχεσθαί τι.

vorbeugen sich προκύπτειν, übtr. einer Sache ~ προφυλάττεσθαί (M.) τι, ἐπικουρεῖν od. βοηθεῖν τινι, πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.), μὴ γένηταί τι, ἀποτροπὴν εὑρίσκειν τινός.

Vorbeugung *f* ἡ προφυλακή, ἡ ἐπικουρία, ἡ πρόνοια.

vorbiegen sich s. vorbeugen.

Vorbild *n* τὸ παράδειγμα, ἡ ἰδέα.

vorbilden ὑποτυποῦν (u. M.), προδιατυποῦν, geistig ~ προπαιδεύειν.

vorbildlich ὑποτυπωτικός.

Vorbildung *f* ἡ ὑπο-, προδιατύπωσις, gew. durch Verben, geistige ~ ἡ προπαιδεία.

vorbinden etw. περιδεῖν τι, sich etw. ~ περιδεῖσθαι, περιζώννυσθαί (M.) τι.

Vorbinden *n* ἡ περίδεσις, gew. durch Verben.

vorblasen j-m καταυλεῖν τινος.

Vorblasen *n* ἡ καταύλησις.

Vorbote *m* eig. ὁ προάγγελος, (Vorzeichen) τὸ σημεῖον, ἡ προσημασία.

Vorbringen προφέρειν, εἰσηγεῖσθαι (M.), εἰς μέσον τιθέναι u. προτιθέναι, ἀποφαίνειν, etw. bei j-m ~ μνησθῆναι περί τινος od. λέγειν τι πρός τινα, in der Rede etw. ~ παρεμβάλλειν τι εἰς τὸν λόγον, eine Klage ~ κατηγορίαν εἰπεῖν, ἀποφέρειν γραφήν, dagegen ~ ἀνθυποφέρειν, gegen j-n etw. ~ κατηγορεῖν τινός τι, ἐγκαλεῖν τινί τι.

Vorbringung *f* ἡ προφορά, ἡ εἰσήγησις, ἡ ἀπόφανσις, gew. durch Verben.

vorbuchstabieren ἀποστοματίζειν.

Vorbühne *f* τὸ προσκήνιον, τὸ λογεῖον.

Vordach *n* τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, τὸ προτέγιον, τὸ προτέγισμα.

vordeklamieren ὑποκρίνεσθαί (M.) τι πρός τινας oder ἐν πᾶσιν.

vordem πρὸ τοῦ, πρότερον, πάλαι, τὸ πάλαι, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, τὸ πρίν.

vordemonstrieren etw. διεξέρχεσθαι (-ιέναι) περί τινος.

Vorderarm *m* ὁ πῆχυς (εως), ἡ χείρ (ειρός), ἡ ἀγκάλη, ὁ καρπός.

Vorderblatt *n* ἡ ὠμοπλάτη.

Vorderbug *m* ὁ ὦμος, ἡ ὠμοπλάτη.

vordere ὁ, ἡ, τὸ πρόσθεν od. ἔμπροσθεν, πρόσθιος, ἐμπρόσθιος (2).

Vorderflügel *m* ὁ ἔμπροσθεν πτέρυξ (γος).

Vorderfuß *m* ὁ πρόσθιος (ἐμπρόσθιος) πούς (οδός, der vordere Fuß), ἄκρος ὁ πούς, τὸ ἄκρον od. τὰ

ἄκρα τοῦ ποδός (der vordere Teil des Fußes), ἡ χείρ (ειρός, die Tatze mancher Tiere).

Vordergebäude *n* τὸ ἐμπρόσθιον οἴκημα, τὰ ἔμπροσθεν τοῦ οἰκήματος.

Vorderglied *n* ἄκρον τὸ κῶλον (von Soldaten) οἱ προτεταγμένοι, ἡ πρώτη τάξις, (in einer mathematischen Proportion u. in einem Schlusse) τὸ ἡγούμενον.

Vordergrund *m* τὰ ἔμπροσθεν.

Vorderhaar *n* τὸ προκόμιον.

Vorderhand *f* τὰ ἄκρα τῆς χειρός.

Vorderhaupt *n*, **-kopf** *m* τὸ βρέγμα.

Vorderhaus *n* τὰ ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας.

Vorderlauf *m* (in der Jägersprache) τὸ πρόσθιον (ἐμπρόσθιον) σκέλος.

Vorderleib *m* τὰ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος.

Vorderleute *pl.* οἱ προτεταγμένοι, οἱ πρόσθεν oder ἔμπροσθεν.

Vordermann *m* ὁ προτεταγμένος, ὁ πρόσθεν od. ἔμπροσθεν.

Vordermast *m* ὁ ἔμπροσθεν ἱστός.

Vorderrad *n* ὁ ἔμπροσθεν κύκλος od. τροχός.

Vordersatz *m* allg. ἡ πρότασις, (erstes Glied e-s Satzes) τὸ πρότερον κῶλον, (in der Logik) τὸ λῆμμα.

Vorderschenkel *m* s. Vorderlauf.

Vorderschinken *m* ἡ ὠμοπλάτη (Vorderblatt), ὁ πετασών (ῶνος).

Vorderseite *f* τὰ ἔμπροσθεν, auch τὸ μέτ-, πρόσωπον.

Vordersitz *m* ἡ ἔμπροσθεν ἕδρα.

Vorderste *m* ὁ πρῶτος, (von Zweien) ὁ πρότερος.

Vorderstück *n* τὸ ἔμπροσθεν od. ἐμπρόσθιον μέρος.

Vorderteil *n* τὰ ἔμπροσθεν, τὸ ἔμπροσθεν μέρος, (bei Tieren) ἡ προτομή, (beim Schiffe) ἡ πρῷρα, mit entgegengekehrtem ~ ἀντίπρῳρος (2).

Vordertreffen *n* ἡ πρώτη τάξις, οἱ πρόμαχοι, οἱ πρῶτον τεταγμένοι, οἱ προτεταγμένοι, τὸ στόμα, τὸ μέτωπον, ins ~ stellen τῆς πρώτης τάττειν, im ~ ἐν τῷ πρόσθεν.

Vordertür *f* ἡ ἔμπροσθεν θύρα.

Vorderzahn *m* ὁ πρόσθεν ὀδούς (όντος), ὁ γελασῖνος.

Vorderzug *m* ἡ πρώτη τάξις.

vordrängen προωθεῖν, sich ~ προορμᾶσθαι (P.).

vordringen προχωρεῖν, προάγειν, προελαύνειν, προβαίνειν.

Vordringen *n* ἡ εἰς τὸ πρόσθεν ὁρμή, gew. durch Verben, zB. beim ~ der Feinde προχωρούντων τῶν πολεμίων, weiter ~ περαιτέρω προχωρεῖν usw.

voreilen j-m φθάνειν, προφθάνειν τινὰ τρέχοντα, προτρέχειν τινός.

voreilig προπετής, ἀπερίσκεπτος (2), ἀπρονόητος (2), (im Sprechen, mit dem Munde) ταχύγλωττος (2), ~ sein, handeln προπετεύεσθαι (M.), προπετεῖν.

Voreiligkeit *f* ἡ προπέτεια, ἡ ἀπερισκεψία oder das *neutr.* d. *adj.*

Voreltern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες.

vorempfinden προαισθάνεσθαί τινος.

Vorempfindung *f* ἡ προαίσθησις, (einer Krankheit, eines Übels u. dgl.) ἡ προπάθεια, eine ~ von dgl. haben προπάσχειν.

vorenthalten φθονεῖν τινί τινος u. ἐπί τινι, ἀπείργειν od. ἀποκλείειν (-κλῄειν) τινά τινος, οὐ συγχωρεῖν τινί τι, ich will es dir nicht ~ οὐδεὶς φθόνος.

vorerinnern πρόσθεν ὑπομιμνῄσκειν. προπαραινεῖν.

Vorerinnerung *f* τὸ ὑπόμνημα, τὰ προλεγόμενα, ὁ προπαρασκευάζων λόγος. τὸ προοίμιον.

vorerst τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα.

vorerwählen προαιρεῖσθαι (M.).

vorerwähnt προειρημένος.

vorerzählen ἀφηγεῖσθαι (M.).

voressen etw. προεσθίειν τι.

Voressen *n* τὸ πρόδειπνον.

Vorfahr *m* (im Amte) ὁ πρότερον ἐν τῇ ἀρχῇ γενόμενος, *pl.* (die früher Lebenden) οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες, οἱ πρόσθεν, οἱ προγεγενημένοι.

vorfahren (daneben vorbeifahren) παρελαύνειν, (zuerst fahren) προελαύνειν, (im Fahren überholen) φθάνειν τινὰ ἐλαύνοντα.

Vorfall *m* τὸ πρᾶγμα, gew. das *part. aor.* od. *perf.* von γίγνομαι u. συμβαίνειν (τὸ γεγονός, τὸ συμβάν usw.) od. d. *part. prs.*, *aor.* od. *perf. pass.* von πράττειν (τὸ πραττόμενον usw.). oft genügt auch der bloße Art., zB. die Vorfälle des Krieges τὰ τοῦ πολέμου.

vorfallen eig. προπίπτειν, (sich zutragen, ereignen) συμβαίνειν, γίγνεσθαι.

vorfassen προλαμβάνειν, vorgefaßt προειλημμένος.

vorfechten προμάχεσθαι.

Vorfechter *m* ὁ πρόμαχος.

Vorfeier *f*, **-fest** *n* τὰ πρὸ τῆς ἑορτῆς.

vorfinden καταλαμβάνειν τι, ἐν-, περιτυγχάνειν τινί.

vorfordern καλεῖν, κελεύειν τινὰ παραγίγνεσθαι.

Vorforderung *f* ἡ κλῆσις.

vorführen προ-, εἰσάγειν, παριστάναι, Zeugen ~ μάρτυρας παρίστασθαι od. παρέχεσθαι (M.), Truppen ~ παράγειν στράτευμα, Beispiele ~ παραδείγματα ἐπάγεσθαι (M.), (in Schriften od. auf der Bühne) εἰσ-, παράγειν.

Vorführung *f* ἡ προ-, εἰσαγωγή.

Vorgang *m* (Muster) τὸ παράδειγμα, (Ereignis) τὸ πρᾶγμα, s. Vorfall.

Vorgänger *m* (Leiter, Führer) ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἡγούμενος. (in einem Amte) ὁ πρό τινος ἔχων τὴν τιμήν, ὁ πρότερον ὢν ἐν τῇ ἀρχῇ, er war mein ~ im Amte παρείληφα od. διεδεξάμην τὴν ἀρχὴν παρ᾽ αὐτοῦ.

vorgaukeln j-m etw. καταγοητεύειν τινά, τερατεύεσθαι (M.) πρός τινα, φάντασμά τινος προτείνειν τινί.

vorgeben φάσκειν, προσποιεῖσθαι, προβάλλεσθαι, προφασίζεσθαι (sämtlich M.), fälschlich ~ ψεύδεσθαι (M.).

Vorgeben *n* ἡ προσποίησις, ἡ πρόφασις, dem ~ nach λόγῳ μέν.

Vorgebirge *n* τὸ ἀκρωτήριον, ἡ ἄκρα.

vorgeblich *adj.* προσποίητος (2), πλαστός, *adv.* auch λόγῳ, πρόφασιν, ~er Grund ἡ πρόφασις.

Vorgefühl *n* ἡ προαίσθησις, ein ~ von etw. haben προαισθάνεσθαί τινος, ὑπολαμβάνειν τι κατὰ τὴν ψυχήν.

vorgehen 1. (vorangehen) ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), (den Vorzug haben) εἶναι ὑπέρ τινος, κρείττω εἶναί τινος, προφέρειν τινός, διαφέρειν τινός τι. — 2. (sich ereignen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν.

Vorgemach *n* ὁ πρόδομος, τὸ προδωμάτιον.

vorgenannt προειρημένος, εἰρημένος.

Vorgenuß, **Vorgeschmack** *m* ἡ προαίσθησις, einen ~ von etw. haben προαισθάνεσθαι, προαπολαύειν τινός.

Vorgericht *n* τὸ πρόδειπνον.

Vorgesang *m* τὸ προοίμιον, τὸ ἐνδόσιμον μέλος.

Vorgesetzter *m* ὁ ἐπι-, προστάτης, ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἐπί τινι τεταγμένος, ein ~ von etw. sein ἄρχειν od. ἐπιστατεῖν τινος, τετάχθαι ἐπί τινι.

vorgestern πρῴην, τρίτην ἡμέραν, πρόχθες.

vorgestrig προχθεσινός.

vorglänzen ἐκ-, διαλάμπειν, ἐκ-, διαπρέπειν.

vorgreifen προ-, προκαταλαμβάνειν, j-m ~ φθάνειν τινὰ mit *part.*

Vorgreifen *n* ἡ πρόληψις.

vorgreifend προληπτικός.

vorgucken προκύπτειν.

vorhaben (vorn umhaben) περιεζωσμένον od. διεζωσμένον εἶναί τι, (die Absicht haben) ἐπινοεῖν, διανοεῖσθαι (P.), μηχανᾶσθαι (M.), παρασκευάζειν, μέλλειν mit *inf. fut.*, gegen j-n etw. ~ ἐπιβουλεύειν τινί.

Vorhaben *n* ἡ διάνοια, ἡ γνώμη, ἡ προαίρεσις, hinterlistiges ~ ἡ ἐπιβουλή.

Vorhalle *f* ὁ πρόδομος, τὸ προδωμάτιον, τὰ προπύλαια, ~ eines Tempels ὁ πρόνεως.

vorhalten προτείνειν (zB. die Hand τὴν χεῖρα), (von Spießen, Schwertern) προβάλλεσθαι (M.), (darreichen) παραβάλλειν, παρέχειν, (zum Locken) προσσείειν τι, (Vorwürfe machen) ὀνειδίζειν od. ἐγκαλεῖν τινί τι.

Vorhalten *n*, **Vorhaltung** *f* eig. ἡ προβολή. ἡ πρότασις. (Vorwurf) ἡ ὀνείδισις, ὁ ὀνειδισμός.
Vorhand *f* (Vorderhand) ὁ καρπός, τὸ προκάρπιον, (Vorrang) τὰ πρωτεῖα, die ~ haben τὰ πρωτεῖα νέμεσθαι (M.).
vorhanden d. *part.* von ὑπάρχειν od. παρεῖναι, noch ~ sein περιεῖναι, σῴζεσθαι (P.), nicht mehr ~ sein οὐ σῴζεσθαι (P.), früher ~ sein προϋπάρχειν.
Vorhandensein *n* ἡ ὕπαρξις.
Vorhang *m* τὸ παρα-, περι-, καταπέτασμα, τὸ προκάλυμμα, vor der Bühne ἡ αὐλαία.
vorhangen s. vorhängen *intr.*
vorhängen *trans.* παραπεταννύναι, προτείνειν, προκαλύπτειν, *intr.* ἐπι-, ὑπερκρέμασθαι.
Vorhaus *n* ὁ πρόδομος, ὁ θυρών (ῶνος).
Vorhaut *f* ἡ πόσθη, τὸ πόσθιον, ἡ ἀκροποσθία, τὸ ἀκροπόσθιον, ἡ ἀκροβυστία (†).
vorher πρότερον, τὸ πρότερον, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, πρὸ τοῦ, τὸ πρίν, ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, lange ~ πάλαι, πρόπαλαι, kurz ~ ὀλίγῳ πρότερον, am Tage ~ τῇ προτεραίᾳ, Zssgn werden gew. mit πρό gebildet, zB. ~ krank sein προνοσεῖν, auch mit φθάνειν u. e. *part.* wiedergegeben.
vorher abfahren προεξελαύνειν, zu Schiffe προανάγεσθαι (M. u. P.).
vorher abfallen προαφίστασθαι.
vorher abschicken, -senden προαποστέλλειν, προαποπέμπειν.
vorher abschlachten προαποσφάττειν.
vorher absegeln προανάγεσθαι (M. u. P.).
vorher ahnen προαισθάνεσθαι, μαντεύεσθαι (M.).
vorher altern προγηράσκειν.
vorher anfallen, angreifen προεπιχειρεῖν, προεπιτίθεσθαί τινι.
vorher anfeuchten προβρέχειν.
vorher anfüllen προεμπιμπλάναι.
vorher angeben προλέγειν, προδηλοῦν.
vorher anklagen προκατηγορεῖν.
vorher ankommen προαφικνεῖσθαι.
vorher ankündigen προαγγέλλειν, προσημαίνειν.
vorher annehmen προϋπολαμβάνειν.
vorher anzeigen προσημαίνειν, προδηλοῦν.
vorher anzünden προεμπιμπράναι.
vorher argwöhnen προϋποπτεύειν.
vorher aufbrechen (von einem Orte) προεξανίστασθαι.
vorher aufgehen προανατέλλειν (von Gestirnen), προβλαστάνειν (von Gewächsen).
vorher auflösen προδιαλύειν.
vorher aufnehmen προαναλαμβάνειν.
vorher aufschreiben προαναγράφειν.
vorher aufschreien προαναβοᾶν.
vorher aufspringen προαναπηδᾶν (von Tieren).
vorher aufstehen προεξανίστασθαι.
vorher ausbrechen προεκρήγνυσθαι (P., von Krankheiten).
vorher ausgeben (Geld u. dgl.) προαναλίσκειν.
vorher ausgießen προεκχεῖν.
vorher auskundschaften προδιερευνᾶν.
vorher ausscheiden, -sondern προεκκρίνειν.
vorher austrinken προεκπίνειν.
vorher austrocknen *trans.* προαποξηραίνειν, *intr.* d. P.
vorher ausziehen sich προαποδύεσθαι.
vorher bedenken προβουλεύεσθαι (M.). προφροντίζειν, προενθυμεῖσθαι (P.), προνοεῖν, προμηθείᾳ χρῆσθαι.
vorher befehlen προπαραγγέλλειν.
vorher befreien προελευθεροῦν.
vorher begrenzen προδιορίζειν.
vorher beistehen j-m προτιμωρεῖν τινι.
vorher bekränzen προστεφανοῦν.
vorher belehren προδιδάσκειν.
vorher bemächtigen sich einer Sache προκαταλαμβάνειν τι.
vorher benetzen προβρέχειν.
vorher beraten, -beratschlagen προβουλεύειν (u. M.).
vorher bereiten προπαρασκευάζειν.
vorher beschließen προβουλεύεσθαι (M.).
vorher besetzen προκαταλαμβάνειν.
vorher besiegen προνικᾶν.
vorher besorgen etw. προεπιμελεῖσθαί (P.) τινος.
vorherbestimmen προτάττειν, προαγορεύειν (-ειπεῖν), προορίζειν.
Vorherbestimmung *f* ὁ προορισμός, (Schicksal) τὸ εἱμαρμένον, ἡ εἱμαρμένη.
vorher betrachten προσκοπεῖν.
vorher betrüben προλυπεῖν.
vorher bewässern προαρδεύειν.
vorher beweisen προαποδεικνύναι.
vorher bewohnen προενοικεῖν.
vorher blühen προανθεῖν.
vorher darreichen προπαρέχειν.
vorher durcharbeiten προδιεργάζεσθαι (M.).
vorher durchgehen προδιαβαίνειν.
vorher durchsuchen προδιερευνᾶν.
vorher einnehmen προκαταλαμβάνειν.
vorher einrichten προδιοικεῖν, προοικονομεῖν.
vorher einrühren προφυρᾶν (auch übtr.).
vorher einschläfern προκατακοιμίζειν.
vorher einschließen προεγκλείειν (-κλῄειν).
vorher einschreiben προεγγράφειν.
vorher einsehen προγιγνώσκειν
vorherempfinden προαισθάνεσθαι.
Vorherempfindung *f* ἡ προαίσθησις.
vorher entfliehen προεκφεύγειν.
vorher erfahren προμανθάνειν, προπυνθάνεσθαι.
vorher erinnern προϋπομιμνῄσκειν.
vorher erkennen προγιγνώσκειν, προκατανοεῖν.
vorher erklären προδηλοῦν, sich, seine Meinung ~ προαποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην.
vorher erlosen προλαγχάνειν.
vorher erraten προεικάζειν.
vorher erschöpfen προεκτρύχειν.
vorher erwärmen προθερμαίνειν.
vorher erwecken προεγείρειν.
vorher erweichen προμαλάττειν.
vorher erzählen προδιηγεῖσθαι (M.), προκαταλέγειν.
vorher essen προεσθίειν.
vorher fahren προελαύνειν.
vorher fasten προνηστεύειν.
vorher fragen προερωτᾶν.
vorher freuen sich προήδεσθαι (P.).
vorher fürchten προφοβεῖσθαι (P.).
vorher gebären προτίκτειν.
vorher geben προπαρέχειν.
vorhergehen (vorangehen, von Personen) προέρχεσθαι (-ιέναι), ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), (von Zuständen) προγίγνεσθαι (auch von der Zeit), ~d außer den *part.* auch πρότερος, die ~de Erzählung ὁ πρότερος oder ἔμπροσθεν λόγος.
vorher genießen προαπολαύειν.
vorher gewähren προπαρέχειν.
vorher gewöhnen προεθίζειν.
vorher herausführen προεξάγειν.
vorher herausgehen προεξιέναι, προεκχωρεῖν.
vorher herausnehmen προεξαιρεῖν.
vorher herausschaffen προεκκομίζειν.
vorher herausschicken προεκπέμπειν.
vorher herausschlagen προεκκόπτειν.
vorher herausstürzen προεξάττειν.
vorher heraustragen προεκκομίζειν, προεκφέρειν.
vorher herauswerfen προεκβάλλειν.
vorher hinaufsteigen προαναβαίνειν.
vorher hineinbringen προεμβιβάζειν.
vorher hineinführen προεισάγειν.
vorher hineingehen προεισέρχεσθαι (-ιέναι).
vorher hineinschicken προεισπέμπειν.
vorher hineinsetzen προεντιθέναι.
vorher hineinsteigen προεμβαίνειν.
vorher hineintragen προεισφέρειν.
vorher hineinwerfen προεισ-, προεμβάλλειν.
vorher hoffen προελπίζειν.

vorherig πρότερος, ὁ, ἡ, τό πρότερον od. ἔμπροσθεν od. πρίν, προγεγενημένος.
vorher kosten προγεύεσθαι (M.) (etw. τινός), j-n etw. ~ lassen προγεύειν τινά τινος.
vorher lehren προδιδάσκειν.
vorher lernen προμανθάνειν.
vorher lesen προαναγιγνώσκειν.
vorher losen προλαγχάνειν.
vorher melden προαγγέλλειν.
vorher merken προαισθάνεσθαι, προμανθάνειν.
vorher ordnen προτάττειν, προδιοικεῖν.
vorherrschen κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἐπιπολάζειν.
vorhersagen προλέγειν, προαγορεύειν (-ειπεῖν), (vom Wahrsager) μαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν.
Vorhersagung *f* ἡ μαντεία, τὸ μάντευμα, ὁ χρησμός.
vorhersehen προορᾶν, προγιγνώσκειν, es ist vorherzusehen, daß δῆλος od. φανερός mit d. *part.* (persönliche Konstr.).
vorher sterben προαποθνήσκειν, προτελευτᾶν.
vorher stimmen *intr.* πρότερον ψηφίζεσθαι (M.), *trans.* j-n ~ παρασκευάζειν τὴν γνώμην τινός.
vorher töten προαποκτείνειν.
vorher trinken προπίνειν.
vorher tun προεργάζεσθαι (M.), φθάνειν ποιοῦντά τι.
vorher üben προασκεῖν.
vorher überlegen προβουλεύειν, προνοεῖν.
vorher umkommen προαπόλλυσθαι.
vorher untergehen προαπόλλυσθαι.
vorher unterjochen προκαταδουλοῦν.
vorher unternehmen προεγχειρεῖν.
vorher unterrichten προδιδάσκειν, προπαιδεύειν.
vorher unterscheiden προδιακρίνειν.
vorher untersuchen προδιερευνᾶν.
vorher urteilen προγιγνώσκειν.
vorher verabreden προσυντίθεσθαι.
vorher veranstalten προπαρασκευάζειν.
vorher verbrauchen προδαπανᾶν, προαναλίσκειν.
vorherverkündigen προαγγέλλειν, vom Wahrsager s. vorhersagen.
Vorherverkündigung *f* ἡ προάγγελσις.
vorher verlassen προαπολείπειν.
vorher vermuten προϋπολαμβάνειν, προϋποπτεύειν.
vorher vernichten προδιαφθείρειν, προαπολλύναι.
vorher versprechen προϋπισχνεῖσθαι.
vorher vollenden προεκτελεῖν, προδιανύτειν.
vorher wahrnehmen προαισθάνεσθαι.
vorher warnen προπαραινεῖν τινί τι.
vorher weggehen προαπιέναι, προαπέρχεσθαι.
vorher wegnehmen προκαταλαμβάνειν, προαφαιρεῖσθαι (M.).
vorher wegschicken προαποπέμπειν, προαποστέλλειν.
vorherwissen προειδέναι.
vorher zahlen προτελεῖν, προκαταβάλλειν.
vorher zeigen προεπιδεικνύναι.
vorher züchtigen προκολάζειν.
vorher zusammenkommen προσυγγίγνεσθαι.
vorheucheln j-m etw. ἐξαπατᾶν τινα ψευδέσι λόγοις od. λέγοντα ψευδῆ.
vorhin ἄρτι, ἀρτίως, νεωστί, νῦν δή.
Vorhof *m* τὸ πρόθυρον (auch *pl.*), αἱ θύραι, ἡ αὐλή, (vor einem Palast od. Tempel) τὰ προπύλαια.
Vorhut *f* οἱ προτεταγμένοι, οἱ προφύλακες.
vorig πρότερος, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον, ἔμπροσθεν oder πρίν, πρότερον γενόμενος, in ~en Zeiten πρότερον, πάλαι, πρόπαλαι, ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ.
vorjährig περυσινός, ὁ, ἡ, τὸ πέρυσι(ν).
vorjammern j-m ὀδύρεσθαι (M.) πρός τινα.
Vorkammer *f* ὁ πρόδομος.
Vorkampf *m* ὁ προάγων (ωνος).
Vorkämpfer *m* ὁ πρόμαχος, ~ sein προμαχεῖν, προμάχεσθαι.
vorkauen einem Kinde ψωμίζειν τέκνον, übtr. j-m etw. ~ πολλάκις ὑπαγορεύειν τινί τι.

Vorkäufer *m* ὁ προπώλης, ὁ προωνούμενος.
vorkehren eig. στρέφειν εἰς τὸ πρόσθεν od. εἰς τὸ ἐμφανές, übtr. (Vorkehrungen treffen) προμηχανᾶσθαι (M.), προπαρασκευάζεσθαι (M.).
Vorkehrung *f* ἡ παρασκευή, ἡ προπαρασκευή, ἡ προφυλακή, ἡ μηχανή. ~en treffen s. d. vor. Wort; zur Reise ~en treffen συσκευάζεσθαι (M.).
Vorkeller *m* τὸ προλάκκιον.
Vorkenntnisse *f/pl.* ἡ προπαιδεία, τὸ προπαίδευμα.
vorklagen j-m ὀδύρεσθαι (M.) πρός τινα.
vorkommen 1. (zuvor-, vorauskommen) φθάνειν, προφθάνειν τινά. — 2. (hervorkommen, zum Vorschein, an die Oberfläche kommen, sichtbar werden) φαίνεσθαι, προ-, ἐμφαίνεσθαι (P.). — 3. (sich zutragen, sich ereignen) συμβαίνειν, γίγνεσθαι, es kommt vor ἐνδέχεται. — 4. bei j-m ~ (vorgelassen werden) εἰσάγεσθαι (P.) πρός τινα, ἐντυγχάνειν τινί. — 5. (vorhanden sein, anzutreffen sein) ὑπάρχειν, εἶναι, εὑρίσκεσθαι (P.). — 6. (scheinen) δοκεῖν, es kommt mir vor, als ob ich δοκῶ mit *inf.*, so etw. ist mir noch nicht vorgekommen οὐπώποτε τοιοῦτον οὐδὲν ἑώρακα od. ein anderes Verb, welches der Zusammenhang ergibt, es kommt mir sonderbar vor θαυμαστόν μοι φαίνεται, θαῦμα παρέχει μοι. häufig vorkommend πυκνός.
Vorkommen *n* durch Verben, häufiges ~ ἡ πυκνότης (ητος).
vorkommendenfalls ἐὰν τύχῃ, nach einem Nebentempus εἰ τύχοι.
Vorkommnis *n* τὸ γιγνόμενον u. dgl. s. vorkommen, vorfallen.
Vorkost *f* τὸ γεῦμα, τὸ πρόγευμα, τὸ πρόδειπνον.
vorkosten etw. γεύεσθαι, προγεύεσθαι (M.) τινος.
Vorkoster *m* ὁ προγεύστης, ὁ προτένθης.
Vorkosterin *f* ἡ προγευστρίς (ίδος).
vorladen καλεῖν, εἰσκαλεῖν, κλητεύειν, (einen Zeugen) προσκαλεῖσθαι (M.).
Vorladung *f* ἡ κλῆσις, ἡ πρόσκλησις.
Vorlage *f* τὸ πρόβλημα, τὸ προκείμενον (u. *pl.*).
vorlängst πάλαι, πρόπαλαι, τὸ παλαιόν.
vorlassen 1. (vorbei-, vorauslassen) παρ-, προϊέναι (ἵημι), παρα-, προπέμπειν. — 2. (eine Audienz erteilen) εἰσ-, προσδέχεσθαι, προσίεσθαι (M.), (vom Diener) εἰσάγειν, εἰσπέμπειν, προσ-, παριέναι (ἵημι), bei j-m vorgelassen werden ἐντυγχάνειν τινί, εἰς ὄψιν ἔρχεσθαί τινι, bei j-m vorgelassen zu werden wünschen βούλεσθαι προσιέναι τινί, δεῖσθαί (P.) τινος.
Vorlassen *n* ἡ εἰσαγωγή (Einführung), sonst durch Verben.
vorlaufen προτρέχειν, προθεῖν.
Vorläufer *m* ὁ πρόδρομος.
vorläufig: durch Zssg mit πρό, zB. ~ beschließen προβουλεύειν, ~er Beschluß τὸ προβούλευμα u. dgl.
vorlaut προπετής, ἰταμός, ἄκαιρος (2), ἀπειρόκαλος (2), ~es Wesen ἡ προπέτεια, ἡ ἰταμότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*
vorlegen 1. etw. vor etw. (eig.) προβάλλειν τί τινος u. πρό τινος, ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι, vorgelegt sein ἐπι-, προκεῖσθαι, einen Riegel vor etwas legen μοχλὸν ἐπιβάλλειν τινί, (Speisen u. dgl.) παρατιθέναι, (zur Beurteilung, Beantwortung u. dgl.) προβάλλειν, προτείνειν τινί τι, (zur Entscheidung) ἐπιτρέπειν τινί τι, Waren ~ ἐπιδεικνύναι ὤνια. öffentlich ~ τίθεσθαι (M.) ἐν μέσῳ od. εἰς τὸ μέσον, der Volksversammlung etw. zur Abstimmung ~ ἐπιψηφίζειν τι τῇ ἐκκλησίᾳ od. εἰς τὴν ἐκκλησίαν. — 2. sich ~ (sich vorbiegen, -beugen) κύπτειν, προκύπτειν.
Vorleger *m* ὁ διανομεύς (Verteiler).
Vorlegeschloß *n* τὸ ἐπίβλητον κλεῖθρον.
Vorlegung *f* eig. ἡ προ-, ἐπιβολή, ἡ ἐπίθεσις, übtr. ἡ πρόθεσις, gew. durch Verben.
vorleiern ῥαψῳδεῖν τινί τι.
vorlesen ἀναγιγνώσκειν, ὑπαναγιγνώσκειν τινί τι, ἀναγιγνώσκοντα διέρχεσθαί od. ἐξηγεῖσθαί (M.) τι, zur Vergleichung ~ παραναγιγνώσκειν.

Vorlesen *n* ἡ ἀνάγνωσις.

Vorleser *m* ὁ ἀναγνώστης. ὁ ὑπαναγνώστης od. *part.*

Vorlesung *f* (das Vorlesen) ἡ ἀνάγνωσις, eine öffentliche ~ ἡ δεῖξις, ἡ ἐπίδειξις, (eines Lehrers vor Schülern) ἡ ἀκρόασις, eine ~ halten ἀκρόασιν ποιεῖσθαι (M.).

vorletzte (ὁ) δευτερέσχατος (2), (ὁ) παρέσχατος (2), ὁ πρὸ τοῦ ἐσχάτου oder ὑστάτου, die ~ Silbe ἡ παραλήγουσα (συλλαβή).

vorleuchten 1. j-m mit einem Lichte u. dgl. ~ λύχνον προφέρειν τινί, δᾳδουχεῖν τινι, (heller leuchten) ἐκλάμπειν, ἐκπρέπειν, διαφέρειν λαμπρότητι. — 2. übtr. λαμπρὸν φαίνεσθαι (P.), j-m als Beispiel ~ λαμπρὸν παράδειγμα εἶναί τινι.

Vorleuchten *n* durch Verben.

Vorliebe *f* für etw. ἡ ἐπιθυμία τινός, ἡ σπουδή τινος u. περί τι, eine ~ für etw. haben προαιρεῖσθαί (M.) τι, μᾶλλον ἐπιθυμεῖν τινος, μᾶλλον ἀγαπᾶν τι, πόθῳ φέρεσθαί (P.) τινος, πολλὴν προθυμίαν ἔχειν τινός.

vorliebnehmen mit etw. ἀγαπᾶν od. στέργειν τινί u. τι.

vorliegen eig. προκεῖσθαι, (zur Behandlung) ἐν μέσῳ κεῖσθαι, ὑποκεῖσθαι.

vorliegend παρών, ὑπάρχων.

vorlügen j-m etw. ψευδῆ λέγειν τινί, καταψεύδεσθαί (M.) τι πρός τινα.

vormachen etw. vor etw. (eig.) παραβάλλειν, ἐπιτιθέναι τινί τι, προβάλλειν τι πρό τινος, j-m etw. ~ (zum Nachmachen) ὑποδεικνύναι τινί τι, ἐξηγεῖσθαί (M.) τινί τινος od. τι, (in trügerischer, prahlerischer Weise) ψευδῆ λέγειν τινί, ἐξαπατᾶν τινα, κατασοφίζεσθαί (M.) τινα, ἀλαζονεύεσθαι (M.) πρός τινα.

vormalen j-m etw. ὑπογράφειν τινί τι (auch übtr.), ὑποζωγραφεῖν.

vormalig ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, πρότερον od. πρίν, παλαιός, ἀρχαῖος.

vormals πρότερον, πάλαι, πρίν, πρόσθεν, πρὸ τοῦ.

Vormann *m* ὁ προτεταγμένος.

Vormarsch *m* ἡ πρόοδος.

vormarschieren προέρχεσθαι (-ιέναι), ἰέναι τοῦ πρόσω.

Vormauer *f* τὸ προτείχισμα, ἡ προβολή (beide auch übtr.), etw. durch eine ~ schützen προτειχίζειν, eine ~ gegen etw. τὸ ἐπιτείχισμα.

vormessen προμετρεῖν.

Vormesser *m* ὁ προμετρητής od. *part.*

Vormessung *f* durch Verben.

Vormittag *m* ὁ πρὸ μεσημβρίας χρόνος.

vormittägig ὁ, ἡ, τὸ πρὸ μεσημβρίας.

vormittags πρὸ μεσημβρίας.

Vormund *m* ὁ ἐπίτροπος, (von Waisen) ὁ ὀρφανιστής, ~ sein von j-m ἐπιτροπεύειν τινός u. τινά, unter einem ~ stehen ἐπιτροπεύεσθαι (P.), ἐπ' ἐπιτρόπῳ εἶναι, einen zum ~ über j-n setzen καθιστάναι τινὰ ἐπίτροπόν τινος od. τινι, ἐπιτρέπειν τινί τινα, προϊστάναι τινά τινος.

Vormünderin *f* ἡ ἐπίτροπος.

Vormundschaft *f* ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτρόπευσις (über j-n τινός), unter ~ stehen ἐπιτροπεύεσθαι (P.), ἐπ' ἐπιτρόπῳ εἶναι.

vormundschaftlich ἐπιτροπικός, ἐπιτροπαῖος.

Vormundschaftsamt *n* ἡ ἐπιτροπεία.

Vormundschaftsangelegenheiten *f/pl.* τὰ περὶ τὴν ἐπιτροπήν.

Vormundschaftsbehörde *f* ὁ ὀρφανοφύλαξ (κος).

Vormundschaftsklage *f* ἡ ἐπιτροπῆς δίκη.

Vormundschaftsrechnung *f* οἱ τῆς ἐπιτροπῆς λόγοι.

vorn πρόσθεν, ἔμπροσθεν, von ~ κατὰ πρόσωπον, ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, oft durch d. *adj.* ἐμπρόσθιος (2), ἀντίος, ἐναντίος, von ~ herein ἐξ ἀρχῆς, von ~ an ἐξ ἀρχῆς πάλιν od. αὖθις.

vornageln προσηλοῦν τί τινι.

Vornageln *n* ἡ προσήλωσις.

Vorname *m* τὸ προωνύμιον, mit ~ προώνυμος (2).

vornan πρῶτος, ~ sein ἡγεῖσθαι (M., mit und ohne πρῶτον), (sich auszeichnen) πρωτεύειν (unter ἔν τισι, durch, in etw. τινί).

vornehm (von Stand, Rang, Geburt) γνώριμος (2), ἔντιμος (2), ἐπιφανής, τίμιος, πρωτεύων, εὐγενής, (vorzüglich) πρῶτος, πάντων διαφέρων u. d. *sup.* ἄριστος, κάλλιστος, κράτιστος, ~ tun σεμνύνεσθαι, μεγαλύνεσθαι, βρενθύεσθαι, θρύπτεσθαι, λαμπρύνεσθαι (sämtlich M.), πομπεύειν, (im Reden) σεμνολογεῖν, eine ~e Miene annehmen σεμνοπροσωπεῖν, (von Sachen) τίμιος, λαμπρός, σεμνός.

vornehmen 1. eig. περιζώννυσθαι (M.), περιτίθεσθαι, (zur Hand nehmen) ἐπιχειρεῖν τινι, προχειρίζεσθαί (M.) τι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, etw. wieder ~ ἀναλαμβάνειν τι, αὖθις σκοπεῖν περί τινος. — 2. (ausführen, bewirken) ποιεῖσθαι (M.), eine Prüfung ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι, eine Jagd ~ θήραν ποιεῖσθαι u. dgl., j-n ~ u. ausfragen ἀνακρίνειν τινά, mit j-m ~, was uns beliebt ποιεῖν περί τινα τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, was soll ich mit ihm ~? τί χρήσομαι αὐτῷ; — 3. sich ~ (den Vorsatz fassen) προαιρεῖσθαι (M.), γνώμην αἱρεῖσθαι (M.) od. ποιεῖσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.), (beschließen) βουλεύεσθαι (M.) mit *inf.*

Vornehmen *n* (Unternehmen) ἡ ἐπιχείρησις, τὸ ἐπιχείρημα, (Vorsatz) ἡ προαίρεσις, ἡ διάνοια, ἡ βουλή.

Vornehmheit *f* ἡ εὐγένεια, ἡ σεμνότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

vornehmlich μάλιστα, οὐχ ἥκιστα.

Vornehmtuerei *f* ἡ σεμνότης (ητος), ἡ ὀφρύς (ύος), ἡ σεμνοτυφία.

vornennen καταλέγειν.

vornherein: von ~ ἐξ ἀρχῆς, τὴν ἀρχήν.

Voropfer *n* τὸ πρόθυμα.

vorpfeifen προ-, καταυλεῖν.

Vorplatz *m* τὰ ἔμπροσθεν, eines Hauses ὁ πυλών, θυρών (ῶνος).

vorplaudern j-m λαλεῖν τινι.

Vorposten *m* οἱ προφύλακες, αἱ προφυλακαί, οἱ σκοποί, auf ~ stehen προφυλάττειν, ~ ausstellen προφυλακὰς ποιεῖσθαι (M.).

Vorpostengefecht *n* ἡ ἀψιμαχία (auch *pl.*).

vorpostieren προτάττειν.

vorpredigen ὑπομιμνῄσκειν τινά, παραινεῖν τινι, νουθετεῖν τινα, δια-, παρακελεύεσθαί (M.) τινι.

Vorpredigen *n* ἡ παραίνεσις, ἡ νουθέτησις, ἡ νουθεσία.

vorragen über etw. ἐξ-, ὑπερέχειν τινός.

Vorragung *f* ἡ ἐξοχή.

Vorrang *m* 1. τὰ πρωτεῖα, ἡ πρωτεία, den ~ haben vor j-m πρωτεύειν u. προτιμᾶσθαί (P.) τινος, den ~ erhalten τῶν πρωτείων τυγχάνειν, j-m den ~ vor j-m (etw.) geben προτιμᾶν τινά τινος, j-m den ~ in etw. zugestehen συγχωρεῖν τινί τινος, ~ des Alters τὰ πρεσβεῖα, ἡ πρεσβεία. — 2. (Vorsitz) ἡ προεδρία, (die obere Leitung) ἡ ἡγεμονία.

Vorrat *m* ἡ εὐπορία, ἡ περιουσία, τὰ ὑπάρχοντα, τὰ παρόντα, reichlicher ~ ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια, ich habe ~ s. vorrätig; reichlichen ~ von etw. haben ἀφθονίαν ἔχειν τινός, εὐπορεῖν τινος.

vorrätig παρών, ὑπάρχων, παρεσκευασμένος, ich habe ~ ὑπάρχει μοι, ἀπόκειταί μοι, παρεσκεύασμαι.

Vorratskammer *f* (für Speisen) τὸ ταμιεῖον, (für Geräte u. dgl.) ἡ σκευοθήκη, (Magazin, Speicher) ἡ ἀποθήκη.

Vorraum *m* τὰ ἔμπροσθεν, (vor einem Tempel) τὸ προτεμένισμα.

vorrechnen ἐξαριθμεῖν, καταριθμεῖσθαι (M.), καταλέγειν, καθ' ἕκαστα λέγειν, διεξέρχεσθαι.

Vorrechnung *f* ἡ ἐξαρίθμησις, gew. durch Verben.

Vorrecht *n* ἡ προνομία, τὸ προνόμιον, τὸ πρόλημμα, τὸ προτέρημα, τὸ γέρας, ἡ ἐξουσία (letzteres Erlaubnis), j-m ein ~ geben od. zugestehen ἴδιον διδόναι τινί τι παρὰ τοὺς ἄλλους, διδόναι τινί mit *inf.*, es hat j. ein ~ in etw. ἐξαίρετόν ἐστί τινί τι od. *inf.*, ἔξεστί τινι mit *inf.*

vorrecken προτείνειν.

Vorrede *f* τὸ προοίμιον, ὁ πρόλογος, eine ~ machen προοιμιάζεσθαι (M.), in der ~ über etw. sprechen παροιμιάζεσθαί τι, ohne ~ ἀπροοιμίαστος (2).

vorreden j-m etw. (vorlügen) ψευδῆ λέγειν τινί, καταψεύδεσθαί (M.) τι πρός τινα, auch ἀπατᾶν τινα.

Vorredner *m* (der vorher gesprochen hat) ὁ πρότερον εἰπών, (Verfasser einer Vorrede) ὁ προοιμιαζόμενος.

vorreiten *intr.* (voranreiten) προελαύνειν, προϊππεύειν, (nach vorn reiten) ἐλαύνειν εἰς τὸ πρόσθεν, *trans.* j-m ein Pferd ~ ἐπιδεικνύναι τινὶ ἵππον.

Vorreiter *m* durch d. *part.* d. vor. Verben.

vorrichten παρα-, προπαρασκευάζειν, διοικεῖν.

Vorrichtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ἡ διοίκησις.

vorrücken I *trans.* 1. eig. προκινεῖν, προάγειν, προωθεῖν, etw. vor etw. rücken προκινεῖν od. παραβάλλειν τί τινι, προβάλλειν τί τινος od. πρό τινος. — 2. (vorwerfen) ὀνειδίζειν, ἐξονειδίζειν, ἐγκαλεῖν τινί τι. — II *intr.* 3. (von Truppen) προελαύνειν, προάγειν, προχωρεῖν, προέρχεσθαι (-ιέναι), gegen den Feind ~ ἐπέρχεσθαι od. προάγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, auch ἐπιτίθεσθαι (angreifen) τοῖς πολεμίοις. — 4. (vorwärts kommen) προχωρεῖν, προβαίνειν, προκόπτειν (v. Sachen), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν (von Personen), (von der Zeit) προβαίνειν, προϊέναι, προχωρεῖν, der vorgerückte Sommer τὸ προεληλυθὸς θέρος, die Nacht war schon weit vorgerückt ἤδη πόρρω ἦν τῆς νυκτός, im Lebensalter vorgerückt sein προεληλυθέναι od. προβεβηκέναι od. προήκειν τῇ ἡλικίᾳ, πόρρω εἶναι τῆς ἡλικίας.

Vorrücken *n*, **Vorrückung** *f* *trans.* durch Verben, *intr.* ἡ πρόοδος, ἡ εἰς τὸ ἔμπροσθεν πορεία, beim ~ προϊών, (Fortschritt, Gedeihen) ἡ ἐπίδοσις.

vorrufen ἐκ-, προκαλεῖν (u. M.), j-n ~ lassen καλεῖν od. μεταπέμπεσθαί (M.) τινα.

Vorsaal *m* ὁ πρόδομος, ἡ παστάς (άδος).

Vorsabbat *m* τὸ προσάββατον.

vorsagen (j-m etw. zum Nachsprechen od. Lernen ~) ὑποβάλλειν, ὑπαγορεύειν, ὑφ-, ἐξηγεῖσθαι (M.), (vom Lehrer) ἀποστοματίζειν, (zur Beachtung, Belehrung, Warnung) παραινεῖν τινί τι, ein Gebet sprechen, das j. vorsagt εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.) ὑπό τινος.

Vorsagen *n* ἡ ὑποβολή.

Vorsänger *m* ὁ ἐνδιδοὺς τὸ μέλος, ὁ ἡγούμενος τῆς ᾠδῆς, ὁ ἔξαρχος, auch ὁ προᾴδων.

Vorsatz *m* ἡ προαίρεσις, ἡ βουλή, ἡ βούλησις, ἡ διάνοια, ἡ ὑπόθεσις, einen ~ fassen προαιρεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.), ἐπινοεῖν, διανοεῖσθαι (P.), mit ~ pflichtvergessen, schlecht sein ἐθελοκακεῖν, mit ~ s. vorsätzlich; auf seinem ~ beharren ἐμμένειν τῇ γνώμῃ, seinen ~ ausführen ποιεῖν, διαπράττεσθαι, ὅ τις ἔγνω, διενοήθη u. dgl.

vorsätzlich ὁ, ἡ, τὸ ἐκ προαιρέσεως, ἑκούσιος, ἐθελούσιος, *adv.* ἐκ προαιρέσεως, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἐθελοντί, ἐθελοντηδόν, ἐθελουσίως, ~ etw. tun βουλευσάμενον πράττειν τι, siehe auch absichtlich.

vorschallen ἐξηχεῖν, ἐκπρεπῆ εἶναι.

Vorschein *m*: zum ~ kommen φαίνεσθαι, ἀνα-, ἐκ-, προ- ἐπιφαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, δηλοῦσθαι (P.), auch ὁρᾶσθαι (P., gesehen werden), allmählich zum ~ kommen ὑποφαίνεσθαι (P.), plötzlich zum ~ kommen ἐφίστασθαι, zum ~ bringen ἀνα- usw. φαίνειν, δηλοῦν, φανερὸν ποιεῖν.

vorscheinen ἐκλάμπειν, διαφαίνεσθαι (P.), ~ lassen διαφαίνειν.

vorschicken προπέμπειν.

vorschieben eig. προωθεῖν, προκινεῖν, einen Riegel ~ ἐπι-, ἐμβάλλειν μοχλόν, übtr. j-n ~ ἐπίπροσθεν ποιεῖσθαί (M.) τινα.

vorschießen (Geld u. dgl.) συμβάλλειν, δανείζειν, προπαρέχειν, προκαταβάλλειν, die Kosten ~ προαναλίσκειν, die Abgaben für j-n ~ προεισφέρειν τινός.

vorschiffen, -segeln προπλεῖν.

Vorschlag *m* 1. ἡ ὑπόθεσις, ἡ πρόκλησις, ἡ συμβουλία, ἡ παραίνεσις, auch bloß ὁ λόγος, ἡ γνώμη, ἡ βουλή (Ansicht), ἡ προβολή (für eine Wahl), τὸ προβούλευμα (für ein Gesetz, einen Beschluß), j-m einen ~ machen ὑποτίθεσθαί (M.) τινι, προκαλεῖσθαί (M.) τινα, λόγους προσφέρειν τινί, auch bloß λέγειν, etw. in ~ bringen εἰσηγεῖσθαί (M.), προτιθέναι τι, ein Gesetz in ~ bringen εἰσφέρειν, γράφειν νόμον, j-s ~ beistimmen προστίθεσθαι τῇ γνώμῃ τινός, πείθεσθαι (P.) τοῖς λόγοις τινός, δέχεσθαι (M.) τοὺς λόγους τινός, auf j-s ~ εἰπόντος, εἰσηγησαμένου usw. τινός, das ist mein ~ οὕτω γιγνώσκω ἔγωγε. — 2. (in der Musik) ἡ ἀνάκρουσις, einen ~ machen ἀνακρούειν.

vorschlagen 1. (etw. vor etw. befestigen) παρα-, προσπηγνύναι τί τινι, προσηλοῦν τί τινι. — 2. (v. Kaufleuten) λέγειν μείζω τῆς δικαίας τιμήν, ἐπιτιμᾶν, πλειστηριάζειν. — 3. (empfehlen) j-n zum Feldherrn ~ προβάλλεσθαί (M.) τινα στρατηγόν, s. auch in Vorschlag bringen unter Vorschlag.

vorschleppen προέλκειν.

Vorschmack *m* τὸ γεῦμα, τὸ πρόγευμα, ἡ προαίσθησις, einen ~ von etw. bekommen προγεύεσθαί (M.) τινος, προαισθάνεσθαί τινος, παράδειγμα λαμβάνειν τινός, j-m einen ~ von etw. geben προγεύειν τινά τινος.

vorschmecken: es schmeckt etw. vor αἴσθησιν παρέχει τι.

vorschmeicheln j-m etw. θωπεύειν τινὰ λέγοντα mit ὅτι od. *acc.* u. *inf.*

vorschneiden (bei Tische) διανέμειν τὰ κρέα.

Vorschneider *m* ὁ διανέμων τὰ κρέα.

vorschnell προπετής.

Vorschnelligkeit *f* ἡ προπέτεια.

vorschreiben eig. ὑπο-, προγράφειν, (verordnen) τάττειν, ἐπιτάττειν, προαγορεύειν, παραγγέλλειν, κελεύειν, ein Gesetz ~ νόμον γράφειν, τάττειν, τιθέναι (letzteres vom Gesetzgeber), τίθεσθαι (M., vom Volke oder von den Behörden in einem Freistaate), unter vorgeschriebenen Bedingungen ἐπὶ ῥητοῖς.

vorschreien j-m καταβοᾶν τινος.

vorschreiten προβαίνειν, προχωρεῖν (auch übtr.), ἐπιδιδόναι, προκόπτειν (übtr., in etw. εἰς, ἐπί u. πρός τι), s. auch vorrücken.

Vorschrift *f* 1. (Musterschrift) ἡ ὑπογραφή, ὁ ὑπογραμμός. — 2. (Verordnung, Befehl) τὸ ἐπίταγμα, τὸ πρόσταγμα, τὸ παράγγελμα, ἡ παράγγελσις, ἡ ἐντολή, ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, auch ὁ νόμος (Gesetz), j-m ~en über etw. geben διδάσκειν τινά, ὡς χρὴ ποιεῖν τι, sich nach j-s ~en richten πείθεσθαί (P.) od. πειθαρχεῖν τινι.

vorschriftlich ἔννομος (2), κατὰ τοὺς νόμους, τεταγμένος, προστεταγμένος, τακτός.

vorschriftsmäßig ῥητός, νόμιμος, s. d. vor. Wort; *adv.* κατὰ τοὺς νόμους, νομίμως.

Vorschritt *m* ἡ προκοπή, ἡ ἐπίδοσις.

Vorschub *m* ἡ προβίβασις, ὁ προβιβασμός, ἡ ὑπουργία, ἡ ὑπούργησις, ἡ ὑπηρεσία, ἡ ὠφέλεια, j-m ~ tun, leisten ὠφελεῖν τινα εἰς od. πρός τι, ὑπουργεῖν τινι, ὑπουργὸν εἶναί τινι, ὑπηρετεῖν τινι, προβιβάζειν τινά, einer Sache ~ leisten ὑπηρετεῖν od. ὑπουργεῖν τινι, προβιβάζειν τι, ~ von j-m erhalten ὠφελεῖσθαι (P.) ὑπό od. παρά τινος.

vorschuhen καττύειν.

Vorschule *f* ἡ προμελέτησις, ἡ προγυμνασία.

Vorschuß *m* ἡ προκαταβολή, (Darlehn) τὸ δάνειον, τὸ δάνεισμα.

vorschütten παρα-, προβάλλειν, παρα-, προχεῖν.

vorschützen eig. προέχειν (u. M.), προΐσχεσθαι (M.), προβάλλεσθαι (M.), προτείνειν, (als Vorwand gebrauchen) προφασίζεσθαι (M.), σκήπτεσθαι (M.).

Vorschützung *f* ἡ πρόφασις, ἡ σκῆψις.

vorschwatzen j-m etw. καταλαλεῖν, καταφλυαρεῖν, καταληρεῖν τινός τι, ψευδῆ λέγειν τινί, ἐξαπατᾶν τινα λόγοις.

vorschweben j-m im Geiste παρίστασθαί τινι, ἐπέρ-

χεσθαί τινι u. τινα, im Traume ~ δοκεῖν ὁρᾶν τι ἐν ὀνείρῳ.

vorschwindeln j-m etw. ἐξαπατᾶν τινα ψευδέσι λόγοις.

vorschwören προομνύναι.

vorsehen sich vor j-m od. etw. φυλάττεσθαί, προφυλάττεσθαί (M.) τινα u. τι, εὐλαβεῖσθαί (P.) τινα u. τι, sieh dich vor ὅρα, σκόπει, φύλαξαι.

Vorsehung *f* ἡ πρόνοια, göttliche ~ ἡ θεία ἐπιμέλεια, (göttliche Fügung) ἡ θεία μοῖρα, durch göttliche ~ κατὰ τὸ θεῖον, ἐκ θεοῦ.

vorsetzen 1. eig. (etw. vor etw. setzen) ἐπιτιθέναι, ἐπι-, παραβάλλειν τί τινι, den Fuß ~ προβαίνειν, seinen Namen ~ ἐπιγράφειν τὸ ὄνομα, (Speisen) παρατιθέναι. — 2. (j-n über etw. setzen) ἐφιστάναι τινά τινι, καθιστάναι, τάττειν τινὰ ἐπί τινι, ἐπιτρέπειν τινί τι, ποιεῖν τινα ἐπί τινι, προτάττειν τινά τινος, sich ~ αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.).

Vorsetzen *n* eig. ἡ ἐπίθεσις, ἡ ἐπιβολή, (von Speisen) ἡ παράθεσις.

Vorsicht *f* ἡ πρόνοια, ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια, ἡ προμήθεια, ~ gebrauchen, mit ~ zu Werke gehen πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλάττεσθαι (M.) περί u. πρός τι, φυλάττεσθαί u. εὐλαβεῖσθαί (P.) τι. mit ~ s. vorsichtig; mit möglichster ~ ὡς οἷόν τε μάλιστα πεφυλαγμένως, (vernünftige Überlegung) ἡ εὐλογιστία, (Umsicht) ἡ περίσκεψις.

vorsichtig φυλακτικός, προνοητικός, εὐλαβής, προμηθής, εὐλόγιστος (2), *adv.* auch πεφυλαγμένως, ~ sein od. handeln s. d. vor. Wort (Vorsicht gebrauchen); ~ umgehen mit etw. ἐπιμελείᾳ χρῆσθαι περί τι, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος.

Vorsichtigkeit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ προμήθεια, s. Vorsicht.

Vorsichtsmaßregel *f* τὸ φυλακτήριον, auch ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια, ~n treffen προνοεῖσθαι (P.), προορᾶσθαι (M.), προφυλάττεσθαί (M.) τι, ἀντιμηχανᾶσθαί (M.), ἀντιπράττειν (u. M.) τινί, ohne ~n ἀφύλακτος (2), *adv.* ἀφυλάκτως, (im medizinischen Sinne) τὸ προφυλακτικόν.

vorsingen vor j-m ᾄδειν, ᾄδοντα διέρχεσθαι, (als Vorsänger) προᾴδειν, ἐνδιδόναι τὸ μέλος, ἡγεῖσθαι (M.) τῆς ᾠδῆς.

Vorsitz *m* ἡ προεδρία, den ~ haben προεδρεύειν (in einer Ratsversammlung τῆς βουλῆς), (bei Tische) ἡ πρωτοκλισία, ἡ προκατάκλισις, den ~ bei Tische haben πρῶτον κατακεῖσθαι, προκατακεῖσθαι.

Vorsitzender, Vorsitzer *m* ὁ πρόεδρος.

Vorsommer *m* ἡ τοῦ ἔαρος (ἦρος) ἀκμή, im ~ εὐθὺ τοῦ θέρους.

Vorsorge *f* ἡ πρόνοια, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ προμήθεια, ἡ φροντίς (ίδος), s. Sorge; ~ treffen, tragen für etw. s. sorgen.

Vorspann *f* ἡ ὑποζυγίων ἐπικουρία od. ἐπάρκεια, j-m ~ geben ἐπαρκεῖν τινι ὑποζύγια.

vorspannen eig. (vor etw. ausspannen) παρα-, περιτείνειν τί τινι, (an den Wagen spannen, Pferde u. dgl.) ζευγνύναι, ὑπο-, παραζευγνύναι, vor den Wagen ~ ζευγνύναι πρὸς od. ἐπὶ τὸ ἅρμα, j-m Vorspann geben s. d. vor. Wort.

Vorspannen *n* ἡ ζεῦξις.

vorspiegeln j-m etw. προ-, ὑποτείνειν τινί τι, φενακίζειν od. ἀπατᾶν τινα λέγοντά τι (s. täuschen, vorschwatzen).

Vorspiegelung *f* ἡ ἀπάτη, ὁ φενακισμός, (als Sache) οἱ κενοὶ od. ψευδεῖς λόγοι.

Vorspiel *n* (musikalisches ~) τὸ ἐνδόσιμον (μέλος), ἡ ἀναβολή, τὸ προοίμιον, (auf der Flöte) τὸ προαύλιον, τὸ προαύλημα, (auf der Zither) τὸ προκιθάρισμα, übtr. τὸ προοίμιον, ὁ προάγων (ωνος).

vorspielen (ein Vorspiel machen) ἀναβάλλεσθαι (M.), προοιμιάζεσθαι (M.), ἐνδιδόναι, (auf der Flöte) αὐλεῖν, j-m etw. ~ καταυλεῖν τινος, αὐλεῖν παρόντος τινός, (auf der Zither) κιθαρίζειν.

vorsprechen s. vorsagen; bei j-m ~ ἐντυγχάνειν oder προσέρχεσθαί τινι, s. besuchen.

vorspringen (hervorspringen) προπηδᾶν, προάλλεσθαι (M.), ἐξᾴττειν, προορμᾶσθαι (M.), (im Springen übertreffen) προπηδᾶν τινος, πηδῶντα προτερεῖν τινος, (hervorragen) ἐξέχειν.

vorspringend προβλής (ῆτος).

Vorsprung *m* 1. (vor j-m) τὸ προτέρημα, τὸ πρόλημμα, τὸ πλεονέκτημα, einen ~ auf einem Wege haben vor j-m προλαμβάνειν τινά od. τινός, προτρέχειν τινός, φθάνειν τρέχοντα, einen ~ vor j-m in etw. haben προέχειν τινός τινι, προτερεῖν od. προτερεύειν τινός, j-m einen ~ lassen ὑστερεῖν, ὑστερίζειν τινός, einen ~ vor j-m haben πλεονεκτεῖν, πλέον ἔχειν τινός. — 2. (vorspringender Teil) τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή, (an einem Gebäude) ἡ ἐκφορά, τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, (am Giebel) τὸ ἀκρωτήριον, (bei einem Gebirge) τὸ ἀκρωτήριον, ἡ ἀκρώρεια, ἡ τοῦ ὄρους δειράς (άδος).

vorspuken προσημαίνειν.

Vorstadt *f* τὸ προάστειον (auch ein Haus in der ~), in der ~ gelegen προάστειος (2).

Vorstädter *m* ὁ προαστίτης, besser ὁ ἐν τῷ προαστείῳ od. ἐκ τοῦ προαστείου.

vorstädtisch προάστειος (2).

Vorstand *m* ἡ προστασία, (die Vorsteher) οἱ προστάται.

Vorstandschaft *f* ἡ προστασία, ἡ προστατεία.

vorstechen ἐκλάμπειν, ἐκπρέπειν, διαφαίνεσθαι (P.).

vorstechend λαμπρός, ἐκπρεπής, ἐπίσημος (2), διαφέρων.

vorstecken ἐμ-, προπηγνύναι τί τινι, προ-, ἐπεμβάλλειν τι πρό τινος, j-m ein Ziel ~ προτιθέναι od. καθιστάναι τινὶ σκοπόν, es ist uns ein Ziel vorgesteckt πρόκειται ἡμῖν σκοπός, sich ein Ziel ~ προτίθεσθαι σκοπόν.

vorstehen 1. (hervorstehen) ἐξ-, ὑπερέχειν, (vor j-m oder etw. stehen) ἑστάναι πρό od. ἔμπροσθέν τινος (von Personen), προκεῖσθαί τινος (von Sachen). — 2. übtr. (einer Sache, einem Geschäfte, einem Amte u. dgl. ~) προστατεῖν, προστατεύειν, ἐπιστατεῖν, προΐστασθαί, ἄρχειν τινός, εἶναι u. τεταγμένον εἶναι ἐπί τινι, dem Hause ~ διοικεῖν τὴν οἰκίαν, seinem Amte ~ πράττειν τὰ προσήκοντα od. δέοντα.

Vorsteher *m* ὁ ἐπι-, προστάτης, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος) u. d. *part.* d. Verben, (einer Provinz) ὁ ἔπαρχος, ὁ σατράπης, (einer Übungsschule) ὁ γυμνασιάρχης, ὁ γυμνασίαρχος, ~ der Priester ὁ ἀρχιερεύς, ~ sein von etw. s. vorstehen; j-n zum ~ von etw. machen προϊστάναι τινά τινος, ἐφιστάναι τινά τινι, ἐπιτρέπειν τινί τι.

Vorsteheramt *n* ἡ προστατεία, ἡ προστασία, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἀρχή.

Vorsteherin *f* ἡ προ-, ἐπιστάτις (ιδος), gew. *part.*

vorstellbar νοητός, δοξαστός.

vorstellen 1. eig. (etw. vor etw. stellen) τιθέναι od. ἱστάναι τι πρό τινος, προτιθέναι, προϊστάναι τί τινος, προβάλλειν τι πρό τινος, προτάττειν τί τινος, j-n einem andern ~ συνιστάναι od. προσάγειν τινά τινι. — 2. (darstellen) ποιεῖν (vom Dichter u. Künstler), πλάττειν (als Bildner), γράφειν (vom Maler), ὑποκρίνεσθαι (M., vom Schauspieler), ὑπο-, ἀνατυποῦν (durch Worte od. im Geiste), sich (*dat.*) etw. ~ ὑπο-, προτυποῦσθαί (M.) τι, (durch Begriffe) παρίσταμαί τι, ἐννοῶ τι, etw. Großes ~ δοκεῖν εἶναί τι, was soll das ~? τί τοῦτο θέλει, νοεῖ od. δύναται; τί τοῦτο; — 3. (j-m etw. vor Augen stellen) παριστάναι, προφαίνειν τινί τι. — 4. (j-m Vorstellungen machen) παραινεῖν τινί τι, διδάσκειν τινά τι, ὑπομιμνῄσκειν τινά τι, νουθετεῖν τινα περί τινος. — 5. sich etw. (im Geiste) ~ ἐννοεῖν (u. P.), ὑπονοεῖν τι, ἔννοιαν λαμβάνειν τινός, δοξάζειν τι, εἰκάζειν τι. — 6. (glauben) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), δοκεῖν.

vorstellig: j-m etw. ~ machen διδάσκειν τινά τι, νου-

θετεῖν τινα περί τινος. bei j-m ~ werden wegen etw. δεῖσθαί (P.) τινος mit *inf.*

Vorstellung *f* 1. (persönliche ~ j-s) ἡ σύστασις, ἡ προσαγωγή. — 2. (im Theater) ἡ θέα, τὸ δρᾶμα (ersteres die Aufführung eines Stückes, letzteres das aufgeführte Stück), ἡ διδασκαλία (wenn der Verfasser des Stückes die Schauspieler selbst einübt), eine ~ geben ἐπιτελεῖν θέαν. — 3. (Darstellung durch Worte) ἡ ὑπο-, ἀνατύπωσις, ἡ παράστασις (als Handlung), τὸ ἀνα-, ὑποτύπωμα, τὸ εἴκασμα (als Sache). — 4. (Ermahnung) ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις, j-m ~en machen s. vorstellen. — 5. (Gedanke, Begriff) ἡ φαντασία, τὸ φάντασμα, ἡ ἰδέα, ἡ δόξα, eine ~ von etw. ἔννοιά τινος, leere, falsche ~ ἡ κενή, ψευδὴς δόξα, ἡ ἀλλο-, κενο-, ψευδοδοξία, eine richtige ~ ἡ ἀληθής, ὀρθὴ δόξα, eine ~ von etw. haben ἔννοιαν ἔχειν τινός, von etw. bekommen ἔννοιαν λαμβάνειν τινός, sich eine falsche ~ von etw. machen οὐκ ὀρθῶς εἰκάζειν τι od. ἐννοεῖν τι, sich e-e zu große ~ von etw. machen δοξάζειν τι ἐπὶ πλέον, wovon man eine ~ hat νοητός, wovon man keine ~ hat ἀνεννόητος (2), der ~ fähig φανταστικός, was in der ~ existiert νοούμενος.

Vorstellungsvermögen *n* τὸ νοητικόν, τὸ φανταστικόν, ἡ φαντασία, ἡ νόησις.

vorstopfen παρεμβύειν, ἐμφράττειν, ἐπεμ-, παρεμβάλλειν.

Vorstoß *m* (an einem Gewande) ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον, (das Vorrücken) ἡ ἐπαγωγή.

vorstoßen I *trans.* (vorwärts stoßen) προωθεῖν, (mit einem Vorstoß versehen) παρυφαίνειν, κρασπεδοῦν. — II *intr.* (hervorragen) ἐξέχειν.

vorstrecken προτείνειν (zB. die Hand τὴν χεῖρα), προβάλλεσθαι (M., Waffen), (Geld vorschießen) δανείζειν.

Vorstrecken *n* ἡ πρότασις, ἡ προβολή, ὁ δανεισμός, d. Unterschied s. vor. Wort.

vorstreichen (nach vorn) das Haar ~ κατασπᾶν τὰς κόμας εἰς τὸ ἔμπροσθεν, (mit einem Striche bezeichnen) παρασημαίνεσθαι (M.).

vorstreuen προ-, παραβάλλειν τί τινι.

vorstürmen, -stürzen ἐξ-, προορμᾶν (u. P.).

vorsuchen ἀναζητεῖν, ἀνερευνᾶν, auch bloß ἐρευνᾶν.

vortanzen προορχεῖσθαι (M.), (beim Reigen) προχορεύειν, ἡγεῖσθαι (M.) τοῦ χοροῦ.

Vortänzer *m* ὁ προορχηστής, (beim Reigen) ὁ χορηγός.

Vorteil *m* 1. ἡ ὠφέλεια, τὸ ὠφέλημα, τὸ συμφέρον (οντος), τὸ σύμφορον (u. *plur.*), ἡ ὄνησις, τὸ ὄφελος, (Gewinn) τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, ἡ ἐργολαβία, (der aus etw. entspringende Nutzen) ὁ καρπός, (Erwerb) ἡ ἐργασία. — 2. (~ über andere) ἡ πλεονεξία, τὸ πλεονέκτημα, (der günstige Zeitpunkt zur Wahrnehmung eines ~s) ὁ καιρός, seinen ~ wahrnehmen τηρεῖν, παρατηρεῖν τὸν καιρόν, auf seinen ~ bedacht sein τὰ ἑαυτοῦ σκοπεῖν, πράττειν τὸ ἴδιον συμφέρον, σπουδάζειν ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, zu seinem ~e πρὸς ἑαυτοῦ, zu seinem ~e etw. verwenden εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαί (M.) τι, κέρδος ἡγεῖσθαί (M.) τι ἑαυτῷ, ich habe ~ von etw. ἀπολαύω τινός, ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ τινος, ,es bringt mir ~ συμφέρει od. λυσιτελεῖ μοι, ὄφελός ἐστί μοί τινος, ~ von (aus) etw. ziehen κερδαίνειν od. κέρδος ποιεῖσθαι (M.) ἔκ τινος (auch ἀπό τινος), aus allem ~ ziehen πανταχόθεν ὠφελεῖσθαι (P.), j-n ~ suchen βούλεσθαι κερδαίνειν, keinen ~ bringen ἀνόνητον εἶναι, sich einen ~ verschaffen διαπράττεσθαι (M.) ἑαυτῷ ἀγαθόν τι, auf schlechte Weise ~ suchen αἰσχροκερδεῖν, αἰσχροκερδῆ εἶναι, φιλοκερδεῖν, es geschieht etw. zu j-s ~ γίγνεταί τι ἐπ' ἀγαθῷ τινος, im ~ sein vor j-m πλέον ἔχειν, πλεονεκτεῖν, προέχειν τινός, im ~ sein bei etw. πλεονεκτεῖν τινι.

vorteilhaft συμφέρων (οντος), σύμφορος (2), ἀγαθός, ὠφέλιμος (2), χρήσιμος (2), ἐπιτήδειος, καλός (zu, für etw. εἰς, πρός τι), ~ sein für j-n außer d. *adj.* mit εἶναι auch ἐν ὠφελείᾳ od. κέρδος εἶναί, συμφέρειν, λυσιτελεῖν τινι, ὠφελεῖν, ὀνινάναι τινά, κέρδος φέρειν τινί.

Vortempel *m* ὁ πρόνεως, τὸ πρόναον.

vortönen διηχεῖν, ἐξακούεσθαι (P.).

Vortrab *m* ἡ προπορεία, οἱ προπορευόμενοι, τὸ πρῶτον τάγμα, οἱ προφύλακες, οἱ προηγούμενοι, τὸ ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς, οἱ πρόδρομοι, den ~ bilden ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.).

Vortrag *m* 1. (Aussprache) ἡ προφορά, etw. in ~ bringen ἀναφέρειν oder εἰσάγειν τι (bei j-m πρός τινα), (die Art und Weise etw. vorzutragen) ἡ λέξις, einen guten ~ haben καλῇ λέξει oder καλῷ λόγῳ χρῆσθαι (M.), δυνατὸν εἶναι λέγειν. — 2. (die vorgetragene Rede) ὁ λόγος, τὰ λεγόμενα, τὰ εἰρημένα, τὰ ῥηθέντα, e-n ~ halten λόγους ποιεῖσθαι (M.), (Prunkrede) ἡ ἐπίδειξις, gelehrter ~ ἡ ἀκρόασις, τὸ ἀκρόαμα.

vortragen 1. (etw. vor j-m tragen) προφέρειν, προκομίζειν τι, ἡγεῖσθαι (M.) od. προέρχεσθαι ἔχοντά oder φέροντά τι. — 2. (eine Rede ~) διέρχεσθαι, διεξέρχεσθαι, etw. ~ διέρχεσθαί τι od. περί τινος, s. auch Vortrag; j-m etw. ~ ἀναφέρειν τι πρός τινα, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος, sich etw. ~ lassen ἀκροᾶσθαί (M.) τινος.

vorträllern j-m τερετίζειν πρός τινα, καταυλεῖν τινος.

Vortrank *m* τὸ πρόπομα.

vortrefflich ἀγαθός, χρηστός, καλός, ἐκπρεπής, διαφέρων (οντος), auch ἄμεμπτος (2, tadellos), θαυμάσιος, θαυμαστός (bewundernswert), ganz ~ ἄριστος, κάλλιστος, κράτιστος, οὐδενὸς δεύτερος, *adv.* εὖ, καλῶς, ganz ~ ἄριστα, κάλλιστα, ὑπέρευ, mein V~er ὦ 'γαθέ, ὦ λῷστε, ὦ δαιμόνιε (letzteres meist ironisch).

Vortrefflichkeit *f* ἡ ἀρετή.

vortreten (vor j-n od. etw. treten) προΐστασθαί τινος, ἔμπροσθέν τινος στῆναι, sonst προέρχεσθαι, προβαίνειν, (von Sachen) προπίπτειν, (etw. verdecken u. dadurch verdunkeln) ἐπισκοτεῖν τινι.

Vortreten *n* (von Personen) ἡ πάροδος, (von Sachen) ἡ πρόπτωσις, gew. durch Verben.

vortrinken προπίνειν.

Vortritt *m* eig. durch d. Verben, übtr. τὸ προτέρημα, den ~ vor j-m haben προτερεῖν τινος, προτιμᾶσθαί (P.) τινος, unter j-s ~ ἡγουμένου, προ-, ὑφηγουμένου τινός.

Vortrupp *m* τὸ πρῶτον τάγμα, οἱ προτεταγμένοι.

Vortuch *n* τὸ περίζωμα.

vortun j-m etw. περιτιθέναι od. περιβάλλειν τινί τι.

Vorturner *m* ὁ προγυμναστής.

vorüben j-n προγυμνάζειν τινά, etw. ~ προμελετᾶν τι, sich ~ προγυμνάζεσθαι (M.), προπαρασκευάζεσθαι (M.).

vorüber: in Zssg. mit Verben παρά, s. diese unter ,vorbei'.

vorübergehend οὐ μόνιμος (2), συνεχής.

Vorübung *f* ἡ προγυμνασία, ἡ προμελέτησις, τὸ προγύμνασμα, gew. ἡ μελέτη.

Voruntersuchung *f* ἡ ἀνάκρισις.

Vorurteil *n* ἡ οὐκ ὀρθὴ δόξα, ein ~ gegen etw. ἡ ὑποψία πρός τι, ein ~ haben οὐκ ὀρθὴν δόξαν ἑλέσθαι, ein ~ gegen j-n haben καταγιγνώσκειν τινός, gegen etw. ὑποπτεύειν τι.

vorvorig: im ~en Jahre προπέρυσι(ν).

Vorwache *f* ἡ προφυλακή, οἱ προφύλακες

vorwachsen βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν, ἐκφύεσθαι (-φῦναι).

vorwalten κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.

vorwälzen προκυλίνδειν, (etw. vor etw. wälzen) ἐπικυλίνδειν τι ἐπί τι.

Vorwand *m* ἡ πρόφασις, ἡ σκῆψις, τὸ πρόσχημα, τὸ προκάλυμμα, auch bloß ὁ λόγος, scheinbarer ~ ἡ εὐπρέπεια, unter dem ~e ἐπὶ προφάσει, προφάσει, ὀνόματι od. durch d. *part.* προφασιζόμενος, dem ~e nach λόγῳ μέν, etw. zum ~ nehmen προφασίζεσθαί (M.), σκήπτεσθαί (M.) τι, πρόσχημα ποιεῖσθαι (M.), προ-

καλύπτεσθαι (M.), προβάλλεσθαί (M.), προτείνειν, προΐσχεσθαί (M.) τι, einen ~ ergreifen πρόφασιν λαμβάνειν, einen ~ ersinnen πρόφασιν ζητεῖν, ἐξευρίσκειν od. κατασκευάζειν, nur keinen ~ μή μοι πρόφασιν od. προφάσεις, der etw. ohne ~ tut ἀπροφάσιστος (2).

vorwärts πρόσω, εἰς τὸ πρόσω, εἰς τὸ πρόσθεν, εἰς τοὔμπροσθεν, weiter ~ προσωτέρω, περαιτέρω, es ~ bringen in etw. ἐπιδιδόναι εἰς, ἐπί od. πρός τι (s. Fortschritte machen unter Fortschritt), ~ (als ermunternder Zuruf) πρόβαινε (πρόβα), πρόαγε δή, χώρει δή (πρόβητε, χωρεῖτε, προάγετε), in Zssg mit Verben πρό, s. diese unter „vor".

vorwärtskommen eig. πρόσω, εἰς τὸ πρόσθεν od. εἰς τοὔμπροσθεν χωρεῖν, προϊέναι (εἶμι), προχωρεῖν, übtr. (es vorwärts bringen in etw.) s. unter vorwärts und Fortschritt.

vorweben παρυφαίνειν.

vorweg durch πρῶτος oder πρότερος wiederzugeben, die Zssg s. unter ‚voran', ‚voraus'.

Vorwegnehmen *n* ἡ πρόληψις, ἡ προκατάληψις.

vorweisen ἐπι-, ἀπο-, προδεικνύναι.

Vorwelt *f* τὰ πάλαι, (als Personen) οἱ προγεγενημένοι, οἱ πάλαι, οἱ παλαιοί (die Alten).

vorwenden s. etw. zum Vorwand nehmen unter Vorwand.

vorwerfen eig. προ-, παραβάλλειν, übtr. j-m etw. ~ ἐπικαλεῖν, ἐπιτιμᾶν, μέμφεσθαί (M.), μεμψιμοιρεῖν, ἔγκλημα ποιεῖν, ἐγκαλεῖν τινί τι, auch προ-, ἐπιφέρειν τινί τι, κατηγορεῖν τινός τι.

Vorwerfen *n* durch Verben.

Vorwerk *n* (Gehöft, Landgut) ἡ ἔπαυλις (εως), ἡ αὐλή, (an einer Festung) τὸ προτείχισμα.

vorwiegen s. vorwalten.

vorwinseln j-m μινύρεσθαί (M.) τινι, μινυρίζειν πρός τινα.

Vorwissen *n* τὸ συνειδός (ότος), ἡ συνείδησις, mit j-s ~ συνειδότος τινός, ohne j-s ~ ἀγνοοῦντός od. λάθρα od. κρύφα od. ἄνευ τινός.

Vorwitz *m* ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ φιλοπραγμοσύνη, ἡ ἀλλοτριοπραγμοσύνη, ἡ περιεργία, ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία.

vorwitzig πολυπράγμων, φιλοπράγμων, ἀλλοτριοπράγμων, περίεργος, ἄτοπος, ἄκαιρος (sämtlich 2), ~ sein πολυπραγμονεῖν, φιλοπραγμονεῖν, περιεργάζεσθαι (M.), ἀκαιρίᾳ χρῆσθαι (M.).

Vorwort *n* (Vorrede) τὸ προοίμιον, (Präposition) ἡ πρόθεσις, τὸ προθετικὸν μόριον.

Vorwurf *m* 1. τὸ ὄνειδος, τὸ ὀνείδισμα (Schimpf), τὸ ἔγκλημα, ἡ αἰτία, ἡ κατηγορία, τὸ κατηγόρημα (Beschuldigung, Anklage), ἡ μέμψις (Tadel), ἡ ἐπιτίμησις, τὸ ἐπιτίμημα (harter Tadel), j-m einen ~ machen wegen etw. s. vorwerfen; mich trifft ein ~ αἰτίαν ἔχω oder ὑπέχω, sich selbst Vorwürfe machen αἰτιᾶσθαι (M.), καταμέμφεσθαι (M.) ἑαυτόν, j-m etw. zum ~ machen μέμφεσθαί τινός τι od. τινα εἴς τι, κατηγορεῖν τινός τι, j-m drohende Vorwürfe machen ἐπιτιμᾶν τινι μετ' ἀπειλῶν, j-m harte Vorwürfe machen χαλεπῶς ἐπιπλήττειν τινί, j-m laute Vorwürfe machen καταβοᾶν τινος, sich einen ~ zuziehen ὀφλισκάνειν τι, z.B. ich ziehe mir den ~ der Grausamkeit zu ὀφλισκάνω ὠμότητα, ~ verdienen μέμψεως ἄξιον εἶναι, sich frei von ~ halten ἄμεμπτον, ἀναίτιον od. ἀνέγκλητον γίγνεσθαι, ἀνεγκλήτως ἔχειν. — 2. (Gegenstand, Objekt von etw.) ἡ ὑπόθεσις.

vorwurfsfrei ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, ἀνεπίφθονος, ἀναίτιος (sämtlich 2).

vorzählen ἐξ-, ἀπαριθμεῖν, καταλέγειν.

Vorzählen *n*, **Vorzählung** *f* ἡ ἀπ-, ἐξαρίθμησις, gew. durch Verben.

Vorzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ σῆμα, ἡ προσημασία, ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα, s. Vorbedeutung.

vorzeichnen j-m etw. ὑπο-, διαγράφειν τινί τι, (etw. anzeichnen) παρασημαίνεσθαι (M.), übtr. προδεικνύναι, προδιηγεῖσθαί (M.) τινί τι.

Vorzeichnung *f* ἡ ὑπογραφή, τὸ ὑπόγραμμα (als Muster), ἡ παρασημείωσις (das Anzeichnen), übtr. ἡ προδιήγησις, gew. durch Verben.

vorzeigen ἐπι-, ἀνα-, ἀποδεικνύναι (auch M.), ἀποφαίνειν, προφέρειν, auch bloß δεικνύναι.

Vorzeigen *n*, **Vorzeigung** *f* ἡ ἐπί-, ἀνά-, ἀπόδειξις, ἡ δεῖξις.

Vorzeiger *m* durch d. *part.* d. Verben.

Vorzeit *f* ὁ πρότερον od. παλαιὸς χρόνος, Menschen der ~ οἱ παλαιοί, οἱ πάλαι, οἱ προγεγενημένοι, Taten der ~ αἱ παλαιαὶ πράξεις.

vorziehen 1. eig. (unter etw. hervorziehen) προέλκειν, ὑπεξαιρεῖν, (vor einem Gegenstande hinziehen) παρατείνειν τί τινι, einen Vorhang ~ προκαλύπτειν τι παραπετάσματι, einen Graben vor dem Lager ziehen τάφρον παρατείνειν τῷ στρατοπέδῳ. — 2. (den Vorzug geben) αἱρεῖσθαί (M.) τι ἀντί od. πρό τινος, ἀνθ-, προαιρεῖσθαί τί τινος, προτιμᾶν τινά u. τί τινος, τιμᾶν τι πρό τινος, προκρίνειν τινά τινος u. ἀντί τινος, προτιθέναι τί τινος u. ἀντί τινος, περὶ πλέονος ποιεῖσθαί (M.) τι u. τινά τινος, ἀγαπᾶν τι ἀντί od. πρό τινος, etw. allem andern ~ πρὸ πάντων αἱρεῖσθαι (M.), unter mehreren (Personen od. Gegenständen) ~ προκρίνειν ἔκ τινων.

Vorzimmer *n* τὸ προδωμάτιον, ἡ προστάς (άδος).

Vorzug *m* (das Vorziehen) ἡ προτίμησις, ἡ πρόκρισις, (das Vorgezogenwerden) ἡ ὑπεροχή, τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις, ἡ τιμή, τὰ πρωτεῖα, den ~ vor j-m haben προέχειν, ὑπερέχειν, πλεονεκτεῖν τινος, εἶναι πρό oder ὑπέρ τινος, κρείττω od. πρότερον εἶναί τινος, j-m den ~ vor einem andern geben s. vorziehen; den ~ vor etw. verdienen αἱρετώτερον od. πλείονος ἄξιον εἶναί τινος, (als Eigenschaft) ἡ ἀρετή, τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν.

vorzüglich αἱρετός, ἐξαίρετος (2), ἐκ-, διαπρεπής, ἐπίσημος (2), διαφέρων (οντος), προφερής, ὑπερβάλλων (οντος), δεινός, ἔξοχος (2), *adv.* außer den regelmäßigen Bildungen auch μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, der Vorzüglichste ὁ κράτιστος, das V~ste τὸ ἄκρον, der V~ste sein unter einigen πρωτεύειν τινῶν od. ἔν τισιν (in etw. τινί od. περί τι).

Vorzüglichkeit *f* ἡ ἐκπρέπεια, ἡ ἀρετή, τὸ πλείστου ἄξιον.

vorzugsweise διαφερόντως, μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, ἐξαιρέτως (κατ' ἐξοχήν ist zu meiden).

votieren ψηφίζεσθαι (M.), ψηφοφορεῖν, τὴν ψῆφον τίθεσθαι (M.), ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην.

Votum *n* ἡ ψῆφος, ἡ γνώμη, sein ~ abgeben s. votieren.

Vulkan *m* (feuerspeiender Berg) τὸ ὄρος ῥύακας ἀναπέμπον.

vulkanisch καόμενος καὶ ἔχων κρατῆρας πυρός, ~e Gegend τὰ φλεγραῖα.

W

W wird in ausländischen Wörtern durch B od. Οὐ wiedergegeben.

Wabe *f* τὸ κηρίον, ἡ σχαδών (όνος), (der Wespen) τὸ σφηκίον, einer ~ ähnlich sein κηριάζειν.

Wabenbau *m* ὁ ἱστός.

wach ἐγρηγορώς, ἄυπνος (2), ~ sein ἐγρηγορέναι.

Wachdienst *m* ἡ φρουρά.

Wache *f* 1. ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, ἡ φρούρησις, ~ halten, stehen φυλακήν (auch *pl.*) ποιεῖν od. ἄγειν od. ἔχειν, προκοιτεῖν, φυλάττειν (φυλακάς), am Tage ἡμεροφυλακεῖν, nachts νυκτοφυλακεῖν, die ~ haben ἐν φρουρᾷ ἔχειν. — 2. (die Wächter) οἱ φύλακες, οἱ φρουροί, ~n ausstellen φύλακας καθιστάναι, ἐφ-, περιιστάναι od. διατιθέναι, ~n einziehen τὰς φυλακὰς καθαιρεῖν, ~ bei Tage οἱ ἡμεροσκόποι, ~ bei Nacht οἱ νυκτοφύλακες, die ~ zieht auf ἡ διαδοχὴ γίγνεται τῇ φυλακῇ, ἡ ἀλλαγὴ φρουρῶν γίγνεται, Befehls-

haber der ~ ὁ φρούραρχος. — 3. (Wachthaus) τὸ φυλακτήριον.

wachen (wach sein, nicht schlafen) ἐγρηγορέναι, ἀγρυπνεῖν, ~d s. wach; Wache halten s. unter Wache; übtr. wachen über etw. (besorgt sein für etw.) ἐπιμελεῖσθαί (P.) oder ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, προνοεῖσθαί (P.) τινος, auch ἐπαγρυπνεῖν τινι, ὑπεραγρυπνεῖν τινος, φυλάττειν τι.

Wachen *n* ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία, im ~ ὕπαρ.

Wacholder *m* ἡ ἄρκευθος, von ~ ἀρκεύθινος.

Wacholderbaum *m* ἡ ἄρκευθος, ἡ κέδρος.

Wacholderbeere *f* ἡ ἄρκευθος, ἡ ἀρκευθίς (ίδος), ἡ κεδρίς (ίδος).

Wacholderbusch *m* ἡ ἄρκευθος.

Wacholderöl *n* τὸ ἀπὸ τῶν ἀρκευθίδων ἔλαιον.

Wacholdersaft *m* ὁ ἀπὸ τῶν ἀρκευθίδων χυλός.

Wacholderstrauch *m* ἡ ἄρκευθος.

Wacholderwein *m* ὁ ἀρκεύθινος οἶνος.

Wachs *n* ὁ κηρός, aus ~ gemacht κήρινος, mit ~ überziehen, bestreichen, aus ~ formen κηροῦν, ἐγκηροῦν, in ~ darstellen κηρογραφεῖν.

wachsähnlich, -artig κηροειδής, κηρώδης.

wachsam ἐγρηγορικός, φυλακτικός, ἄγρυπνος (2), ein ~es Auge auf etw. haben φυλάττειν τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμελῶς σκοπεῖν τι.

Wachsamkeit *f* ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Wachsanstrich *m* τὸ κήρωμα.

Wachsbild *n* τὸ κηρόπλαστον.

Wachsbildner *m* ὁ κηροπλάστης.

Wachsbildnerkunst *f* ἡ κηροπλαστική.

Wachsblume *f* ἡ κήρινθος, τὸ τηλέφιον.

wachsen 1. (größer werden) μείζω γίγνεσθαι, αὐξάνεσθαι, αὔξεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι, ἐπαύξεσθαι (P.), αὔξησιν ἔχειν, λαμβάνειν od. ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, (vermehrt werden) αὐξάνεσθαι usw. (P.), die Haare ~ lassen ἀνειμένην ἐᾶν τὴν κόμην. — **2.** (erzeugt werden) φύεσθαι (φῦναι), (von Pflanzen) βλαστάνειν. es wächst etw. in einem Lande φύεταί od. γίγνεταί τι ἐν τῇ χώρᾳ, ~ lassen φύειν, ἀναδιδόναι, ἀνιέναι (ἵημι), φέρειν, ins Holz ~ ξυλοῦσθαι (P.), schön, schlecht gewachsen εὐφυής, κακοφυής.

Wachsen *n* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, (von Pflanzen) ἡ βλάστησις, ἡ ἀναβλάστησις.

wächsern κήρινος, κηροειδής, κηρώδης.

Wachsfackel, -kerze *f*, **-licht** *n* ὁ κηρίων (ωνος), *pl.* auch οἱ κηροί.

wachsfarbig, -gelb κήρινος, κηροειδής, μελίχλωρος (2, eig. honiggelb).

Wachshändler *m* ὁ κηροπώλης.

Wachshandlung *f* τὸ κηροπωλεῖον.

Wachskuchen *m* τὸ κηρίον.

Wachsleinwand *f* ἡ κηρωτὴ ὀθόνη.

Wachsmaler *m* ὁ κηρογράφος.

Wachsmalerei *f* ἡ κηρογραφία.

Wachsmehl *n* ἡ ἐριθάκη, ὁ κήρινθος.

Wachsmotte *f* ὁ πυραύστης.

Wachspech *n* ὁ κηρόπιττος.

Wachspflaster *n* τὸ κηρωτόν, τὸ κήρωμα, τὸ κηρωτομάλαγμα, τὸ κηρωτάριον.

Wachspomade *f* ἡ κηρωτή.

Wachssalbe *f* τὸ κήρωμα, ὁ κηρόπιττος.

Wachsscheibe *f* τὸ κηρίον.

Wachsstein *m* ὁ κηρίτης (λίθος).

Wachsstock *m* ὁ κηρίων (ωνος).

Wachstafel *f* τὸ κηρίον.

Wachstuch *n* ἡ κηρωτὴ ὀθόνη.

Wachstum *n* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, τὸ αὔξημα, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, ἡ προκοπή, ~ haben αὐξάνεσθαι (P.), s. wachsen; das ~ befördernd αὐξητικός, αὔξιμος (2).

Wachszelle *f* ὁ κύτταρος, τὸ κυττάριον, ~n bilden (von Bienen) κηροποιεῖν.

Wacht *f* s. Wache.

Wachtel *f* ὁ ὄρτυξ (γος), kleine ~ τὸ ὀρτύγιον, ~n halten ὀρτυγοτροφεῖν, einer, der ~n hält ὀρτυγοτρόφος.

Wachtelfang *m* ἡ τῶν ὀρτύγων θήρα.

Wachtelfänger *m* ὁ ὀρτυγοθήρας.

Wachtelgarn *n* τὸ τῶν ὀρτύγων θήρατρον.

Wachtelhändler *m* ὁ ὀρτυγοπώλης.

Wachtelhaus *n*, **-käfig** *m* τὸ ὀρτυγοτροφεῖον.

Wachtelkönig *m* ὁ κύχραμος.

Wachtelschlag *m* ἡ τοῦ ὄρτυγος φωνή (Gesang der Wachtel), ἡ ὀρτυγοκοπία (das Schlagen nach der Wachtel, ein beliebtes Spiel der Athener, mit unserm Hahnenschlag zu vergleichen), ~ spielen ὀρτυγοκοπεῖν, ~spieler ὁ ὀρτυγοκόπος.

Wachtelweizen *m* τὸ μελάμπυρον.

Wächter *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ φρουρός, (auf einer Warte) ὁ σκοπός.

Wächterin *f* ἡ φύλαξ (κος), ἡ φυλακίς (ίδος), ἡ φυλάκισσα.

Wach(t)feuer *n* τὰ πυρά.

wachthabend ἐν φρουρᾷ ὤν, φυλακὴν ἄγων od. ἔχων, φυλάττων.

Wachthaus *n* τὸ φυλακτήριον, ἡ τῶν φρουρῶν σκηνή od. στέγη.

Wachthütte *f* (für Obstwächter) τὸ ὀπωροφυλάκιον.

Wachtkommandant *m* ὁ φρούραρχος.

Wachtkommando *n* ἡ φρουραρχία.

Wachtmeister *m* ὁ πεντηκόνταρχος.

Wachtposten *m* ἡ φυλακή, τὸ φρούριον, (als Person) ὁ φύλαξ, οἱ φύλακες.

Wachtschiff *n* ἡ φρουρίς (ίδος) od. προφυλακίς (ίδος) ναῦς, ἡ περίπολος (ναῦς).

Wachtturm *m* τὸ φρυκτώριον, τὸ φυλακεῖον, ἡ σκοπιά, der Wächter auf einem ~ ὁ φρυκτωρός.

wackelig σφαλερός, ἐπισφαλής, ἄστατος (2), ἀκατάστατος (2), es sieht ~ aus σφαλερῶς ἔχει τι.

wackeln σφάλλεσθαι (P.), σαλεύειν, σείεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), ἀστατεῖν.

Wackeln *n* ὁ σάλος, ἡ σάλευσις, ἡ κίνησις.

wacker ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, χρηστός, ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, (tatkräftig, tüchtig) ἐνεργός (2), δεινός, (eifrig, tätig, fleißig) σπουδαῖος, ein ~er Mann sein ἀνδρίζεσθαι, ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ~e Gesinnung ἡ ἀνδραγαθία, ~e Tat γενναῖον ἔργον, *adv.* εὖ, καλῶς, γενναίως, πάνυ, σφόδρα.

Wackerheit *f* ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ χρηστότης, ἡ γενναιότης (ητος), ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδρεία, ἡ ἐνέργεια, ἡ σπουδαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Wade *f* ἡ κνήμη, ἡ γαστροκνημία (auch ἡ γαστροκνήμη, τὸ γαστροκνήμιον).

Wadenbein *n* ἡ περόνη.

Wadenkrampf *m* ὁ τῶν κνημῶν σπασμός.

Waffe *f* τὸ ὅπλον, die ~n außer τὰ ὅπλα auch τὸ ὅπλισμα, τὰ σκεύη, in den ~n ἔνοπλος (2) oder d. *part.* ὡπλισμένος, ἐξωπλισμένος, unter den ~n stehen ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι, unter die ~n treten lassen παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα, κελεύειν ἐπὶ τὰ ὅπλα, die ~n ergreifen τὰ ὅπλα αἱρεῖσθαι (M.), ὁπλίζεσθαι, ἐξοπλίζεσθαι (M.), die ~n niederlegen τίθεσθαι oder κατατίθεσθαι (M.) ὅπλα, die ~n wieder ergreifen ἀναλαμβάνειν τὰ ὅπλα, ohne ~n ἄοπλος (2), die ~n gegen j-n führen τὰ ὅπλα φέρειν ἐπί τινα, die ~n strecken τὰ ὅπλα παραδιδόναι τινί, das Kämpfen in ~n ἡ ὁπλομαχία, das Verfertigen von ~n ἡ ὁπλοποιία.

Waffenbruder *m* ὁ σύμμαχος, ὁ συστρατιώτης, ὁ συστρατευόμενος (συστρατευσάμενος), auch ὁ σύσκηνος (Zeltgenosse).

Waffenfabrik *f* τὸ ὅπλων ἐργαστήριον.

waffenfähig ἡλικίαν ἔχων, ὁ ἐν ἡλικίᾳ, auch μάχιμος (2), στρατεύσιμος (2), die ~e Mannschaft οἱ ἐν ἡλικίᾳ, ἡ ἡλικία (letzteres auch ~es Alter).

Waffengefährte *m* ὁ συστρατιώτης, s. Waffenbruder.
Waffengeklirr *n* ὁ (ἀπὸ) τῶν ὅπλων θόρυβος.
Waffengewalt *f* τὰ ὅπλα, mit ~ κατὰ κράτος.
Waffenglanz *m* ἡ τῶν ὅπλων λαμπρότης (ητος), τὸ ἀπὸ τῶν ὅπλων φέγγος.
Waffenglück *n* ἡ ἐν ταῖς μάχαις oder ἐν τοῖς πολέμοις εὐπραγία, ~ haben εὐπραγεῖν ἐν ταῖς μάχαις od. ἐν τῷ πολέμῳ, κατορθοῦν τὸν πόλεμον.
Waffenkammer *f* ἡ ὁπλοθήκη, τὸ ὁπλοφυλάκιον.
waffenlos ἄοπλος (2), ἄνοπλος (2), auch ἔξοπλος (2).
Waffenplatz *m* τὸ στρατόπεδον (Lager), ἡ ἀφορμή (Punkt, von dem man bei kriegerischen Unternehmungen ausgeht).
Waffenrock *m* ἡ χλαμύς (ύδος).
Waffenruhe *f* αἱ ἀνοχαί.
Waffenruhm *m* ἡ ἀπὸ τοῦ πολέμου δόξα.
Waffenrüstung *f* τὰ σκεύη, τὰ ὅπλα, vollständige ~ ἡ πανοπλία, Soldat in schwerer ~ ὁ ὁπλίτης, in leichter ὁ ψιλός, ὁ πελταστής.
Waffenschau *f* ἡ ὁπλοσκοπία, ἡ ἐξέτασις τῶν ὅπλων.
Waffenschmied *m* ὁ ὁπλοποιός.
Waffenschmiedekunst *f* ἡ ὁπλοποιία.
Waffenschmuck *m* ὁ τῶν ὅπλων κόσμος.
Waffenspiel *n* ἡ ἐνόπλιος παιδιά, τὸ ἐνόπλιον παίγνιον.
Waffenstillstand *m* αἱ ἀνοχαί, αἱ σπονδαί, ἡ ἐκεχειρία, ἡ ἀνα-, διακωχή, ~ mit j-m schließen ἀνοχάς, ἐκεχειρίαν oder σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, j-m einen ~ bewilligen ἀνοχὰς διδόναι τινί, den ~ halten φυλάττειν τὰς σπονδάς, den ~ brechen λύειν τὰς σπονδάς, in den ~ einbegriffen ἔνσπονδος (2), vom ~ ausgeschlossen ἔκσπονδος (2), ohne ~ ἄσπονδος (2), ~ zur Bestattung der Gefallenen bewilligen τοὺς ἀποθανόντας od. τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδιδόναι.
Waffenstreit *m* ἡ ὁπλομαχία.
Waffentanz *m* ἡ πυρρίχη, ἡ ἐνόπλιος ὄρχησις oder κίνησις, einen ~ aufführen πυρριχίζειν.
Waffentat *f* τὸ πολεμικὸν ἔργον.
Waffenträger *m* ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὁπλοφόρος, ~ sein ὁπλοφορεῖν.
Waffenübung *f* ἡ πολεμικὴ ἄσκησις, ἡ ἐνόπλιος μελέτη.
waffnen ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν, sich ~ d. M., sich gegen etw. ~ ἀμύνεσθαί (M.) τι, ἀντισχυρίζεσθαι (M.) πρός τι, sich j-m mit gewaffneter Hand entgegenstellen ὅπλα ἀνταίρεσθαί (M.) τινι.
Waffnen *n* ἡ ὅπλισις, ὁ ὁπλισμός.
Wage *f* ὁ σταθμός, τὸ σταθμίον, ὁ ζυγός, τὰ ζυγά, auf die ~ legen ζυγοστατεῖν, ζυγοσταθμεῖν, σταθμᾶσθαι (M.), j-m die ~ halten ἰσόρροπον εἶναί τινι, jedes Wort auf die ~ legen σταθμᾶσθαι (M.) ἀκριβέστατα ἕκαστα τῶν λεγομένων.
Wagebalken *m* ὁ ζυγός, die Zunge am ~ ἡ πλάστιγξ (γγος).
Wagehals *m* ὁ τολμητής, ὁ τολμητίας, ὁ κινδυνευτής, ὁ ῥιψοκίνδυνος, ὁ φιλοκίνδυνος, ὁ ἐθελοκίνδυνος, ὁ παράβολος.
wagehalsig κινδυνευτικός, παρακινδυνευτικός, τολμητικός, φιλοκίνδυνος (2), ῥιψοκίνδυνος (2), τολμηρός, παράβολος (2), (nur von Sachen) κινδυνώδης.
Wägelchen *n* τὸ ἁμάξιον, ἡ ἁμαξίς (ίδος).
Wagemeister *m* ὁ ζυγοστάτης.
Wagen *m* τὸ ὄχημα (allg. jedes Fuhrwerk), τὸ ἅρμα (zweirädriger ~, auch Streit~), ἡ ἅμαξα (vierrädriger Last- u. Transport~), ἡ ἁρμάμαξα (bedeckter ~, Kutsch~), τὸ ζεῦγος (zweispänniger ~), τὸ τέθριππον (vierspänniger ~), (als Gestirn) ἡ ἅμαξα, ἡ ἄρκτος, auf einem ~ fahren ὀχεῖσθαι (P.) od. φέρεσθαι ἐφ᾿ ἅρματος usw., ἐλαύνειν τὸ ἅρμα, den ~ lenken ἡνιοχεῖν, ἁρματηλατεῖν, in den ~ steigen ἐπιβαίνειν τοῦ ἅρματος, ein kleiner ~ s. Wägelchen.
wagen τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν τινι od. *inf.*, ὑπομένειν τι u. *inf.*, ὑφίστασθαί τι, παρακινδυνεύειν τι od. *inf.*, πειρᾶσθαί (P.) τινος od. *inf.*, (aufs Spiel setzen) παραβάλλεσθαί (M.), παραρρίπτειν τι, κινδυνεύειν περί τινος u. περί τινι, ein Treffen ~ διακινδυνεύειν μάχῃ, sein Leben ~ κινδυνεύειν περὶ τοῦ βίου, παραβάλλεσθαι τὸν βίον, das Äußerste od. alles ~ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων od. τοῖς ὅλοις, παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων, es sei gewagt ἀνερρίφθω κύβος, sich an j-n ~ ἐπιχειρεῖν τινι, frisch gewagt ist halb gewonnen (Sprichw.) ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός, gewagt ἐπικίνδυνος (2), παρακινδυνευτικός, παράβολος (2), gewagtes Unternehmen τὸ κινδύνευμα, τὸ τόλμημα.
Wagen *n* τὸ τόλμημα, gew. durch Verben.
wägen σταθμᾶσθαι (M.), ἱστάναι (mit u. ohne σταθμῷ), σηκοῦν, s. abwägen.
Wägen *n* ἡ στάθμησις, gew. durch Verben.
Wagenachse *f* ὁ τοῦ ἅρματος usw. ἄξων (ονος).
Wagenbau *m* ἡ ἁμαξοπηγία.
Wagenbauer *m* ὁ ἁρματο-, ἁμαξοπηγός, ὁ ἁμαξουργός.
Wagenburg *f* τὸ ἁρμάτων ὀχύρωμα, eine ~ schlagen περιβάλλεσθαι ἅρματα.
Wagendecke *f* ἡ τῆς ἁμάξης σκηνή.
Wagendeichsel *f* ὁ τοῦ ὀχήματος usw. ῥυμός.
Wagenfabrik *f* ἡ ἁμαξοπηγία, ἡ διφροπηγία, ἡ διφρουργία.
Wagengestell *n* τὸ τῆς ἁμάξης πῆγμα.
Wagengleis *n* ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά.
Wagenkorb *m* τὸ κάναθρον.
Wagenlenker *m* ὁ ἡνίοχος, ὁ ἁρματηλάτης.
Wagenmacher *m* s. Wagenbauer.
Wagenmeister *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν.
Wagenpferd *n* ὁ ὀχηματικὸς ἵππος.
Wagenrad *n* ὁ ἁμαξικὸς τροχός.
Wagenrand *m* ἡ ἄντυξ (γος).
Wagenremise *f* ἡ τῶν ἁρμάτων παράθεσις.
Wagenrennen *n* ἡ ἁρματοδρομία, ἡ ἱπποδρομία.
Wagenrenner *m* ὁ ἁρματοδρόμος.
Wagenschlag *m* ἡ τῆς ἁμάξης θυρίς (ίδος), αἱ τῆς ἁμάξης θύραι.
Wagenschmiere *f* τὸ ἁρμάτειον ἄλειφαρ (ατος).
Wagensitz *m* ὁ δίφρος, auch ἡ ἄντυξ (γος).
Wagenspur *f* s. Wagengleis.
wagerecht ἀντίρροπος, ἰσόρροπος, ἀντίσταθμος, ἰσοτάλαντος (sämtlich 2), ~ sein ἰσορροπεῖν, ἀντιρρέπειν, ~e Beschaffenheit od. Lage ἡ ἀντιρροπία, ἡ ἰσορροπία.
Wagestück, Wagnis *n* τὸ τόλμημα, τὸ κινδύνευμα, ein ~ unternehmen ἀναρρίπτειν κίνδυνον.
Wagner *m* s. Wagenbauer.
Wagnerhandwerk *n* ἡ ἁμαξοπηγία, ἡ διφροπηγία, ἡ διφρουργία, das ~ betreiben ἁμαξοπηγεῖν.
Wagschale *f* ἡ τρυτάνη, ἡ πλάστιγξ (γγος), τὸ τάλαντον, in die ~ legen εἰς πλάστιγγα τιθέναι.
Wahl *f* ἡ αἵρεσις (allg.), ἡ κρίσις, ἡ ἐκλογή (Auswahl), ἡ χειροτονία (durch Erheben der Hände), ἡ ψηφοφορία (durch Abstimmung), ἡ κλήρωσις (durchs Los), αἱ ἀρχαιρεσίαι (der Magistrate), eine ~ anstellen αἵρεσιν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ treffen s. wählen; j-m die ~ lassen αἵρεσιν διδόναι oder ἐπιτρέπειν τινί, ich habe die ~ ἔστι, γίγνεταί od. δέδοταί μοι αἵρεσις, ἔξεστί μοι αἱρεῖσθαι (M), ohne ~ ἄνευ ψήφου (ohne Wahlakt), ἀκρίτως, εἰκῇ (ohne Auswahl, ohne Überlegung), aus freier ~ ἐκ προαιρέσεως, nach eigener ~ αὐθαίρετος (2).
Wahlamt *n* ἡ αἱρετὴ ἀρχή.
wählen αἱρεῖσθαι (M.) mit doppeltem *acc.*, χειροτονεῖν (durch Erheben der Hände in der Volksversammlung), ἐκλέγειν, προκρίνειν (auswählen), ψηφίζεσθαι (M.), ψηφοφορεῖν (durch Abstimmung), durchs Los ~ κληροῦν, ἀποκληροῦν, durchs Los gewählt werden λαγχάνειν (wozu, durch d. *inf.*), gewählt αἱρεθείς, ᾑρημένος, αἱρετός, χειροτονητός, (durchs Los) κληρωτός.
Wählen *n* ἡ αἵρεσις, ἡ χειροτονία, s. Wahl.
Wähler *m* durch *part.*
wählerisch δύσκολος (2), (im Essen) ὁ σίκχος, ~ sein δυσκολαίνειν, σικχαίνειν.

wahlfähig αἱρετός, αἱρετέος, auch ἐπίτιμος (2, im Besitze der bürgerlichen Rechte).
Wahlfreiheit *f* ἡ τοῦ αἱρεῖσθαι ἐξουσία, auch ἡ αἵρεσις.
Wahlfürst *m* ὁ αἱρετὸς ἄρχων (οντος) od. βασιλεύς.
Wahlherr *m* ὁ ψηφοφόρος.
Wahlkaiser, -könig *m* ὁ αἱρετὸς αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ βασιλεύς.
Wahlkapitulation *f* αἱ πρὸ τῆς αἱρέσεως ὁμολογίαι.
Wahlplatz *m* ὁ τῆς αἱρέσεως τόπος (Ort, wo gewählt wird).
Wahlrecht *n* ἡ τῆς αἱρέσεως ἐξουσία.
Wahlreich *n* πόλις od. βασιλεία, ἐν ᾗ οἱ πολῖται αἱροῦνται τὸν βασιλέα od. τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα.
Wahlspruch *m* ἡ γνώμη, τὸ σύμβολον.
Wahlstätte *f* s. Wahlplatz.
Wahlstimme *f* ἡ ψῆφος, j-m seine ~ geben τίθεσθαί τινι ψῆφον, χειροτονεῖν τινα.
Wahltag *m* αἱ ἀρχαιρεσίαι.
Wahlumtriebe *m/pl.* αἱ ἐριθεῖαι.
Wahlurne *f* ἡ ὑδρία.
Wahlversammlung *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι, eine ~ halten ἀρχαιρεσιάζειν.
Wahn *m* ἡ δόκησις, ἡ δόξα, τὸ δόξασμα, ἡ οἴησις, ἡ ὑπόληψις, im ~ sein s. wähnen; j-m seinen ~ benehmen μεθιστάναι τὴν δόξαν τινός, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος τὴν δόξαν.
wähnen οἴεσθαι (P.), δοξάζειν, δοκεῖν, δοκεῖ μοι, ὑπολαμβάνειν.
Wähnen *n* ἡ οἴησις, τὸ δόξασμα, ἡ δόκησις, ἡ ὑπόληψις.
Wahnglaube *m* ἡ ψευδὴς δόξα.
Wahnsinn *m* ἡ μανία, ἡ παράνοια, ἡ ἄνοια, ἡ παρακοπή, ἡ παραφορά, ἡ παραφροσύνη, ἡ παραπληξία, ἡ φρενοβλάβεια.
wahnsinnig μαινόμενος, μανείς, μανικός, παράφρων, παράφρονος (2), παράκοπος (2), παραπλήξ (ῆγος), παράπληκτος (2), φρενόληπτος (2), φρενοβλαβής, ~ sein μαίνεσθαι (P.), παραφρονεῖν, καταπεπλῆχθαι, ~ werden μανῆναι, παραφέρεσθαι (P.), παραπλήττεσθαι (P.), ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, διαφθείρεσθαι (P.) τὴν γνώμην, j-n ~ machen ἐκμαίνειν τινά, μανίαν ἐμβάλλειν τινί. wie ~ μανιώδης.
Wahnvorstellung *f* ἡ ψευδὴς δόξα.
Wahnwitz *m* ἡ φρενοβλάβεια, ἡ τῶν λογισμῶν ἔκστασις.
wahr ἀληθής, ἀληθινός, ἀψευδής, πιστός (treu, zuverlässig), ἁπλοῦς (einfach, unverstellt), γνήσιος (echt), ὀρθός, δίκαιος (von der gehörigen Beschaffenheit). σαφής (augenscheinlich), auch durch d. *adv.* ὡς ἀληθῶς, zB. der ~e Philosoph ὁ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος, oft auch durch αὐτός, zB. die ~e Tugend ἡ ἀρετὴ αὐτή, ~ reden ἀληθῆ λέγειν, ἀληθεύειν, ὀρθῶς λέγειν, ist es ~? ἆρ' ὀρθῶς λέγεις; spreche ich ~? (ἆρα) λέγω τι; nicht ~? ἄλλο τι; ἦ γάρ; so ~ ich lebe οὕτω ζῴην, οὕτως ὀναίμην.
wahren φυλάττειν, τηρεῖν.
währen μένειν, διαμένειν, s. dauern.
während I *prp.* ἐν mit *dat.*, διά mit *gen.*, μεταξύ mit *gen.*, παρά mit *acc.*, ἐπί mit *gen.*, zB. ~ des Gelages παρὰ πότον, ~ der Nacht ἐν νυκτί, ~ des ganzen Lebens παρὰ ὅλον τὸν βίον, ~ der Regierung des Xerxes ἐπὶ Ξέρξου βασιλεύοντος. — II *cj.* ἐν ᾧ, ὅτε. oft μεταξύ u. ἅμα mit *part.*, zB. ~ er sprach μεταξὺ λέγων, ~ sie auf dem Marsche waren ἅμα πορευόμενοι.
wahrhaft, wahrhaftig ἀληθής, ἀληθινός. ἀληθευτικός, s. wahr; *adv.* ὡς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, μετ' ἀληθείας, ὄντως, τῷ ὄντι, wahrhaftig? ἀληθές; ἦ γάρ; ~! (als Beteuerung) ναὶ μὰ τὸν Δία, νὴ τὸν Δία. ~ nicht! μὰ τὸν Δία, οὐ μὰ τὸν Δία.
Wahrhaftigkeit *f* ἡ ἀλήθεια, τὸ ἀληθές (οῦς).
Wahrheit *f* ἡ ἀλήθεια, τὸ ἀληθές (οῦς), die ~ sagen ἀληθῆ λέγειν, ἀληθεύειν, ὀρθῶς λέγειν, in ~ ὡς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, der ~ gemäß ἐπ' ἀληθείᾳ, μετ' ἀληθείας, alles der ~ gemäß erzählen διηγεῖσθαι (M.) τὴν ἀλήθειαν περὶ τῶν γενομένων, hinter der ~ zurückbleiben (in einer Erzählung) ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων λέγειν, hinter der ~ nicht zurückbleiben οὐδὲν ἀπολείπεσθαι (P.) τῆς ἀληθείας.
Wahrheitsforscher *m* ὁ περὶ τὴν ἀλήθειαν σπουδάζων.
Wahrheitsfreund *m* ὁ φιλαλήθης, ὁ ἁπλοῦς καὶ πιστὸς ἀνήρ.
Wahrheitsliebe *f* τὸ φιλάληθες, τὸ ἁπλοῦν καὶ πιστόν, ἡ ἀψεύδεια.
wahrheitsliebend φιλαλήθης.
Wahrheitstrieb *m* ὁ τῆς ἀληθείας ἔρως (ωτος).
wahrlich ἦ μήν, καὶ μήν, δῆτα (letzteres an zweiter Stelle), auch νὴ τὸν Δία, ~ nicht οὐ μὰ τὸν Δία.
wahrnehmbar αἰσθητός.
wahrnehmen (bemerken) αἰσθάνεσθαί τινος od. τι, ὁρᾶν, ἐν-, κατανοεῖν, μανθάνειν, γιγνώσκειν, (auf etw. aufmerksam sein) τηρεῖν, παρατηρεῖν, φυλάττειν, παραφυλάττειν, (sorgen für etw.) προνοεῖν, ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Wahrnehmung *f* (als Handlung) ἡ αἴσθησις, ἡ κατανόησις, eine ~ an j-m machen καταγιγνώσκειν τινός τι od. mit ὅτι, (als Sache) τὸ αἴσθημα, τὸ κατανόημα.
wahrsagen μαντεύεσθαι (M.), (von Orakeln) χρησμῳδεῖν, χρῄζειν, (vom delphischen Orakel) ἀναιρεῖν, (aus dem Vogelfluge) οἰωνίζεσθαι (M.).
Wahrsager *m* ὁ μάντις (εως), ὁ χρησμολόγος, ὁ χρησμῳδός, (aus dem Vogelfluge, augur) ὁ οἰωνιστής, ὁ οἰωνοσκόπος, (aus den Eingeweiden der Opfertiere, haruspex) ὁ ἱεροσκόπος.
Wahrsagerei, Wahrsagerkunst *f* ἡ μαντική, ἡ μαντεία.
Wahrsagerin *f* ἡ μάντις (εως), ἡ χρησμῳδὸς γυνή.
Wahrsagevogel *m* ὁ οἰωνός.
Wahrsagung *f* ἡ μαντεία.
wahrscheinlich εὔλογος (2), πιθανός, δοκῶν (οῦσα, οῦν), εἰκώς (υῖα, ός), ~erweise εἰκότως, κατὰ τὸ εἰκός, ἐκ od. ἀπὸ τῶν εἰκότων, ὡς ἔοικε, ὡς εἰκός. es ist ~ ἔοικε, ~ machen πιθανοῦν, πιθανολογεῖν.
Wahrscheinlichkeit *f* (als Sache) τὸ εἰκός (ότος), τὸ δοκοῦν (οῦντος), (als Eigenschaft) ἡ πιθανότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, der ~ nach s. wahrscheinlicherweise u. d. vor. Wort; aller ~ nach ἐκ τῶν εὐλόγων, gegen ~ παρὰ τὸ εἰκός.
Wahrscheinlichkeitsbeweis *m* ἡ διὰ τῶν εἰκότων ἐπίδειξις.
Wahrscheinlichkeitsgründe *m/pl.* τὰ εἰκότα, τὰ πιθανά, ~ anführen πιθανὰ od. εἰκότα λέγειν.
Wahrspruch *m* ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις.
Wahrung *f* ἡ τήρησις.
Währung *f* (Wert des Geldes) ἡ ἀξία.
Waid *m* ἡ ἴσατις (ιδος).
waidähnlich, -artig, -farbig ἰσατώδης.
Waise *m* u. *f* ὁ ὀρφανός, ἡ ὀρφανή, πατρὸς καὶ μητρὸς ἔρημος (ἐρήμη), vaterlose ~ πατρὸς στερηθείς (-θεῖσα), zur ~ machen ἀποστερεῖν od. ἐρημοῦν πατρὸς καὶ μητρός, ὀρφανοῦν, ὀρφανίζειν, zur ~ werden ἐρημοῦσθαι (P.) πατρὸς καὶ μητρός, ὀρφανὸν καταλείπεσθαι (P.), ~n erziehen, ernähren ὀρφανοτροφεῖν, ὀρφανοὺς τρέφειν.
Waisengelder *pl.* τὰ ὀρφανικὰ χρήματα.
Waisenhaus *n* τὸ ὀρφανοτροφεῖον.
Waisenkind *n*, **-knabe** *m* ὁ ὀρφανὸς παῖς.
Waisenmädchen *n* ἡ ὀρφανὸς u. ὀρφανὴ παῖς.
Waisenmutter *f* ἡ ὀρφανοτρόφος.
Waisensachen *f/pl.* τὰ ὀρφανικά.
Waisenstand *m* ἡ ὀρφανία, ἡ ἐρημία.
Waisenvater *m* ὁ ὀρφανοτρόφος.
Wald *m* allg. ἡ ὕλη, (Laubwald) ὁ δρυμός, (Hain) τὸ ἄλσος, wie es in den ~ schallt, so schallt es wieder heraus (Sprichw.) ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις (Hom. Il. XX, 250), εἰ δὲ κακὸν εἴπῃς, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις (Hesiod. ἔργ. καὶ ἡμ. 721).
waldähnlich, -artig ὑλώδης.
Waldaufseher *m* ὁ ὑλωρός.
Waldbach *m* ἡ χαράδρα, ὁ χειμάρρους.

Waldbauer *m* ὁ ἐν τῇ ὕλῃ οἰκῶν.
Waldbaum *m* τὸ ἄγριον δένδρον.
Waldbewohner *m* ὁ ἐν τῇ ὕλῃ οἰκῶν.
Waldbiene *f* ἡ ἀγρία od. ὑλονόμος μέλιττα.
Waldbirne *f* ἡ ἀχράς (άδος).
Waldblume *f* τὸ ἄγριον ἄνθος.
Waldbrand *m* ἡ κατὰ τὴν ὕλην πυρκαϊά.
Wäldchen *n* τὸ ἄλσος.
Waldesel *m* ὁ ἄγριος ὄνος.
Waldfarnkraut *n* ἡ τραχεῖα λογχῖτις (ιδος).
Waldfliege *f* ἡ ὑλονόμος μυῖα.
Waldfrevel *m* ἡ τῆς ὕλης βλάβη.
Waldgegend *f* ἡ ὑλώδης χώρα.
Waldgott *m* ὁ Πάν (ανός).
Waldhanf *m* ἡ ὑδράστινα.
Waldhonig *m* τὸ ἄγριον μέλι (ιτος).
Waldhorn *n* τὸ κέρας (ατος).
Waldhuhn *n* ὁ (ἡ) λαγώπους (οδος).
Waldhüter *m* ὁ ὑλωρός.
waldig ὑλώδης, δρυμώδης, δασύς (δένδρων), ~e Gegenden τὰ ὑλώδη.
Waldkauz *m* ὁ αἰγωλιός.
Waldleute *pl.* οἱ τὰς ὕλας κατοικοῦντες.
Waldmaus *f* ὁ ἄγριος μῦς (υός).
Waldmensch *m* ὁ ἄγριος ἄνθρωπος.
Waldnymphe *f* ἡ δρυάς, ἡ ἁμαδρυάς (άδος).
Waldordnung *f* οἱ περὶ ὑλῶν νόμοι.
Waldrebe *f* ἡ ἀγρία ἄμπελος, ἡ ἀγριάμπελος, ἡ κληματίς (ίδος).
Waldschlucht *f* ἡ νάπη, τὸ νάπος.
Waldschnepfe *f* ὁ σκολόπαξ (κος).
Waldstrom *m* ὁ χειμάρρους.
Waldtal *n* s. Waldschlucht.
Waldtaube *f* ἡ φάττα, ἡ οἰνάς (άδος).
Waldteufel *m* ὁ σάτυρος.
Waldung *f* ἡ ὕλη.
Waldvogel *m* ὁ ἄγριος ὄρνις (ιθος).
Waldwasser *n* ὁ χειμάρρους.
Waldweg *m* ἡ κατὰ τὴν ὕλην od. διὰ τῆς ὕλης ἀτραπός.
Walfisch *m* ἡ φάλαινα, ὁ φυσητήρ (ῆρος).
Walfischfänger *m* ὁ τὰς φαλαίνας θηρῶν (ῶντος).
Walke *f* τὸ γναφεῖον od. κναφεῖον.
walken γνάπτειν, κνάπτειν, κναφεύειν.
Walken *n* ἡ γνάψις (κνάψις), als Gewerbe s. Walkerhandwerk.
Walker *m* ὁ γναφεύς (κναφεύς).
Walkererde *f* ἡ σμηκτίς od. σμηκτρίς (ίδος) γῆ, ἡ κιμωλία γῆ, τὸ λίτρον.
Walkergrube *f* ὁ πλυνός.
Walkerhandwerk *n* ἡ γναφευτική (ἡ κναφευτική), ἡ πλυντική.
Walkerkardätsche *f* ὁ γνάφος (κνάφος).
Walkerwerkstätte *f* τὸ γναφεῖον (κναφεῖον).
Wall *m* τὸ χῶμα, ὁ χοῦς, ἡ ἀναβολή, (aus Mauerwerk) ὁ περιτειχισμός, τὸ περιτείχισμα, auch bloß τὸ τεῖχος, (aus Palisaden) τὸ σταύρωμα, τὸ χαράκωμα, (übh. jede Umfriedigung) τὸ περίφραγμα, einen ~ aufführen χάρακα βάλλειν, χαρακοποιεῖσθαι (M.), χῶμα χοῦν, um eine Stadt περιβάλλεσθαι (M.) πόλιν χώματι od. τείχει od. τῇ πόλει χῶμα od. τεῖχος, περιτειχίζειν, σταυροῦν, περισταυροῦν od. περιχαρακοῦν πόλιν, das Aufführen eines ~es ἡ χῶσις, ὁ χαρακισμός.
Wallach *m* ὁ ἐκτομίας ἵππος, ὁ θλαδίας.
wallachen ἐκτέμνειν ἵππον, ὀρχοτομεῖν.
wallen 1. (kochen, sieden, aussprudeln) ζεῖν, βράττειν, (wogen) κυμαίνειν, (überfließen) βλύττειν, (vom Blute) σφύζειν, (von den Haaren) σείεσθαι (P.). — 2. (reisen) πορεύεσθαι (P.), auf Erden ~ ἐν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι.
Wallen *n* 1. (vom Wasser) ἡ ζέσις, ὁ βρασμός, (von Wogen) κύμανσις. — 2. (das Reisen) πορεία, sonst durch Verben.
Wallfahrt *f* ἡ θεωρία, ἡ πρόσοδος.
wallfahrten θεωρεῖν, auch ἀποδημεῖν ἐπὶ προσκυνήσει, πρόσοδον ποιεῖσθαι (M.).
Wallgraben *m* ἡ (ἀναβεβλημένη) τάφρος, τὸ τάφρευμα.
Wallung *f* s. Wallen.
Walnuß *f* τὸ βασιλικὸν κάρυον, auch bloß τὸ κάρυον.
Walnußbaum *m* ἡ καρύα.
Walroß *n* ὁ θαλάττιος ἵππος.
Walstatt *f* ἡ τῆς μάχης χώρα, ἡ μάχη, τὸ πεδίον.
walten κρατεῖν, κράτος ἔχειν, κύριον εἶναι, (über etw. τινός), διοικεῖν (τι = etw. verwalten), j-n über etw. ~ lassen ἐπιτρέπειν τινί τι.
Walze *f* ὁ κύλινδρος, ἡ φάλαγξ (γγος), ἡ σκυτάλη, ὁ σφόνδυλος, (zum Fortbewegen der Schiffe) ὁ ὁλκός.
walzen 1. (mit der Walze gleichmachen) κυλινδροῦν, ὁμαλίζειν, καθομαλίζειν od. ὁμαλοῦν κυλίνδρῳ. — 2. (von Tanzenden) ὀρχεῖσθαι (M.) τὸν στρόβιλον, περιφέρεσθαι (P.) εἰς στρόβιλον.
wälzen κυλίνδειν, κυλινδεῖν, sich ~ P., sich ~ (herumdrehen) στρέφεσθαι (M.), etw. von sich ~ ἀπωθεῖσθαι (M.), ἀποτρίβεσθαι (M.), etw. auf j-n ~ τρέπειν τι εἴς τινα, die Schuld auf j-n ~ τὴν αἰτίαν τινὸς ἐπιφέρειν τινί.
Wälzen *n* ἡ κυλίνδησις, ἡ κύλισις.
walzenförmig κυλινδρώδης, κυλινδροειδής, κυλινδρικός.
Walzer *m* ὁ στρόβιλος, einen ~ tanzen s. walzen 2.
Wamme, Wampe *f* τὸ λωγάλιον (λωγάνιον), ἡ λαμυρίς (ίδος). (von Leder) ἡ σπολάς (άδος).
Wams *n* ὁ χιτών (ῶνος), ὁ χιτωνίσκος, τὸ χιτώνιον,
Wand *f* ὁ τοῖχος, eine ~ durchziehen διαφράττειν, von einer ~ zur andern reichend διατοίχιος (2), an der ~ ἐντοίχιος (2).
Wandel *m* ὁ βίος, ἡ ζωή, οἱ τρόποι, guter, tadelloser ~ ἡ καλοκἀγαθία, einen guten ~ führen καλῶς od. εὐσεβῶς ζῆν.
wandelbar εὐμετάβλητος, εὐμετάβολος, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, οὐ μόνιμος (sämtl. 2), ἐπισφαλής, σφαλερός, ἀσταθής, ἀγχίστροφος (2).
Wandelbarkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
wandeln (gehen) βαίνειν, βαδίζειν, πορεύεσθαι (P.), mit j-m herum~ περιπατεῖν μετά τινος, übtr. ζῆν, πράττειν, unsträflich ~ ἀμέμπτως ζῆν.
Wandelstern *m* ὁ πλανήτης, τὸ πλανητὸν od. κινούμενον od. περιφερόμενον ἄστρον.
Wandelturm *m* ὁ ὑπότροχος πύργος.
Wanderer *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ πορευόμενος, ὁ ὁδίτης.
Wanderleben *n* ὁ πλάνης od. πλανήτης od. ἀκατάστατος od. πλανώμενος βίος, auch bloß ἡ πλάνη, (bei Tieren) ὁ ἐκτοπιστικὸς βίος, ein ~ führen περιπλανᾶσθαι (P.).
wanderlustig φιλαπόδημος (2), ἀποδημητικός.
wandern πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, in die Fremde ~ ἀποδημεῖν, von einem Lande zum andern ~ γῆν ἐκ γῆς ἀμείβεσθαι (M.), nach einem andern Wohnsitz ~ μετανίστασθαι, μετοικίζεσθαι (M.), μετοικεῖν.
Wandern *n* ἡ πορεία, ἡ ὁδοιπορία.
Wanderschaft *f* ἡ ἀποδημία.
Wandersmann *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης.
Wanderstab *m* ἡ βακτηρία, den ~ ergreifen ἀποδημεῖν, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπὶ τὴν πορείαν.
Wandertier *n* τὸ ἐκτοπιστικὸν ζῷον.
Wanderung *f* ἡ πορεία, ἡ ὁδοιπορία, ἡ ἀποδημία, (nach einem anderen Wohnsitz) ἡ μετανάστασις, ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός.
Wandervolk *n* τὸ πλανητὸν od. πλανητικὸν ἔθνος.
Wandgemälde *n* ἡ ἐντοίχιος γραφή.
Wandleuchter *m* ὁ κατὰ τὸν τοῖχον λύχνος.
Wandmalerei *f* ἡ τοιχογραφία.
Wandnachbar *m* ὁ ὁμότοιχος.
Wandpfeiler *m* ἡ τοῦ τοίχου στήλη, ἡ παραστάς (άδος).
Wanduhr *f* τὸ ἐντοίχιον ὡρολόγιον.
Wange *f* ἡ παρειά.
Wankelmut *m* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

wankelmütig ἀσταθής, ἀβέβαιος, ἄστατος, ἀκατάστατος, εὐμετάβλητος, ἀγχίστροφος (sämtl. 2), auch δίψυχος (2).

wanken σφάλλεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.), ὀλισθάνειν, σείεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), σαλεύειν, es ~ mir die Knie ὑπολύεταί μοι τὰ γόνατα, ich wanke nicht (in meiner Ansicht) οὐκ ἐξίσταμαι, ~d machen σφάλλειν, σείειν.

Wanken *n* τὸ σφάλμα, τὸ ὀλίσθημα, gew. durch Verben.

wankend σφαλερός, ἐπισφαλής, παράφορος (2), etw. ~ machen s. unter wanken; ~e Knie ὑπολελυμένα γόνατα, von ~er Gesundheit ἀκροσφαλὴς πρὸς ὑγίειαν.

wann direkt fragend πότε; πηνίκα; indirekt ὁπότε, ὁπηνίκα, von ~en? πόθεν; ποδαπός; dann u. ~ ἐνίοτε, ἐνιαχοῦ, ἐνιαχῇ, ἔστιν ὅτε.

Wanne *f* ἡ σκάφη, (zum Schwingen des Getreides) τὸ λίκνον, ὁ λικμός, (zum Baden) ὁ λουτήρ (ῆρος).

Wanst *m* ἡ γαστήρ (τρός), ἡ κοιλία.

Wanze *f* ὁ κόρις (εως).

Wappen *n* τὸ σημεῖον, τὸ ἐπί-, παράσημον, τὸ σύμβολον.

wappnen s. waffnen.

Wardein *m* ὁ ἀργυρογνώμων (ονος).

Ware *f* τὰ ὤνια, ἡ ἐμπολή, τὸ ἐμπόλημα, ἡ ἐμπορία, ausgeführte ~n τὰ φορτία, (Fracht, Ladung) ὁ γόμος, (kleine, kurze ~) ὁ ῥῶπος, τὰ γέλγη, grüne ~ τὰ λάχανα, hölzerne ~ τὰ ξύλινα σκεύη, baumwollene ~ ἡ σινδών (όνος), leichte ~ (übtr.) κοῦφον χρῆμα.

Warenhaus, -lager *n* ἡ ἀποθήκη, τὸ ἐμπόριον.

Warensteuer *f*, **-zoll** *m* τὸ ἀγοραστικόν, τὸ ἐπώνιον.

Warentausch *m* αἱ φορτίων ἀμοιβαί, ἡ φορτίων ἀλλαγή.

warm 1. θερμός (Wärme enthaltend, auch übtr.), ἀλεεινός (Wärme gewährend), ein ~es Kleid ἀλεεινὸς χιτών, etw. ~ ὑπόθερμος (2), sehr ~ διάθερμος (2), lau~ χλιαρός, ~ machen θερμαίνειν, sehr ~ machen διαθερμαίνειν, θάλπειν, ~ werden, sein die P., sich ~ halten ἀλεαίνεσθαι (P.). — 2. übtr. θερμός, ὀξύς, σφοδρός, ein ~er Freund εὔνους od. γενναῖος φίλος, j-m den Kopf ~ machen ὑπεκκάειν τὴν γνώμην τινός.

Warmbad *n* τὸ θερμὸν λουτρόν.

Wärme *f* ἡ θέρμη (u. *pl.*), ἡ θερμότης (ητος), τὸ θάλπος (u. oft im *pl.*, starke ~, Hitze), ἡ ἀλέα (angenehme Sonnen~), ohne ~ ἄθερμος (2).

Wärmegrad *m* τὸ τοῦ θάλπους μέτρον, hoher ~ πολὺ τὸ θάλπος.

wärmeliebend φιλόθερμος (2).

Wärmemesser *m* τὸ θερμόμετρον (nicht belegt).

wärmen θερμαίνειν, θάλπειν, χλιαίνειν, ἀλεαίνειν, sich ~ ἀλεαίνεσθαι (P.).

wärmend außer den *part.* auch θερμαντήριος, θερμαντικός.

Wärmer *m* (ein Gefäß, um Flüssigkeiten warm zu machen od. warm zu halten) ὁ θερμαντήρ (ῆρος).

Wärmestoff *m* τὸ θερμαντικόν.

Wärmflasche *f* ὁ φακός.

warnen νουθετεῖν τινα, παραινεῖν τινι, j-n vor etw. ~ ἀποτρέπειν τινά τινος. παραινεῖν τινι μὴ ποιεῖν τι, sich ~ lassen νουθετεῖσθαι, ἀποτρέπεσθαι (P.), sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.) τινι, ἀκούειν od. ὑπακούειν νουθετοῦντός τινος, ein ~des Beispiel vor dem Bösen παράδειγμα ἀποτρεπτικὸν τῶν κακῶν, der sich nicht ~ läßt ἀνουθέτητος (2).

Warnen *n* durch Verben.

Warner *m* ὁ νουθετητής, ὁ παραινετήρ (ῆρος), ὁ παραινέτης, gew. d. *part.* d. Verben.

Warnung *f* ἡ νουθέτησις, ἡ νουθεσία, ἡ νουθετητική, ὁ νουθετησμός, τὸ νουθέτημα, ἡ παραίνεσις, ὁ παραινετικὸς λόγος, ἡ ὑποθήκη, ἡ ἀποτροπή, auf j-s ~en hören ἀκούειν παραινοῦντός τινος, zur ~ dienen παράδειγμα γίγνεσθαι τοῦ μὴ mit *inf.*, sich etw. zur ~ dienen lassen παραδείγματι χρῆσθαί τινι, ich richte mit meiner ~ nichts aus παραινῶν οὐδὲν εἰς πλέον ποιῶ, der keine ~en annimmt ἀνουθέτητος (2).

Warte *f* ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά, ἡ περιωπή, von einer ~ aus beobachten περισκέπτεσθαι (M.), von einer ~ aus sehen ἀποσκέπτεσθαι (M.).

Wartegeld *n* ὁ εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον διδόμενος od. τελούμενος μισθός.

warten I *intr.* 1. auf j-n, auf etw. ~ μένειν, ἀνα-, ἐπι-, περιμένειν τινά u. τι. — 2. (auf etw. hoffen) ἐλπίζειν mit *acc.* u. *inf. fut.*, προσδοκᾶν τι, auf eine günstige Gelegenheit ~ τηρεῖν τὸν καιρόν, καιροτηρεῖν, καιροφυλακεῖν, sehnlich auf etw. ~ καραδοκεῖν τι, auf sich ~ lassen μέλλειν. — II *trans.* 3. j-n ~ θεραπεύειν τινά, τημελεῖν τινος u. τινα, Kranke ~ νοσοῦντας θεραπεύειν, νοσοκομεῖν, νοσηλεύειν, ein Kind ~ τιθηνεῖσθαι (M.) τέκνον, seines Amtes, Berufes ~ πράττειν τὰ δέοντα, τὰ προσήκοντα od. τὰ ἑαυτοῦ.

Warten *n* ἡ μονή, ἡ ἀνα-, περιμονή, das ~ auf etw. ἡ προσδοκία, auch durch Verben.

Wärter *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ θεράπων (οντος), ὁ ἐπιμελητής.

Wärterin *f* ἡ φύλαξ (κος), ἡ φυλακίς (ίδος), ἡ θεράπαινα, (bei Kindern) ἡ τίτθη, ἡ τιτθήνη, ἡ τροφός.

Wartturm *m* ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά, τὸ φρυκτώριον.

Wartung *f* ἡ θεραπεία, ἡ κηδεμονία, ἡ κομιδή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ τημέλεια, ~ der Kranken ἡ τῶν νοσούντων θεραπεία, ἡ νοσοτροφία, ἡ νοσηλεία, ἡ νοσοκομία, ~ von Kindern ἡ τιθήνησις, ohne ~ daliegen ἀθεράπευτον κεῖσθαι, keine ~ haben ἀθεράπευτον εἶναι, ἀτημελῶς ἔχειν, Mangel an ~ ἡ ἀθεραπευσία, ἡ ἀθεραπεία, auch ἡ ἀμέλεια (Thukyd. II, 51).

warum direktes Fragewort διὰ τί; τί; τίνος od. τοῦ χάριν od. ἕνεκα; διὰ τίνα αἰτίαν; πῶς; ἐπὶ τίνι od. τῷ; indirekt δι᾽ ὅ, δι᾽ ὅ τι usw., ~ denn? τί γάρ; τί δή; πῶς μήν; ~ nicht? πῶς γὰρ οὔ; ~ nicht gar! θαυμαστὰ λέγεις, ~ nur? τί ποτε;

Warze *f* (Auswuchs auf der Haut) ἡ ἀκροχορδών (όνος), ἡ μυρμηκία, an ~n leiden μυρμηκιᾶν, (an der Brust) ἡ θηλή.

Warzenhahnenfuß *m* τὸ χελιδόνιον.

warzig ἀκροχορδονώδης.

was 1. als Fragepronomen τί; ~ für einer ποῖος; τίς, τί; aus ~ für einem Lande? ποδαπός; ~ denn? τί γάρ; τί δή; ~ soll das bedeuten? τί τοῦτο (θέλει); πῶς τοῦτο λέγεις; zu ~ für einem Zwecke? ἐπὶ τῷ; — 2. *relat.* u. indir. fragend ὅ τι, ἅ τινα (ἅττα), ὅ, ὅπερ, ἅ, ἅπερ, alles ~ ὅσα, ~ für einer οἷος, ὁποῖος, ὅστις, ἥτις, ὅ τι. — 3. im Ausrufe οἷον, οἷα.

Waschbecken *n* τὸ χερνίβιον, τὸ χειρόνιπτρον, ὁ νιπτήρ (ῆρος), (zum Waschen der Füße) ὁ ποδανιπτήρ (ῆρος).

Wäsche *f* (das Waschen) ἡ πλύσις, ὁ πλυσμός, in der ~ sein πλύνεσθαι (P.), (Leinwand) ἡ ὀθόνη, τὰ λίνα.

waschen 1. (den Körper) λούειν, νίζειν, (bsd. Wäsche, Kleider) πλύνειν, ἀποπλύνειν, ῥύπτειν, sich ~ λούεσθαι (λοῦσθαι M.), übtr. sich von etw. rein ~ ἀποτρίβεσθαί (M.) τι, j-m den Kopf ~ πλύνειν τινά. einen Mohren ~ Αἰθίοπα σμήχειν. — 2. (schwatzen) ἀδολεσχεῖν, φλυαρεῖν, φληναφᾶν.

Waschen *n* ἡ πλύσις, ἡ νίψις, ἡ ῥύψις, sonst durch Verben.

Wäscher *m* ὁ πλύντης od. *part.*, (Schwätzer) ὁ ἀδολέσχης.

Wascherde *f* ἡ πλυντρίς (ίδος) γῆ.

Wäscherin *f* ἡ πλύντρια, ἡ πλυντρίς (ίδος) od. *part.*

Waschfaß *n* τὸ πλυντικὸν ἀγγεῖον.

Waschfrau *f* ἡ πλύντρια.

Waschgeld *n* τὸ πλύντρον.

Waschgold *n* τὸ σεσυρμένον χρυσίον.

waschhaft (schwatzhaft) πολυλάλος (2), πολυλόγος (2).

Waschhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ πολυλογία, ἡ φλυαρία, ἡ ἀδολεσχία.

Waschhaus *n* οἱ πλυνοί.
Waschkunst *f* ἡ πλυντική.
Waschlappen *m* τὸ πλυντικὸν ῥάκος, übtr. (energieloser Mensch) μαλακὸς ἄνθρωπος.
Waschmaul *n* ὁ λάλος ἄνθρωπος.
Waschtrog *m*, **-wanne** *f* ὁ πλυνός, ἡ σκάφη.
Waschung *f* (vor einer Opferhandlung) τὸ χέρνιμμα.
Waschwasser *n* τὸ νίμμα, τὸ ἀπόνιμμα, τὸ νίπτρον (zum Reinigen des Körpers), τὸ πλύμα, τὸ πλύντρον (zum Reinigen von Wäsche und Kleidern).
Waschweib *n* ἡ πλύντρια, (ein geschwätziges Weib) ἡ λάλος od. πολυλόγος γυνή.
Wasser *n* **1.** τὸ ὕδωρ (ὕδατος), stehendes ~ τὸ λιμναῖον ὕδωρ, ἡ λίμνη, es steht ~ auf den Feldern λιμνάζει τὰ πεδία. ~ holen, schöpfen ὑδρεύειν (u. M.), ~ tragen ὑδροφορεῖν, ~ trinken ὑδροποτεῖν. viel ~ habend εὔυδρος (2). Überfluß an ~ ἡ εὐυδρία, ἡ πολυυδρία, Mangel an ~ ἡ ἀνυδρία, ins ~ gehen ἅπτεσθαι (M.) τοῦ ὕδατος. durchs ~ gehen διαβαίνειν τὸ ὕδωρ, mit ~ begießen ὑδραίνειν, zu ~ und zu Lande (καὶ) κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ~ halten (von Gefäßen) στέγειν, ~ ziehen (von der Sonne) ἕλκειν ὕδωρ, im ~ lebend ἔνυδρος (2), unter ~ ὕφυδρος (2), das ist ~ auf meine Mühle (Sprichw.) ἕρμαιον τοῦτό μοί ἐστιν, τοῦτό με προσσαίνει, ~ in den Brunnen tragen γλαῦκας εἰς Ἀθήνας od. Ἀθήναζε, j-s Hoffnung zu ~ machen ἐκκρούειν τινὰ ἐλπίδος, ἀποστερεῖν τινα ἐλπίδος, j-m das ~ nicht reichen ἥττω εἶναί τινος, ἀπολείπεσθαί τινος. die Augen stehen ihm voll ~ ὑποπίμπλαται τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων, ein Demagoge vom reinsten ~ δημαγωγὸς ἀληθινός. — **2.** (Ansammlung von ~) ὁ ποταμός (Fluß), ἡ θάλαττα (Meer), ἡ λίμνη (Teich), das ~ im Blute ὁ ἰχώρ (ῶρος). — **3.** (Harn, Urin) τὸ οὖρον, das ~ abschlagen οὐρεῖν, das ~ nicht halten können ἀκρατῆ εἶναι τῶν ὑγρῶν.
Wasserader *f* ἡ ὑδάτων φλέψ (εβός).
Wasserampfer *m* τὸ ὑδρολάπαθον.
wasserarm ἄνυδρος (2).
Wasserarmut *f* ἡ ἀνυδρία.
wasserartig ὑδατώδης, ὑδατοειδής, ὑδαρώδης.
Wasserbau *m* ἡ ἐν ὕδασι od. καθ' ὕδατα οἰκοδομία od. κατασκευή.
Wasserbecken *n* ἡ λίμνη (Bassin), τὸ ὑδροδόχον ἀγγεῖον (Wassergefäß).
Wasserbehälter *m*, **-behältnis** *f* ἡ ὑδροθήκη, ἡ ὑδροδόκη, ὁ λάκκος.
Wasserbett *n* τὸ ῥεῖθρον.
Wasserblase *f* ἡ πομφόλυξ (υγος), ἡ φυσαλίς (ίδος), (als krankhafte Erscheinung am Körper) ἡ ὑδατίς (ίδος), (als Brandblase auf der Haut) ἡ πέμφιξ (γος).
Wasserblatter *f* s. Wasserblase.
wasserblau κυανοῦς.
Wasserblei *n* ἡ μολύβδαινα.
Wasserblume *f* τὸ ἔνυδρον od. λιμναῖον ἄνθος.
Wasserbruch *m* (Hodenbruch) ἡ ὑδροκήλη.
Wässerchen *n* τὸ ὑδάτιον.
Wasserdamm *m* τὸ τὸν ποταμὸν od. τὴν θάλατταν ἀπεῖργον χῶμα.
Wasserdampf *m* ὁ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀποφερόμενος ἀτμός, ἡ ἀποφορὰ τοῦ ὕδατος.
wasserdicht στεγανός, στεγνός, ~ machen ἀποστεγνοῦν ~ sein στέγειν ὕδωρ.
Wasserdost *m* (Pflanze) ἡ ἡπατῖτις (ιδος), τὸ ἡπατώριον.
Wassereidechse *f* ἡ ἔνυδρος σαύρα, ὁ κορδύλος.
Wassereimer *m* ἡ ὑδρία, τὸ ὑδρεῖον, ὁ κάδος, ὁ ἀμφορεύς.
Wasserfahrt *f* ὁ πλοῦς.
Wasserfall *m* ὁ καταρράκτης.
Wasserfarbe *f* eig. τὸ τοῦ ὕδατος χρῶμα, (mit Wasser angemachte Farbe) χρῶμα ὕδατι δεδευμένον.
wasserfarben, -farbig ὑδατόχρους, ὑδατώδης, ὑαλοῦς, ὑδατόεις.
Wasserfaß *n* ὁ κάδος.

Wasserfenchel *m* τὸ φελλάνδριον.
Wasserfläche *f* τὸ ὕδωρ (ατος), τὸ πέλαγος.
Wasserflasche *f* ὁ ὑδροδόκος κέραμος, ἡ ὑδρία.
Wasserflut *f* ὁ κλύδων (ωνος), ὁ κατακλυσμός.
Wasserfrosch *m* ὁ ἔνυδρος βάτραχος.
Wassergalle *f* (am Himmel) ἡ τῆς Ἴριδος ῥάβδος.
Wassergang *m* ὁ ὀχετός.
Wassergefäß, -geschirr *n* ἡ ὑδρία.
Wassergeflügel *n* οἱ ἔνυδροι, ἐπιποτάμιοι od. ἐπιθαλάττιοι ὄρνιθες.
Wassergewächs *n* τὸ ἔνυδρον od. λιμναῖον φυτόν.
Wassergraben *m* ὁ ὀχετός, ἡ διῶρυξ (χος).
wassergrün ὑδατόχλωρος (2).
wasserhell ὑδατώδης, ὑδάτινος.
Wasserholen *n* ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις.
Wasserhose *f* ὁ τυφῶν (ῶνος).
Wasserhuhn *n* ἡ αἴθυια, ἡ φαλαρίς (ίδος).
wässerig ὑδαρής, ὑδαρώδης, ὑδατώδης, ὑδαλέος, ὑδάτινος. ~ machen ὑδατοῦν, ἐξυδατοῦν, ὑγραίνειν, ἐξυγραίνειν, ~ werden d. P., übtr. ψυχρός, ἀσθενής, ὑδαρής.
Wasserjagd *f* ἡ ὑδροθηρία.
Wasserkanne *f* ἡ κάλπις (ιδος), ὁ κάδος, ἡ ὑδρία, ἡ πρόχους.
Wasserkessel *m* τὸ χαλκεῖον.
Wasserkopf *m* τὸ ὑδροκέφαλον, mit einem ~ ὑδροκέφαλος (2).
Wasserkrug *m* s. Wasserkanne.
Wasserkunst *f* ἡ ὑδραυλική.
Wasserleitung *f* (als Handlung) ἡ ὀχετεία, ἡ ὑδραγωγία, (als Sache) ὁ ὀχετός, τὸ ὀχέτευμα, τὸ ὑδραγωγεῖον.
wasserliebend φίλυδρος (2).
Wasserlilie *f* ἡ μαδωνάϊς (acc. -νάϊν, böotisches Wort).
Wasserlinse *f* ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακός.
wasserlos ἄνυδρος (2).
Wassermangel *m* ἡ ἀνυδρία, ἡ ὕδατος ἀπορία.
Wassermann *m* (als Gestirn) ὁ ὑδροχοεύς, ὁ ὑδροχόος.
Wassermasse *f* τὸ ὕδατος πλῆθος.
Wassermaus *f* ὁ ἔνυδρος μῦς (υός).
Wassermenge *f* ἡ πολυυδρία.
Wassermolch *m* ἡ ἔνυδρος σαλαμάνδρα.
Wassermoos *n* τὸ φῦκος.
Wassermücke *f* ὁ ἔφυδρος κώνωψ (ωπος).
Wassermühle *f* ἡ ὑδρομύλη, ὁ ὑδρόμυλος, ἡ ὑδροαλεσία, τὸ ὑδρομύλιον.
Wassermüller *m* ὁ ὑδραλέτης.
wässern ἄρδειν, ἀρδεύειν, ὑδρεύειν, ὑδραίνειν, βρέχειν, ὕδωρ ἐπιχεῖν τινι (Wasser zu etw. zugießen).
Wassernymphe *f* ἡ ναΐς (ίδος).
Wasserorgel *f* ἡ ὕδραυλις (εως), ἡ ὑδραύλη, ὁ ὕδραυλος, der die ~ spielt ὁ ὑδραύλης.
Wasserpfeffer *m* τὸ ὑδροπέπερι.
Wasserpflanze *f* τὸ λιμναῖον φυτόν.
Wasserplatz *m* τὸ ὑδρεῖον.
Wasserpumpe *f* ὁ κοχλίας.
Wasserquelle *f* ἡ ὕδατος κρήνη, auch bloß ἡ κρήνη.
Wasserrabe *m* ὁ κόραξ (κος).
Wasserrad *n* ὁ ὑπὸ ὕδατος περιφερόμενος τροχός.
Wasserratte *f* ὁ ἔνυδρος μῦς.
wasserreich εὔυδρος (2), πολύυδρος (2).
Wasserreichtum *m* ἡ πολυυδρία.
Wasserreis *n* ἡ παραφυάς (άδος).
Wasserreise *f* ὁ πλοῦς.
Wasserrinne *f* ἡ ὑδρορρόα.
Wasserröhre *f* ὁ ὑδραγωγὸς αὐλός.
Wassersäule *f* ὕδωρ οἷον στήλη ἀνέχον, ὕδατος οἷον στήλη.
Wasserschaden *m* ἡ ἐκ τοῦ ὕδατος βλάβη.
wasserscheu ὑδροφόβος (2).
Wasserscheu *f* ἡ ὑδροφοβία, ~ haben ὑδροφοβιᾶν.
Wasserschildkröte *f* ἡ ἔνυδρος χελώνη.
Wasserschlange *f* ἡ ὕδρα, ὁ ὕδρος.
Wasserschlauch *m* ὁ ὑδροδόχος ἀσκός.
Wasserschöpfen *n* ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις.
Wasserschwalbe *f* ὁ κύψελος.

Wasserschwall *m* ὁ κλύδων (ωνος).
Wasserschwamm *m* ὁ σφόγγος (σπόγγος).
Wasserseite *f* τὰ πρὸς ποταμὸν od. θάλατταν (τετραμμένα).
Wassersgefahr *f* ὁ ἀπὸ τῶν ὑδάτων κίνδυνος.
Wassersnot *f* ὁ κατακλυσμός, (Wassermangel) ἡ ἀνυδρία.
Wasserspiegel *m* τὸ ὕδωρ (ατος).
Wasserspinne *f* ἡ τίφη.
Wasserspritze *f* ὁ σίφων (ωνος).
Wasserstand *m* τὸ τοῦ ὕδατος, τῶν ὑδάτων, τοῦ ποταμοῦ u. dgl. ὕψος.
Wasserständer *m* ἡ (ὁ) ληνός.
Wasserstrahl *m* τὸ προεχόμενον ὕδωρ (ατος).
Wasserstrom *m* τὸ ῥεῦμα.
Wasserstrudel *m* ἡ δίνη, ὁ δῖνος.
Wassersucht *f* ὁ ὕδρωψ (ωπος), ὁ ὕδερος, τὸ ὑδρωπικὸν πάθος, ἡ ὑδερίασις, τὸ ὑδερικὸν ἀρρώστημα, die ~ haben ὑδρωπιᾶν, ὑδεραίνειν, ὑδεριᾶν, ὑδαταίνειν, ὑδατοῦσθαι (P.), die ~ bekommen ὑδρωπικὸν γίγνεσθαι.
wassersüchtig ὑδρωπικός, ὑδερικός, ~ sein s. die Wassersucht haben (s. vor. Wort).
Wassertaufe *f* ὁ βαπτισμός.
Wassertier *n* τὸ ἔνυδρον ζῷον.
Wassertonne *f* ὁ πίθος, ὁ ἀμφορεύς.
Wassertragen *n* ἡ ὑδροφορία.
Wasserträger *m*, **-trägerin** *f* ὁ, ἡ ὑδροφόρος.
Wassertransport *m* ἡ πορθμεία.
Wassertrinken *n* ἡ ὑδροποσία.
Wassertrinker *m* ὁ ὑδροπότης, ein ~ sein ὑδροποτεῖν, ὑδατοποτεῖν.
Wassertropfen *m* ὁ ὕδατος σταγών (όνος), τὸ στάγμα.
Wassertümpel *m* τὸ τέλμα.
Wasseruhr *f* ἡ κλεψύδρα, τὸ ὑδρολόγιον, τὸ ὑδροσκόπιον.
Wässerung *f* ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις, ἡ ὑδρεία, ἡ ὕγρανσις, ἡ ὕδρευσις, ἡ βρέξις.
Wasservogel *m* ὁ λιμναῖος od. ἐπιθαλάττιος ὄρνις (ιθος).
Wasserwage *f* ὁ ὑδροστάτης.
Wasserwanne *f* ἡ πύελος, ἡ σκάφη.
Wasserweg *m* ἡ τοῦ ὕδατος ὁδός (Weg des Wassers), ὁ πλοῦς (Weg zu Wasser), den ~ nehmen κατὰ θάλατταν πορεύεσθαι (P.).
Wasserwirbel *m* s. Wasserstrudel.
Wasserwoge *f* τὸ κῦμα, ὁ κλύδων (ωνος).
Wasserzeichen *n* der Sonne ἡ ῥάβδος.
waten durch einen Fluß διαβαίνειν ποταμόν, den Fluß kann man durch~ διαβατός ἐστιν ὁ ποταμός.
watscheln παράφορον βαδίζειν, σαυλοπρωκτιᾶν.
Watte *f* (als Stoff) ἡ βύσσος, (als Futter) τὸ ὑπόστρωμα, τὸ ὑπόβλημα.
wau wau αὖ αὖ.
Webekunst *f* ἡ ὑφαντική, ἡ κερκιστική.
weben ὑφαίνειν, κερκίζειν, leben und ~ in etw. συζῆν τινι.
Weben *n* ἡ ὕφανσις, ἡ ὑφή, ἡ κέρκισις.
Weber *m* ὁ ὑφάντης.
Weberbaum *m* ὁ ἱστός.
Weberblatt *n* ἡ σπάθη, ὁ κτείς (ενός).
Weberei *f* ἡ ὑφαντική.
Weberfaden *m* ὁ μίτος, ὁ στήμων (ονος).
Weberin *f* ἡ ὑφάντρια.
Weberkamm *m* ὁ κτείς (ενός).
Weberkarde *f* ὁ δίψακος.
Weberkunst *f* s. Webekunst.
Weberlade *f* ἡ σπάθη, ἡ κερκίς (ίδος).
Weberschiffchen *n* ἡ κερκίς (ίδος).
Weberspule *f* τὸ πηνίον.
Weberstube *f* ὁ ἱστών (ῶνος).
Weberstuhl *m* ὁ ἱστός.
Weberzettel *m* ὁ στήμων (ονος).
Wechsel *m* **1.** (Veränderung) ἡ ἀλλαγή, ἡ μετ-, καταλλαγή, ἡ μεταβολή, ἡ μετάλλαξις, ἡ τροπή, ἡ περιτροπή, ἡ ἀμοιβή, ~ der Jahreszeiten αἱ τοῦ ἔτους τροπαί, ~ der Witterung ἡ περὶ τὸν ἀέρα τροπή, ~ der Kleider ἡ τῶν ἐσθημάτων ἀμοιβή, ~ der Gesinnung ἡ τῆς γνώμης τροπή, ~ der Stimme ἡ τῆς φωνῆς μεταβολή, rascher ~ ἡ ἀγχίστροφος μεταβολή, einen ~ erleiden μεταβολὴν λαμβάνειν, dem ~ unterworfen sein οὐ βέβαιον od. οὐ μόνιμον εἶναι, οὐ μένειν, μεταβολὴν ἔχειν. — **2.** (Schuldverschreibung) ἡ συγγραφή, τὸ γραμματεῖον, einen ~ ausstellen συγγραφὴν συγγράφεσθαι (M.), auf ~ leihen μετὰ συγγραφῆς δανείζειν (vom Gläubiger), δανείζεσθαι (M., vom Schuldner). — **3.** ~ des Wildes (in der Jägersprache) οἱ πόροι, οἱ δρόμοι, οἱ ὅρμοι, αἱ ἀτραποί.
Wechselbalg *m* τὸ τέρας (ατος, Mißgeburt), τὸ ὑποβολιμαῖον τέκνον (untergeschobenes Kind).
Wechselbank, Wechslerbank *f* ἡ τράπεζα.
Wechselbeziehung *f* τὸ πρὸς ἄλληλα, in ~ stehen πρὸς ἄλληλα εἶναι.
Wechselbrief *m* ἡ συγγραφή.
Wechselfall *m* ἡ μεταβολή, **Wechselfälle des Glücks** αἱ τῆς τύχης τροπαί, τὰ τῆς τύχης.
Wechselfieber *n* ὁ διαλείπων πυρετός, ὁ περιοδικὸς od. ἐκ περιόδου πυρετός, das drei-, viertägige ~ ὁ τριταῖος, τεταρταῖος πυρετός, das drei-, viertägige ~ haben τριταΐζειν, τεταρταΐζειν.
Wechselgesang *m* τὸ ἀμοιβαῖον ᾆσμα.
Wechselgeschäft *n* (Geschäft eines Bankiers) ἡ τῆς τραπέζης ἐργασία, (Geschäft mit einem Wechsel) ὁ ἐπὶ συγγραφῇ χρηματισμός, ~e machen τραπεζιτεύειν (Bankier sein), χρηματίζειν ἐκ συγγραφῶν od. ἐπὶ συγγραφαῖς (Geschäfte mit Wechseln machen).
Wechselgespräch *n* οἱ ἀμοιβαῖοι λόγοι, ἡ κοινολογία, ein ~ mit j-m halten ἀμείβεσθαί (M.) τινα λόγοις, προσδιαλέγεσθαί (P.) τινι.
Wechselheirat *f* αἱ γάμων ἐπαλλαγαί, αἱ ἐπιγαμίαι.
Wechseljahr *n* (im weiblichen Geschlechtsleben) ἔτος, ἐν ᾧ αἱ (γυναικεῖαι) καθάρσεις παύονται od. τὰ καταμήνια παύεται.
wechsellos βέβαιος, ἀμετακίνητος (2).
Wechselmord *m* ἡ ἀλληλοκτονία, ἡ ἀλληλοφονία.
wechseln I *intr.* **1.** μεταβάλλειν, ἀλλοιοῦσθαι, ἑτεροιοῦσθαι (P.), ἄλλον od. ἕτερον γίγνεσθαι, fortwährend ~ συνεχεῖς ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν τὰς μεταβολάς, das Glück wechselt ἡ τύχη μεταπίπτει, der Wind wechselt fortwährend τὸ πνεῦμα λαμβάνει τροπὰς παντοδαπάς, in etw. ~ ἐπαλλάττειν, ἀμείβεσθαί (M.) τινι, (untereinander ἀλλήλοις). — **2.** (nachfolgen, nach etw. kommen) ἐκδέχεσθαί (M.) τι. — **II** *trans.* **3.** ἀλλάττειν, κατ-, μεταλλάττειν, ἀμείβεσθαι (M.), μεταβάλλειν, μεταλαμβάνειν, die Kleider ~ μεταβάλλεσθαι (M.) τὰ ἱμάτια, μεταμφιέννυσθαι, μεταδύεσθαι, αἱρεῖσθαι (M.) ἄλλην στολήν, Briefe ~ γράμματα διδόναι καὶ λαμβάνειν, Worte mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, Geld ~ κερματίζειν, den Ort ~ χώραν ἀμείβειν od. μεταβάλλειν, εἰς ἕτερον τόπον μεθίστασθαι, die Zähne ~ βάλλειν τοὺς ὀδόντας, das Pferd ~ μεταβαίνειν εἰς ἕτερον ἵππον, die Farbe ~ ἀλλάττειν, μεταβάλλειν, ἀλλοιοῦσθαι (P.) od. τρέπειν τὴν χρόαν od. τὸ χρῶμα. — **4.** übtr. seine Meinung od. Gesinnung ~ μεταβάλλεσθαι (M.), ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, auch μεταπίπτειν.
Wechseln *n* ἡ μετ-, καταλλαγή, s. Wechsel.
wechselnd (veränderlich) εὐμετάβλητος (2).
Wechselrecht *n* τὰ περὶ τῶν συγγραφῶν νόμιμα.
Wechselschuld *f* τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέος, τὸ ἐπὶ συγγραφῇ ὀφειλόμενον χρέος, eine ~ haben ὀφείλειν χρήματα ἐπὶ συγγραφῇ δεδανεισμένα, eine ~ machen χρέος λαμβάνειν ἐπὶ συγγραφῇ.
wechselseitig ἀμοιβαῖος, *adv.* κατὰ διαδοχήν, διὰ διαδοχῆς, gew. durch d. *pron. recipr.* ἀλλήλων, ἀλλήλοις (-αις), ἀλλήλους (-ας), zB. sie liebten sich ~ ἐφίλουν ἀλλήλους, oft durch Zssg mit ἀντί, zB. sich ~ bewillkommnen ἀντασπάζεσθαι (M.), auch andere Zssgn,

zB. ∼er Kampf ἡ ἀλληλομαχία, ∼er Neid ἡ ἀλληλοφθονία u. dgl.

wechselvoll εὐμετάβολος (2), εὐμετάβλητος (2), πλείστας ἔχων τὰς μεταβολάς.

wechselweise ἐν μέρει, ἀνὰ od. κατὰ μέρος, ἐν-, ἐπ-, παραλλάξ, ἐκ διαδοχῆς, κατὰ διαδοχήν.

Wechselwind *m* ἡ τροπαία, ἡ τροπή.

Wechselwinkel *m* ἡ ἐναλλὰξ γωνία.

Wechsler *m* ὁ τραπεζίτης, ὁ κερματιστής, ὁ κολλυβιστής, ∼ sein τραπεζιτεύειν.

Wechslergeschäft *n* ἡ δανειστικὴ ἐργασία.

Wechslerladen, -tisch *m* ἡ τράπεζα.

wecken ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, (aus dem Schlafe) ἀφ-, ἐξυπνίζειν, Begierde ∼ ἐμβάλλειν ἐπιθυμίαν, Zorn ∼ συνάγειν od. συνιστάναι ὀργήν.

Wecken *n* ἡ ἔγερσις, gew. durch Verben.

Wecker *m* durch *part.*

Wedel *m* ἡ ῥιπίς (ίδος).

wedeln ῥιπίζειν, mit dem Schwanze ∼ σαίνειν τῇ οὐρᾷ, διασείειν τῇ οὐρᾷ.

Wedeln *n* ἡ ῥίπισις, ὁ ῥιπισμός, (mit dem Schwanze) τὸ σαίνειν.

weder ... **noch** οὔτε ... οὔτε, μήτε, ... μήτε, weder ... noch auch οὔτε ... οὐδέ, μήτε ... μηδέ.

Weg *m* 1. allg. ἡ ὁδός, (der ∼, auf dem man geht u. das Gehen selbst), ἡ πορεία (Marsch, Reise), den ∼ hinauf, hinzu, hinüber, hinweg, hinab ἡ ἄν-, πρόσ-, ἔφ-, ἔξοδος, ἡ ἀνάβασις, ἡ κατάβασις, oft wird ∼ nicht übersetzt, zB. den ∼ außerhalb der Stadt gehen ἰέναι τὴν ἔξω τῆς πόλεως, gangbarer ∼ ἡ στειβομένη ὁδός, gebahnter, betretener ∼ ὁ τρίβος, ὁ πάτος, ὁ στίβος, der gerade ∼ ἡ ὀρθὴ ὁδός, der kürzeste ∼ ἡ συντομωτάτη ὁδός, geraden ∼es ὀρθήν, τὴν ὀρθήν, δι' ὀρθῆς, εὐθύ, geraden ∼es fortgehen εὐθυπορεῖν, einen ∼ einschlagen τέμνειν od. τρέπεσθαι (M.) ὁδόν, den kürzesten ∼ einschlagen συντέμνειν ὁδόν, einen ∼ gehen ἔρχεσθαι, πορεύεσθαι (P.) ὁδόν, χρῆσθαι ὁδῷ, einen guten ∼ haben εὐοδεῖν, sich auf den ∼ machen ὁρμᾶν (u. P.) εἰς τὴν πορείαν, einen ∼ ebnen, bahnen ὁδοποιεῖν, j-m aus dem ∼ gehen ἐκποδὼν γίγνεσθαί, παραχωρεῖν ὁδοῦ, εἴκειν τῆς ὁδοῦ, ὑπεξίστασθαί τινι, etw. aus dem ∼e räumen ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τι (*pass.* ἐκποδὼν γίγνεσθαι), ἀναιρεῖν (ἐκ μέσου), j-n ἀναιρεῖν τινα, auch ἐκποδὼν ποιεῖσθαί τινα, j-m etw. in den ∼ legen ἐμποδὼν ποιεῖσθαί τινί τι, geh deiner ∼e τὴν σεαυτοῦ τρέπου, ὕπαγε δή, der ∼ führt in die Stadt ἡ ὁδὸς φέρει εἰς τὴν πόλιν, einen ∼ machen, zurücklegen ἀνύτειν od. διανύτειν ὁδόν, διέρχεσθαι ὁδόν, vom ∼e abkommen ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ, j-m den ∼ zeigen δεικνύναι od. δηλοῦν τινι τὴν ὁδόν, ἡγεῖσθαί (M.) τινι τῆς ὁδοῦ, προηγεῖσθαί τινος, j-m den ∼ zur Rettung zeigen μηχανὴν διδόναι τινὶ τῆς σωτηρίας, j-m den ∼ bahnen, bereiten ὁδοποιεῖν τινι ὁδόν, den ∼ pflastern λιθόστρωτον ποιεῖν τὴν ὁδόν, j-n auf den ∼ bringen προοδοποιεῖν τινι, aus dem ∼e gehen ἐκποδὼν ἰέναι, ἀφ-, ἐξίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.). — 2. im bsd. sind zu bemerken ἡ ἁμαξιτός (Fahr∼), ἡ ἀτραπός (Fuß∼), ἡ χειροποίητος od. ὡδοπεποιημένη ὁδός (gebahnter ∼), ἡ λεωφόρος (Heerstraße). — 3. übtr. (Art u. Weise) ἡ ὁδός, ∼ einer Untersuchung ἡ μέθοδος, auf diesem ∼ ταύτῃ, τῇδε, auf gerechtem ∼e μετὰ τοῦ δικαίου, σὺν τῷ δικαίῳ, auf gesetzlichem ∼e κατὰ τοὺς νόμους. — 4. Mittel und ∼e ἡ μηχανή, ἡ ἀφορμή, etw. zuwege bringen ἀπεργάζεσθαι (M.), διαπράττεσθαι (M.), ἐπιτελεῖν, περαίνειν, διαπεραίνεσθαι (M.), ἀνύτειν, ἀποδεικνύναι, das hat seine guten ∼e σχολῇ γ' ἂν γένοιτο τοῦτο.

weg φροῦδος, ἐκποδών, ∼ sein φροῦδον εἶναι, ∼! ἄπαγε, ἔρρε, ∼ mit dir! ἄπαγε σεαυτόν, ∼ damit! (lassen wir das) ἐῶμεν ταῦτα, in einem ∼ συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, in Zssgn ἀπό, ἐκ, παρά, ἀνά.

wegangeln übtr. ὑπο-, ὑπεκκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαι (M.).

wegarbeiten (entfernen) ἀφαιρεῖν, (durcharbeiten, vollenden) ἀπεργάζεσθαι (M.).

wegbahnend ὁδοποιός (2), ὁδοποιητικός.

wegbegeben sich ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλάττεσθαι (P.), οἴχεσθαι (ἀπιόντα).

wegbeißen δάκνοντα ἀφαιρεῖσθαι (M.), ἀποδάκνειν, ἀπεσθίειν, ἀποτρώγειν.

wegbeizen βαφῇ ἀφανίζειν, ἀποτήκειν.

wegbereitend ὁδοποιός (2).

wegbeugen ἀπο-, παρακλίνειν.

wegblasen ἀπο-, διαφυσᾶν, φυσῶντα διασκεδαννύναι.

wegbleiben ἀπολείπεσθαί (M.) τινος, οὐ παραγίγνεσθαί τινι, ἀπεῖναί, ἀφίστασθαί τινος, (nicht wiederkommen) οὐκ ἐπανέρχεσθαι, (weggelassen werden) παρα-, διαλείπεσθαι (P.), (aufhören) λήγειν, λωφᾶν, παύεσθαι (M.), von j-m ∼ ἀποφοιτᾶν τινος u. παρά τινος (bsd. aus j-s Schule ∼), οὐ προσιέναι (εἶμι) τινί.

wegblicken ἀφορᾶν, ἀποβλέπειν, s. wegsehen.

wegbrechen (niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, (durch Erbrechen von sich geben) ἀπεμεῖν.

Wegbrechen *n* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, sonst durch Verben.

wegbrennen *trans.* κατα-, ἐκκάειν, καταφλέγειν, καταπιμπράναι, *intr.* durch d. P., (vom Lichte) καταφέρεσθαι (P.).

wegbringen (anderswohin) ἐκ-, ἀπο-, διακομίζειν, μετακινεῖν, ἀπάγειν, ἀνασκευάζειν (u. M.), (vertilgen) ἀφανίζειν, καθ-, ἀναιρεῖν, (heimlich entwenden) κλέπτειν, ἐκ-, ὑπεκκλέπτειν.

wegdenken ἀπολαμβάνειν, ἀφανίζειν.

wegdisputieren τῷ λόγῳ od. διαλεγόμενον ἀναιρεῖν od. ἀνατρέπειν τι.

wegdrängen παρ-, ἀπωθεῖν (M. von sich ∼).

wegdrücken παρ-, ἀπωθεῖν, sich ∼ ὑπαποκινεῖν τῆς ὁδοῦ.

Wegeaufseher *m* ὁ τῶν ὁδῶν ἐπιμελητής, auch ὁ ὁδοποιός.

Wegebau *m* ἡ ὁδοποιία, ἡ ὁδοποίησις.

Wegebesserung *f* ἡ τῶν ὁδῶν ἐπισκευή.

Wegebreit *m* (eine Pflanze) τὸ ἀρνόγλωττον, großer ∼ τὸ ἑπτάπλευρον, wolliger ∼ ἡ στελέφουρος, τὸ μικρὸν ἀρνόγλωττον.

Wegedorn *m* (eine Pflanze) ἡ ῥάμνος, ἡ μέλαινα ῥάμνος (ölbaumblätteriger ∼), ἡ λευκὴ ῥάμνος (weißer ∼), τὸ λύκιον (Färber∼), ἡ φυλίκη (immergrüner ∼), ὁ (ἡ) παλίουρος, ἡ τρίτη ῥάμνος (stachliger ∼).

Wegegeld *n* ὁ ἀπὸ τῶν ὁδῶν τελούμενος φόρος.

wegeilen ἀφορμᾶσθαι (P.), οἴχεσθαι, φεύγειν.

Wegeilen *n* ἡ φυγή od. durch Verben.

Wegelagerer *m* ὁ λῃστής, ὁ ὁδοσκόπος, ὁ ὁδουρός, ὁ ὁδοιδόκος, ὁ ὁδοστάτης, ein ∼ sein λῃστεύειν, ὁδοιδοκεῖν, ὁδοστατεῖν.

wegelagern s. d. vor. Wort (ein Wegelagerer sein).

Wegelagerung *f* ἡ λῃστεία, ∼ treiben λῃστεύειν, ἀπὸ τῆς λῃστείας ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον.

Wegemaß *n* τὸ μέτρον τῆς ὁδοῦ.

wegen 1. διά mit *acc.*, ἐκ mit *gen.*, ἐπί mit *dat.*, ὑπό mit *gen.*, ἕνεκα, χάριν mit d. *gen.* (zugunsten, um ... willen, nachgestellt), bei den Verben loben, tadeln, schelten u. dgl. auch εἰς u. πρός mit *acc.*, bei strafen, belohnen u. dgl. ἀντί mit *gen.*, bei besorgt sein, streiten u. dgl. περί mit *gen.*, s. d. betr. Verben, bei denen die gebräuchlichsten Konstr. angegeben sind. — 2. ist ∼ = „was anlangt, was betrifft", so steht gew. κατά mit *acc.*, zB. dieses Mannes ∼ τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, auch ἕνεκα, zB. meinet∼ ἐμοῦ γε ἕνεκα.

Wegerich *m* (eine Pflanze) ἡ ῥάμνος, s. Wegebreit.

Wegesäule *f* ἡ στήλη.

Wegescheide *f* ἡ σχιστὴ ὁδός, ἡ ἀποτομή (ὁδῶν).

wegessen ἐξ-, κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν, s. verzehren.

Wegestrecke *f* ἡ ὁδός.

Wegewärter *m* ὁ ὁδοφύλαξ (κος).

Wegezehrung *f* τὰ ἐφόδια.

wegfahren *trans.* ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, *intr.*

ἀπελαύνειν, (zu Schiffe) ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.).

Wegfall *m*: in ~ kommen s. d. folg. Wort.

wegfallen ἐκλείπειν, παραλείπεσθαι (P.), οὐ μένειν, es kann ~ (es ist überflüssig) περιττόν od. περίεργόν ἐστιν, etw. ~ lassen παραλείπειν, παριέναι (ἵημι), ἐᾶν τι.

wegfangen ἀπο-, ὑπολαμβάνειν, ἐκθηρεύειν, ἐκθηρᾶσθαι (M.).

wegfaulen ἀποσήπεσθαι (P.).

wegfegen ἀπο-, ἀνα-, ἐκκαθαίρειν.

wegfeilen ἀπορρινᾶν.

wegfischen κλέπτειν, ὑπο-, ὑπεκκλέπτειν, ὑφ-, παρεξαιρεῖσθαι (M.).

wegfliegen ἀποπέτεσθαι.

wegfliehen ἀπο-, ἐκφεύγειν.

wegfließen ἀπορ-, ἐκρεῖν.

wegflüchten ὑπο-, ὑπεκφεύγειν, ἀπο-, διαδιδράσκειν.

wegfressen καταβιβρώσκειν, ἐξεσθίειν, ἀποτρώγειν.

wegführen ἀπ-, ἐξάγειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, etw. mit sich ~ ἄγεσθαι, ἀπάγεσθαι, ἀπιέναι ἄγοντά od. φέροντά τι, ἄγειν τι μεθ' ἑαυτοῦ.

Wegführen *n*, **Wegführung** *f* ἡ ἀγωγή, ἡ ἀπ-, ἐξαγωγή, ἡ ἀποκομιδή.

Weggang *m* ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποχώρησις, gew. durch Verben, zB. bei seinem ~ sagte er ἀπιὼν ἔλεξεν.

weggeben ἐκ-, προδιδόναι, (unter mehrere verteilen) διαδιδόναι, leichtsinnig ~ προΐεσθαι (M.).

weggehen 1. ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλάττεσθαι (P.), οἴχεσθαι, (aus einem Orte ἐκ τόπου τινός), (aus dem Vaterlande) ἀπο-, ἐκδημεῖν, heimlich ~ ὑπάγειν, ὑπεξάγειν (ἑαυτόν), ὑπεκφεύγειν, j-n nicht weggehen lassen οὐκ ἐᾶν ἀπιέναι τινά, κατέχειν τινά. — 2. (von Waren: Absatz finden) πιπράσκεσθαι, πωλεῖσθαι (P.) — 3. (von Schmutzflecken u. dgl.) ἀφανίζεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι.

Weggehen *n* ἡ ἀνα-, ἀποχώρησις, ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.

weggießen ἀπο-, προ-, ἐκχεῖν.

weghaben (empfangen haben) ἀπειληφέναι, (begreifen, verstehen) μανθάνειν, συνιέναι (ἵημι), ἐγνωκέναι, ἀκριβοῦν.

weghacken ἀποκόπτειν, κόπτοντα ἀφαιρεῖν, ἀποτέμνειν.

weghalten ἀπέχειν.

weghängen ἀπαρτᾶν τι ἀλλαχοῦ.

weghaschen ἐκθηρᾶσθαι (M.), ἐκθηρεύειν, ἀγρεύειν, ἀφ-, παραιρεῖσθαι (M.), ὑφαρπάζειν.

weghauchen ἀποπνεῖν, διαφυσᾶν.

weghauen ἀποκόπτειν, ἀποτέμνειν.

wegheben ἀπ-, μεταίρειν, μετακινεῖν, (mit einem Hebel) μοχλεύειν, ἀπομοχλεύειν.

wegheben ἐπαφέντα τοὺς κύνας ἀπελαύνειν.

wegholen ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν.

weghüpfen ἀποσκιρτᾶν, ἀποπηδᾶν.

weghuschen ἀποσοβεῖν, ἀποίχεσθαι.

weghusten ἀποβήττειν.

Weghüter *m* ὁ ὁδοφύλαξ (κος).

wegjagen ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν, ἀποδιώκειν, aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν (ἐκ) τῆς πόλεως (P. ἐκπίπτειν τῆς πόλεως), weggejagt sein φεύγειν.

wegkapern ἐξ-, ὑφαρπάζειν, ὑπεξαιρεῖσθαι (M.), Schiffe ~ συλλαμβάνειν ναῦς.

wegkaufen συνωνεῖσθαι (συμπρίασθαι), συναγοράζειν.

wegkehren ἀποτρέπειν, ἀποστρέφειν, sich von etw. ~ ἀποτρέπεσθαί (M.) τινος, (wegfegen) ἀποκορεῖν.

wegkommen 1. (von etw. loskommen) ἀπαλλάττειν (u. P.) τινός u. ἀπό τινος, gut bei etw. ~ χαίροντα ἀπαλλάττειν τινός, übel ~ κακῶς ἀπαλλάττειν τινός, es kommt mir etw. weg ἀποβάλλω τι, ἀποστεροῦμαί (P.) τινος. — 2. (verloren gehen) ἀπόλλυσθαι.

wegkönnen: nicht ~ οὐ δύνασθαι od. οὐχ οἷόν τε εἶναι ἀπιέναι.

wegkratzen ἀποξύειν.

wegkriechen ἀφέρπειν.

weglassen (von sich lassen, fortschicken) ἀφιέναι, ἀποπέμπειν, nicht ~ κατέχειν, (auslassen, übergehen, zB. in der Rede, beim Lesen) παρα-, διαλείπειν.

Weglassen *n* ἡ παράλειψις, gew. durch Verben.

weglaufen ἀποτρέχειν, ἀποθεῖν, ἀποδιδράσκειν, δρόμῳ ἀπέρχεσθαι, auch φεύγειν, ἀποφεύγειν, j-m (von j-m) ~ ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν τινά.

weglecken ἀπο-, ἀναλείχειν.

weglegen ἀποτιθέναι (für sich ~ M.), (an einen andern Ort legen) μετατιθέναι.

Weglegung *f* ἡ ἀπόθεσις, ἡ μετάθεσις.

wegleiten παράγειν, (durch Gräben) παροχετεύειν.

weglenken παρα-, ἀποτρέπειν.

weglocken παράγειν, durch Hoffnungen j-n von etw. ~ ἐλπίδας προτείνοντα ἀποτρέπειν τινά τινος od. πείθειν τινὰ ποιεῖν τι.

Weglockung *f* ἡ παραγωγή.

wegmachen (wegstreichen, vertilgen) ἐξαλείφειν, ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, sich ~ ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν, sich heimlich ~ ὑπεξάγειν od. ὑπεκκλέπτειν ἑαυτόν.

wegmarschieren ἀφ-, ἐξορμᾶσθαι (P.), ἀπ-, ἐξελαύνειν, ἀπ-, ἐξάγειν, ἀπαίρειν.

wegmeißeln ἐκκολάπτειν.

wegmüssen (weggehen müssen) δεῖν ἀπιέναι, (getilgt werden müssen) δεῖν ἐξαλείφεσθαι.

wegnagen ἀποτρώγειν.

Wegnahme *f* ἡ αἵρεσις, ἡ ἀφαίρεσις, ἡ στέρησις, ἡ ἀποστέρησις, (einer Stadt) ἡ ἅλωσις, gew. durch Verben.

wegnehmen (von einem Ort) λαμβάνειν, αἱρεῖν, ἀναιρεῖν, ἀφιστάναι, (um es an einen andern Ort zu bringen) μετακινεῖν, μετατιθέναι, μεθιστάναι, eine Stadt ~ αἱρεῖν πόλιν, j-m etw. ~ ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά u. τινός τι, ἀφαρπάζειν τινί τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, etw. heimlich ~ ὑπο-, ὑπεκκλέπτειν τι.

Wegnehmung *f* s. Wegnahme.

wegpacken ἀνα-, μετασκευάζειν τι, sich ~ ἀπάγειν ἑαυτόν.

wegpeitschen μαστιγοῦντα od. μάστιγι ἀπελαύνειν τινά.

wegphilosophieren σοφιζόμενον od. παραλογιζόμενον διδάσκειν μὴ εἶναί τι.

wegpissen ἀπουρεῖν.

wegpolieren ἀποξύειν, ἐκλεαίνειν.

wegprügeln πληγαῖς ἀπελαύνειν τινά.

wegputzen ἀποκαθαίρειν, ἀποξύειν, ἀποσμῆν.

wegradieren ἐξαλείφειν.

wegraffen ἁρπάζειν, ἀφ-, συναρπάζειν, heimlich ~ ὑφαρπάζειν, von einer Krankheit auch ἀποφέρειν.

wegrasieren ἀποκείρειν.

wegrauben ἀφ-, ἐξ-, συναρπάζειν.

wegräumen ἀποκινεῖν, ἐκποδὼν ποιεῖν, ἀνα-, μετασκευάζειν.

Wegräumung *f* durch Verben.

wegreiben ἀποτρίβειν.

Wegreise *f* ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch die folg. Verben.

wegreisen ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπο-, ἐκπορεύεσθαι (P.), (aus der Heimat) ἀποδημεῖν.

wegreißen (losreißen) ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, j-m etw. ~ s. wegnehmen; (niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν.

wegreiten ἀπ-, ἐξελαύνειν, ἀφιππεύειν.

wegrennen ἀποτρέχειν.

wegrollen *trans.* ἀποκυλίνδειν, *intr.* d. P.

wegrücken *trans.* ἀπο-, μετακινεῖν, *intr.* ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποχωρεῖν.

wegrufen ἀπο-, ἐκκαλεῖν.

wegrupfen ἀποτίλλειν.

wegsägen ἀποπρίειν.

wegsam εὔπορος (2).

wegsaufen ἀπο-, ἐκ-, καταπίνειν.

wegsaugen ἀπομυζᾶν.

wegschaben ἀποξύειν.

wegschaffen ἀπο-, ἀνασκευάζειν (u. M.), ἀπο-, μετακομίζειν, (austilgen) ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, (umbringen) ἀναιρεῖν, ἐκποδὼν ποιεῖν.

Wegschaffung *f* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, sonst durch Verben.

wegschaufeln ἀφαιρεῖν τῇ ἄμῃ.

Wegscheide *f* ἡ ἀποτομὴ ὁδῶν, ἡ σχιστὴ ὁδός.
wegschenken διδόναι, (leichtsinnig wegwerfen) προΐεσθαι (M.).
wegscheren ἀποκείρειν, sich ~ ἀπάγειν ἑαυτόν.
wegscheuchen ἀποσοβεῖν, ἀποπτοεῖν, ἀπελαύνειν, übtr. Kummer, Sorgen ~ λύπας, μερίμνας ἀποσείεσθαι (M.).
Wegscheuchung *f* ἡ ἀποσόβησις od. durch Verben.
wegschicken ἀποπέμπειν, ἀποστέλλειν, ἀφιέναι.
wegschieben ἀπο-, μετακινεῖν, ἀπωθεῖν.
wegschießen (abschießen) ἀφιέναι βέλος, (durch Schießen tilgen) βάλλοντα ἀναιρεῖν.
wegschiffen ἀποπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.).
Wegschiffen *n* ὁ ἀπόπλους, ἡ ἀναγωγή.
wegschlagen ἀποκόπτειν, ἀποκρούειν, ἀποτέμνειν.
wegschleichen sich ἀφέρπειν, ὑπεκκλέπτειν ἑαυτόν.
wegschleifen (wegschleppen) ἀφέλκειν, ἀποσύρειν, mit dem Schleifstein ~ ἀφαιρεῖν τῇ ἀκόνῃ.
wegschleppen ἀποσύρειν, ἀφέλκειν, (mit Gewalt) ἀφ-, συναρπάζειν, j-n als Sklaven ~ ἀνάρπαστον ποιεῖν τινα, P. ἀνάρπαστον γίγνεσθαι.
wegschleudern ἀπορρίπτειν, ἀφιέναι, ἀποσφενδονᾶν, übtr. προΐεσθαι (M.).
wegschlürfen ἀπορροφεῖν.
wegschmeißen ῥίπτειν, ἀπορρίπτειν, ἀποβάλλειν, übtr. προΐεσθαι (M.).
wegschmelzen ἀπο-, κατατήκειν, *intr.* d. P.
wegschnappen ἀνα-, ὑποκάπτειν, προαρπάζειν, j-m etw. ~ παραιρεῖσθαί (M.) τινά τι, προαρπάζειν τινός τι.
Wegschnappen *n* ἡ ἀνάκαψις.
wegschneiden ἀποτέμνειν.
wegschnellen ἀποπάλλειν.
wegschrecken j-n von etw. ἀποσοβεῖν, ἀποπτοεῖν τινά τινος, φόβῳ ἀποτρέπειν τινά τινος, ἐκφοβεῖν τινα τὸ μὴ mit *inf.*
wegschütteln ἀποσείειν.
wegschütten ἀπο-, ἐκ-, προχεῖν.
wegschwemmen ἀποκλύζειν.
wegschwimmen ἀπονεῖν, ἀπονήχεσθαι (M.), ἀποκολυμβᾶν.
wegsegeln ἀποπλεῖν.
wegsehen ἀποβλέπειν, ἀφορᾶν, ἀποστρέφειν τοὺς ὀφθαλμούς, übtr. über etw. ~ ὑπερορᾶν τι, περιορᾶν τι γενόμενον, καταφρονεῖν u. ὀλιγωρεῖν τινος.
wegsehnen sich ἐπιθυμεῖν ἀπέρχεσθαι (-ιέναι).
wegsein οἴχεσθαι, ἀφανῆ εἶναι, φροῦδον εἶναι, οὐκέτι ὁρᾶσθαι (P.), (von der Zeit) παρεληλυθέναι, (abwesend sein) ἀπεῖναι, von der Heimat ~ ἀποδημεῖν, über etw. ~ οὐχ ἥττω od. κρείττω εἶναί τινος, ἀπηλλαγμένον εἶναί τινος, περιγεγονέναι τινός.
Wegsein *n* ἡ ἀπουσία.
wegsenden ἀποπέμπειν, ἀποστέλλειν, ἀφιέναι.
Wegsendung *f* ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀποστολή.
wegsengen ἀποκάειν.
wegsetzen 1. ἀποτιθέναι (u. M.), (an einen andern Ort) μετατιθέναι, μεθιστάναι, sich ~ χωρὶς καθῆσθαι od. καθίζεσθαι. — 2. sich über etw. ~ ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν, καταφρονεῖν τινος, περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαί (M.) τι, παρ' οὐδὲν τίθεσθαί (M.) τι, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich über j-n ~ ὑπερορᾶν τινα, καταφρονεῖν τινος. — 3. über etw. ~ (springen) ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαί (M.) τι.
wegspeien ἀπο-, ἐκπτύειν (ausspucken), ἀπεμεῖν (sich erbrechen).
wegsprengen *trans.* ἀπορρηγνύναι, *intr.* ἀπελαύνειν ἀνὰ od. κατὰ κράτος.
wegspringen ἀποπηδᾶν, ἀφάλλεσθαι (M.), über etw. ~ ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαί (M.) τι.
Wegspringen *n* ἡ ἄφαλσις, besser durch Verben.
wegspucken ἀποπτύειν.
wegspülen ἀπο-, κατακλύζειν, ἀπο-, ἐκπλύνειν.
Wegspülung *f* ἡ ἀπόκλυσις, ὁ κατακλυσμός.
wegstecken κρύπτειν, ἀποκρύπτειν, καλύπτειν, ἀποκαλύπτειν.
wegstehlen κλέπτειν, ἀπο-, ἐκ-, ὑπο-, διακλέπτειν, sich ~ λανθάνειν οἰχόμενον od. ἀποδιδράσκοντα, ὑποκλέπτειν od. ὑπεξάγειν ἑαυτόν.
wegstellen (an einen andern Ort stellen) μετατιθέναι, μεθιστάναι, sich von etw. ~ μεθίστασθαι (μεταστῆναι) ἐκποδών τινος, ἀφίστασθαί τινος.
wegsterben ἀποθνήσκειν, ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), οἴχεσθαι ἀποθανόντα, vor j-m ~ προαποθνήσκειν τινός.
wegstoßen ἀπωθεῖν, ἀποκρούειν, von sich ~ d. M.
Wegstrecke *f* ἡ ὁδός.
wegstreichen ἐξαλείφειν.
wegtauen ἀπο-, κατα-, συντήκεσθαι (P.).
wegtilgen ἀφανίζειν.
wegtragen ἀπο-, ἐκκομίζειν (u. M.).
Wegtragen *n*, **Wegtragung** *f* ἡ ἀποκομιδή, gew. durch Verben.
wegtreiben ἀπ-, ἐξελαύνειν.
Wegtreibung *f* ἡ ἀπελασία, gew. durch Verben.
wegtreten πατοῦντα ἀφαιρεῖν od. ἀφανίζειν, *intr.* μεθ-, ἐξίστασθαι (ἐκστῆναι).
wegtun ἀποσκευάζειν (u. M.), ἀποτιθέναι (u. M.).
wegwälzen ἀποκυλίνδειν.
Wegwälzung *f* durch Verben.
wegwandern (sich auf Reisen begeben) ἀποδημεῖν, (seinen Wohnsitz ändern) μετανίστασθαι εἰς ἕτερον τόπον.
wegwaschen ἀπο-, ἐκπλύνειν.
wegwehen ἀπο-, ἐκπνεῖν, πνέοντα διασκεδαννύναι.
wegweisen ἀπελαύνειν, ἀποκωλύειν, von sich ~ ἀπ-, παρωθεῖσθαι (M.).
Wegweiser *m* ὁ τῆς ὁδοῦ ἡγεμών (όνος), ὁ ὁδηγός, (Wegsäule) ἡ στήλη, ~ für j-n sein ἡγεῖσθαί (M.) τινι τῆς ὁδοῦ, ὁδηγεῖν τινα.
Wegweiserin *f* ἡ ὁδηγός.
wegwenden ἀποτρέπειν, ἀποστρέφειν, sich von etw. ~ ἀποτρέπεσθαί (M.) τι, ἀποστρέφεσθαί (M.) τινος.
wegwerfen ἀποβάλλειν, ἀπορρίπτειν, (vergeuden, verschwenden) κατασπαθᾶν, sich ~ καταισχύνειν ἑαυτόν.
wegwerfend ὑβριστικός, καταφρονητικός, αἰσχρός, ~ von j-m reden ὑβριστικῶς od. ὑβριστικὰ λέγειν περί τινος.
Wegwerfung *f* eig. ἡ ἀποβολή, ἡ ἀπόρριψις, (Verachtung) ἡ καταφρόνησις.
wegwetzen ἀποτρίβειν.
wegwollen βούλεσθαι od. ἐπιθυμεῖν ἀπιέναι.
wegwünschen ἀπεύχεσθαί (M.) τι, j-n ~ εὔχεσθαί (M.) τινα οἴχεσθαι, sich von j-m ~ ἐπιθυμεῖν od. βούλεσθαι ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος.
Wegwurf *m* τὸ κάθαρμα.
wegzaubern ἀφανίζειν τινά od. τι u. ἀφαιρεῖν τι ἐπῳδαῖς, (durch Zaubermittel beschwichtigen) κηλεῖν, κατακηλεῖν.
wegzehren κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν.
Wegzehrung *f* τὰ ἐφόδια.
wegzerren ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, ἀποσύρειν.
wegziehen I *trans.* ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, (von Truppen) ἀπάγειν, den Vorhang ~ παράγειν od. ὑπολαμβάνειν τὴν αὐλαίαν. — II *intr.* (aus seinem Wohnsitz fortziehen) μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (M.), (von Zugvögeln) μεταχωρεῖν.
Wegziehen *n*, **Wegzug** *m* (aus seinem Wohnsitz) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, (von Truppen) ἡ ἀπο-, ἀναχώρησις, ἡ ὑπαγωγή, (von Zugvögeln) ἡ μεταχώρησις.
Wehe *n* τὸ ἄλγος (körperlich u. geistig), ἡ λύπη, ἡ ἀχθηδών (όνος, geistig), ἡ ἀλγηδών (όνος, nicht körperlich), (unglücklicher Zustand) τὰ κακά, αἱ συμφοραί, ἡ ταλαιπωρία. — Vgl. Wehen[2].
[1]**wehe** als Interjekt. φεῦ (Schmerz u. Abscheu ausdrückend) mit dem *gen.* u. *nom.*, ἰοὺ ἰού, ἰώ (als Ausdruck des Schmerzes), αἰαῖ mit *gen.*, ~ mir οἴμοι, ~ rufen φεύζειν, αἰάζειν.
[2]**wehe:** *adv.* es tut mir ~ ἀλγῶ, übtr. λυπεῖ od. ἀνιᾷ με, δάκνει με, der Kopf tut mir ~ ἀλγῶ τὴν κεφαλήν, es tut mir ~ zu sehen λυποῦμαι od. ἄχθομαι

ὁρῶν, dein Unglück tut mir ~ συνάχθομαι τῇ συμφορᾷ σου, συναλγῶ od. συλλυποῦμαί σοι.
wehen πνεῖν, φυσᾶν, φέρεσθαι (P.).
¹Wehen *n* ἡ πνοή, τὸ πνεῦμα, das ~ des Windes ἡ φορὰ ἀνέμου.
²Wehen *f/pl.* (bei der Geburt) αἱ ὠδῖνες, ~ haben ὠδίνειν, ὠδινᾶν.
Wehgeschrei *n* ἡ οἰμωγή, ἡ ὀλόφυρσις, ὁ ὀλοφυρμός, ὁ ὀδυρμός, ἡ ὀλολυγή, in ein ~ ausbrechen, ein ~ erheben ἀνοιμώζειν, ἀνολολύζειν.
Wehklage *f* ἡ οἰμωγή, s. d. vor. Wort; in ~n ausbrechen s. d. folg. Wort.
wehklagen οἰμώζειν, ὀδύρεσθαι (M.), ὀλοφύρεσθαι (M.), θρηνεῖν, ~ über etw. θρηνεῖν τι, θρήνους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, οἰμώζειν ἐπί τινι, ὀλοφύρεσθαί τινι.
Wehklagen *n* s. Wehklage.
Wehmut *f* ἡ δυσ-, βαρυθυμία, ἡ λύπη u. d. *neutr.* d. *adj.*, j-n in ~ versetzen δυσθυμίαν παρασκευάζειν, λύπην περιάπτειν τινί, ποιεῖν τινα δυσθυμεῖν, ~ über etw. empfinden δυσθυμεῖν τινι, ἄχθεσθαι ἐπί τινι.
wehmütig (von Personen) δύσ-, βαρύθυμος (2), λυπηρός, ἀνιαρός, ~ gestimmt sein δυσθυμίαν ἔχειν oder ἄγειν, δυσθύμως ἔχειν, (von Sachen) θρηνώδης, οἰκτρός, ἐλεεινός.
wehmutsvoll s. wehmütig.
Wehmutter *f* ἡ μαῖα, ἡ μαιεύτρια, ~ sein μαιεύεσθαι (M.).
¹Wehr *f* 1. (Widerstand, Verteidigung) ἡ ἄμυνα, ἡ ἀλκή, sich zur ~ setzen πρὸς od. εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι (M.), gegen j-n ἀμύνεσθαί (M.) u. ἀλέξεσθαί (M.) τινα, ἀντιτάττεσθαί, ἀντιπαρατάττεσθαί (M.), ἀνθίστασθαί, ἐνίστασθαί τινι, ἀντέχειν τινί u. πρός τινα, δέχεσθαί (M.) τινα. — 2. (Waffe) τὸ ὅπλον.
²Wehr *n* ὁ καταρράκτης, τὸ χῶμα.
wehren (hemmen, hindern, Einhalt tun) κωλύειν, κατέχειν, συστέλλειν, παύειν, οὐκ ἐᾶν τι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, j-m etw. ~ οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, κωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, παύειν od. καταπαύειν τινὰ ποιοῦντά τι, ἀπαγορεύειν τινὶ μὴ ποιεῖν τι, ἀποτρέπειν τινά τινος, εἴργειν τινὰ ἀπό τινος, sich ~ s. sich zur Wehr setzen unter Wehr¹.
Wehrgehenk *n* ὁ τελαμών (ῶνος).
wehrhaft οἷος od. οἷός τε od. οἷός τ' ὢν ἀμύνεσθαι, ἡλικίαν ἔχων, ἐν ἡλικίᾳ ὤν, στρατεύσιμος (2), auch ἄλκιμος (2).
Wehrkraft *f* οἱ μάχιμοι ἄνδρες, τὸ μάχιμον, τὸ στρατεύσιμον, auch ἡ δύναμις.
wehrlos ἄ-, ἄνοπλος (2), ὅπλων ἔρημος (von Personen), (unbewacht, von Sachen) ἀφύλακτος (2), ἀφρούρητος (2).
Wehrlosigkeit *f* ἡ ὅπλων ἐρημία od. d. *neutr.* d. *adj.*
Wehrmann *m* ὁ στρατιώτης.
Wehrstand *m* οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν.
Wehruf *m* ἡ οἰμωγή.
Weib *n* ἡ γυνή (γυναικός, allg., auch Ehefrau), τὸ γύναιον (oft in verächtlichem Sinne), altes ~ ἡ γραῦς (γραός), junges ~ ἡ νύμφη, ἡ νεόγαμος γυνή, ein ~ nehmen γαμεῖν u. ἄγεσθαι (M.) γυναῖκα, zum zweiten Male ein ~ nehmen ἐπιγαμεῖν, zum ~e machen γυναικοῦν, ἀποθηλύνειν, zum ~e werden γυναικοῦσθαι (P.), von ~ern beherrscht werden γυναικοκρατεῖσθαι (P.), sich wie ein ~ betragen γυναικίζειν (u. P.), den ~ern eigen od. zukommend γυναικεῖος. ~ und Kind τέκνα καὶ γυνή, παῖδες καὶ γυναῖκες.
Weibchen *n* τὸ γύναιον, τὸ γυναικάριον, (bei Tieren) ἡ θήλεια od. durch d. *adj.* θῆλυς, zB. das ~ des Pferdes ἡ θήλεια ἵππος.
Weiberanschläge *m/pl.* αἱ γυναικεῖαι βουλαί.
Weiberarbeit *f* τὸ γυναικεῖον ἔργον (auch *pl.*).
Weiberart *f* ὁ γυναικεῖος τρόπος, nach ~ κατὰ τὰς γυναῖκας, ὥσπερ γυναῖκες, γυναικιστί, auch durch d. *adj.* γυναικώδης.
weiberartig γυναικώδης.
Weiberfeind *m* ὁ μισογύνης, ὁ μισόγυνος, ὁ μισογύναιος, ein ~ sein μισογυνεῖν.
Weiberfest *n* ἡ τῶν γυναικῶν ἑορτή.
Weiberfluß *m* τὰ γυναικεῖα, τὰ καταμήνια.
Weiberfreund *m* ὁ φιλογύνης, ὁ φιλογύναιος, ὁ γυναικεραστής, ὁ γυναικοφίλης, ὁ φιλογύναιξ (κος), ein ~ sein γυναικεραστεῖν.
Weiberfurcht *f* (weibische Furcht) ὁ γυναικώδης od. ἄνανδρος φόβος, (Furcht vor Weibern) ὁ τῶν γυναικῶν φόβος.
Weibergefolge *n* αἱ ἀκολουθοῦσαι γυναῖκες.
Weibergeheul *n* αἱ γυναικῶν οἰμωγαί.
Weibergeschrei *n* ἡ γυναικῶν κραυγή.
Weibergeschwätz *n* οἱ γυναικεῖοι φλήναφοι od. λῆροι, οἱ γυναικῶν ὕθλοι.
Weibergesicht *n* τὸ γυναικεῖον πρόσωπον.
Weibergezänk *n* αἱ γυναικεῖαι ἔριδες.
Weibergunst *f* ἡ παρὰ τῶν γυναικῶν εὔνοια.
weiberhaft γυναικώδης.
Weiberhaß *m* (Haß gegen Weiber) ἡ μισογυνία (-γύνεια), (Haß der Weiber) τὸ τῶν γυναικῶν μῖσος.
Weiberhemd *n* τὸ χιτώνιον, ὁ χιτωνίσκος.
Weiberherrschaft *f* ἡ γυναικοκρατία, unter ~ stehen γυναικοκρατεῖσθαι (P.).
Weiberherz *n* ἡ γυναικεία ψυχή.
Weiberjäger *m* ὁ γυναικοπίπης.
Weiberklage *f* οἱ τῶν γυναικῶν od. γυναικεῖοι θρῆνοι.
Weiberkleider *n/pl.*, **-kleidung** *f* τὰ γυναικεῖα ἱμάτια, ἡ γυναικεία στολή.
Weiberkrankheit *f* ἡ γυναικεία νόσος.
Weiberkrieg *m* ὁ τῶν γυναικῶν πόλεμος.
Weiberliebe *f* (Liebe zu Weibern) ἡ φιλογυνία, rasende ~ ἡ γυναικομανία, (Liebe, die Weiber hegen) ὁ γυναικεῖος ἔρως (ωτος).
Weiberlist *f* ἡ γυναικεία πανουργία.
Weibermacht *f* ἡ τῶν γυναικῶν δύναμις, τὸ γυναικῶν κράτος.
Weibermann *m* ὁ γυναικομανής.
Weibermantel *m* τὸ γυναικεῖον ἱμάτιον.
Weibermärchen *n* ἡ γραολογία.
weibermäßig γυναικώδης.
Weibermörder *m* ὁ γυναικοκτόνος.
Weibermut *m* ὁ γυναικεῖος θυμός.
Weibermütze *f* ἡ καλύπτρα.
Weibername *m* τὸ γυναικεῖον ὄνομα.
Weibernarr *m* ὁ γυναικομανής.
Weibernatur *f* ἡ θήλεια od. γυναικεία φύσις.
Weiberputz, -schmuck *m* τὰ γυναικεῖα κοσμήματα od. καλλωπίσματα, ὁ τῶν γυναικῶν od. γυναικεῖος κόσμος.
Weiberraub *m* ἡ τῶν γυναικῶν ἁρπαγή.
Weiberregiment *n* ἡ γυναικοκρατία.
Weiberrock *m* ὁ γυναικεῖος χιτών (ῶνος).
Weiberschönheit *f* τὸ γυναικεῖον κάλλος.
Weiberschuhe *m/pl.* τὰ γυναικεῖα σάνδαλα od. ὑποδήματα.
Weibersinn *m* τὸ γυναικεῖον ἦθος.
Weiberstimme *f* ἡ γυναικεία φωνή.
Weiberstolz *m* τὸ γυναικεῖον φρόνημα.
Weiberstreit *m* αἱ γυναικεῖαι ἔριδες.
Weiberstube *f* τὸ γυναικεῖον, ὁ γυναικών (ῶνος).
Weibersucht, -tollheit *f* ἡ γυναικομανία.
weibersüchtig, -toll γυναικομανής, ~ sein γυναικομανεῖν.
Weibertracht *f* ἡ γυναικεία στολή, τὸ γυναικεῖον σχῆμα.
Weibertreue *f* ἡ γυναικεία πίστις.
Weibertücke *f* ἡ τῶν γυναικῶν κακοήθεια od. πανουργία.
Weibertugend *f* ἡ γυναικῶν ἀρετή.
Weibervolk *n* τὸ τῶν γυναικῶν γένος, αἱ γυναῖκες.
Weiberwohnung *f* ἡ γυναικωνῖτις (ιδος).
Weiberzierde *f* ὁ ταῖς γυναιξὶ πρέπων κόσμος.
Weiberzorn *m* ἡ γυναικεία ὀργή, ὁ τῶν γυναικῶν θυμός.
weibisch γυναικεῖος, γυναικικός, γυναικώδης, μαλακός, ἄνανδρος (2), μαλθακός, θηλυκός, sich ~ betragen γυναικίζειν (u. P.), γυναικοπαθεῖν, θηλυκεύ-

εσθαι (M.), ~es Betragen, Wesen ἡ γυναίκισις, ὁ γυναικισμός, ἡ θηλύτης (ητος), auch ἡ ἀνανδρία, ἡ χλιδή, ein ~er Mensch ὁ γυναικίας, ὁ θηλυδρίας, ὁ γύννις (ιδος), ~ machen θηλύνειν, ἀποθηλύνειν, ἐκ-, διαθηλύνειν, ἁπαλύνειν, ~ gesinnt θηλύφρων, ~ werden γυναικοῦσθαι (P.).

weiblich γυναικεῖος, θῆλυς, ὁ, ἡ, τὸ γυναικῶν, in gramm. Sinne θῆλυς, θηλυκός, von ~em Ansehen θηλυφανής, θηλυπρεπής, von ~em Angesicht γυναικοπρόσωπος (2), ~es Wesen ἡ θηλύτης (ητος), ~e Nachkommenschaft ἡ θηλυγονία, von ~em Sinne θηλύνους, von ~er Natur θῆλυς, von ~er Gestalt γυναικόμορφος (2), mit ~er Stimme γυναικόφωνος (2), ~e Kleidung s. Weiberkleidung; ~e Kleider tragen θηλυστολεῖν.

Weiblichkeit *f* ἡ θηλύτης (ητος), τὸ θῆλυ, τὸ γυναικεῖον ἦθος.

Weibsbild *n* τὸ γύναιον, τὸ γυναίκιον, ἡ ἄνθρωπος.

Weibsleute *pl.* αἱ γυναῖκες.

Weibsperson *f* ἡ γυνή, τὸ γύναιον.

Weibsvolk *n* τὸ τῶν γυναικῶν γένος, τὸ θῆλυ (γένος), αἱ γυναῖκες.

weich μαλακός, μαλθακός (eig. u. übtr.), ἁπαλός (von der Haut u. von Körperteilen), ὑγρός (elastisch), πέπων (von Früchten u. Speisen), ἡμιπαγής (von ~ gekochten Eiern), ψαθυρός (mürbe), τακερός (wie geschmolzen), ἐλεεινός, ἐπιεικής (von der Gesinnung), ~es Wasser μαλθακὸν ὕδωρ, ein ~er Hund μαλακὸς od. εὐπαθὴς κύων, ~ machen μαλακύνειν, μαλακίζειν, μαλάττειν, ἁπαλύνειν, ~ werden d. P., j-n ~ machen κατακλᾶν τὴν καρδίαν τινός, ich werde ~ ἔλεος εἰσέρχεταί με, εἴκω.

Weichbild *n* τὰ περικείμενα, τὰ προάστεια, οἱ ἀγροί.

[1]**Weiche** *f* s. Weichheit.

[2]**Weiche** *f* (Ausweichung eines Weges) ἡ διά-, ἔκκλισις.

Weichen *f/pl.* (der Teil zwischen den Rippen u. den Lenden) οἱ κενεῶνες, αἱ λαγόνες, αἱ λαπάραι, τὰ κοῖλα.

[1]**weichen** (nachgeben) εἴκειν, ὑπείκειν, ἐνδιδόναι, παρα-, ὑποχωρεῖν, j-m aus dem Wege ~ εἴκειν od. ἐξίστασθαί τινι τῆς ὁδοῦ, (nachstehen) ἥττω od. δεύτερον εἶναί τινος, (rückwärts ~ im Kampfe) ἀναχωρεῖν.

[2]**weichen** (in einer Flüssigkeit weich werden) βρέχεσθαι, διαβρέχεσθαι (P.), ~ lassen βρέχειν, διαβρέχειν.

[1]**Weichen** *n* ἡ παρα-, ἀνα-, ὑποχώρησις, vor dem Feinde auch ἡ τροπή.

[2]**Weichen** *n* ἡ βρέξις.

Weichengeschwulst *f* ὁ βουβών (ῶνος), an einer ~ leiden βουβωνιᾶν.

weichfleischig μαλακόσαρκος (2).

weichgesotten ἡμιπαγής.

weichhaarig μαλακόθριξ (τριχος).

weichhändig μαλακόχειρ (ειρος).

weichhäutig μαλακόδερμος (2).

Weichheit *f* ἡ μαλακότης (ητος), ἡ μαλακία, ἡ ὑγρότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια (den Unterschied s. unter weich).

weichherzig ἁπαλόφρων, μαλακογνώμων, εὐγνώμων, ἐπιεικής, ἐλεεινός, j-n ~ machen κατακλᾶν τινα.

Weichherzigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

weichkernig μαλακοπύρηνος (2).

weichlich μαλακός, ἁπαλός, ἁβρός, θρυπτικός, τρυφερός, ἄνανδρος (2), θηλυκός, θηλυδριώδης, ~e Lebensart τὸ ἁβροδίαιτον, ἡ χλιδή, ~ sein μαλακίζεσθαι, μαλθακίζεσθαι (P.), ~ machen θρύπτειν, διαθρύπτειν, μαλακίζειν, ~ leben τρυφερῶς ζῆν.

Weichlichkeit *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλακότης (ητος), ἡ τρυφή, ἡ θρύψις, ἡ διάθρυψις, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἁβρότης (ητος).

Weichling *m* ὁ μαλακίων (ωνος), ὁ μάλθων (ωνος), ὁ θηλυδρίας, ὁ ἁβρυντής.

weichmäulig μαλακόγναθος (2).

weichmütig s. wehmütig, weichherzig.

weichrindig μαλακόφλοιος (2).

weichschalig μαλακόστρακος (2, von Tieren), μαλακόφλοιος (2, von Pflanzen u. Früchten), μαλακόδερμος (2, von Eiern).

Weichschaltiere *n/pl.* (z.B. Krebse) τὰ μαλακόστρακα.

Weichselzopf *m* αἱ στόρθυγγες.

Weichtiere *n/pl.* (Mollusken) τὰ μαλάκια

[1]**Weide** *f*, **Weidenbaum** *m* ἡ ἰτέα (ἡ μέλαινα die dunkle ~, ἡ λευκὴ ἰτέα d. weiße ~), ἡ οἰσύα, von ~n ἰτέινος.

[2]**Weide** *f* 1. (Viehweide) ἡ νομή, auf die ~ treiben ἐξάγειν od. ἐξελαύνειν ἐπὶ τὴν νομήν, νέμειν, ποιμαίνειν, auf der ~ sein νέμεσθαι (M.), ποιμαίνεσθαι (P.), das Vieh auf der ~ τὰ βοσκήματα. — 2. (Futter) ἡ νομή, ἡ τροφή, τὸ χόρτασμα, gute, fette ~ ἡ εὐβοσία, eine ~ für die Augen ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ~ für die Ohren τὸ ἀκρόαμα.

Weideland *n* ἡ νεμομένη χώρα, τὰ νεμόμενα.

weiden I *trans.* νέμειν, νομεύειν, βόσκειν, ποιμαίνειν, die Augen, Ohren ~ ἑστιᾶν τοὺς ὀφθαλμούς, τὰ ὦτα od. τὰς ἀκοάς, sich an etw. ~ ἑστιᾶσθαί (P.) τινι, ἥδεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, εὐωχεῖσθαί (P.) τινος, sich an Hoffnungen ~ βόσκεσθαι od. τρέφεσθαι (P.) ἐλπίσιν. — II *intr.* νέμεσθαι, νομεύεσθαι, βόσκεσθαι (sämtlich M.), ποιμαίνεσθαι (P.).

Weiden *n* ἡ νομή, ἡ βόσκησις.

weiden *adj.* (von Weidenholz) ἰτέινος, οἰσύινος od. durch d. *gen.* ἰτέας, οἰσύας.

Weidenbast *m* ὁ ἰτέινος φλοιός.

Weidenbaum *m* s. Weide.

Weidenblatt *n* τὸ ἰτέας φύλλον.

Weidengeflecht *n* τὰ οἴσυα.

Weidenholz *n* τὰ ἰτέινα ξύλα.

Weidenkätzchen, -röschen *n* ὁ ὀνοθήρας, ἡ ὀνοθηρίς (ίδος), ἡ ὀνάγρα.

Weidenlaub *n* τὰ ἰτέινα φύλλα.

Weidenrinde *f* τὸ ἰτέινον λέμμα od. λέπισμα, ὁ ἰτέινος φλοιός.

Weidenrute *f* ἡ ἰτεΐνη ῥάβδος.

Weidenzweig *m* ὁ ἰτέινος κλάδος.

Weideplatz *m* ἡ νομή, ὁ νομός.

Weiderecht *n* ἡ νομή, ἡ ἐπινομία.

Weiderich *m* (Pflanze) ἡ λυσιμαχεία.

Weidevieh *n* τὰ βοτά, τὰ βοσκήματα, τὰ ποίμνια.

Weidicht *n* ὁ ἰτεών (ῶνος).

weidlich ἱκανός, ἁδρός, ἀγαθός, *adv.* auch εὖ μάλα.

Weidmann *m* ὁ κυνηγέτης.

weidmännisch κυνηγετικός.

Weidmesser *n* ἡ ἀγρευτικὴ μάχαιρα.

Weidtasche *f* ἡ τοῦ κυνηγέτου od. ἀγρευτικὴ πήρα.

Weidwerk *n* τὰ θηρευτικὰ ἔργα, auch ἡ θήρα.

Weife *f* (Haspel) ὁ στρόμβος.

weifen στροβεῖν.

weigern sich einer Sache ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀναίνεσθαι (M.) τι od. mit *inf.* (mit u. ohne μή), παραιτεῖσθαι (M., sich verbitten) τι, οὐ προσδέχεσθαι od. οὐκ ἀποδέχεσθαι (M.) τι, sich ~ etw. zu tun οὔ φάναι od. οὐκ ἐθέλειν ποιεῖν τι, sich hartnäckig ~ ἀπισχυρίζεσθαι (M.), ohne sich zu ~ ἀπροφασίστως, ἀναμφιλόγως, προθύμως, *adj.* πρόθυμος (2), ἑκών, ἀπροφάσιστος (2).

Weigerung *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἀνάρνησις, ἡ παραίτησις od. durch Verben.

Weigerungsfall *m*: im ~ εἰ δὲ μή.

Weih *m*, **Weihe** *m* u. *f* (ein Raubvogel) ὁ ἰκτῖνος.

Weihe *f* ἡ τελετή, τὸ τέλος, ἡ μύησις (einer Person, bes. Einweihen in die Mysterien), ἡ καθιέρωσις (e-r Sache), j-m zu den Mysterien die ~ geben τελεῖν τινα, diese ~ erhalten μυεῖσθαι (P.) τὰ μυστήρια, der die ~ nicht erhalten hat ἀμύητος (2), ἀτέλεστος (2).

weihen (der Gottheit heilig machen) ἱεροῦν, καθιεροῦν, auch ἀφιεροῦν, ἀφ-, καθοσιοῦν, ἱερὸν ποιεῖν τινί τι, j-n ~ τελεῖν τινα, (als heilig [z.B. Weihgeschenke] darbringen) ἀνατιθέναι, καθαγίζειν, geweiht sein ἀνακεῖσθαι, e-m Gotte die Erstlinge ~ ἀπάρχεσθαι (M.) θεῷ τινι, einem Gotte einen Platz ~ τεμενίζειν τέμενος θεῷ τινι.

Weihen *n* ἡ ἀφ-, καθιέρωσις, gew. durch Verben.

Weiher *m* τὸ τέλμα, τὸ ἰχθυοτροφεῖον.

Weiherede *f* ὁ καθιερωτικὸς λόγος.

Weihgeschenk *n* τὸ ἀνάθημα, einem Gotte ein ~ darbringen ἀνατιθέναι ἀνάθημα θεῷ (in einem Tempel εἰς ἱερόν).

Weihkessel *m* τὸ περιρραντήριον.

Weihnachten *f/pl.* τὰ γενέθλια Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Weihnachtsgeschenk *n* τὸ ἐν τοῖς γενεθλίοις Ἰησοῦ Χριστοῦ διδόμενον od. προσφερόμενον δῶρον.

Weihrauch *m* ὁ λίβανος, ὁ λιβανωτός, von ~ gemacht λιβάνινος, λιβανώτινος, ~ opfern ἐπιθυμιᾶν, nach ~ riechen λιβανίζειν.

weihrauchähnlich, -artig λιβανοειδής, λιβανώδης.

Weihrauchbaum, -strauch *m* ὁ λίβανος, ὁ δενδρολίβανος.

weihrauchfarbig λιβανόχρους.

Weihrauchfaß *n* τὸ θυμιατήριον, ἡ λιβανωτρίς (ίδος).

Weihrauchhändler *m* ὁ λιβανωτοπώλης, ~ sein λιβανωτοπωλεῖν.

Weihrauchkorn *n* ὁ λιβανωτοῦ χόνδρος, ἡ μάννα.

Weihrauchland *n* ἡ λιβανωτοφόρος (γῆ od. χώρα).

Weihrauchpulver *n* ἡ λιβανωτοῦ μάννα.

weihrauchtragend λιβανοφόρος (2), λιβανωτοφόρος (2).

Weihung *f* ἡ ἀφ-, καθιέρωσις, ὁ καθαγισμός, gew. durch Verben.

Weihwasser *n* ἡ χέρνιψ (βος, auch *pl.*), τὸ ἱερὸν oder καθάρσιον od. καθαρτήριον ὕδωρ.

Weihwasserkessel *m* s. Weihkessel.

Weihwedel *m* τὸ περιρραντήριον.

weil ὅτι, διότι, καθότι, ὡς, ἐπεί, ἐπειδή od. διὰ τό, ἐκ τοῦ, ὑπὸ τοῦ od. ἕνεκα τοῦ mit *inf.* od. durch ein *part.*, wozu noch ἅτε, οἷα (objektiver Grund) und ὡς (subjektiver Grund) treten kann, ~ denn ἐπεί γε, ἐπειδή γε, ~ doch, ~ einmal ἐπείπερ, ~ ja doch ἐπεί τοι, ~ denn einmal ἐπείπερ γε.

weiland *adv.* πάλαι, τὸ πάλαι, τὸ παλαιόν, πρίν, τὸ πρίν, *adj.* ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, πάλαι od. πρίν (mit und ohne γενόμενος), (von Verstorbenen) ὁ ἀποθανών.

Weilchen *n* ὀλίγον od. μικρόν τι (mit u. ohne χρόνου).

Weile *f* ὁ χρόνος, eine kleine ~ ὀλίγος od. οὐ πολὺς χρόνος, eine lange ~ πολὺς χρόνος, eine geraume, ziemliche ~ συχνὸς χρόνος, nach einer kleinen, geraumen ~ οὐ πολὺ od. οὐ πολλῷ ὕστερον, συχνῷ χρόνῳ ὕστερον, eine ~ χρόνον τινά, τέως μέν, auf eine ~ ἐπί τινα χρόνον, Eile mit ~ (Sprichw.) σπεῦδε βραδέως.

weilen χρονίζειν, διατρίβειν, διάγειν, bei etw. ~ παρα-, προσμένειν τινί, ohne zu ~ οὐ μέλλων, s. verweilen.

Weilen *n* ἡ διατριβή, s. Verweilen.

Weiler *m* ἡ κώμη.

Wein *m* ὁ οἶνος, weißer ~ ὁ λευκὸς οἶνος, roter ~ ὁ μέλας od. ἐρυθρὸς οἶνος, reiner ~ ὁ ἄκρατος οἶνος, mit Wasser vermischter ~ ὁ κεκραμένος οἶνος, schlechter ~ τὸ οἰνάριον, ὁ οἰνίσκος, τὸ οἰνίδιον, guter ~ ὁ ἡδὺς od. ἀγαθὸς οἶνος, guten ~ erzeugend εὔοινος (2), guten, vielen ~ haben, erzeugen εὐοινεῖν, εὔοινον εἶναι, der beste ~ ὁ κράτιστος οἶνος, alter ~ ὁ αὐστηρὸς od. παλαιὸς οἶνος, beim ~ παρ᾽ οἶνον, ἐν od. ἐπ᾽ οἴνῳ, ~ trinken πίνειν οἴνου (vom mäßigen Genuß), πίνειν οἶνον (vom unmäßigen Genuß), auch οἰνοποτεῖν, gern ~ trinken οἰνοποτάζειν, ~ einschenken οἶνον ἐγχεῖν, οἰνοχοεῖν, j-m reinen ~ einschenken (Sprichw.) οὐδὲν ποικίλλειν πρός τινα, ~ bauen ἀμπελουργεῖν, ~ verkaufen οἰνοπωλεῖν, mit ~ berauschen οἰνοῦν, von ~ gemacht οἴνινος, von ~ schwer, betrunken οἰνοβαρής, ~ enthaltend οἰνηρός, ~tragend οἰνοφόρος (2), ἀμπελοφόρος (2), nach ~ schmecken οἰνίζειν, im ~ ist Wahrheit οἶνος καὶ ἀλήθεια, der ~ öffnet das Herz οἶνος κάτοπτρον τοῦ νοῦ, ἀνδρὸς οἶνος ἔδειξε νόον.

Weinart *f* τὸ οἴνου εἶδος.

weinartig οἰνοειδής, οἰνώδης.

Weinbau *m* ἡ ἀμπελουργία, ~ treiben ἀμπελουργεῖν, die Kunst des ~s ἡ ἀμπελουργική.

Weinbauer *m* ὁ ἀμπελουργός.

Weinbecher *m* ἡ κύλιξ (κος).

weinbeerähnlich ῥαγοειδής, ῥαγώδης.

Weinbeere *f* ἡ ῥάξ (αγός), ὁ ἀμπέλινος καρπός, getrocknete ~ (Rosine) ἡ σταφίς od. ἀσταφίς (ίδος).

Weinbeerkern *m* τὸ γίγαρτον.

Weinbeerstiel *m* ὁ ῥαγικὸς μίσχος.

weinberauscht οἰνοβαρής, οἰνόληπτος (2), οἰνόφλυξ (γος).

Weinbereitung *f* ἡ οἰνοποιία.

Weinberg *m* ὁ ἀμπελών (ῶνος), auch ἡ ἄμπελος.

Weinbergschnecke *f* ὁ κοχλίας.

Weinblatt *n* τὸ ἀμπέλινον φύλλον.

Weinblüte *f* 1. (Zeit, wo der Wein blüht) ἡ τῆς οἰνάνθης ὥρα, in der ~ ἀκμαζούσης τῆς ἀμπέλου. — 2. (Blüte des Weinstockes) ἡ οἰνάνθη, ἡ ἀμπελάνθη.

Weinbrühe *f* τὸ οἴνινον ζωμίδιον.

weinen δακρύειν, δακρυρροεῖν, laut ~ κλάειν, ὀλολύζειν, (von kleinen Kindern) κλαυθμυρίζεσθαι (M.), über etw. ~ δακρύειν τι u. ἐπί τινι, κλάειν τι oder *part.*, ~ machen κλάοντα καθιστάναι τινά, ohne zu ~ ἀκλαυτί, ἀδακρυτί, auch *adj.* ἄδακρυς, ἀδάκρυτος (2), ἄκλαυστος (2).

Weinen *n* ὁ κλαυθμός, τὸ κλαῦμα, ἡ κλαυθμονή, (von Kindern) ὁ κλαυθμυρισμός, auch durch Verben.

weinenswert δακρύων ἄξιος.

weinerlich κλαυστικός, κλαυθμώδης, ἀρίδακρυς, ~ tun κλαυσιᾶν, κλαυσείειν, κλαυστικῶς ἔχειν.

Weinernte *f* ὁ τρύγητος.

Weinessig *m* τὸ ὄξος.

weinfarbig οἰνόχρους, οἰνωπός.

Weinfaß *n* ὁ οἴνου πίθος, τὸ οἰνοφόρον σκεῦος, ὁ οἰνηρὸς πίθος, τὸ οἰνοφορεῖον, kleines ~ (Weinfäßchen) ἡ φιδάκνη, τὸ πιθάκνιον (φιδάκνιον).

Weinflasche *f* ὁ (ἡ) οἴνου λάγυνος, (mit Weiden oder Bast umflochtene ~) ἡ πυτίνη, kleine ~ (Weinfläschchen) τὸ οἴνου λαγύνιον, ἡ λαγυνίς (ίδος).

Weinfreund *m* ὁ οἰνεραστής.

Weingäbelchen *n* ἡ κληματίς (ίδος).

Weingarten *m* ὁ ἀμπελών (ῶνος).

Weingärtner *m* ὁ ἀμπελουργός.

Weingefäß *n* τὸ οἰνοφόρον σκεῦος.

Weingegend *f* ἡ οἰνοφόρος γῆ.

Weingeruch *m* ἡ οἴνου ὀσμή.

Weingeschmack *m* ὁ οἴνου χυμός, einen ~ haben οἰνίζειν.

Weinglas *n* ἡ κύλιξ (κος).

Weingott *m* ὁ Βάκχος, ὁ Διόνυσος.

Weinhandel *m* ἡ οἴνου ἐμπορία, ~ treiben οἰνοπωλεῖν, διαπέμπειν οἶνον.

Weinhändler *m* ὁ οἰνοπώλης, ὁ οἰνέμπορος.

Weinhändlerin *f* ἡ οἰνόπωλις (ιδος).

Weinhaus *n*, **-schenke** *f* τὸ καπηλεῖον.

Weinheber *m* ὁ σίφων (ωνος).

Weinhefe *f* ἡ τρύξ (γός).

Weinholz *n* τὰ ἀμπέλινα ξύλα.

Weinhülse *f* τὰ βρύτεα (βρύτια).

Weinhüter *m* ὁ οἰνοφύλαξ (κος).

weinig οἰνηρός, οἰνώδης.

Weinjahr *n*: ein gutes ~ ἡ εὐοινία.

Weinkäufer, -kaufmann *m* ὁ οἰνέμπορος, ὁ ἀγοράζων od. ὠνούμενος οἶνον.

Weinkelle *f* ἡ οἰνήρυσις.

Weinkeller *m* ὁ οἰνών (ῶνος), ὁ πιθεών (ῶνος).

Weinkelter *m* ὁ (ἡ) ληνός, τὸ τρυγητήριον.

Weinkenner *m* ὁ ἐμπείρως ἔχων od. ἔμπειρος ὢν οἴνου.

Weinkern *m* τὸ γίγαρτον.

Weinkranz *m* ὁ οἰνάρων στέφανος.

Weinkrug *m* ὁ (ἡ) στάμνος, ἡ ὑδρία, kleiner ~ τὸ σταμνίον, τὸ σταμνάριον.

Weinladen *m* τὸ οἰνοπώλιον, τὸ καπηλεῖον.

Weinlager *n* ἡ οἰνοθήκη.

Weinland (Gegend, in der Wein gebaut wird) ἡ οἰνοφόρος

od. ἀμπελοφόρος γῆ, gutes ~ ἡ εὔ-, πολύοινος γῆ, (Acker, auf dem Wein gebaut wird) τὸ οἰνόπεδον.
Weinlaub *n* τὰ ἀμπέλινα φύλλα, τὸ οἴναρον (gew. *pl.*), von od. aus ~ οἰνάρεος.
Weinlaube *f* ἡ ἀμπελίνη σκηνή od. καλύβη.
Weinlese *f* ὁ τρύγητος, ~ halten τρυγᾶν.
Weinleser *m* ὁ τρυγητής, ὁ τρυγητήρ (ῆρος).
Weinleserin *f* ἡ τρυγήτρια.
Weinliebhaber *m* ὁ φίλοινος, ὁ οἰνεραστής (bei Aristophanes ὁ οἰνοπίπης).
weinlos ἄοινος (2).
Weinmangel *m* ἡ οἴνου σπάνις od. ἀπορία.
Weinmarkt *m* ὁ οἶνος.
Weinmaß *n* τὸ οἰνηρὸν μέτρον.
Weinmet *m* τὸ οἰνόμελι (ιτος).
Weinmost *m* τὸ γλεῦκος, ὁ γλεύκινος οἶνος, ἡ τρύξ (γός).
Weinpfahl *m* ὁ (ἡ) οἴνου χάραξ (κος).
Weinpresse *f* ὁ (ἡ) ληνός, ὁ τριπτήρ (ῆρος), τὸ τρυγητήριον.
Weinprobe *f* τὸ γεῦμα.
Weinranke *f* τὸ κλῆμα, ἡ οἰναρίς (ίδος), ἡ ἕλιξ (κος) ἀμπέλου.
Weinrausch *m* ὁ οἰνηρὸς κάρος.
Weinrebe *f* ὁ ἀμπέλου κλάδος, ἡ ἄμπελος.
weinreich εὔ-, πολύοινος (2), οἰνηρός, οἰνώδης, ~ sein πολυοινεῖν.
Weinreichtum *m* ἡ πολυοινία.
Weinsaufen *n* ἡ οἰνοφλυγία, ἡ ἀκρατοποσία.
Weinsäufer *m* ὁ οἰνοπότης, ὁ οἰνόφλυξ (γος), ein ~ sein ἀκρατοποτεῖν, οἰνοφλυγεῖν.
Weinsäuferin *f* ἡ οἰνοπότις (ιδος), ἡ οἰνόφλυξ (γος).
Weinschank *m* τὸ καπηλεῖον.
Weinschenk *m* ὁ οἰνοκάπηλος, ὁ κάπηλος (Weinhändler), ein ~ sein καπηλεύειν, ὁ οἰνοχόος (Mundschenk).
Weinschenke *f* τὸ καπηλεῖον.
Weinschlauch *m* ὁ οἰνηρὸς ἀσκός.
Weinschöpfer *m* (Gefäß zum Weinschöpfen) ἡ οἰνήρυσις.
weinselig ᾠνωμένος.
Weinsorte *f* ὁ οἶνος.
Weinstein *m*, **Weinsteinsalz** *n* ἡ φέκλη.
Weinsteuer *f*, **-zoll** *m* ὁ ἀπὸ τοῦ οἴνου φόρος.
Weinstock *m* ἡ ἄμπελος, ἡ οἴνη, ἡ οἰνάς (άδος), wilder ~ ἡ ἀγρία ἄμπελος, Weinstöcke pflanzen ἀμπελοστατεῖν.
weinstockartig ἀμπελώδης.
weintoll οἰνομανής.
Weintonne *f* ὁ πίθος.
weintragend οἰνοφόρος (2), ἀμπελοφόρος (2), ἀμπελογενής, ἀμπελόφυτος (2).
Weintransport *m* ἡ οἰνηγία.
Weintraube *f* ὁ βότρυς (υος), reife ~ ἡ σταφυλή, ἡ σταφυλίς (ίδος), unreife ~ ἡ ὄμφαξ (κος), getrocknete ~ ἡ σταφίς od. ἀσταφίς (ίδος).
Weintrester *pl.* τὰ στέμφυλα.
Weintrinken *n* ἡ οἰνοποσία, unmäßiges ~ ἡ πολυοινία.
Weintrinker *m* ὁ οἰνοπότης.
Weintrinkerin *f* ἡ οἰνοπότις (ιδος).
Weintropfen *m* ὁ οἴνου σταγών (όνος).
weintrunken οἰνόφλυξ (γος), οἰνοβαρής.
Weintrunkenheit *f* ἡ οἰνοφλυγία.
Weinvorrat *m* ὁ ἀποκείμενος οἶνος.
Weinzoll *m* s. Weinsteuer.
weise σοφός, (besonnen) σώφρων, (verständig) φρόνιμος (2), (wohlberaten) εὔβουλος (2), ~ sein σωφρονεῖν, ~r Rat ἡ εὐβουλία, sich ~ dünkend δοκησίσοφος (2), δοξόσοφος (2).
¹Weise *m* ὁ σοφός.
²Weise *f* **1.** (Art, Beschaffenheit) ὁ τρόπος, gewöhnliche ~ τὸ ἔθος, ὁ νόμος. — **2.** (äußere Form) τὸ σχῆμα, auf eine besondere ~ ἰδίᾳ, auf ganz besondere ~ διαφερόντως, auf dieselbe, gleiche ~ (κατὰ) τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ ταὐτά, ὁμοίως, ὡσαύτως, auf irgend eine ~ ἑνί γέ τῳ τρόπῳ, auf alle ~ ἐκ παντὸς τρόπου, πάντως, auf keine ~ οὐδαμῶς, μηδαμῶς, auf diese ~ ταύτῃ, οὕτω, vor Vokalen οὕτως, wenn es sich auf das Folgende bezieht ὧδε, auf solche ~ τοιῷδε od. τοιούτῳ τρόπῳ, τοιόνδε τρόπον, auf eine andere ~ ἄλλῳ τρόπῳ, ἄλλῃ, ἄλλως, auf irgend eine andere ~ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, ἄλλον τινὰ τρόπον, κατ᾽ ἄλλον od. καθ᾽ ἕτερόν τινα τρόπον, auf welche ~ nur immer μεθ᾽ ὁτουοῦν τρόπου, auf viele ~n κατὰ πολλοὺς τρόπους, in keiner ~ οὐδενὶ τρόπῳ, auf welche ~? τίνι od. ποίῳ τρόπῳ; in der gewohnten ~ ἐν τῷ εἰωθότι τρόπῳ, nach gewohnter ~ κατὰ τρόπον, nach j-s ~, in der ~ von etw. τρόπον od. ἐν τρόπῳ τινός, δίκην τινός, auch κατά mit *acc.* — **3.** (Melodie, Gesangs~) τὸ μέλος, ἡ μελῳδία, ὁ νόμος.
Weisel *m* ὁ, ἡ ἡγεμών (όνος, der Bienen).
weisellos τοῦ (τῆς) ἡγεμόνος στερηθείς od. ἔρημος.
weisen 1. δεικνύναι, ἐπι-, ἀποδεικνύναι, φαίνειν, ἀποφαίνειν, j-n an j-n ~ προστρέπειν τινά τινι, j-m den Weg ~ ἡγεῖσθαι (M.) τινι τῆς ὁδοῦ (als Führer), φράζειν τινὶ τὴν ὁδόν (j-m die Richtung eines Weges angeben), mit dem Finger ~ δακτυλοδεικτεῖν, der Zeiger der Sonnenuhr weist auf fünf, sechs usw. ὁ γνώμων σκιάζει τὴν πέμπτην, τὴν ἕκτην usw. — **2.** j-m die Wege ~ (von sich ~) ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν (u. M.) τινα, etw. von sich ~ ἀπ-, διωθεῖσθαι (M.) τι, j-m die Türe ~ ἀπελαύνειν, ἀποδιώκειν, ἐκβάλλειν, ἀπωθεῖν τινα, j-n aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν τινὰ (ἐκ) τῆς πόλεως.
Weisen *n* ἡ δεῖξις, ἡ ἐπίδειξις od. durch Verben.
Weiser *m* (an der Sonnenuhr) ὁ γνώμων (ονος).
Weisheit *f* ἡ σοφία, ἡ σωφροσύνη, nach ~ streben φιλοσοφεῖν, Liebe zur ~ ἡ φιλοσοφία, ein Freund der ~ ὁ φιλόσοφος.
Weisheitsdünkel *m* ἡ δοκησισοφία, ἡ δοξοσοφία.
Weisheitsfreund *m* ὁ φιλόσοφος.
Weisheitslehrer *m* ὁ σοφιστής.
Weisheitsliebe *f* ἡ φιλοσοφία.
Weisheitsregel *f* ὁ σοφὸς λόγος, τὸ σοφὸν παράγγελμα, ἡ σοφὴ παραίνεσις, ὁ κανών (όνος).
Weisheitszahn *m* ὁ σωφρονιστήρ (ῆρος), ὁ κραντήρ (ῆρος).
weislich σοφῶς, φρονίμως, εὖ, καλῶς.
weismachen j-m etw. ἐξαπατῶντα λέγειν τινί τι, ἐξαπατᾶν od. φενακίζειν τινά.
weiß λευκός, etw. ~ ὑπόλευκος (2), ganz ~ ἔκλευκος (2), ~e Haare αἱ λευκαὶ od. πολιαὶ τρίχες, mit ~en Haaren λευκόθριξ (τριχος), ~ gekleidet λευχείμων (ονος), ~ gekleidet sein λευχειμονεῖν, ~e Farbe τὸ λευκόν, ~e Hautfarbe ἡ λευκόχροια, mit ~er Hautfarbe λευκόχρους, ~ machen λευκοῦν (sich ~ machen M.), λευκαίνειν, ~ werden λευκαίνεσθαι (P.), ~ malen λευκογραφεῖν, der ~e Fluß (bei den Weibern) τὰ λευκά, der ~e Fleck im Auge τὸ λεύκωμα.
weissagen μαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν, χρησμολογεῖν, χρησμῳδεῖν, (vom delphischen Orakel) ἀναιρεῖν, (aus dem Fluge und der Stimme der Vögel) οἰωνίζεσθαι (M.), οἰωνοσκοπεῖν (u. M.), (aus den Eingeweiden der Opfertiere) ἱεροσκοπεῖν, (aus Lufterscheinungen) ἀεροσκοπεῖν, sich ~ lassen μαντεύεσθαι (M.), χρηστηριάζεσθαι (M.).
Weissager *m* ὁ μάντις, ὁ προφήτης, ὁ χρησμολόγος, ὁ χρησμῳδός, ~ sein προφητεύειν, s. Vogelschauer.
Weissagerin *f* ἡ μάντις, ἡ προφῆτις (ιδος), ἡ χρησμολόγος.
weissagerisch μαντικός, μαντευτικός.
Weissagerkunst *f* ἡ μαντική.
Weissagung *f* ἡ μαντεία, ἡ προφητεία, ἡ χρησμολογία, (aus dem Fluge der Vögel) ἡ οἰωνοσκοπία, (aus den Opfertieren) ἡ ἱεροσκοπία, eine ~ τὸ μαντεῖον, τὸ μάντευμα, ἡ μαντεία, ὁ χρησμός.
Weissagungsgabe *f* ἡ μαντεία, ἡ μαντική.
weißarmig λευκώλενος (2).
weißbeschildet λεύκασπις (ιδος).

weißblätterig λευκόφυλλος (2).
weißblühend λευκανθής.
Weißbrot *n* ὁ ἄρτος.
Weißbuche *f* ἡ ὀστρύς (ύος), ἡ ὀστρύα, ἡ ὀστρυΐς (ίδος), ἡ ζυγία.
Weißdorn *m* ἡ λευκάκανθα, ὁ κράταιγος.
[1]**Weiße** *f* τὸ λευκόν, ἡ λευκότης (ητος).
[2]**Weiße** *n* τὸ λευκόν, das ~ im Auge ἡ σφενδόνη.
weißen λευκοῦν, λευκαίνειν, geweißt außer d. *part.* auch κονιατός.
Weißen, Weißanstreichen *n* ἡ λεύκωσις, (der Wände u. Mauern) ἡ κονίασις.
weißfarbig λευκόχρους, ~ sein λευκοχροεῖν.
Weißfisch *m* ὁ λευκίσκος.
weißfüßig λευκόπους (οδος).
weißgefiedert, -geflügelt λευκόπτερος (2).
weißgefleckt λευκόστικτος (2).
weißgekleidet λευχείμων (ονος), λευκὰ ἱμάτια ἔχων, ~ sein λευχειμονεῖν.
Weißgerber *m* ὁ βυρσοδέψης.
weißgeschwänzt λεύκουρος (2).
weißglänzend λευκαυγής, λευκοφαής.
weißgrau πολιός.
weißgrün λευκόχλωρος (2).
weißhaarig λευκόθριξ (τριχος).
weißhäutig λευκόχρους, λευκόδερμος (2), λευκοδέρματος (2).
Weißkohl *m* ἡ λευκοκράμβη.
Weißkopf *m* ὁ λευκόθριξ (τριχος).
weißköpfig λευκοκέφαλος (2).
weißlich ὑπό-, ἐπίλευκος (2), ~ aussehen ἐπιλευκαίνειν.
Weißling *m* (ein Schmetterling) ἡ λευκὴ ψυχή.
Weißpappel *f* ἡ λεύκη.
weißrot λευκέρυθρος (2, auch rötlich weiß).
Weißschimmel *m* ὁ λευκὸς ἵππος.
weißsprenkelig λευκόστικτος (2).
weißstengelig λευκόκαυλος (2).
Weißtanne *f* ἡ θήλεια ἐλάτη.
weißwangig λευκοπάρειος (2).
Weißwein *m* ὁ λευκὸς οἶνος.
Weißwerden *n* ἡ λεύκανσις.
weißwollig λευκόμαλλος (2).
Weißzeug *n* ἡ ὀθόνη (auch *pl.*).
Weisung *f* (Befehl, Auftrag) ἡ ἐπιταγή, τὸ παράγγελμα, (Verweis) τὸ νουθέτημα, ἡ παραίνεσις.
weit 1. (lang, entfernt) μακρός, ein ~er Weg μακρὰ od. πολλὴ ὁδός, *adv.* μακράν, πολλὴν ὁδόν, πόρρω, wie ~ ist es von Theben nach Athen? πόση ἡ ὁδὸς (zur See auch πόσος ὁ πλοῦς) ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀθήνας; die Stadt liegt drei Stadien ~ vom Meere ἡ πόλις ἀπέχει τρία στάδια τῆς θαλάττης, ~ entfernt von etw. sein μακρὰν ἀπεῖναί od. ἀπέχειν τινός, von ~em πόρρωθεν, μακρόθεν, in, aus ~er Entfernung ἐκ πολλοῦ. — 2. (geräumig) εὐρύς, εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής, ~er Raum ἡ εὐρυχωρία, ~e Schuhe χαλαραὶ ἐμβάδες, bei Maßangaben durch den *acc.* τὸ πλάτος, τὸ εὖρος, zB. die Tür ist vier Fuß ~ ἡ θύρα τέτταρας πόδας ἔχει τὸ εὖρος, bei ~em beim *comp.* πολύ, πολλῷ, μακρῷ, beim *sup.* gew. πολύ, so ~ (bis hierher) μέχρι τούτου, (bis zu diesem Grade) εἰς τοῦτο, ἐπὶ τοσοῦτον, so ~ in etw. gehen, kommen, daß εἰς τοῦτο ἀφικνεῖσθαί, προέρχεσθαί od. προελαύνειν τινός, ὥστε, εἰς od. ἐπὶ τοσοῦτον ἥκειν τινός, ὥστε, unendlich ~ ἀμήχανον ὅσον, so ~ als möglich καθ' ὅσον δυνατόν, so ~ die Kräfte reichen μέχρι δυνατοῦ, ich bin ~ entfernt zu πόρρω εἰμὶ τοῦ mit *inf.*, πολλοῦ γε δέω τοῦ mit *inf.*, ~ gefehlt πολλοῦ δεῖ, zu ~ gehen ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, es würde zu ~ führen μακρὸν ἂν εἴη mit *inf.*, so ~ davon καὶ τούτων μὲν ἅλις, es ~ in etw. bringen μέγα προκόπτειν εἴς τι, πόρρω προβαίνειν τινός.
weitab πόρρω τινός od. ἀπό τινος, s. weit.
weitaus bei *comp.* u. *sup.* πολύ, s. weit.
weitaussehend μακρός, (ungewiß) σφαλερός, ἀμφίβολος (2).
weitberühmt περιβόητος (2).

[1]**Weite** *f* (Entfernung) τὸ διάστημα, (Umfang) τὸ εὖρος, ἡ εὐρυχωρία.
[2]**Weite** *n*: das ~ suchen φεύγειν.
weiter 1. *adj.* als *comp.* s. weit. — 2. (über etw. hinausgehend) ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς od. ἐφεξῆς, ὁ, ἡ, τὸ μετὰ ταῦτα, ohne ~es αὐτίκα, αὐτόθεν, was bedarf es noch ~ Worte? τί δεῖ ἔτι λέγειν; *adv.* μακρότερον, ἐπὶ πλέον, πορρωτέρω, ~ vorwärts περαιτέρω, εἰς τὸ πρόσω. — 3. (noch dazu) πρὸς τούτοις, ἔτι, ~ oben, unten ἀνωτέρω, κατωτέρω, ~hin τὸ ἐπ' ἐκεῖνα, keiner ~ οὐδεὶς ἄλλος, ~ nichts ἄλλο οὐδέν, als wenn ~ nichts wäre ὡς οὐδὲν ὂν πρᾶγμα, was ist denn ~? καὶ τί δεινόν; in Zssg mit Verben πρό, zB. ~ gehen προϊέναι, ~ führen od. bringen προάγειν, προκομίζειν u. dgl., s. auch die Zssg mit „vorwärts"; nicht ~ kommen οὐ δύνασθαι προϊέναι, (ermüdet sein) ἀπειρηκέναι, nicht ~ sprechen können οὐ δύνασθαι λέγειν τὰ λοιπά, kein Wort ~ μὴ πλείω εἴπῃς, es bedarf keines Wortes ~ οὐδὲ λόγου προσδεῖ, ~! πρόαγε δή, in einer Sache ~kommen ἐπιδιδόναι εἴς τι, προκόπτειν ἔν τινι, und so ~ (Abk. usw.) καὶ τὰ λοιπά (κτλ), καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ ὅσα τοιαῦτα.
Weitergehen *n* ἡ πρόοδος, im ~ durch *part.* προϊών, προχωρῶν.
weiterhin τὸ ἐπ' ἐκεῖνα.
weiterkommen s. weiter 3.
Weiterung *f* ἡ ἀναβολή, ὁ ὄκνος, ~en machen ἀναβάλλεσθαι (M.), ὀκνεῖν.
weither πόρρωθεν.
weithin ἐπὶ πολύ.
weitläufig 1. (von der Dauer) μακρός, πολύς, (vom Raume) εὐρύς, εὐρύχωρος (2), (weit auseinanderstehend) μανός, σποράς (άδος), ~ stehen διεστηκέναι (-εστάναι), διέχειν — 2. übtr. (von der Rede) μακρός, ὁ, ἡ, τὸ διὰ μακροτέρων, περιττός, περίεργος (2), ~ in etw. sein πολὺν εἶναι ποιοῦντά τι, περιεργάζεσθαι (M.), (im Reden) μακρολογεῖν, μακρηγορεῖν, μακροτέροις λόγοις χρῆσθαι (M.), διὰ μακροτέρων od. πλειόνων λέγειν, μακροὺς λόγους ἀποτείνειν, es wäre zu ~ zu erzählen πολὺς ἂν εἴη λόγος εἰπεῖν, damit ich nicht zu ~ werde ἵνα μὴ λίαν μακρολογῶ. — 2. (verwickelt, schwierig) ἄπορος (2), ἐπίπονος (2).
Weitläufigkeit 1. (Geräumigkeit) τὸ εὖρος, ἡ εὐρυχωρία, (das Vereinzeltstehen) ἡ μανότης (ητος). — 2. (Umständlichkeit) ἡ περιεργία, (im Reden) ἡ μακρολογία, ἡ μακρηγορία, ἡ περιττολογία, ἡ περιεργία, τὸ τῶν λόγων μῆκος, ~en in der Rede machen s. weitläufig sein (d. vor. Wort). — 3. (Langwierigkeit, Schwierigkeit) ἡ δυσχέρεια, ~en machen χρόνους ποιεῖν od. ἐμποιεῖν, j-m ~en machen πράγματα παρέχειν τινί.
weitreichend ἐπὶ πολὺ διήκων, ὁ, ἡ, τὸ ἐπὶ πολύ.
weitschichtig s. weitläufig.
weitschweifig μακρός, περίεργος (2), s. weitläufig.
Weitschweifigkeit *f* ἡ περιεργία, s. Weitläufigkeit.
weitsehend προορῶν, προορατικός, μακρὰν προσκοπῶν.
weitsichtig ἐπὶ μακρὸν ὁρῶν, ὀξυδερκής, ~ sein ὀξυδερκεῖν.
Weizen *m* ὁ πυρός (als Gattung, *pl.* als Vorrat), auch ὁ σῖτος, von ~ πύρινος, ~ verkaufen πυροπωλεῖν, ~ tragen (vom Boden) πυροὺς φέρειν, πυροφορεῖν.
Weizenacker *m* ὁ πυροὺς φέρων ἀγρός.
Weizenbier *n* ὁ πύρινος οἶνος.
Weizenboden *m* ἡ πυροὺς φέρουσα χώρα.
Weizenbrot *n* ὁ (πύρινος) ἄρτος, feines ~ ὁ γυρίτης, grobes ~ ὁ αὐτόπυρος ἄρτος.
Weizenernte *f* ὁ τοῦ πυροῦ θερισμός, ὁ πυραμητός, ἡ πυροτομία, ἡ πυρῶν συγκομιδή.
weizenfarbig, -gelb πυρρός, ξανθός, κνηκός, κνηκόπυρος (2).
Weizenfeld *n* ὁ πυροὺς φέρων ἀγρός.
Weizengraupen *f/pl.* ὁ χόνδρος, Trank aus ~ ὁ χόνδρος, ἡ πυρίνη πτισάνη, (als Gericht) τὰ χῖδρα.
Weizengrütze *f* ἡ πυρίνη πτισάνη.
Weizenhandel *m*: ~ treiben πυροπωλεῖν.
Weizenhändler *m* ὁ πυροπώλης.

Weizenkleie *f* τὸ πύρινον πίτυρον (gew. *pl.*).
Weizenkorn *n* ὁ πυρός.
Weizenmehl *n* τὰ ἄλευρα, feines ~ ἡ σεμίδαλις (εως u. ιδος) ἡ γῦρις (εως).
Weizenschnitt *m* ἡ πυροτομία, s. Weizenernte.
Weizenstroh *n* αἱ ἀπὸ τῶν πυρῶν καλάμαι.
Weizenverkäufer *m* ὁ πυροπώλης.
welch ein?! τίς, τί; ποῖος; (indir. ὁποῖος, *relat.* οἷος), (im Ausruf) οἷος, (wie groß, wie viel) πόσος; (indir. ὁπόσος, *relat.* ὅσος).
welcher 1. *pron. relat.* ὅς, ἥ, ὅ, (verstärkt) ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, ~ nur, wer nur immer ὅστις, ἥτις, ὅ τι oder ὅς ἄν mit *conj.* in Beziehung auf die Gegenwart u. Zukunft od. ὅς mit *opt.* in Beziehung auf die Vergangenheit u. in indirekter Rede, alle, welche ὅσοι, derjenige, ~ οὗτος, ὅς, gew. durch d. *part.*, zB. derjenige, ~ glaubt ὁ νομίζων, ~ von beiden ὁπότερος, auf welche Art ὅπως, ὅπῃ, auf welche Art auch immer ὁπῃοῦν, von ~ Art nur ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁτιοῦν, an welchem Orte οὗ, ὅπου, an welchem Orte nur immer ὁπουοῦν. — 2. (direkt fragend) τίς, τί; ποῖος, ~ von beiden? πότερος; auf welche Art? τίνα τρόπον; τίνι τρόπῳ; πῶς; indirekt fragend ὅστις, ἥτις, ὅ τι, ὁποῖος, (im Ausrufe) οἷος, ὅσος, (als *indef.*) τὶς, τὶ (enkl.), gew. tritt bei der Übersetzung von derjenige, ~ die sogenannte Attraktion ein, indem man das *pronom. demonstr.* wegläßt u. das *pronom. relat.* in den Kasus des ersteren setzt, zB. er kam mit denjenigen, welche er bei sich hatte σὺν οἷς εἶχεν ἦλθεν (für σὺν τούτοις ἦλθεν, οὓς εἶχεν).
welcherlei οἷος, ὁποῖος.
welk durch d. *part. aor.* od. *perf. pass.* der folg. Verben.
welken μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (von einem animalischen Körper) ἀτροφεῖν.
Welken *n* ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, (von einem animalischen Körper) ἡ ἀτροφία.
Welkheit *f* ὁ μαρασμός.
Welle *f* 1. (des Wassers) τὸ κῦμα, ~n schlagen κυμαίνειν (u. P.), κυματίζεσθαι (P.), κυματοῦσθαι (P.), das ~nschlagen ἡ κύμανσις, ἡ κυμάτωσις. — 2. (Walze) ὁ κύλινδρος, (wellenförmiges Glied in der Architektur) τὸ κυμάτιον.
wellenartig, -förmig (wie die Wellen des Wassers) κυματοειδής, κυματώδης, ~e Bewegung ἡ κύμανσις, ἡ κυμάτωσις, (walzenförmig) κυλινδροειδής.
Wellenbewegung *f* ἡ κύμανσις.
wellenreich κυματοειδής, κυματώδης.
wellenschlagend κυμαίνων.
Wels *m* ὁ σίλουρος, ὁ (ἡ) γλάνις (εως u. ιδος).
welsch βάρβαρος, ~ reden βαρβαρίζειν.
Welt *f* 1. (Inbegriff aller vorhandenen Dinge) τὸ πᾶν, τὸ σύμπαν, τὰ πάντα, τὰ ὅλα (das All), (als geordnetes Ganze) ὁ κόσμος, von Erschaffung der ~ ἀπ' od. ἐξ ἀρχῆς. — 2. (die Erde als Wohnsitz der Menschen) ἡ γῆ, ἡ οἰκουμένη, in der ~ ἐν τῇ γῇ, ἐν ἀνθρώποις, nichts in der ~ οὐδὲν πάντων, was in aller ~? τί δήποτε; wie in aller? πῶς ποτε; — 3. (die irdischen Dinge) τὰ ἀνθρώπινα, τὰ ἐν ἀνθρώποις, τὰ τῶν ἀνθρώπων, die ~ kennen εἰδέναι πάντα τὰ ἀνθρώπινα. — 4. (die Menschen) οἱ ἄνθρωποι, die jetzige ~ οἱ νῦν ἄνθρωποι, οἱ νῦν ὄντες, οἱ καθ' ἡμᾶς, ein Mann nach der alten ~ ὁ ἀρχαιότροπος ἀνήρ, die ~ kennen πεῖραν εἰληφέναι τῶν ἀνθρώπων, der schlechteste Mensch von (in) der ~ ὁ πάντων πονηρότατος, auf die ~ kommen γίγνεσθαι, zur ~ bringen τίκτειν, aus der ~ scheiden ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι od. ἀφανίζεσθαι (P.) ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν, etw. in die ~ schicken διαδιδόναι τι (kundtun, verbreiten), ἐκδιδόναι τι (herausgeben).
Weltachse *f* ὁ τοῦ κόσμου ἄξων (ονος).
Weltall *n* s. „das All" unter Welt.
Weltalter *n* ὁ αἰών (ῶνος).
Weltbau *m* ἡ τῶν πάντων σύστασις, κατάστασις od. κατασκευή.
Weltbegebenheiten *f/pl.* τὰ ἐν ἀνθρώποις od. κατὰ τὴν οἰκουμένην γιγνόμενα.
Weltbeherrscher *m* ὁ πάντων τῶν ἀνθρώπων od. τῆς οἰκουμένης κύριος, δεσπότης od. αὐτοκράτωρ (ορος, von einem Monarchen), ὁ πάντων κύριος, ὁ κοσμοκράτωρ (ορος, von Gott).
weltbekannt πᾶσι δῆλος, εἰς ἅπαντας γνώριμος (letzteres von Personen).
weltberühmt ἔνδοξος (2) παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ~ werden δόξης τυγχάνειν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, δόξαν λαμβάνειν παρὰ πάντων ἀνθρώπων.
Weltbeschreiber *m* ὁ περιηγητής.
Weltbeschreibung *f* ἡ κοσμογραφία (Beschreibung des Weltalls), ἡ γεωγραφία (Beschreibung der Erde).
Weltbezwinger, -eroberer *m* ὁ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην καταστρεψάμενος.
Weltbrand *m* ἡ τῶν ὅλων πυρὶ φθορά.
Weltbrauch *m* τὸ ἀνθρώπινον, τὰ ἀνθρώπεια.
Weltbürger *m* ὁ κόσμου πολίτης, ὁ κοσμοπολίτης, ὁ κόσμιος.
Weltbürgerin *f* ἡ κοσμοπολῖτις (ιδος).
Weltende *n* (Erdgrenze) τὰ ἔσχατα od. τὰ πέρατα τῆς γῆς, (Weltuntergang) ἡ τῶν ὅλων καταστροφή oder φθορά.
Welterlöser *m* ὁ πάντων (ἀνθρώπων) σωτήρ (ῆρος).
Welterschaffung *f* ἡ κοσμοποιία.
Weltfreude *f* αἱ κατὰ τὴν γῆν ἡδοναί, τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά.
Weltgebäude *n* τὸ τῶν ὅλων σύστημα, ἡ τῶν ὅλων σύνταξις, ἡ κόσμου σύστασις.
Weltgegend *f* τὸ κλίμα.
Weltgeist *m* ἡ τοῦ κόσμου ψυχή, ὁ τοῦ κόσμου δαίμων (ονος).
Weltgericht *n* ἡ τελευταία κρίσις († ἡ κρίσις, der Tag des ~s ἡ τῆς κρίσεως ἡμέρα).
Weltgeschichte *f* ἡ τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην γενομένων ἐξήγησις, ἡ τῶν καθόλου πραγμάτων σύνταξις, ἡ κοινὴ ἱστορία.
Welthändel *pl.* τὰ (ἐν) ἀνθρώποις πράγματα.
Weltheiland *m* ὁ ἀνθρώπων σωτήρ (ῆρος).
Weltherrschaft *f* ἡ πάντων τῶν ἀνθρώπων od. ἐθνῶν ἀρχή.
Weltkenntnis *f* ἡ τῶν ἀνθρώπων od. τῶν ἐν ἀνθρώποις od. τῶν ἀνθρωπίνων ἐμπειρία, ~ besitzen ἔμπειρον εἶναι od. ἐμπείρως ἔχειν (πάντων) τῶν ἀνθρωπίνων.
weltklug τῶν ἀνθρωπίνων od. τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔμπειρος (2), πολιτικός.
Weltklugheit *f* ἡ τῶν ἀνθρωπίνων ἐμπειρία, τὸ πολιτικόν.
Weltkörper *m* τὸ οὐράνιον σῶμα, μέρος τι τοῦ κόσμου od. τῶν ὅλων.
Weltkunde *f* ἡ κοσμογραφία, ἡ γεωγραφία, s. Weltbeschreibung.
weltkundig πᾶσι δῆλος.
Weltlauf *m* τὰ ἀνθρώπινα, das ist so der ~ οὕτω φιλεῖ γίγνεσθαι ἐν ἀνθρώποις.
Weltlehre *f* s. Weltkunde.
weltlich κοσμικός (zur Welt gehörig), ἀνθρώπινος (menschlich), κοινός, βέβηλος (2, auf das Irdische bezüglich), ~ gesinnt κοσμικός, κοσμόφρων.
Weltlicht *n* τὸ πάντων od. τὸ κοινὸν φῶς (ωτός).
Weltliebe *f* ἡ κενοφροσύνη, τὸ κενοφρόνημα.
Weltlust *f* αἱ κατὰ τὴν γῆν ἡδοναί.
Weltmann *m* ὁ ἀστεῖος oder κομψός oder κόσμιος ἀνήρ.
Weltmeer *n* ὁ ὠκεανός.
Weltmensch *m* ὁ κοσμόφρων (ονος).
Weltordnung *f* ἡ τῶν ὅλων σύνταξις (physische), ἡ τῶν ὅλων διοίκησις (moralische).
Weltpol *m* ὁ τοῦ κόσμου πόλος.
Weltregierer *m* ὁ τοῦ παντὸς κυβερνήτης, ὁ τὰ ὅλα κυβερνῶν.
Weltregierung *f* ἡ τῶν ὅλων διοίκησις.
Weltrichter *m* ὁ περὶ πάντων τῶν ἀποθανόντων od. τεθνεώτων τὴν κρίσιν ποιούμενος.
Weltschöpfer *m* ὁ τῶν ὄντων od. τῶν ὅλων δημιουργός, auch bloß ὁ δημιουργός, ὁ κοσμουργός, ὁ κοσμοποιός.
Weltschöpfung *f* ἡ κοσμουργία, ἡ κοσμοποιία.

Weltseele *f* ἡ τοῦ κόσμου ψυχή.
Weltsystem *n* τὸ τῶν ὅλων σύστημα.
Weltteil *m* τὸ τῆς οἰκουμένης od. γῆς μέρος.
Weltumsegelung *f* ὁ τῆς γῆς περίπλους.
Weltumsegler *m* ὁ περιπλέων od. περιπλεύσας τὴν γῆν.
Weltuntergang *m* ἡ τῶν ὅλων καταστροφή.
Weltweiser *m* ὁ φιλόσοφος.
Weltweisheit *f* ἡ φιλοσοφία.
Wende *f* (der Sonne) αἱ τροπαί.
Wendehals *m* (ein Vogel) ἡ ἴυγξ (υγγος).
Wendekreis *m* ὁ τροπικὸς κύκλος, αἱ τροπαί, die Zeichen, Gestirne des Wendekreises τὰ τροπικὰ σημεῖα.
Wendeltreppe *f* ἡ ἑλικτὴ κλῖμαξ (κος), ὁ κοχλίας.
wenden I *trans.* 1. eig. (eine andere Richtung geben) τρέπειν, στρέφειν, ἐπιστρέφειν. — 2. (biegen, neigen, eine Seitenrichtung geben) κλίνειν, κάμπτειν, hin u. her ~ ἄνω, κάτω od. δεῦρο κἀκεῖσε στρέφειν, ein Kleid ~ τὰ ἐντὸς τοῦ ἐσθήματος τρέπειν ἔξω, sich ~ eig. die P. der angeführten Verben, sich zum Entgegengesetzten ~ εἰς τοὐναντίον καθίστασθαι (καταστῆναι), das Blatt hat sich gewendet εἰς τοὐναντίον καθέστηκε τὸ πρᾶγμα, sich wohin ~ (einen Weg nehmen) τρέπεσθαι (M.) ὁδόν, sich von j-m ~ ἀποτρέπεσθαί (M.) τινος, ἀφίστασθαί τινος, sich an j-n ~ προστρέπεσθαί (M.) τινα, δεῖσθαί (P.) τινος, sich mit Worten, mit einer Rede an j-n ~ λέγειν πρός τινα, sich mit einer Bitte an j-n ~ δεόμενον προσέρχεσθαί τινι, seine Augen auf etw. ~ ἐπιστρέφειν τὴν ὄψιν εἴς τι, προσβλέπειν τι, seine Aufmerksamkeit auf etw. ~ προσέχειν τὸν νοῦν τινι, Fleiß auf etw. ~ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) od. ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, Zeit auf etw. ~ διατρίβειν περί τι, etw. (zB. Geld) auf etw. ~ δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν εἴς τι. — II *intr.* στρέφειν, ἐπιστρέφειν, στρέφεσθαι u. ἐπιστρέφεσθαι (P.), mit dem Wagen ~ τὸ ἅρμα ἐπιστρέφειν, auch bloß κάμπτειν, leicht zu ~ εὔτρεπτος (2), nicht zu ~ ἄτρεπτος (2).
Wendepunkt *m* ἡ ῥοπή, ἡ καταστροφή, ~ der Sonne τὰ τροπικὰ σημεῖα, an einem ~e des Lebens stehen μεταβολήν τινα τοῦ βίου μέλλειν μεταλλάττειν.
Wendezirkel *m* ὁ τροπικὸς κύκλος, αἱ τροπαί.
Wendung *f* 1. (das [Sich-] Wenden) ἡ τροπή, ἡ στροφή, ἡ ἐπιστροφή, ἡ μεταβολή, ἡ ἐπίκαμψις, gew. durch Verben, s. d. — 2. (entscheidende ~) ἡ ῥοπή, eine ~ nehmen τρέπεσθαι (P.), στρέφεσθαι (P.), κλίνειν, e-e andere ~ nehmen ἄλλῃ τρέπεσθαι, ἀποκλίνειν, ἀλλάττεσθαι, μεταλλάττεσθαι, περι-, μεθίστασθαι, e-e entgegengesetzte ~ nehmen εἰς τοὐναντίον περιίστασθαι od. ἀποβαίνειν, eine gute, schlechte ~ nehmen καλῶς, κακῶς ἀποβαίνειν, eine schreckliche, gefährliche ~ nehmen εἰς τὸ δεινὸν περιίστασθαι.
wenig ὀλίγος (*comp.* μείων, *sup.* ὀλίγιστος), οὐ πολύς (von geringer Anzahl), μικρός (*comp.* ἐλάττων, *sup.* ἐλάχιστος), βραχύς (von geringem Umfang), σπάνιος (selten), μέτριος (mäßig), εὐάριθμος (2), ἀριθμητός (wenig an Zahl), einige ~e ὀλίγοι τινές, die ~en auch τοσοῦτοι (doch nur, wenn sich der Begriff der Wenigkeit aus dem Zusammenhange ergibt, zB. wir, die wir so ~e sind ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες), ein Mann, berühmt wie ~e ἀνὴρ ἐν ὀλίγοις εὐδόκιμος, mit ~en Worten διὰ βραχέων, mit den ~sten Worten ἐν βραχυτάτῳ, ein ~ βραχύ, βραχύ τι, μικρόν, (eine kurze Zeit) ὀλίγον χρόνον, beim *comp.* ὀλίγῳ, μικρῷ, auch Zssg mit ὑπό, zB. ein ~ warm ὑπόθερμος (2), ~ wert οὐ πολλοῦ od. μικροῦ ἄξιος, φαῦλος, ~ oder nichts wert ἤ τι ἢ οὐδέν. ~ zu sehen sein σπάνιον εἶναι ἰδεῖν, zu ~, um ὀλίγος, ὥστε mit *inf.*, es fehlt ~ daran, daß ich dies tue μικροῦ od. ὀλίγου δέω od. παρὰ μικρὸν ἔρχομαι τοῦτο ποιεῖν, es fehlte ~, daß ich gestorben wäre παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν, ebenso ~ als οὐ μᾶλλον ἤ, οὐδέν τι μᾶλλον ἤ, ebenso ~ auch οὐδὲν δὲ μᾶλλον.
wenigemale ὀλιγάκις.
weniger μείων, ἐλάττων, ἥττων (den Unterschied s. unter wenig), *adv.* ἔλαττον, ἧττον, (bei Zahlangaben) δέων, zB. hundert ~ eins ἑκατὸν δέοντος ἑνός, nicht ~ als hundert οὐκ ἔλαττον ἑκατόν, ~ werden ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P.), ~ bekommen als ein anderer μεῖον ἔχειν od. μειονεκτεῖν ἄλλου τινός, ἐλαττοῦσθαι od. ἡττᾶσθαί (P.) τινος, mehr od. ~ πλέων ἢ ἐλάττων (*adv.* πλέον ἢ ἔλαττον, καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον), um etw. ~ ἧττόν τι, um nichts ~ οὐδὲν ἧττον, nichtsdesto~ ἀλλ' ὅμως, οὐ μὴν ἀλλά, οὐδὲν μεῖον, am wenigsten ἥκιστα, am allerwenigsten ἥκιστα πάντων.
Wenigkeit *f* (als Eigenschaft) ἡ μικρότης, ἡ ὀλιγότης, ἡ βραχύτης (ητος), auch ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης (ητος), als Sache das *neutr.* d. *adj.*
wenigstens τὸ ἐλάχιστον (τοὐλάχιστον), (zur Hervorhebung und Beschränkung) γέ (enkl.), γοῦν, zB. ich ~ ἔγωγε, ἐγὼ γοῦν, ~ doch τοί γε, doch ~ ἀλλά γε, ἀλλά γε μέντοι.
wenn 1. als Bedingungspartikel εἰ mit *ind.* zur Bezeichnung der Wirklichkeit (Tatsache), für εἰ mit *ind. fut.* steht ἐάν (ἤν, ἄν) mit *conj. prs.* (d. latein. *fut.*) od. *aor.* (d. latein. *fut.* II), zur Bezeichnung einer bloßen Annahme steht εἰ mit *opt.* (im Nachsatze der *opt.* mit ἄν), ist die Erfüllung der Bedingung unmöglich, dann steht εἰ mit dem *ind.* eines historischen Tempus und zwar des *impf.* für die Gegenwart, des *aor.* für die Vergangenheit (im Nachsatze der *ind.* eines historischen Tempus mit ἄν), häufig treten auch Partizipialkonstruktionen (*part. conj.* u. *gen. absol.*) ein, die Negation in Bedingungssätzen ist immer μή, oft kann auch eine Präposition den Bedingungssatz vertreten, zB. ~ es auf diesen ankommt τὸ κατὰ τοῦτον, ~ es auf mich ankommt δι' ἐμέ, τὸ ἐπ' ἐμοί, ~ anders εἴπερ, εἰ δή, ~ denn εἴ γε, ~ nicht etwa εἰ μὴ ἄρα, wenigstens ~ εἴ γε, εἰ γοῦν, ~ vielleicht εἴ που, εἴ πως, ~ auch, auch ~ εἰ καί, καὶ εἰ, auch καίπερ mit *part.*, ~ auch noch so sehr εἰ τὰ μάλιστα, ~ einmal εἴ ποτε, ~ also εἰ ἄρα, εἰ τοίνυν, ~ nicht εἰ (ἐὰν) μή, wenn nicht ... so doch gew. durch οὐ μέν ... δέ. — 2. ist ~ = was das anbetrifft, daß (latein. quod), so gebraucht man einen Relativsatz, zB. ~ Leonidas sagte, sie sollten die Barbaren nicht fürchten, so hatte er sich nicht getäuscht ὁ Λεωνίδας εἶπε τοὺς βαρβάρους μὴ φοβεῖσθαι, οὐκ ἐψεύσθη. — 3. als Wunschpartikel εἴθε, εἰ γάρ mit *opt.* (ohne ἄν) zur Bezeichnung eines erfüllbaren Wunsches, mit *ind. imp.*, *aor.* oder *plusqupf.* zur Bezeichnung eines unerfüllbaren Wunsches, im letzteren Falle gebraucht man auch (ὡς) ὤφελον, ες, ε mit *inf.*, zB. ~ doch Kyros noch lebte ὡς ὤφελε Κῦρος ἔτι ζῆν, auch gebraucht man für beide Klassen von Wünschen Umschreibungen mit βουλοίμην ἄν, ἠβουλόμην ἄν, zB. ἠβουλόμην ἂν Κῦρον ἔτι ζῆν. — 4. als Zeitpartikel ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, auch hier wird häufig die Partizipialkonstruktion angewendet.
wenngleich καίπερ mit *part.*
wer 1. als direktes u. indirektes Fragepronomen τίς, τί, nur als indir. ὅστις, ~ ist's? ~ da? τίς εἶ; τίνες ἐστέ; τίς οὗτος; — 2. *relat.* (jeder, welcher) ὅστις, ἥτις, ὅ τι, sehr häufig durch d. *part.* mit dem Artikel, zB. ~ gehen will ὁ ἀπιέναι βουλόμενος, ~ auch immer (nur) ὅστις ποτέ, ὅστις δή, ὁστισοῦν, auch ὃς ἄν mit *conj.* in Beziehung auf Gegenwart und Zukunft, ὅς mit *opt.* (ohne ἄν) in Beziehung auf die Vergangenheit, auch πᾶς ὁ mit dem *part.*
werben um etw. μνηστεύειν (u. M.) (zB. um ein Weib γυναῖκα), auch allg., μετιέναι, μετέρχεσθαί τι (einer Sache nachgehen), θηρᾶν u. θηρεύειν (u. M.) τι (einer Sache mit leidenschaftlichem Eifer nachjagen), für j-n etw. ~ προξενεῖν τινί τι, Soldaten ~ στρατιώτας συλλέγειν (καταλέγειν heißt ausheben), συνάγειν, παρασκευάζεσθαι (M.), auch πείθειν μισθῷ, μισθοῦσθαι (M.), ἀνδρολογεῖν, στρατολογεῖν, ξενολογεῖν.
Werben *n* ἡ μνηστεία, (eifrige Bemühung um etw.) ἡ σπουδή, (von Soldaten) ἡ συλλογή.
Werber *m* ὁ μνηστήρ (ῆρος), ὁ μνηστής (Freier), von Soldaten d. *part.* d. Werben.

Werberin *f* ἡ προμνήστρια, ἡ προμνηστρίς (ίδος).
Werbung *f* s. Werben.
werden 1. (entstehen) γίγνεσθαι, γίγνεσθαι φύσει, φύεσθαι (φῦναι, πεφυκέναι), zB. es wird Tag ἡμέρα od. φῶς γίγνεται, ἡμέρα ἐπιλάμπει, es wird Nacht νὺξ γίγνεται, ἡ νὺξ ἐπέρχεται u. dgl. — **2.** (in einen Zustand übergehen) etw. od. zu etw. ~ γίγνεσθαί τι, auch καθίστασθαί τι, zB. König ~ καθίστασθαι βασιλέα, Soldat ~ αἱρεῖσθαι (M.) τὸ στρατιωτικόν, was soll aus (mit) mir ~? τίς (τί) γένωμαι; τί πάθω; ich weiß nicht, was aus mir ~ soll οὐκ ἔχω ὅ τι γένωμαι, es wird nichts daraus μάταιόν od. κενόν ἐστι τὸ πρᾶγμα (die Sache hat keinen Erfolg), οὐκ ἐῶ (ich erlaube nicht, ich verbiete), die zahlreichen deutschen Verbindungen von ~ mit einem *subst.*, *adj.* u. *adv.* s. unter d. betr. *subst.* usw.
Werden *n* ἡ γένεσις.
werfen 1. (schleudern) βάλλειν, ῥίπτειν (ῥιπτεῖν), ἱέναι, ἀφιέναι, etw. in etw. ~ ἐμβάλλειν, ἐνιέναι τι εἴς τι, εἰσβάλλειν, εἰσιέναι τι εἴς τι, etw. auf etw. ~ ἐπιβάλλειν τί τινι od. ἐπί τι, etw. auf etw. herab~ καταβάλλειν τι ἐπί τι, in die Höhe ~ ἀναρρίπτειν, ἀναβάλλειν, ἀνιέναι, ἀναπέμπειν, etw. durch etw. ~ βάλλειν, ῥίπτειν, διαβάλλειν τι διά τινος, durcheinander ~ διαρρίπτειν, ein Netz ~ δίκτυον καθιέναι, j-n mit einem Steine ~ βάλλειν od. πλήττειν τινὰ λίθῳ, j-n mit dem Wurfspieße ~ βάλλειν τινὰ τῷ ἀκοντίῳ, ἀκοντίζειν τινά, nach j-m ~ βάλλειν κατά τινος od. εἴς τινα, nach einem Ziele ~ βάλλειν ἐπὶ σκοπόν, στοχάζεσθαι (M.) u. τοξεύειν τοῦ σκοποῦ, auf die Erde, zu Boden ~ καταβάλλειν, über den Haufen ~ ἀνατρέπειν, καταβάλλειν, ἀναιρεῖν, ein Senkblei ~ βολίζειν, Licht auf etw. ~ καταλάμπειν τινός u. τι, den Anker ~ χαλᾶν τὴν ἄγκυραν, den Mantel um od. über sich ~ περιβάλλεσθαι (M.) τὸ ἱμάτιον, j-n ins Gefängnis ~ διδόναι oder καταβάλλειν τινὰ εἰς φυλακήν, βάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, die Augen auf etw. ~ προσβάλλειν τὴν ὄψιν τινί, προσβλέπειν τι, die Schuld auf j-n ~ τὴν αἰτίαν τρέπειν εἴς τινα, den Feind ~ ὠθεῖσθαι, ἀπωθεῖσθαι, τρέπεσθαι, ἀποκρούεσθαι (sämtlich M.) τοὺς πολεμίους, eine Besatzung in eine Stadt ~ φρουρὰν καθιστάναι ἐν πόλει oder ἐγκαθιστάναι πόλει od. εἰσβάλλειν εἰς πόλιν, mit vielen Worten um sich ~ πλείστῳ τῷ λόγῳ χρῆσθαι (M.). — **2.** Junge ~ (v. Tieren) τίκτειν. — **3.** sich ~ (sich, einander ~) βάλλειν ἀλλήλους, sich auf j-n ~ (feindlich) ὁρμᾶσθαι (P.), φέρεσθαι (P.) ἐπί u. εἴς τινα, ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι, προσβάλλειν τινί u. πρός τινα, sich in eine Stadt ~ κατακλείεσθαι (-κλῄεσθαι) εἰς πόλιν, (von Fliehenden) καταφεύγειν εἰς πόλιν, sich auf etw. ~ ἑαυτὸν ἀφιέναι ἐπί od. εἴς τι, (von Krankheiten) ἐπισκήπτειν τινί od. εἴς τι, κατασκήπτειν εἴς τι, στηρίζειν εἴς τι, ἐνσκήπτειν τινί, ἱδρύεσθαι (P.) εἴς τι u. ἔν τινι, sich j-m zu Füßen ~ προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, sich j-m in die Arme ~ περιλαμβάνειν, περιβάλλειν τινά, übtr. καταφεύγειν πρός τινα. — **4.** sich ~ (sich krümmen, krumm werden, von Gegenständen, die mit der Zeit eine gebogene Form annehmen) κάμπτεσθαι, στρέφεσθαι, διαστρέφεσθαι, κυρτοῦσθαι (sämtlich P.), sich leicht ~d εὐστραβής, sich nicht ~d ἀστραβής, ἄστρεπτος (2), sich in die Brust ~ eig. ὑπτιάζειν, übtr. ὑπερηφανεύεσθαι (M.), ὑψηλοφρονεῖν.
Werfen *n* eig. ἡ βολή, ἡ ῥῖψις, (das Gebären bei Tieren) ὁ τόκος, ἡ ἀποκύησις, gew. durch Verben.
Werft *f* (Schiffswerft) τὸ ναυπήγιον, τὸ νεώριον (gew. *pl.*), (Aufzug bei den Webern) ὁ στήμων (ονος).
Werg *n* τὸ στυππεῖον, τὸ στύππιον, ἡ στύππη, von ~ στύππινος.
Werk *n* τὸ ἔργον (allg. wie im Deutschen), ἡ πρᾶξις (Tat), τὸ ποίημα (das Gemachte), τὸ πρᾶγμα (das Getane), (ein Schrift~) ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα, ἡ γραφή, τὸ βιβλίον, (an einer Festung) τὸ τεῖχος, τὸ ἔρυμα, τὸ οἰκοδόμημα, ein künstliches ~ τὸ τέχνημα, ein gutes ~ καλὸν oder ἀγαθὸν ἔργον, ein schlechtes ~ κακὸν ἔργον, τὸ κακούργημα, ein schweres ~ μέγα, χαλεπὸν ἔργον, ein ~ verrichten ἔργον πράττειν, ein ~ unternehmen ἐπιχειρεῖν ἔργῳ od. πράγματι, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) ἔργου od. πράγματος, ein ~ vollenden ἀποτελεῖν, διαπράττειν, ἀπεργάζεσθαι (M.) oder ἀποδείκνυσθαι (M.) ἔργον oder πρᾶγμα, ans ~ gehen, zum ~e schreiten βαδίζειν od. ἰέναι ἐπί od. εἰς τὸ ἔργον, ἅπτεσθαι (M.) ἔργου, ὁρμᾶν ἐπί τι, etw. ins ~ setzen διαπράττειν, ἐξανύτειν, ἀποτελεῖν oder ἔργῳ καθιστάναι τι, etw. im ~e haben μηχανᾶσθαί (M.), τεχνᾶσθαί (M.) τι, es ist etw. im ~e μέλλει τι γίγνεσθαι od. γενήσεσθαι, das ist mein ~ τούτων ἔγωγε αἴτιος, vorsichtig bei etw. zu ~e gehen εὐλαβείᾳ χρῆσθαι (M.) περί τι, ein gutes ~ an j-m tun εὖ ποιεῖν od. εὐεργετεῖν τινα.
Werkchen *n* (kleines Schriftstück) τὸ γραμμάτιον, τὸ συγγραμμάτιον, τὸ βιβλίδιον, τὸ βιβλι(δ)άριον.
Werkeltag, Werktag *m* ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα.
Werkleute *pl.* οἱ ἐργάται, οἱ τὴν ἐργασίαν ποιούμενοι.
Werkmeister *m* ὁ τῶν ἐργατῶν ἐπιστάτης oder ἐπίτροπος, (Verfertiger) ὁ δημιουργός, ὁ τεχνίτης.
Werkstatt, -stätte *f* τὸ ἐργαστήριον, τὸ δημιουργεῖον, gew. durch die Endung εῖον, zB. ~ des Schusters τὸ σκυτοτομεῖον, ~ des Sattlers τὸ ἡνιοποιεῖον, ~ des Schmiedes τὸ σιδηρουργεῖον, ~ des Silberschmieds τὸ ἀργυρεῖον u. dgl.
werktätig ἐνεργός, ἐνεργής, ἐνεργητικός, δραστήριος, δραστικός, πρακτικός, ~e Liebe ἡ εὐεργεσία.
Werktätigkeit *f* ἡ ἐνεργία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Werkzeug *n* τὸ ὄργανον (allg.), τὸ ἐργαλεῖον (Handwerkzeug), τὸ σκεῦος (Gerät), ἡ μηχανή (künstliches ~), ~ der Sinne τὸ αἰσθητήριον, übtr. (von Menschen, bsd. in verächtlichem Sinne) τὸ σκεῦος, sonst ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὑπουργός, j-s ~ sein ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι.
Wermut *m* ἡ ἄψινθος, τὸ ἀψίνθιον, ἡ σέριφος, τὸ σέριφον, τὸ σερίφιον.
Wermuttrank, -wein *m* ὁ ἀψινθίτης οἶνος.
wert ἄξιος, ἐπάξιος mit *gen.* od. *inf.*, etw. ~ sein ἄξιον εἶναί τινος, (etw. gelten) δύνασθαί τι, viel ~ πολλοῦ ἄξιος, πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2), der Rede ~ λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), ἀξιόλογος (2), nichts ~ οὐδενὸς ἄξιος, nichts ~ sein οὐδὲν εἶναι, wenig ~ ὀλίγου ἄξιος, etw. ~ halten τιμᾶν τι, ἄγασθαί (P.) τι, ἀγαπᾶν τι, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, es ist der Mühe ~ ἄξιόν ἐστιν, λόγου ἄξιόν ἐστιν, es ist nicht der Mühe ~ οὐκ ἔχει ὑπόθεσιν σπουδῆς, j-n lieb und ~ halten φιλεῖν καὶ ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, zwei Talente ~ διτάλαντος (2), zwei Minen ~ διμναῖος.
Wert *m* ἡ ἀξία (Realwert), ἡ τιμή, τὸ τίμημα (Nominal~), ἡ δύναμις (Geltung, Gültigkeit), τὸ ποσόν (Gehalt, zB. des Geldes), ἡ ἀμοιβή (Tausch~), ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα (Ansehen), ἡ ἀρετή (moralischer ~), ~ haben, im ~e sein τίμιον u. ἔντιμον εἶναι, in hohem ~e stehen πολύτιμον u. πολυτίμητον εἶναι, von keinem ~e sein οὐδενὸς ἄξιον εἶναι, φαῦλον εἶναι, von größtem, von sehr großem ~e πλείστου ἄξιος, von gleichem ~e ἰσότιμος (2), ἀντάξιος (2), in hohem ~e sein μεγαλότιμον εἶναι, etw. nach seinem ~e verkaufen ἀποδίδοσθαί (M.) τι τῆς ἀξίας, im ~e steigen ἐπιτιμᾶσθαι (P.), den ~ einer Sache bestimmen τιμᾶν τι, συνιστάναι τιμήν τινος, einer Sache einen großen ~ beilegen πολὺ νέμειν τινί, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, einen geringen ~ auf etw. legen περὶ ὀλίγου oder παρ' ὀλίγον ποιεῖσθαί (M.) τι, keinen ~ auf etw. legen περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαί (M.) τι, παρ' οὐδὲν τίθεσθαί (M.) τι, über den ~ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν.
wertgeschätzt τίμιος, ἔντιμος (2), ἀγαστός, ἀγαπητός, θεραπευτός.
wertlos οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, auch εὐανάλωτος (2).

Wertlosigkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος), τὸ φαῦλον.
wertschätzen τιμᾶν, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ἄγασθαι (P.), ἐν θεραπείᾳ ἔχειν, διὰ τιμῆς ἄγειν, πολλοῦ ἄξιον νομίζειν, ἐντίμως ἔχειν od. ἄγειν, καταξιοῦν. [θεραπεία.
Wertschätzung *f* ἡ ἀξίωσις, ἡ καταξίωσις, ἡ τιμή, ἡ
wertvoll πολλοῦ ἄξιος, πολυτελής, τίμιος, πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2), ἐν τιμῇ ὤν, ἀξιόλογος (2).
Wesen *n* 1. (eigentümliche Beschaffenheit) ἡ οὐσία, ἡ ὑπόστασις, τὸ ὄν (ὄντος), τοῦτο ὅ ἐστι τι, (natürliche Beschaffenheit) ἡ φύσις, (Bedeutung, Geltung) ἡ δύναμις, der Mensch seinem ~ nach ὁ αὐτοάνθρωπος, das ~ des Guten τὸ αὐτοάγαθον, das ~ von etw. erfassen τὴν ἀλήθειάν τινος λαμβάνειν, das eigentliche ~ von etw. nicht kennen αὐτὸ τοῦτο ὅ ἐστι τι οὐκ εἰδέναι, etw. seinem ~ nach betrachten σκοπεῖν τι αὐτὸ καθ' αὑτό, es gehört zum ~ von etw. ἔστι τινός, es gehört zum ~ eines weisen Mannes ἔστι σοφοῦ ἀνδρός. — 2. das Gemeinwesen (der Staat) τὰ κοινά, τὰ τῆς πόλεως. — 3. (Sitten, Charakter, Gemütsart e-s Menschen) ὁ τρόπος (gew. *pl.*), τὸ ἦθος, häufig eigene *subst.* oder d. *neutr.* d. betr. *adj.*, zB. menschenfreundliches ~ ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον, bäurisches ~ ἡ ἀγροικία, ungesittetes ~ ἡ ἀπειροκαλία, bescheidenes ~ ἡ σωφροσύνη, tolles ~ τὸ μανιῶδες, kriechendes ~ τὸ σκυλακῶδες, viel ~s von etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, πολὺν εἶναι ἐγκωμιάζοντά τι, sein ~ mit j-m treiben συγγίγνεσθαί, συνδιατρίβειν, ὁμιλεῖν τινι (doch haben diese Ausdrücke keine verächtliche Nebenbedeutung wie gew. im Deutschen), sein ~ irgendwo haben (sich wo aufhalten, verkehren) καταστρέφεσθαι (P.) ἐν τόπῳ od. κατὰ τόπον. — 4. (selbständiger Gegenstand) τὸ ὄν (ὄντος), τὸ ὑπάρχον (οντος), ἡ φύσις, lebendes ~ τὸ ζῷον, oft auch durch das *pron. indef.* τί (enkl.) ausgedrückt, zB. ein großes, kleines ~ μέγα, μικρόν τι, ein höheres ~ als wir ὁ ὑπὲρ ἡμᾶς.
Wesenheit *f* ἡ οὐσία. [τὸ εἴδωλον.
wesenlos κενός (nichtig), wesenloses Ding ἡ σκιά,
wesentlich 1. (in dem Wesen einer Sache begründet od. dazu gehörig) οὐσιώδης, ἐνούσιος (2), ἀρχοειδής, auch σύντροφος (2), σύμφυτος (2) τινι, ~e Eigenschaft, Beschaffenheit ἡ φύσις. — 2. (wahr, genau) ἀληθής, ἀκριβής, (hauptsächlich, bedeutend) ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, μέγας, (notwendig) ἀναγκαῖος. — 3. (die Hauptsache von etw. enthaltend) κεφαλαιώδης, τὸ κεφάλαιον (die Hauptsache, der Hauptpunkt), das W~e vorbringen, anführen τὰ κεφάλαια λέγειν, im ~en ἐν κεφαλαίῳ, ein ~es Merkmal ἐναργὲς σημεῖον od. τεκμήριον, es macht einen ~en Unterschied πολὺ od. πλεῖστον διαφέρει, das ist ein ~es Erfordernis ἀνάγκη τοῦτο γίγνεσθαι, *adv.* ὄντως, τῷ ὄντι (wirklich), μάλιστα (vorzüglich, besonders).
weshalb, weswegen (direkt fragend) διὰ τί; (auch bloß τί;) τίνος (τοῦ) ἕνεκα; ἐπὶ τίνι (τῷ); ~ denn? τί δή; ~ denn nur? τί δήποτε; indir. fragend δι' ὅ τι, ὅτου ἕνεκα, *relat.* διό, διότι, διόπερ, οὗ ἕνεκα, ἐφ' ᾧ.
Wespe *f* ὁ σφήξ (κός), ἡ ἀνθρήνη, ἡ τενθρηδών (όνος), weibliche ~ ἡ μήτρα, von der ~ σφήκειος, Zelle der ~n τὸ σφηκίον.
wespenartig σφηκοειδής, σφηκώδης.
Wespenlarve *f* ἡ σχαδών (όνος), ἡ νύμφη.
Wespenmade *f* ὁ σκώληξ (ηκος).
Wespennest *n* ὁ σφηκών (ῶνος), ἡ σφηκιά, ein ~ zerstören ἐξαιρεῖν od. διασκεδαννύναι σφῆκας, in ein ~ geraten (stechen, Sprichw.) περιπίπτειν σφηκιαῖς.
Wespenwabe *f* τὸ σφηκίον.
West *m* ὁ ζέφυρος.
Weste *f* ὁ περιστέρνιος χιτωνίσκος.
Westen *m* αἱ (τοῦ ἡλίου) δυσμαί od. δύσεις, ἡ ἑσπέρα, τὰ ἑσπέρια, gegen ~ πρὸς ἑσπέραν, πρὸς ἡλίου δυσμὰς τετραμμένος, aus, von ~ ἐκ δυσμῶν.
Westgrenze *f* οἱ ἑσπέριοι ὅροι.
westlich ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἑσπέραν, ἑσπέριος, ἑσπερινός, δυσμικός. [μένα, τὰ ἑσπέρια.
Westseite *f* τὰ πρὸς ἑσπέραν τετραμμένα od. κεκλι-
Westspitze *f* τὸ ἑσπέριον ἄκρον.
westwärts πρὸς ἑσπέραν, πρὸς ἡλίου δυσμάς.
Westwind *m* ὁ ζέφυρος.
Wette *f* ἡ ῥήτρα, ἡ περίδοσις, um die ~ ἐξ ἁμίλλης, eine ~ um etw. eingehen s. wetten um etw.; häufig durch Zssg mit διά, zB. mit j-m um die ~ laufen διαθεῖν πρός τινα u. τινι, um die ~ kämpfen διαγωνίζεσθαι (M.) u. dgl.
Wetteifer *m* ἡ ἅμιλλα, (in etw. τινός, περί τινος, περί τι), ὁ ζῆλος, ἡ ζήλωσις, ἡ ζηλοτυπία, ἡ φιλοτιμία, ὁ ἀγωνισμός, auch ὁ ἀγών (ῶνος), aus ~ durch d. *part.* der Verben, zum Gegenstand des ~s machen ἐφάμιλλον ποιεῖν.
Wetteiferer *m* ὁ ζηλωτής, ὁ ἀνταγωνιστής, ὁ ἀντεραστής, gew. durch Verben, auch ὁ φιλόνικος ἀνήρ.
wetteifern φιλοτιμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, in etw. περί τινος, ἐπί τινι, mit j-m ~ ἁμιλλᾶσθαι (P.) τινι oder πρός τινα, in etw. τινι, um etw. περί τινος, ἐρίζειν τινὶ περί τινος, ἅμιλλαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, ἀνθαμιλλᾶσθαί (P.) τινι, ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, ἀνταγωνίζεσθαί (M.) τινι ἔν τινι, φιλονικεῖν τινι u. πρός τινα περί od. ὑπέρ τινος, häufig Zssg mit διά, zB. mit j-m im Laufen ~ διαθεῖν τινι u. πρός τινα.
wetteifernd außer den *part.* der Verben auch ἐφάμιλλος, φιλότιμος, φιλόνικος (sämtlich 2), (in einer Kunst) ἀντίτεχνος (2). [δίδοσθαι περί τινος (mit j-m τινι).
wetten um etw. ῥήτραν ποιεῖσθαι (M.) ἐπί τινι, περι-
Wetter *n* ἡ ὥρα, auch ὁ ἀήρ (έρος), schönes, freundliches, heiteres ~ ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, ἡ εὐημερία, bei schönem ~ εὐδίας οὔσης, stürmisches, schlechtes ~ ὁ χειμών (ῶνος), trübes ~ ἡμέραι συννεφεῖς, es wird trübes ~ συννεφεῖ, es wird heiteres ~ αἰθρία γίγνεται, διαιθριάζει, es ist stürmisches ~ χειμάζει. [σκόπος.
Wetterbeobachter *m* ὁ μετεωρολόγος, ὁ μετεωρο-
Wetterbeobachtung *f* ἡ μετεωρολογία.
Wetterdach *n* τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, durch ein ~ schützen ἀπογεισοῦν.
Wetterfahne *f* τὸ ἀνεμούριον.
wetterleuchten ἀστράπτειν.
Wetterleuchten *n* ἡ ἀστραπή (auch *pl.*).
wettern χειμάζειν.
Wetterprophet *m* ὁ ἀεροσκόπος.
Wetterprophezeiung *f* ἡ ἀεροσκοπία.
Wetterschaden *m* ἡ χαλαζοκοπία (eig. Hagelschlag).
Wetterseite *f* τὰ πρὸς βορρᾶν (τετραμμένα).
Wetterstrahl *m* ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός.
wetterwendisch (von Personen) εὐμετάβολος, εὐμετάβλητος, μετάβουλος, ταχύβουλος, ἀστάθμητος, ἀκατάστατος, ἀλλοπρόσαλλος (sämtlich 2).
Wetterzeichen *n* ἡ ἐπισημασία, ἡ διοσημεία (-μία).
Wettfahrt *f* mit Wagen ἡ ἁρματοδρομία, eine ~ halten ἁμιλλᾶσθαι (P.) ἐφ' ἅρματος, ~ mit Schiffen ἡ ἅμιλλα νεῶν. [ᾆσμα.
Wettgesang *m* ὁ μουσικὸς ἀγών (ῶνος), τὸ ἀμοιβαῖον
Wettkampf *m* ὁ ἀγών (ῶνος), ὁ ἆθλος, ἡ ἀγωνία, ἡ ἀγώνισις, τὸ ἀγώνισμα, ἡ ἅμιλλα, einen ~ anstellen τιθέναι od. προτιθέναι ἀγῶνα, der Preis des ~es τὸ ἆθλον, sich mit j-m in einen ~ einlassen ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι, s. wettkämpfen; einen Preis im ~ aussetzen προτιθέναι ἆθλον, es ist ein Preis im ~ ausgesetzt πρόκειται ἆθλον.
wettkämpfen mit j-m ἀγῶνα ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα (um etw. περί τινος).
Wettkämpfer *m* ὁ ἀγωνιστής, ὁ ἀθλητής (letzteres bsd. bei öffentlichen Spielen), als ~ auftreten ἀγωνιστὴν γίγνεσθαι, ἀγωνίζεσθαι (M.), ἀθλεῖν.

Wettlauf *m* ὁ δρόμος, einen ~ mit j-m machen ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι περὶ δρόμου, einen ~ machen σταδιοδρομεῖν. [δρόμος.
Wettläufer *m* ὁ σταδιοδρόμος (-δρόμης), ὁ δολιχο-
wettmachen ἐπανορθοῦν (u. M.), ἰᾶσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.)
Wettreiten *n* ὁ δρόμος, ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος).
Wettrennen *n* ὁ δρόμος, zu Pferde ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος).
wettrennen σταδιοδρομεῖν, ἀγωνίζεσθαι (M.) στάδιον.
Wettrenner *m* s. Wettläufer; (von einem Pferde) ὁ σταδιοδρόμος ἵππος. [παλαίειν τινί.
Wettringen *n* ἡ πάλη, ein ~ mit j-m bestehen δια-
Wettsänger *m/pl.* οἱ ἀγωνιζόμενοι μουσικήν, οἱ περὶ μουσικῆς ἐρίζοντες.
Wettstreit *m* s. Wettkampf; ein gelehrter ~ ὁ μουσικὸς ἀγών (-ῶνος), einen ~ mit j-m halten s. wettkämpfen.
wettstreiten s. wettkämpfen.
Wettstreiter *m* s. Wettkämpfer.
wetzen ἀκονᾶν, ὀξύνειν, θήγειν (an etw. πρός τι).
Wetzen *n* ἡ ἀκόνησις, ἡ θῆξις, gew. durch Verben.
Wetzstein *m* ἡ ἀκόνη, ἡ θηγάνη, τὸ θήγανον.
wichsen περικωνεῖν.
Wicht *m* τὸ φαῦλον ἀνθρώπιον od. ἀνθρωπάριον, stärker τὸ κάθαρμα, elender, erbärmlicher ~ ὁ ἄθλιος.
wichtig σπουδαῖος, μέγας, βαρύς (von Sachen), πολλοῦ ἄξιος, ἀξιόλογος (2), οὐχ ὁ τυχών (ἡ τυχοῦσα, τὸ τυχόν) (von Personen u. Sachen), δυνατός, μέγα δυνάμενος (von Personen), so ~ τηλικοῦτος, τοσοῦτος, nichts für ~er halten οὐδὲν προυργιαίτερον νομίζειν (als ἤ od. d. *gen. comp.*), mir ist etw. ~ μέγα ἐστί μοί τι, ihm ist nichts ~er als οὐδὲν προυργιαίτερόν ἐστιν αὐτῷ ἤ mit *inf.*, οὐδὲν πρεσβύτερόν ἐστιν αὐτῷ τοῦ mit *inf.*, von ~en Dingen reden σπουδαιολογεῖν, ~ tun, sich ~ machen σεμνύνεσθαι (M.), σεμνολογεῖν, δοκεῖν εἶναί τι, eine ~e Miene annehmen σεμνοπροσωπεῖν, und was das Wichtigste ist τὸ δὲ μέγιστον, τὸ δὲ κεφάλαιον.
Wichtigkeit *f* τὸ μέγεθος, ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ σπουδαιότης, ἡ σεμνότης (ητος), eine Sache von ~ σπουδαῖον πρᾶγμα, es ist von großer ~ πολὺ oder μέγα διαφέρει, es ist von größter ~ πλεῖστον διαφέρει, μέγιστον καιρὸν ἔχει, von solcher ~ τηλικοῦτος, τοσοῦτος. einer Sache ~ beilegen πολὺ νέμειν τινί, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, von großer ~ sein für etw. μέγα ἰσχύειν εἴς τι.
Wicke *f* ὁ βῖκος, τὸ βικίον, ἡ βικία (gemeine ~), ἡ ἀφάκη (Vogel~), ὁ ἄρακος od. ἄραχος (filzige ~), ὁ ὄροβος (Linsen~).
Wickel *m* τὸ ἐνείλημα (das Zusammengerollte), (Knäuel) ἡ τολύπη, j-n beim ~ nehmen συλλαμβάνειν τινά.
Wickelkind *n* ὁ σπαργανιώτης.
wickeln συμπλέκειν, συσπειρᾶν, συνελίττειν (allg.), e-n Faden auf ein Knäuel ~ λίνον μηρύεσθαι, gekrempelte Wolle auf ein Knäuel ~ τολυπεύειν, etw. in etw. ~ ἐνειλεῖν τί τινι, ἔν τινι od. κατά τι, ἐνελίττειν τί τινι u. εἴς τι, etw. um etw. ~ περιειλεῖν τί τινι, περιελίττειν τί τινι od. περί τι, (ein Kind) in Windeln ~ σπαργανοῦν, σπαργανᾶν, σπαργανίζειν (βρέφος).
Wickeln *n* ἡ συμπλοκή, ἡ περιείλησις, gew. durch Verben.
Wickelschnur *f* τὸ σπάργανον, τὸ σπαργάνωμα, ἡ κειρία.
Widder *m* ὁ κριός (auch als Sternbild und Belagerungsmaschine), mit dem Gesicht eines ~s κριοπρόσωπος (2).
widderartig, -förmig κριοειδής, κριόμορφος (2).
Widderhorn *n* τὸ κριοῦ κέρας. [ἐμβολή.
Widderkopf *m* ἡ κριοῦ κεφαλή, (am Mauerbrecher) ἡ
widderköpfig κριοκέφαλος (2).
Widderopfer *n* τὸ κριοβόλιον.
wider *prp.* s. gegen.
widerbelfern ῥάζειν.
widerbellen ἀνθυλακτεῖν.

Widerchrist *m* ὁ ἀντίχριστος.
Widerdruck *m* ἡ ἀντέρεισις.
widerfahren συμβαίνει, γίγνεταί μοί τι, πάσχω τι, mir widerfährt etw. Gutes, Böses εὖ, κακῶς πάσχω, wenn mir ein Unglück ~ sollte ἤν τι πάθω, εἴ τι πάθοιμι, mir widerfährt ein Unglück περιπίπτω συμφορᾷ od. κακῷ, mir widerfährt dasselbe wie j-m ταὐτὰ πάσχω τινί, j-m Gerechtigkeit ~ lassen δικαιοσύνῃ χρῆσθαι (M.) περί τινα, δικαίως προσφέρεσθαί (P.) τινι. [ἀγκιστροῦν, mit ~ ἀγκιστρωτός.
Widerhaken *m* τὸ ἄγκιστρον, ὁ ὄγκος, mit ~ versehen
Widerhall *m* ἡ ἠχώ (οῦς), ἡ ἀντήχησις, ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ ἀντανάκλασις, ὁ ἀντανακλασμός, einen ~ geben s. d. folg. Wort. [διδόναι.
widerhallen ἀντ-, ἐπ-, ἀπηχεῖν, ἀντανακλᾶν, ἀνταπο-
Widerhalt *m* (Stütze) τὸ ἔρεισμα (τὸ ἀντέρεισμα ist nicht nachweisbar), ἡ ἀντηρίς (ίδος), ἡ στῆριγξ (γγος), τὸ στήριγμα, übtr. (Dauer) ἡ βεβαιότης (ητος), keinen ~ haben οὐ βέβαιον εἶναι.
widerhalten ἀντερείδειν, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαι, (dauern) κατέχειν, διαμένειν. [σμα ist nicht nachweisbar).
Widerlage *f* τὸ ἔρεισμα, τὸ ὑπέρεισμα (τὸ ἀντέρει-
widerlegbar ἐλεγκτός, leicht ~ εὐέλεγκτος (2), εὐεξέλεγκτος (2), schwer ~ δυσεξέλεγκτος (2), nicht ~ ἀν-, ἀνεξέλεγκτος (2).
widerlegen ἐλέγχειν, ἀπ-, ἐξελέγχειν, διαλύειν, ἀνατρέπειν, ἀνασκευάζειν, ἀναιρεῖν, den Irrtum j-s ~ ἐλέγχειν τινὰ ἁμαρτόντα, tatsächlich ~ ἔργῳ ἐξελέγχειν, leicht usw. zu ~ s. d. vor. Wort.
Widerlegung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔλεγξις, ἡ διάλυσις.
widerlich ἀηδής, δυσχερής, ἐπαχθής, ἀχθεινός, ἀνιαρός, χαλεπός, ~er Geruch ἡ δυσωδία, ἡ κακοσμία, von ~em Geruch δυσώδης, δύσοσμος (2), ~es Ansehen ἡ δυσείδεια, von ~em Ansehen δυσειδής, es ist mir etw. ~ βδελύττομαί (P.) τι. [d. *adj.*
Widerlichkeit *f* ἡ ἀηδία, ἡ δυσχέρεια, auch d. *neutr.*
widernatürlich ὁ, ἡ, τὸ παρὰ φύσιν, ἀλλόκοτος (2).
Widerpart *m* ὁ ἐναντίος, ὁ ἐναντιούμενος, (vor Gericht) ὁ ἀντίδικος, j-m den ~ halten ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, (j-m im Kampfe gewachsen sein) ἐν-, ἐφάμιλλον εἶναί τινι.
widerraten j-m etw. πείθειν od. παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ἀποτρέπειν τινά τινος.
widerrechtlich ἄδικος (2), παράνομος (2), παρὰ τὸ δίκαιον od. τοὺς νόμους, ἄνομος (2), (gewaltsam) βίαιος, ~ handeln ἀδικεῖν, παρανομεῖν, ἀδικίᾳ χρῆσθαι (M.).
Widerrechtlichkeit *f* ἡ ἀδικία, ἡ παρανομία, ἡ βία, ἡ βιαιότης (ητος, Gewalttätigkeit), auch ἡ ὕβρις, (als Sache) τὸ ἀδίκημα, τὸ παρανόμημα.
Widerrede *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἀντίφασις, ἡ ἀντίλεξις, ohne ~ οὐ (μὴ) προφασιζόμενος od. durch d. *adj.* ἀπροφάσιστος (2), πρόθυμος (2, bereitwillig), ἑκών (freiwillig), ohne alle ~ προθυμότατα, ohne ~ zugestanden ὡμολογημένος, ohne ~ zugestanden werden ὁμολογεῖσθαι (P.).
Widerrist *m* (am Pferde) ἡ ἀκρωμία.
Widerruf *m* ἡ παλιλλογία, ἡ παλινῳδία.
widerrufen ἀνα-, μετατίθεσθαί (M.) τι (zB. eine Rede λόγον), παλινῳδεῖν τι.
Widersacher ὁ ἐναντίος, ὁ ὑπεναντίος, ὁ ἐναντιούμενος, ὁ ἀνταγωνιστής, (vor Gericht) ὁ ἀντίδικος.
Widerschein *m* ἡ ἀνταύγεια, ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἀντιφάνεια, ἡ ἀπόστιλψις, ὁ ἀντιφωτισμός, ἡ ἀντίλαμψις, ~ des Lichts τὸ ἀνακλώμενον τοῦ φωτός, einen ~ geben ἀντανακλᾶν, ἀποστίλβειν.
widersetzen sich j-m ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, ἐν-, ἀνθίστασθαί τινι, ἀνταίρειν (u. M.) τινί, (mit Worten) ἀντιλέγειν τινί u. πρός τινα.
widersetzlich ἀνυπότακτος (2), ἀνυπήκοος (2), ἀπειθής, ἀντίτυπος (2), ~ gegen j-n sein οὐ πείθεσθαί (P.) od. ἀπειθεῖν τινι. [*neutr.* d. *adj.*
Widersetzlichkeit *f* ἡ ἀπείθεια, ἡ ἀπειθαρχία u. d.

Widersinn *m*. **Widersinnigkeit** *f* ἡ ἀπέμφασις, ἡ ἀτοπία (Wunderlichkeit), τὸ ἐναντιόβουλον (entgegenstrebender Sinn), ἡ ἀλογία, τὸ ἀπεικός (ότος).

widersinnig ἀπεικώς (ότος), ἄτοπος, ἄλογος, ἀλλόκοτος (sämtlich 2), ~ sein ἀπεικέναι, auf ~e Weise ἀπεικότως, παρὰ λόγον, lauter ~es Zeug reden οὐδὲν ὑγιὲς προφέρειν od. λέγειν.

widerspenstig s. widersetzlich; auch ταραχώδης, στασιώδης (aufrührerisch).

Widerspenstigkeit *f* s. Widersetzlichkeit.

widerspiegeln ἀνταυγεῖν, ἀντιλάμπειν, ἀντιφαίνειν, ἀνταυγάζειν, ~d auch ἀνταυγής.

Widerspiel *n* τὸ ἐναντίον, τὰ ἐναντία, j-m das ~ halten ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι.

widersprechen j-m in etw. ἀντιλέγειν τινί od. πρός τινα περί u. ὑπέρ τινος, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινί τι, τἀναντία λέγειν τινί, ἐναντιολογεῖν τινι, ein wenig ~ ὑπεναντιοῦσθαι (P.), sich selbst ἐναντία λέγειν oder ἐναντιολογεῖν αὐτὸν ἑαυτῷ, περιπίπτειν ἑαυτῷ, das widerspricht sich selbst ταὔτ' αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία ἐστίν, (von Sachen) ἐναντίον εἶναί τινι, οὐκ ἀκόλουθον εἶναί τινι.

widersprechend ἐναντίος, ἄτοπος (2), οὐκ ἀκόλουθος, ein wenig ~ ὑπεναντίος.

Widersprecher *m* durch d. *part.* der Verben.

Widerspruch *m* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἐναντιολογία, τὸ ἐναντίωμα, ἡ ἀντίλεξις, es findet etw. ~ ἀντιλέγεταί τι, οὐκ ἀποδέχονταί τι, οὐκ ἐπαινεῖταί τι, ~ gegen etw. erheben s. widersprechen; ohne ~ s. Widerrede; mit etw. in ~ stehen ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι u. πρός τι, ἐναντίον εἶναί τινι, οὐκ ἀκόλουθον εἶναί τινι.

Widerstand *m* ἡ ἀντίτασις, ἡ ἀντίστασις, ἡ ἔνστασις, ἡ ἀντέρεισις, (als Sache) τὸ ἐναντίωμα, (Hindernis) τὸ κώλυμα, oft durch Verben, der ~ der Feinde war heftig οἱ πολέμιοι σφόδρα ἀντεῖχον, j-m ~ leisten ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί, ἀντερείδειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ~ finden κωλύεσθαι (P.), ἐμποδίζεσθαι (P.), ohne ~ ἀμαχεί.

widerstehen s. Widerstand leisten (d. vor. Wort); es widersteht mir etw. μυσάττομαί (P.) τι, δυσχεραίνω u. ἄχθομαί (P.) τινι, βδελύττομαί (P.) τι, ἄσην παρέχει μοί τι.

widerstrahlen ἀντανακλᾶν, ἀνταποδιδόναι, ἀποστίλβειν, ἀνταυγεῖν, ἀντιφαίνειν, von etw. ~ ἀστράπτειν τινί.

widerstreben j-m od. einer Sache ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι u. πρός τινα od. πρός τι, ἀντιτείνειν, ἀντερείδειν, ἀνταίρειν, ἀντιπράττειν, ἀνθίστασθαί τινι, ἐναντίον εἶναί τινι, auch μάχεσθαί τινι, s. Widerstand leisten unter Widerstand.

Widerstreben *n* ἡ ἐναντίωσις, ἡ ἀντίτασις, ἡ ἀντέρεισις, ἡ ἀντίπραξις od. durch Verben, mit ~ s. d. folg. Wort.

widerstrebend auch ἄκων, ἀκούσιος (2, von Personen, letzteres von Sachen), *adv.* ἀκόντως, ἀκουσίως.

Widerstreit *m* ἡ διαφωνία, s. Widerspruch.

widerstreiten διαφωνεῖν τινι, s. widersprechen.

widerwärtig ἀχθεινός, δυσχερής, βαρύς, es ist mir etw. ~ ἀγανακτῶ τινι, μισῶ τι, βαρέως φέρω τι, ἐνοχλεῖ μοί τι, οὐ φιλῶ τι.

Widerwärtigkeit *f* ἡ δυσχέρεια, ἡ βαρύτης (ητος) u. das *neutr.* d. *adj.*, (widerwärtiges Ereignis, Unfall) τὸ κακόν, τὸ δεινόν, ἡ συμφορά, häusliche ~en οἰκεῖα κακά, ~en haben πράγματα od. κακὰ ἔχειν, j-m ~en verursachen πράγματα παρέχειν τινί, κακὰ ποιεῖν od. δρᾶν od. ἐργάζεσθαί (M.) τινα.

Widerwille *m* ἡ ἀηδία, ἡ ἄση, ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ ἀγανάκτησις, ἡ δυσμένεια, einen ~n gegen etw. haben δυσχεραίνειν τι, τινί, ἐπί τινι u. περί τι, μυσάττεσθαί (P.), βδελύττεσθαί (P.) τι, gegen j-n ἀγανακτεῖν τινι, ἀλλοτρίως ἔχειν πρός τινα, mit ~n etw. sehen, hören ἀγανακτεῖν ὁρῶντά τι od. ἀγανακτοῦντα ὁρᾶν τι, ἀγανακτεῖν ἀκούοντά τι od. ἀγανακτοῦντα ἀκούειν τι, ohne ~n ἡδέως, mit ~n ἀηδῶς, ἀχθεινῶς.

widerwillig ἄκων.

widmen (j-m etw. aus Achtung und Liebe darbringen) ἀναδεικνύναι, κατονομάζειν, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, (der Gottheit Geschenke darbringen) ἀνατιθέναι, (von Plätzen, Gebäuden) ἱερὸν ποιεῖν τί τινος, ἀφ-, καθοσιοῦν τί τινι, ἀφιεροῦν, sich einer Sache ~ σχολάζειν τινί, πρός τι, πρός u. ἐπί τινι, σχολὴν ποιεῖσθαι (M.) πρός τι, σχολὴν ἄγειν ἐπί τινι, περί τι u. τινί, διδόναι ἑαυτόν τινι, σπουδάζειν περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, προσκεῖσθαί τινι, seine Zeit einer Sache ~ καταναλίσκειν τὸν χρόνον εἴς τι, Fleiß, Sorgfalt, seine Kräfte einer Sache ~ σπουδὴν od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ἐπιμελῶς πράττειν od. ἀσκεῖν τι, seine Zeit den Wissenschaften ~ διατρίβειν περὶ τὰς ἐπιστήμας, j-m seine Dienste ~ ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, θεραπεύειν τινά.

Widmen *n*, **Widmung** *f* ἡ ἀνάδειξις, gew. durch Verben.

widrig 1. (entgegengesetzt) ἐναντίος, ἀντίος, ~er Wind ὁ ἐναντίος od. σκαιὸς ἄνεμος (im Ztbg auch bloß ὁ ἄνεμος), ἡ ἀντί-, δύσπνοια. — **2.** (unangenehm) ἀηδής, δυσάρεσκος (2), δυσχερής, δύσφορος (2), χαλεπός, δεινός, ~es Geschick κακὴ τύχη, ~ gesinnt πολέμιος, ἐχθρός, ἀπεχθής, δύσνους. — **3.** (gegen Absicht und Wunsch) κακός, ἄτοπος (2), δυσμενής, ἄκαιρος (2), ἀλλόκοτος (2).

widrigenfalls εἰ (ἐὰν) δὲ μή.

widriggesinnt s. unter widrig.

Widrigkeit *f* (das Entgegengesetztsein) ἡ ἐναντιότης (ητος), (was gegen Wunsch und Absicht ist) ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία u. d. *neutr.* d. *adj.*

wie 1. direkt fragend πῶς; πῇ; ~? du schweigst? ἡ γὰρ σιωπᾷς; ~ nun? πῶς οὖν; τί γάρ; ~ aber? τί δέ; ~ meinst du das? πῶς τοῦτο λέγεις; ~so denn? τί δή; ~ sollte es nicht? ~ anders? πῶς γὰρ οὔ; ~ viel? πόσος; der ~viel(s)te? πόστος; am ~viel(s)ten Tage kam er? ποσταῖος ἦλθεν; ~ oft? ποσάκις; ~ groß? ~ alt? πηλίκος; ~ beschaffen? ποῖος; ~ teuer? πόσου; in der indirekten Frage können auch die direkten Fragewörter stehen u. die zusammengesetzten Relat. ὅπως, ὅπῃ, ὁπόσος, ὁποῖος usw. — **2.** *relat.* ὡς, ὅπως, ὥσπερ, ᾗ, ᾗπερ, bei Anführung eines Beispiels οἷον, ~ … so ᾗ … ταύτῃ, ὥσπερ … οὕτως, ~ viel, ~ groß ὅσος, ὁπόσος, ~ beschaffen οἷος, ὁποῖος, ~ alt ἡλίκος, ὁπηλίκος, ebenso ~ ὁ αὐτός, ὅμοιος, ἴσος mit dem *dat.* des Wortes, wo ~ stehen sollte, zB. er hat ebenso ein Gewand ~ sein Bruder τὸ αὐτὸ ἱμάτιον ἔχει τῷ ἀδελφῷ od. durch καί od. durch ein Relat., zB. er hat dasselbe Schicksal ~ sein Vater τὰ αὐτὰ πάσχει καὶ ὁ πατήρ od. ἃ (οἷα) ὁ πατήρ, oft auch mit Attraktion, zB. ich gehorche gern Männern, ~ du bist πείθομαι ἡδέως οἵῳ σοὶ ἀνδρί, bisw. auch κατὰ ταὐτά od. ἐξ ἴσου, zB. er muß ebenso arbeiten ~ der Ärmste δεῖ αὐτὸν πονεῖν κατὰ ταὐτὰ od. ἐξ ἴσου τοῖς πενεστάτοις, ebenso viel ~ τοσοῦτος ὅσος, so schnell ~ möglich u. ähnl. Verbindungen sind durch d. *sup.* mit ὡς od. ὅτι zu geben: ὡς, ὅτι τάχιστα, ὡς δυνατὸν τάχιστα, auch τὴν ταχίστην, Ausdrücke, wie zB. ~ ich sehe, ~ du hörst u. dgl. werden gew. durch Attraktion gegeben: ἐξ ὧν ὁρῶ, ἐξ ὧν ἀκούεις. — **3.** im Ausruf steht ὡς, zB. ~ schwer ist es! ὡς χαλεπόν ἐστιν, ~ artig du bist ὡς ἡδὺς εἶ, ~ auch καὶ δὲ καί. — **4.** ~ sehr auch (obgleich) καίπερ mit *part.*, ~ es auch kommen mag ὅ τι ἂν συμβῇ, ὁποῖον ἄν ποτε γένηται. — **5.** als Zeitpartikel (als, da) ὅτε, ὡς, ἡνίκα, häufig Partizipialkonstruktion, zB. ~ er gefragt wurde, antwortete er nicht ἐρωτηθεὶς οὐκ ἀπεκρίνατο.

Wiedehopf *m* ὁ ἔποψ (πος), wie ein ~ schreien ποπίζειν.

wieder αὖ, αὖθις, πάλιν (zur Bezeichnung der Wiederholung und der Entgegenstellung, im letzteren Sinne auch ἔμπαλιν), τὸ δεύτερον (zum zweitenmale), ἐκ καινῆς (von neuem, denuo), ἐν μέρει, ἐν μέρει πάλιν (wechselweise), liegt in ~ der Begriff der Rückkehr in den früheren Zustand

od. in die frühere Lage, so muß man es durch πάλιν oder ἔμπαλιν od. durch Zssg mit ἀνά wiedergeben, zB. ~ Mut bekommen πάλιν θαρρεῖν, ἀναθαρρεῖν, oft wird es gar nicht übersetzt, zB. ~ weggehen ἀπιέναι, ~ ein solcher ἕτερος od. ἄλλος τοιοῦτος, nie ~ οὔποθ' ὕστερον, in Zssn ἀνά (zur Bezeichnung der Wiederholung), ἀντί (zur Bezeichnung der Gegenseitigkeit u. der Wechselwirkung), ἀπό (zur Bezeichnung des Zurückgebens od. Zurücknehmens), a. ἐπί, zB. wieder schwanger w. ἐπικυεῖν. — Im folgenden sind nur diejenigen Zssgn aufgeführt, die entweder verschiedene Bedeutungen haben od. die im Griechischen durch ein zusammengesetztes Wort ausgedrückt werden; in den meisten Fällen wird die Partikel durch die Hinzufügung von αὖ, αὖθις. πάλιν zum Verb ausgedrückt, zB. ~ abändern αὖ, αὖθις od. πάλιν μετατιθέναι u. dgl.

wiederabgeben ἀποδιδόναι.

wiederabgehen ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι.

wiederablegen (von Dingen, die man an sich trägt) πάλιν ἀποτίθεσθαι (M.), (von Lasten) αὖ od. πάλιν κατατιθέναι.

wiederabliefern ἀποδιδόναι, ἀποκαθιστάναι.

wiederabnehmen I *intr.* πάλιν μειοῦσθαι (P.) od. ἐλαττοῦσθαι (P., an Umfang u. Kraft), ἀνα-, ἀποπαύεσθαι (M., nachlassen), παρακμάζειν (an Heftigkeit). — II *trans.* περιαιρεῖσθαι (M.) πάλιν.

wiederabteilen ὑποδιαιρεῖν (Unterabteilungen machen), πάλιν διαιρεῖν od. διαλαμβάνειν (nochmals teilen).

wiederabtreten *intr.* ἀναχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι, ὑποχωρεῖν, *trans.* ἀποδιδόναι, ἀποκαθιστάναι τι.

wiederabziehen I *trans.* περιαιρεῖσθαι (M.) πάλιν (was man zuvor umgetan hatte). περιαιρεῖσθαι αὖθις (zum zweitenmal abnehmen). — II *intr.* ἀναχωρεῖν.

wiederanbauen ἐργάζεσθαι (M.) πάλιν (einen Acker), κατοικίζειν πάλιν (ein Land), einen Platz, eine Gegend ~ (wiederbebauen) ἀνοικοδομεῖν χώραν.

wiederanbrennen ἀνακάειν.

wieder ändern μετατιθέναι. μεταλλάττειν, μετακινεῖν, μετακοσμεῖν.

wiederanfachen ἀναρριπίζειν, ἀναζωπυρεῖν.

Wiederanfachen *n*, **-anfachung** *f* ἡ ἀναζωπύρησις.

wiederanfangen *intr.* πάλιν ἄρχεσθαι, auch ἐπανέρχεσθαι (zurückkehren), *trans.* ἀναλαμβάνειν τι, πάλιν ἅπτεσθαί (M.) τινος, πάλιν ἐπιχειρεῖν τινι, den Krieg ~ ἀναμάχεσθαι, ἀναπολεμεῖν.

wiederanfeinden (gegenseitig) ἀντιμισεῖν (in der Gesinnung), ἀντικακουργεῖν (tätlich).

wiederangreifen ἐπιτίθεσθαί (M.) od. προσβάλλειν τινὶ αὖθις od. πάλιν, eine Sache ~ (von neuem) ἅπτεσθαί (M.) τινος od. ἐπιχειρεῖν τινι πάλιν od. αὖθις.

wiederanhalten κατ-, ἐπέχειν πάλιν.

wiederanheben ἄρχεσθαι (M.) πάλιν od. αὖθις (mit etw. τινός od. *part.*).

wiederanklagen πάλιν od. αὖθις κατηγορεῖν τινος, (gegenseitig) ἀντικατηγορεῖν τινος.

wiederankleiden ἀμφιεννύναι πάλιν, sich ~ d. M., ἀναλαμβάνειν τὰ ἱμάτια.

wiederanknüpfen συνάπτειν πάλιν, Freundschaft ~ πάλιν ἀναλαμβάνειν φιλίαν.

wiederankommen, -anlangen ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), (von Waren) πάλιν εἰσάγεσθαι (P.).

Wiederannahme *f* ἡ ἀνάληψις.

wiederannehmen ἀναλαμβάνειν (zB. Eigenschaften und Gewohnheiten), δέχεσθαι (M.) ἀποδεδομένον (von Dingen, die zurückgegeben werden).

wiederanregen ἀνεγείρειν, πάλιν παροξύνειν od. παρορμᾶν, etw. mit Worten ~ πάλιν λόγον ἐμβάλλειν περί τινος, πάλιν μνήμην ἐμβάλλειν τινός, πάλιν λέγειν περί τινος.

wiederanschaffen ἀνακτᾶσθαι (M.).

wiederaufatmen ἐπαναπνεῖν.

Wiederaufbau *m* ἡ ἀνάστασις.

wiederaufbauen ἀνοικοδομεῖν.

Wiederaufbauung *f* s. Wiederaufbau.

wiederaufblühen ἀνανθεῖν.

wiederaufbrechen *trans.* ἀναρρηγνύναι (mit Gewalt), *intr.* (mit dem Heere) ἀναζευγνύναι, (von Wunden) ἀναρρήγνυσθαι (P.), ἀναξαίνεσθαι (P.), (von Händen zB. infolge starker Kälte) καταρρήγνυσθαι (P.).

wiederaufbringen (von Sitten und Gewohnheiten) ἀποκαθιστάναι, πάλιν εἰσάγειν.

wiederaufdecken ἀνακαλύπτειν.

wiederauferwecken ἀνεγείρειν.

wiederauffinden ἀνευρίσκειν.

wiederaufführen (ein Gebäude) ἀνοικοδομεῖν, (ein Stück auf der Bühne) ἀναδιδάσκειν.

wiederaufgeben ἀφιέναι, ἐᾶν.

wiederaufgehen ἀνίσχειν (von Sonne u. Mond), ἀνατέλλειν (von allen Himmelskörpern), ἀναβλαστάνειν, ἀνατέλλειν (von Gewächsen), ἀνοίγεσθαι (P.) πάλιν (von Türen), λύεσθαι, διαλύεσθαι (P.), auch ἀναλύεσθαι (P., von Knoten), von Wunden s. wiederaufbrechen; die Jagd auf Hasen geht wieder auf ἡ θήρα λαγὼν (ῶν) γίγνεται πάλιν.

wiederaufhelfen βοηθεῖν τινι, (einem Gefallenen) ἀνορθοῦν τινα.

wiederaufkommen (wieder in Gebrauch kommen) πάλιν ἐπικρατεῖν, ἐπιπολάζειν, (wieder in gute Umstände kommen) ἀνακύπτειν (auch von Kranken, ebenso ἀνίστασθαι).

wiederaufkratzen ἀναξαίνειν, ἀνακνάπτειν.

wiederaufleben ἀναβιώσκεσθαι (*aor.* -βιῶναι), ἀνα-, ἐκζωπυρεῖσθαι (P.), ἐπαναβιοῦν, ἀναζῆν.

Wiederaufleben *n* ἡ ἀναβίωσις.

wiederauflösen ἀναλύειν.

Wiederauflösung *f* ἡ ἀνάλυσις od. durch Verb.

Wiederaufnahme *f* ἡ ἀνάληψις (eines Unternehmens), ἡ καταδοχή (eines Vertriebenen), (als rhetorische Figur) ἡ ἐπανάληψις.

wiederaufnehmen ἀναλαμβάνειν (ein Unternehmen), καταδέχεσθαι (M., einen Vertriebenen), εἰσδέχεσθαί (M.) τινα πάλιν (j-n ins Haus, in die Stadt ~), übtr. den (abgebrochenen) Faden der Erzählung ~ ἐπανέρχεσθαι ἐπὶ τὸν λόγον, ἀναλαμβάνειν τὸν λόγον, den Krieg ~ ἀναιρεῖσθαι (M.) τὸν πόλεμον.

wiederaufregen ἀνεγείρειν.

wiederaufreißen eig. ἀναρρηγνύναι, (eine Wunde) ἀναξαίνειν, auch ἀναρρηγνύναι.

wiederaufrichten ἀνορθοῦν, ἐπανορθοῦν, ἀνεγείρειν (auch übtr. = trösten), (wiederaufstellen) πάλιν ἀνιστάναι.

Wiederaufrichtung *f* ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀποκατάστασις, ἡ ἀνέγερσις.

wiederaufschlagen (die Augen) ἀναβλέπειν.

wiederaufschneiden ἐπανατέμνειν.

wiederaufsetzen πάλιν ἐπιτιθέναι, (einen Hut u. dgl.) πάλιν περιτιθέναι, sich etw. ~ d. M., sich wieder aufs Pferd setzen ἀναβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὸν ἵππον.

wiederaufstehen ἀνίστασθαι (ἀναστῆναι) πάλιν. (von einer Krankheit) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.

wiederauftrennen ἀναλύειν.

wiederauftreten πάλιν προ-, παρελθεῖν.

Wiederauftreten *n* (des Chors) ἡ ἐπιπάροδος.

wiederausbessern ἀνασκευάζειν, ἀκεῖσθαι (M.) πάλιν.

wiederausbrechen (von Krankheiten u. Leidenschaften) ἐξανθεῖν πάλιν, vom Zorn auch ἐκρήγνυσθαι (P.), (von feuerspeienden Bergen) ῥύακας ἀναπέμπειν πάλιν, (wiederausspeien) ἀπ-, ἐξεμεῖν.

wiederausgraben ἀνορύττειν.

wiederauslöschen ἀνασβεννύναι.

wiederauslösen πάλιν ἀπολυτροῦσθαι (M.).

Wiederauslösung *f* ἡ ἀπολύτρωσις.

wiederausschlagen ἀναβλαστάνειν (von Gewächsen), ἀντιλακτίζειν (von Tieren).

wiederausspeien ἀπ-, ἐξεμεῖν.

wiederbegehren ἀπαιτεῖσθαι (M.).

wiederbeginnen s. wiederanfangen.

wiederbeißen ἀνα-, ἀντιδάκνειν.

wiederbekämpfen ἀναμάχεσθαί τι.

wiederbekommen ἀνα-, ἀπολαμβάνειν, ἀνακτᾶσθαι

(M.), ἐπαναλαμβάνειν, (etw. Verlorenes) ἀνασῴζεσθαι (M.), seine Kräfte ~ ἀναρρώννυσθαι (P.), sein Gesicht ~ ἀναβλέπειν, (zum Entgelt bekommen) ἀντιλαμβάνειν.
Wiederbekommen *n* ἡ ἀνά-, ἀντίληψις, ἡ ἀνάκτησις, gew. durch Verben.
wiederbekriegen πάλιν od. αὖθις πολεμεῖν τινι (j-n von neuem bekriegen), ἀντιπολεμεῖν τινι (j-n dagegen bekriegen).
wiederbeleben ἀνα-, ἐκζωπυρεῖν, ἀναβιώσασθαι.
Wiederbelebung *f* ἡ ἀναζωπύρησις.
wiederbemächtigen sich einer Sache ἀνακτᾶσθαί (M.), ἀναλαμβάνειν τι.
wiederbeschenken ἀντιδωρεῖσθαι (M., gegenseitig).
wiederbesetzen ἀναλαμβάνειν τι, ein Amt ~ ἄλλον καθιστάναι ἄρχοντα.
Wiederbesetzung *f* durch Verben.
wiederbestellen j-n κελεύειν τινὰ αὖθις παρεῖναι od. παραγίγνεσθαι, etw. bei j-m ~ πάλιν ἐπιτάττειν τινί τι.
wiederbesuchen αὖθις od. πάλιν ἐπισκοπεῖν (von neuem), ἀντεπισκοπεῖν (von einem Gegenbesuch), die Schule ~ πάλιν φοιτᾶν εἰς διδασκάλου.
wiederbetrachten ἀναθεωρεῖν, ἐπαναθεᾶσθαι (M.).
Wiederbetrachtung *f* ἡ ἀναθεώρησις.
wiederbezahlen ἀποδιδόναι, ἀπαριθμεῖν.
Wiederbezahlung *f* ἡ ἀπόδοσις.
wiederblühen ἐξανθεῖν.
wiederbringen ἀνακομίζειν.
Wiederbringung *f* durch Verb.
wiederdienen ἀνθυπηρετεῖν, ἀντιχαρίζεσθαί (M.) τινι, ἀντωφελεῖν τινα.
wiederdurchsehen ἀναθεωρεῖν.
wiedereinbringen ἐπανορθοῦν, ἀκεῖσθαι (M.).
wiedereinführen πάλιν εἰσάγειν, j-n in ein Amt ~ πάλιν ἐγκαθιστάναι τινὰ ἄρχοντα.
wiedereingraben πάλιν κατορύττειν.
wiedereinlösen ἐκ-, ἀπολυτροῦσθαι (M.).
Wiedereinlösung *f* ἡ ἐκ-, ἀπολύτρωσις.
wiedereinnehmen ἀναλαμβάνειν, πάλιν αἱρεῖν.
wiedereinreißen πάλιν od. αὖθις κατασκάπτειν oder καθαιρεῖν.
wiedereinrichten ἀποκαθιστάναι, πάλιν καταρτίζειν.
Wiedereinrichtung *f* ἡ ἀποκατάστασις, ὁ καταρτισμός.
wiedereinschlafen πάλιν κατακοιμᾶσθαι (P.) od. καταδαρθάνειν.
wiedereinsetzen πάλιν καθιστάναι (zB. zum Herrscher, in ein Amt ἄρχοντα), (von Verbannten) κατάγειν, in sein Amt wiedereingesetzt werden ἀπολαμβάνειν τὴν ἀρχήν.
Wiedereinsetzung *f* ἡ ἀποκατάστασις, (eines Verbannten) ἡ καταγωγή, gew. durch Verben.
wiedereinstudieren (ein Stück) ἀναδιδάσκειν δρᾶμα.
wiedereinteilen ἀπο-, ὑποδιαιρεῖν.
wiederempfangen ἀπο-, ἀναλαμβάνειν, ἀνακομίζεσθαι (M.).
wiederemporkommen ἀνακύπτειν (eig. u. übtr.), πάλιν αὐξάνεσθαι (P., übtr.).
wiederentbrennen ἀναλάμπειν.
wiederentfliehen ἀναδιδράσκειν.
wiederentstehen πάλιν od. αὖθις γίγνεσθαι, ἀνεγείρεσθαι (P.).
wiedererfahren: es erfährt j. etw. wieder ἀπαγγέλλεταί τινί τι.
wiederergänzen ἀναπληροῦν.
wiederergreifen ἀναλαμβάνειν.
wiedererhalten ἀναλαμβάνειν, ἀνακομίζεσθαι (M.), sein Gesicht ~ ἀναβλέπειν.
wiedererheben πάλιν ὑψοῦν od. αὐξάνειν (übtr.).
wiedererholen sich ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐπιρρώννυσθαι (P.), ἐκζωπυρεῖσθαι (P.), ἀναλωφᾶν.
wiedererinnern j-n ἐπαναμιμνῄσκειν τινά, sich ~ ἀναμιμνῄσκεσθαί (P.) τινος.
Wiedererinnerung *f* ἡ ἀνάμνησις.
wiedererkennen ἀναγιγνώσκειν, ἀναγνωρίζειν.
Wiedererkennen *n*, **Wiedererkennung** *f* ἡ ἀνάγνωσις, ἡ ἀναγνώρισις, ὁ ἀναγνωρισμός.
Wiedererkennungsszene *f* ἡ ἀναγνώρισις, ὁ ἀναγνωρισμός.
Wiedererkennungszeichen *n* τὸ ἀναγνώρισμα.
wiedererlangen ἀναλαμβάνειν, ἀνακτᾶσθαι (M.), ἀνακομίζεσθαι (M.).
Wiedererlangung *f* ἡ ἀνάληψις, ἡ ἀνακομιδή.
wiederermannen sich ἀναλαμβάνειν θυμόν, ἐπιρρώννυσθαι (P.).
wiederermutigen ἀναθαρρύνειν.
wiedererneuern ἀνανεοῦν.
Wiedererneuerung *f* ἡ ἀνανέωσις.
wiedererobern ἀνα-, ἀπολαμβάνειν τι, πάλιν κρατεῖν od. ἐπικρατεῖν τινος.
Wiedereroberung *f* ἡ ἀνάληψις.
wiedererscheinen αὖθις φαίνεσθαι (P.), (von Personen) αὖθις παραγίγνεσθαι od. παρεῖναι.
wiederersetzen, -erstatten ἀπο-, ἀνταποδιδόναι τινί τι.
Wiedererstattung *f* ἡ ἀνταπόδοσις.
wiedererwachen ἀνεγείρεσθαι (P.).
wiedererwägen αὖθις σκοπεῖν.
wiedererwählen πάλιν, αὖθις od. δεύτερον αἱρεῖσθαι (M.).
wiedererwärmen ἀνα-, ἐπαναθερμαίνειν, ἀναθάλπειν, ἀναχλιαίνειν.
Wiedererwärmung *f* ἡ ἀναθερμασία, besser durch Verben.
wiedererwerben ἀνακτᾶσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν.
Wiedererwerbung *f* ἡ ἀνάκτησις, ἡ ἀνάληψις.
wiedererzählen αὖθις διέρχεσθαι (von neuem erzählen), ἀπ-, ἐξαγγέλλειν (an andere).
wiederfangen αὖθις λαμβάνειν.
wiederfinden ἀνευρίσκειν.
Wiederfinden *n* ἡ ἀνεύρεσις.
wiederfordern ἀπαιτεῖν.
Wiederfordern *n* ἡ ἀπαίτησις, gew. durch Verb.
wieder füllen πάλιν ἐμπιμπλάναι.
Wiedergabe *f* ἡ ἀπό-, ἀντίδοσις.
wiedergeben ἀπο-, ἀντιδιδόναι τινί τι.
wiedergeboren werden ἀναβιώσκεσθαι (-βιῶναι), πάλιν γίγνεσθαι.
Wiedergeburt *f* ἡ παλιγγενεσία, ἡ ἀναγέννησις.
wiedergenesen ἀναρρώννυσθαι (P.), ἀναρραΐζειν.
Wiedergenesung *f* ἡ ἀνάρρωσις, besser durch Verben.
wiedergewinnen ἀνακτᾶσθαι (M.).
Wiedergewinnen *n*, **Wiedergewinnung** *f* ἡ ἀνάκτησις.
wiedergrünen ἀναβλαστάνειν.
wiedergrüßen ἀντασπάζεσθαί (M.), ἀντιπροσαγορεύειν τινά.
wieder gutmachen ἐπανορθοῦσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.).
wiederhaben ἀπειληφέναι (wiederbekommen haben), ἀπαιτεῖν (wiederhaben wollen).
wieder heilen *trans.* ἀνιᾶσθαι (M.), πάλιν ἀκεῖσθαι (M.), *intr.* ὑγιαίνειν, ὑγιάζεσθαι (P.), (von Wunden) ἀπουλοῦσθαι (P.).
wieder heiraten δευτερογαμεῖν.
wieder helfen ἀντωφελεῖν τινα, ἀνθυπηρετεῖν τινι.
wieder herausgeben ἀποδιδόναι.
wiederherstellen ἀποκαθιστάναι, ἐπανορθοῦν, ἀκεῖσθαι (M.).
Wiederherstellung *f* ἡ ἀποκατάστασις, ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἄκεσις, gew. durch Verben.
wieder hervorwachsen πάλιν ἀναβλαστάνειν.
wie'derholen ἀνακομίζειν (u. M.), ἀναλαμβάνειν.
wiederho'len (Worte) πάλιν od. αὖθις λέγειν, παλιλλογεῖν, διλογεῖν, δὶς ταὐτὰ λέγειν, eine Tat ~ πάλιν, αὖθις od. δεύτερον ποιεῖν τι, es wiederholt sich etw. ἐπανέρχεταί τι, zu wiederholten Malen πολλάκις, συχνά, wiederholt συχνός.
Wie'derholung *f* ἡ ἐπανάληψις.
Wiederho'lung *f* ἡ παλιλλογία, ἡ διλογία, (eines Gedankens mit verschiedenen Worten) ἡ ταὐτολογία.
wiederkauen ἀναμασᾶσθαι (M., auch übtr.), (von wiederkäuenden Tieren) μηρυκάζειν (-κίζειν), μηρυκᾶσθαι, ἀναμηρυκᾶσθαι (M.).
Wiederkauen *n* ὁ μηρυκισμός, besser durch Verben.
Wiederkehr *f* ἡ ἄν-, ἐπάνοδος, ἡ ἀνα-, ὑποστροφή.

wiederkehren ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), ὑποστρέφεσθαι (P.), (von Verbannten) κατέρχεσθαι (-ιέναι), (von Krankheiten) τὸ δεύτερον ἐπιπίπτειν τινί.
wiederkommen s. d. vor. Wort; (nochmals kommen) αὖθις od. πάλιν ἔρχεσθαι od. ἀφικνεῖσθαι.
wieder kräftigen ἀναρρωννύναι.
Wiederkunft *f* s. Wiederkehr.
wiederküssen ἀντιφιλεῖν τινα.
wiederlernen ἀναμανθάνειν.
wiederlesen δεύτερον ἀναγιγνώσκειν.
wiederloben ἀντεπαινεῖν.
wiederlösen λυτροῦσθαι, ἐκ-, ἀπολυτροῦσθαι (M.).
Wiederlösung *f* ἡ ἐκ-, ἀπολύτρωσις.
wiedermelden ἀνταπαγγέλλειν τινί τι.
wieder nachlassen ἀναπαύεσθαι (M.).
wiedernehmen ἀναλαμβάνειν, mit Fug und Recht ~ ἀπολαμβάνειν, j-m etw. ~ πάλιν ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά u. τινός τ
wiedernützen ἀντωφελεῖν τινα.
wiedersagen διαθρυλεῖν, διαδιδόναι, j-m etw. ~ ἐξαγορεύειν od. ἐκλαλεῖν τι πρός τινα.
Wiedersagen *n* ἡ ἐξαγόρευσις, ἡ ἐκλάλησις, besser durch Verben.
wiedersammeln πάλιν συλλέγειν, seine Kräfte ~ ἀναρρώννυσθαι (P.), sich ~ ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι.
wiederschaden j-m ἀντιβλάπτειν τινά.
wiederschaffen ἀποκαθιστάναι, (wiederauffinden) ἀνευρίσκειν.
wiederschelten j-n κακῶς λέγειν τὸν κακῶς λέγοντα, (von neuem schelten) ἐκ καινῆς od. πάλιν λοιδορεῖν.
wiederschenken ἀντιδωρεῖσθαι (M., als Gegengabe), αὖθις δωρεῖσθαι (M., von neuem schenken).
wiederschicken, -senden ἀναπέμπειν (zurückschicken), πάλιν od. αὖθις πέμπειν (von neuem schicken).
wiederschimpfen s. wiederschelten.
wiederschlagen ἀντιπαίειν, ἀντιτύπτειν, πληγὰς λαβόντα ἀντιδιδόναι, ἀμείβεσθαί (M.) τινα πληγαῖς.
wiederschmähen s. wiederschelten.
wiederschmücken ἀνα-, ἀντικοσμεῖν.
wiederschreiben ἀντιγράφειν ἐπιστολήν, ἀντεπιστέλλειν.
wie'dersehen ὁρᾶν, nicht ~ οὐκέτι ὁρᾶν τινα.
wieder sehen ἀναβλέπειν.
Wie'dersehen *n* ἡ αὖθις ἔντευξις, gew. durch Verb.
wiedersuchen ἀνα-, ἐπιζητεῖν.
Wiedersuchen *n* ἡ ἀνα-, ἐπιζήτησις.
Wiedertaufe *f* ὁ ἀναβαπτισμός, ἡ ἀναβάπτισις.
wiedertaufen ἀναβαπτίζειν.
Wiedertäufer *m* ὁ ἀναβαπτιστής.
wiedertun ἀντιποιεῖν, ἀντιδρᾶν (zum Entgelt tun), πάλιν ποιεῖν od. δρᾶν (zum zweitenmale tun).
wieder überdenken etw. αὖθις σκοπεῖν περί τινος, ἀναμετρεῖσθαί (M.) τι.
wiederum αὖθις, αὖ, πάλιν, ἔμπαλιν, s. wieder.
wiederumgraben ἀνασκαλεύειν.
wiederumkehren *trans.* ἀναστρέφειν, *intr.* ἐπαναστρέφειν, ἀνα-, ὑποστρέφεσθαι (P.).
wieder umpflügen πάλιν ἀροῦν.
wiedervereinigen πάλιν συνάπτειν τί τινι, (aussöhnen) διαλλάττειν τινὰς ἀλλήλοις.
Wiedervereinigung *f* (= Aussöhnung) ἡ διαλλαγή.
wiedervergelten ἀντι-, ἀνταποδιδόναι τινί τι, τὸ ὅμοιον ἀποδιδόναι τινί, s. vergelten.
Wiedervergeltung *f* ἡ ἀντίδοσις, ἡ ἀνταπόδοσις, siehe Vergeltung.
Wiederverkauf *m* ἡ ἀνάπρασις.
wiederverkaufen ἀναπιπράσκειν, παλιγκαπηλεύειν.
Wiederverkäufer *m* ὁ ἀναπιπράσκων (οντος, ὁ ἀναπράτης ist nicht nachweisbar).
wiederverlangen ἀπαιτεῖν.
wieder vermieten πάλιν μισθοῦν.
wiederversuchen ἀνακινδυνεύειν.
wiederwachsen ἀναβλαστάνειν πάλιν.
wieder wärmen ἀναθερμαίνειν.
wieder wohltun ἀντευεργετεῖν, ἀντευποιεῖν.
wiederzahlen ἀνταποδιδόναι, ἀπαριθμεῖν.
wieder zurückkommen ἐπανέρχεσθαι, ἐπανήκειν (auch in der Rede, auf etw. εἴς od. ἐπί τι).
wiefern fragend πῇ; *relat.* ᾗ, ὅπῃ, ἅτε, ὅσον, καθ' od. ἐφ' ὅσον.
Wiege *f* τὸ λίκνον, (Schwebe) ἡ αἰώρα, von der ~ an ἐκ σπαργάνων, ἐκ παιδός, ἀπὸ τῆς γενεᾶς, εὐθὺς ἐκ παίδων, in der ~ liegen ἐν σπαργάνοις εἶναι.
wiegen I *trans.* (schaukeln) αἰωρεῖν, auf den Armen ~ πάλλειν ἐν ταῖς ἀγκάλαις, in den Schlaf ~ βαυκαλίζειν, καταβαυκαλίζειν, καταβαυκαλᾶν. — **II** *intr.* (ein Gewicht haben) σταθμὸν od. βάρος ἔχειν (mit dem *gen.* des Gewichts), ἄγειν od. ἕλκειν (mit *acc.* des Gewichts).
Wiegen *n* ἡ αἰώρησις, ὁ παλμός, gew. durch Verben.
Wiegenlied *n* τὸ βαυκάλημα, ἡ καταβαυκάλησις.
wie gern ὡς ἡδέως, ὡς προθυμότατα, (als Ausruf) ἥδιστα, προθυμότατα.
wie groß fragend πόσος; πηλίκος; *relat.* ὅσος, ὁπόσος, ἡλίκος, ὁπηλίκος, ~ nur immer ὁποσοσοῦν, ὁπηλικοσοῦν.
wiehern χρεμετίζειν.
Wiehern *n* (als Handlung) ὁ χρεμετισμός od. durch Verb., (als Laut) τὸ χρεμέτισμα.
wie hoch fragend πόσος τὸ ὕψος; *relat.* ὅσος od. ὁπόσος τὸ ὕψος.
wie lang fragend πόσος τὸ μῆκος; *relat.* ὅσος τὸ μῆκος.
wie lange fragend πόσον χρόνον; *relat.* ὅσον χρόνον.
wie oft fragend ποσάκις; *relat.* ὁσάκις.
Wiese *f* ὁ λειμών (ῶνος), Heu~ τὸ χορτοκοπεῖον.
wie sehr ὅσον, ὡς.
Wiesel *n* ἡ γαλῆ.
Wieselfalle *f* ἡ γαλεάγρα.
Wieselfell *n* ἡ γαλῆς δορά.
wiesenartig λειμωνοειδής.
Wiesenblume *f* τὸ λειμώνιον ἄνθος.
Wiesengras *n* ἡ λειμωνία πόα.
Wiesengrund *m*, **-land** *n* ὁ λειμών (ῶνος).
wieso τί γάρ; πῶς λέγεις;
wieviel fragend πόσος; indir. auch ὁπόσος.
wieviel(s)te πόστος.
wie weit fragend πόση ὁδός; (bis zu welchem Grade) εἰς τί; *relat.* ὅση ὁδός, εἰς ὅσον.
wiewohl εἰ (ἐὰν) καί, καίπερ mit *part.*
Wild *n* τὰ θηρία, ein Stück ~ τὸ ἄγρευμα.
wild ἄγριος (allg.), (wie ein ~es Tier) θηριώδης, (roh, hart, schroff) τραχύς, χαλεπός, (rasend) μαινόμενος, μανικός, μανείς, (ungebildet) ἀπαίδευτος (2), ἄμουσος (2), (hitzig) ὀξύς, θερμός, σφοδρός, ein ~es Tier τὸ θηρίον (mit u. ohne ἄγριον), ein ~es Schwein ὁ ἄγριος ὗς (ὑός), ὁ κάπρος, ein ~es Pferd ὁ ὑβριστής od. θυμοειδὴς ἵππος, ein ~er Esel ὁ ἄγριος ὄνος, ein ~er Junge ὑβριστικὸς παῖς, ~er Blick τὸ ἄγριον βλέμμα, τὸ τοῦ προσώπου ἀγριωπόν, von ~er Art ἀγριώδης, ~ machen ἀγριαίνειν, ἐξαγριαίνειν, ἀγριοῦν, ἐξαγριοῦν, θηριοῦν, διαθηριοῦν, ~ werden die P., = zornig werden auch τραχύνεσθαι (P.), χαλεπαίνεσθαι (P.), es wächst etw. ~ αὐτόματον φύεταί od. γίγνεταί τι, ἡ φύσις ἀναδίδωσί τι, ~ wachsend αὐτοφυής, ~e Ehe οἱ ἄθυτοι γάμοι, ἡ παλλακεία, in ~er Ehe mit einer leben παλλακεύεσθαί (M.) τινι, mit einem παλλακεύεσθαί (M.) τινα.
Wildbahn *f* τὸ κυνηγέσιον (Jagdrevier), τὰ παρὰ τὴν ἁμαξιτόν (der Zaun neben dem Fahrwege).
Wildbraten *m* τὰ ἀπὸ θηρίων ὀπτὰ κρέα.
Wildbret *n* (wilde Tiere, Wild) τὰ θηρία (mit und ohne ἄγρια), ἡ θήρα, τὰ ἄγρια, (Fleisch von Wild) τὰ θήρεια, τὰ ἄγρια κρέα, ἡ ἄγρα.
Wilddieb *m* ὁ θηρία κλέπτων.
Wilde *m* ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, auch ὁ ἀγριώδης ἄνθρωπος.
Wildente *f* ἡ μικρὰ νῆττα.
Wildfang *m* ὁ ὑβριστὴς ἄνθρωπος, stärker ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, (in milderem Sinne) νεανίας od. νεανικός τις.

wildfremd παντελῶς ξένος, βάρβαρος.
Wildgans *f* ὁ μικρὸς χήν (ηνός).
Wildgarn *n* τὸ δίκτυον, τὸ θήρατρον.
Wildgarten, -park *m* ὁ παράδεισος πλήρης ἀγρίων θηρίων.
Wildhafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Wildheit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης, ἡ τραχύτης, ἡ σφοδρότης, ἡ χαλεπότης, ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ ἀπαιδευσία, auch d. *neutr.* d. *adj.* wie τὸ θηριῶδες.
Wildkalb *n* ὁ νεβρός, ὁ ἐλλός.
Wildleder *n* τὸ ἀπὸ ἐλάφων σκῦτος.
Wildnis *f* τὸ ἔρημον χωρίον, ἡ ἐρημία.
Wildschaden *m* ἡ ἀπὸ θηρίων βλάβη.
Wildschur *f* τὸ ἱμάτιον ἐκ θηρείων δορῶν od. βυρσῶν πεποιημένον od. κατεσκευασμένον.
Wildschütz *m* s. Wilddieb.
Wildspur *f* τὰ θηρίων ἴχνη.
Wildstand *m* τὸ τῶν θηρίων πλῆθος, τὰ θηρία.
wildwachsend ἄγριος, αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), αὐτοματίζων.
Wildzaun *m* (Zaun um die Felder usw., zum Schutz gegen das Wild) τὸ φράγμα od. περίφραγμα ἀπεῖργον τὰ θηρία, auch τὸ ἕρκος εἶργον τὰ θηρία, (ein mit einem ~ eingeschlossenes Jagdrevier) ὁ περιειργμένος παράδεισος, mit einem ~ einschließen περιειργνύναι, περιοικοδομεῖν.
Wille *m* **1.** (Willensvermögen) ἡ βούλησις od. d. *inf.* τὸ βούλεσθαι, τὸ ἐθέλειν, freier ~ τὸ τῆς γνώμης ἐλεύθερον, (Äußerung des ~ns) τὸ βούλημα, ἡ βούλησις, ἡ γνώμη, τὸ δοκοῦν, τὸ δόξαν, τὸ δεδογμένον. — **2.** (Plan, Vorsatz) ἡ προαίρεσις, (Wahl) ἡ αἵρεσις, zB. j-m freien ~n lassen αἵρεσιν διδόναι τινί, guter ~ (Geneigtheit) ἡ προθυμία, aus freiem ~n ἑκών, ἑκούσιος, ἐθελοντής, *adv.* ἑκοντί, ἑκουσίως, ἐθελοντί, wider ~n ἄκων, ἀκούσιος, wider j-s ~n ἄκοντός od. βίᾳ τινός, nach j-s ~n κατὰ τὴν γνώμην τινός, nicht nach j-s ~n παρὰ γνώμην τινός, nach Gottes ~n θείᾳ τινὶ τύχῃ od. μοίρᾳ, wenn es so Gottes ~ ist εἰ ταύτῃ (τῷ) θεῷ φίλον, εἰ δοκεῖ (τῷ) θεῷ, nach j-s ~n handeln δρᾶν κατὰ τὴν γνώμην τινός, auf j-s ~n beruhen εἶναι ἐπί τινι, etw. in j-s ~n stellen, j-s ~n anheimstellen ἐπιτρέπειν τινί τι, j-m zu ~n sein πειθαρχεῖν, ὑπηρετεῖν, χαρίζεσθαι (M.) τινι, ὑπακούειν τινός od. τινί, den besten ~n haben προθυμότατον εἶναι. — **3.** (Befehl) das ist mein ~ ταῦτα κελεύω, seinen ~n aussprechen ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, auf seinem ~n bestehen ἐμμένειν οἷς ἂν δόξῃ, ἰσχυρογνώμονα εἶναι (= halsstarrig sein), beim besten ~n καὶ μάλα βουλόμενος, auch nicht beim besten ~n οὐδὲ βουλόμενος, j-m seinen ~n tun ποιεῖν, ἅ τις βούλεται, sich ganz in j-s ~n fügen παρέχειν ἑαυτόν τινι χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούληται od. ὅ τι ἂν δοκῇ τινι, wenn es dein ~ ist εἴπερ σοι βουλομένῳ ἐστίν, mit ~n ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, willens sein etw. zu tun ἐν νῷ ἔχειν, βούλεσθαι, διανοεῖσθαι (P.), ἐθέλειν, προαιρεῖσθαι (M.), προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, etw. mit j-s ~n tun συναινοῦντός τινος od. ἑκόντος τινὸς ποιεῖν τι, um j-s willen χάριν τινός, um meinetwillen ἐμὴν χάριν, um Gottes willen πρὸς Διός, θεῶν od. θεοῦ. — **4.** der letzte ~ αἱ διαθῆκαι (Testament), seinen letzten ~n aufsetzen διαθήκας γράφειν, darin bestimmen διατίθεσθαι (M.).
willen s. Wille 3.
willenlos (ohne Willen) ἄνευ γνώμης, (ohne Absicht) ἄκων, (charakterschwach) ἀστάθμητος (2).
willens s. Wille 3.
Willensäußerung *f* ἡ τῆς γνώμης δήλωσις.
Willensfreiheit *f* τὸ τῆς γνώμης ἐλεύθερον, ἡ αἵρεσις (freie Wahl), τὸ ἑκούσιον.
Willensmeinung *f* ἡ γνώμη, τὸ βούλημα, ἡ βούλησις, τὸ βουλόμενον, τὸ δόξαν, τὸ δεδογμένον, seine ~ aussprechen ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, das ist meine ~ οὕτω διάκειμαι τὴν γνώμην, οὕτω γιγνώσκω ἔγωγε, οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ od. δέδοκται.
Willensneigung *f* ἡ γνώμη.
Willensrichtung *f* ἡ προαίρεσις.
Willensvermögen *n* ἡ βούλησις, τὸ βούλεσθαι, τὸ ἐθέλειν.
willig πρόθυμος (2), ἕτοιμος, ἑκών, ἐθέλων, ἐθελοντής, ἄσμενος (gern), ἀπροφάσιστος (2, der keine Ausflüchte macht), ἄοκνος (2, ohne Zögern), πρόχειρος (2, bereit), *adv.* außer den gew. regelmäßigen Bildungen auch ἑκουσίᾳ, ἐξ ἑκουσίας, καθ' ἑκουσίαν, ἐθελοντί, ἐθελοντηδόν, ~ zur Arbeit ἐθελόπονος (2), ~ sein zu etw. προθυμεῖσθαί (P.) τι od. ποιεῖν τι, ἡδέως δέχεσθαί M.) τι, ~ zur Arbeit sein ἐθελουργεῖν.
willigen in etw. δέχεσθαί (M.), ἀπο-, προσδέχεσθαί (M.) τι, ἐπαινεῖν τι.
Willigkeit *f* ἡ προθυμία, ἡ πειθαρχία und das *neutr.* d. *adj.*, (zur Arbeit) ἡ ἐθελοπονία, ἡ ἐθελουργία, mit ~ s. d. *adv.* unter willig; mit größter ~ προθυμότατα, ἀσμεναίτατα, auch ἀσμενέστατα.
willkommen ἀσπαστός, ἀσπάσιος, ἀγαπητός, χαρίεις, ἡδύς, προσφιλής, εὐάρεστος (2), ~!, sei mir ~! χαῖρε, j-n ~ heißen ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, χαίρειν κελεύειν τινά, φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, es ist mir ~ ἔστι oder γίγνεταί μοι ἡδομένῳ oder ἀσμένῳ oder βουλομένῳ.
Willkür *f* ἡ ἐξουσία, ἡ αἵρεσις, ἡ γνώμη, τὸ δοκοῦν, etw. j-s ~ überlassen ἐπιτρέπειν τινί τι, ποιεῖν τινα κύριόν τινος, ἐξουσίαν διδόναι, παρέχειν od. ποιεῖν τινί τινος, es steht in meiner ~ ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἐξουσίαν ἔχω τινός, nach ~ κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐκ τῶν δοξάντων, ὥσπερ δοκεῖ, ὡς od. ὅπως τις βούλεται, ὅ τι προαιρεῖταί τις.
Willkürherrschaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος).
Willkürherrscher *m* ὁ τύραννος.
willkürlich αὐθαίρετος (2), αὐτογνώμων, αὐτεξούσιος (2), ἑκούσιος, αὐτόβουλος (2), ~ handeln αὐτογνωμονεῖν.
Willkürlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*, s. Willkür.
wimmeln von etw. γαργαίρειν, ὑπερεμπεπλῆσθαί, ὑπέρπλεων εἶναί od. γέμειν τινός.
wimmern μινυρίζειν, μινύρεσθαι, οἰμώζειν, ὀλολύζειν, (von kleinen Kindern) κλαυθμυρίζεσθαι (M.).
Wimmern *n* ἡ οἰμωγή, (von kleinen Kindern) ὁ κλαυθμυρισμός.
wimmernd μινυρός.
Wimpel *m* τὰ σημεῖα, den ~ aufstecken αἴρειν τὰ σημεῖα.
Wimper *f* ἡ βλεφαρίς (ίδος), τὸ βλέφαρον.
Wind *m* **1.** ὁ ἄνεμος, τὸ πνεῦμα, ἡ αὔρα (letzteres Lufthauch, Luftzug), heftiger, starker ~ ὁ χειμών (ῶνος), frischer ~ ὁ λαμπρὸς ἄνεμος, guter, günstiger ~ ὁ εὔφορος, οὔριος ἄνεμος, ἡ οὐρία, ὁ οὖρος, ungünstiger, widriger ~ ὁ ἐναντίος od. σκαιὸς ἄνεμος, der ~ geht ὁ ἄνεμος πνεῖ, der ~ legt sich λήγει od. παύεται τὸ πνεῦμα, guten ~ haben, bekommen οὐρίῳ ἀνέμῳ χρῆσθαι, κατ' οὖρον φέρεσθαι (P.), es erhebt sich ein ~ γίγνεται ἄνεμος od. πνεῦμα, dem ~e aussetzen ἀνεμοῦν, im ~e flattern ἀνεμοῦσθαι (P.), im ~e flatternd ἠνεμωμένος, ἀνεμωθείς, durch den ~ bewegt werden ἀνεμίζεσθαι (P.), dem ~e ausgesetzt κατ-, προσήνεμος (2), vor ~ geschützt ὑπήνεμος (2), etw. in den ~ schlagen παραβάλλειν (u. M.) τι, ἀνέμοις διδόναι τι, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν περί τι, in den ~ reden ἄλλως od. μάτην λέγειν, ~ (leere Worte) machen ληρεῖν, φλυαρεῖν (dummes Zeug schwatzen), ἀλαζονεύεσθαι (M., prahlen), ψεύδεσθαι (M., lügen), ~ von etw. bekommen ὀσφραίνεσθαί τινος, das ist lauter ~ λῆροι οὗτοι, φλυαρία ταῦτ' ἐστιν. — **2.** (Blähung) ἡ φῦσα, τὸ πνεῦμα, (Furz) ἡ πορδή, τὸ βδέσμα, einen ~ gehen, streichen lassen προΐεσθαι φῦσαν, ἀποψοφεῖν, πέρδεσθαι, ἀποπέρδειν, βδεῖν, βδύλλειν, ὑποβδύλλειν, ἀποματαΐζειν.

Windbeutel *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ ἀλαζονίας, ὁ χαύναξ (κος).
Windbeutelei *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ φλυαρία, οἱ κενοὶ oder μάταιοι λόγοι.
windbeutelig ἀλαζονικός.
windbeuteln ἀλαζονεύεσθαι (M.), φλυαρεῖν, φλυαρολογεῖν, ματαιολογεῖν.
Windblase *f* ἡ φυσαλ(λ)ίς (ίδος).
Windblatter *f* τὸ ἐμφύσημα.
Windbruch *m* (als Schaden am Körper) ἡ πνευματοκήλη (-κάλη), (des Nabels) ὁ πνευματόμφαλος (?), (vom Sturm umgeworfene Bäume) τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καταβεβλημένα δένδρα, ἡ ἀνεμοφθορία.
¹**Winde** *f* (Maschine) ὁ ὄνος, ἡ στρέβλη, τὰ τροχίλια, τὸ ἐξέλικτρον, ἡ ἐξελίκτρα, τὸ στροφεῖον.
²**Winde** *f* (Pflanze) ἡ ἰασιώνη, ἡ λεία (σμῖλαξ κος, Zaun~), ἡ ἑλξίνη (Acker~), ἡ σκαμωνία (Purgier~), ἡ θαλαττία κράμβη, τὸ μήδιον (Kohl~), τὸ δορύκνιον (Strauch~).
Windei *n* τὸ ὑπηνέμιον, ἀνεμιαῖον, οὔρινον, κυνόσουρον od. ζεφύριον ᾠόν.
Windel *f* τὸ σπάργανον (gew. *plur.*), in ~n wickeln σπαργανοῦν, σπαργανᾶν, σπαργανίζειν.
winden 1. (drehen) στρέφειν, ἑλίττειν, στρεβλοῦν, σπειρᾶν, περιάγειν, auf- od. übereinander ~ ἀνειλεῖν, etw. um etw. ~ περιειλεῖν, περιελίττειν od. περιπλέκειν τί τινι, etw. in etw. ~ ἐμπλέκειν τί τινι, ἐνειλεῖν u. ἐνελίττειν τι ἔν τινι u. εἴς τι, j-m etw. aus der Hand ~ βίᾳ ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, ἐκβιάζεσθαί (M.) τί τινος. — 2. sich ~ στρέφεσθαι (P.), ἑλίττεσθαι (P.), ἑλιγμοὺς ποιεῖσθαι (M.), κυρτοῦσθαι (P., eig. sich krümmen), sich hin und her ~ στρέφεσθαι (P.) ἄνω κάτω. — 3. Kränze ~ στεφάνους πλέκειν. — 4. (mit der Winde heben oder ziehen) ὀνεύειν, gewunden außer den *part.* u. Verbaladj. auch στρεβλός, σκολιός.
Winden *n* ἡ ἕλιξις, ἡ στρέψις, ἡ πλοκή, ἡ περιπλοκή, gew. durch Verben.
Windfahne *f* τὸ ἀνεμούριον.
Windgott *m* ὁ Αἴολος.
Windhafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Windhund *m*, -**spiel** *n* ὁ (ἡ) Λακωνικὸς (-κὴ) κύων (neugriech. τὸ λαγωνικόν), übtr. (von Menschen) ὁ ἀλαζών (όνος).
windig eig. ἀνεμώδης, ἀνεμιαῖος (auch übtr.), (flatterhaft, nichtig) μάταιος, κενός, ὑπηνέμιος (2), ὑπήνεμος (2), ein ~er Mensch ὁ ματαιολόγος ἄνθρωπος, ~e Reden αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων.
Windigkeit *f* ἡ κενότης (ητος), sonst d. *neutr.* d. *adj.*
Windmacher *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ ἀδολέσχης.
Windmacherei *f* ἡ ἀλαζονεία.
Windmühle *f* ἡ ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀγομένη μύλη (neugriech. ὁ ἀνεμόμυλος).
Windröschen *n*, -**rose** *f* (Pflanze) ἡ ἀνεμώνη.
Windsbraut *f* ἡ συστροφὴ ἀνέμου, ὁ δῖνος.
Windschaden *m* ἡ ὑπὸ τῶν ἀνέμων βλάβη, s. Windbruch.
windschnell ἀνέμου θάττων, τάχιστος, auch ἀνεμόεις.
windstill γαληνός, εὔδιος, νήνεμος, ἀνήνεμος, ἀπνεύματος, ἀχείμαντος (sämtlich 2), ~ sein ἀνηνεμεῖν, γαληνιάζειν.
Windstille *f* ἡ νηνεμία, ἡ γαλήνη, ἡ ἀνηνεμία, ἡ εὐδία, ἡ ἄπνοια.
Windstoß *m* ἡ πνεύματος καταφορά, ἡ καταιγίς (ίδος).
Windsucht *f* ὁ τυμπανίας od. τυμπανίτης ὕδερος od. ὕδρωψ (ωπος), an der ~ leiden τυμπανοῦσθαι (P.), einer der daran leidet τυμπανικός, τυμπανίτης.
Windung *f* ἡ σπεῖρα, ὁ ἑλιγμός, ἡ ἕλικη, ἡ ἕλιξις, ἡ καμπή, in ~en ἑλικηδόν, ~en eines Weges αἱ περίοδοι.
Windwehe *f* χιὼν πολλὴ συνηγμένη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.
Windwolke *f* ἡ κηλὰς (άδος) νεφέλη.
Windzug *m* ἡ πνεύματος φορά, auch bloß τὸ πνεῦμα.
Wink *m* τὸ νεῦμα, τὸ σημεῖον, ἡ σημασία, j-m einen ~ geben ἐπινεύειν, σημαίνειν, ὑποσημαίνειν τινί.
Winkel *m* 1. (in der Mathematik) ἡ γωνία, rechter, spitzer, stumpfer ~ ἡ ὀρθή, ὀξεῖα, ἀμβλεῖα γωνία, der innere, äußere ~ ἡ ἐντός, ἐκτὸς γωνία, (~ der Augen) ὁ κανθός. — 2. (verborgener Ort) ὁ μυχός, (als Aufenthalt von Tieren) ἡ φωλεά, ὁ φωλεός, sich in einem ~ aufhalten (von Tieren) φωλεύειν, φωλεῖν, φωλάζειν.
Winkelchen *n* τὸ γωνίδιον.
Winkeleisen, -**maß** *n* ὁ κανών (όνος), ὁ γνώμων (ονος).
winkelförmig γωνιοειδής, γωνιώδης.
winkelig γωνιαῖος, ἐγγώνιος (2), (von verborgenen Örtern) μυχώδης, φωλεώδης, ~ machen ἀπογωνιοῦν, ~ werden ἀπογωνιοῦσθαι (P.).
winkelrecht εὐ-, ἐγγώνιος (2), κανονικός, πρὸς ὀρθὸν ἠκριβωμένος.
Winkelzug *m* ἡ διάδυσις, ἡ στροφή, ἡ παραγωγή, ἡ παρέκβασις, ἡ πανουργία, Winkelzüge machen διαδύεσθαι (-δῦναι), πανουργίᾳ χρῆσθαι (M.), ποικίλλειν, alle möglichen Winkelzüge machen πάσας στροφὰς στρέφεσθαι (P.), ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι (P.).
winken νεύειν, νεύματι χρῆσθαι (M.), σημαίνειν, j-m ~ herbeizukommen σημαίνειν τινὶ προσέρχεσθαι, j-m mit der Hand ~ κατασείειν τινὶ τῇ χειρί.
Winken *n* ἡ νεῦσις, ἡ σημασία.
winseln μινυρίζειν, κλαυθμυρίζειν, (von Hunden) κνυζᾶσθαι (M.), s. wimmern.
Winseln *n* ὁ μινυρισμός, τὸ κνύζημα, ὁ κλαυθμυρισμός.
Winter *m* ὁ χειμών (ῶνος), τὰ χειμερινά, (Winterzeit) ἡ χειμερινὴ ὥρα, im ~ χειμῶνος ὄντος, (τοῦ) χειμῶνος, ἐν (τῷ) χειμῶνι, harter, strenger ~ πολὺς oder μέγας χειμών, ein so harter ~ τοσοῦτος χειμών, kalter ~ ψυχρὸς χειμών, milder ~ εὔκρατος od. θερμὸς χειμών, den ~ über τὸν χειμῶνα, διὰ τοῦ χειμῶνος, den ~ zubringen χειμάζειν, δια-, παραχειμάζειν, χειμερίζειν, χειμαδεύειν, διάγειν τὸν χειμῶνα, zum ~ gehörig, im ~ geschehend χειμερινός, im ~ gesät χειμόσπορος (2), Jagd im ~ ἡ χειμερινὴ θήρα.
Winterabend *m* ἡ χειμερινὴ ἑσπέρα.
Winterapfel *m* τὸ χειμερινὸν μῆλον.
Winterarbeit *f* τὸ χειμερινὸν od. διὰ τοῦ χειμῶνος ἔργον.
Winteraufenthalt *m* ἡ χειμασία, seinen ~ an einem Orte haben διάγειν τὸν χειμῶνα ἐν χωρίῳ τινί.
Winterbirne *f* τὸ χειμερινὸν ἄπιον.
Winterfeldzug *m* ἡ χειμερινὴ od. ἐν χειμῶνι στρατεία.
Winterfrucht *f*, -**getreide** *n* ὁ χειμόσπορος σῖτος.
Wintergrün *n* ἡ κληματίς (ίδος), ἡ χειμερίνη, auch ὁ κιττός (Efeu).
winterhaft, winterlich χειμέριος, χειμερινός.
Winterholz *n* τὰ πρὸς τὸν χειμῶνα ἀποκείμενα od. φυλαττόμενα ξύλα.
Winterkälte *f* τὸ τοῦ χειμῶνος, ἐν τῷ χειμῶνι oder χειμερινὸν κρύος, ~ ausstehen καρτερεῖν od. ὑπομένειν τὸν χειμῶνα.
Winterkleid *n* ἡ χειμερινὴ ἐσθής (ῆτος), τὸ χείμαστρον.
Winterkrankheit *f* ἡ χειμερινὴ νόσος.
Winterlager *n* (für Truppen) τὰ χειμάδια, im ~ sein, stehen χειμάζειν, διαχειμάζειν, (von Tieren) ὁ φωλεός, ἡ φωλία, im ~ sein φωλεύειν, φωλεῖν.
Winterlustbarkeit *f* ἡ χειμερινὴ od. κατὰ τὸν χειμῶνα τέρψις od. ἡδονή.
Wintermonat *m* ὁ χειμερινὸς μήν (ηνός).
wintern: es wintert χειμών ἐστιν, χειμάζει.
Winternacht *f* ἡ χειμερινὴ νύξ (υκτός).
Winterpflanze *f* τὸ χειμερινὸν φυτόν.
Winterquartier *n* ἡ χειμασία, τὰ χειμάδια, das ~ beziehen χειμάδια πήγνυσθαι (M.), auch χειμάζεσθαι, χειμάζειν, διαχειμάζειν.
Winterregen *m* ὁ χειμερινὸς ὄμβρος.
Winterreise *f* ἡ ἐν χειμῶνι od. χειμερινὴ πορεία.
Winterrock *m* τὸ χείμαστρον.
Wintersaat *f* τὸ χειμόσπορον.
Winterschlaf *m* ἡ φωλεία, ἡ φώλευσις, den ~ halten φωλεύειν, φωλεῖν, τὴν φωλείαν ποιεῖσθαι (M.), διαναρκᾶν.

Winterschuhe *m/pl.* αἱ ἀσκέραι.
Winterseite *f* τὰ πρὸς βορρᾶν (τετραμμένα od. κεκλιμένα).
Wintersolstitium *n*, **-sonnenwende** *f* αἱ χειμεριναὶ ἡλίου τροπαί.
Wintersonne *f* ὁ κατὰ τὸν χειμῶνα od. χειμερινὸς ἥλιος.
Wintersturm *m* ὁ χειμών (ῶνος), τὸ χεῖμα, ἡ χειμασία.
Wintertag *m* ἡ χειμερινὴ ἡμέρα.
Winterung *f* ἡ χειμασία.
Winterweizen *m* οἱ χειμόσποροι πυροί.
Winterwetter *n* ὁ χειμών (ῶνος).
Winterwohnung *f* τὸ χειμάδιον.
Winterzeit *f* ἡ τοῦ χειμῶνος od. χειμερινὴ ὥρα, ὁ χειμερινὸς χρόνος. zur ~ (im Winter) s. Winter.
Winzer *m* ὁ ἀμπελουργός.
Winzergeschäft, -handwerk *n* ἡ ἀμπελουργική.
Winzerin *f* ἡ ἀμπελουργός.
Winzermesser *n* τὸ κλαστήριον.
winzig ἀκαριαῖος u. durch die *sup.* ἐλάχιστος, βραχύτατος, λεπτότατος. ein ~er Teil πολλοστὸν μέρος.
Wipfel *m* ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, gew. durch das *adj.* ἄκρος, zB. der ~ eines Baumes ἄκρον τὸ δένδρον, der ~ der Tanne ἄκρα ἡ ἐλάτη.
wir ἡμεῖς (nur im Gegensatz od. wenn ein Nachdruck darauf liegt, sonst nicht zu übersetzen), häufig zur Bezeichnung einer einzigen Person (pluralis maiestatis), ~ selbst ἡμεῖς αὐτοί.
Wirbel *m* 1. (kreisförmige Bewegung) ὁ στρόβιλος, ἡ δίνη (gew. *plur.*), ὁ δῖνος, ὁ στρόβος (στρόμβος), ὁ γῦρος, im ~ sich bewegen s. wirbeln; (Strudel) ἡ συστροφὴ ὑδάτων, ὁ δῖνος, ἡ δίνη. — 2. (der ~ auf dem Kopfe) τὸ τῶν τριχῶν λίσσωμα, ἡ κορυφή, (~ an der Spindel) ὁ σφόνδυλος, (an einem Saiteninstrument) ὁ κόλλοψ (πος), τὸ ἐπιτόνιον.
Wirbelbein *n* ὁ σφόνδυλος, ὁ στροφεύς, ἡ στρόφιγξ (γγος).
Wirbelbewegung *f* ἡ δίνησις, ἡ δίνη.
Wirbeldosten *m* (eine Pflanze) τὸ κλινοπόδιον.
Wirbelknochen *m* s. Wirbelbein.
wirbeln γυροῦν, δινεῖν, στροβεῖν, στρομβεῖν, στρομβοῦν, στροβιλοῦν, συστρέφειν, sich ~ d. P.
Wirbeln *n* ἡ δίνησις, ἡ δίνη, τὸ δίνευμα oder durch Verben.
Wirbelsäule *f* ἡ ῥάχις (εως).
Wirbeltier *n* τὸ ῥάχιν ἔχον ζῷον.
Wirbelwind *m* ἡ συστροφὴ ἀνέμων, ὁ στρόβιλος, ἡ λαῖλαψ (απος).
wirken I *intr.* 1. ποιεῖν, δύνασθαι, ἰσχύειν, ἐνεργεῖν, nichts ~ οὐδὲν εἰς πλέον ποιεῖν, es wirkt etw. (wohl, übel) auf mich (εὖ, κακῶς) πάσχω τι ὑπό τινος, auf das Gemüt ~ διατιθέναι τὴν ψυχήν τινός πως, viel, wenig ~ πολὺ od. πολλά, μικρὸν od. μικρὰ δύνασθαι, (von Arzeneien und Giften) ποιεῖν. — 2. für j-n ~ πράττειν ὑπέρ τινος, συμπράττειν τινί, ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν τινι, viel für j-n ~ ὠφελεῖν τινα, πολλοῦ ἄξιον εἶναί od. γίγνεσθαί τινι, (im Staatsleben oder in einem Staatsamte) πολιτεύεσθαι (M.), was ich im Staate gewirkt habe ἃ πεπολίτευμαι, öffentlich aufs beste ~ τὰ βέλτιστα πολιτεύεσθαι. — II *trans.* 3. (weben) ὑφαίνειν, ἱστουργεῖν, gewirktes Zeug τὰ ὑφαντά.
Wirken *n* 1. (Kraftäußerung) ἡ ἐνέργεια, ἡ δύναμις, αἱ πράξεις, τὰ ἔργα, ~ im Staate ἡ πολιτεία. — 2. (das Weben) ἡ ὕφανσις, ἡ ὑφή, ἡ ἱστουργία.
Wirker *m* (Weber) ὁ ὑφαντής, ὁ ἱστουργός.
wirklich *adj.* ἀληθής, ἀληθινός, ὤν (οὖσα, ὄν), *adv.* τῷ ὄντι, ὄντως, τὸ ἀληθές, (ὡς) ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, ἐμφανῶς, bei *sup.* auch δή, γέ (enkl.), zB. ~ sehr schön κάλλιστος δή, κάλλιστός γε, die ~en Dinge τὰ ὄντα, ~ sein ὑπάρχειν, ~ werden εἰς τὸ φανερὸν καθίστασθαι, etw. ~ machen ἔργῳ καθιστάναι oder ἀποδεικνύναι, ἀπο-, ἐκ-, ἐπιτελεῖν, die ~e Beschaffenheit einer Sache ἡ ἀλήθειά τινος, ~? ἦ γάρ; ironisch ἀληθες; wie es ~ war ὥσπερ ἦν, was auch ~ der Fall war ὃ καὶ ἦν, und ~ (am Anfange eines Satzes) καί.
Wirklichkeit *f* 1. (Gegensatz zum Schein und Falschen) ἡ ἀλήθεια, in der ~ s. wirklich (*adv.*); (wirkliche Existenz) ἡ οὐσία, τὸ εἶναι, ἡ ὑπόστασις, ἡ ἐντελέχεια, τὸ ὑπάρχειν, ἡ ὕπαρξις. — 2. (das Existierende) τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, zur ~ bringen s. wirklich machen unter wirklich; größer erscheinend als in der ~ μείζων φανεὶς τοῦ ὄντος, in der ~ ist es nicht so τὰ πράγματα οὐχ οὕτω πέφυκεν.
wirksam ἐνεργής, ἐνεργός, ἐνεργητικός, πρακτικός, δραστήριος, δραστικός, ἀνυτικός, ~ sein s. wirken; ~er sein κρείττω εἶναι, πλέον δύνασθαι od. ἰσχύειν.
Wirksamkeit *f* von Sachen ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς (ύος), von Personen ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις, öffentliche ~ ἡ πολιτεία, τὸ πολίτευμα, in ~ treten ἐν ἔργῳ γίγνεσθαι.
Wirkung *f* (das Wirken und die Kraft zu wirken) ἡ δύναμις, ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις, (das Bewirkte) τὸ ἔργον, τὸ ἐνέργημα, ~, keine ~ u. dgl. haben s. wirken; seine ~ tun κύριον εἶναι, ἐνεργεῖν, eine gute ~ auf j-n haben ὠφελεῖν τινα, εὖ od. καλῶς διατιθέναι τινά, eine gute ~ von etw. erfahren εὖ πάσχειν od. διατίθεσθαι (P.) ὑπό τινος.
Wirkungskreis *m* τὰ πράγματα, τὰ καθήκοντα, ἡ πραγματεία, τά τινος, τὰ κατά τινα, zB. mein ~ τὰ κατ' ἐμέ, der ~ eines Beamten ἡ ἐπιμέλεια, soweit mein ~ sich erstreckt ἐφ' ὅσον δύναμαι, τὸ ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐπ' ἐμοί, einen kleinen ~ haben οὐ πολὺ δύνασθαι.
wirren: unter od. durcheinander ~ ταράττειν, συν-, διαταράττειν, διακυκᾶν, τυρβάζειν.
Wirren *pl.* αἱ ταραχαί, politische ~ αἱ στάσεις, οἱ νεωτερισμοί.
Wirrsal *n* ἡ ταραχή (u. *pl.*).
Wirrwarr *m* ἡ ταραχή, ὁ τάραχος, ἡ τύρβη, (Unordnung, Disziplinlosigkeit) ἡ ἀταξία, ἡ ἀκοσμία.
Wirt *m* 1. (Verwalter einer Wirtschaft, eines Hauses) ὁ οἰκονόμος, ein guter ~ sein οἰκονομικὸν εἶναι, καλῶς διοικεῖν τὰ τῆς οἰκίας, (sparsam sein, wirtschaften) φειδωλὸν εἶναι, δεινὸν εἶναι χρηματίζεσθαι (M.), (Herr des Hauses) ὁ τοῦ οἴκου δεσπότης. — 2. (der Fremde bei sich aufnimmt) ὁ ξενοδόχος, (bei einem Gastmahl) ὁ ἑστιάτωρ (ορος), j-s ~ sein ξενίζειν τινά, (Gastwirt) ὁ πανδοκεύς, (einer Kneipe) ὁ κάπηλος, ~ sein πανδοκεύειν, καπηλεύειν.
wirtbar οἰκήσιμος (2), οἰκητός, εὔξενος (2).
Wirtin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ τοῦ οἴκου δέσποινα, ἡ ξενοδόχος, ἡ πανδοκεύτρια, ἡ καπηλίς (ίδος), d. Unterschied s. unter Wirt.
wirtlich (gastfreundlich, gastfreundschaftlich) ξένιος, φιλόξενος (2), j-n ~ aufnehmen ξενίζειν τινά, (haushälterisch) οἰκονομικός, φειδωλός.
Wirtschaft *f* 1. (Verwaltung eines Hauses) ἡ οἰκονομία, ἡ τῶν οἰκείων od. τῆς οἰκίας ἐπιμέλεια od. διοίκησις, die ~ führen οἰκονομεῖν, διοικεῖν τὴν οἰκίαν, προεστάναι od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τῆς οἰκίας. (Familie, Hausstand) ὁ οἶκος, οἱ κατ' οἶκον, οἱ οἰκέται, eine große ~ haben οἰκέτας ἔχειν oder τρέφειν πολλούς, eine ~ für sich haben καθ' ἑαυτὸν εἶναι. — 2. (Gastwirtschaft) ἡ πανδοκεία, ἡ καπηλεία. — 3. (Besitzung auf dem Lande, Landgut) ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον.
wirtschaften οἰκονομεῖν, διοικεῖν τὴν οἰκίαν, ἐπιμελεῖσθαι (P.) od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τῆς οἰκίας, ταμιεύειν (u. M.), mit etw. ~ οἰκονομεῖν, διοικεῖν, ταμιεύειν τι, gut ~ καλῶς διοικεῖν τὰ ἑαυτοῦ od. τὰ ἴδια.
Wirtschaften *n* durch Verben, die Kunst des ~s ἡ οἰκονομική, eine Schrift über das ~ (Wirtschaftslehre) ὁ οἰκονομικός.
Wirtschafter *m* ὁ οἰκονόμος, ὁ διοικητής, ὁ ταμίας od. d. *part.* der Verben, (eines Gutes) ὁ ἀγροκόμος.
Wirtschafterin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ ταμία od. d. *part.* der Verben.

wirtschaftlich οἰκονομικός, ταμιευτικός, (sparsam) φειδωλός.

Wirtschaftlichkeit *f* τὸ οἰκονομικόν.

Wirtschaftsbuch *n* τὸ γραμματεῖον.

Wirtschaftsfrau *f* ἡ ταμία.

Wirtschaftsgebäude *n* τὸ ταμιεῖον.

Wirtschaftsverwalter *m* ὁ ταμίας.

Wirtschaftsvorrat *m* τὸ ταμίευμα.

Wirtshaus *n* τὸ πανδοκεῖον, ἡ κατάλυσις, τὸ κατάλυμα, τὸ καταγώγιον, (Herberge) ὁ ξενών (ῶνος), (Kneipe) τὸ καπηλεῖον.

Wisch *m* (zum Abwischen) ὁ σπόγγος (Schwamm), (ein wertloser Papierfetzen) τὸ σκύβαλον, τὸ σκυβάλισμα, χάρτης οὐδενὸς ἄξιος.

wischen *trans.* σμῆν, σμήχειν, *intr.* in etw. ~ ὑποδύεσθαί (-δῦναί) τι.

Wischen *n* ἡ σμῆξις.

Wischer *m* eig. d. *part.* d. Verben, (vulgär für Verweis, Tadel) ἡ ἐπιτίμησις, ἡ ἐπίπληξις, ὁ ψόγος, j-m e-n ~ erteilen ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, ψέγειν τινά.

Wischlappen *m* etwa ὁ σπόγγος.

Wischtuch *n* τὸ κάλλυντρον.

Wischwasch *m* (Geschwätz) οἱ ὕθλοι, οἱ λῆροι.

Wisent *m* ὁ βόνασος, ὁ οὖρος βοῦς.

Wißbegierde *f* ἡ φιλομάθεια (-μαθία).

wißbegierig φιλομαθής, ~ sein φιλομαθεῖν.

wissen 1. εἰδέναι, ἐπίστασθαι, γιγνώσκειν, (durch andere) μεμαθηκέναι, πεπυσμένον εἶναι (auch πυνθάνεσθαι), διδαχθῆναι, παρειληφέναι, (aus eigener Erfahrung) πυθόμενον εἶναι, von etw. ~ εἰδέναι od. ἐπίστασθαι περί τινος, genau ~ σαφῶς od. ἀκριβῶς εἰδέναι oder ἐπίστασθαι, ἀκριβοῦν, ἐξεπίστασθαι, ἐκμεμαθηκέναι, wohl ~ εὖ εἰδέναι, οὐκ ἀγνοεῖν, nicht ~ ἀγνοεῖν, φεύγει od. λανθάνει τινά τι. — 2. (können, vermögen) ἔχειν m. d. *inf.*, zB. ich weiß etw. zu sagen ἔχω τι λέγειν, ich weiß, daß ... οἶδα usw. mit ὅτι, ὡς od. *part.*, ich weiß nicht, was ich sagen soll ἀπορῶ ὅ τι χρὴ λέγειν, ich weiß nicht wie οὐκ οἶδ' ὅπως. Gott weiß es, weiß Gott ἴστω θεός. νὴ τὸν θεόν, durch Hörensagen ~ ἀκοῇ εἰδέναι, noch ~ μνημονεύειν, auswendig ~ ἀπὸ μνήμης εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι, etw. ~ wollen (zu erfahren wünschen) βούλεσθαι μανθάνειν, (nach etw. fragen) πυνθάνεσθαί τι, ζητεῖν τι, (tun, als ob man etw. wüßte) προσποιεῖσθαι (M.) εἰδέναι τι, um etw. ~ συνειδέναι τι, ohne zu ~ οὐκ εἰδώς, ἀγνοῶν od. durch λανθάνειν mit *part.*, zB. Oedipus tötete ohne es zu ~ seinen Vater Οἰδίπους ἀπέκτεινε τὸν πατέρα ἑαυτὸν λαθών od. ἔλαθεν ἑαυτὸν ἀποκτείνας τὸν πατέρα, etw. von j-m ~ συνειδέναι τινί τι od. τινί ὅτι, j-m etw. kund und zu ~ tun δηλοῦν oder ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινί τι, sich viel auf etw. ~ μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, j-m Dank ~ χάριν εἰδέναι τινί, von etw. nichts ~ wollen ἀπαξιοῦν τι.

Wissen *n* ἡ ἐπιστήμη, ἡ σοφία, τὸ εἰδέναι (wissenschaftliches ~), ἡ γνῶσις (Kenntnis, Verständnis), ohne j-s ~ κρύφα od. λάθρα τινός, ἀγνοοῦντός od. μὴ συνειδότος τινός od. durch λανθάνειν (d. Konstr. s. unter d. vor. Wort), meines ~s ὅσον γ' ἐμὲ εἰδέναι, mit ~ und Willen ἐκ προθέσεως, ἐκ προαιρέσεως, ἐξεπίτηδες, ohne j-s ~ und Willen ἄκοντός τινος, ἄνευ τινός, wider ~ etw. tun ἄκοντα ποιεῖν τι, nach bestem ~ und Gewissen γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ.

Wissenschaft *f* ἡ ἐπιστήμη (das Wissen), ἡ γνῶσις (Kenntnis), ἡ μάθησις, τὸ μάθημα, ἡ παιδεία, τὸ παίδευμα (~ als Disziplin), die ~en τὰ γράμματα, οἱ λόγοι, die schönen ~en αἱ τέχναι, ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, Beschäftigung mit den ~en ἡ περὶ τοὺς λόγους od. περὶ τὰ γράμματα σπουδή, sich den ~en widmen φιλοσοφεῖν, ὁμιλεῖν παιδείᾳ, mathematische ~en τὰ μαθήματα.

wissenschaftlich τεχνικός, ἐπιστημονικός, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὴν ἐπιστήμην, μαθηματικός, auch ἀκριβής (genau, gründlich), ~e Erkenntnis ἡ ἐπιστήμη, ~e Bildung ἡ παιδεία, ~e Arbeit ἡ περὶ τὰ γράμματα σπουδή, ~ gebildet εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος, etw. ~ behandeln φιλοσοφεῖν τι, περί τινος od. περί τι, ~e Gespräche führen φιλοσοφεῖν.

wissenswürdig ὃ χρὴ εἰδέναι od. ἐπίστασθαι, ἄξιος od. καλὸς εἰδέναι.

wissentlich εἰδώς, ἑκών (von Personen), ἑκούσιος (von Handlungen), *adv.* γνώμῃ, ἀπὸ γνώμης, κατὰ προαίρεσιν, ἐκ προθέσεως, ἐκ προαιρέσεως, ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἐκ προνοίας, ἐθελοντί, ἑκοντί, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, καθ' ἑκουσίαν.

wittern ὀσφραίνεσθαί, ὀσμᾶσθαί τινος (von Menschen und Hunden), στιβεύειν τι (von Jagdhunden), übtr. αἰσθάνεσθαί τινος, μαντεύεσθαί (M.) τι, ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν, ὑποτοπεῖν τι.

[1]**Witterung** *f* ἡ ἀποφερομένη ὀσμή (Geruch, nach welchem man etw. ausspürt), ἡ ὄσφρησις (Spürfähigkeit des Jagdhundes).

[2]**Witterung** *f* ὁ ἀήρ (έρος), αἱ ὧραι, heitere ~ ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, Umschlag der ~ ἡ μεταβολὴ τῶν ὡρῶν.

Witterungskunde *f* ἡ μετεωρολογία.

Witterungszeichen *n* ἡ διοσημεία.

Witwe *f* ἡ χήρα, ~ sein χηρεύειν.

Witwengehalt *m* u. *n* τὰ τῇ χήρᾳ (od. *pl.*) εἰς τροφὴν διδόμενα χρήματα.

Witwenkasse *f* τὸ ταμιεῖον τὸ ταῖς χήραις χρήματα ὑπουργοῦν.

Witwenstand *m* ἡ χηρεία, ἡ χήρευσις, im ~e sein od. leben χηρεύειν.

Witwer *m* ὁ χῆρος, ~ sein χηρεύειν.

Witz *m* (Scharfsinn, scharfer Verstand) ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια (letzteres bsd. das Vermögen der Seele, schnell Ähnlichkeiten zu entdecken, namentlich in raschen Antworten), (schnelles u. treffendes Entdecken von Ähnlichkeiten an verschiedenartigen Dingen) ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ ἀστειοσύνη, ἡ κομψεία, ἡ κομψότης (ητος), ἡ εὐτραπελία, ἡ αἱμυλία (als Vermögen), ~ haben ἀγχίνουν, ἀστεῖον, κομψὸν εἶναι, τὸ σκῶμμα, οἱ ἀστεῖοι od. κομψοὶ λόγοι (als Sache), beißender ~ ὁ σίλλος, gemeiner ~ τὸ βωμολόχευμα, einen ~ machen λέγειν σκῶμμα, einen gemeinen ~ machen βωμολοχεύεσθαι (M.).

Witzbold *m* ὁ εὐτράπελος ἀνήρ, ὁ σκωπτόλης, gemeiner ~ ὁ βωμολόχος, ὁ γεφυριστής.

Witzelei *f* τὰ ψυχρὰ σκώμματα, τὰ σοφίσματα, αἱ στωμυλίαι.

witzeln ψυχρὰ σκώμματα λέγειν, σοφίζεσθαι (M.).

witzig ἀστεῖος, εὐτράπελος (2), κομψός, χαρίεις, ἐπίχαρις, εὔχαρις (von Personen u. Sachen), εὔστοχος (2, treffend in ~en Antworten), ἀστικός (von Personen), δεξιός (von Sachen), ~er Einfall ὁ κομψὸς od. ἀστεῖος λόγος, τὸ κόμψευμα, ἡ χαριτία, ὁ χαριεντισμός, τὸ χαριέντισμα, ~e Einfälle haben, vorbringen κομψεύεσθαι (M.).

witzigen j-n σωφρονίζειν, φρενοῦν τινα, auch παιδεύειν.

Witzigkeit *f* ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ εὐτραπελία.

Witzigung *f* ἡ σωφρόνισις, ὁ σωφρονισμός, ἡ φρένωσις, ἡ σωφρονιστύς (ύος).

Witzling *m* s. Witzbold.

wo 1. direkt fragend ποῦ; indir. ὅπου, auch ποῦ, ~ in aller Welt? ποῦ ποτε γῆς; von ~? πόθεν; — 2. *relat.* οὗ, ὅπου, ᾗ, ὅπῃ, ἔνθα, ἔνθαπερ, auch ἵνα, ~ es auch sei, ~ auch nur ὅπου ποτέ, ὅπου ἄν mit *conj.* in Beziehung auf Gegenwart u. Zukunft, ὅπου mit *opt.* mit Beziehung auf die Vergangenheit, ὁπουοῦν, bei den Verben der Bewegung stehen gew. ὅθεν, ὁπόθεν, ἔνθεν (woher) und ὅποι (wohin), bei den Verben des Anfangens auch ὅθεν usw. — 3. (Bedingungspartikel) εἰ, ἐάν s. wenn; ~ nicht εἰ (ἐὰν) δὲ μή.

woanders ἄλλοθι, s. anderswo.

wobei 1. πρός, παρ' u. ἐφ' ᾧ (*relat.*, räumlich), ἐν ᾧ, ἐν οἷς (*relat.*, von Umständen, Zuständen), oft umschrieben mit einem dem Zsg entsprechenden *part.* wie ἃ ἰδών, ἃ πάσχων, ἃ ποιῶν u. dgl. — 2. fragend πρὸς τίνι; παρὰ od. ἐν τίνι; τί ἰδών; τί πάσχων u. dgl.

Woche *f* ἡ ἑβδομάς (άδος), ἡ ἑπτάς (άδος).
Wochenbesuch *m*: einen ~ machen ἐπισκοπεῖν λοχευομένην, προσφοιτᾶν λοχευομένῃ.
Wochenbett *n* ἡ λοχεία, im ~ liegen λοχεύεσθαι (P.), ins ~ kommen ἀναπεσεῖν λοχευομένην, τίκτειν.
Wochenlohn *m* ὁ καθ' ἑβδομάδα ἀποδιδόμενος μισθός.
Wochentag *m* ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα.
wöchentlich καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα.
Wöchnerin *f* ἡ λεχώ (οῦς), ἡ λοχεύτρια, gew. durch d. *part.* ἡ λοχευομένη.
wodurch 1. *relat.* δι' οὗ (ἧς), δι' οὗπερ (ἧσπερ), (zur Angabe des Mittels u. der Veranlassung) ἀφ' οὗ (ὧν), ἐξ οὗ (ὧν), ᾗ, ᾗπερ. — 2. fragend διὰ τί; τίνος ἕνεκα; τί ποιῶν; πῶς; indir. διότι.
wofern εἰ mit *ind.*, ἐάν (ἤν, ἄν) mit *conj.*, in der indir. Rede nach einem histor. Temp. εἰ mit *opt.*
wofür 1. *relat.* ἀνθ' οὗ (ἧς), ἀνθ' ὧν, ὑπὲρ οὗ. — 2. (fragend) ἀντὶ τίνος (τοῦ); ὑπὲρ τίνος; διὰ τί; πρὸς τί; ~ hältst du dies? ποῖον νομίζεις τοῦτο; er ist der, ~ du ihn hältst τοιοῦτός ἐστιν, οἷον καὶ νομίζεις.
Woge *f* τὸ κῦμα, stark bewegte ~ ὁ κλύδων (ωνος), das Rauschen der ~n ὁ ῥόθος, τὸ ῥόθιον, ~n schlagen s. wogen.
wogen κυματοῦσθαι, κυματίζεσθαι, κλυδωνίζεσθαι (sämtlich P.), κυμαίνειν.
Wogen *n* ἡ κυμάτωσις, ἡ κύμανσις, ὁ κλύδων (ωνος).
wogenähnlich, -artig κυματοειδής, κυματώδης.
wogend außer dem *part.* auch κυματοειδής.
wogenlos ἄκυμος (2), ἀκύμαντος (2).
Wogenschlag *m* ὁ κλύδων (ωνος), τὸ κλυδώνιον.
wogig κυματοειδής, κυματώδης, κυμαίνων.
woher 1. fragend πόθεν (lokal, kausal u. von der Abstammung), ~ denn? ~ nur? πόθεν γάρ; nur kausal ἀπὸ τοῦ; ἐκ τοῦ; ἀπὸ τίνος; ἀπὸ ποίας αἰτίας; ~ gebürtig? ποδαπός; ~ auch nur ὁπόθεν δήποτε. — 2. *relat.* ὅθεν, ἀφ' οὗ, ἀφ' ὅτου, ἐξ οὗ (ὧν).
wohin 1. fragend ποῖ (in indir. Frage auch ὅποι), ~ denn? ποῖ δή; ποῖ ποτε; — 2. *relat.* οἷ, ὅποι, ὅπῃ, ἵνα, ~ auch immer ὅποι ποτέ, ὅπῃπερ.
wohl *adv.* εὖ, καλῶς, ὀρθῶς, es tut mir etw. ~ τέρπει μέ τι, ἥδομαί (P.) τινι, εὖ πάσχω ἔκ τινος, ἡδονὴν παρέχει μοί τι, es bekommt mir etw. ~ εὖ γίγνεταί μοί τι, λυσιτελεῖ od. συμφέρει μοί τι, ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ od. ἀπό τινος, εὖ ἔχω ἔκ τινος, möge es dir ~ bekommen ὄναιο, εὖ σοι γένοιτο. mir ist ~, ich befinde mich ~ καλῶς πράττω od. ἔχω, εὖ πάσχω, möge es dir ~ gehen ἐν καλῷ εἴης, εὖ πράττοις, εὐπραγοίης, εὐτυχοίης, mir ist ~ zumute εὐθυμίαν ἄγω, εὐθύμως ἔχω, mir ist nicht ~ zumute dabei ὀκνῶ τοῦτο, φοβοῦμαι (P.), j-n ~ leiden können ἀγαπᾶν τινα, εὐμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, es steht mir ~ πρέπει μοι, es ist mir etw. ~ bekannt οὐκ ἀγνοῶ τι, οὐ λανθάνει od. φεύγει μέ τι, sichs ~ sein lassen ἡδυπαθεῖν, εὐπαθεῖν, τρυφᾶν (bei etw. ἐντρυφᾶν τινι), lebe ~ χαῖρε, ὑγίαινε, ἔρρωσο, εὐτύχει, ganz ~ (als Zeichen der Zustimmung) πάνυ γε, εὖ γε, ὀρθῶς, μάλιστα, ja ~ καὶ μάλα, πάνυ μὲν οὖν, πῶς γὰρ οὔ; in Fragen, zB. glaubst du ~? ἆρα od. ἆρ' οὖν οἴει; was denn ~? τί ποτε; zur Einschränkung einer Behauptung steht der *opt. potent.*, zB. du wirst ~ nicht behaupten οὐκ ἂν εἴποις, doch ~ δήπου, (vielleicht) ἴσως, τάχα, vgl. wohl=...
Wohl *n* τὸ ἀγαθόν (das Gute), ἡ σωτηρία (Heil, Rettung), ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐτυχία (Glück, Wohlergehen), das öffentliche ~ τὰ κοινὰ ἀγαθά, für j-s ~ sorgen πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, προνοεῖν (u. P.) τινος, auf sein ~ bedacht sein σκοπεῖν τὸ ἴδιον συμφέρον (οντος), sein ~ aufs Spiel setzen κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων, an seinem ~ verzweifeln ἀπογιγνώσκειν od. ἀπορεῖν τῆς σωτηρίας, auf dir beruht unser ~ ἐν σοί ἐσμέν, εἰς oder πρὸς σὲ βλέπομεν, es gereicht mir zum ~e φέρει μοι σωτηρίαν, συμφέρει μοι.

wohlachtbar τίμιος, ἔντιμος (2), auch σεμνός.
wohlan ἄγε, φέρε, ἀλλά, ~ denn ἄγε δή, φέρε δή, εἶα δή.
wohlanständig εὐ-, ἀξιοπρεπής, εὐσχήμων, εὔκοσμος (2), κόσμιος, καλός, sich ~ betragen εὐσχημονεῖν, es ist ~ πρέπει, καλῶς ἔχει, καλόν ἐστι mit *inf.*
Wohlanständigkeit *f* ἡ εὐ-, ἀξιοπρέπεια, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐκοσμία.
wohlauf ἄγε, ἄγε δή, s. wohlan; ~ sein εὖ od. καλῶς ἔχειν, ὑγιαίνειν.
wohlbedacht (verständig) φρόνιμος (2), συνετός, (überlegt) βεβουλευμένος, περιεσκεμμένος, (weise) σοφός.
wohlbedächtig προνοητικός, εὐλαβής.
Wohlbedächtigkeit *f* ἡ εὐλάβεια od. d. *neutr.* d. *adj.*
wohlbefestigt εὐτείχιστος (2), βέβαιος.
wohlbefinden sich ὑγιαίνειν, εὖ od. καλῶς ἔχειν (körperlich), auch εὐημερεῖν, εὐθενεῖν.
Wohlbefinden *n* ἡ εὐεξία, ἡ εὐημερία, ἡ εὐθένεια, (von guten Lebensverhältnissen) ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐτυχία.
wohlbegabt εὐφυής.
wohlbegründet δίκαιος, ἀληθής.
Wohlbehagen *n* ἡ εὐ-, ἡδυπάθεια, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, ἡ εὐαρέστησις, ~ empfinden εὐ-, ἡδυπαθεῖν, ~ an etw. finden ἥδεσθαί (P.) τινι.
wohlbehalten σῶς, *neutr.* σῶν, ἀκέραιος (2), ἀπαθής, ἀβλαβής, οὐδὲν κακὸν παθών.
Wohlbehaltenheit *f* ἡ σωτηρία u. d. *neutr.* d. *adj.*
wohlbekannt εὔγνωστος (2), γνώριμος.
wohlbeleibt πολύ-, εὔσαρκος (2), εὐσώματος (2), εὐσωματώδης, εὔεκτος (2), εὐεκτικός, ~ sein εὐσωματεῖν.
Wohlbeleibtheit *f* ἡ εὐσωματία, ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
wohlberaten εὔβουλος (2).
Wohlberatenheit *f* ἡ εὐβουλία.
wohlberedt δεινὸς λέγειν.
wohlbetagt μακρόβιος (2), γηραιός.
wohlbewaffnet εὔοπλος (2).
wohlbewährt εὐδόκιμος (2).
wohlbewandert in etw. ἐμπειρότατός τινος, πλείστην ἐμπειρίαν ἔχων τινός, ~ in etw. sein ἀκριβῶς εἰδέναι τι.
wohldenkend ἐπιεικής.
wohlerfahren in etw. s. wohlbewandert.
wohlergehen: es ergeht mir wohl εὖ od. καλῶς πράττω, εὐπραγῶ, εὐτυχῶ.
Wohlergehen *n* ἡ εὐπραγία, ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐτυχία.
wohlerhalten ἀκέραιος (2), σῶς, *neutr.* σῶν, ἀβλαβής.
wohlerzogen εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlfahrt *f* ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐτυχία, ἡ σωτηρία, ἡ εὐπραγία.
wohlfeil εὔωνος (2), εὐτελής, ὀλίγης τιμῆς, εὐώνητος (2), ~ machen ἐπευωνίζειν, ὀλίγου ἀποδίδοσθαι (M.), ~ zu etw. kommen ὀλίγου κτᾶσθαί (M.) oder πρίασθαί τι.
Wohlfeilheit *f* ἡ εὐωνία, ἡ εὐτέλεια.
wohlgeartet εὐφυής, ἀγαθὸς τὴν φύσιν, εὐπαίδευτος (2), εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος, εὐήθης.
wohlgebaut εὐφυής (τὸ σῶμα), εὔμορφος (2).
wohlgebildet vom Körper s. d. vor. Wort; (geistig ~) εὐπαίδευτος (2), εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlgebildetheit *f* (vom Körper) ἡ εὐφυΐα, ἡ εὐμορφία.
wohlgeboren εὐγενής.
Wohlgefallen *n* ἡ εὐαρέστησις, ἡ ἡδονή, ich habe (finde) ein ~ an etw. ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, ἥδομαί (P.) τινι, ἄγαμαί (P.) τι.
wohlgefällig εὐάρεσκος (2), εὐάρεστος (2), ἄρεσκος, ἐπίχαρις, κεχαρισμένος, j-m ~ sein ἀρέσκειν τινί.
Wohlgefälligkeit *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ ἀρέσκεια.
wohl gehen: es geht mir wohl εὖ od. καλῶς πράττω, εὐπραγῶ, εὐτυχῶ.
wohlgekleidet εὐσταλής, εὐείματος (2), εὐείμων, ~ sein εὐειματεῖν.
wohlgelegen εὖ κείμενος, εὔκαιρος (2).

wohl gelingen καλῶς od. εἰς καλὸν ἀποβαίνειν (von Unternehmungen), καλὸν γίγνεσθαι (von Werken), meine Unternehmungen gelingen wohl κατορθῶ ἔν τινι, εὐτυχῶ τινι od. ἔν τινι.
wohlgelitten sein bei j-m ἀρέσκειν τινί, δόκιμον εἶναι παρά τινι.
wohlgelungen καλῶς ἀποβάς, κάλλιστος.
wohlgemeint εὔνους, εὐνοϊκός, ich gebe dir einen wohlgemeinten Rat εὖ σοι φρονῶν συμβουλεύω, εὐνοϊκῶς ἔχων συμβουλεύω σοι.
wohlgemut εὔθυμος (2), εὔελπις (ιδος), θαρρῶν, θαρραλέος. ~ sein θαρρεῖν.
wohlgenährt εὐτραφής, s. wohlbeleibt.
Wohlgenährtheit *f* ἡ εὐτροφία, s. Wohlbeleibtheit.
wohlgeneigt εὐμενής, εὔνους, εὐνοϊκός, j-m ~ sein εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα.
Wohlgeneigtheit *f* ἡ εὐμένεια, ἡ εὔνοια u. d. *neutr.* d. *adj.*
wohlgeordnet εὔτακτος, εὔκοσμος, εὐσύνθετος (sämtlich 2), εὖ od. καλῶς τεταγμένος (bsd. von Soldaten), (von Staaten) εὔνομος (2), ~ sein εὐτάκτως ἔχειν, εὐτακτεῖν, (von Staaten) εὐνομεῖσθαι (P.).
[1]**wohl geraten** s. wohl gelingen; (von Kindern) καλὴν ἐλπίδα παρέχειν, καλὸν κἀγαθὸν γίγνεσθαι.
[2]**wohlgeraten** (*part.*) (von Sachen) καλῶς ἀποβάς, (von Kindern) εὐπαίδευτος (2), χρηστός, καλὸς κἀγαθός, εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlgeruch *m* ἡ εὐωδία, ἡ εὐοσμία, ἡ ἡδεῖα ὀσμή, ~ von etw. empfinden εὐωδιάζεσθαι (P.) ὑπό τινος.
wohlgerüstet εὔοπλος (2), εὐσταλής.
Wohlgeschmack *m* ἡ εὐστομία, ἡ εὐχυμία, τὸ ἡδύ, ἡ ἡδύτης (ητος).
wohlgeschmückt εὔκοσμος (2), εὐσταλής, καλῶς κεκοσμημένος.
wohlgesinnt εὔνους, εὐμενής, εὐνοϊκός, ~ sein gegen j-n εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα.
wohlgesittet κόσμιος, εὔκοσμος (2), σώφρων, auch εὔτακτος (2), ~es Betragen ἡ εὐκοσμία u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ sein σωφρονεῖν.
Wohlgestalt *f* ἡ εὐμορφία.
wohlgestalt(et) εὔμορφος (2), εὐειδής, καλὸς τὴν μορφὴν od. τὸ σχῆμα, (vom Gesicht) εὐπρόσωπος (2).
wohlgetan καλῶς ἔχων.
wohlgetroffen (von Bildern) πιθανός.
wohlgewachsen εὐφυής.
wohlgewogen s. wohlgeneigt.
Wohlgewogenheit *f* s. Wohlgeneigtheit.
wohlgezogen εὐπαίδευτος (2), εὐάγωγος (2), καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlgezogenheit *f* ἡ εὐπαιδευσία, ἡ εὐαγωγία u. das *neutr.* d. *adj.*
wohlhabend εὐχρήματος (2), εὔπορος (2), εὐδαίμων, ~ sein εὐπορεῖν χρημάτων, εὖ ἔχειν χρημάτων, εὐδαιμονεῖν.
Wohlhabenheit *f* ἡ εὐχρηματία, ἡ χρημάτων εὐπορία, ἡ εὐδαιμονία.
wohlhäbig εὐδαίμων.
Wohlhäbigkeit *f* ἡ εὐδαιμονία.
Wohlklang *m* ἡ εὐφωνία, ἡ εὐρυθμία.
wohlklingen εὔφωνον εἶναι.
wohlklingend εὔφωνος, εὔρυθμος, εὔφθογγος (sämtl. 2), ~e Rede ἡ εὐεπὴς λέξις.
Wohllaut *m* ἡ εὐφωνία.
wohllauten εὔφωνον εἶναι.
Wohlleben *n* ἡ ἡδυπάθεια, ἡ εὐπάθεια, ἡ τρυφή, (glückliches Leben) ἡ εὐζωία, ein ~ führen ἡδυπαθεῖν, τρυφερῶς ζῆν, τρυφᾶν.
wohlmeinend εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής.
wohlredend εὐεπής, καλλιεπής, εὔγλωττος (2), εὔστομος (2).
Wohlredenheit *f* ἡ εὐέπεια, ἡ καλλιέπεια, ἡ εὐστομία, ἡ εὐγλωττία, ἡ καλλιλεξία, ἡ καλλιλογία.
wohlriechen εὐοσμεῖν.
wohlriechend εὐώδης, εὔοσμος (2).
wohlschmeckend εὔστομος (2), εὔχυμος (2), ἡδύς, γλυκύς.
Wohlsein *n* ἡ εὐεξία.
Wohlstand *m* s. Wohlhabenheit.

wohl stehen εὖ ἔχειν, (anständig sein) πρέπειν τινί.
Wohltat *f* ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, τὸ ἀγαθόν, j-m ~en erweisen εὐεργετεῖν τινα, εὖ ποιεῖν τινα, ποιεῖν od. δρᾶν τινα ἀγαθόν, ~en von j-m empfangen εὐεργετεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, εὖ od. ἀγαθὰ πάσχειν ὑπό τινος, ἀγαθὰ πάσχειν ὑπό od. παρά τινος, j-m eine ~ vergelten ἀντευεργετεῖν τινα, j-n sich durch ~en verpflichtet machen χάριν κατατίθεσθαι (M.) παρά τινι, ~en an j-n verschwenden εὐεργεσίας προΐεσθαί (M.) τινι od. παρά τινι, etw. als eine ~ anrechnen λογίζεσθαί (M.) od. ποιεῖσθαί (M.) od. τίθεσθαί (M.) τι ἐν εὐεργεσίας μέρει.
Wohltäter *m* ὁ εὐεργέτης od. durch d. *part.* εὐεργετῶν (εὐεργετήσας), εὖ ποιῶν (ποιήσας), der größte ~ ὁ τὰ μέγιστα εὐεργετήσας, j-s ~ sein εὐεργετεῖν od. εὖ ποιεῖν τινα.
Wohltäterin *f* ἡ εὐεργέτις (ιδος) od. durch d. *part.* der Verben, s. d. vor. Wort.
wohltätig εὐεργετικός, εὐεργετητικός, ἀγαθοποιός, ἀγαθουργός (2, von Personen), χρήσιμος (2), ὠφέλιμος, σύμφορος (2), ἀγαθός, χρηστός (von Sachen), ~ sein für j-n ὠφελεῖν τινα, συμφέρειν τινί, καλὸν εἶναί τινι.
Wohltätigkeit *f* ἡ εὐεργεσία, ἡ ἀγαθοποιία, τὸ εὐεργετεῖν, τὸ εὖ ποιεῖν (das Wohltun), (als Eigenschaft von Sachen) ἡ ὠφέλεια, τὸ καλόν.
wohltönend εὔφωνος (2), εὔφθογγος (2), εὐηχής.
wohltuend ἡδύς.
wohltun εὐεργετεῖν, εὖ ποιεῖν, ὠφελεῖν τινα, es tut mir wohl ἐν ἡδονῇ ἐστί μοι, τέρπει με, ἥδομαί (P.) τινι.
Wohltun *n* ἡ εὐεργεσία od. durch Verben.
wohlüberlegt εὖ περιεσκεμμένος, εὔβουλος (2), εὐγνώμων.
wohlumzäunt εὐερκής.
wohlverdient (vom Lohn, von einer Strafe) ἄξιος, δίκαιος, (von Personen) πολλοῦ ἄξιος, sich um das Vaterland ~ gemacht haben πολλοῦ ἄξιον γεγονέναι τῇ πατρίδι, μέγα ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα, χάριν καταθέσθαι παρὰ τῇ πατρίδι, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γεγονέναι τῇ πατρίδι.
wohlverhalten sich εὐτακτεῖν, κόσμιον od. εὔκοσμον εἶναι, (gehorsam sein) πειθαρχεῖν.
Wohlverhalten *n* ἡ εὐταξία, ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐκοσμία, ἡ πειθαρχία (letzteres vom Gehorsam gegen Vorgesetzte).
wohlverstanden εὖ od. σαφῶς ἴσθι, δῆτα.
wohlverwahrt εὖ πεφυλαγμένος, (gegen die Unbilden der Witterung) εὐσκεπής.
wohlweise σοφώτατος.
wohlweislich *adv.* σοφώτατα, εὐλαβέστατα, περιεσκεμμένως.
Wohlwollen *n* ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ χάρις (ιτος), τὸ εὔνουν u. d. *neutr.* d. übrig. *adj.*, ~ gegen j-n ἡ εὔνοιά τινος od. πρός τινα, aus ~ κατ' εὔνοιαν, δι' εὐνοίας, εὐνοίᾳ, sich j-s ~ erwerben ἀνακτᾶσθαί (M.), ἀναρτᾶσθαί (M.) τινα, ~ gegen j-n hegen εὔνοιαν ἔχειν τινί, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα, εὐνοϊκῶς διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ beweisen εὔνοιαν παρέχειν τινί, φιλοφρονεῖσθαί (M. u. P.) τινα.
wohlwollen j-m εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα, εὔνουν εἶναί, εὖ φρονεῖν, προσφιλῶς ἔχειν τινί.
wohlwollend εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, προσφιλής, φιλόφρων, εὐγνώμων.
wohnbar οἰκήσιμος (2), εὐοίκητος (2).
wohnen οἰκεῖν, ἐνοικεῖν, κατοικεῖν, διατρίβειν, διαιτᾶσθαι, ἐνδιαιτᾶσθαι (P.), τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.), an einem Orte ~ οἰκεῖν ἐν χωρίῳ od. χωρίον, διατρίβειν ἐν χωρίῳ, ἐνδιαιτᾶσθαι χωρίῳ, mit j-m zusammen ~ συνοικεῖν τινι, (von Tieren) αὐλίζεσθαι (P.).
Wohnen *n* ἡ οἴκησις, ἡ κατ-, ἐνοίκησις, gew. durch Verben.
Wohngebäude *n* τὸ οἰκητήριον, gew. ἡ οἰκία.
wohnhaft ἔν-, κάτοικος (2) od. d. *part.* von wohnen, an einem Orte ~ sein κατοικεῖν χωρίον.

Wohnhaus *n* ἡ οἰκία, ὁ οἶκος, τὸ οἰκητήριον, τὸ οἴκημα.
wohnlich οἰκήσιμος (2).
Wohnort, -platz, -sitz *m* τὸ οἴκημα, τὸ οἰκητήριον, seinen ~ verändern μετοικεῖν, μετανίστασθαι, seinen ~ an einem Orte haben οἰκεῖν ἐν χωρίῳ, κατοικεῖν χωρίον, j-m einen andern ~ anweisen μετοικίζειν, ἀνιστάναι τινά, j-n aus seinem ~e verweisen ἐξοικίζειν τινά, Verlegung des ~es ἡ μετανάστασις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετοικεσία.
Wohnstube *f* ἡ δίαιτα, τὸ διαιτητήριον, (der Weiber) τὸ γυναικεῖον, (der Männer) ὁ ἀνδρών (ῶνος).
Wohnung *f* ἡ οἴκησις, ἡ κατοίκησις, ἡ οἰκία, τὸ οἴκημα, ἡ δίαιτα, j-m einen Platz zur ~ anweisen οἰκίζειν τινὰ εἰς τόπον τινά, seine ~ an einem Orte aufschlagen κατοικεῖν ἐν τόπῳ τινί, s. Wohnort.
Wohnzimmer *n* s. Wohnstube.
wölben καμαροῦν, ψαλιδοῦν, überh. (krümmen) κυρτοῦν, [κατακάμπτειν.]
Wölben *n* ἡ καμάρωσις, ἡ κύρτωσις.
Wölbung *f* τὸ καμάρωμα, ἡ ἁψίς (ῖδος), ἡ ψαλίς (ίδος), (gebogene Form) τὸ κύρτωμα.
Wolf *m* ὁ λύκος, junger ~ ὁ λυκιδεύς, vom ~e λύκειος, nach Art des ~es λυκηδόν, (Entzündung an den Oberschenkeln durch Reiben beim Gehen od. Reiten) τὸ παράτριμμα, τὸ τῶν μηρῶν διάτριμμα.
wolfartig λυκοειδής, λυκώδης.
wölfen (von Hündinnen) τίκτειν.
Wölfin *f* ἡ λύκαινα.
wölfisch λύκειος.
Wolfsauge *n* (ein Stein) ὁ λυκόφθαλμος.
Wolfsbalg *m*, **-haut** *f* ἡ λυκῆ, τὸ λύκου od. λύκειον δέρμα, ἡ λύκου δορά.
Wolfsbiß *m* τὸ λύκου od. λύκειον δῆγμα.
Wolfsfang *m*, **-jagd** *f* ἡ τῶν λύκων θήρα.
wolfsfarbig λυκοειδής.
Wolfsfreundschaft *f* ἡ λυκοφιλία.
Wolfsfuß *m* (eine Pflanze) ὁ ὀρθὸς περιστερεών (ῶνος).
Wolfsgeheul *n* ὁ λυκηθμός, αἱ λύκου (od. λύκων) ὠρυγαί.
Wolfsjäger *m* ὁ λυκοθήρας, ὁ τοὺς λύκους θηρῶν.
Wolfsmilch *f* (eine Pflanze) ἡ τιθυμαλίς (ίδος), ὁ τιθύμαλος.
Wolfszahn *m* ὁ λύκειος ὀδούς (όντος).
Wölkchen *n* τὸ νεφέλιον.
Wolke *f* ἡ νεφέλη, τὸ νέφος, mit ~en umzogen ἐπινέφελος (2), συννεφής, mit ~n bedeckter Himmel ἡ συννέφεια, der Himmel ist mit ~n bedeckt, umzogen συννένοφεν, es stehen ~n am Himmel συννεφεῖ.
wolkenähnlich, -artig νεφελοειδής, νεφελώδης.
Wolkenbruch *m* τὸ νεφελῶν ἔκρηγμα.
wolkenlos ἀνέφελος (2).
Wolkenzug *m* αἱ νεφέλαι.
wolkig νεφελοειδής, νεφελώδης, συννεφής.
Wollarbeit *f* ἡ ἐριουργία, ἡ ταλασία, ἡ ταλασιουργία.
Wollarbeiter *m* ὁ ἐριουργός.
wollartig ἐριώδης.
Wolle *f* τὰ ἔρια, (schlechte ~ zum Polstern) τὸ γνάφαλον, ὁ χνοῦς, (geschorene u. bearbeitete) ὁ πόκος, in ~ arbeiten ἐριουργεῖν, mit ~ handeln ἐριοπωλεῖν, ~ spinnen ταλασιουργεῖν, ~ scheren πεκτεῖν ἔρια, ~ krempeln ξαίνειν ἔρια, ~ geben ἔρια παρέχεσθαι od. φύειν, (an der Schale von Früchten) ὁ χνοῦς, (die wollartigen Härchen auf der Haut mancher Tiere) ἡ λάχνη, in der ~ sitzen (Sprichw.) ἀφθονίαν ἔχειν ἁπάντων, ἄφθονα ἔχειν ἅπαντα.
[1]**wollen** (*adj.* aus Wolle gemacht) ἐρεοῦς.
[2]**wollen** βούλεσθαι (auf Überlegung Begründetes ~), ἐθέλειν (selten θέλειν, Lust, Neigung zu etw. haben), αἱρεῖσθαι (M.) τι (sich etw. erwählen), ἐπιθυμεῖν τινος (etw. begehren, nach etw. verlangen), ἀξιοῦν (für angemessen halten, beanspruchen), προθυμεῖσθαι (P.), ἕτοιμον εἶναι (geneigt, bereit sein), λέγειν, φάναι (sagen, behaupten), so will es das Gesetz οὕτω λέγει od. κελεύει ὁ νόμος, κελεύειν (befehlen), προσποιεῖσθαι (M., sich für etw. ausgeben, zB. er will ein weiser Mann sein προσποιεῖται σοφὸς ἀνὴρ εἶναι), ἐπαγγέλλεσθαι (M., sich zu etw. anheischig machen), αἰτεῖν (fordern), χρῄζειν (bringend ~), μέλλειν (im Begriff sein), wenn du willst εἰ βούλει, εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν. du magst ~ oder nicht κἂν θέλῃς, κἂν μὴ θέλῃς, καὶ μὴ βουλόμενος, wollte Gott ὤφελε, ὡς ὤφελε, nicht ~ οὐ (μή) βούλεσθαι od. ἐθέλειν, ich wollte wohl βουλοίμην ἄν (etw. Mögliches), ἠβουλόμην ἄν (etw. Unmögliches), willst du, wollt ihr, daß ...? βούλει, βούλεσθε mit der ersten Pers. des *conj.*, zB. wollt ihr, daß ich euch sage? βούλεσθε ἡμῖν λέξω, so Gott will σὺν θεῷ, εἰ θεὸς θέλει, lieber ~ βούλεσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.) mit u. ohne μᾶλλον, προαιρεῖσθαι (M.), προκρίνειν, προτιμᾶν τινος, μᾶλλον δέχεσθαι (M.) τινος, was will er mit seinen Prahlereien? τί βουλόμενος καυχᾶται; ich wollte gern ἀγαπῴην ἄν, essen ~ ἐπιθυμεῖν σίτου, sterben ~ πρὸς τῷ τελευτᾶν εἶναι, was willst du? τίνος δέῃ; was willst du damit sagen? τί τοῦτο θέλει; τί δὲ τοῦτο λέγεις; πῶς δὴ τοῦτο λέγεις; die Sache will sehr beachtet sein πολλῆς ἐπιμελείας δεῖται τὸ πρᾶγμα, das will viel sagen δεινὸν δὴ τοῦτο (mit u. ohne λέγεις), er will dies gesehen haben προσποιεῖται od. λέγει τοῦτο ἑωρακέναι, das will nichts sagen πρᾶγμα οὐδέν, es sei wer es wolle ὅστις δή ποτ᾽ ἐστι, ὁστισοῦν, ὅστις ἂν mit *conj.* nach einem Haupttempus, ohne ἄν mit *opt.* nach e. histor. Tempus, oft steht auch der *opt.* mit ἄν, zB. wer wollte dieses behaupten? τίς ἂν εἴποι τοῦτο; bisw. steht auch das *fut.*, zB. wir wollen dies tun τοῦτο ποιήσομεν, bei Aufforderungen der *conj.*, zB. wohlan, wir wollen gehen ἀλλ᾽ ἴωμεν.
Wollen *n* ἡ βούλησις, τὸ βούλεσθαι.
wollenartig ἐριώδης.
wolletragend ἐριοφόρος (2).
Wollfabrik *f* τὸ ἐριουργεῖον.
Wollflocke *f* ἡ κροκύς (ύδος).
Wollhändler *m* ὁ ἐριοπώλης.
wollig ἐριώδης (wollartig), χνοώδης (flaumig), ἔμμαλλος (2), λάσιος (zottig), παππώδης (vom haarigen Samen der Pflanzen). [ὁ καλαθίσκος.]
Wollkorb *m* ὁ τάλαρος, τὸ ταλάριον, ὁ ταλαρίσκος,
Wollkraut *n* ὁ φλόμος.
Wollkrempler *m* ὁ ἔρια ξαίνων (οντος).
Wollmarkt *m* τὸ ἐριοπώλιον, τὰ ἔρια. [ρος (2).]
wollreich εὔποκος (2), δασύμαλλος (2), ἐρίων εὔπο-
Wollreichtum *m* ἡ ἐρίων εὐπορία od. ἀφθονία.
Wollschur *f* ὁ πόκος.
Wollspinner *m* ὁ ταλασιουργός.
Wollspinnerei *f* ἡ ταλασία, ἡ ταλασιουργία, ~ treiben ταλασιουργεῖν, die Kunst der ~ ἡ ταλασιουργική.
Wollspinnerin *f* ἡ ταλασιουργός.
Wollust *f* ἡ ἡδονή, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκρασία, τὰ ἀφροδίσια, ὁ ἀφροδισιασμός, (vom Manne) ἡ λαγνεία, (vom Weibe) ἡ μαχλοσύνη, der ~ ergeben sein ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν (mit und ohne τοῦ σώματος, κατὰ τὸ σῶμα od. σωματικῶν), ~ empfinden ἡδυπαθεῖν, ~ genießen ἀφροδισιάζειν, in ~ leben ἡδυπαθεῖν, τρυφᾶν, ἀνειμένως ζῆν, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, sich der ~ ergeben τρέπεσθαι (M.) πρὸς ἄνεσιν.
wollüstig ἡδυπαθής, ἀφροδίσιος, τρυφερός, τρυφερόβιος (2), ἀσελγής, ἀκρατής, ἀκόλαστος (2), (vom Manne) λάγνος, (vom Weibe) μάχλος, ~ sein ἡδυπαθεῖν, τρυφᾶν, τρυφερῶς ζῆν, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ἀφροδισιάζειν, λαγνεύειν, μαχλεύειν.
Wollüstling *m* ὁ τῶν ἡδονῶν ἥττων, ὁ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀκρατής, ὁ λάγνης, ὁ λάγνος, ὁ ἁβροδίαιτος.
Wollwäsche *f* ἡ τοῦ πόκου od. τῶν πόκων πλύσις.
Wollwäscher *m* ὁ ἐριοπλύτης.

Wollweber *m* ὁ ἐριουργός. ~ sein ἐριουργεῖν.

Wollweberei *f* ἡ ἐριουργία, (als Ort) τὸ ἐριουργεῖον.

womit 1. fragend τίνι; τῷ; indir. ὅτῳ. — 2. *relat.* ᾧ, ᾗ, οἷς, αἷς (je nach dem Nomen, auf das sich ~ bezieht), μεθ' οὗ, μεθ' ὧν, ὃ od. ἃ ἔχων, ᾧ od. οἷς χρώμενος u. dgl.

wonach 1. fragend durch τίς, τί (dir. u. indir.), ὅστις (indir.), zu konstruieren nach dem dabeistehenden Verb, zB. ~ trachtest du? τίνος ἐπιθυμεῖς; — 2. *relat.* durch ὅς, ebenfalls zu konstr. nach dem dabeistehenden Verb.

Wonne *f* ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις, τὸ τερπνόν, τὸ ἡδύ, ~ empfinden ἥδεσθαι (P.), ἀπολαύειν ἡδονῆς, τέρπεσθαί (P.), ἀγάλλεσθαί (M.) τινι, es ist eine ~ ἥδιστόν ἐστιν, es gibt keine größere ~ οὐδὲν γλυκύτερον.

Wonnetaumel *m* ἡ ἄγαν ἡδονή, ἡ ὑφ' ἡδονῆς μανία, im ~ sein ὑφ' ἡδονῆς μανῆναι.

wonnetrunken ἡδονῇ μαινόμενος od. μανείς, περιχαρής, ἡδονοπλήξ (ῆγος).

wonnevoll, wonnig ἥδιστος, γλυκύτατος, χαριέστατος.

woran 1. fragend örtlich πρός τίνι; ἐπί τίνι (τῷ); κατά τί; kausal τίνι (τῷ); ἐκ τίνος (τοῦ); indir. ἐφ' ὅτῳ usw., zu konstruieren nach dem dabeistehenden Verb, zB. ~ hast du Mangel? τίνος ἀπορεῖς; — 2. *relat.* örtlich πρός, παρά, ἐφ', ἐν ᾧ usw., kausal ἐξ οὗ, δι' ὃ usw., auch hier zu konstruieren nach dem dabeistehenden Verb.

worauf 1. fragend örtlich ἐπί τίνος (τοῦ); ἐπί τίνι (τῷ); ἐν τίνι (τῷ); indir. auch ἐφ' ὅτου, ἐν ὅτῳ, zur Angabe einer Bewegung εἰς od. ἐπί τί; zur Angabe der Beziehung πρός τί; indir. auch πρός ὅ τι, sonst der Kasus, den das Verb verlangt. — 2. *relat.* ἐν ᾧ usw., ἐφ' οὗ usw., sonst der Kasus, den das Verb verlangt.

woraus 1. fragend direkt ἐκ τίνος (τοῦ); πόθεν; indir. auch ἐξ ὅτου, ὁπόθεν. — 2. *relat.* ἐξ οὗ usw., ὅθεν.

worein 1. fragend εἰς τί; indir. εἰς ὅ τι. — 2. *relat.* εἰς ὃν usw.

worfeln λικμᾶν.

Worfeln *n* ἡ λίκμησις, gew. durch Verben.

Worfler *m* ὁ λικμητής, gew. *part.*

Worfschaufel *f* τὸ λίκνον, τὸ πτύον.

worin 1. fragend ἐν τίνι (τῷ); ποῦ; od. durch den Kasus des Fragepron. τίς, τί, den das dabeistehende Verb verlangt. — 2. *relat.* ἐν ᾧ usw., οὗ, ὅπου.

Wort *n* 1. (*pl.* Wörter) ἡ λέξις, τὸ ῥῆμα, τὸ ὄνομα (letzteres Benennung), (Laut) ἡ φωνή, (eigentümlich gebrauchtes, veraltetes ~) ἡ γλῶττα, τὸ γλώττημα, das ~ „Tochter" τὸ θυγάτηρ, besser τὸ ὄνομα τῆς θυγατρός, ~ für Wort κατὰ λέξιν. — 2. (*pl.* Worte) ὁ λόγος, τὸ ἔπος, ἡ ῥῆσις, ὁ μῦθος, mit diesen ~en ταῦτ' εἰπών od. λέξας, das waren seine eigenen ~e οὕτως εἶπε τῷ ῥήματι, mit einem ~e ἑνὶ λόγῳ, ὡς ἐν βραχυτάτῳ δηλῶσαι, mit kurzen ~en ὡς συνελόντι oder ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, διὰ βραχέων, δι' ὀλίγων, leere ~e κενοὶ λόγοι, λόγοι καὶ φλυαρίαι, ἡ κενολογία, leere ~e machen κενολογεῖν, unnütze ~e περιττοὶ λόγοι, ἡ περιττολογία, unnütze ~e machen περιττολογεῖν, viele ~e machen πολὺν εἶναι λέγοντα, πολυλόγον εἶναι, um nicht viele ~e zu machen οὐ πολλῷ λόγῳ εἰπεῖν, das ~ führen λέγειν, ich habe ein ~ mit dir zu reden λόγος ἐστί μοι πρός σέ, j-m gute ~e geben πείθειν τινὰ λόγῳ, ein gutes ~ für j-n einlegen ἐξαιτεῖσθαί (M.) τινα, ἱκετεύειν ὑπέρ τινος, das ~ nehmen ἄρχεσθαι (M.) λέγειν, ums ~ bitten αἰτεῖσθαι (M.) λόγον, δεῖσθαι (P.) λόγου τυγχάνειν, j-m das ~ geben λόγον διδόναι τινί, auch παρέχειν τινί, j-m ins ~ fallen ὑπολαμβάνειν λέγοντά τινα, j-m das ~ entziehen ἀφαιρεῖν τινα τὸν λόγον od. τὴν ἐξουσίαν τοῦ λέγειν, das ~ erhalten λόγου τυγχάνειν, λόγον δέχεσθαι (M.), das ~ an j-n richten λέγειν πρός τινα, j-n nicht zu ~e kommen lassen οὐκ ἐᾶν λέγειν τινά, j-m od. einer Sache das ~ reden λέγειν ὑπέρ τινος, ὑπεραπολογεῖσθαί (M.) τινος, etw. nicht ~ haben wollen ἀρνεῖσθαί (P.) τι, ἔξαρνον εἶναί τινος, οὔ φάναι, kein ~ verlieren οὐδὲν λέγειν' σιωπᾶν, kein wahres ~ vorbringen ἀληθές γ' οὐδὲν λέγειν, aufs ~ πρὸς ἔπος, j-m aufs ~ gehorchen προθυμότατα ὑπακούειν τινός u. τινί, etw. durch gute ~e bekommen πειθοῖ λαμβάνειν τι, ein freies ~ sprechen παρρησιάζεσθαι (M.), λέγειν τι μετὰ παρρησίας, das freie ~ ἡ παρρησία, es bedarf keiner ~e οὐ δεῖ λόγου, ~e mit j-m wechseln διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, es fallen ~e γίγνονται λόγοι, es ist nicht mit ~en zu beschreiben οὐκ ἔστιν εἰπεῖν λόγῳ, μεῖζόν ἐστι λόγου, in (durch) ~ und Tat ἔργῳ καὶ λόγῳ, ~ und Tat ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον. — 3. (Versprechen) ἡ ὑπόσχεσις, ἡ πίστις, j-m das ~ geben πίστιν od. πιστὰ διδόναι τινί, sich einander das ~ geben πίστιν od. πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, πιστὰ διδόναι ἀλλήλοις, das ~ von j-m erhalten πίστιν od. πιστὰ λαμβάνειν παρά τινος, das ~ halten φυλάττειν τὴν πίστιν, τηρεῖν τὰ πιστά, ἐπιτελεῖν ἃ ὑπέσχετό τις, ἐμμένειν οἷς ὑπέσχετό τις, βεβαιοῦν τὸν λόγον, das ~ nicht halten (brechen) λύειν od. οὐ φυλάττειν τὴν πίστιν, das ~ zurücknehmen ἀνατίθεσθαι ἃ ὑπέσχετό τις, ἀνατίθεσθαι τὰ εἰρημένα, j-n beim ~ nehmen ἀξιοῦν τινα ἐπιτελεῖν ἃ ὑπέσχετο, ἀναπράττειν τὴν ὑπόσχεσιν, sich auf j-s ~ verlassen πιστεύειν τινὶ ὑποσχομένῳ ποιήσειν τι, ein Mann ein ~ ἀνὴρ ἀγαθὸς οὐ ψεύδεται (M.), ein Mann von ~ ἀνὴρ πιστός.

Wortableitung *f* ἡ ἐτυμολογία, zur ~ gehörig ἐτυμολογικός.

wortarm λόγων ἄπορος (2), οὐ πολυλόγος (2, von Menschen), ἐνδεῶς ἔχων λέξεων (von Sprachen).

Wortarmut *f* ἡ λόγων ἀπορία (von Menschen), ἡ λέξεων σπάνις od. ἔνδεια (von Sprachen).

Wortaufwand *m* ἡ πολυ-, μακρολογία, ~ machen μακρολογεῖν, πολυ- od. μακρολόγον εἶναι.

Wortbedeutung *f* ἡ σημασία.

Wortbildner *m* ὁ ὀνοματοθέτης, ὁ ὀνοματοποιός, ὁ ὀνοματουργός.

Wortbildung *f* ἡ ὀνοματοθεσία, ἡ ὀνοματοποίησις.

wortbrüchig ἄπιστος (2), ~ werden (sein) οὐκ ἐμμένειν τοῖς ὡμολογημένοις.

Wortbrüchigkeit *f* ἡ ἀπιστία.

Wörtchen *n* τὸ ῥημάτιον, τὸ ῥηματίσκιον, τὸ λεξείδιον, τὸ ὀνομάτιον.

Wörterbuch *m* τὸ λεξικόν, Verfasser eines ~s ὁ λεξικογράφος.

Worterklärer *m* ὁ τῶν λέξεων ἐξηγητής.

Worterklärung *f* ὁ τῆς λέξεως διορισμός, ἡ τῆς λέξεως διήγησις.

Wortfolge *f* ἡ τῶν λέξεων συνάφεια.

Wortforscher *m* ὁ ἐτυμολόγος, ein ~ sein ἐτυμολογεῖν.

Wortforschung *f* ἡ ἐτυμολογία.

Wortfügung, Wortfügungslehre *f* ἡ σύνταξις.

Wortführer *m* ὁ λέγων od. ὁ ποιούμενος τοὺς λόγους, (in einer gerichtlichen Verhandlung) ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, ~ sein λέγειν (ὑπέρ τινος), συνδικεῖν, συνηγορεῖν (τινι).

Wortfülle *f* τὸ τῶν λόγων πλῆθος, ἡ τῶν λόγων εὐπορία od. εὔροια.

Wortgefecht *n* ἡ λόγων ἀψιμαχία.

Wortgeklingel *n* ὁ λόγων od. ὀνομάτων πάταγος, ψόφος od. κόμπος.

Wortgepränge *n* ὁ λόγων κόμπος, ὁ ἀγλαϊσμὸς ῥημάτων, ἡ λόγων κατασκευή, ἡ περιττολογία, ~ machen περιττολογεῖν.

Wortkampf *m* s. Wortgefecht.

wortkarg βραχυλόγος (2), ~ sein βραχυλογεῖν.

Wortkargheit *f* ἡ βραχυλογία.

Wortklauber *m* ὁ περὶ τὰ ὀνόματα μικρολογούμενος, ὁ ὀνοματοθήρας, ὁ ὀνοματομάχος, ὁ δυσχερὴς ἐν τοῖς λόγοις.

Wortklauberei *f* ἡ τῶν ὀνομάτων θήρα.

Wortkram *m* τὸ λόγων πλῆθος, οἱ κενοὶ λόγοι.

Wortkrämer *m* ὁ λογοπώλης.

Wortkrittler *m* ὁ λογομάχος.

Wortkünstler *m* ὁ λογοδαίδαλος.

Wortlaut *m*: dies ist der ~ seiner Rede λέγει κατὰ λέξιν οὕτως.
wörtlich κατὰ λέξιν, κατὰ ῥῆμα, τῷ ῥήματι (nach dem Wortlaute), καθ' ἕκαστα (Wort für Wort), ~ sagen εἰπεῖν (τῷ) ῥήματι, eine Rede ~ mitteilen ἀπαγγέλλειν πάντα τὸν λόγον, ὥσπερ εἴρηται.
Wortprunk *m* ὁ λόγων κόμπος.
Wortregister *n* ὁ τῶν λέξεων κατάλογος.
wortreich εὔπορος (2) λόγων, zu ~ περιττολόγος, (in tadelndem Sinne) πολυλόγος (2), μακρολόγος (2), auch λάλος (2, geschwätzig).
Wortreichtum *m* ἡ λόγων εὐπορία, (in tadelndem Sinne) ἡ πολυλογία, ἡ μακρολογία, ἡ περιττολογία, ἡ ἐν λόγοις περιττότης (ητος).
Wortschwall *m* ὁ ὀνομάτων πάταγος, τὸ ὀνομάτων πλῆθος, ἡ ὀνομάτων od. ῥημάτων ἀπεραντολογία.
Wortspiel *n* ἡ παρονομασία.
Wortstellung *f* ἡ λέξεων θέσις.
Wortstreit *m* ἡ λογομαχία (Streit über Worte), ἡ διὰ τῶν λόγων ἅμιλλα (Streit mit Worten), einen ~ mit j-m haben λογομαχεῖν τινι.
Wortverdreher *m* ὁ διαστρέφων τοὺς λόγους, auch ὁ σοφιστής, ὁ σοφιστικὸς ἀνήρ.
Wortverdrehung *f* ἡ τῶν λόγων διαστροφή, τὸ σόφισμα.
Wortversetzung *f* ἡ λέξεων od. ὀνομάτων μετάθεσις.
Wortverstand *m* τὸ ἐν τῷ λόγῳ δηλούμενον.
Wortwechsel *m* ἡ ἔρις (ιδος), in ~ geraten διὰ λόγων ἐρίζειν, ἀμφιλέγειν.
worüber 1. fragend ἐπὶ τίνι (τῷ); ὑπὲρ τίνος (τοῦ); kausal διὰ τί; τί; zur Angabe des Gegenstandes, über den gesprochen wird περὶ τίνος; — 2. *relat.* ἐφ' ᾧ, δι' ὅν, περὶ οὗ usw.
worum 1. fragend περὶ τί; (worüber) περὶ τίνος; — 2. *relat.* περὶ ὅν usw., περὶ οὗ usw.
worunter 1. fragend örtlich ὑπὸ τίνι (τῷ); zur Angabe des Gehörens zu etw. ἐν τίσι; τίνων; — 2. *relat.* örtlich ὑφ' ᾧ usw. (auf d. Frage wo?), ὑφ' ὅν usw. (auf die Frage wohin?), zur Angabe des Gehörens zu etw. ὧν.
woselbst ἔνθα, ἔνθαπερ, οὗ, ὅπου, ᾗ.
wovon 1. fragend ἀπὸ u. ἐκ τίνος (τοῦ); indir. ἀφ' ὅτου, ὁπόθεν. — 2. *relat.* ἀφ' οὗ usw., ὅθεν, zur Bezeichnung des Gegenstandes einer Handlung περὶ τίνος (τοῦ); κατὰ τί; indir. auch περὶ ὅτου, καθ' ὅ τι, *relat.* περὶ οὗ usw.
wovor 1. fragend πρὸ τίνος (τοῦ); indir. auch πρὸ ὅτου (örtlich), ἀπὸ τίνος (τοῦ); τί; τί δέ; indir. ἀφ' ὅτου, ὅ τι (vom Beweggrund). — 2. *relat.* πρὸ οὗ usw. (örtlich), ἀφ' οὗ usw., δι' ὅν usw. (vom Beweggrund).
wozu 1. fragend τίνος (τοῦ) ἕνεκα; ἐπὶ τίνι (τῷ); auch τί βουλόμενος; indir. ὅτου ἕνεκα, ἐφ' ὅτῳ, ὅ τι. — 2. *relat.* πρὸς u. ἐφ' ὅ.
Wrack *n* τὰ ναυάγια.
Wucher *m* ὁ τόκος, ὁ τοκισμός, ὁ δανεισμός, ὁ καρπός, τὸ κάρπωμα, schmutziger ~ ἡ αἰσχροκέρδεια, ~ treiben τοκίζειν, δανείζειν, schmutzigen ~ treiben αἰσχροκερδεῖν, etw. mit ~ wiedergeben πολλαπλάσιον ἀποδιδόναι τι.
Wucherblume *f* τὸ χρυσάνθεμον.
Wucherer *m* ὁ τοκιστής, ὁ δανειστής, ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων), schmutziger ~ ὁ τοκογλύφος.
Wucherhandwerk *n* ὁ τοκισμός.
wuchern s. Wucher treiben unter Wucher; (von Gewächsen) τραγᾶν, φυλλομανεῖν, ὀργᾶν.
Wuchs *m* 1. (Wachstum) ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, im ~ sein αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν oder ἔχειν, im besten ~ stehen ἀκμάζειν. — 2. (die Art, wie etw. gewachsen ist) ἡ φύσις, (von Pflanzen) ἡ φυτεία, von geradem ~ ὀρθοφυής, von schlankem ~ εὐμήκης τὸ σῶμα, von schönem ~ εὐφυής, schöner ~ ἡ εὐφυΐα, von schlechtem ~ κακοφυής.
Wucht *f* ἡ ῥοπή, ἡ ῥώμη, ἡ φορά, ~ habend ἐμβριθής, dem Schlage ~ geben ἐμβριθῆ ποιεῖν τὴν πληγήν.
wuchtig ἐμβριθής.
Wuchtkolben *m/pl.* οἱ ἁλτῆρες.
wühlen eig. ἀν-, δι-, ὑπορύττειν, ἀνασκάπτειν, in der Erde ~ διορύττειν od. ἀνασκάπτειν τὴν γῆν, übtr. im Staate ~ ταράττειν τὴν πόλιν, νεωτερίζειν τι περὶ τὴν πολιτείαν.
Wühlen *n* ἡ ὄρυξις, ἡ ὑπόρυξις, gew. durch Verben, übtr. ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία.
Wühler *m* ὁ νεωτεροποιός, ὁ νεωτεριστής.
Wühlerei *f* s. Wühlen.
Wulst *f* ὁ ὄγκος, (architektonischer Ausdruck) τὸ κυμάτιον.
wund (verwundet) d. *part.* von verwunden, (aufgerieben) παρατετριμμένος, (eiternd) ἑλκώδης, ~ machen ἑλκοῦν, ~ werden ἑλκοῦσθαι (P.), sich ~ gehen παρατρίβεσθαι (M.) τοὺς μηρούς.
Wundarzneikunde, -kunst *f* ἡ χειρουργία, ἡ χειρουργική.
Wundarzt *m* ὁ χειρουργός, ὁ ἰατρός, Klinik des ~es τὸ ἰατρεῖον.
wundärztlich χειρουργικός.
Wunde *f* 1. τὸ τραῦμα, böse, eiternde ~ τὸ ἕλκος, Hieb~, Stich~ ἡ πληγή, Biß~ τὸ δῆγμα, Schuß~ τὸ βλῆμα, eine ~ bekommen τραῦμα λαμβάνειν, τιτρώσκεσθαι, τραυματίζεσθαι (P.), eine tödliche ~ ἡ καιρία πληγή, eine tödliche ~ schlagen πλήττειν τινὰ καιρίαν (πληγήν), eine ~ von vorn, auf der Brust τραῦμα τὸ ἐναντίον, ~ auf dem Rücken τὸ ὄπισθεν τραῦμα, j-m eine ~ beibringen πληγὴν ἐπιφέρειν od. ἐπιτρίβειν τινί, eine leichte ~ τραῦμα ἐπιπόλαιον. — 2. übtr. τὸ τραῦμα, τὸ ἕλκος, auch ἡ συμφορά, τὸ πάθος, dem Herzen eine ~ schlagen ἅπτεσθαι (M.) τῆς καρδίας.
Wundeisen *n* ἡ μήλη (Sonde).
wundenfrei ἄτρωτος (2), ἀτραυμάτιστος (2).
Wundenmal *n* ἡ οὐλή, ἡ ὠτειλή.
Wunder *n* τὸ θαῦμα, τὸ τέρας (ατος, jede außerordentliche, staunenerregende Erscheinung). sein ~ an etw. sehen θαυμάζειν od. ἐκπλήττεσθαι (P.) ἰδόντα τι, es ist kein ~ καὶ θαῦμά γε οὐδέν. es wäre kein ~ θαυμαστὸν οὐκ ἂν εἴη, was ~? τί δὲ καὶ θαυμαστόν; es nimmt mich etw. wunder θαυμάζω τι, ein ~ aus etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, ~ tun θαυματοποιεῖν, θαυματουργεῖν, ~ der Tapferkeit verrichten θαυμαστὰ ἔργα (τῆς ἀνδρείας) ἀποτελεῖν od. ἀποφαίνεσθαι (M.), ~ wie viel, groß θαυμαστὸς od. θαυμάσιος ὅσος, die sieben ~ der Welt τὰ ἑπτὰ θεάματα.
wunderbar θαυμαστός, θαυμάσιος, (sonderbar) ἄτοπος (2), παράδοξος (2), (einem Wunderzeichen ähnlich) τερατώδης, ~e Dinge erzählen θαυμαστὰ λέγειν, τερατολογεῖν, τερατεύεσθαι (M.), παραδοξολογεῖν, auf eine ~e Weise θαυμαστῶς, von ~er Schönheit, Größe θαυμάσιος τὸ κάλλος, τὸ μέγεθος, ~e Beschaffenheit ἡ θαυμασιότης (ητος), es ist doch ~, was du sagst θαυμαστὸν δὴ τοῦτο λέγεις, und was das W~ste ist καὶ τὸ θαυμασιώτατον.
Wunderbarkeit *f* ἡ θαυμασιότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*
Wunderbaum *m* τὸ σιλλικύπριον, ὁ κρότων (ωνος), τὸ κίκι (εως), Öl aus der Frucht des ~es τὸ κίκινον ἔλαιον, τὸ κίκι.
Wunderbild *n* τὸ θαυματοποιὸν ἄγαλμα.
Wunderding *n* τὸ θαῦμα, τὸ τέρας (ατος), u. d. *neutr.* d. *adj.* wunderbar.
Wundererscheinung *f* τὸ τέρας (ατος).
Wundergabe *f* ἡ θαυματοποιητικὴ δύναμις, ἡ θαυματοποιία.
Wundergeburt *f* ἡ τερατοτοκία.
Wundergeschichte *f* ἡ τερατολογία, ὁ θαυμαστὸς λόγος, τὸ θαυμαστὸν πρᾶγμα.
Wundergeschöpf *n* τὸ τέρας (ατος).
wundergroß θαυμαστὸς od. θαυμάσιος ὅσος, θαυμάσιος τὸ μέγεθος.
Wunderkind *n* τὸ θαυμαστὸν παιδίον.

Wunderkraft *f* ἡ θαυματοποιική od. θαυματουργὸς δύναμις, θεία τις δύναμις.
Wunderkur *f* ἡ θαυμασία θεραπεία.
wunderlich (auffallend, sonderbar) θαυμάσιος, ἄτοπος (2), ἀλλόκοτος (2), καινός, ξένος, παράδοξος (2), τερατώδης, du ~er Mensch ὦ δαιμόνιε, (eigensinnig) δυσχερής, δύσκολος, δυσάρεστος, δυστράπελος (sämtl. 2).
Wunderlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.* u. ἡ δυσκολία, ἡ δυσαρέστησις, ἡ δυσχέρεια.
Wundermann, -täter *m* ὁ θαυματοποιός, ὁ θαυματουργός.
wundern sich θαυμάζειν, es sollte mich ~, wenn θαυμάζω, εἰ, ich wundere mich, daß θαυμάζω ὅτι, ὡς od. ὅπως, sich über j-n ~ θαυμάζειν τινός, es wundert mich θαυμάζω, θαῦμα λαμβάνει με, θαυμαστόν μοι φαίνεται. es sollte mich ~ θαυμάζοιμι ἄν.
wundernehmen s. unter Wunder.
wundersam s. wunderbar. wunderlich.
wunderschön πάγκαλος (2), κάλλιστος, θαυμάσιος od. θαυμαστὸς τὸ κάλλος.
wunderselten πάνυ σπάνιος.
Wundertat *f* τὸ θαυμάσιον ἔργον, τὸ θεῖον πρᾶγμα, τὸ θαῦμα.
wundertätig θαυματοποιός, θαυματουργός, τερατοποιός, τερατουργός (sämtl. 2).
Wundertätigkeit *f* ἡ θαυματοποιία, ἡ θαυματουργία.
Wundertier *n* τὸ τερατῶδες θηρίον, τὸ τέρας (ατος).
Wundertun *n* ἡ θαυματοποιία, ἡ θαυματουργία.
wundervoll θαυμαστός, θαυμάσιος, θεῖος.
Wunderwerk *n* τὸ τέρας (ατος), ~e verrichten θεῖα ἔργα ἀποτελεῖν, ein ~ aus etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, die sieben ~e der Welt s. unter Wunder.
Wunderzeichen *n* τὸ τέρας (ατος), (am Himmel) τὸ οὐράνιον σημεῖον, ἡ διοσημεία.
Wundfieber *n* ὁ ἐκ τραύματος πυρετός, das ~ haben πυρέττειν ἐκ τραύματος.
Wundklee *m* ἡ ἔβενος.
Wunsch *m* (das Wünschen) ἡ εὐχή, ὁ πόθος, ἡ ἐπιθύμησις, ἡ ἐπιθυμία, (das, was man begehrt) τὸ ἐπιθύμημα, ὃ (ἃ) εὔχεταί τις, οὗ (ὧν) ἐπιθυμεῖ τις, einen ~ tun εὔχεσθαι (M.), εὐχὴν ποιεῖσθαι (M.), einen ~ hegen ποθεῖν τι, ἐπιθυμεῖν τινος. seinen ~ erfüllt sehen τυγχάνειν τῆς εὐχῆς, εἰς τὸ πέρας ἀφῖχθαι τῆς εὐχῆς, es geht mir nach ~ προχωρεῖ μοι κατὰ νοῦν od. κατὰ γνώμην, ἀποβαίνει od. γίγνεταί μοι εὐχομένῳ, es geht mir nicht nach ~ ἀντικρούει μοί τι, dein ~ soll dir gewährt werden τεύξει ὧν δέῃ (παρ' ἐμοῦ), das ist mein größter ~ τοῦτο ἐπιθυμῶ μάλιστα, j-s ~ entsprechen ποιεῖν ὃ ἂν βούληταί τις, j-m nach ~ sprechen πρὸς χάριν λέγειν τινί, gegen ~ παρὰ γνώμην.
Wünschelrute *f* τὸ τοῦ Ἑρμοῦ ῥαβδίον, auch ἡ ἴυγξ (υγγος, Zauberrad), ἡ ῥάβδος (Zauberrute).
wünschen εὔχεσθαι, ἐπεύχεσθαι (M.), βούλεσθαι, ἐθέλειν, sich etw. ~ ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι (M.), ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τινος, (bedürfen, verlangen) δεῖσθαι (P.) τινος, χρῄζειν τινός, (sich nach etw. sehnen) ποθεῖν τι, ~ daß etw. nicht geschehe ἀπεύχεσθαι μὴ γενέσθαι τι, ich wünschte daß βουλοίμην ἂν mit *inf.*, j-m wohl zu leben ~ χαίρειν λέγειν τινί, j-m alles Gute ~ εὔχεσθαί (M.) τινι πάντα τἀγαθά (Böses κακόν), j-m Glück ~ zu etw. συνήδεσθαί (P.) τινι ἐπί τινι od. ὅτι, συγχαίρειν τινὶ ἐπί τινι.
Wünschen *n* ἡ εὐχή. gew. durch Verben.
wünschenswert εὐκτός, ἐπευκτός, εὐκταῖος, ἐπιπόθητος (2), ποθεινός, ζηλωτός, αἱρετός, es ist mir etw. ~er προαιροῦμαί (M.) τί τινος, αἱροῦμαί (M.) τι πρό τινος, προτιμῶ τί τινος.
Würde *f* ἡ ἀξία (Wert, äußere ~), ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα (Ansehen, Achtung, Geltung), ἡ τιμή (Ehre, ehrenvolle Stellung), ἡ ἀρχή (obrigkeitliche ~), ἡ σεμνότης (ητος, äußere Ehrwürdigkeit, ~ u. Anstand im Benehmen), ἡ εὐπρέπεια. ἡ εὐσχημοσύνη (anständige Haltung), nach ~n κατὰ τὴν ἀξίαν, ἀξίως, nicht nach ~n παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀναξίως. nach ~n, nicht nach ~n behandelt werden ἄξια, ἀνάξια πάσχειν, zu hohen ~n gelangen μεγάλας τιμὰς λαμβάνειν, εἰς μεγάλας τιμὰς ἀφικνεῖσθαι, in ~n stehen ἔντιμον εἶναι, ἐν τέλει εἶναι. διαφέρειν τιμῇ, j-n zu hohen ~n befördern προάγειν τινὰ ἐπὶ μεγάλας τιμάς, αὐξάνειν τινὰ τιμαῖς, in den höchsten ~n stehen πρῶτον εἶναι τῇ τιμῇ, mit j-m in gleicher ~ sein τὴν αὐτὴν τιμὴν ἔχειν τινί, eine höhere ~ als ein anderer haben προέχειν τινὸς τιμῇ, etw. unter seiner ~ halten ἀπαξιοῦν τι od. mit *inf.* u. μή, ἀνάξιον ἡγεῖσθαί (M.) τι, seiner ~ nichts vergeben οὐδὲν ἀνάξιον ἑαυτοῦ πράττειν, die ~ des Stils ἡ τοῦ λόγου μεγαλοπρέπεια od. σεμνότης (ητος). erkünstelte ~ ἡ σεμνοτυφία.
Würdenträger *m* ὁ ἔχων τιμήν, ὁ ἐν τιμῇ.
würdevoll σεμνός. εὐπρεπής, in ~em Tone sprechen σεμνολογεῖσθαι (M.), ~ auftreten σεμνύνεσθαι (M.).
würdig 1. ἄξιος, ἐπάξιος (2) mit *gen.*, j-n einer Sache für ~ halten ἄξιον νομίζειν od. ἀξιοῦν τινά τινος, τιμᾶν τινά τινι, seiner ~ handeln ἀξίως ἑαυτοῦ πράττειν, ποιεῖν πρέποντα ἑαυτῷ, des Zutrauens ~ ἀξιόπιστος (2), des Lobes ~ ἀξιέπαινος (2) u. dgl. — 2. (ehrwürdig) σεμνός, ἀξιόλογος (2), αἰδέσιμος (2).
würdigen j-n einer Sache s. für würdig halten unter würdig; etw. ~ κρίνειν τι, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.
Würdigkeit *f* ἡ ἀξία, ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, nach ~ ἀξίως, καταξίως, κατ' ἀξίαν.
Würdigung *f* ἡ ἀξίωσις, ἡ τίμησις, (Beurteilung) ἡ κρίσις.
Wurf *m* ἡ βολή, ὁ βόλος, (mit einem Wurfspieße) τὸ ἀκόντισμα, einen ~ tun βάλλειν, einen glücklichen ~ tun εὐστόχως βάλλειν, βαλόντα τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ, glücklicher ~ ἡ εὐστοχία, es kommt mir etw. in den ~ ἀπαντᾷ, παρα-, συντυγχάνει μοί τι, ἐν-, ἐπιτυγχάνω. περιπίπτω τινί, (im Würfelspiel) τὰ πεπτωκότα, (bei Tieren = Geburt) ὁ τόκος.
Würfel *m* ὁ κύβος, ὁ ἀστράγαλος, (in einem gewebten Stoffe) τὸ πλινθίον, ~ spielen κυβεύειν, ἀστραγαλίζειν, der ~ ist gefallen ὁ κύβος ἔρριπται od. ἀνέρριπται, der ~ fällt ὁ κύβος πίπτει.
würfelähnlich, -artig κυβοειδής.
Würfelbecher *m* ὁ φιμός, ὁ πύργος, ὁ σκίραφος.
Würfelbein *n* (Knöchel) ὁ ἀστράγαλος.
Würfelbrett *n* ἡ τηλία, ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.
Würfelchen *n* τὸ ἀστραγάλιον.
würfelförmig κυβοειδής.
Würfelgestalt *f* τὸ κυβικὸν εἶδος.
würfelig κυβικός.
würfeln κυβεύειν, ἀστραγαλίζειν, σκιραφεύειν, (um etw. περί τινος), mit j-m ~ διακυβεύειν πρός τινα.
Würfeln, Würfelspiel *n* ἡ κυβεία, ἡ ἀστραγάλισις, ἡ σκιραφεία, etw. im ~ verlieren κυβεύοντα ἀπολλύναι τι.
Würfelspieler *m* ὁ κυβευτής, ὁ σκιραφευτής, ein guter ~ ὁ κυβευτικός.
Wurfgarn *n* τὸ δίκτυον.
Wurfgeschoß *n* τὸ βέλος.
Wurfmaschine *f* ὁ καταπέλτης, ἡ λιθοβόλος μηχανή.
Wurfriemen *m* ἡ ἀγκύλη, mit einem ~ etw. versehen ἐναγκυλᾶν τι, ohne ~ ἀνάγκυλος (2).
Wurfschaufel *f* τὸ λίκνον, τὸ πτύον.
Wurfscheibe *f* ὁ δίσκος, die ~ werfen δισκεύειν, das Werfen der ~ ἡ δισκοβολία.
Wurfschwinge *f* τὸ πλόκανον.
Wurfspeer, -spieß *m* τὸ ἀκόντιον (zur Jagd und zum Kampfe), τὸ παλτόν, ἡ λόγχη, τὸ βέλος (zum Kampfe), ἡ σιβύνη, τὸ σιβύνιον, τὸ σίγυνον, ὁ σιγύνης (Jagdspieß), der Schaft des ~es τὸ ξυστόν, die eiserne Spitze ἡ λόγχη, der Riemen des ~es ἡ ἀγκύλη, den ~ werfen ἀκοντίζειν, das Werfen des ~es ἡ ἀκόντισις, ὁ ἀκοντισμός, j-n mit dem ~ werfen ἀκοντίζειν τινά, mit dem ~ töten ἀκοντίζοντα καταβάλλειν, καταβάλλειν τῷ ἀκοντίῳ, ein Soldat mit einem ~ ὁ ἀκοντιστής.

Wurfweite *f*: in der ~ ἐντὸς βέλους, außer der ~ ἔξω βέλους, bis zur ~ μέχρι ἀκοντίου βολῆς.
würgen πνίγειν, ἄγχειν.
Würgen *n* ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.
würgend außer den *part.* auch πνιγηρός, πνιγώδης.
Würger *m* d. *part.* d. Verben, (Mörder) ὁ φονεύς, ὁ σφαγεύς.
Wurm *m* τὸ ἑρπετόν (alles was kriecht), ὁ σκώληξ (ηκος, Spul-, Eingeweide-, Regen~), ἡ ἕλμις (ινθος, bsd. Eingeweide~), ἡ τερηδών (όνος), ὁ θρίψ (πός, Holz~), ἡ εὐλή (Made im verwesenden Körper), Würmer bekommen σκωληκοῦσθαι (P.), Würmer erzeugen σκωληκοτοκεῖν, Würmer fressend σκωληκοφάγος (2). — 2. übtr. nagender ~ ἡ θυμοβόρος λύπη, auch ein ~ krümmt sich, wenn man ihn tritt (Sprichw.) ἔστι κἂν σέρφῳ χολή.
wurmähnlich, -artig σκωληκοειδής, σκωληκώδης, ἑλμινθώδης.
Würmchen *n* τὸ σκωλήκιον, τὸ ἑλμίνθιον.
wurmen: es wurmt mich etw. δάκνει od. ἀνιᾷ μέ τι, χαλεπῶς od. βαρέως φέρω τι.
wurmförmig s. wurmähnlich.
Wurmfraß *m* ἡ σκωλήκωσις, den ~ haben σκωληκιᾶν.
wurmig, wurmstichig σκωληκόβρωτος (2), σκωληκόβορος (2), ~ werden σκωληκοῦσθαι (P.), σκωληκιᾶν.
Wurmloch *n* τὸ διάβρωμα.
Wurmmehl *n* τὸ πρῖσμα.
Wurst *f* τὸ χόρδευμα, ἡ χορδή, ἡ φύσκη, ὁ φύσκος, ὁ ἀλλᾶς (ᾶντος), ~ machen χορδεύειν, ἀλλαντοποιεῖν, mit ~ handeln ἀλλαντοπωλεῖν, ~ wider ~ (Sprichw.) πῦρ ἐπὶ πῦρ.
wurstähnlich, -artig ἀλλαντοειδής.
Wursthändler *m* ὁ ἀλλαντοπώλης.
Wurstmacher *m* ὁ ἀλλαντοποιός.
Würze *f* τὸ ἥδυσμα, τὸ ἄρωμα, τὸ ἄρτυμα, übtr. τὸ ὄψον, Appetit ist die ~ der Speise ἐπιθυμία τοῦ σίτου ὄψον ἐστίν.
Wurzel *f* ἡ ῥίζα (allg.), τὸ ῥίζωμα (~masse), (eines Berges) ἡ ὑπώρεια, (der Hand) ὁ καρπός, (in der Arithmetik) ἡ πλευρά, mit der ~ πρόρριζος (2, *adv.* πρόρριζον), αὐτόρριζος (2), ~n treiben, schlagen ῥιζοῦσθαι (P. u. M.), καταρριζοῦσθαι (P.), ῥίζας ἄγειν, ῥιζοφυεῖν, ~n treibend ῥιζοβόλος (2), ῥιζοφυής, ~n sammeln, schneiden ῥιζολογεῖν, ῥιζοτομεῖν, ~n graben ῥιζωρυχεῖν, ~n essen ῥιζοφαγεῖν, von ~n lebend ῥιζοφάγος (2), Geiz ist die ~ alles Übels (Sprichw.) ἡ φιλαργυρία πάσης κακίας ἐστὶ μητρόπολις.
wurzelartig ῥιζώδης, *adv.* ῥιζηδόν.
Würzelchen *n* τὸ ῥιζίον.
Wurzelende *n* ὁ πυθμήν (ένος).
Wurzelgeflecht *n* ὁ ταρρός.
Wurzelgräber *m* ὁ ῥιζωρύχος.
Wurzelhändler *m* ὁ ῥιζοπώλης.
Wurzelmasse *f* τὸ ῥίζωμα.
wurzeln ῥιζοῦσθαι (P. u. M.), ῥιζοβολεῖν, ῥιζοφυεῖν, in etw. ~ ἐμπεφυκέναι τινί.
Wurzeln *n* ἡ ῥίζωσις.
wurzelreich πολύρριζος (2).
Wurzelreichtum *m* ἡ πολυρριζία.
Wurzelsaft *m* ὁ ῥιζίας ὀπός.
Wurzelsammler *m* ὁ ῥιζολόγος, ὁ ῥιζοτόμος, ὁ ῥιζωρύχος.
Wurzelschoß, -schößling *m* ὁ αὐτόμολος.
Wurzelwerk *n* τὸ ῥίζωμα, αἱ ῥίζαι.
Wurzelwort *n* τὸ πρωτότυπον.
Wurzelzahl *f* ὁ πυθμήν (ένος).
würzen ἡδύνειν, ἀρτύειν, χυμίζειν (sämtlich auch übtr.).
Würzen *n* ἡ ἄρτυσις, ὁ ἡδυσμός, gew. durch Verben.
würzend ἡδυντικός.
würzhaft ἀρωματικός.
Würzkrämer *m* ὁ ἀρωματοπώλης.
Würzkraut *n* τὸ ἄρωμα.
Würzladen *m* τὸ καπηλεῖον.
Wust *m* (ungeordnete Masse) ὁ ὄχλος, τὰ γάργαρα, (Schmutz) ὁ ῥύπος, ἡ ῥυπαρία.
wüst 1. (unbebaut) ἔρημος, ~es Land, ~er Boden ἡ χέρσος γῆ, eine ~e Gegend ἡ ἔρημος χώρα, ~ machen ἐρημοῦν, χερσοῦν, ~ liegen, werden d. P., auch χερσεύειν (u. M.). — 2. (von Menschen = liederlich, wild) ἄγριος, ἄσωτος (2), ἀνειμένος, ein ~es Leben führen ἀνειμένως ζῆν.
Wüste, Wüstenei *f* ἡ ἔρημος χώρα, ἡ ἐρημία, τὰ ἔρημα.
Wüstheit *f* ἡ ἐρημία (einer Gegend), τὸ ἄγριον, ἡ ἀσωτία (der Sitten).
Wüstliegen *n* (eines Landes) ἡ χερσεία.
Wüstling *m* ὁ ἄσωτος.
Wut *f* ἡ μανία, ἡ λύττα (letzteres bsd. von der Tollheit der Hunde), ἡ παραφορά, ὁ οἶστρος, s. Wahnsinn; in ~ sein, geraten μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (μανῆναι, ἐκμανῆναι), οἰστρᾶν, λυττοῦσθαι (P.), j-n in ~ versetzen μαίνειν, ἐκμαίνειν, ὀργίζειν, ἐξαγριαίνειν τινά, μανίαν od. λύτταν ἐμβάλλειν τινί, j-s ~ besänftigen παύειν τινὰ μαινόμενον od. τῆς μανίας od. τῆς ὀργῆς.
wüten μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (P.), λυττᾶν, (von heftigen Leidenschaften) οἰστρᾶν, auch μαίνεσθαι, gegen j-n ~ ἐκμαίνεσθαι κατά τινος u. εἴς τινα, (von Krankheiten) ἀκμάζειν, βαρέως ἐμπίπτειν, die Krankheit wütet auch πολλή ἐστιν ἡ νόσος.
Wüten *n* s. Wut.
wütend außer d. *part.* auch μανικός, μανιώδης, λυττώδης, λυττομανής, οἰστρώδης, ~e Leidenschaften αἱ οἰστρώδεις ἐπιθυμίαι, j-n ~ machen ἐκμαίνειν τινά, μανίαν od. λύτταν ἐμβάλλειν τινί, ~ werden μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (P.), ἀγριοῦσθαι, ἐξαγριοῦσθαι, ἀγριαίνεσθαι (sämtlich P.).
wutentbrannt ἀναφλεγόμενος ὑπ' ὀργῆς.
Wüterich *m* ὁ ἄγριος ἄνθρωπος.
wütig s. wütend.
wutschnaubend πληρούμενος θυμοῦ καὶ πνεύματος.

X

X *n* Ξ, ξ, τὸ ξῖ indekl., j-m ein X für ein U machen (Sprichw.) ἐξαπατᾶν τινα, ~beine βλαισὰ σκέλη, mit ~beinen ὁ, ἡ βλαισόπους (οδος).
Xenie *f* τὸ ἐπιγραμμάτιον, Verfasser von ~n ὁ ἐπιγραμματοποιός.

Y

Y *n* Υ (Υ), υ, τὸ ὖ ψιλόν (*gen.* τοῦ ὖ ψιλοῦ).
Ysop *m* (e. Pflanze) ἡ (ὁ) ὕσσωπος, τὸ ὕσσωπον, mit ~ angemachter Wein ὁ ὑσσωπίτης οἶνος.
Ysopwein *m* s. Ysop.

Z

Z *n* Z, ζ, τὸ ζῆτα indekl., doch ist ζ nicht dem deutschen Z gleich, wurde vielmehr wie ds gesprochen.

Zacke *f*, **Zacken** *m* ὁ, ἡ στόρθυγξ (γγος), ὁ ὀδούς (όντος), ἡ στόρθη (bsd. am Hirschgeweih und Rehgehörn).

zacken χαράττειν.

zackig ὀδοντωτός, στόρθυγγας ἔχων.

zagen (zögern, zaudern) ὀκνεῖν, μέλλειν. ὀκνηρῶς ἔχειν, (mutlos sein) ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, περίφοβον εἶναι, δειλιᾶν, vor etw. ~ ὀκνεῖν τι, ἀθυμεῖν u. ἀθύμως ἔχειν πρός τι. ἀποδειλιᾶν τι, τινος u. πρός τι.

Zagen *n* ὁ ὄκνος, ἡ μέλλησις, τὸ μέλλημα, ἡ ἀθυμία. ὁ φόβος, ἡ ἀποδειλίασις.

zaghaft (saumselig) ὀκνηρός, (mutlos) ἄθυμος (2), (furchtsam) περίφοβος (2), (feig) δειλός, ~ werden ἀποδειλιᾶν.

Zaghaftigkeit *f* ἡ ἀτολμία. ἡ δειλία, ἡ ἀθυμία. ὁ ὄκνος, ἡ ἀποδειλίασις, ἡ περὶ τοὺς κινδύνους μαλακία.

zäh, zähe eig. γλίσχρος, γλισχρώδης. γλοιώδης, ἰξώδης, κολλώδης. ~ machen γλισχραίνειν, ~ werden d. P., übtr. (karg) γλίσχρος, μικρολόγος (2), φειδωλός, ~ sein γλισχρεύεσθαι (M.), ~ an etw. halten γλίσχρως od. σφόδρα ἐμμένειν τινί.

Zäheit, Zähigkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος, eig. u. übtr.), ἡ γλισχρολογία. ἡ μικρολογία, ἡ φειδωλία (übtr.).

Zahl *f* ὁ ἀριθμός, gerade, ungerade ~ ὁ ἄρτιος, περιττὸς ἀριθμός, die ~ eins, zwei usw. ἡ μονάς, ἡ δυάς (άδος) usw., an ~ ἀριθμόν, ἀριθμῷ, τὸ πλῆθος, viel an ~ πολλοὶ τὸ πλῆθος, den Feinden an ~ gleich sein ἴσον εἶναι τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος, in ~en angeben εἰς ἀριθμὸν εἰπεῖν, zu der ~ von ... gehören εἶναι mit *gen.*, j-n unter die Zahl von ... rechnen τιθέναι τινὰ ἐν mit *dat.*, ἡγεῖσθαι (M.) τινα εἶναι mit *gen.*

zahlbar ἀποδόσιμος (2), die Schuld ist ~ ἀποδιδόναι δεῖ τὸ χρέος.

zählbar ἀριθμητός.

zahlen τίνειν, ἀπο-, ἐκτίνειν, Geld ~ καταβάλλειν χρήματα, (mit dem Nebenbegriff der Verpflichtung) ἀποδιδόναι ἀργύριον, (von Abgaben) τελεῖν, ἀποφέρειν, Strafe ~ ζημίαν ἀποτίνειν. sich von j-m Geld für etw. ~ lassen πράττεσθαί (M.) τινα ἀργύριόν τινος, (sich bestechen lassen) διαφθείρεσθαι (P.), δωροδοκεῖν, ich kann nicht ~ οὐκ ἔχω ἀποτίνειν.

zählen I *trans.* ἀριθμεῖν. ἀριθμὸν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀριθμῷ καταλαμβάνειν, an den Fingern ~ πεμπάζειν, leicht zu ~ εὐαρίθμητος (2), zu od. unter etw. ~ καταλέγειν od. καταριθμεῖν τι ἔν τινι, j-n unter seine Freunde ~ ἡγεῖσθαί (M.) τινα τῶν φίλων εἶναι, j. zählt dreißig Jahre ἔστι τις τριάκοντα ἐτῶν, ἔχει τις τριάκοντα ἔτη, worunter gezählt werden außer d. P. auch τελεῖν u. συντελεῖν εἰς. — II *intr.* zu etw. ~ s. gehören.

Zählen *n*, **Zählung** *f* ἡ ἀρίθμησις, ὁ ἀριθμός, eine ~ vornehmen, veranstalten ἀριθμὸν ποιεῖσθαί (M.) τινος, eine ~ wird veranstaltet ἀριθμὸς γίγνεταί τινος.

Zahlengröße *f* ὁ ἀριθμός.

zahlenmäßig: etw. ~ feststellen ἀριθμὸν ποιεῖσθαί (M.) τινος.

Zahlenreihe *f* ὁ στίχος ἀριθμῶν.

Zahlensystem *n* ὁ ἀριθμός.

Zahlenverhältnis *n* ὁ ἀριθμός, nach ~ κατ᾽ ἀριθμόν.

Zahler *m* durch *part.*

zahllos ἀναρίθμητος (2), ἀνάριθμος (2), ἄπειρος (2) od. ἀμήχανος (2) τὸ πλῆθος, eine zahllose Menschenmasse ἀνθρώπων πλῆθος ἀμήχανον ὅσον.

Zahllosigkeit *f* τὸ ἄπειρον πλῆθος oder d. *neutr.* d. *adj.*

Zahlmeister *m* ὁ ταμίας.

Zahlpfennig *m* ἡ ψῆφος. τὸ σύμβολον.

zahlreich πολύς (mit u. ohne τὸ πλῆθος), συχνός. ~er sein ὑπερέχειν πλήθει.

Zahltag *m* ἡ τῆς ἀποδόσεως ἡμέρα, ἡ ἡμέρα ᾗ χρὴ καταβάλλειν ἀργύριον.

Zahlung *f* ἡ ἀπόδοσις, ἡ καταβολή. ἡ ἀποφορά, (des Tributs) ἡ εἰσφορά, eine ~ leisten ἀποδιδόναι τι.

zahlungsfähig sein οἷόν τε εἶναι ἀποδιδόναι τι.

Zahlungsfähigkeit *f* ἡ εὐπορία.

Zahlungsfrist *f*, **-termin** *m* ἡ προθεσμία.

Zahlwort *n* τὸ ἀριθμητικὸν ὄνομα.

Zahlzeichen *n* τὸ τοῦ ἀριθμοῦ σημεῖον.

zahm ἥμερος, εὐήμερος (2, im Gegensatz v. wild), (kirre) τιθασός (2), χειροήθης (an die Hand gewöhnt, vgl. unser fingerzahm), ~ machen s. zähmen.

zähmen ἡμεροῦν. ἐξημεροῦν, (wilde Tiere) τιθασεύειν, (ein Pferd) δαμάζειν, übtr. (zB. den Zorn, die Zunge) κατέχειν. κολάζειν τι. κρατεῖν τινος, κρείττω εἶναί τινος, nicht ~ ἥττω εἶναί τινος, leicht, schwer zu ~ εὐ-, δυστιθάσευτος (2), gezähmt außer d. *part.* auch ἥμερος (2). τιθασός (2).

Zähmen *n*, **Zähmung** *f* ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἐξημέρωσις, ἡ τιθασεία, ἡ τιθάσευσις, übtr. ἡ κόλασις, ἡ κατοχή.

Zähmer *m* ὁ τιθασευτής.

Zahn *m* 1. ὁ ὀδούς (όντος), die vorderen Zähne οἱ πρόσθεν od. πρόσθιοι ὀδόντες, οἱ γελασῖνοι, die hinteren Zähne οἱ ἐντὸς ὀδόντες, die Zähne auf den Seiten οἱ γομφίοι (ὀδόντες), engstehende Zähne οἱ προσεχεῖς ὀδόντες, einzelstehende Zähne οἱ ἀραιοὶ ὀδόντες, mit scharfen. spitzen Zähnen καρχαρόδους (οντος), κάρχαρος (2), stumpfer, scharfer ~ ὁ ἀμβλύς. ὀξὺς ὀδούς, mit den Zähnen knirschen πρίειν. διαπρίειν od. τρίζειν τοὺς ὀδόντας. βρύχειν. mit den Zähnen klappern συγκροτεῖν τοὺς ὀδόντας, die Zähne fletschen σεσηρέναι, die Zähne zeigen ἐκ-, προφαίνειν τοὺς ὀδόντας, übtr. πρὸς od. εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι (M.), Zähne bekommen φύειν ὀδόντας, ὀδοντοφυεῖν. ὀδοντοποιεῖν, die Zähne wechseln βάλλειν τοὺς ὀδόντας, einen ~ verlieren ἐκβάλλειν ὀδόντα, mit Zähnen versehen ὀδοντοῦν, ὀδοντίζειν (etw. Lebloses), ἐμφῦσαι ὀδόντας (ein lebendes Geschöpf), sich einen ~ herausziehen lassen ἐξαιρεῖσθαι (M.) ὀδόντα, die Zähne sitzen lose, wackeln σείονται (P.) οἱ ὀδόντες, die Zähne putzen καθαίρειν ὀδόντας, (mit einem Zahnstocher) σχινίζειν τοὺς ὀδόντας. — 2. übtr. ein Mann, der Haare auf den Zähnen hat ἀνὴρ παρρησιαστικός od. θρασύς, Haare auf den Zähnen haben βλοσυρὸν εἶναι τὸ ἦθος, j-m auf den ~ fühlen διακωδωνίζειν τινά, (~ an einem Instrumente) ὁ ὀδούς (όντος).

zahnähnlich, -artig ὀδόντι od. ὀδοῦσιν ὅμοιος.

Zahnarzt *m* ὁ τῶν ὀδόντων ἰατρός.

Zahnbrecher *m* ὁ τοὺς ὀδόντας ἐξαιρῶν.

Zahnbürste *f* ὁ ὀδοντοξέστης.

Zähneklappern *n* ὁ τῶν ὀδόντων κρότος, ὁ βρυγμός.

Zähneknirschen *n* ἡ τῶν ὀδόντων πρίσις.

zahnen (Zähne bekommen) ὀδοντοφυεῖν, ὀδοντοποιεῖν, φύειν ὀδόντας.

Zahnen *n* ἡ ὀδοντοφυΐα, ἡ ὀδοντίασις (auch der mit dem ~ verbundene Schmerz), auch ὁ (τῶν ὀδόντων) βόλος (Zahnwechsel).

Zähneputzen *n* ἡ ἀποδόντωσις.

Zahnfäule *f* ἡ τῶν ὀδόντων σηπεδών (όνος).

Zahnfistel *f* ἡ κατὰ τὴν γνάθον σῦριγξ (γγος).

Zahnfleisch *n* τὰ οὖλα (das äußere ~), τὰ ἔνουλα (nach dem inneren Munde zu).

Zahngeschwür *n* ἡ παρουλίς, ἡ ἐπουλίς (ίδος).

Zahnhöhle *f* ὁ ὀλμίσκος.
zahnlos ἀνόδους (οντος).
Zahnlücke *f* χωρίον ὀδόντος (od. ὀδόντων) ἔρημον, τὸ ἀραίωμα. mit ~n ἀραιόδους (οντος).
Zahnpulver *n* τὸ ὀδοντόσμηγμα, τὸ ὀδοντότριμμα.
Zahnreihe *f* ὁ τῶν ὀδόντων στίχος, doppelte ~ οἱ δίστιχοι ὀδόντες.
Zahnschmerzen *m/pl.* ἡ ὀδονταλγία, τὸ ὀδόντων ἄλγος. ~ haben ὀδονταλγεῖν, ἀλγεῖν τοὺς ὀδόντας.
Zahnstocher *m* ἡ ὀδοντογλυφίς (ίδος), τὸ ὀδοντόγλυφον, ἡ καλαμίς (ίδος).
Zahnwechsel *m* ὁ (τῶν ὀδόντων) βόλος.
Zahnweh *n* τὸ ὀδόντων ἄλγος, s. Zahnschmerzen.
Zahnwurzel *f* ἡ ὀδόντος ῥίζα.
Zahnzange *f* ἡ ὀδοντάγρα, τὸ ὀδονταγωγόν.
Zähre *f* τὸ δάκρυον, s. Träne.
Zange *f* ἡ λαβίς (ίδος), ὁ καρκίνος.
Zank *m* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ διαφορά, ἡ διάστασις, (Schimpfen, Schelten, Schmähen) ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, ὁ λοιδορισμός, Gegenstand des ~s τὸ ἔρισμα, einen ~ mit j-m haben s. sich zanken; ~ erregen unter ἔριν ἐμβάλλειν τισίν, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τινάς, mit j-m in ~ geraten γίγνεταί τινι ἔρις πρός τινα, εἰς ἔριν καταστῆναί τινι.
Zankapfel *m* τὸ τῆς Ἔριδος μῆλον, übtr. τὸ διάφορον, τὸ ἔρισμα.
zanken mit j-m λοιδορεῖσθαί (P.) τινι, λοιδορίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, μέμφεσθαί (M.), ἀγανακτεῖν, ἐπιτιμᾶν τινι, ἀψιμαχεῖν τινι, mit j-m über etw. ὀνειδίζειν τινί τι, ψέγειν τινὰ ἐπί τινι, μέμφεσθαί τινός τι, sich mit j-m über etw. ~ ἐρίζειν τινὶ περί τινος, φιλονικεῖν τινι u. πρός τινα περί od. ὑπέρ τινος, διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα περί τινος, ἁμιλλᾶσθαί (P.) τινι περί τινος, sich untereinander ~ ἐν ἔριδι εἶναι πρὸς ἀλλήλους.
Zänker *m* ὁ φιλόνικος, ὁ ἐριστής.
Zänkerei *f* ἡ φιλονικία, ἡ ἔρις (ιδος).
zänkisch φιλόνικος (2), ἐριστικός, ~ sein φιλονικεῖν, φιλονίκως od. ἐριστικῶς ἔχειν.
Zanksucht *f* ἡ φιλονικία, τὸ ἐριστικόν, (Tadelsucht) ἡ φιλολοιδορία.
zanksüchtig φιλόνικος (2), ἐριστικός, φιλαπεχθήμων, φιλαπεχθής. ~ sein φιλονίκως od. φιλαπεχθημόνως ἔχειν, (tadelsüchtig) ἐπιτιμητικός, φιλεπιτιμητής, φιλόψογος (2), φιλολοίδορος (2), φιλομεμφής.
Zäpfchen *n* ἡ βάλανος, (im Schlunde) ὁ γαργαρεών (ῶνος), ἡ κιονίς (ίδος), entzündetes, geschwollenes ~ ἡ σταφυλή, (als Baumfrucht) τὸ κωνίον, τὸ στροβίλιον.
Zapfen *m* (am Fasse) τὸ ἐπιστόμιον, τὸ ἔμβολον, (zum Verschließen der Türe) ἡ βάλανος, (in der Mechanik) ὁ τόρμος, (Kegelzapfen) ὁ κνώδαξ (κος), (des Nadelholzes) ὁ στρόβιλος, ὁ κῶνος, ἡ κάχρυς (υος), (im Munde) ἡ κιονίς (ίδος), ὁ γαργαρεών (ῶνος).
zapfen ἀφέλκειν.
zapfenähnlich, -artig, -förmig στροβιλοειδής, στροβιλώδης, κωνοειδής (d. Unterschied s. unter Zapfen).
Zapfenloch *n* ὁ τόρμος.
Zapfenstreich *m* τὸ ἀναπαυτήριον (σημεῖον), den ~ schlagen τὸ ἀναπαυτήριον σημαίνειν.
zappeln ἀσπαίρειν, σπαίρειν, ἀσκαρίζειν, σκαρίζειν, πάλλεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), übtr. (in großer Not, Verlegenheit sein) ἐν ἀπορίᾳ od. ἐν ἀμηχανίᾳ εἶναι, j-n ~ lassen οὐκ ἀξιοῦν βοηθεῖν τινι, προδιδόναι od. προΐεσθαί (M.) τινα, οὐχ ὑπακούειν τινὸς ἐπιβοωμένου, οὐκ εἰσακούειν τινός, οὐ βοηθεῖν τινι.
Zappeln *n* ὁ παλμός, (Zuckung) ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα.
zart λεπτός (dünn), ἁπαλός, μαλακός, μαλθακός (weich, weichlich). von ~er Haut ἁπαλόχρως (ωτος), von ~em Fleische ἁπαλόσαρκος (2), von ~em Gewebe λεπτοϋφής, von ~er Rinde λεπτόφλοιος (2), von ~er Jugend an ἐκ νηπίου, ἐκ παίδων, ἐκ νέου od. νέων, ~ machen ἁπαλύνειν.
Zartgefühl *n* ἡ αἰδώς (οῦς), Mangel an ~ ἡ ψυχρότης (ητος).
Zartheit *f* ἡ λεπτότης, ἡ ἁπαλότης, ἡ μαλακότης, ἡ μαλθακότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
zärtlich 1. (zart, weichlich) μαλακός. (zart, dünn) ἁπαλός, λεπτός. — 2. (verzärtelt) ἁβρός, τρυφερός, (liebevoll) φιλόστοργος (2). φιλόφρων. ~ sein θρύπτεσθαι, διαθρύπτεσθαι, διατεθρύφθαι τὸν βίον, gegen j-n ~ sein φιλοστοργίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, ~ tun gegen j-n θρύπτεσθαι πρός τινα. j-n ~ erziehen σκιατροφεῖν τινα, ~e Lebensart τὸ ἁβροδίαιτον, ἡ τρυφή, j-n ~ lieben στέργειν, ἀγαπᾶν τινα, ~ geliebt ἀγαπητός, ~e Liebe ἡ φιλοστοργία, ~e Freundschaft ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ φιλία καὶ οἰκειότης, ~e Eltern οἱ φιλόστοργοι od. φιλότεκνοι γονεῖς. ~e Worte οἱ μαλακοὶ λόγοι.
Zärtlichkeit *f* 1. (Weichlichkeit) ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία, ἡ ἁβρότης (ητος), ἡ θρύψις, ἡ τρυφή. — 2. (innige Liebe) ἡ φιλοστοργία, ἡ στοργή, ἡ φιλοφροσύνη, (gegen andere) ἡ φιλανθρωπία, j-n mit ~ lieben siehe zärtlich lieben unter d. vor. Wort.
Zärtling *m* ὁ μαλακίων (ωνος), ὁ ἁβροδίαιτος.
Zäsur *f* ἡ τομή.
Zauber *m* (Bezauberung) ἡ γοητεία, ἡ ἐπῳδή, (Behexung) ἡ βασκανία, beruhigender ~ ἡ κήλησις, (Liebes~) τὸ φίλτρον, den ~ von etw. empfinden κηλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, (hoher Reiz) ἡ χάρις (ιτος), τὸ ἐπίχαρι, τὸ θέλγητρον, τὸ θελκτήριον, τὸ ἀμήχανον κάλλος.
Zauberbann *m* ἡ δι' ἐπῳδῆς ἀνάγκη.
Zauberbude *f* τὸ μαγγανευτήριον.
Zauberei *f* ἡ μαγική, ἡ μαγευτική, ἡ γοητεία, ἡ φαρμακεία, ἡ μαγγανεία.
Zauberer *m* ὁ μάγος, ὁ μαγευτής, ὁ γόης (ητος), ὁ φαρμακεύς, ὁ ἐπῳδός, ὁ μαγγανευτής.
Zauberformel *f*, **-gesang** *m*, **-lied** *n* τὸ μαγικὸν ᾆσμα, ἡ ἐπῳδή, durch ~n locken, beruhigen, besprechen ἐπᾴδειν τινί.
Zauberin *f* ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ φαρμάκεια, ἡ φαρμακεύτρια, ἡ ἐπῳδός.
zauberisch μαγικός, μαγευτικός, κηλητικός, γοητικός, ἐπῳδικός. (reizend) χαριέστατος.
Zauberkraft *f* ἡ μαγικὴ δύναμις, τὸ κηλητικόν.
Zauberkreisel *m*, **-rad** *n* ἡ ἴυγξ (γγος), ὁ ῥόμβος, den ~ gegen j-n umdrehen τὴν ἴυγγα ἕλκειν ἐπί τινι.
Zauberkunst *f* ἡ μαγική, ἡ μαγευτική.
Zaubermittel *n* τὸ φάρμακον, τὸ φαρμάκιον, τὸ μάγευμα, τὸ γοήτευμα, τὸ θέλγητρον, τὸ θελκτήριον, (Liebestrank) τὸ φίλτρον, ~ bei j-m anwenden μαγεύειν, φαρμακεύειν, καταφαρμακεύειν, καταφαρμάττειν τινά, j-n durch ~ verlocken γοητεύειν, καταγοητεύειν τινά.
zaubern γοητεύειν, φαρμακεύειν, μαγεύειν, ἐπᾴδειν.
Zauberreiz *m* ἡ ἴυγξ (γγος).
Zauberring *m* ὁ μαγικὸς δακτύλιος.
Zauberspruch *m* ἡ ἐπῳδή.
Zauberstab *m* ἡ (μαγικὴ) ῥάβδος.
Zauberstück *n* τὸ γοήτευμα.
Zaubertrank *m* τὸ φάρμακον, τὸ φίλτρον.
Zauberwort *n* τὸ μαγικὸν ὄνομα, ἡ ἐπῳδή.
Zauderer *m* ὁ μελλητής, ὁ ὀκνηρός.
zauderhaft, zaudernd ὀκνηρός, ὀκνώδης, μέλλων, auch βραδύς (langsam).
Zauderhaftigkeit *f* ἡ βραδυτής (ῆτος), τὸ ὀκνηρόν.
zaudern ὀκνεῖν, μέλλειν, βραδύνειν, διατρίβειν, χρονίζειν, ἐπέχειν, s. zögern.
Zaudern *n* ὁ ὄκνος, ἡ μέλλησις, ἡ διατριβή.
Zaum *m* ὁ χαλινός, αἱ ἡνίαι, dem Pferde einen ~ anlegen χαλινὸν ἐμβάλλειν τῷ ἵππῳ, χαλινοῦν τὸν ἵππον, im ~e halten κατ-, συνέχειν, κολάζειν, συστέλλειν, mit dem ~e lenken ἡνιοχεῖν, den ~ nachlassen χαλᾶν χαλινούς.
zaumlos ἀχάλινος (2, auch übtr.).
zäumen das Pferd χαλινοῦν τὸν ἵππον, χαλινὸν ἐμβάλλειν τῷ ἵππῳ.
Zäumen *n* ἡ χαλίνωσις od. durch Verben.

Zaun *m* ὁ φραγμός, τὸ φράγμα, τὸ ἕρκος, ἡ περιφραγή, τὸ περίφραγμα, einen ~ um etw. machen, mit einem ~ einschließen περιφράττειν τι, περιοικοδομεῖν τι, περιβάλλειν ἕρκος τινί, etw. vom ~e brechen (Sprichw.) μηχανᾶσθαί (M.) τι, πλάττειν πρόφασιν, αἱρεῖσθαι (M.) τυχοῦσαν πρόφασιν.

Zaunkönig *m* ὁ τροχίλος, ὁ βασιλίσκος, auch ὁ βασιλεύς, ὁ πρέσβυς (εως).

Zaunpfahl *m* ὁ (ἡ) χάραξ (κος).

Zaunstecken *m* s. d. vor. Wort.

zausen j-n τίλλειν τινά, j-n an den Haaren ~ τίλλειν τὴν κόμην τινός.

Zausen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.

Zechbruder *m* ὁ συμπότης, ὁ συμποτικός, (Säufer) ὁ φιλοπότης.

¹Zeche *f* (der Anteil, den man zu den Kosten eines Trinkgelages zahlt) ἡ συμβολή, ὁ ἔρανος, seine ~ zahlen καταβάλλειν od. εἰσφέρειν τὸν ἔρανον, φέρειν, εἰσφέρειν, τιθέναι, κατατιθέναι oder καταβάλλειν τὴν συμβολήν, (sämtliche Kosten eines Gelages) τὸ τοῦ συμποσίου ἀνάλωμα, ἡ εἰς τὸ συμπόσιον δαπάνη, die ~ bezahlen ἐκτίνειν χρήματα τὰ εἰς τὸ συμπόσιον ἀναλωθέντα, ὑπέχειν τὸ συμποσίου ἀνάλωμα.

²Zeche *f* (Bergbau, Ort des Abbaus) τὰ μέταλλα, ὁ ὑπόνομος.

zechen πίνειν, συμπίνειν, κωθίζειν, κρατηρίζειν, κωθωνίζεσθαι (M.).

Zechen *n* ὁ πότος, ἡ πολυποσία, ὁ κωθωνισμός, τὸ συμπόσιον.

Zecher *m* ὁ φιλοπότης, ὁ κωθωνιστής.

zechfrei ἀσύμβολος (2), ~ sein οὐδὲν συμβάλλειν εἰς τὸ συμπόσιον.

Zechgenosse *m* ὁ συμπότης.

Zechgesellschaft *f* τὸ συμπόσιον, οἱ συμπόται, ὁ κῶμος.

Zechmeister *m* ὁ συμποσιάρχης, ὁ συμποσίαρχος.

Zechschwester *f* ἡ φιλοπότις (ιδος), ἡ συμπότις (ιδος).

Zecke *f* ὁ κρότων (ωνος).

Zeder *f* ἡ κέδρος.

Zedernbaum *m* ἡ κέδρος.

Zedernharz *n* ἡ κεδρία.

Zedernholz *n* τὰ κέδρινα (ξύλα), aus ~ gemacht κέδρινος, mit ~ ausgelegt κεδρωτός, πεποικιλμένος κέδρῳ.

Zedernöl *n* τὸ κεδρέλαιον, mit ~ salben κεδροῦν.

Zedernwald *m* ὁ κεδρών (ῶνος).

Zedertanne *f* ἡ κεδρελάτη.

zedieren j-m etw. παρ-, ἐκ-, συγχωρεῖν, ὑπείκειν τινί τινος.

Zeh *m*, **Zehe** *f* ὁ τοῦ ποδὸς δάκτυλος, auf den ~en ἀκροποδητί, auf den ~en gehen ἀκροβατεῖν, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βαίνειν, ἄκροις τοῖς ποσὶ βαδίζειν.

zehn δέκα, als Ziffer ι', die Zahl ~, eine Anzahl von ~ ἡ δεκάς (άδος), Zeit von ~ Jahren ἡ δεκαετία, ~ Fuß, Ellen, Klafter, Plethren lang δεκάπους, δεκάπηχυς, δεκόργυιος, δεκάπλεθρος (sämtlich 2), Anführer von ~ Mann ὁ δεκάδαρχος, in ~ Teile δεκαχῇ.

Zehneck *n* τὸ δεκάγωνον.

zehnellig δεκάπηχυς.

Zehner *m* (als Zahl) ἡ δεκάς (άδος), (als obrigkeitliche Person) ὁ δεκαδάρχης, die ~ οἱ δέκα, Regierung der ~ ἡ δεκαρχία.

zehnerlei, zehnfach, -fältig δεκαπλάσιος, δεκαπλοῦς.

zehnfingerig δεκαδάκτυλος (2).

zehnfüßig δεκάπους, δέκα ποδῶν.

zehnjährig δεκαετής, δεκέτης, δέκα ἐτῶν, δέκα ἔτη ἔχων, δέκατον ἔτος ἄγων, ~er Zeitraum ἡ δεκαετία, (zehn Jahre dauernd) δεκαέτηρος (2).

zehnklafterig δεκόργυιος (2).

zehnmal δεκάκις.

Zehnmänner *m/pl.* οἱ δέκα.

zehnmonatlich δεκάμηνος (2), δεκαμηνιαῖος, δέκα μηνῶν.

zehnruderig δεκήρης.

zehnsaitig δεκάχορδος (2).

zehnsäulig δεκάστυλος (2).

zehnsilbig δεκασύλλαβος (2).

zehnstöckig δεκάστεγος (2).

zehnstufig δεκάβαθμος (2).

zehntägig δεχήμερος (2), δέκα ἡμερῶν.

zehntausend μύριοι, als Ziffer ,ι, die Zahl ~, eine Anzahl von ~ ἡ μυριάς (άδος), Befehlshaber von ~ Mann ὁ μυρίαρχος.

zehntausendmal μυριάκις.

zehntausendste ὁ μυριοστός.

zehnte δέκατος, der ~ Teil τὸ δέκατον μέρος od. μόριον, τὸ δεκατημόριον, am ~n Tage δεκαταῖος.

Zehnte *m* ἡ δεκάτη, ἡ ἐπικαρπία, ἡ δεκατεία, den ~n einnehmen δεκατεύειν, j-m den ~n auferlegen ἐπιτάττειν τινὶ δεκάτην, den ~n entrichten τελεῖν τὴν δεκάτην, die Einnahme des ~n ἡ δεκάτευσις, Annahmestelle des ~n τὸ δεκατευτήριον.

Zehnteinnehmer *m* ὁ δεκατηλόγος, ὁ δεκατευτής.

Zehntel *n* τὸ δεκατημόριον.

zehnten δεκατεύειν.

zehntens τὸ δέκατον.

Zehntpächter *m* ὁ δεκατώνης.

zehnzöllig δεκαδάκτυλος (2).

zehren von etw. ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον ἀπό τινος, (aufwenden, verbrauchen) δαπανᾶν, ἀναλίσκειν τι, (vermindern, erschöpfen) μειοῦν, ἐλαττοῦν, μαραίνειν, ἀπομαραίνειν τι, eine ~de Krankheit ἡ φθινάς (άδος) νόσος, ἡ φθίσις, ἡ φθόη.

Zehrfieber *n* ὁ μαρασμώδης πυρετός.

zehrfrei ἀδάπανος (2), j-n ~ halten ὑπουργεῖν τινι τὴν δαπάνην.

Zehrgeld *n*, **-pfennig** *m* τὸ σιτηρέσιον, gew. τὰ ἐφόδια, j-m ~ geben ἐφοδιάζειν τινά.

Zehrung *f* ἡ τροφή (Nahrung), τὰ ἐπιτήδεια, τὰ σιτία (Lebensmittel), freie ~ haben ἀμισθὶ λαμβάνειν τὴν τροφήν.

Zeichen *n* τὸ σημεῖον (allg.), τὸ σῆμα (bsd. Mal-, Denkzeichen), τὸ τεκμήριον, τὸ σύμβολον (woraus man etw. abnimmt, schließt, letzteres bsd. Kenn~, Wahr~, Feld~, Signal, Abzeichen), τὸ ἐπί-, παράσημον (Abzeichen eines Schiffes, einer Obrigkeit u. dgl.), τὸ τέρας (ατος, Vor~, Wunder~), ὁ οἰωνός (Vor~, Vorbedeutung), τὸ σύνθημα (verabredetes ~), τὸ στίγμα (eingebranntes ~), τὸ ζῴδιον (~ des Tierkreises), im ~ des Skorpions, des Stieres, des Widders, der Wage geboren σκορπιανός, ταυριανός, κριανός, ζυγιανός, τὸ ἄστρον (Himmels~, Sternbild), ἡ παραγραφή (beigeschriebenes, bsd. kritisches ~), ein ~ geben σημαίνειν, heimlich ~ geben ὑποσημαίνειν, (im Kriege) σημεῖον αἴρειν, das ~ zum Rückzuge τὸ ἀνακλητικόν, das ~ zum Rückzuge geben τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν od. σαλπίζειν, das ~ zum Angriff geben σημαίνειν ἐπιτίθεσθαι (M.) τοῖς πολεμίοις, ein ~ mit der Hand geben σημαίνειν τῇ χειρί, j-m ein ~ mit der Hand geben ἐπι-, κατασείειν τινί, es ist ein ~ von etw. ἔστι τί τινος, δηλοῖ τι, ein ~ der Freundschaft geben φιλικόν τι ποιεῖν, aus ~ schließen τεκμαίρεσθαι (M.), ein ~ an etw. machen s. zeichnen; auf ein gegebenes ~ ἀπὸ σημείου.

Zeichendeuter *m* ὁ τερατοσκόπος, ὁ θεσπρόπος οἰωνιστής.

Zeichendeuterei *f* ἡ τερατοσκοπία.

Zeichenkunst *f* ἡ γραφική.

Zeichenlehrer, -meister *m* ὁ τῆς γραφικῆς διδάσκαλος, ὁ τὴν γραφικὴν ἐπαγγελλόμενος.

Zeichensprache *f* ὁ διὰ σημείων λόγος, die ~ reden διὰ σημείων λέγειν.

Zeichenunterricht *m* ἡ τῆς γραφικῆς διδασκαλία.

zeichnen γράφειν, δια-, ὑπογράφειν (im Umriß darstellen), σημαίνειν, δια-, ἐπισημαίνειν (u. M.), σημειοῦσθαι (M.), παρασημαίνεσθαι (M.), σημείοις διαλαμβάνειν (ein Zeichen an etw. machen), eine Summe Geld ~ συγγράφεσθαι (M.) καταβαλεῖν ἀργύριον.

Zeichnen *n* durch Verben.

Zeichnung *f* ἡ γραφή, ἡ διαγραφή, τὸ διάγραμμα, eine ~ von etw. machen διαγράφειν τι.

zeideln (die Bienenstöcke beschneiden) βλίττειν.

Zeideln *n* durch Verb.

78*

Zeidler *m* ὁ βλίττων (οντος).
Zeigefinger *m* ὁ λιχανός.
zeigen 1. auf etw. ~ δεικνύναι, σημαίνειν τι, mit dem Finger auf etw. ~ δακτύλῳ σημαίνειν τι, δακτυλοδεικτεῖν τι, j-m den Weg ~ δεικνύναι τινί τὴν ὁδόν, ἡγεῖσθαί (M.) τινι τῆς ὁδοῦ, προηγεῖσθαί τινι und τινος. — 2. j-m etw. ~ (lehren) διδάσκειν τινά τι, ἐξηγεῖσθαί (M.) τινί τινος. — 3. (vorzeigen) δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, ἀπο-, ἀναφαίνειν, übtr. (dartun) δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, s. beweisen. — 4. sich ~ (bemerkt werden) φαίνεσθαι, ἀναφαίνεσθαι, ὁρᾶσθαι (P.), (sich beweisen) παρέχειν ἑαυτόν (zB. als einen tapferen Mann ἀγαθὸν ἄνδρα), durch Wort und Tat ~ δηλοῦν λόγῳ καὶ ἔργῳ, es zeigt sich, daß δῆλον od. φανερὸν γίγνεται, φαίνεται ὅτι, gew. persönl. Konstr. mit *part.*, zB. es zeigt sich, daß er lügt δῆλός usw. ἐστι ψευδόμενος, es wird sich ~ δείξει.
Zeigen *n* ἡ δεῖξις, ἡ ἐπί-, ἀπό-, ἔνδειξις, ἡ δήλωσις, gew. durch Verben.
Zeiger *m* (an der Uhr) ὁ γνώμων (ονος), der ~ weist auf sechs ὁ γνώμων σκιάζει τὴν ἕκτην.
zeihen j-n einer Sache ἐγκαλεῖν τινί τι, καταγιγνώσκειν u. κατηγορεῖν τινός τι, ἐλέγχειν τινά mit dem *acc.* d. *part.*, zB. j-n einer Lüge ~ ἐλέγχειν τινά ψευδόμενον, ich werde von j-m einer Sache geziehen ὀφλισκάνω τινί τι.
Zeilchen *n* τὸ στιχίδιον.
Zeile *f* ὁ στίχος, τὸ ἔπος, kleine ~ τὸ στιχίδιον, halbe ~ τὸ ἡμιστίχιον, nicht eine ~ οὐδέν, οὐδὲν γράμμα, in ~n bringen στιχίζειν, in ~n gemacht στιχηρός, in wenigen ~n auseinandersetzen δηλοῦν od. λέγειν ἐν βραχυτάτῳ.
zeilenweise κατὰ στίχον (od. στίχους), στιχηδόν.
Zeisig *m* ὁ σπίνος.
Zeit *f* ὁ χρόνος (Zeitdauer im allgemeinen), ἡ ὥρα (bestimmter Zeitabschnitt, auch Jahres~, Tages~ usw.), ἡ σχολή (freie ~), ὁ καιρός (rechte, gelegene ~), zur rechten ~ ἐν καιρῷ, ἐκ καιροῦ, πρὸς od. κατὰ καιρόν, ἐν ὥρᾳ, εἰς καλόν, ἐν δέοντι, zur rechten ~ geschehend καίριος, εὔ-, ἐπικαίριος (2), zur unrechten ~ ἀπὸ καιροῦ, παρὰ καιρόν, beizeiten εὐκαίρως, kurze ~ οὐ πολὺς od. ὀλίγος χρόνος, βραχύ τι τοῦ χρόνου, auf kurze ~ χρόνον τινά, οὐ πολὺν od. ὀλίγον χρόνον, lange ~ πολύς, μακρὸς od. συχνὸς χρόνος, nach langer ~ διὰ πολλοῦ χρόνου, seit langer ~ ἐκ πολλοῦ, seit sehr langer ~ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, die gegenwärtige ~ ὁ ἐνεστὼς od. νυνὶ od. παρὼν χρόνος, die vergangene ~ ὁ παρελθὼν oder παρεληλυθώς, ὁ πρόσθεν oder πρὸ τοῦ χρόνος, die zukünftige ~ ὁ μέλλων od. ἐπιὼν od. ὁ ἔπειτα χρόνος, eine ~lang χρόνον τινά, ὀλίγον od. οὐ πολὺν χρόνον, μέχρι του, τέως, von ~ zu ~ ἔσθ' ὅτε, διαλιπὼν χρόνον (wobei sich Genus u. Kasus nach dem Subjekt des Satzes richten müssen), seit dieser ~ ἐκ τούτου (τοῦ χρόνου), seit der ~ wo ἐξ οὗ, von der ~ an ἐκ τούτου ἀεί, αὐτόθεν, ἐκ τότε, um dieselbe ~ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, nach einer ~ διὰ χρόνου, mit der ~ χρόνῳ, in früherer ~ (in früheren ~en) τὸ πρίν, vor ~en πάλαι, τὸ παλαιόν, in sehr alten ~en πρόπαλαι, wie lange ~ ist es her? πόσος χρόνος ἐστίν; zu welcher ~? πότε; πηνίκα; zu welcher ~ des Tages? πηνίκα τῆς ἡμέρας; morgen um diese ~ αὔριον τηνικάδε, es ist (hohe) ~ καιρός ἐστι, ἀκμάζει, ἀκμὴ τινος od. mit *inf.*, noch ist es ~ ἔτι ἐγχωρεῖ, ἔτι ἐνδέχεται, ~ gewinnen χρόνον od. χρόνους ἐμποιεῖν, ohne ~ zu verlieren ἀόκνως, ~ haben σχολάζειν, σχολή ἐστί τινι, es ist keine ~ zu verlieren οὐ δεῖ od. οὐχ ὥρα μέλλειν, sich ~ zu etw. nehmen σχολὴν ποιεῖσθαι (M.) πρός τι od. *inf.*, sich ~ bei etw. lassen σχολῇ πράττειν τι, einer Sache ~ widmen σχολάζειν τι, πρός τι od. πρός τινι, σχολὴν ἄγειν ἐπί τινι oder περί τι, es gehört viel ~ dazu πολλοῦ χρόνου ἐστίν, das raubt mir viel ~ ἀσχολίαν μοι παρέχει, es fehlt mir an ~ zu etw. ἀσχολία ἐστί μοι πρός τι, die ~ nicht erwarten können οὐ φέρειν τὴν διατριβήν, sich in die ~ schicken δουλεύειν τῷ καιρῷ, die ~ versäumen παριέναι (ἵημι) τὸν καιρόν, die ~ weise benutzen εὖ θέσθαι τὰ παρόντα, καλῶς χρῆσθαι καιροῖς, sich die ~ vertreiben διαπαιδαγωγεῖν od. βουκολεῖν τὸν χρόνον, die gute alte ~ ἡ πάλαι εὐδαιμονία, goldene ~en τὰ ὥσπερ ἐπὶ Κρόνου, sehr schlimme ~en οἱ μέγιστοι καιροί, der beste Herrscher seiner ~ ἄριστος βασιλεὺς τῶν τότε od. τῶν καθ' ἑαυτόν, für alle ~en εἰς ἅπαντα χρόνον, εἰς ἀεί, ἐπὶ πάντα τὸν χρόνον, er ist vor der ~ gestorben πρὸ τῆς ὥρας od. ἄωρος ἀπέθανεν, zu meiner, unserer u. dgl. ~ ἐπ' ἐμοῦ, ἐφ' ἡμῶν u. dgl., zur ~ des Xerxes ἐπὶ Ξέρξου (auch ἐπὶ Ξέρξου βασιλεύοντος od. *gen. absol.* Ξέρξου βασιλεύοντος), zur ~ des trojanischen Krieges κατὰ τὰ Τρωικά, bis auf unsere ~ εἰς ἡμᾶς, εἰς τόδε.
Zeitabschnitt *m* τὸ χρόνου μέρος, ὁ χρόνος, ein längerer ~ (bsd. in der Geschichte, in einer Erzählung) ἡ περίοδος.
Zeitalter *n* ὁ αἰών (ῶνος), ἡ γενεά (zB. das goldene ~ ἡ χρυσῆ γενεά), ἡ ἡλικία, das jetzige ~ ἡ νῦν ἡλικία, ἡ νῦν ζῶσα γενεά, die Menschen des jetzigen ~s οἱ νῦν (ὄντες) ἄνθρωποι, οἱ καθ' ἡμᾶς, im ~ des troianischen Krieges κατὰ od. περὶ τὰ Τρωικά.
Zeitangabe *f* ἡ χρονογραφία, ἡ χρόνου ὑποβολή, gew. ὁ χρόνος, zB. ~n machen δηλοῦν od. γράφειν τοὺς χρόνους, mit ~ κατὰ τοὺς χρόνους.
Zeitaufwand *m* τὸ χρόνου ἀνάλωμα, ὁ ἀναλωθεὶς χρόνος, ἡ διατριβή, auch bloß ὁ χρόνος, großen ~ erfordern πολλοῦ χρόνου δεῖσθαι (P.).
Zeitbedürfnis *n* ἀναγκαῖόν τι τοῖς νῦν ζῶσιν ἀνθρώποις.
Zeitbegebenheiten *f/pl.* τὰ πράγματα.
Zeitbeschreiber *m* ὁ χρονογράφος.
Zeitbeschreibung *f* ἡ χρονογραφία.
Zeitbücher *n/pl.* τὰ χρονικά.
Zeitdauer *f* ὁ χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος).
Zeitfehler *m* τὸ περὶ τὸν χρόνον σφάλμα od. ἁμάρτημα (falsche Zeitangabe), einen ~ machen σφάλλεσθαι περὶ τὸν χρόνον, τὸ κακὸν τοῖς νῦν (ἀνθρώποις) κοινὸν ὄν (Gebrechen einer Zeit).
Zeitfolge *f* ἡ χρόνου διαδοχή, auch οἱ χρόνοι, die ~ beobachten, innehalten ἀκολουθεῖν τοῖς χρόνοις, τηρεῖν τοὺς χρόνους, die Wachen ziehen in einer bestimmten ~ auf αἱ φρουραὶ (auch οἱ φύλακες) κατὰ χρόνου διαδοχὴν ἐπίασιν.
Zeitfrist *f* ὁ χρόνος, in ~en κατὰ χρόνους.
Zeitgeist *m* τὸ τῶν νῦν ἦθος, τὸ νῦν ἦθος, ἡ τῶν νῦν διάνοια, αἱ νῦν δόξαι.
zeitgemäß καίριος, εὔκαιρος (2), ἐπικαίριος (2), ὁ, ἡ, τὸ ἐν καιρῷ, ἐπιτήδειος, ~ handeln ἐν καιρῷ ποιεῖν od. πράττειν.
Zeitgenosse *m* ὁ ἡλικιώτης, ὁ κατά τινα od. ἐπί τινος (γενόμενος), ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος, unsere ~n οἱ καθ' ἡμᾶς od. ἐφ' ἡμῶν.
Zeitgenossin *f* ἡ ἡλικιῶτις (ιδος) od. umschr. wie das vor. Wort.
Zeitgeschichte *f* ἡ τῶν καθ' ἡμᾶς γενομένων ἱστορία.
zeither μέχρι τοῦ νῦν, μέχρι δεῦρο, μέχρι τοῦδε ἀεί.
zeitherig ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν.
zeitig 1. (bei Zeiten, zur rechten Zeit) καίριος, ἐν καιρῷ, ἐν ὥρᾳ, ~ (früh) aufstehen πρῴ ἀνίστασθαι. — 2. (reif) ὡραῖος, ὥριος.
zeitigen I *trans.* (reif machen) πεπαίνειν, übtr. τελειοῦν, εἰς τέλος ἄγειν. — II *intr.* (reif werden) πεπαίνεσθαι (P.), übtr. πρὸς τέλος ἀφικέσθαι, τέλος λαμβάνειν.
Zeitigkeit *f* (Reife) ἡ ὡραιότης (ητος).
Zeitigung *f* ἡ πέπανσις, ἡ τελείωσις (letzteres auch übtr.).
Zeitkunde *f* ἡ χρόνων ἐπιστήμη.
Zeitlang *f*: eine ~ χρόνον τινά, μέχρι του, τέως.
Zeitlänge *f* τὸ χρόνου πλῆθος.

Zeitlauf *m* οἱ καιροί, τὰ γιγνόμενα, τὰ συμβάντα, τὰ πράγματα.

zeitlebens ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ, διὰ παντὸς τοῦ βίου, παρ' ὅλον τὸν βίον.

zeitlich (irdisch, sterblich, vergänglich u. dgl.) θνητός, ἀνθρώπινος, ὁ, ἡ, τὸ ἐν ἀνθρώποις, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ γῆν, ~e Dinge τὰ ἀνθρώπινα, τὰ ἀνθρώπεια, ~e Güter τὰ ἐν ἀνθρώποις ἀγαθά, das Z~e segnen ἀποθνῄσκειν, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν.

Zeitlichkeit *f* τὰ κατὰ τὴν γῆν, τὰ ἀνθρώπινα.

Zeitlose *f* (Pflanze) τὸ κολχικόν, τὸ ἐφήμερον.

Zeitmangel *m* ἡ ἀπορία χρόνου, ἡ ἀσχολία.

Zeitmaß *n* ὁ ῥυθμός, τὸ μέτρον, ὁ χρόνος. im ~ ῥυθμικός.

Zeitordnung *f* ἡ τῶν χρόνων τάξις.

Zeitperiode *f* ἡ περίοδος.

Zeitpunkt *m* ὁ καιρός, ὁ χρόνος, günstiger ~ ἡ ἀκμή, den rechten ~ abwarten τηρεῖν τὸν καιρόν, καιροφυλακεῖν, καιροτηρεῖν, καιροσκοπεῖν, den ~ vorüberlassen παριέναι (ἵημι) τὴν ἀκμήν.

zeitraubend πολλοῦ χρόνου δεόμενος.

Zeitraum *m* ὁ χρόνος, (in der Geschichte od. in einer Erzählung) ἡ περίοδος.

Zeitrechnung *f* ὁ χρόνων λογισμός, ἡ χρονολογία.

Zeitschrift *f* αἱ ἐφημερίδες.

Zeitumstände *m/pl.*, **-verhältnisse** *n/pl.* οἱ καιροί, τὰ πράγματα, die jetzigen ~ τὰ νῦν, nach den ~n πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρόν.

Zeitung *f* αἱ ἐφημερίδες.

Zeitverkürzung *f*, **-vertreib** *m* ἡ διαγωγή, ἡ διατριβή, ἡ τριβή, ἡ παιδιά, ἡ τέρψις, zum ~ ἐκ περιουσίας.

Zeitverlust *m* ἡ χρόνου διατριβή, ~ verursachen χρόνους ἐμποιεῖν, ohne ~ οὐ μέλλων.

zeitweilig ὁ, ἡ, τὸ ἀεί.

zeitweise ἐνίοτε, ἔσθ' ὅτε, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε.

Zeitwort *n* τὸ ῥῆμα, transitives od. aktives ~ ῥῆμα μεταβατικόν, ἐνεργητικόν od. ἀλλοπαθές, intransitives ~ ῥῆμα ἀμετάβατον od. οὐδέτερον, reflexives ~ ῥῆμα αὐτοπαθές od. μέσον.

Zelle *f* ἡ σκηνή, ἡ καλύβη, (der Bienen u. Wespen) ἡ θυρίς (ίδος), ὁ κύτταρος, (der Bienen) τὸ μελίττιον, τὸ κοῖλον, τὸ κηρίον, (der Wespen) τὸ σφηκίον.

Zellenbau *m* (der Bienen) ὁ ἱστός.

Zellengewebe *n* ὁ σπογγοειδὴς χιτών (ῶνος).

zellig σπογγοειδής, σπογγώδης.

Zelt *n* ἡ σκηνή, τὸ σκήνωμα, τὸ σκήνημα, in ~en wohnen σκηνοῦν, σκηνᾶν, ~e beziehen κατασκηνοῦν, κατασκηνᾶν, ein ~ aufschlagen σκηνὴν ποιεῖν oder πηγνύναι, sich ein ~ aufschlagen σκηνὴν ἵστασθαι, σκηνοποιεῖσθαι (M.), die ~e abbrechen διαλύειν oder ἀναιρεῖσθαι (M.) τὰς σκηνάς, mit j-m in einem ~e wohnen συσκηνοῦν u. συσκηνᾶν τινι, σύσκηνον εἶναί τινι, in einem ~e zusammenwohnen ὁμοσκηνοῦν.

Zeltbett *n* ἡ κατὰ τὸ στρατόπεδον κλίνη.

Zeltbewohner *m* ὁ ἐν σκηνῇ κατοικῶν (οῦντος), ὁ σκηνίτης (ἄνθρωπος).

Zeltchen *n* τὸ σκηνίδιον.

Zeltdach *n* ἡ σκηνή, τὸ σκιάδιον, ὁ οὐρανίσκος.

Zeltfabrik *f* τὸ σκηνορραφεῖον.

Zeltgenosse *m* ὁ σύσκηνος, ὁ ὁμόσκηνος, j-s ~ sein συσκηνεῖν od. συσκηνοῦν τινι, σύσκηνον od. ὁμόσκηνον εἶναί τινι, ~n sein ὁμοσκηνοῦν.

Zeltgenossenschaft *f* ἡ συσκηνία, ἡ ὁμοσκηνία.

Zeltmacher *m* ὁ σκηνοποιός, ὁ σκηνορράφος.

Zeltpflock *m* ὁ τῆς σκηνῆς πάτταλος.

Zeltstange *f* ἡ τῆς σκηνῆς χάραξ (κος).

Zeltwächter *m* ὁ σκηνοφύλαξ (κος).

Zenith *m* ἡ κορυφή, ὁ πόλος. die Zeit, wo die Sonne im ~ steht ἡ σταθερὰ μεσημβρία.

zensieren κρίνειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.

Zensor *m* ὁ κριτής, ὁ ἐπικριτής, (in Rom) ὁ τιμητής, ~ sein τιμητεύειν, das Amt eines ~s ἡ τιμητεία, ἡ τιμητικὴ ἀρχή, gewesener ~ ὁ τιμητικός.

Zensur *f* ἡ κρίσις, ἡ ἐπίκρισις, s. d. vor. Wort.

Zensus *m* τὸ τίμημα, ἡ τίμησις.

Zentner *m* αἱ ἑκατὸν λίτραι, τὰ δύο τάλαντα.

Zentnerlast *f* τὸ βαρύτατον ἄχθος.

zentralisieren συνάγειν εἰς ἕν.

Zentralisierung *f* durch Verb.

Zentriwinkel *m* ἡ πρὸς τῷ κέντρῳ γωνία.

Zentrum *n* τὸ μέσον (auch eines Heeres), im ~ κατὰ μέσον.

Zenturie *f* ἡ ἑκατοντάς (άδος), ἡ ἑκατοστύς (ύος), ὁ λόχος.

Zenturio *m* ὁ ἑκατοντάρχης, ὁ ἑκατόνταρχος, ὁ λοχαγός, ~ sein ἑκατονταρχεῖν, λοχαγεῖν, Amt des ~ ἡ ἑκατονταρχία, ἡ λοχαγία.

Zephyr *m* ὁ ζέφυρος.

Zepter *n* τὸ σκῆπτρον.

Zepterträger *m* ὁ σκηπτοῦχος, dessen Amt ἡ σκηπτουχία.

zerarbeiten καταπονεῖν, κατεργάζεσθαι, sich ~ διαπονεῖσθαι (M.), κάμνειν τῷ ἔργῳ.

zerbeißen κατα-, διαδάκνειν, μασᾶσθαι (M.), βρύκειν, (durch Beißen trennen) διατέμνειν τοῖς ὀδοῦσιν.

zerbersten διαρ-, ἀναρρήγνυσθαι (P.).

zerblasen διαφυσᾶν, διαπνεῖν, ἐπιπνέοντα διασκεδαννύναι.

zerbleuen j-n δέρειν τινά.

zerbohren διατετραίνειν, διατρυπᾶν.

zerbraten καταφρύγειν.

zerbrechen I *trans.* allg. συντρίβειν, καταγνύναι, (in kleinere Stücke) θραύειν, καταθραύειν, θρύπτειν, δια-, συνθρύπτειν, (in größere Stücke) κατακλᾶν, gewaltsam ~ ῥηγνύναι, καταρ-, διαρρηγνύναι, sich den Kopf ~ κατατρίβεσθαι (P.) oder διάγειν μεριμνῶντά τι oder περί τι. — II *intr.* d. P. der angeführten Verben.

zerbrechlich θραυστός, εὔθραυστος (2), θραυλός, φθαρτός, ψαθαρός, ψαθυρός, σαθρός (morsch).

Zerbrechlichkeit *f* ἡ ψαθυρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Zerbrechung *f* ἡ θραῦσις, ἡ θρύψις, ἡ ῥῆξις, ἡ κλάσις, ἡ κάταξις.

zerbröckeln *trans.* συντρίβειν, θρύπτειν, δια-, καταθρύπτειν, *intr.* d. P.

Zerbröckelung *f* ἡ θρύψις.

zerdrücken κατα-, συνθλίβειν, καταθρύπτειν.

Zerdrücken *n*, **Zerdrückung** *f* ἡ σύνθλιψις.

Zerealien *pl.* οἱ Δήμητρος καρποί.

Zeremonie *f* (beim Gottesdienst) ἡ τελετή, ἡ θρησκεία, übh. τὰ νομιζόμενα.

Zeremoniell *n* ὁ νόμος, τὰ νομιζόμενα.

[1]**zerfahren** *trans.* ἐλαύνοντα κατατρίβειν, *intr.* διαλύεσθαι, διαχεῖσθαι, διασκεδάννυσθαι (sämtlich P.).

[2]**zerfahren** (*adj.*) διαλελυμένος, διακεχυμένος, τεταραγμένος.

[1]**zerfallen** διαπίπτειν, διαχεῖσθαι (P.), διαρρεῖν, θρύπτεσθαι (P.), in Teile ~ διῃρῆσθαι εἰς μέρη, übtr. mit j-m ~ διαστῆναι πρός τινα, διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, προσκρούειν τινί.

[2]**zerfallen** (*adj.*) d. *part.* d. vor. Verben., mit sich selbst ~ sein διχοστατεῖν πρὸς ἑαυτόν, ein Mensch, der mit sich od. mit der Welt ~ ist ἄνθρωπος παντελῶς δύσκολος oder μισάνθρωπος, ὁ πάντα δυσχεραίνων (οντος), ὁ τὰ ἐν ἀνθρώποις μισῶν (οῦντος), ὁ πάντων ἀπηλπικώς (ότος).

zerfeilen διαρρινᾶν.

Zerfeilen *n* ἡ διαρρίνησις.

zerfetzen σπαράττειν, διασπαράττειν.

Zerfetzen *n* ὁ σπαραγμός.

zerflattern διαπέτεσθαι, διαπτόμενον οἴχεσθαι.

zerfleischen σπαράττειν, δια-, κατασπαράττειν, καταδρύπτειν, ἀμύττειν, sich ~ δρύπτεσθαι (M.).

Zerfleischung *f* ὁ σπαραγμός.

zerfließen διαρρεῖν, διαχεῖσθαι (P., von Flüssigkeiten), τήκεσθαι, ἀνα-, δια-, κατα-, συντήκεσθαι (P., von schmelzenden Gegenständen), in Tränen ~ δακρυρροοῦντα τήκεσθαι.

Zerfließen *n* ἡ τῆξις, ἡ σύντηξις, gew. durch Verben.

zerfressen κατακόπτειν. δια-. καταβιβρώσκειν.
Zerfressen *n* ἡ διάβρωσις.
zergehen τήκεσθαι, κατατήκεσθαι (P.), s. zerfließen.
Zergehen *n* ἡ τῆξις, s. zerfließen.
zergeißeln δέρειν. ἐκδέρειν.
zergliedern μελίζειν, διαμελίζειν, ἀνατέμνειν, übtr. διαρθροῦν.
Zergliederung *f* ὁ διαμελισμός, ἡ ἀνατομή. übtr. ἡ διάρθρωσις.
Zergliederungskunst *f* ἡ ἀνατομική.
zerhacken κόπτειν, δια-, κατα-, συγκόπτειν.
Zerhacken *n* ἡ δια-, κατα-, συγκοπή od. durch Verben.
zerhämmern τυπίσι od. σφύραις κατατρίβειν od. διαθρύπτειν od. κατακόπτειν.
zerhauchen διαπνεῖν.
zerhauen δια-, κατακόπτειν.
zerkauen διαμασᾶσθαι (M.).
zerklopfen κατακόπτειν. κόπτοντα κατατρίβειν.
zerklüftet κεχαραδρωμένος.
zerknacken καταγνύναι τοῖς ὀδοῦσιν.
zerkneten διαμάττειν.
zerknicken δια-, κατα-, περικλᾶν.
zerknirschen κατα-, συντρίβειν.
zerknirscht περίλυπος (2), κατηφής. ~ sein κατηφεῖν.
Zerknirschung *f* ἡ κατήφεια.
zerknittern κατα-, συντρίβειν.
zerkochen καθέψειν.
Zerkochen *n* ἡ καθέψησις.
zerkratzen ἀπο-, κατα-, περιδρύπτειν, ἀμύττειν, (von Scharrvögeln) διασκαριφᾶσθαι (M.).
Zerkratzen *n* ἡ ἄμυξις, ἡ ἀμυχή od. durch Verben.
zerlassen τήκειν, ἀνα-, κατα-, συντήκειν, διιέναι (ἵημι).
Zerlassen *n* ἡ τῆξις, ἡ δίεσις, gew. durch Verben.
zerlaufen *intr.* διαχεῖσθαι (P.), s. zerfließen; *trans.* τρέχοντα κατατρίβειν.
zerlegbar διαιρετός.
zerlegen διαμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, ἀνατέμνειν, διαλύειν. διανέμειν, s. zergliedern.
Zerlegung *f* ὁ διαμερισμός. ἡ διαίρεσις, ἡ διανομή, ἡ ἀνατομή.
zerlöchern διατετραίνειν, διατρυπᾶν.
zerlumpen ῥακοῦν, καταρρακοῦν.
zerlumpt πολυσχιδής, ῥακώδης, ein ~es Kleid τὸ ῥάκος.
zermahlen καταλεῖν, συντρίβειν.
Zermahlen *n* ἡ κατάτριψις.
zermalmen κατα-, συντρίβειν, κατα-, συνθραύειν, θρύπτειν, καταθρύπτειν.
Zermalmung *f* ἡ θραῦσις, ἡ θρύψις, ἡ τρῖψις, ἡ σύντριψις.
zermartern κατα-, ἐκτρύχειν, ἐκδέρειν.
zernagen δια-, καταβιβρώσκειν, δια-, κατατρώγειν.
Zernagung *f* ἡ διάβρωσις.
zernieren κατα-, ἀπο-, συγκλείειν (-κλῄειν), περικαθῆσθαι, περικαθέζεσθαι, περιστρατοπεδεύειν (u. M.), e. Stadt ~ auch τειχήρη ποιεῖν πόλιν.
zerpeitschen διαμαστιγοῦν.
zerpflücken δια-, κατατίλλειν.
zerplatzen διαρ-, καταρρήγνυσθαι (P.).
Zerplatzen *n* ἡ ῥῆξις.
zerpressen κατα-, συνθλίβειν.
zerprügeln δέρειν.
zerquetschen συν-, κατακλᾶν, συνθλίβειν, κατα-, συντρίβειν.
Zerquetschung *f* ἡ σύνθλιψις, ἡ κατάτριψις od. durch Verben.
zerraufen τίλλειν, δια-, κατατίλλειν, σπαράττειν, δια-, κατασπαράττειν.
Zerraufen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός, ὁ σπαραγμός oder durch Verben.
zerreibbar τριπτός.
zerreiben συν-. δια-. ἀπο-. κατα-, περιτρίβειν. θρύπτειν, διαθρύπτειν.
Zerreibung *f* ἡ σύν-. ἀπό-, κατάτριψις, ἡ διάθρυψις.
zerreißen **I** *trans.* ῥηγνύναι, διαρ-, καταρ-, περιρρηγνύναι. δια-, ἀποσπᾶν, ἀνασχίζειν, σπαράττειν, διασπαράττειν (gewaltsam). ἀποτρίβειν. κατακλᾶν, διαφθείρειν (durch Gebrauch). διακνίζειν (zerzausen). λακίζειν (zerfetzen). Kleider ~ ἀποτρίβειν ἱμάτια. zu Lumpen ~ ῥακοῦν, in Stücke ~ διασφενδονᾶν, einen Satz ~ διασπᾶν περίοδον, einen Leichnam ~ σπαράττειν νεκρόν, von einem Wolf zerrissen werden λυκοῦσθαι (P.), von wilden Tieren zerrissen werden θηρόβρωτον γίγνεσθαι, die Bande zerreißen διαρρηγνύναι τὰ δεσμά. — **II** *intr.* die P.
Zerreißung *f* ἡ ῥῆξις, ἡ διαίρεσις, ἡ διάσπασις, ὁ διασπασμός. ἡ διάσχισις, ὁ σπαραγμός, gew. durch Verben.
zerren σύρειν, ἕλκειν, hin und her ~ ἀνθέλκειν, δια-, περισπᾶν.
Zerren *n* ἡ ἕλξις, ἡ ἕλκυσις, ὁ ἑλκυσμός.
zerrinnen διαρρεῖν. διαχεῖσθαι (P., ersteres auch übtr.).
zerrissen διεσπασμένος u. andere *part.* s. zerreißen; (von Kleidern, die durch langes Tragen abgenutzt sind) ἀπότριπτος (2), ῥακώδης.
Zerrissenheit *f* τὸ διεσπάσθαι u. andere *inf.*, s. zerreißen.
zerritzen ἀμύττειν, κατακνίζειν, περιδρύπτειν.
Zerritzen *n* ἡ ἄμυξις, ἡ ἀμυγή.
zerrösten καταφρύγειν.
zerrühren τορύνειν, τορυνᾶν, συγκυκᾶν, συντρίβειν.
zerrupfen δια-, κατατίλλειν.
Zerrupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.
zerrütten ταράττειν, δια-, συνταράττειν. συγχεῖν (verwirren, in Unordnung bringen), καθ-, ἀναιρεῖν, κατασκάπτειν (niederreißen). διαφθείρειν (von der Gesundheit), ἀνατρέπειν (umstürzen).
Zerrüttung *f* ἡ ταραχή, ἡ διαφθορά, ἡ σύγχυσις, ἡ ἀνατροπή.
zersägen δια-, καταπρίειν.
Zersägen *n* ἡ πρῖσις, gew. durch Verben.
zerschaben καταξεῖν, κατακνίζειν.
Zerschaben *n* ἡ κατάξυσις, gew. durch Verben.
zerscheitern διαρρήγνυσθαι (P.).
zerschellen **I** *trans.* κατα-, συνθραύειν, συντρίβειν. διαρ-, καταρ-, περιρρηγνύναι, ein Schiff ~ προσοκέλλειν ναῦν. —. **II** *intr.* d. P. von διαρρηγνύναι usw.
zerschießen τοξεύοντα od. ἀκοντίζοντα διαιρεῖν oder διακόπτειν, auch bloß κατατοξεύειν, καταβάλλειν.
zerschlagen **1.** (entzwei- od. in Stücke schlagen) κατα-, συνθραύειν, κατα-. δια-, συγκόπτειν, κατα-, συντρίβειν, j-n ~ καταξαίνειν τινὰ πληγαῖς, δέρειν τινά, wie ~ sein συγκεκόφθαι, κεκμηκέναι, ἀπειρηκέναι. — **2.** übtr. sich ~ διαλύεσθαι (P.). die Unterhandlungen zwischen ihnen zerschlugen sich οὐκέτι εἰς λόγους ἦλθεν ἀλλήλοις, ἄπρακτοι ἀπηλλάγησαν λόγους ποιησάμενοι περί τινος.
zerschlitzen δια-, κατασχίζειν.
Zerschlitzen *n* ἡ διά-, κατάσχισις.
zerschmeißen συγκόπτειν, συντρίβειν, s. zerschlagen.
zerschmelzen *trans.* ἀνα-, κατα-, ἀποτήκειν, *intr.* d. P.
Zerschmelzen *n* ἡ ἀνά-, ἀπότηξις.
zerschmelzend διαχυτικός.
zerschmettern κατα-, συν-, διαθραύειν, συρρηγνύναι, συναράττειν, etw. an etw. ~ προσαράττειν τί τινι.
Zerschmetterung *f* ἡ θραῦσις, ἡ σύρρηξις, gew. durch Verben.
zerschneiden δια-, κατατέμνειν, διαιρεῖν. διακόπτειν. διασχίζειν, Fleisch in Stücke ~ κρεουργεῖν, κατακρεουργεῖν.
Zerschneidung *f* ἡ διατομή, ἡ διαίρεσις.
zerschroten πτίττειν.
Zerschroten *n* ὁ πτισμός.
zersetzen δια-, ἀναλύειν. διαχεῖν, διακρίνειν, sich ~ d. P.
Zersetzung *f* ἡ ἀνάλυσις od. durch Verben.
zerspalten ἀνα-, δια-, κατασχίζειν.
Zerspaltung *f* ἡ κατά-, διάσχισις.
zersplittern *trans.* διαθρύπτειν, κατασχίζειν, καταθραύειν, übtr. διασπᾶν, sich ~ διασπᾶσθαι (P.), *intr.* d. P.
Zersplitterung *f* ἡ θραῦσις, ἡ κατάσχισις, übtr. ἡ διάσπασις, ὁ διασπασμός, ~ der Stimmen ἡ πολυψηφία.
zersprengen ἀναρ-, διαρρηγνύναι, διωθεῖν, διακόπτειν.

Zersprengung *f* ἡ διάρρηξις, ἡ δίωσις, ἡ διακοπή, gew. durch Verben.

zerspringen ἀναρ-, διαρ-, καταρρήγνυσθαι, διαλύεσθαι (sämtlich P.).

zerstampfen συν-, κατατρίβειν, πτίττειν.

Zerstampfung *f* ἡ σύν-, κατάτριψις, ὁ πτισμός.

zerstäuben διασκεδαννύναι.

Zerstäubung *f* durch Verben.

zerstechen δια-, κατακεντεῖν.

Zerstechen *n* ἡ διακέντησις od. durch Verben.

zerstieben διασπείρεσθαι (P.), διασκεδάννυσθαι (P.), διασκεδασθὲν οἴχεσθαι, διασφενδονᾶσθαι (P.), διαχεῖσθαι (P.).

zerstören ἀν-, καθαιρεῖν, καταβάλλειν, κατασκάπτειν (von Mauern u. Gebäuden), ἀνάστατον ποιεῖν (v. Städten), ἀνατρέπειν, καταλύειν (von Zuständen, Einrichtungen u. dgl.), διαφθείρειν, ἀναλίσκειν (von der Gesundheit), διαιρεῖν, διαφορεῖν, διασπᾶν (niederreißen), ἀπολλύναι, λυμαίνεσθαι (M., zugrunde richten), von Grund aus ~ κατασκάπτειν od. καταβάλλειν εἰς ἔδαφος, κατ' ἄκρας ἐξαιρεῖν, ἀποθεμελιοῦν, mit Feuer ~ πυρπολεῖν, ἐμπιμπράναι.

zerstörend außer d. *part.* auch ἀνατρεπτικός, ἀναιρετικός.

Zerstörer *m* ὁ ἀνατροπεύς, ὁ λυμαντήρ (ῆρος), gew. d. *part.* d. Verben.

Zerstörung *f* ἡ καθ-, ἀναίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ ἀνατροπή, ἡ ἀνάστασις, ἡ κατάλυσις, ἡ διαφθορά, oft durch Verben.

zerstoßen κατα-, συγκόπτειν, συν-, κατατρίβειν, καταθλᾶν.

Zerstoßung *f* ἡ κατά-, σύντριψις.

zerstreuen 1. eig. κατασκεδαννύναι, διασπείρειν, διαφορεῖν, διαρρίπτειν, sich ~ διασπείρεσθαι (P.) u. d. P. der übrigen Verben. — 2. übtr. (z.B. Furcht, Kummer u. dgl.) ἀπελαύνειν, ἀφανίζειν. — 3. j-n ~ (= zerstreut machen) ταράττειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι, ἀποτρέπειν od. ἀποσπᾶν τινά τινος, (aufheitern) εὐθυμίαν παρέχειν τινί, e-n Bekümmerten ~ ἀποτρέπειν τινὰ τῆς λύπης, sich ~ εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν, zerstreut sein διατεταραγμένον εἶναι τὴν γνώμην, durch viele Geschäfte zerstreut sein διασπᾶσθαι πρὸς πολλὰ πράγματα, ἄσχολον εἶναι od. ἀσχολεῖσθαι (P.) περὶ πολλὰ πράγματα.

zerstreut eig. d. *part.* d. Verben, übtr. ἀσύννους, ἀπρόσεκτος (2), ἀναίσθητος (2).

Zerstreutheit *f* ἡ ἀπροσεξία.

Zerstreuung *f* 1. (das Zerstreuen) ἡ σκέδασις, ἡ διασπορά, ἡ διάσπασις, ἡ διαφόρησις, (das Zerstreutsein) τὸ διεσκεδάσθαι u. d. *inf.* der übrigen Verben. — 2. (Unachtsamkeit) s. Zerstreutheit; (Erheiterung, Vergnügung, Gemütserholung) ἡ ἀνάπαυλα πόνων, ἡ τέρψις, ἡ ῥᾳθυμία, sich ~ machen s. sich zerstreuen.

zerstückeln κατὰ μικρὰ ποιεῖν (zerstückelt werden κατὰ μικρὰ γίγνεσθαι), διαμερίζειν, σπαράττειν, διασπαράττειν, κερματίζειν, κατακερματίζειν, τεμαχίζειν (letzteres vom Fleisch u. bes. von großen Fischen).

Zerstückelung *f* ὁ σπαραγμός, ἡ κατακοπή, gew. durch Verben.

zerteilen μερίζειν, δια-, καταμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, σχίζειν, χωρίζειν, διαχωρίζειν.

Zerteilung *f* ὁ μερισμός, ἡ διαίρεσις.

zertrennen δια-, κατα-, ἀνα-, ἀπολύειν, διαχωρίζειν.

Zertrennung *f* ἡ λύσις, ἡ διά-, κατάλυσις, ὁ χωρισμός.

zertreten κατα-, συμπατεῖν.

Zertreten *n* ἡ καταπάτησις.

zertrümmern ἀνατρέπειν, κατασκάπτειν, s. zerstören.

Zertrümmerung *f* ἡ ἀνατροπή, ἡ κατασκαφή.

zerwaschen πλύνοντα κατατρίβειν.

zerwehen διαφυσᾶν, διαπνεῖν, ἐπιπνέοντα διασκεδαννύναι.

zerweichen *trans.* διαλύειν od. ἀνατήκειν τῷ ὑγρῷ, *intr.* d. P. dieser Verben.

Zerweichen *n* ἡ τῆξις (*trans.*), sonst durch Verben.

zerwerfen (entzweiwerfen) βάλλοντα od. ῥίπτοντα κατατρίβειν, (auseinanderwerfen) διαρρίπτειν, διασπείρειν, διαφορεῖν, διασκεδαννύναι.

Zerwerfen *n* ἡ διάρριψις.

zerwühlen ὑπ-, διορύττειν, (von Scharrvögeln) διασκαριφᾶσθαι (M.).

Zerwürfnis *n* ἡ διαφορά, s. Streit, Uneinigkeit.

zerzausen διαξαίνειν, κατατίλλειν, σπαράττειν, δια-, κατασπαράττειν.

zerzupfen τίλλειν, διατίλλειν.

Zerzupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.

Zession *f* ἡ παραχώρησις.

Zetergeschrei *n* ἡ δεινὴ βοή, ἡ οἰμωγή, ein ~ erheben ἀναβοᾶν εἰς οἰμωγήν, δεινῶς βρυχᾶσθαι (M.).

Zettel *m* τὸ χαρτίον, τὸ δελτίον, τὸ χαρτίδιον, τὸ γραμματίδιον, (Aufzug bei den Webern) ὁ στήμων (ονος).

Zettelchen *n* τὸ γραμματίδιον.

Zeug *n* 1. (Stoff zu Kleidern) τὸ ὕφασμα, τὸ ὕφος, ἡ ὑφή, gewebtes ~ τὰ ὑφαντά, leinen ~ τὸ λίνον, ἡ ὀθόνη, baumwollenes ~ ἡ σινδών (όνος), grobes ~ ὁ σάκκος (bes. aus Ziegenhaaren), (die Kleidungsstücke) αἱ ἐσθῆτες, τὰ ἱμάτια. — 2. (Gerät) ἡ κατασκευή, τὰ σκεύη, (Sache) τὸ χρῆμα, schlechtes, nichtsnutziges ~ ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά, (χρῆμα) οὐδενὸς ἄξιον, ὁ χλῆδος, albernes, dummes ~ οἱ λῆροι, οἱ φλήναφοι, ἡ φλυαρία.

Zeuge *m* ὁ μάρτυς (υρος), ὁ ἵστωρ (ορος), ὁ γνωστήρ (ῆρος, Augenzeuge, Bürge), ὁ κλητήρ (ῆρος, gerichtlicher ~, eig. der ~ dafür, daß j. auf gesetzliche Weise vor Gericht gerufen ist), ~ von etw. sein παρατυγχάνειν, παραγίγνεσθαί τινι, als Augen-, Ohren~ αὐτόπτην, αὐτήκοον εἶναί τινος, j-n zum ~n anrufen μάρτυρα ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἐπι-, διαμαρτύρεσθαί (M.) τινα, ~n stellen μάρτυρας παρίστασθαι od. παρέχεσθαι od. ἐπάγεσθαι (M.), ein falscher ~ ὁ ψευδομάρτυς (υρος), ein falscher ~ sein ψευδομαρτυρεῖν, falsche ~n aufstellen ψευδομαρτυρεῖσθαι (M.), vor ~n μαρτύρων παρόντων, ἐν μάρτυσιν, ohne ~n ἀμάρτυρος (2, nicht durch Zeugen bestätigt), οὐ (μὴ) παρόντος τινός (ohne daß j. anwesend ist).

Zeugeglied *n* τὸ γεννητικὸν od. γόνιμον μόριον, τὰ αἰδοῖα.

Zeugekraft *f* ἡ γεννητικὴ od. γενεσιουργὸς δύναμις, τὸ γόνιμον.

[1]**zeugen** μαρτυρεῖν (für j-n τινι u. ὑπέρ τινος, für etw. τι, τινι u. περί τινος), διαμαρτυρεῖν (vor Gericht), falsch ~ ψευδομαρτυρεῖν, gegen j-n ~ καταμαρτυρεῖν τινος, κλητεύειν (als Zeuge auftreten), für etw. ~ (von Sachen) μαρτύριον, τεκμήριον od. σημεῖον εἶναί τινος, δηλοῦν od. ἀποφαίνειν τι.

[2]**zeugen** γεννᾶν, τίκτειν, φύειν, Kinder ~ τεκνοποιεῖσθαι (M.), παιδοποιεῖσθαι (M.).

Zeugenaussage *f* τὸ μαρτύριον, ἡ μαρτυρία.

Zeugenverhör *n* ἡ τῶν μαρτύρων ἀνάκρισις.

Zeuger *m* ὁ γεννήτωρ (ορος).

Zeugerin *f* ἡ γεννήτειρα.

Zeughaus *n* ἡ σκευοθήκη, ἡ ὁπλοθήκη.

Zeugma *n* (als Redefigur) τὸ ζεῦγμα.

Zeugmeister *m* ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων.

Zeugnis *n* τὸ μαρτύριον, ἡ μαρτυρία, (eines Abwesenden) ἡ ἐκμαρτυρία, ein ~ ablegen μαρτυρεῖν, (von Abwesenden) ἐκμαρτυρεῖν, Ablegung e-s Zeugnisses ἡ μαρτυρία, ἡ διαμαρτυρία, falsches ~ ἡ ψευδομαρτυρία (gew. *pl.*), ein falsches ~ ablegen ψευδομαρτυρεῖν, gegen j-n καταψευδομαρτυρεῖν τινος, ein ~ für etw. abgeben μαρτυρίαν τινὸς παρέχεσθαι, j-n zur Ablegung eines Zeugnisses auffordern γράφειν τινὶ μαρτυρίαν.

Zeugung *f* ἡ γένεσις, ἡ γέννησις, ~ der Kinder ἡ παιδοποιία, ἡ τεκνοποιία, ἡ τέκνωσις, ἡ παιδοποίησις, ἡ παιδογονία.

zeugungsfähig γόνιμος, γεννητικός.

Zeugungsfähigkeit *f* ἡ γεννητικὴ δύναμις, τὸ γόνιμον.

Zeugungsglied *n* τὰ αἰδοῖα.

Zeugungskraft *f* ἡ γεννητικὴ od. γενεσιουργὸς δύναμις, τὸ γόνιμον.

Zichorie *f* ἡ κιχόρη, τὰ κιχόρια (κιχόρεια).

zichorienartig κιχοριώδης.

Zichorienkraut *f* ἡ κιχόρη, τὸ κιχόριον.

Zicklein *n* ὁ (ἡ) ἔριφος, τὸ αἰγίδιον.
Zickzack: im ~ εἰς πλάγια καὶ σκολιά.
Zider *m* (Apfelwein) ὁ μηλίτης οἶνος.
Ziege *f* ἡ αἴξ (γός), junge ~ ἡ χίμαιρα, ἡ χίμαρος, zur ~ gehörig αἴγεος.
Ziegel *m* ἡ πλίνθος, ἡ κεραμίς (ίδος), ὁ κέραμος, von ~n gemacht πλίνθινος, κεραμωτός, aus Erde ~ machen πλινθεύειν τὴν γῆν, ~ streichen πλίνθους ἕλκειν od. ἐρύειν, πλινθουργεῖν, πλινθοποιεῖν, ~ brennen πλίνθους ὀπτᾶν, mit ~n decken κεραμιδοῦν, κεραμοῦν, von ~n bauen πλινθεύειν, ~ tragen πλινθοφορεῖν, nach Art od. Form von ~n πλινθηδόν.
ziegelähnlich πλινθοειδής.
Ziegelbrennen *n* ἡ πλινθεία.
Ziegelbrenner *m* ὁ πλινθευτής, ὁ πλινθουργός.
Ziegelbrennerei *f* τὸ πλινθεῖον.
Ziegeldach *n* ἡ κεραμωτὴ στέγη, τὸ κεραμωτόν, αἱ κεραμίδες.
Ziegeldecker *m* ὁ τὰς κεραμίδας συνάπτων.
Ziegelei *f* τὸ πλινθεῖον.
Ziegelerde *f* ἡ κεραμίς (ίδος) od. κεραμῖτις (ιδος) γῆ, ἡ κεραμικὴ γῆ.
Ziegelform *f* τὸ πλίνθου σχῆμα.
ziegelförmig πλινθοειδής, πλινθωτός, *adv.* πλινθηδόν.
Ziegelhütte *f* τὸ πλινθεῖον.
Ziegelmehl *n* αἱ κατατετριμμέναι πλίνθοι.
Ziegelofen *m* ἡ κεραμευτικὴ κάμινος.
Ziegelscheune *f* τὸ πλινθεῖον.
Ziegelstein *m* ἡ πλίνθος.
Ziegelstreichen *n* ἡ πλινθεία, ἡ πλίνθευσις, ἡ πλινθουργία. ἡ πλινθοποιία.
Ziegelstreicher *m* ὁ πλινθουργός.
ziegenäugig αἰγωπός.
Ziegenbart *m* ὁ αἴγεος od. τῆς αἰγὸς πώγων (ωνος).
Ziegenbein *n* τὸ τῆς αἰγὸς σκέλος, mit ~en αἰγοσκελής.
Ziegenbock *m* ὁ τράγος.
Ziegenböckchen *n* ὁ αἰγίσκος, ὁ ἔριφος.
Ziegenbrand *m* (ein Kraut) ὁ αἰγίπυρος.
Ziegenfell *n* ἡ αἰγὸς δορά, ἡ αἰγῆ, ἡ αἰγίς (ίδος), ἡ ἰξαλῆ.
Ziegenfett *n* τὸ αἴγεον od. αἰγὸς λίπος od. στέαρ (ατος).
Ziegenfleisch *n* τὰ αἴγεα κρέα.
Ziegenfuß *m* ὁ αἰγὸς πούς (οδός), mit Ziegenfüßen αἰγίπους, αἰγιπόδης.
Ziegengesicht *n* τὸ αἰγὸς πρόσωπον, mit einem ~ αἰγοπρόσωπος (2).
Ziegenhaar *m* αἱ αἴγεαι τρίχες, ~e haben αἰγοτριχεῖν.
Ziegenherde *f* ἡ αἰγῶν ἀγέλη, τὰ αἰπόλια.
Ziegenhirt *m* ὁ αἰπόλος, ὁ αἰγελάτης, ὁ αἰγινόμος, ὁ αἰγονομεύς, ὁ αἰγικορεύς.
Ziegenhorn *n* τὸ αἰγὸς κέρας (ως).
ziegenhörnig αἰγόκερως.
Ziegenkäse *m* ὁ αἴγεος τυρός.
Ziegenklau *f* (eine Pflanze) τὸ αἰγώνυχον.
Ziegenkopf *m* (ein Vogel) ὁ αἰγοκέφαλος.
Ziegenmelker *m* (ein Vogel) ὁ αἰγοθήλας.
Ziegenmilch *f* τὸ αἴγεον γάλα (ακτος).
Ziegenmist *m* ὁ, ἡ σπύραθος, ἡ σπυράς (άδος).
Ziegenpelz *m* ἡ σισύρα.
Ziegenpest *f* (eine Pflanze) ὁ αἰγόλεθρος.
Ziegenstall *m* ὁ αἰγῶν σταθμός.
Ziegenweide *f* τὸ αἰγονόμιον.
Ziegenwolle *f* τὰ ἀπὸ αἰγῶν ἔρια, s. Ziegenhaar.
Ziehbrunnen *m* τὸ φρέαρ (ατος).
Zieheimer *m* ὁ γαυλός.
ziehen I *trans.* 1. ἕλκειν, σύρειν, ἄγειν, σπᾶν, einen Wagen ~ ἄγειν ἅρμα, das Schwert ~ γυμνοῦν τὸ ξίφος. Wasser aus dem Brunnen ~ ἀντλεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος, ein Los ~ κληροῦν (M.), λαγχάνειν, j-n aus etw. ~ ἀνασπᾶν τινα ἔκ τινος, in die Höhe ~ ἀνασπᾶν. ἐπαίρειν, einen Stein ~ (im Brettspiel) κινεῖν πεττόν. den Hut ~ περιαιρεῖσθαι (M.) πῖλον, γυμνοῦν τὴν κεφαλήν, die Sonne zieht Wasser ὁ ἥλιος ἕλκει ὕδωρ. ein Schiff ans Land ~ ἀνέλκειν ναῦν, ins Meer ~ καθέλκειν od. κατασπᾶν ναῦν, der Magnet zieht etw. an sich ἡ μαγνησία λίθος ἄγει τι, an der Nase ~ ἕλκειν τὴν ῥῖνα, Wein auf Flaschen ~ σιφωνίζοντα τὸν οἶνον ἐγχεῖν εἰς λαγύνους, Saiten auf ein Instrument ~ ἐντείνειν χορδάς. — 2. übtr. etw. an sich ~ (sich zueignen) εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαί (M.) τι, σφετερίζεσθαί (M.) τι, ἐξιδιάζεσθαί (M.) od. ἐξιδιοποιεῖσθαί (M.) τι. Truppen an sich ~ συλλέγειν, ἀθροίζειν od. συναθροίζειν στράτευμα ἀμφ' ἑαυτόν, ἀναλαμβάνειν στρατιώτας, Truppen aus einem Lande ~ συλλέγειν στρατιώτας ἐκ χώρας τινός, aller Augen (Blicke) auf sich ~ πάντων τὰς ὄψεις πρὸς ἑαυτὸν ἕλκειν, πάντων προσάγεσθαι (M.) τὰ ὄμματα, περίβλεπτον γίγνεσθαι ὑπὸ πάντων od. ἐν πᾶσιν od. πᾶσιν, j-n zur Tafel ~ σύνδειπνον ποιεῖσθαί (M.) τινα, j-n zur Beratung, zu Rate ~ σύμβουλον ποιεῖσθαί (M.) τινα, χρῆσθαί (M.) τινι συμβούλῳ, sich aus e-r Verlegenheit, schlimmen Lage u. dgl. ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) od. ἐκδύεσθαι (-δῦναι) ἀπορίας, ἀμηχανίας, κακῶν u. dgl., sich aus einer Gefahr ~ σῴζεσθαι (P.) ἐκ κινδύνου, seine Nahrung aus etw. ~ ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον od. τὴν τροφὴν ἀπό od. ἔκ τινος, τρέφεσθαι (P.) ἔκ od. ἀπό τινος, Nutzen, Vorteil aus etw. ~ ἀπολαύειν τινός. ὠφελεῖσθαι (P.) ἔκ τινος, κέρδος ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν ἔκ τινος, καρποῦσθαί (M.) τι, einen Schluß aus etw. ~ συλλογίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, τεκμαίρεσθαί (M.) τινι, j-n zur Rechenschaft ~ λόγον λαμβάνειν παρά τινος, ὑπεύθυνον ποιεῖν τινα, j-n vor Gericht ~ ἄγειν τινὰ πρὸς τοὺς δικαστάς, εἰσ-, ὑπάγειν τινά. etw. in Betracht od. Erwägung ~ σκοπεῖν τι od. περί τινος, ἐπισκοπεῖν od. ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, sich etw. zu Gemüte ~ ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, περίλυπον γίγνεσθαι, etw. nach sich ~ ἐργάζεσθαί (M.) τι, ἀποβαίνειν εἴς τι, τίκτειν τι, sich ~ (zäh sein) γλίσχρον εἶναι, sich ins Kleine ~ συστέλλεσθαι (P.), (von der Ausdehnung in die Länge) τείνειν, διατείνειν, einen Graben ~ um etw. περιτείνειν τάφρον τινί, Linien ~ ἕλκειν od. ἄγειν γραμμάς, Furchen ~ ἀλοκίζειν, eine Reihe ~ ὄρχον ἐλαύνειν, andere Verbindungen mit ~ s. unter den betr. *subst.* — 3. (aufziehen) τρέφειν, ἀνα-, ἐκτρέφειν (bsd. von lebenden Wesen), φυτεύειν, φυτουργεῖν (von Pflanzen), Pferde, Hunde ~ ἱπποτροφεῖν, κυνοτροφεῖν, ἵππους, κύνας τρέφειν, (bilden, erziehen) παιδεύειν, παιδαγωγεῖν. — II *intr.* 4. (sich [langsam] fortbewegen) χωρεῖν, πορεύεσθαι (P.), (von einem Heere und vom Feldherrn) ἄγειν, ἐλαύνειν, in den Krieg ~ ὁρμᾶν (u. P.) ἐπὶ τὸν πόλεμον, zu Felde ~ στρατεύεσθαι (M.), auf die Jagd ~ ἐξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν, auf einen Posten ~ τάττεσθαι (P.) εἴς τι, durch ein Land ~ διαλλάττειν χώραν, anderswohin ~ μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P., von Menschen), ἐκτοπίζειν (von Vögeln), in ein anderes Land ~ μετανίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν, von e-m Lande zum andern ~ γῆν ἐκ γῆς ἀμείβεσθαι (M.), von einer Stadt zur andern ~ πόλιν ἐκ πόλεως ἀλλάττειν, zu j-m ~ συνοικῆσαί τινι, j-n ~ lassen ἀφιέναι τινά. — 5. unpersönlich es zieht (von der Luft) χωρεῖ od. διαχωρεῖ ἡ αὔρα, das Fenster zieht ἡ θυρὶς ἕλκει, es zieht mir in den Gliedern σπῶμαι (P.), dies zieht nicht (Sprichw.) οὐκ ἔσπασεν.
Ziehen *n* 1. (das Fortbewegen, *trans.*) ἡ ἕλξις, ἡ ὁλκή, ὁ συρμός, ἡ σπάσις, das ~ des Loses ἡ κλήρωσις. — 2. (das Aufziehen) ἡ τροφή, ἡ ἀγωγή. — 3. (das Weitergehen, *intr.*) ἡ πορεία. ἡ ὁρμή, das Insfeld~ ἡ στρατεία, (Veränderung des Wohnsitzes) ἡ μετοίκησις, ἡ μετοικία. ἡ μετανάστασις. — 4. ~ in den Gliedern ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα.
ziehend außer den *part.* auch ἀγωγός (2), ἑλκτικός, ὁλκός, σπαστικός.
Ziehkraft *f* τὸ ἑλκυστικόν.
Ziehseil *n* ὁ ῥυτήρ (ῆρος), τὸ ῥῦμα.
Ziehung *f* (eines Loses) ἡ κλήρωσις.
Ziel *n* 1. allg. (Ende, Grenze) τὸ τέλος. τὸ τέρμα. ὁ

ὅρος, τὸ πέρας (ατος), einer Sache ein ~ setzen τέλος ἐπιτιθέναι τινί, περιγράφειν τι, ans ~ gelangen ἀφικνεῖσθαι πρὸς τὸ τέρμα, am ~ von etw. sein ἐπὶ τῷ τέλει od. τῷ τέρματί τινος εἶναι, Maß und ~ halten τηρεῖν τὸ μέτριον, μέτριον εἶναι, in etw. μετρίως χρῆσθαί (M.) τινι. — 2. (das wonach man strebt) ὁ σκοπός, (beim Wettrennen) τὸ τέρμα, ὁ καμπτήρ (ῆρος), ein ~ vorstecken σκοπὸν προτιθέναι od. τίθεσθαι (M.), es ist ein ~ vorgesteckt σκοπὸς πρόκειται, nach einem ~e werfen, schießen βάλλειν od. τοξεύειν πρός od. ἐπὶ σκοπόν, ἱέναι ἐπὶ σκοπόν, στοχάζεσθαι (M.) σκοποῦ, das ~ treffen τυγχάνειν, καθικνεῖσθαι od. καθάπτεσθαι (M.) σκοποῦ (auch übtr. sein ~ erreichen), das ~ gut treffen εὐστοχεῖν, das glückliche Treffen des ~s ἡ εὐστοχία, das ~ gut treffend εὔστοχος (2), das ~ verfehlen ἁμαρτάνειν od. ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ (auch übtr.), sein ~ verfehlen ἀποτυγχάνειν τῆς γνώμης, πόρρω γίγνεσθαι τοῦ πράγματος, ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὑποθέσεως, es führt zu demselben ~ εἰς ταὐτὸν φέρει, ohne alles ~ πρὸς οὐδένα σκοπόν, vom ~ ab ἀπὸ σκοποῦ, παρὰ σκοπόν.

zielen nach etw. στοχάζεσθαί (M.) τινος, mit einer Rede auf j-n ~ τείνειν τὸν λόγον εἴς τινα, αἰνίττεσθαί (M.) τινα, εἴς u. πρός τινα, ἀποσημαίνειν εἴς τινα, diese Rede zielt auf mich οὗτος ὁ λόγος ἐστὶ κατ' ἐμοῦ od. λέγεται εἰς ἐμέ.

Zielen *n* durch Verben.

Zielpunkt *m* ὁ σκοπός.

Zielscheibe *f* ὁ σκοπός, etw. zur ~ nehmen στοχάζεσθαί (M.) τινος, j-n zur ~ des Witzes machen διακωμῳδεῖν od. διασύρειν τινά.

ziemen sich πρέπειν, προσήκειν, ἄξιον εἶναι.

Ziemer *m* (ein Vogel) ἡ κίχλη.

ziemlich ἱκανός, συχνός (von der Anzahl), eine ~e Anzahl οὐκ ὀλίγοι, μέτριος, ἐπιεικής (von der Sitte), *adv.* ἱκανῶς, μετρίως, ἐπιεικῶς, so ~ σχεδόν, σχεδόν τι.

Zier, Zierde *f* ὁ κόσμος, τὸ κόσμημα, τὸ καλλώπισμα, ὁ καλλωπισμός, auch τὸ ἄνθος (eig. Blume), übtr. τὸ ἄγαλμα, eine große ~ des Vaterlandes μέγα ὄφελος τῆς πατρίδος, j-m zur ~ gereichen κόσμον φέρειν od. παρέχειν τινί, κοσμεῖν τινα.

Zieraffe, Zierbengel *m* ὁ ὡραϊστής.

Zierat *m* ὁ κόσμος, τὸ κόσμημα, τὸ ἐπικόσμημα, τὸ καλλώπισμα, τὸ ποίκιλμα.

zieren *trans.* κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν, καλλωπίζειν, καλλύνειν, = zur Zierde gereichen s. unter Zier(de); sich ~ θρύπτεσθαι (P.), καλλωπίζεσθαι, ἁβρύνεσθαι (P.), ἀκκίζεσθαι (M., bsd. von Weibern), gegen j-n πρός τινα, geziert θρυπτικός, κομψός, eine gezierte Rede κομψὸς λόγος.

Zieren *n* ἡ κόσμησις, ἡ κατακόσμησις, ὁ καλλωπισμός, (Ziererei, affektiertes Wesen) ὁ ἀκκισμός.

Ziererei *f* ὁ ἀκκισμός, ἡ θρύψις, ἡ ἀπειροκαλία.

zierlich κομψός, γλαφυρός, κόσμιος, καλός, εὐπρεπής, (in tadelndem Sinne) ἁβρός, ~ reden καλλιεπεῖσθαι, ~ redend καλλιεπής, ~e Sprache, Rede ἡ καλὴ λέξις, ἡ καλλιέπεια, ~e Reden λόγοι κεκαλλιεπημένοι, ~ schreiben καλλιγραφεῖν.

Zierlichkeit *f* ἡ κομψότης (ητος), ἡ κομψεία, ἡ γλαφυρία, ἡ γλαφυρότης, ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ εὐπρέπεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, (im tadelnden Sinne) ἡ ἁβρότης (ητος).

Ziffer *f* τὸ γράμμα, ἡ ψῆφος, τὸ σημεῖον.

Zikade *f* ὁ τέττιξ (γος).

zikadenartig τεττιγώδης.

Zimmer *n* τὸ οἴκημα, ὁ οἶκος, ἡ στέγη, τὸ δωμάτιον, s. Schlafgemach, Speisesaal, Wohnstube.

Zimmerarbeit *f* τὸ τεκτονικὸν ἔργον.

Zimmeraxt *f* ὁ πέλεκυς (εως).

Zimmerchen *n* τὸ οἰκάριον, ὁ οἰκίσκος.

Zimmerhandwerk *n* ἡ τεκτονική.

Zimmerhof, -platz *m* τὸ τεκτονεῖον.

Zimmerholz *n* ἡ ὕλη, τὰ ξύλα.

Zimmermann *m* ὁ τέκτων (ονος), ὁ τεκτονικός, ὁ ξυλουργός.

zimmern τεκταίνεσθαι (M.), ξυλουργεῖν, ὑλουργεῖν, auch allg. κατασκευάζειν, πηγνύναι.

zimmernd ξυλουργός.

Zimmet *m* τὸ κιννάμωμον, von ~ gemacht κινναμώμινος (2), ~ tragend κινναμωμοφόρος (2).

Zimmetfarbe *f* τὸ χρῶμα κινναμώμου.

Zimmetgeruch *m* ἡ ὀσμὴ οἷα κινναμώμου.

Zimmetleser *m* (ein Vogel) ὁ κιννάμωμος.

Zimmetöl *n* τὸ κινναμώμινον ἔλαιον.

Zimmetrinde *f* ἡ κασία.

zimperlich θρυπτικός, ~ tun θρύπτεσθαι (P.), ἀκκίζεσθαι (M., bsd. von Weibern).

Zink *n* ὁ ψευδάργυρος.

Zinkblech *n* τὸ ψευδαργύρου ἔλασμα.

Zinkblume *f* ἡ πομφόλυξ (γος).

Zinke *f* ὁ ὀδούς (όντος).

Zinkoxyd *n* ἡ καδμία.

Zinn *n* ὁ καττίτερος, von ~ καττιτέρινος, mit ~ überziehen καττιτεροῦν.

Zinnbergwerk *n* τὰ καττιτέρου μέταλλα.

Zinne *f* (einer Mauer) ἡ ἔπαλξις, ἡ στεφάνη, ~ eines Tempels τὸ τοῦ νεὼ ἀκρωτήριον, ὁ νεὼς ἄκρος od. ἄκρος ὁ νεώς.

zinnern καττιτέρινος od. durch d. *gen.* καττιτέρου.

Zinngießer *m* ὁ καττιτεροποιός, ὁ καττιτερουργός.

Zinnober *n* τὸ κιννάβαρι (εως).

zinnoberfarbig, -rot κινναβάρινος.

Zins *m* 1. (Abgabe, Steuer) ὁ δασμός, ὁ φόρος, τὸ τέλος, ~ geben τελεῖν φόρον od. δασμόν, (Miete) ὁ μισθός, τὸ μίσθωμα. — 2. (Interessen) ὁ τόκος, auf ~ leihen δανείζειν ἐπὶ τόκῳ, τοκίζειν, auf ~ nehmen δανείζεσθαι (M.) ἐπὶ τόκῳ u. ἐπὶ τόκον, ~ geben τόκους διδόναι od. ἀποδιδόναι, mit ~ zurückgeben ἐν τόκῳ ἀποδιδόναι, ~ von j-m nehmen τόκους λαμβάνειν ἀπό τινος, Kapital u. ~ τὸ ἀρχαῖον καὶ τὸ ἔργον, ~ auf ~ nehmen ἀνατοκίζειν, ~ auf ~ τόκοι τόκων, τόκοι ἐπίτοκοι, die Zinsen zum Kapital schlagen τόκους τῷ κεφαλαίῳ συνάπτειν, ohne Zinsen ἄτοκος (2).

zinsbar φόρου ὑποτελής, συντελής, δασμοφόρος (2), nicht ~ ἀτελὴς φόρου, ~ sein δασμοφορεῖν, j-m συντελεῖν τινι, j-n ~ machen ποιεῖν τινα φόρου ὑποτελῆ.

zinsen συντελεῖν, τελεῖν φόρον, s. zinsbar sein unter d. vor. Wort.

zinsenbringend ἐπίτοκος (2).

Zinsentrichtung *f* ἡ τῶν τόκων ἀπόδοσις od. ἀποφορά.

Zinseszins *m* οἱ ἐπίτοκοι τόκοι.

zinsfrei φόρου οὐχ ὑποτελής, ἀτελής.

Zinsfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.

Zinsfuß *m* ὁ τόκος.

Zinsmann *m* ὁ συντελής.

Zinsregister *n* ὁ τῶν φόρων κατάλογος.

Zinstag *m* ἡμέρα καθ' ἣν χρὴ ἀποδιδόναι τοὺς τόκους od. καθ' ἣν καταβάλλονται οἱ τόκοι od. ὁ φόρος τελεῖται.

Zipfel *m* (an einem Tuche od. Kleide) ἡ πτέρυξ (γος), (an einem Schlauche od. Segel) ὁ ποδεών (ῶνος), (abgerissenes Stück) τὸ ἀπόσπασμα.

Zipfelchen *n* τὸ ἀποσπασμάτιον.

Zipperlein *n* ἡ ἀρθρῖτις (ιδος), ~ an den Füßen ἡ ποδάγρα, ~ an den Händen ἡ χειράγρα, am ~ leidend ἀρθριτικός.

Zirbeldrüse, -nuß *f* τὸ κωνάριον, ὁ στρόβιλος.

Zirbelfichte, -kiefer *f* ἡ στροβιλοφόρος πεύκη.

Zirkel *m* (Kreis) ὁ κύκλος, ὁ γῦρος, im ~ κύκλῳ, e-n ~ beschreiben γῦρον ἄγειν, εἰς γῦρον περιάγειν, ~ im Schließen ὁ διάλληλος τρόπος, (Instrument) ὁ διαβήτης.

Zirkelbogen *m* ὁ κύκλος.

Zirkelfigur *f* τὸ κύκλου σχῆμα, ὁ κύκλος.

Zirkelfläche *f* ἡ ἅλως (ω).

zirkelförmig κυκλικός, κυκλοειδής.
Zirkellinie *f* ὁ γῦρος, ὁ κύκλος.
zirkeln κύκλον γράφειν, γῦρον ἄγειν, κυκλογραφεῖν.
zirkelrund κυκλικός, κύκλιος, κυκλοτερής.
Zirkelschluß *m* ὁ διάλληλος τρόπος.
Zirkular *n* ἡ ἐπιστολή.
Zirkulation *f* ὁ κύκλος, ἡ περιφορά, ἡ ἀνακύκλησις, ὁ ἀνακυκλισμός.
zirkulieren περιφέρεσθαι (P.).
zirkumflektieren περισπᾶν (auf der letzten), προπερισπᾶν (auf der vorletzten Silbe).
Zirkumflektierung *f* ἡ περίσπασις.
Zirkumflex *m* ἡ περισπωμένη (auf der letzten), ἡ προπερισπωμένη (auf der vorletzten Silbe).
Zirkus *m* ὁ ἱππόδρομος.
zirpen τρίζειν, τερετίζειν, πιππίζειν, τιτίζειν.
Zirpen *n* ὁ τριγμός, ὁ τρισμός, τὸ τερέτισμα, ὁ τερετισμός.
zischeln ψιθυρίζειν.
Zischeln *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.
zischen σίζειν (bsd. von glühenden Gegenständen, die mit Wasser in Berührung kommen), συρίττειν, τρίζειν (einen zischenden Laut von sich geben).
Zischen *n* ὁ σιγμός, ἡ σίξις, ὁ τριγμός, ὁ τρισμός, ὁ συριγμός, (als Sache) τὸ σύριγμα.
Zischlaut *m* τὸ σίγμα.
Zischler *m* ὁ ψιθυριστής.
Zisterne *f* ὁ λάκκος.
Zitadelle *f* ἡ ἀκρόπολις.
Zitat *n* ἡ χρῆσις, gew. durch παρατιθέναι, zB. er gibt folgendes Zitat aus Homer παρατίθησι δὲ καὶ Ὁμήρου τάδε.
Zitation *f* ἡ κλῆσις, ἡ πρόκλησις.
Zither *f* ἡ κιθάρα, ἡ κίθαρις, die ~ spielen κιθαρίζειν, und dazu singen κιθαρῳδεῖν.
Zitherspiel *n* ἡ κιθάρισις, ~ mit Gesang ἡ κιθαρῳδία, (das auf der Zither gespielte Stück) τὸ κιθάρισμα, die Kunst des ~s ἡ κιθαριστική, ἡ κιθαρῳδική.
Zitherspieler *m* ὁ κιθαριστής, wenn er dazu singt ὁ κιθαρῳδός.
Zitherspielerin *f* ἡ κιθαρίστρια, wenn sie dazu singt ἡ κιθαρῳδός.
zitieren καλεῖν, εἰσκαλεῖν.
Zitrone *f* τὸ κίτρον (κίτριον), τὸ κιτρόμηλον, τὸ Μηδικὸν μῆλον.
zitronenartig κιτριοειδής.
Zitronenbaum *m* ἡ κιτρέα, τὸ κίτριον, τὸ κιτρόφυτον, ἡ Μηδικὴ μηλέα.
Zitronenblatt *n* τὸ κιτρόφυλλον.
zitronengelb κίτρινος.
Zitterespe *f* ἡ κερκίς (ίδος).
Zitterfisch *m* ἡ νάρκη.
zitterig τρέμων, etw. ~ ὑπότρομος (2).
zittern πάλλειν (gew. P.), ἀσπαίρειν (zucken, zappeln), σείεσθαι, κατασείεσθαι (P., erschüttert werden), τρεῖν, τρέμειν, ὑπότρομον εἶναι (vor Furcht beben, furchtsam sein), vor j-m ~ τρέμειν τινά, vor etw. ὀρρωδεῖν u. κατορρωδεῖν τι, nicht ~ ἀτρεμεῖν.
Zittern *n* ὁ παλμός, (vor Furcht) ὁ τρόμος.
zitternd außer den *part.* auch τρομώδης, τρομικός, περίφοβος (2), nicht ~ ἀτρεμής.
Zitterpappel *f* ἡ κερκίς (ίδος).
Zitterroche *m* ἡ νάρκη.
Zitze *f* ἡ θηλή, ὁ τιτθός, ὁ μαστός.
zitzenähnlich, -artig, -förmig θηλοειδής.
Zivilisation *f* ἡ ἡμέρωσις, s. Bildung.
zivilisieren ἡμεροῦν, s. bilden.
Zobel *m*, **Zobeltier** *n* ὁ Ποντικὸς μῦς (υός).
Zober *m* ἡ πύελος.
Zofe *f* ἡ θεράπαινα, ἡ θεραπαινίς (ίδος), ἡ ἀκόλουθος, ἡ ἅβρα.
Zögerer *m* ὁ μελλητής, gew. *part.* d. folg. Verben.
zögern μέλλειν, διαμέλλειν, ὀκνεῖν, διατρίβειν, διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.), βραδύνειν, χρονίζειν, ἐγχρονίζειν, auch ἀναβάλλειν (aufschieben), nicht ~ auch χρόνον οὐδένα ἐμποιεῖν.
Zögern *n*, **Zögerung** *f* ἡ μέλλησις, ἡ διαμέλλησις, τὸ μέλλημα, ὁ ὄκνος, ἡ διατριβή, ohne ~ ἀόκνως, ἑτοίμως, προθύμως, auch ὡς mit ἔχειν, zB. er kam ohne ~ ἦλθεν ὡς εἶχεν, Zögerung veranlassen χρόνον od. διατριβὴν ἐμποιεῖν, διατριβὴν παρέχειν, keine Zögerung weiter μὴ τριβὰς ἔτι.
zögernd außer den *part.* auch ὀκνηρός, ὀκνώδης.
Zögling *m* ὁ τρόφιμος, τὸ θρέμμα, τὸ παίδευμα, τὸ ἀνάθρεμμα, τὸ ἐκπαίδευμα, auch d. *part.* τραφείς.
[1]**Zoll** *m* (Abgabe) τὸ τέλος, τὸ τελώνιον (letzteres wie auch τὸ ἐπώνιον von Waren), ὁ φόρος, den ~ einnehmen τελωνεῖν, ~ auf etw. legen φορoθετεῖν, φορολογεῖν τι, Zölle pachten τελωνεῖν, ~ geben εἰσ-, ἀποφέρειν τέλη, die Pacht od. Einnahme der Zölle ἡ τελωνία.
[2]**Zoll** *m* (Längenmaß) ὁ δάκτυλος.
Zollamt *n* τὸ τελώνιον.
zollbar ὑποτελής.
Zollbeamter *m* ὁ τελώνης.
Zolldefraudation *f*: eine ~ begehen παρατελωνεῖσθαι (M.).
Zolleinkünfte *pl.* s. Zollertrag.
Zolleinnahme *f* ἡ τελωνία.
Zolleinnehmer *m* ὁ τελώνης.
zollen eig. τελεῖν, ὑποτελεῖν, übtr. νέμειν, ἀπονέμειν, ἀπο-, ἐκτίνειν, j-m Dank ~ ἀποδιδόναι, ἀπονέμειν od. ἀποτίνειν χάριν τινί, j-m Beifall ~ ἐπαινεῖν τινα.
Zollerhebung *f* ἡ τελωνία.
Zollertrag *m* αἱ ἀπὸ τῶν τελῶν od. τελωνικαὶ πρόσοδοι.
zollfrei ἀτελής.
Zollfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.
Zollgesetze *n/pl.* οἱ τελωνικοὶ νόμοι.
Zollhaus *n* τὸ τελώνιον.
Zöllner *m* ὁ τελώνης.
Zollpacht *f* ἡ τελωνία.
Zollpächter *m* ὁ τελώνης, ~ sein τελωνεῖν.
zollpflichtig ὑποτελής.
Zollregister *m* ὁ κατάλογος τῶν φορολογητῶν χρημάτων.
Zone *f* ἡ ζώνη, τὸ κλίμα.
Zoologie *f* ἡ περὶ τῶν ζῴων ἱστορία, ἡ περὶ τὰ ζῷα ἐπιστήμη.
Zopf *m* ἡ ὄπισθεν πλεκτάνη, ἡ συμπλοκὴ τριχῶν, ὁ κρωβύλος, übtr. ein alter ~ Κρόνος, Κρόνιππος.
Zorn *m* ἡ ὀργή, ἡ χολή, ὁ θυμός, heftiger ~ ἡ μεγάλη od. ἰσχυρὰ ὀργή, j-n zum ~ reizen ὀργίζειν, ἐξ-, παροργίζειν τινά, ὀργὴν ἐμποιεῖν τινι, καθιστάναι od. προάγειν τινὰ εἰς ὀργήν, in ~ geraten ὀργίζεσθαι, ἐξ-, παροργίζεσθαι, θυμοῦσθαι (sämtlich P.), καθίστασθαι εἰς ὀργήν, ~ gegen j-n haben (hegen) δι' ὀργῆς od. ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά, seinen ~ an j-m auslassen ἀφιέναι τὴν ὀργὴν εἴς τινα, seinen ~ nicht beherrschen können ἥττω εἶναι τῆς ὀργῆς, vor ~ außer sich sein ἐξ ἑαυτοῦ γίγνεσθαι ὑπ' ὀργῆς, ἔξω φέρεσθαι (P.) ὑπ' ὀργῆς, den ~ verbeißen πεπαίνειν od. κατακρύπτεσθαι (M.) τὴν ὀργήν, seinen ~ mäßigen κρατεῖν τῆς ὀργῆς, j-s ~ erfahren περιπίπτειν τῇ ὀργῇ τινος, der ~ vergeht παρακμάζει καὶ παρανθεῖ τὸ τῆς ὀργῆς, vor od. aus ~ ὑπ' ὀργῆς, auch *part.* d. Verben, im ~ ὀργῇ, δι' ὀργῆς, δι' ὀργήν, μετ' ὀργῆς, auch *part.* d. Verben, zum ~ geneigt θυμικός, ὀργίλος, ὀργίλως ἔχων, ῥᾴδιος πρὸς ὀργήν, ὀξύρροπος (2), Neigung zum ~ ἡ ὀργιλότης (ητος).
zornig (erzürnt) außer d. *part.* d. Verben (s. zürnen) auch ἄγριος, χαλεπός, πικρός, (zum Zorne geneigt) ὀργίλος, θυμικός usw. s. unter Zorn am Ende, zornig werden, machen u. dgl. ebenfalls unter Zorn.
Zote *f* τὸ ἐπικιναίδισμα, ὁ βδελυρὸς od. αἰσχρὸς λόγος (u. *pl.*), ἡ αἰσχρολογία, ~n reißen αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, κιναιδολογεῖν, αἰσχρορρημονεῖν.
Zotenreißer *m* ὁ αἰσχρολόγος, ὁ αἰσχρορρήμων (ονος), ὁ αἰσχροεπής.
Zotenreißerei *f* ἡ αἰσχρολογία, ἡ αἰσχρορρημοσύνη.
Zotenschreiber *m* ὁ ἀναισχυντογράφος.
Zotte *f* ὁ μαλλός, ἡ λάχνη, ἡ οἰσυπίς (ίδος).
zotteln (unordentlich herumhangen) αἰωρεῖσθαι.

zottig λάσιος, δασύς, μαλλωτός, mit ~em Nacken λασιαύχην (ενος), mit ~en Haaren λασιόθριξ (τριχος).

[1]**zu** *prp.* 1. auf die Frage „wo"? (lokal) ἐν mit *dat.*, ἐπί mit *gen.* od. *dat.*, κατά mit *acc.*, πρός mit *dat.*, ~ Athen ἐν Ἀθήναις, ~ Rom ἐν Ῥώμῃ (im Griech. muß bei Städtenamen die *prp.* stets übersetzt werden), ~ Wasser und ~ Lande καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ~ Hause οἴκοι, ~ beiden Seiten ἀμφοτέρωθι, ἀμφοτέρωθεν, ~r Rechten, ~r Linken ἐν δεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερᾷ, ~ Pferde ἐφ' ἵππου, ἀφ' ἵππου, ~ Schiffe ἐπὶ νεῶν od. ναυσίν, ~ Fuß πεζῇ (od. durch d. *adj.* πεζός), bei uns ~ Lande παρ' ἡμῖν, ἐνθάδε. — 2. auf die Frage „wohin"? πρός, εἰς, ἐπί, κατά mit *acc.*, bei Personen παρά mit *acc.*, auch ὡς mit *acc.*, zB. ~ j-m gehen φοιτᾶν πρός, παρά und ὥς τινα, ~ j-m sagen λέγειν πρός τινα u. τινί, zum Volke reden λέγειν πρὸς τὸν δῆμον od. ἐν τῷ δήμῳ, ~ Schiffe gehen ἐπιβαίνειν ἐπὶ ναῦν od. νεώς, j-n ~ Gaste laden καλεῖν τινα ἐπὶ δεῖπνον, andere Verbind. s. unter den betr. *subst.* od. Verben. — 3. bis ~ μέχρι (selten ἄχρι) mit *gen.*, μέχρι πρός mit *acc.* — 4. zur Angabe des Hinzutritts zu etw. schon Vorhandenem πρός oder ἐπί mit *dat.*, zB. Brot zum Fleisch essen ἄρτον ἐσθίειν ἐπὶ τῷ κρέᾳ, zu dem Gesagten noch etw anführen πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔτι λέγειν τι. — 5. zur Bezeichnung des Gegenstandes einer Handlung περί mit *gen.*, πρός mit *acc.*, zB. was sagst du ~ dieser Sache? τί δοκεῖ σοι περὶ τούτου; τί λέγεις πρὸς τοῦτο; ~ etw. lachen γελᾶν πρός τι. — 6. bei *subst.* steht der bloße *gen.*, zB. Liebe ~ den Kindern ἔρως τῶν τέκνων, bei *adj.* der *inf*, zB. bereitwillig zur Arbeit πρόθυμος ἐργάζεσθαι (M.). — 7. zur Bezeichnung des Zweckes, einer Bestimmung πρός mit *acc.*, ἐπί mit *dat.*, εἰς mit *acc.*, auch der bloße *dat.*, zB. geschickt sein ~ etw. ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι, etw. ~ seinem Nutzen verwenden εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαι (M.) τι, ~ deinem Glücke τῇ σῇ εὐδαιμονίᾳ, τῷ σῷ ἀγαθῷ, zum Nutzen ἐπ' ὠφελείᾳ, zum Besten ἐπ' ἀγαθῷ, zur Probe εἰς ἀπόπειραν, εἰς δεῖγμα, andere Verbind. s. unter den betreffenden *subst.* od. Verben. — 8. vom Übergange aus einem Zustande zu einem anderen εἰς mit *acc.*, zB. ~ Stein werden μεταβάλλειν εἰς λίθον. — 9. bei den Verben ernennen, machen, wählen, einsetzen u. dgl. steht (wie im Latein.) der doppelte *acc.* im Akt., der doppelte *nom.* im P., zB. sie wählten den Kyros zum König τὸν Κῦρον εἵλοντο βασιλέα, *pass.* ὁ Κῦρος ᾑρέθη βασιλεύς, j-n zum Freunde machen φίλον ποιεῖσθαί (M.) τινα u. dgl. — 10. zur Angabe unbestimmter Zeitverhältnisse κατά mit *acc.*, ἐπί mit *gen.*, ἐν mit *dat.* od. der bloße *dat.* od. *gen.*, zB. ~ jener Zeit κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, zur Zeit des Winters ὥρᾳ χειμῶνος, ~ Friedenszeiten ἐπ' εἰρήνης, ἐν εἰρήνῃ, zur Zeit Alexanders ἐπ' Ἀλεξάνδρου (mit u. ohne βασιλεύοντος), ~ meiner Zeit κατ' ἐμέ, ἐπ' ἐμοῦ, ~ rechter Zeit ἐν καιρῷ (auch εἰς καιρόν), zur Zeit der Not ἐν τοῖς δεινοῖς, ~ Anfang, ~ Ende und dgl. s. d. betr. *subst.* — 11. zur Umschreibung adverbialer Bestimmungen εἰς od. πρός mit *acc.*, gew. durch *adv.*, zB. zur Not μετρίως, μέσως, μόλις, zur Genüge ἱκανῶς, ἅλις, ἀρκούντως, zum ersten Male τὸ πρῶτον, πρῶτον μέν, zum zweiten δεύτερον. — 12. bei Zahlbestimmungen steht κατά od. ἀνά mit *acc.*, zu dreien κατά od. ἀνὰ τρεῖς.

[2]**zu** 1. *adv.* (verschlossen) die Tür ist ~ ἡ θύρα κεκλειμένη ἐστίν. — 2. ~ ~, nur ~ (als Aufforderung) ἄγε δή, εἶα δή.

[3]**zu** als Steigerungspartikel (allzu) ἄγαν, λίαν, bei *adj.* u. *adv.* (wie im Latein.) gew. der Komparativ, bisweilen genügt auch der *posit.*, wenn angegeben werden soll, daß die Eigenschaft für eine bestimmte Handlung nicht angemessen sei, zB. das Wasser ist zu kalt zum Baden τὸ ὕδωρ ψυχρόν ἐστιν ὥστε λούσασθαι.

[4]**zu** als Partikel beim *inf.* wird gew. durch den bloßen *inf.* wiedergegeben, zB. leicht ~ bemerken ῥᾴδιον νοῆσαι, andere Konstr. s. unter den betr. *subst.* od. *adj.*

zuackern ἐπισκάπτειν.

zubauen ἀπ-, περιοικοδομεῖν.

Zubehör *n* ἡ παρασκευή, τὰ ἐχόμενά τινος, τὰ περί, πρός od. κατά τι, τὰ προσκείμενά τινι.

zubeißen δάκνειν.

zubenamen ἐπ-, προσονομάζειν, προσαγορεύειν, ἐπικαλεῖν.

Zuber *m* ἡ πύελος.

zubereiten σκευάζειν, κατα-, παρασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, (von Speisen) ἀρτύειν, ὀψαρτύειν.

Zubereiter *m* durch d. *part.* d. vor. Verben, von Speisen auch ὁ ὀψαρτυτής.

Zubereitung *f* ἡ κατα-, παρασκευή, (von Speisen) ἡ ὀψαρτυσία.

Zubereitungsart *f* ἡ σκευασία, s. d. vor. Wort.

zubinden συν-, ἐπιδεῖν, συνδεσμεῖν, συλλαμβάνειν δεσμῷ, Wunden ~ τραύματα ἐπιδεῖν, die Augen ~ περικαλύπτειν τοὺς ὀφθαλμούς.

Zubinden *n* ἡ σύν-, ἐπί-, κατάδεσις od. durch Verben.

zublasen ἐμ-, εἰσπνεῖν.

zublinzeln j-m κατιλλώπτειν τινί.

zubringen 1. j-m etw. ~ προσ-, εἰσ-, ἐπιφέρειν, προσκομίζειν τινί τι, dem Manne Vermögen ~ χρήματα εἰσφέρειν τῷ ἀνδρί. — 2. j-m eine Nachricht ~ προσαγγέλλειν τινί τι, die Zeit ~ διατρίβειν, διάγειν, ἀναλίσκειν, einen Tag mit etw. ~ ἡμέραν ἀναλίσκειν ἐπί τινι, die Zeit mit etw. ~ διατρίβειν τὸν χρόνον ποιοῦντά τι, das Leben mit etw. ~ διατρίβειν od. διάγειν τὸν βίον ποιοῦντά τι, den Tag ~ ἡμερεύειν, die Nacht ~ νυκτερεύειν.

Zubringen *n* 1. eig. ἡ προσαγωγή, ἡ προσφορά, das ~ einer Nachricht ἡ προσαγγελία. — 2. (das Verbringen) ἡ διατριβή, ἡ διαγωγή.

Zubrot *n* τὸ ὄψον.

Zubuße *f* τὸ ἀναπλήρωμα, τὸ προσκατάβλημα, ἡ προσκαταβολή.

zubüßen προσ-, ἐπαναλίσκειν, προσκαταβάλλειν, πρὸς τοῖς δεδομένοις παρέχεσθαι (M.), das Fehlende ~ πληροῦν od. ἀναπληροῦν τὸ ἐλλεῖπον (οντος).

Zucht *f* 1. (Pflege, Aufziehen von Tieren) ἡ τροφή, τὸ τρέφειν, (von Pflanzen) ἡ φύτευσις, allg. (das Anwenden von Sorgfalt) ἡ ἐπιμέλεια, (Erziehung zur Sittlichkeit) ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ παιδαγωγία, harte, strenge ~ ἡ σκληραγωγία, j-m ein Kind in die ~ geben παραδιδόναι τινὶ παῖδα παιδεύειν. — 2. (Sittsamkeit, Ehrbarkeit) ἡ σωφροσύνη, ἡ κοσμότης (ητος), ἡ εὐκοσμία, (Schamhaftigkeit) ἡ αἰδώς (οῦς), militärische ~ ἡ εὐταξία, ἡ πειθαρχία, Mangel an ~ ἡ ἀταξία, ἡ ἀπείθεια, ~ beobachten εὐτακτεῖν, πειθαρχεῖν, keine ~ beobachten ἀτακτεῖν, ἀπειθεῖν, j-n in ~ halten πειθομένῳ χρῆσθαί (M.) τινι, in ~ und Ehren κοσμίως καὶ σωφρόνως, ohne ~ ἄτακτος, ἀπειθής.

Zuchtbock *m* τὸ ὀχεῖον (sowohl Ziegen~ wie Schaf~).

züchten τρέφειν.

Züchter *m* ὁ τρέφων (οντος).

Zuchthaus *n* τὸ κολαστήριον, τὸ σωφρονιστήριον, τὸ δικαιωτήριον.

Zuchthausaufseher, -verwalter *m* ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν.

Zuchthengst *m* ὁ κήλων (ωνος).

züchtig αἰδήμων, κόσμιος, ἁγνός, σώφρων.

züchtigen κολάζειν, σωφρονίζειν.

Züchtiger *m* ὁ κολαστής, ὁ σωφρονιστής, gew. *part.*

Züchtigkeit *f* ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Züchtigung *f* ἡ κόλασις, ἡ σωφρόνισις, ὁ σωφρονισμός (als Handlung), τὸ κόλασμα, τὸ σωφρόνισμα (als Sache).

Züchtigungsmittel *n* τὸ κολαστήριον.

Züchtling *m* ὁ εἰς φυλακὴν od. σωφρονιστήριον oder κολαστήριον (s. Zuchthaus) παραδεδομένος.

zuchtlos ἄτακτος, ἀκόλαστος, ἄκοσμος (sämtlich 2), ~ sein ἀτακτεῖν, ἀτάκτως ἔχειν, ἀκολασταίνειν.

Zuchtlosigkeit *f* ἡ ἀταξία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀκοσμία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Zuchtmeister *m* ὁ κολαστής. s. auch Zuchthausaufseher.

Zuchtochse *m* ὁ ἀνα-, ἐπιβάτης βοῦς (οός).

Zuchtrute *f* ἡ μάστιξ (γος). unter j-s ~ stehen εἶναι ὑπό τινι, πάντα πειθαρχεῖν τινι.

Zuchtsau *f* ἡ γρόμφις (εως).

Zuchtvieh *n* τὰ θρέμματα, ~ halten θρεμματοτροφεῖν.

zucken ἀσπαίρειν, κινεῖσθαι (P.), πηδᾶν, σπᾶσθαι (P.), πάλλεσθαι (P.), σφαδᾴζειν (letzteres bsd. vor Schmerzen).

Zucken *n* ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα, ἡ πήδησις, τὸ πήδημα, ὁ παλμός, ὁ σφαδασμός.

zücken: das Schwert ~ σπᾶσθαι (M.) od. γυμνοῦν τὸ ξίφος.

zuckend außer den *part.* auch σπαστικός, σπασμώδης.

Zucker *m* τὸ σάκχαρ (αρος), τὸ σάκχαρον, τὸ σάκχαρι (εος), ὁ Ἰνδικός ἅλς.

Zuckerbäcker *m* ὁ πεμματουργός, ὁ πλακουντοποιός.

Zuckerbrot, -gebäck, -werk *n* τὰ πέμματα, τὰ τραγήματα, τὰ γλυκύσματα.

Zuckerkörner *n/pl.* οἱ χόνδροι σακχάρου.

Zuckerkrankheit *f* (Harnruhr) ὁ διαβήτης.

zuckern etw. ἡδύνειν τι σακχάρῳ, προσπάττειν τινί σάκχαρον.

zuckersüß γλυκύτατος.

Zuckerworte *n/pl.* τὰ γλυκέα ῥήματα.

Zuckerwurzel *f* τὸ σίσαρον.

Zuckung *f* s. Zucken.

zudämmen συγχοῦν, ἐμφράττειν.

Zudämmung *f* ἡ ἔγχωσις, ἡ ἔμφραξις.

zudecken καλύπτειν, ἐπι-, κατα-, περικαλύπτειν, (mit einem Dache) στεγάζειν, σκεπάζειν, mit einem Deckel ~ ἐπιτιθέναι πῶμά τινι, πωμάζειν, πωματίζειν, ἐπιπωμάζειν, ἐπιπωματίζειν τι, sich ~ περιστέλλεσθαι (M.).

Zudecken *n* ἡ κάλυψις, ἡ ἐπι-, περικάλυψις.

zudem πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, προσέτι δέ, ἔτι δέ.

zudenken j-m etw. διανοεῖσθαι (P.) διδόναι τινί τι, auch ἀνατιθέναι τινί τι.

Zudrang *m* ἡ συνδρομή, τὸ πλῆθος ἀνθρώπων συλλεγομένων.

zudrängen sich βίᾳ εἰσδύεσθαι (-δῦναι), βίᾳ εἰσάγειν ἑαυτόν, zu j-m εἰσβιάζεσθαι (M.) πρός τινα (zu etw. εἴς τι).

zudrehen συστρέφειν.

zudringlich φορτικός, ἄκαιρος (2), χαλεπός, βίαιος, ἐπαχθής.

Zudringlichkeit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀκαιρία u. d. *neutr.* d. *adj.*

zudrücken 1. συλλαμβάνειν, j-m die Augen ~ συλλαμβάνειν τοὺς ὀφθαλμούς τινος, συναρμόττειν τὰ βλέφαρά τινος, (von einem, der schläft) καταμύειν, j-m die Kehle ~ ἄγχειν, ἀπάγχειν τινά. — 2. übtr. ein Auge bei etw. ~ ὑπερ-, περιορᾶν τι (γιγνόμενον).

Zudrücken *n* der Augen ἡ μύσις, gew. durch Verben.

zuduften προσ-, ἀποπνεῖν.

zueignen 1. οἰκειοῦν, ἐξ-, προσοικειοῦν (zum Eigentum machen), προσποιεῖσθαι (M.), ἴδιον ποιεῖσθαι (M.), ἰδιοποιεῖσθαι (M.), ἰδιοῦσθαι u. ἰδιάζεσθαι (M.), προσοικειοῦσθαι (M.), σφετερίζεσθαι (M., sich etw. ~). — 2. (weihen, widmen) ὀνομάζειν, κατονομάζειν, ἀναδεικνύναι, προσνέμειν, χαρίζεσθαι (M.), προσγράφειν.

Zueignung *f* ἡ οἰκείωσις, ἡ προσποίησις, ὁ σφετερισμός, (Widmung) ἡ ἀνάδειξις, gew. durch Verben.

zueilen προσθεῖν, προστρέχειν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) (zu j-m od. zu einem Orte πρός u. ἐπί τινα od. ἐπί χωρίον τι).

zuerkennen j-m etw. ἀνατιθέναι, νέμειν, προσνέμειν, προστιθέναι, ἀποδιδόναι τινί τι, (gerichtlich) προσδικάζειν τινί τι, ἐπικρίνειν τινί τι, (als Strafe) καταγιγνώσκειν u. καταψηφίζεσθαί (M.) τινός τι.

Zuerkennung *f* ἡ κατάγνωσις, gew. durch Verben.

zuerst 1. (vor allen andern) πρῶτος, (wenn nur von zweien die Rede ist) πρότερος, ~ etw. tun ἄρχειν od. ὑπάρχειν τινός, φθάνειν ποιοῦντά τι, ~ unrecht tun ἄρχεσθαι (M.) τῆς ἀδικίας. — 2. (zum erstenmale, anfangs) τὸ πρῶτον, ἀρχήν, κατ᾽ ἀρχάς.

zuerteilen j-m etw. προσ-, ἀπονέμειν, auch bloß νέμειν τινί τι.

Zuerteilen *n*, **Zuerteilung** *f* durch Verben.

zufahren (vorwärts fahren) προελαύνειν, (sich fahrend nähern) προσ-, ἐπελαύνειν τινί, φέρεσθαι (P.) πρός τι, (zu Wasser) πλεῖν ἐπί τι u. ἐπί τινος, (hastig nach etw. greifen) ἁρπάζειν τι, ἐπιχειρεῖν τινι.

Zufall *m* 1. (das Ungefähr) ἡ τύχη, durch ~ ὑπὸ τύχης, die Macht des ~s τὰ τῆς τύχης, etw. für ein Werk des ~s halten ἔργον τύχης νομίζειν τι, es ist etw. ~ αὐτόματον γέγονέ τι, ich leide, was der ~ mit sich bringt ὅ τι ἂν συμβῇ πάσχω. — 2. (eine Begebenheit, deren Ursache unbekannt ist) ἡ συντυχία, τὸ περίπτωμα, ein schlimmer ~ ἡ συμφορά, ein unglücklicher ~ ἡ ἀτυχία, τὸ ἀτύχημα, es begegnet mir ein ~ πάσχω τι, dem ~ ausgesetzt περιπτωτικός.

zufallen 1. (fallend sich schließen) καθίεσθαι (P., herabgelassen werden), κλείεσθαι, κατακλείεσθαι (P., geschlossen werden), die Augen fallen zu συμμύει τὰ βλέφαρα, μύει τὰ ὄμματα. — 2. (zufällig zuteil werden) προσπίπτειν, es fällt mir etw. zu τυγχάνω τινός, ἡ τύχη δίδωσί μοί τι.

zufällig τυχών, τυχηρός, ἐπι-, παρα-, προστυχών, περιπτωτικός, αὐτόματος (2), ~erweise ἀπό od. ἐκ τύχης, κατὰ τύχην, τύχῃ, ἐκ τοῦ προστυχόντος, κατὰ τὸ προστυχόν, ἀπό od. ἐκ ταὐτομάτου, κατὰ συντυχίαν τινά, ἀπό συμπτώματος, die ~en Dinge τὰ τῆς τύχης, ~e Ereignisse τὰ τυγχάνοντα, τὰ προσ-, παρα-, συντυγχάνοντα (auch *part. aor.* τὰ τυχόντα usw.), für das *adv.* steht gew. das Verb τυγχάνειν mit *part.*, zB. er war ~ anwesend ἔτυχε παρών.

Zufälligkeit *f* ἡ τύχη.

zufertigen j-m etw. ἐπιπέμπειν, ἐπιστέλλειν τινί τι.

Zufertigung *f* ἡ ἐπίπεμψις (als Handlung), ἡ ἐπιστολή (als Sache).

zuflicken συρράπτειν, ἀκεῖσθαι (M.).

zufliegen j-m προσπέτεσθαί τινι, ἐπιπέτεσθαί τινι u. πρός τι.

zufließen ἐπιρ-, προσρεῖν, dem Meere ~ ῥεῖν od. εἰσβάλλειν εἰς τὴν θάλατταν, es fließt mir etw. zu γίγνεταί μοί τι, j-m etw. ~ lassen παρέχειν (u. M.), ἐπαρκεῖν, χορηγεῖν τινί τι, μεταδιδόναι τινί τινος.

zufließend ἐπίρρυτος (2).

Zuflucht *f* ἡ κατα-, ἀποφυγή, ἡ ἀποστροφή (auch Zufluchtsort), τὸ ἄσυλον (Freistätte), seine ~ zu j-m nehmen καταφεύγειν ἐπί, πρός u. παρά τινα, τρέπεσθαι (M.) πρός τινα, προστρέπεσθαί (M.) τινα, zu etw. seine ~ nehmen ἀποχωρεῖν εἰς, ἐπί u. πρός τι, καταφεύγειν εἰς, ἐπί u. πρός τι, τρέπεσθαι εἰς u. πρός τι, j-m ~ gewähren δέχεσθαί, εἰσδέχεσθαί (M.) τινα.

Zufluchtsort *m*, **-stätte** *f* s. d. vor. Wort.

Zufluß *m* eig. ἡ ἐπιρροή, ἡ ἐπίρροια, Zuflüsse (Hilfsmittel) οἱ πόροι, αἱ πρόσοδοι, großer, reichlicher ~ ἡ εὐπορία, ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια, ἡ εὔροια, (das Zusammenströmen von Menschen) τὸ τῶν ἐπιόντων od. συνιόντων πλῆθος.

zuflüstern j-m etw. ψιθυρίζειν τι πρός τινα u. τινί τι εἰς τὸ οὖς, ὑποφθέγγεσθαί (M.) τί τινι, φράζειν τινί δι᾽ ἀπορρήτων, einander ~ διαψιθυρίζειν πρὸς ἀλλήλους.

Zuflüsterung *f* ὁ ψιθυρισμός.

zufolge ἐκ u. ἀπό mit *gen.*, κατά mit *acc.*, ἑπομένως u. ἀκολούθως τινί (infolge).

zufrieden (vergnügt, heiteren Mutes) εὔθυμος (2), ἱλαρός, (selbstgenügend) αὐτάρκης, (leicht zufriedenzustellen) εὔκολος (2), mit wenigem ~ ὀλιγαρκής, mit etw. ~ sein (sich begnügen) ἀγαπᾶν τινι od. τι, στέργειν τινί od. τι, ἀγαπητῶς ἔχειν τι, (vergnügt sein) ἀρέσκειν τινί, (annehmen, einwilligen) ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐπαινεῖν τι, man muß ~ sein, daß, wenn … ἀγαπητὸν εἰ (ἐάν) od. *inf.*, mit wenigem ~ sein μικρὰ κεκτημένον ἔχειν

ἀρκοῦντα, mit j-m ~ sein ἐπαινεῖν τινα, οὐ μέμφεσθαί (M.) τινι, ἄγασθαί (P.) τινα u. τινός, j-n ~ stellen ἀρέσκεσθαί τινα, πραΰνειν, καταπραΰνειν τινά, sich ~ geben über etw. στέργειν mit *part.*, οὐ μεμψιμοιρεῖν, εἴκειν τινί, ich bin's ~ ἐπαινῶ, οὐδὲν ἀντιλέγω, οὐδεὶς φθόνος.

Zufriedenheit *f* ἡ αὐτάρκεια, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία (den Unterschied s. unter d. vor. Wort), (Billigung, Zustimmung) ἡ ἀποδοχή, ὁ ἔπαινος, j-m seine ~ bezeugen ἐπαινεῖν τινα, sich die allgemeine ~ erwerben ἔπαινον ἔχειν oder ἐπαίνου τυγχάνειν πρός ἁπάντων, ὑφ' ἁπάντων ἐπαινεῖσθαι (P.).

zufriedenstellen s. zufrieden.

zufriedenstellend ἄμεμπτος (2).

zufrieren πήγνυσθαι, συμπήγνυσθαι (P.), ein zugefrorner Fluß ὁ ποταμὸς παγείς.

zufügen j-m etw. ποιεῖν od. δρᾶν τινά τι, φέρειν, περιάπτειν, προσβάλλειν τινί τι, Schaden u. dgl. ~ s. d. betr. *subst.*

Zufuhr *f* eig. ἡ ἐπ-, προσαγωγή, ἡ κομιδή, ἡ παρακομιδή, ~ von Getreide ἡ σιταγωγία, einem Heere ~ bringen ἀγοράν παρέχειν od. κομίζειν στρατιᾷ, j-m die ~ abschneiden τὴν ἀγοράν περικόπτειν τινί, ἀποκλείειν τινά τῶν ἐπιτηδείων od. τοῦ ἐπισιτισμοῦ.

zuführen (Waren u. dgl.) ἄγειν, προσκομίζειν, Getreide ~ σιταγωγεῖν, (von Personen) ἄγειν τινά πρός τινα, προσάγειν τινά τινι.

Zuführung *f* ἡ ἐπ-, προσαγωγή, ἡ κομιδή.

zufüllen (hinzugießen) ἐπι-, ἐπεγ-, προσ-, προσεγχεῖν, (ausfüllen) ἀνα-, ἐκπληροῦν, χοῦν, συγχοῦν.

Zufüllung *f* (das Hinzugießen) ἡ ἔγ-, ἐπίχυσις, (das Ausfüllen) ἡ ἀνα-, ἐκπλήρωσις, ἡ χῶσις, ἡ ἔγχωσις.

Zug *m* 1. eig. (das Ziehen) ἡ ὁλκή, ὁ ὁλκός, ἡ ἕλξις, ἡ φορά, ἡ ὁρμή, ἡ ἀγωγή, ~ mit dem Netze ὁ βόλος. — 2. (beim Trinken) ἡ σπάσις, einen ~ tun ἕλκειν, σπᾶν, langer, starker ~ ἡ ἄμυστις (ιδος), in vollen Zügen trinken ἀμυστὶ πίνειν, ἀμυστίζειν, in einem (mit einem) ~e μιᾷ ὁρμῇ, in einem ~e fort συνεχῶς. — 3. (der ~ eines Heeres) ἡ στρατεία, ὁ στόλος, einen ~ unternehmen gegen j-n στρατεύεσθαι (M.), στρατείαν ποιεῖσθαι (M.) ἐπί τινα, den ~ antreten ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπὶ τὴν στρατείαν. — 4. (Atem, Wind) in den letzten Zügen liegen ψυχορραγεῖν, ἐσχάτως διακεῖσθαι, πρὸς τῷ τελευτᾶν εἶναι, ~ des Windes ἡ διαπνοή, ἡ τοῦ ἀνέμου φορά, es ist ~ διαπνεῖ, ἡ αὔρα διαχωρεῖ, im ~e stehen ἐν περίπνῳ εἶναι. — 5. Aufzug, feierlicher ~ ἡ πομπή, einen solchen halten πομπὴν πέμπειν od. τελεῖν, ein ~ von Soldaten ἡ τάξις, τὸ τάγμα, den ~ anführen ἡγεῖσθαι (M.) τῆς τάξεως, den ~ schließen οὐραγεῖν. — 6. (Gespann von Pferden) τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος). — 7. (das durch Ziehen Hervorgebrachte, Furche u. dgl.) ὁ ὁλκός, ἡ αὖλαξ (κος), (mit der Feder od. dem Pinsel) ἡ κεραία, ἡ γραμμή. τὸ διάγραμμα, auch τὸ ὑπόγραμμα. — 8. übtr. ~ im Gesichte ὁ τοῦ προσώπου τύπος, τὸ τοῦ προσώπου ἦθος od. σχῆμα, ein ~ von Menschenfreundlichkeit φιλάνθρωπόν τι, ein edler ~ ὁ γενναῖος τρόπος, τὸ γενναῖον oder ἀγαθὸν ἔργον.

Zugabe *f* ἡ ἐπίδοσις, ἡ ἐπι-, προσθήκη, τὸ ἐπίμετρον, ἡ ἐπινομίς (ίδος), (das Überflüssige) τὸ περιττόν, eine ~ geben προστιθέναι, ἐπιμετρεῖν, als ~ ἐν προσθήκης μέρει.

Zugang *m* (das Hinzugehen) ἡ πρόσ-, ἐπίβασις, ἡ πρόσ-, εἴσοδος, j-m den ~ zu etw. gestatten ἐᾶν τινα προσέρχεσθαί τινι, προσίεσθαί (M.) τινα εἴς τι, εἰσδέχεσθαί (M.) τινα, j-m den ~ zu etw. nicht gestatten εἴργειν, ἀπείργειν, ἀποκωλύειν τινά τινος, (als Ort) ἡ εἴσ-, πρόσοδος, ἡ ἔφ-, πάροδος, ἡ εἰσ-, προσβολή, auch ὁ πόρος.

zugänglich εἰσ-, προσβατός, leicht ~ εὐπρόσοδος (2), schwer ~ δυσπρόσοδος (2), δυσπρόσβατος (2), übtr. allen ~ sein ἐν μέσῳ κεῖσθαι, etw. allen ~ machen εἰς τὸ μέσον τιθέναι od. κατατιθέναι τι πᾶσιν.

Zugänglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

Zugbrücke *f* ἡ ἐπιβάθρα, ὁ καταρράκτης, τὸ πτερόν.

zugeben 1. (über das Maß geben) ἐπιβάλλειν, ἐπιμετρεῖν, ἐπι-, προστιθέναι, ἐπιδιδόναι. — 2. (zugestehen) ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφάναι, zugegeben daß … καίτοι καὶ τοῦτο εἰ mit *opt.* — 3. (gestatten) συγχωρεῖν, διδόναι, ἐᾶν, περιορᾶν, οὐ κωλύειν.

zugegen παρών, παραγενόμενος, ~ sein παρεῖναι, παραγενέσθαι (bei etw. τινί).

zugehen 1. (schnell gehen) σπεύδειν. — 2. (sich zumachen lassen) οἷόν τε εἶναι κλείεσθαι od. κατακλείεσθαι (von Schlössern), οἷόν τε εἶναι προστίθεσθαι (von Türen u. dgl.), οἷόν τε εἶναι συνάγεσθαι (P., von Kleidern). — 3. (sich ereignen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, πράττεσθαι (P.), wie geht das zu? πῶς γίγνεται; τί ἐν αἰτίᾳ; τί αἴτιον; πῶς πράττεται τοῦτο; wie ist das zugegangen? πῶς δὴ τοῦτο γέγονεν; das geht natürlich zu εἰκότως γίγνεται, das geht nicht richtig zu οὐκ ὀρθῶς od. φαύλως πράττεται τὰ περὶ τοῦτο.

Zugehör *n* τὰ περί, πρός od. κατά τι.

zugehören j-m ἴδιον εἶναί od. bloß εἶναί τινος, ὑπάρχειν τινί, οἰκεῖον εἶναί τινος.

zugehörig j-m ἴδιός τινος, οἰκεῖός od. ὑπάρχων τινί.

Zugehörigkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος).

Zügel *m* ἡ ἡνία, ὁ χαλινός, die ~ führen ἡνιοχεῖν, die ~ schießen lassen (eig. u. übtr.) χαλᾶν od. διδόναι od. ἐνδιδόναι od. ἀνιέναι (ἵημι) χαλινόν od. τὰς ἡνίας, den ~ anlegen (eig. u. übtr.) ἡνιάζειν, χαλινοῦν, im ~ halten (eig. u. übtr.) κολάζειν, κατέχειν, bloß übtr. κρατεῖν τινος, συστέλλειν τι, die ~ ergreifen τὰς ἡνίας λαμβάνειν od. παραλαμβάνειν (auch übtr., zB. die ~ der Regierung ergreifen (παρα)λαμβάνειν τὰς ἡνίας τῆς πόλεως), dem Pferde die ~ lassen ἀνιέναι (ἵημι) τὸν ἵππον, die ~ anziehen ἀντιτείνειν τὰς ἡνίας, εἰς τοὐπίσω ἕλκειν od. σπᾶν τὰς ἡνίας, die ~ kurz halten συνέχειν τὸν χαλινόν, mit verhängtem ~ reiten ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνειν, ohne ~ ἀχάλινος (2), ἀχαλίνωτος (2).

Zügelführung, -lenkung *f* ἡ ἡνιοχεία.

zügellos ἀχάλινος (2), ἀχαλίνωτος (2, eig. u. übtr.), ἀκόλαστος (2), ἀκρατής, ἀνειμένος (übtr.).

Zügellosigkeit *f* ἡ ἀκολασία, ἡ ἀκρασία, ἡ ἀκράτεια, ἡ ἄνεσις.

zügeln ἡνιοχεῖν, χαλινοῦν (eig. u. übtr.), κατέχειν, κολάζειν, συστέλλειν τι, κρατεῖν τινος (übtr.).

Zügelung *f* ἡ ἡνιόχησις (eig. u. übtr.), ἡ κόλασις (übtr.).

zugemessen σύμ-, ἔμμετρος (2).

Zugemüse *n* τὸ ὄψον, τὸ ὀψώνιον, τὸ προσόψημα.

zugeritten: ein ~es Pferd ὁ ἱππαστὴς ἵππος.

zugesellen (von Personen) συν-, παριστάναι τινά τινι, (von Sachen) προστιθέναι, προσάπτειν, sich j-m ~ εἰς ὁμιλίαν ἔρχεσθαι od. ἰέναι τινί, ὁμιλεῖν od. προσομιλεῖν τινι, ἕπεσθαί u. παρέπεσθαί τινι, συμμειγνύναι (u. P.) τινί.

Zugeständnis *n* ἡ ὁμολογία, ἡ προσομολογία, ἡ συγχώρησις (Übereinstimmung, Bewilligung), (als Sache) τὸ ὁμολόγημα, τὸ ὁμολογούμενον, τὸ ὡμολογημένον.

zugestehen s. zugeben.

zugetan εὔνους, εὐμενής, φίλος, προσφιλής, j-m ~ sein εὔνουν usw. εἶναί τινι, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί, einer Sache ~ sein εἶναι πρός τινι, σπουδάζειν περί τι.

Zugfische *m/pl.* οἱ ἀγελαῖοι od. δρομάδες od. ῥυάδες ἰχθύες.

Zugführer *m* ὁ ταξίαρχος, ὁ πεντηκόνταρχος.

Zuggarn, -netz *n* (für Vögel) τὸ ἐπίσπαστρον, (für Fische) ἡ σαγήνη, mit dem ~ fangen σαγηνεῖν, der Fang mit dem ~ ἡ σαγηνεία

Zuggraben *m* ὁ ὀχετός.

zugießen ἐπι-, προσ-, ἐπεγχεῖν.

zugig διαπνεόμενος. ~ sein διαπνεῖσθαι (P.). an einem ~en Orte sein ἐν περίπνῳ εἶναι.
zugleich ὁμοῦ, ἅμα, ἅμα τε καί. ἅμα μέν … ἅμα δέ, oft durch Zss mit σύν, zB. ~ sterben συναποθνῄσκειν.
Zugloch *n* ἡ ἀνα-, διαπνοή.
Zugluft *f* ἡ πνεύματος φορά od. καταφορά, in der ~ ~ stehen ἐν περίπνῳ εἶναι.
Zugochse *m* ὁ ἐργάτης od. ὑποζύγιος βοῦς (οός).
Zugpferd *n* ὁ ὑποζύγιος ἵππος.
Zugpflaster *n* τὸ μάλαγμα.
zugraben κατορύττειν.
zugreifen ἅπτεσθαί (M.) τινος. ἐπιχειρεῖν τινι, (begierig ergreifen) ἁρπάζειν τι, (helfen) συλλαμβάνειν τινί.
Zugreifen *n* ἡ ἐπιχείρησις, gew. durch Verben.
zugrunde s. Grund 2, richten 3.
Zugseil *n* ὁ ῥυτήρ (ῆρος), ὁ ὁλκός.
Zugtier *n* τὸ ὑποζύγιον.
Zugtüre *f* αἱ κάθετοι θύραι, ὁ καταρράκτης.
zugunsten s. Gunst.
zugürten διαζωννύναι, συλλαμβάνειν τῷ ζωστῆρι.
zugute s. gut 1, 2. 5.
Zugvieh *n* τὰ ὑποζύγια. [ὄρνιθες.)
Zugvogel *m* ὁ ὁδοιπόρος ὄρνις (ιθος). *pl.* οἱ ἀγελαῖοι/
zugweise ἀγεληδόν.
Zugwind *m* ὁ καταφερόμενος ἄνεμος.
zuhaben: die Augen ~ καταμεμυκέναι τὰ βλέφαρα, den Mund ~ συγκεκλεικέναι τὸ στόμα.
zuhalten: die Tür ~ κλείειν od. κεκλειμένην ἔχειν τὴν θύραν, sich die Ohren ~ ἐπισχέσθαι τὰ ὦτα (mit u. ohne ταῖς χερσίν). [ταννύναι τί τινι.)
zuhängen καλύπτειν. περικαλύπτειν τί τινι. περιπε-/
zuhauen (durch Hauen bearbeiten) κατεργάζεσθαι (M.), περικόπτειν, (mit dem Beil) πελεκᾶν, Steine ~ ξεῖν od. ἐργάζεσθαι (M.) λίθους, (einen Hieb tun) πλήττειν, παίειν. τύπτειν, κόπτειν.
Zuhauen *n* (mit dem Beil) ἡ πελέκησις, sonst durch Verben.
zuheften συμπορπᾶν, συμπερονᾶν. συλλαμβάνειν τῇ περόνῃ.
zuheilen *trans.* ἐξιᾶσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.), *intr.* ἀπουλοῦσθαι (P., vernarben), συμφύεσθαι (-φῦναι).
Zuheilung *f trans.* ἡ ἴασις, ἡ ἐξάκεσις, *intr.* ἡ ἀπούλωσις, ἡ σύμφυσις. [τινα.)
zuhorchen j-m ὑπακούειν τινός u. τινί. ὠτακουστεῖν/
zuhören ἀκούειν, ἐπ-, ὑπακούειν τινός, ἀκροᾶσθαί (M.) τινος. aufmerksam ~ προσέχειν (νοῦν) τινί, ruhig καθ' ἡσυχίαν ἀκούειν.
Zuhören *n* ἡ ἀκρόασις.
Zuhörer *m* ὁ ἀκροατής, gew. *part.*. j-s ~ sein (als Schüler) φοιτᾶν πρός τινα. συνεῖναί τινι.
Zuhörerin *f* durch *part.*
Zuhörerschaft *f* οἱ ἀκροώμενοι.
Zuhörung *f* ἡ ἀκρόασις.
zuhüllen περι-, ἀμφικαλύπτειν. [τινα.)
zujagen j-m etw. ἐλαύνειν od. συνελαύνειν τι πρός/
zujauchzen, zujubeln j-m ἐπαλαλάζειν τινί, e-r Sache ~ ἐπιφωνεῖν τινι, ἐπευφημεῖν.
zukehren ἐπιστρέφειν, προστρέπειν τινί τι, ἐναντίον ἱστάναι τί τινι, j-m das Gesicht ~ βλέπειν πρός τινα, j-m den Rücken ~ ἐπιστρέφειν τινὶ τὰ νῶτα, ἀποστρέφεσθαί (P.) τινος. mit zugekehrtem Antlitz ἀντιπρόσωπος (2).
zukeilen ἐμφράττειν.
zuklappen ἐπιπλαταγεῖν.
zuklatschen j-m Beifall ἐπικροτεῖν τινι.
zukleben συγκολλᾶν.
zuklemmen συνθλίβειν, συμπιέζειν:
zuklinken (die Tür) προστιθέναι τὴν θύραν.
zuknöpfen, -knüpfen συνδεῖν, συμπερονᾶν, συμπλέκειν.
zukommen 1. (übergeben werden) παραδίδοσθαι (P.), (von Nachrichten) εἰσαγγέλλεσθαι (P.), j-m etw. ~ lassen μεταδιδόναι τινί τινος, (zuteil werden) γίγνεσθαί τινι, j-m eine Nachricht ~ lassen ἐπιστέλλειν τινί τι. — 2. (gebühren) προσ-, καθήκειν, es kommt mir zu προσήκει μοι, πρὸς ἐμοῦ ἐστιν, ἔξεστί μοι, δίκαιός εἰμι mit *inf.*
Zukost *f* τὸ ὄψον. τὸ προσόψημα, τὸ ὀψάριον, ~ ohne Brot ὄψον καθ' αὑτό. ~ einkaufen ὀψωνεῖν.
Zukunft *f* ὁ μέλλων od. ἐπιὼν χρόνος, ὁ ἔπειτα oder ὕστερον χρόνος. ὁ λοιπός od. ὕστερος χρόνος, auch τὸ μέλλον (οντος), τὸ ἐπιόν (όντος), für die ~ εἰς τὸν ἔπειτα od. λοιπὸν χρόνον, in ~ ὕστερον, χρόνῳ ὕστερον, αὖθις. μετὰ τοῦτο (ταῦτα), τὸ ἀπὸ τούτου. in die ~ sehen προορᾶν, die ~ kann niemand voraussehen ἀσαφῆ τὰ ἐσόμενα, τὸ μέλλον ἄδηλον, für die ~ sorgen προνοεῖν, μεριμνᾶν εἰς τὸ αὔριον, das gehört der ~ an, hängt von der ~ ab μέλλεται ταῦτα.
zukünftig μέλλων, προκείμενος. ὁ ἔπειτα ἐσόμενος. ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ἐπιγιγνόμενος.
zulächeln προσ-, ἐπιμειδιᾶν, προσγελᾶν τινι.
Zulächeln *n* ἡ ἐπιμειδίασις.
Zulage *f* ἡ προσθήκη, ἡ ἐπίδοσις. ~ an Gehalt μισθὸς πλέων, eine ~ an Gehalt, Sold fordern προσαιτεῖν μισθόν.
zulangen I *intr.* (hinreichend sein) ἀρκεῖν, δι-. ἐξαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι (zu etw. εἰς od. πρός τι), das langt für mich ἀπόχρη od. ἀρκεῖ μοι ταῦτα. — II *trans.* j-m etw. ~ παραδιδόναι, παρέχειν. ὑπηρετεῖν. ὑπουργεῖν τινί τι, (etw. Dargebotenes annehmen) ἀπολαμβάνειν, προσφέρεσθαι (M.).
Zulangen *n* durch Verben. [ἐξαρκεῖν.)
zulänglich ἱκανός. διαρκής, αὐτάρκης, ~ sein ἀρκεῖν,/
Zulänglichkeit *f* ἡ ἱκανότης (ητος), ἡ διάρκεια, ~ der Gründe ἡ τῶν λόγων πιθανότης (ητος).
zulassen 1. (verschlossen halten) οὐκ ἀνοίγειν, κεκλεισμένον ἐᾶν. — 2. (herbei-, hereinlassen) προσάγειν τινά τινι, (an einen Ort) εἰσπέμπειν, ἐᾶν εἰσέρχεσθαι (-ιέναι), παριέναι (ἵημι), zu sich ~ δέχεσθαι. προσ-, εἰσδέχεσθαι, προσίεσθαι (sämtlich M.), nicht ~ zu j-m od. etw. ἀποκωλύειν τινά τινος od. τοῦ εἰσέρχεσθαι πρός τινα, εἴργειν u. ἀπείργειν τινός. οὐ προσίεσθαί τι. — 3. (gestatten) ἐᾶν, ἐφιέναι, συγχωρεῖν, ἐπιτρέπειν. περιορᾶν mit *part.*
zulässig θεμιτός, ἐπιεικής. ἐνδεχόμενος. es ist ~ ἔξεστιν, ἐνδέχεται, ἐγχωρεῖ, es ist nicht ~ οὐ θεμιτόν, οὐ θέμις.
Zulässigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Zulassung *f* (Einlassung) ἡ προσ-, εἰσαγωγή oder durch Verben, (das Gestatten) ἡ συγχώρησις.
Zulauf *m* ἡ συνδρομή, τὸ πλῆθος ἀνθρώπων συλλεγομένων, j. hat vielen ~ πολλοὶ προσφοιτῶσί τινι, es findet ein ~ von Menschen statt πολλοὶ συνέρχονται.
zulaufen 1. (herbeilaufen) προστρέχειν, (zusammenlaufen) συντρέχειν, συνέρχεσθαι, συλλέγεσθαι (P., sich sammeln), auf etw. ~ δρόμῳ φέρεσθαι (P.) od. (δρόμῳ) ὁρμᾶν εἴς u. ἐπί τινα, εἴς u. πρός τι. — 2. (sich endigen) τελευτᾶν εἴς τι, zB. spitz ~ εἰς κορυφὴν τελευτᾶν.
zulegen (zudecken) καλύπτειν, περι-, ἐπι-, κατακαλύπτειν, ἐπι-, προσβάλλειν, Gehalt, Lohn ~ μισθὸν πλείω διδόναι od. παρέχειν τινί, sich etw. ~ λαμβάνειν. αἱρεῖσθαι (M.). [ἡ προσ-, ἐπιθήκη, ἡ ἐπίδοσις.)
Zulegung *f* (Zudeckung) ἡ κατακάλυψις, (Hinzulegung)/
zuleide s. Liebe 1.
zuleimen συγκολλᾶν.
Zuleimung *f* ἡ συγκόλλησις.
zuletzt (endlich) τέλος, τὸ τέλος, τελευταῖον. τὸ τελευταῖον, τὸ ὕστατον, ὕστατα od. durch d. *adj.* τελευταῖος (von Ordnung u. Folge), ὕστατος (von Zeit u. Ordnung), ἔσχατος (von Ort u. Lage) u. durch *part.* τελευτῶν, zB. zuletzt sagte er τελευτῶν ἔλεξεν.
zuliebe s. Liebe 1.
zum (zu dem) s. zu.
zumachen κλείειν, ἐπι-, κατα-, συγκλείειν, die Augen

~ μύειν, καταμύειν, die Tür ~ προσκλίνειν τὰς θύρας, das Tor ~ κλείειν τὰς πύλας, (verstopfen) ἐμφράττειν, (zuschütten) ἐπι-, καταχοῦν, (ausfüllen) πληροῦν.
Zumachen *n* ἡ κλεῖσις, gew. durch Verben.
zumal καὶ μάλιστα, καὶ πάνυ, ἄλλως τε καί (letzteres jedoch nur mit einem *part.*), ~ da ἐπειδή γε καί, ἄλλως τε καὶ ἐπειδή, ~ wenn ἐπείπερ καί, ἄλλως τε καὶ εἰ od. ἐάν.
zumauern ἀπο-, ἐμφράττειν τείχει, ἐνοικοδομεῖν.
zumessen 1. eig. μετρεῖν, ἀπο-, διαμετρεῖν, sich ~ lassen διαμετρεῖσθαι (M.), παρα-, ἀπολαμβάνειν μέτρῳ. — 2. (beilegen) ἐπιφέρειν τινί τι, τρέπειν τι εἴς τινα.
zumurmeln προσψιθυρίζειν τινί τι.
zumute s. Mut 2.
zumuten j-m etw. βούλεσθαι, ἀξιοῦν od. κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, λέγειν δεῖν ποιεῖν τινά τι.
Zumutung *f* ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις.
zunächst ἐγγυτάτω, ἐγγύτατα mit *gen.* (vom Orte), μετὰ ταῦτα εὐθύς, πρῶτον (von der Zeit), μετά τινα (vom Range).
zunageln κατακλείειν γόμφοις od. ἥλοις
zunähen συρράπτειν, ἀκεῖσθαι (M.).
Zunahme *f* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις.
Zuname *m* τὸ προσηγορικὸν ὄνομα, ἡ ἐπ-, προσωνυμία, ἡ ἐπίκλησις, s. Beiname.
zünden κάεσθαι, ἀνακάεσθαι, ἅπτεσθαι, φλέγεσθαι (sämtlich P.).
Zunder *m* τὸ ἔκκαυμα, τὸ ὑπέκκαυμα (letzteres auch übtr.), τὸ σπέρμα πυρός.
Zunderschwamm *m* τὸ ἀγαρικόν.
Zündschwamm *m* τὸ ἀγαρικόν.
Zündstoff *m* τὸ ἔκκαυμα, τὸ ὑπέκκαυμα (auch übtr.).
zunehmen αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, προχωρεῖν ἐπὶ τὸ πλέον, in od. an etw. ~ ἐπιδιδόναι εἰς, πρός, ἐπί τι, προκόπτειν ἔν τινι.
Zunehmen *n* s. Zunahme.
zuneigen sich προσ-, ἀποκλίνεσθαι (P.) πρός τι, übtr. sich j-m ~ εὐνοϊκωτέρως ἔχειν τινί.
Zuneigung *f* ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ φιλοφροσύνη, ~ zu j-m haben εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα, εὔνουν εἶναί τινι, aus ~ κατ' εὔνοιαν.
Zunft *f* ἡ φυλή (Volksabteilung), τὸ σύστημα (Korporation, Kollegium), ἡ ἐργασία (Gilde).
zunftgemäß, -mäßig φυλετικός.
Zunftgenosse *m* ὁ φυλέτης, ὁ ἐμφύλιος, ὁ μετέχων τῆς φυλῆς od. ἐργασίας.
zünftig ἐμφύλιος (2), φυλετικός.
Zunftmeister *m* ὁ φυλάρχης, ὁ φύλαρχος.
zunftweise κατὰ φυλάς, κατ' ἐργασίας.
Zunge *f* 1. ἡ γλῶττα, freche ~ ἡ ἀθυρογλωττία, s-e ~ im Zaume halten κατέχειν τὴν γλῶτταν, κρατεῖν τῆς γλώττης, seine ~ gewöhnen τρέφειν τὴν γλῶτταν, geläufige ~ ἡ εὐγλωττία, die ~ abschneiden γλωττοτομεῖν, j-m die ~ lösen ποιεῖν τινα φθέγγεσθαι (M., zum Sprechen bringen), ἐξουσίαν διδόναι τινὶ λέγειν (das Sprechen erlauben), etw. schon auf der ~ haben ἤδη μέλλειν ἐρεῖν τι, die ~ ist gebunden (Sprichw.), βοῦς ἐπὶ γλώττης. — 2. (die ~ an der Wage) ἡ πλάστιγξ (γγος), ὁ κανών (όνος), (in der Schnalle) ἡ περόνη, ἡ πόρπη. — 3. (Dialekt, Mundart) ἡ γλῶττα.
Züngelchen *n* τὸ γλωττίδιον, τὸ γλωττάριον.
zungenähnlich, -artig γλωττοειδής.
Zungendrescher *m* ὁ ἀθυρόγλωττος, ὁ ἀθυρόστομος, ὁ γλώτταλγος, (Schwätzer) ὁ ἀδολέσχης, ein ~ sein γλωττοστροφεῖν, γλωτταλγεῖν.
Zungendrescherei *f* ἡ γλωτταλγία, ἡ ἀθυρογλωττία, ἡ ἀθυροστομία.
Zungenfehler *m* τὸ τῆς γλώττης ἁμάρτημα, ἡ τῆς γλώττης διαμαρτία (Fehler beim Aussprechen), τὸ τῆς γλώττης ἐλάττωμα od. κακόν (organischer ~).
zungenfertig εὔγλωττος (2), ~ sein εὐγλωττεῖν.
Zungenfertigkeit *f* ἡ εὐγλωττία.
zungenförmig γλωττοειδής.
Zungenspitze *f* ἄκρα ἡ γλῶττα od. ἡ γλῶττα ἄκρα.
zunichte machen ἀπολλύναι, διαφθείρειν.
zunicken νεύειν, ἐπι-, προσ-, κατανεύειν.
Zunicken *n* ἡ νεῦσις, ἡ ἐπί-, κατάνευσις.
zuordnen ἐπι-, προστάττειν.
zupasse s. passe.
zupfen τίλλειν, διατίλλειν, j-n am Ohr ~ τίλλειν τὸ οὖς τινος, j-n am Barte ~ τίλλειν τὸν πώγωνά τινος.
Zupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.
zupflügen ὑπαροῦν.
zupfropfen ἐπιφράττειν.
Zupfropfen *n* ἡ ἐπίφραξις.
zupichen καταπιττοῦν.
zuraten j-m συμβουλεύειν oder παραινεῖν τινι ποιεῖν τι, πείθειν τινὰ ποιεῖν τι.
Zuraten *n* ἡ συμβουλή, ἡ παραίνεσις od. durch Verben.
zuraunen j-m etw. ὑποφθέγγεσθαί (M.) τινί τι.
zurechnen eig. (auf j-s Rechnung setzen) καταλογίζεσθαί (M.) τινί τι, (zuschreiben, übtr.) ἀνα-, προστιθέναι, ἐπιφέρειν, ἐπάγειν, προσνέμειν τινί τι, ἀνα-, ἐπαναφέρειν τι εἴς τινα.
Zurechnung *f* ὁ καταλογισμός, ἡ ἀνάθεσις, ἡ ἀναφορά, den Unterschied s. vor. Wort.
zurecht *adj.* ἕτοιμος, παρεσκευασμένος.
zurechtbringen εὐτρεπίζειν (u. M.), ἀπ-, ἐξεργάζεσθαι (M.), (Fehlerhaftes) ἐπανορθοῦν (u. M.), einen Irrenden ~ ἄγειν εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδόν.
zurechthelfen j-m διδάσκειν τινά.
zurechtkommen mit μεταχειρίζεσθαί (M.) τι, mit j-m συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι, gut bei etw. ~ ὠφελεῖσθαι (P.) ἔκ τινος, καρποῦσθαί (M.) τι, schlecht bei etw. ~ κακῶς ἀπαλλάττειν τινός.
zurechtlegen ἑτοιμάζειν, παρα-, κατασκευάζειν, πρόχειρον τιθέναι, προχειρίζεσθαι (M.), (ordnen, schmücken) κοσμεῖν.
Zurechtlegen *n*, **Zurechtlegung** *f* ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben.
zurechtmachen s. zurechtlegen; das Bett ~ στρωννύναι τὴν κλίνην, sich ~ κατα-, παρασκευάζεσθαι, ἑτοιμάζεσθαι (sämtlich M.).
zurechtrücken s. rücken 1.
zurechtsetzen εὐτρεπίζειν, κατευτρεπίζειν, διατιθέναι, διατάττειν (ordnen), auch κοσμεῖν, ἑτοιμάζειν, j-m den Kopf ~ σωφρονίζειν, νουθετεῖν τινα.
zurechtstellen διατιθέναι, s. d. vor. Wort.
zurechtweisen j-n ὁδηγεῖν τινα, τὴν ὁδὸν δεικνύναι τινί, κατ' ὀρθὴν ἄγειν, ἡγεῖσθαί (M.) τινι (τῆς ὁδοῦ), (belehren) διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν τινά, (ermahnen) νουθετεῖν, σωφρονίζειν.
Zurechtweisung *f* eig. ἡ ὁδηγία, sonst ἡ νουθέτησις, τὸ νουθέτημα, ὁ σωφρονισμός.
zureden παρακελεύεσθαί (M.), παραινεῖν τινι, (trösten) παραμυθεῖσθαι (M.), παρηγορεῖν, (überreden) πείθειν τινά.
Zureden *n* ὁ διακελευσμός, ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία, ἡ πειθώ (οῦς), durch ~ j-n bewegen πείθειν λόγῳ τινά, auf j-s ~ πεισθεὶς ὑπό τινος, durch ~ ἐξ od. δι' ὁμιλίας.
zureichen *trans.* (darreichen) παρέχειν, παραδιδόναι, *intr.* (hinreichen) ἀρκεῖν, δι-, ἐξαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι (für etw. πρός τι), ein ~der Grund λόγος δίκαιος.
zureiten I *trans.* ein Pferd ~ πωλεύειν, πωλοδαμνεῖν, δαμάζειν ἵππον, zugerittenes Pferd ὁ ἱππαστὴς ἵππος, nicht zugerittenes Pferd ἀνάγωγος (2) od. ἀνάμβατος (2) ἵππος. — II *intr.* ἐλαύνειν δρόμῳ, ἐντείνειν τὸν ἵππον, προσελαύνειν.
Zureiten *n* ἡ πώλευσις.
zurichten παρα-, κατασκευάζειν, s. zurechtlegen, -machen; j-n übel ~ κακῶς διατιθέναι τινά, αἰκίζεσθαί (M.) τινα, κακοῦν τινα, übel zugerichtet sein κακῶς διακεῖσθαι.

Zurichtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben.
zuriegeln ἐπιτιθέναι, ἐπι- od. ἐμβάλλειν τὸν μοχλόν τινι.
zürnen j-m od. auf j-n ὀργίζεσθαί (P.), θυμοῦσθαί (P.) τινι, ὀργὴν ποιεῖσθαί (M.) τινι, ὀργῇ, ἐν ὀργῇ od. δι' ὀργῆς ἔχειν τινά, χαλεπαίνειν τινί, πρός τινα u. πρός τι, χαλεπῶς διακεῖσθαί od. ἔχειν τινί oder πρός τινα, über etw. ~ gew. τινί u. ἐπί τινι. χαλεπῶς φέρειν τι u. ἐπί τινι, χαλεπῶς ἔχειν τινί und πρός τι.
Zürnen *n* ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.
zurollen *trans.* ἐπι-, προσκυλίνδειν (hinzuwälzen), συνελίττειν (zusammenrollen), *intr.* φέρεσθαι (P.) ἐπί τι.
zurück ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω, εἰς τοὔπισθεν, πάλιν, ἔμπαλιν, εἰς τοὔμπαλιν, ἀνὰ πόδα.
zurückbeben vor etw. ὀκνεῖν, ἀποκνεῖν τι u. πρός τι, ἀποδειλιᾶν ἔν τινι und πρός τι, ἐκπεπληγμένον oder ἐκπλαγέντα ἀποστῆναί τινος.
zurückbegeben sich ἀναχωρεῖν, ἀνακομίζεσθαι (P.).
zurückbegehren von j-m etw. ἀπαιτεῖν (u. M.) τινά τι.
Zurückbegehren *n* ἡ ἀπαίτησις.
zurückbehalten κατέχειν, οὐκ ἀποδιδόναι (πάλιν).
zurückbekommen ἀνα-, ἀπολαμβάνειν.
zurückberufen ἀνα-, ἀποκαλεῖν, μεταπέμπεσθαι (M.) πάλιν, aus der Verbannung ~ κατάγειν, καταδέχεσθαι (M.).
Zurückberufung *f* aus der Verbannung ἡ καταγωγή, sonst durch Verben.
zurückbeugen ἀνακάμπτειν, ἀνακλίνειν, sich ~ ἀναπίπτειν.
Zurückbeugung *f* ἡ ἀνάκαμψις.
zurückbeziehen etw. auf etw. ἀναφέρειν τι ἐπί τι.
Zurückbeziehung *f* auf etw. ἡ ἀναφορὰ ἐπί τι.
zurückbiegen ἀνακλίνειν.
zurückbinden ἀναδεῖν, die Hände περιάγειν τὰς χεῖρας ὀπίσω, ἀποστρέφειν τὰς χεῖρας.
Zurückbinden *n*, **Zurückbindung** *f* ἡ ἀνάδεσις, der Hände ἡ τῶν χειρῶν περιαγωγή od. ἀποστροφή.
zurückbleiben λείπεσθαι, ὑπο-, κατα-, ἀπολείπεσθαι (P.), in etw. ~ ἐγκαταλείπεσθαί (P.) τινι, hinter j-m ~ λείπεσθαί, ἀπο-, ὑπολείπεσθαί τινος, ἥττω εἶναί τινος, in der Ausführung hinter seinem Vermögen ~ τῆς δυνάμεως ἐνδεέστερον πράττειν, in der Darstellung hinter der Wirklichkeit ~ ἐλάττω λέγειν od. διηγεῖσθαι (M.) τῶν ὑπαρχόντων, von etw. ~ ἀπέχεσθαί (M.) τινος, φεύγειν τι.
Zurückbleiben *n* ἡ ὑπό-, ἀπόλειψις (auch übtr.), sonst durch Verben.
Zurückblick *m* durch d. folg. Verben, (Erinnerung) ἡ ἀνάμνησις.
zurückblicken ἀφορᾶν, ἀποβλέπειν πρός τι, (sich erinnern) ἀναμιμνήσκεσθαι.
zurückbrechen ἀνακλᾶν.
Zurückbrechung *f* ἡ ἀνάκλασις.
zurückbringen ἀνάγειν, ἀνακομίζειν, einen Verbannten κατάγειν φεύγοντα od. φυγάδα, eine Nachricht ἀπαγγέλλειν, ἀνταπαγγέλλειν, glücklich ~ ἀνασῴζειν, j-n von etw. ~ ἀποτρέπειν τινά τινος, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.
Zurückbringung *f* ἡ ἀν-, ὑπ-, κατ-, ἐπαναγωγή, ἡ ἀνακομιδή, gew. durch Verben.
zurückdenken an etw. ἀναμιμνήσκεσθαί τινος.
zurückdrängen ὠθεῖν ὀπίσω, die Feinde ἀπωθεῖσθαι (M.) od. ἀναστέλλειν τοὺς πολεμίους.
zurückdrehen ἀναστρέφειν.
Zurückdrehung *f* ἡ ἀναστροφή.
zurückdrücken ἀνα-, ὑποπιέζειν, ἀπ-, παρωθεῖν (von sich d. M.).
zurückeilen σπεύδειν εἰς τοὐπίσω, φεύγειν εἰς τοὔμπαλιν.
zurücken *trans.* (heran-, hinzubewegen) προσκινεῖν, προάγειν, *intr.* (sich nähern) ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ὁρμᾶσθαι (P.) πρός τι u. ἐπί τι u. τινα, προσπελάζειν τινί, (Platz machen) εἴκειν, ὑπείκειν, παραχωρεῖν, feindlich ~ ὁμόσε χωρεῖν od. ἰέναι τινί, ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι.
zurückerstatten ἀποδιδόναι.
zurückfahren *trans.* ἀν-, κατάγειν, ἀνακομίζειν, *intr.* ἀπελαύνειν πάλιν, (zu Schiffe) κατάγεσθαι (M.), (vor Schrecken) ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P.).
zurückfallen ἀναπίπτειν, ὕπτιον καταπίπτειν, wieder in einen Fehler ~ πάλιν περιπίπτειν ἁμαρτήματι, es fällt etw. an mich zurück ἀπολαμβάνω τι, die Schande fällt auf j-n zurück εἴς τινα τρέπεται τὸ αἰσχρόν.
zurückfliegen ἀποπέτεσθαι πάλιν.
zurückfliehen ἀποφεύγειν, φεύγειν ὀπίσω.
zurückfließen ἀναρρεῖν.
Zurückfließen *n* ἡ ἀνάρροια.
zurückfordern ἀπαιτεῖν (u. M.).
Zurückforderung *f* ἡ ἀπαίτησις.
zurückführen ἀν-, ἐπανάγειν, ἀνακομίζειν, einen Vertriebenen κατάγειν φεύγοντα, etw. auf etw. ~ ἀναφέρειν τι εἴς τι, ἐπανάγειν τι ἐπί τι.
Zurückführung *f* ἡ ἀν-, ἐπαναγωγή, ἡ ἀνακομιδή, eines Vertriebenen ἡ καταγωγή.
Zurückgabe *f* ἡ ἀπό-, ἀνταπόδοσις.
Zurückgang *m* ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις.
zurückgeben ἀνα-, ἀνταποδιδόναι.
zurückgehen ἀνα-, ὑποχωρεῖν, ἀν-, ἐπανιέναι, ἐπανέρχεσθαι, es geht etw. zurück οὐκ ἀποβαίνει od. οὐ γίγνεταί τι.
Zurückgehen *n* ἡ ἀναχώρησις od. durch Verben.
Zurückgezogenheit *f* ἡ ἐρημία, ~ von öffentlichen Geschäften ἡ ἀπραγμοσύνη.
zurückhaben ἀπειληφέναι.
zurückhallen ἀπηχεῖν.
zurückhalten κατ-, ἐπέχειν, ἀνακόπτειν, ἀνακρούειν, den Zorn ~ κατέχειν τὴν ὀργήν, κρατεῖν τῆς ὀργῆς, seine Meinung ~ ἐπέχειν, ὑποστέλλεσθαι (M.), j-n von etw. ~ ἐπέχειν τινά τινος, εἴργειν τινά τινος u. ἀπό τινος, κωλύειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι, sich ~ κρατεῖν ἑαυτοῦ.
zurückhaltend κρυψίνους (von versteckter Sinnesart), εὐλαβής (vorsichtig), ~ sein εὐλαβεῖσθαι (P.), ~es Wesen ἡ εὐλάβεια.
zurückholen ἀνακομίζειν.
Zurückholung *f* ἡ ἀνακομιδή.
zurückjagen ἐλαύνειν ὀπίσω.
zurückkaufen ὠνεῖσθαι πάλιν.
zurückkehren ἀν-, ἐπανιέναι, ἐπανέρχεσθαι, πάλιν ἔρχεσθαι, ἀπονοστεῖν, ὑποστρέφεσθαι (M.), (zu Schiffe) κατάγεσθαι (M.), (aus der Verbannung) κατέρχεσθαι (εἰς τὴν πατρίδα), an demselben Tage ~ ἀπαυθημερίζειν, glücklich ~ σῴζεσθαι (P.), (von Zuständen) πάλιν od. αὖθις γίγνεσθαι, zu etw. ~ (übtr.) ἐπανιέναι ἐπί τι.
zurückkommen 1. s. zurückkehren; auf etw. ~ ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς od. ἐπί τι, von etw. ~ (= etw. nicht mehr betreiben) ἀφιέναι od. ἐᾶν τι, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, von seiner Meinung ~ μεταγιγνώσκειν, ich komme auf meine Rede zurück ἐπάνειμι ὅθεν ἐξέβην, im Lernen ~ ἀπομανθάνειν τι. — 2. (sich verschlimmern, in einen schlechten Zustand geraten) ἀποκλίνειν εἰς oder πρὸς τὸ χεῖρον.
zurückkönnen δύνασθαι ἀνα-, ὑποχωρεῖν.
Zurückkunft *f* ἡ ἐπάνοδος, ἡ ὑποστροφή, (eines Verbannten) ἡ κάθοδος.
zurücklassen κατα-, ὑπολείπειν, darin, dabei ~ ἐγκαταλείπειν τινί u. ἔν τινι.
zurücklaufen ἀναθεῖν, ἀνα-, ἐπανατρέχειν, παλινδρομεῖν.
Zurücklaufen *n* durch Verben.
zurücklegen 1. (aufheben) κατα-, ἀποτιθέναι (u. M.), θησαυρίζειν, διαφυλάττειν, zurückgelegt sein ἀποκεῖσθαι. — 2. (vollenden) διέρχεσθαι, ἀνύτειν, περαίνειν, einen Weg ~ διεξέρχεσθαι, καθανύτειν, ἐκτελεῖν ὁδόν. — 3. (rückwärts legen) ἀνακλίνειν, στρέφειν εἰς τοὐπίσω, das achtzigste Lebensjahr zurückgelegt haben εἶναι ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη, zwanzig Stadien zurückgelegt haben εἴκοσι σταδίους προκεχωρηκέναι.

Zurücklegung *f* ἡ ἀπόθεσις, ὁ θησαυρισμός (das Aufheben), sonst gew. durch Verben.
zurücklehnen ἀνακλίνειν, sich ~ d. P.
zurücklenken ἀνακάμπτειν, ἀναστρέφειν.
Zurücklenkung *f* ἡ ἀνάκαμψις, ἡ ἀναστροφή.
zurückliefern ἀποδιδόναι, ἀποκαθιστάναι.
Zurückliefern *n*, **Zurücklieferung** *f* ἡ ἀπόδοσις, gew. durch Verben.
zurückmarschieren ἀναχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι).
Zurücknahme *f*, **Zurücknehmen** *n*, **Zurücknehmung** *f* ἡ ἀνά-, ἀπόληψις, ~ eines Beschlusses ἡ καθαίρεσις τοῦ ψηφίσματος, ~ des gegebenen Wortes ἡ λύσις τῆς πίστεως.
zurücknehmen ἀνα-, ἀπολαμβάνειν, eine Meinung, e-n Ausspruch ~ μετατίθεσθαι (M.) γνώμην od. τὰ εἰρημένα, einen Beschluß ~ καθαιρεῖν ψήφισμα, (eine Bitte) ἀνεύχεσθαι (M.), ein Versprechen ~ λύειν od. ἀκυροῦν τὴν ὑπόσχεσιν, eine Klage ~ ἀναιρεῖσθαι (M.) δίκην, einen Fluch ~ ἀφοσιοῦσθαι (M.) ἀράς, einen Stein im Brettspiel ~ ἀνατίθεσθαι (M.) πεττόν.
zurückneigen ἀνακλίνειν, sich ~ d. P., ὑπτιάζειν, ἐξυπτιάζειν.
zurückprallen ἀνα-, ἀποπάλλεσθαι (P.), (von Licht und Schall) ἀνα-, ἀντανακλᾶσθαι (P.), ἀνταποδίδοσθαι (P.), ~ lassen ἀνα-, ἀντανακλᾶν, ἀνακόπτειν.
Zurückprallen *n* ἡ ἀνακοπή, (von Licht und Schall) ἡ ἀνά-, ἀντανάκλασις.
zurückrechnen ἀναλογίζεσθαι (M.).
Zurückrechnen *n* ὁ ἀναλογισμός.
Zurückreise *f* ἡ κάθ-, ἐπάνοδος.
zurückreisen ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), s. zurückkehren.
zurückreiten ἀφιππεύειν, ὀπίσω ἀπελαύνειν.
zurückrennen ἀνα-, ἐπανατρέχειν.
zurückrudern πρύμναν κρούεσθαι (M.).
Zurückrudern *n* ἡ ἀνάκρουσις.
zurückrufen ἀνα-, ἐπανα-, ἀπο-, μετακαλεῖν, j-m etw. ins Gedächtnis ~ ἀναμιμνήσκειν τινά τι, sich etw. ins Gedächtnis ~ ἀνα-, ὑπαναμιμνήσκεσθαι (P.) τινος, ins Leben ~ ἀναβιώσκεσθαι (-βιώσασθαι), ἀνάγειν εἰς τὸν βίον.
Zurückrufen *n*, **Zurückrufung** *f* ἡ ἀνάκλησις.
zurücksagen ἀναγγέλλειν τινί τι.
zurückschaffen ἀνακομίζειν, κομίζειν ὀπίσω.
Zurückschaffen *n*, **Zurückschaffung** *f* ἡ ἀνακομιδή, gew. durch Verben.
zurückschallen ἀντηχεῖν.
zurückschaudern vor etw. ὀρρωδεῖν, κατορρωδεῖν od. ἐκπλαγῆναί τι, vor j-m ~ δυσχεραίνειν τινί u. ἐπί τινι.
zurückscheinen ἀπολάμπειν, ἀποστίλβειν.
Zurückscheinen *n* ἡ ἀπόστιλψις.
zurückscheuchen ἀποσοβεῖν, ἀπελαύνειν.
zurückschicken ἀνα-, ἀποπέμπειν.
Zurückschicken *n* ἡ ἀπόπεμψις.
zurückschieben ἀποκινεῖν, ἀπωθεῖν, den Riegel ~ παραφέρειν od. χαλᾶν τὸν μοχλόν.
Zurückschiebung *f* ἡ ἀποκίνησις, ἡ ἄπωσις, ~ des Riegels ἡ παραφορὰ τοῦ μοχλοῦ.
zurückschießen ἀντιτοξεύειν.
zurückschiffen ἀναπλεῖν, ἀποπλεῖν πάλιν.
Zurückschiffen *n* ὁ ἀνάπλους.
zurückschlagen I *trans.* (zB. den Feind) ἀπωθεῖσθαι, ἀποκρούεσθαι, ἀπομάχεσθαι, ἀμύνεσθαι (sämtlich M.), εἰς φυγὴν τρέπειν, ἀναστέλλειν, (umschlagen) ἀναπτύσσειν, den Mantel ~ διακαλύπτεσθαι (M.) τὸ ἱμάτιον, (das Gewand) ἀναβάλλεσθαι (M.) — II *intr.* (einen Schlag erwidern) ἀντιτύπτειν, ἀντιπαίειν, (zurückfallen) ὕπτιον καταπίπτειν.
Zurückschlagen *n* ἡ ἄπωσις, sonst durch Verben.
zurückschlendern βραδέως ὑποχωρεῖν od. ἐπανέρχεσθαι, βραδέως βαδίζειν εἰς τοὐπίσω.
zurückschleudern ἀντιπαίειν.
zurückschnellen *trans.* ἀνα-, ἀποπάλλειν, *intr.* d. P.

zurückschrecken *trans.* ἀναφοβεῖν, ἀνασοβεῖν, *intr.* vor etw. ὀρρωδεῖν, κατορρωδεῖν τι, ἐκπλήττεσθαί (P.) τι, (aus Feigheit) ἀποδειλιᾶν τι od. πρός τι.
zurückschreiben ἀντιγράφειν, ἀντεπιστέλλειν.
zurückschreiten ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν.
zurückschwimmen νεῖν (νήχεσθαι) ὀπίσω.
zurücksegeln ἀναπλεῖν, ἀποπλεῖν ὀπίσω.
zurücksehen auf etw. ἀφορᾶν, ἀποβλέπειν εἰς und πρός τι.
zurück sein ὑπολείπεσθαι (P.), ὑστερεῖν, ὑστερίζειν, übtr. in etw. ~ οὐ προκόπτειν εἴς τι, οὐκ ἐπιδιδόναι εἰς, ἐπί u. πρός τι, hinter j-m in etw. ~ ἀπολείπεσθαί (P.) τινός τινι, (übrig sein) λοιπὸν εἶναι, (zurückgekehrt sein) ἐπανεληλυθέναι.
zurücksenden ἀναπέμπειν, j-n ~ (entlassen) ἀφιέναι.
zurücksetzen: den Fuß ~ ἀναχωρεῖν, ἀναποδίζειν, (beiseitesetzen) ἀποτιθέναι, παρακινεῖν, ἐκποδὼν καθιστάναι, übtr. j-n ~ δεύτερον od. ὕστερον τιθέναι τινά τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, (bei Beförderungen) ἀποδοκιμάζειν τινά, hinter j-n zurückgesetzt werden μειονεκτεῖν, μειοῦσθαί od. ἐλαττοῦσθαί (P.) τινος.
Zurücksetzung *f* ἡ ἀπόθεσις, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ἀποδοκιμασία (den Unterschied s. d. vor. Wort), auch ἡ καταφρόνησις (Verachtung).
zurücksinken ἀναπίπτειν, ὑπτιάζειν, in einen Zustand ~ πάλιν περιπίπτειν τινί.
zurücksinnen ἀναμιμνήσκεσθαι (P.).
zurückspiegeln κατοπτρίζειν.
Zurückspiegeln *n*, **Zurückspiegelung** *f* ἡ ἀπόστιλψις.
zurückspringen ἀνα-, ἀποπηδᾶν, ἀφάλλεσθαι (M.).
Zurückspringen *n* ἡ ἀποπήδησις, ἡ ἄφαλσις.
zurückstehen hinter j-m ἡττᾶσθαί (P.), ἥττω εἶναί od. δεύτερον od. ὕστερον εἶναί τινος, μειονεκτεῖν τινος, ~ von etw. ἀφιέναι, ἐᾶν τι, ἀφίστασθαί τινος.
zurücksteigen καταβαίνειν.
zurücksteuern ἀνακρούεσθαι (M.).
Zurücksteuern *n* ἡ ἀνάκρουσις.
zurückstoßen ἀπωθεῖν, ἀνακρούειν, ἀπελαύνειν.
Zurückstoßen *n* ἡ ἄπωσις, gew. durch Verben.
zurückstoßend (von Personen) δύσκολος (2), δυσσύμβολος (2).
zurückstrahlen ἀποστίλβειν.
zurückstreichen ἀνασπᾶν.
zurückströmen ἀναρρεῖν.
Zurückströmen *n* ἡ ἀνάρροια.
zurückstürzen πίπτειν ὀπίσω.
zurücktönen ἀντηχεῖν.
zurücktragen ἀνακομίζειν, κομίζειν ὀπίσω.
zurücktransportieren ἀνακομίζειν.
zurücktreiben ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν, die Feinde ~ siehe zurückschlagen.
Zurücktreibung *f* ἡ ἄπωσις, (der Feinde) ἡ τροπή.
zurücktreten eig. ἀνα-, ἐπανα-, ὑπο-, ὑπαναχωρεῖν, (von Gewässern) ἀναρ-, μεταρρεῖν, ἀναχωρεῖν, ἀναδύεσθαι (-δῦναι), vor j-m ~ ὑπείκειν od. παραχωρεῖν τινι, παριέναι (ἵημι) τινά, von etw. ~ ἀφίστασθαί τινος, ἀφιέναι od. ἐᾶν τι, ἀπολείπειν τι.
Zurücktreten *n*, **Zurücktretung** *f* ἡ ἀνα-, ἐπανα-, ὑπο-, ὑπαναχώρησις, ἡ ἀνάδυσις, gew. durch Verben.
zurückversetzen καθιστάναι od. κατατιθέναι πάλιν, sich im Geist an e-n Ort ~ γίγνεσθαι τῇ διανοίᾳ ἐν τόπῳ τινί.
zurückwälzen ἀνα-, ἀποκυλινδεῖν.
zurückwandern πορεύεσθαι (P.) ὀπίσω.
zurückweichen εἴκειν, ὑπείκειν, ὑποχωρεῖν, ἐνδιδόναι, ὑπενδιδόναι, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι).
Zurückweichung *f* ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις.
zurückweisen ἀποκωλύειν, εἴργειν, ἀπείργειν, ἀποπέμπειν, ἀπωθεῖν, ἀποκρούειν, (eine Bitte, Forderung) ἀνανεύειν, ἀποφάναι, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), (Beschuldigungen u. dgl.) ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπολύεσθαι (M.).
Zurückweisung *f* ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀποκώλυσις, ἡ ἀπόκρουσις, ἡ ἀνάνευσις, gew. durch Verben.
zurückwenden ἀνα-, ἀποστρέφειν (mit u. ohne ὀπίσω), sich ~ d. P.

zurückwerfen βάλλειν εἰς τοὐπίσω. Lichtstrahlen ~ ἀνακλᾶν αὐγάς. den Feind ~ s. zurückschlagen.
Zurückwerfen *n* (von Lichtstrahlen) ἡ ἀνάκλασις.
zurückwickeln ἀνειλεῖν, ἀνελίττειν.
Zurückwickeln *n* ἡ ἀνέλιξις.
zurückzahlen ἀποτίνειν, ἀπαριθμεῖν, ἀποδιδόναι.
Zurückzahlung *f* ἡ ἀπόδοσις.
zurückziehen I eig. *trans.* ἀνασπᾶν, ἀνέλκειν. den Fuß ~ ἀναφέρειν τὸν πόδα. die Hand ~ ὑπάγειν τὴν χεῖρα. die Hand von j-m ~ προλείπειν τινά. — **II** *refl.* sich ~ (von Truppen) ἀνα-, ὑποχωρεῖν, ἀπιέναι ὀπίσω, sich von einem Geschäfte u. dgl. ~ ἀπολείπειν τὸ ἔργον, sich an einen Ort ~ ὑποχωρεῖν εἰς χωρίον τι, sich von j-m ~ οὐκέτι προσφοιτᾶν τινι, ἀπολείπειν τὴν συνουσίαν τινός, sich vor j-m ~ ὑποχωρεῖν τινα u. τινι. sich von Staatsgeschäften ~ παύεσθαι (M.) πολιτευόμενον od. τὰ πολιτικὰ πράττοντα. — **III** *intr.* ἀναχωρεῖν, ἀπελαύνειν, ein zurückgezogenes Leben βίος ἀπράγμων.
Zurückziehen *n*, **Zurückziehung** *f* ἡ ἀναγωγή, ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀναχώρησις, gew. durch Verben, s. Rückzug.
zurudern auf etw. κωπηλατεῖν τὴν ναῦν od. τὸ πλοῖον πρός od. ἐπί τι, (angestrengt rudern) ἐντεινάμενον od. συντόνως ποιεῖσθαι (M.) τὴν εἰρεσίαν.
Zuruf *m* τὸ ἐπιβόημα, τὸ προσφώνημα, τὸ πρόσφθεγμα, ἡ ἐπιφώνησις, ἡ κλῆσις, (zur Aufmunterung) τὸ παρακέλευσμα, ὁ παρακελευσμός.
zurufen ἐπιβοᾶν (u. M., j-m τινί), προσφωνεῖν, προσφθέγγεσθαι (M.), (zur Aufmunterung) παρα-, διακελεύεσθαι (M.) τινι, auch παραινεῖν.
zurunden ἀποσφαιροῦν, ἐπι-, συστρογγύλλειν. zugerundet ἐπιστρόγγυλος (2).
zurüsten παρα-, κατασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, sich zu etw. ~ παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἐπί τι.
Zurüstung *f* ἡ παρα-, κατασκευή (als Handlung und Sache).
Zusage *f* ἡ ὑπόσχεσις, ἡ ἐπαγγελία, ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ πίστις, τὸ πιστόν, feste ~ ἡ βεβαίωσις, durch Handschlag bekräftigte ~ ἡ δεξιά, seine ~ halten ἀποδιδόναι ὑπόσχεσιν, φυλάττειν τὴν πίστιν, nicht halten λύειν τὴν πίστιν.
zusagen 1. (versprechen, verheißen) ὑπισχνεῖσθαι, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (übernehmen) ὑποδέχεσθαι (M.), (infolge einer Übereinkunft) ὁμολογεῖν. — **2.** j-m od. e-r Sache ~ (genehm, passend sein) ἁρμόττειν τινί u. πρός τι, ἐφαρμόττειν τινί, εἴς od. πρός τι, es sagt mir etw. zu ἀρέσκει μοί τι.
zusammen ὁμοῦ, ἅμα (von Ort und Zeit), ἐν τῷ αὐτῷ (an demselben Orte), εἰς ταὐτόν (an denselben Ort), κοινῇ (gemeinschaftlich), zB. ~ bekommen κοινῇ λαμβάνειν, oft durch ἀλλήλων, zB. ~ einig werden ὁμολογεῖν ἀλλήλοις, ~ verabreden συντίθεσθαι (M.) πρὸς ἀλλήλους, in Zssgn gew. durch σύν.
zusammen altern συγγηράσκειν.
zusammen arbeiten κοινῇ ἐργάζεσθαι (M.), (durch Arbeit ermüden) καταπονεῖν, κατατρίβειν.
zusammen aufwachsen συν-, συνεκτρέφεσθαι (P.), zusammen aufgewachsen σύντροφος (2).
zusammen aufziehen συντρέφειν.
zusammenbacken (fest zusammenkleben) συμφύεσθαι (-φῦναι), συμπήγνυσθαι (P.).
zusammen baden συλλοῦσθαι.
zusammenballen συστρέφειν.
zusammenbauen συνοικοδομεῖν, συνάπτειν.
zusammen befestigen συνδεῖν, συμπηγνύναι.
zusammen begraben συν-, συγκαταθάπτειν, συγκατορύττειν.
zusammenbeißen: die Lippen ~ δάκνειν τὸ χεῖλος, die Zähne ~ συμπρίειν τοὺς ὀδόντας, βρύχειν.
zusammenbekommen (zusammenbringen, sammeln) συλλέγειν, συναγείρειν, Beiträge ~ συνερανίζειν.
zusammen beraten κοινῇ βουλεύειν, ὁμοβουλεύειν.
zusammen berechnen συγκαταλογίζεσθαι (M.).
zusammenberufen συγκαλεῖν, συναθροίζειν, συναγείρειν, συνάγειν.
Zusammenberufung *f* ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ὁ συναθροισμός, gew. durch Verben.
zusammenbetteln πτωχεύοντα συλλέγειν.
zusammenbetten συνευνάζειν.
zusammenbiegen συγκάμπτειν (einbiegen), εἰς ταὐτὸν κάμπτειν (durch Z~ aneinander bringen).
zusammenbinden συνδεῖν, συνδεσμεύειν, συμπεδᾶν, συμπλέκειν.
Zusammenbinden *n* ἡ σύνδεσις.
zusammenbitten συγκαλεῖν.
zusammenblasen (durch Blassignale zusammenrufen) ὑπὸ σάλπιγγος συγκαλεῖν od. συνάγειν, (mit andern zusammen auf der Flöte, auf der Trompete blasen) ὁμοῦ αὐλεῖν, ὁμοῦ σαλπίζειν.
zusammenbleiben συμμένειν.
zusammenbrechen *trans.* συναγνύναι, συγκλᾶν, συνθραύειν, *intr.* συμ-, καταπίπτειν, auch καταρρεῖν (v. von Gebäuden u. dgl.), (von Menschen, vor Schwäche u. dgl.) ἐκλύεσθαι (P.).
zusammenbringen συλλέγειν, συνάγειν, ἅμα od. ὁμοῦ ποιεῖν, j-n mit j-m ~ συνιστάναι τινά τινι, (vereinigen, verbinden) συζευγνύναι.
Zusammenbringung *f* ἡ συναγωγή, ἡ σύλλεξις, ἡ συλλογή, ὁ ἀθροισμός.
zusammendichten συμπλάττειν.
zusammendrängen συνωθεῖν, συστέλλειν, συστρέφειν, συνάγειν.
Zusammendrängen *n* ἡ συστροφή.
zusammendrehen συστρέφειν, συσπειρᾶν.
Zusammendrehung *f* ἡ συστροφή.
zusammendrücken πιέζειν, συμπιέζειν, συνθλίβειν, συστέλλειν.
Zusammendrücken *n* ἡ σύμπιεσις, ἡ σύνθλιψις.
zusammen einschließen, einsperren συγκαθειργνύναι.
zusammen essen συνδειπνεῖν, ὁμοῦ δειπνεῖν, συσσιτεῖν, ὁμοῦ ποιεῖσθαι (M.) τὴν δίαιταν, κοινῇ ἔχειν τὴν τροφήν.
zusammenfahren *trans.* συγκομίζειν, συνάγειν, *intr.* mit j-m ~ (zugleich fahren) ὁμοῦ ἐλαύνειν, (erschrecken) ἐκπλήττεσθαι (P.), συνταράττεσθαι (P.), φρίττειν.
Zusammenfahren *n* eig. (*trans.*) ἡ συγκομιδή, (bei Erschrecken) ἡ ἔκπληξις.
zusammenfallen (einstürzen) συμπίπτειν, καταρρεῖν, in einem Punkte ~ (von Linien) συμπίπτειν, (einschrumpfen) μαραίνεσθαι (P.), τήκεσθαι (P.), φθίνειν, (zu gleicher Zeit geschehen, eintreten) ἅμα od. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γίγνεσθαι, auch συμπίπτειν, (einerlei sein) ἓν καὶ ταὐτὸν εἶναι.
Zusammenfallen *n* ἡ σύμπτωσις, ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός, d. Unterschied s. vor. Wort.
zusammenfalten πτύσσειν, die Hände ~ τὼ χεῖρε συμπλέκειν.
zusammenfassen eig. συλ-, περι-, συμπεριλαμβάνειν, ὁμοῦ ποιεῖν, συναιρεῖν, um alles zusammenzufassen ὡς συνελόντι εἰπεῖν, ὡς συντόμως διαλέγεσθαι (P.
Zusammenfassen *n* ἡ σύλληψις.
zusammenfassend συλληπτικός, *adv.* συλλήβδην.
zusammenfegen, -kehren κοροῦντα συνάγειν.
zusammenfinden eig. συνευρίσκειν, sich ~ (zusammenkommen) συνέρχεσθαι, (sich beisammen einfinden) ἅμα εἶναι.
zusammenflechten συμπλέκειν.
Zusammenflechtung *f* ἡ συμπλοκή.
zusammenflicken συρράπτειν, (vom Schuhmacher) συγκαττύειν.
Zusammenflicken *n* ἡ συρραφή, ἡ συγκάττυσις.
zusammenfließen συρρεῖν, συμφέρεσθαι (P.), συμβάλλειν, συμμειγνύναι τὸ ὕδωρ. mit einem Flusse ~ εἰσ-, ἐμβάλλειν εἰς ποταμόν τινα.
Zusammenfluß *m* ἡ συρροή, (zweier Flüsse) ἡ εἰσβολή.
zusammenfordern συγκαλεῖν, συνάγειν.
zusammenfrieren συμπήγνυσθαι (P.) ὑπὸ κρύους.
zusammenfügen συνάπτειν, ζευγνύναι, συζευγνύναι, συντιθέναι, συμπηγνύναι, ὁμοῦ ποιεῖν, ἁρμόττειν, συναρμόττειν.

Zusammenfügung *f* ἡ συναφή, ἡ ζεῦξις, ἡ σύζευξις, ἡ σύνθεσις, ἡ ἅρμοσις, ἡ συναρμογή.

zusammenführen συνάγειν (mit und ohne εἰς ταὐτόν), συνιστάναι.

Zusammenführung *f* ἡ συναγωγή, ἡ σύστασις.

zusammenfüllen συγχεῖν (Flüssigkeiten), συγχοῦν (trockene Dinge), συσταμνίζειν (in einen Krug).

Zusammenfüllung *f* ἡ σύγχυσις.

zusammengehen 1. mit j-m ~ συμπορεύεσθαί (P.) τινι, miteinander ~ κοινωνεῖν τῆς ὁδοῦ, zueinander ~ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, ὁμιλίᾳ χρῆσθαι (M.) πρός τινα, συμμείγνυσθαί (P.) τινι. — 2. (sich an einem Orte vereinigen) συνέρχεσθαι (-ιέναι), (sich zusammenfügen lassen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν, συνάγεσθαι (P.), ἅμα od. ὁμοῦ γίγνεσθαι, (von klaffenden Gegenständen, Wunden) συμμύειν.

Zusammengehen *n* ἡ κοινὴ πορεία, ἡ κοινωνία τῆς ὁδοῦ. sonst durch Verben.

zusammengehören ἔχεσθαι (P.) ἀλλήλων (vom Zusammenhang), κοινωνίαν ἔχειν (in einer Verbindung mit j-m od. etw. stehen), τῆς αὐτῆς τάξεως εἶναι, τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχειν (zu derselben Klasse gehören), συν-, ἐφαρμόττειν ἀλλήλοις (zueinander passen).

zusammengehörig προσήκων, οἰκεῖος.

Zusammengehörigkeit *f* durch Verben.

zusammengeizen συνάγειν χρήματα πλεονεξίᾳ χρώμενον.

zusammengeraten συν-, ἐπιτυγχάνειν τινί (durch Zufall), διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα, καταστῆναι εἰς ἔριν τινί, προσκρούειν τινί (mit j-m in Streit geraten), συνάπτειν μάχην τινί, συμβάλλειν τινί, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί od. ἰέναι τινί (mit j-m im Kampf ~).

zusammengesellen συν-, προσοικειοῦν τινά τινι. sich mit j-m ~ συνοικειοῦσθαί (P.) τινι, συμμειγνύναι τινί, (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.).

zusammengewöhnen sich mit j-m συνεθίζεσθαί (P.) τινι, συνήθη γίγνεσθαί τινι, (Tiere ~) συνημεροῦν.

zusammengewürfelt σύγκλυς (υδος).

zusammengießen συγχεῖν, συγκεραννύναι.

Zusammengießen *n* ἡ σύγχυσις.

zusammengrenzen ὅμορον εἶναί τινι, ἔχεσθαί (P.) τινος.

zusammengrenzend ὅμορος (2), μεθόριος.

zusammen haben 1. (vereint haben) συνειλεγμένον ἔχειν. seine Gedanken ~ προσέχειν τὸν νοῦν τινι. — 2. (gemeinschaftlich haben) κοινῇ od. κοινὸν ἔχειν, κοινωνεῖν od. συμμετέχειν τινί τινος.

zusammenhacken συγ-, κατακόπτειν.

Zusammenhalt *m* ἡ σύγκρισις.

zusammenhalten I *trans.* 1. eig. συν-, κατέχειν. — 2. (sparen) φείδεσθαί (M.) τινος, φυλάττειν τι. — 3. (vergleichen) συμ-, παραβάλλειν τί τινι. sich ~ συμμένειν, (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.). — II *intr.* 4. eig. παρα-, προσμένειν. — 5. übtr. mit j-m ~ ἵστασθαι μετά τινος, συνίστασθαί τινι, φρονεῖν od. πράττειν τά τινος. sie halten zusammen ἵστανται μετ' ἀλλήλων, τὰ αὐτὰ φρονοῦσιν.

Zusammenhalten *n* (Vergleichung) ἡ συμ-, παραβολή. (Eintracht) ἡ ὁμόνοια. sonst durch Verben.

zusammenhämmern συγκροτεῖν.

Zusammenhämmern *n* ἡ συγκρότησις.

Zusammenhang *m* ἡ συνέχεια, ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, ἡ ἀλληλουχία, ἡ κοινωνία, ~ der Rede ἡ τοῦ λόγου ἀκολουθία, (Kontext, Sinn) ἡ σύμφασις, den ~ einer Sache erzählen δηλοῦν πᾶν τὸ πρᾶγμα, λέγειν πρᾶγμα, ὡς ἐγένετο, καθ' ἓν ἕκαστον διέρχεσθαι τοῦ πράγματος, keinen ~ miteinander haben κοινὸν οὐδὲν ἔχειν ἀλλήλων.

zusammenhängen *trans.* ὁμοῦ ἀναρτᾶν, ἀνα-, ἐκκρεμαννύναι, an etw. ἔκ τινος. *intr.* mit etw. ~ συνεχῆ εἶναί τινι od. πρός τι, ἔχεσθαί (P.) τινος, συνέχεσθαι (P.) πρός τι, ἐφάπτεσθαί (P.) τινος, ἠρτῆσθαι ἔκ τινος.

zusammenhängend συνεχής, ἐνδελεχής, συναφής, (von der Rede) ἀκόλουθος (2).

zusammenhauen κατα-, συγκόπτειν, κατασφάττειν.

Zusammenhauen *n* ἡ κατακοπή, ἡ σφαγή.

zusammenhäufen συννεῖν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, σωρεύειν.

Zusammenhäufung *f* ἡ ἄθροισις, ἡ σώρευσις, gew. durch Verben.

zusammenheften συρράπτειν.

zusammenheilen *intr.* συμμύειν, συναλθεῖσθαι, συναλθαίνεσθαι, (von zerbrochenen Knochen) ἐπιπωροῦσθαι (P.), *trans.* συμφύειν, συνουλοῦν.

zusammenhetzen συγκρούειν ἀλλήλοις, συμβάλλειν, ἐμβάλλειν εἰς στάσιν od. ἔριν.

Zusammenhetzung *f* ἡ σύγκρουσις od. durch Verben.

zusammenholen συγκομίζειν, συνάγειν.

zusammenjagen συνθηρᾶν, κοινῇ θηρᾶν (gemeinschaftlich), συνελαύνειν, συνδιώκειν (in die Enge jagen).

zusammenkaufen συνωνεῖσθαι, συμπρίασθαι, συναγοράζειν.

Zusammenkaufen *n* ἡ συνώνησις.

zusammenketten συνδεῖν od. ζευγνύναι ἁλύσεσιν.

Zusammenketten *n* durch Verben.

zusammenkitten συγκολλᾶν.

Zusammenkittung *f* ἡ συγκόλλησις.

Zusammenklang *m* ἡ ἁρμονία, ἡ συμφωνία.

zusammenkleben *trans.* συγ-, προσκολλᾶν. *intr.* συγ-, προσκεκολλῆσθαι ἀλλήλοις, ἔχεσθαι ἀλλήλων, συμπεφυκέναι ἀλλήλοις.

zusammenklingen συμφωνεῖν.

zusammenkneten συμφύρειν, συμφυρᾶν.

Zusammenkneten *n* ὁ συμφυρμός.

zusammenknüpfen συμπλέκειν, συνάπτειν, συνδεῖν, συζευγνύναι.

Zusammenknüpfung *f* ἡ συναφή, ἡ σύναψις, ἡ συμπλοκή, ἡ σύμπλεξις.

zusammenkochen συνέψειν.

zusammenkommen 1. mit j-m (absichtlich) ~ συνέρχεσθαί (-ιέναι), συμβαίνειν, συγγίγνεσθαί τινι, von mehreren auch ὁμοῦ γίγνεσθαι, συλλέγεσθαι, ἀθροίζεσθαι, συναθροίζεσθαι, ἀγείρεσθαι, συναγείρεσθαι (sämtlich P.), zu einer Besprechung, Unterredung ~ συνέρχεσθαι εἰς λόγους, zu einer Überlegung ~ συνιέναι εἰς λογισμούς, βουλευσομένους συνέρχεσθαι, ~ lassen συγκαλεῖν, συνάγειν, ἀγείρειν. — 2. (zufällig mit j-m zusammentreffen) συν-, ἐπιτυγχάνειν τινί, im Streit ~ καταστῆναι εἰς ἔριν τινί, im Kampfe ~ συμβάλλειν τινί u. πρός τινα.

Zusammenkommen *n*, **-kunft** *f* ἡ σύνοδος, ὁ σύλλογος, (feierliche Festversammlung) ἡ πανήγυρις, eine ~ veranstalten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.), συγκαλεῖν, συναγείρειν, eine ~ mit j-m halten συγγίγνεσθαί, συνίστασθαί, συνέρχεσθαι εἰς ταὐτόν τινι.

zusammenkoppeln συζευγνύναι, συνδεῖν.

zusammenkratzen συμψῆν.

zusammenkriechen συνέρπειν.

zusammenkrümmen συγκάμπτειν, κυρτοῦν, sich ~ d. P.

Zusammenkrümmung *f* ἡ σύγκαμψις.

zusammen lassen (nicht trennen) οὐ χωρίζειν, οὐ διαιρεῖν, ἐᾶν συνεῖναι, (zusammenlassen, sich vereinigen lassen) ἐᾶν συγγίγνεσθαι.

Zusammenlauf *m* ἡ συνδρομή, ἡ σύνοδος, ἡ σύστασις.

zusammenlaufen συνθεῖν, συντρέχειν, δρόμῳ συνέρχεσθαι, (gerinnen) πήγνυσθαι (P.), (einlaufen, von Tuch u. dgl.) συστέλλεσθαι (P.), μειοῦσθαι (P.), (sich in einem Punkt treffen) συνθεῖν.

Zusammenlaufen *n* s. Zusammenlauf; (von Flüssigkeiten) ἡ σύρροια, (der Milch) ἡ πῆξις.

zusammenleben συζῆν, συμβιοῦν, κοινῇ ποιεῖσθαι (M.) τὴν δίαιταν, συγκαταβιοῦν, συμβιοτεύειν, συνοικεῖν (mit j-m τινί), (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.).

Zusammenleben *n* ἡ κοινὴ δίαιτα, ἡ συνουσία, ἡ συνδιαίτησις, ἡ συνήθεια (letzteres auch von Tieren), ὁ συναγελασμός (von Tieren).

zusammenlebend σύμβιος, σύνοικος, ὁμοδίαιτος (sämtlich 2), (von Tieren) συναγελαστικός.

zusammenlegen (in Lagen) συμπτύσσειν, συστρέφειν,

(an einen andern Ort) τιθέναι od. καθιστάναι ἐν τῷ αὐτῷ, Geld ~ συμβάλλειν ἀργύριον.

Zusammenlegen *n*, **Zusammenlegung** *f* ἡ σύν-, παράθεσις, gew. durch Verben, ~ von Geld ἡ συμβολὴ ἀργυρίου.

zusammenleimen συγκολλᾶν.

Zusammenleimung *f* ἡ συγκόλλησις.

zusammenleiten συνάγειν, (durch einen Kanal) εἰς ταὐτὸν ὀχετεύειν.

zusammenlesen (sammeln) συλλέγειν, mit j-m zusammen lesen κοινῇ ἀναγιγνώσκειν.

Zusammenlesen *n* ἡ συλλογή, ἡ σύλλεξις.

zusammenliegen (an demselben Orte) ὁμοῦ od. ἐν τῷ αὐτῷ κεῖσθαι, (auf demselben Lager) συγκατακλίνεσθαι (P.), κοινωνεῖν τῆς κλίνης.

zusammenlöten συστεγνοῦν.

zusammenmengen, -mischen συμμειγνύναι, κεραννύναι, συγκεραννύναι, φύρειν, συμφύρειν.

Zusammenmengung, -mischung *f* ἡ μεῖξις, ἡ σύμμειξις, ἡ κρᾶσις, ὁ φυρμός, (als Sache) τὸ σύμμειγμα.

zusammennageln συνηλοῦν τί τινι, πηγνύναι od. συμπηγνύναι ἥλοις.

zusammennähen συρράπτειν, zusammengenäht κατάρραφος (2).

zusammennehmen eig. συλλαμβάνειν, συν-, κατέχειν, συναιρεῖν, seine Gedanken ~ λογισμῷ χρῆσθαι (M.), συντεινόμενον σκοπεῖν, sich ~ συντείνειν, συναγείρειν ἑαυτόν, σπουδάζειν, διατείνειν (u. M.).

zusammenordnen συντάττειν.

Zusammenordnung *f* ἡ σύνταξις.

zusammenpaaren συνδυάζειν, συζευγνύναι.

Zusammenpaarung *f* ὁ συνδυασμός, ἡ σύζευξις.

zusammenpacken συσκευάζειν (u. M.).

Zusammenpackung *f* ἡ συσκευασία.

zusammenpassen συνάπτειν (*trans.*), συν-, ἐφαρμόττειν (*trans.* u. *intr.*).

zusammenpflanzen συμφυτεύειν.

zusammenprallen συρράττειν, συρρήγνυσθαι (P.).

Zusammenprallen *n* ἡ σύρραξις.

zusammenpressen συμπιέζειν, συνθλίβειν.

Zusammenpressen *n* ἡ σύνθλιψις.

zusammenquetschen συνθλᾶν.

zusammenraffen συναρπάζειν, sich ~ (übtr.) συναγείρειν ἑαυτόν.

zusammenrauben ἁρπάζοντα συναγείρειν od. συναθροίζειν od. συμφορεῖν.

zusammenrechnen συλ-, καταλογίζεσθαι (M.), συναριθμεῖν.

Zusammenrechnung *f* ὁ συλλογισμός.

zusammen reden διαλέγεσθαι (P.) ἀλλήλοις od. πρὸς ἀλλήλους.

Zusammenreden *n* ἡ διάλεξις, τὸ διαλέγεσθαι, ὁ κοινὸς λόγος, ἡ διὰ λόγων κοινωνία.

zusammenreiben κατα-, συντρίβειν.

zusammenreichen ἅπτεσθαι (M.) ἀλλήλων, ἐφικνεῖσθαι εἰς, ἐπί od. πρὸς ἀλλήλους, συνιέναι εἰς ταὐτόν.

zusammenreihen συνείρειν, συνάπτειν, συντάττειν.

zusammenreimen sich mit etw. ἁρμόττειν πρός τι, συναρμόττειν τινί, προσήκειν τινί, ich kann das nicht mit jenem ~ ἄτοπον φαίνεταί μοι τοῦτο πρὸς ἐκεῖνο.

zusammen reisen συμπορεύεσθαι (P.) τινι, κοινωνεῖν τῆς ὁδοῦ, συνοδοιπορεῖν τινι, κοινὴν πορείαν ποιεῖσθαι (M.) τινι.

zusammen reiten *intr.* mit j-m ~ συνιππεύειν τινί, κοινῇ ἐλαύνειν μετά τινος, *trans.* (zs.-reiten, niederreiten) ἐλαύνοντα τῷ ἵππῳ καταπατεῖν, ἀνατρέπειν τῷ ἵππῳ.

zusammenrennen mit j-m συντρέχειν τινί.

zusammenrinnen συρρεῖν.

zusammenrollen *trans.* συνελίττειν, συστρέφειν, *intr.* συγκρούειν (u. P.).

zusammenrotten sich συνίστασθαι, στασιάζειν.

Zusammenrottung *f* ἡ σύστασις, ἡ στάσις.

zusammenrücken *trans.* προσκινεῖν, συνάγειν, *intr.* συνέρχεσθαι (-ιέναι), (feindlich) ὁρμᾶσθαι (P.) πρὸς ἀλλήλους.

Zusammenrücken *n trans.* ἡ προσκίνησις, *intr.* ἡ σύνοδος, ἡ πρόσμειξις.

zusammenrufen συγκαλεῖν.

zusammenrühren δια-, συγκυκᾶν, κεραννύναι, τορυνᾶν.

zusammenrunzeln ῥυτιδοῦν, die Stirne ~ ἀνασπᾶν τὰς ὀφρῦς.

zusammenrütteln διασείειν.

zusammenschallen συνηχεῖν, συμφθέγγεσθαι (M.).

zusammenscharen ἀθροίζειν, συναθροίζειν, συνάγειν.

zusammenscharren σωρεύειν, συναρπάζειν.

zusammenschaudern πεφρικέναι, ἐκπλήττεσθαι (P.).

zusammenschaufeln συνάγειν λίστρῳ.

zusammenschichten συννεῖν.

zusammenschieben κινεῖν, ὠθεῖν, συνάγειν εἰς ταὐτόν.

zusammenschießen καταβάλλειν (ein Gebäude u. dgl.), κατατοξεύειν (lebende Wesen), συμβάλλειν (Geld ~).

Zusammenschießung *f* eig. durch Verben, (von Geld) ἡ συμβολή.

zusammen schiffen συμπλεῖν, κοινῇ πλεῖν od. πλοῦν ποιεῖσθαι (M.), κοινῷ πλῷ χρῆσθαι (M.), ὁμοπλοεῖν.

zusammen schlafen συγκαθεύδειν, συγκοιμᾶσθαι (P.), συγκαταδαρθάνειν, συναναπαύεσθαι (M.), συνευνάζεσθαι (P.) τινι.

Zusammenschlafen *n* ἡ συγκοίμησις.

zusammenschlagen I *trans.* συμβάλλειν, die Becken ~ συγκρούειν τὰ κύμβαλα, die Hände ~ συμβάλλειν τὼ χεῖρε (τὰς χεῖρας), (zur Bezeigung des Beifalls) κροτεῖν od. συγκροτεῖν τὼ χεῖρε, mit Nägeln ~ πηγνύναι, συμπηγνύναι. — II *intr.* συμβάλλειν, συμπίπτειν, (von tönenden Gegenständen) συγκρούεσθαι, συγκροτεῖσθαι (P.), über etw. ~ ἐπι-, ἐπικαταπίπτειν τινί, sich ~ ὁμοῦ γίγνεσθαι, συνίστασθαι εἰς ταὐτόν.

Zusammenschlagen *n* ἡ συμβολή, ἡ σύγκρουσις, sonst durch Verben.

zusammenschleppen συνάγειν, συμφορεῖν.

zusammenschließen *trans.* συγκλείειν, (mit Fesseln) συνδεῖν, συμπεδᾶν, *intr.* συναρμόττειν.

Zusammenschließen *n* ἡ σύγκλεισις, ἡ σύνδεσις.

zusammenschlingen συμπλέκειν.

Zusammenschlingung *f* ἡ συμπλοκή.

zusammen schmausen εὐωχεῖσθαι od. ἑστιᾶσθαι (P.) κοινῇ, συνεστιᾶσθαί (P.) τινι, συμπίνειν.

zusammenschmelzen *trans.* συν-, ἀνα-, κατατήκειν (durch Auflösung), συγχωνεύειν (durch Vereinigung), *intr.* συν-, ἀνατήκεσθαι, συγχωνεύεσθαι (P.), übtr. συμφύεσθαι (-φῦναι).

Zusammenschmelzung *f* ἡ σύντηξις, übtr. ἡ σύμφυσις.

zusammenschmieden συγκροτεῖν (auch: schmiedend gestalten), (durch Fesseln) συνδεῖν, übtr. μηχανᾶσθαι (M.).

zusammenschmiegen sich συστέλλεσθαι od. συσπειρᾶσθαι (P.) ἑαυτόν.

zusammenschnallen συμπερονᾶν.

zusammenschnüren σφίγγειν, συσφίγγειν.

Zusammenschnürung *f* ἡ σύσφιγξις.

zusammenschreiben συγγράφειν.

Zusammenschreiben *n* ἡ συγγραφή.

zusammenschrumpfen ῥικνοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι (P.).

zusammenschütten συγχεῖν (allg.), (von Trockenem) συγχοῦν.

Zusammenschütten *n* ἡ σύγχυσις.

zusammenschweißen συγκροτεῖν.

zusammen sein συνεῖναί, συγγενέσθαι od. ὁμιλεῖν τινι.

Zusammensein *n* ἡ συνουσία, ἡ ὁμιλία.

zusammensetzen eig. συγ-, παρακαθίζειν, (verbinden) συντιθέναι, συνιστάναι, συντάττειν, συνάπτειν, συναρμόττειν, συγκολλᾶν, zusammengesetzt sein συγκεῖσθαι, zusammengesetzt σύνθετος (2).

Zusammensetzung *f* ἡ σύνθεσις, ἡ σύστασις (als Handlung), τὸ συγκείμενον (als Sache).

zusammen siegen mit j-m συννικᾶν τινι.

zusammen singen mit j-m συνᾴδειν τινί.

zusammensinken συμ-, καταπίπτειν, συνίζειν.

zusammen sitzen συγ-, παρακαθῆσθαι, συν-, παρεδρεύειν (letzteres bes. zur Beratung).

Zusammensitzen *n* ἡ συν-, παρεδρία.

zusammenspannen συζευγνύναι.

zusammensparen περιποιεῖσθαι (M.), φειδωλῇ κτᾶσθαι (M.) od. συνάγειν.

zusammen speisen *trans.* συνεστιᾶν, *intr.* s. zusammenschmausen.
zusammensperren j-n mit j-m συν-, συγκαθειργνύναι τινά τινι.
Zusammensperren *n* ἡ σύνερξις.
zusammen spielen συμπαίζειν.
zusammenstampfen κατα-, συντρίβειν, συγκόπτειν.
zusammenstecken *trans.* mit einer Nadel συλλαμβάνειν περόνῃ, (an einem Ort vereinigen) συνειργνύναι, die Köpfe ~ συγκύπτειν, *intr.* συνεῖναι ἀλλήλοις.
zusammenstehen συνεστηκέναι (-εστάναι), (von Leblosem) συγ-, παρακεῖσθαι.
zusammenstellen (an einen Ort stellen) συντιθέναι, συνιστάναι, συντάττειν εἰς ταὐτόν, καθιστάναι εἰς ταὐτόν od. ἐν τῷ αὐτῷ, (vergleichen) συμ-, παραβάλλειν, παριστάναι.
Zusammenstellung *f* ἡ σύνθεσις, ἡ σύν-, παράταξις, (Vergleichung) ἡ παραβολή.
zusammenstimmen (von Tönen) συμφωνεῖν, συνᾴδειν, (von Sachen) συναρμόττειν, ὅμοιον εἶναι, (von Personen) ὁμολογεῖν, ὁμονοεῖν, συμφωνεῖν, συγγνωμονεῖν.
Zusammenstimmung *f* ἡ συμφωνία, ἡ ἁρμονία.
zusammenstopfen συμβύειν.
zusammenstoppeln πανταχόθεν συλλέγειν.
Zusammenstoß *m* (von Heeren) ἡ συμβολή.
zusammenstoßen *trans.* συγκρούειν, συμβάλλειν, συνωθεῖν, *intr.* (sich vereinigen) συμμείγνυσθαι (P.), (sich begegnen) συν-, ἐπιτυγχάνειν τινί, (angrenzen) ἔχεσθαί τινος, ὅμορον εἶναί, ὁμορεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος.
Zusammenstoßen *n* ἡ συμβολή, ἡ σύγκρουσις, (das Angrenzen) ἡ συνέχεια.
zusammenstreichen συνάγειν, συλλαμβάνειν.
zusammenströmen συρρεῖν, συμβάλλειν, (von Menschen) συνθεῖν, συντρέχειν, συναγείρεσθαι (P.), συναθροίζεσθαι (P.).
Zusammenströmen *n* ἡ σύρροια, ἡ συρροή, ἡ συμβολή, (von Menschen) ἡ συνδρομή.
zusammenstücken συρράπτειν.
Zusammensturz *m* τὸ κατάπτωμα, ἡ καταφορά, τὸ ἐρείπιον.
zusammenstürzen συμ-, καταπίπτειν, καταρρεῖν.
zusammensuchen ἀνα-, συζητεῖν, συλλέγειν.
Zusammensuchen *n*, **-suchung** *f* ἡ ἀναζήτησις, ἡ συλλογή, ἡ σύλλεξις.
zusammensummieren συγκεφαλαιοῦν (u. M.).
Zusammensummieren *n* ἡ συγκεφαλαίωσις.
zusammen tanzen συνορχεῖσθαι (M.).
zusammentönen συνηχεῖν, συμφωνεῖν, συμφθέγγεσθαι (M.).
Zusammentönen *n* ἡ συνήχησις, ἡ συμφωνία.
zusammentönend σύμφωνος (2).
zusammentragen συγκομίζειν, συμφορεῖν, συνάγειν, zusammen tragen (zugleich tragen) ὁμοῦ od. κοινῇ βαστάζειν.
Zusammentragung *f* ἡ συγκομιδή, ἡ συναγωγή.
zusammentreffen 1. ὁμοῦ γίγνεσθαι, mit j-m ~ συν-, παρατυγχάνειν τινί, καταλαμβάνειν τινά, (in feindlichem Sinne) συμβάλλειν τινί, συνέρχεσθαι εἰς χεῖρας τινι, συνάπτειν μάχην τινί, προσμειγνύναι τινί. — 2. (sich zugleich ereignen, zugleich ein-, zutreffen) κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γίγνεσθαί τινι, (übereinstimmen von Meinungen u. dgl.) συνᾴδειν, συμφωνεῖν, unsere Meinungen treffen zusammen ταὐτὰ γιγνώσκομεν, in einem Punkte ~ εἰς ἓν ἀπαντᾶν od. συνάπτειν.
Zusammentreffen *n* ἡ συντυχία, ἡ συνάντησις, (feindliches ~) ἡ συμβολή, (mit j-m) ἡ σύνταξις, gew. durch Verben.
zusammentreiben συνελαύνειν, συνάγειν (letzteres auch von Sachen), συμφορεῖν (von Sachen).
Zusammentreiben *n* ἡ συναγωγή, gew. durch Verben.
zusammentreten *trans.* συμ-, καταπατεῖν, συγκροτεῖν τοῖς ποσίν, *intr.* συνίστασθαι (συστῆναι), συμβαίνειν εἰς ταὐτόν, συλλέγεσθαι (P.).
Zusammentreten *n*, **-tritt** *m* ἡ σύμβασις, ἡ σύστασις.
zusammen trinken συμπίνειν.
zusammentrocknen συναυαίνεσθαι (P.).
zusammentrommeln συγκροτεῖν.
zusammentun ἅμα ποιεῖν (zusammen, zugleich tun), (zusammenbringen) συνάγειν εἰς ταὐτόν, sich ~ ὁμοῦ od. ἅμα γίγνεσθαι.
zusammen umkommen συναπόλλυσθαι, συνδιαφθείρεσθαι (P.).
zusammen verfolgen συγκαταδιώκειν.
zusammenverknüpfen συγκαταζευγνύναι, συνάπτειν.
zusammen verschwören sich συνομνύναι.
zusammenwachsen συμφύεσθαι (-φῦναι), zusammengewachsen συμφυής.
Zusammenwachsen *n* ἡ σύμφυσις, ἡ συμφυή, ἡ συμφυὰς (ἄδος).
zusammenweben συνυφαίνειν, συγκερκίζειν, auch συμπλέκειν.
Zusammenweben *n* ἡ συνύφανσις, ἡ συμπλοκή.
zusammenwehen συμφυσᾶν, συμφορεῖν.
zusammen weiden *trans.* κοινῇ νέμειν, συννέμειν, *intr.* κοινῇ νέμεσθαι, συννέμεσθαι (M.).
zusammen weinen συνδακρύειν.
zusammenwerfen συμβάλλειν, (durcheinanderwerfen) ταράττειν, συνταράττειν, συγχεῖν.
zusammenwickeln συνειλεῖν, συνελίττειν.
zusammenwinden συστρέφειν, συνειλεῖν, sich ~ d. P. u. συσπειρᾶσθαι.
zusammenwirken κοινῇ πράττειν od. ἐργάζεσθαι (M.), mit j-m ~ συνεργὸν εἶναί od. συμπράττειν τινί.
Zusammenwirken *n* ἡ ἔργων κοινωνία.
zusammen wohnen mit j-m συνοικεῖν τινι (bsd. von Verheirateten), σύνοικον εἶναί τινι, σύσκηνον od. ὁμόσκηνον εἶναί τινι, συ-, ὁμοσκηνοῦν τινι (eig. in einem Zelte mit j-m ~).
Zusammenwohnen *n* ἡ συνοίκησις, gew. durch Verben.
zusammenwohnend σύνοικος, σύ-, ὁμόσκηνος (sämtlich 2).
zusammenwollen βούλεσθαι od. ἐθέλειν συγγίγνεσθαι od. συνεῖναι.
zusammenwürfeln s. zusammenwerfen.
zusammenzählen συναριθμεῖν, καταλογίζεσθαι (M.).
Zusammenzählung *f* ἡ συναρίθμησις.
zusammen zechen συμπίνειν.
Zusammenzechen *n* τὸ συμπόσιον.
zusammenziehen I *trans.* 1. eig. συνέλκειν, συσπᾶν, συστέλλειν, συστρέφειν, συνάγειν, (von Truppen) συλλέγειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, die Segel ~ ὑποστέλλειν τὰ ἱστία, κατατείνειν τὰ ὅπλα, Wolken ziehen sich zusammen συστρέφονται νεφέλαι. — 2. (dicht machen) στύφειν, ἀπο-, ἐπιστύφειν, στρυφνοῦν. — 3. (kleiner, kürzer machen) συστέλλειν, ἐλαττοῦν, συντέμνειν, zwei Silben eines Wortes beim Aussprechen ~ συναιρεῖν, j-m die Kehle ~ πνίγειν, ἄγχειν τινά. — II *intr.* κατοικεῖν εἰς ταὐτόν, σύσκηνον γίγνεσθαί τινι.
Zusammenziehung *f* (Vereinigung) ἡ συναγωγή, ἡ συστροφή, ἡ σύλλεξις, ἡ συλλογή, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, (zweier Silben eines Wortes) ἡ συναίρεσις, (der Kehle) ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός, (Verdichtung) ἡ στῦψις, sonst durch Verben.
zusammenzimmern συντεκταίνεσθαι (M.), συμπηγνύναι.
zusammenzwängen βίᾳ συνάγειν.
zusamt s. zusammen.
Zusatz *m* ἡ προσ-, παραθήκη, ἡ ἐπιβολή, einen ~ zu etw. machen ἐπιβάλλειν, προστιθέναι τινί τι, (mündlich) ἐπιλέγειν, (schriftlich) προσγράφειν, mit dem ~ προστιθείς, ἐπιλέγων, als ~ ἐν προσθήκης μέρει, ohne ~ αὐτὸς καθ' αὑτόν, (rein, unverfälscht) καθαρός, ἁπλοῦς, ἀκίβδηλος (2).
zusatzweise ἐν προσθήκης μέρει.
zusäuseln προσψιθυρίζειν.
zuschanden s. Schande.
zuschanzen j-m etw. περιποιεῖν τινί τι.
zuscharren συμψῆν, ἐπιχοῦν, κρύπτειν γῇ, κατορύττειν.
zuschauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν.
Zuschauen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία.
Zuschauer *m* ὁ θεατής, ὁ θεωρός, die ~ im Theater τὸ θέατρον od. *part.*
Zuschauerin *f* durch *part.*

Zuschauerplatz *m* ἡ θέα.
Zuschauerraum *m* τὸ θέατρον.
zuschaufeln ἐπι-, καταχοῦν.
zuschicken j-m etw. προσ-, δια-, ἐπιπέμπειν τινί τι, (ein Schreiben) ἐπιστέλλειν τινί τι.
Zuschicken *n* ἡ ἐπίπεμψις, gew. durch Verben.
zuschieben ἐπι-, παραφέρειν, προστιθέναι τινί τι, j-m einen Eid ~ ἐπ-, προσάγειν τινὶ ὅρκον, zugeschobener Eid ὁ ἐπακτὸς ὅρκος.
zuschießen *trans.* ἐπι-, προσκαταβάλλειν (zB. Geld), *intr.* auf etw. ~ βίᾳ od. δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί od. πρός τι.
Zuschlag *m* (in einer Versteigerung) ἡ κατακύρωσις.
zuschlagen I *trans.* (eine Tür, einen Deckel) ἐπ-, προσαράττειν, j-m die Türe vor der Nase ~ προσαράττειν τινὶ τὴν θύραν εἰς τὸ μέτωπον, das Buch ~ ἐπιπτύσσειν τὸ βιβλίον, j-m etw. in einer Versteigerung ~ κατακυροῦν τινί τι, κατακηρύττειν τι εἴς τινα. — II *intr.* παίειν, συνέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς χεῖρας, χειρῶν ἅπτεσθαι (M.), συνάπτειν μάχην.
zuschleppen j-m etw. προσκομίζειν τινί τι, συνάγειν τι πρός τινα.
zuschließen κλείειν, συγ-, κατα-, ἀποκλείειν.
Zuschließung *f* ἡ κατά-, σύγκλεισις.
zuschmeißen (die Tür) s. zuschlagen.
zuschmieren ἐπι-, περι-, καταχρίειν, περιαλείφειν.
zuschnallen κατα-, συμπερονᾶν.
zuschnappen (mit dem Munde) κάπτειν, (nach etw. schnappen) ἐγχάσκειν τινί, (von einem Schlosse) συγκλείεσθαι (P.).
zuschneiden συντέμνειν.
zuschneien *intr.* χιόνι κατακρύπτεσθαι (P.), *trans.* κατανίφειν.
Zuschnitt *m* τὸ σχῆμα, ὁ τύπος.
zuschnüren σφίγγειν, ἀπο-, ἐπι-, κατα-, συσφίγγειν, j-m die Kehle ~ ἀποπνίγειν, ἄγχειν τινά.
Zuschnürung *f* ἡ σφίγξις, ἡ ἀπόσφιγξις, der Kehle ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός, ἡ ἀγχόνη.
zuschrauben συστρέφειν.
Zuschrauben *n* ἡ συστροφή.
zuschreiben 1. j-m etw. als Eigentum ~ (im gerichtlichen Sinne von verkauften Grundstücken) καταγράφειν τινί τι. — 2. (beilegen) ἐπιφέρειν, ἀνα-, ἐπιτιθέναι, ἀπονέμειν τινί τι, αἴτιον λέγειν od. ἡγεῖσθαί (M.) τινά τινος, sich etw. ~ προσποιεῖσθαί (M.) τι, ἀντιποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀξιοῦν mit *inf.* (zB. er schreibt sich den Sieg zu ἀξιοῖ νικᾶν), er wird es sich selbst zuzuschreiben haben αὐτὸς τὴν αἰτίαν ἕξει, etw. einem Umstande ~ ἐπαναφέρειν τι εἴς od. ἐπί τι.
Zuschreiben *n*, **Zuschreibung** *f* ἡ καταγραφή (im gerichtlichen Sinne), sonst durch Verben.
zuschreien j-m ἐμ-, ἐπιβοᾶν τινι.
Zuschreien *n* ἡ ἐμ-, ἐπιβόησις.
zuschreiten σπεύδοντα βαδίζειν, σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.).
Zuschrift *f* ἡ ἐπιστολή (Brief).
zuschulden s. Schuld 3.
Zuschuß *m* ἡ ἐπιβολή, (zum Sold, zum Lohn) ἡ ἐπιφορά.
zuschütten κατα-, ἐπιχοῦν (mit Schutt), ἐπι-, ἐπεγ-, προσεγχεῖν (dazu gießen).
zuschwören ἐπομόσαντα λέγειν od. εἰπεῖν, j-m etw. ~ ὀμνύναι τινὶ ἐπί τινι od. *inf. fut.*
zusehen (zuschauen) θεᾶσθαί (M.), θεωρεῖν τι, ὁρᾶν, (etw. hingehen lassen) περιορᾶν τι, (beobachten) ὁρᾶν, σκοπεῖν, ἐξετάζειν, (Sorge tragen) ἐπιμελεῖσθαι (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.), σκοπεῖν (daß ὅπως gew. mit *ind. fut.*), (sich vorsehen, sich hüten) φυλάττεσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαι (P.) mit folg. μή od. ὅπως μή mit *conj.* (od. *opt.*).
Zusehen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία, ἡ θεώρησις.
zusehends ἐμ-, καταφανῶς, φανερῶς, σαφῶς.
zusenden προσ-, ἐπιπέμπειν, ἐπιστέλλειν, s. zuschicken.
zusetzen 1. (hinzufügen) προσ-, ἐπιτιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν, ἐπεμβάλλειν, (einbüßen) ἀπολλύναι, διαφθείρειν, (verschließen) ἐπιβάλλειν τί τινι. — 2. übtr. j-m ~ προσ-, ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, πράγματα παρέχειν τινί, j-m mit Bitten ~ λιπαρεῖν τινα, προσκεῖσθαί τινι δεόμενον, j-m hart ~ βαρέως ἐπικεῖσθαί τινι.
Zusetzen *n* ἡ πρόσ-, ἐπίθεσις, sonst durch Verben.
zusichern ὑπισχνεῖσθαι, διομολογεῖσθαι (M.), διαβεβαιοῦσθαι (M.), πιστὰ διδόναι mit ἦ μήν u. *inf. fut.*, eidlich ~ πίστιν διδόναι δι' ὅρκων.
Zusicherung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ διαβεβαίωσις, ἡ ὑπόσχεσις, ἡ πίστις.
zusiegeln σφραγίζειν (u. M.), κατασφραγίζειν, κατασημαίνειν (u. M.), τὴν σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί.
Zusiegeln *n*, **Zusiegelung** *f* ἡ ἐπισφράγισις, ἡ τῆς σφραγῖδος ἐπιβολή.
zusperren ἀπο-, κατακλείειν.
zuspinnen ἐπικλώθειν.
zuspitzen ὀξύνειν, ἀποξύνειν, θήγειν, παραθήγειν, ἀκονᾶν, sich ~ ἀποκορυφοῦσθαι (P.).
Zusprache *f* ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον.
zusprechen 1. λόγῳ παρέχειν od. bloß λέγειν, j-m Trost ~ παραμυθεῖσθαί (M.), παρηγορεῖν τινα, Hoffnung ~ ἐλπίδας λέγειν τινί, Mut ~ παραθαρρύνειν τινά. — 2. j-m etw. als Eigentum ~ ἐπικρίνειν, ἐπιδικάζειν τινί τι, προσκαταγιγνώσκειν, sich etw. ~ lassen ἐπιδικάζεσθαί (M.) τινος, etw. zugesprochen bekommen δικάζεσθαί (P.) τινος.
Zusprechen *n* s. Zuspruch.
zuspringen προστρέχειν, (um zu helfen) βοηθεῖν.
Zuspringen *n* (zur Hilfe) ἡ βοήθεια, sonst durch Verben.
Zuspruch *m* 1. ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία, τὸ παρηγόρημα (tröstender ~), ἡ παρακέλευσις, ὁ δια-, παρακελευσμός, ἡ παραίνεσις (ermunternder ~). — 2. (Besuch) ὁ ἀσπασμός, ἡ ἔντευξις, ἡ πρόσοδος, ἡ ἐπίσκεψις, (die Besuchenden) οἱ ἀσπαζόμενοι, οἱ ἐπισκοποῦντες, οἱ εἰσιόντες, οἱ εἰσερχόμενοι, (Käufer) οἱ ὠνηταί, οἱ ὠνούμενοι.
zuspünden ἐμβύειν, ἐπιφράττειν τι, ἐμβάλλειν τινὶ ἔμβολον.
Zuspünden *n*, **Zuspündung** *f* ἡ ἔμ-, ἐπίφραξις, gew. durch Verben.
Zustand *m* ἡ κατάστασις (Stellung, Lage), τὸ σχῆμα (äußere Form od. Gestalt einer Sache), ἡ διάθεσις (innere Beschaffenheit, Verfassung), ἡ ἕξις (körperliche und geistige Beschaffenheit), τὸ πάθος, τὸ πάθημα (der durch eine Einwirkung hervorgerufene ~), ἡ περίστασις (der obwaltende ~), oft steht bloß der Artikel τό od. τά mit *gen.*, zB. der ~ des Staates τὰ τῆς πόλεως, der gegenwärtige ~ τὰ παρόντα, τὰ καθεστῶτα, guter, blühender ~ ἡ ἀκμή, ἡ εὐθένεια, ἡ εὐδαιμονία, in gutem ~e ἀκμάζων, εὐδαίμων, εὐθαλής, in gutem ~e sein ἀκμάζειν, εὐθαλεῖν, εὐθενεῖν, εὐδαιμονεῖν, sich in einem ~e befinden ἔχειν, διακεῖσθαι, sich in einem guten, schlechten ~e befinden καλῶς, κακῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, auch ταλαιπωρεῖν (sich in einem schlechten ~e befinden), in einen ~ versetzen διατιθέναι, καθιστάναι, ποιεῖν, παρέχειν, in einen guten ~ versetzen εὐδαιμονίαν od. εὐπορίαν παρασκευάζειν τινί, in einen schlechten ~ versetzen ταλαιπωρεῖν, sich in einem kläglichen ~e befinden ταλαιπωρεῖσθαι (P.), wieder in den vorigen ~ versetzen ἀποκαθιστάναι, wieder in einen guten ~ versetzen ἐπανορθοῦν, in einem solchen ~e οὕτω διακείμενος, ταῦτα πάσχων od. παθών, sein ~ ist unheilbar ἀνιάτως ἔχει.
zustande s. Stand 1.
zuständig s. zugehörig.
zustatten s. Statt.
zustechen (zunähen) ἀπορ-, συρράπτειν, (einen Stich tun) παίειν, τύπτειν.
zustecken 1. συλλαμβάνειν περόνῃ, συμπερονᾶν (mit einer Nadel), κλείειν (zuschließen). — 2. ὑποβάλλειν τινί τι (j-m etw. heimlich zukommen lassen).
zustehen: es steht j-m zu πρέπει od. προσήκει τινί, auch δίκαιός εἰμι mit *inf.*
zustellen παραδιδόναι, παρέχειν, παρεγγυᾶν.

Zustellung *f* ἡ παράδοσις, ἡ παρεγγύησις, oft durch Verben. [τίθεσθαι (M.), ὁμογνωμονεῖν τινι.}

zustimmen j-m ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συγκατα-}

Zustimmung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ συγκατάθεσις, j-m seine Zustimmung geben s. zustimmen; auch ἀποδέχεσθαί (M.) τι, mit j-s ~ durch *part.*, zB. ὁμολογοῦντός (usw. s. zustimmen) τινος.

zustopfen ἐμ-, ἐπιφράττειν, ἐμ-, ἐπιβύειν.

Zustopfung *f* ἡ ἔμ-, ἐπίφραξις, gew. durch Verben.

zustoßen 1. (einen Stoß führen) παίειν, τύπτειν. — **2.** es stößt mir etw. zu πάσχω τι, συμβαίνει μοί τι, περιπίπτω τινί, ἐπιπίπτει μοί τι, wenn mir etw. ~ sollte ἐάν τι πάθω, εἴ τι πάθοιμι.

zustreichen περιαλείφειν.

zuströmen ἐπιρ-, προσρεῖν, (von Menschen) πολλούς od. συχνούς συνέρχεσθαι (-ιέναι).

zustürzen auf j-n od. etw. φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα od. τι, ὁρμᾶν εἴς, ἐπί τινα od. τι, ἐφορμᾶν τινι.

zustutzen κολούειν, κολάζειν, περιτέμνειν (beschneiden), πλάττειν (bilden), περιστέλλειν, καλλωπίζειν (vom Putz u. Schmuck), παιδεύειν (geistig).

Zustutzung *f* ἡ κόλουσις, ἡ κόλασις, ἡ πλάσις, ἡ περιστολή, ὁ καλλωπισμός, ἡ παιδεία (den Unterschied s. vor. Wort).

zutage s. Tag.

zutappen ψηλαφᾶν, προπετῶς ἅπτεσθαι (M.), übtr. (vom unüberlegten Handeln) ἀλογιστεῖν.

Zutat *f* ἡ προσ-, ἐπιθήκη, bei Speisen τὸ ἄρτυμα.

zuteil s. Teil.

zuteilen j-m etw. νέμειν, ἀπο-, ἐπινέμειν, παρέχειν τινί τι, mehreren διανέμειν, διαδιδόναι τισί τι, j-m das Seine ~ ἀξίαν νέμειν τινί. [νομή, ἡ διάδοσις.}

Zuteilung *f* ἡ ἀπο-, ἐπινέμησις, (an mehrere) ἡ δια-}

zutragen eig. προσ-, παραφέρειν, προσάγειν, παρακομίζειν, sich ~ συμβαίνειν, γίγνεσθαι, τυγχάνειν γιγνόμενον. [κομιδή, auch durch Verben.}

Zutragen *n* ἡ προσφορά, ἡ προσαγωγή, ἡ παρα-}

Zuträger *m* ὁ προσαγωγεύς.

zuträglich σύμφορος (2), συμφέρων, χρήσιμος (2), καλός, ἀγαθός, χρηστός, λυσιτελής, ἐπιτήδειος, ~ sein auch συμφέρειν, ἔστι τι πρός ἐμοῦ. [*adj.*}

Zuträglichkeit *f* ἡ ὠφέλεια, τὸ ὄφελος u. d. *neutr.* d.}

zutrauen j-m etw. νομίζειν od. ὑπολαμβάνειν τινά ποιήσειν τι, traue mir nicht so etwas zu μηδὲν εἰς ἐμὲ τοιοῦτον ὑπονοήσῃς, j-m nichts Gutes ~ οὐδὲν καλὸν ὑπονοεῖν εἴς τινα, ich traue es ihm nicht zu οὐ δοκεῖ μοι τοιοῦτος εἶναι.

Zutrauen *n* ἡ πίστις, τὸ πιστόν, τὸ θάρρος, ἡ ἐλπίς (ίδος), ~ haben θαρρεῖν, ~ zu j-m haben πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, stärker διαπιστεύειν τινί.

zutraulich θαρρῶν, θαρραλέος, προσφιλής, οἰκεῖος.

Zutraulichkeit *f* τὸ θάρρος u. d. *neutr.* d. *adj.*

zutreffen συμβαίνειν, ἀποβαίνειν, s. eintreffen; die Rechnung trifft zu ὁ λόγος ὀρθῶς ἔχει.

zutreiben προσελαύνειν, προσάγειν.

zutreten eig. πατεῖν, πατοῦντα ἀφανίζειν (durch Zutreten verwischen), s. auch beitreten. [φιλοτησίαν τινί.}

zutrinken προπίνειν, j-m eine Gesundheit ~ προπίνειν}

Zutrinken *n* ἡ πρόποσις.

Zutritt *m* ἡ εἴσ-, πρόσοδος, ~ zu j-m ἡ παρά τινα εἴσοδος, ich habe ~ bei j-m ἔξεστί μοι εἰσιέναι παρά od. ὡς τινα, j-m den ~ gestatten εἰσάγειν τινά, ἐᾶν εἰσέρχεσθαί τινα, j-m den ~ nicht gestatten ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά, ~ erlangen εἰσάγεσθαι (P.), bei j-m προσάγεσθαί (P.) τινι, keinen ~ erlangen ἄπρακτον ἀπιέναι.

zutulich ἐπίχαρις, φιλόφρων, φιλόστοργος (2).

Zutulichkeit *f* ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλοστοργία, ἡ ἀρέσκεια.

zutun (dazu tun) προσ-, ἐπιτιθέναι, προσβάλλειν τινί τι, (verschließen) κλείειν, die Augen ~ μύειν, κατα-, συμμύειν, (sterben) ἀποθνήσκειν, s. zugetan.

Zutun *n* ἡ συνεργία, ohne j-s ~ ἄνευ τινός, οὐ συνεργοῦντός, συνεργαζομένου od. προθυμουμένου τινός, mit j-s ~ σύν τινι, μετά τινος, συνεργοῦντός usw. τινος.

zuverlässig πιστός, ἀσφαλής, βέβαιος, σαφής (v. Pers. u. Sachen), ἀξιόπιστος (2), ἀψευδής (von Personen), *adv.* auch ἀμέλει (bei Versprechungen), καὶ μάλα, πῶς γὰρ οὔ; (in Antworten).

Zuverlässigkeit *f* ἡ πιστότης (ητος), ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Zuversicht *f* τὸ θάρρος, τὸ θαρραλέον, auch τὸ φρόνημα (Selbstbewußtsein), mit ~ πεποιθότως, od. durch d. *part.* θαρρῶν, die ~ haben θαρρεῖν mit *inf.*, seine ~ auf etw. setzen θαρρεῖν, πεποιθέναι τινί.

zuversichtlich subjektiv: θαρρῶν, θαρραλέος, *adv.* θαρρούντως, πεποιθότως, objektiv: πιστός, βέβαιος.

Zuversichtlichkeit *f* τὸ θάρρος, τὸ πιστόν.

zuvor πρότερον, ἔμπροσθεν, πρὸ τοῦ, gew. Zssg mit πρό od. Umschreibung durch φθάνειν mit *part.*, zB. er kam ~ an ἔφθη ἀφικόμενος, s. die folg. W.

zuvor andeuten προσημαίνειν.

zuvor bedenken προσκοπεῖν (-σκέπτεσθαι, M.).

zuvor bestimmen προορίζειν. [μάλιστα.}

zuvörderst πρῶτον, πρῶτα, πάντων πρῶτον, πάντων}

zuvor einnehmen προκαταλαμβάνειν, φθάνειν προκαταλαβόντα.

zuvorkommen j-m φθάνειν τινά, προτερεῖν u. καταπροτερεῖν τινος, in, bei, mit etw. ~ φθάνειν ποιοῦντά τι, (Vorkehrungen treffen) προπαρασκευάζεσθαι (M.).

Zuvorkommen *n* durch Verben.

zuvorkommend ἐπίχαρις, θεραπευτικός, ἄρεσκος, ~e Gefälligkeit, ~es Wesen ἡ φιλοφροσύνη.

Zuvorkommenheit *f* ἡ φιλοφροσύνη, ἡ προθυμία.

zuvor nehmen προ-, προκαταλαμβάνειν.

zuvor sterben προαποθνήσκειν.

zuvortun es j-m in etw. νικᾶν τινα ποιοῦντά τι, περιεῖναί od. περιγίγνεσθαί τινός τι, διαφέρειν τινὸς εἴς τι, es allen ~ πάντων πρωτεύειν.

Zuwachs *m* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, ~ bekommen ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, ἐπιδιδόναι, αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ~ verschaffen αὐξάνειν τι, ἐπίδοσιν παρέχειν oder παρασκευάζειν τινί.

zuwachsen (sich durch Wachsen schließen) συνάγεσθαι (P.), συγκλείεσθαι (P.), συμμύειν, (hinanwachsen) ἐπιφύεσθαι (-φῦναι).

Zuwachsen *n* durch Verben.

zuwägen j-m etw. ἱστάναι oder ἀφιστάναι τινί τι, σταθμῷ od. σταθμώμενον παραδιδόναι τινί τι, sich ~ lassen ἀφίστασθαι (ἀποστήσασθαι).

zuwarten περιμένειν.

zuwege: ~ bringen ἔργῳ καθιστάναι, ἐργάζεσθαι (M.), ἀπο-, ἐπιτελεῖν, περαίνειν, s. auch Weg 4; ~ sein s. sich befinden unter befinden.

zuwehen ἐπι-, προσπνεῖν (wehend nahebringen), ἐπιπνέοντα ἀποκρύπτειν (durch Zuwehen verdecken, verwehen).

Zuwehen *n* ἡ ἐπίπνοια, ἡ πρόσπνευσις.

zuweilen ἐνίοτε, ἐνιαχοῦ, ἐσθ' ὅτε.

zuweisen j-m etw. ἐπιτρέπειν τινί τι, einem j-n ~ (schicken) πέμπειν τινὰ πρός τινα.

Zuweisen *n*, **Zuweisung** *f* ἡ ἐπιτροπή, gew. durch Verben.

zuwenden eig. προστρέπειν, τρέπειν τι πρός τι, (verschaffen) παρέχειν τινί τι.

Zuwenden *n*, **Zuwendung** *f* ἡ πάρεξις, sonst durch Verben. [χοῦν.}

zuwerfen j-m etw. ἀφιέναι τινί τι, (zuschütten) κατα-}

Zuwerfen *n* durch Verben.

zuwider ἐναντίος, πικρός, χαλεπός, ἀηδής, δυσχερής, es ist mir etw. ~ δυσχεραίνω τι (j. τινά), auch τινί, ἐπί τινι, ἀηδίαν παρέχει μοί τι, ἄχθομαί (P.) τινι

od. ἐπί τινι, βδελύττομαί (P.) τι, wenn es dir nicht ~ ist εἰ βούλει, εἴ σοι βουλομένῳ od. ἡδομένῳ ἐστίν, j-m ~ handeln ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, einer Sache ~ handeln ποιεῖν παρά τι, dem Gesetz ~ handeln παρανομεῖν.

zuwiegen s. zuwägen.

zuwinken j-m δια-, ἐπι-, κατανεύειν τινί, allg. (ein Zeichen geben) σημαίνειν, j-m mit der Hand ~ κατασείειν τινί.

Zuwinken *n* ἡ νεῦσις, ἡ ἐπίνευσις.

zuwintern κρύπτεσθαι (P.) χιόνι.

zuzählen προσαριθμεῖν, καταλογίζεσθαι (M.), sich ~ lassen παραλαμβάνειν ἀριθμῷ.

Zuzählung *f* ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ καταλογισμός, gew. durch Verben.

zuziehen I *trans.* 1. (eine Klappe u. dgl.) ἐπισπᾶν, καθιέναι, (eine Zugbrücke) ἀνασπᾶν, (einen Sack u. dgl.) σφίγγειν, συσφίγγειν, (die Kehle) πνίγειν, ἄγχειν. — 2. j-n ~ (zu etw. hinzunehmen) παραλαμβάνειν τινὰ εἰς od. ἐπί τι, παρακαλεῖν τινα εἰς od. ἐπί τι, zu einer Beratung ~ συμβούλῳ χρῆσθαί (M.) τινι, συμβουλεύεσθαί (M.) τινι. — 3. (verursachen) κατασκευάζειν, συν-, ἐπάγειν, περιάπτειν, περιτιθέναι, zB. j-m Neid ~ συνάγειν τινὶ φθόνον, sich etw. ~ (zB. eine Krankheit, Haß u. dgl.) συνάγειν ἑαυτῷ τι, κτᾶσθαί (M.) τι. — II *intr.* προσγίγνεσθαί, προσχωρεῖν τινι.

Zuziehung *f* ἡ ἐπίσπασις, ἡ σφίγξις, ἡ σύσφιγξις, ἡ συναγωγή (den Unterschied s. vor. Wort), (das Sichzuziehen) ἡ κτῆσις, gew. durch Verben.

Zuzug *m* zu umschr. durch προσγίγνεσθαι, zB. der ~ war stark πολλοὶ προσεγένοντο od. πολλοὶ ἦσαν οἱ προσγενόμενοι.

zwacken κνίζειν (auch übtr.).

Zwacken *n* ὁ κνισμός.

Zwang *m* ἡ ἀνάγκη, ἡ βία, aus ~ ὑπ', ἐξ, δι' ἀνάγκης, ἀνάγκῃ, ἀνάγκῃ πεισθείς od. d. *part.* ἀναγκασθείς, ἠναγκασμένος, mit ~ βίᾳ, ὑπὸ βίας, πρὸς βίαν, βιασθείς, ohne allen ~ μηδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης, zum ~ werden εἰς ἀνάγκην ἀφικνεῖσθαι, ~ anwenden, gebrauchen βίᾳ χρῆσθαι (M.).

Zwangdienst *m* ἡ κατ' ἀνάγκην ὑπηρέτησις, τὸ ἀναγκαῖον ἔργον.

zwängen σφίγγειν, συστέλλειν, s. einzwängen.

Zwängen *n* ἡ σφίγξις od. durch Verb.

zwangfrei, zwanglos ἀβίαστος (2), (frei) ἐλεύθερος.

Zwanglosigkeit *f* τὸ ἀβίαστον, ἡ ἐλευθερία.

Zwangsanleihe *f*: eine ~ machen δανείζεσθαι (M.) πρὸς βίαν ἀργύριον.

Zwangsmittel *n* αἱ ἀνάγκαι, ~ gegen j-n anwenden προσάγειν od. ἐπιφέρειν τινὶ ἀνάγκας.

zwangsweise ὑπ', ἐξ, δι' ἀνάγκης, κατ', πρὸς ἀνάγκην, βίᾳ, ὑπὸ βίας, ἀνάγκῃ.

zwanzig εἴκοσι, als Ziffer κ', die Zahl ~ ἡ εἰκάς od. εἰκοσάς (άδος), eine Zeit von ~ Jahren ἡ εἰκοσαετία, ἡ εἰκοσαετηρίς (ίδος).

zwanzigeckig εἰκοσάγωνος (2).

zwanzigellig εἰκοσάπηχυς.

Zwanziger (zwanzigjährig) εἰκοσαέτης.

zwanzigfältig εἰκοσαπλάσιος, εἰκοσαπλασίων.

zwanzigjährig εἰκοσαέτης (*f* -ετίς, ίδος).

zwanzigmal εἰκοσάκις.

zwanzigruderig εἰκοσήρης.

zwanzigste εἰκοστός, am ~n Tage εἰκοσταῖος.

zwanzigtausend δισμύριοι, als Ziffer ,κ.

zwar μέν (mit folgendem δέ), stärker μέντοι, auch durch καίπερ (obgleich) mit einem *part.* u. nachfolgendem ὅμως, und ~ καὶ ταῦτα, καὶ οὗτος, καὶ ... δή, καὶ ... μέντοι, doch muß zwischen diesen stets ein Wort (und zwar das hervorzuhebende) stehen.

Zweck *m* ὁ σκοπός, ὁ ὅρος (Ziel), τὸ τέλος (Endzweck), ἡ προαίρεσις (Vorsatz), auch ἡ γνώμη (Absicht), seinen ~ erreichen ἐπὶ τὸ τέλος τῆς πράξεως ἀφικνεῖσθαι, διαπράττεσθαι (M.) ἃ βούλεταί τις, seinen ~ nicht erreichen, verfehlen ἁμαρτάνειν τῆς γνώμης od. ὧν βούλεταί τις, ἀποτυγχάνειν u. ἀτυχεῖν τινος, den ~ haben φρονεῖν, σκοπεῖν, ἐθέλειν τι, vom ~e abkommen ἐκτός od. ἔξω δρόμου φέρεσθαι (P.), zu welchem ~e? τί βουλόμενος; πρὸς τί; ἐπὶ τῷ; zu dem ~e ἐπὶ τούτῳ, zu dem ~e daß ἐπὶ τῷ mit *inf.* od. ἵνα, ὅπως, ὡς mit *conj.* od. *opt.*, für j-s ~e tätig sein σπεύδειν τά τινος.

zweckdienlich, zweckentsprechend, zweckgemäß, zweckmäßig ἐπιτήδειος, προσήκων, ὠφέλιμος (2), χρήσιμος (2), auch προὔργου (*comp.* προὐργιαίτερον), etw. ~ tun προὔργου ποιεῖν τι, ποιεῖν τι τῶν προὔργου, es ist ~ εἰς τὸ πρᾶγμά ἐστιν, etw. für das Z.ste halten κάλλιστα ἔχειν τι ἡγεῖσθαι (M.).

zwecken: es zweckt auf etw. τείνει εἰς od. πρός τι, oft durch βούλεσθαι (wollen) wiederzugeben.

zwecklos μάταιος, ἀνεπιτήδειος (2), ἀτελής, ein zweckloses Werk τὸ τύχης ἔργον.

Zwecklosigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

Zweckmäßigkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ ὠφέλεια, τὸ ὄφελος u. d. *neutr.* d. *adj.*

zweckwidrig ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος, ἄλογος (sämtl. 2).

Zweckwidrigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

zwei δύο (indekl. od. *gen.* u. *dat.* δυοῖν), als Ziffer β', die Zahl ~ ἡ δυάς (άδος), nach ~ Seiten hin διχάδε, von ~ Seiten διχόθεν, in ~ Teile δίχα, διχῇ.

zweiästig δίοζος (2).

zweibeinig δίπους (οδος).

zweiblätterig δίφυλλος (2).

zweideutig ἀμφίβολος, ἀμφίλογος (2, von Sachen), ἄπιστος (2, von Personen), διττός (von Reden), ~ sein ἐπαμφοτερίζειν (von Personen), ~ reden διπλοῦν τι λέγειν.

Zweideutigkeit *f* ἡ ἀμφιβολία, ἡ ἀμφιλογία und das *neutr.* d. *adj.*

zweierlei διπλάσιος, ἕτερος, διάφορος (2), ἐναντίος, *adv.* δίχα, διχῇ, es ist ~ οὐ ταὐτόν ἐστιν, das sind ~ Dinge τὸ μὲν ἕτερον, τὸ δὲ ἕτερόν ἐστιν αὐτῶν.

zweifach, zweifältig διπλάσιος, διφάσιος, διπλοῦς.

zweifädig δίμιτος (2).

zweifarbig δίχρους (ουν).

Zweifel *m* ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, τὸ ἀπόρημα, ἡ ἀπόρησις, ὁ δισταγμός, in ~ sein s. zweifeln; ~ in etw. setzen s. bezweifeln; ohne ~ ἀμέλει, δηλονότι (δῆλον ὅτι), δήπου, es ist kein ~ ἀναμφίλογόν, ἀναμφισβήτητόν ἐστιν.

zweifelhaft (zweifelnd) ἀπορῶν, ἄπορος (2), διχογνώμων, ~ sein ἀπορεῖν, διστάζειν, διχογνωμονεῖν, διχοστατεῖν, (zu bezweifeln, ungewiß) ἀμφίλογος, ἀμφίβολος, ἀμφισβητήσιμος (sämtlich 2).

Zweifelhaftigkeit *f* ἡ ἀμφιβολία u. d. *neutr.* d. *adj.*

zweifellos ἀναμφισβήτητος (2), ἀναμφίλογος (2).

Zweifellosigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

zweifeln ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν, διστάζειν, ἐνδοιάζειν, an etw. ~ ἀμφισβητεῖν περί τινος u. περί τι, ἀμφιγνοεῖν περί τινος, es läßt sich an etw. nicht mehr ~ οὐκέτι ἐν ἀμφισβητησίμῳ ἐστί τι.

Zweifelsucht *f* d. *neutr.* d. *adj.*

zweifelsüchtig ἐνδοιαστικός, σκεπτικός, ἀπορητικός.

Zweifler *m* ὁ ἀπορητικός, ὁ σκεπτικός.

zweiflügelig (von Insekten) δίπτερος (2).

Zweiflügler *m/pl.* τὰ δίπτερα.

zweifüßig δίπους (ουν).

Zweig *m* ὁ κλών (ωνός), ὁ κλάδος, τὸ κλῆμα (von Pflanzen), ὁ θαλλός, ὁ μόσχος, ἡ μασχάλη (junger ~), übtr. ~ eines Gebirges ἡ ἀποσχίς (ίδος) ὄρους, (eines Volksstammes) ἡ φυλή, ~ eines Geschlechts ἡ γένους μερίς (ίδος).

zweigartig κληματοειδής, κληματώδης.

zweigelenkig δικόνδυλος (2).

Zweigespann *n* τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος).

zweigestaltig δίμορφος (2), διφυής.

zweigig ῥαδαμνώδης.

zweigipfelig δικόρυφος (2), δικόρυμβος (2).

Zweiglein *n* τὸ κλωνίον, τὸ κλημάτιον.
zweigliederig δίκωλος (2).
zweihändig χεῖρε ἔχων δύο.
Zweiheit *f* ἡ δυάς (άδος).
zweihenkelig δίωτος (2).
zweihörnig δίκερως.
Zweihufer *m/pl.* τὰ διχηλῆ.
zweihufig δίχηλος (2), διχηλής.
zweihundert διακόσιοι, als Ziffer σ'.
zweihundertfach διακοσιοντάχους.
zweihundertmal διακοσιάκις.
zweihundertste διακοσιοστός.
zweijährig διετής (διέτης), δυοῖν ἐτοῖν, δύο ἔτη ἔχων, ~er Zeitraum ἡ διετία, ἡ διετηρίς (ίδος).
Zweikampf *m* ἡ μονομαχία, im ~ mit j-m fechten μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα, zum ~ herausfordern προκαλεῖσθαι (M.) εἰς μονομαχίαν.
Zweikämpfer *m* ὁ μονομάχος.
zweiköpfig δικέφαλος (2).
zweileibig δισώματος (2), δίσωμος (2).
zweilötig οὐγκιαῖος.
zweimal δίς, ~ so viel δὶς τοσοῦτος, ~ so groß δὶς τοσοῦτος τὸ μέγεθος.
zweimonatlich δίμηνος (2), διμηνιαῖος, δυοῖν μηνοῖν, ~er Zeitraum τὸ δίμηνον.
zweipfündig λίτρας ἔχων δύο.
zweiräderig δίκυκλος (2), ~er Wagen τὸ δίκυκλον.
zweireihig δίστοιχος (2), δίστιχος (2).
zweiruderig δίκωπος (2, mit zwei Rudern), διήρης (mit zwei Reihen von Ruderbänken).
zweisaitig δίχορδος (2).
zweischalig (von Muscheln) δίθυρος (2).
zweischichtig δίστοιχος (2).
zweischneidig δί-, ἀμφίστομος (2).
zweiseitig δίπλευρος (2).
zweisilbig δισύλλαβος (2).
zweisitzig διωχής.
zweispaltig διχιδής.
zweispännig δίζυγος (2), ~er Wagen ἡ συνωρίς (ίδος).
zweisprachig δίγλωττος (2). δίφωνος (2).
zweistimmig δίφωνος (2).
zweistöckig δίστεγος (2), διώροφος (2), ~es Haus ἡ διστεγία.
zweistreifig δίραβδος (2).
zweistündig δύο ὡρῶν (δυοῖν ὥραιν).
zweitägig δύο ἡμερῶν (δυοῖν ἡμέραιν).
zweitausend δισχίλιοι, als Ziffer ,β.
zweitausendste δισχιλιοστός.
zweite δεύτερος, wenn nur von zwei Personen od. Gegenständen die Rede ist ἕτερος, wie kein ~r ὡς οὐδεὶς ἕτερος, zum zweitenmale (τὸ) δεύτερον, αὖθις, am ~n Tage τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, am ~n Tage kommend δευτεραῖος, der ~ Rang, Platz τὰ δεύτερα, τὰ δευτερεῖα.
zweiteilig διμερής.
zweitens (τὸ) δεύτερον, εἶτα, ἔπειτα.
zweitorig δίπυλος (2).
zweitürig δίθυρος (2).
Zweizack *m* τὸ δίκρανον.
zweizackig δίκρανος (2), δίοζος (2).
Zweizahl *f* ἡ δυάς (άδος).
Zweizeile *f* τὸ δίστιχον.
zweizeilig δίστιχος (2).
zweizeitig (von Silben) δίχρονος (2).
zweizinkig δίκρανος (2).
zweizöllig διδάκτυλος (2).
zweizüngig δίγλωττος (2).
Zweizüngigkeit *f* τὸ δίγλωττον.
Zwerchfell *n* τὸ διάζωμα, τὸ διάφραγμα, auch τὸ ὑπόζωμα.
Zwerchmuskel *f* τὸ διάφραγμα.
Zwerg *m* ὁ νάννος.
zwergartig ναννώδης, ναννοφυής.
Zwergbohne *f* ὁ φάσηλος.
Zwergkirsche *f* ὁ χαμαικέρασος.
Zwerglorbeer *m* ἡ χαμαιδάφνη.
Zwergmyrte *f* ἡ χαμαιμυρσίνη.
Zwergohreule *f* ὁ σκώψ (ωπός).
Zwergpalme *f* ὁ χαμαιριφής (χαμαιρεπής?) φοίνιξ (κος).
Zwergplatane *f* ἡ χαμαιπλάτανος.
Zwetsche *f* τὸ κοκκύμηλον, τὸ προῦμνον.
Zwickelbart *m* ἡ μάσταξ (κος).
zwicken κνίζειν.
Zwicken *n* ὁ κνισμός.
Zwieback *m* ὁ δίπυρος ἄρτος.
Zwiebel *f* ὁ βολβός (Bolle der Pflanzen u. Speise~), τὸ κρόμμυον (Speise~).
zwiebelartig βολβώδης, κρομμυώδης.
Zwiebelbrühe *f* ἡ ἀβυρτάκη.
Zwiebelschale *f* τὸ λεπύχανον.
zwiefach s. zweifach.
zwiefältig s. zweifach.
Zwiefältigkeit *f* ἡ διδυμότης (ητος).
Zwielicht *n* ὁ λυκόφως (ωτος).
Zwiespalt *m*, **Zwietracht** *f* ἡ διαφορά, ἡ διχοστασία, ἡ ἔρις (ιδος), bürgerliche ~ ἡ στάσις, in ~ miteinander leben στασιαστικῶς ἔχειν πρὸς ἀλλήλους, ~ stiften unter einigen διιστάναι τινάς, in ~ mit j-m geraten εἰς διαφορὰν ἥκειν τινί, διαφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα.
zwieträchtig διάφορος, s. uneinig.
Zwilling *m* ὁ δίδυμος (*pl.* auch das Sternbild), ~e gebären διδυμοτοκεῖν, διτοκεῖν.
Zwillingsbruder *m* ὁ δίδυμος ἀδελφός.
Zwillingsgeburt *f* ὁ δίδυμος τόκος.
Zwillingsnatur *f* ἡ διδυμότης (ητος).
Zwillingsschwester *f* ἡ δίδυμος ἀδελφή.
Zwinge *f* ἡ κατακλείς (εῖδος).
zwingen j-n zu etw. ἀναγκάζειν, ἐπ-, καταναγκάζειν τινά mit *inf.*, mit Gewalt ~ βιάζεσθαί (M.) τινα mit *inf.*, προσβιάζεσθαί (M.) τινά τι, sich ~ βιάζεσθαι ἑαυτόν, ~de Gründe αἱ ἀνάγκαι, mit ~den Gründen μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίας.
Zwinger *m* ἡ εἱρκτή.
Zwingherr *m* ὁ τύραννος, ὁ δεσπότης.
Zwingherrschaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ δεσποτεία, unter j-s ~ stehen τυραννεῖσθαι, τυραννεύεσθαι (P.) ὑπό τινος.
zwinkern σκαρδαμύττειν.
Zwirn *m* τὰ λίνα.
Zwirnknäuel *n* ἡ τολύπη.
zwischen μεταξύ, ἐν μέσῳ, διὰ μέσου mit *gen.*, ἐν mit *dat.* (auf die Frage wo?), εἰς μέσον (auf die Frage wohin?).
Zwischenfrage *f* τὸ διὰ μέσου od. μεταξὺ ἐρώτημα.
Zwischengang *m* ὁ μεταξὺ πόρος.
Zwischengesang *m* τὸ παρεμβεβλημένον μέλος, ἡ μεσῳδός.
Zwischenmauer *f* τὸ ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου τεῖχος, τὸ διατείχισμα.
Zwischenort, -platz *m* τὸ ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου χωρίον.
Zwischenraum *m* τὸ μεταξύ, τὸ μέσον, τὸ διὰ μέσου, τὸ διάλειμμα, τὸ διάστημα, in Zwischenräumen διαλείπων, in Zwischenräumen stehen διαλείπειν, διεστάναι, einen ~ lassen διαλείπειν, etw. in Zwischenräumen tun ποιεῖν τι διαλείποντα χρόνον τινά, nach einem ~ von drei Jahren διαλιπόντων τριῶν ἐτῶν, nach langem ~ διὰ πολλοῦ χρόνου.
Zwischenrede *f* ὁ διὰ μέσου λόγος.
Zwischenregent *m* ὁ μεσοβασιλεύς.
Zwischenregierung *f* ἡ μεσοβασιλεία.
Zwischenruhe *f* τὸ διάπαυμα, ἡ διάπαυσις, ~ halten lassen διαπαύειν, διαναπαύειν, ~ halten d. M.
Zwischensatz *m* ἡ παρενθήκη, ἡ παρένθεσις.
Zwischenspiel *n* τὸ παρεμβεβλημένον μέλος, (auf der Flöte) τὸ διαύλιον.
Zwischenvorfall *m* τὸ μεταξὺ γενόμενον oder συμβάν.
Zwischenwand *f* ὁ μεσότοιχος, τὸ διάφραγμα.
Zwischenweg *m* ἡ μεταξὺ od. ἐν μέσῳ ὁδός.

Zwischenzeit *f* ὁ μεταξὺ od. ἐν μέσῳ χρόνος. in der ~ ἐν τῷ μεταξύ, διὰ μέσου, was in der ~ geschieht ὁ, ἡ, τὸ διὰ μέσου.
Zwischenzustand *m* μέσον τι.
Zwist *m* s. Zwiespalt, Zwietracht, Zank.
zwistig διάφορος (2).
Zwistigkeit *f* ἡ διαφορά, s. Zwiespalt, Zwietracht.
zwitschern τρίζειν, τερετίζειν, τιτ(τ)υβίζειν, von der Schwalbe auch λαλεῖν.
Zwitter *m* ὁ ἀνδρόγυνος, ὁ ἑρμαφρόδιτος.
Zwitterblüte *f* τὸ διανθὲς ἄνθος.
Zwittergeschöpf *n* τὸ ἀμφίβολον ζῷον.
Zwittergestalt *f* τὸ δίμορφον.
zwölf δώδεκα, als Ziffer ιβʹ, die Zahl ~ ἡ δωδεκάς (άδος), Anführer von ~ Mann ὁ δωδέκαρχος, ὁ δωδεκάδαρχος.
zwölfblätterig δωδεκάφυλλος (2).
zwölfdrähtig δωδεκάλινος (2).
Zwölfeck *n* τὸ δωδεκάγωνον.
zwölfeckig δωδεκάγωνος (2).
zwölfellig δωδεκάπηχυς.
zwölffach δωδεκαπλάσιος.
zwölffüßig δωδεκάπους (οδος).
zwölfgliederig δωδεκάκωλος (2).
zwölfhundert διακόσιοι καὶ χίλιοι, als Ziffer ,ασʹ.
zwölfjährig δωδεκαετής, δωδεκέτης (*f* -έτις, ιδος). ~er Zeitraum ἡ δωδεκαετία.
zwölfmal δωδεκάκις.
zwölfmonatlich δωδεκάμηνος (2).
zwölfruderig δωδεκάσκαλμος (2, mit zwölf Rudern), δωδεκήρης (mit zwölf Ruderreihen).
zwölfstündig δωδεκάωρος (2), δώδεκα ὡρῶν.
zwölftägig δωδεκαήμερος (2), δώδεκα ἡμερῶν.
zwölftausend δισχίλιοι καὶ μύριοι, als Ziffer ,ιβ.
zwölfte δωδέκατος, am ~n Tage δωδεκαταῖος.
Zwölftel *n* τὸ δωδεκατημόριον, τὸ δωδέκατον.
zwölftens (τὸ) δωδέκατον.
Zwölfzahl *f* ἡ δωδεκάς (άδος).
zwölfzöllig δωδεκαδάκτυλος (2).
Zylinder *m* ὁ κύλινδρος.
zylinderförmig, zylindrisch κυλινδροειδής, κυλινδρώδης, κυλινδρικός.
Zymbel *f* τὸ κύμβαλον, die ~ schlagen κυμβαλίζειν.
Zymbelschläger *m* ὁ κυμβαλιστής.
Zymbelschlägerin *f* ἡ κυμβαλίστρια.
Zypresse *f* ἡ κυπάριττος.
Zypressenhain *m* ὁ κυπαριττών (ῶνος).
Zypressenholz *n* τὰ κυπαρίττινα ξύλα, von ~ κυπαρίττινος.
Zytisus (strauchige Kleeart) *m* ὁ (ἡ) κύτισος.

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 07042 7888

